بصائر القرآن

Beşâiru'l Kur'an

Ali Küçük

1

BESÂİRU'L -KUR'AN

"DOĞRUSU SİZE RABBİNİZDEN APAÇIK BASİRETLER GELMİŞTİR; KİM (ON-LARLA) GÖRÜRSE KENDİ LEHİNE VE KİM DE KÖRLÜK EDERSE KENDİ ALEY-HİNEDİR. BEN SİZİN BEKÇİNİZ DEĞİLİM" (EN'ÂM 104)

ÖNSÖZ

Hamd bizi insan olarak yaratan, bizi muhatap kabul ederek kitabını gönderen, bizi vahyiyle, mutlak bilgisiyle şereflendiren âlemlerin Rabbine aittir. Salât u selâm kulluk örneğimiz, pîşdârımız, sevgili efendimiz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v) efendimize ve onun pak ashabına aittir.

İmam Hatip yıllarında direk ve en direk Kur'an'ı anlatan Arap-ça ve Türkçe kitaplara yöneldim. Kulluk kitabımızı ve onun pratiği olan Resûlullah efendimizin sünnetini tanımadan Allah'ın istediği kulluğu yaşayabilmemin imkânsızlığına olan kesin inancım, beni yoğun bir şekilde vahye yönlendirdi. Kur'an'la alâkalı bir altyapımın oluşması için önce çeşitli meâllerden sayısını şu anda hatırlayamayacağım kadar hatim indim. Her hatmimde Besâir olan kitabımız bana derin ufuklar ve bakış açıları kazandırdı. Bu arada Kur'an'la beraber başta kü-tüb-i sitte olmak üzere hadis kitaplarını okudum. Sünnetin, Kur'an'ın ikinci derecede müfessiri ve beyân edicisi olduğuna inancım, beni yoğun bir şekilde sünnetle meşguliyete yönlendirdi. Sünnetle beraberliğim Kur'an'ı daha güzel anlamama yardımcı oldu. Daha sonra Arapça Türkçe bugüne kadar yazılmış tefsir kitaplarını okumaya çalıştım. Bende kitabımızla alâkalı bir alt yapının böylece oluştuğunu hisseder etmez, hemen çevremden gruplar kurup anlatmaya başladım. Öğren-diğim bölümleri ders gruplarıma anlatmaya başladıktan sonra kitabımıza vukufiyetim daha da derinleşmeye

başladı. Anlatarak daha güzel öğrenme imkânına ulaşmayı bizzat tecrübe ettim.

Bunun için her yıl anlattığım grupları artırdım. Kitabımızı bölümlere ayırarak 40-45 civarındaki gruplarıma anlatmayı yoğunlaştırdım. Bu arada ders gruplarından bazı arkadaşlar bu dersleri kasetlere alarak daha geniş kitlelere ulaştırmayı denediler. İlk planda 40 kadar kaset piyasaya yayıldı. Dinleyenlerden memnuniyet beyanları gelmeye başlayınca, bir 40 kaset daha yapıldı. Daha sonra baştan sona Bakara sûresi çıktı. Bu kasetler pek çok müslümanın evine girdi, bir çok radyo bu kasetleri yayınladı. Allah'ın yardımıyla pek çok müslü-man Kur'an ve sünnete yöneldi. Okuyanlar, araştırmaya yönelenler çoğaldı.

Daha sonra pek çok müslümandan bu derslerin kitap haline getirilmesi ve bilhassa ders yapan müslümanların istifadesine sunulması konusunda yoğun talepler geldi. Hattâ bizzat ya da telefonla bana ulaşan bir çok kardeşimiz çevrelerine Kur'an anlatmaya başladıklarını, bu kasetleri yazıya aktarıp istifade etmek için uğraştıklarını, kasetlere alınan bu sohbetlerin yazıya dökülmesinin kendileri için çok yardımcı olacağını söylediler. Bunu ciddi ciddi düşündüm. Zaman za-man vahiy öğrenip, onunla kendilerini diriltip, etraflarının dirilişini de kendilerine dert edinmiş samimi Müslümanlara teşvik olsun diye çalışma notlarımdan fotokopiler gönderdim. Ama çok uzaktaki Müslümanların bu bilgilerin kitap haline dönüşmesi talebi ısrarla devam etti. Oturup bir kenarda donuk bir kitap yazmayı sevmediğim için kitabın bu derslerden oluşmasını uygun gördüm. Çünkü erkeğiyle-kadınıyla, genciyle-yaşlısıyla, talebesiyle-esnafıyla her sınıf insanın arasında, onların hayatlarına indirgeyerek, örnekleyerek oluşacak bir kitabın da-ha güncel, daha canlı ve kalıcı olabileceğini düşündüm.

Ders grubu arkadaşlarımın arasında en az beş kere anlattığım ve her anlatışımda biraz daha olgunlaştırdığım her bir Kur'an bölümünü altıncı veya yedinci anlatışımda cebimde taşıdığım teyibe kaydettim. Bu kasetleri yine burada şükranla yad ettiğim bir grup talebe kardeşim büyük bir gayret ve samimiyetle çözüp kâğıda aktardılar. Rabbim hepsinden razı olsun. Yazıya aktarılan bu metinler üzerinde bilgisayarda çok az bir tashih çalışması yaptıktan sonra Rabbime sonsuz şükürler olsun ki, siz değerli Kur'an dostlarına bir kitap halinde sunmaya bizleri muvaffak kıldı. Sadece bir tek Müslüman'ın bile bu çalışmam vesîlesiyle hidâyete ulaşması, benim için dünya ve içindekilerin tamamına sahip olmaktan daha büyük mutluluk sebebi ola-caktır.

Bizden önce bu kitabı anlamaya çalışmış, anladıklarını bizimle paylaşarak bizim dirilişimize sebep olmuş selefimizden Allah razı olsun. Bizler sadece onların kitaplarını okuyarak kitabımızı öğrenmeye, öğrendiklerimizle kendimizin ve çevremizin dirilişine vesile olmaya ça-lıştık. Her Müslüman'ın görevi budur. Her Müslüman vahyi okumak, öğrenmek, kendinin ve ulaşabildiği çevresinin dirilişine vesile olmakla mükelleftir. Ben sadece kitabımızla alâkalı söz söyleme yetkisine sahip olan selefimizin yazdığı kitaplar aracılığıyla, kitabımızın bana söylediklerini sesli düşünerek çevremdekilerle paylaşmaya çalıştım. Pek tabiidir ki bunlar benim kitabımın bana söyledikleridir. Bunlar benim kitabımdan anladıklarımdır. İnşallah sizler de okuyun, sizler de başvurun kitabınıza, sizin kitabınız da size benim anladıklarımdan çok daha mükemmel anlayışlar kazandıracaktır. Değilse yirmi yıldır Kur'an anlatmaya çalıştığım hiçbir Müslüman'ı kendi anlayışıma çağırmadım. Hiç kimseye; "Benim gibi düşünün, benim gibi anlayın, benim gibi yaşayın, beni örnek alın, beni takip edin" demedim. Ömrüm boyunca Allah kullarını vahye çağırdım. Ben bu kitabı ve bu kitabın pratiği olan Resûlullah efendimizin sünnetini okuyup öğrenmeye çalışıyorum. Gelin siz de mutlak doğru olan Allah kitabına ve yasal örneğimiz olan peygambere yönelin. Bizi ve bizim gibileri örnek alırsanız, biz de çakılır kalırsınız. Ancak bizim kadar Müslüman olabilir, bizi bir adım öteye geçemezsiniz dedim.

Yıllardır Müslümanların arasında yaptığım Kur'an sohbetlerimden oluşan bu kitabım elbette temel değildir, eksiksiz, kusursuz değildir. Elbette benim anlayışımın dışında da çok güzel anlayışlar vardır. Müslümanların dinine zarar verecek bir yanlışımı tespit eden kardeşlerimin Allah için kardeşini uyarmaları bir kardeşlik görevidir.

Bu sohbetlerimle, bu çalışmamla ilkokul seviyesinde eğitim görmüş, Arapça bilmeyen Müslüman kardeşlerimi hedefledim. Her meslekten, her seviyeden halk tabakasından oluşan insanlarla ders yaptım. Bu yüzden ilim ehlini ilgilendiren bir çok tartışma konularına girmemeye özen gösterdim. Çünkü bu tartışmaların pek çoğu onların dünyasını pek fazla ilgilendirmiyor. Gramer üzerinde fazla durmadım. Harfî mânâ ve i'rap üzerinde de fazla yoğunlaşmadım. Selefimiz Allah kendilerinden razı olsun bu konular üzerinde uzun uzun bilgiler vermişler. Ben sohbetlerimde daha ziyade; "Rabbim burada bana ne dedi? Rabbim bu âyetinde benden ne istedi? Ben bu bölümü nasıl anlayacağım? Bununla hayatımı nasıl düzenleyeceğim?" Daha çok bu ko-nu üzerinde yoğunlaştım. Âyetlerin daha güzel anlaşılabilmesi için sosyal hayatımızdan örneklemeye çalıştım.

Pek tabiidir ki yazı diliyle konuşma dili arasında çok farklılıklar vardır.

Yazı dilinin cümle kuruluşlarıyla, konuşma dilininkiler çok farklıdır. Yazı dilinde özne, yüklem, tümleç uyumu vardır. Ama konuşma dilinde bunların düzgünlüğüne riâyet zordur. Onun için konuşma dilinden oluşan elinizdeki bu kitabımı okurken çok zorlanacağınızı biliyorum. Konuşma dilindeki yüklem tekrarlarının, dinleyenlerin anlayışına yardımcı olmasına karşılık, yazıya aktarılışı sebebiyle bunun tamamen aksine sizi sıkacağını da biliyorum. Bir de üstelik ilk okul seviyesinde eğitim görmüş insanları hedeflediğim için, konuşmalarımda ısrarla kitabî cümlelere yer vermemeye çalıştım. Vasat tahsil seviyesindeki insanların anlamakta güçlük çekecekleri kitabî cümlelerden ısrarla kaçındım. Çünkü bugüne kadar pek çok insana kulluk kitabını anlayabilmeleri ve Allah'ın istediği gibi kul olabilmeleri için okumalarını tavsiye ettiğimizde, genellikle Müslümanların şu mevcut yazılmış kitapları anlamakta zorluk çektiklerini, bu konudan şikâyet ettiklerini çok duymuşumdur. Onun için halkın anlayabileceği bir dil kullanmaya çalıştım. Tabii burada bu konuşmalarımı kasetlerden yazıya aktaran kardeşlerimin Türkçe dilbilgisi kapasiteleri de etkili olmuştur. Konuşmanın neresinde virgül, neresinde ünlem, neresinde nokta konacağı, nerede paragraf yapılacağı pek tabiidir ki onların dilbilgisi bilgisiyle sınırlı olmuştur. Ezcümle bugüne kadar çokça kitap okumuş, kitabî cümlelere alışmış kardeşlerimden bu kitapta karşılaşacakları yazı diline ters gelebilecek cümle kuruluşlarından ötürü bağışlamalarını dilerim.

Yine elinizdeki bu kitap, takriben yirmi yıl içinde sadece bir grup içinde değil, yüzlerce grup içinde yapılan sohbetlerden oluştuğu için tekrarlar olabilecektir. Bir gruba anlattığım bir örneği, bir başka gruba tekrar anlatma gereği duymuşumdur. Bir grupla tanımaya çalıştığımız bir âyetin yorumuyla ilgili söylediklerimi bir başka grupla tanımaya çalıştığımız benzer başka bir âyetin yorumunda da söylemişimdir. Üstelik bu sohbetleri yaptığımız ilk yıllarda bunların bir kitaba dönüşeceği fikrimin de olmayışından ötürü, okuyucu için bu tür tekrarların sıkıcı olabileceği endişesini de taşıyorum. Bütün bu olumsuzlukların yanında bilhassa Kur'an'ı çevrelerine anlatma gayreti içinde olan kardeşlerimizin istifade edebileceklerine inancım sonsuzdur. Müslümanların istifade etmeleri, başkalarına da duyurmaları, duadan eksik etmemeleri dileğiyle.

ALİ KÜÇÜK
30 MAYIS 2003
KONYA

MUKADDİME

Kur'an'ı anlamanın yolu:

A- ***Kur'an'ı anlamanın birinci yolu yine Kur'-an'dır. Kur'an'ın ilk müfessiri yine Kur'andır.***

"Elif, Lâm, Ra. Bu kitap, hakim ve haberdar olan Allah tarafından, Allah'tan başkasına kulluk etmeyesiniz diye âyetleri tahkim edilmiş (Sağlamlaştırılıp kesin kılınmış), sonra da uzun uzadıya açıklanmış bir Kitaptır.
(Hûd 1,2)

Tüm zamanları, tüm mekânları, tüm insanlığı kapsayan bu kitabın âyetleri bir yasa, bir ferman, bir yazgı ve hayat programı olarak tahkim edilmiş, sağlamlaştırılmıştır. Hiçbir gücün bu kitabın âyetlerini nakzetmesi, kaldırması, ilga edip değiştirmesi mümkün değildir. Kıyamete kadar hiçbir gücün, hiçbir varlığın bu kitabın âyetlerinden daha güzelini ortaya koyması mümkün değildir. Tıpkı Allah'ın şu öteki âyetleri olan semâvat gibi, yıldızlar gibi tahkim edilmiş, sağlamlaştırılmış, bozulmaktan, tahrifattan korunmuştur. Kalpte olan, kabulde olan, Levh-i Mahfuz'dan dünyaya yansıyan bir kitabın âyetleridir bunlar. Hayata hakim olan, hayata hükmeden, hayatın tümünde söz sahibi olan bir kitabın âyetleridir. Zira Kur'an hangi konuda ne diyorsa, o değişmeyen bir yasadır. İyi kötü, hayır şer, hak bâtıl, adâlet zulüm, iman küfür, cennet cehennem, hayat ölüm konusunda tek hâkim, tek kıstas bu kitaptır.

Âyetin beyanıyla C. Hak kitabının âyetlerini tahkim buyurduktan sonra da onları tafsîl ettiğini, açıkladığını, herkesin anlayabileceği, herkesin uygulayabileceği, herkesin kendisiyle yol bulabileceği, herkesin kendisiyle hayatını düzenleyebileceği açık bir hale getirdiğini haber veriyor. Veya fâsılalı fâsılalı, bölüm bölüm, sûre sûre, âyet âyet hükümlerini beyan etmiştir. Kitabındaki bir âyetin kapalılığını daha sonra gelen başka bir âyetiyle tafsîl buyurmuş, açıklığa kavuşturmuştur. Bakara'nın evvelindeki bir âyeti, ileriki bölümlerde gelecek bir âyetle veya Âl-i İmrân'da gelecek başka bir âyetle açıklayıp tefsir etmiştir.

“Ey Muhammed! Cebrâil sana Kur’an’ı okurken, unutmamak için acele edip onunla beraber söyleme, yalnız dinle. Doğrusu o vahyolunanı kalbine yerleştirmek ve onu sana okutturmak Bize düşer. Biz onu Cebrâil'e okuttuğumuz zaman, onun okumasını dinle. Sonra onu açıklamak Bize düşer.”
(İnsân 16,19)

Vahyin inişi esnasında Allah’ın Resûlü kendisine gelen âyetleri unutmamak, bir an evvel bellemek, ezberlemek ve onu insanlara ulaştırmak için nötr halini bozup, dilini hareket ettirmeye başlayınca Rabbimiz onu uyarıverdi: Yo! Yo! Peygamberim! Öyle yapma! Dilini depredip durma! Dilini oynatıp durma! Yâni sana gelen, sana okunan bu âyetleri öğreneceğim, unutmayacağım, ezberleyeceğim diye dilini hareket ettirip, alelaceleye getirip durma işi! Niçin acele etmeye çalışıyorsun? Ne endişen var? Değil mi ki onu biz toplamışız. Onu bir araya biz getirmişiz. Onu biz cem etmişiz. Yâni o harfleri, o kelimeleri, o âyetleri bir araya biz getirmişiz. Onu sana biz okuyoruz. Yâni onun Kur’an’ını da, onun okunuşunu da, onun okunaklığını da biz ortaya koymuşuz. Bu durumda sana düşen, biz onu okuyunca sen onun okunuşuna uyuver. Ya da onun peşinde ol. Yâni onu okumaya, izlemeye devam et, biz hemen arkasından onu sana beyan edeceğiz.

Âyet-i Kerimenin ifadesinden anlaşılıyor ki, Rabbimiz pey-gamberine indirdiği bir âyetini daha sonra indireceği bir âyetle beyan edip açıklayacağını, tefsir edeceğini müjdeliyor. Peygamberim, sen sana indirdiğimiz âyetlerimizi izlemeye devam et, eğer anlayamadığın bir husus olmuşsa, bu vahyettiğimizi bir başka sûre, bir sonraki sûre beyan edecektir. Eğer bir karışıklık olursa, eğer anlayamadığın bir husus olursa sen üzülme, daha sonra gelen âyetlerle elbette biz onu sana açıklayacağız. Yâni Kur’an’da bir âyeti anlayamadığımız zaman Kur’an orada bitmedi ki, devam ederiz daha sonraki âyetler onu bize beyan edecek ve açıklayacaktır anlıyoruz buradan. İşte bu ve benzeri âyetlerden anlıyoruz ki Kur’an’daki bir âyetin ilk müfessiri yine Kur’-an’dır. Anlamı kapalı gibi bir âyet geldiği zaman, okumaya devam edelim, bir başka âyetiyle Rabbimiz onu bize açıklayacaktır.

B- Kur’an’ı anlamanın ikinci yolu sünnettir. Kur’-an’ın ikinci derecedeki müfessiri Resûlullah efendimizin beyanlarıdır.

“Sana da, insanlara gönderileni açıklayasın diye Kur'an'ı indirdik. Belki düşünürler.”
(Nahl 44)

Âyet-i Kerimeden çok açık anlaşılıyor ki Rabbimiz tarafından Resûlullah efendimize kitabını beyân görev ve yetkisi veriliyor. Beyân; açmak, açıklamak, bir şeyin üzerindeki kapalılığı ortadan kaldırmak demektir. Demek ki Rabbimizin bu ifadesinden anlıyoruz ki bu kitapta insanların anlayamayacağı, açıklanmaya, şerhe muhtaç şeyler vardır. Ve bunların açıklayıcısı, beyân edicisi de peygamberimizdir. Rabbi-miz ona böyle bir görev ve yetki vermiştir.

Aynı sûrenin bir başka âyeti de bu konuyu şöyle anlatır:

“Peygamberim, sana Kitabı, insanların ihtilâf edip ayrılığa düştükleri şeyleri onlara açıklaman için, inanan kimselere de doğru yol rehberi ve rahmet olarak indirdik.”
(Nahl 64)

Eğer anlayamadıkları, kavrayamadıkları için bu kitap üzerinde insanlar ihtilafa düşerlerse, kitabın yorumlarını anlayamamışlarsa, sen onlara bunu açıklayıp beyan edesin diye biz bu kitabı sana indirdik buyuruyor Rabbimiz. Demek ki bu kitabın âyetlerinin beyânı Re-sûlullah efendimize aittir. Demek ki peygambersiz bu kitabın anlaşıl-ması mümkün değildir. Bu kitabın mübeyyini olan peygambersiz Al-lah’ın muradının anlaşılması mümkün değildir. Hangi konuyu günde-me getirirseniz getirin, onu peygamber örnekliliğinde anlamak zorun-dayız. Peygamberin dinde temel oluşunun mânâsı da işte buradadır. Resûlullah efendimiz tarafından açıklanıp beyan edilmezse, insanlar bu kitabın yol gösterisinden istifade edemeyecekler demektir. İşte âyet bunu anlatıyor.

İnşirâh sûresindeki âyeti de böyle anlıyoruz:

“Peygamberim, senin adını, senin şânını yükseltmedik mi?
(İnşirâh 4)

Peygamberim senin şânını yüceltmedik mi? Yani seni dinde odak nokta kılmadık mı? Sensiz müslümanlık olmaz kılmadık mı? Yani bu dini senle birlik bir din kılmadık mı diyor Rabbimiz. Yani öyle bir din ki, peygambersiz kabul edilemez, peygambersiz anlaşılamaz, peygambersiz yaşanamaz. Yani Peygambersiz

müslüman olunamaz. Hangi konuyu gündeme getirirseniz getirin, hangi hükümle amel etmek isterseniz isteyin, mutlaka o konuyu peygamberle birlik gündeme getirmek, peygamberle birlik anlamak ve yaşamak zorundasınız. İman, itikat, namaz, oruç, hac, zikir, fikir hangi konu olursa olsun pey-gamberle birlik anlamak zorundasınız. Peygamber planında anlamak zorundasınız. Peygambersiz hiçbir konuyu anlamak mümkün değildir. Rasulullah onu nasıl anladı? Rasulullah o konuda ne dedi? Nasıl amel etti? Nasıl uyguladı? Mutlak surette bunu bilmek zorundayız. Çünkü Allah'ın Rasulü dinde temeldir. Onu diskalifiye ederek, onu ve onun anlayışını görmezden gelerek ne iman mümkündür, ne de müs-lümanlık. Bu dinin hangi konusu olursa olsun mutlaka ona müracaat etmek zorundayız. İşte Rasulullah efendimizin adının, şanının yücel-tilmesini böyle anlıyoruz.

Demek ki Allah'a göre, Allah'ın kitabına göre Rasulullah Efen-dimiz Kur'an'ın beyân edicisi, açıklayıcısıdır. Öyleyse pek tabiidir ki onun hükümlerinin, beyânlarının da aynen kitabın hükümleri gibi ol-ması gerekecektir. Yani Rasulullah efendimizin hükümleri de aynen kitabın hükümleri gibi din olacak, ya da dinde insanlar için bağlayıcı olacaktır. Eğer açıklayıcının hükümleri, beyânları, açıklamaları insan-lar için bağlayıcı değilse, eğer onun da bir başka açıklayıcıya ihtiyacı varsa, o zaman her birerimize ayrı ayrı beyân vazifesinin verildiğini kabul etmek zorunda kalacağız ki, buna da Kur'an'dan delil istemek zorundayız. Öyle değil mi? Kur'an'ın şehâdetiyle kendisine kitabın âyetleri konusunda beyân görevi ve yetkisi verilmiş bir peygamberin beyânlarını kabul etmeyenler ne hakla insanları bu konudaki kendi beyânlarını kabul etmeye çağırıyorlar? Yoksa bu adamlar kendilerinin peygamberden daha üstün olduklarını mı iddia etmeye çalışıyorlar? Peygambere verilmemiş bir yetkinin kendilerine verildiğini mi demeye çalışıyorlar? Öyle değil mi? Bu konuda, Kur'an'ın âyetlerini açıklama konusunda bugün bizim peygambere ihtiyacımız yoktur, biz kendimiz açıklarız diyorsak, o zaman bu âyet peygambere değil, bize hitap etmeliydi. Bu görevi ben peygambere değil, size verdim, demeliydi Allah. Kitabın beyân edicileri sizlersiniz, bırakın peygamberin açıklama-larını, siz kendiniz açıklayın, kendiniz beyân edin demeliydi. Bakma-yın sizler peygamberin anlayışlarına, siz kendiniz salt akıllarınızla ne anladıysanız, nasıl anladıysanız öylece yaşayın demeliydi Rabbimiz. Ama bakın âyetler hiç de öyle demiyor. Bu görev size değil, peygam-bere verildi deniyor. Bırakın sizler nasıl anladığınızı da, sürekli benim kontrolümde, benim bilgilendirmem altında bulunan peygamberinizin nasıl anladığına bakın deniyor.

Günümüzde insanlardan kimilerinin; bize Kur'an yeter, dinimizi yaşamak için

bizim Allah’ın kitabından başka bir şeye ihtiyacımız yoktur. Kur’an’ı da salt aklımızla anlayabiliriz. Kur’an’ı anlayabilmek için ne sünnete, ne de başka bir kaynağa ihtiyacımız yoktur diyerek, Ra-sulullah’ı ve sünnetini silerek, kendilerince bir din icat etmeye çalışı-yorlar. Rasulullah’ın Kur’an konusundaki anlayışını ve uygulamalarını, yeryüzünün en hayırlı nesli olan onun pırlanta ashabının, onlardan sonra gelen tabiinin, tebeu tabiinin, müctehid imamlarımızın ve değerli seleflerimizin Kur’anla ilgili anlayışlarının tümünü yok farz ederek, onarın tümünün üzerine bir çizgi çekerek kendilerince bir din, bir kitap ihdas etmeye çalıştıklarına şahit oluyoruz. Tarihin önceki dönemle-rinde de aynı iddiayı ortaya atanlar olmuştur. Kur’anla alâkalı keyfî yorumlarına izin vermediği için ısrarla sünneti silmeye çalışanlar eksik olmamıştır. Çünkü, bu adamlar kesinlikle biliyorlar ki, İslam toplu-munda sünnet dediğimiz Rasulullah efendimizin sözleri, fiilleri ve takrirleri üzerine kurulan bu son derece sağlam yapı var olduğu sürece din konusunda, Kur’an konusunda ortaya atılabilecek hiçbir düşünce, hiçbir yorum, hiçbir akım, hiçbir felsefe müslümanlar tarafından kabul görmeyecek, hiçbir fitne başarıya ulaşamayacaktır.

Esasen bu iddiaların altında akılcılık, rasyonalizm yatmaktadır. Yani Kur'an’ı anlamak için yalnızca akıl yeter, bunun dışında ne sünnete, ne de başka bir kaynağa ihtiyaç yoktur iddiası yatmaktadır. Aklı peygamberin anlayışının önüne geçirmek istiyorlar. Kur’an’la alâkalı peygamberin anlayışını, yorumunu diskalifiye ederek, onu kendi akılları ve keyiflerince yorumlayarak arzularına teslim bir din yaşamak istiyorlar. Yani Kur'an’ı, peygamberin kitabı, peygambere gelen kitap, peygamberin anlayıp yaşadığı, peygamberin uygulayıp örneklediği bir kitap olmaktan çıkarıp kendilerince anlamak istiyorlar. Çünkü Kur’-an’ı peygamberin kitabı, peygamberin anlayıp yorumladığı bir kitap olarak kabul edip peygambere bağımlı anlamaya çalıştıkları zaman düşüncelerine, anlayışlarına peygamberî bir sınır gelecektir. O zaman hayatlarına yasaklar gelecek, onun anlayışının dışına çıkamayacaklar ve daha bir müslümanca yaşamak zorunda kalacaklar. Ama peygam-beri ve peygamberin sünnetini, peygamberin anlayışını, peygamberin uygulamalarını diskalifiye ederek Kur'an’ı peygambere bağımlı olma-dan anlamaya çalıştılar mı, kendi istedikleri gibi âyetleri yorumlama imkanları olacak, kendi arzularına göre onu anlamaya yol bulmuş olacaklar. İşte peygamberi ve onun sünnetini silmek isteyenlerin tek derdi budur. İstiyorlar ki ben benim kitabımdan bunu anladım. Benim kitapta bunlar var. Ben böyle anladım, beni başkası bağlamaz, diyecekler ve keyiflerine uygun bir hayat yaşama imkânı bulabilecekler.

Yani kendilerine ait kitapları olsun istiyorlar adamlar. Kendi nanelerine

izin verecek, kendi keyiflerine ruhsat çıkaracak, kendilerine tâbi, kendilerine özgü kitapları olsun istiyorlar. Müddessir sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

“Hayır; onlardan her biri kendilerine önüne açı-lıvermiş sahifeler verilmesini isterler.”
(Müddessir 52)

Hayır hayır, bunların derdi her birerinin önüne açılmış sahi-feleri, kitapları olsun isterler. Hepsinin kendilerine mahsus kitapları ol-sun isterler. Yâni bunlar hepsi peygamber olsun isterler. Hepsine ayrı ayrı birer kitap verilsin, hepsinin kendilerine mahsus kitapları olsun isterler. Hepsi kendilerinin özel kitapları olsun ve hepsi de kendi ki-taplarına bakarak Allah’ın istediği budur! Allah’ın muradı budur! Benim kitapta böyle deniyor! Ben bunu kitabımdan böyle anladım! demek isterler. Dolayısıyla benim anlayışım doğrudur! Benim düşüncem, benim metodum, benim dinim, benim yaşadığım hayat doğrudur! Kesin doğrudur! diyecekler, hiç kimseye bağımlı olmayacaklar, Allah’ın kitabını istedikleri gibi yorumlayacaklar ve keyiflerine geldiği gibi bir din yaşayacaklar.

Halbuki bu kitap önce Resûlullah Efendimize gelmiştir. Bu kitabın ilk muhatabı odur. Bu kitabı ilk anlayan ve pratik hayatında uygulayan peygamber ve onun ashâbıdır. Şimdi onun bir âyetle alâkalı anlayışı, uygulaması bilinmeden salt aklımızla anlayabileceğimizi nasıl iddia edebiliriz? Değil Kur’an, insanların sözleri için bile bu geçerlidir. böyledir. Faraza bir şairin yazdığı bir şiir var. Adamın şiirini on kişi yorumluyor, o kendine yorumluyor, öbürü kendine göre, beriki kendine göre yorumluyor ve hepsi de iddia ediyor ki bu şiirinde şair bunu demek istemiştir. Üstelik de hepsinin yorumu farklı, ama hepsi de iddia ediyor ki şair burada şunu demek istemiştir. Halbuki şairin farklı bir demek istediği vardır elbette. Belki onlardan, o yorumlardan birine uygundur, belki onlardan birine uygunluğu yüzde şu kadardır da, ama şairin demek istediği daha farklıdır.

Hani adamın biri evine soba kurmuş ve altını şöyle yarım metre kadar yerden tuğlayla yükseltmiş. Adamın evine gelen bir grup misafir tartışıyorlarmış, yahu niye böyle bu soba diye. Acaba neden tuğlayla sobanın altı yarım metre yukarıya kaldırılmış? Bunun sebebi n’ola ki acaba? Biri diyormuş ki, herhalde süs olsun diye böyle yapmış. Öbürü diyormuş, yok ya tehlikeden dolayı, zeminde yangın filan olmasın diye yükseltmiş. Bir diğeri, galiba tuğla ısınınca daha fazla ısı versin diye. Sonunda demişler ki, bırakalım şu tartışmayı da en iyisi ev sahibine soruverelim. Sormuşlar, adam der ki; pazar günü kurmuştum

sobayı, aceleye denk geldi de bir yarım boru eksik olunca altını böyle yükseltiverdim mecburen. Bakın hiçbirinin dediği değil. İşte Kur'an'a vukûfiyet de böyledir.

Öyleyse bilelim ki, sünnet ve onun bir parçası olan hadisler, Kur'an'ın anlaşılmasında temel kriterdir, ölçüdür, bilirkişidir. Onsuz Kur'an'ı anlamamız mümkün değildir. Mesela salât sünnetsiz biline-mez. Sünnetsiz bir salât sadece mücerret duadan ibarettir. Rasulullah efendimizin sünnetine müracaat edince tekbirle başlayan, rükûsu, sücûdu olan, kıyamı kıraati olan ve sonunda selamla biten bir manzume olarak anlama imkanını buluruz namazı. Demek ki sünnetsiz, Rasu-lullahın anlayışına baş vurmadan anlaşılan Kur'an bizim kendi key-fimize göre bir Kur'an anlayışıdır ki Rasulullah Efendimizin bir hadislerinin beyanıyla: ***"Kur'an kişinin lehinde ve aleyhinde hüccettir"*** ifadesiyle o zaman bu anlayış bizim aleyhimizde bir delildir. Eğer öyle salt aklımızla, kendi hevâ ve heveslerimizle değil de Kur'an'ı sünnetle beraber anlarsak, sünnet önderliğinde anlamaya çalışırsak o zaman da Kur'an bizim lehimize bir delil olacaktır. Sünnetli Kur'an lehimize delilken, sünnetsiz Kur'an da aleyhimize delildir.

"Rasûlullah, Allah'ın kitabından Cibril'in kendisine öğrettiği miktarda tefsir ederdi."
(Tefsir-i İbni Kesir)

Bunun mânâsı, gerekli olanların bizzat Allah'ın dilemesi ve öğretmesi ile peygamber (as) tarafından açıklanmasıdır. Zaten bunun için Rasûlullah'ın açıklamalarına müracaat etmek zorundayız. Aksini iddia Allah'ın muradının aksidir. Mütearrif bin Şihhir şöyle der:

"Vallahi biz Kur'an-ı Kerîm'in bir mukabili oldu-ğunu söylemiyoruz ama, Kur'an'ı her bakımdan bizden daha iyi bilen Peygamberin olduğun söylüyoruz."

Tabii bu konuda yetki devri, bizzat bu yetkiyi devreden Rabbi-mizin kitabında mevcutsa o zaman bu konuda başka söz söylemenin anlamı yoktur. İşte size Nahl sûresindeki âyetleri okudum. Daha geniş bilgi almak istiyorsanız; (Bakara: 127,129,151, Âl-i İmrân: 31,32,-164, Cum'a: 2, Ahzâb: 21,36 A'râf: 157 Haşr: 7 Nisâ: 59, 61,64,65,-80,105 Şûrâ: 15 Nûr: 51 Fetih: 10 Muhammed: 33) âyetlerine bakabilirsiniz.

C- Kur'an'ı anlamak için müracaat edilecek üçüncü kaynak sahâbe-i kirâm efendilerimizdir.

Kur'an'ı anlayabilmek için Rasulullah efendimizin mübarek ashabının sünnetine, anlayışına, yorumuna, uygulamalarına başvurmak zorundayız. Çünkü Rasulullah efendimizin muhterem ashabı bizzat Allah tarafından tezkiye edilmiştir.

«

"İyilik yarışında önceliği kazanan Muhacirler ve Ensar ile, onlara güzelce uyanlardan Allah hoşnut olmuştur, onlar da Allah'tan hoşnutturlar. Allah onlara, içinde temelli ve ebedî kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır; işte büyük kurtuluş budur."

(Tevbe 100)

İyilik yarışında, takva yarışında, Allah'a kulluk ve Rasulullah'a ittiba konusunda en önde giden, bu ümmetin en bereketli dönemini, kuşluk vaktini idrak eden sahâbe-i kirâm efendilerimizden ve güzellikle onların yolunu tâkip edip, onların yollarına, sünnetlerine, anlayışlarına uyanlardan razı olduğunu ve onların kurtulduklarını haber veriyor Rabbimiz.

Rasûlullah efendimiz de bir hadislerinde pırlanta ashabını şöyle tezkiye eder:

"Ümmetimin en hayırlıları benim aralarında pey-amber olarak gönderildiğim bu nesildir. Sonra onlardan sonra gelecek olanlar, sonra onlardan sonra gelecek olanlar..

Râvî diyor ki, üçüncü nesil zikredildi mi, edilmedi mi? bunu en iyi bilen Allah'tır. Sonra şöyle buyurdu:

"Sonra onların yerine şişmanlığı seven ve şahitlik etmeleri istenmeden önce şahitliğe koşan bir topluluk gelecektir."

Müslim, Fezâilüs -Sahâbe 214)

Abdullah Bin Ömer efendimiz de -Allah onlardan razı olsun- der ki:

"Her kim birilerine uymak isterse Muhammed (as)-ın ashabına uymaya

baksın. Çünkü onlar bu ümmetin en hayırlıları idi. Kalpleri en iyi, ilimleri en derin, buna karşılık kendilerini gereksiz külfete sokmaktan en uzak kimselerdi. Rabbimizin peygamberinin sohbetine seçtiği bir topluluktu onlar. Kâbe'nin Rabbi olan Allah hakkı için onlar dosdoğru bir hidâyet üzere yürüyorlardı."

Kur'an'ı anlama, yorumlama ve pratik hayatta yaşama noktasında sahabenin sünneti, sahabenin anlayışı ve uygulamaları da bizim için başvurulacak örnektir. Çünkü sahâbe-i kirâm efendilerimiz peygamberle birlik düşünülmesi gereken bir gerçektir. Biz biliyoruz ki sahâbesiz bir peygamber düşünülemez. Zira bu din tek başına yaşanılacak bir din değildir. Sünnetullah gereği Allah bu dini ferde göndermemiştir. Bu Hz. Adem'den bu yana hep böyle olagelmiştir. Peygamber vasıtasıyla topluma gönderilen din, toplumun içinden odak nokta olarak seçilen peygamber tarafından topluma ulaştırılmış, peygamberle beraber o toplum tarafından anlaşılmış ve yaşanmıştır. Allah'ın Resulü din olarak kendisine gönderilen mesajı fert olarak kendisine yansıyan yönüyle aynen uygulamış ve aynen ashabına da uygulatmıştır. Böylece sürekli Allah kontrolünde bir beşer olarak peygamberin uyguladığı ve uygulattığı dinin, sahâbe neslinde kıyamete kadar tüm insanlığa örnek olacak bir biçimde tezâhür ettiğini, yaşanır, yapılabilir hale geldiğini görüyoruz.

Öyleyse sahâbe dinde bizim için en büyük örnektir. Zira sahâbe dönemi sorularına binaen, problemlerine binaen vahiy gelen bir topluluktur. Kur'an onların arasında indi ve tamamlandı. Din onların hayatında tekemmül etti. Dinin anlaşılması, âyetlerin anlaşılması ve din adına ortaya çıkan ihtilâfların çözüme ulaştırılması o dönemin sosyal hayatının bilinmesini gerektirir. Bu bilinmeden âyetin tamamen anlaşılması mümkün değildir. Çünkü o âyet kim hakkında geldi? Ne yaptı da geldi? Sonunda ne oldu? Bunlar bilinmeden âyetin anlaşılması mümkün değildir. İşte sahâbenin bizim hayatımızdaki, bizim dinimizdeki önemi burada ortaya çıkmaktadır. Zira sahâbe rey ve ic-ihadın temel unsuru olan lügatin esasını, vâzıını, Arap âdetlerini, Kur'-n'ın indiği dönemdeki yahudi ve hıristiyanların sosyal durumlarını, nü-ûl sebeplerini çok iyi biliyordu. Onun içindir ki sahâbenin âlimlerinden Abdullah İbni Mes'ud efendimiz der ki:

"Vallahi Kur'an'da inen herhangi bir âyetin nerede, ne zaman, kimin hakkında ve hangi konuda indiğini ben biliyorum."

Eğer varsa içinizde ben bunu ondan daha iyi bilirim diyen bir babayiğit o

zaman ona bir sözüm yoktur. O halde sahâbe din konusunda, dinin anlaşılması, Kur'an'ın anlaşılması konusunda kendilerine müracaat edilmesi gerek ikinci kaynaktır. İhtilâf konularında da sahâbenin sünnetine müracaat etmek zorundayız.

Sonra tâbiîn, tebe-i tâbiîn döneminden günümüze gelinceye kadar Kur'an konusunda söz söyleme yetkisinde olan tüm selef âlimlerimizin anlayışlarına müracaat ederek Kur'an'ı anlamaya çalışacağız.

Acaba Kur'an-ı Kerîm'i herkes anlayabilir mi? Yoksa onu sadece birtakım büyük zâtlar mı anlar?

Hamd olsun O Allah'a ki kulu Muhammed'e eğri bir taraf bırakmadığı dosdoğru kitabı indirmiştir.
(Kehf 1)

Rabbimizin elçisine indirdiği bu kitap eğri büğrülüğü olmayan bir kitaptır. Bu kitapta her hangi bir tenâkuz, bir çelişki, bir uyumsuzluk, bir münâsebetsizlik yoktur. Onda insanların anlayamayacağı, şaşkınlığa düşerek bocalayacakları bir karışıklık, bir bulanıklık, bir tutarsızlık yoktur. Ne dediği, ne istediği belli olmayan bir kitap değildir. Bu kitap her sınıf ve her dönem insanlığının anlayabileceği doğruluk-ta, netlikte ve berraklıkta bir kitaptır. Sadece belli sayıda ve belli sınıf insanların anlayabilecekleri, diğerlerinin anlayamayarak bocalaya-cakları, içinden çıkamayarak sapıtacakları bir kitap değildir bu kitap. Bir açıdan doğru, bir başka açıdan eğri büğrü değildir. Birilerine göre doğru, bir başkalarına göre ise eğri büğrü değildir. Âyetlerinde, ya-salarında, hükümlerinde hiç bir tenakuz yoktur. Tüm diğer kitaplardan üstün, arınmış, insan eli değmemiş bir kitaptır bu. Bu konuda birkaç yanlış anlayıştan da söz etmek isterim:

Müslümanlardan büyük bir çoğunluk şöyle inanıyorlar: Efendim, Kur'an gibi yüce bir kitabı bizim anlamamız mümkün değildir. Biz kim, bu Allah kelâmını anlamak kim? Bu kitabı ancak büyük zâtlar anlar. Bizler bu Allah kitabını elimize almaya bile lâyık insanlar değiliz diyerek Allah'ın kitabına karşı bir ürkeklik taşımaktadırlar.

Bakara sûresinin 104. âyetinde yahudilerin "Râinâ ya Resû-lallah" dedikleri anlatılmıştı. Yahudiler bu kelimeyi kullanırlarken; Ey peygamber, biz senin ne dediğini anlayamıyoruz. Biz senin okuduğun bu kitabın âyetlerini anlamaktan uzağız demeye getiriyorlardı. Biz sürüleriz demeye getiriyorlardı da Allah

buyurdu ki; Ey müslümanlar! Sakın sizler bu yahudiler gibi olmayın! Sizler Peygamber karşısında sürüler kesilmeyin! Dinleyin! Söze iyice kulak verin! Peygamberin sözleri, peygamberin benden getirip sizlere duyurduğu bu mesaj anlaşılmayacak bir mesaj değildir. O mesaj karşısında sürüler kesilmeyip iyice dinlerseniz, kulak verirseniz mutlaka onu anlayacaksınız bu-yurulmaktadır. Sakın sizler o yahudiler gibi olmayın ve onların kullan-dıkları bu başka mânâlara çekilebilecek kelimeleri kullanmayın! Buyu-ruyordu Rabbimiz.

Rabbimiz kitabındaki bu ve benzeri âyetleriyle biz Müslüman-ların kitap ve peygamber karşısında bu alçak yahudiler gibi sürüler kesilmememizi, bu kitabın âyetlerini ve bu peygamberin hadislerini anlayamayız diyerek peşin bir aptallığa düşmememizi emrediyor. Kitap ve peygamber karşısında sürüler kesilerek: Efendim biz kim bu kitabın âyetlerini anlamak kim? Biz nerede bu peygamberin hadislerini anlamak nerede? Onu ancak büyük zatlar anlar. Bizler onu okuyup anlamak şöyle dursun, hâşâ elimize almaya bile lâyık değiliz tavrında olanların alçak yahudiler olduğunu haber veriyor. Ey Müslümanlar, sizler böyle yapmayın! Kitap ve peygamber karşısında sürüler kesilmeyin! Dinleyin! Söze kulak verin! Kesinlikle bilesiniz ki ben kitabımı sizin anlayabileceğiniz ve yaşayabileceğiniz bir özellikte gönderdim. Ben peygamberimi sizin anlayabileceğiniz ve uygulayabileceğiniz, örnek alabileceğiniz bir özellikte gönderdim. Sakın bu konuda yahudiler gibi davranarak bana iftira etmeye kalkışmayın buyurmaktadır.

Tıpkı lânetlik Yahudiler gibi bugün kimi Müslümanlar, kendilerini bu kitabın sorumluluğundan kurtarabilmek için kendilerini aptal yerine, ahmak yerine koyuyorlar. Biz gerçekten senin ne demek istediğini, bu Kur'an'ın ne demek istediğini anlayamıyoruz ey peygamber diyorlar. Bunu anlayabilecek, kavrayabilecek zekâya, anlayışa, kavrayışa sahip olmadıklarını söylüyorlar. Allah korusun, bunu söyleyenler Allah'a iftira ediyorlar. Halbuki Allah sizin güç yetiremeyeceğiniz bir şey emretmedim, diyor. Bunlarsa hâşâ: Ya Rabbi bizim anlayamayacağımız, kavrayamayacağımız bir kitapla bizi sorumlu tutmuşsun diyerek Allah'a iftira ediyorlar.

Çünkü Allah'ın kitabı apaçıktır. Mübîndir Kur'an. Çünkü bu Kur'an insanlar için indirilmiş bir kitaptır ve elbette onu anlayacak olanlar da insanlardır.

"Apaçık Kitaba andolsun ki, akledesiniz diye Kur'-an'ı Arapça okunan bir Kitap kılmışızdır."

(Zuhruf 2,3)

Kitap apaçıktır. İmanı, hidâyeti, Allah yolunu, sırat-ı müstakimi apaçık ve net bir biçimde, herkesin anlayabileceği bir açıklık ve netlik için anlatan, ortaya koyan bir kitaptır bu kitap. İçinde insanla alâkalı, insan hayatıyla alâkalı apaçık âyetler bulunan ve insan hayatıyla alâkalı her şeyi açık açık beyan eden bir kitap. Herkesin anlayabileceği açıklıkta bir kitap. Hem de apaçık bir Arapça ile, insanların konuştukları bir dil ile indirdi Allah onu. Kimse bu kitabın anlaşılmazlığını iddia edemez. Hiç kimse bu kitabın sorumluluğundan kendisini kurtaramaz. Hiç kimse; ben bu kitabı anlayamıyorum, ben bunu anlayamam deme hakkına sahip değildir. Allah, bu kitabı insanların konuştukları, bildikleri bir dille, Arapça olarak göndermiştir. Kuş diliyle, melek diliyle yahut da insanların anlayamayacakları bir dille değil, yeryüzünde konuşulan bir dille göndermiştir.

Öyleyse hiç kimsenin bu konuda Allah'a iftira etmeye hakkı yoktur. Çünkü indiği dönemde herkes anladı onu. Bir kadın olarak Hatice anamız anladı, mü'min oldu, küçük bir çocuk olan Hz. Ali efen-dimiz anladı, mü'min oldu, bir köle olan Hz. Zeyd anladı, mü'min oldu, Bilal anladı, mü'min oldu, orta yaşta bir insan olan Ebu Bekir efendimiz anladı, mü'min oldu. Velid Bin Muğıre, Ebu Cehil anladı, kâfir oldu. Toplumda bu Kur'an'ı anlamayan bir tek insan yoktu.

Onun içindir ki Mekkeliler Ebu Bekir'in okuduğu Kur'an'a engel olmaya çalışıyorlardı. Ey Ebu Bekir, buna asla izin veremeyiz, çünkü senin okuduğun Kur'an bizim çocuklarımızın kalplerine tesir ediyor diyorlardı. Abdullah Bin Mesu'd Rahmân sûresini Kâbe'nin avlusunda okuyunca, tüm müşrikler üzerine çullandılar ve öldüresiye dövdüler onu.

Evet nasıl ki o gün bu Kur'an'ı anlamayan yoksa bugün de herkes bunu anlamak zorundadır. Herkes bu kitabı anlayabileceği cinsten okumak zorundadır. Yâni bu kitaba iman eden anlaya anlaya iman edecek, inkâr eden de anlaya anlaya inkâr edecektir. Bunun başka bir yolu yoktur. Ve de kim bu kitabın anlaşılamayacağını iddia ederse Allah'a en büyük iftirayı yapmış olur.

Öyleyse bu kitap okunacaktır, ama anlayarak okunacaktır. Çünkü anlaşılacak bir açıklıktadır bu kitap. Kimse bu kitabın anlaşılmazlığını iddia edemez, hiç kimse bu kitabın sorumluluğundan kendisini kurtaramaz. Hiç kimse ben bu kitabı anlayamıyorum, ben bunu anlayamam deme hakkına sahip değildir. Çünkü Rabbimiz anlayasınız diye, hayatınızı bu kitapla düzenleyesiniz diye bu kitabı insanların konuştukları, bildikleri bir dille, Arapça olarak

göndermiştir.

Değilse anlamadan okunan bir Kur'an'da, anlamadan iman edilen bir Kur'an'da hayır yoktur. Üzerinde düşünülmeden, ne dediği bilinmeden okunan bir Kur'an'a nasıl Kur'an diyebileceğiz de? Böyle reddedenler neyi reddettiklerini söyleyebilecekler de? Hayata karışmayan, kalbe etki etmeyen bir kitaba nasıl Kur'an denebilecek de? Bana konuşmayan, bana bir şeyler söylemeyen, bana ümitler vermeyen, bana korkular sunmayan, bana şunu yap, bunu yapma demeyen bir Kur'an, Kur'an değildir. Bizler de bugün tıpkı o gün Rasûlullah'ı dinleyip de iman edenler gibi iman etmek zorundayız.

Bir grup müslüman, efendim Kur'an bir dönem anlaşılmış ve fıkha, fıkhî kalıplara dökülmüştür. Ecdat onu anlayıp fıkha dökmüştür. Bizim onlar gibi Kur'an'ı anlama imkânımız olmadığı gibi, anlama sorumluluğumuz da yoktur. Onun için biz, başka değil onların anlayışına tâbi olmak zorundayız. Binaenaleyh bugün Kur'an'ı yeniden anlamaya çalışmak yerine fıkıh okuyalım. Kur'an'ı da anlamak ve uygulamak üzere değil, ibâdet kastıyla okumalıyız diyorlar. Ve böylece tamamen geçmişe teslim olmamız gerektiğini iddia ediyorlar.

Bir başka grup müslüman da, bunların tamamen zıddına, efendim geçmiştekilerin anlayışı bizi bağlamaz. Onlar bizim için ayak bağıdır. Geçmiştekilerin, Rasulullah'ın, sahâbenin, tâbiînin ve mücte-hid imamların Kur'an'ı nasıl anladıkları, nasıl uyguladıkları bizi hiç mi hiç ilgilendirmez. Onların anlayışları kendilerini ve kendi dönemlerini ilgilendirir. Bizler onlara hiç bakmaksızın salt aklımızla Kur'an'ı anla-ak ve hayatımıza aktarmak zorundayız diyorlar.

Bu anlayışların ikisi de bâtıldır. Birisi ifrat, diğeri de tefrittir. Ne tümüyle kayıtsız şartsız geçmişe teslim, ne de tümüyle geçmişi silmek doğrudur. İşin doğrusu, bugün bizler de Allah'ın kitabını anlamaya çalışmak zorundayız. Ama bu işi yaparken de geçmişi silerek değil, bilâkis Allah'ın Resûlünden bugüne kadar Kur'an'la alâkalı, o âyetle alâkalı kim ne demişse, nasıl anlamışsa onlara da müracaat ederek bugün biz de anlayabildiğimiz kadarıyla Kur'an'ı anlamak zorundayız. Çünkü bu kitap, sadece onlara değil, bize de gelmiştir. Onların Müslümanlık adına bu kitaptan sorumlu oldukları kadar, bizler de so-rumluyuz. Onlardan kulluk isteyen Allah biz den de istemektedir.

Öyleyse bugün biz de okuyup anlamaya çalışacağız bu kitabı ama, bizden öncekileri silmeden. Vallahi eğer şu kitap sadece bana gelmiş olsaydı, ilk defa bana gelmiş olsaydı, Rabbim direk bunu bana göndermiş olsaydı o zaman kimseyi takmaz sadece onu kendim anlar ve anladığım gibi uygulardım. Ama bu kitap ilk defa bana gelmemiş. Benden önce de Rasulullah efendimizden bu yana her dönem bunu anlayanlar ve yaşayanlar olmuş. Öyleyse elbette ben ukalâlık etmeyerek benden öncekilerin anlayışlarına da müracaat etmeliyim.

Kur'an'ı anlayabilmek için Arapça bil-mek şart mıdır? Arapça bilmeyenler bu kita-bı anlayamazlar mı?

Bugün bazı Müslümanlar şöyle diyerek kendilerini bu kitabı okuma ve anlama sorumluluğundan kurtarmaya çalışıyorlar: Efendim, ben Arapça bilmiyorum. Böyle bir eğitim almadım, alamadım. Çok istedim ama İmam-Hatip ve İlâhiyatta okuyamadım. Bu durumda benim bu Kur'an'ı anlama, kavrama imkânım yoktur. Siz ısrarla diyorsunuz ki ben müslümanım diyen herkesin bu kitabı okuma, anlama ve pratik hayatına aktarma mecburiyeti vardır. Peki şimdi anlayamayacağım bir şeyle beni nasıl sorumlu tutarsınız?

Bir kere bunu ben değil, Allah söylüyor. Allah, ben de müslü-manım, benim de bir kitabım var diyen herkese bu kitabını göndermiş ve herkesi bu kitabıyla sorumlu tutmuştur. Binaenaleyh eğer bir itirazınız varsa bunu bana değil, Allah'a yaparsınız. Allah'a mazeretinizi sunun ve deyin ki; ya Rabbi, bu nasıl bir iştir? Beni hem Arap bir anadan babadan dünyaya getirmedin, hem de böyle Arapça bir kitabı anlamakla sorumlu tuttun. Hem bu kitabı anlayacak kapasitede yaratmadın, hem de bu kitabın sorumluluğunu bana yükledin deyin. Ama bilesiniz ki sizi yaratan, sizi bu kitapla sorumlu kılan Allah sizin gücünüzü, kapasitenizi sizden daha iyi bilendir. Ben kullarıma onların takatlerinin yetmeyeceği bir yük yüklemedim diyendir.

Arap olmadığımız için, Arapça bilmediğimiz için ona asla ulaşamayız, onu asla anlayamayız diyorsunuz öyle mi? Peki Allah katında bu Arapların torpili nerden geliyor? Hayır hayır, Kur'an ve sünnet bilmeyi, Kur'an ve sünnet bilgisine ulaşmayı Arapça bilmeye bağlamaya gerek yoktur. Okuma yazma bilmemeye bağlamaya da gerek yoktur. Ona ulaşma, onu öğrenme çabasına niye bağlamıyoruz bunu? Yani sen kendi köşene çekilmişsin, Kur'an öğrenmeye hiç say'et-miyorsun ve birilerinin getirip sana Kur'an öğretmesini bekliyorsun. Sonra birileri zorla sana Kur'an getiriyor, sen bunu da reddediyor, yoo!

İstememem! Bana Kur’an’ı getirmeyin! Benim ona ihtiyacım yok di-yorsun. Yâni benim elime Kur’an’ı vermeyin! Beni ona ulaştırmayın! Onu bana getirmeyin! Onun okumasını bana öğretmeyin! diyorsun. Yâni Kur’an’ı sana getirecek, okutacak, öğretecek, tanıtacak kimse-lerle de ilgi kurmuyorsun, sonra da bana soruyorsun, ben bu halimle bu kitabı öğrenebilir miyim? Ben Kur’an’ı anlayabilir miyim? Mümkün değil kardeş, sen kıyamete kadar bu kitabı öğrenemezsin! Kıyamete kadar bu kitabı anlayamazsın!

Öyle değil mi ama? Yani sen bu kitapla ilgi kurmaya yanaşma, bu kitabı öğrenmeye yönelme, ondan sonra da de ki; ben Arap olmadığım için, Arapça bilmediğim için bu kitabı anlayamıyorum, benim suçum ne? Eğer Allah sana hayat programı olarak bu kitabı göndermiş, bu kitabın istediği biçimde bir hayat yaşaman gerekir demiş, ama beri tarafta senin dediğin gibi senin için bu kitabı öğrenme yollarını da kapatmışsa o zaman -hâşâ- zalim olan O’dur, bana ne bundan? Yani bu durumda, Allah ya sana bu kitabı anlayacaksın, bu kitabın tarif ettiği bir hayatı yaşayacaksın dememiştir, ya da senin bu kitaba ulaşma yollarını kapatmamıştır. Bunun ikisi birden mümkün değildir kardeş. Eğer sen diyorsan ki bu kitaba ulaşma yolları bana kapalıdır, o zaman ben derim ki, bu senin ve Allah’ın bileceği bir iştir, bana sormana gerek yoktur. Şikâyetini arz edeceğin makam Allah’tır.

Böylece kolay yoldan kendilerini sorumluluktan kurtarma çabası içine giren bu insanlar şunu demek istiyorlar: Allah, bu kitabı Arapça bir kitap olarak göndermekle hâşâ Araplara torpil geçmiştir. Öyleyse bu kitabı Araplar kadar anlama imkânına sahip olan ben de torpilliyim bunu diyenlere göre. Öyle değil mi? Bunu diyenlere göre ben bu kitabı biraz biraz biliyor muyum? Öyleyse onlara göre ben de torpilliyim. Peki ben Arap değilim, benim torpilim nerden geliyor ya?

Yok yok, öyle değil mesele. Mesele şudur: Çalışan, gayret eden torpillidir. Eğer Allah bu kitabı anlama konusunda sana çalışma ve gayret etme imkanı vermedi de sadece bana verdiyse, sonra da ikimizi de aynı şeyle sorumlu tuttuysa, o zaman -hâşâ- bunu diyenler Allah zalimdir demeye getiriyorlar işi ki, bunu demeye bir müslüman olarak hiç kimsenin hakkı yoktur. Çünkü ben hiç böyle görmedim. Önemli olan fırsatta eşitliktir. Allah herkese bu konuda fırsat tanımıştır. Ama kimileri Allah’ın kendisine tanıdığı bu fırsatı değerlendirirken, kimileri de değerlendiremez. O zaman bu durumda suçlu kim? Allah mı? Hâşâ, sümme hâşâ. Kaldı ki işte örneklerini görüyoruz ki adam Arap oluvermekle de

hemen Kur'an'ı anlar olmuyor. Öyle değil mi? Peygamberi görüvermekle insan müslüman oluvermiyordu. Bir Ebu Cehil'i, bir Ebu Leheb'i ne çabuk unuttun? Yemenden gelirdi, Sudandan, Anadolu'dan gelirdi müslüman olurdu da adam, ama burnunun dibinde bulunanlar iman etmezlerdi.

Öyleyse benim bildiğim Kur'an'ı anlamak için Arapça bilmek şart değildir. Kur'an'ı bilmek şarttır. Hattâ bunu Kur'an dışında da öğrenmek mümkündür. Mesela deveye bakarak, kuşlara nazar ederek, semaya, arza bakarak, dağlara, derelere giderek, başkalarına sorarak da öğrenebiliriz.Yeter ki biz öğrenmeye niyet edelim.

Kur'an'ı nasıl okumalıyız?

Okumak nedir, önce bu konuda bir açıklama yapalım. İslâm'ın okuma dediği eylem, dört âzanın işlev gördüğü eylemdir. Bir okuma eyleminde, göz görür, dil telâffuz eder, akıl tercüme eder, kalp de tavır alır. Göz görecek, dil harfleri mahrecinden çıkarıp telâffuz edecek, akıl okunan bölümü anlayıp, tercüme edip kalbe aktaracak, kalpte ona göre tavır alacak. Eğer bir okuma eyleminde bu dört âzadan birisi devre dışı kalmışsa İslâm buna okuma demiyor. Meselâ göz görür, dil telâffuz eder, ama okunan bölümüm anlaşılmadığı için akıl tercüme etmez ve kalbe aktarmazsa buna okuma denmez. Akıl okunan bölümü anlayıp, tercüme edip kalbe aktarmalı, kalpte ona göre bir tavır almalı ki buna okuma densin. Peki kalp nasıl tavır alır? Okunan âyetlerde eğer cehennem, azap, vaîd konuları gündeme gelmişse kalp korkar, titrer, ürperir. Eğer cennet, rahmet, nimet konuları zikredilmiş-se kalp sevinir, coşar, taşar ve heyecandan kabına sığmaz bir hal alır. Eğer kâfirlerin, müşriklerin, ehl-i kitabın Allah'a iftiralarının günde-me geldiği âyetler okunuyorsa kalp saygıdan boyun büker, onlar adına Allah'tan özürler dileme makamında olur. Estağfirullah, ya Rabbi senin hakkında nasıl diyebildiler bunu? Nasıl cesaret edebildiler sana karşı bu iftiralara? Ya Rabbi ben o ahmaklar adına senden özür diliyorum, deme konumunda olur kalp. Tabii okunan âyetlerin mânâsı anlaşılmayınca kalbin bu tür tavırlar alması mümkün olmayacaktır.

Öyleyse okunan bölümün mânâsı mutlaka anlaşılmalıdır. Oku-nan bölümün mânâsını anlamadan mücerret okumak, Allah'ın istediği bir okumak değildir. Allah'ın istediği okuma kişinin gözü ile ilgi kur-duğu gerçeği, emir veya nehiy olarak aksettirmesidir. Yâni gördün ki bir kız açık saçıksa ona

bakmaman gerektiği emrini kendine alacak-sın veya ona yardım etmen gerçeğini anlayacaksın. Yâni o gördüğün kişiyle bir ilgi kuracaksın. Yâni o gördüğün şeyle, gözünle okuduğun bölümle, âyetle bir ilgi kuracaksın. İşte okumak budur. Okumak oku-nan şeyle ilgi kurmaktır.

Ama öyle olmamış. İnsanlar Kur'an okumayı böyle anlamamışlar. Nasıl olmuş? Kur'an okumak denilmiş, tamam birisi mücerret tilâvet etmiş, yâni teyipcilik yapmış, okunan şeyle ilgi kurulmamış, ne olduğu, ne dendiği, ne istendiği anlaşılmaya ve gereği yerine getirilmeye çalışılmamış. Peygamberin kesin nehyine rağmen bu okuma şuradan aşağıya hiç intikal etmemiş, gırtlaktan aşağıya inmemiş, ama buradan yukarısında mest olunmuş, ayakkabı olunmuş, kendinden geçilmiş, güzel de okumuşlar kendilerince, ama bu Kur'an okuma ol-mamış. Halbuki Kur'an okumak, yâni meselâ okuduğun âyet senden namaz mı istedi veya senden şöyle bir hayat programına geçmeni mi öğütledi, hemen onunla ilgi kurarsan bu okumadır, değilse onun adına okuma denmeyecektir.

Bakın gerçek okumayı anlatırken bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Bir topluluk Allah'ın evlerinden birinde toplanır ve Allah'ın kitabını okurlarsa ve de okuduklarını kendi aralarında ders haline getirirlerse onların üzerine Allah'ın rahmet ve sekîneti iner."

Demek ki bizden istenen sadece mücerret okumak değil, okunanları ders haline getirip, aramızda müzakere edip okunan bölümü anlama ve yaşama kavgası içine girmektir. Eğer insanlar Kur'an'ı sadece okur, ama onu kendi aralarında ders haline getirmezler, okudukları âyetlerin ne anlama geldiğini, kendilerinden nasıl bir hayat is-tediğini anlamaya yanaşmazlarsa, okudukları âyetlerle hayatlarını dü-zenleme kavgası içine girmiyorlarsa kesinlikle bilelim ki buna okuma denmeyecektir.

Öyleyse zinhar anlamadan okumayacağız kitabı. Unutmayalım ki Allah'ın ne buyurduğunu, ne istediğini anlayarak okunacak bir tek âyet, anlamadan okunacak bin hatimden daha hayırlıdır. Unutmayalım ki okunan âyetlerin anlamını kavramaya çalışmıyor, kalp de okunan âyetlerin ortaya koyduğu mânâlar istikâmetinde bir tavır alıp etkilenmiyorsa, sadece dilin hareket etmesinin hiçbir mânâsı yoktur.

Çünkü Kur'an'ın okunmasından maksat tedebbürdür. Yâni düşünerek onun

ne dediğini anlamaya çalışmak ve hayatı onunla düzenlemektir. Hz. Ali efendimiz buyurur ki:

“Anlamayarak yapılan ibâdette ve düşünülmeden gerçekleştirilen kıraatte hayır yoktur.”

Zaten Allah’ın Resûlü bir hadislerinde kişinin okuduğu şeyle kalbinin irtibatının kesildiği ve okuduğu âyetlerden başka şeyler düşünmeye ve dikkati başka taraflara dağılmaya başladığı andan itibaren onun okumaya devamını menetmektedir. Çünkü bu bir roman, bir hikâye, alelâde bir insan sözü değil ki böyle bir durumda insan onunla ilişkisini sürdürebilsin.

Selef âlimlerimizin hepsi böyle düşünür, böyle inanırdı. Bakın Süleyman Ed - Dârâni:

“Anlamadığım ve kalp huzuruyla okumadığım âyetlerden sevap alacağımı ummuyorum. Ben bir âyeti okurum, sonra dört beş gece onunla meşgul olurum ve onu iyice anlamadan başka bir âyete geçmem.” der.

Yine selef âlimlerimiz meselâ bir Bakara sûresini anlayabilmek için yıllarca üzerinde düşünmüşlerdir. Meselâ bir hatmi otuz senede bitirenler vardır.

Mâlik Bin Dinar der ki:

“Ey Kur’an okuyucuları! Ey ehli Kur’an olanlar! Okuduğunuz Kur’an sizin kalplerinize ne ekti ona bir bakın. Nasıl ki yağmur arzın baharı ise okuduğunuz Kur’an da mü’minin kalbinin baharıdır.”

Katâde de der ki:

“Kur’an ile oturup kalkan ya kâr eder, ya da zarar eder.”

Öyleyse Okuma = Anlama + başkasına anlatma + uygulama, yâni okunanı yaşama, okunanla hayatı düzenleme + samimiyettir diyebiliriz. Nitekim Allah’ın Resûlü kendisine gelen bir vahyi önce kendisi okur, kendisi öğrenir, eksiksiz olarak onu hayatında uygular, son-ra da hiç beklemeden ve en küçük bir parçasını bile gizlemeden onu insanlara aktarırdı. Ve bu konuda da hasbî davranırdı. Onun kutlu yolunun yolcuları olarak bizler de böyle olacağız inşallah.

Unutmamalıyız ki, Kur'an "Karae" kökünden gelen bir kelimedir. Okunak anlamına. Demek ki bir şeyin, bir metnin, bir mesajın Kur'an olabilmesi için okunması gerekmektedir. Okunmayan şeye Kur'an denmez. Bir kitap ki eğer o okunmuyorsa, okunmak için değilse ona Kur'an denmeyecektir. Elimizdeki şu kitabı okumanın dışında nerede ve nasıl kullanırsak kullanalım buna Kur'an denmeyecektir. Okumak ise duyularla algılanan bir mesajın kişiye onu amele sevk etmek üzere bir şeyler söylemesi, görevler yüklemesi anlamına gelmektedir.

Kur'an'da ondan hakkıyla istifade edebilecek biçimde okumak konusunda şunlara dikkat çekilir:

1: Kur'an'ı ağır ağır okumalıyız.

Allah kelâmı üzerinde düşünmek ve murad-ı ilâhiyi iyice kavrayabilmek için ağır ağır okumak zorundayız. Kitabımızın Müzzemmil sûresinin beyânıyla "Tertîlâ" okumalıyız. Yâni yavaş yavaş, tertîl ile, mânâya nüfuz ederek, düşüne düşüne, tedebbürle, tefekkürle okumalıyız. Okuduğumuz, ilgi kurduğumuz âyetlerinde Rabbimiz tarafından bize neler dendiğini anlamak, kavramak, denenleri yaşamak üze-re, yapmak üzere okumalıyız. Allah diyor olarak ve Allah'ın dediklerini hayata hakim kılmak, hayatı onlarla düzenlemek üzere okumalıyız. Hayatımı düzenlemek için ben bu kitaba muhtacım, ben sadece buna muhtacım, bundan başkasına asla muhtaç değilim diye okumalıyız. Başka çarem yok, ben bu kitapsız yaşayamam. Bu kitap olmadan ha-yatıma program yapamam. Bu kitabı tanımadan Allah'ın istediği kul-luğu yaşayamam. Bu kitap olmadan cennet yolunu bulamam. Yâni ben bunsuz çare bulamıyorum diyerek, çaresizlikten kıvranarak, çare-yi sadece bunda görerek okumalıyız. Çare bu kitaptadır diyerek oku-malıyız.

İşte tertîl'in mânâları bunlardır. Rabbimiz işte böyle okudu-ğunuz âyetlerin mânâlarını düşüne düşüne, âyetlerin bilincine ere ere, ne dediğimizin ne okuduğumuzun, Allah'tan hangi mesajları aldığımı-zın ve Allah'a hangi sözleri verdiğimizin farkına vara vara okumalıyız.

Yâni Allah'ın Resûlü bu kitabı nasıl okuduysa, hangi gayeyle, hangi niyetle okuduysa o şekilde okuyacak, okumanın şeklini, biçimini, zamanını,

miktarını, sayısını, oranını, hedefini onun tayin buyurduğu biçimde tayin edeceğiz. Biz biliyoruz ki Allah'ın Resûlü bu kitabı anlamadan sadece mücerret okumak için asla okumadı. Sadece bilgi olsun diye okumadı, okuduğu âyetler kalbine, hayatında indi Resû-lullah efendimizin.

Eğer okuma konusunda bir sayı vermemiz gerekirse, tıpkı sahâbe-i kirâm efendilerimizin yaptığı gibi bir okuyuşta on âyet okuyacağız, o on âyeti anlayıp uygulamadıkça öteki on âyete geçmeyeceğiz. Veyâ bir bölüm okuyacağız, o bölümü anlayıp, iman edip, amele dönüştürdükten sonra bir başka bölümü okumaya yöneleceğiz. Yine Resûlullah efendimiz Kur'an'ı baştan sona hatmetme konusunda en az yedi güne izin vermiştir. Yedi günden daha kısa sürede hatme izin vermemiştir. Eğer bir okuma zamanı belirlememiz gerekirse, tıpkı Re-sûlullah efendimizin yaptığı gibi gece yalnızken okuyacağız, Müddes-sir ve Müzzemmil'de anlatıldığı gibi gündüz de okuduğumuz bu âyet-lerin gündemini yaşayacak ve onu çevremize ilân edeceğiz.

2: Kur'an'ı başka bir maksatla değil, sadece Allah'a kulluk adına okumalıyız.

Kitabımızın ilk inen Alâk sûresi "oku" emriyle başladıktan son-ra, neyin okunacağı, ne adına okunacağı konusunda bilgi verir.

"Yaratan Rabbinin adıyla oku"

(Alâk 1)

Oku! Ama Rabbinin adıyla, Rabbin adına, Rabbin namına oku. Demek ki Rabbin adıyla, başında besmele çekilerek okunacak, Rab adına okunacak, Rab namına okunacak. Yâni her okuma, okuma sayılmayacaktır. Sadece Rabbin adıyla, Rab adına, Rab namına okunanlar okunma sayılacaktır. Rab adına, Rab namına olmayanlar Rabbin istediği bir okunma sayılmayacaktır. Hemen arkasından da; "Yaratıcı Rab" ifadesinin gelmesinden anlaşılıyor ki, sadece yaratıcı Rabten gelen, yaratıcı Rab adına okunacaktır. Yâni yaratıcı Rabtan gelen yaratıcı Rabbin rızasına götürücü olarak okunacaktır. Böylece Rabbimiz kendisini öteki sahte rablerden ayırıverdi. Demek ki yaratıcı Rabten gelmeyenleri, sahte rablerden gelenleri okumak, okumak sayılmayacak, onlardan bilgilenmek, bilgilenmek kabul edilmeyecektir. Yaratıcı Rabten gelen de sadece Rab adına, Rab hatırına, Rabbe kulluk için, Rabbin rızasına götürücü olarak okunacaktır. İşte gerçek okuma buymuş. Bunun dışındaki okumalara okumak denmeyecekmiş. Hele hele temeli materyalizme dayalı olan, okuyucularını Allahsızlığa götüren okumalar hiç okuma değildir tabii.

Allah'tan gelmeyen, vahye dayanmayan, hayata intibak imkânı olmayan, hayatta bir işe yaramayan, hayatta uygulanma imkânı, uygulanma alanı olmayan, yâni okuyandan amel istemeyen, okuyucusunu amele sevk etmeyen bir okuma, okuma değildir. Allah'ın rızasına götürücü olarak yarın mîzana konulacak cinsten olmayan bilgileri okumak Allah'ın istediği bir okumak değildir. Vahye dayanmayan, sadece zanna dayanan bilgilere yönelmek nasıl boşsa, Allah'tan gelen bilgileri Allah adına, Allah namına, Allah'a götürücü bir niyetle değil de, başka maksatlarla okumak da boştur. Meselâ adam âyet okuyor, doktora adına. Hadis okuyor, diploma adına. Kur'an öğreniyor, sosyal bir statü adına. Tefsir okuyor, bilir desinler adına. Ferâiz öğreniyor paylaşım konusunda bana müracaat etsinler adına. Onunla yeryüzünde Allah'ın ferâiz yasalarını hakim kılmak adına değil, okuduklarını amele dönüştürmek adına değilse, bu da Allah'ın istediği bir okumak değildir. Yâni Allah'tan gelmeyen şeyleri okumak da okumak değildir, Allah'tan gelenleri Allah adına, Allah'a kulluk kastıyla, daha iyi bir Müslümanlık kastıyla değil de başka maksatlarla okumak da okumak değildir.

İmam Hatip okuluna ya da Kur'an kursuna okumaya giden gence soruyorum: Evlâdım niçin okuyorsun? Bu okula niye gidiyorsun? Çocuk diyor ki, amca adam olmak için okuyorum. O zaman diyorum ki ona: Peki yavrum baban o okulda okumuş mu? Hayır, diyor. O zaman baban o okulda okumamış diye adam olmamış mı? Yâni şimdi baban adam değil mi? deyince yavrucak başını eğiyor. Demek ki o okulda okuyan adam olmuyor. Demek ki adam olmak için değil, Müslüman olmak için okunur. Okumadaki temel hedef iyi bir Müslümanlık olmalıdır. Bu niyetle okuyan kişinin bu ameli, salih bir ameldir ve Allah tarafından değerlendirilmeye tâbi tutulacak bir ameldir. Ötekilerin tümü boştur.

Soruyorum delikanlıya: Kardeş, neden tıpta okuyorsun? Neden bir başka okul değil de tıp? Bu okulu tercih edişinde temel niyetin nedir? İyi bir Müslümanlık mı? Allah'ın dinine hizmet mi? Allah'ın dinini daha güzel öğrenip, daha güzel Müslümanlık sergileyebilmek mi? Yâni yaratıcı Rab adına, yaratıcı Rab namına mı? Yaratıcı Rabbin rızasını kazanmak için mi? Yoksa para için, sosyal bir statü elde etmek veya sağlık için mi? Delikanlı diyor ki, hem Allah için, hem de sağlığa hizmet için, insanlığa hizmet için. O zaman diyorum ki ona, kardeşim gerçekten niyetin Allah içinse, Allah adına sağlığa hizmet içinse, o zaman çöpçü olman daha evlâ değil mi? Eğer derdin Allah adına sağlığa hizmetse, belki çöpçü olman doktor olmandan daha evlâdır. Çünkü birisi hastaları iyileştirmeye çalışırken, ötekisi iyileri hastalıktan korumak için çırpınır. Sence hangisi daha önceliklidir diyorum, o da başını aşağıya eğiyor. Öyleyse okumadaki temel hedef

sadece Allah için olmalıdır, kesinlikle başka şeyler araya karıştırılmamalıdır.

3: Kur'an'ı gece okuyacağız. Gece Kur'-an'la beraberlik kuracağız.

Kitabımızın Müzzemmil sûresinin beyânıyla Kur'an'ın anlaşılabileceği en uygun okuma zamanı gecedir.
"Şüphesiz, gece kalkışı daha tesirli ve o zaman okumak daha elverişlidir." (Müzzemmil 6)

Rabbimiz elçisine buyuruyor ki; ey peygamberim, sana ağır bir söz nakledeceğiz; o halde sen de bu ağır sözü, bu ağırlığı olan, değeri olan sözü, hazmedebileceğin, kavrayabileceğin, özümseyebileceğin bir ortamda onunla ilgilen. Bir gece ortamında onunla ilgi kur, onu o ortamda okuyup öğrenmeye çalış. Çünkü gece kalkış, gece ayakta oluş, gece neşesi, gece neşatı, ya da gece uyanıklılığı hem kişinin oturumu, uykusuzluğu, uyanıklılığı, dikkati, hem de sözün kıyamı, sözün kıvamı için çok daha hoş, çok daha elverişli bir ortamdır.

Demek ki Kur'an'ı anlayabilmek için yapılacak iş, gece kalkıp Kur'an'la beraberlik kurmak, vahiyle ilgi kurmak, Allah'la diyalog kurmaktır. Yatsı namazını kıldıktan sonra hemen yatacağız, bir süre uyuduktan sonra kalkacağız, Kur'an'ı elimize alıp anlamak üzere ağır ağır, düşüne düşüne okuyacak, tüm benliğimizle, tüm himmet ve dikkatimizle mânâya nüfuz etmeye, murad-ı İlâhiyi kavramaya çalışacağız. Her gece yapamazsak bile hiç olmazsa bari kendimizin olduğu geceler erken yatmalıyız. Ama birilerine kiralanmışsak, birileri hayatımıza müdahil olmuşsa, birileri dünyamızı parsellemişse veya sayım var da içtimaa zorlamışlarsa bizi, o zaman da ne yapalım gardiyanlardan izin falan demediğimiz gecelerde birer ikişer kalkalım inşallah. Kalkalım ve Rabbimizin kitabıyla diyalog kuralım. Çünkü gece, anlamak için, kavramak için, uyanıklık için en hoş ortamdır.

Eğer Kur'an'ı anlamayı, Kur'an'ın esrarının bize de açılmasını, Kur'an'dan mesaj almayı, Rabbimizle konuşmayı ve Rabbimizin bize yol göstermesini istiyorsak, eğer neşem yerinde olsun, neşatım açık olsun, anlayışım, kavrayışım açılsın istiyorsak, eğer Allah'la beraberliğimizden zevk almak istiyorsak, çaresiz gece kalkacak ve Kur'an okuyacağız. Kesinlikle söyleyebilirim ki, şu kanalizasyonlardan kurtulup da, şu şeytan vahiylerinden yakamızı kurtarıp da biraz erken yatıp, gece kalkabilseydik, kalkıp Rabbimizin vahyiyle irtibata

geçmeyi becerebilseydik, inanın hayatımız çok daha bereketli, işlerimiz çok daha verimli olacaktı. Kitabımızı çok daha güzel anlayacak ve onun istediği hayata yönelme imkânını bulmuş olacaktık.

Kitabımızın bu beyânlarından anlıyoruz ki gecenin bizim için çok büyük bir önemi vardır. Gece çok sakin bir ortamdır. Issız bir çöl-de gündüzün sükûneti yanında, gecenin sükûneti daha fazladır. Veya meselâ bir ormanda yazın bunaltıcı sıcağının altında, sesin soluğun kesildiği bir atmosferde, hayvanların bile kımıldanamadığı bir ortam-daki sessizlik bile, gecenin sükûneti yanında çok daha az kalır. Yani güneş varken insan hayatının devinimi, organizmanın algılaması, hücrelerin, sinirlerinin etkileşimi geceden daha farklıdır.

Öyleyse gece kalkacak ve ağır ağır, mânâya nüfuz ederek, tertîl ile Kur’an okuyacağız. Peki bu işi gündüze aktarma imkânı yok mu? Gündüz okusak olmaz mı bu kitabı? Hayır, çünkü gündüz işimiz var. Kooperatiflerimiz, dükkanlarımız, tezgahlarımız, araba işlerimiz, senet çek işlerimiz var. Gündüz bizi meşgul edenler, bizi zorlayanlar vardır. Dinimizi bozmak, hayatımızı bozmak, programı bozmak üzere zorlayanlar var. Gündüz farklı dertlerimiz, birilerinin bizim dünyamıza girmesi, bizi meşgul etmesi var.

Ama gece öyle değildir. Gece Rabbimizle daha bir baş başa olabiliyoruz. Aceleye gerek yoktur gece. Çünkü bizi bekleyen birileri yoktur, telefon yoktur, randevu yoktur, beklediğimiz yoktur, bekleyenlerimiz yoktur. Meselâ gündüz kişi namaz kılarken, zil çalacaktır, ders başlayacaktır, müşteri girecektir, tören vardır, iş vardır, aş vardır, yemek vardır diye hemen alelacele işi bitirivermeden yanadır ya insan. Ama gece öyle değildir, acele etmesine gerek yoktur. Telefon yok, trafik yok, karmaşa yok, randevu yok, sadece Allah’la beraberlik var. İşte gündüzün bozuk düzen programlarını hayra, hakka çevirebilmek için gece kalkacak ve vahiyle beraber olacağız. Yani gündüzümüz iyi olunca gecemizi Allah’a ayıralım değil, gündüzümüzün iyi olması için gecemizi Allah’a ayırmak zorundayız. Gece kalkıp vahiyle beraber olabilirsek bilelim ki gündüzümüz programsızlıktan kurtulacaktır.

Allah’ın Resulü Allah’tan kendisine gönderilen vahyi gece ken-disi okuyor, ona tabi oluyor ve kendi kendine bu vahyi tekrar ediyordu. Yâni Allah’ın Resulü her gece vahyi kendisine indirgiyordu. Şimdi ona emredilenin aynısıyla sorumlu olan bizlere soruyorum. Acaba her gece bize de vahiy geliyor mu? Her gündüz bize de vahiy geliyor mu? Biz de tıpkı Allah’ın Resulü gibi her

gece ve her gündüz vahiyle beraber miyiz? Vahyin gözetiminde ve Kur'an'ın kontrolünde bir hayat yaşayabiliyor muyuz? Ya da isterseniz biraz farklı sorayım; Sizler şu anda, gecenizde, gündüzünüzde kimin vahyine tabisiniz? Kimden vahiy alıyor ve hayatınızı onunla düzenlemeye çalışıyorsunuz?

Diyeceksiniz ki Allah vahyinden başka vahiyler mi var ki onlardan beslenelim? Evet kitabımızın beyânıyla bir Rahmânın vahyi, bir de şeytanın vahyi vardır. Öyleyse bizler kimin vahyine teslim oluyoruz? Yoksa, gecemiz gündüzümüz hep başkalarının vahyine mi teslim olmuş? Yoksa biz başkalarının vahiylerinin kontrolünde bir hayat yaşıyoruz da, Müslümanız diye bir de kendi kendimizi mi aldatıyoruz? Yoksa Allah'tan başka şeytan vahiyleriyle meşgul olup da hayatımızı onlarla mı düzenlemeye kalkışıyoruz? Yoksa A.B.D den, Avrupa'dan, yahudi dünyadan, hıristiyan âlemden, Zerdüştlerden gelen vahiylere mi tâbi oluyoruz? Bu vahiyleri dinliyor da hayatımızı onlar kaynaklı düzenlemeye mi çalışıyoruz? Bunu çok iyi düşünmek ve anlamak zorundayız.

Başka çaremiz yok, her gün bize vahiy gelmelidir. Her gece, her gündüz biz Allah'ın vahyiyle beraber olmalıyız. Her gece ve gündüz bize Bakara, bize Âl-i İmrân, bize Nisâ, bize En'âm inmelidir. Her gece ve gündüz bu Allah vahyiyle beraber olmak zorundayız. Beraber olmak zorundayız ki, bu vahye uyabilelim. Bize her gece ve her gündüz vahiy gelmeli ki, hayatımızı onunla düzenleyebilelim. Allah vahyini tanımalıyız ki, gecemizi, gündüzümüzü, işimizi, aşımızı, hayatımızı onunla düzenleyebilelim. Değilse Allah vahyiyle ilgimizi kesersek Allah korusun o zaman şeytan vahiyleri gündeme gelir ki, onlarla hayatımızı düzenlemek zorunda kalırız.

Eğer hayatımızı düzenlemek üzere Allah'tan gelen vahiyler hayatımıza hakim olmazsa, eğer bu vahiyler bize inmeye devam et-mezse o zaman onlar bizim hayatımıza egemen olamaz ve biz onların egemenliği altında bir hayat yaşayamayız. Başka vahiyler bizim hayatımıza hakim olur ve biz başkalarının kulu kölesi olmaktan kendimizi hiç bir zaman kurtaramayız Allah korusun.

Haber peşinde olanlar bilsinler ki en büyük haber Kur'an'dır.

"De ki; o azîm bir haberdir"
(Sâd 67)

Önünde saygıyla eğilinmesi, durup dinlenilmesi gereken, insanların tümünü,

zamanın tümünü, mekânın tümünü ilgilendiren bir haberdir Kur'an. Bizi ilgilendiren, hem bugünümüzü, hem yarınımızı, hem dünyamızı, hem de âhiretimizi ilgilendiren Kur'an'dan başka bir haber yoktur. Söyleyin Allah aşkına, kıyametten daha büyük, daha önemli bir haber olabilir mi? Olmaz değil mi? Yâni en büyük haber, azamet sahibi, önünde saygıyla eğilinmesi gereken, dehşeti, büyüklüğü kabul edilmesi gereken bir haber ancak Kur'andır, Kur'an haberleridir.

Bugün her hangi bir haber programı değil, dünyanın bütün haber şebekelerini meşgul edecek bir haber yayınlansa kaç gün sürer? Ya da kaç kişiyi ciddi ilgilendirir bu haber? En büyük haberler kaç kişiyi ilgilendirir? Veya ilgilenseler bile ne kadar süreyle ilgilendirir insanları? Kaç gün? Kaç ay? Kaç yıl ilgilendirir insanları? Bir yıl, elli yıl, yüz yıl. Öyle olmuş da nitekim sonunda unutulup gitmiş.

Ama bakıyoruz, Kur'an kıyamete kadar bütün insanları, bütün zamanları, bütün mekânları kapsayacak gerçekten azamet sahibi bir haber. Kur'an'ın bize verdiği haberler öyle azîm, öyle büyük ve önemli haberlerdir ki tüm insanları, tüm zamanları ilgilendiren haberlerdir. Ah! Keşke insanlar kendilerine lâzım olmayan haberler peşinde koşacaklarına gerçekten kendilerine lâzım olan haberlere yönelebilselerdi. İnsanlar keşke şu şeytan vahiyleriyle, şeytan vahiylerinin haber programlarıyla ilgilendikleri kadar, Rab'lerinin haberleriyle ilgilenebilselerdi. Hacınızı da, hocanızı da bu şeytan vahiylerinden engelleyemiyoruz. Herkesin evinde şeytan vahiylerini alma aygıtları vardır. Ama şunu söyleyeyim: Kur'an'ın dışındaki haberlere ne kadar zaman ayırırsanız ayırın. Ama mutlaka Kur'an'a zaman ayırın! Beş saat Televizyon okuyor, üç saat gazete okuyor, bir saat tabelâları, levhaları, dükkan reklamlarını okuyoruz da Allah için biraz da Kur'an levhalarını, Kur'an tabelâlarını okumalı değil miyiz?

4: Okuduğumuz bu kitabın, ilgi kurduğumuz âyetlerin alelâde sözler değil, Allah sözü olduğunu, "Kavlen sagîlâ" ağır bir söz, ağırlığı olan, azameti olan bir vahiy olduğu-nu unutmayacağız.

Okuduğumuz bu kitabın alelâde bir insan sözü, peygamber sözü ya da melek sözü değil Allah sözü olduğunu unutmamalıyız. Kitabımızın bir âyetinin beyânıyla "Kavlen sagîlâ" "Ağır bir söz, ağırlığı olan bir sözdür bu Kur'an. Değer sözdür, değeri olan sözdür. Allah'ın sözü ağır sözdür, ağırlığı olan sözdür. Yani etkinliği olan sözdür Allah'ın sözü. Etkili olan, dinlenen, dinlenmesi

gereken, herkesin durup dinlemesi gereken sözdür. Rabbimizin; “Yapın! Yapmayın! Kılın! Tutun! Sakının! İcra edin! dediği sözlerinin tamamı ağırlıklı sözlerdir. Dünyada böyle olduğu gibi, yarın âhirette de ağırlığı karşımıza sunulacak, çıkarılacak bir sözdür bu kitap. Öyle bir söz ki, karşılığı ağır. Öyle bir söz ki, mîzana konulunca ağır. Öyle bir söz ki, tartıya gelmez ağır. Öyle bir söz ki, tüm ölçüleri, tüm ağırlıkları Allah buna göre yapmıştır. Bu söze uygun olan ameller, eylemler ağırdır, bu söze uygun yapılan şeyler ağırdır ve değerlidir. Yani yarın mîzana konulanlar ağır mı, değil mi? Bununla ölçülecektir. Tüm amellerin, tüm kavillerin ölçümünde kriter olan söz budur.

Dünyada bir şeyler yaptınız, bir şeyler konuşup, bir şeyler ortaya koydunuz. Bunların ne değer ifade ettiği? Ne kadar bir ağırlık taşıdığı? Makbul mü, değil mi? olduğu konusunda kıstas olacak, kriter olacak söz Allah sözü olan kitaptır. Yarın tıpkı granit bir levha olarak bu kitap ikâme edilip ayağa kaldırılacak ve tüm ameller bununla ölçülecektir. Bu kitaba uygun olanlar değerli, ağır, ağırlıklı görülürken, uymayanlar da değersiz, ağırlıksız kabul edilecektir. Yani bu söz, bu kitap ağırlık ölçüm birimidir.

Öyleyse Kur’an’ı okurken Allah’la karşı karşıya olduğumuzu, Allah’la konuştuğumuzu unutmamalıyız. Çünkü Allah’a en yakın olan şey elbette O’nun kelâmıdır. Kelâmın sahibinin yüceliğini, yâni mütekellimin azametini bilerek Kur’an’ı okumalıyız. Yine okumak üzere Kur’an’ı elimize aldığımız zaman, onun mübelliği Hz. Muhammed aleyhisselâm ile beraber olduğumuzu da unutmayacağız. Kim ki Kur’-an okuyor, bilsin ki o, Rasulullah ile karşı karşıyadır. İbni Cerir der ki; “Kendisine Kur’an’ın ulaştığı kimse bizzat Muhammed (a.s)'ı görmüş gibidir.” Meselâ bir elçi hükümdarın emrini bir valiye ulaştırıyor. Bu emir o elçinin değil, hükümdarın emridir. Bizler de elçinin ulaştırdığı bu kitapla ilişkiye geçtiğimiz anda Rabbimizle muhatap olduğumuzun bilincinde olacak, sorumluluğumuzu fark edecek ve ona göre tavır alacağız. Haşr sûresi bu hususu şöyle anlatır:

“Ey Muhammed! Eğer biz Kur’an'ı bir dağa indirmiş olsaydık, sen onun Allah korkusuyla baş eğerek parça parça olduğunu görürdün. Bu misâlleri, insanlar düşünsünler diye veriyoruz.”
(Haşr 21)

Eğer bize indirilen bu kitap bir dağın üzerine indirilmiş olsaydı, o dağın, kitabın mütekellimi olan Allah’tan korkuyla paramparça olacağı, kitap karşısında böyle bir durum, böyle bir konum, böyle bir vaziyet alacağı anlatılıyor. Rabbinin

kitabıyla, Rabbinin hitabıyla, Rab-binin emir ve nehiyleriyle karşı karşıya kalan o dağın Rabbine divan durarak, boyun bükerek; “buyur ya Rabbi! Emret ya Rabbi!” deme po-zisyonu içinde olacağı haber veriliyor. Göklerin ve yerin sahibini, tüm varlıkların yaratıcısının tanıyarak, kendisini var eden ve ayakta tutanı bilerek, O’nun huzurunda böyle bir teslimiyet göstereceği vurgula-nıyor. Yani dağın Rabbinin âyetlerini algılayarak böyle bir tepki vere-ceği haber veriliyor.

Aslında bir şeyin böyle paramparça olması için onun tüm hücrelerine etki edecek bir darbenin vurulması icap eder. Ve parçalanan şeyin de bu darbeyi algılayacak bir şuurda olması gerekir. Yani şuurlu bir etkileniş, algılanan bir şey karşısında tepki gösteriş söz konusu olmalıdır.

Dikkat ederseniz âyet-i kerimede bir inmeden söz ediyor Rab-bimiz. Eğer biz bu kitabı bir dağın üzerine indirmiş olsaydık. O zaman inmeyi bir tanımak zorundayız. Meselâ şimdi alalım şu Kur’an’ı, şu ya-kınımızdaki dağa götürelim ve dağın üzerine koyalım. Çok götürdük dağlara bu kitabı, ama hiçbir dağın böyle parçalandığını filan görmedik değil mi? Neden? Çünkü ona inme denmez. Bize de böyle inmediği için, biz de kitapla böyle bir diyaloga girmediğimiz için bize de etkili olamıyor kitap. Hayatımıza inmeli kitap. Mutfağımıza inmeli. Kazanmamıza harcamamıza inmeli. Gecemize gündüzümüze inmeli. Evimize dükkanımıza inmeli. Hayatımızın tümüne indirgemeliyiz bu kitabı. Adım atarken bile bu kitabın sorumluğu altında olduğumuzun bilincine ermeliyiz ki kitap bizim üzerimizde de etkili olabilsin. Değilse işte okuyoruz, tanıyoruz, ama ondan bağımsız bir hayat yaşadığımız, hayatımıza onu indirgemediğimiz, hayatımızı onunla düzenleme kavgası içine girmediğimiz sürece aynı etki bizde olmamaktadır.

İşte bu misâlleri insanlar için örnek veririz, belki onlar bunun üzerinde düşünürler, kafa yorarlar, anlarlar, değerlendirirler de bir netice çıkarırlar diye. Öyleyse Rabbimizin bize sunduğu bu misâl üzerinde ciddi ciddi düşünmemiz, anlamamız ve ders çıkarmamız gerekecektir. Bileceğiz ki bu kitap bir dağ üzerine inmemiştir. Bu kitabın muhatabı bir dağ değildir. Bu emaneti, bu kulluk mükellefiyetini insan kabul etmiş, bu Kur’an insana indirilmiştir. Rasulullah efendimizin göğsüne indirilmiştir. İnsanlığa hidâyet rehberi olarak indirilmiştir. Öyleyse dağlara değil de bize indirilmiş olduğuna göre, bizim de tıpkı dağlar gibi bu kitap karşısında hâşyet duymamız gerekecektir. Çünkü rasgele birisinden gelmiş bir kitap, bir söz, bir yasa değildir bu Kur’-an. Bizi yoktan var eden, bu hayatı var eden, bizim sahibimiz, göklerin ve yerin sahibi olan Allah’ın kitabıdır

bu kitap.

Öyleyse Rabbimizin bu emirnamesi karşısında derhal el pençe divan durarak; “Emret ya Rabbi! Buyur ya Rabbi! Sen ne istiyorsan! Sen ne buyuruyorsan! Sen nasıl istiyorsan ben aynen yerine getireceğim! Yap dediklerini yapacak, yasak dediklerinden kaçınacağım! Huzurunda bunun için varım! Emir ve nehiylerin karşısında boynum kıldan incedir!” pozisyonu içinde bulunmak zorundayız. Rabbimize ve kitabına karşı bir dağın takındığı, takınacağı tavrı takınmak zorundayız. Allah’ın âyetlerini okumak, öğrenmek, anlamak, duymak, hissetmek, sarsılmak, tavır almak zorundayız. Bütün azalarımızla mütesad-dî olmak zorundayız. Yani tüm azalarımız Allah’ın kitabından, Allah’ın buyruklarından etkilenmeli, şekillenmeli ve harekete geçmelidir. Allah’a saygımızdan, Allah’a haşyetimizden ötürü bu kitabı aracılığıyla O’ndan gelecek emir ve nehiylere mutlak bir teslimiyet içine girmeliyiz.

Çünkü Rabbimizin kitabı bu kadar azametli, bu kadar ağırlığı olan bir kitaptır. Mahlukât üzerinde bu kadar ağırlığı, bu kadar dehşeti olan, dağların bile azameti karşısında tahammül edemeyeceği, tuz buz olacağı bu kitap, tarih içinde insanlar üzerinde de öylesine inkılâplar, öylesine değişimler gerçekleştirmiştir ki, dağlar gibi toplumlar, dağlar gibi milletler bu kitap karşısında erimek zorunda kalmıştır. Bu kitap nice insanların, nice toplumların kayalar gibi katı kalplerini eritmiş, düşüncelerini değiştirmiş, alışılmış hayatlarını sarsmıştır. Cehalet içinde kıvranan nice nesilleri meleklerin üstüne çıkarmış, nice insanların ölü kalplerini diriltmiş, nicelerini hayata kavuşturmuş, nicelerini fıtratlarına döndürmüştür bu kitap.

Eğer Rabbimiz kelâmının azametini, seçtiği şu harfler, kelimeler ve seslerin kisvesi altına gizleyip öylece indirmemiş olsaydı, yerler, gökler, arş, kürsi O’nun kelâmının azametine asla tahammül edemez ve her şey helâk olurdu. Kendisinden çok daha büyük varlıkların bile tahammül edemeyecekleri Allah kelâmına insanın tahammül etmesi nasıl mümkün olabilir? Elhamdülillah ki Rabbimiz kelâmını ona tahammül edebileceğimiz bir kısım harf ve kelimelerin arkasına gizleyerek göndermiştir. O halde bu kitaptan istifade edebilmek için bu kelâmın azametini iyi anlayacak, gerek kelâmı, gerekse o kelâmın mütekellimini ta’zim ederek okumaya başlayacağız.

Unutmayacağız ki bu sözler, herhangi bir insan sözü değildir. Bu sözler

gökleri, yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratan, canlı cansız her şeyin sahibi ve maliki olan, her şeye egemen olan şânı yüce Allah'ın sözleridir. Bu kitabı okumak için eline alan kişi hem bedenini, hem de kalbini bu sözlerin sahibinin azametine hazırlamak zorundadır.

Rivâyet edilir ki, İkrime (r.a) efendimiz okumak için Kur'an'ı her eline alışında üç defa; ***"Hâzâ kitabu Rabbî"*** "Bu benim Rab-bimin kitabıdır" der ve Allah kelâmına muhatap olmanın heyecanıyla bayılırdı. İşte bu, kelâmı ve kelâmın sahibini ta'zimdir ve böyle yapanlar ancak bu kitaptan istifade edebileceklerdir.

5:Kitabın önüne hiçbir şeyi geçirmemeliyiz.

Ey iman edenler, Allah ve peygamberinin önüne geçmeyin. Allah'a karşı muttaki davranın; doğrusu Allah işitir ve bilir.

(Hucurât 1,2)

İman edenler, iman şerefiyle şereflenenler, kendilerini Allah güvencesinde hissedenler, Allah diniyle, Allah âyetleriyle emniyeti yaşayanlar, Allah'a kullukta güven bulanlar, Allah'la kendilerini emniyette bilenler, Allah ve Resûlünün en doğru, en güzel yolu gösterdiğine güvenenler Allah ve Resûlünün önüne geçmemelidirler. Allah ve Resûlünün önünde yürümemelidirler. Allah ve Resûlünün peşi sıra gitmelidirler. Allah ve Resûlüne sormadan, Allah ve Resûlünden izin almadan hiçbir şey yapmamalı, hiçbir karar vermemelidirler. Rabbimiz biz mü'minlerden bunu istiyor. Ukalâlık etmeyeceğiz. Kendi düşüncelerimizi, önyargılarımızı, başkalarının düşüncelerini Kitabın ve sünnetin önüne geçirmeyeceğiz. Gündemlerimizi kendimiz belirlemeye kalkışmayacağız. Hayatımızı Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünneti belirle-yecek. Eğer gerçekten inanmışsak, gerçekten bu sözümüzde sami-miysek o zaman zinhar Allah ve Resûlünün önüne geçmemeliyiz. Allah ve resûlünün koyduğu kuralların, buyrukların, yasaların, kanunların, dinin, bizden istediği hayat programının önüne alternatif bir din, alternatif bir kanun, alternatif bir yol, alternatif bir değer yargısı koyarak onun önüne geçmemeliyiz.

Allah'ın kitabı ve resûlünün sünnetinin önüne geçmemek zorundayız. Allah ve Resûlü ne diyorsa öylece kabul etmek, öylece inanmak, öylece hayat sürmek zorundayız. Bu âyetin emriyle kendi hayatlarımızı bir sorgulayalım. Acaba bizler Müslüman'ız dediğimiz halde, Allah ve Resûlüne iman ediyoruz dediğimiz halde kendi bilgilerimizi, kendi anlayışlarımızı, kendi önyargılarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi Allah'ın kitabının ve Resûlünün sünnetinin önüne mi geçiriyoruz? Kitabın ve peygamberin önünde mi gidiyoruz? Kitaba ve pey-gambere danışmadan mı hayat yaşıyoruz? Acaba bizler şu anda ken-dimizi

hayata etkin mi zannediyoruz? Acaba Allah'ın kitabına, Allah'ın peygamberine sormadan kendi kendimize hayat programı yapmaya mı çalışıyoruz? Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl giyineceğimizi, çocuklarımızı nasıl ve nerede eğiteceğimizi, nerelerden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, hangi meslekleri seçeceğimizi Allah ve Resûlüne sormadan kendi kendimize belirlemeye mi kalkışıyoruz? Yâni bizim hayat programlarımızı kim belirliyor? Çocuklarımızın mektebine, evimize, malımıza, dükkânımıza, tezgahımıza, düğünümüze, derneğimize, hukukumuza, eğitimimize, sosyal ve siyasal yapılanmalarımıza, gündüzümüze gecemize ilişkin programlarımızı kim yapıyor? Tüm bu programlarımızı Allah ve Resûlü mü belirliyor? Yoksa biz mi? Kitap sünnet mi belirliyor, yoksa bizim heveslerimiz mi? Hayatımızın kaçta kaçına kitap ve sünnet karışıyor, kaçta kaçına biz kendimiz, yahut da Zerdüşt karışıyor? Eğer nefislerimiz, arzularımız, heveslerimiz buyuruyor biz yapıyorsak, arzu ve hevâlarımız istiyor, biz yapıyor-sak, ya da Zerdüşt buyuruyor biz yapıyorsak, nefislerimizin ve Zerdüştlerin boş bırakıp gaflet ettikleri bölümü de Allah ve Resûlünün arzularıyla dolduruyorsak o zaman bilelim ki biz de Allah ve Resûlünün önüne geçiyoruz demektir, Allah korusun.

Ne kendimiz bu kitabın ve peygamberin önüne geçeceğiz, ne de başkalarını, başka şeyleri, başka kitapları, başka sistemleri, baş-ka yasaları geçireceğiz. Ne bir oyun ve eğlenceyi, ne bir felsefi hare-keti, ne bir mal mülk hesabını, ne bir makam mansıp hedefini bu kitabın önüne geçireceğiz. Kitabın ve sünnetin önüne hiçbir şeyi geçir-meyeceğiz. Hayat felsefemizi, cemaat felsefemizi, hizipçiliğimizi, grupçuluğumuzu bir kenara bırakacağız, sadece Rabbim bana ne de-di? Resûlüm benden nasıl bir hayat istedi? Rabbimin istediği hayatı resûlüm bana nasıl örnekledi? diye Allah ve Resûlüne kulak vereceğiz. Şimdiye kadar elimizden düşürmediğimiz kitapları elimizden bir atacağız.

İşte gördük bu kitaplar bizi adam etmedi. Bizi bir noktaya götürmedi. Peygamberin önüne geçirdiğimiz şu kutsal şahsiyetleri de bir kenara bırakacağız. Bu kitabı ve peygamberin sünnetini elimize alacağız. Tüm varlığımızı, kalbimizi, gözümüzü, kulağımızı, düşüncemi-zi, amelimizi bu kitaba ve peygambere çevireceğiz. Tüm varlığımızla Allah'a ve Resûlüne yöneleceğiz. Her şeyimizi kitaba ve peygambere endeksli yapacağız. Kitapla düşüneceğiz, peygamberle yürüyeceğiz, tüm hayat problemlerimizi vahiyle çözümleyeceğiz. Vahiy kaynaklı bir hayat yaşayacağız. Hayat felsefemizi bir yerlerde oluşturup sonra da bunu vahye onaylattırmaktan vazgeçeceğiz. Kitabı ve sünneti merkep değil, rehber kabul edeceğiz.

İnsanı hedefe merkep de götürür, rehber de. Ama birisine teslim olunur öyle götürür, ötekisi teslim alınır öyle götürür. Bizler kitap ve sünneti merkep değil rehber kabul edecek, teslim almaya, akıl ver-meye, yol göstermeye kalkışmayacağız. Yâni düşüncemizi, inancımızı kitap ve sünnet dışı kaynaklardan oluşturup onu vahye onaylattırmaya kalkışmayacağız. Tüm öncelikli bilgilerimizi atıp vahye yönele-ceğiz. O ne dediyse, nasıl dediyse öylece kabul edip bir hayat yaşayacağız inşallah.

Çünkü yeryüzündeki tüm kitaplar, kitapçıklar, ister daha önce Allah'tan gelmiş, ama sonradan insanların tahrif ettikleri kitaplar olsun, isterse insanların kendi elleriyle Allah'ın indirdiği kitaplardan esinlenerek yazdıkları, oluşturdukları kitaplar olsun fark etmez, beşerin elinin değdiği, kaleminin işlediği hiçbir kitap bu kitabın yerine geçemeyecektir. Hiçbir kitap bu kitaptan öne alınamayacak, önde tutulamayacaktır. Ve yeryüzünde hiçbir lider, hiçbir önder de Hz. Muhammed'in (a.s) önüne geçemeyecektir. Hiçbir meşgale, hiçbir program, hiçbir uğraşı vahiyden öncelikli olamaz. Hele şu şu işlerimizi bir biti-relim, hele bir emekli olalım, hele ekonomik problemlerimizi bir hal-ledelim, hele şu okulu bir bitirelim, hele bir evlenelim de vahyi tanı-maya ondan sonra başlayalım diyemeyiz. Ne mesleğimizi, ne meşre-bimizi, ne partimizi, ne siyasal anlayışımızı vahyin önüne geçiremeyiz. Vahiy her şeyin önünde olmalıdır. Müslümanlığımız her şeyin önünde olmalıdır. Vahye dayalı Müslümanlığımız babalığımızın, kocalığımızın, evlâtlığımızın, siyasetçiliğimizin, tüccarlığımızın önünde olmalıdır.

Biz önce müslümanız, sonra babayız, önce müslümanız, son-ra kocayız, önce müslümanız, sonra tüccarız demeliyiz. Değilse ba-balığımızı Müslümanlığımızın önüne geçirirsek, çocuklarımızdan vahyin istemediği şeyleri isteyen tâgut bir baba olarak açığa çıkabiliriz Allah korusun. Evlâtlığımızı Müslümanlığımızın önüne geçirirsek, ebe-veynimizin her istediğini yaparak onları tanrılaştıran veya onların hiç bir dediğini yapmayarak onlara isyan bayrağını çeken bir evlât olarak açığa çıkabiliriz. Veya eğer siyasetçiliğimizi Müslümanlığımızın önüne geçirirsek, Allah'ın istemediği yasaların altına imza atan bir tâgut siya-setçi olarak açığa çıkabiliriz. Onun içindir ki vahyi, vahye dayalı Müslümanlığımızı ön plana alacak, her şeyimizi vahiy kaynaklı, vahiy endeksli yapacağız. Eğer gerçek hikmete, gerçek bilgiye ulaşmak isti-yorsak, eğer nîmet ehli olmak, hakîm olmak istiyorsak, yeryüzünde hiç bir varlığın ulaşamayacağı yaratılış bilgisine, Allah bilgisine, kulluk bilgisine ulaşmak

istiyorsak, sürekli Hakîm olan Rabbimizden gelen bu kitapla beraber olmak zorundayız. Hikmetin, bilginin kaynağından gelen bu kitabı tanımak zorundayız. Hakîm olan Allah'ın hikmet dolu âyetlerine kulak vermek zorundayız. Tüm hayatımızda bu kitabı hareket noktası kabul etmek zorundayız. Değilse Allah'ın kitabından haberdar olmayan insanların cehaletten kurtulmaları kesinlikle mümkün değildir.

Dün de, bugün de, yarın da yeryüzünün en âlim insanları Müslümanlardır. Bu kitabı bilenler âlimdir, bu kitapla beraber olanlar bilgindir. Bu kitaptan haberdar olanlar hikmet sahibidirler. Kâfirler ve müşrikler yeryüzünün en cahil, en akılsız insanlarıdırlar. Çünkü gerçek bilgi vahiydir. Gerçek bilgi Allah'ın bildirdiği bilgidir. Öyleyse ilim Müslüman'a aittir. Kur'an'ı ve sünneti tanıyan kişi, vahiyden haberdar olan kişi dünyanın en âlim kişisidir. Vahiyden habersiz yaşayan insanlar, hem dünyalarını, hem de âhiretlerini berbat etmiş cahil insanlardır.

Tüm dünya şahittir ki Kur'an'ın yeryüzünü şereflendirdiği ilk dönemde yeryüzünün en cahil toplumu Kur'an sayesinde yeryüzünün en âlimleri olmuştur. Dünyanın en bedevî insanlarını bu kitap dünyanın âlimleri, en hakimleri, en âdil yöneticileri, en örnek insanları yaptı. Sadece dünyanın değil âhiretin de en âlimi yaptı bu kitap onları. Öyleyse bunu, bu değişmez gerçeği tüm insanlığa ilân ederek diyorum ki; ey insanlar! Ey Allah kulları! Durumunuz, konumunuz, makamınız, koltuğunuz, renginiz, cinsiyetiniz, diplomanız, kariyeriniz, tahsiliniz, ne olursa olsun, gelin, Hakîm olan Allah'ın Hakîm olan kitabına yönelelim. Hikmete ulaşma yolumuz her zaman açıktır. Rabbimiz tüm kullarının önüne böyle bir rahmet kapısı açmıştır. Rabbimizin açtığı bu rahmet kapısından istifade etmesini bilelim ve yeryüzünde hiç bir kay-nağın sunamayacağı, hiç bir üniversitenin sağlayamayacağı, hiç bir müessesenin veremeyeceği en üstün bilgilerle, hikmet ve kulluk bilinciyle donanıp dünyanın ve âhiretin en âlimleri olma imkânını elde edelim.

Gelin Allah aşkına vahyin önüne başka şeyleri geçirmekten vazgeçelim. Şu kutsallaştırdığımız önderlerimizi, şu kendi oluşturduğumuz kitaplarımızı bir kenara bırakalım. Gelin göğsümüzü eğip bük-meden, bir şeylerin arkasına saklanmadan, tüm varlığımızla, kalbimi-zi, gözümüzü, kulağımızı, düşüncemizi, amelimizi kitaba ve peygam-bere çevirelim. Tüm varlığımızla Allah'a ve Resûlüne yönelelim. Her şeyimizi kitaba ve peygambere endeksli yapalım. Kitapla düşünelim, peygamberle yürüyelim. Tüm hayat problemlerimizi vahiyle çözüm-leyelim. Vahiy kaynaklı bir hayat yaşayalım. Hayat felsefemizi bir yer-

lerde oluşturup sonra da bunu vahye onaylattırmaktan vazgeçelim. Tüm öncelikli bilgilerimizden, önyargılarımızdan sıyrılıp vahye yönelelim. Hayat felsefelerimizi bir kenara bırakalım. Cemaat felsefemizi bir tarafa bırakalım. Hiçbir şeyi kitabın ve sünnetin önüne geçirmeyelim. Tertemiz bir bakış, berrak bir gönülle vahye yönelebilirsek kesinlikle bilelim ki kitap bize esrarını açacak, bize doğruyu, hakkı, sırat-ı müstakimi gösterecektir.

6: Kitaba kuvvetlice sarılacak, bütün ciddiyetimizle tutunacağız.

Kur'an'dan istifade edebilmenin bir başka şartı da, okumak için kitabı elimize aldığımızda kalp, kafa ve gönül huzuru içinde bütün dikkatimizi, ciddiyetimizi, himmetimizi, gayretimizi kelâma teksif etmek zorundayız. Bütün varlığımızla kelâmı anlamaya yönelmek zorundayız. Kitabımızın diliyle söylersek; kuvvetlice kitaba tutunmak, sarılmak zorundayız.

"Ey Yahya! Kitaba kuvvetle sarıl" deyip daha çocukken ona hikmet, katımızdan kalp yumuşaklığı ve safiyet verdik. O, Allah'tan sakınan ve anasına babasına karşı iyi davranan bir kimse idi, baş kaldıran bir zorba değildi."

(Meryem 12-14)

Yahya (a.s)'ın şahsında bizden kitaba kuvvetlice sarılmamız istenmektedir. Kitaba kuvvetle sarılmak, kitaba sımsıkı sarılmak; kitabın şu cismine sarılıp, onu bağıra basmak, onunla yatıp kalkmak değildir. Kitabı öpüp alına koymak da değildir. Kitaba sarılmak demek; kitabın âyetlerini ve o âyetlerin ortaya koyduğu mânâyı hiç kaybetmeden hayatta uygulamaya çalışarak onu muhafaza etmek demektir. Ben bunsuz yaşayamam. Ben bunsuz hayatıma çeki düzen veremem. Ben bunsuz dünyamı da, âhiretimi de kazanamam. Ben bunsuz Rabbimin rahmetine ulaşamam, diyerek kitabın âyetlerine sarılıp, kitabın âyetlerini anlayıp sürekli onlar kılavuzluğunda yol bulmak, yolunu onlara sormak ve onlarla bir hayat yaşamak demektir. Kitaba sımsıkı, kuvvetlice sarılmak demek; tüm ciddiyetle, tüm himmet ve dikkatle kitaba sarılıp, onu kendimizden, kendimizi de ondan ayırmamak, kitabı her şeyin önüne geçirmek, her şeyden önce onu tanıyıp, onunla amel etmek demektir. Kitaba tüm kuvvetimizle, tüm himmet ve gayretimizle tutunup onu asla elimizden bırakmamak, kitabın sürekli elimizde ve önümüzde olması ve her konuda ona müracaat etmemiz, tüm hayatı onunla düzenlememiz demektir.

Kitaba sarılmak; sürekli kitabın âyetlerini konuşmak, sürekli onu gündeme

getirmek, sürekli onu zikretmek, yâni hayatımızı onunla düzenlemek için onu sürekli hafızalarımızda canlı tutmamız demektir. Kitaba sarılmak demek; onu insanlara duyurmak, onu insanların gündemine indirmek ve hayatın her alanında onun uygulanmasını sağlamak demektir. Allah'ın emriyle kitaba sarılan Yahya (a.s) kitapla dirilik kazanıyordu. Kitapla canlılık kazanıyordu ve Yahya oluyordu. Çünkü kitabın bir adı da ruhtur, hayattır. Kitabın olmadığı yerde, kitabın olmadığı gönüllerde, kitabın olmadığı toplumlarda iman yoktur, inanç yoktur ve bunun için de orada hayat yoktur. Çünkü vahiyden uzak olan bir yerde hayat da yoktur. Kur'an ve sünnetin olmadığı bir yerde, vahyin bulunmadığı bir ortamda, bir evde, bir ülkede kesinlikle hayat da yoktur. Vahiyle irtibatları olmadığı için ölüdür onlar.

Kitaba kuvvetlice sarılmanın bir ikinci boyutu da, kuvvetli müminler olarak kitaba tutunmak demektir. Kuvvetli, ciddi mü'minler olarak, kavî müminler olarak, imanı bütün müminler olarak kitaba sarılın diyor Rabbimiz. Yâni iman kuvvetini, amel kuvvetini, ahlâk kuvvetini gündeme getirerek bu kitaba sarılın. Çünkü imanla, amelle, ahlâkla desteklenmeyen bir tutuş, kuvvetli bir tutuş değildir. Hayatta kitabın içindekileri, kitabın âyetlerini tatbik gerçeğiyle desteklenmeyen bir tutuş, ciddi bir tutuş değildir. Yâni sadece okunan, sadece ezberlenen, sadece konuşulan, ama hayatta tatbik edilmeyen, hayatta yaşanmayan bir kitap, kitap olarak korunma özelliğini kaybedecektir. Bireysel hayatla, aile hayatıyla, toplum hayatıyla, ekonomik hayatla, siyasal hayatla, hukukla ve tüm hayat programlarıyla görüntülenerek, tatbik edilerek desteklenmeyen bir tutuş gerçek bir tutuş değildir.

Meselâ düşünün ki şu anda toplum olarak, Müslümanlar olarak kitapla diyalog kursak, gece gündüz kitabın âyetlerini okuyup anlasak, okunup anlaşılması adına paneller, konferanslar düzenlesek, ama anladığımız, bildiğimiz bu âyetleri bireysel hayatımızda, aile hayatımızda, toplum hayatımızda, hukuk hayatımızda, ekonomik hayatımızda, toplum hayatımızda uygulamıyorsak, bu âyetlerin istediği bir hayatı yaşamıyor ve hayatımızı onlarla düzenlemiyorsak o zaman biz ne o kitaba Allah'ın istediği gibi inanmış, ne de o kitaba kuvvetlice tutunmuş sayılırız.

Yâni inandığımız, okuduğumuz, anladığımız kitabın âyetleri hayatımızda görüntülenmiyorsa, hukukumuzda bu kitabın etkisi gö-rünmüyorsa, kılık kıyafet konusunda bu kitap kendini hissettirmiyorsa, ekonomide etkili değilse, kılık kıyafet bu kitabın âyetlerine göre şe-killenmiyorsa, kazanmamız harcamamız bu kitabın istediği biçimde şekillenmiyorsa, evimiz, eğitimimiz, amellerimiz bu

kitaba göre şekillenmiyorsa, yâni ortada kitaba dayalı görünür bir hayat, bir görüntü, bir eylem, bir amel bir aksiyon yoksa bu iman Allah'ın istediği bir kitap îmanı olmadığı gibi, bu tutuş da Allah'ın istediği bir tutuş değildir. Çünkü Allah'ın istediği tutuş kuvvetle, iman kuvvetiyle, amel kuvvetiyle, uygulama kuvvetiyle bir tutuştur.

Âl-i İmrân sûresinde de bu tutuşun bir başka boyutuna dikkat çekilir:

"Cemîan Allah'ın ipine sarılın, tefrikalaşmayın.

(Âl-i İmrân 103)

Allah'ın ipine sarılın, ama cem'an, cemisine, tümüne birden sarılın. Allah'ın ipinin hepsine birden sarılın. Bakara'ya sarılın, ama Âl-i İmrân'ı atın. Namaz âyetlerine sarılın, ama şimdilik cihad âyetlerini bir kenara alın. Helâl kazanç âyetlerine sarılın, ama şimdilik infak âyetlerinin üzerinde durmayın. Fikir âyetlerini alın, ama zikir âyetleri sizde yok olsun, öyle değil. Ya nasıl? Kitabın, Allah'tan gelen ipin hepsine, tümüne, baştan sona sımsıkı sarılın. Kitabın tümüne öyle bir sarılın ki, ne Tebbet dışında kalsın, ne de İhlâs. Ne namaz dışında kalsın, ne de hukuk. Ne hac dışında kalsın, ne de ekonomi. Ne oruç dışında kalsın, ne de eğitim âyetleri. Hepsine birden sarılacağız kitabın.

Yâni kitabı parçalamadan, Allah'ın ipine, Allah'ın dinine toptan sarılın. Nedir Allah'ın dini? Fâtiha'dan Nâs'a kadar tüm âyetler Allah'ın dinidir. Baştan sona Kur'an âyetleriyle beraber, Rasûlullah efendimizin Allah tarafından onaylanmış hayatı dindir. Namazıyla, orucuyla, haccıyla, zekâtıyla, cihadıyla, ekonomisiyle, hukukuyla, nikâ-hıyla, mîrasıyla, kılık kıyafetiyle, savaşıyla, barışıyla her şeyiyle Allah'ın ipine, Allah'ın dinine sımsıkı sarılın. Yâni kitabın ibâdet âyetlerine evet, ama aynı Kur'an'ın ekonomik düzenlemelerine gelince hayır demek biçiminde veya Kur'an'ın orucunu kabul, ama aynı kitabın siyasal bakış açısına, sosyal yapılanmalarına gelince hayır biçiminde, kitabın bir kısmına inanıp da bir kısmını reddetmek biçiminde bir anlayıştan yana olmayın.

İkinci emir de tefrikalaşmayın. "Velâteferragû" Allah'ın ipinin tü-müne birden sımsıkı sarılın ve tefrikalaşmayın. Allah'ın kitabıyla tefrikalaşmayın. Allah'ın kitabından ayrılmayın. Kitapla tefrikalaşmayın, ki-apla ayrışmayın. Kitabı kendinizden, kendinizi kitaptan ayırmayın. Sürekli kitapla beraber olun. Değilse birbirinize sımsıkı sarılın ve birbirinizden ayrılmayın, birbirinizle tefrikalaşmayın değildir mânâ. Bu kitaba sımsıkı sarılın ve bu kitaptan ayrılmayın deniyor.

Ama yıllar yılı hep öyle anlatılmış, hep öyle anlamadan yana bir tavır sergilenmiş. Aman ey Müslümanlar, birbirinize sımsıkı sarılın ve sakın tefrikalaşıp birbirinizden ayrılmayın şeklinde anlaşılmış. Halbuki benim bu kitaptan ayrılığım reddediliyor. Fırka olmak demek, Kur'an'la fırkalaşmak demektir. Yani hayatta Kur'an bir yan, ben bir yan olmam demektir. Kur'an bir vadide, ben başka bir vadide yaşıyorum demektir. Kur'an'dan kopuk bir hayat yaşıyorum demektir ki, men edilen budur.

Değilse birbirimizle fırka zaten olacağız. Hani Beyine sûresinde; insanlara beyine ulaşınca, kitap ve sünnet ulaşınca, onlar ikiye ayrılacaklar, ya "şerru'l beriye" veya "hayru'l beriye" olacaklar deniyordu. Zaten Kur'an insanları ayırmak için gelmiştir. Kur'an'la insanlar ayrılacaklar. Kur'an'la kimileri saparken, kimileri de yol bulacaklar. Kur'a-n'ın ayırdığı insanla ben mecburen ayrılacağım, ama asla kitapla ayrılmayacağım? Kur'an'ın ayrıl dediği insanla benim beraberliğimin ne anlamı var? Önemli olan Kur'an'la tefrikalaşmamaktır.

7: Okuduğumuz âyetler üzerinde uzun uzun düşünmeli, tefekkür ve tedebbür etmeliyiz.

"Bunlar Kur'an'ı hiç düşünmezler mi? Yoksa kalpleri kilitli midir?
(Muhammed 24)

Bunlar Allah'ın kitabını hiç düşünmezler mi? Kur'an'ı hiç düşünmeyecekler mi? Allah'ın kitabı üzerinde hiç kafa yormayacaklar mı? Kitapla hiç ilgilenmeyecekler mi? Kitabı izlemeden yana olmayacaklar mı? Allah bu kitabında ne anlatıyor? Nasıl bir hayat programı istiyor? Bakara bizi nereye götürmek istiyor? Âl-i İmrân bize ne anlatıyor? Merak edip de bir kerecik Allah'ın kitabına yönelmeyecekler mi? Allah'ın kitabını izlemeye yanaşmayacaklar mı? Kitabın peşine takılmayacaklar mı? Tedebbür; hem düşünmek, üzerinde akıl yormak an-amına, hem de arkasına düşmek anlamına gelmektedir. Yâni onlar onu hep anlamadan okumadan yana mı olacaklar? Ya da onlar o kitabı önlerine alıp kitabın arkasına düşerek bir hayat yaşamaya yanaşmayacaklar mı? Tüm hayatlarında kitabı rehber edinmeyecekler mi? Kur'an rehberliğinde bir hayata yönelmeyecekler mi?

Âyetin sonunda diyor ki Rabbimiz; "Yoksa bu adamların kalpleri üzerinde onu anlamalarına engel kilitleri mi var?" Yoksa onların kalpleri üzerinde kilitleri mi var ifadesinden anlıyoruz ki kalplerin bizzat kendi kendilerini kilitleme

özelliği vardır. Yâni kalbin sahibi, kendi kilidini bizzat kendisi vuruyor kalbine. Kalbini Allah'ın âyetlerine açan ve kapatan bizzat o kalbin sahibi olan insandır.

Peki soralım o zaman kendimize: Acaba bizim kalplerimiz Allah'ın kitabına karşı açık mıdır, yoksa kapalı mıdır? Sürekli Allah'ın âyetlerini okuyup öğrenmeye, sürekli Allah'ın âyetleriyle düşünüp tefekkür ve tedebbür etmeye açık mı kalplerimiz? Kalplerimiz her an Allah'ın âyetlerinin girmesine müsait mi? Âyetler elbette kendiliğinden durup dururken kalbe girmez. Öyleyse acaba sizler, bizler Allah'ın âyetleriyle ilgilenebiliyor muyuz? Allah'ın kitabıyla sürekli bir diyaloga girip onlar üzerinde düşünebiliyor muyuz? Günlük hayatımızın ne kadarını kitabı anlamaya ve düşünmeye ayırıyoruz? Allah'ın âyetlerini okuyup öğrenmeye, onlar üzerinde derin derin düşünüp onlarla yol bulmaya bir sa'yimiz, bir çabamız var mı?

Eğer bütün bu sorulara cevabınız müspet değilse, o zaman Allah korusun kendi kalplerinize kendi kilitlerinizi kendiniz vuruyorsunuz demektir. Allah'ın âyetlerini kapattığınız için, Allah'ın kitabının defterini dürdüğünüz için kendi kendinizi kör, sağır ve duygusuz hale getiriyorsunuz demektir. Kendi kendinizi rahmetten uzaklaştırıyor ve cehenneme sürüklüyorsunuz demektir.

Bu ve benzeri Kur'an âyetlerinden ve hadislerden anladığıma göre, Allah herkese bir kalp vermiş ve bir de her insan kalbi için bir kilit yaratmış, bir kilit vermiştir. Bu kalbin kilitleyicisi, mühürleyicisi veya açıcısı olan anahtar Allah'tandır. Ama bu kilidin, bu mühürün Allah'tan oluşu, bir cebir anlamına gelmemektedir. İnsanlar kendi öz iradeleriyle, hür iradeleriyle ya bu kilidin kapatılmasını Allah'a arzederler, Allah da kapatır onu, ya da açılmasını isterler Allah'tan, Allah da açıverir. O halde isteyen kuldur, ama açan ve kapatan din sahibi olan Allah'tır her zaman. Demek ki Allah bu açma ve kapatma işinde yine de insana irade vermiştir. Yâni tekrar müracaat hakkınız vardır, demiştir. Yâni insan kâfirken, kalbi mühürlüyken, kilidi kapalıyken, Allah'a tekrar müracaat edip kalbini açtırabilir ve Müslüman olabilir. Müslümanken de müracaat edip kapattırabilir, mürted olabilir.

O halde bu ve benzeri âyetleriyle Rabbimiz istiyor ki, bizler gözümüzle, gönlümüzle, kulağımızla, aklımızla, fikrimizle, düşüncemizle kitabını önümüzde kabul edip, onun arkasına düşüp, onun gös-terdiği bir hayatı yaşamak zorundayız. Gözümüzü, kulağımızı, aklı- mızı, fikrimizi, gecemizi, gündüzümüzü ona adayacak, ona tâbi kılacak, onunla görecek, onunla duyacak,

onunla düşünecek ve onunla yürüyeceğiz. Tıpkı yol bilmeyen birinin yol bileni önünde bilip ona tâbi olduğu gibi. Tüm hayatımızda, tüm davranışlarımızda, tüm amellerimizde, tüm konuşmalarımızda onu mihmandar kabul edeceğiz.

Unutmayacağız ki, bu kitabın âyetleri üzerinde tedebbür edilmeli, düşünülmeli, akıl yorulmalı, anlaşılmaya çalışılmalıdır. Unutmayacağız ki, bu kitap yattığınız yerden anlaşılmaz. Yattığınız yerden mânâlarını, esrarını, bereketlerini açmaz size. Anlamak üzere okumazsanız, tedebbür etmezseniz, üzerinde derin derin düşünüp kafa yormazsanız asla anlaşılmaz, size bereketlerini açmaz, bereket kaynağı olmaz bu kitap. Aklınızı bu kitaba takacaksınız. Gönlünüzü buna açacaksınız. Kafanıza bunu koyacaksınız. En büyük dert, en öncelikli iş olarak bunu kabul edeceksiniz. Üzerinde düşünecek, tefekkür edecek, zikredecek, aklınızın en üst köşesine koyacaksınız. İşte ancak o zaman bu kitap mübârek olacak, bununla berekete, cennete ulaşmış olacaksınız. ***"Ey Muhammed! Biz, öğüt alırlar diye, Kur'an'ı senin dilinde indirerek kolayca anlaşılmasını sağladık. Sen bekle, onlar da beklemektedirler."*** (Duhân 58)

İnsanlar öğüt alsınlar, onunla yol bulsunlar, hayat programlarını ona sorsunlar ve hayatlarının tüm problemlerini onunla çözümlesinler ve sonunda cennete, Allah'ın lütfuna ulaşsınlar diye biz bu Kur'-an'ı senin lisânında kolaylaştırdık diyor Rabbimiz. Çok açık ki, bu ki-tap Rasulullah efendimizin dilinde kolaylaştırılmıştır. Okunması kolay, öğrenilmesi kolay, anlaşılması kolay, ezberlenmesi kolay, uygulan-ması kolay, yaşanması kolay, istediği hayat kolay, her şeyi çok kolay-dır. Allah onu bizim için kolaylaştırmıştır. Belki onu zikrederler, zikir haline getirirler, hatırlarlar, kafalarında, kalplerinde canlı tutarlar da hayatlarını onunla düzenlerler diye. Belki onu tezkira yaparlar, pusulu yaparlar, harita kabul ederler, kafalarına kalplerine kazırlar da, haf-talık ders programı gibi, günlük, aylık, haftalık sürekli bakılacak bir konuma getirirler diye Allah onu kolaylaştırmıştır. Çünkü ona bakılma-dan, ona sorulmadan hayat yaşanmamalıdır. Çünkü o hayatımızın her bir saniyesinde bize yol gösterecek bir kitaptır. Ama unutmayalım ki bu kitap, kendisine yönelenlere kolaydır. Onunla ilgilenenlere kolaydır. Ona başvuranlar için kolaydır ve sadece onların hayatlarını kolaylaştıracaktır.

8: Tüm öncelikli bilgilerimizi bir kenara atmış, tüm önyargılarımızdan sıyrılmış olarak Kur'an'a başvurmalıyız.

Tüm öncelikli bilgilerimizden arınmış olarak, önyargılarımızı bir kenara atmış olarak bu kitaba baş vurmak zorundayız. Yâni öncelikli bilgilerimizi onaylattırmak için baş vurmayacağız kitaba. Bakara sûresinin beyânına göre; Kur'an'la kimileri sapıtırken kimileri de hidâyet bulur. Bu, bize Kur'an'a iki türlü yaklaşım metodunun olduğunu anlatır. Yâni Kur'an'la beraberlikte iki türlü yöntem vardır. Bunlardan birincisi şudur: İnsanlar, önce kendilerini, Allah bana önce şunu şunu anlatmalıdır diye şartlandırırlar ve onun cevabını aramak üzere Kur'an'a başvururlar. Yâni şartlı, sınırlı, tahditli, özel bir yaklaşım modelidir ki, bunu ikiye ayırabiliriz:

a- Ya kendi dünya görüşünü desteklemek için Kur'an'a başvururlar.

b- Veya aradıkları sorunun cevabını o tahditte bulmaya çalışırlar.

Meselâ adam demokratiktir, ama Müslümanlığı da elden bırakmamak çabasındadır. Veya feministtir, ırkçıdır, pragmatisttir, faydacıdır, hümanisttir, insancıldır. Aman insan hakları, insan sevgisi filan diyordur. Bunu temel kabul etmiştir. Ama bunu Kur'an'ın da desteklemesi gerekmektedir. "Öyle ya, elbette Tanrı da bundan başkasını emredecek değildir" diyordur ve Kur'an'a işte bu duyguyla müracaat etmektedir. Bu sapıklıktır tabii.

Bir de sorduğu soruya, sadece sorduğu kadarıyla Allah'ın cevap vermesini istemektedir. Meselâ; "Ya Rabbi, babam öldü, şunum şunum var, mîrastan ne kadar alacağız?" Allah'tan sadece o bölümü ister, sadece o bölümü sorar. Halbuki Allah ona bunu anlatırken ondan sonra bir şeyler daha söyler, ama o bölüme hiç bakmaz adam. Ya da abdest alacaktır; "Acaba yüzümü mü önce yıkayacağım, yoksa elimi mi?" Sadece o bölümü sorar. "Şimdi sen başkasını karıştırma! Başka konulara geçme!" dercesine. Oysa serbest bıraksa İslâm'ı, bakalım ona cevap verirken başka neler diyecekti? O bölümleri karıştırmıyor adam da, sadece sorduğu bölüme cevap istiyor. "İslâm'da hükümet" diyor adam, sadece o bölümü sorar. "İslâm'da cemaat" der, "İslâm'da kadın" der, "İslâm'da kazanma, harcama" der. Ne deneceğini, ne sorulacağını, ne kadar sorulacağını, ne cevap verileceğini de kendisi belirler. Yâni Allah'ın âyetlerine kendi fikrini söyletir, âyetleri kendi hevâ ve hevesine göre yorumlar. Bu da sapıklıktır.

Halbuki İslâm öyle bir mekânizma ki, hepsi birbiriyle ilgilidir. Arabanın şaftı da, defransiyeli de, tekerlekleri de, direksiyonu da, vitesi de, fireni de nasıl aynı uyum içindeyse, Kur'an'ı da aynı uyum içinde öğrenmek zorundayız. Yâni

Kur’an’ı, Kur’an bütünlüğünde öğrenmek zorundayız. Öğreneceğimiz bölümleri ona önceden empoze ederek kitabı şartlandırmanın anlamı yoktur. Ona müracaat ederken ön yargılı hareket etmeyeceğiz. Yâni önce inanıp, sonra da bu inancımıza delil bulmak için yönelmeyeceğiz. Kitap ve sünnet ne dedi, ne gösterdiyse öylece alıp inanacağız. Eğer öyle değil de kendi inancımıza delil bulmak için onlara müracaat edersek, o zaman Allah korusun inancımıza ters düşen âyet ve hadisleri inkâr edeceğiz veya tevil edeceğiz demektir. Veya; Ey kitap! Bizi bir zahmet şuna götür! Bize şunlardan söz et! Biz filan filan kitaplardan inancımızı, itikadımızı, düşüncemizi belirledik, sen de bir zahmet onları onaylayıver diye müracaat etmeyeceğiz.

9: Allah’ın indirdiği Kur’an’ı kaldırmaya ça-lışarak ona saygı gösterdiklerini zannedenler, bilmelidirler ki bu kitaba karşı büyük bir yanılgı ve edepsizlik içindedirler.”

Bakın Rabbimiz kitabının pek çok yerinde; “Biz bu kitabı indirdik, inzâl ettik” buyurur. Enzele, inzal, tenzil, tenzil-i rütbe biliyorsunuz ki yüksekten indirmek anlamına geliyor. Rabbimiz biz onunla yol bulalım diye, yolumuzu ona sorarak bulalım diye onu mele-i a’lâdan dünyaya indiriyor. Öyleyse bizler de Rabbimizin yaptığının tam tersini yapmaya kalkmayalım. O indirirken, biz kaldırmadan yana olmayalım. O indirirken biz raflara, yüksek yerlere kaldırmadan yana olmayalım. Rabbimizin yaptığının tersini yapmayalım. Kur’an’a hürmet; onu kimsenin el değemeyeceği yüksek yerlere kaldırmak değil, sürekli onu el altında bulundurup, elden düşürmemeye ve onunla bilgilenmeye çalışmaktır. Mademki Rabbimiz indirmiş, öyleyse biz de indirelim onu hayatımıza. Biz de alalım onu elimize ve en çok bu kitapla beraber olalım ki, onunla hayatımız bereketlensin, hayatımız şeref kazansın inşallah.

Yıllardır bu toplumda Kur'an'a karşı Osman Gaziye izâfe edilen mâlum tavır anlatıldı. Osman Gazinin içinde Kur'an'ın bulunduğu bir odada ayaklarını uzatarak yatmadığı bir üstünlük ve şeref sebebi olarak, Kur'an'a karşı bir saygı gösterisi olarak dile getirildi. Böylece sanki müslümanlara evlerindeki, odalarındaki Kur'an'ları dışarıya çıkarıp yatmaları öğütlendi. Kur'an'dan uzak kalmaları tavsiye edildi. Kur'an’lar dışarı, sizler içeri dendi. Halbuki Kur'an'a saygı bu değildir. Kur'an dışlanarak, Kur'an'ı kendimizden, kendimizi Kur’an’dan uzak tutarak Kur'an'a değer verilmiş olamaz. Halbuki Kur’an’ın yanında yatmak emniyettir.

Bakın bu ümmetin Kur'an'ı en güzel okuyucusu, kurrası, âlimi, müfessiri

ve Kur'an'ı en iyi anlayanı olan Abdullah İbni Mes'ud efendimiz buyurur ki:

"Kur'an'ı her zaman açıp okuyabileceğiniz, her an onunla ilgi kurabileceğiniz bir konumda bulundurun"

Yani bu kitap hep elinizin altında olsun. Her an uzanabileceğiniz şekilde yakınınızda bulunsun. Maalesef İbni Mes'ud efendimizin bu sözü bizim toplumda hiç bilinmez, ama Osman Gaziye izafe edilen o tavır hep gündemde tutulur.

10- Bu kitap Allah bilgisidir. Allah, bilgi kendisinden olan, bilgisi tam ve eksiksiz olandır.

Okumak, bilgilenmek üzere bu kitabı eline alan kişi eğer; "Benim bu kitaba ihtiyacım var, ben Allah bilgisine muhtacım, bu bilgi olmadan ben asla hayatımı düzenleyemem, hayrımı şerrimi, menfaatimi zararımı bilemem" diyerek bu imanla, bu teslimiyetle kitaba müracaat ederse ancak o zaman bu kitaptan istifade edebilecektir. Değilse, bilgilenme konusunda Allah'ı ve kitabını tek kaynak olarak görmeyen, vahyin dışında başka bilgilenme kaynakları arayan insanların bu kitaptan istifade etmeleri mümkün değildir. Bir bakın insanlara, bilgilenmek üzere bu kitaba mı başvuruyorlar, yoksa başka şeylerin peşine mi düşüyorlar?

Tıpkı dünkü kâfirler gibi, bugünün kâfirleri yahudi'si ile, hıristi-yan'ı ile, Mecusi'si ile, ateisti ile, lâik'i ile tüm kâfirler, tüm kâfir dünya bilgilenmek için bir yol, bir sistem kabul etmişler. Bu sistemin temel felsefesi Allah'sızlık ilkesine dayanmaktadır. Allah'ı, kitabını, vahyini yok farz eden, Allah'ı devre dışı bırakan, ismine bazen pozitivizm, bazen materyalizm, bazen idealizm, bazen realizm dedikleri küfür ve şirk yöntemlerle insanları bilgilendirmeyi hedeflemektedirler. Bilimi putlaştırıp onu Allah bilgisi yerine oturtmaya çalışıyorlar. Günümüzde artık bilimin çözemediği hiçbir şey kalmamıştır. Binaenaleyh ne Allah kitabına, ne de Allah bilgisine ihtiyacımız kalmamıştır gururu ve çılgınlığı içinde bilgilenme noktasında vahyi devre dışı bırakmaya çalışıyorlar. Şu anda dünya üzerinde kâfir ve şirk egemenliğinde bir hayat yaşamaya mahkum edilmiş tüm dünya ülkelerindeki eğitim sistemlerinin temelini oluşturan anlayış budur. Gerek kâfir ülkelerinde, gerekse onların

düşüncelerinin egemen olduğu İslâm dünyasında uygulanan bilgilenme, bilgilendirme yönteminde aynen Mekke dönemindeki Allah'ı, vahyi devre dışı bırakma çarpıklığını görmek mümkündür. Gerek küfür dünyanın, gerekse onların kölesi durumunda bulunan İslâm ülkelerinde ekonomik ve siyasal yapılanmalarında, sosyal ve hukukî düzenlemelerinde Allah'ı devre dışı bıraktıklarını, vahyi bir kenara bıraktıklarını, başka kaynaklardan bilgilenme esasına teslim olduklarını görüyoruz.

Yeryüzü kâfirlerinin gerek kendi dünyalarında, gerekse egemen olup köleleştirdikleri İslâm dünyasında bilgilenme noktasında temel felsefeleri Allah'ı devre dışı bırakmaktır. Allah vahyini reddeden kâfirler ne siyasî hayatta, ne ekonomik hayatta Allah'a hayat hakkı, söz hakkı tanımamaya çalışıyorlar. Temel felsefeleri şudur kâfirlerin: Kitap gündeme geldiği zaman, vahiy söz konusu olduğu zaman, onun modası geçmiştir, miadı dolmuştur, bilimsel özelliği kalmamıştır. Peygamber gündeme geldiği zaman, peygamber anlayışı gündeme geldiği zaman da hemen yaftaları hazırdır: Peygamber deli, peygamber şair, peygamber sihirbaz, peygamber aklı hayra şerre ermeyen bir kişidir. Allah gündeme geldiği zaman, O hayata karışmayan bir varlıktır.

Bu insanlara bir Müslüman olarak bizim teklifimiz şudur: Ey kâfirler, mademki sizler hayatta Allah'ı devre dışı bırakmak, peygamberi reddetmek, Allah ve Resûlüne hayat hakkı tanımamak gibi bir anlayışın içindesiniz. Ve yeri geldiği zaman Allah'ın ve peygamberinin hiçbir şey bilmediğini ortaya koymaya çalışıyorsunuz. Bin dört yüz yıl önce bir insanın ortaya koyduğu bu kitaptan, şu anda sizin bilim adamlarınızın, siyasetçilerinizin, ekonomi uzmanlarınızın, hukukçularınızın daha bilgili olduğunu iddia ediyorsunuz. Bunların Allah'tan daha iyi bildiklerini demeye çalışıyorsunuz. Eğer bu sözlerinizde samimi, kendinizden, bilgilerinizden eminseniz, o zaman soruyorum size, niye bu insanların rahat bir şekilde Allah'la, peygamberle, Kur'an ile karşı karşıya gelmelerine engeller koyuyorsunuz? Niye yasaklıyorsunuz din eğitimini? Niye korkuyorsunuz bu kadar? Niye bu Kur'an'la bilgilenen insanların imanları istikâmetinde kendi siyasetlerini, kendi hukuklarını, kendi imanlarını, kendi ahlâklarını, kendi düşüncelerini ortaya koymalarına engel oluyorsunuz? Bu korkunuz ne böyle? Eğer cesaretiniz varsa bırakın Müslümanlar da ortaya koysunlar imanlarının gereğini.

Sosyal, siyasal, ekonomik, hukukî tüm hayat problemlerinin çözümü konusunda herkese söz hakkı veriyorsunuz, herkesin çözüm önerisini dinliyorsunuz, herkesin teklifine kulak veriyorsunuz da niye tüm bu konularda Allah'a ve peygambere hayat hakkı, söz hakkı tanı-mıyorsunuz? Bir

homoseksüel kadar, bir genel evi kadını kadar Allah'ın söz söyleme hakkı yok mu? Allah bilmez mi hukuku? Allah bilmez mi sosyal ve siyasal yasaları? Neden Allah bilgisine müracaat etmiyorsunuz? Ey kâfirler, sizin hiç aklınız yok mu? Yıllardır hayatta Allah'ı dışladınız, peygamberi dışladınız, Allah bilgisini, peygamber anlayışını devre dışı bıraktınız. Ama işte görüyoruz ki hiçbir şeyi halledemediniz. Hiçbir problemi çözemediniz. Bu gidişle battıkça batacak, helâk olup gideceksiniz. Gelin bir adım önünü bile görmekten âciz insanları tanrılaştırıp vahyi devre dışı bırakmaktan vazgeçin. Gelin kendi bilgilerinizi, kendi hevâ ve heveslerinizi putlaştırıp Allah'ı cahillikle itham etmekten vazgeçin.

Çünkü pozitivizm, rasyonalizm, materyalizm Allah hakkında bilgi vermez. Sistematiğini Allah'ı, dini, peygamberi, vahyi ortadan kaldırmak üzere koyan şu materyalist bilgilenme kaynaklarının hangisi Allah hakkında bilgi verebilecek de? Hangisi ne diyebilecek de bu konuda? Fizik mi bir şeyler söyleyecek Allah hakkında? Matematik mi? Sosyoloji mi? Tarih mi? Elimizin dokunduğu, gözümüzün gördüğünden başkasına inanmayız demiyor mu bu bilim dalları? Başta bunu diyerek işe başlayan bu bilim dallarından bunun dışında başka ne bekleyeceğiz? Peki Allah hakkında nasıl konuşabilirsin sen? Gördün mü Allah'ı? Yo! Dokundun mu elinle? Yo! İşittin mi Allah'ın konuş-masını? Yo! Eh o zaman ne biliyorsun ki Allah hakkında konuşuyorsun? Hani senin felsefenin temeli bu değil miydi? Hani sen görmediğin, dokunmadığın şeye inanmazdın? Peki o zaman Allah hakkında, din hakkında, peygamber hakkında, vahiy hakkında; "bu doğrudur, bu yanlıştır" derken; "bu böyle olmalıdır, şu şöyle olmalıdır" derken neye dayanıyorsun? Hayır hayır, sen bu konularda hiç konuşmayarak, susarak felsefenin gereğini yerine getirmek zorundasın. Hiç olmazsa bu konuda namuslu olmalısın. Çünkü Allah'ı, kitabı, vahyi, peygamberi reddeden bir adam hiçbir şey bilemez bu konularda. Bilmediğine göre de bu konularda hiçbir şey konuşamaz.

Öyleyse susarak hiç olmazsa kendi felsefene, kendi inancına saygılı ol. İslâm'a, benim inancıma saygılı ol filân demiyorum sana. Çünkü benim dinimin, benim inancımın, İslâm'ın kimsenin saygısına filân ihtiyacı yoktur. İslâm azizdir. Müslüman azizdir. İzzet ve şeref sa-hibidir. Yeryüzünde hiç kimse müslüman olmasa da İslâm yine izzet ve şeref sahibidir. Öyleyse kendi inancına saygılı ol da bilmediğin şey özerinde konuşma. Sen Allah'ı bilmezsin. Sen kitabı bilmezsin. Sen vahyi bilmezsin. Sen din konusunda cahilsin. Sen peygamber konusunda söz söyleme hakkına sahip değilsin. Sen bildiğin konularda konuş. Sen dünyayı bilirsin, konuşacaksan o konuda konuş. Sen kazanmayı bilirsin. Sen

kan emmeyi bilirsin. Sen sömürmeyi bilirsin. Sen kan dökmeyi bilirsin. Sen savaşı bilirsin. Sen teknolojiyi bilirsin. Sen elmayı, armudu bilirsin. Sen kadını, kızı bilirsin. Konuşacaksan onlar hakkında konuş. Zaten dünyan bu kadar basittir senin. Onun için bilmediğin yüce şeylerle alâkalı susman, tek kelime bile konuşmandan daha hayırlıdır.

11: Selefimizden Kur'an'ı okuma yöntemlerine dair örnek anlayışlar.

Eğer bir kişi okuduğunu tekrarlayarak düşünebiliyor ve anla-yabiliyorsa, okuduğu âyetleri ya da bölümü tekrar tekrar okumalıdır. Sahabe-i Kirâm efendilerimiz Resûlullah efendimizin Fâtiha'yı yirmi defa tekrarladığını rivâyet etmektedirler. Meselâ İmam Buhârî efendimiz, Mekke'nin fetih günü peygamberimizin Fetih sûresini defalarca tekrar ede ede Mekke'ye girdiğini rivâyet eder.
(Buhârî 6/ 112)

Yine İbni Mâce'nin rivâyetine göre sevgili örneğimiz Mâide sûresinin 18. âyetini hıçkırığa boğulmuş bir vaziyette sabaha kadar okumuştur.
(İbn-i Mâce 1/ 429)
Sevgiliyi adım adım takip eden sahabe-i kirâm efendilerimiz de aynen onun gibi yaparlardı. Said Bin Cübeyr efendimiz:
"Ey suçlular! Bugün siz müminlerden ayrılın."
(Yâsîn 59)

Siz ey suçlular, ey günâhkârlar bugün şöyle, şu tarafa ayrılın bakalım. Size cennet yok, size rahmet yok. Siz şöyle geçin bakalım. Siz ayrılın şu tarafa. Cennet sizin değildir. O mü'minlerindir. Zaten dünyada siz kendinizi ayırıyordunuz mü'minlerden. Kendinizi seçmeye çalışıyordunuz. Seçkin kimseler olduğunuzu iddia ediyordunuz. Ayrıydınız, ayrıcalıklıydınız dünyada. Müslümanlara karşı böbürleniyor, onlara tepeden bakıp, entellik taslıyordunuz. Kendilerinizi hacet kapısı olarak lanse ediyordunuz. Şimdi ayrılın bakalım mü'minlerden. Geçin bakalım şu cehennem tarafına meâlindeki âyetini gece boyu tekrar ederek sabahlamıştır.

Bir âyette Rabbimizin muradını anlayabilmek için gerekirse tekrar tekrar okumalıyız. Çünkü okunan bölümü anlamak esastır. Sahâbe-i Kirâm efendilerimiz, mübârek selefimiz; "Anlamadığımız ve kalp huzuru ile

okumadığımız bir âyetten sevap alabileceğimizi ummayız” buyurmaktadırlar.

Onlardan Süleyman Dârânî der ki; “Ben kitabımızdan bir âyet okurum, mânâyı iyice kavrayabilmek için dört beş gece onunla meşgul olurum, onu iyice anlamadan başka bir âyete geçmem” Yine selefimizden çoğu Hûd sûresinin mânâsını anlayabilmek için altı ay, bir sene sürekli tekrar ederlerdi. Bir hatmi otuz senede ancak bitirebilenler pek çoktur.

Kur’an okuyan kişi ondaki Rabbimizin emirlerini, nehiylerini, vaadlerini, vaîdlerini, geçmiş toplumların kıssalarını, Allah ve elçileriyle çatışmaya giren toplumların helâk yasalarını iyice anlayabilmek için bunlar üzerinde uzun uzun düşünmelidir.

Kur’an okuyan kişi onda Rabbimizin muradını anlamaya engel olan hallerden sıyrılıp uzaklaşmaya çalışmalıdır. Bir mü’minin Kur’an’ı anlamasına engel olan halleri kısaca şöyle özetleyebiliriz:

a- Şeytanın insan kalbinin üzerine çektiği perde. Bu perde insanlardan pek çoğunun Kur’an’daki mânâları anlamasına engel olmaktadır. Allah’ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır: “Eğer şeytanlar adem oğullarının kalplerine girip dolaşmamış olsalardı, elbette onlar melekût âlemini görebilirlerdi.” (Ahmed Bin Hanbel Müsned 2/353

Şeytanın vesveseleri sonucunda kimi insanlar bütün güçlerini, dikkatlerini, himmet ve gayretlerini harflerin mahreçlerine teksif ederler. Harfleri mahreçlerinden çıkaracağız diye var güçleriyle uğraşırlarken mânâyı, muhtevayı göz ardı ederler. Tüm dikkatleri makama, melodiye ve harflerin mahrecine takılı kaldığı için âyetlerdeki Allah muradını örtüp kamufle ediverirler. Bütün Kur’an okuyucularına musallat olmuş, onların okudukları âyetleri anlamalarına engel olmak için çırpınan şeytanlar vardır. Bu şeytanlar onları daima harfleri tekrar etme-ye yöneltip teşvik ederler. Olmadı, derler. Olmadı. Harf mahrecinden çıkmadı diye vesveseler verirler. Böylece sonuçta okuyucunun tüm himmet ve dikkati harflerin mahrecine takılı kalır ve sonuçta o kişinin mâna ve muhteva üzerinde derinleşmesi engellenmiş olur. Şeytanın vesvesesine mağlup olan kişi elbette sonunda onun oyuncağı durumuna düşer. Allah bizi böyle bir duruma düşmekten korusun inşallah. Tabii bu sözlerimden Kur’an’ı tecvit ile okumayı, harfleri mahrecinden çıkarmayı küçük gördüğüm anlamı çıkarılmamalıdır. Onlar da lâzımdır elbette, ama Kur’an sadece güzel okunmak için değil, anlamak,

kavramak ve kendisiyle hayatı düzenlemek için indirilmiştir.

Günah işlemekte ısrar kişinin Kur'an'ı anlamasına engeldir. Sürekli günah işleyen ve günahlara dalmaktan çekinmeyen kişi kesinlikle bu kitabın mânâ ve hikmetlerinden mahrum olacaktır. Kitabımızın Mutaffifîn sûresi bu hususu şöyle anlatır:
"Hayır hayır; onların kazandıkları kalplerini pas-landırıp körletmiştir." (Mutaffifîn 14)

İşledikleri suçlar sebebiyle kalpleri paslanmıştır onların. Söz anlamaya yanaşmadıkları, istifade etmek üzere, iman etmek ve amel etmek üzere dinlemedikleri için Allah onların kalplerini mühürleyivermiştir. Yâni dinlemek ve anlamak için kendilerine verilen duyularını kullanmadan yana olmadıkları için, Allah da bunu onlardan alıvermiştir. Kalplerine mühür vurmuştur Allah. Çünkü bu adamlar Allah'ın kendilerine verdiği kalplerini kullanmak istememişlerdir. Allah böyle davranan kimselerin kalplerini mühürleyiverir de, duymaz duygulanmaz hale getiriverir.
b- Kibir Allah'ın kitabının anlaşılmasına engeldir. Kur'an'a karşı müstekbirce bir tavır takınan, benim bu kitaba ihtiyacım yoktur, ben bu kitap olmadan da hayatımı düzenleyebilirim mantığında olan bir kişinin de bu kitabı anlaması mümkün değildir.

c- Dünyaya bağımlılık, dünyaperestlik de kitabın anlaşılmasına engeldir. Resûlullah efendimiz bu hususu anlatan bir hadislerinde şöyle buyurur: "Ümmetim dinar ve dirheme çok fazla önem verdikleri zaman onlardan imanın heybeti kalkar, emr-i bil'maruf ve nehy-i anil'-münkeri terk ettikleri zaman da vahyin bereketinden mahrum kalırlar"

d- Hevâ ve heveslerine tabi olmak, arzularını, bilgisini putlaş-tırmak, kendi anlayışını kitabın önüne geçirmek de bu kitaptan istifade etmeye engeldir. Bütün bunlar kalbi paslandırır. İnsanın anlama ve kavrama kabiliyetini öldürür. Öyleyse bu tür özelliklerden arınmış ola-rak Allah'ın kitabını okumaya yöneleceğiz.

e- Şehevî arzular şiddetlenince, Kur'an'ın mânâları da o derece insanlar için kapalı kalır. Şehevî arzularına teslim olmuş kimseler bu kitabı anlayamazlar.

Kur'an okuyan kişinin kendisini onun tüm hitaplarının muhatabı kabul etmesi gerekir. Rabbimizin âyetlerindeki tüm hitapların muhatabı benim, burada bana

sesleniliyor, burada ben anlatılıyorum, burada Rabbim beni kastediyor demeli, öyle okumalı, öyle algılamalıyız ki Kur'an'ı anlamamız kolaylaşsın. Bir emir, bir nehiy, bir uyarı, bir va-ad, bir vaîd, bir tehdit gördüğümüz zaman herkesten önce onun mu-hatabının kendimiz olduğuna inanmalıyız. Kitabımızı okurken bilmeliyiz ki o anda Allah bizimle konuşuyor. O anda Allah bize emirler ve-riyor, nehiylerde bulunuyor. O anda Kur'an bizim kalplerimize bir şey-ler ekiyor. İmamlarımızdan Katâde der ki; "Kur'an ile oturup kalkan ya kâr eder, ya da zarar eder."

Kur'an okuyan kişinin kalbi âyetlerin değişmesiyle değişmeli, âyetlerden etkilenmeli, müteessir olmalıdır. Âyetlerinin konusunun de-ğişikliğine göre okuyucunun kalbi tavır almalıdır. Bazen ümit, bazen korku, bazen saygı, bazen hüzün dolmalı kalbe. Kişinin Kur'an bilgisi mükemmelleştikçe kalbindeki korku da o nispette çoğalır.

Hasan Basrî der ki; "Allah'a yemin ederim ki, Kur'an'ı inanarak okuyan bir kulun korkusu artar, hüznü çoğalır, gülmesi ve ferahlanması azalır, meşguliyet ve yorgunluğu artar, istirahat ve tembelliği de azalır." Okunan Kur'an'ın insan kalbi üzerinde etkili olması gerekir. Azap, vaîd ve cehennem âyetleri geldiği zaman mü'minin kalbi sanki korkudan yok olacakmış gibi küçülüp, kaçacak yer aramalıdır. Vaad âyetleri, cennet âyetleri geldiği zaman da sevincinden coşmalı, taşmalı, kabına sığmaz hale gelmeli ve sanki uçacakmış gibi bir hal almalıdır. Allah'ın isim, sıfat ve fiillerinin; rubûbiyet ve azametinin gündeme getirildiği âyetler geldiği zaman saygıdan başını eğmeli, kâfirlerin, müşriklerin, ehl-i kitabın Allah'ın şanına yakışmayan iftiralarının gündem yapıldığı âyetler geldiği zaman da sesini kısmalı, müteessir olmalı ve tıpkı meleklerin yaptıkları gibi onlar adına Allah'tan özür dileme makamında bulunmalıdır. Ya Rabbi, ben onlar adına senden özür diliyorum. Nasıl diyebildiler bu hainler bunu sana? Nasıl izâfe edebildiler bunları sana? Diye onlar adına O'ndan özür dileme makamında olurlar.

Sahâbeden İbni Mes'ud efendimiz diyor ki; Resûlullah efendimiz bir gün bana; "Ey İbni Mes'ud biraz Kur'an oku da dinleyeyim" buyurdu. Ben dedim ki, ey Allah'ın Resûlü Kur'an size nâzil olurken ben mi okuyayım? Buyurdu ki; "Ben dinlemeyi de severim." Bunun üzerine ben Kur'an okumaya başladım, Nisâ sûresinin 41. âyetine geldiğimde, baktım ki Resûlullah efendimizin gözleri yaşlarla dolmuş, kalbini müşâhede, korku ve hüzün kaplamıştı.
Buhârî 6/113)

Selefimiz arasında Kur'an okunurken vaîd âyetleri, cehennem ve azap âyetleri geldikçe korkudan bayılan, hattâ ölenler oluyordu. Meselâ eğer En'âm sûresinin 15. âyetini okuduğu halde veya okuyan birini dinlediği halde içinde bir korku, kalbinde bir ürperme duymuyorsa, kesinlikle söyleyebilirim ki o kişi Kur'an okumuyor, olsa olsa hikâye okuyor demektir. Keza bir kimse Mümtahine sûresinin 4. âyetini okuduğu veya dinlediği halde hâlâ Allah'a yönelişi, O'na tevekkülü, sevgisi, saygısı, kulluğu artmıyorsa, o zaman -Allah korusun- bu kişi Hûd 18, Saff 3 ve Enbiyâ 5 âyetlerindeki tehditlerin muhatabı olmuştur:

Öyleyse kalbimizin okunan Kur'an'la irtibat halinde olmasına çok dikkat edeceğiz. Kalbimizin okunan âyetlerle ilgisini sürdürdüğü sürece okumaya devam edecek, okunanla kalbimizin ilgisi kesilir ke-silmez yâni okunan âyetlerin mânâsına karşı ilgimiz, dikkatimiz azalır azalmaz hemen okumaya son vereceğiz. Çünkü hikâye değildir bu ki-tap, roman da değildir, Allah sözüdür. Resûlullah efendimiz imam Bu-hârî'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyuruyor; "Kur'an kıraatine Kur'an'la okuyucu arasında uyuşma mevcut olduğu müddetçe devam edilmelidir. Bu bağın ortadan kalkmasıyla hemen Kur'an okumaya son verilmelidir."
(Buhârî 6/114)

Enfâl sûresinin 12. âyetinin de beyanıyla Kur'an okurken sadece dili hareket ettirmenin bir kıymeti yoktur. Eğer okunan Allah âyetlerinden kalp bir şeyler duymuyorsa, onlardan etkilenip onların istediği tavrı sergilemiyorsa kesinlikle bilelim ki İslâm bu okumaya okuma demiyor. Kurralarımızdan biri bu hususu vurgulayarak der ki; "Ben bir gün hocama Kur'an okudum, sonra ikinci defa okumak üzere ona dönünce beni azarladı ve; "Neredeyse Kur'an okumayı iş edindin. Git Allah'a oku da sana neleri emrettiğini, neleri yasakladığını gör" dedi.

Yine Ebû Dâvûd'un rivâyet ettiği bir hadislerinde Resûlullah efendimizin şöyle buyurduğu anlatılır: "Sahâbeden bir zât Resûllullah efendimize gelerek; "Ey Allah'ın Resûlü bana Kur'an okut" dedi. Re-sûlullah ona baştan sona Zilzâl sûresini okuttu. Adam başka bir sûreyi daha okutmasını isteyince Resûlullah ona; "Bu kadarı yetişir, dön git" dedi, adam dönüp gitti.

Kur'an okuyan kişi o anda Allah'la karşı karşıya olduğunu, bir başka ifadeyle Allah'la konuşmakta olduğunu bilmelidir. Yâni Kur'an okuyan kişi okuduğu bu

âyetlerin kendisinden değil, Allahu Teâlâdan olduğunu bilmeli ve Allah'tan dinliyormuş gibi yükselerek okumalıdır. Allah'ın Resûlü mümin için bir derece, bir yükseliş tarif ederek buyurur ki: "Oku ve yüksel!" Oku ve derecelerini artır! Rasûlullah'ın bu ifadesine göre okuyan yükselecektir. Okuyan derecelerini artıracaktır. Mümin okuduğu Kur'an'a göre derecelerini artıracak ve yükselecektir. Kur'an'ı okudukça mümin derecelerini artırmaya devam edecektir.

Kur'an okumanın dereceleri üçtür.

a- Ednâ (En aşağı) okuyuş. Bu okuyuş, Kur'an okuyan kişinin kendisini Allah huzurunda farz edip, kendi okuyuşunu Allah'ın dinlediğini düşünerek okumasıdır. Bu durumdaki kişinin durumu; Allah'tan istemek, Allah'a yalvarıp yakarmak, Allah'a boyun eğmektir.

b- İkinci derece; okuyan kişinin kalbiyle Allah'ın kendisini gördüğüne, lütuflarıyla kendisine hitap ettiğine, nimetleriyle kendisine nida ettiğine şâhit olmasıdır. Bu durumdaki kişinin durumu da, haya, ta'zim, dikkat ve anlayıştır.

c- Üçüncü derece; Kur'an okuyan kişi okuduğu kelâmda mütekellimi, yâni konuşanı, kelimelerde mütekellimin isim ve sıfatlarını gör-mesidir. Bu durumda olan kişi ne kendisine, ne kıraatine, ne de kendisine verilmiş olan nimetlere bakar. Onun gözü hiçbir şeyi görmez, sadece mütekellimle haşır neşir olur.

Son olarak değerli seleflerimizden Ahmed İb Hanbel'in Kita-bu'z Zühd isimli eserinde birinci cilt 890'da kâri-i Kur'an'da, hamil-i Kur'an'da bulunması gereken sıfatlarla ilgili Abdullah bin Abbas'ın, Kur'an'ın en büyük âliminin bize sunduğu bir haber var. İnşallah o haberi de nakledip bu bölüme son vereceğiz.

"Yenbeğî lihamilil Kur'ani en ya'rife bileylihî izen-nasi naimûn ve bineharihi izennas muhdırûn, ve bihuzni-hi izennas yefrahûn, ve bi bükâihi izennas yezhakûn, ve bisamtihi izennas yuhdıûn ve bi huşuihi izennas ve yenbe-ğî lihamilil Kur'an en yekûne bâkiyen, mahzûnen, halî-men, sekînen. Velâ yenbeğî lihamilil Kur'an câfiyen vela ğâfilen vela zâhiken hadîden.

Hamil-i Kur'an'a şunlar gerekir. Hamil-i Kur'an'da şu özellikler olmalıdır. Şu özelliklerin sahibine hamil-i Kur'an denir diyerek söze başlıyor İbni Abbas efendimiz. Acaba buna göre bizler hamil-i Kur'an mıyız, değil miyiz, iyi kulak

verelim anlamaya çalışalım inşallah.

Önce bu “Hamili’l Kur’an” kavramı üzerinde biraz düşünelim. Acaba bu tabiri nasıl anlayacağız? Meselâ aynı kökten dilimize nakledilmiş hamal kelimesini bilirsiniz. Yani bir başkasının yükünü taşı-yan anlamına bir kelime. Taşıdığı o yükle, taşımasının dışında bir il-gisi yoktur onun aslında. Yüklenir sırtına ve yükleyenin amacı doğrultusunda belirlenen hedefe doğru götürür, hamallık yapar. O zaman Kur’an’ın hamalı mı desek diye düşündüm. Kur’an’ın hamalı. Yani bu manada yük kendisinin olmayacak, Kur’an kendisinin olmayacak, yüklenecek Kur’an’ı, Kur’an’ın sahibinin dediği doğrultuda gidecek, öyle mi ki?

İkinci bir kelime geldi aklıma yine aynı kökten. Hamile. O da kendi yükünü kendisi taşıyan insan demektir. Karnında kendi çocuğunu taşıyan kadın. O da taşıma süresi ve miktarına müdahale edemese de, yük kendisinindir. Yani yük sahiplendiği, benimdir dediği, benimsediği yükünü taşımaya devam eder.

Şimdi acaba Kur’an’ın hamili denilince, Kur’an’ın hamalı gibi mi, Kur’an’ın hamilesi gibi mi, yoksa nasıl anlasak? Yani Bu Kur’an kendimizin yükü mü olacak, yoksa başkasının yükü gibi mi olacak? Nasıl yükleneceğiz, nasıl taşıyacağız ki diye düşünüyoruz. Ama bitmedi, belki bununla ilgili başka kelimeler de aklımıza gelecek. Mesela bir hastalığı kendisinde, kendi üzerinde taşıyan ama hastalığı icra e-den, ortaya koyan mikropları taşıdığı halde kendisi hastalanmayan in-sanlardan söz edilir tıp dünyasında. Portör, yani taşıyıcı denir onlara. Onda varmış o mikrop, birisi onunla ilgi kurarsa ona nakleder ama kendisine zararı olmazmış.

Yoksa Kur’an taşıyıcılarının bir de böyle özelliği mi var dersiniz? O taşır efendim, birinden almıştır birine götürür, kendisiyle ilgisi yoktur onun. Siz bunları kendi dünyanızda kendinize göre ayarlayın, yerleştirin. Ama ben Kur’an’dan aynı kaynaktan, aynı kelimeden türemiş iki kelime, iki örnek daha söyleyeyim. Belki hemen siz de hatırladınız zaten. Meselâ Cuma sûresinde beşinci âyete müracaat ediyoruz.

“Kendilerine Tevrat öğretildiği halde, onun gereğini yapmayanların durumu, sırtına kitap yüklenmiş merkebin durumu gibidir. Allah’ın âyetlerini yalanlayan kimselerin durumu ne kötüdür! Allah zalimleri doğru yola eriştirmez.” (Cum’a 5)

Evet, şu Tevrat benim yükümdür diyenler var ya, ama onlar onun yükümlülüğünden kaçıyorlar. İşte onlar tıpkı yükü kitap olan eşek gibidirler. Demek ki bir de böyle yükümlülük, bir de böyle hamallık varmış. Bir de bu hamil kelimesinin geçtiği A'râf'ta bir âyet var, onu da okuyalım inşallah:

"Dileseydik, onu âyetlerimizle üstün kılardık; fakat o, dünyaya meyletti ve hevesine uydu. Durumu, üstüne varsan da, kendi haline bıraksan da, dilini sarkıtıp soluyan köpeğin durumu gibidir. İşte âyetlerimizi yalan sayan kimselerin hali böyledir. Sen onlara bu kıssayı anlat, belki üzerinde düşünürler."

(A'râf 176)

Evet, Allah'ın âyetleriyle tanışmış, sanki onları kuşanmış birisi, sonra soyunuvermişse, bırakıvermişse âyetlerle beraberliği ve tutup şeytanın peşi sıra gidiyor, şeytan da onun peşinden gidiyor azgın ve sapkınlardan olmuşsa. İşte dünyayı içmeye, yutmaya, nefes nefese kalmaya yönelen bu kişinin örneği de tıpkı bir köpeğin örneği gibidir. Yüklenseniz, yük yükleseniz de solumaya devam eder, bırakın salıverin yine solumaya devam eder. Eh köpek bu, yorulsa da dili bir karış dışarıdadır, kenarda beklese de dili dışarıda solur. Havaya, nefese doymaz bir varlık.

Evet demek ki Kur'an'ın hamiline, Kur'an benimdir, Kur'an benim yükümdür diyen kişiye, ben Kur'an'la yükümlüyüm diyen kişiye, benim yükümlülüğümü Kur'an belirler diyen kişiye gereken şu ki. Kur'an bana aittir, ben onu sorumluluğum kabul ediyorum, benim görevimi, sorumluluğumu, yapacaklarımı, yapmayacaklarımı, günümü ve gecemi, zaman ve mekanımı, tüm hayat programımı Kur'an ayarlar, benim Kur'an'ım ayarlar şeklinde bir imanın sahibi olan her insana gereken şu ki. Hamil-i Kur'an olan kişiye gereken şunlardır diye söze başlıyor İbni Mes'ud efendimiz.

Ne dersiniz? Acaba siz de hamil-i Kur'an mısınız? Kitabınızla aranız nasıl? Yoksa çoktandır görüşmüyor muydunuz? Aylardır hatırını sormuyor muydunuz? Tabi program gereği böyle değil mi? Anneniz ölünce okuyacaktınız. Ramazanda okuyacak, bayramda elinize alacaktınız. Program gereği henüz zamanı gelmedi değil mi? Yok, burada anlatılan öyle bir kitap değil. Burada anlatılan hayata hakim bir Kur'an'dır. Tüm hayat kendisiyle yaşanılıp kendisiyle ölünecek bir Kur'an'dır. İşte şu anda böyle bir Kur'an merkezli düşünerek böyle bir Kur'an'ı olan iyi bir müslümanın hangi özelliklere sahip olduğunu öğreneceğiz İbni Mes'ud efendimizden.

1: Bu kişinin birinci özelliği şuymuş: Bilmesi, irfan sahibi olması gerekirmiş. Marifet sahibi olması gerekirmiş. Meseleyi anlayıp kavraması gerekirmiş. Yani işin idrakinde olması gerekirmiş. Peki neyi bi-lecekmiş o kişi? Gecesini, gecesinin kadr u kıymetini bilecek, gecesinin değerini bilecek, hem ki insanlar uykudalarken. Yani gafiller, Kur'-an ve sünnetle beraber olmaktan gafil olan insanlar uykuda, kendilerini ölüme terk etmişlerken bu insan gecenin kıymetini bilirmiş. Yani yatsıdan sonradan başlayıp sabahın ilk ışık belirtileri ortaya çıkana kadar geçen zaman dilimine gece diyoruz. İşte bu geceyi en azından üçe bölün. Ama ikiye bölenler elbette daha da kârlı olacaklardır. Son üçte birini özellikle uyanık geçirmeye çalışın. Seher vakti dediğimiz daha bir bereketli zamandır o zaman. İşleyen saat aynı saat, idrak e-dilen zaman aynı zamandır ama bereketi daha bir farklıdır. Çünkü o zaman kitabımızın başka bir âyetinin beyanıyla farklı anlama imkânı buluyor insan.

2: Hamil-i Kur'an'ın ikinci özelliği; insanlar yeme içme peşinde koşarlarken o gündüzünün kıymetini de bilir. Yani onun ağzını hep yeme ve içmede kullanma özelliği yoktur. Hemen hemen bir şeyler atıştırması gerekmiyordur. Ağzı, midesi böyle arada bir buruşturulup kağıtların içine atıldığı bir çöp sepeti değildir. Bir şeyler atıştırıp durması gerektiğine inanmaz o müslüman. Neden meşgul etsin ki kendisini hep yeme ve içmeyle? O ağzını başka şeylerde kullanmasını bilmektedir.

Ama bakın şu insanlara ki akşama kadar yemek konuşanlar, sabaha kadar onunla meşgul olanlar, gecesini buna ayıranlar, gündüzünü bununla bitirenler. Allah eğer onlara hamil-i Kur'an olmalarını nasip ederse bu insanların bundan ancak o zaman kurtulabileceklerini biliyoruz. Öyle olunca, o tür bir hayatı tenkit yerine bu tür bir hayatı teşvik etmemiz gerektiğine inanıyorum.

3: Kur'an hamilinin üçüncü özelliği; insanlar coşkun, kendilerinden geçmiş, ne yaptıklarını bilmez bir pozisyonda yaşarlarken, bu kişi dertli olabilmenin, hayatla ilgili olabilmenin, insanlarla beraber o-lup onları hayra, hakka davet etmenin derdini, hüznünü taşır. Bunun kadr u kıymetini bilir. Yani sıkıntılı, üzüntülü, bedbin, bedbaht, karamsar, ümitsiz değil. Elbette müslüman bu anlamda asla ümitsiz olmaz ama, bir şeylerin derdini, sancısını çeker olabilmek farklı bir durumdur. Meselâ oğlunun ve kızının daha bir müslüman olmalarının derdini taşımak, buna kafa yormak, düşünmek. Komşularımı acaba Kur'an'la nasıl tanıştırırımın derdini çekmek. Acaba bu insanların hidayeti için

ne yapabilirim? Acaba süratle cehenneme, ateşe doğru giden bu insanların cehennem yollarını kapatıp cennet yollarını açma konusunda benim katkım ne olabilir? Ben bu konuda ne yapabilirim diye dert taşımak. Ama beri tarafta sanki cennet muştusu almış gibi birileri coşkun, hangır şangır ne yaptıklarını bilmez, dertsiz ve sıkıntısız yaşarlarken. Yani insanlar endişesizken endişelidir o kişi. İnsanların dirilişinin plan ve projesini sürekli kafasında canlı tutar. İşte Kur'an'ın hamili böyle yaparmış.

4: Dördüncü özelliği; insanlar gülüp oynarlarken, sanki kahkahaları basarlarken, bu Kur'an'ın sahibi olan müslüman ağlamanın, ağlayabilmenin kadr u kıymetini bilir. Ağlamak, ağlayabilmek onun için bir nimettir. Tabii kahkahalı gülmenin yasaklığı adına söylüyorum. Yani kişiye kendini, kendi hayatını, konumunu, çevresini unutturan bir gülüş yasaktır. Değilse elbette bazen güler müslüman. Gülünecek bir bölüm de olur müslümanın hayatında. Ama ağlamanın kadr u kıyme-tini bilebilmelidir müslüman. Halbuki bizler ağlamayı önce çocukluk dünyasında biliriz. Haydi bir de kadınlar ağlar. Aa! Erkek adam ağlar mı diye de bir yaftaya sarılırız. Halbuki çocukta gördüğümüz o ağlama mantığını bir müslüman olarak biz kendimizde görsek ne güzel olmaz mı? Bence buna çok ihtiyacımız var. Gerçi niceleri ne kadar dolu, salıversen durduramayacak kadar ağlayacaktır bugün. Bir dokunsan bin ah çekecek nice insanlar var piyasada da ağlayamıyorlar. Galiba ağlatan yok diye herhalde.

Dönün şimdi çocukların dünyasına ve onların neden ağladıklarını bir düşünün. Benim anladığım çocuklar ağlamayla üç boyutlu bir konuşmayı gündemde tutuyorlar. Birincisi; ağlamak istek bildiriyor. Acıktım, susadım ya da altımı kirlettim diye ağlamıyor mu çocuklar? İsteklerini böylece beyan etmiyorlar mı? İkincisi; ağlamakla özlemlerini bildirirler çocuklar. Annesinden iki saat ayrı kalan bir yavru, annesini görür görmez kimin kucağında olursa olsun başlamıyor mu ağlamaya? Özledim diye ağlıyor değil mi? Vah yavrularını bırakıp başka yerlere giden anneler, unutmayın ki o yavrularınız sizden çok fazla yanıyor. Ağlamalarının üçüncü boyutu da korku ve suç bildirmesidir. Suçu vardır, bakıverin başlar ağlamaya suçluluğunu beyan manasına.

Peki şimdi bizler de aynı şeyleri Allah karşısında o çocuk mantığıyla ortaya koysak nasıl olur? İsteklerimizi ağlayarak bildirsek Rab-bimize. Gözyaşlarıyla yalvarıp yakarsak. Öyle olunca Rabbimizin bize karşı tavrı farklı olacaksa niye yapmayalım bunu? Peki ya özlemimizi ağlayarak beyan etmeyelim mi Allah'a? Ya Rabbi, ayrı kaldım senden. Seni bırakıp başkalarına gitmişim. Sana soracaklarımı ben başkalarına sormuşum. Senin mesajına karşı

eyvallahsız yaşamış, başka yerlerden mesaj aramaya kalkışmışım. Eyvah ben senden, senin kitabından çok uzak kalmışım ya Rabbi diye ağlamayalım mı? Yine suçlarımızı, korkularımızı ağlayarak Rabbimize beyan etmeyelim mi? Affet ya Rabbi diye ağlamayalım mı?

Resûl-i Ekrem Efendimiz Kenzul Ummal isimli hadis kitabında 43357 numaralı hadislerinde ağlama konusunda şu özel bilgiyi verir bize: "Küllü aynin bâkiyetün illa aynun beket min haşyetillah."

Kıyamet gününde bütün gözler ağlayacak. Ancak şu özellikleri taşıyan gözler ağlamayacaktır. Allah haşyetinden ağlayan göz. Sinek başı kadar yaş döken göz. Ama her ağlayanın ağlamasına da kanma-yacağız. Hani Yakup aleyhisselâmın çocukları da ağlamışlardı. Kardeşleri Yusuf'u kuyuya atıp akşamleyin gözlerinden yaş yerine kan dökerek gelmişlerdi. Öyle değil ama günahların affı için elbette ağlayacağız. Ya yanlış yaparsam, ya Rabbimi darıltırsam endişesiyle ağlayacağız. İşte böyle bir göz kıyamet günü ağlamayacaktır. İkinci göz de Allah için açık olan gözdür. "Seherat fi sebiylillah" Seherlerde uyanık olan göz. Veya gündüz ve gece Allah'ın bak dediğine bakan göz. Üçüncüsü Allah için kapalı olan göz. "ğazzat an meharimillah" Haramlardan sakınan göz. Ama bunu sadece kadın için erkekten, erkek için de kadından sakınan göz şeklinde anlamayın. Çünkü Allah'ın haramlarına bakmayan göz demek, o gözle haramları işlemeyen göz demektir. Meselâ Allah'ın istemediği bir hayatın plan ve programı üzerinde düşünmeyen göz anlamına gelmez mi? Demek ki Allah için hem açık olmalıymış göz, hem de kapalı olmalıymış. Dördüncü göz de Al-lah yolunda çıkarılan gözdür. Gözünü Allah yolunda bir kavgada kay-beden kişinin gözü de yarın ağlamayacaktır.

5: Hamil-i Kur'an'ın beşinci özelliği; insanlar hata peşinde koşarken, hata üstüne hata işlerlerken susmanın, susabilmenin kadr u kıymetini bilen kişidir o. Susabilmek… Ama Allah korusun da bugün sanki Kur'an'la beraber olduğunu iddia edenler, sanki Kur'an'ın hamili görünenler, yani biraz daha fazla bilenler, biraz daha fazla okuyanlar susmayı unutuyorlar, susmayı beceremiyorlar. Bu sözü tabii önce kendime söyledim. Ama çevremdekiler de buna zemin hazırlıyorlar diye dert yanasım geliyor. Evime misafir geliyor, ben konuşuyorum, misafirliğe gidiyorum, ben konuşuyorum. Hep beni konuşturuyorlar. Peki ben ne zaman dinleyeceğim? Yani ben de bazen dinlemeye muhtaç değil miyim? Susmayı bilelim.

Ama elbette konuşma makamında susmak değildir bu. Burayı yanlış anlamayalım. Resûl-i Ekrem Efendimiz bu konuyu anlatan bir hadislerinde buyurur ki; “Allah’a ve âhiret gününe iman eden kişi hayır söylesin, değilse sussun.” Bu hadisi hep şöyle tercüme ettiler değil mi: Allah’a ve âhiret gününe inanan kişi ya hayır söylesin, yahut da sussun. Bu hadisi böyle anlayınca elbette başımıza büyük belalar açıyor. Söz gümüşse sükut altındır diyor adamlar ve bir hak söz söyleme makamında susmayı tercih ediyorlar. Allah korusun bu durumdaki kişiye dilsiz şeytandır diyor peygamberimiz. Çünkü biz susarsak, hak bilenler susarsa şeytan ve dostları hep konuşur ama Allah ve dostları gündemden düşer.

Hayır öyle değil, Allah’ın Resûlü hayır söyleyin diyor önce. Evvel emirde hayır söyleyin, hayır biliyorsanız söyleyin ama hayır yoksa, ya da senden önce birileri hayır söylemeye başlamışlarsa işte o zaman da sen susmak zorundasın. Öyleyse susmanın kadr u kıymetini bilelim. Ben bu kadar biliyorum. Ben haddimi biliyorum diyebilmenin kadr u kıymetini bilelim inşallah. Zaten Kur’an’la beraber olan kişiye elbette Kur’an neyi ne kadar bildiğini öğretecektir. O da haddini bilecek ve durması gereken yerde duracaktır.

6: “İnsanlar aldanırlarken, ne yayıp ne ettiklerini bilmezlerken, aldanma peşinde koşarlarken o kimse huşu sahibi olmanın, yani Allah’a gönülden bağlanabilme, O’nu memnun etme ruh halinde olabilmenin kıymetini bilir.

7: Yine hamili’l Kur’an olan kişide bulunması gereken yedinci özellik; onun ağlayan biri olması gerekir. 8: Dertli, endişeli, mahzun olması gerekir. 9: Halim olan, acele etmeyen, beklentisi olmayan, kendisine düşeni yaparken başkalarını ne yapayım, ben bu yaptıklarımı Allah için yapıyorum diyen birisi olması gerekir. 10: Bir de seki-nen, oturaklı, kendinden emin, sakin ve en doğruda olduğunun bilincinde olan bir kimse olması gerekirmiş.

Evet ağlayan bir kişidir o. Az evvel ağlamakla ilgili bir şeyler demeye çalıştım. Kur’an’la beraberlik ağlamayı gerektirecektir. Çünkü Kur’an’ın ilk okuyucusu Allah Resûlü öyle yapıyordu. Bir rivayette ge-ce namazında Mâide sûresinin son bölümünü okurken, İsa aleyhis-selâmın kavmiyle ilgili bölümü okurken ağlamaya başlıyordu.

“Onlara azap edersen, doğrusu onlar senin kullarındır; onları bağışlarsan, güçlü olan, hakim olan şüphesiz ancak sensin.”
(Mâide 118)

Ya Rabbi, eğer bu insanlara sen azap edeceksen, bunlar senin kulların. Onlar sana benden daha yakındır. Ama eğer rahmet eder, merhamet edersen sen aziz ve hakimsin. Sen mutlak galip yenil-mez, her yaptığı yerinde yanılmazsın. Senin yaptığına kim karşı gelebilir? Sen nasıl istersen öylece yapansın âyetini okudukça kendinden geçercesine ağlar, ağladıkça okurdu. Öyleyse ehl-i Kur'an'ın böyle okudukça ağlaması gerekir.

Mahzunen olmalıdır ehl-i Kur'an. Yani sıkıntılı, ama karşısındakine sıkıntı veren değil, daha iyi müslüman olma sıkıntısı taşıyandır. Hem kendi planında, hem de başkaları planında. Yani ben iyi bir müslüman olabilmem için hem dini kendi şahsımda uygulayıcı, hem de başkaları planında duyurucu olmalıyım. İşte insanlara bu dini duyurma adına dertli olacağım. Ama dertli olurken de şunu unutmayacağım: Rasûlullah Efendimizin karşısında dört baba vardı. Birisi Be-kirin babası ki o, hiç beklemeden iman etti Ebu Bekir. Birisi Süfyan'ın babasıydı ki o, tam yirmi sene bekledi Mekke'nin fetih günü ancak müslüman oldu Ebu Süfyan. Üçüncüsü Talib'in babasıydı ki o, Ebu Talip, biliyordu, yakından tanıyordu, sahipleniyor, korumaya çalışıyordu, ama evet kabul ettim diyemedi ve öylece ölüp gitti. Bir de cehaletin babası olan Ebu Cehil vardı ki o da biliyordu da düşmanlık yaparak geberip gitti.

İşte ben bu kitapla insanların tanıştırılmasını derdini çekeceğim, en büyük iş olarak, en büyük dert olarak bunu yaşayacağım ama bileceğim ki benim kendilerine din duyurduklarım bu dörtten biri olurmuş, o benim problemim değildir. Çünkü Kur'an'ın hamili olan müslü-man halim olmalıdır. Aceleci olmayan, karşıdakinin üç günde, beş günde değişmesini beklemeyen kimsedir o. Karşıdakinden acele bir şeyler bekleme, beklediğini bulamayınca da hemen geriye dönme onun şiarı değildir. Ölünceye kadar zaten onun görevi devam edecektir. Efendim çok uğraştım ama adam olmadı diyenleri bir hatırlayın. Çok gitmiş de artık adam olmazmış, bırakıvermiş. Peki ne kadar çok gitti? Peki Nuh aleyhisselâmın 950 yılı kadar gitti mi? Efendim zaten bizin 950 yıl ömrümüz yok ki diyenlere bir ömür gittin mi diye soralım. Yani bütün peygamberler bir ömür boyu gitmediler mi insanlara? Biz neden üç gün beş günle acele ediyoruz?

Ayrıca Kur'an'ın müslümanı sekînen olmalıdır. Yani sakin, en doğruda, en hakta olduğundan emin bir kişi. Yani sağdan soldan esen rüzgarlarla düşüncelerini, inancını yeniden şekillendiren değil. Çünkü o yaptığını Allah dedi diye yapan, Allah dediyse tamam deneceğini bilen birisidir. Dahasını niye arasın,

en doğrudadır o çünkü. Onun için oturaklı bir hayat programı vardır. Acabalarla dolu değildir hayatı. Çünkü Kur'an kaynaklıdır aldığı kararlar. Ne yapacaksa Kur'-an rehberliğinde yapacaktır.

Ama Kur'an'ın hamili olan müslüman şu özellikleri de taşımamalıdır:

1: Cafiyen kaba ve zalim olmamalıdır. Cefakâr olmalıdır. 2: Gafil, ilgisiz olmamalıdır. 3: Gülüp oynayan bir kişi olmamalıdır. 4: Bir de sert ve haşin olmamalıdır.

Evet, ahlâkı, yapısı, karakteri, benliği Kur'an'la oluşan müslü-man asla kaba ve zalim olamaz. Çünkü beraber olduğu Kur'an ona bunu öğretmiştir. Sonra gafil, ilgisiz olmamalıdır. Fark etmez diyen birisi olmaz müslüman. Yani çocukları şöyle veya böyle olmuş, komşu şöyle veya böyle olmuş, insanlar şöyle veya böyle olmuş fark etmez diyen bir kişi değildir Kur'an'ın hamili. Bulunduğu ortamda maruf varmış, münker varmış, maruf emredilecekmiş, münker nehy edilecekmiş fark etmez diyen birisi değildir o müslüman. Kur'an'la beraber o-lan bir müslüman kesinlikle böyle hayata ilgisiz davranamaz. Çünkü Allah'ın Resûlü: "İnsanların içine karışıp onların dertleriyle dertlenen, onların hidayeti için çırpınan müslüman, onların içine karışmayıp ayrı duran müslümandan her zaman hayırlıdır" buyuruyordu.

Gülüp oynayan da olamaz müslüman. Her şeyi unutmuş kendi dünyasında zevk peşinde. Olacak şey değildir bu. Bir de sert ve haşin de olmamalıdır. Çünkü böyle bir müslüman dışındaki insanlara vurunca o sendeliyor belki, hoşuna gidiyor belki ama sonunda kaçıyorsa , hattâ bir tanesi bile kaçmışsa bilsin ki o kaçan Kur'an'dan kaçmıştır. Yani o kişinin şahsında Kur'an'la beraberlikten kaçıyorsa, öyle de ol-masın müslüman. Peki hiç mi set davranmasın? Hiç mi vurmasın karşıdakinin alnına? Öyle değil elbette. Yani değilse şahsiyetsiz olsun, silik bir müslüman olsun, her ortamda boynunu büksün, önüne gelen sırtına binsin, öyle değil. Yani müslümanlara karşı merhametli olsun. Ama bazen merhamet karşıdakinin elinden tutmak, bazen eline vurmaksa, bazen ateşe gitmesine engel olmaksa, bazen onun sobaya değmesine bigane kalmamaksa, bazen azarlamak, bazen bağırmak, bazen gülmekse bunlar olmalıdır elbette. Çünkü bunlar merhametin gereği olarak yapılması gereken şeylerdir. Meselâ çocuğunun her de-iğini yapan bir anne ona karşı merhametli mi? Meselâ merhametinden dolayı namaza kaldırmayan bir anne çocuğuna merhametli midir? Öyle değil. Ya ne? Herhalde karşıdakinin insanlığını unutarak hareket

etmektir sertlik galiba. O da bir insandır. Onun da bir gönlü var, onun da bir kafası var. İşte bunları unutarak hareket etmek sertliktir, kabalıktır.

Rabbim kendisinin istediği biçimde kitabıyla ilgi kurmayı, razı olduğu biçimde okumayı, okuduğumuz âyetler üzerinde kafa yorup anlamaya çalışmayı, anladıklarımızla amel etmeyi, anladıklarımızı başkalarına da duyurarak kendimizi dirilttiğimiz bu kitapla Allah kullarının dirilişlerine de vesile olmayı, bunu bu dünyada en büyük dert, en şerefli sorumluluk bilmeyi bize nasip buyursun, kolay kılsın inşallah.

-1-

FÂTİHA SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre bi-rinci, nüzûl sırasına göre beşinci sûre-dir. Âyetlerinin sayısı yedidir. Mekke'de nâzil olmuştur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü-ne, âline ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen dualarımızı işiten ve her şeyi hakkıyla bilensin.

1: "Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"
2: "Hamd Âlemlerin Rabbine mahsustur."
3: "O, Rahmân ve Rahîmdir."
5: "Ancak sana kulluk eder ve ancak yardımı senden dileriz."
6: "Bizi doğru yola hidâyet eyle!."
7: "O kendilerine nîmet verdiğin mutlu kimselerin yoluna. O gazaba uğramışların ve sapmışların yoluna değil."

Tertip sırasına göre kulluk kitabımızın birinci sırasında yer almış, Mekke'de nazil olmuş Fâtiha sûresi diye maruf bir sûreyle karşı karşıyayız. İnşallah iki üç haftalık bir ders süresi içinde Rabbimizin bu sûrede bize intikal ettirmeyi murad buyurduğu mesajlarını, bize ulaştırmayı dilediği kulluk maddelerini tanımaya çalışacağız. Rabbim, anlatana anlatılanın güzelliğine uygun bir vüs'at, bir anlatım güzelliği versin. Hem anlatana, hem de dinleyenlere iman etmek ve amel etmek üzere, Allah kelâmını dinleme şuuru nasip buyursun inşallah.

Şunu itiraf edeyim ki; Fâtiha sûresini anlamak ve anlatmak gerçekten çok zordur. Çünkü ***"Ümmü'l Kitap"*** Kitabın anası ve ***"Fâtihatu'l kitap"*** Kitabın açıcısı, kitabın anahtarı sayılan bu sûre, hemen hemen Kur'an'ın tümüne bir bakıştır. Onun içindir ki bu sûreyi anlayabilmek ve anlatabilmek için Kur'an'ın tümünü anlamayı, Kur'an'ın tümüne vukûfiyeti gerektirecektir.

"Kur'an'ın tamamı Fâtiha'da, Fâtiha'nın tamamı da besmelede toplanmıştır".

Buyuran Hz Ali (r.a) hazretleri de herhalde bunu kasteder. Kur'an'ın tamamı Fâtiha'da, Fâtiha'nın tamamı da besmelede özetlenmiştir. Onun içindir ki Fâtiha'yı anlayabilmek Kur'an'ı anlamaya bağlıdır. Kur'an'dan on sûre bilen birisinin Fâtiha'yı anlaması ve anlatmasıyla, yirmi sûre bilenin anlaması ve anlatması farklı olacaktır. Kur'an'ın tümüne vakıf olan birisinin anlatması elbette farklı olacaktır. Keşke şurada, içimizde böyle birisi olsaydı da Fâtiha'yı ondan dinleseydik.

Ama inşallah ben anlayabildiğim kadarıyla size anlatayım, duyabildiğim

kadarıyla size duyurmaya çalışayım, ben de, sizler de Fâtiha'yla kuşanalım. Ben de, sizler de yarına Fâtiha bilen birileri olarak çıkalım. Ben de, sizler de Fâtiha'yla dirilip çevremizdekileri Fâtiha'yla diriltelim inşallah.

Kur'an'ın daha bir güzel anlaşılabilmesi için âlimlerimiz onu ikiye ayırırlar; Mekkî ve Medenî diye. Yine meselâ Mevlânâ Ebul Kelâm ve Elmalı merhum gibi bazıları da Fâtiha ve diğerleri diye Kuranı ikiye ayırır. Bunların delilleri de Kur'an-ı kerim'deki şu âyet-i kerimedir:

"Andolsun ki, sana daima tekrarlanan yedi âyetli (Fâtiha'yı) ve Kur'an-ı Azîm'i verdik.

(Hicr 87)

Rabbimiz kitabını işte böyle tekrar edilen yedi ve Kur'an diye ikiye ayırırken, kimilerinin de günümüzde farklı ayırımlar yaptıklarına şâhit oluyoruz. Meselâ kimilerinin iman ve diğerleri diye kitabı ikiye ayırdıklarını ve sadece kitabın iman âyetlerini gündeme getirip öteki âyetleri görmezden geldiklerini, kimilerinin zikir âyetleri ve diğerleri diye onu ikiye ayırıp sadece zikre konu olan âyetleri bayraklaştırıp ötekileri örttüklerini, kimilerinin cihad ve diğerleri diye onu ikiye ayırıp sadece cihad âyetlerini terennüm edip diğerlerini diskalifiye ettiklerini, kimilerinin kıssa ve diğerleri diye, kimilerinin ahlâk âyetleri ve diğerleri diye, kimilerinin tevhit âyetleri ve diğerleri diye onu ikiye ayırıp bir bölümünü sürekli gündeme getirip öteki bölümü görmezden geldiklerini görüyoruz. Tabii böyle işine gelen tarafı gündeme getirip öbür tarafı örtmek adına değil de Kur'an daha güzel anlaşılsın diye âlimlerimiz Fâtiha ve diğerleri diye onu ikiye ayırmışlardır.

Fâtiha'nın genel muhtevasına baktığımız zaman üç bölümden müteşekkil olduğunu görürüz:

1, Övme (hamd),

2, Talep (isteme),

3, Talebe cevap.

Sûrenin bu üç bölümü ihtiva ettiğini görüyoruz. Bunu şöyle anlayabiliriz: Farz edin ki resmi bir daireden, bir makamdan bitecek bir işimiz var. Bir daire müdürüne sunacağımız bir maruzatımız, yahut ondan bitecek bir işimiz var. Ne

yaparız? Önce bu müdürün yanına kadar gidilir ve övülür müdür. İşte sen bu makamın sahibisin, sen bu işin ehlisin diyerek methedilir. Sonra da halimizi, maruzatımızı ona arz ederiz. Benim durumum şudur, şöyle bir müşkilim var ve hu işin halli sendedir, bunu sen halledersin. Ne olur bu işime bir el atıp tavas-sut ediversen, şuraya bir telefon ediversen, bir emir veriversen deriz.

İşte Fâtiha'nın muhtevası da aynen böyledir. Fâtiha'da da önce överiz Rabbimizi, hamd ederiz O'na. Hamdimiz, övgümüz sanadır ya Rabbi! Sen buna lâyıksın! Sen bunun ehlisin! Senden başka ham-de lâyık birini bilmiyoruz! Bu işin sahibi sensin! deriz. Sonra da kulluğumuz sanadır Allah'ım! Köleliğimiz sanadır! Senden başkasına kulluk yapmayız! Senden başkasına minnet etmeyiz! Senden başkasının önünde el açıp dilencilik yapmayız! Senden başkasına halimizi arz et-meyiz! Senden başkasından bir şey beklemeyiz! dedikten sonra hemen müşkilimizi, maruzatımızı, talebimizi söyleriz. Allahım! Sen bu işin ehlisin, ne olur bize sırat-ı müstakimi gösteriver. Bize doğru yolu gösteriver! Bizi doğru yola iletiver! Bizi doğru yoldan ayırma! deriz.

Fâtiha'daki bizim bu ısrarlı talebimize karşılık Rabbimiz de bundan sonraki sûrenin, yâni Bakara sûresinin ikinci âyetinde cevaben buyurur ki: Kullarım! Gerçekten siz bu talebinizde ciddi misiniz? Gerçekten benden ne istediğinizin farkında mısınız? Eğer sarhoş filan değilseniz, eğer aklınız başınızdaysa, eğer gerçekten benden ne istediğinizin farkındaysanız, yâni sırat-ı müstakim talebinizde ciddi iseniz, öyleyse işte istediğiniz sırat-ı müstakim. İşte istediğiniz hidâyet buyurarak kitabını karşımıza çıkarıveriyor:

"Elif lâm mîm. İşte kendisinde şüphe olmayan bu kitap muttakiler için hidâyet kaynağıdır."

(Bakara 1,2)

İşte Kur'an! İşte hidâyet! İşte doğru yol! İşte kendisinde asla şüphe olmayan ve kendisiyle yol bulmak isteyenlere yol gösterici olan Kur'an! buyurarak bize kitabını gösteriveriyor, önümüze kitabını açıveriyor. İşte bizim Fâtiha'daki talebimizin cevabı budur.

Bir insan düşünün ki günde en az kırk defa namazlarında Allah'tan sırat-ı müstakim istiyor. "Ya Rabbi ne olur bana dosdoğru yolu göster, ne olur beni sırat-ı müstakime hidâyet et" diyor. Allah da; "Ey kulum, işte sırat-ı müstakim! İşte istediğin dosdoğru yol!" buyurarak kitabını kendisine arz ettiği halde, yine de Kur'an'la beraber olmuyor-sa, Kur'an'la yol bulmaya çalışmıyorsa, Kur'an'ı

anlamaya çalışmıyor-sa, ona müracaata yanaşmıyorsa, esasen bu adam ne istediğinin farkında olmayan bir sarhoştan başkası değildir. Namazlarında ne dediğinin, ne okuduğunun, ne istediğinin farkında olmayan sarhoştur bu insanlar.

Öyle değil mi? Meselâ birine yol sorup da o yola koyulmayan insan, ya küstahtır, ya da ne dediğinin, ne istediğinin, ne sorduğunun farkında olmayan bir sarhoştur. Madem ki gitmeyecektin niye sordun? Sordun niye gitmiyorsun? Ama adam sarhoş. Aklı başında değil. Ne dediğinin, ne istediğinin farkında değil.
Günde an az kırk defa namazlarında:
"(Ya Rabbi) Bizi doğru yola hidâyet eyle!."
(Fâtiha 6)

Diyor. Ya Rabbi! Ne olur bizi hidâyete ulaştır! Bize sırat-ı müstakimini göster! diyerek Allah'tan böyle bir talepte bulunurken, söylediği bu cümlenin, okuduğu bu âyetin ne anlama geldiğini bilmediği için, o anda ne dediğinin, ne istediğinin farkında olmadığı için, tıpkı bir sarhoş gibi bu âyeti okuduğu için bu talebin cevabı olan Kur'an'la beraber olma gereği, Kur'an'la yol bulma gereği de duymamaktadır.

Ve işte Fâtiha'daki bu talebine karşılık Rabbimizin gösterdiği hidâyet rehberi olan Kur'an'ı gece gündüz anlamaya çalışmayan herkes sarhoştur. Kitaptan habersiz yaşayan herkes Allah'a karşı büyük bir küstahlık içindedir. Elinde kendisi rehberliğinde bir hayat yaşaması gereken Kur'an olduğu halde o kitaptan habersiz yaşayanlar, kitaptan habersiz hayatına program yapanlar kesinlikle yolsuz yordamsızdırlar.

Daha önce ifade ettiğimiz gibi Fâtiha sûresi için Rabbimiz ***"Seb'ül Mesânî"*** buyurur. Tekrar edilen yedi mânâsına. Çünkü Fâtiha sûresi tüm namazların tüm rekatlarında tekrar edilir. Aslında namazın bir önceki rekatında okunan bir sûrenin bir sonraki rekatın-da okunması mekruhtur. Ama Fâtiha böyle değildir. Her rekatta okumaktayız bu sureyi.

Fâtiha sûresinin yedi âyeti vardır. Yedi, İslâm'da sonsuzluk ifade eder. Kâbe'nin etrafındaki tavafın sayısı yedidir. Safa ve Merve arasındaki say'in sayısı yedidir. Yedi kat sema vardır. Allah'ın günlerinin sayısı yedidir. Bunlar hiç durmadan nasıl sürekli devam edip dururlarsa Fâtiha da hiç durmadan sürekli okunur durur.

Sûrenin ismi sadece ***"Seb'ül Mesâni ve Fâtiha"*** değildir. Bunların dışında onun

başka isimleri de vardır. ***“Ümmü’l kitap, Fâtihatu’l kitap, Sûre’tül hamd, Esas, El Vâfiyye, El kâ-fiyye, Kenz, Es Salât, Sûre-i Şükür, Sûre-i Dua, Sûre-i Şifa, Ta’lim-i Mesele”*** gibi isimleri de vardır.

Allah’ın Resûlü Fâtiha’nın faziletiyle alâkalı bir hadislerinde buyurur ki:

“Şu dört âyet Rabbimin arşının altında asılı idi de Rabbim onları çok sevdiği kullarına hediye olarak indir-di.”

Bunlardan birisi de Fâtiha’dır. Hattâ melekler: “Ya Rabbi sen onları, onların kıymetini bilmeyen insanlara mı indiriyorsun?” Demişlerdi de Cenâb-ı Hak: “Siz bilmezsiniz, ben bilirim!” İnsanlar onun kıy-metini bilecekler buyurmuştu. Gerçekten de tarih boyunca onun kıymetini bilenler bildiler. Kitabın kıymetini, Fâtiha’nın kıymetini bilenler hiç bir zaman eksik olmamıştır. Onun anlaşılması, tebliği ve muhafa-zası adına niceleri kendilerini feda ettiler. Kur’an adına bu ümmetten nice başlar verildi. Nice canlar feda edildi. Onun anlaşılması ve mu-hafazası adına niceleri başlarını verdi de başlarının gittiğinin farkına bile varmadılar.

Hiç bir kitaba nasip olmayan hıfz ancak bu kitaba nasip oldu. Yeryüzünde baştan sona ezbere bilinen hiç bir kitap yoktur, ama yoklayın Müslümanlardan en az onda biri bu kitabın hafızıdır. Yeryüzü bu kitabın hafizlarıyla doludur.

Bir gün Ayşe annemizin yanında Hz Yusuf (as) ve Mısır’daki hayatından söz açılır. Mısır’daki saray sosyetesi kadınların Hz Yusuf’-un güzelliği karşısında dayanamayarak elma yerine ellerini doğradıklarından söz edilir. Kadınlık duyguları galeyana gelen annemiz der ki: “Ne yâni! Mısır’da üç beş kadın Yusuf’u görünce onun güzelliği karşısında hayrete kapılıp parmaklarını doğramışlar. Bu da büyük bir şey mi sanki? Halbuki benim sevgilim öyle güzel ki onu bir kere gören, benim sevgilimin cemalini bir kere seyreden nice binler vardır ki, onun yolunda başlarını vermişlerdir” Hattâ onun yüzünü bile görmedikleri halde ona inanmış nice binler vardır ki onun uğrunda boyunlarını verdiler de o başı verenlerin haberleri bile olmadı. Onun uğrunda nice canlar verildi de o canların sahipleri can verdiklerinin farkına bile varmadılar.

Hattâ işte şu anda ondan asırlarca sonra geldikleri halde, onun cemâlini bile görmedikleri halde, bir kere adını duyup ona gönül vermiş, onun dâvâsına iman etmiş niceleri onun uğruna kellerini vermeye devam etmektedirler. İşte

Çeçenistan, Filistin, Bosna ve doğusuyla batısıyla tüm İslâm dünyası.

Tarih boyunca ve bugün bu kitabın, bu peygamberin kıymetini bilenler hiç bir zaman eksik olmamıştır. Bu kitabın ezberlenmesi adı-na, bu kitabın okunup anlaşılması adına, bu kitabın muhafazası, ha-yata hâkimiyeti adına nice kelleler, nice canlar, nice ömürler, nice me-sailer fedâ edilmiştir.

"Ben isteseydim Fâtiha'dan yüz deve yükü kitap telif ederdim" buyuran Hz. Ali Efendimizden tutun da, Fâtiha'dan bin mesele çıkaran Fahreddin Râzî'ye kadar, Fâtiha'yı anlayabilmek için on, on beş yılını veren seleften pek çoklarına kadar onun kıymetini bilenler bildiler. Allah bizleri de Fâtiha'nın kadr u kıymetini bilenlerden, onu anlayıp onun istediği gibi inanan ve yaşayan kullarından eylesin inşallah.

Bu kısa mukaddimeyle genel bir bakış yaptığımız sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım inşallah.

1: "Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Fâtiha sûresinin birinci âyeti besmeledir. Âlimlerimizin ekseriyetinin görüşü budur. Kur'an-ı Kerim'de 114 yerde besmele vardır. Bunlardan 113 tanesi sûre başlarında, bir tanesi de Neml sûresinde, sûre ortasındadır.
"Süleyman'dan bana Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla bir mektup bırakıldı."
(Neml 30)

Âlimlerimizin ekseriyetine göre Neml sûresinin ortalarında geçen bu besmele sûreye ait bir âyettir. Diğer sûre başlarında geçen besmeleler de o sûrelere ait birer âyettirler.

Besmele çok çeşitli fonksiyonlara sahip bir muammadır. Besmele bizim dilimizde koruyucu bir melektir âdeta. Bir türlü dilimizden düşürmeyiz onu. Çin'den gelmiş çok kıymetli bir vazo. Bir yere koyarken besmele, silerken kırılmasın diye besmele. Yemek yerken şeytanı yediğimize ortak etmemek için besmele, az yemek için besmele, doymak için besmele. Ticaretle uğraşıyorsak müşteri bol olsun, kazancımız iyi olsun diye dükkanın kapısını açarken besmele, aman hırsız girmesin diye kapatırken besmele. Para sayarken aman yanlışlık

yapmayalım diye besmele. Tehlikeli bir iş yaparken besmele, ampulü takarken, sökerken aman elektrik çarpmasın diye besmele, bes-mele, besmele. Âdeta koruyucu bir melek gibi onu dilimizden hiç düşürmeyiz. Hattâ bazılarına göre iyi bir besmele çekersen suda yürür, gökte uçarsın. Besmele sadece bu işler için kullanılıyor bugün. Onun bizim hayatımızdaki fonksiyonu işte bu kadar basitleştirilmiş.

Halbuki besmelenin bizim hayatımızdaki mânâsı ve rolü bu kadar basite indirilmemeliydi. Çünkü besmelenin bizim hayatımızda taşıdığı çok daha büyük fonksiyonları vardı.

Besmeleyi biraz tanımaya çalışalım inşallah. Hani demin söylemiştim; Hz. Ali Efendimiz der ki:

"Kur'ân'ın tamamı Fâtiha'da, Fâtiha'nın tamamı besmelede, besmelenin tamamı da (B) harfin de toplanmıştır."

Her gün, her namazımızda defalarca okuduğumuz ve âlimlerimizin beyanıyla Kur'an'ın tamamını içine alan bu besmelenin "B" harfi nedir acaba? "B" harfi Türkçe'de ***"ile"*** mânâsına gelen bir bağlaçtır. Arapça'da bunun adına ***"ilsak"*** denir. Bir konuşmada, bir yazışmada ***"ile"*** kelimesini gördüğümüz veya duyduğumuz zaman he-men anlarız ki, iki taraf var ve bu iki taraf arasında bir ilgi, bir bağ, bir münâsebet kuruluyor. Meselâ ***"Hasan ile Tahir"*** ifadesinde, bu ***"ile"*** bağlacını görünce hemen iki taraf arasında, yâni Hasan ile Tahir arasında bir alâkanın, bir münâsebetin kurulduğunu anlarız. Bu cümle nasıl tamamlanırsa tamamlansın fark etmez. Hasan ile Tahir Afganistan'a gittiler, veya beyaz giyinmişler gibi. İşte bu ***"İle"*** kelimesiyle ikisi arasında bir münâsebetin kurulduğunu anlarız.

Biz Besmelenin daha ***"B"*** harfine başlarken, ***"Bi"*** "İle" derken hemen iki taraf olduğunu ve bu iki taraf arasında bir münâsebetin kurulduğunu görürüz. Peki kimle kim arasında bir münâsebettir bu? Allah ile kul, âbid ile Mâbûd, Rab ile âbid arasında bir münâsebet. Allah ile kul arasında bir ilişki kuruluyor. Peki nedir bu münâsebet? Kulluk münâsebeti, ubûdiyet ve rubûbiyet münâsebeti. Demek ki Besmele Allah'la kulun irtibatının beyanı, Rab ile âbid arasındaki kulluk mukavelesidir. Başka bir ifadeyle Allah'la kul arasındaki program maddelerinin tespitidir. Yâni bir mü'min besmelenin daha ***"B"*** harfine başlarken şunu demektedir: Ya Rabbi! Şu anda senin adına, senin namına, senin için, sen

istediğin için, senin benim hayatıma aldığın kulluk maddelerinden birini söyleyeceğim veya yapacağım demektedir.

İnsan ya konuşmaya başlarken, ya da bir iş yapmaya başlar-ken besmele çeker. Meselâ ben burada konuşmaya başlarken besmele ile başladım. Bu şu demektir: Ben Allah adına, Allah hesabına, Allah namına bu işi yapmaya başlıyorum. Ya Rabbi! Ben şu anda senin namına, senin hesabına, senin adına konuşuyorum. Yâni yapacağım bu konuşmayı yapmamı sen benden istediğin için, bunları konuşmamı kulluk maddesi olarak benim hayatıma sen aldığın için konuşmaya başlıyorum. Çünkü Allah'la kul arasındaki bu kulluk maddelerini tespit eden kimdir? Bunu da hemen Besmelenin ikinci kelimesinden anlıyoruz ki ***"Bismillah"*** Allah adına.

Öyleyse kul için, kulu adına kulluk maddelerini tespit eden Allah'tır. O halde besmeleye başlarken biz demek istiyoruz ki: Ya Rab-bi! Şu anda ben senin benim için, benim adıma tespit ettiğin, hayatıma koyduğun, yapmamı istediğin kulluk vazifelerinden, kulluk maddelerinden birini yapacağım, yapmaya başlıyorum. Yâni bir konuş-maya veya bir iş yapmaya başlarken besmele çekerek ya Rabbi bunu yapmamı sen istediğin için senin adına yapmaya başlıyorum diyoruz, ya da bunu ortaya koyma adına besmele çekiyoruz.

O halde meselâ içki içerken, içki içmeye başlarken çekebilir-seniz besmele çekin. Veya zinaya başlarken, faizli muamelelere girer-ken, tesettüre uymayan bir elbiseyi üzerinize giyerken, sakalınıza usturayı vururken, vurdururken, yabancı bir kadının elini sıkarken, haramla, israfla kurulmuş bir sofraya otururken, parmağınıza altın bir yüksük takarken, meşru olmayan bir paraya el uzatırken, kanalizasyonları seyretmeye başlarken, eliniz onun düğmesine giderken, mâlâ-yâni işlerken çekebilirseniz besmele çekin. Allah adına, Allah namına, Allah istediği için ben bunu yapmaya başlıyorum deyin diyebilirseniz.

Eğer Allah içki içmenizi istiyorsa, veya üzerinize tesettüre uygun olmayan bir elbise giymenizi istiyorsa besmele çekin. Ya Rabbi, ben bunları senin adına, senin namına, sen istediğin için yapmaya başlıyorum deyin. Ama yok Allah bütün bunları yapmanızı istemiyor-sa, o zaman bunların başında "bismillah" demeye hakkınız yoktur. Ya Rabbi ben bunları senin adına, senin namına yapıyorum, sen istediğin için yapıyorum diyemezsiniz.

Hattâ haramın başında besmele çekmek insanı dinden bile çıkarır. Çünkü

haramın başında besmele çekmek onu helâl kabul etmektir ki bu küfürdür Allah korusun. Haramın başında besmele çekmek Allah'a akıl vermeye kalkışmak ve Allah'a en büyük iftira etmektir. Allah'ın istemediklerini O istiyormuş pozisyonunda, O'nun adına yapmaya çalışmak zulümlerin en büyüğüdür.

İşte besmelenin bizim hayatımızdaki rolü budur. Öyleyse ha-yatımızda başında besmele çekemeyeceğimiz işimiz olmamalıdır. Yâ-ni bismillah diyerek, Allah adına diyerek yapacağımız her işimiz, ko-nuşacağımız her sözümüz İslâmî olmalıdır. Esasen besmele İslâmî bir hayatın ifadesidir. Besmele mahza İslâm'dır. Onun içindir ki Kur'-an'ın tamamı onda toplanmıştır. Mü'min besmele çekemeyeceği bir hayatın adamı değildir. Onun yaptıklarının tamamı kulluk akdine uy-gun olmalıdır. Yaptığı her şeyin yaptırıcısı Allah olmalıdır. İşte o za-man mü'min her işinin başında besmele çekebilecektir.

İşte bu mânâda insanların kimilerinin besmelesi farklıdır. Hayatlarının programlayıcısı Allah olmayan, amellerinin yaptırıcısı Allah olmayan, hayatlarının kulluk maddelerini Allah'tan başkalarının aldığı kimselerin besmeleleri farklıdır. Meselâ hayatlarını Firavunlar adına yaşayan, yaptıklarını Firavunlar adına, onları razı etme, onları yücelt-me adına yapanlar ***"Bi izzeti Firavun"*** Firavun adına, Firavun namına, Firavun şerefine derler. Kimileri ***"Bi ismi para"*** Kimileri ***"Bi ismi kadın"*** Kimileri ***"Bi ismi menfaat"***Kimileri ***"Bi ismi Tâğut"*** Kimileri ***"Bi ismi dünya"*** Kimileri ***"Bi ismi moda" "Bi ismi çevre" "Bi ismi âdet"***diyorlar. Çünkü onların hareket noktaları bu varlıklardır. Onların hayat programlarını belirleyenler bu varlıklardır.

Yâni onların kulluk maddeleri bu varlıkların istediği biçimde gerçekleşmektedir. Yâni onların yaptıklarının tümünün yaptırıcısı bun-lardır. Hayatlarını Allah'tan başkaları adına yaşayan insanların elbette besmeleleri de farklı olacaktır.
O halde önemine binaen şu gerçeği bir daha söyleyelim: Müslüman olarak bizim hayatımızda başında besmele çekemeyeceğimiz işimiz olmamalı. Veya besmele çektiğimiz her işimiz, Allah adına diye başladığımız her şeyimiz Allah'ın rızasına uygun olmalıdır. Allah'ın istediği cinsten olmalıdır. Çünkü bizim hayatımıza kulluk maddesi alan sadece Allah'tır. Bizim program yapıcımız, yaşam belirleyicimiz sadece Allah'tır, bunu hiçbir zaman unutmamalıyız.

Bizim hayatımızın kulluk maddelerini alan Allah'tır. Burada kul olarak bizim hatırımıza şöyle bir sual gelebilir. Tamam, benim hayatımda yaptıklarımın,

yapacaklarımın tümünün kararını alan Allah'tır. Ben O'nun benim adıma tek taraflı seçtiklerini yapacağım. O benim adıma neleri yapmamı istemişse ben sadece onları yapacak, neleri yapmamamı istemişse onlardan uzak durarak irademi O'na teslim edeceğim. Tamam bunu anladım ve kabullendim de, acaba Rabbimin tek taraflı, bana sormadan, benim fikrimi almadan benim hayatıma tespit ettiği bu programın, bu yaşam biçiminin, bu kulluk prensiplerinin tamamı benim menfaatim icabı mıdır? Acaba Rabbimin benim adıma aldığı kararların tamamı benim hayrıma mıdır? Acaba Rabbimin kararlarının tamamını yapayım mı? Yapmayayım mı? Yaparsam ne kazanır, ne kaybederim? Kul olarak aklımıza böyle bir soru gelebilir.

Meselâ ben insanlardan birisiyle, içinizden birisiyle bir ticaret ortaklığı yapmaya karar versem, ortaklık anlaşmasının şartlarını tek taraflı olarak karşımdaki şahsın hazırlamasına razı olmam, olamam. Çünkü karşımdaki bir insandır. Zaafları vardır, menfaat duygusu vardır. Kendi lehine hareket ederek beni kandırabilir. Onun içindir ki bu konuda ondan kuşkulanabilirim ve gözü kapalı ona teslim olmayabilirim. Zira karşımdaki bir insandır ve her ân beni kandırabilir. Meselâ karşıma şöyle bir anlaşma metniyle gelebilir: Sermayenin 10/9 unu bana, 10/1 ni kendisine, kârın da 10/1 ni bana, 10/9 nu kendine ayırabilir. Böyle bir anlaşma şartnamesiyle, metniyle karşıma çıkıp baştan beni kandırabilir. İnsan olduğu için kuşku duyabilir, onunla böyle bir ilişkiye girmeyebilirim.

Ama Allah için böyle bir şeyi düşünmek mümkün değildir. Çünkü bakın bizim hayatımıza bize danışmadan tek taraflı kulluk maddesi alan Rabbimiz bu konuda herhangi bir endişemiz olmasın diye besmelenin üçüncü kelimesinde bizi serinletmek ve rahatlatmak üzere şöyle buyurmaktadır.

"(O) Rahmân ve Rahîmdir"

Er Rahmân, Er Rahîm. O Allah Rahmân ve Rahîmdir. Sanki bununla bize diyor ki Rabbimiz: "Kullarım! Benim sizin adınıza tek taraflı alacağım kulluk maddeleri, yapacağım hayat programı konusun-da sakın aklınıza bir şüphe, bir tereddüt gelmesin. Acaba Rabbimizin bizden istedikleri, isteyecekleri bizim hayrımıza mı, şerrimize mi? Bizim adımıza yapacağı hayat programı acaba bizim menfaatimize mi, zararımıza mı? diye sakın bir endişeniz olmasın. Çünkü bilesiniz ki ben Rahmân ve Rahîmim. Ben sizin için Rahmân ve Rahîmim. Sizi sizden daha çok bilen, sizin hayrınızı, sizin menfaatinizi sizden daha çok düşünen benim. Sizin bilmediklerinizi bilen benim. Benim size karşı ilişkim rahmet ve merhamete dayanmaktadır. Zaten sizi yoktan var ederken benim bu

rahmetim açığa çıkmıştır" buyurarak, Rahmân ve Rahîm sıfatlarının gündemiyle bizleri serinletiyor Rabbimiz. O halde Rabbimizle böyle bir kulluk ilişkisine girerken zerre kadar bir tereddüt ve korku duymuyoruz. Çünkü adına iş yaptığımız, hatırına hareket ettiğimiz, hayat programımızı kendisinden aldığımız, bizim adımıza tek taraflı kulluk maddeleri belirleyen Rabbimiz bize karşı Rahmân ve Rahîmdir. Bizi bizden çok bilen, bizim hayrımızı, menfaatimizi bizden çok düşünendir O. Onun için gözü kapalı O'nun programına teslim oluyoruz.

Rabbimiz bu bölümde bizim tüm tereddütlerimizi izâle ederek kendini bize böylece Rahmân ve Rahîm olarak tanıtıyor. "Kulum, sakın sen bu konuda merak etme! Seni senden daha çok düşünen, senin adına aldığım kararlarla bildiğin bilmediğin bütün zararlardan seni koruyan, sana bildiğin bilmediğin bütün menfaatlerini celbeden Rahmân ve Rahîm'im ben" diyor ve böyle bir kuşkuyu ta işin başında izâle ediyor, bizi serinletiyor Rabbimiz.

"Rahmân ve Rahîm" Cenâb-ı Hakkın besmele ile zikredilen iki ismidir. Biliyoruz ki O'na ait olan 99 isminden sadece bu ikisi besmele ile zikredilir. Rabbimizin bu iki ismiyle alâkalı kısaca şunları söyleyelim: Rahmân; düşünebileceğimiz, hayal edebileceğimiz merhametin, şefkatin tümünü içine alır. O'nun Rahmetinin, merhametinin hududunu insan aklının ihata etmesine imkân ve ihtimal yoktur. Bir hadisten öğreniyoruz ki Rabbimizin Rahmeti 99 parçaya bölündü ve bu parçalardan sadece bir tanesi dünyaya indirildi. Onun içindir ki, anne yavrusuna merhamet etmektedir. Onun içindir ki, hayvan yavrusuna merhamet etmektedir. Onun içindir ki insan eşine merhamet etmektedir. Onun içindir ki, mü'min mü'mine merhamet etmektedir. Dünyada O'nun rahmetinin sadece 100/1' inin tecellisi böyle ise, varın cennette 100/ 100 ünün tecellisini siz düşünün.

Ama Rabbimizin dünyaya indirdiği bu rahmetinin bu dünyada bazen ters tecelli ettiğini görüyoruz. Meselâ bir Janjark çıkar ve toplumu adına kendini yakıverir, rahmet ters tecelli eder. Veya meselâ bir anne sabahleyin yatağında mışıl mışıl uyuyan yavrusunun başucuna gelir, merhametinden dolayı onun uykusunu bölmeyeyim diye çocuğunu sabah namazına uyandırmaz, rahmet ters tecelli eder. Veya bir Müslüman darıltmayayım diye arkadaşının namazsız hayatına göz yumar, rahmet ters tecelli eder. Veya karısının, kocasının İslâm dışı tavırlarını ona olan sevgisinden ötürü sîneye çeker, onu uyarmaz, rahmet ters tecelli eder. Böyle bizim toplumda ters tecelli etmiş rahmet misalleri pek çoktur.

Rabbimizin bu Rahmân ve Rahîm isimlerini bazıları şöyle an-lamaya çalışmışlar: Rahmân sıfatı dünyadakilere umûmîdir. Cenâb-ı Hak mü'min demez, kâfir demez, dinsiz demez, ateist demez, komünist demez, şinktoist demez herkese nîmetlerinden bol bol ihsan eder. Hattâ Allah'ın günü kendisine küfredenlere bile merhametiyle, rahmetiyle muamele eder. Havalarını, sularını, güneşlerini, nimetlerini kesivermez insanların. İşte bu Rahmân sıfatının gereğidir. Ama tabi burada mü'minin hatırına bir sual gelebilir. Ya Rabbi! Ben dünyada seni Rab ve İlâh bildim. Ben hayat programımı senden aldım. Bir ömür boyu senin benim adıma aldığın kulluk maddelerine riâyet ede-rek yaşadım. Ama sen beni bir kâfirle denk tutuyorsun. Beni ondan niye ayırmıyorsun ya Rabbi? diye eğer mü'minin hatırına bir soru gelirse, o zaman da Cenâb-ı Hak buyurur ki: Kulum! Sen üzülme, ben senin için Rahîmim de aynı zamanda. Benim Rahîm sıfatım da var. Bu sıfatımın gereği ve tecellisi olarak öbür tarafta sadece mü'minlere merhamet edeceğim diyor besmelenin bu bölümünde. Kulum, sen hiç endişe etme, öbür tarafta seni cennetime koyacak ve yalnız mü'min-lere cemâlimi göstereceğim buyurur. Rabbimizin Rahmân sıfatının tecellisini burada görüyoruz, ama belki de Rahîm sıfatının tecellisini öbür tarafta göreceğiz. Cennette cemalini bize göstermek sûretiyle Rabbimiz bize Rahîm sıfatıyla tecelli edecektir.

Rahmân ismi tek başına çocuklara isim olarak konmaz, eğer konursa o şeytan olur diyor Allah'ın Resûlü. ***"Abdurrahmân"*** şeklinde konulabilir.

Rabbimizin "Rahmân" ismi öyle bir isimdir ki, tüm isim ve sı-fatları buna bağımlıdır. Meselâ Allah ***"Hâdî"*** dir, kullarını hidâyet edicidir, ama bu ismi Rahmân ismine bağlıdır. Yâni eğer Rabbimiz Rahmân olmasaydı, sonsuz merhamet sahibi olmasaydı kullarını hidâyete ulaştırmazdı. Veya meselâ Rabbimiz ***"Rezzâk"*** dır, tüm yaratıklarını doyurup besleyendir, ama eğer Rahmân olmasaydı hiç kimseye rızk vermezdi. Öyleyse Rabbimizin tüm isim ve sıfatlarının başı bu "Rahmân" sıfatıdır.

Besmelenin bizim hayatımızdaki fonksiyonu işte böyle çok büyüktür. Rabbimizin tüm isimlerini, tüm sıfatlarını ihtiva eden bir cümledir besmele. Bize yansıyan yönüyle de besmele mahza kulluğun izhârıdır. Besmele ubûdiyetin, kulluğun izhârıdır. O halde kendisinden sonra gelecek bütün söz ve işlerin İslâmî olması şarttır. Yoksa her ân Allah'a iftira etmiş olmaktan kurtulamayız. Burası çok önemlidir. Yâni hiç bir zaman unutmayalım ki, besmeleden sonra gelecek

bütün amellerimiz, bütün eylemlerimiz kulluk maddesidir ve besmeleden sonra yapacağımız her şey İslâmî olmalıdır.

Bakıyoruz Kur'an-ı Kerim'de 114 yerde besmele var. Bunlardan 113 tanesi sûre başlarında, sadece bir tanesi sûre içindedir. O da demin ifade ettiğim gibi Neml sûresindedir ve kesinlikle Neml sûresindeki bu besmele o sûreye ait bir âyettir. Diğerleri ise, yâni sûre başlarındaki besmeleler ise ulemânın ekseriyetine göre o sûreye ait birer âyettir. Kur'an-ı Kerim'de sadece Tevbe sûresinin başında besmele yoktur ve bu sûreye başlanırken besmele okunmaz. İslâm âlimleri bunun sebebini şöyle açıklarlar:

a- Bu sûre müstakil bir sûre olmayıp, Enfâl sûresinin devamıdır, onun içindir ki, müstakil bir sûre olmayan bu sûrenin başında besmele yoktur derler. Ama biz biliyoruz ki bir sûrenin başından değil de ortasından Kur'an okumaya başlarken de besmele ile başlanır.

b- Âlimlerimizden kimilerine göre de bu sûre müşrikler hakkında bir ültimatom ve ölüm fermanıdır. Binaenaleyh kâfirlerle bir savaşın, kıtalın gündeme getirildiği bir ortamda besmele çekilerek yâni Rahmân ve Rahîmle irtibat kurularak bu sûreye başlanmaz demişlerdir. Onun içindir ki böyle bir ortamda inen bu sûrenin başında besmele yoktur. Nitekim kurban keserken de biz besmele çekerek Rahmân ve Rahîmle irtibat kuramıyoruz. "Bismillahirrahmanirrahîm" diyemiyoruz, ancak "bismillah Allahu Ekber" diyebiliyoruz.

c- Yine âlimlerimizden kimine göre burada da besmele vardır. Zira madem ki Kur'an-ı Kerim'in tümü Fâtiha'dadır, Fâtiha'nın tümü besmeledeدir, besmelenin tümü de (B) harfindedir. O halde bu sûre de zaten (B) harfiyle başlıyor ve bu sûrede de besmele vardır.

Fâtiha'nın ilk âyeti olan besmele ile alâkalı bu kadar söz yeter. Sûrenin ikinci âyeti:
2: "Hamd Âlemlerin Rabbine mahsustur."

Hamd kelimesinin bir kaç mânâsı vardır, inşallah şöyle kısaca özetlemeye çalışalım:

1- Hamd; hamd etmek, tam ve mükemmel kabul etmek de-mektir. Eksiksiz ve

kusursuz kabul etmek demektir. Bu mânâda hamd yalnız Allah’a aittir. Zira tam ve mükemmel olan, eksiksiz ve kusursuz olan sadece Allah’tır. Allah dışında herkes ve her şey eksiktir, nâkıstır, kusurludur, mükemmel değildir. “Hasan çok iyi ama ah şöyle olmasaydı” “Şu yazı çok güzel ama ah şurası şöyle olmasaydı” “Şu halı çok güzel ama ah şu renk uyumu şöyle olsaydı” deriz değil mi? Neden? Çünkü Allah dışında her şey eksik ve nâkıstır. Hiç bir şey tam ve mükemmel değildir. Ama Allah için böyle bir şey düşünemeyiz. Allah mükemmeldir, tamdır, eksiksiz ve kusursuzdur. O halde hamd sadece Allah’a aittir.

2- Hamd övmek, methetmek, senâ etmek demektir. Bu mânâ-da da övgü sadece Allah’a aittir. Bizler günde en az kırk defa namaz-larımızda Rabbimize bu ahitte bulunuyoruz. Diyoruz ki; “Ya Rabbi! Hamdimiz, övgümüz, senâmız sadece sanadır. Sadece sana hamd eder, sadece seni överiz.” Tabi Allah’ı övmek demek O’nun zatını öv-mekle beraber, aynı zaman O’nun övdüklerini de övmek demektir. Öyleyse biz namazlarımızda okuduğumuz bu âyetle günde en az kırk defa “Ya Rabbi, biz sadece seni överiz, sadece senin övdüklerini överiz. Senin övüp beğenmediklerini asla övüp beğenmeyiz. Senin övüp beğenmediklerini asla sahiplenmeyiz” diyoruz.

O halde, Rabbimize böyle bir ahitte bulunduğumuz namaz sonrası hayatımıza bir bakalım. Eğer günde kırk defa namazlarımızda; “Ya Rabbi, biz sadece seni ve senin övdüklerini överiz” dediğimiz halde, namaz sonrası hayatımızda Allah’ın övmediklerini övmeye, Allah’ın övdüklerini de övmemeye kalkışırsak, bilelim ki bu halimizle Allah’a verdiğimiz bu sözü nakzederek O’nunla dalga geçmiş, O’na iftira etmiş oluruz Allah korusun. Meselâ Allah’ın övmediği bir evi, ev tefrişini, Allah’ın övmediği bir sofrayı, Allah’ın övmediği bir kazanma harcama düzenini, Allah’ın övmediği bir meslek seçimini, Allah’ın övmediği bir alfabeyi, Allah’ın övmediği bir hukuk sistemini, Allah’ın övmediği bir ekonomik anlayışı, Allah’ın övmediği bir eğitim sistemini, Allah’ın övmediği bir kılık kıyafet modelini, Allah’ın övmediği bir düğün modelini, hâsılı Allah’ın övmediği bir yaşam biçimini, bir hayat tarzını hamd etmeye, övmeye ve sahiplenmeye kalkışırsak Allah korusun günde kırk defa Rabbimize verdiğimiz sözümüzü bozuyor ve başkalarını hamd ederek, başkalarının yasalarını, başkalarının ürünlerini överek, kabullenerek şirk içine düşmüş oluyoruz.

Demek ki bir şey övülecek, bir şey methedilecek, kabullenilecek, sahiplenilecek ve hamd edilecekse unutmamalıyız ki o şey ancak Allah’la ilgisi kadarıyla övülecek ve hamd edilecektir. Yâni Allah’ın övdüğü övülecek, övmediği de asla

övülmeyecektir. Namazlarımızda bu sözü veriyoruz Rabbimize. Öyleyse şimdi bir bakın hayatınıza. Bir bakalım hayatımıza. Acaba namazlarımızda söz verdiğimiz gibi sadece Allah'ı ve O'nun övdüklerini mi övüyoruz? Yoksa Allah'ın övmediklerini övmeye, hamd etmeye, sahiplenmeye mi çalışıyoruz? Yâni ya bizim namazlarımızda dediğimiz doğrudur, ya da namaz dışı hayatımızda yaptığımız doğrudur. Namazdaki söylediğimiz Rabbimizden olduğuna göre kesinlikle doğru olan o dur. Çünkü Rabbimizin bizden istediği o dur.

Şimdi Allah için bir düşünelim. Namazlarımızda Allah'a ne söz veriyoruz ve kimleri ve neleri övüyoruz namaz sonrası hayatımızda? Meselâ bir adam ki, namaz kılmıyorsa, müslümanca bir hayat yaşamıyorsa bu adamın durumu, konumu, makamı ne olursa olsun asla övülmesi mümkün değildir. Çünkü Allah'ın övmediğini bir mü'minin övmesi düşünülemez. Namazsız bir adam Allah'ın övmediği bir adam-dır. Bir eğitim sistemi ki, temeli materyalizme dayanıyor, Allah âyetlerinin kokusuna bile müsaade etmiyorsa, Allah'ın övmediği böyle bir eğitim sistemini bir Müslümanın övmesi, hamd etmesi, yâni ona sahip çıkması, gerek kendisini, gerek çocuklarını böyle bir eğitimin kucağına teslim etmesi mümkün değildir. Bir kılık-kıyafet anlayışı ki, Allah onu övmüyor, bir Müslümanın bunu sahiplenmesi, bunu hamd etmesi kesinlikle mümkün değildir. Allah'ın övmediği bir gelinlik ki Sirilanka'-dan getirtilmiş, dünyada eşi ve benzeri yok. Bir Müslümanın böyle bir gelinliği övmesi, sahiplenmesi, giymesi mümkün değildir. Bir düğün ki onda din adına sadece mevlit okunmuş, bir Müslümanın bunu hamd etmesi, övmesi mümkün değildir. Bir sofra ki israflı, ya da haramlarla hazırlanmış ve onu Allah ve Resûlü övmemiş. Böyle bir sofrayı bir Müslümanın övmesi asla mümkün değildir.

Tamam, sadece Allah'ın övdüklerini övecek, Allah'ın beğendiklerini sahipleneceğiz, bunu anladık da acaba Allah'ın neleri ve kim-leri övdüğünü nereden bileceğiz? Bizler Allah'ın övdüklerini Allah'ın kitabından ve Rasulullah Efendimizin hayatından öğreniyoruz. Çünkü kesinlikle biliyoruz ki Allah'ın Resûlü Allah'ın övdüklerini övmüş ve mahza Allah'ın övdüğü bir hayatı yaşamıştır. Rabbimizin kitabı bunu tescil etmektedir. Öyleyse bir sofra ki Allah'ın Resûlü hayatı boyunca onun başına oturmamış, benimsememiş, hamd etmemiş. Şimdi böyle bir sofrayı mü'minin övmesi mümkün değildir. Meselâ karşınızda iki sofra var. Birisinde etlisinden, sütlüsünden, tatlısından, Panama muzundan, anzer balına, geyik sütünden ceylan pastırmasına kadar aklınıza ne geliyorsa her şey var. İkinci bir sofra daha var ki sadece çor-ba, yahut tuz biber

var. Hangisini översiniz bunların? Eğer birinci sofrayı över, ikincisini reddederseniz Fâtiha'da Allah'a verdiğiniz sözü bozuyorsunuz demektir. Hamdi Allah'a mahsus kılmıyorsunuz, Allah'ı ve O'nun övdüklerini övmüyorsunuz demektir.

Allah korusun da bugün insanlar, namazlarında Allah'a verdik-leri ahitlerini bozuyorlar. Allah ve Resûlünün övmediklerini övmeye, hamd etmeye çalışıyorlar. Allah'ın övmediği bir hukuku, Allah'ın övmediği bir siyasal yapıyı, Allah'ın övmediği bir yaşam biçimini, Allah'ın övmediği bir eğitim yapılanmasını, Allah'ın övmediği bir kılık kıyafet anlayışını, Allah'ın övmediği bir kazanma harcama usulünü övmeye ve sahiplenmeye çalışıyorlar. İmanı olan değil parası olan övülüyor. Namazı olan değil villası olan övülüyor. Takvası güzel olan değil sesi güzel olan övülüyor. Ahlâkı olan değil mesleği ve şöhreti olanlar övülüyor. İlmi yüce olan değil arabası pahalı olanlar övülüyor. Halbuki kesinlikle bilelim ki Allah'ın övdüklerini övmedikçe, Allah'ın övdüklerini sahiplenmedikçe hamdi Allah'a ait kılmış olamayız. Allah'ın övdüğü bir yaşam biçimini, Allah'ın övdüğü bir hayat tarzını övmedikçe, bilelim ki Fâtiha'da Allah'a verdiğimiz bu ahdi nakzediyoruz, yok sayıyoruz demektir.

Unutmayalım ki; Allah'ın övdüğü hayat tümüyle, Allah'ın söz sahibi olduğu bir hayattır. Allah'ın övdüğü hayat, her saniyesinde Allah'ın egemen olduğu bir hayattır. Allah'ın övdüğü hayat, Allah için ya-şanan bir hayattır. Allah'ın övdüğü hayat, yaptırıcısı, belirleyicisi Allah olan bir hayattır. Allah'ın övdüğü hayatta, dünyanın âhirete tercih edil-mesi yoktur. Allah'ın övdüğü hayatta, dünya adına âhiretin ikinci plana atılması yoktur. Allah'ın övdüğü hayatta, dünya zevklerine gömülüp kulluğu terk etmek yoktur. Allah'ın övdüğü hayatta, Allah'ın kitabından, Allah'ın hayat programından habersiz bir şekilde heva ve hevesler istikâmetinde yuvarlanıp gitmek yoktur. Allah'ın övdüğü hayat-ta, ilim öğrenmek vardır, Kur'an ve sünneti tanımak ve hayatı onlarla düzenlemek vardır. Allah'ın övdüğü hayatta, Allah'ın arzularını her şe-ye tercih etmek vardır. Allah'ın övdüğü hayatta, az yemek, az uyumak, çok yorulmak, vahyi tanımak, hakkı insanlara tebliğ etmek ve bu uğurda çile çekmek vardır. Allah'ın övdüğü hayatta sürgün vardır, sorgulanma vardır, hapis vardır, işkence vardır, maldan ve candan, eşten dosttan geçme vardır, kan vardır, şahâdet vardır.

İşte böyle bir hayatı benimseyen, kabullenen, hamd eden kişi "Elhamdülillah" demeye hak kazanmış, hamdi Allah'a ait kılmış demektir. Allah'ı övmüş, Allah'ın övdüklerini övmüş demektir. Değilse bir kişi

namazlarında dilini kaybedecek kadar “Elhamdülillah” dese de, onun bu ifadesi boştur, yalandır, Allah’la dalga geçmedir.

3- Öyleyse buradan hamdin bir üçüncü mânâsını söyleyelim: Demek ki bu mânâda hamd, hayatın İslâmlaşmasının adıdır. Hayatı İslâmlaşan bir Müslüman, İslâmlaşan hayatına “Elhamdülillah” deme-ye hak kazanıyor demektir. Çünkü hamd Müslümanca bir hayatın so-nucudur. Bakın Rabbimiz bu gerçeği anlatırken, Kur’an’ın başka bir yerinde şöyle buyurmaktadır:
10: “Oradaki duaları: "Münezzehsin ey Allah'ım" dirlik temennileri: "Selâm size" ve dualarının sonu da: "Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun" dur.”
(Yunus 10)

Bir hayat ki, neticesinde “Elhamdülillah” gerçekleşecek. Bir hayat ki, sonunda o hayatı yaşayanlar “Elhamdülillah” demeyi hak edeceklerdir. İşte bu hayat, Allah ve Resûlünün bizden istediği hayattır. Allah’ın kitabıyla ortaya koyduğu, Rasûlullah Efendimizin de bizzat pratik hayatıyla örnekleyip açıkladığı bir hayattır bu. Yâni Allah’ın Resûlü bu hayatı bizzat yaşamıştır. Çünkü bir gün, Ayşe annemizden onun hayatı sorulunca mü’minlerin annesi: ***“Sizler Kur’an okumuyor musunuz? Onun hayatı mahza Kur’andı”*** buyurur. Eğer onun yolunun yolcusu olan ve her yönden onu taklit etmek zorunda olan bizler de onun yaşadığı gibi bir hayat yaşarsak o zaman bu hayata “Elhamdülillah” demeye yüzümüz ve hakkımız olacak demektir. Peki ne yapmıştı Allah’ın Resûlü? Nasıl bir hayat yaşamıştı?

Mekke’de peygamberlik görevine başladığı günlerde Rabbi-miz: “Ey örtülerine bürünen peygamber! Kalk ve uyar! Kalk ve çevreni uyandır! Gece kalkıp Kur’an oku! Gündüz onu yaşa ve çevrendekilere ilan et! Gece Rabbinle istişare et! Gündüz de Rabbinin büyüklüğünü ilan et!” buyurmuştu. Rabbinden aldığı bu emirle, Rabbinden aldığı bu hayat programıyla öyle bir kalkmıştı ki Allah’ın Resulü, ömrünün so-nuna kadar bir daha yatma nedir, uyku durak nedir bilmemişti. Öm-rünün sonuna kadar bir tek geceyi bile ihmâl etmeden kalkıyor, Kur’-an okuyor, gündüz de tak tak kapıları çalarak gece ilgi kurduğu Allah âyetlerini, Rabbinden aldığı mesajı insanlara ilan etme, duyurma ve onunla insanları diriltme savaşı veriyordu. Gittiği kapıdan hüsnü kabul görmese de, eli boş dönse de yine “Elhamdülillah” diyordu. Neden? Çünkü Allah’ın istediğini yapıyor, Allah’ın istediği hayatı yaşıyor, Allah’ın övdüğüne talip oluyordu.

Eğer şu anda bizim de böyle bir derdimiz varsa, biz de her gece kalkıp

Kur’anla ilişki içine giriyor, iliklerimize kadar Allah vahyini özümlemek ve insanlara duyurmak derdiyle dertlenebiliyorsak, o zaman biz de hayatımıza “Elhamdülillah” diyelim. Yaşadığımız hayatımıza hamd edelim.

Yine Allah’ın Resûlü vefatı esnasında, bir yahudi çocuğunun baş ucuna gidiyor, acaba onu son deminde cehenneme kaçırır mıyım endişesiyle heyecandan kalbi ve kafası kaynıyor ve son derece titrek bir sesle o çocuğu imana davet ediyordu. Müslüman olması için âdeta yalvarıyordu ona. “Evlâdım, gel Müslüman ol ve kurtul diyordu.” O çocuğun bu mübarek nefese kulak verip son anında kelime-i şahâdet getirmesi karşısında Allah’ın Resûlünün etekleri sanki mücevherlerle doluyor, yüzü gülüyor ve “Elhamdülillah” diyerek sevinçle oradan ayrılıyordu. “Elhamdülillah” ki cennete bir kişi daha kazandırmıştı. “Elhamdülillah” ki cehennem bir üyesini daha kaybetmişti. “Elhamdülillah” ki Allah’ın kendisinden istediğini yapabilmişti.

İşte böyle bir amele “Elhamdülillah” denebilir. Eğer şu anda sizin de böyle bir heyecanınız varsa, hiç durmayın siz de “Elhamdülillah” deyin. Sizler de eğer insanları cennete kazandırma, cehennem yollarına barikatlar koyma derdiyle çırpınabiliyorsanız, bu işi kendinize iş edinmişseniz, dert edinmişseniz “Elhamdülillah” deyin.

Mekke’de, Medine’de üst üste üç gün karnı doymuyor, günlerce ocağı yanmıyor, bacası tütmüyor. Çoğu zaman kepeği alınmamış arpa ekmeği bulabiliyor ve sonunda böyle bir hayata “Elhamdülillah” diyordu Allah’ın Resûlü. “Elhamdülillah” ki Allah’ın istediği, Allah’ın övdüğü bir hayatı yaşıyordu. “Elhamdülillah” ki dünyaya meyledip, dünya nîmetlerinin içine gömülüp âhireti, hesabı, kitabı ve kulluğu ihmâl etmiyordu. “Elhamdülillah” ki dünya onu kendisine kul köle edinememişti. Eğer sizler de böyleyseniz, “Elhamdülillah” deyin.

Tebliğ için gittiği, insanları cennete kazandırmak için gittiği Ta-if’ten kan revan içinde dönüyor, ama o yine “elhamdülillah” diyordu. Elhamdülillah ki, insanlara Allah’ı duyurmuştu. Elhamdülillah ki, Allah için gitmişti ve görevini başarmıştı. Elhamdülillah ki dönüşünde Allah ona Ninova’lı Addas’ı nasip etmişti. Eğer sizler de Allah için akrabalarınıza, komşularınıza gidebilmişseniz, başka şeylere üzüldüğünüz kadar Allah için de üzülebilmişseniz elhamdülillah deyin.

Mekke’de müşrikler tarafından boykota maruz kalıyor, Ebu Talip mahallesinde

üç yıl boyunca muhasara altında kalıyor, yarı aç yarı tok çile çekiyor, göz yaşı döküyor, ama sonunda “elhamdülillah” diyordu. Elhamdülillah ki, Allah’ın istediği hayat buydu. Elhamdülillah ki, Allah adına katlandığı sıkıntılar ve gösterdiği sabır karşısında Allah’ın nusreti gelmiş ve müşriklerin Kâbe’nin duvarına astıkları boykot anlaşmasını güveler yemiş bitirmişti. Elhamdülillah ki onun sabrını gören kâfir çocuklarından pek çoğunun kalbi erimiş, ve onun kervanına katılmıştı.

Mekke’de, doğup büyüdüğü şehirde tüm kapılar yüzüne kapanıyor, evini barkını terk edip hicrete mecbur kalıyor, sonunda “elhamdülillah” diyordu. Elhamdülillah ki, Allah’ın istediğini yapıyordu. Elhamdülillah ki, Allah ona yepyeni bir vatan nasip ediyordu. Elhamdülillah ki, Allah ona Akabe’de biat edecek, onu kendi şehirlerine davet edecek yiğitler gönderiyordu. Elhamdülillah ki, davası Medine’de çığ gibi hüsnü kabul görüyordu.

Bütün bunlardan şunu anlıyoruz. Demek ki; “elhamdülillah” hayatın İslâmlaşması demektir. Elhamdülillah, İslâmlaşan bir hayatın sonucudur. Aslında elhamdülillah’ı anlamak Kur’an’ı anlamak demektir. Elhamdülillah, Kur’an da Allah’ın istediği hayatı yaşamak demektir. Şimdi bir adam düşünün ki, Kur’an’dan ve sünnetten haberi yok, Allah’ın kendisinden istediği hayattan haberi yok. Müslümanım diyor, ama henüz Müslümanlığın farkında değil. Hayatında her türlü İslâm dışı şeyler mevcuttur. Sofrasında içki eksik olmuyor. Kazanmasında ve harcamasında Allah söz sahibi değil. Zevkini tatmin edecek kadın, müzik, televizyon gibi her türlü İslâm dışı eğlencelere düşkün. Hayatında sınır tanımadan, haram helâl dinlemeden, dilediği gibi bir hayat yaşıyor. Şimdi bu adam İslâm’la, Kitap ve Sünnetle tanışınca, Allah’ın istediği gibi bir Müslüman olmaya karar verince, hayatındaki İslâm dışı her şeyi atacak ve sonunda “elhamdülillah” diyecektir. İşte, bunu yapabilen bir kişinin “elhamdülillah” demeye hakkı vardır. Çünkü elhamdülillah, hayatın İslâmlaşmasının adıdır.

Çünkü Uhut’ta yiğit sahabe Amr ibni Cemuh kendisini şaha-detten, Allah ve Resûlünün cihad çağrısından engellemeye çalışan, kendisini meşgul eden ağzındaki hurmaları tükürdüğü anda “Elham-dülillah” demişti. Elhamdülillah ki, Allah’la arasına giren o engeli aşa-bilmiş, nefsinin arzularına teslimden kurtulup Allah’ın istediğine koşa-bilmişti.

Bir başka yiğit, Abdullah bin Revaha da nefsinin cimriliğini yenip en

kıymetli bahçesini Allah yolunda infak edebildiği gün,” el-hamdülillah” demişti. Bir başka yiğit Hz Ömer Efendimiz, yaşama ar-zusundan vazgeçip Allah adına sırtına zehirli bir hançer saplanıp şa-hâdetin kokusunu aldığı anda “elhamdülillah” demişti.

Hayat İslâmlaşmalı ki, kişi o hayata “elhamdülillah” diyebilsin. Böyle değilse İslâm dışı bir hayata “elhamdülillah” demek, Allah'a en büyük iftiradır. Bir Müslüman düşünün ki; Allah'ın kendisi için hayat programı olarak indirdiği kitabından ve kulluk örneği peygamberinin hayatından habersiz. Âhiretten, hesaptan ve kitaptan habersiz, tıpkı bir kâfir gibi keyfine göre aklına ne geliyorsa yapıyor. Kendisinin hızla cehenneme gidişi, hanımının, çocuklarının hızla cehenneme gidişi, onu hiç düşündürmüyor. Şimdi bu adam yaşadığı bu hayata nasıl “elhamdülillah” diyebilir?

Dünyada yaşadığı hayatı Müslümanlaştıkça Müslümanlaşan hayatına, Müslüman hamd edecek, “elhamdülillah” diyecektir. Ama Kur'an'ın başka âyetlerinden de anlıyoruz ki, Müslümanlar sadece bu sözü dünyada değil, aynı zamanda Cennette de Rablerinin kendilerine lütfettiği, o güzel hayatı gördükleri zaman da elhamdülillah diyecekler ve kendilerine bu hayatı sağladığı için Rablerine hamd edeceklerdir. Yunus sûresindeki âyeti az evvel okudum:

…Ve dualarının (davalarının) sonu da: "Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun” dur.”

(Yunus 10)

“Allah Odur; Ondan başka İlâh yoktur. Hamd, dünyada da âhirette de O'nun içindir; hüküm de O'-nundur. Yalnız O'na döndürüleceksiniz.”

(Kasas 70)

Hamd âlemlerin Rabbine aittir. Rab; terbiye eden, hüküm koyan, kanun vaz eden, yeryüzünde yarattığı her canlının hayat programını çizen, her varlığın kulluk programını belirleyen demektir. Rab; kişiye yaptığını yaptıran, yapmayıp terk ettiğini terk ettiren varlık demektir. Yaptıklarımızın tümünü bize yaptıran, bizim hayatımızda egemen olan güç, sebep, saik, otorite neyse bizim Rabbimiz odur.

Şu anda bizi hareket ettiren güç neyse bizim Rabbimiz odur. Meselâ eğer ben bu kardeşlerime Fâtiha sûresini anlatırsam bana para verirler, bana değer verirler, beni alkışlarlar niyetiyle gelmiş anlatıyorsam benim Rabbim bu istediğim şeylerdir. Veya, farz edin ki yarın adaylığımı koyacağım, bu kardeşlerin oylarına ihtiyacım olacak, beni bir tanısınlar niyetiyle gelmiş konuşuyorsam, Rabbim

odur ve Allah'-tan bir şey istemeye hakkım yoktur. Ama, benim burada bu konuşma-yı yapmamı Allah istiyor, Allah istediği için ben bunu yapmak zorundayım niyetiyle gelmiş konuşuyorsam, beni şu anda konuşturan güç, sebep, saik, otorite Allah'sa,o zaman benim bu konuda Rabbim Allah'tır ve mükâfatını O'ndan isteyeceğim demektir.

Sizler de şu anda ne için buradaysanız, sizi burada toplayan sebep ne ise, Rabbiniz O'dur. Eğer sizler de, ben de rıza şartıyla Allah'tan başka güçler, Allah'tan başka sebepler adına buradaysak sizlerin de, benim de Rabbimiz Allah değildir. Konuşan ne için konuşuyorsa Rabbi O'dur, dinleyen ne için dinliyorsa Rabbi O'dur. Biraz önce namaz kılındı. İmam ne için imamlık yapıyorsa Rabbi odur, cemaat ne için gelip cemaat olmuşsa Rabbi odur. Öğretmen ne için öğretmenlik yapıyor, talebe ne için öğreniyorsa Rabbi odur. Yaptığımız amellerimiz de şunlar şunlar da olabilir; ama ben bunu Allah istediği için yapıyorum demek, Allah'ı Rab bilmek anlamınadır.

Demek ki Rabb; kişinin hayat programını belirleyen varlık demektir. İnsanın hayat programını belirleyen kim ise onun Rabbi odur. İnsan, kimin arzularını gerçekleştiriyorsa, kimin dediği gibi yaşamaya çalışıyorsa, onun Rabbi odur. Daha öncede söylediğimiz gibi Rabb; insanın yaptıklarını yaptıran yapmadıklarını da yaptırmayan güçtür. Şöyle giyiniyor veya böyle giyinmemeye çalışıyoruz. Peki Kim söyledi bunu? Kimi razı etmek için böyle yapıyoruz? Yâni böyle giyinirken bunun yaptırıcısı kim ise, bilelim ki o konuda Rabbimiz odur. Moda mı? Toplum mu? Çevre mi? Âdetler mi? Töreler mi? Müdür mü? Amir mi? Yönetmelikler mi? Yasalar mı? Yoksa Allah mı? Kim dedi böyle giyinin diye? Kimdir bize bunu yaptıran? Kim ise işte, kişinin Rabbi odur.

Birine küsüyoruz, yaptırıcısı kim? Allah mı? Yoksa bir başka sebep mi? Allah mı? Yoksa menfaat mı? Birini seviyoruz. Kim dedi di-ye? Birileriyle beraber olmaya çalışıyoruz. Kimi memnun etmek için? Filan mektepte okuyoruz. Kim dedi bunu? Evimizi şöyle şöyle tefriş ediyoruz. Kim dedi diye? Şu şu meslekleri seçiyoruz, kim dedi? Evet yaptıklarımızın yaptırıcısı kim ise bizim Rabbimiz odur. Öyleyse geçen ay neler yaptınız ve kim yaptırdı bunları size? Allah için bunları bir düşünün. Veya geçen haftayı unuttunuz, dün neler yaptınız? Bugün neler yaptınız ve kim yaptırdı bunları size? Bunu düşünmek zorun-dayız. Yaptıklarımızı yaptıran, yapmadıklarımızı terk ettiren kim? Meselâ namaz kılıyoruz, kıldıran kim? Diz kireçlenmelerini önlemek için ise O zaman Rabbimiz odur. Oruç tutuyoruz, tutturan kim? On bir ay yorulan midelerimizi dinlendirmek, perhiz yapmak, vücut güzelleştir-mek için ise o zaman Rabbiniz

odur.

Yaptıklarımız konusunda bu böyle olduğu gibi yapmayıp terk ettiklerimiz konusunda da böyledir. Negatif davranışlarımız konusunda da etkili varlık kimse bizim Rabbimiz odur. Meselâ içki içmiyoruz, sebep nedir? Siroza yakalanırız, karaciğeri kaybederiz diye mi? O zaman bilesiniz ki Rabbiniz sağlığınızdır. Allah yasakladı diye ise O zaman Rabbiniz Allah'tır. Zina yapmıyorsunuz, sebep nedir? Eids hastalığına yakalanma korkusu ise Rabbiniz odur. Allah haram kıldı diye ise Rabbiniz Allah'tır.

İşte mü'min, bunu düşünen ve yaptıklarını Allah istedi diye , kitabında böyle söylüyor diye yapan, ve yaptıklarının tümünü Allah'a lâyık olarak yapan kimselerdir.

Çünkü Bizi yaratan, büyütüp besleyen, koruyup doyuran, bizim için yeryüzünde yasa belirleyen Rabbimiz Allah'tır. O'nun tarafından getirildiğimiz şu dünya hayatında neler yapıp, neler yapmayacağımızı, O'na ait olan bu hayatımızı nasıl yaşayacağımızı belirleyen Allah'tır. Bizim boynumuzdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan ve çektiği yere gitmemiz gereken Rabbimiz O'dur. Gündüz hayatımızın, gece hayatımızın, aile hayatımızın nasıl olacağını, hukukumuzun, eğitimimizin, sosyal ve siyasal yapılanmalarımızın nasıl olacağını, soframızda nelerin bulunup, nelerin asla bulunmayacağını, neleri yiyip, neleri yemeyeceğimizi, nerelerden kazanıp, nerelerde harcayacağımızı, çocuklarımızı nasıl eğiteceğimizi, hanımlarımızla nasıl bir münâsebet kuracağımızı, kılık kıyafetimizin nasıl olacağını, hâsılı tüm hayat programımızın nasıl olacağını belirleyen Rabbimiz Allah'tır.

Müslüman, Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eden, ya da bir başka deyişle seçimini Allah'tan yana kullanan kişidir. Müslüman iradesini Allah'a teslim eden kişidir. Müslümanım diyen birisinin gerek kendisi hakkında, gerek evi ve ev halkı hakkında, gerek malı ve işi hakkında söz söyleme ve hüküm beyan etme hakkı yoktur. Bir müslüman asla, bu benim zevkimi okşamıyor, bu bana yakışmıyor, bu benim mantığıma ters geliyor, diyemez. Bunu ancak Allah'a inanmayan bir kâfir diyebilir. Çünkü o Allah'a inanmamıştır. Ben Allah filan ta-nımam. Ben kendi hayatımı kendim belirlerim demiştir ve dilediğini yapabileceğine inanmıştır. Ama bizler Allah'a iman etmiş insanlarız. Öyleyse kâfirler gibi bizim muhayyerlik hakkımız, seçme hakkımız yoktur. Allah'ın bizim adımıza seçtikleri ve beğendikleri güzeldir, gerisi boştur

ve batıldır.
Demek ki Rabb, günlük hayat programını çizendir. Günlük hayatımızın tümünde Rabbimiz Allah olmalı. Hayatımızın bazı bölümlerinde Rabbimiz Allah, bazı bölümlerinde de başka Rab'lere, başka efendilere hizmet etmemeliyiz. 24 saatin tümünde Rabbimiz Allah olmalı. Hayatımızın tümünde boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucu Allah'ın elinde olmalı. Eğer günlük hayatımızın herhangi bir biriminde arzuları Rabbimizin arzularıyla çatışan bir varlığın arzularını gerçekleştirmeye yönelirsek, o zaman -Allah korusun- hayatımızda başka rab'ler edin-mişiz demektir. Emirleri ve arzuları istikâmetinde hareket ettiğimiz bu varlık babamız, annemiz, karımız, kocamız, çocuklarımız, patronumuz, devletimiz, nefsimiz, şeytanımız olabilir. Allah'ın arzularıyla bun-ların arzusu çatıştığı zaman Allah'ın arzuları tercih edilecek ki sonun-da Allah'tan başka Rabbimiz yok diyebilelim.

Ama -Allah korusun- hal-i pür melalimize baktığımız zaman korkunç bir manzara görüyoruz. Camide sözünü dinlediğimiz bir Rabbimiz var, sosyal hayatımızda da hayatımıza hâkim başka Rab'le-rimiz var. Camide bir Rabbin şuurundayız ki; fazla yanan elektrik varsa söndürüyoruz. Çünkü O Rab savurganlığı yasaklamıştır. Ama evimizde, yahut dükkânımızda, işyerimizde öyle yanıp giden elektrikler var ki bizi hiç enterese etmiyor. Bu halimizle demek istiyoruz ki; sanki ev hayatımıza, iş hayatımıza Allah karışmaz. O konuda söz sahibi başka Rablerimiz var. O sadece ibâdet hayatımıza karışır, ama ev tefrişimize, düğünümüze, ticaretimize, meslek hayatımıza, cebimiz-deki paramıza, kazanmamıza, harcamamıza, hukukumuza, eğitimimi-ze, siyasal yapılanmamıza, evimize aldığımız avizemize, serdiğimiz halımıza karışmaz. Sanki O'nun hükmü ve otoritesi sadece camiye ve ibâdete mahsustur.

Halbuki bizim, kul olarak hayatımızın tümü ibâdettir. İbâdetin dışında tutabileceğimiz bir tek saniyemiz bile yoktur . Binaenaleyh ha-yatımızın her saniyesinde Rabbimiz Allah olmalıdır. Yerken, içerken, yatarken, kalkarken, konuşurken, yürürken, ticaret yaparken, tırnak keserken, çocuklarımızla konuşurken, birine bir şey anlatırken, bir ko-nuda karar verirken, düşünürken, gülerken ağlarken, severken, kü-serken, her ân, her saniye bizim için kulluk ve ibâdettir. Her ânımızda Rabbimiz Allah olmalıdır. İbâdet sadece namaz, oruç, abdest, hac ve zekattan ibaret değildir. Hayatımızın tamamı ibâdettir. Hayatımızın tümünde Allah'ı dinlemeliyiz.

Sabahleyin erken kalkıp namaz kılmalıyım, neden? Çünkü bu konuda benim

kulu olduğum Rabbim öyle istiyor. Yemeğimde soframda içki olmayacak, Rabbim öyle istiyor. Yerken, içerken, giyerken, harcarken israf etmeyeceğim, Rabbim öyle istiyor. Konuşurken hep hayır konuşacağım, yalan söylemeyeceğim, Rabbim öyle istiyor. Gece Kur'an okuyacak, anlayacak ve gündüz onu yaşayacağım, başka-larına anlatacak ve ilan edeceğim, Rabbim öyle istiyor. Harama el sürmeyeceğim, başkalarının namusuna el uzatmayacağım, kendi na-musuma sahip çıkacağım, Rabbim öyle istiyor. Çocuklarıma, hanımı-ma, komşuma, arkadaşlarıma, talebelerime her fırsatta Allah'ı anlata-cağım, Rabbim öyle istiyor. En çok O'nu öveceğim, en çok O'nu gündeme alıp O'ndan bahsedeceğim, O'nu ölçü alacağım, Rabbim öyle istiyor. Hukuk olarak O'nun hukukunu hamd edeceğim, kılık kıyafet olarak O'nun seçtiğini hamd edeceğim, Rabbim öyle istiyor. Hayatı-mın tümünde sadece O'nun çektiği yere gideceğim. Ondan başkası-nın önünde eğilmeyeceğim, O'ndan başkalarının yasalarını benimsemeyeceğim, Rabbim öyle istiyor. Hâsılı tüm hayatımda sadece O'nu dinleyecek ve yüzümü sadece O'na döneceğim, Rabbim öyle istiyor. O Allah benim Rabbimdir. Benim ondan başka arzusunu yerine getireceğim, emir ve yasaklarını hayatımda uygulayacağım, daraldığım zaman kendisine dua edip imdadıma çağıracağım, sığınıp korunaca-ğım Rabbim, efendim yoktur.

Evet önemine binaen bunu bir kere daha söyleyip âyetin öteki bölümüne intikal edeyim inşallah. Arkadaşlar, unutmayalım ki yaptıklarımızın yaptırıcısı, yapmayıp terk ettiklerimizin de terk ettiricisi kimse bizim Rabbimiz odur. Yâni pozitif ve negatif tüm amellerimizde hayatımızda etkili varlık kimse, neyse Rabbimiz odur. Dikkat ederseniz kabirde bize sorulacak ilk soru da bu olacaktır. ***"Men Rabbuke" "Rab-bin kim?"*** Düşünebiliyor musunuz? Bir adam 50-60 sene bu dünyada bir hayat yaşayacak. Yaşadığı bu süre içinde özgür iradesiyle pozitif ve negatif pek çok şeyler yapacak. Sonra da ölüp kabre konulunca kendisine çok basit bir soru gelecek. Rabbin kim? Bu basit soruya herkes cevap verebilir gibi geliyor. Ama iş öyle değildir. Bunun mânâ-sı şudur: Orada pozitif ve negatif her bir amelimiz gündeme getirilip bu konuda Rabbin kimdi? Buyurulacak. Hayatında iken şöyle bir kıya-fetten yana olmuştun, bu konuda Rabbin kimdi? Kimi memnun etmek için böyle giyinmiştin? Kim istemişti bunu? diye sorulacak. Bu dün-yada âkıl ve bâliğ olduğumuz andan son nefesimizi vereceğimiz ana kadar tüm yaptıklarımız ve yapmadıklarımız tek tek ortaya dökülecek ve her biri konusunda Rabbimizin, yâni onun yaptırıcısının kim olduğu sorulacak. O zaman basit bir soru değil bu soru değil mi? İşte Rabb budur ve Rabbimiz hesap gününde bu konuda bizim yardımcımız olsun inşallah. Ama O Rabbim sadece benim değil, bütün âlemlerin Rabbidir. Güneş, Ay,

Yıldızlar, galaksiler, yürüyenler, sürünenler, canlılar, cansızlar, akıllılar, akılsızlar, bilinenler ve bilinmeyenler olarak, görülenler görünmeyenler olarak göklerde ve yerlerde ne varsa, O bütün âlemlerin sahibidir, mâlikidir, otoritesidir, Rabbidir.

Bütün varlıkları yaratan, öldüren, büyüten, küçülten, besleyen, doyuran, sevk ve idare eden, hayat programlarını çizen, haklarında kanun koyan O'dur. Evet O bütün âlemlerin Rabbidir.

İslâm âlimleri âlemi şöyle tasnif etmişlerdir: Âlem ***"Ma si-vallah"*** demektir. Yâni âlem, Allah dışında her şey demektir. Âlimlerimiz önce âlemi iki kısma ayırmışlardır:

1: Gayb âlemi,

2: Şehâdet âlemi.

Gayb âlemi bilginin konusu değildir. Bu âlem bilinemez, görülemez. Bu âlem ancak imanın konusudur. Kur'an'ın bize haber verip inanmamızı istediği, cennet, cehennem, cin, melek bunların hepsi gayb âlemidir.

Şehâdet âlemi de görülen ve bilinebilen âlemdir. Bilginin konusu olan âlemdir. Bu âlemi de İslâm âlimleri yine ikiye ayırmışlardır:

A- Bilinenler (varlar),

B- Bilinmeyenler (yoklar)

Bilinmeyenler, meselâ dün çiçek aşısı bilinmiyordu, ama bugün bilinmektedir. Veya şu anda benim cebimde ne olduğunu herkes bilemez ama ben bilebilirim. Yâni sizin için bilinmeyen benim için bilinendir. Veya meselâ doktorun bildiğini, mühendisin bildiğini herkes bilemez. Bunun gibi aslında şahâdet âleminin konusu olanlardır.

Bilinen (varlar) lere gelince bunları da âlimlerimiz dört kısma ayırmışlardır.

A- Üç boyutlular,

B- İki boyutlular,

C- Tek boyutlular,

Ç- Boyutsuzlar.

Üç boyutlular madde, iki boyutlular resim ve gölge, tek boyut-lular zaman, renk ve sayı, boyutsuzlar da nokta, namus, hareket, akıl gibi şeylerdir.

Üç boyutlular dediğimiz maddeyi de ikiye ayırmışlardır:

A- İradeli olanlar, İnsanlar,

B- İradesiz olanlar, diğer varlıklar, hayvanlar bitkiler gibi.

İradeli olanları da ikiye ayırmışlar.

A- Kadın.

B- Erkek.

İradesiz olanları da ikiye ayırmışlar.

A- Ruhlular.

B- Ruhsuzlar.

Ruhsuz olanlar, toprak, hava, su ve ateş gibi şeylerdir. Ruhlu olanları da ikiye ayırmışlar.

A- Bitkiler,

B- Hayvanlar diye.

İşte âlimlerimizin bu şekilde tasnif ettikleri veya insanların bildikleri, bilemedikleri sayılabilecek ne kadar âlemler varsa bunların hepsinin Rabbi Allah'tır. Bunların tümünü yaratan, yoktan var eden, hayat programlarını tespit eden, hepsini doyuran, koruyan, yaşatan, ayakta tutan ve hepsinin

boyunlarındaki kulluk ipinin ucu elinde olan, hepsinin kendisine boyun büküp yasalarına teslim oldukları Rabb, Allah'tır.

İşte bizler Fâtiha sûresinin bu bölümünde tüm âlemlerin ve bizim Rabbimiz olan böyle bir Allah'a hamd ediyoruz. Böyle bir Allah'ı övüyor, böyle bir Allah'ın övdüklerini övüyor, böyle bir Allah'ın bizim adımıza seçip, beğenip gönderdiği hayat programını övüp başımıza taç yapıyoruz. Ve O'nun övmediklerini, beğenmediklerini de övmeyeceğimize, sevmeyeceğimize, onlara sahip çıkıp benimsemeyeceğimize, hayatımızda onlara yer vermeyeceğimize dair ahitte bulunuyoruz. Bu konuda Rabbimize söz veriyoruz. Hamdımızı sadece O'na ait kılacağımıza, O'ndan başkalarını asla hamd edip emirlerini dinlemeyeceğimize, O'ndan başkalarının arzularını gerçekleştirip, yasalarını uygulamayacağımıza, O'ndan başkalarının gösterdikleri, çektikleri yerlere gitmeyeceğimize söz veriyor, ahitte bulunuyoruz. Ve her gün en az kırk defa da bu ahitlerimizi yeniliyoruz.

O halde günde kırk defa Rabbimize verdiğimiz bu ahitlerimizi bozmamalıyız. Ahitlerimize sâdık kalmalıyız. Namazlarımızda Rabbi-mize verdiğimiz bu sözlerimizi unutup, namaz sonrası hayatımızda o hayata karışacak söz sahibi başka Rabler, başka efendiler bularak Allah'la dalga geçmeye çalışmamalıyız. Hayatı parçalayıp bir bölümünü Allah kaynaklı, öteki bölümünü başka Rabler, başka İlâhlar kaynaklı düzenleyerek şirkin içine düşmemeliyiz.

3: "O, Rahmân ve Rahîmdir."

O Allah, kendisini Rab bileceğimiz, günlük hayat programımızı kendisine soracağımız ve boyunlarımızdaki kulluk iplerinin ucunu eline vereceğimiz, sadece kendisini ve sistemini hamd edeceğimiz Allah, Rahmân ve Rahîmdir. Allah'ın tüm yaratıklarıyla ilişkisi rahmet esasına dayanmaktır. Kur'an'ın başka yerlerinde Rabbimiz bunu anlatır.

"O Allah, rahmet etmeyi nefsine yazmıştır."

(En'âm 12)

Allah, kullarına karşı rahmeti nefsine yazmıştır. Zira mülkün sahibi O'dur. Bu konuda O'nu kimse zorlayamaz. Kimse O'nu minnet altında tutamaz. Mülkün sahibi olarak kendisi öyle, dilemiş, dünya ve âhirette mahlukâtına rahmet etmeyi kendisine yazmıştır. Rabbimizin dünya ve âhirette kullarına muamelesinin temeli işte bu rahmettir. Bu-hâri ve Müslim'de rivâyet edilen bir

hadis-i kutside:

"Benim rahmetim gazabımı geçmiştir."

Buyurulur. Allah, kulları için rahmeti bol olandır. Kendisini inkâr edenleri bir anda yerin dibine batıracak güçte olduğu halde yine de bu insanlara rahmeti gereği mühlet tanıyor, dönüş imkânı veriyor.

Hz Ömer Efendimiz anlatıyor. Rasulullah Efendimizin huzuruna bir kısım esirler getirildi. Bir de baktık ki esirler arasında bir kadın yana döne kaybolmuş çocuğunu arıyor. Bu kadını gösteren Allah'ın Resûlü şöyle buyurdu:

"Şu kadını görüyor musunuz? Onun aradığı çocuğuna duyduğu şefkat ve merhametten çok daha fazlasıyla Allah size merhamet etmektedir. Çocuğunun kendisine dönmesine bu kadının sevinmesinden çok daha fazlasıyla sizin Rabbinize dönmenizden Allah sevinmektedir."

Rahmet İslâm'ın ana umdesidir. Yaşadığımız bir tek saniye yoktur ki; bizler Rabbimizin rahmeti altında olmayalım. Rabbimizin bizim adımıza rahmeti kendi üzerine yazdığını bildirmesi bile bir rahmet eseridir. Rabbimizin rahmeti önce insanın varlığında tecelli eder. İnsanın yoktan var edilişi, kendini bile bilmez bir varlık iken kendisine Allah bilgisinin ulaştırılması, kitap gönderilmesi ve halife yapılması, tövbe ettiği takdirde günahlarının affedilmesi, günahlarına misliyle ceza verilirken sevaplarına on misliyle, bazen daha fazlasıyla mukâbele edilmesi, günahlarının iyiliklerle silinmesi, rahmetiyle cennete konulması, evet bunların hepsi rahmet eseridir. Besmelede bu Rahmân ve Rahîm sıfatları konusunda epey bir şeyler demiştik, burada da bununla iktifa edelim.
4: "O din gününün mâlikidir."

işte bu Rahmân ve Rahîm olarak tanıdığımız, inandığımız Allah, din gününün sahibi ve mâlikidir. Mâlik, sahip demektir, otorite de-mektir, söz sahibi demektir.

Din günü de hakla batılın, iyiyle kötünün, doğruyla yanlışın, mü'minle kâfirin, Müslümanla müşrikin, mü'minle münafığın birbirinden ayrılacağı, iyilerin iyiliklerinin mükâfatı olarak cennete uçacakları, kötülerin de kötülüklerinin cezası olarak cehenneme akıp dolacakları gün demektir.

Din günü kıyamet günü demektir. Din günü, Allah katında bir gündür ki, bizim dünyadaki günlerimize benzemez. Bir gündür o, ama farklı bir gündür. Bugün dünya, yarın âhiret sözüyle de ifade edildiği gibi dünyanın tüm ömrü bir gün, âhiret hayatı da bir gün olarak ifade edilmiştir. Yevmü'd dünya ve yevmü'l âhireti. İnfitâr sûresinde Rabbi-miz bu din gününü şöyle anlatır:

"Din gününün ne olduğunu sen nerden bilirsin? Evet ceza gününün ne olduğunu nereden bileceksin? O gün, kimsenin kimseye hiçbir fayda sağlamayacağı bir gündür. O gün buyruk yalnız Allah'ındır.

(İnfitar 17,18,19)

Evet o gün insanlar ne kendilerine, ne de başkalarına bir şey sağlayacak değildirler. Yâni o gün insanlar hiç bir şeye mâlik değildirler. O gün söz sahibi sadece Allah'tır. O gün hâkimiyet sadece O'nundur. O gün hiç kimsenin ne söz söyleme, ne de mâzeret ileri sürme hakkı olmayacaktır. O gün sadece söz hakkı Allah'ındır. O gün mâlik Allah'tır. O gün mutlak otorite Allah'tır.

Burada insanın hatırına bir soru geliyor. Peki acaba sadece bu dünyadaki hayat son bulup insanlar ölünce mi Allah söz sahibidir? Yâni sadece dünya hayatı son bulup âhiret hayatı başlayınca mı Allah hâkimiyet ve otorite sahibidir? Bundan önce Allah söz sahibi değil midir? Yâni şimdi, şu anda Rabbimiz otorite ve hâkimiyet sahibi değil midir? Bu dünyada sözü geçmiyor mu Allah'ın? Allah'ın hâkimiyeti, egemenliği bu dünyada yok da öbür tarafta mı başlayacaktır? Acaba Aristo'nun dediği gibi, dünyayı yarattı da işi bitti mi hâşâ Allah'ın? Acaba Allah dünya işlerini bilmiyor da dünyada bizim hayatımızı düzenleyecek başka Rablerimiz mi var? Veya dünyayı yarattıktan sonra beğenmeyerek, onun idaresiyle ilgilenmeyerek onun idaresini bize bırakan, nasıl bilirseniz öylece yaşayın, nasıl isterseniz öylece hukuk yapın, canınız nasıl isterse öylece giyinip soyunun, diyen dünyada hiç ses çıkarmayıp hâkimiyetini öbür tarafta gündeme getirecek olan bir Allah mı bu Allah? Hayır hayır, bugün de, yarın da yegâne Mâlik, dün-yada da, âhirette de yegâne söz sahibi, yegâne otorite ve hâkimiyet sahibi Allah'tır. Hem öyle bir hâkimiyet sahibi ki, mülkünde ortağa asla rızası yoktur O'nun. Kullarını başkalarına itaat konusunda, başkalarını dinleme, başkalarına kulluk etme, kendi yasalarını bırakıp başkalarının yasalarını uygulamaları konusunda, soğanın dişisinden bile kıskanan bir Allah.

Ama şu anda dünyanın konumu gereği, dünyadaki imtihan gereği istediği gibi yaşamayan kullarına, kulluktan çıkıp kendisine isyan bayrağı çeken kullarına anında cezalarını verip dokunmadığı için insanların çoğu bunu anlayamıyorlar.

Vahiyden habersiz olanlar bunu yanlış anlıyorlar. Dünyanın konumu, dünyanın yasaları kendilerini aldattığı için din gününü unutarak bir hayat yaşıyorlar. Hayatlarını dünyada yaptıklarından ötürü hesap ödeyecekleri bir makamın, bir mahkemenin yokluğu inancına bina ediyorlar. Halbuki bakın Rabbimiz Mü'min sûresinde şöyle buyurur:

"O gün onlar meydana çıkarlar. Onların hiç bir şeyi Allah'a gizli kalmaz. Bugün mülk kimindir? Kahhâr olan tek Allah'ındır."

(Mü'min 16)

O gün onlar açığa çıkarlar, her şeyleri açığa çıkar. Mantar bitiyormuş gibi kabirlerinden dışarı fırlayıp atılırlar. Halbuki bu adamlar, dün bunu inkâr ediyorlardı. Dünyada iken bunu, bugünü akıllarının ucundan bile geçirmiyorlardı. Bir daha dirilmeyeceklerini, sümenaltı edileceklerini, gizlenip saklanabileceklerini, tüm yaptıklarının yanlarına kâr kalacağını zannediyorlardı. Ama iş, hiç de öyle olmamış. İşte şimdi diriltilmişler, gizli ve âşikâr tüm yaptıkları, tüm suçları ortaya dökülmüş, tıraşları gözlerinin önüne inmiştir.

O gün onlar, her şeyleriyle açığa çıkarlar. Kendileri, amelleri, niyetleri, gizledikleri, sakladıkları, yaptıkları, yapmadıkları her şey açığa çıkar, her şey ortaya dökülür. Faili meçhul hiç bir şey kalmaz o gün. İşte insanların dirilip açığa çıktıkları o gün Allah buyuracak ki: "Mülk kimin bugün? Mâlikiyet kimin bugün? Göktekiler, yerdekiler, kasalarınızdakiler, keselerinizdekiler, altınızdakiler, üstünüzdekiler kimin bugün? Evleriniz, arabalarınız, kadınlarınız, çocuklarınız kimin bugün? Hâkimiyet kimin? Egemenlik kimin bugün? Söz hakkı kimin bugün? Cevap verecek kimse yok ki. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi ölmüş. Hareket eden, nefes alan bir tek canlı kalmamış. Cevap verecek kimse olmayınca yine Allah cevap verecek ve buyuracak ki: "Bugün mülk, bugün hâkimiyet, bugün egemenlik, bugün söz hakkı Kah-hâr olan, tek olan Allah'ındır."

Peki sadece o gün mü diyecek Allah bunu? Bugün sormuyor mu Allah bunu? Ya da sadece o gün mü mülkün sahibidir Allah? Bugün mülkün sahibi O değil mi? Bugün söz sahibi Allah değil mi? Evet bugün de mülkün sahibi O'dur. Bugün de söz sahibi, yarın da söz sahibi O'dur. Bugün de, yarın da mâlik O'dur. Ama imtihan gereği, dünyanın konumu gereği bugün kimseye dokunmuyor Allah. O'nu mülkün sahibi bilenlere de, O'nu mülkün sahibi kabul etmeyerek kendilerini mâlik konumunda görenlere de dokunmuyor Allah. O'nu Rab bilenlere de, O'ndan başka Rabler kabul edenlere de dokunmuyor. Namaz

kılanlara da, kılmayanlara da, hayatını Rab Allah kaynaklı yaşayanlara da, O'nu diskalifiye edip başka Rabler kaynaklı yaşayanlara da dokunmuyor. Tıpkı lokantada yemek masasıyla hesap masasının ayrıldığı gibi. Yemek masasında yemek yenir, hesap masasında da hesap ödenir. Yemek masasında hesap ödemeye, hesap masasında da ye-mek yemeye kalkışanlara gülerler. Aynen bunun gibi Rabbimiz dünya için burası yemek masası, burası amel masası, burada kimseden hesap sormayacağım, dileyen dilediği gibi bir hayat yaşasın, ben hesap masasını öbür tarafta kuracağım buyuruyor. Onun için sorgulama orada başlıyor. Onun için din gününün, kıyamet gününün, hesap gününün mâliki deniyor. Değilse din gününün de, dünya gününün de mâliki sadece Allah'tır. O'ndan başka mâlik, O'ndan başka sahip, O'ndan başka egemen ve söz sahibi yoktur.

Diyor ki Rabbimiz: Bugün mülk, bugün hâkimiyet tek olan, Kahhâr olan Allah'ındır. Bugün egemenlik, heybet ve korkusundan tüm mahlukâtın sustuğu Kahhâr olan Allah'ındır. Bugün söz hakkı kendisinden başka her şeyi mağlup ederek üstün gelen Azîz olan Al-lah'ındır. Hükmü O verecek, kararı O verecektir. Artık herkes susmuş, suspus olmuş, kimsenin ağzını bıçak açmıyor ve herkes Allah'ın hükmünü beklemektedir. Yine aynı sûrenin bir altındaki âyetinde Rab-bimiz şöyle buyuruyor:

"***Bugün herkese kazandığının karşılığı verilir. Bugün haksızlık yoktur. Şüphesiz ki Allah, hesabı çabuk görendir."***

(Mü'min 17)

O gün hüküm günüdür. O gün ceza günüdür. O gün adâlet günüdür. O gün adâletin ve hakkın ikame edildiği gündür. O gün hiç kimseye haksızlık yoktur. Yâni o gün hiç kimseye, hiç bir varlığa en küçük bir adâletsizlik ve zulüm yapılmayacaktır. Ne dünyada hesabını kitabını bugün için yapıp da Allah'ın istediği kulluğu yaşamak için çalışıp çabalayan birinin hakkını alamaması gibi, mükâfatını elde edememesi gibi bir adâletsizlik, ne yaptıklarının karşılığını tam olarak alamama gibi, yâni bir kısım haklarının zayi olması gibi bir adâletsizlik, ne de kişinin hak etmediği halde haksız yere cezalandırılması biçi-minde bir haksızlık olacaktır. Zerre kadar bir zulüm, bir haksızlık, bir kayırma söz konusu olmayacaktır.

Yâni ne yapmadıklarından ötürü birinin mükâfatlandırılması, ne de hak etmediği halde haksız yere cezalandırılması biçiminde bir adâletsizlik yoktur o gün. Yâni ne bir kişinin cezalandırılması gerekirken hak ettiği bu cezadan kurtulması, ne

cehenneme gitmesi gerekirken yanlışlıkla cennete gitmesi, ne de cennete gitmesi gerekirken yapmadığı şeyler kendisine isnat edilerek haksız yere cehenneme gitmesi türünde bir zulüm olmayacak. Ya da hiç kimseye hak ettiği cezadan daha fazlasını yüklemek biçiminde veya yanlışlıkla birinin günahının bir başkasına yüklenmesi, yâni birinin yerine başkasının cehenneme gitmesi gibi hiçbir adâletsizlik olmayacaktır. O yüce mahkemede böyle bir adâletsizlik yoktur. Herkese yaptıklarının karşılığı tastamam verilecektir. Herkes yaptığının tam karşılığını görecektir.

Fâtiha sûresinde günde en az kırk defa kendisini din gününün mâliki, otoritesi, söz sahibi olarak zikretmemizi, bunu sürekli hafızamızda diri tutmamızı isteyen Rabbimiz, aslında bununla bu günün bizim hayatımızda canlı tutulmasını, bir an bile unutmamamız gerektiğini, hayatımızı bu inanca bina ederek yaşamamız gerektiğini anlatıyor. Öyleyse din gününü hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmadan yaşayacağız. Bugünün imanını hep taze tutacağız. Bugünü sürekli iki kaşımızın arasında tutacak ve hayatımızı buna göre yaşayacağız. Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöyle buyurur:

5: "Ancak sana kulluk eder ve ancak yardımı senden dileriz."

Fâtiha'nın bu bölümünde Rabbimiz bizim yalnız olmadığımızı, bizim gibi inanan, bizim gibi düşünen bir İslâm ümmetinin üyesi olduğumuz şuurunu veriyor bize. "Ancak sana ibâdet eder ve ancak senden yardım dileriz." Dikkat ederseniz fiiller tekil değil, çoğuldur. Yâni "yalnız sana ibâdet ederim ve yalnız senden yardım beklerim" şeklinde tekil değil, "yalnız sana kulluk yaparız ve yalnız senden yardım bekleriz." Biz tek başına namaz kılarken de böyle demek zorundayız. Ben yok, biz var. Bunun mânâsı şudur:

"Ya Rabbi, tüm varlıklar, göklerde ve yerde ne varsa hepsi sana kulluk yapmaktadır. O varlıklardan birisi olarak ben de onların arasına katılıp sana kulluk yapıyorum. Ama sadece ben değil, biz sana kulluk yapıyoruz" demektir bunun mânâsı. Yâni ben yalnız kendim O'na, O'nun istediği kulluğu, O'na lâyık kulluğu yapamayacağım için kendimi diğer mü'min kardeşlerimin ve tüm varlıkların içine katarak ancak sana kulluk yaparız diyorum. Duanın kabulü, ibâdetin kabulü için böyle demek daha güzeldir. "Ya Rabbi! Biliyorum ki şu benim ibâdetlerim sana lâyık değildir. Sana lâyık olarak yapılan ibâdetler ve dualar arasında benimkini de kabul buyur Allah'ım" demek daha uygundur. Bunu bize tarif buyuran Rabbimizdir. Eğer O böyle bir sûre indirerek bizi bilgilendirmemiş olsaydı bizim bunu kendi kendimize bilmemiz mümkün

olmayacaktı.

Bir de yine buradan anlıyoruz ki Rabbimiz; bizim cemaat ol-mamızı istemektedir. “Ben” değil “biz” olmamızı istiyor. Fâtiha’da bizden bu konuda ahit alıyor ve bu ahitlerimize sâdık kalmamızı, bu ahitlerimizi sosyal hayatımızda gerçekleştirmemizi istiyor. Sûrenin bu bölümünde bir taraftan bize bu konuda yol gösterirken, diğer taraftan da kendisine kendisinin istediği gibi kul olamayanları, Rablerini tanıma-yanları, Rablerini Rab kabul etmeyenleri uyarırken, bir diğer taraftan da onların da Rablerini Rab bilecekleri ve sadece O’na kulluk edecekleri âna kadar bizim tebliğ için onlara gitmemiz gerektiğini, bu uğurda her şeyimizi feda edecek biçimde çırpınmamız gerektiğini anlatmak-tadır.
“Yalnız sana ibâdet eder ve yalnız senden yardım bekleriz.” Yalnız sana kul köle oluruz ve yardımı da sadece senden bekleriz. Yalnız seni dinleriz, yalnız senin çektiğin yere gideriz ve sadece senden yardım umarız. Evet burada bizden kendisine bu sözü vermemizi istiyor Rabbimiz. Acaba günde en azından kırk defa bu sözü bize verdiren, sürekli bu ahdi bize yenilettiren Rabbimizin maksadı nedir? Israrla tüm namazlarımızda bizim bunu hatırlamamızı, hiç bir zaman unutmamamızı isteyen Rabbimiz acaba bizim başkalarına da kulluk yapacağımız, yanılıp şaşırıp da hayatımızda başkalarını da dinleyeceğimiz, başkalarının da çektiği yere gideceğimiz konusunda bilgi sahibi de, bu konuda bizi uyarmak ve sakındırmak mı istiyor? Acaba bizi, bizden daha iyi bilen Rabbimiz bizim boyunlarımızdaki kulluk ipini kendisinden başkalarına da verebileceğimizi bildiği için mi ki, bizi uyarmak istiyor? Acaba kendisinden başkalarına da kulluk edeceğimiz konusunda bizden bir endişesi mi var ki her huzuruna çağırışta bizden bu ahdimizi yenilememizi istiyor? Bu mânâ etrafında düşünelim şimdi.

Acaba biz günde kırk defa Rabbimize verdiğimiz bu söze sâdık mıyız? Acaba şu anda bizler gerçekten sadece Allah’a mı kulluk ediyoruz? Acaba bizim hayatımızda başka Rablerimiz, başka efendilerimiz, başka mâbudlarımız yok mu? Acaba şu anda tüm hayatımız-da sadece Allah’ı mı dinliyoruz? Acaba hayatımızın tümünde söz sahibi Allah mı? Yoksa hayatımızın bazı bölümlerinde Allah’ı, öteki bölümlerinde başkalarını mı dinliyoruz? Bu konuda sıhhatli bir karar verebilmek için ibâdet kavramını tanımamız gerekecektir. İbâdet, itaat demektir. İtaat etmek de bir varlığın arzularını yerine getirmek, tevâzu göstermek ve itiraz etmeksizin onun isteklerine boyun bükmek demektir. Bakın Şuarâ sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır. Firavun Allah’ın elçisi Hz

Mûsâ'yı sorgulamaya başlayınca Hz. Mûsâ da ona şöyle diyordu:
"Başıma kaktığın bu nîmet, İsrail oğullarını kendine kul ettiğinden ötürüdür" dedi."
(Şuarâ 22)

Evet âyet-i kerimeden anlıyoruz ki, Firavun İsrail oğullarını zorla kendi arzularına itaat ettirerek, onları kendisine kul köle edinmişti. Demek ki bir varlığın emirlerine itaat, ona kulluk mânâsına gelmek-tedir. Yine Mâide sûresinde de şöyle buyurulur:
"Allah katında bundan daha kötü bir karşılığın bulunduğunu size haber vereyim mi" de, Allah kime lânet ve gazap ederse, kimlerden maymunlar, domuzlar ve tâğut-lara kullar kılarsa, işte onlar yeri en kötü ve doğru yoldan en çok sapmış olanlardır."
(Mâide 60)

Dikkat ediyor musunuz? Âyet-i kerimede Rabbimiz yeryüzün-de en kötü, en şerli varlıkların özelliklerini sayarken ***"Ve Abedet tâ-ğut"*** buyuruyor. Yâni tâğutlara kulluk yapanlar, tâğutların, şeytan-ların kulu olanlar. Allah'tan başkalarının emirlerine itaat ederek, Al-lah'tan başkalarının yasalarını uygulayarak onlara kulluk yapanlar buyuruyor. İmam Taberî tefsirinde tâğutu şöyle tarif eder: Allah'a isyan edip, Allah'a baş kaldırıp kendi arzu ve yasalarıyla insanlara hükmeden insan, şeytan, put ve her türlü sistem, her türlü otorite, her türlü kurum, her türlü hâkimiyet ve başkanlıktır.
"Milletleri bize kul iken, bizim gibi iki insana mı inanacağız? " deyip onları yalancı saydılar.
(Mü'minûn 47)

Mü'minûn sûresinin bu âyet-i kerimesinde de anlatıldığına göre; Rabbimiz, Hz Mûsâ ve kardeşi Harun'u, Firavun ve erkânına mûcizeleri ve apaçık delilleriyle göndermişti de onlar Allah'ın elçilerine karşı büyüklük tasladılar ve dediler ki; "Bu Mûsâ ve Harun'un milleti zaten şu anda bize kulluk yapıp dururlarken, biz onların Rabbi konumundayken kalkıp da bizim gibi iki insana mı iman edeceğiz? Onlar bize kul iken, onlar bizim egemenliğimiz altındayken, o toplumun, o köle toplumun iki üyesine iman edeceğiz ha? Bu olacak şey midir?" diyorlardı.

Bu konuda son olarak Yâsîn sûresinden de bir âyet okuyalım inşallah:
Ey insanoğulları! Ben size, şeytana ibâdet etmeyin, o sizin için apaçık bir

düşmandır, Bana kulluk edin, bu doğru yoldur, diye bildirmedim mi? "
(Yâsîn 60,61)

Yâsîn sûresinin bu âyetinde de şeytana ibâdetten söz ediliyor. Rabbimiz diyor ki; "Ey kullarım! Ben size şeytana ibâdet etmeyin dememiş miydim?" Peki acaba şeytana nasıl ibâdet edilir? Biz biliyoruz ki yeryüzünde hiç kimse şeytana ibâdet etmez. Bütün insanlar tab'an, fıtraten ondan nefret ederler. Ama anlıyoruz ki burada kastedilen ibâdet, tapınma çok açıktır ki; ona itaat etmek demektir. Şeytana itaat etmek, onun sözünü dinlemek, fısıltılarına, vesveselerine kulak vermek, onun arzuları peşi sıra gitmek, onun istediği şekilde hareket etmek ve gösterdiği yolda yürümek demektir.

Öyleyse şu okuduğum âyetlerin tümünde anlatılan ibâdet, bu varlıklara secde etmek, bu varlıklara namaz kılmak demek değil; bu varlıkların arzularını yerine getirmek, bu varlıkların emirlerini dinlemek, bu varlıkların belirledikleri yasalar çerçevesinde hayatı düzenlemek, bu varlıkları hayatta söz sahibi kabul etmek demektir.

Demek ki; Allah'ın dışında hayata karışacak, yasa belirleyecek başka ilâhlar, başka rabler, başka efendiler belirleyip onların emirlerine itaat de ibâdettir. İşte bizim bu duruma düşmemizi istemeyen, hayatımızın tümünde sadece kendisini dinlememizi, hayatımızın tümünde sadece kendisine kul olmamızı isteyen Rabbimiz, Fâtiha sûresinin bu bölümünde bu ahdimizi sürekli yenileyerek hatırımızda canlı tutmamızı istemektedir. Namazlarında sürekli bu ahitlerini yenileyen ve hayatlarında bu ahitlerine sâdık kalan mü'minler tüm hayatlarında sadece Allah'a kulluk ederler. Müşrikler ise hayatlarına karışacak Allah'la beraber başka Rablerin, başka İlâhların varlığını da kabul ederler. Tamam, hayatımızın ibâdet bölümüne Allah karışsın, ama haya-tımızın öteki bölümlerinde söz sahibi bizim başka Rablerimiz, başka ilâhlarımız da vardır. Biz onları da dinlemek, onlara da kulluk etmek zorundayız. Bunlar rubûbiyet ve ulûhiyet konusunda Allah'ın yeryüzünde ortaklarıdır. Bunların sözleri de dinlenmelidir. Bunların yasaları da uygulanmalıdır. Bunların da emretme, nehyetme hakları vardır. Bunlar da itaat edilme makamındadırlar. Bunlar da fayda ve zarar verme yetkisine sahiptirler. Kulluk bunların da hakkıdır diyorlar.

İşte bu şekilde yeryüzünde Allah'tan başka itaat edilmeye lâyık varlıklar kabul etmek demek; onlara da kulluk etmek demektir. Adiy Bin Hatem hadisinde Allah'ın Resûlü son derece açık bir şekilde böyle din adamlarının, bilginlerin,

idarecilerin emrettiklerini yerine getirip yasakladıklarına da itaatin mahza onlara kulluk olduğunu, onlara ibâdet olduğunu anlatır.

Demek ki Fâtiha'nın bu bölümünde herhalde bizim kendisini bırakıp başkalarına kulluk yaparak, ya da kendisine kullukla birlikte başkalarına da kulluk yaparak, başkalarını da dinleyerek, başkalarının önünde de eğilerek belimizin kamburlaşacağından endişe ediliyor ki, sürekli bu ahdi yenilememiz isteniyor? Yâni deminden beri anlattığım gibi ibâdet; bir varlığa itaat demektir ve şu anda Allah'ın dışında bizi kendilerine itaate çağıran yeryüzünde binlerce tâğut, binlerce sahte Rab'ler, sahte efendiler, kanun koyucular, çevre, âdetler, moda, nefis, şeytan, zevkler, amirler, ağalar, babalar, analar, patronlar vardır. Bizi kendilerine de kulluğa, kendilerini de dinlemeye çağırarak bizi şirke düşürmek isteyen binlerce unsur var çevremizde. Onun içindir ki bir Müslüman her gün kırk defa namazlarında Allah'a verdiği bu sözü unutup, hayatını parçalara bölüp, her bir parçasında ayrı ayrı efendilere itaat etmeye bir başladı mı; Allah korusun, artık şirke düşmüş demektir.

Acaba şu anda öyle olmamış mı? Diyesim geliyor. Acaba böyle değil miyiz bugün? Allah için bir düşünün. Allah için vaziyetinize bir bakın. Acaba şu anda Müslümanların başı Allah'tan başkalarının önünde eğilmiyor mu bugün? Acaba Müslümanlar Allah'tan başkalarına itaat etmiyorlar mı bugün? Allah'tan başkalarından korkmuyorlar mı? Allah'tan başkalarına güven bağlamıyorlar mı? Allah'tan başkalarını Rab, Melik, İlâh ve hâkim görmüyorlar mı? Allah'tan başkalarını hayata egemen bilmiyorlar mı? Allah'tan başkalarını rezzâk bilmiyorlar mı? İkinci üçüncü derecedeki rezzâklarının gazabından emin olmak için Allah'ın arzularını terk etmiyorlar mı? Acaba Allah'tan başkalarının kapısında adâlet arayanlar Allah'ın adâletini beğenmediklerinden, Allah'ın emirlerini dinlemediklerinden gitmiyorlar mı? Biz sadece Allah'ı dinleyemeyiz, O'nun dışında da dinleyeceğimiz ilâhlarımız var demiyorlar mı bu halleriyle?

Halbuki Nahl sûresinde Rabbimiz şöyle buyuruyordu:
"Allah buyurdu ki İki İlâh edinmeyin, sizin İlâhınız tek İlâhtır"
(Nahl 51)

"İki İlâh edinmeyin" diyor Allah. Sizin kendisine kulluk edeceğiniz, boyunlarınızdaki ipin ucu elinde olacak, çektiği yere gideceğiniz, hayat programını kendisinden alacağınız bir tek İlâhınız var, diyor. Kendisine itaat edeceğiniz, sözünü dinleyeceğiniz, hayatınıza karışacak iki İlâhınız olmasın.

Camide ayrı bir ilâhınız, caddede ayrı bir ilâhınız olmasın. Namaz konusunda sözünü dinleyeceğiniz ayrı bir ilâhınız, hukukunuz konusunda ayrı bir ilâhınız olmasın. Oruç konusunda ayrı bir ilâhınız, kılık kıyafetiniz konusunda ayrı bir ilâhınız olmasın. Âhiret konusunda etkili ayrı bir ilâhınız, dünya yasaları konusunda söz sahibi ayrı bir ilâhınız olmasın. Evet camide ayrı bir ilâhınız, caddede, sosyal hayatınızda ayrı ilâhlarınız olmasın diyor Rabbimiz. Çünkü bizim camide yaptıklarımız da, caddede yaptıklarımız da hepsi ibâdettir. Hayatımızda ibâdet sayılmayacak bir tek saniyemiz bile yoktur.

Allah'ın saptırdığı kavim hıristiyanlar hayatı ikiye ayırdılar. Kilisenin içindeki hayat ve dışarıdaki hayat diye. Veya kilisenin içinde Allah'a ayrılan, Allah'ın dinlendiği, Allah kaynaklı hayat ve dışarıda, sosyal hayatta başka İlâhlara ayrılan, başka ilâhlar kaynaklı hayat diye hayatı ikiye ayırdılar. Camide ayrı bir ilâh, camide ayrı bir Rab, ticaret hayatında ayrı bir ilâh. Namaz, oruç konusunda ayrı bir ilâh, kılık kıyafette ayrı bir ilâh. Hukukta ayrı bir ilâh, ekonomide ayrı bir ilâh. Düğünde ayrı bir ilâh, kazanırken ayrı, harcarken ayrı bir ilâh kabul edersek, yâni hayatı parçalar ve hayatın her bir biriminde ayrı bir ilâhın sözünü dinlersek Allah korusun aynen hıristiyanlar gibi biz de şirke düşmüş oluruz. Çünkü bakın Rabbimiz onların bu sapmalarını anlatırken adlarını da koyarak şöyle buyuruyor:

"Andolsun ki, "Allah üçten biridir" diyenler kâfir olmuştur; oysa İlâh ancak bir tek İlâhtır. Dediklerinden vazgeçmezlerse, andolsun onlardan inkâr edenler elem verici bir azaba uğrayacaktır.

(Mâide 73)

Evet eğer bir Müslüman da hayatını parçalara bölüp her bir parçasında ayrı Rablere, ayrı İlâhlara kulluk ederse aynı duruma düşmüş olacaktır. Çünkü hayatı parçalamak şirktir.

Selef âlimlerimiz iyi anlaşılabilmesi için dinin hükümlerini, emirlerini ikiye ayırmışlar. İbâdet ve muamelât diye. Kur'an'ın inişinden asırlar sonra bu ayırım yapılmış. İnsanın Allah'la arasındaki ilişkilerini düzenleyen dinin emirlerine ibâdet, insanın diğer insanlarla ilişkilerini düzenleyen bölümüne de muamelât denmiş. Ama bidâyette bunu yapanların niyetleri samimi idi. Yâni herhangi bir art niyetleri yoktu. Ve gerek bu ayırımın yapıldığı dönemlerde, gerekse ondan sonra asırlarca ibâdet dediğimiz dinin Allah'la insan arasındaki ilişkilerini düzenleyen prensipleri de, muamelât dediğimiz insanın çevresiyle münâsebetlerini düzenleyen prensipler de Kur'an'dan alınıyordu. İbâdetin

prensipleri de, muamelâtın prensipleri de Allah kaynaklı idi. Her iki alanda da söz sahibi dindi. Ama öyle bir zaman geldi ki ibâdet dediğimiz Allah'la kul arasındaki ilişkilerin prensipleri Allah'tan, muamelât dediğimiz insanın çevresiyle ilişkilerini düzenleyen prensipler de Parlamentodan alınmaya başlanınca işte Müslümanların hayatında şirk açığa çıkmış oldu. Müslümanlar Allah ve başkaları kaynaklı ikilem içinde bir hayatın mahkûmu oldular. Hayatlarının bir bölümünde Allah'ın kulu olurlarken, öteki bölümünde başkalarının kulu durumuna düştüler.

İşte bu, dini parçalamaydı, hayatı parçalamaydı. Hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı dinleme, ama öteki bölümlerinde başka rablere, başka ilâhlara kulluk yapmaydı. Çünkü insan kafasına göre mü'min olamaz. Kimse kafasına göre bir iman ve İslâm belirleyemez. Bu dinin belirleyicisi Allah'tır. Öyleyse iman da, İslâm da Allah'ın istediği biçim-de olmalıdır. Şunu kesinlikle bilelim ki Allah'ın istediği imanda, Allah'ın ortaya koyduğu İslâm'da ibâdet kastı bulunmayan hiç bir beşerî faaliyet yoktur. Kulluğun dışında sayabileceğimiz bir tek davranış yoktur. Ve İslâm bidâyetinden nihâyetine kadar insan hayatında bu ibâdet mefhumunu gerçekleştirmeyi en büyük gâye edinmiştir. İnsanın birey-sel hayatında, insanın Allah'la ilişkilerinde, insanın insanla ilişkilerinde, insanın çevresiyle ilişkilerinde, ekonomisinde, iktisadî hayatında, ceza hukukunda, medenî ve aile hukukunda, bütün emir ve yasalarında İslâm'ın bundan başka bir hedefi yoktur. İslâm hayatının tümün-de insanın Rabbine kul olmasını, Rabbine kulluk içinde olmasını istemektedir. Kur'an baştan sona bu kulluğu anlatmaktadır. Bu dinin temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'e baktığımız zaman ibâdet ve mu-amelâtın ayrı ayrı şeyler olmadığını görürüz. Çünkü İlâh tektir. Aksi takdirde insanın hayatına karışıcı iki ilâh kabul etmek zorunda kalırız ki işte bu da şirktir. İbâdette ayrı bir ilâh, muamelâtta ayrı bir ilâh düşünmek şirkin taa kendisidir.

Hayatı parçalayanlar, hayatın bir bölümünde Allah yasalarını, öteki bölümlerinde de birtakım Allah tanımaz tâğutların, otoritelerin yasalarını uygulamaya çalışanlar, bu halleriyle de müslüman olabileceklerini zannedenler, kesinlikle bilmelidirler ki bu dinden uzaklaşıp büyük bir sapıklığın içine düşmektedirler. Öyle değil mi? Bir itikadı tanımayan bir insan nasıl olur da o itikadın sahibi olabilir? Bir dinin özünü, mahiyetini tanımayan bir insan nasıl olur da o dinin mensubu olabilir?

Eğer ibâdetten maksat sadece hayatın bir bölümünü Allah'a ayırmak olsaydı,

eğer ibâdet sadece namaz, oruç, hac, zekat gibi belli şekiller ve hareketlerden ibaret olsaydı bunca peygamberler kafilesinin bu kadar eziyetler çekmesinin mânâsı kalmazdı. O zaman asla Allah elçileriyle Allah düşmanları arasındaki bunca kavgalar olmazdı. Halbuki çekilen bunca eziyetler, dökülen bunca kanlar beşeri kullara kulluktan kurtarıp tek bir Allah'a kul yapabilmek içindi. Hayatın her bir alanında sadece Allah'a kul olmaları için, Allah berisinde tüm sahte Rableri, tüm yapay tanrı ve tanrıçaları reddetmek için bu kadar mücadeleler olmuştur. Hayatın bazı bölümlerinde hak iddia eden, egemenlik iddia eden sahte rablerin, sahte tanrıların otoritelerini kırmak, ulû-hiyet ve rubûbiyetlerini yok edip, ellerini Allah kullarının üzerinden çekip, hayatın tümünde yalnız Allah'ın hâkimiyetini gerçekleştirmek içindi. Hayatın tümünde Allah'a kulluğu gerçekleştirmek içindi.

Eğer peygamberler böyle bir taksime razı olsalardı; tamam, hayatın bazı bölümlerinde insanlar Allah'ı dinlesinler, öteki bölümlerin-de de sizi dinlesinler. Hem size, hem de Allah'a kulluk yapsınlar deselerdi vallahi hiç birisinin burnu bile kanamazdı. Sahte rablerin, sahte tanrıların bu kadar gazaplanmalarına ve Allah elçilerine karşı savaş açmalarına da gerek kalmazdı. Çünkü ne Ebu Cehiller, ne Nemrutlar, ne Firavunlar böyle hayatın bazı bölümlerinin Allah'a verilmesine karşı değillerdi. Meselâ insanların hayatlarının ibâdet bölümünde Allah'ı dinlemelerine karşı değillerdi onlar. Tamam hayatınızın bazı bölümlerinde Allah'ı da dinleyebilirsiniz. İlâhlardan bir İlâh olarak, tanrılardan bir tanrı olarak Allah yasalarını da uygulayabilirsiniz. Ama hayatın tümüne karışıcı tek İlâh olarak Allah'a hayır diyorlardı. Çünkü bizler de varız diyorlardı. Bizim yasalarımız, bizim emirlerimiz, bizim arzularımız da dinlenmeli. Biz de egemen olmalıyız hukukta. Biz de egemen olmalıyız ekonomide. Biz de egemen olmalıyız kılık kıyafette ve sosyal yasalarda diyorlardı.
Ayrıca dün de, bugün de bu yapay tanrılar tıpkı Allah'ın kullarına yaptığı gibi kendi kullarına cennetler ve cehennemler de vaad ediyorlar. Kendi vahiylerini kabul edip uygulayanlara cennetler, reddedip uygulamayanlara da cehennemler vaadediyorlar. Kendilerini Allah makamında görüyorlar. Biz tanrıyız! Biz İlâhız! Mülk bizimdir! Saltanat bizimdir! Egemenlik bizimdir! Bilgiyi biz dağıtıyoruz! Şifayı biz dağıtıyoruz! Rızkı biz veriyoruz! Hayatınızı, düzeninizi biz sağlıyoruz! İstikbalinizi biz sağlıyoruz diyerek insanları kendi egemenliklerine, kendi kanunlarına, kendilerine kulluğa çağırmaktadırlar.

Egemenlik bizdedir! Hâkimiyet bizdedir! Eğer bizim kanunları-mıza itaat etmezseniz sizi yok ederiz! Rızık bizdedir, eğer bizim dediklerimizi yapmazsanız

rızkınızı keseriz! Maaşınızı keser, tayininizi çıkarır, sizi sürgün ederiz! Şifa bizdedir, eğer bizim arzularımıza kulluk etmezseniz, size türlü hastalıklar musallat ederiz. İlim bizdedir, eğer bizim dediklerimizi yapmazsanız sizi cahil bırakırız! Size diploma vermeyiz, sizi doktor yapmayız, size doçentlik payesi vermeyiz! Egemenlik bizdedir, güç kuvvet bizdedir! Eğer bize kulluk etmezseniz dünyayı size haram ederiz! Eğer bizim hâkimiyetimizi kabul etmezseniz sizi kodese tıkar, güneşi size haram ederiz! Hayatı size zindan ederiz! Diyorlar.

Tıpkı bugün böyle diyerek Allah kullarını kendilerine, kendi yasalarına kulluğa çağıran sahte tanrılar ve tanrıçalar gibi dünün üçkâğıtçılarının karşısında da eğer Allah elçileri böyle bir hayata, böyle bir kulluğa, böyle bir taksime razı olup susuverselerdi, inanın değil sürgüne maruz kalmak, değil ölümle kucaklaşmak, burunları bile kanamazdı.

işte Fâtiha sûresinin bu bölümünde Rabbimize böyle bir ahitte bulunuyoruz. Ya Rabbi! Hayatımızın sadece bir bölümünde değil, her bölümünde sadece sana kulluk ederiz, sadece seni dinleriz, sadece senin istediğini yaparız, sadece sana sığınırız. Daraldığımız, bunaldığımız zaman sadece sana dua eder, sadece senden yardım isteriz. Çünkü bir kişinin Allah'tan başka birini, şu sebepler nizamı üzerinde müessir zannederek, etkili ve yetkili görerek ona dua etmesi, felâketler karşısında ondan medet beklemesi, ona sığınıp, onu kurtarıcı bilmesi o kişiye ibâdet anlamına gelmektedir.

Evet, insanlardan kimileri böyle kendilerinde bir nane görüp dua ettiklerinin, sığındıklarının kuludur. Allah'a yapılması gereken kulluğu bunlara yaparak ibâdet etmektedirler. Kimileri yasalarını uygulamaya çalıştıkları tâğutların kuludur, kimileri fısıltılarına, vesveselerine kulak verdikleri, gösterdiği yoldan gittikleri şeytanın kuludur, kimileri aşırı derecede sevip saydıkları dehaların, liderlerin kuludur. Kimileri Allah yerine oturtup putlaştırdıkları nefislerinin, heva ve heveslerinin kulu, kimileri Allah yasaları yerine ikame ettikleri modanın kulu, kimileri Allah'ı darıltma pahasına da olsa uymaya çalıştıkları âdetlerin kulu, kimileri asla karşı gelinmez zannettikleri toplumun, çevrenin kulu, kimileri yönetmeliklerin kuludur. Gerek itikâdî anlamdaki kulluk olsun, gerek teşrî anlamındaki, kanun koyma konusundaki kulluk olsun, gerekse bilinen mânâdaki ibâdet şeklindeki kulluk olsun hepsi de birdir. Bunların tamamı kulluktur ve tamamı sadece Allah'a yapılmalıdır.

İşte onun için burada diyoruz ki:

“Allah’ım! Ben bunlardan hiç birisine kulluk yapmam! Bunlardan hiç birisine itaat edip irademi, hürriyetimi teslim etmem! Ben bunlardan hiç birisine boynumdaki ipi teslim etmem! Ben ancak sana ibâdet ederim! Ben ancak seni dinler, sana itaat eder ve senin çektiğin yere giderim!” diyoruz.

İşte İslâm’ın esası ve özü budur. İnsanın kul olması demek, kulluk yapması demektir. Her kulun bir efendisi vardır. Biz, bu sözümüzle kendimizi Efendimize satıyoruz. Satılan şeyin ikinci defa bir başkasına satılması, hem de bizi satın almak isteyen nefis, şeytan ve tâğutlar eğer bizi efendimizin aleyhinde kullanmak isteyenlerse, bu gerçekten çok ayıp bir şeydir. Bu suçu dünyada, herhangi bir dünyalık adına işleyen kişi için bile mahkeme açılır. Yâni sattığı bir malı ikinci defa bir başkasına satmaya kalkışan kimseye ceza verilir. Öy-leyse kelime-i şahâdet söyleyerek, ya da günde kırk defa namazlarımızda bu âyeti okuyarak kendimizi Allah’a satmışken, artık bir başkasına satılamayız.

Allah-kul, Rab-âbid, efendi-köle ve kulluk. Esasen demin de ifade ettiğim gibi Kur’an’ın tamamı işte bu konuyu anlatır. Kur’an baştan sona bu üç konuyu anlatır. Kur’an efendiden bahseder, efendinin sıfatlarını anlatır. Sonra kuldan, köleden ve bu iki varlık arasındaki ilişkiden, yâni kulluktan söz eder. O halde ta baştaki sözü bir daha tekrar ediyorum, demek ki Kur’an’ın tamamı Fâtiha sûresinde toplan-mıştır.

Fâtiha’da ifade ettiğimize göre bizim tek bir efendimiz vardır. Biz köleyiz ve tek efendimize kulluk ediyoruz diyoruz. Burada kendi kendimize bir soru soralım: Acaba gerçekten biz bunun farkında mıyız? Acaba gerçekten Fâtiha’nın bu bölümünde ne dediğimizin farkında mıyız? Acaba gerçekten biz böyle miyiz? Acaba şu anda bizim efendimiz bir tane midir? Acaba bugün tüm hayatımızda yalnız O’nu mu dinliyoruz? Acaba hayatımızda dinleyip itaat ettiğimiz, teslim olup hizmet ettiğimiz başka rablerimiz, başka ilâhlarımız yok mu?

Burada bunu anlayabilmek için müsaadenizle bir tespitte bulunalım: Bizim şu andaki kulluğumuz şuna benzer. Bir hizmetçi, bir köle düşünün ki, aklının erdiği kadarıyla, babasından anasından gördüğü kadarıyla, çevresinden aldığı görgü kuralları çerçevesinde efendisine hizmet ediyor. Meselâ sabahleyin bir düşünüyor, herhalde efendim benden bir sabah kahvaltısı ister diyor ve efendisine becerebildiği bir kahvaltı hazırlayıp ikram ediyor. Bundan sonra, “Eh artık efendi öğle-ye kadar benden bir şey istemez” diyor ve sabahtan öğleye kadar ki zamanı efendiden uzakta, nefsinin arzuları istikâmetinde, Ayşe’nin,

Fatma'nın hizmetinde, para kazanmanın peşinde, dedikodu peşinde ya da başka efendilerin hizmetinde koşturuyor. Öğle vakti olunca hemen efendiyi hatırlıyor ve onun yanına gidiyor. "Galiba efendim bu vakitte benden bir öğle yemeği bekler" diyerek bir yemek ikram ediyor. Kısa bir süre onunla meşgul olduktan, onun hizmetinde bulunduktan sonra "artık işim bitti" diyor ve yine başka efendilerin hizmetine dönüyor. Akşam olunca da "her halde efendim benden bir yatak sermemi bekler" diyerek efendisine bir de yatak serince hepten onunla işi bitiyor. Ne dersiniz? Acaba bu köle sizce iyi bir köle midir?

İkinci bir hizmetçi daha düşünün ki; bu biraz daha ötekisinden gayretli, görgülü. Ötekisinden fazla olarak efendisinin hayvanına bakıyor, sabahla öğle arasında bir saat kadar onunla meşgul olduktan sonra, "her halde efendi benden biraz fıkra anlatmamı ister" diyerek yirmi dakika kadar efendiye fıkra anlatıyor. Veya "efendi her halde yatmadan önce benden kendisine biraz kaval çalmamı bekler" diyerek on beş dakika kadar kaval çalıveriyor tamam. Bu hizmetçi nasıl sizce? Bizim şu anda efendimize yaptığımız aynen bunun gibi değil mi? Sabahleyin efendi bizden bir sabah namazı bekler herhalde diyerek sarhoşça, ne dediğimizi, ne okuduğumuzu, hangi taahhütlerde bulunduğumuzu bilmeden bir sabah namazı kılıyoruz. Diyoruz ki tamam artık bundan sonra öğleye kadar efendinin beklediği başka bir şey yoktur. Sanki bu anlayışla, bu edeple efendinin huzurundan ayrılıp Ayşe'nin, Fatma'nın, nefsin, şeytanın, şehvetin, tâğutların, paranın, pulun, şöhretin, dünyanın, dükkanın, tezgahın peşine takılıyoruz. Öğle vakti yaklaştığı zaman efendiyi hatırlıyoruz, herhalde efendi benden bir öğle namazı bekler diyoruz, yine sarhoşça bir namaz kıldıktan sonra yine efendiyi unutup başka efendilerin, başka Rablerin peşine takılıyoruz. Bizim hizmet anlayışımız, kulluk anlayışımız işte budur.

Halbuki İslâm'ın kulluğu bu değildir. Allah'ın istediği kulluk bu değildir. İslâm'ın kölelik anlayışı bu değildir. Şunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmayalım ki İslâm'daki kulluğun şartı zamanın tümünü efendiyle birlikte geçirmektir. Sabah O'nunla beraber, öğleye kadar O'nunla beraber, öğle O'nunla beraber, namaz kılarken O'nunla beraber, ticaret yaparken O'nunla beraber, yemek yerken O'nun kulu, giyinirken soyunurken O'nun kulu, severken küserken O'nun kulu, yatarken O'nun kulu, hanımıyla beraberken O'nun kulu, tırnak keserken O'nun kulu, hâsılı hayatın tümünde O'nun kulu ve O'nunla beraber olmaktır. Efendiden ayrı bir tek saniye bile düşünülemez. İşte Allah'ın istediği kulluk budur. Çünkü Allah kulunun hayatında boşluk bırak-maz.

Ve işte biz, Fâtiha sûresinin bu bölümünde hayatın tümünü kulluk olarak Allah'a takdim edeceğimize dair Allah'a söz veriyoruz. Ya Rabbi söz veriyorum, ben hayatımın tümünde sadece sana kulluk edecek, sadece seni dinleyeceğim diyoruz. Ama bu gerçekten zordur. Hayatın tümünde Allah'ın kulu olup, sadece O'nu dinlemek gerçekten zordur. Çünkü piyasada bizi Allah'a kulluktan koparıp kendilerine kulluğa çağıran yığınlarla varlık var. Nefis, şeytanlar, tâğutlar, çevre, baba, ana, toplum, yasalar, yönetmelikler, müdür amir vs vs. Bizi sade-ce Allah'a kulluktan, sadece Allah'ı dinleyip O'nun istediği gibi yaşa-maktan koparıp kendilerine de kulluğa çağıran yığınlarla varlık var. İşte tüm bu aleyhteki unsurlardan kurtulup sadece Allah'a kulluk yapabilmek için, bu zoru başarabilmek için de burada Rabbimizden yardım istiyoruz. Yâni kendisine yapacağımız kulluk konusunda da kendisinden yardım istiyoruz. "Ancak sana ibâdet eder, ancak senden yardım bekleriz" diyoruz. Onun içindir ki namaz Allah'tan yardım isteme konusuymuş. Ebu Davut'un rivâyetinde şöyle buyurulur:

"Allah'ın Resûlü ne zaman bir şeye üzülürse hemen namaza dururdu."

Bir başka rivâyette de hadîseler onu üzüp, bitkin hale getirin-ce:

"Bizi serinlet ey Bilal!"

Yâni; "Bir ezan oku ey Bilal! Bir namaza duralım da rahatlayalım" buyururdu. İbni Cerir rivâyet eder: "Allah'ın Resûlü karnı ağrıyan bir adam gördü de ona şöyle buyurdu: ***"Kalk namaz kıl! Çünkü onun şifası namazdır"*** Buyurdu." Yine rivâyet edilir ki; "İbni Ab-bas'a kardeşinin vefat haberi verilince önce istirca etti, sonra da hemen bir kenara çekilip iki rekat namaz kıldı. Böyle bir durumda Allah'tan yadım dilemeyi ihmâl etmedi." Namazla Allah'tan yardım dilemek.

Öyleyse biz de öyle bir namaz kılalım ki; Allah bize yardım etsin, anlamına gelecektir bu. Yâni Allah'ın yardımını celp edecek bir namaz kılmalıyız. Eh ben namaz kıldım. Ya Rabbi hani bana beş bin lira verecektin! Olmayacağına göre namazın bizzat kendisi yardımın gereğidir. Yardımın anahtarıdır yâni. Bir de peygamberimiz diyor ki ***"Namazla Allah'tan şifa isteyin"*** Demek ki şifa konusunda da yardım namazla olabilecek, namazla istenebilecektir. Artık ne tür bir şifadır bu? Sosyal dertlere mi? Bedenî dertlere mi? Ailevî dertlere mi? Bunları erbab-ı namaz bilir diyoruz.

Herhalde Allah'ın istediği biçimde bir hayat süren adam, acıları da pek o kadar duymayacaktır. Meselâ şu anda Bosna'dakiler veya Çeçenistan'dakiler, eminim bizden daha rahatlar. Bazen kolu gidiyor, bazen ayağı kopuyor, bazen arkadaşı ölüyor gözünün önünde, ama adam hiç tınmıyor bile. Niye? Belki de o ortamı daha bir yakın görüyor ve yaşıyor da ondan. Eh şimdi namaz demek; kişinin Allah'la beraberliği demek olunca, elbette Allah'tan yardım dilemesi de, şifa dilemesi de mümkün olacaktır.

Namaz Allah'tan yardım isteme sebebidir. Namaz ***"talim-i mesele"***dir. Yâni Allah'tan istemeyi öğretendir. Allah'tan nasıl isteneceğini öğretendir. Veya Allah'tan istenmesi gerekeni isteme makamıdır namaz. Ve, işte Fâtiha sûresinin bu âyetiyle Allah'tan yardım dileme makamında oluyoruz. Evet, günde kırk defa biz namazla Allah'tan yardım istiyoruz.

Ya Rabbi tüm hayatımda sadece senin kulun olacağım! Sadece seni dinleyecek ve sadece senin git dediğin yere gideceğim! Boynumdaki ipin ucunu sadece senin eline vereceğim! Ama bu gerçekten çok zor bir şeydir. Beni senden koparıp kendilerine kulluğa çağıran binlerce sahte rabler var. Bu konuda da yardımı senden bekliyorum! Bana yardım et Allah'ım! diye Allah'tan yardım isteme makamıdır namaz. Namaz kılmayan bir adam, yâni bu duayla günde kırk defa Allah'a iltica etmeyen bir adamın tüm hayatı bozuk demektir. Namaz kılmayan bir kişi oruç ta tutamaz. Namaz kılmayan bir kişinin, Allah'ın istediği biçimde giyinmesi de mümkün değildir. Namaz kılmayan bir kimse zekatı da veremez. Namaz kılmayan bir kişinin çocuklarını Müslümanca eğitmesi de mümkün değildir. Namaz kılmayan bir kişinin Allah'ın istediği biçimde müslümanca bir hayat yaşaması da mümkün değildir. Namaz kılmayan bir kişinin tüm hayatı bozuktur. Neden? Çünkü Allah, ona yardım etmeyecek demektir. Namaz kılarak ve namazında ya Rabbi tüm hayatımı Müslümanlaştıracağım, tüm hayatımda senin istediğin biçimde sana kulluk yapacağım, ancak bu konuların tümünde yardımı senden bekliyorum, diye günde kırk defa dua etmeyen bir adam Allah'ın yardımından mahrumdur. Ve elbette Allah'ın yardımından mahrum olan bir kişinin hayatının düzgün olması da mümkün değildir.

Derken, bunu ortaya koyuyoruz. Ya Rabbi! Tüm kulluğumuz sanadır. Tüm hayatımızı kulluk olarak sana sunuyoruz. Hayatın tümünde senin kulun olduğumuzun farkındayız. Ama üzülerek ifade edeyim ki şu anda pek çoğumuz ne dediğimizin farkında değiliz. Biz sanki böyle değil de şöyle diyoruz: ***"İyyake Na'budu"***sanki: ***"İy-yake nüsalli ve iyyake nestaiyn"*** diyoruz. Yâni ancak sana

kul-luk yaparız ve ancak yardımı senden bekleriz yerine. Ancak sana namaz kılarız ve ancak senden yardım bekleriz diyoruz. Veya: ***"İy-yake nesumu ve iyyake nestaiyn"*** diyoruz. Yâni ya Rabbi ancak sana oruç tutarız ve ancak senden yardım bekleriz diyoruz. Veya: ***"İyyake nehuccu ve iyyake nestaiyn"*** diyoruz. Yâni ya Rabbi ancak senin için hacceder ve ancak senden yardım bekleriz diyoruz. Niye böyle diyoruz? Çünkü bizim ibâdetten anladığımız sadece bunlardır da ondan. Hayatın tümünün kulluk olduğunun farkında değiliz, farkında olanlarımız da hayatın tümünde Allah'a kulluğu gerçekleştiremiyor da ondan böyle diyoruz. Evet bu âyetle de alâkalı bu kadar söz yeter. Bundan sonra bizim Efendimizden, Rabbimizden talebimiz geliyor.

Ancak bakın burada bir nefes alıyoruz. Çünkü sûrenin bu bölümünde, bu altıncı âyetin sonunda bir "Tı" durağı geliyor. Bu da burada duruşun vacip olduğunu anlatıyor. Yâni şöyle durup bir nefes alıp Rabbimizden ne isteyeceğimizi bir düşüneceğiz. Durup düşünüyoruz. Acaba ne istesek Rabbimizden? Dururken bunu düşüneceğiz, ama esasen kendisinden ne isteyeceğimizi de bize bırakmayarak Rabbimiz söyleyecek.

Hani bir hadis-i kutside Rabbimiz; "Ben Fâtiha'yı kulumla kendi aramda taksim ettim" buyurarak bundan önceki bölümün kendisine ait olduğunu, bundan sonraki bölümün de kuluna ait olduğunu anlatıyordu. Kulum Fâtiha sûresinin buraya kadar ki bölümünde beni över, bana senâ eder, kulluğunun, köleliğinin sadece bana olduğunu, benden başkasının önünde eğilmediğini, eğilmeyeceğini, benden başkalarının arzularını yerine getirmeyeceğini, benden başkalarının yasalarını hamd etmeyeceğini ortaya koyar. Bundan sonraki bölümün de kuluna ait olduğunu anlatır Rabbimiz. "Kulum beni övdükten sonra, bana karşı kulluğunu, köleliğini ihraz ettikten sonra, benim rızamı kazandıktan sonra, bundan sonraki bölümde kulum benden ister ve ben de onun istediğini kuluma veririm" buyurmaktadır.

Peki acaba biz, Rabbimizden ne isteyeceğiz? Yâni buraya kadar söylediklerimizle, ortaya koyduklarımızla tam Rabbimizin rızasını kazanmışken, Rabbimiz bizim böylece kendisine takdim ettiğimiz ahitlerimizin sonunda bizden razı olup şöyle buyurmuşken: "İste artık ey kulum! Benden ne istersen vereceğim!" buyurarak tüm rahmet kapı-larını açmışken acaba böyle bir durumda biz O'ndan ne isteyelim? Ama üzülmeyin, bizim kendisinden neler isteyeceğimizi, bizim neye muhtaç olduğumuzu bizden çok daha iyi bilen, bizim hayrımızı, menfaatimizi bizden çok daha iyi bilen Rabbimiz, ne isteyeceğimizi

de burada beyan ediveriyor. Bakın kendisinden ne isteyecekmişiz? Ne diyecekmişiz burada?

6: "Bizi doğru yola hidâyet eyle!."

"Ya Rabbi bizi sırat-ı müstakime hidâyet et. Bizi doğru yola ilet ya Rabbi. Bize hak yolu, doğru yolu göster ya Rabbi." İşte Rab rehberliğinde, efendi mihmandarlığında kulun talebi buymuş. Rabbimiz bizden, bunu dememizi, bunu istememizi istemektedir. Eğer Rabbimiz Fâtiha'nın bu bölümünde kendisinden ne isteyeceğimiz konusunda bize bilgi ulaştırmasaydı, bunu bize bıraksaydı neler neler istemezdik değil mi? Ya Rabbi bize para ver, mark ver, dolar ver, at ver, avrat ver, fiyat ver, murat ver, sap ver, saman ver, ver, ver, ver. Çok şükür ki Rabbimiz, bunu bize bırakmamış. Bu konuda her şeyin en iyisini, en doğrusunu bilen, bilgisi mutlak olan Rabbimiz, bu bilgisiyle bizim neye muhtaç olduğumuzu bizden daha iyi bilen Rabbimiz hemen bize yol göstermiş ve burada ne isteyeceğimizi kendisi ortaya koyuvermiştir.

Ya Rabbi bizi doğru yola ilet. Bizi sırat-ı müstakime ulaştır. Ta-bi zaten kendisi sırat-ı müstakimde olan birisi için sırat-ı müstakimde daim kıl, sırat-ı müstakimden ayırma anlamınadır bu. Çünkü şu anda sırat-ı müstakimde olsak bile yarın ne olacağımızı, nasıl bir çizgi takip edeceğimizi bilmiyoruz. Eğer şu anda sırat-ı müstakimde değilsek bizi ona hidâyet et, sırat-ı müstakimdeysek, onda bizi daim eyle ya Rabbi, diyoruz.

"İhdi" Hidâyet mastarından emirdir. Hidâyet et demek; yol göster demektir. Bu sığa ile yukarıdan aşağıya, yâni büyükten küçüğe vuku bulan fiile emir, aşağıdan yukarıya, yâni küçükten büyüğe karşı gerçekleştirilen talebe de dua denir. Müsaviden müsaviye yapılana da iltimas denir.

Hidâyet irşattan, mihmandarlıktan farklıdır. Yolu sadece gösterivermeye irşat denir. Ama yolu göstermekle, tarif etmekle birlikte yol soranın elinden tutup, önüne düşüp yolun sonuna kadar götürüvermek, yolda sebat vermek, yolda tutmak ise hidâyettir. Bir de hidâyet hayır talebine mahsustur. Hırsıza, soysuza yol göstermek hidâyet değildir. Bu mânâda Hâdî sadece Allah'tır. Allah'tan başka Hâdî yoktur. Rabbimizin isimlerinden birisi de Hâdîdir

Rabbimiz, rahmeti gereği insanı hidâyeti isteyebilecek, onu talep edebilecek, hidâyeti kabullenebilecek, bir fıtratta yaratmıştır. İşte biz, fıtratımız gereği Rabbimizden sırat-ı müstakime hidâyet istiyoruz.

Sırat, yol demektir. Müstakim sırat da dosdoğru yol demektir. Hiç bir eğriliği, yamukluğu, inişi, yokuşu olmayan dosdoğru yol demektir. Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetiyle ortaya konulmuş din demektir, Şeriat demektir, Kur'an demektir, sünnet demektir.

Rabbimiz, kitabının başka yerlerinde buyurur ki: "İşte bu be-nim dosdoğru yolumdur. Sizi dünyada huzura, âhirette de cennete götürecek yol budur. Ama bu, benim yolumun dışında da yollar vardır. Sakın o yollara uymayın. Yol tekdir. Yol Allah'ın yoludur. tâli yollarsa şeytanların yollarıdır. Eğer benim yolumu bırakır da onların yollarına uyarsanız, onlar sizi Rabbinizin yolundan ayırıp saptırırlar."

Allah kendi yolunu, dosdoğru yolunu kitabında ortaya koymuş-tur. Öyleyse bütün mesele Allah'ın kitabına uymak ve kitaba göre yaşamaktır. Kitapla yol bulmaktır. Yolunu kitaba ve sünnete sorarak bul-maktır. Takva da budur işte. Takva, Rabbimizin yukarıda tarif buyur-duğu esaslara göre hayat yaşamaktır. Rabbimizin, kitabında anlattığı bu emir ve yasaklara riâyettir takva. Rabbimiz bizim muttaki olmamız için, bizim böylece bir hayat yaşayarak cennete ulaşmamız için, yollarını göstermiştir. Kitabın ve sünnetin dışında takva yolu da yoktur. Kim ki kitap ve sünneti bırakır da başka şeylerin, başka yolların peşine takılırsa, o mutlaka sapmak zorunda kalacaktır.

Allah'ın Resûlü bu konuyu anlatırken elindeki bir çöple, yere bir çizgi çizdi ve buyurdu ki; "İşte bu, Rabbimin dosdoğru yoludur." Sonra onun sağına ve soluna başka çizgiler çizerek; "İşte bunlar da şeytanların yollarıdır. Sakın sizler bu yollara gitmeyin, çünkü o yollardan her birisinin üzerinde sizi ona çağıran, sizi sırat-ı müstakimden uzaklaştırmak ve saptırmak isteyen şeytanlar vardır" buyurdu.

Evet, her bir yolun üzerinde oturan şeytanlar, insanları o yollara çağırmaktadırlar. İnsanları tâli yollara çağırıyorlar ve bu yolların sırat-ı müstakim olduğunu söylüyorlar. Tabi bu şeytanlar iman etmiş, sırat-ı müstakime girmiş mü'minleri bu yoldan çıkıp kendi yollarına girmeye çağırdıkları gibi henüz bu yola girmemiş, ama girmeye hazırlanan insanları da bu sırattan uzaklaştırmaya, bu sırata girmemeye çağırıyorlar.

Allah'ın Rasûlü bu hususu anlatırken bir hadislerinde şöyle buyurur: "Kul Müslüman olmak ve atalarının yolunu terk ederek sırat-ı müstakime girmek ister.

Şeytan, böyle bir kulun yolunun üzerine oturur ve atalarının dinini terk etmemesi için ona telkinlerde bulunmaya başlar. Ne kötülüğünü gördün ki atalarının yolunu terk ediyorsun? Diyerek, onu bu işten engellemeye gayret ederken, bu konuda kararlı olan kul, şeytanı elinin tersiyle iteler ve sırata çıkar. Ama kulun yeni girdiği, henüz yeni yeni öğrenmeye çalıştığı bu İslâm yolunda, bu defa da şeytan onun karşısına hicret yolunda dikilir." Çünkü o Müslüman bulunduğu ortamda Allah'a kulluğu Allah'ın istediği biçimde icra edemeyince mutlaka buna imkân verecek bir ortama gitmeyi deneyecektir.

İşte kulun, hicret yoluna dikilen şeytan, ona şöyle demeye başlar: "Bu yaptığın bir kaçış değil mi? Bu bir korkaklığın ifadesi değil mi? Atalarının yurdunu, doğup büyüdüğün vatanını terk edip nereye gidiyorsun? Bundan daha güzel bir yurt mu bulacaksın? Hem bundan sonra gittiğin yerde başına nelerin geleceğini biliyor musun? Seni çok büyük sıkıntılar beklemektedir diyerek" onu bu yoldan engellemeye çalışır. Fakat bu konuda kararlı olan kul, şeytanı iterek biraz daha yola girer. Elbette bu bir kaçış değil, bir korkaklık alâmeti değil, tabiri caizse bu bir dönüş hareketidir. Uzun bir engeli atlayabilmek için biraz geri çekilme hareketidir bu.

Şeytan bu konuda da muvaffak olamayınca, bu defa Allah yolunda cihada çıkan kulun karşısına, cihad yolunda çıkar ve ona şöyle demeye başlar: "İyi kardeşim, tamam anladık, îlâ-i kelimetullah da pe-ki hanımını, çocuklarını kime emanet ettin sen? Dükkanını-tezgâhını, işini aşını, markını dolarını, vatanını toprağını kime bırakıp gidiyorsun? Birilerini kurtaracağım diye, birilerinin imdadına yetişeceğim diye evdekileri, malını mülkünü tehlikeye atmanın anlamı var mı yâni? Sen gittiğin o diyarlarda bir hiç uğruna kör bir kurşuna hedef olup ölüp gideceksin de yıllarca emek sarf ederek kazandığın, uykularını terk ederek, rahatına kıyarak elde ettiğin bu paralarına, bu malına mülküne kimler konacak? Bu dinin sahibi sen misin? Senden başka bu işi yapacak yok mu yâni?" diyerek o mü'mini girdiği cihad yolundan da alıkoymak ister. Adam şeytanı bir daha iterek yoluna devam eder.

Bu defa Allah'ın Resûlü buyurur ki; "Artık bu mümin nasıl ölürse ölsün, nerede ölürse ölsün Allah ona bakmaksızın kesinlikle onu cennetine koyacaktır. Bu kul, ister yatağında ölsün, ister düşman karşısında muharebe meydanlarında ölsün, ister suda boğularak ölsün değil mi ki, en büyük düşmana karşı galip gelmeyi becerebilmiştir ve artık Cenâb-ı Hak üzerine, bu kulu cennetine koymak vacip olur" buyuruyor. Çünkü artık bu kul, kesin sırat-ı müstakimdedir ve artık

lânet şeytanın ona yapabileceği bir şey yoktur.

Evet, sürekli sırat-ı müstakimde olmaya, bu yolda kalmaya çalışacağız. Dilimizle bunu istediğimiz gibi, hayatımızla, amellerimizle de bu yolda olmaya çalışacağız. Bu konuda sürekli Rabbimize dua edeceğiz. Bu öyle bir sırat ki:
7: "O kendilerine nîmet verdiğin mutlu kimselerin yoluna. O gazaba uğramışların ve sapmışların yoluna değil."

Evet ya Rabbi! Kendilerine inam ettiğin, nîmet verdiğin, nîmetlerine ulaştırdığın peygamberlerinin, salih kullarının yoluna bizi ilet. Nîmet, insanların kendisiyle lezzet bulduğu şeydir. Allah'ın, kullarına in'am buyurduğu nîmetler sayılamayacak kadar çoktur. Nîmetleri önce ikiye ayırıyoruz:

a- Uhrevî nîmetler,

b- Dünyevî nîmetler diye.

Uhrevî olanlar Rabbimizin imtihanı kazanan kullarını cennete koyması ve orada gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, akılların alamayacağı nîmetleriyle onlara in'am etmesidir.

Dünyevî nîmetleri de ikiye ayırıyoruz:

a- Vehbî olanlar.

b- Kesbî olanlar.

Kesbî nîmetler, mal kazanmak, nefsi pisliklerden korumak ve arındırmak, ilim elde etmek, ahlâk kazanmak gibi nîmetlerdir.

Vehbî olanları da ikiye ayırıyoruz:

a- Maddî olanlar.
b- Manevî olanlar.

Maddî olanlar idrak, fehim, anlayış, nutuk, konuşmak gibi nîmetlerdir.

Manevî olanları ise, insana ruh üfürülmesi, akıl verilmesi, yaratılması gibi

nîmetlerdir.

Burada dikkat edilecek bir husus da şudur ki; Rabbimiz, peygamberler ve salih kullarının dışındakilere de bu nîmetlerinden vermiştir. Ama başı nîmet gibi görülüp de sonu hüsranla biten nîmetlerin hiç birisi gerçek mânâda nîmet değildir. Başı cefa ve mahrumiyet gibi görünse de sonu safa ve mutluluk ile biten nîmet, nîmettir. Onun içindir ki, burada; "Kendilerine nîmet verdiğin peygamberlerinin yoluna ilet!" diyoruz ve de; "Gazap ettiklerinin, dalâlette bıraktıklarının yoluna değil" diyoruz.

Evet, Rabbimizden sırat-ı müstakim istiyoruz. Çünkü sırat-ı müstakim, nîmet-i uzma'dır. En büyük nîmettir. Nîmetlerin en büyü-ğüdür. En önde istenmesi gereken nîmettir. Çünkü unutmayalım ki, herhangi bir nîmetin yoluna, usulüne, kanununa nail olmak, o nîmete sadece bir kere değil, sürekli nail olmak demektir. Meselâ birisinden on bin lira istemek yerine ondan on bin liraya ulaşabilecek bir yolu, bir usulü istemek çok daha evlâdır. Çünkü karşıdaki belki bir kere verecektir, iki kere, üç kere verecektir on bin lirayı ve bitecektir. Ama on bin liraya ulaşmanın yolunu öğrenmek demek, her zaman ona ulaşma imkânına sahip olmak demektir.

Veya meselâ bir problemin çözümü konusunda sizden yardım isteyen bir çocuğa, o problemi çözüvermenizle o problemin çözüm yolunu, usulünü göstermeniz elbette farklı olacaktır. Problemi çözüvermek yerine, o ve benzeri tüm problemleri her zaman çözebileceği bir yolu, bir usulü öğretirseniz, artık o çocuk her defasında çözüm için size gelmeyecek, her zaman kendisi çözebilecektir.

İşte eğer biz burada, Rabbimizden bir kısım nîmetler isteseydik, ya Rabbi bana şu nîmeti ver, bu nîmeti ver deseydik, bu talep gerçekten çok küçük bir talep olacaktı. Ya Rabbi her şeyi ver deseydik, yine küçük bir talep olurdu. Çünkü böyle bir dua kabul olduğu za-man belki bir kaç defa o nîmeti verirdi Rabbimiz, ama nîmetin devamı mümkün olmazdı. Fakat burada olduğu gibi, ya Rabbi bize nîmetlerin yolunu, usulünü göster diye dua edince, bir kere değil sürekli o nîmetlere ulaşma imkânını elde etmiş olacağız demektir. Bunun en kısa, en öz ifadesi de sırat-ı müstakimdir. Çünkü bu yolda nîmetlerin tamamı vardır. Bu yola giren kişi her ân tüm nimetlerle beraber olma imkânına sahip olacaktır.

Peki biz bunu nereden bildik? Nasıl bildik ki, Rabbimizden bunu istiyoruz?

Hayır, biz bilmedik, Rabbimiz bildirdi bunu bize. Böyle dememiz gerektiğini, Fâtiha sûresini indiren Rabbimiz öğretti bize. O-nun içindir ki, bu sûreye talim-i mesele denir. Yâni istemenin usulünü, yolunu gösteren sûre anlamına. Bir nîmetin yolunu bilmek, her zaman o nîmete ulaşmamız anlamına gelecektir.

Rabbimizden sırat-ı müstakim istiyoruz, ama burada bir istis-na yapıyoruz. "Nîmet içinde yüzüp de haktan, sırat-ı müstakimden sa-pıp gitmiş, bu yüzden de gazaba uğramış ve dalâlette kalmış insan-ların yoluna bizi iletme ya Rabbi!" Kendilerine gazap ettiklerinin ve sapmışların, sapanların, sa-pıkların yoluna değil. Biliyoruz ki; tarih içinde sırat-ı müstakimden iki sapma olmuştur. Birisi yahudi'nin sapması, öbürüsü de hıristiyanın sapması. Biri madde lehine, mânâ aleyhine bir sapma. Mânâyı inkâr ederek, mânâyı, ruhu reddederek materyalistçe bir sapma, diğeri de mânâ lehine, madde aleyhine bir sapmadır. Yâni maddeyi inkâr ederek, maddeyi reddederek, mânâcı kesilerek, ruhçu kesilerek bir sapmadır. Bunlardan birincisi yahudi'nin sapması, ikincisi de hıristiyanlık dünyasının sapmasıdır. Yahudiler mânâyı, ruhu reddederek, insanı sadece maddeden ibaret zannederek materyalistçe bir anlayışı yasallaştırarak sapmış, hıristiyanlar da insanın maddesini, bedenini, bedeninin ihtiyaçlarını bile reddederek ayakları yerden kesilmiş, ruhçu bir anlayışın savunucusu kesilerek sapmıştır.

Bunların birisi ifrat, diğeri de tefrittir. İslâm bunun ikisini de reddeder. İslâm ikisi arasında dengeyi kuran bir dindir. İslâm, Allah'ın dinidir. İnsanı yaratan, onu herkesten iyi tanıyan Rabbimiz; onun bedenini de, ruhunu da, bedeninin ihtiyaçlarını da, ruhunun ihtiyaçlarını da inkâr etmez. İnsanın dünyadan oluşan çamur yönünü de, Allah'tan gelme ruh yönünü de göz ardı etmeyen bir dindir. Ve İslâm'ın ortaya koyduğu yol, sırat-ı müstakim, bu iki sapmanın ikisini de reddeden bir yoldur.

Bir de bu sapmayı şöyle de anlayabiliriz. Yahudi'nin sapma-sında ilim var amel yok, hıristiyanın sapmasında da amel var ilim yok. Böyle bir sapma. Bu ümmet içinde ilmi olup ta amel işlemeyenler ya-hudi'ye, ilimsiz eğri büğrü amel işleyenler de hıristiyanlara benzemek-tedir. Ve işte böylece Fâtiha sûresiyle günde en azından kırk defa bu tür sapmalardan ve sapanlardan Allah'a sığınmaktayız. İlimsiz amelden de, amelsiz ilimden de, böylece ortaya konan sapıklıklardan da Allah'a sığınıyoruz.

Evet böylece Rabbimizin bir sûresini daha tanıma imkânı bulduk. Bundan sonra

kılacağımız namazlarımızda inşallah Fâtiha bilen birileri olarak bunun şuuru içinde namazlarımızı kılalım. Namazda Rabbimize verdiğimiz sözlerimizi, namaz sonrası hayatımızda muhafaza ederek, Fâtiha'nın muhtevasına uygun bir hayat yaşamaya çalışalım. Namazda verdiğimiz bu sözlerimizi, namaz sonrası hayatımız-da unutmayalım inşallah. Velhamdü lillahi Rabbil Âlemin.

-2-

BAKARA SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre ikinci, nüzûl sırasına göre 87, uzun sûreler bölümünün de ilk sûresidir. Âyetlerinin sayısı 286 olup Medine'de nâzil olmuştur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. Salât ve selâm Allah'ın Ra-sûlüne, âline ve ashabına olsun. Rab-bimiz bizden kabul buyur. Çünkü Sen dualarımızı işiten ve her şeyi hakkıyla bilensin.

Rasulullah Efendimizin Medine'ye hicretinden sonra ilk inmeye başlayan sûre Bakara sûresidir. Bununla beraber en son tamamlanan sûre de yine Bakara sûresidir.

Az önce ifade ettiğimiz gibi Medine'de inmeye başlayan Bakara sûresi Mekke'de gelen Fâtiha sûresinin hemen arkasına yerleştirilmiştir. Fâtiha sûresi:
"Ya Rabbi bizi doğru yola, sırat-ı müstakime ulaştır!"

Diye bitiyordu. Bakara sûresi de:

"Bu bir kitaptır ve hidâyettir"

Diyerek söze başlıyor. Bizim Fâtiha'daki talebimizin cevabı olan bir ifadeyle başladığı için sûre buraya yerleştirilmiştir diyoruz Al-lahu âlem.

Sûreyle alâkalı meleğin Rasulullah'a şöyle dediği rivâyet edilir:

"Ey Muhammed müjdeler olsun! Sana iki nûr verildi ki onlar senden önce

hiçbir peygambere verilmemiştir. Bunlardan biri Fâtihat'ül kitap diğeri de Bakara sûresinin son âyetleridir.
(Müslim: Misafirîn, Nesâî: İftitah 25)

Bundan ötürüdür ki bu sûrenin bir başka adı da "Âyet'el Kürsî" sûresidir. Biliyoruz ki Kur'an-ı Kerîmin sûreleri genellikle ya belli bir kıssanın, ya özel bir ismin, ya da sûrede kendisine dikkat çekilmek istenen özel bir konunun adıdır. Meselâ Âl-i İmrân sûresi, Nisâ sûresi, Kehf sûresi, İsrâ sûresi gibi sûreler başlıklarının sembolize ettiği konuları kapsamaktadır.

Bakara sûresinin adı da sûrenin 67,73 âyetlerinde geçen Hz. Mûsâ ile kavmi arasında cereyan eden bir diyaloga yer veren Bakara kıssasından alınmıştır. Fakat bu isim sûrenin konusunu, muhtevasını bildirmek amacıyla verilmiş bir isim değildir.

Ve bu isim, Bakara ismi nasıl ki Ali, Veli gibi isimler başka dillere tercüme edilemediği gibi inek veya buzağı şeklinde de tercüme edilemez. Belki de İsrâil oğullarının bu inek hadîsesi sadece bu sûrede anlatılmış olduğundan sûreye bu isim verilmiştir, diyoruz.

Sûrenin ***"Senâm ve Zehra"*** diye iki adı daha vardır. Allah'ın Rasûlü:

"Her şeyin bir senâmı (zirvesi) vardır. Kur'an'ın zirvesi de Bakaradır"

Buyurur. Yine başka bir hadislerinde de:

"İki zehrayı çok çok okuyun! Bunlardan biri Bakara, diğeri de Âl-i İmrân'dır."

Buyurur.

Demek ki eğer Kur'an'ı canlı bir cisme benzetirsek Fâtiha sûresi bunun başını, Bakara sûresi gövdesini, diğer sûreler de öteki uzuvlarını teşkil edecektir.

Sûrenin muhtevasına, şöyle genel olarak bir göz atacak olursak: Sûrenin ilk girişi Kur'an'ı bir kulluk ve hidâyet kitabı olarak ilan eder. Sanki Fâtiha sûresindeki bizim:

"Ya Rabbi, ne olur bize sırat-ı müstakimini göster! Bizi hidâyet yoluna iletiver ya Rabbi!"

(Fâtiha 6)

Şeklindeki duamızın, talebimizin cevabı olarak Rabbimiz, karşımıza kitabını serip: "Kullarım! Gerçekten hidâyet, gerçekten doğru yol istiyorsanız, işte kitabım! İşte hidâyet! Haydi buyurun onunla beraber olun!" Buyurarak kitabını hidâyet ve kulluk kitabı olarak ilan eder. Ve ardından da hemen imanın temellerini ortaya koyar. Allah'a, peygambere, peygamberliğe, âhirete, öldükten sonra tekrar dirilmeye olan inancı belirler.

Ve bu inançla alâkalı olarak, insanları kabul etme ve reddetme hususunda üç gruba ayırır: Müminler, kâfirler ve münâfıklar. Sonra Hz. Adem'in yeryüzünde Allah'ın halîfesi olarak tayin edilmesi, Hz. Adem'in cennetteki hayatı, şeytanın saptırmalarına kapılması, buna bağlı olarak cennetten çıkarılması, sonra tevbe edip Allah'a iltica etmesi, tevbesinin kabul ediliş olayı anlatılarak Adem soyunun hidâyette olabilme ve kalabilme yolları gösterilmiştir.

Daha sonra hidâyete dâvet, özellikle İsrâil oğullarına yöneltilir. Ve uzunca İsrâil oğulları kıssası söz konusu edilir.

Kur'an, Mekke'de genellikle İslâm'ı bilmeyen cahil Kureyş müşriklerine hitap ediyordu. Fakat Medine'de Allah'ın birliği, peygamberlik, âhiret, melekler gibi inançlara âşina olan yahudilerle de ilgilenmeye başladı. Bunlar Allah'ın Peygamberi Hz. Mûsâ'ya ve ona indirilen vahye inandıklarını söylüyorlardı. Ve ilke olarak onların yolu da Hz. Muhammed Aleyhisselâm'ın öğrettiği yolun, İslâm'ın aynısı idi. Fakat yüzyıllardan beri yollarını kaybetmişler, kitaplarını tahrif edip, dini birtakım âdetler manzumesi haline getirmişler, sapmışlar, sapıtmışlar ama, hayatlarından da memnun görünen insanlardı. Nitekim yıllar yılı kendilerini düzeltmek için gelen elçilerin hiç birisini kabule yanaşmamışlar ve üstelik onların baş düşmanı kesilmişlerdi. Bir de "Müslüman" adını bırakıp kendilerine "yahudi" adını takmışlar ve dini İsrâil oğullarının tekeline almışlardı.

İşte bakıyoruz ki; sûrenin üçte birine yakın bir bölümünün, İsrâil oğullarına hitap ettiğini görüyoruz. Sûrede onların ahlâken bozulmaları, dinden sapmaları ve sapıklık noktaları vurgulanır. Yahudilerin Rasûl-i Ekrem'e ve onun getirdiği hidâyete tabi olmalarının kendileri hakkında çok hayırlı olacağını anlatmak üzere, tarihte yaşanmış pek çok hadîseye değinilmiş, yahudilerin Kuran'ı kabul edenlerin ilki olmaları istenmiştir. Çünkü Hz. Muhammed'e indirilen kitabın Hz.

Mû-sâ’ya indirilenin aynısı olduğu ısrarla beyan edilmiştir.

Yine Mekke’de genellikle İslâm’ın ana ilkelerini tebliğ etmek ve müminleri iman ve ahlâk yönünden eğitmeyi hedefleyen Kur’an’ın, Medine’de tüm Arabistan’dan toplanıp İslâm devletini kuran insanların kurdukları bu devletin sosyal, kültürel, ekonomik, siyasal ve hukukî problemlerine de değinmeye başladığını görüyoruz.

Bir de Medine’de, bu yeni dönemde, Mekke’de pek rastlanılmayan yeni bir insan tipi ortaya çıktı. Münâfikûn grubu zuhur etti. Münâfık, Medine toplumunda görülür. Mekke’de münâfık yoktur. İslâm’ın ve müslümanların zayıf olduğu bir toplumda münâfıklığa gerek de yoktur. Kâfir, böyle bir toplumda kâfirliğini gizleme zarureti duymaz. Ama Medine toplumunda, yâni İslâm’ın ve müslümanların güçlü olduğu toplumlarda kâfir, ya korkusundan, ya da menfaatlerini kaybetmemek için müslüman görünme zaruretini duyabilir.

Evet, Medine’de münâfıklar vardı. Bunlar:

a- Ya İslâm’ı içerden yıkmak için İslâm’a girmiş görünen kişilerdi.

b- Ya da çevreleri müslümanlar tarafından sarıldığı için ve dünyevî menfaatlerini kaybetmeme endişesiyle müslüman görünen insanlardı. Bunlar aslında düşmanlarla da münâsebetlerini sürdürüyorlardı. Gerek Medine’de için için İslâm’a ve Müslümanlara düşmanlık besleyen yahudilerle, gerek Mekke müşrikleriyle, gerekse dış dünyada başka din ve inanç mensuplarıyla diyalog halinde idiler.

c- Bazıları da İslâm’ın gerçekliğine tam kani olamamış, tam tatmin olamamış, ama kabileleriyle birlikte mecburen müslüman olmuş kimselerdi. İşte Bakara’nın nazil olduğu dönemde her türden münâfıklar da türemeye başlamıştı. Bu yüzden Cenab-ı Hak bu sûrenin içinde münâfıkların özelliklerine dikkat çekmekte ve onlarla ilgili tâlimatlar beyan etmektedir.

Daha sonra yahudiler ataları olarak çok değer verdikleri ve Peygamber olarak kabul ettikleri Hz. İbrahim’e verilen hidâyetin aynısını getiren ve onun torunu ve izleyicisi olan Hz. Muhammed Aley-hisselâm’a tabi olmaları konusunda tekrar tekrar uyarılır. Hz. İbrahim ve onun Kâbe’yi inşa edişi ve İslâm toplumunun kıblesi olarak Kâbe ve İbrahim ilişkisi anlatılır.

Daha sonra tüm bu uyarılara rağmen hakkı kabule yanaşmayan İsrâil oğullarından liderliğin alınıp müslümanlara verildiğini beyan edercesine kıblenin, Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'dan alınıp Mekke'deki Mescid-i Haram'a çevrildiği ilan edilir. Daha sonra liderliği üzerine alan bu ümmetin, bu ağır sorumluluğu kaldırabilmesi için onlara pratik çözümler sunulur. İslâm ümmetini ahlâken eğitmek için namaz, oruç, zekât, hac ve cihad gibi emirler farz kılınıyor.

Müminler Ulü'l emre itaat etme, âdil olma, verdikleri sözde durma, anlaşmalarına sâdık kalma, mallarını Allah yolunda harcama konularında teşvik ediliyor. Diğer taraftan ümmeti bozulup dağılmaktan korumak üzere içki, kumar, fâiz gibi pisliklerin de yasaklandığını görüyoruz.

Daha sonra sûrenin başında olduğu gibi son bölümlerinde de imanın temel ilkeleri bir daha tekrarlanıyor ve en son müslümanların İslâm'ı tebliğde çektikleri güçlükler sebebiyle, o sıralarda çok muhtaç oldukları bir dua ile sûre tamamlanıyor.

Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışacağız.

^{3}v^{3}7!

1: "Elif lâm mim"

Sûre huruf-ı mukatta ile başlar. Huruf-ı mukatta kesik kesik okunan harfler demektir. Bu harfler Kur'an-ı Kerîmde altı sûrenin başında gelen ve o sûrelere ait birer âyettirler.

Kur'an-ı Kerîmde muhkem ve müteşabih âyetler vardır. Muhkem âyetler en genel tarifiyle, okuyucu tarafından ilk okunuşta mânâsı anlaşılabilen ve bizden imanla birlikte amel isteyen âyetlerdir.

Meselâ; namazı kılın, zekâtı verin âyetleri muhkem âyetlerdir ve bizden hem iman, hem de amel isteyen âyetlerdir. Yâni biz hem namazın farz olduğuna inanacağız, hem de namazı bizzat kılacağız.

Müteşabih âyetler ise ilk okuyuşta mânâsı anlaşılamayan, duyularımızla kavrama imkânımızın olmadığı ve muhkemlerle çerçeve-sini çizebileceğimiz

âyetlerdir ki, bunlar bizden amel istemez, sadece iman ister. Sırat, haşr, neşr, cennet, cehennem, ruh, melek, cin şeytan vahiy, arş, kürsî, semavat, yedullah gibi konuları anlatan âyetler, elif lam mim, Yâsîn, Tâhâ gibi âyetler müteşabih âyetlerdir. Bunların ne olduklarını tam olarak bilemeyiz, sadece bunların Allah'tan gelme birer âyet olduklarına öylece inanırız, bu âyetler bizden amel istemez.

Peki, madem ki bu âyetlerin mânâları bilinmeyecekti de niye gelmiş Kur'an'da? Demenin de anlamı yoktur. Çünkü biz, kimi âyetlerin künhünü, aslını biliriz, kimilerinin de sadece rolünü ve fonksiyonunu biliriz.

Meselâ, arabada akü diye bir aygıt vardır. Bunun ne olduğunu, neden yapıldığını, aslını, künhünü herkesin bilmesi gerekmez. Biz nesini biliriz bunun? Rolünü biliriz sadece. Biliriz ki, akü arabada elektrik donanımını sağlayan bir aygıttır. İşte aynen bunun gibi biz, bu tür âyetlerin aslını, künhünü bilemesek de bunların rolünü ve fonksiyonlarını biliriz.

Meselâ; cennetin ne olduğunu, nasıl olduğunu, enini, boyunu, genişliğini, şeklini, tipini bilemeyiz. Peki neye yarar bu? Yâni rolü nedir bu âyetlerin? Tanıtıldığı kadarıyla iman eder, anlatıldığı şekliyle iman eder ve bizim hedefimiz olduğunu biliriz. Bizi kötülüklerden koruyup iyiliklere teşvik ettiğini biliriz. Yâni cenneti anlatan âyetlerin rolü, bize hedef göstermektir. Bakın, eğer benim istediğim şekilde yaşarsanız size bunu vereceğim, diye Rabbimiz bize hedef gösteriyor. Meselâ cennette ırmaklardan bahseder âyetler. Süt ırmakları, bal ırmakları, şarap ırmakları, su ırmakları. Bunların niceliğini bilmeyiz.

Peki, ne anlatır bunlar bize? Gelin ey Mü'minler, dünyanın bozuk sütlerine, bozulacak ziynetlerine meyletmeyin de bunlara meyledin, diye bize hedef gösteriyor. Veya cennetteki hûriler. Bilmem ki ben bunların ne olduğunu, nasıl olduğunu. Ama bakın dünyanın pespayelerine meyletmeyin, harama meyletmeyin ki, bunları elde edesiniz, diye hedeftir bu âyetler.

İşte, Kur'an-ı Kerîmde sûre başlarında gördüğümüz bu âyetler de müteşabih âyetlerdir. Aynen bunların da Allah'tan geldiğine inanırız ve biliriz ki, bunlar âyettir. Peki bu tür âyetlerin rolü nedir acaba? Yâni acaba bu âyetler bize nasıl bir hedef gösteriyor? Rasulullah Efendimizden bize intikal etmiş, bu konuda herhangi bir açıklama göremiyoruz. Kur'an'ın başka herhangi bir yerinde de bu konuda açıklayıcı bir bilgi bilmiyoruz. Bu konuda şunları söyleyelim inşallah :

Selef bu konuda şunları söylemiştir:

1- Sûrelerin başında gelen bu âyetler, Kur'an'a dikkat çekme-dir, demişler. Rabbimiz, o güne kadar insanların, Kur'an'ın muhatap-larının alışık olmadıkları bir ifadeyle söze başlayarak, onların dikkatlerini kitap üzerine çekmek istemiştir, deniyor. Allah buyuruyor ki, sanki bu âyetleriyle: "Kullarım! Dinleyin, şu anda Allah konuşuyor! Şu anda ben konuşuyorum! Bunu kendi sözlerinize benzetmeyin! Şu anda içinizden birisi konuşmuyor! Şu anda Peygamber de konuşmuyor! Bu benim sözümdür! Şu anda Rabbiniz konuşuyor! Gelin bunu benim sözüm olarak dinleyin!" diyor sanki Rabbimiz.

Gelin şu anda Allah konuşuyor! İnsan sözüne benzemez bu! Âlim sözü, fazıl sözü, filozof sözü, psikolog sözü, sosyolog sözü, amir sözü, müdür sözü, baba ana sözü gibi dinlemeyin bunu! Sakın ha benim sözümü içinizden birinin sözüne benzetmeyin! İçinizden birinin sözünü dinleyip de çöpe attığınız gibi, ya da kulak ardı yaptığınız gibi benim sözümü de öylesine dinlemeye kalkışmayın! Şu anda ben konuşuyorum! Bu söz Allah sözüdür! Ben konuşuyor olarak dinleyin ve gereğini yerine getirin! diyor sanki, daha sözlerinin başında Rabbimiz. İşte insanlar bu söze daha bir ciddi kulak versinler, daha bir ciddi dinlesinler diye, böyle bir dikkat çekmedir, denmiş.

2- İkinci olarak şunu diyelim. Bakıyoruz sûre başlarında gelen bu tür âyetlerden sonra Kur'an-ı Kerîmde genellikle Kur'an'a dikkat çekilmektedir. Meselâ bakın A'râf sûresinin başında:

"Elif, Lâm, Mîm, Sâd. Ey Muhammed: Sana bir Kitap indirildi. Onunla insanları uyarman ve inananlara öğüt vermen için kalbine bir darlık gelmesin."

(A'râf 1-2)

"Elif Lâm Mîm Sâd" mukatta âyetinden hemen sonra "Kitabun ünzile ileyke" buyrularak kitaba dikkat çekilmektedir. Yine Tâhâ sûresinin başında:

"Tâ Hâ. Ey Muhammed! Kur'an'ı sana, sıkıntıya düşesin diye değil, ancak Allah'tan korkanlara bir öğüt ve yeri ve yüce gökleri yaratanın katından bir Kitap olarak indirdik."

(Tâhâ 1-4) Yine meselâ Yâsîn sûresinin başında:

"Ya, Sin. Ey Muhammed! Kur'an'ı Hakîm'e andolsun ki, sen doğru yol

üzere gönderilmiş peygamberler-densin.”
(Yâsîn 1-4)

Yâsîn huruf-ı mukatta âyetinden sonra yine Kur’-an’a dikkat çekilmektedir. Yunus sûresinde de:
“Elif, Lam, Ra. İşte bunlar hikmetli Kitabın âyet-leridir.”
(Yunus 1)

Burada da mukatta âyetinden sonra Kur’an’a dikkat çekilmek-tedir.

Bu ve benzeri bölümlerde olduğu gibi bakıyoruz bu âyetlerden sonra Rabbimiz, Kuran’a dikkat çekiyor. Öyleyse sûre başlarındaki bu âyetler Kur’an’la alâkalı tüm insanlığa meydan okuyor demektir. Buyurur ki Rabbimiz: “Elif Lâm Mîm, Elif Lâm Râ, Yâ Sîn, Hâ Mîm. Ey insanlar! İşte elinizdeki Kur’an bu harflerden meydana gelmiştir. Sizler bu harfleri tanıyorsunuz. Okuyorsunuz, yazıyorsunuz. Bu harfler ellerinde olan sizler, bu harfleri okuyan, yazan sizler, bu harfleri tanıyan sizler haydi gücünüz yetiyorsa bu kitabın bir benzerini meydana getirin! Kur’an gibi bir kitap ortaya koyun bakalım!” diye, tüm insanlığa bununla Rabbimiz meydan okuyor denilmiş.

3- Bir üçüncüsü de bu harflerle Kur’an’ın Allah’tan geldiği beyan ediliyor, denmiş. Yâni bu kitap herhangi bir insan sözü değil, insan kaynaklı bir kitap değil, Allah kaynaklı bir kitaptır, mesajını ulaştırma adına Rabbimiz, sûrelerin başında böyle bir hitabı uygun bulmuştur deniyor Allahu âlem. Ama en güzeli mânâsını bilmesek de bunlar, aynen öteki âyetler gibi Allah’tan gelmiş birer âyettir, diyoruz ve öylece iman ediyoruz.

Mânâlarını Peygamber Efendimizin bile bilmediği, bu konuda bize herhangi bir bilgi ulaştırmadığı bu âyetlerle ilgili olarak iki bâtıl iddia var. Bunları da şöyle kısaca söyleyeyim ki, ilerde bunlarla karşılaşınca bocalamayasınız inşallah. Bu huruf-ı mukatta âyetleriyle alâkalı iki sapık yorum var. Bunlardan birisi münâfıkça bir yorum, ötekisi de kâfirce bir düşüncedir.

Önce münâfıkların yorumunu söyleyelim: Diyorlar ki efendim bu âyetler Peygamberin Aleyhisselâm dahi bilmediği ancak her yüz yılda bir gelen Müceddid-i A’zam denen büyük zatların bilebildiği âyetlerdir. Bunların mânâlarını ancak bu büyük zatlar bilebilir demişler ve kendilerince bu âyetlere anlamlar vermeye çalışmışlar. Efendim işte elif bizim Rabbimizi, lâm bizim

peygamberimizi, mim de bizim efendimizi veya bizim kitabımızı anlatır veya bizim cemaatimizi anlatır de-meye çalışmışlardır.

Yâni Peygamberin bile bilmediği, bilemediği bilgiyi bilebilecek, Peygamberi bu konuda sollayacak kimselerin varlığını iddia ederek, kendi heva ve heveslerine göre Allah'ın âyetlerine mânâlar yükleme-ye çalışan bu insanları da, bunların bu saçma sapan yorumlarını da reddediyoruz.

İkincisi kâfirlerin yorumudur. Müsteşrikler de bu konuda şu yorumda bulunmuşlardır. Efendim sûre başlarındaki bu harflerin varlık sebebi şudur: Kur'an-ı Kerîm Sahabe döneminde toplanıp kitap haline getirilirken Zeyd bin Sabit başkanlığında bir hafızlar heyeti teşekkül ettirilmiş ve tüm sahabeye ilan edilmişti. Herkes yanında Rasulullah zamanında yazdığı, ezberlediği Kur'an nüshâlârını, sûre nüshâlârını getirsin diye. Sahâbe-i Kirâm yanlarındaki sûre nüshâlârını getiriyor-du. Heyet bu sûreyi kim getirmişse o sûrenin başına onu getiren sahabenin ismini yazalım da bunu kimin getirdiği belli olsun diye sûre başlarına sahabenin ismini yazmışlar. Meselâ Tâhâ sûresini ilk önce Talha bin Ubeydullah getirmiş ve onun isminin baş harfini yazmışlar. "Ta" diye. Daha sonra aynı sûreyi Ebu Hureyre getirmiş ve onun da isminin baş harfini yazmışlar. "Ha" diye, sonra da bunu silmeyi unutmuşlar ve o sûrenin başında "Taha" kalıvermiş diyorlar.

Yâni Kur'an'da insan sözü de vardır, demeye getiriyor alçaklar. Kur'an sadece Allah sözünü değil, insan sözlerini de ihtiva etmektedir. Ona sahabenin sözleri de karışmıştır diyerek müslümanların zihinlerini idlâl etmeye, insanların Kur'an'dan şüpheye düşmelerini sağlamaya çalışan kâfirlerin bu kâfirce ve haince yaklaşımlarını da reddediyoruz.

Öyleyse Elif Lâm Mîm. Dinleyin! Şu anda Allah konuşuyor! Bu söz Allah sözüdür! Rabbiniz konuşuyor olarak dinleyin ve gereğini yerine getirin! diyoruz.
2: "İşte bu kendisinde şüphe olmayan kitaptır."

İşte o harfler, o sesler ve o seslere verdiğimiz güzel bir dü-zenle sana indirdiğimiz kitaptır bu. İşte kitap budur. İşte kitap diye buna denir. İşte kitap dediğin budur. Yâni her yönüyle tam ve mükem-mel kitap, kıyamete kadar tüm insanlığa yol gösterecek özellikleri üzerinde taşıyan kitap budur, demektir bunun mânâsı. Kitap deyince sadece bu Kur'an anlaşılacaktır. Diğerlerine kitap denmeyecektir. Bunun içindir ki, bugüne kadar kitap deyince sadece Kur'an

anlaşılmıştır. Ehadis-i Nebeviyye'ye bile kitap denmez, sünnet denir.

Bu isim, Kur'an'ın hem ba'zına hem de mecmuuna ıtlak olunur. Yâni bu kitabın bir tek sûresine, bir tek âyetine de kitap denir, tü-müne de kitap denir. Bir de kitap deyince metin ve mânâ birlikte kastedilir. Kur'an iki şeyden ibarettir: Bir metin, bir de mânâ. Kur'an'ı yalnız metinden ibaret saymak, mânâyı örtmeye çalışmak ne kadar büyük bir suçsa; onu sadece meâlden ibaret zannedip, metni diskalifiye de o kadar suçtur. Kimilerinin yaptığı gibi şu anda ben metni okuyup ve sadakallahü'lazim desem bu işin yarısını yapmış olurum, bir diğer yarısı da mânânın, muhtevanın ortaya konmasıdır.

Şüphesiz bu, Allah'tan gelen bir kitaptır ve Allah'tan gelişi ko-nusunda herhangi bir şüphe yoktur. Bir de bu kitapta şüpheli bir şey yoktur anlamınadır. Bu kitap, her türlü şekten, şüpheden ârî ve her töhmetten müberradır. Bunun kadar kesinlikle bilinen, bunun kadar sırat-ı müstakimi, doğru yolu gösteren başka bir kitap yoktur. Yâni bu kitabın inişinde, vahiy oluşunda herhangi bir şüphe olmadığı gibi, tebliğinde de herhangi bir töhmet yoktur. Münzili hak, muhbiri sâdık ve gâyesi mahza hayır olan, insanlığı saâdet ve selâmete ulaştırmak için gelen bu kitapta şüpheye imkân verecek bir cehalet, bir gaflet veya bir sû-i niyet düşünmek mümkün değildir.

Böyle bir kitaptan ancak cehli mürekkebe boyanmış, kalpleri kilitlenmiş olan muannit kâfirler ve her şeyden şüphe eden, ruhlarını şüphe bulutları kaplamış, basîretleri sönmüş olanlar şüphe edebilirler.

Kitabın kendisine indirilişi karşısında Rasûl-i Ekremin: "Ya Rab! Reyb içinde, şüphe ve tereddüt içinde yüzen şu insanlar yarın benim karşıma çıkıp: Ey Muhammed! Bu kitabın Allah tarafından geldiği ne malum? Belki de bu senin sözündür, senin uydurmandır! Kendin söylüyor, kendin uyduruyor ve utanmadan bir de bunu Allah'a isnat ve iftira ediyorsun! derlerse ben ne yaparım?" demeden önce Ce-nab-ı Hak hiçbir şeye meydan bırakmayacak biçimde bu konuda teminat veriyor. Onda herhangi bir reyb, herhangi bir şüphe yoktur. Allah'tan gelişi konusunda da, içindeki âyetler, yasalar, haberler konu-sunda da zerre kadar bir şüphe yoktur.

Bu, aynı zamanda onu insanlara duyuran Muhammedü'l Eminin de, yâni mübelliğin de "lâ raybe fîh" olduğunun, nübüvvetinde, risaletinde zerre kadar bir şekkin, bir şüphenin olmayışının da tescilidir.

"Kendisinde şüphe olmayan bu kitap müttakıler için hidâyet kaynağıdır."

Muttakilere doğru yolu gösterecek apaçık bir belgedir bu. O bir hidâyet kitabıdır, kulluk kitabıdır. Bu kitabın asıl görevi ve fonksiyonu budur. İnsanlığı doğru yola, sırat-ı müstakime iletmek için gelmiştir. Kur'an-ı Kerîm sadece bilimsel keşiflere değinen, kimya ve fizik gibi, biyoloji ve botanik gibi bilimleri derleyen bilimsel bir kitap değildir. Kur'an-ı Kerîm, bir hidâyet ve kulluk kitabıdır. Fâtiha'daki bizim talebimizin cevabı olarak, Allah karşımıza işte bu kitabını çıkarıyor. "Kullarım! Benden hidâyet istiyordunuz ya! Benden dosdoğru yolu göstermemi talep ediyordunuz ya! İşte istediğiniz hidâyet! İşte sorduğunuz dosdoğru yol!" Buyuruyor.

"Bu kitap müttakıler için hidâyet kaynağıdır."

Buyuruyor. "Kullarım siz gerçekten hidâyet mi istiyorsunuz? Gerçekten doğru yolu bulmak mı istiyorsunuz? İşte size hidâyet! Haydi, buyurun hidâyet kaynağı kitabıma! Onunla beraber olun! Onunla yol bulun! Yolunuzu ona sorun! Onun rehberliğinde bir hayat yaşayın ki hidâyeti bulasınız!" diye hidâyet rehberi kitabını bizim önümüze seriveriyor. Ama bakın, bu kitap Arab'a hidâyettir, Acem'e hidâyettir, Türk'e, Kürde hidâyettir denmiyor da:
Deniyor. Bütün nevi beşere, bütün insanlığa hidâyettir. Bütün insanlığı hidâyete ulaştırmak için gelmiştir bu kitap. Fakat bu hidâyetten istifade edebilmenin bir şartı var; o da muttaki olmaktır. Kur'-an'dan istifade edebilmenin birinci şartı muttaki olmaktır. Peki, nedir takva? Kimdir muttaki? Bunu Allah söyleyecek, ama burada bir kaç söz söyleyelim.

Takva, Allah'ın koruması altına girmek demektir. Takva, Allah-la yol bulmak demektir. Yolunu Allah'la bulmak, Allah'a sorarak, Al-lah'a danışarak yol bulmak demektir. Allah'ın kitabı rehberliğinde yü-rümek, kitap kaynaklı bir hayat yaşamak demektir takva. Takva, Pey-gamber modeliyle hareket etmektir. Bakıyoruz, Kur'an-ı Kerîm'de tak-vayı böyle anlatan pek çok âyet görüyoruz.
"Muhakkak ki ben sizin için gönderilmiş emin bir elçiyim, öyleyse muttaki olun ve bana tabi olun."
(Şuarâ 107, 108)

Tüm peygamberlerin aynı şeyi söylediklerine şahit oluyoruz. Madem ki ben sizin için güvenli, emin bir elçiyim, o halde bana güvenmeniz lâzım. Bana

güvenin ve hemen akabinde "Fe" takvalı davranın! Muttaki olun! Ama takvayı da benden öğrenin! Yâni bana itaat ederek, beni izleyerek takvalı olun! Gelin ben size takvayı, itaati öğreteyim. Takvanın modelini benden öğrenin.

Evet, takva peygamberden öğrenilecektir. Takvanın belirlenmesinde pratik örnek peygamberlerdir. Bu konuda farklı takva modelleri geliştirebilmek için kimileri ısrarla peygamberleri diskalifiye etme çabası içine giriyorlar.

Meselâ; âlimin biri dağdan böyle yuvarlana yuvarlana inip ge-liyormuş. Hz. Mûsâ, bu adamı görmüş ve kendisine sormuş. “Hayrola be çoban kardeş, ne yapıyorsun, böyle yatıp yuvarlanıyorsun? Nedir bu yaptığın?” diye sorar. Allame çoban der ki: “Ey Mûsâ, namazımı ben böyle kılarım. Rabbime ben böyle dua ederim işte.” Hz. Mûsâ; “Olur mu be adam? Böyle namaz mı kılınır?” der. Sorar çoban: “Ya nasıl kılacaktım?” Hz. Mûsâ anlatır ona: “İşte şöyle elini kaldırıp tekbir alacaksın, ellerini şöyle bağlayacaksın, şunları okuyacaksın, belini şöyle bükeceksin, yüzün şöyle olacak” diyerek uzunca izahlarda bulunur. Tabi zorlanır ona bunu anlatabilmek için. “Tamam mı? Anladın mı?” der, “Anladım der” adam. Hz. Mûsâ yürümüş, bir noktayı kaçıran adam Hz. Mûsâ’nın arkasından bağırmış onu sorabilmek için, Hz. Mû-sâ dönüp arkasına bir bakmış ki; adam denizin üzerinde yürüyüp geliyor. Demiş ki, Hz. Mûsâ’ya: “Ey Mûsâ! Namaz dedin de şurayı unuttum! Bana onu bir daha anlatabilir misin?” Onu bu vaziyette gören Hz. Mûsâ: “Git bildiğin gibi kıl sen namazını!” Demiş ve ona bunu öğretmekten vazgeçmiş, filan.

Ee niye öğretmeyecekti de Allah’ın peygamberi? Öğretmeye-cekti de işi neydi orada peygamberin? Nedir böyle bir durumda peygamberin fonksiyonu? Bunlar toplumsal âyetler. Bunlar şeytanların vahiyleri. İslâm’ı, dini, takvayı peygamber ve Kur’an dışı kaynaklardan öğrenme ve belirleme, yâni keyiflerince bir din belirleme gayretlerinin ürünü, sapıklıklardan başka bir şey değildir bunlar. Hani:

"Muhakkak ki şeytanlar da dostlarına vahyeder..."

(En’âm 121)

Deniyordu ya âyet-i kerîmede. İşte bunlar o tür vahiylerdendir. Bir rivâyeti daha var bunun. Hz. Mûsâ bu adama namaz kılmasını öğretmeye kalkışınca Rabbimiz hemen Cebrâil’i gönderir ve: “Ey Mûsâ, niye karıştın o kuluma? Ben razıydım onun namaz kılışından!” diyerek Mûsâ’yı azarladığı anlatılır.

Peki ne çıkar bütün bu şeytan rivâyetlerinden? Ne yatar bunların altında?

Bunların altında takva belirleme hakkının, din belirleme hakkının Allah'tan ve peygamberlerden alınıp başkalarına da verilmesi yatar bunların altında. Din belirlemek sadece Allah'ın ve O'nun peygamberlerinin hakkı iken, "Tut, beş bin tevhid çekeceksin, bunu on bine çıkarmazsan yazıklar olsun sana!" diyerek birileri din belirlemeye kalkışıyorsa hâşâ ve kella o zaman buna din uydurmak denecektir. Öyle değil, takva; yolunu kitapla bulmak demektir. Takva, kitabın dediği ve peygamberin örneklediğidir. Bunun dışında din de yoktur, takva da.

Yaptıklarını Allah yap dedi diye yapan, konuştuklarını Allah konuş dedi diye konuşan kişi muttakidir."

Buradaki mânâsıyla söyleyelim; kitaba teslim olan, kitapla uyarılan, kitabın uyarısıyla hareket eden, tüm yaptıklarını; "kitap dedi" diye yapan, tüm yapmadıklarını da yine kitaptan aldığı delillerle yapmayan kişi muttakidir. Yâni kitabın hidâyetini temel alan kişi; muttakidir. Çünkü, âyet son derece açık ve net ortaya koyuyor ki muttakilerin yol göstericisi; bu kitaptır. Muttakiler, bu kitapla yol bulan, bu kitap rehberliğinde bir hayat yaşayan kimselerdir. Onlar, amellerini bu kitaba dayandırmaya çalışan insanlardır:

"Muttakilerin kılavuzu, mihmandârı, yol göstericisidir bu kitaptır".

Gerçi başka bir yerde, Kur'an kendini bize anlatırken:

"Bu kitap insanların tamamı için hidâyettir."
(En'âm 91)

buyurur. Evet, aslında Kur'an, herkese genel mânâda hidâyeti göstermek için inmiştir. Ama herkes, bu kitabın hidâyetini kabul etmede, isteyerek bunun hidâyetini seçmede eşit olmayacaktır. Kimileri bununla hiç ilgilenmeyecek, bunu anlamaya yanaşmayacaktır. Bakıyoruz "Hâdî" kelimesi, "Hüden" kelimesi Kur'an'da on beş ayrı mânâ-da kullanılmıştır.

Allah hüdendir, Tevrat hüdendir, Kur'an hüdendir, Kâbe hü-dendir, Peygamberimiz hüdendir, başka hüdenler de vardır Kur'an'da. Buna göre hüden olarak ne peygamberimizin, ne Kâbe'nin ne de Kur'an'ın bizzat kendisi, birinin elinden tutup dini kabul ettirici olma derecesine vardıramaz meseleyi.

Yâni, gerek Kur'an ve gerekse Peygamberimiz, bizzat insan-ların kalplerine imanı sokmakla değil, bu imanı insanlara tanıtmakla mükelleftirler.

Öyleyse, kimse Kur'an'a yanaşmadı mı Kur'an kimseye hidâyet edemez. Peygamberin hüden oluşu da böyledir. Kur'an'a yaklaşan kişi eğer onunla yol bulmak isterse ancak o, o zaman hidâyet edebilir. Çünkü ***"Hüden linnâs"*** dır Kur'an. Ama ***"Hüden lil müttakîn"*** dir de aynı zamanda. Ne demek o? Yâni herkese yol gösterecek kapasitede değil. Yâni herkes bununla yol bulmak istemez, herkes buna yol sormaya gelmezse o zaman, o sadece takvalılara yol gösterecek, sadece onlara hidâyet edecektir. Ötekiler için, hattâ yine Kur'an'ın ifadesiyle bu kitap kimilerinin zararını, ziyanını artıracaktır.

"Kur'an zâlimlerin ancak zararını artırır."

(İsrâ 82)

O müttakıler ki:

3:"Onlar gayba inanırlar."

Onlar gayba iman eden kimselerdir. Veya gıyaben iman ederler onlar. gayb; Gâbe fiilinin mastarı olup, gözden ve duyulardan gizli olan, görülüp bilinmeyen anlamınadır. Gayb; Duyularla algılanamayan, insanın deney ve gözlemlerine konu olmayan, Allah, cennet, cehennem, melek, vahiy, öldükten sonra dirilmek, hesap, kitap gibi tadılıp koklanamayan, ölçülüp tartılamayan Allah'ın verdiği haberlerdir ki, işte bunlara iman gayba imandır. Veya gıyaben imandır.

Gayb, bilginin konusu değil imanın konusudur. Gaybı bilen kişi üstün değil, gayba inanan kişi üstündür. Çünkü gaybı bilme türünde bir kulluk istememiştir Allah bizden. Eğer gaybı bilme, gayptan haberdar olma gibi bir sorumluluğumuz olsaydı, şu anda hepimizin buna sa'yi gerekecekti.

"Onlar gayba iman ederler."

Değil de "Onlar gaybı bilirler" denseydi, şu anda hepimiz gaybı bilmek için uğraşmak zorundaydık. Ama öyle demiyor Allah. Yâni bizim, şu anda gaybı bilmek türünde bir kulluğumuz veya bu tür bir sorumluluğumuz yoktur. O muttakiler gaybı bilirler, ya da bilmeye çalışırlar denmiyor da:
deniyor. İman bilginin konusu değildir. Bilinen ve görülen bir şeye iman da istenmez zaten. Meselâ; "dünyaya inanın" denmez. Çünkü dünyayı zaten görüyor ve biliyoruz. Ama âhirete inanın denir. Çünkü âhireti görmüyoruz. Kimi insanlar şu anda gaybı bilmeleriyle, gaypdan haber vermeleriyle övülüyorlar değil mi? Filan zat kalpten geçenleri biliyormuş. Falan kes duvarın arkasından haber veriyormuş, gibi insanlar gaybı bilmeleriyle methediliyorlar. Halbuki gayb bilginin konusu değil, imanın konusudur. Gayb bilinmez, ona iman edilir. Gay-bı

bilen kişi değil, ona iman eden kişi muttakidir. Bilinen bir şeye iman söz konusu olmayacağına göre, ne gariptir ki bilmeden övdükleri kimseleri imansızlıkla itham ettiklerinin farkında bile değildir adamlar.

Gaybın bir kaç çeşidi vardır:

1- Hiçbir delili olmayan gayblardır ki; bunları ancak Allâm'ul Guyûb olan Allah bilir. Ne melek, ne cin, ne de resûllerin bilmedikleri gayb. Allah'tan başka hiç kimsenin, hiçbir varlığın bilmediği gayb.

"Gaybın anahtarları O'nun katındadır. O'ndan başkası asla onu bilemez!"

(En'âm 59)

Âyeti bunu anlatır. Bu konuda söz sahibi sadece Allah'tır. Kur'-an-ı Kerîm'de Cenab-ı Hakkın mahiyetini açıklamadığı, sadece varlığını ve ismini bildirdiği bazı gaybî gerçekler vardır.

"Kıyametin saatini bilmek ancak Allah'a mahsustur. Yağmuru O indirir. Rahimlerde olanı O bilir. Hiç kimse yarın ne kazanacağını bilemez ve hiç kimse nerede öleceğini bilemez. Şüphesiz ki bütün bunları bilen Allah'tır, Allah her şeyden haberdardır."

(Lokman: 34)

Bunlar hiç kimsenin bilmediği gaybî konulardır. Hattâ bakın Allah'ın Rasûlü buyurur ki, Kur'an'ın diliyle:

"De ki; Ben kendime, Allah'ın dilediğinden başka ne bir fayda ne de bir zarar verme gücüne sahip değilim. Eğer ben gaybı bilseydim kendim için hayrı çoğaltır, bana hiçbir kötülük de dokunmazdı."

(A'râf: 188)

Öyle değil mi? Allah'ın Rasûlü, başına gelecekleri bir saat öncesinden bilseydi tedbir almaz mıydı? Meselâ onu akrep sokmuştur. Bir kaç dakika önceden bunun başına geleceğini bilseydi, Allah'ın Ra-sûlü tedbir almaz mıydı? Savaşta kılıç darbesi almış ve mübârek yanakları yaralanmıştır. Attan düşmüş ve kendisine sihir yapılmıştır. Gaybı bilseydi bunlara tedbir almaz mıydı Allah'ın Resulü? Hanımının gerdanlığı kaybolmuş, çölde saatlerce aranmış, hattâ hanımı Hz. Ayşe hakkında bu konuda dedikodu çıkarılmış, durumu bilmeyen Allah'ın Rasûlü çok huzursuz olmuş; ***"Ya Ayşe doğru söyle, böyle bir şey oldu mu?"*** buyuracak kadar bunalmış ve Ayşe anamızın temiz olduğuna dair âyetler

gelinceye kadar da huzursuz bir vaziyette beklemiştir. Eğer Allah'ın Rasûlü gaybı bilmiş bunlar asla olmazdı.
Sûrenin daha sonraki bölümlerinde gelecek ve Rabbimiz şöyle buyuracak:
"Sizin gizlediklerinizi de açıkladıklarınızı da bilirim."

Buna göre insanların kalplerinden geçirdikleri düşünce ve niyetler de ancak Allah'ın bilebildiği gaybî bilgilerdir. Hiçbir kimsenin bu gibi şeyleri bilmeye veya bu konularda fikir beyan etmeye hakkı ve selahiyeti yoktur. Her kim ki bu gaybî konuları bildiğini iddia ederse veya "falan zat kalpten geçenleri bilir" derse:

a- Yalnız Allah'a ait olan bu gaybı bilme sıfatını kendisinde gördüğünden dolayı,

b- Kendisine vahiy geldiğini iddia ederek Allah'ın, son elçisi aracılığı ile vahyin kesildiğine dair verdiği haberini yalanladığı için küfre girmiş olur. Yâni biraz önce de söylediğim gibi, kimileri "işte bu zat kalpten geçenleri bilmektedir" diye övülmeye çalışılıyor. Halbuki kalpten geçenleri bilmek bir üstünlük sebebi değil ki! Yâni birisi benim kalbimden geçenleri bildiği için üstünse, ben onları ondan önce bildiğim için, ondan daha üstünüm demektir. Sonra ne olacak benim kalbimden geçenleri bilmesi? Ne işi var benim mahremimde adamın? Allah'ın örttüğünü açmasının ne mânâsı var ki? Elhamdülillah ki Rab-bim örtüvermiş onları. Değilse aynı yastığa baş koymuş karı koca bile bir anda kalplerinden geçenleri bilivermiş olsalardı belki yüz yüze bakamayacak hale gelirlerdi. Neden? Çünkü insanın kalbinden elinde olmadan çok acayip şeyler geçebilmektedir ve onların tümüne muttali olan Rabbimiz bile eyleme dönüştürmedikçe onlardan kişiyi sorumlu tutmamaktadır.

2- İkincisi; delili olan ve Allah'ın vahiy yoluyla sadece razı olduğu Resûllerine bildirdiği gayblardır ki, işte yukarıdaki âyet bunu anlatır. O muttaki mü'minler, Allah'ın vahiy yoluyla peygamberine bildirdiği gay-ba inanırlar, o gaybî bilgilere iman edip teslim olurlar.

ifadesindeki "lâm" ahd içindir. Yâni muttakilerin inandıkları gayb, delili bulunan bu gayblardır. Allah, peygamberler, âhiret ve ahvali, melekler, nübüvvet, peygamberler, kitaplar, bunlar delili olan gayb-lardır. Yâni Allah'ın, peygamberine vahiy yoluyla bildirdiği gaybî bilgi-lerdir.

Meselâ Rasûl-i Ekrem Efendimiz, önceden Yakup oğullarının Mısır'a gidiş hadîsesini, Hz. Yusuf'un kardeşleri tarafından kuyuya atılışını, Yusuf'un Mısır'da satılışını, sonra zindana atılışını, sonra Allah'ın izniyle devletin başına geçip babası ve kardeşlerinin yâni İsrâil oğullarının Mısır'a yerleşmesini bilmiyordu. Allah kitabında uzunca bunu anlattıktan sonra buyurdu ki:
"Ey Peygamberim! Bunlar sana vahyettiğimiz gayb haberlerindendir. Onlar elbirliği edip düzen kurdukları vakit sen yanlarında değildin"
(Yusuf: 102)

İşte Peygamberimizin bildiği gaybî haberler de bu vahyedilen haberlerdir. Yâni Allah'ın şu kitabında haber verdiği gaybî bilgilerdir. Çünkü Allah'ın Rasûlü, kendisine bu kitap gelmeden önce bunların hiçbirisini bilmiyordu. Allah bu kitabı sayesinde ona bildirdi.

Allah'ın Rasûlü daha önce namaz nedir, abdest nedir, cennet nedir, cehennem nedir, kıyamet nedir, hesap kitap, haşır neşir nedir bilmiyordu. Allah tüm bunları kitabında bildirdi. Rasûl-i Ekrem de daha önce kendisi için gayb olan bu bilgileri biliverdi. İşte Allah'ın Resûlüne bildirdiği ve Rasulullah'ın da bildiği gayb birimleri bunlardır. Nitekim Cin sûresinde Rabbimiz bu hususu anlatırken şöyle buyurur:
"De ki; Rabbinizin sizi tehdit ettiği azap yakın mı, yoksa Rabbim ona uzak bir zaman mı tayin etti, bunu ben bilmiyorum. Çünkü gaybı bilen ancak O'dur. Fakat O Rabbim, hiç kimseyi gaybına müzahir kılmaz. (Hiç kimseye onu ezdirip bozdurmaz) Ancak seçtiği peygamberler müstesnadır. Çünkü onun önünden ve arkasından gözcüler koyar"
(Cin: 25,26,27)

Bakın, bu âyet-i kerîmede son derece açık bir şekilde Rabbi-miz, gaybını ancak seçtiği peygamberlerine ulaştırdığını anlatıyor. Peygamberlerini gaybına muttali kıldığını haber veriyor. Ama dikkat ederseniz peygamberlerine bildirdiği bu gaybî bilgilerin de melek va-sıtasıyla kendilerine ulaştırılan vahiy olduğunu haber veriyor.

Diyor ki âyet-i kerîme; Unutmayın ki, bu gaybını peygamber-lerine bildirirken, yâni bu gaybî bilgileri melek vasıtasıyla peygamberlerine gönderirken, o meleğin etrafını da böyle çepeçevre gözetleyicilerle kuşatır, buyuruyor. Yâni cinlerin, şeytanların, hainlerin, zâlimlerin yolda o meleğin önünü kesip, elindeki Allah vahyini alıp, hafızasından onu söküp, onun yerine

başka sözleri ona empoze ederek zorla “Al şunu vahiy diye peygambere götür!” demeleri asla mümkün değildir. Bunu hiç kimse yapamaz.

“Biz peygamberlere vahiyle gönderdiğimiz meleğin önünü ve arkasını böyle gözetleyicilerle kuşatırız” diyor Rabbimiz. Peki bunu niye anlatıyor Rabbimiz? Neden bunu bize kitabında haber verme gereği duymuş? Bakın bundan sonraki âyetinde de onu şöyle açıklıyor:

“Görülmeyeni bilen Allah, görülmeyene kimseyi muttali kılmaz. Ancak peygamberlerden bildirmek istediği, bunun dışındadır. Rablerinin bildirilerini tebliğ etmelerini ortaya koymak için her peygamberin önünden ve ardından gözcüler salar; onların yaptıklarını ilmiyle kuşatır ve her şeyi bir bir sayar. (Cin: 26,27,28)

“Peygamberlerin, Rablerinden aldıkları risaletleri tamamıyla insanlara tebliğ ettiklerini bilinsinler diye bunu anlatıyoruz” diyor Rab-bimiz. Yâni ne anladık bundan? Bundan şunu anladık:

Birincisi; Peygamber bu konuda herhangi bir şüpheye düşme-sin diye, yâni acaba bu âyetler gerçekten Allah’tan mı geliyor? Yoksa başkalarından mı geliyor? Bu konuda en ufak bir şüpheleri, bir tereddütleri kalmasın ve insanlara duyurduklarının kesinlikle Allah’tan geldiğini bilsinler diye bunu böyle yaptık.

İkincisi; bir de peygamberlere ve onların tebliğ ettikleri âyetlere iman eden mü'minler de, acaba bunlar gerçekten Allah’tan mı? Yoksa başkalarından mı? Bu konuda en küçük bir şüpheleri kalmasın diye biz bunu böyle yaptık diyor Rabbimiz. Âyetin son kısmı bunu daha net anlatıyor. Gerek peygambere gelenleri, gerekse ona vahiy getiren meleğin yanındaki bilgilerin tümünü biz ihata etmişiz, tamamını saymışız diyor Rabbimiz. Yâni mümkün değil ki peygamber, ya da ona vahiy getiren melek onların bir kısmını gizlesin. Mümkün değil ki, o vahyin bir bölümünü size haber versin de işine gelmeyenleri sizden saklasın. Biz onun tamamını âyet âyet, kelime kelime, harf harf saymışız, bilmişiz diyor.

Öyleyse, bu âyetten anlıyoruz ki; Peygamberlere bildirilen gayb Cebrâil vasıtasıyla bildirilen gaybî bilgilerdir. Demek ki, peygam-berimize bildirilen gaybî bilgiler, Kur’an’da Rabbimizin ona bildirdiği bilgilerdir. Peki o zaman Peygamber Efendimiz gaybı bilir mi? Hayır, peygamberler de gaybı bilemezler. Peki, Allah bildirirmiş ama, bakın burada bildirir diyor. Evet, peygamberler

Allah'ın kendilerine bu kitapta bildirdiklerini bilir, diyeceğiz.
"Onlar gayba inanırlar."

Bilmekle iman, ayrı ayrı şeylerdir. Ve gayb, bilginin değil imanın konusudur. İman; kalbin, lisanın ve fiilin tasdikidir. Yâni bir hükmün icabını fiilen icra etmekle olur bu tasdik. Eğer bilmekle iman aynı şey olsaydı, o zaman tüm ehl-i kitap mü'min olurdu.
"Kendilerine kitap verilenler, hakkı avuçlarının içini bildikleri gibi bilirler." (Bakara: 146)

Eğer sadece dil ile ikrar iman olsaydı, o zaman tüm münâ-fıklar da mü'min sayılırdı. Çünkü onlar da dilleriyle inandıklarını söyleyerek kalplerinde olmayanı ortaya koymaya çalışmaktadırlar.
Buradaki iman icmalî bir imandır, daha sonra gelecek âyette bir daha imandan söz edilecek; bu da tafsilî imandır. Yâni, Rabbimiz burada; mü'minler kitapta kendilerine bildirilen tüm gaybî bilgilere toptan inanırlar. Daha sonra gelecek ve tekrar mü'minlerin kitaba imanlarından söz eden âyet de toptan inandıkları bu kitabın âyetlerini birim birim, tek tek tanıyarak tafsîlen iman ederler buyuracaktır.

Evet, mü'min gayba inanan kişidir. Allah'a, meleklerine, kitap-larına, vahye, resûllerine, ölüm ötesine, ölüm öncesine, arşa, kürsîye ve Allah'tan vahiyle gelen tüm haberlere iman, gayba iman demektir. Bu iman, mü'minin kalbine hem büyük bir sükûnet ve huzur verirken, hem de sorumluluk şuuru yerleştirmektedir. Mü'min öleceğine, sonra tekrar dirileceğine, hesaba çekileceğine inanan kişidir. Bu hesabın sonunda ya cennet, ya da cehennemle karşı karşıya geleceğine inanan ve bu dünyadaki hayat programını, bu imana bina eden kişidir. Yâni gayba inanmanın ya da inanmamanın neticesi kişinin hayat programına etkili olacaktır.

Gayba inanan kişinin hayat programı farklı, inanmayan kişininki farklı olacaktır. İşte, gayba imanın mânâsı burada ortaya çıkacaktır. Aslında, bu imanı bütün dünyaya, bütün dünya problemlerine, bütün dünya programlarına uyarlamak mümkündür. Bu iman, tüm dünya problemlerini değiştirecektir. Hangi tür problem olursa olsun, ekonomik, siyasal, ahlâkî, hukukî tüm problemleri, savaşlar barışlar, erkek hakları, kadın hakları, kazanma harcama anlayışları, alma verme, yeme içme, giyim kuşam gibi tüm dünya programlarını değiştirecektir. Bütün bu konularda gayba inanan kişinin durumuyla, gayba inanmayan,

bilgilenmesini Allah'ın kitabına dayandırmayan, sadece duyularına ve aklına güvenerek; "bu bana yeter, ötesine benim ihtiyacım yoktur!" diyen insanın durumu çok farklı olacaktır. Birbirine taban tabana çelişen iki hayat tarzı, iki yaşam biçimi çıkacaktır karşımıza.

Evet o mü'minler gayba inanırlar, hayat programlarını bu imana bina ederler. Sonra o muttakiler:
"Namazı ikâme ederler."

Kur'an'dan istifade edebilmenin üçüncü şartı da kişinin ondan öğrendiklerini hemen pratiğe aktarmaya hazır olmasıdır. Namaz, Kur'-an'ın emrettiği ilk ve en önemli görevlerden biri olduğu için imandaki samimiyetin ölçüsü ve pratik bir delilidir. Ama bakıyoruz Kur'an-ı Kerîm'de hiçbir yerde:

"Elleziyne yusallune's Salâte"

Onlar namazı sallâ yaparlar, yâni namazlarını kılarlar ifadesi kullanılmamıştır. Namazla alâkalı olarak sürekli ikâme kelimesi kullanılmıştır. İkâme lügatte ayağa kaldırıp dikmek demektir. Onun içindir ki:

"Namaz dinin direğidir"

buyurur Allah'ın Rasûlü. Öyleyse namazla dinimizin direğini dikmemiz emrediliyor bu âyet-i kerîmede. Yâni öyle bir namaz kılacağız ki; kıldığımız bu namaz hayatımıza hâkim olan bir namaz olacak. Değilse başka âyetlerden öğreniyoruz ki; hayata etkili olmayan, hayatı düzenleme konusunda varlığından söz edilemeyen bir namaz, Allah'ın istediği bir namaz değildir.

Meselâ; fakiri doyurmaya teşvik etmediği halde, yetimi itip, kakıp, azarladığı halde, randevusuna riâyet etmeyip sözünü yerine getirmediği halde, emanete hıyanet edip, namus ve iffetine sahip çıkma-dığı halde, başkalarının namus ve iffetine uzandığı halde, haram yiyip içtiği halde, hâsılı hayatını âhiret inancına bina etmediği halde sadece din kurtarmak için kılınan bir namaz, namaz değildir. Yâni namaz dışındaki tüm hayatımızı da kapsayacak bir namaz isteniyor bizden.

Bir de namaz, ancak cemaatle ayağa kaldırılabilecek büyük bir direğe benzetilmiştir. Yâni namazın sosyal hayatı düzenleme fonk-siyonu vardır. Toplumda namaz ayağa kaldırıldığı zaman dinî hayat ayağa kaldırılmış demektir.

Meselâ bir ülkede oturan insanların her biri, tek tek namazlarını kılsalar bile namaz ikâme edilmiş sayılmaz. Namaz, toplum olarak ikâme edilmesi gereken bir ibâdettir.
1- Ta'dil-i erkânına göre huşû ve huzû ile doğru dürüst namaz kılarlar onlar.

2- Namaz için mesai sarf ederler. Namaz ortamı hazırlarlar. Namazın önündeki engelleri kaldırmak, mü'minlerle namaz arasına dikilmiş tüm barikatları yok etmek için ciddi savaş verirler.

3- Namazla ilgili emr-i bil'marûf ve nehy-i ani'l münker yaparlar. Çevrelerine, çocuklarına namaz eğitimi verirler. Namaz kılmayan kimseleri uyarıp onlara da namaz kıldırabilmenin mücâdelesini verir-ler. Bunu kendilerine en büyük dert edinirler.

4- Namazı ayağa kaldırırlar, namaz ortamı hazırlarlar. Namazı hayat programının odak noktası haline getirirler. Hayat programının içine sıkıştırılmış bir namaz değil, ya da namaza yer bırakmayacak bir hayat programı değil, namaza göre ayarlanmış bir hayat programını gerçekleştirmenin uğraşısı içine girerler.

5- Namazla Allah'tan mesaj alarak namaz sonrası hayatı bu mesajla düzenlemeye çalışırlar. Namazı ne dediğini, ne okuduğunu anlayamayacak biçimde kuru bir hareketler manzumesi değil, Allah'-tan vahiy alma ameliyesi haline getirirler.

6- Namazlarını; namaz öncesi hayatlarının Allah'a tekmilini verme makamı bilirler. Namaz öncesi yapıp ettiklerinin raporunu sun-mak ve namaz sonrası yapacaklarının taahhüdünde bulunmak üzere Rablerinin huzuruna çıkma makamı bilirler.

"Kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah yolunda harcarlar onlar."

Muttaki olmanın ve bunun tabii sonucu olarak Kur'an'dan istifade edebilmenin dördüncü şartı da kişinin Kur'an'da Allah'ın istediği biçimde malını başkalarıyla paylaşmaya hazır olmasıdır. Allah'ın kendisine tahsis buyurduğundan onlar infak ederler, harcamada bulunurlar. Allah onlara ne tahsis buyurmuşsa ondan infak ederler. Bu âyette Rabbimiz mallarından, kazandıklarından, sahip olduklarından infak ederler demiyor da, bizim kendilerine verdiklerimizden diyor.

Demek ki bu mallar, mülkler, servetler, imkânlar, fırsatlar bizim değildir. Biz kazanmadık bunları, Allah verdi bize. Allah'ındır bunlar. Mal sahibi Allah'tır. Her şeyin sahibi O'dur. Malın, mülkün, rızkın, hayatın sahibi O'dur.
Bir başka yerde:
"Size ne oluyor ki Allah yolunda malları harcamıyorsunuz! Göklerin ve yerin mîrası zaten Allah'ın değil midir? Sonunda hepsi O'na kalmayacak mıdır?"
(Hadîd: 10)

Ne zannediyorsunuz yâni? Sonunda semavat ve arzın mîrası Allah'a kalmayacak mı? Şu cebinizdekiler, şu kasalarınızdakiler, şu koynunuzdakiler, hepsi Allah'a kalmayacak mı? Bilesiniz ki hepiniz gideceksiniz ve her şeyiniz Allah'a kalacaktır. Ne kadar akıl erdirici bir ifade değil mi? Yâni sizler tuttunuz, öptünüz, sarıldınız, vermediniz. Peki sonunda kime kalacak da bunlar? Allah'a kalacaksa sonunda niye vermiyorsunuz? Niye bunu anlamaya yanaşmıyorsunuz? diyor Rabbimiz.

Biraz ilerideki âyette de şöyle buyurulur:
"Allah'a ve peygamberine iman edin! Ve sizi halef kıldığı mallardan Allah yolunda harcayın!"
(Hadîd:7)

Allah'ın bizi halef kılması; birinin arkasından bir başkasının gelip sahip olması demektir. Bugün birinin cebindeki para, dün bir başkasının cebindeydi. Bugün birinin tohum attığın tarlaya, dün bir başkası tohum atıyordu. Bugün birinin bindiği araba, dün bir başkasına aitti, yarın da bir başkasına ait olacaktır. Bugün size yağmur gönderen bulut dün başkalarına hizmet ediyordu. Bugün size süt veren inek dün başkalarına hizmet ediyordu.

Veya bir vakitler bu mülk Âd'ındı, sonra Semûd'un oldu, sonra Medyen'in, sonra Tubba'nın, sonra Emevi'nin, sonra Selçuklu'nun oldu, sonra Osmanlı'nın oldu, sonra dedenin babasının, sonra ananın kocasının oldu, sonra da sana intikal etti. Unutmayasın ki; sende de kalmayacak, yarın bir başkasının mülküne intikal edecek. Öyleyse infak et! Çünkü sende de kalmayacak diyor Rabbimiz.

İstesek de istemesek de, versek de vermesek de bilelim ki; bir gün ya o mallar bizi terk edecek, ya da biz onları terk etmek zorunda kalacağız. Ya bir iflasla, bir felâketle o mallar bizi terk edecek, ya da bir ölümle biz onları bırakıp gideceğiz.

Bu iki seçenekten başka bir imkânımız yoktur.

Zaten bu inançta olmayan insanlar, Allah'ı mülkün sahibi bil-meyen, kendilerini mülke sahip zanneden insanlar zırnık bile vere-mezler. Böyle inananların, böyle düşünenlerin vermeye, verebilmeye asla güçleri yetmez. İsteseler de veremezler böyleleri. Ama mülkün sahibi Allah'tır, bu elimdekiler, bu cebimdekiler benim değildir, bunlar Allah'ındır, ben zaten Allah'ın olanı Allah yolunda, Allah'ın kullarına veriyorum! diyebilen kişi infak edebilecektir. Mülkün Allah'a ait olduğuna iman eden kişi verebilecektir.

Bakın Yâsîn sûresinde anlatılır:
"Onlara Allah'ın size verdiği rızıklardan infak edin dendiği zaman kâfirler mü'minlere derler ki, dilediği zaman Allah'ın doyuracağı kimseyi biz mi doyuracağız? Siz ancak açık bir şaşkınlık içindesiniz!
(Yâsîn: 47)

Allah bizden infak istiyor, olacak şey midir bu? Yâni Allah'ın doyurmaya güç yetirdiği halde doyurmadıklarını biz mi doyuracağız? dediler. Yâni Allah bu fakir kullarını doyurmaktan âciz de bizden onları doyurmamızı istiyor öyle mi? Yâni Allah fakir, biz zenginiz öyle mi? dediler. Kâfir mantığıdır bu. Aynen bunun gibi: Yâni Allah'ın öldürdüğü yenmiyor da bizim öldürdüğümüz, bizim kestiklerimiz mi yenecek? demişlerdi başka bir yerde. Hani vadesiyle, kendiliğinden ölen hayvanlar yenmiyor da, bizim kestiklerimiz yeniyor ya. Kâfirler öyle diyor-lardı. Bu ne biçim iştir? Allah'ın öldürdüğü yenmiyor, bizim öldürdük-lerimiz yeniyor. Kâfir mantığı, burada da öyle. Sanki kendi öldürdükle-rini kendileri öldürdü de, Allah'ın öldürdükleri ayrıdır. Halbuki onların öldürdükleri, kestikleri de Allah'ın öldürdüğüdür, Allah'ın öldürdüğü de Allah'ın öldürdüğüdür. Veya sanki rızık kendilerinin! Sanki mal kendilerinin! Sanki Allah'ınkilerle kendilerininki farklı. Sanki kendi ellerindekiler kendilerinin de Allah'ın ayrıca malı mülkü var. Sanki kendi ellerindekiler, ceplerindekiler Allah'ın değil. Halbuki onların ellerindekiler de Allah'ın, Allah'ınkiler de Allah'ındır. Tüm mallar-mülkler Allah'ındır. İşte bunu anlayamayanlar, kendilerini mülkün sahibi bilenler zırnık bile veremezler.

Allah korusun da bugün müslümanlar maalesef sanki bu âyetlerden habersiz bir hayat programı yaşamaktadırlar. Rabbimiz bütün bu âyetleriyle bize infak yasasına bağlı bir hayat programı tarif ederken, ekonomik hayatımızı infaka dayalı olarak ayarlamamızı ısrarla öğütlerken maalesef müslümanlar tüm bu

âyetleri diskalifiye edercesine kâra dayalı, kazanma esasına dayalı, daha fazla büyüme, daha fazla şişme esasına dayalı bir hayat programı gerçekleştirmenin hesabı içine düşmektedirler.

Gerçekten hangi vahiy biriminin, hangi âyet grubunun, hangi peygamber modelinin müslümanlara bu hayat felsefesini empoze ettiğini anlamak mümkün değildir. Bakıyoruz bugün, hemen hemen müslümanların hepsi, hacısı; hocası da dahil olmak üzere geceli gündüzlü daha fazla kazanmak, daha fazla büyümek, daha büyük ekonomik güce erişmenin hesabı içinde çırpınmaktadırlar.

İşin garibi ve anlaşılmaz yönü de müslümanlar bunu din adına yaptıklarını söyleyebilmektedirler. Efendim müslüman zengin olmalıdır. Bugün bizlerin zengin olma hedefimiz, büyüme isteğimiz, daha fazla ekonomik güce ulaşma programımız daha iyi, daha faziletli müslüman olmak içindir. Daha müslümanca bir hayata ulaşmak içindir. Zenginleşirsek daha iyi müslüman olacağımıza inancımızdan ötürü bunu yapıyoruz diyerek Allah'a akıl vermeye, Allah'a yol göstermeye çalışıyorlar. Ya Rabbi biz bunu münâsip gördük, iyi bir müslümanlık için, herhalde sen de bundan başka bir şey demezsin! demeye çalışıyorlar.
Halbuki; Allah indirdiği âyetlerin hiçbirinde, kitabının hiçbir yerinde: Ey müslümanlar! Aman ha! Ne yapın yapın, daha fazla zengin olmaya çalışın! Bütün gücünüzü, bütün kafanızı, bütün kalbinizi, bütün imkânlarınızı, bütün mesainizi, bütün zamanlarınızı mal mülk toplamaya harcayın! Fark etmez, ben zaten lüks olsun diye indirdim kitabımı, onu tanımasanız da olur! Laf olsun diye gönderdim Peygamberi, onunla diyalog kurmasanız da olur. Siz bırakın şimdi bunları da aman para kazanmaya bakın! Zira zenginler benim katımda daha üstündür! diye bir âyet indirmedi Allah. Ben, bugüne kadar Kur'an'ın hiçbir yerinde böyle bir âyet görmedim. Yok ki böyle bir emir. O zaman Müslümanların kendilerine böyle bir yolu, böyle bir hayat programını, böyle bir hedefi nasıl çizdiklerini anlamak mümkün değildir.

İşin bir başka garip yönü de bugün müslümanlar, "Allah için kazanıyoruz" dedikleri halde kazandıklarını Allah için değil de, hep kendileri için harcıyorlar. Atlarını, arabalarını daha lüks hale getirmek için, ev eşyalarını değiştirmek için, kılık kıyafetlerini değiştirmek için, yeme içmelerini farklılaştırmak için, sofralarını zenginleştirmek için harcıyorlar.

Ey müslümanlar! Şunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın ki, Allah'ın

kitabını tanımaya, Allah'ın âyetleriyle bilgilenmeye, Peygamberinin sünnetiyle diyalog kurmaya zamanınız kalmayacak bir biçimde, güya Allah'ın rızasını kazanmaya matuf olarak kazandığınız mallar, topladığınız mülkler, bilelim ki; bizi Allah yolundan uzaklaştırmadan başka bir şeye yaramıyor. O halde tez elden aklımızı başımıza almak zorundayız. Kimilerimizin şu ana kadar kazandıkları çoluk çocuğumuza, yedi sülâlemize yetecek kadar çoktur. Rızık peşinde değil köşe dönme peşindeyiz. Başımızı döndüren bu uğraş içinde Allah'ın kitabını tanımaya, Resûlünün sünnetiyle beraber olmaya zamanımız da kalmıyor.

Gelin öyleyse buna bir sınır getirip, biraz da Allah'ın âyetleri ne diyor? Bakara neden söz ediyor? Allah'ın kitabı bizden nasıl bir hayat istiyor? Nasıl bir amel istiyor? Nasıl bir iman istiyor? Peygamber ne diyor? Bize nasıl bir hayat programı gösteriyor? Biraz da bunları öğrenecek zamanımız olsun. Bu âyetlere de iman imkânımız olsun. Neredeyse ekonomik insan olup çıktık Allah korusun. Paradan başka, ekonomiden başka, ekonomik büyümeden başka hiçbir şey düşünmeyen ekonomik insan olup çıktık. Hakkımız yok buna. Bunun için gelmedik bu dünyaya. Allah bizi bunun için yaratmadı.

Evet, infaka dayalı bir hayat mü'minin hedefi olacak. Efendim ben Kur'an'ı bilmiyorum; binaenaleyh gayba inanamam! Ben hoca değilim, namaz kılamam! diyemeyeceğimiz gibi, benim fazla malım yok, ben infak edemem de diyemeyiz.

Zira infakta belli bir ölçü yoktur. Şu kadar olacaktı, bu kadar olmayacaktı diye bir ölçü yoktur infakta. Hattâ bakın Rasulullah Efendimizin bir hadislerinden öğreniyoruz ki:

"İnfak edecek hiçbir şeyi olmayıp da malını Allah yolunda infak eden kişiye imrenip: "Benim de olsaydı; ben de onun yaptığını yapardım!" diyen kişi sevapta diğerine müsavidir."

Bir müslümanın malı var ve onu kendisine veren Allah hatırına ihtiyaç içinde kıvranan kardeşlerine infak ediyor. Bir başka müslüman da elinde, avucunda verebilecek bir şeyi olmadığı için üzülüyor ve şöyle diyor: "Eğer Rabbim, o kardeşime verdiği gibi bana da vermiş olsaydı, elbette ben de aynen o kardeşimin yaptığı gibi bol bol infak ederdim" İşte bu iki kişi sevapta birbirine eşittir, diyor Allah'ın Rasûlü.
Kimi müfessirler âyetin tefsiriyle alâkalı olarak diyorlar ki:

"Verdiğimiz ilimden onlar da başkalarına öğretirler, infak ederler"

Şeklinde anlamaya çalışmışlardır. Öyleyse infak etmek için sadece mal mülk sahibi olmak gerekmeyecektir. Birine bir âyet anlatmanız infaktır. Yâni şu anda ben infak ediyorum demektir. Birinin hayvanına yükünü kaldırmasına yardım etmeniz, birine yol gösterivermeniz, emr-i bil'maruf yapmanız, gördüğünüz bir kötülüğü men etmeniz bu anlamda infaktır. Hasta ziyaretine gitmeniz infaktır. Bir müslüman kardeşinizin yüzüne gülüvermeniz infaktır.
"Verdiğimiz rızıklardan infak ederler" diyor Allah. Öyleyse rızık olarak ne vermişse Allah onu infak edeceğiz. İlim mi verdi Allah, rızık olarak? Akıl mı verdi? Sıhhat mı verdi? Basîret, zekâ mı verdi? El mi verdi? Dil mi verdi? Boş zaman mı verdi? Bunları infak edeceğiz. Meselâ hayat da bir rızıktır. Onu dünyaya verdiğimiz kadar, para kazanmaya verdiğimiz kadar biraz da Bakara'ya vermek ve infakta bulunmak zorunda değil miyiz? Aklı hep mühendisliğe vereceğimize biraz da Âl-i İmrân'a vermeli değil miyiz? Boş zamanlarımızı hep para kazanmanın peşinde kullanacağımıza biraz da vahyi tanımaya ayırmalı değil miyiz? İnfak budur işte. Sahip olduğumuz her şeyi, her türlü imkânı Allah yolunda seferber etmektir infak. Tüm hayatı Allah için yaşamaktır.

Ama, genel mânâsıyla bizzat malın verilmesidir infak. Biz de inşallah bugünden sonra Allah'ın bize verdiklerinden mutlaka infak edelim. Güç olarak, ilim olarak, imkân olarak, zaman olarak infak e-delim. Bugünden önce yapıyor idiyseniz zaten yaptınız. Çünkü saha-be namaz kılıyordu da Allah, bir daha namaz kılın! dedi. Veya iman e-diyorlardı da Allah, bir daha iman edin! dedi. Bu emirler karşısında sahabe şöyle demedi: Kılıyoruz ya Rabbi, hayrola! Biz zaten iman ediyorken bu iman emri de nereden çıktı? filan demediler. Bugünden öncenizi bilmem gerekmez, ama bugünden sonra Allah'ın size verdiklerinden mutlaka infak edin!

İnfakta ölçü, ileride Bakara sûresinin bir başka âyetinde ge-lecek:
"Derler ki neyi harcayalım? Neyi infak edelim? De ki ihtiyaçtan fazlasını."
(Bakara 219)

Şunu çok iyi bilmek zorundayız ki; malı imtihan olarak bize veren Allah, onun iktisap ve sarf yollarını da bize göstermiştir. Nereden kazanacağız ve nerelerde harcayacağız? Bunu da göstermiştir Allah. Bunu bizim keyfimize bırakmamıştır yâni. Öyleyse kendi kendimize ihtiyaç kapıları açmamalıyız.

İhtiyacın tespitinde Rasulullah ve sahabenin yaşantısını dikkate almak zorundayız. Bu konuda Rasulullah çok hoş bir örnek verir:

"Yarım hurmayla da olsa kendini cehennemden korumaya çalış "

Yarım hurma, ne kadar da az değil mi? Ama ne kadar da çok ki, cehennemden kurtarıyor. Ne kadar az, ama ne kadar çok. Meselâ on ton hurması var adamın, bir tonunu veremiyor, ne kadar fukara. Ama berikinin bir tek hurması var ve yarısını bölüp birine verebiliyor, ne kadar zengin değil mi? Yâni demek istiyorum ki, çoğalsın da öyle verelim, zenginleşelim de ondan sonra verelim diye beklemeyelim sakın, çünkü çoğaldıkça zorlanıyoruz. On ton da bir tonu vereni pek göremiyoruz ama, iki tane olup da birini vereni çok görüyoruz yâni. Yüz milyarda on milyarı vereni pek göremiyoruz, ama yüz milyonda bir milyonu vereni çok görüyoruz.

Bir de her zaman söylediğimiz gibi İslâm'da determinizm anlayışı yoktur. Yâni bin lira infak eden bin liralık sevap kazanır, bir milyar lira veren de bir milyarlık sevap kazanır diye bir şey yoktur İslâm'da. Meselâ düşünün ki bir adamın bir çuval hurması var, bir başka adamın da bir tek hurması var. Bir çuval hurması olan adam yüz hurmayı çıkarıp fakirlere veriyor, bir tek hurması olan da bölüp onun yarısını bir kardeşine infak ediyor. Şimdi hangisi üstündür bunların? Yarım hurma veren değil mi? Neden? Çünkü birinin bir çuval hurması vardı, bunlardan yüz tanesini infak etti, geri kalan hurmaları kendisine kaldı, ama berikisinin bir tek hurması vardı, bölüp onun yarısını infak etti. Ona ihtiyacı varken, kendisine ancak yetebilecekken yarısını veren bu ikinci kişi ötekisinden daha üstündür.

Evet, unutmayalım ki infakta azlık çokluk değil, oran önemlidir. Bir milyon lirası olup da onun beş yüz binini infak eden bir müslüma-nın ulaştığı sevaba ulaşabilmesi için, bir trilyonu olan mü'minin beş yüz milyarı infak etmesi gerekmektedir. Bakın buna delilim şu hadistir:

Hz Ali efendimizin rivayet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bu hususu şöyle anlatır:

"Resulullaha üç grup geldi. Onlardan biri: "Benim yüz dinarım vardı, onunu tasadduk ettim" dedi. Öbürü: "Benim on dinarım vardı, birini tasadduk ettim" dedi. Diğeri de: "Benim benim tek bir dinarım vardı, onun on da birini

tasadduk ettim" dedi. Bunun üzerine peygamber aleyhisselâm şöyle buyurdu: "Hepiniz sevapta eşitsiniz. Çünkü her bireriniz malının onda birini sadaka olarak vermiştir."

Öyleyse evinize götürdüklerinizden başkalarının evlerine de gitmesini sağlayın! Giydiğinizden başkalarının da giymesini, yediğinizden başkalarının da yemesini sağlayın! Paylaşmadan yana olun. Başka kardeşlerinizi de düşünmeden yana olun! Yâni yaşama standardınıza birilerinin de çıkmasını sağlayın! Kardeşlerinizin yaşam standartlarını kendinizinkine doğru yükseltmeden yana olurken, kendinizinkini de onlarınkine doğru alçaltmadan yana olun, eğer muttaki olmak istiyorsanız.

Takvalılara, kitapla yol bulacak olanlara, yollarını kitapla bulmak isteyenlere bakın Allah şöyle bir yol gösteriyor. Veya bir başka ifadeyle muttakilerin bir başka özelliklerini de şöyle anlatıyor Rabbi-miz:
4:"Onlar sana indirilen kitaba da senden önce indirilenlere de inanırlar."
Evet, o muttaki mü'minler Allah'ın Peygambere indirdiklerine inanırlar. Bir de öncekilere indirilenlere inanırlar. Allah Peygamberimize ne indirmiş? Kur'an'ı indirmiş. Ondan öncekilere ne indirilmiş? -Biraz sonra söyleyeceğim inşallah- öteki kitaplar indirilmiş.

Dikkat ederseniz burada Kur'an'a imanla öteki kitaplara iman ayrı ayrı zikredilmiştir. Öyleyse Kur'an'a imanla öteki kitaplara iman ayrı ayrı olacaktır. Yâni bizim Kur'an'a imanımızla öteki kitaplara imanımız ayrı olacaktır. Kişinin Kur'an'a imanı aynı zamanda onunla amel ederek onu pratikte uygulamaya imandır. Ben Kur'an'a inandım diyen kişi, onunla amel etmem, onu pratik hayatımda uygulamam gerektiğine inandım demektedir. Fakat öteki kitaplara iman böyle değildir. Önceki kitaplara imanımız onlarla amel etmek üzere, onları pratikte uygulamak üzere değildir. Önceki kitaplara iman sadece Rabbimizin Hz. Adem'den bu yana insanlığı kesinlikle vahiysiz bırakmamış olduğuna imandır.

Bu imanla biz şunu ortaya koyuyoruz ki; ilk insan ve ilk pey-gamber Hz. Adem Aleyhisselâm ile son peygamber Hz. Muhammed Aleyhisselâm arasındaki tüm peygamberlere Allah vahiy göndermiştir. Allah, yeryüzü insanlığını vahiysiz bırakmamıştır. Tarihin her devrinde o günkü insanların ihtiyacı kadar bilgiyi Allah mutlaka peygamberleri vasıtasıyla toplumlarına ulaştırmıştır. İşte önceki kitaplara iman demek, buna iman demektir. Yâni kitaplara iman demek vahye iman de-mektir. Bir başka deyişle Allah'ın insan

hayatına karıştığına iman demektir. Biz inanıyoruz ki, Rabbimiz bütün peygamberlere vahiy indir-miş, peygamberlerini ve toplumlarını kendi bilgisiyle bilgilendirmiş, kitaplar göndermiştir. Kullarını vahiysiz, programsız, yolsuz, yordamsız bırakmamıştır.

Burada indirilenlerin ayrı ayrı zikredildiğine bakılırsa, Kur'an'a ve diğer kitaplara ayrı ayrı iki iman modeli çıkacaktır karşımıza. Yâni müslümanın Kur'an'a imanı ile diğer kitaplara imanı farklı olacaktır.

Meselâ şöyle bir iman caizdir: Allah Hz. Mûsâ'ya Tevrat diye bir kitap göndermiştir, ben bu kitaba inanıyorum, gönderildiği şekliyle içindekiler haktır, ama bilmiyorum, orijinali bana kadar ulaşmamıştır demek doğru bir iman modelidir.

Veya Allah Hz. İsa'ya İncil diye bir kitap göndermiştir, gönderil-diği şekliyle içindekiler haktır ama bilmiyorum, haberim yoktur, çünkü bozulmamış şekliyle bana kadar ulaşmamıştır demek de doğru bir iman modelidir. Bir Mü'minin imanıdır bu, Allah'ın kabul ettiği bir iman-dır, doğru bir imandır.

Ama şöyle bir iman doğru bir iman değildir: Allah Muhamme-d'e Aleyhisselâm Kur'an diye bir kitap göndermiştir, içindekiler haktır, ama bilmiyorum, haberim yoktur; çünkü bozulmamış şekliyle bana kadar ulaşmamıştır dedi mi bir insan, bu sefer yanlıştır bu iman. Böyle bir iman Allah'ın kabul etmeyeceği bir imandır. Bakın şimdi müslü-manların imanlarına, birinci tür bir iman mı? Yoksa ikinci tür bir iman mı? Allah korusun da Kur'an'a iman ederlerken Tevrat'a, ya da İncil'e iman ediyor gibi mi iman ediyorlar? Öyle gibi değil mi? Kitaplarına inandıklarını söyleyen Müslümanlar sanki bilmedikleri, tanımadıkları, hayatlarını onunla düzenleme derdi taşımadıkları bir kitaba iman ediyorlar. Sanki Kur'an'a değil de Tevrat yahut İncil'e inanıyorlar ki, bu iman Allah'ın kabul edeceği bir iman değildir.

Eğer bugün müslümanlar Tevrat'a veya İncil'e inanır gibi Kur'-an'a inanıyorlarsa, Tevrat'a inananlar gibi, İncil'e inananlar gibi: "Demişlerdi, diyorlardı, galiba öyle diyorlardı önderlerimiz" şeklinde Hahamlar ve Papazlar aracılığıyla kitaplarıyla diyalog kuran hıristiyan ve yahudiler gibi Kur'an'la bozuk düzen bir diyalog kurmuşlarsa bu baştan bâtıl olacaktır elbette.

Böyle "gıyl ü gaale" dayanan bir iman Allah'ın kabul edeceği bir iman değildir.

Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde Allah'ın gıyl ü gali yasak kıldığını söylüyordu.

"Şüphesiz ki Allah gıyl u gali haram kılmıştır."

Gıyle; "denildi," gale de "dedi" demektir. Yâni bu konuda şöyle denilmiş, böyle denilmiş, falan şöyle demiş, filan da böyle demiş şeklinde dedi ve denildilere dini havale etmek haramdır, caiz değildir. Peki nasıl olacak? Allah dedi, Peygamber dedi ve ben de inandım. Allah ve Peygamber dedi, ben de öylece inandım ve amele dönüştürdüm demek gerekir. Yâni ben bunu Allah'ın kitabında gördüm, peygamberin sünnetinde buldum, onun için yapıyorum demek gerekir. Yâni hem imanımızı, hem de amellerimizi Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine dayandırmak zorundayız. İman ve amelde hareket noktamız birilerinden duyduklarımız değil, kitap ve sünnet olmalıdır. Din bu yahu! Başka şeye benzemez ki! Oradan buradan devşirme bir din olur mu? Bu dinin temel kaynakları kitap ve sünnettir.

İşte Kur'an'ın istediği iman budur bizden. Yâni Kur'an'a iman budur. Allah ne dedi? Allah ne istedi? Bizzat Allah'la diyalog kurarak, Allah'ın kitabıyla ilgi kurarak, ama bunu da salt aklımızla anladığımız biçimde değil de Peygamberin örneklediği biçimde anlayarak tabii. Çünkü Allah öyle diyor. Kitabında bizden ne istemişse, ne tür bir emirde bulunmuşsa hep şekilde görüldüğü gibi! diyor ya Allah. Peygamberimin yaptığı gibi diyor ya, işte biz de Peygamberler örneğiyle Allah'ın istediği biçimde Kur'an'a inanacak ve bu imanımızı imtihan olunduğumuzdan dolayı amele dönüştürme çabası içine gireceğiz inşallah. İşte o zaman takvalı oluruz. İşte o zaman Kur'an'la beraber olur, Kur'an'la yol bulanlardan oluruz Allah'ın izniyle.

Evet demek ki muttaki olanlar Allah'ın Resûlüne indirilen Kur'-an'a inanırlar bir, bir de önceki peygamberlere indirilen kitaplara inanırlar. Ayrıca önceki peygamberlere farklı olarak bir de sahifeler indirmiştir Rabbimiz. Vahyin farklı bir biçimde insanlara sunulması da böylece gerçekleştirilmiştir.

Yâni gayba inanmayıp kendilerini biyolojik bir hayvan zanneden zavallıların iddia ettikleri gibi insanlık tarihi öyle karanlık değil, vahiyle başlayan bir tarihtir. Önce Adem'e Aleyhisselâm, sonra onun çocuklarından İdris'e Aleyhisselâm ve onun oğlu Şit'e Aleyhisselâm ve İbrahim'e Aleyhisselâm sahifeler verildi. Bir de Mûsâ'ya Aleyhis-selâm Tevrat verilmeden önce sahifeler verildi. Böylece bizler Pey-gamberlere sahifeler verilerek

kendilerine vahiy ulaştırıldığına da ina-nıyoruz. İnsanlık tarihinin birinci çağı diyebileceğimiz sahifeler döne-minin sona ermesiyle ikinci çağı diye bilinen kitaplar dönemi başlıyor. Hz. Mûsâ'ya Aleyhisselâm Tevrat, Dâvûd'a Aleyhisselâm Zebur, İsa'-ya Aleyhisselâm İncil ve Muhammed'e Aleyhisselâm Kur'an indiril-miştir. Biz, bu kitapların hepsine iman ediyoruz.

Burada dikkatimi çeken bir hususu arzedeyim inşallah: Bakara sûresinin üçüncü âyetinde Rabbimiz:
Buyurarak mü'minlerin gayba inandıklarını, gayb haberlerini ihtiva eden Allah'ın kitaplarına inandıklarını söylemişti. Peki acaba burada bir daha bundan söz etmesini nasıl anlayacağız? Orada kısaca söylemiştim. O birinci âyet kitap konusunda icmalî imanı anlatır, yâni toptan bir imanı anlatır, bu ikinci âyet ise tafsilî imanı anlatır.

Yâni kişi müslüman olduğu dönem ben bu kitaba inanıyorum dedi. Ben bu kitabın içinde ne var ne yok hepsine inanıyorum dedi ve böylece icmalî bir imanla müslüman oldu. Zaten buna inanmayan kişiye müslüman denmez. Sonra da bu ikinci âyetin anlattığına göre icmalen inandığı bu kitabın içindekileri tek tek tanıyarak tafsîlî bir imanla buna iman ediyor. İşte bu ikisinin ayrı ayrı gelişini böyle anlamaya çalışıyoruz. Allah bizden böyle kitabın içindekileri tek tek tanıyarak tafsîlî bir iman da istiyor yâni.

Bu konuyu Kur'an'da başka bir âyet-i kerîmede daha açık görüyoruz: Kasas sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:
"Onlara Kur'an okunduğu zaman: "Ona iman ettik! Çünkü o Rabbimizden gelmiş haktır. Esasen biz daha önce de müslüman idik derler."
(Kasas: 53)

Gerçi bu âyet daha önce kendi kitaplarına inanırken son kitap Kur'an gelince ona da inandıklarını söyleyen ehl-i kitabı anlatır, ama bu mânâda bizler de ehl-i kitabız. Bizler de kitap ehliyiz. Meselâ soralım bir müslümânâ: "Sen kitap ehli misin? Kitaplı mısın?" diye: "Evet" der müslüman. Kitapsız filan desen kesinlikle kabul etmez bunu. Ama dönüp bu sefer de; "Peki kardeş ne var kitabında? Tanıyor musun kitabını? Bakara neden bahseder? Âl-i İmrân ne anlatır? Nisâ ne ister? En'âm nereye götürür?" diye sorsanız, hattâ hıristiyanınki kadar kitabından da habersiz gariban. Bakın âyet-i kerîmede:

"Daha önce"

Yâni bu kitabı elime almadan önce, bu kitabımla tanışmadan önce, Allah'ın gerçek arzularını duymadan, bilmeden önce de:
"Biz buna inanıyorduk"

Yâni, daha önce de onlar buna inanıyordular. Ben tekfirci gruptan değilim. O yüzden de bu insanları kâfir kabul etmiyorum. Yâni bu insanlar gariban müslümanlar. Ve de müslümanlıklarının İslâm'la da ilgisi yok. Pek çokları öyledir. Aslında nice uyduruk, kitabî olmayan şeyler var dinlerinde. Ama ne yapsın saf ve samimi kendisine resmi ideolojinin veya dinden habersiz dindarların din diye yutturdukları şeylere inanmış, kanmış adam. Ama mâzeretsiz değil, suçsuz da değil. Lâkin adamı kâfir yapmanın da anlamı yoktur yâni.

Pekiyi ne zaman kâfir diyelim ona? Yatmayalım, uyumayalım, gerçek dini ulaştıralım ona, dinini başkalarından değil de kitap ve sünnetten, Allah ve Resûlünden öğrenmesi gerektiğini anlatalım ona. Anlatmakla da kalmayalım bunu nasıl becereceğini de, buna nasıl ulaşabileceğini de öğretelim ona. Sonra da bu adam buna rağmen: Yok arkadaş, benim böyle şeylerle ilgim alâkam yoktur derse, o zaman da kâfir olacaksa olsun, ne yapalım. Ben demem bunu ona. Zira benim öyle bir derdim yok. Çünkü eğer Allah, bana böyle bir nüfus sayımcılığı görevi verseydi, o zaman düşünürdüm bunu. Benim şöyle bir derdim var: Bunlar benim müşterilerimdir. Ben bunu bilirim ötekisini bilmiyorum şimdi.

Ama şurası bir gerçek ki; Türkiye'de böyle yeni bir müslüman tip oluştu. Başı kapalı, ama baldırı açık. Meselâ namaza karışan; ama hukuka karışmayan bir Allah inancı. Ya da kıyafete karışmayan; ama oruca karışan bir Allah inancı. Abdestte söz sahibi; ama mîrasta söz sahibi olmayan bir Allah inancı. Resmî ideolojinin insanlara sunduğu din programı böyle bir inancı empoze ediyor.

O zaman şöyle diyelim: Din dediğimiz ve inandığımız şey eğer Allah'ın diniyse, yâni Allah'ın kitabına dayanan bir dinse; o dinde söz sahibi Allah'tır. Ona sonradan birilerinin ilave yapması ya da çıkarmada bulunması, o dini bozmayacaktır. O, gerçek dine mutabakatı kadar bu yeni dinler ya tamamen şirktir, ya küfürdür, ya da günahkâr bir dindir. Yâni bu yeni türetilen dinlerin bu gerçek dinle mukayesesini ölçtüğümüz zaman eğer kişiyi dinden çıkaracak bozuklukları varsa tamam onu dinsiz sayıyoruz, ama kişiyi günahkâr seviyede

tutabilecek kadar bozukluklar varsa o zaman onlar gariban müslümanlardır diyoruz. Onlar da benim müşterilerimdir diyorum. Âyete bir daha dönüyorum. Ne diyorlardı?

Kendilerine Kur'an okununca, Kur'an duyurulunca:
Diyorlar ki, inandık, biz buna daha önceden de inanıyorduk. Biz buna önceden de teslimdik. O Rabbimizden bir haktır, hakikattir diyorlar.
Biz buna daha önceden de teslimdik. Önceden de biz bunun müslümanıydık derler.

Az evvel dediğim gibi iki mânâsı var tabii bunun.

1- Ya adam önceden Tevrat'a, İncil'e inanıyorken Muham-med'in Aleyhisselâm geleceğine, Kur'an'ın geleceğine de inanıyordu. Yâni o zaman da müslümandı bu adam. Muhammed'e müslüman değil ama. Ya neye? Allah'ın Hz. Adem'den bu yana gönderdiği din olan İslâm'a inanıyordu. Öyleyse şöyle diyebiliriz: ***"Biz zaten Allah'ın hayata karışmasına inanıyorduk"*** diyorlar. Zaten kitaba imanın mânâsı da budur. Kitaba iman demek, Allah'ın insan hayatına karışmasına iman demektir. Kitaba iman, Allah'ın gönderdiği kitapla hayatı düzenlemeye iman demektir. Kitaba iman demek; kitap kaynaklı bir hayat yaşamaya iman demektir. İşte bakın diyorlar ki; biz, bize Allah'ın kitap göndermesine ve bu kitapla hayatımızı düzenlediğine inanıyorduk, şimdi de aynı Allah'tan gönderilen bu son kitaba da inanıyoruz demektedirler.

2- Ya da bunun mânâsını biz kendimiz açısından anlamaya çalışırsak, o zaman şöyle diyeceğiz: Biz zaten Allah'ın kitabına icma-len, toptan inanmıştık, inanıyorduk, ama kendi hayatımızı yaşarken hayatımızın Allah'ın âyetleriyle çatışması halinde, Allah'ın dediklerinin doğruluğunu baştan zaten kabul ediyorduk demek olacaktır mânâ. Biraz bozuk mu oldu cümle? Bir daha söyleyeyim düzgünce inşallah. Yâni biz Allah'ın kitap göndererek hayatımıza karıştığına inanıyorduk. Ve yine şuna da inanıyorduk ki, kitaptan habersiz yaşadığımız hayatla kitabın gösterdiği hayat çatıştığı zaman, kitabın dedikleri kesin doğru, öteki yaptıklarımız da kesin yanlıştır. Biz baştan buna iman ediyorduk.

Meselâ şu anda yaşadığımız bir hayatımız var. Yaşanan bu hayatın adına din denir. Ve biz din diye, müslümanlık budur diye, bu hayatı yaşarken bu arada Allah'ın kitabını, bizim din kitabımızı, hayat kitabımızı da öğrenmeye devam

ediyoruz. Kitabı öğrenmeye devam ederken de peşinen şunu kabul ediyoruz, şunu diyoruz: Eğer kitabımızdan yarın öğreneceğimiz bir âyet bizim bugünkü dinimize, yâni bugünkü yaşadığımız hayatımıza ters gelecek olursa biz, bugünden o âyetin dediğinin doğruluğunu kabul ediyoruz. Yeni öğrendiğimiz bir din eğer dünkü dinimizle çatışırsa biz, bugünden yeni dinin doğruluğunu kabul ediyoruz diyoruz.

Meselâ şu anda Bakara öğreniyoruz. Bundan sonra inşallah Âl-i İmrân okuyacağız. Ama farz edin ki, Âl-i İmrân bizim hayatımızın filan bölümünün düzenlemesini şöyle anlatacaktır da, ama biz henüz Âl-i İmrân'ı bilmediğimiz için hayatımızın o bölümünü kendimize göre atadan, babadan öğrendiğimiz gibi düzenlemeye devam ediyoruz. Lâkin Âl-i İmrân'ı öğrenince, eğer bu sûre bugünkü yaptıklarımızın yanlış olduğunu söylerse, biz, bugünden sûrenin dediklerinin doğru, yaptıklarımızın ise yanlış olduğunu kabul ediyoruz diyoruz. Meselâ namazlarımızı bazen böyle öğrendikçe düzelttik değil mi? Önceden öyle öğrenmiştik, meğer yanılışmışız dediğimiz çok olmuştur değil mi? İşte bu âyet bana böyle bir iman modeli anlattı.

Yâni ben, Kur'an'da ne var ne yok, baştan inanıyordum, ic-malen inanıyordum, ama şimdi toptan inandığım kitabımın âyetlerini tek tek, birim birim tanıdıkça zaten inandığım âyetlere bu defa tafsîlen inanıyorum.

Bir de kitaba ve kitaplara imanın, bizim hayatımıza yansımasını şöylece özetleyerek bir daha ifade edelim inşallah:

1- Kitaba iman; evvela bize şunu hatırlatacaktır, ya da kitaba iman sayesinde biz şunu kazanmış olacağız: İnsanlık tarihinin hiçbir dönemi kitapsız, sahifesiz ve vahiysiz kalmamıştır. Peygambersiz, va-hiysiz ve kitapsız hiçbir dönem düşünmek mümkün değildir. Bir başka deyişle insanlık sürekli Cenab-ı Hakkın ortak bir rahmetine, ortak bir nîmetine lâyık olagelmiştir. Rahmeti bol olan Rabbimiz, insanların bu vahye lâyık mı, değil mi olduklarına bakmadan, bu nîmete ehil mi, de-ğil mi olduklarını hiç hesaba katmadan, her dönem insan toplulukla-rına mutlaka peygamber göndermiştir. Ve onlara, bu peygamberleri vasıtasıyla kitabını, mesajını, vahyini, muhtaç oldukları hak bilgisini ulaştırmıştır.

Ama bu insanlar, kendilerine gönderilen bu peygamberleri ve onların getirdikleri mesajı kabullenmişler veya reddetmişler, bu ayrı problemdir. Şimdi o

konuya giremeyiz. Rabbimizin büyük lütfu böyle-ce gerçekleşmiştir.

Şimdi düşünmemiz lâzım: Acaba Rabbimiz bize böyle bir lütufta bulunmamış olsaydı, bize kulluğumuzu anlatan böyle bir kitap göndermemiş ve de ne yapın yapın beni bulun! Beni bilin! Ve beni ra-zı edecek kulluklar yapın! buyurmuş olsaydı, ne yapardık? Ne ederdik? sorusunun cevabını bulabilirsek, o zaman Rabbimizin bize ulaştırdığı bu mesajın, bu kitabın değerini anlayabiliriz.
2- Kitaplara imanın bize yansıyan ikinci bir yönü de şudur:

Kitaplara iman sayesinde şunu da anlıyoruz ki; bizler yeryü-zünün son peygamberiyle birlikte, onun zuhuruyla ortaya çıkmış yeni, türedi bir ümmet değiliz. Müslümanlar olarak, son ümmet olarak bizler insanlığın Hz. Adem'le başlayan ilk başlangıcından itibaren tarih sahnesinde boy göstermiş, kıyamete kadar da varlığı devam edecek olan şerefli bir toplumuz. Kıyamete kadar hiçbir güç ve kuvvetin ortadan kaldırmaya muktedir olamayacağı bir millet, bir ümmet olarak varlığımız devam edecektir.

İşte biz, kitaplara iman sayesinde böyle köklü bir millet olma şuurunu elde ediyoruz. Ama yanı başımızda İblisle başlayan ve onun yolunu takip eden bir kâfir grubu da olacaktır. İblis yolunun yolcusu olan bu kâfir grup bu ümmetin bozulmaya başladığı andan itibaren tarih sahnesinde boy göstermiş bir gruptur. İlk dönem biliyoruz ki insanlar hep müslümandı. Hz Nuh Aleyhisselâm dönemine kadar yeryüzünde tevhid egemendi. Küfür ve şirkten eser yoktu. Ama yeryüzünde sapma başladığı andan itibaren yeryüzünde küfür ve şirk açığa çıktı. İşte sapmayla birlikte ortaya çıkan bu kâfir grup müslümanlarla at başı olarak kıyamete kadar devam edecektir.

Öyleyse ilk peygamber, ilk insandır. Ya da ilk insan, ilk peygamberdir. Bu böyle olunca bizler sonradan ortaya çıkmış bir dinin müntesipleri değiliz. Aksine tarih sahnesinde insanlığın boy gösterdiği ilk günden itibaren var olan köklü bir dinin, köklü bir sistemin müntesipleriyiz biz.

Ve yine biliyor ve inanıyoruz ki; dinimizin varlığı kıyamete kadar devam edecek, ondan sonra mahşerde de yine bu dinin yasaları geçerli olacak, yâni orada da insanlık bu kitapla, bu dinle yargılanacak, hesapta da, mîzanda da bu din, bu kitap söz sahibi olacak ve nihâyet cennete de cehenneme de gidişte kıstas yine bu dinin yasaları olacaktır.

İşte kitaplara iman, bize bu yüceliği sağlamaktadır. Aslında Hz. Adem'e indirilen vahiyle son peygambere indirilen vahiy aynıdır. Ama önceki kitapların pratikte uygulanırlılığı şu anda elimizde orijinal nüshâlârı olmadığı için mümkün değildir diyoruz. Başka bir deyişle zaten onların uygulanmasını elimizdeki son kitap bize bildirdiği için onlara ihtiyacımız da yoktur diyeceğiz. Onların içinde Allah'tan gelişi şekliyle var olan tüm evrensel doğruları bu Kur'an beraberinde getirdiği için onlara ihtiyacımız kalmamıştır diyoruz.

Bir de o muttakiler, o Kur'an'la yol bulmaya hak kazananlar:
"Âhirete de yakînen inanırlar."

Âhiret konusunda yakîn sahibidir onlar. Gözleriyle görüyormuşçasına âhirete inanırlar. Aslında onu gözle göremiyoruz. Âhireti sonra yaşayacağız biz. Âhiret zaten son an, son gün, ahir zamandır. Âhiret, hayatın ve dünyanın bitmesidir. Dünya ve gökler âleminin solumasının bitmesi, canlılar âleminin varlıklarının bitmesiyle başlayan yeni bir hayatın adıdır. Bizden âhirete iman istenirken onun başlangıcı sayılan ölüme iman istenmiyor. Zira ölüm kişinin onu inkâr edemeyeceği biçimde her gün gözlerinin önünde cereyan edip durmaktadır. İnsanlar isterlerse onu inkâr etsinler. İsterlerse yok saysınlar ölümü. Gökyüzüne çıksınlar, yerin karnına insinler, bağırıp çağırıp isyan etsinler, netice değişmeyecektir. Sonunda herkes ölecektir. Üstelik attığımız her bir adım bizi ölüme doğru götürmektedir. Analarımızdan doğduğumuzdan beri hep ölüme doğru koşmaktayız. Yâni bugün kâfir de, müslüman da ölümü kabullenmektedir.

Yalnız bu konuda kâfirle müslümanın ayrıştığı nokta, ölümden sonraki hayattır. Mü'min inanıyor ki ölümden sonra da hayat var. Kâfir de diyor ki; hayır, hayat sadece dünya hayatıdır, işte bu kadardır, ölünce her şey bitecektir. Gerçekten bu şekilde inanan bir kâfirin hayatına birtakım kayıtlar koymasına da akıl erdirmek mümkün değildir. Yâni behey budala, madem ki hayat sadece dünya hayatıdır, madem ki öldükten sonra her şey bitecek ve yaptıklarından hiç sorumlu olmayacaksın, o halde hayatını niye kayıtlar altına alıyorsun? Hiçbir kayda küreğe tabi olmadan hayatını dilediğin gibi yaşasana!

Öyle değil mi? Sana göre nasıl olsa bir dirilme olmayacak, hesaba çekilme olmayacak. Zavallı mantığı da işlemiyor kâfirin. Zaten aklını kullansaydı müslüman olurdu. Bakın Mülk sûresinde anlatıldığına göre kâfirler cehennemi görünce şöyle diyecekler:
"Eyvah! Eğer işitsek ve akıllarımızı kullansaydık; bizler cehennem

ashabından olmayacaktık."
(Mülk: 10)

Demek ki kâfir, Allah'ın kendisine verdiği akıl ve duyu nîmetlerini kullanmamıştır. Demek ki kâfir akılsızdır. Hattâ şu anda yeryüzünün gözleri görmeyen, kulakları işitmeyen en akılsız, en budala, en zavallı varlıkları kâfirlerdir. Hani şimdi şu kimi zavallı müslümanların imrenip kendilerini örnek almak için çırpındıkları kâfirler.
" Onlar yakînen âhirete iman ederler."

Yakîn demek, yâni yüzde yüzden de öte kesin bilgi demektir. Kur'an-ı Kerîm kendisi için yakîn ifadesi kullanır. Yakîn; yüzde yüzden de kesindir. Tabi Allah dediği için öyledir diyoruz.

Bakın Ankebût sûresi kişinin Allah'la bildiği, Allah sayesinde bildiği bilginin, kendi kendisine bildiği bilgiden her zaman üstün olduğunu haber veriyor. Kişinin Allah'la öğrendiği bilgi kendi kendine öğrendiği, duyularıyla ulaştığı, tecrübeleriyle bildiği, ya da vahiy dışında başka kaynaklardan öğrendiği bilgiden her zaman üstündür. Birine bilgi, ötekisine de yakîn bilgi diyoruz. Bilgi yüzde yüz doğru olsa bile, yakîn bilgi yüzde yüzden de kesin doğrudur.

Meselâ, şu anda ben yüzde yüz inanıyorum ve biliyorum ki, varım. Düşünüyor, idrak ediyor ve duyularımla algılıyorum ki, ben varım. Kendi varlığımın gerçekliğine yüzde yüz inanıyorsam, Allah'ın varlığına yüzde yüzden de kesin inanıyorum. Neden? Çünkü ben ken-di varlığımı kendi kendime, kendi tecrübelerimle öğrendim, ama Allah'ın varlığını Allah'la öğrendim, Allah sayesinde öğrendim.

Veya meselâ kendi tecrübelerim ve bilgi kaynaklarımla öğrendiğim bu dünyanın varlığına yüzde yüz inanıyorsam, âhiretin varlığına yüzde yüzden de kesin inanıyorum. Çünkü dünyanın varlığını duyularımla algılayıp öğrendim, ama âhiretin varlığını Allah'la öğrendim. Yâni kişinin kitap ve sünnetle öğrendiği bilgiye yakîn bilgi denir ki; öteki bilgiden her zaman üstün ve kesindir.

Meselâ bal şerbeti ishale iyi gelir mi dedi Allah? Sen de tecrübe ettin, denedin, ama sana iyi gelmedi mi? Yâni bal içtikçe, Allah'-ın dediğini uyguladıkça karnının ağrısı hep arttı mı? Ağrını artırdı mı bu? Yine de Allah doğru söylüyor, yine de Allah'ın dediği senin için iyi çıkacaktır, devam et! Sahabeden karnı

ağrıyan birine öyle demişti Rasulullah. “Eğer bal şerbeti içersen karnının ağrısına iyi gelir” buyur-muştu. O sahâbe bizzat Rasûlullah’ın tavsiyesini uygulamış, tecrübe etmiş ve gelip Allah’ın Rasûlüne şöyle demişti: “Ey Allah’ın Rasûlü, ben sizin tavsiye ettiğiniz gibi bal şerbeti içtim, ama karnımın ağrısı iyileşmeyip arttı” Bunun üzerine Rasûlullah Efendimiz ona şöyle bu-yurdu: “Sen Allah’ın dediğini yap! Vallahi Allah doğru söylüyor, senin karnın yalan söylüyor” Evet Allah’ın dediği mutlak doğrudur, tecrü-belerimiz aksini söylese de.

Veya Hz. Ali Efendimizin bir sözü gerçekten bu konuya çok güzel bir örnek teşkil eder. Hani Rasûlullah Efendimiz: “Ey Ali, Medine’den Mekke’ye gitmekte olan bir kadın, benim Mekke’nin fethine dair gizlediğim bir sırrımı ifşa edecek bir mektup taşımaktadır. Git, filan vadide onu yakala ve yanındaki mektubu bana getir” buyurmuştu. O vadide kadını yakalayan Ali Efendimiz: “Ey kadın, sende bir mektup var, onu bana ver!” demiş, kadın da yeminler ederek kendisinde böyle bir mektubun olmadığını söylemişti. Hz Ali Efendimiz kadının üzerini aramış ve gerçekten bir mektup bulamayınca, kılıcını çekip: “Ya mektup, ya canın!” deyince, mektubu saç örgüsünün içine iyice gizlemiş olan kadın, hayretler içinde ona şöyle sormuştu: “Ey Ali aradın, taradın bende mektubun olmadığını gördün. Peki ne bildin böyle bir mektubun bende olduğunu? Bu kadar kesin nasıl konuştun?” Bunun üzerine Hz. Ali Efendimiz buyurur ki; “Vallahi benim tecrübelerim yalan söyler, ama peygamberim doğru söyler. Tecrübelerim sende mek-tup yok diyor, ama peygamberim var dedi. Ben peygamberimin dedik-lerine tecrübelerimden daha kesin inanırım”

Biraz zor mu anlaşıldı? Bir daha düzgünce demeye çalışayım inşallah. Kişinin Allah’la bildiği bilgi, yâni vahiyle, Kur’an ve sünnetle öğrendiği bilgi kendi kendine, kendi tecrübeleriyle bildiği bilgiden her zaman üstündür. Birine bilgi denirse, ötekisine yakîn bilgi denir. Meselâ şu anda ben biliyor ve inanıyorum ki varım. Yüzde yüz inanıyorum ki ben varım. Çünkü işte aklımla, duyularımla algılıyorum ki ben varım. Kendi varlığıma yüzde yüz inanıyorsam, Allah’ın varlığına yüzde milyar inanıyorum. Neden? Çünkü ben kendi varlığımı kendi tecrübelerimle, kendi duyularımla anladım, ama Allah’ın varlığını Allah’la, Allah bilgisiyle, Allah kitabıyla, yâni vahiyle öğrendim. Veya yüzde yüz biliyor ve inanıyorum ki, bu dünya vardır. Çünkü işte şu anda gözlerimle görüyor, aklımla idrak ediyor, duyularımla hissediyorum. Ama âhiretin varlığına yüzde milyar kesin inanıyorum. Çünkü dünyanın varlığını kendim anladım, bildim, ama âhiretin varlığını Allah’la öğrendim.

İşte kişinin kendi kendine öğrendiği, bildiği bilgi eğer yüzde yüz kesinse, vahiyle öğrendiği bilgi yüzde yüzden de kesin doğru bilgidir. İşte bu bilginin adına yakîn bilgi denir. Ve işte o muttakiler âhi-retin varlığına yakînen inanırlar, gözle gördüklerinden daha kesin iman ederler buyuruluyor.

Ama burada bilimi, deneyi putlaştırıp onu Allah bilgisi yerine ikâme etmek isteyen, vahyi insan hayatından dışlamaya çalışan pozitif sistemin bilimci kâfirlerinin şöyle bir şüpheleri var. Veya şöyle bir iddiaları var:

Meselâ laboratuarda yaptığımız ve kesin doğruluğuna inan-dığımız deneylere aykırı bir âyet, bir hadis karşımıza çıkarsa ne yapacağız diyorlar. Laboratuarın deneyini mi kabul edeceğiz, yoksa onun aksini söyleyen o âyetin, o hadisin dediğini mi kabul edeceğiz? Ben diyorum ki; bu konuda kesinlikle âyet ve hadisten şüphe etmeyeceğiz. Kesinlikle âyet ve hadisin dediğini mutlak doğru kabul edeceğiz. Allah bilgisini mutlak doğru kabul edecek ve onun aksini söyleyen laboratuarın deneyini reddedeceğiz. Böylece müslüman oluşumuz, Allah ve Rasûlüne teslim oluşumuz açığa çıkacak. Müslümanlık budur işte.

Bunu yaparken de şöyle diyeceğiz: Ne biliyoruz? Belki de o deneyi yapanların deney yapım modelleri bozuktur diyeceğiz. Belki de yanlış yaptılar. Belki de kasıtlı yaptılar. Belki de ortam değişiktir. O ortamla bu ortam farklı olduğu için deneyler farklı sonuçlar vermiştir. Belki de o deneyi yapan alçakların anlayışları ve niyetleri değişiktir. Belki de bu hadisi reddetmek için kasıtla bu sonuca varmışlardır diyeceğiz. Eğer hadis yine de sahih bir hadisse onun doğruluğuna inanacağız. Benim imanım budur bu konuda. Bundan başkasını da kabule elvermiyor imanım. Kişi eğer Peygamber bile olsa kesinlikle kendi bilgisiyle Allah'ın bilgisini denk tutamaz. Bu iki bilgi farklı olacaktır onun için. İşte o muttaki müminler:

Sanki âhireti yüzde yüzden de öte kesin bilirler ve iman ederler. Yâni insan kendi kendisini bilir ya, âhireti kendilerinden daha bir önde bilirler ve inanırlar. Yakîn, bu anlama gelecektir. İnsan kendi varlığını kendi kendine bildi; ama âhireti insana Allah bildirmiştir.

Çünkü âhiret inancı Allah'la beraber olmayı, Allah'la karşı karşıya gelmeyi gündeme getirecektir. Yâni âhiret elde bir, hesap, kitap elde bir diyecektir kişi. Alırken, verirken, severken, küserken, yatarken, kalkarken âhireti hep gözünün önünde tutacaktır. Ben bundan hesaba çekileceğim! Ben bunun hesabını vereceğim! Bu konuda yarın benim karşıma bir dosya çıkacaktır! diyen kişi

sürekli kendisini kontrol altına almayı becerebilecektir. Gerek gayba imanı, gerekse âhirete imanı gerçekleştirebilmek için sürekli vahiyle, kitapla ilişkimizi sürdürmek zorundayız. Bundan başka çaremiz yoktur. Çünkü âhireti de, gaybı da ancak bu kaynaktan öğrenme imkânımız vardır. Bu konularda bilgilenebileceğimiz başka bir kaynak da yoktur.

İşte böyle yapanlar, böyle inananlar, böylece yollarını Allah ile, Allah'ın kitabı ve Rasûlünün sünneti ile bulacaklardır. Ya da şöyle söyleyelim: Allah, böyle yapanlara yol gösterecektir. Âyetle söyleyelim bunu:
5:"İşte Rablerinin yolunda olanlar bunlardır."

Onlar Allah'la yol bulan, yollarını Allah'ın buldurduğu insanlardır. Veya kendileri, kendi kendilerine, kendi başlarına yol bulmuşlar değil de Rableri onlara yol buldurmuştur. Halbuki kendileri aramışlardı yolu. Ama İslâm'ın edebidir bu. Güzellikler hep Allah'a izâfe edilir İslâm'da. Bunlar Allah'tan hidâyet istemişler, Allah'ın kendilerine gösterdiği hidâyet yolu olan kitabına müracaat etmişler, onu anlamaya, onu tanımaya, onunla yol bulmaya çalışmışlar, kitaba baş vurmuşlar, Rablerine yol sormuşlar ve böylece Rablerinden hidâyete ulaşmışlardır. Rableriyle hidâyete ulaşmış insanlardır onlar. Vahiyle yollarını bulmuş insanlardır onlar. Hayat programlarını vahiyden almış, vahiy kaynaklı bir hayat yaşamaya iletilmiş insanlardır onlar.
"Ve onlar felâha erenlerin ta kendileridir de"

Felâha ermenin ne demek olduğunu ileride Kur'an değişik yerlerde anlatacak. Meselâ Âl-i İmrân sûresinin sonunda:
"Ey iman edenler! Sabredin ve sabır yarışında düşmanlarınızı geçin! (Allah yolunda cihad için hazır) rabıtalı olun! Bir de Allah'la yol bulun ki; felâh bulasınız."
(Âl-i İmrân: 200)

Evet, diyor ki Rabbimiz: ***"Ey iman edeler!"*** Peki neye iman edenler? Fâtiha'dan buraya kadar anlatılanlara iman edenler. Veya Bakara'da başlayan ve Âl-i İmrân'ın sonuna kadar anlatılanlara iman edenler!
"Sabredin! Sabırda yarışın!"

Yâni bu imanınızı gündemde tutma yarışında bulunun! Yâni imanınızı, teslimiyetinizi, hidâyetinizi gündemde tutma konusunda sabırlı olun! Hidâyet yolunda olma konusunda, hidâyetinizi hayatınızda görüntüleme konusunda,

imanlarınızla hayatınızı düzenleme konusunda direnin! Dayanın! Şeytan ve dostlarının engellemelerine karşı sabır yarışına girin! Siz onların sapık yollarına sabırlarında onları geçin! Hidâyeti dalâletin önüne geçirin!

"Rabıtalı bulunun!"

Yâni Kur'an'la, vahiyle, bu mesajla ilginizi, irtibatınızı, rabıtanızı kesmeyin! Sürekli kitap ve peygamberle birlik yaşayın! Vahiyle diyalogunuzu bir an bile kesmeyin! Böylece yolunuzu hep Allah'la bulun! Yolunuzu hep peygamberle bulun! Hayatınızı hep vahiyle belirleyin! Yanılmayın! Şaşırmayın! Hep Allah desin, siz yapın! Allah tarif etsin kitabıyla, siz oradan alıp amele dönüştürün! İşte o zaman felâh bulursunuz. İşte o zaman dünyanızı da, âhiretinizi de kurtarmış olursunuz.

"Umulur ki o zaman felâha eresiniz."

Demek ki bundan sonra anlatılanlar hep bizim felâhımız içinmiş. Evliliğiniz şöyle olsun, boşanmanız böyle olsun. Fâizden kaçarsanız, orucunuzu şöyle yaparsanız, adam öldürmeyi böyle yaparsanız, kısası şöyle uygularsanız gibi bundan sonra gelecek olanlar, işte bunlar bizim için yol gösterileri veya işaret levhalarımızdır. Veya felâhımızdır, kurtuluşumuzdur. Yâni bunlara uyarsak felâha ereceğiz demektir.

Özetleyelim şimdi bu bölümü: Vahiy insanlar için "Hüden" dir. Vahiy insanlar için yol göstericidir. Vahiysiz insanlığın yol bulması kesinlikle mümkün değildir. İşte bu hidâyet rehberi olan kitabın karşısında, Kur'an'ın karşısında insanlar ikiye ayrılır.

1- Takvalılar (Muttakiler). Yâni kitapla yol bulanlar, yâni yollarını Allah'a sorarak bulanlar. Yaptıklarını Allah'ın kitabına ve peygamberin sünnetine sorarak yapanlar, yapmayıp terk ettiklerini de yine kitaba müracaat ederek yapmayanlar. Yâni pozitif ve negatif tüm eylemlerini vahiy kaynaklı gerçekleştirenler. İşte bunlar kitabın kendileri için yol gösterici olduğu muttakilerdir.

2- İkinci grup insan ise, kendilerine Kur'an arz edildikten sonra, kendilerine arz edilen Kur'an karşısında ikinci grup insan tavrı ise:

6:"Kitap kendilerini ha uyarmış ha uyarmamış (fark etmez) müsavi olanlardır."

Kitap kendilerine ha ulaşmış ha ulaşmamış, Kur'an diye bir kitap evlerinde ha var ha yok, yeryüzüne böyle bir kitap ha gelmiş ha gelmemiş fark etmez yaşayanlar, kitaplarına karşı nötr davrananlar, ilgisiz ve kayıtsız yaşayanlar, kitaplarından habersiz hayat programı yapanlar. Kitabın kendilerini uyarmasıyla uyarmaması müsavi olanlar.

Bu konuya münâsip kitabımızdan bir örnek verelim: Şuarâ sûresinde Hûd Aleyhisselâm'ın kavmi Âd toplumu elçilerinin kendilerine sunduğu mesaj karşısında şöyle söylüyorlardı:
"Onlar dediler ki sen öğüt versen de vaaz edenlerden olmasan da bizce müsavidir."
(Şuarâ: 136)

Yâni; "Ey Hûd! İster vaaz et, ister vaaz etme! İster anlat, ister anlatma! İster uyar, ister uyarma! Bizim için fark etmez; çünkü biz, kesinlikle seni dinlemeyecek ve sana inanmayacağız" diyorlardı. Yâni peygamberlerinin vaazının, uyarısının varlığıyla yokluğunu müsavi ka-bul ediyorlardı. Peygamberin varlığıyla yokluğu müsaviydi onlar için. Kitabın varlığıyla yokluğu müsaviydi onlar için. Kitap ha var, ha yok, fark etmezdi. Peygamber kendilerini ha uyarmış, ha uyarmamış, kendilerine kitap ha bir şeyler demiş, ha dememiş fark etmezdi onlar için.

Buna göre kitap karşısında insanların ikinci bir grubunun var-lığını anlıyoruz buradan. Ama bunu demeden önce burada bir yanlışımızı söyleyelim: Maalesef müslümanların şöyle bir yanlışı olmuş: Sanki Kur'an'da anlatılan mü'min, muttaki, muvahhid, sabırlı, müca-hid, cihad edici, namaz kılıcı insanlar sanki biziz. Garanti biziz. Bun-lardan söz ederken Kur'an garanti bizi anlatıyor. İyi özelliklerin hep bize ait olduğunu, kötü sıfatların, istenmeyen özelliklerin de hep baş-kalarına ait olduğunu düşünmüşüz.

Halbuki yıllar yılı şunu da öğretmişlerdi müslümanlara. Şunu da öğrenmişti müslümanlar: Cennetlik olmayı kim garanti görürse din-den çıkar. Kimse kendisinin kesin cennetlik olduğunu iddia edemez. Bu konuda kimse mutmain olamaz. E, sen nereden bildin onun sen olduğunu? Nereden bildin kesinlikle oraya lâyık olduğunu? Dememiz gerektiğini biliyoruz. Bunu da bildiğimiz halde yine de Kur'an'da anlatılan her güzel sıfatın sahibinin kendimiz olduğunu zannetmişiz. Ondan sonra da Kur'an'da nerede kâfir, putperest, fâsık,

fâcir, münâfık, müşrik anlatıldı mı da hep başkaları zannedilmiş, hep karşıdakiler zannedilmiş, hep başkalarının üzerine atılmış. Oysa, acaba bu anlatı-lanlar ben miyim ki? Bu sıfatlar bende mi ki acaba? Acaba bu âyet beni mi anlatıyor ki? Demek zorundaydık. Bunu da biliyorduk.

Çünkü Hz. Ömer Efendimiz de Aşere-i Mübeşşere'den olduğu halde: "Acaba burada anlatılan münâfık ben miyim?" diyor ve uykularını kaybediyordu. Acaba Rasulullah'ın haber verdiği münâfıkların içinde ben de var mıyım? Diye, için için muhasebesini yapıyordu. Elbette bir insan olarak, bir mü'min olarak öyle düşünecekti ve zorlanacaktı, zorlayacaktı kendini.

Şimdi bu mânâda kendimize bir bakalım: Kur'an karşısında, kendisine Kur'an arzedilince, Kur'an'la karşı karşıya gelince, Kur'an'ın uyarısı kendisine ulaşınca bu uyarıya karşı iki grup insan varmış. Bu uyarıya karşı takınılan iki insan tavrı varmış:

1- Bir Muttakiler. Yâni Kur'an'la uyarılanlar. Kuran'ın uyarısı karşısında uyarılanlar. Kur'an'ın uyarısına müspet tepki verenler. Kur'an'ın uyarısıyla etkilenenler. Kur'an'la yol bulanlar, yollarını Kur'-an'la bulanlar.

2- İkinci grup insan ise, kendilerine Kur'an arzedilince, Kur'-an'la karşı karşıya gelince, Kur'an'ı duydukları zaman, Kur'an karşısında ikinci grup insan da: ***"Küfredenlere (hakkı örtbas edenlere) gelince uyarsan da uyarmasan da müsavidir onlar için. Onlar iman etmezler."***

Bu ikinci grup insan, Kur'an ha var, ha yok fark etmez olanlar. Kur'an'ın uyarısı karşısında nötr davrananlar. Kur'an'la diyalog kurma gereği duymayan, onu anlama, tanıma, onunla yol bulma, onun rehberliğinde, onun yol göstericiliğinde bir hayat yaşama lüzumu duymayan, Kur'an'sız yaşayan insanlar. Kitaplarından habersiz yaşayan insanlar.

Şimdi kendimize bir bakalım: Eğer Kur'an bizi uyarınca, yâni biz Kur'an'la karşı karşıya gelince, Kuran'ın mesajı bize ulaşınca, ya kendimiz bizzat okuyarak, ya da şu anda benim yaptığım gibi bir başkası okuyarak Kur'an'ın inzarı, uyarısı bize ulaştığı zaman, eğer Kur'-an bizi ha uyarmış, ha uyarmamış, böyle bir sûre Kur'an'da ha var-mış, ha yokmuş, bizim için denkse, müsaviyse, iman boyutunda denk ise, amel boyutunda denkse, o zaman Allah korusun biz de ikinci grubun içindeyiz demektir. Yeryüzüne böyle bir kitap ha gelmiş, ha

gelmemiş, Kur'an diye bir kitap Konya'da ha var, ha yok, Kur'an diye bir kitap bizim evde ha mevcut, ha değil fark etmez yaşıyorsak o zaman Allah korusun burada anlatılan biziz demektir. Bu hayatı Allah'ın kitabını tanıyarak yaşamakla, tanımadan yaşamak bizim için fark etmez diyor ve kitaptan habersiz bir hayatın mahkûmu olmuşsak kesinlikle bilelim ki burada anlatılan biziz. Veya bu kitabı tanıdıktan sonra, bu kitabın uyarılarına muttali olduktan sonra sanki bu kitabı hiç duymamış, tanımamış insanlar gibi bir hayat yaşamaya devam ediyorsak, kesinlikle bilelim ki burada anlatılan biziz demektir.

Eğer iman boyutunda denk değil de amel boyutunda denkse bu iş, o zaman Ankebût sûresi imdadımıza yetişiyor ve diyor ki: Sakın ha aldanmayın! Şeytan sizi Allah'la aldatır bazen! Allah sanki sizi müslüman kabul etti zannettirir. Çünkü Allah buyurur ki:

"İnsanlar öyle mi zannediyorlar ki sadece iman ettik demeleriyle bırakılacaklar da imtihana çekilmeyecek-ler?"

(Ankebût: 2)

Öyle mi hesap ediyorlar? Öyle mi umuyorlar ki, onlar sadece dilleriyle "amenna"! deyiverecekler, inandık deyiverecekler de salınıverecekler, öyle mi? Sadece biz inandık demeleri kâfi gelecek öyle mi? Hesaplarını, kitaplarını buna göre mi yapıyorlar? Böyle mi zannediyorlar? diyordu.

Öyleyse kişi, Kur'an'ın bir konudaki uyarısına iman ettim dese de, sonra o konuda Allah imkân verip de imtihan edince, deneyince sanki kâfirler gibi o konuda herhangi bir uyarı yokmuş gibi davranıyorsa, Kur'an'dan habersiz yaşıyorsa, ya da kitabının o âyetinden haberi yok gibi davranıyorsa, o zaman kesinlikle o da onlardan olacaktır, Allah korusun.

Peki o zaman, küfrü ikiye mi ayırdık?

1- Hani şu Ebu Cehil gibi cehennemi boylayacak olan kâfirin küfrü. Küfr-i inâdî. Eh bakıyoruz ki adam bazen müslüman gibi söz ediyor, mü'min gibi söz söylüyor. Ben de inanmışım, ben de müslü-manım diyor. Dahası bir adım daha öte atıyoruz ve şeytana bakıyoruz. Şeytanın bizzat Allah'a inandığını, Allah'tan korktuğunu veya âhi-rete iman ettiğini görüyoruz. Kur'an'da bu mânâda sözlerini görüyoruz şeytanın. Ama sadece iddiadan ve sözden ibaret bir imana Allah asla iman demiyor.

Öyleyse Kur’an bizden sadece söz istemiyor. Sadece söz planında bir iman istemiyor. Kur’an bizden inandım denilen konunun amelini istiyor. Allah’ın bizden istediği iman inandığımız konunun bizim hayatımızda görüntülenmesine imandır. Meselâ ben namaza inanıyorum! diyor adam. Peki ne demektir bu? Bu cümleyi şöyle ayrıştıralım: Ben namaza inanıyorum demek; şu iki maksatlardan birisiyle söylenmiştir:

1- Ben müslümanların namaz kılmaları gerektiğine inanıyorum! Ben mutlaka namazın kılınmasından yanayım! Namaz kılınmalı efendim! Namaz dinin direğidir efendim! Namazsız dinin ayakta durması mümkün değildir! Müslümanlar mutlaka kılmalıdırlar namazı! Ben namazın mutlaka kılınmasından yanayım! E hadi ne duruyorsun? Niye kılmıyorsun? denince de, eh birileri kılsın canım! Boş kalmasın! Birileri yapsın! Benden söylemesi, başkalarından da yapması diyor. Söyleyici başka, yaşayıcı başkadır diyor. Böyle bir iman.

2- İkincisi: Ben namaza inanıyorum. Ben namazın benim ha-yatımda görüntülenmesine inanıyorum! Ben inandığım namazın kendi hayatımda pratize edilmesi gerektiğine inanıyorum! İşte iki tür iman modeli. Hangisi imandır bunların? Hangisi İslâm’ın imanıdır? Ya da hangisi Allah’ın bizden istediği imandır? İkincisi değil mi? Birincisine iman demiyor Allah. Sadece sözden, sadece iddiadan ibaret olan, amele dönüşmeyen bir iman Allah’ın istediği bir iman değildir.

Meselâ diyor ki adam: Ben Kur’an’ın okunması gerektiğine, Kur’an’ın yaşanması gerektiğine inanıyorum! Peki kim okuyacak? Kim yaşayacak? Birileri yaşasın efendim, boş kalmasın. Böyle bir iman, iman değildir.

Ben müslümanların cihad etmesine inanıyorum. Ben müs-lümanların örtünmesi gerektiğine inanıyorum. Ben Kuran’ın anlatılma-sı gerektiğine inanıyorum. Peki kim yapacak bunları? Birileri yapsın efendim! Bizden söylemesi, biz bunun edebiyatına görevliyiz, birileri de yapsın, yaşasın. Böyle bir iman lüks bir imandır.

Dönelim, hicri ikinci asra kadar yaşayan mü'minler Peygamber ne demişse Allah’tan, aynen kabul ettiler, aynen iman ettiler, ama bu imanlarını sadece söz planında bırakmadılar, hemen bu imanlarını amele dönüştürdüler ve toplum birden bire değişiverdi. Peki ya şimdi? Şimdi neden, müslümanlar hem Kur’an

okuyorlar, hem öğreniyorlar, hem iman ediyorlar, hem imanları artıyor da neden bu toplum değişmiyor? Galiba inzar kendi hayatlarında uyarıcı özelliğini kaybettiği için.

Biraz sivri bir iş, güç bir durum çıktı karşımıza. Ama ne yapayım öyle olmasa da bu insanlar hepten müslümanlar işte. Herkes müslüman bu toplumda. Herkes kendini böyle iyi müslüman kabul ederken okuyun, anlayın, kavrayın diyerek ne kazandıracağız biz bu insanlara?

Yâni bu toplum şu anda çok iyiyse, arzu edilen noktadaysa, Kur'an'ın getirdiği hayat bu toplumda bir şeyler değiştirmeyecekse bu insanlara ne diyeceğiz yâni? Adam inandım diyor. Ben de müslüma-nım diyor tamam, bir şey kalmıyor geriye. Eğer Kur'an bu toplumda bir şeyler değiştirmeyecekse o zaman bu toplumda Kur'an'ın fonksi-yonu ne oldu? demek zorunda kalacağız. Kur'an'ın tarihteki fonksiyo-nu neydi, şimdi ne hale geldi? Eğer böyle düşünmeye ve sorgulama-ya devam edecek olursak, cesaretim yok söylemeye, ama bir kere o yanlışı yaptım daha önce, inşallah bir daha yapmamaya niyetliyim Allah yardımcımız olsun.

Bir keresinde şirki ve küfrü anlatmıştım birine. Adam bocaladı, sendeledi, evine gitmiş. Arkadaşı namaz kılmak istemiş ve haydi namaza diyerek onu da namaza davet edince: Yok! Demiş ben namaz kılmıyorum! Niye kılmıyorsun? Kılmıyorum çünkü biz müşrikmişiz! diyor. Halbuki ben ona bunu anlatmadan yana değildim! Böyle bir niyetim de yoktu Allah bilir. Sadece ona şunu anlatmak istemiştim: Biz şu anda bir müslümanlık yaşıyorduk ama meğer ki bu yaşadığımız hayat Allah'ın istediği hayat değilmiş. Öyleyse Allah için biraz daha gayret emek zorundayız ı anlatmak istemiştim. Ama adam bunu çok farklı anlamış.

Meselâ bakın, Kur'an'da "dikkat edin! Bu iş sizi cehenneme götürüyor! Bu işin sonu cehennem! Soluğu cehennemde alacaksınız! Aklınızı başınıza alın!" diyen âyetler vardır. Ama bu âyetler: Tamam işiniz bitti! Piliniz bitti! Ümidiniz bitti! Canınıza okudum! demiyor yâni. Peki ne diyor? Ey kullarım, gelin yanlışlarınızı anlayın! Eksiklerinizi anlayın! Haddinizi bilip hatalarınızdan dönün! diyor. Yapmayın bir daha böyle! demek için geliyor ya. Öyleyse ben de diyorum ki, ey Müslümanlar kitap karşısındaki tavrımızı bir daha gözden geçirelim! Kitap karşısındaki tavrımızı bir daha sağlamaya alalım! Bu konuda kendi kendilerimizi bir daha yargılayalım, bir daha sorgulayalım! Acaba Rabbimizin bu dediği bizde

var mı, yok mu? diye bir silkinelim, bir kendimize gelelim, bir gayret edelim içindir bu.

Veya en azından bizde, bizi rahatlatacak bir ümit ışığı da var mı? Tabi onu da söyleyeceğiz. Bazen bu yanlışa düşerken, bunun kabul edilmemesi gereken bir ortam olduğuna dair bir sa'yimiz var mı? Bir üzüntümüz var mı? İşte biz, en azından bunda müslümanız demektir. Bakın, bu halimizle kâfiriz demedim yâni, diyemem de zaten. Ama Allah korusun Kur'an uyarsa da uyarmasa da bizim için fark etmiyorsa, dünyamızda Kuran ha var ha yoksa, meselâ Kur'an okumaya başlamadan, Kur'an'la eğitim ortamına girmeden önceki bizle Kur'an okumaya, Kur'an eğitimine başlayan biz pek fazla fark etmiyorsa, yâni okuduklarımızla hayatımız değişmiyorsa, o zaman denktir gibi görünüyor ve korkuyorum bundan. Okuyoruz ama okuduklarımız bizi uyarmıyor demektir. Okuduğumuz Kur'an bizi ha uyarmış ha uyarmamış fark etmez demektir Allah korusun.

Ama bütün bu olumsuz tabloya rağmen şöyle bir iman kıvıl-cımı, şöyle bir amel hareketi var bizde. Şöyle minnacık ta olsa bir devinim var bizde. Peki nedir o? O şudur bakın: Kur'an okuyuşumuzun, Kur'an'la beraberliğimizin bizde oluşturması gereken o hareketliliği, o değişikliği, o uyarılmışlılığı fark ettiğimiz anda üzülüyoruz. Pişmanlık duyuyoruz, silkiniyoruz ve hemen biraz biraz gayrete geliyoruz. Bir çabalamanın içine giriyoruz. Bu durum biraz biraz bizi serinletirken, biraz sevinmeye başlarken, ama o zaman da karşı sayfadaki âyet karşımıza çıkıyor ve şu soru aklıma geliyor: Yoksa şimşek çakınca onun aydınlığında biraz yürüyoruz da sonra zifiri karanlıkta kalıverenler gibi mi oluyoruz? Yâni münâfıklar gibi mi oluyoruz? diye ürkmeye başlıyorum.

İşte bunlar, bu düşünceler, bu kendi kendimizi yargılama ce-sareti bizi ürkütecek, korkutacak, ya da daha bir gayrete getirecektir. Ya bu halimle cenneti kaybedersem! Ya Allah'ı memnun edemez-sem! Ya cehennemi boylarsam! Derdine düşürecektir bizi ve daha dikkatli olma hassasiyeti kazandıracaktır.. Kalplerini düşünüp değerlendirmek için, muhakeme ve münakaşa ederek bir kanaate varabilmek için Kur'an'a açmayan insanlar. Yahu ne diyor? Nedir bu Kur'an? Neden bahsediyor Bakara? Ne anlatıyor Âl-i İmrân? Bir kere okuyalım da bir karar verelim diye merak edip onunla pratik bir diyaloga girmeyen insanlar. Kur'an diye bir kitap var mı, yok mu? Fark etmez yaşayan insanlar. İşte uyarının fayda vermeyeceği insanlar bunlardır.

Sanki gözlerini yeryüzündeki milyonlarca Allah'ın meşhût âyetlerine kapamış,

kulaklarının şu elimdeki metluv âyetleri duymasına müsaade etmeyen, kalplerinin düşünmesine, muhakeme ve münâ-kaşa etmesine izin vermeyen insanlardır burada anlatılanlar.

Bir bakıma bu ve benzeri âyetler, toplum karşısında Peygamberin konumunu belirleyen âyetlerdir.

1- Birincisi; Kur'an'a karşı, Kur'an'ın uyarısına karşı böyle bir tavır takınan insanlar karşısında Peygamber üzülmemeli, ümitlerini yitirmemelidir. Kendilerini Allah mesajıyla uyaran, kendilerine Allah âyetlerini duyuran bir peygamber karşısında böyle vurdumduymaz, böyle kör ve sağır insanlar da olabilecektir.

2- İkincisi; Peygamber bu tür çorak arazilerle uğraşmak yerine mesaisini daha mümbit arazilere aktarmasını bilmelidir. Peygambere ve onun yolunun yolcusu biz müslümanlara bu gerçeğin uyarısında bulunan âyetlerdir bu âyetler. Ama şurası unutulmamalıdır ki, bu uyarılanlar açısından böyledir. Uyaranlar açısından böyle değildir. Yâni şöyle bir sonuca gitmemiz caiz değildir: Efendim madem ki uyarsak da, uyarmasak da fark etmezmiş. Uyarsak da, uyarmasak da müsaviymiş. Madem ki bu insanlar iman etmeyeceklermiş. Madem ki uyar-ma ve uyarmama konusunda muhayyer bırakılmışız. Öyleyse biz de bırakıverelim! Biz de uyarmayalım onları! Bırakıverelim bu işi diyeme-yiz. Çünkü uyarılanlar açısından böyledir, ama uyaranlar açısından böyle değildir bu. Bakın dikkat ederseniz burada:

"Peygamberim, senin için müsavidir" denmemiş. Peygamberim, sen onları uyarsan da uyarmasan da senin için fark etmez! Onları ister uyar, ister uyarma! Senin için müsâvidir! denseydi o zaman bu konuda Rasûlullah Efendimiz uyarıp uyarmama konusunda serbest olacaktı. Tabi onun şahsında bizler de bu konuda serbest olacaktık. Yâni gerek Allah'ın Rasûlü, gerekse onu yolunun yolcusu olan bizler dilediklerimizi uyaracak, dilemediklerimizi de uyarmaktan vazgeçece-bilecektir. Bu iş bizim arzumuza bırakılmış olacaktı. Ama bakın öyle denmiyor da:

"Onlar için müsâvidir" denmiş. Yâni peygamberim uyarsan da, uyarmasan da senin için fark etmez denmemiş de, onlar için fark etmez denmiş. O halde sen uyaracaksın Peygamberim! Sen onları uyarmak zorundasın! Bu, meselenin sana yönelik veçhesidir. Ama bu işin bir de uyarılanlara yönelik yönü vardır. O da: Sen uyarsan da, uyarmasan da fark etmeyecek insanlar da olabilecektir.

Öyleyse biz uyaracağız insanları, uyarmak zorundayız. Bu işin bize yönelik veçhesi. Bir de bu uyarı işinin uyarılanlara yönelik veçhesi vardır ki kimileri bu uyarıya müspet cevap vermeyecektir. Ama bu bizim problemimiz değildir. Biz her hal ü kârda insanları uyarmak, insanlara Allah'ın kitabının uyarısını ulaştırmak zorundayız. Çünkü kim uyarılacak, kim uyarılmayacak? Kim uyarıya müspet tavır takınacak, kim vurdumduymaz davranacak? Kim adam olacak kim olmayacak? bunu bilmiyoruz. Bu konuda şunlar şunlar iman edecek, ama bunlar bunlar iman etmeyecek, şunlar şunlar uyarılacak, uyarıyı kabul edecek, ama bunlar bunlar etmeyecek, diye elimizde bir liste yoktur. Onun için bunu kendimize problem edinmeden herkesi uyarmak zorundayız.

Peki niçin iman etmezmiş bunlar? Niçin uyarıya karşı nötr davranırmış bunlar? Uyarının varlığıyla yokluğu niçin müsaviymiş bunlar için? Bakın bunların iman etmeyiş sebebini Rabbimiz bundan sonraki âyetinde şöyle anlatıyor:

7: "Allah onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözlerinin önünde de perdeler vardır. Ve onlar için büyük bir azap vardır."

Allah onların kalplerini mühürlemiştir. Mühürleyecek de olabilir mânâ. Çünkü yarın olacak şeyler olmuş gibi kesin kesin anlatılır Kur'-an-ı Kerîm'de. Kur'an'ın anlatımı budur.

Allah onların kalplerini mühürler. Kulaklarına mühür basar. Duyma ve dinleme özelliklerini de alıverir. Gözlerinin önüne de görmelerine engel bir perde çekiverir. Duymaz, duygulanmaz, anlamaz, işitmez bir hale getiriverir onları Allah.

" Gözleri üzerinde de perde vardır."
" Önlerinde de mutlak bir azap onları bekliyor."

Yâni kalpleri mühürlenir, dinleme, anlama istidatları alınıverir. Gözleri vardır, görürler ama sanki görmezler. Kulakları vardır, duyarlar ama sanki işitmezler. Kalpleri vardır, ama sanki bir şey duyup anlamazlar. Tıpkı hayvanlar gibidir onlar.

"Onların kalpleri vardır onunla anlamazlar. Gözleri vardır onunla görmezler. Kulakları vardır onunla işitmezler. İşte bunlar hayvanlar gibidir. Hattâ hayvanlardan daha da şaşkındırlar."
(A'raf: 179)

Gaybî konulara tüm kapıları, pencereleri kapanmıştır onların. Mü'minlerin ruhlarına açık olan tüm pencereler bunlar için kapalıdır. Çünkü onlar hidâyetle, hidâyet kaynağı olan Kur'an'la ilgilenmemiş-lerdir. Hidâyet kaynağı olan Kur'an'a karşı nötr davranmışlardır. Karanlıkta kalmayı tercih etmişler, düğmeye basma gereği duymamışlardır. Acaba şimdi kalbin mühürlenmesini nasıl anlayacağız? Allah'ın Rasûlü:

"Günahlar insan kalbini bir kılıf gibi öyle bir sarar ki, sonunda o kişi artık bir şey duymaz oluverir."

Buyurur. İşte kalbin mühürlenmesinin mânâsı budur. Rabbimiz Mutaffifin sûresinde bu hususu şöyle anlatır:
"Hayır hayır! Doğrusu onların kazandıkları günahlar kalplerinin üzerine pas bağlamıştır."
(Mutaffifin: 14)

İşte böyle kalp günahlarla, işledikleri nanelerle örtülünce, Allah da onun üzerine mührünü basıverir. Bir kabın üzerine mühür vurulmuşsa, artık o kabın içine ulaşmak ancak o mührü, o damgayı çıkarmaya, kırmaya bağlıdır. Bu kalbe iman, ancak o zaman girebilir. Peki acaba bu işin Allah'a izâfesini nasıl anlayacağız. Yâni eğer bu kâfirlerin kalplerini Allah mühürlediği için bunlar kâfir olmuşlarsa, o zaman suçu ne bunların? Acaba bir cebir söz konusu değil midir yâni burada? gibi bir soru hatırımıza gelmiştir. Halbuki Gâf sûresinde Rabbimiz bakın şöyle buyurur:
" Ben kullarıma zulmedici değilim"
(Gâf: 29)

Yine A'râf sûresinde bir başka âyet-i kerîmesinde de şöyle buyurmaktadır Rabbimiz:
"De ki Allah kötülükleri emretmez "
(A'râf: 28)

Bütün bu âyetlerle bunu nasıl telif edeceğiz? Âyetlerden ve hadislerden anladığıma göre Allah herkese bir kalp vermiş ve bir de her insan kalbi için bir kilit yaratmış, bir kilit vermiştir. Bu kalbin kilitleyici, mühürleyici veya açıcı anahtarı Allah'tandır. Ama bu kilidin, bu mühürün Allah'tan oluşu bir cebir anlamına gelmemektedir. İnsanlar kendi öz iradeleri, hür iradeleriyle ya bu kilidin kapatılmasını Allah'a arzederler, Allah da kapatır onu. Ya da açılmasını

isterler Allah’tan, Allah da açıverir onu.

Yâni kul bizzat kendi özgür iradesiyle mü’min iken kâfir olmayı tercih ederek Allah’a şöyle der: Ya Rabbi, ben bu kalbimin kapanmasını istiyorum. Ben artık bu kalbimi kullanmak istemiyorum. Ben bu kalbimle artık ne seni, ne senin peygamberini, ne de senin âyetlerini duymak istemiyorum. Benim tercihim budur. Ben kalbimdeki kilidin kapanmasını istiyorum, diyerek kapattırır onu. Kalplerin kilidinin açıcısı ve kapatıcısı olan Allah, bu konuda tek yetkili olan Allah da onun bu tercihini onaylayarak kapatıverir onun kalbini. Aksi de geçerlidir tabii. Bir Ömer gelir, kırk yıllık bir kalp kapalılığı tercihinden vazgeçerek: “Aman ya Rabbi! Ben ne kötü bir tercihte bulunmuşum? Ben önceki tercihimden vazgeçip bu kalbimin açılmasını istiyorum! Ben müslüman olmak istiyorum!” der ve onun bu yeni tercihini onaylayan Rabbimiz de onun için kalbini açıverir.

O halde isteyen kuldur, ama açan ve kapatan da din sahibi olan Allah’tır her zaman. Demek ki bu açma ve kapatma işinde yine de insana irade vermiştir Allah. Yâni tekrar müracaat hakkınız vardır de-miştir Rabbimiz.

Yâni insan kâfirken kalbi mühürlüyken, kapalıyken Allah’a tekrar müracaat edip açtırabilir kalbini ve müslüman olabilir. Müslümanken de müracaat edip kapattırabilir mürtet olabilir. Bu durumda kalbini açıkken kapattıran ve mürted olan bu adama ne yapılır? Eğer bu kişi yakalanmışsa öldürülür zaten. Ama yakalanmamışsa, kaçıp kurtulmuş veya insanlardan gizlemişse bunu kişi, o zaman oyuncak oynar gibi aç kapat, aç kapat olmaz. Yâni kâfir oldu, müslüman oldu, kâfir oldu, müslüman oldu, artık bir daha kâfir olursa, o zaman da Rabbi-mizin şu âyeti gündeme gelecektir:
"Onlar ki iman ettiler. Sonra küfrettiler. Sonra iman ettiler, sonra küfrettiler. Artık Allah onları mağfiret edecek değildir."
(Nisâ: 137)

Yâni adam önce inandı, sonra inkâr etti. Sonra tekrar inandı, tekrar inkâr etti. Kalbini açtırdı, sonra kapattırdı. Sonra tekrar bir daha açtırdı, sonra tekrar kapattırdı. Artık bu dinle alay, Allah’la alay anlamına geliyor ki, Allah sonunda onun tevbesini kabul etmiyor.

Buna göre bu özeti sunulan küfrün temel felsefesi neymiş? Vahye karşı ilgisiz kalmak, kitaba karşı kayıtsız kalmakmış. Yâni Allah’ın insan hayatına

karışmasına nötr davranmakmış. Kitapla ilgi kur-madan yaşamakmış. Çünkü kitap neydi? Kitap; kitâbe, yazgı demekti. Yâni insan yazgısının habercisi. Allah'ın insan hayatına karışmasının habercisi. Yâni insanın hayat programıydı kitap. İnsanın alın yazısının değişmez kitâbesiydi kitap. İşte bu kitap karşısında, bu kitabın uyarısı karşısında anlıyoruz ki; insanlar ikiye ayrılıyorlar. Kitap karşısında ama. Değilse benim o kitaptan anlayışım karşısında değil tabii. Bunu biraz daha düzgün bir şekilde söyleyelim inşallah: Benim bu kitaptan anlayışımı birisi reddetti mi beni reddetmiş olur, bu kitabı değil. Delilim ne bu konuda?

Rasulullah Efendimizle Hz. Ali Efendimiz giderlerken bir adam uykudadır. Onun uyandırılmasını emreder Allah'ın Rasûlü. Buyurur ki; "Kaldırın! Namazını kılsın!" Hz. Ali Efendimiz onu uyandırdıktan sonra der ki: "Ey Allah'ın Rasûlü, onu siz uyandırsaydınız olmaz mıydı? Zira o kişi mekân olarak size bizden daha yakındı" Bunun üzerine Ra-sûlullah buyurur ki; "O adam eğer uyku sersemliğiyle bana kafa tut-saydı dinden çıkardı. Ama sana kafa tutunca sen, sensin, dinden çık-maz!" Yâni bir peygamberin uyarısına değil, senin uyarına kafa tutuyor demektir buyurmuştur.

Böyle olunca biz birilerine din anlattıktan sonra onlar bunu reddettiler mi hemen onlara kâfir damgası vurmayalım. Bizim anlayışımızı reddediyorlar diyelim. Ama o kişi ben dinimi Kur'an'a dayandırmam! Ben Kur'an'a güvenmem! Ben hayat programımı Kur'an'dan almam! Ben Peygamberi örnek almam! Şeklinde bir reddin içine giriyorsa, yâni dinin aslını ve sistematiğini reddediyorsa o zaman o kesin kâfirdir. Ama benim bu âyetten anladığım budur! diyorsam ve adam da bunu reddediyorsa, ona da hemen kâfir damgasını vurmayalım. Çünkü o, İslâm'ı, Kur'an'ı değil de, benim ondan anladığımı reddetmiştir.

Demek ki Kur'an karşısında insanları ikiye ayırdık:
Olanlar. Yâni kitapla yol bulanlar, kitabın yol gösterisine tabi olan mü'minler. Sürekli kitapla beraber olup hayatlarını onunla düzen-leyen muttakiler. Yâni yaptıklarını ve yapmadıklarını kitaptan delillen-direrek kitap rehberliğinde yürüyenler. Eylemlerini, düşüncelerini, ba-kışlarını, inançlarını kitapla özdeşleştirenler. Ben bunu kitabın şu âyetine göre yaptım! Bunu peygamberimin şu hadisine göre terk ettim diyebilenler. Vahyi tanıyanlar ve o vahiy eşliğinde hayatlarını yaşayan-lar.
Olanlar. Kitabın uyarısının varlığıyla yokluğu kendileri için müsâvi olanlar. Kitap kendilerini ha uyarmış, ha uyarmamış fark etmez yaşa-yanlar. Kur'an diye bir kitap var mı, yok mu? Bundan habersiz yaşa-yanlar. Kitap ayrı bir vadide,

kendileri ayrı bir vadide yaşayanlar.
Evet buraya kadar kitap karşısında, vahiy karşısında bu iki tavrı, bu iki insan tipini, vahiyle yolunu bulan mü'minleri ve vahiyden habersiz yaşayan kâfirleri anlattıktan sonra bakın Rabbimiz bunlardan farklı bir grup insanı daha tanıtacak:
8:"İnsanlardan kimileri de derler ki, inandık Allah'a ve âhiret gününe! Ama onlar inanmamışlardır."

Ama insanlar! Ama kullarım! Ama muhataplarım! Beni dinleyenler! diyor sanki Rabbimiz. Şunu da iyice bilin ki, şunu da asla unutmayın ki, böyle kesin çizgilerle insanların ayrıldığını her zaman göremezsiniz! Her zaman böyle baktınız, birine takvalı damgası vuracaksınız. Veya baktınız, bir başkasına kâfir damgası vuracaksınız. Pek öyle her zaman kesin çizgilerle bunları ayırt edemezsiniz. Veya:
"Bunlar kitabın temelidir, ama bir de müteşabihler vardır. Onun tevilini Allah'tan başkaları bilemez"
(Âl-i İmrân: 7)

Yâni Kur'an'ın topluma indirgenmesini gerçek olarak herkes bilemez. Ama Allah kesin bilir.
"İlimde Râsihûn olanlar der ki, biz buna inandık."
(Âl-i İmrân:8)
Yâni âyetlerin anlatmak istediğini anlayabiliriz belki, ama o âyetin anlattığı ile toplumsal problemlerin çözümünü birleştirmek herkes için mümkün olmayabilir. Âyetin anlattıklarını toplumsal problemlerin çözümüne indirgeyip uyarlamak herkesin işi değildir. İşte bunun adına fıkıh diyoruz. Yâni; meselâ bu âyet şu problemi böyle çözer, ama şu âyet de vardır denilince, hayır o âyet şunu anlatır da bunu şu âyet çözer gibi âyetleri topluma yansıtma işinde kesinlikle herkes bilgi sahibi olamaz; hepimiz onu beceremeyiz. Herkes kapasitesi kadar becerir bunu.

İşte nitekim Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer Efendilerimiz bazen yanılıyorlardı. Meselâ Rasulullah Efendimizin vefat haberi Hz. Ömer Efendimize ulaşınca "Kim Rasûlullah'ın vefat ettiğini söylerse ona şöyle şöyle yapacağım!" diyen Hz. Ömer'e karşı Hz. Ebu Bekir Efendimiz Âl-i İmrân sûresindeki şu âyeti hatırlatır:
"Muhammed peygamberden başka bir şey değildir. Ondan önce de pek çok peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür veya öldürülürse siz ökçelerinizin üzerinde gerisin geriye mi döneceksiniz? (yâni tekrar küfre mi

döneceksiniz) Her kim gerisin geriye dönerse bilsin ki Allah'a hiçbir zarar verecek değildir."
(Âl-i İmrân:144*)*

Âyetin olayla bağlantısını veya âyetin o hadîseye intibakını öğrenen Hz. Ömer Efendimiz; "Hayret sanki bu âyeti yeni duymuş gibiyim"! diyordu. Halbuki belki de bu âyeti sürekli namazlarında da okuyordu Ömer Efendimiz. Ama âyetin bu olayla irtibatını bir anda kuramamıştır. Aslında Hz. Ebu Bekir Efendimiz de Hz. Ömer Efendimiz de bildiği vahiyle hareket ediyorlardı. Bakın âyet diyor ki:
"İnsanlardan kimileri de vardır ki."

E kim bunlar? Münâfıklar mı? Allah öyle dememiş. Ya ne? Kimileri de var ki. Demek ki Kur'an karşısında net iki tavır var. Kur'an karşısında iki uç tavır var, iki net tavır var. Birisi Kur'an'la yol bulanlar. Kur'an'la yol bulanların tavrı. İkincisi de Kur'an'a karşı ilgisiz kalanların tavrı. Bunlar Kur'an karşısında net ve belli tavırlardır. Ama işte bu âyetin anlattığına göre bir üçüncü grup, bir üçüncü tavır daha varmış. Bunlar da bu iki grup arasında, bu iki tavır arasında gider gelirlermiş. Hani Nisâ sûresi şöyle diyordu:
"Onlar imanla küfür arasında bocalayan tabansızlardır. Ne onlardandır ne bunlardandır..."
(Nisâ: 143)

Demek ki bunlar böyle tıpkı bir sarkaç gibi imanla küfür arasında gidip gelenlermiş. Onlar münâfıklar olunca ve âyetlerin sonunda da Allahu Teâlâ şöyle buyurunca:
"Şüphesiz ki münâfıklar cehennemin en aşağı tabakasında olacaklardır."
(Nisâ: 145)

Ulemâ demişler ki bunlar münâfıklardır. Aslında münâfık demeye de biraz cesaret ister yâni. Çünkü bazen kâfirdir bunlar. Bakıyoruz sûrenin 17. âyetinde: Diye örneklenerek anlatılan bu insanlar için âyetin devamında:

Denivermiş. Yâni bu insanların kâfirlikleri beyan edilivermiş. Ama nedense ecdat bu bölümü görmemişler mi? Yoksa okumuşlar da demeye dilleri mi varmamış bilmem? Çünkü bu sayılacak işleri yapan, bu sıfatları üzerlerinde taşıyan insanlara kâfir demeye ecdadın, selef ulemânın pek cesareti olmamış. Bizim tekfirci kardeşlerin, ellerine geçirdikleri fırçayla Allah'tan muhasebe memurluğu görevini üstlenmiş gibi önüne gelen herkese kâfir ve müşrik damgası

vurmayı kendilerine iş edinmiş, dert edinmiş, kardeşlerin kulakları çınlasın.

Evet ecdat bu konuda çok titiz ve edepli davranmış. Bunlara kâfir demeye dilleri varmamış. Öyleyse ukalâlığın gereği yoktur. Yâni öyleyse biz de edepli davranalım bu konuda ve onların kâfir demediğine biz de kâfir demeyelim. Yâni bu aşağıda sayılacak özellikleri üzerinde taşıyan insanlara kâfir demeyelim; ama bu özelliklerin küfür özellikleri olduğunu da bilelim yâni. Bu ikisi, ayrı ayrı şeylerdir. Yâni biz nifak nedir biliriz ama, bu adam münâfıktır! demeye dilimiz var-maz, cesaretimiz olmaz. Şirki biliriz, şirki tanırız. Adamda şirk özelliği görürüz, ama bu adam müşriktir demeye cesaretimiz olmaz.

Neden? Çünkü Peygamber Efendimiz kendisinde câhiliye alâmeti gördüğü Ebu Zer hazretlerine: "Ey Ebu Zer! Sende câhiliye özelliği görüyorum! Sende şirk özelliği görüyorum! Onu temizle!" demiştir, ama "sen kâfirsin! Sen müşriksin!" dememiştir. Demek ki bir adama sen müşriksin! Sen kâfirsin! Demek ayrı, sende şirk alâmetleri görüyorum! Demek ayrı ayrı şeylerdir.

Demek ki kişide bir an için bir özelliğin var oluvermesi, şirk özelliği veya nifak özelliğinin var oluvermesi onun müşrik veya münâfık olmasını gerektirmeyecektir. Ama adam onun şirk olduğunu, münâ-fıklık olduğunu anlamış, kavramış, kabullenmiş ve benimsemişse, varlığından razı olmuşsa, ondan rahatsız olmayacak biçimde onu kabullenmişse, işte artık o zaman o kişi müşrik veya kâfir olacaktır elbette.

Bu özellikler, demek ki bizim çok titiz ve dikkatli davranacağımız, böyle kılı kırk yararcasına üzerimizde bulundurmamaya çalışacağımız, gayret edeceğimiz, karşımızdakinde varlığını sezince de kulak kabartıp: "Aman ha! Ne olur ne olmaz! Bu adam yolunu kitaba sorarak bulmuyormuş! Hayatını kitaba danışarak yaşamıyormuş! Öyleyse ben de bu adama danışmamalıyım! Evimi, mutfağımı, ticaret hayatımı, okumamı, yazmamı bu adama sormamalıyım! Bununla bu konuları istişare etmemeliyim! Beni de saptırabilir! Ben de şirke düşebilirim!" diye, böyle bir teyakkuz halinde, böyle bir hassasiyet içinde olalım diyoruz.

Peki neymiş bunlar? Neymiş bu özellikler? Dikkat ederseniz sûrenin başında Rabbimiz beş âyetiyle mü'minleri, muttakileri anlattı. Sonra iki âyetiyle de kâfirleri anlattı. Şimdi burada da uzunca münâfıkları anlatmaya başlıyor. On üç âyetiyle bu münâfıkların durumunu, bu insanların karakterlerini anlatacak.

Münâfıkların sıfatlarını anlatan âyetlerin kâfirlerden söz eden âyetlerden daha çok ve daha kapsamlı olduğunu görüyoruz.

Herhalde bunun sebebi şudur: Küfür meselesi de, iman meselesi gibidir. Bunların her ikisi de kesin ve net bir çizgi ifade ederler. Yâni bu iki kesim de; mü'min de, kâfir de akide ve hayat konusunda tavrını net ve açık ortaya koymaktadır. İnançları konusunda her iki tarafta da bir kompleks söz konusu değildir. Açık ve nettirler. Hareketlerinde, tavırlarında, amellerinde ve düşüncelerinde onları tanımak kolaydır. Mü’min de, kâfir de belirgindir.

Ama şimdi anlatılacak olan münâfıklar çifte standart uygula-dıklarından onları tanımak ve ortaya çıkarmak kolay değildir. Çizgileri, tercihleri, safları belli değildir adamların. Mü’min ve kâfir gibi inancı, düşüncesi, tavrı net ve açık değildir. Onun içindir ki Allahu âlem Rab-bimiz bu bölümde uzun uzun bu insanların özelliklerinden söz ede-cek. Bu çetin ve çetrefilli insanları uzun uzun örnekleriyle bize tanı-tacak.

Bir de münâfıklar İslâm ve müslümanlar için kâfirden çok daha tehlikeli olduğu için uzunca anlatılmıştır diyoruz. Bir Ebu Cehil’in kâfir olarak İslâm’a ve müslümanlara verdiği zararın yanında bir münâfık olarak Abdullah İbni Übey’in verdiği zararın büyüklüğünü ve tehlikesinin boyutunu biliyoruz. İşte belki bu sebeplerden dolayı birkaç âyetle bize kâfiri tanıtan Rabbimiz bu bölümde uzun uzun münafığı anlatmaya başlayacak. Bakın derler ki bunlar:
"Derler ki; inandık Allah’a ve âhiret gününe! Ama onlar inanmamışlardır."

Bunu diyen Allah’tır. Değilse ben bilemem ki inanıp inanmadı-ğını. Nitekim Allah’ın Rasûlü bir seferde kelime-i şehâdeti söyleyen bir adamı öldüren bir sahabeye; “Neden yaptın bunu? Nasıl öldürdün onu? Demek şehâdet kelimesini söyleyen bir kimseyi öldürdün, öyle mi?” şeklindeki azarlamasına karşılık, o sahâbenin; “Ey Allah’ın Ra-sûlü, o aslında müslüman olmamıştır, ölümden korktuğu için kelime-i şehâdet söylemiştir” diyerek savunmasına son derece gazaplanan Allah’ın Rasûlü şöyle buyurmuştu:

“Kalbini yardın da baktın mı?"

Öyleyse inandım! Dediği halde, şu aşağıda sayılacak işleri yapan insana, veya inandım dediği halde şu özellikleri üzerinde taşıyan kişiye inanmayacağız. İnandım dese de, ben de mü'minim dese de onun bu sözüne inanmayacağız.

Çünkü:

9: "Bunlar Allah'ı ve mü'minleri aldatmaya çalışırlar."

İnandım sözlerinin altında bu aldatmaca yatmaktadır. Demek ki o inandım diyen adamın hayatına bir bakacağız. Ya da inandım diyen benim hayatıma bir bakacağım ben önce. Çünkü Kur'an herkesten önce beni anlatır. Herkesten önce bana seslenir Kur'an. Hafazanallah eğer ben, benden önce karşımdakini anlamaya çalışır, benden önce karşımdakini anlatmaya çalışırsam, Allah korusun da o zaman ben, bir sonraki sayfada anlatıldığı gibi ateş yakıp; yaktığı bu ateşle çevresini aydınlatan, ama sonra kendisi karanlıklar içinde kalan insan gibi olurum. İşte eğer öyle olmak istemiyorsam, o duruma düşmek is-temiyorsam, önce ben kendime bakmalıyım. Kendime bir bakıyorum: Allah'a inanıyorum diyorum. Âhirete inanıyorum diyorum. Söz olarak öyle diyorum ama, ya inanmayanlardansam! Ya kendi kendimi aldatıyorsam! Ya inanmadığım halde iman iddiasında bulunuyorsam! Peki neymiş bunun ölçüsü? Nasıl anlayacakmışız bunun aslını?

"Bunlar Allah'ı ve mü'minleri aldatmaya çalışırlar."

Allah'ı ve mü'minleri aldatırlarmış onlar. Allah'la ve mü'minlerle dalga geçerlermiş. Eh biraz serinledik değil mi öyle olunca? Çünkü elhamdülillah ki, böyle bir derdimiz yoktur. Allah'a şükür Allah ve mü'-minleri aldatma yolunda değiliz. Ama Allah korusun da ya bizim duru-mumuz şöyleyse: Allah: Şöyle şöyle yapın! dedikçe, Allah: Böyle böyle yapmayın! diye emrettikçe, şöyle diyerek Allah'la dalga geçenler-sensek: Tamam Ya Rabbi! Anladım ya Rabbi! Dediğin gibi ya Rabbi! Doğru Ya Rabbi! Ama ne yapayım anam ya Rabbi! Ne yapayım ba-bam ya Rabbi! Ne yapayım toplum ya Rabbi! Tamam, anladım da ya Rabbi, şu anda ortam müsait değil! Tamam, namaz, iyi, kılacağım da ama şu anda vaktim yok ya Rabbi! Tamam, anladım, örtüneceğim de okul bitmedi henüz! Tamam, kitabınla ilgi kurmam gerektiğini anladım da ya Rabbi, ama ne yapayım, işim, aşım elvermiyor! Amirim izin vermiyor! Yönetmelikler yolumu kesiyor! Âdetler ağır basıyor! Modaya karşı gelemiyorum! Toplum yadırgıyor! Çevrem müsaade etmiyor! diyerek Allah'la dalga geçenlerdensek.

Ya da kitap ve sünnete çağrıldığımız zaman. Her şeyden ve herkesten önce kitabı ve sünneti tanımadan müslüman olamayacağımız gerçeğini öğrendiğimiz zaman: Allah Kerîm be! Allah bekler yahu! Allah kusura bakmaz! diyerek Allah'la alay edenlerdensek, bekleyenlerdensek o zaman Allah korusun, bu âyetlerde anlatılacak insan biziz demektir.

Onlar Allah’ı ve mü'minleri aldatmak isterler. Allah ve mü'min-lerle dalga geçmek isterler. İnanmadıkları halde iman gösterisinde bulunarak, mü’min olmadıkları halde mü’min maskesi takarak kullandıkları sloganlarla Allah’ı ve insanları aldatmak isterler. Daha önceki âyetlerde söylediğim gibi iman, sadece dil ile ben inandım demekten ibaret değildir. İman; dilin tasdiki, kalbin tasdiki ve fiilin tasdikidir. Yâni inandım dediği konunun fiille, amelle görüntülenmesidir. Eğer sadece dil ile ben inandım demek yeterli olsaydı, o zaman tüm münâfıkların da müslüman sayılmaları gerekecekti. Zira onlar da biz müslümanız diyorlardı. Halbuki:

“Onlar kalplerinde olmayan şeyi dilleriyle söyleyip duruyorlar!"

(Âl-i İmrân: 167)

Buyurur âyet-i kerîme.

Bakın bu tip insanlara diyor ki Allah :

"Oysa onlar sadece kendilerini aldatırlar da farkında değillerdir."

Allah buyurur ki: Sizler ey inanmadıkları halde iman iddiasında bulunan münâfıklar! Bu tür iddialarınızla ancak kendinizi kandırabilirsiniz! Ne Allah’ı, ne de müslümanları kandıramazsınız! Allah’ı zaten kandıramazsınız da, mü’minleri de kandıramazsınız. Çünkü bu aldatmacalarınızla mü'minin, ancak malını alabilirsiniz. Bu yalanlarla mü'minin en fazla canını alabilirsiniz. En fazla öldürürsünüz onu. Ama ne fark eder, gerekirse ben bir daha veririm ona! Ama ona can cennette lâzım zaten.

Evet bunlar, inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunarak Allah’ı ve mü'minleri kandırdıklarını zannederler. Ama bakın, Allah kendini mü'minlerin safında kılıyor. Mü'minlere karşı tertiplenen komployu, kendisine yapılmış kabul ediyor. Bu mü'minler için hem en büyük bir şeref, hem de onlardan korkmamaları konusunda en büyük bir destektir. Aynı zamanda münâfıklar için de en büyük bir tehdittir.

Yâni onlar bu tür davranışlarıyla başkalarını değil, ancak kendi kendilerini aldatıyorlar. Bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1-Bu zavallılar, tavırlarıyla gelecekleri konusunda, âhiretleri konusunda kendi kendilerini aldatmaktadırlar. Dünyada inanmış göründüklerinden dolayı

kendilerine zahiren İslâm'ın hükümleri uygulanır. Ama Âhirette:
"Cehennemin en aşağısına gideceklerdir onlar." (Nisâ: 145)

2- Bunlar niyetlerini gizlemeye çalışırken Allah'ın kalplerden geçen niyetleri bildiğini hesaba katmamakla kendi kendilerini aldatmaktadırlar.

3- Bir de Allah'ın onlarla ilgili âyetler göndererek durumlarını açığa çıkaracağını bilmediklerinden durumlarının perde arkasında gizli kalacağını zannederek kendi kendilerini aldatmaktadırlar ama:
"Şuurları da yoktur bu konuda."

Peki bu kimseler neden böyle davranırlarmış ?
10:"Kalplerinde hastalık vardır onların. Allah da (Kur'an'ı indirmekle) hastalıklarını artırmıştır."

Demek ki bunların kalbi hastaymış. Kalplerinde hastalık varmış. Ama bunlar tedaviden yana da olmayınca, Allah onların hastalıklarını artırmıştır. Peki acaba kalbin hastalığını nasıl anlayacağız? Kalbi hasta olmak ne demektir?

İnsan kalbini öğreniyoruz. Bu sefer üç çeşit kalp sunuyor Allah bize:

1- Birincisi kâfirin kalbi: Sûrede daha ilerde gelecek:
"Bakara hadîsesinden sonra yine de inanmadılar da kalpleri kaskatı kesiliverdi! Hattâ taştan da katı kesil-di!"
(Bakara: 74)

Diyordu Rabbimiz. Kâfirin kalbi taş gibi kaskatıdır. Hattâ taştan bile katıdır. Çünkü:
"Zira öyle taşlar vardır ki içinden nehirler fışkırır. Öylesi de vardır ki yarılıp içinden sular akar. Kimi taşlar da Allah korkusundan baş aşağı yuvarlanır."
(Bakara: 74)

Kâfirin kalbi taştan da katıdır. Âyet-i kerîmede anlatıldığına göre taşlar Allah'ın yağmur, kar, güneş, oksijen, rüzgar gibi meşhûd âyetlerinden etkilenerek kimileri içinden su fışkırırken, kimileri yerinden kopup aşağıya doğru yuvarlanmaktadır. Yâni taşlar Allah'ın âyetlerine yol verip içinden sular fışkırtmaktadır. Allah'ın âyetleri taşların içine kadar nüfuz edebilmektedir. Taşlar bile Allah'ın âyetlerinden etkilenip onlarla türlü şekiller alırken, kâfirin kalbi o kadar katı ki,

ne Allah’ın yağmur, kar, güneş, rüzgar, oksijen gibi meşhûd âyetlerinden, görsel âyetlerinden, ne de metluv âyetler dediğimiz şu elimizdeki Kur’an âyetlerinden etkilenmektedir. Âyetler bunların kalplerine nüfuz ede-memektedir. Âyetler bunların kalplerinde tesir icra edememektedir. İşte kâfirin kalbi böyledir. Taşlardan bile kaskatıdır.

2- Bir kalp türü daha vardır ki, o da mü'minin kalbi. Allah’ın âyetleriyle itminan bulan, yatışan kalp. Allah’ın iki tür âyeti vardır. Birisi metlûv âyetler, yâni kulağa hitap eden işitsel dediğimiz şu elimdeki okunan Kur’an âyetleri. Ötekisi de görsel dediğimiz göze hitap eden meşhûd âyetler. Güneş gibi, ay, yıldızlar, bulutlar, insanlar, bitkiler, hayvanlar gibi kâinatta Allah’ın yerleştirdiği müşahede edilen göze yönelik âyetlerdir. Mü'minin kalbi, Allah’ın bu iki tür âyetlerinden de etkilenen kalptir.

"Dikkat edin kalpler ancak Allah’ın zikriyle mutmain olur, doyuma ulaşır, sükûnete erer."

(Ra’d: 28)

Âyeti bunu anlatır. Âyet-i kerîmede anlatılan zikir, Kur’andır. Yâni kalpler ancak Kur’an’la mutmain olur. Ancak Kur’an’la itminan bulur, ancak onunla yatışır ve sükûnete kavuşur. Çünkü kalp, Allah’ın âyetlerini duydukça, tanıdıkça şüphe ve tereddütlerden kurtulup doyuma ve itminana ulaşacaktır.

"Mü'minler ancak o kimselerdir ki, Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir. Karşılarında Allah’ın âyetleri okunduğu zaman da imanlarını artırır Ve yalnız Rablerine tevekkül ederler."

(Enfal: 2)

Demek ki Allah’ın âyetleri okundukça, âyetlerle karşı karşıya geldikçe mü'minlerin kalpleri coşar, taşar, sanki kabına sığmaz hale gelir. İşte bu da mü'minin kalbidir. Bu iki âyetin bize anlattığına göre kalplerin itminana kavuşmasının birinci yolu, elimizdeki şu Kur’an âyetleridir. Kalbin sükûnete ve doyuma ulaşmasının ikinci yolu da Bakara :260 âyetinin anlattığına göre meşhûd âyetlerdir. Hani İbrahim Aleyhisselâm: “Ya Rabbi ölüleri ölümünden sonra nasıl dirilttiğini gör-mek istiyorum!” demişti de Allah: “İnanmıyor musun ey İbrahim?” bu-yurunca: “İnanıyorum ya Rabbi! Ancak:

"Kalbim tatmin olsun için"

(Bakara 260)

İstiyorum bunu!” Demişti. İşte kalplerin itminana kavuşmasının ikinci yolu da Allah’ın yeryüzündeki müşahede edilen, görülen âyetlerini bizzat görmektir.

Müminin kalbi de böyledir.

3- Bir de bu ikisinin arasındakilerin kalbi var ki; işte hasta olan kalp bu kalptir.Bu kalbin hastalığı kalbin uyum sağlayamamasıdır. Biliyoruz ki, kişinin ruh ve bedenindeki uyumunun adına sıhhat denir denir. Ruh ve bedendeki uyumsuzluğun adı da hastalıktır. Ruhtaki dengesizlik bedende görülür. Çünkü ruhun morardığını kimse görme-miştir. Eğer biz sebepleri ve tezahürleriyle bedenin hastalığını anlaya-bilirsek, buna kıyasla ruhtaki hastalığı da tanıma imkânımız olacaktır.

Bedenin hastalığı, bedenin sıhhat ve selâmetinin aslî fonksiyonunun bozulmasıdır. Görme ve işitme duyularının bozulması gibi hasta olan bir bedende de idrak ve hareket bozulur. Yahut da beden hastalandığı zaman eşyayı tamamen farklı olarak idrak etmeye başlar. Meselâ acıyı tatlı, tatlıyı acı hissetmeye başlar ve hazım bozukluğu şeklinde tezahür edebilir. Meselâ bazı gıdalardan hoşlanmaz hale gelebilir. Beden hastalıklarının tezahürü böyledir.

Bir de bedendeki bu hastalık iki şeyden kaynaklanır:

1- Madde noksanlığındandır. Uzun bir süre hiçbir şey yenmemişse o zaman beden hastalanır. Ve gıda almaya mecburdur.
2- Madde fazlalığındandır. Beden çok fazla gıda alırsa yine hastalanır. O zaman da o gıda fazlalığını atmak zorundadır. Aynen bunun gibi kalp hastalığı da irade ve tasavvurun bozulmasına sebep olan bir hastalıktır. Kalp hastalığının tezahürü de kişide irade ve tasavvurun bozulması şeklinde gerçekleşir. Kalbi hasta olan kişide:

1- Tasavvur bozulur. Yâni hakikati göremeyecek, yahut da olduğundan farklı görecek şekilde birtakım şüphe ve tereddütlere maruz kalır.
2- İrade bozulur. Yâni insan o zaman, doğru olandan hoşlanmayıp zararlı olandan, bâtıl olandan hoşlanır hale gelecektir. Meselâ İslâm'dan hoşlanmayıp küfürden hoşlanır. Tesettürden nefret edip çıplaklığı sever. Sudan tiksinip içkiden hoşlanır hale gelecektir.

Nasıl ki beden hastalığı ya gıda eksikliğinden, ya da gıda fazlalığından kaynaklanıyorsa. Kalp hastalığının kaynağı da böyledir. Ya gıda eksikliğindendir, gıda alınmalıdır, ya da gıda fazlalığındandır fazlalık atılmalıdır. Kalbin gıdası bilgidir. Bundan dolayıdır ki:

"Onların kalplerinde maraz (hastalık) vardır."

Âyetindeki maraz kelimesi pek çok müfessirlerce bilgisizlik, yâni şüphe ve tereddüt olarak anlaşılmıştır. Biliyoruz ki bir şey hakkında şüphe, o konuda bilgi eksikliğinden kaynaklanır. O konudaki şüphe ve tereddütler kalbi istila eder ve o konuda tam bilgi gelinceye kadar bu durum kalbe elem verir. O konuda tam bir bilgi elde edilince kalpteki tüm şüphe bulutları dağılıverir. Onun içindir ki Allah'ın Rasû-lü:

"Bilmediklerinden sorsalardı ya! Zira cahilliğin şifası sormaktır."

Buyurur. Kalbin sahibi ve doktoru olan Allah; yukarıdaki âyetlerde, onun doyuma ve sükûnete kavuşmasının iki yolundan bahsetmişti. Bunlardan birisinin Metluv âyetler dediğimiz şu Kur'an âyetleri, ikincisinin de meşhûd âyetler dediğimiz kâinatta serpiştirilmiş görsel âyetler olduğunu haber vermişti. Bu münâfıklar bu âyetlere yönelmediklerinden, tedaviden yana olmadıklarından Kalbin gıdasını almadık-larından dolayı kalpleri hastadır. Kalbin gıdası olan gerçek bilgiye, Allah bilgisine, vahiy bilgisine yönelmediklerinden dolayı kalpleri has-tadır. Allah'tan gelen mutlak doğru bilgiler onların kalplerine girmedi-ğinden kalpleri şüphe, tereddüt ve cehalet bulutları tarafından istila edilmiştir.

Bir de beden nasıl ki, ondan zararlı şeyleri atıp faydalı şeyleri almakla gelişip sıhhatli oluyorsa, kalp de ancak onun sıhhatini bozacak zararlı şeylerden onu koruyup, bilgisizlik, şüphe ve günahlar gibi zararlı şeyleri atıp, faydalı şeyleri almakla sıhhatine kavuşacaktır. Kalpte atılması gereken zararlı gıda fazlalığı vardır. Adam felsefe okumuştur, sosyoloji bilgileri almıştır, zararlı şeyler okumuştur ki, bunlar atılmalıdır. İşte bu insanların kalbi uyumsuzdur. Ama uyuma gitmediklerinden, uyumu aramadıklarından, tedaviyi istemediklerinden kâfir olamıyorlar, ama mü'min de olmuyorlar. Bu ikisi arasında kaldıklarından dolayı hastalıkları arttıkça artıyor.

Burada aslında Cenab-ı Hak, nifakın sebebini anlatıyor. Münâfıklığın nereden kaynaklandığını anlatıyor. Nifakın sebepleri tespit ediliyor. Âyetten anlıyoruz ki nifak, insanın kalbini, içini kemiren psikolojik bir komplekstir. Çünkü bir insan, bir şeye ya inanır ya da inkâr eder. Her iki halde de durum normaldir ve sağlıklıdır. Kişi iman ya da küfür tercihinin gereğini yapar ve rahat eder. Eğer

iman etmişse, hayatında iman çizgisini sürdürür. Eğer kâfirse bu sefer küfür, onun hayatına birtakım programlar yerleştirir ve onu takip eder gider.

Ama bir adam düşünün ki ne iman adına, ne de küfür adına tercihini yapamamışsa, mü'min değilken mü'min gibi ameller işlemeye mecbur kalmışsa, işte bu normal bir şey değildir. Böyle inanmadığı bir hayatı yaşayan, ya da hayatı imandan kaynaklanmayan kişi, kalben hasta demektir.

Maraz aslında bir şeyin aslîyetini, aslî fonksiyonunu bozan illettir. Fıtrat-ı aslîyesi gereği her kalp sıhhatlidir. Ama bunlar kalplerinin kendisiyle itminan bulacağı, yatışacağı kalbin gıdası olan Kur'an'la ilgi kurmadıklarından, ya da kalbi sükûnete ulaştıracak bilgiden mahrum olduklarından kalpleri hep şüphe içindedir. Bunlar:
Olan Kur'an'dan şüphe ederler. Allah'tan şüphe ederler, mü'-minlerden şüphe ederler, her şeyden şüphe ederler. Hattâ kendilerinden bile şüphe ederler. Kendilerini merkez kabul ederler, bu konuda ve kendileri şüphede ise, herkesi ve her şeyi şüphede görürler. Yâni kıyas-ı nefs ederler. Allah, peygamber, kitap, mü'minler, dağlar, taşlar, denizler, ağaçlar hep kendilerini aldatıyor zannederler. Ama zevk-lerine, keyiflerine o kadar düşkündürler ki, bu adamlar hiç onlardan şüphe etmezler. Acaba bunların aslı esası var mıdır? Acaba bu gidi-şimin sonu nereye varacaktır? Bundan hiç şüphe etmezler. Mümin değilken bile kendilerini mü'min zannederler. Mü'min yanında mü'min, kâfir yanında da kendilerini kâfir zannederler. Bütün bunları da ne için yaptıklarını hiç düşünmezler. Çünkü şuurları da yoktur bunların diyor Rabbimiz.

"Allah da onların hastalıklarını artırmaktadır."

Bunun bir kaç mânâsı vardır:

1- İkiyüzlülüklerinin bir müddet için başarılı sonuçlar verdiğini görünce onun iyi bir yol olduğuna inanırlar ve emin bir şekilde yollarına devam ederler. Böylece Allah onların nifaklarını artırmaktadır.

2- Ya da onların nefislerine ağır gelecek, yeni yeni âyetler göndererek, yeni yeni emirler, yeni yeni teklifler göndererek onların kalplerinin hastalığını daha da arttıracak Allah, demektir bunun mânâsı.

3- Bir de hastalık, hastalığı doğurur. Maraz, marazı davet eder demektir bu. Öyle

bir zulmet ki; zulmet, zulmeti doğuracaktır. Bir hata yapacak, bir hatası başka bir hatayı çağıracaktır. Bir israf yapacak, ardından diğer bir israf onu takip edecektir. Bir yalan söyleyecek, ikinci, üçüncü bir yalan peşinden gelecektir. Gözle zina edecek, arkasından bir fırsatını bulacak elle zina edecek, daha ileride nihâyet bedenle bu işi yapmaya kalkacaktır. Bir kadeh alacak, sonra arkasından ikinci bir kadeh, üçüncü bir kadeh ve en sonunda sarhoş olup hanımını boşamaya kadar götürecektir işi. Bir video alacaktır evine, sonra çirkin bantlara uzanacaktır. Sosyalleşme diye başlayacaktır önce işe, sonra da şeytanın kucağında bulacaktır kendisini. Önce politik diyecek, sonra da politize olmak isterken dün çok sevdiği adamın yarın karşısına dikilecek ve onu yemeye çalışacaktır. Bir hastalık daha baş-ka hastalıkları doğuracaktır.
İşte aynen bunun gibi münâfıkların kalpleri hastadır ve Allah bunların hastalıklarını artırmaktadır. Peki acaba bu eylemin Allah'a izâfesini nasıl anlayacağız? Yâni nifakı ve münâfıklığı lânetleyen Allah, acaba niçin onların nifakını artırıyor? Allah'ın, onların nifakını artırması, aslında Cenab-ı Hakkın yeryüzünde eşyanın tabiatı olarak belirlediği doğal yasalar açısındandır. Yâni ister iman olsun ister nifak olsun, tüm fiillerin gerçekleşmesi için gereken şartları ve imkânları hazırlayan Allah'tır. Lâkin bu eylemi bizzat kendi hür iradesiyle gerçekleştiren insanın kendisidir. Yâni onlar iradelerini bu yolda kullanmışlar, Allah da istedikleri şeyi yaratmıştır, diyoruz.

Zira bu adamlar böyle bir duruma gelmeyebilirlerdi. Dahası, hattâ şu anda bile bu durumdan kurtulma, nifaktan vazgeçme imkânlarını yitirmiş değillerdir. Her ân vazgeçebilirler, her ân dönebilirler bu durumdan. Her ân tevbe imkânına sahiptirler. Dönüş yaptıkları anda Allah onların dönüş kapılarını açık tutmaktadır.
"Yalan söyleye geldikleri için onlara acıklı bir azap vardır."

Yalan saymalarından ötürü onlar için elim bir azap, elem verici bir azap, dayanılmaz bir azap vardır. Yalan sayıyorlardı onlar.

Yalan sayıyordu onlar. Yalan saymak. İnkâr ediyorlardı değil bakın. Yalan sayıyorlar. Peki ne demekmiş yalan saymak? Yalan say-mak, inkâr etmekten ayrıdır. Yalan saymanın ne demek olduğunu, yalan sayma işinin toplumda nasıl örneklenmesi gerektiğini bugüne kadar bilmiyordum. Bunu örnekleme konusunda gerçekten çok zorlanırdım. Ama Buhârî'yi okuyordum elhamdülillah, Buhârî'de Allah karşıma çıkarıverdi. Allah'ın Rasûlü buyurur ki:

"Çarşı pazarda insanlar dükkan ve tezgahlarıyla uğraşırken bir atlı koşarak gelse ve dese ki: "Savulun! Dağılın! Kaçın! Başınızın çaresine bakın! Bir ordu geliyor şuradan! Hepinizi kılıçtan geçirecek" Bu haberi tasdik edenler, saddaka yapanlar hemen hazırlanıp kaçarlar. Ama tekzip edenlerse, kezzebe yapanlarsa: "Yok ya! Bu adam yalan söylüyor! Bu adam benim ticaretimi kıskanıyor da ondan! Bana kini var, benim kazanmamı istemiyor da ondan! Bana oyun oynayıp pazarıma konmak istiyor da ondan!" diyerek habere ve haberciye aldırış etmezler. Hiçbir tedbir almadan böyle oyalanıp dururken başlarına nelerin geleceğini bilemezler" diyor.

Rasûlullah Efendimizin bu beyanına göre kezzebe; inkâr etmek değildir aslında. Adam sözü anlıyor, söz olarak kabulleniyor. Tamam, atlı gelmek nedir? Bunu biliyor, kılıçtan geçmek, geçirilmek nedir? Bunu biliyor, anlıyor, ama bunu eylem ile göstermiyor. Gereğini yapmıyor. İşte yalan saymak budur.

Meselâ diyorsunuz adama: Arkadaş dışarı mı çıkıyorsun? Aman dikkat et! Dışarıda çok şiddetli soğuk var, kar yağıyor! Aman pardösünü giymeden çıkma! diyorsunuz. Adam kar nedir? Soğuk nedir? Bunu biliyor, pardösüsünü giymesi gerektiğini biliyor, anlıyor; ama yine de giymeden çıkmaya kalkışıyorsa işte bu yalan saymaktır. Namazın farz olduğunu, kılınması gerektiğini biliyor adam, ama yine de kılmıyor gibi. Hani Müddessir sûresinin son bölümünde anlatılıyordu:

"Bizler din gününü yalan sayanlardandık."

(Müddessir: 46)

Deniyordu. Dünyada mü'min görünen suçlular anlatılıyordu. Yâni dünyada mü'min zannedilen ama soluğu cehennemin kapısında alan bu insanlara müslümanlar, cennete girenler şaşkınlık içinde şöyle soruyorlardı:

"Hayrola ya! niye geldiniz buraya? Bir yanlışlık filan mı oldu?"

(Müddessir 42)

Siz mü'min değil miydiniz? Ne işiniz var sizin burada? Buyurulunca bunlar dört suç sayıyorlar: Bu suçlardan birisi de:

"Biz din gününü yalan sayardık."

(Müddessir 46)

Bakın din gününü inkâr ederdik değil, yalan sayardık. Meselâ adama soruyorsunuz: Arkadaş ölecek misin? Diyor ki, evet. Dirilecek misin? Evet.

Hesap kitap var mı? Evet. Cennet, cehennem var mı? Evet. Peki Allah kâdir mi? Yapar mı bunu? Evet, evet, evet. Hepsine inanıyor adam. Ama bakıyoruz bu tamam saydığı, bu inandığı konulara aldırış etmeden yaşıyor. Yaşadığı hayatta bu inandığı şeylerin kokusunu bile görmek mümkün değil. Öyle bir hayat programı var ki adamın, bu inancının hiç mi hiç etkisi yok.

Yâni imanının, inandım dediği şeyin gereğini yapmıyor. Veya imanını amele dönüştürmüyor. Çok korkunç bir suç değil mi bu? Namaz kılması gerektiğine inanıyor, ama kılmıyor. Örtünmesi gerektiğine inanıyor, ama örtünmüyor. Kur'an'ı, sünneti tanımadan müslü-manlık olmayacağına inanıyor, ama farklı yaşıyor. Çoluk çocuğunu eğitmesi gerektiğine inanıyor, ama yaklaşmıyor. İşte yalan saymak budur ve çok büyük bir suçtur. Öyleyse inandık dediğimiz şeyleri amele dönüştürmeye çalışalım inşallah. İnancımızı sadece söz planında, iddia planında bırakmayalım. İmanlarımızı hayatımızla, eylemlerimizle yalanlayanlardan olmayalım.
11:"Kendilerine yeryüzünde bozgunculuk yapmayın! Denildiği zaman."

Böyle yaşayanlara, bu tür insanlara denilse ki: Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın! Fesat çıkarmayın! Yâni yaşadığınız bölgede. Çünkü yeryüzü hem tüm arz anlamına kullanılır, hem de kişinin yaşadığı bölge demektir. Çünkü Firavun için öyle denmişti:
"Muhakkak ki Firavun yeryüzünde bozgunculuk yapıyordu."
(Kasas: 4)

Yeryüzünün her yeri değil tabii. Sadece Mısır'da yapıyordu Firavun bunu. Ama âyet-i kerîmede yeryüzünde denmiştir.

Onlara: Bölgenizde bozgunculuk yapmayın! Denildiğinde. Artık bölgeniz Meram mıdır? Selçuklu mudur? Karatay mıdır? Türkiye midir? Afganistan, Pakistan mıdır? Herkes kendi bölgesinde veya kendi evinde, kendi dükkanında bozgunculuk yapmasın! Denildiğinde derler ki:
"Bizler ancak ıslah edicileriz! Derler."

Hayır, biz bunları, bu yaptıklarımızı düzen için yapıyoruz! Düzenlemek için yapıyoruz derler. Allah diyor ki bakın:
12:"Dikkat edin! (Gözünüzü açın!) Onlar aslında gerçek bozguncular da farkında değiller!"

Ey mü'minler! Ey Kur'an'ın muhatapları! Ey Kur'an'la çevreyi tanıması gerekenler! Ey hadîselere Kur'an'ın gözlüğüyle bakması gerekenler! Ey Kur'an'la hem kendilerini, hem de çevrelerini tanıması gerekenler! Açın gözünüzü ve dikkatli olun! Dikkatli dinleyin ki:
"Onlar aslında gerçek bozguncular da farkında değiller!"

Sakın ha! Bu insanların kendi kendilerine düzenci kesilmelerine inanmayın! Aldanmayın! Onlar aslında düzen bozucudurlar.

Peki düzen bozmak ne demektir? Düzen ne demektir? Bu konuyu tek cümleyle özetlersek: Allah'ın düzen dediği şey düzendir, düzensizlik dediği de düzensizliktir. Düzen, ya da düzensizlik, fesat, ya da sulh, ifsat, ya da ıslah bunlardan biri mü'minin tavrı, diğeri de münafığın tavrıdır. Veya değişik söyleyelim: Bunlardan biri imanın sonu-cu, diğeri de küfrün sonucudur. İnancın gereği olan amel amel-i salihtir. İmansızlığın gereği olan amel de amel-i gayri salihtir.

Fesat; ıslahtan sonra yapılan şeydir. Yâni fesat bozmadır, düzeni bozmak demektir. Allah: Ben arzı ve ondakileri düzenledikten sonra sakın onu bozmayın diyor. Allah düzenlediği arzda bir vakte ka-dar bizim oturmamızı istemiş ve onun ıslahı ve fesadından bizi sorumlu tutmuştur.

Öyleyse işimiz küfür ve şirk değil imandır. İsyan değil itaattir. Bozmak değil yapmak, ihtilal değil intizam, zulüm değil adâlet, fesat değil ıslahtır. Allah arzı yarattı, düzene koydu, Adem'i ve soyunu gönderdi oraya. Adem Aleyhisselâm dünyaya geldiği zamanlar düzen devam ediyordu dünyada. Sonradan insanlar düzeni bozdular, ifsadı gerçekleştirdiler.

Meselâ bir eve yeni bir gelin gelir. Evin sahibi ona bir düzenden söz eder: Bu minder burada olmalı! Bu sürahi buraya konmalı! Buraya ekmek konmamalı! Sofra şuraya serilmeli! gibi. İşte gelin bu denenler konusunda öyle yapmalı ve düzeni bozmamalıdır. Ama bu gelin denmeyenler konusunda da serbesttir ya. İşte Cenab-ı Hak da Hz. Ademe Aleyhisselâm yeni getirdiği bu evde, bu dünyada bir kısım düzenlerden söz etti: Kan dökmeyin! Adam öldürmeyin! Zina etmeyin! Küfretmeyin! Münâfıklık etmeyin! Namaz kılın! Oruç tutun! Buyurmuş ve böylece yeni geldikleri bu evin düzenini bildirmişti. Adem ve soyu bu denenlere aynen riâyet etmek zorunda iken, denmeyenler, serbest bırakılanlar

konusunda da serbest hareket edeceklerdi.

İşte bir süre yeryüzünde Allah'ın koyduğu bu düzene riâyet edildi. Ama Hz. Adem'in oğlu Kabil bu düzeni bozuverdi. Adam öldürdü. Sonra her düzen bozulduğu dönem Allah Peygamber gönderdi bu bozulanlara çeki düzen vermek için. Bir Nuh gönderdi düzeldi, ama arkasından yine bozuldu. Sonra bir Peygamber daha gönderdi düzeldi, arkasından yine bozuldu, yine peygamber gönderdi. Sonra Hz. İsa'yı ve en sonra da Hz. Muhammed'i, Aleyhisselâm gönderdi. İslâm'-dan sonra özellikle bu iş geçerlidir. Çünkü artık başka peygamber gelmeyecektir.

Evet bozmak demek; Yeryüzünde Allah'ın koyduğu düzenini bozmak demektir. Allah'ın isteklerinin dışına çıkmak, Allah'ın istediklerinden farklı yaşamak demektir ve bu münâfıkların işidir.

Meselâ bir zamanlar Afganistan'a gidenler düzen için gidiyor-lardı. Vietnam'a giderken de öyle gitmişlerdi. Irak'a gelenler de öyle gelmişlerdi. Somali'ye girerlerken de orada bir bozukluk gördüklerini ve düzeltmek için gittiklerini söylüyorlardı alçaklar. Ve nihâyet tüm dünyaya demokrasi ihraç ederlerken de hep düzen için yapıyorlardı bunları alçaklar. Ama bütün bu gidişler İslâm'a göre düzen değilse, düzensizlik, ya da düzen bozma, bozgunculuk diyorduk.

Ali Şeriatî'nin ifadesine göre Fransız Renault fabrikasının sahibi orta Afrika'da kabile reislerinden birinin altına son model altın kaplamalı bir araba hediye eder. Reislerinin altında bu arabayı gören kabile mensuplarının her biri de bu arabalardan birer tane almak zorunda kalırlar. Böylece tüm kabile attan inip arabaya binmek zorunda kalırlar ve birden bire hayatları değişiverir. Fabrikanın müdürü patronuna sorar: Mösyö, söyler misin, niye bu adamların düzenlerini bozduk? Neden bu insanları da kendimiz gibi huzursuz yaptık? Araba fabrikasının sahibi der ki: Müdürüm biz at imal etmiyoruz, biz araba imal ediyoruz ve bize de bu iş için para lâzım, pazar lâzım, der. Evet bütün mesele para ve pazar. Bunun için de gözlerine kestirdiklerine kalkınma, ilerleme, modernizm gibi hedefler gösterirler. Sonra da onları asimilasyona tabi tutarak kendi kültürlerini, kendi dinlerini yerleştirirler.

Bu değişim, ya da toplumların düzenlerini bozma her zaman böyle kolay ve kendiliğinden olmayabilir. Kimileri bu münâfıkların ken-dilerine empoze etmeye çalıştıkları değişime karşı ayak diretebilir. O zaman bu işin imkânsız görüldüğü

yerlerde de silahlar konuşmaya başlar ve toplu imhâlâr devreye girer. Meselâ bu münâfıkların değişimini kabule yanaşmayan Brezilya'da virüslenmiş elbiselerle yüz binlerce Brezilyalı yok edilmiştir. Suçları batılılaşmamak, bâtılı münâfıkların kendilerine empoze ettikleri hayat tarzını kabul etmemek, ya da kendi düzenlerini değiştirmeye yanaşmamak. Tüm dünyada düzenleme adına düzensizliği ikâmeye soyunan bu münâfıklar, sundukları bu düzensizliğe karşı ayak direten Afrika'dan yüz milyon, Amerika'nın yerlilerinden ise doksan beş milyon insan katletmişlerdir. Bu iş için Ortadoğu ve Asya'da öldürdüklerinin adedi belli değildir. Milyonlarca insanın kanına girerlerken bu görevi de bir insanlık borcu olarak yaptıklarını söylüyorlardı. Zira beyaz Avrupalı'nın dışında herkes düzensiz, barbardı.

1942 yılında kendini dünyanın en medeni milleti kabul eden İngiltere, Çin'i top ateşine tuttu. Sebep neydi dersiniz? Sebep Çinliye afyon içirebilmekti. İngilizler afyon imal etmişler, bu afyonu da Çin'e Japonya'ya satmak, Çin ve Japon insanına içirmek istiyorlardı.

Japon halkı ayak diretmiş, bizim törelerimizde afyon içmek yoktur, biz bunu kullanmayacağız diyordu. İngilizlerin silahlarına hedef olan binlerce Japon bu yüzden hayatını kaybetti.

Ama işin acısı bu defa batılılar afyondan daha zehirleyici, eroinden daha fazla öldürücü olan demokrasiyi imal ettiler. Güzel güzel ambalajlar içinde tüm dünya insanlığına bunu sunmaya başladılar. Yeryüzünün düzeni adına yapıyorlardı bunu. Bu zehiri içmeyi kabul etmeyip diretenler oldu mu silahları konuşmaya başladı. Sadece Cezayir ve Tunus'ta iki milyon insan Fransızlar tarafından öldürüldü. Ateşli silahlarla Latin Amerika'da, Afrika'da ve Asya'daki milyonlarca insanı köleleştirdiler. İddiaları bu insanları medenileştirmekti. Güya bu insanlar bozuk yaşıyordu da bu bozukluğu düzeltmeyi hedefliyorlardı.

Eğer bir ülke insanı kendi değerlerine sahip çıkıp bunların empoze etmeye çalıştıkları düzeni reddetmeye kalkışırsa barış tehlikeye düşmüştür bunlar için. Hemen harekete geçerler. Bu barış sevdalısı münâfıklar Körfezde çıkarları söz konusu oldu mu hemen gemilerini yürütüverirler. Beş yüz milyon ton bomba atarak dört yüz bin Iraklı müslümanın kanını akıtıverirler. Yeter ki orada kendi düzenleri demokrasi hâkim olsun. Bunlar düzen bozucudurlar, bunlar halis münâfıktırlar.

Dönüyoruz şimdi kendimize: Elektrik kabloları, lavabo muslukları da dahil olmak üzere evimizdeki tüm eşyaları sokağa dökelim. Evi yeniden düzenlemek için yeniden yerleştirelim. Eğer İslâm o yerleştirmeye düzen demiyorsa bozgunculuk demektir bu. Yâni İslâm onlara ihtiyaç demiyorsa, tamam bu da olmalı! Bu da ihtiyaçtır! Evde bu da bulunmalı! demiyorsa, biz Allah'a ve Peygambere sorarak düzen yapmadığımız için bizimki de bozuk demektir ve biz de düzen bozucuyuz demektir.

Çocuğumuza aktardıklarımız, kendi kafamıza yerleştirdikleri-miz, eğer Allah ve Resûlüne sorulmadan yapılmışsa, biz de düzen bozuyoruz demektir. Biz de ifsat edenlerdeniz demektir. Kafamızı şöyle bir keselim; içindekileri bir masanın üzerine boşaltalım ve çağıralım kitap ve sünneti. Diyelim ki ya Rabbi, ya Rasûlallah! İşte ben bilir bilmez bütün bunları doldurmuşum kafamın içine! Ama anladım ki bunu size sormadan yapmışım! Şimdi pişman oldum. Bunlardan lâzım dediklerinizi, kalsın dediklerinizi tekrar koyacağım ve gereksiz bulduklarınızı atacağım! desek, acaba neler kalır oraya koyabileceğimiz, bir düşünün! Şimdi bu Allah'ın verdiği kafanın düzenini bozmak değil de nedir ya? Ama kendi arzumuzla kafamıza yerleştirdiklerimizi kastediyorum tabii. Yoksa biz istemeden gardiyanların okuduklarından öğrendiklerimiz değil tabii. Hani gardiyanlar sürekli bir şeyler okurlar, mahkûmlar da mecburen öğrenirler ya, o ayrı. Ben onları kastetmedim.

Soralım Rasulullah'a: Ya Rasûlallah bilir bilmez bir sürü şey yerleştirmişim ben bu kafaya, gel şunları yeniden bir yerleştirelim! diyelim. Nerede kullanacağımıza göre yerleştirmeliyiz ama. Meselâ adam Bakara öğreniyor para kazanmak için, Âl-i İmrân öğreniyor doçent olmak için, Nisâ öğreniyor kitap yazmak içinse bu da bozuk düzen olacaktır elbette. Mahza kulluk için öğrenilenlere, amele dönüştürmek ve hayatı onunla düzenlemek üzere öğrendiklerimize düzen diyor Rabbimiz.

Bunun dışında, meselâ şehri yeniden düzenlemek için başa geçirelim birini, veya adam işte okulda düzen için kurallar koyuyor, fabrikada kurallar koyuyor, evde kurallar koyuyor düzen için. Eğer Allah, onun koyduğu kurallara düzen demiyorsa, bizim koyduğumuz kurallara düzen demiyorsa, o zaman biz de düzen bozuculardanız demektir, Allah korusun. Meselâ hanımın şöyle davranması için bir kural koymuşuz. Eğer buna İslâm düzen demiyorsa, düzen bozmadır bu. Biz istediğimiz kadar düzen diyelim buna. Perdenin şeklini şöyle yaptın, döşemenin biçimini böyle yaptın, eğer İslâm buna izin veriyorsa tamam, değilse hepsi bozmadır, hepsi ifsattır bunların. Eğer şöyle diyorsanız: Efendim burada

kastedilen itikadi düzensizlik değil mi yâni? Bu anlattıklarınızla ne ilgisi var? Bunlar itikadla alâkalı şeyler değildir. Bunlar sosyal ve ameli şeylerdir, filan diyorsanız. İyi de her amel bir imandan kaynaklanmıyor mu? Yâni yeryüzünde görüntülenen bir bozukluktan bahsediliyor burada. Amele dönüşmüş bir bozuk inançtan, bir bozuk imandan söz ediliyor âyet-i kerîmede. Bakın:

"Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın."

denmiştir. Sonra da iman konusu gelecek:

Diye. Öyleyse fesat, kişinin hayatında görüntülenen bozukluğudur. Meselâ ikinci kat mesabesinde bir ev yapıyordu sahabe de Allah'ın Rasûlü razı olmuyordu buna. Çünkü imanın dışta görüntüsüydü, ve düzeni bozmaktı bu. Veya Hz. Ömer Efendimiz şehir planının kurallarını koyuyordu ve kim onu bozarsa bozguncu oluyordu tabii.

Demek ki biz, bulunduğumuz bölgenin düzenini Allah'a sorup yapacağız. En küçük biriminden en büyük birimine kadar hayatın düzenini Allah'a sormadan yapmayacağız. Meselâ kazanma ve harca-ma düzenimizi, cüzdan düzenimizi Allah'a sorup yapacağız. Aksi takdirde biz de bozguncuyuz demektir Allah korusun.

Meselâ insanın eğitiminde düzen, kesinlikle Allah'a sorulma-dan yapılmamalıdır. Birileri bir düzen koymuş ortaya ve demişler ki, işte efendim önce şunlar şunlar öğretilmelidir. Eğitimde şunlar şunlar önceliklidir. Eğer bütün bunlar Allah'a ve Resûlüne sorulmadan yapılıyorsa, Allah'ın öncelik tanıdıklarını sonraya almak şöyle dursun, adına bile izin verilmiyorsa bozmadır bu. İfsattır bu. Düzen sahibi olan Allah'a sormadan, vahye müracaat etmeden hukuk yapmaya çalışanların yaptıklarının tümü ifsattır. Ekonomiye düzen vermeye çalışanların yaptıklarının tamamı ifsattır. Allah'ın düzeninden habersiz kılık kıyafet düzeni yapmaya kalkışanların tamamının yaptıkları ifsattır, bozmadır.

13:"Onlara, insanların inandığı gibi siz de iman edin! Denilince."

Kendilerine: "Şu mü'minlerin, şu insanların inandıkları gibi siz de inanın! Siz de onlar gibi mümin olun!" Denildiği zaman da. "Yâni siz de onlara benzeyin! Onlar gibi olun! Eğer İslâm'ı kabul ettiğinizi iddia ediyorsanız, onu samimiyetle yaşayan bir mü'min gibi İslâm dairesine girin! İmanınızda onlardan yana olun! Veya imanınızın görüntülenmesi onlara benzesin!" Denildiği zaman.

Yâni eğer namaza inanıyorsanız haydi kılın! Tesettüre inanıyorsanız haydi örtünün! dendiği zaman. Yâni mü'minler gibi imanınızı görüntüleyin! dendiği zaman. Çünkü Allah namaza da iman diyor Bakara'da. Öyle değil mi? Hani mü'minlerin kıblesi Kudüs'teki Mescid-i Aksa'dan Mekke'deki Mescid-i Haram'a çevrilince liderlik İsrâil oğullarından alınıp İsmail oğullarına, müslümanlara devredilince bunu hazmedemeyen yahudiler şu yaygarayı basmışlardı: Nasıl olur? Eğer şu anda döndüğünüz kıble doğruysa önceki kıldığınız namazlar boşa gitmiştir. Yok eğer dünkü kıbleniz doğru idiyse şu andaki kıldıklarınız boştur! diyorlardı da Allah buyurdu ki: Üzülmeyin ey mü'minler:

"Allah asla sizin imanlarınızı zayi edecek değildir. Allah kullarına karşı Raûf ve Rahîmdir"

(Bakara 143)

Buyuruyordu. Dikkat ederseniz zayi oldu dedikleri namazdı. Halbuki Allah "Sizin imanlarınızı zayi edecek değildir." buyuruyor. Yâni bakın burada amele de iman dendi. Öyleyse amel de imandır, iman da ameldir. Bunlar birbirinden ayrılmaz iki bütündür. İşte onlara siz de Mü'minler gibi iman edin! Siz de mü'minler gibi imanlarınızı görün-tüleyin! Siz de mü'minler gibi imanınızı amele dönüştürün! Siz de mü'-minler gibi iman kaynaklı bir hayat yaşayın! Dışardan bakıldığı zaman sizin hayatınızda da mü'minler gibi imanınızın eseri görülsün! Denildiği zaman derler ki:

"Biz de o beyinsizlerin inandığı gibi mi inanacağız? derler."

Yâni şimdi bizler de şu âdi, şu bayağı insanlar gibi mi iman edeceğiz? Bunlar gibi mi amel edeceğiz? derler. Yaşayan yaşasın! Biz konuşuyoruz derler. Bu işin yaşayıcıları ayrı, konuşucuları ayrı. Bizler edebiyatını yapanlardanız, yaşayanlar da yaşasın, biz onlardan değiliz derler.

"Dikkat edin! Gerçek sefihler, gerçek beyinsizler kendileridir. Fakat farkında değiller."

Gerçi beyinsizler, beyinsizliklerini ne zaman bildiler ki! Sapıklar, sapıklıklarını ne zaman anladılar ki? Bakın bu sözleriyle kimi kast ediyordu bu adamlar? Kime sefih diyorlardı? Arkadaşlar onların bu sefih dedikleri sahabeydi. Sahabeye sefih diyorlardı alçaklar. Bu sefihler gibi mi iman edeceğiz? Bugün de bu münâfık karakterli insanların aynı şeyleri söylediklerine şahid oluyoruz. Adama diyorsunuz ki; "Arkadaş, sahabe böyleydi, gel biz de böyle olalım! Biz de onlar gibi olmak, onlara benzemek zorundayız!" Çok rahat şunu diyebilmektedir

adamlar: “E canım onların da ağzının tadı yokmuş yâni! Zevkleri yok-muş efendim! Yaşamayı bilmeyen insanlarmış. Hayatı tanımayan insanlarmış.”

Yâni gerçek müslüman tavrına davet edildiklerinde onu akılsızlıkla, beyinsizlikle itham edebiliyorlar. Veya evinde şunlar şunlar olmasın! denildiğinde: Yok ya! Bunu ancak zevkini bilmeyenler söyler! Diyebiliyorlar çok rahat. Ne bilecek bu enayiler ağzının tadını! Halbuki devir değişti! Filan diyorlar. İhtiyaç konusunda, ev tefrişi konusunda, hanımına karşı davranışları konusunda, sofrası, işçisine muamelesi konusunda, hademesine davranışları konusunda Allah’ın istedikleri hatırlatılınca çok rahat: İyi iyi anladık da arkadaş, hangi devirde yaşıyoruz? diyebiliyorlar. Bu devirde bunların modası çoktan geçmiştir diyebiliyorlar alçaklar.

Meselâ bir arkadaş bilirim, bugüne kadar tanıdığım sanayiciler içinde dükkanında çalıştırdığı işçilerine en iyi davranan, en güzel muamelede bulunan birisi. Paralarını bol bol veriyor; izinlerde, düğünlerde, bayramlarda haklarını fazlasıyla veriyor. İşçilerinden kendileri veya hanımları, çoluk çocukları hastalanınca yakından ilgileniyor, evlerine gidiyor, hal hatır soruyor, onlara elinden gelen her şeyi yapıyor. Ama buna rağmen geçen seneler hep onun arabasını artırdı, evini artırdı, parasını artırdı. Yâni onun her şeyi artarken, her şeyi değişirken, lâkin onun dükkanında çalışanlar hâlâ bisikletle gelip gidiyorlar.

Peki sormak lâzım şimdi: Onun her şeyi değişirken berikiler neden yerinde sayıyor? Ya da nereden kazanıyor bu arkadaş? Kazandıklarının tümü berikilerin emeği olarak çıkıyor ortaya değil mi? Öyleyse onlar sahabeydi efendim! Biz onlar gibi yapamayız ki! Veya devir değişti efendim! Kapitalist bir toplumda müslümanca davranışa yer kalmadı! Ne yapalım eğer dediklerinizi yaparsak bu toplumda yok olup gideriz! Gibi münâfık laflarını bırakalım da çalıştırdığımız insanları, ya da sırtından kazandığımız insanları kendi hayat standartlarımıza yakın bir hayata çıkarmanın yollarını aramak üzere bunu Allah’a ve Resûlüne sormaya çalışalım. Bu konuda ne dersiniz ey Allah’ım? Ey önderim! Demeyi öğrenelim inşallah. Hep asgari ücret belirleyen zalimlerin dediklerini dinlemeyim. Allah ve Rasulüne sormadan düzen yapanların düzenlerini can simidi bilmeyelim inşallah. Çünkü az önce de dediğim gibi onların yaptıklarının tamamı ifsattır, bozmadır.
Peki ne demek sefih? Sefih kim? Bakın onu, sefihin kim olduğunu Rabbimiz anlatıyor:
"Kim İbrahim dininden yüz çevirir işte sefih odur"
(Bakara: 130)

Sefihler İbrahim'in dininden, İbrahim'in yolundan yüz çevirenlerdir. Öyleyse adamlar kendilerini tam karşıda görüyorlar. Mü'min aynaydı ya zaten, bakıyorlar aynaya ve kendilerini görüyorlar. Yâni sefihler kendileridir. Çünkü kendileri İbrahim dininden yüz çeviriyorlar, Müslümanları gösterip, hadi sizler de bunlar gibi olun! Denilince de diyorlar ki onlar sefih. Görüyor musunuz? Adamlar imanı fakirlere, düşkünlere mahsus kabul ediyorlar da kendileri gibi şan şöhret sahiplerinin iman etmelerini düşüklük kabul ediyorlar. Bu iman ve amel işi o ağzının tadını bilmeyen zevksizlere aittir, bizler onlar gibi iman edemeyiz diyorlar.

14: "İnananlarla karşı karşıya geldiklerinde derler ki: İnandık!" "Şeytanları (kendilerini aldatan akıl hocaları) ile baş başa kalınca da, biz sizinleyiz! Biz onlarla sadece alay ediyoruz! Derler."

Evet, müslümanlarla karşı karşıya kaldıkları zaman biz de müslümanız, biz de inanıyoruz derler. Sizin mü'mini olduğunuz şeylerin biz de mü'miniyiz derler. Ama müslümanlardan uzak akıl hocalarıyla özel mahfillerde buluştukları zaman da onlara derler ki: Biz sizinle beraberiz! Biz sizin safınızdayız! Biz sizin yanınızdayız! Kalbimiz sizinle beraberdir! Bakmayın siz bizim müslüman göründüğümüze! Aldırış etmeyin siz bizim müslümanca lâflar ettiğimize! Bütün bunları biz o müslümanları kandırmak için yapıyoruz! İnandığımız için filân değil! Aslında bu yaptıklarımızla biz müslümanlarla alay ediyoruz! Şu seçim sathi mahallerinde Allah, peygamber, din, iman, Kur'an, ezan, başörtüsü gibi bir kısım lâflar ettiğimize bakıp ta sakın bizim bunlara inandığımızı sanmayın! Biz aslında bunların hiç birisine inanmıyoruz! Biz aynen sizin gibi düşünüyor, sizin gibi yaşıyoruz! Sadece bu tür lâkırdılarla onların oylarını alabilmeyi hedefliyoruz! Bu enayilerle sadece alay ediyoruz! Ne yapalım, çaresiz onlardan görünmek zorundayız! Değilse bu enayiler bizi desteklemezler! Diyerek dostlarının, akıl hocalarının, kâfirlerin desteklerini kendilerinden çekmemelerini sağlamaya çalışırlar. Onlara karşı küfür tazelemesinde bulunurlar.

Amerika'daki, İsrail'deki, batı dünyasındaki kâfirlerle gizli gizli buluşmalarında, özel mahfillerde onlara sadâkat yeminleri veren bu alçakları inşallah bu saf müslümanlar bir gün anlayacaktır. Müslümanlarla karşılaştıkları zaman biz de müslümanız diyerek kendileriyle alay ettikleri halde hayatlarında inandık dedikleri İslâm'ın kokusunu bile göstermeyen bu sahtekârları tanıyacak bir gün inşallah bu müs-lümanlar. Kitaplarının bu âyetlerini tanıdıkça, Rablerinin bu uyarına kulak verdikçe, hadîseleri Allah rehberliğinde yorumlama basiretine ulaştıkça olacak yakında inşallah bu. Ama bu işin hızlandırılması için bilen

müslümanlara çok iş düşüyor. Bir an evvel bu Allah âyetlerini insanlara ulaştırabilirsek, hem kendimizi, hem de çevremizi bu Allah âyetleriyle diriltmeyi hızlandırabilirsek olacak inşallah bu. Şüphesiz ki bu alçakların alçaklıkları, Allah tarafından bu kadar açık ve net bir biçimde ortaya konulunca, mü'minlerin gayızları kaynar, sinirleri kabarır. Onların hemen işini bitirmek için Cenabı Hakkın hemen bunları kahretmesini veya kendilerine: "Bu hainlerin hemen kökünü kesin! İşlerini bitirin bu alçakların!" gibi bir emir, bir âyet, bir işaret göndermesini beklerler Allah'ın. Mü'minler bu hale gelirler. Onlara karşı gayızla, kinle, nefretle bilenirler. İşte Cenab-ı Hak mü'minlerin hamiyet-i diniy-yelerinden ötürü bu dereceye geldikleri böyle son derece nazik bir noktada, bütün bu heyecanları yatıştırmak, mü'minleri teskin etmek için bakın şöyle buyuruyor:

15:"Hakikatte Allah onlarla alay eder ve kendileri-ni taşkınlıkları ve azgınlıkları içinde bocalar bir halde bırakır."

Sanki bu âyetleriyle Rabbimiz biz müslümanlara şöyle buyuruyor: Siz sakin olun kullarım! Ben onlarla istihza ediyorum! Ben onları maskaraya çeviriyorum, çevireceğim de daha. Âdeta Rabbimiz azgınlıklarına meydan veriyor, fırsat veriyor. Peki bu istihzayı nasıl anlayacağız acaba? Yâni nasıl bir istihza ediyor Allah onlarla? Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun mânâsı şudur Allahu âlem:

1- Dünyada bu adamlara müslüman muamelesi yapılıyor. Gerek ibâdet ve gerekse muamelât konusunda İslâm ahkâmı müslü-manlara uygulandığı gibi aynen bunlara da tatbik edilir. Çünkü bu adamlar her ne kadar müslüman değillerse de müslüman görüntüsü sergileyen insanlardır. Müslüman olmadıkları halde biz de müslüma-nız diyen insanlardır. Kalpleri kâfir, ama dilleri ve dışları müslüman görüntüsü veren insanlardır. Onun içindir ki bunlara da İslâm hukuku uygulanır. Bunun sebebi:

A- Böylece bunları bu kalben inanmadıkları İslâm ahkâmının tatbikine mecbur ederek her lahza gönül azabı içinde bırakmak ve münâfıklıklarının cezasını dünyada da çektirmektir. İşte istihza-i İlâhîden kasıt budur Allahu âlem. Düşünebiliyor musunuz? Adamlar inanmadıkları bir dinin namazını kılmak zorunda kalacaklar, inanmadıkları bir dinin orucunu tutmak zorunda kalacaklar. Azap bu yahu! Kalben kâfir iken dış görünüşü ile müslüman gibi görünmeye çalışmak adamı mahveder ya hu! Ruh dengesi bozulur insanın. Ama işte mertçe seçimlerini yapamamış, açıkça tercihlerini ortaya koyamamış bu insanlar böyle kendi elleriyle kendilerini bir tür azabın içine atmaktadırlar. Ve işte Allah

böylece onlarla alay etmektedir. İşte istihza-i İlâhiyi böyle anlamaya çalışıyoruz.

B- Bir ikincisi de bunlar kendileri vapuru kaçırdılar ama bunların çocuklarından ciddi müslümanlar çıkmasına imkân hazırlamak için, Allah onlara imkân tanıyor. Böylece çocuklarına İslâm'ı duyurma imkânı hâsıl oluyor demektir. Yâni Allah bu adamları deşifre etmiyor. Yüzlerindeki maskelerini indirivermiyor. Münâfıklıklarına izin veriyor. Açık seçik âyetler göndererek bunların kimliklerini ortaya koyuvermiyor ki İslâm toplumu içinde yaşayan çocuklarına mesaj ulaştırılabilsin. Kendileri boşa gitse bile çocukları kurtulsun. İşte istihza-i İlâhiyi bir de böyle anlıyoruz.

C: Bir de hadislerde anlatıldığına göre Allah, bu münâfıklarla yarın istihza edecek. Bu istihzayı kıyamet günü gerçekleştirecek. Nasıl? Şöyle: Yarın Rabbimiz cehennemin kapılarını açıp: "Haydi ey kâfirler çıkın! Azabınız, cezanız bitti!" Buyurarak onlarla istihza edecekmiş. Onlar Allah'ın bu müjdesini duyunca sevinçten çılgına dönmüş bir biçimde cehennemin açılan kapılarına yönelecekler ve tam çıkmak üzere kapıların önüne geldikleri zaman da Allah kapıları kapatıverecek ve bunlarla bu şekilde alay edecekmiş. Düşünebiliyor musunuz? Binlerce, on binlerce yıl azabın içinde mahvolmuş, kahrolmuş insanlar bir anda Allah'tan âzât müjdesi alıyorlar. Onlardaki sevinci, heyecanı bir tasavvur edin.

Ve kurtulmak üzere tam kapıların ağzına geldiklerinde bir anda kapıların kapatılıp kurtulma ümitlerinin bittiği andaki tükenişlerini, kahroluşlarını bir tasavvur edin. Peki niye böyle istihza ediyor Rabbi-miz onlarla? Çünkü onlar da dünyada böyle yapmışlardı müslüman-lara. Onlarda önce özgürlük var efendim, din ve vicdan hürriyeti var, isteyen istediği gibi giyinebilir. İsteyen istediği gibi bir hayat yaşayabilir diyerek müslümanların önlerini açıyorlar, müslümanları tespit ediyorlar, samimi müslümanları fişliyorlar, ama sonra tüm kapıları kapatıp tek tek müslümanları topluyorlardı ya. İşte ***"Elcezaü min cinsil amel"*** Fehvasınca onların amelleri, yaptıkları cinsinden onlara ceza vermektedir anlıyoruz.

16:"İşte bunlar hidâyet yerine dalâleti satın almışlardır. Ama ticaretleri kâr getirmemiştir. Doğru yolu da bulamamışlardır."

Hidâyet tam ellerine geçmişken onu bırakıp da dalâleti, sapıklığı tercih ettiler. Hidâyet yerine dalâleti satın aldılar. Hidâyeti dalâletle değiştirdiler. Hidâyeti verip dalâleti tercih ettiler. Böyle bir alışverişte bulundular ama onların bu

ticaretleri kendilerine kâr getirmedi. Kâr yolunu bulma imkânları da kalmadı. Ticarette iki maksat vardır:

1- Sermayeyi korumak, 2- Kâr etmek,

Bunlar kâr etmek şöyle dursun sermayeyi bile koruyamadılar. Sermayesi olmayan, sermayeyi koruyamayan bir adamın kâr etmesi düşünülebilir mi? Bırakın kâr etmeyi mevcut sermayeyi bile kaybettiler bu adamlar diyor Rabbimiz. Peki neydi bu sermaye? Sermaye imandı, sermaye hidâyetti. Hidâyeti kaybeden, imanı kaybeden bir adam nerde kaldı kâr etsin. Zira imansız hiçbir amelin kıymeti yoktur. İmandan kaynaklanmayan her amel boştur. Kâfirlerin yaptıkları her şey boştur. Onların yaptıkları zahiren insanlık için hayırmış gibi görünen tüm amelleri, tüm eserleri imandan kaynaklanmadığı için yarın değerlendirmeye bile tabi tutulmayacaktır.

17:"Onların örneği şu misal gibi ki! Ateş çevresini aydınlatınca da: Allah onların nûrunu gideriverdi. Onları zulmetler içinde görmezler olarak kapkaranlık bırakıvermiş."

Kur'an'ın bir anlatım üslûbu, bir ifade mantığı vardır. Allah soru sorar Rasûl-i Ekrem'e. Farklı sorular sorar. Ama arkasından bakıyoruz:

"İşte bunlar gayb haberlerindendir ki; biz sana bunları vahyediyoruz. Sen de, kavmin de daha önce bunları bilmezdiniz."

(Hud: 49)

Deniliyor. Bunlar gayb haberleridir ki biz onu sana vahyediyoruz, öğretiyoruz deniliyor. Peki şimdi bu ne biçim iş mi diyeceğiz? Yâni ne bilecekti Rasulullah da Allah bunları soruyor mu diyeceğiz? Hayır böyle bir şey demeye hakkımız yoktur. Çünkü Allah'ça ifade böyledir diyoruz. Allah böyle ifade etmeyi murad etmiştir, kimse ona hesap sorma hakkına sahip değildir. Amenna. Meselâ bakın Cenab-ı Hak yine soruyor:

"Kaaria nedir? Bilir misin kaaria'nın ne demek olduğunu? Ama sen nerden bileceksin bunu?"

(Kaaria 1,2,3)

Diye bir soru soruyor. Ama aynı Allah yine kitabının başka bir yerinde kendisine soru sorulan bu insan için:

"Hakikaten o çok zâlim, çok cahildir."

(Ahzâb: 72)

Buyuruyor.

Yâni soran kim? Allah. Allâm'ul guyûb olan, âlim'ul gaybi veş-şehadeh olan, yâni gaybın da, şehâdetin de bileni, en bileni, mutlak bileni olan, Alîm olan, Habîr olan, Semî olan, bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan, tam bilen, mükemmel bilen, eksiksiz bilen Allah soruyor. Peki kime soruyor Allah? Sorulan kim?
diye tarif buyurduğu insana soruyor. Yâni zâlim, kendisine zulmeden, ya da cahil, bilgisizin bilgisizi olan insana soruyor. Ha! Öyleyse bu soru değildir diyoruz. Yâni cevap isteyen bir soru değildir bu. Ama Allah sordu diye soru diyoruz. Değilse Rabbimiz için bilmediği bir konuda cevap bekleyen bir soru soruyor dememiz caiz değildir. Ve işte Kur'-an'ın böyle bir anlatım modeli vardır diyoruz.

Cenab-ı Hakkın bu anlatım modellerinden biri de burada olduğu gibi kişiyi mücerret konularla, soyut konularla sanki zor durum-da bırakıp da onun bocalaması söz konusu olacaksa, yâni o konuyu hayata indirgemesi problem olacaksa, o zaman Cenab-ı Hak örnekleme yapıyor. Konunun anlaşılabilmesi için örnek verir Rabbimiz. Meselâ diyor ki Allah bakın:
"Allah göklerin ve yerin nûrudur.
"(Nûr 35)

Karmaşa bir konu. Nasıl anlayacağız? Allah ve nûr. Ne demek nûr? Derken insanı bu karmaşadan kurtarmak için hemen arkasından bir misalle Allah'ın nûrunun ne demek olduğunu örnekleyiverir Rab-imiz.

Buyurarak bu nûrun misali şöyledir diye hemen örneklemeye geçiverir. İşte aynen bunun gibi burada da Rabbimiz bize münâfıkların karakteristik özelliklerini anlatırken belki anlaşılmadı, belki anlayamadınız diyerek bir örnekle konuya açıklık getiriyor:

Diye buraya kadar anlatılan insan toplumlarının bir örneğini sunmaya başlıyor Rabbimiz. Buraya kadar hatırlayın üç grup insan anlatılmıştı:

1- Muttaki olanlar,

2- Kâfirler,

3- Bir de,
Denen üçüncü grupta olanlar.

Peki acaba buradaki örnekleme bu anlatılan insan gruplarının hepsi için mi? Yoksa sadece en son anlatılan grup için mi? Tabi insan Arapça kurallarından yararlanarak bu, en son anlatılan gruba aittir diyebilecektir. Çünkü biliyoruz ki; Arapça'da zamirler en yakına aittir kaidesi vardır.

Yâni buradaki: zamiri (Onlar) kim onlar? Kendilerinden en son söz edilenler olacaktır elbette. Buna göre anlıyoruz ki, burada bu misalle anlatılacak insanlar diye en son anlatılan insanlar olacaktır.

Peki neydi o? Tekrar dönelim o bölüme: Kendi kendilerine kalınca: "Biz müslümanlarla dalga geçiyoruz" diyenler. Ama müslü-anlarla beraber olunca da: "Ya biz de müslümanız! Biz de inanıyoruz! Biz de sizinle beraberiz!" diyenler.

İşte Allah bu gruba bir örnek sunacak. Tanınmaları çok zor olan ve lâkin tanınmalarında müslümanlar açısından mutlak zaruret olan, İslâm'ın ve müslümanların baş düşmanlarıyla ilgili bir örnek sunacak. Şimdi eğer biz örnekle anlatılan konuyu anlayabilirsek, yâni örneği anlayabilirsek, örneklendirileni de anlayabileceğiz demektir. Örnek anlaşılınca konu da anlaşılmış demektir.

Meselâ ben içinizden birine: Bana bir halı yapabilir misin? Desem. O da: Nasıl? Ne model? Hangi model bir halı istersin? Deyince, ben de ona istediğim halının modelini çizmeye çalışsam. Eğer o benim çizmeye çalıştığım modeli anlayamamışsa, o zaman benim istediğim halıyı hiç anlayamamış demektir.

Örneğin anlaşılması, konunun anlaşılması mânâsına gelecektir. Bakalım burada da bir örnek sunulacak inşallah, örneği anladığımız kadar da âyetin anlattığını anlamış olacağız.

Kimi müslümanlar yukarıdaki âyetin anlattığını anladık da burada anlatılanı anlayamadık filan diyorlar. Örneklenmek istenen konuyu anladık da örneği anlayamadık diyorlar. Bu benim anlayabildiğim kadarıyla şundan kaynaklanıyor: Tefsirler bu bölümün anlaşılmasının zor olduğunu, müşkül olduğunu, içinden çıkılmaz karışık ve karmaşa olduğunu söylüyorlar ısrarla. Okuyanlar da şartlanıyorlar ve bir şey olmalı herhalde! Diyorlar. Acaba ne anlayacağız? Nasıl anlayacağız? Diyorlar, zorlanıyorlar, bir şey de bulamıyorlar tabii.

Bu sefer de: Galiba anlamadık! demeye başlıyorlar. Böyle değil, Kur'an aslında anlaşılmamak için gelmemiştir. Bu bölümü de anlarız, ama bizim seviyemiz kadar anlarız. Bize lâzım olacak kadarını anlarız. Burası çok önemlidir. Bizim Kur'an'dan anlamamız gereken nokta, bizim hayatımızı düzenlemek içindir. Meselâ ben cihan imparatoru bir adam olsam; o zaman benim bu âyetten anlayacağım seviye farklı olacaktır. Ben kadı olsaydım, görevime göre farklı bir şeyler anlayacaktım. Peki bizim seviyedeki insanlar için ne varmış? Bizim seviyedeki insanların hayatlarını düzenlemek için ne var Kur'an'da?
Önce hiç âyetin başıyla ve sonuyla bağlantısı olmadan söylüyorum:

"Onların örneği şu misal gibi ki!"

Dedi ve bir tablonun önüne çekti bizi. Veya bir pencere açtı Kur'an bize, bir ekran çıkardı karşımıza ve şu örneği önce bir anlayın dedi bize. Yâni formüle edilen bir problem vardı ortada, onu bir kenara aldı ve onu anlamanız için size yeni bir tablo çiziyorum dedi Allah. Peki neymiş bu?
"Bunların durumu şol şahsın örneği gibi ki, ateş yakıyor. Ateş yakmak için çabalıyor adam."
Olunca, hem ateş yakıyor adam, hem yakmaya çalışıyor, hem de yakma işini sürdürüyor olacaktır mânâ. Bir adam düşünün ki arazide ateş yakıyor. Tabii sobada değil, fırında da değil. Dünün ateşi gibi düşünmek zorundayız. Açıkta, meydanda, boşlukta ateş yakıyor. Adam ateş yakıyor:
"Ateş çevresini aydınlatınca da:"
"Allah onların nûrunu gideriverdi."

İşte karıştırılan durum burası. Bir kişi ateş yakıyor. Ateşi yakan bir kişi olduğu

halde ardından da Allah onların nûrunu giderdi deniyor. Peki kimlerin nûrudur bu giderilen nûr? Allah o ateş ile beraber olup o ateşin yakılmasıyla birlikte çevresini aydınlatan insanların gözlerinin görme özelliğini alıveriyor. Yâni orada birileri var. Yâni kendi sosyal hayatınızdan düşünün, tabii çevre ile birlikte düşünün. Birisi ateş yak-mış obanın kenarında, köyün kenarında veya bir kampın kenarında. O ateş çevreyi aydınlatmış, birileri var tabii orada, o ateşle ilgi kurmuşlar. Sonra aydınlanmışlar, dünyaları aydınlanmış. Sonra da Allah onların gözlerinin nûrunu alıvermiş. Ateş yanıyor, çevreyi aydınlatıyor, aydınlatmaya devam ediyor ama; adamların ateşle ilgileri kalmamış. Ondan sonra da:
"Onları zulmetler içinde görmezler olarak kapkaranlık bırakıvermiş."

Ondan sonra da:
18:"Onlar sağırdırlar, dilsizdirler ve kördürler."

Şimdi bu adamlar, artık dünyaları karardığı için, eşya ile irtibatları kesildiği için, ne yapacaklarını şaşırmış haldedirler. Az evvel görüyorlardı ama şimdi görmüyorlar. Her şey bitmiş, sağır, kör ve topal hale gelmişler. Bu bir, bir de:
19:"Ya da (bunların durumu) semadan bardaktan boşanırcasına inen bir yağmura tutulmuş kimselerin durumu gibidir ki, onda karanlıklar, gök gürültüsü ve şimşek var; yıldırımlardan ölüm korkusuyla parmaklarını kulaklarına tıkıyorlar. Ve Allah, kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır."

Evet, onlar gökyüzünden bardaktan boşanırcasına yağan bir yağmura tutulmuşlardır. Şiddetli bir yağmurun altında kalmışlardır. Böyle bir ortamda bulunan insanlar düşünün.
O yağmurda, o ortamda:
"Karanlıklar, gök gürültüsü ve şimşek var."

Karanlık üstüne karanlıklar var. Yâni yağmurun karanlığı, kalbe çöken kasvet karanlığı, gecenin karanlığı, çevrede ışıkların sönmesinin, aydınlığının bitmesinin karanlığı, böyle biteviye karanlık var. Sonra yıldırım ve şimşek var. Gök gürültüsü ve şimşek var, yıldırımlar var. Sonra oradaki bu insanlar, bu korkunç ortamda bulunan bu in-sanlar:
Yıldırımlardan ölüm korkusuyla parmaklarını kulaklarına tıkıyorlar."

Bu ortamda ölüm korkusu nedeniyle parmaklarını kulaklarına tıkıyorlar. Ama bilmeliler ki:
"Allah, kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır."

Hiçbiri kaçacak bir delik bile bulamayacaktır. Hemen böyle bir parantez cümleyle işin Allah'a ait olduğunu anlatıveriyor. Yâni İslâm-da sosyal olaylar, tabii olaylar, Allah'sız anlatılamaz. Aslında karanlık, yıldırım ve şimşek de Allah'ın âyetleridir. Gök gürültüsü, yağmur, kar hepsi Allah'ın âyetleridir. Meşhûd âyetlerdir bunlar. Müşahede edilen, görülen, göze hitap eden görsel âyetlerdir bunlar.
20:"Şimşek neredeyse onların gözlerini alıverecek; Şimşek onlara ne zaman aydınlık verdi, onun ışığında yürüyorlar, ama her ne zaman karanlık üzerlerine çöktü, dikilip kalıyorlar.

Yâni şimşek gözlerini kamaştıracak biçimde parlak bir ışık saçıyordu.
"Şimşek onlara ne zaman aydınlık verdiğinde."
"Onun ışığında yürüyordular."

Onun aydınlığında yol bulma imkânı elde ediyorlardı. Ama:
"Ama onlara karartı verdi mi kalıveriyordular."

Bu manzara da anlaşıldı mı? Anlaşıldı.
Şimdi neymiş? Işık var; acaba bu vahiy mi? Ateş yakan biri var; acaba bu Peygamber mi? Yoksa bu ateşi yakan adamın kendisi mi? Şu oldu; acaba melek mi? Öteki oldu; arz mı? diye burada anlatılanları teşbih-i temsili olarak hepsini başka bir şeye benzetmeye çalışmak yerine, bu olayı bizim anlayacağımız âyetleri anlatan âyetler olarak anlasak belki biraz daha hoş olacak.

Meselâ baştaki örneğe dönüyorum şimdi: Bir adam var ateş yakıyor, çevresini aydınlatıyor, ama kendisi ateşle ilgisini kesmiş adam. Neden kesmiş?
"Allah onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözlerinin önünde de perdeler vardır. Ve onlar için büyük bir azap vardır."
(Bakara 7)

Âyetinde anlatılanlardan olmuş da onun için ilgisini kesmiş. Yâni Allah onun gözünün işini, kulağının işini, kalbinin işini bitirmiş, anlama özelliğini bitirmiş de ondan. Artık o insan hem ateş yakıyor, hem çevresindekileri aydınlatıyor, ama kendisi ondan mahrum kalıyor. Öyleyse bu, kişinin kaybını anlatan, ya da nifakını ortaya koyan güzel bir örnektir.

İşte meselâ şu anda ben ateş yakıyorum ve çevremi aydın-latıyorum. Benim

yaktığım bu ateşle sizler aydınlanıyorsunuz. Gönlünüz aydınlanıyor, ruhunuz ve düşünceniz aydınlanıyor. Bir şeyler anlı-yorsunuz, bir şeyler öğreniyorsunuz. Sizin öğrenmenize, sizin aydınlanmanıza sebep olan bu ateşi şu anda ben tutuşturmaya çalışıyorum. Ama yaktığım bu ateşe karşı ben kendim nötr davranırsam, kendi gayretsizliğim sebebiyle veya kendim konusunda negatif isteğim sebebiyle bu yaktığım ateşten kendim istifade etmek istemezsem, bu yüzden de benim gözümün nûru alınır ve kalbim mühürlenirse; ben de aynen o adam gibi olurum Allah korusun.

Ateş yakıp, yaktığı bu ateşle çevresini aydınlatan, ama kendisi bu ateşten mahrum kalan kişi. Çevresine ışık dağıtıp kendisi karanlıkta kalan kişi. Tıpkı ekmek fabrikası kurup imal ettiği on binlerce ekmekle çevresini doyuran ama; akşam evdeki çoluk çocuğuna koltuğunun altında iki tane ekmek götürmeyen adam gibidir. Veya başkalarına dağıttığı ekmekten kendi ağzına götürmeyen adam gibidir.

Meselâ birilerine aman namuslarınıza, iffetlerinize sahip çıkın! Derken kendi ehlinin namusuna, iffetine dikkat etmeyen kimse gibi. Veya aman çocuklarınızı Allah'ın istediği biçimde müslümanca eğitin! Dediği halde kendi çocuklarının eğitimine dikkat etmeyen kimse gibi. Birileri onun bu beyanları ve irşatlarıyla aydınlanırken, kendi hayatı tamamen bu konularda karanlık olan adam. Başkalarının çocuklarını eğitmeye çalışırken kendi çocuklarını eğitmeyen, kendi ailesinin namus ve iffetine sahip çıkmayan adam. İşte münafığın durumu bunun gibidir, diyor Rabbimiz.
Demek ki kimi insanların görüntülenen örneği buymuş. Kimi insanlar vardı hani vahiyle ilgisiz. Kâfirle müslüman arasında, küfürle iman arasında gelgit yapan insanın örneğiydi bu. İşte kâfir ile mü'min arasında olurmuş bu adam. Hem ateş yakarmış, hem de kâfir gibi davranırmış. Hem başkalarına İslâm'dan söz edermiş, hem de kendisi dediklerine karşı kör ve sağır kesilirmiş.
“Artık bunlar görmezler; sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler, artık dönemezler” (Bakara 18)

Olurmuş yâni. Bakıyoruz adama hem Kur'an anlatıyor, hem sünnet yazıyor, hem kitap yazıyor, hem talebe yetiştiriyor, ama kendine karşı o kadar kör ve sağır ki. Başkalarına duyurduklarını kendine karşı uygulama noktasında o kadar kayıtsız, o kadar vurdum duymaz ki adam. Karısına karşı o kadar kör ve sağır ki, çocuklarına karşı o kadar kör ve sağır ki, o kadar sağır ve vurdum duymaz ki adam. Allah korusun, sanki başkalarına duyurduğu dinle kendine uyguladığı din

tamamen farklı. Bunu anladık inşallah.

İkinci örneğe geçiyorum: Her tarafta yağmur, her tarafta karanlık, kasvet ya da güneşsizlik, aysızlık söz konusu. Yâni böyle bir ortamda bir adam vardır. Şimşek çakıp da etrafı aydınlanınca şöyle biraz biraz adım atma imkânı buluyor; ama ondan sonrasını da onunla görebilse, onunla bulabilse ya! Hayır ondan sonra bocalayıp kalıyor. Nasıl yürüsün de yâni! Bir kere şimşek çaktı, onunla bir adım attı! Ve bitti o kadar.

Şöyle değil mi ama bakın; Yâni bu adam kısa bir zaman Kur'-an'la beraber oluyor, sünnetle beraber oluyor. Ayda bir defa veya haftada bir gün geliyor müslümanların sohbetlerine katılıyor, onların ağzından Kur'an sünnet dinliyor, duyduğu bu kırıntılarla biraz biraz içleri aydınlanıyor, onunla birkaç adım atıyorlar, birkaç saat idare ediyorlar; ama daha sonra oradan ayrılınca yine eski vahiysiz hayatlarına dönüverince de yine karanlıklar içinde kalıveriyorlar. Yâni âyetin ifadesinden anlıyoruz ki, şimşek kendisinin dışında olan bir hadîse. Yâni kendisi istediği zaman o şimşeği çaktıramıyor. Şimşeği Allah çaktırıyor. Bunlar da kendileri bizzat Kur'an'la diyalog kurmuyorlar da, yâni istedikleri zaman bu şimşeği çaktıracak, kendileri bizzat Kur'an'la diyalog kurabilecek konuma gelmiyorlar da birilerinin bu ışığı yakmasını bekliyorlar. Birileri bu kitabı okusun! Biz dinleyelim. Birileri anlasın! Birileri bize anlatsın biz onu dinleyelim demeden yanalar. Birileri kitapla meşgul olsun biz işimize bakalım demeden yanalar adamlar. Çünkü bu kitaptan daha öncelikli işleri var adamların. Müslümanlıktan öncelikli işleri var. Para kazanacaklar, arabalarının modelini değiştirecekler, evlerini, sofralarını zenginleştirecekler, millet vekili olacaklar, bakan olacaklar, dekan olacaklar adamlar. Şimdi bunlar dururken kitapla, sünnetle ilgilenmeye zaman ayırmaya ne gerek var. Birileri öğrensinler onu, birileri yaksınlar ışığı biz de onlardan istifade ederiz diyorlar.

Yâni bu adamlar bazen bazen iman ediyorlar, gayret ediyorlar, mü'min olmaya çalışıyorlar, anlatanların yanına giderek biraz bir yol buluyorlar; ama daha sonra kendilerinin kitapla diyalogları olmadığı için yine o karanlıklar âlemine dönüveriyorlar.

Buradaki karanlık; küfür, nifak ve şüphe karanlığıdır. Vahiyle beraber olunca bir an bunlar kaybolup yerini iman aydınlığı alıyor. Onun aydınlığında birkaç adım atıyorlar, birkaç gün idare ediyorlar ama daha sonra vahiyle ilgileri kesilince, kendi dünyalarına, kendi âlemlerine döndüklerinde kalâkalırlar. Yine orada da

bir şeyler yapmaktadırlar, ama boştur bunların hepsi.

Ya da burada anlatılan; bu çakan şimşekten kasıt, bu adamların dünyada söyledikleri La İlâhe illallah sözüdür denmiş. Yâni bu adamlar bu sözü söyleyerek bir ışık yakmışlar, müslüman olmuşlar; ama müslümanlığı sadece bununla bırakmışlar. Daha sonra Allah'ın kendilerinden istediği amelleri yaşayarak bu ışığı koruma altına almamışlar, bu imanlarını güçlendirmemişler de yaktıkları bu ışık sönüvermiştir. Müslümanlığı sadece kelime-i şehâdetten ibaret zannettikleri için nûrları sönüvermiştir.

Bir de bu âyet münâfıkların dünya hayatında İslâm nîmetinden faydalanmalarını anlatır denmiş. Yâni yakılan bu ışıktan kasıt dünya-da geçici olarak İslâm nîmetlerinden istifade etmeleridir. Dünyada bu adamlar müslüman göründükleri için müslüman kadınlarla evlenirler, müslümanlara varis olurlar, ganîmetten faydalanırlar, kanlarını ve canlarını emin kılarlar. Dünyada bu kadarcık bir istifadeleri olur ama bütün bunlar sadece dünya ile sınırlıdır. Öldükleri zaman her şey bitecektir. Yâni ölünce bu ışık onlar için sönecektir artık anlamına gelecektir bunun mânâsı.

Veya bu âyet Hadîd sûresinde anlatıldığı gibi bu münâfıkların kıyamet günü nûrlarının söndürüleceğini anlatır. Hani kıyamet günü mü'minlerle münâfıklar bir arada dururlarken Allah mü'minlere buyuracak ki: "Ey mü'minler! Haydi sizler cennete gidin!" Mü'minler de önlerini ve çevrelerini aydınlatan nûrlarıyla, ışıkları ile oradan ayrılıverince münâfıklar karanlıkta kalıverecekler. Etrafları kapkaranlık oluverecek, üzerlerine bir kaos çökecek, kahrolacaklar, perişan olacaklar ve hemen bağıracaklar müslümanlara:

O gün münâfık erkek ve kadınlar mü'minlere şöyle seslenirler: Ey mü'minler! Birazcık bize dönün de nûrunuzdan biz de istifade edelim."

(Hadîd 12)

Hey! Müslümanlar! Kardeşlerimiz! Arkadaşlarımız! Hemşehrilerimiz! Dönün bize, biraz da biz de bakalım. Şu nûrunuzdan biraz da biz istifade edelim. Ya da bizden tarafa dönseniz de biz de ne yapacağımızı bir bilsek, filan diyecekler. Dünyada da böyleydi zaten bunların vaziyeti. Dünyada da müslümanların yanına geliyorlar onların okuduğu, anlattığı âyetlerden biraz biraz kırıntı alıyorlar, bu kırıntı bilgilerle biraz yol alıyorlar, birkaç gün idare ediyorlar ama sonra kendi dünyalarına dönüverince de karanlıkta kalıveriyorlardı. İşte burada da aynen böyle. Dönün bizden tarafa da biraz nûrunuzdan istifade edelim diyecekler.

Denilecek ki onlara:
"Dönün arkanıza ve nûrunuzu arkanızda arayın."
(Hadîd aynı âyetin devamı)

Yâni hayrola beyler! Ne oluyor? Hayrola bir durum mu var? Dönün geriye de nûrunuzu arkanızda arayın bakalım. Dünyada nûr bulacaktınız! Dünyadan nûr getirecektiniz! Burada nûr mu aranır? Burada nûr mu bulunur? Dünyada arasaydınız bu nûru! Biz bunu dünyadan getirdik. Bu nûr Kur'andı! Bu nûr vahiydi! Vahiyden ne kadar haberdarsa kişi, onun o kadar nûru var demektir. Hayatını düzenleyecek kadar, kendisine yol gösterecek kadar bir âyetten haberdar olan kişinin bir âyetlik nûru, on âyet bilenin on âyetlik nûru, yirmi sûre bilenin yirmi sûrelik nûru vardır. Kitaptan hiç haberi olmayanlar da nûrsuzlardır. İşte Bakara sûresinin bu âyetinde de belki dünyada yanan bu nûrlarının âhirette söneceği anlatılmaktadır diyoruz. Gelelim ikinci misale:

Bu misalde de Allah yağmurdan söz eder. Yağmur Kur'an'a benzetilmiştir. Nasıl ki yağmur ölü araziyi dirilten bir rahmet kayna-ğıysa, Kur'an da ölü kalpleri ve hasta ruhları diriltmek için gelmiş bir rahmet kaynağıdır.

Misaldeki karanlık, gök gürlemesi ve şimşek ise, bu vahiyle ilgi kurma yolunda, bu vahiyden istifade etme yolunda, yâni kulluk yolunda, İslâm'ı yaşama yolunda insanın önünü kesen engeller demektir. İslâm'ı yaşamaya çalışırken, İslâm düşmanlarının ortaya koyduğu tehlike ve güçlükleri temsil eder. İşte bu münâfıklar ortalık biraz yatıştığı zaman, işler iyi gittiği ve tehlikeler söz konusu olmadığı zaman İslâm'ı yaşamaya koyulurlar. Ama kulluklarının önünü birtakım tehlike-ler kestiği zaman, önlerine birtakım engel bulutları çıktığı zaman da, meselâ tayinlerinin çıkarılması gibi, soruşturma, kovuşturma gibi, ma-aşının kesilmesi, tayininin çıkarılması gibi. O zaman da kalakalırlar. Allah'ın kendilerinden beklediği kullukları terk ediverirler. Yâni bunlar kalben tamamen kâfir değillerse de İslâm'ı ancak kendilerini tehlikeye sokmayacak boyutta uygulayan insanlardır. İş tehlike boyutuna ulaştığı anda kalakalırlar, bir adım dahi atamazlar.

Veya buradaki karanlık, yıldırım ve şimşek, adamların ön yargılarına ve beklentilerine ters düşen âyetlerdir. Adamlar ön yargılarına ters düşen emirlerle karşı karşıya geldikleri zaman şaşkınlık içinde kalâkalırlar. Meselâ cihada çağrıldıkları zaman, Allah yolunda mal ve canı fedâya çağrıldıkları zaman dona kalırlar. Veya namaz, tamam kılalım da bu tesettür de ne olacak yâni? Derler. Bu

şartlarda yâni çok zor bu iş! Bu devirde olmaz bunlar derler. İşlerine gelen konularda yürürler; ama işerine gelmeyen konularda kalakalırlar.

Kur'an'da yıldırım gibi bazı tehditler, bazı vaadler vardır. Yine Kur'an'da şimşek gibi parlak hüccetler, deliller vardır. İşte bu adamlar Kur'an'ı dinlerken sanki yıldırımlara, şimşeklere tutulmuş insanlar gibi bunları duymamak için, meselâ âhireti duymamak için ölüm korkusundan elleriyle kulaklarını tıkarlar. Bir yerde on dakika kadar cehennemi anlattım. Oradakilerden birisi o kadar sıkıldı ki çatladı, patladı sanki: Yeter yahu be! Dedi, başka konu bilmez misin sen! Gideceği yerin anlatılmasına tahammül edemedi adam.

Tevbe sûresinde bu tür insanlar için:
"Eğer korunmak için bir yer, yahut mağaralar, ya da sokulacak bir delik bulabilselerdi hemen oraya doğru yönelip koşarlardı."
(Tevbe 57)

Buyurulur.

Veya İslâm'ın izzetinden onlara bir pay, bir nasip, bir paye düşünce mîras gibi, ganîmet gibi, müslüman kadınlarla evlenme gibi. Buna güvenip yürürler. Ama istemedikleri, hoşlanmadıkları bir şeyle karşılaşınca da donakalırlar.

Bu âyet onların kıyamet günkü durumlarını anlatır da denmiş. Kimilerinin nûru fersahlarca mesafeyi aydınlatır. Medine'den Aden'e kadar. Kimilerininki ancak ayaklarının önünü aydınlatır. Kimilerinin ışığı hepten sönmüştür. Kimilerinin ki bazen yanar bazen söner. Burada anlatılan münâfıklarınki gibi. Yâni bu adamlar aslında karanlık içindeler de, kendi kendilerine kendi karanlık dünyalarının ışığıyla yürüdüklerini zannediyorlar.

Böylece anlıyoruz ki; münâfıklar iki kısımdır. Birincisi; önceki âyette anlatılan kalben kâfir olup çıkarları sebebiyle müslüman gö-rünmeye çalışan insanlar. İkincisi; bu sonraki âyette anlatılan kalpleri tamamen kâfir olmasa da İslâm'ı ancak kendilerini tehlikeye sokmayacak boyutta uygulayan ve herhangi bir tehlike anında veya hoşlarına gitmeyen, nefislerine ağır gelen emir ve tekliflerle karşı karşıya kaldıklarında da donakalan insanlar.

Nitekim Allah'ın Rasûlü Buhârî'deki bir hadislerinde şöyle anlatır:

"Üç şey vardır ki; bunlar her kimde bulunursa o halis münâfıktır. Ama kimde de bunlardan bir tanesi bulunursa onu terk edene kadar o kişide nifak alâmeti var demektir. Bunlar şunlardır: Konuştuğu zaman yalan söyler, vaâdettiği zaman vaadinden döner, kendisine emanet edildiği zaman emanete ihanet eder."
21:"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize kulluk edin ki, korunup, muttakilerden olasınız.”

Ey bunu kavrayan, ey bunu anlayan insan! Ey bütün bu modelleri şahsında toplayan insan cinsi! Ey insanoğlu! Rabbinize kulluk edin! Zaten Kur’an’ın geliş gâyesi buydu. Ne müttakiyi anlatmak, ne kâfiri ve ne de münafığı anlatmak değildi mesele. Mesele, bana beni anlatmaktı. Bir müslüman olarak benim Rabbime kulluğumu anlatmaktı. Rabbime kul olmam gerektiğini anlatmaktı. Ama bu konuda önce kitabın kriter olduğunu ortaya koydu. Kulluk konusunda, iman konusunda kitabın elek olduğunu ortaya koydu. Bu kitap eleğinden geçen insanların kimilerinin bozuk düzen olduğunu anlattı. Bu kriterle kimilerinin beş para etmediği açığa çıktı.

Sanki sarrafın elindeki mihenk taşından geçenlerden kimilerinin bozuk ve boşluğu ortaya çıkıyordu ya, sanki kitap da böyle. Sanki kitap, insanların Allah’a giderken böyle uğramak zorunda oldukları mihenk taşıydı. Ondan geçerken insanların kimilerinin kulluklarının sahte olduğu açığa çıkıyor, kimilerinin de gerçek olduğu ortaya çıkıyordu. Burada da Cenab-ı Hak önce muttakileri anlattı, sonra kâfirleri anlattı, sonra da bu ikisi arasında gel git halinde olanları anlattıktan sonra diyor ki:
"Ey insanlar!"

Çoğul bir kelime. Nâs; insanın çoğuludur. Hiç kimseyi ayırmadan Rabbimiz burada bir davette bulunuyor. Adem ve Havva’dan meydana gelen tüm insanlığa bir davetiye. İnsan çoğul bir kelime ama beni anlatıyor. Seni anlatıyor. Öyleyse bu kitabın muhatabı sensin. Ey insan, sen Rabbine kul ol! Rabbinize kul olun! Yâni boynunuzda taşıdığınız ipin ucunu yalnız bana verin! diyor Allah. Garip bir şey, aklımızın ermesi de gerekmiyor.

Acaba Allah niye hem böyle bizi kul olmaya müsait olarak boynumuzda bir iple yaratmış, hem de; “Ey kullarım! Verin o ipin ucunu bana!” demiş? Acaba böyle yapmasaydı da doğuştan kendisi alıverseydi olmaz mıydı o iplerimizin ucunu! Ya da melek gibi boynun-daki ipin ucunu başkalarına veremeyecek

biçimde yaratsaydı olmaz mıydı yâni bizi? Yoo! Öyle istememiş Rabbimiz. Murad-ı İlâhî öyle de-ğil. Allah herkesi müslüman olmaya müsait yaratmış. Herkesi boynunda bir iple getirmiş dünyaya. İnsan boynundaki ipin ucunu Allah'a vermeyip kendi elinde de tutsa yine Allah'ın kuludur. İnsan boynunda doğuştan getirdiği kulluk ipinin ucunu kendi elinde de tutsa veya toplumuna, çevresine, ailesine, ya da ateşe, yıldıza, veya şeytana, putlara, idarecilere de verse, yâni bunlara da tapınsa, tarih bize gösteriyor ki; insan mutlaka tapınmaya hazır yaratılmıştır. Tapacaktır mecburen bir şeylere.

Evet aklımızın ermediği bir hikmeti sebebiyle bizi böyle iradeyle yaratıyor, ondan sonra diyor ki bakın Rabbimiz: Kulum! Seni ben yarattım! Seni kulluğa müsait yarattım! Boynunda bir iple dünyaya getirdim! Öyleyse boynundaki o ipin ucunu bana ver! E ya Rab-bi, sen bunu baştan tutuverseydin ya! Bizi bu konuda serbest bırakmasaydın! Boynumuzdaki ipin ucunu melek gibi, sema gibi, arz gibi, taş, toprak gibi, hayvanlar gibi doğuştan eline alıp da bizi bu konuda serbest bırakmasaydın! Bizim bu irademiz ne olaydı ki ya Rabbi! Şeytan ne olaydı ki yâni! Niye yarattın şeytanı? Şeytan ve dostları ne olacaktı? Niye yarattın bunları? Niye izin verdin? diyemiyoruz. Çünkü Mevlâ o bölümü dememiş. Sadece diyor ki: "Sizi ben yarattım, boynu-nuzdaki ipin ucunu bana verin!"

Şöyle bir örnek veriyoruz: Ömründe hiç araba görmemiş bir adamı herhangi bir araba fabrikasının kabinine yerleştirsek; meselâ Audi fabrikasının kabinine yerleştirsek. Adama desek ki: Bak buradan çıkmak yok! Şuradan yemeğin gelecek, buradan suyun gelecek, şurada işini, burada çişini yapacaksın! Adam dese ki: İyi anladık ta ben ne yapacağım burada? Desek ki kendisine: Önüne bantla bir parça gelecek ve şuraya iki vida takacaksın, buraya da üç somun tutturacaksın! diye ona iki görev versek. Şimdi bir ömür boyu işi gücü bu iki vidayı ve üç somunu tutturmak olan bu adam bu yaptığı işin ne anlama geldiğini, ne işe yaradığını bilebilir mi? Yaptığı bu işin ne anlama geldiğini bilebilir mi bu adam? Nereden bilecek? Bilemez değil mi? En fazla, ya dışarıdan birileri yaptığı bu iş konusunda adama kopya verecek, fitleyecektir. Veya adama bir audi arabasının fotoğrafını filan göstereceksiniz, diyeceksiniz ki, bak senin taktığın vidalar burada, işte bu işe yarıyor, bak sonunda böyle bir araba çıktı diyeceksiniz. Ya da adamı oradan çıkaracaksınız, bir audi arabasının yanına götürüp bindireceksiniz ve diyeceksiniz ki: İşte senin aşağıda taktığın vidalar bak burada! İşte bu işe yarıyor! Bak bu araba! diyeceksiniz. Ya da dışarıdan birisi ona fitleyecek. Fotoğraf gösterecek, ekran gösterecek ve: Bak diyecek işte

bu arabadır! Senin yaptığın iş buna yarıyor! diyecek. Değilse bu adam kesinlikle yaptığı bu işin neye yaradığını, ne anlama geldiğini bilemez. Çünkü adam o kabinden hiç dışarı çıkmamıştır, hiç araba görmemiştir.

Rize'de bir dönem öğretmenlik yapan bir arkadaşım anlatmış-tı: Çocuklar hiç araba görmemişler, fotoğraf getiriyorlar ve diyorlarmış ki; "öğretmenim! İnsanlar buna mı biniyorlarmış? Olacak şey mi bu?" Ne yapsın yavrular? Ömürlerinde hiç araba görmemişler. Bir zamanlar çocukluğumuzda biz de görmemiştik. Bizim köye ilk kamyon geldiğinde ben merakla onun tekerlekleri arasında geceledi̇ğimizi hatırlarım.

Şimdi böyle bir adama dışarıdan herhangi bir bilgi verilmezse, anlamaz değil mi bu adam bu yaptığı işin neye yaradığını? Üç tane vida takacakmış, takmasa ne olur? On beşlik vida takacaksın demişlerdi, on beşlik vida yerine yirmilik taksa ne olur? Ne zararı olduğunu bilir mi adam? Nereden bilecek değil mi? Anlamaz ki ne olduğunu. Bakın aynen bu adam gibi Allah bizi dünya denen başlangıcını ve sonunu bilmediğimiz bir kabine getirip yerleştirmiş. Biz yaratılmadan önce, yâni henüz bu dünyada yokken, yâni önceden de önce, ay da yok iken, güneş de yok iken, arz da, sema da, zaman da, mekân da yok iken ne olup bitti bilmiyoruz.

Düşünün arz yok, sema yok, dünya yok, zaman yok, mekân yok, hiç bir şey yok. Ya ne var? Allah var, başkası yok. Sonra dünya yaratıldı, sonra madenler, sonra bitkiler, sonra hayvanlar, sonra Adem yaratıldı, sonra ben yaratıldım, sonra kıyamet kopacak, sonra yeniden diriliş olacak, sonra hesap kitap, sonra cennet ve cehennem. Yâni en sonunda zaman bitecek, mekân da bitecek. Çünkü dünyadaki zaman ayrı, öbür taraftaki ebediyet ayrıdır. Dünyadaki mekân ayrı, öbür taraftaki cennet ve cehennem mekânları ayrıdır.

İşte biz dünyadan öncesini ve sonrasını bilmiyoruz. Cenab-ı Hak da bizi böyle önünü ve sonunu bilmediğimiz dünya denen bir kabine yerleştirmiş ve aynen misaldeki adam gibi şunları şunları yapacaksınız, şunları şunları da yapmayacaksınız, diye bir kısım emir ve yasaklar bildirmiştir. Beş vakit namaz kılacaksınız, otuz ramazan tutacaksınız, şöyle giyineceksiniz, böyle yaşayacaksınız, boyunlarınızdaki ipin ucunu yalnız bana vereceksiniz, yalnız beni dinleyecek, yalnız bana kulluk edeceksiniz, gibi emir ve yasaklarda bulunmuştur.

Şimdi bizler yaptığımız bu işlerin ne anlama geldiğini, ne işe yaradığını,

sonunda karşımıza nasıl bir şeyin çıkacağını bilebilir miyiz? Bize de Allah tarafından: Yapın! veya yapmayın denenlerin aksi-ni yapsak. Meselâ dört rekat yerine beş kılsak, otuz yerine yirmi Ramazan tutsak veya hiç kılmasak, hiç tutmasak, ne zararının olduğunu bilebilir miyiz? Şöyle giyinin dediği halde böyle giyinsek, mîrasınız şöyle olsun dediği halde böyle yapsak ne zararının olduğunu bilebilir miyiz?

Onun içindir ki Allah'ın bildirmediği hikmetler konusunda hik-met arayıcılığına çıkmak lüzumsuzluktur. Çünkü Allah hangi konuda ne hikmet bildirdiyse onu ancak bilebiliriz. Ama Allah bildirmemişse onu kesinlikle bilemeyiz. Meselâ orucun hikmeti ne? Allah diyor ki:
"Muttaki olmanız için!"

Demek ki; orucun hikmeti buymuş. Ama bakıyoruz müslüman-lar oruca ne hikmetler sıralamış. Efendim açsın, kendini anlayacaksın, açları düşüneceksin, filan..

Tekrar dönüyoruz örneğe; biz dünyadan öncesini ve dünyadan sonrasını bilmiyoruz. Sadece dışarıdan bir haberci (bir peygamber) bize bir şeyler haber veriyor, bize bir kısım bilgiler veriyor. Bakın yaptığınız işler şu işe yarıyor! diyor. Şöyle olacak! diyor, böyle olacak! diyor. Lâkin anlattığımız misâlimizden farklı olarak yaptığımız bu işlerin sonucunda karşımıza çıkacak cennet, ya da cehennem maketini bize gösterme imkânı yoktur o peygamberin. Ya da bizi dünyadan alıp cennete götürmesi ve işte bakın yaptığınız kulluklar işte bu işe yarıyor, sonunda karşınıza böyle bir montaj hayat çıkacak diyebilmesi de mümkün değil. Sadece gösteremeden anlatıyor bize.

İşte kul olmanın mantığı da budur bence. Yâni Allah öyle de-mişse öyledir tamam! Başka düşüncenin anlamı yoktur. Allah boyunlarınızdaki ipin ucunu bana verin demişse tamam. Bunun dışında işte efendim şöyle olmalıydı, böyle olmalıydı, demenin anlamı yoktur. Gör-meye, bilmeye de gerek yoktur. Demiştir ki Allah: Kullarım, boynunuz-daki kulluk ipinin ucu yalnız benim elimde olsun! Yâni dünyadan öncesine, cennet ve cehennemden sonrası ve öncesine ait gaybî haberleri bilen Allah Peygamberi vasıtasıyla bize bu bilgileri verdiği için biliyoruz.
Araba örneğinde belki şekil olarak bir arabanın fotoğrafı gösterilebilir ona. Ama şu sosyal hayattaki arabanın fonksiyonunu bile-mez o adam. Biz de bilemiyoruz da ancak iman ediyoruz. Allah bizi kulluk için yaratmış. Kulluk yaptığım

takdirde cennet verecek bana! Peki ne o? Onu da bilmiyoruz! Ama sadece iman ediyoruz...
Ey insanlar! Mü'min, kâfir, münâfık hangi sınıfa dahil olursanız olun. Veya erkek kadın, fakir zengin, âlim cahil hangi durumda olursanız olun, hepiniz her ân Rabbinizin şu emriyle karşı karşıyasınız:
"Rabbinize kulluk edin! Kul olun Rabbinize!"

Sizler ey Müslümanlar! Ey Rablerine teslimiyet iddiasında bulunanlar! Ey bundan önceki sûrenin istediği gibi:
"Ancak sana kulluk yapacağız!"
(Fâtiha: 5)

Diyenler bu ahitlerini ifa etsinler, demeyenler de Allah'a bu ahdi vermeye çalışsınlar. Hepiniz Rabbinize kul olun! Rabbinize ibâdet edin! Peki nedir kulluk? Nedir Rab? İbâdet genelde insan hayatını, insanlığın hayatını kapsayan, özelde bir insanın hayatının en küçük birimi olan, bir gününü ve bir gecesini kapsayan zaman dilimi içinde kişinin, Allah'ın istediği biçimde hayat sürmesinin adına ibâdet denir. Hayat sahibi olan insan mutlaka o bir gün ve geceyi yaşayacaktır. Ama bu yaşayış biçimini Allah belirleyecek, yâni yaratıcıyı memnun etmek adına yaşayacak ve bu bir gece ve gündüz ibâdet olacaktır. Yaratıcı tarafından belirlenmemiş ve yaratıcıyı değil de başkalarını memnun etme adına geçirilen zaman da boşa geçirilen zaman demektir.

Demek ki ibâdet; tüm hayatın Allah için yaşanmasının adıdır. Kişi o zamanı kimin adına ve kimi memnun etmek için yaşamışsa ona ibâdet etmiş demektir. Çok uzun kaçacağı için ibâdeti böyle kısaca özetledikten sonra şimdi Rab'le ilgili de bir kaç şey söyleyelim. Yeri geldikçe inşallah bunları uzun uzun ifade etme imkânı bulacağız.

Rab; terbiye eden, efendi, mürebbi, mâlik gibi anlamlara geldiği gibi, yaratıcılık özelliği de söz konusudur. Rab; topyekün varlıklar âleminin var edicisi ve var ettiklerinin hayat programını da tanzim edicisidir. Rab; kula nasıl bir hayat yaşayacağını belirleme makamında olan varlıktır. Bundan dolayıdır ki Allah Resûlünün: "Onlar Allah'ı bırakıp da, din adamlarını Rab'ler edindiler" hadisi bunu anlatır.

Evet hıristiyan ve yahudiler Allah'ın kanunlarını, Allah'ın belirlediği helâl haram yasalarını bir kenara bırakıp da, din adamlarının, idarecilerinin, dini ve

siyasal liderlerinin helâl haram yasalarını kabul ederek onlara kul köle oldular.

Demek ki Rab; varlıklar dünyasının, melekler, cinler ve insanlar âleminin yaratıcısı ve yaratma yasasının koyucusudur.
Burada Allah'ınıza kul olun! demek yerine, "Rabbinize kul olun!" denildiğine göre şöyle bir espriyi de söyleyelim inşallah: Rab; yâni siz öyle bir Allah'a kul olun ki, o sizin Rabbinizdir. Yâni kendisine nasıl bir kulluk yapacağınız konusunda fikir sahibidir. Çünkü Rab demek, hayata program çizen varlık demektir. Rab demek, günlük hayat programını tespit eden demektir. Rab demek, "yap!" ve "yapma!" deme yetkisine sahip olan varlık demektir. Bakın buna yetkili olmaya hak kazandırıcı bir özelliği de var Allah'ın:
"Sizi o yarattı, sizden öncekileri de."

Öyle bir Rab ki; sizi de, sizden öncekileri de yaratan O'dur. Öyleyse herhangi bir varlığın Rab olabilmesi için yaratıcı olması gerekmektedir. Yaratma özelliği olmayan varlıkların rubûbiyet iddiaları, sahte bir iddiadan başka bir şey değildir. Yarattıklarının kanunlarını koyma hakkına sadece yaratıcı sahiptir. Yâni ibâdete lâyık olan sade-ce Allah'tır. O'ndan başka kimin kanunlarına itaat edilebilir ki? Kimin programını alabiliriz ki?

Var mı başka böyle bizi yarattığı için kendisine minnet duyacağımız, kulluk yapacağımız bir yaratıcı? Yâni varlığınıza sebep O'dur! O dilemeseydi siz kesinlikle olmayacaktınız! Sizi var eden ne analarınız, ne babalarınız, ne de toplumdur. Toplum toplum diyenler, "toplum güçlüdür", "topluma karşı gelinmez", "toplum şöyle", "toplum böyle", toplumdan geldik tekrar ona döneceğiz" diyenler sanki bilmeden Allah'ı tarif ediyorlar. Toplum, toplum, kim o? Yok öyle bir şey aslında! Toplum dedikleri işte sen, ben, bizim oğlan..

Peki nedenmiş o? Niye yaratmış Allah bizi? Ya da neden O'-na kul olacakmışız?
"Tâ ki muttaki olasınız."

Belki böylece takvalı olursunuz! Böylece belki yolunuzu Allah'la bulursunuz! Yolunuzu Allah'a sorarak bulmanın usulünü öğrenirsiniz, hayat programınızı Allah'ın kitabına göre yaparsınız diye yarattık sizi.

Dikkat ederseniz Allah'a kulluk yaptığınız takdirde kesinlikle korunursunuz, kesinlikle kurtulursunuz denmiyor da, belki korunursunuz deniliyor. Çünkü hiç

bir şey İlâhî iradeyi şarta bağlayamaz. Yâni bizim ibâdetlerimiz hiçbir zaman Allah'ı minnet altında bırakamaz. Çünkü hiçbir zaman O'na lâyık, O'na yakışır ibâdet yapamayacağımız gibi, aynı zamanda bizi O yarattığı için mecburen O'na ibâdet etmek zorundayız. Başka bir seçeneğimiz yoktur..
Bakacağız; bu sûrede yoğun bir biçimde takva anlatılmış. Ya da yoğun bir şekilde takvaya gönderi bulacağız. Sanki sûreyi kendi kafamızdan isimlendirmemiz söz konusu olsaydı, yâni böyle bir hakkımız olsaydı, ben derdim ki; bu sûre takva sûresidir. Âl-i İmrân sûresi de sanki şehâdet sûresidir. Orada da yoğun bir biçimde şehâdet anlatılmış. Karşımıza ısrarla şehâdet birimleri sunulur Âl-i İmrân sûresinde. Allah'ın şehâdeti, Peygamberin şehâdeti, mü'minlerin şehâdeti, şehitlerin şehâdeti, şahit olanların şehâdeti gibi ısrarla şehâdet anlatılıyor.

Burada da sanki ısrarla takva anlatılıyor. 177. âyete kadar tak-va devam edecek ve nihâyet orada yine takvayla alâkalı bir özet sunulacak, sonra da işte takvalı olmak budur! diye takva birimleri anlatılacak. Kısas böyledir! Oruç böyledir! Hac böyledir! Süt emzirme böyledir! Nikâh, talâk böyledir! Gibi konular, sonra infak konusu, fâiz konusu, borç konusu anlatılacak, en sonunda da amenerrasûlü ile iman birimi tanıtılacak. Yâni böyle bir takva sûresiyle karşı karşıyayız.

Sizin takvalı olmanızı, yolunuzu benimle bulmanızı istememden dolayı sizi yarattım! Öyleyse Haydi bakalım ne yapacağınızı bana sorun! Hadi öyleyse hayat programlarınızı benden alın! Yâni kitabıma bakıp öyle yaşayın! Kitabımın dışında yol tarif edenlerin yollarına uymayın! Kitabıma sormadan kendi kendinize hayat programı yapmayın! Benden başkalarını Rab kabul edip onlara kulluk etmeyin! diyor Allah.
22:"O Allah ki; yeryüzünü sizin için döşek yapmıştır. Gökyüzünü de sizin için bina yapmıştır. Gökten su indirerek onunla size rızık olmak üzere mahsuller meydana getirmiştir. O halde, bile bile Allah'a nidler bulmayın."

Sizin Rabbiniz, sizin kendisine kul olmanız, sizin hayat programlarınızı kendisinden almanız gereken Rabbiniz O Allah ki, O öyle lütuf sahibi bir Allah ki, şu altınızdaki yeri sizin için bir döşek yapmış. Size bir yatak yapıp rahatınıza sunmuştur onu. Orada yatıp kalkıyor, orada uyuyup uyanıyor, orada dayanıp oturuyorsunuz. Altınızdan çekiliverseydi bu döşek, nerede karar kılardınız? Öyle olmasaydı nerede yatıp, nerede otururdunuz?

Demek ki bizi yaratan; ama yarattığı gibi öyle başı boş bırakmayan, kendi halimize terk etmeyen ve hayatımızın devamı için dünyada yaşam şartlarımızı da ayarlayan bir Rab'le karşı karşıyayız. Hayat; ama en az onun kadar önemli olan bu hayatın devamı. Dünyayı bizim için yaşam yeri olarak hazırlayıvermiş Rabbimiz. Şimdi burada bir soru sorayım size: Eğer bu dünya insanların elinde olsaydı, insanların mülkünde olsaydı bu kadar cömertçe onu insanlara sunabilir miydi? Şu gökyüzü, şu semamızın simasını süsleyen yıldızlar, şu gecemizin zülüflerini aydınlatan hilal, şu bize her saniye ısı ve ışık gönderen güneş, şu her ân teneffüs ettiğimiz hava, şu kıymetini bilmeden tükettiğimiz sular, eğer bir insanın, ya da insanların elinde olsaydı; onu, ondan bu kadar rahat alabilir miydiniz? İşte sizin böyle cömert bir Rabbiniz var. Kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün. Kimin nîmetlerinden istifade edip de kimlere kulluk ettiğinizi bir düşünün.

"Gökyüzünü de sizin için bina yapmıştır."

Üzerinize de sema bina etmiş. Gök inşa etmiş, ya da gökyüzünü yapılandırmış, arzı sema ile birlikte yapılandırmıştır. Yâni başınızın üstündeki şu gök kubbeyi de bu döşeği örten muhteşem bir tavan yapmıştır. Şimdi söyleyin bakalım! İnsan olup ta bu döşeğe kurulmayan var mı? İnsan olup ta bu evde oturmayan? Bu binadan istifade etmeyen var mı? Allah'ın sizin için yarattığı bu muazzam binanın yanında fakirlerin imrendiği, zenginlerin gururlandığı şu köşklerin, şu villaların ne önemi olabilir de? Hepiniz aynı hanede oturan, hepiniz bir döşekte yatan bir aile değil misiniz? Öyleyse kimin evinde oturduğunuzu, kimin döşeğinde yattığınızı, kimin eşyalarını kullandığınızı bir düşünün! Düşünün de kime kul olmanız gerektiğini iyi anlayın! Sonra da:

"Gökten su indirerek onunla size rızık olmak üzere mahsuller meydana getirmiştir."

Yâni o semanın bir birimi olan bulutlardan su indirmiştir Allah. Ve o indirdiğimiz suyla sizin için bitkiler bitiriyoruz. Siz bunları bilirsiniz, biliyorsunuz. Gözünüzün önünde her gün yaşıyorsunuz bunları. Ayrıca bunları bilmek için, bildirmek için deliller getirip felsefeler yapmaya gerek de yoktur. Öyleyse: Bütün bunları anladınız mı? Öyleyse hemen arkasından bu kadar bunları bilip bilip de:

"O halde, bile bile Allah'a ortaklar bulmayın."

Bütün bunları yaratan, bütün bu nîmetlerle sizi perverde eden Allah'tan başka bir İlâh olmayacağını bilip dururken, Allah'a nidler, eşler, ortaklar aramaya, bulmaya kalkmayın! Rızasını kazanacağınız, kendilerine kulluk edeceğiniz,

hayat programlarınızı kendilerine soracağınız, sistemlerini sistem kabul edeceğiniz Allah'tan başka Rabler, Allah berisinde efendiler bulmaya kalkmayın! Veya Allah'ı sadece hayatın bazı bölümlerine karışan, ama öbür bölümlerde yetkisiz kabul etmeyin! Namazınıza karışan, ama kılık kıyafetinize karışmayan, Orucunuza karışan, ama hukukunuza karışmayan, mescidinize karışan, ama kazanmanıza, harcamanıza, çocuklarınızın eğitimine, sofranıza, ev tefrişlerinize, düğününüze derneğinize, okumanıza yazmanıza, meslek seçiminize karışmayan bir Allah kabul etmeyin. Hayatınızın bazı bölümlerine karışan, Allah dışında o bölümlerde söz sahibi olan varlıklar, efendiler, amirler bulmayın! Diyor Rabbimiz. Ve yapılan iş de budur Allah korusun bugün.

Yâni Allah'ı sabah namazının rekatları konusunda söz sahibi, ya da meselâ oruç konusunda yetkili, ya da dua ederken ellerin nasıl açılacağını belirleme konusunda yetkili, ama geri kalan konularda sosyal, ekonomik, siyasal, bireysel ve toplumsal konularda Allah'ı yet-kisiz kabul ederek Allah'tan başkalarını yetkili kabul edersek veya bütün bu konularda Allah'la beraber başka yetkililer kabul edersek o zaman Allah korusun şirkin ucu görünmüş olacaktır hayatımızda.

Önce şu genel kuralı bir söyleyelim: Herhalde benim anladığıma göre Allah şunu anlatıyor bize: Allah semadan, arzdan, yâni bizim âlem dediğimiz, tabiat dediğimiz şeylerden söz ediyorsa, kendisini bize Âlim ve Kadir olarak tanıtıyor demektir. Yâni Allah'ın hem güçlü olduğunu, hem de bilgili olduğunu anlıyoruz bundan. Bir bakın semaya! Var mı yapabilecek bir benzerini? Bakın semaya! Var mı bir düzensizlik? Var mı bir uyumsuzluk? Bir eksik gedik? Peki var mı benden başka bunu yapabilecek birileri diyor Rabbimiz.

Öyleyse bilesiniz ki bunu yapabilen, bunu becerebilen Allah elbette sizin hayatınızı da düzenlemesini bilecektir. Elbette sizin hukukunuzu da bilecektir. Elbette sizin nasıl giyinmeniz gerektiğini, nasıl kazanıp nerede harcamanız gerektiğini, çocuklarınızı nasıl eğitmeniz gerektiğini, hayatınızı nasıl düzenlemeniz, nasıl bir sistem içinde yaşamanız gerektiğini de bilecektir.

Öyleyse gelin inat etmeyin! Gelin benden başka Rabler aramayın! Gelin hayatınızda benden başka söz sahipleri olmasın! Gelin benden başkalarının hatırına iş yapmaya kalkmayın! Gelin benden başkalarının kanunlarına uymayın! Gelin çevreyi dinlemeyin! Gelin modayı hesaba katmayın! Gelin âdetleri benim önüme geçirmeyin! Gelin benim dûnumdakileri benim makamıma koymayın!

diyor sanki Rabbimiz..

Çünkü Rab olma özelliği, İlâh olma özelliğidir bunlar, bu an-lattıklarım. Öyle değil mi? Rab olan yaratıcı olmalı değil mi? Kanun koyan yaratıcı olmalı değil mi? İlâh olan yaratıcı olmalı değil mi? Sözü dinlenecek, kendisine kulluk yapılacak varlık yaratıcı olmalı değil mi? Hani şu benim dışımda Rab kabul edip de kanunlarına uymaya çalıştıklarınız bugüne kadar ne yaratmış bir gösterin bakalım? Rab olan kadir olmalı değil mi? Âlim olmalı değil mi? Rab olan İlâh olmaya lâyık olan değil mi? Öyleyse Allah tek Rabtir ve tek İlâh'tır! Diyeceğiz. Kâdir olmanın iki anlamı vardır:

1- Her şeye güç yetiren, gücü her şeye etkili olan, mutlak galip, alt edilmez, yenilmez, karşı gelinmez demektir.

2- Her şeyi kadir olan, her şeyi takdir eden, her konuda ölçü koyan, ölçüt vazeden demektir. İşte böyle bir Allah'a nidler, eşler, ortaklar bulmayın!

Buhârî ve Müslim, İbni Mes'ud'dan Rasûlullah Efendimizin şöyle buyurduğunu rivâyet eder: İbni Mes'ud diyor ki: Ben sordum Rasûlullah'a: “Ey Allah'ın Resûlü, en büyük günah hangisidir?” Resûl-i Ekrem buyurdu ki:

"Seni Allah yarattığı halde başkalarını ona ortak kılmandır!"

Başka bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Sakın ha! Sizden biriniz: "Allah ve falan dilerse"! Demeyin!”

Başka bir hadislerinde:

"Sakın ha! "Allah ve Resûlü dilerse!" Demeyin! Sadece Allah dilerse deyin"

Buyurur. İbni Abbas der ki: Bir adam Rasulullah'a:

"Allah ve sen dilerseniz!” demişti de Allah'ın Rasûlü ona şöyle buyurdu:

"Sen Allah'a şirk mi koşuyorsun? Yalnız Allah dilerse! Deyin"

Buyurdu. Hadisi İbni Mâce rivâyet eder. Yine âyetin tefsirinde İbni Abbas der ki:

"Size hiçbir fayda ve zarar vermeyecek olan şeyleri Allah'a ortak koşmayın! Çünkü Size Allah'tan başka rızık ve şifa verici yoktur."

Öyleyse kesinlikle hiç bir şeyi Allah'a ortak koşmayacağız. Eğer şu köpek olmasaydı eve hırsız girerdi. Falanca olmasaydı bu işi beceremezdim. Evvel Allah sen olmasaydın işim bitikti. Evvel Allah doktor olmasaydı kurtulamayacaktım. Gibi sözlerden sakınalım, çünkü bunların hepsi endad kokusunu çağrıştıran sözlerdir. Şirk koku-sunu çağrıştıran sözlerdir.

Anladınız değil mi? Anlıyorlar, kavrıyorlar ama yine de Allah'ın hayata karışması konusunda endişeleri var. Evet anladık Allah, belli ama, bu Allah'ın bize böyle emirler gönderdiği, Peygamberler ve kitaplar gönderdiği ne malum? Bu Allah'ın bizim hayatımızı düzenlemek üzere vahiy gönderdiği ne malum? Bu Kur'an'ın gerçekten Allah kelâmı olduğu ne malum? Bu konuda kuşku içindeyiz! Şüpheleniyoruz diyerek reddediyorlar. Onun için Cenab-ı Hak hemen bunun ardından bu konuda, peygamber ve kitap konusunda Allah'ın insan hayatına karışması konusunda şüphede olanlara seslenir.
Zaten kâfirin kâfir olmasında tek sebep budur. Bakıyoruz tarihte hep böyle olagelmiş: Mülk sûresinde Rabbimiz kâfirlerin şöyle dediklerini anlatır:
"Allah hiç bir şey indirmemiştir. sizler ey peygamberler! Olsa, olsa bir şaşkınlık içindesiniz."
(Mülk:9)

Allah bize bir şey indirmemiştir! Allah hiç bir şey indirmiş değildir! Yâni evet Allah vardır, Allah büyüktür, Allah yücedir, Allah'ı severim, Allah güzeldir, bütün bunlar tamam ama Allah bizim hayatımıza karışmaz. Hâşâ şu semayı ve arzı yaratan, yıldızları, ayı, güneşi yaratan, dünyamızdan milyonlarca kere daha büyük şu sistemleri, şu galaksileri yaratan, bu kadar âlî, bu kadar yüce olan Allah, kalkacak minnacık bir dünyanın içinde, minnacık bir Konya'nın içinde, minnacık bir evin içinde, minnacık bir varlık olan benim hayatımla ilgilenecek. Bana vahiy gönderecek. Bana bilgisini aktaracak. Beni muhatap kabul edip hayatıma düzen verecek. Olacak şey değildir bu.

Ya da bu kadar yüce bir Allah kalkacak da benim kılık kıya-fetimle, benim hukukumla, benim eğitimimle ilgilenecek ve bu konuda bana âyet indirecek, vahiy gönderecek, olacak şey değildir bu! diyorlar. Allah'ın yüceliğini kabul ediyorlar ama yerinde dursun bu Allah, bizim hayatımıza karışmasın demeye çalışıyorlar. Kitap göndermesin, peygamber göndermesin, arzularını bize

bildirmesin, çünkü o zaman O'nun arzularıyla bizim keyiflerimiz çatışacak, Onunkini dinlesek olmayacak, dinlemesek olmayacak. İyisi mi O böyle bir şey yapmaz, bizim hayatımıza karışmaz demeye çalışıyorlar.

Meselâ öyle bir dükkan açsak ki beşerî ihtiyaçların tamamı var olsa orada. Bir insana ihtiyaç olan her şey var bilsek orada. Ama buna rağmen bir adam ihtiyaçlarını temin için yine de oraya gitmiyorsa bunun sebepleri vardır:

1- Ya adam orada olmayan bir şeyi, yâni kendisi için ihtiyaç olmayan bir şeyi kendisi için ihtiyaç kabul etmiştir ve o ihtiyacını oradan karşılayamayacağını bildiği için oraya gitmemekte ve başka yerlere gitmektedir. Aslında o aradığı ihtiyaç değil; ama o, ihtiyaç zannetmek-tedir. Meselâ iskambil kağıdı alacak adam, ama orada yoktur o. Yâni ihtiyaç değildir o. Adam onu kendine ihtiyaç zannettiği için başka yerlerde aramaktadır onu.

2- Veya dükkan hakkında yanlış bilgilendirilmiştir adam. Meselâ ihtiyaç denince, bu dükkanda tüm ihtiyaçlar temin edilir denince adam sadece ekmek ve zeytinyağı satılıyor zannetmiştir ve aradığı şeyler konusunda: Yok ya! Bu da olur mu orada? diyerek gitmemiştir oraya. Maalesef müslümanların büyük bir çoğunluğu böyle gafildir. İslâm'a niye müracaat etmezler? Kur'an'a niye sormazlar? Allah'a niye sormazlar? Dükkana alış veriş için niye gelmezler? Bu iki sebepten yâni. Yahu bu da Allah'a sorulur mu yâni? derler ve onun da Allah'a sorulacağının farkında değiller de ondan sormazlar.

Boşanırlar sormazlar, evlenirler sormazlar, dükkan açarlar sor-mazlar, meslek seçerler sormazlar, hukuk yaparlar sormazlar, düzen kurarlar sormazlar. Niye? Sanki yahu bu da Allah'a sorulur mu? Diyorlar. Oysa en bilen Allah'tı. Mutlak bilen Allah'tı. En sorulacak Allah'tı. Her şeyden haberdar olan Allah iken, insanlar ona sormuyorlar da hep başkalarına soruyorlar. Niye? Yanlış bilgilenmişler de ondan.

Bu insanların yaptıklarını, yapacaklarını, hayatlarını, hayat programlarını Allah'a sormayışlarının bir başka sebebi de galiba şudur: Herhalde soracakları konuda Allah'ın ne diyeceğini, nasıl bir yol tarif buyuracağını önceden bildikleri için işlerine gelmeyeceği korkusuyla sormuyorlar. Allah'ın o konuda ne diyeceğini bildikleri için diyor-lar ki: Yahu şimdi sorarsak dediğini yapsak olmayacak, yapmasak ol-mayacak. En iyisi mi Ona sormadan yapalım yapacaklarımızı ve rahat edelim diyorlar.

Meselâ şimdi benim akrabalarımdan, arkadaşlarımdan kimileri kimi konuları bana hiç sormazlar. İş bittikten sonra duyarım çoğunu. Niye böyle yaparlar. Eh önceden o konuda benim kendilerine ne diyeceğimi bildikleri için sormuyorlar. Şimdi buna sorarsak bizi bu işten engellemeye çalışacak. İyisi mi bunun haberi olmadan bu işi yapalım diyorlar. Galiba bugün hayatlarını Allah'a sormadan, Allah'ın kitabı ve Rasûlünün onayını almadan yaşayanlar da bunun için böyle yapıyorlar. Allah'ın o konuda ne diyeceğini bildikleri için huzurları kaçmasın diye sormuyorlar.

Demek ki insanlar Allah'ın insan hayatına karışma yetkisine karşı çıkıyorlar. Tarihte Aristo ekolüdür bu. Demokrasinin temeli de buna dayanır. Allah dünyayı yaratmış, sonra yarattığı dünyaya dönüp şöyle bir bakmış, dünya demiş, denî demiş, değmez demiş ve salıvermiş. Ne haliniz varsa kendiniz görün! Demiş.

Evet yaratıcı olarak Allah var, ama yarattıklarına karışıcı olarak Allah yok diye bir felsefe geliştirmiş. Yaratıcı olarak Allah var ama hayata karışıcı olarak, kitap ve peygamber gönderici olarak Allah yok diye demokratik bir sistem geliştirmiş. Dünyayı biz idare ederiz, hukuku biz yaparız, hayatı biz düzenleriz, keyfimize göre hareket ederiz, Allah hiç bir şeye karışmaz mantığı.

Zaten tüm demokratik ülkelerin Allah'ı, Aristo'nun Allah'ıdır. Dünyayı yaratmış ve arkasından yorulup dinlenmeye çekilmiş veya onu beğenmeyerek, onunla ilgilenmeyerek onun idaresini bize bırakan, onun idaresiyle alâkalı ne kitap, ne peygamber, ne vahiy gönder-meyen bir Allah.

İşte Allah bu bölümde buyurur ki: Eğer bu konuda bir şüpheniz varsa sizin ölçünüz olarak size Allah'ın karışması, sizin hayatınıza Allah'ın karışması adına Allah tarafından Peygamberi vasıtasıyla size ulaştırılan bu kitaptan bir şüpheniz, bir tereddüdünüz varsa:

23:"Eğer Kulumuza indirdiğimiz Kur'an konusunda bir reyb, bir şüphe içindeyseniz, haydi siz de onun benzeri bir sûre getiriverin! Allah'tan başka şahitlerinizi de getirin! Eğer samimi iseniz."

O zaman:

"Hadi siz de onun benzeri bir sûre getiriverin!"

Haydi bunu yapabilmeye gücünüz yetiyorsa benzer bir sûre getirin o zaman!

Bunu insan yapıyor diyorsunuz. Bunu Muhammed uyduruyor diyorsunuz. Bu Allah'ın sözü değildir diyorsunuz. Allah hayata karışmaz diyorsunuz. Allah vahiy göndermez diyorsunuz. Allah neden âyet göndersin? Neden bizim hayatımıza karışsın! Başka işi yok mu? diyorsunuz. Olmaz böyle şey! diyorsunuz. Haydi bakalım diyor Allah, benzer bir sûre getirin! Peygamber ve ona gönderilen kitap konusunda şüphede olanlara bir yarış ilan ediyor, bir meydan okuyor. Üstelik:
"Allah'tan başka şahitlerinizi de getirin! Eğer samimi iseniz."

Eğer ciddiyseniz, yâni iddianızı uygulamaya cesaretiniz varsa. Sâdık neydi? Sıdk; iddianın eyleme geçirilmesi demektir. Sıdk, iddianın ispatı, imanın uygulamaya geçirilmesi demekti. Sadaka da buradan gelir. Yâni tasdik kökünden gelir. Bir adamın cebindeki parasının tümünün Allah'a ait olduğuna inanması bu bir iman iddiasıdır. Buna inandığını iddia eden adam Allah'a ait olan bu parasını Allah'ın istediği yerlerde infak etmeye, sadaka vermeye başladı mı işte bu, o imanın, o iddianın tasdiki anlamına gelecektir. Tasdik imandan da öte bir kavramdır. Ya da imanın ispatıdır. Onun içindir ki Hz. Ebu Bekir Efendimiz mü'min olmanın da ötesinde aynı zamanda sıddîktı da. Yâni iddiasını eyleme geçirmiş, imanının ispatını gerçekleştirmiş bir sahabeydi.

Eğer ciddiyseniz; Allah'ın berisinde, Allah'tan başka ne kadar şahidiniz, ne kadar şühedanız, ne kadar yardımcınız varsa, yâni inandığı davaya canını verecek kadar bağlı ne kadar şehidiniz varsa, onların hepsini de toplayın! Allah'tan başka güvendiğiniz ne kadar yardımcınız, ne kadar putlarınız, ne kadar edipleriniz, şairleriniz, bilginleriniz, filozoflarınız, müdürleriniz, genel müdürleriniz varsa veya size baş olacak, ayak olabilecek ne kadar yardımcınız, yardakçınız varsa, hepsini çağırın da hadi örnek bir sûre getirin bakalım.

Bu kitabı peygamber uyduruyor, diyorsunuz. Bir insanın kendi başına kendiliğinden yapabildiği bir şeyi diğer insanlardan, milyarlarca insanlar içinden herhalde yapabilen bir insan daha çıkacaktır elbette. Hadi bakalım birilerini çağırın da bunun bir benzerini getirin! Bir meydan okumaydı bu. Peki bugüne kadar buna teşebbüs edenler olmuş mu tarihte? Yâni Kur'an'ın bir benzerini meydana getirmeye teşebbüs edenler olmuş mu? Evet tarihte pek çok. Hâlâ da yapıyorlar.

Hani Kur'an-ı Kerîm'i sadece lafızdan ibaret saymayacaktık ya. Kur'an-ı Kerîm'i sadece metinden ibaret göremeyiz. Kur'an aynı zamanda mânâdır da.

Kur’an metin ve mânânın birlikteliğidir. Kur’an’ı sadece metinden ibaret saymak suçtur, yalnızca mealden ibaret kabul etmek de cinâyettir. Kur’an deyince metin ve mânâ birlikte anlaşılacaktır. Bakın bunun böyle olduğuna bir örnek vereyim: Meselâ bir adam: Yahu:

“De ki, O Allah tekdir”

(İhlâs 1)

Şimdi bir adam; “Gul hüvallahü ehad” nedir ki? Ben bunu inkâr ediyorum! Ben buna inanmıyorum! Derse bu adam kâfirdir. Neden? Çünkü bu adam Kur’an’ın metnini inkâr etmiştir. Kur’an’daki bir âyetin metnini reddetmiştir. Ama adam sözünü değiştirip: Yok yok! Öyle değil de, ben;
Da inanıyorum da, ben Allah’ın birliğine inanmıyorum! derse bu adam yine kâfir olur. Neden? Çünkü bu defa da adam mânâyı, muhtevayı inkâr etmiştir. Yâni Kur’an’dan bir âyetin metnini inkâr eden kişi de kâfir olu, onun mânâsını, muhtevasını inkâr eden de kâfir olur. Öyleyse Kur’an hem lafız, hem de mânâdır. Kur’an hem metin hem de mânâdan ibarettir. Onu yalnız metinden ibaret saymak ta, mealcilerin yaptığı gibi yalnız meâlden ibaret saymak ta bâtıldır.

Öyleyse hadi bir sûre getirin! denilince, sadece onun lafzına benzer bir lafız getirin! Lafzına benzer bir lafız uydurun! Metnine benzer bir metin meydana getirin! Demek değildir sadece bunun mânâsı. Muhteva yönünden, mânâ yönünden de benzer getirin! Deniyor anlaşılacaktır. Buna tarihten örnek gösterilir: İşte efendim biri çıkmış Zâ-riyât sûresine bir örnek getirmiş, a! Ne kadar da ayıp olmuş? Ne kadar da gülünç duruma düşmüş. Birisi de çıkmış Kaaria sûresine örnek getirmiş, çok gülünç duruma düşmüş, madara olmuş, becerememiş filan. Öyle değil ama işin aslı. Kazın ayağı başka ama.

Yâni şeytan bizi buradan bir daha vurmuş, ama ne acıdır ki, bunun farkına bile varamamışız. Ne acıdır ki, bunun farkında bile değiliz! Sanki Kur’an sadece lafızdan ibaretmiş gibi, sanki Kur’an sadece bir edebiyat ürünüymüş gibi meseleyi sadece lafız bazında düşünmüşüz. Lafız bazında, metin bazında Kur’an’a benzer getirmişler, getirememişler meselesiyle bizler övünüp dururken, şeytan bizi bu konuda avutup dururken, ama Kur’an’ın muhtevasına benzer neler yapmamışlar ki insanlar! Maalesef müslümanlar işin bu tarafını hep kamufle etmişler. Maalesef müslümanlar işin bu tarafını hiç mi hiç düşünememişler, hiç anlayamamışlar. Birileri hep örttürmüşler bunu. İşin bu yönünü birileri hep ört bas ettirmişler. Ama ne yazık ki müslü-manlar da Kur’an’ın benzerinin yapılamayacağı konusunu anlatırken meselenin bu yönüne hiç değinmemişler.

Yıllar yılı sadece lafza muâdil bir şey yapamamışlar diye öğünüp durmuş müslümanlar.

Kur'an'ın lafzıyla alâkalı bir şey yapamamışlar; ama onun muhtevasıyla ilgili neler yapmamışlar ki! Meselâ Kur'an'ın bir tarih anlayışı vardır, olsun! Biz de değiştiririz onu! demişler ve Kur'an'ınkine taban tabana zıt ve ona nazire olsun diye yepyeni bir tarih felsefesi geliştirmişler. Hattâ maalesef bugün müslümanlar Kur'an'ın tarih anlayışını öğrenmeden, anlamadan ona nazire olsun diye ortaya konulan ötekisini öğrenmeye çalışmışlar. Kur'an'ın bir sosyal düzenlemesi, bir hukuk anlayışı vardı. Birileri bunu kaldırıp, ilga edip onun yerine, ona nazire olsun diye sosyal bir düzenleme, hukukî bir düzenleme ikâme etmiş ve maalesef yıllardır müslümanlar Kur'an hukukunu öğrenmeden önce onu gölgede bırakmak iddiasıyla birilerinin yaptığı bu hukukunun tahsilini yapıyorlar.

Maalesef bugün müslümanlar, Kur'an'ın sosyal düzenleme-lerinden habersiz olarak birileri tarafından ona benzer olsun diye ihdas edilen sosyal sistemleri sinelerine basmışlar, ona sahip çıkmışlardır. İslâm'ın sosyal düzenlemelerini, ekonomik düzenlemelerini öğrenmeden ötekilerininkini öğrenmeye çalışmışlar, İslâm'ı tanımadan onları tanımadan yana olmuşlar.

Kur'an'ın mîras hukukuna nazire olsun diye ortaya konan Roma mîras hukuku. Kur'an ekonomisine karşı ona benzer iddiasıyla ortaya atılan kapitalist ekonomi. Kuran'ın kılık kıyafet âyetlerine karşı uydurulmuş batı tipi kılık kıyafet anlayışı. Kur'an'ın alfabe anlayışına nazire olsun diye ortaya atılan yazı modeli. Ve daha neler neler uydurmuşlar. Ondan sonra da hiç kimse bu konulara dikkat çekmeyince, bilenler de bu konulara dikkat çekmeyince şeytan ve şeytan dostları da bunu çok güzel kamufle etmeyi becerince, insanların dikkatleri bile çekilmemiş ve sonunda Allah yerine birileri kurallar koymuş ve insanlar da onun kulu kölesi olmuşlardır. Müslümanlar da Kur'an'ın lafzına benzer tüm dünya bir şey yapamamış diye avunup dursunlar. Hâlâ şu yaşamakta olduğumuz şehir hayatı galiba Allah'tan başkalarının koyduğu kuralların yaşandığı bir şehir hayatıdır.

E!!! Hani Allah yapamazsınız! Yapamayacaksınız! demişti. Kıyamete kadar kesinlikle bu kitabın benzerini getiremeyeceksiniz! Boşuna yorulmayın! Demişti. E ne oldu ya? Hani yapmışlar? Filan demeyin. Zira Allah yapamazsınız! Ebedîyen yapamayacaksınız! Derken bunun gibisini yapamazsınız! Kur'an gibisini yapamayacaksınız! buyurmaktadır. Değilse hiç

bir şey yapamazsınız! Hiç bir şey yapama-yacaksınız! Hiç bir şey beceremeyeceksiniz! demek değildir tabii bunun mânâsı. Bu mantığı unutmamalıyız. Bunu diyeceğim biraz sonra inşallah.
Meselâ bakın bugün evlenme düzeni koymuşlar değil mi? Bir kadınla bir erkek beraber yaşar; tamam, işte evlenme budur. Adam birden fazla kadınla değişik zamanlarda beraber yaşadı mı olabilir. Ama iki kadınla sürekli beraber aynı anda yaşarsa bu zinadır kanunlarına göre. Eh şimdi uygulanıyor işte. Neredeyse bir müslüman ikinci evliliğe adımını attı mı ona en fazla karşı gelenler öteki müslüman-lardır. E şimdi bu Kur'an'a nazire değil de nedir yâni? Tamam Kur'-an'a nazire olsun diye pek çok şey yapmışlar.

Ama deminki mantığa dönüyorum şimdi. Ne demiştik? Allah buna benzer yapamazsınız! derken hiç bir şey yapamazsınız demiyor da bunun gibisini yapamazsınız diyor demiştik. Yâni bunun sağladığını sağlayan bir şey yapamazsınız diyor. Toplumu bu Kur'an'ın ulaştırdığı noktaya ulaştıran bir şey yapamazsınız diyor.

Peki Kur'an'a yapılan bu nazireler ne sağlar? Kur'an'ın toplum için sağladığını sağlayabilir mi bunlar? Bu insanların Kur'an'a nazire olsun diye yaptıkları, Allah için söyleyin bu Kur'an'ın topluma sağladıklarını sağlayabilir mi? Kesinlikle hayır! İşte görüyoruz bu yapılanların ne sağladıklarını.

Halbuki Kur'an ki, topluma mutluluk sağlayacaktı. Kur'an ki, huzur ve sükun sağlayacaktı. Kur'an ki, cennet verecekti. Kur'an ki, insanın ruh ve beden dengesini ortaya koyacaktı. Bunların yaptıklarıy-sa kan getirdi, gözyaşı getirdi, huzursuzluk getirdi, mutsuzluk getirdi. İşte bütün bunları gerçekleştirecek nitelikte haydi bir örnek getirin! Haydi bir sistem geliştirin! diyor Allah. Değilse şaklabanlık yapın! demek değildi bunun mânâsı.

Kur'an-ı Kerîm'e şiir dediler, sihir dediler, evvelkilerin masalları dediler, insan sözünden başkası değildir bu dediler. Dediler ama buna kendileri de inanmadılar. Çünkü eğer Kur'an şiirse o zaman ondan bu kadar korkmanın anlamı ne? Piyasada yığınlarla şiir söyleyip duran insan vardı. Bunların hangisinin arkasına bu kadar insan düşmüştü? Yok eğer Kur'an sihirse ve onu size getiren Peygamber bir sihirbazsa, eh piyasada bu kadar sihirbaz var bunlardan hangisinden bu kadar korkulmuş? Hangisine karşı bu kadar tedbir alınmış? Eğer böyle diyorsanız bunun da ispatı kolaydır. Bunun için de öyle derin derin felsefelere girmeye gerek yoktur.

"Bunun benzeri bir sûre getirin!"

Eğer bugün getiremezseniz, yarın getirin! Öbür gün getirin! Ama bilesiniz ki, kıyamete kadar yapamayacaksınız bunu! Öyleyse:
24: "***Bunu yapamazsanız ki asla yapamayacaksınız. O Halde kâfirler için hazırlanan ve yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten sakının!"***

Yapamadınız mı? Eğer yapamadıysanız bilin ki, kesinlikle bilin ki, yapamayacaksınız bunu! Asla, kıyamete kadar Kur'an'a benzer yapamayacaksınız! Toplumda yasaları uygulandığı zaman onun sağ-layacaklarını sağlayacak bir benzer yapmanız mümkün değildir.

Abdullah İbni Mukaffa diye bir adam var. Arap edebiyatının dahilerinden kabul edilir. Gerçekten bu işi bilen bir adam. Kelile ve Dimneyi Arapça'ya kazandıran bir adam. Günün birinde Kur'an'a ben-zer bir nazire yapmak çıkmış kafasından. Çevresi dürtüklemiş, şeytan dürtüklemiş, hoplatmışlar, zıplatmışlar adamı. Sen bunu becerirsin, bu işi ancak içimizden sen kıvırırsın demişler. Tamam! Demiş herhal-de bu işi ben kıvıracağım. Şöyle hazırlığını yapmış, enine boyuna bakmış, kendini toplamış ve Kur'an'ı bu gözle bir daha okumuş. Benzerini yapmak adına dikkatlice Kur'an'ı okurken Hûd sûresine geliyor. Hûd sûresinde Rabbimiz anlatır: Tufandan önce Allah göğe emretti: "Ey gök su indir!" Buyurdu. Gök de bu emre imtisalen suyunu indirdi. Sonra yere emretti Allah; "Ey arz sen de su fışkırt!" Yer de suyunu fışkırttı, tamam her taraf su. Helâk olacaklar helâk olmuşlar, cezasını çekmesi gerekenler çekmişler cezalarını, artık iş bitmiş ve tufan da bitecekti. Allah birisi semaya, ötekisi de arza olmak üzere iki emir verdi.
"Ey sema artık suyunu tut! Ve ey arz sen de suyunu yut!"
(Hûd: 40)

Allah dedi ki göğe: "Ey gök artık suyunu tut! Ve ey yer sen de suyunu yut!" İki emir veriliyordu: Birisi göğe, ötekisi yeryüzüne. Birisi "tut!" Diğeri "yut!" Tamam hepsi bu kadar. Birisi tutmuş, ötekisi de yutmuştu suyunu ve artık yeryüzü kupkuruydu.

Kur'an'ın bu bölümüne gelince adam kara kara düşünmeye başlıyor. Sanki beynini ellerinin arasına alıyor, sıktıkça sıkıyor, kafatasını eritiyor, beynini cıvık cıvık alıyor eline ve sonra diyor ki: Eyvah! Bunu diyebilmek için semaya ve arza söz geçirmek gücünde olmak gerekiyor. Bunu diyebilmek için, Kur'an gibisini

meydana getirebilmek için ancak Allah olmak gerekiyor. Ben Allah olmadığıma göre ne mümkün öyleyse? Diyor ve sonunda vazgeçiyor bu delilikten.

Öyleyse Kur'an'a benzer yapmanın bu mantığını kaybetmememiz gerekiyor. Değilse yapılır yâni. Bir yığın herze çıkabilir karşımıza. Böyle değil, aya laf edecek adam, güneşe söz geçirecek, arza emredecek, semaya ferman edecek. Ama bunların hiç birisinin onun fermanından haberleri bile yoksa, bu herzeden başka bir şey değildir yâni. İşte yapanları görüyoruz yâni. Ey kamer sen orada yalnızsın, ben de burada yalnızım gibi boş sözler. Bu, adamın kendi kendine konuşmasından başka bir şey değildir yâni.

Mümkün değil böyle bir şeyi yapamazsınız! yapamayacaksınız! Öyleyse:
Kâfirler için hazırlanan ve yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten sakının!"

Muttaki olun! Korunun! Allah'la korunun! Allah'ın koruması altına girin! Şu ateş konusunda ki tutturağı, yakıtı insan ve taşlardır onun. Dayanılması mümkün olmayan bir ateştir o. Şöyle üç aylık beş aylık çocuklarınızı yakalayın saçlarından, baş aşağı getirin, benzin dökerek saçlarından tutuşturup koşa koşa ateşi tutuşturmaya gidin! Yapabilirseniz yapın bunu. Yüreğiniz dayanırsa yapın! Korkunç bir şey gerçekten değil mi?

Öyleyse yarın onların cehennemin çırası olmasını istemiyorsa-nız burada Kitapla, sünnetle tanıştırın! Çocuklarınızı müslümanca eğitin! Onları cennete hazırlayıp, cehennem yollarına barikatlar koyun! Değilse siz bilirsiniz. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki, cehennemi tutturmak için insan ve taşlar kullanılıyor.
" Kâfirlere hazırlanmıştır ama bu ateş."
İfadelerinden anlaşılıyor ki Allah insanlara bir zorbanın yaptığını yapmıyor. Hür iradeleriyle baş başa serbest bırakıyor onları. Hadi elinizden geliyorsa iddianızı ispatlayın! Diyor. Mümkün değil bunu yapamazsınız, Bu Kur'an gibisini ancak o diyebilir!

Eğer bunu kabulleniyorsanız, yâni böyle sözleri ancak onun gibi birinin söyleyebileceğine inanıyorsanız, o zaman o büyük kabul ettiğiniz, o ulu bildiğiniz insan "Bu kitap benden değil, Allah'tandır" diyor. Bununla gurur duyup size çalım satmıyor! Bu konuda sizden dünyalık bir şeyler de istemiyor!
"De ki; ben 'ben bu tebliğimden dolayı sizden yakınlığıma sevgiden başka bir ücret istemem'."
(Şûrâ: 23)

Diyor.
"Asla bunu yapamayacaksınız!"

İfadesinin, o günden bugüne kadar 1400 yıllık bir tecrübeyle doğruluğunu gördük. Tarih boyunca bu konuda yarışa davet edilen kâfirler bu yarıştan vazgeçip pes etmişlerdir. Fakat buna karşılık olarak silah çekip, kan akıtmışlar ve bu kitabın önünü kesebilmek için her türlü masraf ve zahmetlere girmişler. Bugün de kâfirlerin aynı yola tevessül ettiklerini görüyoruz. Kur'an'ın bir benzerini getirmek, veya yapamıyorlarsa ona teslim olmak dururken, bugünün kâfirleri de: Aman Kur'an duyulmasın! Aman insanlar onu öğrenmesinler! Aman bu kitap insanların gündemine girmesin! Aman insanlar bu güçle diyalog kurmasınlar! Yoksa önlerine geçemeyiz! diye her türlü tedbiri alma-dan yana davranıyorlar. Tüm yerli ve yabancı kâfirlerin derdi budur. Ama görüyorsunuz ki Kur'an, yine dimdik ayakta duruyor ve bunun karşısında Yapabilecekleri hiç bir şey yoktur.
25:"Peygamberim, iman edip de salih ameller işleyenlere zeminlerinden ırmaklar akan cennetleri müjdele."

Önceki âyetler bizi sanki sele kapılıp cehenneme doğru sürüklenip gidecek bir ortama sokmuştu. Karşımızda duran bir ateş nehri, bir ateş seli ve onun içinde yuvarlanıp giden taşlar ve insanlar. Sanki kan gölüne, ateş gölüne gidiyordu insanlar ve biz de onların bir üyesiymişiz gibi korkunç bir manzarayla karşı karşıyaydık. Mevlâmız bizi bununla korkutuyor ve ürkütüyordu. Hani: Deniyordu ya âyet-i kerîmede. Yâni bütün bunları Allah,bizi korkutmak için söylüyor. Bizim aklımızı başımıza almamız için korkun,yapmayın deniyor.

Ondan sonra da mesani olan kitabımızın özelliğini görüyoruz. Yâni böyle ikili bir anlatım özelliğini görüyoruz. Rabbimiz kafirleri anlatırken hemen mü'minlere dönüyor. Ya da cehennemi anlatırken hemen cennete dönüyor. Bizi o boğuk, o kötü atmosferde bırakmıyor. Ardından hemen sözü mü'minlerin durumunu anlatmaya getiriyor.

"İnanan ve inancını yaşayan insanlara müjdele ki, onlara cennet var."

İnanan ve inancını yaşayanlara, inanan ve salih ameller işle-yenlere müjdele. Onlara haber ver ki onlar için cennetler vardır. Salih amel demek; imanın gereği olan amel demektir. Buna delilimiz de Hz. Nuh'un oğlu için Allah'ın dediği şu âyettir:

"Dedi ki ey Nuh o senin ehlin değildir. Çünkü O gayri salih bir ameldir!"
(Hûd: 46)

Hz. Nuh'un boğulan oğlu için o küfrün gereği olan bir amel işlemiştir diyor Allah. O zaman amelleri değerlendirmede İslâm'ın mühürlerini hatırlayalım:

1 : Amel-i salih.

2 : Amel-i gayri salih.

Veya birine isyan, diğerine de itaat deniyordu.

"İşittik ve itaat ettik! İşittik ve isyan ettik!"

Deniyordu. Burada da:
İle yetinilmeyip:
Eklenmesi ve hemen hemen Kur'an'ın her yerinde karşımıza bu kalıpla çıkması, insanın sadece inandım demekle kesinlikle yetinmemesi gerektiğini anlatıyor. Ankebût sûresi de bunu anlatıyordu.
"İnsanlar öyle mi zannediyorlar ki inandık demeleriyle bırakılıverilecekler de imtihana çekilmeyecekler?"
(Ankebût: 2)

Hangi konunun imanını gündeme getirmişsek o konuda mutlaka bir denenme gelecektir karşımıza. Neye inandığımızı söylemiş-sek o konuda deneneceğiz ki, sağlam mı inanmışız yoksa değil mi? Bu ortaya çıksın. Meselâ bir müslüman infaka veya zekâta inandığını mı iddia ediyor? Eğer bolca param olsaydı ben onu Allah yolunda infak ederdim mi diyor? Böyle bir iman iddiasında mı bulunuyor? O konuda mutlaka denenme gelecektir. Allah günün birinde ona bolca bir para verecek, bu imkânı yaratacak ve onun sağlam mı inandığını, yoksa gevşek mi inandığını ortaya çıkaracaktır.

Veya bir müslüman eğer boş zamanım olsaydı ben de bu zamanı Allah'ın kitabını ve Resûlü'nün sünnetini öğrenmeye harcardım mı diyor? Bu konuda bir iman mı ortaya koyuyor? Allah günün birinde onun karşısına bolca bir zaman çıkarıp onun inanıp inanmadığını ortaya çıkaracaktır. Veya meselâ bir kadın eğer Allah beni iyi bir ortamda yaratsaydı ben de tepeden tırnağa örtünürdüm mü diyor? Allah mutlaka onun karşısına böyle bir ortam çıkaracak ve onun bu

konudaki samimiyetini deneyecektir. Yâni hangi konunun imanını günde-me getirmişsek, hangi konuda ne tür bir iddiada bulunmuşsak, o konuda Allah bize denenme gönderecektir. Fırsat verip sağlam mı, yoksa bozuk mu inandığımızı ortaya koyma imkânı yaratacaktır. Değilse o konuda imkân vermese kimin ciddi, kimin yalancı olduğu ortaya çıkmaz.

Ama eğer şu anda inandık dediğimiz pek çok konuda Allah bizim karşımıza denenme imkânı çıkarmıyorsa, o zaman şu iki şeyden birisi geçerlidir:

a- Ya ciddi inanmadığımız için Allah o konuda bizim karşımıza gerçekleştirme imkânı çıkarmıyor.

b- Ya da daha önce aynı konuda bizi denedi de bizde imanımızın sağlam olduğunu gösteremediysek, artık yeni imkânlar çıkar-mıyor demektir.

Bakın Kur'an'da amel edenlere, amel edenler için hazırlanmış cennetten söz eden âyetler var:
"İşte amelleriniz karşılığında size hazırlanmış cennet."
(Zuhruf 72)
"Yiyin, için, işlediğiniz amellere karşılık.."
(Tûr 19)

Amel işleyenlere cennet olduğunu anlatan âyetler var. Ama bu güne kadar sadece iman edenlere cennet vardır diye bir âyet görmedim.

İşte inanan ve inancını yaşayan insanlara müjde olarak sunulan bu cennet, Allah'la aldatılan bizim toplumumuzda nedense çok değiştirilmiş. "Eğer inanır ve inancımızı yaşarsak" cümlesinden sonraki bölümü sanki herkes kendine tamamlamış. Çünkü bakın burada:
"İnanan ve inancını yaşanlara müjdele."

Denildikten sonra:
"Onlar için cennet vardır."
Denmesi gerekirken, o bölümü insanlar kendileri tamamlamışlar. Sen bu kadar dedin sağ ol, yeter ya Rabbi! gerisini biz tamam-larız! Demişler ve bundan sonrasını kendi bildikleri gibi tamamlamışlar müslümanlar. Bakın geçenlerde bir yerde bir şeyler anlatıyordum, oradaki gençlerden biri: biz müslüman değiliz! Hocam! Dedi. İçini çekti ve biz de hayır yok! Biz müslüman değiliz! Dedi.

Gerçek müslüman olsaydık nasıl olacaktık? Dedim. Eğer biz gerçek müslüman olsaydık şu ayakkabıları kendimiz imal ederdik! Dedi. Yâni demek ki gerçek müslümanlığımızın karşılığında bunu bulurmuşuz. Demek ki gerçek Müslümanlığı yaşamanın sonucu buymuş.

Veya bir başkası çok rahat şunu diyebilmektedir: Eğer bizler gerçek müslümanlar olabilseydik, bu ülkede herhalde İslâmî yayınlar yapan ciddi televizyonlarımız olacaktı. Eğer bugün bizler ciddi Müslümanlar olabilseydik, memleketimiz fabrikalardan geçilmeyecekti. Demek ki gerçek müslümanlığın sonucu bunlara kavuşmakmış. Bütün bunları hep uyduruyoruz kendi kafamızdan. Allah hiç de böyle demiyor. Eğer inanırsanız ve salih amel işlerseniz, ne var karşılığında? Allah diyor ki:

" Cennet var onlar için."

İşte bu kadar. Halbuki Allah'ın Resûlü Akabe'de kendisiyle biatleşen insanlara İslâm'ı anlattı da onlar dediler ki: "Ya Rasûlallah! Eğer biz bu dediklerini yaparsak, dediğin biçimde yaparsak karşılığında bize ne var? Ne elde edeceğiz bu işin sonunda?" Allah'ın Resûlü onlara: "Bu işin karşılığında hurma bahçeleri var!" demedi. "Yemen'e vali olacaksınız!" demedi. "Bizans sizin olacak!" demedi. Peki ne dedi? Dedi ki; "cennet var! İman ve salih amelin karşılığında cennet var!" Zaten iyi bir müslümânâ cennet vaadi vardır. Hükümet vaadi yoktur, devlet vaadi yoktur, sıhhat vaadi yoktur, bolluk ve zenginlik vaadi yoktur. Müslüman olursak devlet kurarız değil mesele. Çünkü devlet müslüman olmanın vazgeçilmez şartı değildir; ama cennet, müslüman olmanın vazgeçilmez şartıdır.
İman eden ve imanlarını amele dönüştürenler için, ne var onlar için? Atlar, arabalar, fiyatlar, muratlar, marklar, dolarlar vardır. Öyle değilmiş anlıyoruz âyetten. Hattâ geçimmiş, dirlikmiş, sıhhatmiş, afiyetmiş, ya da zafermiş, galibiyetmiş hiç birisi yok. Hattâ belki siz ger-çekten iyi bir müslüman olun çevrenizde hiç kimse kalmayabilir. Kimi Peygamberler gibi çevrenizde üç beş kişi kalabilir. Kimi Peygamberler gibi belinizden testereyle biçilebilirsiniz. Kimi peygamberler gibi şehid olabilirsiniz. Taşlanabilirsiniz kimi Peygamberler gibi. Ve onlar hiç de başarısız olmadılar yâni. Onların başlarına gelen bu tür durumlar, onların başarısız olduklarını göstermez. Ve İmanlarının sonucunda bu tür şeyler başlarına geldi diye hiçbir zaman onlar yollarından, yöntemlerinden şüphe etmediler. Eğer biz de vahye intibakımızdan şüphe et-miyorsak, o zaman başımıza ne gelirse gelsin devam edelim yolumuza. Ama şundan her zaman şüphe edelim: Acaba bu vahiy, bu Kur'an benim anladığımın dışında da

anlaşılabilir mi? Benim bu anlayışımın dışında da anlayışlar var mı acaba? Diye sürekli bunu araştırmak zorundayız, bu güzeldir işte.
Neymiş mü'minlere verilen müjde? Cennet. Bir cennet ki, ya da cennetler ki, bahçeler ki, onların zeminlerinden ırmaklar akmaktadır. Zeminlerinden ırmaklar akan cennetler. Arapça'da cennet; toprağın üzerinde yükselen ağaçlık bölümün adıymış. Altından ırmakların akması da bu cennetin zemininde ırmakların akması demekmiş. O zaman sarayın altından veya kökün altından ırmakların akması da ya-dırganmayacaktır. Yâni böyle de olabilir diyoruz. Çünkü biz dünyayı cennetleştirme cinnetinde olduğumuz için sanki bunu dünyaya taşıma çabasındayız. İşte belki bunun içindir ki odalarımızın altından ırmaklar akıyor. Ama olsun cennettekiler gibi değil bunlar kanalizasyon ırmakları.
"Orada her ne zaman bir rızıkla rızıklandırıldıkla-rında, her bir meyveden rızıklandırıldıklarında."

Yâni kendilerine tahsis edilen her bir rızık kendilerine ulaştırıldığında şöyle derler:
"Bu daha önce de rızıklandığımız şeydir derler."

Biz daha önce de bundan rızıklanmıştık. Bize daha önce de Allahu Teâlâ lütuflarda bulunuyordu. Veya daha önce de bize bunların benzerleri verilmişti. Yâni daha önce de benzer şeyler yemiştik biz dünyada. Nar; dünyada da nar yemiştik biz. Muz; dünyada da yemiştik bundan derler. Peki bu onlara ne sağlayacak? Anlayabildiğimiz ka-darıyla bu onlara şunu sağlayacaktır: Hayatın köklü oluşunun zevkini tattıracaktır bu onlara. Bana öyle geliyor. Çünkü bakıyoruz Peygam-berleri tanıtırken de böyle bir köklülükten söz edilmiş:
"Muhammed başka değil ancak bir elçidir, ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir."
(Âl-i İmrân 144)

Âyeti de bunu anlatır. Yâni Hz. Muhammed Aleyhisselâm böy-le yeni yeni çıkmış, aslı astarı olmayan türedi bir şey değildir. Daha önce de benzerleri görülmüş, bilinmiş ve denenmemiştir. Yâni böyle denenmemiş, sonunun ne olacağı belli olmayan bir şey değildir bu. Bilâkis daha önce de peygamberler geldi geçti. İşte Muhammed de onlardan biridir deniyordu ya. İşte burada da tıpkı onun gibi bir kök-lülük vurgulanıyor. Yâni Mü'minler orada: Ne oluyor ya? Nereden gel-dik buraya? Neresi burası? Nasıl bir şey bu cennet? Diye şaşırmaya-caklar, acemilik çekmeyecekler, bilâkis kendilerinin dünyada işledik-leri amellere karşılık kendilerine sunulan bir cennet olduğunu bilecek-ler bunun. Meselâ Mançurya'dan hiç bilmediğimiz, tatmadığımız bir meyve getirip

verseler, şöyle bir duraklar insan değil mi? Ne ki bu acaba? Tadı nasıl? Tuzu nasıl filan diye bir tereddüt geçiririz değil mi? İşte cennette böyle bir acemilik olmayacaktır. Her bir meyve sunul-dukça a! Biz bunu daha evvel de yemiştik! Bize bunu Rabbimiz daha önce de ikram etmişti! Diyecekler. Bunun bir ikinci anlamı da, yarım saat önce kendilerine hizmetçileri bir meyve sunmuşlardı, şimdi aynı renkte, aynı özellikte bir ikincisi sunulacak ve bakacaklar ki bu defa da çok farklı bir tat, çok farklı bir lezzette olduğunu görünce mü'min-ler: A! Hayret daha önce de bundan yemiştik ama bu daha farklıymış diyeceklerdir. Yâni o meyveler her sunuluşta bir öncekinin aynı gibi ama farklı tatlarda, farklı lezzetlerde olacaktır. Şekilleri, biçimleri, renkleri birbirine benzer fakat tatları başka olacaktır anlıyoruz. Ya da işte az evvel dediğimiz gibi biz bunları dünyadayken de yemiştik diyecekler.

"Bunlar söylediklerinin benzerleri olarak kendilerine sunulmuştur."

Dünyadaki yediklerinin aynısı olarak kendilerine sunulmuştur. Halbuki oradaki süt ayrı, oradaki muz ayrı, oradaki portakal ayrıdır. Lâkin bu ayrılığa rağmen dünyadakilerle bir benzerlik kurup böylece onlar dünyayı hatırlayacaklar, biz dün de buna benzer bir şeyler tatmıştık! Diyecekler. Başka neler varmış bu cennetlikler için?

"Bir de orada onlar için tertemiz eşler vardır."

Tertemiz eşler vardır orada onlar için. Tertemiz erkeklere ter-temiz kadınlar, tertemiz kadınlara da tertemiz kocalar vardır o cennet-te. Ezvac kelimesi hem kadınların kocaları için temizliğini, hem de kocaların kadınları için temizliğini anlatır. Âyet-i Kerimede kadının temizliğinden söz ediliyor. Ya da eşlerin temizliğinden bahsediliyor. Bunun anlamı şudur: Oradaki eşler hem madde olarak kan, idrar, koku, hayız, nifas, dışkı vs olmayacak şeklinde tertemiz. Hem de mânâ olarak yalan, dolan, cinsinden, aldatma cinsinden, ahlâksızlık, geçimsizlik cinsinden de bir kötülüğü, bir pisliği, necisliği, necesliği, küfrü, nifakı inkârı olmayacak tertemiz eşler verilecektir onlara.

Bütün bu anlatılanlar kâfirlerin kulağına gittiği halde, bunları duydukları halde, hayret ki yine de âhireti inkâr etmeye sebep bulabiliyorlar yâni. Cennette Allah’ın Mü'minler için hazırladığı bu nîmetler anlatılınca: Ne yâni! Onları biz de buluruz dünyada! Biz de elde ederiz! İstediğimizi buluruz dünyada. Bağ, bahçe, elma, armut, karı, kız, içki, şarap istediğimiz kadar buluruz! Alasını buluruz bu dünyada diyorlar. Ama:

"Onlar orada ebedîyen yaşarlar."

Denilince, işte orada adamların solukları kesiliyor. İşte orada pilleri bitiyor. Çünkü bunların elde ettiği şeylerin hiç birisi sonsuz de-ğildir. Hepsi dünya ile,

ömürleriyle sınırlı şeylerdir. Öldükleri anda her şey bitecektir. Yâni tüm dünyaya sahip olsalar bile ölünce bitecektir. Ama âhirette mü'minler cennette ebediyen bu nimetlere sahip olacaklar. Ölmeyecek, solmayacak, bitip tükenmeyecek nimetler. İşte cennet bu. Bundan sonra, eğer bu cenneti hak etmek istiyorsanız. Bunu kazanmak istiyorsanız diye başka bir âyete geçilecek. Ne kadar güzel, ne kadar hoş anladınız! İşte bu cennetin sizin olması için, bunu kazanmanız için davanızın Allah'a teslimiyet olması gerekir kayıtsız şartsız diyor bundan sonraki âyet-i kerîme. Yâni eğer cennetten yanaysanız, cenneti kazanmak istiyorsanız, Allah'a kafa tutmayacaksınız! Allah'a akıl vermeye kalkmayacaksınız! diyor.

Peki nasıl akıl vermek? Ne tür bir kafa tutmak? Şunu anlata-caktın ya Rabbi! Bunu anlatmalıydın ya Rabbi! Şu sana yakışırdı! Ama bu dinde olmamalıydı! Bu kitapta olmamalıydı! denmemelidir. Çünkü bu kâfirlerin iddiasıydı. Bakın onlar dediler ki: Ne ya bu? Allah nelerden bahsediyor böyle? Sivri sinekten, kara sinekten, örümcekten bahsediyor. Böyle tanrı mı olur? Böyle mukaddes kitap mı olur? Kutsal kitapta bunlara da mı yer verilir? Diyebiliyorlardı da bakın Rabbi-miz bunun üzerine şöyle buyurdu:
26:"Şüphesiz ki Allah sivrisineği ve ondan üstününü misal vermekten utanmaz. İman edenlere gelince onlar Rablerinden gelen bir hak olduğunu bilirler. Beri taraftaki kâfirler de: A! Ne oluyor? Allah bununla ne kastediyor acaba? derler. Bu misal ile Allah pek çoklarını saptırırken çoklarını da hidâyete ulaştırır. Ama onunla fâsıklardan başkası sapmaz, sapıtmaz."

Allah münâfıklar için bu misali verince, ya da Hac sûresi 73. âyetindeki örnekten söz edince; münâfıklar; "Allah bu tür misaller ver-mekten münezzehtir" dediler. "Böyle bir şey asla Allah'a yakışmaz" dediler. Sonra da işte bu âyet gelmiştir deniyor. Allah buyurur ki: "Allah sivrisinekten ya da onun üstündeki bir şeyden misal vermekten çekinmez, utanmaz."

Bir de şunu ifade edelim; kraldan fazla kralcı kesilmenin de anlamı yoktur. Allah burada utanmaz demişse, efendim utanmaz demeyelim de çekinmez filan diyelim diye bir edepten söz ediyorlar. İyi ama Allah bizzat bunu kendine münâsip bulmuşsa o zaman başka bir şey demeye çalışmanın da anlamı yoktur diyoruz. Peki neymiş bu adamların dertleri? Bütün dert Allah sinekten söz etmiş. Yâni bu olacak şey miymiş? Allah'a yakışır mıymış bu?
"Ey insanlar! Size bir misal verilmektedir, şimdi onu dinleyin! Şüphe yok ki sizin, Allah'ı bırakıp da O'nun berisinde dua ettikleriniz bir sinek bile yaratamazlar. Velev ki hepsi bunun için toplanıp yardımlaşsalar bile. Şâyet

sinek onlardan bir parça koparsa o dua ettikleriniz onu sinekten kurtaramazlar. Talip de zayıf matlup da! (Parça koparıp kaçan sinek de zayıf kendisinden koparılan da.)"

(Hac: 73)

"Allah berisinde veliler edinenlerin hali örümcek gibidir ki o bir ev yapmıştır. Ama bilseler evlerin en zayıfı (çürüğü) hiç şüphesiz örümcek yuvasıdır."

(Ankebût: 41)

Allah bu iki âyette örümcekten ve sinekten misal verince bunlar gariplerine gidiyor insanların. Diyorlar ki olacak şey midir bu? Allah sinekten bahsediyor, örümcekten söz ediyor, yakışır mı bu Allah'ın şanına? diye yaygarayı basıyorlar. Allah da onlara şöyle cevap veriyor: Bana akıl vermeye, bana yol göstermeye kalkmayın! Şunu şunu anlatmalıydın! Şundan, şundan bahsetmeliydin! Önce şunları anlatmalıydın! Şu şu konulara hiç girmemeliydin! Diyerek bana yol göstermeyin. Benim dediğimi, ben dedim diye kabul edin! Ben ne demişsem, nasıl demişsem öylece kabul edin!!

Sivrisinekten de söz eder Allah, onun üstünde bir şeyden de. Kanadından da meselâ. Onun üstünde bir şey, ondan biraz daha büyük olan bir şey veya ondan daha küçük olan bir şeyden de söz eder demektir bunun mânâsı.

"Ey iman edenlere gelince onlar Rablerinden gelen bir hak olduğunu bilirler"

Allah neden bahsederse etsin, ne anlatırsa anlatsın, iman edenler bilirler ki Hak Rablerindendir. Rab ne gönderdiyse, Rableri ne indirdiyse o haktır. İster büyük, ister küçük olsun hiç fark etmez, Allah'tan ne gelmişse hak odur.

"Hak Rabbindendir. O halde sakın şüphe edenlerden olma!"

(Bakara: 147)

Rabbinden gelen, gerçek hak ve hakikat odur! O halde sakın siz şüphelenenlerden olmayın! Diyordu Allah. Burada da aynen benzerini söylüyor. Allah dediyse tamam! Demek ki bu konu ancak böyle anlatılırmış!

Demek ki bu konu en güzel sinekle veya örümcekle anlatılırmış. Allah böyle anlatmış, başkasını bilmeyiz. Efendim işte kadın konusunda biraz şöyle düşünsek. Niye? Ben kadını Allah'tan daha iyi mi düşüneceğim yâni? Allah'ın düşündüğü yetmiyor mu? Erkek konusunda şöyle yapsak. Hayır Allah elbette en güzelini ortaya koyuyorsa aynen ona teslim olacağız. Ne dediyse aklımızı, mantığımızı işin içine karıştırmadan aynen kabul edeceğiz. O zaman bunun adına iman denecektir, teslimiyet denecektir, müslümanlık denecektir. İman

edenler, müslümanlar ne derlermiş bakın:
İman edenler derlermiş ki: Hak Allah'tan gelendir. Hak babamın bildiği değil, hak efendimin tasdik ettiği değil, hak toplumun öngördüğü değil, hak insanların benimsediği değil, hak hocaların yazdıkları değil, hak bizim mezhebin dediği değil, hak İMF'den gelenler değil, hak AET'nin dedikleri değil, hak Avrupa'dan, Amerika'dan gelenler değil, hak Allah'tan gelen yâni vahye mutabık olan gerçektir. Mü'minler böyle inanırlar, böyle derlerken, bakın kâfirler de şöyle derlermiş:
"Beri taraftaki kâfirler de: A! Ne oluyor? Allah bununla ne kastediyor acaba? derler."

Acaba ne demek istiyor ki Allah bununla? Ne yapmak, nereye varmak istiyor ki? Diye güya merak ediyorlar, ama asla kulluğa yanaşmıyorlardı. İrdeliyorlardı güya ama bu irdelemeleri kulluğa yönelik değildi. Öğrenmek, anlamak kastıyla değildi. Çünkü Allah bunlar için:
"Kalplerinde eğrilik bulunanlar fitne aramak ve teviline gitmek için Kur'an'ın müteşabih âyetlerinin peşine düşerler...."
(Âl-i İmrân: 7)

Diyordu. Yâni Kur'an'ın amele yönelik âyetlerini, muhkemlerini insanlar düz anlamak zorundadırlar. Başkası olmaz çünkü. Abdest abdesttir, namaz namazdır zaten. Ama bunun dışındaki konuları öyle karıştırıyorlar ki hep fitne arıyorlar. Veya başka durumlar bulmaya çalışıyorlar.
E ne varda burada? Ne anlayacağız da bundan? Bununla nereye kadar gidilebilir de yâni? Bu nereye götürebilir de bizi? Derler. Meselâ Müddessir sûresinde Cenab-ı Hak cehennemi anlatırken:
"Onun üzerinde on dokuz vardır."
(Müddessir: 30)

Buyurunca:
"Kalplerinde hastalık bulunanlar ve kâfirler derler ki: Ne oluyor? Allah bununla ne anlatmaya çalışıyor ki? derler."
(Müddessir: 32)

Ne demek istiyor ki? Neyi darp etmeye çalışıyor ki Allah bununla? Ya da bu darpla Allah ne yapmak istiyor ki? Bu ne ya! Allah'a yakışır mı bu? Dediler.

Bakıyoruz bugün de öyle diyor insanlar. Bugün de kalplerinde nifak hastalığı

bulunan insanları görüyoruz. Kur’an karşısında aynı şeyleri söylediklerine şahit oluyoruz. Gelin ey müslümanlar! Kur’an okuyalım! Kulluk kitabımız ne diyor bir tanıyalım da onun istediği biçimde müslüman olalım! dediğimiz zaman aynı insanların bugün de Kur’an’a karşı aynı ifadeleri kullandığına şahit oluyoruz: Ne olacak ya Kur’an’ı okuyup ta? Bu Kur’an ne anlatıyor ya? Bununla nereye kadar varılabilir? Bu nereye kadar götürür insanları? Bununla hayat mı düzenlenir ya? Bununla şehir mi idare edilir? Bununla belediyecilik mi yapılır? Bununla para mı kazanılır? Bununla makam mı kazanılır? Bununla devlete mi gidilir? Yâni tamam anladık Kur’an, Kur’an da ne olacak okuyunca? Bununla devlet mi kurulur? Bununla cemaat mı örgütlenir? Bununla iktidara mı gelinir?

Evet aynen bugünkülerin de bunları dediklerine şahit oluyoruz. Kur’an okuyalım, Kur’an okuyalım. İyi arkadaş anladık da ne olacak okuyup da? Oku oku bununla nereye kadar gidilebilir? Ne işe yarayacak bu okuma? Bize başka şeyler lâzım. Bize örgütsel çalışmalardan söz et. Bize paradan, bize sanayileşmeden söz et! Diyenleri bugün de görüyoruz.

Ama Allah diyor ki: Biz bunu iman edenlerin imanları artsın, küfredenlerin ve fâsıkların da fıskını artıralım diye böylece yaptık diyor. Peki acaba bu tür ifadelerle, bu tür âyetlerle mü'minlerin imanları nasıl artar?

1- Allah’ım sen ne büyüksün! Ne kadar yücesin sen ki, yâni on dokuzla bu işi hallediveriyorsun! Koskoca cehennem ve on dokuz melek! Koskoca cehennemi on dokuz melekle idare ediyorsun. Sen ne büyüksün! Biz bunu bilmeyiz, bilemeyiz diyerek mü'minlerin imanları artıyor.

2- Veya Kur’an’da bir iman konusu daha gündeme geliyor böylece buna da inansınlar ve bir iman birimleri daha artsın diye Allah böyle yaptık diyor. Meselâ şu ana kadar bu sûreyi bilmiyorsak bugün bir beş on âyet daha öğrendik ve böylece on birim daha imanımız artmış demektir. İşte imanın artmasını böyle de anlıyoruz. Kur’an’dan ne kadar âyet öğrenmiş ve onlara iman etmişse kişi o nispette imanı da artmıştır diyoruz.

O halde Kur’an kimilerinin hidâyetini artırırken kimilerinin de dalâletini artırmaktadır. Yâni kimileri Kur’an’la hidâyet bulurken kimileri de Kur’an’la, Kur’an sayesinde sapıklıklarını, sapıklık noktalarını anlarlar.
"Bu misal ile Allah pek çoklarını saptırırken çoklarını da hidâyete ulaştırır."

Kur’an’la kimileri sapıtırken kimileri hidâyet bulur. Pek çoğu Kur’an’la sapıtırken pek çoğu Kuran’la yol bulur. Onlar aslında bu âyet sebebiyle sapmışlar değil de, zaten sapıktı bunlar ve bu âyetle sapıklıklarını izhâr ediyorlar demektir. Yâni bunlarda küfür ve nifak zaten vardı da, âyet bunu açığa çıkarmıştır diyoruz. Yâni şimdi bunlar bu misallerde ne denilmek istendiğini anladıkları zaman iman edecekler mi? Kesinlikle. Bunların derdi iman değil, bunların derdi zaten imandan kaçmak da, buna delil arıyorlar yâni. Bu bize Kur’an’a iki türlü yaklaşım metodunun olduğunu anlatır:

1- Kur’an’la beraberlikte iki türlü yöntem var: Birisi, insanlar önce kendilerini Allah bana önce şunu şunu anlatmalıdır diye şartlandırırlar ve onun cevabını aramak üzere Kur’an’a başvururlar. Yâni şartlı, sınırlı, tahditli özel bir yaklaşım modelidir bu. Bunu da ikiye ayırabiliriz:

A- Ya kendi dünya görüşünü desteklemek için Kur’an’a başvururlar.

B- Veya aradıkları sorunun cevabını o tahditte bulmaya çalı-şırlar. Meselâ adam demokratiktir ama müslümanlığı da elden bırak-mamak çabasındadır. Veya feministtir veya ırkçıdır, pragmatisttir, fay-dacıdır veya hümanisttir, insancıldır. Aman insan hakları! İnsan sevgisi! Filan diyordur. Bunu temel kabul etmiştir adam. Ama bunu Kur’-an’ın da desteklemesi gerekmektedir. Öyle ya Tanrı bundan başka-sını emredecek değildir elbette diyordur ve Kur’an’a işte bu duyguyla müracaat etmektedir. Bu sapıklıktır tabii.

Bir de sorduğu soruya, sadece sorduğu kadarıyla Allah’ın cevap vermesini ister. Meselâ ya Rab babam öldü, şunum şunum var, mîrastan ne kadar alacağız? Allah’tan sadece o bölümü ister, sadece o bölümü sorar. Halbuki Allah ona bunu anlatırken ondan sonra bir şeyler daha söyler, ama o bölüme hiç bakmaz adam. Ya da abdest alacaktır, yüzümü mü önce yıkayacağım? Yoksa elimi mi? Sadece o bölümü sorar. Şimdi sen başkasını karıştırma! Başka konulara geçme! dercesine. Oysa serbest bıraksa İslâm’ı bakalım ona cevap verirken başka neler diyecekti? O bölümleri karıştırmıyor adam da sadece sorduğu bölüme cevap istiyor. İslâm’da hükümet diyor adam, sadece o bölümü sorar. İslâm’da cemaat der, İslâm’da kadın der, İslâm’da harcama der. Ne deneceğini kendisi belirliyor, ne sorulacağını, ne kadar sorulacağını kendisi belirler.

Halbuki İslâm öyle bir mekânizma ki, hepsi birbiriyle ilgili. Arabanın şaftı da, defransiyeli de, tekerleri de, direksiyonu da, vitesi de, fireni de nasıl hepsi

aynı uyum içindeyse, Kur'an'ı da aynı uyum içinde öğrenmek zorundayız. Yâni Kur'an'ı, Kur'an bütünlüğünde öğren-mek zorundayız. Öğreneceğimiz bölümleri ona önceden empoze ederek kitabı şartlandırmanın anlamı yoktur.
"Ama onunla fâsıklardan başkası sapmaz, sapıtmaz."

Fâsık; bulunduğu yerden zarar vermek için ayrılan demektir. Fâsık; lügatte itaatten çıkan demektir. Nitekim bunun için deliğinden çıkan fareye de fuveysıka denmiştir. Fâsık büyük günahları işleyerek Allah'a itaatten çıkan kişi demektir. Şer'i yönden fâsıkın üç derecesi vardır:

1- Birincisi günahı çirkin görmekle beraber ara sıra günah işlemek.
2- İkincisi üzerine düşerek devamlı günah işlemek, günahı devamlı yapmaktır.

3- Üçüncüsü de çirkinliğini inkâr ederek günahı işlemektir. Bu üçüncü tabaka küfür derecesidir. Fâsık bu duruma gelmedikçe onun adı kâfir değil müslümandır. Şu halde fâsık lafzı içinde kâfirler bulunabileceği gibi imanlarını kaybetmemiş insanlar da bulunabilmektedir. Ama şu aşağıda sayılacak olan sıfatların tamamı bir adamda mevcut ise o zaman bu adam kâfirdir diyeceğiz. Fâsıkın şöyle bir tarifi var. Veya bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz fasıkın özelliklerini, sıfatlarını şöylece açıklıyor:
27:"O Fâsıklar ki Allah'a verdikleri sözü sağlama bağladıktan sonra bozarlar. Ve Allah'ın eklenmesini buyurduğu şeyi keserler. Ve de yeryüzünde bozgunculuk yaparlar. İşte bunlar hüsrana uğrayanlardır."

Fâsıkın sıfatları sayılır burada. Ama bu sayılacak olanlar hepsi değil, belki bu sıfatlardan bazılarıdır. Üç vasıf, üç sıfat.

İşte bu üç vasfı taşıyan kişi fâsıkmış. İşte bunlar Kur'an'la sapıtırlarmış. Bu özellikleri taşıyorsa bir adam o Kur'an'la sapıtırmış. Neymiş bu üç vasıf?

1- Allah'la yaptıkları anlaşmayı bozmak. Ama anlaşma metin-lerini imzaladıktan sonra bozmak, bozmaya çalışmak. Yâni Allah'la anlaşma yapıyorlar: Ya Rabbi ben senin kulunum, sen benim Rabbimsin, sadece senin dediğini yapacağım! Senden başkasının dediklerine gitmeyeceğim! Sen ne istersen tamam! Benim hayatıma sadece sen program çizeceksin! Ben de bu anlaşmaya sâdık kalacağı-ma ve karşılığında cennet bulacağıma inanarak söz veriyorum ya Rabbi! Değilse cehennem konusunun farkındayım! Diyerek Allah'a söz veriyor adam, ondan sonra da nakzediyor. Anlaşma konusuna aykırı

hareket ediyor. O zaman bu adamın Kur'an'la beraberliği ancak ona zarar verir. Öyle değil mi yâni? Böyle bir adam Kur'an okudukça ne yapar da? Hep böyle yamulacak, eğecek, bükecek, kendine tefsir etmeye çalışacak, başka ne yapacak da? Evet fâsıkın birinci sıfatı demek ki Allah'la ahdini bozmakmış. Bu ahdi şöyle de anlamaya çalışmışlar:

a- Emirlerine itaat, nehiylerinden kaçınma hususunda Allah'ın kitaplarında açıkladığı konulara ait ahitlerini bozmak demektir bu.

b- Bir de Rabbimizin sözünü ettiği bu ahit daha önce peygam-berleri ve kitapları aracılığıyla ehl-i kitaptan aldığı ahiddir. Rabbimiz her bir dönem gönderdiği kitapları ve peygamberleri aracılığıyla önceki toplumlardan ahid almıştı. Mûsâ Aleyhisselâm kendi döneminde İsrail oğullarından söz almıştı. Benden sonra gelecek peygambere ve son elçi Muhammed Aleyhisselâma iman edip ona sahip çıkacağınız konusunda bana söz veriyor musunuz? Buyurmuş ve dönemimdeki İsrail oğulları da söz vermişler, ahidde bulunmuşlardı. Yine İsa Aley-hisselâm da kendi döneminde toplumundan kendisinden sonra gelecek Ahmed ismindeki son elçiye iman etmeleri konusunda ahid almıştı. İşte böylece Rabbimiz kitapları ve peygamberleri aracılığıyla yahu-di ve hıristiyanlardan aldığı bu ahde dikkat çekiyor.

İşte kitapları ve peygamberleri aracılığıyla son elçiye iman etmeleri konusunda Allah'a ahid veren, söz veren yahudilerin verdikleri bu ahde rağmen Hz. Muhammedi Aleyhisselâm gerçek olarak tanıdıktan sonra ona iman etmeyerek bu ahdi bozmaları fâsıklıktır. Bir de Allah, yahudilerin kendi nefislerinden Hz. Muhammedi Aleyhisselâm insanlardan saklamamaları hususunda ahid almıştı da onlar bu ahitlerini bozarak fasık olmuşlardır.

c- Veya buradaki ahit; A'râf sûresinde anlatıldığı veçhile tüm neslini Hz. Adem'in sulbünden çıkardığı zaman Allah'ın aldığı ahittir. "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" Buyurmuştu Rabbimiz de, tüm Âdem nesli: "Belâ ya Rabbi!" Demişlerdi. "Evet ya Rabbi! Sen bizim tek Rabbimizsin! Bizim hayatımıza program yapmaya yetkili tek varlık sensin! Kulu kölesi olacağımız, tüm hayatımızı kendisi için yaşayacağımız, boynumuzdaki kulluk ipini eline verip seçimini seçim kabul edeceğimiz tek varlık sensin! Sadece seni dinleyecek, sadece senin için bir hayat yaşayacağımıza söz veriyoruz. Söz ya Rabbi senden başkasına kul köle olmayacağız! Söz ya Rabbi hayatımızı sadece senin beğenine sunacağız! Senin emirlerine riâyet edecek, yasaklarından uzak duracağız!" diye

insanlar Rablerine ahid vermişlerdir. İşte Rabbimiz kullarının bu ahdine dikkat çekiyor. İnsanlardan kimileri Rableriyle böylece anlaşma yaptıkları halde, böylece Rablerine söz verdikleri halde dünyaya geldikten sonra bu ahidlerini unutup kulluktan çıkanların fâsıklar olduğunu anlatıyor.
(A'râf: 172,173)

d: Ya da burada kastedilen ahid, toplumda anlaşmalara ve fertler arası sözleşmelere bağlı kalmayarak düzeni bozmaktır. Bu fâsıklar, bu halleriyle toplumda fertler arası güven duygusunu sarsmaktadırlar. Akrabalık ve komşuluk bağlarını koparmaktadırlar.

e: Bir de anlaşma Allah sanki peygamber göndererek, insanlar öldürerek, insanlar dirilterek, kâinatı ölü diri hale getirerek, Allah sanki benden başkasına kulluk etmeyin! Diye sürekli bize baskı yapıyor ve bizden ahid alıyor. Veya Rabbimiz fıtratımızla bizden misak alıyor. Bizi İslâm fıtratı üzerine yaratarak bizden ahid alıyor. Yâni bizi İslâm'ı kabul edebilecek, Allah'a kulluğa yönelebilecek bir özellikte yaratıyor. Öyle değil mi? Doğan herkes kul olmaya müsait yaratılıyor. Herkes boynunda bir iple dünyaya geliyor. Tapınmak zorundadır bir şeylere. İşte Rabbimiz bu ahde dikkat çekiyor. Ben böyle insanların tümünü kul olmaya müsait yarattığım halde insanlardan kimileri bu fıtratlarını örterek Rabbine itaatten çıkıp fâsıklardan oluyor buyuruyor.

Öyleyse bu mânâda şunu diyelim: Allah tek taraflı anlaşma metni hazırlayandır. Anlaşma metninde değişiklik hakkı olmayan da bizleriz. Allah Rab, bizler de kullarız. Rubûbiyet yaratıcının hakkıdır, bize düşen de varlığımızı kendisine borçlu olduğumuz Rabbimize teslimiyetten başkası değildir.

2- İkinci bir özellik, fâsıkların ikinci sıfatları da şuymuş bakın:
"Allah'ın îsalını (yâni bitiştirilmesini) emrettiği şeyleri keserler."

Yâni Allah bağlayın diyor, ama bunlar kesiyorlarsa bu fâsık-lıktır. Allah neyle neyin arasını birleştirin! Onların arasını ayırmayın! demişse onların arasını kesmek, ayırmak fısktır, fâsıklıktır. Meselâ sıla-i rahim. Akraba ziyaretleri, akrabayla ilişkilerin kesilmemesi. Allah birleştirin diyor, ama o kesiyorsa, sıla-i rahim yapmıyorsa işte bu fâ-sıklıkmış. Akrabayla ilişkilerini kesen kişi fâsıkmış. Hemen hemen din konusunda söz söyleme yetkisinde olan selef âlimlerimiz bu âyetin bunu anlattığını söylemişler. Ben de ilk olarak bunu söyledim.

Ama benim anladığım bu âyetin anlattığı bunun dışında başka şeyler de vardır. Âyet sıla-i rahmin dışında başka hususları da anlatır. Allah'ın birleştirilmesini istediği başka neler var?

Meselâ malla zekâtı birleştirin! Diyor Allah. Mal söz konusu oldu mu arkasından hemen zekât da söz konusu olmalıdır diyor. Kim ki malla zekâtın arasını ayırırsa bu fâsıklıktır. Malı olduğu halde onunla bağlantılı düşünülmesi ve icra edilmesi gereken zekatını vermeyen kişi fâsıktır. Başka? İnsanla sevgiyi, insanla emr-i bi'l marufu birleştirin diyor Rabbimiz. İnsanlara karşı sevgi ve merhameti gündeme getirmemek, onlara karşı emr-i bil'maruf yapmamak, onların cehenneme gidişine göz yummak fısktır, fâsıklıktır. Yâni münkerle nehyin, marufla emrin arasını ayırmak fısktır. Bir münker görülmüşse hemen nehy edilmesini, marufun da emredilmesini istiyor Rabbimiz. Bunların birleştirilmesini, birlikte düşünülmesini istiyor. Kim ki bunların arasını ayırırsa fâsıktır. Veya baş ile örtüyü birlikte düşünün diyor. Kim ki Allah'ın birleştirilmesini, birlikte düşünülmesini istediği baş ile örtüyü birbirinden ayırırsa işte o fâsıktır.

Veya meselâ yine Rabbimiz vakitle namazı birleştirin diyor. Bu ikisi birlikte olmalıdır diyor. Vakit varsa hemen namaz da gündeme gelmelidir diyor. Kim ki Allah'ın birleştirilmesini istediği vakitle namazın arasını ayırır, vakte ulaştığı halde namazı kılmazsa o fâsıktır. Yine meselâ Rabbimiz selâm vermeyle almayı, davetle icâbeti, imanla ameli, emirle itaati, sakalla suratı, başla örtüyü, evlilikle nikâhı, ilimle ameli, birleştirin, bunları birlik düşünün buyururken onların arasını ayırmak fısktır, fâsıklıktır. Yâni Allah neyi neyle birleştirmemizi, neyi neyle beraber kılmamızı, neyin neyle aralarını açmamamızı istiyorsa onu ayırmamamız gerekiyor. O ikisini birlik düşünmemiz gerekiyor.

Meselâ müslümanla nasihati, selâmla selâm almayı, hastayla ziyareti, ziyafetle icâbeti birleştirin! Demişse Allah yâni Allah'ın emir ve nehiylerinin aksine hareket etmeyin! Demişse buna riâyet etmek zorundayız. Aksi takdirde fâsıklardan oluruz Allah korusun.

Özellikle de sıla-i rahim söyleniyor. Yâni rahim karabeti, rahim yakınlığı kan bağıyla beraber olduğumuz varlıklarla ilgiyi ve alâkayı kesersek fâsık oluruz. Bu evlâdımızdır, ilâ nihâye evlâdımızın çocuklarıdır. Bu babalarımız, analarımızdır. Halamız, teyzemiz, dayımız veya amcamızdır. Veya biz ölünce bizim mîrasımız kendilerine kalacak kimselerdir, yakınlarımızdır. Buna göre hiç değilse amca,

dayı, hala, teyze, nene, anne, baba, oğul, kız, torun ve kardeşler, erkek ve kız kardeşler en yakınlarımızdır. Gücümüz nispetinde bunlarla ilgiyi, alâkayı kesmeyeceğiz. Ziyaretlerine gidecek ve onlarla hem hal olacağız.

Hattâ Rasûlullah Efendimiz Mısır halkı için: ***"Onlar bizim akrabamızdır"*** diyordu. Halamızdır diyordu. Öyle olunca daha daha uzak akrabalarımızla da ilgiyi kesmemeye çalışacağız. Çünkü Ra-sulullah'ın oğlu İbrahim'in annesi Mariye'den akrabalarıydı bunlar. Ve-ya Rasulullah'ın dedelerinden Hz. İbrahim'in çocuklarından İsrâil oğullarının yakın akraba çevresiydi Mısır halkı.

Birkaç yıl önce Yaser Arafat da yahudiler için: "Bunlar bizim amca oğullarımızdır!" diyordu. İsmail oğullarıyla İsrâil oğulları amca çocuklarıdır çünkü. Akrabalara biraz dikkat edeceğiz. Tabii büyük bir dert var şimdi. Acaba hanımların akrabaları da akraba mıdır? Benim bilebildiğim kadarıyla hanımın akrabaları akraba değil, çünkü mîras söz konusu değil. Ama kayınpeder ve kayınvalideden hanım ölse de, hanımla boşanılsa da ebedîyen haramlığın devamıyla sorumlu olduğumuza göre, galiba özel bir yeri vardır hayatımızda. Hanım ölse de kayınvalide ile beraber oturabilecek, eline dokunabileceğiz, birlikte yolculuk yapabileceğiz, gibi ayrıca bir sorumluluk yüklenmiş oluyor.

Geri kalanlara gelince at onları! demenin anlamı yoktur tabi. Hani kadının kadınlık güllerinin açması için böyle akrabalardan getirilecek sularla sulanması gerekiyorsa, başka suyu kabul etmiyorsa o toprak, o zaman öyle bir suyla onun sulanması senin geçimin için güzel olacaktır diyoruz. Ama dinine, ırzına, aklına, ferasetine, imanına engel olacak bir akraba pozisyonuysa, baban bile olsa siler geçersin! Allah öyle buyuruyor:
"O senin ehlinden değildir, zira o amel-i gayr-i sa-lihtir."

Nuh Aleyhisselâm için oğlu hakkında bile bu denilmişse tamam. Lâkin onu dost olma planında çizen bizler, diyalog planında asla çizmeyeceğiz. Bu ayrı iş tabii. Yâni gideceğiz, göreceğiz, görüşeceğiz. Lâkin onları dost olma planında defterden sileceğiz. Yâni onlarla istişare etmeyeceğiz, dinimizi onlara dayandırmayacağız, akıl danışmayacağız, ama gidip görüşeceğiz. Onları cennete aboneler yapma işini sürdüreceğiz.

Bu akraba ilişkisi konusunda kimilerinde biraz fazlalık, kimilerinde de biraz azlık yanlışı var. Bu işin üzerinde biraz ciddi düşüneceğiz inşallah.
"Yeryüzünde bozgunculuk yaparlar."

3. özellik; biraz fesatçı davranıyorlarmış. Yeryüzünde ifsatçı, bozguncu davranıyorlarmış. Bunlar önce geçti. Fesat nedir? Salah nedir? Bunu daha önceki âyetlerde anlatmaya çalışmıştım. Allah'ın düzeninin dışında düzen arayıcılarıymış bunlar. Adam böyle yaptı da Kur'an okudu mu, bu Kur'an onu saptırırmış. Kur'an'la şöyle bir beraberliğe gelince: Adam inanır Kur'an'a, Ya Rabbi ben senin dediklerinin doğruluğuna baştan inanıyorum! Ama şu anda henüz muttali olamadığım doğrularım var. Ben Bakara'yı henüz öğrenemedim. Âl-i İm-rân'ı bilmiyorum. Ama şimdi sanki onların görüntülenmesi gibi ben bir hayat programı yaşıyorum. Müslüman olarak yaşıyorum ben bu hayatımı. Lâkin sana söz veriyorum ya Rabbi! Yarın öğreneceğim âyetler, bugün yaşadığım dinimle çatışırsa, şimdiden ben o âyetlerin doğruluğunu kabul ediyorum! diye gayret ederse, bu kişinin Kur'an'ı ona yol gösterir ve hidâyet kaynağı olur inşallah.

Bir hayatımız var. Mala bakışımızda, yemek anlayışımızda, giyinişimizde, ziyaretimizde, ticaretimizde bir hayat anlayışımız var. Aslında müslüman, hayatın tümünde İslâm'ı uygulayandır. Ama biz henüz o konularda Allah'ın dediklerini bilmiyorsak, o konunun düzenleyicisi olarak Allah'ın gönderdiği âyetleri bilmiyorsak ta yine de müs-lümanca yaşıyoruz zannediyoruz ya, Allah'a şöyle söz veriyoruz her okuyuşumuzda: Ya Rabbi bugünkü yaşadığım hayatı ben müslüman-lık olarak yaşıyorum, müslümanlık diye yaşıyorum; ama yarın bu yaşadığımın tersini anlatan bir âyetle kaşı karşıya gelirsem ben şimdiden onun doğruluğunu kabul ediyorum! diye okumaya devam edersek, o zaman iyi bir müslüman oluruz. Kur'an bize hidâyet kaynağı olur diyoruz. Tek umudumuz budur zaten. Okumayı bırakmaz da yarınımız için bu idealde, bu imanda olursak kurtuluruz. Böyle olmaya gayret edelim inşallah.
"Onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir."

Eli kuruyanların, kendilerine yazık edenlerin ta kendileridir. Said Havva bu âyeti Tebbet sûresiyle anlatır. Ondan sonra buyurur ki Rabbimiz:

28:"Allah’ı nasıl inkâr edersiniz ki; siz ölüler idiniz de sizi diriltti. Sonra sizi yine o öldürecek, sonra yine diriltecek. Sonra ona döndürüleceksiniz."
Nasıl oluyor da bütün bu gerçekler ortadayken Allah’ı inkâr ediyorlar? Nasıl yapabiliyorsunuz bunu? Nasıl örtebiliyorsunuz Allah’ı? Nasıl gündemlerinizden düşürebiliyorsunuz Allah’ı? Nasıl yokmuş gibi bir hayat yaşayabiliyorsunuz Allah’ı? Nasıl örtbas edebiliyorsunuz Allah’ın dinini? Allah hayret çağrıştıran bir ifadeyle söze başlıyor. Gerçekten de küfür hayret edilecek bir durumdur. İnsanın kendi kendisinin dünyaya gelişini, yaratılışını düşünüvermesi, sonra ölümünü hatırlayıvermesi bunu anlamak için yeterlidir. Bu gerçeği anlamak için illa da felsefe yapmaya, uzun uzun araştırmalara girmeye de gerek yoktur aslında. Nasıl oluyor? Sizler ölüydünüz de sizi Allah var etti! Yoktunuz da Allah sizi var etti. Varlığınızı O’na muhtaçsınız. O var etmeseydi yoktunuz. Şimdi nasıl olur da bir insan kendisini yokken var eden Allah’ı inkâr etsin? Üstelik O’nu inkar eden dilini, O’nu örtbas eden elinin veren de Allah iken. Gerçekten çok hayret edilecek bir durumdur bu. Kâfirlere bu gerçek hatırlatılınca derler ki: E bize mi sordu? Yaratmasaydı! Madem ki diriltmiş, biz de istediğimizi yaparız! Dilediğimiz gibi bir yaşarız diyorlar. Sonra şöyle denince: Tamam ama bu dünyada ebediyen yaşamayacaksınız. Sizi buraya getiren Allah sonra öldürecek! Gelişiniz elinde olmadığı gibi kalışınız da elinizde değil denince de şöyle diyorlar: Eh madem ki öleceğiz, o zaman biz de ölene kadar bildiğimiz gibi

yaşarız! Ölene ka-dar gam alırız dünyadan diyorlarmış.
Sonra âyetin ifadesiyle onlara kendilerine şöyle denince de: Ölüm bir son değildir. Ölümle kurtulacak, sümenaltı edilecek, unutulup gidecek değilsiniz. Unutmayın ki ölümlerinizden sonra yeniden dirileceksiniz! Hayatınızın, yapıp ettiklerinizin hesabını vermek, faturasını ödemek üzere tekrar diriltileceksiniz. Ne yapacaksınız o zaman ya? Denilince de şöyle diyorlarmış: Eh madem ki bir daha dirileceğiz o zaman bir daha kam alırız dünyadan! Kaldığımız yerden devam ederiz hayatımıza! diyorlarmış. Ama bu diriliş önceki diriliş cinsinden olmayacak. Dünyaya dirilmeyeceksiniz, hesap vermek üzere öbür tarafa dirileceksiniz. Yâni sonra yine ona döndürüleceksiniz! denince pilleri bitiyor tabii. Öyleyse Allah karşısında kaçış ve kurtuluş kesinlikle yoktur. Yâni tüm bu olup bitenler sizin dışınızdayken, yâni gelişiniz de gidişiniz de elinizde değilken, neyinize güveniyor da Allah'a kafa tutuyorsunuz? İslâm'ı kapatmaya, kamufle etmeye nereden güç buluyorsunuz? Ölüydünüz! Yoktunuz! Hiçtiniz! Bu varlığınızı, bu hayatınızı, bu gücünüzü biz verdik size! Bu gücünüzü alacağız da! Diyor Rabbimiz. Bakın bunu da anlatıyoruz size. Ölmekle de kurtuluş yok. Hesap kitap için sizi huzurumuza getireceğiz. Öyleyse gelin inat etmeyin! denilmektedir.
29
:"Yerde olan şeylerin hepsini sizin için yaratan O'dur. Sonra o gökyüzüne

yönelerek gökleri de yedi kat halinde nizama koydu. O, her şeyi iyi bilendir."

Kul olacağınız Allah, yeryüzünü sizin için yaratmıştır. Dağları taşları, tüm arzı size vermiştir, sizler onunla cennet kazanasınız diye. Tüm mülk Allah'ındır. Sahip olduğunuz her şeyi size o vermiştir. İyi bir düşünün. Acaba bu hayat sizin midir? Nereden buldunuz bu hayatı? Babalarınızdan mı aldınız? Analarınız mı verdi? Yoksa laboratuarlarda mı buldunuz? Yoksa şu hayatlarınızı, emeklerinizi gömdüğünüz sanayi çukurlarında mı buldunuz onu? Eğer bu hayat sizinse tek bir saniyesine bile söz geçiremiyorsunuz. Ağarmaya yüz tutmuş tek bir kılınızın rengini bile değiştirmeye gücünüz yetmiyor. Sizi gün be gün yaşlılığa ve ölüme sürükleyen şu zamanı bir saniye bile durduramıyorsunuz. Acıkmanızı engelleyemiyor, susamanızın önüne geçemiyorsunuz.

"Sonra o gökyüzüne yönelerek gökleri de yedi kat halinde nizama koydu."

Sonra semaya yönelmiştir Allah. Semaya dönmüş veya se-mayı ele almış ve onu yedi kat olarak düzenlemiştir. Veya çok sema vardı da onun yedisini bizim için düzenlemiştir Allah. Kıyametin kopuşuyla işte bu yedi semanın düzeni bozulacaktır, diğerlerini bilmiyoruz.

"O her şeyi iyi bilendir."

Buraya kadar anlatılan âyetlerde insanın Allah'a itaati isteniyordu. Çünkü o Allah tek yaratıcıdır. Hikmet, hüküm ve hâkimiyet sahibidir. İlmiyle, hikmetiyle bütün bu kâinatı yaratan sonra da her şeyi hâkimiyeti altına alan Allah'tır. Ölüm ve hayatı belirleyen O'dur. Dünyanın da, İnsanın da ve insanın sahip olduğu şeylerin de sahibi O'dur anlatıldı.

Bundan sonraki âyetlerle de insanın yeryüzünde Allah'ın halîfesi olduğu, insanın Allah'ın hidâyetine tabi olması gerektiği ve sürekli kendisine düşman olan, onu saptırabilmek için sürekli fırsat kollayan şeytana uymaması konusunda uyarılıyor insan.

Kur'an bu bölümde başka hiçbir kaynaktan bilgilenme imkânımız olmayan, başka türlü ispatlanması mümkün olmayan bir konuyu anlatır bize. İnsanın yaratılış konusunu anlatır. Rabbimizin bu bölüm-de bize sunacağı bu bilgi, insanı zavallı bir evrim yaratığı seviyesin-den kurtarıp, Allah'ın en şerefli yaratığı olan meleklerin bile kendisine secde etmesine lâyık olan bir varlık seviyesine çıkarmaktadır.

Evet Rabbimiz kitabının bu bölümünde insanla ilgili, insanın yaratılışıyla ilgili başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânımızın olmadığı bilgi sunacak. Her şeyi bilen Allah eğer varlığın başlangıcıyla alâkalı bu bilgiyi bize ulaştırmasaydı, bizler kendi başımıza nereden bilebilirdik bunu?

Eğer insanlık; insanla ilgili, kendisiyle ilgili tüm problemlerini çözmek istiyorsa, içinde yaşadığı şu dünyayı kendi hayrına çevirmek istiyorsa, o zaman kendisiyle ilgili Rabbimizin anlattığı bu yaratılış, bu başlangıç bilgilerini çok iyi tanımak ve değerlendirmek zorundadır. Yâni kendisini kendisine tanıtan Rabbinin bu vahiy birimlerini çok iyi tanımak zorundadır. Eğer insanlık insanı tanımak istiyorsa, insanın problemlerini çözümlemek istiyorsa vahyin bu anlattıklarına çok ciddi kulak vermek zorundadır. Zira şunu kesin ifade edelim ki; insanla ilgili en kesin, en doğru, en yanılmaz bilgi Allah'ın bilgisidir. Çünkü onu, onu yaratandan daha iyi kimse bilemez. Ve yaratılış kendi elinde olmayan insan, kendisini aşan konularda susmak zorundadır. Bilmediği, bilemediği bir konuda sadece Allah'ın vereceği bilgi konusunda susmak ve bilgi sahibinin verdiği bilgiye inanmak zorundadır. Bundan başka çaresi de yoktur.30:"Hatırla ki, Rabbin meleklere şöyle demişti. "Muhakkak ki ben

yeryüzünde bir halîfe yaratacağım." Melekler dediler ki: Ya Rab! Sen orada demek kan dökecek, bozgunculuk yapacak bir varlık mı yaratacaksın? Halbuki biz seni hamdinle tesbih ve noksan sıfatlardan tenzih edip duruyoruz. Hayır! Öyle değil mesele! İş sizin bildiğiniz gibi değil! Siz bilmiyorsunuz! Ben biliyorum!"Hatırlayalım, bilelim ve bu konuda bilgi sahibi olalım diye Rab-bimiz bu

konuyu gündeme getiriyor. Burada bir insan problemi çözülecek. Burada bir insan problemine muttali kılınacağız. Ama dikkat ederseniz bu problemin

çözümü Rab'le başlıyor. İnsan ve yaratılışı Rable gündeme geliyor. İnsan ve yaratılışı konusunda Rabbi devreden çıkaramayız. İnsanı Rable birlik tanımak, Rable birlik düşünmek mecburiyetindeyiz. Yâni eğer insanı tanımak istiyorsanız, insanla ilgili problemleri çözmek istiyorsanız, insan denen bu varlığı mutlu etmek istiyorsanız Rabsiz yapamazsınız bunu. Çünkü eğer bu işin başlangıcında Rab varsa, hayatın başlangıcında ve de hayatın devamında Rab varsa, ölümünde Rab varsa, ölüm ötesinde de Rab varsa bu insanı tanımada ve bu insanla alâkalı problemlerin çözümünde mutlaka bu Rabbin varlığı da gündeme gelecektir. Evet insanı var eden bir Rab var, sonra bir de melekler var. Bu iki varlığın ikisi de bizim dışımızdadır.

Bakın insanı var eden Rabbimiz der ki meleklere:"Muhakkak ki ben, yeryüzünde bir halîfe yaratacağım."

Kur'an'ı okurken, Kur'an'ı anlarken bunun Allah sözü olduğunu asla unutmamalıyız. Kur'an'ı kesinlikle insan sözü gibi anlamaya çalışmamalıyız. Bu konudaki orijinal örneklerden birisi işte buradadır. Önce bu bölümle alâkalı bir özet sunalım inşallah.

Sanki biz gibi, beşer sözü gibi -hâşâ- Allah melekleri karşısına alıyor: E! Meleklerim ne dersiniz? Ben bir halîfe yaratmak isterim! Ne yaparsınız? Ne dersiniz? Fikriniz nedir bu konuda? Onlar da: A!! Ne o ya Rabbi? Halîfe filan dedin. Bugüne kadar böyle bir şey duymamıştık! Ne o? Nasıl bir şey? Meleklerim! İşte kan dökecek, fesat çıkaracak özellikleri yanında, yâni esfel-i

safilin özellikleri yanında, ahsen-i takvim özellikleri de olan bir varlık. Yâni iman edecek, sabredecek, ci-had edecek, canını verecek, oruç tutacak, kulluk yapacak bir varlık. Eh tamam Ya Rabbi bu ikinci özelliklerini anladık da, ama bu birinci özellikleri de ne olacak? Ne olacak bu? Böyle bir şey sana yakışmaz! Ne lüzum vardı buna? Demişler gibi anlatılıyor. Sanki böyle anlaşılıyor gibi. Ama hani Allah sözünü insan sözü gibi anlamaya çalışmayacağız demiştik ya. Sözü Allah söylediğine göre şöyle de anlaşılır diyo-rum:
Şu anda birisi zile bassa ve ben o anda sizlere dönüp: "Hasan geldi!" desem. Ama bunu size haber veren ben,öyle güçlü birisi olsam ki; bu güç yeryüzünde hiç kimsede bulunmasa. Hasan geldi sözünü söylerken hemen otomatikman Hasan'ın kimliğini de size aktarabilecek biri olsam. Yâni Hasan geldi sözüyle Hasan'ın kim olduğunu? Ba-basını, sülalesini, yedi ceddini, künhünü, barsağını, ciğerini, nereli olduğunu, niye geldiğini, nereden geldiğini size anlatabilsem ve hemen siz bütün bunları bilebilseniz. Ama bende bu güç yoktur. Bunu yapabilen ancak Allah'tır.
Bakın burada bu sözü söyleyen Allah'tır. Allah meleklerine: Ben yeryüzünde halîfe yaratacağım! Buyurduğu anda melekler kimin geldiğini? Kimin geleceğini? Bu gelenin ne yapacağını? Ne olacağını? Ve ne gibi özelliklere sahip olacağını hemen bilebilirler. Çünkü Allah'ın böyle bir cümleyle onlara her şeyi anlatabileceğini biliyoruz. Yâ-ni böyle Allah'ça bir söz, olmayan bir şeyi

oldurucu biçimde söz söylemek ancak Allah’a aittir. Bunun bir tane örneğini

yaşadık yeryüzün-de: Rasulullah Efendimiz okur yazar değildi de: "Oku!" Dedi

Allah, O oku deyince hemen Allah’ın Rasûlü okur oluverdi. Tekvînî irade diyoruz

buna. Olmayan şeyin var edilmesi biçiminde, olmayan şeyin var kılınması

biçiminde bir harekettir veya bir sözdür.

Ol! Dedi mi Allah, hemen anında oluverecektir. İşte böyle Ce-nab-ı Hak: "Ben

halîfe yaratacağım!" Dedi mi melekler onun baştan sona ne olduğunu? İnsan

olduğunu ve halîfe olarak yaratılacak bu insanın hangi özellikler sahibi

olduğunu hemen anlayabilirler.

Peki acaba birinci şekilde anlamak caiz mi? Bu konuda diyo-ruz ki, Kur’an’ın

anlatım modeline göre bu caizdir, ama Allah’a caiz değildir. Bu yöntem Cenab-ı

Hakkın meseleyi bir diyalog yoluyla anlatma yöntemidir. Bu tür anlatım daha

kolay, daha kestirme yoldan kavratmayı sağlayan bir anlatımdır. Bu yöntemi

Kur’an’ın başka yerlerinde de görüyoruz: Meselâ cansız varlıklarla tıpkı buna

benzer bir diyalogdan bahseder Fussilet sûresi:"Sonra duman halinde bulunan semaya yöneldi Allah ona ve yeryüzüne:

İsteyerek veya istemeyerek gelin! Dedi. Onlar da: İsteyerek geldik! dediler." (Fussilet: 11)

Burada da böyle meleklerle bir diyalogdan söz ediliyor. Şimdi acaba bu

diyalogu nasıl anlayacağız? Acaba gerçekten Allah bu halîfe yaratma konusunda

meleklerle istişare mi ediyordu? Bu konuyu onlara danışıyor muydu? Yoksa bu

halîfe yaratma konusunu onlara haber vermek miydi bu diyalogun mânâsı?

Sorunun birinci şıkkını reddetmek gerektiğine inanıyoruz. Çünkü istişare, danışmak bilgi eksikliğinden kaynaklanır. Allah için böyle bir şey caiz değildir. Yok eğer bu diyalogun maksadı Adem'i yaratmak istediğini meleklere haber vermekse o zaman meleklerin buna itirazını nasıl anlayacağız? Çün-kü biz meleklerin Allah'a itiraz haklarının olmadığını Kur'an'dan öğre-niyoruz:"Allah kendilerine ne emrettiyse O'na isyan etmezler. Emredildikleri şeyi yaparlar."(Tahrîm: 6)

Öyleyse mesele verilen bir haber karşısında sadece bir soru sormakla sınırlıdır. Meleklerin, mahiyetini anlayamadıkları bir haber karşısında sordukları bu soruyu illa da itiraz şeklinde anlamamak lâzımdır. Haberin yapısından kaynaklanan, hikmetin sırrını öğrenmek kastıyla sorulmuş bir soruydu bu. Bunlar halîfe denince yaratılacak bu varlığa Allah tarafından bazı güçler verileceğini, bu varlığın bazı özelliklerle donatılacağını anladılar. Fakat böyle iradeli bir varlığın evrenin zorunlu kanunlarla yönetilen düzenine nasıl uyum sağlayacağını anlayamadılar. Kâinatta her şey itirazsız kulluk ilkesine dayanıyordu. Tüm varlıklar iradesizdi. Meleklerin kendileri de. Ama anlayamıyorlardı, yeni bir varlık geliyordu ve bu varlık tüm diğer varlıklara göre iradeli, itiraz edebilme, reddedebilme, karşı gelebilme, kafa tutabilme özelliğinde yaratılacak bir varlıktı.

İşte nasıl olacaktı bu iş? İradesiz binlerce varlık içinde iradeli bir varlık.

Allah yeryüzünde kendi istediği şekilde hayat sürecek bir varlık yaratmayı murad ediyor, ama halîfe olma özelliğinde yaratılan bu insanın bu özelliğinin yanı başında bir başka özelliği daha vardı. Bu insan ya halîfeliği seçecekti, ya da kan dökücülüğü ve bozgunculuğu. Yâni bu insan hem Allah'ın istediği bir hayat tarzını tercih edebilecek, hem de kendi isteyip de Allah'ın istemediği bir yaşam biçimini de tercih edebilecek ve yeryüzünde kan döküp bozgunculuk yapabilecekti.

Bu halîfe tabirinin içinde hem Allah'ın istediği biçimde bir hayat sürebilen, hem de kan dökebilen, yan çizebilen anlamları vardı. İşte görüyoruz bugün Allah'ın istediği imanı yaşayanlar da, Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan kâfirler de mevcuttur.

Melekler hem bunu anlamak için, hem de bu görev için kendilerinin daha müsait olduklarını gündeme getirmek için diyorlardı ki: "Ya Rabbi biz seni tesbih edip duruyoruz. Ya Rab! Biz senin emirlerini boyun eğerek, itaat ederek ve isteyerek yerine getiriyoruz. Bütün evreni temiz ve düzgün bir biçimde muhafaza ediyoruz.

Seni hamd ile tesbih ve takdis ediyoruz. Bu nedenle niçin böyle bir halîfeye gerek duyduğunu anlayamıyoruz! Diyorlardı. Meleklerin ilimleri kıttı. Onlar hilafet görevi denince bunun altında yatan maksadın sadece tesbih ve takdis olduğunu, sadece ibâdet olduğunu anlıyorlardı. Halbuki Allah'ın kendilerine haber verdiği bu hilafetin fonksiyonu sadece tesbih ve takdisle sınırlı

değildi. Hilafet; tesbih ve takdisle beraber Allah'ın yasalarından ve nizamından kaynaklanan ustaca idare esasına göre evreni idare etmek demekti.

Yâni idareye, korunmaya ve tedbire muhtaç olan yeryüzündeki sosyal hayatı Allah'ın belirlediği sistemin ilkelerine göre idare etmekti hilafet. İşte halîfe olarak yaratılan insan Allah'ın kendisine bahşettiği bu güçle, bu bilgiyle etrafını kuşatan varlıkları tanıyabilecek ve yine Allah'ın kendisine verdiği akıl gücüyle iyilik ve kötülüğü, salah ve fesadı kavrayabilecek, karşılaştığı olayları birbirleriyle kıyas ederek hayatın problemlerine çözümler getirebilecekti. İşte melekler bunu anlayamadıklarından bu işin hikmetinden sual ediyorlardı.

Burada bu diyalogla şunu da anlıyoruz ki; insana Allah tarafından verilen bu özellikler övünme vesilesi yapılacak, diğer varlıklara karşı üstünlük taslanacak şeyler değil; aksine insana insanın sorumluluklarını hatırlatan şeylerdir. Verilen şeylerin büyüklüğü, görevin de o nispette büyüklüğünü gösterir. İnsana verilen bu irade, bu güç, bu bilgi, bu akıl ve enerji mahza emanettir. Allah'ın emanetidir bunlar. İnsan Allah tarafından kendisine emaneten verilen bu gücü, bu enerjiyi, bu aklı dondurmak, dumura uğratmak, kullanmamak hakkına sahip değildir. Bunları hayata hiç bir şey kazandırmayacak ve hayatı bir adım daha ileri götürmeyecek boş şeylerde kullanamaz. Bu düşünce insanı bencillik ve bireysellikten kurtaracak, artık o yalnız kendini düşünen, kendi hayatını yaşayan birisi olmadığını, başkalarını da düşünmek zorunda olduğunu anlayacaktır. İşte

bu diyalogdan bunları anlıyoruz. Allah bu çok önemli konu daha kolay anlaşılsın diye meseleyi bize böyle bir diyalogla anlatmıştır diyoruz. Yâni hayatın, varlığın esas gâyesini teşkil eden bu çok önemli konunun zihinlere kazınması ve hiçbir zaman unutulmaması için böyle bir diyalog anlatım tercih edilmiş anlıyoruz. Meselâ Hz. Yusuf'un Aleyhisselâm zindandaki hayatının sona ermesi dönemini içeren Yusuf sûresinin son bölümü buna en güzel örnektir. Hani rüya görüyordu ya kral, yedi başak, yedi inek filan rüyasını bildiniz. Adam dedi ki, o zindan arkadaşı Yusuf'u ve onun durumunu hatırladı da dedi ki: "Beni gönderin de ben bunun cevabını bulup getireyim size!" Hayrola! Dediler kimden bulup getireceksin

bunun cevabını? Kimden öğreneceksin? Nereden bulacaksın? Dediler.

Ama bu bölüm yoktur Kur'an'da. Bu bölüm atlanmıştır. Adam burada zindanı anlattı, Yusuf'u anlattı, başından geçen rüya ile ilgili Yusuf'un tabirinin aynen çıktığını anlattı. Yusuf'un bu konudaki durumunu anlattı, konuştular, istişare ettiler, onu zindana gönderdiler, zindana gitti adam, Yusuf'u orada buldu ve onunla konuşarak durumu ona anlattı. Ama dikkat ederseniz bu bölümler yoktur Kur'an'da tabii. Bu Kur'an'ın bir anlatım özelliğidir diyoruz.

İşte aynen bunun gibi Allah burada da meleklerle böyle bir teatide bulunuyor dersek, Allah için bu olmuyor, yakışmıyor yâni. Allah için böyle melekleriyle bir istişarede bulunma, böyle bir düşünce bize gerçekten yavan geliyor, olmuyor, hiç yakışık almıyor yâni. Peki neden yakışmıyor? Allah dediyse

demiştir. Bak dediğini söylüyor âyette. Denirse, ha! Buradan şunu anlıyoruz: Allah burada bize en bildiğiniz konularda bile istişareden kaçınmamamızı öğretiyor. Yâni di-yor ki: Kullarım! En bildiğiniz konu bile olsa istişare edin. Bakın Ben en bilenim. Melekler bilemediler, şaşırdılar, ama Ben, yine Ben bilirim! Dedim. Öyleyse sizler istişare edin! Diyor bize. Öyleyse biz de istişare edeceğiz. Anlayabildiğimiz kadarıyla böyle bir yol gösteriş var burada.

Meselâ Kur'an'ın başka bir yerinde bize kitabı göndermesinin sebebini şöyle anlatıyor Allah:"(Onu size indirmemiz) Doğrusu bizden önceki iki taifeye kitap indirildi de biz

onun dirasetinden gafildik demeyesiniz içindir."(En'âm 156)

Dikkat ediyor musunuz? Allah bize bu elimdeki kitabı indirişinin sebebini anlatıyor. Yarın sizden şöyle bir itiraz gelmesin diye: Ya Rabbi sen bizden önceki iki taifeye, yâni yahudi ve hıristiyanlara kitap indirdin, ama bize indirmedin. Eğer bize de bir kitap gönderseydin biz de sana kulluk yapardık diye sizden yarın bir itiraz gelmesin diye bu kitabı size indiriyorum diyor. Yâni dilim varmıyor demeye ama tabiri caizse Allah kendini garantiye alıyor. Kendisini töhmet makamında bulundurmuyor. Halbuki kimse buna cesaret edemezken, hiç kimse bu konuda onu töhmet altında tutamazken, hiç kimse bu konuda ona itiraz etme imkânına sahip değilken böyle diyor Rabbimiz. Tabi bu bize bir yol gösteriştir diyoruz. Yâni ben bile bu kitap konusunda böyle yaparken sizin bu haliniz nedir? Yarın çocuklarınızdan, hanımlarınızdan, komşularınızdan:

Ya Rabbi babamızdı! Ya Rabbi kocamızdı! Ya Rabbi komşumuzdu! Kendisi biliyordu kitabı, okuyordu; ama biz onun dirasetinden gafildik, bize duyurmadı, bize anlatmadı diye gelebilecek itirazlar karşısında ne yapacaksınız? Bakın ben bile kimse beni hesaba çekemeyecek iken yarın insanlardan böyle bir itiraz gelmesin diye kendimi garantiye alıp size kitap gönderiyorum. İnsanlara karşı sorumluluğunuzu yerine getirmez, onlara bu kitabın âyetlerini ulaştırmazsanız yarın siz ne yapacaksınız diyor sanki Rabbimiz. İşte burada da durum aynen böyledir. Burada da ben bile istişare konusunda böyle iken siz ne yapıyorsunuz? Diyerek bize bu konuda yol gösteriyor Allah.

Şimdi burada, bu diyalogda üzerinde durulan bir mesele var: Efendim melekler nereden bildiler ya bu işi? Diye, dönüp dönüp bu konuda sorular yoğunlaştırılıyor. Deniliyor ki; efendim, Allah meleklerle arasında geçen bu diyalogu bize özet olarak anlatmıştır. Olayın detaylarına girmemiştir. Belki de "Ben halîfe yaratacağım!" Buyurunca melekler sormuşlardır: "Ya Rabbi nedir bu halîfe dediğin? Bize biraz özelliklerinden bahseder misin?" Onların bu taleplerine karşılık Allah da bu özellikleri onlara bildirmiş, ama Kur'an'ın bir özelliği olarak bu bölüm de bize anlatılmamıştır, işte melekler de böylece bunu bilmişlerdir deniyor.

Sonra işte yeryüzünde insana benzeyen başka varlıklar vardı daha önce de bunlar Allah'a isyan edince bunların kökü kesilmiş ve bunların yerine insanı

getirmeye Allah karar verince onlardan bildikleri tecrübeye dayanarak melekler

bunu bildiler filan denmiş. Oysa biraz sabretsek iki üç âyet sonra denilecek ki:"Aman ya Rabbi! Seni tesbih ve tenzih ederiz, ne mükemmelsin sen! Ne

noksansızsın sen ya Rabbi! Bizim bilgimiz yoktur, ancak senin bildirdiğin

vardır!"(Bakara 32)

Melekler böyle diyorlar. O zaman melekler nereden bilmişler bunu? Allah

bildirmiş işte. Peki nerede, ne zaman ve nasıl bildirmiş Allah onlara bunu?

Nerede ve nasıl bildirdiğini benim bilmem gerekmez ki! Ama Allah'ın

bildirdiğini biliyorum, çünkü işte âyet:"Biz ancak senin bildirdiğini biliriz ya Rabbi!"

Diyorlar. Öyleyse onlara halîfenin bir insan olduğunu ve bu insanın ahsen-i

takvim ile, esfel-i safilin arasında bir özellik taşıdığını Allah bildirdi diyoruz.

Meselâ Allah'ın eli olduğunu tartışmışlar yıllarca. Allah'ın arşı istivâ ettiği

konusunu tartışmışlar yıllarca. Oysa âyeti biraz daha devam etselerdi hemen

arkasından anlatacaktı Allah. Meselâ Rabbi-mizin arşı istivâ ettiğini anlatan

âyetin hemen sonunda deniliyor ki:"Dikkat edin yaratmak da emretmek de yalnız ve yalnız Allah'a mahsustur."

(A'râf: 54)

Yaratan Allah'tır, emir de ona aittir! Yaratan, yarattığını idare etmesini de bilir.

Yaratan, yarattıklarının hayatını tanzim için emirlerde de bulunur. Yaratan,

yarattığını unutmuş değildir, onu başı boş salıvermiş değildir. Bunu böylece

bilin! İşte istivânın anlamı budur. Başka bir yerde de yine bu istivâ âyetinden

hemen sonra deniliyor ki:"Siz neredeyseniz O sizinle beraberdir."

(Hadîd: 4)

Yâni, “O ho! Allah ta arşın üstündedir. Dünyanın dibindeki benden, benim yaptıklarımdan, benim hayatımdan, benim hayat programımdan nereden haberdar olacaktır? Nasıl görecek? Nasıl bilecektir?” Filan diye sakın ha onu kendinizden habersiz filan zannetmeyin! O Allah’ı atlatabileceğiniz zehabına kapılmayın! Siz neredeyseniz o Allah sizinle beraberdir! Deniliyordu.

Yâni eğer Kur’an’ı Kur’an olarak düşünür, Kur’an’ı Kur’an bütünlüğü içinde düşünür ve gelecek açıklamalarla bütünleştirmeye çalışırsak, yâni biraz sabırlı davranırsak, o zaman herhalde mânâ biraz daha kolay anlaşılacaktır diyoruz.

Bir de burada ihtilâflı bir konu var, onu da söyleyelim inşallah: Âyette meleklere secde ile emrediyor Allah da acaba cinlere de şeytana da secde ile emretmiş miydi? Yoksa şeytana emretmedi mi? Peki nereden çıktı bu iş? Var. Oysa A’râf sûresinde bu konu anlatıldıktan hemen sonra:"Ben sana secdeyle emrettiğim halde secde etmene mâni neydi ey İblis?"

(A’râf: 12)

Buyurulur.

Yâni biz emrettiğimiz halde hani ne oldu? Sen niye secde etmedin? denilmektedir. Ama bu ilk âyette secde olmayınca bu nereden çıktı? diyorlar.

Biraz sabretseler gelecek, ama sabır yok adamlarda, ya da devam yok okumaya."Hatırla ki, Rabbin meleklere şöyle demişti."

Kur’an’da hatırlayabildiğim kadarıyla yedi tane sûrede Adem iblis olayı anlatılır. Ama bu olaylar tekrar değildir. Sanki her birinde olayın bir başka veçhesine dikkat çekiliyor. Buralardan sadece ikisini yakînen bildiğim için söyleyeceğim: Bir Bakara sûresinde var, bir de A’râf sûresinde var. Bakara sûresinde benim halîfe olma özelliğim anlatılırken, ben Hz. Adem şahsında anlatılıyorum. Yâni ey insan! Senin aslın ve esasın olan Hz. Adem halîfe olma özelliğiyle yeryüzünde göreve başlarken bak böyle başladı bu iş. İblis de vardı karşısında. İşte bu yönü anlatılır.

Ama A’râf sûresinde ise, benim sırat-ı müstakimde yürüyebil-me özelliğim bana tanıtılırken: Bak senin baban olan Adem de bu sıratta yürürken şeytan ona, şöyle şöyle yapmıştı, aman ha, sen bu konuda titiz davran! Şeytanın hilelerine karşı dikkat et! deniliyor."Rabbin meleklere demişti ki: Ben yeryüzünde bir halîfe yaratacağım!"

Kimileri halîfeyi şu bizim bugüne kadar bildiğimiz insan fonksiyonunun dışında anlamaya çalışmış.

1- Yâni demişler ki halîfe; halef selef mânâsına, birbiri peşi sıra gelen demektir. Yâni halef olan, birinin yerine gelen demektir. Böyle anlamaya çalışanlar olmuş. Yâni nesilden sonra nesil, asırdan sonra asır halinde birbiri peşi sıra gelen demektir. Yâni böyle biri diğerine halef olan, birinin yerine diğeri gelen, birbiri ardınca gelen insanlar, kavimler yaratacağım şeklinde anlamışlar.

2- Veya halîfe; bir şeyin arkasından gelen değil de, bir şeyin nam-ı hesabına bir

yerde bir şeyler yapan demektir halîfe. Çünkü "Halîfe-i arz" Bu demektir. Yâni arzın halîfesi.

Eh arz öldü bitti de yerine birileri mi geldi? Tamam: "Nuh kavminden sonra Allah sizi yeryüzünün halîfeleri yaptı". Âyetini hadi öyle anlayalım, Nuh kavmi gitti de yerine Âd kavmi geldi diyelim. Oysa yeryüzünün halîfeleri deyince, bu biri gitti de öbürü onun yerine geldi anlamına gelmeyecektir. Ya ne anlama gelecektir? Bir yerde ve bir dönemde birileri nam-ı hesabına bir şeyler yapmakla görevli varlık anlamına gelecektir halîfe.

Öyleyse halîfe; yeryüzünde Allah'ın hesabına, Allah'ın ismine, Allah'ın adına bir şeyler yapmakla mükellef olan insanlar demektir. Halîfe temsil etmek, vekalet etmek demektir. Halîfe; kendisine otorite tarafından verilen görevleri onun yerine kullanan kişidir. Yâni kendisi mâlik olmayıp, sadece Allah'ın temsilcisidir. Kendisine gerçek mâlik tarafından verilenler dışında hiçbir güce sahip olmayan varlık demektir. Onun görevi sadece temsil ettiği otoritenin isteklerini yerine getirmektir. Halîfe; bu hususta asıl olmayan, vekil olan ve Allah adına yeryüzünde Allah'ın hükümlerini icra eden varlık demektir. Allah adına yapacaklar ama. Yâni adâleti ikâme edecekler Allah adına, zulmü kaldıracaklar

Allah adına, düzeni temin edecekler Allah adına gibi. Zaten

meleklerin bu konudaki endişeleri de buradan kaynaklanıyordu. Aca-ba insanlar kendilerine verilen bu vekaleti asalet zannedip, hükümleri kendi keyiflerine,

kendi çıkarlarına kullanmaya kalkışırlarsa yeryüzünü fesada verirler mi acaba?

diye endişe taşıyorlardı. Evet yeryüzünde olacaktı bu iş. Arzda. Arzın, şu bilinen

yeryüzü olduğu bir gerçektir. O zaman insanoğlu hep yeryüzünde yaşamıştır.

Onun dışında birilerini aramanın anlamı yoktur."Melekler dediler ki: Ya Rab! Sen orada demek kan dökecek, bozgunculuk

yapacak bir varlık mı yaratacaksın?"Yâni bu özelliklere sahip olan bir varlık mı yaratıyorsun? Yâni insan dediğin bu

varlığın neticesini biz böyle anlıyoruz. Allah bildirmiş ve melekler de öyle

anlamıştır, tamam.

Birileri Allah meleklere şöyle de bildirebilirdi demişler: Efendim cinler

yaşıyordular daha önce ve onlar bunu becerebiliyordular. Kan dökme işini, fesat

çıkarma işini becerebiliyordu cinler de, melekler onlar gibi yaratılacak insanın

da bu işleri yapacağını anladılar filan demeye çalışmışlar.

Kimileri de melekler, halîfe kelimesinin anlamından bunu çıkarmışlardır

demişler. Halîfe; hükmetme, hüküm verme konusunda Allah'a vekil

olduğundan, hâkime, kadıya ancak bir niza söz konusu olduğu zaman,

birbirlerine zulmettikleri zaman ihtiyaç duyulacaktı ya işte kelimenin

muhtevasından bunu çıkarmışlardır demişler. Ama Allah bunu onlara nasıl

bildirdiğini anlatmadığına göre, bize de bunu bilmek gerekmez diyoruz. Allah

nasıl bildirmişse öylece bilmişlerdir.

Bu özellikler hoşlarına gitmemiş, ama Allah'a itiraz da etmemişler, çünkü Allah

melekleri bize tanıtırken yukarıda dediğim gibi, âyeti okuduğum gibi:"Yâni Allah'a kesinlikle isyan etmezler ve kendilerine emredileni yaparlar."

(Tahrîm 6)

Meleğin karakteridir bu. Onun için "Hârût ve Mârût" isimli iki melek Allah'a isyan ettiler de sonra adam oldular değildir yâni. Çünkü Melek isyan etmez, edemez, gücü yoktur buna. Meselâ taş insana kafa tutabilir mi? Bugüne kadar hiç taşın size kafa tuttuğunu gördünüz mü? Bu nasıl olmazsa veya güneş doğmamazlık yapamıyorsa, Meleğin de Allah'a isyan etme özelliği yoktur, Allah izin vermemiştir buna. Doğuştan bunların boyunlarındaki ipin ucu Allah'ın elindedir diyoruz.

Peki madem ki melekler böyle isyan etmezler, edemezler de neden dediler ya bunu? Nasıl diyebildiler ya bunu? E Allah bu konuda izin vermişse, yâni onları kendine muhatap kabul edip de sormuşsa, elbette melekler de cevap vereceklerdi diyoruz. Yâni kafalarına takılan, anlayamadıkları bölümün hikmetini sorabileceklerdi

diyoruz.

Süddî gibi kimileri bu diyalogla, Allah meleklere danıştı, bu konuda onlarla istişare etti filan demeye çalışmışlar. Ama daha önce de dediğimiz gibi istişare, bir konuda sıhhatli bilgi eksikliğinden kaynaklandığından, böyle bir nâkısayı Allah'a izâfe edemeyeceğimizden, Allah meleklere danıştı demek yerine, onlara haber verdi demeyi daha münâsip görüyoruz.

Ama Allah'ın meleklere böyle buyurmasının nedenini bilmiyoruz. Yâni Allan niçin gerek duydu buna? Neden bunu meleklere haber verdi? Bunu bilmiyoruz.

Belki de ya böyle bir haber verişte:

1- Hem meleklerin, hem de insanın konumu, görevleri ve sorumlulukları belirleniyordur.

2- Veya böylece meleklere meydan okunmak istenmiştir.

3- Onların bilgilerinin de sınırlı olduğu anlatılmak istenmiştir.

4- Veya âcizlikleri ortaya konmuştur.

5- Veya mahza hilafetin boyutları ortaya konularak, buna gücü yetecek varlığın melek değil de bu işe hazır yaratılan insan olduğu vurgulanmak istenmiştir.

6- Veya insana verilen şeref, üstünlükler ve buna oranla da sorumlulukları anlatılmak istenmiştir diyoruz Allahu âlem.

Melekler diyorlar ki: Ya Rabbi sen böyle birini mi yaratacaksın?
Halbuki:"Halbuki biz seni hamdinle tesbih ve noksan sıfatlardan tenzih edip

duruyoruz."Tesbih; Allah'ı, Allah'ın kendisini tanıttığı gibi tanımak ve öylece inanmak

demektir. Melekler diyorlar ki: "Ya Rabbi sen kendini bize nasıl tanıtmışsan, kendini bize hangi sıfatlarla muttasıf ve hangi sıfatlardan münezzeh tanıtmışsan, seni öylece tanıyor ve sana öylece iman ediyoruz. Sen kendini nasıl takdis edip kutsamamızı istemişsen seni öylece takdis ediyoruz."

Bir de onlar bu işin illetini bununla da anlamış olabilirler. Yâni dediler ki: "Ya

Rabbi! Sen hamde lâyıksın! Hiç kimse seni hamd etmese de sen kendi kendine

"Hamîdsin"! Kendi kendini hamd edensin. Hamde, övgüye lâyık olansın! Yâni

sen kendi kendini översin ya Rab-bi! Fakat biz de seni hamd ile tesbih edip duruyoruz.

Mukaddes biliyoruz seni. Bunun için miydi ki yoksa? Yoksa ya Rabbi,

yoksa biz bu hamd işini, tesbih işini beceremedik de ondan mı bu insanı yaratıyorsun?”

diye mahcup olup bel büküyorlar, utanıyorlar ve böylece af dileme ve

dilenme pozisyonuna giriyorlar dersek, o zaman mânâ biraz daha hoş oluyor

yâni. Gerçi buna hiç dikkat çekilmemiş, ama (Allah affetsin yanılıyorsam) bu

mânâ meleklerin kulluğuna da ha münâsip geliyor gibi.

Yâni sanki melekler bu ifadeleriyle arz-ı kulluk eyliyorlar. Arz-ı ubûdiyette de

bulunuyorlar. “Ya Rabbi ne dersin? Nasıl istersin? Yok-sa beceremedik mi bu

işi? Yoksa bu hamd ve tesbih işinde bir kusur mu işledik ki insan denen bir

varlığı yaratıyorsun?” diyerek özür diliyorlar, affedilmelerini beyan ediyorlar.

Bu aynı zamanda bizim için de çok uygun ve örnek almamız gereken bir

mânâdır. Cenab-ı Hak da onların bu cevapları karşısında:"Hayır! Öyle değil mesele! İş sizin bildiğiniz gibi değil! Siz bilmiyorsunuz!

Ben biliyorum!"Buyurdu. Yâni yanlış anladınız! Ben bu insanı onun için yaratmıyorum! Siz

bilmediniz, bilemediniz! İşin aslı o değildi! Ondan do-layı değildi, mesele o

değildi, ama sizin bunu bilmeniz de mümkün değil zaten! buyuracaktır..

Peki o zaman hatırımıza şöyle bir soru geliyor: Allah önceden bunu biliyordu.

Yâni meleklerin bilgilerinin sınırlı olduğunu, bunu bilmediklerini,

bilemediklerini Allah önceden biliyordu da, madem melekler bilmeyecek,

bilemeyeceklerdi de o zaman neye haber edildi bu meleklere acaba? Bunun

sebebini bilmiyoruz da, bu konuda bilebildiğimiz bir şey var:

Allahu âlem insan, meleklerle doğrudan ilgili bir varlık da ondan meleklerle

diyalog kuruluyor, diyoruz. Belki bu insan denen varlığın yaratılışı, Rahmân

olan Allah'ın rahmetinin, Rahmâniyetinin bir tecellisiydi. Yâni bakıyoruz

sonunda insan denen bu varlığa, meleklerin secde etmesi de emredilecekti. Belki

de şeytanın yarın yaptığını, yapacağını yapmasınlar diye şimdiden meleklerini

ruhen bu işe hazırlıyordu Rabbimiz. Evet Allah biliyor ki böyle bir şey olacak.

Allah meleklerine o insana secde ile emredecek, zaten buna itiraz
edemeyecekler,

ama böyle rahat rahat secde etsinler diye Allah, onları şimdiden bu işe

hazırlıyordu, anlamı çıkar buradan Allahu âlem.

Peki biz ne anlayacağız bundan? Bize ne diyor bu âyetler? Bu âyetler bize şunu

diyor: Biz de Rabbimizin bize haber verdiği şeylere, onların hikmetini

anlamasak da, bilmesek de inanalım. Rabbimizin bize haber verdiği şeylere

gönül huzuruyla katlanalım. Kulluk yolunda başımıza şunlar şunlar gelebilecek,

şöyle bir derdimiz olabilecek, şunlar şunlarla imtihan olabileceğiz. Secde
istenecek,

namaz istenecek, tesettür istenecek, savaşla, kıtlıkla, açlıkla, toklukla imtihan olunacağız. Bütün bunlarla karşı karşıya gelince tamam ya Rabbi, kabul ya Rabbi! diye biz de secde edelim.

Rabbimizin tüm emir ve yasakları karşısında hikmeti anlaya-masak da O mutlak doğrudur diyerek hemen biz de boyun büküp emre inkıyatta bulunalım inşallah. İşte anlayabildiğimiz kadarıyla bu âyetler bize de bunları söylüyor. Daha sonra Allah halîfe olarak yarattığı bu insanla melekleri kaşı karşıya getirir. Ancak Adem'in nasıl yaratıl-dığını ve onu hangi evrelerden geçirdiğini burada anlatmıyor Rab-bimiz. Bunu Kur'an'ın başka bölümlerinden öğreniyoruz. Adem'i ya-rattı ve sonra da onu meleklerle karşı karşıya getirerek şöyle buyurdu Rabbimiz:31:"Ve Allah Adem'e bütün isimleri öğretti."

Allah Adem'e esmanın tümünü öğretti. Acaba Cenab-ı Hakkın Adem'e öğrettiği bu isimler neydi? Bu konuda çok farklı rivâyetler var:

1- İğne iplik, taş toprak gibi kâinattaki canlı cansız, akıllı-akılsız tüm varlıkların ismidir burada kastedilenler denmiş. Allah Adem'e tüm bu varlıkların isimlerini öğretti. Zira halîfe olarak, onlara hükmedici olarak, tüm bu varlıkların idaresinden sorumlu olan insanın elbette onları tanıması lâzımdı. İsimlerini, cisimlerini, durumlarını, ihtiyaçlarını, fıtratlarını bilmesi, tanıması lâzımdı. İşte Allah Adem'e bunu öğretti. Yâni Adem'in bu hilafete liyakatinin tescili için Allah ona, onun egemenliği altına girecek tüm varlıkların isimlerini öğretti. Bu

özellik diğer varlıklardan hiçbirisine verilmemiştir.

2- Taberî buradaki Allah'ın ona öğrettiği isimlerden kasıt, meleklerin isimleridir demiş. Yâni Allah, Adem'e tüm meleklerin isimlerini öğretmiştir.

3- Veya kimileri bu isimlerden kasıt, Adem'in gelecek neslinin, zürriyetlerinin isimleridir demişler. Yâni kıyamete kadar Adem'in sulbünden gelecek tüm evlâtlarının, tüm torunlarının isimlerini Allah Adem'e öğretmiştir deniyor.

4- Bazıları da bundan kastın konuşma, hitap edebilmeyi Allah Adem'e öğretti demişler. Yâni bu öğretilen lisandır demişler. İnsanın dışındaki mahlukâtın tamamı bu lisandan mahrumdur. Konuşabilen, meramını anlatabilen, beyan gücüne sahip olan varlık ancak insandır.

5- Veya kimileri de varlıklara isim verme yetkisini Allah ona öğretti şeklinde anlamışlardır. Yâni ad koyma özelliğini vermiştir Allah Adem'e. Buradan anlıyoruz ki, dillerin çıkışı konusunda bilgi kaynağı vahiydir. Vahiy kaçkınları derler ki; işte efendim ilk insanlar hiç bir şey bilmiyorlardı. İlk insanların konuşup anlaşma yetenekleri de yoktu filan. Halbuki Kitabımızdan öğreniyoruz ki, varlığın daha ilk başlangıcında Rabbimiz, Hz. Adem'e konuşma yeteneği vermiş, varlıklara isim koyma özelliğiyle birlikte eşyayı ona tanıtmıştır.

Tabii dil teorisinin saçmalığı da ortaya çıkıveriyor buradan. Te-orinin saçmalığına bakın hele: İşte efendim diller şöyle gelişmiştir, eşyanın isimleri şöyle verilmiştir: Meselâ ağaç etrafında toplanan insanlar tartışmaya

başlamışlardır: Acaba buna ne desek? diye. Acaba pencere mi desek, tuğla mı desek, yoksa Adana mı desek, bülbül yuvası veya keçi tiftiği mi desek? Böyle bir hafta on gün tartışma sürerken biri demiş ki "Ağaç" Ha! Tamam bulundu! Bulundu! Bunun adı ağaçtır yazın! demişler ve ağacın adını tespit etmişlerdir ki, bu mümkün değildir.

Sonra işte aslanın inine girmişler. Onlar onun başında ona isim koyabilmek için tartışırlarken zavallı iki saat kadar başında yapılan tartışmayı sabırla dinlemiş. Acaba buna tüfek mi desek, börek mi desek, yoksa at çulu mu desek? diye tartışma sürerken en sonunda aslanın sabrı tükenir, dayanamayarak: Kesin ulan gürültüyü! Benim adım aslandır demiş ve hah demişler bulundu! Ve onun adını da böyle koymuşlar, bu da mümkün değil. Ya ne? Bakın madde planında ben sizlere bunun ağaç olduğunu söyleyebilirim, anlatabilirim. Bu ağaçtır! derim tamam siz ağacı anlarsınız, kolaydır bu. Ama öyle kavramlar var ki onları göstermek ve düşünmek çok zordur aslında. Meselâ sevgi, nefret, kabul, ret, aşk, dargınlık, arzu, namus, iffet vs. Ben söyleyince anlıyorsunuz bakın ne dediğimi? Anlıyorsunuz değil mi? Peki nereden anlıyoruz bunları? Şu anda benden size ne gitti? Bu dediklerimi, bu mânâyı, bu meramı nasıl anlıyorsunuz? Gerçekten de bu Allah'ın bize en büyük lütuflarından birisidir. Şu anda ben kafamdan geçirdiklerimi karşımdaki sizlere anında empoze edebilme imkânına, gücüne sahibim. Ben anlatabiliyorum, karşımdaki de anlayabiliyor. İşte buna mânâ nakli

veya beyan gücü diyoruz. Ve işte Adem'e bunu öğretti Allah.

Değilse Allah bize bu beyan gücünü vermeseydi meselâ sizlere dağı anlatabilmek için dağı kucaklayıp buraya getirmem ve size göstermem gerekecekti, işte ben bundan söz ediyorum diye ki, bu çok zor bir şeydir. Bakın Allah bu hususu Rahmân sûresinde şöyle anlatır:"Rahmân olan Allah insanı yarattı ve ona beyanı öğretti."

(Rahmân: 1,2)

Beyan, mânâ nakli demektir. Yâni insanın karşısındakine duyurmak istediklerinin nakline beyan diyoruz. İnsanın karşısındakine bu beyan imkânı verilmiştir ki, bu yeryüzünde Allah'ın varlığına en büyük delildir. Bakın şu anda ben konuşuyorum, siz de anlıyorsunuz. Bundan daha büyük bir mûcize olamaz.

Zaman ve mekân birlikteliği içinde bizim karşımızdakine mânâ nakletme imkânımız

vardır. Yâni burada olan Hasan'a ve bugün hayatta olan Hasan'a benim bunları dille anlatmam, nakletmem mümkündür. Ama zaman ve mekân aşılınca, yâni burada olmayan Hasan'a, bin mil uzakta olan Hasan'a ve bugün olmayan, bin yıl sonra gelecek olan Hasan'a bunu benim dille aktarmam mümkün değildir. O zaman da ben bunu Hasan'a kâlemle aktarmam mümkün olacaktır.

İşte bakın ikinci bir ihsan olarak da Rabbimiz kâlemle yazmayı öğrettiğini anlatır:"Oku! Ki senin Rabbin sonsuz kerem sahibidir. O kâlemle yazmayı öğretmiştir."(Alâk 3)

Kâlemle bu mânânın intikalinin zaman ve mekân ötesine taşırılmasını öğretti Allah. Yeryüzünde bunu becerebilen ikinci bir varlık yoktur. Ne büyük bir lütuf, ne büyük bir şeref değil mi? Ama o nispette de sorumluluğu büyük bir şeref tabii."Allah Adem'e isimleri öğretti"

Bu esmanın öğretilmesi, eşyaya isim verme özelliğinin verilmesidir denmiş. Bu mânâsı ile yeryüzündeki bütün kelimelerin orijinali aynıdır. Yâni biraz biraz tereddüt etsek de Arapça, Farsça, Sanskritçe, Hintçe, Çince, bizce, sizce, hangi dili söylerseniz söyleyin kelimeye veya kavrama yüklediği anlam hemen hemen her dilde aynıdır. Lâkin bunu sonradan insanlar farklılaştırmışlardır. Meselâ: "kete-be" yazdı demektir. Aslında yazgıda da bir yaymak vardır. Hani şu yaymak, sofrayı yaymak, sofrayı yazmak gibi. Ketebe'de de aynen öyle bir yaymak vardır. Harfleri yaymak, harfleri böyle yan yana dizmek vardır. Aslında o dizdi demektir. Harfleri dizdi. Ama biz ona yazdı diyoruz. Öyle olunca böyle diller arasında bu tür bir ortaklık söz konusudur.

Esmanın hepsini öğretmiş ama. Peki Allah Adem'e isimlerin tamamını öğrettiğine göre Hz. Adem televizyonu da biliyor muydu? Yoo! Bilmesi gerekmiyordu zaten. Peki o zaman bu hepsini sözünden ne anlayacağız? Bir insanın hayat programı için, hayat planı için ona lâzım olacak kelimelerin, isimlerin hepsini o insanın kullanabilmesidir benim anladığım. Değilse Adem'in hayat programında televizyonun yeri yoksa neden öğrensin de bunu?

Adaptörmüş, aküymüş, elektrikmiş ne olacak bilip de bunları? Peki o zaman Kur'an'da her şey var mı? Var. Peki otoban da var mı Kur'an'da? Kur'an'da kulluğumuz adı-na bize lâzım olan her şey vardır, ötesi zaten lâzım değildir diyoruz.

Adem'e her şeyin ismini öğretti, eşyanın varlık bilgisini öğretti de Allah, sonra da onun bu sanatını, bu bilgisini meleklere arz etti. Yâni eşyanın varlık bilgisini meleklere soruverdi."Sonra o isimleri meleklere arz etti."

O isimleri veya Adem'in bu gücünü, bilgisini, bu sanatını me-leklere arz etti. Ve dedi ki:"Eğer sözünüzde sâdıksanız haydi bana şunların adlarını söyleyin! "

Haydi! Hani az evvel diyordunuz, siz gerçek tespitte bulunan, tahkikte bulunandınız! Haydi öyleyse şu isimleri sayın bakalım! Söyleyin! Haber verin bunlar konusunda! Neymiş? Nelermiş bunlar? Kendinizi, bilginizi bir ortaya koyun bakalım! Onlar diyorlar ki:32:"Ya Rabbi! Seni tesbih ve tenzih ederiz! Sen mükemmelsin! Eksiğin yoktur

senin! Bizim bilgimiz yok, ancak senin öğrettiğin vardır."

"Muhakkak ki her şeyi bilen, hâkim ancak sensin!"Muhakkak ki sen en iyi bilen, en yerli yerince bilensin! Tam bilensin! Bilgisi

tam olansın! Bilgisi değişmeyensin! A!! Bunu ben mi yaptım? Eyvah halbuki ben bunu şöyle yapacaktım! demeyensin, yaptığından pişman olmayan, yaptığından geri dönmeyensin.

Bu cümle temelde bizim de dememiz gereken bir sözdür. Bizde ilim yok ya

Rabbi! Bizim ilmimiz kıttır. Ancak senin bildirdiğin kadarını biliriz! Senin bildirmediklerini bilmemiz mümkün değildir. melekler vasıtasıyla Rabbimizin bize sunduğu bu kulluk bilincini, Rabbimiz karşısında bu acziyet şuurunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalı-yız. Her yerde ve her zaman biz bilmeyiz, sen bilirsin ya Rabbi! demeyi unutmamalıyız. Öyle değil mi yâni? Allah bu bilgileri bize öğretmeseydi biz nereden bilebilirdik? Allah kitap ve peygamberler göndermeseydi, o kitap ve peygamberler vasıtasıyla bize kendi bilgisinden aktarmasaydı, nereden bilebilirdik bu bilgileri.

Melekler bu bilgisizliklerini itiraf edip pişmanlıklarını izhâr edince de Rabbimiz Hz. Adem'e:33:"Allah ey Adem! Onlara eşyanın isimlerini haber ver! Buyurdu." Allah sanki döndü Adem'e ve buyurdu ki ya Adem! Haber ver bunları isimleriyle! Ne bunlar? Az önceki gibi bilmiyoruz, ama bir şeyler var ortada. Ve Allah buyuruyor ki: Ey Adem sen bunları onlara haber ver!"Adem eşyanın adlarını onlara haber verince."

O da onları sayıp dökünce, tek tek onlar hakkında haber verince. Yâni Hz. Adem Allah'ın bildirmesiyle bilebildiklerini ortaya ko-yunca. Deniliyor ki bu, eşyanın isimlerinin ortaya konulmasıdır. Veya yine deniliyor ki bu, eşyanın tabiatını bilmektir. Yâni eşyanın varlığının sebebini bilmektir. Hangi şey ne için yaratılmış? Hangi şeyin varlık sebebi nedir? İşte bunun bilinmesidir. Allah Adem'e işte bunu öğretmiştir. Peygamberlere hikmet verilmiştir de ondan peygamber olmuştur onlar. Nübüvvet, kitap ve hikmet verilir peygamberlere.

Yâni:

1- Allah'tan haber verilir peygamberlere ki, bunun adı nübüvvettir.

2- Kitap verilir peygamberlere ki, bu da Allah'ın toplumuna ulaştırmasını istediği bilgileri, arzularıdır.

3- Bir de hikmet verilir peygamberlere. Bu da neyi nerede ve nasıl gerçekleştireceğinin bilgisidir. Yâni hikmet gereği hareket etmesinin bilgisidir. Allah âyetleriyle hadîselerin birleştirilmesi, âyetlerin ha-yatla birleştirilmesidir. İşte bu hikmet burada anlatılan bilgidir de den-miş.

Yâni Allah Hz. Adem'e eşyanın hakikatini öğretiyordu. Bu, kullukta şu anlama gelir, şu da şu anlama gelir diye eşyanın hakikati öğretiliyor. Bunu şurada kullanman lâzım. Ben bunu şunun için yarattım. Bunun görevi şudur. Şunun varlık sebebi şudur. Sakın bunu burada kullanmayasın. Bu burada olmasın gibi eşyanın varlık sebebi bilgisi öğretiliyordu. Meselâ bıçağı ben ekmek kesmek için yarattım, sakın bunu insan kesmekte kullanmayasın. Taşın varlık sebebi şudur, sakın ha onu meyhane yapımında kullanmayasın. Üzümün varlık sebebi şarap değildir. Domuzun varlık sebebi yemek değildir. Ağzın varlık sebebi onu sadece yemek yemede, çay içmede kullanmak değil vahyin sözcülüğünde kullanmaktır, gibi eşyanın varlık bilgisi ve hikmeti, hakikati öğretiliyor. Buğday bunun içindir, ateş şunun içindir, erkek bunun içindir, kadın şunun içindir, elbise bunun içindir, insan bunun içindir, hayvan bunun içindir, melek şunun içindir,

yağmur bunun içindir, kar bunun içindir, sema bunun içindir, arz bunun içindir gibi eşyanın hakikati anlatılıyor. İşte Allah'ın kendisine öğrettiği bu bilgileri Hz. Adem birer birer sayıverdi..

Melekler anlamazlar bunu, bilmezler onlar. Bilmeleri de ge-rekmez zaten. Çünkü Allah onları öyle yaratmıştır. Onların böyle yeryüzünü idare edecek, yeryüzünde Allah adına Allah'ın yasalarıyla adâleti gerçekleştirecek bir hilafet görevleri yoktur. Onlar sadece Allah yap! der ve hemen yaparlar. Neden yapılacak? Niçin yapılacak? Nasıl yapılacak? bunu düşünmez onlar. Yağmuru yağdırın! der Allah, yağdırırlar. Şunu öldür! der Allah, öldürürler. Veya şunun amellerini yazın! der Allah, yazarlar, bunu silin! der Allah silerler, tamam başkasını an-lamaz onlar. Anlamaları da gerekmez zaten.

İnsan öyle değildir ama. Hele bu insan Peygamberse veya peygamber yolunun yolcusuysa elbette onun bir şeyler anlaması gerekecektir. Madem ki tüm varlıklara egemen olarak yaratılıyor, madem ki tüm varlıklara hükmedecek, o halde hâkimiyeti altındaki varlık-ların tabiatlarını, karakterlerini, özelliklerini ve varlık sebeplerini de bilecekti bu insan. Çünkü idaresi altındaki varlıkları tanımayan birisinin onları mutlu edecek bir düzen kurması mümkün değildir. İşte anla-ması gerekenleri öğretti Allah Adem'e.

Ve sonra meleklere buyurdu ki:"Ben size demedim mi ki göklerin ve yerin gaybını ben bilirim! Açıkladığınız

ve gizlediğiniz her şeyi de ben bilirim! Buyurdu."Sonra Allah meleklere dönüp

buyurdu ki: "Ben size dememiş miydim?" İşte
şimdi Allah sözünün mahiyetini biraz daha güzel anladık. Bakın az evvel demeye çalışmıştık ki, Allah meleklerine soru soruyor. Düşünüyoruz, soruyu soran kim? Allah. Allah ki gaybın da şe-hâdetin de Âlimi. Allah ki her şeyi bilen, Alîm olan, Habîr olan, Allâ-m'ul Guyûb olandır. Yâni bilgi kendisinden olan, her şeyi tam bilen bir Allah soruyor. Peki kendisine sorulan kim? Kime soruluyor bu soru? İnsan veya melek. E ne bilsin ki bunlar? Kur'an'ın tarifiyle cahilin cahili denen bu insan nereden bilsin ki bu sorunun cevabını? Ha! Öyleyse anlıyoruz ki, soru değil bunlar. Soru olarak sormuyor Allah bunları. Ya da cevap isteyen sorular değildir bunlar. İstişare de değildir bunun mahiyeti. Peki nedir ya bunlar? Bunlar birer ihbardır, haber vermedir, haberdar etmedir. Bakın bu iş, işte böylece olmuştur diye haber veriyor Allah.

Bir vakitler melekler vardı, sonra ben babanızı var etmek istedim. Ben istedim, ben istediğim için oldu bu. Babanı da, seni de var eden benim. Ben var ediyorum sizleri. Sizler varlığınız konusunda başka hiç kimseye değil bana borçlusunuz. Bana muhtaçsınız demek adına anlatıyor Rabbimiz bütün bunları. Öyleyse kime minnet duyacağınızı, kime kulluk yapacağınızı anlayın! demektir bunun mânâsı.

Evet ben sizin açığa çıkardıklarınızı da gizlediklerinizi de bilirim. Acaba burada açığa çıkarılan ve gizlenen neydi? diye bir soru sorulursa bu konuda şunları

diyebiliriz: Melekler açıktan açığa dediler ki: “Ya Rabbi yeryüzünde kan dökecek ve bozgunculuk yapacak bir insan mı yaratacaksın?” Meleklerin bu sözü açıklanan, açığa çıkan bir sözdü. Ama melekler arasında farklı bir yapıda bulunan İblis de içten içe bir hesap içine girmişti. Eğer bu Adem yaratılırsa ben buna karşı mutlaka bir tavır alırım diyordu. İşte gizlenen de buydu denmiş Allahu âlem. Bundan dolayı ben sizin açığa çıkardığınızı da gizlediğinizi de bilirim buyurdu Rabbimiz. Yâni Rabbimiz açıkladıklarını biliyordu meleklerin, gizlediğini biliyordu İblisin.

Melekler ne dediler?:

Ya Rabbi seni tesbih ve tenzih ederiz! Ya Rabbi bizim bilgimiz yok, ancak senin öğrettiğin kadar var. Ancak senin öğrettiğin kadar biliyoruz, başka bilmiyoruz ya Rabbi dediler.

Bu gerçekleşince, yâni Adem’in bilgilenmesi gerçekleşince, bu sefer sıra onun büyüklüğünü kabule geliyor. Sonra Allah buyurdu ki meleklere:34. Meleklere “Adem'e secde edin” demiştik, İblis müstesna hepsi secde

ettiler, O ise kaçındı, büyüklük tasladı ve inkâr edenlerden oldu.”

"Secde edin Adem’e!"Onlar da:"Hemen secde ettiler, ama İblis; o secde etmedi." Âyet böyle anlatıyor. Tüm melekler secde ettiler, ama İblis secde etmedi. Peki acaba o da secdeyle emredilmiş miydi? Yâni İblise de secde emri verilmiş miydi? Hani burada sadece: "Meleklere secde edin!" dedik deniyor. Bu secde emrinin içinde İblis yoktur. Acaba bu emir ona da şamil miydi? Filan deniyor.

Evet A’râf öyle diyordu. Allah ona da secdeyle emretmişti. Peki o bir melek

miydi? Hayır o melek değil bir cindi."O cinlerdendi ve Rabbinin emrinin dışına çıktı."

(Kehf: 50) Âyeti bunu anlatır.

Bu âyet onun bir cin olduğunu anlatır. İblis, nass ile sabittir ki; cinlerdendir.

Çünkü bakın secde etmemeyi becerebilmiştir İblis. Eğer bir melek olsaydı bunu

becermesi mümkün değildi. Çünkü melek, kesinlikle Allah’a isyan edemez.

Sonra yine Kur’an-ı Kerîm’de İblisin soyundan söz edilir. İnsanların ilk atası

nasıl Hz. Adem Aleyhisselâm ise, cinlerin aslı ve ilk atası da İblistir. Bu da onun

bir Melek olmadığını gösterir. Zira meleğin zürriyeti yoktur. Onlarda erkeklik

dişilik söz konusu değildir. İblis meleklerden olmadığı halde bu secde emrinin

ona da tahsisi konusunda şöyle denmiş: İblis melek olmadığı halde kendisini

meleklere benzetmiş, onlar gibi Allah’a kulluk yapmaya çalışan bir cin idi de

Allah’ın bu emrine onun için muhatap olmuştur demişler.

Peki bu secde nasıl bir secdeydi? Bu konuda uzun uzun söz edilmiş, ama

diyoruz ki: Vallahi nasıl olursa olsun bu bir görevdi, Allah emretmişti, onlar da

yapmışlardı ve caizdi bu.

1- Cumhura göre bu secde, yüzün yere konulması şeklinde olmuştur.

2- Kimileri bunun Adem’e doğru oluş mânâsına bir secde olduğunu demeye

çalışmışlar.

3- Kimileri bu selâm anlamında bir secdedir demişler. Nitekim daha önceleri

selâmlama anlamına secde caizdi de sonradan bizim şeriatımızda kaldırılmıştır demişler.

4- Kimileri bunun kesinlikle şu bildiğimiz mânâda Allah'a secde mânâsına gelemeyeceğini, çünkü eğer böyle olsaydı şeytanın kesinlikle bu secdeyi reddetmeyeceğini, zira daha önceden zaten Allah'a secde edip durduğunu filan demeye çalışmışlar.

Ama diyoruz ki bu secdenin şekli, biçimi ne olursa olsun, nasıl olursa olsun Allah emretti onlar da yaptılar o kadar. Velev bu secde şu bildiğimiz Allah'a yapılan secde bile olsa. Zira bunu emreden Allah'sa caiz mi, değil mi? diye düşünmenin anlamı da yoktur yâni. Allah emretmişse yapılır bu. İşte emretmiş ve yapılmış. Bu secde:

1- Bizzat kişinin önüne, ayağına kapanmak biçiminde de olabilir, hiçbir mahzuru yoktur, olabilir Allah dedikten sonra. Hani kardeşlerin birbirleriyle evlenmeleri de yasaktır ama Allah evlenin! deyince Hz. Adem'in çocukları evlenivermişlerdi birbirleriyle ve hiç bir mahzur yoktu bunda. Veya Yusuf Aleyhisselâm'ın kardeşlerinin de Hz. Yusuf'a böyle secde ettiklerini anlatır Kur'an.

2- İkinci bir anlamıyla bu secde; şeytanın yapmadığı, Meleğin yaptığı şeydir. Yâni boyun eğmektir. Kabul demektir. Tamam ya Rab-bi! Kabul ya Rabbi! deyip ondan intikal eden her bir emri uygulamaya koymak demektir. Namaz

secdesi değildir tabii bu. Allah'tan intikal eden her bir emir karşısında yapılacak

secde. Tamam Ya Rabbi! Anladım ya Rabbi! İnandım ya Rabbi! Kabul ya

Rabbi! diyerek kişinin boyun bükmesinin, teslim olmasının ve uygulamaya

koymasının adına secde denir. Hangi emri aldık Allah'tan? İlmin farziyeti emri

mi? Tamam ya Rabbi! Anladım ya Rabbi! Amenna ya Rabbi! Hemen uygulamaya

koyuyorum ya Rabbi! diyerek hemen ilim öğrenmeye başlıyorsak

bilelim ki biz tıpkı melekler gibi Allah'a secdeyi gerçekleştiriyoruz demektir.

Ama Allah'tan bize intikal eden her bir emir karşısında ukalalık eder,

duymazdan gelir, savsaklar ve hemen uygulamaya koy-mazsak, o zaman da biz

şeytanın safında yer alıyoruz demektir. Namaz emri böyledir, tesettür emri

böyledir, zekât emri böyledir ve tüm emirler böyledir. Hani:"Mü'minler de "sücceden ve kıyama" Gecelerler."

(Furkân: 64)

Diyordu ya Furkân sûresi. Meselâ namazı tamam kabul ettim ya Rabbi! Derler.

Orucu kabul ya Rabbi! Tamam ya Rabbi! Derler, ama bunu sadece sözde

bırakmazlar, hemen uygulamaya koyarlar diyordu.

3- Secde bir de yöneliş demektir. Adem kıbledir ama Allah'a secde ediliyor

demektir. Hani biz şu anda Kâbe'ye değil de Kâbe'ye doğru secde ediyoruz ya,

işte buradaki secde de Adem'e doğru oluştur da denmiş. Yâni ey benim

meleklerim bu andan itibaren hareketleriniz, yaşayışlarınız Adem'e doğru

olacaktır demektir bunun mânâsı. O ana kadar Meleklerin bir görev alanları

vardı. O da sadece Allah'ı tesbih ve takdis. Ama sanki insanın yaratılmasından

sonra Rab-bimiz Meleklere ikinci bir görev mahalli daha belirliyor ki o da

Adem'e, insana doğru oluş, insanın hizmetine giriştir tabiri caizse.

E bakıyoruz Cebrâil'in işi Adem'e doğru, yâni vahiy getirmek. Azrail'in

işi de insana yönelik, bizim canlarımızı almaya yönelik. Mîkâ-il'in işi de bizim

karımızı, boramızı, rüzgarımızı ayarlamaya görevli. İsrâfil bizim surumuzu

üfürmekle vazifeli. Sağımızdaki, solumuzdaki Melekler bizim hesabımızı

tutmakla görevli. Hafaza melekleri bizi korumakla görevli. Sanki Kur'an'da bize

tanıtılan bütün meleklerin görevi Adem'e, insana doğru yöneliktir. Hattâ

kıyametin kopmasıyla ilgili âyetlerde deniliyor ki:"Sura üfürülecek gökyüzü ve
yeryüzündeki bütün canlılar ölecek, ama

Allah'ın dilediği müstesna."(Zümer 68)

Deniyor. Âyetten anlıyoruz ki; demek ölmeyen de olacakmış, yâni kıyametin

dışında kalan da varmış. Elbette eğer kıyamet insan için idiyse, yâni kıyamet bu

âlem için idiyse bu da mümkündür. Meselâ arşı taşıyan meleklerin

ölmeyeceklerine dair bu mânâda rivâyetler vardır.

4- Bu secdenin tıpkı şu bizim toprağa secde etmemiz gibi olması da

mümkündür. Yâni biz şu anda toprağa secde ediyoruz; ama hiçbir zaman

toprağa tapınmıyoruz. Allah toprağa secde edin dediği için secde ediyoruz. İşte

tıpkı bunun gibi Allah secde edin dediği için secde ettiler diyoruz..

İblis onun şeytanlıktan önceki adıdır. Gerçi "İblis" karıştırmaktan gelir biraz da. Karıştıran demektir. Şeytan ise iblisin yaptığı işi yapmaktır. Yâni secde etmeme işine, secdeden kaçınma eylemine de şeytanlık denir."İşte böylece Biz, her bir peygambere insan ve cin şeytanları düşman kıldık"

(En'âm 112)

Deniyor ya. Öyleyse insanlardan her kim ki; Allah'tan kendisine intikal eden her bir emir karşısında boyun bükmez, tamam ya Rabbi! Anladım ya Rabbi! İnandım ya Rabbi! Kabullendim ya Rabbi! hemen uygulamaya koyuyorum, söz ya Rabbi! Bak bunun ameline başladım ya Rabbi! demiyorsa, emri savsaklıyorsa, geciktiriyorsa, tehir ediyorsa, duymazdan geliyorsa, o kişi şeytanlık yapıyor demektir. Giyim kuşam konusu, yeme içme konusu, sosyal konular, ekonomik kaygılar, ya da siyasal yapılanma konusu, hangi konu olursa olsun; kim ki Allah'ın isteğinin ötesinde hareket ediyor, yâni Allah'a boyun eğmiyor, secde etmiyorsa, işte bu adam şeytanlık yapıyor demektir.Yan çizdi ve müstekbir davrandı, (ihtiyacım yok tavrına girdi) ve kâfirlerden

oldu."Müstekbir davrandı şeytan. Burada istikbar kavramıyla alâkalı biraz bilgi vermemiz gerekiyor.

Allah'a istiğna ve isyan, Allah'ı kale almama, hayatını, hayat programını Allah'a sorma gereği duymama, Allah'ın emir ve yasaklarına karşı aldırış etmeme gibi anlamları ihtiva eden büyüklenme. Bu niteliklere sahip olan kişiye de müstekbir denir. Kelime olarak istikbar, büyük olma anlamındaki "ke-bü-ra"

kökünden gelir ve büyüklenme anlamını dile getirir. Aynı kökten gelen tüm kelimeler de büyüklük ve büyüklenmeyle ilgili anlamlar taşır. Meselâ kebir, büyük; kebire, büyük şey; ekber, daha büyük, en büyük; kibriya, büyüklük, yücelik, ululuk; ikbar, büyük görme; tekbir, büyükleme, yüceltme, ululama; tekebbür, büyüklenme; mütekebbir, büyüklenen demektir.

Büyüklük Allah'a özgü bir niteliktir. Bu nedenle "ke-bü-ra" kökünün tüm türevleri genellikle Allah'ı nitelemek, adlandırmak, yüceltmek için kullanılır. Sözgelimi büyüklük anlamındaki Kibriya, Allah'ın sıfatlarındandır. Mütekebbir de Allah'ın güzel adlarından (esmau'l-hüsna) birisidir. Bu nedenle müslümanlar her fırsatta Allah'ın büyüklüğünü, yüceliğini dile getirmekle yükümlüdürler. Meselâ, kulluğun en büyük işareti olan namaza, "Allahu ekber" denilip (tekbir) Allah'ın ismi yüceltilerek başlanır. Namaz sonunda Allah Tealâ, yine "Allahu ekber" (Allah en büyüktür) denilerek tesbih edilir. Kurban ve Hac ibadetleri sırasında, Şeytan taslanırken, Kâbe tavaf edilirken, büyüklüğün Allah'a özgü olduğu "Allahu ekber" denilerek, tekbirle ilan edilir. Şaşırtıcı her durumda da tekbirle, "Allahu ekber" denilerek Allah'ın ismi yüceltilir, yaratılmışlara özgü niteliklerden soyutlanır, tenzih edilir.

Ke-bü-ra kökünden gelen kibir, tekebbür ve mütekebbir kelimeleri gibi, istikbâr ve müstekbir kelimeleri de insan için ancak olumsuz bir durumu belirtmek ya da adlandırmak için kullanılır. Bu bağlamda istikbar kelimesi

büyüklenme, büyüklük isteğinde olma, bu istekle yeryüzünde bozgunculuk çıkarma, başkaları üzerinde rableşme ve kendinde kibir içinde bir büyüklük vehmetme anlamlarını dile getirir. Bütün bu nitelikler müslüman tanımının dışına, kâfir insan tipine özgü niteliklerdir. Çünkü müslüman olan, tevazu ile Allah'a teslimiyet demektir. Dolayısıyla müslümanın temel nitelikleri tevazu (alçak gönüllülük) ve hilm (yumuşak başlılık) dir. İstikbar ise, hepsi de küfürle eşanlamlı ya küfrün nedeni veya sonucu olan isyan, zulüm, azgınlık ve sapkınlık gibi niteliklerle ilişkilidir.
Kur'an'a göre istikbar, insanlara tepeden bakma, onları küçük görme gibi kâfirin en tipik özelliklerinden birisini temsil eder. Bunu kelimenin kullanıldığı çok sayıdaki ayette açıklıkla görmek mümkündür. Semud kavminin istikbarı ve bunun neden olduğu küfür şöyle dile getirilir: "Sonra (Salih'in) kavminin kibirli (istikbâru) önde gelenleri, hakir görülen insanlara dediler ki; "Siz Salih'in Rabbi tarafından gönderilen biri olduğunu kesin olarak biliyor musunuz?" Onlar da;"Biz onunla gelene iman ediyoruz" dediler. Ama kibirlenenler (istikbâru) dediler ki: "Biz ise sizin iman ettiğiniz şeye iman etmiyoruz" (A'raf,75-76). Aşağıdaki örnekler de kâfirlerin istikbârını ve bunun sonuçlarını ortaya koymaktadır: "Ayetlerimizi yalanlayıp onların karşısında istikbâra kapılanlar, işte onlar ateş halkıdır" (A'raf,36); "Firavun'a ve adamlarına; onlar istikbarda bulundular ve böbürlenen bir topluluk oldular" (Mü'minun, 46); "Sana ayetlerim

vasıl oldu da sen onlara iftira ettin ve istikbarda bulundun, iman etmeyenlerden biri oldun" (Zümer,59).

"Teğa" ve türevi olan "tuğyan" da İstikbarın başka bir yönüne ışık tutar. "Tuğyan", engellere bakmaksızın ve özellikle de ahlâkî ve dini kuralları çiğneyerek yola devam etme, kendi gücüne sınırsız biçimde güvenme, yaratıcıyı hiçe sayma ve inkâr etme anlamlarını dile getirir. "Sana indirilenin onların birçoğundaki tuğyan ve küfrü artıracağı muhakkaktır" (Mâide,64) ayeti, istikbarın küfürle özdeş azgınlığını dile getirir. İstikbârla anlam ilişkisi içindeki kelimelerden biri de "is-tiğna"dır. "İstiğna", insanın kendini zengin, Allah'tan ve başkalarından müstağni sayması ve sonuç olarak kendi gücüne sınırsız bir güven duymasıdır: "Yo, doğrusu insan küstahlığını ortaya koydu. Kendini ihtiyaçsız görüyor (Alak,6-7).

Örnek olarak ayetlerde görüldüğü gibi istikbar İblis, Firavun ve Karun gibi tipik kâfirlerin; peygamberlerin davetine karşı çıkarak Allah'ın ayetlerini yalanlayan, peygamber ve mü'minleri aşağı gören, büyük bir şımarıklık ve küstahlıkla yeryüzünde bozgunculuk çıkaran, insanlar üzerinde egemenlik kurarak onlara zulmeden, sömüren küfür toplumunun ileri gelenlerinin değişmez niteliğidir. Bu yönüyle istikbâr küfrün en temelli ve evrensel öğelerinden birini temsil eder. İstikbar içindeki müstekbirler, her peygamberin tebliği sırasında yaptıkları gibi Hz. Muhammed'in tebliği sırasında da onun karşısına dikilmiş;

Allah'ın ayetlerini yalanlamış, mü'minleri küçük ve aşağı görmüş, zulüm ve sömürü üzerine kurulu düzenlerini, saltanatlarını korumak için her türlü işkence ve cinayete başvurmuşlardır. İstikbârın bu evrensel niteliği, günümüzde de kâfir düzenlerin müslümanlara karşı tutum ve davranışlarında açık bir biçimde kendini göstermektedir.

Evet, anlıyoruz ki kibir, büyüklenmek, büyüklük taslamak, ululuk iddia etmek şeytan'a ait bir özelliktir. Yine anlıyoruz ki küfür ve inkârın en önemli sebebi kibirdir. Bunu Hz. Adem (a.s)'ın kıssasında görmek mümkündür. Nitekim şeytan'ın kibrinden dolayı isyanından sonra, inkâr ve isyan edenlerin çoğu kibir nedeniyle isyan etmişlerdir. Hz. Musa'nın apaçık delilleri karşısında Firavun inkâr etmişti."Sonra da Musa'yı ve Harun'u, firavun ve topluluğuna mucizelerimizle gönderdik. fakat onlar, kibirlendiler ve suçlu bir kavim oldular" (Yûnus,75).

Hz. Peygamber (s.a.s) döneminde inkâr eden zengin ve ileri gelen insanlar kibir neticesinde inkar etmişlerdir. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılmaktadır:"En sonunda da sırt çevirdi. Büyüklük tasladı ve şöyle dedi: "Bu eskilerden kalan bir sihirden başka bir şey değildir" (Müddessir,23-24)

Zenginlik, ululuk ve makam sahibi olmakla kibrin yakın alaka-sı, Allah Teâlâ'nın şeytan'a şu hitabında görülmektedir:"Kibirlendin mi, yoksa kendini yüce mi zannettin?" (Sâd,75)

Kibir inkârda önemli bir rol oynadığından Allah Teâlâ Kur'an'da kibirden

ve bu kelimenin türevleri olan istikbâr, müstekbir ve kibriya'-dan sık sık

bahsetmektedir,

Hz, Nuh (a.s) oğluna vasiyet ederken"İki şeyden seni men ederim, biri şirk diğeri kibirdir" buyurmuştur

(Ahmed b. Hanbel,I,170)

Ebu Reyhâne (r,a) Hz. Peygamber (s.a.s)'den şöyle rivayet etmiştir:

"Cennete kibirden hiçbir şey giremez". Orada bulunanlardan biri şöyle dedi: "Ey

Allah'ın Rasûlü! Ben, kamçımın şaklaması ve ayakkabımın sağlamlığı ile güzel

görünmekten hoşlanırım, bu kibir midir?" Hz, Peygamber (s.a.s) "Hayır bu kibir

değildir. Allah güzeldir güzeli sever Kibir hakkı küçük görmek ve başı gözü ile

insanlarla alay etmektir" (Müslim, İman, 47; Ahmed b Hanbel, lV, 133-134)

buyurdu. Bu hadis-i şerif hakk karşısındaki alaycılık ve inkârın kibir olduğunu

anlatmakla birlikte insanlarla alay etmenin kibirden kaynaklandığına işaret

etmektedir. Hz. Peygamber yanında sol eli ile yemek yiyen bir adama "sağınla

ye" demiştir. Adam "sağımla yiyemiyorum" deyince Hz. Peygamber şöyle

buyurmuştur: "Yiyemez ol; Bu adamın sağıyla yemek yiyemiyorum demesi

yalnızca kibrindendir" (Müslim, Eşribe, 107)

Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle buyurmuştur: "Kalbinde hardal tanesi kadar

iman olan hiç bir kimse cehenneme girmez; kalbinde hardal tanesi kadar

tekebbür bulunan hiç bir kimse de cennete gire-mez" (Müslim,

İman,147,148,149; Ebû Dâvud, Libâs, 26; Tirmizi, Birr, 610; İbn Mâce

Mukaddime, 9; Zühd,16), Bu hadis-i şerifin Müslim'in Sahih'indeki bab başlığı, "kibrin haram olması ve bunun açıklanması" şeklindedir. Buradan da anlaşılacağı gibi kibir haram olan kötü huylardan birisidir. Hadisteki ifade kibirli insanın cennete giremeyeceğini anlatmaktadır. Ancak buradaki kibir, Allah'a ve Peygamber (s.a.s)'e karşı olan kibirdir. Ahlâkî bir özellik olarak kibir, başkalarını küçük görmek ve onlarla alay etmek anlamıyla düşünülürse bu özellik insanı dinden çıkaran bir özellik değildir. Ancak haramdır, insanı dinden çıkarabilecek fiiller işlenmesine sebep olabilir. Böyle bir özellik sahibi de cehennemde kibrinin cezasını çektikten sonra Allah'ın afv ve mağfiretiyle cennete girecektir, Nitekim bir âyet-i kerime'de Allah Teâlâ: "Biz onların kalplerindeki kin ve hasedi çıkaracağız" (Hicr,47) buyurarak, cennete giren insanların kalbinden dünyadaki ahlâkî kusurlarının temizleneceğini anlatmaktadır.

Bu konudaki bir başka hadis-i şerif şöyledir: "Kendini büyük gören yahut kibirli kibirli yürüyen kimse Allah'ın huzuruna, Allah kendisine gazaplanmış olarak çıkar" (Ahmed b. Hanbel, II, 118). Bu hadis kibirlinin âhiretteki durumunu gözler önüne sermektedir. Bu tür bir ga-zab-ı ilâhiye sebep olarak Hz. Peygamber insanın elbisesini sürüyerek çalım satmasını ve kibirlenmesini de göstermiş ve: "Elbisesini kibirle yerde sürüyen kimseye Allah merhamet nazarı ile bakmaz" (Müslim, Libâs, 42) buyurmuştur. Bu hadis-i şerifler ahlâkı bir

kusur olan kibrin Allah nezdinde ne derece kötü kabul edildiğini anlatmaktadır. Bir başka kibir şekli olan hakka karşı büyüklenmek ise kâfirlikle bir kabul edilmiş ve lanetlenmiştir. Hz, Peygamber şöyle buyurur: "Mütekebbirler kıyamet gününde, insan yeklinde küçük karıncalar gibi hasredilir. Bütün her taraflarından zillet onları kuşatır..." (Tirmizî, Kı-yâme, 47)

Hz, Peygamber, kibirlilerin cehenneme gireceğini şöyle anlatmıştır:

"Cennet ile cehennem münakaşa ettiler. Cehennem şöyle dedi: "Bana zâlimlerle kibirliler girecek" Cennet onu şöyle cevapladı. "Bana zayıflarla yoksullar girecek" Bunun üzerine Allah (c.c) berikine "Sen benim azabımsın seninle dilediğime azap ederim" buyurdu. Ötekine de "Sen benim rahmetimsin, Seninle dilediğime rahmet ederim Sizin her biriniz için dolu dolu insanlar var" (Müslim, Cenne,34,35,36) buyurdu. Bu konudaki kudsi bir hadis-i şerifte Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: "Kibriyâ ridam, azâmet izârımdır. Kim bu ikisinden herhangi birinde benimle çekişirse onu cehenneme atarım" (Ebû Dâvud, Libâs,25; İbn Mâce, Zühd,16). Hz. Peygamber (s.aş) kibri zemmettiği gibi, kibrin müspet karşıtı olan tevâzuyu da övmüştür. Bir hutbelerinde Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Allah azze ve celle bana şöyle vahyetti: Mutevâzî olun, öyle mütevâzî olun ki, biriniz diğerine karşı övünmede bile bulunmasın" (ibn Mâce, Zühd, 16)

İslâm bir ahlâkî kusur olan kibri yasaklamıştır. Böyle bir kibir haramdır,

Allah'ın rahmetinden kovulma sebebidir. Ancak bir kibir daha vardır ki Kur'an

bunu "Müstekbir" ifadesiyle ifade etmiştir. Müstek-birler Allah'ın arzında bizzat

kendi güzelliklerini tesis etmek için gayret gösteren azgınlar ve zorbalardır.

Bunlar Allah'ın kullarını kendi köleleri yapmak için Allah'ın dinine karşı

büyüklenirler. Allah Teâlâ bu çeşit insanlar için şöyle buyurmaktadır: "İşte

âhiret yurdu; Biz onu yeryüzünde büyüklenmeyi ve bozgunculuk çıkarmayı

istemeyenlere (armağan) kılarız. (Güzel) sonuç muttakilerindir" (Kasas,83).

Evet, İblis bu olayla birlikte kâfir oldu, küfrü açığa çıktı veya:"Ve o kâfirlerden oldu."

Bölümünü Elmalı merhum ve bazıları: "O kâfirlerdendi" şeklinde anlamışlar.

Yâni o zaten önceden de kâfirlerdendi. Şeytanın kâfirlerden olduğunu Allah

ezelî ve ebedî ilmiyle biliyordu. Veya sonucun böyle olacağını Allah biliyordu.

Kaderde İblis kâfirler defterinde kayıtlıydı da bu emirle küfrü ortaya çıkıverdi

demişler.

Halbuki Allah ona imkân tanıdı. A'râf'ta anlatılır:"Ey İblis sana secdeyle emrettiğim halde seni secde etmekten engelleyen

neydi?"(A'râf: 12)

Yâni tabiri caizse bir mâzeretin mi vardı? Duyamadın mı? Emre intikal mı

edemedin? Kulağında bir rahatsızlığın mı vardı? Belinde secdeye engel bir ağrın

mı vardı? Niye secde etmedin? diyerek Rab-imiz aslında ona fırsat tanıyordu.

Tevbe ve geriye dönüş imkânı veriyordu. Aslında Allah, onun herhangi bir

mâzeretinin olup olmadığını biliyordu. Ama yine de ona bir imkân tanıyordu.

Garip ki şeytan Allah'ı tanıyor, Allah'ın gücünü kuvvetini biliyor. Peki niye böyle yaptı? Niye secde etmedi? Veya şeytan denen varlık niye var? Niye varlığına izin verdi Allah? Veya isyan edip kulluktan çıktığı halde neden defterini dürmedi? Vallahi işin o yanını ben bilemem, bilmem de gerekmez zaten. Peki ben neyi bileceğim? Yâni nesini bileceğim şeytanın? Ben onu düşman bileceğim, ondan kaçacağım, onu dost bilmeyeceğim, benim şu anda üzerinde yürümeye çalıştığım sıratı müstakimin üstünde bu şeytan var bileceğim, beni kandırıp bu yoldan alıkoyabilmek için izinleri kaldırdığını, her ân fırsat kolladığını bileceğim, ona karşı dikkatli davranmam gerektiğini bileceğim.

İşte onunla alâkalı kul olarak benim bilmem gerekenler bunlardır."Kâfirlerden oldu."

Yâni örtenlerden oldu.. Allah hakikati ortaya çıkarttı, ama o örttü. Peki hangi hakikatti bu, Allah'ın ortaya çıkardığı halde şeytanın örttüğü?

1- Allah'ın "Adem'e secde edin!" Emri açığa çıkmıştı, ama şeytan secde etmedi, bu emri uygulamaya koymadı.

2- Adem'in halîfelik özellikleri açığa çıkmıştı. Ayan beyan gözleri önünde Allah bunu ispat etmişti, ama şeytan bu hakikatin üstünü örtüvermişti.

Zaten:"Kim, bile bile hiçbir özrü yokken namazı terk ederse o kâfirdir."

Hadis-i şerifin mânâsı da budur işte. Yâni insan namaza olan imanını eylem

olarak göstermezse küfrediyor demektir bu adam. Yâni namaza inandım dedi de kılmadı mı, inandım demesine inanmamak lâzım gelecektir.
Şunu da söyleyelim burada: Şeytan Allah'ı inkâr ettiği için kâfir olmadı da Allah'ın emrine itaat etmemesi sebebiyle kâfir olmuştur. Secdeyi terk etti, üstelik secdesizliği savunmaya kalkıştı. Bir kimse meselâ tesettür konusunda secde etmese, yâni hemen uygulamaya koymasa, bu ameli küfürdür. Ama bir de bu tesettürsüzlüğü savunma boyutunda bir tavır sergilerse o kesin kâfir olacaktır.
Evet bir imtihan gerçekleştirdi Rabbimiz. Adem, melekler ve İblisin konu edildiği bir imtihan gerçekleştirildi. Bu imtihanın sonunda melekler kazanan, şeytan da kaybeden olmuştu.
İşte bu noktadan itibaren insan için bir yol, bir hayat başlıyordu yeryüzünde. Ama unutulmamalıdır ki, bu hayatı başlatan Allah'tır. Yeryüzünde başlayan bu yeni hayat, Allah'la başlıyordu. Hayatı başlatan Allah'tı. Başlangıçta Allah var. Melekler var yanı başında ve de şeytan var.
Öyleyse şunu kesinlikle bir saniye bile hatırımızdan çıkarmamalıyız ki, hayatımızda hep Allah olacak, hayatımızda hep melekler olacak ve de İblis olacaktır. Bunu peşin peşin kabul etmek zorunda olacağız. Zira bu hayatta tüm problemlerimizi buna bina etmek ve bu açıdan çözümlemek zorunda kalacağız.
Eğer Allah'ı diskalifiye ederek bir insan tanımı yaparsanız, melekleri yok farz ederek bir insan portresi çizmeye kalkarsanız, İblissiz bir insan modeli

düşünmeye kalkarsanız şunu kesinlikle bilesiniz ki, bu insanla alâkalı hiçbir sıhhatli sonuca varamazsınız. Bir defa elde bir diyeceksiniz ki, yaratıcısı sürekli onunla beraberdir. Sürekli onun üzerinde hâkim ve gözetleyicidir. Yalnız değildir o. Başıboş değildir insan ve yaratıcısından uzak kesinlikle bir hayat yaşayamaz.

Yine meleklerden de bu insan kesinlikle kendisini soyutlayamaz.

Etrafında sürekli melekler vardır onun, kendisini koruyan, amellerini yazan, ölür ölmez kendisini hesaba çekecek olan. Onun dünyasında melekler vardır. Ona, onun hayatını düzenleyecek vahiy getiren melekler var, yağmurunu yağdıran, rüzgarını estiren ve tüm çevresini şekillendiren melekler var. Ve bir de hemen yanı başında da kanında, damarlarında dolaşan ve sürekli onun kulluğunu bitirmek için fırsat kollayıp onun gafil bir zamanını yakalamaya çalışan İblis var. Onu kendi cehennemine gönderip orada yalnızlıktan kurtulma planları yapan şeytan var.

Evet şimdi, siz insanı tanımak, insanı tanımlamak mı istiyor-sunuz? İnsanı tanımak ve onu mutlu etmek mi istiyorsunuz? İnsan için ona en uygun bir sistem, bir hayat tarzı geliştirmek mi istiyorsunuz? Eğer bu insanı, onun yaratıcısı olan Allah'ın onunla alâkalı bildirdiği vahiy birimlerinden habersiz olarak onu sadece maddeden, sadece bedeninden ibaret zannedip bu maddesinden

başka ne Allah, ne melek, ne iblis, ne de ölüm ötesiyle ve ne de

yaratılış berisiyle ilgisi olmayan bir insan kabul eder ve tüm sisteminizi böyle bir insan üzerine bina etmeye kalkışırsanız, bu insanı zinhar mutlu edemezsiniz. Zinhar bu insanı bunalımlardan kurtaramazsınız. Ne kendinizi, ne de toplumu kesinlikle intiharlardan kurtaramazsınız. Ama insanı Allah'ın tanıttığı gibi böylece tanır ve ona yaratıcısının çizdiği hayat programını uygularsanız işte o zaman insanla alâkalı en sıhhatliyi bulmuş olursunuz. İşte o zaman insanı mutlu etmiş ve tüm bunalımlardan kurtarmış olursunuz. Bunun başka hiçbir çaresi yoktur.

Bu hadîseden sonra Hz. Adem ve Havva cennete yerleştirilir. Bu Cennet ulemânın çoğunluğuna göre Cennet'ül Me'vâ dır. İsfahanî gibi kimileri de bu cennetin yeryüzünde bir bahçe olduğunu demeye çalışmışlardır.35:"Adem'e dedik ki ey Adem! Sen ve eşin birlikte cennete yerleşin. Orada olanlardan dilediğiniz yerde dilediğiniz kadar bol bol yiyin. Ama şu ağaca yaklaşmayın; yoksa zâlimlerden olursunuz."Burada hemen Adem'e bir eşten söz edilir. Adem'e bir Havva'dan söz edilir.

Yâni yaratılan bu Adem'in yanı başında bir de Havva var. Bir kadın var. Çünkü Adem için Havva'sız bir hayat, hayat değildir. Havva Adem'i, Adem de Havva'yı tamamlar. Ne Ademsiz Havva, ne de Havva'sız Adem düşünülemez. Bunun içindir ki, kesinlikle İslâm, kadınla erkeği karşı karşıya getirmez. İslâm kadınla erkeği böyle karşı karşıya getirmediği gibi asla kadın erkek eşitliği, kadın erkek eşitsizliği gibi zırvaları da gündeme getirmez. Hiçbir zaman konu

etmez bunu. İslâm’a göre böyle bir problem yoktur. Yâni kadın erkeğe eşit midir? Değil midir? Nasıl eşit olur? Nasıl olmaz? Zerre kadar bunu problem etmez İslâm. Zira bu iki varlığı ayrı düşünmez İslâm. Bu ikisi bir varlıktır. Bu iki varlığı ayrı ayrı düşündüğünüz zaman ayrı ayrı hiçbirisi bir değer ifade etmez yâni. Meselâ yüz tane Adem insan değildir Havva’sız. Veya yüz tane Havva da insan değildir Ademsiz. Bu ikisini karşı karşıya getirmek yerine bu ikisini birlikte düşünmek zorundayız.
Hadîselere Kitap ve sünnetin gözlüğüyle bakmak zorunda olan bizler, kesinlikle küfrün kendi içinde yaşadığı çelişkilerini İslâm’a taşımamalıyız. Bu konuyla alâkalı kâfir dünyanın çıkmazlarını, İslâm-ın meselesiymiş gibi İslâm’a sokmamalıyız. İslâm’a göre kadın ve erkek ayrı ayrı varlıklardır, ama ikisi birden insandır. Yalnız başına ne erkek insandır, ne de kadın insandır. İkisi birlikte insandır. İşte problemi böylece çözümlemek zorundayız. Erkek ve kadını karşı karşıya getirmek, İslâm’ın ve müslümanların problemi değildir. Meselâ bakın bir şehre yüz bin tane erkek yerleştirin, eğer orada kadın yoksa onlar öldükten sonra hayat bitecektir. Öyleyse orada insan yoktur, demek zorunda kalacağız. Aksi de böyledir tabii. Yâni sanki kadınla erkek bir bütünün parçaları gibidir. Bir bütünün ikiye parçalanmış ve sonra da fonksiyonel olarak birleşmesi gibidir. Allah’ın da zaten erkeğin yanı başında hemen kadını da yaratmasının hikmeti de buradadır. Başka bir âyetinde Rabbimiz:"Onda sükûnete eresiniz diye içinizden eşler yaratması da onun

âyetlerindendir."(Rum: 21)

Onunla hayat bulasınız diye buyururken bu iki parçanın birbirinin tamamlayıcısı olduğunu anlatır. Hayat bulmak. Yâni bin erkekten bir insan dünyaya getirebilir misiniz? Veya bin kadından bir canlı çıkarabilir misiniz? İşte meseleye böyle bakmak zorundayız ve küfür dünyasının, şirk dünyasının, Allah'ı tanımadan, vahye müracaat etmeden problemlere çözüm getirmeye kalkışan kâfirlerin ürettiklerini İslâm'a taşımanın hiç mi hiç anlamı yoktur, bunu böylece bilelim inşallah.

Hz. Adem'in o gün girdirildiği cennetle, inşallah yarın bizim gir-dirileceğimiz cennet farklıdır. O cennetle bizim girdirileceğimiz cenne-tin üç farkı var:

1- Hz. Adem'in o günkü girdirildiği cennette yasak var. Biraz sonra söyleyeceğiz inşallah. Şu ağaca dokunmayın! dedi Allah. Bir yasak var. Ama bizim girdirileceğimiz cennette yasak yok. Her şey serbesttir.

2- Hz. Adem girdirildiği cennette ebedî kalmadı. O ağaçtan yedikten sonra oradan çıkarıldı. Ama bizim girdirileceğimiz cennette ebedîlik vardır. Ebedîyen o cennette kalacak ve bir daha çıkarılmayacağız inşallah.

3- Hz. Adem o gün girdirildiği cennete bir imtihan sonucu girdirilmedi. Yâni dışarıda imtihana çekildi de bu imtihanı kazanarak girdirilmedi Hz. Adem. Meccanen, lütfen o cennete girdirildi. Ama biz dışarıda, dünyada imtihan ediliyoruz. Kazandığımız takdirde o cennete girme imkânımız olacaktır.

Evet bir cennete konuldu Hz. Adem ve karısı anamız Havva. Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki kadın, mesken konusunda kocasına bağımlıdır. Allah diyor ki: "Ey Adem sen o cennette otur, zevcen de." Demek ki mesken konusunda, ev konusunda kadın kocasına bağımlıdır. Kocası nasıl bir ev kurma imkânına sahipse kadın buna razı olmak zorundadır. Ben bu evde oturamam! Ben bu mahallede oturamam! Böyle bir evde oturmak benim kılasımı sarsar! Benim şanıma yakışmaz! deme hakkına sahip değildir kadın. Ama yine âyetin ifade tarzından öğreniyoruz ki, yeme içme konusunda kadın kocasına bağımlı değildir. Allah diyor ki: "İkiniz de dilediğinizden yiyin için!" Öyleyse bu konuda kadın illa da kocasına uymak zorunda değildir. Meselâ koca patlıcan seviyor

diye illa da patlıcan pişirmek zorunda değildir, bazen de patates pişirebilecektir. Ama kadın, olmayan bir şeyi, ya da kocasının gücünün yetmeyeceği bir yiyeceği isteyerek kocasına ve kendisine zulmetmemelidir tabii. Bunları anlatırken, bir ara koca karısını dövebilir mi diye sordular. Dedim ki eşşekle evli olanlar dövebilirler tabii dedim. Çünkü eş-şek yâni, başka yolu yoktur bunun. Laf anlamaz, söz dinlemez. Ya da içinizden kim bir eşşekle evli olduğunu kabul ediyorsa hadi döverse dövsün dedim. Bir kadınlara vurduk bir erkeklere vurduk. Ama insandır da yine de dövmek gerekiyorsa, Kur’an çok nezih bir örnek veriyor, biliyor musunuz dedim? Efendim işte nâşizeye, itaat etmeyen kadına filan dediler ve yine öncekine gittiler. Yok dedim öyle değildir

iş. Ya ne? Hani Eyyub'a Aleyhisselâm deniyordu ya, üç tane sap al, çöp al onunla karına vur da yeminin yerine gelsin! deniyordu ya işte o kadar olur bu iş. Hani dostlar başına, evlendiği gece adam soruyormuş hanımına: Hanımım adın ne? Bilmem diyormuş, sen ne istersen, sen ne seversen o olsun! Tamam kadından bunu bekliyoruz güzel ama, çevir bandı bize, ya bizler öyle miyiz? Hanımlarımızın efendileri konumun-da olan bizlere karşı böyle davranmalarını isteyen bizler kendi efendimize karşı aynı tavrı gösterebiliyor muyuz? Ya Rabbi sen ne istersen! Ya Rabbi sen ne dersen! diyebiliyor muyuz? Hani kadın bize itaat edecek, biz de Allah'a itaat edecektik ya. Biz Allah'a öyle değilken, tutmuşuz bize itaat etmesi gerekenden böyle bir itaat bekliyoruz, olmaz bu! Biraz dengeli gitsek güzel olacak yâni.

Meselâ adam bir saymaya başlıyor evleneceği kızda aradığı vasıfları, sanki yeryüzünde bulmak mümkün değil. Sanki henüz fabrikası yapılmamış, temeli atılmamış, henüz yok yeryüzünde öyle birileri. Gençlerden birini dinledim, mümkün değil arkadaş bu dedim, şu vasıflar bunda bulunmaz, bu vasıflar da onda bulunmaz. Yâni şu vasıfları bu yapmaz, bu vasıfları da o yapmaz. Ömründe arama böyle bir kızı, kesinlikle bulamazsın! dedim. Yâni Vahhabî'nin Şiî, Şiî'nin de Vahhabî olamayacağı gibi. Kırk yıl bir kazanda ikisini kaynatsanız mümkün değil bir Vahhabî'yi Şiî, bir Şiî'yi de Vahhabî yapamazsınız. Öyle değil mi? Delikanlı öyle bir kızcağız arıyor ki hem tahsilli

olacak, hem de saçının bir telini kimseye göstermemiş olacak diyor. Bu mümkün değil arkadaş dedim. Hem o, hem bu. Mümkün değil. Ama sayıyor delikanlı kendi kendine.

Bir de şöyle düşünsene arkadaş dedim ona: Sen kimsin? Nesin sen? Yâni sen nesin ya? Halbuki sen aradığını kendine göre arayacaktın. Bana öyle geliyor ki dedim galiba sen bu aradığını kendine değil de bir sahâbeye arıyorsun! İyi yâni aradığın kızda bu kadar şart sayıyorsun da sen sahâbe değilsin ki! Ya da bu şartlardan hangisi var sende? Bir de onu düşünsene! Yoo sanki kendisi sahâbe de sahabeye lâyık birini arıyor beyefendi.

Adamın biri, işte hısım akrabaları dünürlüğe gidiyorlarmış, onları kapıda durdurmuş, durun bir dakika! demiş ve oğlunu çağırmış ve demiş ki onlara: Bakın siz buna arayacaksınız demiş, işte oğlan bu! Yâni sakın dünyada eşi, benzeri bulunmaz birine kız istemeye gidiyormuşsunuz gibi pazarlığa tutuşmayın! İşte oğlan bu! demiş. Eh akıllı adammış yâni değil mi? Hoş demiş.."Oturun beraber cennette!."

Ama şimdi durum değişti galiba, kadınlar nerede oturuyorsa erkekler de orada oturur. Ev olarak demedim bunu. Bakıyorum adam evleniyor, evlendikten sonra hep hanım irtibatlı yaşıyor. Kimlerle arkadaşsa, kimlerle beraberse, kimlerle oturup kalkıyorsa onlarla dost olmaya, onlarla akraba ve arkadaş olmaya çalışıyor. Hele, hele Allah korusun yabancı olur da Konya'dan evlenmeye filan kalkarsa hepten Konya'lı olmuştur o artık."Ve sakın ha! Bir de şu ağaca

yaklaşmayın zâlimlerden olursunuz!"

Bir ağaca yaklaşılmayacak. Bu yasak Adem ile Havva'nın iradeleridir. Bu yasak iradeyi anlatır. Yâni Adem ile Havva'nın seçebilme özellikleri vardır. İyi, ya da kötü, haram, ya da helâl, hayır ya da şerden, iman, ya da küfürden birini seçebilme, tercih edebilme özellik-lerinin varlığını anlatır bu yasak. Esasen irade yasakla yeşerebilir. Eğer varlıkların hayatında yasak yoksa, onların şahsiyetlerinin

gelişmesi de mümkün değildir. Şahsiyetlerin gelişmesi için yasak lâzımdır. Meselâ her istediğini yapabilen bir çocuk düşünün, şahsiyeti gelişmez bu çocuğun. Bunların da şahsiyetlerinin gelişip yeşermesi için bir yasak var hayatlarında. Allah buyurdu ki bir ağaca yaklaşmayacaksınız.

Peki neydi bu ağaç? Ne'liğini bilmiyoruz, ama tadılan bir şey olduğunu, bir ağaç, yenen bir ağaç olduğunu biliyoruz. Ağaç yenmez de meyvesi yenir tabii. Mihnet ağacı demişler, buğday ağacı demişler, buğdaydan ağaç olur mu? Efendim işte cennette böyle büyük filan, dert ağacı demişler, yiyenler dert bulur filan. Mârifet ağacıdır denmiş, yerseniz kendinizi anlarsınız filan mârifetçiler var ya. Anlamış zaten Adem kendini yahu! Yâni Adem'e eşyanın ne anlama geldiğini anlatarak onu bilgilendirdi dedi ya Allah. Öyleyse Adem zaten anladı bu işi. Bir de ayrıca bundan yemesine gerek yok. Yâni sanki vahiy yetmiyormuş gibi bir de şu şu yollarla kişinin mârifete ulaşabileceğini iddia edenlerin uydurmasından başka değildir bu.

Evet cennetteler ve bir yasak var hayatlarında. Her şeyden dilediğiniz

kadar yiyin için, ama şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zâlim-lerden olursunuz.

Şimdi de öyle değil mi? Bütün meşrubatlar serbest ama içki yasak gibi. Bütün

hayvanlar serbest ama domuz yasak gibi.36:"Derken Şeytan oradan ikisinin de ayaklarını kaydırdı ve onları

bulundukları yerden çıkardı."Şeytan da vesvese verip onların ayaklarını kaydırdı. Şeytanın onlara nasıl

vesvese verdiği A'râf sûresinde anlatılır. Şeytan bu konuda Allah'tan izin

almıştı. Allah'tan aldığı bu müsaadeyle o ikisine vesvese vererek onları aldattı.

Nasıl vesvese verdiğini de uzun uzun anlatırlar. İşte efendim büyük bir bahçe,

geniş bir bahçe, bıkmışlar, usanmışlar karı koca, ne yapsınlar çoluk çocuk da

yok, eş dost yok, hısım akraba yok. Gel demişler şöyle bir dolaşalım. İşte

kapının yanına yaklaşırlarken şeytan başlamış fitlemeye, tam çocuk mantığı

yâni..

Adamın birisi öyle diyormuş: İçki eğer tuvalette içilirse hiç bir şey olmaz! Niye?

demişler. Adam demiş ki e canım tuvalette melek olmaz ya! Nereden bilecek

melek de yazacak bunu! İşte vücudunun bir yerleri açılınca melek durmaz orada

ve insanın o andaki günahları da yazılmaz yâni filan.. Tam bir çocuk mantığı

yâni.

Şeytan içeri, cennete giremiyor ya, tam onlar kapının yanın-dayken şeytan

kapıcıların, meleklerin gafletine denk getirmiş, yılan şeklinde bir kıvrılmış,

kapıcıları atlatıp içeri girmiş.. Tuhaf şeyler bunlar...

E mescid Allah'ın ibâdethanesi iken, namaz da Allah'la buluş-manın en özel makamı iken, buna rağmen mesciddeyken ve namazın içindeyken Allah'ın Resûlü diyor ki: "Şeytan kişinin iki göğsünün arasına girer, göğsü ile kalbinin arasına girer de başlar vesvese vermeye." O zaman ne öyle yâni eğri büğrü yollar arıyoruz da? Şeytan girmiş ve vesvese vermiştir o kadar. Bulundukları konumdan

onları çıkarmıştır, soymuştur diyoruz. Neydi bu soyuldukları, çıkarıldıkları şey? Galiba orada olma haklarıydı bu. Cennette bulunma haklarıydı bu. Sanki böyle üzerlerinde bir üniforma vardı, şeytan soydurdu bunu onlara. Bu üniformayı kendilerinin bizzat çıkarmalarının, ya da çıkarmayız! diye diretmelerinin anlamı da yoktu, çünkü bu üniformayı veren Allah: Artık o geçersizdir! dedi mi anında işi bitmiştir değil mi? Öy-leyse cennette kalabilme haklarını, cennette olabilme özelliklerini Allah onlardan almıştır.

Burada yine başka bir konuyu da ifade edelim: Hıristiyanlar diyorlar ki, şeytan cennette önce Hz. Havva'yı kandırdı, Havva'yı baştan çıkardı, daha sonra da onun vasıtasıyla Adem'i kandırdı diyorlar. Yâni kadın şeytanla işbirliği eden, böylece erkeği baştan çıkaran ve onun için de yeryüzünde kendisinden zinhar uzak durulması gereken alçak bir varlıktır diyorlar. Adem'in ve dolayısıyla onun sulbünden kıyamete kadar gelecek bizlerin cennetten çıkarılmamıza sebep olan işte bu kadındır diyorlar.

Kadın, Adem'in ve soyunun başına türlü türlü dertler açmış, şeytandan daha âdî, daha tehlikeli bir varlıktır. Bedeni insan bedeni ama ruhu şeytan ruhu olan bu âdî varlıktan sakınmak gerekmektedir. Ruhunu arındırmak ve böylece Allah'ın rızasını kazanmak isteyen kişinin kesinlikle kadınlardan uzak durması ve onlarla asla evlenmemeleri gerektiğini savunmuşlardır. Neoplatonizm felsefesi. Kadını insanlıktan ve toplumdan dışlayıp onu kendi başına yalnızlığa itme felsefesi. Hattâ batıda yıllarca kadın, kiliseye giremez denmiş, kadın İncil'e dokunamaz, kadın dine giremez, o pis vücuduyla bu nezih müesseseleri kirletemez denmiştir. Bunların tamamı yanlış ve insanlık dışı anlayışlardır. Bakın Kur'an-ı Kerîmde öyle bir şey denmiyor. Yâni şeytan önce Havva'yı, sonra da Adem'i kandırmıştır diye bir şey yoktur. İfade aynen şöyledir:"Şeytan o ikisini kaydırdı." Gerisi düzmeceden başka bir şey değildir.

Ve dedi ki Allah Adem'e ve çocuklarına, yâni yeryüzüne in-dirilecek olan insanlığa buyurdu ki:"Haydi birbirinize düşman olarak inin!"

Birbirinize düşman olarak inin dünyaya. "Yurtta sulh, cihanda sulh" teranelerine aldanıp kapılmadan bu düşmanlığın fakında olarak yeryüzünde yaşayın! dedi.. Bu söz, tüm insanlar içindir. Sadece Adem'le Havva için de-ğildir. O ikisi ve şeytan için de değildir sadece. Nitekim bundan kısa bir süre sonra hemen Adem'in oğulları birbirlerine düşman oluverdiler. Kabil Habil'i öldürüverdi ve yeryüzünde ilk kan akıtılıverdi. Öyleyse kıyamete kadar bu iki insanın

sulbünden gelecek insanlık içindir bu söz. Peki yâni acaba Adem'le Havva hiç birbirlerine düşman olmuşlar mı? Kesinlikle hayır. Ama kimileri kadın erkeğin, erkek de kadının düşmanıdır filan demeye çalışmışlarsa da bunun mânâsı öyle değildir. Eğer kimi hıristiyan bilginlerinin iddia ettikleri gibi bu söz sadece Adem'le Havva hakkında olsaydı o zaman: "İhbita" Derdi Allah. Nitekim bakın yukarıda az önce geçti: "Küla" Denmişti. İkiniz yiyin için denmişti. Burada da ikiniz inin denebilirdi, ama öyle değil. Hepiniz toptan inin ey Adem'in ve Havva'nın çocukları.

İşte bu andan itibaren yeryüzünde Allah'a isyanın temsilcisi olan iblisle, Allah'ın yeryüzündeki halîfesi olan insan arasında kıyamete kadar sürecek düşmanlık başlıyordu. Bu savaş imanla küfür, hak ile bâtıl, hidâyetle dalâlet arasında devam edecek bir savaştır. Ve anlıyoruz ki artık, hiçbir zaman İblis bizimle barış masasına oturmayacaktır. Hiçbir zaman bizimle sulha yanaşmayacak ve sürekli bizi yoklayacak, bizim kulluğumuzu bitirebilmek için zayıf anımızı bulmaya çalışacaktır.

Kitabımızdaki Felak ve Nâs sûrelerinin son sûreler oluşu bize şunu hatırlatır: Ey müslüman! Kur'an'ı baştan sona okuyup uygulamaya koysan da, kitabın tümünü anlayıp yaşamaya çalışsan da unutmayasın ki İblis, sürekli seninle karşı karşıyadır. Sürekli izinleri de kaldırmış olarak peşindedir. Bir gafil anını yakalayıp senin kulluğunu bitirmenin planlarını yapmaktadır. Aman bunu

unutmadan yaşayasın, bu konuda çok dikkatli olasın emrini vermektedir.

Burada üzerinde kısaca durmamız gereken birkaç husus var:

1- Hz. Adem ilk andan itibaren zaten dünyada yaşamak üzere yaratılmıştı:

Âyeti bunu gösteriyordu. Ben yeryüzünde bir halîfe yaratacağım diyordu Allah. Peki acaba yeryüzünde yaratılan, yeryüzü için var edilen Adem Aleyhisselâm neden direk yeryüzünde değil de başka bir yerde imtihan ediliyordu? Veya neden böyle bir ağaçla imtihan ediliyordu? Bir de onun o imtihanı başarıp başarmayacağını, o ağaçtan yiyip yemeyeceğini ezelî ve ebedî ilmiyle zaten bilmiyor muydu Allah? Bunu bildiği halde Allah neden böyle bir imtihana konu kıldı onu?

a- Bunun bilebildiğimiz kadarıyla birinci sebebi: Hz. Adem'i yetiştirmek içindi.Yeryüzünde ileride halîfe olacak varlığın içinde gizlenmiş olan kuvvetleri uyarmak, onu şeytanla savaşa hazırlamak, bilemek, acıları tattırmak, pişmanlığı yudumlatmak, düşmanını tanıtmak ve düşman karşısında sığınağını bildirmek içindi.

Böylece Hz. Adem deneyim sahibi oluyordu. Benliğindeki zayıflıkların farkına varıyor, düşmanın aldatma yöntemlerini tanıyor ve öğreniyordu ki, bundan sonra onunla daha etkili bir mücâdele verebilsin. Onun iğvalarından korunabilsin.

b- İkinci olarak yanlıştan, hatadan dönmesi gerektiğini, hatadan nasıl dönmesi, nasıl tevbe etmesi gerektiğini öğretiyordu böylece Rabbimiz ona. Tabi onun

şahsında biz kullarına da.

c- Üçüncü olarak da aynı zamanda nesli için de bir örneklik söz konusuydu bu. Kıyamete kadar Adem neslinden gelecek insanlara bu konuda ders veriyordu, düşmanlarını tanıtıyordu Rabbimiz.

d: Dördüncü olarak da Rabbimiz böylece, atamız Adem'e ve tüm soyuna bir hedef göstermiş oldu. Ey Adem! İşte cennet budur! Dünyadaki tüm uğraşınızda hedefiniz burası olsun! Burasını kazanmak için çalışıp çırpının! dercesine onlara cennetini gösteriverdi diyoruz Allahu âlem.

Allah sonucun böyle olacağını, onun o ağaçtan yiyeceğini bildiği halde niye böyle bir emirle karşı karşıya bıraktı onu? Filan diyorlar. Bunun şöyle bir izahını yapabiliriz: Birine herhangi bir emir veren kişi bu emri şu sebeplerle verebilir:

1- Ya o emrin bizzat yapılmasını ister. Emri vermesindeki sebep bizzat o işin yapılmasıdır.

2- Ya da mesele o işin yapılması değil de, emredilen varlığın o konudaki samimiyet ve itaatini sınamak için böyle bir emir verilmiştir. O konudaki samimiyet ve imanının gücünü ortaya çıkarmak için emir vermiştir.

Nitekim Cenab-ı Hakkın Hz. İbrahim'e "Oğlunu kurban et!" Emri bu türden bir emirdi. Bu sebeple de eylem gerçekleşmeden de Cenab-ı Hak bu emri geri aldı. Baba ile oğulun teslimiyetlerini ortaya çıkarmak istiyordu. Veya bu konuda onların bu teslimiyetlerini insanlığa örnek sunmak istiyordu. Veya onları

böylece eğitmek istiyordu Rabbimiz.

Bir de hıristiyanların iddia ettikleri gibi Hz. Adem Aleyhisselâm işlediği bu suçun cezasını çekmek üzere yeryüzüne indirilmemiştir. Daha sonra gelecek âyette Rabbimiz onun yeryüzüne halîfe olarak indirildiğini anlatır. Hz. Adem yeryüzüne halîfe olarak indirilmiştir. Yeryüzünü idare etmek üzere. Yeryüzünde Allah'ın yasasıyla bütün varlıklara efendilik yapmak ve yeryüzünde Allah'ın hâkimiyetini

gerçekleştirmek üzere indirilmiştir.

İşte Hz. Adem'in imtihanı da böyleydi. "İnin birbirinize düşman olarak.""Sizin orada belli bir döneme kadar yaşama ve faydalanma hakkınız vardır."

Orada belli bir vakte kadar yaşayacak ve geçimlik temin edeceksiniz. İşte yaşıyoruz bu hayatı, herkes için ayrı mesken var, herkes için ayrı mülkler var, herkesin ayrı ayrı yerleri, yurtları vardır. Bir de herkesin ayrı ayrı ömürleri, zamanları vardır. Yeryüzüne indikleri dönem birinin bir yerde, ötekisinin bir başka bir yerde bir süre kaldıklarına ve daha sonra birleştiklerine dair Hay Bin Yakza'nın verdiği bazı bilgiler var, bunu net olarak ben bilmiyorum."Orada yaşayacaksınız, orada öldürülecek ve oradan tekrar diriltileceksiniz."

(A'râf 25)

Bu ifade tüm insanlar içindir. Bu söz sadece Hz. Adem'e değil, bize de deniyor aynı zamanda. Peki bunu bana ne için anlattı Allah? Benim imtihanım için anlattı elbette. Bak şu anda sen, senin atan şeytanın fısıltılarına kulak verdiği için buradasın! Adem böyle böyle yaptığı için sen şu anda dünyadasın! Bunu

unutma! Eğer sen de şeytanın fısıltılarına kulak verir, onun iğvalarına kapılırsan

sen de cennete giremezsin! deniliyor bana. Yâni böylece bana benim kulluğum

anlatılıyor.

Bakın inin demiş Allah, ama indikleri dünyada onları başıboş bırakmamış.37:"Nihâyet Adem Rabbinden birtakım kelimeler belleyip aldı ve bunlarla

tevbe etti, O da tevbesini kabul buyurdu. Şüphesiz ki Allah tevbeleri kabul

edendir"Bundan sonra İslâm'ın hata ve tevbe mefkûresi geliyor. Atamız Adem Allah'a

karşı nasıl tevbe edecek? Hatasını nasıl affettirecek? Bu konuda Rabbimizden

birtakım kelimeler aldı. Adem Aley-isselâm Rabbinden birtakım kelimeler

belleyerek aldı da: "Beni, seni, af ya Rabbi! Bağışla Allah'ım!" Gibi birtakım

kelimeler öğretti Allah ona da, o da bunu söyledi ve Rabbi onu bağışladı.

Şüphesiz tevbeleri kabul eden ve bağışlayan O'dur. Bu âyet Adem'in başına

gelenlerin terbiye ve eğitim amacı taşıdığını çok güzel göstermektedir. Allah,

böylece Hz. Adem'in yanlıştan nasıl döneceğini, nasıl tevbe edeceğini ve hatada

ısrarlı olmaması gerektiğini ona öğretmiştir. Onun Rab-binden aldığı bu

kelimeler Allahu âlem A'râf sûresindeki şu âyetin be-an buyurduğu kelimelerdi:"Ey Rabbimiz biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz ve merhamet

etmezsen mutlaka ziyan edenlerden oluruz!"(A'râf: 23)

Şeklindeki dua ettikleri kelimelerdir.

Adem hatasını anladı ve hemen pişman oldu, Allah da onu affetti. Demek ki

tevbe, kişinin Allah'la ilişkisini düzeltmenin adıdır. Bir insan için Allah'la yakın ilgiden mahrum oluştan daha büyük bir hüsran olamaz. Günah psikozu içinde yaşayıp, Allah'la diyalogunun kesilmesi kadar insanı kahreden başka bir şey düşünmek mümkün değildir. Bir de hemen şunu söyleyelim ki hata ferdîdir, tevbe de ferdîdir. hıristiyanların iddia ettikleri gibi insan doğmadan önce günahkâr değildir yâni. Hıristiyan yazarlar burada diyorlar ki efendim atamız Adem'le anamız Havva bir suç işlediler. Cennette yenmemesi gereken meyveden yiyip Allah'a isyan ettiler. Böylece onların sulbünden dünyaya gelen her çocuk doğuştan günahkârdır. Her doğan kişi babamız Adem'le anamız Havva'nın günah lekeleriyle dünyaya gelmektedir. Eh ne olacak? İşte Kilisedeki mukaddes suyla yıkanacak ve böylece temizlenecektir. Tabi kiliseye gelir sağlama cambazlığından başka bir şey değildir bu. Çünkü Rabbimiz buyurur ki:"Herkesin kazandığı ancak kendi boynunadır. Hiç kimse kendi vebalinden başkasını yüklenemez."(En'âm: 164)

Allah herkesi kendi günahından sorumlu tutmaktadır. Kimse kimsenin günahını yüklenemez. Hiç kimse kimsenin günahından dolayı sorumlu tutulamaz. Kimse kimsenin günah lekesini taşıyamaz. Kaldı ki az evvel okudum âyeti; Allah Hz. Adem'i de Havva'yı da affetmiştir. Onlar bu günahla malul değil ki çocukları günahla dünyaya gelsinler. Bu düpedüz kilisede vaftiz yaparak para sızdırmadan başka bir şey değildir.

Hz. İsa hadîsesi de böyledir. Diyorlar ki; efendim bizim pey-gamberimiz İsa

burada çarmıha gerilerek, kendini fedâ ederek tüm hıristiyanların günahlarına

kefaret olmuştur. Bundan böyle istediğiniz kadar günah işleseniz de korkmayın!

Çünkü tüm günahlarınızı Peygamberiniz sırtında alıp götürmüştür. İnsanları ferdiyetçi

anlayıştan uzaklaştırıp günaha teşvik etme tuzaklarından biri. Hoş bizde

de kimileri kimilerinin günahlarını yüklenmekten sırtları kamburlaşmıştır. Yok

efendi hazretleri sizin vazifelerinizi yaparken uykusuz kalıyorlarmış, yok kabir

suallerinize bile onlar cevap vereceklermiş, falan filan. Bunların hepsi zırvadan

başka bir şey değildir.38:"Oradan hep beraber inin! Eğer benden size bir yol gösteren gelirse bilin

ki; benim yol göstericime uyanlar için hiçbir korku yoktur. Onlar mahzun da

olmaya-caklardır, dedik."Sizden kim, benden bir hidâyet rehberiyle karşı karşıya gelirse veya size benden

bir hidâyet rehberi ulaşırsa, size yol gösterici olarak, hüden olarak, benim

emirlerimi, arzularımı size ulaştıran bir peygamber veya Peygamberin mesajı,

kitabı veya sünneti size ulaşırsa. Kime? Adem'e veya Havva'ya mı? Hayır bu iş

bütün insanlığa deniyor. Kıyamete kadar gelecek bütün insanlara.."Benden size bir hidâyet, bir mesaj ulaşınca"

Sizin durumunuz şu ikiden biri olacaktır; Ya:"Benim hidâyetime tabi olanlar için ne korku vardır, ne mahzun olmak."

Ya böyle cehenneme gitme korkusu da, cenneti kaybetme üzüntüsü de

duymayanlardan olacaktır. Veya:"Âyetlerimizi küfrederek yalanlayanlar da cehen-nemliklerdir. Onlar orada

ebedîyen kalacaklardır."(Bakara 39)

Böyle olacaktır. Türkçeleştirelim bu bölümü: Allah'ın istekleri, yâni vahiy kendilerine ulaşınca insanlar iki grup oluyorlarmış. Kitap karşısında veya peygamber karşısında iki grup insan varmış:

1- Ya kimileri bu hidâyete tabi oluyorlar, o yol göstericinin yol gösterisine uyuyorlar, yollarını yol bilene soruyorlar, yol göstericinin elinden tutuyorlar, o nasıl yol gösteriyorsa onun peşinde olmaya çalışıyorlar, o zaman:"Onlar için korku da yoktur, mahzun da olmayacaklardır."

Hükmü geçerlidir. Yâni onlar kesinlikle cennete gideceklerdir. Onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır. Yâni ne ce-enneme gitme korkusu, ne de cenneti kaybetme hüznü olmayacaktır onlar için. A'râf sûresinde deniyor ki bakın:"Girin cennete; sizin üzerinize korku da yoktur mahzun olma da."

(A'raf: 49)

Buna göre kesinlikle cennete gireceklerdir bunlar, diyoruz. Yâ-ni insanlar şöyle anlamamalılar: Dünyada mü'min olunca, Kur'an'la, sünnetle tanışınca yine de korkuyoruz, yine de mahzun oluyoruz, neden böyle oluyor öyleyse? Neden tüm korkulardan ve hüzünlerden kurtulmuyoruz filan demesinler, çünkü dünyada olabilecektir bunlar. Üzüntüsüz, gamsız, tasasız bir hayat ancak cennette olabilecektir,

bunu unutmayalım hiçbir zaman.

2- Ama ikinci bir grup da olacak insanlardan. Benden bir hidâyet rehberi,

benden bir yol gösterici, benden bir vahiy ve peygamberle karşı karşıya

geldiklerinde ikinci bir grup insan da şöyle davranacaktır:39:"Âyetlerimizi küfrederek yalanlayanlar da cehennemliklerdir. Onlar orada

ebedîyen kalacaklardır."Âyetlerimizi yalanlayanlar da olacak, küfredenler de olacaktır. Küfür; örtmek,

örtbas etmek demektir. Kelime olarak küfür; bir şeyi kapatmak, kamufle etmek anlamına geliyor. Eşyayı örttüğü için geceye kâfir denir. Aslında geceleyin de eşya aynen yerinde durmaktadır ama gece onu örttüğü için geceye kâfir denir. Tohumu örttüğü için çiftçiye de kâfir denir. Yâni mutlak mânâda kâfir dendi mi örten demektir. Buradaki küfür kelimesinde de böyle bir örtbas etme işi söz konusudur. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun birkaç derecesi olur. Allah'ın âyetlerini örtmenin, kamufle etmenin birkaç derecesi vardır:

1- Meselâ âyetlerde; Allah'ın muradını açığa çıkarmayan, onu örtbas etmeye çalışan kişi kâfirdir. Âyeti inkâr ediyorum demiyor da adam, meselâ namaz vardır, namazı kabul ediyorum, inkâr etmiyorum, ama işte insanlar eli boşmuş bir zamanlar, işleri güçleri yokmuş, günde beş vakit kılabiliyorlarmış. Ama şu anda zaman değişmiştir, insanların ona zaman ayırmaları imkânsızdır demek küfürdür. Çünkü Allah'ın namaz diye emrettiği bu ibâdet emrindeki gâyesini kamufle ediyorlar.

Veya başı kapatmak vardır İslâm'da ama yemeğin temiz olma-sı için vardır. Baştaki kılların yemeğin içine düşmemesi içindir başı örtmek diyorsa adam, bu

da küfürdür. Bu birinci şekil Allah'ın muradını kamufle etmek türünde bir küfürdür.

2- İkinci bir küfür çeşidi (tabii kimi küfürler insanı dinden çıkarırken kimileri de dinden çıkarmaz küfürler olacaktır): Meselâ, Allah'ın Resûlü "Geniş bir ev insanın saâdet alâmetidir." Buyurur. Ama insan-lar bu genişliği kendilerine göre kamufle edip, kendilerine göre bir genişlik mantığı uyduruyorlar ki, bu örtme, bu kamuflaj insanı dinden çıkarmayan bir örtmedir diyoruz.

3- üçüncü bir küfür çeşidi daha var: İnsanlar kimi âyetleri gün yüzüne çıkarıp, kimilerini örtmeye çalışıyorlarsa, aman bu âyetler toplumda duyulmasın. Aman bu âyetler insanların gündemine girmesin. O zaman bizim saltanatımız sarsılabilir. O zaman insanlar bizim elimizi, eteğimizi öpmekten vazgeçebilirler. Aman bu âyetler duyulma-sın, o zaman bizim evde huzurumuz kalmaz düşüncesiyle kimi âyetleri gündeme getirip, kimi âyetleri kamufle etmeye, örtmeye, örtbas etmeye çalışıyorlarsa bu da örtmedir ve küfürdür. Ama bu şöyle değil bakın: Şu anda biz bir yerleri örttük, duruyor oralar. Meselâ şu anda bizler Âl-i İmrân'ı örttük, Nisâyı örttük. Niye? Mecburen Bakara öğreniyoruz da ondan. Ama ben Âl-i İmrân'ı duymayasınız diye bunu yapıyorsam, Nisâ'dan haberdar olmayasınız diye Bakara'yı gündeme getiriyorsam bu da küfür olur Allah korusun.

4- Dördüncü bir küfür çeşidi: Hani biliyoruz ki âyetler mânâ ve lafız olarak

âyettir. Yâni Kur'an hem metin hem de mânâdır. Kim ki Kur'an'ın lafzını gün yüzüne çıkarır da muhtevasını gizlerse bu da örtmedir yâni. Bakıyoruz mescidde, mektepte, televizyonda âyetlerin metni sürekli gündeme getirilir, ama aynı âyetlerin mânâları, muhtevaları ısrarla gizlenir. Halbuki Kur'an'ı sadece metinden ibaret saymak da küfürdür, onu sadece meâlden ibaret saymak da küfürdür. Bunun ikisi de küfürdür. Bakın meselâ adam:

“De ki, O Allah tekdir”

Âyetinin metnini okuyarak dese ki, ben bu âyete inanmıyorum diyerek âyetin metnini inkâr etse, bu küfürdür ve bu adam kâfirdir. Böyle değil de hayır ben yanlış söyledim! Ben:

Âyetinin metnine inanıyorum da Allah’ın bir olduğuna inan-mıyorum! dese bu adam da kâfirdir. Neden? Çünkü bu defa da adam Kur’an’ın mânâsını, muhtevasını inkâr etmiştir. Öyleyse ha Kur’an’ın lafzını inkâr etmiş, ha onun mânâsını reddetmiş fark etmeyecektir. Kur’an hem metin hem de mânâdan ibarettir. Hal böyleyken, Kur’an okuma yarışmaları düzenleniyor, metin gündeme getiriliyor ama okunan yerlerin hiç olmazsa meâl olarak bari gündeme getirilmesi engelleniyorsa bu da küfürdür.

5- Beşinci bir küfür de Kur’an’ın fonksiyonunu örtmek, varlık sebebini ortadan kaldırmaktır. Adam Kur’an’ı okuyor, ama onun kulluk kitabı olduğunu söylemiyor. Sanki felsefi bir doktrin gibi, bir sistem kitabı gibi, şiir kitabı gibi inceleniyor, ama amele konu edilmiyorsa, sanki bu âyetler güzel yazı yazmaya numûne olsun diye gelmiş gibi hep orada kullanıyorsa, veya adam konferansını, makalesini, vaazını süslemek için bu âyetleri kullanıyorsa, yada kendisinin haklılığını, kendi sistematiğinin düzgünlüğünü ispatlamak için kullanıyorsa bunlar da Kur’an’ı örtmenin bir başka şeklidir.

Böylece âyetlerimizi küfredenler veya amelen onları küfredenler, yalan sayanlar

var ya. Meselâ biliyor adam, anlıyor âyetlerin ne dediğini, ama imanını eyleme dönüştürmüyorsa, inandığı âyetleri amele dönüştürmüyorsa işte bu da ayrı bir küfür çeşididir.

Yalan saymak, küfürden biraz farklıdır. İnkâr etmek, âyetleri tümüyle reddetmek ve inanmamak demektir. Ama yalan saymak, âyetlere inanmakla beraber gereğini yerine getirmemek demektir. Meselâ adam namazın farz olduğuna inanıyor ama yine de kılmıyor. Tesettürün farziyetine inanıyor ama yine de örtünmüyor. Ahiretin varlığına inanıyor ama öyle bir hayat yaşıyor ki; hayatında bu inancın zerresini bile görmek mümkün değildir. İşte bu da âyetleri yalan saymak

demektir.

İşte bu şekilde Allah'ın âyetlerini küfredenler, kamufle etmeye çalışanlar, toplumun gündeminden düşürmeye çalışanlar ve de âyetleri kaale almayarak, âyetlerin imanını gündeme getirmeyerek onları yalan sayanlar:"İşte bunlar cehennem ashabıdır. Ve onlar orada ebedîyen kalacaklardır."

Bunlar cehennemle, ateşle sohbet edeceklerdir. Ateşin arkadaşlarıdır, orada sohbet edecekler, orada oturup kalkacaklar."Onlar ebedîyen orada kalacaklardır." Üstelik hiç çıkmamacasına. Kimi âyetler cennetle ilgilidir. Cennetle ilgili olanlar öyledir, ama acaba cehennemden çıkış var mıdır? diye kimileri cehennemlikleri zorla oradan çıkarmaya çalışsa da, Kur'-an'ın genel mânâsına göre ebedîyen cehennemde kalanlar olacaktır. Bu konuda benim anladığım budur..

Muhyiddin İbni Arabi'nin bu konuda bir mantığı, bir sistematiği vardır. Bu mantığa göre herhalde insanlar ebedîyen cehennemde kalmamalıdırlar. Galiba bundan dolaydır ki Hz. Ebu Bekir Efendimize o malum sözü söyletmişler: "Ya Rabbi! Beni Cehenneme at! Vücudumu öyle büyüt, öyle büyüt ki cehennemi yalnız benim vücudumla doldur! Ta ki orada benden başkası yanmasın!" Yâni ille de yakacaksan, ille de tatmin olacaksan, ille de boşa gitmeyecekse cehennemin, kimseyi yakma da beni yak! dedirtiyorlar Allah korusun. Kitabı ve sün-neti benden çok daha iyi bilen bir efendimin böyle İslâm dışı sözler söylemesi mümkün değildir. Cehennemi yaratan Allah'ın abesle iştigal ettiğini, kendisinin Allah'tan daha merhametli olduğunu iddia etmesi mümkün değildir. Diye bir bölüme geldik. Buraya kadar ki bu 39 âyetlik bölüm sanki Kur'an'ın, dinin, Peygamberin gelme sistematiğinin genel mantığını anlattı. Cenab-ı Hak buraya kadar vahyi anlattı, kitap karşısın-da insanların durumunu anlattı, sonra da bunu Cenab-ı Hakkın gücünü kuvvetini anlatan âyetlerle destekledi. Allah tek Rab'tır! Allah tek İlâhtır! denildi. Sonra da bizim dünyada var oluş gâyemiz anlatıldı. Bakın sizi bunun için yarattım! Sizi dünyaya bunun için getirdim! Denildi.

Ama dikkat edin Şeytan da vardır! O mel'un babanızı nasıl cennetten çıkardıysa, dikkat edin sizi de böyle bir tuzağa düşürmesin! Denildi, sonra da bakın tarihte bunun yaşanmış örnekleri de vardır! Denilerek bu işin örneklerine dönülecek. Yâni bu istenen kulluk acaba nasıl yaşanmış, neler yapılmış, tarihte kimler neler

yapmış, nasıl yaşamış? Hangi tavırları takınmış ve başlarına neler gelmiş bu konu-

da örneklere dönülecek.

Bir de burada özellikle İsrâil oğullarının anlatılmasında şöyle bir hikmet

sezinliyoruz: Bu dosdoğru yoldan, sırat-ı müstakimden, şeytan insanı nasıl

saptırmış konusu, yâni sırat-ı müstakimden sapma konusu, Bakara sûresinde

ağırlıklı olarak yahudilerin dünyaya meyletmeleri sebebiyle olduğu vurgulanır.

Ben Kur'an'ı bu mantıkla okumadan önce bana yahudi lazım mı, değil mi diye

düşünürdüm. Bana göre bana yahudi lâzım değildi. Çünkü çevremde hiç yahudi

komşum yoktu. Onlarla hiçbir alışverişim yoktu. Kız vermeyecek, oğlan evermeyecektim.

Yahudi tanıdığım bile yoktu. Öyleyse bana neydi ki bu

yahudilerden diyordum. Ama bakıyorum ki yahudiler diye, Beni İsrâil diye

anlatılan bu insanlar bir tiplemeymiş, bir insan tiplemesiymiş ki o yahudi tavrını

sergileyenler bazen annem babam, bazen hocam, bazen kardeşim, eşim dostum

arkadaşım, Allah korusun da bazen benmişim meğer. Yâni bu tavırları kim

yapıyor idiyse işte onu anlatıyormuş Allah. Değilse işte bu âyetler tarihte şunları

şunları anlatıyormuş veya işte bir zamanlar yaşamış olan İsrâil oğullarını

anlatıyormuş diyemiyoruz. Buna Kur'an'dan iki delilimiz var:

1- Meselâ Cenab-ı Hak En'âm sûresinde Peygamberleri anlatırken buyurur ki:"Onlar (o peygamberler) Allah'ın hidâyetine eriştirdiği kimselerdir. Öyleyse

sen de onların gittiği yoldan yürü!"(En'âm: 90)

Demek ki bu Peygamberler Allah'ın yol gösterdiği insanlardır. Öyleyse sen de onların yoluna ittiba et! Sen de onlar gibi ol! diyor Allah Peygamberine. Ama bu aynı zamanda bizim için de bir emirdir. Demek ki Hz. Mûsâ'nın bu örnek hayatı benim için de örnektir. Bir de:40:"Ey İsrâil oğulları! Size verdiğim nîmetimi hatırlayın! Siz benim
ahdime vefalı davranın ki ben de sizinle ahdime vefalı davranayım! Ve sadece benden korkun!"Bu âyetler Resûl-i Ekrem döneminin yahudilerine hitap ediyor. Lâkin bu ahid
Rasûlullah döneminin yahudilerinden alınmamıştı. Çok önceki dedelerinden alınmıştı bu ahid. İşte bu hitabın öncekilere olmasının yanında aynı zamanda peygamber dönemi yahudilerine de olması, bunun bizi de ilgilendirmesi anlamına
gelecektir diyoruz.

3. Bu âyetin bizzat bizi anlattığına dair bir delil daha vardır: Mâide sûresinde 12. 13. ve 14. âyetleri Allah'ın yahudi ve Hıristiyan-lardan ahid aldığını, onlarla anlaşma yaptığını anlatır. Ve sonunda eğer yahudi ve hıristiyanlar Allah'la yaptıkları bu anlaşmaya uygun hareket ederlerse rahat ve huzur içinde yaşayacaklarını, işlerinin düzenli gideceğini beyan eden bu âyetlerin hemen arkasından şöyle buyurulur: Eğer bu yahudi ve hıristiyanlar Allah'la aralarındaki bu anlaşmayı nakzederlerse, o zaman da fitne, fesat, boğuşma, kavga içine düşecekleri ve kıyamete kadar bunun devam edeceği anlatılıyordu.

Öyleyse bize de kitap gönderilmesi bizim Allah'la anlaşmamız anlamına

gelmektedir. Ve bu kitaba bizim evet dememiz, bu kitap doğrultusunda hareket etmemiz, sonunda işlerimizin düzeleceği ve cennet kazanacağımız anlamına gelir. Kitaptan ayrı hareket etmemiz, kitapla diyalogu kesmemiz de kin, gayz ve düşmanlıkla kıyamete kadar birbirimizi yememiz anlamına gelecektir."Ey İsrâil oğulları!"

İsrâil; Yakup Aleyhisselâm'ın Kur'an'da da kullanılmış adıdır. Bizzat kendisinin adı. Abdurrahmân, Abdullah gibi Allah'ın kulu anlamına geliyor. Yakup Aleyhisselâm da İbrahim Aleyhisselâm'ın oğlu İshak Aleyhisselâm'ın oğludur. İsrâil oğulları ise işte bu Yakup oğlu, İshak oğlu, İbrahim oğlu sülalenin adıdır. Yakup Aleyhisselâm'ın on iki oğlundan meydana gelen sülalenin adına Yakup çocukları veya peygamber çocukları anlamına İsrâil oğulları denir. Bu Yakup'un çocuklarının ilk vatanları Kudüs civarıdır. Hani Hz. İbrahim kavmiyle, ba-bası ve idarecilerle verdiği çetin bir mücâdeleden sonra ülkesini terk etmek zorunda kalır. Ur bölgesinden Harran'a, sonra oradan Şam'a, oradan da Kudüs bölgesine gelip yerleşir. Hz. İbrahim'in Mısır'a da bir seferinin olduğunu biliyoruz. Allah'ın emriyle Oğlu İsmail ile birlikte hanımı Hacer'i Mekke bölgesine bırakıp gelir. Hz. İbrahim'in kendisinin yaşadığı bölge Kudüs civarındaki Halilu'rrahmân denilen bölgedir.

İbrahim (a.s)'ın vefatından sonra bu bölgede İbrahim (a.s)' ın öteki hanımından dünyaya gelen oğlu Hz. İshak peygamber olarak görevlendirildi. Demek ki iki oğlundan Hz. İsmail Mekke bölgesinde, Hz. İshak da Kudüs

bölgesinde görevlendirildi. Kudüs bölgesinde İs-hak (as.)'ın vefatından sonra onun oğlu Yakup (a.s) peygamber olarak görevlendirildi. Yakup (a.s)'ın on iki oğlu vardı. Bu oğullarından birinin adı da Yusuf'tu. Yusuf sûresinde uzun uzun Rabbimiz onu ve hayatını anlatır.

Baba Yakup (a.s)'ın, diğer oğullarından fazla Yusuf'a meyli vardır.

Babalarının bu meylini kıskanan öteki çocukları kardeşleri Yusuf'u kuyuya atarlar. Kervan, Mısır, pazar, Azîz, zindan filan derken Hz. Yusuf Mısır'da yönetime getirilir. Bundan sonra baba Yakup (a.s) ve onun diğer oğulları Mısır'a gelip yerleşirler. Görülen ve bilinen o ki Yakup (a.s)'ın çocukları uzun bir süre Mısır'ın yönetimini ellerinde tutarlar. Peygamber çocuklarının yönetiminde bulunan Mısır halkı uzun bir süre mutlu bir hayat yaşar. Ve nihâyet her toplum gibi sünnetullah gereği Mısır'da da peygamber çocukları denen bu İsrâil oğullarının egemenlikleri son bulur. Mısır yönetimine Firavun oğulları denen azgın
bir sülale hâkim olur.

Firavun oğulları, yönetimi ellerine geçirir geçirmez Mısır'da yıllardır yönetimi ellerinde bulundurmuş olan bu İsrâil oğullarını köle durumuna düşürür. Zâlim Firavun oğullarının elinde gerçekten İsrâil oğulları acımasız bir azap yaşamaya başlarlar. Son döneme yaklaşıldığında köle durumuna düşürülmüş bulunan ve en kötü bir hayatı yaşamaya mahkûm edilmiş olan bu İsrâil
oğullarının

arasından bir kurtarıcının çıkması ve İsrâil oğullarını bu Firavun sisteminin acımasız zul-münden kurtarması fikri yaygın hale gelir. Allah'ın sünneti gereği ezilen toplumlara, mus'taz'aflara böyle kendi içlerinden bir kurtarıcı gönderilmesi söz konusudur.

İşte bunu hisseden Firavun yönetimi İsrâil oğullarının arasın-dan böyle bir kurtarıcının gelip kendi yönetimlerine son vermesinden korktuğu için bu toplumun doğan bütün erkek çocuklarını öldürüp kız çocuklarını da hayasızlaştırmayı planlar. Böylece hem belki bu Mûsâ'dır diye doğan bütün erkek çocukları öldürürken, hem de belki ileride Mûsâ'yı doğuracak kadın bu olabilir diye kız çocuklarını da Mûsâ'yı doğuracak özelliği kalmayacak biçimde hayasızlaştırmayı planlar.

Ama görüyoruz ki onun bir hesabı varsa Allah'ın da bir hesabı vardır. Bu kadar büyük bir tedbir almasına rağmen Firavun, Mûsâ'nın doğuşunu engelleyemez. Mûsâ doğar. Kardeşi Harun'la beraber Hz. Mûsâ yıllar yılı köleliği yudumlamış toplumuna yollarını gösterir ve onları Firavun'un zulmünden kurtarır. Çölde onların hürleşmeleri için uzun bir süre çalışır. Onlar adam olurlar, olmazlar, Mûsâ'yı uğraştırırlar ve aradan bir dönem geçtikten sonra Hz. Mûsâ'nın vefatından sonra yine bu toplum yoldan çıkar.

Daha sonra, Tâlût'un Câlût'u öldürmesiyle İsrâil oğulları Dâ-vûd Aleyhisselâm döneminde tarihteki en büyük güce ulaşırlar. En güçlü

dönemlerini yaşarlar. İsrâil oğullarının tarihlerinde en zirvedeki dönemleri işte

bu Dâvûd Aleyhisselâm ve Süleyman Aleyhisselâm dönemleridir. Ama bu

dönem de fazla sürmez. Süleyman Aleyhisselâ-m'ın vefatından sonra İsrâil

oğulları, şeytanın yollarına kapılarak he-men yine yoldan çıkarlar. Peygamber

öğretisini bırakarak şeytanların uydurduğu sihir veya beşerî sistemlerin peşine

takılırlar ve sapıklık içine düşerler. Allah'ın sistemini bırakıp beşerî sitemlere

teslim oldukları bu dönemlerinde Allah'ın kendilerine gönderdiği peygamberlerden

pek çoğunu yalanlarlar, pek çoğunu da öldürürler.

Hattâ bu derbederlik dönemlerinde Allah'ın peygamberlerinden Yahya'yı

Aleyhisselâm ve Zekeriya'yı Aleyhisselâm şehid ederler. Daha sonra da

kendilerine Allah tarafından gönderilen İsa'yı Aleyhis-selâm da öldürmek için

onun peşine takılırlar. İsa'ya Aleyhisselâm benzetilen bir Havariyi İsa diye

öldürürler ve nihâyet yeryüzündeki bu keşmekeşlikleri devam ederken Hz.

Muhammed Aleyhisselâm döne-mine gelinir. Resul-i Ekrem dönemine

gelindiğinde bu İsrâil oğulların-dan belli bir kesim Medine ve civarında

yaşamaktadır. Medine'de Be-ni Kureyza, Beni Nadir, Beni Kaynuka ve

Hayber'de de Hayber yahu-dileri Rasulullah'ın Medine kentine hicret buyurmasıyla

tarihte pey-gamber karşısında yerlerini alırlar.

İşte tarihin bu son dönemlerinde yaşadıkları bu derbeder hayattan

kendilerini kurtaracak bir kurtarıcı olarak bekledikleri ve Tevrat'ta özelliklerini ezberledikleri peygamber gelmiş yanı başlarında duruyordu. İşte Medine'de inmeye başlayan Bakara sûresiyle Rabbimiz, onlardan söz eder ve onları bekledikleri bu kurtarıcıya imana çağırır. Rabbimiz, o günkü bu İsrâil oğullarının artığı olan yahudileri son peygamberine ve ona gönderdiği son kitabına imana davet eder.

Allah'ın son peygamberinin Medine'yi şereflendirdiği o dönemde yahudilerin durumu şöyleydi: O güne kadar tarihte kendilerine pek çok peygamberler gönderilmiş, pek çok kitaplar gönderilmişti. Allah'ın hak kitapları Tevrat, Zebur ve İncil hep bu topluma gönderilmiş-ti. Allah, ısrarla o güne kadar bunları sürekli uyarmıştı. Ama bu toplum peygamber bilgisine, vahiy bilgisine, kitap bilgisine sahip oldukları halde kendilerine gönderilmiş kitapları hep arkalarına atmış, Allah'ı unutmuş ve Allah'ın gönderdiği peygamberleri yalanlamış veya şehid etmiş, hep böyle bir karakter sergilemişlerdi. Ellerinde kitapları olmasına rağmen kitapla ilgisiz bir hayat yaşamayı yeğlediklerinden dolayı, karakterlerinin bozukluğundan ötürü, bilhassa kölelik psikozuna düşmeleri sebebiyle hayatları boyunca böyle rezil, zelil ve köle bir hayat yaşamak bunların vazgeçilmez kaderleri olmuştu.

Burada hemen bu sünnetullahtan hareketle şunu söylemek isterim: Hemen hemen bugün tıpkı İsrâil oğullarının karakterini sergileyen İslâm ümmeti de

ellerinde Allah'ın kendilerine gönderdiği Kuran olduğu halde, önlerinde şanlı bir

Nebînin hayat düsturları durduğu halde kitabı ve peygamberlerini bir tarafa bırakıp

şeytanların uydurduğu sihirlere, demokrasi gibi beşerî sitemlere bel bağlayıp

onunla uyuşturabilmek için de kitaplarını kendilerine göre yorumlama bedbahtlığına

düşen, peygamberin yolunu, sünnetini öldürerek, onun günlük

hayattaki örnekliliğini bitirerek, onunla ilgilenmeyerek, ilgisizlikleri sebebiyle

peygamberlerini öldüren bugünkü İslâm ümmetinin de aynen onların durumuna

düşeceğini, düştüğünü anlatıyor Rab-bimiz bu âyetlerinde. İşte İsrâil oğulları ve

işte İsmail oğulları.

Ne farkımız kalmış bunlardan? Onlar kitaplarını arkalarına atmışlar, onlar

peygamberle ilgilenmemişler, hayat programlarını kitaba ve peygambere

sormamışlar, kitaba ve peygambere rağmen farklı bir hayat yaşamışlar ve

sonunda rezil bir hayatın adamı olmuşlar. Kitabım Kur'an, peygamberim Hz.

Muhammed Aleyhisselâm diyen İslâm ümmeti de kitabı ve peygamberi

tanımadan bir hayat yaşamaya devam ederse onların da aynı akıbete düşmeleri

kaçınılmazdır, diyor Rabbimiz. Hem onlara, hem de bize hitap ederek buyurur

ki:

Burada şöyle bir şey dikkatimizi çekiyor: Ey peygamber ço-cukları! Diye hitap

ediyor Allah. Yâni onları önce bir onore ediyor, bir taltif ediyor. Yâni onlara

hem sorumluluklarını, hem de konumlarını hatırlatarak diyor ki; gelin inat etmeyin! Bakın bir vakitler peygamber çocuğu idiniz! Siz onların torunları, onların çocuklarısınız! Diye onları hakka davet ediyor. Allah Rahmândır, Rahimdir. Bizi mat etmek, bize galip gelmek, bizi pes ettirmek için din göndermez
Allah. Bize merhamet ettiği için, bize yol göstermek istediği için din göndermiştir Rabbimiz. Ondan dolayı da sözü hep döndürüyor, dolaştırıyor, bizi hep cennet yolunda tutmaya, ya da arzularını gerçekleştirme ortamında bulunmaya teşvik ediyor. İşte İsrâil sözü de bunu gerektiriyor.

Sanki, Ey Peygamber çocukları! Ey peygamber torunları! Buna göre sanki: Ey imam hatipliler! Ey medrese mezunları! Ey İlâhîyat mezunları! Ey imamlar! Ey vaizler! Ey müftüler! Veya ey bir vakitler imamın arkasından hiç ayrılmayan, camiye beraber gittiğimiz! Ya da ey bir vakitler çevresindekilere hakkı ve hakikati anlatmasından dolayı başına şunlar şunlar gelenler! Ey bunun için hapislere düşenler diye adamın bir vakitler ki, İslâm'ına tutunup onu yeniden İslâm'a davet imkânımız olacak. Yâni karşımızdaki şahsa hem konumunu, hem de sorumluluğunu hatırlatarak onu istenilen konuma çekmeye çalışmalıyız. Bu âyet bize bunu anlatır.

Yâni muhataplarımızın hem konumlarını, hem de sorumluluklarını hatırlatacak bir ifadeyle söze başlamamız, böylece bizi dinlemelerini temin etmemiz isteniyor Âyet-i kerîmede. Ey cömert oğlu! Ey mücahit torunları! Ey âlimin

oğlu! Ey Allah'a itaat eden salih kulun çocukları! Siz de Hakka teslim olmada babanız gibi olun! Diyor sanki Rabbimiz.."Size verdiğim nîmetimi hatırlayın!" Allah'ın sizin üzerinizdeki nîmetlerini hatırlayın. Peki hangi nî-metlerdi bunlar? Bu nîmetler henüz yok ortada. Ama sayılacak biraz sonra. (ve iz..ve..ve iz.) diye biraz sonra tek tek ele alınacak.

Mısır'da Yusuf Aleyhisselâm dönemi Allah'ın onlara verdiği nîmetler, sonra Mûsâ döneminde, Mûsâ ve Harun Aleyhimesselâm reh-berliğinde yıllardır ezilmişliği yaşadıkları Firavun sisteminden kurta-rılmaları nîmeti, arkasından Kudüs'ün fethi, arkasından Dâvûd Aley-hisselâm döneminde ve Süleyman Aleyhisselâm döneminde Allah'ın kendilerine lütfettiği nîmetler, Tâlût'un Câlût'u öldürmesi gibi inşallah âyetler geldikçe demeye çalışacağız; ama burada birkaç tanesini şöyle özetle ifade edersek:

1- Bu nîmet, Allah'ın onları üzerinde kıldığı din demektir.

2- Nîmet Rabbimizin onları üzerinde kıldığı sırat-ı müstakimdir.

3- Bu nîmet kitaptır, Allah'ın onlara gönderdiği Tevrat'tır.

4- Bu nîmet Peygamberlik ve risalettir. Allah İsrâil oğullarına pek çok Peygamberler göndermiştir.

5- Bu nîmet üzerlerine kayanın kaldırılması, Men ve Selva'nın indirilmesi, onlar için denizin yarılması, Firavun'un zulmünden kurtulmaları, bulutun onları gölgelendirmesi, taştan su çıkarılması, bıldırcın ve kudret helvası ile Rabbimizin

çölde onları doyurmasıdır.

6- Allah'ın lütfuyla dönemlerinde İsrâil oğullarının diğer milletlere üstün

kılınmaları gibi tarih boyunca Allah'ın onlara lütfettiği nîmetlerdir.

Ey İsrâil oğulları! Size verdiğim nîmetlerimi hatırlayın da:"Siz benim ahdime vefalı davranın ki, ben de sizinle ahdime vefalı

davranayım! Ve sadece benden korkun!"Sizler bana verdiğiniz sözlerinizi yerine getirin ki; ben de size olan vaadimi îfâ

edeyim. Ve sadece benden korkun! Sadece benden çekinin!! Ürküntünüz bana

olsun!! Benden olsun!!

Cenab-ı Hak burada İsrâil oğullarıyla kendi arasında gerçek-leşmiş bir

anlaşmadan söz ediyor. Acaba bu anlaşma sadece Rabbi-mizle onlar arasında

gerçekleşen bir anlaşma mıydı? Yâni acaba bu anlaşma onları diğer insanlar

yanında farklı bir konuma getiren özellikleriyle ilgili ve sadece bunlarla alâkalı

bir anlaşma mıydı? Yoksa herkesle yapılan bir anlaşma mıydı bu? Bunu bilmiyoruz.

Ama bildiğimiz o ki; Cenab-ı Hak her yer ve zamanda kullarından söz

almıştır. Her zaman ve zeminde kullarıyla anlaşma yapmıştır. Bu:

1- Ya fıtrattır. Yâni bu ahit alma işi fıtratla olmuştur. Allah insanı öyle bir fıtrat

üzere yaratmıştır ki; insan fıtraten yol bulabilecek, Allah'a yönelebilecek

özellikte, kapasitede yaratılmıştır. İşte yaratılış gereği Allah kulluğa müsait olan,

kulluğa elverişli yaratılan bu mayasıyla, kendisini sürekli Rabbine kulluğa

çağıran bu fıtratıyla, peygamberleri vasıtasıyla insanlardan söz almıştır diyordur.

2- Veya ikinci bir mânâsıyla bu ahid, Cenab-ı Hakkın Hz. Adem'e verdiği o ilk ahittir denmiş. Yâni atamızdan aldığı o ilk ahidle onun şahsında, insanların tümünden alınan ahiddir bu ahid denmiştir.

Hani Cenab-ı Hak, Hz. Adem Aleyhisselâm'a sûrenin biraz evvelinde şöyle buyurmuştu: "Ey Adem ve ey Havva! İnin yeryüzüne! Ve şunu asla unutmayın k; Sizden kim benden bir hidâyetle, bir hidâyet rehberiyle karşı karşıya gelirse. Veya her ne zaman size benden bir hidâyet rehberi Peygamber ulaşırsa, size yol gösterici olarak, hüden olarak, benim emirlerimi, arzularımı size ulaştıran bir Peygamber veya Peygamberin mesajı, kitabı veya sünneti ulaşırsa." Kime? Sadece Adem'e ve Havva'ya değil tabii. Bunu daha önce demeye çalışmıştım bütün insanlara, kıyamete kadar gelecek tüm insanlığa. "İşte kim de bu mesaja uyarsa, bu mesaja ilgi gösterip hayatını bu mesaja göre düzenlemeye çalışırsa, kim bu ahdimi yerine getirir ve gönderdiğim elçime teslim olursa, ben de vaadimi yerine getirecek ve onları tüm korkulardan ve mahzun olmaktan koruyacak ve kurtaracağım!" buyurmuştu ya, işte o ahid, bu ahittir denmiş..

3- Veya buradaki ahid; Cenab-ı Hakkın Tûr dağını onların üzerlerine kaldırıp kitaplarının içindekilere kuvvetle tutunmaları, kitaplarıyla ilgilerini, alâkalarını kesmemeleri, kitaplarındaki âyetleri sürekli hatırda tutarak hayatlarını onunla düzenlemeleri, kitabı kendilerinden, kendilerini de kitaplarından ayırmamaları konusundaki aldığı ahittir, denmiş.

4- Veya son elçim, Ahmed ismindeki peygamberim geldiği zaman ona iman edeceğinize, onu destekleyeceğinize ve herkesten ön-ce ona sahip çıkacağınıza dair bana söz veriyor musunuz? diye Allah onlardan her bir dönemde söz almıştı da onlar: Evet ya Rabbi! Son elçine herkesten önce biz iman edeceğiz ve ona biz sahip çıkacağız diye söz vermişlerdi. Belki de burada haydi öyleyse bana verdiğiniz
sözünüze sahip çıkın! İşte bu son elçim karşınızda duruyor! Ona iman edin! denilmektedir. Allah hatırlatıyor. Haydi, hani bana söz vermiştiniz. İşte o şimdi gerçekleşiyor. Elçim yanı başınızda! Hem de ayağınıza kadar gelmiş. Mekke'den sizin yurdunuza hicret etmiş. Bildiğiniz bir insandı, tanıdığınız bir insandı. Tevrat'ta, İncil'de vasıflarını âdeta ezberlediğiniz ve düne kadar çevrenizdeki putperestlere karşı da kendisiyle istifta ettiğiniz, nerede kaldı? Gelmesi gecikti diyerek kurtarıcı olarak bekleyip durduğunuz bir peygamberdi. Haydi öyleyse ona iman ederek, ona sahip çıkarak ahdinizi yerine getirin denilmektedir.
Ama en doğrusu insanlığın Hz. Adem'le başlayan ilk döneminden beri Allah'ın kendilerine göndermiş olduğu İlâhî risaletlerle karşı kendilerinden alınan ahittir. Her bir zaman dilimi içinde kitaplar ve peygamberler göndererek Rabbimizin her bir dönem insanından aldığı ahittir bu ahid. Şimdi anlıyoruz ki; Allah'la bir anlaşma yapmışız. Ne anlaşması bu? Adem Aleyhisselâm dönemindeki bir anlaşma veya cennetten çıkarken ki bir anlaşma, bir affetme anlaşması, ya da bir

Rab olma, bir kul olma anlaşması. İşte Kur'an burada bize onu bildiriyor. Yâsîn

sûresindeki âyet de bize bunu anlatır:"Ey Ademoğulları ben size: Şeytana kulluk etmeyin! Çünkü o size apaçık bir

düşmandır diye bir anlaşma yapmadım mı?"(Yâsîn: 60)

Ey ademoğulları! Allah sizinle bir anlaşma yapmadı mı? Şeytana kulluk

etmeyin! Ve sadece bana kulluk yapın diye!! Bakın Allah bizimle bu konuda bir

anlaşma yaptığını bize haber veriyor. Peki ne zaman yaptı bizimle bu

anlaşmayı? Peygamber gönderince yaptı. Kitabını indirince yaptı. Bize akıl,

fikir, feraset verince yaptı. Bizi bunu anlayabilecek fıtratta yaratınca yaptı,

Peygamberin sesini duyurunca yaptı. Ya da bizi diniyle karşı karşıya getirince

yaptı. Öyle değil mi? Dinle insanlar karşı karşıya gelince, Peygamberle karşı

karşıya gelince veya akıl bâliğ olunca kimileri kabul ettiler, bu anlaşmaya sâdık

kalacağız diye, kimileri de reddettiler. Mü'minim! diyenler, müslüma-nım!

diyenler bu anlaşmayı kabul ettiler. Değilim diyenler de bu an-laşmayı

reddettiler.

İşte ey İsrâil oğulları! Sizler, hani Allah'la anlaşmayı kabul etmiştiniz,

tamam demiştiniz, Tevrat'taki hükümleri kabul etmiştiniz. O zaman siz bu

anlaşmanıza sâdık kalın ki, ben de size cennet vereyim! Siz bana kul olun ki,

ben de size cennet vereyim. Ve sadece benden korkun. Ürküntünüz sadece

benden olsun. Yâni hep endişeniz bu olsun. Ya Rabbimi üzersem, ya Rabbimin

gazabını üzerime çekersem, ya Rabbim rahmetiyle muamele etmezse, ya

Rabbim bana cennet vermezse, ya Rabbim gazabıyla beni Cehennemine

yuvarlarsa... Hep endişeniz bu olsun. Derdiniz bu olsun."Sizler bana olan ahdinizi yerine getirin ki, ben de size olan vaadimi yerine

getireyim."Benim son Peygamberim Hz. Muhammed geldiği vakit ona inanmak ve ona

yardım etmek konusunda bana verdiğiniz sözünüzü yerine getirin ki, ben de size

olan vaadimi yerine getireyim. Sizler şu anda karşınızda duran, daha önce ona

ilk inanan ve ilk sahip çıkıp destek verecek olanlardan olacağız diyerek bana söz

verdiğiniz son elçime inanarak sözünüzü yerine getirin ki, ben de size olan

vaadimi yerine getireyim. Yâni sizin işlediğiniz günahlar yüzünden boyunlarınıza

vurduğum zincirleri kaldırıp atayım. Alınlarınızdaki daha önce işlediğiniz

günahlara karşılık vurduğum ve yıllar boyunca taşıdığınız zillet ve meskenet

damgasını silivereyim ve sizi affedeyim. Sizi tekrar yeryüzünün hâkim gücü

haline getireyim. Sizi Yusuf Aleyhisselâm dö-nemindeki Mısır'ların hâkimiyetine,

Dâvûd ve Süleyman Aleyhisselâm lar dönemindeki saltanatlara kavuşturayım.

Haydi ne duruyorsunuz bana verdiğiniz sözü yerine getirin! Ben de

size verdiğim ahdimi yeri-ne getireyim! diyor Rabbimiz.

Bakın bu âyet bize de şöyle diyor: Ey İsmail oğulları! Ey üm-met-i Muhammed!

Ey Muhammed Aleyhisselâm yolunun takipçileri! Hatırlayın size olan

nîmetlerimi! Bir gün Mekke'deydiniz. Tek başına, yapayalnız ortaya

çıkmıştınız. Öyle bir durumdaydınız ki, hiç bir şey bilmiyordunuz. Sonra aranızdan birini elçi seçti Rabbimiz ve o elçiye kitap gönderdi. Ve o elçiyle, o elçiye gönderilen kitapla bizler yolumu-zu bulduk. Yolsuzduk, yolumuzu bulduk. Bilgisizdik, Allah bilgisiyle bilgilendik. Allah sayesinde hidâyete ulaştık. Karanlık bir dünyadan aydınlık bir hayata gözlerimizi açtık.

Bu Allah elçisinin Mekke'den Medine'ye hicretiyle ufuklar ge-nişledi.

Sonra bu mübârek elçinin bu dünyadan öbür âleme hicret etmesinden hemen kısa bir süre sonra dünyanın en büyük, en güçlü devletleri bile lokmalar halinde müslümanların ağzına sunuldu. Müslümanların önünde yeryüzünün en büyük devletleri bile birer birer diz çöker oldu. Yeryüzünün en büyük saltanatları ve mülkleri müslüman-ların ellerine sunuldu. Peygamberin zuhurundan sonra henüz yüzyıla varmadan Çin sınırlarından Atlas Okyanusu sınırlarına, Kafkasya içlerinden

Sibirya'ya doğru, Asya ve Afrika içlerine doğru geniş bir böl-gede

İslâm hâkim oluyordu. Öyleyse ey müslümanlar! Hatırlayın o günleri! O günlerde lütuflar Allah'tandı. Bütün bunları size o günlerde lütfeden Rabbinizdi. O günlerinizi size Allah nasip etmişti. Hatırlayın o günlerinizi de haydi bana verdiğiniz sözlerinizi yerine getirin ki, ben de size verdiğim ahdimi yerine getireyim. Sizler her şeye rağmen bana döneceğinize, benim istediğim hayatı yaşayacağınıza, kitabımla ve peygamberimle diyaloglarınızı kesmeyeceğinize dair bana söz vermiştiniz. Rabbimiz Allah diyeceğinize, hayatınızı benim

kurallarımla

düzenleyeceğinize, benim kitabımı arkanıza atıp şeytanların uydurdu-ğu sistemlerin peşine gitmeyeceğinize dair bana söz vermiştiniz. Hadi bana ezelde verdiğiniz bu sözlerinizi yerine getirin! Yeniden kitabıma dönün! Yeniden peygamberimin sünnetine sarılın ki, ben de sizi tarihte yaşadığınız ve hasretini çektiğiniz o günlere tekrar kavuşturayım. Yeniden sizleri yeryüzünün efendisi yapayım! diyor Rabbimiz. Eğer biz bunu gerçekleştirebilirsek bilelim ki, Allah da bize olan vaadini gerçekleştirecek ve bizi tekrar yeryüzünde izzet ve şerefe kavuşturacaktır. Âyet bize de bunları söylüyor.

Buradaki ahid İslâm'a ve İslâm Peygamberi Hz. Muhammed'e Aleyhisselâm tabi olma, ona sahip çıkıp herkesten önce ona destek verme konusunda daha önce yahudilerin Allah'a verdikleri ahiddir. Buna karşılık Rabbimizin onlara söz verdiği ve yerine getireyim buyurduğu vaad de :

1- Cennettir.

2- Zilletten ve meskenetten kurtuluştur.

3- Rabbimizin onlara hayatın yollarını kolaylaştırma hususunda verdiği sözdür.

4- Veya Rabbimizin onları ve tüm insanları korumaya, kollamaya, onlara destek vermeye dair verdiği sözdür:"Siz Allah'ın dinine yardım ederseniz, Allah da size yardım eder."

(Muhammed 7) gibi.

5- Veya hayattaki nîmetleri, güçleri ve imkânları onların emrine verme gibi

Allah yardım etmesidir.

6- Veya onları Adn cennetlerine gönderme gibi, onları cehen-nem azabında âzâd etme gibi Allah ta onlara vaadini yerine getirecektir. Ama unutmayalım ki bu söz, bu ilkelerle sınırlıdır. İnsanlar ne kadar bu ilkelere sâdık kalırlar, ne kadar Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmaya koyulurlarsa Allah da o kadar onlara yardım edecektir. Ama şurası da bir gerçektir ki insanlar, Allah'a karşı hiçbir zaman herhangi bir hak iddiasında bulunamazlar. Yâni ya Rabbi bak biz sana karşı şunları şunları yaptık, artık sen de bunlara karşılık şöyle şöyle yapmalısın gibi hiçbir hak iddiasında bulunamaz insanlar. Çünkü insanları Allah yaratmıştır. Yâni tüm insanlar Allah'ın malı, mülkü durumundadırlar. Mülk olanın mâlik olanı minnet altında tutması da düşünülemez. Öyleyse başka değil, sadece Allah'ın lütfu ve rahmeti sonucunda bu kadar mükâfatlara nail olabilirler."Ve bir de yalnız benden korkun!"

Peygamberime inanma, dinime sarılma konusunda, bana kulluk konusunda yalnız benden korkun! Benden başka hiç kimseden korkunuz olmasın. Hani bana bir söz vermiştiniz:"Yemin olsun ki Allah İsrâil oğullarından sağlam söz almıştı. Onlardan on iki

mutemet göndermiştik de Allah buyurmuştu ki:"Ben sizinle beraberim! Andolsun ki eğer namazı kılar, zekâtı verir, peygamberlerime iman eder ve onlara kuvvetle yardımda bulunur ve böylece Allah'a güzel bir borç sunacak olursanız elbette ben de sizin günahlarınızı örter ve sizi mutlaka zeminlerinden

ırmaklar akan cennetlerime korum. Ama bundan sonra sizden her kim

de küfrederse muhakkak ki o, dosdoğru yoldan sapıp gitmiştir"(Mâide 12)

İşte bana verdiğiniz bu sözünüzü yerine getirme konusunda sadece benden

korkun. Eğer sizler insanlardan gelebilecek tehlikelerden korktuğunuz için

yamukluk yapıyorsanız veya elde ettiğiniz mal mülk, makam mevki gibi

imtiyazların elinizden gideceği korkusuyla yan çiziyorsanız bilesiniz ki, Allah'ın

izni olmadan hiç kimse size zarar veremez. Öyleyse hem dünya konusunda, hem

de âhiret konusunda yalnız Allah'tan korkun! Çünkü dünyanın da, âhiretin de

sahibi Allah'-tır. Allah'tan korkun ki, Allah korktuklarınızdan emin kılsın. Allahtan

korkun ki, zimamı Allah'ın elinde olan tüm korktuklarınızın şerrinden

Allah sizi korusun.

Âhirete ve Allah'ın azabına inanan mü'min devamlı bir korku içinde olur. Bu

korku:

1- Öncelikle Allah'tan, Allah'ın makamından ve büyük günün azabından dolayı

gerekli bir korkudur."Kulları içinde Allah'tan sadece âlimler korkar. Allah azizdir, bağışlayandır"

(Fâtır: 28)

Âyeti bunu anlatır. Allah'tan ancak âlimler korkar. Allah'ı bilenler, Allah'ı

tanıyanlar elbette Allah'tan korkacaklardır. O zaman âlimin kim olduğu konusu

da aydınlığa kavuşmuş oluyor buradan. Âlim kimmiş? Allah'tan korkan ve onun

emirlerine koşan kişiymiş âlim. Ezan okununca hemen fırlayıp mescide koşan amele âlim, yerinde çakılıp kalan profesör de cahilmiş demek ki.

2- Allah'ın hadlerini ikâme edememekten korkar mü'minler. Allah için adâlet "kısd" yapamamaktan korkarlar, kâfirlerin ve din düşmanlarının kendilerini fitneye düşürmelerinden, kendilerinin de onların fitnelerine konu olmaktan korkarlar. Kendilerinden sonra gelenlerin, çoluk çocuklarının Allah yolunda lâyıkıyla yürüyemeyeceklerinden korkarlar. Yerlerine geleceklerin İslâm'a bağlı kalamayacaklarından korkarlar. Bu korku onları, çocuklarını müslümanca eğitme çabasına sevk eder. Onları, Allah'ın istediği biçimde eğitmeye âzami gayret gösterirler ve onların üzerlerine âdeta titreyip dururlar.

Yine bir kısım imtihanlar vasıtasıyla Allah kullarını dener. İşte bu imtihanlar esnasında şeytan insanlara korku vermek ister. Onları bir kısım kaygılarla korkutmaya çalışır. Halbuki o, ancak velilerini korkutur. Şeytan ancak kendisini veli edinenleri, kendisini dost bilip onun fısıltılarına kulak verenleri korkutur.

Allah'ı veli bilip O'na kulluğa yönelenleri asla korkutamaz şeytan."İşte o şeytan sadece kendi dostlarını korkutur. Siz onlardan korkmayın. Eğer mü'minlerdenseniz sadece benden korkun."(Âl-i İmrân: 175)

Evet o şeytanlar sadece kendi dostlarını korkutabilir. Mü'min-ler ise:"Onlar öyle kimselerdir ki, halk kendilerine: "Düşmanlarınız sizin için ordu topladı. Onlardan korkun!" Dediklerinde, bu onların imanlarını artırdı ve dediler ki; Allah bize yeter! Hem o ne güzel vekildir!"(Âl-i İmrân 173)

Evet, kendilerine; ey müslümanlar, korkun, ürkün, çekinin, çünkü Mekkeli düşmanlarınız sizin için ordular topladılar. Sizin için insanlar toplanıyorlar, toplandıkça toplanıyorlar, büyük büyük ordular hazırlıyorlar dediler. Amansız bir savaş kapınızda dediler, işiniz bitik dediler. Geldiler, geliyorlar diyerek müslümanları korkutmak istediler. Ama ne derlerse desinler, hiç fark etmez.

Bilâkis Allah düşmanlarının bu sözleri, bu tehditleri müslü-manların imanlarını artırdı. Bu lakırdılar karşısında korkup sinmek yerine imanları, teslimiyetleri, tevekkülleri, cesaretleri bir kat daha arttı müslümanların. Allah'a inanan, Allah'a güvenen, hayatlarını Allah için yaşayan kimseler için ne fark edecek de? Kim gelirse gelsin, ne gelirse gelsin, isterse tüm dünya üzerlerine gelsin, ne fark eder de? Eğer Allah safındalarsa, eğer Allah'ın desteğindelerse, eğer Allah kendileriyle beraberse, eğer Allah'ın melekleri kendileriyle beraberse, eğer Uhut'taki bir mağlubiyetten sonra Allah kendilerine yeni bir galibiyet tattıracaksa, eğer galibiyet de mağlubiyet de Allah'ın elindeyse ne fark eder ki? Şu kadar insan geliyormuş, bu kadar ordu geliyormuş, tüm dünya üzerlerine geliyormuş hiçbir şey fark etmeyecek, yine Allah yolunda savaşacaklar.

Çünkü gelen o düşman kendilerinin değil Allah'ın düşmanıdır ve onlar ilk önce karşılarında Allah'ı bulacaklardır. İşte müslümanlar bu hak bâtıl savaşlarında sadece Allah'a güvenecekler, Allah yolunda savaşacaklar, tüm

dünya üzerlerine gelse bile asla geri dönmeyecekler ve şunu söyleyeceklerdi:“Hasbunallah ve niğmel vekil niğmel Mevlâ ve niğ-men nasir”

Tıpkı yıllar önce ataları İbrâhim (a.s)’ın kralın, toplumun putunu kırdıktan ve tüm toplumu karşısına aldıktan sonra ateşe atılırken söylediğini söyleyeceklerdi. Biz Rabbimize teslim olduk, Allah bize yeter, O ne güzel vekildir diyecekler. Veya tüm dünya üzerimize gelse bile ne gam: Allah’ın izniyle nice azlar, nice az gruplar nice çoklara galip gelmiştir. Nice azlar nice çokları yenmiştir derler. Evet işte Uhut’ta kâfirlerle karşı karşıya gelen müslümanlar da Allah’a aynı iman, aynı güven, aynı tevekkülü taşıyorlardı.

Evet başka hiçbir şeyden korkmayın, sadece Allah’tan korkun da:

üüçö41: Ve yanınızdaki (Tevrat) ni tasdikçi olarak in-dirdiğim kitaba iman edin. Ve sakın onun ilk kâfirleri siz olmayın. Zinhar benim âyetlerimi az bir pahaya satmayın.Ve sadece benden korkun !"İşte bu âyet; bu mesajın, bu anlaşmanın sadece yahudilerle Allah arasında bir

anlaşma değil, aynı zamanda bizimle Allah arasın-da bir anlaşma olduğunu daha bir güzel ispat ediyor.

Benim tasdikçi olarak gönderdiğime inanın! Sizin yanınızdakini tasdikçi olarak gönderdiğime inanın!"Yanınızdakini tasdikçi olarak."

Biliyoruz ki kitaplar ve peygamberler aynı kaynaktan geldiği için birbirini asla nakzetmezler. Aksine bütün kitaplar ve tüm peygam-berler birbirini destekler.

Nasıl tekzip edip reddebililecekler de birbirlerini? Çünkü aynı Rab tarafından seçilip gönderilmiş Allah elçileridir onlar. Allah'ın izin vermediği bir şeyi yapmaları asla mümkün değildir. İşte bakın Hz. İsa da bakın şöyle demişti:"Hani Meryem oğlu İsa: Ey İsrâil oğulları ben size Allah'ın peygamberiyim.

Benden önceki Tevrat'ı tasdik edici ve benden sonra gelecek Ahmed isimli bir peygamberi müjdeleyici olarak geldim, demişti."(Saff: 6)

Yâni ben yeni, garip, türedi birisi değilim! Size duymadığınız, bilmediğiniz bir din de getirmiş değilim! Bu dini daha önce Mûsâ da getirmişti! O halde ben, benden önceki Tevrat'ı yalanlamaya değil, tasdik etmeye geldim! Bunun mânâsı şudur:

1- Benden önce Tevrat'ta benim geleceğime dair verilen müjde işte şimdi gerçekleşiyor. Tevrat'taki kayıtları ispatlamak için Rab-bim beni size gönderdi.

2- Bunun bir ikinci mânâsı da: Ben Allah'ın Resûlü olan Ah-med'in geleceğine dair Tevrat'ın verdiği müjdeyi tasdik etmek üzere dünyaya geldim! Bakın şimdi ben de onun geleceğini size müjdeliyor ve haber veriyorum demektir bunun mânâsı.

Yâni bu âyet açıkça Resul-i Ekrem'in bizzat adı da verilerek Hz. İsa'nın ağzıyla dünyaya geleceğine dair müjdeyi ihtiva etmektedir.

Burada da öyle deniyor bakın:"Sizin yanınızda olanı tasdikçi olarak"

Bundan şunu anlayamayız: Tasdik edici Kur'an, tasdik ettikleri de Tevrat, Zebur ve İncil'dir. Ama bu tasdiki şöyle anlayamayız: Yâni Kur'an-ı Kerîm kendisi

önüne sürülen her şeyi tasdikçi değildir. Hani şimdi kimi muhtarların

fonksiyonu sırf budur değil mi? Götürürsünüz imzalar, başka itiraz hakkı yoktur.

Kur’an böyle değildir. Ya ne? Hani Kur’an’ların üzerinde "Mushafları tetkik

cemiyeti imzalamıştır" diye mühür, imza filan var ya, sanki öyle. O imza

olmadan bu Kur’an olmazsa sanki bu da öyle. Kur’an diye arz edileni bu tasdik

edecek, o zaman bu Kur’an olacak. Tevrat diye, İncil diye, Allah’ın gönderdiği

kitaptır diye, Allah’ın rızasına uygun ameldir diye, Allah’ın razı olduğu

sistemdir, Allah’ın emrettiği eğitim sistemi budur diye, Allah’ın razı olduğu
kıyafet

budur diye, Allah’ın istediği kazanma harcama budur diye önüne tasdik

için sunulan şeyi tasdik etmek veya reddetmek makamındadır Kur’an. Kur’an’ın

böyle bir dinamizmi var yâni.

Yâni arz edersiniz kitaba, şöyle bir düğün modeli, şöyle bir kazanç modeli,

şöyle bir terbiye modeli, böyle bir çocuk eğitimi modeli veya şöyle bir

tapınma modeli veya böyle bir ulviyet, kutsiyet modeli, böyle bir zikir modeli,

takva modeli. Bunu Kur’an’a arzedersiniz, Ey Kur’an! Ey yüce Kur’an! Biz

düşündük, taşındık, bunu münâsip gördük! Biz bunu Tevrat’tan aldık! İncil’den

bulduk! Allah demişti bunu! Mûsâ demişti! İsa demişti bunu! Filanların,

falanların hatırı içindi! Vallahi hiç ırgalamaz yâni onu tabiri caiz ise. Bakar ona,

eğer tasdik ederse, tamamdır, doğrudur, münâsiptir derse, tamam o doğrudur.

Yok tasdik etmezse, o zaman da onun işi bitmiştir diyoruz. Kur’an’ın tasdik

ettiklerini kabul ederiz, onun tasdik edip doğrulamadıklarını, onaylamadıklarını da hiç tereddüt etmeden reddederiz.

Değilse Kur'an, Tevrat ve İncil'i hep tasdik edici, tasdik etmek zorunda olucu değildir yâni. Eğer Kur'an, Tevrat ve İncil'in orijinalini tasdik edecekse, hani yok ki, zaten bunların orijinalleri ortada. Bunların orijinalleri Kur'an'ın gelişinden kıyamete kadar ki dönemde tasdik edilmiş değildir. Zaten Kur'an, Tevrat ve İncil'de insanlara sunulacak mesajın orijinalini insanlara sunmuş bir kitaptır. Onlardaki doğruların tamamı Kur'an'la sunulmuştur. Bu kitap onların içindeki tüm evrensel doğruları sinesinde barındıran bir kitaptır. Bu yüzden onların orijinallerini aramaya, bulmaya da gerek kalmamıştır diyoruz.

Yanınızdakini tasdikçi olarak indirdiğimiz bu kitaba inanın! Sakın ha sizler sizden başkalarının yanında olmayan bir bilgiye sahipken, Allah bilgisine, peygamber bilgisine, kitap bilgisine sahipken zinhar bu kitaba inanmazlık yapmayın! Ya da bu mesajın yeryüzündeki insanların hayatını düzenleme konusunda en doğru yol olduğunu bile bile, bu bilgiye sahipken onu ilk inkâr edenler sizler olmayın! Yâni sizler ey yahudiler, kitap ehli iken, kitabı tanıyor iken, peygamberliği biliyor iken, Allah'ın vahiy göndererek insan hayatını karışıcı olduğunu bilip dururken sakın bu son kitabın ilk kâfirleri siz olmayın diyor Rab-bimiz.

Halbuki bu kitap, kendi yanlarındakini kabul ediyor ve reddet-miyordu. Bu kitap

ellerindeki Tevrat'ı tasdik ediyordu. Tevrat Allah'tan gelme hak bir kitaptır diyordu. İşte Rabbimiz bundan dolayı elinizdekini tasdik edici ve ondaki bozulmuşları düzeltici, eksikleri tamamlayıcı ve kıyamete kadar değişmeyecek bir özelliğe sahip kılınmış olan Kur'an-ı Kerim'i kabul edin! Ona inanın! diyordu. Ona iman edin! Ve:"Sakın sizler onu inkâr edenlerin ilki olmayın." Yâni onun ilk kâfirleri siz olmayın! Sakın ha onu ilk küfredenler sizler olmayın! Yâni bırakın küfretmeyi, siz herkesten önce inanın ona! Müslümanların ilki olun! Kâfirlerin ilki olmayın! diyordu. Şu sizin düne kadar kendilerine din konusunda hocalık yaptığınız ve kendileri hiçbir şeyden haberdar olmayan müşrik dünyanın duyar duymaz ona koştukları ve hemen iman ettikleri gibi siz de iman edin! diyordu Rab-bimiz, ama onlar böyle yapmadılar. Herkesten önce ona iman etmesi gereken bu hainler herkesten önce onun kâfiri kesiliverdiler. Acaba bu yahudileri, bu kitaba ve bu peygambere iman konusunda engelleyen sebep neydi? Üç beş kuruşluk dünya menfaati. Başka değil, sadece üç beş kuruşluk bir menfaat. Kendi dünyalarını devam ettirme düşünceleri, insanların kendilerine kul köle olmalarını sağlıyordu. İnsanların akılları onların cebindeydi. Çünkü, bilgi kendi-lerindeydi. Bilen onlar oldukları için, bilgi kendilerinde olduğu için toplumda statü sahibiydi adamlar. El üstünde tutuluyorlardı. İzzet ü ikrama boğuluyorlardı. Şimdi bu yeni dine girdikleri zaman bu yaptıklarını yapamayacaklar, insanları kullanamayacaklardı. İşte

bundan korkuları onlara engel oluyordu. Halbuki satın alacakları şey hidâyetti, cennetti, Allah'ın hoşnutluğuydu.

Ama tüm bunları tepip dünyayı tercih ettiler. Ölümle bitecek olan ve yarına intikal etmeyecek olan dünyanın geçici şeylerini. Tıpkı şu anda İslâm ümmeti içinde, kendi dünyalarında Allah bilgisini, peygamber bilgisini bir kenara alarak çeşitli kitapların, çeşitli önder insanların egemenliği altında bir hayat sürmeyi kendilerine din kabul eden zavallı müslümanlar gibi.

Bu müslümanlara da âyetin çağrısıyla: Gelin ey müslümanlar! Her grubun, her liderin, her kitabın, her efendinin mutlak doğru kaynağı olan ve örnek alınacak kişilerin yegâne örneği ve yegâne nümu-ne-i imtisâli olan Kur'an'a yönelelim! Peygambere yönelelim! Çünkü bu kitap, sizin doğru kabul ettiğiniz ve ellerinizden düşürmemeye gay-ret ettiğiniz tüm kitapların en güzelini, en doğrusunu size haber veri-yor. Bu peygamber, sizin önder kabul ettiğiniz tüm şahsiyetlerde bu-lunmayan en mükemmel örneği şahsında taşımaktadır. Hiçbir kişide bulunmayan en güzel örneği Hz. Muhammed'de Aleyhisselâm bulabilirsiniz!

Bunu bilen insanlar olarak gelin herkesten önce siz kabul edin! Gelin bunun bilgisine sahip olarak onu ilk reddedenler sizler olmayın! Grup bilinciyle hareket etmeyin! Birilerinin sizi yargılayıp dış-layacağını veya dünyevî bir kısım statüler kaybedeceğinizden korka-rak eğer buna yanaşmazsanız, bu kitabın davetine kulak tıkarsanız o zaman bilesiniz ki sizin de bu yahudilerden

farkınız kalmayacak! diyor Rabbimiz.

Ama siz tam tersini yapıyorsunuz! Bari inkâr etmeyin! Ama ilk defa siz inkâr ediyorsunuz! İlk defa siz karşı geliyorsunuz! Halbuki siz biliyordunuz. Allah'ın hayata karışacağını siz biliyordunuz. Allah'ın insanlara din göndereceğini, Peygamberler göndererek kullarının hayatına karışacağını, karıştığını, ya da bu mesajın yeryüzündeki insanların hayatını düzenleme konusunda en doğru yol olduğunu biliyordunuz. Biliyordunuz, ama tuttunuz ilk inkâr edenler sizler oldunuz!!!

Sizler Mûsâ'yı tanıyorken, Tevrat'ı biliyorken, bu kitabı doğrulayan belgeler, bilgiler elinizdeyken, yanınızdayken tuttunuz, ilk inkâr edenler sizler oldunuz!

Burada bir soru geliyor hatırımıza: Kureyş müşrikleri onu ilk inkâr edenler olduğu halde acaba neden yahudilere böyle deniyor? Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun birkaç sebebi var:

1- Müşriklerin İslâm'ı ve Rasûlullah'ı inkâr ederken etkili bir fonksiyonları veya etkili bir düşünceleri yoktu. Yâni bu konuda, din ko-nusunda, vahiy konusunda, risalet konusunda müşriklerin öncelikli bir bilgileri yoktu. Kitap ehli değildi onlar. Bu konularda müşriklerden çok ehl-i kitap söz sahibiydi. Yâni din konusunda nüfuz onların elindeydi. Bunun içindir ki kendilerinden önce bu müşriklerin inkârı fazla önemli değildi. Onun için yahudilere denildi ki, onu ilk inkâr edenler siz olmayın!!! Ondan sonra:"Âyetlerimi de az bir pahaya satmayın!"

Az bir değere. Aslında hitabın siyakı değer demektir. Yâni neye değer? Değeri nedir bunun? filan denir ya. Veya yazma arkadaş değmez! filan diyoruz ya. Karşılığında ne alacaksın? filan diyoruz ya, işte öyle bir şey. Yâni adam bin ton toprağı elemeye çalışıyor, karşılığında ne alacak? 3 gram, 5 gram altın. Onu beş günde eleyecek, on günde bitirecek, ne kadar kazanacak? Diyelim üç yüz bin, beş yüz bin. Değmez bu kadar paraya bu iş gibi. Değmezi biliyoruz. Az bir değere

olunca, yâni değeri az olan bir şey diyoruz. Değeri az olan bir şey karşılığında satıyorlarmış. Meselâ âyetleri satıyorlar, karşılığında ne alıyorlar? Dünya saltanatı. Değmez yâni buna. Sen neyi veriyorsun bununla? Cenneti veriyorsun tabii. Değilse yâni bir milyara veriyorlar. Aslında üç beş milyar olsaydı,

bu iş değerdi değil mânâ. Değmez, karşılığında ne alırlarsa alsınlar yine de değmez demektir bu. Nasıl değmez? Cennet ve o. Allah ve o. Allah'ın rızası ve o. Allah'ın hoşnutluğu ve o. Böyle mukayese edilince hepsi az zaten. İnsana cennet kaybettiren bir dünyalık ne kadar olabilir de? Çünkü cennete en son girecek olan kişinin oradaki makamı, dünyanın bir on misli filan olunca. Şimdi on dünyayı at bir kenara ve tut dünyadan küçük bir parça al, yapılacak şey mi bu? Veya isterseniz cennet birimleriyle mu-kayese edelim: Sen cennet kadını denen o kadını gözünün önüne getir, öyle bir kadın ki tertemiz, aklına ve hayaline getiremeyeceğin güzelliğin de ötesinde bir güzellik. Ama dünya

kadınının pespayeliğini de bir düşün. Hani adam diyormuş: Oğlum illa da

kadında gözün varsa, gece saat üçten sonra bak veya yaş yetmişten sonra bak

diyor-muş. Onu kaybetmek pahasına berikini değerli görmek nasıl anlamsızsa,

âyetleri öylece satmak ta aynıdır. Yâni değiştirmek.. Hani âyet öyle diyordu

değil mi?"İşte bunlar hidâyet yerine dalâleti satın aldılar."

(Bakara: 16)

Hidâyeti elleriyle itip de sapıklığı onun yerine tercih ettiler deniyordu ya. Yâni

bir alışveriş yapıyorlar, dalâleti alıp hidâyeti vermek gibi. İşte Allah buyurur
ki:"Âyetlerimi az bir pahaya satmayın!"

Yâni âyetlerimi alışveriş konusu yapmayın!! "Bey" satmak, "iştira" da satın

almak demektir. Lokman sûresindeki şîra sözü de böyledir:"İnsanlardan öylesi
de vardır ki; hiçbir delile dayanmadan insanları Allah

yolundan saptırmak ve onu eğlence yerine tutman için lehvel hadisi satın

alırlar

"

(Lokman: 6)

İnsanları çaktırmadan Allah yolundan alıkoymak için lehvel hadisi satın alanlar. Yâni şarkı, türkü, roman, film, eğlence gibi şeylerle insanları meşgul edip onları Kur’an ve sünnete gitmekten alıkoymaya çalışanlar âyetindeki şira, satın almak sözü de aynı mânâya gelmek-tedir.

1- Dünya nîmetleri ve arzuları sebebiyle Allah’ın âyetlerini değiştirmeyin..

2- Buradaki az bir paha dünyadır, dünyalıktır..

3- Âyetlerden ücret almayın..

4- Maddî ve manevî imtiyazlar sebebiyle, menfaatleriniz sebebiyle Allah’ın âyetlerini gizlemeyin. Onları kamufle etmeyin, insanların gündeminden düşürmeye çalışmayın.

5- Yahudi âlimleri liderlik ve reislik mekânizmalarının ellerinden gitmemesi, makamları gereği insanlardan gelebilecek menfaatlerden mahrum olmamak için Tevrat’taki bilgileri insanlardan gizliyorlardı da Allah buyurdu ki; âyetlerimi satmayın!

6- Âyetler satılmıyor, değiştirilemiyor bugün ama, muhtevaları gizleniyor. Okunur Allah’ın âyetleri, ama muhtevası gizlenir. Veya anlatılır ama bu âyet müşrikleri anlatır, bu âyet yahudilere hitap ediyor, bu âyet bizi ilgilendirmiyor gibi birileri de bugün onu satmaya çalışıyor."Sadece benimle yol bulun!" Benden yol bulun! Yolunuzu bana sorarak bulun! Bana sığının! Benim

korumama tabi olun! Takvayı benden öğrenin! Ya da ben konusunda takvalı olun! Bana kulluğunuzun bilincine erin! Yaptıklarınızı bana lâyık yapın! Hep benim kontrolüm altında olduğunuz şuuru içinde bir hayat yaşayın! Tüm hayatınızı benim beğenime sunun ve de sadece benden korkun. Hesabınızda hep ben olayım.42:"Hakla bâtılı karıştırıp da bile bile hakkı gizlemeyin!"

Bunlar aslında saatlerce anlatılacak konular. Neden mi? Çün-kü Kur'an baştan sona bu konuları anlatır. Meselâ az evvelki âyet. Satmayın âyetlerimi diyordu Rabbimiz. İşte satmışlar Kuran'ı, satmış-lar hep âyetleri. Meselâ:"Kelimenin konumunu değiştiriyorlardı."

(Mâide 13)

Ne için gelmiş idiyse o kelâm, onu farklı konumda anlamaya, farklı atmosferde algılamaya çalışmışlar. Farklı yerlerde kullanmaya çalışmışlar. Fonksiyonunu değiştirmişler kitabın. Ekmeğin, elmanın, suyun, kadının, erkeğin fonksiyonlarını hiç unutmayan insanlar ne yazık ki kitabın fonksiyonunu unutmuşlar. Allah korusun işte bizim durumumuz. Sanki Allah'ın âyetleri Allah'a kulluk için değil de başka gâyeler için gelmiş. Neredeyse Kuran'ı bir parçacık namaz sûreleri, cenaze âyetleri, nişan, nikâh merasimlerinin âyetleri, para toplamayı gerektirecek dönemlerin âyetleri, bir evin veya bir dükkanın mübârek-lenmesi için yeri gelince konuşulacak konunun âyetleri veya celî, dîvanî,

nesih, sülüs ya da kûfî yazı modellerinin sergilenmesinde kul-lanılan

âyetler.

Veya işte tamam ben bu sûreden doçent olurum diyen kişinin doktorasının konusu olan âyetler. Maalesef medreselerde bugün Kur'an, Arapça'nın alıştırma kitabıdır. Hani mensup mudur? Maz-mum mudur? Müpteda mıdır? Haber midir? Fiil midir? Fail midir? Bu-nun alıştırma kitabıdır Kur'an. Adamlar sanki Kur'an bunun için gelmiş gibi, onun mânâsı ve muhtevası üzerinde tek kelime bile söylemeden hep i'rabı üzerinde yoğunlaşıyorlar.

Bizim gibi kimilerinin elinde de Kur'an, Allah korusun boş vakitlerimizin, boşlukta geçen vakitlerimizin kamuflajında kullanılan bir kitap. Veya işte konuşmalarımızı, biraz biraz âyet ve hadislerle süsleyince, biraz dolgun gibi gözüküyoruz ve belki de böylece tatmin oluyoruz bununla. Adam balık satıyor aslında, ama maydanozla süslüyor onu. O süs maddesidir, değilse maydanoz filan sattığı yok adamın. Öyle değil mi? Adam İslâm'da aile diyor, İslâm'da takva diyor, İslâm'-da kazanç diyor ve araya bir iki âyet hadis sıkıştırıyor. Böylece âyet anlatmıyor, hadis anlatmıyor da, sattığı, pazarladığı başka şey de, âyetle, hadisle de pazarladığını süslüyor Allah korusun.

Veya hakla bâtılı bulaştırmayın birbirine! Hakla bâtılı birbirine karıştırmak. Bu:

a- Hakla bâtılı birlikte yaşamayın! demektir. Yâni biraz hakkı, biraz bâtılı yaşamayın! demektir. Hakla bâtılı sarmaş dolaş yapmayın! demektir. Meselâ ekonomik hayatta yahudileri, sosyal hayatta hıris-tiyanları, geriye kalan dinsel

hayatınızda da müslümanlığı, böyle çor-ba edip karıştırmayın! demektir.

b- Hak mı, bâtıl mı yaşıyorsunuz? Bunu bilmiyorsunuz! Allah-tan mı aldınız? Başkalarından mı aldınız? bilmiyorsunuz? Allah mı bu-yurdu? Yoksa Zerdüşt mü buyurdu? bilmiyorsanız. İşte bu hakkı bâtıla karıştırmak demektir.

Ya da rahmetlik hoca efendinin tabiri miydi? Ne idi? Bilmiyorsanız, işte bunları birbirine karıştırmayın! Hakkı hak olarak bilin, bâtılı da bâtıl olarak bilin! Hakkı bâtıla karıştırmayın! Yâni ha hak olmuş, ha bâtıl olmuş, üzerinde durmaya gerek yok demeyin sakın! diyor Allah.

İnsanlar hakkı bâtıla dosdoğru karıştırmıyorlar gördüğümüz kadarıyla.

Müslüman kesim için söylüyorum: Bu kesim hakkı hak biliyorlar, bâtılı da bâtıl biliyorlar da, hakkın ve bâtılın bilgisine sahipler de, ama öyle bir hayat yaşıyorlar, öyle bir hayat programı yapıyorlar ki, ya da öyle bir ameli program düzenliyorlar ki, sanki o program hakkı yaşamaya elverişli değil. Program, hakkı yaşamaya elverişli olmadığından bâtılı mecburen böyle destek çıkıveriyorlar veya sanki her şeylerini Allah'a soracaklarken tutup Allah'a sormaktan

sakınıyorlar. İki sebepten bunu yapıyorlar:

1- Ya soracakları o konuda Allah'ın ne diyeceğini az buçuk önceden kestiriyorlar. Yâni o konuda Allah'ın diyecekleri hoşlarına gitmeyeceği için, huzurlarını kaçıracağı için, iyisi mi hiç sormayalım diyorlar. Sorduğumuz zaman Allah'ın ne diyeceği belli, dinlesek olmaz, dinlemesek olmaz; iyisi mi hiç

sormayalım, deyip Allah’a sormuyorlar. Meselâ bazı akrabalarım kimi konuları bana hiç sormazlar. Çoğu zaman o işi yaparlar bitirirler, ondan sonra duyarım ben. Bana hiç haber etmezler. Niye? E, o konuda benim ne diyeceğimi önceden bildikleri için onu bana hiç sormazlar. Şimdi sorarsak; dinlesek olmaz, dinlemesek
hiç olmaz, iyisi mi onun haberi olmadan yapalım bunu diyorlar. Galiba kimi insanların yapacakları işleri Allah’a sormamasının altında yatan birinci sebep de budur. Yâni kitap ve sünnete sormadan iş yap-malarının sebebi budur. Sordukları zaman hoşlarına gitmeyecek cevaplar alacaklarını önceden kestirdikleri için iştahları kaçmasın diye sormuyorlar Allah ve Rasûlüne.

2- İkincisi de, yahu bu da Allah’a sorulur mu? diyorlar ve onun da Allah’a sorulacağının farkında olmadıkları için Allah’a sormuyorlar. O konunun da İslâm’da ve Kur’an’da sergilendiğinin farkında olmadıkları için Allah’a sormuyorlar. Meselâ tamam, namazın kaç rekat olduğunu Allah’a soralım. Veya abdestin farzlarını Allah’a soralım da, yâni nereden kazanıp nerede harcayacağımı da Allah’a soracak değilim ya! Veya hangi mesleği seçmemiz gerektiğini de Allah’a soracak değiliz ya! Veya nasıl giyineceğimi? Nerde okuyacağımı? Neleri okuyacağımı? Sabahleyin saat kaçta kalkacağımı? Misafirlerime ne ikram edeceğimi? Çocuklarımı nasıl eğiteceğimi de Allah’a soracak de-ğilim ya! Diyorlar ve hayatlarının o bölümlerini Allah’a sormuyorlar, hayatlarının o bölümlerine Allah’ı karıştırmamaya çalışıyorlar.

Ya da kimisini Allah’a, kimilerini de başkalarına soruyorlar. Böylece hayatlarının bazı bölümlerine Allah’ı, bazı bölümlerine de başkalarını karıştırdıkları için hakkı bâtılı birbirine karıştırıyorlar. Namazı Allah’tan, ama mîrası başkalarından aldıkları için hakkı bâtıla karıştırıveriyorlar. Orucu Allah’tan, ama hukuku başkalarından, Haccı Allah’tan, ama ekonomik yapıyı başkalarından aldıklarından, kılık kıyafeti başkalarından aldıklarından hakla bâtılı karıştırıveriyorlar.

Bir de bizim müslümanlığımızın zarûri bir neticesi olarak hayatımızda hakla bâtıl birbirine karışmaktadır. O da şudur: Altı bin âyetlik bir Kur’an’ımız var. Peki bunlardan kaç tanesini biliyoruz? İşte 30, 40, 50, 100, 200 tane. Geriye kalan o bilmediğimiz âyetlerin bizden istediği hayat programında, bizler mecburen başka şeyler uygulayacağız demektir. Çünkü bir şeyler yapıyoruz, yapmak zorundayız elbette, durmuyor ki hayat. Yâni farz edelim ki insan hayatı 100 birim ve Kur’an âyetleri bu 100 birimi düzenlemek için gelmiştir. Bakara şu birimi, Âl-i İmrân bu birimi, Nisâ bu birimi, Tebbet burayı, İhlâs şurayı düzenlemek için gelmiştir. Yâni hayatın tümünü düzenlemek üzere Allah bize bir kitap göndermiştir. O kitapta hayatımızın bir bölümünü düzenlemek için gelmiş bulunan âyet birimlerini bilmiyorsak, hayatımızın o bölümü hep bozuk olacak ve biz sürekli bâtılla birlikte hakkı yaşayacağız; yâni hakla bâtılı birbirine karıştıracağız demektir. Dahası:"Bile bile hakkı da gizlemeyin!"

Bir de bile bile hakkı gizlemeyin! Çünkü siz, hakkı biliyorsunuz. Hakkı biliyorsunuz siz! Siz Tevrat ehlisiniz! Siz Kur'an ehlisiniz! Siz bu işi biliyorsunuz! Öyleyse siz bu karıştırma işini, bu gizleme işini yapmayın! Her amelde, her eylemde, her fikirde ama. Bu kitap Fur-kân'dır. Bu kitapta hak da bellidir, bâtıl da bellidir. Sizler bu kitabın, size bildirdiği hak bilgisine sahip ola ola, hakkı bile bile dünya men-faatleri sebebiyle bu kitabın hak ve bâtıllarını insanlara açıklamamak durumunda olmayın. Ketmetmek, gizlemek, örtmek, örtbas etmek ko-numunda olmayın.

Anlaşılmadı mı? Bir daha söyleyeyim düzgünce inşallah: Ar-kadaşlar, hakla bâtılın birbirine karıştırılmasını şöyle anlamaya çalı-şıyoruz: Hayatın değişik veçhelerini Kur'an'ın tümü düzenlemek için gelmiştir. Meselâ diyelim ki Kur'an'dan Mâide sûresini çekip çıkartsak, eğer hayatı düzenlemede bir boşluk olmayacaksa, o zaman Mâide sûresi fazlalık olacaktır hâşâ. Öyle de olmadığına göre, biz bu hayatı zaten yaşıyoruz. Kitapla beraber olsak da yaşıyoruz, kitapsız olsak da yaşıyoruz..

Yâni kitaptan haberdar olsak da hayat devam ediyor, olmasak da. Çünkü işte şu anda kâfirler de yaşıyor bu hayatı. Şinktoist, Budist, ateist, hıristiyan, yahudi herkes yaşıyor bu hayatı. Yâni bu hayat yaşanıyor. Ama yaşayın da nasıl yaşarsanız yaşayın! Her tür hayattan razıyım demiyor Allah. Yâni bu hayatı biz Kur'an'la düzenlemekle sorumluyduk. Kur'an'dan haberdar olmadığımız

bölümü, biz Kur'an'dan habersiz yaşadığımızdan dolayı, Kur'an'dan habersiz doldurduğu-muzdan dolayı, mutlaka hayatımızda bir bâtıl bölüm olacaktır. Çünkü hayatımızın o bölümünü de Kur'an düzenleyecekti, ama biz Kur'an'ın o bölümünü henüz tanımadığımız için mecburen o bölümü başka türlü dolduracağız. Ve o zaman hayatımızda hakla bâtıl birbirine karışacaktır. Yâni hayatımızda bildiğimiz kadarıyla Kur'an'ın düzenlemesi olduğu gibi, bilemediğimiz kadarıyla da bâtıllar olacaktır. İşte böylece bizim hayatımızda hakla bâtıl karışmış olacaktır.

Arkadaşın biri öyle diyordu: Meselâ yeryüzünde ne kadar Kur'-an varsa tümünden bir anda on cüzü siliverse Allah. Yâni Kur'an'ı bir açtınız ki, ilk baştan veya ortadan veya sondan bir on cüz silinmiş! Ne yaparsınız? Veya şöyle sorayım: Haberiniz olur mu bundan? Hiç haberimiz olmaz değil mi? E zaten yoktu ya! Birileri zaten bozuk para gi-bi harcıyor müslümanların kitaplarının âyetlerini de hani kimin haberi oluyor da? Belki tamam ya! Çok münâsip olmuş! Zaten okumakta güçlük çekiyorduk! Azaldığı çok iyi olmuş, zaten lâzım değildi bize! İşte hatimlerde kullanacağımız kadar, cenazede okuyacağımız kadar olsun yeter mi diyeceğiz? bir düşünelim.

Allah korusun da Şeytan hem Kur'an'ı elimizden almış, hem de Kur'an'ı elimizden aldığını kamufle etmek için birazını bırakmış. Bizim hayatımızda azıcık bir Kuran var. Kimini de bazı yerlerde kullandırıyor ki, hepsi var

zannettirebilsin! İşte kırkıncı gece, elli ikinci ge-ce, Ramazan’ın gecesi, Kadir gecesi filan derken, güya Kur’an duru-yor! Halbuki ne Kur’an vardır ortada, ne de ona sahip çıkan! İşte hak ile bâtılın birbirine karışmasını böyle anlıyoruz. Yâni hak ile bâtıl hayatımızda karışıyor.

Meselâ bir makinede, bir mekânizmada on tane ayar yeri olsa, bu ayar birimlerinden biz üç tanesinin ayarını biliyor olsak. Elbette onların sadece üçünü ancak ayarlayabiliriz. Ötekiler? Ötekiler ya ayarsız olacak ya da ayar yapamayacağız onları. Böyle olunca da yâni ötekiler bozuk olunca da, ayarlılar da bozuk olacaktır. Yâni bozuklar zaten bozuktur, ama hak olduğu halde, doğru olduğu halde berikiler de bozuk olacaktır. Böyle bir ayarsızlık, böyle bir düzensizlik var bizde, bizim hayatımızda. Meselâ adam dinsel hayatını düzenleyen âyetleri bulmuş, hayatının o bölümünü onlarla düzenliyor, ama hayatının geri kalan bölümünü de başka şeylerle düzenliyorsa, o zaman hakla bâtılı birbirine karıştırıyor demektir. Meselâ namazdan sonra tesbih çekmi-yor adam. Ama bunun günahlığını biliyor. Ya da öğle namazının ilk sünnetini kılmıyor adam. Ama bunun günahlığını da biliyor. Yâni pek âlâ adam dininin eksikliğinin farkındadır.

Yapmayın bunu! Karıştırmayın hakkı bâtıla! Ya da: "Elbese" bir de örtmek, giydirmek demektir ya, o zaman şöyle diyeceğiz: Bile bile, bâtılı hakkın üzerine örtüp de hakkı bakışlardan gizlemeyin! İnsanların gözünden hakkı saklamayın!

Hakkı kamufle etmeyin!

1- Bâtıla hak elbisesi giydirip onu insanlara hakmış gibi sunmayın. Bâtılı hakmış gibi insanlara yutturmaya çalışmayın. Bâtıla hak hüviyeti kazandırmaya kalkışmayın.

2- Hakkı bâtılla örterek insanların bakışlarından gizlemeyin.

3- Veya kendinizi, kendi fikirlerinizi, kendi yazdıklarınızı hakmış gibi, Allah öyle diyormuş gibi insanlara sunup hakla bâtılı anlaşılmaz hale getirmeyin!

İleride gelecek, Bakara sûresinde şöyle buyuracak Rabbimiz:"Vay o kitabı elleriyle yazıp, sonra da onu az bir değere satmak için işte bu

Allah katındandır! Diyenlere."(Bakara: 79)

Vay elleriyle yazdıklarına! Vay onların kazandıklarına! Adam kendisi bir düşünce ortaya koyuyor, sonra da insanlar bunu Allah'tan zannetsinler diye arada bir âyet hadis okuyarak vahiyle desteklemeye çalışıyor. Tanrı da böyle buyuruyor! İslâm da bunu emrediyor diyerek hakkı bâtıla karıştırıyor.

Bir de hakkı gizlemeyin! İleride gelecek: Kur'an'da mükerreren ehl-i kitaba, özellikle de yahudilere bu hatırlatılır. Onların bu halleriyle müşriklerden herhangi bir farklarının olmadığı ısrarla vurgulanır. Onlar Rasûlullah'ı tanıyorlardı, onlar hakkı biliyorlardı. Onlar hak bilgisine sahiptiler:

"

Kendilerine kitap verdiklerimiz onu (Muhammed'i) oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar."(Bakara: 146)

Onlar hakkı öz oğulları gibi, ya da avuçlarının içi gibi biliyorlardı. Hani adım gibi biliyorum! Avucumun içi gibi veya oğlum gibi biliyorum denir ya, işte bunlar, çocuklarını tanıdıklarından da öte Allah'ın Resûlü'nü biliyorlardı.
Yahudiler tanıyorlardı; o havuza girdikçe sırtındaki mührü işaret ediyordular birbirlerine. Bakın bakın işte bu onun âhir zaman Nebi'si olduğunun belirgin alâmetidir diyorlardı.
Rahip Busayra tanıyordu; amcasına sakın onu Şam'a götür-me! Ona bir zarar vermelerinden korkuyorum diyordu. Onun alâmet-lerinden haberdar olan ehl-i kitabın kıskançlıklarından dolayı ona bir zarar vermelerinden endişe ediyorum diyordu.
Annesi Amine tanıyordu; çünkü doğumu fevkalade olmuştu.
Peygamberlik özelliklerinin tamamı açık bir şekilde ortaya çıkmıştı.
Süt Annesi Halime tanıyordu; O evlerine geldikten sonra evlerine bereket gelmişti. Hayatlarına fevkalade bir huzur ve sükun gelmişti.
Süt kardeşi Şeyma tanıyordu; gözlerinin önünde melekler eliyle karnı yarılmıştı. Harikulade bir ameliyat gerçekleşmişti. Buna tanık olmuştu.
Necaşi tanıyordu; ve Ebu Süfyan anlattıkça tamam! diyordu, beklenen Nebî'nin ta kendisi diyordu. Saydığın özelliklerin tamamı beklediğimiz âhir zaman Nebi'sinin özellikleridir diyordu.
Varaka tanıyordu; Hatice anamız ona durumu açtığında: Vallahi ona gelen,

Mûsâ'ya gelen Namus-ı Ekberdir diyordu. Keşke kavmi onu Mekke'den hicrete zorladığında hayatta olup ona destek verebilseydim diyordu. Önceki peygamberlerin ve kitaplarının delâletiyle kesin biliyordu ki kavmi ona hüsnü kabul göstermeyecek, vatanını terk etmeye zorlayacaktı onu.

Pek çok âyetleri değiştirildiği halde Tevrat ve İncil'e az biraz muttali olan herkes tanıyordu Allah'ın Resûlü'nü.

Demek ki kitap ehli olanlar, kitaptan nasibi olanlar, mürekkep yalayanlar, İslâm'ı, imanı, dini tanıyanlar, Kur'an kursunda okuyanlar, imam Hatipliler İlâhîyatlılar, medrese görmüşler, hoca çocukları, hacı çocukları, babası müftü olanlar, Allah ve Peygamberi adına birazcık bilgisi olanlar var ya, onlar da Rasulullah'ı avuçlarının içi gibi bilirler, tanırlar. Rasulullah'ın hak Peygamber olduğunu, onun peşinden gidilmesi gerektiğini, Kuran ve sünnetsiz kurtuluşun olamayacağını bugünün biz ehl-i kitapları da bilirler. Adım gibi, avucumuzun içi gibi biliyoruz, ama zevklerimiz ağır bastığı için, menfaatlerimiz galip geldiği için, evimize engel olur, işimizi etkiler, doktoramız yarıda kalır, doçentliğimiz iptal edilir, tayinimiz çıkarılır, müşterilerimizi kaybederiz, okuldan atılırız korkusuyla bugün bizler de gizlemeye çalışıyoruz hakkı. Sonra:

43:

"

Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin ve rükû edenlerle birlikte rükû edin!"Burada İsrâil oğullarına Peygamber Aleyhisselâm ve onun ashabının kıldıkları

bir namaz hatırlatılıyor. Kendilerinin ezip bozdukları bir ibâdet türü değil.

Rasulullah'ın Allah'tan aldığı ve pratik hayatta uyguladığı rükûlu ve secdeli bir

namaz isteniyor onlardan.

Namazı ikâme edin, zekâtı verin, bir de rükû edenlerle beraber rükû edin!

Burada olduğu gibi namazla secde, namazla rükû aynı anda zikredilmişlerse o

zaman bu secde ve rükû namazdakinden ayrı anlama gelecektir. Çünkü bakın

Allah namaz kılın! dedi, namazda zaten rükû var ama ayrıca bir de rükû edenlerle

beraber rükû edin! buyurdu. O zaman buradaki rükû, namazdaki rükû

demek değildir. Namazdakinden farklı bir anlama gelecektir.

Buradaki rükû: Allah karşısında bel bükün! Boyun eğin! demektir. Allah'ı

dinleyin! Allah'a kulak verin! Allah'ın istediğini yaşayın! demektir. Rükû edin;

yâni Allah karşısında ukalalık etmeyin! Allah'a kafa tutmaya, Allah'a akıl

vermeye kalkışmayın demektir.

Meselâ örtünün! denilmişse hemen bu konuda rükûyu gerçekleştirin! Namaz

kılın! Çocuklarınızı eğitin! Kitapla tanışın! Hayatınıza Allah'ın istediği biçimde

program yapın! denilmişse hemen uygulamaya koymak üzere rükû edin!

demektir bunun mânâsı.

Namazı ikâme edin demek;, namazı kılın! demek değildir. Bunu daha önce de demeye çalışmıştık. Namazı ikâme edin demek;

1- Namazınız hayatınızın direği olsun demektir.

2- Namaz, bedeninizin kulluğunun ifadesi olsun demektir.

3- Namazla Allah'tan mesaj alın ve hayatınızı bu mesajla düzenleyin demektir. Yâni iki namaz arasını Allah'a verdiğiniz söze göre ayarlayın demektir.

4- Öyle bir namaz ikâme edin ki; bu namaz, sizin ferdi ve içtimai hayatınızı dengede tutsun. Zekâtı da verin ki, toplumsal prob-lemlerinizin tamamını bu zekât çözümlesin.

5- Bir de sadece kendi başınıza bu işi yapmayın! Sizden önce de bu işi yapanlar varsa, onlarla beraber olun! Onlarla beraber cemaat olarak ikâme edin! demektir. Onlarla bütünleşin anlamına gelecektir. Varsa rükû edenler, Allah'ın emrine boyun bükenler, siz de hemen onlarla bütünleşin! Anlamına gelecektir.

Yâni bu ağacı kucaklayın! demek yâni sen kendi görevini yap ta, ama senden başka birileri onu kucaklamakla meşgulse sen de onunla birlikte yardımlaş demektir. Yâni bu yemeği yiyin! demek illa da birlikte yiyin! demek değildir bu. Sen ye de, birileri de yiyecekse sen de onunla yemeye devam et! Yâni.

Bu, yahudilere bir emirdir. Buradaki namaz emri yahudilere yapılmaktadır.

Öyleyse anlıyoruz ki, biliyoruz ki namaz önce de var. İşte önceden beri, çok

önceden beri var olan namazın yahudilerde de aynen devam ettiğini anlıyoruz.

Namazın ikâmesinden söz edilir. Kur'an'da "ikâme-i salât" sözü çok geçer.

Allah'ın Resûlü bir hadislerinde:"Ben nasıl namaz kılıyor idiysem, öylece namaz kılın!"

Buyurur. Ama o zaten peygamber örnekliliğinde bir namaz kılıyor olduğuna göre, namazın ikâmesi zaten peygamberin örnekliliğin-de vardır ve tamam, biz de aynı namazı kılmak zorundayız. Allah "sallâ" yapın! demiyor ama bakın. Yâni bizim yaptığımız gibi sallayın! değil. Ya ne?"Salâtı ikâme edin!"

"Veyl olsun o namaz kılanlara!"(Mâûn: 4)

Âyetinde ise namazı sallayanlar anlatılır. Namaz kılmaktan gafil adamlar da, kıldık zannediyorlar veya namazı bir hareket zannediyorlar. Veya namazı kılınca tamam zannediyorlar. Namaz bitti, nama-zı kıldık, müslümanlık tamam zannediyorlar. Namazla din kurtarma çabasına giriyorlar. Halbuki Kur'an'da, dinde, İslâm'da böyle hiç bir şeye karışmayan, mücerret kendi başına bir namaz yok. Hiç bir şeye karışmayan, hiçbir fonksiyonu olmayan bir namazdan söz edilmez İslâm'da. Hayata etkili olmayan, hayatı düzenleme misyonu olmayan bir namaza namaz demez İslâm. Şimdi bize dönüyorum. Şu kıldığımız namazların, görünüşte hiçbir fonksiyonu yok gibi değil mi? Yâni bu kıldığımız namazların hayatımıza hiç etkisi yok gibi değil mi? Sanki bi-zim hayatımızda namaz öncemizle, namaz sonramız hiç değişmiyor. Mektubu atıp o dertten kurtulma işi var ya, aynen onun gibi. Ama bu kadar kötülemek yanında şunu da

diyelim, tabii insafsızlık olmasın: Bu hiç gibi olan, hiç fonksiyonu yok gibi olan namazımızın görüyoruz nelere mal olduğunu. Yâni bu kadarı bile bize bir şeyler yaptırıyor aslında. Bazı arkadaşlar anlatıyor, onu, namazı terk ettiğim dönem sanki dinimi terk etmiş gibi oluyorum! diyor. Allah kimseyi o duruma düşürmesin! İnşallah..

O zaman ikâmeyi şöyle bir Türkçeleştirelim: İkâme; İki namaz arasındaki hayata karışan bir namazın kılınışına ikâme diyoruz. İki namaz arasını düzeltme fonksiyonu olacak namazın. Bu, tabi bedenî kulluğun ifadesi olacak. Bireysel kulluğun ifadesi olacak. Zekât da toplumsal kulluğun ifadesi olacaktır tabii.

Yâni namaz bireysel bir kulluktur. Ben namazımı tek başıma da kılabilirim, ama zekâtı tek başı-ma, kendi kendime veremem. Onun için zekâtı verebilecek birilerine muhtacım. Öyleyse zekât toplumsal bir kulluktur diyoruz.

Bu âyette bizden öyle bir namaz isteniyor ki, bu namaz:

1. Allah'tan mesaj alma özelliği sağlayacak. Yâni o namazımızda ne dediğimizin, ne okuduğumuzun, hangi taahhütlerin altına imza attığımızın, Rabbimize hangi sözleri verdiğimizin farkına varacak ve namaz sonrası hayatımızda buna uygun davranacağız. Namaz sonrası hayatımızı namazda aldığımız bu mesajla düzenleyeceğiz. İşte namazı ikâme, namazı ayağa kaldırma bu anlama gelmektedir. İşte namaz bize bunu sağlayacak bir,

2. Allah'a tekmil verme özelliğini sağlayacak. Sanki emir kaynağı, emir makamı

olan Allah’tır. Sanki seccadede, onun huzuruna gidiyoruz, ama huzuruna gitmenin şartları var. Böyle isli paslı gidilmez! Temizlik yapılacak, hadesten ve necasetten taharet. Açık saçık gidilmez onun huzuruna, Setr’ul avret yapılacak. Zaman iyi ayarlanacak. Öyle dambadak gidilmez, hedef iyi belirlenecek, yâni ne anlama gidiyorsun? Ne için gidiyorsun huzura? Şöhret için mi? Para için mi? Makam için mi? Yoksa Allah dedi diye mi? Ne için gittiğini belirleyeceksin. Sonra Allah’ı en büyükleme ile, tekbir ile işe başlayacaksın. Allah’ı en büyük kabul edeceksin. Bundan sonra da: Elhamdülillah diyecek ve sadece Allah’ı hamde lâyık görecek, Allah’tan başkalarını hamde lâyık görmeyeceksin. Allah’ı Rab bileceksin. Onu hayata karışır bileceksin. Hayatın programını yapmaya tek yetkili bileceksin ve ondan mesaj alacaksın.

Kabul ya Rabbi, sen en büyüksün! Kabul ya Rabbi, senden başkalarının önünde eğilmeyeceğim! Kabul ya Rabbi, senden başkalarını övmeyeceğim! Kabul ya Rabbi, senden başkalarının dediği yere gitmeyeceğim! Senden başkalarını dinlemeyeceğim! Senden başkalarının kulu kölesi olmayacağım. İrademi senden başkalarına teslim etmeyeceğim. Namazla senden aldığım bu mesajı namaz sonrası hayatımda bir an bile unutmayacağım. Namaz sonrası hayatımı bu mesajla

düzenleyeceğim. Sen nasıl istiyorsan ben öylece yaşayacağım diye bir

ondan mesaj alma vardır.

Bir de namazın tekmil verme anlamı vardır. Sanki Cenab-ı Hak bizi

yarattıktan sonra bize emir vermiş. Beş saatte bir gelin ve bana tekmil verin! Beş saatte bir gelin! Ve bana hayatınız hakkında bilgi verin! Göreviniz hakkında, yaptığınız işler hakkında bana tekmil verin! diye. Hani işveren öyle yapar ya. Gel bana tekmil ver diye adamlarını yanına çağırır ya. Ama öyle bir işveren ki, her şeyi aslında biliyor. Kimin ne yaptığını da biliyor, ne yapmadığını da biliyor. Gizlediklerini de biliyor, açığa vurduklarını da. Kalpten geçeni de biliyor, niyetleri de biliyor. Ama buna rağmen bizden de tekmil istiyor. Her gün ne yaptığımızı kendisine bildirmemizi istiyor. Hayatımızın raporunu vermemizi istiyor.

İşte biz namazla Allah'ın huzuruna çıkıyor ve o namaz öncesi yaptıklarımızın raporunu sunuyoruz. Diyoruz ki: Ya Rabbi ben senden başkasının önünde eğilmedim! Hamdi sana has kıldım! Senden başkasını övmedim! Sadece sana muhtaç olduğumu bildim! İsteyeceğimi senden başkasından istemedim! Sadece sana dua ettim! Sadece sana sığındım! Rızkı sadece senden bildim! Alîm olarak, bilgisi tam olarak sadece seni bildim! Sadece senin bilgine müracaat ettim! Sadece senin için bir hayat yaşadım! Diyerek tekmil veririz Rabbimize.

Tabi hayatı düzgünse bunları söyleyebiliyor adam. Ama hayatı bozuksa bunları söylemekte güçlük çekiyor. Namazın sonunda dua bile edemiyor adam. Niye? Ya yüzüne vurursa Allah! Ya bu ne biçim hayat? Ya bu söylediklerinin

tamamı yalandan ibarettir deyiverirse diye korkusundan yakarışta bile bulunamıyor adam.

İşte böyle tekmil verilen, mesaj alınan bir namaz olursa bizim namazımız, o zaman o namaz dinin direği olan bir namaz olmuştur. Ama Allah korusun şu anda pek çoğumuzun yaptığı gibi, sadece çadırın ortadaki direği gibi olunca namazımız, direk tek başına bir anlam taşımayacaktı ya. Sapıyla, ipiyle ve tüm müştemilatıyla o direk çadırı ayağa kaldıracaktı. Yâni namazda tüm hayatı ayağa kaldıracaktı ya, işte böyle bir namaz olmalı bizim namazlarımız. Ama öyle değil de yatıp kalkmak biçiminde bir namaz kılarsak, o zaman sadece direk dikiyoruz demektir. Her yere direkler dikiyoruz ama gün olur bu direkleri muhafaza bile dert olur. Kendi kendine duramaz ki onlar! Gün olur zorlanırız. Zorluk çekeriz. Ve bugün namazın kimi müslümanların hayatında yük olduğunu ben görüyorum zaman zaman. Zorlaşıyor, yük oluyor, zorlanıyor, ama ne yapsın. Evde kılacak, vapurda kılacak, dükkanda kılacak, derste, teneffüste kılacak, eğitim anında kılacak, kılacak.

Ama böyle hayattan kopuk, hayata etkili olamayan ve duvarsız, müştemilatsız sadece direk dikme türünde bir namaz değil de na-mazın istediği hayatı yaşayarak bir namaz kılabilirsek, o zaman namazın dediği hayatı yaşarken namaza yer vardır o hayatta. O zaman bu hayat onu doldurucu, destekleyici olur ve namaz zevk verir. Böyle bir hayatta namaz hiç de zor gelmez mü'mine. Yâni

o hayat benim olunca, yâni çadırım benim olunca, o zaman çok kolay olacaktır bu iş.
O zaman direk hoş oluyor değil mi? Öteki türlü hayattan ayrı namaz olmuyor, işte görüyoruz. Adam namaza bir durayım da ayağımdaki oku öyle çıkarın filan, olmuyor. Sanki namazın dışında Allah-tan ayrıymış da namazda Allah'la beraber. İşte durun da Allah'la bir beraber olayım! demiş de ve de oku çekmişler ayağından da, haberi bile olmamış da, bu da fıtrata aykırıdır diyoruz. İnsanın haberi olur yâ-ni. Hattâ aman çalınma ihtimali filan olursa ayakkabını önüne koy da haberin olsun! diye emirler görürsünüz orada.
Veya meselâ balgam gibi bir şeyler tükürecekseniz, karşınıza tükürmeyin, onu ayağınızın altına alın! deniyor. Böyle olunca haberin olacak yâni bunlardan. Zaten Allah bizden böyle bir namaz da iste-miyor..
Evet işin aslı, bizim namazların pek tadı yok. Hani nasıl desem, mercedesin önünde işte yıldız gibi bir putu var ya, yuvarlak yıldız mı diyorlar ne? Onu çok seviyoruz, ama bizim arabada onu takacak yer yok. Arabamız mercedes değil, murat yâni. Ama olsun diyoruz! Ve murada onu takmaya kalkıyoruz. Bizim namaz biraz öyle gibi yâni.
Aslında namaz hayatın yapı taşlarıdır. Hayatı Allah namazla doldurmuş; yâni hayatı namazla belirlemiş Allah. Namazla belirlenen hayat içinde uykuya zaman ayırın! Yemeğe zaman ayırın! Okumaya, yazmaya zaman ayırın! Şuna şuna

zaman ayırın! demiş tamam. Bunlar namaza göre ayarlanacak. Yâni önce namaz sonra namazdan arta kalan zamanda da bunlar yapılacak. Çünkü bunlar hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.

Biz hayatta yaşamak zorunda olduğumuz bu işlerin aralarını namazla dolduracağız, namazdan aldığımız mesajla dolduracağız. Ama biz şu anda öyle yapmıyoruz da hayatımızın vazgeçilmez birimleri var, biz onları yaşarken namazı araya sıkıştırıveriyoruz. Yâni aslında bizim hayatta namaza yer yok! Ama biz yine de onu bir yerlere takıveriyoruz.

Meselâ bugün bir fabrikaya gittim. Öğlen ezanı saat birde okundu. Niye orada öyle okunur diye sordum. Dediler ki: İşte vardiye, yemek zamanı öyle denk geliyor ne yapalım! Hem böyle bir saat geç okutturuyor adam, hem de resmen hoparlörle ezan okutturuyor. Böyle garip bir şey. Böylece hem işimizin düzeni bozulmayacak hem de araya bunu sıkıştırıvereceğiz. Namaz değil de aslında bu hayatın aksesuarı.

Evet namazı ikâme edin! Başka? Bir de:"Zekâtı da verin!"

Böylece kişi zekât ile maldan vazgeçebilmeyi öğrenecektir. Yâni malın sahibinin Allah olduğunu öğrenebilecektir. Değilse kişi malının bir kısmını def edecek de gerisinde tam söz sahibi olacaktır değildir mânâ tabii. Ne demekti zekât? Ya Rabbi! Bu malı sen izin verdiğin için kazandım! Senin izin verdiğin yerden kazandım! Senin izin verdiğin yerde harcayacak ve senin izin verdiğin

gibi sarf edeceğim! Bunun şiarı olarak da, ispatı olarak da senin namı hesabına işte birilerine veriyorum! diyecektir. Yâni ya Rabbi! Bu mal mülk senindir! Ben karışmıyorum buna! Malımın hepsi senindir! Mânâsına gelecektir bu. Ama hal böyleyken bakıyoruz bugün adam malının içinden zekât miktarını ayırdıktan sonra gerisine karıştırmıyor Allah'ı. Sanki al senin hakkın bu! Gerisine karışma! diyor! Zekat sanki Allah için sus payı gibi değerlendiriliyor. Olmaz ki böyle. Çünkü İslâm, zekâtı emretmenin yanında, aynı zamanda mal kazanmaya bu kadar hırslı olmamayı da emreder. Adam mal kazan-maya o kadar hırslı ki, zekât verse de o onu temizlemez. Meselâ nasıl hırslı? İlim öğrenmeye vakit bırakmayacak kadar hırslı! Kur'an öğrenmeye vakit bırakmayacak kadar hırslı! Çoluk çocuğunun eğitimiyle ilgilenemeyecek kadar hırslı! Akşam ezanında camiye, yatsı namazında mescide, sabah namazında müslümanlarla beraber olmaya gidemeyecek kadar hırslı. Sonra da kazandığından zekât veriyor. Al şunu da ağzını tut diyor sanki. Ben böyle zekâtları almıyorum. Meselâ birisi çağırmıştı, işte zekâtı verelim filan diye, hesaplatmak için çağırmış Ramazan'da. Olmaz arkadaş! dedim, senin malına zekât düşmez! Yahu doğru söyle! filan dedi. Dedim ki, gerçekten olmaz! Senin malına zekât düşmez! Sen bunları sadece kendine harcamaya devam et başkasını da sorma dedim. Israr edince yanında biri vardı. Mecburen izah ettim. Değilse o gün demezdim ona, biraz da o uğraşsın, işi ne? derdim de, ama yanında birisi olduğu için mecburen izah

etmek zorunda kaldım. Dedim ki arkadaş! Senin literatürde, senin işte, senin meslekte birtakım ne demektir? Birtakım eşya? Meselâ yemek odası, yatak odası, oturma odası, kalkma odası, amuda kalkma odası, diz çökme, bağdaş kurma odası işte hepsi. Şimdi bir eve bundan kırk takımın olsa dedim hangi birini bir fakire vereceksin? Kırkta birini bir fakire vereceksin.

Peki kim o fakir dedim? Var mı öyle biri? Yâni hangi fakire verilir bu? Bulunur mu böyle bir fakir? Bunu alsın da ne yapsın o fakir ya? Nerede kullanacak fakir bunları? Bu senin kullandığın eşyayı nerede kullanacak fakir? Öyle değil mi ama? Bugün müslümanlar müs-lümana lâzım olmayan şeyin ticaretini yapıyorlar.

Meselâ adam içki satıyor idiyse zaten veremez onu fakire de, çünkü haramdır bunu bi-liyoruz da, aynı zamanda ihtiyaç olmayan şey de haramdır müslüma-nın hayatında, bunu bilmiyoruz. İhtiyaç olan şey: Meselâ yatak lâzım değil mi? Evet lâzımdır ama on beşinci yatak haram! Elli beşinci hep-ten haram yahu! Meselâ kadının süslenmeye ihtiyacı var. Ama erkeği de, yok dediyse, işte iyi kötü giyinecektir. Yahu olur mu, ihtiyacım var-dı benim! demesinin anlamı yoktur. Meselâ tokken yemek, Rama-zanda yemek haramdır. Meselâ bir adamın yıllık öğle yemeği ihtiyacı mümkün değil üç yüz altmış gün olamaz. Çünkü İslâm belirlemiştir onu. Muhakkak bir kere, bir ay yemeyecektir Ramazanda.

Bakın Allah Resûlü der ki:“Allahu Teâlâ birtakım şeyleri farz kılmıştır. Onları zayi etmeyiniz. Bazı

mâsiyetler için de birtakım hadler koymuştur, onları da asla tecavüz etmeyin. Birtakım şeyleri haram kılmıştır, onlara el uzatmayınız. Birtakım şeylerden de unutkanlık eseri değil, size mahza merhametinden dolayı sükut etmiştir. Onları da soruşturmayın."Allah farzlar kılmış, sakın onları zayii etmeyin. Bunlarsız cennet olmaz! demiş.

Bir çizgi, bir hat çizmiş ve sakın bunları aşmayın! demiş. Bir de haramlar kılmış, sakın oraya da düşmeyin! demiş. Peki nedir bu mobilyacılık? Nedir bu askıcılık? Allah Resûlü; "yatarken elbisenizi dürüp besmeleyle bir yere koyun ki Şeytan ondan istifade etmesin!" buyurur. Biz de askılara takıp, ey şeytan bak sana hazır burada bekletiyoruz! Rahatlıkla bunu kullanabilirsin! diyoruz sanki. Peki olur mu İslâm toplumunda bu meslekler? Bunları çoğaltabilirsiniz. Şu kadarını söyleyeyim: Yaptırıcısı İslâm olmayan her şey İslâm'da bâtıldır. Öyle olsaydı İslâm yaptırırdı zaten onu! Bugün bu mesleklerin yaptırıcısının İslâm olduğunu hiç düşünemiyoruz. Baklavacılık, sebzecilik, pastacılık ta öyle. Ama unutmayalım ki yarın sorulacak adama. Her yaptığımız iş konusunda: Bu konuda Rabbiniz kimdi? denilecek. Bunu yaptıran kimdi sana? Neden aldın bunu? Neden sattın? Neden yaptın bu işi? Kim dedi de yaptın? Ya Allah dedi de öyle yaptım! diyecek adam ya da işte bilmiyorum, Zerdüşt buyurdu da onun için yaptım! diyecek. İşte ihtiyacımdı ya Rabbi! Güzel görmüştüm ya Rabbi! Uygun bulmuştum ya Rabbi diyecek ve mâzeretini sunacak Allah'a. Allah da tamam, benim istediğim de buydu, iyi yapmışsın demişse ne âlâ, değilse Allah korusun.

Meselâ bakın namaz, namaza kimse laf edemez değil mi? Bunun bile yaptırıcısı

Allah değilse, bu bile bâtıldır. Diz kireçlenmelerini önlemek için, jimnastik

hareketi için kılınan namaz, yâni yaptırıcısı Allah olmayan namaz da bâtıldır.

Öyleyse yaptırıcısı İslâm olmayan bütün eylemler bâtıldır."İnanan ve inancının gereği olan amelleri işleyenler."

Bunların bu konudaki imanları vahiyden kaynaklanıyorsa bu güzeldir. Ama

değilse salih amel değildir o. Bir amelin yaptırıcısı İslâm değilse o amel salih

amel değildir. Bazı ameller İslâm'da suç olmasa da eğer onların yaptırıcısı İslâm

değilse yine salih değildir onlar. Meselâ evin bazen geniş olması suç mu? Hayır.

Meselâ fethettin bir bölgeyi, Japonya'yı aldın ve orada karşına beş yüz

metrekarelik bir ev çıktı. Ne yapacağız? Yıkacak mıyız bunun bir kısmını?

Yıkmak da bâtıl zaten. Ama benim demek istediğim o ki: Bu hem hedef

belirtmeyecek bizim için, yâni hedefimiz olmayacak böyle bir ev, hem de orada

oturuşumuzun modelini İslâm belirleyecek.

Meselâ öyle bir zekât sistemi ki infakı ortadan kaldırmış. İnfakı ortadan

kaldırıcı olan zekât anlayışı da bâtıldır. Çünkü Allah zekâtla infakı ayrı ayrı

zikretmiştir. Hem "infak ederler" der, arkasından da hem de "zekât verirler" ifadesini

kullanır Bakara sûresi 177. âyette. Sonra buyurur ki Rabbimiz:"Rükû edenlerle beraber de rükû edin!"

Bakın burada rükû namazdan ayrı zikredilmiştir. Namazdan daha şümullü bir

kelimedir bu. Eğer Kur'an-ı Kerîmde namazla birlik secde, namazla birlik rükû

zikredilmişse o zaman namazdan farklı bir rükû ve secde anlamına gelecektir bu. Rükû edenlerle birlikte rükû edin! demenin anlamı: Bu konuda sizden önce birileri yoksa yine yapın! Ama sizden önce birileri varsa, o zaman siz de onlarla birlik olun! demektir. Yâni onlarla beraber yapacağınız görevler vardır, onu da onlarla beraber yapın! demektir. Topyekün müslümanlarla birlikte hareket edin, kendinize ait oluşturduğunuz küçük küçük gruplarla hareket etmeyin. Yâni İslâm'ın sorumluluk anlayışı, kişiyi sorumluluktan kurtarmak değil onun sorumluluğunu düzenleme çabasıdır.

Şimdi cemaate dahil oluyor adam, İslâm'ın yüz biriminin on tanesi kendine yükleniyor, onun da onda altısını yaptı mı, yâni altısını yaptı mı ben yüzde atmışı yaptım sevincinde oluyor. Oysa yüzde altısını yapıyor. İslâm'da bu yok! Ya ne var? İslâm'da kişinin, bireysel planda görevleri yanında, toplumsal planda görevleri hatırlatılır. Sen birimsin, ama toplumun da bireyisin. Yâni sen kendin yiyorsun, kimse olmasa da onu yine yiyeceksin. Ama birileriyle yerken de dikkat et! Hem ona örnek olma açısından, hem de onunkini yememe açısından.

Eh bunu anladınız, şimdi söyleyin bakalım:44: "İnsanlara birr'i emredersiniz de, kendinizi unutursunuz öyle mi? Üstelik

kitabı da okuyorsunuz. (Aklınız yok mu sizin?) Aklınızı kullanmayacak mısınız?"

"Bir de üstelik kitabı da okuyorsunuz. Aklınız yok mu sizin? Aklınızı kullanmayacak mısınız?"İnsanlara birr'i emredersiniz de kendinizi unutursunuz

öyle mi? Birr ne? Bakara

177 de gelecek. Birr; imancı olmak, infakçı olmak, namazcı olmak, zekâtçı

olmak, takvacı olmak, sabırcı olmak ve tasdikçi olmak demektir. Öyleyse siz insanların

böyle olmalarını emredersiniz, sonra da kendinizi unutursunuz öyle mi?

Meselâ Mutaffifin sûresinin hemen başında birr anlatılır:"Vay o eksik tartıp ölçen hilecilerin haline! Ki başkalarından aldıkları vakit

tam ölçüp alırlar, ama başkalarına ölçtükleri vakit de eksik verirler."(Mutaffifin: 1,2,3)

Yâni birilerine farklı ölçersiniz, kendinize farklı ölçersiniz! denilir. İstemeye

gelince tam istersiniz, tamı istersiniz, ama ödemeye gelince hep eksikten yana

olursunuz. Meselâ çocuklarınızdan, hanımlarınızdan itaat beklerken tam, ya da

tama yakın bir itaat beklersiniz, ama kendinizin onlara karşı sorumluluklarınız

söz konusu olunca da, meselâ onlara din duyurma, onları müslümanca eğitme

sorumluluğunuz söz konusu olunca da eksik ölçersiniz. Veya hanımlarınızdan,

çocuklarınızdan tam itaat bekleyen sizler, kendinizin Allah'a itaati söz konusu

oldu mu da hep eksikten yana, eksiltmeden yana olursunuz. Veya hani

başkalarının hanımı şöyle şöyle davransın, ama senin hanımın yapmasın.

Başkalarının çocuğu şöyle yapsın, ama senin çocuğun yapmasın. Başkalarının

kadınlarına anlat, ama kendi hanımına anlatma gibi mi yapıyorsunuz?

Başkalarını düşünüyorsunuz ama ken-dinizi unutuyor musunuz? Başkalarına

duyurduğunuzlar konusunda kendiniz nötr mü davranıyorsunuz? Başkalarının

hesabını yapıyorsu-nuz da kendi hesabınızı unutuyor musunuz? Başkalarının

müslüman-lığı konusunda titiz davranıyorsunuz da kendinizi unutuyor

musunuz? Veya:

Âyetiyle de birleştirmiş kimi tefsirler burayı: Yâni:"Ey mü'minler yapmadığınız şeyin niye sözcülüğü-nü yapıp duruyorsunuz?"

(Saff: 2)

Yâni konuştuğunuz şey konusunda niye kendinizi unutuyorsunuz? Bir şeyin

sözcülüğünü yapıyorsanız, onu eyleme geçirin! Ya da birilerinin yapmasını

emrediyorsanız, siz de bizzat onu yapın! Anlamına gelir. İnsanlara bir şeyler

söyler de kendinizi unutur musunuz? Veya kendinizin yapmadığı, yapmayacağı

şeyleri niye söylüyorsunuz? Bunun birkaç anlamı var, inşallah onları demeye

çalışalım:

1- Yapmanın konusu olmayan şeyleri niye konuşuyorsunuz? demektir bunun

mânâsı. Yâni amelin konusu olmayan şeyleri, yarın amele dökülemeyecek

konuları, sizi amele sevk etmeyecek konuları niye konuşup duruyorsunuz?

Meselâ ne gibi? A.B.D' yi konuşuyoruz, Çin'i, Maçin'i, Mançurya'yı

konuşuyoruz. İnkaların Amerikan kültürüne etkilerini konuşuyoruz. Sumatra

dosyasını konuşuyoruz, devlet kurmadan, devlet yıkmadan konuşuyoruz. Başkalarının

çocuklarının eğitim problemini konuşuyoruz. Yâni bütün bunlar bizden

amel istemiyor ki! Lüks şeyler bunlar! Yarın amele dökülemeyecek fantezik

konuları niye konuşuyorsunuz? diyor Allah..

2- Bir ikinci mânâsı da: Yâni sizler hep söz müslümanı mı olacaksınız? Hep söz planında mı müslüman olacaksınız? Amel planında müslüman olmayacak mısınız? Hep sözlü mü olacaksınız? Hep böyle sözlü mü kalacaksınız? Nişanlanıp evlenmeyi hiç düşünmüyor musunuz? Namazını kılmayacağınız yere niye abdest alıyorsunuz? Abdest, bir daha abdest, bir daha abdest! Yeter ya bir de namaz kılmayı öğrensenize! Halbuki konuşma yerine iş yapmayı sever Allah:"Muhakkak ki Allah kendi yolunda birbirlerine kenetlenmiş bir bina gibi saf

olarak çarpışanları sever."(Saff: 4)

Yâni konuşma yerine iş yapmayı sever Allah. Saf saf savaş toplumu olarak Allah yolunda savaşanları sever Allah. Bu işin edebiyatını yapanları değil! Efendim yapmak lâzım, kurmak lâzım, kırmak lâzım gibi laf ebeliğiyle meşgul olanları değil.

3- Bir de bu tür âyetlerden bizim anlayacağımız: Mü'min söylediği şeyi mutlaka kendisi bizzat yapmalıdır, yaşamalıdır. Sanki Allah korusun sözleri bir vadide, kendisi başka bir vadide olmamalıdır. Sûrenin başında:

(Bakara: 17)

De anlatılan münâfıklar gibi olmayacak yâni. Başkalarını ay-dınlatırken kendisi karanlıkta kalanlar gibi olmayacak. Yâni kişi söy-lediğini kendisi de yaşayacak. Ama yaşamadığını söylemeyecek değildir mânâ. Bunu bir daha söyleyelim: Kişi

başkalarına yapın diye tavsiye ettiği şeyleri kendisi bizzat yaşamak zorundadır. Ama bunun mefhum-ı muhalifi caiz değildir. Yâni yaşamadığı şeyleri söylemeyecek demek doğru değildir. Öyle olursa yâni meselâ ben sadece kendi yaşadıklarımın dışında insanlara bir şey anlatamazsam, bir şey söyleyemezsem o zaman din eksik anlatılır. Meselâ ben sadece kendi yaşayabildiğimi anlatırsam, ötekisi de kendi yaşadıklarını anlatırsa o zaman din güdükleşir. Ben bildiğim dini tümüyle anlatmak zorundayım. Benden daha güzel bu dini yaşayan birileri çıkabilecektir zira.

Nitekim Allah'ın Rasûlü veda hutbesinin bir bölümünde kendisini dinleyen ashabına şöyle buyurmuştur: Burada olanlar bu duyduklarını duymayanlara aktarsın! Umulur ki sizden daha iyi anlayıp yaşayanlar çıkabilir! Öyleyse meselâ ben gece namazı kılmıyorsam, eh ben bunu yapamıyorum, öyleyse kimseye anlatmamalıyım! diyemem, zira benden daha güzel bu işi beceren birileri çıkacaktır, o halde gece namazını da anlatmalıyım. Veya ben zengin değilim, zekât veremiyorsam da onu birilerine anlatmak zorundayım. Veya çocuğum yok, çocuk eğitimi konusunda herhangi bir şey yapmıyorum, ama çocuğu olanların bilmeleri için bu konudaki hükümleri de anlatmak zorundayım.

Hani İmamı Azam Efendimize izâfe edilen bir yalan var: Şeker hikâyesi. Adamın biri şeker yiyen şeker hastası çocuğunu, İmam Ebu Hanife'ye getirir ve der ki: Ey imam bu çocuğa bir nasihatte bulunsanız da şeker yemese! İmam Ebu

Hanife Efendimiz der ki; “Al bu çocuğu götür, kırk gün sonra getir.” Adam götürür çocuğu ve kırk gün sonra getirir. İmam Ebu Hanife Efendimiz çocuğu karşısına alır ve üç kere; “Oğlum şeker yemeyeceksin!” Buyurur ve artık çocuk ta bir daha şeker yemez. Babası der ki; “Ya imam, söylediğin üç cümle, bunu kırk gün önce söyleseydin de oğlum kırk gün bu azabı çekmeseydi olmaz mıydı?” İmam Azam der ki; “Ben o anda kendim şeker yiyordum, o durumdayken çocuğa şeker yeme deseydim tesirli olmaya-caktı. Ama bu kırk gün zarfında ben sabredip şeker yemedim, kendimde tatbik ettiğim için, kendim yaşadığım için tesirli oldu!” der. Hikâye tabii.

O zaman şunu sormamız gerekecek: Peygamberimiz Ebu Cehil’e tesirli olamadı. Acaba Allah’ın Resûlü yaşamadığı için mi tesirli olamadı? Bu yanlıştır, çünkü tesir bizden değil Allah’tandır. Bir de birilerine şekeri yasaklamak için illa da biz şeker yemeyeceğiz diye bir şey yoktur. Şu anda benim anamda tansiyon var ve ben onun önünden tuzu çekiyorum, ama bana yasak olmadığı için ben kendim yiyorum tuzu. O da şekeri benim önümden kaldırıyor tabii.

Evet:

İyiliği, birri, hayrı, İslâm’ı, imanı insanlara emredersiniz de ken-dinizi unutur musunuz? İnsanları imana davet ettiği halde kendi dün-yasında kendince bir hayat süren insanlara söyleniyor bu söz. Yâni pratikteki hayatlarıyla teorideki hayatları farklı olan müslümanlara deniyor. Çünkü bakın sonra da deniyor ki,

üstelik sizler kitabı da bili-yorsunuz. Siz kitabı da okuyorsunuz. Kitaptan da

haberdarsınız. Ger-çi İslâm toplumunda bir grubun âlim, diğer bir grubun da bu

âlimlere tabi olan bir grup olması gibi mutlak mânâda bir ayırım söz konusu

değildir. Her müslüman kendi çapında âlim olmak zorundadır. Yâni kendilerinden

daha çok âlim olanlardan bilgi, kendilerinden daha az âlim olanlardan

da yine bilgi alışverişi kurmak zorundadırlar. Yâni her bilen bildiği kadarının

âlimidir. Bundan dolayıdır ki, her bilenin kendi bildikleri kadarını birilerine

ulaştırabilme sıkıntısını yaşaması gerek-mektedir.

İşte bu âyet mü'minlerin bu sıkıntılarına çözüm getirir. Yâni siz insanlara

iyiliği emreder de kendinizi ihmal mi edersiniz? Üstelik siz biliyorsunuz da

bunu? Aklınızı kullanmıyor musunuz? Buyurulur.45:"Sabır ve namazla Allah'tan yardım isteyin. Gerçi bu nefislere ağır gelirse

de haşiîn olanlara ağır gelmez."Onun için yardıma ihtiyacın olacak, yardıma muhtaç olacaksın. Bunu

başkalarına deme ve bunu kendin yapma konusunda yardıma muhtaç olacaksın.

Bu durumda da biri sabırla, diğeri de namazla Allah'tan yardım iste! Allah'ın

yardım kapılarının anahtarı sabır ve namazdır. Bazen nefsin egemenliği, bazen

dışındaki ve içindeki şeytanlar, bazen mal mülk derdi, seni baş aşağı getirecek

noktaya gelebilir. Bazen bir şeylerden dolayı güçsüz düşebilirsin. İşte o zaman

da sabır ve namazla Allah'tan yardım iste! Sabır; direnç demektir. Ve-ya

dayanmak demektir, süreklilik veya devamlılık demektir. Kâfirlerin de

hareketlerinde bir sabır veya müslümanların da hareketlerinde bir sabır söz konusudur.

Meselâ kâfirler peygamberimiz karşısında dayanabilmek için birbirlerine yürüyün! dediler. Aman bu peygamber karşısında pes etmeyin! dayanın, dişinizi sıkın ve sabredin! dediler. Sâd sûresinde bu husus şöyle anlatılır:"İlâhlarınıza sarılarak yürüyün! Dayanın! Sabredin! Zaten sizden istenen de budur."(Sâd: 6)

Diyorlardı. Eğer siz İlâhlarınıza sabreder, İlâhlarınıza sıkı tutunursanız bu peygamberin size yapabileceği bir şey yoktur, diyorlardı. Ve gerçekten de "Ben dedemi şu putun önünde secde ederken buldum. Ey Muhammed, ne yaparsan yap, beni dedemin yolundan çeviremezsin!" diyerek putuna sabredip sıkı tutunan Ebu Cehil'e Allah'ın Rasûlü hiç bir şey yapamıyordu.

Bugün de aman İlâhlarınıza sahip çıkın! Aman demokrasiye sahip olun! Aman laiklik elden gidiyor! teraneleri atanların niyetleri de galiba budur. Hocalarının yolunu takip ediyor adamlar. Onların İlâhlarına sarılıp sabrettikleri kadar keşke bugün müslümanlar da kendi İlâhlarına, İlâhlarının kitabına sarılmayı bir becerebilselerdi, tüm dünya düşman olsa bile kimsenin yapabileceği bir şey kalmayacaktı onlara. Dünya üstlerine gelse imanlarında sarsamayacaktı onları. Zaten sizden istenen de budur! Siz ilahlarınıza iyi tutunur ve yolunuza devam ederseniz bu peygamberin size yapabileceği hiç bir şey yoktur diyorlardı. Sabırlı olmak demek bıkmamak, usanmamak demektir. On yıldır namaz kılıyorum!

Yeter artık dememek sabırdır. On yıldır içki içmiyorum! Yeter artık bu kadar dememek sabırdır. İbâdetten bıkmamaya, günahtan kaçınmaya devam etmek sabırdır. Allah'ın nasıl isterse bizi öylece imtihan ettiğine, edeceğine, gönderilen sorular istikâmetinde Allah'a kulluk etme şuurunun devamına da sabır diyoruz. Bazen yangınla, bazen hastalıkla, bazen zenginlik, bazen fakirlikle, Rabbimizin bizi nasıl isterse öylece imtihan edeceğine iman etmek, sabırdır. Bazen müslümanların zafiyetleriyle, bazen kâfirlerin gücüyle, bazen zaferle, bazen yenilgiyle, bazen Bedir'le, bazen Uhud-la imtihan eder Allah. Biz de o konuda sabredeceğiz. Yâni o konuda nasıl kulluk etmemizi istiyorsa öylece kulluk edeceğiz. Sabır, insanın vücudundaki baş mesabesindedir. Başı olmayan bir bedenden nasıl ki hayır beklenmezse, sabrın kontrolünde olmayan bir imanda da bilelim ki, hayır yoktur. Sabır çok önemlidir İslâm'da:"İnnallahe mea'ssabirin" denirken "İnnallahe meal-musallin"Denmediğini görüyoruz. Yâni Allah namaz kılanlarla beraberdir

denmezken, Allah sabredenlerle beraberdir dendiğini görüyoruz. Çünkü sabır, namazdan da şümullüdür. Zira namaz kılabilmenin, bunları yapabilmenin yolu da sabırdan geçer. Namaza sabredecek ki kişi, namazı kılabilsin. Zekâta sabredecek ki, verebilsin. Sabır önemlidir. Kulluğa sabır, her şart altında kulluğu sürdürmeye sabır, şeytana ve şeytan taraftarlarına uymamaya sabır. Günahlara düşmemeye, nefsin arzularına kanmamaya sabır gibi.

Evet namazla ve sabırla Allah'tan sürekli yardım isteyeceğiz. Çünkü her ân

şeytanla karşı karşıya bir hayat yaşıyoruz. Üstelik şeytanın tüm yardımcıları da bizi çepeçevre kuşatmışlardır.

Şeytanın sıkıntıları, şeytan dostlarının ürettiği sıkıntılar, dünyanın tabîi sıkıntıları, bir de müslümanlıklarının farkında olmadan yaşayan müslümanlardan gelecek sıkıntılar bizi bunaltacak noktaya geldiği zaman başka da çaremiz yoktur. Tüm bu aleyhte şartlara rağmen yine de müslüman kalabilme bilinciyle Rabbimizden yardım isteyeceğiz. Sabır ve namazla Allah'tan yardım isteyeceğiz.

Namazla ve sabırla Allah'tan yardım dileyin, ama:

"

Gerçi bu namaz nefislere pek ağır gelir. Ancak haşiûn olanlar bunun dışındadır"Ama bu sizin Allah'tan yardım isteyeceğiniz namaz, gerçekten çok ağır ve zor

bir konudur. Allah'a bağlanmanın özünü kavrayama-mış, Allah'ın ulûhiyeti ve rubûbiyeti karşısında tam teslimiyet gösterememiş insanlara namaz ağır gelir, zor gelir. Lâkin huşû erbabı için zor değildir namaz. Yâni kalpleri Allah'ı ve Allah'ın

âyetlerini anmakla yumuşamış, Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini hatırlamaktan zevk alan huşû sahipleri için zor gelmez.

Namaz demek ki, Allah'tan yardım isteme konusuymuş. Ebu Dâvûd'un rivâyetinde şöyle buyurulur:"Allah'ın Resûlü ne zaman bir şeye üzülürse hemen namaza dururdu."

Bir başka rivâyette de hadîseler onu üzüp, bitkin hale getirince:

"

Bizi serinlet ey Bilal!"Yâni bir ezan oku ey Bilal! Bir namaza duralım da rahatlayalım buyururdu. İbni

Cerir rivâyet eder: Allah'ın Resûlü karnı ağrıyan bir adam gördü de ona şöyle

buyurdu: "Kalk namaz kıl! Çünkü onun şifası namazdır" Buyurdu. Yine rivâyet

edilir ki İbni Ab-bas'a kardeşinin vefat haberi verilince önce istirca etti,

sonra da hemen bir kenara çekilip iki rekat namaz kıldı. Böyle bir durumda

Allah'tan yadım dilemeyi ihmâl etmedi. Namazla Allah'tan yardım dilemek.

Öyleyse biz de öyle bir namaz kılalım ki, Allah bize yardım etsin anlamına

gelecektir bu. Yâni Allah'ın yardımını celp edecek bir namaz kılmalıyız. Eh ben

namaz kıldım. Ya Rabbi hani bana beş bin lira verecektin! Olmayacağına göre,

namazın bizzat kendisi yardımın gereğidir. Yardımın anahtarıdır yâni. Bir de

peygamberimiz diyor ki; namazla Allah'tan şifa isteyin! Demek ki şifa konusunda

da yardım namazla olabilecek, namazla istenebilecektir. Artık ne tür bir

şifadır bu? Sosyal dertlere mi? Bedenî dertlere mi? Ailevî dertlere mi? Bunları

erbab-ı namaz bilir diyoruz.

Herhalde Allah'ın istediği biçimde bir hayat süren adam, acıları da pek o kadar

duymayacaktır. Meselâ şu anda Bosna'dakiler veya Çeçenistan'dakiler eminim

bizden daha rahatlar. Bazen kolu gidiyor, bazen ayağı kopuyor, bazen arkadaşı

ölüyor gözünün önünde ama adam hiç tınmıyor bile. Niye? Belki de o ortamı daha bir yakın görüyor ve yaşıyor da ondan. E şimdi namaz demek kişinin Allah'la beraberliği demek olunca, elbette Allah'tan yardım dilemesi de, şifa dilemesi de mümkün olacaktır.

Bir de bildiğimiz namaz "Ta'lim-i mesele" olan Fâtiha ile Allah'tan yardım dileme makamıdır. Hani günde kırk defa:

"

Ya Rabbi sadece sana kulluk eder ve sadece senden yardım isteriz!"(Fâtiha: 5)

Ya Rabbi tüm hayatımda sadece senin kulun olacağım! Sadece seni dinleyecek ve sadece senin git dediğin yere gideceğim! Boynumdaki ipin ucunu sadece senin eline vereceğim! Ama bu gerçekten çok zor bir şeydir. Beni senden koparıp kendilerine kulluğa ça-ğıran binlerce sahte Rabler var. Bu konuda da yardımı senden bek-liyorum! Bana yardım et Allah'ım! diye Allah'tan yardım isteme maka-mıdır namaz. Namaz kılmayan bir adam, yâni bu duayla günde en az kırk defa Allah'a iltica etmeyen bir adamın tüm hayatı bozuk demektir. Neden? Çünkü Allah ona yardım etmeyecek demektir. Allah'tan yardım istemediği için Allah'ın kendisine yardım etmediği kişi zekâtı da veremeyecektir, orucu da tutamayacaktır, müslümanca bir hayata da muvaffak olamayacaktır.

Sabırla ve namazla Allah'tan yardım isteyin! Ama bilesiniz ki bu namaz, gerçekten zordur, ama haşyet duyanlar müstesna. Haşiun olanlar müstesna. Peki kimmiş bu haşiûn? Bundan sonra Cenab-ı Hak haşiûnun kim olduğunu anlatacak:46: "Onlar öyle kimselerdir ki, her ân Rablerine kavuşacaklarını ve ona döneceklerini bilirler."Bu kişi her ân Allah'la karşı karşıya gelivereceğine inanan kişidir. Hani bir şehre gidersiniz de orada çok sevdiğiniz bir arkadaşınız olur. Yıllardır görüşmediğiniz, ama görüşebilmek için can attığınız bir arkadaşınız var o

şehirde. Günün birinde o şehre gittiğiniz zaman her köşeyi dönüşünüzde onunla karşılaşıverecek gibi olursunuz değil mi? Ha şu köşeyi dönerken, ha bu sokaktan geçerken karşınıza çıktı çıkacak gibi beklersiniz değil mi onu? İşte burada anlatılan haşiûn mü'-minler de Allah'la ha karşılaştılar, ha karşılaşıverecekler. Allah'la her ân karşı karşıya geliverecekleri̇ne inanan insanlarmış bunlar. Her ân Rablerinin huzuruna çıkacaklarının bilincinde olan insanlarmış bunlar.

Buradaki zan, iman mânâsına gelen bir zandır. Halbuki Türk-çe'deki zan biraz bundan farklı. Zannederim şöyle, zannederim böyle, şeklindeki ihtimal zannı değildir bu. Yâni kişinin kesin olduğuna inan-dığı bir şey. Meselâ kapıdan çıkarken zannederim babamla karşıla-şacağım gibi bir zan düşünün. İşte Allah'la karşı karşıya geliverecegi zannı taşıyan insan. Allah'la ha karşılaştım! Ha karşılaşacağım! Zannı içinde, ümidi içinde bulunan insan. Nasıl yâni? Adam kapıdan çıkar-ken Allah'la karşı karşıya geliverecegi zannında, müşteriyle beraber

olunca, kadın elini uzatınca, ya da yemek yerken, ya da yatarken, ya da kalkarken, yerken, içerken. Yâni hayatının her bir biriminde, za-man ve mekân diliminin her kesiştiği noktada, her halükârda Allah'la karşı karşıya geliverecegi zannında yaşayan insanlar. Yaşadığı hayatın her bir saniyesinde Allah kontrolü altında olduğunun, yaptıklarının tümünü Allah'ın gördüğünün şuurunda olan insanlar. Her ân ölüvereceği ve Rabbinin huzuruna çıkıvereceğinin bilincinde bir hayat yaşayanlar.

İşte bunlara, böyle yaşayan insanlara namaz kolay gelirmiş. Peki ne anlıyoruz bundan? Yâni ne demektir bu? Anlayabildiğimiz kadarıyla bu ölüm demektir. Yâni bu insanlar şöyle yaşarlarmış: Ha şim-di ölüyorum, ha biraz sonra ölüyorum! Ha şu köşeyi dönerken, ha bu lokmayı yutarken, ha bu sözü bitirmeden öleceğim! Zannıyla yaşa-maktır bu. Kesin bilgi değildir bu. Hem kesin, hem de öyle değil, bir zandır yâni. Hâkka sûresinde de var bu zan, ama orada da iman mânâsına kullanılmış: Kıyamet günü, hesap kitap dönemi, kitabını eline alan mü'min şöyle diyecektir:"Ben zaten böyle bir hesap ve kitapla karşı karşıya geleceğimi

zannediyordum!"(Hâkka: 20)

Diyecek. Yâni kesinlikle böyle bir günle karşı karşıya geleceğimi biliyordum! Ben bugünün bilinci içinde yaşıyordum. Bugün ha geldi ha gelecek, bunun bekleyişi ve şuuru içindeydim. Bunun zannı içindeydim. Nasıl bir zan yâni? Halbuki Türkçe'deki şüphe anlamına gelen bir zan, insanı cennete götürmez. Buradaki zan, şüphe anlamına gelmez. Efendim hadisler zan ifade eder. Öyleyse zanla da amel edilmez. Haber-i vahid zan ifade eder, binaenaleyh onunla amel edilmez! O kadar boş bir laf ki, bakın Allah zannı böyle kullanıyor. Kraldan fazla kralcı kesilmenin anlamı yoktur.

Veya bunu gerçekten bir zan anlamına anlarsak o zaman şöyle diyeceğiz:

Âhirete hazırlık yapmak, âhiret konusunda dikkatli davranmak için sadece bir zan bile yeterlidir. Zira bugün insanlar bir zan ile de olsa gelebilecek ciddi bir

zararı önleyebilmek için, zanla bile olsa gelebilecek bir tehlikenin önüne

geçebilmek için nasıl harekete geçiyor, nasıl tedbirler almaya çalışıyor değil mi?

Halbuki kesin bir bil-gisi yok adamın, sadece bir tehlikenin yaklaştığını

zannediyor, o kadar. İşte âhiret konusunda da hazırlık yapıp bu konuda tedbirler

almanız için bir zan bile yeterlidir deniyor.

Bundan sonra yine İsrâil oğullarına hitap ederek şöyle buyurur Rabbimiz:

Anladınız mı ey Beni İsrâil? Ey Yakup çocukları! Ey Yakup'un çocuğu olma

şerefine erenler!47:"Sizin üzerinizdeki nîmetlerimi hatırlayın ki, sizi âlemler
üzerine tafdıyl

etmiştik."Yâni bütün âlemlerden daha faziletli kılmıştık sizi! Peki nasıl olmuştu
bu? İsrâil

oğullarının bütün insanlardan üstün kılınmaları, sınıfsal bir üstünlük değildir.

Kişisel bir değer kazanmaları anlamına değildir bunun mânâsı. Bu üstünlük

onların nîmetler yönünden üstün kılınmalarıydı. Allah onları nîmetlere

boğmuştu. Ama nîmet, nîmet verilenler açısından bir üstünlük sebebi değil ki!

Meselâ şimdi farz edin ki birine el verilmiş, ötekisine verilme-miş, çolak

yaratılmış. Hangisi üstün bunun? Allah'ın kendisine el verip öyle imtihan ettiği

insan mı üstün? Yoksa Allah'ın el vermeyip çolak imtihan ettiği insan mı üstün?

Veya Allah'ın kendisine bolca mal verip imtihan ettiği insan mı üstün, yoksa

Allah'ın mal vermeyip fakirlikle imtihan ettiği insan mı üstün? Aslında ne o
üstün,

ne de beriki alçaktır. Bunların hepsi imtihan konusudur. Allah birini malla

imtihan ediyor, ötekisini de malsız imtihan ediyor. Kimin üstün, kimin alçak olduğu yarın belli olacak.

Allah, İsrâil oğullarını nîmetlere gark ediyordu. Neden? Herkesten daha çok şükretsinler, herkesten daha fazla itaat etsinler, herkesten daha çok takvalı olsunlar diye bütün bu nîmetleri veriyordu Allah onlara. Herkesten daha çok peygamber gönderiyordu bunlara Allah. Peş peşe bir peygamberler silsilesi gönderdi Allah bunlara: İshak, Yakup, Yusuf, Eyyub, Şuayb, Harun, Dâvûd, Süleyman,

İlyas, Mûsâ, İsa aleyhimusselâm hepsi bunlara geldi. Böylece İsrâil oğulları kendi dönemlerinde çağdaşları içinde en faziletliydiler denmiş. Demek ki kitap, Peygamberlik ve hükümranlık vererek üstün kılmıştı Allan onları. Köle iken devlet kurmak, Firavun'un esaretinden ve zulmünden kurtulmak türünde nîmetlerde bulunmuştu Allah onlara. Veya çölde bıldırcın eti ve kudret helvasıyla beslemek türünden, bulutla gölgelendirmek türünden nimetler sunmuştu Rabbimiz onlara.

Ama şurası hiçbir zaman unutulmamalıdır ki; onların bu üstün kılınıp âlemlere tafdıyl edilişleri, Allah'ın onlara lütfettiği hilafet vasfını korumaları ile kayıtlıdır. Yâni böyle ilelebet üstün olacak değillerdi bunlar. Bu hilafete sahip oldukları müddetçe bu geçerliydi. Allah'a Allah'ın istediği gibi kulluktan uzaklaşıp, Allah'ın kendilerinden istediği bu Hilafet vasıflarını kaybettikleri andan itibaren Rabbimiz bu nîmetlerin tamamını ellerinden alıverecekti.

Halbuki bunlar sonradan İlâhî emirleri çiğnemeleri, Peygamberlerine isyan etmeleri, Peygamberlerini öldürmeleri, Allah'a verdik-leri ahitlerini bozmaları, hilafete sırt dönmeleri neticesinde bu üstün-lükleri de tarihe karışıp gitmiştir. Üstelik Cenab-ı Hak artık onlara karşı hükmünün lânet olduğunu, gazaba, zillet ve meskenete müstehak olduklarını ilan etmiştir..

Sanki bu âyet: Ey yahudiler! Bir zamanlar atalarınıza verilen bu imkânları, bu nîmetleri yeniden elde etmek istiyorsanız şunu çok iyi bilmek zorundasınız: Liyakatsizliğiniz sebebiyle, bana kulluktan uzaklaşmanız sebebiyle bu nîmet elinizden alınmıştır. Âlemlere karşı üstünlüğünüz bitmiştir. Bir zamanlar ona ehil iken size verdiğim bu nî-met şimdi de İslâm'da ve İslâm ümmetindedir. Eğer İslâm'a sahip çıkarsanız ona yeniden kavuşabilirsiniz! Eğer müslüman olursanız yeniden sizi bu nîmetlerime eriştireceğim çağrısında bulunur tüm yahu-dilere Rabbimiz.

Bir zamanlar sizler böyleydiniz. Hani o nîmeti ne yaptınız? Neden elden çıkardınız onu? Ne idiniz? Ne oldunuz? Bir düşünün! diyor sanki Rabbimiz. Peygamberliğin İsrâil oğullarından İsmail oğullarına intikali de onların bu şereflerinin ve liderliklerinin bittiğinin beyanıdır.

Kıble Kudüs'teki Mescid-i Aksa'dan Mekke'deki Mescid-i Haram'a dönünce anladılar ki, artık Kudüs'ün işi bitmiştir. Yâni Kudüs merkezli dinler artık yerini Mekke merkezli, Kâbe merkezli dine bırak-mıştır. Artık öyle anlayacağız. İslâm

ümmeti için liderlik, hilafet, İsrâil oğulları için de kıyamete kadar horluk, hakirlik, zillet ve meskenet ya-zılmıştır.

Demek ki onların, İsrâil oğullarının âlemlere tafdıyl edilişi, kıyamete kadar ki âlemlere değil, sadece o döneme kadar ki âlemlere bir tafdıyl olmuş, sadece o döneme kadar ki insanlara karşı bir üstünlükmüş, anlıyoruz.

Tabi bizim için de geçerlidir bu. Eğer biz de o ahde vefalı davranmaz, o hilafete sadâkat göstermezsek; elbette Allah ona lâyık birilerini getirir ve bizim de defterimizi dürmeye her zaman kadirdir.

Öyleyse ey bunu anlayan yahudiler! Böyle geçmişe ait, atalarınıza verilen nîmetler sebebiyle üstün millet, üstün ırk yutturmacala-rıyla kendi kendinizi aldatmayın! Haksız yere iftihar edip durmayın! Bir zamanlar bizler âlemlere tafdıyl edilmiştik. Yeryüzünün en üstün toplumu kılınmıştık. İmamet bizdeydi, hilâfet bizdeydi, liderlik bizdeydi, kitap bizdeydi, ilim ve hikmet bizdeydi diye avunup durmayın. O bitti artık diyor Rabbimiz.48:"Öyle bir günden sakının ve korunun ki; o gün kimse kimseye hiç bir şey

veremeyecek! Kimseden şefaat kabul edilmeyecek, kimseden bedel alınmayacak, kimseye yardım da olunmayacaktır."Kimsenin kimseye bir faydası olamayacak o gün! O gün ne fidye kabul edilecek,

ne de kimseye yardım edilecek. Ne zorla, zorbayla kimse kimseye yardım edebilecek, ne de bir bedel ödeyerek.

Eğer bu yahudiler, şu ehl-i kitap şu andaki durumlarını değiştirip Allah’ın son

kitabı Kur'an'a ve son Peygamberi Hz. Muhammed'e Aleyhisselâm tabi

olmazlarsa tarihe mal olmuş bu üstünlükleri onlara hiç bir şey sağlamayacak!

denilmektedir bu âyet-i kerîmede.

Mesuliyet ferdidir. Hesaplar şahsidir. O gün hiç kimse kimseyi

kurtaramayacaktır. Esasen bu âyet İsrâil oğullarının bozulmalarına sebep olan,

onların âhiret hakkındaki yanlış inanışlarını, bozuk itikatlarını anlatır. Onlar

üstün ırka mensup oldukları için, büyük Peygamberlerin torunları oldukları için,

ebedî kurtuluşa erdiklerine inanıyorlardı. İşte bu cesaret onları sorumluluk

duygusundan uzaklaştırmış, Allah'ın emirlerine karşı duyarsız ve saygısız hale

getirmiştir. Günahlara karşı onları daha da cesur hale getirmiştir.

Halbuki Allah bu konuyu çok güzel açıklamıştır:"Hiç kimse diğerinin yükünü yüklenemez!"

(Fâtır: 18)"O gün herkes kendi derdine düşmüştür!"

(Abese: 37)"Babanın oğluna, oğulun da babaya hiç bir şey ödeyemeyeceği günden çok

korkun!"(Lokman: 33)

Ne zorla, zorbayla ne de kolaylıkla hiç kimse kimsenin başına gelecek olanları

defedemez. Zorla defedemez; çünkü yardım yoktur o gün. Kolaylıkla da

defedemez; çünkü şefaat da yok o gün. Ne karşılığını aynen vermek sûretiyle bir

kurtuluş var, çünkü verecek karşılık yok; ne de başka bir şeyle ödemek

mümkün, çünkü fidye de yoktur o gün..

Bundan sonra yine yahudileri, İslâm’a girmeleri konusunda tekrar tekrar tahrik eden nîmetlerin sayılmasına devam ediliyor. Bakın Rabbimiz buyurur. Bu uyarıdan sonra da hatırlayın nîmetlerimi diye nîmetlerin sayımına geçilecek. Ve iz, ve iz, diye nîmetler sayılmaya başlanacak.49: "(Ey İsrâil oğulları) Hatırlayın ki sizi; Firavun hanedanından

kurtarmıştık ki onlar, size azapların en kötüsünü reva görüyorlardı. Erkek çocuklarınızı öldürüyor, kız çocuklarınızı da diri bırakıyorlardı (Hayasızlaştırıyor-lardı). İşte bu Rabbinizin büyük bir imtihanı idi."İsrâil oğulları, Firavun’lar sisteminin egemenliğinde bir hayat yaşarlarken;

Firavun oğulları, Firavun sistemi bu mus’taz’aflar takımının, bu köle takımının günün birinde güçlenip de kendilerinden hesap sorabilecek bir noktaya gelmelerinden korktuklarından dolayı onların doğan erkek çocuklarını öldürüyorlardı. Ama onlardan doğan bütün erkekleri öldürünce, bu defa işlerinde çalıştıracak insan kalmayınca da bazen bir yıl öldürüyorlarsa, bir yıl da canlı bırakıyorlardı. Canlı bıraktıklarını da köleleştiriyorlardı. Onları en ağır işlerde çalışmaya mecbur bırakıyorlardı. Ehram yapımı, inşaat işleri, tarla tapan işlerinde, hizmetçilik işlerinde çalıştırıyorlardı. Varlıklarının tek sebebi de işte buydu. Erkeklerinin kimileri öldürülüp kimileri de böyle ezilmeye mahkûm edilince de bu İsrâil oğullarının kadınları Firavun oğullarının elinde oyuncak durumuna düşüyordu. Onlara karşı ahlaksızlığın en çirkinlerini yapıyorlardı. Acaba niye yapıyorlardı bunu? İsrâil oğullarının arasında uzun zamandan beri,

ta İbrahim'den Aleyhisselâm bu yana bir söz dolaşıyordu. İsrâil oğullarının

içinden bir Mûsâ çıkacak; bu Mûsâ onları kölelikten kurtaracak, Firavun'unun

mülkünü, saltanatını yerle bir edecek. Zulüm üzerine bina edilen o sistemin

defterini dürecek. İşte İsrâil oğullarının arasında yaygın olan bu söz zâlim

Firavun'ların uykusunu kaçırıyor, akıllarını başlarından alıyor, ödlerini koparıyordu.

Bunun gerçekleşmemesi, Mûsâ'nın gelmemesi ve sistemlerinin

yıkılmaması için tedbir alıyorlardı. Bunun için de İsrâil oğullarından doğan

bütün erkek çocuklarını öldürüyorlardı. Bunlardan birisi mutlaka Mûsâ'dır diye.

Onların içinden bir Mûsâ gelmesin diye binlerce Mûsâ can veriyordu.

Burada sosyolojik bir tahlille diyoruz ki; tüm egemen güçler, yeryüzündeki tüm

hâkim güçler, tüm müstekbirler, tüm sömürgeci ve zâlim güçler, yâni dünya

üzerinde küfrü, şirki ayakta tutmaya devam eden tüm tâğutî güçler ezdikleri,

sömürdükleri, kanını emdikleri toplulukların bir gün akıllarını başlarına alıp,

tüm kelepçeleri ve prangaları çözüp kendilerinden hesap sormak üzere

karşılarına dikileceklerini biliyorlardı. Biliyorlardı ki bir gün bu köleleştirdikleri

insanlar uyanıp kendilerinden hesap soracaklar. Biliyorlardı ki bu yaptıkları zulümler,

bu döktükleri kanlar yerde kalmayacaktır.

İşte bunu kesin bilen bu zalimler bu kaçınılmaz sünnetullah tan korkarak

hafakanlı geceler ve korkulu rüyalarla bir ömür sürerler. Ha uyandılar, ha

uyanacaklar. Zincirleri ha kırdılar ha kıracaklar. Silahlarına ha davrandılar ha davranacaklar diye ödleri kopmaktadır. Kesin bilirler ki bu köleler, bir gün uyanacak ve kendileri için hayat hakkı kalmayacaktır. Bir gün tüm bu zulümlerinin hesabını vermekle karşı karşıya geleceklerdir. Bu sosyolojik kuralı bildikleri için aman bu İsrâil oğulları bize kafa tutacak sayısal güce ulaşmasınlar, bu nüfuza ulaşmasınlar diye onların doğan erkek çocuklarını öldürüyorlardı.

Ama bunu yaparken de şunu unutuyorlardı zâlim Firavun oğulları. Bu yasa Allah'ın yasasıydı. Yasayı koyan Allah'tı. Onların bu akıllara durgunluk veren tedbirleri takdiri bozamayacaktı. Onların bir hesapları varsa Allah'ın da bir hesabı vardı. Zulüm ilelebet yaşamaya-caktı. Ve daima mazlumlar, ezilenler, zulme uğrayanlar bir gün Allah'ın yardımıyla zâlimlerin hakkından geleceklerdi. Ve nitekim bakın Mûsâ gelmesin diye binlerce Mûsâ'nın kanına giren Firavun, bir gün Mûsâ'yı kendi kucağında, kendi sarayında buluverecekti.

Ve bu Mûsâ, kendisinin gelmemesi adına öldürülmüş Mûsâ-ların kanları kendi vücudunda timsalleşmiş olarak bir gün Firavun'un karşısına çıkıp hesap soracaktı. Ve sonunda yeryüzünün en güçlü devleti yerle bir olacaktı. Çünkü Allah desteğindeki bir mü'min, karşısında duran tüm dünya bile olsa ne ifade edebildi ki? İşte bunu hatırlatır Rabbimiz Mekke'nin bir avuç garibanlarına. Bunu hatırlatır Rab-bimiz yirminci asrın biz mus'taz'aflarına. Ey müslümanlar!

En kötü şartlar altında bile olsanız üzülmeyin! İşte bu Allah sizinle beraberdir! Siz ona lâyık kullar olduktan sonra korkmayın, Allah size yardım edecektir! Müjdesini veriyordu.

Hem de bugün siyah dünyasıyla, Afrika ve Asya dünyasıyla müslümanların bulunduğu bölgelerde aynen dünkü Firavun oğullarının, İsrâil oğulları üzerinde uyguladıkları bir yöntemle Müslümanların çocuklarının öldürüldüğü, yeryüzünde oluk oluk müslüman kanının akıtıldığı, müslümanların köleleştirilip efendilerinin ülkelerinde en kötü şartlar altında çalıştırıldığı, müslüman ülkelerin servetlerinin efendi ülkelere aktarıldığı bir dönemde bu âyetiyle Allah, müslümanlara bu mesajı veriyordu. Ey müslümanlar! Üzülmeyin! Ümitlerini kaybetmeyin! Rabbinize güvenlerinizi yitirmeyin! Bakın İsrâil oğulları içinden çıkan bir Mûsâ tek başına Allah'ın yardımıyla Firavun'lar sistemini yerle bir edip toplumunu kölelikten kurtarmışsa, sizin içinizden çıkacak bir kurtarıcı da size izzet ve şerefinizi yeniden iade edecektir. Çünkü mülkün sahibi sadece Allah'tır. Onu kime vereceğini çok iyi bilmektedir. Elverir ki Rabbinizi, Rab olarak tanıyın; Rabbinizin kitabını yegâne çözüm bilip ona yönelin, diyordu.

Âyet aynı zamanda bugünün yahudilerine de şunu diyordu. Ey yahudiler! Hatırlasanıza bir zamanlar Rabbiniz size ne büyük lütuflarda bulundu. Sizi size zulmeden Firavu'nun elinden kurtardı. Firavun'un zulmü altında her şeyinizi

kaybetmiş kölelerken sizi efendi yatı. Size sunduğu nîmetleriyle sizi âlemlere üstün getirdi. Bütün bunları size lütfeden Allah, bugün de Hayy dır, bugün de hayattadır. Ve şimdi de son elçisiyle size sesleniyor. Gelin küfrü ve inadı bırakın! O gün Mûsâ'yı sizin imdadınıza gönderen Allah, bugün de son elçisi Hz. Muhammed'i Aleyhisselâm göndermiştir. Gelin bu son elçiye de iman edin. Bu son elçiye gönderdiğim kitabıma da iman edin.

Bugün dünkü Mûsâ yerinde olan, Mûsâ konumunda olan Mu-hammed'e Aleyhisselâma karşı dünkü Firavun oğullarının Mûsâ'ya karşı takındıkları tavırlarını takınmayın! Peygamber karşısında düşmanlarınız gibi davranmayın! Muhammed'e Aleyhisselâma karşı Firavun rolünü oynamaktan vazgeçin! Bir yanlışlık içindesiniz! Sanki dün Mısır'da sizi öldürenler İsmail oğullarıymış gibi şimdi müslüman-lardan intikam almaya çalışıyorsunuz! Ha bire müslüman kanı dökmeye, müslüman kemiği kırmaya çalışıyorsunuz! Hayrola dünkü Firavun'ların torunu mu zannediyorsunuz yoksa bu müslümanları? Halbuki o günkü Firavun'ların torunları, bugünkü müşrik batılılardır. Eğer bir intikam alacaksanız neden kâfirlerle hesaplaşmıyorsunuz da müslü-man kanı döküyorsunuz?

diyordu Rabbimiz.

Evet, tüm yeryüzü kâfirlerine de diyor ki bu âyetiyle Rabbimiz: Ey tüm yeryüzü kâfirleri! Mûsâ'lar gelmesin diye istediğiniz kadar tedbirler alın! İstediğiniz kadar aman Mûsâ'ları doğuracak müslüman kadınları aman bunların

Mûsâ'lar doğuracak özelliklerini, namuslarını, iffetlerini bozalım da onlar Mûsâ'ları doğuramasınlar diye onları hayasızlaştırmaya çalışın. Aman bu tesettürlü kızları okullarımıza sokmayalım, aman bu İmam hatiplileri üniversite imtihanlarına almayalım, aman okullarımızın kapılarını sıkı kontrol edelim diye istediğiniz kadar tedbirler alın. Sizin bu tedbirleriniz asla Allah'ın takdirini değiştiremeyecektir. Firavun'u yıkacak Mûsâ, nasıl Firavun'un kucağında büyümüşse,

kendisini yıkacak Mûsâ nasıl ki kendi sarayında, kendi imkân-ları içinde büyümüşse, aldığı tedbir Allah'ın takdirini bozamamışsa, sizleri de sizlerin açtığınız mekteplerden çıkanlar, sizin imkânlarınız altında yetişenler yıkacaktır. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmez yasasıdır. Gelin inat etmeyin. Gelin Allah'a savaş açmayın. Gelin Allah kullarına zulmetmeyin. Değilse siz bilirsiniz, bu halinizle sonunuzu hazırlıyorsunuz, diyor Rabbimiz.

Hatırlasanıza sizi Firavun ailesinin, Firavun sisteminin zulmün-den kurtarmıştık! Kim bu siz? Yâni burada sizi, sizi derken Rabbimiz kime hitap ediyor yâni? Peygamber dönemi yahudileriydi tabii bunlar. Yâni Rabbimizin Firavun zulmünden kurtardıkları, yıllar öncesinin İsrâil oğullarıydı; ama şu andaki hitap Peygamber dönemi yahudile-rineydi. Öyleyse bundan şunu anlıyoruz: Demek ki bir milletin ecda-dına yapılanlar, aynen kedilerine yapılmış gibidir. Ama şurası da unutulmamalıdır: Demek ki dün peygamber dönemi yahudilerine söylenen bu sözler nasıl onları ilgilendiriyorsa, bugün de bize söyleniyor, bizi ilgilendiriyor

demektir. Öyleyse bu âyet bugün de bizi ilgilendiri-yor. Peki nasıl ilgilendiriyor bizi? Eğer biz de kurtulursak, biz de kurtulmuşsak bir şeylerden, bileceğiz ki; bilelim ki; bizi de Allah kurtardı olacaktır.

Sizi Firavun oğullarından kurtarmıştık ki; onlar azabın en kötüsünü sizin hissenize ayırıyordular. Oğullarınızı boğazlıyor, kızlarınızı hayasızlaştırıyordular. Veya oğullarınızı öldürüyorlar ama kızlarınıza hayat veriyordular. Yâni diri bırakıyorlardı onları. Birkaç anlamı var bunun:

1- Birinci anlamı: Onları hayasızlaştırıyorlardı. Kızlarınızı hayasızlaştırıyorlardı. Bakıyoruz bugün de Firavun karakterli sistemler mü'minlerin kızlarını hayasızlaştırmak için çırpınıyorlar. Dertleri bu adamların. Hayalıların bu toplumda kökünü kazıyalım ki, hayasızların hayasızlıkları anlaşılmasın! Örtülüleri yok edelim ki, örtüsüzlerin örtüsüzlüğü açığa çıkmasın! Dertleri bu adamların. Bunun içindir ki bin kişilik koskoca bir okulda iki tane örtülü kızcağızın

örtüsüne tahammül edemiyor adamlar.

2- Ya da onları, sizin kızlarınızı, Firavun oğullarıyla karıştırıp evlendirmek sûretiyle onların nesillerini de Firavun oğullarının nesline katıyorlardı demek olacaktır.

3- Bir üçüncü anlamı da soy kırımın değişik bir uygulamasıdır bu. Kadınların, İsrâil oğullarının kadınlarının Rahimlerini yokluyorlardı. O günkü Firavun sitemi bunu yapıyordu. Çocuk alıyorlardı yâni çoğalmasınlar diye. Bugünküler

de aynı şeyi yapıyorlar mü'minlerin kadınlarına. Aman bu müslümanlar çoğalmasınlar, güçlenip bize kafa tutacak duruma gelmesinler diye ellerinden gelen her şeyi yapmaya çalışıyorlar. Doğum kontrolü bilgilerini mü'minlerin yatak odalarına ka-dar ulaştırıp onların ne ekeceklerine, ne kadar ekeceklerine bile kendileri karar vermeye çalışıyorlar. Tüm dertleri aman bu köleler sayısal çoğunluğa ulaşıp ta biz efendilerinden döktükleri kanların hesabını soracak, bize kafa tutacak duruma gelmesinler.

4- Bunun bir dördüncü mânâsı da: Sizin kadınlarınıza utanılacak, haya edilecek şeyler yapıyorlardı. Kadınlarınıza çok çirkin şeyler yapıyorlardı anlamına gelecektir. Kadınlarınız Mûsâ'yı doğuracak özelliklerini kaybetsinler, namuslarını, iffetlerini yitirsinler diye onlara utanılacak şeyler yapıyordular. Haya damarlarını çatlatacak şeyler yapmaya zorluyordular onları. İnançlarına ters düşecek şeyler yapmaya zorluyorlardı.

5- Bilebildiğimiz bir beşinci mânâsı da: Erkeklerinizi öldürüyor kadınlarınızı diri bırakıyorlardı. Ekonomik yönden erkeklerinizi öldürüyorlar, kadınlarınıza ekonomik imkânlar sağlamak sûretiyle ailelerin dengesini bozuyorlardı. Erkeklerinizi alçaltıp kadınlarınızı yükseltme-ye çalışarak ailelerin dengesini bozmaya çalışıyorlardı. Bugün de öyledir. Bugün de kadını ön plana çıkarıp erkekleri öldürmek istiyorlar. İşe alma konusu, kadın hakları gibi usullerle kadını toplumda ön plana çıkarıp, kadını ekonomik yönden ve siyasal yönden

tahrik edip ailenin dengesini bozmaya çalışıyorlar.

6- Altıncı mânâsı da az evvel demeye çalışmıştım. Deniyor ki işte kâhinleri Firavun'a bunu anlatır veya işte Firavun bir rüya görür ve İsrâil oğullarından doğacak bir erkek çocuğun kendi zulmüne ve saltanatına son vereceği kararına varır. Ya da aslında rüya falan yoktur da zaten her zâlimin korkulu rüyasıdır bu. Her zâlim aslında bu işin farkındadır. Günün birinde zulmettiği bu mus'tazaf'ların uyanıp kendisinden hesap soracağının farkındadır her zâlim. Kesin bilmektedirler ki kanlarını emdiği, namuslarını kirlettiği, alın terlerini istismar ettiği bu insanlar, günün birinde dirilecek ve mutlaka kendisinden hesap soracaktır. Bunu anlayabilmek için rüya görmeye filan da gerek yoktur, müneccim olmaya da. Şu anda tüm dünya müstekbirlerinin korkulu rüyasıdır bu. Ha bugün uyandılar, ha yarın uyanacaklar, tüm müstekbirler bunu bekliyorlar. İşte Firavun da bu uyanışı geciktirebilmek için tedbirler alıyor, çareler düşünüyordu. Bunun için insan öldürüyordu.

Bildiğimiz kadarıyla bu iş tarihte iki kere olmuş. Biri Hz. Mûsâ henüz doğmadan önce olmuş, ikincisi de Hz. Mûsâ'nın doğumundan sonra olmuş.

Birinde A'râf'ta:

Ötekisinde de burada olduğu gibi:

İfadesi kullanılıyor. Biri gatele, diğeri ise zebeha yapmak. Öldürmek; ikisi de öldürmek ama biri kurşunla öldürmek, ötekisi de e-ğitimle öldürmek. Biri bizzat

öldürmek ki, bu konuda 900,000 kişi öldürdüklerine dair rivâyetler var.

Bilmiyorum, doğrusunu ancak Allah bilir. Yâni bu kadar çocuk öldürtmüş alçak.

Ama ötekisi de eğitim vasıtasıyla öldürmektir. Öldürebildikleri-ni öldürmüş,

ikna edebildiklerini doğum kontrolü yutturmacaları ile da-ha doğmadan

Rahimlerdeyken öldürtmüş, ama önünü alamayıp, her şeye rağmen doğanları da

eğitimle öldürmüş. Uyguladığı vahiy kaçkını materyalist eğitimle öldürmüştür.

İşte şu anda da çağdaş Firavun'lar aynısını yapıyorlar. Müslüman ülkelere karşı

yoğunlaştırdıkları propagandalarla etkileri altına aldıkları nice müslümanlara

çocuklarını daha dünyaya getirmeden ana rahimlerinde öldürtmekte,
kaçırdıklarını

da doğduktan sonra verdikleri İslâm dışı eğitimlerle yaşarken öldürmektedirler.

Zira İslâm'ı, kitabı, peygamberi tanımadan bir hayat yaşayanlara

ölü diyor Rabbimiz. İşte şehirlerimiz böyle ölülerle doludur.

İşte düşünün ey yahudiler! Sizi onun zulmünden kurtarmamız, İşte tüm bunlar,

sizin için çok büyük bir imtihandı, çok büyük bir belâydı. Belâ; iptilâ, imtihan

demektir, sınamak denemek demektir. Denemek iyilikle de olur, kötülükle de

olur. Hatırlayın hele bir kim kurtardı sizi? Kim kaldırdı bu durumu sizden? Bir

de şunu da hatırlayın:50: "Hani hatırlasanıza! Sizi denizden karşıya geçirmiştik
de Firavun

oğullarını boğmuştuk. Üstelik siz bakıp duruyordunuz."Bir olaydan başka bir
konuya geçiverdi Rabbimiz. Şimdi de İsrâil oğullarına bir

başka nîmetini, denizin yarılması nîmetini anlatacak. Ancak bu iki âyet arasında,

bu iki olay arasında daha pek çok olaylar gelişmiş. Bu olaylar Kur'an'ın değişik yerlerinde anlatılır. Mûsâ Aley-hisselâm uğraşmış, didinmiş, İsrâil oğullarını ikna etmek için çalışıp çırpınmış, uzun bir uğraş sonunda onları Mısır'ı terk edip Firavun'un zulmünden kaçmaya ikna etmiş, özetle söylüyorum onları Mısır'dan çıkarmış. Bir gece beraberlerinde Allah'ın peygamberi Mûsâ olduğu halde İsrâil oğulları Mısır'ı terk ederler. Ertesi sabah onların kaçtığını haber alan Firavun, hemen kentlerine haber salar ve çok büyük bir ordu hazırlar. Bu kölelerin gücü yoktur, biz ise düzenli ve kuvvetli bir orduyuz gururuyla hemen arkalarından harekete

geçer.

Çünkü efendiler kölelerini asla kaybetmek istemezler. Bu a-damlar giderlerse bizim işlerimizi kim görecek? Onlarsız biz ne yaparız? Nasıl yaşarız? diyerek onları yakalamayı hedefler. Bir de onlar bi-zim kontrolümüzden çıkarlarsa, kendi başlarına kalırlarsa ne olur ne olmaz belki hürleşiverirler, belki özgürlüğü anlayıverirler diye onları takibe karar verir. Bir de Firavun'un korkusu şuydu: Bu adamlar kaçarlarken tekrar dönerler de Firavun'un zaten çökmekte olan sistemine hücum ederlerse Mûsâ ile beraber işimizi bitirirler, diye korkuyordu. Çünkü Firavun hayatı seven birisiydi, ölümü göze alamayacak kadar da korkaktı. İsrâil oğulları kendi kontrolü altında oldukları sürece ona hizmet edecekler ve ona karşı gelme cesaretini kesinlikle kendilerinde bulamayacaklardı. Zira Firavun'un sistemi, onları bu şekilde eğitiyordu. Ne olur

ne olmaz, bu köleler Mûsâ ile bir süre baş başa kalırlar, vahyi tanırlar ve bilinçlenirlerse, geriye dönüp kendisinin işini bitirebilirlerdi.

İşte bu yüzden onları yakın takibe alması gerekiyordu. Bir hesabı vardı Firavun'un; ama Allah'ın da bir hesabı vardı ve o bunun farkında değildi. Tıpkı bugün dünya üzerindeki tüm Firavunî güçlerin müslümanları yakın takibe aldıkları gibi. Müslümanlar bugün tüm dün-yada kendilerine en yakın Firavunların yakın takibi altında bir hayat sürmektedirler. Müslümanlara egemen olan güçler müslümanları sürekli kontrolleri altında tutup, onların birlikte hareket ederek kendilerine karşı bir çıkış eyleminde bulunmamaları için, birleşmemeleri için tüm imkânlarını kullanmaktadırlar. Aynen o gün İsrâil oğullarının, Firavun oğulları tarafından yakın takibe alındıkları gibi.

Ama Allah'ın da bir hesabı vardı. İsrâil oğulları kaçıyordu. Bıktıkları, usandıkları kölelikten kaçıyorlardı. Özgürlük aramak için kaçıyorlardı. Mısır'da kölelik içinde bir hayat yaşamaktansa, çölde seve seve açlığı ve ölümü yudumlamak

için kaçıyorlardı. Kölelerini kaybet-menin çılgınlığı içinde gözü

dönmüş Firavun da onları takip ediyordu.

Yeryüzünün en büyük olayı cereyan ediyordu. Öyle bir an geldi ki akıllara durgunluk veren bir olay yaşandı. Firavun arkalarından yetişmişti. Önlerinde alabildiğine haşin bir deniz, arkalarında da azgın Firavun'un orduları. İsrâil oğulları işte böyle bir kaos içindeydiler. Ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Ama

Allah vardı. Mûsâ Aleyhisselâm onları teskin etmeye çalışıyordu. Korkmayın, Allah bizimle beraberdir! Diyordu. Allah buyurdu: Ey Mûsâ âsânı denize vur! Vurdu âsâsını denize ve o âsâ denizde kupkuru yollar oluşturuverdi. Ya bir yol, ya da on iki yol açıverdi. İsrâil oğulları karşıya geçtiler sağ sâlim. Arkalarından yeryüzünün en büyük gücü, yeryüzünün en büyük devleti komutanlarıyla, askerleriyle onlar da arkalarından o yola girdiler. Tam denizin ortalarına geldiklerinde denizin gemini, zimamını salıverdi Allah. Deniz eski haline geldi ve Firavun oğulları tümüyle denizin altına gömülüp hayata veda ettiler. Yeryüzünün en güçlü adamı, en müstekbir insanı Firavun,suda boğulurken şu sözü söylemekten kendini alamıyordu:"İnandım ki İsrâil oğullarının iman ettiği Allah'tan başka İlâh yokmuş. Ben
de müslümanlardanım!"(Yunus: 90)

Gerçekten bugün, bu sözü tüm dünya müstekbirlerine duyur-mamız gerekmektedir. Tüm dünya Firavunlarına duyurmalıyız bu sözü. Ey müstekbirler! Ey kendilerinde güç kuvvet olduğunu zanneden zâlimler! Firavun'un söylediği bu sözü sizler ne zaman söyleyecek-siniz? Size hiç bir şey hatırlatmıyor mu bu söz? Ölürken mi söyleye-ceksiniz bunu? Ama Firavun'a fayda vermediği gibi, o zaman söyleyeceğiniz bu sözün size de hiçbir faydası olmayacaktır.

Diyor ki Firavun; "Ben inandım ki İsrâil oğullarının inandığı İlâhtan başka İlâh yoktur." Ama bunu ölürken söylüyordu hain. Halbuki şimdi inandım dediği

İlâhın gönderdiği Mûsâ'yı dün öldürmeye çalışıyordu. Yıllarca o İlâhın dinini reddetmiş, o İlâhın gönderdiği peygam-beri reddetmiş, o İlâha inanan İsrâil oğullarına kan kusturmuş; kendini ülkesinin yegâne ilâhı olduğunu ilan etmişti. İşte kıyamete kadar gelecek nesiller içinde kendisine özenen, kendi yoluna imrenen, yeryüzünde Rabliğini iddia ederek Allah'a ve Allah'ın dinine savaş açan tüm Firavun taslaklarına bu sözleriyle şu mesajı veriyordu: Gelin ey beni taklit edenler! Benim düştüğüm yanlışa düşmeyin! Ben imanı son dönemime tehir etmiştim. Ama gördünüz ki o iman benden kabul edilmedi. Siz bunu önceden

anlayın da benim durumuma düşmeyin. Şimdiden hatalarınızdan dönüp müslümanlığınızı ilan edin diyordu.

Evet İsrâil oğullarına diyor ki Rabbimiz: Siz bakıp duruyordunuz da yapacağınız bir şey yoktu. Gücünüz de yetmiyordu bu işe. Sizin hesabınıza göre eğer onlar yetişseydi işinizi bitirecektiler. Korku içinde büzüşüp kalmıştınız. Ama bakın bu nîmetimi de hatırlayın! diyor Rabbimiz.

Peki bize ne diyor bu âyetler? Benim anlayabildiğim kadarıyla bu âyetler bize de şunu söylüyor: Yâni bugün bizim çocuklarımız da Firavun'un zulmüne rağmen karşıya geçebilmişlerse, firavunların kontrolüne rağmen dünyaya gelebilmişler ve sağ kalabilmişlerse, bu doğum kontrolü yutturmacalarına rağmen analarınız sizi doğurabilmişse, doğumla sizlerin arasına koydukları engeller denizini yarıp karşıya geçebilmişseniz yâni doğabilmişseniz bunca Firavuni eğitim

barikatlarına,

eğitim çukurlarına rağmen bunca küfür ağlarına rağmen sizler ve

çocuklarınız müslüman kalabilmişler ve şu anda kurtulabilmişlerse, bilelim ki

bunu da Allah'tan başkası yapmış değildir.

Firavunların, Firavun sitemlerinin sizin önünüze koydukları bu engelleri, birer

birer yarıp da sağ sâlim sizi karşı tarafa geçiren Allah'tır. Öyleyse bu âyet bize

de diyor ki: Ey müslümanlar, sizi de Firavunların elinden kurtaran Benim. Sizi

de bu Firavunî sistemlerin elinden kurtaran Rabbinize siz de hamd edin! Siz de,

size olan nîmetlerimi hatırlayıp bana şükredin!

Size sunduğum bu nîmetlerime karşılık bana kulluk yapın! Siz de, size olan

Rabbinizin nîmetlerini unutmayın! Ona, onun istediği şekilde teşekkür edin! Kul

olun Rabbinize!"Denizi yarıp sizi kurtarmış ve gözlerinizin önünde Firavun
ailesini

batırmıştık."Sizi Firavun'dan kurtardık. Onunla sizin aranıza engel koyduk.
Sizin için denizi

yardık, sizi sağ sâlim karşıya geçirirken Firavun ve adamlarını orada helâk ettik.

Maksat bununla sizin gönlünüze şifa ve cesaret vermekti. Size yardım eden,

böylece sizi açıkça destekleyen Allah'ınıza dostça bakıp düşmanlarınıza karşı

hor bakmanızı sağlamak içindi.

Denizin yarılıp İsrâil oğullarının kurtulduğu, Firavun ve adam-larının gözlerinin

önünde boğuldukları o gün Aşure günüymüş. Bugün Hz. Mûsâ'nın ve İsrâil

oğullarının Mısır'ı terk ettikleri ve denizin ya-rılarak Allah'ın onları kurtardığı gündür. Tarihi bilgilere göre Hz. Yusuf'un Mısır'a ilk girmesiyle, Hz. Mûsâ'nın Mısır'dan çıkışı arasında 400 yıl geçmiştir.

Ahmed İbni Hanbel'in Müsned'inde İbni Abbas'tan rivâyet edilir ki: Allah'ın Resûlü Medine'ye geldiğinde yahudiler o gün oruç tutuyorlardı, Allah'ın Resûlü de ben Mûsâ'yı sizden daha çok severim buyurarak oruç tutmuştur.51:"Hani bir zamanlar Mûsâ ile kırk gece (Turda vahiy için) sözleşmiştik.

Sonra onun arkasından siz buzağıyı İlâh edindiniz. Ve bu halinizle zâlimlerden oldunuz."İsrâil oğulları denizi geçtikten sonra Sina çölünde dolaşmaya başladılar. Cenab-ı

Hak Mûsâ Aleyhisselâm'ı Tûr'a davet etti. Rabbi-miz Mûsâ Aleyhisselâm'la görüşmek ve ona vahiy göndermek istedi. Oradaki hayatlarını düzenleyecek kitap indirmek istedi. Daha önce de bildiğimiz gibi Mûsâ Aleyhisselâm'ın Medyen dönemi bitip ailesiyle birlikte Mısır'a dönerken Rabbimiz ona suhuf vermişti, şimdi de Tevrat verilecekti. Düşünebiliyor musunuz? Çölün ortasında bir dağın kenarında, Allah seçtiği kullarından birini huzuruna çağırıyor ve ona kendi bilgisini, Tevrat'ı indiriyor. Rabbimiz kullarından birini muhatap kabul ediyor ve onunla konuşmayı diliyor. Bundan daha büyük bir şeref olur mu? Peki siz de ister misiniz Rabbinizle konuşmayı? Siz de ister misiniz aynı şerefe yükselmeyi? Eğer bugün bizler de Kuran'ı okurken aynı duyguyla, aynı ruhla okursak inşallah bugün biz de Hz. Mûsâ'nın yükseldiği o mertebede olabiliriz.

Çünkü Allah’ın kitabıyla, Allah’ın vahyiyle beraber olmak demek; Allah’la bizzat

konuşmak demektir. Yâni bugün Allah’ın bizimle konuşması da elimizdeki

bu kitapla gerçekleşecektir. Bu da bizim için en büyük bir şeref olacaktır. Tüm

dünya sizin olsa bile bu şerefin yanında çok az kalacaktır. Bakın Allah buyurur

ki:

Hani bir nîmetim daha vardı size ey yahudiler, onu da hatırla-yın! Mûsâ

Aleyhisselâm, Allah’la kırk güne anlaşmıştı da Tur'a gitmiş-ti. Allah onu oraya

çağırmıştı. O, oradayken; yanınızdan kısa bir süre ayrılıverdi diye siz, Mûsâ’yı

tanıya tanıya, Rabbi bile bile, Mûsâ’nın neye gittiğini, niçin gittiğini, nereye

gittiğini bile bile tuttunuz da ıcle taptınız, buzağıya taptınız. Evet, Mûsâ kısa bir

dönem yanlarından ayrılır ayrılmaz, Firavun oğullarının zulmünden daha dün

kurtulan bu adamlar hemen eski şirklerine dönüverdiler. Firavun oğullarının

tanrılarından birisi de öküzdü. Hem Firavun’un kendisi tanrıydı, hem öküz

tanrıydı; böyle karmaşa bir hayat yaşıyorlardı o dönemin insanlığı.

Evet sizler ey İsrâil oğulları, o zaman sizler sizi lütuflarına boğan Rabbinizi

bırakıp hemen buzağıya tapınmaya başlamıştınız da:"Zâlimlerden oldunuz!"

Veya zulmediyordunuz! Yâni farkındaydınız bu işin, ama yine de bile bile

zulmettiniz! Olmaması gereken şeyi yaptınız! Olunmaması gereken konumda

oldunuz. Kendinizi Rabbinize kulluk ortamından çıkardınız da puta tapınmaya

başladınız.52: "Sonra arkasından biz, sizi affettik de belki şükredersiniz diye size

imkânlar vermiştik."Hatırlasanıza! Niye unutuyorsunuz bunları! Yâni sizi kendi kendinize

bırakmadık, sizi sürekli hak yola davet ettik.

Denizi geçtikten kısa bir süre sonra kitap vermek için Cenab-ı Hak Hz. Mûsâ'yı

Tûr dağına çağırdı. Bu zaman Zilkade ayının başından Zilhicce ayının onuna

kadar gündüzü ve gecesiyle beraber devam eden bir müddettir. İslâmî aylar gece

ile başladığı için 40 gece denmiştir. Bu olaylar Mekkî sûrelerde detayı ile anlatıldığı

için burada sadece hatırlatılmaktadır.

Bakın, bu adamlar Allah'ı biliyorlardı, Allah'ın gücünü görmüş-lerdi,

Firavun'un zulmünü görmüşler, Allah'ın kendilerini onun zulmünden nasıl

kurtardığını görmüşler, denizin yarılıp kendilerinin sağ sâlim karşıya

geçerlerken düşmanlarının nasıl boğulduklarını gözleriyle görmüşler.

Peygamberi tanımışlar, peygamberin ne için ve nereye gittiğini bilmişlerdi; ama

yine de zâlimliklerini ortaya koyuyorlardı. Dediler ki; yahu nereye gitti bu

Mûsâ? Eğer bir Allah aramaya gitmişse birlikte arasaydık! Bizler onun

yokluğuna dayanamayız! Onsuz biz kime sığınacağız? Onsuz hayatımızı neyle

dolduracağız? Olmaz, biz onsuz yapamayız, edemeyiz! Dediler ve yanlarındaki

mücevherlerini eriterek buzağı şeklinde bir put yapıp Peygamberden boşalan

hayatlarını onunla doldurmaya kalktılar. Allah, onları ineğe tapınmaktan kısa bir

süre önce kurtardığı halde, onlar tekrar buzağıya dönerek zâlimlerden oldular.

Bir de üstelik bunlar ineğe de tapamıyorlardı. Çünkü Mısırdaki efendileri ineğe tapıyorlardı. Bunlar hâlâ köleliği içlerinde taşıdıkla-rından efendilerinin taptıklarına tapamıyorlar da ineğin küçüğüne yâni buzağıya tapınmaya çalışıyorlardı. Çünkü inek egemen güçlerin, efendilerinin tanrısıydı. Köleler ise daha küçüğüne tapabileceklerdi. Efendileri onları öyle eğitmişlerdi. Firavun'un eğitim sistemi bunu gerektiriyordu. Sizler kölesiniz denmişti kendilerine. Sizler az gelişmişsiniz, sizler güçsüzsünüz denmişti kendilerine yıllar yılı. Firavun'un eğitiminde yetişen bu insanlar hiçbir zaman efendilerine kafa tutma cesaretini kendilerinde bulamazlardı. Onların yaptıklarını yapma cesaretini de kendilerinde bulamazlardı. Onlar için hayat daima efendilerini taklit ve efendilerinin yolunda olmaktı. Efendilerinin yaşadıkları bir hayata yüz yıl sonra ulaşmak bile onlar için bir şerefti. Efendilerini yüz yıl geriden takip etmek bile şerefti onlar için.
İşte bundan dolayıdır ki efendilerinin kendilerini göremeyecekleri kadar onlardan uzaklaşmış olmalarına rağmen yine de aldıkları bu eğitimin etkisiyle, eh ne yapalım büyükler büyüğe tapar, biz küçükler de ancak ineğin küçüğüne tapabiliriz, diyorlardı.
Bir de dikkat ederseniz buzağı ziynet eşyasından yapılıyor. Bugün de bakıyoruz ziynet eşyalarının, altının, gümüşün, paranın putlaştırıldığını görüyoruz. İnsanlar bugün de bunlara tapınıyorlar âdeta. Ziynet esasen süs demektir. Dünyanın süsü ve ziyneti. Bugün de insanlar âdeta bunlara tapınıyorlar. Öyleyse biz de buna

çok dikkat etmeliyiz. Dünya ve dünyanın süsü ve ziyneti olan şeyler hayatımızda putlaşmasın inşallah.

Peygamber kısa bir dönem aralarından ayrılınca hemen putlarına, putçuluklarına dönüverdiler. Elbette peygamberi yok farz eden bir toplumun bundan başka yapabileceği bir şey de yoktu. Meselâ bakın hıristiyanlarda Allah'ın peygamberi Hz. İsa'yı hayatlarından kovup o hale getirince rahat bir nefes alabildiler. İsa için Allah dediler, Allah'ın oğlu dediler, yarı Allah, yarı insan, Allah'la insan karışımı bir varlık dediler ve sonunda rahat bir nefes alma imkânını elde ettiler. Allah, insan, yarı Allah yarı insan karışımı bir varlık, bu bize örnek olamaz! Biz onun gibi olamayız! dediler ve ondan kurtuluverdiler.53: "Bir de yine şunu da hatırlayın ki, biz Mûsâ'ya kitap (Tevrat) ve Furkân'ı

verdik."Tevrat'ı ve Furkân'ı verdik. Hakkı bâtılı birbirinden ayırdeden, hakla bâtılı fark

ettiren Furkân'ı verdik. Buradaki kitaptan maksat Tevrat'tır. Ama bir de Furkân verdik diyor Rabbimiz. Bu, ya Kur'an'ın olduğu gibi Tevrat'ın da sıfatıdır. Tevrat gibi Kur'an'ın bir özelliği de budur. Kur'an hakla bâtılı fark ettirir. Tevrat da öyleymiş. Kitapla bakıverdi mi insanlar hemen hakkı, bâtılı fark ediverirler. Hak ve bâtıl ayan beyan gözlerinin önünde belirir, belirginleşiverir. Ya da buradaki Furkân Yed-i Beyza ve âsâ gibi mûcizeleridir. Veya Mûsâ Aleyhisselâm'a verilen bir zaferdir, anlamına gelebilecektir.

Bir de Hz. Mûsâ'ya ayrıca suhuf verildiğini biliyoruz. Furkân: 1- Fark eden,

ayıran anlamınadır. Kur'an'ın bir adı da Furkân'dır. Yâni hakkı bâtıldan, bâtılı haktan ayıran demektir.

2- Bir de fark ettiren anlamınadır. Kitap kişiye yolunu fark ettirir, hayatını fark ettirir. Kitapla beraber olan kişi hayatındaki tüm bozuklukları, tüm şirkleri, tüm bozuk düzenlikleri fark ediverir. Kitabın böyle fark ettirici ve ayırıcı bir özelliği vardır."Ta ki böylece hidâyet bulursunuz."

Yol bulursunuz, Allah'ın dediği yerde olursunuz, diye yapmıştık bunu. Hani hatırlayın, siz zulmetmiştiniz de kendinize, bu buzağıya tapmaktan dolayı da onun affı için Mûsâ demişti ki size:54:"O zaman Mûsâ kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim, siz buzağıyı İlâh

edinmekle gerçekten kendinize zulmettiniz. Hemen yaratanınıza tevbe edin ve birbirinizi öldürün işte bu yaratanınız katında sizin için daha hayırlıdır."Ey kavmim! Haydi Allah'a tevbe edin! Yaratıcınıza dönün! Allah'ın dediğini dinleyin! O size diyor ki: Birbirinizi öldürün! Birbirinizi öldürün!

Bununla ilgili tefsirlerde şu bilgiler verilmiştir:

1- Herkes kendi kendisini öldürsün. Yâni herkes intihar etsin. Herkes kendi kendisini öldürsün.

2- Herkes kendi nefsini öldürsün. Öyle bir öldürün ki nefislerinizi, bir daha böyle gurura, kibre kapılmasın nefisleriniz. Nefislerin öldürülmesi isteniyor burada denmiş. Yâni bu tür isyanları emreden nefislerin ıslahı isteniyor denmiş. Islah-ı nefs edin buyuruluyor denmiş.

3- Birbirinizi öldürün! demektir bunun mânâsı demişler. Gü-nahsızlar günah işleyenleri öldürsün. İçinizdeki puta tapınmayan mu-vahhidler putçuları öldürerek temizlesinler şeklinde anlayanlar olmuş. Acaba Rabbimizin bu âyetini nasıl anlayacağız?

Meselâ şimdi şu arkadaş geldi ve bize ne yapıyorsunuz? dedi. Biz de dedik ki işte okuyoruz, çalışıyoruz dedik. Bu arkadaş bize: İyi iyi, çok iyi böylece birbirinizi yetiştirin! dese. Ya da kendinizi yetiştirin! dese. Ne demek bu? Yâni sen kendini yetiştir, sen de kendini demek değildir bu. Ya ne demektir? Bu söz birbirinizi yetiştirin! demektir. Bu-na âyetten de örnek var: Bakın bir âyetinde Allah buyurur ki:"Evlerinize girdiğiniz vakit nefislerinize selâm veriniz."

(Nur: 61)

Buradaki "Alâ enfüsi küm" den kasıt kendinize selâm verin demektir. Kendi kendinize değil tabii. Birbirinize selâm verin demektir bu. Öyle olunca, bu: Kendi kendinizi öldürün! demek değildir. Yâni intihar edin! demek değildir. Zira bakıyoruz bu hadîseden sonra kimse intihar etmemiş. Bunu biliyoruz. Nefsinizi öldürün! Yâni nefislerinizi öldürün! demek de pek hoş gelmiyor. Yâni böyle insanda bir nefis var, bir de işte insanın kendisi var. Nefsini öldüreceksin; ama kendin yaşayacaksın demek de olmaz. Çünkü İslâm'da böyle bir şey yoktur. İslâm'da nefis, insanın bizzat kendisi demektir. Şu bedenle ruhun bileşkesi olan insanın bizzat kendisine İslâm'da nefis denir. Çünkü:"Her nefis ölecektir, ölümü tadacaktır ve sonunda bize döneceksiniz."

(Ankebût: 57)

Âyeti de bunu anlatır. Yâni insanda bir nefis var, bir de onun kendisi var, insanın kendisi ölmeyecek de onun nefsi ölecektir diyemeyeceğimize göre, mânâ öyle de değildir. Peki nedir? Nefis insanın bizzat kendisi demektir. Kişinin kendisi demektir. Arapça şekliyle söylersek:“Gultü li nefsi”

Ben nefsime dedim değil de, ben kendime dedim; yâni kendim kendime dedim ki demektir. Nefis insanın bizzat kendisi demektir. Yâ-ni nefis kişi demektir, şahıs demektir. Buna göre:

Birbirinizi öldürün! anlamına gelecektir bu. Bundan biliyoruz ki, her günahın tevbesi kendi cinsindendir. Her günahın tevbesi, o günahla doğru orantılıdır. Allah’ı bırakıp ta buzağıya tapınmanın cezası veya tevbesi de bunu yapan insanların öldürülmesidir. Bu insanların ölümle karşı karşıya gelerek şirk pisliğinden temizlenip Allah’ın rızasına ulaşmasıdır. Meselâ bile bile oruç yiyen bir adamın cezası, o cinsten altmış gün oruç tutmaktır. Ama hastalıktan dolayı oruç yiyen kişinin cezası da bir gündür.

İşte bu ceza da şirke düşmenin cezasıdır ki, eğer o kişi tevbe edecekse, o kişinin cezası ölümdür. Peki nasıl oldu bu iş? O Icle, buzağıya tapanları tapmayanlar öldürdüler olmuştur. Öyle rivâyetler var. Allah’ın lütfuna bakın ki, o buzağıya tapanları tapmayanlar öldürecek, şirke düşenleri şirke düşmeyenler öldürecek ve onların öldürülmesiyle birlikte hem toplum temizlenecek, hem toplumdaki

yamuklar temizlenecek, hem onları engellemek konusunda zaaf gösterenler

öldürme azabıyla karşı karşıya kalarak temizlenecekler. Yâni hem bu öldürülenler

kâfir olarak ölmeyecekler, bu öldürülme işi onların tevbeleri olacak, hem

de böyle günah işleyen akrabalarını öldürmek zorunda kalan müslümanlar onları

engelleme görevlerindeki ihmâllerinin bedelini ödeyerek tevbe etmiş olacaktır.

Böylece her iki tarafın da, günahkarların da, onları bu işten engellemeleri

gerekirken bu görevlerini yapmayanların da cennete gitmeleri mümkün

olacaktı.

Bilebildiğimiz kadarıyla Hz. Mûsâ buzağıya tapmayanlara; bu puta tapanları

öldürün! diye emir verir. İbni Abbas der ki: Buzağıya tapınmayanlar ellerine

kılıçlarını alıp ayağa kalktılar. Üzerlerine şiddetli bir karanlık çöktü. Onların

aralarına dalmışlar ve önlerine gelen herkesi öldürüyorlardı. Babaları, anaları,

kardeşleri, çocukları kim olursa olsun önlerine gelen herkesi öldürüyorlardı.

Sonra Hz. Mûsâ işaret etti ve bıraktılar. Bu hadîsede ölenlerin sayısı yetmiş bini

bulmuştu. Böylece ölenlerin de öldürenlerin de tevbeleri kabul ediliyordu.

Bir gruba ölüm cezası, öbür gruba da kardeşlerini öldürme azabı tattırılmıştı.

Çünkü berikiler de onları bu işten vazgeçirme konusunda zaaf göstermişlerdi.

Ölmek kadar öldürmek de zordur. Her iki grup da böylece cezalarını çekmiş

oldular.

Birileri ölümü tadıyordu, ama berikiler de kendi kardeşlerini, kendi babalarını

öldürme azabıyla karşı karşıya kalıyorlardı. Böylece her iki gruba da bu azap tattırılarak affa mazhar olma imkânı lütfedilmiştir.

Üstelik bunların arasında bulunan Hz. Harun'un ısrarla bu işten vazgeçmeleri konusundaki uyarılarına aldırış etmeyen bu isyankârların elbette böyle ciddi bir biçimde cezalandırılmaları gerekiyordu, Cenab-ı Hak da öyle yaptı. Öldürdükçe öldürmüşler. Allah'ın emriyle Hz Mûsâ: Tamam yeter buyuruncaya kadar."Bu sizin için daha hayırlıdır Allah katında."

Bu sizin hakkınızda daha hayırlı da Allah onun için bu cezayı size verdi. Toplumda suçlular, suçsuzları da saptırıp kendileri gibi yapmasınlar diye Allah bu cezayı veriyordu. Dönün Allah'a, O Allah Tevvab'dır ve Rahim'dir. Demek ki Allah'la çatışma noktasına gelecek kadar yoldan çıkmış bir toplumun bile temizlenme ve arınma yolları daima açıktır. Toplumlar bu noktaya düşebilirler. Allah'ı unutup başka şeylere tapınacak kadar alçalabilirler. Allah'la harbe tutuşurcasına bir kısım tâğutları ona eş ve ortak koşacak bir duruma gelebilirler. Veya Allah kanunlarını bir tarafa atarak kendilerine egemen olan toplumların kanunlarını uygulama noktasına düşebilirler. Kendilerine egemen olan toplumların tanrılarından daha düşük tanrılara tapınacak hale gelebilirler. Ama bilelim ki ne yaparlarsa yapsınlar tevbe kapısı her zaman için açıktır onlar için. Yeniden Allah'a dönebilme, yeniden Allah'ın kitabına dönebilme imkânları her zaman mevcuttur. Böylece yeniden Allah'ın affına, Allah'ın merhametine ve nîmetlerine ulaşma imkânları olabilecektir.

Ayrıca Mûsâ'ya siz demiştiniz ki:55:"Ey Mûsâ, biz Allah'ı açık açık görmedikçe sa-na asla inanmayız!

Demiştiniz."

"Bunun üzerine siz bakıp dururken, sizi bir yıldırım çarpıvermişti."

56:"Böylece ölmüştünüz de bu ölümünüzden sonra sizi tekrar dirilttik."

"Belki siz şükredersiniz diye."Bu adamların özellikleri aynen şu andaki bizim özelliklerimiz. Şu anda meselâ

bakın adamın çocuğu elinden alınır, ses çıkarmaz. Kızı öldürülür, ses çıkarmaz.

Oğlu mahvedilir, gene ses çıkarmaz. Ve bundan kendisini kurtaracak pozisyona

adımını bile atmaz. Peygamberle bir an diyalogu kesilince, yâni peygamberi

Tûr'a gidince kendisi kalır, yine putuna tapmaya başlar. Bakın Peygamberleri

Mûsâ aley-hisselâm kısa bir dönem yanlarından ayrılıp Tura gidince kavmi

şöyle demişlerdi:"Mûsa bize dönünceye kadar biz bu buzağıya tapmakta devam etmekten asla

ayrılmayacağız! Demişlerdi."(Tâhâ: 91)

Peygamber azıcık yanlarından ayrıldı diye bunu yapmaya başlayıverdiler.

Şimdiki insanlara da eğer peygamber modeli tanıtmaz-sak, onlar da kendi

putlarına tapmaya devam edeceklerdir. Peygam-bersiz hayatlarını bir şeylerle

doldurmaya devam edeceklerdir. Meselâ yemek yemede sünnet modelini

öğrenmezse adam, elbette bir başkasının yemek yeme modelini onun yerine

ikâme edecektir. Meselâ giyim kuşamda peygamber modelini bilmiyorsa, onun

yerine bir başkasının giyim modelini benimseyecektir. Peygamberimizin böyle

bir hadisini hatırlıyorum:"Her sünnet ortadan kalkınca yerine bir bidat yerleşir." Mecburdur adam çünkü. Yâni eşyanın tabiatı bunu gerektirir. Eğer bir konuda sünnet bilinmiyorsa, bilinmediği için de tabii olarak uygulamaya konulamıyorsa, elbette başka bir şey uygulamaya ko-nulacaktır. Kaçınılmazdır bu. Çünkü o hayatın vazgeçilmez bir unsurudur. O yoksa başka bir şey gündeme gelecektir. Çünkü öyle de olsa, böyle de olsa hayat devam etmektedir. O hayatı bir şeylerle doldurmak zorundayız. Hayatın o bölümünü dolduracak, düzenleyecek sünnet yoksa onun yerini bir başkasının sünneti, bir başkasının uygulaması dolduracak ve düzenleyecektir.

Sonra Allah; kitap vermiş, Furkân vermiş yolumuzu bulalım diye, hayatımızı onunla düzenleyelim diye, ama biz yine de yolumuzu buna değil de başkalarına soruyorsak. Ve de Allah korusun tevbe, suçluları ortadan kaldırmak için varken, buna razı olup hattâ suçlularla kol kola gezmeye kalkarsak o zaman işimiz bitiktir..

Çünkü bakın, yahudilerle alâkalı tarihte böyle bir husus anlatılıyor. Allah'ın Rasûlü diyor ki: İsrâil oğullarından din bilenler çarşı pazar dolaşırlar, insanlara Allah'ın emirlerini emrederler, münkerden de nehyederlerdi. Ama bu yanlış yapan, günah işleyen insanlarla da ertesi günü kol kola pikniğe giderlerdi de Allah da onların kalbini, günahkârların kalbine benzetiverdi, diyor. Eh şimdi: İsteniyor. Yâni onları öldüreceksin! Onların varlığını ortadan kaldıracaksın

deniyor. Yâni yahu adam tevbe edecek, vazgeçecek belki! Öldürmeye ne gerek var? Hayır bu bizim şeriata göredir. Onlarınkinde öldürmeydi ceza. Bizimkinde de ya onu sürdürmeyecek, piş-man olacak, vazgeçecek veya onu ortadan kaldıracaksın.

Başka türlü de İslâm yaşanmaz yâni..

Meselâ adam zina ediyor, yine yapıyor. Adam öldürüyor, yine yapıyor. Bunlar ortadan kaldırılmalı ki, biz Allah'ın istediğine göre yaşayalım. Toplumda bu insanlar, ellerini kollarını sallaya sallaya dolaştıkları ve aynı suçu tekrar tekrar işledikleri sürece, o toplumda günah işlemeyen insan kalmaz. Bu adamlar günün birinde suçsuzları da suç işler hale getireceklerdir. Bu kaçınılmazdır.

Bir de görmeden inanmayız sözü sanki pozitivizm denen bilimciliğin yaygınlaştırılması. Deneye girip çıkmayana inanmaz adam. Günümüzde pozitivist kâfirlerin de aynı şeyleri söylediklerine şahit oluyoruz. Laboratuar deneylerine konu olmayan şeylere inanmayız! diyorlar. Ve bugün bunu söyleyenler de zirvede bir düşünceye sahip olduklarını iddia ederler. Halbuki bu âyetle birlikte bu zavallıların ne kadar basit bir akıl yürütmeden bile mahrum olduklarını görüyoruz. Bundan dört bin yıl önce de İsrâil oğullarının seçkinlerinin dediklerinin aynısını söylüyorlar. Yâni bir şey değil bu.

Demek ki, yeni bir şey değil bu materyalist felsefenin insanlığa sunduğu mesaj. Bunlar maddeden başka bir şey tanımayan, gözlerine batmayan bir şeye inanmayan, gayba inanamayan insanlardır. Bunlar tıpkı sopasız yürüyemeyen

körlere benzerler. Tapacakları Mâ-budlarını elleriyle tutmak, dokunmak,

yoklamak isterler. Yâni tapmak için cisim ararlar, putlar ararlar. Bulamazlarsa

yaparlar, ondan imdat beklerler. Çünkü insanlarda ibâdet hissi doğuştan vardır,

tapacak-lardır bir şeylere. Hiç olmazsa bir öküz veya öküzün altındaki bir buzağıyı

ararlar.

Allah'ın dediğine inanmaz, gayba inanmaz, ayın yarılmasına inanmaz. Sanki

İsrâil oğullarının kavgası tam da bizi buluyor anlamı-na gelecek.

Aynen onlar gibiyiz, işte bizim piyasa, işte İsrâil oğullarının durumu:

Bunlar bu defa da, biz Allah'ı açık açık görmedikçe kesinlikle inanmayacağız ey

Mûsâ! diye tutturunca rivâyetler gösteriyor ki, Hz. Mûsâ bunlardan, kendi

içlerinden yetmiş kişiyi seçip kendisiyle birlikte Tûr'a göndermelerini istedi.

A'râf sûresi bunu şöyle anlatır:"Mûsa tayin ettiğimiz vakit için (Buzağıya tapmayanlardan Allah'ın emri ile)

yetmiş kişi seçti."(A'râf: 155)

A'râf sûresi bunların sayısının yetmiş kişi olduklarını anlatır. Hz. Mûsâ

kavminin seçtiği bu yetmiş kişiyle beraber Tur'a gitti. Bunlar buzağıya tapan

arkadaşları namına özür dileyeceklerdi. Ya da Hz. Mûsâ'nın Allah'la

konuşmasına şahit olacaklardı. Gözlerimizle görme-dikçe ne Rabbine ne de sana

inanmayacağız diyenler adına bu görme işine şahit olacaklardı. Göreceklerdi

Allah'ı ve dönüp müvekkille-rine: Evet inanın bu peygamberin dediklerine!

Çünkü gerçekten biz Onun Rabbini gözlerimizle gördük diyeceklerdi. Gittiler Mûsâ aleyhis-selâm ile birlikte Tura. Orada Rabbimizin elçisi Hz. Mûsâ aleyhisse-lâm ile konuşmasına şahit oldular.

Burada Cenab-ı Hakkın Hz. Mûsâ ile konuşmasına şahit oldukları halde dediler ki: Ey Mûsâ, bizim için bu yetmez! Sadece senin Rabbinin sesini işitmemiz bize yetmez ey Mûsâ! Bizler senin Rabbini açık açık gözlerimizle görmedikçe, ellerimizle Ona dokunmadıkça, duyularımızla Onu algılamadıkça asla Ona da, sana da inanmayacağız! dediler. Sonra:

Gözleriniz göre göre, siz bakıp dururken yıldırım çarpmıştı. Saika; yıldırım, veya bir ateş, veya "Geberin!" diye bir sesti. Her şey olup bitmişti. Hepsi ölmüşlerdi. Sanki alın öyleyse, Allah'ı ancak böyle görebilirsiniz! dercesine Allah onların tamamını öldürüverdi. Hz. Mûsâ ağlamaya başlamıştı: Ya Rabbi sen kavmimin seçkinlerini öldürdün! Şimdi ben onların yanına varınca ne diyeceğim?

diye yalvarıp yakarınca Allah onları tekrar diriltti. Ya da:"Siz o zaman bakıp duruyordunuz!"

İfadesinden bunlar ölmemişlerdi de kımıldayamıyorlardı, ölüm haline gelmişlerdi diyenler de olmuş. Nitekim A'râf: 155 de:"Onları bir titreme alınca" Buyurulur. Bir saika, bir titreme, bir ürperti onları yakalayıverdi deniyor.

Ama dikkat ederseniz bunu yapanlar, hayır ey Mûsâ bizler biz-zat senin Allah'ını gözlerimizle görüp ellerimizle dokunmadıkça iman etmeyeceğiz

diyenler, bu suçu işleyenler yetmiş kişi olduğu halde tüm kavme teşmil

olunuyor. Yâni sadece suç işlemiş olan bu adamları değil de Rabbimiz tüm

kavmi cezalandırıyor. Bundan şunu anlıyoruz ki:

1- Bir toplumun içinde yetmiş kişinin işledikleri suçtan dolayı tüm toplum

fertlerinin cezalandırılacağı haberi veriliyor.

2- Bir de seçenler seçtiklerine dikkat etmelidirler. Zira bundan anlıyoruz ki

müvekkillerinin suçları onları da ilgilendirmektedir. Çünkü seçenler

seçtiklerinin yaptıklarından sorumludur.

Evet, Allah'ı gözleriyle görmek cinnetine kapılan bu insanlar, Allah'ı

görememişlerdi; ama diğer mabutların, meselâ buzağının yapamayacağı şeyi

Allah'ın yaptığını görmüşler ve bunun sonunda biraz biraz akıllanmışlar ve tüm

kavim affedilmiş, yeniden dirilmiştir.

Bu âyetiyle Rabbimiz, tüm insanlığa şu mesajı veriyordu. Ey insanlar! Vazgeçin

bu materyalist felsefeden! Vazgeçin bu bilimsel putçuluktan! Vazgeçin bu

maddeci ve dünyacı tavırlarınızdan! Görmediğimize inanmayız değil, Allah'a ve

Allah'tan gelenlere inandık deyin! Aksi takdirde bu tutumlarınızı sürdürürseniz

geberir ve tekrar dirildikten sonra da başka bir âleme gözlerinizi açar ve

pişmanlıklarınızın fayda vermeyeceği bir gerçekle karşı karşıya gelebilirsiniz,

diyordu. Bundan sonra: Cenab-ı Hakkın İsrâil oğullarına verdiği nîmetlerden

biri de şu:57:"(Tih sahrasında) Bulutla sizi gölgelendirdik ve size kudret helvası
ve

bıldırcın indirdik."Çöl ortamında ihtiyaçlar biraz daha net belli. Şehirde de öyle de, şehirde

karıştıranlar çoktur. Şeytan ve uşakları şehirde saklanma yeri buluyorlar.

Şehirde saklanma yerleri çoktur. Çölde saklanma yerleri yoktur. Adam geldi mi

biliyorsun, nereden geldiğini bilebiliyorsun yâni. Orada neye ihtiyacı var insanın

apaçık ortaya çıkıyor. Çölde, çöl ortamında üç zaruri ihtiyaç maddesi vardır:

1- Yemek ihtiyacı,

2- İçmek ihtiyacı,

3- Bir de barınma ihtiyacı vardır.

Cenab-ı Hak onların, bu ihtiyaçlarının tamamını gidermiş, hepsini temin etmiş.

Allahu Teâlâ yemeği de şekillendirmiş, biçimlendirmiş. Hattâ tatlı, tuzlu, yağlı,

ballı oluşunu da hazırlamış. İhtiyaç mı diyorsunuz? Alın size! diyor sanki çöl

ortamında. Bütün ihtiyaçlarını bedavadan giderivermiş Allah. Yok korunmaydı,

yok ısınmaydı, öyle odun lâzımdı, kömür lâzımdı, kaloriferdi, orada böyle bir

dert yok. Her şeylerini temin etti Allah. Ama sadece bana kul olacaksınız!

Sadece beni dinleyeceksiniz! Başka yok! diyor. Tabi bunlar bütün bunlara rağmen

soğan sarımsak derdine düşünce de mahvolup gitmişler. Hiç bir şey

yapamamışlar. Geri kalanlar, işte onlar yapabildikleri kadar bir şeyler

yapacaklar..

Üzerlerini biz bulutla gölgeleyiverdik. Onlar için hazırlanan ve onların

barınmalarını sağlayan bir bulut. Zaten orada korunmaydı, öyle odun lâzım, kömür lâzım, kalorifer mi? Orada öyle bir dert yok. Sadece sıkıntı; hava şartlarından kişinin barınmasıydı, onu da Allah bulutla sağlamıştı tamam. Mücahidin ifadesine göre bu bulut, şu bizim bildiğimiz bulut değil. Cenab-ı Hakkın kıyamet günü müminler için getireceği çok özel, çok güzel, böyle serinlik veren bir bulut olduğunu söyler.
İbni Abbas da bu bulutun Bedir günü müslümanların üzerlerine getirilen bulutun aynısı olduğunu söyler.
Üzerlerine de kudret helvası ve bıldırcın eti indirdik. Bu inmek, tepeden inmek olabileceği gibi, yaratmak anlamına da olabilir. Meselâ Allah Hadîd sûresinde demiri de indirdik diyor. Enzele indirmek anlamınadır ama yaratmak anlamına da geliyor. Meselâ yine Allah Mîzanı indirdik diyor, demiri indirdik diyor. O da öyle. Yine kıyamette Mîzan indiriliyor.
Ama indiriliyor değil aslında, onu yaratıyor veya ortaya çıkarıyor demektir. Nasıl indirildiğini bilmiyoruz ama Allah bir tür indirişle kudret helvası ve bıldırcın eti indiriyor. Çölde İsrail oğullarını bu nîmetleriyle perverde ediyor. Men ve Selva Cenab-ı Hakkın onları doyurmak için verdiği iki ayrı nîmetti. Satın almak için paraya gerek yoktu, elde etmek için zah-mete ihtiyaç yoktu. Rabbimiz bedavadan sunuyordu nimetlerini o kullarına. Eğer mü’min rızık endişesiyle kulluğu terk etmez, birinci planda Allah’a kulluğa koşarsa, bilelim ki

Allah kesinlikle onu doyuracak, aç ve açıkta bırakmayacaktır. Her yerde, her ortamda rızık zaten Allah'tandır.

Nitekim, köle olarak Nemrut'un mahiyetinde yaşamaktansa çölde aç kalsa da Allah'ın kulu olarak hür yaşamayı tercih eden İbrahim Aleyhisselâm'a çölün ortasında Zemzem'i lütfeden de Allah'tı.

Veya Firavun'un sarayında yağlı ballı köle hayatı yaşamak-tansa, çölde hür bir şekilde Allah'a kul olmayı tercih eden Hz. Mûsâ'yı da elbette aç ve açıkta bırakmayacaktı Rabbimiz. Onlara kudret helvası ve bıldırcın gönderdi. Men, yâni kudret helvası sütten daha beyaz, baldan daha tatlı imiş ve fecir vaktinden güneşin doğuşuna kadar ki zamanda böyle onların üzerlerine kar gibi yağıyormuş.

Rivâyetlere göre de yarına saklama endişesi taşımamaları ge-rekiyordu. Eğer saklayıp yarın yiyelim derlerse kokuyormuş. İşe yara-mıyormuş, bozuluyormuş. Mantarın bu kudret helvasından arta kalan bir yiyecek olduğu söylenir. Veya Rasûlullah'ın hadislerinden anladığımıza göre böyle özel bir yiyecektir mantar. Göz hastalıklarına da şifa olduğu anlatılır. Bir de Şırnak taraflarında bilmem hangi dağın arasında demişlerdi de şu anda bilmiyorum, temmuz ya da ağustos aylarında iki veya üç gece, böyle kar gibi helva yağdığı anlatıldı. Bizzat bunu yiyen adam anlattı. Hükümetin oradan İsmet Paşa mektebine kadar yürüyemezdim, kalp vardı diyor. Siirt'te memurmuş adam, gitmişler oradan

yemiş, şu anda gördüğünüz gibi hiç bir rahatsızlığım yok diyordu adam. Eh Cenab-ı Hak verebiliyor yâni, aslında şu inen kar da ayrı bir şifadır ciğerlere. Aslında biz eşyanın tabiatını ifsat etme girişimini bitiriversek şifa kolay, her şeyde şifa var da biz bozuyoruz eşyayı. Havanın düzenini bozuyoruz, toprağın düzenini, yiyeceklerin düzenini bozuyoruz, gıdanın düzenini bozuyoruz, elmanın elli çeşidini, kirazın kırk çeşidini, hurmanın seksen çeşidini icad etmek için peygambere rağmen aşılama yapıyoruz. Peygamber de bakıyor bu yaptığımız kişinin dinini, imanını bozacak niteliğe ulaşmamışsa: "hadi bakalım neyse siz bilirsiniz" diye salıveriyor, bu dünya işidir diye.

Sonra da müslümanlar zannediyorlar ki Peygamber Aleyhis-selâmın bilmediği bir de dünya işi vardır diyorlar, bu sözün mânâsını böyle anlıyorlar ve Peygamberin bilmediği bu dünya konularını biz kendi kendimize hallederiz, filan diyorlar. Diyorlar ama sağlıkları adına neleri kaybettiklerinin farkına bile varamazlar. Halbuki tüm bunlar ifsada götürüyor insanları. Resul-i Ekrem'in hani o hurma aşılama ko-nusundaki sözü var ya, onu kimi sahâbeler şöyle anlamışlar ki bu anlayış; benim daha çok hoşuma gitti. Yâni insanlar Peygambere

rağmen, yâni ona sormadan yaptıkları işlerde dinden çıkıyor idiyse, Allah'ın Rasûlü o konularda asla müsamahalı davranmıyor. Israrla onu yaptırmaya çalışır.

Ama bir iş, bir şey ki, onu yapınca insanlar dinden çıkacak değillerse o zaman:

Hadi bakalım neyse! diyebiliyor. Onlara bu konuda müsaade edebiliyor. Meselâ birisi hanımını zina ihtimaliyle yargılıyor, sonra da dönüp Rasulullah'a diyor ki: Ama ya Rasûlallah! Ben onu çok seviyorum! Ve ona dayanabileceğimi sanmıyorum! deyince Allah'ın Rasûlü: İyi hadi öyleyse nikâhında tut! Ama dikkatli ol diyor. Yâni bazen din bozulmuyorsa, karşısındakinin fikrine müsaade ediverdiği oluyor. Değilse zinaya evet demiyor bakın gene de. Bunu böyle anlayamayız.
Bıldırcın eti ve kudret helvası da böyle iniyor imiş. Daha sonraki âyetlerde gelecek, su isteyecekler, Hz. Mûsâ aleyhisselâm vuracak asını taşa ve oradan da su fışkıracak. Çölde başka da bir ihtiyaç yoktur zaten. Çöl ayrı bir şeydir. O ortamda yasakları Allah belirler. Allah'ın âyetleri belirler. Gündüzü güneş belirler, geceyi güneş belirler.
İstediğin yere dosdoğru gitmek hakkın vardır. Ama dağ varsa aşmak zorundasın tabii. Yâni bir başkasının yasağı yoktur orada. Herkes alabildiğine özgür, alabildiğine hür, Allah'ın âyetleriyle köle ama. Sonra çöl ortamı insanın Allah'ı daha bir güzel anlama ortamıdır. İnsanın tabiata etkinliğinin sıfıra indiği, insanın hem Allah'ı hem de kendini daha bir güzel tanıma ortamıdır. Bir de çöl ortamı sanki karakterin öze dönüşmesinin ortamıdır. Yâni insanlar neye müsaitlerse, kendilerinde ne varsa onu ortaya koyabiliyorlar. Güçleri, korkuları, gayretleri, cesaretleri, dayanıklılıkları, açlıkları, susuzlukları, ne varsa, ne yapabiliyorsa işte

çölde bu rahat ortaya çıkıyor. İşte Allah sanki onların her birinin müdahalesini sanki sıfıra çıkarmış, ortaya koymalarına izin vermemiştir. Yâni biraz daha düzgün söylersek, dünyada insanların birbirlerine hava atmaları, çöl ortamının dışında olmalarından kaynaklanıyor.

Biri benim arabam diyor, öbürü benim atım diyor, ötekisi ben şöyle kazanırım, berikisi ben şöyle ev yaptırırım diyor, biri benim diplomam, öbürü doktoram diyor. İşte bu işleri dengeye getirdi mi Allah, yâni tek düze haline koydu mu, karşındaki insan da senin hakkına sa-hip oluveriyor. Yâni kimsenin kimseye muhtaç olması söz konusu değil. Herkesin ihtiyaçları aynı seviyede giderilmiş durumda.

Ama bakın ki İsrâil oğulları bu durumdayken bile isyan edecekler, ukalalık edecekler, Allah'a kafa tutacaklar, Hz. Mûsâ'yı üzecekler, yoracaklar. Onları, örnek bir toplum olarak Cenab-ı Hak bize anlatacak."Rabbinizin size verdiği rızıkların iyi ve güzelinden yiyin için."

Peki Allah ne vermişti onlara tertemiz? Bıldırcın eti vermişti ve kudret helvası vermişti. Peki niye Allah'ın verdiği rızıklardan yiyin dedi? Niye bunlardan yiyin demedi? Ha bu âyetler aslında bizim âyetlerimiz de ondan. Bize anlatılan âyetlerdir. Meselâ Allah diyor ki; biz sizi Firavun'dan kurtardık! Kimi kurtardı? Hz. Mûsâ dönemindeki yahudi-leri kurtardı. Ama bu hitap peygamberimiz dönemindeki

yahudileriydi. Yâni bize değil gibiydi. Hayır halbuki bizi anlatıyordu

bu âyetler. Burada da Allah'ın verdiğinden yiyin için! Yâni çölde apaçık belli

Allah verdi diye. Peki sizinki belli değil mi? diyor sanki âyet? Sizinkini kim

veriyor ya Allah değil de? Allah vermiyor da siz mi kazanıyorsunuz? Siz mi

muhafaza ediyorsunuz? Gibi meselenin yine Allah'a ircaını görüyoruz
âyette."Ama onlar itaat etmemekle bize zulmetmiş olmadılar, ancak kendilerine

zulmettiler."Yâni onlar bütün bu nîmetlerimiz karşısında serkeşlik edince, bize
mi eziyet

edebilecektiler? Hayır! Bize hiç bir şey yapamazlar! Kendilerine yazık ediyor

onlar.

Aynı şeyi bizim için de düşünüyoruz şimdi. Biz size bu kadar nîmet verdiğimiz

halde, siz bütün bu nîmetler karşılığında bana kulluk etmezseniz,

etmeyecekseniz, bu asla bize eziyet olmaz, siz ancak kendi kendinize eziyet

ediyorsunuz! Olacaktır mânâ. Israrla Kur'an-daki mantığı böyle yakalamaya

çalışıyoruz tabii. Yâni her bir âyeti, ya ben! Ya ben! Ya ben! diye dinlememiz

gerekiyor. O ortamda ben! O ortamda ben! Ona denen bana, onlara verilen

banadır demek Allah'ın âyetlerini böyle dinlemek, böyle okumak, böyle

değerlendirmek zorundayız. Değilse şu anda ne Mûsâ aleyhisselâm var, ne de

İsrail oğulları. Bütün bu hitaplar bizedir. Bütün bu anlatılanlar bize bizim

kulluğumuzu anlatmak içindir unutmayalım.

Meselâ Mûsâ, Firavun, Harun, Karun, Hâmân anlatılan bir ortam düşünün.

Sihirbazlar ve halk var o ortamda. Bu bölümü okuyan, dinleyen biz o ortamda

kendi yerimizi bulmaya, kendi rolümüzü anlamaya çalışacağız. Ya orada ben halktan birisiysem! Ya da sihirbazların durumundaysam bu olayda! Ya da Firavun gibiysem! Veya Hâmân gibiysem! Karun gibiysem! Yâni bunlardan birinin rolünü oynuyor, fonksiyonunu icra ediyorsam! O olayda ben buysam diye düşüneceğiz. Ve kendimizi yargılayacağız. Ha!! Ben meğer firavun gibiymişim! diyecek ve kendimi düzeltmeye çalışacağım. Veya çok şükür o ortamda

ben Mûsâ gibiymişim diyecek ve devam edeceğim. Veya ben halk gibiymişim! diyecek ve Mûsâ'yı desteklemek ve Firavun'u kösteklemek durumunda olacağım. Ya da sihirbazlar gibiymişim! diyecek ve hemen Firavun'un hizmetinden ayrılmalıyım! diyeceğiz ve ayrılacağız hemen. Ya ben! Ya ben! diyeceğiz hep, bize söyleyecek Kur'an hep. İşte o zaman bu kitap bizim kitabımız olur. İşte o zaman bu kitap bize yol gösterir. İşte o zaman bizim de bir kitabımız var demeye hak sahibi olmuş oluruz. Kitapsızlıktan kurtulmuş oluruz Allah'ın izniyle.58: "Hani hatırlayın, şu karyeye girin demiştik biz size."
İsrâil oğulları Sina çölünde. Kendilerine Allah tarafından bir emir veriliyor. Bu emir çöl ortamından farklı bir ortama girmeyle ilgili bir emirdi. Ya ısrarla kendileri bunu istedikleri için ya da Rabbimiz bunları böyle bir imtihana tabi tutmak için istiyordu bunu onlardan.
Tih sahrasından çıktıktan sonra bir şehre girmelerini istemişti Allah onlardan. Hangi karye bu? Burada adı verilmemiş. Allahu âlem Filistin'e doğru

giderlerken bir karye. Filistin yolu üzerinde bir karye. Arz-ı mev'ud'a

gitmelerini sağlayacak bir şehrin girişi. İşte bir şehir ki, o şehre girmeleri

istenmiş. Diyor ki Rabbimiz; şu kente girin!"Ve orada ne bulduysanız, istediğiniz gibi serbestçe yiyin için."

"Ve kapısından secde ederek girin!"O şehrin kapısından girerken de, şehre giriş eylemini gerçekleştirirken de secde

ederek girin. Yâni bu nîmetleri ve zaferi size nasip ettiğimden dolayı sücceden

girin! Secdeyi biliyoruz. Meleklerin Hz. Adem'e secdeleri niteliğinde bir secde.

Boyun eğmek anlamında, tamam ya Rabbi! Senin istediğin gibi ya Rabbi! Bu

şehirde biz ancak senin istediklerini ister, senin istemediklerinden de biz nefret

ederiz! Şeklindeki bir gerçeği kabul ediyoruz biçiminde bir secdeydi bu.."Ve de hıtta deyin!"

Türkçe'si: Allah'ım bağışla! Allah'ım affet! Rabbim mağfiret et! demektir. Yâni

Arapça'daki estağfirullah anlamına bir kelime."Biz de sizin hatalarınızı siliverelim, mağfiret edelim."

"Bilin ki biz ihsan edenlere artırırız."İhsan edip muhsince davrananlara artıracağız. Yâni daha çok nîmet vereceğiz!

Veya affedeceğiz. Af ile mağfiret kelimelerinin anlamları farklıdır.

Cenab-ı Hakkın bunlara böyle bir yol gösterisi var. Yâni gelin hıtta deyin ki sizi

affedelim, mağfiret edelim! diyordu Rabbimiz. Yâni biz sizi affedeceğiz, yeter

ki siz Allah'a yönelin! Allah karşısında ta-kınmanız gereken tavrı takının. Kul

olduğunuzu unutmayın.

Birisi öyle diyordu: Meselâ daha yeni doğmuş bir bebek düşünün. Bu bebek

acziyetinin, küçüklüğünün doruk noktasındayken, yâni kimseye kafa tutamayacak bir dönemi yaşarken, gücünün, iktidarının olmadığının farkında olan bu bebek daima el üstünde tutulur. Annesi, babası, kim alıyorsa kucağına, aman aman diye üzerine titrer. Ama çocuk biraz büyüyüp de ben de varım! Ben de yürüyebilirim! Ben de alabilir, ben de satabilirim! demeye başladı mı, artık burnu bilmem neden kurtulmamaya başlar ya.

İşte aynen bunun gibi insan da Allah karşısında böyle bebek gibi bir sekînet, bir teslimiyet gösterirse. Ya Rabbi senin karşında ben bir hiçim! Ancak senin izninle yaparım! Senin yap dediğini yaparım! Senin bildirdiğini bilirim! diyerek Allah yolunda olursa, Allah da onu öylece koruma altına alıverir. Ama ben de bilirim! Ben de beceririm! demeye başlarsa ki tâğutlukdur bu. Firavun'un yaptığı da buydu zaten. O ortama kendini düşürüverdi mi Allah korusun, hepten helâk olup gitmiştir. Bunlardan da bu isteniyor: Gelin inat etmeyin! İsyan etmeyin! deniyor. Ya Rabbi ben beceremedim! Ben bu kadarını yapabildim! Ötesinde beni affet! dememizi istiyor.

Affet Allah'ım! Sen büyüksün! dememizi istiyor. Ama bunda da samimi olmamızı istiyor.59: "Ama o zâlimler kendilerine denilen sözü denilmeyene çevirdiler de."

Kendilerine denileni denilmeyenle değiştirdiler. Yıllarca Firavun siteminin zulmü altında kalmış, Firavun eğitiminin etkisi altında her şeylerini kaybetmiş, ezilmiş, şahsiyetleri silinmiş bir toplum olarak Allah'ın emrini değiştiriverdiler.

Yâni Allah’ın kendileri için çizdiği programın dışına çıkıverdiler.

Bunun bize şu mânâyı hatırlattığını unutmamalıyız: Allah bizden hangi lafızlarla, hangi stilde, hangi usulde bir kulluk istemişse aynen o şekilde uygulamak zorundayız. Bunu asla değiştirme hakkına sahip değiliz. Diyelim ki Allah bizden iki rek'at sabah namazı istiyor. Yahu iki rekat ne olur ki kılmışken dört kılalım, beş kılalım diyerek bunu fazlalaştırmaya kimsenin hakkı yoktur. Allah bizden otuz Ramazan oruç istemiş. Bunu sayısal olarak değiştirmeye veya fazlalaştırıp azaltmaya kimsenin hakkı yoktur. İbâdetlerdeki, namazlardaki lafızları bir başka şekilde değiştirmeye kimsenin hakkı yoktur. Tesettür öyle, mîras öyle, zekât öyle, kadın erkek ilişkileri öyledir. Yâni Allah bizden ne tür bir kulluk istemiş ve onu ne tür uygulamamızı istemişse onu aynen Allah’ın istediği biçimde uygulamak zorundayız. Bunları değiştirmeye, ya da yeni yeni tapınış biçimleri ihdas etmeye hakkımız yoktur.

Ama bunlar değiştirdiler bakın. "Hıtta" yerine "hınta" demek gibi, ya da secde yerine arka kapıdan girmek gibi Allah’ın emirlerini değiştirdiler. Allah’ın istemediği bir eylemi gerçekleştirdiler. İnsanlar ne yaparlarsa yapsınlar. İsterlerse gökte yürüsünler Allah’ın kendilerinden istemediği bir kulluk türüyse bu yaptıkları, boştur. Bakın Allah diyor ki:"Biz de bu zâlimlere yaptıkları sapıklığın karşılığı olarak gökten murdar bir

azap indirdik."Onların bu fısk u fücurlarından ötürü, fâsıklıklarından, emre muhalefetlerinden

dolayı, kendilerinden istenilenin dışında hareketlerinden, emri

değiştirmelerinden ve kendilerine göre yorumlamalarından dolayı gökten onlara

azap indirildi. E denileni denilmeyene çevirdiler de. Ne demektir bu? Bunun

anlamı yahudi ve hıristiyanların kendilerine gönderilen emirlerdeki kelimeleri

konuluş amacının dışına çıkardıkları haberi var Kur'an-ı Kerim'de."Ama
zulmedenler, kendilerine söylenmiş olan sözü başka sözle değiştirdiler"

Deniliyor. Yâni kelâm ne için konulmuş idiyse ortaya, onu onun dışında

anlamaya çalışmışlar. O anlamın ötesinde, berisinde mâ-nâlandırmaya

çalışmışlar. Meselâ nasıl bugün için söylersek; Pey-gamber demiş ki, insanın

saâdeti için saliha bir kadın ve geniş bir ev gerekir. Birde iyi bir binit var değil

mi? Birincisi için müslümanlar adının saliha olması yeterlidir diyorlar. Ya da

işte iyi, otoriter bir kadın. Veya işte dediğini yaptıran cinsten filan birisiyse,

Osmanlıdır, sali-hadır tamam. Ama ikinci biraz daha bariz. Nasıl? Allah'ın

Rasûlü geniş ev demiş. Peki ne için demiş? Ne anlamda demiş bunu? Yâni bu

sözün mânâsı ne? Vaz edildiği mânâsı ne bu sözün? Ha! Onu Peygambere

sormak yok! Ya Rasûlallah sağ olasın bu kadar dedin, yeter! Gerisini biz

anlarız! Gerisini biz tamamlarız! diyoruz ve genişlik modelini kendimize göre

ortaya koyuyoruz. Peki nedir bu şimdi? Tahrif değil mi bu?
Veya kardeşlik deniliyor, kendi kendimize tamamlıyoruz. Veya "hiç bilenle

bilmeyen bir olur mu!" Âyetini ele alıyorlar ve herkes kendine göre

yorumlamaya çalışıyor: Efendim işte hiç matematiği bilenle bilmeyen bir olur

mu? Kurbağanın bağırsağını, Fujiyama yanardağını, Everest tepesinin yüksekliğini bilenle bilmeyen bir olur mu?

Yâni insanlar önce inanıyorlar bir şeylere. Sonra da bu inanışlarını desteklemeye çalışıyorlar Kur'an'la. İşte bu Kur'an'ın kelâmının tahrifi ve de değişik yerlerde kullanımı anlamına geliyor. Allah öyle diye koymamıştı halbuki kelâmını. O mânâya gelsin diye, öyle anlasınlar diye göndermemişti bu âyetlerini.

Bu âyetle ilgili olarak bir de şunu hatırlatayım size: Kur'an, ya-hudileri bize ne için tanıtıyor? Sakın ha sizler de Onlar gibi olmayın! diye tanıtıyor değil mi? Hattâ bazı yerlerde de şunu söylüyor Kur'an: Ama onlarda, onların içinde mü'minler de var! Bak şöyle şöyle inananlar da var diyecektir. Onlar gibi olmayın! dan mânâ onların bozuk düzenlilikleri kastedilmişse artık iğneyle kuyu kazmanın da anlamı kalmamıştır diyoruz. Meselâ denilmiş ki; Acaba onlara şöyle yapın! denilip de onların değiştirdikleri kelime neydi?

Efendim işte hıtta denilmişti de hınta'ya çevirmişler, yâni buğdaya çevirdiler demişler. Yâni illa da bunun denmesinin bir anlamı var mıdır bilmiyorum? Ama onlar Allah'ın kendilerine dediklerini tersine çevirmişler.

Meselâ Allah dedi ki onlara: Cumartesi balık avlamak yasaktır! Onlar bundan cumartesi günü balığı tutup eve götürmenin yasaklığını anladılar ve değiştirdiler kelâmı. Kanal kazdılar, kuyu ettiler bir dalga ile balığı oraya düşürdüler ve cumartesi günü de gidip avladılar onu, pazar günü de gidip aldılar. İşte kelâmı

değiştirmenin anlamı budur. Meselâ bizim hayatımızda zikir, vecd, istiğrak, veli, velâyet, takva, teslimiyet gibi kelimeler hep değişmiş.
Ya da vatan, millet gibi kelimeler değişmiş. Özgürlük, müsa-vaat, kardeşlik gibi kelimeler hep değiştirilmiş. Ya da Kur'an okuma kelimesi değiştirilmiş. Okuma nedir? Kişinin gözü ile ilgi kurduğu gerçeği emir veya nehiy olarak aksettirmesidir. Yâni gördün ki bir kız açık saçıksa bakmaman gerektiği emrini kendine alacaksın veya ona yardım etmen gerçeğini anlayacaksın filan. Yâni o gördüğün kişiyle bir ilgi kuracaksın. İşte okumak budur.
Vitrinler okunur, tabelâlar okunur, eşyalar okunur, yiyecekler, içecekler okunur, insanlar okunur bu anlamda. Ama öyle olmamış. Nasıl olmuş? Kur'an okumak denilmiş, tamam birisi mücerret tilavet etmiş, yâni teyipcilik yapmış ki, peygamberin kesin nehyine rağmen şuradan aşağıya hiç intikal etmemiş; ama buradan yukarısında adam mest olmuş, ayakkabı olmuş, güzel de okumuşlar kendilerince; ama bu Kur'an okuma olmamış. Kur'an okumak bu değildir.
Kur'an okumak dilin telaffuzu, aklın tercümesi ve kalbin tavır almasıdır. Sadece dilin telâffuzuna İslâm okumak demiyor.
Âyetlerde arka arkaya birkaç defa zulüm kavramı geçtiğini biliyorsunuz. Zulüm bir şeyin olmaması gereken yerde olması, ya da olması gereken yerde olmamasıdır. Kazılmaması gereken bir yeri kazmışsan bu zulümdür. Elli lokmayla doyacakken elli birinci lokmayı ye-mişsen zulmettin demektir. Kime?

Hem lokmaya, hem midene, hem de onu yiyecek olan diğer kardeşlerine. Ya da lüzumsuz lakırdı ve gürültü ettiğin zaman zulmettin demektir. Kime? Hem kulağa, hem nefese, hem gırtlağa hem de çevrendekilere.

Veya bir insan kendisini olması gereken yerde tutmamışsa, ya da olmaması gereken yerde tutmuşsa bu onun kendi kendine zulmetmesidir. En büyük zulüm şirktir, o da kişinin kendisini Allah'a kulluk ortamında tutması gerekirken orada tutmaması, ayrıca Allah'ı yegâne kulluk makamında tutması gerekirken, tutmaması, işte bu en büyük zulümdür ki, buna şirk diyoruz işte. Yâni Allah'a baştan sona tüm İlâhlık haklarının verilmesi gerekirken birazının alınıp Allah'tan başkalarına verilmesi şirktir ve büyük zulümdür. Buna göre biz de zul-mediyoruz kendimize, elimize, ayağımıza, başımıza. Meselâ nice nehir isimleri, nice şehir isimleri, matematik problemleri, geometri formülleri öğreniyoruz ki, hepsi zulümdür bize. Kafaya da zulüm, öğre-nene de zulüm, öğretene de zulüm.

Meselâ hayatımızdaki bu kadar eşyanın bir araya getirilmesi, vallahi hem paraya zulüm, hem emeğe zulüm, hem harcanan zamânâ zulüm, hem kafaya, ilgiye, hem de belleğe zulümdür..

Ama bakıyoruz öncekilere, adam yirmi yıl önce Ukaz'da dinlediği bir metni, bir hitabeyi yazılı da değil üstelik, konuşan Allah'ın Ra-sûlü de irticai konuşuyor zaten, yirmi yıl sonra Peygamberi kendisini hatırladı diye oracıkta okuyuverecek

çok kapasiteli ve zeki insanlar oluyormuş. Peki bu adamlar çok zeki olduklarından

mı böyleydiler? Belki hayır! Ama şimdi bizimki gibi zekâlarını alt üst

edecek eşya kar-maşaları yoktu hayatlarında onların. Bilmem başınıza hiç geldi

mi de, şöyle bir gezmek için bazen dolaşırım da pazarı inanın başım döner.

Başımın döndüğünün farkına varırım ve fazla dolaşamam. Hele hele öyle

vitrinlere ciddi bakarak dolaşırsam, hepten mahvolduğumu hissederim. Niye?

Eşyanın bu kadar çokluğu ve bir de karmaşası insanı mahvediyor. Ya

bakmayacaksın, ya değilse kahroluyor insan.

Meselâ omuzlarıma şöyle iki çubuk assam, üstüne bir tabelâ ve üzerine

de: "Elektrikler sönünce" yazısını yazsam. Yâni biraz da devamı istenen bir

cümle olsa. “Elektrikler sönünce!” Veya "Mumu ya-kınca" filan gibi. Bu durumda

hem beni dinlersiniz, hem de onu okumaya çalışırsınız ve yorulursunuz

değil mi? Peki o yazıyı okursunuz da bu eşyaları okumuyor musunuz yâni?

Bunun sertliğini, şunun yumuşaklığını, berikisinin yeşilliğini, ötekisinin

tazeliğini, bayatlığını oku-muyor musunuz? İşte bu da zulümdür benim

anladığım.

Peki ne yapacağız öyleyse? Nedir mesele? Mesele Allah’ın izin verdiği

aksesuarlarıyla ancak bir hayat programımız olacak. Yâni Allah’ın şu olsun

mutlaka hayatınızda! Şu da olsa iyi olur! Ama Şunu siz bilirsiniz! İsterseniz

olsun! İsterseniz olmasın! dediği sınıra kadar bir hayat programımız olacak. Ama şunlara benim rızam yok! Bunlar kesinlikle olmasın! dediklerini de kenara alırsak, o zaman güzel yaşarız işte. Her şey güzel olur o zaman.

Meselâ zina eden öldürülür! der İslâm. Ama hem zinaya giden bütün yollar kapalıdır, hem kişinin evlenme yollarının tümü açıktır. Hattâ ikinci, üçüncü evlenme yolları hem de boşanma yolları kolaydır. Hem tüm bu imkânlar olacak, hem de böyle bir toplumda kişi zina edecek o zaman işte bu adam öldürülür. Şimdi bu toplumda bu şartlarda kimi öldürüyorsunuz da?

Bir de muhsin kavramı vardı, o da Allah'ı görürcesine ona kulluk. Yâni ibâdet anlayışında temel kriter Allah dedi diye o amelin yapılmasıdır. Müslümanlar bunu bir kazansa inanın her şey bitecek! Yaptıklarının tümünü Allah dedi diye, Allah istedi diye yapacaklar. Pozitif ve negatif tüm eylemleri kitap kaynaklı olacak. Hepsinin vahiyden delilini bilerek yapacaklar veya yapmayıp terk edecekler. Ne güzel olur o zaman hayat değil mi? Bunun iki faydası var:

1- Böyle hep vahiy kaynaklı bir hayat yaşayınca bu asla yanlışa düşürmez insanı. Neden öyle yaptın? Allah dedi diye! Peki gerçekten mi dedi Allah? Adam şöyle bir duracak. Eh tabi! Mâide'de, Nisâ'da, En'âm'da, Allah şöyle dedi! diyecek veya peygamberim Buhâ-rî'de, Müslim'de şöyle şöyle dedi! diyecek gönlü rahat adamın. Ve Allah dedi olunca hiç kimse onu değiştiremeyecek.

Hiç kimse onu ezip bozamayacaktır. Hiçbir şeytani güç o

müslümanı o davranıştan alıkoyamayacaktır. Eh bizimkiler Allah dedi diye olmayınca, rahmetlik hocam böyle demişti olunca, yaşayan hoca da rahmetlininkini değiştiriveriyor tabii.
2- Bir de hikmet arayıcılığından kurtuluruz o zaman. Acaba ne dendi ki? Acaba hangi sebepleydi ki? Acaba hikmet-i mucibesi neydi ki? demenin anlamı da kalmayacaktır o zaman. Allah dedi diye canım! Başka nedeni yok bunun. Acaba niçin otuz gün oruç tutuyoruz ki? Ne faydası var ki bu orucun? Ne faydası var ki bu teyemmümün? Allah'a kulluk faydası var, başka bilmemiz gereken bir şey yoktur diyeceğiz ve çok rahat amel edeceğiz.
Evet Allah onlardan bir şehre girmelerini istemişti ve girerken de kendi zatına secde ederek girmelerini istemişti. Bu Allah'ın kullarına gösterdiği bir usuldür. Allah'ın Rasûlü Mekke'nin fetih günü devesinin üzerinde iki büklüm bir vaziyette şehre giriyor ve Allah'a şükrediyordu. Fetih sûresinde bu konu anlatılır. Bir de Allah onlardan "Hıttah" demelerini istiyordu. Yâni estağfirullah demelerini, Allah'tan af dilemelerini, Affet Allah'ım! demelerini istiyordu. Veya fethettikleri ülkenin insanlarına iyi davranmalarını, af ilan etmelerini istiyordu. Allah'ın Ra-sûlü Mekke'ye girerken yine umumî af ilan etmişti.
Şu anda kimsenin müslümanlardan korkmasına gerek yoktur. Müslümanlar en amansız düşmanlarına bile aftan yanadır. Çünkü müslümanların Rabbi onlardan böyle davranmalarını istemektedir.

Bu İsrâil oğullarının Rabbimizin bu emir karşısındaki tavırlarını Mâide sûresi

biraz daha açık anlatır:"Dediler ki; ey Mûsâ muhakkak ki orada zorba bir toplum vardır. Onlar

oradan çıkmadıkça biz oraya girmeyeceğiz."(Mâide: 22)

Demişlerdi."Sen ve Rabbin gidin savaşın! Doğrusu biz burada oturacağız!"

(Mâide 23) Demişlerdi.60:"Bir zamanlar Mûsâ kavmi için su dilemişti de biz ona; âsânla taşa vur!

Demiştik. Bunun üzerine o taştan on iki pınar fışkırdı, her insan içeceği yeri

bildi."

Evet çöl ve su. Çöl ve içecek. Çölde en büyük problemdir bu. Evet Mûsâ kavmi

için su istemişti, istiska yapmıştı da biz dedik ki ona: Ey Mûsâ asanla taşa vur.

Şu bir zamanlar vurunca denizi yaran ve İsrâil oğullarının sağ sâlim karşı tarafa

geçmelerini sağlayan âsâ. Şu evvelki gün Firavun ve sihirbazlar karşısında yılan

haline gelip tüm sihirbazların iplerini ve değneklerini yutuveren âsâ. İşte bu

asayı vurdu Mûsâ Aleyhisselâm ve ondan on iki pınar fışkırıverdi. Ve onlardan

her grup, her kabîle her fâsile içeceklerini tanıdılar, bildiler. Şu nîmete bakın çöl,

âsâ, taş ve su.

"Yiyin için Allah'ın rızkından ve de yeryüzünde bozguncular olarak hareket

etmeyin!"

Deniliyor. Şu bilgi kırıntı ve sızıntılarıyla zafere tırmanmak için köprüde

bekleyen arkadaşlar var ya, bunların bu âyet hakkında bir yorumları var:

Efendim bu âyet artezyen kuyularına işarettir, işte taşa vuruyorsunuz su çıkıyor filan diyorlar. Kuran bu âyetleriyle yol gösteriyormuş bize. Meselâ Salih'in Aleyhisselâm devesiyle de şöyle bir kabîleyi doyurabilecek ineklere işaret vardır filan diyorlar. Öyleyse çalışıp çabalayıp, o tür inekleri bulmak, yetiştirmek zorundaymışız filan. Bunları bilmem de buradan anlayabildiğim birkaç şey var; onları şöyle kısaca bir özetleyelim inşallah:

1- Allah bu işi, bu su işini birisi manevî, diğeri de maddî olmak üzere iki sebebe mebnî olarak ihsan ediyor. Bunlardan manevî olanı dua, maddî olanı da fiili bir teşebbüstür. Âyet-i kerîme bu konuda yapılacak duanın hemen arkasından fiili bir teşebbüsün de gerekli olduğunu anlatıyor. Bu fiili teşebbüs de âsânın taşa vurulmasıdır. Yâni du-yla birlikte sebeplere imtisalın gereğini de anlıyoruz buradan. Anlıyo-uz ki evlenmeden, sebebini işlemeden çocuk istenmez. Tarlaya tohum ekmeden mahsul beklenmez. Tüm sebeplerini işledikten sonra sonucu Allah'tan beklemek üzere dua etmeliyiz. Dua budur zaten.

Yâni dua elle ve dille yapılır. Sadece dille yapılan dua eksik bir duadır. Yattığımız yerden zafer beklemek yerine ellerimiz kılıçlara gittikten sonra Allah'tan zafer istemek ve beklemek zorundayız. Âyetten ben bunları anladım. İşte Mûsâ aleyhisselâm diliyle istiska yapıyor, Allah'tan su istiyor, ama Rabbimiz sadece onun diliyle istemesini yeterli görmüyor, bunun yanında bir de eliyle fiilî bir teşebbüste bulunmasını, asasını bir taşa vurmasını emrediyor.

Evet bir taşa vurmasını istemiş Allah. Bu taşı Mevdûdî görmüş. Allah rahmet etsin Tûr dağının eteklerindeymiş bu on iki pınar fışkıran taş. Hattâ bu taş İsrâil oğullarının gittikleri her yere onlarla birlikte taşınır ve onların su ihtiyaçlarını giderirmiş.

Şimdi birleştiriyoruz âyetleri. Bıldırcın eti hazır, kudret helvası hazır, gölge de hazır, su da tamam. Fakat adamlar bu kadar nîmet içinde bile yine huysuzluğu elden bırakmıyorlar. Aslında İslâm, insan fıtratını hiç göz ardı etmeyen bir dindir: İnsan kavgacıdır, insan bencildir, insan hotfuruştur, insan haset eder, insan küser gibi özellikleri var ya bunları yok farz etmiyor İslâm. Ama dengeye getiriyor. Meselâ gazaplanma! diyor ama her şeye rağmen onun gazaplanacağını hesap ederek o durumda kişiye yol da tarif ediyor. Öfkelendiğiniz zaman ayaktaysanız oturun, oturuyorsanız yatın buyuruyor. Neden? Çünkü ayakta duran bir öfkelinin karşısındakine verebileceği zararla oturan birinin verebileceği zarar elbette farklıdır. Oturanınki daha da azalacaktır. Burada da hele hele İsrâil oğulları tipi insanların o özelliklerinden dolayı dövüşüp, kavga etmesinler diye on iki kaynak fışkırtıveriyor Rabbimiz.

Taş, âsâ ve su. E peki ne ilgisi var bunların suyla? Deseydi Hz. Mûsâ bizim gibi. Yâni Hz. Mûsâ akıl yürütseydi, problemi fizikle, fizik kanunlarıyla değerlendirseydi kesinlikle su çıkmazdı, çıkmayacaktı. Ama Allah demişse tamam ilgisi vardır. Mûsâ Aleyhisselâmın vahiy karşısındaki tavrı kesin

teslimiyetti. Vahiy ne emrediyorsa hemen kabul edip teslim olmak zorundayız. Hemen onu uygulamaya koymayarak akıl süzgecinden geçirip yoruma tabi tuttuğumuz zaman da kaybedeceğimizi hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız.

İşte bu âyetle kıyamete kadar bu mesajı veriyordu Hz. Mûsâ bize.

Kıyamete kadar Rab'den gelen emirlerin hikmeti konusunda kesin bir bilgi sahibi olamayabiliriz. Ama unutmayalım ki bizler hikmetini anlayamasak da Allah'ın emrettiği şeyler serapa hikmettir, hikmetlidir. Ve şunu asla unutmayalım ki; hikmetini anlayamasak da merhametli olan Allah, kulunun faydasına olmayan hiç bir şey emretmez. Bize düşen sa-dece Allah'ın emrine boyun eğmektir. İşte o zaman Rab'den gelen nî-met bize ulaşacaktır.

Bu olaydan sonra artık Allah bize diyor ki: Kullarım! Yiyin için Allah'ın size verdiği rızıktan; ama yeryüzünde haddi aşan bozgunculardan olmayın! İşte İslâm'ın kuralı bu. Allah verecektir verdiğini, yeter ki siz Safa ve Merve'yi iyi belirleyin. Eğer Safa'nızı ve Merve'nizi İslâm belirlerse, Kur'an belirlerse, yâni eğer sizler benim dediğimi tutar, benim dediğim yerde sa'y ederseniz, bilesiniz ki; sonunda mutlaka Zemzem'i size ulaştıracak olan benim diyor, Allah. Benimbildiğim kadarıyla, bu on iki boy'un teşkili şöyle: Yusuf'un Aleyhisselâm bir öz kardeşi var, bir on kardeşi daha var, etti on iki. Zaten İsrâil oğulları demek Yakup oğulları demektir. Bunlar on iki çocuktan dolayı, on iki boydur biliyoruz. Ama şöyle de biraz daha münâsip anlaşılabilir di-yoruz:

Yusuf’un Aleyhisselâm da iki çocuğu varmış ve o iki çocuktan da iki boy, geriye kalan on bir çocuktan da on bir boy, böylece etti on üç boy. Bunlardan bir tanesi Peygamber boyu, yâni Mûsâ’nın Aleyhis-selâm boyu ki o özel bir boydur. Ötekiler de on iki boy oluyor. Yâni Mûsâ Aleyhisselâm onlardan farklı bir boydaymış. Kavga etmemelerinin sebebi de biraz bundandır denmiş. Bundan dolayı biraz makul geldi bana. Fakat konunun Dâvûd, Süleyman, Zekeriya ve İsa aley-hisselâm efendilerimiz zamanlarındaki boyutunu ve çözümünü bilmiyoruz.

61:"Hani ey Mûsâ! Biz bir tek yemeğe asla katlanamayız! Bizim için Rabbine dua et de yerin yetiştirdiğin-den; sebzesinden, hıyarından, sarımsağından, mercime-ğinden, soğanından çıkarsın! Demiştiniz."

Evet ey Mûsâ biz böyle bir tek yiyecek üzerine sabredemiyoruz! diyordular. Yeter artık! Bizler böyle tek yemeğe dayanamayaca-ğız! Sabrımız kalmadı arkadaş! Bıktık usandık artık!!

Köle ruhlu insanlar bakın dün Mısır’da yedikleri yemekleri, ürünleri, portakalları, limonları arzulamaya başlamışlardı. Evleriyle, barklarıyla, atlarıyla, arabalarıyla, çayları ve kahveleriyle böyle bir hayat yaşamaya alışmış insanlar o hayata karşı, şehir hayatına karşı içlerinde bir hasret yatıyordu. Halbuki bütün ihtiyaçları temin edilmesine ve peygamber aralarında olmasına rağmen yine de huysuzluk edebiliyorlar adamlar. Öyle ya alışmıştı adamlar o hayata, ne yapsınlar

yâni? Alıştığınız şeylerden ayrılmaya dayanabiliyor musunuz?
Öyleyse alışkanlıklarımızı, bağımlılıklarımızı, zevklerimizi as-gariye indirmeden yana olalım. Çünkü yarın onları bulamayacağımız bir zindan hayatı veya bir savaş ortamında bulunduğumuzda çok zorlanırız. Çay, kahve, sigara gibi alışkınlarımızı atmadan, bunlarsız bir hayata alışmadan yana olalım inşallah.
Meselâ hiçbirimiz arabanın içinde doğmadık; ama bir anda arabasız kalıverseniz ne yaparsınız? Arabasız, telefonsuz, televizyon-suz nasıl yaşanır değil mi? Bunlarsız olmaz değil mi? Her şeyine karış adamın, ama bunlarına dokunma. Şimdi de öyle demiyor mu biz köleler? Görüyoruz işte hiçbir sıkıntıları yok, dertleri yok, ekmek Allah'tan, su Allah'tan, ev, bark, bulut, bıldırcın da Allah'tan. Üstelik her şey o kadar çok, o kadar bol ve o kadar rahat ki paylaşım için birbirleriyle çekişme ortamı da yok. Senin olacaktı, benim olacaktı, senin şu kadardı, benim bu kadardı, bunun için kavgaya da gerek yok. Herkese yetecek kadar gönderiveriyor Allah.
Buna rağmen adamlar dünyaya çakılı kalma ıstırabından, dünyaya meyillerinden ötürü öyle bir huysuzluğun içine giriyorlar. Demek ki hayatı soğan sarımsakla geçmiş, bu tür şeylere alışmış bir toplumun böyle bıldırcın eti ve kudret helvasından memnun olması da pek kolay olmuyor işte. Çünkü geçmişte alışkanlıkları var adamların. Dünya kavgasının içine düşüyorlar.

Peygamberimiz şöyle diyordu bir hadis-i şeriflerinde: Bir oğlak ölüsü bulmuştu da Medine pazarının yanında, buyurdu ki; kim benden bunu bir dirheme satın almak ister? Hiç kimseden cevap yok. Peki dedi, kime hediye vereyim? Kim benim bunu kendisine hediye vermemi ister? Diyorlar ki ya Rasûlallah! Bunun dirisi bile para etmez, değil ki ölüsü! Ölüsünü ne yapalım biz? Bunun üzerine Allah'ın Ra-sûlü buyurdu ki:

"İşte Allah katında dünyanın değeri sizin katınızdaki bu oğlak ölüsü kadardır. Eğer Allah katında sineğin kanadı kadar dünyanın bir değeri bulunsaydı; o dünyadan Allah kâfirlere bir yudum su bile vermezdi!"

Diyordu.

İşte Allah katında dünyanın değeri budur. Kâfirlere de ondan bolca verildiğine göre varın dünyanın değerini, ya da değersizliğini siz anlayın. Ve sizler düşünün ki ey müslümanlar! Şu anda bu oğlağın parçalanmasının, paylaşımının kavgasını veriyorsunuz! Yok ben budunu alacaktım! Yok sen bağırsağını kapmıştın! işinin savaşını veriyorsunuz. Bir bakın insanların kavgalarına: Aman atım! Aman arabam! Aman işim! Eşim! Eşyam! Dükkanım! Tezgahım! Geçimim! Seçimim hep onun kavgası..

Ama dünyada yoluna devam ederken yorulup kendisine din-lenmek için bir ağaç gölgesi arayan, orada birkaç saat serinledikten sonra tekrar yoluna revan olan adamın durumuna bir gelsek, o zaman işler kolaylaşıverecek, ama ne yazık ki

bizler bunu anlayamadık. Ne yapar adam orada? En fazla şöyle oturacağı yerde sert taşlar falan varsa onları eliyle düzeltir ve hemen oturuverir değil mi? Han hamam filan yaptırmaz değil mi adam? Ya zaten ne kadar kalacak da orada? Birkaç saat dinlenip sonra yoluna devam edecek. Dinlenmek üzere uğradığımız dünyada daha fazla kalacağız sanki. Sanki dünyaya kazık çakacağız. Şu koşturmalarımız, şu hedeflerimiz, şu hiç öl-meyecekmiş gibi yaptığımız plan ve programlarımız bunun en güzel göstergesidir.

Özellikle geçim derdi üzerinde duruyoruz. Ya geçinemezsek? Ya anlaşamazsam? Ya karakterim uyuşmazsa? Hani bizde öyle bir hastalık aşılanır ya. Ne olacak? Niye geçinilmeyecek? Bak hiç tanımadığımız biri ile üç gün, beş gün, bir ay, bir yıl geçinebiliyoruz. Eh hocam dert orada ya! Onlarla geçinebiliyoruz. Üç günlük, beş günlük, bir aylık, bir yıllık, geçici olarak geçiniyoruz. Ama berikiyle? Eh onunla da geçici değil miyiz be kardeşim? Kaç yıl kalacağız da beraber? Sonsuza dek beraber olacak değiliz ya! Onunla da geçici değil de ebedîyen olsa tamam anladık. Ama onunla da geçiciyiz. Ölüme kadar nihâyet. Kaldı ki ölüm insanın başına gelecek şeylerin en yakınıdır. Göz açıp yummadan daha yakındır ölüm bize.

İşte bu âyet, bize bu tür bir ahvali sergileyen yahudi karakterini tanıtıyor. Arzla bütünleşme, arza çakılı kalma, arzın içine dalma ve orada ebedîyen yaşama eğiliminde olan insanları anlatıyor. Böyle olan insanlar için hayat hep ıstıraptır.

Bunlar hep bıldırcın etiyle beslenseler bile hep ıstırap içindedirler. Çünkü onların kafalarının takılı kaldığı hayat programları vardır. Onsuz olmazları vardır. Yaşadıkları hayattan daha güzel, daha müreffeh hayatların da olduğuna inanan, bunun beklentisi içinde olan kimselerin bulundukları ortamdan, içinde yüzdükleri nîmetlerden memnun olmaları asla mümkün değildir. Hep bir yukarıya çıkabilmek için bir ömür çırpınır dururlar zavallılar.
Çünkü onsuz olmazları vardır adamların. Bunsuz yapamayız ları vardır. Meselâ telefondur, telgraftır, televizyondur, sinemadır, arabadır, romandır, plajdır, parktır, garajdır, gezmedir, seyahattir. Meselâ bazen Konya'ya gezmeye gelen kimi insanlar neredeyse sıkıntıdan patlıyorlar. Neden? E ya adamın şöyle gezip dolaşacak bir yer bile yoktur Konya'da. Şöyle rahat koltuğuna yaslanıp üç beş kadeh atabileceği bir yer yok. Adam öyle alışmıştır. Ne yapsın şimdi bu adam? Deniz yok, su yok, gazino yok, pavyon yok, hiç bir şey yok ya! Ne yapsın adam ya!? Çıldırsın mı? Delirsin mi yâni? Evet bakın Mısırda böyle bir hayata alışmış, böyle kokuşkan bir hayatın mahkûmu olmuş İsrail oğulları da kendilerine bedavadan sunulmuş bütün bu nîmetlerin arkasından dediler ki:
Mûsa!! Böyle adamların tabirleri de farklı, hitapları da değişik, ukala adamlar. Hey Mûsâ! Baksana! Bir tek yiyecek "Taam-ı vahid" olmaz böyle şey! Biz buna nasıl dayanalım? Artık biz buna dayanamayacağız! Sıfırı tükettik, dayanma gücümüz kalmadı! Türkçe'ye böyle nakil ediyoruz mecburen. "len" Ebedîyen,

hiç mümkün değil artık, biz buna dayanamayacağız diyorlar. Peki ne olacak?

"Bizim için Rabbine şöyle bir dua ediver."

Bizim için Rabbine bir yalvarıver. Rabbine bir yalvarıver. Bizim adımıza Rabbine bir dilekçe gönderiver. Ukalaların ukalalığına bakın: Rabbine bir dua ediversen! Rabbimize değil, Rabbine. Sanki O Rab Mûsâ'nın Rabbi, onların değil ki! Alçaklar şöyle demiyorlar: Ey Mûsâ haydi Rabbimize bir dua edelim demiyorlar. Bir de birlikte dua edelim değil, sen dua et! Tam ukala adamlar.

Yâni ağızları kurumuş adamların, kendileri duaya yanaşmıyorlar da duayı Mûsâ aleyhisselâmdan bekliyorlar. Haydi ey Mûsâ Rabbine bizim için bir dua ediver.

Bizde de çok değil mi böyle yahudi karakterliler. Kendileri dua etmiyorlar adamlar da hep başkalarından bekliyorlar. Duamızı birileri yapıversin, hatimlerimizi birileri okuyuversin, ölülerimizi birileri defnediversin, çocuklarımızı

birileri okutuversin biz de işimize gücümüze bakalım diyenler bizde

de pek çok.

Evet işte böyle diyorlar Allah'ın elçisine. Çünkü öyle garip bir ortam ki

puta taptılar, buzağıya taptılar, eskiyi hatırladılar, eskiye dön-mek istediler, işte böyle hep ukalalıkları devam etti.

Görmeden inanmayız dediler, şehre girmeyiz dediler filan ve o ortamda bir de karşımıza çıkan bu var. Böyle dediler. Ne olacak Rab-bine dua edip te?

"Rabbin bizim için yeryüzünün bitirdiği sebzesinden, hıyarından,

sarımsağından, mercimeğinden soğanından burada da bitirsin! Dediniz"
Dua ediver bizim için Rabbine de işte soğan, sarımsak, marul, elma, portakal, fındık, fıstık bitirsin burada. Bu çölde bizim bunlara da ihtiyacımız vardır dediler. Bunları istediler. Huysuzdu adamlar, ukalaydı; ama Allah'ın Peygamberi bıkıp usanmadı da yine bunu sabırla anlattı onlara.
İnşallah biz de böyle ne yaptıklarının, ne istediklerinin farkında olmayan muhataplarımıza karşı Mûsâ gibi sabırlı olalım. Bizim peygamberimiz de imreniyor çünkü onun sabrına, inşallah biz de öyle olalım, öyle olmaya çalışalım. İnsanlar anlamadılar, densizlik ettiler, ukala davrandılar diye hemen kırıp dökmeyelim onları. Sabırla bir daha anlatalım, bir daha uyaralım. Anlamadınız galiba kalın kafalılar de-meyelim. Ben anlatamadım galiba. Bir daha düzgünce anlatayım diyelim. Sabırla, şefkatle, merhametle onları Allah'ın dinine abone yap-maya, cennete üye yapmaya çalışalım inşallah, Allah yardımcımız olsun.
Onların bu tavırları karşısında Hz. Mûsâ o kadar şaşırdı ki, yâni tam böyle merhametli bir insanın edasıyla, onlara acıyan bir tavırla bakın onlara şöyle diyor: Değilse bu isyanları karşısında:
Ya Rabbi bu adam olmadıkları kahret! diyecekti ve bitecekti onların işleri.
Çünkü kesinlikle mümkün değildi bu! İstenmemeliydi böyle bir şey! Yâni böyle Rabbimizin bedavadan kendilerini böyle bir çöl ortamında olmadık nîmetlere

boğmasına karşılık yapılacak şey değildi bu yaptıkları. Akla hayale gelmeyecek derecede cömertlik sahibi, kerem sahibi bir Allah’ın elçisine karşı böyle bir tavır mümkün değildi. Olacak şey değildi. Ama yaptılar işte.

Bakın dedi ki Hz. Mûsâ:

"Daha hayırlı bir şeyle, daha edna, daha dun bir şeyi mi değiştirmek istiyorsunuz?"

Yâni şu istediğiniz şeylere bir bakın! Bıldırcın eti, kudret helvası, bulut ve de gölge olmayacak! Allah’tan bedava gelen bu nîmetler olmayacak, siz kendiniz sarımsak ekeceksiniz, soğan dikeceksiniz ve onların ürününden yemeye, kokmaya, tütmeye çalışacaksınız öyle mi? diyordu. Allah’tan gelen bu hayırlı nîmetleri onlardan daha ednâ, daha değersiz şeylerle değiştirmek istiyorsunuz öyle mi? Hiç aklınız yok mu sizin? Hiç düşünmez misiniz?

Arkadaşlar, burada bu hayırlı hayırsız ifadeleriyle alâkalı belki aklınıza bir şey takılmış olabilir. Allah’ın nîmetlerinin hepsi hayırlıdır. Ama burada özellikle bu çöldekilerle ilgili daha hayırlı ifadesinin kullanılmasını şöyle anlamaya çalışıyoruz. Bu nîmetlerin hayırlı oluşu herhalde insan emeği olmadan direk Allah’ın lütfu olduğu için bir. Bir de insan çölde bunlara ulaşmak için say etse de ulaşma imkânı olmayan nîmetlerdir bunlar iki. Yâni kıyamete kadar hiç kimsenin böyle bir çöl ortamında ulaşamayacağı nîmetler olduğu için daha hayırlı ifadesi kullanılmıştır diyoruz. Değilse Allah’ın kullarına sunduğu tüm

helâl nîmetler hayırlıdır, bunda şüphemiz yoktur.

Ecdat; Allah razı olsun onlardan, bize çok güzel bir mîras bırakmışlar. Hemen burada acaba mı ki diye bir parantez bırakmışlar. Demişler ki: Yâni insan fıtratına uygun gelmeyebilir tek tip yemek. Hani bıkabilirler, usanabilirlerdi elbette demeye çalışmışlar. Yâni bilemiyorum ama şöyle olayın biraz dışında olsak. İsrâil oğulları var, Firavun hanedanının, Firavun sisteminin o eski zulmünden kurtulmuşlar Allah'ın yardımıyla. Akla gelen, gelmeyen her şeyi yaptılar onlara. Kızlarının namuslarına dokunmaktan, kadınlarının Rahimlerini yoklamaktan tutun da, erkeklerini boğazlamaya kadar her şeyi yapmışlardı onlara. Yâni onlar firavunî bir toplumun köleleriydi. Firavunî bir eğitimden geçmişlerdi. Firavunî bir sistemin ürünleriydiler onlar. Her şeyi reva gördüler onlara. Sonunda bunlardan, tüm bu pisliklerden ve zulümlerden Allah'ın izniyle kurtuldular. Göz göre göre Allah'ın mûcizeleri de geldi onlara. Kan geldi, ama bunlara değil; kurbağa yağdı, bunlara değil; tufan oldu, bunlara değil; denizde boğulma geldi, bunlar kurtuldu. Mûcizelerle Allah onları kurtardı. Gözlerinin önünce cereyan etti bütün bu Allah mucizeleri.

Deniz yarıldı, bunlar kaşıya geçtiler; ama yine de ukalalıklarına devam ettiler. Sonra Allah bunların tüm ihtiyaçlarını en güzel biçimde karşılamak üzere yiyecek ve içecek indirdi. Her türlü ihtiyaçlarını temin buyurdu Allah. Sonra da dediler ki: Ya biz bıkarız bu işten. Biz buna dayanamayız. Dua et Rabbine de

bize şöyle şöyle yapsın.

Yâni bu teklif fıtratı bozulmamış normal bir insanın teklifi değildi. Hani evet bal yiyen baldan usanır. Tamam bu fıtrattır da, ama ekmek yiyen ekmekten asla usanmaz. Zira ekmek usanılacak bir yiyecek değildir. İnsan fıtratına en uygun ve bıkılmayacak bir yiyecektir ekmek. Bundan dolayı zayıflamak isteyenler sadece ekmeğe dönerler. Sadece ekmek yerler. Aslolan ekmektir çünkü, ötekiler olmasa da onsuz olmaz denmiştir. Burada da bu adamların dertleri tek yemeğe sabırsızlık değil. Mesele bu değildi.

Mesele Allah onların burada kalmalarını murad ediyor ve böyle bir yiyecek yemelerini istiyorsa ve de bu sabırsızlıklarından ötürü cezayı da hak ettikleri söyleniyorsa, o zaman anlıyoruz ki bu yemekten bıkılmaz arkadaş. Allah bıkılmaz diyorsa bıkılmaz! Bunun başka bir izah tarzı da yoktur yâni. Bu işin doğrusu budur. Evirip çevirip onların bu konuda haklılıklarına deliller bulmaya çalışmanın anlamı yoktur bana göre. Bal gibi huysuz adamlar. Çünkü bakın Rabbimiz Bakara sûresinde bu işin esasını bize anlatırken şöyle buyuruyordu:

"Allah hiç kimseye güç yetiremeyeceği yükü yüklemez."

(Bakara: 285)

Allah onların altından kalkamayacakları bir şeyi de onlardan istemez. Ama yine de onların bu cevabına da hak verelim ve diyelim ki; bu ceza onların tek yemeğe dayanamamalarından değil de bu durumlarını, yâni bıkkınlıklarını çok çirkin ve

ukalaca dile getirmelerindendi. Yâni hiç olmazsa böyle diyerek ecdadımızın bu

konudaki gayretkeşliklerini hepten boşa çıkararak ukalalık etmemeyi uygun buldum.

Yâni gerçekten bu adamları masum görmek, suçsuz göstermek mümkün

değil. Bakın şu adamların hitap tarzlarına:

Hey! Hadi be Mûsâ! Rabbine bir dua ediver! Şu ukalalığa bir bskın. Şu

edepsizliğe bir bakın. Kime diyorlardı bunu? Gözlerinin önünde kendilerine bu

kadar mucize göstermiş, denizin yarılıp sağ salim karşı geçmelerini sağlamış,

kendilerini o rezil hayattan kurtarmış bir peygambere bu hitap yakışır mı bir

müslümana? Ama haydi biz yine en iyimser bir mantıkla diyelim ki onların

cezalandırılmaları tek yemeğe dayanamadıklarından değil de işte böyle demelerindendi.

Bu hitap tarzlarının bozukluğundandı. O Rab sanki onların Rabbi

değil. Ağızları kurumuş sanki kendileri dua edemiyorlardı. Sanki serapa ukalalık

sergiliyordu adamlar.

Bu hastalık onların dünkü Mısır'dan getirdikleri bir hastalıktı. Firavun oğulları

da aynı dua modelini kullanıyordu dün. Allah'a isyanları sonucu Mısır'a kan

geldi, kan gönderdi Allah. Sanki suya el attılar kan, ekmeğe el attılar kan, neye

el attılarsa kan oldu her şey. Pişman olarak geldiler Hz. Mûsâ'ya ve dediler ki:

Ey Mûsâ bunlar bize isyanlarımızdan dolayı geldi, Rabbine bir dua ediver de bu

belâyı üzerimizden kaldırsın! Sonra Mûsâ aleyhisselâm dua etti de Allah

kaldırdı onu onlardan.

Sonra yine azdılar, çekirge geldi, ey Mûsâ dua ediver! Kurbağa geldi, bit geldi, her gelişte ne geldiyse: Ey Mûsâ Rabbine dua ediver dediler. İşte efendileri olan Firavun oğullarının bu hitap tarzını bu defa müslümanların kullanması hiç de hoş değildi. Berikiler kâfirdiler, diyebilirdiler böyle sözleri.

Bakın A'râf sûresinde Firavun oğullarının şöyle dedikleri anlatılır:

"Dediler ki; ey Mûsâ! Seninle Rabbinin arasındaki anlaşma hatırına hadi sen Rabbine bir dua ediver de Rab-bin bunları kaldırsın üzerimizden. Biz de sana iman edelim ve İsrâil oğullarını sana verelim"

(A'râf: 134)

Demişlerdi.

Sen bunu yap, biz de istediğini yapalım. Yâni seninle beraber İsrâil oğullarını gönderelim; Mısır'dan gitmenize izin verelim demişlerdi. İşte bunlarda da böyle bir çelişki vardı sanki. Bize soğan sarımsak filan. Yâni bunun altında yatan şehir özlemi, Mısır'ın özlemi var adamların içinde de bunu böylece ifade etmeye çalışıyorlardı. Ama mesele sadece şehir de değil. Yâni herhangi bir şehir de değil mesele. Çünkü bakıyoruz aynı bu topluma, şu şehre girin de denmiş. Ama buna da cesaret edememişler ve:

"Sen ve Rabbin, ikiniz gidip savaşın! Biz burada oturacağız!"

(Mâide: 37)

Demişlerdi.

Üstelik orada, çölde sürekli kalmak için de gelmemiştiler onlar. Allahu âlem kısa bir dönem onlara hürriyetin mânâsını tattırmak, özgürlüğün bilincine erdirmek için çöle çekmişti Allah onları. Çünkü böyle yıllar yılı Firavun oğullarının zulmü ve işkencesi altında köleleştiril-miş, her şeylerini kaybetmiş, kimliklerini bile yitirmiş bir toplum ancak böyle bir ortamda özgürlüğün ne demek olduğunu anlayabilirlerdi. Çöl hayatı kölelerin hürriyeti anlayabilecekleri en güzel ortamdır. Orada ihtiyaçlar sınırlı olduğu için, öyle şehir hayatında, yerleşik hayatta olduğu gibi kimsenin kimseye hükmetmesi, kimsenin kimseye ege-menlik iddia etmesi mümkün değildir. İşte gördük, ekmek Allah'tan, su Allah'tan. Bulut Allah'tan, bıldırcın Allah'tan. Kimsenin kimseye bir eyvallah'ı yoktur yâni. Şehirde öyle mi? Hayır, işte görüyoruz kimi kimine hükmediyor, kimi kiminin işinde çalışıyor, kimi kiminin kapısında köledir. Böyle karmaşa bir hayat vardır şehirsel hayatta.

Evet Rabbimiz Mısırdan kurtardıktan sonra onları özgürlüğü daha güzel anlayabilecekleri bir çöl hayatına çekiverdi. Yâni Yakup aleyhisselâm döneminde oğlu Yusuf'un Mısır'a sultan olması sebebiy-le Filistin'den Mısır'a giden İsrâil oğulları, Yakup oğulları, müslüman-lar şimdi de Mısır'dan geldikleri ülkeye, yâni Filistin'e doğru gidiyor-lardı. Yusuf aleyhisselâm döneminde Mısır'a egemen olmuşlar, uzun bir süre Mısır'ın egemenliğini

ellerinde tutmuşlar, Mısır'a en güzel günleri yaşatmışlar, ama daha sonra Firavun oğullarının Mısır'da egemenliği ellerine geçirmeleriyle birlikte yine uzun bir süre orada köle hayatı yaşadıktan sonra şimdi de Yakup'un torunlarından Hz Mûsâ eşliğinde Yakup'un diyarına gidiyorlar.

Lâkin bu gidişte ve kalışta Allah'ın dediklerine rıza isteniyordu onlardan. Madem böyle mi yiyecek gönderildi, buna razı olun! deniyordu. Teslimiyet isteniyordu. Bunlar bir tür şehir hayatı istiyorlardı, ama Mısır'daki gibi bir şehir hayatı istiyorlardı. Çünkü onu biliyorlardı ancak.

İşte buzağı yapmaları da ondandı ya. Firavun oğulları ineğe taparlarsa biz de ancak onun küçüğüne tapabiliriz diye küçüklüğün ifadesi olarak buzağıya tapınmışlardı. Bugün de öyle efendilerinin yaptığına cesaret edemeyen binlerce uşak görüyoruz. O büyük yapar, biz onu beceremeyiz diyor ve küçüğünü yapıyor bizimkiler. Amerika büyüğünü yapar, biz ancak bu kadar yapabiliriz diyorlar. Efendilerini yüz yıl geriden takip etmeyi bile şeref sayıyorlar köleler.

Evet bunların içinde Mısır'ın özlemi vardı ve bu cinsliklerinin altında yatan da işte buydu.

Arkadaşlar yeri gelmişken inşallah burada bir tespitte buluna-lım. Sözü epey uzattık ama, önemli gördüğüm için bunu da söyleyip bu akşamki dersimizi burada kapatalım inşallah. Kur'an'ın tabiriyle iki tür hayat vardır. Ya da iki hayat modeli vardır:

1- Birincisi göçebe hayat. Yâni savaş hayatı veya akıcı hayat, durağan olmayan hayat.

2- Bir de şehir hayatı, yerleşik hayat vardır. Yâni yahudi'nin hayat tarzı. A'râf 176. anlatıldığı gibi ¬ türünde arza çakılı, durağan, yerleşik, ya da şehirsel hayat vardır. İsrâil oğullarının önce Mısırda yaşadıkları hayat işte bu yerleşik hayattı.

Çöle gidip de neredeyse Hz. Mûsâ'nın burnundan getirmeye çalıştıkları ikinci hayat da göçebe hayattı.

Yerleşik hayat yahudi toplumunun sürekli özledikleri, can attıkları, orada kişilerin ebedî kalacaklarmış gibi plan program yaptıkları, ev bark kurdukları hayattır. Hiç ölmeyeceklermiş gibi plan program yaptıkları hayattır.

Ama göçebe hayat savaş toplumlarının hayatıdır. Yâni hareketli hayat. Durağan olmayan, kokuşmaya müsait olmayan hayattır. Tabi bu iki hayat insanının yapılanması birbirinden çok farklıdır. Savaş insanının evi, savaş insanının eşyası, şehir insanının evinden ve eşyasından çok farklıdır. Onun tüm eşyası bir merkebin, bir atın sırtının alacağı kadardır. Savaş insanı yâni yarın öleceğine inanan ve ölümü hep yakınında hisseden insan bu evlerle bu eşyalarla uğraşmaz, uğraşamaz. Çünkü onun ne böyle bir evde oturacak, ne de böyle eşyaları kullanacak vakti yoktur. Onun tüm eşyası bir atın sırtının alabileceği kadardır. Çünkü yarın ya düşman gelecek bu ev ve eşyalar ona kalacak, ya da kendisi bir yerlere gidecek onlarla ilgileneme-yecektir. Onun içindir ki savaş toplumunun

insanı, göçebe toplumun insanı şu bizim tür evlerle, eşyalarla ilgilenmez. Çünkü savaşı kaybedince düşmana kalacak bu evler ve eşyalar, ya da kendisi savaş için başka coğrafyalara gidince boş kalacak bu evler ve eşyalar onun için çok anlamsızdır. Çünkü onun hayatı böyle durağan ve kokuşkan bir hayat değildir. Onun hayatı hareketli, akıcı, diri ve canlı bir hayattır.
Bunu Muhammed Esed şöyle özelleştiriyordu: Su akarsa tazeliğini korur, durgunsa kokuşmaya mahkûmdur diyordu. İslâm da hayat programı olarak akıcılıktan yanadır. Durağan ve kokuşmaya müsait bir hayatı istemez İslâm. Meral Marufun "Hicret Günleri" isimli kitabını okudunuz mu bilmem? Orada şöyle bir hadîse anlatılır: Düşman geliyor haberini alınca hemen alelacele kasabayı terk etmek üzere eşyamızı bir merkebin üzerine sardık diyor. Meral Maruf'un böyle çok kıymetli, nâdide, baba yâdigarı bir fincan takımı varmış, onu çok merak eder. Bunları illa da ölürüm de yanımda götüreceğim der. Anası der ki; kızım yapma, etme, götüremezsin. Dağ taş, dere tepe gideceğiz, ağırlık yapar, taşıyamazsın! dedilerse de dinlemez Meral ve onları alır yanına. Yola çıkarlar, gittikçe ağırlaşır, gittikçe zorlaşır ve nihâyet kaza süsü vererek birini atar. Eyvah düştü! Kaza oldu! Kırıldı filan der. Olsun kızım bir şey olmaz filan derler, zaten bekliyorlardı onu. Az sonra birini daha, birini daha derken hepsini atıverir ve o yükten kurtuluverir. İşte savaş insanının hayatı, işte diğer tarafta da yahudi anlayışındaki şehir insanının yerleşik hayatı. İşte savaş insanın evi ve eşyası

ve işte yerleşik hayat insanının evi ve eşyaları.

Evet, kendisinden yerleşik hayat isteyen İsrail oğullarına karşı Bakın diyor ki Hz. Mûsâ:

"Öyleyse haydi inin Mısır'a! Orada istediğiniz her şey var."

Haydi inin Mısır'a! Dönün gerinize! Alıştığınız, tutkunu oldu-ğunuz o alçak hayata dönün! Orada istediğiniz her şey var! Telefon, telgraf, radyo, televizyon, elma, armut, limon, portakal, koltuk, kanepe hepsi var. Ama orada Allah'tan başkalarına kulluk da var. Firavunlara kulluk da var. Çocuklarınızın öldürülmesi de var. Kızlarınızın hayasız-laştırılması da var. Siz bilirsiniz, sonucuna kendiniz katlanmak kaydıyla hadi dönün Allah'ın sizi kurtardığı o pis hayata. Nefislerinin arzuları yüzünden kendilerini satmaya karar vermişlerdi bunlar. İşte kıyamete kadar özgürlüğü bir tarafa bırakıp soğan sarımsak derdine düşen tüm toplumlara uygulanacak bir yasadır bu.

Öyleyse hadi inin bir şehre. Ama "İhbitu" Adem'le Havva'ya ve bir de İblis'e cennette kalabilme ortamından dünyaya, ednaya, aşağılık bir ortama iniş olarak tabir edilmişti ya, aynı tabiri, bakın burada da görüyoruz. Hadi bu ulvi yaşayıştan, bu yüce yaşayıştan inin bir şehir hayatına! Kendi kendinize kazandığınız, kendi kendinize çalıştığınız, kendi kendinize ekip diktiğiniz, ya da yorulduğunuz, usandığınız, köleleştiğiniz, köleleştirdiğiniz, ezdiğiniz, ezildiğiniz sadece fesada imkân verecek bir şehir hayatına hadi denecek.

Madem siz oradan alındınızsa, o pislik içerisinden çıkarılıp kurtarıldınızsa artık dönmek istememeliydiniz bir daha oraya. Artık böyle pis bir hayatı özlememeliydiniz. Derdiniz ne sizin? Neyi hatırlıyorsunuz siz? Neyi özlüyorsunuz? Ne demek istiyorsunuz? Eski hayatınıza geri dönmek mi istiyorsunuz? Ya da yerleşik bir hayat mı istiyorsunuz? Durağan, kokuşkan bir yerleşik hayat özlemi mi duyuyorsunuz? Bu isteğinizin size nelere mal olacağını bilmiyor musunuz? Dünkü rezilliğinizi ne çabuk unuttunuz?
Orada sizin istedikleriniz hep var. İstediğiniz, nefislerinizin arzu ettiği, tutkunu olduğu her şey var orada. Ama benim görevim o değil! diyor sanki Hz. Mûsâ Aleyhisselâm. Yâni ben sizleri şehir hayatına ulaştırmak için ortaya çıkmış değilim! Benim planım, benim programım, benim tüzüğüm, benim yasam size müreffeh bir hayat sağlamak değildir. Sizi kalkındırmak için de gelmedim ben! Benim geliş amacım, varlık sebebim bunlar değildir. Ben size Allah'ın sizden istediği kulluğu göstermek, sizi dünyada hidâyete, dünyada mutlu ve dengeli bir hayata, âhirette de cennete ulaştırmaya geldim. Benim varlık sebebim işte budur. Çünkü bakıyoruz bugün müslümanlara vaadedilen şeylere, hep bunlardan söz ediyorlar. Kimileri müreffeh bir hayat vaadediyor müslümanlara, kimileri aman eğer biz başa geçersek, camiler, fabrikalar, plajlar, parklar televizyon yayınları, her evin önüne arabalar diye böyle bir şehir hayatı öneriyorlar. Oysa inanan ve inancını yaşayanlara cennet hayatı vardır.

Gidin! İnin bir şehre! Alçalın! Alçak herifler! Sizin için orada istediklerinizin hepsi var. Soğan var, sarımsak da var, pırasa da var. Ama onun dışında işte şehir hayatında olanlar da var. Yâni iyi öyleyse hadi ekin dikin denmiyor. Siz bilirsiniz ama orada parkınız, pavyonunuz da var, köleliğiniz, esaretiniz de var, ezikliğiniz, horluğunuz, hakirliğiniz de var deniliyor...

"Böylece onların üzerine bir zillet ve meskenet damgası vuruldu. Ve Allah'ın gazabına uğradılar."

Bunun üzerine onlara Allah'tan bir azap ve gazap geldi; bir de onların üzerine zillet ve meskenet damgası vuruldu. Veya duribet, böyle duvarın üzerine çamurun yapışıp oradan bir daha ayrılmaması gibi zillet onlara yapıştırılmıştır. Zilletle özdeş oldular onlar. Zillet ve meskenet onların alınyazısı, vazgeçilmez özellikleri olmuş.

Zillet eşittir yahudiler, o hale geldiler yâni. Peki ne demektir bu zillet ve meskenet? Yahudi'yle özdeş olan ve yahudi'nin ayrılmaz vasfı olan bu zillet ve meskeneti nasıl anlayacağız? Ne anlayacağız bundan?

Zillet; eziklik demektir, kahır demektir, kişinin kendi kendine güven duygusunu yitirmesi demektir. Veya zillet; İnsanın alçaklığını veya aşağılık olduğunu kendisine sindirmesi demektir. Bunu kabullenmesi demektir. Ben ki aşağılık, ben ki âdi, ben ki alçak, ben ki süflî biriyim! İnancını, düşüncesini kişinin kendi kendine kabul ettirmesi demektir zillet.

İşte yahudilere böyle bir zillet damgası vurulmuştur ve kıyamete kadar da sürecektir bu damga. Siyaktan anlıyoruz bunu.
Şu anda veya bundan önce bu damganın onlar üzerinden kaldırıldığına dair bir delil yoktur. Kaldırılmamıştır. Kıyamete kadar bunu üzerlerinde taşıyacaklardır.
İşte bu âyetten sonra da onlar, bakıyoruz hep zelil yaşamışlardır.
Ama İslâm'ın zillet anlayışına göre düşünüyoruz tabii. Burası çok iyi bilinmelidir ve gözden kaçırılmamalıdır. Bakıyoruz İslâm'ın zillet anlayışına göre yahudiler her zaman zelildirler. Meselâ anlatılır 67 yahudi Arap savaşında, yahudi'nin biri siperden kafayı çıkarıp bağırıyormuş: Abd'üs Selâm! Bir kafa çıkıyor Arap istihkamlarından onu vuruyor yahudi. Sonra Abdurrahmân! Bir kafa daha çıkıyor, onu da vuruyor. Hasan! Bir kafa daha, onu da vuruyor. Müslümanlar, ulan ne yapıyoruz biz hep avlanıyoruz be! diyorlar, nihâyet müslümanlardan birinin kafası çalışmış ve hazır olun! demiş, mermiler hazır olsun bunun yolunu buldum. Hepimiz birden ateş edeceğiz, bakın kaç tanesinin işini bitireceğiz. Çıkarmış cebinden bir demir para ve bu para kimin başına düşerse onundur! diye bağırarak parayı yahudi istihkamlarının üzerine atmış, parayı görünce hepsi birden üşüşünce hepsinin işini bitirmişler. Zillet budur işte. Yâni izzet ve şeref İslâm ise, onlar her zaman zelildirler, zelil olacaklardır. Hem öyle bir zillet ki; âlemlerin Rabbi olan Allah'ı sadece kendilerine münhasır bir Allah yapmışlar, millî bir ilâh yapmışlar, bundan sonra bunun cezası ve sonucu

olarak da sadece kendi toplumlarıyla münhasır bir dünya yaşamak zorunda bırakılmışlar. Onlar herkesten üstün bir sevdaya kapılmışlar, ama bu aslında onların kendi kendilerini yemesi anlamına gelmektedir. Neden? Çünkü Yahova onların tanrısıdır. Onları üstün tutmak için hep vardır. Bunu pratize etmek için de hep zillet içine düşmüşlerdir. Birbirlerini birbirleri ezmiş, milleti ezmek için hep planlar kurmuşlar, dünyaya yönelik bir plan kurmuşlar, sonunda ölüp giderken
hep rezil, hep rezil olmuşlardır...

Yâni Allah'tan bir gazaba, azaba uğramış bunlar. Dünya açısından bir azap, kalpteki bir azap, onu anlatamıyorum; ancak yahudi olan bilir diyorum. Zira Allah'ın dediğine göre, öyle bir azap vardır onlarda. Doğarken azap, ölürken azap, yaşarken azap, azap, azap.

Meselâ yahudilerin bir evlenme törenini anlattı bir arkadaş, lisans tezi olarak hazırlanmış: Yahudilerden bir adam ölünce onun karısı ile o adamın en büyük kardeşi evlenmek zorundaymış. Evlenmek istemezse bunu ifade etme cesareti olmazmış zaten de, mecbur evlenecekmiş onunla da, ama her şeye rağmen gemi azıya alır da yine de evlenmem! demişse kıyamet koparmış. Dayak atılırmış, dövülürmüş, üzerine kara sürülürmüş, dışlanırmış, aforoz edilirmiş. Her şeye rağmen yine de diretirse adam, iş mahkemeye intikal edermiş. Orada o kadın ona ağzına geleni söylermiş. Adam eğer her şeyi sineye çekerse ancak o zaman evlenmeyebiliyor ve bu işten kurtulabiliyormuş. Zillete bakın zillete.

Bundan daha büyük, bundan daha korkunç zillet olur mu?
Tersi, eğer mecburen evlenmişse tamam ondan bir çocuk doğuncaya kadar beklenir, oğul oluncaya kadar bu evlilik sürdürülür, çocuk doğunca da o ölen adamın adı bu çocuğa verilir ve adamın kaydı silinmezmiş listeden. Zillet değil de nedir bu?
Meselâ Katolik kilisesindeki zillet de aslında aynı zillet değil mi? Onlarda da adam bir kere evlendi mi tamam artık bir daha boşanamıyor. İstesen de istemesen de tamam artık onunla yaşayacaksın! Başka çaren yoktur. Yahu ben istemiyorum! Anlaşamıyorum! Hayır, o zaman başkalarıyla idare et durumu, ama onunla evli görüneceksin. Nerede bulalım bir daha! Bir enayi bulmuşuz, hiç olmazsa bir çocuk filan olursa böylece ana baba belli olsun gibi görünelim diyorlar ve böyle yürütüyorlar işi. Evet onlarınki de zillet, bunlarınki de zillettir.
Eğer izzet:
"Onlar mü'minleri bırakıp da kâfirleri veli ediniyorlar. İzzet ve şerefi onların yanında mı arıyorlar? Şüphe yok ki izzetin tümü Allah'tadır."
(Nisâ: 139)
Âyetine göre izzet tümüyle Allah'ınsa, yine:
"İzzet ve şeref Allah'ın, peygamberinin ve mü'min-lerindir. Lâkin münâfıklar bilmezler."
(Münâfikûn: 8)

Âyetine göre izzet Allah’a, Resûlüne ve mü'minlere ait ise, münâfıklar da bunu bilmiyorsa; onlarda ne izzet vardır, ne şeref vardır, zelil insanlardır ve miskin insanlardır onlar diyeceğiz.
Peki meskenet ne demektir? Meskenet; Fakirlik, şiddetli ihtiyaç hali demektir. Galiba yahudi mantığının yaşantısına meskenet diyeceğiz. Yahudi’ce bir hayat tarzı. Ne o? İşte adam kazanacak, uğraşacak, aldatacak, atlatacak, çalacak, çırpacak. Meselâ yahudi mantığına göre karşıdaki adama yapılabilecek en büyük kötülük onun kesesindeki, kasasındaki parayı kendi kasasına aktarmaktır. Böyle birini tanırım, tam o tıynette biri. Adam, düşmanıma yapacağım en büyük kötülük onun parasını almaktır diyor. Hani anasına küfret, babasına söv istersen, ama dükkanına git herkesten fazla hürmet eder sana. Niye? Seni kandıracak ve paranı alacak ta ondan. Herhalde meskenet de budur, başka bilmiyorum. İşte görüyoruz adamları bir ömür boyu paranın, dünyanın, malın mülkün kölesi olarak bir hayat sürüp geberip gidiyorlar.
Evet, onlara zillet ve meskenet damgası vuruldu. Bugünkü müslümanların da zillet ve meskenete düşmelerinin sebebini de bu âyetle izah etmek mümkün olacaktır. Zira sosyal yasalar asla değiş-mez. Bu yasalar önceki toplumlar için neyse, sonrakiler için de öyledir. Allah’ın toplum yasalarında, sosyal yasalarında bir değişiklik bulamazsınız.
"Allah’ın sünnetinde değişiklik yoktur."

Dikkat ederseniz ısrarla her namazımızda Fâtiha sûresiyle:

"Ya Rabbi bizi kendilerine nîmet verdiklerinin yoluna ilet, gazaba uğrayan ve dalâlette kalanların yoluna değil."

Diyoruz. Rasulullah'ın ifadesine göre bu gazaba uğrayanlar yahudilerdir. Zillet ve meskenet alınlarının vazgeçilmez damgası ol-muş yahudiler. Eğer şu anda bizler de zelilsek, Allah'ın gazabı eğer şu anda bizim de üzerimize yağıyorsa; o zaman biz de derin derin bu âyetler üzerinde düşünüp kendimize çeki düzen vermek zorundayız.

Bir de bunlar Allah'tan bir gazaba uğradılar. Peki kimdi bunlar? Yâni Allah'ın kendilerine gazap ettiği bu insanlar kimdi acaba? Bunlar Allah'ın kendilerine her türlü imkânı hazırladığı halde yine de Allah'a değil de başkalarına kulluk yapmaya kalkışan ve ulemânın ifadesiyle: Kocasından çok başkalarını sevmeye çalışan fahişe bir kadın karakteri sergileyen yahudilerdi. Peki nasıl bir imkân? Yâni Allah'ın bunlara hazırladığı imkân, nasıl bir imkândı? Yâni insanın hayatına yeterli, zarurî ihtiyaç dediğimiz, fizikî ihtiyaç dediğimiz şeyler konusunda Allah mutlaka insana yeterli ihtiyaç maddelerini temin etmiştir. Yâni doğan her insanın hayatını sürdürme dönemindeki rızkını ona ait kılmıştır Allah. Mutlaka o ayrılan rızık ona gökten inecektir. İşte Allah'ın böylece kendisini düşündüğü, yaşaması için her türlü ihtiyaçlarını temin ettiği halde Rabbine değil de ondan başkalarına kulluk yapmaya, başkalarını razı etmeye

çalışan herkes aynı noktada demektir.

"Sizin rızkınız ve vaadolunduğunuz göktedir!"

(Zâriyât: 22)

Diyordu âyet-i kerîme. Yâni sizin rızkınız göktedir, Allah onu size takdir etmiştir ve o kesinlikle sizi bulacaktır deniyordu. Bu iş bu kadar kesinken, yâni bana ayrılmış olan mutlaka beni bulacakken ben tutup onunla yetinmeyeyim de dünyada sanki farklı kalacakmışım gibi, veya ebedî kalacakmışım gibi, veya illa da şehirde kalacakmışım, ya da illa da falan makamda ,filan mekânda olacakmışım gibi kendi ihtiyaçlarımı kendim belirleme çabası içine girersem; o zaman ben de aynen bunlar gibi olmuşum demektir Allah korusun. Yâni o zaman ben de tıpkı onlar gibi soğan sarımsak derdine düşerim, doktora, diploma, makam, koltuk derdine düşerim. Yâni yahudi durumuna düşerim Allah korusun. Yâni öyleyse burada reddedilen, zemmedilen, kötülenen onların bu tavrı oluyor işte..

Çünkü İsrâil oğullarına belirlenen nîmetler (Bıldırcın eti, kudret helvası ve gölge) gibi nîmetler bugün aynen benim için de geçerlidir. O gün onların hayatlarını sürdürebilmeleri için zaruri olan şeyler nasıl ki onlara Allah tarafından tahsis edilmişse, bugün benim de hayatımı sürdürebilmem için bana zaruri olan fiziki ihtiyaçlarım, biyolojik ihtiyaçlarım aynen bana da Rabbim tarafından tahsis edilmiştir. İhtiyaçlarının temin edildiği o ortamda onlara düşen

neydi? Bu ihtiyaçları bedava onlara temin ediveren Allah, o konumda onlardan ne istiyordu? Allah'ın ve O'nun Peygamberleri olan Hz. Mûsâ'nın dediklerini dinlemekti değil mi? Öyleyse tüm bu ihtiyaçlarımın temin edildiği bu ortamda bana düşen ne? Yâni benden ne ister Rabbim? Bana düşen de Peygamberim Muhammed'in Aleyhisselâmın dediklerini aynen dinlemek ve bu konuda azami gayret etmek..

Peygamberim bana diyor ki, helâlinden rızık arama çabasında ol! Yâni yatma ve sa'y et buna! Hepsi bu kadar. Yâni Safa'ya git! Mer-ve'ye gel! İşte o kadar. Sen bunu yaptıktan sonra sana lâzım olan artık bıldırcın eti mi? Kudret helvası mı? Merak etme onu bulacaksın elbette. Ötekilerin peşine takılmam gereksiz olacak böylece. Yâni illa da et arayacağım, süt arayacağım, ot arayacağım bu gereksiz oluyor. E, bunları hep kâfirler mi yiyecek? Yo Allah bana onu da ayırmışsa, ondan da ayırmışsa elbette o beni bulacaktır. Dert etmemin anlamı yoktur. Evet: Âyetini şöyle tercüme ediyoruz öyleyse. Ya Rabbi şu başlarında Peygamberin olduğu halde seni dinlemeyen, senin vahyinle ilgilenmeyen, senin kendilerine mahza kullukta örnek olarak gönderdiğin peygamberini takmayan, tanımayan, onunla diyalog gereği duymayan, senden gelen hayata razı olmayan, kendi hayat programını kendisi seçme çabasında olan toplum gibi eyleme bizi.

Çünkü onlar gazaba uğrayanlardır. Onlar bu halleriyle senin gazabını hak edenlerdir. Ve Rahmetinden mahrum kalanlardır. Peki nedenmiş o? Niye gazaba

uğramışlar bu adamlar? Neden zillet ve meskenet damgası vurulmuş bu adamların alınlarına? Çünkü:

"Çünkü onlar Allah'ın âyetlerini küfrediyorlar (örtüyorlar)dı."

Nedenmiş o? Çünkü onlar Allah'ın âyetlerini küfrediyorlardı, örtüyorlardı, örtbas ediyorlardı, kendilerinin ve toplumlarının gündemlerinden düşürmeye çalışıyorlardı. Allah'ın âyetlerini açığa çıkarmıyorlardı. Aman bu insanlar Allah âyetlerini duymasınlar, görmesinler diye ısrarla âyetleri kamufle ediyorlar, gündemi değiştiriyorlar, kendi suni ve yapay gündemlerle insanları meşgul ediyorlardı.

Allah'ın iki tür âyeti vardı. Biri metluv âyetler, ötekisi de meş-hûd âyetler. Farklı ifade edersek, birisi kulağa hitap eden işitsel âyetler dediğimiz şu elimdeki Kur'an'ın âyetleri. Ötekisi de göze hitap eden görsel dediğimiz şu kâinatta Allah'ın serpiştirdiği kendi varlığına alâmet ve nişane kıldığı ay gibi, güneş gibi, gece ve gündüz gibi, bulut ve rüzgar gibi, insan, hayvan, ağaçlar, bitkiler gibi âyetler. İşte bu adamlar bunları küfrediyor, örtüyor, örtbas ediyorlardı, kamufle ediyorlardı, halkın gözünden, kulağından saklıyorlardı. Yâni gündeme getirmiyor, gündemlerinden kaldırıp onlarsız bir hayat programı yapmaya çalışıyorlardı.

Allah için 8 yıllık bir temel eğitimden geçen şu müslümanların çocukları kaç âyet duyuyorlar? Hayatlarını düzenleyecek kadar kaç âyet öğretiliyor bu

çocuklara? Bu yaptıkları Allah'ın âyetlerini örtme, kamufle etme değil de nedir? Veya sizler şu ana kadar evdeki bu çocuklarınıza kaç âyet öğrettiniz? Kaç âyet açtınız, açımladınız onlara? Yoksa sizler de âyetleri örtenlerden misiniz? Ama unutmayın ki gerek evlerinde, gerek okullarında Allah'ın âyetlerini örten onun yerine başka şeyleri açanlar zilletten, meskenetten, horluktan, hakirlikten asla kurtulamayacaklardır.

Evet onlar âyetleri örtüyorlar, örtbas ediyorlardı. Başka? Başka ne yapıyorlarmış bu adamlar?

"Ve de Peygamberleri haksız yere öldürüyorlardı."

Peygamberleri haksız yere öldürmek. Peki acaba haklı yere Peygamber öldürülür mü ki, Rabbimiz burada haksız yere Peygamberleri öldürüyorlardı buyurmuş? Anlayabildiğim kadarıyla bunu şöylece özetleyelim inşallah:

1- Bazen bâtıl işleyen, bâtıl iş yapan birisi, onu hak zannıyla yapabilir. Onun yapılması gereken bir hak olduğunu zannettiği için veya o konuda bilgisiz olduğu için doğru zannıyla, hak zannıyla o işi yapabilir. Ama bu iş, bu Peygamber öldürme işi onların kendi inançlarına ve zanlarına göre de hak olmayan, haklı olmayan bir işti. Bunu biliyorlardı, bunun çirkinliğini biliyorlar, yapmamaları gerektiğini biliyorlar; ama yine de yapıyorlardı bu işi. Bir böyle anlıyoruz. Bir de Mü'-minûn 117 de anlatıldığı gibi:

"Kim ki Allah'la beraber başka birine bu konuda hiçbir delili olmadığı halde

dua eder, ibâdette bulunursa."

(Mü'minûn 117)

Âyetinde olduğu gibi te'kid içindir bu. Çünkü Allah'tan başka ikinci bir İlâh edinen kimsenin buna herhangi bir delil bulması kesinlikle mümkün değildir. Ancak tekid içindir diyoruz. Burada da "Haksız yere" ifadesi te'kid için kullanılmıştır diyoruz.

3- Eğer Cenab-ı Hak burada haksız yere sözünü kullanmayıp da sadece Peygamber öldürdükleri için onları zemmetmiş olsaydı, o zaman: "O peygamberleri gerçekten öldüren Allah değil mi?" diyerek itiraz edebilirlerdi. Yâni öldüren sen değil misin ya Rabbi? diye bir mantık oyununa girebilirlerdi. İşte Cenab-ı Hak burada kendi öldürmesinin hak olduğunu, bunlarınkinin ise haksız olduğunu vurgulamak istemiştir diyoruz Allahu âlem.

4- Öyleyse hak öldürme, haklı öldürme, öldürmeyi gerekli kılan bir öldürmedir. Bakın Rasulullah Efendimizin şu hadisi bunu anlatır:

"Şu üç durumun dışında bir müslümanın kanı helâl değildir. İman ettikten sonra tekrar küfre dönen kişi, muhsan iken (evli iken) zina eden kişi ve haksız yere adam öldüren kişi."

İşte bunların dışında müslümanı öldürmek haramdır. Ya da bu kimselerin öldürülmesi haklı bir öldürmedir. Yâni bu adamlar kendi mantıklarına göre de haksız olduklarını biliyorlarmış da onu anlatıyor âyet-i kerîme. Yâni

Peygamberlerin onlara göre de suçu yok, ama bu-na rağmen haksız olduklarını bile bile peygamber öldürüyorlar. Hem öyle öldürüyorlar ki; sabah öldürüyorlar akşam hiç bir şey yokmuş gibi ellerini kollarını sallaya sallaya hayatlarına devam ediyorlar. E, şimdi de aynen öyle değil mi? Şimdi de öldürmüyorlar mı insanlar peygamberi? Tamam fizikî anlamda bizzat peygamber öldürme yoktur bugün ama fikrî anlamda öldürmeler bugün de aynen devam etmektedir. Bu-gün de insanlar peygamber öldürüyorlar. Bugün de insanlar, insan öldürüyorlar. Meselâ kürtaj yoluyla her gün binlercesi öldürülüyor; ama herkes her gün elini kolunu sallaya sallaya hiç bir şey yokmuş gibi hayatına devam ediyor. Yâni bugün de her gün binlerce insan öldürülüyor, ama insanlar hiç bir şey olmamış gibi yine de işlerine, aşlarına rahat gidip gelebiliyorlar.

Bununla birlikte şunu da diyeceğiz: Peygamberi öldürmek iki türlüdür tabii:

1- Peygamberi kendi başına bırakmak biçiminde öldürmek. Hani onu destekleyecekleri hususunda Allah öncekilerden söz almıştı.

"

...Allah şüphesiz ki ben sizinle beraberim. Namazınızı kılarsanız, zekâtı verirseniz, peygamberlerime inanır ve onlara yardım ederseniz, Allah’a güzel bir karzda bulunursanız andolsun ki sizin kötülüklerinizi örterim." Evet, peygamberlerime inanır ve onlara kuvvetle yardımda bulunursanız."
(Mâide: 12)
Evet, peygamberlerime inanır ve onlara kuvvetle yardımda bulunursanız. Ama bir tek Peygambere değil Peygamberlerime inanır-sanız. Nasıl? Yâni nasıl inanılacak peygamberlere? Konumunuz veya toplumunuz Lût’un Aleyhisselâm kavmi gibi cinsel ahlâksızlığı doruklaştıran bir toplum mu? O durumda Hz. Lût’u Aleyhisselâm örnek almaya çalışarak peygamberime inanırsanız. Eğer toplumunuz Hz. Nuh kavmi gibi salih kişileri putlaştıran, salihleri putlaştırmayı doruklaştırmış bir toplumsa o zaman da Hz. Nuh’u örnek alarak, toplumunuz Âd kavmi gibi dünyayı putlaştırmış, dünyayı kıble edinmiş bir toplumsa o zaman Hûd’u Aleyhisselâm örnek almaya çalışarak Peygamberlerime iman ederseniz. Peygamberlere iman demek budur işte. Değilse işte bir zamanlar tarihte Peygamberler de yaşamış, eh ne olacak yaşamışsa yaşamıştır? İsimlerini de tek tek atlamadan bilsek ne çıkar da onları örnek almadıktan sonra?
Evet Peygamberlerime inanırsanız bir, bir de Peygamberlerimi destekler, onlara yardımcı olursanız. Peki acaba Peygamberlere yardımı nasıl anlayacağız? Acaba ne kastediyor Cenab-ı Hak bununla? Muselâ bir düşman grubu var elli altmış

kişilik ve farz edin ki onlarla ben kesin dövüşeceğim. Şimdi böyle bir durumda sizlerin bana yardım etmeniz ne demek? Onlardan birkaçını da sizin haklamanız değil mi? İşte benim böyle bir durumdayken sizin bana bu şekildeki yardımınız ne demekse, Peygambere yardım da o demektir. Peygambere yardım da o şekilde yapılacaktır. Nasıl yâni? Hani Peygamberler küfür karşısında küfre dimdik kalkan olmuşlar, küfre asla geçit vermemişlerdir ya; işte biz de aynısını yapıvereceğiz, biz de öyle oluvereceğiz, biz de aynı rolü üstlenivereceğiz, böylece Peygamberlere yardım etmiş olacağız demektir bu.

Meselâ bakın, bir mü'min kişi vardı Firavun hanedanından, Firavun'un sarayında bir süre imanını gizlemiş. Nihâyet Firavun ve adamları Hz. Mûsâ'yı öldürme kararı alınca artık bu durumda imanını gizlemenin anlamı kalmamıştı; hemen harekete geçer, kendisini onların önüne atar ve vücudunu Hz. Mûsâ'nın önüne kalkan yaparak: Sizi, sizden hiçbir ücret istemeden Allah'a çağıran salih bir Peygamberi öldürmeye mi kalkışıyorsunuz? Bunu asla yapamazsınız! Yapamayacaksınız! diye haykırarak Peygamber mesajını savunuyordu. İşte böylece kendini fedâ ediyor; ama peygambere de destek veriyordu.

Yine Yâsîn sûresinde şehrin çok uzaklarından koşup gelen bir mü'min de, Peygamberin yalanlandığı bir ortamda peygamberlerle beraber onların sözünün bittiği yerde cesurca tevhidi ortaya koyuyor ve Peygamber fonksiyonuna sahip çıkıyordu, kendisini bu uğurda fedâ edecek biçimde. İşte peygambere yardım

budur.

Hz. Fatıma anamız, Hz. Ömer'in karşısında haykırırken kendini savunmaktan çok Resul-i Ekrem'e yardımcı oluyordu. Resul-i Ekrem'in geliş gâyesine yardımcı olamaya çalışıyordu. Demek ki Peygamberlere yardım, onların görevlerine yardım şeklinde olur. Yâni Peygamber Aleyhisselâm dünyada Allah'ın istediği adâleti gerçekleştirmek, insanların dünyada Allah'ın istediği hayat programını yaşamalarını sağlamak, insanların cennet yollarını açmak, cehennem yollarına barikatlar koymak için gelmişlerdir. İnsanların yeryüzünde Rab olarak Allah'ı, din olarak İslâm'ı, kitap olarak Kuran'ı ve bu konuda örnek olarak da Hz. Peygamberi tanımaları için gelmiş olan Peygamberin bu görevini, bu fonksiyonunu kendimize görev edinir, dert edinir, iş edinir, din edinirsek biz de onlara yardımcı olmuş oluruz. Onların inandığına inanır, yaptıklarını yapar, sevdiklerini sever, reddettiklerini de reddedebilirsek, varlıklarını ve programlarını kendimize program kabul edebilirsek, isteklerine köstek değil, destek olabilirsek; o zaman biz de onlara yardımcı oluyoruz demektir. Değilse ona ve onun getirdiği mesaja karşı kör ve sağır kesilirsek; o zaman biz de peygamberi öldürüyoruz demektir. Peygamber, bizim ilgisizliğimiz yüzünden öldürülüyor demektir.

Birileri eğitim programlarıyla, birileri kılık kıyafet kanunlarıyla, birileri hayat programlarıyla onun yolunu, onun sünnetini, onun anlayışını yok etmek,

toplumdan silmek isterken biz de beri tarafta buna seyirci kalıp onların işlerini kolaylaştırmak yerine onun sünnetini öğrenip, yaşayıp, müdafaa durumuna gelirsek o zaman biz de ona yardım ediyoruz demektir.
"Muhammed başka değil ancak bir peygamberdir. Ondan önce birçok peygamberler de gelip geçmiştir. (Şimdi) O ölür ya da öldürülürse siz hemen gerisin geriye mi döneceksiniz?" Yâni kâfir mi olacaksınız?"
(Âl-i İmrân: 144)
Âyeti bunu anlatır. Tamam o gün peygamberin ölmesi de öldürülmesi de mümkündü, bunu anladık da, lâkin zaten ölmüş bir peygamberin bugün ölmesini, ya da öldürülmesini nasıl anlayacağız?
Bakın bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz: İslâm'da öldürme iki anlamdadır:
1- Tesebbüben öldürme,
2- Amden öldürme.
Yâni ya bizzat kasten öldürüyorsun. Ya da bir de ölmesine, öldürülmesine sebep oluyorsun. Peygamberi ya böyle kasten öldürü-yorlar, ya sebep olarak öldürüyorlar. Eh şimdi de toplum aynen ya peygamberi kasten öldürüyor ya da ölümüne sebep oluyor veya öldürülmesine göz yumuyor, öldürülmesi için uğraşanlara yardımcı oluyor demektir.
Allah'ın âyetlerini küfretmek konusunda daha önce sanırım birkaç laf etmiştik. Âyetlerin mânâsını, lafzını, muhtevasını örtmek, örtbas etmek, gizlemek,

duyurmamak, fonksiyonunu öldürmek, kullanılmaması gereken yerlerde kullanmaya kalkmak, işine gelenleri gündeme getirip, işine gelmeyenlerin üzerinde hiç durmayarak, hiç gündeme getirmeyerek gizlemek gibi mânâlara geldiğini söylemiştim. Evet bunlar, işte bunları yaptıkları için Allah'ın gazabına maruz kalmışlar. Başka?

"Evet bu isyan ederek aşırı gitmelerindendi."

Burada ikinci bir hikmet anlatıyor Rabbimiz. Yâni bu hale gelmelerinde iki sebep anlatıyor.

1- İsyan etmeleri.

2- İkincisi de haddi aşmalarıdır.

Peygamberlere karşı isyan ediyorlar ve de haddi aşıyorlardı bunlar.

Peygambere karşı isyan etmek; peygamberle diyalog kurmak-la beraber, Peygamberi ve Peygamberin mesajını tanımakla, onlarla ilgi kurmakla beraber onun dediklerinin tersini yapmak demektir. Yâni hem tanıyor, hem biliyor adam; ama yine de tersini yapıyor, işte bu peygambere isyan demektir.

Haddi aşmak ta; Peygamberi tanımadan, Peygamberin mesajıyla hiç ilgilenmeden, yâni Peygamberle hiç diyalog kurmadan kendi kendine o çizginin dışında yürümektir. Benim anladığım budur.

Yâni adam hem İslâm'dan haberdar, hem Peygamberi tanıyor, hem Peygamberin kendisinden istediklerini biliyor, hem de denilenin, kendisinden

istenilenin aksine hareket ediyorsa işte bu adam Peygambere isyan ediyor, Peygambere kafa tutuyor demektir. Peygamber böyle dese de ben bildiğimi yaparım! Diyorsa, bu adam isyan ediyor demektir. Peygambere rağmen iş yapıyor demektir. Peygamber öyle dese de o böyle yapmaktadır. Birincisi böyle ki; bu isyandır.

Ama ötekisi Peygamberle hiç diyalog kurmamış, Peygamberi ve onun getirdiklerini hiç tanıma gereği duymamış, böyle bir adamın kendisi de çizgiyi zaten bulması mümkün değil..

Veya buradaki isyan ve haddi aşmayı şöyle de anlayabiliriz: Peygambere karşı birisi pozitif, diğeri de negatif olmak üzere iki tavır almaktır bu. Birisi negatif olur. Yâni adam Peygambere karşı negatif bir tavır alıyor. Nasıl? Meselâ Peygamber kıl diyor! Ama adam kılmıyor. Peygamber ver diyor, vermiyor. Yap diyor, yapmıyor. Tut diyor, tutmuyor gibi negatif bir tavır, aksine bir hareket,

O da Peygambere karşı pozitif bir hareket demektir. Yâni isyan türünde denilenin ötesinde bir hareket. Yâni içki içiyor, adam öldürüyor gibi. Evet: Bunların bu cezaya çarptırılmalarının sebeplerini Rabbimiz büyükten küçüğe doğru sıralamış:

1- Evvela Allah’a karşı işledikleri suçlar,

2- Sonra peygamberlere karşı işlenen suçlar,

3- Daha sonra da haddi aşmak, zulmetmek gibi insanlara karşı verdikleri zararlar

anlatılmış.

Şimdi bize gelelim. Acaba bugünkü müslümanların Allah'ın âyetlerine karşı tavırları nedir? Ne kadar örtüyorlar âyetleri? Acaba bugünkü müslümanların Allah elçilerine karşı tavırları nasıldır? Onları diriltmeye mi çalışıyorlar? Yoksa öldürmek için mi soyunmuşlar? Onlara karşı isyan mı ediyorlar? Yoksa hadlerini mi aşıyorlar?

Allahu Teâlâ'nın Kur'an-ı Kerim'indeki âyetlerinin sayısı altı bin küsurdur. Peki sorayım şimdi: Acaba sizin bilincinizdeki âyet sayısı ne kadar? Yâni siz bu âyetlerden ne kadarını açıyor, gündeme getiriyor? Ne kadarını örtüyorsunuz? Yâni sizin hayatta uygulayacak kadar, hayatta size yön verecek kadar bildiğiniz âyet sayısı ne kadar? Kaç âyet yol gösteriyor size? On tane, yirmi taneyse o zaman siz beş bin dokuz yüz doksan dokuzunu örtüyorsunuz demektir. Yâni sizin imanınızda, İslâm'ınızda, ekonominizde, siyasetinizde, beyninizde, dünyanızda size yol gösterecek kaç âyetiniz var? Şu peygamber böyle yap-mıştı, öyleyse bu konuda ben de öyle yapıyorum! diyebileceğiniz kaç peygamber uygulamasını biliyorsunuz? Örnek alacak kadar peygamberleri tanıyor musunuz?

Yoksa peygamberlerle tanışma zahmetinden kaçtık da bu lânetlik yahudilerin yaptığı gibi dini önderleri, siyasal önderleri, ekono-mik önderleri mi tanımaya koşuyoruz? Gündeme almamız gereken mutlak olarak doğrulukları ve

örneklilikleri Allah tarafında tescil edilmiş peygamberler dururken, biz onları bir tarafa bırakıp da kendi kendimize örnek şahsiyetler mi oluşturuyoruz? Acaba gündemimizde peygamberler mi var, yoksa başka şahsiyetler mi? Bizim peygamber-lere ulaşma imkânımız yoktur. Biz onları ancak bize örneklenen şahsiyetlerde tanıyabiliriz diyenler de çıkabilir. Ya da bizim için örnek olarak sadece Allah'ın Resûlü vardır. Ondan başka peygamberlere ihtiyacımız yoktur diyenler de çıkabilir. Ama zaten Rasûlullah'ın örnekli-liğini kabul demek otomatikman diğer peygamberlerin örnekliliğini de kabul demektir. Zira Kuran-ı Kerîmde Resul-i Ekrem'e: Peygamberim! İşte örnek elçilerim! Sen de onlar gibi ol! Sen de onların yoluna tabi ol! Buyurulmuş. Allah'ın Resûlü de onların tümünün hayatını bize örnekleyivermiştir diyoruz.

Evet başka çaremiz yoktur. Zillet ve meskenetten kurtulmak istiyorsak Allah'ın kitabıyla ve Peygamberle barışmak zorundayız. Allah'ın kitabına ilgisiz kalmak, Allah'ın Resûlüyle tanışmamak ve böylece Allah'ın istemediği bir hayatı yaşamak, Allah'la savaşmak demektir. Allah'ın dediklerinin aksini yapmak, ya da: Ya Rabbi! Senin gönderdiğin kitap, senin gönderdiğin peygamber bin dört yüz yıl öncesinin hayatını düzenlemiş! Aradan bin dört yüz yıl geçmiş! Devir değişmiş! Zaman değişmiş! Şimdi bizim bilimlerimiz var! Bizim pozitif bilimlerimiz gelişti! Laboratuarlarımız var! Teknik bilimlerimiz var! Bilimsel çalışmalarımız var! Binaenaleyh artık senin modası geçmiş kitabına ve

peygamberine ihtiyacımız kalmadı! diyerek onun arzu ettiği hayatın dışında yaşamaya çalışmak Allah'a harp ilan etmek demektir ki; Allah'la savaşa tutuşan bir toplumun zillet ve meskenetten kurtulması da asla mümkün değildir. İşte yahudilere seslenen bu âyetler bize de bunları söylüyor.

Sonra da bunun hemen ardından bir ara cümle geliyor. Peygamberlerin geliş sebeplerini anlatan bir cümle. Veya sadece İsrâil oğulları değil mesele, bütün insanlığa gelen Kur'an'ın anlatım mesajını bize söyleyen bir cümle ile karşı karşıyayız. Çünkü bu âyet olmasaydı sanki hep İsrâil oğulları anlatılıyor gibi oluyordu. Ama bakın burada İsrâil oğullarını anlatan âyetlerin arasına konulmuş bir âyet: San-ki sakın ha! Bunları tarihi olaylar olarak anlamayın! Bunlar işte bir za-manlar olmuş, geçmiş, tarihe karışıp gitmiş, tarihi vakalar olarak görmeyin bunları! Bunlar sizi ilgilendiren âyetlerdir! gibi Cenâb-ı Hak bizi bize söylüyor şimdi. Yâni Kur'an'ın muhataplarına bu âyetleri neden anlattığını söylüyor bu âyetler şimdi de.

62:"İman edenler, Mûsâ dinini kabul eden Yahu-diler, Sabiin olanlar. Şimdi bunlardan her kim Allah'a ve âhiret gününe iman eder ve salih amel işlerse bunların ecirleri Rableri yanındadır. Onlara korku da yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır."

Düşünün iman edenler. İnandığını iddia edenler, ben de mü'-minim diyenler, inandım diyenler.

"Mûsa dinini kabul eden yahudiler."

Bir de hadu yapanlar, yol budur diyerek yahudilik iddiasında olanlar. Hz. Mûsâ'dan sonra bu isimle anılmaya çalışanlar. Hz. Mûsâ'dan sonra kendilerini bu isme izâfe edenler. Çünkü yahudilik Hz. Mûsâ'dan sonra böyle bir anlam kazanmıştır.

"Bir de Nasraniler."

Nasaralar, hıristiyanlar. Yâni Hz. İsa'nın dinini din kabul ettik-lerini iddia edenler.

"Bir de Sabiin olanlar."

Yâni tüm bu dinlerin dışında olup ateşe, aya ve yıldıza tapanlar. Yâni dinin dışında olanlar. Sabiin, İslâm'ın dışındaki tüm din ve inanç mensuplarını kapsamaktadır. Bunu şöyle anladım ben:

İnandığını iddia edenler, yâni mü'min olduklarını kabul edenler. Allah'tan gelen dine ben de inanıyorum diyenler. Çünkü az sonra bu kimselere, yâni inanan bu insanlara yeniden iman edin denecekse, o zaman bu iman sadece iddiadan ibaret bir iman olacaktır.

"Ey iman edenler, iman edin!"

(Nisâ: 136)

Âyetlerinde de aynı mânâyı görüyoruz. Yâni başta ey iman edenler! denilmiş ve daha sonra da iman edin! denilmişse bunun anlamı şudur: Ey iman iddiasında

bulunanlar demektir bunun mânâsı. Eğer sizler ben de inandım diyorsanız, o zaman bu sözler size de söyleniyor demektir. Meselâ "Ey siyah sarıklı arkadaş!" desem, tüm siyah sarıklılar bu sözün muhatabıdır. Bir böyle ey inandığını zannedenler,
inandığını iddia edenler demektir.

Bir de ey buraya kadar anlatılanlara inananlar! demektir bunun mânâsı. Buraya kadar bir şeyler anlatıldı anlatıldı ve sonra da ey buraya kadar anlatılanlara inananlar demektir ve o zaman ne anlatılmışsa ona inananlar anlamına gelecektir. Yâni buraya kadar anlatılanlara inandın, bundan sonraki anlatılacak olanlara da inanın! demek olacaktır mânâ.

İnananlar, inandığını iddia edenler, Allah'ın gönderdiği dine inandığını iddia edip de yahudi'ce sapıp sapıtan, dünyacı ve maddeci olan insanlar. Allah'ın gönderdiği dine inanıyorum! Benim de kitabım var! Ben de kitap sahibiyim! Ben de kitap ehliyim! Benim de Peygamberim var! dediği halde ruhçu görüşe saplanarak yahudi'nin zıddına hıristiyan gibi sapıp sapıtanlar. Ve de ey bütün bunlara rağmen Allah'ın gönderdiği dine ben de inanmıyorum diyenler. Demek ki iman karşısında insanlar dörde ayrılıyor:

1. İnandığını iddia edenler ve yaşayabildikleri kadar imanlarını yaşamaya çalışanlar.

2. İnandığını iddia edip de maddeye tapıp sapıtanlar, yahudi gibiler.

3. inandığını iddia edip de ruhtan yana meyledip öylece sa-pıtanlar. Yâni

hıristiyanlar gibi olanlar. İmanla, İslâm'la hiç ilgisi olma-yanlar.

"Şimdi bunlardan her kim; Allah'a ve âhiret günü-ne iman eder ve salih amel işlerse, bunların ecirleri Rableri yanındadır. Onlara korku da yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır."

Evet bu dört grup insandan kim ki; iman eder ve inancını da amele dönüştürürse, yâni salih amel işlerse, yâni imanından kaynak-lanan ameller işlerse işte o zaman o, cennete girecektir.

Ama adam, böyle kendi kendine ben müslümanım dedi, müs-lümanlıkla ilgi kurdu, tamam bitti değil. Gerçek mânâda Allah'ın istediği gibi:

Yapacak. Allah'ın istediği şekilde Allah'a iman edecek. Allah'ın istediği şekilde Allah'tan gelenlere iman edecek. Allah'ın model kul, örnek kul olarak seçip gönderdiği peygamber örnekliğinde Allah'a ve O'ndan gelenlere iman edecek.

Ama sadece bu da yetmez, bir de:

Yapacak. Yâni salih amel de işleyecek. İman kaynaklı ameller işleyecek. Bu imanını hayatında görüntüleyecek. İmanını dışa yansıtacak. İmanıyla hayatını düzenleyecek. İmanı hayatında görülecek. İmanının eserini gösterecek. Yoksa kitaba dayalı olmayan, hayatta eseri görülmeyen, sadece dışarıdan söyleniveren mücerret bir müs-lümanlık istemiyor Allah. Sadece iddiadan ibaret bir müslümanlık is-temiyor. İşte görüyoruz bizde, bizim toplumda diliyle müslümanlık iddiasında bulunup da Allah korusun yahudi'ce dünyaya, maddeye

tapanlar var; hem de pek çok. Nadir de olsa hıristiyanlar gibi dünyadan el etek çekmiş, ruhbanca yaşamaya çalışanlar da var. Aynen Hıristiyanların ve yahudilerin bozuk dinlerine sarıldıkları gibi, İslâm'a bozuk düzen sarılan müslümanlar var. Yâni Allah korusun, adam kitabından habersiz. İşte Allah Muhammed'e de bir kitap göndermiş, der gibi inananlar. Bunu zaten Allah Bakara'nın başında anlattı.

Yâni kitapla ilgisiz müslümanlar, kitaplarının bozukluğunun farkında olmayan hıristiyanlar, kitaplarını tahrif etmiş yahudiler ya da Allah'ın kitabından başka dinin müntesibi olan insanlar. Eğer kurtulmak istiyorlarsa, Allah'a ve âhiret gününe inanır ve salih ameller işlerler. Başka çaresi yoktur bunun.

Kimileri Bakara sûresindeki bu âyeti temel kabul ederek Ehl-i kitabı cennete postalama gayretine kapılmışlardır. Efendim madem ki Allah bu âyetinde, bu dört grup insanlardan kim ki Allah'a ve âhiret gününe inanır ve de salih amel işlerse, onlar cennete gidecektir buyurmuştur. Eh bu yahudiler de, bu hıristiyanlar da Allah'a inanmaktadırlar, bunlar da Havralarına, Kiliselerine girip amel işlemektedirler; öyleyse neden bu adamlar da cennete gitmesinler derdine düşmüş-lerdir.

Halbuki tek bir âyet, hem de yalın olarak temel kabul edilip onun üzerine hüküm bina edilemez. Bu hâricî mantığıdır. Top yekun âyetler, topyekün Kur'an, topyekün sûreler ve peygamberimizin top-yekün sünneti birlikte düşünülerek,

değerlendirilerek bir sonuca gidilmek zorundadır. Değilse yalın olarak tek bir âyetle, bir konuda sonuca gitmek harici mantığıdır ve dinden sapmadır. Çünkü ehl-i kitabın Kur'an'da açıkça kâfir olduklarını anlatan âyetleri imdadımıza çağırdığımız zaman ve de az önceki âyetlerde bunların İslâm'a çağrılmaları-nı, müslüman olmalarını emreden âyetleri de göz önüne getirdiğimiz zaman bu sonuca gitmenin kesinlikle mümkün olmadığını göreceğiz. Yâni bu ehl-i kitabın kendilerince oluşturdukları bir hayat, kendilerince oluşturdukları bir iman ve salih amel anlayışlarıyla cennete gidebileceklerini söyleyebilmek kesinlikle mümkün olmayacaktır.

Bundan yüzyıl önceye gidersek o dönemde kesinlikle hiçbir İslâm âliminin ağzından böyle bir sözü duymak mümkün değildir. Bu moda yeni çıktı. Selef ulemâsından -Allah onlardan razı olsun- bu konuda tek cümle bile bulmak mümkün değildir. Yeni çıktı bu ehl-i kitabın cennete gidecekleri iddiası. Peki bunun sebebi nedir? Niye bu devirde çıktı bu moda?

1- Bunun birinci sebebi müslümanların ehl-i kitap karşısında aşağılık kompleksine kapılmaya başladıkları bir dönem olduğu için ortaya atılmıştır.

2- İkincisi de, müslümanlar yavaş yavaş kendilerine vurulan morfinin tesirinden kurtulup yahudi ve hıristiyanlar karşısında bir izzet ve şeref kavgası vermeye başlayınca, müslümanların onlara karşı bu dirençlerini kırmak için ortaya atılan düşünceden ibarettir. Yâni müslü-manlar onlara karşı bu mücâdeleden

vazgeçsinler, kendileriyle birlikte cennete gidecek olan bu has kardeşlerine karşı ılımlı davransınlar diye ortaya atılmış bir yutturmacadan başka bir şey değildir bu.

Şimdi birinci şart neydi? Allah'a ve Allah'tan gelenlere inanacaklardı. Peki acaba bu adamlar gerçekten Allah'a inanıyorlar mı? Allah'a iman ne demektir? Allah'a iman demek Allah'ın istediği biçimde iman demektir. Allah kitabında kendisini nasıl tanıtmışsa, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişse o şekilde iman, Allah'a iman demektir. Yâni Allah'a iman aynı zamanda Allah'tan gelenlere de imandır. Öyleyse bu insanlar Allah'a inanacaklar, Allah'ın istediği biçimde. Âhirete inanacaklar, Allah'ın istediği biçimde. İman budur işte. E efendim onlar da inanıyorlar. Peki nasıl bir Allah'a inanıyor onlar? Muhammed'i Aleyhisselâm peygamber olarak gönderen bir Allah'a mı inanıyorlar? Yoksa Mûsâ'dan sonra, İsa'dan sonra kesinlikle Peygamber göndermeyen bir Allah'a mı inanıyorlar? Son kitap olarak katından Kur'an'ı indiren bir Allah'a mı inanıyorlar? Yoksa sadece İncil'i, sadece Tevrat'ı gönderen bir Allah'a mı inanıyorlar? Allah'a iman demek; Allah'ın gönderdiklerine iman demektir. Allah'a iman demek, Allah'ın bunlara da inanın dediklerine iman demektir.

Şimdi Allah'a, Allah'ın istediği biçimde inanmayan, Allah'ın gönderdiklerine inanmayan bu adamlar için nasıl mü'min diyeceğiz? Bir müslüman bile Allah'a

inansa; ama Allah'tan gelenlerden herhangi birine inanmasa, buna bile kâfir denir. Meselâ ben Allah'a inanıyorum; ama tesettüre inanmıyorum. Veya zekâta inanmıyorum diyen bir adam kâfirdir. Bu iman, Allah'ın istediği bir iman olacak.

Değilse, yâni işte biz müslümanız, kurtulduk! Biz hıristiyanız, kurtulduk! Biz yahudiyiz, kurtulduk! Yok. Allah ve Rasûlü nasıl inanın demişse öylece inanın denilmektedir. Sadece iman da yetmez; arkasından bu imanın hayatında görüntülenmesi adına salih amel şartı geliyor. Peki nedir salih amel? Salih amel; mahza Allah için yapılan ve sünnette yeri olan ameldir. Bir amelin salih amel olabilmesi için iki şart vardır:

1- Birincisi o amel, mahza Allah için yapılmış olmalıdır. Yâni niyet sadece Allah için olmalıdır.

2- Bir de bu amelin sünnette yeri olması gerekmektedir. Yâni Allah'ın Resûlü'nün hayatında yeri olan bir amel olması lâzımdır. Yâni salih amel, peygambere uymak demektir. Muhammed'e Aleyhisselâm uymak, Muhammed'e Aleyhisselâm tabi olmak, onun dediklerini, dedikleri biçimde yapmaktır salih amel. Bu iki şarttan biri eksikse, o amele salih amel denmez. Meselâ nasıl?

Meselâ farz edin ki bir adam dışarıda şu karın buzun altında başını yere koyup ayaklarını yukarıya getirse, amuda kalksa ve iki üç saat bu şekilde kendisine

işkence etse. Oradan geçen birisi de: Hayrola arkadaş bu vaziyet ne? dese. Adam dese ki vallahi ben ibâdet yapıyorum! Ben bu halimle Allah'ı kendimden razı etmeye çalışıyorum! dese. Ve bunu söylerken de gerçekten ciddi ciddi Allah için niyet taşır olsa. Yâni gerçekten bunu Allah için ibâdet niyetiyle yapsa. Şimdi bu amele salih amel diyebilir miyiz? Diyemeyiz değil mi? Niyet var, ama bu amelin sünnette yeri yoktur. Yâni Allah'ın Resûlü'nün haya-tında böyle bir kulluk türü yoktur ve boş bir iştir bu. İkinciye de bir örnek verelim.
Meselâ bir Alman düşünün, dükkanına gelen bir fakire yardım ediyor. Veya yaptığınız bir alışveriş sonunda size eksik ödediğini fark edince arkanızdan iki ay sonra da olsa paranızı adresinize postalıyor. Amel aslında güzel ve salih bir ameldir. Peygamberin Aleyhisselâm hayatında yeri olan bir ameldir. Ama acaba bu Alman, bu ameli niye yapıyor? Allah için mi? Allah'ı razı etmek için mi? Âhirette bunun mükâfatını bulmak için mi yapıyor bunu? Kesinlikle hayır! Bu amel, onun imanından kaynaklanan bir amel değildir. Çünkü Âhirete inanmıyor ki adam, onun için amel işlesin. İyi adam desinler diye, cömert desinler diye, daha çok müşteri celp edeyim diye, daha çok alkış, daha çok teveccüh diye yapıyor bunu. Bu da salih bir amel değildir. Çünkü sünnette yeri olan bir amel; ama bu defa da niyet Allah için değil.
Şimdi madem ki salih amel peygambere uymak, peygambere tabi olmaktır, o halde peygambere inanmayan bu adamların salih amel işlediklerini nasıl

söyleyebiliriz, bunu bir türlü aklım almıyor. Ben size İslâm'a göre ve İslâm'ın salih amelini tarif ettim. Bu İslâm'ın salih amel anlayışıdır. Acaba bir yahudi'ye göre salih amel nedir? Onlar ne diyorlar acaba bu salih amel konusunda? Kraldan fazla kralcı kesilip onlar adına ahkâm kesmekten vazgeçelim de bu konuda onlar ne diyor, ona bir bakalım: Ellerindeki tahrif ettikleri Tevrat'ın kendileri tarafından yazılmış bir âyetinde salih amel, bakın şöyle tarif edilir:

"Allah'ın rızasını kazanmak istiyorsanız, İsmail oğullarından yâni Müslümanlardan

birinin kemiklerini kırmalısınız. En salih amel işte budur!"

Yahudiler, muharref Tevrat'ta kendilerinden istenen bu salih ameli gerçekleştirip Allah'ın rızasını kazanabilmek için yıllardır tüm dünyanın gözleri önünde Filistinli İsmail Oğulları'nın kemiklerini kırma eylemini gerçekleştirmişlerdir. Yıllardır salih amel işleyeceğiz diye kolunu bacağını kırmadık müslüman bırakmadılar orada. İşte yahudi'nin salih ameli budur.

Yine başka bir âyette de: Salih amel şöyle tarif edilir muharref Tevrat'ta: "Bir müslümanı iğneli bir fıçıya yerleştireceksiniz, kanını son damlasına kadar akıtıp onunla hamur yoğurup ekmek yapacaksınız ve bir mukaddes günde şarapla birlikte bu ekmeği yiyeceksiniz." İşte yahudi'nin salih ameli. Şimdi varın siz bu adamlar salih amel de işliyorlar diye bunları cennete postalama kavgası verin.

Peki acaba hıristiyana göre salih amel nedir? Hıristiyan Amerika'ya ve hıristiyan bâtılıya göre de salih amel; körfezde beş yüz bin ton bomba atarak dört yüz bin

Irak'lı müslümanın kanını akıtmaktır. Onlara göre de salih amelin tarifi budur işte. Adamlar resmen ilan ettiler bunu. Tüm dünyada bir tek İsmail oğullu müslüman kalmayıncaya kadar İsrâil oğullarının savaşı devam edecektir dediler. Bu savaş iyilerle kötülerin savaşıdır. Bu savaşta iyiler, yâni biz hıristiyanlar kötüler olan Müslümanların kökünü kazıyıncaya kadar sürecektir diye yeminler ediyorlar. İşte onların salih amelleri de budur.

Ve şu anda tüm dünyada bütün şiddetiyle bu savaş sürmek-tedir. Tüm dünyada İsrâil oğullarıyla İsmail oğullarının savaşı sürmek-tedir. Ama ne gariptir ki bizim idarecilerin savunacak bir dinleri olmadığı için bunun adını koyamıyorlar. Israrla bunun bir din savaşı olmadığını vurgulama çabası içine giriyorlar. Halbuki yeryüzünde tek müs-lüman kalmayıncaya dek bu savaşımız sürecek diyor adamlar. Biz onlar gibi cani değiliz. Biz de diyoruz ki yeryüzünde fitne kalmayınca-ya kadar savaşımız sürecektir. Aramızdaki fark budur. Onlar tek müs-lüman kalmayıncaya kadar diyorlar. Biz öyle demiyoruz. Yeryüzünde tek kâfir kalmayıncaya kadar demiyoruz. Yeryüzünde fitne kalmayıncaya kadar diyoruz. Yâni yeryüzünde Allah'ın kullarının özgürce Allah'a ibâdetine imkân vermeyen tüm engeller kaldırılıncaya kadar savaşımız sürecektir diyoruz. Yoksa İslâm'a savaş açıp Allah'ın hâkimiyetinin önüne dikilmedikçe bizim dinimiz durup dururken hiçbir kâfirin öldürülmesine cevaz vermez.

Evet bu halleriyle bu ehl-i kitabın cennete gitmeleri hayalden başka bir şey

değildir. Nitekim Müslim'in rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Allah'a yemin ederim ki, yahudi olsun, hıristiyan olsun bu ümmetten herhangi bir kimse benim risaletimi işitip sonra da kendisiyle gönderildiğim şeye iman etmez-se, o mutlaka cehennemliklerdendir."

Çünkü zaten Kur'an, hemen sûrenin ilk başında bunu ortaya koymuştu:

"Sana ve senden öncekilere gönderdiğimiz kitaplara inanırlar o mü'minler diye."

Şart budur işte. Mü'min olmanın şartı budur, cennete gitmenin şartı budur yâni.

Ve yine biliyoruz ki kitap; Yahudi ve hıristiyanları kendisine imana çağırmıştı:

"Yanınızdakini tasdikçi olarak indirdiğim son kitaba iman edin!"

(Bakara: 40)

Demişti. Yâni eğer bu adamlar bu halleriyle kendi şekillendirdikleri dinlerini yaşayarak cennete gidebilecek olsalardı herhalde Kur'an onları ayrıca kendisine imana çağırmazdı. Siz bildiğiniz gibi yaşayın ve cennete gidin der ve onları bu konuda serbest bırakırdı. Halbuki öyle yapmamış Rabbimiz. Kitabının her bir sayfasında sürekli onları bu son kitaba ve bu son elçiye imana çağırmıştır.

İleride âyetler geldikçe okuyup bunu göreceğiz inşallah.

Bir de şunu biliyoruz ki, bu konuda Rasulullah Efendimizin gel-mesinden önce Allah'a ve âhiret gününe iman eden ve de salih ameller işleyen kimseler bile

Tevrat ve İncil’in hükmünce geleceğin büyük Peygamberi olan Hz. Muhammed Aleyhisselâm 'a inanmakla mükellef idiler. Yâni o gün Hz. Mûsâ ve Hz. İsa Aleyhimesselâm dönemle-rinde yaşayan yahudi ve hıristiyanlar, o dönemde bile daha gelmemiş Peygambere, âhir zaman nebisine iman etmedikçe iman etmiş sayıl-mıyorlar, mü'min sayılmıyorlardı. İşte buna işaret olarak ta Rabbimiz şöyle buyurmuştu:

"Sizler bana verdiğiniz ahdinizi yerine getirin! Ben de size olan sözümü yerine getireyim! Sadece benden korkun"

Yâni son elçime iman ettiğinize ve edeceğinize dair dün bana verdiğiniz o sözünüzü yerine getirin ki, ben de size karşı vadimi yerine getireyim. Her bir elçim döneminde sizden bu konuda ahid almıştı. Son elçime iman edeceğinize dair söz vermiştiniz. Haydi siz sözünüzü yerine getirin ki ben de size verdiğim sizi yeryüzünde izzet ve şerefe ulaştırma, âhirette de cennetime koyma vaadimi yerine getireyim.

Hal böyleyken, o dönemde bile son elçiye iman etmedikçe mü'min sayılmayan bu insanlar arasında Resul-i Ekrem’in zuhurundan sonra onun Peygamberliğini reddettikleri halde, nerede kaldı hâlâ iman ehli bulunduğu varsayımına imkân kalsın.

Buna göre bu âyetin şöyle bir izahını da yapabiliriz:

Burada bu âyet-i kerîmede anlatılan yahudiler, Hz. Mûsâ’ya ve ona gönderilen

Tevrat'a iman edip, Hz. İsa'dan önce yaşayıp ta masi-yete iştirak etmeyen ve iman üzere yaşayıp, iman üzere ölüp giden kimselerdir diyebiliriz. Çünkü Hz. İsa'nın Peygamber olarak gönderilmesinden sonra artık ona iman etmeyen yahudilerse helâk olmuşlardır diyoruz.

Âyet-i kerîmedeki hıristiyanlardan kasıt da Hz. İsa'ya ve ona gönderilen İncil'e inanıp Muhammed Aleyhisselâmdan önce yaşayıp, salih iman ve salih amel üzere devam edip bu imanla ölen kimselerdir. Ama Muhammed Aleyhisselâm'ın zuhurundan sonra ona iman etmeyen hıristiyan ve yahudilerin tamamı helâk olmuşlardır diyeceğiz.

Sabiîlerin durumları da aynen bunlar gibidir. Onlar Rasulul-lah'ın gönderilmesine kadar şâyet kavimlerinden ayrılmaları isteniyor idiyse, kavimlerinden ayrı kaldıkları için kurtulmuş olurlar. Ama Rasu-lullah'ın Peygamber olarak gönderilmesinden sonra ona iman etmemişlerse, onlar da kesin helâktedirler olacaktır mânâ.

Peki biz bunlardan hangisindeniz? Biz bunlardan inandığını iddia edenlerdeniz. Ama bu inancımız:

Olmadıkça bilelim ki; bize de cennet yoktur. Yâni tamam biz müslümanız, öyleyse kurtulduk! Yok. Zira iddiadan ibaret bir iman is-temiyor Allah. İnanacağız; ama bu imanlarımız Allah'ın istediği gibi olacak. İnanacağız, ama bu imanımızı mutlaka amele dönüştürme sa-vaşı içine gireceğiz. Başka çaremiz

yoktur. Evet işte bu sayılanlardan her kim Allah'a, Allah'tan gelenlerin tümüne Allah'ın istediği biçimde inanır ve bu imanını da salih amellerle görüntülerse: Onlara Allah katında ecirler vardır. Toplumdan bir ecir, veya dünyada bir ecir değil, veya kendi kendilerine bekledikleri, buldukları bir ecir değil, Allah'tan bir ecir. Allah onlara güzel bir ecir hazırlamıştır. Onlar mahzun ve mükedder de olmayacaklardır. Bu, onlar cennete girecekler demektir. Yâni onlar için ne cehenneme yuvarlanma korkusu, ne de Cenneti kaybetme üzüntüsü olmayacaktır. Çünkü A'râf'ta idi galiba:

"

Girin cennete! Sizin için korku da yoktur, mahzun olma da!"

(A'râf: 49)

Deniliyordu.

Bakın bu konuda şöyle bir özet yapıp bu konuyu kapatalım inşallah: Bir adam Tevrat'a inanıyorsa, Mûsâ ile beraberse, onun için onunla beraber savaşmışsa, on iki naipten birisiyse, Peygamberin de-diği gibi yaşamış ve bu uğurda ölmüşse, bu adam garanti cennettedir.

Ya da bir kişi Hz. İsa Peygambere ilk inananlardansa, 12 Havariden birisiyse, sadâkatini sürdürmüş ve:

Demişse. Allah'ın dinini, Allah'ın kitabı olan İncil'i okuma, anla-ma, yaşama, insanlara tebliğ etme ve hayata egemen kılma konu-sunda ben Ensarullah'ım demişse. Allah'ın kitabı İncil'e inanıp sahip çıkmış, Allah'ın elçisi Hz İsa aleyhisselâma sadâkatini ortaya koymuş ve bu imanıyla ölmüşse bu adam da garanti cennettedir. Tabii burada dediklerim o dönem yahudi ve hıristiyanlarıdır.

Ya da sonradan dünyaya gelip de şu tahrif olmuş Tevrat'ı tanımışsa, Allah bana kitap göndermiş diye onunla beraber olmuş, onunla amel etmeye çalışmış, anlamadığı yerde susmuş, yenisini, doğrusunu, orijinalini aramaya çalışmış, ama bulamamışsa, hakka ulaşamamışsa, orijinalini bulamamışsa, Kur'an'ı da duymamışsa, Kur'an'a ulaşamamışsa bu adamın cennete gitmesini bilmem; ama

cehenneme gidiyorsa bütün müslümanlar sorumludur bu adamdan. Onlar da herhalde şöyle bir uğrarlar o cehenneme. O tarafını hiç söylemi-yorlar değil mi? Meselâ Kutuptaki insanlar nasıl namaz kılacaklarmış? Ben gideceğim oraya da oradakiler namaz kılacaklar. Orada kendi kendine niye namaz kılsın da adam? O tarafını hiç düşünmez müslü-manlar.

Evet günümüzde üzerinde çok spekülasyonlar yapılan bu âyetle alâkalı benim diyebileceğim bunlardır. Bu âyeti de böylece tanıdıktan sonra bundan sonraki âyetinde bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

63:"Hatırlayın, hani bir zamanlar biz sizden sağlam söz almıştık. Tûr dağını da başınızın üzerine kaldırmıştık. Ve demiştik ki; size verdiğimiz kitaba kuvvetlice sarılın! İçindekileri hatırlayın! Umulur ki takvalı olursunuz."

Hatırlayın hani mîsak alma konusunda size zor da kullanmıştık. Bu olayın İsrâil oğullarının tarihinde çok meşhur bir vakıa olduğunda şüphe yoktur. Çünkü Kur’an’ın muhtelif yerlerinde bu olayın anlatıldığını görüyoruz.

Allah, Tur’u üzerlerine kaldırarak onlardan bir ahit almıştı. Kendilerine gönderilen vahyin sorumluluğunu üstlenmelerini ve o vah-ye sımsıkı sarılmalarını istemişti Allah. Şartlar ne olursa olsun bunu unutmamalarını, onu hep hatırlarında canlı tutmalarını istemişti. Hayatlarını onunla düzenlemelerini istemişti.

Bu Tur'un kaldırılması meselesi anlatıldığı kadarıyla sanki böyle Tûr dağı İsrâil

oğullarının üzerine kaldırılmış, ha bırakıldı ha bıra-kılacak; tabi Allah onu neyle kaldırdı bilemiyoruz. Yatmışlar adamlar başlarını, alınlarını kaldırıp bakıyorlar, acaba dalga mı geçiyor Allah bizimle? diye. Ama bu beklentileri de fayda vermeyince tamam diyorlar! Ya Rabbi dinleyeceğiz seni!!

Tehlikeyi görünce "İşittik ve itaat ettik" demişler, ama tehlikenin kaldırılmasından hemen kısa bir müddet sonra da bunu unutup "İşittik ve isyan ettik" deyiverdiler. "İşittik ama isyan ettik" deyiverdiler. Yâni Allah'a verdikleri bu sözlerini unutuverdiler, yan çiziverdiler. Peki bunu niye anlatıyor Allah bize? Tarihi bir olay olsun diye mi? Hayır.

Bakın Allah bize de böyle bazen imtihanlar gönderiyor. Bizim de başımızın üzerine böyle kârlı dağları kaldırıveriyor bazen. Çocuğumuz ölüm döşeğinde oluyor bazen, alacaklılar kapımıza dayanıyor bazen, ciddi bir hastalık altında ecel terleri döküyoruz bazen. Yâni bir sıkıntı, bir dert başımızın üzerine kaldırılıyor böylece bizden de ahit alıyor Allah. Belâ ve musîbet anında tamam ya Rabbi! Dinleyeceğim ya Rabbi! Sözünden çıkmayacağım ya Rabbi! der de, yolumuz selâmete çıkınca da, başımızın üzerine kaldırılan bu dağ kalkınca da yan çizmeye kalkarsak, unutuverirsek, bizim de onlardan farkımız kalmamış demektir.

Meselâ adamın babası ölür, çocuğu ölür de bazen, onun heyecanıyla üç gün, beş gün namaza koşar, ama bu olayın tesiri geçince de yan çizmeye başlayıverir. İşte

böyle yaparsak bizim de bu lânetlik yahudi’den bir farkımız kalmayacak demektir Allah korusun.

Evet bu yahudiler öyle cins bir toplum ki; öyle kolay kolay Allah’a söz vermeye de yanaşmayan bir toplum. Başlarına dağı kaldı-rarak ancak ahid veren bir toplum. Zor karşısında kulluğa yanaşan bir toplum.

64:"Bundan sonra yine yüz çevirdiniz. Eğer Allah’ın size nîmeti ve rahmeti olmasaydı muhakkak hüsrana uğrayanlardan olurdunuz."

Allah’ın rahmeti ve fazlı olmasaydı muhakkak ebediyen kaybedenlerdendiniz. Neydi bunlara Allah’ın rahmeti? Yâni eğer Allah sizi affetmeseydi, tekrar tekrar size Peygamberler göndermeseydi,işiniz bitikti.

Aslında herhangi bir ümmete kitabın gönderilişi onlarla sözleşme anlamına gelmektedir. Kitabın gelişiyle Allah, o ümmetten ahit alıyor demektir. Sanki o ümmet bu kitapla Allah’a söz vermişlerdir. Bize de elimizdeki bu kitabın gelişiyle Allah bizden de ahid almış demektir. Hangi konuda? Kitaba sımsıkı sarılmamız, onu kendimizden, kendimizi de ondan bir an bile ayırmamamız konusunda,

kitabın içindekileri sürekli zikretmemiz, yâni hayatımızı onunla düzenlemek için onu sürekli hafızalarımızda canlı tutmamız konusunda Allah bizden de ahid almıştır.

Peki acaba Allah’ın bizden aldığı bu ahdi bozmak ne demektir? Kitabın hükümlerinden birini çiğnemek, bu anlaşmayı bozmak de-mektir. Kuvvetlice

tutunmamız, sarılmamız gereken bu kitaba karşı ilgisiz ve kayıtsız kalmamız, bu ahdi bozmamız demektir. Hayatımızı bu kitabın hükümlerine göre değil de başka İlâhların, başka Rablerin kanunlarına göre düzenlemeye kalkmamız, bu ahdi bozmamız demektir. Bakın bundan sonraki bölümde, böyle bir hükmün nasıl çiğnendiğini anlatacak Rabbimiz. Bu ahdin nasıl bozulduğuna dair bize bir örnek verecek:

65, 66: "Yemin olsun ki, içinizden cumartesi günü azgınlık edenleri elbette biliyorsunuz. Onlara aşağılık birer maymun olun! Dedik. Bunu önlerindekilere ve arkalarındakilere bir örnek ve bir de Allah'a karşı gelmekten sakınanlara bir öğüt olsun diye yaptık."

Bu konu A'râf'ta etraflıca anlatılmıştır. Kısa bir özet yapalım inşallah: İsrâil oğulları deniz kenarında bir kasabada, bir karyede oturmaktadırlar. Peygamberlerine gelirler, Allah'a dua etmesini ve Cenab-ı Hakkın haftanın bir gününü kendilerine bayram olarak tahsis buyurmasını isterler. Peygamberleri Cenab-ı Hakka dua eder ve Rabbimiz de onlara cuma gününü bayram olarak tahsis buyurur. Ama hayatları hep tahrif olan bu yahudiler cumayı cumartesine değiştirirler. Allah'a verdikleri söz gereği o gün hiçbir iş yapmayacaklar ve sadece ibâdet ve taatte bulunacaklardı. Bir süre buna riâyet ederler. Sonra Rabbi-miz bunları denemek için cumartesi günü deniz kenarına bolca balık gönderir.

Bunların yasağa karşı sabırlarını denemek ister. Yahudiler, Allah'a

verdikleri sözlerini unutarak oltasını, ağını kapan balık tutmaya koşar.

Allah bir dönem böyle bir denemeyle müslümanları da dene-mişti:

"Ey mü'minler! Allah gıyabında kendisinden korkanları açığa çıkarmak için sizi av gibi bir şeyle imtihan edecektir. (Bir av bolluğu ki isteyince) elleriniz de mızraklarınız da yetişebilecek. Ondan sonra kim de haddini aşarsa ona acıklı bir azap vardır."

(Mâide: 94)

Hudeybiye günü Allah Sahabe-i Kiramı da böyle bir imtihana tabi tutmuştu. Sahabe ihramlıydı. Bu durumda avlanma yasaktı ken-dilerine ve Allah bu esnada bolca av hayvanı göndermişti. Elleriyle yakalayabilecekleri, mızraklarıyla vurabilecekleri kadar av hayvanları onlara yaklaştırılmış; hattâ aralarında, ayaklarının altında dolaşmaya başlamışlardı. Niye yapmıştı Allah bunu?

Gıyabında kim Allah'tan korkuyor, kim korkmuyor? bunu de-nemek istemişti Rabbimiz. Bolca bir av hayvanı gelmişti, ama mü'-minler ihramlıydı. O durumda av avlamak şöyle dursun kişinin üzerindeki pireyi bile öldürmesi yasaktı. Yasağa karşı ne kadar dayanacaklardı? Bunu denemek istemişti Rabbimiz. İçki necistir, bellidir. Kişinin ona karşı sabretmesi kolaydır; ama tab'an necis olmayan pis olmayan, av hayvanı gibi şer'an yenmesi helâl olan bir şeyi Allah geçici bir süre yasak kılıyordu. İşte böyle aslı helâl olan bir şey

karşısında dayanabilmek gerçekten zordur. Müslümanlar hırslarını gıdıklayan, arzularını kamçılayan bir helâl karşısında, bir dünya nîmeti karşısında ne derece saygı göstereceklerdi? İşte Allah'ın temizle pisi, korkanla korkmayanı ayırt edeceği bir imtihandı bu. Allah için mütedeyyin olanla, dünya ve nefisleri için dindar olanların açığa çıkarılması için bir imtihandı bu.

Bir de şunu söyleyelim burada: Elde olmayan bir nîmetten sar-f-ı nazar etmekle, nîmetin karşısındayken ondan sarf-ı nazar etmek çok farklıdır. Birincisi çok kolaydır. İkincisi ise gerçekten zordur. Meselâ dağ başında kalmış bir adamın açlığa sabrederek Allah'a ibâdet etmesiyle, kurulmuş bir sofranın başında sabrederek Allah'a kulluk yapması farklıdır. Birinci durumda muvaffak olan insanların pek çoğu ikincisinde muvaffak olamamışlardır. Ruhbaniyet terbiyesiyle İslâmiyet terbiyesinin farkı işte burada anlaşılacaktır. Birisi toplumdan kaçarak, mağara ve mânâstırlara kapanarak Allah'a yönelme yollarını ara-ma, öbürüyse toplumun içinde kalarak toplumun yanlışlarını düzeltme

ve de toplumdan etkilenmeme şartıyla Allah'a yönelme usulü. Birinciye nazaran ikinci daha zordur ve Rasulullah Efendimizin bir hadis-lerinin beyanıyla Rabbimizin bizden istediği de ikincisidir.

Evet Allah bir dönem müslümanları da böyle bir imtihana tabi tuttu. Av hayvanlarını yakınlaştırdı onlara, ama müslümanlar başardılar bu imtihanı. Bugün de aynı imtihanlarla Rabbimiz bizi de imtihan eder. Meselâ bir para

kasasının başına getiriverir bazen Rabbimiz bizi, elimizi uzatıverince alıverecek kadar paraların başına getirir ve dener Allah bizi. Bazen bizi öyle bir konuma, öyle bir makama getirir ki Rabbimiz, orada binlerce insanın namusu bizim elimizin altındadır. İfta makamındasınız farz edin, öğretici konumundasınız farz edin, siz-den din öğrenmeye gelen pek çok kadını, kızı size yaklaştırıverir Allah da, böylece sizin o konudaki ağırlığınızı, takvanızı ölçüverir. Gıyabında kendisinden korkup korkmadığınızı ortaya çıkarıverir.

Veya bazen size küçük küçük imkânlar verir. Meselâ belediyeler verir, muhtarlıklar verir ve sizi dener Allah. Buradaki ciddiyetinize, samimiyetinize bakar da daha sonra size devlet idaresini teslim eder. Oralarda başaramamışsanız daha büyüklerini nasip etmez size. İşte oralarda başarılı olamayanlardan alıveriyor tüm bu imkânlarını.

Evet biraz uzattık galiba. Allah İsrâil oğullarına cumartesi günü bolca balık göndererek onları imtihana tabi tutar. Bu manzara karşısında kasaba halkı iki gruba ayrılırlar. Bunlardan bir grup Allah’a daha önce verdikleri sözlerini unutup, yasağı çiğneyerek balık tutmaya koşar. İkinci grup da kollarını makas gibi açarak: Yahu ne yapıyorsunuz siz? Hani cumartesi günü iş yapmayacağınıza dair Allah’a söz vermiştiniz! Yapmayın! Etmeyin! Bu yaptığınız yanlıştır! Üzerinize azap yağacak, gazap gelecek! diyerek günaha giden insanları uyarmaya çalışanlar.

Evet başlangıçta kasaba halkı böyle iki gruba ayrılıverdi. Bir süre bu iki grup arasında çatışma devam etti. Ama zaman uzayınca ve günaha gidenler uyaranları dinlemez hale gelince, bu uyaranlar da kendi aralarında ikiye ayrılıverdiler. Bir grup diyordu ki: Bizim vazifemiz bitmiştir artık! Elli kere uyardık! Yüz kere uyardık! Bunların adam olmaları geçmiştir artık! Allah bunların kalplerine mührünü basmıştır! Artık bunlar kesinlikle adam olmayacaklar! Adam olma istidatlarını yitirmiştir bunlar! diyerek evlerine çekiliverenler. Öteki grup ta baştaki heyecanlarından hiç bir şey kaybetmeden günaha gidenleri uyarmaya devam edenler. Böylece kaç grup oldu? Üç grup oldular.

1- Günah işleyenler. Allah'a verdikleri sözü bozup yasağı çiğneyenler.

2- Kendileri günah işlemeyen, ama başkalarını da uyarmaktan vazgeçip bizim vazifemiz bitmiştir artık diyerek evlerine çekiliverenler. Allah'ın emrettiği emri bil'ma'rufu terk edenler.

3- Ne pahasına olursa olsun günahkârlara engel olmaya, onları uyarmaya devam edenler. Yapmayın! Etmeyin! Haramdır! Günah-tır! diye çırpınmaya devam edenler. Hattâ bakın bu bizim vazifemiz bitmiştir, peygamber miyiz ki ümmet kayıracağız? diyerek evlerine çe-kiliveren grup o günahkârları uyarmaya devam edenlere şöyle diyor-lar:

"Allah'ın kendilerini helâk edeceği ve şiddetle azaba uğratacağı bu insanlara

niçin nasihat ediyorsunuz? Demişlerdi."

(A’râf: 164)

Yâni bu Allah’ın kalplerini mühürlediği, Allah’ın kendilerine azap edeceği bu insanları neden uyarıyorsunuz? Adam olmayacakları kesin belli olan bu adamları uyaracağız diye niye ömür tüketiyorsunuz? Niye yoruyorsunuz kendinizi? Bunlar adam olmaz! Bunlar yola gelmez! Boşuna niye uğraşıyorsunuz? Demişlerdi de, bakın öteki müslümanlar şöyle diyorlardı: "Rabbinize karşı bir mâzeretimiz olsun diye, bir de belki sakınırlar diye biz onlara nasihat ediyoruz dediler."

(A’râf: 164)

Evet yarın Rabbimize karşı bir mâzeretimiz olsun diye bunu yapmaya devam ediyoruz! Yarın soracak Rabbimiz: Ey kullarım! Yanı başınızda günah işleyen insanları görüyordunuz da ne yaptınız? Onları uyardınız mı? Onlara hakkı duyurdunuz mu? diye sorduğu zaman: Evet ya Rabbi sen şahitsin ki, biz vazifelerimizi yaptık! diyebilelim diye bunu yapıyoruz bir; bir de bilmiyoruz ki, belki bugün olmazsa yarın adam olurlar! Bugün dinlemezse yarın dinlerler diye bunu yapıyoruz! diyorlar. Evet elimizde bir liste yok ki! Kimler adam olacak, kimler olmayacak? Kimlerin kalbi mühürlenmiş? Kimler asla yola gelmeyecek? Kimler de yarın dönecek? Bunu bilmiyoruz ki! Onun için belki adam olurlar diye bu görevi yapmaya devam ediyoruz dediler.

Öyleyse şunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmayalım: Karşımızdaki muhataplarımıza yapacağımız uyarının bitmesinin iki şartı vardır: Ya geberecek o muhatabımız Ebu Cehil gibi, bizim vazifemiz bitecek. Ya da müslüman olacak Ebu Sufyan gibi, bizim görevimiz bitecek. Değilse gebermedikçe ve müslüman olmadıkça bizim ona yapacağımız tebliğ bitmeyecektir. Efendim ben namaz kılmayan komşuma yüz kere anlattım, iki yüz kere anlattım, artık benim görevim bitti, yok. Rasulullah'ın bir hadisinden öğreniyoruz ki; adamın biri diğerinden

hakkını isteyecek Allah huzurunda. Ya Rabbi benim bu adamda

hakkım vardır. Ben ondan bunu istiyorum diyecek. Berikisi diyecek ki; Ya Rabbi bunun ne hakkı varmış bende? Ben bu adamı ta-nımıyorum bile. Bu sefer diyecek ki adam; Ya Rabbi bu benim komşumdu, kendisi biliyordu İslâm'ı, biliyordu Kur'an'ı ama bana anlatmadı! Bize duyurmadı! Berikisi diyecek ki: Ya Rabbi sen şahitsin ki ben buna yüz kere anlattım! Adam diyecek ki yüz kere anlatan yüz birinciyi anlatmaz mıydı? Ha yüz birinciyi de gelip anlatsaydın! Belki o zaman anlayacaktım! Yüz bir kere anlattım demişse, bu defada yüz ikinciye niye gelmedin? diyecektir. Öyleyse yüz kere, bin kere anlatmış olmak yetmez, muhatabımız ölünceye veya müslüman oluncaya kadar anlatmak zorundayız.

Bir de şunu diyelim burada: Meselâ kayınpederinize on yıl İslâm'ı anlattınız. Ama bu sizin anlattığınız on yıl içinde hiç çocuğu ölmemişti. On birinci yılın

içinde çocuğu ölmüşse, veya yeni bir eve taşınmışsa, veya dükkanı yanmışsa, veya evlenmişse, veya hayatında değişik bir dönemi olmuşsa belki o dönem sizi dinleyecek bir noktaya gelmiş olabilir; gidip bir daha anlatmak zorundasınız.
Evet, bakın o kasaba halkının sonu ne olmuş? Allah buyurur ki:
"O günaha gidenler, artık uyaranların uyarılarına aldırış etmez hale
gelince biz de uyarıcıları kurtardık ve günahkârları da fısklarından ötürü
şiddetli bir azapla yakalayıverdik."
(A'râf: 165)
Yine A'râf'ta bundan sonraki âyette şöyle buyuruluyordu:
"Kendilerine belirlenen yasakları aşınca da onlara alçalmış maymunlar olun!
Dedik."
(A'râf: 166)
Buyuruluyor. Bakın burada uyaranları kurtardık diyor Rabbi-miz. Günahkârları da maymunlar yaptık diyor. Bu iki grubun akıbetini anlatıyor âyet ama üçüncü grup hakkında herhangi bir bilgi vermemiş Rabbimiz. Yâni o kendileri günah işlemeyen, ama evlerine çekiliverip de günah işleyenlerle mücâdeleyi bırakıveren, pes eden, ya da günaha rıza gösteren bu üçüncü grubun akıbeti meçhuldür. Bilemiyoruz, belki de bunların zikriyle Rabbimiz kitabını kirletmek istememiştir. Aslında bu insanlar zikre bile değmeyen insanlardır demek en münâsibi olacak diyoruz. Haramı bildikleri halde, günahı günah olarak bildikleri

halde günah işleyenleri uyarmayanlar, onların varlığından rahatsız olmayanlar zikre bile değmeyen insanlardır. Bunlar ya dünyada o günahkârlarla birlikte helâk edildiler, yahut da bunların azapları âhirete intikal etmiştir.

Evet, aslında her toplumda bu üç sınıf her zaman mevcuttur. Günahkârlar, haram bilmezler, yasak tanımazlar. Günahkârları sürekli uyarmaya çalışan, çevrelerine Allah'ın kitabını ve peygamberinin sün-netini duyurmak için çırpınanlar. Yapmayın müslümanlar! Etmeyin insanlar! Haramdır, günahtır diye bir ömür koşturanlar. Allah için sevenler, Allah için gazaplananlar. Sevdiklerini Allah için sevip, küstüklerine Allah için küsenler. Allah adına tavır belirleyenler. Bir de kendileri günah işlemeseler de günah işleyenlerden rahatsız olmadan onlarla sarmaş dolaş yaşayanlar. İşte bu âyetler çerçevesinde bizler kendi yerimizi bulmak zorundayız. Eğer günah işleyenlerdensek may-munlar olmadan hemen dönmeye çalışalım. Uyaranlardansak buna daha bir ciddi devam edelim ve kurtulanlardan olalım. Öteki gruptansak hemen vazgeçelim inşallah.

"İşte biz bunu onlarla beraber bulunanlara, onlardan sonra gelecek olanlara bir ibret ve muttakilere de bir nasihat olsun diye verdik."

Bundan sonra Rabbimiz İsrâil oğullarının hayatında çok meşhur olan bir kıssayı anlatmaya başlayacak. Bu kıssa Bakara sûresine adını veren kıssadır. Biliyoruz ki sûrelerin isimleri Peygamber döneminde kazandırılmış. Ya bizzat peygamberimiz vermiş, ya da sahabeden bize intikal etmiştir.

Ama bu iş sahabenin böyle kendiliğinden bilebileceği bir iş de değildir tabii. Bunu peygamberden duymuşlardır diyoruz. Hani duymamış bile olsalar, onların bu konuda bir üstünlükleri vardır. Yâni sahabe-i kiram her ân Peygamberle beraberler, sûreyi tanıyorlar, ne za-man geldiğini, hangi hadîse üzerine geldiğini, isimlendirmenin ne demek olduğunu, neden öyle isimlendirildiğini biliyorlarsa, bu sûreye de öylece isim verildiğini biliyorlardır, diyoruz.

Tabi Bakara gibi kimi sûrelerin Peygamberimiz tarafından isimlendirilmesinin yanında, kimi sûrelerin de Peygamberimiz tarafından şöyle şöyle isimlendirildi gibi rivâyetler olmayınca, onların isimlerinin sahabe döneminden intikal ettiğini biliyoruz.

Eğer bizler sadece sûrede anlatılan konuları göz önüne alarak bu sûreleri isimlendirmeye kalksaydık eminim başka başka isimler bulacaktık. Meselâ bu sûrenin adı belki de "Beni İsrâil sûresi" olacak-tı. Veya "Muamelât sûresi" olacaktı. Ya da dünya sûresi olacaktı veya hayat sûresi olacaktı. Bu sûreyi pek o kadar bilmesem de Meselâ Âl-i İmrân sûresi herhalde "Şehâdet" Sûresi olacaktı. Sanki eğer konudan isim olacaksa o zaman şehâdet anlatılan sûre demek yerinde olacaktı. Çünkü Allah'ın şehâdeti, meleklerin şehâdeti, ilim adamlarının şehadeti,

Havarilerin şehâdeti, mü'minlerin şehâdeti anlatılır bu sûrede. Bizzat savaştaki şehâdetten söz edilir bu sûrede, ondan sonra yine sürekli şehâdetten söz edilir. Buna göre, o sûre sanki bize kalsaydı şehâdet sûresi olurdu, ama öyle

değil tabii.

Bir sûrenin birden fazla ismi olduğu gibi, bazen birden fazla sûrenin bir ismi de olmuş. Meselâ Bakara ile başlayan ve sekiz, ya da dokuzuncu sûreye kadar olan bölüme "Seb'uttıval" denilir. Yâni yedi uzun sûre demektir. Ondan sonra "Miun" denilen yüz âyetli sûreler, ondan sonra "Mufassal" denilen besmeleyle daha yakın ayrılmış sûreler gelir. Böyle bir çok sûreye tek isim verilmiş. Meselâ Bakara ile ve Âl-i İmrân'a "Zehravan" denilmiş. Felak ile Nas'a "Muavezeteyn" denilmiş. İhlas ile Kâfirun'a "Mugaşgışateyn" denmiş. Veya kimi sûreler arada besmele olduğu halde bir kabul edilmiş. Meselâ Duhâ ile İnşirah gibi. Bunlar teknik terimler olduğu için onu geçiyoruz.

Sûrelerin isimlendirilmesini Sahabeye intikal ettirdiğimize göre bir de onlardan misal verelim: Meselâ İsrâ sûresine "Beni İsrâil" de denilmiş. O zamandan kalma bir isim olarak Ğâfir sûresi "Mü'min" diye de anılmış, ya da Fâtır sûresine "Melaike" denilmiş, Dehir sûresine "İnsan" denilmiş gibi..

Bakara sûresi demek yerine içinde Bakara'dan söz edilen sûre diyelim diye daha bir edepli davranmaya çalışanlar da bulunmuş. Yâni davar, sığır, inek sûresi demek yerine, içinde davardan, sığırdan, inekten söz edilen sûre demek daha bir edepli kabul edilmiş. Ecdadın böyle güzel nükteleri olmuş ki; benim çok hoşuma gider. Ama bize çaksan geçmez değil, kaynatsan tutmaz geliyor. Yâni böyle çok tuhaf bir edepsizliğimiz var bizim. Tamam, İslâm'ın yasaklamadığı şeyde

serbest olalım, ama şöyle yapsak meselâ: Ben ayaklarımı da uzatarak anlatırken siz kınamazsanız, ama ben bunu yapmasam. Yâni karşımızdaki insandan İslâm'ın izin verdiği şeyin dışında bir hareket bek-lemeyelim, ama biz de karşımızdakini hiç incitmeyecek bir durumda olalım. İfademizde, tavrımızda, örneğimizde, yaptığımız ve yapmadığımız şeylerde karşımızdakini hiç incitmeyelim. Ayrıca incitmemek bir yana onu ne kadar memnun edebileceksek o kadar memnun etmeye çalışalım. Anlatabildim mi? Bilmem anlatabildim mi? diyordu dünün adabı. Ama bugün diyor ki adam: Anlamadın ki! Zaten anlayamazsın ki! Kalın kafalı! diyor adam.

Bir de Kur'an-ı Kerîmde 114 sûrenin (sadece ikisi müstesna olmak üzere) içinde sûrenin ismi vardır, ya doğrudan ya da dolaylı olarak. Yâni meselâ ya fiil şeklindedir:

"Muhakkak ki Allah, kocası konusunda seninle mücadele eden kadını işitmiştir."

(Mücâdele 1)

Gibi âyetin içinde geçen «t7¬(@«D# "Tücadiluke" fiilinden ötürü sûrenin adı mücâdele olmuştur:

Sadece iki sûrede, o sûrelerin ismi, en yaygın ve tanınmış olan ismi uzaktan ve yakından hiç yoktur. Bunlardan biri Fâtiha, diğeri de İhlâs sûresidir. Bu sûrelerde ihlâs kelimesi de, Fâtiha kelimesi de hiç geçmez.

Bakalım içinde Bakara'dan söz edilen bu sûrenin Bakara bölümü bize neler anlatacak: Önce genel bir muhteva tanıtımı yapalım: Kur'an-ı Kerîmde kimi zaman olaylar detaylı verilir, olayın teferruatı anlatılır, sonra hükme geçilir. Bazen de önce baştan bir hüküm beyan edilir, daha sonra da onun detayına geçilir. Burada birinci model gözümüzün önünde. Önce olay anlatılıyor, sonra da bu olayın ne olduğu anlatılıyor.

Ama meselâ En'âm sûresinde Âyet 74. İbrahim kıssasında de-niliyor ki, önce İbrahim'e melekûtu öğrettik. Yâni semayı, arzı, mülkü, ayı, yıldızı, bunların ne olduğunu, kimin olduğunu öğrettik deniyor, sonra da bunu öğrenen İbrahim'in nasıl davrandığını devamında anlatıyor. Benzer üslûpta bir örnek sûrenin baş tarafında yer almıştı: Ey Yakup oğullar! Nîmetlerimi hatırlayın da şöyle şöyle olun! denildikten sonra nîmetlerin tanıtımına geçiliyordu; (Ve iz ve iz) diyerek bu nîmetlerin neler olduğu sıralanıyordu.

Ayrıca bir güzel örnek de Sâd sûresinde karşımıza çıkmaktadır: Dâvûd'a Aleyhisselâm "Faslel-Hitap" verildiği beyanından sonra örneklemeye geçiliyor. Burada ise önce bir Bakara kesmeleri isteniyor. Niye? Ne olacak kesilince? Neye yarayacak bu? Önce söylenmi-yor bu da, sonra denilecek. Sonra denilecek ki hani siz bir adam öldürmüştünüz ya, ve onun katili konusunda eğri büğrü davranışa geç-miştiniz ya, işte onun katillerini ortaya çıkaralım diye bir Bakara kesmenizi istedik diye meselenin öncesine dönülüyor..

İşte bu Kur'an'ın bir anlatım modelidir ve Kuran'da değişik yerlerde böyle anlatımlar görüyoruz. Şimdi inşallah Bakara sûresindeki bu Bakara kıssasını okumaya başlayalım:

67:"Mûsa kavmine dedi ki:"

"Allah size emreder ki bir Bakara zebh edin."

Allah size emrediyor ki; bir bakara kesin. Bir bakara zebh edin. Zebh; nahr'den ayrı bir şeydir. Zebh; Bakaranın kesiminde kullanılan bir ifadedir ve boğazlamak demektir. Nahr ise boyunlamak demektir. Deve şu çukur yerden bıçak sokularak kesilir, bu da nahrdır. İşte, Allah size bir Bakara kesmenizi emrediyor. Yâni yatıracaklar ve bir inek kesecekler, istenen bu. Onlar diyorlar ki bunun üzerine:

"Bizimle alay mı ediyorsun ey Mûsâ!"

Bir alaya mı konu ettin? Bizi alay konusu mu edindin? Yâni bizimle dalga mı geçiyorsun? Bizi makaraya mı sarıyorsun? Böyle bir ihtiyacın mı var Ey Mûsâ? Ne oluyor bizimle gırgır mı geçiyorsun? Diyorlar.

Peki niye böyle diyorlar Allah'ın Peygamberine? Anlayabildiği-miz kadarıyla bunun iki sebebi var:

1- Birincisi bu ölüm sebebiyle ineğin ne ilgisi var? diyorlardı. Bir adam ölmüş, öldürülmüş ve bunun için bize bir inek kesmemizi emrediyorsun. Anlayamadık bununla onun ilgisini? Adam ölüsüyle, maktulün katillerinin bulunmasıyla

bunun ne ilgisi var? demeye çalışıyorlar.

2- İkinci olarak ta inek ha! O kesilecek! Bizden bunu istiyorsun ha! Bizden bir tanrı kesmemizi istiyorsun ha! Nasıl olabilir bu iş? Nasıl yapabiliriz biz bunu? Olacak şey mi bu? demeye çalışıyorlardı. İnek gibi kutsal bir varlığın kesimine yeltenmek, böyle bir şeye cüret etmek bizim için çok zor bir iş demeye getiriyorlardı.

Bakaraya inek demeyi münâsip bulmadık, çünkü Bakara de-mek daha güzel diyor Elmalı merhum ve bunu uzun uzun anlatmaya çalışıyor tefsirinde. İşte biraz genç olacak, biraz dinç olacak, biraz sarı, biraz beyaz olacak, böyle bir sığır cinsi. Ama öküz değil, inek de değil, düve de değil, tosun da değil. Ne ya? İşte onların ortalaması bir şey olacak.

Sizin bir Bakara kesmenizi emrediyor Allah diyor Mûsâ Aley-hisselâm; onlar da diyorlar ki: Mûsâ, bizimle dalga geçme! İki sebeple böyle dediklerini anladık. Peki kime diyorlardı bunu? Yeryüzünde zâlimlerin en büyüğü olan Firavun karşısında en onurlu mücâdeleyi gözlerinin önünde vermiş bir Peygambere diyorlardı bunu. Öyle ki bu peygamber karşısında dünyanın en zâlim adamı dize gelmiş ve pili bitmişti. Bu iş de üstelik kendi gözleri önünde cereyan etmiş, onlar buna bizzat şahit olmuşlardı.

Bu sözü iki sebeple söylediklerini anladık:

Birincisi ki en haklı bölümleri öyle. Ne oluyor ey Mûsâ? Ne ilgisi var bununla

bu işin? Bir adam öldürülüyor, sen de tuttun Allah böyle istiyor dedin. Yâni nereden çıkarttın bu işi? diyorlar. Aslında Allah'ın böyle bir şey emretmemesi, böyle bir şey istememesi gerektiğine kanaatlerinden dolayı değil benim anladığım. Yâni onlar şaşırıyorlar bunun ne ilgisi var diye. Ve de şaşkınlıklarından böyle feveran ediyorlar.

Çok hain bir toplum. Allah'ın ne dediğini biliyorlar, anlıyorlar aslında. Yâni bunu Allah dediğini biliyorlar başta, ama yine de böyle kıvırtmaya çalışıyorlar. İçlerindeki o inek sevgisini o tür açığa çıkart-mıyorlar da: Ne? Ne? İnek mi dedin? Bir inek mi keseceğiz? O kutsal bir varlıktır, biz nasıl keselim onu? diyemiyorlar. O ineği araya araya kırk sene sonra buluyorlar. Ama şöyle değil tabi mesele. Efendim işte bir alana, bir meydana toplandılar. Allah bir inek, bir bakara kesmemizi istiyor, Allah böyle diyor, hadi bakalım diye bu ineği aramaya koyulmuyorlar yâni. Allah'tan peygamberi aracılığıyla gelen bu emri duyduktan sonra yan çiziyorlar, ilgilenmiyorlar, duymazdan geliyorlar, işlerine güçlerine gidiyorlar, aradan bir beş on yıl geçtikten sonra tekrar geliyorlar ve ey Mûsâ Rabbine bir dua ediver de biraz açıklasın filan diyorlar. Allah'tan biraz biraz açıklama geliyor, yine dinlemiyorlar, yine anlamıyorlar, aradan bir beş on yıl geçtikten sonra bir daha geliyorlar filan. Yâni böylece bir kırk yıl geçiyor aradan da bu ineği öyle kesebiliyorlar.

Hz. Mûsâ onlara bunu tek tek anlatıyor, toplu anlatıyor, alenî anlatıyor, sırrî

anlatıyor, düğünde anlatıyor, bayramda anlatıyor, tekrar ediyor, bakın dinleyin diyor, gelin inat etmeyin kesin bu ineği diyor. Uğraşıyor, çabalıyor, çırpınıyor ama hiç tınmıyorlar, dinlemiyorlar, bana mısın demiyorlar, böylece bir kırk yıl geçiyor.

Mesele hangi inek kesilecek meselesi değil de aslında bunlar inek kesmeye yanaşmıyorlar. İşte asıl mesele budur. Zaten bu âyetlerin bana vermek istediği nedir diye bir soru sorulursa burada, ben ancak şu cümleyi söyleyebiliyorum: Rabbin ne dediyse, ne emrettiyse bunu akıl süzgecinden geçirip de kendi mantığına uydurmaya çalışma! Hemen teslim ol! Ve yapabildiğini, yapabildiğin kadar yap! demektir bu. Yâni meselâ Rabbin anlat mı dedi Kur'an'ı? Hemen anlat! Efendim ben ne biliyorum ki, ne kadar biliyorum ki, nasıl anlatabilirim ki diyerek savsaklama, hemen becerebildiğin kadarıyla anlatmaya başla. İnfak et mi dedi Rabbin, hemen yarım hurma da olsa infak et. Efendim benim neyim var ki vereyim? Ben neyi infak edeyim? deme, gücün neye yetiyorsa yarım hurma da olsa hemen yap bunu. Yap mı dedi, hemen yap! Kıl mı dedi, hemen kıl! Kes mi dedi, hemen kes! Küs mü dedi, hemen küs! Vur mu dedi, vur! Dur mu dedi, dur! İşte bunu anlatıyor bu âyetler. Zaten eğer inşallah dememiş olsalardı kesemeyeceklerdi
demiş kimileri, ona bağlamaya çalışmışlar meseleyi.

Bir de sordukça işin zorlaştırılması meselesi başka âyetlerle de sabittir. Cenab-ı Hak buyurur ki:

"Ey iman edenler açıklandığı zaman hoşunuza gitmeyecek şeyleri sorup durmayın! Halbuki onları Kur'an indirilirken sorarsanız size açıklanır."
(Mâide: 101)
Yâni böyle olur olmaz her şeyi sorup durmayın! Açıklanınca bıkıp usanacağınız şeyleri sormayın diyor âyet-i kerîme. Meselâ âyetin sebeb-i nüzulüyle alâkalı anlatılır ki; Allah'ın Rasûlü size hac farz kılındı buyurunca: Sahabeden birisi: Her yıl mı haccedeceğiz ey Allah'ın Rasûlü? Hac her yıl mı ya Rasûlallah? diye ısrar etmeye başlamış. Allah'ın Rasûlü: Evet deyiversem her yıl haccetmeniz üzerinize farz olacak ve bunun üstesinden gelemeyeceksiniz, o halde size açıklanandan fazlasını sormayın! buyurur.
Aynen bunun gibi bakın önce zorlaştırmıyordu Allah. Kesin! diyor. Ne keserseniz kesin! diyor. Zaten biliyoruz ki Allah, sözünü bu tür sorulara ihtiyaç kalmayacak biçimde ulaştırır, dinin mantığı bunu gerektirir. Adamlar, aslında nasıl olacaktı bu? Diye sorular sorarak kendilerine yük getiriyorlar.
Zorlaştırıyorlar işi.
Halbuki yük getirmemeliydiler. Soru sormamalıydılar. İşi için-den çıkılmayacak biçimde ağırlaştırmamalı ve hemen ne denmişse yapmalıydılar.
Dediler ki, bizimle dalga mı geçiyorsun ey Mûsâ!
Buraya geçmeden önce şunu da söyleyelim: Mevdûdî Rahi-mehullah der ki: Hindu dininde olan bir adam, Hindu'larda sonradan uydurma inek kutsallığı

vardır, asıl Hinduizmde yoktu bu. Hindistan'da İngilizlerin sömürgesinden sonra ortaya çıktı bu iş. İngilizler Hindistan halkı et yemesin de böylece İngiltere'ye bolca et gitsin diye sömürgesi altında bulunan Hindistan halkına ineği kutsallaştırıvermişler. Demişler ki inek çok kutsal bir varlıktır, ona dokunmak günahtır. Böylece bu yutturmaca sonunda inek eti yemeyen Hindistan halkının tüm etleri İngiltere'ye gitmektedir.

Bizde de bazen bazen meselâ tereyağının zararlarından filan bahsederler. Efendim tereyağı hayvansal bir yağdır, binaenaleyh damar sertliği yapmaktadır, kalbe giden damarları tıkamaktadır filan. Niye diyorlar bunu? Herhalde vatandaş tereyağı yemesin de elit tabakaya bolca tereyağı çıksın diye bunu yapıyorlar. Veya kimilerinin sık sık çocuk için ana sütünün zararlı olduğundan bahsettiklerine şahit oluyoruz. Niye diyorlar bunu? Ürettikleri çocuk mamalarının satılması için diyorlar. Her kadın kendi çocuğunu kendisi emzirse bu defa ürettikleri mamalar satılmayacak. İmal ettikleri çocuk mamalarının satılmasını

hedefledikleri için uyduruyorlar bunu. Evet efendiler kölelerine bazen empoze ederler böyle şeyleri ve köleler de aynen kabul ederler bunu.

Mevdûdî diyor ki: Hindu dininde olan bir adam müslüman olursa kurban keseceğinde koyun ve keçi kesemez diyor, o mutlaka bir inek kesmek zorundadır diyor. Niye? Kalbindeki o sevgiyi, o inek sevgisini tümüyle bitirsin diye. İnek kesmeli ki kalbinde en küçük de olsa bir inek sevgisi kalmasın. İneğin

tanrılığı ve kutsallığı inancı bitsin diye.

Arkadaşın biri de diyor ki, Türk olan bir adam da eğer müslü-man olduğunu iddia ediyorsa ilk önce onun iki evlenmesi gerekiyor. Neden? Çünkü o put var ya kalbinde, ilk önce o da onu bitirmelidir diyor. Neyse şimdi bunlara girmeyelim.

İnsanların kalbinde öldürmedikçe canlılığını sürdüren, sürekli yaşayıp giden böyle kimi putlar, kimi inançlar vardır. Onların da kalbinde, İsrâil oğullarının da gönlünde bu inek sevgisi vardı Mısır'dan kalma, firavunlardan kalma, Firavun düzeninden kalma. Böyle Apis öküzlerinin tanrılığı vardı kalplerinde, sevgisi, saygısı vardı.

Hattâ çölde Samiri'nin yaptığı put da onun için buzağıdır demişler kimileri. İnek değil, ama ineğin küçüğü. Neden inek değil de küçüğü? Çünkü kölelik ruhu adamların içine işlemiş. Diyorlardı ki büyüğe büyükler tapar, biz ancak küçükleriz ve küçüğe taparız, küçüklere tapabiliriz. Şimdi bizde de öyle değil mi sanki? Büyük işleri büyükler yapar. Biz küçükler ancak bunları yapabiliriz, büyüklerin

yaptıklarını yapamayız diyorlar. Meselâ büyük eğlence merkezlerine

ancak büyükler gidiyor şimdi de. Yâni meselâ şu anda Türkiye'de Amerika gibi bir yapılanmaya gidecek cesaret olur mu? Olur mu canım? Onu büyükler yapar sadece. Biz küçüğüz ancak kendi çapımızda işler yaparız.

Cevdet Sunay bir gün Konya'ya gelmiş, yolu köyden de geçiyor, çocuğun biri at

pislikleriyle oynuyormuş. Cevdet Sunay kocaman, böyle dev gibi bir adam çocuğa göre, zaten kalıbı da yerinde, evlâdım ne yapıyorsun, ne uğraşıyorsun? Demiş. Amca işte filanın kafasını yapıyordum demiş. Hani o sarı, bu da sarı sarıyı sarıya benzetmiş ço-cuk, bir de Cevdet Sunay sevecek ya bunu. Oğlum demiş, rica etsem benim heykelimi de yapar mısın? Demiş. Çocuk şöyle başını kaldırıp bir bakmış ve şöyle demiş: Senin kadar pisliği nereden bulayım amca! Demiş.

İşte asıl mesele buydu. Dün efendileri olan Firavun oğullarının tapındıkları, kutsadıkları bir şeydi inek. Efendilerinin kutsadıklarını onlar da kutsamaya çalışıyorlardı. Hani nasıl şimdi köleler efendilerinin, yâni kendilerine egemen olan ülkelerin kendilerine empoze ettikleri, kutsadıkları şeylere nasıl karşı gelemiyorlar. Öyle değil mi? Meselâ demokrasi kutsaldır dediler efendilerimiz, efendilerimizin kutsadığı bu demokrasiyi biz de kutsuyoruz şimdi. Laiklik kutsaldır diyorlar, berikiler de, köleler de onların kutsadıkları şeyleri kutsal bilip dokunamıyor-lar, karşı gelemiyorlar ya.

İşte aynen bunun gibi. Kutsanan bir varlık, yâni bir tanrı kurban edilecekti gözlerinin önünde. Böylece kalplerinde put sevgisi kal-mayacaktı. Bir de onlara şu anlatılacaktı: Herhangi bir kutsallık varsa, bu sadece Allah'tandır. Çünkü kutsama hakkı sadece Allah'a aittir. İn-sanların kutsama hakkı kesinlikle yoktur. Kutsama hakkı sadece Kutsalın hakkıdır. Kutsal olmayanların, Kuddüs

olmayanların asla kutsal belirleme yetkileri yoktur. İşte bunu anlatacaktı Allah onlara, bu inek kesme işiyle.

Şimdi bu adamlar kendilerine göre put yapıyorlar ve kendileri çapında tapınıyorlardı. Hiç olmazsa en azından bunu kalplerinde taşıyorlardı. İşte bunun açığa çıkması lâzımdı. Onun için Rabbimiz onlara bir inek kesmelerini emrediyordu.

Bizler de İslâm'la tanıştığımız sürece, İslâm'a toptan inandık, müslümanız da, bundan sonra birim birim, âyet âyet İslâm'la tanıştığımız sürece, o birim birim tanıştığımız İslâm birimlerine karşı bizde önceden var olan putçu görüş vardı ya, varmış ya, anlıyoruz bunu ya, inanç olarak hemen değiştirdiğimizi ve yanlış olduğunu

ifade ediyoruz ya. Ama bunu amel haline dökelim inşallah. Yâni hiç olmazsa bunun sözcülüğünü yapalım inşallah. Şöyle yanlış inanıyormuşum, böyle yanlış yapıyormuşum, meğer öyle değilmiş iş! Diyelim inşallah. Ve hiç çekinmeden, bunu rahat rahat ortaya koyalım. Böyle bir şey söyledi bu âyet bana bilmiyorum. Çünkü meğer bunların içlerinde daha varmış bu inek sevgisi ya.

Peygamber Efendimiz de Kâbe'deki putları, onları dikenlere kırdırmıştır bu yüzden. Usuldür bu; put, dikene kırdırılır. Onları dikenler kırarsa kalplerinde az da olsa bir sevgi varsa, o da bitirilecektir.

Bir tanrı bitirildi gözlerinin önünde. Bir İlâh öldürüldü güpegün-düz. Bir inek kesildi. Ama bakın görün ki o tanrı kendisini öldürenlere karşı hiç bir şey

yapamadı. Öldürülmesine bile engel olamadı. Hem de bizzat kendi elleriyle

öldürdüler onu. Şu dün onu dikebilmek için kullandıkları elleriyle.

Put, onu dikene kırdırılır dedim. Peygamberimizin Kâbe'deki putları, onları

dikenlere kırdırmasının benim kafamda yansıması olarak şunu da ifade etmiş

olayım: İnsanların kafalarındaki, içlerindeki putları açığa çıkarıp onları

kendilerine kırdırmak için, din ancak sözlü anlatılır, yazılı anlatılmaz diyorum.

Çünkü bir adamla karşılıklı konuşacaksın, adam içindekileri mecburen dökecek,

açığa çıkaracak. O konuştukça, o açığa çıkardıkça da siz onun müşahhas hale

getirdiği putunu ona kırdıracaksınız. Yâni kendisi bizzat onu kabullenecek, ondan

sonra da değiştirecek bu işi. Yazmanın hiç faydası olmaz anla-mına değil

tabi bu. İşte benim şu konuştuklarım da belki bir gün yazı-ya dökülüp

Müslümanlara ulaştırılmış olacaktır. Ama nihaî hedef, hani savaşta sonuç piyadenin

olduğu gibi, bu iş de ancak muhatapla karşılıklı konuşmakla olacaktır

diyorum.

Ey müslüman! Sana da uygulanan yöntemler, verilen yanlış eğitimler sonucunda

eğer kalbinde bazı putlar, bazı yanlış değer yargıları varsa, sen de onu kendi

ellerinle kırar, kesersen Allah sana da yücelikler nasip edecektir, bundan hiç mi

hiç şüphen olmasın!

Onlar, bizimle dalga mı geçiyorsun ey Mûsâ? Deyince Hz. Mû-sâ buyurdu ki:

"Ben cahillerden olmaktan Allah’a sığınırım dedi."

Yâni ben böyle nasıl yaparım! Nasıl dalga geçerim sizinle? demek değil tabi mesele. Rabbim istemediği halde size Allah’ın istemediğini nasıl söylerim! demektir. Değilse Allah’ın istediği dalga geçmek olsaydı geçerdi tabii. Toplumla da dalga geçerdi, fertle de dalga geçerdi. Ama onlar ne diyorlar? Ey Mûsâ! Bu iş Allah’ın işi değil, sen herhalde dalga geçmek için söylüyorsun bunu diyorlardı ya. Öyle şey mi olur? Bunu size Allah söyledi! Ben Allah’ın peygamberi olarak Allah’a yalan mı isnat edeceğim? Bu nasıl mümkün olabilir? diyordu Hz. Mûsâ. Böylece peygamber kendisinin elçi olduğunu ortaya koyuyor-du. İşi Allah’a raci anlatıyordu. Bir peygamber olarak benim size söylediklerimin tümü Allah’tandır. Emrettiklerimin ve yasakladıklarımın tü-mü Allah’tandır. Ben kendi hevamdan size bir şey demem, yapmam. Benim söylediğim ve yaptığım, yapmanızı istediğim her şey vahiydir, vahiy kaynaklıdır. Çünkü ben yeryüzünde Allah’ın sözcüsüyüm. Ben yeryüzünde Allah’ın konuşan kısmıyım. Ve kesinlikle bilesiniz ki bana itaat Allah’a itaattir, bana isyan ise kesinlikle Allah’a isyandır.

Evet Hz Mûsâ böyle diyerek onları uyardı. Onlar duydular duymadılar, anladılar anlamadılar, yanaştılar yanaşmadılar. Aradan zaman geçti, dönem geçti, geldiler Peygambere ve dediler ki:

68:"Dediler ki; ey Mûsâ! Rabbine bir dua ediver de bu ineğin mahiyetini bize

biraz açıklasın."

Bizim için Rabbine bir davetiye gönderiver. Hainlere bakın, kimin Rabb'iydi bu Rab? Mûsâ'nın Rabbi sadece, onların Rabbi değil sanki. Rabbimize bir dua ediver filan da demiyorlar yâni. Sanki o Rab kendilerinin Rabbi değil de sadece Mûsâ'nın Rabbi. Bir de bakın; Rabbimize birlikte dua edelim de demiyorlar. Sanki ağızları kurumuş hainlerin, kendileri dua etmek istemiyorlar da, ey Mûsâ hadi sen bir dua ediver diyorlar. Bizdeki hani şu malum felsefe de herhalde bunlardan

geçme mi ne? Hani diyorlar ya herkes Rabbe dua edemez, herkes Rabbe ulaşamaz, ulaşabileceklere dua ettirmek lâzım filan. Bakın bu adamlar da en azından müslümansalar bile, Rablerini Rab biliyorsalar bile yine de duayı, davetiyeyi Mûsâ gönderecekti. Elbette bu iş peygamber aracılığıyla olmalı değil mi? Tamam belki, ama ifade bozuk. Evet, yine peygamber dua etsin, ama Rabbimize dua edelim desinler. Veya gel birlikte dua edelim desinler.

Yâni biz bu işi beceremeyeceğiz, bize biraz yardım et, hadi seninle birlikte dua edelim falan deseler bu kulluğun ifadesi olacak, ama buradaki ukalalığın ifadesi oluyor.

Rabbine dua etsen de o ineğin mahiyetini bize biraz beyan ediverse. Yâni nedir bu inek? Nasıl bir şey? Bu konuda bize bir beyanda bulunsun Rabbin diyorlar.

"Dedi ki; Mûsâ Aleyhisselâm

:

İşte o şanı yüce Allah" (zamirle anlatılınca daha

bir yücelik ifadesi var)"Der ki, Diyor ki"

:
"O size emredilen inek bir

Bakara'dır ki"

Dikkat ediyorsanız tekrar tekrar üstüne basa basa, ben de-miyorum! Allah size diyor ki! Ben Allah'ın dediğini size diyorum ki! Ben Allah'ın emrini size tebliğ edip duyuruyorum ki şeklinde meseleyi Allah'a irca ediyor ve de iş karışık kuruşuk bir duruma gelmesin diye bizzat tekitli olarak söylüyor Hz Mûsâ aleyhisselâm. Benim aracılığımla Allah size diyor ki: Size emredilen o bakara, "Bakara tün" bir bakaradır ki. Öyle bir bakaradır ki:

"Ne farımış, ne de taptaze."

Yâni ne farımış, ne yorulmuş, ne amelden kesilmiş, ne de böyle taptaze. Bakire, yâni henüz analık fonksiyonlarını icraya başlama-mış demektir.

"Bu ikisi arasında bir inek düşünün."

Yâni olgun, dolgun, gücü kuvveti yerinde, yaşı başı yerinde, tam bir inek.

"Hadi öyleyse emrolunduğunuzu hemen yapın!"

Fa, fa-i ta'kıbiyyedir. Hadi, beklemeyin artık emrolunduğunuz şeyi hemen icra ediverin! Beklemeyin artık! Ne bekliyorsunuz? Bu işin mahiyetini istediniz, onu da anlattı Allah. Ama onlar dinlemediler, yanaşmadılar, ilgilenmediler, duymazdan geldiler. Tam İsrâil oğulları karakterini, yahudi karakterini bize

gösterdiler.

Rabbimiz bunu bize niye anlatıyor? Rabbimiz bize bunu, şu-nun için anlatıyor: Bakın sizin toplumda da böyle insanlar pek çoktur diye anlatıyor. Bizim toplumda da pek çoktur böyleleri. Söylersiniz adama, anlatırsınız, didinirsiniz, uğraşırsınız: İyi ama! diye bir şey daha bulur adam. Sizi dinlemez, anlamaz, itiraz eder. Siz bir daha söylersiniz, döner bir daha itiraz eder. Tamam onu anladık da, ama! Şu nasıl olacaktı? diye bir daha sorar. Söylenenden kaçmak için anla-mamış gibi davranır. Söylediğinizle hiç mi hiç ilgisi olmayan başka konularda
sürekli sorular üreterek sizi oyalamaya çalışır.

Meselâ kıyafet konusunda çok görüyoruz bunu. Meselâ kızın birine ısrar ediyorsunuz, kızım, tamam, piyasa böyle, okulun böyle anladık, ama hiç olmazsa cazip bir renk olmasın giydiğin! diyorsunuz. Ama bir eşarp takıyor ki başına, üç kilometre öteden görebilirsiniz. Anlamıyor o bunu, dinlemiyor zaten de, gene de diyorsunuz. Sonra da diyor ki; eh ne yapayım, ben bunu bulabildim! Böyle bir mantık. Şimdi bizim piyasada da çok bu mantık. Burada da böyle bir mantık var.

Aradan bir beş on yıl geçtikten sonra tekrar geliyorlar; ve di-yorlar ki:

69:"Ey Mûsâ Rabbine dua et de bize bu ineğin rengini açıklasın."

Diyorlar ki, tamam, yapalım da, ama bunun rengi ne olacaktı? Bu ineğin rengi nasıl olacaktı? Tamam anladık keseceğiz de, biz onu sormayı unutmuştuk! Tam

serkeşlik. İyi iyi, kes dedin, tamam, keselim de rengini söylemedin ama! diye sanki suçlarcasına Mûsâ Aley-hisselâm'a döndüler. Yine aynı model cevap; o Rabbine iltica etti de Rabbi dedi ki:

"Mûsa Aleyhisselâm dedi ki; Allah diyor ki, o size emredilen Bakara, bir Bakaradır ki sapsarı, onun rengi de pas parlaktır."

Böyle sanki bakanları sevindirecek bir tarzda.

Tabi böyle bir ineğe baktıkça sevinilir elbette. Yâni ne ihtiyar, ne genç, zayıf da değil, etine dolgun bir inek. Onlar yine hemen yanaşmıyorlar, yapmak istemiyorlar, kesmeye yanaşmıyorlar veya uzatmak istiyorlar işi. Belki de rivâyetlerde yok diye demeye cesaret edemedim ama desek mi? Belki de bu işin başlarına neler açacağını biraz biraz seziyorlar da sonunda, onun için yanaşmıyorlar.

Yâni bu kadar ısrarla söylenince sonunda başlarına nelerin gelebileceğini sez-meye başlıyorlar ve biraz uzatmayı istiyorlar, zaman kazanmak isti-yorlar. Çünkü bu ineği kestikleri zaman ölen kişinin katilleri de ortaya çıkacaktı. Bunu sezdikleri için bu işi uzatıp zaman kazanmak istiyorlar. Aradan bir beş on yıl geçtikten sonra tekrar geliyorlar ve diyorlar ki:

70: "Dediler ki; ey Mûsâ! Dua etsen de Rabbine, bu işin mahiyetini biraz daha açıklasa bize."

Çünkü:

"Biz biliyoruz ki, bütün Bakaralar birbirlerine benzerler."

Yâni böyle aklımız karıştı. Bilemiyoruz, ayırt edemiyoruz. Bu kadarcık bilgi yetmez ki bize! Çünkü sen de biliyorsun ki, bütün inekler birbirlerine benzemektedir. Biraz daha açıklansın da neyi keseceğimizi biz de bilelim. Yâni bu, tam böyle şeytanca bir tavır. Tam İsrâil oğulları tavrı. Tam yahudi tavrı. Hani diyorum ki toplumu tanımasak, Mûsâ'yı Aleyhisselâm bilmesek, Mûsâ'nın Aleyhisselâm onlara karşı şefkatini, merhametini bilmesek neredeyse doğru ya! Adamlar haklı diyecektik. Ne yapsın adamlar, gerçekten hangi ineği keseceklerini bilemediler diyecektik. Adamlar, bayağı bayağı adam gibi laf ediyorlar. Tamam inek, keselim de ama bu inek nasıl bir inek yâni? Bu ayan beyan açıklansın diyorlar, diyesimiz geliyor. Açıklanıyor biraz: E rengi ne olacaktı? O da açıklanıyor. İşte biraz sarımtırak, biraz genç, biraz dinç deniyor. Olanlar yine de birbirlerine benzer efendim! Biraz daha açıklık olmaz mı? diye kendi kendilerine bir şeyler üretiyorlar.

Şimdi bizde de öyle değil mi? Meselâ zekât hesabında böyle davrananlar biliyoruz. Ev bark konusunda böyle davrananlar, ihtiyaç felsefesinin tespitinde böyle davrananlar biliyoruz. Sosyal ilişkilerde veya siyasal bakış açısı konularında böyle davrananlar biliyoruz. Halbuki adam kafaya dolduruyor; meselâ partisiz olmazı, parasız olmazı, kadın erkek beraberliğini. Adam tüm bu konularda bir hüküm koyuyor ortaya, ondan sonra da buna nice deliller, nice yan ürünler, yan destekler bulmaya çalışıyor. Aynen bunların mantığı. Allah dedi ya

tamam ondan da çıkmıyor. Tamam onu zaten yapacağım da diyor, ama geri kalanını hep kendine göre ayarlayıp gidiyor.

Ey Mûsâ Rabbine dua et de hele biraz daha açıklasın:

"İnşallah, kesinlikle biz buna bir yol bulacağız."

Yâni böyle bir inek bulacağız, hele biraz daha tarif eder misin ey Mûsâ diyorlar. Biz bu işi becereceğiz, ama bilgi eksikliğimiz var. Sen onu bizim için tamamlayıver diyorlar.

71:"Öyle bir inek ki, ne yeryüzünü sulamada kullanılmış, ne de ekmede ve dikmede."

Ne ekin ekmede, ne çift sürmede, ne de tarla sulamada kullanılmış bir inek.

"Boyunduruk da vurulmamış."

Yâni başıboş, ya da başına buyruk, müsellem, yâni kendi başına sâlim bir inek. Hiç boyunduruk vurulmamış, çifte kullanılmamış bir inek.

"Yâni böyle alacası da yok."

Alasız, alacasız bir inek.

"Dediler ki işte şimdi hak söyledin!"

Hah! Şimdi doğru söyledin ey Mûsâ! Şimdi tamam! Şimdi oldu bu iş. Ötekiler? Ötekiler olmamıştı sanki. Hz. Mûsâ'nın önceki dedikleri yalandı sanki. Hayır ötekiler de haktı, ötekiler de doğruydu; ama yapmadıklarını kamufle ediyorlardı, kamufle edeceklerdi alçaklar.

Bu zamana kadar niye yapmamışlardı? Niye böyle bir ineği bulup hemen kesmemişlerdi? E anlayamamışlardı canım, ne yapsındı adamlar? Ya da o zaman henüz hakikat beyan edilmemişti de ne yapacağımızı şaşırmıştık. Veya işte, ey Mûsâ, o zamanlar sen bizimle alay ediyor, dalga geçiyordun. Hah! Şimdi hakkı söyledin! Şimdi oldu! diyorlar. Ondan sonra da onu boğazladılar, o ineği kesebildiler.

"Onu boğazladılar, ama neredeyse yapamayacaklardı bu işi."

Neredeyse kesemeyecektiler. Çünkü bu iş kendilerinin Peygambere kafa tutma işiydi. Bayağı bayağı da ileri gitmişler, ukalalık etmişler, karşı gelmişler, laf dinlememişler. Ama biraz daha ileri gider-lerse helâk ta olabileceklerdi. Bu kadardan sonra da hâlâ yapmazlar-sa işleri bitirilecekti. Nitekim yine de yapmayacaklardı da. Çünkü yapamamak değildi mesele, yapmamaktı. Böyle bir ineği bulamamak değildi mesele, bulmamaktı. Kesememek değil, kesmemekti. Ama sonunda ağızlarından bir inşallah sözü de çıkıvermişti. Bu işi Allah'a izafe etmeyi becerivermişlerdi. Ulemânın ifadesine göre ağızlarından böyle biz söz çıkmasaydı neredeyse kesemeyeceklerdi ineği. İnşallah dedikleri için, meşieti Allah'a bıraktıkları için, Allah'ı her işe etkin ve yetkin bildikleri, bunu hatırladıkları için Allah onları bu işte muvaffak kıldı.

"İnşallah buna bir yol bulacağız!"

diyebildikleri için o ineği kesmeye, Allah'ın emrini yerine ge-tirmeye muvaffak

oldular.

Bu âyet inşallah sözünün etkisini anlatan âyetlerden biridir diye gündeme getirilmiş. Bunlar da inşallah diyorlar ve sonunda ancak bu kadar beceriyorlar. Hani Peygamberimiz de bir seferinde, yarınki bir iş için inşallah dememişti de Allah uyarıda bulunmuş ve o da pişman olmuştu.

"Herhangi bir şey için Allah'ın dilemesi dışında: "Ben onu yarın yapacağım" deme, unuttuğun zaman Rabbini an ve şöyle de: "Umulur ki Rabbim doğruya daha yakın olana eriştirir."

(Kehf: 23)

Denilmişti. Buna biz de alışalım tabi. Ama bazen fıkralar uydurulur, dalga geçilir. Hani adamın birisi ava gidiyormuş ta, işte inşallah demiyormuş da filan. Burada inşallahı bir tanıyalım inşallah.

İnşallah; meşietin Allah'a ait olduğunu anlamak, kavramak ve bu idrakle iman etmek demektir. Meşiet; dilemek demektir. Allah dilerse, Allah isterse, Allah izin verirse, bu elde bir diyeceğiz bir kere. Ama "Allah dilerse" den sonra kişi kendinin dilemesini mutlak ortaya koyarsa, bu Allah'la dalga geçmek demektir. Yâni yapacağı herhangi bir iş konusunda inşallah der de bir adam, yâni Allah dilerse, Allah izin verirse der de, ama bu işe kendini mutlak etkin ve yetkin zanneder ve öyle davranırsa bu inşallahla dalga geçmek demektir. Meselâ birine kafayı taktı bir delikanlı, onunla evlenecek, tamam inşallah. Ama öyle ısrar

ediyorsa ki, her çareye baş vuracak, illa da evlenecek onunla. Yer yerinden oynasa da onu başkasına yâr etmem diyorsa işte bu inşallahla dalga geçmek demektir. Veya bir yerden dükkan tutacak adam veya bir işin başına geçecek, biriyle beraber olacak veya birine engel olacak, inşallah demiyor mu? Diyor ama kafaya öyle bir takıyor ki bu işi, mutlaka yapacak onu. Sanki bu konuda Allah -hâşâ- istese de yapacak istemese de. İşte bu Allah korusun da inşallahla dalga geçmek demektir.

Meselâ arkadaşın biri evlenme çabasındaydı, tamam inşallah da diyordu, maşallah da diyordu. Ama konuşmasına bir bakın ki; her şeye rağmen, yer yerinden oynasa da onu alacaktı. Mümkün değil onu kimseye yar etmem diyordu. E, hani inşallah diyordun? Hani Allah isterse, Allah dilerse diyordun? Nerede kaldı inşallah? Belki de onunla evlenmeni istemiyordu Allah. Belki o makama gelmene razı değildi Allah. Hayır öyle değil. Adam hem inşallah diyor; hem de o makama gelebilmek için Allah istese de istemese de her şeyini, namusunu,
iffetini fedâ ediyor. İşte bu inşallahla dalga geçmek demektir.

Allah korusun da bugün müslümanın yalanı olmuş inşallah. Bükra inşallah, yarın inşallah diyor adam, e yine yarın da bükra. Müslümanlar inşallah dedi mi, neredeyse bir sene sonraya söz veriyorlar. Oysa diyecekler ki yarın öğle namazında buluşalım inşallah. Bu ne demek? İslâm'ın mâzeret kabul ettiği şeyler dışında orada olacağım demektir. Çok acil bir vaka olmadıkça hastalık

gibi, ölüm gibi, evlenmek gibi mutlaka orada olacağım demektir bu. Öyleyse

sözlerimize dikkat edelim, de durup dururken kendi kendimizi münâfık yapmaya-

lım inşallah. Kırk yıl bu emir ile ineği kesme arasında geçti deniyor.

Kitabımızdaki kırk günle alâkalı iki konu, iki yorum biliyorum: Birisi sûrenin

51. âyetinde geçmişti:

“Kırk gece için Mûsa ile vaadleştiğimiz zaman..”

Hani Hz. Mûsâ Aleyhisselâm ile Rabbimiz kırk güne vaadleş-mişlerdi. Böyle bir

kırk gün konusu var. İkincisi:

"Allah dedi ki: "Orası onlara kırk yıl haram kılındı; Yeryüzünde şaşkın

şaşkın dolaşacaklardır."

(Mâide: 26)

O Tih çölünde kırk yıl gezdiler, dolaştılar diye bir kırk yıldan söz edilir. Bir de

bu inek kesme işi böyle kırk yıl sürdü deniyor. Zaten kırk yıl, o kırk yıl dolacak

da o nesil bitecek, tükenecekti. Köleler, köle ruhlular ölecekler ve onların

çocukları, babalarının yaşadığı şehir hayatını görmeyen, Mısır’ı tanımayan ve

çölde doğup büyüyen, özgürce büyüyen, babaları gibi Mısır’ı görmeden

büyüyen o özgür insanlar kalacak; onlar zamanında Filistin’e gidilecek ve artık

orada devlet kurulacaktı.

İnşallah konusunda şunları bileceğiz :

1- Adam inşallah diyor; ama kendisinde mutlak bir güç var zannediyor, bu

yanlıştır. Bunu az evvel demeye çalıştım. Hani Kâlem sûresinde de anlatılıyordu. Adamlar yarın biz bağımızı bozacağız diyorlardı, bu işe kendilerini etkin ve yetkin zannediyorlardı. Allah'ı hesaba katmıyorlar, Allah'ı diskalifiye ederek inşallah demiyorlardı da sabahleyin Allah da onların bağını bozuvermişti ya. İşte kişi hem inşallah diyor hem de o iş konusunda işi Allah'a bırakmayarak kendisini mutlak güçlü görmeyecek. Birinciyi herhalde anladınız. Hem inşallah diyor, Allah isterse diyor, hem de kendi bildiğince yapacağını zannediyor.

2- Bir de inşallah diyerek kişinin yapmak istediği şey aslında, zaten Allah'ın kendisinden istediği şeydir de, o inşallah diyerek Allah isterse diyerek Allah'tan yeni bir davetiye bekliyordur. Yâni inşallah dedikten sonra sanki Allah o işi yapması gerektiğini bir daha beyan edecekmiş gibi yeniden davetiye bekliyor adam. İşte bu da inşallahla dalga geçmek demektir. Meselâ soruyorsunuz adama: Arkadaş namaza başlayacak mısın? İnşallah diyor adam. Yâni inşallah, Allah isterse,
Allah dilerse yakında başlayacağım! diyor. E, Allah zaten istiyor! Namaz kılmanı zaten istiyor Allah ne duruyorsun?

Veya meselâ soruyorsunuz adama: Arkadaş hacca ne zaman gideceksin? İnşallah gideriz diyor. Ya Hacca gitmeni zaten istiyor Allah senden. Hattâ kimileri yeniden bir davetiye filan bekliyorlar. Efendim henüz rüyamızda çağrılmadık, herhalde yakında çağrılacağız filan. Ya iki bin yıl önce İbrahim

Aleyhisselâm çağırmış, bin dört yüz yıl önce Allah'ın Rasûlü çağırmış, şu anda da Kur'an çağırıyor, sünnet çağırıyor; adam hâlâ rüyasında çağrılmayı bekliyor. Ne demek Allah isterse sakal bırakacağım? Allah isterse örtüneceğim, Allah isterse in-şallah hacca gideceğim! Allah baştan istemiş zaten, bir daha ne bekliyorsun
da?

3- İnşallahla üçüncü dalga geçme de şöyledir bakın. Aslında Allah onu kendisinden istemezken, bu inşallah diyerek sanki Allah'ı zorlayacak zannediyordur.

Yâni kişinin inşallah dediği konu, Allah'ın istemeyeceği bir konudur. Allah'ın kendisinden yapmasını istemediği bir konudur da o yapacağı iş; ama yine de bu adam inşallah diyerek sanki Allah'a yol gösteriyor veya Allah'a akıl veriyor demektir. Meselâ nasıl? Adam meyhane açmaya çalışıyor ve inşallah, Allah izin verirse yakında açacağız diyor. Bütün hazırlıkları tamamladık, inşallah yakında meyhaneyi hizmete sokacağız diyor. Yahu Allah izin vermez ona! Allah istemez onu! Sen nereden çıkardın bunu? Sen şeytandan izin alıp açıyorsun! diyeceğiz ona da. İşte bu da inşallahla dalga geçmek demektir.

Evet inşallah dedikleri için bu ineği kesmeye muvaffak oldular. İnek kesildi. Gözlerinin önünde kutsadıkları bir tanrının işi bitirildi. Öyle bir tanrı ki kesildi; ama kendisini kesenlere karşı hiç bir şey yapamadı. Öyle bir tanrı ki kendisinin öldürülmesine bile engel olamadı. İnekten tanrı olursa bu kadar olur işte.

Bundan sonra hüküm gelecek. Yâni ne içindi bu iş? Niye emredilmişti bu? Bunun sebebi konusunda hüküm geliyor. Buyurur ki Rabbimiz:
72:"Hani sizler bir adam öldürmüş de suçu başkalarının üzerine atmıştınız ya. Halbuki Allah gizlediğinizi açığa çıkaracaktı."
İşte mesele buymuş. Hani siz bir nefis öldürmüştünüz de o konuda böyle çelişkiye düşmüştünüz, yamuk yumuk davranışlar içine girmiştiniz. Onu saklıyor ve birbirinizin üstüne atıyordunuz. İşte Allah bunun açığa çıkarılması için bu ineği kesmenizi size emretmiştir.
Hani bir nefis öldürmüştünüz de. Nefis; kişi demektir, insan demektir. İnsanın bizzat kendisi demektir. Efendim işte insanda bir ruh vardır, bir de beden vardır filan diyorlar bunun aslı yoktur. Nefis insanın kendisi demektir. Yâni kişinin çamurdan meydana gelmiş bedeni ile Allah'tan gelmiş ruhunun bileşkesine insan denir veya kişi denir.
Değilse işte insanda bir beden vardır, bir ruh, bir de nefis vardır. Sen bunlardan sadece nefsi öldürmeye bak demek enayiliktir; çünkü her nefis zaten ölümü tadacaktır. Zaten o diri kalmayacak ki. Sen ölecek olanı niye öldürmeye çalışıyorsun da? Bedenini diri tutacaksın, ruhunu diri tutacaksın, canını diri tutacaksın, ama nefsini öldüreceksin olmaz bu! Yoktur İslâm'da. Ya ne? Nefis denilen şey bizzat insanın kendisidir. İnsan olma özelliğidir. Meselâ insanın sevmesi, nefret etmesi, kabul etmesi, reddetmesi, iman etmesi, küfretmesi gibi

olaylar nefsin işidir. Yâni iman etme, reddetme insanın işidir. Ne sadece ruh yapar bu işi, ne de beden yapar. İkisi birleşince, o mükellef varlıktır ve o insanın kendisi yapar bunu. İşte nefis bu anlama gelir ve bu nefsin de derecesi olmaz o zaman. Ancak vasıfları olur.
Siz bir insan öldürmüştünüz de, böyle onun katili konusunda alavere dalavere düşünüyordunuz. Bunun kim olduğunu saklayıp, suçu birbirinizin üstüne atmaya çalışıyordunuz.
Allah da onun kim olduğunu açığa çıkaracak, yâni sizin gizlediğinizi açığa çıkaracak.
73:"Biz bunun üzerine dedik ki; o ineğin bir parçasıyla o ölüye vurun!"
Bu bir hüküm cümlesi. Neden bunu emrettiğini söyledi Allah. Onun bazısıyla ona vurun! O öldürdüğünüze, bu kestiğinizin bir kısmıyla vurun! Neresiyle vurdularsa.
"İşte Allah böylece ölüleri diriltir."
Müfessirlerin Allah kulaklarını çınlatsın, böyle âyet buldular mı tamam, alır yürürler. Efendim acaba bu ineğin neresiyle vurdular ki ölüye! Acaba diliyle mi vurdular ki! Kuyruğuyla da olabilir mi ki? Kulağıyla mı? Yoksa neresiyle vurdular ki? Zırvanın tevili olmaz. Allah de-memişse, bunun üzerinde uzun uzun münakaşa yapmanın anlamı yoktur. Eğer bu bilinmeyince bizim dinimiz eksik olacak olsaydı ve mutlaka bilmemiz gereken bir konu olsaydı elbette Allah onu

bize bildirirdi diyor ve geçiyoruz.

Evet vurdular ineğin bir parçasıyla o cesede; ceset dirildi ve katillerinin kim olduğunu söyleyiverdi.

"İşte Allah böylece ölüleri diriltir. Âyetlerini de ak-ledesiniz diye size böylece gösterir."

Akledesiniz, aklınızı bunları anlamada kullanasınız diye böylece Allah size âyetlerini gösterir. Demek ki âyetlerden kimileri göze yöneliktir. Ölünün böyle diriltilmesi gibi, inek âyeti gibi. Kimileri de kulağa yöneliktir, şu elimdeki Kur'an'ın âyetleri gibi. Yâni Allah'ın iki tür âyeti vardır. Bunlardan birisi göze yönelik olanlar, birisi de kulağa yönelik olanlar. İşte Allah bu İsrâil oğullarına bir görsel âyet gösterdi. Ölünün dirilip katillerini gözlerinin önünde söylemesi âyetini gösterdi onlara. Niye göstermişti Allah bunu onlara? Bu âyetle onların kalpleri mutmain olsun, kalpleri Allah'a imana yatışsın, bu konuda herhangi bir tereddütleri, şüpheleri kalmasın diye. Ama gelin görün ki bu hainler gözlerinin önünde cereyan eden bütün bu âyetler konusunda bile kalpleriyle mutmain olmak yerine, tatmin olup inanmak yerine yine de kaybettiler. Yine de imana ve itaate yanaşmadılar. Allah'a kulluğa yanaşmadılar. Bundan sonraki âyet bunu anlatacak.

Sûrenin öteki âyetlerini tanımak için 2. ciltte buluşmak üzere vel ham-dü lillahi Rabbil' âlemîn.

2-Bakara 74-229 âyetler

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü-ne, âline ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen dualarımızı işiten ve her şeyi hakkıyla bilensin.

74:"Bütün bunların arkasından sizin kalpleriniz yine katılaştı, taş gibi kaskatı kesildi, hattâ taştan daha katı oldu. Nitekim taşlar arasında kendisinden ırmaklar fışkıranlar vardır; yarılıp içinden su çıkanlar vardır; Allah korkusundan yuvarlananlar vardır. Allah yaptıklarınızı bilmez değildir. "

Evet bundan sonra da erimesi gereken kalpleriniz taş gibi kaskatı kesiliverdi. Hattâ taştan daha kaskatı oldu buyuruluyor.

Burada Rabbimiz kâfirin kalbiyle taş arasında çok hoş bir mukayese yaparak, kâfirin kalbinin taştan daha katı olduğunu anlatacak. Ancak ona geçmeden önce Kur'an'ın diliyle kalp çeşitlerini şöyle kısaca bir özetleyelim inşallah: İslâm literatüründe üç model kalp görüyoruz:

1- Birisi marazlı, hasta, hastalıklı bir kalp. Sûrenin baş tarafında bunu anlatmıştı Rabbimiz. Kimilerinde görüyoruz bunu, tuhaf insanlar bunlar, ne yaptıkları belli olmaz. İstikrarları yoktur, hastalandıkça hastalıkları artar.

"Onların kalplerinde hastalık vardır. Allah'ta onların hastalıklarını artırmıştır"

(Bakara: 10)

Âyetinde anlatılanlar gibi olurlar bunlar.

2- İkinci bir kalp türü daha vardır ki, o da burada gördüğümüz gibi, kaskatı bir kalp. Taş gibi, hattâ taştan daha katı bir kalp.

3- Bir üçüncü kalp daha vardır ki bu mü'minin kalbidir. O da iki durumda bulunur:

a- Ya coşkundur. Hoplar zıplar yerinde duramaz.

"Mü'minler o kimselerdir ki, Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir, Allah'ın âyetleri okunduğu zaman bu onların imanlarını artırır ve onlar Rablerine güvenirler...

"(Enfâl: 6)

Deniliyordu ya. Yâni yanlarında Allah zikredildikçe, âyetlerle karşı karşıya geldikçe, âyetler onlara okundukça coşar, taşar, kabına sığmaz hale gelir. Allah'ın metluv ve meşhûd âyetleriyle engin denizler kadar engin hale gelmiş, sükûnete ermiş bir kalptir onların kalbi. İşte bu da mü'minin kalbidir.

Demek ki kalplerin itminana kavuşmasının, kalplerin yatışıp doyuma ulaşmasının, şüphe ve tereddütlerden arınıp kesin itminana kavuşmasının iki yolu varmış.

1- Birincisi Allah'ın metluv âyetleri dediğimiz elimdeki şu kitabın âyetleri. Bu kitabı okudukça, bundaki âyetlerle tanıştıkça kalp kesin bilgiye ulaşacak ve içinde kendisini rahatsız eden, sürekli kendisine elem veren tüm şüphe ve tereddütlerinden uzaklaşacak ve sükûnete erecektir. Doyuma ulaşacaktır, tatmin olacaktır.

2- İkincisi de Allah'ın meşhûd âyetleri dediğimiz kâinatta serpiştirilmiş görsel âyetlerdir. Kişi Allah'ın yeryüzünde serpiştirdiği bu âyetleri de

inceledikçe, bunları da okudukça yine onun kalbi tatmin olacak ve oturaklaşacaktır. Hani İbrahim âyetinde bu konu anlatılıyordu:

"Ey Rabbim ölüleri nasıl diriltirsin görmek isterim! Demişti İbrahim de Allah; yoksa inanmıyor musun ey İbrahim? deyince de, yok öyle değil, ancak kalbim mutmain olsun için dedi."

(Bakara: 260)

Demek ki kalbin itminana kavuşmasının ikinci yolu da Allah'ın bu şekilde göze hitap eden âyetleridir. Bu âyetler insanın kalbini mut-main hale getirir biliyoruz.

İşte buradaki âyet de bu tür âyetlerden birisidir. Bakalım kalplerin yatışması, kalplerin itminana kavuşması adına onlara gösterilen bu âyet karşısında onlar nasıl davranmışlar?

«

"Bundan sonra kalpleriniz yine taşlaştı, taş gibi veya daha da kaskatı oldu."

Bakın orada kâfirin kalbi anlatılıyor. Nasılmış kâfirin kalbi? Kaskatı taş gibi, hattâ taştan daha katıymış. Rabbimiz kâfirin kalbiyle taşın bir mukayesesini yaparak şöyle buyurur:

"Taşlardan niceleri vardır ki; ondan pınarlar fışkırır nehirler fışkırır."

"Niceleri de vardır ki şak şak yarılıp içinden sular akar."

Yâni kimi taşlar da vardır ki; pınarlar fışkırtmasalar bile sızarlar, şak şak olmuştur kayalar, taşlar da Allah'ın âyeti olan su, taşı etkilemiş, orada kendisine sızma yeri bulmuştur. Yâni Allah'ın su âyeti taşın içine nüfuz edebilmektedir.

"Kimi taşlar da vardır ki Allah korkusundan aşağıya doğru yuvarlanırlar."

Şöyle anlıyoruz bunu: Hani demin Allah'ın iki tür âyetinden bahsetmiştik. Birisi şu kitabın âyetleri, ötekisi de Allah'ın tabiatta yarattığı âyetler diye. İşte soğuk, sıcak, gündüz, gece, güneş, oksijen, hava su Allah'ın âyetleridir. Bakın taşlar bile bu âyetler karşısında donuk kalamıyor, hissiz kalamıyor, nötr kalamıyor, bunlardan etkileniyor da paramparça oluyor. Fiziksel bir parçalanmayla parçalanıp aşağıya doğru yuvarlanıyor.

Veya taşlar Allah’ın su âyetinden etkileniyor da suya yol ver-mek zorunda kalıyor. Ya da taşlar Allah’ın rüzgar âyetinin etkisiyle düşüyor, paramparça oluyor. Yâni âyetlere boyun eğiyor taş, âyetler karşısında etkilenip şekil alıyor taşlar. Bu kadar salâbet, güçlülük ve metanet varken taşlar bile Allah’ın âyetleri karşısında böyle eriyor da, Allah’ın âyetleri taşların bile kalbine nüfuz edebiliyorlar da; lâkin bu kâfirlerin kalbi, taş gibi değil, ondan daha kaskatı olarak hiç bu âyetlerden hiç mi hiç etkilenmiyor. Gerek Allah’ın şu kitabının âyetlerinden, gerekse Allah’ın meşhûd âyetlerinden hiç etkilenmiyor. Allah’ın âyetleri bunların kalplerine nüfuz edemiyor. Allah’ın bu âyetleri karşısında erimeliydi, etkilenmeliydi, suyun yol bulması gibi rahmet yol bulmalıydı bunların kalbinde de; ama olmuyor işte. Siz bilirsiniz diyor Allah âyetin sonunda:

"Allah yaptıklarınızdan gafil değildir."

Unutmayın ki Allah tüm yapıp ettiklerinizi görüp gözetmektedir. Hep Allah kontrolünde bir hayat yaşıyorsunuz. Yaşayın bakalım sonunda nasıl olsa Onun huzuruna gelecek ve O Allah tüm yaptıklarınız konusunda sizi hesaba çekecektir buyurur..

75:"Ey müslümanlar! Bu yahudilerin size inanacaklarını mı umuyorsunuz? Halbuki onlardan bir grup Allah’ın kelâmını dinler, hakkı anladıktan sonra da bile bile hakkı değiştirirlerdi."

Medineli müslümanlara yönelik; ama âyet bize de hitap ediyor. Muhatap herkesten önce biziz.

Medineli müslümanlar böyle bir ümit içinde bu yahudilerin müslüman olacaklarını bekliyorlardı. Çünkü daha önceleri putperest olup sonradan müslüman olan Medineli müslümanlar, âhir zaman Nebisinin geleceğini bu yahudilerden duymuşlardı. Bunlar önceden puta tapan insanlardı. Komşuları olan yahudiler tek Allah inancında olduklarını iddia ediyorlar ve onlara şöyle diyorlardı: Bizler kitabımız Tevrat’tan öğrendik ki yakında Ahmed isminde bir ahir zaman peygamberi gelecek. Hele bu peygamber bir gelsin, onun arkasında saf bağlayıp, size de, putlarınıza da, putçuluğunuza da bir son vereceğiz! diye tehditte bulunuyorlardı. Bu peygamberin kendi peygamberleri olduğunu söyleyerek onunla Araplara hava atmaya çalışıyorlardı.

İşte günün birinde Mekke’den gelen bir kervandan yahudilerin yıllardır bahsettikleri bu peygamberin Mekke’de zuhur ettiğini haber alan Medineli

müşrikler, müşrik Araplar hemen kulak kabartırlar. Bu yahudilerden önce ona biz inanalım! Bu işi onlara kaptırmayalım! Bu şerefe onlardan önce biz sahip çıkalım! diyerek hemen Mekke'ye bir heyet gönderdiler ve Akabe'de Rasûl-i Ekrem'le buluşarak müslüman oldular.

Onun için Medineli bu müslümanlar yahudilerin müslüman olmalarına kesin gözle bakıyorlardı. Yıllardır bekleyip durdukları âhir zaman peygamberi işte Mekke'de zuhur etti. Bugün olmazsa yarın, mutlaka bunlar müslüman olacaklar diye bekliyorlardı. Peygamberimiz ve müslümanlar, bu yahudileri İslâm'a kazandırabilmek için ellerinden gelen her şeyi yaparak ciddi bir çaba içine giriyorlardı. Çünkü zaman zaman onların ağzından ümit verici işaretler de alıyorlardı. Düşünüyorlardı ki ellerinde büyük bir nüfuz bulunduran bu adamlar eğer İslâm'a girerlerse, İslâm büyük adımlarla geniş kitlelere yayılma imkânı bulacaktı.

Bu yüzden peygamber Efendimiz ve müslümanların böyle büyük bir umutla onlara yönelmeleri, çabaların boşa gitmesine sebep oluyordu. Bu beklenti müslümanları ruhsal yönden de zayıflatacaktı. Onun için Allah, onların bu ümitlerini yok etmek için bu âyetini gönderiyordu.

Müslümanlar dün kendilerine akıl hocalığı yapmaya çalışan bu yahudilere diyorlardı ki: Hani bir peygamber gelecek diye bekliyordu-nuz! Hani ona tabi olup bizim putlarımızı kıracağınızdan söz ediyordunuz! İşte beklediğiniz geldi! Hadi ne duruyorsunuz? Neden hemen ona iman etmiyorsunuz? deyince, yahudiler hemen tavırlarını değiştiriverdiler. Bizim beklediğimiz bu değildi! Bizim beklediğimiz yahudi ırkından gelecekti! deyiverdiler. Tevrat öyle demiyorsa bile biz dedirtiriz! demişler ve yazıvermişler elleriyle bunu Tevrat'a.

Biz de dedirtiyoruz bugün Kur'an'a istediğimiz şeyleri. Efendim Kur'an'da kesinlikle cihad yoktur. Bu çağda, bu devirde kesinlikle böyle çağdışı bir şeyi Kur'an emretmez! El kesme, göz çıkarma kesinlikle Kur'an'a yakışan şeyler değildir. Baş örtme de yoktur efendim! Nereden çıkarıyorlar bunu? Kur'an'da kesinlikle böyle bir emir yoktur. Kur'-an mahza bir ahlâk kitabıdır! Kur'an da demokratik bir sistem öneriyor efendim! Kur'an bundan başka bir şey demiyor ki! diyerek kimileri de bugün demediğini dedirtmeye çalışıyorlar Kur'an'a..

Kimileri de efendim işte Kur'an'daki:

"Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendisidir"
(Mâide: 44)

Gibi âyetler bizi ilgilendirmez! Bunlar yahudiler hakkında inmiştir. diyerek Kur'an'ı tahrif etmeye çalışıyorlar. Tıpkı yahudilerin keyiflerine geleni Tevrat'a dedirttikleri gibi.

Evet Medineli yeni İslâm'a giren müslümanlar; eskiden din konusunda kendilerinin hocaları sayılan bu yahudiler, bu yeni dine girmeyince şüphe içine düştüler. Eğer bu iş gerçek olsaydı o zaman kitabı bilen, dini bilen bu âlim insanlar onu reddetmezdi gibi bir tereddüde düşünce, bu hatalı durumdan onları kurtarmak için bu adamlardan, bundan daha başkasının beklenmemesi gerektiğini anlatmak üzere, Allah yahudilerin geçmişlerini gözler önüne seriverdi. Buyurdu ki: Yâni tarihleri böyle olan, geçmişleri bu olan, karakterleri bu olan bu insanlardan daha ne bekliyorsunuz? Bunların sizin dininize inanacaklarını mı bekliyorsunuz? Vazgeçin bundan! Bu adamlar tarih boyunca hep böyle kitaplarını tahrif etmişler, dinlerini bozmuşlar. Bunu sanat edinmişler, bunu huy edinmişler bu adamlar.

Yahudiler tarih boyunca hep böyle olmuşlar. Bakın düne kadar putlara tapan insanların kalplerini eriten bu Kur'an âyetleri, bunların kalplerine etkili olamıyordu. Bugün de olamıyor. Hani Buzağı hadîsesinden sonra Allah'ın buyurduğu âyet, bu hususun doğruluğunu ne kadar da güzel ispat ediyor değil mi?

Kalpleri kaskatı taş gibi, hattâ taştan daha katı kesiliverdi! deniyordu ya, bugün de öyle bu hainler. Filistinli müslümanların kollarını, bacaklarını kırdıkları taşlar utanıyor bu alçaklardan! Tarih boyunca hiç değişmedi bunlar.

Kitaplarını tahrif ediyorlardı.

"Onlardan bir grup Allah'ın kelâmını işitiyorlar sonra da yuharrifune yapıyorlardı."

Burada bir yahudi karakteriyle karşı karşıyayız. Hemen akle-der etmez, meseleyi kavrar kavramaz değiştiriveriyorlardı. Ya da:

Hafriyat yapıyorlardı. Kelimenin anlamı Türkçe'de de var. Hafriyat, böyle alt üst yapmak demektir. İşte bunlar kelâmı anladıktan, kavradıktan, aklettikten sonra alt üst ediyorlar, alabora ediyorlar, değiştiriyorlar. Hem de bu işi yaparken anlayamadıklarından, bilemedik-lerinden değil:

"Aklettikten, akılları erdikten sonra, bile bile yapıyorlardı bunu."

Bilerek, bile bile yapıyorlardı bunu. Hani bilmeyen cahil birinin yanlış yapması ayrıdır, bilen birininki ayrıdır. Bilen birileriydi bunlar. Hainliğine yapıyorlardı bunu. Meseleyi anlıyorlar, kavrıyorlar, ha! Bu bizim varlığımızı ortadan kaldıracak! Biz buna iman edersek bu bizim statümüzü bitirecek! diyorlar ve hemen değiştiriveriyorlar alçaklar.

Dün de, bugün de bu âyeti teyit edercesine yahudiler bu dine karşı gelmişler, ilk defa inanması gerekenler kendileri olması gerekirken; bunun aksine ilk düşman olma özelliklerini sürdürmüşlerdir.

Hani başka bir yerde de:
"Kelimeleri yerlerinden değiştiriyorlar...
"(Nisâ: 46)

Deniyordu ya. Yâni Allah o kelimeleri ne için vaz etmişse, onları vaz olundukları mânânın dışına çıkarıyorlar, farklı mânâlar yüklüyorlardı. Ya da âyetleri mevzilerinden, yerlerinden koparıp farklı farklı yerlerde değişik değişik kalıplara döküp farklı anlamlar kazandırıyorlardı. Âyetleri Kur'an bütünlüğünden, sûre bütünlüğünden koparıp cımbızla çekercesine başka yerlerde, başka kalıplara dökerseniz; elbette onlara Allah'ın yüklemediği mânâları yüklemeniz mümkün olacaktır. Meselâ:
"De ki; hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"
(Zümer 9)

Âyetini cımbızla çıkarır gibi sûre bütünlüğünden koparıp, âyetin siyak sibak ilişkisini bitirince bakın ki; müslümanlar ne mânâlar kazandırmışlar ona. Efendim matematik bilenle bilmeyen bir olur mu? Fizik bilenle bilmeyen, botanik bilenle bilmeyen, mühendislik bilenle bilmeyen bir olur mu? Halbuki âyetin kastı bu değildir. Vaz olunduğu maksat bu değildir. Nîmetin sahibi Allah'tır. Şu anda sahip olduğunuz her şeyinizi size Allah vermiştir. İşte bu gerçeği bilen ve anlayan, bu nîmetlerin tümünü sahibi yolunda kullanan kişiyle bunun bilmeyen bir olur mu? Sahibine kulluk bilincine erenle, kulluktan habersiz yaşayan bir olur mu? diyordu Rabbimiz.

Maalesef yahudi'nin yaptığı bu kitabı tahrif işini müslümanlar da çok yapmışlar. Âyetleri yerlerinden söküp başka başka yerlerde başka başka kalıplara

dökerek başka başka anlamlar yükleme işini çok yapmışlar.

Meselâ bakın Kur'an'da "şehid" diye bir kavram vardı. Şehid, yaşadığı hayatla Allah'ın varlığına şahitlik eden kişiydi. Şehid Allah adına hayatını fedâ eden kişiydi. Şehid îlâ-i kelimetullah uğrunda ölümü oğul balı gibi yudumlayan insan veya başkalarının dirilişi için kendini fedâ eden insandı. Ama müslümanlar bu kavramı mevzisinden kopardılar, vaz olunduğu yerden çıkardılar, farklı yerlerde, farklı kalıplara döktüler ve karşımıza çok farklı şehid anlayışları çıkıverdi. Devrim şehidi, demokrasi şehidi, vatan şehidi vs, vs.

Kur'an'da "veli" diye bir kavram vardı. Veli, müslümanlar adına onlara danışmadan tek taraflı karar verme makamında olan kişi demektir. Vali de, vilâyet de buradan gelir. O da müslümanlar adına karar verme makamı veya o makamda oturan kişi demektir. Ve Allah diyor ki; kâfirlerin müslümanlar üzerinde velâyet hakkı yoktur. Yâni müslüman olmayanlar velilik makamına, velâyet makamına oturtulmamalıdır. Müslüman olmayanlar müslümanlara danışmadan onlar adına karar verme makamına getirilmemelidir. Galiba müslümanların gözünde bu mânâyı kamufle ederek valilik ve vilâyet makamına birilerini oturtmak için mi bilmiyorum, bu kavramı Kur'an bütünlüğünden cımbızla söküp çıkardılar.

Farklı kitaplarda, farklı kalıplara döktüler ve karşımıza farklı bir veli anlayışını çıkarıverdiler. Efendim veli işte gökte alan, yerde yiyen, gaybı bilen, kalpten geçenlere muttali olan, denizde yürüyen bir insan. Halbuki Kur'an'ın anlattığı veli ile bunun uzak ve yakından hiçbir ilgisi yoktur.

Kur'an'daki zikir kavramı değiştirilmiş, takva kavramı değiştirilmiş, kıraat kavramı, ihsan kavramı, dua kavramı, lânet kavramı, iman kavramı, kabul ve ret kavramları, cennet ve cehennem kavramları, hattâ namaz kavramı bile değiştirilmiş. Bu kavramlara Allah'ın yüklediği anlamlar unutulmuş ve farklı farklı anlamlar verilmiş. Evet:

Evet onlar Allah'ın âyetlerini, Allah'ın kelimelerini tahrif ediyor-lardı. Yâni bu yahudi ve hıristiyanlar veya bugünün ehl-i kitabı olan müslümanlar, kitabı bilenler, eğer kitapla yaşamıyorlarsa herhalde bu noktaya düşmüş olacaklardır. Bu kaçınılmaz bir sonuçtur. Yâni eğer adamın hem kitaptan haberi var, hem de kitaptan habersiz, kitabın içeriğinden habersiz ve kitaba ilgisiz bir

hayat yaşıyorsa, elbette kelâmı vaz olunduğu mânânın ötesine berisine taşıracak, elbette tahrifat yapmak zorunda kalacaktır.

Yapmak mecburiyetinde kalacaktır. Yâni Allah ondan, o âyet-ten ne kast ederse etsin o kendi kastını, kendi anlayışını o kelâma yüklemeye çalışacak ve aynen yahudi'nin yaptığını yapacaktır. Bugünün insanlarından kim bu konuya örnekse onların hepsi buna girmektedir. Aklediyor mânâyı, anlıyor ama düzenini bozmasın diye dön-dürüp dolaştırıp farklı mânâya çekebileceği bir yol arıyor. Meselâ adamlar okuyorlar âyetleri: Efendim işte burada Tarikat anlatılıyor, burada parti anlatılıyor, burada bilimsel çalışma, burada örgütsel anlatım, burada zengin olmak, burada doktor olmak anlatılıyor. Ya da işte burada bizim şeyhimiz, burada bizim kavmimiz, bizim ırkımız, bizim haberimiz, bizim liderimiz anlatılıyor. Burada bunlar anlatılıyor. Kısaca bu âyetler beni, bizi anlatıyor ama kesinlikle hak olduğumuzu, hakta olduğumuzu, yanılmadığımızı anlatıyor diye kendi düzenlerine uyguluyorlar âyetleri ki işte bütün bunlar Rabbimizin bu âyetinde anlattığı tahriftir.

Geçenlerde Konya'ya zındık bir adam geldi. Ama gerçekten çok zındık bir adam. Çok güzel âyet biliyor. Meselâ yüz tane âyet okuyor; ama işin garibi hepsini yanlış okuyor. Âyeti okuyor; ama âyetin ne anlama geldiğini hemen değiştiriyor. Hele aklımda kalan bir tanesi çok bariz:

"Kim tâğutu küfreder ve Allah'a inanırsa böyle sapasağlam bir kulpa tutunmuştur ki, asla kopması yoktur."

(Bakara: 256)

Bu sapasağlam kulp şeyhin eliymiş, öyle diyor adam. Tarihte hiç denilmemiş yâni bu. Bu sapasağlam kulp Kur'an'dır diye herkes böyle söylüyor, ama adam böyle diyor. Allah korusun kendi kendine mânâlandırıyor âyetleri. İşte bu Allah korusun tıpkı yahudi'nin yaptığını yapmak, yâni âyetleri tahrif etmektir.

Bazen bizim de şöyle oluyor: Öğrendiğimiz âyetler hayatımızı mutlak değiştirmelidir. Yâni çizgimiz hep İslâm İslâm gitmeli iken, öğrendiğimiz âyetlerdeki artma oranı bizim hayatımızdaki değişiklikle aynı oranda değilse, hiç olmazsa at başı değilse, o zaman biz de aynı durumdayız demektir. Âyeti okuyoruz, tamam! diyoruz, anladık! diyoruz, inandık! diyoruz ama hayatımız değişmiyor. Tamam, yeni bir şeyler öğrendikçe ve bu yeni öğrendiklerimiz eski İslâmımızla çatıştıkça eyvah! Diyoruz. Eyvah meğer önceki yanlışmış diyoruz, bu güzeldir de, bu yetmeyecek ama. Bunu demekle beraber, bu pişmanlığı

iliklerimize kadar hissetmekle beraber, öncekini değiştirme çabamız da ciddi olacaktır inşallah.

Öyle terslikler de vardır ama, şöyle de bir iyi tarafımız vardır değil mi? Yâni adam Kur'an'ı öğreneceğim diye çabalıyor, müslüman-lık istiyor adam, bundan başka hiçbir derdi yok. Yâni yanlış da olsa, eksik de olsa, müslümanlık istiyor. Devlet planında da, millet planında da müslümanlık istiyorlar. Yiyeceğine, içeceğine, karısına kızına dikkat ediyorlar güçleri yettiği kadar adamlar. Bir şeyler yapmaya çalışıyorlar; ama galiba şu eksikliği yeniverseler yetecek, o zaman güzel olacak bu çabaları: Biz bu kadarını becerebildik! Bundan daha güzeli de vardır ama! diyemiyorlar. O hayatı en mükemmel hayat zannedip herkesi ona davet ediyorlar. E ne yapsın adam, bir tek onu gördü. Öyle bir hayattan gelmiş ki adamlar, onun yanında bu yeni hayat cen-net gibidir tabii. Elbette ona çağıracaklar insanları.

Evet, buna azami dikkat etmek zorundayız. Ehl-i kitabın düştüğüne düşmemek için azami dikkat etmeliyiz. Demek ki onlar, Allah'ın âyetlerini okuyorlar, anlıyorlar sonra da onu değiştiriveriyorlarmış.
Yapıveriyorlarmış.

Peki acaba bunun sebebi neydi? Yâni kendilerince nasıl bir mantık kullanıyorlardı bu konuda? Bu işi yapma konusunda kendilerindeki bu cesaret nereden geliyordu acaba? Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun en büyük sebebi; bunlar kendilerinin kesin doğruya sahip olduklarına inanıyorlardı. Niye inansınlardı da İslâm'a? Çünkü ellerinde kitapları vardı. Niye yönelsinlerdi de Kur'an'a? Çünkü ellerinde başka kitapları vardı. Niye ilgilensinler de Kur'an'la? Çünkü önderleri vardı, efendileri vardı ve önderlerinin yazıp çizdikleri vardı. Cemaatleri vardı, grupları vardı, âlimleri vardı. Onlar kesin doğruyu ulaştırıyordu kendilerine. Niye okusunlardı da Kur'an'ı? Çünkü kesin cennetlikti bunlar. Önderleri, üstatları, efendileri, liderleri halletmişlerdi bu işi. Çok rahattılar bu konuda.

İşte onların bu mutmain hali onların bu kitaba yanaşmalarına engel oluyordu. Bugün Allah korusun da müslüman kesimin arasında da, yâni şu anda müslümanız diyen, kendilerine müslüman gözüyle bakan bizim ehl-i kitabın arasında da böyle mutmain olan insanlar görüyoruz. Bu konuda çok rahat insanlar görüyoruz. Kendi efendilerine, kendi önderlerine, kendi gruplarına mutmain bir şekilde bağlanıp, sohbetlerinde ellerinden ve dillerinden

düşürmedikleri kitaplarına mut-main bir şekilde bağlanıp, böylece Kur'an'a veya başka hiç bir şeye ihtiyaçları yokmuşçasına nasıl olsa bizim yolumuz kesin doğrudur! Nasıl olsa biz kesin cennetliğiz! diyen insanların da bugün Kur'an'a yönelmeleri, kulluk kitaplarını ellerine almaları gerçekten çok zor olacaktır. Sünnete yönelmeleri gerçekten çok zor olacaktır. Bu mutmain halleriyle kitaba ve sünnete gereksinim duymaları çok zor olacaktır. Çok zor oluyor da zaten.

Müslümanlar! Arkadaşlar! Kimseyi itham etmiyorum! Ama Allah için durumlarımızı sorgulamak zorundayız! Durumlarımızı bir daha sağlamaya almak zorundayız. Bakın yahudi'ye seslenen; ama bizim kitabımızda olduğu için onlardan önce bize seslenen bu âyetler karşısında durumumuzu sağlamaya almak zorundayız. Değilse şimdiki ehl-i kitap olan bizler, bugünün ehl-i kitabı olan bizler; -Allah korusun- dünkü ehl-i kitabın düştüğü konuma düşebiliriz. Hem bu dünyada, hem de öbür tarafta kaybedenlerden oluruz. Bunu çok iyi düşünelim inşallah.

Bakın bu yahudiler, üstelik bir de münâfıklık da ediyorlar. Tıpkı münâfıklar gibi tavırlar da sergiliyorlar. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz o hususu şöylece ortaya koyuyor:

76:"Müslümanlarla karşılaştıklarında: "Biz de sizin gibi inanıyoruz!" Derler. Birbirleriyle baş başa kaldıkları zaman da: Allah'ın size açtığı bilgileri Rabbiniz huzurunda size karşı delil olarak kullansınlar diye mi müs-lümanlara anlatıyorsunuz? Aklınız ermez mi sizin?" Di-yorlardı."

Biz de sizin gibi inanıyoruz Kur'an'a. Biz de aynen sizin gibi okunup anlaşılmasından yanayız Kur'an'ın! Biz de Resul gerçeğini aynen sizin gibi kabul ediyoruz! Biz de peygamberi ve onun sünnetini örnek almadan müslümanlık olmayacağına inanıyoruz! Sünnetin hayatımızdaki önemine, fonksiyonuna biz de inanıyoruz! derler. Ama:

"Birbirleriyle baş başa kaldıkları zaman da: "Allah'ın size açtığı bilgileri Rabbiniz huzurunda size karşı delil olarak kullansınlar diye mi müslümanlara anlatıyorsunuz? Aklınız ermez mi sizin?" Diyorlardı."

Birbirleriyle baş başa kaldıkları zaman da birbirlerine tan etmeye başlarlar ve derler ki: Ne yapıyorsunuz siz yahu? Ne yapmaya çalışıyorsunuz siz böyle? Yahu Allah'ın size ulaştırdığı bu bilgileri, Allah katında sizin aleyhinize belge olsun diye mi müslümanlara söylüyorsunuz? Aklınız yok mu sizin? Buna aklınız ermiyor mu? Allah'ın Tevrat'ta size açtığı bilgileri bu beyinsizlere, bu

bilgisizlere, bu ümmîlere mi veriyorsunuz? diyerek birbirlerine çatıyorlar. Bu bilgileri sizin aleyhinize belge olarak kullansınlar diye mi veriyorsunuz onlara? Bak sizin kitapta da böyleymiş! Sizin dininizde de varmış bu! Niye gizlediniz bunları? Niye dininizden çıktınız? Niye kitabınızı değiştirdiniz? diye bu Müslümanların size delil getirmelerini mi istiyorsunuz? Böylece sizin delillerinizle bu müslümanların sizi sığaya çekmelerini mi istiyorsunuz? Bu adamların sizin delillerinizle sizi vurmalarını mı bekliyor-sunuz? Yapmayın bunu! Vermeyin bu bilgileri müslümanlara! Bu iş kesinlikle sizin aleyhinize çıkar diyorlardı.

Aklınız ermez mi sizin? Hem dünyada, hem de ukbada aleyhlerinde bir delil olmasından korktukları için Tevrat ve İncil'deki hakikatleri müslümanlardan gizlemeleri noktasında birbirlerini uyarıyor-lardı.

Aklınızı çalıştırmıyor musunuz? Aklınızı kullanmıyor musunuz? Kur'an-ı Kerîmde akıl kelimesi hiçbir zaman kendi başına "el Aklu" olarak kullanılmamıştır. Akıl kendi başına hiçbir işe yaramaz, kendi başına hiç bir şey yapamaz da onun için böyle denilmiştir. Akıl kendi ba-şına hiç bir şey değildir. Ön bilgi vereceksin, yan bilgi vereceksin, kulağı kullanacak, gözü kullanacaksın da akıl ondan sonra bir şey yapacak. Değilse akıl hiç bir şey yapamaz. Ondan dolayıdır ki "akletmez misiniz!" denmiş. Tıpkı "görmez misiniz"? Demek gibi.

Gözün kendi başına haydi mutlak bir görüşlülüğü olsun diyelim, ama gözün asıl özelliği nedir? Gören göz, gözdür değil mi? Adamın gözünün zarı patladı mı, ya da kulağın zarı patladı mı duymaz değil mi adam? Onun kulağı ha var, ha yok; fark etmez. Meselâ ağız için daha münâsip anlaşılır bu. Ağız var, dil var, diş var, dudak var, yutak var, nefes var, ciğer var; ama adam yine de konuşamıyorsa o-nun ağzı ha var, ha yok diyecektik ya. İşte:

Da böyledir. Allah da onların aklını erdirmek için söylüyordu. Onlara, onları anlatmak için söylüyordu.

Peki acaba hangi bilgilerdi bu, müslümanlardan gizlemeye çalıştıkları bilgiler? Yâni gerek âhir zaman Nebisine ait Allah'ın size bil-dirdiği bilgileri, âhir zaman Nebisine ait Tevrat'ta Allah'ın size bildirdiği bilgileri, gerek İsrâil oğullarının geçmiş mecraları ile ilgili Allah'ın size bildirdiklerini.

Kur'an'ın mutlak doğruluğuna dair Tevrat'ın şehâdeti bilgisini, Rasulullah'ın ve onun getireceği mesajın doğruluğuna ait Rasulul-lah'ın vasıflarıyla ilgili Allah'ın size haber verdiği bu bilgileri, bu doğruları, bu

müslümanlara niye söylüyorsunuz? Niye elinizdeki kozları veriyorsunuz bu adamlara? Aleyhinizde delil olarak kullanmalarını mı istiyorsunuz bunları müslümanların? Bu bilgileri siz onlara bildirme-seniz nereden bilecekler onlar bunu diyorlardı. Halbuki bu bilgileri onların anlatmasıyla değil, Tevrat'ın da, Kur'an'ın da sahibi olan Allah'ın bildirmesiyle biliyordu müslümanlar. Ama zavallılar bunun farkında değiller. Allah buyurur ki bakın:

77:"Onlar bilmiyorlar mı ki; Allah gizlediklerini de açıkladıklarını da bilir."

Halbuki onların açıkladıklarını da gizlediklerini de bilen Allah-tır. Bunlar bilmiyorlar mı ki Allah onların esrarını da bilir, îlanını da? Gizlediklerini de bilir, açıkladıklarını da. Sırlarını, esrarlarını, hattâ en gizlinin gizlisi olduklarını da Allah bilmektedir. İsterse gizli gizli kendi aralarında fısıldaşarak konuşsunlar, isterlerse açık açık konuşsunlar, fark etmez; Allah onların konuştuklarının hepsini bilmektedir.

Halbuki Tevrat'ı indiren de, İncil'i indiren de, Kur'an'ı indiren de Allah'tı. Bu adamlar nasıl bir hesap içine giriyorlardı? Kalplerinde ne tür fesatlar taşıyorlardı, bunu da biliyordu Allah. Ve bu bilgileri de Resûlüne ve müslümanlara anında bildiriyordu Rabbimiz.

Burada iki şey demeye getiriyorlardı:

1- Tevrat'ta Allah'ın size açıkladığı bu bilgileri, öyle ulu orta her yerde konuşup durmayın! Yoksa Allah bu işin farkına varır da yarın kıyamet günü bizim işimizi bitirir! diyorlardı bir. Sanki Allah bilmiyordu, hainler.

2- Bir de müslümanlar bu bilgileri duydukça ayaklarını sağlam basarlar, dinleri konusunda şüpheye düşmezler ve onları yollarından çevirmemiz güçleşir, bizim işimizi zorlaştırıyorsunuz! Yapmayın! Kendi aleyhinize delil olacak bu bilgileri vermeyin onlara! Diyorlardı.

Bugün de yahudi dinli, yahudi karakterli insanların aynı şeyleri yaptıklarına şahit oluyoruz. Müslüman yanında müslüman görünüp kendi başlarına kalınca da: Yahu bu adamlara niye bu kadar imkânlar veriyorsunuz? Niye bu adamlara doktorluk, doçentlik imkânları tanıyorsunuz? Niye bu adamları şu şu makamlara, şu şu mevkilere getiriyorsunuz? Bu İlâhîyat mezunlarını niye müdür yapıyorsunuz? Bu İmam Hatip mezunlarını neden

üniversite imtihanlarına sokuyorsunuz?

Hattâ yahu bu adamları niye kendi televizyonlarınızda konuşturuyorsunuz? Bunlar sizden değil! Kur'an da anlatsalar, sünnet de duyursalar bunlar sizden değil, konuşturmayın bunları! İmkân vermeyin bu adamlara! diyorlar. Aynen yahudi mantığı..

78: "Onlardan (o yahudilerden) kimileri de vardır ki ümmîdirler. Okuma yazma bilmezler. Kitabı da anla-mazlar. Ancak ümniyelere tabi olurlar ve sadece zanne-derler."

Onlar kitabı da bilmezler. Bunların işi gücü kuruntudur ve de sadece zannederler. Onlardan kitap konusunda ümmî olanlar vardır. Kitabı tanımayan, kitabı anlamayan, kitapta ne var ne yok bu konuda hiç bilgisi olmayan insanlardır ümmîler. Ümmî, kelime mânâsı olarak anadan doğma demektir. Yâni kitap konusunda, okuma konusunda sanki anadan doğma. Tıpkı anadan doğduğu günkü gibi bilgisizdirler. Gerçi şimdi bizim piyasada ümmî olup da âlim olanlar pek çoktur. Adamın hiç kitaptan haberi yoktur, ama âlimdir. Hani şairin biri şöyle diyordu:

Rahm-i maderden nasıl doğduysa hâlâ öyledir,
Gezmeden seyyah-ı âlem, okumadan allâmedir.
Gam mıdır? Mektepten olmazsa şehâdet namesi,
Eşref ağa! oğlun için, namın şehâdet namedir.

Yâni böyle kimileri var ki, ben kitabı tanıyorum der ve yürür. Arkasından da kimse yetişemez ona. İşte burada anlatılanlar; İslâm'ı, Kur'an'ı bildiğine kendilerini inandırmış insanlardır. Kitap ehlidir bunlar. Kitabı biliyorlar. Meselâ imamlar, hocalar, vaizler, tefsirciler, hadisçiler, doçentler, doktorlar, profesörler o tür insanlar gibi geldi bana.

Evet, kitap konusunda ümmîdir bunlar. Nitekim Rasulullah'ın sıfatlarından biri de ümmî idi. Ankebût sûresinin 48. âyetinde Rabbi-miz şöyle buyurur:

"Peygamberim, sen daha önce bir kitaptan okumuş ve elinle de onu yazmış değildin. Eğer öyle olsaydı bâtıl söze uyanlar şüpheye düşerlerdi."
(Ankebût 48)

Buyurur.

İşte ehl-i kitap içinde kitabı bilmeyen ümmîler vardı. Bunlar kitaptan haberleri olmadığı için, kitabı tanımadıkları için:

Bunlar ancak ümniyelerin peşinde giden insanlardır.

Emaniy; Ümniyenin çoğuludur. Ümniye, şu anlamlara gelir:

1- Ümniye, kuruntu demektir. Veya öyle de olsa böyle de olsa anlamsız, boş şey demektir. Hayatı pek ilgilendirmeyen şey demektir. Bir şeyin modeli şu veya bu olmuş, rengi krem veya yeşil olmuş, ya da tesbihin ipini siyah veya kırmızı yapmışsın gibi şeyler. Kuruntudur bunlar. Olmasa da olur, ne fark eder ki? Adamın biri geldi, bedesten-de dükkan kumaş dolu. İndirdiler, bir çeşit yeşil arıyor adam. O kadar kumaşın arasında bir türlü adamın aradığı yeşili bulamadılar. Karşı dükkana gidip geldiler ve bir tane bulup getirdiler. Hah! dedi adam aradığım yeşil buydu işte! Ötekisinden yaptırmış daha önce, bir defa giymiş; ama sonradan giyememiş onun için farklı bir yeşil arıyormuş. Bu bulup geldikleri yeşile tekrar tekrar dönüp baktım. Yahu acaba ben mi anlamıyorum yoksa diye bir daha baktım, hiçbir farkı yok. Yâni öyle keyfe keder verecek hiçbir fark göremedim. Ama adam kafayı takmış, hayatı bu.

Buraya yönelik söyleyelim şimdi bu ümniye'yi: Hayatın öyle ve-ya böyle olması veya olmaması ümniye'dir, kuruntudur yâni. Meselâ gelin o arabayla gelir mi? Diyor adam. Murat 124'müş de, gelin o ara-bayla gelmezmiş. Niye? Sadece kuruntu ya başka bir şey yok. Efendim Adem (a.s) yeryüzüne indikten sonra Havva validemizle nasıl buluştu? Nerede buluştu? Veya Mûsâ'nın (a.s) âsâsı hangi ağaçtandı? Asanın boyu ne kadardı? Veya Belkıs'ın köşkünün altını, gümüşü, zebercetleri neydi, nasıldı? Bunlar da ümniye'dir. Yâni hayatı ilgilendirmeyen, öyle de böyle de olsa kişiyi cennete götürmeyecek boş şeylerdir bunlar. İşte bunları biliyor adamlar, ama din diye biliyorlar. Din zannedip bunların peşine takılıyorlar.

2: Veya ümniye kişinin kendi içinde, kendi kafasında şekillen-dirip biçimlendirdiği, hayal ettiği şeydir. Yâni kuruntudur, hayaldir, boş şeydir. Ya da insanın böyle diline dolayıp durduğu şeylerdir. Efendim yapmak lâzım! Etmek lâzım! Kurmak lâzım! Gibi diline dolayıp bir türlü amele dönüştürmediği ve de zaten amele dönüştürülmesi de mümkün olmayan idealler, mefkureler, hayaller gibi saplanıp kaldığı şeylerdir. Veya peşine takıldığı hiçbir delile dayanmayan ham hayaller, boş kuruntulardır. İşte kitap ehlinden böyle kitaba dayanmayan, kitapla ilgisi olmayan, boş şeyler peşinde koşanlar vardır. Bunlar yalnız zan

ederler, zan peşinde koşarlar, zan içinde dolanıp dururlar.

Amelleri, bilgileri kitabî değildir, kitaba dayanmaz. Zannediyo-rum bu böyledir! derler ve böylece zan üzerine yürürler. Zanla amel ederler. Bunların işleri sadece boş bir taklittir.

Ehl-i kitap arasında böyle bilginler, bildikleriyle müslümanları sapıtmaya çalışanlar olduğu gibi, bir de hiç bir şey bilmeyip de o bilenlerin, o din adamları sınıfının elinde oyuncak olan, kalplerini, kafalarını, düşüncelerini o bilenlerin cebine sokmuş insanlar da vardır. Bunların adı ümmîyyundu zaten. Gerek yahudilerde ve gerekse hıris-tiyanlarda din adamları diye oluşan bu sınıf, diğer insanların bilgilen-melerini istemiyorlardı. Bildikleri dini bilgilerin diğer insanlar tarafından da bilinmesini istemiyorlardı. Bunlar bildikleri bu bilgiler sayesinde, yığınların kendilerine pervane olmalarını istiyorlardı. Bilgi kendilerinde olduğu için cahil bıraktıkları yığınlara hükmetmek, onları kul köle edinmek istiyorlardı. Bu yüzden kafalarındaki bilgileri insanlara anlat-mıyorlardı. Bildikleri Allah bilgisini, kitap ve peygamber bilgisini insanlardan gizliyorlardı.

Şu anda yeryüzünde yaşayan insanlar içinde de dini kendi tekellerine alıp veya siyaseti kendi tekellerine alıp, dünyayı kendi tekellerine alıp, bilgiyi kendi tekellerine alıp, diğer yığınlara: Sizler hiç bir şey bilmezsiniz! Sizler bu işleri anlamazsınız. Bilmek ve anlamak zorunda da değilsiniz zaten! Biz varız ya! Bizler sizin için herşeyi biliriz! Sizin adınıza, sizin hayrınız için herşeyi düşünürüz biz! Sizin adınıza biz karar veririz! Siz yeter ki bize bağlı olun, bizi dinleyin, bizim size sunduğumuz hayattan razı olun, artık gerisini siz düşünmeyin. Sizin için herşeyi biz ayarlarız. Dünyanızı da biz ayarlarız, cennetinizi de biz ayarlarız diyen bugün de pek çok insan görüyoruz. Bildikleri halde hak bilgisini insanlara anlatmayan insanlar. Yığınları sömürebilmek için onları cahil bırakan insanlar. Onlar üzerinde hegemonya kurabilmek için bu yolu tercih edenler.

Ama bakın, öbür tarafta bunların karşılıklı tartışmaları anlatılır Kur'an'da. Yönlendirenler ve yönlendirilenler. Yönetenler ve yönetilenler. Veya bir başka anlamıyla müstekbir ve mus'taz'aflar. Bunların yarın cehennemde karşılıklı tartışacakları haber verilir Kur'an'da. İşte bu akıllarını din adamlarının cebine koymuş olan, onlara teslim olmuş olan kesim, ümmî denen bu grup:

Bunlar kitabı bilmezler, ancak ümniyelere, zanlara, hayallere dayanırlar.

Kitapla değil de zanlarla, bilgiye dayanmayan ümniyeler le amel ederler. Ancak zannediyorlar. Yâni başkalarından duyduklarını, hacıdan-hocadan duyduklarını din zannediyorlar, din diye zanla amel ediyorlar. Başkalarından aldıklarını hayat zannediyorlar. Gerçi bu tür insanlar ekonomik hayatlarında, ticaret hayatlarında, sosyal hayatlarında, mesleki hayatlarında herşeyi bilebilmekten yanalar. Herşeyi bilebilme gayretindeler. Bu konularda kimseye teslim olmuyorlar. Kimseyi dinlemiyorlar. Ne din adamlarını, ne de başkalarını, hayatlarının bu bölümlerine karıştırmamadan yanalar. Hayatlarının bu bölümlerini kendilerinin bildiklerine inanırlar, ama mesele dine gelince, mesele dinden haberdar olmaya, kitabı tanımaya peygamberden söz etmeye gelince: Biz bu işi bilmeyiz! Biz bu işi anlamayız! Bunu biz din adamları sınıfına bıraktık. Artık bu konuda onlar ne derlerse biz, ona uyarız. Onlar, bunu bilsinler, kitabı onlar okusunlar, anlasınlar, peygam-beri onlar tanısınlar. Biz ticaretimizi ilgilenir, dünyamızı yaşarız ve de yarın onların delâletiyle kolayca cennete gideriz diyorlar..

Allah’ın kendilerine gönderdiği kitapla ilgiyi, alâkayı kesmiş, gerçeği bilmeyen, bilemediği için de bilenlerin kulu kölesi durumuna düşmüş olan bu insanların din adına bildikleri sadece zandan ibarettir. Dinlerini zan üzerine bina edip geçerler. Tabi onların gözünde din o kadar önemli olmadığı için, bu kadar ilgi idare edecektir. Kordon boyunda volta atar gibi dinle birazcık ilgilenme yetecektir bu insanlar için. Çünkü kendilerince çok önemli olan dünyalık programlarından ancak bu kadar zamanları kalmaktadır dinlerine.

Acaba Allah’ın kullarına dini üzerine bina etsinler diye gönderdiği bu kitabı gerçekten herkes bilemez mi? Herkesin bu kitabı anlaması mümkün değil mi? Ya da bu dini sadece din adamları mı bilir? Yâni herkes bilemez, herkes anlayamaz mı bunu? Hayır hayır, herkes kitabı bilmek zorundadır. Herkes bu kitaptan haberdar olmak zorundadır. Bu kitap sadece bilenlere gelmiş, hocalara, alimlere gelmiş bir kitap değildir. Herkes gücü nisbetinde bu kitabı anlayıp amellerini bununla delillendirmek zorundadır. Hani Allah’ın Rasûlü bir hadislerinde:

"Allah size gıyl'u gal'i haram kıldı!"

Buyuruyordu..

"Gıyle" Denildi, "Gale" Dedi demektir. Dedi ve denildi. Yâni Allah’ın rasulü kişinin dinini dedi ve denildilere bağlamasının haram olduğunu söylüyor.

Bu ameli niye böyle yapıyorsun? E filan öyle demişti! Galiba falandan duymuştum! Herhalde öyle duymuştum! Kişinin amellerini bunlara bağlamasını Allah ona haram kılmıştır diyor Allah Rasûlü. Ya neye bağlayacağız? Allah böyle dedi, Rasulullah böyle buyurdu diyerek amellerimizi kitap ve sünnetten delillendirmek zorundayız. Filanlar, falanlar böyle demişler diyerek bir din yaşanamaz. Bu dinin kitabı, bu dinin örneği dipdiri ayakta dururken onlardan habersiz bir din yaşanması mümkün değildir.

Yine bakın o bilenler, din adamları, bilgilerini halka anlatmaktan sakınan bu adamlar, yâni bilgilerini Allah'a kullukta kullanmaları gerekirken onu Allah'la çatışmada, Allah'a kafa tutma yolunda kullanan bu insanlar, bakın ne yapmışlar:

79:"Bu veyl'e gidesiceler kendi elleriyle kitap yazdılar, sonra da onu az bir değere satmak için dediler ki; işte bu Allah'tandır! Elleriyle yazdıklarına da veyl olsun, kazandıklarına da veyl olsun onların."

Bu cehennemin veyline gidecek olanlar, bu Allah'ın lânetine uğrayasıcalar kendi elleriyle bir kitap yazdılar. Kendileri yazdılar, kendileri oluşturdular, ama sonra da:

Bu Allah'tandır! Bu Allah'tan gelendir! Allah tarafındandır! Bunu Allah buyuruyor! Bunu Allah emrediyor! dediler. Veyl olsun bunların bu yaptıklarına! Yazıklar olsun onların kendilerine de, bu yaptıklarına da.

Bu âyetlerin bir açıklayıcısı da Âl-i İmrân 78. dedir.

"Bir gruptur onlar."

"Dillerini eğer bükerler, kitabı dillerine dolarlar."

Dillerini kitaba doğru böyle eğip bükerler. Sanki kitabı ağızlarına almış gibi, sanki kitapla ilgi kurmuş gibi görünmeye çalışırlar. Kitaptan konuşuyormuş gibi davranmaya çalışırlar. Aslında başka şeyler söylerler de arada bir bunu da ağızlarına alırlar. Meselâ adam miting alanına çıkıyor, bazen bazen tanrı böyle buyuruyor, kitabımızda da bu böyledir diyor. Veya filan âyette de bu böyledir diyor, bir şeyler ekliyor yâni. İşte bu kitabı diline dolamak, eğip bükmektir. Peki neden böyle yapıyorlar?

"Siz onu kitaptan sanasınız diye."

Yâni ortaya koyduğu konunun kitaptan olduğu zannedilsin diye. Aslında kitapla filan ilgisi yok adamın. Kitaptan filan konuşmuyor, ama istiyor ki konuştukları İslâm'dan zannedilsin. Adam arka arkaya bir dizi fikir sıralıyor ve

araya böyle âyetler de serpiştiriyor. Âyetlerden de dem vuruyor, âyetleri de geveliyor. Veya işte arada bir peygamber de böyle buyuruyor diyerek hadis filan okumaya çalışıyor.

Meselâ İslâm'da aile, İslâm'da takva, İslâm'da kahramanlık, İslâm'da kazanmak, İslâm'da harcamak, İslâm'da kadın, İslâm'da erkek filan diyor. Kuralını kendisi koyuyor, iskeletini kendisi belirliyor. Kendisi bir paragraf, iki paragraf bilgi sunuyor ve araya bir âyet koyuyor ki sanki biraz önce söylediklerini âyet söylemiş gibi! Onun aslında planı şu: Meselâ yüz cümlelik bir konuşması var, bu konuşmanın paragraflarını, iskeletini kendisi belirliyor, iki paragraftan sonra: Ya Rab-bi bunları destekleyecek bir âyet lütfeder misin buraya? diyor, yâni ayıp olmasın böyle sözlerim sırıtıp kalmasın diyerek bir âyet ekliyor. Bir paragraf sonra da: Ya Rasûlallah bunu destekleyecek bir hadis diyerek, bir hadis okuyor, ondan sonra Volter'e, Monteskiye'ye, Puşkin'e müracaat ediyor. Böyle bir esperanto yapıyor yâni. Bunun da din olduğunu söylemeye çalışıyor. Bakın ben bir şeyler söylüyorum, aman beni destekleyin, çünkü ben bu söylediklerimin tümünü Allah'ın kitabından ve peygamberin sünnetinden alıyorum demeye getiriyor. Benim dediklerim kitap ve sünnete uygundur demeye çalışıyor.

İnsanlar, bunu dinleyenler, bu kitaptandır zannetsinler diye böyle yapıyor adam, oysa:

"Halbuki o kitaptan değildir."

Halbuki o konuştukları, o yazıp çizdikleri kitaptan değil, kendilerindendir. Onların hiç birisinin kitapla ilgisi yoktur. Yansıması da değil, anlatılması da değil. Bu Allah'tan değil, bunu anlamalıdır adam.

"Allah'a yalan iftira yapıyor da, bunu da bile bile yapıyor."

Diyordu âyet-i kerîme. Burada da bunun farklı bir açılımı ortaya konuyor. Bakalım Allah ne diyecek:

Evet elleriyle kitap yazdılar, sonra da dediler ki; bu Allah'tandır. Bu Allah katındandır. Bunu bize Allah bildirmiştir. Allah böyle buyurmuştur! Din budur! İman budur! Kitap budur! İslâm budur, başkası değildir dediler. Peki niye yaptılar bunu? Allah'tan gelmeyen, Allahın söylemediği şeyleri niye İslâm etiketiyle sundular insanlara? Kendi yazıp çizdiklerini, kendi söyleyip konuştuklarını niye Allah'a izâfe ettiler? Niye bunu Allah buyuruyor dediler?

"Bunu az bir pahaya satıyorlar."

Az bir pahaya satmak için yapıyorlar bunu. Ya da bununla az bir değer kazanmak, biraz değerlenmek için yapıyorlar. Çünkü:

Az bir pahaya satmak değildir. Semen, aslında eder demektir. Hani bir şeyin ederi denir ya. Meselâ bunun ederi ne? deriz ya. Eğer bunun karşılığında iş yaparsa bir günlük yevmiyedir bunun değeri. Veya bir tamir karşılığıdır, ya da bunun ederi yüz bin liradır, iki yüz bin liradır. Bir şeyin karşılığı demektir. İşte az bir değer. Yâni adamlar bu Allah'tandır derken ne değer kazanıyorlar? Ne kazansınlar? Azıcık bir şey tabii. Tümüyle dünyayı kazansalar da az, makam mevki kazansalar da az, evbark bulsalar da az, arabalar elde etseler de, dükkanlar tezgahlar elde etseler az, az, az..

Çünkü âyetleri satıp da, yâni âyet konumundan sıyrılıp, âyet atmosferinden uzaklaşıp, farklı bir hayat yaşayınca elde edecekleri ne olabilir ki bunların? Ne bulabilecekler yâni? En fazla bulsalar bulsalar, tüm dünyayı bulabilirler. Ne kadar süreyle sahip olabilirler bu dünyaya? Ölünceye kadar değil mi? Ölünce herşey bitecektir. Ama bunun karşılığında ne kaybedecekler? Allah'ın rızasını kaybedecekler, cennet kaybedecekler değil mi? Halbuki cennete en son girecek kişi bile olsa bunlar tam dokuz dünya kaybedecekler. Tüm dünyayı dünyada kazansalar bile nihâyet on sene, elli sene, ölünceye kadar sahip olabilirler, ama cennet öyle değildir değil mi? Kazandıkları, kazanacakları her neyse kaybettikleri cennetle mukayese edilince çok azdır. Cennet yanında tüm dünyayı kazansalar bile ne anlamı olabilir de?

Az bir paha karşılığında satmak için yaptılar bunu. Az bir paha, dünya ile sınırlı olan, ölümle biten, âhirete intikal etmeyen demek-tir. Peki bunu yapıyorlar da ne alıyorlar karşılığında? Ne alırsa alsın-lar, tüm dünyayı alsalar bile ne kadar süreyle alabilirler bunu? Tabiki ölünceye kadar. Müdürlük, ölünce biter. Bakanlık, dekanlık ölünce bitecektir. Şan, şöhret, diploma, doktora, para, mal, mülk hepsi ölümle bitecek ve yarına intikal etmeyecek şeylerdir. Bu yaptıkları şey kendilerine sağlayacak çok küçük dünya menfaatleri yanında ne büyük bir âhiret azabı doğuracak; bunu bir bilebilseler.

Tevrat ve İncil'i bozup da, Tevrat ve İncil'i tahrif edip de sonra da: İşte bu Allah kelâmıdır! diyenlere yazıklar olsun! Kur'an'ı tahrif edip, Kur'an'ı gizleyip, Kur'an'ı insanlara anlatmayıp, ya da Kur'anda olmayan bir şeyi ondanmış gibi insanlara sunanlara yazıklar olsun! Veyl olsun onlara. Veyl olsun onlara da, bu yaptıklarına da. Veyl olsun bu yazdıklarına da, karşılığında kazandıklarına da.

Tevrat bilgisine, İncil bilgisine, Kur'an bilgisine sahip olan ve bu bilgiyi Allah'ın kullarına anlatmaları gerekirken, bu bilgiyle yeryüzünde Allah'a kulluk yapmaları gerekirken, bu kitabın yeryüzünde hâkimiyeti konusunda çırpınmaları gerekirken, dünya karşılığında satanlara yazıklar olsun! Makam karşılığında, diploma doktora karşılığında, maaş karşılığında, sosyal statüler karşılığında Allah kitabını, Allah bilgisini, peygamber bilgisini satanlara yazıklar olsun.

"Elleriyle yazdıklarına da veyl olsun onların, bunun karşılığında kazandıklarına da veyl olsun!"

Herşeylerine veyl olsun onların! Veyl; iki anlama gelir:

1- Birisi kâfirlere söylenendir. Kâfirler için söylenmiş bir bedduadır. Kur'an-ı Kerimde kâfirler için nerede böyle bir beddua kullanılmışsa biliyoruz ki bu cehenneme gidesiceler anlamına gelir. Cehennemin veyline gidesiceler demektir ki, buradaki bu anlamadır. Kâfirlere denince bu, gidin cehenneme! demektir. Cehennemin veyline yuvarlanasıcalar demektir. Cehennemin en aşağısını boylayasıcalar demektir.

2- Bir de bu ifade mü'mine söylenince mânâ ayrı olacaktır. O da yazıklar olsun! Bunu yapmamalıydın! Yapmamanız gerekirdi böyle bir şeyi! Bir mü'min olarak böyle bir şey size yakışmıyor! Keşke yapmasaydınız bunu! anlamına gelecektir. Çünkü Peygamberimiz sahabeye böyle demiştir. Bir yolculukta sahabe önde gitti, bir su başında konakladı, abdest almaya başladılar ve Rasulullah arkalarından yetişti. Onlar topuklarını düzgün yıkamamışlardı. Topuklarını kuru bırakmışlardı da bunun üzerine Allah'ın Rasûlü onlara buyurdu ki:

Vay ateşten bu topukların haline! Yapmasaydınız bunu! Hiç yakışmıyor size!

Diyordu.

Bakın bunlar, buna da çare bulmuşlar. Allah bilgisini insanlardan gizlemeye çalışan din adamları sınıfının bu cüretlerinin sebebini de bundan sonraki âyet-i kerîme şöyle anlatır:

80:"Bu yahudiler, bize ateş sadece sayılı birkaç gün dokunacaktır dediler. Sor onlara peygamberim: Allah'tan bu konuda bir söz mü

aldınız?"Bir ahit mi aldınız? Allah asla sözünden dönmez."

Diyorlar ki; ateş bize ancak sayılı günler dokunacaktır. Bizler sadece sayılı birkaç gün cehenneme uğrayacağız. Bu:

Konusunda müfessirler şunları da rivâyet etmişler:

1- Demişler ki, bu yedi gündür. Biz sadece cehenneme yedi günlüğüne şöyle bir uğrayacağız, hepsi bu kadar diyorlar. Yedi gün kadar işte meraklarımızın izalesi için şöyle bir gezinti yapacağız cehennemde, ondan sonra kesinlikle oradan çıkacağız, çıkarılacağız diyorlar.

2- Veya kırk gün demişler. Hani Hz. Mûsâ onları bırakıp da Tur'a vahiy almaya gitmişti de, onlar da Mûsâ gelinceye kadar Allah'ı bırakıp buzağıya tapınmışlardı ya, işte bu kadar bir süre, kırk gün kadar cehenneme şöyle bir uğrayacağız, ondan sora cennete gideceğiz diyorlar.

Diyorlar ki; bizler cehenneme gitmeyeceğiz. Bizler, biz âlimler, biz toplumun önderleri cennete gitmeyecek de şu ümmî, şu cahil, şu hayrı-şerri bilmeyen insanlar mı gidecekler yâni? Şu halk kesimi, şu bizim kendilerine yol gösterdiğimiz insanlar mı gidecekler cennete? diyorlar. Eğer bugün dünya üzerinde onları biz yönlendiriyorsak, onlara biz yol gösteriyorsak, hattâ cennetin pasaportunu, cennetin olurunu bile onlara şu anda biz veriyorsak elbette öbür tarafta da biz önde olacağız diyorlar, kendilerini garanti cennetlik görüyorlar.

Öyle ya, hocalar, hacılar, din adamları, Papazlar, Keşişler, Kardinaller dururken başkaları mı girecekti cennete? Hem Allah'ın bilgisine sahip ol, hem kitap bilgisine sahip ol, hem onları bilmeyenlere anlatma, hem onları az bir pahaya sat, hem de cenneti bekle! Olacak şey değildir bu. Ama adamlar böylece kendilerini avutuyorlar, avunuyorlar kendi kendilerine.

Bizde de var böyleleri, hem de pek çok. Bizler filan grubun üyeleriyiz, bizler falan zatın müridleriyiz, kabir suâlimize bile filanlar cevap verecektir diyenler. Kendilerini mutmain görenler bizde de pek çok Allah korusun. Biz girmeyeceğiz de cennete Allah sığırları mı koyacak? Diyerek kendi kendilerini avutanlar. Kendilerini sığırlarla mukayese ederek oraya herkesten daha lâyık olduklarını iddia edenler pek çoktur. Bakın Allah buyuruyor ki:

"Sor onlara peygamberim: Allah'tan bu konuda bir söz mü aldınız?"Bir ahit mi aldınız?

Bir ahid mi verdi Allah sizlere? Sizler artık bu bilgiye sahip olduktan sonra, kitap bilgisine sahip olduktan sonra, o grubun, o cemaatın üyesi olduktan sonra, o zata biat ettikten sonra, ne yaparsanız yapın! Nasıl bir hayat yaşarsanız yaşayın! Kesinlikle sizler cennete gireceksiniz! Cehennemin yüzünü bile görmeyeceksiniz! Olsa olsa belki sayılı birkaç gün orayı şöyle bir ziyaret ettikten sonra, meraklarınızı izale ettikten sonra ben sizleri hemen cennetime koyacağım! diye Allah bir söz mü verdi size? Eğer bunu Allah demişse, bu konuda Allah'tan bir ahit almışsanız, Allah size bu konuda bir vaad da bulunmuşsa :

"Allah asla sözünden dönmez."

Allah ahdine sâdıktır. Kesinlikle Allah vadinden dönmez. Ama Allah böyle bir şey demedi. Deseydi kitaplarının birinde delili olurdu. Bakıyoruz gönderdiği kitaplarının hiçbirisinde herhangi bir kimse sadece bu bilgiye sahip olduktan sonra, böyle bir mârifete sahip olduktan sonra, hak bilgisine ulaştıktan sonra ne yaparsa yapsın, nasıl yaşarsa yaşasın sahip olduğu bu bilgi sayesinde onu cennetime koyacağım diye bir âyet göndermemiştir Allah.

Bilmek yeterli diyor değil mi adamlar? Mârifete ulaşınca kulluğa da gerek kalmaz diyorlar. Hattâ:

"Sana yakîn gelinceye kadar da Rabbine ibâdet et!"
(Hicr 99)

Âyetini de böyle anlamaya çalışıyorlar. Yakîne ulaşıncaya kadar kulluk yap! Yakîn bilgisini elde ettin mi, kulluk biter diyorlar. Yâni mârifete ulaştın mı, Nirvanaya ulaştın mı artık namaz da, oruç da, kulluk da biter diyorlar. Önemli olan buna ulaşmaktır. Fena fillah da budur galiba. Allah'la bütünleşme, Allah'la ahbaplaşma. Bu gerçekleşti mi artık, balta sapını kesmez diyorlar. Artık Allah kendisiyle bütün-leşen, kendisiyle dostlaşan, yani Allahlaşan bir kimseye azap edemez diyorlar.

Hayır! Hayır! İş öyle değil, durum sizin bildiğiniz gibi değildir.

81:"Kim bir günah işler ve günahı kendisini çepeçevre kuşatırsa, işte onlar cehennem ashabıdır ve orada ebedîyen kalıcıdırlar."

Tıpkı Nisâ sûresinde olduğu gibi:

"Bu iş ne sizin kuruntularınıza, ne de ehl-i kitabın kuruntularına göre değildir. Kim bir günah işlerse mutlaka onunla cezalandırılır. Ve kendisine Allah'tan başka ne bir dost bulabilir ne de bir yardımcı."

(Nisâ: 123)

Evet bu iş, ne sizin kuruntularınıza, ne de ehl-i kitabın kuruntularına göre değildir. Kim bir günah işlerse mutlaka cezasını görecektir. Kendisine Allah'tan başka ne bir dost, ne de bir yardımcı bulunamaz. Dost bildiklerinizin işi bitmiştir, yardım edecek dediklerinizle aranıza engeller konulmuştur artık.

Kim bir günah işler ve bu günahı onu çepeçevre sarar, çepe-çevre onu kuşatırsa. Acaba buradaki günahının kendisini kuşatmasını nasıl anlayacağız? Günahının kişiyi kuşatması ifadesini ulemâ şöyle anlamaya çalışmışlar:

1- İbni Abbas bunun şirk olduğunu söylemektedir. Şirk bir adamı çepeçevre kuşattı mı artık o kişinin akıbeti kötüdür. Çaresiz o, kesin cehenneme gidecektir.

2- Kimileri de günahın kişiyi böyle çepeçevre kuşatmasını şöyle anlamışlar: Kişi günah işler de eğer tevbe etmeden günahları üzerine ölürse kesin cehenneme gidecektir. Yâni adam günah işler fakat tevbe etmeye zaman bulamadan günahları üzerine ölürse, amelleri onu çepeçevre kuşatmış demektir.

3- Bazıları da bunu şöyle anlamaya çalışmışlar: Onların amelleri, amelsizlikleri onları çepeçevre sarmıştır. Bu böyle bir anlık gafletleri sonucu, bir anlık dikkatsizlikleri sonucu ortaya çıkmış bir şey değildir. Sürekli bu durumu yaşamışlardı. Sürekli o günahlarla beraber olmuşlardır. Öyle değil mi? Mü'minler de bazen hata edebilirler. Bir anlık gaflet sonucu, bir anlık hata sonucu veya geçici bir duygu sonucu günah işleyebilirler, emre karşı gelebilirler. Ama ilk uyanışla, ilk hatırlama ile hemen bundan vazgeçerler mü'minler.

A'râf: 201 de bu husus anlatılır:

"Allah'a karşı gelmekten sakınanlar, şeytan tarafından bir vesveseye uğrayınca, hemen Allah'ı anarlar ve gerçeği görürler."

(A'râf 201)

İşte müminler bir anlık gaflet sonucu işlenen günahlarından hemen dönerler. Burada anlatılan da, sürekli bu günahlarla yaşayan, bu günahlar kendisini hiç terk etmemiş olanlardır. Hani Allah'ın Ra-sûlü bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatıyordu: Adam bir günah işler, işlediği bu günah onun kalbinde siyah bir leke oluşturur. Adam tevbe edip pişmanlık duyunca bu leke silinir. Ama adam tevbe etmez-se bu leke orada kalır. Sonra ardından bir günah daha, bir günah daha, derken adamın kalbi simsiyah bir kılıfla örülür ve artık onun kalbi

mühürlenir ve duymaz, duygulanmaz hale gelir diyordu ya; işte burada da sanki o anlatılıyor.

"Hayır hayır onların işledikleri günahlar yüzünden kalpleri paslandırılıp körleştirilmiştir.

"(Mutaffifin: 14)

Âyetinin de anlattığı gibi bunlar işlediği günahlar yüzünden kalpleri kuşatılmış ve Allah tarafından kalpleri kapatılmış, mühür vurulmuş insanlardır. Yâni adam bir günah işler ve işlediği bu günah onun içini, dışını, kalbini, dilini ve tüm azalarını sararsa. Yâni artık kal-bi de bu günahı kabullenir hâle gelirse, kalbide o günahtan rahatsızlık duymaz hale gelirse işte o zaman bu adamın sonu kötüdür. Ama öyle değil de kalbi tamamen küfürle örtülmemiş ve hâlâ kalbinde imana yer kalmış olanlar, yâni günahı, günah olarak bilip helâl demeyenler, cehennemde ebedî kalmayacaklardır. Temelde bizim fazla önem ver-mediğimiz kimi günahlar bizi kuşattıkça, onların bizi cehenneme doğru sürüklediğini anlıyoruz bundan. Meselâ adam küçük bir günah işledi ve arkasından tevbe etmedi, pişmanlık duymadı, onun arkasından sadaka vermedi veya hemen bir iyilikte bulunmadı. Ve o günahı da onu kuşattı ise, artık o günah o kişiyi günahı kabule götürecek, gü-nahı inkâra götürecek, onu iyilik yapmaktan alıkoyacak ve bu durum da onun cehenneme uğramasına sebep olacaktır.

Aman ha! Hiç kimse, ne hocanız, ne hacınız, ne âliminiz, ne cahiliniz, ne kadınınız ne erkeğiniz kendine güvenmesin. Bir günah işleyince hemen arkasından tevbe etsin, pişmanlık duysun, sadaka versin, bir iyilikte bulunup o günahın silinmesine çabalasın. Değilse bu da olsun bakalım, bu da olsun bakalım, deyip o günahı hesaba katmayarak yaşarsak; bilelim ki, böyle bir hayatın sonu cehennemdir. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah.

82:"İman edip salih ameller işleyenler var ya; onlar, cennetliktirler. Onlar, orada ebedîyen kalacaklardır."

Ama beri tarafta iman edenler ve imanlarını amele dönüştürenler, bilgilerini Allah'a kullukta kullananlar, bilgilerini Allah'ın bilgileriyle destekleyerek kulluğun emrine verenler, bilgilerinin yaşanması adına ortam oluşturmaya çalışanlar var ya işte onlar da cennet ashabıdır ve onlar da orada ebedî kalıcıdırlar.

Bundan sonra yine İsrâil oğullarından alınan bir mîsaktan söz edecek

Rabbimiz. Ama bu âyet bizim kitabımızda olduğu için, bu bizimle de ahit anlamına gelmektedir. Hani daha önce söyemiştim, efendim bu âyet yahudilere hitap ediyor, binaenaleyh bu bizi ilgilendirmez, demek kitabı tahrif anlamına geliyordu. Yâni bakın Allah İsrâil oğullarından bir şeyler istiyor, şunları şunları yapın diyor. Peki bu istenenleri biz yapmayacak mıyız? Elbette biz de yapacağız. O halde Allah, Kur'an'a sahip olan, Kur'an'a inandığını iddia eden herkesten bu ahdi alıyor.

83: "Biz İsrail oğullarından şöyle mîsak almıştık: "Allah'tan başkalarına kulluk etmeyeceksiniz, ana-babaya, yakınlara, yetimlere, yoksullara iyilik edeceksiniz, insanlara güzel söz söyleyin, namazı ikame edin, zekatı verin" Sonra sizler, pek azınız müstesna döndünüz; hâlâ da yüz çevirip duruyorsunuz."

"Evamir-i Aşara" olarak bilinen bir on emir vardır. Türkçe'ye de on emir olarak tercüme edilir. Müfessirlerce Kur'an-ı Kerîmdeki bu bölümün, on emri anlattığı söylenir. Gerçekten de bakıyoruz on emir vardır içinde ama, Hz. Mûsâ'ya on emir olarak anlatılan bu muydu? Yoksa Hz. Mûsâ'ya anlatılan emirlerden on tanesi mi buydu? Bunu bilmiyoruz. Yâni Cenab-ı Hakk'ın bizzat levhalara yazdığı emirler bumuydu? Yoksa bunlar Tevrat'ın içindekiler miydi? Bunu tam olarak bilemiyoruz. Yâni bu Cenab-ı Hakk'ın İsrâil oğullarına Hz. Mûsâ aracılı-ğıyla bildirdiği istekleri, arzuları, emir ve nehiylerinden bir bölümdür. Ama Hz. Mûsâ'ya ilk gönderilenler mi? Yoksa levhada yazılı gönde-rilenler mi? Turda Cenab-ı Hak'la karşı karşıya geldiklerinde verilenler mi? Yoksa başkaları mı? Onları bilmiyoruz. Ama burada on emir vardır.

Şimdi bu on emire bakalım, tabi İslâm mânâsına, Allah'ın gönderdiği emirler mânâsına bu on emir bizim de on emrimizdir. Yâni bize de gönderilen on emirdir. Her ne kadar İsrâil oğullarından alıntı gibi görüntülense de bizim için de aynı şey söz konusudur. Çünkü bakın bizim kitabımızın bir âyetidir bu. Bakalım nelermiş bunlar:

Biz İsrâil oğullarından mîsak almıştık. Mîsak; bağ demektir. Anlaşma da insanı bağladığı için ona da mîsak denmiştir. Allah'la İsrâil oğulları arasında bir ahit, bir söz alışverişi demektir bu. Yâni Allah söylemiş, onlar kabullenmiş. Allah emretmiş, onlar da kabullenmeyi Allah'a arzeylemişler, Allah da bu kabullenmeleri karşılığında onlara cennet vaâdetmiştir gibi. İşte böyle bir ahit, bir söz alışverişi olmuştur, bir mîsak olmuştur aralarında.

Hani Mîsak-ı milli filan diye tarihe mal olmuş bir kelime var ya. Burada da

anlatılan iki taraftan biri Allah, diğeride İsrâil oğulları olarak gerçekleşen bir mîsaktır. Peki acaba şartları neymiş bu mîsakın? Hangi konularda mîsak almış onlardan? Ya da hangi konular üzerine itaat edeceklerine, yerine getireceklerine dair söz vermişler bu adamlar Allah'a?

"Allah'tan başkasına kul olmayacaksınız!"

Allah'tan başkasının kulu kölesi olmayacaksınız! Boynunuzdaki ipin ucunu Allah'tan başkasına vermeyeceksiniz. Allah'tan başkalarını dinlemeyeceksiniz. Allah'tan başkalarının çektikleri yere gitmeyeceksiniz. Allah'tan başkalarının arzularını yerine getirmeyeceksiniz. Allah'tan başkalarının kulu-kölesi olmayacaksınız. Tabi Allah'a kulluk; mutlak mânâda Allah'a kulluğu, mukayyet anlam da da başkalarına itaati gerektirecektir. Yani Rabbimizin bu kitabın da sınırlarını belirlediği yasal itaat mekanizmalarından söz ediyorum. Allah'a kulluk mutlak mânâda O'nu kulluğu gerektirirken, mukayyet mânâda Allah'ın onlara da itaat edin, onları da dinleyin buyurduğu itaat mekânizmalarını tamamen diskalifiye anlamına gelmeyecektir. Veya bir başka deyişle onlara itaat Allah'a isyan, yahut şirk anlamına gelmeyecektir.

Meselâ Allah ulül emre itaati isteyecek, anneye babaya itaati veya kocaya itaati isteyecektir. Yerine göre bu itaatler de yine Allah adına olunca, herşey Allah'a kulluk olacaktır. Yâni boynunuza Allah ipini takın! Mutlak mânâda Onu dinleyin! Her hâlü kârda Onun dediklerinin dışına çıkmayın! İtaatinizi Ona verin! Ama Allah kendisinin dışında kime itaat emretmişse, bazen bazen onlara da verin demektir bu. Yâni Allah'a itaat yanında onlara da itaat onları Rab konumunda görme, ya da onlara da kulluk yapma anlamına gelmeyecektir. Aksine kişinin Allah'ın onlara da itaat edin buyurduğu kimseere itaati de Allah'a itaati anlamına gelecektir. Çünkü bunu diyen de Allah'tır.

Meselâ şimdi saat 07.00 de ders için buraya gelin! demekle ben sizin Rabbiniz olmadım aslında. Ama Allah bu konuda bana böyle bir izin verdi ve sizin boynunuzdaki Allah ipini ben bu izinle kullandım. Değilse bu konuda benim bu emrimi dinlemeniz bana kulluk mânâsına gelmeyecektir. Veya kişinin peygambere itaati, halifeye itaati, babasına, anasına, kocasına, hocasına itaati ona kulluk mânâsına gelmeyecektir. Yâni:

Sadece Allah'a kul olun demek, Allah'tan başkasının sözünü dinleyince kâfir olursunuz anlamına gelmez. Arkadaş bir bardak su verir misin? dedi biri, ötekisi de Allah isterse veririm değilse veremem! Öyle olmayacaktır tabii. Aslında âyetin bu bölümü diğer akdi mîsak bölümlerinin tümünü anlatır. Peki

neymiş bu Allah'a kulluk birimleri? Nelermiş bunlar? Şimdi onları anlatmaya başlıyor âyet-i kerîme:

"Anaya babaya da ihsanda bulunun."

Veya anaya-babaya muhsin davranmak. Yâni ana-baba karşısında da Allah karşısında olma şuurunu taşımak. Yâni gerçekten çok orijinal bir kavram.

İhsan neydi? İhsan, Allah'ın gördüğü şuuru içinde olmak. Kişinin yaptığını Allah huzurunda, Allah kontrolünde yapma şuuru içinde olmasıdır.

Yâni bakın burada anaya-babaya itaat isteniyor bir anlamda; ama ana-babaya itaat ederken, itaat ortamında da Allah karşısında olma şuurunu kaybetmeyeceğiz. Bu işi yaparken Allah kontrolünde olduğumuzu hep hatırda canlı tutacağız. Yâni ya Rabbi! sen bana, annene şöyle davran dedin diye yapıyorum bunu. Sen, bana böyle yap dedin diye böyle yapıyorum diyerek hem Allah huzurunda olacağız, hem de onlara itaat edeceğiz.

Ama onların bizden istedikleri Allah'ı gücendirecek, kızdıracak veya azabını gerektirecek noktaya ulaşınca da o zaman onlara itaat etmeyeceğiz. Hemen o anda vazgeçivereceğiz. Anamız-babamız da olsalar dinlemeyeceğiz onları. Niye? Çünkü Allah huzurundayız ya. Allah kontrolündeyiz ya. Ne yapacaksak, nasıl yapacaksak, onun rızasını aşmayacak şekilde yapmak zorunda olduğumuzu asla unutmayacağız.
Dikkat ediyorsanız ana-babaya itaat değil, ihsan isteniyor bizden. Âyet-i kerîmede anaya-babaya itaat edin denmiyor da ihsanda bulunun deniyor. Yâni ana-baba karşısında Allah huzurunda olduğunuzu, benim kontrolüm ve murakabem altında olduğunu bir an bile unutmayın buyuruluyor. Öyleyse anaya-babaya itaatin birkaç boyutu vardır tabii. Bugüne kadar anladınız, duydunuz, dinlediniz bu konuyu da inşallah şöyle bir tekrar edelim özet olarak:

1: Anne-baba bir kere varlık sebebiyle itaate lâyıktır. Bizim varlığımız sebebiyle onlar itaate lâyıktırlar. Ve onların var olmaları se-bebiyle itaate lâyıktırlar. Annemiz-babamız bizim sebeb-i vücudumuz-dur. Yâni senin annen-baban senin varlığına sebep olduğu için ona itaat edeceksin.

Tamam, itaat edeceğim; ama babam huysuzluk yapıyor, anam namaz kılmıyor, abdest almıyor! İslâm'ı yaşamıyorlar, dinle ilgileri yok. Ne olursa olsun onlar senin annen-baban mı? Sen de ondan dolayı mı varsın? Tamam, sen

onlara itaat edeceksin, bir kere; mutlak ölçü budur. Çünkü onların itaate hak kazanmaları, bizim anamız-babamız olmalarından dolayıdır. Bizim sebeb-i vücudumuz olmaları sebebiyledir. Bunun için iyi bir müslüman olup olmamaları hiç de önemli değildir.

2- İkincisi annen va baban eğer şirk konusunda, seni şirke düşürme konusunda, yâni senin dinini egale etmek, İslâm'ını ekarte etmek üzere senden bir istekte bulunuyorlarsa, o zaman sen kenara geç ve dinleme onları! Yâni onlara itaat etme! Ama hemen onları öldür! İşlerini bitir demek değildir tabii bu. Fakat bu işte ısrar ediyorlar, üstüne düşüyorlar ve senin dinini bozma boyutuna götürüyorlarsa bu isteklerini, o zaman onları diskalifiye et! Yâni onları sıfır hale getir! Ya da sessiz hale getir? demektir bunun mânâsı. Hattâ Bedir'de olduğu gibi, baban veya anan Allah'ın dinini engelleme adına varlığını ortaya koyuyor ve seni engellemeye çalışıyorsa o zaman kafasını da kes! Defterini de dür! ikinci boyut da böyle.

3- Üçüncü boyuta gelince, dünya işlerinde de onlarla iyi geçin. Ama yanlış anlamayalım, dünya işlerinde onlarla geçin demek, sözlerini dinle, dediklerinden dışarı çıkma manasına değildir. Ya nedir? İşte geçinin demektir. Gönüllerini alın demektir.

"Eğer anan bana seni körü körüne bana şirk koşmaya zorlarlarsa onlara itaat etme. Ama dünya işlerinde de maruf veçhile onlarla geçin."

(Lokman: 15)

...deniyordu ya, işte yâni tevhit ölçüsüne dayanarak, İslâm ölçüsü içinde onlarla geçin. Peki bunun ölçüsü ne olacak? Bunun ölçüsü benim bildiğim; onları gücendirme, onları küstürme demektir. Gönüllerini alarak, kandırarak yine bildiğin şekilde Allah'ın senden istediklerini yapmaya devam et demektir bunun mânâsı.

Ama mubahlardan biri de eğer onları kandırabilirsen, gönüllerini edebilir, ikna edebilirsen sen istediğini yap. Ama sen istemezsen mutlaka onların dediğini yap. Başka çaren yoktur çünkü.

Meselâ babam bana burada otur mu dedi, ya da oturma mı dedi. Orada oturmak da helâl, burada oturmak da helâl iken, babam bu ikisinden birini isterken, neden bunu istiyorsun? Senin zevkine mi uyacağım demeye hakkımız yoktur. Ama baba, bak burası daha güzel. Burada oradan daha rahat ederim filan

diyerek kandırabilirsen tamam o zaman burada otur, değilse onun dediği yerde oturmak zorundasın. Veya meselâ benim babam bugün buraya gelmeme engel olursa, eğer size verilmiş bir sözüm yoksa gelmemeliyim. Ama onu kandırabilirsem o ayrıdır tabii. Benim bildiğim anaya-babaya itaatin sınırı da işte bu olacaktır. Üç kademede düşünebiliyorum.

Bir kere mutlak mânâda onlar itaate lâyıktır. Onlar iyidir diye, müslümandır diye değil, anne-baba olmaktan dolayı itaate lâyıktır. Ama itaat derken benden şirk isterlerse o zaman ben yan çizeceğim, yok kabul edeceğim, dinlemeyeceğim, duymayıvereceğim, anlamayıvereceğim, unutuvereceğim. Ama ısrar ederlerse engel koyacağız, fakat dünya işlerinde de onlara hoş görünmeye çalışacağız. Yâni anne ve babanın karşısında onlara itaat ederken de Allah huzurunda olduğumuzu asla unutmayacağız. Onlar hatırına Rabbimizi darıltacak bir noktaya düşmemeye çalışacağız inşallah.

Ama şu bizim mevcut uygulamada ana-babaya itaat biraz da onların rubûbiyet makamına geçmelerini sağlıyor ki, bu konuda daha titiz davranmak zorunda kalacağız. Yâni adam diyor ki, illa da benim dediğim olacak. Zevkini tatmin için değil; ama belki enaniyetini putlaştırmak için diyorsa, onun bu zulmüne engel olmaya da çalışacağız. Çünkü onun bu hareketi, kendini Rab makamında görmesinden ötürü bir zulümdür. Öyle olunca da artık burada konu anneye-babaya itaat konusu değil, annenin babanın kötülüğüne engel olma konusudur ki, o zaman ona da dikkat edeceğiz. Onların her dediklerini yaparak onları putlaştırmamaya dikkat edeceğiz.

Tabi bunu da nasıl ayarlayacağımız konusu da ayrı bir konudur. Tıpkı bıçak sırtı gibi bir şey. Bir yana kaydı mı öbür yandan kaya-caktır, ikisinin ortasında durmak çok zordur yâni.

Bir özet yapalım ve geçelim: Anaya babaya ihsan:

a- Onları hayra, hakka teşvik etmektir. Babamız-anamız olarak sürekli onları hayra teşvik edeceğiz. Allah’ı hoşnut edecek amellere teşvik edeceğiz. Onları hep cennet yolunda tutmaya, cehennem yollarına barikatlar koymaya çabalayacağız.

b- Onlara karşı merhametli davranmaktır. Onlara karşı hep merhamet edeceğiz. Onlar üzerine tıpkı onların biz küçücükken bize karşı rahmet ve merhamet kanatlarını gerip bizi korudukları, kolla-dıkları gibi biz de onların

üzerine rahmet ve merhamet kanatlarımızı gereceğiz. Onların cehenneme gidişlerine göz yummayacağız.

c- Allah'ın size ulaştırdığını siz de onlara ulaştırın demektir. Allah'ın bize ulaştırdığı gerek kitap bilgisini onlara ulaştırmak şeklinde, gerekse Allah'ın bize lütfettiği rızıklardan onlara vererek onlarla paylaşmadan yana olacağız.

d- Onları cennete götürmenin savaşını verin demektir. Yâni onlara cennet yollarını açıp onların cehennem yollarına barikatlar koyun demektir.

Evet işte böylece ana-babalarımıza karşı muhsin davranacağız. Onlar karşısında hep Allah huzurunda olduğumuzun, onlardan önce Allah'ı darıltmamamız gerektiğini unutmayacağız. Onların Allah'ın emir ve arzularıyla çatışan arzu ve isteklerini yerine getirerek, onları putlaştırarak Rabbimizi darıltma durumuna düşmeyeceğimiz gibi, onların hiçbir isteklerini yerine getirmemek şeklinde de Rabbi-mizin ihsan emrini çiğnemeyeceğiz. Hep Allah huzurunda olduğumuz bilincinde olacağız. Başka kimlere karşı ihsan istiyormuş Rabbimiz?

"Akrabaya da ihsanda bulunun."

Akrabaya iyilikte bulunmak da aynı mânâlara gelmektedir. Malla, lisanla, bilgiyle onları cennete götürmeye çalışın demektir. Akrabalarınızı kendi hallerine bırakmayın ve sürekli onlarla görüşerek hak yolda olmalarını sağlayın demektir. Onlarla ilişkilerinizi de yine Allah huzurunda olduğunuzu unutmadan ayarlayın. Onlara karşı Allah'ın istediği şekilde davranın. Allah'ı küstürecek ilişkilere asla girmeyin diyor Rabbimiz.

"Yetim ve miskinlere de ihsanda bulunun."

Yetim ve miskin. Toplumda ortadan kaldırılmaları mümkün olmayan bu iki gruba da iyilikte bulunun. Yâni bu iki grubun ortadan kaldırılması mümkün değildir. Bunlar toplumda her zaman var olacaktır. Çünkü ne yaparsanız yapın birilerinin anası ölecek, babası ölecek ve yetim kalacaktır. Bu iki gruba da ihsan edin. Yetim ve miskinlerden kimisinin kafası açtır, kimilerinin kalbi, kimilerinin de midesi açtır. Onların bu üç bölgelerini doyurmayı ihmal etmeyin. Kafanın gıdası bilgidir, kalbin gıdası iman, midenin gıdası da helâl rızıktır.

Öyleyse toplumda var olan bu yetim ve miskinlerin sadece midelerini doyurmakla iş bitti zannetmeyin. Onların kafalarını İslâm bilgisiyle, kulluk bilgisiyle doyurun, kalplerini de Allah'ın istediği imanla doyurun. Yâni yetimlere, analı babalı olanlar gibi bir dünyada yaşatılmaları konusunda ihsanda

bulunun. Miskinlerin de paralı pullu olanlar gibi yaşatılmasını sağlamak üzere ihsanda bulunun. Yediğinizden yedirip, giydiğinizden giydirip, onların huzurunu sağlamaya ve onları kendi hayat standartlarınıza çıkarmaya gayret edin.

"Bir de insanlara güzel söz söyleyin."

Güzel söz insanların hoşuna giden söz demek değildir. Allah'ın hoşuna giden söz güzeldir. İnsanları hoşnut edecek sözler güzel değildir, Allah'ı hoşnut edecek sözler güzeldir. Hani Allah'ın Rasû-lü bir hadislerinde bunu şöyle anlatıyordu:

"Gerçek müslüman müslümanların elinden ve dilinden sâlim olduğu, selâmette kaldığı kimsedir."

Müslümanların elinden ve dilinden mutazarrır olmadığı kimse en faziletli mü'mindir, buyurur Allah'ın Rasûlü. Ama bu demek değildir ki emr-i bil'marûf yapmayan, haddi uygulamayan, insanları cezalandırmayan kişidir. Halbuki bu yukarıda sayılanlar insanları her zaman rahatsız edecektir. O halde insanları nelerin rahatsız edeceğini bilmek zorundayız. Ya da insanları rahat, veya rahatsız etmenin ne demek olduğunu bilmek zorundayız. Gerçek rahat dünya rahatı değildir. İslâm, rahat ve saâdet kaynağıdır. İslâm, kişiye ebedî saâdet kazandırmak, kişiyi daru'sselâm'a götürmek için gelmiştir. Gerçek rahat ve gerçek saâdet de selâmet ve rahat yurdu olan ahiretteki saâdettir.

Öyleyse kişinin elinden ve dilinden sadır olan şeyler insanları daru'sselâma, saâdet yurduna götürüyorsa, konuştuğu ve yaptığı şeyler müslümanları daru's-selâma, yâni cennete götürüyorsa; işte bu mü'min, en hayırlı mü'mindir. Yoksa burada anlatılan sadece insanların dünyadaki saâdetlerini sağlamak değildir.

Allah'ın Rasûlü insanları recm ederken ve savaş için onları Bedir'e götürürken, hırsızlık yapan kişinin elini keserken, belki onları dünya açısından rahatsız ediyordu, ama daru's selâm saâdetlerini ha-zırlıyordu onların. Yâni cennete kazandırıyordu onları. Öyleyse insan-lara söz söylerken hayırlı ve maslahata uygun söz söyleyeceğiz. Bulunduğumuz makam, bulunduğumuz konum neyi gerektiriyorsa onu söylemek zorundayız.

Madem ki insanlar benim elimden ve dilimden sâlim olacaklarsa, öyleyse ben de hiç konuşmayıvereyim, dilimi tutuvereyim demenin de anlamı yoktur.

Aksine bulunduğumuz makam neyi gerektiriyorsa, Allah ve Rasûlü neyi konuşmamızı istiyorsa onu konuşmak zorundayız. İşte o zaman müslümanlar bizim elimizden ve dilimizden sâlim olurlar. Ama öyle değil, ağız değil de bizden açılacak olan, cehennem çukurlarında bir çukur olacaksa işte o zaman susmak zorundayız.

Evet, insanlara güzel söz söyleyin denmiş, sadece müminlere değil. Tüm insanlara güzel söz söylemek zorundayız. İnsanları cennete götürücü söz söylemek zorundayız. Bu güzel söz konusunda Fussilet sûresinin 33. âyetinde şöyle buyurulur:

"Doğrusu ben kendini Allah'a verenlerdenim? Diyen ve salih ameller işleyen ve de Allah'a çağıran kimseden daha güzel sözlü kim vardır".
(Fussilet 33)

Tabii buradaki insanlara güzel söz söylemeyi iyilikle emretmek ve kötülükten menetmek şeklinde anlamışlar. Bir de biliyoruz ki:

"Sözlerin en güzeli kelâmullahtır."

Öyleyse en çok konuşacağımız şey Allah'ın kelâmı olsun. İnsanlara en çok duyuracağımız, en çok sözcülüğünü edeceğimiz vahiy olmalıdır. İnsanlara insan sözü değil Allah sözü taşıyacağız. Zira sözlerin en güzeli Allah sözüdür. Kelâmların en cennete götürücü olanı Allah'ın âyetleridir.

"Bir de namazı ikâme edin ve zekâtı da verin."

Yâni bütün bu yukarıda sayılanları yapabilmek için de namazı ikâme edin, zekâtı da verin! Peki niye böyle bir bağ kurduk? Yâni anaya babaya ihsanda bulunmak, insanlara iyi davranmak, yetimle, miskinle iyi bir diyalog kurmak ve Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kul olmayı becerebilmek için sizin Allah'a ihtiyacınız var, sakın ha Allah'la diyalogu kesmeyin. Namaz sayesinde Allah'la diyalog imkânı bulun.

Ve zekâtı da verin, yâni bunu o insanlara da ulaştırın. Namaz, Allah'tan mesaj alma işidir; zekât da Allah'tan alınan bu mesajın insanlara ulaştırılma ameliyesidir. Veya namaz bireysel bir kulluk, zekât da toplumsal bir kulluktur. Öyleyse gerek bireysel gerekse toplumsal tüm hayatınızda Allah'a kul olun. Sadece Allah'ı dinleyin. Sadece Onun hoşnutluğunu arayın.

Yâni ben gelip sana zekâtımı verirken sana şunu demek zorudayım: Arkadaş, Allah bana değişik yollarla mal göndermiş, Allah sayesinde, namaz sayesinde, namaz vasıtasıyla Allah'la kurduğum diyalog sayesinde anladım ki bunların hepsi benim değilmiş, Allah diyor ki senin de bunun içinde hakkın varmış. Al kardeşim bu senindir demem gerekirdi ya, işte Allah'tan gelenin bireysel planda kendi şahsımda uygulanmasına namaz veya Allah'tan mesaj alma ameliyesine namaz, ama bunun topluma indirgenmesine de zekât diyoruz.

Zekât malî bir kulluktur, namaz ise bedeni kulluktur. Zekât toplumsal bir kulluk, namaz ise bireysel bir kulluktur. Ama namaz Allah'la diyalogdur, zekât da namazla aldığımız bu mesajın topluma indirgen-mesidir.

Evet sizden böyle bir mîsak aldık. Size bunu böylece dedik; ama pek azınız müstesna bu mîsakı bozdunuz. Çok azınız müstesna. Bu müstesna azınlık zaten daha önce de bu anlaşma gereğince Tevrat'la amel eden, yâni dinlerinin emirleri gereğince hayat süren insan-lardı ve şimdi de son peygambere iman edip yine aynı mîsakı en güzel şekilde yerine getiren insanlardır.

Bu istenenler kişinin kişisel dünyasını ilgilendiren kulluklardır. Yâni bir kişinin başka kimsenin yardımına ve desteğine ihtiyaç duymadan, kendi başına yapabileceği kulluklardır. Zekât da namaz da toplumsal bir yardımlaşma sonucu ifa edilecek kulluk değildir, kişinin kendi görevidir bunlar. Yâni namaz kılan da zekât veren de kişidir. Toplum yapmaz onu.

Toplumsal bir görevle bireysel bir görevin örneğini şöyle verelim: Bunu karıştırıyoruz gibi. Özellikle cemaat olalım diyenler de karış-tırıyorlar galiba. Yemek yemekle, yemek yapmak arasında fark vardır. Meselâ yemek yapmak bireysel bir faaliyet de olabilir, toplumsal bir faaliyet de olabilir. Birisi tuzunu, birisi yağını getirir, birisi domates doğrar, öbürü suyunu koyar, ötekisi ateş yakar gibi hepimiz birden yemek yapabiliriz. Veya bir tek insan kendi başına da yemek yapar. Ama yemek yeme konusu böyle değildir. Yemek yeme konusu toplumsal ve bireysel olmaz. Beraber yesekte, kendi başımıza yesek de bu bireysel bir harekettir. Yâni hepimiz otursak da, hepimiz kendimiz yiyoruz demektir. Herkes kendine, kendi karnına yiyor olacaktır. Evet topluca yiyoruz ama sonuçta herkes kendisi yiyor.

İşte aynen bunun gibi zekât da iki kişi arasında bir ameliyedir, ama aslında bir kişidir veren, bir kişidir alan. Adam bireysel iş yapıyor demektir.

Ama savaş öyle değildir. Esir olmak ve esir kurtarmak öyle değildir. Yâni bunlar bir kişinin yapabileceği bir şey değildir, bu toplumsal bir iştir. Veya devlet yönetimi bir kişinin işi değildir, toplumsal bir iştir. Savaşı da, devlet yönetimini de bir tek kişinin bireysel olarak gerçekleştşrmesi mümkün değildir. İşte bundan sonra bakın toplumsal mîsak maddeleri sayılmaya başlanacak.

84:"Hani sizden yine mîsak almıştık, söz almıştık."

"Birbirinizin kanlarını dökmeyecek, birbirinizi öldürmeyeceksiniz diye."

"Ve kendi nüfusunuzu diyarınızdan yurdunuzdan çıkarmayacaksınız diye."

Yâni birbirinizi göçe zorlamayacaksınız. Savaş konusunda, ya da devlet konusunda, ya da diğer devletlerle toplumsal ilişkilerinizde de bu kurallara uyacaksınız. Kan dökmek yok, kan dökmeye yönelik hareket yok, kan dökmeye izin yok, bir de kan dökmenin de ötesinde birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmaya da izin yok.

"Sonra sizler buna ikrar da verdiniz."

Bunlara riâyet edeceğiz diye söz de verdiniz. Bu Allah yasalarına riayet edeceğiniz konusunda Rabbinize ahitte bulundunuz.

"Üstelik hepiniz birbirinize şahit bulunuyordunuz."

Yahut da bunun böyle olduğuna bugün de şahitlik edecek kadar bilginiz vardı. Bu ahid sizden alındı da. Peki ne zaman? Hz. Mûsâ döneminde. Ne zaman? Hz. peygamber dönemine kadar her bir dönemde bu ahdi siz verdiniz de.

85:"Sonra sizler birbirinizi öldürüyorsunuz. İçi-nizden kimilerini vatanlarından çıkarıp sürgün ediyorsunuz. Onların aleyhinde kötülük ve düşmanlık konusunda birleşiyor ve yardımlaşıyorsunuz. Ve şâyet onlar düşman elinde esir olarak size gelirlerse mal karşılığında esir mübadelesi yapıyorsunuz. Halbuki onları sürgün etmek de size haram kılınmıştı. Yoksa siz kitabın bir bölümüne inanıp da bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Böyle yapanların cezası ancak dünyada rüsvalıktır. Dünyada rezil, rüsva olacaklardır bunlar. Kıyamet gününde ise azabın en kötüsüne, en şiddetlisine itileceklerdir. Allah yaptıklarınızdan asla gafil değildir."

Ya da sizler, yâni şimdiki sizler öyle kimselersiniz ki kendilerinizi, kendinizden olanları öldürüyorsunuz. Ya da toplum olarak sizler şu anda yahudi milleti olarak intihar ediyorsunuz. Bu yaptıklarınızla sonunuzu hazırlıyorsunuz.

Allah'a verdiğiniz bu ahitlerin aksine hareketle şu anda sonunuzu hazırlıyorsunuz demektir bunun mânâsı.

"İçinizden kimilerini vatanlarından çıkarıp sürgün ediyorsunuz."

"Onların aleyhinde kötülük ve düşmanlık konusunda birleşiyor ve yardımlaşıyorsunuz."

Yâni kötülükte ve düşmanlıkta birbirinize arka veriyor ve kötülükleri topluca işliyorsunuz.

"Ve şâyet onlar düşman elinde esir olarak size gelirlerse, mal karşılığında esir mübadelesi yapıyorsunuz."

Yâni fidyelerini ödeyip onları kurtarmaya da kalkışıyorsunuz. Veya onlar size esir olarak geldikleri zaman da onlardan fidye almaya kalkışıyorsunuz.

"Halbuki onları sürgün etmek de size haram kılınmıştı."

Rivâyetlere göre Beni Kureyza yahudileri, müşrik Araplardan Evs kabilesinin müttefiki, Beni Nadır yahudileri de yine müşrik Araplardan Hazrec kabilesinin müttefikiydi. Bu yahudiler müttefiki bulundukları kabileler birbirleriyle savaşınca karşılıklı olarak onlara yardım ederler, birbirlerini öldürürler ve vatanlarından sürgün ederlerdi. Birbirlerine yahudi olanlardan esir düşenleri de fidye ile kurtarmaya çalışırlardı.

Allah diyor ki; bu ne biçim iştir? Hem onları, kendinizden olan yahudileri öldürmek için savaşıyorsunuz, hem de fidye ile onları kurtarmaya çalışıyorsunuz. Bu nasıl iştir? Bunlar bu tür bir yargılama ile karşılaştıkları zaman da diyorlar ki, bu fidye kitabımızın emridir. Kitabımız kardeşlerimiz hakkında fidyeyi emretmektedir. Böyle bir durumda fidye vererek yahudileri kurtarmak zorundayız bizler. Eğer onlar sizin kardeşlerinizse niye vatanlarından çıkarıyorsunuz? Niye onları öldürmeye çalışıyorsunuz? Değilse niye fidye vermeye çalışıyorsunuz? Sürgün ederken bu adamalar sizin kardeşleriniz değilken, fidye vermeye gelince sanki kardeşleriniz oluyorlar. Veya fidyeyi emre-derken sanki kitabı dinlediğini iddia eden sizler, savaşırken, sürgün ederken sanki o kitap sizin kitabınız değil. Bu nasıl iştir böyle? İşinize gelen yerde kitaba sığınıyorsunuz, ama işinize gelmeyen yerde kitabı diskalifiye ediyorsunuz.

Sonra buyurur ki Allah:

"Yoksa siz kitabın bir bölümüne inanıp da bir kısmını inkâr mı

ediyorsunuz?"

Kitabın bir kısmını gündemde tutuyorsunuz da, bir kısmını örtmeye mi çalışıyorsunuz? Kitabın bir kısmının mü'mini oldunuz da bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Bir kısmını gündeme getirip, onları eyleme dönüştürme çabası içine giriyorsunuz da, bir kısmını görmez-likten gelmeye mi çalışıyorsunuz? Ne bu haliniz? Denilmektedir.

Bu hemen hemen bugün bütün müslümanların derdidir. Bugün de bakıyoruz bir bölüm âyetler gün yüzüne çıkarılırken, bir kısım âyetler de kenara çekilmeye çalışılıyor. Bir kısım âyetler hep gündemde tutulmaya çalışılırken, bir kısım âyetlerde duyulmasın diye âdeta ağıza bile alınmamaya çalışılıyor.

Kaplıcalara gitmiştim, bir adamın pansiyonunda kaldım, böyle namazında, abdestinde hoş bir adam. Bir gün bana dert yandı adam. Dedi ki vallahi arkadaş ben ne yapacağımı şaşırdım, hacı efendi, hoca efendi bir yığın insan geliyor, namaz kılan insanlar çoğu. Namazdan çıktık, baktım ki namaz kılan bu adamlar şortla,tesettüre uygunsuz bir şekilde banyoya giriyorlar. Hiç tesettüre riayet etmiyorlar. Birini çağırdım ve dedim ki: Ya hacı gel bize gidelim de tavuğun biri şaşırmış yolunu, herhalde bizim bahçeye gelmiş, ben de tuttum kestim, pişirdim ve hazırladım, gel beraber yiyelim, boş ver kimseye haber vermeyelim dedim diyor. Adam bir irkildi şöyle diyor, yahu hacı efendi olur mu? Haram filan demeye çalıştı diyor. Ya? dedim, demek çalınmış tavuğu yemek haram da açık saçık hamama girmek helâl mı? Dedim diyor.

Bakıyoruz müslümanların hayatına, Allah hayatının bir bölümüne karışıyor, sanki öbür bölüme karışmıyor. Devlet bilmem ne parasını kesmiş, on gün sonra vereyim ama yüzde şu kadar fazla vereyim diyor, adam başlıyor araştırıp soruşturmaya, bu yüzdeyi ne yapacağım diye. Bu bölüme Allah karışıyor da öteki bölüme sanki Allah karışmıyor. Yâni kazancının diğer bölümünü hiç sormuyor, sanki Allah o bölüme hiç karışmıyor.

Veya işte fâizli, kredili kooperatiflerde danışmanlık yapmak veya mimarlık, mühendislik yapmak işine yanaşmıyor da müslüman, fâizli diyor, olmaz bu diyor, ama sanki öbür kooperatifler caizmiş gibi hiç sormuyor adam.

Veya gelininin gelinliğini düşünüyor da adam, eşyasını hiç düşünmüyor. Veya evinin eşyasını düşünürken adam komşusunu düşünmüyor. Ya da kazanırken düşünüyor adam da harcarken düşün-müyor. Harcarken düşünüyor

da kazanırken düşünmüyor. Allah sanki hayatının bir bölüme karışıyor öbür bölüme karışmıyor gibi çok tuhaf bir iş. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:

"Kitabın bir kısmına inanırsınız da bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz?"

Bizim esmer arkadaşlar, eskiden sepet örerler ve satarlardı. Böyle büyüklü küçüklü. Sorarlardı kaç lira bu sepet? İşte üç lira, beş lira o zamanın parası. Adam eline alıp, yahu pek de küçükmüş! filan deyince, büyüğünü eline alıp birbirine vurarak, bunu görün de, hunu görmen mi? derdi. Yâni müslümanlar da sanki bunu görüyorlar ama bunu görmüyorlar.

Meselâ ekmek kırıntılarının yere dökülmesine tahammülü ol-mayan, bu konuda çok hassas davranan kimi müslümanlar hanımla-rının, kızlarının sokaklarda el âlemin ayaklarının altında sürünmesini hiç göremiyorlar.

Veya annesini bir hafta görmeden yaşamanın caiz olmadığını bilen ve buna tahammül edemeyen kimi müslümanlar aylar yıllar Allah'ın kitabıyla görüşmeden yaşayabiliyorlar. Bunu görüyorlar da bunu görmüyorlar. Sanki Allah hayatının bu bölümüne karışıyor da, şu bölümüne hiç karışmıyor.

Bakıyoruz müslümanlardan kimileri sadece zikir, fikir, tesbih, gece namazı âyetlerini gündeme getirirken öteki âyetleri sanki gör-mezden geliyorlar. Tamam bunlar da var, bunlar da bilinmeli, bunlar da anlaşılmalı, ama ötekiler de bilinmelidir. Meselâ bakıyoruz bir başka müslüman grup da işte vatan, devlet, nizam, intizam, Allah'ın indirdiği âyetlerle hükmeden, hükmetmeyen filan, bir tek orayı okuyor; o da öteki bölümleri sanki atlamaya, kapatmaya çalışıyorlar.

Bir başka grup müslüman da kıssa ile başlıyor, kıssa ile bitiriyor. Sanki Kur'an'da kıssadan başka âyet yokmuş gibi sadece bunları gündeme getiriyorlar. Tamam bunlar da var Kur'an'da, bunlar da okunmalı, bunlar da gündeme getirilmeli de, ama bakıyoruz müslü-manlar bir bölümü alırken diğer bölümleri ihmal ediyorlar. İşte bu iyi değil. Ama şöyle bir mâzeretten dolayıysa bu caizdir. Meselâ şu anda Bakara'yı okuduğumuz için Âl-i İmrân'dan söz edemiyorsak, okumaya, öğrenmeye devam ettiğimiz sürece bu caizdir. Ama hep yerimizde sayıyorsak bu kötü işte.

Hocanın birinin hutbe kitabını çaldılar. Adam kırk senedir aynı kitaptan hutbe okurdu. Önümüzdeki inci gününün ın cı günü diye yazar kitapta. Meselâ kadir gecesi veya miraç gecesi diyecek ya ve her yıl bunların tarihleri

değişecektir ya, işte o ın cı dan önceye bunları yerleştirerek okurdu hutbelerini, tuhaf bir adam. Bir gün çalmışlar hutbe kitabını muzibin biri de cebine bakkal defterini yerleştirmiş. Eh komşular gelelim bamyanın faziletine! demiş, öyle alıp, alıp da borcunu ödememek de olmaz! Oradan okumaya başlamış. Yâni nedense böyle müslümanlar hep yıllar yılı aynı şeyleri söylüyorlar, bu çok kötü bir şeydir. Hep aynı grup aynı şeyleri söylüyor bu da kötü. Ya ne yapacağız? Öğrenmeye devam edeceğiz. Öğrendiğimiz bölümü öğrendikçe gündeme getireceğiz, bunu kendimize dert edineceğiz, din edineceğiz. Öğrendiğimiz bölümün de her zaman eksik olacağını bileceğiz, bunun şuurunda olacağız.

Kitabın bir kısmına inanır da bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Bunun sonucunun ne demek olduğunu bilir misiniz siz?

"Böyle yapanların cezası ancak dünyada rüsvalıktır. Dünyada rezil, rüsva olacaklardır bunlar. Kıyamet gününde ise azabın en kötüsüne, en şiddetlisine itilecek-lerdir. Allah yaptıklarınızdan asla gafil değildir."

Dünyada rüsvalık. Bunu tattılar da zaten dünyada. Bu âyetlerin gelmesinden kısa bir süre sonra Beni Kureyza yahudileri toptan öldürülmekle, Beni Nadir yahudileri de yurtlarından sürülüp çıkarılmakla bunu bizzat dünyada tatmışlardır.

Bu alçaklar, bu yahudiler sırf müşriklere, putlara, putçulara destek olmak için kendi kardeşlerini hedef alıyorlardı. Yaptıkları iş, putların ve putçuların işlerine yarıyordu. Birbirleriyle vuruşmaları putperestlerin işine yarıyordu.

Bugün de müslümanların kardeşleriyle vuruşmaları kâfirlerin işine yaramaktadır. Onlar birbirleriyle vuruştukça putçular kazanıyor. Dün İsrâil oğulları böyle yapmıştı, bu gün İsmail oğulları da aynı şeyleri yapıyorlar.

Kitabı parçalayıp onun bir kısmını kabul edip bir kısmını reddediyorsunuz öyle mi? İşinize gelenleri kabul edip, işinize gelmeyen-leri de reddediyorsunuz öyle mi? Nereden aldınız bu yetkiyi? Kimden aldınız bu izni?

Bakara'dakileri kabul ama Âl-i İmrân'dakileri red, bu nasıl bir şeydir böyle? Kur'an'ın namazını kabul edip, hukukunu reddetme biçiminde, Kur'an'daki ibâdet âyetlerine evet, ama aynı Kur'an'ın ekonomik düzenlemelerine gelince hayır demek biçiminde, Kur'an'ın orucunu kabul ama aynı kitabın siyasal bakış açısına gelince, sosyal yapılanmalarına gelince hayır

biçiminde, kitabın bir kısmına inanıp da bir kısmını reddetme yetkisini kimden aldınız?

İşte bugünkü İslâm dünyasının bu hale düşmesinin yasası budur. Bu ümmet kitabıyla diyaloğunu kestiği için, kitabından işine gelenleri alıp işine gelmeyenleri terk ettiği için bu hale gelmiştir.

Sizden kim bunu yaparsa, yâni kitabın bir kısmını kabul eder de bir kısmını reddetmeye kalkışırsa, ya Rabbi sen bu işi bilememişsin! Halbuki bu kitabın bir kısmını indirip, bir kısmını indirmemeliydin? Dercesine Allah'a akıl vermeye kalkışırcasına böyle ikilemli bir hayatın peşinde olanlar, bir bölümü kitap kaynaklı, ama geri kalan bölümü de başka şeyler kaynaklı bir hayata razı olanlar, hayatlarının sadece bir bölümüne Allah'ı karıştırıp geri kalan bölümlerde başka İlahlar, başka Rabler bulanlar, işte bunu yapanlar için dünya hayatında rüsvalık vardır. Hepsi de rüsva olmuşlardır. İşte bizim halimiz, şu anda bu ümmet de iliklerine kadar bu rüsvalığı yaşamaktadır.

Allah korusun işte vaziyetimiz. Herşeyimizle reziliz. Ekmeği-mize sözümüz geçmiyor, yiyeceğimize sözümüz geçmiyor, şehrimize sözümüz geçmiyor, okulumuza sözümüz geçmiyor, kuralımıza, kaidemize sözümüz geçmiyor, evlenmemize-boşanmamıza sözümüz geçmiyor, alacağımıza-vereceğimize, düğünümüze-derneğimize hiç bir şeyimize sözümüz geçmiyor. Tam rezillik işte. Bundan daha büyük bir rezillik ve rüsvalık olur mu? Tam rezil ve rüsva bir hayat. İnsan bu kadar şahsiyetini kaybetmez elbette ama Allah korusun işte bu hale gelmişiz.

Ama iş bununla kalsaydı neyse. Yâni iş sadece bu dünyada rezil ve rüsva olmakla kalsaydı. Hayır iş bununla da bitmiyor. Ahirette de onlar için azapların en kötüsü vardır diyor Rabbimiz. Kıyamet gününde onlar azabın en kötüsüne atılacaklar, reddolunacaklar. En şiddetli azap, dayanılmaz bir azabın ötesinde yine dayanılmaz bir azap. Bilmediğimiz ama korunmak zorunda olduğumuz bir azap.

86:"İşte onlar âhirete karşılık dünya hayatını satın alanlardır. Onun için bunlardan azap hafifletilmez, bunlara yardım da edilmez."

Bunlar cenneti kaybetme pahasına dünyayı tercih edenlerdir. Dünya ve dünyalıklar karşılığında cenneti satanlar, bâkiyi verip de fâniye talip olanlar, değerliyi bırakıpta değersizin peşine düşenlerdir. Bundan dolayı onların azapları

hafifletilmeyecek ve onlara yardım da edilmeyecektir.

İsrâil oğullarına hitap devam ediyor:

87: "Muhakkak ki biz Mûsâ'ya kitabı (Tevrat'ı) verdik. Ve ondan sonra da birbiri ardınca peygamberler gönderdik. Ve Meryem oğlu İsa'ya da beyyinat (deliller) verdik. Ve onu Ruhu'l-Kudüs'le de teyit ettik. Artık size bir peygamber nefislerinizin hoşlanmadığı bir şey getirirse her defasında bunu kibrinize yediremeyerek bir kısmını yalanladınız, bir kısmını da öldürdünüz"

Hz. Mûsâ'ya verilen kitap, insanlar için bir Furkân özelliğine sahip olan, hakkı bâtılı birbirinden ayıran, hakkı bâtılı fark ettiren Tevrat'tır.

Rabbimiz yeryüzündekileri hiçbir zaman bu kitap ve hidâyet nîmetinden mahrum bırakmamıştır. İnsanlar, Allah'ın kulları her ne zaman haktan sapmışlar, her ne zaman yollarını kaybedecek duruma gelmişlerse, Allah hemen bir elçiyle beraber hidâyet göndermiş ve onlara doğru yolu göstermiştir. Dönem geçip insanlık yeniden sapmayla karşı karşıya geldiğinde, tekrar bir elçi daha göndermiştir. Kitaplar, sahifeler, suhuflar, sözlü vahiyler yeryüzüne sürekli indirilmiştir.

İşte bir dönemin başında da Rabbimiz Hz. Mûsâ'yı göndedi. Hz. Mûsâ'ya gönderilen bir kitap ve onun arkasından da peş peşe gönderilen peygamberler ve kitaplar.

Hz. Mûsâ'dan (a.s) sonra Hz. İsa'ya (a.s) kadar kimileri Kur'-an'da isimleri zikredilen Dâvûd, Süleyman, İlyas, Elyesa, Zülkifl, Ze-keriyya, Yahya gibi ki bunlardan Zekeriyya ve Yahya (a.s) Hz. İsa'nın (a.s) çağdaşıdır. Aynı dönemde yaşamış peygamberlerdir bunlar.

Ve bir de bunların dışında Kur'an'da isimleri zikredilmeyen yüzlerce elçiyi İsrâil oğullarına göndermiştir Rabbimiz. Yuşa, İşmuil, Şem'un, Şaya, Armiya, Üzeyr, Hazkil gibi yüzlerce elçi. Allah'ın kutlu peygamberlerinden kimileri öldürülmüş kimileride reddedilmiştir.

Allah tüm bu elçileri bir zamanlar İsrâil oğullarına gönderdi. Bunlar da aynen kendilerine kitap gönderilen peygamberler gibi yolunu kaybeden insanlığa yol göstermişler, onları kulluğa davet etmişler, Rab ve İlâh olarak yalnız Allah'ın bilinmesi konusunda insanlığı uyarmaya devam etmişlerdir.

"Ve Meryem oğlu İsa'ya da beyyinat (deliller) verdik. Ve onu Ruhu'l-Kudüs'le de teyit ettik."

Âyet-i kerîmede anlatılan "Beyyinât" Beyyine, gün gibi açık delil demektir. Apaçık, ayan beyan deliller demektir. Meryem oğlu İsa'ya verilen bu Beyyinât konusunda şunlar söylenmiş:

1- İncil'dir demişler.

2- Hz. İsa'ya verilen mûcizelerdir demişler. Ölüleri diriltmek, hastaları iyileştirmek, çamurdan kuşa üfleyip canlandırmak, anadan doğma körleri ve deri hastalarını iyileştirmek gibi Cenab-ı Hakkın Hz. İsa'ya verdiği mûcizelerdir denmiş.

İşte kendisine Allah tarafından verilen İncil ve diğer âyetlerle Hz. İsa (a.s)'da tıpkı Hz. Mûsâ (a.s)'ın gerçekleştirdiğini gerçekleş-tirdi. Kendisinden önceki Dâvûd (a.s) gibi İbrahim (a.s) gibi peygamberlerin davetlerini yeniledi, o da diğer tüm peygamberler gibi insanlığı Allah'a kulluğa davet etti.

"Ve bir de onu, (Hz. İsa'yı) Ruh'ul Kudüs'le destekledik, (teyit ettik)"

Ruhu'l-Kudüs'le alâkalı da şunlar söylenmiş:

1- Tertemiz bir ruhtur demişler. Yahudi'ye hitap eden bu âyetler sanki sizin tarih içinde kirletmek için çırpındığınız Allah'ın peygamberi İsa, tertemiz bir ruha sahipti denilmek isteniyor.

2- Bu Ruh'ul Kudüs, Allah'ın sözüdür, yâni vahiydir, İncil'dir denmiş. Allah vahiyle Hz. İsa'yı desteklemiştir demişler. Nitekim Kur'-an-ı Kerim için de Rabbimiz:

"Sana emrimizden bir ruh indirdik."

(Şûra: 52)

Buyurur.

3- İbni Abbas; Bu Allah'ın İsm-i A'zamı'dır ki Hz. İsa bununla ölüleri diriltirdi demiştir.

4- Bu Ruh'ul Kudüs Cebrâil'dir demişler. Meryem sûresi: 17. âyetinde de

anlatıldığı gibi:

"Ona ruhumuzu gönderdik o ruh ona bir beşer olarak temessül edip göründü."
(Meryem 17)

Buradaki "Ruhanâ" ifadesinden kasıt Cebrâil'dir denmiştir.

Allah'ın Rasûlü Hassan İbni Sabit'e şöyle buyurmuştu:

"Kureyş'e hicvet ey Hassan! Zira Ruhu'l-Kudüs seninle beraberdir."
(Müslim, fezail'üs Sahabe 157)

Öyleyse buradaki Ruh'ul-Kudüs ***"Ruh'ul-Emin"*** gibi Cebrâil'in isimlerinden biridir ve Rabbimiz Hz. İsa'yı onunla desteklemiştir diyoruz.

Peki o zaman hatırımıza şöyle bir soru geliyor: Rabbimiz bütün peygamberlere Cebrâil'i gönderdiği halde niye özellikle bunu Hz. İsa için buyurmuştur? Bu özelleştirmeyi şöyle anlamaya çalışıyoruz: Hz. İsa'nın diğer peygamberlerden farklı olarak:

1: Hz. Meryem'e Onun doğumunu müjdeleyen Cebrâil'di.

2: Hz. Meryem'e Onun ruhunu nefyeden Cebrâil'di.

3: O Meryem oğlu İsa'ydı ve babası yoktu. Allah onu fevkalade ve farklı bir yaratılışla Meryem annemizden dünyaya getirmişti. Ve ona destek olarak Ruh'ul Kudüs görevlendirilmiş; O da Ona destek olmuştur.

Böylece aslında bütün peygamberlere destek olan Cebrâil (a.s)'ın ona farklı bir destek oluşturduğunu haber veriyor Rabbimiz. Gerek Hz. İsa (a.s)'ın doğumu, dünyaya gelişi konusundaki Cebrâil'in rolünden dolayı, gerekse diğer peygamberlerde olmayan ölüleri diriltme, insanların evlerinde sakladıklarını bilmesi gibi âyetlerdeki rolünden ötürü Onun Ruh'ul Kudüs'le teyit edildiğini tekrar tekrar vurguluyor Rabbimiz. Ve şimdi de israil oğulları Hz. İsa ile karşılaşıyor.

"Artık size bir peygamber nefislerinizin hoşlanmadığı bir şey getirirse her defasında bunu kibrinize yediremeyecek ve onlardan bir kısmını

yalanlayacak, bir kısmını da öldürecek misiniz?"

Her ne zaman ki size nefislerinizin hoşlanmadığı emirlerle elçiler geldiğinde, içine gömüldüğünüz hayatın zıddını söyleyen kurumlaştırdığınız yanlışlarınızdan sizi kurtarmak üzere emirlerle geldiği zaman siz büyüklük taslayıp, bir kısmını yalanlayıp, bir kısmını öldürecek misiniz?

Peygamberler, İsrâil oğullarını alıştıkları bozuk düzen hayattan kurtarmaya, onları yeniden Allah'a kulluğa çağırmaya, geleneklere kulluk etmekten vazgeçirip vahiy istikâmetinde yaşamaya çağırınca, Mûsâ (a.s) ile İsa (a.s) arasındaki dönemde ne zamanki Allah'ın elçileri onları İslâm'a çağırmışlarsa:

Kibirlendiniz. Alabildiğine müstekbir ve ihtiyaçsız davrandınız.

"Onların bir kısmını yalanladınız, bir kısmını da öldürdünüz."

Gerçekten de peygamberlerden yüzlercesini yalanlarken, yüzlercesini de öldürdüler. Hattâ şehid edilenler arasında Yahya (a.s) ve babası Zekeriyya (a.s) da vardı. Yahudiler müşrik Roma ile işbirliği yaparak bu peygamberleri şehid ettiler. İki büyük peygamber şehâdet şerbeti içiyorlar, vazifelerini yapabilmenin heyecanıyla Allah'ın huzuruna gidiyorlardı, ama peygamberin varlığına tahammül edemeyen bir toplum da peygamber katili olarak ebedîyen Allah'ın gazabına maruz kalıyordu.

Peygamber sizin hoşunuza gitmeyen emirlerle geldiği zaman. Sahi şimdi bizim şu topluma peygamber gelse bu insanlar ne yaparlar? Kimileri hiç ilgilenmeyeceklerdir değil mi? Programları olanlar, yollarını belirlemiş olanlar aynen kendi programlarına devam edecek-ler, peygamber mi gelmiş, haber mi getirmiş, hiç tınmayacaklardır a-damlar. Zira ihtiyaçları yoktur peygambere. Yollarının, programlarının kesin doğruluğuna inanan ve peygamberle bunun sağlamasına bile gerek duymayan ve kendilerini kesin cennetlik gören, mutmain bir ha-yat yaşayan bu insanların ne ihtiyaçları olacak da peygambere? Hiç tınmayacaklar ve aynen yollarına devam edeceklerdir bunlar. Peygamber mi gelmiş? Allah'tan kendilerine mesaj mı getirmiş? Hiç umursamadan yollarına, programlarına devam edeceklerdir adamlar.

Kimileri de gelecekler peygamberin yanına ve ona akıl verme-ye kalkışacaklardır. Peygamberi şartlandırmaya, ona yol göstermeye çalışacaklar ve şöyle diyeceklerdir:

Ya Rasûlallah, bak bu bizim cemaat cemaatların en iyisidir! Bizim hizip en haklı hiziptir! Gel sen de bize katıl! Bu devirde bunun dışında bir çalışma kesinlikle mümkün değildir! Bu programın dışında kesinlikle hiçbir program bizi sonuca götürmeyecektir! Aklın varsa bizimle beraber olursun! Bizim cemaata üye olursun! Değilse hiçbir değer ifade etmezsin! diyerek onu kendi gruplarına çağıranlar olacaktır.

Kimileri de: Niye geldin ya Rasûlallah? Huzurumuzu kaçırdın! Keyfimizi bozdun! Şöyle keyfimize göre ne güzel yaşayıp gidiyorduk! Sen geldin, şimdi bizler seni mi dinleyeceğiz? Yoksa efendilerimizi mi? Seni mi dinleyeceğiz, yoksa siyasal tanrılarımızı mı? Sana mı uyacağız, yoksa hukuk tanrılarımıza mı? Seni mi takip edeceğiz, yoksa ekonomi tanrılarımızı mı? İşleri birbirine karıştırıp, huzurumuzu kaçırmaya mı geldin? diyenler de çıkabilecektir değil mi?

Evet Hz. İsa (a.s) karşısında diğer peygamberler karşısında böyle davranan bu insanlara şimdi de Hz. Muhammed (a.s) geliyordu. Şimdi de Resul-i Ekrem karşısındaydı bu Allah'ın lânetine uğramış toplum. İsrâil oğulları bakın Rasulullah karşısında da dediler ki:

88:"Ey Muhammed! Bizim kalplerimizde kılıf vardır. Bilâkis. Küfürleri sebebiyle Allah onlara lânet etmiştir. Az bir bölüm de mü'min oldu."

Kalplerimiz kılıflıdır. Kalplerimiz örtülüdür bizim! Biz anlamıyo-ruz! Anlayamıyoruz senin ne dediğini! Bizi neye çağırdığını, bize nasıl bir mesaj ulaştırdığını, bizi nasıl bir hayata çağırdığını bizler anlamı-yoruz, anlayamıyoruz! Bizim kalplerimiz örtülüdür, bizim kalplerimiz kılıflıdır diyorlar.

Dinlemek istemiyorlar, anlamak istemiyorlar, duymak ve görmek istemiyorlardı alçaklar da, kalplerinin kılıflı olduğunu söyleyerek hem peygamberle alay ediyorlar, hem de kendilerini çok alçak bir hayata indirgemek istiyorlardı. Kalbimizde kılıf var, kalbimiz örtülüdür bizim diyorlardı. Bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1- Ellerinde kitapları olduğunu söylemeye çalışıyorlardı hainler. Bizim amel edecek, okuyacak, bilgilenecek elimizde kitabımız var. Bizler elimizdeki bu kitabımız sayesinde kesin bilgiye, doğru bilgiye sahibiz. Bunun için başkasına ihtiyacımız yoktur, seninkine ihtiyacımız yoktur demeye çalışıyorlardı.

2- Kalplerimiz kılıflıdır, kalplerimiz kapalıdır. Yâni senin çağırdığın düşünceye, senin davet ettiğin ilkeleri anlamaya, dinlemeye ihtiyacımız yoktur demek istiyorlardı. İbni Abbas'ın ifadesiyle zaten bizim kalplerimiz bilgi ile doludur, kalplerimiz bilgi küpü haline gelmiştir. Kalplerimiz bilgi ile dolmuştur. Ona yeni bir dava nüfuz edemez. Yeni bir davete icâbet edemez kalplerimiz. Yâni o kadar bilgi ile dolu ki kalplerimiz, bir damla bile bir şey alacak yer yoktur orada demek istiyorlar. Kendi bilgilerini, kendi anlayışlarını, kendi düşüncelerini yeterli görüyorlar ve Kur'an'a ihtiyacımız yoktur diyorlardı.

Tıpkı günümüzde kendi bilgilerini, kendi düşüncelerini, kendi metotlarını, kendi kitaplarını yeterli görüp, bizim Allah'ın Kur'an'ına ihtiyacımız yoktur! Bizim Kur'an'ı ve hadis kitaplarını okumaya ihtiyacımız yoktur diyen kimi müslümanlar gibi. İşte şu anda görüyoruz ki kimi müslümanlar meclislerinde sürekli okuyup bilgilenmeye çalıştıkları kitapları vardır. Efendilerinin kitaplarını ellerinden düşürmemeye çalışan bu insanlar âdeta Allah'ın kitabını ve Rasûlünün sünnetini ellerine almamaya yeminliler. Sanki efendileri masummuş gibi, sanki o insanların yazıp çizdikleri mutlak doğruymuş gibi onlara sarılıyorlar. Biz Allah'ın kitabını anlayamayız diyorlar. Sanki Allah sözlerini, kelâmını efendileri kadar net ve açık anlatmaktan âcizmiş gibi. Sanki o efendileri meramı Allah'tan daha güzel anlatma gücüne sahipmiş gibi garip bir tavrı sürdürmeden yanalar Allah korusun.

Veya işte şu anda adı müslüman, nüfus cüzdanı müslüman olup da bilerek yahut bilmeyerek bilimi putlaştıran, bilimi Allah bilgisi yerine ikâme etmeye çırpınan nicelerinin: Efendim, bu devirde bilim herşeyi halletmiştir. Bilimin çözemediği bir şey kalmamıştır. Binaen aleyh artık bu devirde vahye gerek kalmamıştır. Kitaba ve sünnete gerek kalmamıştır. Bizim kalplerimiz bilimin verileriyle öylesine mutmain ki onun dışında başka bir şeye asla kulak vermeyiz diyorlar. İşte dünün yahudileri de Allah bilgisine, vahiy gerçeğine karşı aynen bu tavrı takınıyorlardı.

3- Bir de bu yeni dinin sorumluluklarından kendilerini kurtara-bilmek için belki de kendilerini aptal yerine, ahmak yerine koyuyor-lardı hainler. Biz gerçekten senin ne demek istediğini, bu Kur'an'ın ne demek istediğini anlayamıyoruz ey peygamber diyorlar ve bunu anlayabilecek, kavrayabilecek zekâya, anlayışa, kavrayışa sahip olmadıklarını söylüyorlardı.

Böyle bir sorumluluktan kurtulabilmek için kendilerini aptal yerine, geri zekâlı yerine koyuyorlardı. Şimdi de öyle mi? Allah korusun da müslümanlardan

kimileri: Ben ha! Yâni bu kitabı anlayacak ve çocuklarıma anlatacağım ha! Biz kim, bu kitabı anlamak kim! Biz kim, Rasulullah'ın hadislerini anlamak kim! Onu ancak büyük zatlar anlar, diyerek Kitabı eline bile almaktan çekinenler de aynen:

"Bizim kalplerimiz kılıflıdır."

diyen yahudiler gibi mi diyorlar? Allah korusun. Allah'a iftira ediyorlar. Halbuki Allah sizin güç yetiremeyeceğiniz bir şey emretmedim, diyor. Bunlarsa hâşâ: Ya Rabbi bizim anlayamayacağımız, kavrayamayacağımız bir kitapla sorumlu tutmuşsun diyerek Allah'a iftira ediyorlar. Veya çok parası olup da, kendisinden bir şey istemeye gelenlere karşı kendilerini sorumluluktan kurtarabilmek için kendilerini fakir göstermeye çalışanlar da öyle mi? Hadi şuraya yardım et? Denince ben ha! Nasıl yapalım kardeşim? Elimizde avucumuzda bir şey yok ki yardım etsek? Diyerek kendilerini sorumluluktan kurtarabilmek için fakir göstermeye çalışan insanlar da böyledir sanki.

Veya kardeşim sen de çocuklarına bu âyet ve hadisleri duyur-mak zorundasın denince kendisini güya sorumluluktan kurtarabilmek için adam diyor ki: Ben ha! Yahu ben ne biliyorum ki anlatayım? Benim bilgim ne ki anlatayım? diyerek kendilerinin sanki ağızsız ve dilsiz olduklarını söylemeye çalışanlar da galiba bunun gibidir. Ağzı var adamın ama sanki yok. Paradan söz etmeye gelince ağzı var, ama Kur'an anlatmaya gelince sanki ağzı yok. Veya peynirin küflüsünü, turşunun modelini bilmeye, balın güzelini tanımaya gelince ağız var, ama çocuklarına hadis anlatmaya gelince sanki ağzı yok. Bunlar da böyle diyorlardı, biz kim bunu anlamak kim!!

Veya bizim meclislerimizde okuduğumuz, elimizden düşürme-diğimiz, gerekli bilgilenmeyi sağlayabildiğimiz kendi kitaplarımız var, biz onları okur, onlardan bilgileniriz, başkasına ihtiyacımız yoktur. Elimizdeki bu kitaplarımız varken ayrıca Kur'an okumaya da, sünnet öğrenmeye de gerek kalmamıştır diyenler de aynı şeyi mi söylüyorlar? Allah korusun.

Evet yahudiler diyorlardı ki; kalplerimiz doludur, kalplerimiz kılıflıdır, bizim buna ihtiyacımız yoktur. Biz imanımızda, yolumuzda, davamızda, geleneklerimizde öylesine sabit bir inançtayız ki, hayatımızdan öylesine memnunuz ki, bunun aksine söylenecek hiç bir şeyden etkilenmeyeceğiz diyorlardı.

Tıpkı bugün de hayatlarından memnun görünüp, bizim ne Kitaba, ne de Sünnete ihtiyacımız yoktur tavrını sürdüren, hayatlarını sorgulamaktan kaçan kimi müslümanlar gibi. Hattâ kimileri sakın bu adamların kitaplarını okumayın! Sakın şu şu kişilerin konuşmalarını dinlemeyin! Ne olur ne olmaz belki dinlerler de kalplerinin kılıfları parçalanıverir de onlar da öyle düşünmeye başlayıverirler diye kendi cemaatlarına tembihte bulunuyorlar. Sakın o adamların derslerini dinlemeyin. Sakın bu adamların kitaplarını okumayın diyorlar.

Evet vahiy karşısında nötr davranan, peygamber karşısında bu tavrı sergileyen bu insanlara bakın ne tür bir ceza geliyor:

"Bilâkis, küfürleri sebebiyle Allah onlara lânet et-miştir. Az bir bölüm de mü'min oldu."

Hayır hayır aksine onların kalpleri kılıflı filan değil, onlar kalplerini kendileri kılıflamışlar, kendileri kılıflatmışlar. Kitap karşısında, pey-gamber karşısında, peygamberin mesajı karşısında kendilerini büyük gören, müstekbir gören, mallarına, makamlarına, cemaatlarına, sosyal ve ekonomik güçlerine güvenerek peygamberi güçsüz ve zayıf görüyorlardı. Güçsüz ve zayıf gördükleri peygamberleri öldürmeye çalışan, kimilerini yalanlayan, hayatta peygambere ve onun mesajına hayat hakkı tanımayan bu hainlere diyor ki Rabbimiz:

"Küfürleri sebebiyle Allah onlara lânet etmiştir."

Allah'ın lâneti onların üzerine olsun. Oldu da zaten. Çünkü bu insanlar Allah'ın davetiyle karşı karşıya oldukları halde, Allah'ın kitabıyla karşı karşıya bulundukları halde, peygamberin davetini ellerinin tersiyle itmişlerdir. Biz, bize yeteriz! Bizim okuyacak kitaplarımız var! Bizim peşinden gideceğimiz önderlerimiz var! Bizim uygulayacak hayat programlarımız var! Bizim kimseye ihtiyacımız yoktur! diyerek kendi kendilerine böyle bir ikilem sergileyen bu insanlar Allah'ın lânetine uğrarlarken,

"Az bir bölüm de mü'min oldu."

Ya da "Ne kadar da az iman ediyorsunuz?" demektir bunun mânâsı. Ne kadar da az iman ediyorsunuz? Ya da, pek azınız iman etti demektir. O dönemde, her dönemde az olan sayısal yapıya dikkat çekiyor Rabbimiz. Rabbim bizi bu azlardan kılsın inşallah.

89:"Yanlarındakini tasdik etmek üzere, onlara Allah katından bir kitap gelince, önceden kâfirlere karşı istimdat edip duruyorlardı. Ne zaman ki tanıdıkları o kitap gelince de onu inkâr ettiler (onu reddediverdiler). Allah'ın

lâneti (onların) kâfirlerin üzerine oldu."

Bu kitap Kur'andı. Onların yanındaki Tevrat ve İncil'i tasdik ederek indirilen Kur'an. Allah'ın Rasûlü kendisine gelen bu kitabı sunuyordu onlara. Halbuki onlar bunu bekliyorlardı. Yıllardır gelecek âhir zaman Nebisini ve ona gönderilecek Furkân'ı, Kur'an'ı bekliyorlar-dı. Bekliyorlardı, yolunu gözlüyorlardı, nerede kaldı? Geç kaldı? Di-yorlardı. Hattâ müşrik Araplara karşı onunla hava atmaya, zafer ummaya çalışıyorlardı. Size karşı onunla galip geleceğiz diyorlardı.

"Önceden kâfirlere karşı istimdat edip duruyorlar-dı."

Kâfirlere karşı dua ediyorlardı. Onun, âhir zaman Nebisinin gelme zamanı yaklaştı. Gölgesi üzerimizde dolaşıyor, biz onunla bir olup o Nebiy-i Ekremin arkasında sizleri Âd ve İrem gibi katledece-ğiz? diye bekleşip duruyorlardı. İşte nihâyet bekledikleri karşılarınday-dı. Elinde Tevrat'ın haber verdiği kıyamete kadar insanlığı hidâyete ulaştıracak bir kitapla birlikte Rasulullah karşılarında duruyordu. O güne kadar tüm fırsatları kaçırmış, alınlarındaki zillet ve meskenet damgasını, horluk ve hakirlik damgasını sildirip, tarihteki eski yerlerini almaları konusunda son bir fırsatları kalmıştı.

İşte şimdi bu fırsat karşılarına çıkmıştı. Bu son peygambere karşı öncekilere yaptıklarını yapmayacaklar, ona farklı davranacaklar, ona inanacaklar, onu sahiplenecekler ve tüm düşmanlarına galip geleceklerdi. Ve de tarih boyunca Allah tarafından işledikleri günahlara karşılık alınlarına vurulmuş zillet ve meskenet damgası kaldırılacaktı. Yıllardır bekledikleri kurtarıcı nihâyet şu anda karşılarındaydı. Mekke'den hicret edip Medine'ye ayaklarının dibine kadar gelmişti. Ama ne yazıktır ki, bu son gelen elçiye de hiç de iyi bir tavır sergilemediler. Heyhat ki, önceki peygamberlere yaptıklarından farklı davranmadılar ona karşı da. Kitap onlara gelince, bu kitabın özelliği, onlarla ilgili yönü şuydu bakın:

Kendileriyle birlikte olanı, kendi yanlarında olanı tasdik ediyor-du bu kitap. Yâni Tevrat'ı, Zebur'u ve İncil'i tasdik ediyordu bu kitap. Onları reddetmiyordu, kabul ediyordu. Evet bu kitaplar da Rabbim tarafından gönderilmiş hak kitaplardır diyordu. Rabbim bir dönem Mûsâ'ya ve İsa'ya bu kitapları göndermiş ve dönemlerinde o elçileri aracılığıyla kullarına yol göstermiştir diyordu.

Mûsa'yı, Dâvûd'u ve İsa'yı (a.s) tasdik ediyor ve doğruluyordu. Yâni

türedi bir kitap, türedi bir peygamber değildi bu kitap ve bu peygamber. Bu haliyle, bu özellikleriyle bu kitap ve bu peygamber onların hiç tereddüt etmeden, hiç düşünüp beklemeden kabul etmeleri gereken bir nitelikte idi. Çünkü:

Daha önce kâfirlere karşı istifta ediyorlardı. Kâfirlere karşı, müşriklere karşı fetih umuyorlardı onunla. O peygamberin gelmesiyle zafere ulaşacaklardı. Ona iman edecekler, Ona tabi olacaklar, onun komutasında yeni bir dünya kurup eski kaybettikleri âlemlere tafdıyl olma özelliklerine yeniden kavuşacaklardı. Yıllar yılı hep bunu düşlemişler, hep bunun beklentisi içinde olmuşlardı. Bir an evvel gelse de müşrik Araplara karşı şu yenilmişliğimiz, şu acziyetimiz bitse diyorlar-dı. Diyorlardı, ama:

"Ne zaman ki tanıdıkları o kitap gelince de onu inkâr ettiler (onu reddediverdiler)."

Bekledikleri gelmiş karşılarında duruyordu. Üstelik biliyorlardı, tanıyorlardı da onu. Oğullarından daha yakın tanıdıkları, bildikleri pey-gamberdi bu. Avuçlarının içinden daha kesin bildikleri, tanıdıkları kitaptı bu. İleride gelecek, Rabbimiz bu konuda şöyle buyuracaktır:

"Kendilerine kitap verdiklerimiz onu (Muhamme-d'i) oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Ama onlardan bir grup, bile bile hakkı gizlerler."

(Bakara: 146)

Avuçlarının içini bildikleri kadar tanıdıkları, bildikleri bir peygamberdi Allah'ın Rasûlü ama:

"Küfrediverdiler onu."

Reddediverdiler, yan çiziverdiler ona ve ona gelen mesaja. Onu ve ona geleni reddettiler, inkâr ettiler, küfrettiler de:

"Allah'ın lâneti (onların) kâfirlerin üzerine oldu."

Kıyamete kadar sürecek bir lânet, onların kaderi oluverdi.

Peki bize ne dedi bu âyetler? Bizler ne anlayacağız bundan? Elbette yahudi'yi anlatmak için gelmemiştir bu âyetler bize. Bunlar bize, bizi anlatmak için gelmiştir. Bize, bizim kulluğumuzu anlatmak üzere gelmiş olan bu âyetlerden biz ne anlayacağız?

Allah korusun da biz müslümanlar, içinde yaşadıkları küfür ve şirk karışımı bir dünyanın yanlış telkinlerinden, bozuk düzen işleyi-şinden bıkıp usanıp da kendilerini mutlak doğruya sevk edecek, mutlak zafere ulaştıracak

Allah bilgisini, Allah'ın kitabını, Resûlü'nün sünnetini kendilerine sunacak insanlar beklentisi içinde olurlar da, karmaşa bir hayat içinde Allah'ın kitabını ve Rasülünün sünnetini arayış içinde olurlar da ama kendi anlayışlarına, kendi geleneklerine, kendi fikirlerine, kendi yaşayış ve inanışlarına tamamen ters düşen bir biçimde, kendi beklentilerine ters düşecek ve hiç de hoşlarına gitmeyecek bir biçimde net ve açık olarak kendilerine Allah'ın âyetleri ve Resûlü'nün sünneti sunulduğu zaman, hem bekledikleri bir pozisyonda, hem de doğruluğundan şüphe edemeyecekleri bir netlikte Allah'ın kitabı ve Resûlü'nün sünneti kendilerine sunulunca, bunu kabul etmezler ve derlerse ki: Bizim eski dünyamız var. Eski geleneklerimiz, eski inanışlarımız, eski yaşantılarımız bize yeter! Bu da nereden çıktı şimdi? diyerek Allah'ın kitabını ve Resûlü'nün sünnetini kabul etmezlerse, Allah korusun da bekledikleri kitap, bekledikleri peygamber gelince onu kabul etmeyen yahudilerin durumuna düşeriz ki; Allah'ın lâneti bizim de üzerimize olur.

Bakın onlar da bu kurtarıcıyı bekliyorlardı da, kurtarıcı karşı-larına çıkınca eski inançlarından, eski hayatlarından vazgeçip o pey-gambere ve getirdiği mesajla ilgilenmediler. Kendilerini hakta, doğruda gördüler de Allah'ın lânetini hak ettiler.

İşte bundan dolayı önce kendimizi, sonra da topyekün müs-lümanları uyarmak zorundayız. Ey müslümanlar! Ey içinde bulunduk-ları küfür, şirk, inkâr ve ilhad pisliklerinden bıkmış, usanmış, Allah'ın istediği hayata, kendinizce bir dünyaya, kendinizin olan bir dünyaya susamış ve zafer bekleyen müslümanlar! Bunun için önder bekleyen, kurtarıcı arayan müslümanlar! Beklediğiniz önder, beklediğiniz zafer, beklediğiniz kurtuluş kitabınızın sahifeleri arasındadır. İşte kitap önünüzde duruyor. İşte peygamberin sünneti yanınızda duruyor. Açın kitabınızı! Açın peygamberinizin örnek hayat sayfalarını! Kimseden me-det beklemeyin! Kimseden yardım ummayın! Kendiniz bulacaksınız beklediğinizi! Kendiniz ulaşacaksınız o doğruya! Arayıp da başka yerlerde bulamadığınız gerçeği kendi kitabınızda bulacaksınız! Unuttuğunuz kitabınızda. Terk ettiğiniz, hicret ettiğiniz kitabınızda. Hayatınızın tüm problemlerinin çözümünü kitabınızda ve Rasulullah'ın sünnetinde bulacaksınız. Hadi öyleyse kitabınıza yönelin! Yıllardır elinize almaya korktuğunuz, belki de yüzünüzün kalmadığı kitabınıza yönelin! Sakın yahudiler gibi:

Demeyin! Ona perde olan, onu okumanıza, onu anlamanıza engel olan tüm perdeleri, tüm engelleri, tüm yanlış düşüncelerinizi, tüm ön yargılarınızı bir tarafa iterek onu anlamaya, onunla dirilmeye çalışın! Onunla silkinmeye çalışın!

Aksi takdirde unutmayın ki Allah'ın lâneti var. Şu anda beklenilen bir kitap gündemdedir. Beklenilen peygamber, beklenilen kurtarıcı yine gündemdedir. Haydi sarılın kitabınıza! Tutunun peygamberinize! Yolunuzu Allah ve peygamberiyle bulun! Hayatınızı kitap ve sünnetle düzenleyin! Allah ve Rasûlü ne diyorsa, nasıl bir hayat istiyorsa öylece yaşayın! Eğer bunu yapmazsanız, yapamazsanız bilesiniz ki; yahudilerden bir farkınız kalmayacaktır. Bilesiniz ki; onlara gelen lânet size de gelecektir. Bilesiniz ki sizler de onların durumlarına düşecek, dünyanızı da, ahiretinizi de berbat etmiş olacaksınız. Dünyada da, âhirette de rezil, rüsva bir hayatın mahkumu olacaksınız. Siz bilirsiniz diyor Rabbimiz biz müslümanlara.

90:"Allah'ın, kullarından dilediğine kendi fazlından kitap indirmesini kıskanarak ve azgınlık yaparak Allah'ın indirdiklerini inkâr etmekle kendilerini ne kötü bir şeye sattılar. Gazap üstüne gazaba uğradılar. Ve kâfirlere alçaltıcı bir azap vardır."

Bakın âyetin anlattığına göre bunların, bu yahudilerin Kur'an'ı ve peygamberi inkâr etmelerine tek yanılgıları engel oluyordu. O bizden değildir dediler. Niye inanalım da, o bizim renkten değil! Niye kabullenelim de, o bizim ırktan değil! İsrâil oğullarından değil o! Bizim cemaattan değil o, bizim gruptan değil o, bizim familyadan değil o diyorlardı.

Dikkat ediyor musunuz, inkâr etmelerinin sebebi çok basit. Bu peygamber, İsrâil oğullarından değil de bir başka yerden çıktı. Bizim grubun içinden, bizim hizbimizin içinden değil de Araplardan çıktı diye inkâr ediverdiler onu. Halbuki Kur'an'ın ifadesine göre oğullarından bile şüphe edebilirlerdi bu adamlar, ama Rasulullah'tan asla. Kur'an-dan asla şüphe etmeyecek biçimde bilgileri vardı. Bütün bu kesin bilgilerine ve kitaplarının şehâdetine rağmen yine de kendilerinden çıkmadı diye reddediverdiler onu. Halbuki:

Allah onu, peygamberliği dilediğine lütfediyordu. Dün kendilerinden, İsrail oğullarından seçilen peygamberlere gelen vahiy bu sefer de yine İbrahim'in (a.s) öteki oğlu İsmail'in (a.s) torunlarından birine geldi diye reddedilmez ki. Kendilerinden birine gelmedi diye bunu reddetme yetkisini nereden almışlar bunlar? Yo! Allah bunlara soracaktı, ne dersiniz? Nasıl istersiniz? Kime göndereyim bu peygamberliği? diye bunlara soracaktı Allah. Bunu bekliyormuş hainler. Allah'a yol göstermeye, Allah'a akıl vermeye çalışıyor alçaklar. Şunu demeliydin ya Rabbi! Şuna göndermeliydin ya Rabbi? Diyerek sanki Allah'a akıl vermeye çalışıyorlar..

Yahut bugünkü müslümanların hakikatle karşı karşıya geldikleri zaman, birileri hakikati ortaya koyduğu zaman, kim bu adam? Bizden mi? Bizim takımda mı oynuyor? Bizim kavimden mi bu? Diyerek, hattâ kendi gruplarından gelince ne gelirse gelsin, ne olursa olsun fark etmez, ama kendi gruplarının dışındakilerden gelen ne olursa olsun onu reddetme alışkanlıkları, yahudilere ne kadar da benziyor değil mi? Ve bu tavrın kendilerinden öncekilere neler kaybettirdiğini bilmiyorlar mı, diye sorasım geliyor. Gerçekten bugünün müslüman-ları da kafalarını iki ellerinin arasına alıp derin derin düşünmek zorundadırlar.

Evet reddederlerken, inkâr ederlerken hiçbir delilleri yoktu. İblis de böyle reddetmişti değil mi? Adem'in şahsında Allah'ın secde emriyle karşı karşıya gelen İblis de hiçbir delili olmadan, sadece kendi yaratılışını ön plana çıkararak, ırkını, kökenini gündeme getirerek ben ondan üstünüm! Mümkün değil ben ona secde etmem! Dediği gibi. İsrâil oğulları da kendi yaratılışlarını ön plana alarak biz üstünüz dediler! Peygamberlik bizim hakkımızdı! Ama sen bunu bilemedin, diyerek Allah'a kafa tutmaya kalktılar. Bu Muhammed de nereden çıktı? Dediler. Ama sonunda:

"Gazap üstüne gazaba uğradılar."

Gazap üstüne gazaba uğradılar, Allah'tan bir gazaba uğradılar. Tabi kişinin hangi durumda gazaba uğradığını da ancak Allah bilecektir. Yâni kişi o durumda cennete değil de cehenneme doğru yol alıyorsa, işte bu onun için en büyük gazap, en büyük azap olacaktır Allah korusun. Ve bir de bunlar:

"Onlara zillet ve meskenet damgası vuruldu ve onlar Allah'tan bir gazaba uğradılar."

(Bakara: 61)

Âyetinden de anlıyoruz ki bunlara bir damga da vurulmuştur. Yâni zillet ve meskenet damgası. Tarihte hep böyle olagelmiştir bu iş.

Yâni Allah onlara en son Hz. Muhammed (a.s) döneminde bir fırsat tanımış, tüm önceki nanelerini silip, onları affetmek üzere onlara bir imkân tanımıştı. İşte son elçim karşınızda, eğer inanırsanız kurtulacaksınız, değilse zillet ve meskenetten kıyamete kadar kurtulamayacaksınız demişti Allah. Ama tabi bu söz kıyamete kadar her dönemde bakidir, geçerlidir. Her bir yahudi şu anda da, yarın da yine inanma imkânına sahiptir, inanırsa kurtulur, değilse bu zillet ve meskenete razı olmak zorundadır.

Bu gazap ve azap işinin tarihte görülen biçimleri sürgündür. Hayatları böyle bir sürgünle geçmiş bu hainlerin. Zillet ve meskenet biçimleri de belki meşgaleleridir ya da öyle bir ruh hali, öyle bir dünya anlayışı, öyle bir hayat anlayışıdır. Yâni öyle bir kölelik zihniyeti verilmiştir ki onlara, hep böyle azap içinde kahrolup gidiyorlar. Çünkü Allah, bugünden sonra onlar Mescid-i Haram'a hep korkarak gireceklerdir diyordu.

Bakıyoruz da şimdi ellerini kollarını sallaya sallaya giremiyor adamlar. Meselâ saray yaptırıyor adamlar, tabanını deliyor, dehlizler yapıyor, sığınaklar kuruyor, herhangi bir saldırı anında kaçacakmış filan, hep korku içindedir yâni. Orada elini kolunu sallaya sallaya geze-miyor. Kral benim de dese, örtüsünü ben değiştiririm de dese, Kâbe-nin içine de girse gene de korku içindeler.

Evet bunlar, bu yahudiler gazap üstüne gazaba maruz kaldılar. Ve her gün müslümanların namazlarında kırk defa lânet okuyup da aman ya Rabbi bizi onlardan eyleme! Dedikleri duruma geldiler. Acaba düşünüyorum da müslümanlar bunu söylerlerken ne dediklerinin farkına varabiliyorlar mı? Müslümanlar da onların durumuna düşmüşlerse diyorum, bu duanın ne anlamı olacak da? Veya kendi kendilerine mi beddua ediyorlar ki? Neyse orası kalsın şimdi.

"Ve kâfirlere alçaltıcı bir azap vardır."

Kâfirlere, Allah'ın kitabı örtenlere, vahiyden habersiz bir hayat yaşayanlara, Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın âyetlerini kamufle edip bir hayat yaşayanlara, fıtratlarını örtenlere, kendi kendilerine yabancılaşanlara alçaltıcı bir azap vardır. Bunlar Allah'ın gökler ve yeryüzüne serpiştirdiği bunca görsel âyetlerini örtmüşler, o âyetlerin fihristi mahiyetindeki şu kitabın âyetlerini örtmüşler, Allah'ın fıtratlarına koyduğu tevhidi örtmüşler ve kendi kendilerine bir hayat yaşamaya yönelmişlerdir. İşte bundan dolayı onlar için alçaltıcı bir azap vardır.

91:Bir de onlara Allah'ın bütün indirdiklerine iman edin, denilince, biz bize indirilene inanırız derler. Halbuki hak odur ve üstelik yanlarındakini de doğrulamak ve tasdik etmek üzere gelmişti o Kur'an. De ki, Eğer mü'min iseniz, daha önce Allah'ın elçilerini niye öldürdünüz?"

Bir de onlara, bu tür insanlara deseniz ki, hadi Allah'ın indirdiğine inanın! Hadi Allah'ın kitabına gelin! Ne gerek var başka başka şeyler arıyorsunuz? İşte Allah sizin için taptaze âyetler indirdi. Evet Mûsâ için Tevrat'ı indirdiyse bir

zamanlar, sizin için de Kur'an'ı indirdi. Dün o vardı, bugün de bu var, hadi bakalım denildiği zaman, yâni Kur'an'a iman edin dendiği zaman, kıyamete kadar geçerliliği korunacak ve hükmü baki olacak, kıyamet günü de insanların kendisiyle yargılanacağı şu kitaba iman edin, dendiği zaman derler ki:

Biz bize indirilene iman ederiz. Biz ancak bize indirilene iman ederiz dediler ve ondan başkasına ihtiyacımız yoktur diyerek arkasındakilere küfrettiler. Arkasındakilere iman etmediler.

Tıpkı şu anda kimi müslümanların: Bize göre, bizim hocamızın dediğini kabul ederiz? Dedikleri gibi. Meselâ piyasada bütün hocalar aslında her biri Kur'an'ı anlatsa, hiçbiri saptırmasa, değiştirmese, bir grup ötekine düşman olur muydu? Mümkün değil. Gerçekten hepsi Kur'an kaynaklı olsa, hepsi Kur'an kaynaklı anlatsa, tamam biri şöyle dedi, öbürü böyle dedi. Mutlaka farklılıklar olacaktır. Mutlaka ahlâkî yönüyle, ideal yönüyle, ya da eğitim yönüyle, eylem yönüyle farklılık olacaktır. Yâni meselâ kimisi malının tümünü vermek, kimisi yarısını vermek gibi farklılıklar olabilecektir. Kimisi hemen kılıca sarılmak, kimisi biraz mutedil olmak gibi farklılıklar olabilecektir. Ebu Bekir gibi, Ömer gibi farklılık olacak. Olsun da, ama böyle olmayacaktır müslü-manlar. Herkes diyor ki; biz, bize öğretilene inanıyoruz. Herkes diyor ki; tamam, bizimki doğru, bizimki güzel, biz buna inanıyoruz.

Aynı durum yahudi mantığı olarak bizim piyasada da yaygındır. Babalarımız ne öğrettiyse, efendilerimiz, büyüklerimiz ne bellettiyse biz, ona inanıyoruz diyorlar. Onun dışında bir doğrunun da olabileceğine ihtimal vermiyoruz diyorlar.

"Halbuki hak odur ve üstelik yanlarındakini de doğrulamak ve tasdik etmek üzere gelmişti o Kur'an"

O inkâr ettikleri şey. Halbuki gerçek imanın hedefi haktır ve Allah'tan gelen hak nerede olursa olsun, nereye ve kime inerse insin, hak haktır, hemen onu kabullenmeleri gerekiyordu.

Biz sadece, bize indirilene iman ederiz derken, sadece Tevrat'a iman ettiklerini söylüyorlardı. Veya sadece İncil'i kabul ettiklerini söylüyorlardı. Tevrat'tan ve İncil'den sonra gelen, aynı kaynaktan gelen bir kitabı reddediyorlardı. Halbuki o da Tevrat'ın ve İncil'in sahibinden geliyordu. Bu Kur'an da Tevrat ve İncil'in sahibinden geliyordu. Ve işte üstelik yanlarındaki bu iki kitabı da reddederek değil, tasdik ederek geliyordu. Kendi kitaplarına Allah'ın istediği inanmayan, kendi kitaplarının yol gösterisiyle bir hayat

yaşamayan bu insanlar elbette bu son kitaba da inanmayacaklardı. Kendi kitaplarına karşı bu kadar yamuk tavırlar takınan bu insanlardan elbette bu son kitaba karşı da müslümanca bir tavır beklenemeyecekti. Tıpkı kendi kitaplarını tahrif edip, arkalarına atıp, gündemden düşürüp keyiflerine göre bir hayat yaşamaya yöneldikleri gibi bu son kitabı da arkalarına atıverdiler.

Halbuki bu kitap öyle arkaya atılacak bir özelliğe sahip değildi. Bilâkis bu adamların ellerinde kitap olarak kabul ettikleri, bizim kitabımız diye bağırlarına bastıkları tüm kitapların içindeki doğruların en doğrusunu içinde toplayan, sinesinde barındıran, hakikatin en hakikatini kendisinde bulunduran bir kitaptı.

Yeryüzündeki tüm kitaplar, kitapçıklar, ister daha önce Allah-tan gelmiş ama sonradan insanların tahrif ettikleri kitaplar olsun, isterse insanların kendi elleriyle Allah'ın indirdiği kitaplardan esinlenerek yazdıkları, oluşturdukları kitaplar olsun fark etmez, beşerin elinin değdiği, kaleminin işlediği hiçbir kitap bu kitabın yerine geçemeyecektir. Hiçbir kitap bu kitaptan öne alınamayacak, önde tutulamayacaktır. Ve yeryüzünde hiçbir lider, hiçbir önder de Hz. Muhammed'in (a.s) önüne geçemeyecektir.

Yarın mezara girilince de insanların tümü bu kitaptan hesaba çekileceklerdir. Kitabın nedir? Sualiyle bu kitabı tanıyıp tanımadığımızdan, bununla ilgilenip ilgilenmediğimizden, bunu diğer beşer kitaplarının önüne geçirip geçirmediğimizden, buna en üstün payeyi verip hayatımızı sadece buna sorup sormadığımızdan, yâni bununla amel edip etmediğimizden hesaba çekileceğiz. Kesinlikle bilesiniz ki; insanların yazdıkları kitaplardan hesaba çekilmeyecektir insanlar. Soru bu kitaptan çıkacak, hesap bu kitaptan verilecektir. Hayatınızın hesabını bu kitaba göre vermek zorunda kalacaksınız.

Ve yine kesinlikle bilesiniz ki lider olarak, imam olarak, önder olarak insanlık Hz. Muhammed (a.s) dan hesaba çekilecektir. Kime uymuştunuz? Kimi örnek almıştınız? Kimin peşindeydiniz? Amellerinizi kimden almıştınız? Kimi gündemde tutmaya çalışıyordunuz? Kimi tanıyıp onun gibi olma savaşı veriyordunuz? Kimin anma törenlerini düzenleme savaşı veriyordunuz? Peygamber mi, yoksa başkaları mı? Kimin sözlerini öğrenmeye, kimin sözlerini ısrarla öğretmeye çalışıyordunuz? Kimin sünneti, kimin modeli kafalarınızda canlıydı? Peygamberinkiler mi? Yoksa başkalarınınkiler mi? Bundan hesaba çekileceğiz yarın. Bakın Kasas sûresi şöyle sesleniyor:

"O gün Allah onlara seslenir: "Peygamberlerime ne cevap verdiniz?"

der."

(Kasas: 65)

Evet, ne dediniz? Nasıl karşıladınız? Nasıl icâbet ettiniz? Allah'ın peygamberine ne muamele yaptınız? Nasıl karşıladınız onu? Nasıl cevap verdiniz ona? Diye bizi onunla hesaba çekecektir Allah. Eh biz de deriz ki: Ya Rabbi, işte senin peygamberin namazdan bahsetmişti, oruçtan söz etmişti. İşte temiz olun filan demişti, biz de bunlara aynen riâyet ettik, başka ne dediğini bilmiyorduk ki? Başka bir şey demedi ki senin peygamberin deriz olur biter. Yâni Allah için söyleyin, din diye ne anlattı bize peygamber? İlmihal bilgileriydi galiba. Onu da Tavaslı mı anlattı bazen? Ya da Ömer Nasuhi mi anlattı? İşte namaz hocaları, mızraklı, kamalı, süngülü namaz hocaları öyle dediler, biz de icâbet ettik onlara diyeceğiz herhalde. Çünkü başka ne dediğini bilmiyoruz ki o peygamberin. Tanımıyoruz ki Allah'ın elçisini.

E ama bizim ona ait bildiğimiz, tanıdığımız üç beş söz söyleyen birisi değil ki Allah'ın Rasûlü. Hayatında altmış bin civarında söz söyleyendir, amel edendir peygamberimiz. Onlardan ne kadarından haberdarsak bizde o kadar vardır. Meselâ bir araba kaç parçadan oluşuyorsa ve sizde bu parçalardan ne kadarı varsa o kadar arabanız var demektir. Herhalde bir direksiyon, dört de teker varsa elinizde, arabam var diye sevinmiyorsunuzdur yâni. O zaman altmış binde kaç hadisiniz varsa o kadar hadisiniz var demektir. Ve peygamberi ancak o kadar tanıyorsunuz demektir.

Evet soruyorum şimdi: Kaç hadisiniz var böyle üzerinde kafa yorduğunuz? Kaç peygamber uygulaması var kafanızda? Yâni böyle anlamaya ve amel etmeye çalıştığınız, hayatınızı onunla düzenleme-ye çalıştığınız kaç peygamber uygulaması varsa, kaç sünnet birimi varsa o kadar müslümanlığınız var demektir. Allah korusun haberdar olduğumuz filan yok da bir de üstelik bu konudaki Rabbinizin sorusuna vereceğiniz cevabı düşünün. Bir de kitaptan kaç ayet bilginiz var onu düşünün. Bildiğiniz, anladığınız ve onunla hayatınızı düzenlediğiniz kaç ayetiniz var? Hayatınıza yön veren, hayatta size yol gösteren kaç ayet biliyorsunuz? Eğer sadece namaz, oruç, hac ve zekât âyetlerini bilmek yetiyorsa, eğer sadece bunlar insanı cennete götürecekse, o zaman Kur'an'dan diğer bölümleri alıp atalım, ya da Ra-sulullah'ın sünnetinden diğerlerini çıkarıp atalım, din bozulmayacaktır o zaman. Bildiğimiz birkaç ayetin, birkaç hadisin dışında ki; onları da amel etmek üzere değil, hocaları imtihan etmek ya da lâzım olduğun-da müslüman olduğumuzu ispat için öğreniyoruz, bilmediğimiz,

tanımadığımız diğer ayet ve hadisler fazlalık olacak o zaman değil mi? Halbuki o âyetlerden ve o hadislerden her biri bizim hayatımızın bir birimini düzenlemek için gelmişti. Ve o âyeti, o hadisi bilmeyen bizler hayatımızın o birimini hep yanlış düzenlemişiz demekti.

Evet bunların her birine ne dediğimizi, nasıl bir tavır takındığımızı soracak Rabbimiz, bunu unutmayalım. Madem ki bizi onunla hesaba çekecektir Allah. Öyleyse nasıl olur da bu kitap arkaya atılabilir? Nasıl olur da başka başka kitaplar bunun önüne geçirilebilir? Nasıl olur da başka başka liderler, başka başka önderler Hz. Muhammed'in (a.s) önüne konulabilir? Nasıl olur da bu son elçinin hayatı gözardı edilircesine başkalarının yazıp çizdikleri öne alınabilir? Nasıl olur da kitabın ve peygamberin önüne başka şeyler geçirilebilir? Bunun izahı asla mümkün olmayacaktır.

Çünkü bu son kitap, bu son elçi, tüm insanlardaki doğruların, gerçeklerin tümünü tasdik edici ve eksikliklerini tamamlayıcı bir özel-liğe sahiptir. Bunların doğru dediği doğrudur, eksik dediği eksiktir, yanlış dediği de yanlıştır. Kıstas bunlardır, mihenk bunlardır, elek bunlardır. Hal böyleyken doğruların kendileriyle ortaya çıkacağı bu kıstasların önüne ne geçirilebilir ki?

Ama onlar dediler ki biz bize indirilene iman ederiz. O Mu-hammed bizden değil ki! Onun rengi bizim rengimizden değildir! Onun ırkı bizim ırkımızdan değildir! O Arabın peygamberidir, bizim değil! dediler. Böyle diyenlere buyurur ki Rabbimiz:

"De ki; eğer siz gerçekten inanmışsanız imanınız ne kötü şeyler emrediyor size?"

Şâyet sizler mü'minlerseniz, şâyet siz size indirilene iman ediyorsanız, hani biz ancak bize indirilene iman ederiz diyordunuz. Ya! Gerçekten mi? Ciddi misiniz bu konuda? Eğer sözünüzde samimiy-seniz, gerçekten iman ettiğinizi iddia ediyorsanız, e Allah'ın elçilerini niye öldürdünüz o zaman? Bu imanlarınızda samimiyseniz niye öldürdünüz Allah'ın elçilerini? Peygamber öldürmek iman mıdır, küfür müdür?

Biz, bize indirilene inanıyoruz dediğiniz Tevrat mı emrediyordu bunu size? Zekeriya, Yahya ve öldürdüğünüz diğerleri sizin peygam-berleriniz değil miydi? Niye bunları sabah öldürüp de öğleden sonra hiç bir şey yokmuş gibi, hiç bir şey olmamış gibi işinize, aşınıza gidiyordunuz? Söyleyin bunu neyle izah edeceksiniz? Sizin inancınız size peygamber öldürmeyi mi emrediyor? Sizin inandık dediğiniz kitabınız size peygamber öldürmeyi mi emrediyor?

Kitabınızda böyle bir emir mi var?

Veya sizler, ey şu anda biz, bizim kitaplarımızı okuruz! Biz bizim hocalarımızın kitaplarından bilgileniriz! Bize bizim efendilerimizin, bizim şeyhlerimizin, bizim önderlerimizin, bizim siyasilerimizin, bilim adamlarımızın kitapları yeterlidir! Bizim başka kaynaklardan bilgilenmeye ihtiyacımız yoktur! Biz, bizimkilerden vazgeçmeyiz tavrında direten bugünün müslümanları, şu anda sizin de önce gündeme almanız gereken kitap bu kitaptı. Sizin de önce gündeme almanız gereken önder, peygamber (a.s) ve onun sünnetiydi. Kitabı ve sünneti günde-me almanız gerekirken, niye başkalarını gündeme aldınız? Niye başkalarını kitabın ve sünnetin önüne geçirme budalalığında bulundu-nuz?

Niye hep kendi oluşturduğunuz konularla, kendi oluşturduğunuz kitaplarla, kendi oluşturduğunuz önderlerle, liderlerle günlerinizi dolduruyorsunuz? Yoksa yahudiler gibi sizin imanlarınız, sizin Müslümanlığınız da bu kitaba ve bu kitapla gönderilen peygambere hayat hakkı tanımamayı mı emrediyor? Yoksa sizler de tıpkı onlar gibi mi inanıyorsunuz? Yoksa sizler de imanlarınızdan kaynaklanan bir cesaretle mi yapıyorsunuz bunu? Hem müslüman olduğunuzu iddia ediyorsunuz, hem de müslümanı olduğunuz kitabınızdan ve o kitabın tebliğcisi ve pratiği olan kulluk örneğinizden habersiz bir hayat yaşıyorsunuz. Bu nasıl bir imandır böyle? Sizin imanlarınız da size böyle bir şey mi emrediyor?

Bakıyoruz bugün müslümanlar iyilikleri, hayatları, takvaları, takva anlayışları tartışılabilecek bir kısım insanları gündeme getiriyorlar. Onlar için anma törenleri, yad etme günleri düzenliyorlar. Günlerce onları konuşuyorlar. Günlerce onların sözlerini, hayatlarını tartışıyorlar, ama peygamberleri tanımak ve tanıtmak için gündeme almıyorlar. Peygamberleri, Allah'ın yasal kulluk örneklerini konuşmuyorlar. Onların hayatlarını, programlarını, uygulamalarını gündeme almıyorlar.

Bu nasıl bir iman ki; doğrulukları kesinlikle ortaya konmuş olan, doğrulukları Allah tarafından kesinlikle tescil edilmiş olan peygamberler dururken, doğrulukları Allah tarafından kesin olarak tescil edilmemiş olan insanları gündeme getirmeye çalışıyorlar? İbrahim (a.s), Nuh (a.s), Mûsâ (a.s), İsa (a.s), Muhammed (a.s) lar yerine kim geçebilir ki? Kimi geçirebileceğiz de bunların önüne? Kim olursa olsun, hiçbir insanı, hiçbir beşeri, peygamber yerine ikâme edercesine insanlara takdim etmeye hakkımız yoktur. Heyhat ki bugün

kimileri, kimilerini Allah'ın önüne bile geçirmeye çalışıyorlar. Kimilerine Allah'ın sıfatlarını yükleyerek onları, Allah makamına bile oturtmaya çalışıyorlar. Bu nasıl bir imandır anlayan anlatsın da biz de bilelim.

Evet mutlak doğrulukları Allah tarafından tasdik edilen peygamberlerden başka örnek şahsiyet aramaya gerek yoktur. Esasen bugün çevrelerinde örnek şahsiyet arayanlar peygamberleri tanıma zahmetinden kaçan insanlardır. Aman filan yerde bir zât-ı muhterem varmış. Gidip onunla bir tanışalım, bilişelim diyerek yaşayan örnek arayanlara diyorum ki: Gardaş, sen İbrahim Aleyhisselâmla tanıştın mı? Mûsâ aleyhisselâmı tanıdın mı? Nuh Aleyhisselâmı, Şuayb Aley-hisselâmı, Yunus Aleyhisselâmı tanıdın mı? İşin ne, git onlarla tanış. Beni tanımasan da olur. Ama Allah'ın hayatlarını onayladığı ve mutlak kulluk örneği olarak sana takdim ettiği bu yasal örnekler dururken boşuna ne örneği arıyorsun? Diyorum.

Sonra buyurur ki bakın Allah. Daha gerilere gidelim:

92:"Hani bir de Mûsâ size apaçık mûcizelerle gelmişti de o Tûr dağına gittikten sonra arkasından buzağıya tutunup tapındınız. Ve böylece sizler zâlimlerden oldunuz."

Mûsa size apaçık mûcizelerle gelmişti de. Acaba hangi mûcizelerdi bunlar? Allahu alem tufan gibi, çekirge, güve, kurbağa, kan, âsâ, yed-i beyza, denizin yarılması, bulutun gölgelemesi, men ve selva gibi, su fışkıran taş gibi apaçık mûcizelerdi bunlar. Evet Allah'ın elçisi böyle inkârı mümkün olmayan apaçık mûcizelerle size geldi, sonra da tutup onun arkasından buzağıya tapanlar siz değil miydiniz? Bunu da mı mü'min olarak yaptınız siz? Bunu da mı imanlarınız emrediyordu size? Bir de utanmadan inandığınızı iddia ediyorsunuz. Biz, bize indirilene iman ederiz. Biz bizim kitabımıza inanırız diyorsunuz. Söyleyin bakalım bunu da mı imanlarınız emretti sizin? Hani siz, size indirilene inandığınızı iddia ediyordunuz, bu muydu sizin imanlarınızın salih ameli?

Yâni Tevrat veya Hz. Mûsâ size buzağıya tapın mı dedi ki, buzağıya taptınız? Biz bize indirilene iman ediyoruz diyorsunuz, söyleyin bakalım hani size indirilen nerede? Mûsâ var aranızda, Tevrat var elinizde, ama siz yine de buzağıya tapıyorsunuz! Bu mu kitaba iman? Bu mu peygambere saygı? Buna mı iman diyorsunuz siz? Yok yok, hainler aslında kitaplarına da inanmıyorlar. Zaten ellerinde iman edilecek bir kitapları da yoktur. Kitaplarını tahrif ederek işini bitirmişler de esasen şöyle demeye çalışıyorlardı: Yahu önceki kitabımızı bozup

da işimize gelmeyen, iştahımızı kaçıran âyetlerinden kurtulup keyfimize göre bir hayat yaşamayı güç belâ becermişken şimdi bu yeni kitap da nereden çıktı? Şimdi bir de bunu bozmaya mı uğraşacağız? İşimiz yok da bir de bu Allah kitabını tahrifle mi uğraşacağız? Demeye çalışıyorlardı.

Öyleyse bu da konuşmada farklı bir metot kazandırıyor mü'-minlere. Karşıdakine böyle bazen sağ sol vuracak, ama devirmeye-ceksin çünkü devirdiğin zaman, adamın işini bitirdiğin zaman ona an-latamazsın artık. Yâni bir sağdan vuracak, bir soldan vuracaksın, ama gene de ayakta dursun o, çünkü bir şey anlatılacak ona. Çünkü biraz sonra şunları şunları hatırlayın diye tekrar tekrar söylenecek.

Allah'a inanırım, peygambere de inanırım; ama filanın yolundan kesinlikle ayrılmam diyen bugünün insanları da böyledir. İnandım dediği Allah bir türlü söyler, o başka bir türlü yaşar. İnandım dediği peygamberin hayatı bir vadide, onunki başka bir vadidedir. O yolundan çıkmam dediği varlık hatırına inandım dediği Allah ve elçisiyle çok rahat çatışma içine girdiği halde, adam hâlâ müslümanlık iddiasından da vazgeçmemektedir. Bu nasıl bir imandır böyle? Bir türlü anlamak mümkün değildir.

Sonra bir sorgulama daha.

93:"Bir zamanlar üzerinize Tûr dağını dikerek sizden sağlam söz almıştık. Size verdiğimiz Tevrat'a kuvvetle sarılın? Demiştik. Dediler ki işittik ve isyan ettik. Kâfirlikleri sebebiyle kalplerine buzağı sevgisi içirilmişti. De ki onlara peygamberim: Eğer sizler mü'min iseniz sizin imanlarınız sizlere ne kötü şeyler emrediyor?"

Hani o size verdiğimiz, şu anda da inandığınızı iddia ettiğiniz kitabı kuvvetle tutunuz! Ciddiyetle ona sarılınız! Onu dinleyiniz ve onun dedikleriyle amel ediniz? Diye Tûr dağını başınızın üzerine kaldırıp sizden zorla mîsak almıştık. Sizler böyle kolay kolay ahit verecek insanlar da değildiniz. Tûr dağının başınıza düşme tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunuz o anda, ciddi bir tehlikeyle, ciddi bir tehditle karşı karşıya geldiğiniz o ortamda ne dediniz bu mûcizeyi göre göre? "İşittik ve isyan ettik" demiştiniz değil mi? Ne demek bu? Bu, şu demektir: Evet dinlerim ama isyan ederim! Veya dinlerim ama isyan ederek dinlerim! Tamam senin sözün neydi? Git mi demiştin? Tamam dinlerim ama ben kalırım! Sen kal mı dedin? Ben otururum! Sen ver mi dedin? Ben alırım! Demiştiniz. Demek ki o kötü şartlar altında bile sizler inanmış değildiniz.

Merhum Seyyid Kutup der ki: Bunlar dilleriyle işittik diyorlardı, ama hayatlarıyla da isyan ettik diyorlardı. Tıpkı günümüzün kimi müs-lümanları gibi. Dilleriyle inandıklarını iddia ediyorlar ama maalesef hayatlarında bu imanın kokusunu bile görmek mümkün değildir. Dilleriyle ikrar ettikleri imanı hayatlarıyla nakzediyorlar. Ağızlarından geveledikIerini yaşantılarıyla yalanlıyorlar. Dilleri ayrı şey söylüyor, hayatları, yaşantıları ayrı şey söylüyor. Buna iman denir mi? Bu Allah'ın istediği bir iman değildir. Allah'ın istediği iman kalpte karar kılmış ve amellerle görüntülenmiş bir imandır. Hayatın kendisiyle şekillendiği imana iman diyor Allah. Sadece iddiadan ibaret olan, hayatta etkinliği olmayan bir iman boş bir iddiadan ibarettir.

"Kâfirlikleri sebebiyle kalplerine buzağı sevgisi içirilmişti."

Hainliklerinden dolayı da Allah onların kalplerine buzağı sevgisi içirivermişti. Sanki bu üşribe süngerin suyu içmesi gibi. İnsanın su içmesi gibi değil yâni. İnsan suyu içti mi iki saat sonra bütün vücuda yayılıyor o içilen su. Ama süngerin içmesi biraz farklıdır. Yâni buzağı sevdası iliklerine kadar işlemişti onların. Kalpleri onun sevgisiyle dopdoluydu. Buzağı sevgisi onların kalplerinde Allah sevgisi yerine geçti, Allah sevgisinin yerini dolduruverdi. Gözleriyle farklı bakıyorlar, kulaklarıyla farklı duymaya çalışıyorlar, çünkü Kur'an'da anlatıldığına göre yâni böyle özel bir sesi de vardı bu buzağının. Para sesi gibi böyle. Bakıyordular, seviyordular, elleriyle dokunmaya çalışıyordular, ona ulaşmaya, ona sahip olmaya çalışıyordular. Tıpkı vitrinlere bakanlar gibi, arabaya bir kere dokunabilsem diye can atanlar gibi. Yâni bütün vücutlarıyla ona yöneliyorlardı, onun karşısında ser mest oluyorlardı.

Allah sevgisi yerine hakim olan bu buzağı sevgisine, dünya sevgisi diyenler olmuş. Dünya sevgisi, dünyalıklar sevgisi kalplerine içirilmiştir onların. Öyle bir yöneliyorlar ki dünyaya, öyle bir hedefliyor-lar ki dünyayı sanki içecekler, sanki içlerine alacaklar. Dünyanın dışında hiçbir şey düşünmüyorlar. Aman diyorlar mal! Aman diyorlar para! Aman diyorlar makam! Aman diyorlar koltuk! Aman diyorlar alkış! Aman diyorlar şöhret! Bakın dediler ki:

"İşittik ve isyan ettik." Emirler, istekler karşısında toplum ikiye ayrılıyor. Ya evet dinledik itaat ederiz! Diyen mü'minler, ya da evet dinledik ama isyan ederiz! Diyenler. Ama bir üçüncü sınıf oluştu son dönemlerde. Onlar da:

"Semi'na ve nesiyna"

Diyorlar. Dinledik, duyduk ama unuttuk diyenler. Dinledik ama buradan çıkmadan unuttuk, işi bitti! Diyenler. Evet böyle bir grup oluştu günümüzde. Dinliyoruz ama hemen unutuyoruz. Hem öyle çabuk unutuyoruz ki Allah korusun bir âyetten ötekine geçince bile unutuluyor, baş tarafı unutuluyor. Buradan çıkmadan unutuluyor. Veya Kur'-an kapanınca unutuyoruz. Ders biter bitmez başlıyoruz hemen eylemsel girişimlere, İstanbul'daki yürüyüşlere, çek senet hesaplarına ve Kur'an orada kalıveriyor yâni kendi başına mahrum ama mahcur olarak. Rabbim ne olur bize şuur ver! Ne olur bizi sana, kitabına ve elçine karşı bu vurdumduymaz, bu saygısız, bu küstah tavırlarımız-dan kurtar. Bize istediğin ve razı olduğun tavırları lütfet! Güzel tavırlar, güzel duruşlar nasip buyur!

Arkadaşlar, Allah için burada çok önemli gördüğüm bir konuya dikkat çekeyim inşallah. Haftada bir iki gün toplanıp kitabımızı okumaya, dinlemeye çalışıyoruz. Her gün, her zaman yapamıyoruz bunu. Hal böyleyken ancak haftada bir iki saatimizi bu işe ayırabildiğimiz halde, ders biter bitmez hemen âyetler ortamından uzaklaşıp seçimden geçime, borçtan, çekten, senetten, kazanmaya, harcamaya geçiveriyoruz ve Allah korusun okuduğumuz âyetler orada kalıveriyor. Âyetlerin mesajı hemen buracıkta unutuluveriyor. Allah korusun bu çok kötü bir durumdur. Allah rızası için burada ders öncesi ve sonrası başka bir şey konuşmayalım. Okuduğumuz bu âyetler üzerinde yoğunlaşalım. Dönelim bir daha konuşalım, dönelim bir daha soralım, iyice öğrenmeye ve özümsemeye çalışalım. Buradan çıktıktan sonra da yine bu âyetleri kafamızda canlı tutalım. Gittiğimiz her yerde bunları gündeme getirelim. Böylece hem kendimizi diri tutalım bu âyetlerle, hem de çevremizin dirilişine imkân hazırlayalım. Değilse Allah korusun lânete uğrayanlardan oluruz.

"Deki onlara peygamberim: Eğer sizler mü'min iseniz, sizin imanlarınız sizlere ne kötü şeyler emrediyor?"

Yâni bu kadar kötü şeyler emreder mi iman? Siz mü'min oldu-ğunuzu iddia ediyordunuz? İşittik, isyan ettik! Diyorsunuz, arkasından peygamberleri öldürüp, kitabınızı tahrif ediyorsunuz. Peygamber aranızda olduğu halde buzağıya tapınmaya kalkıyorsunuz. Sizin nasıl bir imanınız var ki, bu imanlarınız sizi Allah'la çatıştırıyor? Nasıl bir imanınız var ki, Resûlleri gündemden uzaklaştırtıyor size de, hep başkalarını gündeme almanızı emrediyor?

Nasıl bir imanınız var ki, Resûllerin örnek hayatları yerine başka başka insanların hayatlarını örnek almaya zorluyor sizi? Böyle iman olmaz yahu. Sizin bu imanınız nasıl bir iman ki, size bunları emrediyor? Böyle bir iman başka değil, olsa olsa şeytana iman olur deniyor.

Peki bu adamları bu yanılgıya iten sebep neydi acaba? Acaba hangi sebepten ötürü bu cesareti buluyorlardı bu adamlar kendilerinde? Bunların hayatında bir yanılgı var. Belki de şeytanın en fazla insanları yakaladığı nokta burasıdır. Nasıl yakalıyor şeytan? Veya bu insanlar nasıl mutmain oluyorlar böyle? Bakın bu insanlar diyorlar ki, âhiret yurdu bizimdir. Cennet bizimdir, cennet bize aittir. Yeryüzünde Allah'ın en çok sevdiği insanlar biziz. Ve kesinlikle bizler cennete lâyık insanlarız, cennete gideceğiz..

"Yahudi ve hıristiyanlar dediler ki: Biz yeryüzünde Allah'ın dostları ve sevgilileriyiz."

(Mâide 18)

Bizler bu halimizle, bu anlayışlarımız, bu yaşayışlarımızla, bu önderlerimizle ve bu kitaplarımızla, bu cemaatlarımızla, bu yapılan-malarımızla kesin cennetliğiz. Bu iş kesin. Bu iş garantidir. Bizler ga-ranti cennetliğiz, siz kendinize bakın dediler. Hıristiyanlar böyle diyordu, yahudiler böyle diyordu. Allah'ın oğlu dedikleri Hz. İsa'yı ve Hz. Üzeyir'i, işledikleri günahlara karşı kalkan yaparak, Allah'a veliaht tayin ederek, Allah'a, Allah'ın bu sözünden çıkamayacağı oğulları vasıtasıyla torpil yaptıracaklarına inanıyorlardı. Evet hıristiyanlar da, yahudiler de aynı şeyi söylüyorlardı.

Ve bugün maalesef aynen onlar gibi sapmalar içine giren müslümanlardan pek çoğu da aynı şeyleri söylemeye çalışıyorlar. Aynen onlar gibi Allah'a birtakım veliahtlar, Allah karşısında birtakım şefaatçiler bulmaya ve onlara sığınmaya çalışıyorlar ve işin kötüsü böylece kendilerinin kesin cennetlik

olduklarını savunmaya çalışıyorlar.

Şimdi madem bu kadar kendimize güveniyoruz, ben şu yaptı-ğım konuşmalarımla, sizler haftada bir kere gelip beni dinlemeleri-nizle veya infaklarınızla, ikramlarınızla, berikiler cemaatlarıyla, ötekiler hocalarıyla, hacılarıyla kesin cennete gideceğimizi iddia ediyoruz. İşte bilelim ki; bizim bu mutmain halimiz değişimin önündeki en büyük engeldir. Bizim değişimimizin önündeki en büyük engel budur. İnsanların değişimlerinin önüne dikilmiş en büyük put budur. yahudi'nin değişiminin önündeki en büyük engel buydu çünkü. Onlar bu inançlarından dolayı değişmeye gerek görmediler. Mutmaindiler çünkü bu konuda. O halleriyle cennete girecek olan bu insanlar, İslâm'ı kabule gerek görmediler.

İşte bakın bu mutmain ve değişime gerek duymayan, değişime razı olmayan, statik ve durağan hayatlarını, geleneklerini devam ettirmeden yana olan bu insanlara Allah buyurdu ki:

94:"De ki; eğer âhiret yurdu Allah indinde başkalarına değil de sadece size ayrılmış ise, o halde sâdıksanız hadi ölümü temenni edin!"

Onlara şunu söyle ey peygamberim: Eğer Allah yanında ahiret yurdu başkalarının değil sadece sizinse, sadece siz gidecekseniz o cennete, diğer insanlar cehenneme gidecekse, o cennet sadece size aitse, ahir yurt, yâni işin sonu hep size kalacaksa, siz sonunda hüküm ferman olacak, söz sahibi olacaksanız, öyleyse hadi bakalım:

Eğer iddianızda sâdıksanız hadi hemen ölümü temenni edin bakalım. Hadi hemen ölüme, ne duruyorsunuz? Madem cennet var ve o cennet sadece sizindir, size aittir, öyleyse ne duruyorsunuz? Niye hemen ölmek istemiyorsunuz? Niye bir an evvel o cennete ulaşmak istemiyorsunuz? Bu dünya hâlâ sizi niye bağlıyor böyle? Niye çakılıp kaldınız dünyaya? Bu programlarınız ne böyle? Bin yıl yaşasanız da bitmeyecek bu hedefleriniz ne böyle? Bu evler, bu barklar, bu arabalar, bu marklar, bu dolarlar, bu makamlar, bu diplomalar, bu şanlar, bu şöhretler, bu alkışlar sizi niye hâlâ hayata bağlıyor? Madem ki Cennet sizi bekliyor, o halde ne duruyorsunuz? Denilince:

95:"Hayır hayır, ellerinin kazandıkları yüzünden, onu hiç bir zaman temenni edemeyeceklerdir. Allah zâlimleri çok iyi bilir."

Elleriyle yedikleri naneler yüzünden, onlar onu hiç bir zaman temenni edemeyecekler. Elleriyle işledikleri günahlar yüzünden onlar asla ölmeyi

isteyemeyeceklerdir. Biz de isteyemiyoruz o yüzden. Niye? E işimiz var, aşımız var canım. Değil mi? Planlarımız var, programlarımız var, dükkanımız var, tezgahımız var. Amir olacağız, müdür olacağız, baş olacağız, ayak olacağız, gideceğiz, geleceğiz. Veya da-ha kutsal görevlerimiz var efendim, bu ümmete daha Kur'an anlataca-ğız, sünnet anlatacağız, teşkilatımızı büyüteceğiz, cihan şümul hale getireceğiz, devlet kuracağız, biz ölmeyeceğiz yâni. Daha çok işlerimiz var bizim diye böyle kendi kendimize ölümden öte bir hayat istiyoruz.

Yâni cennetteki kadar rahat, ama ölmemek üzere dünyada böyle bir cennet istiyoruz. Sanki bugün müslümanlar İslâm'ın ön gördüğü hayatı sadece rahatlık anlıyorlar. Yâni sanki peygamber Taif'te hiç taşlanmamış, Bedir'de hiç işkence görmemiş, Uhut'ta yara almamış ve hiç aç kalmamış, açıkta kalmamış, perişan olmamış, hiç bir şey olmamış. Yâni böyle müslüman oluverdin mi, oh tamam senden iyisi yok.

Her evde İslâmî yayınlar yapan televizyonlar. Kapının ağzında hizmete âmâde bekleyen, otomatiğin otomatiği arabalar, yazın yazlıklar, kışın kışlıklar, kaplıcalar, ılıcalar filan olacak, biz böyle müslü-manca yaşayacağız ve yine de ölüm olmayacak. Hele tıp dünyası da ölüme bir çare buluverse tamam biz yaşayıp gideceğiz böyle, hiç başımız ağrımadan. Oysa bu dünyada bunlar olacaktı. Allah korusun da böyle düşünen adam insanlardan küçük bir azap görünce de korkusundan ne yapacağını şaşırıp kalıveriyor tabii. Hani Ankebût sûresinde bu husus şöyle anlatılıyordu:

"İnsanlardan kimileri de vardır ki, Allah'a inandık der, fakat Allah yolunda bir eziyete uğratıldığı zaman da insanların işkencesini Allah'ın azabına denk tutuverir."

(Ankebut 10)

Böyle oluveriyor bu sefer de. Yâni insanlardan gelen küçük bir azabı Allah'tan gelen azap gibi kabul ediveriyor ve korkmaya başlayıveriyor. Geri adım atmaya kalkıyor yâni. Öyleyse bizler imanlarımızla amellerimizi dengeye getiremezsek, dengede tutmayı beceremezsek, bilelim ki; bu ikilemi sürekli yaşayacağız demektir. Yâni bunun için, bundan kurtulabilmek için çare şu: İman ettikçe amel edeceğiz, iman ettiğimizi hep amele dönüştüreceğiz, amelimiz hep imandan kaynaklanacak, o zaman hiç korkmayız, başımıza ne gelirse gelsin hiç etki-lemez bizi. Sahâbe onun için dayanıklıydı. Yâni biz imandan kaynaklanmayan ameller peşinde koşarsak veya iman ettiğimiz halde o konunun amelini gündeme getirmezsek, o zaman işte böyle bozuk düzen bir hayat yaşarız.

Metanetimiz, dayanıklılığımız da olmaz. Sahâbe öyle değildi. İnanıyor yaşıyordu, inanıyor yapıyordu, yaptığı inancıydı, inandığını yapıyordu, işte böyle devam edince de güçlü oluyordu sahabe. Fark etmiyordu ki onun için, hesabı her gün denkleştiriyor, kasa hesabı her gün sıfırlanıyor, aldığı belli, verdiği belli tamam, o kadar rahat ki; ölecekmiş, neden korksun da? Hesabı tamam, biliyordu ki zaten ölecek.

Düşünün, düşünelim hemen ölümle karşılaşmayı ister misiniz? Hiç düşündünüz mü? Hiç hesap yaptınız mı? Hemen bir anda ölümü kabullenmek kolay değil değil mi? Bu işin muhasebesine bile kendimizi inandıramıyoruz. Düşünmek bile ürpertiyor insanı. Kolay mı? Yaşadığımız hayat belli, ellerimizin kazandıkları da belli, bu hayatın bizi nereye götüreceği de belli. Onun için korkuyoruz ölümden. Evet ya-hudi ve hıristiyanların ölüm konusunda böyle davrandıklarını anlatıyor Rabbimiz. Ölümden bu denli korkmalarını, hayata bu kadar yapışkan olmalarını anlatıyor. Yaşadıkları hayatın kendilerini nereye doğru götürdüğün farkında oldukları için böyle olduklarını ortaya koyuyor. Ama tabi bu insanlardan da derece derece farklı olanlar vardır:

96:"Yemin olsun ki sen, onları yaşamaya karşı insanların en hırslısı bulacaksın. Müşriklerden bin yıl yaşasa isteyenler de elbette vardır ama bunlar müşriklerden daha hırslıdır. Ama bilmiyorlar ki onlar uzun ömürlü olsalar da azaptan kurtulamayacaklar. Allah şüphesiz ki yaptıklarını, ettiklerini gören, gözetendir."

Bu yahudileri ve yahudi tıynetli adamları; insanlar arasında, hayat sevgisi açısından daha haris, daha hırslı bulursun. En hırslı, en haris onları bulursun. Evet cennetliğiz diyerek kitabı bir tarafa bırakan, sünneti bir tarafa bırakan ve kendilerince, akıllarına estiği gibi bir hayat yaşamaya çalışan bu insanlara bir bakın ki, hem âhiret bizimdir diyorlar, hem de dünyayı kucaklama sevdasına kapılıyorlar. Dünyaya ve dünyalıklara karşı çok haris davranıyorlar, doyumsuz davranıyorlar. Hesapları çok adamların. Torunu, torununun torunu, yeni dükkanlar, yeni tezgahlar, yeni hedefler, yeni hesapları var adamların. Bunlar bitecek de ondan sonra sıra gelecek kitaba, sünnete dönmeye. Bunlar bitecek de ondan sonra sıra gelecek Allah'a kulluğa. Başka türlü zaman bulmaları mümkün değildir.

"Müşriklerden bin yıl yaşasa isteyenler de elbette vardır, ama bunlar müşriklerden daha hırslıdır."

Yâni buradaki zamir ya yahudilere gider, ya da müşriklere gider. Buradan

anlıyoruz ki; yahudilere daha büyük bir azap vardır. Çünkü müşrikler öldükten sonra dirilmeye iman etmeyen insanlardır. Yâni bunlar öldükten sonra hiçbir âkıbete inanmazlar. Dünya hayatından başkasını bilmez onlar. Dolayısıyla onların dünya tutkusu kendilerinden beklenmeyen bir şey değildir. Çünkü varsa da yoksa da onların cennetleri dünyadır. Dünyadan başka bir hayata inanmazlar. Ölüm ötesi hayat inancı yoktur onlarda. Ama Allah'a ve âhiret gününe inandığını iddia edip de bu müşriklerden daha fazla dünyaya tutkun olan adamlara ne demek lâzım? Hem inandık diyorlar Allah'a, kitaba, peygambere, âhirete, hem de hayatlarında bu inandık dedikleri şeylerin kokusuna bile rastlanmadan var güçleriyle dünyayı kucaklamaya çalışıyorlar. Buna ne demek lâzım? Bu nasıl bir iman ki kâfirlerden daha fazla dünyaya bağlanmayı emrediyor? Bu nasıl bir iman ki âhiretle alâkalı bir programa yer bırakmıyor?

"Ama bilmiyorlar ki onlar, uzun ömürlü olsalar da azaptan kurtulamayacaklar."

Bin sene de yaşasalar onlar başlarına gelecek azaptan kurtulamayacaklardır. Uzunca yaşamış olmaları onları Allah'ın azabından kurtaramayacaktır. Eninde sonunda onlar kendilerini o azabın içinde bulacaklardır.

"Allah şüphesiz ki yaptıklarını, ettiklerini gören, gözetendir."

Evet böyle Allah'a, âhirete, hesaba, kitaba inandık dedikleri halde inanmayanlardan daha çok dünyaya bağımlı olanların bu boş iman iddialarını da, bu boş hayatlarını da Allah görmekte ve bilmektedir. Böyle boş bir iman iddiasıyla kurtulacaklarını sanmasınlar bu adamlar.

97:"Bir de onlara de ki peygamberim; kim Cibril'e düşman ise. Çünkü senin kalbine kendisinden öncekileri tasdik eden bir kitap indirdi diye Cebrâil'e düşman oluyorlardı. Üstelik inananlar için hidâyet ve müjde olarak geliyordu bu kitap."

Kim Cibril'e düşman olursa. Kim Cebrâil'e düşman kesilirse. Rabbimizin bu âyetinden anlaşıldığına göre yahudiler, Allah'ın peygamberlere vahiy getiren elçisi Cibril'e de düşman kesilmeye çalışıyorlardı. O bizim düşmanımızdır, o rahmet meleği değil, azap meleğidir diyorlardı.

Bu düşmanlığı şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1- Diyorlardı ki: Ne oluyor ey Cebrâil? Hani bir zamanlar biz dosttuk, bize

vahiy getiriyordun! Bu işin sahibi, bu işin ehli bizdik! Bu işin toptancılığını, bayiliğini, baş bayiliğini biz yapıyorduk! Bu işin tanıtımı bize aitti! Hani bakıyoruz da bizi bırakıverdin! Bu Muhammed de nereden çıktı böyle? Niye vahiy getiriyorsun ona? Niye terk ettin bizi! Adam eski dostlarını unutur mu? Ayıp değil mi bu yaptığın? Bizi, İsrâil oğullarını bu işten mahrum bıraktın? Vahyi, risâleti ümmîlerden birine, bizden olmayan birine getirdin! Diyerek Cebrâil'e düşman oluyorlardı.

Yâni tabiri caiz ise Peygamberlik işine toptancılık, bayilik gözüyle bakıyorlar hainler. Bu iş bize aitti, ne oldu da bizden bunu alıp başkalarına verdin? Demeye çalışıyorlar ve bu yüzden de Allah'a da, Onun kutlu elçisi Cebrâil'e de hikmetsizlik, adaletsizlik izâfe ederek düşman kesiliyorlardı alçaklar

2 : Bir ikincisi de âyetin devamında işaret buyurulduğu gibi:

"Çünkü senin kalbine kendisinden öncekileri tasdik eden bir kitap indirdi diye Cebrâil'e düşman oluyorlardı."

Yâni getirdiği bu yeni kitapla kendi kitaplarını tashih ettirdi diye, kendilerinin yanılgı noktalarını, tarih boyunca sapma noktalarını belirleyip ortaya koyuverdi diye, tarih boyunca işledikleri tüm pislikleri ortaya döküverdi diye düşman oluyorlardı Cebrâil'e. Tıpkı şimdi kimi insanların açık ve net bir biçimde Kur'an'ın ortaya konmasından çekindikleri gibi. Çünkü Kur'an, insanlar tarafından anlaşıldıkça sapık insanların sapıklık noktaları anlaşılacak da ondan. Bu tür insanlar Kur'an'ın açık ve net bir biçimde ortaya konmasından hep rahatsız olurlar. İnsanların Allah vahyiyle, Allah bilgisiyle tanışmaları bunları korkutur. Çünkü o zaman kendi anlayışlarının, kendi inançlarının, kendi hayat programlarının boşluğu ve batıllığı açığa çıkacaktır.

Bunlar bunun için düşman kesiliyorlardı Cebrâil'e. Getirdiğin bu son kitapla bizi deşifre ettin diye. Bizim tarihî sapıklıklarımızı ortaya döküverdin diye. Peygamberleri öldürdüğümüzü, kitaplarımızı tahrif ettiğimizi, aramızda peygamber varken onu bırakıp buzağıya tapındığımızı, bedavadan üzerimize yağan Allah nimetlerine karşı nankörler kesildiğimizi, Allah'a kulluktan çıkıp keyfimize göre bir hayata yöneldiğimizi, tüm kirli çamaşırlarımızı ortaya döküverdi diye Cebrâil'e ve onun getirdiği son kitaba ve son elçiye düşman kesiliverdiler.

Aksine bu yahudilerin sevinmeleri gerekirdi. Teşekkür etmeleri gerekiyordu Cebrâil'e. Ey Cebrâil ne iyi ettin ki böyle bir kitap getirerek, bizi böyle bir Allah bilgisiyle karşı karşıya getirerek bizim bozuk taraflarımızı ortaya koydun! Bizim sapak noktalarımızı ortaya döktün! Meğer bizler bu halimizle cehenneme gidiyormuşuz! Bize bizi tanıttın! Biz senin bu getirdiğinle kendimizi sağlama imkânı bulduk diye sevinmeleri gerekirken, teşekkür etmeleri gerekirken düşman kesiliyordu ona hainler.

Günümüzde kendi yollarının, kendi anlayışlarının, kendi kitaplarının sağlamasını yapacağından korkup da Kur'an'ın açık ve net bir biçimde ortaya konmasından rahatsız olanların da bu tavırlarından vazgeçip aksine büyük bir memnuniyet duymaları gerekmektedir. Çünkü bu kitap onların sapak noktalarını ortaya koyduğu için sevinmeleri gerekmektedir.

"Üstelik inananlar için hidâyet ve müjde olarak geliyordu bu kitap."

Halbuki Allah'ın yolu birdir. Halbuki Allah'a iman demek, Allah'ın gönderdiklerine, bildirdiklerine iman demektir. Allah'ı sevmek demek, Allah'ın sevdiklerini sevmek demektir. Allah'ı seven meleklerini de sever. Allah'a inanan meleklerine de inanır. Allah'a inanan peygamberlerinin tümüne inanır. Halbuki bunlar Allah'ın peygamberlerinden kimine dostluk iddiasında bulunurken, kimilerine de düşman oluyorlar. Bir meleğe dost olup ötekilere düşman oluyorlar. Halbuki herhangi bir Rasûlü inkâr eden, bütün Resûlleri inkâr etmiş demektir. Meleği ve peygamberi inkâr eden onları gönderen Allah'ı da inkâr ediyor demektir. Ve şunu da bilin ki:

98:"Her kim ki Allah'a, Meleklerine, peygamberlerine, Cibril'e ve Mîkâil'e düşman olursa artık Allah da o kâfirlerin düşmanıdır."

Çünkü elçiye düşmanlık, o elçiyi gönderene düşmanlıktır. Bizde de böyle bazen bazen getirdiklerinden dolayı Allah'ın meleklerine düşmanlık yapmaya çalışanlar eksik değildir. Melek çok sevdiği birilerinin canını alıverince veya deprem gibi, yangın ve kıtlık gibi bir iptila getiriverince, bunu yapanın işte Allah belâsını versin! Olacak şey miy-di bu! Gibi yahudi'yi aratmayacak biçimde meleğe düşmanlık yapan-lar az değildir.

99:"Peygamberim, biz sana apaçık âyetler gönderdik, bunları da fâsık olanlardan başkası inkâr etmeyecektir."

Biraz başa dönüyoruz şimdi. Az ilerde ne demişti Rabbimiz?

"Hani bundan önce Mûsâ apaçık Beyyine'lerle size gelmişti de siz,

bunları gözlerinizle göre göre inkâr edip buzağıya tapmış ve zâlimlerden olmuştunuz"
(Bakara: 92)

Denmişti. Burada da deniyor ki: Andolsun ki biz sana apaçık âyetler indirdik, onları fâsıklardan başkası inkâr etmez deniyor. Yâni dün Mûsâ'ya gelenleri reddeden bu alçakların şimdi de seninkilere iman etmelerini beklemeyin! denilerek böylece bu adamların iman davaları sıfıra indiriliyor. Ve böylece ey müslümanlar, sizler hâlâ bu adamların size inanmalarını mı bekliyorsunuz? Diye başlayan bölüm bitirilmiş oluyor.

100:"Onlar (o fâsıklar sadece şimdi değil) her ne zaman bir ahde girişir, bir söz verirlerse içlerinden bir grup onu atıp bozuvermedi mi? Hayır hayır onların pek çoğu iman etmemişlerdir."

Âyet-i kerîmede sanki bu bozma işini yapanların bir grup olduğuna dikkat çekiliyor. Ama arkasından da;

Bilâkis onların çoğu iman etmemiştir deniliyor. Çünkü bir grup bozuyordu, ama ötekiler de bu bozma işine razı olmakla, bunu desteklemekle, kabul etmekle onlarla aynı noktaya geliyorlardı. Öyleyse bir toplum içinde Allah'ın dinini bozan, Allah'ın âyetlerini tahrif eden, Allah'a düşmanca tavırlar sergileyen bir grup var da, ötekiler bunların yaptıklarına engel olma kavgası vermezler, sessiz kalırlarsa bilelim ki bunların hepsi o suçun ortağıdırlar. Allah onların hepsini birden cezalandıracaktır.

101:"Onlara ne zaman yanlarındakini tasdik etmek üzere Allah katından bir peygamber gelse ehl-i kitaptan bir grup sanki hiç bilmiyorlarmış gibi Allah'ın kitabını arkalarına attılar."

Yâni onlar kitapla ilgiyi, alâkayı kestiler.

Onu arkalarına attılar. Ellerindeki kitabı bir kenara bıraktılar. Kitabın arkaya atılması, kitabın önüne başka şeylerin geçirilmesi demektir. Kitabın önüne başkalarının kitaplarını veya kendi düşüncelerini, şahsi kanaatlerini, kendi değer yargılarını, kendileri gibilerin değer yargılarını onun önüne almak anlamına gelmektedir. Ya da kitaptan yüz çevirmek, kitapla ilgiyi, alâkayı kesmek, hayat programını kitaba danışmadan hazırlamak, böyle bir kitap var mı, yok mu bundan habersiz yaşamak anlamına gelmektedir. Kitabın emirlerine ve yasaklarına karşı kayıtsız, vurdum duymaz bir hava içine girmek, kitabı ona ihtiyaç duyulmadığı için arkaya almak ve onu kendisine az bakılacak bir konuma getirmek demektir. Veya kitaba, onu sonra okuruz! Hele önce şunları şunları bir

okuyalım da ondan sonra ona sıra gelsin diyerek onu ikinci, üçüncü plana atmak demektir. Evet bunlar kitabı arkaya attılar ve:

102: "Ve Süleyman mülkü aleyhine şeytanların uydurdukları şeylerin ardına düştüler. Halbuki Süleyman asla kâfir olmadı. Sadece şeytanlar kâfir oldular. Onlar (yâni şeytanlar) insanlara sihir öğretiyorlardı. Babil'deki iki meleğe hiç bir şey indirilmemiştir. Biz ancak imtihan için gönderildik sakın küfretme? Demedikçe hiç kimseye bir şey öğretmiyorlardı. Onlardan karı ile kocasının arasını ayıracak şeyler öğreniyorlardı. Halbuki bunlar Allah'ın izni olmadıkça bu sihirle hiç kimseye zarar verebilecek değillerdi. Onlarsa kendilerine ne bir fayda ne de bir zarar verecek şeyler öğreniyorlardı. Andolsun ki onlar, bu sihri satın alan kimseler için âhirette hiçbir nasibin olmadığını da biliyorlardı. Nefisleri karşılığında satın aldıkları şeyin ne kadar kötü olduğunu keşke bir bilebilselerdi."

Allah'ın vahyi, Allah'ın kitabı bırakılınca, kitap arkaya atılınca, kitap kenara alınınca, elbette başka şeyler gündeme gelecekti. Elbette şeytan vahiyleri devreye girecek, şeytan vahiyleri gündeme gelecekti.

Tıpkı şimdi gece, Allah'ın kitabını bir kenara attıkları için müs-lümanız diyen insanların dünyasında şeytan vahyi olan televizyonun gündeme geldiği gibi. Bu kaçınılmaz olacaktır. Çünkü insanlar mutlaka hayatlarını bir şeylerle doldurmak zorundadırlar. Eğer Allah vahyi gündemde yoksa mutlaka başka vahiyler gündeme gelecektir.

Bunlar Allah'ın vahyini bir tarafa bıraktılar. Allah kitabıyla ilgilerini kestiler. Kitapları ve o kitaplarının pratik uygulaması olan peygam-berlerinin sünnetiyle ilgilerini keserek bir hayat yaşamaya başladıklar ve şeytanların uydurmuş oldukları sihir kitaplarına, göz boyacılık işlerine uymaya başladılar.

"Halbuki Süleyman asla kâfir olmadı. Sadece şeytanlar kâfir oldular."

Bu âyette Süleyman'ın (a.s) asla ne sihirle, ne de küfürle ilgi-sinin olduğu anlatılır. Ve sihir yaptıkları ve bunu başkalarına öğret-tikleri için şeytanların kâfir oldukları anlatılır. Süleyman (a.s)'ın sihirler de, küfürle de bir ilgisi yoktu. Küfür ve sihirle ilgilenenler şeytanlardı deniliyor.

"Onlar, (yâni şeytanlar) insanlara sihir öğretiyorlardı."

Şeytanın aslı küfür olduğundan, küfür başa alınmıştır. Şeytanın aslı

küfürdür. Şeytan kâfirdir. Şeytan örtücüdür. Fıtratını örten, Allah'ı örten, Allah'ın emrini örten, Allah'ın kendisinden istediği kulluğu örten, kendisini kulluktan, tekliften âzde sayandır. Onun içindir ki onların yaptıkları bu sihir, küfürle beraber olan bir sihirdir. Aslı küfür olan bir sihirdir. Sihrin aslı küfürdür. Allah'ın yasalarını, Allah'ın arzu ve e-mirlerini örtmektir, reddetmektir, inkâr etmektir.

"Babil'deki iki meleğe hiç bir şey indirilmemiştir."

Bu ifadeyi birkaç şekilde anlamaya çalışacağız.

Buradaki ya nafiyedir, o zaman mânâ az önce dediğimiz gibi olacaktır: Babil'deki iki meleğe hiç bir şey indirilmemiştir. Biz Babildeki iki meleğe hiçbir şey indirmedik.

Ya da bu İsm-i mevsuldür, o zaman da mânâ şöyle olacaktır:

"Şeytanlar insanlara sihri öğretiyorlar ve Babil'de iki Meleğe indirilen şeyi öğretiyorlardı."

Halbuki bu iki melek:

"Biz ancak imtihan için gönderildik sakın küfretme! Demedikçe hiç kimseye bir şey öğretmiyorlardı."

"Onlardan karı ile kocasının arasını ayıracak şeyler öğreniyorlardı."

Yâni bu öğrendikleri şeyler arasında bunlar da vardı. Karıyla kocanın arasını ayıracak şeyler öğreniyorlardı.

"Halbuki bunlar, Allah'ın izni olmadıkça bu sihirle hiç kimseye zarar verebilecek değillerdi."

Allah'ın bilgisi, Allah'ın izni ve iradesi olmadıkça bunların yapabilecekleri hiç bir şey yoktu yâni.

"Onlarsa kendilerine ne bir fayda ne de bir zarar verecek şeyler öğreniyorlardı."

Ya da sadece zarar verecek ve asla faydası olmayan şeyler öğreniyorlardı. Bundan anlaşılıyor ki sihir öğrenmek safi zarardır. Sihrin hiç faydası yoktur. Sırf zarardır o. Tıpkı felsefe, mantık, sosyoloji öğrenmek gibi sırf zaradır sihir öğrenmek.

"Andolsun ki onlar, bu sihri satın alan kimseler için âhirette hiçbir nasibin olmadığını da biliyorlardı."

Yâni bu sihirle ilgilenen insanlar, ilgilendikleri bu sihrin kendileri için âhirette hiçbir sevap sebebi olmadığını da biliyorlardı.

"Nefisleri karşılığında satın aldıkları şeyin ne kadar kötü olduğunu keşke bir bilebilselerdi."

Kitaplarını arkaya atarak sihirle uğraşmalarının onlara nelere mal olacağını keşke bir anlayabilselerdi. Kendilerine verilen kitabın ne kadar değerli olduğunu, onu bir kenara bırakarak onun yerine ilgilendikleri, yöneldikleri bu sihrin ne kadar değersiz ve boş bir uğraşı olduğunu keşke bir anlayabilmiş olsalardı. Hayatlarını düzenlemek, kendilerine dünya ve âhiret mutluluğu kazandırmak üzere Allah'ın gönderdiği kitabın, vahyin, Allah bilgisinin kıymetini bilemediler de tutup sihrin peşinde koştular. Bunlar bu kadar bilgisiz kimselerdir.

Yâni eğer onların kendisiyle amel edebilecekleri kitap sünnet bilgileri olsaydı; onunla amel ederlerdi demektir bunun mânâsı. Ama heyhat ki, onların amel edebilecek kadar kitap sünnet bilgileri olmadığı için sihirle amele yöneldiler. Az evvel söylediğim gibi bu durum kaçınılmazdır. İnsanların hayatlarını düzenleyecek kadar kitap ve sünnet bilgileri yoksa, yâni kitaplarından ve peygamberlerinin uygulamalarından habersiz bir hayatın mahkumu olmuşlarsa, çaresiz başka şeylerin peşine takılmak zorunda kalacaklardır. Başka vahiylerle, başka bilgilerle, başka kitaplarla, başka yasalarla hayatlarını düzenlemek zorunda kalacaklardır.

Bir başka deyişle Allah'a kulluktan kaçanlar, başkalarının ku-cağına düşmek, başkalarına kulluk etmek zorunda kalacaklardır.

Rivâyetlere bakılırsa kâhinler bir dönem cinlerden ve şeytanlardan öğrendikleri bilgileri kitap haline getirmişler, büyü kitapları oluşturmuşlar. Bunu insanların arasında yaymaya çalışmışlar. Nihâyet Süleyman (a.s) peygamber olarak gelince tüm bu kâhinleri etkisiz hale getirmiş ve onların yazdıkları bu kitapları toplatarak bir yere gömdürmüştür. Ama Süleyman'ın (a.s) vefatından kısa bir süre sonra şeytan, insan sûretinde toplumun arasında görülür. Topluma der ki: Süleyman'ın yeryüzündeki kuşa, kurda hâkimiyetinin sebebini sizlere söyleyeyim mi? İşin aslı şu ki, Süleyman zannettiğiniz gibi bir peygamber değil, o büyük bir sihirbazdır. Çünkü şeytanları, cinleri, rüzgarları, kuşları, hayvanları hepsini sihirle büyüleyip teslim almıştır. Tüm bu varlıklara hükmetmesinin

altında onun bu büyük sihirbaz oluşu yatmaktadır. Yâni o ne yapmışsa bu büyük sihirle yapmıştır. Eğer bu söylediklerimin ispatını isterseniz benden, o zaman onun kitapları işte şurada onun kürsüsünün altında gizlidir, kazın onu bulacaksınız der. Açtılar kürsünün altından gerçekten bir kısım büyü kitapları çıkardılar.

İşte insanlar Süleyman'ın (a.s) mülkü üzerine şeytanların uydurdukları, ortaya çıkardıkları bâtıl şeylerin ardına düştüler. Hz. Süleyman'ın bir sihirbaz olduğunu, onun bir peygamber olmadığını söylüyordu yahudiler. Ama Allah bu âyetiyle bunun böyle olmadığını, Süleyman'ın (a.s) ne sihirle, ne de küfürle ilgisinin bulunduğunu haber veriyor. Aslında bu haliyle sihir bir küfür olup, Süleyman (a.s) sihir yaparak asla küfretmemiştir ama ona sihirbaz diyen şeytanlar kâfir olmuştur, denilmektedir. Çünkü bu şeytanlar, insanları peygamber yolundan uzaklaştırıp sihir öğreterek yoldan çıkarıyorlardı. Peygamber yolunu bıraktırarak onları sihirlerin peşine takıyorlardı.

Böylece İsrâil oğulları sihirbazlığa yöneldiler. Zira Mısır'dan beri İsrâil oğullarının arasında sihir biliniyordu. Bilhassa eski devletlerini kaybedip de diğer milletlerin kölesi durumuna geldikten sonra onların bu tür şeylere sarıldıklarını görüyoruz.

Kitaplarını arkalarına atınca yapacakları bir şey kalmamıştı zaten. Ama utanmadan bunu Süleyman'a (a.s) izâfe ederek buna meşruiyet kazandırmaya çalışıyorlardı. Uydurdukları bu şeyin bir kökü, bir dayanağı olmadığı için de bunu Süleyman'a (a.s) dayandırmaya çalışıyorlardı. Din de böyle diyor efendim! Kitap da böyle buyuruyor efendim! Peygamber de böyle demiştir! Peygamber de böyle yapmıştır efendim! Diyerek bu işe meşruiyet kazandırmayı amaçlıyorlardı.

Günümüzde de şeytan yapımı demokrasi gibi, karıyla kocanın arasını ayıran, babayı evlâda, evlâdı babaya düşman yapan, kardeşle kardeşin arasını açıp onları fırkalaştıran sistemleri ortaya çıkarıp, bunları kitabın yerine ikâme ettikten sonra, buna bir de halkın gözünü boyayabilmek için, din de böyle diyor efendim, Kur'an da demokrasiden yanadır, Kur'an da aynen demokratik bir sistem önermektedir diyerek ona meşruiyet kazandırmaya çalışan insanlar gibi. Kitap ve sünneti arkasına atan müslümanlar bu tür şeylerin peşine takılıverdiler. Başka çareleri de yoktu zaten. Amel edebilecek ortada kitap ve sünnet olmayınca elbette bu tür şeylerin peşine takılacaklardı.

Zira hiçbir toplum kitapsız, kuralsız, programsız, yasasız ya-şayamaz.

Kitaplarını terk eden, kitaplarını arkasına atan bir toplum elbette başka kitaplar bulmak zorunda kalacaktır. Peygamberlerini, yasal örneklerini terk eden insanlar elbette kendilerine başka kulluk örnekleri bulmak zorunda kalacaklardır.

Tabi onlar böyle bir arayışın içine girince de birileri onlara onların bu tür ihtiyaçlarını karşılayıvereceklerdir. Kitap mı arıyorsunuz? Alın size kitap. Peygamber mi istiyorsunuz? Alın size peygamber. Ya-sa mı arıyorsunuz? Alın size yasa deyiverirler. Bu tarih boyunca hep böyle olagelmiştir.

Buradaki "Onlarsa kendilerine hiçbir fayda vermeyecek şeyler öğreniyorlardı" ifadesi bir de bende şöyle bir mana çağrıştırıyor: Yani kitaba yönelmedeki temel hedef, kitapla diyalogdaki temel mantık İs-lâmî olmayınca, kulluk endişesi taşımayınca sonuç elbette böyle olacaktır. Bakıyoruz bugün de Kur'an sünnet öğrenmeye çalışan nice koca ve karılar hep kendilerine, kendi haklılıklarına delil bulabiliyorlar ve kadınsa kocasına itaat etmemeye, kocaysa karşısındakini ezmeye yol bulabiliyorlar. Elbette Allah'ın kitabına bu mantıkla yaklaşılırsa herkes kendi haklılığına delil bulabilecektir.

İşte şu anda da görüyoruz ki Kur'an sünnet okuyan, onlarla bilgilenmeye çalışan nice kadınlar okuduklarından buna delil bulduklarını zannederek kocalarına itaatsizliği savunabilecek bir noktaya geliyorlar. Yine aynen onlar gibi Kur'an sünnet okuduklarını iddia eden nice erkekler de okuduklarıyla hanımlarını ezmeye, onlara insanlık dışı keyfi davranışlarda bulunmaya yol bulabiliyorlar. Bunun sebebi vahye yaklaşış biçiminin bozukluğudur.

Veya yine bakıyoruz bugün insanlar kitap sünnet öğrendikçe eskiden titiz davrandıkları nafile namazlara karşı gevşek davranmaya başlayabiliyorlar. Hatta daha da ileri giderek kimilerinin dinin ikinci temel kaynağı olan sünneti eleştirmeye bile kalkıştıklarını görüyoruz. İşte Allahu âlem burada bir de vahye yaklaşma mantıklarının tersliği anlatılıyor anlıyoruz.

Yine "Onlar bu sihirle karıyla kocanın arasını ayırıyorlardı" gerçeğinin bugün de aynen cârî olduğunu görüyoruz. İşte şu anda kitabı bırakıp onun yerine ikame etmeye çalıştıkları tüm bilim dallarıyla, tüm sihir araçlarıyla bu işi gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Öyle bir ekonomik anlayışı yerleştirmeye çalışıyorlar ki bu anlayış tamamen kadını kocasından, kocayı karısından ayırmaya, aileyi yıkmaya yöneliktir. Kadına diyorlar ki sen özgürsün, kocana itaat etmemelisin, ona bağımlı olmamalısın, sen de çalışıp kazanmalısın diyorlar. Sosyal bilimciler kadın erkeğe eşittir diyorlar.

Oyun eğlence tanrıları da karı-kocanın yatak odalarına kadar uzandıkları yayınlarıyla, ekranlarıyla onların gözleri önüne çok güzel kadınlar, çok yakışıklı erkekler sunarak onları birbirinden ayırmaya çalışıyorlar. Gece-gündüz bu programların mahkumu olmuş kadının hayalinde başka erkekler, erkeğin kafasında başka kadınlar oluşuyor. Sanki aynı yatakta yatan karı-koca hayalen başkalarıyla yatıp kalkmaktadır da ama birbirlerini de idare etmektedirler Allah korusun. Bu ne korkunç bir yıkımdır anlıyor musunuz? Elbette kitabı terk eden, kitabın kendilerinden istediği kulluktan kaçan insanların âkıbeti işte böyle olacaktır.

103:"Eğer onlar (yahudiler) iman edip muttaki olabilselerdi, Allah katındaki sevap daha hayırlı olurdu. Ama keşke bunu bir bilebilselerdi."

Evet şayet onlar Rablerine kulluklarının bilincinde olsalardı, Allah bilgisinin, Allah programının kıymetinin bilincine ererek yollarını Allah bilgisiyle bulmaya yönelmiş olsalardı hem dünyaları güzel olurdu, hem âhiretleri. Ama bunu anlayamadılar hainler. Allah bilgisi dururken başka programların peşine takıldılar da hem dünyalarını kaybettiler, hem de âhiretlerini mahvettiler.

104:"Ey mü'minler! Peygambere "Raina" demeyin "Unzurna" deyin ve dinleyin, inkâr edenlere elem verici bir azap vardır."

Dikkat edersek Cenab-ı Hak daha önce Bakara sûresinde şöyle buyurmuştu:

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rab-binize kulluk ediniz. Umulur ki böylece korunmuş olursu-nuz."

(Bakara: 21)

Demişti. Ey insanlar Rabbinize kul olun! Rabbinize kulluk edin! Buyurmuştu. Bütün insanlığı kendisine kulluğa çağırmıştı. Daha sonra:

Ey İsrail oğulları! Buyurarak ehl-i kitabı bu kitaba imana çağırmıştı. Şimdi de:

Buyurarak ***"Ey müslümanlar!"*** Diyerek müslümanlara bir edep anlatmaya başlayacak.

"Ey mü'minler "RAİNA" demeyin! "UNZURNA" deyin ve dinleyin."

Kulak verin! Dinleyin! Buyuruyor.

Raiy, riâyet; bir kimsenin başkalarının işlerini çekip çevirmesi, yönetmesi demektir. Onun lehine olan şeyleri tedarik edip, ona fayda sağlaması, onu

gözetmesi demektir. Bu kelime hayvanlar için kullanıldığı zaman onları gütmek anlamına gelmektedir.

Başlangıçta Allah'ın Rasûlü, müslümanlara herhangi bir emir verdiği zaman müslümanlar, sahabe: "Raina ya Rasûlallah!" derlerdi. Yâni bize riâyet et ey Allah'ın Rasûlü! Bizi gözet! Bize mühlet tanı! Acele etme! Bize zaman ver ki, biz bunu anlayalım! Derlerdi. Sonradan yahudilerin çok değişik mânâlarda kullandıkları bu tabiri kullanmamalarını emrederek buyurdu ki Rabbimiz:

Böyle demeyin! "RAİNA" demeyin ey müslümanlar "UNZUR-NA" deyin. Ve söze de iyi kulak verin, dikkatlice dinleyin. Bunun sebebini şöyle izah etmişler:

1- "RAİNA" kelimesi yahudilerin kendi aralarında bir tür sövme anlamına kullandıkları bir kelimeydi. Bu kelimeyle, bu şifreyle Allah'ın Rasûlüne sövmeye çalışıyorlardı.

2- Veya ey bizim çoban! Ey bizim çobanımız! Ey bizim gü-dücümüz anlamına kullanıyorlardı bunu. Peygamberi bir çoban, bir hayvan güdücüsü konumuna düşürmeye ve böylece onunla alay etmeye, onu alay konusu yapmaya çalışıyorlardı.

3- Veya İbrani'ce de: Duy duymaz olası! Dinle dinlenmez olası! Dinle sözü dinlenmez adam! Gibi hakaret ifade eden bir kelimedir. Yahudiler hem karşısındakine sövmek, hem de hakaret etmek kastıyla bu kelimeyi kullanmaya başlayınca Cenab-ı Hak müslümanların bu kelimeyi kullanmalarını yasakladı.

4- Bir de bu kelime: Sen bize riâyet et, sözümüze kulak ver ki biz de sana riâyet edelim, biz de senin sözünü dinleyelim şeklinde pazarlıklı bir ifade anlamına geliyor. Yâni böyle Peygamberin konumunu rencide edici, anlaşmalı eşit bir riâyet talep ediyorlar. Halbuki Rasulullah'ın ümmeti arasındaki ilişkisi, öğretmen öğrenci, usta çırak ilişkisine asla benzemez. Bu konuda bunu anlatan başka âyetler de var Kur'an'da:

"Sakın ha! O Rasûlü kendi aranızda birbirinizi çağırdığınız gibi çağırmayın!"

(Nur: 63)

Gibi âyetler vardır. İçinizden birinize hitap ettiğiniz gibi peygambere hitap etmeye kalkışmayın. Bilesiniz ki O Allah'ın sevgilisidir. Onu üzerseniz Allah'ı

üzmüş olursunuz gibi âyetler görüyoruz.

Ray; bir de hayvanlarla ilgili bir sözdür. Yahudiler bu kelimeyi kullanırlarken, biz senin ne dediğini anlayamıyoruz, biz bunu anlamaktan uzağız demeye getiriyorlardı. Biz sürüleriz demeye getiriyorlardı da Allah buyurdu ki Ey müslümanlar! Sizler Peygamber karşısında sürüler kesilmeyin! Dinleyin! Söze iyice kulak verin! Peygamberin sözleri, peygamberin benden getirip sizlere duyurduğu bu mesaj anlaşılmayacak bir mesaj değildir. O mesaj karşısında sürüler kesilmeyip iyice dinlerseniz, kulak verirseniz mutlaka onu anlayacaksınız buyurulmaktadır. Sakın sizler o yahudiler gibi olmayın ve onların kullandıkları bu başka mânâlara çekilebilecek kelimeleri kullanmayın! Buyuruyordu Rabbimiz.

Rabbimiz kitabındaki bu ve benzeri âyetleriyle biz müslüman-ların kitap ve peygamber karşısında bu alçak yahudiler gibi sürüler kesilmememizi, bu kitabın âyetlerini ve bu peygamberin hadislerini anlayamayız diyerek peşin bir aptallığa düşmememizi emrediyor. Kitap ve peygamber karşısında sürüler kesilerek: Efendim biz kim bu kitabın âyetlerini anlamak kim? Biz nerede bu peygamberin hadislerini anlamak nerede? Onu ancak büyük zatlar anlar. Bizler onu okuyup anlamak şöyle dursun, hâşâ elimize almaya bile lâyık değiliz tavrında olanların alçak yahudiler olduğunu haber veriyor. Ey müslümanlar sizler böyle yapmayın! Kitap ve peygamber karşısında sürüler kesilmeyin! Dinleyin! Söze kulak verin! Kesinlikle bilesiniz ki ben kitabımı sizin anlayabileceğiniz ve yaşayabileceğiniz bir özellikte gönderdim. Ben peygamberimi sizin anlayabileceğiniz ve uygulayabileceğiniz, örnek alabileceğiniz bir özellikte gönderdim. Sakın bu konuda yahudiler gibi davranarak bana iftira etmeye kalkışmayın buyurmaktadır.

Allah düşmanı yahudiler Rasulullah Efendimize böyle bir hitap tarzında bulundular. Öyleyse bugün bizler de bir konunun anlatımında kullandığımız kelimelere çok dikkat etmek zorundayız. Zira insanlar onunla kendi nanelerine kılıf bulmasınlar. Meselâ Mevlâna aşk-ı İlâhîyi şarapla anlatmış diye bugün insanlar onun ihtifallerine kafayı çekerek geliyorlar. Keşke bu konunun anlatımında böyle bir şarap kelimesini kullanmasaydı da insanlar kendi nanelerine böyle kılıflar bulamasalardı. Bilhassa İslâm düşmanlarının değişik mânâlara kullandıkları, farklı anlamlar yükleyerek kullandıkları kavramları kullanırken çok dikkat etmek zorundayız. Meselâ hürriyet kavramı. Bugün bu kavramı kullanan insanlar, insanın sözleri, fiilleri ve düşüncelerinin tamamen

bağımsız olduğunu kast etmektedirler. Kapitalist dünyaya göre insan bütün işlerinde sınırsız bir hürriyete sahiptir. Cinsel, ekonomik, siyasal bütün ilişkilerini belirlerken hiçbir ilke tanımamakta-dırlar. Ne din, ne iman, ne Allah tanımaz bir hürriyet kast etmektedirler. Öyleyse bu kavramı kullanırken kullandığımız yerlere çok dikkat etmek zorundayız. Onların yükledikleri bu mânâyı çağrıştıracak şekilde bu kavramları kullanmaktan uzak durmalıyız.

Meselâ demokrasi kelimesi de böyledir. Buna insanların yükledikleri İslâm dışı mânâları görmeyerek kimi müslümanların sadece İslâm'ın şura ve seçim ilkelerinden hareketle efendim İslâm da demok-rasidir! İslâm da demokrasiyi önermektedir! Gerçek demokrasi İslâm-dadır! gibi lafları, onları dinin dışına çıkardığının farkına varmalıdırlar.

İşte bu âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki bizler bu tür kavramları kullanırken çok dikkatli davranmak zorundayız. Bizim inandığımız muhtevaya sahip olmayan kavramları kullanmamaya âzami gayret göstermeliyiz, yoksa müslümanların zihinlerini idlal vebalinden kurtulamayız. Kullandığımız kelimeleri, kavramları kullanırken çok dikkat etmek zorundayız, aksi takdirde insanlar bizim kullandığımız bu kelimeler ve kavramlar üzerinde kendi nanelerine kılıf bulmasınlar, kendi nanelerine delil bulmasınlar, bulamasınlar.

105:"Kitap ehlinden olan kâfirler ve müşrikler Rab-binizden sizin üzerinize bir hayır indirilmesini asla iste-mezler. Ama Allah rahmetini dilediğine tahsis eder. Allah büyük ihsan sahibidir."

Yâni size ne din gelmesini, ne kitap indirilmesini, ne de Peygamber gönderilmesini isterler. Veya sizin bir harbi kazanmanızı, sizin bir nîmete ulaşmanızı asla istemezler. Sizin devlet kurmanıza, sizin yeryüzüne hakim olmanıza onların asla rızası yoktur. Yâni bunlar kesinlikle size bir hayrın indirilmesine, sizin bir hayra ulaşmanıza razı olmazlar. Sizin bir başarıya ulaşmanız onların asla hoşuna gitmez. Onun için bunlardan size hayır geleceğini, hakkınızda hayır düşüne-ceklerini sakın ummayın. Hayatınızı bu umut üzerine bina etmeyin. Bu Amerika'dan, bu Avrupa'dan, bu ehl-i kitap dünyadan hiçbir beklentiniz olmasın. Sakın güvenmeyin onlara denilmektedir. Ama varsın onlar istemesinler, hayır onların elinde değildir. Hayır Allah'ın elindedir buyurulmaktadır.

"Ama Allah rahmetini dilediğine tahsis eder. Allah büyük ihsan sahibidir."

O Allah ki rahmetini dilediğine verendir. Ve Allah büyük fazıl sahibidir buyurduktan sonra devam eden ayetlerinde onların kitabın tamamına itiraz etmek için fer'i hükümlere itiraz ettiğini anlatır Rab-bimiz. Ehl-i kitabın, Kur’an’ın tümünü reddedebilmek için fer'i hükümleri reddettiklerini anlatır. Kitabın bildirdiği nesih konusuna itiraz ettiklerini gündeme getirir.

Bakın Kur’an-ı Kerîmde nasih ve mensuh da var. Bir zamanlar bu Allah’ın emridir denilen bir hüküm, bir âyet diğer bir zaman nesih olunuyor. Onun yerine bir başka hüküm, bir başka âyet konuluyor. Yahudiler ve hıristiyanlar Kur’an’ın bu hükmünü reddetmeye kalkışıyorlar. Bu ne biçim iştir? Allah’ın hükmünde, Allah’ın sözlerinde değişiklik olur mu? Eğer bu Kur’an gerçekten Allah kelâmı olsaydı böyle bir değişikliğin olmaması gerekirdi. Allah kendi yaptığını hiç bozar mı? Sözünü geri almak yakışır mı Allah’a? Kur’an hem önceki kitapların, Tevrat ve İncil’in Allah’tan geldiğini söylüyor, hem de bizzat tasdik ettiği bu kitaplardan farklı şeyler söylüyor. Kur’an Tevrat’ta ve İncil’de olmayan şeyleri söylüyor. Kur’an Tevrat’ın ve İncil’in hükümlerinin kal-dırıldığını, nesih olduğunu söylüyor. Kur’an Tevrat ve İncil’in hüküm-lerinin kaldırıldığını söylüyor. Olacak şey midir bu? Allah daha önce indirdiğini kaldırır mı? Nasıl olur da Allah farklı zamanlarda farklı şeyler söylüyor? Dün başka şeyler söylüyordu bugün başka şeyler söy-lüyor Allah. Olacak şey midir bu? Diyorlardı. Yâni kitaplarının Kur’an tarafından nesih edilmesini kabullenemiyorlar, hazmedemiyorlardı. Bu mânâda nesih, önceki kitaplardakilerin hükümlerinin kaldırılması anlamına gelecektir.

Bir de Kur’an, yahudi ve hıristiyanların kendilerine kitapları vasıtasıyla indirilen emirlerin bir kısmını unuttuklarını söylüyor. Allah’ın âyetlerinin, Allah’ın emirlerinin hafızalardan silinmesi nasıl mümkün olabilir? Böyle bir şey mümkün değil diyorlardı. Kur’an’ın nesih adı altında gündeme getirdiği bu hafızalardan kimi hükümlerin, kimi âyetlerin silinmesi konusunu reddediyorlardı. Aslında onların bu soruları hakka ulaşmak için, hakkı bulabilmek için değil, mü'minlerin zihinlerini idlal içindi. İstiyorlardı ki Mü'minler de bu tür şeyleri problem yapsınlar ve kavminin bu tür sorularla Hz. Mûsâ’yı uğraştırdıkları gibi onlar da peygamberlerini uğraştırsınlar ve yoluna barikatlar koysunlar.

Bunu ilk söyleyenler yahudilerdi. Kur’an’ın haber verdiği neshi ilk reddedenler, inkâr edenler yahudilerdi. Hâşâ Allah’ın önce bilmediğini sonradan öğrenmiş olması düşünülemez. Allah’ın önce demediğini sonradan demesi de

düşünülemez. Ve buna göre Allah'ın hüküm değiştirmesi de söz konusu olamaz diyorlardı. Nesih mümkün değildir diyorlardı.

Böylece Tevrat'ın hiçbir âyeti, Mûsâ dininin hiçbir hükmü değişmezmiş, Tevrat'ın hiçbir âyeti değiştirilemezmiş, nesih edilemezmiş. Bunun için İncil de, Kur'an da Allah'ın kitabı değilmiş. Zira Kur'-an'dan önce gelen İncil de aynı şeyi yaptığı için onu da reddediyordu yahudiler. Daha önce gelen, Kur'an'dan önce gelen İncil de gelişiyle kendisinden önceki meriyette olan Tevrat'ın nesih edilmiş olduğunu ilan etmişti. Bu yüzden yahudiler kendi kitaplarını nesih etti diye İncil için de aynı şeyi söylemişlerdi. Dün aynı sebeple İncil'i reddeden bu yahudiler, bugün de aynı sebeple Kur'an'ı reddediyorlardı.

Hıristiyanlara gelince, onlar eskiden yahudilere karşı neshi savunuyorlar ve bunu inkâr etmiyorlardı. Çünkü kendi kitapları olan İncil, Tevrat'ın bazı hükümlerini nesih etmişti. Meselâ İncil'de, Tevrat'ın cu-martesi günü iş yapmayı yasaklayan hükmünü değiştirip bunu pazar gününe alan âyetlerin varlığını iddia ediyorlardı. Yine Hz. İsa'nın yiyecek ve içecekler konusunda eski yasakları kaldırdığına inanıyorlardı.

Ama sonradan Kur'an gelip de ikisini de nesih eden âyetler ortaya konulunca bu defa yahudilere karşı bu neshi savunan hıristi-yanlar:

"Allah'ın kelimelerinde değişme olmaz."

(Yunus: 64)

Âyetine dayanarak neshi inkâr edip bu konuda Kur'an'ın âyetiyle müslümanlara delil getirmeye bile kalkıştılar. Allah'ın kelimelerinde, Allah'ın âyetlerinde, Allah'ın hükümlerinde değişiklik olmaz. Yâni Allah'ın İncil'deki âyetleri kesinlikle değişemez, değiştirilemez diyorlar. İncil'in kendisinden önceki Tevrat'ı değiştirdiğine inanan bu hı-ristiyanlar aynı şeyin Kur'an için geçerliliğini reddettiler. Avusturya'da bu konuda tartıştığımız bir papaz bana bu âyeti okumaya kalktı. Ben dedim ki eğer hıristiyanlık böyle bir âyete dayanarak İslâm'a itiraz edecek olursa, o zaman hıristiyanlık kendi kendini inkâr etmiş olur. Çünkü hıristiyanlığın yahudiliğe muhalif olan pek çok hükümleri vardır. Yâni hıristiyanlığın yahudiliği nesih eden pek çok hükmü vardır. Zaten böyle olmasaydı da hıristiyanlığın mânâsı kalmazdı. Aynı şey yahudiler için de geçerlidir. Onların kitabı olan Tevrat da kendinden önceki kitaplarda olmayan, veya onları nesih eden hükümlerle doludur.

Ehl-i kitabın bu itirazlarına karşı buyurur ki Rabbimiz.

106:"Eğer biz; bir âyetin hükmünü kaldırır, değiştirir veya unutturursak, ondan daha hayırlısını, yahut benzerini getiririz. Bilmez misiniz ki Allah herşeye kadirdir."

Allah buyuruyor ki; ben kadirim, ben herhangi bir emrimi değiştirebilirim. Veya onun unutulmasına izin verebilirim. Fakat onun yerine aynı amacı sağlayacak ondan daha iyisini veya ona denk olanını koymaya kadirim.

Ehl-i kitap, Kur'an'ın öteki kitapların hükmünü kaldırdığını kabul edemiyorlardı. Bunun Cenab-ı Hakka hikmetsizlik izâfesi olduğunu söylüyorlardı. Oysa bakıyoruz ki, Cenab-ı Hak bu âyet-i kerîmesinde hem bunu söyleyenlere cevap veriyordu, hem de müslüman-lara, hükümlerini belli aşamalar halinde belirlediğini beyan ediyordu. Yâni Cenab-ı Hak geçici bir zaman maslahatını esas alarak bir hüküm belirleyebilir. Fakat insanlara bunun geçici bir maslahat oldu-ğunu bildirmeyebilir. Yâni o hükmü ilerde değiştireceğini bildirmeye-bilir. O hükümle muhatap olan insanlar da onun sürekli bir hüküm olduğunu düşünebilirler. Ama sonradan önceki maslahat dönemi bitip yeni bir maslahat dönemi başlayabilir ki, yeni bir hükmün gelmesine zemin hazırlanmış olsun.

"Allah herşeye kadirdir."

Allah herşeye güç yetirendir. Veya Allah herşeyi kadir olandır. Herşeyi takdir edendir. Herşeyin ölçüsünü koyandır. Her konuda ölçü belirleme yetkisi elinde olandır. Böyle bir Allah neye güç yetiremez ki? Yaptıkları konusunda Ona kim hesap sorabilir ki?

107:"Bilmez misiniz ki, göklerin ve yerin mülkünün sahibi Allah'tır. Ve size Allah'tan başka ne bir dost ne de bir yardımcı vardır."

Bir bakın ki bu koskoca âlemde her gün, her gece, her saat, her dakika, neler yapılıyor, neler yıkılıyor? Neler icad ediliyor? Ne imhâlâr yapılıyor? Ne hikmetler ortaya konuluyor? Yıkılanların yerine peyderpey yenilerin geldiğini, eskiyenlerin yerini yenilerin doldurduğunu görmüyor musunuz? Bir bahar mevsiminden sonra onun yerini bir kışla değiştirmesine kim engel olabiliyor? Bir hayattan sonra takdir buyurduğu bir ölüme kim müdahale edebiliyor? Bir sonraki takdiriyle bir önceki takdirini değiştirmesine kim karşı gelebiliyor? İşte şu anda Rabbimizin sürekli yaptığı bu nesihle karşı karşıyayız. Birini kaldırıp birini koyuyor. Birini öldürüp birini dünyaya getiriyor. Birini soldurup birini

yeşertiyor.

Bu nesih konusunu böyle anlıyoruz. Bir önceki kitapta olanların bir sonraki kitapla kaldırılması, onun yerine onun fonksiyonunu icra edecek, ondan daha güzel veya onun gibi başka hükümlerin konulması gibi..

Bir de bizzat Kur'an'ın kendisinde nesih vardır diyenler var, nesih yoktur diyenler vardır. Bunun münakaşasına burada girmek istemiyorum. Çünkü biz burada neshi anlatmak için değil Bakara'yı anlatmak için varız. Bence zorlandığımız bu konu, amele yönelik bir konu olmaktan çok lüks bir tartışmadan başka bir şey değildir.

Gariptir hiç olmayan bir Bakara sûresinin olmamasını yadırga-mayan müslümanlar var olanın kaybolmasını yadırgıyorlar. Çocukları yokken aman bir çocuk filan derken, nûr topu gibi bir çocuk veriyor Allah. Bu çocuk bir an kayboluyor, ölüveriyor yâni. Alıveriyor Allah onu geriye. O zaman da feryadı, çığlığı basıyorlar aman ne oldu? Şimdi buradaydı? Diye. Öyle değil miydi yâni? Allah varı yok eder, yo-ku da var ederdi ya zaten.

İşte böyle zihinlerdekini de alıveriyor Allah. Olur mu bu? Olur elbette! Zihinlerdekini var eden Allah zihinlerdekini yok edebilir de elbette. Bu bize göre ters geliyor belki. Sana göre tersse fark etmez, ama eğer bu iş Allah'a göre ters ise o zaman deriz ki; Ya Rabbi sen burada böyle demiştin, burada da böyle dedin, bu dediğine göre bu dediğin olmadı? Diyelim tamam kabul, o zaman. Ama bu iş Allah'a göre ters değil de sana göre tersse, o zaman sen kendin düzelecek ve tersliği terk edeceksin o kadar.

Adam diyor ki; efendim kimi nesih edilen âyetler amele yönelik âyetlerdir. Şimdi bu âyetler nesih edilince nasıl amel edeceğiz yâni? Peki kim dedi bunların amele yönelik olduğunu? Eğer Allah demişse ki "i'melu bi hazel âyeti" Bu âyetler amele yönelik âyetlerdir ve sizler bu âyetlerle amel ediniz? diye bunu bizzat Allah söyle mişse, o zaman bizde soralım Allah'a: Ya Rabbi bu nasıl iştir? Hem bununla amel edin dedin, hem de bunu kaldırıp nesih ettin! Biz ne yapalım şimdi? Nasıl amel edelim? diyelim. O zaman da Allah bize başka bir yol gösterecektir. Ama bunların amele yönelik âyetler olduğunu Allah demiyor da biz öyle zannediyoruz.

Bir dönem sahabe de öyle zannetmişti. Peygambere gelen mesajın Kur'an

bölümü mü? Yâni namazda okunacak bölüm mü? Yoksa Kur'an'a geçmeyecek ama o andaki ve kıyamete kadar ki hayatın problemlerini çözecek, ama Kur'an'a intikal etmeyecek bölüm mü olduğunu sahabe de bilmiyordu. Üstelik bunu Peygamberimiz de bilmiyordu. Gelen vahyin tamamını Kur'an zannıyla yazıyorlardı ve ez-berliyorlardı. Sonradan her yıl Cebrâil gelip o ana kadar gelenleri bir daha tekrar okuyup Kur'an'a geçecek, okumaya tahsis edilecek bölüm onun aracılığıyla tescil edilince de anlıyorlardı. Yâni bu Kuran'a geçmeyen vahiy bölümünün Kur'an'dan çıkması demek, İslâm'dan çıkması anlamına gelmeyecektir. Yine o vahiy bölümü ameli hayatı düzenleyen, peygamber ve müslümanlara yol gösteren ama Kur'an'a geçmeyen bölüm olarak devam edecekti.

Bunu biraz daha düzgünce şöyle ifade edeyim inşallah: Ce-nab-ı Hak kullarının hayatlarına karışmayı murad etmiş ve bu konuda da peygamberi odak noktası seçmiştir. Ben insanların hayatlarına karışacağım ve bu konuda seni sözcü seçtim buyurmuştur. Allah bu peygamberine peygamber olduğu andan itibaren din diye, vahiy diye âyetler göndermiştir. İşte Allah tarafından Peygamberimize gelen vahyin tamamını ikiye ayırıyoruz.

1: Lafzan Allah tarafından korunma altına alınan bölüm. Sıralaması bizzat Allah tarafından vaz'i olarak belirlenip, bu sıralama modeli ile Allah tarafından korunma altına alınan bölüm. Yâni okunması din kabul edilip, emredilen, namaza tahsis edilen, okunan bölüm, yâni Kur'an bölümü.

2: Vahyin geri kalan bölümü. Yâni muhtevası korunma altına alınmış, ama lafzı korunma altına alınmamış, Kur'an bölümüne geç-memiş, okumaya tahsis edilmemiş bölüm. Hayatı düzenlemiş, o günün problemlerini halletmiş ama Kur'an-ı Kerim'e geçmemiş vahiy bölümü. Yâni vahy-i gayri metluv dediğimiz vahiy bölümü. Peki bu ayırımı nasıl yaptık? Yâni delilimiz nedir bu konuda? Buna delilimiz şudur:

Allah'ın Rasûlü peygamber olarak görevlendirildiği andan itibaren, her yıl ya bizzat Cebrâil (a.s) gelerek, veya rüya halinde, yâni Rasulullah uykudayken Allah, peygamberine mesaj gönderiyordu, âyetler gönderiyordu, vahiy gönderiyordu, din gönderiyordu.

Allah'ın Rasûlü bu gönderilenlerin hangisinin Kuran bölümü, yâni okunacak bölüm olduğunu, Kur'an'a geçecek ve namaza tahsis edilecek bölüm

olduğunu, hangilerinin de Kur’an’a geçmeyecek, laf-zan korunma altına alınmayacak, ama hayatta yaşayacak bölüm olduğunu bilmiyordu. Kendisine bildirilmediği için bilmeside mümkün değildi zaten. İşte bunu bilmediği için Allah’ın Rasûlü, Allah’tan kendisine gelen vahiy birimlerinin tamamını ashabına haber veriyor, yazdırıyor, ezberliyor ve ezberlettiriyordu. Onun bir sonraki döneme intikal edecek mi, etmeyecek mi? Yâni korunacak mı, korunmayacak mı? Ya da Kur’an olacak bölüm mü, değil mi? Onu bilmiyordu.

İşte vahiyle peygamberimize bildirilen ve peygamberimizin de ashabına bildirdiği bu vahiy birimlerinin tamamı tesbit edilmiştir. Ama her Ramazanda Allah Cebrâil’i gönderiyor, Cebrâil o güne kadar gelmiş âyetlerden bir sonraki döneme intikal edecek, yâni lafzan korun-ma altına alınıp, Kur’an olacak, namaza ve okumaya tahsis edilecek bölümü baştan sona bir daha okuyarak tescil ediliyordu. Karşılıklı okuyorlardı bu âyetleri. Allah’ın Rasulü Cebrâil’in okuduğu bölümün Kur’an bölümü olduğunu, onun dışında kalan vahiy bölümlerinin ise mânâ olarak muhafaza edilecek, ama Kur’an’a geçmeyecek bölüm olduğunu anlıyordu. Bu tescil işi son Ramazanda Cebrâil ile üç defa tekrar edildi. Cebrâil son Ramazanda o ana kadar inen vahiy birimlerinden bir bölümünü üç defa okudu ve böylece Kur’an ortaya çıkmış oldu.

İşte vahyin bu bölümü kıyamete kadar okumaya, namaza tahsis edilen, Kur’an olarak kıyamete kadar lafzan ve manen Allah tarafından korunma altına alınmış bölüm oldu. Geri kalan bölüm ise o güne kadar peygamber ve müslümanların problemlerini çözümlemiş, onlara yol göstermiş ve kıyamete kadar müslümanlara yol göstere-cek, okunmayan, Kur’an’a geçmeyen, namaza tahsis edilmeyen vah-y-i gayri metluv bölüm olarak yerini almış oluyordu.

İşte neshi bir de böyle anlıyoruz. Bakıyoruz Kur’an’da bulun-mayan vahiy birimleri var. Yâni peygambere (a.s) vahy edilen vahiylerin bir kısmının Kur’an’da olmadığı kesindir. Meselâ bir dönem Allah’ın Rasûlü ve müslümanlar namazlarında kıble olarak Mekke’deki Kâbe’ye dönüyorlardı. Ama onların Kâbe’ye dönmelerini emreden âyet yok Kur’an’da. Peki acaba Allah’ın Rasûlü ve müslümanlar kendi kafalarından mı dönüyorlardı Kâbe’ye. Sonra Kâbe’yi bırakıp Kudüs-teki Mescid-i Aksa’ya döndüler. Peki bakıyoruz bu değişiklik emri de yok Kur’an’da. Acaba müslümanlar Kâbe’yi bırakıp Mescid-i Aksa’ya dönerken kim demişti onlara bunu? Elbette kendi kafalarından yapmamışlardı bunu. Allah emretmişti, ama bu vahiy birimi Kur’an’a geç-memiştir. Müslümanların Allah’ın Resûlü’ne bağlılıklarını pekiştirmek için Rabbimiz

peygamberle yapmıştı bu işi. Sizin Peygambere itaatinizi denemek için böyle yaptık diyor Rabbimiz. Bu iki âyet Kur'an'da yoktur. Nihâyet müslümanları Mescid-i Aksa'dan Mekke'deki Kâbe'ye döndüren âyetin geldiğini görüyoruz. İşte Kur'an'da sadece bu âyet vardır. Kıbleyle alâkalı üç uygulama var, ama sadece bir âyet var Kur'an'da. Demek ki öteki iki vahiy birimi Kur'an'a geçmemiştir.

Yine bakıyoruz Mekke'nin fethiyle ilgili rüyada gelen vahiy birimi de Kur'an'da yoktur. Allah, rüyasında herşeyi Resûlü'ne göstermiş. Müşriklerin kendilerini Hudeybiye denen yerde durduracaklarını, o yıl hac için Mekke'ye sokmayacaklarını, aralarında bir anlaşma yapılacağını, daha sonra bu müslümanlar adına ağır şartlar taşıdığı zan-nedilen bu anlaşmayı kendilerinin bozacağı ve nihâyet Mekke'nin fethedileceğini tümüyle rüyasında, Rabbimiz peygamberine göstermişti. Hattâ bunu bilmeyen sahabe, Allah'ın Resûlü'ne itiraz edecek noktaya gelirken Allah'ın Rasûlü son derece rahattı. Rabbimiz de bu konuda sadece:

"Yemin olsun ki Allah, peygamberine o rüyayı doğru gösterdi. (Allah'ın gösterdiği rüya doğru çıktı) Yemin olsun ki, inşallah Mescid-i Haram'a mutlaka emniyet içinde gireceksiniz."

(Fetih 27)

Bakın, burada Allah diyor ki: Allah'ın, peygamberine gösterdiği rüya doğru çıktı. Hudeybiye anlaşması öncesi Rabbimiz olup bite-cekler konusunda daha bu yolculuğa çıkmadan peygamberine bir rüya göstermiş ve rüyası aynen çıkmıştır. Biliyoruz ki rüya da vahiydir. Allah'ın Resûlüne gelen vahiylerden pek çoğu rüya halinde gelmiştir. Ama bakıyoruz ki, Rabbimizin sözünü ettiği bu vahiy birimi Kur'an'da yoktur. Nasıl bir rüya gösterdiği yok kitabımızda. Sadece buyuruyor ki Rabbimiz işte sana gösterdiğimiz o rüya aynen gerçekleşmiştir. Peki şimdi ne diyeceğiz buna? Kur'an'da olmadığına göre bunun aslı yok mu diyeceğiz? Allah peygamberine Hudeybiye seferi öncesinde böyle bir vahiy gönderisinde bulunmamıştır mı diyeceğiz? Bu mümkün değildir. Çünkü işte Rabbimiz bizzat kendisi haber veriyor ki Rasûlüne gösterdiği o rüya, o vahiy aynen gerçekleşmiştir.

Yine meselâ, Allah'ın Rasûlü hanımlarından birine gizlice bir şeyler söyler. Zevcesi de onu öteki hanımlarından birilerine anlatır. Allah'ın Rasûlü o hanımını sığaya çeker. Hanımı der ki ey Allah'ın Ra-sûlü bunu nereden öğrendin? Allah'ın Rasûlü buyurur ki: Bunu bana herşeyi bilen Rabbim haber verdi. Âyet

Tahrim sûresindeydi:

"Hani peygamber zevcelerinden birine gizli bir söz söyle mişti vakta ki o bunu haber verdi. Allah da onu peygambere açıkladı. Peygamber de bir kısmını bildirmiş; Bir kısmından bahsetmemişti. Bu şekilde anlatınca: "Bunu sana kim haber verdi?" dedi. O da: "Bunu bana herşeyi bilen haberci haber verdi." Dedi.

(Tahrîm: 3)

Neydi bu haber verilen şey? Yâni Rabbimizin peygamberine haber verdiği bu vahiy birimi neydi? Hani nerede bu vahiy? Kur'an'da yok böyle bir vahiy. Bu vahiy birimlerinin adı nedir yâni? Bu vahiy birimleri Allah tarafından Rasûlullah'a bildirilmiş, hayatta pek çok problemleri çözmüş, peygambere ve mü'minlere yol göstermiş ama Kur'a-n'a geçmemiş, yâni okunan vahiy birimi olmamış, lafzan Allah tarafından korunma altına alınmamış vahiy birimleridir. Bir başka ifadeyle bunun adı sünnettir ve ben bu iki vahiy biriminin ikisinin de öğrenilme-sinden yanayım. Okunan vahiy, okunur olmayan vahiy, hem Kur'an'ın hem de sünnetin öğrenilmesinin, anlaşılmasının mutlaka gerekliliğine inanıyorum. Her iki vahiy birimine de ulaşabileceğimize inanıyorum. Buhârî, Müslim, Tirmizî, Nesei, İbni Mace, Ebu Dâvûd ve diğerleriyle birine, İbni Abbas, Taberî, Kurtubî, Râzî, İbni Kesîr, Tefhim, Elmalı, Seyyid Kutup'la da okunan vahiy birimine ulaşabileceğimize inanıyorum. İstedikten sonra her ikisine de ulaşabileceğimize ve mutlaka ulaşmak zorunda olduğumuza inanıyorum. Çünkü bu iki bölümün ikisi de vahiydir, ikisi de dindir ve müslümanlar olarak bizim için bağlayıcıdır. İşte neshi böyle de anlıyoruz.

Bir de bizzat şu elimizdeki Kur'an'ın kendisinde nesih vardır diyenler ve yoktur diyenler var. Kur'an'da neshin yokluğunu iddia eden tarihte bir adam var. Ebu İshak El-İsfahani. Mutezilî bir adamdır. Neshin kesinlikle olmadığını, olamayacağını iddia etmiştir. Sonrakiler de bu konudaki dayanaklarını hep ondan almışlar. Ama aslına bakılırsa bu zatın nesih yoktur dediği konuya zaten İslâm âlimlerinin hiçbirisi de vardır demiyor. İslâm âlimlerinin nesih vardır dedikleri konuya da o adam yok demiyor. Burada bir kavram kargaşası vardır. Yâni Ebu İs-hak El-İsfahani hâşâ Allah'ın yanılması, şaşırması, cayması, önceki dediklerinden vazgeçmesi mânâsına alıyor neshi ki orada herkes yok diyor zaten. Peki nesih vardır diyenler hangi mânâya vardır diyorlar? Allah'ın değiştirme yetkisi vardır diyorlar. Değiştirebilir Allah diyorlar, unutturabilir diyorlar, tedriç uygulayabilir, kimilerinin uygulamasını öne, kimilerinin uygulamasını da sonraya alabilir diyorlar. Meselâ:

"Yüzünü (yönünü) Mescid-i Haram tarafına çevir"

(Bakara 144)

Âyeti Kur'an'da varken:

"Doğu da Allah'ındır, batı da Allah'ındır. Şimdi namaz için ne tarafa yönelirseniz Allah'ın vechi oradadır. Doğrusu Allah'ın rahmeti herşeyi kaplamıştır ve o herşeyi bilmektedir."

(Bakara 115)

Âyetiyle de amel edelim mi? Yâni yüzünü ne tarafa dönersen Allah'ı orada bulacaksın. Âyetiyle de amel edelim mi? Diyorlar, o nesih olmuştur demek zorunda kalmışlar. Kelâm bitmiştir çünkü, bu konuda uygulama böyledir. Öyle değil mi? İkisi de vardır Kur'an'da, ikisi de âyettir, peki bu ikinciyle nasıl amel edeceğiz? Öbürü bunu nesih etmiştir diyeceğiz, başka da çaremiz yoktur.

Meselâ bir zamanlar ilerde gelecek, Mescid-i Aksa'ya doğru yöneliyordu insanlar, bu da nesih olmuştur diyoruz. Öyle değil mi? Mü'minlerin bir dönem Mescid-i Aksaya yöneldikleri kesindir. Biliyoruz ki müslümanlar önce Kâbe'ye doğru, sonra Mescid-i Aksa'ya doğru, daha sonra da tekrar Kâbe'ye doğru dönmüşlerdir. Şimdi yâni insanlar önce Kâbe'ye doğru namaz kılarlarken, sonra Mescid-i Aksa'ya dönmeleri kendi kendilerine karar vererek olmamıştır. Kendi kendilerine dönmediler bu insanlar, Allah döndürmüştür onları. Allah bu döndürmesini çevirdi ve tekrar kabeye yaptı. Çünkü Kudüs tarafına dönenler için onların ki de doğruydu diyor Allah. Ben onların imanlarını zayi etmedim diyor.

Peki madem ki Allah Mescid-i Aksa'ya dönenlerinkine de doğrudur diyor, öyleyse şimdi biz de dönebilecek miyiz Mescid-i Aksa'ya? Hayır. Niye? Mensuhtur artık o hüküm. Nesih olunmuştur artık o hüküm. Bunu istediği kadar reddetsin adam. İstediği kadar nesih yoktur desin fark etmeyecektir.

Ama şöyle denirse; ben de nesih yoktur diyenlerdenim. Meselâ içkili iken namaza yaklaşmayın âyeti var mıdır Kur'an'da? Vardır. Peki bu âyet mensuh mudur? Evet mensuhtur. Peki amel etmeyecek miyiz bununla? Elbette amel edeceğiz. E hani mensuh demiştik, nasıl amel edeceğiz bununla? Adamın biri camiye geldi, baktık ki ağzında içki kokuyor. Hemen camiden çıkaracak mıyız onu? Hayır. Öyleyse mensuh değildir bu âyet. Evet mensuh değil. Bakın adını biz koyuyoruz bunun. İster mensuh deyin, ister mensuh değil deyin fark etmez, o âyet vardır Kur'an'da ve o âyetin izin verdiği kadar amel edelim demeye hakkımız yoktur.

Çünkü; meselâ içki yasaktır, içkiliyken namaz da yasaktır, içki içmek de yasaktır, hangi âyete göre? Mâide'ye göre. E bu âyete göre hani yasak filan değil ya? Hani burada içki içmeyin denmiyor, içkiliyken namaza yaklaşmayın deniyor. Böyle bir izin veriyor. Namazın dışında içilebileceğini anlatıyor diyemeyiz, çünkü Mâide yasaklamıştır içkiyi.

108:"Yoksa siz daha önce toplumunun Mûsâ'yı sorguya çektiği gibi peygamberinizi sorguya mı çekmek istiyorsunuz? Bu küfürdür imandan sonra, bunu yaparsanız gerçekten yolunuzu sapıtmış olursunuz."

Yoksa sizler peygamberinizden daha önce kavminin Mûsâ'dan istediğini mi istiyorsunuz? Ve onların Mûsâ'ya sorduğu gibi mi sormak istiyorsunuz Peygamberinize? Öyle yapıyorsanız bilesiniz ki, bu küfürdür.

Aslında sorular üç türlüdür:

a: Yapma adına sorulan sorular. Uygulama derdiyle, yaşama endişesiyle öğrenme arzusuyla sorulan sorular. İyi anlayalım da hayatımızı onunla düzenleyelim niyetiyle sorulan sorular.

b: Anlama adına, öğrenme adına ve de yaşama, amel etme adına sorulan sorular.

c: Yapmama adına, kaçma adına sorulan sorular. Bakara sûresinin önceki âyetlerinde görmüştük; bakara hadisesinde, kaçma adına İsrâil oğulları Hz. Mûsa'ya çok fazla soru sormuşlardı.

Aslında seele, istemek demektir. Onlar peygamberlerinden çok şey istemişlerdi, yoksa sizler de peygamberinizden onların yaptığı gibi çok şey isteyip onu bunaltmak mı istiyorsunuz? Diyor Rabbimiz.

"Bu küfürdür imandan sonra, bunu yaparsanız gerçekten yolunuzu sapıtmış olursunuz."

Peki şimdi bu âyetin üsttekiyle ilgisi nasıl oldu? Önce bir nesihten söz etti Rabbimiz, sonra da denildi ki; hayrola, Mûsâ'nın kavmi gibi mi yapacaksınız? Demek ki insanlardan Peygambere ve Peygamberin getirdiği mesaja teslimiyetleri isteniyor burada. Yâni Allah diler öyle yapar, Rasul diler böyle, yapar buna sizler karışamazsınız. Sizler, Allah'ın nasıl isterse öylece yapacağına

inanın! Allah'a akıl ver-meye kalkmayın. Şöyle yapmalıydın ya Rabbi! Şunları öne almalıydın! Önceki kitapları nesih etmemeliydin! Önceki uygulamaları kaldırma-malıydın! Bizler alışmıştık onlara! Demeye kalkışmayın! Allah nasıl yapmışsa ona öylece inanın. Peygamberin getirdiği mesajı kendinize göre anlamaya, kendinize göre ayarlamaya, uyarlamaya çalışmayın deniliyor burada.

Hani bir zamanlar Hz. Mûsâ'ya da toplumu öyle yapmıştı. Biz görmeden inanmayız demişlerdi. Biz savaşmayız, biz bu şehre girmeyiz demişlerdi. İşte onların Hz. Mûsâ'ya yaptıklarını, şimdi sizler de Peygamberinize yapmayın deniliyor. Bir de Peygambere sorular sorarak onu yolundan engellemeye çalışmayın demektir bunun mânâsı.

109:"Ehl-i kitaptan pek çoğu; gerçek, kendilerine açıklandıktan sonra nefislerindeki haset sebebiyle sizi imandan sonra küfre çevirmek isterler. Allah'ın emri gelinceye kadar onları affedip bağışlayıverin. Şüphesiz ki Allah herşeye kadirdir."

Yâni bu ehl-i kitap bir taraftan kendi kitaplarının hükmünün kaldırıldığı haberi, kendilerine ulaştırıldığı için bunun üzüntüsünü yaşıyorlar, öbür taraftan da müslümanlara yeni bir kitap gönderilmesinin hasediyle yanıp tutuşuyorlar. Size olan hasetlerinden deliye dönen bu adamlar, imandan sonra sizin de kendileri gibi küfre düşmenizi isterler. Zira adamların kendi dinlerine güvenleri, itimatları kalmamıştır. Ve şu anda Avrupalının yüzde doksanı ateisttir. Dine inanan insan bulmak gerçekten zordur. İbâdet kastıyla Kiliseye giden insan bulmak çok zordur.

Bazı insanların çıkıp da hıristiyanlar dinlerine şöyle bağlı, böyle bağlı demelerinin hiç aslı yoktur. Bu adamlar aslında dinlerinin bozukluğunu, çürüklüğünü bildikleri için size haset ederler ve sizin de kendileri gibi küfretmenizi isterler diyor âyet.

Bakıyoruz tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Kâfirler hep Hakkın varlığından rahatsız olmuşlardır. Hakkın varlığına tahammül edememiş, hakkı yok etmek için ellerinden geleni yapmışlardır. Bakın Şuarâ sûresinde bir peygamberin varlığına tahammül edemeyenler anlatılır:

"Dediler ki; ey Nuh! (bu davadan) Vazgeçmezsen, iyi bil ki taşlanmışlardan olacaksın."

(Şuarâ: 116)

Diyorlar ki Allah'ın elçisine: Eğer vazgeçmezsen, eğer bu işe bir son vermezsen senin canına okuyacağız. Kime diyorlardı bunu? Peygambere diyorlardı. Yâni teklifsiz bir davetçiye, hatasız bir insana, günahsız bir insana diyorlardı bunu. Hatasızlığın doruk noktasında olan bir örneğe, bir peygambere diyorlardı bunu. Vazgeç bu işten! Bırak bu yolu. Peki neden diyorlardı bunu? Dertleri neydi bu adamların? Çünkü peygamber onların aralarında var olduğu sürece, Peygamber onların arasında görevini sürdürdükçe onlar bundan rahatsız oluyorlardı. Onun varlığından, onun mesajından rahatsız oluyorlardı. Onun varlığından, onun konumundan, durumundan ötürü onların programları, onların anlayışları bozuluyordu. Çünkü Hz. Nuh vardı ortada. Nuh (a.s) oldukça, Nuh (a.s) var oldukça, Hz. Nuh mesajını etrafa yaydık-ça, Hz. Nuh varlığını sürdürdükçe yanlışlıklar fark edilecek, herkes kendi yanlışını fark edecekti. Hak ortada olunca tüm bâtıllar fark edilecekti. Hz. Nuh kriter olarak, kıstas olarak bulunacak ve onun varlığıyla tüm bozukluklar kendini gösterecek ve sırıtacaktı. İşte bunun için onun varlığına tahammül edemiyorlar ve onu yok etmek için ellerinden gelen herşeyi yapmaya çalışıyorlardı.

Bugün de aynen böyledir. Yeryüzünde müslümanlar yaşadıkları sürece, misyonlarını icra ettikleri sürece kesin biliyorlar ki bâtılların yaşamasına imkân kalmayacak. Onun içindir ki müslümanın varlığını, hakkın varlığını ortadan kaldırabilmek için bu kâfirler de ellerinden geleni arkalarına koymayacaktır. Kriteri, kıstası yok etmek için ne gerekiyorsa yapmaya çalışacaklardır. Meselâ koskoca bir okulda iki tane kız çocuğunun başını örtmesine bile tahammül edemiyorlar. Niye? Ne olacak iki bin kişi açıkken ha iki tanesi de kapanıversin. Ne olur bundan? Yo! O zaman o okulda açıkların varlığı anlaşılacak da onun için buna tahammül edemiyorlar. Evet kriter olarak, kıstas olarak müslümanın varlığına tahammülleri yoktur bunların.

Hani "alâ rivâyetin fi elsinetinnas" anlatılır. Köyün birinde bir su çıkmış. Alışılan bir şey olmadığı için ne olur ne olmaz diye hiç kimse içmeye cesaret edememiş ilk zamanlar bu sudan. Sonra dayanamayıp birisi içmiş ve iyiden iyiye kafayı yemiş adam. Aman delirdi! Kafayı oynattı! İçmeyin! Yaklaşmayın! Filan derken merak saikiyle birisi daha içmiş, arkasından meraktan ölmek üzere olan birisi daha, birisi daha derken köyde deliler çoğalmış. En son köyde bir karı ile koca kalmış bu sudan içmeyen. İlk önceleri üç beş kişi delirince aman deli geliyor! Çekilin! Kaçın! Dikkat edin! Filan derken nihâyet köyde delirmeyen iki kişi kalınca, bir karı koca, bu sefer herkes bu ikisine deli demeye başlamışlar. A!

Deli! Deli geliyor! Kaçın! Çekilin! Filan demeye başlamış-lar. Bu ikisi diğerlerinden farklılar ya. Deli bu adamlar be! Bunlar ötekilerinden değişikler ya. Tavırları değişik, yürüyüşleri değişik, konuş-maları değişik olunca herkes bunlara deli demeye başlamışlar.

Bu karıyla koca günlerce sabretmişler bu hakaretlere, sonra nihâyet bir gün dayanamamış adam ve karısını çağırmış. Gel hatun demiş, gel biz de içeceğiz bu sudan. Bıktım usandım ben bu adamların hakaretlerinden demiş ve nihâyet onlar da içmişler o sudan ve onlar da bu akıllıların arasında kaybolup gitmişler. Peygamber bu konuma kesinlikle düşmez. Yâni bu insanların tamamı böyle düşünüyor, bunların hepsi beni reddediyor, bunların tamamı bana deli diyor öyleyse bunların hakaretlerinden kurtulabilmek için ben de bunlar gibi olayım demez kesinlikle. İşte bunun için yok etmeye çalışıyorlardı onu. En azından gel ey peygamber! Hiç olmazsa bir yıl sen bizim gibi ol, bir yıl da biz seninkine inanalım. Ya da hiç olmazsa arada bir şöyle bizimkine bir uğrayıversen. Arada bir bizimkine şöyle bir el sürüversen, önünden bir geçiversen diyorlardı. Niye? Çünkü o zaman onların putları da halkın gözünde meşru olacaktı. Putlarına meşruiyet kazandırmak için istiyorlardı bunu.

Ya da hiç olmazsa bizimkine dokunmayıversen olmaz mı? İlişmeyiversen. Bizimkinin aleyhine konuşmayıversen, sen kendininkini yaşasan, ama biz de kendimizinkini yaşasak. Böylece kendilerininki hepten ortadan kaybolmayacak, ya da kendilerininki de normal görülecek. İşte bu kâfirler kendilerininki de normal görülecek noktaya gelene kadar müslümanları yoldan çıkarmak için ellerinden geleni arkalarına koymayacaklar, bunu bilmek zorundayız. Bunun şuuruna vararak, o karı koca durumuna düşmemek zorundayız. Herkes delirmiş diye biz de delirmeyi sineye çekmek zorunda değiliz. Evet bu yahudi ve hıristiyanların derdi budur. Müslümanları kendileri gibi kâfir yapana kadar uğraşmak.

Şunu her zaman tekrar eder bu adamlar. Müslümanları Yahudi veya hıristiyan yapmak kesinlikle mümkün değildir. Binaen aleyh İslâm ülkelerinde kesinlikle yahudi ve hıristiyanlık propagan dası yapmayınız, orada küfür propagandası yapınız diyorlar. Çünkü sağlam bir yerden çürük bir yere geçilmez. Sağlam bir yapıdan çürük bir yapı-ya geçmek gerçekten zordur. Bu adamları sakın yahudilik veya hıristi-yanlığa çağırmayın! Çünkü her ikisi de dindir. Yâni terk etmeye çağırdığınız İslâm da dindir, kabule çağırdığınız yahudilik ve hıristiyanlık da dindir. Hak bir dinden bâtıl bir dine çağırmayın! Bu konuda

kesinlikle muvaffak olamazsınız! Bunları dinsizliğe, küfre çağırırsanız o zaman muvaffak olabilirsiniz diyorlar. Bunu çok iyi biliyor adamlar.

"Allah'ın emri gelinceye kadar onları affedip bağışlayıverin. Şüphesiz ki Allah herşeye kadirdir."

Onlardan vazgeçin, yüz çevirin, yâni onlarla didişmeyi, çekiş-meyi bırakın, onlarla uğraşmayın. Peki Allah'ın hangi emri gelinceye kadar? Çünkü biz onları bırakacağız kendi hallerine, ama onlar İslâm dünyasını küfre sürüklemek için ellerinden geleni yapmaya devam edecekler, olur mu böyle şey? Yâni az evvel ifade etti Rabbimiz. Bunlar ellerinden gelse sizleri imandan sonra küfre düşürmek isterler. Bütün dertleri sizi kâfir yapmak dedi Rabbimiz.

Yâni bunlar her türlü naneyi yiyerek, her türlü dalavereyi yaparak bizi dinden çıkarmaya çalışacaklar, biz de beri tarafta eli kolu bağlı seyredeceğiz. Bırakıvereceğiz bu adamları ve hiç bir şey yapmayacağız, olacak şey midir bu? Ha, buradaki emir cihat emridir. İşte o emir gelinceye kadar bırakıverin onları diyor Rabbimiz. Yâni bu âyet, kıtal âyeti gelmeden önce nazil olmuş bir âyettir denmiş. Kıtal âyeti geldikten sonra onunla bu nesih edilmiştir diyoruz. Bakın işte burada taze taze neshe bir örnek veriverdi Rabbimiz.

110: Namazı ikâme edin, zekâtı verin. Kendiniz için önceden ne takdim ederseniz sonunda onu Allah katında hazır bulacaksınız. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızı görmektedir."

Namazı ikâme edin. Namazın misyonunu, fonksiyonunu gerçekleştirin. Namazı ayağa kaldırın. Namazı Allah'ın istediği biçimde ifa edin. Allah'la diyalog gerçekleştirecek biçimde ifa edin onu. Hayatı düzenleyecek biçimde namazı ikâme edin. Ve de zekâtı verin.

Yâni zekâtlarınızı vererek Allah'ın mallarınıza da karışma yetkisinde olduğunu kabullenin. Yâni Allah'la münâsebetinizi namazla, toplumla münâsebetinizi de zekâtla icra edin. Dilenci ifadesiyle söylersek ne verirseniz elinizle o gider sizinle. Yarınınız için bugünden ne takdim etmişseniz onu Allah'ın yanında hazır bulacaksınız.

Namaz gibi, oruç gibi, hac gibi, cihat gibi, infak gibi, zaman gibi bugün ne takdim etmişseniz yarın Allah katında onu hazır bulacaksınız. Hem de onlara en muhtaç olduğunuz bir anda kat kat fazlasıyla Allah'ın yanında hazır bulacaksınız onları. Rabbimiz böylece bana güzel borçlar sunun ki; o bende kalsın, yarın size en lâzım olduğu günde benden alırsınız buyuruyor.

111:"Yahudi ve hıristiyanlar kendilerinden başkaları cennete giremeyecek dediler. Bu onların kuruntularından başka bir şey değildir. Onlara de ki Peygamberim eğer doğru söylüyorsanız delilinizi getirin."

Her toplum, her din mensubu kendi inancıyla mutmain olmuş. Herkes kendilerinin cennetlik olduğunu zannediyor. Herkes kendi yollarının doğruluğuna inanıyor. Hiç kimse kendisinin yanlış olduğunu, haksız olduğunu düşünemiyor. Herkes biz en doğruyuz! Biz en iyiyiz! Biz en haklı yolda olanız! Diyorlar. Herhalde bu özellik Cenab-ı Hakkın insanlara verdiği, ama yanlışa gittikleri zaman değiştirilmesi gereken bir özelliktir. İnsanlar Beyyine'yle, vahiyle karşı karşıya geldikleri zaman, kitaplarıyla tanıştıkları zaman kendi hatalarını anlayacaklar, kendi yollarını değerlendirebileceklerdir. Bunun yolu Beyyine'yle tanışıp doğru ya da yanlışı onunla sağlamadan geçmektedir.

Ama Beyyine'yle tanışma imkânı bulamayanlar, kitap ve pey-gamber ile tanışma imkânı bulamayanlar, yâni kendileri doğruda mıdır yanlışta mıdır? Bu konuda kendilerine kıstaslık yapacak, kendilerine kesin ve doğru bilgiyi ulaştıracak bir bilgiyle, bir vahiyle karşı karşıya gelemeyenler, elbette kendilerinin hak yolda olduğunu savunmada ısrarlı olacaklardır.

İşte bu konuda en büyük yanılgı içine düşmüş iki topluluk. Ya-hudi ve hıristiyanlık dünyası. Her iki grup da kendilerinin hak yolda olduklarını, cennetlik olduklarını iddia ediyorlar. Ama ilerdeki âyetlerde gelecek bunlar, aynı zamanda birbirlerinden farklı olduklarını da iddia edecekler. Birbirlerini reddettiklerini, birbirlerini sapık yolda olmakla itham ettiklerini göreceğiz. Her bir grup diğerinin yanlış yolda olduğunu, sapık yolda olduğunu ve müslümanları da o yanlış grubun içine katarak, sadece kendilerinin hak yolda ve cennete lâyık olduklarını iddia edecekler.

Yahudi ve hıristiyanlar diyorlar ki; yahudi ve hıristiyandan başkaları kesinlikle cennete giremeyecektir. İki grup birlikte demiyorlar da, yahudiler diyorlar ki, cennete ancak yahudi olanlar gireceklerdir. Hıristiyanlar da diyorlar ki, hayır cennete ancak hıristiyanlar girecektir, başkaları kesinlikle giremeyecektir, diyorlar. Cennete girebilmek için yahudi ve hıristiyan olmak gerekir, başka türlü mümkün değildir diyorlar. Bu konuda ellerinde hiçbir delilleri olmadığı halde böyle bir iddiada bulunuyorlar. Acaba bu konuda ellerinde gerçekten bir delil var mı, yok mu? Bakın bu konuda delil kendisinden olan Allah buyurur ki:

"Bu onların kuruntularından başka bir şey değildir."

Kuru ve boş bir hayaldir bu. Bu onların kendi hülyaları ve temennileridir. Yâni kendi kendilerine, kendilerini tatmin etmek için uydurdukları boş bir ümniyeden başka bir şey değildir. Kim demiş onlara bunu? Onların cennetlik olduklarını ve onlardan başkalarının cennete gidemeyecek olduğunu kim dedi onlara? Kim böyle bir taahhütte bulunmuş, kim böyle bir garanti vermiş onlara? Ama bu sadece temenniyle olacak bir şey değil ki. Herhangi bir akideye, bir inanca, bir düşünceye sahip olabilmek için vahiy ölçüdür. Vahyi baz almak gerekir. Öyleyse;

"Onlara de ki; Peygamberim, eğer doğru söylüyorsanız delilinizi getirin."

De ki onlara ey peygamberim ve sizler de deyin ki ey peygamber yolunun yolcusu olan müslümanlar: Hanginiz bu davanızda sâdıksanız delilinizi getirin bakalım! Böyle bir iddia ispat ister. Hadi iddianıza bir delil getirin, ispat edin bakalım. Neye dayanıyorsunuz bunu derken? İstinat noktalarınız neyse hadi getirin onları bakalım. Var mı bir deliliniz bu konuda?

Bu konuda delil ancak cennetin sahibi olan Allah'tan gelmelidir. Bu konuda delil vahiydir. Hadi kitapların bir tanesinde Allah'tan gelmiş bir tek delil, bir tek vahiy gösterin. Eğer bunu size Allah demiş-se, o zaman mutlaka kitapların birinde bir şey indirmesi gerekirdi Allah'ın. Değilse sizinle direk konuşması da mümkün değildir. Ama bakıyoruz kitapların hiçbirisinde bu yahudiler bu hıristiyanlar kesinlikle cennete gidecekler diye bir âyet yoktur.

Bakın bu konuda hakkın sahibi olan Allah, cennetin sahibi olan Allah, kim doğru yoldadır? Kim eğri yoldadır? Kim cennetliktir? Kim cehennemliktir? Yahudiler mi? Hıristiyanlar mı? Yoksa bugün bu konuda onlardan farksız duruma düşmüş müslümanlar mı? Bunu Allah anlatıyor. Bugün gerçekten çok karmaşa haline gelmiş bu konunun çok iyi anlaşılabilmesi için bu konuyu en güzel biçimde anlatan bu âyetleri çok iyi tanımak zorundayız. Çok iyi ve dikkatli dinlemek zorundayız.

Zira bugün herkes bu iddiadadır. Her aile, her grup, her hizip, her cemaat, her grup, her millet bugün bu iddianın içindedir. Doğru yolda olan bizleriz! Bizim grup en haklı gruptur! Bizim cemaat cennete gidecek cemaattır! Biz en doğru yoldayız! Biz cennetin da ortasına lâyık insanlarız!!!

Öyleyse âyetin ifadesiyle söyleyelim, bugün de herkesten delil istemek durumundayız. Eğer bizler kendimizi kesin cennetlik olarak sunmak durumundaysak, o zaman diğer insanların da bizden bu konuda delil isteme hakları vardır. Cennetlik olanlar bizleriz! Bizden başkası cennete gidemez! İddiasında bulunan tüm dünya insanlarına sormamız lâzım: Eğer iddianızda samimiyseniz, eğer doğru söylüyorsanız hadi delillerinizi getirin bu konuda. Kim Rabbinden bir delil getirebilir ki bu konuda! Peki o zaman bu konuda delil nedir? Yâni Allah ne diyor acaba bu konuda? Kimin cennetlik olduğunu söylüyor acaba Rabbimiz? Kimin haklı olduğunu, kimin haksız olduğunu söylüyor acaba Rabbimiz? Bakın onu dinliyoruz:

Hayır hayır! Mesele ne öyledir, ne de böyledir. Yâni ne yahu-dilerin dediği gibidir mesele, ne de hıristiyanların iddia ettiği gibi. Cen-net ne onların, ne de bunlarındır. Yâni cennet böyle özel bir grubun, özel bir milletin değildir. Ya da sırf hıristiyan olanların hıristiyan olmalarından ötürü, sırf yahudilerin sadece yahudi olmalarından ötürü veya sadece müslümanların sırf müslümanız demelerinden ötürü Rabbi-miz onlara cenneti garanti etmiyor. Hakikat şu ki:

112:"Her kim bir iyilik yapar da kendini Allah'a teslim ederse. Onun mükâfatı Rabbı katındadır. Onun mükâfatı olan cennet Allah katında garantidir. Ve bunun kaybolması konusunda kesinlikle onun için ne bir korku, ne de mahzun olma söz konusu değildir."

Her kim ki Allah için yüzünü lekeden sâlim tutar, nefsini şirkten temizleyerek ihlâs ve samimiyetle Allah'a yönelirse. Yüz aklığı ve alın temizliği içinde Allah'a yönelirse. Peki yüz aklığı ve alın temizliği ne demek? Yüz aklığı ve alın temizliği, kişinin içinin ve dışının, niyetinin ve amelinin temizliği demektir. Niyet temiz olacak, amel de temiz olacak. Bunlardan birisinin bozukluğu neticenin bozukluğu anlamına gelecektir. Meselâ amel güzel bir amel ama niyet Allah için değilse, ya da niyet Allah için ama amel sünnette yeri olmayan bir amelse yine netice bozuk olacaktır.

Yâni her kim ki içiyle dışıyla Allah'a yönelir, yâni tüm hayatını Allah'a teslim ederse, Allah için hayat yaşamayı kendisine temel prensip bilir, hayatının tümünde Allah'ın kulu olmaya karar verirse, iradesini Allah'a teslim ederek, Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eder, yâni hayatının tümünde müslüman olursa.

"Ve de bu halinde muhsin olursa."

Yâni hayatının tümünde Allah'ı görmediği halde onu görüyor-muşçasına, Allah'ın huzurunda olduğunun şuurunda bulunursa, her ânının Allah'ın kontrolü altında olduğunu bilir ve böylece yaptıklarını Allah için yapar, Allah'a lâyık olarak yaparsa, böyle bir hayat yaşarsa, Allah kontrolünde olduğunun bilincine ererse:

"Onun mükâfatı Rabbı katındadır. Onun mükâfatı olan cennet Allah katında garantidir. Ve bunun kaybolması konusunda kesinlikle onun için ne bir korku, ne de mahzun olma söz konusu değildir."

İşte delil budur, işte ispat budur. İşte bunlara müslüman denir ve bu dine de İslâm denir. Ve işte cennete kesinlikle girecek olanlar da bunlardır, bunlardan başkaları asla değildir.

Demek ki cennete gidecek olanların, Allah'a tümüyle teslim olmaları, yâni müslüman olmaları ve de Allah Resûlü'nün pratikte gösterdiği bir salih ameli gerçekleştirmeleri gerekecektir. Bunun başka yolu yoktur. Kitap ve sünnete teslim olup sürekli bunlarla kendisini kontrol eden kişiler ancak cennete gideceklerdir.

Allah diyor ki; cennete müslüman olanlar girecektir. Müslüman olmayanlar kesinlikle cennete giremeyecektir. Biz inanıyoruz ki, Hz. Mûsâ aleyhisselâm dönemindeki yahudiler de müslümandı ve onlar da gireceklerdir bu cennete. Ve yine inanıyoruz ki Hz. İsa aleyhis-selâm dönemindeki Hz. İsa'ya ve ona gönderilen İncil'e inanan hıristiyanlar da müslümandı ve onlar da cennete gireceklerdir.

Ve yine Hz. Muhammed'e (a.s) ve onun şahsında tüm insanlığı kıyamete kadar hidâyete ulaştırmak üzere inen Kur'an'a inanan ve onunla amel eden, onun istediği şekilde bir hayat yaşayan ve onun gösterdiği yoldan giden müslümanlar da cennete gireceklerdir. Ama bu kitabı tahrif eden, bozan veya bu kitaptan habersiz yaşayan, ona karşı nötr davranan, böyle bir kitap yeryüzüne ha gelmiş ha gelmemiş, fark etmez yaşayan veya bu âyetlerin gösterdiği yolun dışında hareket edenler de cehenneme gideceklerdir diyoruz. Rabbimizin bu konudaki yasası böyledir. Cennete sadece müslüman olanlar girecektir buyuruyor Rabbimiz.

Bakın bu âyette; cennete ancak yahudi ve hıristiyanlar gide-cektir, diyerek müslümanlara karşı güya birlikte hareket eden bu insanlar bakıyoruz ki, kendi

aralarında da ihtilâfa düşmektedirler. Kendi aralarında da böyle bir beraberliğin olmadığını görüyoruz. Sanki az evvelki sözlerini kendileri dememiş gibi, bu sözlerinin tamamen hilafına burada da şöyle diyorlar bakın:

113:"Yahudiler, hıristiyanların dayandığı hiç bir şey yoktur dediler. Hıristiyanlar da yahudiler temelsizdir-ler dediler. Halbuki kendileri kitabı da okuyorlardı. Bilmeyen bilgisizler, cahiller de onların söylediklerinin benzerini söylemektedirler. Allah, aralarında ihtilâf ettikleri konulardaki hükmünü kıyamet günü verecektir"

Onların dayandıkları hiç bir şey yoktur dediler. Böylece her iki grup da birbirlerinin dinlerini kökünden çürütüp birbirlerini sapıklık, yolsuzluk ve dinsizlikle, küfürle itham ettiler. Birbirlerini iraptan mahalli olmamakla itham ettiler.

Rivâyetlere göre yahudi ve hıristiyanlar Rasulullah'ın huzurunda tartışırlar. Yahudiler Hz. İsa'ya da İncil'e de küfrederler. Buna karşılık hıristiyanlar da Hz. Mûsâ'yı ve ona gönderilen Tevrat'ı reddederler. Bunun üzerine bu âyet iner. Ama âyet-i kerîme bu konunun böyle ferdi bir konu olmayıp, hıristiyanlarla yahudiler arasında cereyan eden yaygın bir mesele olduğunu anlatır. Her bir grup diğerini reddeder bir tavır sergilemektedirler. Halbuki:

"Halbuki kendileri kitabı da okuyorlardı."

Kitabı da okuyor bunlar. Kitaplarını da okuyup durdukları halde, Tevrat'ı her iki taraf da okuyup durdukları halde bunu yapabilmek-tedirler. Bazı anlayışlarda bazı konularda ihtilâf etmek ayrı şeydir, ama toptan birbirlerini reddetmek ayrı şeydir. Aslında kitap böyle bir çelişkiye engeldir. Kitap aslında bu tip ihtilâfları ortadan kaldırmak için vardır. Öyleyse kitaba rağmen her iki taraf da yalan söylemektedir.

Allah bunu niçin anlatıyor bize? Ey müslümanlar bakın, bunların durumu budur, sakın ha sizler, bunlar gibi olmayın! Bunların durumuna düşmeyin diye bunları anlatır Rabbimiz bize.

Halbuki bunlar kitabı da okuyorlar. Ama sadece okuyorlar bunlar. Anlamıyorlar, anlamadan okuyorlar, anlamaya yanaşmadan okuyorlar. Okuduklarıyla hayatlarını değiştirmiyorlar. Okuduklarını amele dönüştürüp hayatlarında görüntülemeye yanaşmıyorlar. Kitap kaynaklı bir hayata yönelmiyorlar. İşte sadece okuyorlar. Halbuki kitap anlamadan okunmak için

gelmemiştir. Kitap anlaşılmak ve amel edilmek için gelmiştir. Allah'ın Rasûlü Müslim'deki bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Bir topluluk Allah'ın evlerinden birinde toplanır ve Allah'ın kitabını okurlarsa, ve de o okuduklarını kendi aralarında ders haline getirirlerse..."

Yâni okudukları Kur'an âyetlerini anlama ve yaşama savaşı verirlerse onlar üzerine sekînet inecek ve onlar huzura kavuşacaklardır buyurur. Evet kitabı okumak budur işte. Ama bakın bunlar böyle yapmıyorlar da sadece okuyorlarmış. Anlamadan okuyorlarmış. Amele dönüştürme niyetinde olmadan okuyorlarmış.

Tıpkı şimdi hepsi de kitabı okudukları halde, hepsi de kitaptan yana oldukları halde, her biri kitabın belli bir bölümünü bayraklaştırıp, her biri bir bölüme sarılıp, kitabın bütününe teslim olmayı beceremeyen, hepsi de birbirlerinin aleyhinde olan, hep kendilerini haklı, hep kendilerini hak yolda görüp karşılarındaki grupları yanlış yolda, bâtıl yolda gören müslüman gruplar gibi.

Öyle değil mi? Müslümanlar da aynen onların durumuna düşmemişler mi bugün? Maalesef bugün kitabı okudukları halde taassup, hizipçilik ve komplekslerle birbirlerini tekfir noktasına ulaşan müslü-manlar aynen dünkü ehl-i kitabın yerini almışlardır. Bu halleriyle ehl-i kitabın konumuyla müslümanların konumu aynıdır. Onlar da aynen ehl-i kitap gibi kendi gruplarına pay çıkarmakta, grupçuluk bilinciyle hareket etmektedirler. Kendilerini başka müslüman gruplardan ayıran çok basit ve cüz'i farklılıkları sanki köklü ayrılıklarmış gibi ele almakta ve Allah korusun neredeyse birbirlerini tekfir noktasına bile vardırmaktadırlar. Onlar böyle yapınca da:

"Bilmeyen bilgisizler, cahiller de onların söylediklerinin benzerini söylemektedirler."

O günkü Arap müşrikleri, putperest insanlar da tıpkı bunların dediğini demeye başladılar. Yahudiliğin de, hıristiyanlığın da tüm se-mavî dinlerin de hiç birisinin aslı astarı yoktur dediler. Din bilenler böyle yaparsa ötekiler de elbette böyle diyeceklerdi. Dine inandıklarını iddia edenler, kendilerini bir dine izâfe edenler böyle yaparsa cahillerden de elbette beklenen buydu.

Veya bugünkü ateistler de toptan tüm dinleri reddediverdiler. Din, insanları

uyutmak ve uyuşturmak için uydurulmuş bir afyondan farklı bir şey değildir deyiverdiler. Elbette bilenler böyle yapınca bilmeyenler de toptan onu reddedecekti. Ama unutmayalım ki, bunun sebebi müslümanlardır. Bunun asıl suçluları bu dini bildikleri halde bildikleriyle amel etmeyen, bildikleri kitap bilgisini insanlara anlatmayan ve bildiklerini sır küpü gibi toprağın altına taşıma gayretinde olanlar, kitabı saptıranlar, kitabı kendi fikirlerine, kendi hiziplerine alet edenler, âyetleri hep kendi görüşleri istikâmetinde yorumlama çabası içine girenler ve kitabı okudukları halde birbirleriyle uğraşarak insanları bu dinden soğutan müslüman gruplardır.

Peki bizim onlara benzemememizi emreden bu âyet, ne de-memizi istiyor acaba? Biz şunu diyoruz: Mûsâ (a.s) Allah'ın hak peygamberidir. O da aynen bizim peygamberimiz gibi Allah tarafından gönderilmiş bir elçidir. Ona gönderilen Tevrat da Allah'tan gelişi açısından bizim elimizdeki Kur'an'dan farklı bir şey değildir. İsa (a.s) da Allah tarafından gönderilmiş bir elçidir, ona verilen İncil de hak kitaptır. Allah'tan geldiği şekliyle biz Tevrat'ı da İncil'i de kabul ediyoruz. Ama sonradan insanların onları bozduklarını, tahrif ettiklerini ve bunları kendileriyle amel edilemeyecek duruma getirdiklerini de biliyoruz. Öyle olmasaydı bile zaten son kitap Kur'an'ın gelişiyle bunların hükmü kaldırılacak, nesih edilecekti ve nesih edilmiştir. Bizim müslüman-lar olarak bunları dememizi istiyor Rabbimiz. Yine müslümanlar olarak bizden şunu da dememizi istiyor Allah:

Biz, kesinlikle peygamberlerin arasını ayırmayız. Peygamberler arasında böyle bir tefrik yapmayız. Birisine inanıp ötekilerini asla reddetmeyiz, dememiz gerekiyor.

Bu âyet bir de müslümanlara, karşılarındaki grupları tanıtmak-tadır. Ey müslümanlar! Sakın onların çokluğuna aldanıp korkmayın! Aslında onlar dağınıktırlar, parça parçadırlar. Bunlar kendi aralarında da bir birlik değildirler. Birbirlerinden nefret etmektedirler bunlar. Her grup kendilerinin haklılığını, karşısındakinin bâtıllığını ispatla meşguldürler. Her biri diğerinin saygı duyduğu, kutsadığı şeyleri ayaklarının altına almaktadır buyurarak, müslümanlara onların öyle korkulacak bir güce sahip olmadıklarını anlatmaktadır.

Bilmeyenler de onlar gibi deyiverdiler. Kendilerinin ne kitapları ne de peygamberleri olmayan, kitap bilgisinden de peygamber bilgisinden de mahrum olan Mekke'li müşrikler de aynı şeyi söylediler. Yâni ancak bu işe bizler layığız! Cennete ancak bizler gireceğiz! Bizden başkaları giremez dediler.

Daha önce Hz. İbrahim’in yolunu izlediklerinden dolayı onlar da kendilerini o peygambere izâfe ederek böyle diyorlardı. Halbuki o peygamberin üzerinden yıllar geçmişti. Hz. İbrahim’le uzaktan ve yakından hiçbir ilgileri kalmamış, hayatlarında o peygamber bilgisinin eseri bile kalmamış, şirke düşmüşler, Kâbe’yi putlarla doldurmuşlar, hayatlarından Allah’ı kovup, putların egemenliği altına girmişlerdi. Ama İbrahim’in dinindeydi ya bunlar, Kâbe’nin komşusuydu ya, Mekke’nin sahibiydiler ya, Haniflerdi ya bunlar, öyleyse cennete bunlardan daha lâyık kimse olamazdı. Cennete sadece kendileri gidecekti.

Dün insanlar böyleydi, toplumlar böyleydi. Bugün Allah korusun da müslümanlar da aynen onların durumuna düşmüşler. Bazen ikili, bazen üçlü gruplar halinde hareket eden, bazen kendilerinden başka cennetlik olmadığını, ancak kendilerinin cennete gideceklerini iddia eden topluluklar görüyoruz bugün de. Dün birlikte hareket ederlerken, birlikte hareket ettikleri insanların kendilerini cennete götüreceğini iddia ederlerken, bugün onlardan ayrılınca da onların yanlış yolda olduklarını iddia etmeleri ne kadar da garip değil mi? Yâni yahudi ve hıristiyanların bazen birlikte cennetlik olduklarını iddia edip, bazen de birbirlerini sapıklıkla itham etmeleri gibi.

Öyleyse bırakalım bu dışımızdakileri de müslümanlar bu âyetler ışığında kendilerini yeniden kontrol etmek, yeniden hesaba çekmek zorundadırlar. Şunu kesinlikle kabul etmek zorundayız ki; hiçbirimiz kendi durumumuzdan mutmain olmamalıyız. Hiçbirimiz statükodan yana olmamalıyız. Çünkü bu değişimin önüne dikilmiş en büyük engeldir.

Ben iyiyim! Biz iyiyiz! putu bilelim ki değişmenin önüne dikilmiş en büyük engeldir. Çünkü bugün hiç birimizin, hiçbir grubun, hiçbir ailenin, hiçbir cemaatın elinde cennetlik olduklarına dair bir senet, bir garanti yoktur. İşte âyetler bunu anlatıyor. Hiçbir kimsenin ölünceye kadar da nasıl bir çizgi takip edeceğine dair elinde bir garanti olmadığına göre öyleyse kendimizi garanti cennetlik görmeyelim, halimize mutmain olmayarak sürekli Allah’ın kitabı ve Resûlü’nün sünneti ışığında hayatımızı sağlamaya alalım inşallah.

114:"Allah’ın mescidlerinde, O’nun adının anılmasını engelleyen ve bu mescidlerin yıkılmasına sa'yeden, çaba harcayanlardan daha zâlim kim vardır? Böyleleri o mescidlere ancak korka, korka girebilirler. Dünyada onlar için rüsvalık var, âhirette de elim bir azap beklemektedir onları."

Yeryüzünde zulümlerin en çirkini Allah'ın arzında, Allah'ın mescidlerinde, Allah'ın adının anılmasını engellemektir. Mescidlerde Allah'ın adının anılmasını engellemek; öncelikle Allah'ın hukukuna müdahale, sonra da müslümanların ibâdet özgürlüklerine kısıtlama anlamına gelir ki, bundan daha büyük bir zulüm düşünmek mümkün değildir. Evet Mescid-i Aksa'yı, Mescid-i Haram'ı ve topyekün dünya mescidlerini bu hale getirenlerden daha zâlim kim olabilir? Yeryüzünün en büyük zâlimleri bunlardır.

Bu adamlar ki, kendilerini hâlâ cennetlik zannediyorlar. Kendilerinden başka kimseye de cenneti vermek istemiyorlar. Ama bakın ki beri tarafta, Allah'ın bu mescidlerini ve yeryüzünün her mekânı olan mescidlerinde, Rabbim Allah diyenlere hayat hakkı tanımıyorlar. Alla-hu Ekber demelerine tahammül edemiyorlar. Namaz kılmalarına tahammül edemiyorlar. Allah'tan başka herkesin büyütülmesine, Allah'-tan başka herkesin hamd edilmesine razı oluyor adamlar da Allah'ın hamd edilmesine razı olmuyorlar. Allah'tan başka herkesin düşünce-lerini sergilemesine izin veriyorlar da Allah'ın ahkâmının uygulanmasına tahammül edemiyorlar.

Allah'ın kitabının okunmasına, Allah'ın âyetlerinin anlatılmasına izin vermiyorlar. Allah kullarına, Allah'ın mülkünde, Allah'ın istediği hayatı yaşamalarına izin vermiyorlar. Allah'ın kullarının şu yeryü-zü mescidinde, şu arzda, Allah'ı hamd etmelerine yâni Allah'ın istediği biçimde giyinmelerine, Allah'ın istediği biçimde bir hayat sürmelerine izin vermiyorlar. Öylece Allah'ı övmelerine, Allah'a hamd etmelerine izin vermiyorlar. Şimdi acaba bundan daha büyük zulüm olur mu? Onun mülkünde ona hayat hakkı tanımıyorlar. Bu halleriyle nasıl oluyor da bu adamlar, hâlâ cennetlik olduklarını söyleyebiliyorlar? Halbuki Allah, onlar için zâlimlerin en kötüsü ifadesini kullanıyor.

Yâni şu Mescid-i Aksa'yı kan gölüne çevirenler, orada Allah'ı zikretmeye çalışan Yahya (a.s) ları, Zekeriya (a.s) ları sırf bu yüzden şehid eden ve şu anda da müslümanları namaz kılmak için o mescide sokmayan, müslümanların sırf Rabbimiz Allah dedikleri için kollarını, kemiklerini kırmaya çalışan bu yahudiler mi cennetlik? Nereden çıkarıyorlar bunu? Veya o gün putlarını büyütüp, putlara hamd edip, yalnız bunlar büyüktür, ancak Lat ve Menat büyüktür diyerek Allah'ın mescidini, Mescid-i Haram'ı putlarla doldurup Allah'ın Rasûlü'nü ve Rabbim Allah diyen müslümanları oraya sokmamaya çalışan bu müşrikler mi

cennetlik?

Şu anda da tüm yeryüzü mescidlerinde Allah'ın âyetlerinin açık açık gündeme getirilmesine, dünya müslümanlarına rahat rahat Allah'ın âyetlerinin duyurulmasına ve tüm dünya müslümanlarının bu âyetlerle eğitilmesine imkân vermeyerek, sadece kendilerinin izin verdiği kadar âyetlerin duyurulmasına ve bunun dışındaki âyetlerin yasaklanmasına çalışanlar, bunlar mı cennetliktir? Ya da bunlardan daha zâlim kim olabilir? Bu adamların da kendilerini cennetlik görmelerine hayret etmemek mümkün değildir.

Nereden alıyorlar bu adamlar bu garantiyi? Nereden alıyorlar bu müjdeyi? Hem Allah'ın arzında Allah'ın adının anılmasına müsaade etmiyorlar, Allah'ın ve onun sisteminin gündeme getirilerek yüceltilmesine tahammül edemiyorlar, mescidlerde Allah'ın âyetlerinin açık açık okunmasına, anlatılmasına tahammül edemiyorlar, böylece mes-cidleri harap ediyorlar, mescidleri aslî fonksiyonlarının dışına çıkarı-yorlar, hem de kendilerini cennetlik görüyorlar. Gerçekten tuhaf bir şey.

Peki acaba mescidlerde Allah'ın adının anılması ne demektir? Mescidlerde Allah'ın adının anılması demek; gündem maddesi olarak Allah'ın ve Allah'ın âyetlerinin açık açık konuşulması, gündeme getirilmesi demektir. Allah'ın âyetlerinin, Allah'ın kitabının mücerret okunmasına ses çıkarmayanlar, bu âyetlerin muhtevalarının gündeme getirilmesine, âyetlerin açıklanmasına tahammül edemiyorlar. Âyetlerin mânâlarının net bir biçimde ortaya konulmasına tahammül edemiyorlar. Kendi kanunlarıyla, kendi arzularıyla Allah'ınkiler çatışınca Allah'ınkilere izin vermemeye çalışıyorlar. En iyisi mi Allah'ın arzularını duyurmayalım. Eğer insanlar Allah'ın âyetlerini, Allah'ın arzularını duyarlarsa o zaman onunkilerle bizimkiler çatışacak, insanlar bizimkileri mi dinleyecekler, Allah'ınkileri mi? Bu kaostan kurtulmak için ne pahasına olursa olsun Allah'ınkilere geçit vermeyelim diyorlar.

Kâbe'de, Allah'ın arzında, Allah'ın mescidinde, Mescid-i Aksa'-da yine Allah'ın mescidinde, Allah'tan başka ne kadar tanrıça, tanrı taslağı varsa bunların hepsinin adının anılmasına müsaade ettiler, ama Allahu Teâlâ'nın adının zikredilmesine müsaade etmediler. Oralarda herkesin arzularının, isteklerinin, emir ve yasalarının duyurulma-sına izin verdiler de Allah'ın yasalarının açıkça ilânına yasaklar koydular. Müslümanları oraya sokmamaya, orada namaz kılmalarına engel olmaya çalıştılar.

Şu anda da dünyada herkesin adının zikredilmesine evet, ama Allah'ın adının zikredilmesine hayır dedikleri gibi. Gündem maddesi olarak herşeyin alınmasına evet ama Allah'ın adının anılmasına hayır dedikleri gibi. Halbuki Allah'ın adının anılmasına engel koymaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Tüm dünya gündeminde zikredilecek tek isim, tek sistem Allah'ın ismidir, Allah'ın sistemidir. Ve Rabbimizin gündemi olan bu kitap, bize neleri gündeme alın diyorsa, onları gündeme almak zorundayız. Başkalarının gündem maddelerini konuşmak zorunda değiliz. Bunu yapınca gündem maddesi olarak sadece Allah'ın âyetlerini kabul edince, o zaman mescidleri harap olmaktan kurtarmış oluruz.

Esasen mescidleri imar etmek demek, o mescidlerin fonksiyonunu ve misyonunu imar etmek demektir. Mescidleri yıkmak da sadece onların yapılarını, duvarlarını yıkmak değil, mescidlerin fonksiyonlarını yıkmak demektir. Mescidleri aslî fonksiyonlarından çıkarıp, başka maksatlar için kullanmaya başlamak demektir. Mescidleri harap etmek demek, onları asr-ı saâdet'teki işlevlerinden uzaklaştırmak mescidleri cemaatsız bırakmak, mescidlerle insanlar arasına barikatlar koyarak, insanların mescidlere gitmesine imkân bırakmamak demektir. Mescidleri harap etmek; demek mescidlerin hayatı düzenleme fonksiyonunu öldürmek demektir. Mescidleri harap etmek demek; orada Allah'ın sesinin üzerinde başkalarının seslerini yükseltmek demektir. Zira mescidlerde en gür seda Allah'ın sedası olmalıdır.

Mescidlerde Allah'ın sedası kesilmiş, Rasûlullah'ın sedası kısılmış ve onların yerine birilerinin sesi, sedası, talimatları yükseltilme-ye başlanmışsa bilelim ki, o mescidler harap olmuş demektir. Mes-cidlerde birilerinin arzuları ve tâlimatları Allah'ın arzularının ve tâli-matlarının önüne geçirilmişse, işte o zaman mescidler harap olmuş demektir. Zahiren süslü ve görkemli olsalar da onlar yıkılmış demektir.

Müfessirler demişler ki; bir dönem müşrikler Allah'ın Rasûlünü ve beraberindeki müslümanları Hudeybiye denen yerde tutup Kâbe'ye, Allah'ın mescidine sokmamışlardı da bunun üzerine bu âyet nazil olmuştur. Gerçi bugün de müslümanlar Kâbeden engelleniyorlar.

Kâbe ile, o mescitle müslümanların arasına barikatlar koyma-ya ve Allah'ın kulları hacdan engellenmeye çalışılıyor. Müslümanlar da bu engeller

karşısında boyun büküyorlar, çaresizliklerini ortaya koyuyorlar. Eh ne yapalım izin yok, gidemiyoruz diyerek boyun büküyorlar. Meselâ bizim işyerimizle evimizin arasına engeller koyup, kendi evimize gitmemizi engelleseler ne yaparız? Eh ne yapalım engel var, biz de evimize gitmeyiverelim der misiniz? Demeyiz değil mi? Ya-hu bu ev bizim evimiz, ne yapıp yapıp bu engelleri kaldırıp mutlaka evimize ulaşmalıyız deriz değil mi? Her türlü engelin bertaraf edilmesi için bu uğurda savaş veririz değil mi? Neden? Çünkü orası bizim evimiz. Orayı da kendi evimiz bilebilsek, Kâbe'nin de kendi evimiz olduğunu bir anlayabilsek, eminim bunun çaresini de düşüneceğiz. Bizi birilerinin kendi evimizden menetmesi, engellemesi karşısında boyun büküp teslim olmayacağız, bunun çarelerini araştıracağız demektir. Ama galiba orasını kendi evimiz bilmediğimizden engel varmış diye boyun büküyor ve bunu kabulleniveriyoruz.

Ama burada anlatılan sadece Kâbe değil, tüm arz mescidinde Allah'ın adının anılmasının, Allah'ın âyetlerinin, Allah'ın sisteminin gündeme getirilmesinin yasaklanması söz konusudur. Hani Allah'ın Rasûlü buyurur ya:

"Tüm arz benim için mescid kılındı."

Öyleyse tüm arzda Allah'ın adının anılmasını engelleyenden daha zâlim kim vardır? Her yerde, mektepte, adliyede, iş yerinde, dükkanda, okulda, pazarda, panayırda, evde, sokakta, Allah'a secdeyi engellemek istiyorlar. Arzın her bir makamında Allah kullarının Rablerine secdesine izin verememeye çalışıyorlar. Peki secde neydi? Secde, o konumda, her bir konumda Allah'ın emirlerini yerine getirmektir. Her yerde Allah'ı ve Allah'ın emirlerini gündeme getirmek, her bir makamda Allah'a kulluğu gerçekleştirmek zorundayız. Kimse bizi bundan engelleyemez. Kimsenin buna hakkı yoktur. Bunu engellemek şöyle dursun, Allah düşmanları, Allah'ın adının zikrine ve Allah'ın âyetlerinin gündeme getirilmesine tahammülü olmayanlar:

"Böyleleri o mescidlere ancak korka korka girebilirler."

Tüm arz mescidinde ancak korkarak dolaşmaya mahkumdurlar. Bunlar, bu zâlimler pek kısa bir zaman sonra bu mescidlere ancak korka korka girebileceklerdir. Yakında bunların tüm arz mescidin-de güvenleri kalmayacak, tüm yeryüzünde ancak korka korka dolaşabileceklerdir. Bu âyetlerin gelişinden hemen üç beş yıl sonra Mekke putlardan temizleniyor, Kâbe'de, Allah'ın mescidinde Allah'ın büyüklüğü ilan ediliyor, tekbir getiriliyor. Kısa bir süre sonra da Kudüs fethediliyor Mescid-i Aksa'da da Allah'ın hâkimiyeti

gerçekleştiriliyordu.

Bununla Rabbimiz müslümanlara şunu anlatıyor: Ey müslü-manlar, düşünün ki o gün müslümanlar bir avuçtu. Allah'ın mescidi olan Kâbe ve Mescid-i Aksa güçlü kuvvetli kâfirlerin elindeydi. Bu âyetler geldiği dönemde tüm dünya bunun hayal olduğunu, bu âyetlerin gerçekleşip Kâbe'nin ve Kudüs'ün müslümanların hâkimiyetine geçmesinin mümkün olmadığını zannediyordu. Ama bakın ki, çok kısa bir zaman içinde oldu bu iş.

Ey müslümanlar! Şu anda da Kudüs ve tüm arz mescidlerinde güçlü kâfirler var. A.B.D' si var, A.E.T' si var, Siyonistleri var, bunların uşakları var, güçleri var, orduları var, imkânları var. Ama ne gam, beri tarafta da Allah var. Bilesiniz ki çok yakın bir gelecekte tüm arzda Allah'ın âyetlerinin pratik uygulanması hayal gibi görülebilir. Mümkün değil gibi görülebilir. Ama bilesiniz ki, çok yakın bir zamanda Allah'ın yardımıyla tüm yeryüzünde, tüm yeryüzü mescidlerinde yine Allah'ın adı yükselecek, yine Allahu Ekber diyenler yeryüzüne hakim olacak, buna yine bu ihtiyar dünya şahit olacaktır Allah'ın izniyle. Çok yakın bir gelecekte müslümanlar yine Azîz ve şerefli olacaktır Allah'ın izniyle. Evet bu âyet bugünün müslümanlarına bu müjdeyi veriyor.

Rabbimiz bu âyetiyle bu zulme ve zâlimlere karşı mü'minlerin sağlam durmalarını ve onlarla savaşılarak toplumda, onların güçlerinin kırılmasını emretmektedir.

Bu zâlimler topluma hakim konumda olmamalıdırlar buyur-maktadır. Çünkü çok kısa bir dönem sonra İslâm'ın egemenliği söz konusu olacak, müslümanlar hayata egemen olacaklar, Allah'ın yer-yüzüne müslümanlar hakim olacak, bu sefer de onlar tüm arz mes-cidinde korka korka dolaşmak zorunda kalacaklar. Çok kısa bir süre sonra. Çünkü bakıyoruz bu âyetler hicretten bir yıl sonra filan nazil olmuş ve hicretten bir altı yıl sonra Mekke fethedilmiş, Kâbe Rabbi-mizin adının anılması üzerine tekrar düzenlenmiş ve Mekke'nin fethinden bir sekiz on sene sonra da Kudüs fethedilmiş ve artık yeryüzünde sadece Allah'ın adının yüceltilmesine zemin hazırlanmıştır. Bu âyetlerin gelişinden beş on yıl sonra o bölgelerde bir tek müşrik, bir tek kâfir kalmamış, kimisi müslüman olmuş, kimileri de dış dünya-da cizye vermek zorunda kalmışlar, müslümanların varlığına Allah'ın adının anılmasına korka korka razı olmak zorunda kalmışlardır.

Eğer gerçekten bu âyetler bizlere de nazil olmaya devam ederse, sahabeyi dirilten bu âyetler bize de konuşmaya devam ederlerse, biz de bu âyetlerle amel edip cennete gidebilmenin yolunu bulabilirsek, hiç şüpheniz olmasın ki, kısa bir dönem sonra yeryüzünün kâfirleri acaba bizim bunlara yaptığımız gibi bu müslümanlar da bize mukabelede bulunarak yaptıklarımızın hesabını soracaklar mı diye korku içine düşecekler. Zaten şu anda tüm yeryüzü kâfirlerinin korkulu rüyası da budur. Hafakanlar geçiriyorlar, uykularını kaybediyorlar acaba hesaplaşma zamanı geldi mi diye adamlar. Halbuki korkmaları da gereksizdir. Çünkü biz müslümanız. Bizim onlar gibi zulmetmemiz mümkün değildir. Bizler onlar gibi asla zalimler olamayız. Bizler asla onların bize yaptıklarını onlara yapamayız. Aksine bizim onlara davetiyemiz şöyle olacaktır: Gelin ey kâfirler siz de müslüman olun. Müslüman olun da dünyanın da âhiretin de nîmetleri sizin olsun. Gelin müslüman olun da sizin de bizim de Rabbimizin arzuları yeryüzünde hakim olsun, kulun kullara kulluğu bitsin bu dünyada, diyeceğiz. Gelin birinin diğerine zulmü bitsin diyeceğiz. Gelin birimizin diğerine üstün-lüğü, alçaklığı söz konusu olmadan, birimizin diğerine hükmetmesi, itaat etmesi söz konusu olmadan hepimiz eşit kullar olarak Rabbimize boyun bükelim. Hepimiz Rabbimize kul olalım. Hepimizin üzerinde Allah egemen olsun. Aksi takdirde siz bilirsiniz:

"Dünyada onlar için rüsvalık var, âhirette de elim bir azap beklemektedir onları."

Dünyada rüsva olacaktır bunlar. Yahudiler için, hıristiyanlar için ve de Allah’ın arzularına geçit vermeyen, kendi sistemlerinin uygulanabilmesi için Allah’ın sistemine geçit vermeyen tüm müşrikler için dünyada rezillik ve rüsvalık vardır. Dünyada rezil ve perişan olacaklardır onlar.

Bu âyetlerin gelmesinden hemen kısa bir süre sonra Mekke’nin fethiyle müşrikler, Yermük’te hıristiyanlar, Kadisiye’de mecu-siler, Kureyza savaşlarıyla veya Kudüs’ün fethiyle yahudiler, Mısır’ın fethiyle Kıptiler, Ermeniler, Anadolu’nun fethiyle Rumlar, Hıristiyanlar, hepsi dünyada rezil ve perişan oldular. Unutmayın ki pek yakında yine aynısı olacaktır. İman edenler kurtulacak, iman etmeyenler de rezil ve perişan olacaklardır. Bu dünyada rezil olmalarının yanında, öbür tarafta da onları elim bir azap beklemektedir.

Öyleyse tüm dünya zâlimlerine haber veriyoruz bunu. Hazırlansınlar dünyadaki rüsvalıklarına. Hazırlansınlar âhiretteki en büyük azaplara. Geçen her saniye, attıkları her adım, aldıkları her nefes onları bu korkunç sona, rüsvalığa ve

de âhiretteki korkunç azaba götürüyor.

115:"Doğu da Allah'ındır, batı da Allah'ındır. Şimdi namaz için ne tarafa yönelirseniz Allah'ın vechi oradadır. Doğrusu Allah'ın rahmeti herşeyi kaplamış ve o herşeyi bilmektedir."

Doğunun da Rabbi Allah'tır, batının da Rabbi Allah'tır. Artık Allahu Teâlâ dilediği şekilde mü'minleri o tarafa da bu tarafa da döndürebilir, kimsenin bu konuda Allah'a hesap sorma imkânı ve hakkı yoktur. Bu âyetler müslümanlara yeni bir ufkun açılmasının müjdesini veren âyetlerdir. Kıblenin Mescid-i Aksa'dan Mescid-i Haram'a çevrileceğinin müjdesini veren âyetlerdir.

Müslümanlar o günlerde yine Allah'ın emriyle Kudüs'teki Mes-cid-i Aksa'ya yöneliyorlar ve namazlarını o tarafa doğru kılıyorlardı, ama müslümanların kalplerinde İbrahim'in mescidi, yeryüzünde ilk inşa edilen ve kıyamete kadar da kıble olarak Allah'ın ilan edeceği Mekke'deki Kâbe vardı. Gözleri, gönülleri Kâbe'deydi müslümanların. Ama Rablerinin arzusu Kudüs'teki Mescid-i Aksa olunca buna da itiraz edecek değillerdi elbette. Onun için müslümanlar Kudüs'e doğru dönüyorlardı. Ama Allah o mü'minlerin arzu ettikleri yönde onlara bir nîmet sunacaktı. Bu nîmet onların kıble olarak arzu ettikleri Kâbe'ye yönelme nîmetiydi. İşte bu âyet, bunun müjdecisi bir âyetti. Madem ki doğu da Allah'ın batı da Allah'ındır, madem ki zaman da Allah'ın, mekân da Allah'ındır, o halde sizi dilediği tarafa döndürebilir o Allah.

Namazınızı bazen böyle kılın der, bazen böyle. Bazen bu tarafa, bazen şu tarafa dönün der. O nasıl derse, nasıl emrederse bizim buna teslim olmamız gerekir. İşte bir dönem Kudüs'e dönün demişti, o tarafa dönmüştü müslümanlar, sonra da Mekke'ye, Kâbe'ye dönün dedi Allah, müslümanlar da dönüverdiler o tarafa. Ama yahudiler bunu problem ettiler, fitne çıkarmaya çalıştılar. Cenab-ı Hak da buyurdu ki:

Doğu da Allah'ın, batı da Allah'ındır. Nereye yönelirseniz Allah'ın zatı oradadır. Yeter ki siz Allah'ın istediğine yönelin. Yeter ki siz Allah'ın emrine boyun bükün. Şuraya ya da buraya dönmek mesele değil, esas mesele Allah'ın emrine boyun eğmektir.

Allah bu âyetinde tevhidi anlatıyor. Allah bir cisim değildir. O zaman ve mekânla sınırlı değildir. Allah'ın belli bir yeri, yurdu yoktur. Yüzünü ne tarafa dönersen onu karşında bulursun. Her yerde, her tarafta Allah'ın yarattığı eserleriyle karşı karşıya gelirsin, Cenab-ı Hakkın gücünü, kudretini müşahede

edersin.

Acaba bu âyet kıbleyi belirlemek için mi inmiştir? Anlayabil-diğimiz kadarıyla bu âyet kıbleyi tesbit için değil de kıblenin değiştirilmesine itiraz eden yahudilere cevap olarak gelmiştir. Allah belli bir zaman maslahatı gereği belli bir yöne yönelmemizi isteyebilir. Daha sonra da başka bir zaman, başka bir maslahat gereği, başka bir tarafa yönelmemizi isteyebilir. Bu konuda hiç kimsenin Allah'a hesap sorma hakkı yoktur. Kaldı ki önceki kıble, Allah orada olduğu için emredilmemiştir ki değiştirilmesi mümkün olmasın.

Binek hayvanları üzerinde namaz kılanlar hakkında bu âyet inmiştir diyenler de vardır. Bu durumda insanlar istediği tarafa dönebilirler.
Ya da bu âyet Cabir (r.a) hazretleri hakkında inmiştir denmiş. Kıbleyi tespit edemeyen bir adam istediği tarafa dönebilir denmiştir. Adam sorabileceği birileri varsa soracak, yoksa kendine göre bir içtihat yapıp o tarafa doğru dönecektir.

Bir başka yaklaşımla bu âyetinde Rabbimiz, kişinin kıblesini anlatmaktadır. Yâni kim, kimin kıblesine yönelirse ona kulluk etmektedir. Kim, kimin yönetimini kabul ederse onun kölesi olmuştur. Kim, kimin arzularını gerçekleştirmek adına hareket ederse; kim, kimin rızasını kazanmak üzere çırpınırsa, onun kulu olmuş demektir. Yâni bizim hareket tarzımızı, hareketlerimizin kıblesini, rotasını kim tayin etmişse, hayat programımızı kim belirlemişse -Allah korusun- biz, onun kulu kölesi olmuşuz demektir.

Eğer Allah, sizin için Mescid-i Aksa'ya yönelin demişse, siz de Allah emretti diye o tarafa yöneliyorsanız, bu yönelişiniz doğrudur. Yönünüz Allah'a yönelik, kulluğunuz Allah'a müteveccihtir. Namazınız kabuldür, ibâdetiniz makbuldür. Ama Allah, sizi önceki kıblenizden alıp bu defa da Mekke'deki Mescid-i Haram'a döndürüyorsa bu sefer de kıbleniz orası olacaktır. Çünkü size bu emri veren Allah'tır. Bir amelin yaptırıcısı kimse, kişi o ameli işlerken ona kulluk yapıyor demektir.

Meselâ bir tür giyiniyorsunuz, bunu size yaptıran kimse siz, ona kulluk ediyorsunuz demektir. Düğünde şunlar şunlar yapılmalıdır diyorsunuz. Şuradan kazanılmalı, şuralarda harcanmalıdır diyorsunuz. Şu makamlara gelinmeli, şu okullarda okunmalı diyorsunuz. Bütün bunların yaptırıcısı kimse kişi, ona kulluk ediyor demektir. Yâni kişiyi yönlendiren kimse, kimin için bir yerlere yöneliyorsanız kulluğunuz onadır. Sizin kıblenizi tayin eden Allah'tan

başkalarıysa, Allah'tan başkalarının yönlendirmesine tabi olmuşsanız, o zaman sizin Allah-tan başka program yapıcı tanrılarınız var demektir. Ve siz, size hayat tarzı belirleyen bu tanrılara kulluk yapıyorsunuz demektir. Meselâ şöyle giyineceksiniz diye size kıble tayin eden, program belirleyen, Allah dışında moda gibi tanrılarınız var da siz onların, size gösterdikleri kıblelerine yöneliyorsanız bilesiniz ki, siz onlara kulluk yapıyorsunuz demektir.

116: "Dediler ki; Allah çocuk edindi. Sübhanallah! Allah bu tür noksanlıklardan münezzehtir. Bilâkis göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Herşey O'na boyun büküp teslim olmuştur."

Üzeyr Allah'ın oğludur dediler. İsa Allah'ın oğludur dediler. Melekler Allah'ın kızlarıdır dediler. Fe sübhanallah! Nasıl diyebilirler bunu Allah'a? Halbuki göklerdekiler ve yerdekilerin hepsi O'nundur. Hepsi O'nun kuludur, hepsi O'na boyun büküp itaat etmektedir. Oğullar O'nundur, babalar O'nundur, analar O'nundur, kızlar O'nundur, gökler O'nundur, yerler O'nundur, denizler O'nundur, yıldızlar O'nundur, herşey O'nundur. Herşey Allah'ın kuludur. Tüm varlıklar O'nun iken, tüm yaratıklar onun kulu iken bunlardan birini veya birkaçını kendisine oğul edinmesine ne gerek var da? Tevbe sûresinin 30. Âyetinde anlatıldığına göre yahudiler Üzeyr Allah'ın oğludur dediler. Hıristiyanlar da İsa Allah'ın oğludur dediler. Müşrikler de Melekler Allah'ın kızlarıdır dediler. Bunlar bu yaratıkların sıfatları konusunda hataya düştüler. Bunlara Allah'ın sıfatlarını vermeye kalktılar. Bunları kutsamaya kalkıştılar. Olduğundan farklı bir konuma getirdiler bu zatları. Bunların yaptıkları işlerin başkaları tarafından asla yapılamayacağını, başkalarının yaptıklarını da bu zatların yapmayacaklarını iddia ettiler. Diğer varlıklardan ayırdılar bu zatları. Bu zatların diğer varlıklardan daha fazla Allah'a yakın olduklarını, ya da Allah'ın bu zatlarla daha fazla ilgilendiğini iddia ettiler. Peygamberimiz için de aynı şeyleri demeye çalışmışlardı.

"Bu ne biçim peygamber ki yemek yer, çarşı pa-zarda gezip dolaşır dediler"

(Furkân: 7)

Bu ne biçim peygamber? Bizim gibi yiyip içiyor, bizim gibi çarşı pazarda gezip dolaşıyor, baba oluyor, koca oluyor, olacak şey mi bu? Diyorlardı.

Kur'an söze, Allah'ı bu tür noksan sıfatlardan tenzih ederek başlıyor.

Fe sübhanallah! O bu tür ilişkilerden uzaktır. Zira bu tür şeyler Allah'a eksiklik ve ihtiyaç izâfesidir. Halbuki Allah'ın varlıklarıyla ilişkisi birbirinden

farklı değildir. Yâni Cenab-ı Hakkın varlıklarından bazısına daha yakın, bazısına daha uzak olduğu asla düşünülemez. Allah göktekilerin ve yerdekilerin sahibi iken neden bir çocuğa ihtiyaç duysun da? Zira eninde sonunda o da Allah'ın kulu değil mi yâni?

Aslında bunların derdi şuydu. Üzeyr Allah'ın oğludur, İsa Allah'ın oğludur derken bu adamlar esasen Allah'a karşı torpilli varlıklar bularak işledikleri günahlara kılıflar bulmaya çalışıyorlardı. Allah'a veliahtlar bulmaya çalışıyorlardı ki, böylece Allah'a yaklaşabilme, ona torpil yaptırabilme yolunu bulabilsinler. Böyle bir çabaları vardı. Öyle ya bir insana çocuğundan daha yakın birisi olmayacağına göre, ya da adam çocuğunun hatırından çıkamayacağına göre, bunlar da sanki Allah'ı insan gibi, kendisine çocuğu vasıtasıyla yaklaşılabilecek bir varlık bildiklerinden ötürü torpil yaptırma derdiyle bu herzelere yöneliyorlardı. Oğlu ve kızı sayesinde kendimizi O Allah'a affettireceğiz diyorlardı.

Bu halleriyle nasıl cennete girecekler de bunlar? Hem birilerini Allah yerine koysunlar, hem Allah'ın yeryüzünde temsilcileri var desinler, hem Allah'ın yetkilerini Allah'tan başkalarına vermeye çalışsınlar, hacılara, hocalara, hükümdarlara, meliklere, meleklere vermeye çalışsınlar, yeryüzü tanrılarına vermeye çalışsınlar ve ondan sonra da cennet beklesinler, olmaz bu. Cennete ancak Allah'ı Allah'ça tanıyanlar, Allah'a Allah'ça inananlar gidecektir. Cennete ancak Allahu Teâlâ kendisini nasıl tanıtmışsa öylece Allah'ı tanıyanlar, öylece O'na inanalar ancak gideceklerdir. Allahu Teâlâ'yı Allah'ın burada kendisini tanıttığı gibi tanımayanların cennete girme hakkı yoktur.

Tesbihin mânâsı da budur zaten. Sübhanallah demenin mânâsı budur. Tesbih; Allah'ı, Allah'ın haber verdiği sıfatlarıyla muttasıf bilmektir. Allah kendisini Bakara'da, Al-i İmran'da, Nisâ'da nasıl anlat-mışsa, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişse, işte öylece Allah'a inanmak tesbihtir.

Öyle bir Allah'a inanacağız ki, O mükemmeldir. O'nda zaaf yoktur, O'nda unutma yoktur, O'nda hata yoktur, O'nda cehalet yoktur. İşte Allah'a böylece Allah'ın istediği biçimde iman tesbih demektir. O'nu mükemmel tanırken, tüm noksan sıfatlardan da tenzih edeceğiz. Onu bu şekildeki sıfatlarıyla tanıdıkça da sübhanallah diyeceğiz.

Burada pek çoğumuzun içine düştüğü bir yanlışa işaret etmek isterim:

Allah'ı, kitabında kendisini bize tanıttığı şekilde tanımadan, onda olanlarla tanımadan veya onda olmayanları onda bilerek her da-kika yüz bin de sübhanallah desek bunun hiçbir faydası yoktur. Bunu bir daha söyleyelim. Allah kitabını nasıl tanıtmışsa, Allah peygambe-rini nasıl tanıtmışsa, Allah hukukunu nasıl tanıtmışsa, Allah ekonomiyi nasıl tanıtmışsa, Allah'ın tanıttığı gibi Allah'ı ve Allah'ın tanıttığı gibi tanıttıklarını bileceğiz, sonra da bunları bildikçe sübhanallah diyeceğiz. Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne büyüksün! Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne mükerremsin diyeceğiz.

Yoksa bunları tanımadan sübhanallah demenin bir kıymeti yoktur. Meselâ bakın, rızık konusunda Allah'a tümüyle güvenmeyip de ikinci üçüncü derecedeki rezzaklarının korkusundan ötürü bir kısım görevlerini yapmaktan çekinen kişinin günde yüz bin defa da ya Rezzâk demesinin hiçbir kıymeti yoktur. Veya ilimde Allah'a tam olarak güvenmeyip, yerde onun eksikliğini tamamlamak üzere birtakım gayb biliciler aramaya kalkışan bir adamın, milyon kere ya Alîm demesinin bir kıymeti yoktur.

Rubûbiyette Allah'a güvenmeyip, yerde Allah'ın bu eksiğini tamamlamak üzere bir kısım kanun koyucular arayan, bir kısım program yapıcılar arayan ve bunların kanunlarını da kanun bilen bir insan, günde milyon kere de ya Rab diye zikretse boştur bu. Şifa konusunda Allah'a güvenmeyip, Allah'ı şafi bilmeyip, yerde bir kısım şifa dağıtıcılar arayan kişinin ya Şafi diye Allah'ı zikretmesi boştur. Öldürmede, diriltmede, ruh vermede Allah'a güvenmeyen birinin ya Muhyî, ya Mü-mît diyerek zikretmesi boştur.

Veya Allah'ı Azîz bilmeyip, izzeti Allah'ta değil de malda, mülkte, makamda, mansıpta arayan birinin ya Azîz demesi boştur.

Mağfirette, afta, tevbede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracılara sığınmaya çalışan birinin ya Tevvab demesi boştur. Veya kendi kendisini kontrol etmede murakabe etmede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracıları etkin ve yetkin bilen birisinin ya Hafız deme-si, ya Müheymin demesi boştur.

Öyleyse Allah'ı, Allah'ın kendisini tanıttığı şekilde tanıyacak ve sonra da sübhanallah diyeceğiz. İşte bu yahudiler, bu hıristiyanlar kendilerince bir Allah'a inanıyorlar, ondan sonra da cennete girmeyi umuyorlar, olacak şey midir bu?

İşte böyle bildiğimiz, tanıdığımız bir Allah'ın yeryüzünde oğlu yoktur,

hanımı yoktur. Yeryüzünde temsilcileri yoktur. Yeryüzünde yetkilileri yoktur. Kimseye de böyle bir yetki vermemiştir, buna da ihtiyacı yoktur.

"Hükmünde, mülkünde ortağa da ihtiyacı yoktur onun."

(Kehf: 26)

"Bilâkis göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun-dur. Herşey O'na boyun büküp teslim olmuştur."

Melekler, cinler, insanlar hepsi O'nun kullarıdır. Hiçbir varlık O'nun ulûhiyetine ve rubûbiyetine ortaklık iddia edemez. Eğer göklerde ve yerde Allah'tan başka melikler, söz sahipleri varsa, o zaman onların sınırlarına girdiğimiz zaman, onlara da kulluk yapalım. Değil mi? Farz edin ki bir yere girdik. Soralım, burası kimin diye? Veya gökyüzüne çıktığımız zaman burası kimin diyelim, varsa Allah'tan başka bir sahip, ona kulluk yapalım. Yahut zamana beş dakikalığına söz geçirebilen birisi varsa ona kulluk edelim. Meselâ güneşe beş dakikalığına sahip olabilen birisi varsa, o beş dakikalığına biz de ona kulluk edelim. Diyelim ki, ey bu beş dakikayı bize veren tanrılar tanrısı! Kulluk sizin hakkınızdır! Ubûdiyet sizin hakkınızdır? diyelim. Var mı böyle yeryüzünde birileri? Yoksa, o zaman hiçbir kimseyi rubûbiyet makamına geçirmeye hakkımız yoktur. O Allah ki:

117:"Gökleri ve yeri yoktan var eden O'dur. O bir şeye hükmetti mi, onun için yalnızca ol! Der, o da oluverir."

İşte bir hayat, işte bir var oluş, işte varları var eden bir Rab. Varsa başka böyle Rabler, varsa böyle ol dediği zaman olduracaklar, tamam onlara da kulluk edelim. Meselâ benim ağaran saçımı bana iade edecek birileri, benim gençliğimi bana iade edecek birileri, benim ölümle karşı karşıya kaldığım bir zamanda bana iki saatliğine ömrümü iade edebilecek birileri varsa, tamam iki saatliğine da onlara kulluk edelim yâni.

Ya da bizim için gökten bir damla yağmur indirebilecek birileri varsa, veya yerden bir tane buğday bitirebilecek varsa ona da kulluk edelim yâni. Ama yok. Benim yaratılışım Allah'tansa, benim rızkım Allah'tansa, benim ölümüm Allah'tansa o zaman başkalarının benden kulluk beklemelerinin ne mânâsı kalacak da? Öyleyse yetki Allah'ındır ve O'ndan başka kimsede yetki hakkı yoktur.

118: "Bilgisi olmayanlar Allah bizimle konuşsa ya, yahut bize bir mûcize gelse ya? Dediler. Bu sözler yeni değil, öncekiler de aynı şeyi söylemişlerdi. Nasıl da kalpleri birbirine benziyor! Eğer gerçekten âyet istiyorsanız biz kesin bir bilgiyle inanmak isteyenlere âyetlerimizi apaçık göstermişizdir."

Bilgisizler, cahiller dediler ki; şu az evvel kendilerini cennetlik gören insanlar utanmadan dediler ki; Allah bizimle konuşmalı veya bize de bir âyet gelmeli değil miydi? Yâni Allah bizim karşımıza geçip: Bu benim elçimdir! Bu peygamberi ben görevlendirdim! Bu elinizdeki kitap benim kitabımdır! Bu benim kelâmımdır! Onu size ben gönderdim deseydi ya! Veya bize bir âyet getirseydi! Öncekilere yaptığı gibi bize gözümüzle görebileceğimiz bir mûcize gönderseydi ya? diyorlar. Cahiller böyle diyorlar. Bunlar, bunu söyleyenler cahillerdir diyor Allah.

Bu bilmeyen cahiller konusunda müfessirler: Hıristiyanlardır demişler, yahudilerdir demişler, cahilin cahili müşriklerdir demişler. Ama herhalde en uygunu da bu son grup olsa gerek. Allah buyurur ki; bu yeni değil, bu sözler yeni değildir. Yâni Hz. Adem'den bu yana müslümanlar hep böyle değişmeyen bir inancı yaşıyorlar, kâfirler de İblisin yolsuzlaşmasından bu yana hep böyle aynı yanılgıyı devam ettiriyorlar. Yeni bir şey değildir bu. Tarihte hep olagelmiş bir felsefedir. Madem ki Allah var, o halde bizimle konuşsa ya bu Allah. Sesini bir duysak, gözümüzle bir görüp elimizle bir dokunsak ya. Gözleriyle görmedikleri, elleriyle dokunmadıkları, duyularıyla algılamadıklarına, laboratuarın konusu olmayan şeylere inanmıyorlar hainler. Mü'minlere açık olan gayb pencereleri bu kâfirler için kapalıdır. Yâni sanki bir bakıma Peygamberlik bekliyorlar inanmak için. İstiyorlar ki Allah bize de konuşsun, bizimle de konuşsun, bize de vahiy göndersin. Allah diyor ki bakın:

"Bu sözler yeni değil, öncekiler de aynı şeyi söylemişlerdi."

Bakın kitabımız öncekilerin de aynı şeyleri söylediklerini şöyle anlatıyor:

"Ey Mûsâ Allah'ı apaçık görmedikçe sana asla inanmayacağız demişlerdi."

(Bakara: 55)

Bakın, işte Mûsâ aleyhisselâmın toplumu da Mûsâ aleyhisse-lâma aynı şeyleri söylüyorlardı. Onlar da aynı materyalist mantığı kullanıyorlar, apaçık görmediğimiz bir Allah'a asla inanmayız diyorlardı.

Yine meselâ İsra sûresindeki bir âyet-i kerime de aynı konuyu anlatarak şöyle buyuruyordu:

"Bize yerden kaynaklar fışkırtmadıkça sana inanmayacağız! Veya senin bağların, hurmalıkların olup, aralarından ırmaklar akıtmadıkça sana inanmayacağız! Yahut da iddia ettiğin gibi göğü tepemize parça parça düşürmeli, ya da Allah'ı ve Melekleri karşımıza getirmelisin ki sana inanalım? Demişlerdi."
(İsrâ: 90)

Yine bakın kitabımızın Mâide sûresinin bir âyeti hıristiyanların da Hz. İsa'ya aleyhisselâm şöyle dedikleri anlatıyordu:

"Havariler; Ey Meryem oğlu İsa! Rabbin bize gökten bir sofra indirebilir mi? Demişlerdi. Bunu becerebilir mi Rabbin? Demişlerdi." (Mâide: 112)

Allah diyor ki; bunlar, bu sözler yeni değil, öncekiler de aynı şeyleri söylemişlerdi. Bugünkü bilimsel, pozitivist, modernist kâfirler de aynı şeyleri söylüyorlar. Görmediğimiz bir Allah'a kesinlikle inanmayız, diyorlar. Laboratuarın konusu olmayan, gözlerimizle görüp duyularımızla algılamadığımız bir Allah'a kesinlikle inanmayız diyorlar. Ve akıllarınca bilgiçlik ortaya koyduklarını zannediyorlar. Bu konuda peygambere ve onun yolunun yolcusu müslümanlara delil getirdiklerini zannediyorlar. Yeni bir şey ortaya koyduklarını zannediyorlar. Hal-buki asırlar boyu cahillerin dediğinden başkasını da demiyorlar.

"Nasıl da kalpleri birbirine benziyor!"

Nasıl da aynı şeyleri söylüyorlar! Nasıl da ağızları ve kalpleri birbirine benziyor. Allah diyor ki bunlar hiç bir şey bilmeyen cahillerdir. Bunların asıl gâyeleri hakkı öğrenmek, hakkı bulmak ve kabul etmek değildir. Dertleri bu değildir adamların. Bunların tüm dertleri hakkı kendilerine açık ve net bir biçimde sunan kişileri oyalamak ve güya zor durumda bırakmaktır.

Bunların iman etmeyişlerinin sebebi bu konudaki delillerin azlığından değildir. Ve bunlar esasen peygamberin fonksiyonunu da bilemeyen zır cahillerdir. Peygamber evrendeki yasaları değiştirmek için gelmemiştir. Bu sizin bilgisizce kendisinden istediğiniz şeylere ancak yeryüzündeki Allah'ın koyduğu ve kendisinden başka hiç kimseye müdahale izni vermediği kanunları değiştirmeye güç yetiren bir peygamber ancak cevap verebilir. Halbuki peygamberin böyle bir yetkisi yoktur. Peygamber bir beşerdir, bir kuldur. Bu iş ancak Allah'ın elindedir. Peygamberin sizin gibi bir insan olarak görevi sadece Allah'tan geleni size duyurmaktır. Sadece size doğru yolu, Allah yolunu göstermektir. Hal böyleyken siz ondan onun gücünün yetmeyeceği şeyler isteyerek cahilliğinizi ortaya koyuyorsunuz. Kaldı ki:

"Eğer gerçekten âyet istiyorsanız biz kesin bir bilgiyle inanmak isteyenlere âyetlerimizi apaçık göstermişizdir."

Âyet mi istiyorsunuz? İman etmek için âyet mi bekliyorsunuz? Elinizdeki Allah'ın şu âyetleri yetmiyor mu size? Elinizdeki şu kitabın âyetleri yetmiyor mu? Şu kitabın işitsel âyetleri yetmiyor mu size? Şu kâinatta Allah'ın serpiştirdiği meşhut âyetler yetmiyor mu? Allah'tan âyet istiyorlar, halbuki Allah'ın âyetlerinden habersizler. Allah'ın kendileriyle konuşmasını istiyorlar, halbuki şu âyetlerle Allah'ın kendileriyle konuştuğunun farkında değiller. Anlıyorlar aslında da yamukluk yapıyorlar.

Mûsa'nın toplumu konuşmaya şahit oldular, bu defa da bizzat Allah'ı görelim dediler. Bunlar da Allah'ın konuşmasına şahit oldular. İşte elimdeki şu kitabın âyetleriyle Allah'ın kendilerini muhatap kabul ederek konuşmasına şahit oldular, bu defa da ne diyeceklerdi, Allah'ı bizzat görmemiz lâzım. Onun konuşmasına muttali olmamız yetmez, O'nu bizzat gözlerimizle görmedikçe, ellerimizle dokunmadıkça asla iman etmeyeceğiz diyorlar.

Allah'tan yeryüzüne bir sofra indirmesini mi bekliyorsunuz? Allah'ın yeryüzünde sizlere sunduğu şu nîmet sofrasını görmüyor musunuz? Elmasıyla, armuduyla, buğdayıyla, yağlısıyla, tuzlusuyla, tatlısıyla, ekşisiyle Allah'ın size sunduğu şu sofrayı görmüyor musunuz? Kim verdi bütün bunları size? Allah'tan beklemeniz, Allah'tan istemeniz gereken şeyleri sizin gibi bir beşer olandan mı istiyorsunuz? Allah'la Onun kulunu mu karıştırıyorsunuz? Peygamberin görevi bu değildir. Ve insanların bu tür cahilce isteklerini yerine getiremeyen bir peygamber başarısız bir peygamber değildir. Öyleyse ey peygamberim! Sen onların dediklerine aldırış etmeden yoluna devam et!

119:"Şüphesiz ki biz seni müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Seni hak bir kitap ile gönderdik ve sen cehennem halkından sorumlu olmayacaksın."

İşte peygamberin konumu ve işte peygamberin görevi. Sen bırak bu densizleri peygamberim. Uğraşma onlarla. Bu beyinsizler için zorlama kendini. Sen sadece müjdeci ve uyarıcısın. Biz seni hak bir kitapla gönderdik. Senin görevin sadece bu kitabı insanlara duyurmandır. Sen bu kitapla uyar onları ve gerisine karışma. Sen seni dinlemeyip cehenneme doğru giden insanlardan sorumlu değilsin. İllâ da cehenneme gitmek isteyenlerin hesabını senden sormayacağız. Bu iş senin sorumluluğunda değildir. Sen sadece sana gönderdiğimiz bu kitabın âyetleriyle insanları uyarıp uyarmadığından, benim mesajımı kullarıma duyurup duyurmadığından sorumlu tutulacaksın.

Rasulullah Efendimizin bu konudaki sorumluğunun sınırlarını anlatan başka âyetler vardır:

"Ey Peygamberim artık onlara üzülerek kendini harap etme! Allah onların yaptıklarının tamamından haberdardır."

(Fâtır: 8)

"Peygamberim! Onların yola gelmesi senin üzerine borç değildir. Lâkin Allah dilediğine hidâyet eder..."

(Bakara: 272)

Peygamberim, onların hidâyeti seni ilgilendirmez. Onların doğru yola gelmeleri sana düşmez. Dilediğini hidâyete ulaştıran Allah'tır. Senin görevin budur. Sen sadece beşir ve nezirsin. Senin görevin, zorla insanların kalbine imanı sokmak değildir. Gücünü aşan konulara gelince, bunlar senin sorumluluk alanına girmez.

Kimileri bu âyeti ***"Vela tes'el"*** diye okumuşlar. O zaman mânâ şöyle olacaktır: Ey Peygamberim! Artık o kâfirler hakkında benden bir şey isteme, benden bir şey sorma! Sakın bu tür kâfirleri affı konusunda benden bir talepte bulunma. Zira onlara ne yapacağımı ben bilirim, şeklinde anlayanlar da olmuştur.

Allah'ın Resûlü'nün şahsında bize de hitap eden bu âyetler karşısında biz de diyeceğiz ki, eğer bizler de beşir ve nezir olarak insanlara karşı görevimizi yapmışsak, onları Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya getirmiş, Allah'ın cennetiyle

müjdeleyip cehennemiyle, ateşiyle uyarabilmişsek o zaman hiç korkmayalım onların akıbetlerinden biz de sorumlu değiliz demektir. İşte bize düşen görev budur. Elimize bu kitabı alacağız ve gece gündüz insanları bununla uyaracağız. İşimiz gücümüz bu olacak. Bunu yaptığımız takdirde onların yola gelip gelmediklerini kendimize dert edinmeyeceğiz. Kendimizi onların hidâyetiyle sorumlu kılmayacağız

Ama şunu da hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki Allah izin vermedikçe, Allah dilemedikçe hiç kimseyi de hidâyete ulaştırma imkânımız yoktur. Şurada üç yaşında bir çocuk olsa, yarılsak, yırtılsak Allah istemedikçe yine de onu hidâyet edemeyiz. Kalplerin sahibi Allah'tır ve peygamberin bile bu konuda yetkisi yoktur. Peki ne özelliği var peygamberin? Beşir ve nezirdir o. E ne yapsın Allah'ın Ra-sûlü? Bakıyor ki insanlar cehenneme doğru gidiyorlar, ama elinden gelen bir şey yok, eli kolu bağlı, Allah dilemedikçe yapabileceği bir şey yok, sadece uyarıyor. Öyleyse biz de böyle olmaya çalışalım inşallah. Sonra diyor ki Rabbimiz:

Yahudi ve hıristiyanlarla ilgili bölümün sonuna doğru geliyoruz, burada Allah peygamberini ve onun şahsında bizleri bir daha uyaracak onlar konusunda.

Ehl-i kitap yahudi ve hıristiyanlar daima kendilerinin haklılığını iddia eden bir sistem oturtmuşlar, bunu savunarak son elçiye inanmama konusunda direniyorlardı. Allah kendilerinden bu konuda sıkı sıkı ahid aldığı halde yine de müslümanlığa girmeme konusunda ayak diremişlerdi. Müslümanların onlar hakkında iyi düşünceleri vardı. Kendilerine iyi davranılırsa, onların hoşlarına gidecek davranışlarda bulunurlarsa, onların belki müslüman olabilecekleri zannı vardı Müslümanlarda. Öyle ya bu adamlarda müşriklerde bulunmayan bazı özellikler vardı.

Müşrikler âhirete inanmıyorlar, ölüm ötesi hayatı inkâr ediyor-lardı. Ama bunlar âhirete inanan insanlardı. Müşrikler putlara tapıyor-lar, ama bunlar tek tanrılı dinin sahibiydiler, müşriklerin kitapları yoktu, ama bunlar kitap ehli olduklarını iddia ediyorlardı. Müşrikler peygambere de inanmıyorlardı ama bunlar Kur'an'ın da haber verdiği peygamberlere inandıklarını iddia ediyorlardı.

Üstelik inandıkları bu peygamberler ve sahiplendikleri bu kitaplar bu son elçinin geleceğini onların kafasında daima canlı tutmaya çalışıyorlardı. Ve bu son peygamber geldiği zaman ona iman edecekleri ve onu koruyacakları

konusunda onlardan mîsak alındığını hatırlatıyordu.

Üstelik şu ana kadar da çevrelerindeki müşriklere: Hele bir gelsin, biz ahir zaman nebisinin arkasında sizin de putlarınızın da işini bitireceğiz diye hava atıyorlar, gelişi yaklaşan son elçiyi bekliyorlardı. İşte bu özelliklerinden ötürü müslümanlar onlara sıcak bakıyorlardı. Ve bunların ha bugün, ha yarın mutlaka İslâm'ı kabul edeceklerini bekliyorlardı. Ama bu adamlar müslümanların kendileri hakkındaki bu sıcak alâkalarını ters tepiyorlar ve kalplerindeki kini hep açığa çıkarıyorlardı ve işte bundan dolayıdır ki Rabbimiz bu adamların karakterlerini Müslümanların gözleri önüne seriyor ve bu konuda sürekli müslümanları uyarmayı hedefliyordu.

Bu cümleden olarak mü'minlerin velilerinin, mü'minlerin, dostlarının ancak Allah, Rasûlü ve müslümanlar olduğunu, namaz kılan, rükû eden ve müslümanlarla birlikte hareket eden kimseler olduğunu vurguluyordu. Ve hiç bir zaman da yahudi ve hıristiyanların kendile-rinin dostu olamayacağını ısrarla anlatıyordu müslümanlara. İşte bakın burada da şöyle buyurur Rabbimiz:

120:"Peygamberim! Sen onların milletine girinceye kadar yahudi ve hıristiyanlar asla senden razı olacak değillerdir. Gerçek hidâyet Allah'ın hidâyetidir, yol Allah'ın yoludur. Eğer sen sana gelen ilimden sonra hâlâ onların heva ve heveslerine uyarsan Allah'tan sana hiçbir dost ve yardımcı yoktur."

Sen onların milletine girinceye kadar. Hiçbir zaman bir Yahudi, bir hıristiyan müslümandan razı olmaz, müslümanı dost kabul etmez ve etmeyecek de. Ama ne zaman ki müslüman tevhidi, İslâm'ı, imanı, Kur'an'ı, Rasûlü, Allah'ı, kitabı bir tarafa bırakır da yahudi ve hıristiyan inancına girerse, bunu kesinkes ispatlar ve onlar gibi bir hayata, onlar gibi bir imana, onlar gibi bir düşünceye boyun eğerse, işte o zaman onlar kendilerinden razı olabilirler. Yâni o dinini terk eden Müslüman-dan ancak razı olurlar. Aksi takdirde tarihin hiç bir devrinde, hiç bir toplumunda gerçekleşmeyen bir şeydir bu. Yahudi ve hıristiyanların müslümanlardan razı olması.

Zaten tarihteki tüm kavgalar, tüm vuruşmalar din adına gerçekleşmiş kavgalardır. Tarihin başlangıcından şu ana kadar ve şu an-da da yapılan tüm savaşları inceleyin, tahlil edin, savaşların alt sebeplerine inin, kavgaların, dostlukların, barışların, birlikteliklerin alt ya-pısını araştırmaya çalışın, göreceksiniz ki karşınıza din ve inanç çıka-caktır. Aynı dinde, aynı inançta olanların birbirlerini sevdiklerine şahit olacaksınız. Aynı inançta olanların

birbirlerine karşı fedâkarlıkta bulunduklarına şahit olacaksınız. Ama ters inançta, farklı dinde olanların birbirlerine hep düşman olduklarını göreceksiniz.

Bugünlerde eğer böyle farklı inançta olan insanlar arasında bir muhabbet görecek olursanız bilin ki, bunlardan biri mutlaka ya diğerinin egemenliğini kabul etmiştir, ya da kendi inancını onlarınkisine doğru eğip bükme eğilimi içine girmiştir. Yâni ismen kendi dininde olsa bile karşı tarafın hayat felsefesine boyun bükmüş demektir. Aksi takdirde böyle bir şey asla mümkün değildir.

Tüm kavgaların temeli inançtır. Şu anda da yapılan savaşların altında yatan dindir, inançtır. Ama bizimkilerin sahiplenecekleri kadar bir inançları olmadığı için, inandıkları bir dinleri olmadığı için, bunun adını koymaya cesaretleri yoktur. Israrla bu savaşların dinle ilgisinin olmadığını söylemeye çalışıyorlar. Hem müslümanların uyanacağından korkuyorlar, hem de kendilerinin savunacak bir dinleri olmadığı için böyle yapıyorlar. Düşmanlarımız açık açık İsmail oğullarının kökünü kesene kadar bu savaşımız sürecektir, dedikleri halde bizimkiler başka türlü bakmaya zorluyorlar kendilerini.

Peygamberim, hiçbir zaman hıristiyanlar ve yahudiler senden razı olmayacaklar, ta ki sen onların milletine girinceye kadar.

Millet; tutulup gidilen yol demektir. Millet; din ve şeriat demektir. İşte bu mânâda yahudilik ve hıristiyanlık birer millettir. İslâm da bir millettir. Yâni sen kendi milletini bırakıp, kendi dininden çıkıp onların milletine, onların dinine girmedikçe onlar senden razı olmazlar. Sen yahudi ve hıristiyan olmadıkça asla senden razı olmayacaklar onlar.

Evet müslümanlar bugün ne kadar onlara benzemeye çalışırlarsa çalışsınlar, onların amellerini ne kadar taklit ederlerse etsinler, onların düşüncelerinin yapısal özelliklerine ne kadar evet de deseler, açıktan açığa kendi dinlerinden çıkıp, biz de yahudiyiz, biz de hıristi-yanız demedikleri sürece, kiliselerine, havralarına girip onlar gibi ibâdet etmedikleri sürece onlar sizden asla razı olmayacaklar. Sizi ebediyen sevmeyecekler. Sizin hakkınızda ebediyen hayır düşünmeye-cekler.

Meselâ hakikaten şu anda İslâm dünyasının pek çoğu, başlarındaki ne idiğü belirsiz idarecileri vasıtasıyla yahudi ve hıristiyan-lara peşkeş çekildiği bir konumdadır. Ama şurası da bir gerçektir ki, ne Amerika ne de yahudiler bu ülkelerden hiç birisine güvenmemek-tedir. İşte Türkiye, Mısır, Suriye, Pakistan,

Cezayir, Tunus her şeyiyle bunlara teslim edildiği halde, bunlardan hiç birisine güvenmemek-tedirler. İsrâil de güvenmiyor. Tamam belki dostluk anlaşmaları imza-lıyorlar, belki ortak hareket etmeye çalışıyorlar, ama ne Amerika, ne de İsrâil bunların hiçbirisine güvenmiyor. Niye? Çünkü şöyle bakıyorlar hadiseye: Bugün bunlar her ne kadar bize bağlı iseler de, kanunlarıyla, eğitimleriyle, herşeyleriyle bizim dediklerimizi yapıyorlarsa da bunların ne zaman kendilerine gelecekleri, ne zaman uyanıp da müs-lümanlıklarının farkına varacakları belli olmaz diye gerek bu ülkelerin müslüman halklarına, gerekse kendilerine sadâkat yeminleri eden yöneticilerine güvenmiyorlar.

Ve fırsat buldukları zaman ilk kesecekleri, ilk öldürecekleri kimseler olarak da bu kendilerine hizmet eden kimseler olduklarını da zaman zaman söylemekten geri durmuyorlar. Bundan sekiz-on yıl önceki bir A.B.D. başkanının sözü: Yeryüzünde son İsmail oğlu kalmayıncaya kadar bizim savaşımız devam edecektir. Mümkün değil ki bu Amerika, bu hıristiyanlar ve yahudiler karşılarında dokuz takla atan bu müslüman ülkelerinin, müslüman ismi taşıyan idarecilerinden bile razı olmayacaklardır.

Ama bilelim ki, bu da Allah'ın bize bir lütfudur. Böyle olmasay-dı, bu insanların bu kadar bağlılıklarından ötürü onlar bu idarecilere değer verselerdi, bunlar onlara daha çok bağlanacaklardı. Ve belki de ülkelerimizi gözlerini kırpmadan onlara satmaya bile kalkacaklardı. Ama Allah'a şükür ki bu insanlar ara ara gittikleri, katıldıkları toplantılarda bu gâvurların gâvurluklarını, kendilerine düşmanca tavırlarını görüyorlar da tamamen bizi onlara satmaya cesaret edemiyorlar, gözlerini açıyorlar. Bu da Allah'ın bu gariban müslümanlara en büyük lütuflarından biridir.

Allah diyor ki: Ey Peygamberim! Boşuna onları Allah'ın dinine kazandıracağım diye uğraşma! Kesinlikle sen onların dinine girinceye kadar onlar senden razı olmayacaklardır. Öyleyse onları razı etmeyi bırak peygamberim.

Rabbimizin peygamberine hitap tarzının sertliğine bakılırsa bu meselenin gerçekten çok ciddi, gerçekten çok önemli bir mesele olduğunu anlıyoruz. Anlıyoruz ki bu konuda peygamber bile olsa gözünün yaşına bakılmayacaktır. Zira şahısların büyüklüğü, Allah'ın emirlerine teslimden geçer. Allah'ın emirlerine teslim olmayanlar kim olurlarsa olsunlar, Allah onların işini bitirir.

"Ey Peygamberim! Andolsun ki sana da senden önceki peygamberlere

de vahy olunmuştur ki, eğer Allah'a ortak koşmaya kalkarsan tüm amellerin boşa gider ve sen hüsrana uğrayanlardan olmaktan asla kurtulamazsın!"
(Zümer: 65)

Ve yine bakın Hâkka sûresinde 44-47. âyetleri:
"Eğer Peygamber bize karşı bu kitaba kendisinden bir şeyler ilave etmiş olsaydı, biz onu kuvvetle yakalar ve onun şah damarını koparırdık!"
(Hâkka 44,47)

Buyurulur. Görüyor musunuz tehdidi? Peygamber bile olsa bu çok önemli konuda kimsenin gözünün yaşına bakılmaz. Kimse mazur görülemez.

Bu âyetler, Allah yolunun yolcularının kâfirler, müşrikler ve münâfıklarla ilişkilerini belirleyen âyetlerdir. Mü'minler kâfirlerin İslâm'a gelmesini isteyebilirler, bu tabii bir şeydir. Ama onların zikzaklı sözleri, cıvık tavırlarına bakarak, onları razı etmek adına onlara tavizler vermeye mü'minler asla mezun değillerdir.

Zira onların yola gelmeyişlerinin sebebi, bu konudaki delillerin azlığından veya senin onlara İslâm'ı açıkça anlatmayı becerememen değildir. Aksine hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde senin açıkça İslâm'ı ortaya koyman ve onlara kendi istek ve arzularına göre dini değiştirebilmeleri için boşluk bırakmamandır. Onun için onlara taviz vermek çok tehlikelidir.

Eğer müslümanlar, onlara tavizler vermeye başlarlarsa bu onların kendi dinlerinde, kendi bâtıl akideleri üzerinde sebat etmelerine vesile olacaktır. Çünkü tavizkâr bir tutum, kesinlikle onlara destek vermek anlamına gelecektir. Müslümanlar onlara tavizler verip onların davranış ve inanışlarını tasvip edercesine bir tavır takınmaları, onları kendi dinlerinde kemikleşmelerini sağlayacaktır. Bunlar bize böyle baktıklarına göre demek ki bizim yolumuz da doğruymuş diyecekler ve yanlış dinlerine, bozuk inanışlarına daha bir sağlam sarılmaya başlayacaklardır.

Her bir tavizi gördükçe cesaretlenip, yeni yeni tavizler isteme-ye kalkışacaklardır. Böyle böyle seni, son tavize kadar götürecek-lerdir. En son isteyecekleri taviz de senin onların dinlerine girmendir.
"Gerçek hidâyet Allah'ın hidâyetidir, yol Allah'ın yoludur."

Artık hak bellidir, hidâyet bellidir, yol bellidir, hayat programı bellidir. Doğrusu İslâm yoludur, doğrusu Allah yoludur, başkalarına ihtiyacınız yoktur. E peki bizim birtakım problemlerimiz var. Sıkıntılarımız var. Yeryüzünde yalnız yaşayamayız. Biz birilerine muhtacız. Ekonomik, siyasî, askerî problemlerimiz var. Bizim yol göstermeye ihtiyacımız var, bizim bir hidâyete ihtiyacımız var. E şu andaki yahudiler ve hıristiyanlar da dünyanın en büyük dev güçleridir, ülkelerinin problemlerini halletmişler, sanayilerini kurmuşlar, insanlarını mutlu etmişler. Hikâye bunlar aslında, eh biz ne yapalım? dersek bakın müslü-manlara diyor ki Rabbimiz:

Hidâyet istiyorsanız, hidâyet Allah'ın hidâyeti, yol Allah'ın yoludur. Probleminiz varsa Allah'a havale edin, Allah'a yalvarın, Allah'a yakarın, Allah'ın âyetlerinin tarif ettiği bir hayata yöneliverdiniz mi, bakacaksınız ki problemleriniz kendiliğinden çözülmüştür. Tüm problem-leriniz ama. Ekonomik, siyasî, içtimaî, askerî, eğitim, hukuk, seçim, geçim tüm dertleriniz bitecektir. Çünkü o zaman siz yenilmez ve ya-nılmaz bir Allah'la berabersiniz demektir. Ama öyle değil de:

"Eğer sen, sana gelen ilimden sonra hâlâ onların heva ve heveslerine uyarsan Allah'tan sana hiçbir dost ve yardımcı yoktur."

Onların isteklerine, arzularına, sevgilerine nefretlerine düşün-celerine, sosyal sistemlerine, ekonomi anlayışlarına, eğitimlerine, ceza kanunlarına, âhiret görüşlerine yahut ahlâk, siyaset yapılarına, her şeylerine uyarsan, artık senin için Allah'tan ne bir dostun vardır, ne de bir yardımcın. Sana gelen ilimden sonra. Hangi ilim gelmişti Rasulul-lah Efendimize? Buradaki ilim Kur'an'dır. İlim vahiydir. Çünkü peygamberimize gelen vahiydi. Eğer sen, sana gelen bu vahyi bırakır da onların ilme dayanmayan heva ve heveslerine uyacak olursan artık dostun da yoktur, yardımcın da. Allah'ın velâyetini, Allah'ın dostluğu-nu kaybettikten sonra artık mü'minler için dünyada ne rahat yüzü, ne saâdet, ne bereket, ne de âhirette cennet ve devlet olması mümkün müdür? Öyle olmamış mı diyesim geliyor?

Yıllardır bizler vahyi bıraktık, Allah'tan gelen ilme sırt çevirdik ve bu kâfirlerin heva ve heveslerine uyduk. Ey yahudi ve hıristiyanlar! Ey bizim efendilerimiz! Ey bizim hocalarımız! Bak biz de sizin gibi olduk! Sizin gibi giyiniyor, sizin gibi soyunuyoruz! Eskiden tepeden tırnağa giyinirdik, ama şimdi bak sizin hatırınıza kılık-kıyafetimizi değiştirdik! Sizin yazınızı kullanıyor, sizin eğitiminize sahip çıkıyoruz! Sizin kanunlarınızı, sizin tatillerinizi, sizin takvimlerinizi kullanıyoruz! Sizin hatırınıza Nato ya girdik! Birleşmiş Milletlere

üye olduk! AT' la nikâhlandık, İMF ile nişanlandık, bugüne kadar bir dediğinizi iki etmedik, di-ye yalvarıp yakardığımız halde yine de kendimizi sevdiremedik. Ama beri tarafta Allah'ın yardımı kesildiği için de gittikçe batağa battık ve bir türlü belimizi doğrultamadık. Elbette öyle olacaktık. Ne diyor bakın Allah:

Eğer size gelen vahyi bırakır da onların heva ve heveslerine uyarsanız, dostunuz ve yardımcınız olarak yokum diyor Allah. Allah'ın desteğini üzerlerinden çektiği bir toplumun akıbeti budur işte. Ya bu kitaba evet deriz, ya bu kitapla birlikte oluruz, o zaman dostumuz yardımcımız Allah olur. Allah desteğini hak ederiz. Ya da bu kitabı bıraktıktan sonra, Allah desteğini kaybettikten sonra yeryüzünün tüm kâfirleriyle beraber olsak da cehenneme kadar yolumuz var demektir. O zaman hiç kimse de bizi bu cehennemden kurtaramaz. Zaten kâfirlerin bütün derdi bizi kendi cehennemlerine ortak etmek. Müslümanlar var oldukları ve İslâm'ı yaşadıkları müddetçe bu kâfirlerin aleyhinde delil vardır ve bu kâfirler bu delili yok etmek, bizi de cehenneme sürüklemek için ellerinden gelen her şeyi yapacaklardır. Çünkü bunlar başka değil sadece heva ve heveslerine uymaktadırlar. Yâni bunlar bu halleriyle din diye sadece heva ve heveslerine uyduklarından, tahrif ve bid'at ehli olduklarından artık ehl-i kitap da değillerdir. Çünkü:

121:"Ehl-i kitabın içinde bir grup da vardır ki bunlar kendilerine verdiğimiz kitabı gereği gibi okurlar, işte ona iman edenler bunlardır. Ama kim de Kur an'ı küfreder, örterse işte böyleleri zarar edenlerin ta kendileridir."

Tevrat'ı hakkıyla okuyanlar, İncil'i hakkıyla okuyanlar, Kur'an'ı hakkıyla okuyanlar. İşte onların kitapları kendileri için bir değer ifade ediyordur. Dün bunlar Tevrat'ı da güzel okudular, İncil'i de güzel okudular, amel etmek üzere kitaplarına başvurdular ve şimdi de Allah'tan gelen son kitaba tabi oldular bunlar. Yâni Kur'an'ı da güzel okuyanlardır bunlar.

İşte ona iman edenlerdir bunlar. Okudukları kitaba inanan ve inandıkları kitabı okuyan insanlardır bunlar. Okudukları, bilgilendikleri, inandıkları kitaplarıyla hayatlarını düzenleyenler, kitap kaynaklı bir ha-yat yaşayanlardır onlar. Kitaplarıyla hayatlarını özdeşleştirenlerdir onlar. Kitapsız bir hayatla tamamen ilgilerini kesen insanlardır onlar.

Bu âyetinde Rabbimiz kitabı hakkıyla okuyanlardır onlar buyuruyor. Peki acaba kitabı gerçekten okumak hakkıyla okumak ne demektir? Nasıl anlayacağız bunu? Arkadaşlar, kitabı hakkıyla okumak demek kitaba hakkını vererek okumak demektir. Bunu şöyle kısaca bir maddeleştirerek söyleyelim inşallah:

1- Kitabı hakkıyla okumak, onu devamlı okumaktır. Kitapla di-yalogu hiçbir zaman kesmemektir. Hayatın her bir alanının düzenlemesi konusunda o alanı düzenleyen âyetler kafamızda canlı olacak biçimde sürekli onunla ilişkiyi kesmemek demektir. O kadar yoğun bir şekilde gece-gündüz kitapla beraber olacağız ki, kitabın âyetleri hafızamızda o kadar canlı olacak ki, belirleyeceğimiz her bir tavırı kitap eşliğinde gerçekleştireceğiz. Kitapla yürüyecek, kitapla duracak, kitapla düşünecek, kitapla yatıp kalkacağız.

2- Kitabı bir roman, bir hikâye okur gibi değil de gerçekten onu anlamak, onunla yol bulmak, onunla amel etmek, hayatımızı onunla şekillendirmek üzere okumaktır.

3- Rasûl-i Ekrem Efendimizin hadislerinde buyurduğu gibi okudukları âyetleri kendi aralarında ders haline getirerek, düşünerek, tartışarak, muhasebe ederek, mânâsını anlamaya, kavramaya çalışarak okuyanlar, işte böyle yapanlar o kitaba iman ediyorlar demektir. İşte kitap sahibi olanlar, kitap ehli olanlar bunlardır. Yoksa onun içindekilerden habersizce bir hayat yaşayanların ben kitap ehliyim demelerinin bir anlamı olmayacaktır.

"Ama kim de Kur'an'ı küfreder, örterse işte böy-leleri zarar edenlerin ta kendileridir."

Kim de o Kur'an'ı örterse, örtbas ederse, onunla ilgi kurmaz, onunla hayatını düzenlemeye yanaşmazsa işte onlar zarardadır, dünya ve âhiretlerini kaybeden insanlardır. Ehl-i kitap içinde gerçekten müslümanlara dost olanlar, kendi kitaplarına gerçekten iman edenlerdir. Kendi kitaplarına samimiyetle iman eden bu insanlar kendi kitaplarının haber verdiği son elçiye de iman etmişler ve hemen kendi kitaplarını gönderen Allah'ın bu son mesajını da kabullenmişlerdir. Ama daha önceden de kendi kitaplarıyla ilgisiz bir hayat yaşayanlar şimdi bu son kitaba da aynı tavrı takınmışlardır.

122:"Ey İsrâil oğulları! Size olan nîmetlerimi hatırlayın! Bir vakitler sizi bütün âlemlere tafdıyl etmiştim."

"Size olan nîmetlerimi hatırlayın! Bir vakitler sizi bütün âlemlere tafdıyl etmiştim."

Vaktiyle size lütfettiğim nîmetlerimi bir hatırlayın! Sizi döne-minizdeki tüm akıl sahiplerine üstün kılmıştım. Kitaplar ve peygam-berler göndererek size şan şeref bahşetmiştim. Dünyanın en üstün toplumu oldunuz. Yusuf (a.s) döneminde Mısır'da, Dâvûd ve Süley-man (a.s) dönemlerinde Kudüs'te, Mûsâ (a.s) döneminde Sina'da Allah'ın kitabına bağlı olduğunuz dönemlerde sizler

yeryüzünün en şerefli toplumu haline geldiniz.

Kitap sizdeydi, risâlet sizdeydi, güç kuvvet sizdeydi, ilim sizdeydi, izzet ve şeref sizdeydi. Şimdi bu nîmetlerime liyakatinizi kaybettiğiniz için bu nîmetler elinizden alındı. Kaybettiniz bunları. Bana karşı, kitabınıza ve peygamberinize karşı takındığınız bozukdüzen tavırlarınızdan ötürü alınlarınıza zillet ve meskenet damgası vuruldu. Ve işte tekrar eski konumunuza dönebilmeniz için bu nîmetlerimi hatırlayıp şükretmeniz gerekmektedir. İşte şimdi bu fırsat karşınızda durmaktadır. En büyük nîmet kitap ortada. En büyük nîmet peygamber ortada. Gelin bu kitaba, bu peygambere iman edin. Gelin hayatınızı bunlar belirlesin. Gelin benim istediğim gibi kullar olun. Gelin benimle yeniden barışın ve yeniden yeryüzünün en şerefli toplumu haline gelin, diyor Rabbimiz.

İsrail oğullarına böylece seslenen Rabbimiz, bize de diyor ki bu âyetleriyle: Ey müslümanlar! Ey yeryüzünün perişan, derbeder insanları, sizler de size bir zamanlar lütfettiğim nîmetlerimi bir hatırlayın hele. O Allah ki; bir zamanlar sizi, âlemler üzerine tafdıyl etmişti. Ra-sulullah dönemindeki durumunuzu bir düşünün. Dört halîfe dönemin-deki durumunuzu, daha sonraki dönemleri, Çin Seddinden Atlas Okyanusu'na, Sibirya içlerinden Afrika ortalarına kadar ve Hint Okyanusu'na kadar yeryüzünün yegâne hakimi, yegâne galibi siz olmuştunuz. Osmanlılar zamanını, Selçuklular dönemini düşünün. Allah'a ciddi ciddi kullar olmanız, Allah'ın size gönderdiği kitabına sahip çıkmanız sebebiyle Allah bütün bunları size lütfetmişti. Ama sonradan Allah'a isyanınız, kitabına sırt çevirmeniz, kitabınızı arkanıza atmanız ve peygamberinizi pratikten kaldırmanız sebebiyle yeryüzünde zelil ve hakir bir duruma düştünüz. Tıpkı İsrail oğulları gibi zirveden aşağıların aşağısına düştünüz. Rezil, rüsva bir hayatın mahkumu oldunuz. Öyleyse gelin ey müslümanlar, yeniden eski durumunuzu elde etmek isterseniz, yeryüzünün mülkünün sahibi olarak şerefli bir hayat yaşamak istiyorsanız, gelin tekrar Allah'ın nîmetine, Allah'ın kitabına ve Rasulullah'ın sözlerine, davetlerine kulak verin. Sizler de asla unutmayın ki sizi eski halinize getirecek olan işte bunlar olacaktır.

Kitap ehliyiz diye tutturmuş gidiyorsunuz. Ben size kitap ehli ne demekmiş, kitap ehli nasıl olurmuş bunu da anlattım. Artık anlamalısınız bunu. Artık insaf edip aklınızı başınıza alın? Değilse öyle bir zaman gelecek ki:

123:"O gün hiçbir kimse hiçbir kimse adına ödeme yapamayacaktır. Hiçbir kimseden fidye kabul edilmeyecek. Hiçbir şefaat fayda vermeyecek, kimseye de yardım edilmeyecektir."

Böyle bir günün heyecanıyla tir tir titreyin ki, o gün oğul ba-badan, baba oğuldan kaçacak. Kadın kocadan, koca karısından kaçacaktır. Hiçbir kimseden fidye kabul edilmeyecek. Dünya kadar malınız-mülkünüz olsa bile beş para etmeyecek. Hiçbir kimseden de fidye kabul edilmeyecek. Hiçbir kimse de kimseye şefaat edemeyecek. Herkes Rabbinin huzurunda bir hesabın beklentisi içinde olacaktır. Ve hiç kimseye de yardım olunmayacaktır. Öyleyse gelin ey insanlar o günün heyecanıyla, o günün sıkıntısıyla Allah'ın size verdiği nîmetleri hatırlayın ve hazırlıklı olun.

Sakın ha filanların Allah'la arası iyidir, benim de onlarla aram iyidir, o halde onlar beni kurtaracak ümitleriniz olmasın. O gün ne babanın evlâdına, ne evlâdın babasına, ne kocanın karısına, ne amirin memuruna sağlayabileceği bir şey yoktur. Herkes yardımcısız ve yalnız olarak Allah'ın huzuruna gidecektir. Melikler yalnız, mâlikler yalnız, hükümdarlar, krallar yalnız, hacılar, hocalar yalnız ve hattâ peygamberler bile yalnız. Hepsi de çaresiz Allah'ın kendilerine vereceği hükme razı olacaklardır.

İsrâil oğullarına seslenen âyetler bölümü burada bitiyor. Bakara sûresinde 40. âyetten itibaren 123. âyete kadar ki bölüm hep İsrâil oğullarına hitap ediyordu, ama esasında bu âyetler hep bize hitap ediyordu. Eğer bu bölüm İsrâil oğullarını anlatıyor, bunların bizimle ilgisi yok deyip kitabımızın bu bölümünü geçseydik, bu âyetler bize hiçbir mesaj vermeyecekti. Ama bu âyetler bizi anlatıyor.

Efendim bu âyetler yahudiler hakkında inmiştir, şunlar hıristiyanlar için gelmiştir, bunlar müşriklere hitap ediyor, bu şunları, bu bunları anlatır diyerek hiç bir âyeti elimizin tersiyle itmeye hakkımız yoktur. Bileceğiz ki bu kitap bize gelmiştir ve her bir âyeti bizi anlatıyor, bize hitap ediyor demektir.

Her bir âyet, şu anda bize yeniden nazil oluyormuşçasına, bunlar sayesinde Allah'la konuştuğumuzu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Bakın bu 80 kadar âyet bize şu ana kadar pek çok mesajlar sundu. Bu 80 kadar âyetin bize şu ana kadar sunduğu bu mesajları biz nereden ve hangi kaynaktan öğrenebilirdik? Hangi kaynaktan, hangi üniversiteden bu kadar bilgi alabilirdik? Bu 80 âyetin bize kazandırdığı, imanı, izzeti, şerefi kim verebilirdi bize?

Öyleyse bizim de yapacağımız iş, belki en birinci işimiz, bize bu kadar

iman ve şeref kazandıran bu âyetleri gündeme alıp, sanki şu anda bize yeni nazil oluyormuş gibi toplumun gündemine indirmek zorundayız. Bu toplumu bu âyetlerden başka bir şeyin dirilteceğine ben inanmıyorum. Kaldı ki toplumun nasıl dirileceğini de biz düşünmek zorunda değiliz. Zira bu toplumu diriltecek olan Allah'tır. Biz beşir ve nezir olarak bize düşeni yapalım, gerisini Allah'a bırakalım, o kendine düşeni elbette yapacaktır. Allah yardımcımız olsun. Bundan sonra bir bölüme geldik.

Bu bölümde Hz. İbrahim'den (a.s) söz ediliyor. Bakara sûresi-nin buraya kadar olan bölümlerinde yahudilerin, kısmen de hıristiyan-ların Hz. Mûsâ (a.s) dönemindeki ve o Hz. Mûsâ döneminden Rasu-lullah dönemine kadar geçen zaman içinde peygamberlerine verdikleri ahidlerinden, onların tavırlarından, tutumlarından söz edildi. Bu arada zaman zaman müşriklerden ve müşriklerin ehl-i kitapla pek çok hususlarda birlikte hareket ettiklerinden söz edildi.

Bundan sonra Rabbimiz bu bölümde, Hz. Mûsâ'dan çok önceki dönemlere, Hz. İbrahim (a.s) dönemine dönecek ve böylece ken-dilerini Hz. İbrahim'e izâfe eden, Hz. İbrahim'in kendilerinin ataları olduğunu, onun yolunda olduklarını iddia eden hem yahudileri hem de Mekke müşriklerini bir de böyle yargılayacak. Yahudilerin ve müşriklerin iddia ettikleri Hz. İbrahim'le alâkalı bütün hakikatleri gözler önüne sermeye başlayacak Rabbimiz. Hz. İbrahim'in dininin gerçek çehresini ortaya koyarak onun yolunda olduklarını iddia edenlerin bozuk ve tahrif edilmiş itikatlarıyla bu ikisi arasındaki çok uzak mesafeleri anlatacak.

Aynı zamanda İbrahim'in (a.s), onun oğulları olan İshak ve İsmail'in (a.s) ve son olarak da Yakub'un (a.s) takip buyurdukları dinle, inanışla son peygamber Hz. Muhammed'in (a.s) dini arasındaki benzerlikler vurgulanacak. Ve böylece ehl-i kitabın ve müşriklerin tüm iddiaları çürütülecek, yahudi ve müşriklerin yıllardır iddia ede geldikleri İbrahim'in torunu olmalarından ötürü üstün olma ve Hz. İbrahim'in varisi olma meseleleri tamamen suya düşmüş olacak. Bunların İbrahim yolundan inhiraf ettikleri andan itibaren veraset hakkını kaybettikleri ve bu yüzden de İlahî imamet ve hilafete İbrahim (a.s)'ın tüm torunları değil, sadece âdil olan bir kısmının lâyık olduğu ortaya konulacak.

İbrahim (a.s) kendi başına zirvede bir peygamber. Etrafında yardımcısı yok, destekleyicisi yok, kimsesi yok, yalnız başına bir insan. Bu kelimeler: Önce babasıyla bir imtihan veriyordu. Çünkü babası müşrikti, puta tapan bir insandı.

Babasıyla ciddi bir savaş vermişti İbrahim (a.s). Bu imtihanı başarıyla geçti ve kazandı.

Sonra kavmiyle çatıştı. Çünkü kavmi aya, yıldızlara ve güneşe tapınıyordu, bunu da kazandı İbrahim (a.s) . Bunların hiçbirisinin Rab olamayacağını onlara ilan etti. Yine kavmi putlara tapıyordu, İbrahim (a.s) onları kırarak, onların da ilâh olamayacağını ilan etti. Hattâ put kırma savaşıyla çok büyük bir imtihanla karşı karşıya gelmişti onu da başardı.

Ve yine İbrahim (a.s) kavminin kralıyla da bir çatışma içine girmişti, çünkü kavmin kralı Nemrut kendisini toplumuna İlâh olarak kabul ettirmişti. İbrahim (a.s) burada da başarılı bir savaş verdi ve nihâyet doğup büyüdüğü bölgede son imtihanı ateşe atılma idi. Ateşe atıldı İbrahim (a.s). Ateşe atılırken bile o, Rabbine tevekkülden, bağlılıktan bir an vazgeçmedi. Bu imtihanı da başarıyla verdi İbrahim (a.s). Ateş Allah'ın izniyle onu yakmadı. İbrahim'e Allah'ın emriyle soğuk ve selâmet oldu ateş.

Ve yine İbrahim (a.s) doğup büyüdüğü yurdunu terk etmek zorunda kaldı. Hicrete mahkum oldu. Mezepotomya'daki Ur şehrini terk etti. Çünkü ülkesinde kimse kendisine inanmamıştı, sadece hanımı Sare annemiz ve yeğeni Lût (a.s) vardı. Buradan Harran bölgesine gitti. Sonra oradan Şam'a gitti, sonra oradan da Kudüs diyarına, oradan Mısır ve tekrar Şam bölgesine gelmişti. Bir ara da İbrahim (a.s) Mekke'ye kadar bir ziyareti olmuştu. Rabbinden sonradan evlendiği Hacer anamızı ve oğlu İsmail'i (a.s) burada bırakma emrini almıştı. Mekke'de bırakma emrini almıştı. Bütün bunlar Allah'ın imtihanıydı. Bütün bu imtihanlara ek olarak oğlunu kurban etme imtihanıyla da karşı karşıya geldi ve bunu da başardı. Allah'ın istediği bu emri de yerine getirmek için hareket etti, ama Allah bu emrini geri alıp bu işten onu muaf tutmuştu, fakat o bunu da başarmıştı.

Bütün bunları yaparken o tek başınaydı. Tek başına ortaya çıkıyor. Tüm dünya kendisine düşman, babası bile kendisine düşman. Babil kralı kendisini ilâh olarak ilan etmiş, toplum yıldızları, ayı, güneşi kendisine tanrı edinmiş, ortamda çeşit çeşit putların hâkimiyeti söz konusu. Halk, devlet, millet herkes birleşmişler, İbrahim'e karşı birlikte hareket ediyorlar. Ama bir İbrahim çıkıyor ortaya, önce babasıyla, sonra kavmiyle, toplumuyla, sonra devletiyle, sonra putlarla, sonra yıldızla, ayla, güneşle çetin ve onurlu bir kavga vermiş. Toplumuyla, devletiyle arası açılmış, ateşe atılmış, ölümle tehdit edilmiş, sonra

hicrete mahkum edilmiş, yurdunu terk etmek zorunda bırakılmış.

Ve nihâyet bütün bu denemelerden geçirildikten ve her birinden alın akıyla çıktıktan sonra, bütün bu çileler ve ıstıraplarla yaşı uzunca yaşayan bir insanın yaşına ulaşmış ve Rabbimiz buyurur ki:

124:"Hatırlayın hani İbrahim'i, Rabbi birtakım kelimelerle imtihan etmişti. O da bunları tam olarak yerine getirmişti. Ey İbrahim! Ben de seni tüm insanlara imam yapacağım! İbrahim ya Rabbi zürriyetimden de dedi. Zâlimler benim ahdime ulaşamaz."

"O da bunları tam olarak yerine getirmişti."

Bütün hayatı başarılıydı, bütün imtihanlardan alın akıyla çıkmıştı. Hep kendi başınaydı, hiç yardımcısı ve destekleyicisi yoktu. Ur şehrinde tek başına, babasıyla karşı karşıya gelirken kendi başına, ateşe atılırken kendi başına, putları kırarken kendi başına, yıldızları, ayı, güneşi doğrarken kendi başına, hicrete çıkarken kendi başına, kralın karşısına çıkıp ona meydan okurken hep kendi başına, hiç yardımcısı ve hamisi yoktur. Bütün bunları becerdikten sonra Rabbimiz buyuruyor ki:

"Ey İbrahim! Ben de seni tüm insanlara imam yapacağım!"

İbrahim başarılı olunca, yüz akıyla bu denemelerden geçince elbette Rabbi ona bir mükâfat vermeli, onu ödüllendirmeliydi. Rab-bimiz buyurdu ki: Ey İbrahim! Sen bu imtihanlardan başarıyla çıktın, kelimeleri tastamam tamamladın ben de seni tüm insanlara reis yapacağım! Tüm insanlığa lider yapacağım. Ben de seni imam yapaca-ğım. Aslında peygamberlerin hepsi imamdır. Hattâ bakıyoruz Kur'an-ı Kerîmde küfrün önderlerine, kâfirlerin kendilerine uyduğu insanlara da imam kelimesi kullanılmış. İmam; buradaki imam, namazdaki imam demek değildir sadece. Buna imamet-i suğra denilir. Bununla beraber onun dinde örnek olarak imam kılınmasıdır. İmam önde olan, öne geçen, kendisine uyulan, iktida edilen, muktedabih demektir.

İmam bir de devlet başkanlığı demektir. Seni devlet başkanı yapacağım. İmam, kıyamete kadar tüm insanlığın kendisini örnek alması gereken önder demektir. Seni imam kılacağım, seni öne geçirip herkesi sana tabi kılacağım, seni önder yapacağım. Evet, seni tüm insanlığa imam yapacağım. Halîfe Adem'di (a.s). Âyeti daha önce okuduk:

(Hatırlayın, hani Rabbin meleklere: Ben yeryüzün-de bir halife yaratyacağım buyurmuştu"

(Bakara: 30)

Âyetinden anlıyoruz ki halîfe Hz. Adem atamızdı, onun pratiğini Hz. Dâvûd gerçekleştirmişti yeryüzünde. Yâni hiçbir peygamber bu döneme kadar bu halîfelik rolünü üstlenemedi. Yıllar sonra Cenab-ı Hak Dâvûd'a (a.s) diyecekti:

"Ey Dâvûd, biz seni yeryüzünde halîfe kıldık, sen de insanlar arasında adâletle hükmet!"

(Sâd: 26)

İşte hilafetin olmadığı dönemde de insanlığa imam olarak Hz. İbrahim'in görevlendirildiğini görüyoruz. Hilafetin olmadığı dönemler-de bile kendisine uyulacak bir imam. Kendisine imamlık verilince İbrahim (a.s) buyurdu ki:

"İbrahim, ya Rabbi zürriyetimden de dedi."

Ya Rabbi beni imam seçtin, bu nîmet sadece bana ait bir nîmet olmasın. Bana vereceğin bu nîmeti zürriyetime de ver ya Rabbi. Soyumdan da, neslimden de! Zürriyetimden de imamlar getir ya Rab-bi! Soyuma da bu imamlığı nasip et ya Rabbi! Bu şerefi benim zürriyetime de lütfet ya Rabbi! Öyle ya insanlar için imam olmak, insanlar için rehber olmak, insanlar için peygamber olmak, belki sıkıntılı bir meslek, ama en büyük bir nîmetti ve kendi çocukları için de bunu is-tiyordu İbrahim (a.s). Mal istemiyordu, mülk istemiyordu, saltanat is-temiyordu çocukları için. Aman ya Rabbi onlara servetler ver, evler, arabalar, dükkanlar, mallar mülkler ver, onları el âleme muhtaç etme demiyordu. Sadece imamet, sadece rehberlik, sadece risâlet istiyordu kendisi için de çocukları için de. Onun bu talebine karşılık Cenab-ı Hak buyurdu ki:

"Zâlimler benim ahdime ulaşamaz."

Zâlimlere kesinlikle bu imamlığı, bu reisliği vermeyeceğim. Zâlimler kesinlikle bu ahdime ulaşamayacaklar. Zâlimler kesinlikle imam olamaz. Zâlimler kesinlikle peygamber olamaz. Zâlimler kesinlikle müslümanların reisi olamazlar, idareci olamazlar, müslümanların başına geçemezler. Hz. İbrahim'in oğlu da olsa zâlimlere idarecilik yok. Kâbe'nin Hâcibi de olsan, Kâbe'nin anahtarlarına da sahip olsan, Kâbe halkının idarecisi de olsan, yahudilerin reisi de olsan, haham da olsan, papaz da olsan, âlim de olsan, hacı da, hoca da olsan eğer sen zâlimsen senin imamlık, önderlik hakkın yoktur, idarecilik hakkın yoktur.

Demek ki insanların imam olabilmeleri, önder olabilmeleri, muktedabih olabilmeleri, izinden gidilen kişiler olabilmeleri için, idareci olabilmeleri ve de devlet nîmetine ulaşabilmeleri için, bu yasaya uymaları gerekmektedir. Yâni âyetin ifade ettiği gibi âdil olmaları, zâlim olmamaları ve de Cenab-ı Hakkın kelimelerini tamamlamaları gerekmektedir. Yâni tıpkı Hz. İbrahim (a.s) gibi Allah'ın emir ve yasakları konusunda başarılı olmaları gerekmektedir.

Zâlimler idareci olamazlar, zâlimler devlet başkanlığına asla getirilmemelidirler. Âyet-i kerîme bize bunu anlatmaktadır. Hattâ başlangıçta zâlim olmayıp da sonradan zâlim olanların bu görevden alınmalarının vacip olduğunu anlatır bu âyet-i kerîme.

Realite budur, ama bugün nice zâlimler şu anda idareci olabilmişler diyorsanız, şunu söyleyelim. Şurası bir gerçektir ki, âdil bir toplumun başına zâlim bir idareci kesinlikle geçmemiştir, geçememiştir. Tarih böyle bir hadise kaydetmiyor. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Müslümanlar kendileri bizzat toplum olarak âdil oldukları hiçbir dönemde onların başına zâlim birisi iktidar etmemiştir.

Ama, müslümanlar müslümanlıklarını kaybettikten sonra, müs-lümanlar bu adâlet özelliklerini kaybettikten sonra zâlimler ancak müslümanların başına geçebilmiştir. Başka türlü kesinlikle müslü-manların başına zâlimler geçememişlerdir. Toplum zâlim olunca onların başına zâlim idareciler geçebilmiştir. Bakın, bu hususu anlatırken Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Siz nasılsanız öylece idare edilirsiniz."

Siz nasılsanız, nasıl birine lâyıksanız öylece idare olunursunuz.

Keşfü'l-Hafa'daki başka bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Sizin idarecileriniz sizin devlet başkanlarınız, sizin amellerinizdir. Amelleriniz bir adam şeklinde temessül etmiş ve sizin başınıza idareci olmuştur. Amelleriniz neyse, idarecileriniz odur."

Rabbimiz de Kur'an-ı Keriminde:

"Bir toplum kendini değiştirmedikçe, Allah kesinlikle o toplumu değiştirmez."
(Ra'd: 11)

Toplumların yasasıdır bu. Bir toplum değişmeye karar verip, düzelmeyi düşünmedikçe Allah asla o toplumları değiştirecek değildir.

Rabbimiz buyuruyor ki; zâlimler imamete lâyık değillerdir. Zâlimlerden idareci edinilmemesi ve başlangıçta zâlim değilken idareci olmuş birisi, eğer sonradan zâlim olursa hemen bunun o makamdan alınmasının vacip olduğunu anlatıyor âyet-i kerîme.

İmamlık âdillerin işidir. İşte Hz. İbrahim'in (a.s) iki hanımı var. Birisi Hacer, diğeri Sare annelerimiz. Hacer'den İsmail (a.s), Sare'den İshak, İshak'tan Yakub, Yakub'dan Yusuf, Yusuf'tan ileriki dönemler-de Mûsâ, Harun, onlardan sonra Dâvûd, Süleyman, Zekeriyya, Yahya, İsa ve İsmail'den (a.s) Hz. Muhammed (a.s). İşte bizim için en mükemmel imamlar. Hayatlarında kesinlikle falso olmayan ve bizim kendilerini örnek alıp hayatlarını yaşadığımız zaman kendilerini taklit ettiğimiz zaman, kesinlikle hata etmeyeceğimiz mükemmel örnekler. Hayatları Allah tarafından kesinlikle onaylanmış insanlar.

Ama biz onları bırakıp da birbirimizi ya da içimizden birilerini örnek aldığımız zaman, Allah'ın onaylamadığı bir hayat bizim için örnek olamaz. Bundan dolayıdır ki, toplumun kendilerini örnek kabul ettikleri, önder kabul ettikleri insanlar, hacılar, hocalar, mürşitler, şeyhler daima kendilerine bir görev olarak şunu çok iyi bilmeliler: İnsanlara, gelin peygamberlerle beraber olalım. Gelin, hayatları Allah tarafından onaylanmış elçilere benzeyelim, gelin kitabın dediği gibi olalım demeliyiz. Kesinlikle insanları kendimize veya kendimiz gibilere çağırmayalım. Gelin bizim gibi olun, gelin bizim gibi yaşayın, bizi örnek alın, biz nasıl yaşıyorsak siz de öyle yaşayın demeyelim.

Eğer insanlar bizi örnek alır, bizim gibi olmaya çalışırlarsa bizde çakılır kalırlar ve bizi aşamazlar, ancak bizim kadar olabilirler. Daha öteye geçemez bu insanlar.

Bir de bu âyet-i kerîme liderliğin ve imametin yahudilerden alınıp müslüman toplumun eline geçtiğini anlatır. Sanki bu âyetiyle ya-hudilere diyor ki Rabbimiz: Ey İsrâil oğulları! Bir zamanlar sizler âdildiniz! Kitaba ve

Peygambere sahip çıktığınız o dönemler size yığın-larla nîmet ulaştırmış, sizi uzun bir süre nübüvvet ve İmamete nail kıl-mıştım. Kitap sizdeydi, risâlet sizdeydi, bilgi sizdeydi, şan ve şeref siz-deydi. O dönemlerde sizi bütün âlemlere üstün kılmıştım. Ama sonradan kitapla, peygamberle ilginizi kestiniz ve zâlimlerden oldunuz. Hal-buki zâlimler benim ahdime ulaşamazlar. Ben zâlimleri imam yapmam. İşte şimdi bu imamet, bu liderlik sizden alındı; bu imamet İsmail oğullarına intikal etti diyordu. Biraz sonra yine onların bu liderliklerinin sona erdiğini anlatmak üzere gelecek âyetlerle de kıblenin onlardan alınıp liderliklerinin son bulduğu bir daha vurgulanacak.

125:"Biz beyti (Kâbe'yi) insanlar için toplanma, sevap kazanma yeri ve emniyet kıldık. İbrahim'in makamında da namaz kılacak yer edinin. İbrahim'le İsmail'e de beytimi tavaf edenler, beytime misafir olanlar, oraya gelenler ve orada ibâdet kastıyla itikafa girenler için, ve de rükû ve secde edenler için tertemiz tutun diye emir vermiştik."

İbrahim (a.s) gündeme gelince elbette Kâbe de gündeme gelecektir. Çünkü Kâbe'yi bina eden oydu. Kâbe'yi ilk bina eden Adem'di (a.s). Ama ikinci olarak o beytin İbrahim (a.s) tarafından bina edildiğini biliyoruz. Evet beyt istikrar yeridir, beyt emniyet yeridir, beyt eman yeridir. O beyte sığınan, o beytle beraber yaşayan kişi istikrara kavuşmuş demektir. O beyte sığınan kişi, emniyette olmuş demektir. Evet emniyet, huzur ve istikrar mahalli.

Bakıyoruz, şu anda tüm dünyada insanlar istikrar ve huzur arayışı içindedirler. Yeryüzünün hiçbir yerinde, hiçbir bölgesinde huzur ve sükun kalmamış. Öyleyse biz de huzurunu kaybetmiş, sükûnet arayan, huzur ve sükuna susamış tüm bu yeryüzü insanlığa diyeceğiz ki; gelin ey insanlar Allah'ın istikrar, huzur ve saâdet mahalli kıldığı evini temel kıble kabul edelim ve hayatımızı o kıbleye yönelik olarak düzenleyelim. O kıblenin Rabbine göre bir hayat yaşayalım. O kıblenin Rabbinin kitabına ve o kitapta bize haber verilen yasalara göre bir hayat yaşayalım. O kıblenin Rabbinin koruması altına girelim. Rab olarak, İlâh olarak sadece onu bilelim ve sadece onun programını hayat programı olarak kabul edelim. Eğer bunu yaparsak kesinlikle bilelim ki, o bizi istediğimiz istikrara ve huzura kavuşturacaktır.

Öyleyse kıblemizi değiştirmek zorundayız. Washington'dan veya Paris'ten veya Pekin'den kıble edindiğimiz sürece bizim istikrara kavuşmamız mümkün değildir. Allah'tan başkalarının kıblelerine tabi olmaktan vazgeçersek, Allah'tan başkalarının rotasına girmeyi terk edersek, hareket tarzımızı Allah'tan

başkalarının belirlemesini bırakırsak, Allah'tan başkalarının kanunlarına itaatten vazgeçerek kıblemiz sadece Kâbe olursa, kesinlikle bilelim ki; tüm problemlerimiz bitecektir. Tüm hayatımızda huzur ve sükun hakim olacaktır. Çünkü orası güvenlik yurdudur, emniyet mahallidir.

"İbrahim'in makamında da namaz kılacak yer edinin."

Makam-ı İbrahim'de Mûsâlla edinin. Makam-ı İbrahim'de namaz kılın. Makam-ı İbrahim'de dua edin, yâni duanız İbrahim'in duası gibi olsun. Yâni namazınız İbrahim'in namazı gibi olsun. İbrahim gibi namaz kılın. İbrahim gibi hayatınıza hakim olacak bir namaz kılın. Ha-yata hakim olan bir namaz, namaza endeksli olan bir hayat yaşayın, tıpkı İbrahim (a.s) gibi olun, yâni herşeyinizle İbrahim gibi olun. Maka-m-ı İbrahim'de olmak, İbrahim makamında, İbrahim konumunda olmak demektir, İbrahim (a.s) gibi olmak demektir. İbrahim makamın-da olmak, İbrahim'in rolünü üstlenmek demektir. İbrahim makamında olmak, İbrahim'in yaptıklarını yapmak demektir. İbrahim'in misyonunu üstlenmek demektir.

İbrahim'in (a.s) ilk başlangıç mücâdelesinden itibaren yâni babasıyla, kavmiyle, kralıyla, puta tapan toplumuyla nasıl bir mücâdele yapmışsa, vatanından sürülmesi pahasına da olsa Allah'a kulluktan nasıl vaz geçmemişse, bu imtihanlardan sonra imamet hakkına, önderlik ve idarecilik hakkına nasıl ulaşmışsa, siz de tıpkı onun gibi onun makamında olun ve onun ulaştığı makama ulaşın. Onun gibi ibâdet edin, onun gibi tavır koyun, babanıza tavrınız onun gibi, toplumunuza tavrınız onun gibi, zâlim idarecilere, onların putlarına, put sistemlerine karşı tavrınız onun gibi olsun. Ateşe atılma, zindana tıkılma, sürgüne maruz kalma ile karşı karşıya kaldığınızda tavrınız onun gibi olsun. Adım adım onun hayatını örnek alın emrini veriyor Allahu Te-âlâ..

"İbrahim'le İsmail'e de beytimi tavaf edenler, beytime misafir olanlar, oraya gelenler ve orada ibâdet kastıyla itikafa girenler, rükû ve secde edenler için tertemiz tutun diye emir vermiştik."

Namaz kılanlar için temizleyin, temiz tutun diye emir vermiştik, ahid almıştık onlardan. Allah ahid alıyordu o ikisinden.

Çünkü Kâbe'yi onlar bina etmişlerdi. Elbette bu beytte ilk görevliler onlar olacaktı. Beytin ilk hizmetçileri de onlar olacaktı. Çünkü bu beyt Allah'ın eviydi, bu beyte gelenler de Allah misafiriydi. Allah kullarına, Allah misafirlerine de elbette hizmeti Allah peygamberleri yapardı. Çünkü

peygamberler insanlardan ücret almak için, insanların sırtına binmek için değil insanlık için var olan insanlardı. Çevresindeki insanlara en fazla fedâkarlık yapan, bir ihtiyar kadının bile, bir küçük çocuğun bile hizmetinde olan insanlardı. Ve işte İbrahim (a.s), İsmail (a.s) Allah'a bu konuda ahid veriyorlardı. Beyti Allah'ın kulları için hazırlayacaklar, temizleyeceklerdi.

Allah'ın beyti temiz olacaktı. Beytin temizlenmesi, temiz tutulması demek; sadece maddî pisliklerden temizlenmesi demek değildi. Bununla beraber putlar gibi, putların egemenliği gibi, şirk gibi her tür pisliklerden temizlenmesi gerekiyordu. Orada şirk olmayacaktı, orada putlara yer olmayacaktı, orada krallara yer olmayacaktı, orada tâğut-ların hâkimiyeti olmayacaktı. orada Allah'tan başkalarının sözü geçmeyecek, orada sadece Allah yüceltilecekti, sadece Allah'ın emirleri konuşulacaktı, Allah'tan başkalarının tâlimatlarına yer olmayacaktı. Allah'tan başkalarının sistemleri uygulanmayacaktı. Hayat programları uygulanarak Allah'tan başkalarına hamd edilmeyecekti. Allah'tan başkalarının arzuları, programları, emir yasakları uygulanmayacaktı. Hayat sadece Allah için yaşanacaktı.

Evet, Allah'ın evi tüm bu pisliklerden temizlenecekti. Ya da yıllardır biz Hz. İbrahim'in yolundayız, biz onun torunlarıyız diyerek Kâbe'ye sahiplik iddiasında bulunan ve o güne kadar Allah'ın beytinde olmadık pislikler gerçekleştiren müşrikler oradan çıkarılacak, egemenliklerine son verilecek, etkinlikleri bitirilecek ve böylece Kâbe temizlenecekti.

O gün bu konuda onlar Allah'a söz veriyorlardı, ama onlardan sonra bu emaneti kıyamete kadar üzerine alan müslümanlar da bu vazifeyi gerçekleştirmek üzere Allah'a söz veriyorlardı. Öyleyse Allah evlerini şirklerden, mescidleri Allah dışındaki egemen güçlerden ne kadar temizlediğinizi, Allah'a verdiğiniz bu sözü ne kadar gerçekleştirdiğinizi bir düşünün.

Rükû ve secdeli namazın sadece Muhammed'in (a.s) ümmetine mahsus bir namaz olduğu düşünülürse, Cenab-ı Hak aslında bu ahidle Hz. İbrahim ve İsmail'den böyle bir ümmetin, Muhammed ümmetinin geleceği konusunda ahid almıştı da diyebiliriz. Gelecek şerefli ümmet için, Muhammed ümmeti için bu evimi temizleyin, temiz tutun diye Allah, İbrahim ve İsmail'den (a.s) söz alıyordu.

Müşrikler Kâbe bizimdir, Kâbe'nin sahipleri bizleriz diyorlardı. Ama hani

İbrahim'den ve İsmail'den alınan bu sözün pratiği yok. Allah, onlara orayı Allah'ın kulları için, Allah'a kulluk yapacak olanlar için temizleyin buyurduğu halde bu müşrikler Allah'ın bu sözünü unutmuşlar ve orasını putlarla doldurmuşlar, putların egemenliğinde bir Kâbe haline getirmişler.

Peki bu mu Kâbe'ye sahip olmak? Bu mu Kâbe'ye ehil olmak? Biz İbrahim'in yolundayız diyorlar. Bu mu İbrahim'in yolunda olmak? Böyle mi yapmıştı İbrahim? Bir ömür boyu putlarla savaşan bir İbrahim'in yolunda olmak bu olmamalıydı elbette. Hem putları yücelteceksiniz, hem Kâbe'de putlara egemenlik tanıyıp Allah'ı unutacaksınız hem de İbrahim'in yolunda olduğunuzu iddia edeceksiniz, olacak şey midir bu? Hem Allah'ı farklı tanıyacaksınız, Allah'ın kulu ve Rasûlü olan bir insanı, Hz. İsa'yı Allah yerine koyacaksınız, hem de biz İsa'nın yolundayız diyeceksiniz, olacak şey mi bu? Hem Muhammedin (a.s) yolundan ayrılacaksınız, onun sünnetini, yolunu terk edeceksiniz, hayatınızda ona ve sünnetine yer vermeyeceksiniz hem de onun ümmeti olduğunuzu iddia edeceksiniz, olacak şey midir bu?

Evet, Kâbe budur ve oraya yönelerek kılınacak namaz da budur. Öyle bir namaz ki; hayata hakim, öyle bir hayat ki; namaza özdeş. Hayatla namaz özdeşleşmiş. Hayat namazdan ayrı değil, namaz hayattan kopuk değil, böyle hayatla namaz iç içe olacak. Yani namaz hayata egemen olacak. Hayatın tüm programını namaz belirleyecek. Hayata etkin olmayan, hayat programının boşluklarına sıkıştırılmış bir namaz, yani şu anda biz müslümanız diyen insanların kıldığı namaz Allah'ın istediği bir namaz değildir.

Yâni bir kimsenin namazıyla hayatı doğru orantılıysa o kimse namazı ikâme ediyor demektir, o kimse namazı ayağa kaldırmış, ya da o kimse dininin direğini dikmiş demektir. O kimsenin namazı namaz demektir. Yâni onun namazı rükûlu ve secdeli bir namaz demektir.

Namazın rükûlu ve secdeli olması demek, yâni namazı onun ekonomisine, ticaretine, kılık kıyafetine, alışverişine, işine, aşına, karısına, kızına, mesleğine, meşrebine karışabiliyorsa, yâni kişinin tüm hayatına namazı imzasını atıyorsa bir adamın, işte o kimse rükûlu ve secdeli bir namaz kılıyor demektir. Değilse hayatına karışmayan bir namaz, rükûsuz ve secdesiz, işte ehl-i kitabın namazı gibi bir namaz olacaktır Allah korusun.

126:"Hatırlayın, İbrahim demişti ki Rabbim burasını emin bir belde kıl! Ahalisinden Allah'a ve ahiret gününe iman edenleri çeşitli meyvelerle

rızıklandır diye dua etmişti. Allahu Teâlâ da hayır (kâfirlerin rızık hakkı vardır) küfredenleri az bir zaman faydalandıracağım, sonra da onları ateşin azabına uğramak zorunda bırakacağım. Ve o ateş ne kötü bir varış yeridir."

Bu belde emin olsun! Emniyette olsun. Yerden ve gökten gelebilecek her türlü belâ ve musîbetlerden emin olsun. İnsanların bir-irlerini yediği, zulümlerle, haksızlıklarla birbirlerini yok etmeye çalıştığı, birinin diğerine hak tanımadığı bir dünyada yaşadıkları dönemlerde bile bu belde emin olsun, emniyetin sembolü olsun. Bu beldede insanlar huzur içinde yaşasın ya Rabbi.

Ve burada oturanlardan Allah'a ve âhiret gününe inananları çeşitli rızıklarla rızıklandır ya Rabbi.

Niye böyle dedi Hz İbrahim? Yâni niye Allah'a ve âhiret günü-ne iman edenleri rızıklandır dedi? Bunun sebebi şudur: Hani Rab-bimiz; Ey İbrahim ben seni imam yapacağım, seni önder yapacağım buyurunca İbrahim (a.s) ya Rabbi benim zürriyetimden de imamlar kıl demişti de buna karşılık Rabbimiz buyurmuştu ki:
Ya İbrahim, ben onu, imamlığı, idareciliği, zâlimlere nasip etmeyeceğim buyurmuştu ya, işte ondan ders alarak böyle diyordu İbrahim (a.s). Rabbinden kendisine gelen uyarıya hemen kulak veriyor-du. Bu uyarıyı hayatı boyunca hiç unutmuyordu. Çünkü Rabbinden daha önce bir istek de bulunmuştu. O dersi unutmadığı için böyle demişti.

Ya Rabbi zâlim olanlara değil, sadece Allah'a ve âhiret günü-ne inananları rızıklandır deyiverdi. Peki biz ne anlayacağız bundan? Biz de tıpkı atamız İbrahim (a.s) gibi Kur'an'ın âyetleriyle, Kur'an'ın uyarılarıyla karşı karşıya kaldık mı hemen onu algılayalım. Bilelim ve ikinci defa aynı konuda hataya düşmemeye çalışalım inşallah.

Bakın, dedi ki İbrahim (a.s): Ya Rabbi benim zürriyetimden olanlar da, yâni oğlum, kızım da imamlar olsun. Allah da buyurdu ki; ben idareciliği zâlimlere vermem. İmamet konusunda, idarecilik konusunda böyle olursa, herhalde rızık konusunda da bu böyledir, herhalde rızık konusunda da bunlar ayrılacak zannetti ve dedi ki, ya Rab-bi madem ki sen zâlimlere idarecilik vermiyorsun, zâlimlere idareciliği lâyık görmedin, öyleyse bu zâlimlere rızık da vermeyeceksin, o halde onlara rızık da verme deyiverdi. Sadece onlardan Allah'a ve âhiret gününe inananları çeşitli rızıklarla rızıklandır deyiverdi. O

zannetti ki rızık konusunda da onların hakkı olmayacak, imametten menedilen bu zâlimler rızıktan da menedilecek. Allah buyurdu ki:

"Allahu Teâlâ da hayır (kâfirlerin rızık hakkı vardır) küfredenleri az bir zaman faydalandıracağım, sonra da onları ateşin azabına uğramak zorunda bırakacağım. Ve o ateş ne kötü bir varış yeridir."

Demek ki kâfirler rızıktan mahrum bırakılmıyorlar. Demek ki bu ikisi arasında çok büyük fark vardır. Demek ki imamet, önderlik, idarecilik sadece mü'minlere verilirken; dünya malı, mülkü hem mü'-minlere hem de kâfirlere verilmektedir. Demek ki dünya metasının Allah katında hiçbir değeri yoktur. Şu peşine takıldığımız, şu onsuz olmaz dediğimiz dünya metası var ya eğer Allah katında sineğin kanadı kadar onun bir değeri olsaydı kesinlikle Allah kâfirlere ondan bir damla bile tattırmazdı. Ama dünya işte, Allah onu kâfirlere de veriyor, mü'-minlere de.

Âyet-i kerîme bize bir de şunu anlatır: Bir adamın dünya malından, mülkünden pek çok şeye sahip olması Allah'ın kendisinden razı olduğu anlamına gelmemektedir. Eğer öyle olsaydı yeryüzünde mü'minlerden çok daha fazla rızıklandırılan kâfirlerin Allah'ın en sevgili kulları olmaları gerekeceklerdi. Zira bakıyoruz ki dünya malı mü'-minlerden çok kâfirlere verilmiş. Âyetin ifadesine bakıyoruz:

Onlara azıcık bir şeyler vereceğim. Allah azıcık bir şeyler vereceğim diyor, ama bizim de gördüğümüz gibi, görüyoruz ki çok şey veriliyor bu kâfirlere. Şu anda müslümanlara verilenlerden çok daha fazlası verilmiş kâfirlere. Saltanatları, imkânları, evleri, barkları bize verilenlerden çok fazla. Bizler baygın baygın onların bu saltanatlarını seyrediyoruz. Kâfirlere bu kadar dünya mülkü verilmiş, bu nasıl bir iş dersek:

Bütün dünyayı kâfire verse, hattâ her kâfire ayrı ayrı bir dünya verilse yine de azdır. Bize de hiç bir şey verilmese, yarım ekmek bile bulamasak yine de onlarınkinden çoktur. Bunu böyle biliyor ve böyle inanıyoruz. Ama bu rıza asla şu anlama gelmemelidir. Kâfirlerin zulmüne razı olmak, kâfirlerin egemenliğine ses çıkarmamak, onların zorla zulümle bizim elimizdekileri almalarına razı oluş değil, bu Allah'ın vermesine razı olup, hedefi cennetleştirmektir.

Ne verilirse verilsin, ne kadar verilirse verilsin, değil mi ki hayat bir gün bitecektir. Biten bir dünyanın nîmetlerine meyletmektense yarım ekmek de olsa bitmeyecek bir hayatın nîmetlerine ulaşmayı hedefleyelim, onun peşinde olalım. Cennet var mı? Devlet var mı? Mükâfat var mı? Hasene var mı? Benim de hiç

bir şeyim olmasın, yarım ekmekle huzur var mı? Elhamdülillah. İşte mülk, işte saltanat. Beni cennete götürecek bir hayat yaşıyorsam elhamdülillah..

Çünkü bu kâfirler neye sahip olurlarsa olsunlar, yarın bu mülkleri onları cehennem ateşinden kurtaramayacaktır. Âyetlerde görüyoruz, yarın bu kâfirler dünya kendilerinin olsa, hattâ dünyanın bir misli daha ellerinde olsa, bunu fidye olarak verecekler; ama bu fidyeleri kabul edilmeyecektir. Demek ki bugün onlara verilen tüm saltanatlar, tüm güçler, tüm mallar, tüm ekonomik, askerî ve siyasal güçler yarın hiçbir işe yaramayacaktır. Öyleyse onların şu anda sahip oldukları kesinlikle sizi üzmesin, sizi imrendirmesin. Siz hesabınızı bu anlayışa bina etmişseniz, bilesiniz ki üstün sizsiniz, kazanan sizsiniz. Bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

Ama planınızı, programınızı buna göre yapmamışsanız, hesabınızı sadece dünyaya göre yapmışsanız, Konya'nın bir numaralı adamı olacağım diye yapmışsanız, Türkiye'nin bir numaralı adamı olacağım diye plan program yapmışsanız, dünyada adımı yücelteceğim, herkes sofrasında beni konuşsunlar, herkes beni alkışlasınlar diye düşünüyorsanız onu mutlaka bulursunuz, ama öbür tarafta eliniz boş kalabilir Allah korusun..

127:"Hani İbrahim (a.s) ve İsmail (a.s) Beytin (Kâbe'nin) temellerini yükseltirken şöyle dua etmişlerdi: Rab-bimiz bizden kabul buyur, şüphesiz ki sen işiten ve bilen-sin."

Ya Rabbi biz bunu senin için yapıyoruz, bunu bizden kabul buyur! diyorlardı. Şüphesiz ki sen, işiten ve bilensin ya Rabbi! diyorlardı. Çünkü amel, çünkü hareket, çünkü niyet Allah içindi.

Bakın İbrahim (a.s) ve oğlu İsmail (a.s) Kâbe'nin, yeryüzünde-ki Allah'a kulluk evinin unutulmuş, terk edilmiş temellerini yükseltiyorlardı. Öyleyse bize düşen de hayatımızda bu tür kulluk temellerini açığa çıkarmak ve yükseltmektir.

Meselâ evlilik hayatımızda, nişan, nikâh ve düğün merasimle-rimizde, kazanma ve harcama yollarında, ticaret hayatımızda, aile ha-yatımızda, ev tefrişlerimizde, çocuklarımızın eğitimi anlayışlarımızda, büyük, küçük, sevgi, saygı anlayışlarımızda, unutulmuş, terk edilmiş, belki izleri bile toplumdan silinmiş kulluk temellerini açığa çıkarmak, yükseltmek, yüceltmek zorundayız. Kaldı ki namaz, oruç, hac, zekât gibi yıkılmış, ciddi bir tamire muhtaç olan İslâm binalarını bile zaten yenilemekle, tamir etmekle mükellefiz. Eğer adım

başına bir binayı ayağa kaldırma derdiyle hem dert olursak, o zaman bilelim ki bizim de İbrahim gibi Allah'a dua etmeye hakkımız olacaktır. Allah'a el açmaya yüzümüz olacaktır.

Ey Rabbimiz, bizden bunu kabul buyur! Sen her yapılanı duyan ve görensin demeye hakkımız olacaktır. Öyle değil mi? Hz. İbrahim bir şeyleri kaldırdı, bir şeyleri yükseltti. Sonra da haklı olarak Allah'a el kaldırıp dua etme şerefine erdi.

Peki ey müslüman! Sen ne yaptın ki; ey Rabbim, bunu bizden kabul buyur diyeceksin? Hangi temelleri yükselttin? Eğer yıkmadıysan tabii. Hangi unutulmuş kulluk temellerini yükselttin ki; onun gibi el kaldırıp dua etme hakkını elde edesin.

Evet, o makamın sahibi olan Hz. İbrahim'e Kur'an (HANİF) diyor. Allah'a tam teslim. Aklı işin içine karıştırmadan Allah'a teslim olan bir peygamber. Ya da tüm şirkleri reddetmiş, tüm tâğutlara savaş açmış bir peygamber. Sen de öyle misin? Devam ediyor duaları:

128:"Ya Rabbi, bizi yalnız sana itaat eden kullarından kıl! Ve neslimizden de yalnız sana itaat eden müs-lüman bir ümmet getir! Ya Rabbi, bize ibâdet yerlerimizi de göster. Bizim tevbelerimizi de kabul buyur. Sen tev-vabsın, sen tevbeleri kabul edensin."

Bizim zürriyetimizden de herşeyiyle sana teslim olmuş ve senin istediğin hayat tarzından başka hayat tarzlarına razı olmayan, sana imandan başka imanları olmayan, sana kulluktan başka başkalarına kulluk yapmayan bir ümmet çıkar ya Rabbi, diyorlar.

Gerçekten aradan uzun zamanlar geçiyor. Bu duanın üzerinden asırlar geçiyor, asırlar sonra Rabbimiz İbrahim (a.s) ve İsmail'in (a.s) sulbünden bir ümmet çıkarıyordu. Bu ümmet, Mekkede bu beyti yapan İbrahim ve İsmail (a.s) ların ilk kurdukları kentte gerçekleşiyordu. Böylece bu iki peygamberin duaları da gerçekleşmiş oluyordu.

"Ya Rabbi bize ibâdet yerlerimizi de göster. Bizim tevbelerimizi de kabul buyur."

Ya Rabbi, biz burada nasıl hac yapacağız? Sana nasıl kulluk yapacağız? Sana nasıl ibâdet edeceğiz? Bize bunu da göster. Ve bizim tevbelerimizi kabul buyur. Bütün varlıklardan soyutlanarak sana yöneliyoruz. Kendimizden,

çevremizden, toplumdan, insanlardan, herkesten ve herşeyden arınarak sana döndük, seni memnun etmek istiyoruz, senden başka da güvenebileceğimiz birileri de yoktur ya Rabbi, bizi kabul buyur diyorlardı.

"Sen tevvabsın, sen tevbeleri kabul edensin."

Sen dönüşleri kabul edensin. Sen günaha doğru giderken kıblesini, programını değiştirip sana dönenleri seversin. Sen hatalardan vaz geçip sana yönelen kullarının günahları ne olursa olsun hiç bakmadan affedensin.

129:"Ey Rabbimiz, onlara içlerinden bir peygamber gönder ki; o senin âyetlerini okusun, onlara kitabı ve hikmeti öğretsin ve onları iyice temizlesin. Muhakkak ki sen azîz ve hakîmsin"

Onlara bir elçi gönder ki; o, müslüman ümmeti toparlasın. Ve o Rasul onlara önder ve örnek olsun. Ve bu peygamber senin âyetlerini okusun, hikmeti öğretsin ve böylece tertemiz hale getirsin onları. Böyle bir peygamber gönder ya Rabbi diye dua ediyorlar.

Peygamberin görevleri sayılıyor bu âyet-i kerîmede:

1- Ümmetine Allah'ın âyetlerini okumak, kendisine Allah'tan gelen âyetleri okumak.

2- Kitabı öğretmek.

3- Hikmeti öğretmek.

Hikmet amel-i salihtir.

Hikmet, kavilde ve fiilde isabettir. Hikmet, kişinin sözüyle a-melinin birleştirilmesidir. Yalnız sözde isabet hikmet olmadığı gibi, sadece fiilde isabet de hikmet değildir.

Hikmet, fıkıh demektir. Yâni dindeki emir ve nehiylerin maksa-dını kavramak demektir. Kişinin lehinde ve aleyhinde olan şeyleri bilmesi demektir.

"Allah kimin için hayır murad buyurursa onu dinde fakih kılar."
Hadisi bunu anlatır.

Hikmet, sünnet demektir. Yâni kitabın pratiği olan sünnet demektir. İşte bu

peygamber onlara Kur’an’ın pratikte uygulanışını göstermektedir.

4- Bir de Peygamber (a.s)'ın görevi, ümmetini tezkiye etmek, insanları tertemiz hale getirmektir. Küfürden, şirkten, nifaktan cahili-yeden insanları arındırmak; vicdanlarını, kalplerini, düşüncelerini, niyet ve amellerini, aile hayatlarını, içtimaî yaşantılarını temizlemektir. Tezkiye, bir müslüman yirmi dört saatlik hayatını Allah’ın şu kitabına göre yaşaması demektir. Bir müslüman hayatını bu kitabın istediği şekilde yaşarsa, o kişi hayatını temizlemiş demektir. Bir toplum da hayatını bu kitaba göre yaşarsa, o toplum da temizlenmiş demektir. Öyleyse tezkiye bu kitaba göre bir hayat yaşamaktır. Kitaptan habersiz yaşayan bir kişinin tezkiyeden, temizlikten söz etmesi mümkün değildir.

İşte peygamberin görevleri bunlardır. Öyleyse bizim de görevlerimiz bunlardır. Biz de topluma Allah’ın âyetlerini okuyacağız, toplumda bu âyetleri öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz. Okumak herkese, kadın erkek, genç, ihtiyar herkese. E peki zaten bu insanlar Kur’an’a iman ediyorlar, onlara niye okuyacağız? demeyeceğiz. Çünkü Kur’an müslümana da uyarıdır, kâfire de uyarıdır. Bilelim ki Kur’an müslümana hatırlatmadır, kâfire de uyarıdır.

Bunu mutlaka biz de gerçekleştireceğiz. Bu okuduğumuz insanlar arasından öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz, Kur’an’ı pratikte yaşamak isteyenlere de işte kitabın pratiği budur diye onun pratiğini de göstereceğiz ve böylece o insanların temizlenmesini de sağlayacağız. Ve işte Peygamber (a.s) insanları her türlü bâtıl düşüncelerden, efsanelerden temizleyerek onları apaçık imana ve hidâyete ulaştırıyor. İşte İbrahim’in (a.s) duası böylece yerini bulmuş oluyordu.

Gerçekten çok güzel bir duaydı ve bu dua kabul ediliyordu. Yıllar sonra dünyanın en kutsal bir şehrinde bir ümmet ve bu ümmet içinde bir peygamber ve o peygamber onlara Rabbinden gelen âyetleri okuyor, kitabı öğretiyor ve bu kitabın pratikteki uygulamasını, yâni sünneti sunuyor, hikmeti sunuyor ve bu peygamber dünyanın en vahşi bir toplumunu, dünyanın en medeni toplumu haline getiriyordu. Gerçekten o sırtlanları sırtlanlıkta geride bırakacak kadar ileri gitmiş insanları her türlü pisliklerden temizliyor, zâlim olanları âdil hale getiriyordu. Belki dünyanın en cahilleri olan bir toplumu dünyanın en âlimleri, haline getiriyor, dünyanın hocası haline getiriyor. Ve onları tertemiz hale getiriyordu.

"Şüphesiz ki, azîz ve hikmet sahibi ancak sensin."

Ya Rabbi sen azîzsin; izzet ve şeref sana aittir. Sen güçlüsün; senden başka güçlü, senden başka izzet ve şeref sahibi yoktur. Senden başka güveneceğimiz, senden başka dayanacağımız yoktur. Sen hakîmsin, hikmet sahibisin, hâkimiyet sahibisin; senden başkalarına hâkimiyet hakkı tanımayız, sen hayatımıza yegâne hakim olansın, ha-yatımıza hükmedensin, hayat programımızı tesbit edensin diye dua-ları devam ediyor.

130:"İbrahim (a.s) 'ın dininden (yolundan) ancak sefihler (kendini bilmeyenler) yüz çevirir. Çünkü biz onu dünyada seçtik o âhirette de gerçek salihlerdendir."

İslâm literatüründe sefih, hayrını şerrini, kârını zararını ayırt edemeyen kimse demektir. Öyle değil mi? Hangi akıl sahibi bu saâdetten mahrum olmak ister? Hangi akıl sahibi İbrahim'in yolundan yüz çevirir? Olsa olsa akılsız, beyinsiz, menfaatini, kârını, zararını, hayrını şerrini hesap edemeyen ve bu yüzden de kendini hakir bir duruma düşürmek isteyen beyinsizler bundan yüz çevirir.

İbrahim (a.s), kendi zürriyetlerinin içinden bir toplum çıkarılması ve onların içinden bir peygamber çıkıp onlara kitabı öğretmesi, hikmeti öğretmesi ve onları tertemiz hale getirmesi konusunda dua etmişti. Allah da bu duayı kabul etmişti. Mekke'de onun soyundan bir toplum çıkmış, onların içinden bir nebi çıkmış ve bütün insanlığı hakka davet ediyordu. Bu Peygamberin daveti Adem'e (a.s), İbrahim'e (a.s), Mûsâ ve İsa'ya (a.s) kadar uzanıyordu.

Bu elçi İbrahim neslinden, İbrahim milletindendi. Bu peygam-berin daveti de İbrahim'in davetinin aynısıydı. Zira Hz. İbrahim'in insanlığa sunduğu din İslâm'dı. Onun oğulları olan İsmail'in ve İshak'ın dinleri de İslâm'dı. İslâm tüm peygamberlerin ortak diniydi.

Öyleyse önceleri müslüman olup da sonradan İslâm'dan çıkan, kendilerine yahudi ve hıristiyan adını takan bu insanların kabul ettikleri İsa ve Mûsâ (a.s) lar da birer müslümandı. Kendilerini bu pey-gamberlere izâfe eden bu yahudi ve hıristiyanlar tarih içinde bu peygamberlerin yolundan ayrıldıktan sonra, bu peygamberleri de kendilerine alet etmeye çalıştılar. Kendileri saptıkları, sapıttıkları gibi bu peygamberleri de saptırmaya çalışmışlardır. Kendileri müslümanlıktan çıktıkları gibi bu peygamberleri de müslümanlıktan çıkarmaya çalışmışlardır.

Hattâ İbrahim'in (a.s) müslüman olmadığını bile ortaya koymaya çalıştılar. Halbuki Kur'an sık sık onların bu sapıklıklarını reddederek İbrahim'in ne müşrik, ne de onların yolunda olmadığını anlatarak İbrahim'in gerçek müslüman olduğunu vurgular. Yine hatırlayacaksanız sûrenin önceki bölümlerinde gördük; bu adamlar, Hz. Süleyman'ın da bir peygamber olmadığını, onun bir sihirbaz olduğunu da iddia etmişlerdi.

İşte şu anda da Allah'ın son peygamberi Hz. Muhammed (a.s) insanlığı aynı İslâm'a davet ediyordu. Üstelik onların inandıkları peygamberlerin hiçbirisini reddetmeden, onlarla arayı açmadan. Şöyle diyordu Hz. Muhammed (a.s) ben yeni bir din getirmiş değilim! Ben benden önceki peygamberlerden farklı, onları reddeden yepyeni bir din getirmiş değilim. Benim bu getirdiğim din ta Hz. Adem'e kadar dayanan köklü bir dindir. Benim getirdiğim bu dine girenler aynı zaman-da Hz. Adem'den bu yana Hz. İbrahim'in, Hz. Yakub'un, Hz. Mûsâ'nın ve Hz. İsa'nın dinine de girmiş, onların davetine de icâbet etmiş olurlar diyordu.

İşte Bakara sûresinin bu âyeti bunu söylüyordu.

İbrahim'in milletinden, İbrahim'in dininden, İbrahim'in yolundan ve İbrahim'in getirdiği İslâm'dan kim yüz çevirir? Ki o din, o millet, aynı zamanda İsmail'in diniydi, aynı zamanda İshak'ın diniydi, Yakub'un, Yusuf'un, Mûsâ'nın, İsa'nın ve Hz. Muhammed'in (a.s) diniydi. İşte böyle bir dinden, böyle bir milletten ancak kendini bilemeyen, hayrını şerrini bilemeyip, kendini boşa harcayan kimseden başkası asla yüz çeviremez. Öyle değil mi? Bakın Allah diyor ki şöyle yaparsanız temizlenirsiniz, şöyle yaparsanız cennete gidersiniz. Eh adam bundan yana değilse, temizlikten yana, temizlenmeden yana değilse, pis kalmak istiyorsa, cennetten yana değil de cehenneme hevesliyse, işte o kişi sefihtir, akılsızdır, beyinsizdir.

Evet biz İbrahim milletindeniz. Bunu her zaman söylemek ve ilan etmek zorundayız. Bakın Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

Biz İslâm fıtratı üzerine sabahladık, ihlâs üzere, Muhammed'in (a.s) dini ve İbrahim'in (a.s) milleti üzere hanif ve müslüman olarak sabahladık. Her sabah, her akşam, her ân bunun bilinci içinde olmamız isteniyor bizden. Yâni biz tüm hayata bakışımızda ve tüm hayatımızın problemlerini çözüşümüzde ya Hz.

İbrahim (a.s) örnekliği, ya Hz. Muhammed'in (a.s), ya Mûsâ'nın (a.s), ya İsa'nın (a.s) örnekliğiy-le çözmek zorunda kalacağız. Bizim örneklerimiz bunlardır. Ve işte bi-zim hayatımızda peygambere imanın mânâsı budur yâni peygamber-ler bizim için örnektir. Onlara iman demek de pratikte onların bize örnek olmalarını da zorunlu kılacaktır.

İbrahim milleti. Peki nedir İbrahim milleti? Kimdir İbrahim milleti olan? İbrahim'in milleti, onun ırkı veya nesli değildir. İbrahim milleti, İbrahim'in bağlı bulunduğu İslâm dinidir. Çünkü millet, din demektir. İşte bu dine, bu İslâm dinine bağlı olan insanların meydana getirdikleri topluluğa da İbrahim milleti denir. Hz. İbrahim'in İslâm'ı kabul etmeyen babasını ve kavmini terk ederek, onları kendi milletinden saymaması gösteriyor ki; bu millet öyle kan bağına dayanmayan bir millettir. Din bağına, akide bağına bağlı olan bir millettir. İslâm milleti tek millettir. Küfür de tek millettir. Bir kimse kanı, rengi, dili, ırkı ne olursa olsun, İslâm dinine girdiği andan itibaren o İslâm milletinin, İbrahim milletinin üyesidir. Kendi milletini İslâm milletinden üstün tutmaya çalışan kişi de İslâm milletine girmemiştir.

"Çünkü biz onu dünyada seçtik, o âhirette de gerçek salihlerdendir."

İbrahim'i dünyada seçtik. Onu seçkinlerden kıldık. Onu eğitip güzel huylarla donattık. İbrahim ailesi mükemmel ve seçilmiş bir ailedir. Bizim kendilerini örnek almamız gereken bir ailedir. Her zaman "Allahümme salli ala seyyidina Muhammed" derken dikkat ederseniz ısrarlar gündeme getirilen ailelerden birisi de İbrahim ailesidir. "Ve alâ âli İbrahim diyoruz" Çünkü Kur'an-ı Kerim bütün peygamberlerin bize örnek olduğunu bildirirken, ayrıca İbrahim'in (a.s) bize örnek olduğunu bildirmektedir.

Yeryüzünde İbrahim gibi ve onun kardeşleri Salih, Nuh, Hûd, Mûsâ, İsa ve Muhammed (a.s) gibi başka birilerini bulabilir misiniz? Bunların hepsi de dünya üzerinde Allah'ın seçip yetiştirdiği kullarıdır. Örnek şahsiyetler bunlardır. Allah bunları Kur'an'ıyla insanların gözleri önüne çıkarmış ve buyurmuş ki; işte siz de bunlar gibi olun! Örnek alacağınız, peşinden gideceğiniz insanlar bunlar olsun! Gerçekten de tüm dünya şahittir ki, onlardan daha iyi bize örnek olabilecek başka insan yoktur. Onlardan daha güzel, bizi hidâyete ulaştırabilecek başka insan görülmemiştir yeryüzünde. Çünkü bu seçimi yapan Allah'tır. Bu seçimi Allah yaptı. Onları Allah seçti ve Allah eğitip yetiştirdi.

Onları seçip eğiten ve bize örnek yapan Allah'tır. Allah'ın seçiminin

üzerine kim seçim yapabilir? Allah'ın eğittiğinden daha iyi kim eğitebilir? İnsanlar bugün olduğu gibi Allah'ın seçimini reddederek, Allah'ın seçtiği bu insanlardan başkalarını da kendilerine örnek kabul edebilirler, başkalarına uyabilirler, ama bilsinler ki bu seçim onlar için hayırlı olmayacaktır. Nitekim seçenler de olmuştu.

Meselâ Adem'i (a.s) değil de İblis'i, İbrahim'i değil de Nemrutu, Mûsâ'yı değil de Firavunu, Muhammed'i (a.s) değil de Ebu Cehil'leri kendilerine örnek seçenler ve onlara uymaya çalışanlar olmuş tarihte. Ama gördük ki Peygambere uyanlar hep cennete giderken bunlara uyanların hepsi de cehenneme gitmiştir. Tarih bunun en canlı şahididir. Bugün de öyle, serbesttir insanlar. Dileyen Peygamberleri, dileyen de peygamber karşıtı güçlerin örnekliğini seçsin. İsteyen cennete gitsin, dileyen de cehenneme gitsin.

İbrahim (a.s) dünyada seçilmişlerden olmasının yanında, ahi-rette de o yine salihlerden olacaktır. Ama müslümanlara bahşedilen bu büyük şerefe bakın ki, müslümanlar hem dünyada, hem de ahiret-te bu Peygamberlerle beraber olma imkânına sahiptirler. Eğer müs-lüman, dünyada onların örnekliliğini kabul edip onlar gibi yaşayabi-lirse hem dünyada aynen peygamberler gibi seçilmişlerden olurken hem de âhirette tıpkı onlar gibi salihlerden olma imkânına sahiptirler. O da onlarla beraber olacaktır.

131:"Hani ona Rabbi (benim emrime) teslim ol! buyurmuş, o da âlemlerin Rabbine teslim oldum! demişti."

Rabbi İbrahim'e (a.s) dedi ki; Ey İbrahim teslim ol! Müslüman ol! İbrahim (a.s) dedi ki; ben müslüman oldum, ben âlemlerin Rabbine teslim oldum. Ben kendimi, içimi dışı mı, irade mi, boynumdaki ipin ucunu âlemlerin Rabbine teslim ettim. Benim ondan başka bağlanacağım, ondan başka kendimi teslim edeceğim kimsem yoktur? Diyor-du. Zira müslüman olmayan, Allah'a teslim olmayan kişi mutlaka bir başkasına teslim olmuş demektir. Çünkü insan mutlaka boynunda bir iple dünyaya gelmektedir. Kulluğa müsait yaratılmaktadır ve mutlaka bir şeylere kulluk yapacaktır. Boynundaki doğuştan getirdiği kulluk ipini mutlaka birilerine teslim edecektir. Ama nefsine, ama şeytana, ama topluma, ama tâğutlara, ama âdetlere, törelere, ama modaya, ama ağasına, patronuna bir şeylere kulluk yapacaktır.

Rabbine teslim olmaktan kaçanlar; Rabbin kullarına, Rabbin yaratıklarına teslim olmak zorundadır. Başka çaresi yok, o mutlaka birilerine kulluk yapmak

zorundadır.

İşte görüyoruz yağmurdan kaçarken insanlar doluya tutul-muşlardır. Allah'a kulluktan kaçan bu insanlardan kimileri, toplumun kulu, kimileri modanın kulu, kimileri âdetlerin, törelerin kulu olmuşlar ve bunları razı edebilmek için bir ömür boyu çırpınıp durmaktadırlar.

Evet, teslim ol dedi Rabbi Hz. İbrahim'e, o da âlemlerin Rab-bine teslim oldum, dedi. Bu teslimiyet kişinin ruhuyla, bedeniyle, içiyle dışıyla, gecesiyle gündüzüyle, ailesiyle, toplumuyla, herşeyiyle bir teslimiyetti. Ruhu onun emrinde olmalıydı, içi ve dışı onun emrinde olmalıydı. Gecesinde ve gündüzünde söz sahibi o olmalıydı. Bedeninde o söz sahibi olmalıydı. Malı onun emrinde olmalıydı, çocukları konusunda onun sözü geçmeliydi, hanımı konusunda onun dediklerini dinlemeliydi. Teslimiyet budur işte.

Öyle bir teslimiyetti ki bu, ateşe atılırken bile Rabbinden başka birine teslim olmayıp güvenmemeliydi. Rabbinden başka sığınacak bir kucak aramamalıydı. Oğlunu kurban emrini alsa bile Rabbinden, yine ona teslim olmalıydı. Rabbi ondan hanımını, kucağında küçücük çoğuyla beraber susuz, yiyeceksiz çorak bir arazide terk etmesini istese bile, başkalarına değil, Rabbinin emrine teslim olması gerekiyordu.

Ve öylece yapmıştı İbrahim (a.s). Öyle bir teslimiyet ki, onun teslimiyeti, hanımına da etkili oluyordu. Ondan bu teslimiyeti gören hanımı da onun gibi Allah'a teslim oluyordu; "Var git ya İbrahim! Değil mi ki bu emri sana veren Rabbimizdir, bizi hiç düşünme! O Rab, beni ve oğlumu koruyacaktır" diyordu. İbrahim'in teslimiyeti, hanımını da teslim olmaya götürüyordu. Onun bu teslimiyeti oğlu İsmail'e de tesir ediyordu. Babasının Allah'a bu teslimiyetini gören İsmail de tıpkı onun gibi ona ve Allah'a teslimiyet gösteriyordu. İbrahim, Rabbinin emrini yerine getirmek üzere kesmek için onu yere yatırınca: Babacığım em-rolunduğun şeyi çekinmeden yerine getir, inşallah beni sana ve Allah'ın emirlerine teslim olanlardan bulacaksın diyordu. İbrahim'in teslimiyetini gören oğlu da aynen onun gibi Allah'a teslim oluyordu. Öy-leyse hanımlarından kendilerine teslimiyet isteyen insanlar, hanımlarından Allah'a teslimiyet isteyen insanlar buna çok dikkat etmek zorundasınız. Şunu hiçbir zaman unutmayın ki, siz Rabbinize ne kadar teslim iseniz, siz Rabbinizin emirlerine ne kadar teslimseniz bilesiniz ki, hanımlarınız da size o kadar teslim olacaklardır. Bilesiniz ki hanımlarınız da Allah'ın emirlerine o kadar teslim

olacaklardır. Bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın. Çocuklarından kendilerine ve Allah’a teslimiyet isteyen insanlar şunu kesinlikle bilmelidirler ki; kendileri Allah’a ne kadar teslimlerse, onlar da o kadar teslim olacaklardır. Kendileri Allah’ın emirlerine teslim olmayanların hanımlarından, çocuklarından ve çevrelerinden teslimiyet istemeye hakları yoktur. İbrahim (a.s) herşeyiyle Allah’a teslim olmuş ve bu teslimiyetini, bu bağlılığını bakın oğullarına da tavsiye ediyordu.

132:"İbrahim ve Yakup bunu oğullarına vasiyet etti. Oğullarım! Şüphesiz ki Allah size bu dini seçti. O halde siz de zinhar müslümanlar olarak can verin."

Yakub, İbrahim’in (a.s) torunudur. İbrahim’in (a.s) oğlu olan İshak’ın (a.s) oğludur. Yeğeni Lût’un (a.s) kavmini helâk için gider-lerken meleklerin müjdeledikleri oğuldu İshak. Hz. İshak’ı hayatının son günlerinde vermişti Rabbimiz İbrahim’e. İbrahim (a.s) yaşlanmış Sare annemiz de yaşlanmıştı. İbrahim’in (a.s) yeğeni Hz. Lût’un (a.s) kavmini helâk emrini alan melekler, o kavmi helâke giderken İbrahim (a.s) 'ın evine geldiler. İşte bu gelişlerinde telaşa kaplan Hz. İbrahim’e ve Sare annemize bir oğul müjdelediler. Çok yaşlanmış durumda olan Hz. İbrahim ve karısı Sare annemiz: Bizim nasıl oğlumuz olacak, biz ikimiz de çok yaşlanmış bulunuyoruz dediler. Bu yaştan sonra hiç bu olur mu? diyorlar. Ama bu Allah’a göre çok kolaydı. Allah takdir etmişse bu iş olacaktır. Adem’in (a.s) olduğu gibi, İsa’nın (a.s) olduğu gibi Allah dileyince bu da olacaktır. Evet onlardan hem İshak’ın doğa-cağını hem de üstelik onun da oğlu Yakub’un da müjdesini veriyordu melekler. Hem bir evlât hem de bir torun müjdeliyorlardı.

İşte İbrahim (a.s) da onun torunu olan Yakub (a.s) da çocuk-larına bakın şunu vasiyet ediyorlardı:

"Oğullarım! Şüphesiz ki Allah size bu dini seçti. O halde siz de zinhar müslümanlar olarak can verin."

Her iki peygamber de kendi teslimiyetlerini oğullarına da tavsiye ediyorlar ve diyorlardı ki; oğullarım biz teslim olduk, Allah’a siz de teslim olun. İbrahim’in (a.s) oğulları kimdi? Birisi İshak (a.s), o Sare annemizden dünyaya gelmişti, ötekisi de İsmail, o da Hacer annemiz-den doğmuştu. İki oğlu vardı Hz. İbrahim’in. Bu iki oğlu kendisinden sonraki dönemlerde iki kol olarak peygamberlerin geldiği kol oldular. İsmail (a.s) Mekke bölgesine yerleşti. O bölgede peygamber oldu. Ama bu bölgede ondan sonra peygamber geldi mi

gelmedi mi, bunu bilmiyoruz. Onun soyundan son peygamber Hz. Muhammed (a.s) gelecekti. Ve risâlet onunla tamamlanacaktı. İbrahim (a.s) 'ın öteki oğlu Hz. İshak (a.s) ise Halil'ur Rahmân kentine yerleşmişti, Kudüs yakınlarında bir şehir. Yakub (a.s) son dönemlerinde oğlu Yusuf sebebiyle Mısır'a göç ediyordu. On oğluyla birlikte Mısır'a gitmişti tüm aile efradıyla birlikte. Burada uzun süre yaşadı Yakub (a.s). Yakub'un (a.s) Kur'an'da geçen bir adı da İsrâil'dir, böylece onun oğulları olan İsrâil oğulları tarih sahnesinde yer alır. Ve yeryüzünde hiçbir kimseye verilmemiş nîmetler İsrâil oğullarına verilmiştir.

İşte burada Yakub'un (a.s) oğullarına tavsiyesini anlatıyor Rabbimiz. On iki oğluna diyordu ki: Allah size din olarak bu dini seçti. İslâm dinini seçti. Öyleyse sizler de ancak müslümanlar olarak can verin. Allah'ın İbrahim için seçtiği din İslâm'dı, İbrahim (a.s) müslü-mandı, Yakup (a.s) müslümandı ve Allah'ın gönderdiği din de İslâm-dı. Ve Yakub'un (a.s) oğullarına tavsiyesi ise İslâm'dı. Şimdi, biz İsrâil oğullarıyız diyen ve İslâm'ı bırakıp sapıklık içine düşen bu yahudi ve hıristiyanlara ne demek lâzım? Bu adamlar nasıl olur da biz haklıyız deme hakkına sahip oluyorlar? Nasıl olur da biz Yakub'un oğullarıyız dedikleri halde ki, Yakup (a.s) bizim atamızdır ve Yakup (a.s) müslü-mandı. Bunlar İslâm'dan, haktan ayrılıp, sapık yollara girerek bu peygamberlerin yolunu terk ettikleri halde nasıl olur da Yakub'un (a.s) ve İbrahim'in (a.s) yolunda olduklarını iddia edebiliyorlar? Buna hiçbir zaman hakları olamaz, çünkü İbrahim (a.s) müslümandı, çünkü Yakup (a.s) müslümandı ve oğullarını İslâm'a davet ediyordu.

Evet, İbrahim ve Yakup (a.s) oğullarına İslâm'ı vasiyet ediyor-lardı. Allah'ın bu yüce peygamberleri kendileri müslüman olmakla yetinmeyip, cennete tek başına gitmeye razı olmayıp, Allah'ın kendilerine lütfettiği bu dini, teslimiyet dinini çocuklarına da vasiyet edip, onların da müslüman olmalarını istiyorlardı. Mısırlıların türlü türlü putlara tapındıklarını gören Hz. Yakup son nefesinde oğullarına İslâm'a teslim olmalarını bir daha tavsiye ediyordu.

133:"Yoksa ey yahudiler! (o dönemde) ölüm Yaku-b'a geldiği zaman siz orada mıydınız? Dedi ki oğullarına: Benden sonra neye ibâdet edersiniz? Onlar dediler ki bizler senin İlâhına ve senin ataların olan İbrahim'in, İsmail'in ve İshak'ın İlâhı olan tek İlâha ibâdet edeceğiz. Ve biz O'na teslim olduk, müslüman olduk demişlerdi."

Ölüm esnasında siz yanında mıydınız Yakub'un? Bu âyette Cenab-ı Hak kendilerini Yakub'un oğlu sayan Medine'deki yahudilere ve hıristiyanlara

sesleniyor. Bir olay ki bu olayı tarihler tesbit etmemiş. Bir olay ki, başka hiç bir kaynaktan öğrenme imkânı yoktur insanlığın. Bir olay ki, Yakub (a.s) ölüm döşeğinde. Biraz sonra ayrılacak dünyadan. Ve oğulları etrafında toplanmış. Bu konuşmaya Rabbimiz bizi şahit tutuyor. Ve bu şehâdet bizim aynı zamanda Yakub'un yoluna, İbrahim'in yoluna, İsmail'in yoluna da gittiğimizin ifadesidir, tescilidir. Ve artık tüm insanlık bilmelidir ki; Adem'in, İbrahim'in, İsmail'in, İs-hak'ın, Yakub'un, Mûsâ'nın, İsa'nın getirdiği din İslâm'dır.

Bu peygamber silsilesinin son halkasını da Allah'ın son Peygamberi Hz. Muhammed (a.s) teşkil etmektedir. Öyleyse bu dine uymayan, bu dine inanmayan, bu son peygambere tabi olmayan kim olursa olsun, onun doğru yolda olduğunu iddia etmesi bâtıldır, asılsızdır. Bakın ne diyordu çocuklarına: Bakın ey yahudiler, ey hıristi-yanlar bizim peygamberimiz dediğiniz, biz onun yolundayız dediğiniz atanız, ölüm döşeğindeyken oğullarına ne diyordu:

"Dedi ki oğullarına: Benden sonra neye ibâdet edersiniz?"

Ey oğullarım, ben hayatta iken Allah ibâdet ediyordunuz. Ben öldükten sonra sizler kime ibâdet edeceksiniz? Kimin arzularına uyacaksınız? Kimin kanunlarını din kabul edeceksiniz? Ve kendi çocuklarınıza kimi vasiyet edeceksiniz? Kendi çocuklarınızı kime ibâdet ettireceksiniz? Ben sizinle beraberken Allah'a ibâdet ediyordunuz, şimdi ben sizden ayrıldıktan sonra kulluğunuz kime olacak? Oğulları derler ki:

"Onlar dediler ki; bizler, senin İlâhına ve senin ataların olan İbrahim'in, İsmail'in ve İshak'ın İlâhı olan tek İlâha ibâdet edeceğiz. Ve biz O'na teslim olduk, müslü-man olduk demişlerdi."

İşin enteresan tarafı bu sıralama dır. Bir defa ilk olarak senin İlâhın diyorlar, yâni Yakub (a.s)'ın İlâhı olan Allah. Yanında yardımcıya ihtiyacı olmayan bir tek İlâh. Ve sonra atalarının İlâhı diyorlar. Zaten tüm peygamberlerin İlâhı tek İlâhtır. İbrahim (a.s)'ın İlâhı. Büyük atanın İlâhı. Adem atamız, bizim nesep atamızdır; ama İbrahim (a.s) bizim din atamızdır. Bunu Rabbimiz söylemiştir.

Atanız İbrahim'in milleti diyor Allah. Evet ilk önce ataları İbrahim'i söylediler. Ve sonra İsmail'in İlâhı diyerek, ikinci olarak İsmail (a.s)'ı zikrettiler. İshak (a.s)'ı ondan sonra zikrettiler. Halbuki Yakub (a.s)'ın babası İshak (a.s) dır. İsmail Yakub (a.s)'ın amcasıdır. Ama bakın Yakub (a.s)'ın oğulları İsmail (a.s)'a hürmeten İshak (a.s) dan önce onun ismini zikrediyorlar. Zira son elçi

Muhammed (a.s), Hz. İsmail'in soyundan gelecekti. İşte buna hürmeten ve buna dikkat çekmek üzere İsmail (a.s)'ı öne almışlardır.

Sanki burada bütün peygamberlerden alınan mîsaka, İsmail (a.s) vasıtasıyla işaret ediliyor. Allahu Teâlâ bütün elçilerden son pey-gamber konusunda ahid alıyordu. Bu ahitte elbette Hz. Yakub'un oğulları da vardı ve bakın burada sanki bu ahdi tekrarlama adına İsmail (a.s) öne alınıyordu. Sanki bu ifadeleriyle haktan sapan yahudi ve hıristiyanlara ta o günden bir mesajda bulunuyorlardı. Son elçiye iman etmeleri konusunda yahudi ve hıristiyanlara bir mesaj sunuluyordu. Bakın ne diyordu Yakub'un çocukları:

Biz müslümanız diyorlar. Ataları biz müslümanız derken, şimdi bir yahudi diyebilir mi ki biz, yahudiyiz? Hayır hayır, kesinlikle bunu demeye hakları yoktur. İsrâil'in çocukları, biz müslümanız derlerken şimdi bir hıristiyan diyebilir mi ki, biz hıristiyanız. Kesinlikle onların da bunu demeye hakları yoktur. Diyeceğiz ki onlara; ey yahudiler ve Ey hıristiyanlar! Sizin asıl dininiz İslâm'dır, bak ecdadınız biz müslümanız dediler.

İşte büyük dedeniz İbrahim; ben müslümanım demişti, Yakub; ben müslümanım demişti ve onun oğulları, İsrâil oğulları, sizin atalarınızın hepsi de biz müslümanız demişlerdi. Şimdi siz nasıl olur da atalarınızın dinini terk edip, başka bir dine girersiniz? Nasıl olur da İslâm'ı terk edip, müslümanlığı terk edip de başka bir isimle anılırsınız? Nasıl olur da biz müslüman değiliz, biz hıristiyanız, biz yahudiyiz diyebilirsiniz? Nasıl olur da siz müslüman olmadığınızı söyleyebilirsiniz? Diyeceğiz onlara.

Şimdi ataları biz müslümanız dedikleri halde bu yahudi ve hı-ristiyanlar, İslâm'a karşı çıkarak, İslâm'ı reddederek nasıl olur da bunun haklılığını savunabilirler? Bunun mantığı da yoktur, savunulabilecek bir yanı da yoktur. Yâni sormak lâzım bu konuda delilleri nedir acaba? İşte bizim delilimiz. Yakub (a.s) oğullarını toplamış, İsrâil oğullarını toplamış ve onlara İslâm'ı vasiyet etmiştir. Ve onlar da bizler müslümanız demişlerdir.

Öyleyse tek din İslâm'dır, başka hiçbir dinin yasallığı yoktur. Ya yeryüzü insanlığı, özellikle yahudi ve hıristiyanlar ya bu dine teslim olur öncekiler gibi cennete giderler ya da cehenneme gitmeyi göze alır cehenneme giderler, başka çaresi yoktur bunun.

Hani daha önce yahudi olursanız cennete gidersiniz! Hıristiyan olursanız

cennete gidersiniz! Cennete gidebilmek için mutlaka yahudi ve hıristiyan olmak zorundasınız, bunun başka çaresi yoktur diyorlardı ya; işte biz de onlara bunu diyeceğiz.

Müslümanlara da aynı şeyi söyleyeceğiz. İşte kitabın aslı da bu dinin aslı da budur. Hal böyleyken ey müslümanlar, nasıl olur da sizler tıpkı yahudi ve hıristiyanlar gibi kitabı ve peygamberi bırakıp da kendinize yeni yeni önderler bulmaya, önderler aramaya kalkışırsınız? Nasıl olur da kitabı ve peygamberleri tanımak ve tanıtmak dururken, başka önderleri anlatıp onları tanıtmaya çalışıyorsunuz? Bu ümmet kitabı tanıdı, kitabı gündeme getirdi, Kur'an'ı tanıdı da başkalarının kitaplarına mı geldi sıra? Bu ümmet peygamberleri tanıdı, peygamberlerin sîretlerini tanıdı, öğrendi de peygamberleri gündeme getirdi de artık sıra başkalarına mı kaldı? Nasıl oluyor da Allah'ın kitabını henüz tanımadan başka kitapları tanımaya yöneliyorsunuz? Başka kitapları tanıtmayı gündeme getirmeye çalışıyorsunuz?

Ve nasıl oluyor da Peygamberleri tanımadan başkalarını tanımaya yöneliyorsunuz? Yoksa sizler de bu İsrâil oğulları gibi sözde kitap, peygamber deyip de, kendinizi sözde kitaba ve peygambere izâfe edip de başka şeylerin peşine mi takılıyorsunuz? Tıpkı İsrâil oğulları gibi biz peygamberlerin yolundayız deyip de peygamberlerin örnekliliğini bırakıp, başkalarının örnekliğini mi gündeme getirmeye çalışıyorsunuz?

Öyleyse gelin ey müslümanlar! Birilerini gündeme mi getirmek istiyorsunuz? Hafta mı kutlamak istiyorsunuz? Yahut birilerinin anma gecesini mi yapacaksınız? Birini gündeme mi getirmek istiyorsunuz? Size örnek ve önderler olarak Allahu Teâlâ'nın kitabında peygamberler var. Gündeme getirecekseniz onları gündeme getirin, tanıtacaksanız onları tanıtın, gece yapacaksanız onların gecelerini yapın. Peygamberler ve bir de Kur'an-ı Kerîmde tanıtılan kahramanlar var. As-hab-ı Kehf, mü'min insan, Yâsîn sûresinde anlatılan kahraman. İşte gündeme getirmek zorunda olduğunuz ve yasal olarak önder kabul edeceğiniz, bunlardan başka hiçbir kimse yoktur.

Yâni sizler, sözlerinizi ve fiillerinizi birilerinin sözleriyle, birilerinin hareketleriyle desteklemek mi istiyorsunuz? Amellerinizi bazı insanlara benzetmek mi istiyorsunuz? Gelin bu örneklere benzetin. Zira bunlardan başkası Allah katında yasal değildir diyelim. Öyleyse kesinlikle insanları, insanlara çağırmayalım. İnsanları kendimize çağırmayalım. Gelin ey insanlar bizim gibi

olun, bize benzeyin, bizi örnek alın demeyelim. Çünkü eğer insanlar bizi örnek alırlar ve bize benzemeye çalışacak olurlarsa, bizde çakılıp kalacaklar, bizi bir adım öteye aşamayacaklardır. Olsa olsa ancak bizim kadar olabileceklerdir. Biz de hiçbir zaman dinde temel değiliz, örnek değiliz. Gerçek örnekler, yasal örnekler Allah'ın seçtiği ve kitabında bizim için örnek olarak sunduğu peygamberler ve kahramanlardır.

Yakub (a.s) çocuklarına bunu tavsiye ediyordu. Biz de böyle yapmalıyız. Ama bakıyoruz, pek çok müslüman, çocuklarını Allah'ın dinine hizmete yatırım yapmaktan ziyâde dünyaya yatırım yapmaktadırlar. Kendi çocuklarıyla, başkalarının çocukları arasında ayırım yap-maktadırlar. Allah'ın dinine hizmet noktasında tehlikeli bir durum söz konusu olduğu zaman kendi çocuklarını emniyete almaya çalışıyorlar. Onu başkalarının çocuğu yapsın, benimki emniyette olsun diyorlar. Halbuki peygamberler böyle yapmıyorlardı.

134:"Onlar bir ümmetti geldi geçti. Onların kazandıkları kendilerinedir. Sizin kazandıklarınız da sizedir ve sizler onların yaptıklarından sorumlu tutulmayacaksınız."

Yâni onların yaptıklarından sizler hesaba çekilecek değilsiniz, yâni biz Peygamberin yolundayız diyerek, onun yolunun dışında bir hayat sürmek, biz Muhammed (a.s) 'ın yolundayız diyerek onun yolunun dışında bir hayat sürmek hiçbir mânâ ifade etmeyecektir. Biz İbrahim'in yolundayız, biz Yakub'un yolundayız, biz İsrâil oğullarıyız, biz Mûsâ'nın, biz İsa'nın yolundayız diyerek, onların yolunun dışında bir yol izlemek hiçbir mânâ ifade etmeyecektir.

Sizler ey yahudiler ve ey hıristiyanlar, onların torunları olmanıza rağmen onlarla aranızda gerçek bir bağ yoktur, kalmamıştır. Onların yolundan saptıktan, onların dini olan İslâm'ı terkettikten sonra onlarla aranızda bir bağ iddia etmeye hakkınız yoktur. Biz filan peygamberin torunlarıyız, biz falan peygamberin yolundayız diye öğünmeye hakkınız yoktur. Zira Allah size atalarınızın ne yaptığını değil, sizin ne yaptığınızı soracaktır. Onlar başka, siz başkasınız. Siz hiçbir zaman onlar değilsiniz, onlar da sizden değildir. Sizler, onların evlâtlarıyız diye kuru bir nesep iddiasındasınız. Bu iddia sizi asla kurtarmayacaktır. Atalarınızın tarihiyle öğünmeyi bırakın da siz nesiniz ona bakın. Sizler, kendiniz iyi ameller işlemezseniz tarihinizle öğünmeniz size hiç bir şey sağlamayacaktır.

Yine aynen bunun gibi sizden öncekiler kötü şeyler yapmışlarsa, ama sizler onların bu kötülüklerine uymamışsanız, onların günahları da sizden

sorulmayacaktır.

"İnanan, soyları da imanda kendilerine uyan kimselere soylarını da katarız. Onların işlediklerinden hiç bir şey eksiltilmez. Herkes kazancına bağlıdır."

(Tûr: 21)

Yâni herkes kendi yaptıklarıyla rehin tutulur. Herkes kendi yaptıklarından hesaba çekilir. Öncekilerin ne iyilikleri, ne de kötülükleri sizi ilgilendirmeyecektir.

"İnsan için ancak sa'y ettiği şey vardır ve insan sonunda onu bulacaktır."

(Necm: 39)

"Sur'a üfürülünce artık aralarında ne soy sop kalır, ne de hal hatır soracak halleri kalır."

(Mü'minûn: 101)

Biz de öyleyiz. Eğer bugün bizler de bu peygamberlerin yolundayız, iddiasında bulunur da amelimizle, imanımızla, hayatımızla, ailemizle, toplumumuzla onların yolundan ayrılır ve bunu sadece dilimizle söyler; ama hayatımızla yalanlarsak, biz de onların gittiği yere gitme hakkını kaybedenlerden oluruz Allah korusun.

Onların gerçekleştirdiği bir imanı, onların gerçekleştirdiği bir hayatı, onların gerçekleştirdiği bir teslimiyeti bizim de gerçekleştirmemiz şarttır. Bunu yaparsak biz de onlarla beraber oluruz, ama aksi takdirde atalarıyla öğünen insanlardan oluruz ki; bu asla bizi kurtarmayacaktır.

135:"Yahudi ve hıristiyanlar diyorlar ki; yahudi ve hıristiyan olunuz, kurtulursunuz. De ki; hayır biz hak yol üzere bulunan İbrahim'in dinindeyiz. O hiçbir zaman müşriklerden olmadı."

Bin dört yüz sene önce Medine'deki yahudi ve hıristiyanlar diyordu ki; "Yahudi ve hıristiyan olursanız, kurtulursunuz." Günümüzde yahudi ve hıristiyanlar da diyorlar ki; yahudi ve hıristiyan olursanız, kurtulursunuz. Sizin ekonominiz bozuk, ticaretiniz bozuk, eğitiminiz iflas etmiş durumda, siyasal yapınız bozuk, aile düzeniniz bozuk. Her-şeyiniz tefessüh etmiş durumdadır. Tabi önce kendileri bir bozdular, kendi düzenlerini önce bir bozdular, sonra bizimkini de bozdular, bizi böyle bir boşlukta bıraktılar, sonra da diyorlar ki bu durumdan kurtulmak için yahudi ve hıristiyan olmak zorundasınız, başka çareniz

yoktur. Ya yahudi olacaksınız, yahut da hıristiyan olacaksınız başka çareniz yoktur. Eğer yahudi veya hıristiyan olursanız, tüm bu bozuk düzen hayatınız düzelecek diyorlar.

Önce kendileri bir bozdular, yâni kendileri önce İslâm'dan uzaklaştılar, yahudi ve hıristiyan oldular. Sonra bize yöneldiler, bizi de bozdular, bizi de İslâm'dan uzaklaştırdılar. Bizi de aynen kendileri gibi yaptılar. Hemen hemen herşeyimizi bozdular, herşeyimizi felç ettiler. Yâni önce bizi ortada bıraktılar ve sonra da şimdi diyorlar ki: Bakın herşeyiniz bozuldu. Hukukunuz, aile düzeniniz, eğitiminiz, sanayiiniz herşeyiniz iflas etti. Şu anda çıkmazdasınız. Başka çareniz yok; bu durumdan kurtulabilmek için yahudi veya hıristiyan olmak zorundasınız. Bizim gibi olmak zorundasınız.

Aslında bizi olduğumuzdan çok fazla bozuk göstermeye çalışıyorlar. Kendilerinin işleri yolunda da bizler çok kötü durumdaymışız gibi gösteriyorlar. Mübâlağa yapıyorlar, halbuki İslâm dünyası onlar kadar bozulmadı elhamdülillah. Onların hayatı bizden çok daha bozuk aslında. Tüm hayatları bozuk. Aile hayatları kalmamış, sosyal hayatları bozuk, insanî ilişkileri bozuk, ahlâkları bozuk, her şeyleri bozuk. Kokuşmayan bir tek şeyleri kalmamış, ama şimdi tam yol ayırımına geldiğimiz bir dönemde, kendileri gibi bizi de bozup sap gibi ortada bıraktıkları bir dönemde diyorlar ki: Eğer yahudi veya hıristiyan olursanız her şeyiniz düzelecek, başka da çareniz yoktur. Ortak pazara gireceksiniz, başka çareniz yoktur. A.E.T. ye üye olacaksınız, İ.M.F. nin denetimine gireceksiniz, gümrük birliğine gireceksiniz, herşeyinizi değiştireceksiniz, herşeyinizle bize teslim olacaksınız, başka çareniz yoktur diyorlar.

Bunu denedik biz. Bu dediğinizi yıllardır denedik biz. Yıllardır herşeyimizi değiştirdik bunlar hatırına. Yazımızı değiştirdik, hukukumuzu değiştirdik, cumamızı, tatilimizi değiştirdik, tarihimizi, kültürümüzü değiştirdik, âdetlerimizi, kılık kıyafetimizi değiştirdik, kanunlarımızı değiştirdik, herşeyimizi değiştirdik bunlar hatırına. Ama bakıyoruz ki düzelmek, iyiye gitmek şöyle dursun battıkça battık, gömüldükçe gömüldük. Öyleyse şimdi de sıra bizdedir. Artık söz söyleme sırası bize gelmiştir. Ümmet aklını başına aldı elhamdülillah. Biz de onlara diyeceğiz ki, yok yok, yok artık sizi dinlemeyeceğiz. Artık sizin dediklerinize kulak vermeyeceğiz. Artık sizin akıntınıza, sizin kıblenize gitmeyeceğiz. Sizi kıble edinmeyeceğiz. Sizin yörüngenize girip sizin gittiğiniz yere gitmeyeceğiz. Sizi dinleyip sizin gibi pisliğe batmayacağız. Hayır hayır:

"Hayır, biz hak yol üzere bulunan İbrahim'in dinindeyiz. O hiçbir zaman müşriklerden olmadı."

Bizler tek olan Allah'a inanan İbrahim'in milletine, İbrahim'in fıtrat dinine, dosdoğru dinine tabi oluyoruz ki; o İbrahim sizler gibi müşriklerden de değildir, diyeceğiz. Peki niye böyle dememizi istedi Rabbimiz. Yâni neden bizler Muhammed (a.s)'ın getirdiği İslâm dini üzere olacağız denmedi de İbrahim'in dini, İbrahim'in milleti üzerineyiz dendi? Neden onlara böyle dememizi istedi Rabbimiz? Bunun sebebi şudur Allahu âlem: Çünkü yahudiler de, hıristiyanlar da Hz. İbrahim'i biliyorlar, onlar da Hz. İbrahim'i seviyorlar, onlar da ona inandıklarını iddia ediyorlar ya, işte onun için böyle ortak bir paydada birleşme teklifi için böyle dememiz isteniyor. Onlara cevap verirken bile onları hakka davet etmemizi istiyor Rabbimiz. Onlara acımamızı, mer-hamet etmemizi istiyor. Bizim onlar gibi yapmamamızı, onlara benzememizi, onların bize yaptıkları gibi büyüklük taslamamızı istemiyor Rabbimiz.

Yâni biz, onların bize yaptığı gibi onlara hava atmamalıyız. Onların yaptığını yapmamalıyız. Zira müslüman, birilerine rağmen, birilerine binaen tavır belirlemez. Onlar bize böyle yaptı, o halde biz de onlara bunu yapalım mantığı yanlıştır. Evet, biz onlara bunu derken, onların bize yaptığı gibi onların hayatını bozmak, onları sap gibi ortada bırakmak için değil, ya da onlara biz doğru yoldayız diyerek hava atmak için değil, gerçekten onları hayra, hakka davet etmek için diyeceğiz. Onlarla ortak bir payda bulabilmek için böyle diyeceğiz. Hani Âl-i İmrân'da da aynı teklifi görüyoruz:

"De ki: Ey kitap ehli! Gelin hep beraber aramızda ortak bir kelimede bir araya gelelim. O da Allah'a kulluk etmek, O'na hiç bir şeyi ortak koşmamak, Allah'ı bırakıp birbirimizi Rab olarak benimsememektir. Eğer yüz çevirirlerse "Bizim müslüman olduğumuza şahit olun" deyin."

(Âl-i İmrân: 64)

Gelin ey yahudi ve hıristiyanlar, Allah'tan başka İlâh kabul etmeyerek asgari bir müşterekte birleşelim deniyordu. Burada da aynısını görüyoruz. Gelin ey yahudiler! Ey hıristiyanlar! İbrahim'in milletinde, İbrahim'in dininde birleşelim. Zira İbrahim sizin de bizim de kabul ettiğimiz bir peygamberdir. İsrâil oğullarının da İsmail oğullarının da atasıdır İbrahim. Sizin de bizim de atamız olan Hz. İbrahim'in dininde, Hz. İbrahim'in milletinde birleşelim. Çünkü İbrahim'in (a.s) kimliğini Rabbimiz şöyle anlatıyordu:

"İbrahim (a.s) ne yahudi ne de hıristiyan'dı, lâkin o hanif ve

müslümandı."

(Âl-i İmrân: 67)

Âyetiyle İbrahim'in (a.s) kimliği de anlatılıyordu.

Şu anda bir teklifte bulunalım müslümanlara. Ülkenin geleceği konusunda söz sahibi olan, düşünen, bu konuda kafa yoran herkese. Allah'ın kitabını bir kenara bırakıp, peygamberin sünnetini bir kenara bırakıp, şu veya bu vadide çözüm arayanlara, yazarlara, çizerlere, düşünürlere, idarecilere, yöneticilere, tüm ülke insanına diyelim ki: Gelin ey insanlar! İnsanlığın çözüm aradığı, çare aradığı, huzur ve sü-kun aradığı, güven aradığı şu ortamda unuttuğunuz, nazar-ı itibara al-madığınız bir gerçeği söyleyelim. Hidâyet Allah'ın hidâyetidir, yol Allah'ın yoludur, çözüm Allah'ın çözümüdür, çözüm İslâm'dır. Gelin yıllar yılı başka yerlerde çözüm aradık, ama bulamadık. Gelin bir de Allah'a müracaat edelim. Şu ana kadar hep ondan başkalarına gittik, ondan başkalarına müracaat ettik, hep başkalarının kapısını çaldık. Şimdi de Allah'ın istediği bir hayata talip olalım, Allah bizi sahil-i selâmete çıkaracaktır. Gelin şöyle diyelim:

"Biz Allah'a, Allah'tan bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarına indirilene, Mûsâ ve İsa'ya verilenlere, peygamberlere Rablerinden verilenlere iman ettik. Biz, onlar arasında herhangi bir ayırım yapmayız, ve biz Allah'a teslim olmuşuz deyin."

Yâni sizler gibi din konusunda, peygamberler konusunda ırkçılar değiliz biz. Zira yahudiler sadece Hz. Mûsâ'ya ve ona indirilen Tevrat'a inandıklarını iddia ediyorlar ve diğerlerini reddediyorlardı. Hıristiyanlar da sadece Hz. İsa'ya ve ona indirilen İncil'e inanıyorlar ve başkalarını reddediyorlardı. İsa'dan başka peygamber, İncil'den başka kitap yoktur diyorlardı. Böylece dinde ırkçılık yapıyorlardı. Biz diyo-ruz ki; biz onlara da iman ediyoruz. Mûsâ'ya da iman ediyoruz, Mûsâ'ya gönderilen Tevrat'a da iman ediyoruz. İsa'ya da iman ediyoruz, İsa'ya gönderilen İncil'e de iman ediyoruz. Muhammed'e (a.s) da iman ediyoruz, ona gönderilen son kitap Kuran'a da.

Böylelikle bizler dinde ırkçılık yapmıyoruz. Peygamberler arasında da böyle bir ayırım yapmıyoruz. Hz. İsa bizim peygamberimizdir, Hz. Mûsâ bizim peygamberimizdir. Hz. Mûsâ, Hz. İbrahim, Hz. İs-mail, İshak, Yahya, Zekeriyya, Harun, Dâvûd hepsi de bizim peygam-berimizdir. Biz hepsine inanıyoruz. Bunların hepsi de aynı kaynaktan gelen peygamberlerdir. Bunların hepsi de aynı ağacın dalları ve meyveleridir. Tarihin değişik zamanlarında insanlığa Allah

tarafından sunulmuş meyvelerdir bunlar.

Ama şunu söyleyelim burada: Kur'an'a iman etmekle; Tevrat'a ve İncil'e iman etmek ayrıdır. Bunu Bakara'nın başında demeye çalışmıştım. Bizler Kur'an'a iman ederken, onu pratikte uygulamak üzere iman ediyoruz. Amel etmek üzere, hayatımızda uygulamak üzere iman ediyoruz. Yine öteki peygamberlere gönderilip de Kur'an'da zikredilenlere de, onları da hayatımızda uygulamak üzere iman ediyoruz. Onlarla da sorumlu olduğumuza iman ediyoruz. Ama önceki kitaplarda indirilip de bizim kitabımızda zikredilmeyenlerin de gerçekliliğini kabul ediyoruz. Yâni Allahu Teâlâ böyle bir kitap göndermiştir; böyle bir kitap gelmiştir diye buna da inam ediyoruz. İşte bizim bu imanımız Hz. Adem'le başlayan, Hz. Muhammedle son bulan köklü ve mükem-mel bir imandır. Böyle köklü bir din, böyle köklü bir iman başka dinde yoktur. Böyle bir iman ne hıristiyanlarda, ne yahudilerde, ne de başka birilerinde vardır.

137:"Eğer onlar, sizin inandığınız gibi iman ederlerse, onlar da doğru yolu bulurlar, hidâyete ererler. Eğer size karşı yüz çevirip küfredecek olurlarsa onlar mutlaka bir şikakın, ayrılığın, parçalanmanın içinde olacaklardır."

Onlar bize diyorlar ki; gelin, yahudi ve hıristiyan olun, kurtulun. Biz de onlara diyeceğiz ki; hayır öyle değil, sizler eğer müslüman olursanız kurtulursunuz, başka çareniz yoktur. Âyet-i kerîmenin ifade tarzından anlıyoruz ki; Müslüman hiçbir zaman savunmada kalamaz. Dikkat ederseniz bugün müslümanlar hep savunmada kalmaktadırlar. Hep savunmada ve suskunlukta kalmaktadırlar. Çoğunlukla Müslümanlarda hâlâ bu kompleksi atamamak vardır.

Yâni adam müslüman, ama hâlâ gavurun karşısında kompleks içinde. Adam hem müslüman hem de aşağılık duygusu içinde; meselâ gâvura sen cehennemliksin diyemiyor adam. Sen yanlış yoldasın diyemiyor. Halbuki gâvura sen yanlış yoldasın, bu halinle cehennemliksin, cehenneme gideceksin demek ona en büyük merhamettir aynı zamanda. Yâni ona yanlışını söyleyelim ki adam hiç olmazsa yanlışını anlasın ve cennete gitmenin yollarını arasın. Diyemi-yor adam ona bunu. Hiç bir şeyine dokunmuyor. İşte gel beraber yaşayalım, gül gibi geçinip gidelim diyor, adam onun yanlışını gündeme getirmiyor. Tamam o zaman cehenneme kadar yaşarsın beraber.

Madem ona acıyorsun, aynı mahallede yaşıyorsun, aynı şehirde yaşıyorsun, aynı iş yerinde bulunuyorsun, aynı apartmanda oturuyorsun, hattâ o

gavurun işinde, işyerinde çalışıyorsun, o zaman adama; arkadaş, sen yanlış yoldasın, bozuk yoldasın, bu halinle sen cehenneme gidiyorsun, sana acıdığım için söylüyorum, gel müslüman ol da bu azaptan, cehenneme gidişten kendini kurtar, demelisin. Bu ona kötülük değil ki. Bu onu üzmek ve kırmak da değildir.

Aslında onun hayatını sorgulamamak ona kötülüktür. Onu bu gittiği yolda uyarmamak, ona acımamak onun ateşe gidişine göz yummak ona kötülüktür. Aynı zamanda onun hayatını sorgulamamak bize de kötülüktür. Çünkü o zaman müslüman hep savunmada kalıyor demektir. Biz savunmada kaldığımız sürece hep kaybeden oluruz. Meselâ soruluyor müslümana: Niye namaz kılıyorsun? E, kusura bakma işte kılıyoruz. Niye örtünüyorsun? Kusura bakma alışkanlık işte ne yapalım. Niye oruç tutuyorsun? E, kusura bakma filan. Böyle böyle sonunda da kusura bakma sen nasıl istersen öyle yapayım demek zorunda kalacaktır müslüman. Sen nasıl istersen öyle yaşayayım demek zorunda kalacaktır müslüman. Karşısındaki gavuru uyarmayan, kendi kimliğini net bir biçimde ortaya koyamayan müslüman, sonunda susmaya ve savunmada kalmaya mahkum olacaktır. Halbuki müslüman tek başına da olsa hep hücumdadır, kesinlikle o savunmada olamaz. Olur mu bu? Bakın ilk gelen âyetlerde Allah buyurur ki:

"Sen onlara birazcık mühlet ver peygamberim."
(Müzzemmil: 11)

Sen mühlet ver onlara. Kim mühlet verir aslında? Güçlü kuvvetli olanlar mühlet verir değil mi? Ama bakın bu âyetler geldiği zaman peygamberimizin yanında üç beş müslüman ya var, ya yok. Zahiren hiçbir gücü kuvveti yokken, tek başınayken bile Allah'ın Rasûlü hep hücumdadır. Hiçbir zaman savunmada ve suskunlukta değildir. Öyleyse biz de insanları sürekli uyaracağız, bakın sizin bu hayatınız çıkmazdadır, gelin aklınızı başınıza alın da hayatınızı düzeltin, size acıdığım için bu uyarıda bulunuyorum, yarın bu gidişin sonu perişanlıktır diyelim inşallah. Hasbel kader dar'ul harpte gâvurların işinde çalışıyor olsak bile kesinlikle savunmada ve suskunlukta olmayalım, onları açık ve net bir biçimde uyarmaya devam edelim. Evet, yahudi ve hıristiyanlara diyelim ki; gelin müslüman olun, kurtulacaksınız.

"Eğer size karşı yüz çevirip küfredecek olurlarsa; onlar mutlaka bir şikakın, ayrılığın, parçalanmanın içinde olacaklardır."

Yâni asıl olan İslâm'dır. Demin anlattı Rabbimiz; Hz. Ademden ve Hz. İbrahim'den bu yana kök İslâm'dır dedi. Kim ondan ayrılırsa, onlar ayrılığın içine düşmüş olacaklardır. İslâm asıl olunca, nerede olursa olsun İslâm'dan yana

olan, İslâm’dan söz eden kişi, birlikten ve beraberlikten söz ediyor demektir. Ama ne gariptir ki, bugün birileri bir yerlerde İslâm’dan bahsedince, dinden bahsedince hemen birileri onun ayrılıkçı olduğunu, ayrılık tohumları ekmeye çalıştığını söylüyor-lar. Dinden, İslâm’dan bahsedenlere fitne çıkarıyorsunuz, ayrılık yap-maya çalışıyorsunuz diyorlar. Allah diyor ki; bakmayın siz onlara asıl ayrılıkçı olanlar, asıl fitne çıkaranlar, asıl bölücü olanlar kendileridir. İslâm, asıl olduğuna göre İslâm’dan kopanlar, İslâmdan ayrılanlar ayrılık tohumları ekenlerin ta kendileridirler.

Meselâ bu milletin yüzde doksan sekizi bir araya gelip, biz İslâm’ı istiyoruz, biz Allah’ın dinini istiyoruz, biz Allah’ın sistemini yaşamak istiyoruz deseler, yine de bu hak onlara verilmez. Niye? Çünkü onlar ayrılıkçıdır. Ötekiler toplumun yüzde ikisini teşkil etseler bile bu yüzde ikiyi teşkil edenler ayrılıkçı değil, ama yüzde doksan sekiz ayrılıkçıdır. Yüzde ikiyi teşkil edenler birlikten yanadır, ama bu yüzde doksan sekizi teşkil edenler bölmeden yanadır, bölücülükten yanadır. Halbuki ayrılıkçının kim olduğunu Allah söylüyor. İslâm’dan ayrılan kişi ayrılıkçıdır. İslâm köktür, İslâm asıldır kim ondan ayrılmışsa, kim onu terk etmiş başka şeylerin peşine takılmışsa işte o ayrılığa düşmüş demektir. Öyleyse peygamberin ve ey peygamber yolunun yolcuları, gözünüzü açıp iyi dinleyin:

"Varsın ayrılsınlar Peygamberim sen üzülme, onlara karşı sana Allah yeter."

Ayrılırlarsa ayrılsınlar. Ne olurlarsa olsunlar, ne kadar çok olurlarsa olsunlar, güçleri kuvvetleri medeniyetleri ne kadar olursa olsun hiç fark etmez, onlara karşı sana Allah yetecektir. Yetmiş de. Bakıyoruz; Mekke’deki Allah’ın Rasûlü’nü ve müslümanları bir düşünün. Kimleri vardı onlara yardım edecek? Kimleri vardı onları koruyacak? Ama bakıyoruz ki; çok kısa bir süre sonra Medine’de devlet kurmuşlar, Bedir’de 313 kişiyle müşriklere galip gelmişler, üç beş yıl sonra on bin kişilik bir orduyla Mekke’yi fethetmişlerdir. Allah onlara yardım etmiş ve tüm düşmanlarına karşı Allah onlara yetmiştir. Allah onlara karşı sana yeter demişti Rabbimiz, yetti de gerçekten. Bu âyetler aynı zamanda bize de hitap ediyor. Eğer bugün bizler de Allah çizgisinde, peygamber çizgisinde bir hayat yaşayacak olursak hiç kimseden korkmayalım, çünkü Allah bize de yetecektir. Ama şunu da hiçbir zaman unutmayalım ki Allah’ın dininden yüz çevirmenin sonucu, parça parça olmaktır, ayrılık içine düşmektir. Bakın bu yahudiler, bu hıristi-yanlar asıldan, İslâm’dan koptukları için ayrılık içine düşmüşlerdir. İşte şu anda yeryüzü müslümanları bu durumu yaşamaktadır.

Allah’ın kitabını terk etmelerinin sonucu olarak parçalanmanın, ayrılığa düşmenin en talihsiz derecesini yaşamaktadır. Müslüman ülkeler sun'i sınırlarla birbirlerinden ayrılmışlar, hattâ kendi ülkelerinde bile kendi sınırları içinde bile ne kadar paramparça olmuşlardır. Bilelim ki tekrar asıl olan dinlerine tekrar kitaplarına dönecekleri güne kadar da bu durumdan kurtulmaları mümkün olmayacaktır.

138:"Allah’ın boyasıyla boyanın. Allah’tan daha güzel boyası olan kim var? Biz ancak ona ibâdet edenleriz."

Allah’ın boyası İslâm’dır. Şekil olarak kişiye Allah’ın boyası vurulmadı mı, onun yüzü simsiyahtır. En güzel boyayı, en güzel boya ile birleştirmeliyiz. Allah’ın boyasıyla boyanmalıyız. Yâni Allah dinine girmek, sadece ben de müslümanım diye dille söylenecek bir iddiadan ibaret değildir. Allah’ın boyasına, İslâm’ın boyasına boyanmak lâzımdır. Boya nasıl ki onunla boyanan şeyi değiştiriyor ve kendi rengine büründürüyorsa İslâm da böyledir. Kim İslâm’a girdiğini, Allah’ın boyasıyla boyandığını iddia ediyorsa, bu boyanın eseri onda görülmelidir. Bu boyanın eseri onun tüm hayatında kendini göstermelidir. İslâm’a giren kişi de bu dine bağlı olduğunu her hareketinde göstermelidir. Çünkü hem Allah’ın boyasında hem de başkalarının boyasında olmak Allah korusun şirktir. İslâm boyası tek bir boyadır tek renk boyadır ve damla kadar da olsa başka hiçbir boyayı kabul etmez. Bu boya yalnız Allah’a ibâdet edip ona hiçbir otoriteyi, hiçbir gücü ortak koşmamayı gerektirir. İslâm ona boyanan kişinin şahsında açıkça görülmelidir. Ben müslümanım dedikleri halde, ben İslâm boyasına, ben Allah boyasına boyandım dedikleri halde üzerlerinde bu boyanın eserini bile göstermeyenler kesinlikle o boyada değiller demektir. Evet, boya Allah’ın boyasıdır. En güzel boyayı Allah vurur. Yahudilerin boyası mı, yoksa hıristiyanların vaftiz boyası mı, yoksa Allah’ın İslâm boyası mı? Hayır Allah’ın boyası en güzel boyadır.

Biz ancak O’na ibâdet ederiz. Biz sadece Allah’ın boyasıyla boyanırız. Biz Allah boyasının yanında başka boyalarla da boyanarak Allah’tan başkalarına da kulluk etmeyiz. Böylece şirke düşmeyiz. Biz sadece O’na kulluk ederiz.

39:"De ki; Allah konusunda bizimle tartışıyor musunuz? Allah konusunda bizimle tartışmaya mı giriyorsunuz? Halbuki o Allah, bizim de sizin de Rabbinizdir. O zaman bizim amellerimiz bize ait sizinkiler de sizin olsun. Biz ancak O’na muhlis kullarız”

O Allah sizin de bizim de Rabbimiz olduğu halde bu konuda tartışmak mı istiyorsunuz? Ey yahudiler ve ey hıristiyanlar Allah konusunda bizimle

tartışmaya mı giriyorsunuz? Allah öyle demediği halde, biz öyle inanmadığımız halde sizler Allah'a oğullar mı izâfe etmeye kalkışıyorsunuz. Halbuki bizim inandığımız Allah, bize indirdiği kita-bında bize anlattı ki; bunun gibi tüm noksan sıfatlardan münezzehtir. Onun ne oğlu var, ne kızı ne de karısı. Ne yardımcıları var, ne de yetkilileri.

Buna yetkiniz olmadığı halde, Allah'ın yetkileri konusunda, Allah'ın sınırları konusunda, Allah'ın hayata karışması konusunda hâlâ bizimle tartışmaya mı giriyorsunuz? Allah'ın rubûbiyeti konusunda, Allah'tan başkalarının da rubûbiyet hakkına sahip olduğu konusunda, Allah'tan başkalarının da kanun koyma yetkisine sahip oldukları konusunda bizimle tartışmaya mı kalkışıyorsunuz? Allah'ın İlâhlığı konusunda, yâni Allah'tan başkalarına da kulluk edilmesi konusunda bizimle tartışmaya mı giriyorsunuz? Allah'ın hayata karışması konusun-da bizimle tartışmak mı istiyorsunuz? Allah hayata karışmaz mı demeye çalışıyorsunuz? Ya da Allah hayatın sadece bazı bölümlerine karışır, öteki bölümlerine karışacak başka İlâhlarımız var demeye mi çalışıyorsunuz?

Eğer böyle yaparsanız, gökleri ve yerleri yaratması konusun-da, sizleri var etmesi konusunda Allah'ı kabul eder, Allah'ı yetkili kabul eder; ama yeryüzündekileri yönetmesi konusunda, emirler ve kanunlar göndererek hayatımıza karışması konusunda, hâkimiyeti konusunda Allah'ı kabul etmemeye mi çalışıyorsunuz? Vazgeçin bu sevdadan. Bizimle bu konuda tartışmaya girmeyin. Çünkü O Allah, hepimizin Rabbidir. Ve hepimiz O'na teslim olmak zorundayız. Biz Allah'a inanırken, onun sadece bizim Rabbimiz olduğunu iddia etmiyoruz. Bizim Rabbimiz olan Allah'ın aynı zamanda sizin de Rabbiniz olduğuna inanıyoruz.

Bizimle Allah konusunda tartışmak mı istiyorsunuz? Eğer bizim size tanıdığımız düşünce özgürlüğünü, fikir özgürlüğünü, ibâdet özgürlüğünü siz de bize tanısanız, bu tartışma kolayca çözülecektir. Çünkü biz din ve vicdan hürriyetine, düşünce hürriyetine inanıyoruz. Başka din sahiplerinin inanışlarına, düşüncelerine, ibâdetlerine karışmıyoruz. Çünkü bakın bundan sonra gelecek âyet-i kerîmede zaten bu anlatılacak. Ey yahudi ve hıristiyanlar! Eğer bu şekildeki tavırlarınıza devam edecek olursanız: Tamam göklerin ve yerlerin yaratıcılığı onun olsun, gökler ve yerler onun olsun, ama bizim hayatımıza karışmasın. Bizim kılık kıyafetimize, bizim hukukumuza, bizim eğitimimize, bizim kazanmamıza, harcamamamıza, bizim hayatımıza karışmasın demeye devam edecek olursanız, o zaman biz de size deriz ki:

"O zaman bizim amellerimiz bize ait, sizinkiler de sizin olsun."

Sizin dininiz, sizin inanışınız, sizin hayat programınız, sizin kulluk anlayışınız sizin olsun, bizimki de bizim olsun. Sizin amelleriniz sizin, bizim amellerimiz de bizim olsun. Öldüğünüz zaman siz kendi amellerinizle, biz de bizim amellerimizle karşılaşalım. Siz, sizinkiler-den sorumlu olun, biz de bizimkilerden. Siz sizin amellerinizin karşılığı olan cehennemden, biz de bizim amellerimizin sonucu olan cennetten razı olalım. Kâfirun sûresinde müşriklere ne demişti Rabbimiz?

"Sizin dininiz sizin olsun, bizim dinimiz de bizim olsun"
(Kâfirun:6)

Yâni sizler hem Allah'a, hem de putlara; hem Allah'a, hem de Allah'tan başkalarına kulluk yaparak bir din, bir yol, bir hayat tarzı sergileyebilirsiniz. Yâni yaşadığınız Hayatınızın bazı bölümlerine Allah'ı, bazı bölümlerine de başkalarını karıştırabilirsiniz. Hayatınızın bazı bölümlerinde Allah'ı dinleyip, bazı bölümlerinde ise Allah'tan baş-kalarının kanunlarını uygulayarak müşrikçe bir yol tutabilirsiniz. Hem Allah'ı, hem de başkalarını razı etmeye çalışabilirsiniz. Hem Allah'a, hem de başkalarına kulluk edebilirsiniz. Ama bize gelince biz:

Ama bizler taviz vermeden, ihlâsla, katışıksız bir şekilde Al-lah'a ibâdet edicileriz. Biz sadece Allah'ı Rab bilip, sadece onu dinler ve sadece ona kulluk ederiz. Yâni böyle hem Allah'a kulluk edip, hem de binde bir de olsa başkalarını da dinlemeden yana olmayız, başkalarına da kulluktan yana olmayız. Bin gramlık bir temiz suya bir gramlık da zehir katarak onu içmeden yana olmayız. Biz şirk koşmadan, hayatı parçalamadan Allah'a ibâdet ederiz. Sizler gibi hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başkalarını memnun etme-den yana olmayız.

140:"Yoksa sizler (İbrahim milletine tabi olmamak ve bu konuda bizimle mücâdele etmek için) İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarının, bunların hepsinin yahudi ve hıristiyan olduklarını mı iddia ediyorsunuz?De ki. Söyleyin bakalım, siz mi daha iyi bilirsiniz yoksa Allah mı? Allah hakkındaki, (Allah yanındaki) şehâdeti, (yâni Allah tarafından bildirilmiş bir bilgiyi) gizleyenden daha zâlim kim vardır? Allah yaptıklarınızdan gafil değildir."

Bu soru, bu büyük peygamberlerin yahudi ve hıristiyan olduk-larını iddia eden kendileri saptığı gibi bu peygamberleri de kendi sapıklıklarına alet etmeye

çalışanlara yöneltiliyor. Bu yahudi ve hıristi-yanlar Allah'ın kitabında müslüman olarak haber verdiği bu peygam-berlerin yahudi ve hıristiyan olduklarını söylüyorlar. Halbuki bundan önceki âyetlerde son derece açık bir şekilde bu peygamberlerin, hepsinin birer müslüman olduklarını anlattı Rabbimiz. Bunlar, bu peygamberlerin müslüman olduklarını resmen söyleyemiyorlar. Neden? Çünkü o zaman otomatikman kendi kendilerini reddetmiş olacaklar da ondan.

"De ki."

Bakın yine hücum var. Kur'an hiçbir zaman savunmada değildir.

"Söyleyin bakalım, siz mi daha iyi bilirsiniz yoksa Allah mı?"

Allah biliyor ve şahitlik ediyor ki; o peygamberler ne yahudi'ydi ne de hıristiyan'dı. Bunu bize Allah bildiriyor. İnsanların bilgisi Allah'tandır. Bunu bize bildiren Allah'tır. Eğer bunu bize Allah bildirmeseydi biz de bilemezdik. Yâni bu kitaba dayalı olmayan, peygambere dayalı olmayan hiçbir bilgi, gerçek bilgi değildir. Öyleyse gaybi konularda, gaybi meseleler konusunda Allah'ın bildirdiklerinin dışında söz söylenmemelidir. Yâni bu konularda söz söyleme hakkı sadece Allah'a aittir. Allah'tan başka hiç kimsenin söz söyleme hakkı yoktur. Evet, Allah bu konudaki bilgiyi kitapları ve Peygamberleri vasıtasıyla onlara da bildirmişti ama yoldan çıkan bu yahudi ve Hıristiyanlar bu bilgiyi gizlediler. Bakın Allah buyurur ki:

"Allah hakkındaki, (Allah yanındaki) şehâdeti, (yâni Allah tarafından bildirilmiş bir bilgiyi) gizleyenden daha zâlim kim vardır?"

Allah'ın peygamber göndereceğini, bu peygamberin Kureyşten çıkacağını, bu peygamberin Mekke'de dünyaya geleceğini, doğmadan babasını kaybedeceğini, kendisine Kur'an isimli bir kitap ineceğini ve bu kitabın kıyamete kadar tüm insanlığa hidâyet rehberi olacağını, kıyamete kadar hüküm fermanı olacağını, kıyamet sonrası da insanlığın bu kitapla yargılanacağını gizleyenden, saklayandan daha zâlim kim vardır?

Bildiği bir konuda şehâdeti, şahitliği gizleyen kişiden daha zâlim birisi olamaz. Bunlar bildikleri halde hak konusunda şahitliği gizlemişlerdi, böylece zâlimlerden olmuşlardı. Ve böylece:

"Zâlimler benim ahdime ulaşamazlar!"

Evet, bildiğiniz bu gerçeği, bildiğiniz bu hakkı gizleyerek zâlim olan sizler, ey yahudiler ve ey hıristiyanlar kendilerine uyulacak, ardından gidilecek ümmet

olma vasfınızı kaybettiniz. Sizler bu duruma düşmüşken, size uyanlar nasıl olur da hidâyete ulaşabilirler? Sizin gibi olanlar nasıl kurtulabilirler? Evet, Rabbimizin bu âyeti gereğince bu yahudiler ve bu hıristiyanlar kendilerine uyulacak, arkalarından gidi-lecek lider ümmet olma vasıflarını kaybetmişlerdi. Onlara uyanlar, onlarla beraber olanlar, onlar kaynaklı bir hayat yaşayanlar kesinlikle sapmak zorunda kalacaklardır. Onlarla ortak pazarlara, ortak eylemlere girmeye çalışanlar kesinlikle onların gittikleri cehenneme gitmekten kendilerini asla kurtaramayacaklardır.

Peki onların bu bozukluğunu anlatan bu âyet bize ne diyor? Biz de okulda, çarşıda, pazarda, evde her yerde bildiğimiz hakkı gizlemeyelim. Hakka şahitlik görevimizi hakkıyla yerine getirelim ki; bizler de onların durumuna düşmeyelim inşallah. Bildiğimiz kitap bilgisini, peygamber bilgisini insanlardan saklamayalım, kafamızdaki Kur’an bilgisini, peygamber bilgisini kafamızda sır küpü gibi toprağın altına götürme durumunda olmayalım ki bu yahudi ve hıristiyanların konumuna düşmeyelim. Ne biliyorsak anlatalım hanımlarımıza, anlatalım çocuklarımıza, anlatalım herkese ve şehâdeti gizleyenlerden olmayalım inşallah. Kıyamet gününde ağzına ateşten gem vurulanlardan olmayalım.

"Allah yaptıklarınızdan gafil değildir."

Yoksa sizler, ey yahudiler ve ey hıristiyanlar, bu bile bile yanınızdaki hakkı gizlemenizden Allah gafil mi zannediyorsunuz? Halbuki Allah gizlediklerinizden de haberdardır, açığa vurduklarınızdan da ha-berdardır.

141:"Onlar bir ümmetti geldi geçti, onların yaptıkları onlara, sizin kazandıklarınız da sizedir."

Yâni bunlar, bu hıristiyan’dı, yahudi’ydi dediğiniz peygamberler sizden önce yaşamış kimselerdir. Ve onların yaşadıkları dönemlerde ne yahudilik vardı ne de hıristiyanlık. Demek ki, siz yalan söylüyorsu-nuz. Bu saydığınız peygamberlerin bir tek dinleri vardı; o da İslâm’dı ve hepsi de birer müslümandı. Sizler bildiğiniz bütün bu gerçekleri gizleyerek, insanlara duyurmayarak saklayabileceğinizi sandınız. Biz gizlersek insanlar bunu bilemezler, anlayamazlar sandınız. Halbuki Allah, sizin yaptıklarınızın tamamından haberdardır.

142: İnsanların içinden beyinsiz takımı, müslü-manları öteden beri döndükleri kıbleden Kâbe’ye çeviren nedir? diyecekler. De ki; doğu da Allah’ındır, batı da. Allah dilediğini doğru yola hidâyet eder, doğru yola iletir."

Âyet-i kerîme bu zâlimlerden liderlik alındıktan sonra kıblenin Kudüs'teki Mescid-i Aksa'dan Mekke'deki Mescid-i Haram'a çevrilmesini anlatır. İşte bu kıblenin değişikliğinin asıl önemini anlayamayan bazı beyinsizlerin müslümanların zihinlerini idlâl için, müslümanların kalplerinde şüphe uyandırabilmek için söyledikleri sözleri anlatır. İnsanlardan bir kısım beyinsizler, sefihler, kârını, zararını bilemeyen insanlar, onları bu üzerinde bulundukları kıbleden çeviren nedir? Diyecekler. De ki; doğu da, batı da Allah'ındır. Allah dilediğini doğru yola iletir.

Kıblenin değişmesiyle bu sefihlerin ne diyeceklerini Allah biliyordu. Bunlar aynen Allah'ın buyurduğu gibi sözler söylemişlerdir. Bu beyinsizler Allah'ın böyle belli bir yönle, belli bir nokta ile sınırlı olduğunu, bu şekilde kıble değişince de sanki bunun Allah'tan yüz çevirme anlamına geldiğini düşünüyorlardı.

Halbuki doğu da Allah'ındır, batı da. Diler doğuya döndürür sizi, dilerse batıya döndürür. Allah'ın emriyle sizin doğuya, ya da batıya dönmeniz, Allah'ın orada olduğu anlamına gelmez. Kendilerine hidâyet edilenler, hidâyete ulaştırılanlar asla bu tür sapıklıklarla meşgul olmazlar. Rabbimiz bu konuda hazırlıklı olması bakımından önceden peygamberimizi uyarıyor, bu işe hazırlıyordu. Peygamberim, bu adamlar bir şeyler söyleyecekler, bu işin dedikodusunu yapacaklar, sen hiç üzülme, ne derlerse desinler, sen hiç aldırış etme, diyor sanki Rabbimiz.

Yâni, sanki bu müslümanlar kıble olarak Mescid-i Aksâ'ya döndükleri zaman Allah'ın emrinden başka bir şeye mi uymuşlardı? Müslümanlar bu işi yaparlarken kendi heva ve heveslerine göre bir kıble oluşturmamışlardı.

Mescid-i Aksa'dan sonra Mescid-i Haram'a dönerlerken de yine Allah'ın emrine boyun eğiyorlardı. Allah onlardan nasıl bir hayat tarzı istiyorsa, öylece pratikte uyguluyorlardı. Şimdi birilerinin şöyle demeye hakkı yoktur: Sen niye Mescid-i Aksa'ya döndün? Eh Allah dedi ben de döndüm. Şimdi niye Mescid-i Haram'a dönüyorsun? Eh, yine Allah dedi onun için dönüyorum. Kıbleyi belirleme hakkı Allah'ındır, yönelişi belirleme hakkı Allah'a aittir. Öyleyse müslümanları bu konuda sorgulamaya da kimsenin hakkı yoktur.

Görüyoruz ki kıblenin değişikliği problemi, Medine'de müslü-manları

gerçekten uzun süre uğraştırmıştır. Medine’de yeni oluşan müslüman toplumu sarsmaya çalışan dış güçler vardı. Bu problem, kıble meselesi, ehl-i kitabın da, müslümanların da beklemedikleri bir hadise olmuştur. Zira müslümanlar o güne kadar hep Kudüs’e, Mes-cid-i Aksa’ya doğru dönüp namaz kılmışlardı. Üstelik bu durum ehl-i kitabı ayağa kaldırmıştı. Zira o güne kadar müslümanlar kendi kıblelerine doğru döndükleri için liderliğin kendilerinde olduğunu iddia ederek gururlanıyorlardı. Müslümanlar ise alışık oldukları bir uygulamadan, farklı bir uygulamaya geçince, ehl-i kitabın da saldırılarıyla bu olayın gerçeğini kavrayıncaya kadar, bu işin doğru yoldan bir sapma olduğunu zannettiler.

Hiçbir müslümanın da bu konuda savunmaya geçmesine gerek yoktur. Aman efendim şöyleydi de böyleydi de demesinin anlamı yoktur. Allah böyle diyor, ben de böyle yapıyorum, o kadar.

Yâni dinimi ben kendi kafama göre oluşturmuyorum ki; birilerine bu konuda savunmada bulunayım. Hayatımı ben belirlemedim ki birileri bu konuda bana hesap sorsun. Yâni namazımı, orucumu, haccımı, zekâtımı, hayatımı, kılık kıyafetimi, sofRamı, ekonomimi ben değil, Allah belirlemiştir. Ben bir müslüman olarak, Rabbime teslim olmuş bir mü’min olarak tüm hayatımı, tüm pozitif ve negatif eylemlerimi Rabbimden alıyorum. Ben iRademi ona teslim etmişim. Onun seçi-mini seçim kabul ediyorum. Ben sadece Onun çektiği yere gidiyorum. Öyleyse benim dinimi, benim hayat programımı sorgulayanlara karşı benim diyeceğim: bunu Allah istedi ben de yapıyorum o kadar.

Eğer insanlar sorgulayacaklarsa, Allahu Teâlâ’yı sorgulasınlar. Hiç kimsenin Allah’ı sorgulamaya hakkı da, yetkisi de yoktur, dolayı-sıyla kimsenin de bizi dinimiz konusunda sorgulamaya hakkı yoktur.

Evet doğu da Allah’ın, batı da Allah’ındır. Allah diler bu tarafa döndürür, diler öbür tarafa döndürür; o onun bileceği bir iştir. İşte müslümanlar 13-15 aya yakın bir zaman Mescid-i Aksa’ya dönerek namaz kılmışlar ve nihâyet hicretin ikinci senesine doğru Mekke’ye, Kâbe’ye döndürüverdi Rabbimiz.

"Allah dilediğini doğru yola hidâyet eder, doğru yola iletir."

Yâni Allah hidâyet olunmak isteyen kişiyi dilediği şekilde hidâyete ulaştırır. Hidâyeti isteyeni hidâyete ulaştırır, dalâleti isteyeni de dalâlette bırakır Allah.

Buradan anlıyoruz ki kıblenin değişikliğiyle Cenab-ı Hak önderliği, liderliği İsrâil oğullarından alıp İsmail oğullarına devrediyordu. Bundan sonra artık müslümanlar bu işe hazırlanmalıydı. Üzerlerine kıyamete kadar şeriat yükü yüklenen bu ümmet, kıyamete kadar tüm insanlığa örnek ve önder olacak bu ümmet, Muhammed ümmeti, artık şahit bir ümmet olacaktı. Kıyamete kadar tüm insanlık için vasat, denge unsuru bir ümmet olacaktı. İnsanlık kulluğu, teslimiyeti, adâleti, tevhidi bu ümmet şahsında görecek, sapak noktalarını onlardan öğrenecekti. Tüm yeryüzü insanlığı bu ümmete bakarak hayatını sağlamaya alacaktı.

Bakın Rabbimiz buyurur ki:

143:"Böylece sizi, insanlara şahitler olasınız diye vasat bir ümmet kıldık. Peygamber de size şahit ve örnektir. Vaktiyle dönmekte olduğun ciheti şimdi sana kıble yapmamız ancak peygambere uyanlarla ona uymayıp geri dönenlerin arasını ayırt etmek içindir. Bu zor bir iştir, (bu büyük bir iştir). Ancak Allah'ın kendilerine doğru yolu gösterdiği kişilere zor değil. Allahu Teâlâ sizin imanlarınızı zayi edecek değildir. Muhakkak ki Allah insanlara karşı çok Rauf ve çok merhametlidir."

İslâm ümmeti vasat bir ümmettir. Bir de şahit bir ümmettir. Sizi dünya üzerinde vasat ve şahit bir ümmet yaptık.

Evet, böylece kıblenin değiştirilmesiyle liderlik ve önderlik İsrâil oğullarından alınmış; İsmail oğullarına, yâni müslümanlara verilmiştir. Size verilmiştir. Demek ki bu kıblenin Kudüs'teki Mescid-i Aksa'dan alınıp Mekke'deki Mescid-i Haram'a çevrilmesi, bazı beyinsizlerin anladığı gibi sadece bir yön değişikliği değil, aynı zamanda liderliğin, ön-derliğin İsrâil oğullarından alınıp Muhammed ümmetine, müslüman-lara verilmesinin ifadesidir. Allah diyor ki; böylece sizi diğer insanlara şahitler olasınız diye vasat bir ümmet yaptık.

Peki bu vasat ve şahit kavramlarından ne anlıyoruz?

Vasat; adl, adâlet, doğruluk demektir. Öyleyse ey müslüman-lar, sizi adâlet sahibi, doğruluk sahibi bir ümmet yaptık.

Vasat; denge unsuru demektir. Ruh ve madde konusunda, dünya ve âhiret konusunda, toplumcu ve bireyci görüşün arasında ifrat ve tefritin arası demektir.

Ey müslümanlar sizi bu konularda orta yolu takip edecek vasat bir ümmet yaptık. Komünizm gibi toplumcu, toplumu putlaştıran, toplumun menfaatlerini ön plana çıkaran, toplum adına ferdi ve ferdin haklarını öldüren, kapitalizm gibi bireyi putlaştıran, bireye her türlü davranışlarında özgürlük tanıyan, kapitali putlaştıran ve bu konuda hiçbir sınır tanımayan bir ümmet değildir İslâm ümmeti.

Madde ve ruh arasında da dengeyi sağlayan bir ümmettir İslâm ümmeti. Hani Fâtiha sûresinde öyle dememiz isteniyordu:

“ Ya Rabbi, bizi doğru yola ilet. Kendilerine nîmet verdiklerinin yoluna. Kendilerine gazap ettiklerinin ve dalâlette bıraktıklarının yoluna değil”
(Fâtiha 6-7)

Ya Rabbi bizi sırat-ı müstakime hidâyet buyur. O sırat-ı müstakim ki, kendilerine nîmet verdiklerinin yoludur. Kendilerine gazap ettiklerinin ve dalâlette bıraktıklarının yolu değil ya Rabbi diye burada iki istisnadan söz ediliyor. Sıratı müstakimden iki belirgin sapma olmuştur. Bunlardan birisi yahudi’nin sapması, ötekisi de hıristiyanların sap-ması. Birisi maddeye ağırlık vererek, mânâyı görmezden gelerek, maddeyi putlaştırıp ruhu diskalifiye ederek materyalistçe bir sapmadır ki, bu yahudi’nin sapmasıdır. Hıristiyanlar da madde aleyhine ve ruh lehine dengeyi bozdular. Hıristiyanlar maddeyi yok farz ederek ruhu ve mânâyı putlaştırdılar. İşte bunun ikisi de sapmadır, ikisi de dengesizliktir. İslâm ümmeti maddeyi de, mânâyı da kabul ederek bu ikisi arasında denge unsuru olmuştur.

Ayrıca bir de yahudilerin sapması bildikleriyle amel etmemeleri biçiminde bir sapmaydı. Hıristiyanların sapması da bilgisizce amel etmeleri türünde bir sapmaydı. Yâni birinde bilgi var amel yok, bunlar yahudiler, ötekilerde de amel var ama bilgi yok bu da hıristiyanlardır. Bu ümmetten bildikleriyle amel işlemeyenler yahudilere, bilgisizce amel işleyenler de hıristiyanlara benzemektedir. Allah bu konuda da bu ümmeti denge unsuru yapmıştır. Bu ümmet bilgiyle ameli, düşünceyle hayatı birleştiren bir ümmettir.

Vasat ümmet; bir de hükmüne tüm insanlığın boyun eğmesi gereken ümmet demektir. Ey müslümanlar, sizi hükmüne tüm insanlığın boyun eğeceği, tüm insanlığın size bakıp hizaya geleceği, sapıkların sapıklık noktalarını sizde anlayacağı, hakkı bulmak isteyenlerin size bakarak hakkı bulabilecekleri denge unsuru bir ümmet yaptık.

Ancak bu özelliklere sahip olan bir ümmet, tüm insanlık üzerinde şahitler olabilir. Zira bu ümmet, herkesin kendisine dönmek zorunda olduğu denge unsuru bir ümmettir. Dünya üzerindeki toplum-ların dengesi sizin vasıtanızla kurulacaktır. Yeryüzü insanına, insanlık, adâlet, özgürlük, müsavat sizin vasıtanızla ulaşacaktır. Eğer sizler yeryüzüne hakim duruma gelirseniz, yeryüzünde Allah’ın istediği bir hayat yaşarsanız dünyanın dengesi düzelecektir. Ama sizler dünyanın yönetimi konusunda egemen olamazsanız dünyanın egemenliğini başkalarına kaptırır da başka güçler dünyanın dengesine egemen

olursa, bilesiniz ki o başka güçler de dünyanın anasını ağlatır. İşte görüyoruz dünya siyasetinden müslümanların çekildikleri günden bu yana kan gölüne çevirdiler dünyayı. Hem ülkemizde bu böyledir hem de tüm dünyada.

Bir de insanlara şahitler olasınız diye sizi vasat bir ümmet yaptık diyor Allah. Bunun için sizi önder ve lider yaptık diyor. Önderlik, liderlik çok şerefli bir konum olmakla birlikte yanında bu şerefle orantılı olarak çok büyük ve şerefli sorumlulukları da olan bir görevdir. Bu görev tıpkı peygamberin ashabına ve diğer insanlara kendisine vahy olunan dini anlatma ve yaşama konusunda şahitlik etmesi gibi bir görevdir. Çok şerefli ama o nisbette de sorumluluğu olan bir görevdir. Ümmeti içinde peygamberin görevi, sorumluluğu ve şerefi neyse, diğer toplumlara karşı bizim de sorumluluğumuz ve şerefimiz odur.

Bizler, müslümanlar olarak şu anda tıpkı peygamber gibi tüm insanlık önünde İslâm'ın yaşanırlılığını, pratiğini göstermek zorundayız. Bu konuda peygamberin ümmetine karşı şahit olduğu gibi biz de tüm insanlara şahitler olmak zorundayız. Şimdi biz, insanlara şahitler olmak zorundayız. Peki nasıl şahit olunur insanlara? Bunun yolu, bütün insanlara bu dini götürür, Kur'an âyetlerini bütün insanlara ulaştırır, dünya üzerinde Allah'tan ve onun yeryüzünü düzenlemek üzere gönderdiği âyetlerinden, cennetten, cehennemden haberdar edilmedik bir tek insan kalmayacak biçimde herkesi haberdar ederiz, işte o zaman biz insanlara şahitlik görevimizi yapmışız demektir. Tıpkı Ra-sulullah'ın bu ümmet üzerine şahitlik yaptığı gibi.

Evet, bu öyle bir şeref ki Allah bunu bize nasip etmiştir. Ama öyle büyük sorumlulukları da vardır ki; bu ümmet kendi döneminde işlenen bütün suçlardan da sorumludur. Yâni şu anda tüm dünyada işlenenlerden sorumluyuz. Meselâ şu anda dünyanın en ücra bir köşesinde, en kuytu bir köyünde bir adam bir günah işliyorsa, bilelim ki biz müslümanlar yarın ondan sorumlu tutulacağız. Neden? Çünkü ona İslâm'ı götüremedik, ona hakkı duyuramadık, ona Allah'ı anlatamadık. Nasıl ki Allah'ın Rasûlü gerek kendisine Allah'tan gelen âyetleri tebliğ etme konusunda, onun bir harfini bile gizlemeden onu insanlara, ashabına tebliğ etmişse, biz de bu kitaptan haberdar olmayan bir tek insan kalmayacak biçimde bunu onlara duyurmak zorundayız. Nasıl ki Allah'ın Rasûlü, Allah'ın insanlardan istediği kulluğu bizzat yaşayarak ashabına tam ve mükemmel bir örnek olmuşsa, biz de Allah'ın insanlardan istediği kulluğu tüm dünya insanlığının gözleri önünde yaşayıp pratikte onu göstermek zorundayız.

Soralım şimdi müslümanlara, ey müslümanlar Allah size bir peygamber göndermiş ve o peygamberin şehâdetiyle sizi bu kitap konusunda bilgilendirmiş, peki şimdi siz de bu bilgilendiğiniz kitapla bütün insanları bilgilendirebildiniz mi? Peygamberin (a.s) size yaptığı görevi sizler de insanlara yaptınız mı? Diğer insanları bunun sorumluluğuyla karşı karşıya getirebildiniz mi? Bütün dünya insanlığına Kur'an'ı ve peygamberi duyurabildiniz mi? Böyle bir soru gelecek yarın bize. Allah peygamberine diyecek ki, ey peygamberim sen, sana gönderdiğim bu mesajı toplumuna duyurdun mu? Duyurmak da yetmez, onlara şahit olarak bu dinin pratikte nasıl uygulanması gerektiğini gösterdin mi? Bize de Allah diyecek ki; ey müslümanlar siz de peygamberinizden devraldığınız bu mesajı döneminizdeki tüm insanlığa duyurabildiniz mi? Bu dinin pratikte nasıl uygulanması gerektiğini hayatınızla onlara gösterebildiniz mi?

Biz diyeceğiz ki; ya Rabbi biz duyurduk. Bütün insanlığa ilan ettik bunu. Savaşımızla, kavgamızla, düşüncemizle, imanımızla, sözümüzle, davranışlarımızla evet ya Rabbi, biz seni ve senin dinini bu insanlara duyurduk diyeceğiz. Ya da aksini söyleyeceğiz tabii.

Bugün sağındakine solundakine, bugün evindekilere, bugün emmisine dayısına bile bu kitabı duyurmayan, duyuramayan insanların ne kadar sorumlu olduklarını varın siz düşünün. Karşımızdakiler ister kabul etsin, ister reddetsin bundan biz sorumlu değiliz ama onlara mutlaka bunu duyurmak zorundayız Allah bize böyle bir yük yüklemiş. Bu yük, bu görev aynı zamanda bizim dünya üzerinde söz sahibi olmamızı da beraberinde getirecektir. Bu güce sahip olmak zorundayız, çünkü bizler insanlığa mesaj sunacağız. Yasal yönden böyle bir güce sahip olmasak bile bütün dünya insanlığına bu kitabın kavgasını vermekle mükellefiz bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Dünyanın en uzak bölgesine veya Konya'nın en ücra köşesine kadar bunu götürmek zorundayız. Biz götüreceğiz, götürülen ister kabul eder, ister kabul etmez bu bizim sorumluluğumuz değildir. İnsanlar ya müslüman olurlar ya da olmazlar, bu bizim sorumluluğumuz değildir. Bizim sorumluluğumuz bununla insanları karşı karşıya getirmektir.

Tıpkı Rasulullah'ın size şahit olduğu gibi. Rasulullah bunu bize nasıl duyurmuştu? Ya Rabbi senin peygamberin bize bir şey duyur-madı diyebilir miyiz? Hakkımız var mı buna? Hayır o gerçekten vazifesini yaptı. Evet, müslümanlar lider ümmettir, müslümanlar önder ümmettir. Müslüman şunun bunun arkasından gidemez. Müslüman şunun bunun uyuntusu olamaz.

Müslüman tüm dünya insanlığına nü-mune-i imtisal olacak insandır bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız.

Bu müslümanların şahit olmaları konusunu, yine Rasulullah'ın bir hadisine dayanarak şöyle de anlayabiliriz: Kıyamet günü tüm ümmetler, tüm toplumlar Allah huzurunda toplanacaklar başlarında peygamberleri olduğu halde. Allah her peygamberin toplumuna soracak. Söyleyin bakalım bu peygamber size benim âyetlerimi tebliğ etti mi? Bu peygamberim size karşı görevlerini yaptı mı? diye soracak. Meselâ Nuh'un (a.s) toplumuna soracak Allah. Bu peygamber size benim mesajımı ulaştırdı mı? Nuh'un (a.s) toplumu Allah karşısında kötü bir konuma düşmemek için diyecekler ki hayır ya Rabbi, biz böyle birini tanımıyoruz. Nuh diye bir peygamber bize ne geldi ne de senin mesajını sundu. Eğer böyle bir şey olsaydı elbette biz ona icâbet ederdik diyecekler. Sonra Allah Nuh'a (a.s) dönecek: Ey Nuh bak bunlar senin kendilerini uyarmadığını, kendilerine karşı benim mesajımı iletmediğini söylüyorlar. Ne dersin? Sen bunlara karşı benim görevimi ifa ettin mi? Hakkı bunlara anlattın mı? Nuh (a.s) buyuracak ki ya Rabbi sen şahitsin ki ben bunlara dokuz yüz küsur yıl hakkı anlattım. Sövdüler anlattım, dövdüler anlattım. Peki ey Nuh bu konuda şahidin var mı? Buyuracak Rabbimiz. Hz. Nuh şahit için etrafına bakınınca Muhammed ve ümmeti ileri atılıp biz şahidiz ya Rabbi! Biz Hz. Nuh'un toplumuna senin mesajını sunduğuna, senin emirlerini duyurduğuna şahidiz ya Rabbi diyecekler. Siz bunu nereden biliyorsunuz? denince de ya Rabbi sen bize bir kitap gönderdin ve kitabında Nuh'un çektiği sıkıntıları, toplumunun ona karşı tavırlarını anlattın. Biz bunu senin son kitabın olan Kur'an'dan öğrendik diyecekler ve Hz. Nuh'a şahitlik yapacaklar. Tüm peygamberlere şahitlik yapacağız inşallah. İşte bu şahitliği bir de böyle anlıyoruz.

"Vaktiyle dönmekte olduğun ciheti şimdi sana kıble yapmamız, ancak peygambere uyanlarla ona uymayıp geri dönenlerin arasını ayırt etmek içindir."

Biz senin üzerinde olduğun kıbleyi şunun için yaptık. Ökçeleri üzerinde dönüp dinden uzaklaşan kimseleri, peygambere tabi olanlardan ayırdedelim diye biz kıbleyi Mescid-i Aksa'dan Mescid-i Hara-m'a çevirdik.

Demek ki bunun sebebi şuymuş: Acaba bu insanlar kıblelerini gerçekten değiştirecekler mi, değiştirmeyecekler mi? Acaba bu konuda peygambere itaat edecekler mi, etmeyecekler mi? Acaba peygamberin dinde temel odak nokta olduğunu kabullenecekler mi, etmeyecekler mi? Allah ve peygambere güvenleri

devam edecek mi et-meyecek mi? Ya bu nasıl iş böyle? Bu nasıl Allah? Bu nasıl peygam-ber? Bizi dün bu tarafa döndürüyordu, bugün de bu tarafa döndürü-yor, olacak şey midir bu? Mu diyecekler yoksa Allah ve peygambere tam teslim mi olacaklar, bunu ayırmak için böyle yaptık diyor Allah.

Demek ki onların, peygamberin fonksiyonunu kabul edip etmeyeceklerini denemek için bunu yapmış Allah. Yâni peygambere imanlarını, peygambere teslimiyetlerini peygambere güvenlerini denemek için bu kıble işini peygamber eliyle yaptırmış Allah.

Evet bu, peygamberin dinde temel olduğunu gösterir. Pey-gamber bizim hayatımızda âmir ve nâhiydir. Peygamberin bizim haya-tımızda evet veya hayır deme, emretme ve yasaklama yetkisi vardır. Hakkı vardır. Zaten peygamberin, peygamber oluşunun hikmeti de buradadır. Bakın çocukluğumuzdan bu yana bize bir peygamber öğ-rettiler.

İşte sıdk sahibi, ismet sahibi, emanet, fetanet ve tebliğ sıfatla-rının sahibi bir peygamber anlattılar. Bu sıfatlar onun kendisiyle ilgili yönüdür. Bunları zaten kabul etmek zorundayım ve kabul etmişim ben. Yâni peygamberin doğru sözlü olduğunu, doğru söylediğini, günahsız olduğunu, emin olduğunu, zeki olduğunu, kendisine gelen âyetleri gizlemeden eksiksiz olarak insanlara tebliğ ettiğini kabul ettim ve inandım ben. Bunu kabullenivermem benim birini peygamber olarak kabullenmen mânâsına gelmeyecektir.

Benim birini peygamber kabul etmem demek, bunları kabullenmekle beraber, onu bu sıfatların sahibi bilmek ve inanmakla beraber aynı zamanda onun benim hayatımda amir ve nahiy oluşunu da kabul etmem demektir. Eğer ben peygamberi bu sıfatların sahibi olarak kabul eder; ama onu hayatımda amir ve nahiy olarak kabul etmezsem, yâni hayatımda emredici ve nehyedici biri olarak bilmezsem onu peygamber olarak kabul etmiş sayılmayacağım demektir.

Zira peygamberin peygamber olarak kabul edilmesi demek; onun hayata hakim olması demektir. Benim hayatımda bir şey kabul edilecekse, bir şey reddedilecekse evet veya hayır denecekse, bu ol-malı, bu olmamalı; bu yapılmalı, bu yapılmamalı denecekse, bunu o demelidir ve ben yapmalıyım. Yâni benim birini peygamber kabul etmem demek; herşeyimle adım adım onu takıp etmem demektir. İzinden gitmem demektir. Herşeyimle kendisine benzemem ve kendisine her konuda teslim olmam demektir. Değilse işte bir zamanlar böyle bir peygamber yaşamış, adı şuymuş, babası şuymuş, doğum

tarihi şuymuş, şurada doğmuş, şurada vefat etmiş bunları bilmek değildir peygambere iman.

İşte hakiki müslüman Allah'a ve Resûlü'ne tam teslim olandır. Bu nasıl olur demenin anlamı yok. Şimdi İslâm'ın sahibi sen ve ben değilim ki, keyfime göre imtihan olsam. Dinin sahibi, imtihanın sahibi olan Allah böyle imtihan ediyor. Kabul edecek misin, etmeyecek misin? Mescid-i Aksa'ya evet de Mescid-i Haram'a hayır mı? Mescid-i Haram'a evet de eskisine hayır mı? Bakın aynı zamanda bu işin zor olduğunu da haber veriyor Rabbimiz:

"Bu zor bir iştir, (bu büyük bir iştir). Ancak Allah'ın kendilerine doğru yolu gösterdiği kişilere zor değil."

Bu gerçekten zordur diyor Rabbimiz. Ama bu konuda, her konuda Allah'ın hidâyet ettiği, Allah'ın yollarını açtığı kimselere bu iş gâyet kolaydır. Namaz için de aynı şeyi söylemişti Rabbimiz.

"İnsanlara iyiliği emreder de kendinizi unutur musunuz? Üstelik kitabı da okuduğunuz halde. Aklınız yok mu sizin?

(Bakara: 44)

Ama bu sizin Allah'tan yardım isteyeceğiniz namaz gerçekten çok ağır ve zor bir konudur. Allah'a bağlanmanın özünü kavrayama-mış, Allah'ın ulûhiyeti ve rubûbiyeti karşısında tam teslimiyet gösterememiş insanlara namaz ağır gelir, zor gelir. Lâkin huşu erbabı için zor değildir namaz. Yâni kalpleri Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini anmakla yumuşamış, Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini hatırlamaktan zevk alan huşu sahipleri için zor gelmez deniyordu. Bakın burada da öyle deniyor peygamberin kıbleyle alâkalı bu uygulamasını bir anda kabul etmek ve alışkanlıklarından bir anda vazgeçmek zordur, ama Allah'ın kendilerine hidâyet ettikleri için gâyet kolaydır buyuruluyor.

Yâni böyle günde bin defa da peygamber farklı bir emirle karşımıza çıksa; gerçekten mü'min olan bir kimse, gerçekten Allah'a teslim olan bir kimse, Allah'ın emir ve yasaklarına boyun eğdi mi, tamam artık bu ona zor gelmeyecektir.

Bu arada müslümanlar üzerinde büyük bir spekülasyon da vardı. Kendi kıbleleri terk edilip, liderlikleri ellerinden alınan yahudiler de feryadı basmışlardı. Birinci olarak şöyle dediler; Eğer bu yeni döndüğünüz kıble doğruysa, sizlerin daha önce kıldığınız namazlar ne olacak? Şimdiye kadar

Mescid-i Aksa'ya doğru namaz kılan insanların durumları ne olacak. İkinci olarakta; Bundan sonra hadi siz Mescid-i Haram'a döndünüz, bundan önce ölüp gidenlerin durumu ne olacak dediler. Böyle problemler oluşturup müslümanların akıllarını karıştırmaya çalıştılar.

Bu münâsebetle iki grup denenmiş oldu.

1- Önce ırkçılar denendi. Daha önce Mekke'de müslümanlar Kâbe'ye dönerek namaz kılarlarken bir anda kendi kıblelerini, kendi Kâbe'lerini bırakıp Mescid-i Aksa'ya dönme emri ile karşı karşıya gelince henüz buna hazır olmayan ırkçı Araplar denendi. Bunların içinden samimi müslümanlar imtihanı kazanıp karşıya geçerken, kavmiyetçilik putuna tapanlar, biz geleneklerimizden vazgeçmeyiz, biz atalarımızın kabul ettikleri, atalarımızın kutsâdıkları Kâbe'den vazgeçmeyiz diyenler döküldü.

2- Şimdi de Mescid-i Aksa'dan Mescid-i Haram'a dönülürken de müslümanlar ve Allah'a inandıklarını iddia eden yahudi ve hıris-tiyanlar deneniyorlardı. Bu defa da statükocular, âdetlerine bağlı olanlar, alışkanlıklarının esiri olanlar imtihanı kaybederken, Allah ve Resûlüne gerçekten bağlı olanlar kazanıyordu bu imtihanı.

Allahu Teâlâ buyurdu ki:

"Allahu Teâlâ sizin imanlarınızı zayi edecek değildir."

Demek ki âyet-i kerîmeden anlaşılan o ki; iman namazmış. Demek ki iman, amelmiş, amel de imanmış. Halbuki burada bu adamların zayi oldu, boşa gitti dedikleri şey namazdı. Halbuki Allahu Teâlâ Allah sizin namazlarınızı zayi edecek değildir demiyor da Allah sizin imanlarınızı zayi edecek değildir buyuruyor. Öyleyse Rabbimiz, Allah sizin imanlarınızı zayi edecek değildir derken, sizin namazlarınızı zayi edecek değildir buyurdu.

Öyleyse anlıyoruz ki amel imandır, iman da ameldir. Efendim iman amel midir değil midir? Amel imandan bir cüz müdür, değil midir? Tartışmasını da bitiriveriyor burada Rabbimiz. O halde İmanla amel birbirinden ayrılmayan bir bütündür. İmanla amel bir kişide karar kılmış iki ikiz kardeş gibidir. Birinin yokluğu halinde ötekisini Allah'ın kabul etmeyeceği bir bütün olarak anlamak en iyisidir Allahu âlem. Yâni amellerimiz iyi oldukça imanlarımız da iyi olacaktır, imanlarımızın güzelliği, amellerimizin de iyiliği anlamına gelecektir. İmanımızın

dışa yansıyan bölümü amelimiz olacaktır.

Siz benim amelime bakmayın, benim imanım çok güçlüdür, diyen adama diyeceğiz ki; amel imanın dışa yansıyan bölümüdür, sende iman olsaydı mutlaka bu dıştan görünecekti diyeceğiz. Daha iyi amel işleyenlerin imanları daha iyi demektir diyeceğiz.

"Muhakkak ki Allah insanlara karşı çok Rauf ve çok merhametlidir."

Bundan sonra Rabbimiz kıblenin değişme olayının nasıl gerçekleştiğini anlatmaya başlıyor.

144:"Biz görüyoruz ki Peygamberim, sen yüzünü semaya doğru çeviriyorsun. İşte şimdi seni razı olacağın bir kıbleye çevireceğiz. Artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına döndür. Ve sizler de artık nerede olursanız olun yüzünüzü Mescid-i Haram'a doğru çevirin. Kendilerine kitap verilenler bilirler ki bu Rablerinden kendilerine verilen bir haktır. Allah yaptıklarınızdan gafil değildir."

Bundan anlıyoruz ki; Allah'ın Rasûlü bu kıble değişikliğini bek-liyordu. Ve bu yüzden de dua dua Allah'a yalvardığını anlıyoruz. Dua ediyordu Allah'ın Rasûlü. Çünkü Allah'ın Rasûlü liderliğin İsrâil oğullarından alındığını ve liderliğin İslâm ümmetine verildiğini biliyordu. Bu yüzden de kıble değişikliğinin gerçekleşeceğini de biliyordu. Doğup büyüdüğü, yakînen tanıdığı, İbrahim (a.s)'ın bina ettiği Kâbe'yi biliyor-du Allah'ın Rasûlü. Yahudilerin de Rasulullah'a karşı psikolojik baskıları vardı. Allah'ın Rasûlü bunu âdeta bekliyordu. Bekliyordu ki, kıyamete kadar insanlığın Kâbe'si olacak Mekke'deki Mescid-i Haram'a çevirsin Allah. Bunu âdeta bekliyor ve bu konuda Allah dua ediyordu. Böylece yahudilerin kıblesine dönmekten de kurtulacaktı Allah'ın Rasûlü. Allah buyurur ki; biz bunu biliyoruz peygamberim.

"İşte şimdi seni, razı olacağın bir kıbleye çevireceğiz."

Sen razı olacağın bir kıbleyle, yâni Kâbe'yle karşı karşıya geleceksin.

"Artık yüzünü Mescid-i Haram tarafına döndür."

Şatr'al Mescid'il Haram. Kâbe'ye döndür değil, Kâbe şatrına, yâni Kâbe tarafına döndür denmiş. Çünkü uzakta olanlar için tam Kâbe'yi isabet ettirmek mümkün olmayabilir. Onun için Kâbeye denme-yip, Kâbe tarafına denmiştir. Yâni mümkün olduğunca Kâbe tarafına döndür demek olacaktır bunun mânâsı.

Ayet-i kerîmenin ifadesinden anlıyoruz ki; dünyanın her tarafındaki mü'minlerin tam olarak Kâbe’ye yönelmeleri mümkün değildir. Onun içindir ki Rabbimiz, noktası noktasına Kâbe’ye dönmemizi değil, gücümüz yettiğince Kâbe’ye doğru dönmemizi istiyor.

Bera bin Azib (r.a) Hazretlerinin rivâyet ettiğine göre bu olay, namaz esnasında olmuştur. Allah’ın Rasûlü Beni Seleme Mescidinde ashabıyla birlikte öğle namazını kılarlarken bu âyet geldi. İlk iki rekatını Mescid-i Aksa’ya doğru kılmışlardı, âyet gelince hemen Allah’ın Rasûlü Mescid-i Haram’a doğru döndü ve geriye kalan iki rekatı da Mescid-i Haram’a doğru tamamladı. Bundan dolayıdır ki bu mescide “Mescid-i Kıbleteyn” denmiştir. Derhal etrafa haberler gitmiş, Kuba Mescidinde müslümanlar namazda iken biri gelip haber verince, ben peygamberin yanından geliyorum, onunla birlikte Mescid-i Haram’a doğru namaz kıldık deyince; onlar da hemen Mescid-i Haram’a doğru dönüverdiler.

Sahabenin peygambere itaatine bakın, peygamberin sahabesinin birbirlerine güvenine bakın. Kıble gibi çok önemli bir meselede bir müslüman, ben Rasulullah’ın arkasında namaz kıldım, o Kâbe’ye doğru namaz kıldı dediği an hepsi de namazlarında olduğu gibi dönüyorlar ve Kâbe’ye doğru namazlarını devam ettiriyorlar. Aynı zamanda bu âyet-i kerîme bize bir tek müslümanın verdiği habere de güveneceğimizi anlatıyor. Yâni işte haber-i vahid dir, acaba delil olur mu olmaz mı? Filan diye tartışıyorlar ya bugün müslümanlar, akıllı güvenilir bir müslümanın verdiği habere göre bakın müslümanlar kıblesini değiştiriyorlar.

İşte bu âyetle müslümanların kıblesi meselesi kesinlik kazanmıştır. Bundan önce okuduğumuz âyet, yâni kıble meselesinin ilk konu edildiği âyet:

"Doğu da Allah’ındır, batı da Allah’ındır. Nereye dönerseniz Allah’ın zatını, yüzünü orada bulacaksınız."

(Bakara: 115)

Âyetiyle başlayan kıble meselesi bu son âyetle kesinlik kazanmıştır. Yâni artık namazda Kâbe’ye yönelmek farz olarak kesinlik kazanmıştır. Bu son âyetle bu önceki âyet de nesih edilmiştir deniyor.

"Artık bundan böyle yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir!"

Âyetiyle nesih olmuştur diyoruz.

"Ve sizler de artık nerede olursanız olun yüzünüzü Mescid-i Haram’a

doğru çevirin."

Öncekinde, sen nerede olursan ol yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir denmişti, burada da deniliyor ki; sizler nerede olursanız olun yüzünüzü kıbleye doğru çevirin deniyor.

"Kendilerine kitap verilenler bilirler ki bu Rablerinden kendilerine verilen bir haktır."

Yâni müslümanların kıblelerinin Kâbe olması konusunda ne yahudilerin, nede hıristiyanların kesinlikle en ufak bir şüpheleri yoktur. Bildikleri halde, bunu anladıkları halde bile bile Rasûl-i Ekrem (a.s) 'a ve müslümanlara düşmanlık yapıyorlar. Aslında bu âyetler Rasulul-lah'ın ve müslümanların kendilerine güvenlerini de arttırıyordu. Ve bu âyetler yahudi ve hıristiyanların yalancılıklarını da ortaya koyuyordu. Çünkü; zaman zaman, müslümanlar acaba biz sorumlu muyuz? Biz şu ana kadar bu yahudi ve hıristiyanlara bu İslâm mesajını ulaştırabildik mi, ulaştıramadık mı? Biz ne yapacağız? Acaba bu konuda bize düşen bir şey var mı? Veya acaba bu adamlar sorumluluktan kurtulur mu? Filan diye kimi müslümanlar kendilerini sorumlu tutmaya çalışıyorlar.

Ama bakın âyetlerinde Allah diyor ki; eymüslümanlar bunu asla kendinize dert etmeyin. Böyle bir problemle kendi kendinizi meşgul etmeyin. Çünkü onlar bunu biliyorlar, bu konuda onlara yeterli bilgi ulaştırılmıştır diyor.

Bırakalım bu mesajı onlara ulaştırıp ulaştıramadığımızı da. Yukarıda gördük biz mü'minler olarak insanlara şahit olacağız, bu bizim problemimiz, bu bizim sorumluluğumuzdur.

Ama biz bu ehl-i kitaba şahitler olmasak bile, bu insanlar bu bilginin sahibidirler. Onlar kesinlikle biliyorlar ki, Kâbe'yi ataları İbrahim bina etti. Onlar kesin biliyorlar ki; İbrahim oraya yönelmişti, İsmail oraya yöneldi, İshak (a.s) oraya yöneldi, ataları Yakub oraya yöneldi. Bir de bildikleri, tanıdıkları son peygamber de oraya yönelmişti. Bildikleri peygamber onlara geldiği zaman iman etmeliydiler onlar.

Bekledikleri peygamber gelmişti, biliyorlardı. Bu peygamberin adı Ahmet'ti, biliyorlardı; bekledikleri peygamberin kitabı Kur'an olacaktı, bunu biliyorlardı; kıblesi Kâbe olacaktı, Mekke'de zuhur edecekti, bunlarıda

biliyorlardı; kavmi onu zorlayacak ve sonunda Medine’ye göç edecekti bunu da biliyorlardı. Oğullarından şüpheleri vardı; ama bu peygamberden şüpheleri yoktu, şimdi bu adamlara müs-lümanların kitabı götürüp götürmemesi müslümanların problemi, bizim kendi problemimiz.

Bu adamlara; kusura bakmayın, madem ki size kitap duyurulmadı, madem ki din size duyurulmadı, öyleyse buyurun cennete denilmeyecek kesinlikle. Bu konuda bir endişeniz olmasın. Kaldı ki bir yahudi’nin, İsa (a.s) 'la karşı karşıya kaldığı andan itibaren İsa (a.s)’ı kabul edip ona inanması gerekecekti. Bir hıristiyanın Hz. Muhammed (a.s) la karşı karşıya geldiği andan itibaren Muhammed (a.s)’a iman etmesi gerekecekti. Onların sorumluluktan kurtulma problemi ayrı, ama bizim problemimiz ayrıdır tabii, bu ikisini ayrı düşünmek zorundayız. Biz sadece onlara değil, tüm dünya insanına bu mesajı götürmek zorundayız. Ama biz gerçekten yahudi ve hıristiyanlarla bir kavganın içine giremedik. Yâni onları bu âyetlerle karşı karşıya getiremedik, onları bu âyetlerle uyarıp, bu âyetlerle İslâm’a davet edemedik, bu doğru. Biz kendi kendimizi yemekten, kendi kendimizle didişmekten biraz başımızı alabilirsek, belki bunu onlara götürmeye zaman bulabileceğiz. Ama ne zaman ki kâfirlerle, yahudi ve hıristiyanlarla karşı karşıya gelip Bakara’yı ve Al-i İmran’ı onların üzerine bir uyarıcı ve hattâ bir silah olarak döndürebilirsek; bakınız o zaman bizim imanlarımız ne kadar güçlenecektir. Ama şimdi kime okuyoruz bu âyetleri? Sen bir âyet okuyorsun, karşındaki on âyet okuyor. Sen hadis okuyorsun, karşındaki hadis okuyor ve kavga müslümanların kendi aralarında sürüp gittiği için de müslümanlar negatif kalıyor ve hiç bir şey yapamıyorlar. Ne yapacaksın da zaten karşındaki müslüman.

"Allah yaptıklarınızdan gafil değildir."

Ne yaptığınızı ne ettiğinizi Allah apaçık bilmektedir. Allah sizin kıblelerinizin ne yöne olduğunu, nasıl bir hedefinizin olduğunu ve nasıl bir hayat yaşadığınızı biliyor. Mekke’ye döndüğünüzü de biliyor, Mekke’nin dışında bir dünyaya döndüğünüzü de biliyor.

145:"Celâlim hakkı için sen, o ehl-i kitaba her türlü mûcize ve delili getirsen de yine senin kıblene tabi olmazlar. Sen de onların kıblesine tabi olacak değilsin. Zaten onlarda birbirlerinin kıblesine tabi değiller. Eğer sen, sana gelen ilimden sonra onların heva ve heveslerine uyarsan işte o zaman sen de zâlimlerden olursun."

Bu adamların bütün bunları bilmelerine rağmen, kendilerine kitap verilenlere bir sürü âyet de getirsen onlar senin kıblene tabi olacak değillerdir. Kur'an âyetleri, gök âyetleri, yer âyetleri ne tür âyet getirirsen getir, onlar asla buna iman etmeyeceklerdir.

Gerçeği ispat etmek için bütün delilleri, bütün belgeleri onların önüne de sersen yine de onlar senin kıblene tabi olacak değillerdir. Aslında sen onlara aklî, naklî en açık âyetleri, en açık delilleri gösterdin. Kâbe'nin tarihini anlattın, Kâbe'nin ilk inşasını anlattın, İbrahim'i İsmail'i anlattın. Aslında bu adamların iman etmeyişlerinin sebebi delillerin azlığı değil, anlamak istemiyorlar, imandan yana değil bu adamlar.

Senin ortaya koyduklarını nazarı itibara almıyorlar. Aslında bu adamlar şu anda döndükleri kıblelerine âdet olduğu için dönüyorlar. Baba ve ecdatlarından kendilerine intikal eden bir mîras olduğu için dönüyorlar, Allah'ın emri olduğu için değil. Dolayısıyla sen onlara Allah'tan ne getirirsen getir, onlar yine uymayacaklar. Onlar için önemli olan âdetlerdir. Öyleyse ey peygamberim, sen boşuna uğraşma. Onların gönlünü edeceğim diye sakın sen de onlara hoş görünmeye kalkma. Sen ne yaparsan yap, onlar asla senden razı olmayacaklardır.

Peki madem ki bu insanlar ebedîyen müslümanların kıblesine gelmeyecekler, peki biz ne yapacağız? Bize düşen nedir burada? Bize düşen bir iş var: Biz elimizdeki bu kitapla peygamberin örnek hayatını insanlara duyuracağız. Buna rağmen gerek eski ehl-i kitaptan, gerekse bizim ehl-i kitaptan kimileri bunu kabul etmezlerse diyeceğiz ki; Rabbim selâmet versin.

Bu konuda gevşekliğe düşmeyeceğiz, ümitsizliğe düşmeyeceğiz. O kabul etmezse berikisi kabul edecektir, biz bu işe devam edeceğiz. Kabul ederler etmezler, bu onların problemidir, bizim problemimiz değildir, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayacağız.

"Sen de onların kıblesine tabi olacak değilsin."

Farz edin ki yeryüzünde tek başına kaldık, bizden başka hiçbir müslüman kalmadı, yahudi ve hıristiyanların kıblesine tabi olur musunuz? Eğer bu hidâyetten sonra kişi onların kıblelerine tabi olursa; o zaman tabi cehenneme kadar yolu var demektir.

Ekonomimiz bozukmuş, dünyamız bozukmuş, gideriz dağ başında mağara

kovuklarında bir hayat yaşar yine de onlara tabi olmayız değil mi? İsterse bu kâfirlerin evleri altın olsun, kapıları gümüş olsun, teknikleri, sanayileri dünyayı değil arşı da kuşatsın, yine de onların kıblelerine tabi olamayız. Onların hiçbir yollarına tabi olamayız, onlar gibi yaşayamayız, onlar gibi giyinemeyiz, onlar gibi ticaret yapa-mayız, onlar gibi düşünüp, onlar gibi iman da edemeyiz. Benim izze-tim, benim şerefim herşeyim bu dinimdedir. Hayır burada, yücelik burada, üstünlük buradadır. Hem de zaten:

"zaten onlar da birbirlerinin kıblesine tabi değiller."

Yahudiler sahraya, hıristiyanlar da gün doğusuna dönmekte-dirler. Onların kendi aralarında bir birlik sağlamaları da mümkün değildir zaten. Yahudiler hıristiyanlara tabi değiller, hıristiyanlar da Yahudilere tabi değiller. Hıristiyanların Ortodoksları Katoliklere, Katolikler Protestanlara tabi değiller. Şu anda beraber gibiler görünüyorlar; ama bir bakarsın bir anda birbirlerini yemeye başlamışlardır. Tarih bo-yunca hep birbirlerini yemişlerdir zaten. Hıristiyanların mezhep kavgaları, hıristiyanların yahudileri kesmeleri, fırınlara doldurup yakmaları, tarih bununla doludur ve Allah, bunların arasına düşmanlık ve bağza atmıştır, bunu çok iyi biliyoruz.

Bunlar da zaten birbirlerinin kıblelerine tabi değildir, sen niye onların kıblesine tabi olacaksın? Şu anda müslümanlar boyuna kıble tartışması içindeler. Kime dönelim, nereye gidelim? Hep bunun tartışması içindeler. A.B.D' yi mi seçsek? A.E.T' yi mi kabul etsek? Avru-pa'yı mı seçsek? Kimin kıblesine tabi olsak acaba? Allah tarafını mı seçsek? Yoksa başkalarını mı seçsek? Allah buyurur ki bakın:

"Eğer sen, sana gelen ilimden sonra onların heva ve heveslerine uyarsan, işte o zaman sen de zâlimlerden olursun."

Sana gelen ilimden sonra. İlim nedir? İlim Allah tarafından Resûlü'ne gönderilen şu Kur'an'dır, ilim vahiydir.

Eğer siz, size gelen bu kitaptan sonra, elinizdeki bu vahiyden sonra, bunu bırakır da onların heva ve heveslerine uyarsanız, kendi hukukunuzu bırakır onların hukuklarına uyarsanız, kendi kılık kıyafetinizi bırakır onların kılık kıyafetlerini benimserseniz, kendi yazılarınızı bırakıp onların yazılarını kullanırsanız, onların icad ettikleri sistemlere uyarsanız, yâni her halinizle onların kıblelerine tabi olursanız, o zaman siz de onlar gibi olursunuz.

Siz de onlar gibi parça parça olursunuz. Hizip hizip, grup grup olursunuz, tıpkı onlar gibi birbirini yiyen parçalar, birbirini tüketen gruplar olursunuz. Ümmet olma özelliğinizi kaybedersiniz. Ve de en kötüsü sizler zâlimlerden olursunuz. Hani:

Zâlimler ahdime ulaşamazlar, zâlimler idareci olamazlar, zâlimler iktidara gelemezler deniyordu ya, o zaman sizler ebedîyen buna ulaşamazsınız, iktidar mevkiine gelemezsiniz diyor Rabbimiz.

146:"Kendilerine kitap verilenler, o peygamberi tanıyorlardı oğullarını tanıdıkları gibi. Ama onlardan bir grup bilir oldukları halde hakkı gizlerler."

Bildikleri halde hakkı gizliyorlardı. Meselâ Abdullah İbni Selam, yahudi âlimlerindendir. Hz. Ömer kendisine bu âyetin mânâsını sorunca der ki; "vallahi ben onu kendi evlâtlarımdan daha kesin bilirim. Çünkü onu Rabbim haber verdi. Ama kendi çocuklarıma gelince; ne bileyim, onlar benim çocuklarım da olabilir, onların anası beni kandırmış da olabilir!" deyince Hz. Ömer, onun alnından öper ve çok güzel söyledin, çünkü Allah da böyle buyuruyor der.

Yâni bizim ehl-i kitabın, bizim hoca takımının en büyük tehlikesi buradadır. Hani oğlumuzu bildiğimiz gibi bileceğiz, ama dünyamız, menfaatlerimiz dinimizi pratikte ortaya koymamıza engel olacak. Bu çok tehlikeli bir durumdur Allah korusun. Bugün en kalitelimizin aldığı maaş, bir arabanın yıllık fâizi kadar bir şey tutuyor. Yahudi âlimleri hakkı gizledikleri zaman kendilerinin gazaba uğrayacaklarını da biliyorlardı. Bunu da bildikleri halde yine de gizlemeye devam ettiler.

Bir de bu âyetten şunu anlıyoruz ki hakkı bilmekle, hakka iman etmek; ayrı ayrı şeylerdir. Hakkı bilmek, hakka iman etmek demek değildir. Bakın bunlar biliyorlardı, ama iman etmiyorlardı. Bilgi ve iman pratiğe dökülmedikçe hiç bir şey ifade etmez.

Efendim işte mârifet yeterlidir, onlar bunun mârifetine ermişlerdir filan diye birtakım sözlerin de hiç bir kıymeti yoktur.

147:"Hak Rabbindendir. (Hak Rabbinden gelendir.) Sakın ha, sakın bu konuda şüpheye düşenlerden olma Peygamberim!"

Hak kelimesi kitabımızda çok geçer. Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, cennet hak, cehennem hak, sırat hak, mizan hak, hepsi haktır. Ama

bakıyorsunuz, müslümanlar hak problemini gündeme getiriyorlar; lâkin problemi bu hakka göre çözme konusunda kimse doğru dürüst iki kelime bile söylemiyor. Meselâ insan haklarını gündeme getiren müslümanlar, öncelikle Allah'ın haklarını gündeme getirmek zorundadırlar. Allah'ın hakkını gündeme getiremeyen müslü-manlar, kesinlikle hiçbir zaman kullarının hakkını gündeme getireme-yeceklerdir.

Kaldı ki kulların hakkını da değerlendirebilmek için hak bir kitaba, hak bir mizana muhtaç olacaklardır, hak bir peygambere kulak vermek zorunda olacaklardır. İşte tüm problemlerin çözümü buradadır. Yâni bu kitaba göre bizim hakkımız nedir? Bunu bilmek zorundayız. Bulunduğunuz her bir ortamda hangi hak gündeme gelirse gelsin, kadın hakkı mı? Erkek hakkı mı? İşçi hakkı mı? İş veren hakkı mı? Ana hakkı, baba hakkı mı? Allah hakkı mı, kulların hakkı mı? Bunu ancak bu kitap çözecektir. Bunun dışında bunları çözeceğine inandığımız başka bir kaynak bilmiyoruz.

"Haktan başka sadece dalâlet vardır."

(Yunus: 32)

Problemlerinizin çözümünü bu kitabın dışında ararsanız, başka yerlerde ararsanız mutlaka bâtıla düşmek zorunda kalacaksınız.

Hak, Rabbinden gelendir. Kâbe konusu da olsa, kıble konusu da olsa hangi konu olursa olsun hak; Rabbinden gelendir. Sakın ha, sen şüpheye düşenlerden olma. Rasûl-i Ekrem Efendimizin zaten bu konuda bir şüphesi yoktu.

Eğer sen, sana indirdiklerimiz konusunda şüphede isen hadi senden önceki kitap ehlinden soruver. Kitap ehli olan, zikir ehli olan yahudi ve hıristiyanlarla bu işin sağlamasını bir yapıver, buyurmuştu da Rabbimiz, Allah'ın Rasûlü şöyle buyurmuştu.

"Ne şüphe ederim, ne de bu konuda onlara bir şey sorarım."

Halbuki biz, bugün herşeyimizi onlara soruyoruz. Herşeyimizi onlara danışıyoruz. Onlara danışmadan en küçük bir karar bile vere-miyoruz. Tarihimizi onlardan öğreniyoruz, geçmişimizin sîretlerini onların etütlerinden öğreniyoruz, gençlerimiz onların üniversitelerinde okuyup akılları ve vicdanları karışmış olarak dönüyorlar ülkemize ve Avrupa'da tahsil görmüş aydınlar olarak yapmadıklarını bırakmıyorlar bize. Hak Avrupa'dan gelen değil, hak A.B.D nin dediği değil, hak babamın dediği değil, hak hocamın dediği değil, hak bizim

cemaatın dediği değil, hak Allah'tan gelendir. Hukuk Allah'ın hukukudur, yasa Allah'ın yasasıdır.

(Hakk kavramıyla ilgili bir soru soruldu)

Hakk kavramıyla alâkalı bu dersimizde de, önceki derslerimizde de epey söz ettik zannederim. Ama madem ki anlaşılmadı biraz daha söz edelim.

Arkadaşlar, Kur'an bu kelimeyi bir kaç anlamda kullanmaktadır:

1- Bir şeyi hikmetin gereğine göre (nasıl gerekiyorsa ona göre) yapan anlamında. Bu anlamda 'hakk' Allah'ın bir sıfatıdır.

2- Hikmetin gereği olarak var edilen şeyler. Allah (c.c) fiilleri bu anlamda 'hakk'tır. Güneşin ve ayın yaratılması hakkında

'…Allah, bunları ancak hakk ile yaratmıştır. O, bilen bir topluluk için âyetlerini böyle birer birer açıklamaktadır."
(Yunus, 5)

3- Bir şey hakkında aslına uygun olarak inanç taşıma anlamında. Bir kimse hakkında 'onun yeniden diriliş ve cennet konusundaki inancı hakk'tır' dememiz gibi.

"….Allah iman edenleri, ayrılığa düştükleri hakk'a, kendi izniyle eriştirdi."
(Bakara, 213)

âyetinde insanların inanç ilkeleri ve ibadetler konusunda ihtilaf ettikleri gerçek anlamında geçmektedir.

4- Gereğine göre, gerektiği kadarıyla ve gerektiği zamanda meydana gelen söz veya iş anlamında. Bir kimse için 'senin sözün hakk'tır' dememiz gibi.

"Eğer hakk, onların hevâ (istek ve tutku)larına u-yacak olsaydı hiç tartışmasız gökler, yer ve bunların içinde olan herkes ve her şey fesada (bozulmaya) uğrardı…"
(Mü'minûn, 71)

5- Borç anlamında kullanılmıştır
(Bakara, 282).

6- Hisse, pay anlamında kullanılmıştır.

"Ve onların mallarında belirli bir hakk vardır; isteyenler ve yoksul olanlar için."
(Meâric, 24)
7- Adalet anlamında kullanılmıştır.

"Allah hakk ile hükmeder. Oysa O'nu bırakıp ta tapmakta oldukları ise, hiç bir şeye hükmedemezler. Şüphesiz Allah işitendir, görendir."
(Ğâfir, 20).

Yine 'el-Hakk', Rabbimizin güzel isimlerinden biridir. Allah'ın bir adı olarak Hakk, inkârı mümkün olmayan, varlığı kabul edilmesi gereken, gerçek var olan, varlığı ve ilâhlığı kesin olan, hikmetinin gereğine göre eşyayı yaratan, hakkı ortaya koyan, sözünde doğru olan, her hakkın kendisinden alındığı gerçek var olan Mevcut manalarına gelir. Kur'an bu ismi bazen sıfat şeklinde (Kehf, 44; Tâhâ, 114), bazen haber (Allah (c.c) hakk'tır) şeklinde (Hacc, 6; Lokman, 30) kullanmaktadır.

Evet Rabbimiz hakk'tır. Her şeyi yerli yerince yaratandır. Her şeyin hakimi O'dur. O'nun dışındaki her şey, O'nun yaratmasıyla 'ta-hakkuk' eder. Allah, her bir varlığa belli bir şekil, ecel ve görev vermiştir. Bunların hepsi de yerli yerindedir. Her bir varlığın âlemde 'Allah'a bağlı olarak' bir hakikati (gerçekliği), bir sınırı ve birbirlerinin kar-şı hukukları vardır. Allah (c.c) 'bizâtihi vücut'tur. Yani O'nun varlığı, kendi Mevcut oluşunun gereğidir, hiç kimseye muhtaç değildir. Diğer varlıklar ise 'hakk' oluşlarını Mutlak Varlık ve Gerçek (el-Hakk) olan Cenab-ı Hakk'a borçludur. Onların varlığı Allah'a bağlı olarak 'liğayrihi vücut'tur, hak oluşları başkasına bağlıdır. 'Hakk' aslında sabit ve aklın inkar edemeyeceği derecede gerçek olan şey demektir. O aynı zamanda doğrudur, isabetlidir, maksada uygundur, arzu edilene denk düşen şeydir. Bu bakımdan her an ve yerde sabit olan (mevcut olan) Allah (c.c) gerçek Hakk'tır. O, yarattıklarını hakk üzere yarattığı için, onlar da Allah'a göre hakk'tırlar. Hakk'tan gelen, O'ndan kaynaklanan her şey de tıpkı O'nun zatı gibi hakk'tır. O'ndan gelen vahiy de hak-k'tır. O'nun gönderdiği din de hakk'tır. O'nun

peygamberi hak, yasaları haktır.

Hakk'ın tam karşıtı 'batıl'dır. Batıl hakk'a göre temelsiz, boş, gerçek olmayan, uymayan ve geçersizdir. Hakk, suyun kendisi, batıl ise onun üzerinde biriken köpüktür. Köpük kaybolur gider, su kalır. (Ra'd, 17) Hakk, her zaman kalıcıdır, yerindedir, uygundur, üstündür. Hakk gelince zaten batıl yok olup gider. Batıl hakk'ın karşısında tutu-namaz. Zaten yok olmak (tıpkı köpük gibi) onun doğasında vardır. Çünkü onun bir gerçekliği ve geçerliliği yoktur (İsrâ, 81).

148:"Her ümmetin bir kıblesi vardır, ona yönelir. Sizler hayırda yarışın. Ve nerede olursanız olun Allah (Kıyamet gününde) sizi bir araya getirir. Allah herşeye kadirdir."

Herkesin bir yönü vardır. Her milletin kendine mahsus yöneldiği bir yönü, bir kıblesi vardır. Dünyanın yuvarlaklığını düşünürsek Avustralya'dan, Çin'e, Alaska'ya kadar, Japonya'dan Atlas Okyanu-suna kadar bakıyoruz ki bütün müslümanlar Kâbe'yi merkez kabul etmiş ve hepsi de o tarafa doğru yöneliyorlar. Kâbe'nin doğusundakiler batısındakiler, kuzey ve güneyindekiler hepsi de o tarafa doğru yöneliyorlar. Her ülkenin kıblesi farklıdır, ama hepsi de Kâbe'ye yönelmektedirler.

Veya herkesin kıblesi, yönelişi farklıdır. Herkesin hayatının hedefi, programı farklı farklıdır. Kıble, kişinin yöneldiği yön demektir. Kiminin kıblesi kadındır, kiminin kıblesi paradır, kimininki makamdır, kimininki dünyadır. Peki şimdi biz, bizim kıblemize yöneliyoruz, acaba bizim kıblemize yönelmeyenlerin de kendilerine mahsus kıbleleri var mıdır? Allah diyor ki herkesin bir kıblesi vardır. Bakıyoruz inadına Kâbe'ye yönelmeyen insanlardan kimileri Moskova'ya yöneliyor, kimileri Washington'a yöneliyor, kimileri Paris'e, kimileri başka yerlere yöneliyorlar. Yâni insanlar mutlaka bir yerlere yöneleceklerdir, zira bu bir ihtiyaçtır. Peygamberi inkâr edenler mutlaka kendilerine bir peygamber buluyorlar, kitaplarını reddedenler mutlaka kendilerine bir kitap buluyorlar. Marks'ın kitabı veya falanın kitabı gibi.

Asıl mesele yüzünü o tarafa, ya da bu tarafa döndürmek değil, namazla elde edilecek güzel bir sonuçtur. Yâni asıl mesele namazın ruhunu ve sağlayacağı amacı yakalayabilmektir.

Bâtıl ehli; bâtıl sembol ve işaretlere yönelir, hak ehli de hakkın sembol ve işaretlerine yönelir. İyilik ehli; iyilikte yarışır, kötülük ehli de kötülük yolunda

yarışır. İyilik ve kötülükte kıstas, Allah'ın vahyidir. Zira sonunda hesabı görecek olan Allah'tır. Mükâfat veya ceza verecek olan Allah'tır.

"Ve nerede olursanız olun, Allah (Kıyamet günün-de) sizi bir araya getirir."

Kâbe'de bizi bir araya getirdiğini biliyoruz. Şimdi de bir araya getirir değil mi Allah bizi? Yâni şu anda yeryüzündeki müslümanların tamamı bir yere taş atsalar yâni:

Ancak sana ibâdet eder ve ancak senden yardım bekleriz, biz kesinlikle senden başkasını dinlemeyiz, kesinlikle senin dediklerinden başkalarının gösterdikleri yola gitmeyiz, sözünü gerçekten bilerek ve inanarak söyleseler, inanın onların birleşmeleri bir an meselesi bile değildir.

Diyelim ki tüm dünya müslümanları bir saat ayakta dursalar, bir gün yürüseler, bir saat bir yerlere doğru yürüseler, hep birden ellerinde taşlarla oyuncak oynasalar, yâni aynı hareketi yapsalar; tüm dünya yerinden oynayacaktır. Ama gelecek inşallah o günler.

"Muhakkak ki Allah herşeye kadirdir."

Yâni olur mu bu ya? Biri dağda, biri bayırda olacak şey mi bu? Bu müslümanlar dirilecek ha! Bu müslümanlar zincirleri kırıp birleşecekler ha! Aralarına konmuş bu barikatları aşıp bir gün bir araya gelecekler ha! Üzülmeyin Allah herşeye güç yetirendir, olmazı oldurandır. Bu müslümanların kalplerini bir anda birleştirmek Allah'a aittir. Ve bu Allah'a hiçte zor bir şey değildir.

149:"Her nereden (yola) çıkarsan çık yüzünü Mes-cid-i Haram tarafına çevir. Bu emir Rabbinden gelen bir gerçektir. Allah sizin yaptıklarınızdan gafil değildir."

Bu emir, bu kıble meselesi önemine binaen tekrar tekrar bir daha bir daha gelecek. Birincisi 144. âyetteki hüküm, Mescid-i Aksa'-ya yönelmeyi nesih etmek için gelmiştir. İkincisi bu 149. âyetteki hüküm, bu Kâbe'ye yönelme hükmünün artık bir daha kıyamete kadar nesih olmayacağını belirtmek için gelmiş. Artık bu Rabbinden gelen bir hak olmuştur ve kıyamete kadar baki olacaktır. Üçüncüsü 150. âyetteki hüküm de gerek yahudilerin, gerekse hıristiyanların ve müşriklerin, müslümanların aleyhine ellerinde bir delil kalmasın diye indirilmiştir. Bir başka görüşe göre de;

1- Birinci âyet, Mekke'de oturanlar için kıbleye dönme emridir.

2- İkinci emir, Mekke dışında diğer şehirlerde oturanlar için bir emirdir.

3- Üçüncü âyetteki emir de seferde, yolculukta olanlar içindir denmiş.

150:"Her nereden çıkarsan çık, yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. Ve sizler de nerede olursanız olun, yüzünüzü Mescid-i Haram'a doğru çevirin ki insanların sizin aleyhinize bir delilleri olmasın, (bir delilleri kalmasın.) Ancak onlardan zulmedenler müstesna. Onlardan korkmayın benden korkun. Ta ki size olan nîmetimi tamamlayayım, umulur ki hidâyete erersiniz."

Bu âyet, peygamber (a.s) 'ın Kâbe'ye yönelerek namaz kılacağına dair bilgi önceki kitaplarda haber verilmiştir. Yahudiler de, hı-ristiyanlar da bunun böyle olacağını biliyorlardı. Biliyorlardı ki, Allah'ın son elçisi Kâbe'ye yönelerek namaz kılacaktı. Bu sefer peygamber Kâbe'ye yönelerek namaz kılmayınca da şüpheye düşeceklerdi. Şimdi bu iş gerçekleşince, artık onların hiçbir şüpheleri, hiç bir aleyhte delilleri kalmamıştı.

Ama onlardan zâlimler, zaten yola gelmeyecek. Zâlimler de bu sefer şöyle diyeceklerdi: Peki şimdi o zaman, şimdiye kadar Mescid-i Haram'a niye dönmediniz? Madem bu işin doğrusu buydu da peki niye şimdiye kadar Kudüs'e doğru namaz kıldınız? Niye yahudilerin kıblesine doğru döndünüz bugüne kadar? Yahudiler ve hıristiyanlar di-yorlar ki; bak şimdiye kadar aramız iyiydi, bizim kıblemize dönüyordu-nuz, Mekke'li müşrikler diyorlar ki; şimdiye kadar madem Mescid-i Haram doğruydu da niye dönmediniz? Sevinecekleri yerde bunlar da böyle diyorlardı. İnsanların biri böyle diyor, öbürüsü farklı söylüyor, halbuki Allahu Teâlâ'nın değer yargısına göre durum bunların hepsinin dediklerinden farklıdır ve Allah bunlardan hiç birisinin arzularına uyacak da değildir.

"Onlardan korkmayın, benden korkun. Ta ki size olan nîmetimi tamamlayayım, umulur ki hidâyete erersiniz."

Mü'min hiç kimseden değil, Allah'tan korkacak. Çünkü rızık Allah'tan, ölüm Allah'tan, hayat Allah'tan. Onlardan korkmayın, çünkü onların size yapabilecekleri hiç bir şey yoktur. Korkmak bir ibâdettir ve bu ibâdet yalnızca Allah'a yapılmalıdır. Eğer bir mümin, Allah'ın izni olmaksızın birilerinin kendisine zarar verebileceğine inanarak, ondan korkarsa; Allah korusun, Allah'a şirk koşmuş olacaktır.

151:"Nitekim size, sizin aranızdan âyetlerimizi okuyacak, sizleri

arıtacak, size kitap ve hikmeti öğretecek ve size bilmediklerinizi öğretecek bir peygamber gönderdik."

Elçinin ilk görevi âyetleri okumak. Daha pratik uygulamaya geçmeden ilk önce bu âyetleri okuyacağız. Kitap ve sünneti öğretmek. İnşallah biz de şimdi bizim gibi olun demeyeceğiz, bizi pratikte uygulayın, biz nasılsak öyle olun, bizim ev düzenimiz nasılsa siz de öyle yapın demeyeceğiz, bizim hayat anlayışımız, bizim ekonomi anlayışımız nasılsa siz de öyle olun, öyle yapın demeyeceğiz. Peki ne diyeceğiz? İşte bu Rasul gibi olun diyeceğiz. İşte örnek budur. Bu peygamber gibi olun, bu kitabın istediği gibi olun diyeceğiz. Çünkü biz gibi olun desek; insanlar bizi aşamayacaklar, bizde takılıp kalacaklardır. Bizi aşamayan müslümanların da yamuk bir Müslümanlıktan kurtulmaları asla mümkün olmayacaktır. Biz, bize değil, kitap ve sünnete çağıralım ki; doğru dürüst müslümanlar çıksın içimizden. Beni aşamazsınız, beni geçemezsiniz; ancak peygamberi bende göreceksiniz, ben nasıl yaşıyorsam öylece yaşayacaksınız dedi mi insanlar, ötekiler de onda çakılıp kalacaklardır Allah korusun.

"Size bilmediklerinizi de öğretiyor (o peygamber)."

Peygamber bilmediklerini Kur'an'dan öğrenmedi mi? Biz de bilmediklerimizi bu kitaptan öğrenmedik mi? Öyleyse biz de insanlara Kuran'ı tavsiye etmek zorundayız.

152:"Beni zikredin, ben de sizi zikredeyim. Bana şükredin, küfretmeyin."

Bana kulluk edin, benim için yaşayın. Allah'ı zikretmenin, Allah'a şükretmenin en güzel yollarından biri de Allah için hayatı fedâ etmektir. Canı verenin yolunda canı fedâ etmek, malı verenin yolunda malı fedâ etmek, hayatı verenin yolunda kişinin hayatını fedâ etmesinin adına şükür diyoruz.

1- Zikir Kur'andır.

"Andolsun Biz Kur'an'ı zikir için düşünüp öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mu?"

(Kamer: 22)

"(Resûlüm) Sana bu mukaddes kitabı âyetlerini düşünsünler ve aklı olanlar öğüt alsınlar (zikretsinler) diye indirdik."

(Sâd: 29)

"Kim de benim zikrimden yüz çevirirse, muhakkak ki onun sıkıntılı bir

hayatı olacak ve biz onu kıyamet günü kör olarak haşr edeceğiz. O: Rabbim! Beni niçin kör olarak haşr ettin? Oysa ben hakikaten görür idim! Der. Allah da buyurur ki: "İşte böyle. Çünkü sana âyetlerimiz geldi de sen onları unuttun. Bugün de aynı şekilde sen unutuluyorsun!"

(Taha: 124)

Bunun gibi pek çok âyette zikir, Kur'an olarak anlatılır.

2- Zikir namazdır. Çünkü namazda da kıraat vardır.

3- Zikir hutbedir. Çünkü Rabbimiz:

"Ey iman edenler! Namaza çağrıldığınız (Ezan okunduğu) zaman, hemen zikre koşun ve alışverişi bırakın."

(Cum'a: 9)

Âyet-i kerîmede geçen zikrullahtan kasıt Cuma hutbesidir.

Öyleyse zikir, Allah'la beraber olmaktır. Zaten her ân Allah bizimle beraber de, bizim tarafımızdan bunun zihinde canlı tutulmasının adına zikir diyoruz. İşte bu zikrin anlaşılabilmesi adına onu şöyle gruplandıracağız:

1- Lisanın zikri.

2- Kalbin zikri.

3- Bedenin, eczamın zikri.

Aslında genel mânâda zikir ikiye ayrılır. İnsanın zikri ve canlı cansız diğer varlıkların zikri. Biz burada zikri üçe ayırırken, bu ayırımı insanın zikri açısından yaptık.

1- Lisanın zikri, Bu da üç çeşit muteala edilebilir.

a: Birincisi mahza zikir olan Kur'an'ın tilavetidir, Kur'an'ın kıraatidir.

Meselâ ben:

Kur’an’dan bir bölüm okumaya başladık mı, işte bu zikirdir. Zira Kur’an mahza zikirdir. Efendim işte şunu beş kere okuyacaksın, bunu on kere okuyacaksın, bunu yüz kere söyleyeceksin demek değildir zikir. Kur’an okumaya başladınız mı, işte bu zikirdir. Hangi âyet, hangi bölüm olursa olsun fark etmez.

b: Lisanın ikinci zikri, Allah’ın esmasını telaffuz etmektir. Allah’ın esmasını tekellüm de zikirdir.

“Allahu ekber” “La İlâhe illallah

Gibi. Bu da dilin zikridir.

c: Dilin üçüncü zikri de vahyin sözcülüğünü yapmak adına söylediği herşey zikirdir.

Yâni kişinin din adına konuşması, vahyin sözcülüğü adına söz söylemesi, Kur’an ve sünnetin anlatımı adına dilin hareket etmesi de zikirdir. Din adına konuşmak, Allah’ın istediğini Allah’ın istediği yerde söylemek, emr-i bil’marûf ve nehy-i ani’l münker yapmak, öğretmek, anlatmak, emretmek, nehyetmek, duyurmak, sevdirmek, tanıtmak gibi meşru sebeplerle dili hareket ettirmek de zikirdir.

Meselâ şu anda benim konuşmam zikirdir. Sizin çocuklarınıza nanazı öğretmeniz zikirdir. Hattâ kişinin hanımıyla yatağında şakalaşması da zikirdir. Bunların hepsi dilin zikridir ki; müslüman asla bun-dan fariğ olmamalıdır. Çünkü Allah’ın Rasülünün bir hadisine göre bu zikirden fariğ olan adamın kalbi kaskatı kesilecektir.

Zâlim bir hükümdar karşısında hakkı söyleyen mü'minin dili bi-lelim ki; o anda zikrediyor demektir. Mü'minlere Kur’an öğreten, hadis öğreten kişinin, çocuğunu terbiye eden kişinin dili o anda zikrediyor demektir.

2- Kalbin zikrine gelince, kalbin zikri, kalbin fonksiyonu, kalbin eylemi olan niyetin Allah’a ait kılınmasıdır. Niyetin Allah’a ait kılınma-sı, yâni bir hayat boyu kalbin Allah’ı hatırlayarak niyet sahibi olması demektir. Zira kalp iman ve küfür, kabul ve red makamıdır. Kalp niyet makamıdır. Kalp hadiseler karşısında kişinin meylinin değerlendirilme merkezidir. Yâni kişi diliyle ne

söylerse söylesin, kalpten ne geçirdiği önemlidir. Çünkü kalp fesat ve salah olabilme özelliğine sahiptir. İşte bu iki özelliğe de sahip olabilen kalp, eğer Allah'ın istediği gibi bir özelliğe sahipse, yâni Allah için niyet taşıyorsa; o zaman işte bu kalp, zikir halindedir diyoruz.

3- Üçüncüsü de bedenin zikri. Bedenin zikri de bütün ecsamıyla, tüm cevarıhıyla bedenin Allah'ın kulluğunda istihdam edilmesidir. Yâni göz hakkı görür, kulak hakkı işitir, dil hakkı konuşur, mide helâl yer, kafa meşru bilgiler öğrenir, ayak meşru yerlere gider, el meşru şeylere uzanırsa, tüm azalar Allah'a kulluk işinde istihdam edilirse, işte bu da bedenin zikridir; yâni tüm azaların yaratılış gâyeleri istikâmetinde kullanılması. Allah azaları ne için yaratmışşa; onu, ona tahsis etmek bu azaların zikridir. Eğer bu azaları yaratılış gâyelerinin dışında kullanmaya kalkışırsak, Allah korusun o zaman zâlim durumuna düşeriz. Allah buyurur ki:

Sizler beni zikredin ki, ben de sizi zikredeyim. Beni, bana itaatle zikredin ki; ben de sizi rahmetimle zikredeyim. Beni dualarınızla zikredin ki; ben de sizin dualarınızı kabul edeyim. Beni dünyada zikredin ki; ben de sizi âhirette zor zamanınızda zikredeyim. Beni sıhhatteyken zikredin ki; ben de sizi zor günlerinizde zikredeyim. Beni benim yolumda cihadla zikredin ki; ben de sizi zaferle zikredeyim.

153:"Ey iman edenler sabır ve namazla Allah'tan yardım isteyin. Şüphesiz ki Allah sabredenlerle beraberdir."

154:"Allah yolunda öldürülenlere (Şehidlere) de ölüler demeyin. Hayır onlar ölü değil diridirler, ama siz bunu hissedemezsiniz, sezemezsiniz."

Allah yolunda öldürülmüş şehidlere ölüler demek yasaklanmıştır. Çünkü onlar diridirler, ama siz onların hayatlarını hissedemez-siniz. Çünkü bu hayat zâhirî hislerle hissedilebilecek bir hayat değildir.

Allah yolunda öldürülenler, şehidler diridirler ve Rableri katında en güzel rızıklarla rızıklandırılmaktadırlar.

Şüphesiz ki onların nasıl rızıklandırıldığını bizler bilemeyeceğiz. Ama şu kadarını biliyoruz ki; onlar bize sürekli mesajlar vermekteler. Allah'ın dinini canlılıkla muhafaza ettirmede rollerinin olduğunu da bileceğiz. Bir şehidin sürekli bizim karşımızda, bizim dünyamızda yayın yaptığını ve yaptığı yayınlarla sürekli olarak bize şunu hatırlattığını görüyoruz. Lâkin hayatta olan, canlı olan birilerinin, hattâ en büyük âlimlerin hocaların böyle bir mesaj veremediklerini de biliyoruz. Hiçbir kimsenin hiçbir mesaj vermediği bir ortamda, herkesin durgun, statik bir hayat yaşadığı bir ortamda, yıllar önce ölen ve de adı Yâsîn sûresinde ebedîleşen adsız bir şehidin sürekli olarak bize verdiği mesaj ise bakın şöyle :

"Keşke kavmim bir bilebilseydi Rabbimin bana mağfiret ettiğini ve de beni mükramundan, ikrama boğulanlardan kıldığını."

(Yâsîn 27)

Bu büyük bir şeref, büyük bir ecir ve nîmettir. İşte şehidin, Allah yolunda ölen birinin canlılığını koruduğunun ve sürekli bize mesaj ulaştırdığının bir kanıtı ve ispatıdır. Kıyamete kadar Yâsîn sûresini okuyan herkese ulaştırılan bir mesaj. Görünüşte ölmüşler bunlar, toz toprak olmuşlardır, adları sanları kalmamış, nerelerde oldukları da belli değildir. Ama dünyanın her bir yerinde canlarını Allah için fedâ etmiş olan, Allah'tan başka İlâh olmadığının şehâdetini canlarıyla ispat eden, Allah'ın ölü demeyi yasakladığı bu insanlar, sürekli bize mesaj sunuyorlar. Bakın Âl-i İmrân sûresindeki âyetin devamında bu diriliğin biraz daha açıklanmasını şöyle görüyoruz:

"Allah yolunda öldürülenleri ölü saymayın, bilâkis Rableri katında diridirler.

"(Âl-i İmrân 169)

“Allah'ın bol nîmetinden onlara verdiği şeylerle sevinç içinde rızıklanırlar, arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere, kendilerine korku olmadığını ve kendilerinin üzülmeyeceklerini müjde etmek isterler.”

(Âl-i İmrân 170)

“Onlar Allah'tan olan bir nîmeti, bolluğu ve Allah'ın, mü’minlerin ecrini zâyi etmeyeceğini müjdelemek isterler.”

(Âl-i İmrân 171)

Allahu Teâlâ onlara o kadar fazıl ve nîmet veriyor ki; onlar bunlarla sevinip coşuyorlar. Arkalarından henüz onlara kavuşmamış olanlara da müjdeler veriyorlar. Onlara korku da yok, mahzun olmak da yok, keder de yok sıkıntı da yok. Cehenneme gitme korkusu da yok, ama cenneti kaybetme üzüntüsü de yok diyorlar. Yine Allah’tan bir nîmet, bir fazilet, bir üstünlüğü müjdeliyorlar. Ve Allahu Teâlânın mü'minlerin hiçbir zaman ecirlerini zayi etmeyeceğinin mesajını veriyorlar sürekli. Sürekli şehâdetin yayınını, cennetin yayınını ve mesajını yine şahitler okuyorlar.

Gerek oradaki, Âl-i İmrân’daki âyetler, gerekse Bakara’daki bu âyetler ölümle hayatın bitmeyeceğini, ölümden sonra da hayatın devam edeceğini anlatır.

Şehid davasına başını koyacak kadar şehâdet eden kişi demektir. Şehid davasının dirilişi için, başkalarının dirilişi için canını fedâ eden kişi demektir. Onun içindir ki şehid, diridir. O yüzden şehidler ölüler gibi yıkanmazlar. Yıkanmak, ölünün cesedini temizlemek demektir. Onlar zaten temiz oldukları için yıkanmazlar. Cenaze namazları da kılınmaz onların, çünkü onlar ölmemişlerdir. Kefenleri şehidlik elbiseleridir. Yaşarken giydikleri elbiseleri ölürlerken de giyerler. Zira onlar öldükten sonra da yaşarlar.

Diridirler onlar, zira onlar yakınlarını diriltirler. Onların ayrılıkları, yakınlarını asla üzmez, ayrılıkları arkalarında kalanlara asla zor gelmez.

Bu kavram asrımızda çok çarpıtılmıştır. Sadece Allah için, Allah’ın dininin hâkimiyeti için öldürülenler şehiddir. Bunun dışındakilerin kesinlikle şehidlikle ilgisi, alâkası yoktur.

Ebu Dâvûd'da Ebu Mûsâ El-Eşari’den rivâyet edildiğine göre adamın biri Rasulullah’a sordu: Ey Allah’ın Rasûlü adamın birisi şecaat için, kahramanlık

için savaşır. Bir başkası hamiyet için, ırkçılık için savaşır. Bir başkası da riya için, gösteriş için savaşır. Bunlardan hangisi Allah yolundadır? Allah'ın Rasûlü buyurdu ki:

"Kim ki Allah'ın kelimesi ali olsun, Allah'ın dini hakim olsun diye savaşırsa, işte Allah yolunda olan budur."

Şehidlik, peygamberlik mertebesinden sonra en yüce merte-bedir. Allah'ın Rasûlü:

"Ne kadar isterdim bilemezsiniz! Allah yolunda şehid olayım! Sonra Allah beni diriltsin bir daha şehid olayım! Sonra Allah beni ihya etsin bir daha şehid olayım!"

Buyurarak kendisinin ihtiyacı olmadığı halde ümmetine bu konuda bilgi veriyor.

Peki bu iş neye böyle oluyor? Neden böyle aramızdan birileri gidecek? Halbuki insanlar ölmeden hayatlarını devam ettirselerdi olmaz mıydı? Yâni uzun ömürlü bir hayat veya ölümsüz bir hayat olmaz mıydı? Hayır bakıyoruz savaş yapan toplumlar da ölüyorlar, savaş yapmayan toplumlar da ölüyorlar.

Meselâ şu anda yetmiş seksen yıldır savaşı terk etmiş, yurtta sulh cihanda sulh demiş bir toplumun üyesiyiz, böyle bir toplumun içinde yaşıyoruz. Çevremizde savaşan toplumlar var, onları da müşahede ediyoruz, evet onlardan da bizden de onlarca binlerce kişi ölüyor. Onlar bir savaş meydanında bir kurşun veya bir şarapnel parçasıyla hayata veda ederlerken, bizler de yataklarımızda bir başka usulle yine hayata veda ediyoruz.

Yâni şurası kesin bir yasa ki ne savaş içinde olanlar hemen ölecekler, ne de yatağında yatanlar hep yaşayacaklardır. Savaş içinde olanlar ölümle diriliş arasındadır, barış içinde olanlar da ölümle diriliş arasında bulunmaktadırlar. Zaten ecel geldikten sonra ne bir saat öne ne de bir saat sona alınmayacaktır. Bu Allah'ın yeryüzünde işleyen kanunudur, kimse bunun dışına çıkamayacaktır.

155:"Andolsun sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve mahsullerden eksiltmekle behemehal imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele."

Korku ölüm korkusu, düşman korkusu, kıtlık ve açlık korkusudur. Eksiklik de mal ve can eksikliği, evlât ve kazanç eksikliğidir. Ce-nab-ı Hak iman edenlerin başına bu tür şeylerin geleceğini önceden haber veriyor. Düşman ve ölüm korkusu, kıtlık ve fakirlik, malların eksiltilmesi, canların, çocukların, akrabaların ve sevdiklerin ölümleriyle, hastalıkla ve ürünlerin eksiltilmesiyle imtihan edeceğini haber veriyor ve sonunda da buyuruyor ki; sabredenlere müjdeler olsun.

Zaten gerçek mânâda iman eden kişi, iman ettiği andan itiba-ren malını, canını, çoluk çocuk sahip olduğu herşeyini Allah yolunda fedâ etmeye hazır olduğunu ikrar etmiş kişidir. Allah bütün bunları cennet karşılığında mü'minden satın almıştır.

“Allah şüphesiz, Allah yolunda savaşıp, öldüren ve öldürülen mü'minlerin canlarını ve mallarını cennete karşılık satın almıştır.

(Tevbe 111)

Evet, mü'minler mallarını ve canlarını cennet karşılığında Allah’a satmışlardır. Mal da can da zaten Allah’ındır. Nîmeti veren istediği zaman onu geri alabilir. Eğer bir şey Allah yolunda harcanmışsa, kesinlikle o doğru yolda harcanmıştır.

Yeryüzünde her türlü küfür, şirk ve azgınlık güçlerine karşı duran, tüm dünyada Allah’ın iradesini hakim kılmaya çalışan mü'minler-den Allah şunu istemektedir: Bu yolda mallarından, canlarından, ürünlerinden, ticaretlerinden eksilmeler gibi bir kısım belâlarla, iptilalarla karşı karşıya geldikleri zaman bunu bir imtihan olarak karşılamalılar ve sabretmelidirler. İşte Allah mü'minlerden bunu istemektedir.

Bilelim ki bütün bu belâlar insanın imanını, iradesini ve dayanıklılığını güçlendiren hayatın deneyimleridir. Bu imtihanlar sayesinde mü'min güç ve kuvvet sahibi yegâne varlığın Allah olduğunu, insanın âciz olduğunu, kendisinin hadiselere müdahale edemeyecek kadar güçsüz olduğunu Allah’ın mülkü olduğunu anlayacaktır. İnsan, kendisi mülk olunca Mâlik’e karşı herhangi bir itiraz hakkına da sahip değildir.

E, efendim dünyada bunlar olmasın! Hastalık olmasın! Ölüm olmasın! Sıkıntı, keder olmasın! Bunlar güzel temenniler, ama hayat hiç de böyle değildir.

Bakıyorsunuz bir korku, bir kâfir korkusu, bir düşman korkusu, ya da başka korkular bizi sarıveriyor. İşte bu bir imtihandır. Acaba bu korkuyla karşı karşıya kalan insan ne yapacak? Gerçekten Rabbine güvenebilecek mi? Veya meselâ sürekli iyi doymaya alışık olan bizler bir anda açlıkla karşı karşıya bırakılıveriyoruz. Veya bazen mallarda noksanlıkla karşı karşıya geliveriyoruz. Çok kazanıyor iken bir anda bitiveriyor. Güçte kuvvette noksanlık, çok güçlüsünüz ama bir anda gücünüz kuvvetiniz bitiveriyor, ihtiyarlık hastalık gelip belinizi büküveriyor. Ve meyvelerde, ürünlerde noksanlıklar, kıtlıklar, sıkıntılar ve yokluklar. İşte bütün bunlar karşısında:

Sabredenlere müjdele. İşte bütün bunları size biz verdik ve verdiklerimizle sizleri imtihana tabi tutarız, diyor Rabbimiz. Sabredenlere müjdele.

Bu konuda pek çok hadis vardır. Burada yeri gelmişken onlardan bazılarını okuyalım inşallah.

"Ebû Saîd Sa'd ibn Sinân el Hudrî (r.a)'den rivayet edildiğine göre ensardan bir kısmı Rasûlullah (s.a.v.)' den bir şeyler istediler O da verdi, tekrar istediler yine verdi, sonunda yanındaki mal bitti. Elindeki olan her şeyi verdikten sonra onlara şöyle dedi:

"Yanımda mal olsaydı sizden esirgemezdim, kim istemekten çekinir iffetli davranırsa Allah onun iffetini artırır, kim tokgözlü olmak isterse Allah onu başkalarına muhtaç olmaktan kurtarır, kim sabretmeye gayret ederse Allah ona sabır verir, hiçbir kimseye sabırdan daha geniş ve hayırlı bir şey verilmemiştir."

(Buhârî, Zekat 50; Müslim, Zekat 126)

Mü'min için en sağlam siper sabırdır. Sabrı sayesinde mü'min fakir de olsa zengin de olsa rahat ve huzurludur. Sabretmeyi bilmeyen ve istemekten vazgeçmeyenler zengin de olsalar fakir de olsalar doyuma ulaşamazlar, asla doymazlar. Kişi zamanın her türlü bela ve sıkıntılarına karşı kendisini sabırla frenleyip hem dünya hem de ahiret kazançlarını elde edebilir.

Ebû Yahyâ Suheyb ibn Sinân (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Mü'minin durumuna gerçekten hayret edilir. Zira her durumu onun için hayır sebebidir, bu özellik sadece mü'minlerde bulunur. Çünkü sevinecek olsa

şükreder bu onun için hayırdır, başına bir bela gelse sabreder bu da onun için bir hayırdır."

(Müslim, Zühd 64)

Enes ibn Mâlik (r.a)'den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (s.a.v) çocuğunun mezarı başında bağırarak ağlamakta olan bir kadı-nın yanından geçmişti ve ona: ***"Allah'a karşı sorumlu olduğu-nu düşün ve sabret"*** buyurdu. Kadın: Geç git, çünkü benim başı-ma gelen senin başına gelmemiştir dedi. Peygamber (s.a.v.)'i tanı-yamamıştı. Kendisine O'nun Peygamber (s.a.v) olduğunu söylediler. Bunu duyar duymaz Peygamber (s.a.v.)'in kapısına geldi, kapıda ka-pıcılar bulunmadığını gördü ve: Ben sizi tanıyamamıştım dedi. Peygamber (s.a.v) de: ***"Asıl sabır felaketin ilk anında olanıdır"*** buyurdular.

(Buhârî, Cenâiz 32; Müslim, Cenâiz 14)

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Allah: Mü'min kulumun dünyada sevdiği dostunu aldığım zaman, o kimse sabredip mükafatını benden bek-lerse karşılığı cennettir."

buyurdu. (Buhârî, Rikak 6)

Ebû Saîd ve Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Ra-sûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Herhangi bir müslümanın başına gelen yorgunluk, hastalık, tasa, keder, sıkıntı ve gamdan ayağına batan di-kene kadar her şeyi Allah müslümanın hata ve günahla-rının bağışlanmasına sebeb kılar."

(Buhârî, Merda 1; Müslim, Birr 49)

Enes ibn Mâlik (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (a.v) şöyle buyurdu:

"Başına gelen bir musibetten dolayı hiçbir kimse ölmeyi istemesin. Mutlaka böyle bir şey temenni etmek zorunda kalırsa; Allah'ım benim için yaşamak hayırlıysa beni yaşat, ölmek hayırlıysa beni öldür desin."

(Buhârî, Merda 19; Müslim, Zikir 10)

Enes ibn Mâlik (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (a.v) şöyle buyurdu:

“Allah iyiliğini istediği kulun cezasını dünyada verir, fenalığını istediği kulun cezasını da kıyamet günü güna-hını yüklenip gelsin diye dünyada vermez.” Peygamberi-miz (s.a.v) devamla buyurdu ki: “Mükafatın büyüklüğü bela ve musibetin büyüklüğüne göredir. Allah sevdiği top-luluğu belaya uğratır. Kim başına gelen bela ve musibet-lere razı olursa Allah ondan hoşnut olur. Bir kimse başına gelen bela ve musibetleri öfke ile karşılarsa o da Allah’ın gazabına uğrar.”
(Tirmîzî, Zühd 57)

Peki nasıl sabredeceğiz? Ölümle, korkuyla, açlıkla, mallarda ve ürünlerde noksanlıklarla imtihan edilen bir kimse, nasıl sabredecek? Veya nasıl övgüye lâyık olacak?

156:"Mü'mine eziyet veren herhangi bir şey başına geldiği zaman derler ki:"

"Biz Allah’ınız, Allah’tan geldik ve Allah’a döneceğiz."

Nasıl olsa Allah’tan geldik, bizi yoktan var eden Allah, nasıl isterse öylece bizi imtihan eder derler ve başlarına gelen ne olursa olsun sabrederler. Bu gerçekten büyük bir iman ve büyük bir iştir.

Biz yoktuk. Bundan elli sene öncesine gidelim belki şuradaki-lerden hiç birimiz yoktuk. Ama bakıyoruz elli yıl sonra bizler varız. Ellerimiz var, ayaklarımız var, gözlerimiz, kulaklarımız var, mallarımız mülklerimiz var, kadınlarımız, çocuklarımız var, dükkanlarımız, tezgahlarımız var, atlarımız arabalarımız var, talebelerimiz, hocalarımız var. Ama elli yıl önce bunların hiçbirisi yoktu ve bir gün bunların hiçbirisi olmayacak. Bir bakmışınız ki, bizler de sahip olduklarımız da hepsi hayal olmuş. Bir varmış bir yokmuş. Hattâ öyle bir zaman gelecek ki; var mıydı, yok muydu, kimsenin hatırına bile gelmeyeceğiz.

Tıpkı şu anda bizlerin yüz-yüz elli sene önce yaşayanların üzerlerinde tepe tepe gezdiğimiz gibi, bizden önce yaşayanları şu anda hiç birimizin hatırlamadığı gibi. Acaba yahu bu toprağın altında şu zavallı garip biri vardı, kral vardı, prens, prenses vardı, ya da bu toplumun ağaları, beyleri vardı filan bile demeden basıyoruz tekmeyi geçip gidiyoruz. Yarın bizim üstümüze de basıp geçecek birileri. A! Bir zamanlar burada birileri varmış, hacılar, hocalar varmış, ders yapıyorlar-mış, Kur’an sünnet okuyorlarmış filan diye kimsenin hatırına

bile gelmeyecek. İşte madem ki hayat buysa, hayat böyleyse ve bu hayatın sonunda biz mutlaka dirilecek ve bir hesap vereceksek, o zaman bunu çok rahat kabullenebilmeliyiz.

Yâni bu sözleri söylemek çok kolaydır, yâni bunu dille ifade etmek kolaydır, ama biz gerçekten belâ ve musîbetlerle karşı karşıya kaldığımız zaman söylemek çok zordur. Zaten Rasulullah'ın hadislerinde:

"Gerçek sabır sadme-i ûlâdadır."

Musîbet haberi kişiye ilk verildiği anda, o sadmeyle ilk defa karşı karşıya kaldığı anda sabretmesi gerçek sabırdır. Yâni baban öldü haberi kişiye ilk verildiği zaman, o anda, o ilk sadmeyle karşı karşıya kaldığı zaman sabretmesi sabırdır. On gün sonra, bir yıl sonra ona sabret demenin anlamı kalmamıştır, zira artık alışmıştır. Hemen anında:

Diyebilmeliyiz yâni.

***157*:"Onlar için Rablerinden salavat vardır, mağfiret vardır ve gerçekten hidâyete erenler, kurtuluşa erenler bunlardır."**

Bu âyetlerden sonra konu bir sembole geçiyor, bir şiar an-latıyor Rabbimiz bize:

158:"Muhakkak ki Safa ve Merve Allah'ın şeai-rindendir. Şimdi her kim Kâbe'yi hacceder veya umre yaparsa onların ikisini de tavaf etmesinde bir günah yoktur. Kim de tatavvu yaparsa (yâni kim nafile iş yaparsa, kim gönlünden koparak bir hayır işlerse) bilsin ki Allah şükredenleri bilir, Allah şakirdir ve herşeyi bilendir."

Yâni Safa ve Merve Allah'ın sembollerinden, Allah'ın alâmet-lerindendir.

Şeair; alâmet demektir, sembol demektir. Mâide sûresinde başka şeairden de bahsediyor Rabbimiz. Mescid-i Haram, haram aylar, Kâbe'ye gönderilen kurbanlıklar gibi. Şeair, bazen bizzat ibâdetin kendisi için, bazen de ibâdetin yerleri için kullanılır. Bu mânâda ezan, cemaatle namaz, cuma ve bayram namazları, hac, camiler, minareler, safa, merve bunların hepsi Allah'ın şeairindendir, dinin alâmetlerindendir, sembolleridir.

Safa ve Merve de bunlardan biridir. Her ikisi de birer tepe biliyorsunuz. Ama bu iki dağ, bu iki sembol bize imamımızı hatırlatıyor. İbrahim'i (a.s), onun

hanımı Hacer anamızı ve onun oğlu İsmail'i (a.s) hatırlatıyor. Yâni Safa ile Merve'yi hatırlamak bir anda onlarla karşı karşıya gelmek demektir.

İbrahim (a.s) şu anda Kâbe'nin bulunduğu yere anamız Ha-cer'i bırakır. Yanlarında birazcık bir kırbada suyla birazcık da hurma vardır. İbrahim (a.s) karısı Hacer'le oğlu İsmail'i orada yalnız bırakıp giderken arkasına dönmemek zorundadır. Hacer anamız arkasından koşarak bağırır, nereye gidiyorsun Ey İbrahim? Bunu sana Allah mı emretti? Yoksa kendin mi istedin? Allah emretti buyurunca, haydi git öyleyse bunu emreden Rabbim bizi koruyacaktır buyurur. Bu tevekkülün zirvesidir. Yapayalnız bir kadının, ve şu anda da Kâbe'yi tavaf etmek için gelen bütün insanlığın Kâbe'yle birlikte tavaf ederek kendisini hatırlamak zorunda kaldığı bir kadının, rivâyetlere göre; bir zenci kadının Allah'a tevekkülde bu kadar zirvede olması, işte bu kadın adına o iki dağı Allah'ın şiarı haline getirecektir. Ve kıyamete kadar bütün insanlık bunu hatırlayacaktır.

Öyleyse Allah bize yeter diyebilmeli müslüman. En kötü şartlar altında bile Allah var ya ne gam! O bize yeter diyebilmeyi becerebilmelidir müslüman. Yalnız da kalsak, zindanda da olsak, ıssız, kimsesiz, yiyeceksiz, içeceksiz bir yerde, bir ortamda kalacaksınız ve de bunu size Allah emredecek, siz de evet diyebilecek ve tevekkül edebileceksiniz Allah'a.

Ve bakın sabır âyetlerinden sonra hemen Safa ve Merve âyetleri geliyor. Evet bir kadın buna sabredebilmişse, bu yokluğa, bu sıkıntıya öyleyse biz de sabretmek zorunda kalacağız.

Yanlarındaki su ve yiyecek biter. Su ve yiyecek araştırmasına başlar. İşte hemen yakınında Safa ve Merve tepesi. Bir o tepeye bir bu tepeye koşmaya başlar. Acaba su var mı? Acaba gelip giden birileri var mı? Yedi defa gidip gelir, ama suyu bulamaz. Ama bir emirdir bu, koşacak ve Allah'ın emriyle suyu arayacaktır. Hayatı arayacaktır, direnç gösterecektir, Allah'ın emirlerine boyun eğecek, Allah'ın yasalarını araştıracak ve hiçbir zaman sıkıntı duymayacaktır.

O, Safa ve Merve arasında su ararken, Rabbimiz bir başka yerde onun karşısına suyu çıkaracaktır. Daha sonraları onun torunu olan Muhammed'e (a.s) dinin esası olarak onu insanlara takdim edecektir. Ve kıyamete kadar bütün mü'minlere bu şeair, bu sembol şunu hatırlatacaktır: Ey mü'minler, siz Allah'ın çizdiği yolda sa'y edin, Allah'ın bereketinin sizlere nerede ulaşacağına hiç

bakmayın. O çizgide de ulaşabilirsiniz, başka çizgilerde de.

Siz, Allah'ın sizden istediği bir hareketi gerçekleştirmeye çalışın, meselâ çevrenizdeki insanlara Allah'ın dinini ulaştırmaya çalışın, bu insanlar hidâyete ererler ya da ermezler, siz bunu dert edinmeyin, sonunda mutlaka iş Allah'a kalmıştır ve o dilediğini yapacaktır.

Safa ile Merve arasında sa'y; ta İbrahim (a.s) döneminde tâlim edilmiş hac menâsikindendi. Ama yıllar sonra İbrahim'in, İsmail'in, Hacer'in Safa ve Merve'si putlarla işgal edilmişti. Müşrikler cahiliye döneminde Safa tepesine İsaf, Merve tepesine de Naile diye iki put yerleştirmişler, orada tavaf ediyorlar ve putlara ihtiram edip el sürüyorlardı. Bu durum müslümanlara ağır geliyordu. İslâm gelip, bütün putları kırıp; onların hâkimiyetine son verdikten sonra, müslümanlar bundan çekinir oldular. Müslümanlar, bunun müşrikler tarafından sonradan ihdas edilmiş bir bid'at mı olduğu, yoksa bizzat Allah tarafından konulmuş bir şeair mi olduğu konusunda şüpheye düştüler. Yâni bu iki tepe arasında say yapılınca şirke düşüp düşmeme konusunda ciddi bir tereddüt geçirdiler. Gelip Allah'ın Resûlü'ne sordular: Ey Allah'ın Rasûlü, bu konuda ne yapacağız? Cenab-ı Hak da:

"Şimdi her kim Kâbe'yi hacceder veya umre yaparsa, onların ikisini de tavaf etmesinde bir günah yoktur."

Buyurarak, bunun Hz. İbrahim döneminden beri İslâm'ın şiarından olduğu haberini verir. Ey müslümanlar korkmayın bunda bir günah yoktur buyurur.

Allah'ın Rasûlü de Ebu Dâvûd Menâsik 57. de şöyle buyurur:

"Şüphesiz ki Safa ve Merve Allah'ın şiarlarındandır ve sizler Allah'ın başladığı yerden başlayın."

Yâni Safa'dan tavafa başlayın buyurur. Ve hattâ başka bir hadislerinde de bunun vacip olduğunu vurgular.

Burada dikkatimizi çeken bir husus da şudur: Müslümanların İslâm'la tanıştıktan sonra cahiliye âdetlerinin tümünden tiksinir bir duruma geldiklerini görüyoruz. Dün bu putları kendi elleriyle diken bu insanlar, İslâm'la tanıştıktan sonra herşeyi yargılama noktasına geliverdiler. Artık ne dünkü hayatları kendilerinindi ne de kendileri o hayatın malıydı. Sanki dünkü hayatı onlar

yaşamamıştı. Bir anda bu kadar değişmişlerdi.

Bizler de işte böyle olmalıyız. Kur'an ve sünnetle tanıştıktan sonra cahiliyenin tüm pisliklerinden silkinmek zorundayız. Yeniden bir hayatla doğmak zorundayız. Tüm hayatımızı Kur'an ve sünnet kılıcıy-la yeniden gözden geçirmek zorundayız. Tarihin örümcek ağı gibi öre öre günümüz insanına taşıyıp getirdiği tüm yanlış ve çarpık din anlayışlarını, Kur'an ve Sünnet kılıcıyla ıslah olmamış tüm âdet ve gelenekleri, sayısız bâtıl inanışları, dinle ilgisi olmadığı halde dinmiş gibi hayatımızı işgal etmiş bütün bid'at ve hurafeleri Kur'an ve sünnet projektöründe yeniden gözden geçirmek ve ıslah etmek zorundayız. Tarih kadar ağır bu yükten kurtulabilmek için, bu iki kaynaktan başka çaremiz de yoktur.

İşte, acaba bu cahili bir anlayış mıdır, cahili bir âdet midir, bir töre midir, yoksa gerçekten Allah'ın istediği bir şiarmıdır, bu konuda ciddi bir korku geçiren müslümanlara diyordu ki Rabbimiz: Hayır bu Allah'ın bir şiarıdır, bu Allah'ın bir sembolüdür ve o yaşamalıdır, yaşatılmalıdır diyordu Rabbimiz.

Mâide sûresi şeairin yaşatılmasını emreder. Hac devam et-melidir, kimse hacca engel koymamalıdır deniyordu.

Bir gün müslümanları hacca koymamak için, Kâbe'ye sok-mamak için Hudeybiye'de yasak koydular. Sonra Mekke'yi fethedip, Kâbe'nin hâkimiyetini ellerine geçiren müslümanlar da bir ara Mekke'nin kuzeyindeki müşrik kabileleri Kâbe'yi ziyaretten menettiler. Ma-dem ki dün sizler bizleri Kâbe'ye koymadınız, şimdi de biz sizi koyma-yacağız dediler. Allah buyurdu ki bırakın onlar da gelsinler, bu bir şe-âirdir, bu bir semboldür, kıyamete kadar bu duracaktır.

Öyleyse müslümanlar, Allahu Teâlâ'nın kıyamete kadar müs-lümanlara şeair olarak bildirdiği haccı, kurbanı, bayramı, camiyi, Mes-cid-i, cumayı sürekli ayakta tutmak ve onlara sahip çıkmak zorunda-dırlar. Birileri bunları elimizden almak ve bunların fonksiyonlarını yok etmek savaşına girseler de müslümanlar bunlardan vazgeçmemek zorundadırlar. Bunlara var güçleriyle sahip çıkmak zorundadırlar.

Bunlara sahip çıkmak zorundayız. Yâni bir şeyin varlığı Allah'ı hatırlatıyorsa, bir şeyin varlığı İslâm'ı, dini çağrıştırıyorsa; o Allah'ın şiarıdır. Ve

eğer birileri bugün Allah'ı hatırlatan bu şiarları yok etmeye çalışıyorlarsa bilinçli olarak, biz de onlara sahip çıkmalıyız. Biz de onları korumak zorundayız.

"Ey iman edenler, Allah'ın şeairini helâl saymayın!"

(Mâide 2)

...diyor Mâide sûresi. Yâni şeâiri helâllemeyin, hürmetine müdahale etmeyin! Dokunulmazlığını bozmayın! Onu ortadan kaldırmadan yana olmayın, diyor Rabbimiz. Bu mânâda Cuma da Allah'ın şeairindendir, onu da kaldırmadan yana olmamalıyız diyorum.

"Kim de tatavvu yaparsa (yâni kim nafile iş yaparsa, kim gönlünden koparak bir hayır işlerse) bilsin ki, Allah şükredenleri bilir, Allah şakirdir ve herşeyi bilendir."

İfade ne kadar güzel değil mi? Allah şakirdir. Kendisi zaten şükredilmeye lâyık yegâne varlıktır ve de sonunda yaptıklarından ötürü sanki kullarına teşekkür edendir Allah. Allah kullarına teşekkür ediyor. Buna karşılık kulların Allah'a nasıl bir kulluk yapması gerektiğini artık siz düşünün.

159:"İndirdiğimiz açık hükümleri ve doğru yolu biz kitapta insanlara beyan ettikten sonra gizleyenler yok mu? İşte onlara Allah lânet eder ve lânet etmek şanından olanlar lânet eder."

Bir nişane, bir alâmet, bir sembol ve bunun gizlenme günahı ya da gizleme vebali. Muhakkak ki beyyinattan indirdiğimizi gizleyenler, Tevrat, Zebur ve İncil'deki indirdiklerimizi gizleyenler, Kur'an'da indirdiklerimizi gizleyenler, risâleti gizleyenler, peygamberin (a.s) peygamber olacağını, Kur'an'ın son kitap olacağını gizleyenler, kıblenin Kâbe olacağını gizleyenler, bütün bunları oğullarından daha fazla bildikleri, tanıdıkları halde tüm bu gerçekleri gizleyenler ehl-i kitabın bilenleri.

Denmiş ki; bu âyet hakkı bildikleri halde gizleyen ehl-i kitabın bilginleri, özellikle de yahudi âlimleri hakkında inmiştir. Ama biliyoruz ki sebebin özel oluşu hükmün genel oluşuna engel değildir. Öyleyse âyet din konusunda bildiği herhangi bir bilgiyi, herhangi bir gerçeği gizleyen, onu insanlara anlatmayan kimselerin hepsini içine almaktadır. İhtiyaç anında onu söylemeyen veya yaymayan ya da yayılmasına engel olmaya çalışan herkes için geçerlidir bu.

Belki dün bu işi yapan ehl-i kitap bilginleriydi; lâkin dönem geçmiş, müslümanlar yeryüzünde çoğalmış, ama bu sefer de Müslümanlar bu kitabı gizlemeye başlamışlar. Bakara'yı gizleyenler, Âl-i İmrân'ı, Nisâ'yı, Mâide'yi

gizleyenler. Kur'an'ı bilip de ümmete anlatmayanlar, gündeme getirmeyenler, işlerine gelen âyetlerle vaziyeti idare edip, hoşlarına gitmeyecek âyetleri örtbas ederek kendi heva ve heveslerine göre bir dünya kuranlar.

Kitapta insanlara açıklandıktan sonra Beyyinâtı gizleyenler, âyetleri gizleyenler, kim bunu yapıyorsa:
"Allah'ın lâneti onların üzerinedir ve lânet etmek şanından olan tüm meleklerin ve tüm varlıkların lânetleri de onların üzerinedir."

Sahabeden Ebu Hureyre'ye (r.a) çok fazla hadis rivâyet ettiği söylendiği zaman bu âyeti okuyarak der ki:

"Eğer Kur'an'da böyle bir âyet olamasaydı vallahi bu kadar hadis rivâyet etmezdim. Ama ne yapayım Allah böyle buyuruyor."
(Buhârî ilim 42)

Allah'ın Rasûlü buyurur ki:

"Hakkı söylemekten susan kişi dilsiz şeytandır."

Başka bir hadislerinde :

"Kim ki yanında bulunan İslâm'dan bir bilgiyi gizlerse; kıyamet günü Allah onun ağzına ateşten bir gem vuracaktır."

Çünkü küfre rıza, küfürdür. İlmi gizlemek demek; ondan mahrum olan insanların küfürde kalmalarına ve sapmalarına göz yummak, rıza göstermek demektir.

Gerçekten gizlemek büyük bir günahtır. Menfaatimiz var gizli-yorsak, hesabımız var gizliyorsak, rahatımız kaçmasın diye gizliyor-sak, para kazanacağız diye, zaman bulamadık diye anlamıyor ve an-latmıyorsak çocuklarımıza, cidden bilelim ki halimiz çok perişandır..

Düşünün öyle bir ortamdasınız ki, öyle bir meclistesiniz, bir cemaattasınız, bir okuldasınız, bir konumdasınız ki; bir hakikatle karşı karşıyasınız. Ve orada o hakikatin sizin tarafınızdan ilanı isteniyor. Ve işte o anda hakikati gizlemeye, sıvışıp kaçmaya hakkınız yoktur. Bulunduğunuz makam ve mevki hesaplarınız,

para hesaplarınız, ya da hacılık, hocalık hesaplarınız, toplum tarafından beğenilmeme, toplum tarafından dışlanma hesaplarınız, hocalığınızın toplum tarafından sıfıra indirilme korkularınız sizi ve bizi hiçbir zaman bildiğimiz hakikati gizlemeye sevk etmemelidir. Var çıksın tayininiz, var insin hocalığınız, var bitsin dekanlığınız, var bizi kimse hesaba da katmasın, var statümüz de yok olsun, söylememiz gerekenleri mutlaka söyleyelim. Açığa çıkarmamız gereken şeyleri mutlaka açığa çıkaralım. Bilelim ki Allahu Teâlâ'nın açıklamamızı istediği hakikatleri gizlediğimiz sürece, Allah'ın lâneti bizim üzerimizedir, lânet etmek şanından olan tüm varlıkların lânetleri bizim üzerimizedir.

Bu memlekette yıllarca Arapça okutulması yasaklanmıştır. Sebep nedir? Sebep Kur'an'ın gizlenmesi, Kur'an'ın bu insanlar tarafından anlaşılmasını engellemektir. Başka bir sebebi yoktur bunun. Bu tür gizleyenler de Allah'ın lânetinden kurtulamayacaklardır. İngilizce öğretimine izin var, Almanca'ya izin var ama Arapça'ya geçiş yok.

Bir de bu âyet bize şunu anlatır: Bilgi sahibinin bir üstünlük, bir imtiyaz sahibi değil aksine büyük sorumluluk sahibi olduğunu anlatır.

Peki bu hakikati gizlediği halde kendisine bir çıkış yolu bulan kimse yok mu? Evet var:

160:"Ancak tevbe edenler kurtuldular. Durumunu düzeltip Allah'la barıştı. Ve bir de o gizlediğini beyan ederse, işte onların tevbesini kabul ederim. Ben tevbeleri çok çok kabul eden ve merhamet edenim."

Tevbe edenler çıkış yolu buldular. Peki tevbe nasıl olacak? Allah'a yöneldi, yaptıklarından pişman oldu, hatanın hata olduğunu kabul etti. Meğer ben ne kötü bir insanmışım be! Ne kadar berbatmış benim gidişatım dedi. Bu yetmez, hemen arkasından:

"Durumunu düzeltip Allah'la barıştı."

Yâni Allah'ın istediği gibi bir iman sahibi, Allah'ın istediği gibi bir kabul sahibi oldu. Bu tevbenin şartıdır, ancak tevbenin bir şartı da-ha var. Hakikati gizleme günahından tevbenin bir şartı daha var:

"Ve bir de o gizlediğini beyan ederse, işte onların tevbesini kabul ederim. Ben tevbeleri çok çok kabul eden ve merhamet edenim."

Bir de bunu amel haline getirirse, yâni artık gizlemekten vaz-geçip beyan etmeye, anlatmaya başlarsa. İşte o zaman tevbe ger-çekleşmiş olacaktır.

Allah korusun, diyelim ki biz burada bir şeyler gizledik. Bir hakikati gizledik, bir hakikati sunmadık size. Herhangi bir menfaatimiz sebebiyle es geçtik. Sonra da buradan ayrılıp eve varınca, başladım göz yaşlarımla; “Ya Rabbi beni affet” diye tevbeler etmeye.

“Allah’ım beni affet, bu insanlara o hakikati gizledim” diye ağ-layıp sozlanmaya başladım. İşte bu tevbe değildir. Peki nasıl olacak? Ben aynen buraya geleceğim ve sizlerden gizlediğim şeyleri, işte ben size şunları şunları gizlemiştim, şunları şunları eksik söylemiştim, işin aslı faslı budur diyeceğim, o zaman benim tevbem gerçekleşmiş olacaktır. Çünkü hırsızın tevbesi, çünkü katilin tevbesi kendi günahıyla doğru orantılıdır. Yâni her günahın tevbesi ayrıdır. Hakikati gizleme günahının tevbesi de böylece gerçekleşmiş olacaktır.

161:"Âyetlerimi inkâr edenler ve üstelik de kâfirler olarak ölenler var ya; işte Allah’ın, meleklerin ve bütün insanların lâneti onların üzerinedir."

Evet yukarıdaki âyette anlatılan:
İfadesi burada açıklığa kavuşturuldu. Lânet edenler kimlermiş? Allah’mış, meleklermiş ve insanların tamamıymış. Hakikati gizleyen, hakikati gizledikten sonra da onu reddeden, dünya menfaatleri sebebiyle dinini, imanını satan kimseler üzerinedir Allah’ın, meleklerin, ve topyekun insanların lâneti. Ne korkunç bir akıbet değil mi?
162:"Onlar orada, o cehennemde ebedîyen kalacaklar. Azap onlara hafiflemez ve de yüzlerine bile bakılmayacaktır."

Kimse hallerini hatırlarını sormayacak, yahu siz de burada mısınız? bile denilmeyecekleri bir ortam Allah korusun. Çünkü bu adamlar kendileri de tüm kendilerine yaklaştırılmış fırsatlara rağmen imana yanaşmamışlar, kitap ve sünnetin hatırını sormamışlardı. Yahu acaba bu dinin aslı, astarı nedir? Acaba ne anlatıyor bu kitap? Acaba Bakara neden söz ediyor? Âl-i İmrân ne anlatıyor? Bir kere merak edip bir dinleyelim, bir kere bir okuyalım da müsbet ya da menfi bir karar verelim diyerek, Allah’ın gönderdiği mesajın hal ve hatırını sormamış-lardı. Şimdi onların da halleri hatırları sorulmayacak. Çünkü:

"Ceza amel cinsindendir."

Perişan bir vaziyette azabın içinde unutulacaklar; hattâ:

"Diyecekler ki; ya Mâlik Rabbin bizim hakkımızda hüküm versin artık."

Yâni ne olacaksa olsun! Buradan çıkmak, kurtulmak istiyoruz artık diyecekler. Yıllar sonra Mâlik de diyecek ki onlara:

"İnneküm makisün"

Hayır hayır, siz orada kalacaksınız. Sizin için bundan kurtuluş yoktur.

163:"İlâhınız, tek olan İlâhtır. O'ndan başka İlâh yoktur. Tek olan O'dur. O Allah, Rahmândır."

O Allah, merhamet sahibidir, rahmeti ve merhameti boldur, ama müslümanca yaşayanlara dünyada da, âhirette de rahmet ve bereket vardır. Ama kâfirce yaşayanlara, kendisinden başka İlâhlar edinip, onları razı etmeye çalışanlara dünyada da, âhirette de azap üstü-ne azap tattıracaktır. Peki bu tek olan İlâhımız, tek olan Rabbimiz acaba nasıl tanınacaktır? O'nun sıfatları, özellikleri, esması ya da O'-nun âyetleri, alâmetleri nelerdir acaba? Bakın, size O'nun tek İlâh ve Rab oluşuna birkaç âyet:

164:"Muhakkak ki göklerin ve yerin yaratılışında. Gündüzün ve gecenin birbirini takip etmesinde. İnsanlara menfaat vermek üzere denizlerde akıp giden gemilerde de Allah'ın âyetleri vardır. Allah'ın gökten su indirerek ölü araziyi onunla diriltmesinde âyetler vardır. Ve orada her nevi hayvanları dağıtmasında da âyetler vardır. Rüzgarları yeryüzünde her taraftan estirmesinde, gök ile yer arasında Mûsahhar kılınmış bulutta, şüphesiz bunların hepsinde akıllı olan bir ümmet için elbette Allah'ın birliğine âyetler vardır"

Âyetin sonuyla bir bağlantı kuralım burada. Aman bu âyetleri sürekli gündeme getirelim. Aman bu âyetleri hiçbir zaman hatırımız-dan çıkarmamaya çalışalım. Çünkü bu toplumun en büyük kâfirlikle-rinden birisi de –kâfirlik; âyetleri örtme anlamında kullanılan bir kelimeydi, bunu daha önceki âyetler demişti- işte budur. Bu toplum o kadar Allah'ın âyetlerini örtüyor ki, o kadar Allah'ın âyetlerini örtbas etmeye, kamufle etmeye çalışıyor ki, yâni atından, arabasından, bilgi-sayarından, buzdolabından, çamaşır makinesinden, evinden, eşyasından, dükkânından, tezgâhından hiç mi hiç kurtulup da bu âyetlerle beraber olamıyor.

Yâni bu insanların elektriğe hamd ettikleri kadar, elektriği gündeme getirdikleri kadar, Allah'ın eşsiz bir âyeti olan güneşi gündeme getirmediklerine şahit oluyoruz. Kullandığı bilgisayar aletine değer verdiği kadar, Allah'ın gece ve gündüz âyetlerine, Allah'ın akıl âyetine değer vermediklerini görüyoruz.

Atına arabasına değer verdiği kadar, bu atı ve arabayı hareket ettiren Allahu Teâlâ'nın o âyetini hiç gündeme getirmediklerine şahit oluyoruz. İşte bunun içindir ki, Allah'ın bu âyetlerini ısrarla gündeme getirmeliyiz.

"Göklerin ve yerin yaratılışında âyetler var."

Nasıl, yaratabilir miydik böyle bir âyeti? Gücümüz yeter miydi buna? Bakın gökyüzüne, direkler de yok, hiç bir şey yok. Bakın yeryüzünü, ne kadar da güzel yaymış Allah. Üzerinde dağları var, ovaları var, yaylaları da var. İşte bu mükemmel âyet Allah'ın âyetidir.

"Gündüzün ve gecenin birbirini takip etmesinde."

Gündüzün ve gecenin uzayıp kısalması, peş peşe gelmesi, birbiri ardınca gelmesinde ve buna bağlı olarak idrak ettiğiniz zamanın sırrında ve bunun size temin ettiği menfaatlerin ortaya çıkış tarzında sizin için, insanlar için, akıl sahipleri için âyetler vardır. Gece ve gündüz, insan gücünün, insan egemenliğinin, insan krallarının, insan meliklerinin ulaşamadığı iki âyet. Haydi herşeyin hakimi biziz diyenler, egemenlik hakkı bizdedir diyenler, söz sahibi olarak kendilerini görenler müdahale etsinler geceye, müdahale etsinler, söz geçirsinler gündüze. Bazen geceyi, bazen gündüzü uzatsınlar bakalım. Yapabilirler mi bunu? Geceyi ya da gündüzü bir saniye bile oynatabilirler mi? Geceye ve gündüze söz geçirebilirler mi? İşte bu sürekli gözümüzün önünde bulundurmamız gereken bir âyettir.

"İnsanlara menfaat vermek üzere denizlerde akıp giden gemilerde de Allah'ın âyetleri vardır."

Şu anda insanlardan hiç birisi bu âyeti de görmek istemiyor. Bu âyet üzerinde de düşünen kimse kalmamış. İnsanlar gemilerden haberdardır, gemiler yapmışlardır, firkateynler yapmışlardır, füzeler icad etmişler, yeni yeni arabalar icad etmişlerdir. Ama şunu niye ka-bullenmek istemiyorlar? Niye gündeme getirmek istemiyorlar? Bun-ların suyun üzerinde durabilme imkânını, suyun üzerinde batmadan durabilme yasasını Rabbim takdir etmemiş midir? Suya kaldırma gücünü veren, bu yasayı koyan Allah değil midir? Niye düşünmek istemiyorlar bu insanlar bunu? Eğer onların istifade ettikleri bu yasayı Rabbim tesbit etmese, herşeyi alabora ediverse, bu kanunları tepe takla getiriverse, artık

suyun üzerinde hiç bir şey durmayacak deyiverse, bu insanlar ne yapabileceklerdir? Bunu hiç düşünmüyorlar mı? O zaman bu yaptıkları gemilerle nasıl övünebileceklerdi? Nasıl hava atabileceklerdi? Üstelik bu gemileri yapma ameliyesinin ilki de Rabbi-mize aittir. Gemilerin ilk planı, ilk projesi de Rabbimize aitti.

“Bizim gözetimimizde yap bu işi” diyordu, Hz. Nuh’a Rabbi-miz. Evet, şu anda imal ettikleri füzeleriyle, arabalarıyla, uçaklarıyla, füzeleriyle, gemileriyle öğünen insanlar, Rabbimiz bir emir verse, artık şu andan itibaren bütün yer altındaki petroller su haline gelmiştir. Ne hale gelir bu insanların yaptıkları şeyler? Bunu hiç düşünmüyorlar mı? Düşünmeyecekler mi? O zaman bu yaptıkları şeyler içinde tavukların bile yaşayamayacağı şeyler haline gelecektir. Peki, o zaman insanlar niye Allah’ın bu âyetlerinin bilincine ermek istemiyorlar? Kendi yaptıklarıyla övünen bu insanlar niye bütün bu yaptıklarını Allah’ın yasalarına bağımlı olarak yaptıklarını anlamaya yanaşmıyorlar? Demir olmasaydı, benzin olmasaydı, suya Allah tarafından bu kaldırma yasası verilmeseydi, havaya sesi iletme gücü verilmeseydi ne anlama gelecekti bütün bu yaptıkları? Suyun üzerinde gemilerin yürüme yasasını, bu konudaki âyetleri zikretmiyorlar, gündeme getirmiyorlar da kendi yapmış oldukları putların önünde secdeye kapanıp onlarla övünmeye çalışıyorlar.

Efendim, insanlık artık bilgisayar çağına geçmiştir, robot ça-ğına fırlamıştır, insanlar kendilerinden daha hızlı düşünebilecek çağa ulaşmıştır diyerek, kendi kendilerini, kendi yaptıklarını putlaştırmaya, en büyük benim! En büyük biziz! Benden başka, bizden başka büyük yoktur! diyerek kendi kendilerine secde etmeye başlamışlar, kendi kendilerinin tanrılıklarını ilan etmeye başlamışlardır.

"Allah’ın gökten su indirerek ölü araziyi onunla diriltmesinde âyetler vardır."

İşte yine büyük bir âyet. Haydi bu insanlar gökten su indirsinler. Gökten fazla değil, sadece bir tek damla indirsinler. Mümkün mü? İsterse bütün dünya birleşsin bir damla su bile indiremeyeceklerdir. Bu âyetin alternatifi olarak haydi bir âyet çıkarsınlar insanlar. İnsanlar barajlar yapıyorlar, barajlar başkalarının ismiyle anılıyor. Sulardan enerji alıyorlar, elektrikler çıkarıyorlar, onlar da yine başkalarının ismiyle anılıyor. Herkes gücü kendisinde görüyor, herkes kendisini putlaştırmaya çalışıyor. Herkes bir şeyleri parsellemeye çalışıyor. Halbuki sanki bunlar Allah’ın âyetleri değil de kendilerinin âyetleriymiş gibi, kendilerini

zikretmeye çalışıyorlar. Haydi güçleri yetiyorsa şu yağmuru indirsinler bakalım. Nasıl ormanların sahibi benim, benim ismim oraya konulacak diyebilir bu insanlar? Nasıl barajlar kralı benim, diyebilir bu insanlar? Nasıl sulara egemen benim, diyebilir bu insanlar? Nasıl da Allahu Teâlâ'nın âyetlerini böylece örtme cesareti bulabiliyor bu insanlar? Nereden alabiliyorlar bu yetkiyi?

"Ve orada her nevi hayvanları dağıtmasında da âyetler vardır."

Yeryüzünde her bir hayvanı, her tür hayvanları sınıf sınıf, cins cins, çeşit çeşit yaymasında da büyük âyetler vardır. Çeşit çeşit varlıklar, denizlerde ayrı, karalarda ayrı varlıklar yarattı Allah. Bilelim ki bütün bunlar âyettir. Tüm bu varlıklar Allah'ın âyetleridir. Hadi bakalım bu insanlar, bu varlıklardan bir tanesini yaratsınlar. Bu füze çağında, bilgisayar çağında olduklarını iddia eden insanlar, kendi tanrılıklarını ilan etmeye çalışan bu insanlar, bir tek varlık yaratsınlar da görelim. O zaman onların tanrılıklarını biz de kutsayalım, o zaman biz de onların önünde secdeye kapanalım.

Ama bakıyoruz ki, tüm bu âyetleri kapatıyorlar, gündeme getirmiyorlar, örtüyorlar, örtbas ediyorlar, kamufle ediyorlar ve kendi âyetlerini gündeme getirmek için ellerinden gelen herşeyi yapmaya çalışıyorlar. Korkunç bir gelişme, müthiş bir gelişme, müthiş bir buluş, gökyüzüne çıkıyoruz, yeryüzüne iniyoruz, sihirbazlık numaralarıyla insanlığın gözlerini büyülemeye çalışıyorlar. Böylece gerçek âyetler gündemden düşürülmüş, şeytan âyetleri her tarafı kaplamış ve sonunda da insanlar kendi kendilerine ibâdet eder olmuşlar. Kutsiyet insana ait olmuş, üstünlük insana izâfe edilir olmuş. Halbuki hiçbir konuda tek yetkileri bile yoktur bu insanların.

"Rüzgarları yeryüzünde her taraftan estirmesinde, gök ile yer arasında musahhar kılınmış bulutta, şüphesiz bunların hepsinde akıllı olan bir ümmet için elbette Allah'ın birliğine âyetler vardır"

Rüzgarları yeryüzünde her taraftan estirmesinde, rüzgarları bir taraftan başka bir tarafa, bir şekilden başka bir şekle çevirmesinde ve yerle gök arasında emre âmâde bekleyen bulutlarda da akıl sahipleri için deliller vardır.

Bakıyorsunuz rüzgarlar bir o tarafa gidiyorlar, bir bu tarafa gidiyorlar. Bir anda yerdeler, bir de bakmışınız ki gökyüzüne çıkmışlar. Bütün bunlar kimin emriyle oluyor? Gök ve yer tanrıları onlara söz geçirebiliyorlar mı? Yoksa ekonomik, siyasal tanrılar, egemenlik bizim diyenler, ruhaniler mi bu işi yapıyorlar? Rüzgarları onlar mı hareket ettiriyorlar? Bulutları onlar mı hareket

ettiriyorlar? Bitkileri onlar mı çıkarıyorlar? Varlıkları onlar mı yaratıyorlar? İnsanları onlar mı yaratıyorlar? Dağları onlar mı yaratmış, gökleri onlar mı bina etmiş? Gemileri onlar mı hareket ettiriyorlar? Hayır hayır bunların hepsi Allah'ın âyetleridir. Ondan başka kimsenin de bu konuda en küçük bir yetkisi yoktur.

Bu âyet-i kerîme iman meselesinin bir akıl ve fikir meselesi olduğunu anlatıyor. Günlük hayat müfredatını anlamada aklını ve fikrini kullanabilen bir insanın, mutlaka sonunda iman etmesi gerektiğini anlatıyor. Yâni sizin Allah'ı tanıyıp ona iman etmeniz, sizin imkânlarınız dahilindedir. Allah'ı tanıyıp ona iman edebilmeniz için öyle çok büyük çabalar sarf etmeniz gerekmemektedir. Onu tanımak için yeryüzünü baştan başa dolaşmayı kapsayan bir sefer düzenlemenize veya denizlerin derinliklerine inmenize, ya da uzayın geniş ufuklarına çıkma-nıza gerek yoktur.

Aksine, günlük hayatınız ile karşılıklı ciddi bir ilgi kurmanız yeterli olacaktır. Allah'ın çevrenizdeki yerleştirdiği âyetlere bir göz atmanız yeterli olacaktır. Allah'ın iki tür âyeti vardır. Metluv âyetler ve meş-hud âyetler. Kulağa hitap eden işitsel âyetlerdir ki; şu elimizdeki Kur'-an'ın âyetleri bu tür âyetlerdir. Bir de göze hitap eden, görsel dediği-miz âyetler vardır ki; bunlar da tüm arzda, semada gördüğümüz âyetlerdir. Güneş, ay, yıldızlar, bulutlar, dağlar, denizler, ağaçlar, kuşlar, insanlar bunların hepsi Allah'ın meşhud âyetleridir. İşte çevremizdeki Allah'ın yarattığı bu âyetleriyle eğer ciddi bir ilişki kurar, bunlar üzerinde birazcık düşünürsek mutlaka Allah'ın varlığını anlayacak ve onu tanıma imkânı bulabileceğiz demektir. İş bu kadar açıkken, iş bu kadar kolayken;

165:"İnsanlardan kimileri de vardır ki; Allah'a nid-ler (eşler, ortaklar) kabul ediyorlar. Ve onları Allah sever gibi severler. Müslümanların sevgileri ise Allah içindir. O zâlimler azabı gördükleri zaman derler ki güç kuvvet bütünüyle Allah'ındır. Bütünüyle azabın şiddetlisi de Allah'a aittir."

Allah'ın ortakları vardır diyorlar. Evet, bütün bunlar Allah'ın yarattığı varlıklardır; ama işte bu konuda bize yetkiler vermiş, kendisinin işleri çok yoğun olduğundan dolayı bizim işlerimizi, siyasal işlerimizi, ekonomik işlerimizi, beşerî işlerimizi, sosyal işlerimizi bize bırakmıştır. İşte biz de bu işlerimizi kendi tanrılarımıza döndüreceğiz diyerek, Allahu Teâlâya ortaklar bulmaya çalışıyorlar.

Tamam göklerin, yerin yaratıcısı olarak, yağmurun yağdırıcısı olarak,

rüzgarların sahibi olarak Allah'ı kabul ediyoruz; ama Allah, işte böyle büyük işlerin yanında, ufak tefek işlere vakti olmadığı için bu işler bize bırakılmıştır diyorlar. Sonra da dönüp Allah'a diyorlar ki; ya Rabbi, bizim ilim adamlarımız var, ilmi işlerimizi biz onlarla halledeceğiz, senin de bilgin vardır ama, neyse işte devir değişti, şimdi bizim bilim adamlarımız bu işleri daha iyi hallediyorlar.

Ya Rabbi, tamam, sen de şifa verensin; ama asrımızda bizim hekimlerimiz gerçekten çok ilerlediler, şifa tanrılarımız var, hayat tanrılarımız var ve gerçekten bu işi çok iyi hallediyorlar, anında işe müdahale ediyorlar, beceremediklerini de zaten birtakım sebeplere bağlıyorlar, artık sen bu işe karışma diyorlar. Ya Rabbi sen mâlikü'l-mülk-sün, biliyoruz; ama, şu anda bizim geçici mâliklerimiz var, liderlerimiz var, ekonomistlerimiz var, bunlar gerçekten bu işi iyi biliyorlar. Mallarımızı, mülklerimizi başkalarına peşkeş çekmeyi bunlar gâyet iyi beceriyorlar. Bundan dolayı bu işi de sen bırak, karışma bu pis işlere, biz keyfimize göre hareket edelim. Bizim deneyimli hukukçularımız var artık, biz hukuk konusunda âd dönemini, Medyen dönemini, Firavunlar dönemini geri getirdik ve bu hukuk konusunda da artık bu işin zirvesine vardık, senin kitabına da ihtiyacımız kalmadı, zaten yıllar önce kitabının hükmü de bitmiştir, şimdi yeni kitaplar edindik, bizim hukuk tanrılarımız da bu işi hallediyor diyerek Allah'a nidler, ortaklar bulmaya çalışan insanlar vardır.

Allahu Teâlâya nidler, ortaklar buluyorlar ve onları Allah'ı severmiş gibi seviyorlar. Hem de öyle seviyorlar ki, sanki Allah'ı sever gibi seviyorlar. Onların emirlerine, yasaklarına itaat ediyorlar da Allah'a isyan ediyorlar. Bu şeriklerinin arzularını, Allah'ın arzularına tercih ediyorlar.

Bunların bir kısmı bu şirki açıktan yaparlar. Tıpkı Firavunlara, Nemrutlara insanların bir dönem yaptıkları gibi, onlara ilâh, mâbud ismi vermekten çekinmezler. Onlara açıktan açığa Rabbimiz! Tanrımız! Demekten çekinmezler. Onları güç kuvvet sahibi, nîmet sahibi bilirler. Allah'tan beklemeleri gereken şeyleri bunlardan beklerler. Allah'a sığınmaları gereken yerde bunlara sığınırlar. Allah'ı çağırmaları gereken yerde bunları yardıma çağırıp, bunlara dua ederler. Allah'ın rızasını kazanıyorlarmış gibi bunların rızalarını kazanmaya çalışırlar.

Bilhassa oyun eğlence tanrılarında bunu çok net görmek mümkündür. Adam bir futbolcuyu kalbinin ta derinliklerinde yaşatıyor. Bir artisti, ya da bir şarkıcıyı, ya da bir sanatçıyı kalbinin ta derinliklerinde saklıyor. Bir siyasî liderini, bir efendisini, bir hacısını, hocasını kalbinin en derinliklerinde saklıyor adam..

Veya işte Allah'ın varlıklarla birleşme teorisi de, veya vahdet-i vücutçuluk adıyla bilinen varlıkların Allah'tan kopma, parçalanma anlayışı da insanları, bu varlıkları Allah sever gibi sevme küfrüne götürecektir.

Zaten Hz. İsa'ya Allah'tı, Allah'ın oğluydu denmesi Mısır'dan, Roma'dan, Hind'den, Yunan'dan gelen bu birleşme (Vahdet-i vücut) teorisinin bir tesiridir.

Allah bu konuda ne diyor hiç önemli değil, yeter ki efendisi gücenmesin, yeter ki lideri razı olsun, yeter ki futbolcu üzülmesin, yeter ki artist hanım mahzun olmasın, yeter ki şarkıcı kız sıkıntı içine düşmesin, yeter ki hoca efendiyi üzmeyeyim. Gerisi önemli değil, Allahu Teâlâ zaten Ğafur'ur Rahîmdir, o gücenmez diyorlar.

Öyle bir seviyor, öyle bir bağlanıyor ki; adam, bakıyoruz hakikaten sanki Allah sever gibi seviyorlar. Modaya ters düşmektense bin defa Allah'a ters düşmeye razı olacak kadar seviyorlar. Meselâ toprak, sancak, bayrak, vatan, millet, lider, önder gibi nidler sanki Allah sever gibi seviliyor. Allah'a yapılması gerekenler bunlar adına yapılmaya çalışılıyor. Mü'minler Allah adına, Allah uğrunda ölmeyi göze alırken, kimi insanlar bunlar adına da ölebilmektedirler. Hattâ bunlardan kimileri Allah'tan daha fazla sevilmektedir. Meselâ Allah'ın emirlerine zıt emirler veren, arzuları, kanunları Allah'ın arzularıyla çatışan liderlere itaat eden kimselerin bu amelleri, liderlerini Allah'tan daha çok sevdiklerinin ispatıdır. Adam kendisi gibi âciz, kendisi gibi ölümlü, kendisi gibi güçsüz ve kuvvetsiz olan bir adamın kanunlarının, koymuş olduğu kurallarının insanlar üzerinde hâkim olması adına malını veriyor, canını veriyor.

Bu âyet-i kerîmeye göre kâfirlerin kendi liderleri, kendi İlâhları, kendi kanun koyucuları yolunda verdikleri mücâdeleye denk bir mücâdele değil, onlarınkinden daha üstün bir mücâdeleyi bizler de, bizim kanun koyucumuz, bizim Rabbimiz uğrunda verebilirsek o zaman bizim müslüman olduğumuz ortaya çıkacaktır. Yoksa onların verdikleri mücâdeleye denk bir mücâdele bile bizim için tehlikeli bir sonuçtur Allah korusun. Çünkü mü'minlerin sevgisi onlarınkinden fazladır diyor âyet-i kerîme.

Bırak onlar istedikleri kadar Allah seviyor gibi birilerini sevsinler, Allah'tan başka edindikleri tanrılarla günlerini gecelerini doldursunlar, bir hafta boyu, bir ay boyu, bir yıl boyu tanrı kabul ettikleri o şahsiyetlerin hayaliyle

avunsunlar, peki müslümanlar ne yapacaklar?

"Müslümanların sevgileri ise Allah içindir."

Müslümanlar hayatı Allah için yaşarlar, Allah'tan yana olurlar. Evet müslümanların da sevdikleri vardır. Müslümanlar kardeşlerini se-verler, birbirlerini severler, kocalar hanımlarını severler, kadınlar kocalarını severler, müslümanlar çocuklarını severler, müslümanlar hocalarını severler. Ama bütün bunların sevgisi Allah için olur, Allah sebebiyle olur ve Allah sever gibi değil, Allah için bir sevgi olur. Allah'a bağlanmak gibi değil, Allah için onları sevmek ve Allah için onları değerlendirmek olur müslümanın sevgisi. Allah için sevmekle, Allah'ı se-ver gibi sevmek elbette farklı olacaktır.

Mü'minler ise Allah'ı en çok severler. Mallarından, canlarından, nefislerinden, çocuklarından, ailelerinden, vatanlarından, bayrak-larından, milletlerinden ve değer verdiği herşeylerinden daha fazla se-verler Allah'ı.

Tabii Allah sevgisi, itaati gerektirir. Sevginin ölçüsü itaattir. Sevginin ispatı, tâbi olmaktır.

"Ey Muhammed, de ki; "Allah'ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah affeder ve merhamet eder."

(Âl-i İmrân 31)

Demek ki Allah'ı sevmenin yolu peygambere itaatten ve onun yoluna tabi olmaktan geçer. Allah'ı sevmek demek; Allah'ın sevdiklerini sevmek demektir. Allah'ı sevmek demek; Allah'ın sevmediklerine düşman olmak demektir. Allah'ın dostlarını dost bilmek, düşmanlarını düşman bilmek, Allah'ı sevmek demektir. Allah kâfirleri sevmez. Müslüman da sevemez kâfirleri. Allah'ın sevmediği, Allah'ın buğz ettiği varlıkları ve kişileri sevmek, Allah'ın sevdiği ve sevmemizi istediği kişileri ve varlıkları sevmemek küfür olan bir sevgidir.

Allah'ın haram kıldığı bir şeyi helâl görmemek, meşru tanımamak kayd u şartıyla sadece vereceği geçici bir lezzetten dolayı sevmek ise; küfür değil, ama haram bir sevgidir.

Seven, sevdiğinin sevdiğini sever, sevgilisinin sevmediklerini sevmez. Sevgilisinin dostlarına dost olur, düşmanlarını düşman bilir. Rızası sebebiyle razı olur, gazabı sebebiyle gazap eder. Emrettiklerini emreder, nehyettiklerinden nehyeder. Bu mü'minler öyle kimselerdir ki; Allah da onların razı olduklarından razı olur, gazap ettiklerine de gazap eder. Çünkü onlar da Allah'ın razı

olduklarından razı olmuşlar, gazap ettiklerine de gazap etmişlerdir.

Bakın Allah'ın Rasûlü, Süheyb-i Rumi ve Bilal-i Habeşi hakkında Hz. Ebu Bekir'e şöyle buyurur: "Ey Ebu Bekir herhalde o ikisini öfkelendirdin! Vallahi eğer onları öfkelendirmişsen, Rabbini de öfkelendirmişsindir!" Bunun üzerine Hz. Ebu Bekir o iki sahabenin yanına gider ve; "Ey kardeşlerim! Ey Allah dostları, sizi öfkelendirdim mi? Eğer bana darılmışsanız Allah aşkına bana hakkınızı helâl edin" der. Onlar da; "Hayır Allah seni mağfiret buyursun ey Ebu Bekir, bizim sana bir dargınlığımız yoktur" derler.

Allah sevdiklerinin sevdiğini sever, sevmediklerini de sevmez. Meselâ kul ölümü sevmez, kulunun sevmediği ölümü Allah da sev-mez, ama onun daha güzel bir hayata intikali için bunda zaruret vardır.

Allah'tan başkalarını Allah gibi sevenlerin durumlarını, bakın Allah şöyle anlatıyor:

"O zâlimler azabı gördükleri zaman derler ki; güç kuvvet bütünüyle Allah'ındır."

Anladılar ki artık yeryüzü tanrılarında güç kuvveti kalmamış. Hocalarda, hacılarda, efendilerde, şarkıcılarda, futbolcularda güç kuv-vet kalmamış. Tüm varlıklarıyla alkışladığı kimselerde güç kuvvet kal-mamış. Bütünüyle güç kuvvet Allah'ındır.

"Bütünüyle azabın şiddetlisi de Allah'a aittir."

Allah, azabı çok şedit olandır.

166:"O zaman küfür öncüleri azabı görerek kendi-lerine tabi olanlardan kurtulmaya çalışacaklardır. Ve aralarındaki bütün bağlar da kesiliverecek."

Bu dünyada kendilerine tabi olunanlar, hacılar, hocalar, beyler, ağalar, paşalar, liderler kendilerine tabi olup kendilerini takip eden kimselerden kaçacaklar. Bakacaklar ki iş pek iyi değil, hesap kitap pahalıya mal olacak, hemen onlardan kaçacaklar, teberrî edecekler, biz sizden uzağız diyecekler. Ne zaman olacak bu iş? Azabı gördükleri zaman.

"Ve aralarındaki bütün bağlar da kesiliverecek."

Aralarındaki bütün ipler de kopuverecek. Makam, mevki, para, pul, rüşvet, şan, şöhret, protokol gibi aralarındaki bütün bağlar kopuverecek. Halbuki bu

dünyada neler yapmamışlardı ki birbirlerine. Sen olmazsan biz olmayız! Demişlerdi, bütün hayatımızı size borçluyuz! demişlerdi, siz bizim kurtarıcımız, herşeyimizsiniz! demişlerdi. Başarımı karıma borçluyum! Diyordu adam; orada karısından kaçacak. Liderime borçluyum demişti; orada liderinden kaçacak, hocasına borçluydu, hocasından kaçacak, efendisine borçluydu, efendisinden kaçacak. Baktı ki dün birbirlerinin salyalarını beraber içtikleri gibi dün birbirlerinin günahlarına yardımcı oldukları gibi bugün de günahlarını beraber yüklenecekler, iş kötü, en iyisi mi ben bundan kaçıp gizleneyim diyecek ve insanları Allah'a kulluğa değil de başka şeylere kulluğa çağıran önder takımı insanlardan kaçacak. Uyanlarla uyulanların, sevenlerle sevilenlerin birbirlerinden kaçış manzaraları.

Ve bu sapık liderlere aldanıp onların peşlerine takılan zavallı insanların pişmanlıkları, kin ve nefretleri açığa çıkıyor. Ve bu sefer de:

167:"Ve tabi olanlar: "Ah! keşke bizim için dünyaya tekrar bir dönüş olsaydı da şu anda onların bizden kurtulup uzaklaştıkları gibi biz de onlardan uzaklaşsaydık!" diyeceklerdir. İşte böylece Allah onlara amellerini bir pişmanlık olarak gösterecektir. Ve onlar hiçbir zaman da ateşten çıkamayacaklardır."

Tabi olanlar, onların arkasından gidenler de diyecekler ki, bu dünyada birilerini bilinçsizce takip edip, şuursuzca onları taklid edip, onların götürdüğü bir hayata evet diyen zavallı insanlar da diyecekler ki: Şu anda sizin bizden kaçtığınız gibi ah biz de sizden kaçsak. Aah bir dünyaya dönebilseydik de sizin bizden kaçtığınız gibi biz de sizden kaçabilseydik. İşte müslüman bu olayı burada yaşar ve burada aklını başına alır. Ben kime kul olacağım ve kimin yolunu takip edeceğim? Eğer yarın şu karşımdaki kimseden kaçacaksam, şimdiden kaçmalıyım der ve şimdiden kaçar ondan. Ama kiminle beraber cennete doğru gidecekse işte onun ortağı odur, onun dostu odur ve onunla beraber olmaya çalışır. Ama bilinçsizce onu taklid ederek, heva ve hevesine tabi olarak değil. Hiçbir delili olmadan, birilerine tabi olup Allah severmiş gibi onları seven kişi, yarın korkunç bir durumla karşı karşıya kaldıkları zaman birbirlerinden kaçacaklarsa, bu kaçışın hiçbir faydası olmayacaktır.

Evet, insanlar birbirlerinden kaçacaklar ama:

"İşte böylece Allah onlara amellerini bir pişmanlık olarak gösterecektir."

Eyvah diyecekler, keşke yaşamasaydım böyle bir hayatı. Niye ben böyle şuursuzca bir hayat yaşamışım? Kitap varken, ona ulaşma imkânım varken, Rasul varken, örnek varken niye ben, başka başka hayat yaşamışım diyecek.

"Ve onlar hiçbir zaman da ateşten çıkamayacaklardır."

A'râf'ta bunların kavgaları da anlatılır. Ya Rabbi, bunlara, bizim kat kat azabımızı ver! Zira bizi bunlar saptırdı diyecekler. Onlar da diyecekler ki; zaten siz bize değil kendi heva ve hevesinize tabiy-diniz. Gerçekten de bakıyoruz, meselâ politik hayatta bunun aynısını görüyoruz. Ey anam, ey babam, kurtar bizi babam, anam! filan diyor-lar, e adamın işi bitti mi, veya parti bitti mi, zaten bu bilmem neyin nesi diyor. Bunun bilmem nesini ne yapayım diyor. Yâni basit menfaat hesapları işte. O hesapları bitince de atıveriyorlar birbirlerini bir kenara.

Bakanlık hesapları, dekanlık hesapları, müdürlük hesapları, ekonomik hesaplar. Dün bu menfaat hesaplarıyla birbirlerine fevkalade bağlanan, daha doğrusu bağlıymış gibi görünen adamlar, bugün birbirlerinin baş düşmanı oluyorlar.

Yâni biz, sizi takip ettiğimiz için bu hale geldik diyenlere, ötekiler de diyecekler ki zaten siz bizi takip etmiyordunuz, siz kendi menfaatlerinizi takip ediyordunuz diyecekler. Allah'ın dinini bırakıp da dün-yanın peşinde koşan insanlardan hangi biri menfaatlerini takip etmi-yorlar? Herkes keyfini, herkes menfaatini takip ediyor bugün. Yarın, ya Rabbi bunlar bizi saptırdılar demelerinin ne anlamı olacaktır da? Halbuki ne şeytanın ne de kâfirlerin hiçbir güç ve kuvveti yoktur. Yâni bir müslüman gerçekten Allah'a kulluğa yöneldiği zaman, hiçbir güç ve kuvvet onu bundan uzaklaştıramaz. Yeter ki müslüman samimi-yetle müslüman olmaya karar versin, ona kimsenin yapabileceği bir şey yoktur.

Bu âyet-i kerîme Allah'tan bir delil olmaksızın körü körüne başkalarını taklitten menediyor bizi.

Bir de Allah'a, Allah'tan başkalarını ortak tutup, onları Allah sever gibi sevmek, onları uyulacak varlıklar kabul ederek emirlerine, arzularına itaat etmek ve sadece Allah'a ait olan rubûbiyet ve uluhiyet sıfatlarını Allah'tan alıp bunlara da dağıtmak, yâni Allah'a şirk koşmak yeryüzünde en büyük zulümdür.

"Şirk en büyük zulümdür."

(Lokman: 13)

İşte bu zâlimlerin sonu cehennemdir. Bundan sonra şirkin başka bir boyutuna dikkat çekerek Rabbimiz şöyle buyurur:

168:"Ey insanlar! Yerdeki şeylerden helâl ve temiz olmak şartıyla yeyin! Şeytanın izinden gitmeyin. Çünkü o size apaçık bir düşmandır."

Ey insanlar! Sizler hepiniz Allah'ın kullarısınız! Uyanlarınız da, kendilerine uyulanlarınız da hepiniz yemeye içmeye mecbursunuz, muhtaçsınız! Allah'ın yarattıklarına muhtaçsınız. Öyleyse yeryüzündeki nîmetlerin helâllerinden ve güzellerinden yiyin ve de şeytanın adımlarına uymayın. Şeytanın arkasından gitmeyin. İşte kendisine uyulanlardan birisi de şeytandır. Şeytan bize helâlleri haram gösterir, haramları helâl gösterir. Tereyağları size haram başkalarına helâldir der. Kadınlar size haram başkalarına helâldir der. Aman diyor Rabbimiz; Allah'ın haramlarını kimse helâl kılmasın, Allah'ın helâllerini de kimse haram kılmasın. Bu toplumda belâ sadece haramların helâl kılınması değil, aynı zamanda helâllerin de haram kılınmasıdır. Zaten şirkin en önemli özelliklerinden birisi de budur. Önünde bir sürü helâller var; ama yaklaşamıyorsun. Haramdır sanki onlar. Ama nice helâl diye sunulan şeyler de aslında haramdır.

Sizler ey müslümanlar, kesinlikle haram ve helâlleri belirleme konusunda şeytana tabi olmayın, kendinize göre haram ve helâl belirleme durumuna düşmeyin! Bu konuda kıstas vahiydir, Allah'ın haram dedikleri haramdır, Allah'ın helâl dedikleri de helâldir. Bilesiniz ki şeytan, sizin için çok açık bir düşmandır.

169:"Muhakkak ki o şeytan, size kötülük ve fahşa emreder. Size ahlâksızlığı emreder. Ve de Allah hakkında, bilmediğiniz şeyleri söylemenizi emreder."

Bana göre Allah böyle olmalı, bana göre Allah böyle demeli, şöyle demeli diyerek sizin Allah hakkında düşüncelerinizi bozmaya çalışıyor. Allah kanunlarına muhalif kanunlar yapmaya yönlendirir sizi. Öyleyse kesinlikle şeytan vahiylerini dinlemeyeceğiz, hep Allah'ın vahyini dinleyeceğiz, Allah'ın helâl dediği helâldir, Allah'ın haram dediği de haramdır. Allah doğru söyler, Allah güzel söyler diyeceğiz ve şeytana uymayacağız.

Şeytanın vesveseleri ile fuhşa meyleden insanların sayısı az değildir. Fahişelerin ve fuhuşla geçinen insanların velisi şeytandır. Cahiliye döneminde

fuhuş bir kazanç yoluydu. Araplardan bazıları genç kız ve cariyeleri bir eve oturtarak zina yaptırırlardı. O evde fuhuş yapıldığının herkes tarafından bilinmesi için, kapıların üzerine bir bayrak asarlardı. Bu evlere mevahir adı verilirdi. Şayet bu evlerdeki kadınlardan birisi, bu rezaleti işlemeye yanaşmazsa, efendisi onu zorlayarak yaptırırdı.

Hz. Cabir b. Abdullah (r.a) dan rivayet edildiğine göre, münafıkların reislerinden Abdullah İbn-i Selül'ün Museykete ve Umeymete isimli iki cariyesi vardı. Bunları para karşılığında fuhşa zorluyordu. Bunlar durumu gidip Resûl-i Ekrem (sav)'e bildirdiler ve şikayette bulundular. Taberi, Mücahid'den şöyle rivayet eder: Araplar cahiliye devrinde, genç cariyelerine zorla fuhuş yaptırırlardı. Kazandıkları parayı kendileri yerlerdi. Abdullah İbn-i Selül'ün de fuhuş yaptırdığı cariyeleri vardı.

Günümüzde beyaz kadın ticareti yapan çeteler ve genelevi patronları vardır. Tâğûtî iktidarlar "genelev sistemini" benimsemişlerdir. Fahşânın ve fuhşun yayılması, şeytanın velâyetini kabul eden ikti-darlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla kötülüklerin önlen-mesinin (nehy-i ani'l-münker) farz olduğuna inanan her insan, tâğûtî iktidarlara karşı mücadele vermek zorundadır. Fahşânın ve fuhşun başka türlü önlenmesi mümkün değildir. Her tâğûtî güç bir fahişedir. Bu hakikat asla unutulmamalıdır.

Şeytan size fahşayı emreder diyor Rabbimiz. Fahşa; fuhuştur, ama sadece fuhuş değildir tabii bunun mânâsı. Fahşa fahiş ve aşırılıklar demektir. Öyleyse maddî ve manevî tüm aşırılıklar demektir. Eş-ya talebinde aşırılıklar, mal talebinde aşırılıklar, rızık talebinde aşırı-lıklar, bilgi toplama talebindeki aşırılıklar, sevgi ve saygıda aşırılıklar, hedeflemelerdeki aşırılıklar, üç kişiyle devlet kurma aşırılıkları, yeme içmedeki aşırılıklar, ya da kadın erkek ilişkilerindeki aşırılıklar. Kur'an-da pek çok yerde:

"Bunlar Allah'ın hudutlarıdır ve bunları asla aşmayın! Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa onlar zâlimlerin ta kendileridir."

(Bakara 229)

Yâni bunların hepsinde durulacak bir sınır vardır. Durulacak bir nokta vardır. Meselâ çoğumuzun bugün yedi sülâlemizi besleyecek kadar malımız, mülkümüz varken yine de durulacak bir nokta tesbit etmeden kimi insanlar dünyanın kulu kölesi olmuşlar değil mi?

İşte şeytan insanlara bu tür fahşaları emreder.

170:"O müşriklere Allah'ın indirdiklerine tabi olun! Denildiği zaman: Hayır, biz atalarımızı neyin üzerinde buldu isek ona tabi oluruz! Derler. Ya ataları bir şey anlamaz ve doğruyu bilmez idiyseler!"

Bu şekilde şeytanın adımlarına uymuş, ya da bir kısım lider-lerin peşine takılarak, onların Allah kanunlarına ters düşen arzularına uyan ve de şirke düşmüş insanlara: Gelin "Allah'ın indirdiğine tabi olun! Denildiği zaman, hayır bizler atalarımızı neyin üzerinde bulmuş isek ona tabi oluruz derler."

Bu düşünce de şeytanın planlarına, şeytanın adımlarına uymadır. Şeytanın yoluna uyan insanların sergiledikleri çok çirkin bir davranıştır bu. Bu insanlar sadece iz takip eden insanlardır. Uydukları şeylerde araştırma, inceleme, düşünme yapmazlar. Ataların ve dede-lerin kutsal mîrası onlara yetmektedir. Atalarının mîrası, onlar nazarında o kadar kutsal ki; onu araştırma gereği bile duymadan kabullenirler. Körü körüne bir taklid içindedir bu insanlar.

Tarihen sabittir ki tüm peygamberler, bu tür statükocu insanlarla karşılaşmışlar, bu insanlarla var güçleriyle uğraşmışlar ve bu tarzı yıkmaya çalışmışlardır.

Kur'an, bu şekilde akıllarını kullanmayarak atalarını kutsayıp, kör bir taklidle onların yolunu takip etmeye çalışan insanları şöyle uyarır:

"Ya ataları bir şey anlamaz ve doğruyu bilmez idiyseler!"

Bu durumda yine uyacaklar mı onlara? Bu âyetiyle Rabbimiz atalarını kutsayıp, kayıtsız şartsız onları takip eden kişileri, bu kutsâdıkları atalarının kişilik ve kimlikleri üzerinde, aklî düzeyleri ve fiili gidişatları üzerinde ciddi bir inceleme yapmaya çağırır.

Ataları doğruysa, doğru yoldaysa tamam onlara uymak caizdir. Ama ya onlar hiç bir şey bilmeyen, Kur'an ve sünnetten habersiz bir hayat yaşayan insanlarsa! İşte bunu Kitap ve sünnet ışığında değerlendirmelerini istemektedir. Çünkü kıstas vahiydir. Vahye uyanlar doğrudur, vahye mutabakat etmeyenler kimden intikal ederse etsin bâtıldır.

Öyleyse Allah'ın hükmüne uygun olup olmadığına bakmaksızın atalardan kalma âdetlerin, törelerin peşine takılmak caiz değildir. Kur'an bu taklid yolunun

hele hele inanç konusunda insanı hataya sürüklemesini mazur görmemektedir. Ama kişi gerçeği bulmak yolunda bütün çabasını harcadığı halde, kendi elinde olmayarak gerçeğe ulaşamamışsa İslâm onu mazur görmektedir.

Yâni bir şeye tabi olma konusunda eskilik, yenilik veya atalar yolu olup olmaması önemli değildir. Önemli olan onun Allah'ın hükmüne uygun olup olmamasıdır.

Bu konuda müslümanlar arasında biri ifrat, diğeri de tefrit olmak üzere iki yanlış gelenek vardır:

1- Bir grup müslüman, efendim Kur'an bir dönem anlaşılmış ve fıkha, fıkhî kalıplara dökülmüştür. Ecdat onu anlayıp fıkha dökmüştür. Bizim onlar gibi Kur'an'ı anlama imkânımız olmadığı için onların anlayışına tabi olmak zorundayız. Binaenaleyh Kur'an'ı anlamaya çalışmak yerine fıkıh okumak zorundayız. Kur'an'ı da anlamak ve uygulamak üzere değil, ibâdet kastıyla okumalıyız diyorlar. Ve böylece tamamen geçmişe teslim olmamız gerektiğini iddia ediyorlar.

2- Bir ikinci grup müslüman da bunların tamamen zıddına, efendim geçmiştekilerin anlayışı bizi bağlamaz. Onlar bizim için ayak bağıdır. Geçmiştekilerin, Rasulullah'ın, sahabenin, tâbiînin ve müçte-hid imamların Kur'an'ı nasıl anladıkları, nasıl uyguladıkları bizi hiç mi hiç ilgilendirmez. Onların anlayışları kendilerini ve kendi dönemlerini ilgilendirir. Bizler onlara hiç bakmaksızın Kur'an'ı anlamak ve hayatımıza aktarmak zorundayız diyorlar.

Bu anlayışların ikisi de bâtıldır. Birisi ifrat diğeri de tefrittir. Ne tümüyle geçmişe teslim, kayıtsız şartsız geçmişe teslim, ne de tümüyle geçmişi silmek doğru değildir. Anladığım kadarıyla işin doğrusu, bugün bizler de Allah'ın kitabını anlamaya çalışmak zorundayız. Ama bu işi yaparken de geçmişi silerek değil, bilâkis Allah'ın Rasû-lünden bugüne kadar Kur'an'la alâkalı, o âyetle alâkalı kim ne demişse, nasıl anlamışsa onlara da müracaat ederek bugün biz de anlayabildiğimiz kadarıyla Kur'an'ı anlamak zorundayız. Çünkü bu kitap, sadece onlara değil, bize de gelmiştir. Onların bundan sorumlu olduğu kadar bizler de bundan sorumluyuz, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız.

Onlara Allah'ın indirdiğine uyun denildiği zaman onlar derler ki; biz babalarımızı neyin üzerinde bulmuşsak ona uyarız. O dönem bunu diyenler

yahudilerdi. Çünkü bizim babalarımız, dedelerimiz bizden daha hayırlı ve daha bilgiliydiler demişlerdi Yahudiler. Âyet her ne kadar yahudilerle ilgiliyse de kıyamete kadar tüm insanları ilgilendirmektedir.

Bu şekilde atalarını kutsayan ve onlardan intikal eden herşeyi doğru kabul eden insanların, bir dine bağlanmaları düşünce ve araştırma noktasından kaynaklanmaktadır. İnsanların pek çoğu babalarından, dedelerinden intikal eden, mîras kalan dini inançlara bağlanmaktadırlar. İnandıkları bu dinin ayrıntılarına girip herhangi bir araştırma yapma gereği duymayan bu insanlar nasıl bir dinin, nasıl bir mezhebin mensubu olduklarını da bilmemektedirler.

İşte âyet-i kerîme bunu reddediyor ve bu düşüncenin şeytanın adımlarına uyma olduğunu anlatıyor. Bakın, bu hususu biraz daha açıklamak üzere bundan sonraki âyet şöyle buyuruyor:

171:"Küfredenlerin durumu; çağırma ve bağırmadan başka bir şey duymayan hayvanı çağıranın durumuna benzer. Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler ve bu yüzden akl edemezler."

Yâni bu insanlar çobanın nidasını, çağrısını duyan; ama onun kelimelerinin anlamını anlamaksızın onun nidasına doğru giden sığır sürüleri gibidirler. Onlara bir şeyler anlatmak, nasihat etmek, sığıra nasihat etmek gibidir.

Ya da burada bağıran bu adamların kendileridir. Kendilerinin sesini işitmeyen, işitse de anlamayan birilerine bağırıp çağırmaktadırlar. Adam her gün bağırıyor işte Atam! Babam! Dedem! Anam! Ecdadım! Senin yolundan gidiyoruz! Senin izini takip ediyoruz! Senin yolundan, senin izinden ayrılmadığımızın ispatı olarak bak, şu anda huzurundayız! Huzurunu huzursuzlara bozdurmayacağız! Filan diyorlar ya. Bağırıyorlar, çağırıyorlar; ama berikisi hiç duymuyor, işitmiyor.

Evet, birinci anlamıyla bu adamlar sözü duyarlar, çobanın sesini duyarlar; ama onun demek istediğini anlamazlar, üzerinde düşünmezler, anlamaya çalışmazlar demektir. Söyleyenin sözünü anlamak için akıllarını, kalplerini, gözlerini, kulaklarını kullanmak istemezler. Kör bir taklitten yanadır adamlar. Denilenin sebebini, hikmetini anlamaya yanaşmazlar.

Söyleyen kim olursa olsun, herhangi bir kişiden İslâm hakkında bir söz duyulduğunda delil sormadan ona uyulmaması gerekir. Çünkü onun dediği şey

yanlış olursa, ona uyan kişilerin Allah katında herhangi bir mâzeretleri olamaz.

172:"Ey İman edenler! Size verdiğim nîmetlerin helâl olanlarından yiyin! Eğer yalnız Allah'a kulluk yapıyorsanız ona şükredin !"

Mü'min kesinlikle bilir ve öylece iman eder ki; haram ve helâl sınırlarını ancak Allah tayin eder. Allah berisinde ve bir de Resûlüne verdiği yetki dışında, bu konuda hiç kimse pay sahibi değildir. Bu konuda kıstas vahiydir. Vahyin helâl dedikleri helâldir, tüm dünya bunun aksini söylese de. Vahyin haram dedikleri de haramdır, tüm dünya zıddını ispat etmeye çalışsa da. Çünkü bu konuda insanlar ölçü olamazlar. Zira insanlar hiçbir zaman yarını hesap edemezler.

Ve yine insanlar hiçbir zaman kâinat planında düşünce imkânına sahip değillerdir. Yâni insanların tamamı birleşse de bin yıl önce kötü görülen bir şeyin bin yıl sonra iyi olabileceğini bilemedikleri gibi, burada iyi bilinen bir şeyin dünyanın başka bir yerinde kötü görülebileceğini bilemezler. Kâinat planında düşünebilmeye ve yarınların yarınını ihata edebilmeye sahip olan ancak Allah'tır. O halde haram helâl konusunda, iyi kötü konusunda, zararlı faydalı konusunda söz sahibi sadece Allah'tır. İnsanlar, helâl kılınan şeylerdeki hikmeti anlamasalar da Allah'ın helâl kıldığı şeyleri temiz ve faydalı bilirler ve öylece inanırlar. Haram kıldığı şeyleri de pis ve zararlı bilirler. Bundan sonraki âyet-i kerîmede Rabbimiz haram kıldığı şeylerden bir kısmını anlatarak şöyle buyurur:

173:"O, size ölü hayvan etini, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvan etini haram kılmıştır. Ama her kim de mecbur kalır ve yemediği takdirde öleceği muhakkak olursa başkasının hakkına tecavüz etmediği, taşkınlık yapmadığı sürece ona da bir günah yoktur. Çünkü Allah bağışlayandır, merhamet edendir."

Helâl olan şeyler çoktur. Onun için helâller tek tek sayılmaz. Ama buna mukabil haramlar az olduğu için isimleri tek tek belirtilir. Yâni haramlar sayılır ve haram olduğu belirtilenlerin dışında kalanların hepsinin helâl olduğunu anlarız.

Burada sayılan haramlar :

1- Meyte, yâni laşe, kendiliğinden ölmüş veya şer'i bir usulle kesilmemiş hayvanlar laşe hükmündedir ve yenmez. Yâni müslüma-nın besmele çekerek veya ehl-i kitabın kestiklerinin dışındaki hayvanlar haramdır.

2- Kan necistir ve yenilmesi haram kılınmıştır. Ancak bu âyette sadece kandan genel olarak söz edilmiştir. Fakat En'âm sûresinde:

"Akan kan size haram kılındı."

(En'âm: 145)

Buyurulmaktadır. Öyleyse haram olan akan kandır. Değilse et ve kemik içinde kalan kan haram değildir. Bir de Rasulullah'a izâfe edilen; ama kimilerince zayıf kabul edilmiş bir hadis-i şerifte:

"Benim için iki ölü ve iki kan helâl kılındı. İki ölü balık ve çekirge, iki kan ise dalak ve karaciğerdir."

3- Domuz eti haramdır. Domuzun sadece eti değil yağı, kılı herşeyi haramdır.

4- Allah'tan başkaları adına kesilen hayvan da haramdır. Meselâ filan türbede filan kişi adı zikredilerek veya işte başkanımız için, bakanımız için, Reis-i Cumhur'umuz için diyerek, bunların adına kesilen hayvanlar haramdır. Tabi haramlar bu kadar değildir. Ancak bu âyet ve En'âm sûresindeki 146. âyet ehl-i kitabın bu konuda çıkardıkları bir probleme cevap olarak geldiği için, bütün haramları sınırlayıp açıklamak bağlamında değildir. Yâni bu âyetlerde sadece dört tane haramın zikredilmesi, ehl-i kitabın konu etmedikleri diğer haramların bulunmasına mâni değildir. Bir de aslında eşyada aslolan ibahadır yâ-ni helâlliktir; ama vahiyle bildirilenler müstesnadır diyoruz.

"Ama her kim de mecbur kalır ve yemediği takdirde öleceği muhakkak olursa"

"Başkasının hakkına tecavüz etmediği sürece"

Yâni kendisi gibi zaruret içinde bulunan diğer birisinin ölümünü önleyecek kadar elinde bulunana saldırmamak ve onun ölümüne sebep olmamak kayd u şartıyla bir. Bir de:

"Taşkınlık yapmadığı sürece."

Yâni ölmeyecek kadar zaruret ölçüsünden fazlasına uzanmadığı müddetçe.

"Ona da bir günah yoktur. Çünkü Allah bağışlayandır, merhamet edendir."

Böyle darda kalmış, zaruret içinde bulunan kimse için bunlar-dan hangisini bulursa zaruret miktarı, yâni diri kalacak kadar, ölmeyecek kadar yemesinde bir beis yoktur. Tabi helâl kabul etmemek ve doyasıya yememek kaydu şartıyla. Hani fıkıhta bu hususu anlatan şöyle bir kural vardı:

"Zaruretler, haram olan şeyleri mubah kılar."

Zaruri durumlardaki haramların mubah oluşu hükmü işte bu âyetin mânâsını içerir.

174:"Allah'ın indirdiği kitaptan bir şeyler gizleyip de bununla biraz para alanlar yok mu?"

"İşte onlar karınlarına ateşten başka bir şey yemezler. Kıyamet gününde Allah onlarla ne konuşur, ne de onları temize çıkarır. Onlar için elem verici bir azap vardır."

Daha önce bu konuda ehl-i kitaba seslenen âyetlerde bir şeyler demeye çalışmıştık. Allah'ın dini adına bildiğini konuşmayan, söylemeyen, içinde tutan, konuşması gereken yerde susan bu insanlar, bunun karşılığında ne kadar alsalar yine de azdır.

Meselâ böyle yaptıkları için tüm dünya kendilerine verilse bile yine de azdır.

"Dünya metaı gâyet azdır."
(Nisâ: 77)

Tüm dünyayı alsalar bile karşılığında ne veriyorlar? Cennet. E bununla mukayese edildiği zaman herşey azdır değil mi?

Âyetteki sıralamaya bakılırsa önce gizlemeden söz ediliyor, sonra da az bir pahaya satmadan söz ediliyor. Bunda da anlıyoruz ki Allah'ın âyetlerini gizlemek, onları az bir paraya satmaktan daha büyük bir suçtur.

Demek ki bu Allah bilgisi adamların karınlarında kalırsa, insanlara ulaştırılmazsa sonunda bu bilgi ateşe dönüşüyor. Ya da bunun sonunda, bu gizlemenin karşılığında dünyalık alıyorlar ya, işte aldıkları bu dünyalıklar ateşe dönüşüyor ve yedikleri de ateş oluyor.

Nisâ sûresinde yetim mallarını zulüm üzere yiyen kişiler de yine

karınlarına ateş dolduruyorlar deniyordu ya, demek ki insan kendi ateşini kendisi götürüyor dünyadan.

Bu Allah'ın âyetlerini, Allah'ın dinini gizleme işini bazen resmi otorite yapar. Okumayı yasaklar, okutmayı yasaklar, konuşmayı, anlatmayı yasaklar. Veya bazen öyle bir program yapar ki; on beş yıl onun programında okuyan insanlar bile kitabı anlayamaz. İşte böyle ister bilenlerden gizleyenler olsun, ister resmi otorite olsun kim bildiği Allah bilgisini gizlerse, onların gideceği yer cehennemdir ve de Allah onlarla konuşmayacak, onların yüzüne bakılmayacak, onlar temize çıkarılmayacaklar ve çok elem verici bir azap onların olacaktır.

175:"Onlar hidâyet yerine sapıklığı, bağışlanma yerine azabı satın alanlardır. Bu halleriyle onlar ateşe karşı ne kadar da sabırlıdırlar."
"Böyleleri ateşe ne de sabırlıdırlar?"

Bunlar iyiliğe, hayra, hakkı insanlara duyurmaya, dünya zevklerinden birini terk edip müslümanların ayağına gitmeye asla taham-mül gösteremeyen bu insanlar, ateşe götürecek amelere karşı ne kadar da tahammüllüler? Ateşe karşı ne kadar da cesur ve sabırlılar diyor Rabbimiz.

Onların bu tür elim bir azabı hak etmelerinin sebebi de şudur:
176:"Bu da Allah'ın kitabını hak olarak indirmesindendir. Kitap konusunda ayrılığa düşenler, doğrusu de-rin bir çıkmazdadırlar."

Demek ki bu azabın sebebi şudur: Allah kitabını hakla, hak olarak indirmiştir. Onlarsa bu kitap konusunda ihtilâfa düşmüşler, bir kısmına iman ederek, bir kısmını gizleyerek inkâr etmişlerdir. Ama kitap hakkında ihtilâfa düşenler, elbette haktan çok uzak bir ayrılık ve anlaşmazlık içindedirler.

Bu kitaptan kasıt:

1- Tevrat'tır denmiş. Bu kitap konusunda ihtilâf edenler de ya-hudi ve hıristiyanlardır. İhtilâf ettikleri konu da bir görüşe göre; İsa (a.s)'ın, diğer bir görüşe göre de Hz. Muhammed (a.s)'ın sıfatlarının ve haberinin Tevrat'ta geçip geçmediği konusudur.

2- İkinci bir görüşe göre; buradaki kitaptan kasıt Kur'an'dır. Kitap konusunda ihtilâfa düşenler de Kureyş müşrikleridir. Kimisi sihir demişler,

kimisi eskilerin masallarıdır, üsturedir demişlerdi.

3- Bir üçüncü mânâya Cenab-ı Hak; tüm peygamberlerine kitap gönderirken hakkı hak olarak ikâme etmek, bâtılı da yok etmek için göndermiştir. Bunu murad etmiştir Allah. Ama bu adamlar bu maksatla gelen Allah'ın âyetlerini oyuncak edindiler. Ne hakkı ikâme dertleri var, ne de bâtılı yok etme çabaları.

Kitap konusunda ihtilâfa düşenler, Allah'ın gönderdiği kitapların tamamına inanmayıp da kimisi sadece Tevrat'a, kimisi sadece İncil'e inanıp ötekileri reddedenler. Veya kitabın bir kısmına inanıp da diğer bir kısmına inanmayarak, böylece kitap konusunda ihtilâfa düşen insanlardır.

Bugün de insanlar kitap konusunda ihtilâfa düşmektedirler. Kimileri bu kitabı inkâr ediyor, kimisi bir kısmına inandığı halde bir kısmını inkâr ediyor, kimisi bu kitabın fonksiyonu konusunda ihtilâf ediyor, kimisi kitap damam da bir zamanlar uygulanmış, bugün işi bitmiş diyerek ihtilâf ediyor, kimisi onu sadece ibâdete hasredip, sosyal hayata karıştırmama konusunda ihtilâf ediyor.

Kimisi kitabın sadece belli âyetlerini bayraklaştırıp diğer bölümlerini görmezden gelerek ihtilâf ediyor. Meselâ zikir âyetleri diyor adam, bunlara sarılıyor, bunları bayraklaştırıyor, sanki kitapta sadece bu âyetler varmış gibi diğerlerini görmezden geliyor. Kimisi dar'ul harp âyetlerine tutunuyor, kimisi cihad âyetlerine sarılıyor, kimisi sadece kıssa âyetlerine, kimisi devlet âyetlerine sarılıyor, sadece onları gündeme getiriyor diğerlerini yok farz ediyor. Böylece bugün de müslü-manlar kitap konusunda ihtilâf içine düşmektedirler.

Halbuki kitap aslında ayırıcı değil birleştiricidir. Kitap kendisine tümden sarılmayı becerebilen, Allah'ın istediği biçimde sarılmayı becerebilen insanları kesinlikle birleştirecektir. Ama bugün müslüman-ların aralarında böyle her biri onun bir parçasına değil de tümüne birden sarılıp amel edebilecekleri ve aralarında herhangi bir ihtilâf söz konusu olduğu zaman hakem olarak kendisine gidebilecekleri bir kitapları olmadığı sürece, tartışmalardan ve ihtilâflara düşmekten kesinlikle kurtulamayacaklardır. İnsanlar arasında böyle birleştirici bir hakem, bir bağ olmayınca da ihtilâflar ebedî olacaktır. İşte âyet-i kerîme bize bunu anlatıyor.

Ama insanlar, hüsnü niyetle bu kitabı anlamaya çalıştıkları hal-de, insan

olmaları hasebiyle anlayışlarının, kavrayışlarının farklı oluşu, onların beraberliklerine zarar getirmeyecektir. İnsan olmaları sebebiyle meselâ birisi malının tamamını, bir başkası da yarısını verme-yi anlayabilecektir o ayrı.

Bir de kitaptan ayrılık ihtilâf sebebidir. Bundan sonra Rabbi-miz, birr'i anlatmaya başlayacak. Birr; iyilik demektir. Birr; takva demektir. Birr; gerçek iman demektir. Gerçek birrin, gerçek takvanın, gerçek imanın ne olduğunu bakın Rabbimiz şöyle anlatır:

177:"Yüzlerinizi doğuya ya da batı tarafına çevirmeniz birr değildir. Lâkin gerçek birr sahibi (gerçek iman eden) kimse Allah'a, âhiret gününe, meleklere, kitaplara ve peygamberlere iman eden kimsedir. Malı sevmekle beraber yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere, köle ve esirlere veren kişidir. Namazı ikâme eden ve zekâtı veren, söz verdikleri zaman ahidlerini yerine getiren kimselerdir. Söz verdikleri zaman da sözlerini yerine getirirler. Sıkıntı ve hastalık hallerinde, şiddetli savaşta sabredenlerdir. İşte bunlar sâdıklardır (doğru söyleyenlerdir) ve işte gerçek takva sahipleri de bunlardır."

Kıblenin değiştirilmesinden sonra yahudi ve hıristiyanların, herkesin kendi kıblesine dönmesi gerekliliği hususundaki dedikoduları devam ettirmeleri üzerine gelen bu âyet-i kerîme, önce yahudi ve hı-ristiyanlara diyor ki: Bir kere doğunun da batının da kıble olması kaldırılmıştır. Doğuya va batıya dönme konusunda ısrar etmenizin bir anlamı yoktur diyerek yahudi ve hıristiyanlara hitap etmektedir.

Sonra da tüm insanlığa diyor ki âyet; ibâdetlerin dış formlarına önem vermenizin fazla bir değeri yoktur. Namazda yüzünüzü şekil olarak doğuya ya da batıya döndürmeniz gerçek iman değildir, gerçek birr ve iyilik değildir. Yâni ruhsuz bir biçimde, sadece şekil olarak bazı dini formalite ve törenleri icra ederek dindarlık gösterisinde bulunmanız gerçek iman ve gerçek takva değildir. Gerçek iman, birtakım hareketleri yapmak, şuraya ya da buraya dönmek, Kâbe'ye ya da Mes-cid-i Aksa'ya yönelmek, yatıp kalkmak değildir.

"Lâkin gerçek birr sahibi (gerçek iman eden) kimse Allah'a, âhiret gününe, meleklere, kitaplara ve peygamberlere iman eden kimsedir."

Gerçek birr sahibi, gerçek iyilik ve takva sahibi kimse:

1- Allah'a Allah'ın istediği gibi iman eden kimsedir. Aristo'nun inandığı

gibi değil, Ebu Cehil'in inandığı gibi değil, şeytanın inandığı gibi, ya da müşrik ehl-i kitap dünyanın inandığı gibi değil. Bunlar da Allah'a inandıklarını iddia ediyorlardı. Meselâ Aristo Allah'a inandığını iddia ediyor ve inandığı Allah'ı bakın bize şöyle tarif ediyor: Benim inandığım Allah, dünyayı yarattı. Sonra yarattığı dünyaya dönüp bir baktı ve beğenmedi onu. Dünyayı çok basit, çok bayağı buldu ve ondan istinkaf etti, el etek çekti, onunla ilgilenmekten vazgeçti ve dünya işini bize bıraktı, ne haliniz varsa kendiniz görün dedi.

İşte demokrasi buradan çıkar. Demokratik ülkelerin Allah'ı, Aristo'nun Allah'ıdır. Dünyayı yaratan, ama onunla ilgilenmeyip dünya işlerini insanlara, insanların egemenliğine bırakan bir Allah. Hukuktan anlamayan, eğitim konusunda bilgi sahibi olmayan, kılık kıyafete karışmayan, dünya işiyle ilgilenmeyen bir Allah.

Veya işte altı günde zar zor dünyayı yaratıp, yorulduktan sonra köşesine çekilip dünyanın idaresini insanlara bırakan bir Allah.

Veya Ebu Cehil'in inandığı gibi yeryüzünde birtakım putlara, birtakım tâğutlara kulluğa da ses çıkaramayacak kadar uyuşuk, güçsüz bir Allah. Ebu Cehil de böyle bir Allah'a inanıyordu. Tamam göklerin ve yerin yaratılışı konusunda söz sahibi olan; ama hayata karışmayan, yerde birtakım varlıkların hâkimiyetine de rıza göstermek zorunda olan bir Allah.

Veya şeytan da Allah'a inanıyordu. Bunu Kur'an'dan öğreniyoruz. Peki şeytan nasıl bir Allah'a inanıyordu? Hayatının bazı bölümlerine karışan; ama bazı bölümlerine karışmayan bir Allah'a inanıyordu şeytan. Kendisini tekliften âzâde sayıyor, bazı emirlerini yok farz ediyor, hayatının bazı bölümlerinde kendisini özgür zannediyordu.

Bugün müslümanlardan pek çoğu da sanki şeytanın inandığı gibi inanıyor Allah'a. Müslümanım diyen insanlardan pek çoğu, tıpkı şeytan gibi kendilerini tekliften âzâde sayıyorlar. Hayatlarının bazı bölümlerinde sanki o konuda Allah'ın bir teklifi yokmuş gibi davranıyor-lar. Meselâ kimi müslümanların hayatında namaz hacdan sonra başlar. Sanki hacca gidip gelinceye kadar bu konuda kendisine Allah'ın bir teklifi yokmuş gibi.

Veya kimi müslümanların hayatında İslâm, kırk yaşından sonra başlar. Sanki o zamana kadar Allah'ın bir teklifi yokmuş gibi. Kimi müslümanlar Ebu

Cehil gibi hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırırlar; ama hayatlarının bazı bölümlerine kesinlikle Allah'ı karıştırmamadan yanalar.

Kimileri öyle bir Allah'a inanıyor ki, cebindeki parasına karışmaz o Allah. Nereden kazanacağına, nerede harcayacağına karışmaz o Allah. Meslek seçimine karışmaz o Allah. Kimileri öyle bir Allah'a inanıyor ki; düğününe, derneğine karışmaz o Allah. Kılık kıyafetine karışmaz o Allah. Yemesine içmesine, okumasına yazmasına, al-masına satmasına karışmaz o Allah.

Böyle bir iman değil de, Allah'a Allah'ın istediği biçimde inanırsak, yâni kitabında bizden istediği biçimde hayatın tümüne karışan, hayatımızın tümünde bizden kulluk isteyen ve hayatımızın tümünde, yerken içerken, kazanırken harcarken, giyinirken soyunurken, alırken satarken, severken küserken hattâ tırnağımızı kesmemize varıncaya kadar tüm hayatımızda yalnız kendisini dinlememizi isteyen ve kendisiyle birlikte başkalarını da dinlememiz konusunda bizi soğanın dişisinden bile kıskanan bir Allah'a inanıyorsak; işte bu iman demektir.

Değilse Allah korusun Aristo'nun inandığı gibi dünya işlerini bilmeyen, dünya işlerine karışmayan ve bize hadi ne haliniz varsa görün! İstediğiniz gibi hukuk yapın! İstediğiniz gibi giyinip soyunun! Dilediğiniz mesleği seçin, dilediğiniz yerden kazanın, dilediğiniz yerde harcayın, çalın, çırpın! Dilediğiniz kişilere egemenlik yetkilerinizi verin! Dilediğiniz varlıklara kulluk yapıp, dilediğiniz kişileri dinleyin! Zaten benim bu konularda gücüm kuvvetim, yetkim yoktur! Diyen veya Ebu Cehil gibi yerde birtakım putlara tapınmaya, birtakım tağutlara egemenlik hakkını vermeye ses çıkarmayacak kadar uyuşuk bir Allah'a inanıyorsak bilelim ki bu Allah'ın istediği bir iman değildir. Herkes ken-di kafasından bir iman geliştirip, ya Rabbi biz böyle bir iman modelini münâsip gördük, herhalde sen de buna ses çıkarmazsın! Diyerek Allah'a akıl vermeye, yol göstermeye kimsenin hakkı yoktur.

Veya, ya Rabbi biz bunu münâsip gördük, sen de bunu kabul etmek zorundasın! Diyerek Allah'a kafa tutmaya kimsenin hakkı yoktur. İsterseniz dilediğiniz gibi inanın, dilediğiniz gibi anlayın ama bilesiniz ki, sonunda hesaba çekecek olan Allah'tır.

Gerçek iman sahipleri, gerçek birr ve takva sahipleri Allah'a Allah'ın istediği, Allah'ın razı olduğu biçimde iman edenlerdir.

2- Âhiret gününe iman eden kimselerdir onlar. Âhiret gününe iman, hesap kitap konusuna iman demektir. Âhirete inanan kişi, hesap kitap konusunda korku sahibi olan kişi demektir. İnsanlar neden korkarlarsa ona karşı titiz davranırlar. İşte mü'min böyle bir korku duyan kişidir. Her adım atışında, her duruşunda, yâni pozitif ve negatif her eyleminde korku içinde olan kişidir. Ya bu konuda hesaba çekilirsem! Ya bu bakış yarın karşıma bir dosya olarak çıkarsa, ya bu hareket yarın hesaba çekilirken aleyhime çıkarsa, ya cehenneme sürüklerse beni bu duruş diye sürekli bir hesap kitap içinde bulunur mü'min. Böyle bir korkunuz var mı, yok mu? Bir düşünün. Yâni aç kalma korkusu, borcumuzu ödeyememe korkusu, ele âleme rezil olma korkusu, evimizin elimizden alınma korkusu, polis korkusu, maliyeci korkusu, hapse girme korkusu, çek senet protesto korkusu, işten atılma, statümüzü kaybetme korkuları. Bütün bu korkularımız yanında âhiret korkusu pek yok gibi değil mi?

Halbuki Allah kitabının başka bir âyetinde müttakıleri anlatırken:

"Onlar her ân Allah'la karşı karşıya gelivereceklerini ve Rablerine dönüyor olduklarına inanan kimselerdir."

(Bakara 46)

Buyuruyordu. Her ân Allah'la karşı karşıya gelivereceğine inanan insanlar. Ha şu köşeyi döndüm dönmeden, ha şu lokmayı yuttum yutmadan, ha şu cümleyi bitirdim bitirmeden ölüverecek ve Rabbimle karşı karşıya gelivereceğim inancıyla yaşayan insanlardır onlar di-yordu. Çünkü âhiret inancı Allah'la beraber olmayı, her ân Allah'la karşı karşıya gelmeyi gündeme getirecektir. Böylece kişi sürekli Allah'la beraber, kendini kontrol edebilme imkânı bulacaktır. Çünkü âhirete iman bunu sadece söz planında söylemek değil hayat programını ona göre yapmak demektir.

Mü'min, hayat programını bu inanca bina eden kişidir. Yâni âhirete imanı sürekli iki kaşının arasında hisseden kişidir. Ama Allah korusun da bugün bizler, dilimizle âhirete imanı gündeme getiren bizler, hayat programlarımızla onu yalanlamaktayız. İşimiz, dükkanımız, ticaretimiz, maişet teminimiz, geleceğe ait planlarımız, kazanma hırsımız, ebedî kalacak gibi diktiğimiz villalarımız, evlerimiz, eşyalarımız, hedeflerimiz ve bilfiil hayatımızla âhireti inkâr ediyoruz. Dillerimizle ikrar ediyoruz; ama hayatlarımızla yalanlıyoruz Allah korusun. Böyle değil de gerçekten hem diliyle hem de hayat programıyla âhirete inanan insanlardır birr ve takva sahipleri. İnşallah Allah bizi de onlardan eylesin..

Bu konu gerçekten çok mühimdir. Âhirete iman konusunu sürekli gündemde tutmak zorundayız. Hem kendimizi hem de çevremizi âhiretle uyarmak zorundayız. Diyelim ki tüm insanlara: Ey insanlar! Bir gün gelecek ayınız da, güneşiniz de, yıldızlarınız da, semanız da, arzınız da, malınız mülkünüz de, gücünüz saltanatınız da, paranız servetiniz de herşeyinizle birlikte yok olacaksınız! Hesap kitap vermek üzere Allah'ın huzuruna gideceksiniz diye uyaralım insanlığı. Peygamberlerin ellerindeki en büyük silahlardan birisi buydu. Onlar dönemlerinde Allah'ın kullarını bununla uyarmışlardı. Biz de günümüz insanlarını âhiretle korkutmak zorundayız.

Bir atom bombası, bir hidrojen reaktörü, bir tank, bir füze karşısında bir çok devletler savaştan el etek çekip teslim sancağını çekerken, aynı insanları âhiretle uyardığımız zaman bir tek günahı bile terk etmediklerini görüyoruz.

Bu insanlar A.B.D nin, Avrupa'nın sihirbazlıkları karşısında onlardan tir tir titriyorlar da âhiret karşısında hiç irkilmiyorlar. Halbuki A.B.D de, Çin de, İngiltere de çok basittir, güçsüzdür, herşeyleri artistlik ve sihirbazlıktır.

İşte gördük Kamboçya'da, Afganistan'da, Somali'de bunların ne düzenbaz olduklarını. Öyleyse biz de bu insanların karşısına tıpkı Peygamberlerin yaptıkları gibi Allah'ın âyetleriyle çıkalım. Onlar iman etmeseler de, alay ediyor görünseler de onların karşılarına bu kitapla çıkalım. Çünkü nihaî noktada onları diriltecek olan yine bu kitap olacaktır. Kadın, erkek, kâfir, mü'min, hür, köle kim olurlarsa olsunlar insanlar, ne olurlarsa olsunlar onları diriltecek bu kitaptan başka bir şey yoktur elimizde. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah.

3- Meleklere iman eden kimselerdir onlar. Meleklere iman demek; Allah'ın melekler vasıtasıyla bizimle diyalog kurduğuna iman demektir. Yâni Allah'ın kendi köşesine çekilmeyip her ân melekleri vasıtasıyla dünya işlerini idare ettiğine, her ân yanımızda olduğuna, bu melekleri vasıtasıyla yeryüzüne karıştığına, yeryüzünde seçtiği peygamberlerine bu melekleri vasıtasıyla bizim hayatımızı düzenlemek üzere mesajlar gönderdiğine, vahiy gönderdiğine ve bizi bununla sorumlu tuttuğuna iman demektir. Melekler vasıtasıyla bizim amellerimizi tesbit ettiğine, melekleri vasıtasıyla bizi bize isabet edecek belâlar ve musîbetlerden koruduğuna, melekleri vasıtasıyla bizim karımızı, boramızı, yağmurumuzu sağladığına iman demektir. Meleklere iman, bu demektir. Yoksa

sadece meleklerin varlığına iman demek değildir bunun mânâsı.

4- Allah'ın kitaplarına iman eden kimselerdir o birr sahipleri. Kitaba iman demek; hayatı onunla düzenlemek üzere kitaba iman de-mektir. Kitaba iman demek; içindekilere iman demektir. İçindekilerin doğruluğuna ve uygulanırlılığına, uygulanması gerektiğine iman demektir.

Kitaba iman demek; Allah kitabında böylece buyurdu, ben de bunu aynen anladım ve kabul ettim demektir. Yâni Allah kitabında ne dedi? Bizzat Allah'la diyalog kurarak, Allah'ın kelâmıyla diyalog kurarak, ama bunu Peygamber örnekliliğinde anlayarak onu amele dönüş-türmektir.

Hani hatırlayın, sûrenin başında kitaba iman konusunda iki gruptan söz etmişti Rabbimiz.

1- Kitapla yol bulan müttakıler. Yollarını kitaba sorarak bulanlar, hayat programlarını kitaba bakarak yapanlar. Yaptıklarını kitap yap dedi diye yapanlar, yapmadıklarını da kitap yasakladı diye yapmayanlar.

2- İkinci grup da:
"Kendilerini ha uyarmışsın, ha uyarmamışsın fark etmez bir tavır alıp iman etmeyenler"
(Bakara 6)

Böyle olanlar. Yâni fark etmez kitap kendilerini ha uyarmış, ha uyarmamış olanlar. Yâni yeryüzünde böyle bir kitap var mı, yok mu? Fark etmez olanlar. Kitaba karşı kayıtsız, ilgisiz ve nötr davrananlar. Kitabın varlığı ile yokluğu kendileri için müsavi olanlar. Veya kitap ne derse desin, Allah ne derse desin fark etmez, ben yine bildiğimi okurum! Diyenler.

Yâni kitap karşısında, peygamber karşısında Firavunluk yapanlar. Hani öyle diyordu ya âyet-i kerîme: Allah'ın indirdiğini hayatında görüntülemeyip de başkalarının indirdiğini hayatında görüntülemeye çalışan kimseyi görmedin mi? diyordu ya. Ben Firavun değilim, demek çok kolaydır; ama benim amelim, benim tavrım Firavunun ameline benzemiyor demek gerçekten çok zordur.
Kitaba iman için, kitapla yol bulabilmek, kitabı hayat programı yapabilmek için kitabı tanımak zorundayız. Kitabı tanımayan bir adamın onunla amel etmesi ve onu hayat programı yapması mümkün değildir. Bilelim ki uygulayacak kadar

kitaptan tanıdığımız âyetler, bizim âyetlerimizdir. Hani bizim külli bir imanımız vardı. İslâm'a ilk girişteki imanımızdı bu. Ben bu kitabın tümüne inandım demiş ve böylece müslüman olmuştuk. Hani ya bu kitabın tümünün nesine inandık? Ya Rabbi şu anda onu tanıyamadığım için toptan inandım! Ama inşallah birim birim, tek tek, âyet âyet onu tanıyıp hayatıma uygulayacağım diye inanmıştık. Hani öyleyse? Toptan inandığımız bu kitabın tümünün imanı, birime dökülmedikçe bilelim ki; o imanın bir anlamı kalmayacaktır. Kaldı ki inandık dedikten sonra da denenecektik değil mi?

Ama şöyle bir iman caizdir: Adam kitabın tamamına toptan inanır. Ya Rabbi senin kitabında dediklerinin tamamının doğruluğuna baştan inanıyorum. Ama şu anda henüz tanıyamadığım bölümleri var kitabının. Meselâ şu anda Âl-i İmrân'ı öğrenemedim, Enfal'ı henüz tanıyamadım. Ama şu anda sanki onların görüntülenmesi gibi bir hayat yaşıyorum. Bu hayatımı ben müslüman olarak yaşıyorum. Lâkin sana söz veriyorum ya Rabbi, yarın öğreneceğim âyetler, bugün yaşadığım dinle, bugün yaşadığım hayatla çatışırsa ben şimdiden onların doğruluğunu kabul ediyorum diye okumaya devam ederse, gayret ederse böyle bir iman inşallah o kişiyi kurtaracaktır diyoruz.

Unutmayalım ki hiçbir insan, hiçbir toplum kitapsız değildir. Her insanın, her toplumun hayatına uygulayabileceği, hayat programı adına baş vuracağı bir kitabı vardır. Kimileri toplum kitaplarıyla, kimileri anane kitaplarıyla, kimileri moda kitaplarıyla, kimileri Marks'ın, kimileri Mao'nun, kimileri filanın kitaplarıyla amel etmektedir. İşte Kabirde gelecek sorulardan birisi de bu şüphesiz "kitabın neydi?" Yâni neyle amel ediyordun? Hayatına kimin emirleri egemendi? Denecektir.

5- Allah'ın Nebilerine iman eden kimselerdir onlar. Peygambere iman demek; onun örnekliliğine iman demektir. Peygambere iman demek; Allah'ın bizden istediği kulluğu icra ederken mutlak mânâda kendisine uyulması gereken model insan oluşuna, nümune insan oluşuna iman demektir. Peygambere iman, onun hayat programına iman demektir. Peygambere iman, onun Allah'tan getirip haber verdiği şeylerin tamamının doğruluğuna iman demektir. Peygambere iman, Allah'ın onun vasıtasıyla insan hayatına karıştığına iman demektir.

Peygamber, kişinin kendisini takip ettiği, kendisine uyup, onun gibi olamaya, onun gibi hareket etmeye çalıştığı kimsedir. Peygamber, kişinin hayatında amir ve nahiy olan varlık demektir. Kişinin hayatında emretme ve

nehyetme hakkına sahip olan varlık onun peygamberidir. Peygamberin peygamber oluşunun hikmeti de işte buradadır. Peygamber, kişinin hayatında emreden ve yasaklayandır.

Çocukluğumuzdan bu yana bize öğretilen (sıdk, ismet, emanet, tebliğ, fetanet) sıfatları peygamberin kendisiyle ilgili yönüdür. Bunları zaten kabul etmek zorundayım ben. Yâni Rasulullah'ın doğru söylediğini, günahsız olduğunu, kendisine gelen âyetleri gizlemeden eksiksiz insanlara tebliğ ettiğini kabul ettim ve inandım ben. Ama benim birini peygamber kabul etmem demek, sadece bunları kabul etmem demek değildir. Benim birini Peygamber kabul etmem demek, aynı zamanda onun benim hayatımda âmir ve nâhiy oluşunu kabul etmem demektir. Onun benim hayatımda emretme ve yasaklama yetkisine sahip bir varlık olduğunu kabul etmem demektir.

Eğer ben peygamberi az evvel saydığım şahsi sıfatlarıyla kabul etsem; ama onun benim hayatımda âmir ve nâhiy oluşunu kabul etmesem, yâni onu hayatımda emredici ve yasaklayıcı makamında görmesem; onu peygamber kabul etmiş sayılmam. Peygamberin, peygamber olabilmesi için hayata hakim olması gerekir. Bir şey reddedilecekse, bir şey kabul edilecekse, bir şeye izin verilecekse, bir şey yasaklanacaksa, bir şey yapılacaksa, bir şey yapılmayacaksa, bu konuda söz sahibi peygamber olmalıdır.

Bir şey denecekse o demelidir. Evet veya hayırı, red veya kabulü, emir veya yasağı Allah der; ama Allah'ın dediğini biz nereden öğreniyoruz? Bunu biz sadece peygamberden öğreniyoruz, başka bir kaynağımız yoktur. Evet, işte peygamber budur. Kişinin hayatında bu derece hakim olan, bu derece kendisine uyulan varlık demektir. Bizim böyle bir peygamberimiz var mı, yok mu? Orasını bilmiyorum. Çünkü hayatının her bir bölümü bizim için örnek olacak bir peygamberin, hayatının tamamının bilinmesi gerekmektedir. Hayatı bilinmeyen bir pey-gamber nasıl örnek olacak da?

Evet, peygamberlere iman konumumuz, makamımız, toplumumuz hangi peygamberin konumuna, hangi peygamberin toplumuna benziyorsa; o toplum içinde o peygamberi örnek alarak, o peygamberin rolünü üstlenerek bir hayat yaşamaya çalışmak demektir.

Eğer toplumumuz Lût kavmi gibi cinsel ahlâksızlığı doruk noktaya çıkarmış bir toplumsa, o toplum içinde Lût'u (a.s) örnek alarak; toplumumuz Nuh kavmi gibi salih kişileri putlaştırmayı doruklaştırmış bir toplumsa, Hz.

Nuh’un rolünü oynamaya çalışarak; toplumumuz Âd kavmi gibi dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılmış, cenneti dünyada aramaya başlamış bir toplumsa, o zaman da Hûd (a.s)’ı; Semûd kavmi gibi hayırdan, hayırlıdan hoşlanmayan bir toplum içinde yaşıyorsak Salih’i (a.s); İsrâil oğulları gibiyse toplumumuz, o zaman Hz. Mûsâ gibi davranarak peygamberlere iman edeceğiz. Esasen bugün çevrelerinde örnek şahsiyet arayan kimseler, peygamberleri tanıma zahmetine katlanmaktan kaçan insanlardır.

Evet, Peygamberlere de inanırlar o ebrâr olanlar. Başka?

"Malı sevmekle beraber yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere, köle ve esirlere veren kişidir."

Malı sevmekle beraber. Ya bu mala ihtiyaçları varken, sevdikleri halde onu verirler demektir bunun mânâsı. Ya da Allah sevgisinden ötürü malı verirler, bu malı şunlara şunlara yedirirler demektir. Yahut da sevmedikleri, beğenmedikleri mallardan değil; en çok sevdikleri, en kıymetli mallarından verirler demektir. Kime verirler bu mallarını?

1- Yakın akrabalara. İslâm, aileyi toplumun temel taşı kabul eder. Eğer birilerine bir iyilik yapılacaksa, bu öncelikle aileye ve yakın akrabalara yapılmalıdır. Çünkü Allah’ın Resûlü’nün bir hadislerine göre miskinlere yapılan sadaka bir sadakadır, ama akrabaya yapılan sadaka iki sadakadır. Bunlardan birisi sadaka, ötekisi de sıla-i rahimdir.

2- Yetimlere verenler. Yetim, toplumda babası ölen ve henüz kendi ihtiyaçlarını temin edebilecek durumda olmayan buluğa ermemiş küçük çocuklardır. Yetim, bir de toplumda siyasal ve ekonomik dayanağı olmayan insanlar, garibanlar demektir. Bunlara da yedirmek ve vermek zorundayız.

3- Miskinlere yemek yedirenler.

4- Yolda kalmışlara yardım edenler. Evinden uzakta, yolda kalan, bulunduğu yerin yabancısı olan, üstelik de gittiği beldede hiçbir tanıdığı, sığınağı, barınağı olmayan ve de evine dönebilecek kadar parası pulu, imkânı bulunmayan kimse demektir ki; bunlara da yardım edeceğiz.

5- Dilencilere. Dilenmemek için bütün imkânlarını kullandığı halde yine de ihtiyaçlarını temin edemeyen ve bu sebeple istemek zorunda kalan kişilere de

yardım elimizi uzatmak zorundayız. İslâm Aslında dilenmeyi meşru görmez. İslâm toplumunda çalışıp kazanabileceği halde dilenen bir ferdin varlığı asla düşünülemez. Hem dilenen açısından bu böyledir, hem de o toplumun zenginleri açısından buna imkân yoktur. Evet dilenenlere de verirler onlar mallarından.

6- Köle ve esirlere verirler.

"Namazı ikâme eden ve zekâtı veren, söz verdikleri zaman ahidlerini yerine getiren kimselerdir.

1- Namazı ikâme demek; onu birtakım hareketler manzumesi olarak değil veya sadece şeklî olarak belli bir yöne yönelmekten ibaret olarak değil, dinlerinin direği olarak, sosyal hayatlarının düzenleyicisi olarak namazı ikâme ederler. Yâni bedenlerinde Allah'ı söz sahibi kabul ederler.

2- Zekâtı verirler. Mallarında Allah'ı söz sahibi kabul ederler. Mallarının sahibi olarak bildikleri ve iman ettikleri Allah'ın hakkı olarak mallarının zekâtını verirler.

3- Söz verdikleri zaman ahidlerini yerine getirenlerdir onlar. Allah'a verdikleri ahidlerini yerine getirirler. Allah'tan başka Rab kabul etmezler. Bir de kendi aralarında verdikleri ahidlerine riâyet ederler. Randevularına, sözlerine sâdık davranırlar. Bir de onlar:

"Sıkıntı ve hastalık hallerinde, şiddetli savaşta sabredenlerdir."

Sabır:

1- Fakirliğe sabrederler. Allah'ın taksimine razı olurlar. Şunu kesinlikle bilirler ki; Allah kendilerine bir şey ayırmışsa, yanlışlıkla onu başkalarına vermeyecek kadar âdil, başkalarına ayırdığını da ne yaparlarsa yapsınlar kesinlikle kendilerine vermeyecek kadar ilim sahibidir. Bir ağız açmışsa, kesinlikle açtığı ağızdan gafil olmayan bir Allah'a inanırlar. Fakr u zaruret durumlarında sabrederler. Allah'ın nasıl istemişse kendilerini öylece imtihan edeceğini bilirler ve telaşa kapılmazlar.

2- Hastalığa sabrederler. Allah bazen çeşitli hastalıklarla imtihan eder kullarını. Sosyal hastalıklar, ailevî hasalıklar, bedenî hastalıklar. Mü'minler kesinlikle bilirler ki; bunlar günahlara kefarettir. Hastalıklar anında mü'minler isyan etmezler, sapıtıp dağıtmazlar. Çünkü isyan ne çekilen acılara derman olur,

ne de günahlardan arınmaya sebep olur.

3- Savaşta, cihatta sabrederler onlar. Allah adına yapılacak cihat nefse ağır gelir. Çünkü savaşta ölüm vardır, yaralanma vardır, maddî ve manevî kayıplar vardır. Çok sevdiği kişileri, yanı başındaki arkadaşını kaybetme vardır savaşta. Mü'minler bu durumda sabrederler.

Allah bazen mü'minlere böyle acılar tattırabilir. Rabbimiz bazen zaferi geciktirebilir. Zaferin gecikmesinde de mü'minler için çok büyük faydalar vardır. Savaşın kendine has kuralları vardır. Ne sade-ce, ben müslümanım demek, savaşın kazanılması için yeter sebeptir, ne de sadece kâfir damgasını yemek savaşın kaybedilmesi için kafi sebeptir. Mü'minler, gerçek mü'min olurlarsa savaşın şartlarını yerine getirmenin, imanın şartlarından biri olduğunu bilerek tedbirlerini alırsa; ancak o zaman savaşı kazanabilirler. Kur'an'da bazı âyetler görü-yoruz. Meselâ:

"Muhakkak ki Allah, iman edenleri savunur, zira hainleri ve nankörleri hiç sevmez."

(Hac: 38)

Buyurulur.

Çünkü mü'minler, bütün yeryüzü insanlığının inanç ve ibâdet hürriyetini teminat altına almak için hareket etmektedirler. Ayrıca karşılarındaki azgınlar da tümüyle zulmün içindedirler, zâlimdirler. Hem kendilerine karşı zâlimdirler hem de başkalarına karşı zâlimdirler. Bu durumda Cenab-ı Hak bu âyetiyle, açıkça mü'minleri savunduğunu garanti etmektedir. Burada aklımıza bir soru geliyor. Madem ki Allah mü'minleri savunacaktır, savunacağını garanti ediyor, hal böyle olunca acaba neden onlara bu cihad emri gelmektedir? Neden savaşa katılarak ölümle, yaralanma ile, çeşitli sıkıntılarla karşı karşıya gelmeleri istenmektedir? Halbuki netice belli olduğuna göre, Rabbimiz onları hiç yormadan, üzmeden, acı çektirmeden, ölmeden, öldürmeden Allah neticeyi gerçekleştiriverseydi olmaz mıydı? Bütün bunların hikmeti nedir acaba? Bütün bu sorulara verilebilecek bir tek cevap vardır, o da Cenab-ı Hakkın yüce hikmetidir. Bizimse o hikmetten kavrayabildiğimiz ancak çok az bir kısımdır.

Bir kere Rabbimiz bu İslâm davasını omuzlayan insanların uyuşuklardan meydana gelmesini istemiyor. Şurada burada keyif çatarak yan gelip yatarak Allah'ın yardımını bekleyen insanlardan olmasını istemiyor. Bununla beraber düşmanlarına karşı hazırlıkları, planları, programları, silahları, kılıçları olmasını

istiyor.

Şurası hiçbir zaman unutulmamalıdır ki hiçbir zahmete girmeden, hiçbir sıkıntıya katlanmadan, dükkanlarından, bürolarından, parklarından, plajlarından vazgeçmeden kişilere gelecek zaferlerin kaybedilmesi çok kolay olacaktır. Kolay elde edilen şeylerin kaybedilmesi de o nisbette kolay olacaktır. Ucuz kazanılan zaferler çok çabuk kaybedilir. Bu ve bunun gibi bizim bilemeyip de Allah'ın bildiği pek çok hikmetlerden ötürü Allah, mü'minlerin savunmalarını yine mü'minlerin elleriyle gerçekleştirmek istemektedir.

Zaman gelir; mü'minler zulme uğrarlar, ezilirler, çiğnenirler, hapislere tıkılıp ağızları kapatılır, elleri bağlanır. Rabbimiz Allah'tır de-menin dışında hiç bir suçları olmayan bu mazlumların eline zafer çok geç gelebilir. Ama bilesiniz ki, bu gecikme de Allah'ın hikmetiyledir. Şöyle birkaç madde olarak bunu özetlemeye çalışayım inşallah.

1- Zaferin gecikmesinin sebebi, belki de mü'minlerin imanlarının henüz kökleşmemesinden kaynaklanabilir. Belki de imanlarının gereği olarak bu savaş konusunda imkânlarının tamamını seferber edecek duruma gelememiş olabilirler. Bu durumda zaferi elde etseler bile onu koruyacak durumda değillerdir. Zira ellerindekini, ceplerindekini, kasalarındakileri bu dava uğrunda son damlasına kadar harcayabilmiş değillerdir. Sevdiklerini, değer verdiklerini bu uğurda henüz tümüyle gözden çıkarabilmiş değillerdir.

2- Bir de mü'minler imkânlarını, kuvvetlerini son damlasına kadar kullanarak, artık Allah'ın yardımı olmadan hiçbir kuvvetin zaferi kendilerine zaferi temin edemeyeceğini anlayıncaya kadar, yâni bütün güçlerini kullanıp sonra da işi Allah'a havale edebilecek duruma gelinceye kadar Allah zaferi geciktirebilir.

3- Bazen de Allah zaferi şunun için geciktirebilir: Mü'minler korkunç işkencelere, sıkıntılara, ıstıraplara maruz kalarak Allah'a bağlantılarını, Allah'a sığınma melekelerini artırmak için Cenab-ı Hak zaferi geciktirebilir. Yıllar yılı alnı paslanmışlar, vicdanı paslanmışlar, namazı unutmuşlar, Allah'ı unutmuşların cephede, o zor durumda kanlarıyla abdest alıp unuttukları Allah'a dönecekleri güne kadar Allah zaferi geciktirebilir.

4- Bazen de şunun için gecikebilir zafer: İslâm ümmeti henüz bütün varlığıyla savaşa katılmamış olabilir. Birileri bir yerlerde öldürülürken, birileri

bir yerlerde zevk ü sefa içinde bulunabilirler. Şu anda olduğu gibi. Yanı başlarında kardeşleri öldürülürken, kimileri Allah davası için bir kısım fedâkarlıkları göze alabilecek noktada olmayabilirler. Ya bir mevki elde etmek, ya ganîmet devşirmek, ya da bir şahsi menfaat için kardeşleriyle birlikte savaşmıyor olabilirler.

İşin acısı bu savaşa katılmayan müslümanlar, savaşan müs-lümanların karşısındaki şer güçlerin içinde olabilirler. Yâni şer güçlerin içinde böyle şuursuz da olsa birtakım hayır güçler de bulunabilir. Halbuki Allah, kesinlikle hayrın şerden bütünüyle ayrılmasını iste-mektedir. Zira hayrın desteğindeki şerrin yıkılması gerçekten çok zordur. İşte Allah, şerrin içindeki hayır birimlerinin ayrılıp, şerrin tek başına desteksiz kalacağı ana kadar zaferi geciktirebilir. Şu anda tüm dünyada müslümanların yaşadıkları talihsiz durum bundan ibarettir.

Yâni şerrin tüm müslümanlar tarafından anlaşılmasını istemektedir. Zira müslümanlardan bir grup insan, şerle savaşa kalkıştığı zaman bu şer güçler, diğer müslümanlardan destek bulabilmektedir-ler. Bazı zavallı müslümanlar hâlâ bu bâtılların hak olduğunu zannet-tikleri için, onların yıkılıp gitmesine razı olmamaktadırlar. Halbuki Allah bâtılın bâtıl olarak herkesin gözleri önünde açığa çıkmasını, tüm müslümanların ondan desteğini çekmesini ve bu bâtıl yıkılıp giderken de kökten yıkılıp gitmesini, onun yok olup gidişine üzülecek bir tek müslümanın kalmamasını istemektedir. Bu yüzden bütün müslüman-ların topyekun bâtılı anlayabilecek bir duruma gelecekleri ana kadar zafer gecikebilir diyoruz Allahu âlem.

İşte her ne sebeple olursa olsun mü'minler zaferin gecikmesi karşısında sabredecekler ve yılgınlık göstermeyeceklerdir.

"İşte bunlar sâdıklardır (doğru söyleyenlerdir) ve işte gerçek takva sahipleri de bunlardır."

Dikkat ederseniz Rabbimiz en küçükten en büyüğe doğru sıralamış. Bunlara sabretmeden imanın tadını tatmak mümkün değildir. Zaten gerçek mü'min, böyle zor zamanlarda belli olacaktır.

İşte sâdıklar bunlardır. İşte iman iddiasında sâdık olanlar ancak bunlardır. Bu sıfatları üzerinde bulunduran ve inandığı şeyleri pratiğe aktaran kişi birr sahibidir, takva sahibidir, Allah bizleri bunlardan eylesin inşallah..

Bundan sonra İslâm toplumunda bu yasaları ve imanı korumaya yönelik cezai müeyyideleri anlatmaya başlıyor Rabbimiz. Genel olarak Kur'an'ın ortaya koyduğu cezai müeyyideler iki kısımdır. Âhi-rette verilecek cezalar ve dünyada verilecek cezalar. Dünyada veril-mesi gereken bir cezai müeyyide bakın şöyledir:

178:"Ey iman edenler öldürülenler hakkında size kısas yazıldı, (farz kılındı). Hür insana karşı hür insan, köleye karşı köle, kadına karşı kadın."

"Ama öldüren katil öldürülenin kardeşi (varisleri) tarafından affedilirse, öldüren kişiye örfe uyması ve affedene (diyetle) iyilikte bulunması gerekir."

"İşte bu size Rabbiniz tarafından bir hafifletme ve rahmettir."

"Artık kim de bundan sonra haddi aşarsa ona elim bir azap vardır."

Âyet-i kerîmede insan hayatının taşıdığı değerin eşitliği ilkesi ortaya konmaktadır. Öldürme sonucu ortaya çıkan kan bedeli ne öldürenin ne de öldürülenin ırkına, sınıfına bakılarak tesbit edilemez.

Âyetin iniş sebebi hakkında şunları biliyoruz: İslâm'ın zuhurundan evvel yahudiler adam öldürenler konusunda katilin öldürülmesi gerektiğini, ama diyetin öldürmeden önde tutulması gerektiğini iddia ediyorlar, hıristiyanlar ise katil hakkında kesinlikle affın vacip olduğu-nu söylüyorlardı. Kan bedeli konusunda farklı uygulamalarda bulunuyorlardı. İleri gelen insanların diyetlerini diğer insanların diyetlerinin birkaç misli tutuyorlar, bizden bir kadın karşılığında sizden bir erkek bir kadın, bizden bir köle karşılığında sizden bir köle, bir de hür öldüreceğiz diyorlardı. Kendi kabilelerine mensup olup öldürülen bir kişinin diyeti için çok yüksek bir paha biçiyorlar ve öldürenin kabilesinden yüzlerce adamı öldürmeye kalkışıyorlardı.

Bugün de aynı vahşeti görüyoruz. Kendilerini dünyanın en medenî milleti sayan ülkeler, kendilerinden öldürülen bir kişinin karşılı-ğında öldüren kişinin ülkesinden yüz kişiyi öldürecekleri konusunda yeminler ettiklerini ve tüm dünyanın gözü önünde bunu uygulamaya koyduklarını görüyoruz. İşte İsrâil, işte A.B.D, işte İngiltere, işte Fransa. Bir İsrâil oğullunun karşılığında İsmail oğullarından, Filistinli yüz müslümanı öldüreceğiz diye yemin ediyor adamlar ve öldürüyorlar da. Köle ülkelere mensup binlerce kişinin, efendi ülkelere mensup bir kişi karşılığında öldürüldüğünü görüyoruz bugün. Bir İngiliz vatandaşının öldürülmesinin karşılığında İngilizlerin tüm Mısır halkından intikam aldığını biliyoruz. Fransızların Cezayir ve Tunus'ta bir Fransız askerine karşılık binlerce müslümanın kanına girdiklerini biliyoruz. A.B.D de en yetkili bir ağzın

yeryüzünde bir tek müslüman kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecektir! Sözünün de ne mânâya geldiğini biliyoruz. Ama daha hesaplaşma başlamadı, hele bir hesaplaşma başlasın, yüz yılda akıttıkları kanların hesabını vermek çok zor gelecek onlara.

Ama bunun aksi olduğunda, yâni köle ülkelerden bir vatandaşı bunlardan birisi öldürdüğü zaman, bunların mahkemeleri kesinlikle ona ölüm cezası vermemektedir. Allah buyuruyor ki bu âyet-i kerîme-de, sınıfları ne olursa olsun, ırkları ne olursa olsun, hangi statüye sahip olurlarsa olsunlar, öldürülen kişinin karşılığında sadece öldüren öldürülür, başkaları kesinlikle öldürülemez.

"Ey iman edenler zulmedilerek, ölümü hak etmediği halde, haksız yere öldürülenler hakkında size kısas yazılmıştır,(farz kılınmıştır.)"

Kısas; sözlükte aynıyla karşılık vermek demektir. Yâni yapılan amelin aynısını yapan kişiye uygulamak demektir. Herhangi bir hakkı, o hakkın dengiyle değiştirmek demektir.

Hür hüre, köle köleye, dişi de dişiye karşılık olarak öldürülecektir.

Bu âyet-i kerîme Mâide sûresindeki 45. âyet-i kerîmeyle biraz daha açıklanmıştır. Orada da Rabbimiz şöyle buyurur:

"Orada (Tevrat'ta) biz İsrâil oğullarına şöyle yazdık (farz kıldık): Cana can, göze göz, buruna burun, dişe diş ve yaralar birbirine kısastır."

(Mâide 45)

Yâni buradan da anlıyoruz ki sadece öldüren öldürülür, sadece katil öldürülür, öldürenden başkası öldürülemez. Ama:

Kardeşi tarafından katile herhangi bir şey bağışlanmış olursa, kısas hemen düşecektir. Bakın burada "kardeşi" kelimesinin kullanıl-ması çok calib-i dikkattir. Allah diyor ki sanki burada, bakın öldüren katil size çok büyük zarar vermiş de olsa, sizi çok büyük üzüntülere sevk etmiş de olsa nihâyet o sizin kardeşinizdir. Sizin din kardeşiniz-dir. Bu sebeple yanılıp hata ederek sizden birini öldüren o kardeşinize karşı içinizde taşıdığınız intikam arzunuzu yener de onu affederek ölüm cezasını kaldırırsanız bu Allah katında sizin derecenizi ve sevabınızı artıracaktır buyurulur.

Bakın bu âyet-i kerîme öldürülen kişinin ailesinin, katili bağış-lamalarına izin veriyor. Bundan anlıyoruz ki kıtal da bağışlanabilecek bir suçtur. Bu durumda mahkeme illa da katili cezalandırma hususun-da diretemez. Hemen

kısas düşer. Ama ölenin varisleri dilerlerse katilden diyet alabilirler maruf ölçüler içinde. Ölenin varislerinden bir tanesinin bile affetmesi kısasın düşmesi için yeterlidir.

Allah'ın varislere tanıdığı bu hak, günümüzde varislere verilmiyor. İş adliyeye intikal etti mi, artık ölenin varisleri davadan vazgeçse bile kamu davası devam ediyor ve adam cezalandırılıyor. Sonra da varislere vermedikleri bu hakkı, çıkardıkları bir af yasasıyla kendileri veriyorlar. Yetkiyi hak sahiplerine vermiyorlar, kendileri kullanıyorlar; sanki o katilin öldürdüğü kişi kendi babaları da onu affediyorlarmış gibi. Ondan sonra da kan davalarının önüne geçilemiyor tabi.

Böyle bir diyet üzerinde anlaşmışlarsa, o zaman katilin bunu güzellikle ölenin ailesine ödemesi gerekir.

Artık bundan sonra her kim de bu hüküm ve emirlere uymayarak haddi aşarsa, yâni katilin dışındakileri öldürmeye kalkarsa veya katili affettikten ve ondan diyet aldıktan sonra yine de katili öldürmeye kalkışırsa veya katil söz verdiği diyeti ödeme konusunda yamukluk yaparsa, onun için elim bir azap vardır.

Allah, böylece Muhammed ümmetine kısası yazarken, bir hafifletme ve rahmet olarak da af ve diyeti meşru kılmıştır. Sonra buyurur ki bakın Rabbimiz:

179:"Ey akıl sahipleri, kısasta sizin için hayat vardır. Umulur ki sakınırsınız."

Ne kadar güzel bir ifade değil mi? Ama unutmayalım ki, akıl sahiplerine hitap ediyor Allah. Değilse kısası ağır bulup, insanlara Allah kanunlarından başka kanunlar uygulamaya çalışarak, güya Allah'tan daha merhametli davrandığını iddia etmeye kalkışan zavallılar, zaten akıl sahibi olmadıkları için böyle davranmaktadırlar.

Bunlara değil de akıl sahiplerine diyor ki Allah; "Kısasta sizin için hayat vardır." Peki kimin için hayat vardır?

1- Öldüren için hayat vardır. Öldüren müslüman kısasla temizlenip hayat bulmaktadır. Katil kendisine Allah'ın takdir buyurduğu kısas tatbik edilince, cezasını dünyada çektiği için cennete gidecektir. Eğer kısas uygulanmasaydı, o haliyle cehenneme gidecekti; halbuki İslâm cehenneme hayat demez.

"Orada ne yaşayabilecek, ne de ölebilecekler."

(A’lâ 13)

Buna yaşamak da denmez, ölmek de denmez. Ama hayat cennettir. Ve o kişi cezasını dünyada çektiği için hayat gidecek, cennete gidecektir. İşte hayat vardır kısasta öldüren için. Başka kimin için hayat vardır?

2- Ölenin ailesi için, yakınları için hayat vardır kısasta. Kısas uygulanarak katil cezasını çektiği için ölenin tüm ailesi sükûnete ermiş, intikam duyguları sönmüştür. Yıllar yılı sürüp gidecek kan davalarının da önü alınmış, böylece hem ölenin ailesi için, hem de öldürenin ailesi için hayat vardır. Ama öyle değil de şimdiki gibi olunca, birkaç sene yatan katil hapisten çıkıp da köye dönünce; ölenin yakınlarından biri, bize yapana biz de böyle yaparız diyerek babasının yattığı yere onu gönderip kendisi de öldürdüğünün geldiği kodese gider, sonra işte bir iktidar değişikliği, bir yasa, bir af filan o da çıkar, bu defa öteki aileden biri, biz de adama böyle yaparız, derken bir ona çıkacaktır, bir yüze çıkacaktır ve bu kan davaları bitip tükenmek bilmeyecektir.

3- Başka kimin için hayat vardır kısasta? Toplum için hayat vardır kısasta. Öldüren kişiye kısas uygulandığı zaman toplumda insan değer kazanacaktır. Ölüm oranları birden bire sıfıra inecektir. Bakıyoruz bugün tavuk kadar adamın değeri yoktur. Yüz bin lira karşılığında adam öldürülüyor. Niye? E sonunda ölüm yok ya! Üç sene yatar, beş sene yatar çıkarım diyor adam ve hiç çekinmeden basit bir şey yüzünden adam öldürebiliyor. Türkiye’de sadece bir senede öldürülenlerin sayısı on binleri buluyor.

Halbuki eğer kısas uygulansaydı, o zaman eller öyle rahat rahat tetiğe gidemeyecektir. Adam durup bir düşünecek, yoo!! Eğer ben bunu öldürürsem benim kelle de gider. Ben bunun dişini kırarsam benim diş de kırılır diyecek ve eller öyle rahat rahat tetiğe gitmeyecektir.

Eğer bir toplum kısası uygulamayarak insan hayatına gereken kutsiyeti vermezse, katili korumaya çalışırsa, bu suça pirim vermiş ve binlerce insanın hayatını tehlikeye atmış demektir. Ölüm cezasını tamamen kaldırarak cinâyetleri teşvik etmek insan hayatına karşı işlenmiş en büyük insanlık suçlarından biridir. Ve yıllardır şu bizim toplumda bu suç işlenmektedir.

(Kısasla ilgili sorular soruldu)

Bu dört soruya cevap olarak belki önceki söylediklerimi tekrar sadednce olacak ama şunları söyleyelim.

Bir kere, İslâm'a göre insan öldürmek, intihar etmek, kana, mala ve ırza (iffete) tecâvüz haramdır. Müslümanın canı, malı, ırzı ve şerefi koruma altındadır. Yine müslümanın müslümana, hakaret etmesi, onunla alay etmesi, ona karşı kibirlenmesi, ona eliyle ve diliyle zarar vermesi de helâl değildir. Bir kimse bir insanı öldürürse veya bedenine zarar verirse; İslâm bunun cezâsının verilmesini öngörür. Hem insan haklarının korunması, hem toplum huzurunun sağlanması, hem de kin ve nefret duygularının azalması için buna ihtiyaç vardır. Karşılığı verilmeyen suçlar, sahibini daha da azdırır.

İkinci soruya cevap olarak da şunu söyleyeyim: Arkadaşlar, biliyor ve kabul ediyoruz ki öldüren katilin yaşama hakkı, öleninkinden daha kutsal değildir. İslâm'da, bir yanağına vurana öbür yanağı da çevirmek yoktur. Ne zulmetmek vardır, ne de zulme uğrayınca sessiz kalmak. Kur'an-ı Kerim, haklının hakkını ortaya koyduktan sonra, hak sahibini affetmeye çağırır. Bu da tam bir denge, adâlet ve merhamettir. Kısas cezâsını uygun ve gerekli gören bizzat Allah'tır. Her şeyi bilen Rabbimiz insanlar hakkında şüphesiz en hayırlısını bilir. Kimin hak sahibi olduğunu en iyi o gösterir. Doğruyu ve yanlışı O'ndan daha iyi kim bilebilir? O'nun hükmüne karşı çıkanlar ya bilgisiz câhillerdir, ya da çok cüretli kibirlilerdir. Onlar Allah'ın Rabliğini yeterince bilemeyen ve kabul etmeyenlerdir.

Yine kısas cezasının uygulanması için birtakım şartlar aranır. Bu şartların önemlilerini, kısaca şöyle sayabiliriz: Kısas, cinâyeti (suçu) kim işlemişse ona uygulanır. Kısası ancak müslüman otorite sahipleri yerine getirir. Herhangi bir kişi veya topluluk bunu yapamaz. Bir cinâyeti birkaç kişi beraber işlemişse, kısas hepsine uygulanır. Cinâyetin işlendiği tam kesin olmazsa, yani şüphe halinde kısas uygu-lanmaz. Suçlulara bu cezâ uygulanırken makamlarına göre ayrım ya-pılmaz. Halk ile devlet başkanı arasında bile fark yoktur. Suçun, kasten yani bilerek işlenmesi gerekir. Hatalı öldürme ve yaralamalarda başka cezâlar uygulanır. Öldürülenin vârisleri veya yaralananın kendisi diyet isterse veya affederse, kısas uygulanmaz. Kısas, kendi den-gine göre uygulanır, aşırıya gidilmez.

Unutmayalım ki İslâm'ın bütün hükümlerinde ve ölçülerinde insanlar için hayırlar ve faydalar vardır. Kimi câhiller bunu görmese de bu böyledir. Çünkü o,

yerin ve göklerin sahibi Allah'ın dinidir. Yarala-malara ve organlara verilecek zararlara karşı, onların dengi bir ceza, yani bir diyet uygulanır. "Göze göz, kulağa kulak" demenin, anlamı, gözün aynen çıkartılması, kulağın aynen kesilmesi değil, onların bedellerinin günün şartlarına uygun olarak diyet şeklinde verilmesidir. İnsanlar arasında adâlet, ancak Allah'ın koyduğu hükümlerin uygulanmasıyla sağlanır. İnsan, toplum, hayvan ve çevre haklarının garantisi İlâhî hükümlerdir. Bu hükümlere yüz çevirenler hem gerçek adâletten, hem de herkese âit hakları gereği gibi yerine getirmekten mahrum kalırlar. Adâletten mahrum kalmanın sonucu ise zulüm, baskı, ezilme, horlanma ve hakkını alamama gibi kötülükler ve İlâhî azaptır.

Dördüncü soru ile alâkalı da şunları söyleyelim: Kısas hükmü, bazılarına çok ağır bir ceza gibi gelse de ülü'l-el-bâb/akıl sahipleri kabul ederler ki, bu adaletin gereğidir, kangren olmuş bir uzvun kesilmesiyle vücudun kurtarılmasının sağlanması gibi, hayat sağlayan bir yaptırımdır. Çünkü kısas, dini veya nefsi müdafaa gibi meşrû bir sebep olmadan bir adamı zulmen öldürenlere uygulanır. Birisinin yaşama hakkını yok yere, kaba gücüne dayanarak elinden alan kimseye, kendisinden daha güçlünün var olduğunu bildirmek, onun da elinden hayat hakkını almak lâzımdır. İşte Rabbimiz öyle diyor:

“Kısasta Hayat Vardır!”

Bu ifadeden maksat, önce insana kısas hükmünü benimsetmektir. Çünkü kısas, nefislere ağır gelen bir cezâdır. Bu cümle, belâ-ğatın zirvesinde bir ifâdedir. Arap dilinde bu mânâya gelmek üzere en çok şöhret bulan atasözü; “El-katlu enfâ li’l-katl = Öldürme, öldürmeyi yok eder” ifâdesidir. Ne var ki, “Ölümü en iyi ölüm önler” anlamındaki bu sözden, *“Sizin için kısasta hayat vardır”* buyruğu her bakımdan da-ha belîğânedir. Bu ifadeyle yine kısas ile hayat arasında bir intibak sağlanmıştır. Aslında kısas hayatın yok edilmesi ve hayat ise kısasın mukabilinde yer alır. İfâdede istenen doğrudan doğruya hayattır. Ölümün önlenmesi ise yalnızca bunun için gereklidir. Yoksa, kendiliğinden gerekli değildir.

Bir arkadaşımız da kısas konusunda ne gibi hadisler var demişti. İnşallah o konuda da bildiğim hadisleri okuyayım.

“Kim haksız yere, amden (bile bile) öldürülürse, velîsi şu üç şeyden birini tercihte serbesttir: Ya kısas ister, ya affeder veya diyet alır. Eğer dördüncü bir şey istemeye kalkarsa elinden tutun (engel olun)!”

(Ebû Dâvud, Diyât 3, 4)

“Kim mü’min bir kimseyi (amden) öldürürse, katil bu sebeple kısas olunur. Kim bu kısasa engel olursa Allah’ın lânet ve gazabı onun üzerine olsun! Allah onun farz veya nâfile hiçbir hayrını kabul etmez.”

(Nesâî, Kasâme 29)

“Kim, aralarında taş atışması veya kamçı ya da sopa darbı gibi durumlarla müphem şekilde öldürülürse (bunun hükmü); hatâen öldürme hükmüne tâbidir, diyeti de hata diyetidir. Kim bu diyetin yerine getirilmesine mâni olursa Allah’ın lânet ve gazabı üzerine olsun” Onun hiçbir farz ve nâfile hayrı kabul edilmeyecektir.”

(Ebû Dâvud, Diyât 17, 18)

"Kölesini öldüreni öldürürüz; onun burnunu, kulağını kesenin burnunu, kulağını keseriz ve onu iğdiş edeni iğdiş ederiz."

(Buhârî, İlim 39)

Ebû Hüreyre (r.a.) anlatıyor: “Rasûlullah zamanında bir adam birini öldürmüştü. Hâdise Peygamberimize geldi. (Meseleyi araştırdıktan sonra) katili,

maktûlün velîsine teslim etti. Katil: “Ey Allah’ın Resûlü! Ben onu öldürmeyi kastetmemiştim (kazâen öldürdüm)” dedi. Allah Rasulü velîye: *“Eğer bu sözünde sâdık ise, doğruyu söylüyorsa, bu durumda onu (kısas olarak) öldürdüğün takdirde ateşe gidersin!”* buyurdu. Bunun üzerine maktûlün velîsi, adamı salıverdi. Adam bir kayışla bağlı idi, kayışını sürükleyerek uzaklaştı. Bundan sonra kendisine zu’n-nis’a (kayışlı) adı takıldı.”

(Tirmizî, Diyât 13)

Süraka İbn Mâlik (r.a.) anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.)’ın, oğlu sebebiyle babaya kısas uyguladığına, fakat oğluna, babası sebebiyle kısas uygulamadığına şâhit oldum.”

(Tirmizî, Diyât 9)

İbn Ömer (r.a.) anlatıyor: “Bir oğlan, hile (sûikast) sûretiyle öldürülmüştü. Hz. Ömer (r.a.): ‘Bunun öldürülmesine San’a ahâlisi iştirak etmiş olsaydı, bu tek kişi yüzünden bütün San’a halkını öldürürdüm!’ dedi.” Bir başka rivâyette: “Dört kişi bir çocuğu öldürmüştü Hz. Ömer dedi ki...” diye başlar ve yukarıdaki gibi devam eder.

(Buhârî, Diyât 21)

Ensardan mizahçı/şakacı bir zat vardı. (Bir gün yine) Konuşup yanındakileri güldürürken Rasûlullah (s.a.s.) elindeki çubuğu (şaka yollu) adamın böğrüne dürttü. Bunun üzerine adam: “Ey Allah’ın Ra-sûlü, (canımı yaktınız.) Müsâade edin kısas yapayım!” dedi. Allah Ra-sûlü de: *“Haydi yap!”* buyurdu. Adam: “Ama üzerinizde gömlek var, benim üzerimde yoktu (kısasın tam olması için çıkarmalısınız!” dedi. Adamın talebi üzerine, Peygamberimiz gömleğini kaldırıp böğrünü açtı. Adam, Rasulullah’ı kucaklayıp böğrünü saygıyla öpmeye başladı ve: “Ben bunu arzu etmiştim ey Allah’ın Rasûlü!” dedi.

(Ebû Dâvud, Edeb 160)

Enes (r.a.) anlatıyor: “Rasûlullah (s.a.s.)’ı, kendisine her ne zaman kısas bulunan bir dâvâ getirildiğinde, mutlaka her seferinde affetmeyi emrediyor gördüm.”

(Ebû Dâvud, Diyât 3)

Bu konuda bu kadar söz yeter kanaatindeyim. Bundan sonra vasiyetle ilgili bir âyet geliyor.

180:"Sizden birine ölüm gelip çattığında, eğer bir hayır (bir mal)

bırakacaksa, babası, anası ve en yakın akrabası için (kitaba) uygun bir şekilde vasiyet etmek müt-takıler üzerine bir hak olarak farz kılındı."

181:"Kim bunu işittikten sonra değiştirirse onun günahı, onu değiştiren üzerinedir. Muhakkak ki Allah, işiten ve bilendir."

182:"Her kim de vasiyet edenin hata edeceğinden veya bir günaha gireceğinden korkar da tarafların arasını düzeltirse, ona bir günah yoktur. Şüphesiz ki Allah, çok bağışlayıcı ve çok merhamet edicidir."

Herhangi birinize ölüm yaklaştığı zaman, ölüm işaretleri belirdiği, hastalığı ve yaşlılığı kendisini ölüme çağırdığı zaman, eğer ölümünden sonra arkasında bir mal bırakacaksa, anası, babası ve en yakın akrabaları için meşru bir şekilde, yâni aşırılığa gitmeden, kırıp dökmeden, haksızlık yapmadan, âdil bir şekilde vasiyet yapmak onun üzerine farz kılındı. Vasiyet eden kişinin vasiyetini aynen yerine getirmek müttakıler üzerine bir hak olarak vacip olmuştur.

Vasiyet; bir kişinin ölümle ortadan kaybolması halinde başkalarından kendisi adına bir şeyler yapmasını istemektir. Veya vasiyet; öldükten sonra malına birini mâlik kılmak veya öldükten sonra malında birilerine tasarruf yetkisini vermek, havale etmek demektir.

Âyet-i kerîmedeki ifadesindeki hayır mal mânâsınadır. Zira: °âyetindeki hayır da mal demektir. Ancak buradaki mal çok bir mal mı? Az bir mal mı? Yoksa az da çok da buna dahil midir? Bu konuda ihtilâf edilmiştir. Kimileri az olsun çok olsun burada anlatılan mutlak maldır demişler. Ama kimileri de bunu çok mal olarak tefsir etmişlerdir. Buna göre fakir birinin vasiyeti yasaklanmıştır. İbni Abbas ve Hz. Ali Efendilerimiz az malı olan kimselerin vasiyetlerini yasaklamışlardır.

Buhârî ve Müslim'de Ebu Hureyre'den rivâyet edilen bir ha-dislerinde şöyle buyurulur: Sahabeden Hz. Sa'd Rasulullah'a gelerek: Ya Rasûlallah malımın üçte ikisini vasiyet edeyim mi? Buyurdu. Allah'ın Rasûlü: Hayır! Buyurdu. Bu defa Sa'd: O halde yarısını vasiyet edeyim mi? Deyince Rasulullah: Hayır! Buyurdu. Peki üçte birine ne dersin ey Allah'ın Rasûlü? Evet üçte birini, ama o da fazladır. Senin varislerini varlıklı bırakman, onları başkalarına avuç açar bırakmandan daha hayırlıdır buyurdu.

Deniliyor ki, daha sonra Nisâ sûresinde gelecek mîras âyetiyle Cenab-ı Hak, kişinin yapabileceği vasiyetin miktarını tayin buyurmuş-tur.

Bu vasiyet âyetiyle ilgili ve daha sonra gelen Nisâ sûresindeki mîras âyetiyle ilgili söylenenleri şöyle kısaca bir özetleyelim:

1- Müfessirlerden kimileri diyorlar ki; bu âyette anlatılan vasiyet konusu, Nisâ sûresinde daha sonra gelen mîras âyetinin nüzûlünden önce geçerliydi. Mîras âyetinin gelmesinden önce ölen kişi ana, baba ve yakın akrabalarına bir şeyler vasiyet etme durumundaydı. Ama Nisâ sûresindeki mîras âyeti geldikten sonra bu âyet nesih olmuştur. Artık ölenin, varislerine bir şeyler vasiyet etmesine gerek kal-mamıştır, çünkü mîras âyetiyle varislerden kimin ne kadar alacağı belirtilmiştir. Öyleyse bu âyette anlatılan varislere, vasiyet konusu nesih edilmiştir. Bunun için Allah'ın Rasûlü Veda Hutbesinde şöyle buyur-muştur :

"Muhakkak biliniz ki! Cenab-ı Hak her bir hak sahibine hakkını vermiştir. Artık bundan sonra varise vasiyet yoktur."
(Tirmizî: Vesaya, 5)

Yine İbni Mace'de rivâyet edilen başka bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü:

"Diğer varisler izin verip razı olmadıkça hiçbir varis için vasiyet caiz olmaz."
(İbni Mâce: Vesaya, 6)

Bu bakımdan varislere vasiyet, mîras âyeti ve bu hadislerin ifadesiyle kaldırılmıştır.

2- Bazı müfessirlere göre ise, bu vasiyet sadece varis olan akrabalar hakkında nesih edilmiştir, ama bunun dışında kalan, yâni varis olamayan öteki akrabalar hakkında geçerlidir. Çünkü bakıyoruz Tüm kütüb-i sitte'de Allah'ın Rasûlü şöyle buyurmaktadır:

"Malı bulunan bir müslümanın, vasiyeti yazılmış olarak yanında bulunmadığı halde bir iki gece yatması caiz değildir."

Öyleyse âyet-i kerîmedeki vasiyetin vacip oluşu, mîras âyetiyle tümden nesih edilmemiş, varis olmayan kimseler hakkında bu geçerliğini korumaktadır. Yâni borçlu olan, birilerinde alacağı olan veya ma-lının üçte birini geçmemek kayd u şartıyla varislerinden başkalarına bir şeyler vasiyet etmek isteyen, yahut da yanında başkalarına ait mal bulunup da onun sahibine ulaştırılmasını isteyen

kişi vasiyetini yazılı bulundurmalıdır.

Kim böyle bir vasiyette bulunmuşsa:
"Bu vasiyeti yerine getirmek müttakıler üzerine vacip olan bir haktır."
Vasiyet edilenlerden, veya vasiyete şahid olanlardan veya hakimlerden kim de bu meşru vasiyeti işittikten sonra, buna muttali olduktan sora onu değiştirirse veya uygulamazsa artık onun günahı değiştirenlerin üzerinedir. Çünkü Allah, herşeyi işitir ve bilir. O vasiyeti de işitmiştir onu değiştirenleri de işitip bilmiştir.

Öyleyse vasiyet edenin meşru vasiyeti mutlaka yerine getiril-melidir. Bu anlamda ecdadın vakfiyelerini değiştirenler, onları vasiyet edenlerin vasiyet gâyelerinin dışında kullananlar, iptal edenler çok büyük günah içindedirler. Ama meşru olmayan vasiyetleri yerine getirmek vacip değildir. Bundan dolayı:
Herhangi bir velî veya vâsi, yâni kendisine vasiyet edilen kişi, vasiyet eden kişinin bile bile veya hata ile bir günaha gireceğinden endişe duyarsa. Meselâ ne gibi? Meselâ adam malının bir kısmını meyhaneye vasiyet etmişse veya kumarhanenin yaşatılmasına vasiyet etmişse veya işte bunun benzeri meşru olmayan yerlere vasiyet etmişse veya meselâ yakın akrabalarını bırakıp uzak akrabalara, veya akrabalarını bırakıp akraba olmayanlara, varis olan akrabalarından bazılarına fazlaca vasiyet yapıp, diğer varislerinden mal kaçırmak gibi hakka uymayan bir vasiyet yaptığını gördüğü zaman, böyle bir kötülüğünün zuhurundan korktuğu zaman:
"Kim de vasiyet edenin bir hatasından veya günaha girmesinden korkar da aralarını düzeltirse ona bir günah yoktur. Çünkü Allah çok bağışlayıcı ve merhamet edicidir."

Yâni ilgili varislerin aralarını düzeltip, ıslah edip zulmü adâlete çevirerek, bu kötülüğü kaldırırsa bunda bir vebal yoktur.

Kenzü'l-Ummal'da Allah'ın Resûlü'nün şöyle buyurduğu rivâyet edilir:

"Vasiyette zarar vermek kebairdendir. Yâni büyük günahlardandır."
(Kenzü'l-Ummal: 46069 No lu hadis)

Bundan sonra oruç âyetleri geliyor. Bakara sûresinin bu bölümünde oruç âyetleri geliyor. Medine'de farz kılınan oruç, Medine'de inen sûrenin bu bölümünde.
183:"Ey iman edenler sizden öncekilere farz kılındığı gibi oruç size de

farz kılındı, yazıldı. "Umulur ki takva erleri olasınız"

Yazılmak, önceki âyetlerde de geçti, vacip kılındı, farz kılındı anlamlarına gelen bir kelime.

Savm, lügat mânâsı insanın kendisini meylettiği şeylerden, isterse bir söz olsun alıkoyması, tutması demektir. Şeriat dilindeki mânâsı ise insanın en büyük istekleri olan yeme içme ve cinsel ilişkiden bütün gün kendisini alıkoyması, menetmesi demektir. Âyet-i kerîmede önceki toplumlara farz kılındığı gibi size de farz kılındı denirken, artık biz öğreniyoruz ki, bizden önceki toplumlara da oruç farzmış. Yâni orucun farziyeti sadece bize ait bir farziyyet değildir. Onlar orucun vaktini değiştirmişler, şeklini, şemalini değiştirmişler, oruca farklı yaklaşımlarda bulunmuşlar ve sonunda orucu kaybetmişlerdir. Ama müslümanlar şükürler olsun, orucun aslî ve fıtrî şeklini muhafaza edebilmişlerdir. Yâni şu anda müslümanlar orucu pratikte nasıl uygulanması gerekiyorsa öylece uygulama yolunda gitmektedirler.

Elhamdülillah ki bu konudaki Kur'an âyetleri çok net ve de Peygamber Efendimizin oruçla ilgili belirlediği yasalar da açık ve net olarak elimizdedir. Ve böylece bu iş ayakta durmaktadır. Artık namaz da, oruç da, hac da evrensel bir boyuta ulaşmış, evrensel özelliklere sahiptir. İnsanlık tarihinin ilk dönemlerinden beri var olan bir emir ve bir ibâdet şekli.

Orucun hikmetleri çeşitli şekillerde sayılabilir. Ama bakın Rab-bimiz şöyle buyuruyor:

"Umulur ki takva erleri olasınız, müttakılerden olasınız."

Yâni tüm hayatınızı Allah için yaşayıp, bu oruçla da hayatı Allah için yaşamanın bir boyutunu gerçekleştiresiniz. Şüphesiz oruçta başka faydalar da vardır, başka gerekçeler de vardır. Ama öncelikle bakıyoruz ki, Bakara sûresinin bundan sonraki âyetlerinde değerlendirdiği bütün olaylarda savaş, barış, hac, infak, fâizden sakınma gibi konularda hep takva görüyoruz.

Takva, hayatı Allah için yaşamak, hayatı Allah için değerlendirmek, hayatı tümüyle Allah'a verebilmenin, tüm hayatta Allah'ın koruması altına girip onunla yol bulabilmenin adıdır. Bakıyoruz âyetlerde, şu işi yaparsanız takvalı olursunuz, bu işi yapmazsanız takva sahibi olursunuz, savaşı şöyle değerlendirirseniz

muttaki olursunuz, fâizden şöylece kaçınırsanız muttaki olursunuz, orucu böyle yaparsanız muttaki olursunuz, haccı, Arafat’ı, Müzdelife’yi şöylece değerlendirirseniz muttaki olursunuz gibi emirler bizim için aynı zamanda şöyle bir sistem oluşturmaktadır. Bu din sadece birtakım kuru emirler, bir kısım ölü kaideler ve şekli kurallar dini değildir. Bu din vicdana, imana ve dolayısıyla öte âlem imanına, Allah’a bağlılık imanına bağlı olan ve hayatı yalnızca Allah için yaşamanın imanını gerektiren bir özelliğe sahiptir.

184:"Sayılı günlerde farz kılındı."

Sayılı günlerde tutulacak bu oruç.

"Sizden hasta veya yolculuk halinde olan tutamadığı günler sayısınca diğer günlerde tutar."

"Ama oruca güç yetiremeyenler de bir miskini doyuracak kadar fidye verirler."

Bu âyetin açıklanmasında iki temel görüş vardır:

1- Bu y«9YT[¬O< kelimesinden önce mukadder bir �¸ vardır ve buna göre mânâsı, yâni sizden oruç tutamayacak kadar yaşlı olup da ölünceye kadar gittikçe gücü eksilmekte olanlar bir fakiri doyuracak kadar fidye verdi mi, artık oruç tutmasına gerek yoktur.

2- Sizden bir miskini doyuracak kadar fidye vermeye güç yetiren kişi de dilerse oruç tutar, dilerse tutmaz, tutmadığı her bir gün için bir fakiri doyuracak fidye verir, şeklinde anlaşılmıştır.

Hz. Muaz Bin Cebel’in ifadesine göre, ilk dönemler dileyen oruç tutar, dileyen de tutmayıp bir fakiri doyuracak kadar fidye verirdi. Yâni ilk dönemler oruçla fidye arasında bir muhayyerlik izni tanımıştı Rabbimiz. Müslümanların kimisi oruç tutacaktı, ama fidye vermeye gücü yetenler de fidye verecekti ve oruç tutmayacaktı. Yâni böyle fidye verenler de orucu yerine getirmiş oluyorlar. Böyle bir anlayış var. Fakat bu âyetin gelişinden takriben bir yıl sonra gelen yine bu sûrenin 185. âyetiyle bu hüküm neshedilmiş, hükmü kaldırılmıştır.

"Şimdi artık sizden her kim ayı görürse oruç tutsun."

(Bakara 185)

Âyetiyle bu önceki izin kaldırılmıştır. Artık herkes oruç tutmak zorundadır. Hasta olmadığı sürece, bir mü’minin oruç tutmayarak fidye verme konusu kaldırılmıştır. Ancak oruç tutmaya takat getiremeyenler bir fakire fidye verirler

deniyor. Fakat önceki anlatımın daha sonraki âyetle nesih edildiği, artık fidye vermeye gücü yetenin de yet-meyenin de oruç tutması gerektiği, ama beden sıhhati açısından gücü yetmeyenlerin fidye vermesi gerektiği, daha sonra gücü yetecek hale gelenlerin, yani oruç tutmalarına engel olan durumları kalkanların da fidye vermiş olmalarına rağmen dilerlerse tutmalarının da kendileri için hayırlı olacağı anlatılacak.

"Kim gönülden bir hayır yaparsa, o iyilik kendisi-nedir. Eğer bilirseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır."

Kim bir tatavvu yaparsa, yâni bir nâfile işlerse, o onun hayrınadır. Yâni kim de hasta veya seferde olduğu halde oruç tutarsa, o da sizin için hayırlıdır, eğer bilirseniz. Yâni yukarıda anlatıldığı gibi seferde yahut hasta olduğu için Allah'ın kendilerine tanıdığı ruhsattan istifade etmeyi düşünmeyerek oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır, buyuruyor Rabbimiz.

Ya da buradaki tatavvu, kişinin oruç tutmadığı her bir gün için bir fakiri doyurması gerekirken, birden fazla fakiri doyurması biçimin-de bir tatavvudur, bir fazlalıktır. Veya oruç tuttuğu halde yine de bir fakiri doyurması biçiminde bir tatavvudur.

Gerçekten orucun hastalıkla ilgisi vardır. Bu âyet bunu açıkça belirtiyor. Fakat müslüman bir toplumda, müslüman bir hayatın içinde insanlar oruca karşı çok alışkındırlar, dayanıklıdırlar. Bakıyorsunuz adam yetmiş, seksen yaşında ihtiyar bir adamın, ya da hasta bir insanın çok rahat bir şekilde orucu tuttuğunu görüyoruz. Ama orucu tutamayanlar veya oruç tutmamakta diretenler hastalık gibi veya başka şeyler gibi bahaneler bulmaya çalışıyorlar. Bunların hepsi aslında hikâyedir. Yâni bir müslüman gerçekten niyet ettim acıkmamaya dedi mi, çok rahat orucu tutabilir, işte bakıyoruz, annelerimiz de ninelerimiz de gâyet rahat tutuyorlar.

Hasta olanlarımız bile tutturmadığınız zaman mahvoluyorlar. Ama öbür tarafta, müslüman bir toplum içinde kınanmaktan dolayı bazen oruç tutmak zorunda kalan adamlar bakıyorsunuz küçük bir baş ağrısından dolayı hemen bozuyorlar, efendim oruç zor bir ibâdettir, herkes bunu yapamaz, biraz müsaade etmeli filan diye de propo-gandasını da sürdürmeye çalışıyorlar. Aslında bu sesler hayatlarında sınır tanımadan, haram helâl dinlemeden sürekli yemeye alışmış imansız boğazların geğirtisi veya Allah'ın emirlerinden midesi bozulmuş insanların barsak gürültülerinden başka bir şey değildir.

Tüm dünya müstekbirlerinin, dünya insanının haklarını yeme-ye, kanlarını emmeye koştukları, bir türlü doyma bilmedikleri bir dünyada, müslümanlar ise, onların yemek için çırpındıkları şeyleri yememek için, kullandıkları şeyleri kullanmama için âdeta bir savaş vererek oruçla onlara büyük dersler vermektedirler. Oruçla müslümanlar helâl lokmaya bile uzanmamak eğitiminden geçirilerek haramlara karşı böylece sakınma alışkanlığı kazanıyorlar. Müslümanlar oruçla helâliyle bile belirli saatlerde cinsel ilişkiye girmeme eğitiminden geçirilerek, zinaya karşı meyletmeme özelliği kazanıyorlar. Açlık sayesinde açların durumunu anlama imkânı buluyorlar.

Oruçta o kadar çok hikmetler var ki, bunlar saymakla bitmez.

"Oruç sabrın yarısıdır."
(Tirmizî)

Hadis-i şerifi gereği müslümanlar, eşine benzerine rastlanma-yacak bir sabır eğitiminden geçirilmektedirler. Oruç, malda ve bedende Allah'ı söz sahibi kabul etmenin ifadesidir. Oruç tutan bir müslü-man, malda da canda da Allah'ı söz sahibi kabul ediyor demektir. Zaten kişinin hayatta iki şeyi vardır. Bunlardan birisi canı, ötekisi de malıdır, sahip olduğu şeylerdir. Oruç tutan mü'min diyor ki; "Ya Rabbi, mal da senin, can da senin! Dün ye, dedin yiyordum, bugün yeme, dedin bak yemiyorum! Ama şu anda iftar vakti ye, dediğin için yiyo-rum!" diyerek, malda da canda Allah'ı söz sahibi kabul etmektedir. Oruç, kişinin hanımını Allah'ın emaneti bilmesinin ifadesidir. Ya Rabbi Ramazanda yasak dedin, ben bu yasağa uydum. Bu konuda seni söz sahibi biliyorum, demesinin ifadesidir. Oruç baştan sona niyetten ibarettir ve sadece Allah'a aittir. Oruçla müslüman, Allah için niyet taşıma konusunda çok büyük bir deneyim kazanmaktadır. Bunu kişi, ancak Allah için yapabilir. Kimse bunu bir başkası için yapamaz. Bir başkası için yapsa, onun göremeyeceği bir yer buldu mu rahatlıkla yer içer. Kimse bu konuda onu zorlayamaz. Şu anda dünyanın hiçbir gücü, dünyanın hiçbir kuruluşu milyarlarca insanın aynı anda çorbaya kaşık uzatmasını sağlayamaz. Hiçbir güç, bir saatliğine bile olsa bunu sağlayamaz. Onun içindir ki Rabbimiz:

"Oruç benim içindir ve onun mükâfatını ancak ben vereceğim."
(Buhârî, Savm: 9)

Buyurur. Oruç, sadece Allah için olunca elbette onun mükâfatını da ancak Allah takdir buyurur. Evet, birilerine zor gelebilir. Birileri onu zor görebilir. Halbuki bu iş ibâdettir, kulluktur, taattır, takvadır ve buna gücü yetenin mutlaka yerine getirmesi gerekmektedir. Eğer insanın üstesinden gelemeyeceği bir şey olsaydı, zaten Allahu Teâlâ bize böyle bir yük yüklemezdi diyoruz.

185:"Ramazan ayı öyle bir aydır ki onda insanlara yol gösteren, hakla bâtılı ayıran, hidâyet rehberi ve deliller halinde bulunan Kur'an, o ayda indirildi. Şimdi artık sizden kim bu aya erişirse, onun orucunu tutsun. Kim de hasta olur veya seferde bulunursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde onu kaza etsin. Allah size kolaylık diler, güçlük istemez. Bu kolaylığı sayıyı tamamlamanız ve size yol gösterdiğinden dolayı Allah'ı büyük tanımanız için meşru kılmıştır. Umulur ki şükredersiniz."

Deniliyor ki Ramazan; Rabbimizin isimlerinden biridir. Bundan dolayı; "Ramazan geldi," "Ramazan gitti" filan dememek lâzımdır. "Ramazan ayı geldi," "Ramazan ayı çıktı" demek lâzımdır.

Yahut da Ramazan; işte Muharrem, Safer, Rebiu'l evvel, Re-biu'l âhir, Cemaziy'el evvel, Cemazi el âhir, Recep, Şaban, Ramazan, Şevval, Zilkade ve Zilhicce aylarından bir tanesidir. Evet bu aylardan bir tanesidir, ama farklı bir aydır. Çünkü bu ayda Kur'an indirilmiştir.

Ve yine bu ayın hangi gecesinde Kur'an indirildiğine dair Du-hân sûresinde:

"Apaçık olan Kitaba andolsun ki, Biz onu, kutlu bir gecede indirdik. Doğrusu Biz, insanları uyarmaktayız."

(Duhân 2,3)

Âyetinde ve yine Kadir sûresinde:

"Doğrusu, Biz Onu, (Kur'an'ı) Kadir gecesinde indirmişizdir,,

(Kadir 1)

Âyetini görüyoruz ki, bu Kur'an mübârek bir gecede indirilmiştir. Bu mübârek gecenin isminin Kadir gecesi olduğunu ve bu gecenin de Ramazanın içinde bir gece olduğunu biliyoruz.

Bu ayda Kur'an inmeye başlamıştır. Ya bu ayda Melekût se-masından

dünya semasına toptan indirilmiş ve sonra peyderpey inmeye başlamıştır. Veyahut da Kur'an bizzat bu ayda inmeye başlamıştır. Artık bu ayın şerefinden dolayı mı bu ayda Kur'an inmeye başlamıştır, yoksa Kur'an indiğinden dolayı mı bu ay şeref kazanmıştır? Bunun tartışmasına girmenin anlamsızlığını kabul ediyoruz. Bu ayda Kur'an inmeye başlamıştır, bunun ötesinde de elimizde başka bir delil yoktur. Öyle bir Kur'an ki:

Tüm insanlık için bir hidâyettir, yol göstericidir.

Hidâyetin beyanları vardır, açıklanması vardır onda. Ve de Furkân'dır o.

Furkân'dır bu kitap. Yâni hakla bâtılı ayırdetme özelliğine sahip olan bir kitaptır. Bir de hakkı bâtılı fark ettirme özelliğine sahip olan bir kitaptır o. Bu kitabı tanımadan, bu kitapla tanışmadan, bizim hak ve bâtılı tanıma imkânımız yoktur. Furkân'a ulaşmadan, bizim hakkı ve bâtılı tanıyıp, hakka tabi olup bâtıldan uzaklaşmış bir hayata ulaşmamız kesinlikle mümkün değildir. Bir de bu bize şunu hatırlatıyor ki, değer yargısı olarak bizim Allah'tan, Allah'ın kitabından başka birilerini kabul etme hakkımız yoktur. Yâni bir şeye iyi, ya da kötü de-me yetkimiz yoktur. Haram ya da helâl deme yetkimiz yoktur. Şu anda birilerine sorsanız hepimiz ayrı ayrı bu iyi, şu kötü deriz. Öyle değil; Allah'a soracağız, Allah iyi demişse iyidir, kötü demişse kötüdür. Ya, bana göre bu iş böyledir! Olmaz, sana göre olmaz. Bana göre de olmaz. Ya ne? Dikkat ederseniz şu anda demokratik bir hava içinde insanlar herkese herşeyi soruyorlar da Allah'a sormuyorlar. Problemleri Allah'a sormamanın sebebi de o probleme çözümü Allah'ça buldunuz mu artık diğer insanların hayat hakkı olamayacak da ondan. Çünkü hak ve bâtılı en iyi halleden Allah'tır, Furkân olan Allah'ın kitabıdır.

Tüm insanlar için hidâyettir bu kitap.

Halbuki biz Bakara sûresinin başındaki âyetlerde görmüştük ki bu kitap, muttakiler için hidâyet rehberidir. Yâni bu kitabın müttakıler için hidâyet kaynağı olduğunu görmüştük. Ama burada yine gördük ki imiş bu kitap. Yâni tüm insanlar için hidâyet kaynağıymış. Bunun anlamını şöylece ifade edebileceğiz: Evet bu kitap insanların tamamı için hidâyettir. Tüm insanlığı hidâyete ulaştırmak için gelmiş bir kitaptır bu. Bırakın beş altı milyar insanı, bunun karesini küpünü alın, altmış milyar olsun, yüz altmış milyar olsun veya ifade edilemeyecek kadar daha çok olsun isterse, dünya nüfusu insanlığın tümünü hidâyet etme özelliğine sahiptir bu kitap. Yeter ki insanlık bu kitaba

inansın ve problemlerini bu kitaba göre çözmeye karar versin. Yeter ki insanlık Allah'la barışmaya karar verip; ya Rabbi! Bizi kendine yönelt, bu kitabınla bizi hidâyete ulaştır, biz senin kitabını temel çözüm kabul ettik diyebilsinler.

O zaman bu kitap tüm dünya insanının problemleri ne cins olursa olsun hepsini birer birer çözecektir. Tüm insanlığı düze çıka-racaktır, bunda hiç şüphe yoktur. Çünkü Allah öyle diyor. Ama bu insanların hepsi bu işi gönül rızasıyla kabul etmediklerinden, etmeyeceklerinden dolayı orada Rabbimiz:

Buyurmuş. Siz bilirsiniz! Müttakıler hidâyeti kabul ettiler ve onlara hidâyet kaynağı oldu bu kitap. Yâni tüm insanlığa hidâyet kaynağı olarak inen bu kitaptan; ancak hidâyete talip olanlar faydalanacaklar, talip olmayanlar da bundan mahrum olacaklar anlıyoruz. Evet, bu kitap beyyinattır da aynı zamanda. Herşey delilleriyle belli, âyetler belli, yasalar belli, hukuk belli, ekonomi belli, siyaset belli, dünya belli, âhiret belli, cennet belli, cehennem belli, herşey en küçük bir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde bellidir.

"Şimdi artık sizden kim bu aya erişirse, onun orucunu tutsun."

Yâni kim bu aya ulaşırsa, kim bu ayın hilalini görürse artık orucunu tutsun. Ramazan ayı İslâmî aylardandır. Kamerî ayların dokuzuncusudur.

Şehr; bir ayın doğup ışık verir hale geldikten sonra kaybolup tekrar doğması sûretiyle böylece bir defa devrinden ibaret olan zamana denir.

Mü'minlerden her kim ki bu mübârek aya şahid olursa, hazır ve mukîm olursa oruç tutsun diyor Rabbimiz.

Şahid, şuhûd; şu mânâlara gelmektedir:

1- Bu ayda bilfiil hazır olan, hayatta olan, ya da vatanında mukim olan kişi demektir.

2- Bir ikinci mânâsı da şehri (bu ayı) açık bir ilimle müşahede eden demektir. Yâni bu ayın girdiğini kesin bir bilgi ile bilen veya bizzat müşahede eden, hilale şahid olan demektir. Öyleyse:

a- Her kim hilali görürse oruç tutsun.

b- Ya da sizden herhangi biriniz hilali görünce her biriniz oruç tutsun demektir. Böylece muteber bir şahidle de orucun tutulması caiz olur.

Ramazan orucunu tayin eden hilaldir. İlerde 189. âyette gelecek, buyuracak ki Rabbimiz:

"Peygamberim! Sana hilalleri soruyorlar. De ki; o insanlar ve hac için vakitlerdir."

Âyet bize kesinlikle gösteriyor ki; şer'an Ramazanı tayin eden hilaldir. Bu konuda Rasulullah'ın pek çok hadisi vardır:

"Hilali görünceye kadar oruç tutmayın! Üzeriniz bulutlanır da hilali göremezseniz, o zaman otuz günü ölçü yapın!"
(Buhârî, Savm, 11 Müslim, Sıyâm 31)

Bu otuzun nasıl ölçü yapılması gerektiğini de şöyle anlatır:

"Şaban ayının sayısını otuza tamamlayınız."
(Ebu Dâvûd, Savm 7)

Öyleyse:
Âyetinde ortaya konulan aya şahid olmanın geçerli şer'i se-beplerini bu hadisleriyle Allah'ın Rasûlü beyan buyurmuştur.

Bu meselede içtihada yer yoktur. Yâni otuz tamam olunca başka hiçbir delile gerek kalmaz. Ama bazen İslâmî aylar yirmi dokuz çekebilir. İşte bu durumda bir delile ihtiyaç vardır, o da hilalin bizzat görülmesidir. Yâni bizzat hilali görerek bilmektir. Ama göreni duymak-la amel etmek de görmeye dayanan bilgiyle amel etmek sayılmıştır. İşte bir kişi delildir, iki kişi delildir gibi bu konuda sözler söylenmiş.

Hilali araştırmak bütün müslümanlar üzerine vaciptir. Müslümanlar arasında bugün olduğu gibi bu vazife ihmal edilir de araştırma her yerde tek tük birkaç müslüman üzerinde kalırsa, bu vazifeyi yerine getirmekten kaçanların, vazifeyi yerine getirenleri yalanlamaya hakları da yoktur.

Bugün ısrarla bu işi gök bilimine bağlamaya çalışanları görüyoruz. Halbuki bu konuda gök bilimi hesaplarına itibar edilmez. Zira:

1- Gök bilimi hesapları hilali görmeye dayanan bir ilim değil, bu konuda

delil getirmeye dayanan bir ilimdir. Bu açıdan âyet ve hadislerde anlatılan görme mevkiinde olamaz onlar.

2- Bu delile dayanan ilim, sadece bu konuda ileri gelen fen erbabına mahsustur. Ramazanın sübûtunu bu ilme bırakmak demek, tüm müslümanları bu ilme uymaya ve taklide zorlamak demektir. Böylece müslümanlar bir ibâdette aracılara mecbur bırakılmış ve hilali araştırma ibâdet ve zevkinden mahrum bırakılmışlar demektir. Halbuki ay, bizim Rabbimizin âyetlerinden biridir ve bizim sürekli Rabbimizin âyetleriyle karşı karşıya gelmemiz istenmektedir. Gök âyetleriyle, yer âyetleriyle sürekli iç içe olmamızı istemektedir Rabbimiz bizden.

Ama maalesef diyeyim, hesaba göre bir hayat yaşamaya alışmış insanların ne gökteki âyetlerden ne de yerdeki âyetlerden haberi olmamaktadır. Zaten şu şehir hayatı bizim semayla ilgimizi kesmiştir. Ama hayatı böyle statik değil de dinamik olan ve sürekli Rab-bimizin âyetleriyle iç içe yaşamaya çalışan, hayatı sürekli Rabbimizin âyetlerinin egemenliğinde olan insanlar, göklerle ve yerle içi içe olur, sürekli âyetlerden mesaj alır gider.

3- Her ilmin kendine has metodu vardır. İlim belirlediği bu metotla hareket etmek zorundadır. Bu metodu terk etmesi demek, ilmin kendi kendisini inkâr etmesi demektir. İslâm'ın da kendine mahsus metodu vardır.

Astronomi ilminin metoduna göre 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 ve 0,9 dereceye kadar ki hilal eksik bir hilaldir. Astronomi ilmi bu küçüklükteki hilalleri eksik kabul ediyor. Ve 1 dereceye kadar büyümedikçe onu hilal kabul etmiyor. İslâm da diyor ki hangi büyüklükte olursa olsun hilali gördünüz mü oruca başlayın, ne kadar küçüklükte olursa olsun hilali gördünüz mü bayram yapın diyor. Yâni bu hilalin büyüklüğü, küçüklüğü konusunda herhangi bir şartta bulunmuyor. İlim bu metodundan vazgeçmediği, bu metodundan taviz vermediği sürece İslâm-la uyuşması mümkün değildir. Ya İslâm taviz verecek ya da ilim bu metodundan vazgeçecek, bunun başka ötesi yoktur.

Bir ara Almanya'da bulunduğum sırada hilali gözetlemek için Dortmund şehrinin ortasında şehri gözetlemek amacıyla yaptıkları çok yüksek bir binaya çıkmıştık. Biz orada beklerken planataryum de-dikleri gök araştırma kurumundan da bir kısım insanlar geldiler. Ellerinde semayı seyretmeye yarayan aletler vardı. Sorduk ne için geldiklerini? Dediler ki biz de sizin geldiğiniz sebeple geldik. Biz de hilali araştırmaya geldik dediler. Ve şunu ilave ettiler; bu

akşam sizin hilal çı-kacak, ama bizim hilal çıkmayacak. Dedim ki; nasıl olur bizim hilal, sizin hilal?

Adam dedi ki; bugün size bu aletle hilali göstereceğim ama bizim metotlarımıza göre bu hilal eksik bir hilal olduğu için biz onu bugünün hilali kabul etmiyoruz.

Adam elindeki aletlerin maharetini gösterebilmek için dört beş kilometre uzakta bir evin içine kadar bizi soktu. Gerçekten müthiş bir alet. Daha sonra adamlar bizim göremeyeceğimiz kadar küçük hilali elindeki aletle bize gösterdi ve o zaman bu konuda hiçbir şüphem kalmadı. Anladım ki bizim hilal görülmüştü; ama ilim, kendi metotlarından taviz vermeyecek ve onu hilal kabul etmeyecekti.

4- Bu ilmin verilerine itimat konusunda elimizde hiçbir nas yoktur. Bununla şunu demek istiyorum: İlmin verileri mutlak doğru olsa bile usul yanlıştır. "Usulsüzlük vusulsüzlüğü gerektirir." Kıble meselesi de böyledir. Kıbleyi bilemediği bir ortamda bulunan, çevrede sorabilecek birileri varken sormadan veya kendisi de araştırmadan kıbleye dönen birisi, velev doğru dönmüş olsa bile yaptığı yanlıştır. Neden? Çünkü usulsüz iş yapmıştır da ondan.

Müslümanların hilali araştırmaları üzerlerine vaciptir. Müslümanlardan bir tanesi bile hilali görürse hemen oruç tutmaları gerekmektedir.

İbni Ömer der ki: Ramazan hilalini görmek için müslümanlar harekete geçtiler. Hiç kimse göremedi ve sadece ben gördüm ve Rasulullah'a gelip hilali gördüğümü haber verince, Allah'ın Rasûlü oruç tuttu ve müslüman-lara da oruç tutmalarını emretti.
(Ebu Dâvûd, İbni Hıbban, Hakim)

Yine Abdullah der ki:
Bir Arabi Rasûlullah'a gelerek: Ey Allah'ın Ra-sulü! Ben Ramazan hilalini gördüm! Dedi. Allah'ın Ra-sûlü ona: "La İlâhe illallah'a şehâdet ediyor musun?" Dedi. Arabi: Evet! dedi. Rasulullah: "Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şehâdet ediyor musun?" dedi. Arabi: Evet! Deyince Allah'ın Rasûlü: "Ey Bilal kalk! Müslümanlara haber ver! Oruç tutsunlar!
Buyurdu.
(Ebu Dâvûd, Tirmizî, İbni Hıbban)

Âlimlerimizin beyanına göre, hilalin sadece bir yerde görülmesi de yeterlidir. Dünyanın herhangi bir yerinde hilal görüldüğü zaman bütün müslümanların buna uyma mecburiyetleri vardır. Zira Rasulul-lah Efendimizin:

“Sizden her kim hilali görürse oruç tutsun, hilali görünce de iftar etsin”

Hadisi bunun delilidir. Buradaki emir tüm müslümanlaradır. Binaenaleyh müslümanlardan bir kısmı hilali gördükleri zaman, hepsi görmüş gibi hareket etmek zorundadırlar. Hepsi aynı gün bayram etmek zorundadırlar. Bu müslümanların birliği açısından da çok hoş bir netice olacaktır.

"Kim de hasta olur veya seferde bulunursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde onu kaza etsin."

Tutamadığı günleri mutlaka tutmak zorundadır. Peki niye böyle hasta ve seferde olanlara oruç tutmama ruhsatı verilmiş?

"Allah size kolaylık diler, güçlük istemez."

Onun için hastalık ve sefer hallerinde orucu terk etmenizi size mubah kılmıştır. İslâm dini kolaylık dinidir, semahat dinidir. Bakıyoruz gerçekten Rasulullah Efendimizin ameli uygulamalarda o kadar kolaylıklar görüyoruz ki, akla hayale gelmez. Aklıma gelen birini söyleyeyim:

Adamcağızın biri dayanamayarak orucunu bozuyor. Geliyor Rasulullah Efendimize: Ya Rasûlallah ben bir iş yaptım! Ne hayır? Ben orucu bozdum. Diyor ki Allah’ın Rasûlü: O zaman atmış bir tutman lâzım. Ya Rasûlallah ben birini tutamadım, altmış gün nasıl dayanayım? Nasıl olduğunu da anlatıyor. Rasulullah diyor ki; o zaman git altmış fakiri doyur! Adam diyor ki; vallahi ya Rasûlallah kimseye verebilecek bir şeyim yoktur. Rasûl-i Ekrem komşulardan bir şeyler getirtiyor ve diyor ki; git bunu mahallendeki fakirlere dağıt! Adam diyor ki; vallahi bizim mahallede benden daha fakir birisi yoktur! E git kendin ye o zaman diyor Allah’ın Rasûlü. Şu oruca bakın, hanımıyla beraber olarak oruca dayanamayan adama bakın ve sonucuna bakın. Kefarete bakın, affa bakın, müsamahaya bakın. Ama öteki ne kadar samimi değil mi? Bu samimiyete karşı samimi bir sonuç.

Boşuna cesaretlenme Hasan abi! Zaten bizim gündüz hanım-larımızla beraber olma şansımız hiç yok. Öyle değil mi? Onu almışlar elimizden.

Çoğumuz akşam bile zor görüyor hanımını. Hoş, hayatı-mızın hangi bölümünü biz belirliyoruz da? İşte köle bir toplumun köle bireyleri..

Evet, Allah size bu kolaylıkları sağlamıştır, şüphesiz ki Allah sizin için kolaylık murad etmektedir. Allah sizin için zorluktan yana değildir. Öyleyse sizler de zorlaştırmadan yana değil kolaylaştırmadan yana tavır alın. Bu konuda birkaç hadis okuyalım inşallah.

Aişe (r.a)'nın bildirdiğine göre, bir kadınla beraber otururken yanlarına peygamber (s.a.v.) girdi ve: ***"Bu kadın kimdir?"***, diye sordu. Aişe validemiz: Bu filan kadındır deyip onun kıldığı namazları uzun uzadıya anlatmaya başladı. Bunun üzerine peygamber (s.a.v.) efendimiz:

"Bütün bunları sayıp dökmeyi bırak, gücünüz yettiği kadarıyla ibadet etmeniz size yeter. Vallahi siz amellerden usanmadıkça Allah'ta size sevap vermekten usanmaz."

buyurdu. Aişe (r.a) devamla Rasulullah (s.a.v.)'in yanında ***"En sevimli ibadet az da olsa devamlı yapılanı idi."*** dedi.
(Buhari İman 32, Müslim Müsafirin 215)

Abdullah İbn-i Mes'ud (r.a.)'den rivayet edildiğine göre peygam-ber (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Her türlü işlerinde ve sözlerinde ileri gidip haddi aşanlar helak oldular."

Rasulullah (s.a.v.) bu sözü üç sefer tekrarladı.
(Müslim, ilim 7)

Evet, Allah siz kolaylık diler, öyleyse sizler de:
"Bu kolaylığı sayıyı tamamlamanız ve size yol gösterdiğinden dolayı Allah'ı büyük tanımanız için meşru kılmıştır. Umulur ki şükredersiniz."

İnsan kolaylığı görünce hemen "Allahu Ekber" der değil mi? Rabbimin ne büyük lütufları vardır! diyecek ve bu hidâyetinden dolayı Allah'ı büyükleyeceğiz. Ve Allahu Teâlâya kulluk yapacağız.
Oruç âyetlerinin bir bölümü burada bitiyor. Oruç âyetleri arasında bir âyet geliyor:

186:"Kullarım beni senden soruyorlarsa ben onlara çok yakınım. Dua ettikleri zaman ben onlara icâbet ederim. Onlar da bana icâbet etsinler! Bana iman etsinler ki böylece doğru yolda olanlardan olsunlar."

Kullarım beni senden soruyorlarsa. Ne soruyorlar? Nasıl dua edelim? Bağıralım mı? Çağıralım mı? O bizi duyuyor mu? Bizi görüyor mu? Bizden haberdar mı? Vesaire, vesaire.. Allah diyor ki; ben onlara yakınım.

"Dua ettikleri zaman (ben onlara icâbet ederim) dua edenin duasına icâbet ederim. Onlar da bana icâbet etsinler! (hep dua etsinler bana) Bana iman etsinler (hep benim yolumda yürüsünler ve böylece) doğru yolda olanlardan olsunlar."

Birdenbire bir dua âyetiyle karşı karşıya geliyoruz. Bir kişinin Allah'a en yakın olduğu zaman, sabırla birlikte olduğu zamandır. Sabır oruçtur, dua da Allah'la beraber oluştur. Rabbimiz bizim için; "kullarım" diyor. Bu ne büyük bir şereftir. Bu hitap üstelik oruç âyetlerinin arasında geliyor. Allah, “Kullarım!” buyurarak bizi kendisine izâfe ediyor. Bu şerefin, bu yakınlığın, bu ünsiyetin yanında orucun meşakkati ne değer ifade eder de? Bunu duyan bir müslümanda yorgunluk, meşakkat kalır mı? Şereflerin belki en yücesi. Kullarıma söyle Peygamberim! diye bizi üçüncü şahıs zamiriyle de kullanmıyor üstelik, Rabbimiz bizi kendisine muhatap kabul ediyor, bize yöneliyor ve bizzat kendisi, bizim sorularımıza cevap verme lütfunda bulunuyor. Yakınım diyor, dualarınızı işitirim demiyor, siz bana dua edince ben anında icâbet ederim diyor. Bu âyet-i kerîmede anlayabildiğimiz kadarıyla bize anlatılmak istenenleri şöyle bir özetleyelim inşallah:

1- Allah bize bizden, bize herşeyden daha yakındır. Bize şah damarımızdan daha yakındır Allah.

"Biz insana şah damarından daha yakınız."
(Kaf 16)

Âyeti bunu anlatır. Buna göre madem ki Allah bize bu kadar yakındır, o halde:

a- Allah'a dua ederken onu uzakta bilip, işitmez zannedip bağırıp çağırmanın, hoplayıp zıplamanın anlamı yoktur. Nitekim birilerinin böyle yüksek sesle, bağırıp çağırarak dua ettiklerini gören Allah'ın Rasûlü:

"Sizler sağıra ve gaibe dua etmiyorsunuz. Herhalde işiten ve yakın olan birine dua ediyorsunuz."

Buyurmuştur.

b- Madem ki Allah bize bizden ve herkesten yakındır; o halde duada birilerinin aracılığına ne gerek var? Aracı kullanmaya da gerek yoktur. Bir kere Rabbime ben kendim bizzat dua edebilmeliyim. Birilerinin gölgesinde, vasıtasında dua ederek şahsiyetimin ezilmesine gerek yoktur. Bundan sonra kime boyun eğecek de mü'min? Kimden korkacak da? Kime sığınacak da? Allah kendisine o kadar yakın ki; Ya Rab! Dediği anda telsizsiz, telefonsuz, aracısız anında duyan bir Allah'la karşı karşıyaysa mü'min, aracılara ne gerek var da? Hiç kimse, kişiye Allah kadar yakın olmadığına göre; aracılar kullanarak şirke düşmesinin de anlamı kalmamıştır.

2- Günahsız bir ağızla dua etmeye çalışmalıyız. Allah'ın Ra-sûlü Tirmizî'de:

"Kişi günah işleyip sılayı rahmi kesmedikçe, ve de acele etmedikçe Allahu Teâlâ onun duasını reddetmez."

Buyurur.

Helâl gıda çok önemlidir dua için.

Allah'ın Rasûlü bir adamdan söz eder. Adam Allah için yollara düşmüş. Cihada, sefere çıkmış, ilayı kelimetullah adına çıkmış, Allah'a dost kazandırmak, tebliğ yapmak, emri bil maruf yapmak için veya savaşarak Allah düşmanlarının işini bitirmek üzere yola çıkmış. Bu yolda büyük sıkıntılar çekmiş, büyük zorluklara katlanmış, yüzü gözü toza toprağa batmış ve bu haldeyken el kaldırıp: "Ya Rab! Ya Rab!" diyerek Allah'a dua ediyor, bir şeyler istiyor Allah'tan. Çocukları için istiyor, ülkesi için istiyor, memleketinde ittifaktan dem vurarak istiyor, devlet istiyor, düzen dirlik istiyor Bosna'dakiler, Çeçenistanda-kiler için istiyor, istiyor. Ama Allah'ın Rasûlü buyuruyor ki; bu adamın yediği haram, içtiği haram, giydiği haram, gıdası haram, özü haram, sözü haram. Nerede kaldı Allah bunun duasını kabul edecek?

3- Duada bir de acele etmeyeceğiz. Allah'ın Rasûlü:

"Sizden biriniz acele etmedikçe Allahu Teâlâ duanızı kabul buyurur."

Duada acele etmek, dua ettim de Allah kabul etmedi demektir.
(Buhârî, Müslim)

Dua ile istenen ihtiyacın karşılanması hemen de olabilir, bir müddet sonra da olabilir, bazen de istenen şey âhirete kalabilir. Bazen de bizim hakkımızda hayırlı olan şey, bizim istediğimizin dışında bir şey de olabilir. Öyleyse; "Olmadı! Dua ettim de kabul edilmedi!" diye acele etmeyelim. Çünkü Allah istediği zaman, istediği biçimde bizim duamızı kabul edecektir. Ve bazen bizim daha çok dua etmemizi istediği için Rabbimiz, istediğimiz şeyleri geç verebilir. Bu durumda kesinlikle ümitsizliğe düşmemeliyiz.

Değilse, yâni Allah'ın mülkü yanında bizim istediklerimiz ne kadar olabilir de? Bütün dünya insanlığı birleşse, herkes isteyebileceğinin en son sınırını istese, Allahu Teâlâ'nın mülkünden bir şey eksilir mi? Öyleyse bizim istediklerimizi geciktirmesinin sebebi, bizim biraz daha dua ederek kulluğumuzu artırmamızı istemesinden başka bir şey değildir.

4- Şurası da unutulmamalıdır ki:

"Dua bir ibâdettir."
(Ebu Dâvûd, Tirmizî, İbni Mace)

Dua dua edileni büyük tanımak, büyüklük mevkiine oturtmak, büyüklüğünü, gücünü kuvvetini kabul etmektir. Dua acziyetin ifadesidir. Dua âcizin, güçsüzün güçlüye teslimiyetinin ifadesidir. Öyleyse dua eden mü'minin duası, onu Allah'ın her ân kendisinin Rabbi ve koruyucusu olduğu düşüncesine ve her ân O'na muhtaç olduğu şuuruna götürecektir.

5- Dua ederken Allah'tan istenmesi gereken, istenmesi caiz olan şeyleri istemeliyiz. Harika, mûcize, nübüvvet ve haramları istemek gibi caiz olmayan şeyleri istemeyeceğiz.

6- Oruçlu dua etmeye çalışacağız. Hele hele iftar vakti yapılan duanın reddedilmeyeceğini söyler Allah'ın Rasûlü:

"Oruçlunun iftar vakti yapmış olduğu duası mutlaka kabul olur."

"İftar zamanı oruçlunun duası reddedilmez ."

Buyurur. Yine Ebu Hureyre'nin rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

Üç kimsenin duası asla reddedilmez.

1- Âdil devlet reisinin duası.

2- İftar edinceye kadar oruçlunun duası.

3- Zulme uğrayan mazlumun duası.

Bu üç kişinin duasının asla reddedilmeyeceğini anlatıyor Allah'ın Rasûlü. Allah bizden dua etmemizi istiyor. Duaya o kadar önem verelim ki, öyle bir dua hayatı uygulayalım ki, artık bizim hayatımız hep dua olsun. Yâni Allah'la ilişkimizi hiç kesmeyelim. Çünkü dua sürekli Allah'la ilişki içinde olmaktır. Her zaman ona dua edelim. Hem de isteklerimiz meşru olduğu sürece utanmadan isteyelim ondan. Yahu bu da istenir mi, demeyelim. Çünkü istenilen kim? Allah. Yâni anamız değil, babamız değil, ağamız, patronumuz değil. Yâni başkaları gibi âciz, güçsüz, fakir birisi değil ki Rabbimiz. Üstelik biz yalvardıkça bizi seviyor. Kendisini istediklerimize sahip bildikçe, istediklerimize ehil gördükçe, istenilecek, başvurulacak tek kapı kabul ettikçe bizi seviyor.

Biz ona yöneldikçe o bizim kendisine yönelmemizden memnun oluyor. Öyleyse hemen yalvaralım, hemen yakaralım. Karnımız acıktı yalvaralım, susâdık yalvaralım, ayakkabımız kayboldu yalvaralım, ayakkabımız bulundu yalvaralım, sıkıntımız var yalvaralım cennet istiyoruz yalvaralım, cehennemden korkuyoruz yalvaralım, yalvaralım, yalvaralım.

Ve Kur'an'daki dua modellerini de iyi belleyelim. Kur'an'daki dua modelleri yanında bir de Rasûl-i Ekrem Efendimizin dua usullerini, ezkarını iyi belleyelim. Bizim toplumun en büyük hastalıklarından biri de duayı bilmemeleridir. Gerçi mekânik bir hayatımız var. İşte imam bize namazı kıldırırken duayı bile biz ona yaptırırız ve biz arkasında amin deriz. Yâni şimdi duayı bir başkasına ettirip ben de arkasından amin dedikten sonra benim dua

yeteneğim kayboluyor demektir. Hacca gidiyor müslümanlar, başlarında birileri var, duayı ona yaptırıyorlar. Kişi kendisi yapmalı aslında duayı.

Hani İsrâil oğullarının hastalığıdır, bunu daha önce demeye çalışmıştım. Ağzı kurumuş sanki insanların da kendileri dua edemiyor, hep başkalarına dua ettirmeye çalışıyorlar. Aslında müslüman kendi duasını kendisi yapmalıdır. Ya Rabbi! Bana özgürlük ver! Ya Rabbi bana hürriyet ver! Ya Rabbi benim ülkeme dirlik, düzenlik ver! Ya Rabbi bana cennet ver! diyemez mi bunu müslümanlar? Elbette herkes söyleyebilir bunu, ama yine de alışmış insanlar, illa da birileri dua edecek, onlar da amin diyecekler, garip bir şey.

Allah korusun da hıristiyanlıkta olduğu gibi namazını birileri kılıverecek, orucunu birileri tutuverecek, hatmini, Kur'an'ını birileri oku-yuverecek, duasını birileri yapıverecek, haccını birileri yapıverecek tamam. Hıristiyan dünyada olduğu gibi birileri papaz olacak ötekiler ümmî olacaklar, günahı oldu mu onun yerine para verecek, namazını kılamadı mı onun yerine para verecek, birileri hallediverecek Allah ko-rusun da böylece din kaybolup gidecektir. Halbuki dua, bizim Allah'la ilişkimizi sağlayan ve hiç bitmeyen, tükenmeyen bir ibâdettir. Dua et-meyi bilmeyen kişi kulluk da yapamaz. İşte namaz bir duadır, hac bir duadır. Evet duanız da olmasa Rabbiniz sizi ne yapsın?

187:"Oruç gecesi kadınlarınıza yaklaşmak size helâl kılındı. Hanımlarınız sizin için örtüdür, siz de onlar için elbisesiniz. Allah sizin nefislerinize güvenemeyeceğinizi bildi de müracaatınızı kabul buyurdu ve sizi bağışladı. Şimdi onlara yaklaşın ve Allah'ın sizler için (çocuk gibi, neslin devamı gibi) yazdığını isteyin. Fecrin siyah ipliği beyaz ipliğinde sizin için seçilinceye kadar yiyin için. Sonra da ertesi geceye kadar orucu tamamlayın. Mescidlerde itikaftayken hanımlarınızla cinsel ilişkide bulunmayın. İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır, bunlara yaklaşmayın. Allah'la yol bulasınız diye Allah âyetlerini işte böyle açıklar."

Geçmiş ümmetlerde oruç gecelerinde de hanımlarla münâsebet yasaktı. Cenab-ı Hak Muhammed ümmetine kolaylık dilediğinden orucun vaktini kısaltmış, geceleri nesih etmiş ve kadınlara yaklaşmayı caiz kılmıştır.

"Hanımlarınız sizin için örtüdür, siz de onlar için elbisesiniz."

1- Elbise, kişiyi örter ve onu dış etkenlerden korur. Kadınlarınız da sizi örtüp haramdan korumaktadırlar. Sizler de kadınlarınızı örtüp onları haramlara düşmekten korursunuz.

2- Kadınların kocaları, kocaların da kadınları için elbise olmaları, temiz olmaları ve sahibine has olmaları anlamını da ihtiva etmektedir. Elbise temiz olmalıdır. Kadın temiz olmalıdır, kadın afife, er-kek de iffet sahibi olmalıdır. Kadın sadece kocasına ait olmalıdır. Kocası da sadece karısına ait olmalıdır. Kadının başkalarına gitmesi de erkeğin başkalarına uzanması da mümkün değildir.

3- Elbisenin insan vücuduna yakınlığı neyse karı kocanın da birbirlerine yakınlığı odur. Kadın kocasına, koca da karısına tıpkı elbisenin vücuda yakınlığı gibidir. Aslında bu âyet-i kerîme oruç geceleri cinsel ilişkinin helâl kılınışının hikmetini anlatıyor. Yâni karı koca birbirlerine bu kadar yakınken, o onun için elbise o da onun için elbise haline gelmişken, oruç geceleri birleşme yasağında, birbirlerine uzak kalmalarında muhakkak ki bir zorluk olacaktır. İşte Allah sizden bu zorluğu kaldırmayı dilemiştir.

Libas esasen onların bizi haramdan korumaları, bizim de onları haramdan korumamız demektir. Onların bizi Allah'a kulluğa yönlendirmeleri, bizim de onları kulluğa yönlendirmemiz demektir. Müslümanlar dinlerini hanımlarıyla tamamlarlar. Hanımlar da kocalarıyla tamamlarlar. Onlar onlara örtü, onlar da onlara örtü. Hayatı birlikte yaşarlar ve birlikte Allah'a kulluğa harcarlar.

Eğer kadınlarımız bizim için örtü olacaklarsa, o zaman onları çok iyi eğitmek zorundayız. Bizi örtecek, bizi koruyacak biçimde onları eğitmek zorundayız. Hem kendimizi eğitmeli hem de kadınlarımızı eğitmeliyiz. Yâni verdiğimiz kararlarda, uygulamalarımızda, cennet yolunda ne onlar bize ayak bağı olmalılar, ne de biz onlara ayak bağı olmalıyız.

Eğer yaşadığımız hayatta onlar bize, biz onlara ayak bağı olmaya başlamışsak, bu bizim onlara gerekli eğitimi vermememizden kaynaklanmaktadır. Ya da onlara gereken önemi vermediğimizden kaynaklanır. Kadınlarına gereken ilgiyi göstermeyen insanlar, Allah'ın istediği biçimde İslâm'ı yaşayamazlar. Kadınlarını Allah'ın istediği şekilde eğitmeyen erkekler de, onların kadınları da kesinlikle cenneti bulamazlar. Birlikte eğitilmeyen nice aileler görüyorum ki, bugün kadınlar kocalarının derdini anlayamadığı için kocalarını evlerine hapsetmekte ve onların İslâmî çalışmalarına engel olma kavgası vermek-tedirler. Halbuki birlikte eğitilselerdi, her ikisi de aynı endişeleri taşısalardı, bu kadınlar kocalarını bir saat bile evde boş durdurmayacak-lardı.

Birlikte eğitilerek onlar bizi cehennemden koruyacak, biz onları ateşe

gitmekten koruyacağız. Bir insanın harama düşmesi, dünyanın yıkılması demektir. Bir kadının kendi helâlinden başkalarına uzanması, bir erkeğin helâlinden başkalarına gitmesi, tüm dünyanın batmasıyla eş anlamlıdır ve de toplumun helâki işte budur.

"Allah sizin nefislerinize güvenemeyeceğinizi bildi de müracaatınızı kabul buyurdu ve sizi bağışladı."

Cenab-ı Hak, Ramazan gecelerinde bu yasağın nefislerinize ağır geleceğini bildiği için bunu mü'minlere kolaylaştırdı.

"Şimdi onlara yaklaşın ve Allah'ın sizler için (çocuk gibi, neslin devamı gibi) yazdığını isteyin."

"Fecrin siyah ipliği beyaz ipliğinde sizin için seçilinceye kadar yiyin için. Sonra da ertesi geceye kadar orucu tamamlayın."

Bu beyaz iplik, siyah iplik meselesini önceleri yanlış anlamışlar. Adiy Bin Hatem Rasulullah'a gelerek: "Ya Rasûlallah! Ben gündüzün geceden ayrılığını anlayabilmek için yastığımın altına biri beyaz, biri de siyah iki iplik koyuyorum. Geceleyin onlara bakarak akını karasını ayırd ediyorum der. Bunun üzerine Allah'ın Rasûlü buyurur ki:

"Muhakkak senin yastığın çok geniştir, yahut uykun çok derindir. O fecr gecenin karanlığı ile gündüzün aydınlığıdır."

(Buhârî ve Müslim)

Demek ki buradaki beyazlık ve siyahlık fecri sâdıktan bir parça bulunan beyaz ipliktir. Bundan anlıyoruz ki ibâdetin zamanını saat birimleri değil de gökteki apaçık Allah'ın âyetleri, Allah'ın alâmetleri belirlemektedir. Bu her çağ insanının, her ülke insanının uyabileceği bir ölçüttür. Allah'ın zamanı tayin eden bu âyet ve alâmetleri kutuplarda da aynen işlemektedir. Orada gecenin anlaşılabilmesi için güneşin batmasına gerek kalmadan gündüzün bu alâmetler işlemektedir.

Sonra da oruçlarınızı ertesi günün akşamına kadar tamamlayın ifadesi, orucun akşam olunca biteceğini anlatmaktadır. Oruç, akşam güneş batınca biter. Ancak bu akşama kadar tamamlayın ifadesi de orucun bitimi konusunda dakika ve saniye gibi ölçülerin olmayacağını anlatmaktadır. İki sınırda da geniş bir serbestlik vardır. Yâni orucun bitimini de Allah'ın güneş âyeti belirlemektedir. Güneş batınca iftar edilmelidir.

Kişi zamanında uyanamamışsa, sabahın ilk şafağı görülmeye başladığı halde başlamış olduğu yemeğini yiyebilir. İftarda da güneş batar batmaz acele ediniz buyurulur. Allah’ın Rasûlü bir hadislerinde:

"Ümmetim iftarı çabuklaştırıp sahuru da geciktirdikçe hayır içinde kalmaya devam edecektir."

Buyurur.

"Mescidlerde itikaftayken hanımlarınızla cinsel ilişkide bulunmayın."

İşte Allah’ın sınırı bunlardır. Bunlara yaklaşmayınız. İnsanlar sakınsınlar diye Allah âyetlerini işte böylece açıklar.

İtikâf mescidlerde sırf Allah’a ibâdet için bir süre kalmaktır. Geçmiş peygamberler de yapmışlar. Allah’ın Rasûlü her yıl Ramaza-nın son on gününde itikafa girmiştir. İslâm’da itikafın dışında ruhbanlık, inziva hayatı yoktur. Hattâ Allah’ın Rasûlü:

"İslâm’da ruhbanlık yoktur, İslâm’ın ruhbanlığı cihattır."

Buyurur. İtikaf anında kadınlara dokunmak yasaktır. En az bir gün olmak kayd u şartıyla demişler veya Ramazanın son on günü itikafa girilir denmiş.

Gerçi şimdi müslümanlar itikafın zamanını ve mekânını değiş-tirdiler. Şimdi müslümanlar Ramazanda değil de yazın sıcak günlerin-de, mescidlerde değil de Akdeniz’de böyle denize nazır çadırların içinde giriyorlar itikafa. Böylesi daha makbulmüş galiba. Allah’ın Ra-sûlü Muvatta’daki bir hadislerinde:

"Oruçsuz itikaf olmaz."

Buyurur. Kadınlar evlerinde itikafa girebilirler.

(İtikaf ile ilgili bir soru soruldu)

İtikaf kelime anlamı olarak; bir yerde bekleme, durma ve kendini orada hapsetme anlamlarına gelen bir kelimedir. Akıl bâliğ veya temyiz kudretine sahip bir müslümanın beş vakit namaz kılınan bir mescitte ibadet niyetiyle bir süre durması anlamında bir ibadettir. Hz. Peygamber'in özellikle Ramazan içinde

ve Ramazanın son on günün-de itikâf yaptığını bildiren çeşitli hadis-i şerifler vardır. Hz. Âîşe'nin şöyle dediği nakledilmiştir: "Rasulullah (s.a.s) Ramazan'ın son on gününde itikâf yaparlardı. Bu durum vefat zamanına kadar bu şekilde devam etmiştir. Daha sonra Hz. Peygamber'in zevceleri itikâfı sürdür-müşlerdir"
(Buhârî, İtikâf, 1-18)

Ebu Hanife'ye göre içinde beş vakit namaz kılman her mescid-de itikâfta bulunmak caizdir. Ebu Hanife ve İmam Mâlik'e göre itikâfın nâfile olarak en azı bir gündür. Ebû Yusuf en az süreyi, bir günün yarıdan çoğu olarak belirlerken İmam Muhammed itikâf için bir saati de yeterli bulur. Mesciddeki itikâf erkeklere mahsustur. Kadınlar, az evvel de ifade ettiğimiz gibi evde mescit edindikleri bir yerde itikâfta bulunabilir.
(Tecrîd-i Sarîh, Terc. Kamil Miras, Ankara 1984, VI, 323-326).

İtikaf üçe ayrılır:

a. Vacip olan itikâf: Adak olan itikâf vaciptir. Bu, en az bir gün olur ve gündüz oruçla geçirilir. Hz. Ömer, Rasulullah (s.a.s)'den, "Cahiliye devrinde Mescid-i Haram'da bir gece itikâfta bulunmayı ada-mıştım; ne yapayım" diye sormuş Rasulullah (s.a.s); "Adağını yerine getir" buyurmuştur
(Buhârı, itikâf, 16)

b- Sünnet olan itikâf: Ramazan'ın son on gününde itikâfa girmek sünnettir. Hz. Âîşe'nin rivayet ettiğine göre Hz. Peygamber (a.s) orucun farz kılınmasından ömrünün sonuna kadar Ramazan aylarının son on gününde itikâfa girmiştir. Bir yerleşim merkezinde bulunan müslümanlardan birisi bu sünneti yerine getirirse, diğerleri üzerinden bu görev düşer. Bu duruma göre, her yerleşim birimi için itikâf sün-net-i kifâye hükmündedir. Bir kişinin bunu yapması o beldedeki diğer müslümanları sorumluluktan kurtardığı gibi Cenâb-ı Hakk'ın, itikâf yapanın ecrini diğer belde müslümanlarına da vereceği umulur.

c- Müstehab (mendub) olan itikâf: Vacip ve sünnet olan itikâfların dışında itikâfa girmek müstehabdır. Bunun belirli bir vakti yoktur. Hatta mescide giren kimse çıkıncaya kadar itikâfa niyet ederse orada kaldığı sürece itikâfta sayılır. Bu itikâf’da oruç şart değildir. Bazı müctehidlerin, itikâf süresinin bir saat bile olabileceği görüsünde bulunduklarını yukarıda zikretmiştik.

İtikâf için niyet, erkekler için Mescid, oruçlu olmak, kadınlar için hayız ve

nifastan temizlik gibi şartlar vardır. Burada itikâfı bozan hususlardan da kısaca söz edelim. Cinsi ilişkide bulunmak. Kur'an-ı Kerimde; "Mescidlerde itikafa çekildiğinizde kadınlarınıza yaklaşmayın" buyuran işte bu âyet bunu anlatır. Öpmek ve kucaklamak gibi şeylerden dolay inzal vaki olursa yine itikâf bozulur. Yine herhangi bir ihtiyaç yokken mescidden dışarı çıkmak. Bir de bayılmak itikâfı bozar. İtikâfa giren kimse mescidden ancak şer'î, zaruri ve tabiî ihtiyaçları için çıkabilir. İtikâfa giren kimsenin bulunduğu mescidde cuma namazı kılınmıyorsa, cuma namazını kılmak üzere başka bir mescide gitmesi, küçük ve büyük abdest bozmak için mescidden dışarı çıkması tabiî bir ihtiyaçtır. Yani yemesi, içmesi, uyuması ve ihtiyacı olan şeyleri satın alması mescidde olur.

"İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır, bunlara yaklaşmayın. Allah'la yol bulasınız diye Allah âyetlerini işte böyle açıklar."

Allah'ın Rasûlü bu hususu anlatırken, Buhârî ve Müslim'deki Numan İbni Beşir'in rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Helâl belli, haram da bellidir. Bu ikisi arasında da haram mı helâl mi olduğu belli olmayan birtakım şüpheli şeyler vardır ki; çok kimseler onları bilmezler. Her kim ki bu şüpheli şeylerden sakınırsa, dinini ve ırzını korumuştur. Her kim de şüpheli şeylerin içine dalarsa, haramın da içine dalmış olur. Böylesi tıpkı içine girmek yasaklanan bir koruluk etrafında davarlarını otlatan çobana benzer ki; her ân sürüsünü o koruya düşürüp otlatmak tehlikesiyle karşı karşıya bulunur. Haberiniz olsun, her padişahın bir koruluğu vardır. Bilesiniz ki Allah'ın koruluğu da haramlarıdır..."

Allah'ın sınırları konusunda çok dikkatli davranmak zorundayız. Dikkat ederseniz çobanın koyunlarını otlattığı bölge yasak bölge değildir. Ama unutulmamalıdır ki otlatılan da koyundur. Koyun için yandaki yasak bölgedeki otlar cazip gelebilir ve hemen uzanıverebilirler. Çobana düşen; koyunlarını o yasak bölgenin uzağında, kendisi için helâl olan bölgede otlatmalıdır. İşte Allah'ın Rasûlü melikin bu kendisine tahsis ettiği alanı harama, o alana yakın olan bölgeyi şüphelilere, uzaktaki serbest bölgeyi de helâllere benzetiyor. Zira otlatılan koyundur, laf dinlemez söz anlamaz. Ya da meyli vardır kötülüğe. İnsan nefsi de bu davarlardan faksızdır. Laf anlamaz ve hep meyillidir haramlara. İstediğini verdin mi, hep ister. Ama istediğinden uzak tuttun mu, onu unutur gider.

Öyleyse Allah'ın haramlarının yakın semtinde dolaşmamalıyız. Meselâ

İslâm'dan, dinden, imandan bahsedilmeyen yerde bulunmamalıyız. İçki sofrasında oturmamalıyız. Fâiz kokusu olan bir alışverişe yaklaşmamalıyız. Karşımızda pejmürde giyinmiş bir kadın varsa orada durmamalıyız. Toplumda varlık sebebini bilemediğimiz, tedavi adına mı? Yoksa toplumu ifsat adına mı? Belli olmayan ilaçları kullan-mamalıyız. Kadınlarımızla Ramazanda veya itikaf anında mübaşeret konusunda haramlara düşebileceğimiz bir ilişkide bulunmamalıyız.

188:"Mallarınızı aranızda bâtıl yollarla yemeyiniz, insanların mallarından bir kısmını bile bile günah ile yemek için o malları hakimlere rüşvet olarak vermeyin."

Mallarınızı aranızda haram yollarla yemeyiniz. Haram yollar bellidir. Fâizinden rüşvetine, hırsızlığından aldatmacasına, borç alıp vermemekten borcunu tehire, ondan ihanete vermeye almaya dikkat etmemeye varıncaya kadar, haram yollarla birbirinizin mallarını yemeyin.

Adamın borcu var, ödemiyor. Kesinlikle borçlanmadan uzak duralım. Özellikle ve ısrarla bunu diyeyim. Bu iş bu toplumun en büyük belâsıdır. Ekonomik insan olma belâsı, bu toplumun en büyük belâsıdır. Yâni bizim hep borçlanmadan yana olmamız, borçlanmaya karşı cesur olmamız, hepimizin sonunda ekonomik insan olmamız demektir. Ekonomik insan birilerinin hoşuna gidiyor, bu düzenin hoşuna gidiyor. Yahu niye sadece para düşünen biri olayım ben? Benim böyle sadece para düşünen ekonomik insan olmaya hakkım yoktur. Niye ekonominin egemenliği altında bir hayat süreyim ben? Benim sahibim, beni yaratan, benden böyle bir hayat istemiyor. Benim hayatımda böyle paradan puldan başka düşünecek hiç bir şeyim yok mu yâni? Yok şunu alacağım, yok bunu alacağım, yok şu taksitti, yok bu ödemeydi! Hedef böyle para olunca da elbette birileri, birilerine haksızlık edecek, birileri birilerine zulmedecektir.

Hani Şuayb (a.s) 'ın kavmi için:
"... İnsanların mallarını, eşyalarını eksiltmeyin!"
(A'râf: 85)

Diyor Rabbimiz. İnsanların eşyaları nasıl eksiltilir? Enflasyon yoluyla bazen görünmeyen bir el insanların cebine uzanır ve bakarsınız ki bir anda adamın cebindeki eksilmiştir. Evet enflasyonla, çaktırmadan, böyle insanların ceplerindekiler eksiltilir. Allah, yapmayın bunu diyor. Böyle yollarla insanların mallarını eksiltmeyi haram kılıyor.

Veya reklâm yollarıyla, zorla insanlara mal satmak da onların mallarını bâtıl yolla yemek demektir. Adam; “sigarayı bırak, halı al” diyor. Veya; “yatağınızı değiştirin” diyor. Sana ne benim yatağımdan be adam? Eski de olsa beş yıl daha idare ederim onunla. Biz sizi düşünüyoruz diyorlar. Beni düşünmüyor adam aslında da kendi cebini düşünüyor. Beni düşünüyorsan bırak, el atma cebime! Sana ne benim yatağımdan, yorganımdan? İşte böyle reklâm yoluyla aslında ihtiyaç olmadığı halde, efendim her evin mübrem ihtiyacıdır, herkes almalıdır. Her kola bir saat, her duvara bir saat, her masaya, her eve bir sa-at, her eve bir araba, her koltuğa bir insan, herkese bir konu, herkese bir koleksiyon, her kola bir nişane, her sokağa, her caddeye, her mutfağa, her yatak odasına, diyerek insanların malları haksızlıkla yenile-bilir, bundan da sakınmalıyız.

Efendim her yakaya lâzım, her geline, her damada lâzım, her parmağa lâzım. Düşünün Türkiye’de altmış beş milyon insanın parmağındakiler bir anda sermayeye dönüşüverse, eminim ki pek çok fakirin hayatını kurtaracaktır. Meselâ talebe kesiminin veya okur yazar çizer kesiminin bir kere bile okumadan alıp kütüphanelerine attığı kitapları bir düşünün. Bunları bir anda sermayeye dönüştürüverseniz kaç fakirin geçimidir. Kaç fakirin, kaç yıllık geçimi değil mi? Ya da çay bahçelerinden çay tarlalarından, çay fabrikalarından, çay demleme zamanlarından, demlenme zamanlarına, çay bardaklarını yıkama za-manlarına kadar heba en mensura gömülen zamanları, emekleri bir düşünün.

Bunlar lâzımdır, olmalıdır, yapılmalıdır diyerek insanların malları haksız yere yenebilmektedir.

Özellikle borçlanmayı bırakın! Paranız varsa alın, yoksa kesinlikle borçlanmamaya dikkat edin. Bakın, bir gün Peygamber Efendimizi, birinin cenazesine çağırmışlar:

"Allah Rasûlü borçlunun namazını kıldırmamış ve arkadaşınızın namazını kılınız! Çünkü onun üzerinde borç vardır."

Buyurmuşlardır.

Peki hiç mi borçlanmayacağız? Hayır bir defasında Allah’ın Rasûlü, ailesini doyurabilmek için yanındaki zırhını rehin bırakarak, bir yahudiden ekmeklik un almış yâni borçlanmıştır. Evet biz de böyle bir durumdaysak, yâni ailemizi doyuramamışsak tamam, biz de birilerinden borç alabiliriz. Yâni eğer

gerek kendimi, gerek ailemizi doyuramayacak kadar bir sıkıntı içindeysek, o zaman yanımızdaki zırhımızı emanet vermek şartıyla birilerinden biz de borç alabiliriz. Yanımızdaki zırhımızı emanet vermek kayd u şartıyla ama. Peki Allah için söyleyin, bugün borçlananlar bunun için mi borçlanıyorlar? Çoluk çocuğu aç kalmış, açıkta kalmış ve böyle bir hayati tehlike var da onun için mi borçlanıyorlar?

Hem de üstelik böyle hayati bir durumda, ancak arpa ekmeği alabilecek kadar borçlanabiliriz. Şimdi şu bizim yediğimiz ekmekler, kepeği alınmış ekmek değil, katıktır bunlar. Ekmek yerine pasta yiyoruz yâni. Yâni şu mevcut borçlanmaların İslâmî olmadığını biliyoruz. Ama gerçekten adamın başka çaresi kalmamışsa, namusunu kurtarabilmek için meselâ evlenmek zorunda kalmışsa veya hanımını, çoluk çocuğunu geçindiremeyecek bir durumdaysa tamam, o zaman borç alabilir. Ama bu durumlarda bile asgari bir düzey vardır tabi.

Öyleyse kesinlikle borçlanmadan uzak duracağız. Paramız varsa, paramız kadar iş yapmalıyız. Öbür türlüsü zaten şirkin empo-zesidir. Yâni kapitalist ekonominin zorlatmasıdır. Çünkü kapitalist sistemde paranın mevcuttan fazlasının harcanması söz konusudur. Öyle istiyor sistem. Yarın kazanacağını bugünden harcama imkânı sağlıyor sana. Ne oluyor o zaman? Kişi yarın kazanacağını bugünden harcamaya başladı mı o zaman ister istemez borçlanacaktır. Yarın nasıl olsa kazanacağım diyor adam ve hiç çekinmeden borçlanıyor. Bu kesinlikle İslâmî olmayan bir anlayıştır.

Hakimleri kandırarak, yanlış beyanlarda bulunarak veya onlara rüşvet vererek başkalarının mallarına sahip olmaya çalışmayın. Alacaklısının elinde aldığı borcunu ispat edecek bir delili olmadığı için borcunu inkâr eden kişi, haksız bir konumda olduğu sürece hakimin vereceği karar hiç bir şey değiştirmez. Yâni zahire bakarak hüküm verecek olan hükmedenin vereceği karar, kesinlikle o malı berikine helâl kılmaz. Allah'ın Rasûlü böyle kimseleri şöyle uyarır:

"Herşeyin ötesinde ben de bir insanım. Benim önüme sunulan bir dâvâda, karşısındakinden daha iyi konuşanın lehine hüküm verebilirim. Fakat bilin ki ben, onun lehine hüküm vermiş olsam bile bu şekilde bir şeyler kazanan kişi aslında kendisine cehennemden bir yer kazanmaktadır."

Ancak haklı olduğu halde hakkını alamayan kişinin, bu hakkını alıverecek

olana verdiği para, alan açısından rüşvettir; ama veren açısından rüşvet değildir. Ama haksız olduğu halde verilen para hem veren açısından hem de alan açısından rüşvettir ve rüşvetçinin sonu da ateştir.

189:"Peygamberim, sana yeni doğan ayları soruyorlar. De ki; onlar insanlar ve hac için vakit cetvelleridir. Birr evlere arkalarından girmeniz değildir. Lâkin iyi kişi haramlardan sakınan kimsedir. Evlere kapılarından girin. Ve Allah'tan korkun ki felâha erenlerden olasınız."

Hz. Adem (a.s) dan bu yana duvara astığımız takvim vazifesini icra eden bu hilaldir. Hilal; kelime olarak bağırmak, ünlemek demektir. Hilali gördüklerinde insanlar a!!! Hilal göründü! Diye bağırmaları anlatılır.

Hilalin bizim hayatımızdaki fonksiyonu bunlardır. Hilal, bizim için vakit cetvelidir. Ramazan ayı onunla bilinir, Zilhicce ayı, kurban onunla bilinir. İnsanlar nikâhlarını, talâklarını, alışverişlerini ölümlerini, kalımlarını borçlanmalarını onunla bilirler. Allah böyle diyor.

Halbuki soranlar, işin bu yönünü sormamışlardı. Hilal niye böyle büyüyüp küçülüyor? Niye böyle önce iplik gibi incecik görülüyor, sonra dolunay halini alana kadar artıp duruyor? Sonra arkasından yine ilk haline dönene kadar eksilip duruyor? Niye güneş gibi tek bir halde durmuyor da devamlı değişiyor? Diye hilalin astronomik yönünü soruyorlardı. Ama bakın, Rabbimiz onların sorduklarına istedikleri cevabı vermiyor da onlara lâzım olacak yönünü anlatıyor. Size ne bundan? Siz, size lâzım olanı bilin dercesine.

Bakıyoruz, bugün de ay gündeme geldi mi başlıyor adam konuşmaya, yarım saat bana lâzım olmayacak şeyler anlatmaya. Hayır bunlara gerek yok, ay dendi mi bilinmesi gereken işte budur. Ayın bizim hayatımızdaki fonksiyonu işte budur.

Bakıyoruz Kur'an'ı Kerîmde anlatılan âyetler, herkesin anlayabileceği türden âyetlerdir. İnsan, arz, insanın yaratılışı, sema, gökyüzü, ağaç, bitki, hayvanlar. Kur'an'da anlatılan konular hiçbir zaman insandan uzak felsefi konular değildir. Aksine insana yakın ve herkesin anlayabileceği konulardır. Bu kitabın anlattıklarını anlayamayacak bir tek insan yoktur yeryüzünde. Bundan dolayıdır ki bizler, kesinlikle anlatımı zorlaştıracak bir duruma getirmekten sakınmalıyız. İşte hilal budur. Bu Allah'ın âyetlerinden birisidir. Sen hilale iyi bak! Onu iyi tanı ki; şu sahte âyetler, Allah'ın âyetlerinin yerine geçmesin, diyor

Rabbi-miz.

"Birr evlere arkalarından girmeniz değildir. Lâkin iyi kişi, haramlardan sakınan kimsedir. Evlere kapılarından girin. Ve Allah'tan korkun ki; felâha erenlerden olasınız."

Evlere arkalarından girmeniz de birr, yâni takva değildir. Halbuki onlar bunu da sormamışlardı. Yâni Ya Rasûlallah evlere nereden girelim? Kapıdan mı, bacadan mı girelim? diye onların gündeme getirmedikleri, hiç sormadıkları bir konuyu Allah gündeme getiriyor.

Öyleyse biz de karşımızdaki muhatabımızın bize sorduğu soruya ek olarak onun hiç sormadığı, ama esas probleminin kaynağı olan konuları da ona anlatmak zorundayız. Ailevi bir geçimsizlikten soruyorsa adam, ona farkında olmadığı konuları da hatırlatmalıyız. Meselâ hanımının, çocuklarının itaatsizliğinden soruyorsa adam, huzursuzluğunu böylece gündeme getirmeye çalışıyorsa; ona bunu anlatmakla beraber, onun hiç farkında olmadığı probleminin kaynağını da anlatmalıyız. Arkadaş, senin asıl problemin o evde hanımına İslâm terbiyesi vermemende yatıyor. Her akşam evinde çoluk çocuğunu eğitecek İslâmî bir eğitim yapmamandan kaynaklanıyor diye, onun hiç de farkında olmadığı konuları ona anlatmak zorundayız. Senin esas derdin burada. Hanımından, çocuklarından itaat bekleyen sen, Rab-bine ne kadar itaat ediyorsun? Unutma ki sen, kendi Rabbine, kendi efendine ne kadar itaat ediyorsan; senin hanımın ve çocukların da sa-na ancak o kadar itaat edeceklerdir. Öyleyse hanımınla aranın düzel-mesini isteyen sen, önce Rabbinle aranı düzeltmek zorundasın. Rab-binin emirlerine itaate koşmalısın diyerek, ona farkında olmadığı probleminin kaynağını anlatmalıyız.

Bu âyet gelmeden önce bir uygulamaları vardı. Seferden geldiklerinde veya hacdan döndüklerinde evlerine kapılardan girmiyorlar arkadan bir delik delerek öyle giriyorlarmış, böyle bir âdet varmış. Şimdi bizde de hacdan dönenlerin kendi evlerine girmeyerek önce kayınpederlerinin, kardeşlerinin, damatlarının evine giren insanlarınki de aynısı mı? değil mi? bilmiyorum.

Birr, yâni takva evlere filan kapıdan, filan bacadan girmek, falan şekli, filan âdeti ve alışkanlığı icra etmek değil, Allah'ınkine teslim olmaktır. Takva, Allah neyi nasıl istemişse bunu Allah'ın kitabından öğrenip O'nun istediği biçimde uygulamaktır.

Bu âyetiyle Rabbimiz insanların atalarının yolunu ve onlardan intikal eden bâtıl gelenek ve inançları körü körüne taklit etmenin caiz olmadığını da anlatıyor.

Bundan sonra savaş âyetleri geliyor. İslâm'ın savaş hukukunu beyan eden âyetlerle karşı karşıya getiriyor Rabbimiz bizi.

Cenab-ı Hak Peygamberimize ve onun şahsında bize savaşın sebeplerini açıklar. Savaşın insani boyutlarda sürdürülmesi ve savaş-ta barbarca insanlık dışı metotlar kullanılmaması konusunda pek çok tâlimatlarda bulunur. Medine'de savaş konusunda ilk gelen âyet bakın şöyle:

190:"Sizinle harp edenlerle Allah yolunda savaşın. Ama ileri gitmeyin. Çünkü Allah aşırı gidenleri sevmez."

Bu âyetler Medine'de geliyordu. Mekke'de Allah'ın Rasûlü ve beraberindeki müslümanlar her türlü zulme ve işkencelere maruz kaldıkları halde Rabbimiz cihada izin vermiyordu. Sadece onlara: "Ellerinizi çekiniz, namazı kılınız ve zekâtı veriniz!" deniyordu.

Mekke'de savaşa izin verilmeyişinin sebeplerinden, hikmetlerinden birkaçını anlayabildiğimiz kadarıyla şöyle ifade etmiş olalım:

1- Mekke'de müslümanlar, ilerde omuzlarına yüklenecek olan İslâm davasının sorumluluklarını taşıyabilecek duruma gelebilmeleri için bir deneyimden geçiriliyorlardı. Bunun için büyük kumandanın emrine itaat ve onun kararlarına boyun eğmeyi öğrenmeleri ve bu konuda ciddiyet kazanmaları gerekiyordu. Yâni itaat ve sabrı öğrenmeleri gerekiyordu. Bakıyoruz, aleyhlerine işleyen en büyük zulüm ve işkenceler altında bunalan yiğit müslümanlar, her şeye rağmen sabrediyorlar, sinirlerine hakim oluyorlar, soğukkanlılıklarını muhafaza ediyorlar ve büyük kumandanın işaretini bekliyorlardı. Bu büyük kumanda makamından kendilerine gelen emir ise "Ellerinizi tutun" şeklindeydi.

2- Mekke'de müslümanların içinde kâfirlerden gelecek her harekete bire iki karşılık verebilecek yiğitler vardı aslında. Fakat müs-lümanların bu şekilde eziyetlere tahammül edip hiçbir zaman karşılık vermemeleri, el kaldıranlara el kaldırmamaları, mazlum konumunda olmaları cahiliye mensuplarının İslâm'a karşı sempatilerini artırabilirdi. Nitekim öyle de olmuş, müslümanlara yapılan bu boykot ve zulümler karşısında cahiliyenin bu çirkin yüzünü gören birçok kişi

İslâm’a girmiştir.

3- Mekke İslâm’ın ilk tebliğ ortamıydı. Ve o günlerde henüz davet tam anlamıyla Mekke toplumuna ulaştırılamamıştı. Yâni insan-lar açık ve net bir biçimde İslâm’la tanışma fırsatı bulamamıştı. Bu durumda verilecek bir savaş emri tebliğ ortamını yok edebilirdi. Zira kav-ga ortamında tebliğ biter. İnsanlar henüz İslâm’la tanışamadan ona düşman kesilebilirlerdi. İnsanlar henüz tanışmadıkları dine karşı düşman kesilip onu baştan reddetmeye kalkışabilirlerdi.

4- Bir de Mekke’de henüz net bir biçimde saflar ayrılmamıştı. Hemen hemen her evde ailenin birkaçı müslüman, ama birkaçı da müşrikti. Bu durumda verilecek bir savaş emri her evin kanlı bir savaş alanına çevrilmesi anlamına gelecekti.

İşte bu ve bunun gibi bizim bilemeyip de Rabbimizin bildiği pek çok hikmetler yüzünden Mekke’de savaş işi yoktu.

Müslümanlar Medine’ye hicret edip, orada müstakil bir devlet kurduktan sonra Rabbimiz bu âyetiyle ilk defa onlara savaş izni gönderiyordu.

"Allah yolunda savaşın!"

İslâm’ın savaşı, Allah yolunda ve Allah için bir savaştır. İslâm dini, tüm insanlığı eşyaya ve kullara kulluktan kurtarıp sadece Allah’a kulluğa ulaştırmak için kulların Rabbi tarafından gönderilmiş bir dindir. Binaenaleyh Allah bu evrensel davetin müslümanlar tarafından tüm insanlığa ulaştırılmasını tebliğ edilmesini istemektedir. İşte Allah’ın emri ile müslümanlar bu âlemşumül davayı insanlığa ulaştırırken, bu davanın tebliğinin karşısına çıkan tüm sultaların, tüm engellerin yıkılması şarttır. Zira bunu, bu dinin sahibi istemektedir ki; bu davet, tüm insanlığa ulaşmalıdır. Ancak bu davet kendisine ulaşan kişi, bunu kabul edip etmemekte serbesttir. Bu daveti kabul etmeyen insanla hemen savaşılıp öldürülmez. Ancak bu daveti kabul etmeyen hiç kimsenin de bunun önünü tıkama hakkı yoktur. İşte kim, İslâm davetinin önüne engeller koymaya çalışır, bu mesajın Allah’ın kullarına ulaşmasını engeller veya kendi gönlüyle bu mesajı kabul etmiş mü'minleri eziyet ve fitnelerle yolundan çevirmeye çalışırsa, onunla savaşmak da mü'minler üzerine vacip olur.

Müslümanların bu mesajı insanlara tebliğ ederlerken önlerine dikilen ve inanç hürriyetini tehdit eden bütün kuvvetleri yerle bir edip devirmeleri,

üzerlerine vaciptir. İşte İslâm'ın savaşının mânâsı budur.

İslâm'ın savaşı yeryüzünde sulta kurmak için değil, şan şeref sahibi olmak için değil, ganîmet ve kazanç elde etmek için, sömürge için, hammadde kaynakları, açık pazarlar, petrol yatakları elde etmek için değil veya kendi ırklarını başka ırklara üstün kılmak için değil. Yeryüzünde Allah kelâmını yüceltmek, yeryüzünde Allah'ın hâkimiyetini kurmak, yeryüzünde Allah'ın kulları üzerindeki zâlimlerin egemenliklerini kırıp, insanları hür iradeleriyle Allah'a kulluk yapabilecekleri bir ortama ulaştırabilmek içindir.

Hal böyleyken kimi İslâm düşmanları bu tür emirlere bakarak, İslâm'ın saldırgan ve kan dökücü bir din olduğunu etrafa yayarak insanlar üzerinde kendi egemenliklerini sürdürmek istemektedirler.

Kimileri de tamamen bu sözlerin aksine, İslâm'ın savaşa cevaz vermediğini, ancak müdafa halinde cihadın meşru kılındığını söyleyerek müslümanları uyutup, ellerindeki silahları alarak, böylece onlar üzerindeki egemenliklerini sürdürme çabasına girmektedirler. Kur'-an'daki bütün cihad emirlerinin ancak müdafa savaşına mahsus olduğunu, müslümanlıkta kesinlikle taarruzun caiz olamadığını söyleyerek, yurtta sulh cihanda sulh teraneleriyle müslümanları uyutmak istemektedirler.

Her iki grubun da niyetleri aynıdır. İki taraf da müslümanların silahlarını bırakıp kendilerine kul köle olmalarını emretmektedirler. Hattâ bu ve benzeri âyetlerin mensuh olduğunu bile iddia eden kimi âlim geçinen zâlimler de bu müstekbirlerin işini kolaylaştırmaktadırlar.

Hayır! Bunların tamamı yutturmacadan ibarettir. İslâm hiçbir zaman müdafa dini değildir. İslâm yeryüzünde fitne kalmayıncaya kadar ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar müslümanlara silahı bırakmamaları gerektiğini emreden bir dindir. Evet, bakın Medine'de bu konuda ilk gelen âyet şöyle diyor:

"Size harp açanlarla siz de Allah yolunda harp ediniz!"

Size savaş ilan edenlerle. Müslümanlara savaş açmak de-mek; sadece silahlarla savaş açmak demek değildir. İnsanların İslâ-m'a girmelerini engellemek, insanlara İslâm'ı duyurmamak, İnsanlara İslâm eğitimini yasaklamak, her türlü şeytani yolları yaygınlaştırarak insanlarla İslâm'ın arasına

barikatlar koymak, insanların cehennem yollarını kolaylaştırıp, cennet yollarına barikatlar koymak, müslüman-ları eziyet ve işkencelerle dinlerinden döndürmeye çalışmak. Bunların her biri müslümanlara ve İslâm'a savaş açmak demektir.

İşte böyle İslâm'a savaş açanlarla siz de savaşın. Sizinle savaşanların belini kırıp işini bitirin! Ama:

"Haddi aşmayın! Şüphesiz Allah aşırı gidenleri sevmez."

Yâni savaş esnasında aşırı gidip yapılmaması gereken şeyleri yapmayın. Savaşta düşmanın organlarını kesmek gibi, kadınları, yaşlıları, çocukları öldürmek gibi, savaşa katılmayan kimseleri öldürmek, tarlaları, ağaçları tahrip etmek, ekinleri yakmak gibi veya harp ilanı yapmadan ansızın düşmânâ saldırmak gibi aşırılıklar yapmayın!

Dikkat ediyor musunuz, savaş anında bile Allah bunları yasaklamaktadır. Buhârî ve Müslim'de İbni Ömer'in şöyle dediği rivâyet edilir: Peygamber (a.s) 'ın savaşlarından birinde savaş alanında öldürülmüş bir kadın bulundu. Allah'ın Rasûlü buna çok içerledi ve ***"kadınları öldürmeyin!"*** buyurdu.

Evet, savaş esnasında bile bu tür aşırılıklar yasaktır. İnsanlığın ve tüm kâinatın sahibinin yasası böyledir. Bu yasayı koyan mülkün sahibi olan Allah'tır ve kul olarak kimsenin buna karşı çıkma imkânı yoktur.

191:"Onları nerede bulursanız öldürün! Ve sizi onların çıkardıkları yerden siz de onları çıkarın! Çünkü fitne katilden beterdir. Onlar sizinle Mescid-i Haram yanında harp etmedikçe siz de onlarla harp etmeyin. Eğer onlar harp ederlerse siz de onlarla harp edin. İşte kâfirlerin cezası böyledir."

Gerçekten Rasûl-i Ekrem (a.s) 'ın ve beraberindeki bir avuç müslümanın on üç yıllık Mekke dönemini zindana çeviren, onlara etmediğini bırakmayan ve nihâyet on üçüncü yılın sonunda vatanlarını terk etmeye zorlayan bu kâfirlere karşı ne yapılacağını anlatan bir âyet. Öz vatanlarını terk etmiş, Medine gibi bir yurda kavuşmuş Müslümanlar, yavaş yavaş savaşla karşı karşıya kaldılar. Ama müslü-manların bu savaş emriyle karşı karşıya kalmaları pek de kolay olmadı.

Gerçi bu müslümanlar savaş istiyorlardı. Ama tam rahat bir nefes alabilme imkânına kavuştukları bir anda birdenbire böyle bir savaş emri verilince de şöyle bir durakladılar. Fakat durumları ne olursa olsun, müslümanlar üzerine sürekli

hücumlarını sürdüren, Allah'ın otoritesini ve müslümanların yeryüzünde varlığını hazmedemeyen bu kâfirlerle de mutlaka savaşılması gerekiyordu. Savaş kaçınılmazdı.

Bazen bu savaş plan ve programları, kâfirlerin de kutsal kabul ettikleri bazı gün ve gecelere de rastlıyordu. Yahut onlar kendileri dururken müslümanların kendilerine taarruzlarına pek iyi gözle bakmı-yorlar ve aleyhte yaptıkları propagandalarla müslümanların savaşçı bir özelliğe sahip olduklarını, savaşın dışında bir şey düşünmediklerini, fırsat bulurlarsa kendilerinin hepsinin hakkından gelip, tamamını keseceklerini söyleyerek yaygara koparıyorlardı. Allahu Teâlâ bunların yaygaralarına bakmayın! Hiç kulak asmayın! Onlar ne yaparlarsa yapsınlar, ne derlerse desinler siz onları dinlemeyin! Ve onları nerede bulursanız öldürün! Ve onların sizi yurdunuzdan çıkardıkları gibi siz de onları yurtlarından çıkarın ve dünyayı onlara zindan edin! Buyurdu. E bu, bu kadar sertleşmek birden bire neden oldu? Çünkü:

"Çünkü fitne katilden beterdir."

Çünkü bu adamlar yeryüzünde egemenliklerini devam ettirdikleri sürece, yeryüzünde "Rabbim Allah!" demeye dahi kimseye müsaade etmeyecekler. Suçları sadece Rabbim Allah! demek olan, bunun dışında hiçbir günahı olmayan insanlara hayat hakkı tanımayan bu adamlara karşı çok net bir tavırla müslümanlara, onlara hayır tanıma-malarını, aman vermemelerini ve buldukları yerde onları öldürmelerini ve fırsat buldukları zaman da Mekke'yi fethedip onları oradan sürmelerini emrediyor Rabbimiz.

Fitne nedir öyleyse? Biraz önce dediğimize bir tanım getirecek olursak fitne, yeryüzünde İslâm'ın duyurulmasına, İslâm'ın tebliğine engel olan bir tavırdır. Yeryüzünde, Allah'ın arzında, Allah'ın mülkün-de, Allah'ın kullarına, Allah'ın dinini çok rahat bir şekilde götürülmeli-dir. Hal böyleyken Allah'ın mülkünde Allah'a hayat hakkı tanımayan, Allah'ın dininin Allah'ın kullarına götürülmesine engel olan tüm tavırlar fitnedir.

Dünya üzerindeki bugünün tüm kâfirleri gerek bilgi planında, gerek kültür planında, gerek ekonomik ve siyasal planda İslâm'ın, Kur'an'ın ve Peygamberin gündeme gelmemesi için en son güçlerine varıncaya kadar engel olmaya çalışıyorlarsa işte bu en büyük fitnedir.

Bunlara karşı müslümanların güç ve kuvvete sahip oldukları bir savaş

başlatıp, onların boyunlarını kırmak zorundadırlar ki; müs-lümanlar güç ve kuvvete sahip olmadıkları sürece zaten onlar müs-lümanların boyunlarını kırıyorlar, eziyorlar ve müslümanlara hayat hakkı tanımıyorlar. Müslümanlara hakim oldukları zaman savaş hakkında iyi kötü hiç bir şey söylemezler. Hattâ savaş gereklidir derler, savaşın kutsallığından ve kaçınılmazlığından bahsederler. Kâfirlerin müslümanlar üzerindeki hâkimiyetleri devam ettiği sürece savaşın çok iyi bir yol olduğu propogandasını yayarlar ama bir gün devran dö-ner, müslümanlara karşı tavırlarında gevşeme olur, kendilerinin yavaş yavaş çöküşleri başlar ve müslümanların onlara hücuma geçtiklerini gördükleri zaman da çığırtkanlık yapmaya başlarlar. Efendim! Müslümanlar adam öldürüyorlar! Müslümanlar can alıyorlar! Müslümanlar teröristtirler! Müslümanlar hayata karşıdırlar! Müslümanlar şöyle, müslümanlar böyle! Başlıyorlar yaygara yapmaya.

Meselâ şu anda dünya üzerinde elli yıldır yüz üzerinden yüz kere katillik yapan Amerika, bugün dünyada barış havarisi ama buna karşılık mazlum Filistin halkı teröristtir. Bunun sebebi işte aynen buradaki anlayıştır.

Yıllardır yurtlarından çıkarılmış, ezilmiş, hor görülmüş, nerede bulunurlarsa öldürülmüş bu müslümanlar, birdenbire yavaş yavaş biz de bizi öldürenleri öldürürüz! Demeye başlayınca bu müslümanlar yeryüzünün en terörist, en bedbaht, en şaki en kötü insanları haline getirilivermiştir. Halbuki şu anda yeryüzündeki en büyük kıtal hadiselerinin baş sorumlusu olan Amerika, ama yeryüzünde barışın, insanlığın, özgürlüğün, adâletin havarisi kesilen yine Amerika.

Biraz daha ileri gidip, müslümanlar biraz daha güçlenip dünyanın her tarafındaki kâfirleri sıkıştırmaya başladıkları an artık kâfirler başlayacaklar yaygaraya. Bu müslümanlar şöyledir, bu müslümanlar böyledir, haddi zatında İslâm savaş dinidir, savaştan başka bir şey bilmez bunlar gibi sözlerle müslümanları mahkum ederek daha kötü bir konuma sokmaya çalışacaklardır.

Ama bilin ki müslümanlar haram aylarda da öldürseler, Kâbe'-nin avlusunda da öldürseler, yahut dünyanın herhangi bir bölgesinde kâfirler kendilerine saldırmadan bu müslümanlar onlara hücum ederek onları öldürseler de bu konuda müslümanlar yerden göğe kadar haklıdırlar. Çünkü kâfirlerin yeryüzünde, Allah'ın mülkünde, Allah'ın arzında İslâm'ın yayılmasına, Allah'ın arzında Allah'ın dininin duyurulmasına, İslâm'ın yayılmasına, Allah mülkünde Allah dininin gündeme gelmesine engel olmaları kıtalden daha beterdir, savaştan

çok daha kötü bir şeydir diyor Rabbimiz.

Bu yüzden hiçbir zaman müslümanlar bu konuda komplekse kapılmamalıdır. Efendim İslâm savaş dini değilmiş, barış diniymiş, esasında müslümanlar savaş filan yapmamışlar da işte kendilerine savaş açanlara karşı müdafa savaşı yapmıştırlar gibi komplekslere girip de İslâm'ı olduğundan farklı görmelerine, göstermelerine gerek yoktur. Allah'ın Rasulü Medine'de kendisine savaş emri verildiği andan itibaren giydiği zırhını hayatının sonuna kadar bir daha üzerinden hiç çıkarmamıştır.

Hattâ vefatı esnasında bile ordu hazırdır, Suriye taraflarına gidecektir ve ordunun kumandanı da Hz. Üsame'dir. Dikkat ediyor musunuz vefat ederken bile cihadı ihmal etmeyen böyle bir peygamberin, böyle bir dirilik yasasının, böyle bir canlılık dininin arkasından bugün kâfirlerin bizi pasifize etmek için zaten İslâm barış dinidir, savaş dini değildir gibi, bazen İslâm sulh taraftarıdır, siz neye savaş istiyorsunuz diyerek, bazen İslâm barbarlık dinidir, siz bundan vazgeçin! gibi şeytani yollarla bizi can evimizden vurma eylemlerine karşı bizler bu konudaki tavrımızı iyi gösterip, Rabbimiz bizden ne istiyorsa onunla ortaya çıkmak zorundayız. Ve bilelim ki İslâm'ın duyurulmasına engel olan her davranış katillikten daha beterdir, müslümanların çekinmeden bunu bertaraf etmek için öldürmeleri gerekmektedir.

"Onlar sizinle Mescid-i Haram yanında harp etmedikçe siz de onlarla harp etmeyin. Eğer onlar harp ederlerse siz de onlarla harp edin."

Mescid-i Haram'da öldürmek yoktur, çünkü Rabbimiz orasını emniyet mahalli kılmıştır. Rabbimiz, -daha önce âyeti görmüştük- Hz. İbrahim'in duasını kabul buyurarak bu beldeyi emniyetli bir belde kılmıştı.

"Biz Kâbe'yi insanlar için sevap yeri ve her türlü düşman taarruzundan emin bir sığınak yapmıştık."

(Bakara: 125)

"Kim ona sığınırsa emniyettedir."

(Âl-i İmrân: 97)

Evet Mescid-i Haram bölgesinde savaşmak yasaktır. Allah'ın Rasûlü buyurur ki:

"Bu belde Allah gökleri ve yeri yarattığı günden beri haram kılınmıştır.

Kıyamete kadar da haram olarak kalacaktır. Doğrusu orada savaşmak benden önce hiç kimseye helâl olmadı. Ancak Allah sadece günün belli bir bölümünde orada öldürmeyi bana helâl kılmıştır. Fakat artık orası kıyamete kadar haramdır. Ağacı kesilmez, otu koparılmaz ve orada savaşmayanla da savaşılmaz. Kim orada savaş açılabilir, insanlar öldürülebilir derse ve bana verilen ruhsatı delil getirirse, ona Allah sadece Rasu-lullah'a savaş izni verdi sana bu izni vermedi deyin."
(Buhârî ve Müslim)

Ama Allah buyuruyor ki eğer öncelikle onlar savaşı başlatırlarsa o takdirde siz de onlarla savaşır ve öldürürsünüz onları. Yâni Mescid-i Haram'ın yanında onlar sizi öldürmeye başlamışlarsa efendim burada savaş haramdır diyerek onların sizi öldürmelerini beklemeyin hemen siz de onları öldürün diyor Rabbimiz.

"İşte kâfirlerin cezası böyledir."

Yâni küfrün ve kâfirliğin cezası ölümdür, öldürülmektir. Demek ki bu âyetten anlıyoruz ki küfür bir suçtur. Ve kayıtsız şartsız suçların en büyüğüdür. Bu büyük suçu işleyenlerle savaşmak caizdir.

192: Evet vazgeçerlerse şüphesiz ki Allah bağışlayandır, merhamet edendir."

Eğer vazgeçerlerse. Neden vazgeçerlerse? Düşmanlıkların-dan vaz geçerlerse veya savaştan vazgeçerlerse ya da tevbe ederek, müslüman olarak kâfirlikten vazgeçerlerse, bilsinler ki Allah, Ğafur ve Rahimdir. Eğer tevbe ederler, iman ederler, yaptıkları şeylere son verirlerse Cenab-ı Hakk'ın tevbe kapısı asla kapalı değildir onlar için. Allah Ğafur ve Rahimdir. O yıllarca küfür içinde hayat süren bu insanla-rın, bu kâfirlerin müslümanlığını da Allah kabul eder. Çünkü Cenab-ı Hak şirkin dışında tüm günahları affedeceğini bize bildirmiştir.

Bu âyetinde Allah buyuruyor ki eğer onlar vazgeçerler, düşmanca bir tavırdan, zâlimce bir tutum içine girmekten vazgeçerler, sizin hâkimiyetinize evet deyip, Allah'ın otoritesini kabul eder bir tutum ve tavır içine girerek sizin emanınızı tercih ederlerse, o zaman siz de vazgeçip artık onları öldürmeyin! diyor Rabbimiz. Yâni sizler, ey müs-lümanlar, Allah'ın sıfatlarıyla sıfatlanmaya çalışın, bakın Allah bu tür insanlar için, o en azılı kâfirler için bile nasıl af kapısını kapatmıyorsa, sizler de aynen Allah'ın yaptığı gibi yapın, affedin onları

ve onlar savaşı bıraktıkları an siz de bırakın savaşı.

İslâm'a savaş açan birisi ne kadar da müslüman öldürmüş olursa olsun, ne kadar da müslümanlara eziyet vermiş olursa olsun, tevbe edip İslâm'a girdiği andan itibaren önceki işlediği suçlarından asla sorumlu değildir. İşte Allah'ın Ğafur ve Rahim sıfatı öyle kimseler hakkında bu şekilde tecelli ediyor.

193:"Fitne kalmayıncaya ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla harp edin. Eğer harbe son verirlerse artık zâlimlerden başkasına düşmanlık yoktur."

Yeryüzünde fitne kalmayıncaya ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın diyor Rabbimiz. Fitne konusunda bundan önceki âyette bir şeyler demeye çalışmıştım. Fitne, küfür ve şirk demektir. Yeryüzünde küfür ve şirkten eser kalmayıncaya kadar müslü-manların savaşı sürecektir öyleyse.

Önceki âyette ne demişti Rabbimiz? Fitne, kıtalden beterdir buyurmuştu. Fitne, adam öldürmekten daha beterdir buyurmuştu. Çünkü öldürmenin acısı çabuk geçer; ama fitnenin tesiri çok uzun süre devam eder. Öldürmek insanı sadece dünyadan çıkarır, ama fitne ise insanı hem dinden hem dünyadan eder. İnsanı dininden, insanı vatanından çıkarmak gibi fitneler, belâ ve sıkıntılar, gerçekten öldürmekten çok daha beterdir. Ölümü temenni ettiren şeyler ölümden daha beter şeylerdir. Gözünün önünde hanımına kötülük edildiğini görmektense oracıkta bin defa ölmeyi tercih eder bir müslüman.

Öyleyse yeryüzünde şirki, küfrü yaymaya çalışmak, Allah'ın dinini ve yasaların çiğnemek, mü'minleri zorla dinlerinden döndürüp onları kâfirleştirmek için programlar yapmak; onların öldürülmelerinden daha beter ve daha ağır bir suçtur. İslâm'a girmiş insanları dinlerinden döndürebilmek için çeşitli yollar, çeşitli işkenceler deniyorlardı Mekke müşrikleri.

Bunun üzerine Allah buyuruyor ki; işte böyle fitnelerle mü'min-lerin dinlerinden dönmeye zorlanmaları, adam öldürmekten çok daha beterdir. Öyleyse ey müslümanlar, hiç çekinmeden siz de bunu yapanlarla savaşın! Ta ki bu tür işkenceler ve fitnelerin kökü kazınsın di-yordu Rabbimiz.

Fitne şiddete başvurarak bir fikri, bir inancı ortadan kaldırma-ya çalışmak demektir. Kan dökmek çok kötü bir şey olmasına rağmen, insanları dinlerinden, inançlarından zorla vazgeçirip ezerek, bellerini ve gururlarını kırarak onları

kendi inançlarını benimsemeye zorlamak bundan çok daha kötü bir şeydir. İşte böyle tartışıp anlaşmak yerine veya herkesin inancına saygı göstermek yerine vahşi gücü seçen insanlarla savaşmak, mü'minlerin yeryüzünde en büyük görevlerinden birisidir.

Allah düşmanları, müslümanlara eziyet vermek veya müslü-manlardaki İslâmî ruhu öldürmek maksadıyla yeryüzünün her yerinde çeşitli tuzaklar kurmaya başlayınca, bütün bu fitneleri kaldırmak için tüm müslümanlar üzerine savaş vacip olacaktır. Kâfirlerin Allah'ı inkârları, Allah'a şirk koşmaları, insanları Allah yolundan alıkoymaları, İslâm eğitiminden mahrum bırakarak insanları Cehenneme doğru sevk etmeleri, gönlüyle ve kendi kıt kanaat imkânlarıyla bulduğu İslâm'dan onları küfre çevirmeye çalışmaları, ölümden daha beter bir suçtur.

Fitne dine tecavüzdür, dinin tebliğini yasaklamak demektir. Dinsizlik öğretimini teşvik ederek din eğitimini, din hürriyetini yasaklamak demektir fitne. İşte yeryüzünde fitne kalmayıncaya ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar savaşın onlarla diyor âyet-i kerîme.

Din, takip edilen yol demektir. Din, hayat tarzı demektir. Din, toplumun uymak zorunda olduğu kurallar, kanunlar manzumesi ve hayat tarzı demektir. Bu mânâda dinsiz bir toplum düşünülemez. Kanunsuz, kuralsız, sistemsiz bir toplum düşünülemez. Her toplumun mutlaka uymak zorunda olduğu bir dini, bir sistemi ve kanunları vardır. Ancak dinler, sistemler iki türlüdür. Allah tarafından belirlenmiş hak dinler, hakka dayanan sistemler, bir de insanlar tarafından geliştirilmiş, ortaya atılmış bâtıl dinler, bâtıl sistemler. Bu mânâda komünizm bir dindir, Kapitalizm bir dindir, demokrasi de bir dindir. Çünkü bunlar da toplumun uyması gereken sistemler, kanunlar manzumesidir.

Ve tarih boyunca gelen tüm peygamberler, insanlar tarafından ortaya atılmış bu bâtıl dinlerle, bu bâtıl sistemlerle mücâdele ederek onları kaldırıp, yerine Allah'ın sistemini ikâme etmeye ve böylece Allah'ın kullarını, kulların sistemlerine ve dinlerine uyarak onlara kulluk etmekten kurtarıp yalnız Allah'ın dinine, Allah'ın sistemine kul olmaya çağırmışlardır. Değilse bu yüce din yeryüzünün her bir bölgesinde hüküm ferman olan devlet ve hükümetler için itaatli kullar ve köleler yetiştirip hazırlamak için gelmemiştir. Barış ve itaatten yana uysal vatandaşlar hazırlayacağına dair tüm yeryüzü tâğutlarına söz veren bir din değildir İslâm dini. İslâm dininin görevi sadece itikadî ve ahlâkî bazı

kurallara göre insanları yetiştirip, yetiştirdiği bu insanları da içinde bulundukları sistemlere satan bir din değildir ki tüm bu bâtıl dinler, bâtıl sitemler kendilerine uyum sağlayan uysal müslümanlar bulsunlar karşılarında.

Eğer Mekke'de yaşayan bu müslümanlar, içinde bulundukları düzene teslim olup, iyi bir vatandaş olmayı tercih etselerdi, vatanlarını terk etmek şöyle dursun burunları bile kanamazdı. Hz. Mûsâ, Firavun'un dinine ve sistemine karşı Allah'ın diniyle kıyam etmeseydi, kılına bile dokunulmazdı. Hz. İbrahim, Nemrutun sistemine rıza gösterseydi, başına gelenlerin hiç birisi gelmeyecekti.

Kimileri din deyince sadece ibâdete yönelik birtakım kurallar manzumesi anlarlar. Halbuki din, fert ve toplum hayatının tümünü düzenleyen bir sistemdir.

Eskiler, İslâm biraz daha güzel anlaşılsın diye onu ibâdet ve muamelat diye ikiye ayırmışlar.

A: Dinin, insanların Allah'la ilgili münâsebetlerini düzenleyen bölümüne ibâdet,

B: İnsanların insanlarla ilişkilerini düzenleyen almak, satmak, evlenmek, boşanmak, borçlanmak, gibi bölümüne de muamelat demişler.

Tarih boyunca ibâdet dediğimiz Allah'la kul arasındaki ilişkileri düzenleyen prensipler de Allah'ın kitabından, muamelat dediğimiz kulun kullarla ilgili ilişkilerini düzenleyen prensipler de Allah'ın kitabından alındığı için müslümanların hayatında tevhid vardı. Ama gün geldi ki ibâdet denen kulun Allah'la ilgili münâsebetlerini düzenleyen prensipler Allah'ın kitabından; ama kulun kullarla ilgili muamelelerini içeren prensipler parlamentodan alınmaya başlayınca müslümanların hayatında şirk başlamıştır. İşte, Allah buyurur ki; hayatın tümünde din yalnız Allah'ın oluncaya ve yeryüzünde Allah'ın kullarının Allah'ın dinine ulaşmalarını engelleyen, din eğitimini engelleyen, Allah'ın dinini tercih etmiş kişileri dinlerinden döndürebilmek için yapılan tüm fitneler, tüm barikatlar ve tüm engeller kalkıncaya kadar savaşın. İslâm'ın savaşı, bunlar yeryüzünde gerçekleşene dek sürecektir.

"Şâyet onlar buna son verirlerse, artık zâlimlerden başkasına düşmanlık yoktur."

Dinin önünde engel olmaktan, İslâm'ın tebliğine engel olmaktan, İslâm'ın

önüne barikatlar koymaktan, insanların din ve vicdan özgürlüklerini kısıtlamaktan ve dindarları dinlerinden döndürmek için onlara zulmetmekten vazgeçerler, Allah'ın otoritesini ve müslümanların varlığını kabul ederlerse, artık zâlimler müstesna, onlara düşmanlık beslemeyin diyor Rabbimiz.

194:”Haram ay, haram aya karşılıktır. Hürmetler karşılıklıdır. Ama kim bu aylarda sizin üzerinize saldırırsa, onun size saldırdığı gibi siz de onlara saldırın. Allah’tan sakının ve bilin ki Allah sakınanlarla beraberdir."

Haram aylarda savaş yoktur. Kâfirler bu haram aylarda sizinle savaşmıyorlarsa direkt olarak siz de bu aylarda onlara hücum etmeyin. Haram aylar bugün de varlıklarını devam ettirmektedirler. Haram aylar Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep aylarıdır. Göklerin ve yerin yaratılışından beri haram olan bu ayları Rabbimiz tarih boyunca her ümmete haram olarak takdim buyurmuştur. Hattâ Mekkeli müşrikler kendileri çok çirkin şeyler yaparak yoldan sapmalarına rağmen bu haram ayların hukukuna riâyet ederek, bu aylarda savaş yapmıyor-lardı. Gerçekten bu aylarda emniyet ve sükun hakim oluyordu. Ama haddi zatında Allah yasası, İslâm yasası olan bu yasayı Allah Rasûlü de Mekke’de aynen korudu ve insanlara bu yasaya uymalarını öğütledi. Ama Allah buyurur ki:

"Ama kim bu aylarda sizin üzerinize saldırırsa, onun size saldırdığı gibi siz de onlara saldırın."

Haram ayların hürmetine riâyet edin, bu ayda savaşmayın; ama onlar, o kâfirler haram aylarda bu ayların hürmetini çiğneyerek sizlerle savaşırlarsa, o zaman sizler de onlara hiç acımayın! Siz de onlara vurun! Diyor Rabbimiz. Çünkü:

"Bir kötülüğün cezası ona denk bir kötülüktür."

(Şûra: 40) buyrulur.

Bir tecavüze aynıyla karşılık vermek; aslında tecavüz değil, tecavüzün cezasıdır. Allah’ın Rasûlü Buhârî ve Müslim’deki bir hadis-lerinde şöyle buyurur:

"Kötülüğe ilk başlayan daha zâlimdir."

(Buhârî iman 17)

Öyleyse hürmetler, hürmetlere kısastır. Haram ay da haram aya kısastır. Müşrikler Hudeybiye senesi Zilkade ayında müslüman-lara saldırarak bu haram ayın hürmetini çiğnediler ve siz de bu ayda onlara karşılık vererek aynı şekilde onlarla savaşmaktan sakınmayın deniyordu. Müslümanlar da bu ayda Mekke’ye girmişler ve bu âyet müşriklere: "İşte bu geçen senekine kısastır" diye açıkça haber veriyordu.

Veya evet bu haram aylarda savaşmak yasaktır. Ama bu haram ayların birinde müslümanların hataen kâfirlerden birilerini öldürmelerinden söz ediliyordu. Yâni bu haram aylara ufak tefek yanılgılı bir şekilde yaklaşan, bu konuda ufak tefek hata eden müslümanların tavır ve davranışlarını da Rabbimiz kınamadı. Her ne kadar da bir yanılgıyla sizler bu haram aylarda bir savaş yaptıysanız da ötekiler külliyen zaten bunu yapıyorlar buyurdu.

Mescid-i Haram, Mekke haramdı. O Mescid-i Haram'da kimseye kötülük yapılmayacak, hiç kimse incitilmeyecekti. Bütün insanlar orada rahat ve huzur içinde bir hayat sürecekti. Herkes istediği biçimde çok rahat olarak inancını yaşayacaktı. Allah böyle istiyordu, din böyle diyordu. Ama Allah'ın peygamberi Allah'ın mescidinde, Allah'ın hareminde, Allah'ın mülkünde kendisine hayat hakkı tanınmayan bir durumla karşı karşıya bırakıldı. Allah'a inanmış Allah'ın kulları, Allah'ın evinde rahat bir şekilde Allah'a kulluk yapamayacak bir duruma getirildiler. Mekke'de Allah'ın Kâbe'sinin yanı başında on üç yıl müs-lümanlara kan kusturdular. Orada hukuken hayvanlara bile ilişilme-mesi gerekirken, müslümanların kanlarını helâl kıldılar.

Şimdi bu adamlar hem haram ayların kutsiyetini kabul etmesinler, hem Mekke'nin, Kâbe'nin kutsiyetini ihlâl etsinler, ondan sonra da çıkıp müslümanlara, müslümanlar bugün haram olan Recebin sonu mu? Recep çıktı mı? Çıkmadı mı? Şüphe ederek ve bilmeyerek onlardan birilerini öldürdüler diye yaygarayı bassınlar. Bak, bak bu müslümanlar haram aylara riâyet etmiyorlar! Bunlar adam öldürüyorlar! diye. Hiç önemli değil! Diyor Rabbimiz. Zira müslümanların da öldürmeye hakları vardır.

Tamam bir yanılgı olmuştur, öldürmemeleri gerekiyordu. Ama onlar on üç senedir müslüman kanı akıtıyorlardı ya. Yahut şu anda bu haram aylara çok büyük kudsiyet atfeden bugünün yeryüzü kâfirleri, eğer fırsat bulsalardı yeryüzünde acaba bir tek müslüman bırakırlar mıydı? İşte görüyoruz. Bosna kan gölü, Çeçenistan kan gölü, dünyanın her tarafında akan müslüman kanı.

Burada Kur'an'ın genel mantığına bakıyoruz. Kur'an hiçbir zaman savunmada değildir. Daima hücumdadır Kur'an. Zaten daima hücumda olan toplumlar galip gelecekler ve savunmada olanlar da mutlaka mağlup olacaklardır. Öyleyse bizim de içimizdeki ezikliği bu Kur'an âyetleri inşallah silecek ve biz sürekli kâfirler karşısında hücumda olarak sürekli inanç dünyamızda galip olabilmenin izzet ve şerefini yaşayabilmeliyiz.

Bu haram aylarda ilk başlayan siz olmamak şartıyla, onların size saldırdığı gibi siz de onlara hücum edin. Ama:

"Allah'tan sakının ve bilin ki Allah sakınanlarla beraberdir."

Bilin ki Allah muttakilerle beraberdir. Haram aylarda mı savaşacaksınız? Takvayı unutmayın. Haram aylar çıktığında mı savaşacaksınız? Takvayı unutmayın. Kâfirlerle mi savaşıyorsunuz? Takvayı unutmayın. Onlar sizin egemenliğinizi kabul etti de sulh mu yapacaksınız? Takvayı unutmayın. Allah huzurunda olduğunuzu, sürekli Allah kontrolünde bir hayat yaşadığınızı ve yaptığınız her şeyden hesaba çekileceğinizi unutmayın. Hayat budur zaten. Bakıyoruz, bu savaş âyetlerinin arasında bir infak âyeti:

195:Allah yolunda infak edin. Kendi ellerinizle ken-dinizi tehlikeye atmayın. İyilik yapın, ihsanda bulunun çünkü Allah muhsinleri sever."

Bir savaş ortamından sonra birdenbire bir infak emriyle karşı karşıya geliyoruz. Hayat budur işte. Savaş ve infak iç içice yaşanacak. Ölmek, öldürmek, sağ kalmak ve infak hayatın içinde olaylardır bunlar. Zaten Allah yolunda infak edemeyen toplumlar Allah için savaşmaya da güçleri yetmeyen toplumlardır. Vücutlarının dışındakileri harcamaya gücü yetmeyen insanlar, iç dünyalarını veya vücutlarını nasıl harcayabilecekler? Malını Allah yolunda veremeyen insanlar canlarını nasıl verebilecekler? Cebimdeki on bin lirayı Allah için harcayamayan ben, ömrümün on saatini yahut ilerde ömrümün tamamını nasıl verebileceğim? Halbuki Allah için savaşa girmek demek; ömrün tamamını fedâya hazır olmak demektir. Sormak lâzım; inandıkları Allah, uğrunda mal harcamaya değmeyen bir Allah olan bu insanlar, o Allah uğrunda canlarını nasıl fedâ edecekler? Bugün malımızın beş on kuruşunu Allah için harcayamayan sen ve ben ömrümüzün tamamını isteyen bir savaş felsefesi içinde, bir savaş ortamı içinde kendimizi nasıl fedâ edebileceğiz? Bu durumda hiç bir şey yapamayacak ve oturup kalacağız yerimizde şu anda olduğu gibi. Bir şey yapamayız ki.

Ama Allah'ın ver dediği noktada yavaş yavaş verebilirsek, kendimizi vermeye alıştırırsak, o zaman ötekisini de vermeye kendi-mizi alıştıracağız demektir. Yâni bugün beş kuruşu, yarın on kuruşu, öbür gün yirmi kuruşu verebilirsek veya bugün bir saatlik, öbür gün iki saatlik ömrümüzü Allah'a verebilirsek, ilim öğrenmeye, din anlatmaya, hasta ziyaret etmeye verebilirsek, öbürsü gün öyle bir duruma geliriz ki; tüm ömrümüzü Allah'ın dinine, müslümanların hizmetine fedâkarca infak edebiliriz. Ve nihâyet bir gün gelir de

Allah bizden ömrümüzün tümünü isterse, malımızın tamamını isterse o zaman verebiliriz bunları. Ama ben şu anda bir çay parasını bile veremiyorsam veya bir müslümanın dolmuş parasını veya bir talebenin kitap parasını veremiyorsam, canım istendiği zaman ben bu canı nasıl verebilirim? Zaten devam eden âyette buyuruluyor ki:

"Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın"

Yâni Allah yolunda infak etmeyerek kendi kendinizi cehenne-me, tehlikeye atmayın buyuruluyor. Bu âyetin pratikte uygulanmasının bir yorumunu, bir savaş anında naklen sahabe bize şöyle anlatıyor: Kostantin muhasarasında Rasulullah'ın sahabelerinden Ebu Eyyub el-Ensârî, yaşlı bir kişi. Allah'ın Rasûlü Medine'ye geldiği zaman evinde misafir kaldığı sahabe. Emeviler döneminde İstanbul'un fethi için gelir.

Bakıyor ki muhasara esnasında bazı kimseler sürekli ileri atılıyorlar ve şehid oluyorlar. Yanlarındaki bazı kimseler de diyorlar ki: Yapmayın böyle! Allah kendinizi tehlikeye atmayın! Diyor. Yok diyor Ebu Eyyub el Ensârî, bu âyet bizim için nazil oldu. Bu âyeti içinizde benden daha iyi bileniniz yoktur. Biz Mekke fethedildikten sonra, Arabistan müslüman olduktan sonra geldik Rasulullah'a ve dedik ki: Ey Allah'ın Rasûlü, Mekke fethedildi, Arabistan tamamıyla müslüman oldu, artık gücümüz kuvvetimiz zirveye ulaştı. Sulh sükun hakim oldu. İslâm egemen oldu. Artık bize müsaade et de biz şu işimize, aşımıza, ticaretimize, hurmalıklarımıza, tarlalarımıza dönelim! Dedik. Allah'ın Rasûlü şöyle buyurdu: Siz Allah yolunda cihadı bırakır da tarlalarınıza, ticaretinize dönerseniz kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmış olursunuz! Sonra da bu âyeti okudu. İşte âyetin mânâsı budur. Ve e- ğer gerçekten bizler İşimize, aşımıza, dükkanımıza tezgahımıza döner de Allah yolunda cihadı terk edersek, kendi ellerimizle kendi kendimizi tehlikeye atmış olacağız. Halbuki bize göre bizim kendi kendimizi tehlikeye atmamız, zarara uğramamamız, maslahata uygun rahat içinde bir hayatı kaybetmemiz demektir.

Öyleyse cihadı bir kenara bırakıp mal mülk derdine koşmanız, tarla tapan derdine, ev bark derdine, mark dolar derdine koşmanız sizin kendi kendinizi kendi ellerinizle tehlikeye atmanızdır diyor Allah Rasûlü. Ebu Eyyub el Ensârî bunun bu mânâya geldiğini anlatıyor. İşte savaş âyetlerinin ve savaş ortamının içinde, savaş âyetlerinden hemen sonra bizi infakla karşı karşıya getiren bu âyetin bilincine ermemiz gerekecek. Şu anda bizler belki fiilen bir savaş ortamında olmamakla beraber, öyle miyiz değil miyiz o da tartışılabilir de, şu anda her ne kadar çevremizdeki kardeşlerimizin savaş ortamında oluşundan

habersiz yaşayan bizler, belki fiilen bir savaş ortamının içinde olmamakla birlikte şu anda hepimiz infak ortamı içinde bulunuyoruz. Ya da infak ortamında olabiliriz.

Yâni şu anda bizler hiç olmazsa hayatımızı dünyaya bağım-lılıktan kurtarmak zorundayız. Uykuya bağımlılıktan, rahata bağımlılıktan, paraya bağımlılıktan, büroya, dükkana, tezgaha bağımlılıktan kurtarmak zorundayız. Zaman imkânlarımızı, ömür imkânlarımızı, mal imkânlarımızı yavaş yavaş fedâ etmeye alıştırmalıyız kendimizi. Ömrümüzün bir bölümünü, meselâ 24 saatimizin 2 saatini müslümanların dirilişi meselesine fedâ edebilmeliyiz. Benim günlük zamanımın iki saati sizin içindir ey müslümanlar! diyebilmeliyiz. Kullansınlar bizi iki saat. Harcasın müslümanlar iki saatimizi. Harcasınlar bizi. Kim harcarsa harcasın fark etmez. İhtiyarı kullansın, genci kullansın, kadını kullansın, erkeği kullansın, akrabam kullansın, babam, anam, komşum, arkadaşım kullansın fark etmez. Ama ben başkalarının olabileyim iki saat. Ve yirmi dört liramın iki lirası da başkalarının olsun. Ben onda hiç temellük hakkı saymayayım. Varsa yirmi dört liramın iki lirasını da başkaları kullansın ne çıkar bundan? Ben bugün iki saatimi vereyim de, ben bugün iki liramı vereyim de, yarın öbürsü gün dörde, beşe çıkarayım. Eğer bugün ben bunu beceremezsem, bencillik yapar ve sadece kendim için yaşarsam ve paramı da hep kendime harcarsam, bir gün zorunlu olarak canımın istendiği bir ortamda, malımın tamamının istendiği bir savaş ortamında benim yapabileceğim hiç bir şey yoktur. Allah yolunda infak edin:

"İyilik yapın, ihsanda bulunun; çünkü Allah muh-sinleri sever."

İhsan, hayatın herşeyinde ihsan. Hayatın her bir bölümünde ihsan isteniyor bizden. Savaşırken ihsan, öldürürken ihsan, ölürken ihsan, infak ederken ihsan, kurban keserken, yerken, yedirirken, namaz kılarken, oruç tutarken, haccederken, savaşırken, barışırken hep ihsan isteniyor bizden. Yâni hayatı Allah çin yaşamak isteniyor. İhsan budur işte. Hayatı Allah için ve Allah'ın gördüğü şuuru içinde yaşamak. İşte Allah böyle kendisini görürcesine kendisine kulluk yapanları sever. Allah'ın her ân ve her zaman kendisini kontrol ettiğine inanan ve her ân Allah huzurunda bir hayat yaşadığı bilincine eren bir müs-lüman, elbette tüm yaptıklarını Allah'a lâyık yapmaya çalışacaktır.

196:"Hac ve umreyi de Allah için tamamlayın. Bundan engellenirseniz, yapamadığınız bir şey olursa o vakit size kolay gelen kurbanı gönderin. Ama kurbanlar kurban mahalline (Mina) varıncaya kadar başlarınızı tıraş etmeyin. Sizden kim hasta olur veya başından bir rahatsızlığı varsa ona oruç, veya sadaka, veya kurbandan fidye gerekir. Güven içinde olduğunuz zaman hacca

kadar umre ile yararlanmak isteyene, temettû yapmak isteyene kolayına giden bir kurban kesmek gerekir. Kim kurban bulamazsa hacda üç gün, hacdan döndüğünüzde de yedi gün olmak üzere tam on günlük oruç vardır. Bu ailesi Mescid-i Haram'da olamayanlar içindir. Allah'tan sakının, bilin ki Allah cezası çok şiddetli olandır."

İşte hayat böyle. Bazen savaşırsın, bazen para harcarsın, bazen de hacca ve umreye gidersin. Hayat budur işte. Veya anında hacdan dönerken yolun değişiverir, memleketine döneceğin yerde Filistin'e, Mescid-i Aksa'yı kurtarmaya dönüverirsin. Veya bakarsın bir gün şeytana attığın o taşları Filistinli garibanların arasında, onların attıkları hedefe atıverirsin. Bakarsın ki milyonlarca insanın ellerinde taşlarla beraber kendilerine doğru geldiğini gören zâlimler, yıllardır kemik kırıp, kan içen zâlimler kaçacak delik aramaya başlamışlardır artık. Korktukları günün gelip çattığını anlamışlar ve korkudan ödleri patlamıştır artık. Ve artık yıllardır tüm dünyanın gözleri önünde kemikleri kırılan, kanları içilen gözü yaşlıların yüzleri de gülmeye başlamıştır. Ve bu iş, o zaman çok kolay olur. O günler pek uzak olmasa gerek. İşte savaştan sonra bir infak ve infaktan sonra da bir hac âyeti.

Haccı ve umreyi de Allah için tamamlayın! Haccı ve Umreyi düzgün yapın, ihsan içinde ve Allah'a lâyık bir biçimde yapın! Zira hac, insan ömrünün bir kesitidir. İnsan hayatının bir maketidir. Hacla insan ömrü doğru orantılıdır. Hac anlaşılmışsa, hac Allah'ın istediği biçimde ifa edilmişse insan hayatı düzgündür. Hac anlaşılmadan yapılmışsa, hacda ihsan gerçekleşmemişse o zaman insan hayatı da bozuktur. Öyleyse haccı ve umreyi Allah için ve Allah'ın istediği şekil-de tamamlamak zorundayız.

"Bundan engellenirseniz, yapamadığınız bir şey olursa, o vakit size kolay gelen kurbanı gönderin."

Eğer hac için yola çıktıktan sonra engellenirseniz, orada hapse filan girerek veya başka sebeplerle engellenirseniz, niyetlendiğiniz haccı gerçekleştiremezseniz, o zaman da kolayınıza gelen bir kurbanı kesin diyor Rabbimiz. Hacdan engellenme konusunda iki görüş vardır: 1: Düşman tarafından konulan bir engeldir. Nitekim ulemânın ifadesine göre bu âyet umre yapmak niyetiyle giderken Hudeybiye denen mevkie geldiklerinde Mekke'li müşriklerin Rasulullah'a ve beraberindeki müslümanlara Mekke'ye girme engeli koymaları üzerine nazil olmuştur. Allah'ın Rasûlü burada ihramdan çıkıp kurbanlarını kesmiştir. 2: İkincisi niyetlenmiş haccı engelleyen herşeydir diyenler de olmuştur. Hastalık, düşman korkusu, yol emniyetsizliği, bineğin kaybolması,

ölmesi, kadının yanındaki mahreminin ölmesi gibi engel-lerdir. İbni Mes'ud'un rivâyetinde Allah'ın Rasûlü, Duba binti Zübeyr Binti Abdul Muttalib'in evine uğradı. O Rasulullah'a dedi ki: Ey Allah'ın Rasûlü ben haccetmek istiyorum ama hastayım, ne yapayım? Allah'ın Rasûlü buyurdu ki: Haccet ve şöyle bir şart koş: Ben nerede hacdan ala konursam orada ihramdan çıkarım. (Buhârî ve Müslim)

"Ama kurbanlar kurban mahalline (Mina) varıncaya kadar başlarınızı tıraş etmeyin."

Hastalık sebebiyle düşman sebebiyle veya başka bir şeyler sebebiyle engellendiğiniz zaman kişi kurbanını ya Haremi Şerife gönderir, ya da bulunduğu yerde kurbanını keser. Yâni bir zaman ihramdan çıkıp başlarınızı tıraş etmeyiniz. Arafat, Müzdelife, sonra kurban kesme mahalli olan Mina'ya varıncaya kadar saçlarınızı tıraş etmeyin.

Bu âyetle alâkalı kimileri Mescid-i Haram'a bir kurban veya bedelini mutlak göndermelidir demişler. Çünkü kurbanın ulaşacağı yer konusunda Mâide'de şöyle buyurulur:

"Kâbe'ye ulaşacak bir kurbanlık.."

(Mâide: 95) Âyetinin delâletine göre harem bölgesi kastedilmiştir. Kimileri de kişinin bulunduğu yerde kurbanını kesmesi de caizdir demişler. Nitekim Allah'ın Rasûlü Hudeybiye'de kurbanlarını kesmiştir. Hudeybiye harem bölgesinin dışındadır. Yukarıda ifade ettiğim şart koşma hadisi de buna delildir Allahu âlem.

"Sizden kim hasta olur veya başından bir rahatsızlığı varsa ona oruç, veya sadaka, veya kurbandan fidye gerekir. "

Yâni kişi ihzar durumunda iken, hacdan engellenmiş durumu yaşarken hasta olur, ameliyat edilecek olur, başından veya vücudunun herhangi bir yerinden tıraş yapılmak zorunda kalırsa, zamanından önce tıraş olduğundan dolayı o kişiye oruç tutması veya sadaka vermesi veya kurban kesmesi vacip olur. Bu tercihi Rabbimiz kişinin kendisine havale etmiştir.

İslâm'da tıraş önemlidir. Çünkü tıraş hayata yeniden, yenibaş-tan dönmek gibidir. Yâni bir kişinin ihrama girip de Mina'da geceleyip ertesi sabah Arafat'a çıkıp, ertesi akşam Arafat'tan Müzdelife'ye doğru yürüyüp ve sabah namazından sonra da Mina'ya, savaş alanına doğru gitmesi, orada şeytanlarla karşı karşıya gelmesi anına kadar artık tamamen dünyayla irtibatını kesmiş, varlığını bitirip sıfırlamış, hiç bir şeyi kalmamış, herşeyi Allah için olmuş. Arafat'ta irfana

ulaşıyor, Allah için öğreniyor, Meş'ar'de bu öğrendiklerinin Allah için bilincine eriyor, öğrendiklerini şuur haline getiriyor ve Mina'da da bu öğrendiklerini Allah'a kulluk adına uygulamaya koyunca karşısına çıkacak tüm engelleri kurban etme noktasına ulaşıyor, kurban ediyor. Bambaşka bir dünyada, bambaşka bir hayatın maketini yaşıyor. Ve ondan sonra da ihramdan çıkarken başını tıraş ederek tekrar dünyaya, eski hayatına dönüyor. Orada yaşadığı bu sembol hayatla bu maket hayatla dünyaya dönüyor. Yâni orada pratikte uyguladığı bir hayat bilgisi ve bilinciyle tekrar hayata dönüyor. Ve onu aynen bundan sonraki hayatında uygulamak bilinciyle hayata dönüyor. Artık bir ömür boyu o hayatın aynını gerçekleştirmek zorundadır. İşte model bir hayattan, maket bir hayattan yeniden hayata dönmenin başlangıcında kişi, başını tıraş edecektir. Evet, orada Rabbimiz bize sunduğu, bize yaşattığı o maket hayatın aynısını bir ömür boyu yaşamamızı istiyor. İşte bundan sonraki tüm hayatınız buradaki gibi olsun diyor.

¬

"Güven içinde olduğunuz zaman hacca kadar umre ile yararlanmak isteyene, temettû yapmak isteyene kolayına giden bir kurban kesmek gerekir."

Temettu haccına niyet eden kişi kurban kesmek zorundadır. Ama herkimin de bu kurbanı kesmeye gücü yetmezse:

"Kim kurban bulamazsa hacda üç gün, hacdan döndüğünüzde de yedi gün olmak üzere tam on günlük oruç vardır. Bu ailesi Mescid-i Haram'da olamayanlar içindir. Allah'tan sakının, bilin ki Allah cezası çok şiddetli olandır."

Kurban kesmeye gücü yetmeyen kişi de hac esnasında, yâni kurban bayramından önce üç gün oruç tutacak ve memleketine döndükten sonra da yedi gün oruç tutacak, böylece on gün oruç tutması gerekecektir.

197:"Hac belli aylardadır. Kim bu aylarda haccı kendisine farz ederse, hacda kadınla cinsi birleşme, fısk ve cidal yoktur. Hayırdan ne yaparsanız Allah onu bilmektedir. Azık da alınız, azıkların en hayırlısı takva azığıdır. Ey akıl sahipleri benden sakının."

Kimileri bu hac belli aylardadır ifadesini yanlış anlamaya çalışıyorlar. Efendim istediğimiz zaman hac yapabiliriz, baksana Allah hac belli aylardadır buyuruyor, öyleyse dilediğimiz zaman dilediğimiz aylarda hac yapabiliriz bunda hiç bir mahzur yoktur diyorlar. Halbuki durum böyle değildir. Hac ayları Şevvalden sonra başlıyor. Şevval hazırlıktır, Zilkade bu hazırlığın zirveye

çıkmasıdır ve Zilhicce de hac aylarıdır. Ve böylece Rabbimizin zikrettiği aylar bunlardır diyoruz hazırlık dönemiyle birlikte son safha olarak.

Yine Tevbe sûresinde:
"...Büyük hac günü, Allah ve peygamberleri, insanlara ilan eder.
(Tevbe 3)

Diye bir günden söz ediyor Rabbimiz. İşte o belli gün Zilhiccenin dokuzuncu günüdür. Allah'ın rasûlu de "O gün Arafa'dır" diyor. Buna göre hiçbir zaman bir müslümanın Zilhiccenin dokuzunun dışında bir günde Arafat'a çıkıp hac yapabilirim diye bir söz söylemeye hakkı ve selahiyeti yoktur.

Efendim işte insanlar çoğaldı, hacda izdiham oluyor, artık bu hac işini diğer aylara da yaymak zorundayız. Kimimiz Muharrem ayında, kimimiz Zilhiccede hac yapabilmeliyiz demeye kimsenin hakkı yoktur. Hac bellidir, hac ayları da bellidir. Bu yasa Hz. İbrahim döneminde belirlenmiştir, Rasulullah (a.s) döneminde de bu yasa aynen pratikte uygulanmıştır. İlk önce Hz. Ebu Bekir Efendimiz bunu pratikte göstermiş, sonra da Allah'ın Rasûlü veda haccında bizzat bunu pratikte göstermiştir. Bundan sonra artık hiç birimiz istediğimiz zaman hac yapabiliriz diyemeyiz kıyamete kadar.

"Kim bu aylarda haccı kendisine farz ederse, hacda kadınla cinsi birleşme, fisk ve cidal yoktur."

Yâni kim ihramını giyer de hacca karar verip başlarsa; artık onun için refes, fısk ve cidal haramdır. Yâni kim ki hac aylarında haccetmek niyetiyle binitini ve azığını hazır ederek haccı kendisine farz ederse. Rasulullah efendimizin bir hadisinden öğreniyoruz ki; bir müs-lümana haccın farz olması için iki temel şart vardır. Bunlardan birisi azık diğeri de binittir. Binit ve azık. Biniti ve azığı olan kişiye hac farz olmuştur. Bir merkebi, yahut atı veya devesi veya bir bisikleti, motosikleti veya arabası olan ve de yolda yiyebileceği kadar işte üç beş kilogram yağı ve bulguru olan kimseye hac farz olmuştur. Altı ayda da bu şekilde varıp gelebilecek bu imkânı olan kişiye Allah ve Resûlüne göre hac farzdır. Eskiden atalarımız binerlerdi develerine ve üç beş ayda bu vazifelerini ifa edip gelirlerdi.

Hazırlıklarını yapıp hac yolculuğuna çıkan kimseye refes, fısk ve cidal haramdır diyor Rabbimiz.

Refes; kadınlarla cinsel ilişki ve kötü, kaba lafları içine alır. Hac esnasında kadınlarla cinsel ilişki yasak olduğu gibi, aynı zaman-da cinsel ilişkiyi çağrıştıran sözler söylemek de yasaktır. Refes kelimesi bunun ikisini de kapsayan bir kelimedir.

Fısk, ya da fusuk ise Allah'ın yasaklarını çiğneyerek korkusuz-ca ve pervasızca günah işlemektir. Hac esnasında ve her zaman bu da yasaktır.

Cidal da tartışmak, ağız kavgası yapmaktır ki; hac esnasında Rabbimiz bunu da yasaklamıştır. Allah'ın Rasûlü Buhârî'deki bir hadislerinde buyurur ki:

"Kim Refes ve fusuk yapmadan haccederse anasından doğduğu gündeki gibi tüm günahlarından arınmış olarak hacdan döner."

Az önce de ifade ettiğimiz gibi, günah her yerde günahtır, sevap her yerde sevaptır. Ama şunu da unutmayalım ki orada işlenecek günahların da sevapların da kat sayıları farklıdır.

Bunun için mi dir ki bilmem, galiba şeytanlar o ayda yeryüzünün tamamındaki mevzilerini terk edip hac yolunda müslümanları bu tür şeylere, kavgalara isyanlara sürükleyip hacda günahlarının dökülmesini engellemeye çalışıyorlar. Şeytanlar, orada müslümanların günahlarını dökerek tertemiz ülkelerine dönmelerini istemedikleri tüm izinlerini kaldırıp müslümanların hac yollarının üzerine çıkmaktadırlar. Hattâ A'râf sûresindeki:

"Beni azdırdığın için, andolsun ki, Senin doğru yolun üzerinde onlara karşı duracağım. Sonra önlerinden, ardlarından, sağ ve sollarından onlara sokulacağım; çoğunu Sana şükreder bulamayacaksın" dedi."

(A'râf 16,17)

Âyetindeki şeytanın, mü'minlerin yolları üzerinde duracağım ifadesini de kimi âlimlerimiz bu hac yolculuğu olarak anlamışlardır. Evet hacda refes, fusuk ve cidal (kavga) yasaktır. Peki acaba bunlar sadece ihramlıya mı yasaktır? Yâni adam ihramdan çıkınca artık bunlara izin var mıdır? Hayır bunlar ihramın dışında da yapılması yasak olan şeylerdir. Ama hacda bize tüm ömrümüz boyunca takip edeceğimiz maket bir hayat sunuluyor ya, işte belki bundan ötürü burada daha bir hassasiyetle bu konulara dikkatimiz çekilmektedir diyoruz.

"Hayırdan ne yaparsanız Allah onu bilmektedir. Azık da alınız, azıkların

en hayırlısı takva azığıdır. Ey akıl sahipleri benden sakının."

Evet, siz ne yaparsanız, nasıl bir amel işlerseniz Allah onun bilmektedir, Allah onun farkındadır, onu hesaba katmaktadır. Bu konuda pek çok hadisten bir kaçını hatırlayalım inşallah. Ebû Zerr (r.a)'den rivayet edildiğine göre bazı insanlar: Ey Allah'ın Rasûlü zenginler tüm sevapları alıp götürüyorlar, çünkü onlarda bizler gibi namaz kılıyor, oruç tutuyor, ayrıca zenginliklerinden dolayı sadaka da veriyorlar dediler. Rasûlullah (s.a.v.):

"Allah sizlere sadaka verme ve bu yönde sevap kazanma imkanı vermedi mi sanıyorsunuz?
Her sübhanallah demek bir sadakadır,
her Allahüekber demek bir sadakadır,
her elhamdülillah demek bir sadakadır,
her lâ ilâhe illallah demek bir sadakadır, iyiliği em-retmek sadaka, kötülükten sakındırmak sadakadır. Hatta her birinizin hanımıyla birlikte yatması sadakadır"

buyurdu. Bunun üzerine sahâbîler: Ey Allah'ın Rasûlü hanımı-mızla şehvetimizi tatmin etmekle bize sevap mı var? dediler. Pey-gamber (s.a.v.):
"Kişi bu istek ve ihtiyacını haram yoldan giderseydi, günah olmayacak mıydı? Helal yoldan gidermesinde de elbette sevap vardır"
buyurdular. (Müslim, Zekat 53)
Ebû Zerr (r.a) şöyle demiştir: Peygamber (s.a.v) bana şöyle dedi:

"Kardeşini güler yüzle karşılamaktan ibaret bile olsa hiçbir iyiliği küçük görme!"
(Müslim, Birr 144)

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdular:

"İnsanların her bir eklemi için her gün bir sadaka gerekir. İki kişi arasında adâletle hükmetmen sadakadır, bir kimsenin binitine binerken veya yükünü yüklerken yardım etmen sadakadır, güzel ve tatlı söz sadakadır, namaz için mescide giderken attığın her adım sadakadır, insanlara eziyet veren şeyleri yoldan kaldırman da sadakadır."
(Buhârî, Sulh 11; Müslim, Zekat 56)

Hz, Aişe (r.a)'nın değişik bir rivayetinde şöyle denmiştir:

"Her insan üç yüz altmış eklem üzere yaratılmıştır. Şu halde bir kimse: Allahüekber derse elhamdülillah derse lâ ilâhe illallah derse sübhanallah derse, Allah'tan bağışlanma dilerse, insanların yollarından eziyet veren taş, diken, kemik gibi şeyleri bir kenara atarsa, iyi olan şeyleri emreder, kötülüklerden sakındırırsa, bunların hepsi de üç yüz altmışı bulursa o gün cehennem ateşinden uzaklaşmış olarak akşamı eder."
(Müslim, Zekat 54)

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: ***"Sabah akşam camiye giden her kimseye her gidişinde Allah onun için cennette bir ziyafet hazırlar."***
(Buhârî, Ezan 37; Müslim, Mesâcid 285)

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Ey müslüman hanımlar hiçbir komşu kadın komşu-sunun verdiği koyun paçası bile olsa yaptığı iyiliği küçüm-semesin."
(Buhârî, Hîbe 1; Müslim, Zekat 90)

Ebû Hureyre (r.a)'den aktarıldığına göre Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu:

"İman yetmiş yahut altmış bu kadar şubedir. En yük-seği لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ = Allah'tan başka ibadet edilecek sözü din-lenecek gerçek ilah yoktur sözüdür. En aşağısı ise eziyet verecek şeyleri yollardan kaldırmaktır, utanmak da iman-dan bir bölümdür."
(Buhârî, İman 3; Müslim, İman 58)

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Vaktiyle bir adam yolda giderken çok susadı, niha-yet bir kuyu bulup oraya indi, su içip çıktı, bir de ne gör-sün bir köpek dilini çıkarmış soluyor ve susuzluktan nemli toprağı yalıyordu. Adama kendi kendine bu köpek de tıpkı benim gibi susamış dedi ve hemen kuyuya indi, mestini su ile doldurdu ve

mesti ağzına alarak kuyudan çıktı, köpeği suladı. Bundan dolayı Allah o kimseden razı oldu ve onu bağışladı.” Sahabeler: Ey Allah’ın Rasûlü bizim için hayvanlardan dolayı sevap var mıdır? dediler. Rasûlullah (s.a.v) de: ***“Her canlı sebebiyle sevap vardır”*** buyurdular.

Bir başka rivayette: ***“Allah ondan memnun oldu ve onu bağışlayıp cennetine koydu”*** denilmektedir.

Bir diğer rivayette ise şöyle buyurulmaktadır: ***“Susuzluktan ölmek üzere olan bir köpek bir kuyunun etrafında dolaşıp duruyordu. İsrail oğullarından ahlaksız bir kadın onu gördü hemen çizmesini çıkardı, köpek için kuyudan su çekerek onu suladı, bu sebeple o kadın bağışlandı.”***
(Buhârî, Enbiyâ 54; Müslim, Selam 155)

Yine bir kadının bir kediyi hapsedip aç bırakarak ölümüne se-bep olduğu da başka bir hadiste belirtilir. Bu iki hadîsi birlikte incele-yecek olursak her canlıya yaptığımız iyilikten dolayı sevap kazana-cağımızı, zarar verdiğimizde de cezalandırılacağımızı bileceğiz. ***“Za-rarlı olan hayvanları öldürün”*** hadîsi ile de istisnaî durumlar açığa kavuşturulmuş oluyor. Hayır yolları pek çoktur, ciğer sahibi can-lılara yardım da sevaba vesiledir. Müslüman kişi canlılara ilk yardım olarak hidayet ve doğru yolu gösterme yanı sıra diğer gereken yar-dımları da mutlaka yapacaktır, çünkü tüm bu yardımlar onun için müslümanlık borcudur.

Ebû Hureyre (r.a)’den rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (s.a.v) şöyle buyurdu:

“Müslümanları rahatsız eden yol üzerindeki bir ağacı kesen bir kişiyi cennet nimetleri içinde yüzer gördüm.”
(Müslim, Birr 129)

Başka bir rivayette ise şöyle buyurulur:

“Adamın biri yol üzerinde bir ağaç dalı gördü ve Al-lah’a yemin ederim ki; bunu müslümanları rahatsız etme-mesi için buradan kaldıracağım dedi ve o ağacı kaldırdı, bu yüzden cennetlik oldu.”
(Müslim, Birr 128) Başka bir rivayette de şöyle denilir:
“Bir adam yolda yürürken yol üzerinde bir diken dalı buldu ve insanlara

eziyet vermesin diye onu yoldan uzak-laştırdı. Bu yüzden Allah ondan razı oldu ve onu bağış-ladı.”

(Buhârî, Ezan 32; Müslim, Birr 127)

Ey Allah’ın kulları yanınıza azık da alınız. Hac yolculuğuna çıkarken yanınıza yiyeceklerinizi de alınız. Nasıl olsa orada bizler Allah’ın misafirleriyiz, Allah bizi aç bırakmaz! O bizi doyuracaktır diyerek başkalarına yük olmayınız! Başkalarının sırtından geçinmeye çalışmayınız diyor Rabbimiz.

Âyetin nüzul sebebi hakkında İbni Abbas efendimiz der ki: Yemen ahalisi hacca çıkarken paraları olduğu halde yanlarına azık almazlardı. Bizler Allah’a tevekkül eden insanlarız! Bu Allah’a karşı itimatsızlıktır, Allah kendi misafirlerini, kendi evinin ziyaretçilerini elbette doyuracaktır, Allah misafirlerini doyurmaktan âciz değildir derlerdi. Ve hacda müslümanlardan dilenerek geçinirlerdi. Bunun üzerine Cenab-ı Hak bir de yanınıza azık alın! Buyurdu.

(Buhârî, Ebu Dâvûd, Nesei)

Bu anlayış İslâm’daki tevekkülü yanlış anlamaktır. İslâm’daki tevekkül sebeplere sarılmadan rızkı Allah’a havale etmek anlamına bir tevekkül değildir. Buna tevekkül değil tevakül, yâni yiyicilik denir. Evet azıklanınız! Yanınıza azık alınız ama:

"Azıkların en hayırlısı takva azığıdır."

Diğer azıkları ihmal etmeyin ama takva azığı da alın yanınıza. Yeme içme azığından fazla, yağ yoğurt azığından fazla takva azığı da alın. Takva azığıyla da azıklanmayı ihmal etmeyin. Bu takva azığını bir ömrün başlangıcından o ana kadar biriktirmek lâzımdır. Âkıl bâliğ olduğumuz, İslâm’la mükellef olduğumuz günden itibaren hac yolculuğuna çıkacağımız o güne kadar bu azığı toplamak zorundayız. Bir ömür boyu takvayı biriktiremeyen müslümanlar, hiç olmazsa hacca gitmeye karar verdikleri andan itibaren bu azığı toplamaya başlamalıdırlar. Veya bizler, hiç olmazsa müslümanlar hacca niyet ettikleri andan itibaren onlara bu azığı vermeye çalışmalıyız. Yâni onlara bilenlerimiz haccı anlatmaya çalışmalıdır. Kur’an’daki hacla ilgili âyetleri, İbrahim ve İsmail (a.s) larla ilgili âyetleri, Sa’y la ilgili âyetleri ve Rasu-lullah’ın sünnetindeki haccı anlatmaya çalışalım. İbrahim’in (a.s) ve Rasulullah efendimizin pratikte uyguladıkları haccı anlatmaya çalışalım. Yâni bu insanlar bu âyetlerle, bu bilgilerle donansınlar, haccı bilsinler, dua etmeyi bilsinler, Arafat’ı bilsinler, Müzdelife’yi bilsinler, Meş'ar’i bilsinler, Mina’yı bilsinler, Hacer’i bilsinler, Safa’yı, Merve’yi bilsinler,

zemzemi bilsinler. Tüm bunların birer mektep olduğunu, bu mekteplerden diploma alarak tüm hayatlarını böylece yaşamaları için, kendilerine maket bir İslâm hayatı sunulacağını bilsinler. Bilsinler de böylece takva azığıyla azıklansınlar. Helkelerini yoğurtlarla doldurup da güzel bir şekilde kimseye yük olmadan hacca gitmeye çalışan bu insanlar aynı zamanda takva azığıyla da azıklanarak hacca gitmenin daha hayırlı olacağını bilsinler. Onlar bilsinler, biz de bilelim inşallah.

"Ey akıl sahipleri, benim için takvalı olun."

Benim için hayatınızı yaşayın. Yolunuzu benimle bulun, yolu-nuzu bana sorarak bulun, ben konusunda takvalı olun, takvayı benden alın, takvayı benden öğrenin! diyor Rabbimiz...

198:"Hacda ticaretle Rabbinizin fazlından bir şeyler istemenizde günah yoktur. Arafat'tan akın ettiğinizde Meş'ar-i haram denilen yerde Allah'ı zikredin. O Allah size nasıl hidâyet verdiyse siz de onu anıp zikredin. Doğrusu Allah size bunu öğretmeden önce zaten sizler sapıktınız."

Yâni hacda ticaret yapabilirsiniz, bunda herhangi bir günah yoktur diyor Rabbimiz. Hacca giden adam çok rahat bir şekilde ticaret yapabilir. Ticaret mallarından götürebilir, getirebilir. Orada da ticaret yapabilir, yolda da ticaret yapabilir, bu işte hiçbir sakınca yoktur. Çünkü İslâm'ın istediği hayatta ne haccın, ne orucun, ne namazın, ne ticaretin hiçbir farkı yoktur. Hayat bunlarla iç içedir İslâmda. Bir anda namaz kılarsınız, bir anda da tüccarsınız. Bir anda ticaret yapıyorsunuz, bir anda da hacca gidiyorsunuz. Bir anda savaşıyorsunuz, bir anda da öğreniyorsunuz. Bir anda öğretirken, bir anda da öğrenen konumundasınız. Yâni İslâm'da bu konularda bir ayırım söz konusu değildir, caiz de değildir bu. Yâni biz namazda ayrıyız da ticarette ayrıyız, bu mümkün değildir. Namaz kılarken ayrı bir kişilik sahibi, ama ticaret yaparken ayrı bir şahsiyet sahibi olmak İslâm'da yoktur. Müslüman namaz kılarken Allah'ın kulu; ama ticaret yaparken kapitalizmin kulu olamaz. İslâm'da böyle bir laisizm yoktur. Kişi namaz kılarken de Allah'la karşı karşıya, ticaret yaparken de Allah huzurundadır.

Hac yolculuğunda ticaret olmaz! Hacca giderken ticaretin de bitecek! Hacdan geldikten sonra teraziye el değmeyeceksin! Olmaz bunlar. Bilâkis müslümanın tüm hayatı ibâdettir. Onun hayatında tırnak kesmekten tutun da tuvalete gitmeye varıncaya kadar herşey kulluktur.

Müslümanın hayatında kulluğun dışında bir ek saniye bile dü-şünülemez. Çünkü Allah hayatta boşluk bırakmaz. Hayatta boşluk de-mek, şirkin başlangıcı demektir. Yâni sanki hayatımızın bir bölümün-de Allah'la karşı karşıyayız, hayatımızın bir bölümünde Allah'a karşı sorumluyuz, hayatımızın bir bölümüne Allah karışır; ama öteki bö-lümlerinde başkalarına karşı sorumluyuz, o bölümlere Allah'tan başkaları karışır diyerek hayatı böldünüz mü, şirk başlamıştır Allah korusun.

Birileri bu bâtıl fikirleri yaymaya çalışırken, hacca giderken müslümanlar ticaret yapamazlar derken, her halde bunu Japon, Amerikan ve İngiliz sanayilerinin daha da gelişmesi ve onların ürettikleri malların oralarda daha kolay satılabilmesi için söylüyorlar hainler. Ve kimi zavallı hocalar da bunların bu oyunlarına alet oluyorlar. Müslümanlara: Sizler ticaret yapmayın! Sizler sadece tüketici olun! Diyorlar. Tabii bu hainler için önemli olan kendi mallarının tüketilmesidir zaten. Çoğu zavallı müslüman da hacdan döndükten sonra ticaretini bırakıyor. Teraziye dokunmaya bile korkuyor âdeta. Kimileri de bu durumda hacca gidemem diye korkuyor. Yâni ben bu ticareti, ben bu hayatı bırakmadıkça hacca gidemem diye korkuyorlar. Efendim ticaret varsa ibâdet yoktur, ibâdet varsa da ticaret olmaz filan demeye çalışıyorlar. Vs. Vs. Halbuki İslâm'da kesinlikle böyle bir laisizm anlayışı yoktur. Müslüman hayatın tamamını Allah için yaşayan kişidir.

"Arafat'tan akın ettiğinizde Meş'ar-i Haram denilen yerde Allah'ı zikredin."

İfaza kelimesi taşmak mânâsınadır. Arafat'tan taşmaya, ak-maya başladığınızda. Düşünün iki milyonluk, üç milyonluk bir kent boşalıyor. İki günlüğüne kurulmuş, Allah adına bir vazife icra etmek için geçici bir şekilde kurulmuş bir kent boşalıyor. Ne muazzam bir görüntü, tüyler ürpertici, mahşeri bir manzara. Akşam güneş batar batmaz üç milyonluk bir kent yepyeni bir hayata akıyor. Arafat'tan Müzdelife'ye yürüyor. Üç milyonluk bir sel, hani barajlar açıldığı, sular salındığı zaman nasıl akar? İşte öylece bütün yollardan, bütün vâdilerden insanlık Müzdelife'ye doğru akmaktadır. Arafat'ta irfana ulaşmışlar, kulluk bilinciyle bilinçlenmişler, şimdi de Meş'ar'de bu bilgiyi kuru bir bilgi olmaktan çıkarıp şuur haline getirmeye yürüyorlar. Uygulama alanı bulmaya yürüyorlar. Bilgiyi amele dönüştürme savaşı vermeye yürüyorlar.

"Meş'ar-i Haram'da (yâni Müzdelife'de) Allah'ı zikredin. O Allah size nasıl hidâyet verdiyse siz de onu anıp zikredin. Doğrusu Allah, size bunu öğretmeden önce zaten sizler sapıktınız."

Allah'ı zikredin, Allah'ı gündeme alın. Size, siz hiç bir şey bilmezken hidâyet ettiği için siz de Allah'ı zikredin. Çünkü daha evvel sizler yol yordam bilmeyen sapıklardınız. Bundan evvel sizler dünya nedir, hayat nedir, ölüm nedir, âhiret nedir, cennet, cehennem nedir, namaz, abdest nedir bilmiyordunuz. Bütün bunları size öğreterek Allah size hidâyet etti. Size hidâyet eden Allah, sizden zikir istiyor. Hayatınıza Allah hakim olsun istiyor. Hayatınızın her bir konumunda sizden istediği kulluk birimleriyle Rabbinizi, Rabbinizin âyetlerini, Rab-binizin kulluk maddelerini hatırlamanızı istiyor. Sizden gündem istiyor Allah. Kendisini gündeme almanızı istiyor. Başkalarını gündeme aldığınızdan çok onu gündeminize almanızı, daha çok onu konuşmanızı, daha çok onu övmenizi, daha çok onun âyetleriyle meşgul olmanızı istiyor. Siyasetinize Allah hakim olsun, ekonominize Allah hakim olsun, kılık kıyafetinize Allah hakim olsun, eğitiminize, hukukunuza, evlenmenize, boşanmanıza, ölümünüze diriminize ve tüm hayatınıza Allah hakim olsun istiyor. Allah sizden kendisini gündeme almanızı istiyor, kitabını ve elçisini gündeme almanızı istiyor. Zikir budur zaten, Allah sizden zikir istiyor.

199:"Sonra insanların toplu olarak akıp boşandığı yerlerden (Arafat'tan) siz de akınız ve Allah'a istiğfar ediniz. Şüphesiz ki Allah Ğafur ve Rahim'dir."

Artık Müzdelife'den sabah vakti Mina'ya doğru, şeytanlara doğru, Allah yoluna, kulluk yoluna dikilmiş ve kurban edilmesi gereken engellere doğru, savaşa doğru, Allah'ın rızasını kazanmaya doğru hareket ediyorsunuz.

Allah diyor ki; insanların boşandığı yerlerden siz de boşanın. Herkesin gittiği ve boşandığı yerden siz de gidin ve boşanın. Öyle bir dönem Mekke müşriklerinin yaptıkları gibi özel yollar caiz değildir. Mekke'li müşrikler kendilerini diğer insanlardan farklı bir konumda görerek biz Allah'ın beytinin sahipleriyiz, bizler Allah katında üstün kimseleriz, bizim başkalarına karşı ayrıcalıklarımız vardır diyerek kendileri için özel kurallar koydular. Kendileri diğer insanlardan ayrı bir yerden gitmeye başladılar. Hattâ insanlar dağılırlarken kendileri insanlardan farklı olarak Mina'da diğer insanlarla birlikte Arafat'a gitmemeye başladılar da bunun üzerine Allah da buyurdu ki böyle yapmayın, insanların boşandıkları yerlerden siz de boşanın.

Böyle ayrıcalıklar yapmayın. Türkler, siz şuradan! Araplar, siz buradan! Hintliler, siz buradan! gibi ırki ayırımlar yaparak ümmeti böl-meyin diyor

Rabbimiz. Zaten biz hacca ümmet olmaya gittik. Tüm farklılıklarımızı atıp, tüm kimliklerimizden sıyrılıp yepyeni bir ümmet kimliği bulmaya gittiğimiz bu bölgede, böyle ırkçılıkların yeri asla yoktur.

Ancak biraz önceki Mina'da savaş verilen şeytanlar iki ayaklı şeytanlardı. Yâni insan şeytanlarıyla şeytan fonksiyonu icra eden insanlarla bir savaştı. Buradaki savaş ise bizzat şeytanlarla savaştır. Şurasını hiçbir zaman unutmayalım ki, şeytanlarla savaşan kişiler, ancak insanlarla savaşabilirler. Şeytanlarla savaşmayan insanlar kesinlikle insanlarla da savaşamayacaklardır. İnsanlarla savaşın yolu bu şeytanlarla savaştan geçer. Hocalarıyla savaşıp onları yenmenin bilincine eren kişi talebeleriyle savaşmaktan hiçbir zaman çekinmeyecektir. Hocalarına karşı galip geldiklerini anlayan insanlar, talebelerini basit görmeyi becerebileceklerdir.

İşte müslümanlar burada tüm yeryüzündeki iki ayaklı şeytanların komuta merkeziyle, yâni akıl hocalarıyla savaşarak deneyim kazanmakta ve daha sonra da onların talebelerinin işini bitirmenin kolaylığını öğrenmektedirler. En büyük şeytanı, şeytanların en büyüğü-nü yenen kişi, elbette onunun çömezleri olan kâfirleri çok daha kolay yenebilecektir. İşte hacda şeytan taşlama eylemiyle müslümanlara bu deneyim kazandırılıyor.

"Ve Allah'a istiğfar edin ,şüphesiz ki Allah Ğafur ve Rahim'dir."

Yâni savaşı kazanınca da estağfirullah deyin. Bunu bize Allah nasip etti, Allah'ın yardımı olmasaydı biz bunu beceremezdik deme adına Allah'a istiğfarda bulunun. Dikkat ediyorsanız ibâdetten sonra istiğfar isteniyor. Yâni ya Rabbi şu yaptığım sana lâyık olmadı, İbrahi-m'in haccına benzemedi, kusurumu görme ya Rabbi, eksiğimi tam kabul buyur ya Rabbi deme adına Rabbimiz bizden istiğfar istiyor.

200:"Hac ibâdetinizi bitirince de vaktiyle babalarınızı andığınız gibi yahut onları andığınızdan daha çok Allah'ı zikredin. İnsanlardan kimileri de vardır ki, Rabbimiz bize dünyada ver! Derler. Onların âhirette nasipleri yoktur."

Burada tekrar bir zikir emri daha geliyor. Daha önce atalarınızı gündeme aldığınızdan çok Allah'ı gündeme alın diyor Rabbimiz. Cahi-liye döneminde herşey atalara bağlıydı. İnsanlar atalarını gündeme almayı, onları yâd etmeyi çok severlerdi. Atam şuydu, atam buydu, atam şöyleydi, atam böyleydi. Hayatın temelini atalar oluşturuyordu.

Yaşanan hayatı onların anlayışları, onların âdetleri ve onlardan kendilerine intikal eden bilgiler oluşturuyordu. Hayata statüko ve atalar dini hakimdi. Zira ataları zikir demek; onları hayata yön verici olarak sürekli gündemde tutmak demektir. Ama Allah buyurur ki: Ey müslümanlar! Artık müslümanlık gelmiştir, artık Allah'tan size hayatınızı belirlemek üzere bir kitap ve onun pratikte uygulanırlılığını göstermek için bir peygamber gelmiştir. Artık bundan böyle gündeme bunlar alınacaktır. Tüm atalarınızın ve onların âdetlerinin işi bitmiştir artık deniliyordu.

"İnsanlardan kimileri de vardır ki Rabbimiz bize dünyada ver! derler. Onların âhirette nasipleri yoktur.

Deniliyor ki müşrikler haccı bitirdikleri zaman: "Allah'ım! Bize dünyada bol bol rızıklar ver!" diye dua ederlerdi ve âhiret adına hiç bir şey istemiyorlardı da bunun üzerine bu âyet nazil olmuştur.

Onlar ya da başkaları, insanlardan kimileri de derler ki; Ya Rabbi bize dünyada mal mülk ver! Biz dünyada senden makam mevki istiyoruz, ev bark istiyoruz, mark dolar istiyoruz, eş, dost, çevre, kredi istiyoruz! Bize bunlardan haber ver sen! Biz gerisini bilmeyiz derler. Bize dünyada ver de öbür tarafta ne olursa olsun bizim için fark et-mez derler. Dualarının konusu budur bunların.

Dua dedim, yanlış duymadınız. Aslında herkes dua eder. Yeryüzünde dua etmeyen insan yoktur. Bütün insanlar dua ederler; ama duadan duaya fark vardır. Kişinin bir şeye yönelmesi onu elde etme adına çırpınması, ona ulaşma adına çalışıp çabalaması dua demektir. Evet bu adamlar herşeyin dünyada bitip tükenmesi adına dua etmektedirler. Dünyada bitip tükenecek şeyler isteyerek dua etmektedirler. Böyle diyenlere, böyle dua edenlere, böyle hedefler uğruna çırpınıp duranlara dünyada herşeyi verir Allah, ama âhirette onların hiçbir nasipleri yoktur. Ama kimileri de inşallah biz de onlardan olalım, bakın şöyle derlermiş:

201:"İnsanlardan kimileri de Rabbimiz bize dünyada hasene (iyilik) ver! Âhirette de hasene ver! Ve bizi ateşin azabından koru! Derler."

Hasene; güzel güzellik demektir. Gerçek güzellik, gerçek ha-sene, başlangıcı ve sonucu güzellik olandır. Kazanılması, elde edilmesi, kendisine ulaşılması başlangıçta güzel olan nice şeyler vardır ki; neticeleri felâket olabilir, sonuçları acıyla bitebilir. Onun içindir ki asıl hasene, asıl güzellik sonu güzel

olan hasenelerdir.

Birinci gruptaki insanlar için, sadece dünyayı isteyen, dünyalık isteyen tüm planlarını programlarını dünyada bitecek öbür tarafa intikal etmeyecek biçimde ayarlayan insanlar için hasenenin sadece başlangıçlarının güzel olması yeterlidir. Elde ettikleri şeylerin, kazandıklarının sadece dünyada onları sevindirmesi, mutlu etmesi yeterlidir. Bize sadece dünyada ver derler. Dünyada elde edelim de, dünyada tadalım da gerisi önemli değildir derler.

Ama bu ikinci grupta anlatılan gerçek akıl sahipleri ise hem başlangıcı hem de sonu güzellik olan, evveli de ahiri de güzellik olan hasene isterler. Hem dünyada hem de âhirette hasene olacak şeyler isterler. Hattâ bununla da yetinmeyip cehennem ateşinden koruyacak şeyler olmasını isterler.

Bu dua, tüm hayırları kapsayan bir duadır. Onun içindir ki Allah'ın Rasûlü tüm namazlarının arkasında sürekli bu duayı yapardı.
Derler. Ya Rabbi bize verdiklerin sadece dünyada bizim mutluluğumuzu sağlamakla kalmasın, aynı zamanda öbür tarafta bizi cehennem ateşinden de koruyacak cinsten olsun derler. Müfessirler bu hem dünyada hem de âhirette insanı mutlu edecek hasene konusun-da şunları söylemişler:

Bu hasene dünyada sağlıktır, sıhhattir, geçinecek, başkalarına muhtaç olmayacak kadar rızıktır, hayırda çokluktur, âhirette sevaplara ulaştıracak amellerde çokluktur, dünyada saliha kadındır, dünyada salih arkadaştır, iyi komşudur, dünyada güzel bir dünya hayatıdır, huzurlu bir toplumdur, bereketli ömürdür, kulluk bilgisidir, Kur'an ve sünnet anlayışıdır, hikmettir, hâsılı kişinin onunla Allah'ın rızasını kazana-bileceği ve sonunda cenneti elde ettirecek şeylerdir. Âhirette de hûrilerdir, ırmaklardır, şaraplardır, giyeceklerin, yiyeceklerin güzelliğidir, hâsılı kişinin, onunla Allah'ın rızasını kazanabileceği ve sonunda cenneti elde ettirecek şeylerdir demişler.

Evet, insanlardan bir grup sadece dünyalık isterken, sadece dünyada bitecek şeyler isterlerken bir grup da bunları istemektedir. Rabbimiz her iki grup için de buyurur ki:
202:"İşte onların kazandıklarından bir karşılık vardır. Allah hesabı çok çabuk görendir."

İşte bu iki grubun her ikisi de dualarına, isteklerine, arzularına

ulaşacaklardır. Her ikisine Allah istediklerini verecektir. Sadece dünyalık isteyenlere, dünyada tadılıp bitecek mal mülk isteyenlere Allah istediklerini verecek, onlar burada herşeylerini yiyip bitirecekler öbür tarafa hiç bir şeyleri intikal etmeyecektir. Allah onları dünyada mal mülk sahibi, makam mevki sahibi edecek, tatması gerekenleri burada tattıracak ve burada tatlı gibi gelen, başlangıcı hasene gibi gelen bu tadılan şeylerin sonu hüsranla bitecek ve kendilerini cehenneme yuvarlayacaktır. Ama öbür taraftaki mü'minlere de hem dünyada hem de âhirette bitmez tükenmez haseneler nasip edecek ve onları cehennem ateşinden koruyacaktır. Dünyadaki bu mutlulukları öbür tarafta da mutluluğa dönüşecek ve cennet hasenesiyle sonuçlanacaktır.

Kişi bizzat kendisi sonucuna katlanmak kayd u şartıyla ne isterse Allah onu ona verecektir. Mal isteyene mal verecek, mülk isteyene mülk verecek, ilim isteyene ilim verecek, cennet isteyene cennet, cehennem isteyene de cehennem verecektir. Şûrâ sûresindeki bir âyet-i kerîme bunu şöyle anlatır:

"Kim âhiret kazancını istiyorsa onu ona veririz. Kim de dünya kârını istiyorsa ona da dünyadan veririz. Ama onun için âhirette hiçbir nasip yoktur."

(Şura 20)

Yâni bu dünyada çok zengin olanlara, mal mülk sahibi olanlara şaşmamak lâzımdır. Çok ciddi istediklerinden, çok ısrarlı istediklerinden, belki gecelerini gündüzlerine katacak biçimde, belki de âhiretlerini ikinci üçüncü plana iterek ısrarla dünyalık istediklerinden Allah onlara bunu vermiştir. Rasûl-i Ekrem'in hadislerinde ifadesi veçhile:

"Dünyanın Allah katında sineğin kanadı kadar değeri olsaydı ondan kâfire bir yudum su vermezdi"

Gereğince değersiz oluşundan ötürü isteyen herkese vermiştir onu.

Ama kimileri de bu kadar önemli görmediklerinden, onlardan daha önemli şeylerin varlığına inanarak başka şeyler istediklerinden onlara verilmemiştir hepsi o kadar. Rabbim sadece dünyada kalacak, sadece dünyada insanlar arasında bir övünme vesilesi olmanın dışında başka hiçbir fayda sağlamayacak şeyler istemek yerine, dünyada yetecek kadar bir rızkın ötesinde şeylerin peşine takılmayı, öbür tarafa intikal edecek şeylerin peşinde olmayı hepimize nasip ve mukadder kılsın inşallah.

Burada dünyayla âhiretin bir mukayesesini yapalım inşallah. Tüm plan ve programını dünya adına yapan, dünyalık elde etme adına yarışan ve sadece dünyada bitecek öbür tarafa intikal etmeyecek haseneler peşinde olan kişiyle hem dünya hem de âhiret hasene-lerinin peşinde olan kişinin şöyle bir örnekle karşılaştırılmasını yapalım.

Sekiz yüz metrelik iki etaplı bir koşu düşünün. Koşucular sıraya girmişler ve verilecek komutu bekliyorlar. Düdüğün çalınmasıyla koşucular harekete geçerler. Farz edin ki bu yarışmaya sizinle birlikte katılan ben bütün gücümü, bütün enerjimi kullanarak bu yarışın ilk etabı olan ilk dört yüz metreyi en önde bitirsem. İlk dört yüz metrede hepinizi geçsem; ama yarışın ikinci dört yüz metresinde yarışı terk etsem, yarışın ikinci etabında benim ismim dahi geçmese, şimdi bu yarışın birincisi sayılabilir miyim ben? Olmaz böyle şey değil mi? Çünkü tamam ilk dört yüz metrenin birincisiyim ama bu yarış dört yüz metrelik bir yarış değil ki. Yarış sekiz yüz metrelik bir yarıştır ve ben bunun sadece birinci etabında en öndeyim, ama ikinci etabında ismim bile geçmiyor.

İşte ey müslümanlar! Dünya ile âhireti böyle bir bütün olarak düşünmek zorundayız. Şu anda hepimiz böyle iki etaplı bir yarışın içindeyiz. İlk dört yüz metrelik etabı ölümle biten, sonraki etabı da ölümden sonra dirilişle başlayan bir yarış.

Şimdi bir adam düşünün ki bu yarışın birinci etabında hep birinci olsa. Doğumla ölüm arasındaki etapta herkesten önde olsa. Hangi konuda? İşte dünyayla alâkalı her konuda. Meselâ bu adam dünyada hiç kimsenin sahip olamayacağı kadar marka, dolara sahip olsa o konuda birinci, dünyada hiç kimsenin oturamayacağı makamlara otursa o konuda birinci, dünyada hiç kimsenin sahip olamayacağı güzellikte kadınlara sahip olsa o konuda birinci, sayın sayabildiğiniz kadar ölümle bitecek öbür tarafa intikal etmeyecek ne kadar şey varsa onların tamamında birinci olsa, ama yarışın ikinci kademesiyle alâkalı, yâni ölümden sonraki hayatla ilgili bir yatırımı yoksa, öbür tarafla ilgili ismi dahi geçmiyorsa şimdi bu adam bu yarışın birincisi sayılabilir mi? Elbette sayılamaz değil mi?

Öyleyse isteyeceklerimiz sadece dünyada bitecek âhirete intikal etmeyecek şeyler olmasın. Sadece dünyada bizi mutlu edecek ama âhirette bize bir şey sağlamayacak şeyler peşinde olmayalım. Sadece burada birincilik düşünmeyelim. Hem dünyada hem de âhi-rette bizi mutlu edecek şeyler peşinde olalım hesabımızı, kitabımızı bunun üzerine yapalım inşallah. İşte Allah bu âyet-

i kerîmesinde bize bunu anlatıyor. Sonra:

203:"Sayılı günlerde (Eyyam-ı teşrikte telbiye ve tekbir getirerek) Allah'ı zikredin. Kim iki gün içinde acele edip (Mina'dan Mekke'ye) dönmek isterse, ona günah yoktur. Kim de geri kalırsa (yani üçüncü günü de Mina'-da kalıp şeytan taşlamaya devam ederse) ona da bir günah yoktur. Bunlar günahtan sakınanlar içindir. Allah-tan korkun ve bilin ki hepiniz onun huzurunda toplana-caksınız."

Allah'ı hep zikredin de, özellikle sayılı günlerde tekbir getirerek Rabbinizi daha bir zikredin. Yâni böylece Rabbinizi büyükleyin. Âyet-i kerîmede zikredilen bu sayılı günlerden maksat "Eyyam-ı teşrik" dediğimiz teşrik günleridir.

Hacla alâkalı böyle iki kavram görüyoruz.

1- Malum günler, bilinen günler.

2- Sayılı günler.

Malum ya da sayılı günler diye anlatılan bu günler, Zilhiccenin ilk on günü veya Zilhiccenin on bir ve on ikinci günleridir, ya da eyyam-ı teşriktir. Yâni teşrik günleridir. Teşrik, yüksek sesle Allah'ı büyüklemek, yüksek sesle tekbir getirmektir. Hac günlerinde Hz. İbrahim'e izâfe edilen bu tekbirlerin adına teşrik tekbirleri denir. Arafe günü sabahından başlamak şartıyla kurban bayramının dördüncü günü akşamına kadarki günler tekbir ve zikir günleridir.

Kurban Bayramının birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü günlerinde tekbir getirin. Tekbirlerle Allah'ı büyükleyin. Tekbirlerle Allah'ı zikredin. Mina'da tekbirlerle şeytanları taşlayarak Allah'ı zikredin. İçinizdeki ve dışınızdaki tüm şeytanları telin ederek Allah'ı büyükleyin. Tüm şeytanları ve şeytan dostlarını, şeytanî sistemleri reddederek hayatın her alanında Allah'ı büyükleyin.

Hayatın her alanında Allah'ı söz sahibi kabul ederek büyükleyin. Hayata Allah'ı karıştırmamaya çalışan tüm şeytanları reddederek Allah'ı tekbir edin. Mina'da kurbanlarınızı keserek Allah'ı büyükleyin. Malda ve canda Allah'ı söz sahibi kabul ederek, Allah için maldan ve candan geçerek Allah'ı tekbir edin, büyükleyin. Mal da, can da senindir Allah'ım! İşte kes dedin, kesiyorum! Ver dedin, malımı yoluna kurban ediyorum! Yarın inşallah canımı da yoluna fedâ

edeceğim! Sen şahit ol ki, ben buna hazırım ya Rabbi! diyerek Allah'ı büyükleyin. Yeryüzünde büyüklenen tüm müstekbirleri küçülterek Allah'ı büyükleyin. Verasında asla büyük yoktur kabul ederek Allah'ı büyükleyin. Allah'ı büyükleyerek zikredin, Allah'ın büyüklüğünü hatırlayın ve hayatınızın sonuna kadar burada anladığınızı unutmayın.

Orada tekbirlerle Allah'ı zikredin ve bunu yapmadan dağılmayın. Yaptığınız bu haccı size nasip eden Allah'ı zikredin.

Kim dönmek için acele ederse, iki gün içinde burada işini bitirip vatanına dönmek isterse, onun üzerine bir günah yoktur. Fakat burada kalış bir gün olursa bu caiz değildir. En az iki gün kalınacaktır burada. Bu iki günün birincisine: ***"Karar günü"*** denilir. Bu birinci gün Mina'da bulunmak şarttır. İkinci güne de: Birinci hareket günü denir. Hacılardan isteyenler bu ikinci günü Mina'dan hareket edebilirler. Dönmek isteyenler bu ikinci gün dönebilirler. Mina'da üç gün kalınması daha iyidir. Orada dünyanın her yerinden gelen hacılarla görüşmek, konuşmak, İslâm dünyasının problemlerine çözümler aramak en güzelidir. Ama buna rağmen sizden birileri eğer ikinci günü işini bitirip dönmek isterse bunda bir günah yoktur buyuruyor Rabbimiz.

Ama kim de geri kalıp üçüncü günü de Mina'da şeytan taşlamaya devam ederse, ona da bir günah yoktur. Yâni acele edip ikinci günü dönmek de, üçüncü günü orada kalmak da serbesttir. Lâkin şunu unutmayın ki, önemli olan orada kaldığınız günlerin sayısı değil; o günleri Allah adına yaşayıp yaşamadığınızdır. Önemli olan takvalı olup olmadığınızdır. Oradaki ve tüm hayatınızızdaki günleri, zamanları Allah adına yaşayıp yaşamadığınız önemlidir. Allah için mi oradasınız? Yoksa turistik bir seyahat adına mı? Önemli olan budur. Öyleyse her ân ve her yerde Allah'tan korkun. Allah için takvalı olun. Hayatını-zı Allah için yaşayarak takvalı olun, çünkü iyi bilesiniz ki O'nun huzurunda toplanacaksınız, hesabı O'na ödeyeceksiniz.

Burada Rabbimiz hayatını Allah için yaşamayan, Allah için takvalı olmayan, hayatı dünya için yaşayan, Allah'ın koruması altına girememiş bir insan tipinden söz edecek. Buyurur ki Rabbimiz:

204:"İnsanlardan öyleleri de vardır ki; dünya hayatı hakkında söyledikleri senin hoşuna gider. Hattâ böylesi kalbinde olana Allah'ı şahit tutar. Halbuki o hasım-ların en yamanıdır."

Âyet-i kerîmede sözleriyle davranışları farklı olan, içi başka dışı başka bir insan tipi anlatılıyor. Kalpten inanmadığı halde, belli makamlara gelebilmek, belli menfaatleri devşirebilmek, mü'minleri kandırabilmek için kendisinin mü'minlerden olduğunu, kendisinin de inandığını söyler. Kendisinin iyi bir müslüman olduğuna, insanlar için iyi şeyler düşündüğüne Allah'ı da şahit tutarak yeminler eder. Benim iyilikten başka bir şey düşünmediğime Allah şahittir. Ben şahsî çıkar için değil, Allah şahittir ki insanlığın kurtuluşu için çırpınıyorum, gibi tatlı tatlı sözler, parlak ifadeler ve yeminler ederek insanları kandırmaya çalışır.

Seçimler yaklaşırken bu tür insanları çok görürsünüz. Vatan, millet, Sakarya, ezan, bayrak, kitap, iman gibi inanmadıkları mukaddes mefhumları ağızlarına alarak, biz de müslümanız, bizim derdimiz de müslümanlara hizmettir gibi lakırdılarla müslümanları kandırmaya çalışırlar. Müslümanlara emniyet telkin ederek onların oylarını almaya çalışırlar. Halbuki Allah buyurur:

"Oysa o azılı bir düşmandır."

Düşmanların en yamanıdır o. Tatlı dilleriyle müslümanlardan görünerek onları aldatan ve sonunda onların dinleriyle, imanlarıyla ve tüm mukaddes mefhumlarıyla oynayan azılı bir düşmandır o. Kalbinde olmayan şeyleri diliyle söyleyen, diliyle söylediğini hayatıyla yalanlayan azılı bir düşmandır o. Müslüman görünmeye çalışsa da, dışarıdan sözleri hoşunuza gitse de aldanmayın bu tür insanlara. Hayatlarında inandığınız mefhumların kokusu bile olmayan, İslâm'la uzak ve yakından en küçük bir ilgileri olmayan bu tür insanlara güven-meyin diyor Rabbimiz. İnsanları sırf sözlerine göre değil, amellerine göre değerlendirin diyor. Ağızlarıyla ne söylerlerse söylesinler, siz onların söylediklerine değil amellerine bakın diyor. Bakın bu adam:

205:"O dönüp gitti mi (Yahut bir iş başına geçti mi) yeryüzünde ortalığı fesada vermek, ekinleri tahrip edip nesilleri bozmak için çalışır. Allah bozgunculuğu sev-mez."

İşte bu adam "tevellâ" edince. Bunun anlayabildiğimiz kadarıyla iki mânâsı var:

1- Senin yanından ayrılınca, sizin yanınızdan ayrılınca, o atmosferi terk edip de kendi dünyasına dönünce, demektir bunun birinci mânâsı. Ya da İslâm'dan, kulluktan, vahiyden sırt dönüp gidince, vah-ye, Allah'ın hayat programına arkasını dönüp kendi bildiğince bir hayat yaşamaya yönelince,

demektir. Kitap ve sünneti terk edip kendi heva ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya yönelince.

2- İkinci mânâsı da bir iş başına geçince, velî olunca, birilerinin velâyetini üzerine alıp idareci olunca demektir. Müslümanların velâyetlerini alıp iktidarı ele geçirince demektir. Aslında kâfirlerin müslü-manlar üzerinde velâyet hakları yoktur. Kâfirlerin müslümanlar üzerine veli olup, vali olup onlara danışmadan onlar adına karar verme makamına getirilme hakları yoktur. Kâfirlerin böyle makamlara getirilmeleri yasaktır. Ama tatlı dilleriyle müslümanları kandırıp, bir fırsa-tını bulup, bir yolunu bulup da müslümanlar üzerine veli oldukları zaman bu tür insanların yapacakları işler şunlarmış bakın. Yeryüzünde fesat çıkarmak, yeryüzünün dengesini bozmak, Allah'ın yeryüzünde koyduğu düzeni bozmak, ekinleri ve nesilleri yok etmek için, telef etmek için, bozmak için sa'y etmek ve koşturmak.

Birinci işi ifsad etmek olur bu adamın. İfsat; küfrü yaymak, küfrü hakim kılmak, küfrü ve şirki egemen kılmak demektir. Allah'ın yeryüzünde koyduğu düzeni değiştirip, ilga edip, onun yerine başkalarının düzenlerini ikâme etmek demektir. Bunu sûrenin başında uzun uzun anlatmıştım.

Bir de nesli bozmak için çırpınır böyleleri. Nesli bozarlar, nesli itlâf ederler. Nesli eğitimle bozarlar. Dinden, imandan, Kur'an'dan uzak tamamıyla materyalist bir eğitim sitemi kurarak ümmet-i Muhammed'in neslini bozarlar. Müslümanların çocuklarının başlarını açtırarak hayasızlaştırırlar onları ve iffetlerini, namuslarını bozarlar.

Doğum kontrolü adı altında yalanlarla ümmetin çocuklarını da-ha doğmadan öldürmeye çalışarak onları itlâf ederler. İnsanların yataklarına kadar, yatak odalarına kadar uzanıp orada ne ekeceklerine de onlar karışırlar. Bunu yaparken de tatlı sözlerle onları ikna etmeye çalışırlar. İyi niyetli olduklarını, kendilerini düşündüklerini söylerler. "Sizler az gelişmiş veya işte gelişmekte olan insanlar olarak sıkıntı çekmeyesiniz, aç ve açıkta kalmayasınız diye size geldik" derler. Bakamayacağınız, besleyemeyeceğiniz çocuklarınızı daha doğmadan boğmaya geldik derler. Size şirin görünmeye çalışırlar, tatlı dillidir hainler. Hasta olmayasınız, çocuklarınız felç olmasınlar diye aşı yapma-ya geldik derler. Bu yutturmacalarla müslümanların çoğalmalarını ve günün birinde kendilerine kafa tutabilecek bir noktaya gelmelerini engellemeye çalışırlar. Böylece mü'minlerin nesillerini telef ederler. Eğer bu konuda muvaffak

olamazlarsa, yâni tüm aleyhte propagandalara rağmen eğer müslümanlar yine de çoğalma eğilimi gösterirlerse, o zaman da doğanları öldürmeye çalışırlar eğitim yollarıyla.

Allah buyurur ki, bir de bu hainler ekini helâk ederler. Ürünleri bozarlar. Bugün memleketimizdeki tüm sebze ve meyveler hormonludur. Eşyanın tabiatını bozmaktadırlar hainler. Kâfirler tüm pisliklerini ülkemize taşımışlardır. Sırf para kazanmayı hedefleyen ve bunun dışında başka hiç bir şeye değer vermeyen bu bozguncular, istedikleri paraya ulaşabilmek için kurdukları fabrikalardan çıkan atık maddeleriyle tabiatı bozmaktadırlar, insanları zehirlemektedirler. Dertleri para kazanmak olunca, binlerce insan ölse de fark etmez onlar için.

Günümüzde bunun ön güzel örneği A.B.D İsrail emperyalizmidir. İsrail'in önderliğinde tarımda kullanılan bir kısım hormonlar fito-östrojen karakterinde olup, yani bitkisel kadınsı hormon özelliğini taşıyıp, zamansız, mevsimsiz sun'i tarım oluşturulmaktadır. Bu hormon-ların etkisiyle son yirmibeş yılda bir kısım bölgelerde erkeklerin sperm sayılarında % 40 a varan düşüşler görülmektedir. Bu durumda, sun'i tarım, ilaç ve hormonlu sebzelerin büyük rolü olduğu bilinmektedir. Aynı zamanda bu kadınsılık irsi de olabilmektedir. Son zamanlarda artan kibar sesli, yapmacıklı erkeklerin, taransseksüellerin vs oluşumunda bu âyetteki ifade ilâhî, mûcizevî bir işaret oluşturmaktadır.

206:"Böylesine: "Allah'tan kork!" Denilince benlik ve gurur kendisini günaha sevk eder. (Ceza ve azap olarak) ona cehennem yeter. O ne kötü yerdir."

Böylesi kimselere, Allah'tan kork da bu yeryüzünün düzenini bozmaktan, insanların huzurunu kaçırmaktan ve nesli itlaf etmekten vazgeç denildiği zaman, bu sefer de bu bozguncu insanlar gururlanmaya başlarlar.

İzzet-i nefsi onları tutar ve daha çok günah işlemeye sevk eder diyor Rabbimiz. Yâni bu tür isyankar insanlar bu sefer de günahı savunmaya başlarlar. Günahın günah olduğunu reddetmekle birlikte, utanmadan bir de onu savunmaya çalışırlar. Ne varmış bu yaptıklarımızda? Kötü mü yapıyoruz yâni? diyerek pisliklerini savunmaya kalkarlar. Veya büyüklük gururu onları kuşatır da daha çok günaha sevk eder.

Yaptıkları şeyler apaçık günah, apaçık kötülük, zulüm ve insanların aleyhine olduğu halde yine de bunu kabullenmezler; ıslahtan yana, iyilikten yana

olduklarını iddia ederler. Aslında yaptıkları herşey bozmadır, herşey ifsattır. Zira düzen sahibi Allah'ınkinin dışında tüm düzenlemeler bozmadır. Bu adamlar Allah'ın düzeninden habersiz dü-zenlemede bulunduklarından yaptıklarının tamamı bozmadır. Ama Allah'ın düzeninden bahsedip de kendilerinin bozguncu olduklarını söyleyerek bu işten vazgeçmelerini söyleyenlere karşı da tavır alırlar. Allah'a inanmayan bu tür insanlara ne kadar da Allah korkusu, Allah hesabı hatırlatılırsa hatırlatılsın bunun hiçbir faydası olmayacaktır.

Bunlar bozguncudur. Ey müslümanlar! Nesillerinizi ve ekinlerinizi kurtarmak istiyorsanız bu tür insanları velâyet makamına çıkarmayın. İşlerinizi bunlara havale etmeyin. Bu adamları başınıza veli seçmeyin. Sizin adınıza size danışmadan karar verecek makamlara bu tür insanları getirmeyin. Bunların müslümanlar üzerine velâyet hakları yoktur. Öyleyse eğer kimleri veli edinelim diye bir soru soruyorsanız, bakın Rabbimiz bunları şöyle açıklıyor:

Ama buna karşılık bakın şöyleler de vardır diyerek bunun tamamen zıddına bir insan tipi daha sergileyecek burada Rabbimiz.

207:"İnsanlardan öyleleri de vardır ki, Allah'ın rızasını kazanmak için kendini ve malını fedâ eder. Allah da kullarına şefkatlidir."

Yeryüzünde Allah'ın rızasını kazanmak, yeryüzünde Allah'ın koyduğu düzeni korumak, Allah'ın sistemini tesis etmek ve bozguncuları yok etmek için canını bile seve seve vermekten çekinmeyen insanlar da vardır. Bunlar Allah için seve seve canlarını ve mallarını fedâdan çekinmeyen insanlardır. Bunlar Allah'ın hoşnutluğunu kendi hoşnutluğuna tercih eden insanlardır. Allah'ın arzularını kendi menfaatlerine tercih ederler, Allah hatırını herşeyin üzerinde tutarlar, Allah'ın istediği biçimde hareket ederler ve böylece kendilerini ebedî olarak satın alan kimselerdir bunlar. Kendilerini ebedî olarak cehennemden kurtaran, azad eden insanlardır bunlar. Allah'ın rızasına kendilerini satan, cennet karşılığında hayatlarını yatıran insanlardır.

Malda ve canda Allah'ı söz sahibi kabul eden insanlardır bunlar. Mallarını ve canlarını cennet karşılığında Allah'a satan ve sonunda cenneti de Allah'ın rızasını da kazanan insanlar. Allah'tan razı olan insanlardır bunlar. Allah'tan razı oluş nedir? Allah'tan razı oluş Allah'ın gönderdiklerinden razı oluş demektir. Allah, din adına kendilerine ne göndermişse onların tümünden razı olmuş insanlar ya da iradelerini Allah'ın iradesine teslim etmiş kimseler. Allah'ın seçimini kendileri için seçim kabul etmiş, boyunlarındaki ipin ucunu Allah'ın

eline vermiş, Allah ne tarafa çekerse o tarafa giden insanlar. Yaptıklarını Allah için yapan, istediklerini Allah için isteyen, sevdiklerini Allah için seven, küstüklerine Allah için küsen insanlardır. Dünyalık hiçbir arzu ve hedefleri yoktur bunların. Tüm arzularını, tüm heveslerini Allah'ın dinine teslim etmiş insanlar.

Hani Rasulullah'ın bir hadisi vardı:

"Sizden hiçbiriniz arzusu benim getirdiğim şeylere tabi olmadıkça mü'min olmuş sayılmazsınız."

Buyurur ki Allah'ın Rasûlü, ben ne getirdiysem arzusu ona teslim olmayan kişi mü'min olamaz. Burada inanmak, tabi olmak ve teslim olmak vardır. Meselâ heveslerimiz vardır değil mi? Elbisede, giyimde, kuşamda, yemede, içmede, gezmede, tozmada arzularımız, heveslerimiz vardır. Gümüş kaptan yemede, villada oturmada, saçımızı taramada, fakülteyi bitirip falan mevkiye gelmede, falanları filanları elde etmede, evimize şunları şunları almada, şöyle birisiyle evlen-mede, kızımızı şöyle yetiştirmede, oğlumuzu filan yerde okutmada hedeflerimiz, arzularımız, heveslerimiz vardır. Hulasa kişinin hayatının her bir kademesine ait amaçları, gâyeleri, hedefleri, yöneldiği kıbleleri vardır. Bazen kadına, bazen marka, dolara, bazen ata, arabaya, bazen altına, gümüşe, bazen evlere, bahçelere hevesleri vardır insanın. Fakat bu hevesler İslâm'a, yâni Rasulullah'ın getirip tebliğ ettiği vahye kanalize edilirse, vahye mutabakat ederse işte o zaman kişi iyi bir müslümandır.

Meselâ paraya hevesi var kişinin, olabilir; ama ona kul köle olma adına değil de Allah'ın takdiri olarak kendisine gelen parayı kişi onunla hava atmak, olmayacak yerlerde onu harcamak yerine onunla Allah'ın rızasını kazanabileceği kendisine, ehline, müslümanlara harcayabilirse; o zaman kişinin bu hevesi İslâm'a kanalize olmuş demektir. Meselâ bir adam düşünün ki 50 dükkanı, 5 fabrikası, 3 yatı, 5 arabası, lüks bir hayatı varken bu adam İslâm'ı buldu, İslâm'la tanıştı. Şimdi bu adam hidâyete erdikten sonra bu sahip olduğu şeylerin tamamını elden çıkarmakla mükellef değildir. Eğer bütün bu sahip olduklarını Allah'ın istediği yerde kullanıp harcayabiliyorsa o zaman işte bu adamın arzuları İslâm'a, Rasulullah'ın getirdiklerine teslim olmuş demektir.

Bir adam düşünün ki karısını çok seviyor. Hevesi var onda. Ama günün birinde öğrendi ki,Allah kendisine peygamberi vasıtasıyla karısına şu şekilde

davranması gerektiğini duyurdu. Meselâ namaz konusunda onu zorlayacaksın, kitap sünnet konusunda zorlayacaksın, tesettür konusunda gerekirse onu tedip edip tokatlayacaksın demişse ve o da bunu duymuşsa, hemen hiç beklemeden bunu aynen uygulamaya çalıştığı takdirde o kişinin hevesi Rasulullah'ın getirdiğine teslim olmuş demektir. Çocuğuna hevesi olup da onu sabah namazına kaldıran anne ve babanın da hevesleri Rasulullah'ın getirdiğine teslim olmuş demektir.

Yine bir adam düşünün ki bu adamın falanca makamda gözü vardır, hevesi vardır. Ama peygamberin kendisinden istediklerini duyup öğrendiği andan itibaren hemen hevesini ona uydurarak oturulmaması gereken o makama oturmaktan vazgeçmişse, hevesini ona teslim etmişse iyi bir müslümandır o.

Ama burada şunu söyleyelim: Herşeyden önce Rasulullah'ın ne getirdiğini bilmek zorundayız. Arzularımızı, heveslerimizi Allah'ın arzularına teslim edebilmek ve Rasulullah'ın getirdiği dine mutabakat edebilmek için, Allah'ın arzularını ve Resûlü'nün ne getirdiğini bilmek zorundayız. O halde bunun için de Kur'an ve sünneti tanımak zorundayız. Tanımalıyız ki arzularımızın, heveslerimizin ona uyup uymadığını bilebilelim. Bunları bilmezse ne yapar adam? İstediklerini, arzu ettiklerini, yaptıklarını, yapacaklarını Allah ve Resûlü'ne sorabilecek kadar onlara yakınlık kuramamış bir adam ne yapar? Meselâ mîrasta Allah'ın kendisine takdir buyurduğu hisseyi bilmeyen bir kadın arzularını, heveslerini uydurabilir mi İslâm'a? Uyduramaz değil mi? Çünkü bu kadın Allah'ın rızasının, Rasulullah'ın arzusunun nerede olduğunu bilmemektedir.

İsanlardan kimileri de vardır ki, Allah rızası için herşeylerini fedâ ederler. Allah'ın hoşnutluğunu herşeye tercih ederler. Allah'ın arzularını kendi arzularından üstün tutarlar.

İbni Abbas'ın ifadesine göre bu âyet sahabeden Süheyb-i Rumi hakkında nazil olmuştur. Mekke müşrikleri bu zatı yakalamışlar ve dininden döndürebilmek için dayanılmaz işkencelerle azap etmeye başlamışlar. Hz. Süheyb: "Vallahi ben yolsuzdum yolumu buldum, ben bir kelime söyledim, beni asla ondan döndüremezsiniz. Benden bunu istemeyin, benden dinimden dönmeyi istemeyin, eğer isterseniz tüm malım sizin olsun. Malımı mülkümü vereyim ama sizden dinimi satın alayım demiş ve onlar da buna razı olmuşlar. Tüm malını onlara bırakarak dinini ve Allah'ın hoşnutluğunu satın almış ve bu şekilde

Medine’ye gelirken bu âyet nazil olmuştu. Hattâ Süheyb Medine’ye girerken Hz. Ebu Bekir rast gelmiş ve: "Alış verişin kârlı olsun ey Sü-heyb!" demişti. O da: "Seninki de zarar etmesin ey Ebu Bekir!" demiş-tir.

Yine âyet-i kerîme bir başka rivâyette de hicret esnasında canını dişine takarak, ya da kelleyi koltuğuna alarak Rasulullah’ın yatağında yatan, canını ortaya koyup onu kendisine tercih ederek Allah’ın hoşnutluğunu kazanan Hz. Ali Efendimiz hakkında inmiştir deniyor.

Ama o dönemde onlar hakkında inmiş olsa da kıyamete kadar onların yolunun yolcusu olan tüm mü'minleri anlatır bu âyet diyeceğiz tabii.

208:"Ey iman edenler hepiniz (barışa) İslâm’a girin ve şeytanın adımlarını takip etmeyin. Şüphesiz ki o şeytan size apaçık bir düşmandır."

Bir tarafta günahıyla böbürlenen, günahta izzet ve şeref arayan, ekini ve nesli bozan ve işi gücü yeryüzünde bozgunculuk yapmak olan, ekinlere de insanlara da hayat hakkı tanımayan, onların dengesini ve düzenini darmadağın eden ve de kendisine Allah’tan kork denildiği zaman da günahıyla şereflenip cehenneme giden bir insan tipinden bahsedildi. Öbür tarafta herşeyini ve tüm dünyasını Allah için yaşayan ve Allah’ın rızasını kazanmak üzere herşeyini fedâya hazır olan bir müslüman tipten söz edildi. İşte yeryüzünde belirgin bu iki tip özellikten sonra:

Ey iman edenler, silme, selâmete, İslâm’a bütünüyle girin. Hayatınızı tamamıyla Allah’a teslim edin. Hayatınızın tümünde Allah’ı söz sahibi bilin. Allah’ın kulu olduğunuzu unutmayın. Hayatınızın tümünde müslüman olun. Hayatı parçalamayın. Yâni hayatınızın bazı bölümlerinde Allah’ın kulu, bazı bölümlerinde de başkalarının kulu olmayın. Bazen Allah’ı, bazen de başkalarını razı etmeye çalışmayın. Hayatınızın ibâdet bölümlerine Allah’ı karıştırıp öteki bölümlerinde başkalarına söz hakkı vererek şirke düşmeyin. Hayatı parçalamadan yana olmayın. İslâm’ı bir bütün olarak kabul edin. İslâm’ı parçalamaya kalkmayın.

Yani her bireriniz İslâm’ın bir bölümüne tutunup, her biriniz İslâm’ın belli bir bölümünü bayraklaştırıp İslâm’ı da kendinizi de parçalamayın. Namazı kılıyorsunuz, orucu tutuyorsunuz güzel; ama İslâ-m’ın tesettürünü de kabul etmek zorundasınız. Veya İslâm’ın ekono-misini de kabul etmek zorundasınız. Mîras konusunu da kazanma harcama anlayışını da. Yâni hayatın tümünde

Allah'ın kulu olmak zorundasınız.

Ya da inandık dediğimiz konunun amelini de gündeme getirmek zorundayız. Değilse sadece inandık demek yetmeyecektir. Yâni iman amel bütünlüğü içinde İslâm'a girin diyor Rabbimiz. İmanlarınızla, iddialarınızla hayatınızı ve amellerinizi barıştırın. İman amel barışıklığı içinde İslâm'a girin. İddia ve ispat, iddia ve eylem bütünlüğüne girin diyor.

Bir başka ifadeyle imanlarınızla amelleriniz barışsın. Kalplerinizle kafalarınız barışsın, düşüncelerinizle hareketleriniz barışsın ve böylece kendi içinizde barışa girin diyor Rabbimiz. İnançlarınızla hayatlarınız başka başka olup içinizde ve dışınızda bir savaş yaşamayın. Hem Allah yolunda hem şeytan yolunda yürüyerek, hayatınızın bir bölümünde Allah'ın kulu, öteki bölümlerinde de başkalarının kulu ve kölesi olarak bir çatışma içine düşmeyin diyor.

Dikkat ederseniz sözünün başında Rabbimiz; Ey iman edenler! dedi. Sonra da İslâm'a girin! Buyurdu. Eğer bu iman edenlerden kasıt mü'minlerse zaten mü'min olan bu insanlardan niçin yeniden mü'min olmaları, İslâm'a girmeleri isteniyor? Öyleyse anlıyoruz ki; ey iman gösterisinde bulunanlar, ey inandığını iddia edenler, inandıklarını zannedenler demek olacaktır mânâ.

Veya ey dilleriyle inandıklarını söyleyen; ama kalpleriyle inan-mayan münâfıklar veya ey sadece iman iddiasında bulunup da inanç-larını amelle hayatlarında görüntülemeyenler amelinizle de bu imanlarınızı görüntüleyin demek olacaktır. Bazıları da bu iman edenler tabirini ehl-i kitap olarak yorumlamaya çalışmışlar. O zaman da ey ehl-i kitap sizler de İslâm'a girin! demek olacaktır mânâ. Yâni sizler de sulh edin! Ayrılığı, tefrikayı bırakıp İslâm'a girin!

Ve hepiniz selâmete girin. Kimileriniz İslâm'ı kabullenip, kimi-leriniz başka şeylerin peşinde koşarak derbeder bir hale gelmeyin. Hepiniz Allah'ın dinine girin ve yaşadığınız bir dünya hayatında da topyekun birlikte hareket edin! İslâm'ın tümünü kabul ederek hayatı parçalamadan, kendinizi de parçalamadan tam müslüman olun diyor Rabbimiz. Âyet-i kerîme her türlü ayrılık, çatışma ve çekişmelerden uzak, toplumsal bir uyuşmayı, uzlaşmayı emretmektedir. Enfal sûresinde de bu silm kelimesi aynı mânâya kullanılmıştır:

"Eğer onlar silme (barışa) yanaşırlarsa; sen de ona yanaş ve Allah'a dayan. Çünkü o, işiten ve bilendir."

(Enfal 61)

Müslümanlar bütünüyle İslâm'a davet edilirken, bir de aman ha şeytanın adımlarına uymayın diyor Rabbimiz. Çünkü o şeytan, sizin için apaçık bir düşmandır. Eğer onun yoluna uyarsanız, o sizi şu veya bu şekilde selâmdan, selâmetten İslâm'dan uzaklaştırmak ister. Allah korusun siz de böylece uzaklaşır gidersiniz de kaybedenlerden olursunuz. Çünkü şeytan, insanların gideceği dosdoğru yol üzerinde, sıratı müstakim üzerinde oturur, insanların sağından, solundan, önün-den, arkasından gelerek her hâlükârda insanları hatanın, isyanın içine çekmeye çalışırlar.

Bakın Neml sûresindeki bir âyet-i kerîmesinde Rabbimiz, şeytanın yaptırdıklarından birini şöyle anlatır:

"Onun ve kavminin Allah'ı bırakıp güneşe secde ettiklerini gördüm. Şeytan kendilerine bu yaptıklarını süslü göstermiş de onları doğru yoldan alıkoymuş, onun için onlar doğru yolu bulamıyorlar."

(Neml: 24)

Şeytanın kandırdığı Sebe ülkesi insanları, Allah berisinde güneşe secde ediyorlarmış. Güneşe namaz kılmak değildir tabii bunun mânâsı. Burada olduğu gibi Kur'an-ı Kerîmde secde ve rükû namaz dışında zikredildiği zaman, mutlak başlı başına bir ibâdet anlıyoruz. Yâni güneşi dinliyorlar, güneşe itaat ediyorlar, güneşin emrine boyun eğiyorlar. Peki acaba güneş onlardan ne istiyordu? Güneş ne diyor, ne emrediyordu onlara? Güneş onlardan nasıl bir kulluk istiyordu ki, onlar onu dinliyorlardı? Güneş onlardan bizzat bir şeyler istemese de istetiyorlardı, güneş kendilerine konuşmasa da güneşi kendilerince konuşturuyorlar, güneşe bir kısım şeyler dedirtiyorlar ve o dediklerini de yapıyorlardı tabii. Put budur zaten.

Put, insanlara hiç bir şey demese de dedirtirler ona. Put, aslında konuşmaz ama putun arkasına saklanan birileri, istediklerini o putlara söyleterek onun arkasında kendi egemenliklerini, kendi hegemonyalarını gerçekleştirirler. Meselâ şimdi yönetmelik konuşur mu? "Olmaz arkadaş! Bu yönetmeliklere aykırıdır!" diyor müdür efendi. Veya olmaz arkadaş, bu âdetlere terstir diyor adam. Yâni bu yönetmenlik dedikleri şey ne? Ya da bu âdet dedikleri ne? Kim koydu bunu? İnsanlardan değil mi o? Yâni şimdi bu yönetmeliklerin, bu âdetlerin arkasında birileri yok mu? Zaten işlerine gelmediği zaman yemiyorlar mı onu? Oyun bozulunca değiştirmiyorlar mı? Hani geçen senekiler nerede? Kalkmadı mı

onlar? Öyle anlamıyor adam, yönetmenliğe aykırıdır, yönetmelik dinlenecek diyor tamam. Ya da ayıp olur efendim! diyor adam. El âlem ne der adama? Toplum ne der adama? Diyor, olur mu bu yaptığın şey? Peki ne o toplum dediğin şey? Kim o? İşte sen, ben, bizim oğlan. Yâni yok ortada böyle birisi. Ama yâni ne olur ne olmaz diyor adam, o olmayanın sözünü dinliyor. O olmayana kulluk ediyor. Gerektiği zaman o olmayan hatırına Allah'ın emirlerini çiğniyor değil mi? Puta tapanların tamamı işte bu cinsten insanlardır.

Kimileri diyor ki; olacak şey mi bu? Puta tapar mı adam? Bu adamların hiç mi akılları yok? Taştan medet umar mı adam? Güneşe tapınır mı adam? Bal gibi oluyor işte, sen getirmişsin helvayı put diye dikmişsin, yönetmeliği şekillendirmişsin, kanunları getirip koymuşsun, aman demişsin, aman! Bunlara karşı gelinmez. Aman demişsin, bunlar dinlenmeli. Ne farkı var bunun ötekisiyle? O da olmayan şeyi dinliyor, sen de? Niye garibine gidiyor da onların güneşi dinlemeleri? Ben insan yapımı yönetmelikleri, insan mahsulü kanunları helva putuna benzetiyorum. Hani eskiden İslâm öncesi Araplarda yaygındır bu. Helvadan put yapıyorlar, bir süre tapınıyorlar, sonra da acıkınca kendi elleriyle yapıp tapındıkları bu helvayı, putu yiyiveriyorlarmış. Tabi onların reisi mi yerdi? Başkanları mı yerdi? O ayrı konu. Kim acıkırsa o helvayı yiyebiliyor yâni. Bizimkiler de işlerine gelmediği zaman yaptıkları ve bir süre tapındıkları yönetmelikleri, kanunları yiyiveriyorlar. İşlerine gelmeyen kanun maddelerini ve yönetmelikleri yiyerek değiştiriveriyorlar.

Peki bunu niye yapıyorlarmış bu insanlar? Allah diyor ki:
"Şeytan onlara bunu süslü göstermiştir."

Onlara bunu şeytan yaptırıyor. Yâni hepten boş değildi bu iş. Bir mantığı vardı şüphesiz bunun. Mesela bu mantıklardan birisi şuydu bakın: Şeytanın bu putun arkasında konuştuğu oluyordu bazen. Çünkü Menat putu için özellikle bu rivâyet vardır. Mekke'nin fethinde o putu kırmak için gönderilen sahâbe, gidip o putu kırarken putun arkasından kapkara bir şeyler gördüğünü anlatıyor. Bir sesler filan duyuyor. İtiraz eden, karşı gelen, yapma etme diyen bir sesler duyuyor.

Yâni putun konuşması söz konusu. Gel diyor, gelme diyor, yap diyor, yapma diyor, sen büyüksün diyor, bunu yaparsın diyor, haklısın diyor, haksızsın diyor. Ben buna hiç de şaşmadım. Yâni bakıyoruz bugün de putların konuştuklarına şahit oluyoruz. Meselâ adamın evinde sevgilisi, göz bebeği

bilmem ne eşyası vardır ya ondan adamın kalbine sesler geliyor.

Veya kapısının önünde bilmem kaç model bir şeyi var ya veya işte yastığının altında meylettiği bir şeyleri var ya onlardan ona sesler geliyor. Koru beni! Koru bunu! Saldır buna! Bana çizgi dokundurma! Bana laf getirme! Yıka beni! Sil beni! gibi laflar eder ya sanki böyle sesler de geliyormuş putlardan. Yâni bu işin bir mantığı böyleymiş. Değilse hepten böyle mantıksız olarak adamın bu işleri yapması için deli olması lazım. Meselâ gidecek ve taşa diyecek ki, putum ben yolculuğa çıkacağım bu konuda ne dersin? Bu hepten mantıksızlıktır. Ama mantıklı da olsa, mantıksız da olsa şeytan yaptırıyor insanlara bunları.

Allah diyor ki, şeytan onlara amellerini süslü gösterdiği için bunlar bunu yapıyorlar. Şeytan onlara bunları yaptırdığı için de onlar yollarını bulamadılar, yollarını şaşırdılar diyor. İşte şeytanın tüm hedefi budur. Derdi neymiş şeytanın? Böylece insanlar yollarını şaşırıp bulamasınlar, secde edecekleri makamı bulamasınlar, Allah’a secde etmesinler diye yapıyormuş bunu.

Bakın bunu bir daha söyleyeyim, çünkü burası çok önemlidir. Şeytanın bu eylemlerinin tümünden şunu anlıyoruz, şunu anlatıyor Rabbimiz: Şeytan insanların hayatına öyle bir program çiziyor ki, onun Allah’a gitme ihtimali baştan bitiyor. Bu yanlışların arasında doğruyu bulma imkânı baştan bitiyor. Şeytanın çizdiği programda Allah’a yer kalmıyor. Meselâ tıp fakültelerinde talebelere uygulanan program bugün öyle gözüküyor. Talebenin bütün hayatını, bütün gününü kapsayıveriyor bu program ve burada okuyan talebelerin Allah’a, Allah adına okumaya, ya da dinlemeye zamanları kalmıyor.

Ama meselâ Hukuk Fakültesi öyle değil. Ondan dolayıdır ki hukuk öğrencileri, kimi olaylara girebilecek zaman bulabiliyorlar. Ötekilerde hiç olay duyulmuyor, çünkü zamanları yok buna. Öyle bir program ki, bunsuz olmaz deniyor ve gece gündüz onun tüm hayatı bitiriliyor.

Veya sistemlerdede bu böyledir. Meselâ komünizm, kapitalizme göre İslâm’la yarışabilecek bir havada görüyordu kendisini. Yâni bütün hayat programı hakkında söz sahibi kabul ediyordu kendisini. Gençlik hakkında konuşuyor, cinsellik hakkında konuşuyor, aile hakkında, ekonomi hakkında kendisine göre konuşuyordu. Ama kapitalizm öyle değildir. O kimi dünya işlerini düzenlerken meselâ din işine dokunmaz. Bu konuda serbesttir insanlar.

Dilersen müslüman ol, dilersen Budist ol fark etmez der.

İşte şeytan da önce:

Yâni karşısındakinin yolunu ne yapar, yapar İslâm'dan saptırır. Bunu beceremezse eğer, muhatabı herşeye rağmen yine de İslâm'a girerse, bu sefer de, o kişinin girdiği yolu, girdiği İslâm'ı eğri büğrü yapmaya çalışır. Yâni adamın İslâm'ını bozar. Din yaşıyorum diye bidatleri karşısına çıkarır onun, ya da din diye insanların sunduğu, aslını bir türlü öğrenemediği bir yığın felsefenin içine çeker onu. Allah'ın kitabına, peygamberin sünnetine değil de insanların kitaplarına, insanların sözlerine sevk eder onu.

Biraz daha açık söyleyelim; Allah'a değil de güneşlere, güneş gibi büyüklere secde etmelerini sağlar. Allah dururken büyüklerin önünde secde ettirir. Güneş aslında büyük yıldızdır değil mi? Böyle güneş gibi piyasada yıldızı parlayan niceleri vardır ki, niceleri onlara secde etmektedirler, onlara secde etmek için çırpınmaktadırlar Allah korusun. Allah buyuruyor ki:

"Ey müslümanlar (dikkat edin!) Hepiniz toptan silme girin! İslâm'a girin ve de sakın şeytanın adımlarına uymayın. Çünkü o size apaçık bir düşmandır."

Sadece şeytana değil, şeytan adına hareket eden yeryüzü şeytanlarına da dikkat çekiyor Rabbimiz. Belki de şeytanların, ya da yeryüzü şeytanlarının bugün en büyük başarılarından birisi de bir mü'mini diğer bir mü'min kardeşiyle iman adına savaştırmasıdır. Yeryüzü şeytanları bugün mü'minleri mü'minlerle savaştırmaktadırlar. Hem de din adına. Devletler planında böyledir, fertler planında da böyledir. Şeytanlar müslümanları bölmüşler, gruplara, hiziplere ayırmışlar, tıpkı Firavun taktiğiyle ve birbirleriyle savaştırmaktadırlar.

Allah buyurur ki: Sakın ha sakın şeytanın size tarif ettiği hiç bir yola tabi olmayın. Şeytanın yoluna tabi olmamanın yolu da Allahu Teâlâ'nın bu kitabında bildirdiği küfür ve şirk yollarını bilmeye bağlıdır. Allah'ın yoluna tabi olmanın yolu da yine Allahu Teâlâ'nın bu kitabın-da bildirmiş olduğu sıratı müstakimi tanımakla mümkündür. Dikkat ederseniz Bakara sûresinde bu ikisi yan yana anlatılmaktadır. Bir tarafta iman diğer tarafta küfür, bir tarafta İslâm diğer tarafta şirk, bir tarafta Allah yolu diğer tarafta şeytan yolları olduğu gibi ikili bir anlatımla anlatılmaktadır. Şeytanı tanımak bu kitapla mümkündür, İslâm'ı tanımak da bu kitapla mümkündür. Kitabı tanırız, böylece şeytanı tanırız. Şeytanı tanırız, şeytan yolundan uzaklaşırız, İslâm'ı tanırız, İslâm yoluna gireriz.

Allah'ı tanırız, Allah yoluna gireriz ve tüm şeytanlardan Allah'a sığınırız. Besmele de zaten bu ayetin açıklamasıdır. Şeytandan haramlardan Allah'a sığınacağız ve İslâm'a gireceğiz.

209:Eğer size bunca açık deliller geldikten sonra yine ayağınız kayarsa, iyi bilin ki Allah aziz ve hakimdir."

Size kitapta apaçık beyyinat geldikten sonra, herşey açık açık beyan edildikten sonra yine de sapıtırsanız, şeytanın vartalarına düşüp günahlara girerseniz, bilin ki Allah izzet ve şeref sahibidir, Allah hikmet sahibidir, herşeyi yerli yerince bilendir. Allahu Teâlâ kendi yolundan uzaklaşanlara ve kendisiyle savaşa tutuşanlara karşı çok acımasızdır, intikam sahibidir ve her işi de bilerek yapar, hikmetlidir.

210:"Onlar sadece gözetiyorlar ki, Allah buluttan gölgelikler içinde meleklerle birlikte geliversin de iş bitiriliversin. Halbuki bütün işler Allah'a döndürülüp götürülüp. "

Bunlar artık onu bekliyorlar. Allah'ın kendini, yâni Allahlığını ortaya koymasını, Allahlığını kendilerine göstermesini bekliyorlar. Ama murad-ı İlâhî böyle değildir. Yâni Allah'ın böyle bir yolla insanları imana zorlaması söz konusu değildir. Zira böyle zoraki bir iman Allah'ın istediği iman değildir. Öyle isteseydi Rabbimiz tıpkı melekler gibi doğuştan boyunlarımızdaki ipin ucunu eline alıverir ve bizi iradelerimizle baş başa bırakmazdı. Ne bekliyor bunlar? Açık açık Allah'ı görmek mi istiyorlar? Allah gerçeği hiçbir zaman öyle herkesin kayıtsız şartsız kabul edeceği, hiç kimsenin itiraz edemeyeceği biçimde çırılçıplak gözler önüne sermez. Çünkü o zaman imtihanın mânâsı kal-maz. Başarı ve başarısızlık kavramları anlamlarını yitirir. Bunun içindir ki Rabbimiz insanları şöyle uyarmaktadır: Allah'ın melekleriyle birlikte bütün azametiyle karşınıza çıkacağı günü beklemeyin! Zira o zaman sizin işiniz bitecektir. O zaman azabınız kesinleşecek ve hiç bir şansı-nız da kalmayacaktır. Yâni sizler böyle bir durumla karşı karşıya kaldığınız anda iman ve itaatinizin de hiçbir mânâsı kalmayacaktır. Çünkü artık ona iman denmeyecektir. Gözle görülen bir şeye iman isten-mez. İman gaybın konusudur. Zaten yeis halindeki bir iman da iman değildir. Peki niye iman etmiyor bu adamlar? Neyi bekliyorlar? Kıya-metin gelip çatmasını mı bekliyorlar? Bu istedikleri şey kıyametin kop-masından sonra gerçekleşecek bir şeydir. Halbuki kıyamet günü geldiği zaman hiçbir dönüş, hiçbir pişmanlık fayda vermeyecektir. Kıyamet günü hüküm vermek için buluttan gölgeler içinde Allah melekleriyle birlikte gelecek:

" Melekler sıra sıra dizilip, Rabbin gelince,"

(Fecr: 22)

O gün Allah gelecek Melekleriyle beraber. Peki nasıl gelecek Rabbimiz? Nasılını bilmiyoruz. Bu adamların Allah'ın Rasûlünden istedikleri şeyleri bir zamanlar başkaları da peygamberlerinden istemişlerdi:

"Ehl-i kitap senden, gökten kendilerine bir kitap indirmeni istiyorlar.."
(Nisâ 153)

Daha önce Hz. Mûsâ'dan da daha büyüğünü istemişler ve demişlerdi ki; Ey Mûsa Allahu Teâlâ'yı bize apaçık göstermedikçe biz sana iman etmeyeceğiz. Hadi bize apaçık Allah'ı göster demişlerdi. Bu haince tavırlarından ötürü onları yıldırımlar çarpmıştı. Bakın buradaki istekleri de gerçekten çok enteresandır. Allahu Teâlâ'nın o bulutlar arasında, gölgeler arasında kendilerine gelmesini ve de meleklerin kendilerine gelmesini istiyorlar. Aslında Ne istedikleri de belli değil. Bir noktada Peygamberlerle ve müslümanlarla alay söz konusu. Hadi getir bakalım şu Allah'ım dediğin varlığı da bir görelim. Melekleri de getir de şöyle bir görelim bakalım. Diye Peygamberle alay ediyorlar. Şüphesiz bu alaylarının sonunda cezalarını mutlaka çekecekler, ama bu kâfirlere ceza verilinceye kadar da tabi müslümanların bu konudaki imtihanları söz konusu. Müslümanlar çok sıkıntı çekiyorlar ve işte bu sıkıntılı dönemlerinden başarıyla geçebilmeleri için de Rabbi-miz, bu âyetlerle onların morallerini düzeltiyor diyebiliriz. Halbuki Allah'ın böyle bulutlar arasından gelmeyeceği âşikârdır. Melekler geldiği zaman da yeryüzünde kâfirlere artık hayat hakkı kalmayacağı da kesin bellidir.

211:"İsrâil oğullarına sor. Biz onlara ne kadar açık Beyyine'ler (nice âyetler nice deliller) gönderdik. Ama kendisine geldikten sonra kim Allah'ın nîmetini değişti-rirse, bilsin ki gerçekten Allah'ın azabı çok şiddetlidir."

Buradaki "Peygamberim İsrâil oğullarına sor" ifadesi:
"Eğer bilmiyorsanız zikir ehline sorun!"
(Enbiyâ 7)

Ayetinin manası gibidir. Ayetin anlamı; bilmediklerinizi gidin bilenlere sorun demek değildir. Ayetin ma kabline ve ma ba'dine bakılırsa mânânın hiç de böyle olmadığı anlaşılacaktır. Ama ayeti böyle cımbızla çekercesine Kur'an bütünlüğünden, sure bütünlüğünden soyutlayarak anlamaya kalkarsanız o şekilde düşünmeniz mümkün olacaktır. Allah burada buyurur ki; ey peygamberim! Ve ey peygamber yolunun yolcuları, eğer sizler bu kitabın, bu Kur'an'ın Allah'tan geldiği konusunda herhangi bir şüphe içindeyseniz, Bu konuda bir kuşkunuz varsa, o zaman hadi zikir erbabına, fikir erbabına, Tevrat ve İncil erbabına gidin

bir sorun bakalım! diyor Allah. Yâni bu Kur'andan bir şüpheniz, bir endişeniz varsa. Değilse gidin onlara sorun falan demiyor bu ayet. Zikir, kitap demektir. Ehl-i zikir de ehli kitap, yâni yahudi ve hıristiyanlar demektir. Ama müslümanlar kavramları değiştirdikleri için bütün bu mânâlar yok olup gitmiştir.

Aslında bu konuda yahudi ve hıristiyanlara bir şeyler sormak yasaktır. Yâni bu Kur'an'ın sağlamasını, yahudi ve hıristiyanlarla yap-mak anlamına gelecektir ki, bundan menedilmişizdir. Bu bâtıldır. Bizim onlara soracak, onlardan öğrenecek hiç bir şeyimiz yoktur. Allah'ın Rasûlü de asla onlara uymayacak, asla bu konuda onlara bir şey sormadı. İncil ya da Tevrat'ı da getirseler bu kitaptan daha efdal olmayacaktır. Ama maalesef bu âyetleri farklı anlayan günümüz müs-lümanları arasında Kur'an'dan daha kesin, Kur'an'dan daha üstün yol göstericiliğine inanılan teoride ya da pratikte pek çok kitap vardır. Nice kitaplar vardır ki ortada müslümanlar Kur'an'dan önce onlara ittiba ediyorlar, bundan önce onları okumaya, onlardan bilgilenmeye çalışıyorlar. Âdeta bu kitapları ellerinden düşürmemeye çalışıyorlar. Kur'-an'da biliyorsunuz; Kur'an'ın bir benzerini getirin iddiaları vardır. Eğer gücünüz yetiyorsa hadi bunun bir benzerini, yahut bir sûresini meydana getirin! Gibi âyetler vardır.

Sûrenin evvelinde bunu anlatmaya çalışmıştım. Tarih boyunca tüm insanlık bu meydan okuyuş karşısında susmuş, ancak orada da ifade ettiğim gibi Kur'an'ın nazmına benzer yapamamış, meydana getirememişler, ama maalesef müslümanlar bunu anlayamamış ve onun muhtevasına benzer nice muhtevalar yapmaya çalışmışlar. Müslümanlar Kur'an'dan gafil olduklarından mı? yoksa şeytan onlara amellerini süslü gösterdiğinden mi, o yeni üretilen süreli sistemlere, ideolojilere uyarlar da maalesef Kur'an'ın o konuda ne dediğini dahi bilmezler. Çok pratik bir örnek vereyim: Kur'an diyor ki; ben sizin için mîras sistemi ortaya koyuyorum! Başkaları da diyorlar ki; ey Kur'an! Ey Allah! Sen kanun koyarsan bizde koyarız! İşte bizimki de bir düzen! İşte bizimki de bir kanun! Ve bu ciddi ciddi de müslümanların arasında uygulama alanı buluyor. İşte benim bildiğim bu âyeti de böyle anlayacağız.

"Sor Beni İsrâil'e peygamberim!"

Anlayabildiğimiz kadarıyla bu istekte bulunanlar, Medine'de genelde yahudiler olduğundan ve bu istekler de genelde yahudi kökenli istekler olduğundan dolayı Rabbimiz buyurur ki: Sor Beni İsrâil'e. İsrâil oğullarına sor bakalım.

"Biz onlara ne kadar açık beyyine'ler (nice âyetler, nice deliller) gönderdik."

"Ama kendisine geldikten sonra kim Allah'ın nîmetini değiştirirse, bilsin ki gerçekten Allah'ın azabı çok şiddetlidir."

Bu nîmetlerin neler olduğunu, Bakara sûresinin önceki âyetlerinin ısrarla bize anlattığını görmüştük. İsrâil oğullarını Firavunun zulmünden kurtarmasından, kudret helvası ve bıldırcın etiyle beslemesine, Bakara'nın kurban olayına onları şahit tutmaya, Tur'u üzerlerine kaldırıp mîsak almaya varıncaya kadar vs, vs. Bütün bunlarla birlikte bu adamlar hâlâ inanmamak da devam ediyorlardı. Hani bu adamları Firavun gibi zâlim birinin zulmünden kurtardım ve sonunda onlara devlet nasip ettim, ama onlar Allah'ın nîmetini değiştiriverdiler. Onlara tarihte hiç kimseye nasip olmayacak nîmetler yağdırdım, ama onlar bu nîmetleri değiştirdiler. Kitaplarını değiştirdiler, kitabın âyetlerini değiştirdiler, ben bir türlü söyledim, onlar bir türlü anlamaya çalıştılar. Emirleri değiştirdiler, deneni denmeyene, denmeyeni denene değiştirdiler. Ben hıtta dedim, onlar hınta anladılar. Ben cumartesi yasak dedim, onlar değil dediler. Değiştirdiler de sonunda ne oldu? Sonun-da ne yaptım onlara bir sor peygamberim! Veya sizler de bugün bir sorun, ya da bir bakın hayatlarına ey müslümanlar! Diyor Rabbimiz.

Müslümanlara bu konuda özellikle İsrâil oğullarına bakarak ibret almaları tavsiye ediliyor. Çünkü onların yerine dünyanın önderliğini üstlenen müslümanların bu konuda çok dikkatli davranmaları gerekecektir. Onlar kitaplarını tahrif ettikleri için, dinlerini arkalarına attıkları için, kitapsız bir hayata razı oldukları için başlarına gelenler, müslü-manlar da aynı duruma geldikleri takdirde onların da başlarına aynı şeyler gelecektir deniyor. Tabi bu emir, onlara sormak anlamına değildir. Zira İslâm ümmetinin başkalarına soracak hiç bir şeyleri yoktur. Bundan kasıt, hem müslümanları ibret almaya davet hem de ehl-i kitabı küçük düşürmektir. Verilen nîmetlere karşı nankörlükleri hatırlatılarak, Allah'a karşı takındıkları tavır gündeme getirilerek onlar yargılanıyorlar. Bu adamlar dün böyleydi, bugün de aynen dünkü hayatlarından farksız bir durumdadırlar.

Aynı şekilde Mûsâ (a.s)'a yapmış oldukları eziyetlerin, Zeke-riya ve Yahya (a.s)'a yapmış oldukları işkencelerin benzerini, şimdi Muhammed (a.s)'a ve onun ashabına da yapmak isterlerse, kesinlikle bilsinler ki Allah'ın azabı, ikabı gerçekten çok şedittir. Şu anda kâfirler yeryüzü müslümanlarına ne kadar

işkence yapmayı hedeflerlerse hedeflesinler, ne kadar da tüm plan ve programları müslümanları top-yekun yeryüzünden silmek olursa olsun, bilsinler ki tüm hıristiyan ve yahudiler, savaş anında karşılarında ilk önce Allahu Teâlâ'yı bulacaklardır. Yâni bu savaşta ilk önce Allahu Teâlâ kendi zatıyla ve azametiyle vardır ve müslümanları koruyacak, müslümanlara yardım edecektir. Tüm kâfirlerin kökünü kazıyacak ve işlerini bitirecektir. İşte bilsinler ki Allahu Teâlâ'nın azabı ve ikabı çok şedittir, çok çetindir.

212:"Dünya hayatı kâfirlere süslü gösterildi ve iman edenlerle alay etmek de onlara süslü gösterildi. Çünkü sakınanlar, takva erleri kıyamet günü onların üzerindedirler. Allah dilediğini hesapsız rızıklandırandır.

Hem müslümanlarla alay ediyorlar, müslümanlara hayat hakkı tanımıyorlar hem de dünya hayatından memnun oluyorlar. Tüm hedefleri dünya hayatıdır ve az önceki ekini ve nesli bozma özelliklerinden de anladık ki bu adamların dünyasında da hayır yoktur. Gerçi dış görünüşleri itibariyle dünyayı hedefledikleri için dünyada gerçekten erişemedikleri bir şey yok gibi ama nihâyet kendi elleriyle dünyalarını da bozmuşlar, mekânik bir hayata gelmişler, robotlaşmışlar, duyguları bitmiştir. Hisleri, hareketleri kaybolmuştur, sevmek, sevilmek, ağlamak, gülmek gibi insani duyguları, fedâkarlık, cefakarlık gibi duyguları tükenmiştir. Yedirme, içirme, infak ve akrabalık bağları, karılık, kocalık bağları, babalık, oğulluk bağları bitmiştir. Herşeyleri bitmiştir. Böyle bir hayatın içinde tüm dünya onların olsa ne olacak ki? Şu anda aslında cehennemi yaşıyorlar, ama böyle bir hayat da onlara süslü geliyor. Bunu hayat zannediyorlar.

Yaşadıkları hayatları iç dünyalarında büyük ıstıraplar oluşturuyor, derin yaralar açıyor; ama bunu sanki fevkalade güzel bir şey miş gibi süslü görmeye çalışıyorlar ve her biri de bunu ortaya koymaktan hiç de sıkıntı duymuyorlar, çok rahat bir şekilde birbirlerini aşağıya indirebiliyorlar, çok rahat bir şekilde birbirlerini atlatabiliyorlar, rezil rüsva bir hayatı birlikte yaşıyorlar. Meselâ bir adam cadde ortasında herkesin gözleri önünde açlıktan ölüp gitse, necisin diye sormuyor, ama yine de bu hayat kendilerine süslü gösteriliyor. İşte böyle tüm gördükleri, oldum olası bir dünya hayatları var, yaşasınlar bakalım; zaten bu adamların hepsi de cehenneme gidecekler. Tümüyle sefaleti yaşıyorlar, ölür ölmez de cehenneme gidecekler, kendilerini büyük bir azabın içinde bulacaklar.

Ve dünyada ne görmüşlerse zevkleri de sefaları da eğlenceleri de hepsi bu kadar olacak. Lâkin işin garibi bu halleriyle bile müslü-manlara hep tepeden

bakıyorlar, alay ediyorlar. Ama sakın ha sakın, siz müslümanlar onların alaylarından etkilenmeyin. Onlara acınacak bir zavallı gözüyle bakalım. Ve gerçekten ağlanacak durumda olanların kendilerinin olduğunu söyleyelim onlara ve hiçbir zaman en ufak bir şekilde bile olsa kalbimizden onlara benzemek duygusu geçir-meyelim. Hiçbir zaman onların yaşadığı hayatın özlemini çekmek gibi bir duruma düşmeyelim. Çünkü ilim bizde, hikmet bizde, izzet ve şeref bizde, akıl ve feraset bizde, kitap bizde, hidayet bizdedir. Bütün bunlara rağmen bu zavallıların bizim üzerimizde uyguladıkları propagandalar sonucu hemen hemen çoğumuzun da etkisinde kaldığı konular vardır. Efendim bunların zirveye çıkmış teknolojilerini, sanayilerini, sosyal yaşantılarını, hukuklarını eğitimlerini, yollarını köprülerini takdir etmek gerekir, Alman bilmem ne buluşunu takdir etmek lazım-dır, İsviçre'nin hukukunu takdir etmemiz lazım, Amerika'nın savaş bil-mem nesini takdir etmemiz lazımdır gibi hepimizin kalbine yerleşen u-fak tefek duyguları, aşağılık komplekslerini ısrarla bitirmek zorundayız. Bilmeliyiz ki yeryüzünde kâfirlere imreneceğimiz hiçbir şeyleri yoktur. Güvenebileceğimiz hiçbir hareketleri yoktur, hiçbir karakterleri yoktur. Gerçekten onlar dünyanın en rezil ve en sefil mahluklarıdır.

Bakıyoruz bunlar, dünyaya meyletmeyen, dünyayı kıble edinmeyen, dünyanın geçici emtialarına çakılıp kalmayarak dünyanın ötesinde âhiretin varlığına inanan ve tüm yatırımlarını ebedî hayatları için yapan ve bu yüzden de kendileri kadar mal mülk toplayamamış mü'-minleri, birinci planda âhireti ve Rablerinin rızasını kazanmaya çalış-tıkları için dünyada fakir kalmışları küçümserler. Çünkü bunların üstünlük, alçaklık kıstasları da dünyadır, dünyanın süsü ve ziynetidir. Dünyalık sahibi olanlar bunlara göre üstün insanlardır. Tüm plan ve programları dünya içindir. Hayatın, dünyanın, dünyalık şeylerin, paranın, pulun, makamın, mansıbın kulu kölesi olarak değil de, efendisi olarak kalmayı tercih edenler, dünyada çok yüce idealleri gerçekleştirmek için çırpınanlar Allah katında üstün iken bunlar nazarında düşük insanlardır. Böyle insanlarla alay ederler. Varsın kendilerini üstün görsünler ve bununla avunsunlar ama bakın Allah Mâide sûresinde diyor ki:

"Allah katında bundan daha kötü bir karşılığın bulunduğunu size haber vereyim mi" de, Allah kime lânet ve gazap ederse, kimlerden maymunlar, domuzlar ve şeytana kullar kılarsa, işte onlar yeri en kötü ve doğru yoldan en çok sapmış olanlardır."

(Mâide 60)

Bu âyetinde de yeryüzünün en şerli insanlarının tâğutlara kulluk edenler

olduğunu anlatır Rabbimiz. Allah'tan başkalarının emirlerine itaat ederek, Allah'tan başkalarının yasalarını uygulayarak onlara kulluk yapanlar yeryüzünün en kötü varlıklarıdır buyuruluyor.

Ama buna rağmen işte kendi hayatları kendilerine süslü gösterildiği gibi, etkileri altına aldıkları biz zavallıları da kendi pis dünyala-rının kutsallığı hegemonyasına çekmeye çalışıyorlar. Gelin ey müslü-manlar bu içinde bulunduğunuz kötü durumdan kurtulmak istiyor-sanız, siz de bizim gibi olun, siz de bizim gibi düşünün, bizim gibi yaşayın diyerek bizi de kendi cehennemlerine çekmeye çalışıyorlar. Ama inşallah biz onların bu zavallılıklarına, bu oyunlarına gelmeyeceğiz.

"Çünkü sakınanlar, takva erleri kıyamet günü onların üzerindedirler. Allah, dilediğini hesapsız rızıklandı-randır."

Sadece öbür tarafta üstte değildir müslümanlar, dünyada da üstündür müslümanlar. Müslümanlar hem dünyada hem de âhirette kâfirlerden üstündürler. Her ne kadar zahiren bu kâfirler, müslüman-lar karşısında son elli-yüz yıldır bir üstünlük sağlamış gibi görünseler de. Ya da son elli-yüz yıldır müslümanlar bu kâfirler karşısında bir komplekse düşmüş olsalar da. Ama elhamdülillah ki, Allah'ın yardımıyla izzet ve şeref yavaş yavaş müslümanlara dönmeye başladı. Şu andaki dünyanın bundan yüz yıl önceki dünya olduğunu kabul etsek ve birer birer müslümanların özgürlüklerini kaybettikleri, tüm dünya müslümanlarının ölümle burun buruna getirildiği ve hiç bir müslüma-nın; "ben müslümanım" demeye cesaretinin ve hakkının kalmadığı bir ortamı düşünelim, böyle bir ortam olsaydı ve bütün müslümanları teker teker öldürselerdi bile, yeryüzündeki Kur'an'ları birer birer parçalayıp yok etselerdi, nihâyet yeryüzünün en şerefli insanları yine müs-lümanlardı ve öteki hayatta da yine izzet ve şerefe kavuşacak olanlar yine müslümanlar olacaktır. Ve bundan dolayıdır ki şu anda müslü-manlar zerre kadar bir komplekse kapılmamalıdırlar, ezilmemelidirler, izzet ve şerefin ancak kendilerinde olduğu bilincine ermelidirler.

"Şüphesiz ki Allah, kullarından dilediklerini hesapsız rızıklandırır."

Kimilerine az verir, kimilerine çok verir. Onun içindir ki sakın ha sakın, çok verdikleri, ya da az verdikleri, çoklukla azlıkla şeref ve izzet görmeyelim, ya da yakınlık bilmeyelim. İzzet ve şeref takvadır, yakınlık takvadır, yakınlık imandır ve teslimiyettir, bunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

213:"İnsanlar tek bir ümmetti. Allah müjdeci ve korkutucu olarak Peygamberler gönderdi. Ve beraberlerinde insanların anlaşmazlığa düştükleri

yerlerde aralarında hüküm vermek üzere hak kitaplar indirdi. Kendilerine kitap verilenler kendilerine apaçık belgeler geldikten sonra aralarındaki ihtiraslarından dolayı ayrılığa düştüler. İşte Allah böylece iman edenleri kendi izni ile ihtilâf ettikleri konularda hidâyet edip gerçeğe ulaştırmıştır. Allah dilediğini doğru yola iletir."

İnsanlar Hz. Adem'den bu yana tek ümmetti, tek milletti, tek bir sistemleri vardı, tek bir inançları vardı, Allah onların aralarından peygamberler gönderdi, onlarla beraber kitaplar gönderdi. İhtilâf ettikleri konularda, problem yaptıkları konularda aralarında hükmetmesi için. Allah ihtilâfları halletmek için kitaplar indirmiştir.

Âyetten anlıyoruz ki kimilerinin iddia ettikleri gibi yeryüzünde insanlık tarihinde karanlık bir dönem yoktur. İnsanlık tarihi vahiyle başlamıştır. İlk insandan bu yana Cenab-ı Hak kullarını hiçbir zaman vahiysiz bırakmamıştır. İnsanlar yeryüzünde yaratıldıkları andan itibaren dinsiz ve yolsuz bir dönem yaşamamışlardır. Hz. Adem'i yaratmış Rabbimiz, ona vahiy göndermiş; Hz. Adem ve çocukları, torunları uzun bir süre vahiyle yollarını bulmuşlar ve tek bir ümmet olarak aynı inançla, aynı dinle yürümüşler. Daha sonra insanlar çoğalıp yeryüzüne yayılınca, zamanla insanlar bu tevhidden inhiraf edip bâtıl yollara ve şirke düşmüşler.

İşte yeryüzünde her ne zaman insanlık tevhid konusunda ihti-lâf edip, vahiyden uzaklaşıp bâtıl yollara düşmüşlerse, Allah onları dü-zeltmek için ihtilâf ettikleri tevhide onları yeniden davet etmek için peygamberler göndermiştir. Demek ki insanlığın başlangıcı tevhittir, aydınlıktır. Küfür, şirk, bâtıl ve karanlıklar sonradan çıkmış ârızî şey-lerdir.

Yalnız Allah'ın indirdiği haktır. Ona muhalefet eden herşey bâtıldır ve sapıklıktır. Tüm insanlık bir şey üzerinde toplanıp bu haktır deseler de şâyet o Allah'ın indirdiğine ters düşüyorsa o bâtıldır. Allah'ın indirdiğinin dışında hak yoktur. Allah'ın indirdiğinin dışında hüküm de yoktur. Bu hak hüküm ortaya konulmadıkça da insanlar arasındaki ihtilâfların bitmesine de imkân ve ihtimal yoktur. Allah'ın hak olarak indirdikleriyle hükmetmedikçe de yeryüzünde asla salah, sulh ve sükun asla gerçekleşmeyecektir. İhtilâfları çözecek bir tek yol, bir tek kaynak vardır. O da Allah'ın yeryüzünde ihtilâfları çözmek üzere indirdiği kitaptır.

Allah kitap göndermiş. Peki niye göndermiş kitabı? Kitapla amel edilsin diye. Kitap yürürlüğe konulsun diye. Kitapla insanlık hayat programlarını belirlesinler ve kitapla yol bulsunlar diye.

Bakın, şu anda Rabbimizin en büyük nîmetleriyle karşı karşı-yayız. Elimizde kitabımız var. Bir de müjdeci ve uyarıcı olarak Peygamberler gönderdi Rabbimiz. Bu peygamberler bizi uyardılar, bizi müjdelediler. Peygamberler bize cenneti getirdiler, bize cehennemi getirdiler, kıyametle bizi uyardılar, dünyada hasenelerle bizi uyardılar, âhirette hüsnalarla bizi yüz yüze getirdiler.

Ve bir de bu peygamberlerin yanında kitap gönderdi Rabbi-miz. Rasulullah'ın yanında da bir Kur'an geldi. Bu kitap hak olarak indi, bâtıl olsun diye, oyun eğlence olsun diye gelmedi. Yeryüzünde zulüm ve haksızlıklar hakim olsun diye gelmedi. Yeryüzünde bozgunculuk olsun diye gelmedi, insanlar ekini ve nesli bozsunlar diye inmedi, bu kitapla yeryüzüne hakim olanlar yeryüzünde adâleti, özgürlüğü, hürriyeti hakim kılsınlar ve insanlar rahat bir şekilde Allah'a kulluk yapsınlar ve de aralarındaki problemlerini bu kitaba göre çözümlesinler diye Allah bu kitabı göndermiştir. Ama:

"Kendilerine kitap verilenler, kendilerine apaçık belgeler geldikten sonra aralarındaki ihtiraslarından dolayı ayrılığa düştüler."

Kendilerine kitap verilenler, kendilerine bu kitaplar geldikten sonra niye ihtilâfa düşmüşler? Eğer bu insanları ihtilâfa düştükleri konular hakkında âyet bulunmayan konular olsaydı neyse; ama bakın, bunlar kendilerine deliller geldikten sonra, hakkında nas bulunan konularda ihtilâfa düşmüşler.

Bu konuya inşallah dikkatinizi çekeyim, genelde çok problem yapıyoruz. Elimizde Kur'an ve peygamber sünneti olduğu halde acaba niye bu toplum hâlâ fırka fırka? Niye grup grup? Niye ayrışmışlar? Niye ihtilâfa düşüyorlar? Elimizde Kur'an ve peygamber sünneti olduğu halde bizim ihtilâfa düşmemizin sebebi:

Aralarındaki azgınlıktan dolayıdır, aralarındaki hırstan dolayıdır. Kur'an'a ve Peygambere göre azgınlık yapan toplumlar mutlaka ihtilâfa düşeceklerdir. Kur'an'a ve Peygambere samimi olarak yönelenler, samimi olarak kulak verenler, samimi olarak bu kitaba ve peygambere uymak isteyen bir topluluk, Allah'ın gazabıyla kesinlikle birbirlerini öldürür hale gelmezler. Birbirlerini yiyecek hale gelmezler.

Yâni bugün bizi bu hale getiren bizim kitabımız değildir. Bizim peygamberimiz de değildir bizi bu hale getiren. Eğer bugün bu müs-lümanlar fırka fırka, grup grup, hizip hizip birbirlerini yiyecek bir durumdalarsa, parça parça olmuş bir durumdalarsa ve dünya üzerinde zillet ve meskenet üzerimize çökmüşse, bu noktada her müslüman tek tek şunu demek zorundayız:

"Ey Rabbimiz, biz nefislerimize zulmettik! Eğer bizi yarlığayıp bu halden kurtarmazsan işimiz bitiktir."
(A'râf 23)

Diyecek ve her birimiz nereden yönelirsek yönelelim, bu kitaba yönelmek zorundayız. Bir ip var ki gökyüzünden arza uzatılmış, çukurun içinde olan herkes ona uzanmak zorundayız. Herkes ona ulaşabilir, çöllerde olanlar ona ulaşabilir, kutuplarda olanlar ona ulaşabilir, dağlarda olanlar ulaşabilir, buzullarda olanlar ulaşabilir.

Evet, yeryüzünün neresinde olursak olalım bu ip her zaman gözümüzün önündedir. Her an bu ipe ulaşma imkânımız vardır. Yeter ki biz samimiyetle kurtulmak için bu kitaba kulak verelim, bu kitabı menfaatlerimize satmayalım. Yeter ki bu kitaba sadece kendi dünyamız için müracaat etmeyelim, azgınlaşmayalım, samimi olalım bu konuda. Kesinlikle böyle olursak, samimiyetle yol bulmak için, hayatı düzenlemek için müracaat edersek Rabbimiz bu kitapla bizi hidâyete erdirecek, bize yol gösterecektir ve bizim bütün problemlerimizi halledecektir.

Buna iman edeceğiz ve kesinlikle bizim işimiz bu kitaba sa-rılmak olacaktır. En baş işimiz bu kitabı gündeme getirmek olacaktır. Şu insanlar şöyle, bu insanlar böyle, bunlarla uğraşmayacağız. Ben samimiyetle bunu yaparsam, bununla dirilmeyi hedeflersem, diğer müslümanlar da bunu yapmaya başlayacaklar, onlar da aynı hedefin içine girecekler ve Allah'ın rahmeti bereketi bizimle olacaktır. Dünyada mutlu bir hayata, âhirette de cennete ulaşabilmek için buna muhtacız. Değilse Allah'ın kitabından uzak, peygamberinin yolundan habersiz ne dünyamız güzel olur, ne de âhiretimiz. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız.

"İşte Allah böylece iman edenleri kendi izni ile ihtilâf ettikleri konularda hidâyet edip gerçeğe ulaştırmıştır. Allah dilediğini doğru yola iletir."

Allah kime hidâyet ediyor? İman edenlere. Hangi konuda onlara doğruyu gösteriyor? İhtilâf ettikleri konularda. Demek ki hidâyetin bize ulaşabilmesi için,

bizim mü'min olmamız gerekiyor. Samimiyetle mü'min olmamız gerekiyor. İman ettik mi, teslim olduk mu Allah bize yardım edecektir. Allah'ın vadidir bu ve Allah kesinlikle vadinden dön-meyendir. Allah vadinden asla caymaz, haksızlık yapmaz, zulmet-mez.

Yapılacak iş; o zaman bu kitaba akıllı uslu kulak vermek ve bu kitabın dediğine samimiyetle teslim olmaktır. Ama aklı işin içine karıştırıp, menfaatlerimizi ön plana çıkarıp şöyle demeye başladık mı, iş çığırından çıkıyor. İyi ama ya Rabbi, hoş ama ya Rasûlallah, güzel diyorsunuz da bizim hayatımız şöyledir, bizim durumumuz böyledir dedik mi, yâni ya Rabbi, ya Rasûlallah şunları şunları da düşündünüz mü? diye Allah'a ve Resûlü'ne akıl verip yol göstermeye kalktık mı, o zaman sapma başlıyor Allah korusun.

E ben böyle diyorum, sen böyle diyorsun, ötekisi böyle diyor ve her birimiz ayrı ayrı yerlerde sapmaya başladık mı, bakıyoruz ki birimiz on metre bir tarafa, öbürümüz yirmi metre başka bir tarafa gitmiş. Ama hiç birimiz sapma içine girmeden, yamulmadan Allah'ın kitabına sarılsak, biz niye ayrılalım da o zaman? Hepimiz de aynı yola gideriz.

214:"Yoksa sizden öncekilerin başına gelenler sizin de başınıza gelmeden öyle elinizi kolunuzu sallaya sallaya cennete gireceğinizi mi sanıyorsunuz? Kendilerine sıkıntılar ve yokluklar gelip çattı ve sarsıldılar. Hattâ Peygamber ve beraberindeki mü'minler: Allah'ın yardımı ne zaman? Diyorlardı. Gözünüzü açın! Şüphesiz Allah'ın yardımı yakındır."

Yâni İslâm'ın tümünü yaşamadan, Allah'ın tüm emirlerini tatbik etmeden, hayatınızın tümünde Allah'ın kulu olduğunuzu unutmayıp, Allah'ın tüm arzularını gerçekleştirmeden, yâni tümüyle silme girmeden cennete girebileceğinizi mi zannediyorsunuz? Cenneti kazanmak öyle kolay değildir. Hayatın tümünde Allah'ın kulu olmadıkça, kulluk yolunda önümüze çıkabilecek tüm zorlamalara göğüs germeden, malı ve canı Allah yolunda fedâ etmeden, Allah'ın mal, can ve çocuklarımıza verdiği musîbetlere karşı sabretmedikçe cennet kazanılamaz. Demek ki kolay olmuyor bu iş. Kolaylıkla olmuyor cennete gidiş. İhtilaflardan uzaklaşmak kolay. Kitap ortada, sünnet ortada, hemen sarılırız olur biter. Birlikte hareket etmemiz de kolay. Ama geriye cennete girme kalıyor ve bizden öncekilerin başına gelenler bizim de başımıza gelmeden de kolay olmuyor bu iş. Nasıl olmuş onların durumu? Neler gelmiş onların başına?

"Kendilerine sıkıntılar ve yokluklar gelip çattı ve sarsıldılar. Hattâ Peygamber ve beraberindeki mü'minler: Allah'ın yardımı ne zaman?

Diyorlardı. Gözünüzü açın! Şüphesiz Allah'ın yardımı yakındır."

İşte bunaldıkları, daraldıkları bir anda böyle söyleyenler gibi, sizler de bunalıp sıkılmadan, ümitlerinizi tamamen Allah'a bağlayacak hale gelmeden, herşeyden ve herkesten ümitlerinizi kesip yalnızca Allah'a yönelip; Allah'ım! Zaferin ne zaman? diye yalvaracak hale gelmeden cennete gireceğinizi mi sanıyorsunuz? Siz bu hale gelince de Allah buyuracak ki: Bekleyin, Allah'ın yardımı yakındır! Şu anda dünya üzerinde gerçekten böyle bir ortamda olan, daralan, sıkıntı içinde olan ve gerçekten ne yapacaklarını şaşırmış ve herşeyden ümitlerini kesip: Ya Rabbi! Bize bir çıkış yolu göster! Bize senden başka yardım edecek kalmamıştır! Biz ne yapacağız? Ne olacak bizim halimiz? diyen müslümanlara karşı bu müjdeyi verebiliriz. Bekleyin müslümanlar! Dayanın müslümanlar! sabredin Allah'ın yardımı yakındır diyebiliriz. Bu insanlar Allah'tan, okudukları Kur'an'dan bu müjdeyi alacaklar, müjdeyi alan toplumlar zafere ulaşacaklar, zafere ulaşan bu toplumlar yine Allah'a hamd ve tesbihle görevli olacaklar ve yepyeni bir hayata başlayacaklar.

Ama bu müjde şu anda bize biraz uzak gibi. Yalnız bir de şu var ki, yaşadığımız dünyada galibiyet, ya da mağlubiyet, izzet ya da zillet her hâlükârda bizim bir imtihanın içinde olduğumuzu göstermektedir. Yâni böyle bir ortamın içinde olmayan müslümanların da kendi başlarına diri kalabilmeleri, böyle bir ortam içinde onların da Allah'a yalvarmaları, Allah'tan çıkış yolu istemeleri ile, beri tarafta kimi müslü-manların da izzet ve şerefe ulaştıktan, mülk ve saltanatı elde edip e-gemenliklerini kazandıktan sonra, Allah'ın dinini hakim kılmaya çalışmaları herkesin imtihanını eşitleyiveriyor. Yâni farz edin ki şu anda dünyanın tek güçlü devleti biz olsak ve tüm dünya kâfirleri bizim önümüzde eğilseler, bizler yine kullukla, yine tesbihle, yine tekbirle, yine hakla ve Allah'a kullukla sorumluyuz demektir.

Şu anda dünyada tek İslâm gücü olmasa, müslümanlar kıyam edemeseler, müslümanlar savaşmak şöyle dursun, savaşı akıllarının ucundan bile geçiremeyecek bir durumda olsalar, kendi kendilerine bile yardım etmeye, oğullarına, kızlarına hakim olmaya bile güç yetiremez bir durumda olsalar, yine bizler, Allah'a kullukla, Allah'ın yüceliğini kabulle, takvayı kabulle mükellefiz. Tesbihi, tekbiri gerçekleştirmekle mükellefiz demektir. Hayat budur ve ölünceye kadar, kıyamete kadar da bu iş böylece devam edecektir.

215:"Peygamberim, sana neyi infak edeceklerini sorarlar. De ki; hayırdan ne infak ederseniz ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara. Hayırdan ne yapmışsanız Allah şüphesiz onu bilmektedir."

Mahallenizde, mahalle deyince ne kadar sınır çizebilirseniz, belki apartman hayatı yaşayanlar için bu zordur; ama bir mahallede yaşayanlar için biraz daha kolaydır. Mahallenizde halini ahvalini bilmediğiniz bir tek komşu olmasın. Mahallenizde durumunu bilmediğiniz bir tek komşunuz olmasın. Ve çok rahat bir şekilde derdi olan müslümanlar size gelebilsinler. Ama bu ortamı siz oluşturacaksınız. Siz onlara gideceksiniz, siz onlarla beraber olacaksınız ki, onların da sıkıntısı, derdi olduğu zaman size gelebilsinler.

Hısım, akrabalarınız içinde derdini size açmak istedikleri za-man çok rahat açamayacak kimse kalmasın. İlk önce emmi, dayı, teyze deyin. Sonra emmi çocukları, dayı çocukları deyin. Sonra babalarınızın emmi dayı çocukları deyin. Yâni gücünüz nereye kadar ulaşırsa, bu sorumluluk sahasını yavaş yavaş artırmaya gayret edelim inşallah. Yâni infak, bu kitabı birilerine götürmemizin ve pratikte uygulamamızın en kestirme yoludur. Yâni ilk önce biz bu insanlara fedâkarlığı götürelim ki, fedâkarlığımızla birlikte bu kitap da onlara ulaşmış olsun. Yetimler, miskinler, akrabalar, yolcular ve komşulara infak edeceğiz. Ama şüphesiz ki bu da bizim fedâkarlığımızı gerektirecektir. Fedâkarlık yapabilmemiz de masraflarımızdan kısmayı gerekli kılacaktır. Masraflarımızı kısacağız, yeni yeni hedefleri bir tarafa bırakacağız, lüksü bir tarafa bırakacağız. Yâni şu anda para harcama yollarını kısacağız, paralarımızı Allah için başkalarına harcama yollarını bulmaya çalışacağız. Biraz önceki dediğimle bu ikisi doğru orantılıdır. Kendi harcamalarımızı kısmamız demek; bizim paralarımızı başka yerlere harcama imkânımızın doğması demektir, biz bunu gerçekleştirdik mi de toplum yavaş yavaş İslâm'a doğru dönecektir. Kâfirler bu hareketlerden memnun olmayacaklar, ayrışma başlayacak, ayrışma başlayınca da savaş başlayacak, savaş başlayınca da Allah'ın yardımıyla müslümanlar muzaffer olacak. Veya bakarsınız ki Allah'ın lüt-fuyla bütün insanların meyli size doğru olacak ve yine Allah'ın lütfuyla toplumun içinde bir savaş olmadan, toplum İslâm budur diye teslim olacak ve bu sefer dış dünyayla hesaplaşmamızı da Allah kolay kılacaktır inşallah.

216:"Ey iman edenler! Hoşunuza gitmediği halde savaş size farz kılındı. Ama olur ki bir şey hoşunuza gitmediği halde sizin için daha hayırlıdır. Ve olur ki bir şey sevdiğiniz halde sizin için şer olabilir. Allah bilir, siz bilmezsiniz."

Rabbimiz hoşlanmasanız da savaş size farz kılındı buyuruyor. Aslında herhangi bir şeyden hoşlanıp hoşlanmamak mü'minin elinde olan bir şey

değildir. Müslüman teslim olan kişidir. İradesini Allah'a teslim eden kişidir müslüman. Yâni Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eden, arzularını Allah'ın arzularına teslim eden kişidir. Allah onun adına bir şeyden razıysa, mü'min de ondan razı olmuştur. Allah kendisi adına emir veya yasak olarak neleri seçmişse, Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul etmiş kişidir mü'min. İman bunu gerektirir, teslimiyet bunu gerektirir. Aksi takdirde imandan söz edilemez.

İnsanın bir şeyden hoşlanması ya da hoşlanmaması, o şeyin hayırlı veya hayırsızlığını belirlemez. Aksine bir şeyin hayırlı ya da ha-yırsız oluşu, onun sonucunu bilmeye bağlıdır. Bir şeyin sonucunun ne olacağını, nasıl sonuçlanacağını Allah'tan başka hiç kimse bilemez. Başladığı bir işin sonucunun ne olacağını? Nasıl olacağını bilemeyen bir insanın hayırlıyı hayırsızı önceden tesbit etmesi mümkün değildir. Öyleyse iyinin kötünün, hayrın şerrin, haramın helâlin, hakkın bâtılın tesbitinde kıstas vahiydir. Bunu bilen sadece Allah'tır. Bakın âyetin devamında buyurur ki Rabbimiz:

"Allah bilir, siz bilmezsiniz!"

Buyurur. Yâni sizler hakkınızda neyin hayırlı, neyin hayırsız olduğunu bilemezsiniz! Bunu bilen ancak Allah'tır. Perdelerin arkasını, hadiselerin arka planını bilen ancak Allah'tır. Çünkü hayatın sahibi, varlığın sahibi Allah'tır. Hayatın tüm kanunlarını koyan Allah'tır. Bunu bilen Allah, sizin adınıza verdiği tüm emirlerinde sizin hayrınıza, sizin menfaatinize emirler vermektedir. Tüm kötülüklerden, tüm zararlardan korunmanız için de yasaklar koymaktadır. Emirleri de, yasakları da sizin hayrınıza, sizin menfaatinizedir.

Zira insanlar pek çok şeyin kendileri hakkında zararlı olduğu-nu, uzun ve yorucu deneyimler sonucunda öğrenebilmişlerdir. Hattâ kimi deneyimler milyonlarca insanın hayatına mal olmuştur. Pek çok şeyin deneyimi de hâlâ mümkün olamamıştır. Herşeyi bilen, bilgi ken-disinden olan Allah'ın bilgisine teslim olmayan insanlar, bu konuda daha çok şeyler çekeceklerdir.

Âyet-i kerîmede konu edilen savaş da böyledir. Allah buyurur ki; hoşunuza gitmese de savaş size farz kılınmıştır. Yarattığı insanın fıtratını bilen Allah, yarattığı insana din gönderirken onun bu fıtratını asla göz ardı etmez. İnsan fıtraten savaştan hoşlanmaz. Savaş insan nefsine ağır gelir. Çünkü savaşta ölmek vardır, öldürmek vardır, yara-lanmak vardır, maldan ve candan fedâkarlıklar vardır. Bu yüzden insan fıtraten güçlükleri sevmez. Ama yeryüzünde zulmün,

işkencenin, adâletsizliklerin, kullara kulluğun bitirilip yerine adâletin ve Allah'a kulluğun gerçekleştirilebilmesi için savaş kaçınılmaz bir sonuçtur. Yâni yeryüzünde savaş, barış ortamının gerçekleştirilmesi için bazen kaçınılmaz bir vakıa olabilir. Zira yeryüzünde hakkın hâkimiyeti olmadan, fitne kaldırılmadan, barış ortamını görmek mümkün değildir.

İşte Allah'ın kullarını, Allah'a kulluktan koparıp, kendilerinin kulu ve kölesi haline getiren, Allah kanunlarını kaldırıp kendi kanunlarını yürürlüğe koyan, insanları Rablerine değil de kendilerine boyun eğmeye zorlayan ve böylece Allah'ın kullarını fitneye düşüren tüm tâğut-lara kaşı savaşılmadan, barışın sağlanması mümkün değildir.

İşte yeryüzünde huzurun, barışın, Allah'a kulluğun gerçekleştirilmesi adına savaşmanız, bu uğurda mal harcamanız, sıkıntılara göğüs germeniz sizin için hayırlıdır. Siz bunun sonunu bilemediğiniz için hayırsız görseniz de sizin için hayırlıdır. Şehâdet hayırlıdır, cennet hayırlıdır, ganîmet hayırlıdır, zafer hayırlıdır. Hepsi sizin için hayırlıdır diyor Rabbimiz.

217:"Sana haram ayda savaşın hükmünü soruyorlar. De ki; o ayda savaş büyük günahtır. Ama Allah yolundan menetmek, ona ve Mescid-i Haram'a küfürde bulunmak, ahalisini oradan çıkarmak, Allah katında daha büyük bir günahtır. Fitne katilden daha büyüktür. Kâfirler ellerinden gelse sizi dinlerinizden döndürünceye kadar sizinle çarpışır dururlar. Sizden kim dininden döner de kâfir olarak ölürse işte onların amelleri hem dünyada hem de âhirette boşa gider. Ve işte bunlar cehennemliklerdir. Onlar orada ebedî kalacaklardır."

Bu âyet hicretin ikinci yılında, Recep ayında vukua gelen bir hadise üzerine nazil olmuştur. Allah'ın Rasûlü Abdullah bin Cahş baş-kanlığında sekiz kişilik bir heyeti Mekke ile Taif arasındaki Nahle bölgesine gönderdi. Düşmanı gözetleyip planlarıyla ilgili bilgi toplamala-rını emretmişti. Allah'ın Rasûlü kendilerine savaş izni vermediği halde bu grup Mekkeli müşriklere ait bir ticaret kervanına saldırmış, bir kişiyi öldürmüş ve diğerlerini de esir alarak ganîmetlerle birlikte Medine'ye dönmüşlerdi.

Bu müslümanlar o gün Recep ayının son günü mü, yoksa Recep ayı bitmiş ve Şabanın ilk günü mü olduğu konusunda şüpheye düşmüşlerdi. Yâni bu olay haram aylardan biri olan Recep ayı içinde, Recep ayının son gününde mi olmuştu? Yoksa haram ay çıkmış ve Şaban ayında mı vukua gelmişti, bu konuda

şüphe vardı.

Seriye ganîmet ve esirlerle beraber Medine'ye dönünce, Allah'ın Rasûlü; ***"Ben size haram aylarda savaşmamanızı emretmemiş miydim!"*** buyurarak onları azarladı ve bunu tasvip etmedi. Bu hadise üzerine Mekke'li müşrikler ve onların Medine'deki müttefiki durumunda olan Medine'li yahudiler ve müslüman olmadıkları halde müslüman görünen münâfıklar aleyhte propagandaya başladılar. Muhammed haram aylarda bile adam öldürüyor! Haram aylarda bile kan dökmeye devam ediyor! diyerek yaygara yapmaya başladılar. İşte bu hadise üzerine âyet nazil olur.

Peygamberim, senden haram aylarda savaşma konusunu soruyorlar. De ki haram aylarda savaşmak büyük günahtır. Haram aylarda kâfirler saldırmadıkları sürece savaşmak haramdır. Kimilerine göre bu bugün de geçerlidir. Ve kıyamete kadar geçerliliği devam edecektir. Ama kimi âlimlerimize göre bu âyet:

"Müşrikleri nerede bulursanız öldürün!"

(Tevbe: 5)

Âyetiyle nesih edilmiştir. O âyetin bu âyetle nesih edildiğini söylemişlerdir. Nitekim Allah'ın Rasûlü Huneyn savaşında Havazin kabilesiyle, Taif savaşında da Sakif kabilesiyle haram aylarda savaşmıştır. Kâfirler müslümanlara saldırdıkları sürece, müslümanlar elbette bu aylarda bekleyecek değillerdir. Bakın âyetin bundan sonraki bölümünde Rabbimiz şöyle buyuruyor:

Haram aylarda savaşmak büyük günahtır, ama insanları Allah'ın yolundan engellemek, Allah'ın kullarını Mescid-i Haramdan çıkarmak, mescidleri aslî fonksiyonlarından uzaklaştırmak, Mescid-i Haram'a küfürde bulunmak, Allah katında daha büyük bir günahtır.

"Fitne katilden daha büyüktür."

Yâni sizin şirk fitneniz öldürmekten daha beterdir. Sizin insanları zulümle, işkenceyle, din eğitiminden mahrum bırakmakla ya da verdiğiniz materyalist eğitimlerle dinlerinden döndürmeye çalışmanız, Rabbim Allah diyen müslümanları, Allah'ın mescidinden ve vatanlarından çıkarmanız, öldürmekten daha beterdir. Hattâ:

"Kâfirler ellerinden gelse sizi dinlerinizden döndürünceye kadar sizinle çarpışır dururlar."

Dün de bugün de kâfir budur. Eğer ellerinden gelse, güçleri yetse yeryüzünde bir tek müslüman kalmayacak biçimde sizleri dinlerinizden döndürmeye ve sizi yok etmeye çalışırlar. Tüm yeryüzü kâfirleri yeryüzünde müslümanın varlığına asla tahammül edemezler. Hattâ bu kâfirler işte görüyoruz İslâm'ı hiç bilmeyen, tanımayan sadece adı müslüman olan, sadece atalarından kalma bir kısım âdetleri din diye yaşamaya çalışan insanlara bile tahammülleri yoktur. Adı Ah-met, Mehmet gibi müslüman adı olan kafası demokratik ve laik olan insanların varlığına bile tahammülleri yoktur. Yıllardır dünyanın her yerinde müslüman kanı döküyorlar kâfirler. Müslümanlar onlardan bir tek kâfiri öldürdüğü zaman hemen feryadı basıyorlar, bu müslümanlar adam öldürüyor! Bunlar barbarlar diye. Kendilerinin son elli yılda öldürdükleri müslümanın sayısını bile bilmek mümkün değildir.

Yıllardır Filistinli müslümanları öldürürler. Bunu yaparken kendileri haklıdır; ama günün birinde kendilerinden bir tanesi öldürüldüğü zaman müslümanlar terörist oluyor. Bunlar zâlim, âsî, saldırgan insanlardır. Allah'a ve âhirete de inanmadıklarından hiçbir ölçü tanımazlar. Kendileri oluk oluk müslüman kanı akıtırken, müslümanları yok etmek ve öldürmek için silahlanırken, müslümanları silahtan tecerrüt etmeye çalışıyorlar.

Bu kâfirlerin her çağda tek hedefleri, yeryüzünde İslâm'ın ve müslümanların mevcut olmamasıdır. İslâm'ın ve müslümanın varlığı bu kâfirlerin korkulu rüyasıdır. Bunlar şunu kesinlikle biliyorlar ki; yeryüzünde İslâm varsa küfür asla yaşayamaz. Yeryüzünde az da olsa bu dine inanan, bu sistemi uygulayan, Allah'a inanan bir müslüman topluluk bulundukça onlar bâtıl yollardan, zulüm ve fesatlarından asla emin olamazlar. Müslümanın varlığı, gecenin zifiri karanlığını ortaya çıkaran gündüzün varlığı gibidir. Onun içindir ki kâfirler yeryüzünde bir tek müslümanın varlığına bile tahammül edemezler ve şu anda tüm çıplaklığıyla müşahede ettiğimiz gibi müslümanları yok etmek için ellerinden gelen herşeyi yapmaktadırlar. Hattâ yeryüzünde bir tek müslüman kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecektir diyor adamlar.

"Sizden kim dininden döner de kâfir olarak ölürse, işte onların amelleri hem dünyada hem de ahirette boşa gider. Ve işte bunlar cehennemliklerdir. Onlar orada ebedî kalacaklardır."

Âyet-i kerîme bu kâfirlerin haklılığını kabul ederek onların ağızlarını kullanmanın çok tehlikeli olduğunu anlatıyor. Kâfirlere meyletmek, onları kabullenmek, küfrü kabullenmek demektir. İslâm'dan sonra küfre dönmek

demektir.

"Habita" kelimesi devenin düşüşü için kullanılır. Devenin zararlı yerlerde otlayarak, zararlı otları yiyerek şişmesi, sonra da ölmesi anlamına kullanılan bir kelime. Burada da amellerin düşmesi, boşa gitmesi anlamına geliyor.

Şirk koşan kişinin tüm amelleri boşa gidecektir. Zümer sûresinde Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"Ey peygamberim! Sana ve senden önceki elçi-lerimize şöyle vahy ettik: Eğer şirk koşarsan, mutlaka amelin boşa gider ve hüsrana uğrayanlardan olursun"

(Zümer: 65)

Yine Mâide sûresinde:

"Kim imandan sonra küfre girerse ameli boşa gider."

(Mâide: 5)

Bu âyetlerde amellerin boşa gitmesi, yalnız irtidata bağlı olarak anlatılmaktadır. Yâni kişi irtidat ettiği anda tüm amelleri boşa gitmiş demektir.

Ama Bakara sûresindeki bu âyete göre:

Kaydı vardır. Yâni ***"Kâfir olarak öldüğü takdirde"*** ifadesi vardır. Mürted olan ama tevbe etmeden bu haliyle mürted olarak ölen kişinin amelleri boşa gidecektir deniyor. Kimi âlimlerimiz bunu tercih etmişler, yâni ancak bu haliyle tevbe etmeden ölen kişinin amellerinin boşa gittiğini söylemişler, kimileri de irtidat ettiği andan itibaren tüm amellerinin boşa gittiğini söylemişlerdir.

218:"Gerçekten iman edenler, hicret edenler ve Allah yolunda savaşanlar (yok mu?) işte Allah'ın rahmetini ümit edenler bunlardır. Allah çok bağışlayıcı ve merhamet edicidir."

Allah'a, Allah'ın istediği biçimde iman edenler, bu imanlarını amele dönüştürüp pratize etme imkânı bulamadıkları için, zulüm ortamından kulluk ortamına hicret edenler ve imanlarını yaşamak üzere cehd ü gayret edenler, cihad edenler, işte Allah'ın yardımı ve rahmeti bunlarla beraberdir.

İman eden ve imanlarını yaşayabilecekleri bir ortama hicret edenler. İman ve cihatla alâkalı Bakara sûresinin önceki âyetlerinde epey bir şeyler demeye çalıştık. Burada inşallah hicretle alâkalı da bir şeyler söylemeye çalışalım.

Allah’ın Rasûlü ve beraberindeki müslümanlar, Mekke’li kâ-firlerin işkenceleri altında bunalmışlar, imanlarını yaşama imkânı bulamayınca evlerini, eşyalarını, mallarını, mülklerini bırakarak, öz vatanlarını terk ederek, Allah’a kulluğu icra edebilecekleri Medine’ye hicret ettiler. Hicreti değerlendirirken Mekke’deki on üç yılı göz önünde tutmak zorundayız.

Allah’ın Rasûlü Mekke’de tek başına ortaya çıkmış ve çevresini Allah’a kulluğa davet ediyordu. Yapayalnızdı. Kimsesi yoktu, yardımcısı yoktu, desteği yoktu. Hanımı Hatice’ye sorar Allah’ın Rasû-lü:***"Kim inanır bana şimdi ey Hatice?"*** Şu yalnızlığı bir tasavvur edin. Tebliğ için keşke ömrümüzde bir kerecik biz de duyabilseydik bu kaygıyı! Kim inanır şimdi bana? Dünya o kadar geniş ki! İnsan o kadar çok ki! İlişkiler o kadar girift ki! Kurulu düzen İslâm’dan o kadar uzak ki! Neresinden tutsundu Allah’ın Rasûlü? Nereden başla-sındı işe?

"Kimse bana inanmazken o inandı!" derken, Hatice anamızı ne kadar sevdiğini anlıyoruz Rasûl-i Ekrem’in. Taştan adam ararken bir Ebu Bekir’in, bir Ali’nin kim bilir onu ne kadar sevindirdiğini anlamaya çalışıyoruz. Kavminin vurdum duymaz kesildiği, akrabalarının sağır bir duvar kesildiği günlerde Bilâl’in onu ne kadar mutlu ettiğini anlamaya çalışıyoruz.

Çünkü o günlerde müslüman olmak gerçekten çok zor ve tehlikeliydi. Ben müslüman oldum demek, âdeta işkenceye adaylığını koymak gibiydi. Tek başına dünyayı omuzlamak isteyen bir Allah nebisine omuz vermek cidden büyük cesaret işiydi. Ama bakıyoruz ki Ebu Bekir ve Ali o zor günde, onun yanında yer aldıkları gibi daha sonra hicret esnasında da bunlardan birisi mutlak zarar göreceği, ya da kesinlikle öldürüleceği bir yatağa uzanması, Rasulullah’ın yatağına girmesi, diğerinin de onunla beraber gece yola koyulması gösteriyor ki; sanki hicretle ilk günler ucuca gelmişti.

Hicret öncesi on üç yılın karakteri tebliğdi. Sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel hayatı şirk çerçevesinde şekillenmiş bir toplum bünyesinde İslâm’ı tebliğ.

Bakıyoruz, on üç yıl Allah’ın Rasûlü kendi evinde, Allah’ın Ra-sulü Safa tepesinde, Allah’ın Rasûlü Ukaz’da, Allah’ın Rasûlü Kâbe-nin içinde, Allah’ın Rasûlü Erkam’ın evinde, pazarda, panayırda, deve güreşlerinin yapıldığı yerde, şiir müsabakalarının yapıldığı meydanda, taşradan gelen kervanların arasında,

insanların toplandığı çadırların içinde. Eşine anlatıyor, akrabalarına anlatıyor, ticaret için gelenlere anlatıyor, Mekke'li müşriklere anlatıyor, anlatıyor. Sonuna kadar mücâdelesini sürdürüyor. İşte hicret öncesinin ortamı budur. Muhammed İkbal der ki: ***"Binlerce yıldızın kanı akmadan şafak sök-mez!"***

Hicret böyle bir dönemi yaşamanın sonucudur. Önce inanan, sonra bu inancı bütün cihana haykıran, inancını yaşama yolunda karşısına kâfirlerin çıkardığı tüm engellemelere karşı sabreden, inancından ve bu inanca dayalı yaşamasından vazgeçmemek üzere direnen kişinin işidir hicret.

Hicret, tavır ortaya koymadır. İmanımızı, tavrımızı ortaya koymaya çalışırken, konumumuzu değiştirmeye çalışırken şehrin tüm kapıları yüzümüze kapanmış, çevremiz inancımızı yaşamamıza imkân vermeyecek duruma gelmişse, kendi kafamızda planladığımız mekân değişikliği için seçtiğimiz Habeşistan pek elverişli olmamışsa, acaba mı diye gittiğimiz Taif'ten kan revan içinde dönmek zorunda kalmışsak, o zaman Allah'ın bize de bir Medine lütfedeceğine inanacağız ve işte o zaman mekân değişikliği zorunlu olacaktır diyoruz.

Hicret, İslâm'ın yaşanmadığı bir mekândan İslâm'ın yaşandığı bir mekâna göçtür. Tabii bütün müslümanlardan muhacir olmaları istenmez. Bazılarının da Ensâr olmaları istenir, bunu hiçbir zaman unutmamalıyız. Mekke'deki Medine'ye hicret ederken, Medine'dekiler de biz de Mekke'ye hicret edeceğiz dememelidir yâni.

Hicret, kişinin bulunduğu konumdan, bulunduğu makamdan ayrılmasıdır. Yaşadığınız şehir, oturduğunuz mahalle eğer kulluğunuza engel oluyorsa, Allah'a kulluğu becerebileceğiniz başka bir mahalleye gitmeniz hicrettir. İçinde bulunduğunuz arkadaş grubu, sizin Allah'a kulluğu icra etmenize engel oluyorsa, o arkadaş grubunu terk edip kulluğunuza yardımcı olabilecek başka bir arkadaş grubuna gitmeniz hicrettir. Mesleğiniz Allah'a kulluğunuza engelse o mesleği terk edip başka bir meslek seçmeniz hicrettir. Dükkanın sebebiyle, çoluk çocuğun sebebiyle, okulun sebebiyle Allah'a kul olamadım mı diyorsun, Allah'ın arzı geniştir, o ortamdan başka bir ortama hicret edersin.

Mü'min, eğer bulunduğu bölgede karısına söz geçiremiyor, çocuklarını eğitemiyorsa o bölgeyi değiştirmek zorundadır.

Bulunduğumuz bir anlayıştan, bir yapıdan, başka bir yapıya, bulunmuş olduğumuz bir iş dünyasından başka bir dünyaya, müşriklikten mü'minliğe ayrılmaktır. Başta şirk olmak üzere tüm günahlardan, tüm haramlardan, Allah'ın menettiği herşeyden kaçan ve iyiye, doğruya yönelen herkes hicreti yaşamaktadır. Allah'ın Rasulü bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

"Fitne ve bozgun içinde ibâdet, bana hicret etmek demektir."
(Müslim Fiten 130)

Zira hicretteki temel hedef, İslâm'ın yaşanmasıdır. Bulunduğu yerde de aynı şeyi yapan kişi, aynı amaç içinde demektir. Haramları terk etmek, vatanı terk etmek kadar zordur. Günümüzde haramlara o kadar alışılmıştır ki, onları terk etmek çok zordur. Özellikle kurumlaşmış günahlar.

Hicret bazen toplumun içindeyken, toplumdan etkilenmemeyi becerebilmektir. Allah'ın Resûlüne Mekke'de ilk gelen âyetler bunu anlatıyordu:
"Peygamberim! Onlardan güzellikle ayrıl!"
(Müddessir 10)

Bakıyoruz ki, bu hicret emrini alan Allah'ın Rasûlü Mekke'yi terk etmedi, toplumdan iraz edip onlarla tamamen ilişkilerini kesmedi. Toplumun içindeyken toplumdan etkilenmemek türünde bir hicret gerçekleştirdi Allah'ın Rasûlü. Toplumun anlayışlarından, düşüncelerinden, kültürlerinden, kültür evlerinden, örf ve âdetlerinden güzellikle ayrıl peygamberim! diyordu Rabbimiz. Giyim kuşam anlayışın onlarınkinden farklı olsun! Düğün anlayışın, okuma anlayışın, mala bakışın, ikram anlayışın, kazanma harcama anlayışın, hâsılı tüm anlayışların onlarınkinden farklı olsun! diyordu Rabbimiz. Bu tip bir hicret, kıyamete kadar devam edecektir mü'minlerin hayatında.

Öyleyse bizler toplumun içindeyken, toplumdan etkilenmeme-ye çalışacağız. Babalarımızın yanlışlarından, analarımızın huysuzluk-larından, toplumun gayri İslâmî tarzı telakkilerinden, komşularımızın ahlâksızlıklarından veya bize empoze edilen İslâm dışı hayat programlarının tümünden hicret edeceğiz.

Eğer bütün bu âyetleri amel etmek üzere okuyorsak, hayatımı-za aktarmak üzere dinliyorsak, buraya bunun için geliyorsak o zaman biraz biraz taşınalım bulunduğumuz ortamlardan. Ayrılalım bulunduğumuz alanlardan. Meselâ hangi

alandaydık? Mal mülk alanında mıy-dık? Moda ortamında mıydık? Ekran alanında mıydık? Neredeydik? Nereye yerleştirmiştik kendimizi? O yerleşim alanlarımızı İslâm'ın istediği yerleşim alanlarına değiştirelim, hicret edelim inşallah.

Evet, âyet-i kerîmede önce iman, sonra hicret, daha sonra da cihad ve zaferin geldiğini görüyoruz. İmanını tam olarak yaşamak için hicreti ve cihadı göze alamayan, malını, evini, vatanını, işini, aşını, ko-numunu, statüsünü, kavmini, kabilesini terk etmeyi göze alamayan bir İslâm topluluğunun muzaffer olması ve gerçek İslâm'ı yaşaması da asla mümkün olmayacaktır.

219:"Peygamberim! Sana hamr (içki), meysir (kumar) den soruyorlar. De ki:" Her ikisinde de hem büyük günah hem de insanlar için birtakım faydalar vardır. Lâkin onların günahları faydalarından daha büyüktür. Peygamberim! Yine sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki ihtiyacınızdan fazlasını verin! Allah size âyetlerini böylece açıklar ta ki düşünüp ibret alasınız."

Kur'an-ı Kerîmde bu âyet içki, kumar ve şans oyunlarıyla ilgili verilen ilk emirdir. Bu ilk âyette, bu ikisinin iyi olmadıkları anlatılıyor. Bu âyet, bunların kesin haram olduklarına dair ilerde gelecek âyetlere giriş teşkil etmektedir. İçki belli merhaleler sonucunda haram kılınmıştır. Bu konuda ilk gelen âyet-i kerîme şudur:

"Hurma bahçelerinin ve üzüm bağlarının meyvelerinden hem bir sarhoşluk verici şey çıkarırsınız hem de güzel bir rızık."

(Nahl: 67)

Âyeti gelmiş. Bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz içkinin haram olduğunu bildirmemekle beraber, diğer rızıklar için kullandığı güzel ifadesini kullanmamıştır. Bu kadarcık bir işareti kavrayan sahabenin bir kısmı içkiyi terk ettiler, ama yine içmeye devam edenler de vardı. Sonra ikinci merhalede Bakara sûresindeki bu âyet-i kerîme geldi.

Burada soru soran Hz. Ömer, Hz. Muaz ve beraberlerindeki bir kısım sahabeydi. Gelmişler Allah'ın Resûlüne ve:

"Ey Allah'ın Rasûlü! Bize içkiyle alâkalı bir şeyler söyle! Biz bunlardan çok rahatsız oluyoruz! İçki aklı giderdiği için çok çirkin şeyler oluyor! Bu konuda bize bir şeyler demeyecek misin? Bir fetva vermeyecek misin?" deyince, işte bu âyet-i kerîme nazil oldu. Peygam-berim sen de ki onlara; içki ve kumarda hem büyük günah vardır hem de insanlara birtakım faydalar vardır. Bu âyet-i kerîmede içkinin ya-saklığı belli olmakla birlikte, caiz olma ihtimali de yok değildi. Bu ka-darcık bir açıklamayla da olsa sahabeden pek çoğu da içkiyi terk etti. Ama kesin yasak olmadığı için içenler de vardı.

Sonra sahabe arasında cereyan eden bir namaz olayı gerçekleşti. Sahabe şuuru yerinde olmadığı için manayı bozacak, hattâ imanı tehlikeye düşürecek bir şekilde âyeti yanlış okudu ve hemen bu olayın akabinden:

"Ey iman edenler! Sarhoş olduğunuz halde namaza yaklaşmayın!"

(Nisâ: 43)

Âyeti nazil oldu. Buradaki emrin biraz daha sertleşmesinden sonra sahabe arasında içkiyi terk edenlerin sayısı artarken, içmeye devam edenlerin sayısı da yok denecek kadar azaldı. Bir ara içki yüzünden pek çok densizliklerin yaşandığından rahatsız olan Sa'd Bin Ebi Vakkas, Rasulullah'a gelerek şikâyette bulunmuş ve Allah'ın Ra-sûlü de:

"Allah'ım! Şarap hakkında bize yeterli beyanda bulun!"

Diyerek dua etti ve hemen arkasından Mâide sûresindeki:

"Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar) fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir. Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz...."

(Mâide: 90, 91)

Âyeti inmiş ve böylece kesin olarak şarabın haramlığı ortaya konmuş ve bunu duyan Hz. Ömer de:

"Vazgeçtik ya Rabbi! Vazgeçtik ya Rabbi!"

diye haykırmaktan kendisini alamamıştır. Rasulullah'ın münadisinin ağzından bu âyeti duyan müslümanlar, şarap kadehini ağızlarına götürmek üzereyken hemen yerlere atmışlar, küpleri dökmüşler ve bu işten vazgeçmişlerdir. Damarlarına kadar alkolik olmuş insanlar, bir anda Allah'ın emrine uyup içkiyi terk ediverdiler. Hattâ Hz. Ali Efendimiz:

"Vallahi Rabbimin bu emrini duyduktan sonra bir tarlaya bir damla içki düştüğünü bilsem artık ben o tarlaya tohum atmam! Kesinlikle o tarladan mahsul kaldırmam"

diyordu. Bir başka sahâbe de:

"İçki kadehine değen elimi keser atarım! Onu bir uzuv olarak bünyemde taşımam!"

diyordu. Evet, düne kadar alkolik olan bu insanlar, bir anda İslâm'la tanışır tanışmaz değişiyorlardı.

Hamr kelimesi örtmek anlamına gelir. Şarap da aklı örtüp bürüdüğü için, aklı dumanladığı için ona da hamr denmiştir. Sarhoşluk verici, aklı örtücü, aklı giderici, şuuru yok edici herşey hamrdır. Bunların haramlığı için sarhoşluk verecek derecede olmaları gerekmez, damlası bile haramdır. İçilmesi haram olduğu gibi, alınıp satılması da haramdır. Allah'ın Rasûlü Buhârî'deki bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Her sarhoşluk veren şey haramdır."
(Buhârî Edep 80)

Yine başka bir hadislerinde:

"Çoğu sarhoşluk veren şeyin azı da haramdır."
(Ebu Dâvûd Eşribe 5)

Meysir, kolaylık anlamına gelen yüsür veya yesar kelimesinden gelir. Meysir zahmetsiz ve kolayca mal elde etmek demektir. Veya zar gibi ne olacağı

belli olmayan tehlikeli bir şeye bağlanarak mal vermek ve almak demektir. Araplar nerd (tavla) satranç vb. gibi oyunlarla kumar oynarlardı. Rabbimiz buyurdu ki:

De ki bunlarda büyük zararlar ve günahlar vardır. Her ikisi de akılları ve malları telef eden, insanları perişan eden şeylerdir. Ama bununla beraber bu büyük zararlarının ve günahlarının yanında:

Bunlarda insanlar için bazı ufak tefek faydalar da vardır. İnsanlar bunlar sayesinde belki biraz neşe, biraz geçici lezzet duyabilirler. Korkaklara içkinin geçici bir cesaret vermesi gibi biraz menfaat sağlayabilirler. Ama:

Bilesiniz ki bunların zararları faydalarından, günahları sağladıkları menfaatlerinden çok daha büyüktür. Sağladıkları neşe ve lezzetler gelip geçici olduğu halde tevlid ettiği zararlar hem kişisel hem de toplumsal olmak üzere çok korkunç boyutlara ulaşmaktadır. Tıpkı bulaşıcı hastalıklar gibi toplumun her kesimini sarma özelliği taşımak-tadırlar. Sadece müptelalarını değil, doğacak nesilleri de zehirleme istidadına sahiptirler.

İçki içerek aklını ve iradesini iptal eden kişi, Allah'ın insan olma özelliği olarak kendisine verdiği en büyük nîmetlerden biri olan aklını felce uğratmış ve bir noktada insanlıktan çıkmış demektir. Aklı olmayan bir adamın yapamayacağı bir şey yoktur. Bu adam, şunu şu-nu da yapabilir mi demek zaittir. Adam da öldürür, karısını da boşar, çocuklarını da keser, dinden de çıkar. Şeytanın elinde oyuncak olmaktan kurtulamaz bu adam.

Meysir (Kumar) pek çok oyunları içine alan geniş kapsamlı bir ifadedir. Genel olarak taraflardan birinin kaybetmesinin, ötekisinin de kazanmasının söz konusu olduğu herşey, her oyun kumardır ve haramdır. Piyango, loto, toto, at yarışları, tavla, satranç, iskambil gibi oyunların tamamı kumardır. Yenen kazanır, yenilen kaybeder temeline dayanan tüm oyunlar da kumardır ve haramdır.

Buhârî'de Allah'ın Rasûlü:

"Tavla ve satrançtan sakının! Çünkü onlar acemlerin kumarıdır."
Buyurur (Buhârî Edeb'ül müfret)

Yine Ebu Dâvûd ve İbni Mace'deki bir hadislerinde de:

"Kim tavla oynarsa Allah ve Resûlü'ne karşı gelmiştir."

Buyurur. Rabbim bu iki belâdan mü'minleri korusun inşallah.
(İçki ile alâkalı bir soru soruldu)

Bu konuda epey söz ettik, ama sorulan soru üzerine biraz daha söz edelim:

Ayette geçen hamr kelimesini fakihlerin çoğu aklı gideren bütün içkileri kapsamına aldığını söylemişlerdir. Hanefiler hamrı şöyle izah etmişlerdir: Köpüklenip kuvvetlenen yaş üzüm suyu, yalnızca bu tür içkilerin ismi hamr'dır Bunun dışındaki sarhoşluk veren içkiler hamr kelimesinin şümûlüne girmez. Bu tür içkiler sarhoşluk verdiği için hamr'a kıyasla haramdır Fakihlerin çoğunluğu, sarhoşluk veren bütün içeceklerin azının da çoğunun da haram olduğunu ve hamr kelimesinin kapsamına dahil olduğunu söylemişlerdir.

İslâm'dan önce ve İslâm'ın ilk devirlerinde, câhiliye Arapları içki içer ve bunu hayatın bir parçası gibi görürlerdi. İslâm beş şeyin korunmasına büyük önem vermiştir. Bunlar: Akıl, sağlık, mal, ırz ve dindir. İçki içen kimse bu beş unsuru da koruyamaz duruma düşer. Amerika'da içki aleyhtarlarının kurduğu bir teşkilat yeryüzünde ilk defa içkiyi kimin yasakladığını araştırır. İlk yasağın Hz. Muhammed tarafından ortaya konulduğu anlaşılınca O'nun hatırasına New York'ta "Muhammed Çeşmesi adını verdikleri bir âbide yaptırırlar.

"Her sarhoşluk veren şey şaraptır ve her sarhoşluk veren şey haramdır. Bir kimse şarabı dünyada içer de ona devam üzere iken Tövbe etmeden ölürse âhirette Kevser şarabını içemez"
(Müslim, Eşribe, 73).

"Çoğu sarhoşluk veren şeyin azı da haramdır"
(el-Askalânî, Bulûgu'l Merâm, Terc. A. Davudoğlu, lV, 61 vd.).

Hz. Peygamber'e ilaç için şarap yapmanın hükmü sorulunca; "Şüphesiz şarap deva (ilâç) değil aksine derttir"
(el-Askalânî, a.g.e, IV, 61).

"Ümmetimden bir takım kimseler, çeşitli adlar koyarak içki içeceklerdir" (el-Askalânî, a.g.e, IV, 61).

Buna göre insana aklını kaybettiren ve onu iyi ile kötüyü, hayırla şerri

ayıramaz duruma getiren her şey içki sayılır. Sıvı veya katı olması sonucu değiştirmez. Afyon, eroin ve benzeri bütün uyuşturucular aynı niteliktedir. Çünkü bunları kullanan kişilerde aklın fonksiyonları değişir; uzağı yakın, yakını uzak görür; olağan şeylerden ayrılarak, olmayan ve olmayacak şeyleri hayal etmeye ve rüyalar denizin-de yüzmeye başlar. Bazı uyuşturucular da vücûdu durgunlaştırır, sinirleri uyuşturur, ruhsal çöküntülere yol açar, ahlâkı düşürür, iradeyi zayıflatır ve ferdi topluma faydasız hâle getirir.

İşte İslâm dini, fert ve toplum için faydalı olan şeyleri emrederken, zararlı olanları da yasaklamıştır. İslâm'ın yasakları tıp tarafından incelendiğinde, bunların fert ve toplum yararına olduğu görülür. Nitekim, içki ve domuz eti gibi yasaklar ilmin ve tıbbın süzgecinden geçirilmiş, nice maddî ve mânevi zararları uzmanlarca açıklanmıştır.

İslâm, içkinin içilmesini yasakladığı gibi, müslümanlar arasında ticaretini de yasaklamıştır. Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Peygamber (s.a.s) içki konusunda on kişiyi lanetlemiştir: Sıkan, kendisi için sıkılan, içen, taşıyan, kendisi için taşınan, içiren, satan, parasını yiyen, satın alan ve kendisi için satın alınan..."
(Tirmizî, Büyû', 59; İbn Mâce, Eşribe, 6).

Ancak günümüz müslümanları, İslâm'ın birçok hükmünü eğip büktükleri gibi, içki karşısındaki duyarlılığı da yitiriyorlar. İslâm'ın yasakladığı ve hoş görmediği birçok davranış Batı kültürünün etkisiyle onların da hayatına giriyor. Fâize müslümanlardan bazıları başka bir isim vererek, bazıları câiz diye fetvâ vererek, kimileri de günahını önemsemeyerek fâiz alıp veriyorlar. Kumara; toto, loto, piyango, at yarışı, sayısal, şans oyunu deyip takılıyorlar. Tesettüre; çağdaşlık, moda, kamusal alanda yasak deyip uymuyorlar. Bunun gibi bazıları da içki içmeyi, neredeyse kişiliği tamamlayan, normal bir davranış olarak kabul etmektedir. Peygamberimiz buyuruyor ki: *"Ümmetimden bir grup, 'hamr'ı (sarhoşluk veren içecekleri) kendi taktıkları bir adla helâl kılmaya çalışırlar."* (Dârimî, Eşribe 8, hadis no: 2106)

Rabbimiz yeryüzünde bizim faydalanmamız için bir yığın helâl rızık yaratmışken, insanın kendine zararlı bir şeyi yiyecek veya içecek olarak seçmesi, ondan zevk alması akıl dışı bir olaydır. Ne yazık ki, Allah'a kulluk etmeyi hayatlarından çıkaranlar için ne içki yasağının, ne de diğer yasak ve emirlerin bir anlamı vardır. Bunlar canlarının istediğini yapmaya çalışırlar. Hoşlandıklarını

yaparlar da yeryüzünü if-sâd ederler (bozarlar), azgınlaşır, haddi aşarlar, zâlim ve müstekbir olurlar. Yeryüzünü yaşanmaz hale getirirler. Hamr içmekle, önce insanın aklı, doğal işlevini kaybeder. Akılla beraber din konusundaki duyarlılık da gider. Sarhoşların nesilleri de içki içmenin zararını görürler. İçki içmekle işlenen cinâyetlerin, verilen zararların, batan ocakların, yitirilen şereflerin sayısı belli değildir. O yüzden Peygamberimiz; *"İçki bütün kötülüklerin anasıdır"* (Nesâî, Eşribe 44) buyurmuştur.

İslâm, içki yasağını bir iman meselesi olarak ele alıyor.

"Allah'a ve âhiret gününe iman eden hamr içmesin, Allah'a ve âhiret gününe iman eden içki içilen sofraya oturmasın.", "Hamr içenin kalbinden iman nuru çıkar.", "Üç kişi cennete giremez: Deyyus (karısını kıskanmayan), erkekleşen kadın ve içki düşkünü."
(Kütüb-ü Sitte, 8/169)

Hz. Peygamber (s.a.s.) zamanında sarhoş için belli bir ceza yoktu. Tutuklanıp mahkemeye çıkarılan suçlu ayakkabılarla dövülür, tepiklenir, yumruklanır, çomaklanır ve kırbaçlanırdı. Bu suç için verilen cezanın en yüksek miktarı kırk kırbaçtı. Hz. Ömer'in (r.a.) halifeliğinin ilk günlerinde de aynı ceza uygulanıyordu. Fakat o suçların arttığını görünce, diğer sahabelere de danışarak cezayı seksen kırbaca çıkardı.

İmam Malik, İmam Ebu Hanife ve bir rivayete göre İmam Şafiî de aynı görüşteydiler. Fakat, İmam Ahmed b. Hanbel ve bir başka rivayete göre İmam Şafiî, içki içmenin cezasının kırk kırbaç olduğu fikrindedir. Hz. Ali (r.a.) de kırk kırbacı kabul etmiştir. İslam fıkhına göre, yasağın üzerinde durmak İslâm Devleti'nin görevidir. Nitekim, Hz. Ö-mer (r.a.) zamanında Beni Sakif kabilesinden Ruveyşid adlı bir adamın dükkanı, içinde gizlice şarap üretilip satıldığı için yakılmıştır. Başka bir seferinde ise, şarap sattıkları için bir köyü yaktırmıştır.
(Tefhîmu'l Kur'an, Mâide, 90. âyetin tefsiri).

"Allah Teâlâ hastalığı da ilacı da indirmiştir. Ve her hastalığa bir ilaç var etmiştir. Öyleyse tedâvi olun. Ancak haram olan şeyle tedâvi olmayın."
(Ebû Dâvud, Tıbb 11, hadis no: 3874)

"Allah sizin için haram kıldıklarında şifâ yaratmamıştır."

(Tâc, c. 3, s. 212)

İçki, sadece içene zarar vermekle de kalmaz; İçki içmenin toplumsal ve psikolojik yönleri bulunmaktadır. Çünkü içki, bireyin âilevî, sosyal ve meslekî faâliyetlerini önemli ölçüde aksatmaktadır. Alkol bağımlısı olan kişilerde sinir sistemi işlevinde birçok bozukluklar ortaya çıkmasına bağlı olarak şizofreni ve duygusal bozukluklar meydana gelmektedir. Aynı zamanda da, alkolik olan kişinin; işini, âilesini, yaşamını kaybedebildiği, alkolik kadınlarda ise, çocuğun özürlü veya sakat doğurma ihtimalinin çok yüksek bir düzeyde olduğu ve büyük oranda streslere yol açtığı da tespit edilmiştir.

"Peygamberim! Yine sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki ihtiyacınızdan fazlasını verin! Allah size âyetlerini böylece açıklar, ta ki düşünüp ibret alasınız."

a: Nasıl infak edeceklerini, kimlere infak edeceklerini soruyorlar bir.

b: Bir de neyi infak edeceklerini soruyorlar.

Sorunun birinci şıkkını yukarıda anlatmıştı Rabbimiz. Yâni kimlere infak etmeleri gerektiği önceki âyette anlatılmıştı. Sorunun ikinci şıkkına gelince, buyurur ki Rabbimiz:

Peygamberim de ki; ihtiyaç fazlasını infak edin! Kendinize, ehlinize ihtiyacınız kadarını bırakın gerisini infak edin! diyor Rabbimiz. Peki ihtiyaç nedir? Ne kadardır ihtiyaç? İşte burada curcuna başlıyor. İhtiyaç kişiye yetecek kadar miktardır ya, işte burada problem başlıyor. Yetecek kadar. Efendim bu devirde aylık elli milyon da gelse yet-miyor yâni demeye başlıyor müslümanlar. Elbette ihtiyaç felsefemizi İslâm değil de kendimiz belirlemeye kalkarsak yetmeyecektir. Böyle bir hayatı yaşarken de infak edecek bir şeylerimiz kalmayacaktır. Meselâ üç beş yüz milyonluk bir evde oturma imkânımız varken beş on milyarlık bir evde oturuyorsak elbette infak edecek bir şeyimiz kalmayacaktır. İki üç milyarlık bir arabaya binmeye kalkıyorsak, elbette infak imkânımız kalmayacaktır. Normal bir ailenin bir yılda yiyebileceği bir miktarı evimizde bir ayda tüketmeye çalışıyorsak elbette infak im-kânımız kalmayacaktır. Ama eğer yetecek kadar bir hayatı yâni Allah ve Rasülünün belirlediği bir hayatı yaşıyorsak, elbette bizim de infak edebileceğimiz bir şeylerimiz olacaktır.

Yetecek kadar bir hayat; Allah ve Resûlü'nün istediği bir hayattır. Onun

dışındaki hayat ise ihtiyaçsızlığın ihtiyaç haline getirildiği bir hayattır. Evimize, kendimize yapacağımız harcamalarımızı asgariye indirebilmeliyiz ki, harcamalarımızı kısarak israfı önlemeliyiz ki bizim de infak edecek bir şeylerimiz olabilsin. Elbiselerimiz eskiyince bir yenisini alacaksanız, öbürünü tasadduk edin. Allah'ın Rasûlü Hz. Ai-şe'ye şöyle buyurur:

"Ey Aişe eski elbiseni tasadduk et ve hiçbir zaman gururlanma!"

Bir sahâbe geliyor Rasulullah'a: Ya Rasûlallah biz evde yiye-ceğimizi yetiştiremiyoruz! Geçinemiyoruz! Rızkımız yetmiyor! Darlık ve sıkıntı içindeyiz! Bizim rızkımızın bize yetmesi için, bu darlıktan kurtulabilmek için bize ne tavsiye edersin ey Allah'ın Rasûlü? Deyince, Rasûl-i Ekrem:

"Galiba evde ayrı ayrı kaplardan yiyorsunuz. Öyle yapmayın hepiniz tek kaptan yiyin" Buyurur.

220:"Dünya ve âhiret konusunda düşünüp en iyisini alın. Peygamberim bir de sana yetimlerden soruyorlar. De ki onlar hakkında ıslahta bulunmak (mallarını korumak) sizin için daha hayırlıdır. Eğer onlara karışırsanız onlar sizin din kardeşlerinizdir. Allah bozguncuyu ıslahçıdan ayırır. Eğer Allah dileseydi sizi bu konuda mutlaka sarpa sardırırdı. Şüphesiz ki Allah Azîzdir ve hikmet sahibidir."

Hem dünya hem de âhiretinizi düzenleyesiniz diye, hem dünya hem de âhiret işlerinde iyi davranasınız diye Allah size böylece âyetlerini açıklıyor. Öyleyse bu din ne sadece dünyaya ne de yalnızca âhi-rete mahsus bir dindir. Sadece âhiretle alâkalı konuları anlatan, dünya işlerine karışmayan bir din değildir. Hem dünya hem de âhiret işlerini düzenlemek için gelmiş bir dindir.

"Peygamberim, bir de sana yetimlerden soruyorlar. De ki; onlar hakkında ıslahta bulunmak (mallarını korumak) sizin için daha hayırlıdır. Eğer onlara karışırsanız, onlar sizin din kardeşlerinizdir."

Burada müslümanlar yetimlerle olan ilişkilerinin nasıl olacağı konusunda onların malları, eğitimleri ve terbiyeleriyle alâkalı nasıl davranacakları konusunda sorular soruyorlardı. Gerçekten de yetimler, müslümanların vicdanlarında önemli bir problem oluşturuyorlardı. Müslümanlar, yetimler konusunda günaha girecekleri korkusuyla onlarla yakın ilişkiye girmekten çekiniyorlardı. Çünkü daha önce bu konuda gelen Nisâ sûresindeki âyet onları ürkütmüştü.

"Yetimlerin mallarını haksızlıkla yiyenler, karınlarına sadece ateş

dolduruyorlar ve yarın onlar çılgın ateşe atılacaklardır."
(Nisâ: 10)

İşte bu âyet geldikten sonra müslümanlar onların mallarına el sürmekten korktular. Yetimlerle beraber olmaktan, onlarla birlikte yaşamaktan, yiyip içmekten, onların mallarıyla ve işleriyle ilgilenmekten çok korktular, gelip Allah'ın Resûlü'ne bu konuda onlara karşı nasıl davranacaklarını sordular. Bunun üzerine Rabbimiz buyurdu ki: Onlarla ilgilenmek, onların durumlarını düzeltmek, onların eğitimleriyle, ahlâklarıyla ilgilenmek, onları ıslah etmek daha iyidir. Çünkü yetimler toplumun yanında Allah'ın emanetleridirler. Müslümanların görevi bu emanete, emanet sahibi olan Allah'ın istediği biçimde davranmaktır. Onlarla yakın ilişki içine girmekten korkan müslümanlara Rabbimiz buyurdu ki; onlar sizin din kardeşlerinizdir. Onlarla ilişkiye girip, onların dünya ve âhiret işlerini ayarlamanız sizin hakkınızda daha hayırlıdır buyurarak müslümanları bu konuda teşvik ediyordu. Onları aranıza alır, onlarla birlikte yaşarsanız, onların mallarını kendi mallarınızın içine katar ve onların da kazanmalarını sağlarsanız yâni onların işleriyle ilgilenirseniz, sizin hakkınızda bu çok hayırlıdır çünkü bilesiniz ki onlar, sizin din kardeşlerinizdir buyuruyor Rabbimiz. Ama:

"Allah bozguncuyu ıslahçıdan ayırır."

Onlarla ilgilenirken, onların mallarını kendi mallarınızın içine katarken, onları istifade ettirmek için mi yapıyorsunuz, yoksa siz onlardan istifade mi etmek istiyorsunuz? bunu Allah ayıracaktır.

"Eğer Allah dileseydi, sizi bu konuda mutlaka sarpa sardırırdı. Şüphesiz ki Allah, azîzdir ve hikmet sahibidir."

Yâni din, kolaylık dinidir. Bu din zorluk dini değil kolaylık dinidir. Allah dilemiş olsaydı sizin işlerinizi zorlaştırırdı, ama bilesiniz ki Allah sizin için kolaylık murad ediyor, zorluk dilemiyor. Allah kolaylık olsun diye yetimlerin mallarıyla kendi mallarınızı katıp karıştırmada size izin verdi. Artık bu konuda sizin için herhangi bir sakınca kalmadı. Yetimin malıyla kendi mallarınızı karıştırıp, onun malı kadar ona da bir kazanç sağlayabilirsiniz buyurdu. Peygamberimiz de yetimler konusunda şehâdet parmağıyla orta parmağını birleştirerek şöyle buyurdu:

"Ben ve yetime yardım eden kişi cennette işte şöylece beraberiz" Buyurur.

Yetim, babası olmayan demektir. Henüz buluğ çağına gelmeden babasını kaybetmiş çocuklara yetim denir. Veya babası baba olarak vardır, ama her gece eve sarhoş gelip giden çocuklar da yetimdir. Babası anası tarafından kitap ve sünnetle tanıştırılmamış tüm çocuklar yetimdir. Ve bilelim ki yetimlerin doyurulması gereken üç bölgesi vardır. Kafa, kalp ve mide. Kendi çocuklarımız da dahil piyasadaki tüm yetimlerin bu üç bölgelerini doyurmak zorundayız. Kafa Allah'a götürücü bilgiyle doyurulmalıdır, kalp Allah'a götürücü imanla doyurulmalı, mide de Allah'ın helâl kıldığı rızıkla doyurulmalıdır. Karşımızdaki yetimlerin sadece midelerini doyurunca iş bitti zannetmeyelim, onların öteki bölgelerini de doyurmayı sakın ihmal etmeyelim inşallah.

221:"Müşrik kadınları, onlar iman edinceye kadar nikâhlamayın. İman eden bir câriye, müşrik bir kadından; bu müşrik her ne kadar hoşunuza gitse de daha hayırlıdır. Müşrik erkekleri iman edinceye kadar mü'min kadınlarla nikâhlamayın. İman eden bir köle, müşrik bir erkekten; bu sizin hoşunuza gitse de daha hayırlıdır. Onlar (o müşrik erkek ve kadınlar) ateşe çağırırlar, Allah ise izniyle cennete ve mağfirete çağırır. O âyetlerini insanlara açıklar, umulur ki düşünüp ibret alırlar."

Rabbimiz bu âyet-i kerîmesinde mü'minlerin kesinlikle onlar iman edinceye kadar müşrik kadınlarla evlenmelerinin mümkün ol-madığını anlatır. Haram olduğunu anlatır. Çünkü câriye bile olsa mü-mine bir kadın, güzelliği hoşunuza gitse de müşrik bir kadından daha hayırlıdır. Mü'mine bir câriye her zaman için bir kâfireden hayırlıdır. Çünkü onlar sizi ateşe, yâni cehenneme çağırırlar.

Bu tür evlilikler mü'minleri günah ve şirk yollarına götürebilir. Mü'min bir kocanın müşrik bir kadını ve ondan doğacak çocuklarını İslâm'a, imana kazandırması ne kadar mümkünse, müşrike bir kadının kocasını ve çocuklarını aynı şekilde kulluktan, imandan uzaklaştırıp şirke götürmesi de mümkündür. Bir de ayrıca aynı ailede hem İslâm hem küfür birlikte yaşanır olabilir. Koca İslâm'ı, kadın da şirki yaşatmak için mücâdeleye devam edebilir. Evde böyle bir çatışma yaşanabilir.

Ve böyle bir çatışma ortamında evdeki çocukların şahsiyetleri ve İslâmî yapıları sarsılabilir. Bir gayri müslim belki bunu kabullenebilir. Ama bir müslümanın böyle bir şeyi kabullenmesi asla mümkün değildir. İslâm'a inanmış bir kimse, sadece şehvetini tatmin adına böyle bir riskin altına giremez. Bu kadınlar diledikleri gibi davranma, doğacak çocukların akidelerini bozma,

kocasının kontrolü altına girmeme gibi durumlar söz konusu olabilir. Böyle müşrik bir kadına bir müslü-mana gösterilebilecek sevginin gösterilmesi, kâfire velâ anlamına gelir ki; Allah korusun bu da küfürdür. Bir kâfirin, mü'minin sevilmesi gibi sevilmesi küfürdür. Bidâyette müslümanlar müşrik kadınlarla evlenebiliyorlardı. Mekke döneminde bu konuda bir yasaklama gelmemişti. Nihâyet Medine döneminde bi'setten 19 yıl sonra bu evlilikler sona er-dirilmiştir. 19 yıl sonra müşrik kadınları nikâhları altında tutan erkeklerin, onları nikâhlarından çıkarmaları emredilmiştir. Mümtehine sûresi-nin 10. âyeti şöyle buyurur:

"Kâfir kadınları nikâhınız altında tutmayınız!"

(Mümtehine 10)

Bu âyet-i kerîmede Mekke döneminde caiz olan bu evlilikler tamamıyla sona erdirilmiştir. Âyet-i kerîmede zikredilen müşrik ifadesi ehl-i kitabın dışındaki müşrikleri kapsamaktadır. Çünkü bakıyoruz ki Kur'an-ı Kerîmde pek çok âyette müşriklerle ehl-i kitap ayrı ayrı zikredilmektedir. Bu âyet-i kerîmede müşrikler umumî olarak zikredilmiştir. Ama Mâide sûresinin 5. âyet-i kerîmesi ehl-i kitap kadınlarla evlenmeyi tahsis etmiştir. Yâni Bakara sûresindeki bu âyetin hükmünü tahsis buyurarak, ehl-i kitap kadınlarla evlenmeyi caiz kılmıştır. Bakın âyet-i kerîmede şöyle buyuruluyor:

"Bugün temiz ve pak nîmetler size helâl kılındı. Kendilerine kitap verilenlerin yemeği size helâl kılındığı gibi sizin yemeğiniz de onlara helâldir. Mü'min kadınlardan hür ve iffetli olanlar ile sizden evvel kitap verilenlerden yine hür ve iffetli kadınlar da iffetlerinizi muhafaza ederek onlarla zinada bulunmaksızın ve gizli dost tutmaksızın kendilerine mehirlerini verip nikâhladığınız takdirde size helâl kılınmıştır."

(Mâide: 5)

Bu âyet-i kerîmenin ifadesine göre, ehl-i kitap kadınlarla ev-lenmenin caiz olduğunu anlıyoruz. Bakara sûresindeki bu müşrik ifadesi, bu âyetle tahsis buyurulmuştur. Bakara'daki bu âyetin, Mâi-de'deki bu âyeti nesih etmesi de mümkün değildir. Çünkü Mâide sûresinin bu âyeti, Bakara sûresinin bu âyetinden sonra nazil olmuştur. Bundan ötürüdür ki Bakara sûresinin bu âyeti nesih etmesi mümkün değildir.

Demek ki ehl-i kitap kadınlarla evlenmek, ancak onlar iffetli olmaları, zina yapmamaları veya gizli dost tutmamaları şartıyla mubah kılınmıştır. Döneminde Hz. Ömer bunu yasaklamıştır. Ehl-i kitap kadınlarla müslüman erkeklerin

evlenmesini yasaklamıştır. Sahabeden bir kısmı gelip: Ne yapıyorsun ey Ömer? Kur'an'ın müsaade ettiği bir şeyi sen mi yasaklıyorsun? diye itiraz etmişler. Hz. Ömer onlara şöyle cevap verir:

"Sizler güzelliklerinden ötürü onlara meylediyorsunuz. Siz onlarla evlenince de müslüman kızlar bekar kalıyor. İşte bundan ötürü sizin ehl-i kitap kadınlarla evlenmenizi yasaklıyorum."

Bilhassa eviyle ve çocuklarıyla ciddi bir biçimde ilgilenemeyecek durumda olanların ehl-i kitap kadınlarla evlenmeleri çok tehlikelidir. Ben Avrupa'da böyle hem kendisini, hem çocuklarını mahvetmiş, hıristiyanlaşmış yığınlarla insan gördüm. Mü'min kardeşlerimizin bu konuda çok dikkat etmeleri gerektiğine inanıyorum.

Allah'ın Rasûlü Bir hadislerinde:

"Kadın dört şeyinden dolayı nikâhlanır. Malı, güzelliği, soyluluğu ve dini için. Siz dini güzel olanı tercih edin!"

Buyurur. Öyleyse evlenebilecek mü'min bir kadın mevcut olduğu müddetçe başkalarının tercih edilmesi mümkün değildir. Bir de mesele sadece müşrik ve ehl-i kitapla da sınırlı değildir. Kur'an'a inandığını iddia ettiği halde: Ben ateistim! Ben laiğim! Ben komünistim! Ben demokratiğim diyen bizim ehl-i kitaptan kadınlarla da evlenmek haramdır.

Âyetin ikinci bölümünde de buyuruluyor ki:

"Mü'min kadınları da onlar iman edinceye kadar müşrik erkeklerle evlendirmeyin. İman eden bir köle müşrik bir erkekten (bu müşrik erkek) hoşunuza gitse de daha hayırlıdır. Çünkü onlar ateşe çağırırlar."

Müslüman bir kadının müşrik bir erkekle evlendirilmesi kesinlikle haramdır. Müşrik, ateist, dinsiz biri devlet başkanı bile olsa mü'-min bir köle ondan her zaman hayırlıdır ve üstündür. Çünkü müşrikler ateşe çağırırlar, cehenneme götürürler. Mü'min bir kadın ne müşrik bir erkekle ne de ehl-i kitap bir erkekle evlenebilir. Çünkü kadın kocaya tabidir. Koca onun dinden çıkmasını sağlayabilir.

Rabbimiz Nisâ sûresinde:

"Erkekler kadınları yönetmeye yetkilidirler."
(Nisâ: 34)

Âyet-i kerîmesi gereğince kadınlar kocalarının yönetimi altındadırlar. Dolayısıyla mü'min bir kadını kâfir ya da ehl-i kitap bir erkekle evlendirmek, onu bir kâfirin yönetimine terk etmek olacağından, bu kesinlikle o kadını ateşe atmak demektir.

Yine Nisâ sûresinde de Rabbimiz şöyle buyurur:
"Allah kâfirlere müslümanlar üzerine bir yetki verecek değildir."
(Nisâ: 141)

Buna göre müslüman bir kadının kâfir ya da ehl-i kitap bir erkekle evlendirmek demek, müslümanı kâfirin idaresine bırakmak demektir ki, bu asla mümkün değildir haramdır.

222:"Peygamberim, sana kadınların hayız halini sorarlar. De k; o bir ezadır. Aybaşı halinde iken kadın-larla cinsi münâsebetten ayrılın. Ama onlar temizlenince o zaman Allah'ın size emrettiği yerden onlara yaklaşın. Şüphesiz ki Allah çokça tevbe edenleri sever. Tertemiz davrananları da Allah sever."

Dikkat ederseniz Bakara sûresinin 177. âyetine kadar Allah'ın insan hayatına karışması anlatıldı ondan sonra da Allah'ın bu hayata karışmasının birimleri sunulmuştur. Bu birimlerden olarak oruç anlatıldı, hac anlatıldı, infak anlatıldı, kıble anlatıldı, haram aylar ve bu aylarda savaş anlatıldı, içki kumar anlatıldı ve işte sizin hayatınızın değişik zamanlarında yaşayacağınız konulardır bunlar. Bunları Allah böylece belirlemiştir ve sizler Rabbinizin belirlediği ölçüler içinde böylece yaşayacaksınız denerek tüm bu hususlar belirlenmiştir. Ondan sonra da hayızları döneminde kadınlarla ilişki ve beraberlik konusu gündeme geliyor.

Peygamberim, sana hayızdan soruyorlar. Sen de ki; o bir e-zadır ve hayız halinde iken onlarla cinsi münâsebetten ayrılın.

Bu din, insanın fıtratını göz ardı etmeyen, hep onu gündemde tutan bir dindir. İnsanlara onların bu fıtrî özelliklerini bilen yaratıcıları tarafından, onların bu özelliklerine göre yaşayabilecekleri bir din sunulmuştur. İnsanlar, Allah'ın Rasûlünden aybaşı dönemindeki kadınlarla ilişkiden soruyorlardı. Bu konu, bu âyetler soruya binaen anlatılacağı gibi, soru sorulmadan da anlatılacak âyetlerdir. Demek ki insanlar soru soruyorlar, beklentileri var ve o beklentilerine binaen

âyet gelecektir.

"De ki" Şöyle şöyle söyle onlara. Ya da ey peygamberim! Sen bunun sözcülüğünü yap! demektir bunun mânâsı. Demek ki bizim neler konuşacağımızı, nelerin sözcülüğünü yapacağımızı Kur'an böyle belirliyor. Demek ki biz, insanlara bazen hayızdan da konuşacağız, bunun sözcülüğünü de yapacağız. "GUL" diye gelen âyetlerle bizim sözcülüğünü yapacağımız konular özellikle belirtiliyor demektir.

Hayız her ayın belli günlerinde periyodik olarak kadınların gördüğü kandır. En yaygın görüşle en azı üç gün en fazlası da on gün olmak üzere kadınların gördüğü bu kana hayız denir.

"De ki; O bir ezadır." Yâni kadının o dönemi bir ezadır. Nasıl bir eza? Tabi Allah'ın yaratış kanununa uygun bir ezadır. Arapça'da eza hem hastalık hem de pislik için kullanılır. Âdet halinde kadınlar, sağlıktan çok hastalığa yakındırlar. Rabbimiz o dönemlerinde kadınlardan ayrı olmamızı, onlara cinsel yakınlıkta bulunmamamızı emretmektedir.

Bu durum Hindularda, yahudilerde, hıristiyanlarda ve putperest Araplarda yanlış anlaşılmış, farklı anlaşılmış. İslâm'dan önce insanlar bunu yanlış anlamışlar, farklı anlamışlar.

Kimileri o haldeyken kadınları hapsetmeden yana olmuşlar, kimileri ona dokunmamadan yana olmuşlar, kimileri onun pişirdiğini ye-memeden yana olmuşlar, kimileri onlarla birlikte yemek yememeden, hattâ onlarla aynı odada kalmamaktan yana olmuşlar, kimileri de meselâ hıristiyanlar bunların aksine bu haldeyken kadınlarla cinsi münâsebetten yana olmuşlardır. Bu durumda sanki kadın insanlıktan çıkmış gibi muteala ediliyordu. Sahabenin sorduğu soruya binaen gelen bu âyet-i kerîmede Rabbimiz buyurdu ki: Bu durum sadece insan vücudunun tabii hallerinden bir halettir. Sadece kan gelmesinden dolayı eziyetli bir halettir hepsi bu kadar. Bu hal kadının vücudunu necis yapmadığı gibi, toplum içinde onun kişiliğini de etkilememektedir. Bu durum insanlar arasındaki ilişkilerden sadece cinsel ilişkiye engeldir. Bunun sebebi de ilgili mahalden kan gelmesinden ve mikrop alması gibi bir eziyete, bir tehlikeye maruz kalmaması içindir. Bu durum âdet halindeki kadınlara hiç dokunulmayacağı anlamına gelmez. Kadının necis olduğu anlamına da gelmez, sadece o haldeyken cinsel ilişkinin yasak olduğu anlamına gelir.

"De ki; O bir eziyettir. Artık hayız esnasında kadınlarınızla cinsel ilişkiden uzak durun onlar temizleninceye kadar."

Temizleninceye kadar. Âdet günleri bitene kadar, ya da kanama günleri bitene kadar, vücutlarını büsbütün yıkayana kadar, ya da kanama bölgelerini yıkayana kadar, ya da gusül abdesti alana kadar gibi değişik anlayışlar var. Yâni âdet dönemleri bitene kadar onlarla cinsel ilişkide bulunmayın.

Hayız halindeki kadınlarla cinsi münâsebet yasaktır. Hayızlı bir kadının göbeği ile diz kapağı arasındaki bölgeye yaklaşılmaz. Bunun dışındaki yerlerden istifade caizdir. Hz. Aişe annemiz der ki:

"Ben ve Rasulullah cünüpken aynı kaptan guslederdik. Ben hayızlı iken Allah'ın Rasûlü göbeğimle diz kapağım arasına bir bez sarmamı emrederdi ve bu bezin üstünden bana yaklaşırdı."
Buyurur. (Buhârî, Müslim, Tirmizî)

Ancak buradaki kadına yaklaşmaktan maksat cimanın dışındaki yaklaşmalardır. Nitekim Tirmizî'deki bir hadislerinde Allah'ın Ra-sûlü bu hususu şöyle açıklar:

"Hayızlı kadınlarla cima hariç, dilediğinizi yapın!"

Hayızlılık dönemi bittikten sonra kan gelmeye devam etse de bu cimaya engel değildir. Zira bu kan hayız kanı değil istiaze kanıdır. İstiazeli kadınla cima yapmak kadına ve erkeğe herhangi bir zarar vermez.
"Hayızlı bir kadınla cima yapmanın cezası da bir dinar ya da yarım dinar sadaka vermektir."
(Ebu Dâvûd, Tirmizî)

Bütün âlimlere göre hayızlı bir kadının namaz kılması, oruç tutması, Kâbe'yi tavaf etmesi, mescide girmesi Kur'an'a el sürmesi veya okuması ve de kocasıyla cinsi münâsebette bulunması haramdır.

(Hayız konusunda bir soru soruldu)

Hayız lügatte; akıntı mânasına gelir. Doğum sebebiyle olmayarak

rahimden çıkan kandır. İstihaza (hastalık) kanı bunun dışındadır. Küçük kızın, hayızdan kesilen kadının ve hünsa-i müşkilin gördükleri kan da istihazadan sayılır. Bu mesele dinimizde çok önemlidir. Çünkü temizlik, namaz, Kur'an okumak, oruç tutmak, itikâf, hac, bü-lûğ, cimâ, boşama, iddet, istibra ve saire gibi birçok hükümler bu me-seleler üzerine terettüp eder. Bu sebeple hayız meselelerini öğren-mek en büyük vazife ve farzlardan biri olmuştur. Zira bir şeyi öğren-mek mertebesinin büyüklüğü, onu öğrenmeme zararının derecesine göredir. Hayız meselelerini bilmemenin zararı, başkalarını bilmemekten daha büyüktür.

Hazreti Havva'yı Cenab-ı Hak hayızla mübtelâ kılmış ve kızlarında bu hal kıyâmet gününe kadar devam etmek üzere kalmıştır. Bazıları: “Hayız ilk defa İsrâil oğullarına gönderilmiştir.” demişlerse de bu sözü Buhâri: “Peygamber (s.a.v.)'in hadîsi daha büyüktür.” diyerek reddetmiştir. Hadîsi Buhârî, Hazreti Âişe (r.a.)'dan şu lâfızla rivayet etmiştir: ***“Rasulullah (s.a.v.) hayız hakkında: Bu, Allah'ın Adem kızlarına takdir buyurduğu bir şeydir, buyurdular.”***

Hayzın en az müddeti geceleriyle birlikte üç gündür. En çok müddeti ise gecelerle birlikte on gündür. Bunu Dârekutnî ve başkaları böyle rivâyet etmişlerdir. Azından noksan, çoğundan fazla olanlar ise hayız değil, istihazadır.

(Tekrar soru soruldu)

Az önce dedim, hayız kadının rahminden belli günlerde kan gelmesi, doğum veya hastalık söz konusu olmaksızın, belli yaşlardaki kadının rahminden belli günlerde gelen kanı ifade eder. Türkçe’de "hayız" yerine, âdet, aybaşı, kirlilik, ay hali ve namazsızlık gibi kelimeler de kullanılır. Bir kadının cinsel organından üç türlü kan gelebilir. a) Hayız kanı. Sağlıklı kadından belli yaşlar arasında gelir. b) Özür (is-tihaza) kanı. Kadın hastalığı olanlarda görülür. c) Lohusalık (nifâs) kanı. Doğumdan sonra belirli bir süre gelen kandır.

Âdet görme, yani hayız, kadını erkekten ayıran özelliklerden birisidir. O, anormal ve çirkin bir olay değil, normal ve kadının yaratılışının gereği olan doğal bir olaydır. İslâm'ın çıkış sırasında câhiliye devri Arapları âdetli kadına arkadan, Hıristiyanlar önden ilişkide bulunurlardı. Yahudiler ve Mecusîler ise, böyle bir kadından uzak durular, hatta temizlendikten sonra da bir hafta süreyle onlarla bir arada kalmazlar, birlikte yiyip, içmezlerdi

(Müslim, Hayız, 6; Ebû Dâvûd, tahâre)

İslâm, kadına rûhî ve fizyolojik sıkıntı veren ve onu küçük düşüren bu alışkanlıkları yasaklayarak koruyucu bazı hükümler getirdi.

Hadiste ise şöyle buyurulur:

"Bu hayız, Allah'ın Âdem (a.s)'in kızlarına yazdığı bir şeydir"

(Buhârî, Hayz, 1,7, Müslim, Hacc,119,120)

Âdet gören kadından tamamen uzak mı kalınacağını soranlara Allah elçisi şu cevabı vermiştir:

"Cinsel ilişki dışındaki şeyler, normal zamanlardaki gibi yapılabilir"
(Müslim, Hayz" 16; Nesaî, Tahâret, 18)

Kur'an da, âdetten "pislik" olarak değil, "eziyet" olarak söz edilmiş, bununla, sıkıntıda bulunan hayızlı kadın korunmak istenmiştir. Diğer yandan Hz. Peygamberin eşleriyle dizkapağı ve göbek arası dı-şındaki normal ilişkilerini sürdürdüğü bilinmektedir
(Buhârî, Hayz, 5)

Âdetli kadının temiz olmayan yönü sadece âdet kanıdır. Onun tükürüğü ve teri pis değildir. Pişirdiği yenir ve yemek artığı da temizdir. Hz. Âişe'den şöyle dediği nakledilmektedir: "Allah elçisinin isteği üzerine, ben adetli iken kucağıma yaslanır, Kur'an okurdu"
(Buhârî, Hayz, 2, 3)

"Adetli iken, kemikli eti ısırır, sonra O'na verirdim. Alır ve be-nim ısırdığım yerden ısırırdı. Yine âdetli iken su içtiğim kabı O'na verirdim, alır ve ağzını benim ağzımı koyduğum yere koyar ve içerdi"
(Müslim Hayz, 14).

Kadın, âdet görmeye yaklaşık dokuz yaşlarında başlar ve elli beş yaşına kadar devam eder. Bu yaşların dışında cinsel organdan gelecek kan "özür kanı" sayılır. Âdet gören kadın artık namaz, oruç, hac gibi bütün şer'î emir ve yasaklara muhatap olur. Erkek çocuğun ihtilâm olması da aynı sonuçları doğurur. Âdet veya ihtilâm gecikirse, çoğunluk İslâm hukukçularına göre on beş yaşın

bitmesiyle her iki cins erginlik çağına girmiş sayılır.

Âdet görmenin üst sınırı için açık bir âyet veya hadis bulunmadığından İslâm hukukçuları tecrübeye dayanarak değişik yaşlar belirlemişlerdir. Ebû Hanîfe'ye göre elli beş yaş olan bu sınır, Mâlikilere göre, yetmiş, Hanbelîlere göre ise, elli yaştır. Şâfiîler âdetin devam edebileceği süreye bir üst sınırlama getirmemiştir, bu hâlin ömür boyu sürebileceğini, ancak çoğunlukla altmış iki yaşında sona erdiğini belirtmekle yetinmişlerdir. Bununla birlikte Hanefilere göre, nâdir de olsa elli beş yaşından sonra gelen kan, koyu kırmızı veya siyah renkte ise adet kanıdır.

Günümüz tıp bilimine göre, âdet; kadının ilk âdet kanaması (menarche) ile başlayıp, âdetten kesilene kadar (menepouse) her ay belirli süre devam eden kanamadır. Bu; âdet kanaması, aybaşı, kirlenme, meneses, regl gibi' kelimelerle de ifade edilir. Türkiye'de ilk â-det görme yaşı 12-14 yaşlarıdır. Daha erken de görülebilir. En erken görme yaşı dokuz olarak kabul edilir. Âdetten kesilme yaşı ise kırk beş ellidir. Ancak en son altmış yaşına kadar devam edebilir. Âdetin başlama, bitme ve düzenine etki yapan faktörler şunlardır: Şiddetli geçen hastalıklar, kronik (müzmin) hastalıklar, iklim ve çevre değişiklikleri, korku ve heyecan, aşırı bedensel faaliyet, dengesiz zayıflama rejimleri, aşırı gebe kalma isteği veya gebe kalma korkusu.

Hayızlı bir kadına yasak olanları da inşallah kısaca özetleyelim:

1- Namaz kılmak. Âdetli veya lohusa kadının namaz kılması câiz değildir. Hz. Peygamber (s.a.s), Fâtıma binti Ebî Hubeyş'e "Hayız gördüğün zaman namazı bırak ve hayız hâlin sona erince, kanı temizleyerek guslet ve namaz kıl" buyurmuştur. Buhâri'deki rivâyet şöyledir: "Âdetin devam ettiği sürece namazı bırak, sonra boy abdesti al ve namaz kıl"

(Buhâri, Hayz, 19)

Âdetli kadın, kılamadığı namazı kaza etmez, orucu ise kaza etmesi gerekir. Hz. Âişe şöyle demiştir: "Biz Rasûlullah (s.a.s) devrinde âdet görüyorduk. Namazı kaza etmekle emrolunmadığımız halde, tutamadığımız orucu kaza etmekle emrolunuyorduk"

(Buhârî, Hayz, 20; Ebu Dâvud Tahâre,104; Tirmizî, Savm, 67; Nesaî, Hayz,17; Siyâm, 64)

2- Oruç tutmak. Âdet gören veya lohusa olan kadın oruç tut-maz. Delil yukarıdaki Hz. Âişe hadisidir. Ancak oruç borcu, onların üzerinden düşmez. Kaza etmeleri gerekir.

3- Kabe'yi tavâf etmek. Hz. Peygamber, hac sırasında âdet gören Âişe (r.a) şöyle buyurmuştur: "Hayız gördüğün zaman, temizle-ninceye kadar Beytullah'ı tavaf dışına hacıların yaptığı diğer hac ibadetlerini yap"

(Buhârî, hayz,1, Müslim, Hacc,119,120)

4- Kur'an-ı Kerîm okumak. Mushafa el sürmek ve onu taşımak. Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "İddetli kadın ve cünüp olan, Kur'an'dan hiç bir şey okuyamaz"

(Tirmizî, Tahâre, 98; İbn Mâce, Tahâre, 105).

Hanefilere göre, bir kılıf içindeki Kur'an'a el sürmek ve taşımak hayızlı ve cünüp için mümkün ve câizdir. Yine ilimle uğraşan kimse, tefsir, hadis ve fıkıh kitaplarını zarûret yüzünden elbisesinin yeniyle veya eliyle tutabilir.

5- Mescide girmek, orada eğleşmek ve itikâfa çekilmek. Hadiste şöyle buyurulur: "Hiç bir hayızlı veya cünüp mescide giremez"

(İbn Mâce, Tahâre, 92; Dârimî, Vudû',116)

6- Cinsel temasta bulunmak veya göbekle diz kapağı arasını okşamak (istimtâ). Bunun delili âyet ve hadistir. Âyet, işte bakaradaki temizleninceye kadar onlardan uzak durmayı emreden bu âyettir. Uzaklaşmaktan (İ'tizal) maksat, onlarla cinsel teması bırakmaktır. Yine hayızlı hanımıyla ne derece ilgilenebileceğini soran bir sahabeye Allah elçisi şöyle cevap vermiştir: "Senin için göbekten üst taraf serbesttir" (Şevkânî, Neylü'l-Evtâr, I, 277).

Hanbelilere göre, göbek-diz arasında cinsel temas dışında serbesttir. Delil şu hadistir: "Hayızlı kadına cinsel temasın dışında her şeyi yapabilirsiniz" (Müslim, Hayz" 16; Nesaî, Tahâre, 16) Hanefi, Şâfiî ve Mâlikilere göre hayızlı veya lohusa olan eşiyle cinsel temasta bulunan erkeğe kefâret gerekmez. Ancak tevbe ve istiğfar etmesi gereklidir.

7- Boşama. Hayız hâlindeki kadını boşamak câiz değildir. Ancak buna rağmen boşama geçerlidir, ve bid'î tâlak adını alır. Âyette; "Boşayacağınız zaman, eşlerinizi iddetlerine doğru boşayın" buyu-rulur (Talâk,1) Yani içinde iddet meşru olan bir sürede boşayın demektir. Çünkü, ay hâlinin geri kalan kısmı

iddetten sayılamaz. Allah elçisi, Abdullah b. Ömer'e, eşini temizlik günlerinde veya gebe iken boşamasını bildirmiştir (Şevkânî, a.g.e., VI, 221)

Bu konuda bu kadar söz yeter. Daha etraflı bilgi sahibi olmak isteyenler konu ile alâkalı fıkıh kitaplarına bakabilirler.

"Ama onlar temizlenince, o zaman Allah'ın size emrettiği yerden onlara yaklaşın."

Onlar temizlenince, o dönemleri bitince artık sizin kullanabileceğiniz bir açıdan onlara yaklaşın, onlarla beraber olun.

"Şüphesiz ki Allah çokça tevbe edenleri sever. Tertemiz davrananları da Allah sever."

Şu ana kadar yaptığınız yanlışlarınızdan eğer tevbe ederseniz, bir daha o yanlışlara dönmezseniz tevbe edenleri Allah sever. Tertemiz davrananları da Allah sever. Şirkten günahtan yasakladığı şeyleri yapmaktan arınanları, günah pisliğinden temizlenenleri, Allah'ın necaset olarak bildirdiği şeylerden uzak duranları Allah sever. Yâni ey müslümanlar! Eğer Rabbinizin sizleri sevmesini ve affetmesini istiyor-sanız, işlediğiniz günahlardan hemen vazgeçin ve tevbe edin! Ve bir daha o günahlara dönmeyin. Kesinlikle bilesiniz ki; Allah'ın pis dediği şeyler pis, temiz dediği şeyler de temizdir. Eğer Rabbinizin sizleri affetmesini ve sevmesini istiyorsanız, onun pis dediklerini pis bilin! Temiz dediklerini de temiz bilin!

Âyetler bize iki mânâ işaret ediyor:

1- Bu âyetler gelmeden önceki yanlışlardan, hatalardan te-mizlenme,

2- Bu âyetle karşı karşıya gelip gerçeği anladıktan sonra da insansınız, hata edebilirsiniz, yanlış yapabilirsiniz, ama hemen tevbe eder ve yanlışlarınızdan dönerseniz Allah sizi affeder ve sever deniliyor.

223:"Kadınlarınız sizin tarlalarınızdır. Artık kadın-larınıza enna şi'tüm gidin! Kendiniz için iyi şeyler gönderin. Bir de muttaki olun ve bilin ki mutlaka ona kavuşacaksınız. Bunu mü'minlere müjdele."

Buradaki ***"Enna şi'tüm"*** ifadesinin iki mânâsı üzerinde duracağız:

1- Ne zaman anlamına gelir. Buna göre kadınlarınız sizin tarlalarınızdır ve

her ne zaman isterseniz onlara gidin! Olacaktır mânâ.

2- İkincisi dilediğiniz yönden mânâsına gelir. Yâni kadınlarınıza dilediğiniz yönden, önden veya arkadan nasıl isterseniz gidin! Nasıl beraber olursanız olun! Ama peygamberimiz tarafından ortaya konan bir tahsisle birleşme önden olmak şartıyla. Allah'ın Rasûlü pek çok hadislerinde kadınlara arkalarından (dübürlerinden) yaklaşmanın livata olduğunu ve bunun haram olduğunu açıklamıştır:

"Allah'a ve âhiret gününe iman eden erkekler kadınlarına arkalarından (dübür) yaklaşmasınlar."

Bu konuda pek çok hadis vardır.

Demek ki buradaki ***"Enna şi'tüm"*** ifadesi ya dilediğiniz zaman onlara yaklaşın anlamınadır, ya da önden olmak kayd u şartıyla dilediğiniz değişik pozisyonlarla onlara yaklaşın anlamına gelecektir.

Tarla kelimesinin kullanılması da zaten bu mânâyı işaret buyurmaktadır. Tarla ekim yerini, tohum atma ve mahsul alma mahallini anlatmaktadır. Buradaki tarladan kasıt rahim, mahsulden kasıt da çocuktur. İşte bu ekim yerine varmak kayd u şartıyla dilediğiniz yönden tarlalarınıza gidebilirsiniz diyor Rabbimiz. Ayrıca bu âyetle bu konuda bir yanılgı içinde olan yahudilere cevap verilmiştir. Yahudiler kadının önüne arkasından, arka cihetinden yaklaşılınca doğacak çocuğun ala tenli olacağını iddia ediyorlardı. Bu âyetle bunun böyle olmadığı da anlatılmış oldu.

"Kendiniz için iyi şeyler gönderin."

Geleceğiniz için iyi şeyler takdim edin! Geleceğinizi hazırlayın! Geleceğiniz için takdimde bulunun! Kendi geleceğiniz konusunda lehinize hareket edin! Gelecek sizin için olsun isteyin! Yarın sizin için olsun isteyin! İstikbalde söz sahibi siz olmak için, istikbali ele geçirmek için çalışın! Yaptığınızı mizanınıza konacak biçimde yapın! Yâni:

1- Kadınlarınıza yaklaşırken çocuk talep etmeye, salih evlâtlar istemeye çalışın! Böylece geleceğinizi garanti altına almaya çalışın. Gelecekte söz sahibi olmaya çalışın. Gelecek sizin olsun isteyin. Hem dünyada hem de âhirette. Bakın Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Ademoğlunun ölünce ameli kesilir, ancak şu üç şey hariçtir:

1- Kendisine dua edecek salih bir evlât.

2- Sadaka-i câriye.

3- Ölümünden sonra faydalanılacak bir ilim."

Öyleyse buradaki kendiniz için önceden iyi şeyler takdim edin âyetinin mânâsı hayırlı salih evlâtlar yetiştirin demek olacaktır, bir.

2- İkincisi; cinsel birleşme esnasında Rabbinize dua edin demektir.

3- Üçüncüsü; cinsel birleşme esnasında bismillah deyin demektir.

4- Dördüncüsü; iffetli kadınlarla evlenerek geleceğinizi teminat altına alın demektir.

5- Beşincisi; güzel davranışlarla hem kendinizi hem de karşınızdakini cinsel birleşmeye hazırlayın anlamına gelecektir diyoruz Allahu âlem.

"Bir de muttaki olun ve bilin ki; mutlaka ona kavuşacaksınız. Bunu mü'minlere müjdele."

Sizler yarın tüm yaptıklarınızın karşılığını almak üzere Rab-binizin huzuruna gideceksiniz. Öyleyse bunu hiç bir zaman hatırı-nızdan çıkarmayın ve yaptıklarınızı bunun bilinci içinde yapın. Allah'ın emirlerine ve yasaklarına riâyet eden ve tüm yaptıklarını inandıkları dinin kurallarına göre yapan kimseler kurtuluşa ereceklerdir.

Sizden istenen kulluk birimlerinden birisi de şudur:

224:"İyilik yapmanız, kötülükten sakınmanız ve insanların arasını düzeltmeniz için Allah'ı yeminlerinizden dolayı engel yapmayın. Şüphesiz ki Allah, herşeyi işiten ve bilendir."

Yemin sağ el, güçlü el anlamına gelir. Bir sözü de Allah adını anarak, Allah'ı şahit tutarak güçlendirmeye de yemin denmiştir.

Allah buyurur ki; Allah adına yaptığınız yeminlerinizi kalkan yapmayın. Bunun iki mânâsı vardır.

1- Birincisi itaatkâr, muttaki, muslih, düzeltici olmak için veya dargınları barıştırmak için de olsa Allah'a çok yemin etmeyin demektir. Konu hayırlı bir konu da olsa, öyle her zaman Allah adını anarak yemin etmeye dillerinizi alıştırmayın demektir.

2- İkincisi de yeminlerinizi kalkan yaparak iyiliklerde bulunmamaya, fenalıklardan korunmamaya, küsleri barıştırmamaya çalışmayın. Yâni ben bu konuda yemin etmişim ne yapayım? Yeminimi bozamam! diyerek hayırlı işler konusunda yeminlerinizi kalkan yapmayın! Diyor Rabbimiz. Allah için bir yemin etmişseniz, bu yeminlerinizi Allah'a kalkan yapmayınız. Hangi konuda? Takvalı olma konusunda, insanlar arasını ıslah etme konusunda. Diyelim ki birisiyle konuşmamak üzere yemin ettik. İki müslüman gelip bize senin onunla konuşman lâzım, onu ebrâr kılman lâzım, onu takvalı kılman lâzım, onu salihleştirmen lâzım! Yâni sen Allah için onunla mutlaka beraber olman, onunla konuşman lâzım diye gelip bize durumu arzettikleri zaman, yok ben yemin ettim! Söz verdim Allah'a! Gidemem ona! Konuşamam onunla! diye diretmeyeceğim ya da yeminimi kalkan yaparak hayırlı bir işten sarfı nazar etmeyeceğim, yeminimi bozacağım, kefaretimi vereceğim ve o işi yapacağım. Bakın Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

"Bir kimse bir şeye yemin eder, sonra da ondan başkasını, ondan daha hayırlı görürse; o hayırlı şeyi yapsın ve yeminine kefaret versin."

Buyurur. (Müslim Eymen 11)

Demek ki bir konuda yemin etmiş ama onun yapılmasının daha hayırlı olduğunu anlamışsak hemen yeminimizi bozacak ve kefaretini vereceğiz ve de o işi yapacağız. Yeminin kefareti ise Mâide'de anlatılır:

"Bu yeminin kefareti, çoluk çocuğunuza yedirdiğinizin orta derecesinden on fakiri doyurmak, veya onları giydirmek, veya bir köle azad etmektir. Bunları bulamayan kimse de üç gün oruç tutar. İşte bu yemin ettiğiniz vakit yeminlerinizin kefaretidir."

(Mâide 89)

Hattâ kimi âlimlere göre günah işlemek üzere yemin eden bir adam, günah

işlemekten vazgeçtiği takdirde bu yemininin kefaretini de ödemesi gerekmektedir. Çünkü onun bu günahtan vazgeçmesi, kefaret anlamına gelmektedir. Meselâ adam içki içmeye, adam öldür-meye yemin etti. Yeminini kalkan yapıp bu haram fiilleri icraya mecbur olduğunu asla söyleyemez. Allah'ın Rasûlü İbni Mace'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde:

"Haram işlemek üzere yemin eden birisi, bu yeminini yerine getirmesin! Çünkü haram olan şeyleri terk etmek o yeminin kefaretidir." Buyurur.

Bu konuda kefaretin verilmesiyle ilgili rivâyet edilen hadisler daha çok ve sıhhatli oldukları için kişi yeminini bozacak ve kefaretini verecektir diyoruz.

Rivayetlere göre sahabeden Abdullah Bin Revaha bir kırgınlık sonucu eniştesinin yanına gitmeyeceğine, onunla konuşmayacağına yemin etmiş ve kız kardeşiyle onun arasını düzeltmeyeceğine söz vermişti. Bu konuda onu uyaranlara karşı da: "E ben bu konuda Allah'a yemin ettim! Allah'a söz verdim! Yeminimi bozmam caiz olmaz! Yapamam! diyordu. Cenâb-ı Hak da bunun üzerine buyurdu ki; hayırlı işler konusunda yemin edip de bu yeminlerinizi kalkan yapmayın! Allah için yemin etmişseniz o yeminlerinizi bozun, kefaretini ödeyin de insanları sâlim kılmada, insanların arasını ıslah etmede, insanları takvalı kılmada yeminlerinizi bahane ya da kalkan etmeyin! buyuruyor. Ve bilesiniz ki:

"Allah herşeyi hakkıyla işitici ve bilicidir."

225:"Allah sizi yeminlerinizdeki lağıvdan dolayı muaheze etmez. Ve lâkin kalplerinizin irtikap ettiği yeminlerle muaheze eder. Allah çok bağışlayıcıdır ve Halîmdir."

Allah sizi yeminlerinizdeki "Lağıv" dan dolayı muaheze etmeyecek, hesaba çekmeyecektir. Âlimlerimiz yeminleri üçe ayırmışlardır. Bunlar yemin-i lağıv, yemin-i gamus ve yemin-i mün'akide' dir.

1- Yemin-i lağıv; kişinin herhangi bir kasıt taşımaksızın, yemin kastı taşımaksızın konuşurken, diline geldiği gibi düşünmeden, istemeyerek ağzından çıkan yeminlerdir. Buhârî'deki bir hadis-i şeriflerinde Allah'ın Rasûlü:

"lağıv; bir kimsenin konuşma esnasında düşünmeden "Hayır vallahi, "Evet vallahi" demesidir."

Buyurur.

Ya da lağıv yemin; kişinin herhangi birine zarar vermek kastı olmaksızın, herhangi bir menfaat celp etme niyeti de bulunmaksızın, söz arasında edilen alışkanlık haline getirilmiş yeminlerdir ki, bunun kefareti yoktur. Çünkü Allah, insanları ancak kalplerindeki niyetlere ve kasıtlara göre sorumlu tutacaktır. Burada şunu söyleyelim: Niyetsiz bir amelin herhangi bir değeri olmadığı gibi, amelsiz bir niyetin de Allah katında bir değeri yoktur. Çünkü niyet ameli kendi biçimiyle biçimlendirir ve kendi rengiyle renklendirir. Böylece bir amelin güzelliği ya da çirkinliği o ameli yaptıran niyete bağlıdır. Niyet güzelse amel de güzeldir, niyet bozuksa amel de bozuktur. Yetimi terbiye için dövmenin helâl, ama ondan intikam almak için dövmenin haram olması gibi.

Bir kişiye zorla yaptırılan yeminler de lağıv yeminlerdir, onun için de kefaret gerekmemektedir.

Yeminlerdeki kasıtsız yanılmalardan Allah bizi sorumlu tutmayacaktır. Ama şurasını da asla unutmayalım ki, bu sorumlu tutulma-yışımız, bizi boş yere sık sık yemin etmenin çok çirkin bir amel olduğunu söylemekten alıkoymamalıdır.

Boş yeminlerdir bunlar, o yeminlerle alâkalı bir hesap gelmeyecektir; ama lağviyyatla meşgul olduğumuzdan ötürü elbette o konuda da hesap sorulacaktır bize. Aslında müslümanlar kesinlikle ağızlarını bu tür yeminlere alıştırmamalıdır. Çünkü yeminden dolayı sorumlu olmamak ayrı şey, lağviyyattan dolayı sorumlu olmak ayrı şeydir. Çünkü burada her hâlükârda Allah'ın ismi hafife alınmakta ve onunla oyun oynanmaktadır. Bir adam "Vallahi billahi, vallahi billahi'yi" diline dolaştırarak söz söylemeye çalışırsa, sen bunu niye diline doladın diye bu konuda elbette ona bir soru gelecektir. Evet bu lağıv yemindir.

2- İkincisi; yemin-i gâmus'dur. Bu da kişinin geçmişe ait bir konuda öyle olduğunu zannederek yemin etmesidir. Borcunu ödedi zannıyla; "vallahi ben sana borcumu ödedim!" demesi veya Ankara'ya git-mediği halde gittim zannıyla; "vallahi ben geçen ay Ankara'ya gittim!" demesi gibi. Yanlış bildiğinden, hata ettiğinden dolayı, işin aslının öyle olmadığını anladığı zaman bu kimsenin de tevbe etmesi gerekir, bu-nun için de kefaret yoktur.

3- Üçüncüsü; yemin-i mün'akide'dir. Âyet-i kerîmesinde Rab-bimizin:

"Lâkin kalplerinizin niyetiyle irtikap ettiği yeminlerinizden Allah sizi hesaba çekecektir."

Bölümünün anlattığı yeminler işte bu yeminlerdir. Yâni kişinin bilerek, niyet ederek, kasıtla yaptığı yeminlerdir.

Geleceğe ait bilerek bir yemin ettiniz. Meselâ vallahi ben yarın namaz kılmaya başlayacağım! Vallahi yarından itibaren Kur'an okumaya başlayacağım! Vallahi yarın sana borcumu ödeyeceğim! Gibi yapılan yeminlerde, yeminin gereği mutlaka yerine getirilmelidir. Eğer yeminin konusu meşru ise mutlaka yerine getirilmelidir, eğer meşru bir şey değilse az evvel de ifade ettiğim gibi yeminin kefaretini vererek o işten vazgeçilmelidir.

"Allah ki Ğafûr'dur, Halîm'dir."

Yâni Allah mağfiret edendir, hataları örten, kusurları örtbas ediverendir, buna güç yetirendir, eğer sizler yaptıklarınızdan pişmanlık duyar ve bir daha yapmamaya azmederseniz. Bir de Allah Halîmdir, yâni çabucak hareket edivermeyen, çabucak sizin defterlerinizi dürüvermeyen, size imkân tanıyan, fevri durumları olmayandır. Rabbinizi böyle bilin ve hayatınızı buna göre ayarlayın.

Bundan sonra Rabbimiz "Îlâ" yeminini anlatacak:

226:"Kadınlarına yaklaşmamaya yemin edenler için dört ay beklemek vardır. Eğer yeminlerinden dönerlerse bilsinler ki; Allah çok bağışlayıcı ve merhametlidir."

Bir yemin konusu daha geliyor; ama deminki yemin konuların-dan farklı konuda bir yemin.

"Îlâ"; kelime mânâsı yemin demektir. Şer'i mânâsı ise bir kişinin hanımıyla dört aydan daha fazla cinsi münâsebette bulunmamak üzere yemin etmesidir. İşte böyle kadınlarından ayrı olmaya, onlara yaklaşmamaya yemin edenler. Bir gün, beş gün, on gün, bir ay, üç ay, bir yıl, beş yıl seninle beraber olmayacağım! Seninle beraber yatmayacağım! Münâsebette bulunmayacağım! diyerek yemin edenler için:

"Dört ay beklemek vardır."

"Eğer karı koca birbirlerine dönerlerse, bilsinler ki Allah, çok bağışlayıcı

ve merhamet edicidir."

Eğer "Fey" yaparlarsa, yâni bu süre içinde yeminlerinden dönerlerse Allah çok bağışlayıcıdır.

Îlâ yeminiyle alâkalı şunları söyleyelim: Karı koca birbirlerini sevememiş, birbirlerine uyum sağlayamamış olabilirler. Allah karı kocanın böyle birbirlerine işkence çektirme noktasına varan beraberliklerine izin vermez. Karı kocanın şer'an ve fiilen nikâhlı olup; fakat pratikte ayrı yaşayarak ilişkide bulunmamalarını hoş görmez; bunun için maksimum bir zaman belirler. Bu, dört aylık bir süredir. Kadınlarını ıslah etmek için, onların durumlarını düzeltmek için bir baskı aracı olarak koca bunu kullanabilir. Bazen dik başlı, kocasına itaat etmeyen, güzelliğini ve kadınlığını kullanarak erkeğini önünde boyun eğdirmek isteyen gururlu kadınlar için bu yol faydalı olabilir. Ama bu belli bir zamanla sınırlıdır. Değilse böyle bir yemini bahane ederek kadını uzun bir süre muallakta bekletmenin caiz olmadığı ortaya konuyor.

İslâm'dan önce Araplarda bu bir âdetti. Adam; sana beş yıl yaklaşmayacağım diye karısına yemin ediyor ve bu kadıncağız ne evli ne boşandığı belli olmayan bir muallakta beklemek zorunda kalıyordu. Kocası onu boşamamış ki bir başkasıyla evlensin, doğru dürüst evli değil ki kocasıyla beraber olsun. Allah kadınları işte bu mağdur durumdan kurtarmak için bunu dört ayla sınırlandırıverdi. Buna göre hanımlarıyla birleşmemeye yemin eden kişi, ne kadar süre için yemin ederse etsin, bu süre en fazla dört ay olabilir.

İşte böyle hanımlarına yaklaşmamak üzere yemin edenler, ya bu süre dolmadan bu yeminlerinden vazgeçip kefaretlerini vererek tekrar hanımlarına dönerler ki; bu dönme cinsel ilişkidir. Aksi takdirde sözle, ben sana döndüm demek yetmez.

Ya karısına döner ya da eğer bu süre içinde hanımlarına dönmemişlerse, bu boşanma anlamına gelecektir. Kimileri bu süre içinde karısına dönmezse bir ric'i talâk meydana gelir derken, kimileri de bir bain talâk vaki olur fikrindedirler.

Yâni eğer dört ay içinde adam karısına dönmezse, o zaman tekrar bir araya gelmeleri için kadının kocayı kabul etmesi şartıyla yeniden nikâh yapılması gerekir. Eğer kadın ben onu istemiyorum derse, artık tekrar bir araya gelmeleri caiz değildir.

Müslim'in rivâyetine göre Allah'ın Rasûlü kendisinden bol nafaka, çeşitli

yiyecek ve giyecek isteyen ve bu hususta kendisini rahatsız eden hanımlarına kızarak, onlara bir ay süreyle yaklaşmamak üzere yemin etmiştir. Ve yirmi dokuz gün sonra onlara tekrar dönmüştür.

İşte bu Rasulullah'ın kadınlarını tedip için kullandığı bir yoldur. Bu tedibin gerçekleşeceği kadar bir süre beklemiştir. Yine İbni Mace-nin beyanına göre Allah'ın Rasûlü verdiği hediyeyi kabul etmediği için hanımı Hz. Zeyneb'e kızarak ona yaklaşmamak konusunda yemin etmiştir.

Kimileri bu dört aylık ayrılığın her tür ayrılıklar için Îlâ olduğunu, yâni boşanma sebebi olduğunu söylerler. Yâni sadece böyle bir kırgınlık ve yemin sebebiyle değil, her hâlükârda kocanın karısını böyle uzun bir süre yalnız bırakamayacağını söylerler. Hattâ bu konuda tefsir kitaplarımızda şu olay anlatılır:

Hz. Ömer bir gece gizlice Medine sokaklarında dolaşırken bir kadının yalnızlıktan şikâyetini işitir. Ve hemen kızı Hafsa'nın yanına gelerek: "Ey Hafsa! Allah için söyler misin! Bir kadın en fazla ne kadar kocasının yokluğuna dayanabilir?" diye sorar. Hz. Hafsa da "en fazla dört veya altı ay" der. Bunun üzerine Hz. Ömer ordudaki mücahidleri altı aydan fazla tutmamaya azmeder.

Hanefî ve Şafiî mezhebinin imamları bu hususun sadece yemine bağlı ayrılıklarda söz konusu olduğunu söylerler. Yemin söz konusu olmadan Îlânın geçerli olmadığını söylerler. Yâni bir adam yemin etmeksizin dört ay veya daha fazla bir süre hanımına yaklaşmasa bu Îlâ olmaz. Ayrıca dört aydan daha az bir süre için hanımına yaklaşmamaya yemin de Îlâ sayılmaz. Meselâ karı koca belli bir ortak çıkar için anlaşarak cinsel ilişkiyi kesip başka işlere zaman ayırırlarsa, bu Îlâ değildir denmiştir.

Evet kadınlarına yaklaşmamaya yemin edenler eğer bu yeminlerinden dönerlerse, Allah bu yeminini bozmasından dolayı kendisini affedecek ve bu yemininden dolayı sorguya çekmeyecektir. Ama:

227:"Yok eğer boşanmaya azmetmiş iseler (onu yerine getirsinler), şüphesiz ki Allah işitici ve bilicidir."

Hanefîlere göre bu dört aylık süre içinde hanımına dönmemek sûretiyle boşanmaya karar verirse. Şafiîlere göre de bu dört ay geçtikten sonra bizzat boşamaya karar verirse demektir bunun mânâsı. Yâni böyle Îlâ yaparak

hanımına yaklaşmamaya yemin eden kişinin dört ay içinde hanımına dönmemesi durumunda, bu hanımın boş olup olmaması konusunda iki ayrı görüş vardır.

1- Bunlardan biri Hanefîlerin görüşü. Ebu Hanife'ye göre yemin ettikten sonra aradan dört ay geçtiği halde, bu süre içinde hanımına dönmemekle bain talâk meydana gelir. Bu erkeğin, ayrıca karısına seni boşadım demesi gerekmez. Çünkü azmetmek; kişinin kesin olarak bir şeyi yapmaya karar vermesi demektir. Kalben karar verdiği şeyi ayrıca bir de diliyle söylemesi gerekmez. Aradan dört ay geçmesine rağmen bu adamın hâlâ hanımına dönmemesi, onu boşamaya azmettiği mânâsına gelmektedir.

2- Cumhurun görüşüne göre ise, bu dört ay içinde kişi karısına dönmese de boş olmaz. Kadın hakime başvurur. Hakim kocaya karısına dönmesini söyler. Erkek de karısına dönmezse hakimin kararıyla bu kadın kocasından boşanmış olur.

Yâni bu âyet talâkın boşama hakkının kocaya ait olduğunu anlatır. Talâk hakkı elinde olan koca, bu dört aylık süre geçtikten sonra bizzat ya onu boşadığını, ya da ona döndüğünü söylemesi gerekir.

"Allah semi ve âlimdir."

Allah herşeyi bilen ve hakkıyla işitendir.

228:"Boşanan kadınlar bizzat kendileri üç hayız müddeti beklerler. Eğer Allah'a ve âhiret gününe inanıyorlarsa Allah'ın Rahimlerinde yarattığını gizlemeleri kendilerine helâl olmaz. İddet içinde barışmak isterlerse onları nikâhlarına geri döndürmeye kocaları daha lâyıktır. Erkeklerin kadınların üzerinde meşru hakları olduğu gibi kadınların da kocaları üzerinde hakları vardır. Ama erkekler için kadınlar üzerinde üstün bir derece vardır. Allah güçlüdür hakimdir."

Rabbimiz îlâdan söz ettikten sonra îlânın sonucunda boşanma olabileceği için, bundan sonra boşanma konusunu anlatmaya başlayacak.

"Boşanmış kadınlar üç kuru müddeti beklerler." Boşanmış kadınların iddeti böyledir. Âyet-i kerîmedeki "Boşanmış kadınlar" ifadesi genel bir ifadedir. Yâni bütün boşanmış kadınları kapsamaktadır. Halbuki Kur'an-ı Kerîmin başka yerlerinde farklı konumdaki kadınlar için farklı ifadeler görüyoruz. Meselâ kendileriyle cima yapılmamış, zifaf olmamış kadınların iddeti yoktur.

"Ey iman edenler! Mü'min kadınları nikâhlayıp da sonra kendilerine dokunmadan onları boşarsanız sizin için üzerlerine sayacağınız bir iddet yoktur."
(Ahzâb: 49)

Yine meselâ kocası tarafından boşanmış hamile kadınların id-deti ise çocuğunu doğuruncaya kadardır.
"Hamile kadınların iddetleri ise yüklerini boşaltana kadardır."
(Talâk: 4)

Yine henüz hayız görmeye başlamamış kadın ile, yaşlılıktan dolayı hayızdan kesilmiş kadının iddeti üç aydır.

"Kadınlarınızdan hayızdan kesilenlerle henüz hayız görmemiş bulunanların hakkında eğer şüphe ederseniz onların iddeti üç aydır."
(Talâk: 4)

Bu konumdaki kadınlar istisna edildiği zaman, geriye hür olup kendileriyle cima yapılmış kadınlar kalıyor. İşte bu âyet-i kerîmede anlatılan kadınlar bunlardır. Kendileriyle mübaşerette bulunulmuş olup da boşanmış kadınlar üç kuru müddeti iddet beklemek zorundadırlar buyuruyor Rabbimiz.

"Kuru" hayız ve temizlik anlamlarına gelen mücmel bir ifadedir. İmam Mâlik ve İmam Şafiî kuru kelimesinin tuhûr anlamına yâni hayızdan temizlik anlamına geldiğini söylemişler Hanefî ulemâsı da kuru kelimesine hayız anlamı yüklemişlerdir. Buna göre hür ve bâliğa olup kendisiyle cinsel ilişki kurulmuş kadınlar boşandıkları zaman üç hayız ya da üç tuhûr vakti geçene kadar iddet beklemek zorundadırlar. Aslında bu iki görüş arasında pek fazla bir fark yoktur. On, on beş günlük bir fark vardır sadece.

Boşanan kadının Rabbimizin emrettiği şekilde üç kuru müddeti iddet beklemesinin sebebi kesin olarak, onun rahminde çocuk olup ol-madığını anlamak içindir. Bundan dolayıdır ki demin ifade ettiğim gibi, kendisiyle cima yapılmamış kadının iddeti yoktur. Aynı sebepten dolayı hamile kadının da iddeti doğuruncaya kadardır. Evet kadının rah-minde ne var ne yok bunun anlaşılabilmesi için boşandıktan sonra onun üç kuru’ müddeti beklemesi gerekmektedir.

Kimileri diyorlar ki efendim kadının hamile olup olmadığı günü-müzde modern ve teknik cihazlarla bir kaç dakikada öğrenilebilmek-tedir. Dolayısıyla böyle boşanmış bir kadının üç kuru' müddeti iddet beklemesinin ne gereği var? Filan demeye çalışıyorlar.

Halbuki Rabbimiz boşanan kadınlara üç kuru' müddeti iddet beklemelerini emrederken yüzde yüz onların hamile olup olmadıklarının tebeyyün etmesini ve binde bir ihtimal de olsa onun hamilelik ihtimalini kaldırmak istemektedir. Boşanmış kadının, boşandıktan sonra bir defa hayız görmesi büyük bir ihtimalle onun hamile olmadığını gösterir. Ama yüzde yüz değildir tabi bu. Arkasından ikinci bir hayız görmesi hamilelik ihtimalini çok daha azaltır. Üçüncü defa hayız görünce artık o kadının kesinlikle hamile olmadığı anlaşılacaktır. Halbuki zamanımızda modern metotlardan hiçbirisi bu konuda yüzde yüz kesin sonuç verememektedir. Bu sebeple onlar kesinlikle bu konuda kıstas olamaz. Kaldı ki bu metotlar yüzde yüz kesin sonuçlar verseler bile hakkında nas bulunan bir konuda bunlarla kesinlikle amel edilmez. Bu bir iman meselesidir. Yâni elbette bunun bir de ibâdet yönü vardır. Nassa tabi olup Allah'ın dediği gibi hareket eden kişi, elbette ibâdet etmiş olacaktır.

Evet, boşanan kadınlar üç kuru' müddeti iddet bekleyecekler.
"Bu kadınlar eğer Allah'a ve âhiret gününe iman ediyorlarsa, Allah'ın kendi Rahimlerinde yarattığı şeyi gizlemeleri helâl değildir."

Âyet-i kerîmedeki ***"Allah'ın kendi Rahimlerinde yarattığı şey"*** den kasıt çocuk ve hayızdır. Âyet-i kerîmeye göre hamile olan kadının hamileliğini, veya hayız görmüşse bu hayızını gizlemesi haramdır. Bu nesebin sahih olması açısından çok önemlidir. Ayrıca ikinci bir evlilik söz konusu olduğu zaman da herhangi bir ihtilâfa mahal bırakmaması açısından çok önemlidir. Kadının bu konularda doğru söylemesi gerekir. Çünkü bu konularda ancak kadının beyanı geçerlidir. Kadın, çocuğum var demişse vardır, yok demişse yoktur. Çünkü bunu ancak kadının kendisi bilebilir. Başkalarına gizli olduğu için kimse bunu bilemez.

Eğer kadın çocuğu olduğu halde yok derse, ya da hayız gördüğü halde aksini söylerse kocasının hakkına tecavüz etmiş olur. Ha-mile olduğu halde hamile olmadığını söylerse, önceki kocasının hakkı olan çocuğu başkasına verdiği için kocasına zulmetmiş olur. Yine ha-yızlı olmadığı halde hayızlı olduğunu söylerse boşanma iddeti çabuk bitecektir ve kocasına karşı yine

zulmetmiş olacaktır. Yâni bu gizleme kocanın karısına dönmesine engel olacaktır. İşte bundan dolayı Rab-bimiz bunu imana bağlayarak bu şer'i hükme sâdık kalmayı imanî bir pekiştirmeyle garantiye almıştır. Allah'a ve âhiret gününe inanan hiçbir kadının Allah'ın kendi rahminde yarattığını gizlemesi caiz değildir.

"İddet içinde barışmak isterlerse, onları nikâhlarına geri döndürmeye kocaları daha lâyıktır."

Bal, buûlet; mâlik, efendi, sahip anlamına gelen bir kelimedir. Kadın için buûlet kocası demektir, erkek için buûlet de karısı demektir. Öyleyse onları boşayan ama sadece ric'i talâkla yâni tek talâkla boşamış ve henüz onlar üzerinde efendiliklerini koruyan, mülkiyetleri devam eden kocaları, efendileri bu süre içinde ricat ile geri dönerek onları tekrar nikâhlarına almaya herkesten daha çok hak sahibidirler. Hattâ böyle ric'i talâkla karısını boşayıp da iddet süresi içinde sözle ya da fiille karısını tekrar geriye almayı ortaya koyan kocanın bu kararına karısı razı olmasa bile söz hakkı erkeğindir. Yâni bu durumda kadının itiraz hakkı yoktur. Böyle bir durumda koca yeni bir nikâha gerek kalmadan tekrar karısına dönebilir. Zira ric'i talâkta o kadın hâlâ o kocanın karısı konumundadır. Onun içindir ki bu kadının nafakası, geçimi kocasına aittir. Kocasının evinde kalmak ve kocasının müsaadesi olmadan evini terk etmesi caiz değildir. Bu hususlarda hükümler vardır. Bütün bunlar ric'i talâkla karı koca ilişkisinin belli bir süre için dondurulmuş olduğunu ve bu evliliğin tamamen bitmemiş olduğunu anlatır. “Ona dönmek erkeğin hakkıdır” sözünde, hem bir cevaz, hem de teşvik vardır. Yâni Rabbimiz geri dönün, boşanmayı düşünmeyin mesajını da veriyor bu âyetiyle. Bu âyetteki hüküm bain talâkla değil de ric'i talâkla, yâni geriye dönüş imkânı olan bir talâkla boşanmış kadınlar hakkındadır. Yâni tek talâkla karısını boşayan koca, onu boşadığı için pişman olabilir. Ve tekrar hanımıyla anlaşabileceğine inanarak onu geri almak isteyebilir. Bu durumda iddet içinde istediği zaman tekrar hanımını kendisine döndürebilir. Bu konuda herkesten çok hak sahibi onun kocasıdır. Ama:

"Onları ıslah etmek isterlerse."

Yâni eğer koca karısıyla arasını düzeltmek, onunla aralarındaki anlaşmazlıkları ortadan kaldırmak ve yeniden güzellikle birlikte geçinmek niyetinde olursa, bu geçerlidir. Değilse o kadına zarar vermek veya kadının iddetini uzatarak onu bekletmek gibi bir niyeti varsa, o zaman büyük günah işlemiş olur.

"Erkeklerin kadınların üzerinde meşru hakları olduğu gibi, kadınların

da kocaları üzerinde hakları vardır. Ama erkekler için kadınlar üzerinde üstün bir derece vardır. Allah güçlüdür hakimdir."

Âyet-i kerîmeye göre kocanın karısı üzerinde hakları olduğu gibi kadının da kocası üzerinde hakları vardır. Boşanmanın mevzu bahsedildiği bu âyetlerin arasında Rabbimiz kadın ve erkek ilişkilerini İslâmî bir çerçeveye oturtmayı murad buyurur. Kadının ve erkeğin karşılıklı hakları ve sorumlulukları vardır. Koca karısının şahsiyetine karşı saygılı davranmalı, onu alçaltmamalı ve ona kötü söz söylememelidir. Sahabenin: "Hanımlarımızın bizim üzerimizdeki hakları nelerdir ey Allah'ın Rasûlü?" şeklindeki sorularına karşı Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Yediğin zaman yedirmen, giydiğin zaman giydirmen, yüzüne vurmaman, ona sövmemen ve onu yatağından uzak tutmamandır." (Ebu Dâvûd, İbni Mace)

Başka bir hadislerinde yine Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Adâletle hükmedenler, hanımı ve çocukları konusunda âdil davrananlar kıyamet gününde Rahmân'ın sağında nûrdan yapılmış minberler üzerindedirler."
(Müslim)

Allah'ın Rasûlü salih bir kocanın yeryüzünde en büyük örneği idi. Allah'ın Rasûlü hanımlarına değer verir, onların sözlerini ve görüşlerini güzellikle dinler, kusurları olduğunda affeder ve onların hukukuna saygı gösterirdi. Bu konuyu gündeme getirirken bakın Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Sizin en hayırlılarınız çoluk çocuklarına karşı hayırlı olanlarınızdır. Sizlerden ehline iyilikte en hayırlı olanınız da benim."
(İbni Mâce)

Kadının kocasına, kocasının anne baba ve akrabalarına karşı saygı göstermesine karşılık, kocanın da karısına, karısının akrabalarına saygılı davranması ve iyi muamelede bulunması gerekir. Kadın, kocasının bilhassa anne ve babasına karşı iyi davranmalı ve gerek kayınvalidesinin gerekse kayınpederinin kendisine yaptığı eziyetlere sabretmelidir. Çünkü hiçbir zaman ateş ateşle söndürülmez. Kadın, kocası ve kocasının ailesi ile arasında çıkan tartışmalarda nefsine ha-kim olmalıdır. Böyle hareket ettiği zaman kadın, hem

Allah'ın rızasını kazanmış olur hem de kocasının gözünde değerini muhafaza etmiş olur. Bu hususta kadının çok titiz davranması gerekir. Bakın Allah'ın Rasûlü başka bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Eğer bir insanın başka bir insana secde etmesini emretseydim; üzerindeki haklarından dolayı, kadının kocasına secde etmesini emrederdim."
(Ebu Dâvûd, Tirmizî)

Bir kadın Allah'ın Resûlüne gelerek şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü ben sana kadınların temsilcisi olarak geldim. Allah erkeklere cihadı farz kıldı. Eğer muzaffer olurlarsa ecir kazanırlar, yok eğer şe-hid olurlarsa Allah katında diriler olarak rızıklandırılırlar. Ama biz kadınlar ise sadece onlara hizmet ediyoruz. Bundan dolayı bize ne sevap var? Bize de bir şey var mı?" diye sordu. Bunun üzerine Allah'ın Rasûlü şöyle buyurdu:

"Bütün kadınlara şöylece haber ver! "Kadının kocasına itaat etmesi ve üzerindeki kocasının hakkını kabul etmesi, kadına aynen cihad sevabı gibi sevap kazandırır. Lâkin kadınların çoğu bunu yapmaz."
(Bezzâr, Taberânî)

Görüyor musunuz, aslında kadının cihad sevabına ulaşması ve Rabbinin rızasını kazanarak cennete gitmesi erkeklerden daha kolaydır. Ama maalesef kadınların pek çoğu bundan gafildirler. Aslında kocalarının Allah'ın dini adına yapacağı hizmetlerin tümünde kadınların da payı vardır ama kadınların pek çoğu maalesef bunun farkında olmadığı için kocalarını bu tür hizmetlerden engelleyip hep yanlarında tutma savaşı vermektedirler. Kocaları sanki Allah'a değil de kendilerine hizmet için varmış gibi, onları hep kendi hizmetlerinde kullanmanın kavgasını vermektedirler. Halbuki müslüman bir kadın, birlikte sevaplar kazanmak üzere kocasını bir an bile evde boş durdurmayarak, Allah'ın dinine hizmet adına birilerine gönderme gayreti içinde olmalıdır. Çünkü sonunda elde edilecek mükâfat her ikisinin de defterine yazılacaktır.

Yine başka bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü:
"Kocasına itaat etmeyen kadının namazı kabul olunmaz"
Buyurur. (Taberânî, Hakim)
Yine kendisine bir şeyler sormaya gelen bir kadına Allah'ın Rasûlü şöyle buyurdu:

"Sen kocana nasıl davrandığına bak ey kadın! Çün-kü o senin cennetin veya cehennemindir."
(Ebu Dâvûd, Nesei, İbni Mace)

"Dünyada kadın kocasına eziyet vermeye başladığı zaman, o kocanın cennetteki hûrilerden olan zevceleri şöyle derler: Ona eziyet etme! Allah seni kahretsin! O senin yanında geçici olarak duruyor. Bir müddet sonra senin yanından ayrılıp bizim yanımıza gelecektir.
(Tirmizî, İbni Mâce)

Yine Allah'ın Rasûlü buyurur ki:

"Kim, kocası kendisinden razı olarak ölürse o cennete gider."
(Tirmizî)

"Koca karısını döşeğine çağırdığı zaman, kadın hayır deyip gelmezlik yaparsa ve kocası da bu yüzden ona kızgın olarak sabahlarsa melekler o kadına lânet ederler."
(Buhârî, Müslim)

"Kocasının evinden izinsiz çıkan kadın, tekrar evine dönünceye veya tevbe edinceye kadar melekler ona lânet ederler."
(Taberânî)

Kadının, erkeği için süslenmesi gerektiği gibi, erkeğin de karısı için süslenmesi gerekir. İbni Abbas der ki: "Karımın benim için süslenmesi gibi ben de onun için süslenirim. Çünkü Rabbim Kur'anında şöyle buyurmaktadır:

"Erkeklerin kadınlar üzerinde hakları olduğu gibi kadınların da erkekler üzerinde hakları vardır."

Kadın ve erkek İslâmî sorumluluk noktasında aynı konumdadırlar. Allah'ın kendilerinden istediği emirler, farzlar ve haramlar hususunda insan olarak kadının erkekten hiçbir farkı ve eksikliği yoktur. Kur'an'ın ifadesine göre zina eden, hırsızlık yapan bir kadın bunları yapan erkek gibidir. Her ikisine de aynı had cezası uygulanır. Yine saliha bir kadın, salih bir erkek gibidir. Yaptıkları karşılığında her ikisine de hazırlanan cennet, aynı cennettir. Erkeğin namazının, orucunun, sadâkatinin ve iffetinin karşılığı kadınınkinin karşılığından faklı

değildir. Yâni kullukları ve sorumlulukları açısından kadın ve erkek birbirine eşittir. Lâkin aile içindeki müşterek sorumluluklarına gelince; Rabbimiz her birine ayrı ayrı roller biçmiştir. İşte Rabbimiz tarafından kendilerine biçilen bu rol gereği olarak, erkeğe şahsi ve malî konumundan ötürü bir imtiyaz vermiştir. Bunu Nisâ 34 âyetiyle anlatır:

"Erkekler kadınlar üzerine kavvamdırlar.

Peki nedir bu kavvam oluş? Zâlimdir! Despottur! Ezicidir! Aşağılayıcıdır! Horlayıcıdır! Üsttedir! Alttadır! Yandadır! Kenardadır! Değil. Ya ne? Hani İslâm'ın toplumun nüvesi dediği aile var ya, bunu bir birim kabul eder ya İslâm toplumda, işte o ailede erkeğe bir fonksiyon yükler ya İslâm, işte bu anlamadır kavvam. Yâni rol anlamına, şeref anlamına, kahır anlamına ve görev anlamınadır bu kavvam. Yâni kadınlar üzerinde bekçi ve muhafız anlamınadır bu kavvam. Yâni kadınlar üzerinde hizmetçi olmadır bunun mânâsı. Kadınları eğitme, yetiştirme ve ateşten koruma görevidir. Kadınların hayatına karışma; ama onların Allah'ın emaneti olduklarını bilmedir kavvam. Veya onlardan sorumlu olma görevini üstlenmedir. Bakın bu kelime Nisâ sûresinde bir daha kullanılır:

"Ey iman edenler! Hak üzere durup adâleti yerine getirmeye çalışan kavvamlar olun!"

(Nisâ: 135)

Yâni ey iman edenler siz de toplumda bulunduğunuz konum-da, bulunduğunuz makamda kavvamlar olun! İnsanlara, hayvanlara, bitkilere, hattâ taşlara, cansız cemadâtlara karşı kavvamlar olun. Onlar nerede kullanılmalıysa, hangi konumda tutulmalıysa onları o makamda tutarak kavvamlar olun, buyurulmaktadır.

229:"Boşama iki defadır. (Ondan sonra) kadını ya iyilikle tutmak ya da iyilikle salmak vardır. Kadınlarınıza verdiğiniz mehirlerden bir şeyi geri almanız size helâl olmaz. Meğer ki karı ile koca Allah'ın emirlerini yerine getirememekten korksunlar. Eğer siz de onların Allah'ın emirlerini yerine getiremeyeceklerinden korkarsanız, kadının ayrılmak için fidye vermesinde ikisine de günah yoktur. Bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Onları aşmayın! Her kim de Allah'ın sınırlarını aşarsa işte onlar zâlimlerin ta kendileridir."

Âyet-i kerîme cahiliye döneminde yaşanan çok çirkin bir âdeti kaldırmayı hedefler. İslâm'dan önce bir koca, karısını dilediği zaman, dilediği kadar boşardı. Karısına kızdığı zaman onu boşar ve işine geldiği zaman da onu geri alırdı. Âdeta kadın erkeğin elinde oyuncak konumundaydı.

Bu, keyfe ma yeşa boşama konusunda herhangi bir sınır olmadığı için sık sık tekrarlanırdı. Adam boşar, sonra iddeti bitmeden onu tekrar geri alırdı. Bu durumda kadın ne tamamıyla evli ne de bekardı. Ne doğru dürüst onunla evlilik ilişkisi vardı, ne de bir başkasıyla evlenebilecek bir özgürlüğe sahipti. Ne evli ne bekar; böyle bir zulüm yaşıyordu kadınlar. Nesâi'nin rivâyetine göre:

İşte bir adam karısına zulmetmek için: "Seni himayeme alma-yacağım! Serbest de bırakmayacağım!" dedi. Kadın: "Bunu nasıl yapacaksın?" diye sorunca da: "Seni boşayacağım. İddetin bitmesine yakın tekrar alacağım ve böylece sana çektireceğim!" deyince, kadın Rasulullah Efendimize gelerek şikâyette bulundu. Bunun üzerine işte bu âyet-i kerîme nazil oldu deniyor.

"Talâk (boşama) iki defadır.
(Nesâî)

Demek ki bu âyet, bu tür bir zulmü ortadan kaldırmak için gelmiştir. Kadın erkeğin elinde bir oyuncak değildir. Bütün bir evlilik süresi içinde koca karısını, ancak iki kere boşayabilir. Bundan sonra ne zaman ki onu üçüncü defa boşamışsa, artık ondan tamamen ayrılmış demektir. Yâni bir erkeğin karısına tekrar dönebileceği boşama, ancak iki defa olan boşamadır. Üçüncü defa boşandı mı, artık o erkeğin kadını tekrar nikâhı altında tutma hakkı kalmamıştır. Üçüncü defa da boşandı mı, artık o kadın başka bir erkekle normal bir evlilik kurar ve bu evlendiği erkekten de boşanırsa, ancak o zaman eski kocasına dönme hakkı doğabilir.

Boşanmak İslâm'da sevilmeyen, Allah'ın istemediği çok zor bir şeydir. Ama buna rağmen eğer taraflar anlaşamıyorlar, birbirlerine tahammül edemez ve birbirlerini kırıp dökecek bir duruma gelmişlerse, o zaman elbette birbirlerine işkence çektirmelerinin ve kulluklarını tehlikeye düşürmelerinin de anlamı yoktur. Güzellikle ayrılırlar ve her ikisi de sevebilecekleri, anlaşabilecekleri birileriyle evlenebilirler. Rabbi-miz buna imkân tanımıştır.

Ancak iyice düşünmeden fevri olarak verilmiş kararları tekrar gözden geçirmek ve her aşamada geri dönüş ve barışma kapısını açık bırakmak üzere Kur'an güzel bir boşanma şeklini şöyle tarif eder. Sünnete uygun boşama şöyle olacaktır: Kadın ay başını bitirip temizlendikten sonra cima yapmadan kocası onu bir talâkla boşar. Bu boşamadan sonra koca bekler. Bu beklemenin sebebi

şudur. Belki erkek de kadın da pişman olabilirler. Erkek boşadığına kadın da boşan-dığına pişmanlık duyabilirler. Kadın böyle bir durumda belki kocasının isteyip de yapmadıkları konusunda bir daha düşünerek kendi haksızlığını anlamış ve pişman olmuş olabilir. Her iki taraf da pişmanlık duyarak bundan sonra boş yere birbirimizi kırmayalım! Birbirimizi üzmeyelim! Aramızda anlaşamadığımız çok ciddi konular da yok, basit şeyleri böyle büyütmeyelim, diyerek tekrar birbirlerine sarılıp beraber olmaya karar verebilirler.

İşte bunun için İslâm, bu arada kadının koca evinde kalmasını emreder. Durumu tekrar gözden geçirebilmeleri için kadın koca evin-de durmalıdır. Çünkü Allah bu evliliğin hemen sona ermesini iste-miyor. Ani verilmiş, fevri verilmiş bir kararla, ya da kızgınlıkla verilmiş bir kararla bu işin bitmesini istemiyor Rabbimiz. Kadın tek talâkla boşanmış ama koca evinde. Koca evinde aynı evde, aynı odada; ama ayrı yataktalar. Yemeklerini yine beraber yiyorlar, kadının nafakası yine kocaya ait; ama sadece cinsel ilişki yok.

Eğer her iki taraf da bu boşanmadan pişman olmuşlarsa hemen iddet içinde dönerler, barışırlar ve biter iş. Ama boşanmaya kararlılarsa, her şeye rağmen boşanmak istiyorlarsa o zaman kadın ikinci defa hayız görür ve ondan da temizlendikten sonra koca onu ikinci defa tek talâkla boşar. Ve yine bekler. Yine kadın kocasının evindedir, yine tekrar düşünme zamanı vardır önlerinde, pişmanlık duyarlarsa yine henüz birbirlerine dönüş imkânları vardır. Ama buna rağmen yine de boşanmayı düşünüyorlarsa kadın üçüncü defa hayız görür; bu hayızdan da temizlendikten sonra koca onu üçüncü defa boşar ve böylece bu evlilik sona ermiş olur.

İşte İslâmî boşama, sünnete uygun boşama budur. Evet boşama kaçınılmaz hale geldiği zaman, birlikte yaşama imkânı kalmadığı zaman koca karısını böyle boşayabilir.

Lâkin şimdi bizim ülkede bu uygulanmıyor. Kadın, kocası tarafından bir talâkla boşandığı zaman hemen babası ve ailesi tarafından kocanın evinden alınıp babasının evine götürülüyor. Kadını da erkeği de kendi başlarına bırakmıyorlar ki, düşünüp tekrar ciddi bir karar verebilsinler. Sanki bu evliliği bitirmeye kast etmişler gibi hemen apar topar kadını alıp gidiyorlar ve bir daha düşünüp taşınıp da geri dönüş imkânı bırakmıyorlar. İşi kavgalara vardırıp âdeta boşanmayı hızlandırmaya çalışıyorlar. Bu gerçekten çok kötü bir âdettir bizim memlekette.

Bir de yine, bizde çok yaygın bir boşama biçimi daha vardır; ona da bid'i boşama, bid'at boşama denir. O da kişinin, karısını ha-yızlı veya loğusa iken boşamasıdır. Ya da bir çırpıda, bir tek sözle üç defa boşamasıdır. Üç talâkı da bir kerede ve aynı anda, aynı mecliste yapan cahiller de bilelim ki, bu Allah kanununa karşı çok büyük bir günah işlemektedirler. Allah'ın Resûlü'ne bir adamın, karısını böyle üç talâkla birden boşadığı haberi verilince Rasulullah şöyle buyurdu:

"Ben aranızda olduğum halde Allah'ın kitabıyla nasıl oynuyorsunuz?"

Allah'ın Resûlü'nün bu ifadesi etrafındakilere öyle tesir etti ki, aralarından biri kalkıp: "Ey Allah'ın Rasûlü bunu yapan kişiyi öldüreyim mi?" Diye bağırdı.
(Nesâî)

Ani bir sinirlenme sonucu, fevri bir karar sonucu, hemen üç talâkın üçünü de sıyırıp atan bu insanlar, çoğu kez pişmanlık duyup çareler armaya koşarlar. Allah'ın Rasûlü bu şekildeki boşamayı yasak-lamıştır. Hattâ Hz. Ömer bu şekilde kadınlarını boşayanlara kamçı ce-zası vermiştir. Bu şekildeki bir boşama günah olmasına ve yasaklan-mış olmasına rağmen maalesef geçerlidir, yâni böyle kadınlarını boşayanların, kadınları kendilerinden boş olmuş demektir.

İster böyle bid'at biçimde bir çırpıda olsun, isterse sünnete uygun olarak ayrı ayrı zamanlarda boşamayla olsun, bir kişi karısını üç talâkla boşadı mı, artık bu erkeğin bu kadını tekrar kendine döndürmesi; ancak bu kadının başka bir erkekle evlenip ondan boşanması ile mümkün olabilir. Evlendiği bu ikinci erkeğin kendi hür iradesiyle boşaması ve bir de bu kadının tekrar eski kocasına dönme rızası şarttır. Eğer ikinci kocasından boşanan kadın eski kocasına dönmek isterse, tekrar nikâh ve mehirle evlenebilir.

Toplumda hülle diye anlatılan bir anlayış vardır; bunun İslâm'la uzak ve yakından bir ilgisi yoktur. Bakın Hz. Ayşe annemiz rivâyet etmiştir. Rıfaa El-Kurazi'nin karısı Allah'ın Resûlü'ne gelerek şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasûlü! Rıfaa beni üç talâkla boşadı. Ben de Abdurrah-mân Bin Zübeyr El-Kurazi ile evlendim. Fakat onun erkeklik uzvu bir elbise parçası gibi..." Bunun üzerine Allah'ın Rasûlü:

"Galiba tekrar eski kocan Rıfaa'ya dönmek istiyorsun, fakat bu olmaz.

İkinci kocan Abdurrahmân la cima-nın tadını hissetmedikçe eski kocana dönemezsin."

Buyurdu. (Buhârî, Müslim, Ebu Dâvûd, Tirmizî, Nesei)

Bu iki boşamadan sonra ya iyilikle tutmak ya da güzellikle salıvermek vardır. Âyet-i kerîmedeki "İyilikle tutmak" tan kasıt ric'i talâkla boşadığı karısını iddet içinde kendisine döndürmesi, "Güzellikle salıvermesi" de kocanın istemiyorsa, kadını kendisine döndürmemesi ve ona zarar vermemek için hemen iddeti biter bitmez onu salıvermesi anlamına gelmektedir.

Allah böyle istiyor ama bugün bizim İsviçre'den devşirilmiş olan medeni kanunda bunun tamamen aksine bir zulüm işlemektedir. İsviçre halkı Katolik olduğundan onların kanunlarında boşanma diye bir şey yoktur. Bir kadınla bir erkek bir kere evlendiler mi artık hiçbir zaman boşanamıyorlar. Birbirlerini ister sevsinler ister sevmesinler fark etmez. Eğer sevmiyorlarsa her iki taraf da başkalarıyla durumu idare etsinler ama boşanma olmasın diyorlar. Sadece nesep belli olsun diye evliler güya ama ayrı yaşıyorlar. Kırk yılın başında bir enayi bulduk! Bir daha nereden bulacağız böyle bir enayiyi? Sen durumu başkalarıyla idare et, ama bu kadınla beraber görün! diyorlar. Hem evli hem bekar adamlar. Kimin eli kimin cebinde belli değildir. Fuhuş, ahlâksızlık adam boyu yükselmiş. Bizde de bazen böyle on beş yıl önce boşanmaya müracaat edip de henüz boşanamayan insanlar çoktur.

Bu insanlar geçinemeyeceklerini anlamışlar ve çoktan ayrılmışlar. Ayrılmışlar ama resmen ayrılmadıklarından her iki taraf da ev-lenemiyorlar. Şimdi ne yapsın bu adamlar? Batıdakiler gibi zina mı etsinler? Burada da yükselsin mi hayasızlık adam boyu? Bu memleketi de bir kâfir ülkesine benzetmek isteyen adamlar yıllardır bu zulmü işlemektedirler. Allah müslümanlara basîret versin, şuur versin inşallah.

Rabbimiz bundan sonra da kadınlarını boşamış kocalara şöyle seslenir:

"Kadınlarınıza verdiğiniz mehirlerden bir şeyi geri almanız size helâl olmaz. Meğer ki karı ile koca, Allah'ın emirlerini yerine getirememekten korksunlar."

Âyet-i kerîmeye göre karısını boşayan bir koca daha önce karısına vermiş olduğu mehiri ve evlilik hediyelerini geri isteme hakkına sahip değildir. Yâni ey kocalar! Kadınlarınızı nikâhlarınız altında tutmaya zorlamak için verdiğiniz

malları veya daha fazlasını geri almak için onlara eziyet vererek nikâhınız altında tutmaya çalışmayın! Yâni sizden kurtulmak için mehirlerini ya da daha fazlasını size vermek mecburiyetinde tutmayın onları! Bu doğru değildir, buyuruluyor.

Aslında birine verilen hediyenin geri alınmaya kalkılması çirkin bir şeydir. Allah'ın Rasûlü bunu yapan kişiyi kustuğunu yalamaya çalışan kişiye benzetmiştir. Bilhassa bir zamanlar birbirlerine katılıp karışmış karı kocanın daha önce birbirlerine verdiği hediyeleri geri istemeleri gerçekten çok utanç verici bir şeydir.

"Eğer siz de onların Allah'ın emirlerini yerine getiremeyeceklerinden korkarsanız, kadının ayrılmak için fidye vermesinde ikisine de günah yoktur."

Bu boşama isteğinin koca tarafından gerçekleştirildiği zaman böyledir. Ancak boşanma isteği kadın tarafından gerçekleşmiş ve erkek olarak siz ona eziyet vermediğiniz halde, ayrılmak için kadın size işkence çektirmeye başlamışsa veya size itaat etmiyorsa ve bu evliliği devam ettirmek her iki taraf için de günaha sebep olacak noktaya gel-mişse, o zaman boşanma karşılığında kadınlarınızın vermiş olduğu malları almanızda bir sakınca yoktur. Aksine birbirleriyle geçineme-dikleri bir durumda kadının kendisini boşaması için kocasına bir şeyler vermesi de caizdir. Kadının isteğine dayanan bu tür boşanmalarda koca hem karısına verdiği mehri alabildiği gibi daha fazlasını da alması mümkündür.

Sabit Bin Kaysın hanımı Allah'ın Resûlü'ne gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü, kocamla bir arada hayat sürmem mümkün değil! Allah'a yemin ederim ki, onun ne ahlâkını ne de dinini beğenmiyor değilim. Fakat İslâm'dan sonra küfre dönmek ve kâfir olmak da istemiyorum! Evimin bahçesinden kocamın bir kaç kişiyle gelmekte olduğunu gördüm! Onlar içinde kocamı rengi en siyah, boyu en kısa ve yüzünü de en çirkin olarak gördüm! Onu bir türlü sevemedim!" dedi. Bu sırada karısının bu sözlerini dinleyen Sabit Bin Kays: "Ya Rasûlallah! ben malımın en iyisi olan bahçemi mehir olarak ona verdim! Eğer beni istemiyorsa bahçemi geri versin, ben de onu boşayayım!" dedi. Bunun üzerine Allah'ın Rasûlü o kadına şöyle buyurdu: ***"Kocanın dediklerine ne dersin? "*** Kadın evet daha fazlasını da veririm! deyince Allah'ın Rasûlü ikisini birbirinden ayırdı."

(Buhârî, Nesei)

Eğer böyle bir kadın kocasına belli bir fidye vererek onu kendini boşamaya

ikna ederse, bunun adına İslâm fıkhında hulû denir. Ve kocanın razı olması şartıyla bu boşanma geçerlidir.

"Bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Onları aşmayın! Her kim de Allah'ın sınırlarını aşarsa, işte onlar zâlimlerin ta kendileridir."

Bunlar Allah'ın hudududur. Rabbimiz aynı sûrenin orucu anlatan bölümünde de; "işte bunlar Allah'ın sınırlarıdır! Sakın onlara yaklaşmayın!" deniliyordu. Burada da boşanmadan sonra aynı ifade kullanılıyor. Birincide yaklaşmaktan men ediliyor, ikincisinde de bu sınırları aşmaktan men ediliyor. Rabbimiz yarattığı insanın nasıl hareket etmesi gerektiğini, her alanda neler yapması gerektiğini açık açık kitabında bildirmiştir.

İşte insanlar Allah'ın istediği gibi hareket ederler, hayatlarını vahiy kaynaklı düzenlerlerse çok rahat ederler. Ama Allah'ın kendileri için belirlediği bu sınırların ötesine veya berisine aşmaya başladılar mı, hem kendilerine hem de çevrelerine zulmetmeye başlamışlar hem ferdi hayatlarını, hem de toplumsal hayatlarını yaşanmaz bir azap haline getirmişler demektir.

Sûrenin geriye kalan âyetlerini tanıyabilmek için 3. ciltte buluşmak üzere velhamdü lillahi Rabbil' âlemin.

İKİNCİ CİLDİN SONU

230:"Eğer koca karısını (ikinci talâktan sonra) bir kere daha boşarsa, ondan sonra artık kadın başka bir kocaya varmadıkça ilk kocasına helâl olmaz. Eğer ikinci koca onu boşarsa Allah'ın emirlerini yerine getirebileceklerine ümit var oldukları sürece birbirlerine dönmelerinde ikisine de günah yoktur. İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Onları anlayan bir kavme beyan eder."

Bir koca, karısını üç talâkla boşadığı zaman beynûnet-i kübra ile boşanmış olur ki, artık kocanın bu kadınla tekrar bir araya gelebilmesi için kadının normal olarak başka bir erkekle evlenmesi ve evlendiği bu ikinci kocasıyla cima yaptıktan sonra ondan da boşanmış olması icap etmektedir. Âyet-i kerîmede geçen ***"Başka bir erkekle evlenmesi"*** ifadesinden kasıt, bizzat onunla cima yapmasıdır. Hattâ Allah'ın Rasûlü az evvel ifade etmeye çalıştığım gibi şöyle buyurur:
"O kocan senin balcağızından sen de onun balcağızından istifade etmeden bu olmaz" buyurmuştu. (Buhârî, Talak 4)

Böyle kocasından boşanmış bir kadını, tekrar boşandığı kocasına döndürebilmek için akid yapıp onunla evlenen ve de ona dokunmadan boşayan erkeklere de bunu yaptıran kocaya da Rasulullah lânet eder. Her iki taraf da haram işlemiştir. İslâm'da böyle bir şey yoktur. Bunun adına nikâh değil zina denir. Allah'ın Rasûlü bu haramı işleyen erkeklere ödünç teke ismini vermektedir. ***"Size ödünç teke hakkında haber vereyim mi?"*** Ashâb; evet ya Rasûlallah dediler. Allah'ın Rasûlü: ***"İşte o eski kocasına dönmesi için kadınla evlenen kişidir. Allah ona da kendisiyle nikâh yaptırana da lânet etsin."*** buyurur. (İbni Mâce)

Böyle kocası tarafından üç talâkla boşanmış bir kadın, normal olarak başka bir erkekle bir evlilik yaşadıktan sonra bu ikinci kocadan da boşanırsa tekrar yeni bir mehir ve yeniden bir nikâhla eski kocasına dönebilir. Toplumda hullecilik diye bilinen hadisenin İslâm'la uzak ve yakından bir ilgisi yoktur. Kadın normal bir evlilik geçirip o ikinci kocası ölüp ya da boşanmış olmalı ki birinci kocasına dönebilsin.

"Eğer ikinci koca onu boşarsa Allah'ın emirlerini yerine getirebileceklerine ümit var oldukları sürece birbirlerine dönmelerinde ikisine de günah yoktur."

"İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Onları anlayan bir kavme beyan eder."

231:"Kadınları boşadınız da iddetlerini tamamladılar mı artık onları ya iyilikle tutun, yahut iyilikle salın! Lâkin haklarını ihlâl edip onlara zarar vermek için onları yanınızda tutmayın. Kim böyle yaparsa artık o kendine zulmetmiş olur. Allah'ın âyetlerini oyun konusu edinmeyin. Ve Allah'ın size verdiği nîmeti ve size öğüt olsun diye indirdiği kitabı ve hikmeti anın. Allah size böylece nasihat ediyor. Allah konusunda muttaki davranın ve bilin ki, Allah her şeyi hakkıyla bilendir."

Bu âyet-i kerîmesinde buyuruyor ki Rabbimiz; ric'i talâkla yâni tek talâkla kadınlarınızı boşadığınız zaman iddet süresi bitmeden der-hal kadınlarınıza dönüp onları güzel bir şekilde yanınızda tutun. Değilse yine maruf bir şekilde onları salıverin. Yâni onlardan mal aparmak, ya da onlara zarar vermek, intikam almak için onları tutmaya kalkmayın. Eğer gerçekten onlarla geçinmeye ve anlaşmaya yüzünüzün olmadığı konusunda kesin bir kanaat hâsıl olmuşsa, güzelce onları salıverin de onlar da siz de kurtulmuş olun.

"Lâkin haklarını ihlâl edip onlara zarar vermek için onları yanınızda tutmayın. Kim böyle yaparsa, artık o kendine zulmetmiş olur."

Evet, onlara zulmetmeyeceğiz. Zalimce onları yanımızda tutmayacağız. Çünkü unutmayalım ki böyle kadınlara zulmedenler aslın da kendi kendilerine zulmediyorlar, kendi geleceklerini berbat ediyorlar demektir. Çünkü hem o zulmettiği kadın kendi din kardeşidir, yani kendisinden bir parçadır, hem de kendi âhiretinin mahfına sebeptir.

"Allah'ın âyetlerini oyun konusu edinmeyin. Ve Allah'ın size verdiği nîmeti ve size öğüt olsun diye indirdiği kitabı ve hikmeti anın. Yolunuzu Allah'la bulun. Bilesiniz ki Allah her şeyi bilendir"

Buyuruyor ki Rabbimiz; Allah'ın âyetlerini oyun konusu yapmaya kalkmayın. Allah'ın âyetlerini alaya almayın. Allah'ın âyetlerini kendi zevklerinizi tatmine imkân verecek şekilde oyun ve eğlence yerine koymayın. Allah'ın âyetleriyle dalga geçmeye kalkmayın diyor Rabbimiz. Deniliyor ki; kimileri boşama ve köle azadı yapar, sonra da: ***"Canım ben şaka yaptım!"*** dermiş. Bunun üzerine bu âyet-i kerîme nazil olmuştur. Allah'ın Rasûlü de bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Üç şeyin ciddisi de ciddidir, şakası da ciddidir. Nikâh, boşama, ve köle âzâd etmek."

(Ebu Dâvûd Talâk 9)

Ey müslümanlar, bu konularda işi hafife almaktan son derece sakının! Allah'ın âyetlerini oyun ve oyuncak haline getirmeyin! Allah'ın sizleri sorumluluk yüklenecek konuma getirdiğini asla unutmayın! O size kitap vermiş, size hikmeti öğretmiş, sizi bütün milletlere önderler kılmış, vasat ümmet yapmış, denge unsuru yapmış, yâni sapıkların sapıklık noktalarını sizin şahsınızda görebilmeleri, bilebilmeleri için sizi denge unsuru bir ümmet yapmıştır. Bu sebeple sizin örnek yaşayışlarınızla tüm dünya insanlığına örnek olmanız gerekirken, böyle kendi kendinize evlerinizde bozuk düzen bir hayat sürmeniz yakışmaz.

232:"Kadınları boşadığınızda iddetlerini bitirdiler mi, aralarında iyilikle anlaştıkları müddetçe kendilerini kocalarına nikâhlamalarına engel olmayın!" Bu sizden Allah'a ve âhiret gününe inananlara verilen bir öğüttür. Bu sizin için daha hayırlı ve daha temizdir. Allah bilir, siz bilmezsiniz."

Burada velâyetleri altındaki kadınlara kocalarına dönme izni vermeyen, ya da kadınların kocalarına dönmelerini engelleyen velilere seslenilmektedir. Deniliyor ki, ey veliler! Velâyetiniz altında bulunan kadınları kocalarına dönmekten engellemeyin!

Eğer bir koca, karısını ric'i bir talâkla boşamış, yâni bir veya iki talâkla boşamış ve iddetin bitiminde her ikisi de birbirlerine dönmek isterlerse, yeniden evliliği devam ettirme kararı almışlarsa, kadının akrabaları onun tekrar kocasına dönmemesi konusunda baskı yapmasınlar, engellemesinler diyor Rabbimiz. Eğer kocalarına dönmek istiyorlarsa, eğer kocalarıyla anlaşabiliyorlarsa onlara yasak koymayın, engel olmayın. Git! Gitme! Gel! Gelme! demeyin eğer tekrar kocalarına dönmek istiyorlarsa. Buna hiçbir babanın ve ananın hakkı yoktur. Ama günümüzde kimi babalar ve analar oğullarına: "Eğer bunu boşamazsan sana hakkımı helâl etmeyeceğim!" gibi sözlerle veya kızına: "Eğer bu kocana tekrar dönersen seninle hiç konuşmayacağım!" gibi İslâm dışı tavırlarla Allah'ın âyetlerini çiğnemektedirler. Halbuki Allah diyor ki; yapmayın bunu! Engellemeyin anlaşabilen insanları! diyor. Bakın âyet-i kerîmenin nüzûl sebebi olarak şu hadise anlatılır: Sahabeden Ma'kıl Bin Yesar (r.a.) der ki: "Kız kardeşim Cümeyli bir kişiyle evlendirmiştim. Fakat bu adam kız kardeşimi boşadı. İddeti bittikten sonra gelip kardeşimi istedi. Ben ona dedim ki: Sana vaktiyle kardeşimi vermiş, sana yatak arkadaşı yapmış, onu sana ikram etmiştim. Fakat sen nankörlük edip onu boşadın. Şimdi de utanmadan gelmiş benden onu

istiyorsun. Hayır! Onu sana geri vermeyeceğim!" dedim. Bunun üzerine Rabbim bu âyet-i kerîmeyi inzal buyurdu.

"Kadınları boşadığınız vakit onlar iddetlerini bitirdiklerinde aralarında güzelce anlaştıkları takdirde (Ey veliler!) onların (Eski) kocalarıyla evlenmelerine engel olmayın!" buyurunca Rabbimiz, ben Rasulullah'a dedim ki: "Ya Ra-sûlallah! Şimdi ben ne yapayım? Benim durumum ne olacak? Allah'ın Rasûlü buyurdu ki: ***"Kardeşini eski kocasına nikâhla!"***
(Buhârî, Müslim, Tirmizî)

Allah'a ve âhiret gününe inanan mü'minler ancak bu hükümle amel ederler. Allah'ın bu hükmünü bile bile yuva bozmadan yana olmazlar. Çünkü Allah diyor ki; bu hükme uymanız hem sizin için hem de karı koca için daha hayırlıdır. Ve bu durum sizi günah pisliklerinden temizleyecektir, arındıracaktır. Şüphesiz ki Rabbimiz, hem dünya hem âhiret hususunda kulları için nelerin hayırlı olduğunu en iyi bilendir. Sizi sizden çok düşünendir. Eğer dünyada da âhirette de huzurlu olmak istiyorsanız, Allah'ın hükümlerine tabi olun!

233:***"Emzirmeyi tamamlatmak isteyenler için anneler çocuklarını tam iki yıl emzirirler. Onların (annelerin) yiyeceği ve giyeceği örfe uygun şekilde babaya aittir. Hiç kimse gücünün üstünde bir şeyden sorumlu tutulamaz. Ne anne, ne de baba çocuğu yüzünden zarara sokulmasın! Mîrasçıya düşen de bunun gibidir. Eğer (ana ve baba) kendi aralarında anlaşıp danışarak (iki sene dolmadan) çocuğu memeden esmek isterlerse, ikisine de bir günah yoktur. Eğer çocuklarınızı (başka bir kadına) emzirtmek isterseniz, vereceğiniz (emzirme ücretini) güzelce teslim etmek şartıyla bunu yapmanızda bir günah yoktur. Allah'tan korkun ve bilin ki Allah ne yaparsanız görmektedir."***

Âyet-i kerîmede çocuklarını emzirmekle mükellef olan annele-rin kimler olduğu konusunda ihtilâf vardır. Kimilerine göre burada kastedilen anneler boşanmış olan annelerdir. Eğer burada anlatılan anneler boşanmış anneler olmasaydı, Rabbimiz onların yiyecek ve giyeceklerinin babaya ait olduğunu zikretmezdi. Çünkü evli kadınların yiyecek ve giyecekleri zaten kocaya aittir. Öyleyse boşanan kadınların emzirdikleri çocukları varsa, o zaman onların yiyecek ve giyecekleri kocaya aittir. Kimi âlimlere göre de buradaki annelerden kasıt bütün annelerdir. Çünkü ifade geneldir.

Âyet-i kerîmedeki ***"Anneler çocuklarını tam iki yıl emzirirler"*** Emir anlamına bir haberdir. Yâni Anneler çocuklarını tam iki yıl emzirsinler! diyor

Rabbimiz.

Çocuğunu emzirme, kadının diyâneten görevidir. Günümüzde kimi feminist müslümanlar, ya da feministler karşısında savunabile-cek din bilgisinden mahrum oldukları için eziklik duyan kimi Müslümanlar, efendim kadınlar çocuklarını emzirmek zorunda değildir gibi fetvalar üretmektedirler.

Halbuki çocuğunu emzirmek, kadınların görevidir. Ama eğer o kadının kocası bir süt anne bulmuşsa, o zaman bu kadın için bu konuda görevsizlik hakkı doğmuştur. Kocası tarafından süt anne bulun-muş bir kadın, çocuğunu emzirmek zorunda değildir. Yâni bir kadın aslında çocuğunu emzirmek zorundadır. Bu onun görevidir. Allah ona bu görevi vermiştir.

Evet, öyle bir görev ki, yapmamaya imkân var. Kocası razı olur da bir süt anne bulursa sen niye kendi çocuğunu emzirmedin diye suçlu konumuna düşmüyor o kadın. Ama kocası böyle bir süt anne bulmaz da sen emzireceksin dedi mi, canı isterse emzirecektir onu. Buna diyâneten görev denir.

Meselâ kocanın babasına anasına bakmak da böyledir. Kadın bu konuda da diyâneten görevlidir. Eğer kocasının babası ve anası bakıma muhtaçsa ve kocası da karısına benim babama ve anama bakacaksın demişse, kadın onlara bakmak zorundadır. Ama kocası babama anama bakmak zorunda değilsin demişse, o zaman bu kadın onlara kendiliğinden bakmak zorunda değildir. Yâni kocanın bu sözüyle otomatikman kadının sorumluluğu düşmüş olacaktır. Yâni bu konuda niye onlara bakmadın diye Allah ondan bir hesap sormayacaktır. Ama kocası bunlara bakacaksın dedi mi, bakmak zorundadır. Bakmazsa bu kadın isyankardır, nâşizedir, dayağı hak edendir.

Meselâ ben gece saat ikide içinizden birinin evine gelsem. Kocası hanımını uyandıracak ve yemek hazırlatacak. Kadının: "Ya bana ne? Elin adamına şu saatten sonra yemek hazırlamak zorunda mıyım?" demeye hakkı yoktur. Şimdi gece o saatte kalkıp yemek hazırlayan bu kadın kime hazırlıyor bu yemeği? Bana mı yoksa kocasına mı? Kocasına hazırlıyor değil mi? Kocası dedi çünkü. İşte bu onun kocasına bir görevidir. Ama kocası ona böyle bir şey demezse, bu kadın bana yemek hazırlamak zorunda değildir. Yâni kocası ondan böyle bir şey istemediği halde: "Ya evimize kadar gelmiş, misafir, işte ayıp olur misafire yemek ikram edelim!" demeye de hakkı yoktur kadının. Ama kocası ondan bunu istediği anda nasıl ki kocasının arzusu olarak bana yemek hazırlamak

zorundaysa, aynen bunun gibi kocası istediği zaman hem çocuklarını emzirmek, hem de kocanın babasına anasına bakmak zorundadır. Bu onun diyâneten görevidir. Ama kocası onun üzerinden bu tür sorumluluklarını kaldırdığı andan itibaren onun bu sorumlulukları kalkmış demektir.

Evet Rabbimiz buyuruyor ki; anneler çocuklarını tam iki yıl emzirirler.

"Onların (annelerin) yiyeceği ve giyeceği örfe uygun şekilde babaya aittir. Hiç kimse gücünün üstünde bir şeyden sorumlu tutulamaz."

Babanın anne ve çocuğunun maişetini ve giyimini kendi imkânlarına göre, kendi gücüne göre temin etmesi üzerine farzdır. Gerek evli olduğu hanımı ve çocuğunun maişeti, gerekse boşadığı hanımı, onun çocuğunu emzirdiği sürece maişetini temin etmek kocaya aittir.

Müslim'in rivâyetinde bir kadın Allah'ın Resûlüne gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü kocam cimri bir adamdır, bana ve çocuklarıma harca-mıyor. Geçinebilmek için haberi yokken onun malından alabilir miyim? Böyle yaptığım zaman bana bir günah var mıdır?" diye sordu. Bu, aslında bir kadının kocasının bir sırrını deşifre etmektir. Yâni gıyabında kocasının guybetini yapmaktır ve böyle bir davranış caiz değildir. Ama bir fetva almak niyetiyle söylenmişse caizdir. Gıybetin caiz olduğu yerlerden birisi de işte burasıdır. Bir kişi mahkemede, kadı karşısında hakkını savunabilmek için, kadıyı ikna edebilmek için veya br âlimden fetva alabilmek için karşısındaki davalısının normalde sır olan bir kısım durumlarını deşifre edebilir. İşte bakın normal bir durumda bir kadının söylemesi caiz olmayan bir sırrını deşifre ediyor ve kocam cimridir, bana ve çocuklarına harcama yapmıyor diyor. Bunun üzerine onun harcamaları ve imkânları konusunda ikna olabilmek için sorular soran Allah'ın Rasûlü şöyle buyurdu:

"Örfe uygun olarak sana ve çocuklarına yetecek kadar almanda bir günah yoktur."

(Müslim)

Kadın, kocasının ve çocuklarının maişetini temin etmek için kendi malından harcamak zorunda değildir. Ama böyle bir şey yaparsa bu kadın infak ediyor demektir. Allah'ın Rasûlü Buhârî'deki bir hadislerinde Ümmü Seleme'ye:

"Eğer onlara bir şeyler harcarsan o senin için bir ecirdir" buyurdu.

"Ne anne, ne de baba çocuğu yüzünden zarara sokulmasın!"

Yâni çocuk yüzünden anne de baba da zarara uğratılmamalıdır. Baba

annenin duygusunu, yavrusuna karşı şefkatini istismar ederek onu ücretsiz emzirmesi konusunda kötüye kullanarak zarar vermemelidir. Ya da çocuğu emzirmek annenin hakkı iken onu alıp başka bir kadına emzirmesi için vermemelidir. Anne de babanın o andaki çaresizliğini kötüye kullanarak çocuğu konusunda aşırı şekilde babanın omuzuna binmemelidir. Babanın zaafını kullanarak emzirmeye karşılık ondan çok fazla para istemeye kalkmamalıdır.

"Mîrasçıya düşen de bunun gibidir."

Yâni eğer çocuğun babası yaşıyorsa durum böyle olduğu gibi, eğer çocuğun babası ölmüşse o zaman ölen babanın en yakın mîrasçısı babanın görevini üzerine alacak annenin ve çocuğun zarar görmesi önlenecektir.

"Eğer (ana ve baba) kendi aralarında anlaşıp danışarak (iki sene dolmadan) çocuğu memeden kesmek isterlerse, ikisine de bir günah yoktur."

Rabbimiz çocuğun emzirilmesi konusunda iki yıl tayin buyur-muştu ancak bunu şart koşmamıştır. Karı koca aralarında anlaşırlar-sa çocuğa zarar vermemek kayd u şartıyla emzirme müddetini iki yıldan aşağıya indirebilirler.

"Eğer çocuklarınızı (başka bir kadına) emzirtmek isterseniz, vereceğiniz (emzirme ücretini) güzelce teslim etmek şartıyla bunu yapmanızda bir günah yoktur."

Eğer babanın durumu müsait ve bir süt anne bulup ona bunun karşılığını ödemeye karar vermişse, çocuğun süt anne tarafından em-zirilmesinde bir sakınca yoktur. Böyle bir durumda kadının emzirme sorumluluğu kalkmıştır.

"Allah'tan korkun ve bilin ki Allah ne yaparsanız görmektedir."

Evet, bütün bu anlatılanlarla Allah size yol gösteriyor. Sizler bütün bu konularda Allah'ın gösterdiği biçimde hareket edin. Yolunuzu Allah'la bulun, muttaki olun. Rabbinize karşı sorumluluklarınızın bilincinde olun. Yaptıklarınızı O'nun adına ve O'nun beğeneceği şekilde yapın. Tüm hayatınızı sadece O'nun beğenisine sunun. Unutmayın ki O Allah yaptıklarınızın tümünü görüp gözetmektedir.

234:"Sizden ölenlerin geriye bıraktıkları zevceleri, kendi kendilerine dört ay on gün beklerler (beklesinler). İşte (o kadınlar) iddetlerinin sonuna ulaştıklarında artık kendileri hakkında iyilikle (şeriatın uygun gördüğü şekilde) yaptıkları işlerden dolayı size bir günah yoktur. Ve Allah ne işlerseniz hepsinden haberdardır."

Sizden ölenlerin geriye bıraktığı hanımları dört ay on gün beklerler. Daha önceki âyet-i kerîmesinde Rabbimiz, boşanan kadınların iddetini anlatmıştı. Burada da kocası ölen kadınların iddetini anlatıyor. Kocası ölen kadınlar dört ay on gün beklemek zorundadırlar. Bu süre içinde başka bir kocaya varamazlar, süslenemezler, takı takamazlar, kendilerini ortaya koyup arz edemezler. Hattâ Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Rasulü; kocası ölüp de iddet bekleyen bir kadına, gözlerinde rahatsızlık bulunduğu halde sürme çekmeyi yasaklamıştır. Bu durumda kadınlar bir görüşe göre iddet dönemini kocasının evinde geçirmelidir. Hz. Ayşe, Hz. Ali ve İbni Abbas da kadın istediği yerde bu iddetini doldurabilir demişlerdir.

Bunun adına yas tutma da denmiş. İslâm'a göre yas tutan kadın yıkanabilir, ihtiyaçlarını gidermek için gündüz evinden dışarı çıkabilir. Fakat gece olunca bu kadın iddet beklediği evine dönmek zorundadır başka bir evde geceleyemez. Evet, kocaları ölen kadınlar ancak dört ay on gün yas tutarlar.

Kadınların bu dönem içinde yas tutmaları farzdır. Çünkü Rab-bimiz bu âyetin sonunda iddetleri bittikten sonra süslenmelerinde, koku sürüp güzel elbise giymelerinde evlenmek istemelerinde bir günah olmadığını anlatmaktadır. Demek ki yas tutma döneminde bunların günah olduğu anlaşılıyor. Kadının kocasının dışında ölenler için üç günden fazla yas tutması yasaklanmıştır. Ancak kocaları ölüp de dört ay on gün beklemek zorunda olan kadınlar hamile olmayan kadınlardır. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi hamile olan kadınların iddeti hamlini vaz etme süresidir. Hamlini vaz eder etmez bu kadınların id-deti bitmiş demektir. Nitekim kocası vefat ettikten on beş gün sonra doğum yapan bir kadına Allah'ın Rasûlü istediği takdirde kocaya varabileceği iznini vermiştir.

"Sen doğurduğun zaman iddetin bitmiştir. İstersen evlenebilirsin."
buyurmuştur. (Buhârî, Müslim, Ebu Dâvûd, Nesâî)

Kocaları ölen kadınlar bu iddet süreleri içinde hem Rahimlerini temizlemiş olurlar, hem kocalarının hatıralarına saygılı olduklarını ortaya korlar, kocalarının hatıralarını çiğnemezler, hem de kocaları ölür ölmez hemen o evden ayrılarak kocasının ailesini de yaralamazlar. Bu âyet gelmeden önce İslâm'ın ilk dönemlerinde, kocası ölen kadının iddeti bir yıldı. Cahiliye dönemindeyse kocası ölen kadınların durumu içler acısıydı. Kocası ölen kadınlar küçük, karanlık ve pis bir odaya kapatılır, eski elbise giyer, koku sürünmez hattâ bir sene boyunca hiç yıkanmadan bekletilirdi. Bir sene bittikten sonra da eline hayvan pisliği verilir ve bunu yüzüne gözüne sürmeye zorlanırdı. İslâm bunların hepsini men

ederek sadece kadının dört ay on gün iddet beklemesini emretti.

"O kadınlar iddetlerinin sonuna ulaştıklarında, kendileri hakkında iyilikle (şeriatın uygun gördüğü şekilde) yaptıkları işlerden dolayı artık size bir günah yoktur."

Yâni iddetlerini doldurduktan sonra iddet esnasındaki yasaklar bitmiştir. Allah'ın istediği, şeriatın izin verdiği kadarıyla süslenmeleri, koku sürmeleri, sürme çekmeleri, kendileriyle evlenmek isteyenlerin karşısına çıkmaları mubah kılınmıştır. Bunda herhangi bir günah yoktur. Bundan velilerin velâyeti altındakilerden sorumluluğunu da anlıyoruz. Çocuklarını Allah'ın istediği biçimde yetiştirmeyenlerin günahkâr olduklarını, bu vebalin onlar üzerinde olduğunu anlıyoruz.

235: "İddet bekleyen kadınları nikâhlamak istediğinizi ima yoluyla onlara bildirmenizde veya böyle bir arzuyu kalplerinizde saklamanızda üzerinize bir günah yoktur. Allah biliyor ki muhakkak siz onları ilerde anacak-sınız. Ama maruf (meşru) bir söz söylemenin dışında gizlice onlarla sözleşmeyin. Farz olan iddet bitinceye kadar da nikâh akdine azmetmeyin. Allah'ın kalplerinizde olanı bildiğini bilin. Ve ondan sakının ve bilin ki şüphesiz Allah bağışlayandır, Halîmdir."

Rabbimiz bu âyet-i kerîmesinde, kocası ölüp de iddet bekleyen veya kocası kendisini üç talâkla boşadığı için iddet bekleyen kadınlara açık olmamak şartıyla evlilik ima etmenin, çıtlatmanın veya bu düşünceyi kalpten geçirmenin haram olmadığını anlatıyor. İnsan kocası ölmüş iddet bekleyen veya boşanmış, iddet bekleyen bir kadınla evlenmeyi düşünebilir. Bu evliliğe zemin hazırlamak üzere henüz kadının iddeti bitmeden bu düşünceyi içinde saklaması caiz olduğu gibi, üstü kapalı olarak bu düşüncesini kadına çıtlatması da caizdir. "Sen saliha bir kadınsın!" Ben saliha bir kadınla evlenmek istiyorum!" "Ben seni beğeniyorum!" Sen iyi bir kadınsın!" "Ben evlenmek istiyorum!" "Üzülme! Yakında Allah sana iyi bir eş nasip edecektir!" Veya kadının velisine "Benim haberim olmadan onu başkasıyla evlendirmeyin!" gibi imalı sözlerle bunu ona çıtlatabilir, bunda bir günah yoktur. Ama başkalarının onunla evlenmelerine imkân bırakmayacak biçimde "Ben seninle evlenmek istiyorum!" demesi, açıkça ona evlilik teklif etmesi caiz değildir.

"Allah biliyor ki, muhakkak siz onları ilerde anacaksınız. Ama maruf (meşru) bir söz söylemenin dışında gizlice onlarla sözleşmeyin. Farz olan iddet bitinceye ka-dar da nikâh akdine azmetmeyin. Allah'ın kalplerinizde olanı bildiğini bilin. Ve ondan sakının ve bilin ki şüphesiz Allah bağışlayandır,

Halîmdir."

Evet Allah biliyor ki, muhakkak siz onları hatırlayacaksınız. Yâ-ni sizlerin onlara evlenmek isteyeceğinizi, onlara duyduğunuz bu meyli mutlaka açığa vuracağınızı Allah bilmektedir. Tamam bunu içinizden geçirmeniz ya da ima yoluyla bu niyetinizi onlara çıtlatmanız normaldir, ***"kavlen marufa"*** yapmanız caizdir. Buradaki ***"Kavlen marufa"*** ifadesi evlenmeyi ima yoluyla arz etmek anlamınadır. Bu caizdir, ama "Benimle evlen!" "Benden başkasıyla evlenmeyeceğine dair bana söz ver!" gibi açıkça onlara evlilik teklif etmekten veya gizlice onlarla sözleşmekten sakının, çünkü bu haramdır diyor Rabbimiz.

Âyet-i kerîmedeki ***"Gizlice onlarla sözleşmeyin."*** İfadesi hem zina yapmayı hem de açıkça onlara evlilik teklif etmeyi veya id-det bitmeden nikâh yapmayı ihtiva etmektedir. Buna göre boşanmış, yahut kocası ölmüş ve iddet bekleyen kadınla iddet süresi dolmadan yapılan nikâh akdi fasittir, geçersizdir. Hattâ bunun haram olduğunu bile bile yapan kişinin kâfir olacağını söylemişlerdir âlimlerimiz.

"Ve bilin ki, Allah kalplerinizde olanı bilmektedir. Artık ondan sakının! Ve yine bilin ki, şüphesiz Allah Ğa-fûr'dur, Halîmdir."

Bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz, kalplerden geçirilenleri bil-diğini ve Allah'ın kalplerden geçirilmesini istemediği şeylerin kalplerde bulundurulmaması gerektiğini anlatıyor.

Eğer Allah'ın razı olmayacağı şeyleri kalplerinizden geçirmiş-seniz, hemen Allah'a tevbe edin ve ondan bağışlanma dileyin. Kalplerden geçirilmeye Allah'ın izin verdiği, ama pratiğe dökülmesini yasakladığı şeyleri yapmaktan sakının. Ve bilesiniz ki, Allah ğafur ve Halîmdir. Günah işleyip de hemen ondan tevbe eden kullarını bağışlayan ve onların hatalarını, kusurlarını örtendir. Bir de işlenen günahlar karşısında hemen acele etmeyip tevbe etme imkânı tanıyandır, Halîmdir Allah.

236:"Kendileriyle temas etmeden veya kendilerine bir mehir tayin etmeden evlendiğiniz kadınları boşamanızda size bir günah yoktur. (Ancak şu kadar var ki) zengin olanınız durumuna göre, darda olanınız da durumuna göre örfe uygun bir şekilde onlara mut'a vermesi gerekir. Bu muhsinler üzerine bir haktır."

Âyet-i kerîmenin nüzul sebebiyle alâkalı Kurtubî tefsirinde şöyle bir hadise

anlatılır: Ensâr'dan birisi bir kadınla evlendi. Sonra henüz mehir tayin etmeden ve o kadınla cima yapmadan onu boşadı. Bunun üzerine bu âyet-i kerîme nazil oldu. Allah'ın Rasûlü buyurdu ki:

"Başına örttüğün şey bile olsa mut'a olarak onu o kadına ver!"
(Kurtubî tefsiri)

Âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki; sadece şehvetini tatmin için kadınlarla evlenmeyi, sonra da onları boşamayı İslâm haram kılmaktadır. Ama nikâh akdi yaptıktan sonra henüz kadınla cima yapmadan, mehir de tayin etmeden onunla evlenmeyi dini ve maslahatı için uygun görmeyen kişinin onu boşamasında bir günah yoktur. Nitekim Allah'ın Rasûlü kendisine nikâhladığı ve gerdeğe gireceği karısı Bint'ül Cüne Rasulullah'a: "Senden Allah'a sığınırım!" dediği için Rasulul-lah'ın da:

"Benden çok büyük bir zata sığındın. Ailenin yanı-na dön!"

diyerek onu boşadığını Buhârî ve Müslim bize anlatmaktadır. Âyet-i kerîmede:
_«8 «š³@«K¬±X7! vB²TÅV«0 ²–Ë! ²vU²[«V«2 «ƒ@«X%�¸
®}«N<¬I«4 ÅwZ«7 ²~Y/¬I²S«# —Ï! Åw;YÇK«W«# ²v«7
"Mehir tayin etmeden evlendiğiniz kadınları boşamanızda size bir günah yoktur."

İfadesinden anlıyoruz ki, mehir tayin edilmeden de nikâh caizdir. Yâni mehir nikâh akdinden sonra da tayin edilebilir.

Âyet-i kerîmede geçen ***"Mut'a"*** erkeğin mehir tayin etmeden ve kendisiyle cinsi münâsebette bulunmadan boşadığı karısına onun üzüntüsünü ve sıkıntısını gidermek için vereceği bir ikramdır. Para, mal, elbise vs gibi. Ancak bunun belli bir miktarı yoktur. Bu kocanın takdirine bırakılmıştır.
"Bu muhsinler üzerine bir haktır."

diyor Rabbimiz. Bu ifadeden bunun farz olduğunu söyleyenler çoğunluktadır.

Demek ki boşanan kadınları dört durumda değerlendirebiliriz:

1- Kendisiyle zifafa girilmiş ve mehir takdir edilmiş olan kadın-lar. Bu kadınların hükmü daha önce geçti. En küçük bir haksızlığa meydan verilmeden bu kadınların mehirlerinin kendilerine ödenmesi gerektiğini Rabbimiz sûrede anlatmıştı.

(Bakara: 2/228-229)

2- Kendisiyle zifafa girilmiş olup ama henüz mehir takdir edilmemiş iken boşanan kadınlar. Bunlar için de mehri misil gerekmektedir. Yâni emsaline ödenen mehirin aynısının bu kadına ödenmesi gerektiğini Rabbimiz bildiriyor. Bununla ilgili açıklama ilerde gelecektir. Nisâ sûresinin 24. âyet-i kerîmesinde:

"O halde onlardan hangisiyle faydalandıysanız (cima yaptıysanız) ücretlerini takdir edildiği şekilde verin."

(Nisâ 24)

Aynen bunun gibi kendisiyle zifafa girilmeden ve kendisine mehir de tayin edilmeden kocası ölen bir kadın da kendisine denk olan kadınların aldığı mehir kadar bir mehir almakla birlikte, ölen kocasının mîrasından da pay alır.

3- Üçüncüsü kendisiyle zifafa girilmemiş ve mehir de tayin edilmemiş oldukları halde boşanan kadınlardır ki; şu anda tanımaya çalıştığımız âyet de bunu anlatıyor. Maruf ölçüler içinde kocanın mad-dî durumuna göre böyle kadınlara mut'a verilmelidir. Ayrıca böyle zifafa girilmeden boşanmış kadınlar için bir iddet beklemek de söz konusu değildir:

"Ey İnananlar! Mü'min kadınlarla nikâhlanıp, onları, temasta bulunmadan boşadığınızda, artık onlar için size iddet saymaya lüzum yoktur. Kendilerine bağışta bulunarak onları güzellikle serbest bırakın."

(Ahzâb 49)

Âyetiyle açıklanmıştır. 4- Dördüncüsü de:

237:"Onlara mehir tayin ettiğiniz halde dokunmadan boşarsanız, o zaman tayin ettiğiniz mehrin yarısı onlarındır. Ancak kadının kendisi yahut nikâh akdi elinde bulunan velisi bunu bağışlarsa mehir gerekmez. Sizin bağışlamanız takvaya daha yakındır. Aranızdaki iyiliği de unutmayın. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızı görendir."

Âyet-i kerîmede Rabbimiz nikâh akdi esnasında mehir tayin edilmiş, ama henüz zifafa girilmeden boşanan kadınlara tayin edilen mehirin yarısının verilmesi gerektiğini anlatır.

Eğer kendisiyle nikâh yapılmış, ama gerdeğe girilmeden boşanan kadın kendisine terettüp eden bu mehri bağışlarsa, almaktan vazgeçerse o zaman bu mehir düşer.

Âyet-i kerîmedeki nikâh akdi elinde olan kişiden kimlerin kastedildiği konusunda değişik görüşler vardır.

1- İmam Ebu Hanife ve İmam Şafiî'ye göre bu nikâh akdi elinde olandan kasıt, bu kadını boşayan koca demektir. Öyleyse nikâh akdi elinde olan kişi affederse ifadesinin anlamı şöyle olacaktır: Kocası mehirin diğer yarısını da affeder ve tamamını vermek isterse bu müstesna olacaktır.

Bu durumda boşanan kadın, kendisine Rabbimizin tayin buyurduğu bu mehrin yarısını kocasına bağışlayabileceği gibi kocası da öteki yarısını bağışlayıp mehrin tamamını boşadığı karısına verebilecektir. Rabbimiz bu beyaıyla her ikisine de birbirlerini kırıp dökmemek için, İslâm kardeşliğini zedelememeleri için iyi davranmayı, cömert davranmayı tavsiye ediyor. Çünkü İslâm kardeşliği karılık kocalıktan önceliklidir. Buna çok dikkat etmek gerekmektedir. Karı koca arasındaki evlilik ilişkisi bitmiş olsa da bu kardeşlik ilişkisi kıyamete kadar devam edecektir. Her ikisi de yarın birlikte düşman karşısına çıkıp ci-had edecekler ve yine yarın cennette olacaklardır.

2- İkincisi buradaki ***"nikâh akdi elinde olan"*** dan kasıt, kadının velisidir. Bunu İmam Mâlik tercih etmiştir. Buna göre kadının velisi mehrin yarısını damadına bağışlayabilir.

"Sizin affetmeniz (bağışlamanız), muhakkak ki takvaya daha yakındır. Aranızdaki iyiliği unutmayın. Muhakkak ki Allah yaptıklarınızı görendir."

Kadın ve erkekten her biri diğerini affedip iyilikte bulunursa, bu onlar için takvaya daha yakındır. Yâni kadın: "Nasıl olsa benimle zifafa girmedi" diyerek mehirin yarısını kocasına bağışlarsa, erkek de karısını teselli etmek için, gönlünü almak için diğer yarısını da affedip mehrin tamamını ona verirse işte bu her ikisi için de takvadır diyor Rabbimiz.

Bir de aralarınızdaki iyilikleri unutmayın diyor Rabbimiz. Yâni boşandık diye birbirinizin düşmanı olmaya kalkmayın. İki aile birbirine düşman kesilmesin. Müslümanlar olarak, din kardeşleri olarak yine birbirinize dost kalın.

Bakın Allah’ın Resûlüyle Hz. Zeynep evlendikten sonra, Hz. Zeyneb’in önceki kocası Zeyd’le Rasulullah’ın arasındaki dostluk aynen devam etmiştir. Muhakkak ki Allah yaptıklarınızı gören-dir. Eğer birbirinize iyilik yaparsanız Allah bunu görür ve size kat kat karşılığını öder; ama sizler birbirinize zulmetmeye kalkarsanız, Allah onu da görmektedir.

Tabi bütün bu konularda Allah’ın istediği davranışları gerçek-leştirebilmek için de namazlarınızı muhafaza etmek zorundasınız. Yâni sürekli Allah’la diyaloglarınızı kesmemek zorundasınız. Namazla sürekli Allah’tan mesaj almak, sürekli O’nun huzurunda ve O’nun kontrolünde olduğunuzu hatırlamak zorundasınız. Değilse bütün bunları beceremezsiniz, dikkat edin ha! diye Rabbimiz yeniden namaza dikkat çekecek bu bölümde.

238:"Namazları ve bilhassa orta namazı (üzerine titizlikle düşerek) muhafaza edin! Ve Allah için kalkıp O’-na gönülden boyun eğiciler olarak divan durun! (kunutta bulunun)"

Namazlarınızı muhafaza ediniz. Namazların muhafazası, tüm namazları vaktinde rükûn ve şartlarına riâyet ederek hiçbirini ihmal etmeden, Allah’ın istediği biçimde yerine getirmek demektir. Namazların muhafazası, namazla Allah’tan alınan mesajın muhafazası demektir. Namazla Allah’tan alınan mesajın, namaz sonrası hayata aktarılması ve sosyal hayatın bu mesajla düzenlenmesi demektir. İşte böyle namazlarınızı hiç ihmal etmeden muhafaza edin ve özellikle de orta namaza dikkat edin!

"Salâtul vusta" Vüsta, evsad kelimesinin müennes ismi taf-dıylidir. Arapça’da bu kelime hem orta, hem de yüce, yüksek anlamlarına gelmektedir. Hem orta namaz, hem de bütün sıfatlarını havi olarak Allah’ın istediği biçimde kılınan namaz mânâsına gelmektedir. Bu namazın hangi namaz olduğu, şu bildiğimiz namazlardan birisi mi, yoksa bu namazlardan başka bir namaz mı olduğu konusunda kesin bir bilgi yoktur. Sahabeden çoğunun ifadesine ve dört mezhep imamının görüşüne göre bu namaz, ikindi namazıdır. Allah’ın Rasûlü Ah-zâb savaşı günü, kendilerini çok şiddetli bir biçimde sıkıştıran ve hattâ Müslümanlara ikindi namazı kılma imkânı bırakmayan müşriklere bedduada bulunmuştu:

"Onlar bizi orta namaz olan ikindi namazından meşgul ettiler. Allah da onların evlerine ve kalplerine ateş doldursun!"

diye bedduada bulunmuştur.
(Beyhaki, Sünenü'l-Kübra 1/460)

Yine Allah'ın Resûlü'nün Tirmizî'de:

"Orta namaz, ikindi namazıdır."

hadisini biliyoruz.

Yine sahabeden kimileri bu orta namazın sabah namazı ol-duğunu söylemişlerdir. Kimileri bunun öğle namazı olduğunu, kimileri akşam, kimileri yatsı namazı olduğunu söylemişlerdir. Bu, beş vakit namazın tamamını içine alır diyenler de olmuş. Sahib-i tertip olmanın önemine dikkat çekiliyor diyenler olmuş. Cemaatla kılınan namazdır, Allah burada cemaata dikkat çekiyor diyenler olmuş. Cuma günü kılınan cuma namazıdır, korku namazıdır, vitir namazıdır, Kurban bayramı namazıdır, Ramazan bayramı namazıdır gibi pek çok görüşler serd edilmiştir bu konuda.

Fakat tüm bu rivâyetler dikkatlice incelenirse Allahu âlem en uygunu bunun ikindi namazı olmasıdır. Çünkü bu konuda en güzeli Rasûl-i Ekrem'in beyanına uymaktır. İnsanlar için meşguliyetin en fazla olduğu dönem de ikindi dönemidir. Buna göre şöyle demek herhalde daha uygun olacaktır: Her şahıs için engellerin ve meşguliyetin çokluğu sebebiyle kılınması en zor ve geçirilmesi en çok ihtimal dahilinde olan namaz, onun için en faziletli namaz veya orta namazdır.

Veya bu orta namaz açıkça belirtilmediğine göre mümin bütün namazlarını tam olarak muhafaza ederse, bu namazı da muhafaza etmiş olacaktır. Tıpkı Kadir Gecesini Rabbimizin gizli tuttuğu gibi. Kadir Gecesini yakalamak isteyen kişi Ramazanın son on gününü tamamen ibâdetle geçirmesi gerektiği gibi. Öyleyse tüm namazlar Allah'ın istediği biçimde muhafaza edilmeli ki, bu orta namaz da muhafaza edilmiş olsun. Evet, namazların tümünü muhafaza edin, özellikle de bu orta namaza çok dikkat edin!

"Ve de Allah için kalkıp, divan durunuz. (Kunutta bulununuz)"

Allah için kalkıp Allah huzurunda el pençe divan durunuz.

"Ganitiyn" kelimesinin birkaç mânâsı vardır.

1- İtaat ediciler olarak Allah'ın huzurunda durun.

2- Konuşmadan ve namazı bozacak fiillerde bulunmadan huzurda durun.

Ahmed İbni Hanbel'in Müsned'inde şu rivâyeti görüyoruz: Zeyd Bin Erkam diyor ki: "Habeşistan'a hicretten önce Allah'ın Rasûlü namazdayken biz ona selâm verirdik, o da bizim selâmımızı alıyordu. ***"Ve Allah'ın huzurunda huşu ile durun"*** âyeti nazil olmuş Habeşistan'dan dönüşümüzde tekrar ona namazda iken selâm verdik; fakat Allah'ın Rasûlü bizim selâmımızı almadı. Öyleyse bu âyetin mânâsı "Namazda konuşmayın!" demektir.

3- Huzû ve huşû içinde namaz kılın ve namazda dua edin demektir.

"Kunûd" el pençe beklemek demektir. Emre hazır beklemek demektir. Ya Rabbi ben sana teslimim! Ben sana bağlıyım! Ne istersen iste! Ne emredersen emret! Ben senin emrini bekliyorum! Demektir. Kulluğu sadece Allah'a hasretme, şirkten kaçınma ve Allah'-tan başkalarını kesinlikle dinlemeyeceğini ortaya koymadır bu.

Bir de bu:
"Ve Allah için ganitiyn olarak ayakta durun!"

Âyetinin mânâsı; namazda aldığınız mesajla hayatınızı ayakta tutun! Bu mesajla ayağa kalkın anlamına gelmektedir. İster evlilik, ister boşanma, ister yemin olsun Kur'an'da Allah'ın bildirdiği hükümlerin tamamına uymak, namaz gibi ibâdettir. Nasıl ki namaz konusunda Allah'tan başka hiç kimsenin hüküm koyma yetkisi yoksa, diğer konularda da hiç kimsenin hüküm verme yetkisi yoktur. Allah öğle namazını dört rek'at olarak tayin buyurduğu halde bu namazı beş rek'at kılacaksınız diyenlere itaat eden kişiler, nasıl ki Allah'ı bırakıp bu emri verenleri ilâh kabul etmişlerse aynen bunun gibi boşama yetkisini erkekten alıp kadına veya devlete vererek Allah'ın hükmünün dışında hükmedenlerin hükümlerini kabul edenler de bunarı ilâh kabul etmişler demektir.

Allah, kocası tarafından boşanmış kadınların üç kuru' müddeti iddet beklemesini emrettiği halde veya kocası ölen kadınların dört ay on gün beklemelerini emrettiği halde Allah'ın hükmünü değiştirip, hayır kadın hemen evlenebilir, diyenlere itaat edenler de bunları İlâh kabul etmişler demektir.

Allah'ın hükümleri dışında hüküm verenler kim olurlarsa olsunlar, kim olurlarsa olsunlar reddedilmesi gereken tâğutlardır.

Her kim de bu tâğutları reddetmez ve yalnız Allah'a yapılması gereken kulluğu bu tâğutlara da ayırarak onları İlâh kabul ederse; bunlar Allah için ganitiyn olarak durmayan insanlardır. Allah'la birlikte başkalarına da itaat eden müşrikler demektir. Namazda hiç mesaj almayan, ya da namazda aldıkları mesajı hayatlarına aktaramayan insanlar demektir.

239:"Eğer bir şeyden korkarsanız namazı yaya veya binek üzerinde kılın! Emin olduğunuzda da Allah'ın size bilmediğiniz şeyleri öğrettiği gibi siz de Allah'ı zikredin!"

Rabbimiz bundan önceki âyette emniyet halinde iken namazı hiçbir zaman terk etmememizi emrettikten sonra bu âyetinde de korku halinde kılınması gereken namazı anlatıyor. Âyet-i kerîmeden anlı-yoruz ki korku halinde bile namazı terk etme yoktur. Namaz imandır. Namazın terki hiç bir zaman caiz değildir. Namaz ayakta kılınmalıdır. Ama ayakta kılamayan oturarak, oturarak kılamayan yatarak, yattığı yerden de kılamayan ima yoluyla namazını mutlaka kılmalıdır. Kıbleye yönelemeyen kişi herhangi bir yöne yönelerek kılabilir. Savaş esnasında, düşmandan kaçarken, hastayken, korku halindeyken hâsılı her hâlükârda namaz kılınmalıdır. Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Eğer korku çok ise ayakta olduğu gibi binek üzerinde de kılabilirsiniz. Kıbleye yönelebileceğiniz gibi başka bir yöne de yönelebilirsiniz."

Düşmandan, yırtıcı hayvanlardan şiddetli bir korku içine düşül-düğü zaman, namaz yolculuk namazı gibi iki rek'at olarak kılınabile-ceği gibi, öğle ile ikindi, akşam ile yatsı cem edilerek de kılınabilir. Herhangi bir yöne yönelerek, yürürken veya binekteyken kılınabilir. Evet bu korku durumundayken de namazlarınızı terk etmeyin.

"Korku kaybolup emniyete kavuştuğunuz zaman da Allah'ın size bilmediğiniz şeyleri öğrettiği gibi siz de Allah'ı zikredin!"

Yâni tehlike bitip de emniyete kavuştuğunuz zaman da artık namazlarınızı yine tam olarak kılınız. Böylece namazla Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini, Allah'ın hükümlerini zikredin. Namazla Allah'tan mesaj alın ve o mesajla hayatınızı düzenleme gayreti içine girin. Namazda aldığınız mesajları hafızanızda canlı

tutun ki, hayatınızı onlarla düzenleyin.

240:"İçinizden vefat edip de geride eşler bırakanlar, eşlerinin evlerinden bir sene çıkarılmamasını ve geçimlerinin sağlanmasını vasiyet etsinler. Eğer kendileri çıkarlarsa onların örfe uygun olarak yaptıklarından dolayı size bir günah yoktur. Allah Azîzdir, hakimdir."

Müfessirlerin çoğuna göre bu âyet Bakara sûresinin 234. âyetiyle nesih edilmiştir.

"Sizden ölenlerin geriye bıraktıkları zevceleri, kendi kendilerine dört ay on gün beklerler..."
(Bakara 234)

Âyetiyle bu âyet nesih edilmiştir. Yâni kocası ölen kadınların kocalarının evinde bir yıl beklemeleri belki bir azimettir veya mubahtır. İlla da bir yıl beklemek zorunda değildirler. Ama dört ay on gün iddet beklemeleri farzdır.

Ayrıca ölümü yaklaşan kocaların arkalarında bıraktıkları hanımları için bir yıllık nafaka vasiyet yapmaları Nisâ sûresindeki:
"Bıraktıklarınızın dörtte biri hanımlarınızındır."
(Nisâ: 12)

Âyetiyle nesih edilmiştir. Yine şu hadis de bunun nesih edildiğini anlatmaktadır:

"Mîrasçı için vasiyet yoktur."
(Buhârî, Müslim)

Kocası ölmüş kadın mîrasçılardan birisi olduğundan onun için ayrıca vasiyette bulunmanın yasaklandığı anlatılıyor bu hadiste. Böylece mîras âyeti ile vasiyet âyeti, dört ay on gün iddet bekleme âyetiyle de bir yıl bekleme hükmü nesih edilmiştir.

Bazı müfessirler de bu âyetin mensuh olmadığını aksine yeni bir hükmün mevcut olduğunu söylemişlerdir. O da vefat eden kocanın kendi hanımının lehine, bir senenin sonuna kadar evinde kalmasını vasiyet etmesidir. Böylece kadının evinde dört ay on gün bırakılması farz, sene sonuna kadar kalması da mendup olacaktır. Yâni kadın isterse bir yıl kocasının evinde kalacak, dilerse bir

yıl dolmadan çıkabilecektir. Şâyet kendileri çıkarlarsa, artık size bu konuda bir mesuliyet yoktur ifadesi de bunu anlatmaktadır.

241:"Boşanan kadınlar için örfe uygun bir şekilde mut'a vardır. Bu muttakiler üzerine bir haktır."

Boşanan kadınlara mut'a konusu daha önce geçtiğine göre burada anlatılan mut'a'nın iddet nafakası olması muhtemeldir. Bu mut'a'nın da kocanın maddi gücüne ve kadının durumuna göre takdir edilmesi gerekmektedir.

242:"Allah, âyetlerini belki akledersiniz diye işte böylece açıklıyor."

Ey mü'minler! Allah böylece size âyetlerini, haramlarını, helâllerini, emirlerini, nehiylerini net ve açık bir şekilde açıklıyor. Eğer akıl sahipleriyseniz bütün bu açıklananlardan ibret alır Allah'ın istediği biçimde davranırsınız.

²v¬;¬*@«<¬(²w¬8 ²~Y%«I«' «w<¬HÅ7! |«7Ë! «h«# ²v«7Ï!

243:"Ölümden korktukları için binlerce kişinin memleketlerinden çıktığını görmedin mi? Allah onlara; "Ölün!" dedi. Sonra onları tekrar canlandırdı. Muhakkak ki Allah insanlara çok fazıl ve ihsan sahibidir. Fakat insanların çoğu şükretmez."

Âyet-i kerîmede hiçbir tedbirin takdiri bozamayacağı, Allah'ın kaderinden yine Allah'a sığınmaktan başka çarenin bulunmadığı anlatılmaktadır. Sözü edilen bu insanlar ya ölüm korkusuyla cihattan kaçmış kimselerdir ya da salgın bir hastalıktan tedbir almak için kaçmış insanlardır.

Düşmanla savaşmak, vatanlarını ve dinlerini müdafaa etmek söz konusu olduğu zaman Allah'ın cihad emrini yerine getirmeyerek, düşmanla karşı karşıya gelmeyi göze alamayarak sürü sürü yurtlarını terk eden nice kavimlerin çok geçmeden mahvolduklarını, perişan olduklarını, yıllar yılı galip toplumların kölesi olarak öldüklerini, bittiklerini yok olduklarını ama yüz yıllar sonra yine Allah'ın izniyle tekrar hayat bulduklarını biliyoruz. Savaşı göze alamadıkları için galip toplumların elinde oyuncak olmuş, varlıklarını, şahsiyetlerini, hürriyetlerini kaybetmiş, dinlerini, tarihlerini kaybetmiş, silinip gitmiş nice milletler tanıyoruz. Allah bunlara, bu kendi uğrunda savaşı göze alamayan korkaklara, madem ki sizler benim yolumda cihadı göze alamadınız öyleyse haydi "ölün" haydi "sürünün" buyurmuş onlar da ölmüşler, yok olmuşlar ve silinmişler.

Yıllar yılı İslâm dünyasının ölümünün ve sukutunun altında yatan sebep işte budur. Yeniçeri kılıcı kınına sokup bu ıssız çöller aşılmaz! Bu savaş çekilmez! Yaşamak varken ölüm göze alınmaz! dediği andan itibaren bizim sukutumuz da başlamış. Allah için savaşı göze alamadıkları için galip toplumların kölesi durumuna düşmüşüz. Varlığımızı, şahsiyetimizi, hürriyetimizi, dinimizi, tarihimizi kaybetmişiz. Kelimenin tam anlamıyla ölmüşüz yani.

Ama yıllar süren bu ölümümüzden sonra inşallah Rabbimizin bizi yeniden dirilteceği günlerin yakın olduğunu anlıyoruz. Zira öldürmek de O'na aittir diriltmek de. Ama bunun elbette bir yasası vardır. İşte bundan sonraki âyette Rabbimiz bu dirilişin yasasını şöyle anlatıyor:

244:"Allah yolunda savaşın ve bilin ki muhakkak Allah semidir âlimdir."

Rabbimiz ecelin kendi elinde olduğunu ve insanlar ölümden ne kadar da kaçarlarsa kaçsınlar, ölmemek için ne kadar tedbir alırlarsa alsınlar Allah'ın takdirini bozamayacaklarını anlatıyor.Rabbimiz Ölüm korkusuyla cihattan kaçanları cihada teşvik ediyor. Ey mü'min-ler! Allah yolunda savaşın ve sakın ölümden korkmayın! İyi bilin ki Allah yolunda savaşmak sizin ecelinizi kesinlikle kısaltmaz. Kişinin ölüm sebebi ecelinin gelmiş olmasıdır buyurarak Rabbimiz mü'minleri cihada teşvik ediyor. Varlıklarının garantisi olarak Allah'ın kendilerine yüklediği cihattân geri durmamaları, ölümden korkmamaları aksine ona ölümü meydan okurcasına karşılamaları istenmektedir. Allah için savaşa katılmak hattâ savaşın en ön saflarında bulunmak ölüm sebebi olmayacağı gibi savaştan kaçmak da ölümden kurtuluş anlamına gel-meyecektir. Rabbimiz bu hususu anlatırken:

"De ki evlerinizde dahi olsaydınız yine üzerlerine öldürülmeleri yazılmış olanlar mutlaka vurulup düşeceği yeri boylardı."
(Âl-i İmrân: 154)

Yine aynı sûrede Rabbimiz şöyle buyurur:

"Allah'ın (belli bir süreye göre yazılmış) izni olmadan hiçbir kişi ölemez."
(Âl-i İmrân: 145)

Bundan sonra karz-ı haseni anlatacak Rabbimiz. Buyurur ki:

_®/²I«5 «yÅV7! Œ¬I²T< ™¬HÅ7! ~«) ²w«8

245:"Kim de Allah'a güzel bir borç verirse Allah O'na kat kat artırarak ödeyecektir. Sıkan da, açan da Allah'tır.Hepiniz O'na döndürüleceksiniz"

Rabbimiz kullarını cihada teşvik buyurduğu bu bölümde infakı da gündeme getiriyor. Hem de kendisine borç isteme pozisyonunda infakı gündeme getiriyor. Yâni böyle cihat gibi, namaz gibi, oruç gibi, infak gibi yapacağınız kulluklarla Allah'a öyle borçlar sunun ki bunlar güzel bir borç olarak Allah'ın yanında kalsın ve size en lâzım olacağı zaman ondan alırsınız. Cennet için mi lâzım oldu? cehennemden kurtulmak için mi lâzım oldu? O zaman ondan alırsınız.

Canlarınızı, bedenlerinizi, akıllarınızı, zamanlarınızı, mallarınızı bugün Allah'a emanet verirseniz, yâni bütün bunları Allah yolunda ve Allah'ın hizmetinde kullanırsanız: "Ya Rabbi senin yolunda harcıyorum ve sana emanet ediyorum yarın lâzım olunca senden alırım" derseniz bilesiniz ki onlara en çok muhtaç olduğunuz zaman Allah onu size kat kat ödeyecektir.Böyle demeseniz bile her biri zaten kaybolup gidiyor. Meselâ şu anda şu bir saatlik zamanı Allah'a ayırmasaydınız nasıl olsa yine geçecekti değil mi?

Öyleyse zamanınızı Allah için harcayın ve ona bir emanet olarak sunun, yarın ondan alırsınız. Akıllarınızı, zekâlarınızı sadece para kazanmaya değil de biraz da Allah'ın âyetlerini tanımaya, ağızlarınızı sadece yemeye içmeye değil de biraz da Allah'ın dinini çoluk çocuğunuza anlatmaya harcayın. Böylece Allah'a güzel bir borç sunun ki yarın Allah'tan onu alasınız.

İbni Abbas der ki bu âyet Ebu Dahdah hakkında inmiştir. Bu âyet geldiği zaman bu zat Rasulullah'a gelerek: "Ey Allah'ın Rasûlü şimdi Allah bizden karz istiyor öyle mi?" Allah'ın Rasûlü evet deyince Ebu Dahdah: "Ey Allah'ın Rasûlü benim iki bahçem var. Bunlardan en güzelini, içinde 600 hurma ağacı bulunan bahçemi infak etsem bana onun bir benzeri var mı?" dedi. Allah'ın Rasûlü ***"Evet hattâ ondan çok daha fazlası!"*** buyurdu. Adam: "Ey Allah'ın Rasûlü! Hanımım da benimle beraber olacak mı? Onun da bu işten bir hissesi var mı?" dedi. Allah'ın Resûlü: ***"Evet o da seninle beraberdir!"*** buyurdu. Adam: "Ey Allah'ın Rasûlü uzat elini ve şahit ol ki ben bahçemi bu şartla Rabbime karz ettim!" Dedi ve hemen bahçesine gitti hanımı ve çocukları oradaydı. Bahçenin kapısında durdu ve hanımına bu bahçeyi şu şu şartla Allah'a karz ettiğini söyledi. En az onun kadar Allah'a teslim olan karısı da aynı fedâkârlık ve cömertlikle:

"Allah alışverişini kabul etsin! Ey Ebu Dahdah ne kadar da pahalı satmışsın onu?" dedi ve birlikte bahçeden çıktılar. Kadın çocukların ağzındaki ve torbalarındaki hurmaları da çıkarıp bunlar bize ait değil artık diyerek bahçeye bıraktı.
(Râzî Tefsiri 6/178)

Bu âyetin inişiyle insanlar üç gruba ayrıldılar.

1- Alçaklar. Bunlar şöyle dediler: Bakınsanıza Muhammed'in Rabbi bizden borç isteyecek kadar fakirmiş. Allah fakir, biz zenginiz dediler. Allah zayıf, biz güçlüyüz dediler. Buna küfür mantığı denir. Yâsînde de aynı konu anlatılır:
"Onlara Allah'ın size verdiği rızıklardan Allah yolunda infak edin denildiği zaman küfredenler derler ki: Allah'ın doyuracaklarını biz mi doyuracağız?"
(Yâsîn: 47)

Yâni bu fakirleri Allah doyuramadı da biz mi doyuracağız? Allah bu fakir kullarını doyuramayacak kadar fakir de bizden infak mı istiyor diyorlardı. Küfür mantığı. Sanki Allah'ın malı ayrı kendilerininki ayrı. Sanki kendi ceplerindeki, kendi ellerindeki Allah'ın değil. Bunu önceki derslerimde de söyledim. Böyle cebindekilerin Allah'a ait değil de kendisine ait olduğuna inanan, yani kendisini mülkün sahibi gören bir kişi zırnık bile veremez. İstese de veremez. Bu mal, bu mülk benim değil Allah'ındır. Ben bunu onun istediği yerlerden kazanıp, razı olduğu yerlerde harcamalayım diyen ve böylece inanan kişi ancak infakı becerebilecektir. Allah kendilerinden karz isteyince bu şekilde alçakça davrananlar oldu.

2- Cimriler. Bir kısım insanlar da Allah'ın kendilerinden karz isteyen bu âyetini duyunca cimrilik yaptılar. Mala rağbet edip Allah yolunda harcamaya yanaşmayan, dünya hayatına güvendiklerinden ötürü hiç kimseye yardım elini uzatmayanlar, cimrilik edenler.

3- Üçüncü grup da Allah'ın bu dâvetini duyar duymaz infaka koşanlar. Bunlar mülkün de hayatın da gerçek sahibinin Allah olduğuna inanan ve bu inanca dayalı olarak malını da, canını da, hayatını da Allah'a karz olarak sunan, Allah için bir hayat yaşayan insanlar.

Birinci olarak anlarız ki, bu ayetle Rabbimiz tüm varlığımızı kulluk adına kendisine sunmamızı istiyor. İkinci olarak da bizzat fakirlere, muhtaçlara kendi rızası adına borç vermemizi emrediyor. Allah kendini fakir kullarının safında kılarak kendi adına onlara karz yapmamızı istiyor. Kendi rızası adına sıkıntı içinde kalmış kardeşlerimize karz-ı hasen adı altında borç vermemizi istiyor.

Karz-ı hasen Allah rızası için sıkıntı içinde kıvranan müslü-manlara verilen malın sadece kendisinin geri gelmesi şartıyla borç verilmesinin adıdır. Allah bunu bir ibâdet kabul etmekte ve teşvik etmek-tedir. Müslüman kardeşine mahza onu sıkıntıdan kurtarmak, yüzünü güldürmek ve böylece Rabbinin rızasını kazanmak için borç verir. İca-bında çalıştırarak kâr elde edebileceği o parasını Allah rızası için kardeşinin hizmetine sunmaktadır. Verdiği o para bir süre sonra aynen kendisine dönmüş olsa bile o süre içinde sırf Allah rızası için o parayı dondurmuş ve onun kârından, mahrum kalmıştır. Ama ne gam, onu aslında o malın da kendisinin de sahibi olan Allah'a borç olarak vermiş ve böylece Rabbinin hatırını kazanmıştır. Rabbine onu karz olarak sunmuş ve ona en çok muhtaç olduğu bir günde Allah onu ona kat kat fazlasıyla ödeyecektir.

Hattâ bir hadis-i şerife göre bir müslüman kardeşine yapılan karz-ı hasenin sevabı, borç vermenin fazileti aynı şekilde bir müslü-mana yapılan sadakanın sevabından daha üstündür. Allah'ın Resûlü hadislerinde sadakanın sevabının ona katlanacağını ama borç vermenin sevabının on sekize katlanacağını buyurmaktadır. Bunun bir kaç sebebini şöyle kısaca arz edeyim inşallah:

1- Borç vermenin sadakadan üstün oluşunun birinci sebebi: bu şekilde karşılık düşünmeden, menfaat ummadan sadece Allah için bir kardeşine kişinin borç verebilmesi aynı zamanda fâizdeki kazanç duygusunu ayak altına almayı ifade etmektedir.

2- İkincisi bazen kişisel olarak sadaka almayı uygun görmeyen borçlanmakla ihtiyaçlarını gidermeyi daha onurlu bir hareket olarak gören şahsiyetli müslümanların bu şekilde onurlarını kırmadan borç vermek sadakadan daha üstündür.

3- Bir de borç verilen mal sadaka ile halledilebilecek problem-lerden daha büyük problemlere çözüm getirmiş olabilir. Sadakadan daha büyük neticeleri doğurmuş olabilir. Sonra borçlu olan da aldığı bu borçla durumunu düzeltip o da başka kardeşlerine borç verecek duruma gelmiş olabilir. Böylece ilk kişinin borç

verişi defalarca katlanmış olabilir. Fakat sadaka böyle değildir. O sadece bir insanın problemini halleder ve bir daha da geri gelmez.

O halde Rabbimizin rızasını kazanmak, âhiret yurdumuzu imar etmek istiyorsak enflasyondan, paramızın değer kaybetmesinden korkmadan Allah'ın, verdiğimizi kat kat artıracağına imanla müslüman kardeşlerimize borç verelim ve bu konuda bir iman gereği olarak da sadece Allah'a güvenelim.

Besmele ile devam edelim. Bundan önceki konuşmalarımız, besmelesiz konuşmalarmış meğer. Laiklik o kadar ruhumuza işlemiş ki, dini konuşmalar, din içerikli konuşmalar, din dışı konuşmalar diye bir ayırım söz konusu hayatımızda. Dini konuşmalar din dışı konuşmalar. Dini günlerimiz, dini bayramlarımız, din dışı günlerimiz ve bayramlarımız. Peki söyler misiniz ben ne zaman din dışındayım? Bazen din içi, bazen din dışı olmaz değil mi? Halbuki biz her zaman dindarız. Her zaman dindar yaşarız. Meselâ vali her zaman validir. Yâni vali yemek yerken de validir, uykuda da validir, uyanıkken de. O hep validir değil mi? İşte müslüman da hep Müslümandır. O yaptığı her işi hep müslüman olarak yapar. Ticaret yaparken de, talebeleriyle karşıkarşı-ya iken de, ailesiyle beraberken de hep kuldur ve müslümandır. Ama unutuyoruz, dalıyoruz bazen.

Galiba Allah'ı hep yanımızda bilmekten bıkıyoruz mu bilmem. Öyleyse tüm besmelesiz konuşmalarımıza estağfirullah diyerek ayetleri okumaya anlamaya çalışalım. Estağfirullah bismillah.

Besmelenin bizim hayatımızdaki fonksiyonu çok büyüktür. Adamın biri oğlunu dövüyormuş. Hem dövüyormuş hem de her vurdukça da yüksek sesle besmele çekiyormuş. Oradan geçen biri sormuş: "Amca ne yapıyorsun böyle? Bu dayakla besmelenin ilgisini anlayamadım?" demiş. Adam: "Sana ne oluyor ? Oğlum değil mi? Severim de döverim de!" İyi onu anladık da bu besmele ne olacak? deyince. Sen demiş, Rasulullah Efendimizin her iş yaparken besmele çekin dediğini bilmiyor musun? Ben de işte her tokat atışımda besmele çekiyorum. Berikisi şöyle bakmış adamın yüzüne ve demiş ki: "Amca sen bu besmeleyi daha önce çekecektin!" Yâni bu çocuğun ta teşekkülü anında çekecektin besmeleyi!" Biz de baştan yapacaktık bunu ama Allah affetsin tüm besmelesiz konuşmalarımızı. Sanki önceki yaptığımız işler kulluğun dışındaymış gibi Kur'an okumaya başlayınca besmeleyi hatırlıyoruz onun dışındaki işlerimiz hep besmelesiz işler..

Bakara sûresinde bir bölüme geldik. Bizi yakından ilgilendiren bir konu. İnşallah bilgi için değil, bilmek için değil, biliyor desinler diye değil, iman etmek için, amele dönüştürmek için hemen uygulamaya koymak için dinleyelim ve öğrenelim. Bakara sûresinin bu bölümünde tarihte Talût ve Câlut kıssası diye maruf bir kıssaya geldik, bu bölümü tanıyacağız inşallah.

Olayın geçtiği dönem bundan yıllar öncesi bir dönem. Üç bin yıl önce olduğu söyleniyor. İsrâil oğulları var. Sûrede uzun uzun bunu anlatmaya çalıştım. İsrâil Hz. Yakub'un adıdır. Onun çocuklarına da Yakub'un çocukları anlamına İsrâil oğulları denmekte. İbrahim (a.s) vardı baba. Onun iki oğlu vardı, biri İsmail, ötekisi de İshak. İshak'ın (a.s) bir oğlunun adı Yakub, onun da bir oğlunun adı Yusuf idi. Ya-kub'un (a.s) Yusuf'tan başka on bir oğlu daha vardı. İşte Hz. Yusuf'la beraber Yakub'un (a.s) Mısır'a giden ve oraya yerleşen on iki oğulun hepsine birden İsrâil oğulları denir.

Peki bu bize niçin lâzım? Niye ısrarla gündeme getiriyoruz bunu? demeyin, Kur'an ısrarla anlatmışsa bunu bize, o zaman demek ki bu bize lâzımdır. Belki de tanıyacağımız tek sülale, tanıyacağımız tek grup belki de. Bunlar İbrahim soyudur. Hz. İbrahim de bizim atamız-dır. Analarımızın kocası olan babalarımızın soyunu tanımasak da olur ama babalarımızdan bize daha yakın bir babamız olan İbrahim soyunu bilelim inşallah; İşte Hz. Mûsâ da onlardan biridir. Mısır'dan İsrâil oğullarını çıkardı Allah'ın izniyle. Sina'da, çölde gezdiler, dolaştılar kırk yıl kadar. Arkasından Filistin bölgesine, Arz-ı me'vûd denen bölgeye geldiler de orada yaşayıp dururken içlerinde peygamberleri de vardı .

Yukarıdaki âyette anlatmıştı Rabbimiz, O bölgede yaşayan Amalikalıların başındaki Câlut isimli komutan bu İsrâil oğullarının ülkesine saldırmış, İsrâil oğulları da Allah için bir savaşı göze alamayarak ölüm korkusuyla vatanlarını terk etmişlerdi. Bu tavırlarından dolayı da Rabbimiz onlara; "Ölün!" buyurmuş, onlar da ölmüşler, yâni galip tarafın kölesi durumuna gelmişler, şahsiyetleri silinmiş, varlıkları bitmiş, alçaklık ve zillet içine düşmüşlerdi.

Uzun bir süre böyle bir zillet dönemi yaşadıktan sonra nihâyet Allah onları diriltmişti. Bir süre sonra bunların kalplerindeki körelmeye yüz tutmuş akide duygusu, iman ve cihat duygusu tekrar canlanmaya başlamış, içinde yaşadıkları zillet ve alçaklık kendilerine ağır gelmeye başlamış, yaşadıkları bu pis hayattan kurtulup hürriyete kavuşmak için Allah yolunda savaşmaya karar vermişler. Bir

grup peygamberlerine gittiler ve şöyle dediler. Ancak bu peygamberin hangi peygamber olduğunu bilmiyoruz. Âyet-i kerîmede bu peygamberin ismi zikredilmemiştir. Kur'an bunu bize zikretmediğine göre bize lâzım değil demektir.

Kur'an'ın anlattığı kısalarda esas mesele bu kıssada bize verilmek istenen fikir, gösterdiği hedef ve ulaştırmak istediği mesajdır. Binaenaleyh bize düşen de bu tür kıssalarda anlatılan örnek insanı, örnek olayları ve örnek davranışları yakalamaktır. Onun için bu peygamber hangi peygamber olursa olsun, bu toplum hangi dönemde yaşamış toplum olursa olsun bizim açımızdan bunların bilinmesinin pek faydası yoktur. Peygamberlerine gittiler ve dediler ki:

246:"Baksana peygamber! Görmedin mi peygamberim! İsrâil oğullarından bir mele. Mûsâ (a.s) dan sonra, Dediler ki kendilerinden olan peygambere. "Bize bir kumandan gönder de Allah yolunda savaşalım". "Ya size savaş farz kılınır da yapmazlık ederseniz!"Biz ha! Niye Allah yolunda savaşmayalım? Yurtlarımızdan çıkarıldığımız ve çocuklarımızdan ayrıldığımız halde Allah yolunda niye savaşmayacakmışız biz?" Ne zaman ki savaş onlara farz kılındı. Az bir kısım müstesna pek çoğu tevellev yapıverdiler. Allah zâlimleri çok iyi bilir."

Baksana peygamberim! Fikrin neydi bu konuda? Bir düşün! Bir hatırla! Eğer peygamber o dönem bakmış ve işi bitmiş değilse Kur'an'ın, o zaman size de söylüyor Kur'an. Baksanıza! İyi bir düşünün bu Kur'an ne diyor! Bu bölümde Kur'an ne anlatıyor?

"İsrâil oğullarından bir mele."

İsrâil oğullarından bir grup, bir topluluk, ileri gelen bir grup. Mele; kavmin eşrafı, işleri bitirip çözüme ulaştıracak yetkiye sahip olan grup demektir. Toplumda söz sahibi ileri gelen kalburüstü grup demektir. İşte toplumun melesi.

"Mûsâ (a.s) dan sonra"

Ama:

"Dediler ki kendilerinden olan peygambere."

Kendilerine gelen peygambere dediler ki:

"Bize bir kumandan gönder de Allah yolunda savaşalım."

Manzara sanki bizim bilmediğimiz bir toplum, içlerinde bir peygamber var, o peygamberle beraber yaşıyorlar, peygamber aralarında yaşıyor ama hiç takmıyorlar o peygamberi. Gerçi şimdi Konya'-ya şu bizim topluma peygamber

gelse, bu toplum ne yapar? Bir kere programı olanlar aynen kendi programlarına devam ederler. Merak edenler belki giderler peygamberin yanına. Gidenler ne sorarlar dersiniz? Meselâ vade farkı helâl mı haram mı? Diyenler çıkar değil mi? Veya peygambere peygamberlik öğretmeye kalkanlar olur mu dersiniz? Yâni ey peygamber bize şunu anlatmalıydın! Önce şu, şu konuları gündeme getirmeliydin! Şunlara şunlara öncelik tanımalıydın! Diyerek peygamberi şartlandırmaya çalışanlar, peygambere akıl vermeye, ona yol göstermeye çalışanlar çıkacaktır değil mi?

Bakın bu adamlar da geliyorlar peygambere: Ey peygamber! Sen bize bir melik göndersen, bir komutan, bir başkan, bir başbuğ, bir emir tayin etsen de:

"Biz de Allah yolunda savaşsak!"

Böyle ukalaca bir istemin sonunda buradaki gibi çıkacaktır sonuç. Ah bir emir olsa! Ah bir lider olsa! Ah bir savaş çıksa! Âlimallah nasıl savaşırız bir görseniz! Cihad emri bir gelse neler yaparız neler!!

Allah yolunda savaşacağız! Hani adam cebinden beş bin lira çıkarıp veriyorken "Allah yolunda veriyorum!" filan diyor ya, burada da öyle diyorlar. Onlara acıyan o merhametli peygamber onlara merhametinden dolayı yol gösteriyor. Ya da onların bu savaşma niyetlerinin altında Allah rızasından başka şeylerin yattığını sezinlediği için peygamber onları imtihana tabi tutuyor onlara yol göstererek buyuruyor ki:

"Ya size savaş farz kılınır da yapmazlık ederseniz!"

Yâni “gelin siz savaşacak toplum değilsiniz! Bunu göze alacak durumda değilsiniz! Savaş size farz kılınır da ya savaşmazsanız! İşiniz biter o zaman! Allah Defterinizi dürüverir o zaman Perişan olursunuz! Gelin inat etmeyin! Kendinize bir şeyleri sorumlu kıldıktan sonra onu yapmazsanız hepten işiniz biter! Diyor Allah’ın peygamberi.

Kendinize bir şeyleri sorumlu kıldıktan sonra eğer yapmazsa-nız. İslâm’da bir şey azmedilip başlandıktan sonra artık o iş o kimseye vacip olur. Meselâ nafile bir oruca başlansa, başlanılmış bu oruç meşru bir mâzeretle bile bozulsa artık o oruç o kimseye vacip olur. Şimdi de öyle oldu değil mi? Buraya geldik anlat dediniz ve Bakara’-dan bir bölüm anlatmaya başladık. Öyleyse bilesiniz ki bu tavrınızla sorumlu kıldınız kendinizi. Bakara’yla sorumlu kıldınız kendinizi.

Öyleyse Bakara’yı anlatacaksınız çocuklarınıza. Bakara’yı anlatacaksınız

birilerine. Bakara'yı anlatacaksınız kendinize ve toplumu-nuza. Çünkü bu toplum Bakara'yı bilmemektedir. Bu toplum Bakara'yı tanımamaktadır. Sadece Sivas için demiyorum, Türkiye'nin neresine giderseniz gidin her tarafı küçük bir Ankara'dır orası nasıl olsa fark et-mez. Bir elmayı ne kadar da küçük parçaya bölerseniz bölün en küçük parçası yine elmadır onun. Ama belki çürük tarafıdır, belki bozuk tarafıdır, çekirdeğidir, kabuğudur ama yine de elmadır. Türkiye'nin de neresine giderseniz gidin her yeri küçük bir Ankara'dır.

Dediler ki peygambere bize bir melik tayin et de onun arkasın-da savaşalım. Dedi ki peygamber (a.s): Ya farz kılınır da yapmazsa-nız? Acaba durum benim korktuğum gibi mi ki? Acaba korktuğum başıma gelir mi ki? Buyurarak onlarda gördüğü zaafın ve gevşekliğin boyutlarını anlamak istedi.

Ukalaların ukalalığına bakın siz, dediler ki:
"Biz ha! Niye Allah yolunda savaşmayalım?"

Niye savaşmayacakmışız? Niyeymiş?
"Yurtlarımızdan çıkarıldığımız ve çocuklarımızdan ayrıldığımız halde Allah yolunda niye savaşmayacakmışız biz?"

Bizim çocuklarımızı ellerimizden aldılar. Bizi yurdumuzdan, yuvamızdan çıkardılar, sürdüler. Biz evimizden, çoluk çocuğumuzdan olduk. Onun için seve seve savaşırız biz! Dikkat ediyor musunuz evvela "Allah yolunda" demişlerdi, şimdi kıvırttılar, yamuldular. Bakın sa-vaşma sebepleri farklılaştı. Niçin savaşacaklarmış? Evi barkı için, yurdu yuvası için, dükkanı tezgahı için vatanı, mekânı için, ekonomik kaygısı, oğlu kızı için. Yâni aslında bunların savaşma niyetleri îlâyı kelimetullah değil. Allah'ın dininin yücelmesi, Allah'ın adının ve siteminin hakim olması değil, vatan, yurt, ev bark, çoluk çocuk, mal mülk derdi için.

Bugün oğlu kızı için, çoluğu çocuğu için ölmeye can atan nice ana babalar görüyoruz. Ama ne gariptir ki onların ölümünü kendileri hazırlıyorlar.

Geçenlerde zafer meydanında arabaların, trafiğin çok sıkışık olduğu bir anda, yedi sekiz yaşlarındaki çocuğunu elinden tutmuş okula götürürken, elinden ayrılıp arabaların altına gitme tehlikesiyle karşı karşıya bulunan çocuğunu arabaların altından kurtarabilmek için kendini fedâ edercesine arabaların altına atan bir anne gördüm de düşündüm. Bu kadıncağız çocuğunu kurtardı arabaların altından. Kurtardı; ama nereye gönderiyordu onu? Ölümün pençesinden kurtarıp

da gönderdiği okulda ne öğretecekler acaba o çocuğa? Belki de ölüme gidiyor olarak kurtarılan bu yavrucak şimdi de ateşe gidiyor. Ateşe gönderiliyordu. Bilmiyorum bıraksaydı da orada arabaların altında ölse belki daha mı iyiydi? Çünkü cennete gidecekti o zaman. Arabaların altında ölseydi bu çocuk âkıl bâliğ olmadan gittiği için kesin cennete gidecekti. Peki ya şimdi nereye gidiyor bu çocuk bir düşünelim.

Ya sizinkiler? Sizin hanımlarınız, çocuklarınız, kardeşleriniz tanıdıklarınız onlar nereye doğru gidiyorlar? Hiç düşünüyor musunuz? Çocuklarının istikbalini düşündüğünü iddia eden nice anne baba biliyorum ki çocuklarını kendi elleriyle öldürüyorlar. İstikbal endişesi diye ısrarla kimileri istikballerini öldürüyorlar. Meselâ Almanya'da bunun çok bariz örnekleri var. Adam 25-30 senedir Almanya'da çalışıyor. Oğlu orada, kızı orada. Adam oğlundan ümidini kesmiş, kızını kaybet-miş. Oğlu da kızı da bir hıristiyandan farksız hale gelmiş. Ahlâk yok, namus yok, iffet yok, din yok, iman yok. Soruyorum adama: Karde-şim! Niye geldin buralara? Neden eğleşip kaldın buralarda? Adam diyor ki; "Hocam ne yapalım işte evlât belâsı! Çoluk çocuk derdi" diyor. Çoluk çocuğun istikbali için katlandım bunca yıllar bütün bunlara. E kardeşim sen çoluk çocuğunun istikbali için gelmişsin, çoluk çocuğunu kurtarmak için katlanmışsın bunca kahırlara ama sonunda çoluk çocuğunu kaybetmişsin.

Çoluk çocuğunun istikbali adına hareket ettiğini söyleyen nice anne ve babalar aslında çoluk çocuğunu öldürmektedirler. Ya bizler öyle değil miyiz? Adam akşama kadar mı? Sabaha kadar mı? Öyle bir çalışma programı içine girmiş ki çoluk çocuğunun istikbalini düşünerek, ama aynı çocuğunu yalnız bıraktığı için, onunla ilgilenecek zamanı kalmadığı için, çoluk çocuğunun başına gelemediği için onları ölüme terk etmektedir. Çoluk çocuğun için çalıştığını iddia ediyorsun ama böyle bir programla çalıştığın için onları helâk ediyorsun da farkında değilsin. Veya adam çocuğunun istikbali adına ona bilgisayar kursları aldırıyor ama aynı çocuğuna dinini diyânetini öğretmediği için onları helâk ediyor da farkında değil.

Savaşma sebepleri böyle Çoluk çocuk derdi, ev bark derdi, mal mülk derdi, yokluk, pahalılık derdi, ekonomik sıkıntılar. Demek ki evlerinden, barklarından çıkarılmasalardı savaşmayacaklardı. Demek ki ekonomileri bozulmasaydı, işleri rahat gitseydi, parklarına, plajlarına rahat gidebilme imkânı bulabilselerdi savaşmayacaklardı. Ya da kim bilir belki bizler gibi çoluk çocukları ellerinden alınıncaya kadar üzerlerine ölü toprağı serpilmiş gibi

bekleyeceklerdi. Kadınlarının ırzına geçilinceye kadar, malları tümüyle yağmalanıncaya kadar, kızları hayasızlaştırılıp evlâtları dinsizleştirilinceye, dinlerine açıkça küfredilip, kitapları ayaklar altına alınıncaya kadar bekleyeceklerdi. Çünkü onların inandıkları Allah uğrunda savaşmaya değmeyen bir Allah'tı. Uğrunda mal ve can fedâ etmeye değmeyen bir Allah'a inanıyorlardı onlar. Çoluk çocuk derdi, mal mülk derdi, dükkan tezgah derdi, ekonomik hesapları Allah'tan daha önce geliyordu. Allah uğrunda savaşmaya değmez, ama bunlar değerdi onlar nazarında. Tıpkı şu anda ekonomik bir kriz karşısında yerinde duramaz olup da dinlerinin hükümlerini, kitaplarının âyetlerini her gün bozuk para gibi harcayan insanlar karşısında kılı bile kıpırdamaz hale gelmiş biz müslümanlar gibi.

Tıpkı şu andaki bizler gibi isteriz! İsteriz! Diye tutturdular. Biz emir isteriz! Biz lider isteriz! Biz savaş isteriz! Diye direttiler. peygamberlerini sıkıştırıp bu konuda taciz ettiler. Allah da sonunda istediklerini verdi onlara.

Siz de isterseniz size de verir Allah. Siz de isteyin şehâdet, siz de isteyin cennet, siz de isteyin Allah yolunda olmak ve Allah yolunda ölmek size verecektir Allah. Çünkü Allah için bu çok kolaydır. Allah onlara istediğini verdi.

"Ne zaman ki savaş onlara farz kılındı."

İsteyip durdukları, bekleyip durdukları cihad onlara yazıldı, emir verilip iş kesinlik kazandı.

"Az bir kısım müstesna pek çoğu tevellev yapıverdiler."

Yani az bir kısmı hariç hepsi yüz çeviriverdiler, verdikleri sözden dönüverdiler. Hareketleri sözlerine uymadı. Sözlerinde samimi ol-madılar. Yan çiziverdiler, duymazdan geliverdiler. İçlerinden çoğu kaçtı. Biz şu anda bu işe hazır değiliz. Cihat için şu anda zamanımız yok. Bu iş pek erken oldu canım. Hazırlıksız yakalandık bu işe. Ne yapalım işimiz aşımız, dükkanımız tezgahımız, hesabımız kitabımız savaşa izin vermiyor. İmkânlarımız bu işe el vermiyor. Oğlan evlendireceğiz, kız evlendireceğiz, okul bitireceğiz, müdür olacağız, amir olacağız, doktoramız bitmedi diyerek az bir kısım müstesna pek çoğu tüyüverdi. Tıpkı şu anda bu tür sudan ve ucuz bahanelerin arkasına saklanarak Allah'ın kendilerinden istediği sorumluluklardan kaçan müslümanlar gibi. İsterseniz hepiniz kaçın gidin! İsterseniz hepiniz tüyün! Ama bilesiniz ki Allah zâlimleri bilir.

"Allah zâlimleri çok iyi bilir."

Allah sorumluluğundan kaçanları çok iyi bilir. Allah ,cephesini terk edenleri çok iyi bilir. Hani bizim de bir sorumluluğumuz vardı. Hani geçen gelişimde bir söz vermiştiniz benim yanımda Allah'a. Hani Allah'a sözümüz vardı. Kitapsız günümüz geçmeyecekti. Biz hep kitaplı olacaktık her gün. Bilmem hayatınızı da, bugün sabahtan bu yana şu okuduğum Bakara'nın 246. âyetinin dışında kitabınızdan bir âyet duymamışsanız, e o zaman bugününüz kitapsız mı? Eyvah! Düne gidelim. Geçen haftaya gidelim, geçen ay, bir önceki ay. Eh bu nasıl müslümanlık? Bu ne biçim kitap? Günlük tabelâ ve reklâm okuduğu-nuz kadar Kuran okumamışsanız, günlük televizyon okuduğunuz kadar Kur'an okumamışsanız, babanızı tanıdığınız kadar peygamberi tanımamışsanız, evinizi tanıdığınız kadar kitabınızı tanımamışsanız, işte o zaman Allah'a verdiğiniz sözlerinizi tutmayan sizler kendi kendinize zulmediyorsunuz demektir. Bu halinizle hem kendinize, hem de Allah'a karşı zulmediyorsunuz demektir.

Zulüm adâletin zıddıdır. Yâni kişinin olmaması gereken konumda olması, bulunmaması gereken ortamda bulunması zulümdür. Zulümlerin en büyüğü bir kişinin kendisini yaratıcısına kulluk ortamından uzaklaştırıp başkalarının kulu kölesi ortamına çekmesidir. Yani küfür ve şirktir. Ya da kişinin yapması gereken şeyleri yapmaması, yapmaması gereken şeyleri yapması zulümdür. Sadece Allah'a kul köle değilseniz, Allah'ın sizi görmek istediği konumda değilseniz, Allah'a verdiğiniz sözleri unutuyorsanız bilesiniz ki sizler de zâlimlersiniz ve unutmayın ki Allah zâlimleri çok iyi bilmektedir. Allah'a söz verdikleri halde bekledikleri cihad kendilerine farz kılınınca da pek çoğu kaçıverdiler. Bunların sayıları ne kadardı bunu bilmiyoruz. Ama farz edelim ki bunlar 30.000(!) kişi idi. Savaş farz kılınınca 18.000(!)'i kaçtı gitti, geriye 12.000(!)' kaldı. Hani Bakara sûresinin önceki bölümlerinde Rabbimiz:

"Zâlimler benim ahdime ulaşamazlar!"
(Bakara 124)

Yâni zâlimler asla muvaffak olamazlar! diyordu ya. İşte bu zâlimler elendi ve geriye samimi müslümanlar kaldı. Şimdi bakın bu geri kalanlar, bu ilk elemede başarılı olanlar peygamberle beraberler, yâni peygamberle diyalogu sürdürüyorlar. Bakın peygamberleri onlara dedi ki:

247:"Peygamberleri onlara dedi ki, "muhakkak ki Allah size hükümdar olarak Talût'u seçip göndermiştir." "O bizim üzerimize nasıl melik olur? Halbuki biz liderliğe ondan daha layığız. Ona maldan bir genişlik de

verilmemiştir." Peygamberleri onlara dedi ki, "Onu, Talût'u sizin başınıza Allah seçti (tamam). Ona bilgi ve vücut bakımından bir güç, bir genişlik vermiştir. Allah mülkünü (İdareciliği) dilediğine verir. Allah vasidir, Âlimdir."

Peygamberleri onlara dedi ki: Ey İsrâil oğulları! Ey kavmim! Belki de kazananlara diyordu peygamber. Gelin bakalım! Siz melik istemiştiniz! Reis istemiştiniz. Lider, komutan istemiştiniz değil mi?

Allah Talût'u size melik gönderdi. Allah Talût'u size kumandan seçti hadi bakalım Talût'un emrine. Haydi sözlerinizi yerine getirin. Haydi istediğiniz lider geldi onun arkasında saf bağlayıp savaşmaya dedi. Cihadın farz olmasını istiyordunuz, Allah bir savaş imkânı çıkarsa karşımıza, bir lider olsa, âlimallah neler yapacağımızı göreceksiniz! Diyordunuz. Haydi işte lider, işte komutan sözlerinizi yerine getirin bakalım! dedi. Bu defa dediler ki:

"O bizim üzerimize nasıl melik olur? Halbuki biz liderliğe ondan daha layığız. Ona maldan bir genişlik de verilmemiştir."

Bakın bu birinci imtihanı kazananlar, öncekilere nazaran biraz daha ciddi müslüman gözükenler de dediler ki: Ne dedin? Bu Talût bize melik mi olacak? Şimdi biz onun emrine mi gireceğiz? Onun komutasında mı savaşacağız? O bizim liderimiz olacak ha! Kesinlikle olmaz! Biz bu işe ondan daha layığız! Reisliğe, emirliğe, komutanlığa, liderliğe biz ondan daha evlâyız!

"Üstelik onun malı mülkü de yok."

Onun malı mülkü de yoktur. O zengin değildir. Bu haliyle o bize nasıl emir olabilir? Burada bir yanlışlık var. Emirlik, liderlik olsa, olsa içimizden birilerine verilmeliydi. Bak bizim içimizde ondan çok daha zenginler var. Malı yok, evinin döşemesi de bozuk, galiba lavabo-su da fayanstan değil gibi, kalebodur da yok, arabasının modeli A! A! Arabası da yok mu ne? E bu nereden emir olacak? Bu adam kendi-sini idare edemez ki bizi idare etsin! Deyip onlar da yüz çeviriverdiler.

Allah'ın peygamberi Allah'ın emriyle onlara Talût'u gösterince dediler ki Talût kim? Zengin mi? Rütbeli mi? Apoletleri çok olan birimi bu Talût? Nereden mezun olmuş? Hangi fakülteyi veya hangi üniversiteyi bitirmiş? Diploma durumu ne? Nasıl biri bu Talût? Amerika'yı görmüş mü? Avrupa'da filan okumuş mu? Yabancı dil filan biliyor mu? Yo! Yo! Olmadı bu! Bu adam bize liderlik yapamaz! Biz böyle birisinin komutasında savaşamayız! diyerek pek

çoğu yan çiziverdiler.

Görüyor musunuz bir kere peygambere teslimiyetleri yok adamların. Peygamberlerinin dediğini yapmıyorlar da peygambere akıl vermeye kalkıyorlar. Peygambere yol göstermeye çalışıyorlar. Eğer peygamber onlara, onların istedikleri cinsten bir melik getirseydi o za-man onu dinleyecekler ve kabulleneceklerdi.

Öyleyse biz de şimdi peygambere, kitap ve sünnete müracaat ederken ön yargılı hareket etmeyeceğiz. Yâni önce inanıp, sonra da bu inancımıza delil bulmak için yönelmeyeceğiz kitap ve sünnete. Kitap ve sünnet ne dedi, ne gösterdiyse öylece alıp inanacağız. Eğer öyle değil de kendi inancımıza delil bulmak için onlara müracaat eder-sek o zaman Allah korusun inancımıza ters düşen âyet ve hadisleri inkâr edeceğiz veya tevil edeceğiz demektir.

Evet kitap ve sünnete müracaatımız ön yargılı olmamalıdır. Yâni ey kitap! Ey peygamber! Bizi bir zahmet şuna götür! Diye müracaat etmeyeceğiz onlara. Şunu hiç bir zaman unutmayalım ki birine müracaat, ya onu rehber kabul ederek, ya da onu merkep kabul ederek yapılır.

Kişiyi hedefe rehber de götürür merkep de. Ama birisine teslim olunur öyle götürür hedefe, öbürü ise teslim alınır öyle götürür. Rehbere teslim olunur rehber istediği biçimde götürür, ama merkep teslim alınır öyle götürür hedefe. Bakın bu adamlar peygamberi teslim almak istiyorlar. İstiyorlar ki peygamber teslim olsun onlara ve onların istediği gibi hareket etsin, onların istediğini tayin etsin kendilerine. Kendi keyiflerinin istediği bir reis bulsun onlara. Yâni tam demokratik bir seçim istiyor adamlar.

İstediklerini seçecekler istemediklerini de seçmeyecekler. Öyle ya Allah bilmez bunu. Peygamber de anlamaz kimin seçileceğini, kendileri bilir. Peki şimdi bu âyetler ışığında size bir soru sorayım: Acaba şu anda bizler bu konuda bir İslâm toplumuna mı benziyoruz, yoksa burada anlatılan bir yahudi toplumuna mı? bunu bir düşünelim. Yâni şu anda sizi yönetecek, lafı dinlenecek adamları siz mi belirliyor-sunuz? Yoksa Allah mı? İdarecilerinizi siz mi belirliyorsunuz? Yâni onları siz kendiniz mi seçiyorsunuz? Yoksa Allah belirlediği için mi siz onları dinliyorsunuz? Yâni bu idarecileri belirleme siteminiz İslâm'ın sistemine mi benziyor yoksa yıllar önce Allah'ın size haber verdiği ya-hudilerinkine mi benziyor?

Yâni hayatınızı düzenleme konusunda soru sorduğunuz kişileri Allah mı belirliyor, yoksa siz mi? Biraz biz gibi değil mi? Evlenecek, falana, filana soruyor, ev yaptıracak ustaya, mimara soruyor, yol bulacak postacıya soruyor, peki niye Allah'a sormuyoruz? Allah hiç mi bir şey bilmez ya! Allah herkesten daha yakındır bize ve en iyi bilendir ya! Önce Allah'a bir sorun, bu okulda okuyayım mı, okumayayım mı? Bu mesleği seçeyim mi? Seçmeyeyim mi? Burada çalışayım mı? Çalışmayayım mı? Şu kıyafeti giyeyim mi? Giymeyeyim mi? Ya Rabbi ben onu sormuyorum sana da, ben düşündüm taşındım ve bu işi yap-mayı uygun gördüm. Sen bunun yolunu tarif et bana! diyen kişi Allah'a akıl veriyor demektir. Allah'a yol gösterme küstahlığında bulunuyor demektir.

Çünkü Cenâb-ı Hak bizden istediklerini yapmamız konusunda model insanlar göndermiş, peygamberler göndermiş. Yolumuzu bunlara sorarsak, dünyada yaşadığımız yolların, yaşanmadan önceki kurucusu olan Allah'a sorarsak, yâni yol bilen Allah'a, yolun kurucusu olan Allah'a sorarsak, hangisinin cennete, hangisinin de cehenneme götürdüğünü söyler bize.

Evet onlar Talût'a itiraz edince peygamber dedi ki onlara:

"Peygamberleri onlara dedi ki, Onu, Talût'u sizin başınıza Allah seçti (tamam). Ona bilgi ve vücut bakımından bir güç, bir genişlik vermiştir."

Bunu ben değil Allah belirledi. Buna itiraz edemezsiniz. Çünkü onu Allah belirledi. Yâni ne oluyorsunuz? Size komuta edecek bu insanı Allah belirledi. Yoksa siz Allah'ın seçtiğini beğenmeyip idarecinizi kendiniz mi seçmeye kalkışıyorsunuz?

Peki hiçbir özelliği yok mu Onun? Sadece boyun mu eğeceğiz? Allah onu seçti diye hemen ona itaat mı edeceğiz? Bu kadarı yeter mi yâni? Bunun dışında bir özelliği var mı? Evet bir özelliği varmış bakın. İslâm toplumuna lider olabilecek, idareci olabilecek, emir olabilecek, komutan olabilecek insanda bulunması gereken bir özellik var-mış bakın: idareci olanın, yönetici olanın, savaşa sürükleyici olanın. Savaş İslâm toplumunun genel adıdır, genel karakteridir. Yahudiliğin temel felsefesi ise şehir toplumudur. Onlar yere çakılmaya, arza çakılı kalmaya çalışırlar. ***"Sanki ahlede ilel arz"*** olmaya, yerle bütünleşmeye, ondan bir parça koparmaya çalışırlar. Ama İslâm toplumu-nun temel prensibi savaş toplumu olmasıdır. İşte savaş toplumunun yönlendiricisini Allah şu özelliklere sahip olarak seçmiş bakın:

"Ona bilgi ve vücut bakımından bir güç, bir genişlik vermiştir."

Demek ki İslâm toplumunda müslümanlara lider olacak, emir olacak kişide bu özellikler olacaktır. İdareci olan kişinin, emir olan, sa-vaşa sürükleyici olan kişinin âlim ve vücut yönünden güçlü olması gerekecektir.

Çünkü savaş İslâm toplumunun genel adı, genel karakteridir. İslâm toplumunun vazgeçilmez unsurudur. Yahudi toplumunun genel karakteri de şehir toplumudur. Onlar yere çakılı kalmayı hedeflerler. Sanki "Ahlede ilel arz" olmaya, yerle bütünleşmeye, ondan bir parça koparmaya çalışırlar. Yahudi yerleşik hayatın insanıdır. Durağan ve kokuşmaya mahkum bir hayatın insanıdır yahudiler. Ama İslâm toplumu akıcılıktan, hareketten yanadır. Yâni duran su her zaman için kokuşmaya mahkumdur ya, işte İslâm toplumunun temel prensibi akıcılıktır.

Onun içindir ki belki yahudi toplumunun idarecisi zengin, dalavereyi iyi bilen, ekonomiyi, çalıp çırpmayı iyi bilen birisi olabilir. Ama İslâm toplumunun, yâni arza çakılıp kalmayan, şehir hayatından, durağan ve kokuşmaya mahkum olan yerleşik hayattan hoşlanmayan sürekli cihadı ve hareketliliği tercih eden İslâm toplumunun, savaş toplumunun yürütücüsünü, idarecisini, yönlendiricisini bakın Allah şu özelliklere sahip olarak seçmiş.

1- İlimde üstünlük.

2- Cisimde üstünlük.

İlim ve cisimde üstün olan kişi İslâm toplumunda reis olabilir, idareci olabilir. Başkası değil. Yâni İslâm toplumuna idareci olacak kişide keskin bir görüş, engin bir bakış, düzgün bir ifade, güçlü bir pazı ve kendisine hakim bir iradesi varmış cisim yönünden ve bir de ilim sahibiymiş bu emir.

Peki bu ilim hangi ilimdir? Yâni on fakülte bitirmiş birisi mi? Yo!! Balerin olmak için de ilim tahsil ediyorlar şimdi değil mi? Fizik kimya tahsili için de öğrenim görüyorlar, beden eğitimi için de, orkestra şefliği için de öğrenim yapıyorlar değil mi? Ama bu ilim o ilim değil. Allah buyurur ki:

"Peygamberim! Eğer sen sana gelen şu ilimden sonra onların hevâ ve heveslerine uyarsan Allah'tan başka bilesin ki ne dostun var ne de yardımcın!"

(Bakara 120)

Peki acaba neydi peygamberimize gelen ilim? Kuran'dı değil mi? Vahiydi değil mi? Öyleyse ey peygamberim sana gelen ilim olan şu Kur'an'dan sonra onların hevâlarına uyarsan dostun da değilim, yardımcın da! Öyleyse ilim Kur'an'dır. İlim vahiydir ve ilim sahibi olan kişi üstündür. İlim sahibi olan önderdir. İlim sahibi olan, Kur'an'ı ve sünneti bilen kişi öndedir. Peygamberi örnek olarak kafasında canlı tutabilen önderdir. Yâni kitabı ve sünneti en iyi bilen kişi İslâm toplumunda idarecidir. Nereden çıkardık bunu? E yâni adam ekonomi bilmeli değil mi? Siyasal bilmeli değil mi? Sosyal bilmeli değil mi? Ben onları bilmem, büyük laflar bunlar, gerçekten çok büyük laflar.

Belki de yahudi toplumunda yâni şehirsel toplumda, yerleşik toplumlarda lâzımdır bu adamlar ama İslâm toplumunda lâzım değildir bunlar; İslâm toplumunun idarecisi ilim ve cisimde en üstün olandır. O toplumu Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine göre yönetecek kadar bilgi sahibi olacak ve de o toplumu cihada sürükleyecek kadar da cisim yönünden güçlü olacak hepsi bu kadar.

Efendim işte savaş stratejisi filan bilmeli, askerî akademiden filan mezun olmalı değil miydi? E peki hani öyle miydi Talût? Öyle demiyor ama bakın Allah.

İlim biliyordu. İlim: Allah'ın o konumda kişinin nasıl davranmasını istediğini bilmektir. İlim, bir insanın herhangi bir konumda iken evlenirken, boşanırken, yerken, içerken, ölürken, öldürürken, severken, küserken, doğarken, yaşarken kısacası her konumda Allah'ın kendisinden nasıl bir davranış istediğini bilen kişi ilim sahibidir.

Efendim bu suyun içinde hidrojen diye bir gaz varmış, biraz oksijen varmış, galiba biraz nikel varmış, bakır varmış, alüminyum, sodyum, karbon varmış. Ya varmış da Allah için söyleyin, bu varları birleştirdiler de su mu yaptılar? Vallahi değil. Öyle birleştirilip yapılan su içilmez zaten Adına saf su mu diyorlar neyse bu su içilmez. Tüm bunlar benim neyime ya bu sudur işte! Bunları bilmek zorunda değilim ki ben.

1) Allah bunu gökten indiriyor bileceğim, (gök ve su). Yani bu konuda sadece Allah'ı etkin ve yetkin bileceğim. O dileyip izin vermedikçe hiç kimsenin bir damla bile indirmeye yetkili olmadığına inanacağım.

2) Ama yerden çıkanları da Allah çıkarıyor bileceğim. Bu konuda da yetkili olarak sadece Allah'ı tanıyacağım.

3) Başka,

"Biz her şeyi sudan yarattık, inanmayacaklar mı?"

(Enbiyâ 30)

Âyetinin delâletiyle Allah her şeyin hayatiyetini buna bağlamıştır bileceğim. Başka?

4- Eğer insanlar dikkatli davranmazlarsa, Allah'a karşı isyan ederlerse tıpkı Nuh kavmini boğduğu gibi, Firavun oğullarını boğduğu gibi bu suyla Allah insanları boğar bileceğim.

Başka?

"De ki, söyleyin bakalım: Bir sabah baktınız ki suyunuzu yerin dibine batıverse size bir tatlı su getirecek kim var?"

(Mülk 30)

Bileceğim. Yâni Allah sularımızı kesiverse su kaynaklarımızı kurutuverse onu ondan başka bize getirecek bir yardımcımızın olmadığını bileceğim.

(Mülk 30)

6- Abdestime faydalı bileceğim, guslüme yararlı bileceğim, yemekte yiyeceğim bileceğim, susayınca içeceğim bileceğim, müslü-manlara onu ikram edeceğim bileceğim, Ramazanda içilmez bileceğim. Su satılmaz bileceğim, Allah'ın kulları sudan engellenmez bilece-ğim. Allah'ın suyunu gizleyen kişi zâlimdir bileceğim benim su bilgim bunlardır işte. İşte ilim budur ve gerisi boş şeylerdir bana göre.

Eh peki teknoloji bilenler, fizik bilenler, eşyanın tabiatını bilenler, meselâ beşli demirin, onlu çubuk demirin veya ellilik lama demirinin dayanımını bilenler veya işte bilmem hangi betonun bilmem kaç yıl nerede statiğini, statükosunu bilenler toplumları idare edebilirler mi? Kesinlikle! Zira o bilgi toplumları idare etme bilgisi değildir. Onlar bina yaparlar, köprü kurarlar, yıkarlar yumarlar. Onların işi bu. Nereye ne aradığımızı bilelim yâni. İnşaat yapımı için adam mı arıyoruz? Yok-sa toplum idare etmek savaşı yönlendirmek

için lider mi aradığımızı bilelim.

Demek ki İsrâil oğullarına göre emirliğin, idareciliğin şartı zenginlik. Kendilerine idareci olacak kişide mal mülk arıyorlar. Halbuki İslâm toplumunda idareciliğin şartı zenginlik değildir. İslâm toplumunda zenginlerden idareci edinmek bâtıldır. Zira kişinin mal mülk sahibi oluşu, kendi elinde olan bir şey değildir. Yâni kendi kabiliyeti sonucu değildir. Allah onu malla imtihan etmektedir de onun için mal sahibidir o. Peki şimdi bizim toplumda idareciliğin şartı ne? Yâni kime benziyor bizim toplum? İslâm toplumuna mı? Yoksa yahudi topluma mı?

Demek ki emirlik, idarecilik için temel şart ilim ve cisim adına zenginliktir.

Bir de bakın peygamber bunu Allah'a râci olarak anlatıyor. Yâ-ni ben böyle istiyorum. Bunu ben seçtim, bu sizin komutanınızdır, de-miyor da; "Onu size Allah seçti" diyerek konuyu Allah'a râci olarak anlatıyor. Biz de anlatacağımız konuyu Allah böyle istedi, Rasulullah böyle istedi diye anlatalım ve kendimizi devreden çıkarmaya gayret edelim. Meselâ çocuklarımızdan hanımlarımızdan bir şeyler isterken, onlara bir şeyler emrederken kendimizi onların Rabbi konumunda görerek: "Bunu ben istiyorum! Ben emrediyorum! Benim için yapacaksın!" demek yerine bak evlâdım! Bak hanım! Allah böyle istiyor! Rasu-lullah böyle emrediyor! Gel bunu böylece yapalım diyelim inşallah. O zaman o dediğimizi yapan kişi Allah'a kulluk yaptığının farkında olarak bunu yapacaktır. Halbuki biz dedik diye yapması onun açısından da bizim açımızdan da boştur.

Onların istemediği bir kumandan seçilince, Talût kendilerine emir tayin edilince, imtihanı yine kaybedenler oldu. Yâni bir daha elendiler. Bizim istediğimiz kişi emir olmadı diye bir on bini daha gitti geriye kaldı iki bin kişi falan.

O ayrılıp gidenler Allah emirliği bizden birine versin veya bizim istediğimiz birine vermeliydi dediler, halbuki:

"Allah mülkünü (İdareciliği) dilediğine verir. Allah vasidir, Âlimdir."

Allah onu kime vereceğini size sormaz. Allah kimi idareciliğe lâyık görmüşse buna en lâyık olan odur. Bu âyet idareciliğin ırsi olmadığını ve babadan oğula intikal edecek bir şey olmadığını anlatıyor. Hilafet onu hak

edenin hakkıdır. Onu hak eden ise belli sıfatları kazanan kişidir. İlim öğrenmiş, iradesini buna teksif etmiş kişidir. Cahiller idareci olacak kişide soy sop ve mal mülk ararlar. Allah'ın dinindeyse ilim, takva ve emirlik ve cihad yükünü kaldırabilecek yetenek ve güce sahip olmaktır.

Allah vasidir. İlmi geniş olan, bilgisi geniş olan, mülkü geniş olan, lütuf ve rahmeti geniş olan, ama azabı da geniş olandır. Bir de her şeyi bilendir, en bilendir O.

Onlar Allah'ın peygamberinin bu seçimine itiraz edince peygamberleri onlara kalplerinin yatışması ve bu konuda ikna olmaları için bir mûcize göstermeyi murad ederek buyurdu ki:

248:"Ve peygamberleri onlara dedi ki, Onun emirliğinin alâmeti, tabutun size gelmesidir. Onun içinde Rab-binizden bir ferahlık ve Mûsâ ailesinin, Harun ailesinin geri bıraktıklarından bir kalıntı vardır. Onu melekler taşımaktadır. Eğer inanıyorsanız bunda sizin için (Tâlut'-un hükümdarlığına) kesin bir alâmet vardır."

Bu tabut böyle içinde ölü taşınan bir şey değildir. Sandık demektir de aynı zamanda. Ama içinde bir şeyler olan bir sandık. Hz. Mûsâ (a.s) döneminden, Hz. Mûsâ ve Hz. Harun ailesinden kalma içinde bir şeyler olan bir sandıktan söz ediliyor. Mahiyetini Allah bilir diyor ve öylece inanıyoruz. Bir tek bildiğimiz fonksiyonu, Allah tarafından seçilen Tâlut'un emirliğine delil olmasıdır.

249:"Talût ordusuyla birlikte ayrılınca, yola koyulunca. "Allah sizi bu nehirle imtihan ediyor. Kim bu sudan bu nehirden (doya doya, kana kana) içerse o benden değildir.Ancak eliyle bir avuç alan da müstesnadır. Azı müstesna pek çoğu ondan içiverdiler. Talût ve beraberindeki iman edenler karşıya geçdikten sonra bir grup, bu sefer dediler ki: "Bugün bizim Câlut'a ve ordusuna karşı koyacak gücümüz kalmadı!" Dediler. Muhakkak Allah'a kavuşacaklarını bilenlerse dediler ki: Nice az topluluklar Allah'ın izniyle kendilerinden kat kat sayıca fazla toplulukları yenmiştir. Allah sabredenlerle beraberdir."

Kaç kişi kaldı? 2000 kişi falan. Bunlarla yola çıktı. Başlarında Talût olduğu halde ilerleyen ordu çok susamış ve yorulmuştu. Önlerine bir nehir çıktı. Kumandan onları imtihan etmek için dedi ki:

"Allah sizi bu nehirle imtihan ediyor. Kim bu sudan, bu nehirden doya doya, kana kana içerse o benden değildir."

İmtihan bu. Ya mantığı ne bunun? Mantığı filan olmaz bunun. Namaza başlarken elleri niye kaldırıyoruz. Mantığı ne bunun? Mantığı olmaz bunun. Allah öyle demişse öyledir. Abdestte niye böyle yapıyoruz? Sadece elimizi yıkayıverip de namaza öylece dursaydık olmaz mıydı? Mantığı olmaz bunun. Mantık teslimiyettir. Allah öyle istemiştir o kadar. Allah sizi imtihan ediyor bu nehirle. Önlerinde şırıl şırıl su akıyor. Yoldan gelen yorulmuş 2000 kişilik bir ordu, susamışlardı da elbette ve Allah onları bu suyla imtihan ediyor. Hem de üstelik tam o suya ihtiyaçları olduğu bir zamanda.

Şimdi de bizden asarız, keseriz, vururuz, kırarız, savaşırız diyenler... Yokluğa razı mısınız? Kuru ekmeğe razı mısınız? Hapse razı mısınız? İşkenceye razı mısınız? Becerebiliyor musunuz? Tamam o zaman varsınız demektir. Değilse işte yemekten sonra yapılan cihad edebiyatlarından başka bir şey değildir bunlar.

Geçenlerde bir arkadaşı sıkıştırdılar. Efendim işte birleşelim. Biatleşelim! Yeter artık filan diye sıkıştırdılar. Arkadaş tamam dedi. Ciddi misiniz? Eğer bu teklifinizde ciddiyseniz hadi o zaman üç teklifim var bunlara evet diyorsanız hemen ben hazırım dedi. Merakla nedir bu tekliflerini bir duyalım! Dediler. Arkadaş tekliflerini şöyle sıraladı:

1- Mutlaka her gece kalkacaksınız ve Kuran sünnet okuyacaksınız.

2- On yıl evinize çok zaruri yiyecekten başka hiç bir şey almayacaksınız.

3- Bundan başka tüm malınızı ve paranızı Allah yolunda ortaya koyacaksınız. Hadi buyurun.

Hani fareler toplanmışlar da, kediye bir çözüm bulsak diye. Şöyle umur görmüş yaşlı bir fare demiş ki: Kedinin boynuna bir zil takalım, o gelirken bizim haberimiz olur kaçar ve kurtuluruz. Tamam demişler çok mükemmel. Peki kim takacak bunu? Herkes dağılmış. Aynen öyle dağılıverdiler.

Vakıf kur, dernek kur, devlet kur, bir şey yok bunda. Çok kolaydır bunlar. Kişinin hayatı değişmedikten sonra çok kolaydır bunlar. Ama önemli olan Allah'ın istediği gibi yaşayışa geçmektir değil mi?

Allah onları varlıkta yoklukla imtihan etti. Biz bunun benzerlerini yaşıyoruz şimdi. Meselâ binlerce kadın; ama bir avuç müstesna. Namusumuzu muhafaza edebiliyoruz.. Binlerce içki, ama biz sabredebiliyoruz.

Dedi ki Talût içtin mi kaybettin imtihanı. İçmedin mi bendensin. Peki hiç mi içmeyeceğiz? Hayır.

Bir avuç müstesna. Şöyle bir avuç müstesna. Bir avuç içebilirsiniz. Anlatıldığına göre bir avuç da susuzluğu gideriyormuş. Biraz fazla içti mi adamın dudakları morarıp karnı şişmeye başlıyormuş. Sanki burada anlatılan dünya gibi. Yâni sanki Allah dünyadan bir avuç müstesna gerisiyle ilgilenmeyin diyor. Dünyadan ihtiyacınız kadarını alın gerisini üzerinizde, midelerinizde, kalplerinizde taşımayın diyor. Değilse çoğalınca şişersiniz, ağırlaşırsınız, onunla meşguliyet sizi cihattân da kulluktan da alıkor diyor. Dünyadan, dünya malından bir avuç yeter. İhtiyacınız kadarı yeter. Bu bir avuç tabiri ihtiyaç demektir. İhtiyacınız kadar ilgilenin dünyayla. Değilse bir dükkan, bir dükkan daha, bir arsa bir arsa daha, bir ev bir ev daha, bir araba bir araba daha şişmeye başlıyor adam.

Veya bir makam bir makam daha, bir koltuk bir koltuk daha derken adam yükselmeye başladıkça sendelemeye başlıyor. Meselâ adamın cüzdanının birazcık şişmesi bile bu kadarcık yükseklik bile kimilerinin başını döndürüyor değil mi? Sendelemeye başlıyor adam. İşte burada da dünya ile böyle ihtiyaçtan fazla içi içe olanlar imtihanı kaybettiler diyor âyet-i kerîme. Bunların imtihanı kaybettiklerini Kur’an söylüyor. Belki kâfir olmadı bu adamlar ama imtihanı kaybettiler. Yâni dünyayla bu kadar fazla ilgilenenler kâfirdir demek istemiyorum. Bakın Medine’de gelen ticaret kervanına meyledip, Rasulullah’ı hutbede terk edenlerin durumu da aynen böyledir diyoruz. Peki bunlar ne yaptı?

"Azı müstesna pek çoğu içiverdiler."

Az bir kısmı hariç pek çoğu yan çiziverdiler, o sudan içiverdiler gene ve imtihanı kaybettiler. Bunlar o ırmağın kenarında dökülüp kaldılar, Talût’la beraber karşı tarafa geçemediler. Kaç kişilerdi? Misal 2000.. Çoğu, yâni 1200 kadarı içip elendi, geriye ne kaldı? 800 kişi filan imtihanı başarıp karşıya geçtiler.

"Talût ve beraberindeki iman edenler karşıya geçdikten sonra bir grup, bu sefer dediler ki:"

Kimdi bunlar? Üç imtihanı başarmış, üç elekten geçmiş insan-lardı bunlar.

Bu sefer dediler ki bunlar:

"Bugün bizim Câlut'a ve ordusuna karşı koyacak gücümüz kalmadı! Dediler."

Bizim gücümüz kalmadı arkadaş; Takatimiz kalmadı. Sıfırı tükettik. Bu iş buraya kadar! Evet meliksin, komutansın filan; ama az mı çektik biz buraya kadar? Sudan bir yudum içtik. Fakirim ben efendim! İmkânım yok efendim! Evim yok, param, pulum yok! Bugün gücümüz yok, imkânımız yok! Dediler.

Param olsa infak ederim. Zamanım olsa ben de çalışırım. İlmim olsa ben de anlatırım. Ne yapayım ki bunlar yok bende diyen bizler gibi. Düşmanla karşı karşıya gelince, bugün bizim savaşacak halimiz yok, gücümüz yok hele bir dinlenelim. Bir soluk alalım . Hele bir başım sakin olsun. Oğlanı kızı evlendirelim. Okulu bitireyim! Hele bir doktoram bitsin.Önce bir cemaat olalım. Hazırlık yapalım. Kendimizi toparlayalım. Şu anda bu işe hazır değiliz diyerek karşıya geçenlerin çoğu tekrar eleniverdi. Bir beş yüzü daha gittiyse kaldı geriye üç yüz küsur insan. Buhârî Bera bin Azib'in şöyle dediğini rivâyet eder: Bunların sayısı Bedir günü Rasulullah'ın yanında bulunan ashabının sayısı kadardı, bu da 313 kişidir. Evet Allahu âlem otuz bin insan elene elene bu kadar kalmıştı. Ne kadar az değil mi? Peki size göre az mı bu sayı? Hayır az değil bu rakam.

"Nihayet onlar o vaadolundukları şeyi gördükleri zaman artık bileceklerdir ki kimin yardımcısı en zayıfmış ve sayıca en az olan kimmiş?"

(Cin: 24)

O yarın belli olacak. Kim azmış, kim çokmuş. Bunu cehennemi görünce anlayacaklar. Kim daha zayıfmış. Kim daha güçlüymüş. Kimin sayısı azmış. Kimin sayısı çokmuş. Kimin yardımcısı güçlü? Kimin yardımcısı zayıfmış yarın anlayacaklar bunu diyor Rabbimiz. Vah müslümanlar vah! Sanki nüfus sayımcıları mübârekler! Sanki çoğalmak azalmak görevlileri zavallılar Zayıfız! Güçsüzüz! Mus'taz'afız ne yapalım? Derdindeler.

Bir bölge düşünün. Meselâ diyelim ki Chicago. Kaç müslü-man var orada? Sekiz kişi, on kişi. Peki bunlar çok mu azlar? Yarın anlayacaklar bunlar çok mu olduklarını az mı olduklarını. Kim azmış kim çokmuş? Kimin yardımcısı güçlü, kimin yardımcısı güçsüzmüş bunu yarın anlayacaklar. Allah'la beraber olan bir tek mü'min aslında tüm dünyadan güçlüdür. Allah'a inanan bir tek mü'min aslında Adem'le beraberdir, Nuh'la beraberdir, tarihin derinliklerinde tüm peygamberlerle, tüm meleklerle ve tüm mü'minlerle beraberdir. Çünkü iman

ehli asla yalnız değildir. Allah'a inanmış bir tek mü'min karşısında bütün dünya dize gelecektir. Ama yeter ki o mü'min kimlerle beraber olduğunun farkında olabilsin. Kimin safında olduğunu anlayan bir mümin, yardımcısının Allah olduğunu bilen ve buna iman eden bir mümin karşısında bütün dünya vız gelecektir. Tüm dünyaya meydan okuma cesaretini bulabilecektir kendisinde.

Ey müslümanlar! Sakın ha bulunduğunuz yerde azdık, mus'-taz'aftık, güçsüzdük, yapamıyorduk, beceremiyorduk demeyin. Azlığınızın ezikliği içine düşmeyin. Azlık psikolojisi içine düşmeyin ve kimin safında olduğunuzu bir düşünün. Yardımınızda olan Allah'ın gücünü kuvvetini bir düşünün. İşte bakın Allah'a Allah'ın istediği biçimde inananlar dediler ki:

"Muhakkak Allah'a kavuşacaklarını bilenlerse dediler ki: Nice az topluluklar Allah'ın izniyle kendilerinden kat kat sayıca fazla toplulukları yenmiştir. Allah sabredenlerle beraberdir."

Her ân, her dakika Allah'la karşı karşıya gelecekleri zannıyla yaşayanlar dediler ki; Her ân Allah'la karşı karşıya gelivereceklerine inananlar. Yâni her ân ölüp de Allah'ın huzuruna çıkacakmış gibi yaşayanlar. Şu sözü bitirmeden, şu lokmayı yutmadan ölüm geliverecek ve biz hesap kitap için Rabbimizle karşı karşıya geleceğiz hesabı içinde yaşayanlar. Ölümü her ân yanlarında bilenler. Ölüm için hazırlık yapanlar, hesabı kitabı sağlam tutanlar, kasa hesabını her ân sıfırla-yıp da ölümü bekleyenler. Bunlar için ölüm korkulacak bir şey değildir. Neden korksun da adam? Zaten hazırlığını yapmış, kasa hesabını sıfırlamış, envanterini düzgün yapmış niye korkacak da bu adam ölümden? Ha üç gün evvel gelmiş ha beş gün sonra gelmiş ne fark edecek ?

İşte böyle ölüme ve şehâdete inanmış olanlar dediler ki: "Biz azmışız, düşman bizim bin katımızmış ne gam? Allah'ın yardımı var ya. Allah'ın izniyle nice azların nice çoklara galip geldiğini, geleceğini biliyoruz. Allah'ın yardım ettiği insanların asla mağlup olmayacaklarını Rabbimiz vaadediyor. Şehâdet nasibimizse biz nasıl olsa Rabbimize gidiyoruz, nasıl olsa öleceğiz" Diyorlardı. Biz de böyle olalım inşallah.

1) Evden sokağa çıkarken ya Allah'ı yanımızda farz edelim.. Ne kadar güzel değil mi? Allah'la beraber. Ama ne kadar da zor değil mi? Yaptıklarımızın çoğunu da yapamayacağız veya yapmayacağız değil mi? Çünkü utan be! Allah yanı başında diyeceksiniz kendi kendinize. Ve yaptıklarınızın çoğunu yapamayacaksınız.

2) Veya ne zaman öleceklerini bilmeyen insanlar nasıl davranırlar? Ha adım attım öleceğim, ha durdum öleceğim, ha sözümü bitirmeden veya şu lokmayı bitirmeden öleceğim ve Allah'ın huzurunda olacağım diyerek yaşarlar değil mi? E şimdi de Allah'ın huzurundayız da ölünce hesap vermek üzere Allah'ın karşısında olacağız.

İşte öleceğinin şuurunda olanlar. Yâni her ân Allah'la karşı karşıya gelivereceği şuurunda yaşayanlar böyle davranırlar. Hani bir şehre gitseniz ve orada çok sevdiğiniz bir arkadaşınız olsa. Orada bir arkadaşınız var ki yıllardır görüşmemişsiniz ve âdeta burnunuza tütmüş. Şimdi siz o şehirde dolaşırken her an, her köşeyi dönerken arkadaşınızla karşılaşıverecekmiş gibi olursunuz ya. Sanki karşılaştığınız herkes için işittiğiniz her ses için acaba o mu? Diye dikkat kesilirsiniz ya. İşte aynen onun gibi her ân Allah'la karşı karşıya gelivereceğinin şuurunda olanlar, böyle yaşayanlar diyorlar ki :

Allah'ın izniyle nice azlar, nice az gruplar nice çoklara galip gelmiştir. Nice azlar. Sen ailende az mısın? Üzülme galip gelebilirsin. Sen okulunda az mısın? Sen iş yerinde az mısın? Sen Konya'da, sen Türkiye'de, sen Çin'de, Maçin'de, Mançurya'da az mısın? Sen dünyada az mısın? Üzülme! Allah'ın izniyle galip gelebilirsin. Allah galibiyetini istemişse bil ki sen galipsin.

Bazen istemez mi Allah? E bazen istemez tabii. Ne var ki bun-da. Uhut'ta istememişse istemez yâni. Allah neyin bizim için hayırlı neyin hayırsız olduğunu bize bildirmiyor . Senin öyle mi kazançta olacağın, böyle mi kazançta olacağın belli değil ki. Yâni ölünce mi kazançtasın, kalınca mı? Bu belli değildir. Zaten galibiyet ya da mağlubiyet, kazanç ya da kayıp dünya planına göre olmaz. Zekeriya ve Yahya'yı tanımaz mısınız siz? Onlar dünyada şehid edildiler. Başaramadılar mı dersiniz? Hayır.

Yıllardır söylenir: Efendim işte onlar hedefe varamadılar. adamlar mümkün değil doğru yolda değiller. Niye? Eğer doğru yolda olsalardı, bugüne kadar hedefe varırlardı. Peki neye göre? Öyleyse Kimi peygamberler de hedefe varamadılar mı? Fakat mesele öyle değildir.

Dediler ki Allah'ın izniyle nice azlar var ki onlar çoklara galip gelecektir.
Ama bilin ki, bilesiniz ki:

"Allah sabredenlerle beraberdir."

Yâni döneklik yapmayıp direnenlerle, dayananlarla beraberdir Allah.

Ordu devam ediyor, kaç kişi? 300 küsur müslüman. Karşıda Yığınlarla insan. İşte kâfirin ordusu Câlut'un ordusu görününce, bu bir avuç insan grubu dedi ki:

250:"Câlut ve ordusu açığa çıkınca dediler ki: Rab-bimiz bizim üzerimize sabır yağdır. Ayaklarımızı sabit kıl. Ve şu kâfir topluğuna karşı da bize yardım et."

İfadenin İslâmîliğine, sözün güzelliğine bakın. Rabbimiz. Bizim Rabbimiz. Bunu diyebilmek önemlidir. Meselâ bir çocuk düşünün, annesinin her dediğine karşı gelse, annesinin hiçbir dediğini yapmasa, hep dediğine karşı çıksa, günler aylar böyle geçse, bir kerecik annesine değer vermese. Sonunda bu çocuk bir gün bir şeylerden bunalıp da yardım için: Anne! diye çağırdığında, hayrola senin annen var mı yavrum der değil mi annesi? Hani annense doğru dürüst davransaydın. Bugüne kadar annen gibi davransaydın ya! der değil mi? Veya müdür öğretmenine aynı şeyi der değil mi? Meselâ öğretmen okuldaki müdürü hiç takmasa, hiç dinlemese onu, hiçbir sözünü yerine getirmese, sonunda da dese ki "müdür bey izin verir miydiniz" falan. Müdür de "Ne demek ya! Senin müdürün var mıydı bugüne kadar?" Der değil mi?

Peki biz de: Rabbimiz desek acaba bugüne kadar gerçekten Rabbimiz miydi Allah? Tüm yaptıklarımızın yaptırıcısı mıydı? Hayat programımızı çizen miydi? Bizi hareket ettiren Allah mıydı? Hayatımızda etkili varlık o muydu? Bir gün biz de bunalmış, sıkılmış olarak el kaldırıp ya Rabbi! Desek. Ya Rabbi ne olur imdat desek. Derse ki ya hayrola! Bugüne kadar senin Rabbin ben değildim! Bugüne kadar hayat programını bana hiç sormadın! Bugüne kadar benim sözlerime hiç değer vermedin! Benim kitabımla bugüne kadar hiç ilgilenmedin! Benim peygamberime bugüne kadar hiç selâm vermedin! Hayrola şimdi mi aklına geldi benim Rabbin olduğum derse ne diyeceğiz? Diyorlar ki bakın:

Rabbimiz. Ey bizim hayatımıza yön veren,bizi hareket ettiren,adına buralara kadar geldiğimiz Rabbimiz! Ey cihat çağrısına koştuğumuz Rabbimiz. Ey şu ana kadar hayatımızda etkili olan, Buraya gelene kadar hatırına çeşitli eleklerden geçerek geldiğimiz Rabbimiz. Ey bizim hayat programımızı çizen Rabbimiz!

"Üzerimize sabır dök ve ayaklarımızı da sabit kıl ya Rabbi!"

Sabır indir, sabır gönder değil, üzerimize sabır dök, sabır boşalt. Öyle ki gözümüz de ayaklarımız da azalarımızın tümü de sabırsızlanmasın. Sabırsızlık göstermesin. Bir de ayaklarımızı çak yere ya Rabbi. Ayaklarımızı sabit kıl da geriye adım atmasın. Bu bize düşen, bizim yapmamız gerekenler konusunda bize yardım ettiğin gibi, bir de:

"Kâfir topluluk üzerine de bize yardım et!"

Ayrıca bir de bizim bilmediğimiz konularda da kâfirler üzerinde bize yardım et ya Rabbi. Kalplerine korku salarak mı? Yoksa melekler göndererek mi? O konuda da bize yardım et ya Rabbi! Dua budur işte. Allah'ın istediği ve kabul buyurduğu dua budur. Bunu günümüz müslümanlarının çok iyi anlamaları gerekiyor. Fiili teşebbüsten sonra, yâni kılıcı ele alıp Allah yolunda harekete geçtikten, düşman karşısında saf bağladıktan sonra yapılan dua. Yattığı yerden zafer beklemek yerine kılıçlara sarıldıktan ve yola koyulduktan sonra dua etmek. Hani Hz. Mûsâ'nın su bulabilmek için asasıyla taşa vurmasını anlatan âyetin tefsirinde de demeye çalıştığımız gibi dua etmek zorundayız ki duamız kabul buyurulsun. Değilse üst üste otuz zırh giyerek, başına miğfer takarak, göğsünü kurşunlarla süsleyerek evinden dışarı çıkmadan, ya da henüz kılıcı resimlerden tanıyan cihad edebiyatı yapan ve de bu haliyle dua dua yalvararak Allah'tan zafer bekleyenler gibi değil.

Evet dua ediyorlar, savaşıyorlar, dişlerini sıkıyorlar ve sonun-da da Allah'ın izniyle galip geliyorlar. Allah'ın yardımıyla galip geliyor-lar. Sebebe tevessülle galip geliyorlar. Maldan ve candan geçebil-mekle galip geliyorlar. Karşılarındaki güç ne olursa olsun kim olursa olsun Allah yardım ettikten sonra onların mağlup olmaları kesinlikle mümkün değildir. E böyle yaşayanlar ölse de galip, kalsa da galiptir zaten. Ne fark eder de! Hiç fark etmez.

251:"Allah'ın izniyle onları bozguna uğrattılar. Dâ-vûd Câlut'u öldürdü. Allah ona yönetimi ve hikmeti verdi. Allah insanların bir kısmını diğer kısmıyla savmasaydı yeryüzü fesada uğrardı. Ancak Allah âlemlere karşı fazl ve ihsan sahibidir."

Dâvûd (a.s) o dönem Tâlut'un ordusunda küçük bir çocuktu, henüz peygamber değildi. Allah'ın yardımıyla Dâvûd çocuk yaşta olmasına rağmen elindeki sapan taşıyla Câlut'u öldürmüş ve Talût da ona kızını vermiştir. Allah da ona hükümdarlık, hikmet ve peygamberlik ihsan etmiştir. Ona daha dilediği şeyleri de öğretmiştir Rabbimiz. Demiri yumuşatıp zırhlı elbise yapma gibi, kuşların dilinden anlama gibi daha başka şeyler de öğretmiştir.

İsrâil oğulları Hz. Dâvûd döneminde tarihlerinin hiçbir döneminde ulaşamadıkları en zirvede bir hayatı yaşamışlardır. Aradan yüzyıllar geçmiş o Dâvûd'un torunu olan bu Dâvûd, yâni Muhammed (a.s) Mekke'de dünyaya gelmiş, sonra Medine'ye İsrâil oğullarının ülkesine göç etmiş ve burada yahudilerle karşı karşıya gelmiş. Roller değişmiş, gruplar değişmiş, taraflar değişmiş. Bu defa Allah düşmanı Câlut'un ordusunun yerinde Allah'ın ordusuna karşı koyan yahudiler yer almış, Dâvûd'un ordusunun yerinde de onun torunu Hz. Muhammed (a.s) ve ona inanan müminler ordusu yerini almış.

Dün Dâvûd neyle savaşıyordu? Sapan taşlarıyla. Peki bugün onun yerini alan Filistinli müslümanlar neyle savaşıyorlar? Yine taşlar. Dün Câlut'un ordusu tepeden tırnağa zırhlıydı, bugün yahudiler de öyle. Dün Câlut zâlimdi bugün de yahudiler aynı durumdadır. Ama unutmayın ki dün taş atan çocuk nasıl Câlut'un işini bitirmişse bugün de onun torunları olan Filistinli Dâvûd'lar yarın büyüyecek Tâlut'un ordusu yine galibiyetini ilan ederken Câlut'un ordusu yenilgiyi ve hezimeti tadacaktır. Bundan hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır.

İşte şu anda Filistinli müslümanlar Allah'ın yardımıyla adım adım bu yasayı yaşıyorlar. Allah tarih boyunca hiç değişmeyen yasası gereği yolunda olan mü'min kullarını zafere ulaştıracaktır.

252:"İşte bunlar Allah'ın âyetleridir ki biz onları sana doğru olarak okuyoruz. Şüphesiz ki sen peygamberlerdensin."

Allah âyetlerini peygamberine okuyor. Peygamber (a.s) da Allah'tan aldığı bu yüce âyetleri çevresindekilere okuyordu. Öyleyse ey müslümanlar! Çevrenizdeki insanlar hep cehenneme doğru gidiyorlarsa ve siz bunu

gördüğünüz halde hiç bir şey yapmadan güle oynaya cennete gideceğinizi zannediyorsanız aldanıyorsunuz demektir. Bu insanlara bu kitabı duyurun! Bu kitap sadece bana gelmedi, size anlatmak zorundayım. Sadece size gelmemiştir, siz de birilerine anlatmak zorundasınız. Anlattığınız insanlara söyleyin ki onlar da birilerine anlatsınlar, duyursunlar. İşiniz, derdiniz, hayatınız bu olursa o zaman kurtuluş açığa çıkacaktır.

253:"İşte bu peygamberlerin bazısını bazısına üstün kıldık. Onlardan bazısıyla Allah konuştu. Bazısının da derecelerini yüceltti. Meryem oğlu İsa'ya belgeler verdik ve onu Ruhu'l-Kudüs'le destekledik. Eğer Allah dileseydi o peygamberden sonrakiler kendilerine apaçık belgeler geldikten sonra birbirlerini öldürmezlerdi. Fakat ayrılığa düştüler, kimi iman ederken kimisi de kâfir oldu. Allah dileseydi birbirlerini asla öldürmezlerdi. Ancak Allah dilediğini yapar."

Bu âyet aslında peygamberlerin birbirleriyle mukayesesini yapmak üzere değil bu peygamberlerin müntesiplerinden her birinin kendi peygamberlerinin üstünlüğünü iddia ederek kavgaya tutuşmalarının reddi için gelmiştir. Her biri dönemlerinde Allah'ın kendilerinden beklediği görevlerini ifa ederek Allah katına yürüyen peygamberler aslında risalet açısından birbirlerine eşittirler. Ama ortak özellikleri olan bu risaletin dışında bazı özelliklerle biz onları birbirinden üstün kıldık diyor Rabbimiz. Kimisiyle bizzat konuşarak, kimisini anasız babasız, kimisini anasız dünyaya getirerek farklı özellikler vermiştir. Ama bu bizzat Rabbimizin bir lütfudur.

Ya da her birine üstün özellikler lütfettik diyor. Tıpkı tüm mü'-inlerin iman açısından eşit olup da itaatleri, takvaları açısından farklılıkları olduğu gibi.

Hani hatırlayın sûrenin daha önceki âyetlerinde Rabbimiz İsrâil oğullarının âlemlere tafdıyl edilişini anlatmıştı. O bölümde de demeye çalıştığım gibi bu onların âlemlere tafdıyl edilişleri kişisel bir değer olarak onların üstünlüklerini değil de kendilerine Allah tarafından verilen nîmetler açısından bir üstünlükleri söz konusudur. Peygamberlerin birbirlerine olan durumları da böyledir. Nitekim ilerde Bakara sûresinin sonlarına doğru Rabbimiz şöyle buyuracak:

"Biz peygamberlerin arasını ayırmayız"
(Bakara 285)

Âyetini de göz önünde bulundurarak diyebiliriz ki buradaki peygamberlerin birinin diğerine üstünlüklerini şöyle de anlayabiliriz:

1-) Bu peygamberlerin Allah katındaki makamlarının farklı olması anlamına gelebilir.

2- Peygamberlerin şu anda semadaki makamlarının farklılığı da olabilir. Nitekim İsrâ hadisinde peygamberlerden kimilerinin dünya semasında, yâni birinci kat semada, kimilerinin ikinci kat semada, kimilerinin farklı semalarda olduğu anlatıldığı gibi.

Zira peygamberler arasında üstünlük iddiasını ileri sürmek bizim hakkımız değildir. Bunu ileri sürecek makam, insanların makamı değildir. Bu ancak onları peygamber olarak gönderen ve onları değişik sıfatlarla mücehhez kılan Allah'a ait bir makamdır. Bize düşen de sadece onlara iman etmek, teslim olmak ve onların her birinin dinde temel örnekliliklerini kabul etmektir. Hiç birini diğerinden ayırmadan, birinin diğerlerine üstünlüğünü iddia etmeye kalkışmadan onların tü-mümüne iman etmektir. Hepsinin bizim yasal örneklerimiz olduğunu tasdik etmektir.

Rabbimiz peygamberlerin birbirlerinden üstün kılınmalarını gündeme getirdikten sonra bunun detaylarını anlatırken bazılarıyla konuştuğunu, bazısını daha yüksek derecelere çıkardığını, Meryem oğlu İsa'ya da beyyinat verdiğini ve onu Ruhu'l-Kudüs'le teyid buyurduğunu ifade ediyor. Kur'an'ın başka yerlerinden anlıyoruz ki burada Rabbimizin kendisiyle konuştuğu peygamber Hz. Mûsâ'dır. Hz. İsa'-nın adı zaten zikredilmiş. İkisi arasında; "Bazısını da bir çok derece-lerle daha yükseklere çıkardı", ifadesiyle de Rasûl-i Ekrem efendimiz anlatılmaktadır.

Âyet-i kerîmede üç peygamberden söz edilmektedir. Allah'ın bu üç peygamberi bu âyetlerin nazil olduğu dönemde de şu anda da takipçileri bulunan ve müntesiplerinin ayrılığa düştükleri ve birbirleriyle kavga verdikleri peygamberlerdir. Âyetin devamında da bu konunun gündeme getirildiğine bakılırsa bu âyet peygamberlerin birbirlerinden üstün olup olmadıklarını anlatmak adına değil de müntesiplerinin: "Bizim peygamberimiz üstündü, sizin peygamberiniz değildi". gibi bu kısır kavgalarını sona erdirmek için gelmiştir.

Nitekim Buhârî ile Müslim Hz. Ebu Hureyre'den şunu nakil ederler: Ebu Hureyre der ki: "Müslümanlardan biri ile yahudilerden birisi münakaşa ettiler. Yahudi yemin ederken: "Mûsâ'yı bütün âlemlerden üstün kılana yemin ederim

ki" Deyince, müslüman olan kişi de onun yüzüne sertçe bir tokat vurarak:" Pis herif! Onu Muhammed (a.s) 'dan da mı üstün tutmuştur? Dedi. Durum Allah'ın Resûlü'ne haber verilince Rasûl-i Ekrem şöyle buyurdu:

"Beni diğer peygamberlere üstün tutmayınız!"

İbni Kesîr'in rivâyetinde de:

"Peygamberlerin birini ötekinden üstün tutmayın!"

Buyurmuştur.

İşte müntesipler arasındaki asıl kavganın, ayrılığın buradan kaynaklandığını anlatarak Rabbimiz bunun bir fayda sağlamayacağını ortaya koymaktadır. Her grup kendi peygamberlerinin üstünlüğüyle öğünecek, her grup kendilerini tatmin edecek. İyi bilelim ki bunun kimseye bir faydası yoktur. Önemli olan hangi peygamberin ne kadar üstün olduğu değil, bizim o Allah elçilerine ne kadar tabi olduğumuz, onları ne kadar örnek aldıımız, hayatımızı onlara ne kadar yakın yaşadığımızdır.

Ama buna rağmen kendilerine apaçık belgeler geldikten sonra insanlar yine de ihtilâfa düştüler, birbirlerinin kanlarına girdiler, savaştılar, öldüler öldürdüler, kimileri iman ederken kimileri de kâfir oldular.

Eğer Allah dileseydi bunların hiç birisini yapamayacaklardı. Allah dileseydi yeryüzündeki tüm insanları iman birliğinden oluşan tek bir safta toplardı. Evet Allah dileseydi bu insanlardan hiç birisi küfredemez, hiç birisi kâfir olamaz, hiç kimse Allah'ın Resûlleri aracılığıyla kendisine gönderdiği mesajına, hayat tarzına karşı gelemez, hiç kimse hidâyetten, imandan yüz çeviremezdi. Eğer Allah dileseydi diğer iradesiz varlıklara yaptığı gibi yeryüzündeki tüm insanların boyunla-rındaki ipin ucunu doğuştan eline alır ve onları iradeleriyle baş başa yaratmazdı. Böylece yeryüzünde hiçbir insan küfretme imkânını bulamazdı. Ama Allah böyle dilememiştir. Allah insanlara irade vermiş ve bu iradeleriyle iman ya da küfürden birini tercihle insanları baş başa bırakmıştır.

254:"Ey iman edenler! Kendisinde hiçbir alışverişin, hiçbir dostluğun, ve hiçbir şefaatin bulunmadığı bir gün gelip çatmadan size verdiğimiz rızıklardan Allah yolunda harcayın. Kâfirlere gelince onlar zâlimlerin ta

kendileridir."

Kendisinde malın mülkün bulunmadığı, dostluğun, karşılıklı yardımlaşmanın bulunmadığı, şefaatin ve dost kayırmanın mümkün olmadığı bir gün gelmeden infakta bulunmamızı emrediyor Rabbimiz. Zira o gün gelip çattı mı artık hiç kimse kendisini kurtaracak bir bedel ödeyemez, hiç kimse ateşten kurtuluş için fidye veremez.

Cihada teşvik edildiğimiz bir bölümün hemen akabinde Rab-bimiz yine infaktan söz ediyor. İnfakla cihad iç içe. Öyleyse cihad için, cihadın gerçekleştirilmesi için, küfrün ve onun temsil ettiği zulmün defedilmesi için, kâfirlerin ve zâlimlerin bertaraf edilmesi için infak edeceğiz. Maldan, candan, zamandan, bilgiden, rahattân, uykudan infak edeceğiz.

"Ve kâfirler zâlimlerin ta kendileridir."

Kâfirler kendilerini olmamaları yerde, bulunmamaları gereken yerde tuttukları için zâlimdirler. Ya da kendilerini ateşe götürenler, kendilerini cehennem yolunda tutanlar kadar kendi kendilerine zulmeden başka birileri olamaz. Kâfirler inkâr ettikleri için önce hakka zulmetmişlerdir. Kendilerini uçuruma, yâni cehenneme sevk ettikleri için kendi nefislerine zulmetmişlerdir.

Bir de kâfirler, sûrenin önceki bölümlerinde uzunca anlatıldığı gibi yeryüzünde hep fitne unsuru olmuşlardır. Kendi kâfirlikleri yetmi-yormuş gibi hainler insanları Allah yolundan men ederek, insanları fitneye düşürerek, dinlerinden döndürmeye çalışarak din eğitimini engelleyerek insanlığa zulmetmişlerdir. İnsanların akıllarına, vicdanlarına ipotekler koyarak, zorla onlara kendi küfürlerini empoze ederek zulmetmişlerdir.

Yâni kâfir hem kendisine, hem Rabbine, hem de tüm insanlığa karşı zulmeden insandır. Onun için kâfir zâlimin ta kendisidir.

Allah'ın kullarının Allah'ın dinini öğrenmesinin önüne engeller koyanlar, yâni dine karşı savaş açanlar, kendi görüşlerini Allah dininin yerine ikâme edebilmek için Allah'a ve onun dinine karşı savaş açanlar, kendi kanunlarının yerleşmesi adına Allah kanunlarıyla mücâdele verenler evet bunlar insanlığın baş düşmanlarıdır.

Yeryüzündeki tüm insanlığın vazifesi bu insanlık düşmanı zâlimlerin zulümlerini yıkıp, onların bir daha insanlara zulmedecek güçleri kalmayıncaya kadar onlarla savaşmaktır. Kısacası kâfir hem kendine, hem Rabbine, hem de tüm insanlığa karşı zulmeden insandır.

Bundan sonra Bakara sûresinin bu bölümünde "Âyet el Kürsî" diye bilinen bir bölüme geldik. Ulemânın ifadesiyle "İsm-i Azamı" ihtiva eden uzunca bir âyet. Bundan dolayı bu âyeti ihtiva ettiği için bu sûreye "Kürsî sûresi" de denmiştir. Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde:

"Kur'an-ı Kerimde en büyük âyet, âyet el Kürsîdir."

Buyurur. Tevhidi, Rabbimizin sıfatlarını, yaratılışı, yaratıkların yönetimini, ulûhiyet ve rubûbiyeti, Rab karşısında kulların konumunu ve şefaati en güzel anlatan âyet, âyet el Kürsîdir.

255:"O Allah'tır. Ondan başka İlah yoktur. O Hayy ve Kayyum'dur. Onu ne uyuklama (gaflet) ne de uyku tutar. Göklerde ve yerdekilerin hepsi O'nundur. O'nun izni olmadan huzurunda şefaat edecek kimmiş? O kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise O'nun ilminden ancak O'nun dilediğinden başka bir şey kavrayamazlar. O'nun kürsüsü gökleri ve yeri kuşatmıştır. Onların korunması ona ağır gelmez. O yücedir, büyüktür."

İlâh, kendisine kulluk edilen varlık demektir. İlâh, kişinin boynundaki ipin ucu elinde olan varlık demektir. İlâh, kişinin hatırını kazanmak için çırpındığı, arzularını gerçekleştirmek için can attığı, itirazsız ve gönül rahatlığıyla isteklerini yerine getirdiği varlık demektir. İlâh, kişinin uğrunda seve seve malını ve canını fedâ ettiği varlık demektir. İlâh, kişinin hayat programını kendisi için hayat programı kabul ettiği varlık demektir.

İnsan kul olmaya müsait yaratılmıştır. Allah herkesi doğuştan kul olmaya müsait yaratmıştır. Herkesi boynunda bir iple dünyaya getirmiştir Rabbimiz. Yâni bir şeylere tapacaktır o. Tapınmaya hazır yaratılmıştır. İşte boynunda böyle bir iple dünyaya gelmiş ve tarihin de şehâdetiyle mutlaka bir şeylere tapınmak zorunda kalmış olan bu insan boynundaki bu ipin ucunu kimin eline vermişse ona kulluk ediyor demektir. Boynundaki ipin ucu kimin elindeyse o bu kişinin İlâhı demektir. Bu durumda insanları dört kademede görüyoruz:

1-) Boynunda doğuştan getirdiği ipin ucunu Allah'a vererek: "Al ya Rabbi! Bu ipin de benim de sahibim sensin. Mademki beni boynumda bir iple dünyaya getirdin. Yâni beni kulluğa müsait yarattın. Al öyleyse bu ipin sahibi sensin. Senin elinde dursun ve sen nereye çekersen ben o tarafa gideceğim. Ben sadece sana kulluk yapacağım. Sadece senin dediklerini dinleyecek, sadece senin seçimini seçim kabul edecek, sadece senin arzularını gerçekleştireceğim. Zira beni sen yarattın. Beni sen programladın. Benim bilgim kıttır, benim aklım sınırlıdır. Geçmişimi geleceğimi, hayrımı şerrimi, menfaatimi zararımı senin kadar bilemem." diyerek iradesini Allah'a teslim eden kişiye müslüman denir ve bu kişinin İlâhı Allah'tır.

2-) İkinci tip insan boynundaki ipin ucunu Allah'a vermeyerek kendi elinde tutmaya çalışan kişidir. Ben Allah filan tanımam. Ben din filan bilmem. Benim hiç bir şeye ihtiyacım yoktur. Benim aklım vardır, benim fikrim vardır, benim bilgim, benim keyfim vardır. Ben bildiğimi yaparım. Ben keyfime göre bir hayat yaşarım diyerek boynundaki ipin ucunu elinde tutarak kendi kendisini İlâhlaştıran kimsedir.

"Kendi hevâsını İlâh edinen kimseyi gördün mü?"

(Furkân 43)

Âyeti gereğince kendi hevâsını, havasını putlaştıran kişidir ki bu adam kâfirdir ve bu kişinin İlahı da kendisidir.

3-) Üçüncüsü boynundaki ipin ucunu kendi gönlüyle, kendi arzusuyla Allah'a vermiş, Kelime-i Tevhid okumuş, Kelime-i Şehâdet getirmiş, ama boynundaki ucunu Allah'a verdiği bu ipin yanı başına yine kendi arzusuyla bir ip daha bağlamış modaya vermiş, bir ip daha bağlamış âdetlere vermiş, bir ip daha bağlamış törelere vermiş, bir ip daha bağlamış çevreye vermiş, müdüre vermiş, amire vermiş, kanun-lara vermiş, yönetmenliklere vermiş, vermiş, vermiş.

Yâni boynundaki ipleri çoğaltmışsa, hem Allah'ı hem de başkalarını razı etmeye çalışıyorsa, hem Allah'ın götürdüğü yere hem de başkalarının götürdükleri yerlere gitmeye çalışıyorsa yâni arzuları, emirleri Allah'ınkilerle çatışan başkalarının arzularını da gerçekleştir-meye çalışıyorsa işte bu kişinin adı da müşriktir ve Allah'la birlikte boynundaki ipleri dağıttığı varlıklar bu kişinin İlâhlarıdır.

Evet bu adam boynundaki ipin ucunu önce Allah'a vermiş ama bu ipin

yanı başına yeni yeni kulluk ipleri bağlayıp Allah'tan başka birilerine de vermiş ve onların çektikleri yerlere gitmeye çalışan kişidir ki bunun adı da müşriktir ve İlâhı da ipin ucu elinde olanlardır. Şeytanlara vermiştir onların kuludur, ağasına vermiştir onun kuludur, modaya vermiştir onun kuludur, âdetlere, törelere vermiş onların kuludur, çevreye vermiş çevrenin kuludur, kapitalist sistemlere vermiştir onların kuludur, sosyal hayatta hıristiyan dünyanın kulu, ekonomik hayatta veya mesleki dünyasında yahudi âleme vermiştir onların kuludur.

Ama öyle ki bu boynundaki ipin ucunu ellerine verdiği kişi, kurum ya da varlıklar yâni onun İlahı ya da İlahları olan varlıklar çok güçlü, çok becerikli değillerse yâni onun hayatının tümünü dolduracak kadar güçlü değillerse, ya da hayatının tümü konusunda ona yol gösterecek kadar becerikli, bilgili değillerse bu sefer bu adamlar yol gösterebildikleri kadarıyla o İlâhlarının kulu kölesi olurken onların serbest bıraktığı, ya da gaflet edip dolduramadıkları hayat birimlerinde de başkalarının kulu ve kölesi olurlar. Ama bu kişinin bir de hayatında din birimi vardır ki onda da Allah'ın kulu kölesi olur. Öteki İlâhlarının boş bıraktıkları dolduramadıkları namaz gibi, oruç gibi, zekât gibi, zikir gibi hayat birimlerini de Allah'ın dinine göre doldururlar.

İşte kim böyle Allah'la beraber birilerini de dinler, İlah olarak, söz sahibi olarak, hayatına karışıcı olarak Allah'tan başka birilerinin varlığını da kabul ederse, bu iş sadece kendisi için yaparsa Kaf sûresinin 26.âyetinde anlatıldığı gibi bu adam:

" Ki o Allah'ın yanında, Allah'la beraber başka İlâh tutmuştur"
(Kâf 26)

Âyeti gereğince kendisine İlâh yapmış olur. Yâni Allah'la beraber başka İlâhlar bulmuş demektir. Yâni eğer bu adam boynuna ip takıp da başka efendilere verme işini sadece kendisi için yapıyorsa böyledir.

Ama eğer bu adam bu işi yalnız kendisi için değil de başkalarının boyunlarına da ipler takarak onları da Allah'tan başkalarının eline vermeye çalışıyorsa, yâni başka insanları da bu sahte İlâhların kulu kölesi yapmaya çalışıyorsa, yardım ediyor, teşvik ediyorsa o zaman Yâsîn sûresinin 74. âyetinde anlatıldığı gibi:

"Tuttular da güya kendilerine yardım olunur ümidiyle Allah dûnunda, Allah berisinde İlâhlar edindiler"
(Yâsîn 74)

Âyetinin delâletiyle min dünillah İlâh yapmış olur. Yâni Allah’-tan başka İlâhlar edinmiş demektir. Kendisi için Allah’tan başka İlâh edinmenin de ötesinde başkalarını da Allah’tan başka İlâhlar edinmeye teşvik ediyor demektir. İdareciler, babalar, kocalar, analar veya eğiticiler, yöneticiler eğer insanlara her konuda İlâh olarak sadece Allah’ı tanıtıyorlarsa tamam bu tevhittir. Ama Allah’tan başkalarını da dinlemelerini öğütlüyorlarsa, öğretiyorlarsa o zaman başkaları için de Allah’tan başka İlâhlar buluyor ve teşvik ediyor demektir. Çatalı şöyle tutmalısın yavrum. Eteğini şöyle kaldırmalısın kızım. Bayramda şöyle hareket etmelisin hanım. Misafirlerin yanına çıkıp ellerini şöyle sıkmalısın. diyerek onların da Allah’tan başka İlâhları dinlemesini sağlıyor demektir.

4-) Dördüncüsü şirkle günahın arasını ayırmamız için bu da çok önemlidir Bir adam ki kendi rızasıyla boynunda Allah’a verdiği ipin yanına yeni yeni ipler takıp bunları başkalarına vermeden yana değildir, böyle bir şeye razı değildir. Ama zorla birileri uzaktan kement atıp onun boynuna kulluk ipleri geçirmişse, yâni o istemediği halde zorla birileri onu köle konumuna düşürmüşler ve çektikleri yere götürmeye mecbur etmişlerse işte bu adamın adı da günahkârdır. Önceki kişiden farklıdır bu. Zira bu adam öncekisinden farklı olarak kendi arzusunun ve isteğinin dışında köle durumuna düşürülmüştür.

Biz Hz. Yusuf’un Mısır pazarında köle olarak satıldığını biliyoruz. Bazen böyle istemediği halde, rızık endişesiyle, maaş korkusuyla, açlık tehdidiyle, ölüm korkusuyla, ya da şu anda olduğu gibi güçsüzlük psikolojisiyle güçlülerin eline esir düşebilir.

Veya bazen müslümanlar cehaletleri sebebiyle, din konusun-da, İslâm konusunda, Kitap sünnet konusunda, kulluk konusunda bilgisizlikleri sebebiyle, bilgisiz bırakılmaları sebebiyle farkında olmadan, farkına varamadan boyunlarına birileri kement atıp onları köleleştire-bilirler, birileri onları zulüm ağlarına takabilirler.

O zaman da eğer bunun farkına varır varmaz müslümanlar bu zulüm ağlarını delerek kurtuluşa kavuşabilmek için gecelerini gündüzlerine katıp maldan ve candan geçercesine ciddi bir cihadın, ciddi bir çalışmanın içine girerlerse Allah’ın bunları affedeceği umulur. Ama Allah korusun günün birinde böyle bir hayattan razı oluverirlerse, yâni boyunlarındaki öteki iplerden rahatsız olmazlar ve yata giderlerse onlar da aynen berikiler gibi şirki sineye çekmiş

müşriklerdir, zâlimlerdir.

Allah, boyunlardaki ipin ucu yalnız kendi elinde olması gereken sadece kendisine kulluk yapılması gereken, sadece onun çektiği yöne gidilmesi ve arzuları gerçekleştirilmesi gereken tek İlahtır, kendisinden başka İlâh olmayandır.

"O Hayy ve Kayyum'dur."

Hayy ve Kayyum Allah'ın iki ayrı ismidir.

Hayy; hayat sahibi, diri, başlangıcı ve sonu olmayan, sonsuz hayat sahibi demektir. Allah'ın hay oluşu, hayatta oluşu yaratıkların hayatta oluşuna benzemez. Tüm yaratılmışların hayatta oluşu Allah'-tandır ama Allah'ın hay oluşu kendindendir. Hayy, zamana boyun eğ-meyen, zamanla mukayyet olmayandır. Bu Hayy'ın bizim hayatımıza yansıyan yönü insan hayatında önce Allah vardır. İnsana insanın hayatını kazandıran O'dur. İnsana hayatını kazandıran Allah olduğu gibi insanın hayatını sürdüren de O'dur.

Yâni hayatı boyunca Allah onunla beraberdir. Hayat veren, hayatını sürdüren ve sonunda onun hayatına son verecek olan da yine Allah'tır. En sonunda öldürdüğü bu insanı yeniden diriltecek olan da O'dur.

Kayyum ise, sürekli insanları ve tüm varlıkları görüp gözeten, güç ve kuvvetiyle onları sevk eden, hareket ettiren, hareketlerini yaratan ve koruyandır. Evet Allah Kayyûm'dur. Yâni kendi zatı ile kaimdir. Varlığı kendisindendir. Varlığı konusunda başkalarına muhtaç değildir. Başkaları ise onunla kaimdir.

Tüm varlıklar var olabilmek için O'na muhtaçtırlar. Var olabilmek için ve varlıklarını sürdürebilmek için her şey O'na muhtaçtır. Evet Kayyûm her ân tüm varlıklar âlemini idare eden ve ayakta tutan demektir. Herşeyi tutan, koruyan anlamında Allah'ın isimlerinden biri. Kayyûm, "fey'ûl" vezninde mübalağa sıygasıdır. Hayy ve Kayyûm I-simlerinin ism-i azam yani Allah'ın en büyük ismi olduğu da söylenmiştir. Kur'ân'da üç yerde geçer.

Birisi işte Bakara sûresinin bu âyetidir. İkincisi Âl-i İmrân sûresinin ikinci âyetinde "Allah, Ondan başka tanrı olmayan, diri, her ân yarattıklarını gözetip durandır." Üçüncüsü de; Bütün yüzler, "Hayy", ezelî ve ebedî diri, "Kayyûm" her şeyin mutlak hâkimi olan Allah'a bo-yun eğer. Zulüm yüklenen perişan olur" (Tâhâ,111) âyetidir.

Diğer yandan Rasûlüllah (s.a.s)'in bu isimlerle duâ ettiği nakledilir. Bir hadiste, aşağıdaki duâyı yatağa girerken üç defa okuyan kimsenin günahlarının, denizin köpüğü kadar çok olsa bile, af edilebileceği bildirilmiştir.

"Ben kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan, "Hayy", ezelî ve ebedî diri "Kayyum ", herşeyin mutlak hakimi olan Allah'tan bağışlanmamı diliyor ve O'na tevbe ediyorum"(Ahmed b'. Hanbel, Müsned, III,10)

Enes b. Mâlik, bir adamın namazdan sonra "Hayy ve kayyûm" isimleriyle Allah'a duâ ettiğini duyan Hz. Peygamber'in şöyle buyurduğunu nakleder:

"Siz Allah'a ne ile duâ ettiğini biliyor musun? Hazır bulananlar; "Allah ve Rasülü daha iyi bilir" dediler. Rasûlullah (s.a.s) şöyle buyurdu: "Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, O, Allah'a ism-i azamı ile duâ etti.-Allah bununla duâ edilince kabul eder ve bununla bir şey istenince verir" (Ahmed b. Hanbel, III, 245).

Bazen Hz. Peygamber duâda "Kayyım" kelimesini de kullanmıştır. ***"Allahım hamd, sana mahsustur. Sen yerleri ve gökleri idare edip, ayakta tutan (Kayyûmsun)"***(Buhârî, Te-heccüd, 1)

Kayyûm ismi şu anlamları da kapsar; Allah zâtı ve yüceliği ile vardır; her şeyin var olması, varlığını sürdürmesi, ayakta durması O'nun varlığına bağlıdır. Nitekim, Ayetü'l-Kürsî'de bu isimden sonraki kısım, onun açıklaması gibidir.

"O'nu ne uyuklama ne de uyku tutar. Göklerde ve yerde olanlar O'nundur. O'nun izni olmadan, katında kim şefaat edebilir? O, insanların geçmişlerini ve geleceklerini bilir. İnsanlar ise O'nun ilminden, O'nun dilediğinin dışında bir şey kavrayamazlar. O'nun hükmü gökleri ve yeri kuşatmıştır. Yeri ve göğü koruyup gözetmek, O'nun için zor değildir. O, yücedir, büyüktür"

(Bakara,255)

"Onu ne uyuklama (gaflet) ne de uyku tutar."

O Allah'ı ne uyuklama basar ne de uyku tutar. Yâni Allah için ne uyuklama ne de uyuma söz konusu değildir. Yâni yarattıklarından asla gafil değildir. Bir an bile onlardan habersiz değildir. Her şeyi gören ve hiç bir şey kendisinden gizli olmayandır.

Sine tün; uykudan önceki uyuklamak demektir. Uyku öncesi dalgınlık anlamındadır. Uyku ise gözlerin, kulakların ve duyuların fonksiyonlarının bitmesi demektir. Rabbimizi ne uyuklama ne de uyku tutmaz.

Böylece bu ifade bir önceki "Kayyûm" kavramına daha derin bir boyut kazandırıyor. Öyle bir Kayyûm'luk, öyle bir Kayyımlık ki bir an bile, bir lahza bile yaratıklarını ihmalin söz konusu olmadığı, bir an bile yaratıklarından gafletin söz konusu olmadığı bir durumdur. Bunlar sadece beden sahibi varlıklar için söz konusudur. Uyku da uyuklama da beden sahibi varlıklar içindir, Allah için caiz değildir bunlar.

Uyuklama ve fütur Allah hakkında asla caiz değildir. Ve uyuklayanlar, uyuyanlar asla Kayyûm olamazlar. Kayyum olamayanlar da asla İlah olamazlar.

"Göklerde ve yerdekilerin hepsi O'nundur."

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi onundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi onun kuludur. Göklerde ve yerde görünür görünmez, bilinir bilinmez ne varsa hepsi onun mülkü ve kuludur. Her şey onun mülküdür. Herkes ve her şey O'nun hükümranlığı altındadır, O'nun hâkimiyeti altındadır. O Allah Mâliktir ve her şey O'nun mülküdür. Gerçek Mâlik, gerçek sahip O'dur.

O'nun mülkünün yanında başkasının mülkü yoktur. Böylece anlıyoruz ki göklerde ve yerde olan tüm varlıkların Allah'la ilişkisi mülkün sahibiyle ilişkisi gibidir. Kölelerin efendiyle ilişkisi gibidir. Mülk Allah'ındır inancı insan şuurundaki tüm şirk unsurlarını siler. Mülk Allah'ındır inancı insan şuurunda kendisinin sadece mülkün gerçek sahibi tarafından tayin edilmiş bir halîfe olduğunu, bu hilafet ve sahip olduğu her şeyin kendisine emaneten ve muvakkaten Allah tarafından verildiğini, kısa bir süre sonra onların kendisinden geri alınacağı şuurunu kazandıracaktır.

Mülk Allah'ındır demek o mülkte söz sahibi Allah'tır demektir. Eğer mülk olarak biz kendimiz ve sahip olduğumuz her şeyin Allah'a ait olduğuna iman ediyorsak o zaman kendimiz ve sahip olduğumuz şeyler konusunda söz sahibinin Allah olduğuna iman etmek zorundayız. Yâni elim benim değil o Allah'ınsa ben onu sahibinin razı olmadığı yerde kullanmamalıyım. Midem benim değil Allah'ınsa, mülkün sahibi Allah'sa, o konuda söz sahibi ben değil Allah'sa o zaman ben bu mideme sahibinin razı olmadığı lokmayı indirmemeliyim. Çocuklarım be-nim değil Allah'ınsa onlara vereceğim isimden tutun da, onlara

ulaştıracağım günlük eğitime varıncaya kadar, kılık kıyafetlerine varıncaya kadar onların sahibi olan Allah'a sormak zorundayım. Karım benim değil Allah'ınsa, onunla ilişkilerim konusunda söz sahibi ben değil de onun sahibi olan Allah'sa ona kendi keyfime göre değil Allah'ın istediği biçimde davranmak zorundayım. Malım benim değil Allah'ınsa onu kazanacağım ve harcayacağım yerleri Allah'a sormak zorundayım. Paramı onun sahibinin razı olmadığı yerlerde harcamaya kalkarsam o zaman mülkün sahibi olarak Allah'ı değil de kendimi kabul etmiş olurum.

Elimi, ayağımı, gözümü kulağımı, evimi, arabamı, bedenimi, aklımı, bilgimi, zamanımı ve sahip olduğum her şeyi onların gerçek sahibinin razı olmadığı yerde kullanırsam Allah'ı mülkün sahibi olmaktan çıkarıp kendimi mülkün sahibi kabul etmiş olurum ki bu Allah'ın istediği bir iman değildir.

Evet göklerin ve yeryüzünün mülkü Allah'ın olunca, göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'ın olunca elbette göklerde ve yerde söz sahibi, kanun sahibi, egemenlik sahibi de Allah olur. Bir mülkün bir varlığa izâfesi demek o mülkte o varlığın söz sahibi olduğunu kabul etmek demektir. Meselâ sizler hepiniz ev sahibisiniz. Evlerinizin size izâfesi demek o evlerinizde sizin sözünüzün geçmesi demektir. Bir adam düşünün ki ona ait olan evinde onun sözü geçmese, o evde onun sözü kaale alınmasa, o evde istediklerini emretme istediklerini yasaklama hakkı olmasa, o eve girip çıkanlar ondan izin almasa o ev o adamındır denebilir mi? İçinizden hanginiz böyle bir ev reisliğine razı olursunuz? Sizler böyle bir reisliğe razı olmazsınız da Allah'ı niye razı etmeye çalışıyorsunuz? Tamam ya Rabbi! Gökleri sen yarattın! Yeryüzünü sen yarattın. Bizi ve şu anda sahip olduğumuz her şeyi sen yarattın. Sen Alisin! Sen yücesin! Ama olduğun yerde kal. Bizim hayatımıza karışma. Kanunlarımıza karışma! Kılık kıyafetimize, kazanmamıza harcamamıza, hukukumuza, düğünümüze derneğimize karışma. Eğitimimize karışma. Bütün bu konularda biz kendimiz söz sahibiyiz. Bizim de aklımız var, bizim de bilgimiz var, bizim de keyfimiz var, biz de biliriz bütün bunları.

Ya da: Bizim söz sahibi başka Rablerimiz var. diyerek kendi mülkünde onu susturmaya çalışmanın mânâsı nedir? Böyle düşünen, böyle inanan ve Allah'a, Allah'ın mülkünde söz hakkı tanımayan bir adamın mü'min olduğunu nasıl söyleyebiliriz.

Evet mülk Allah'ındır. Gökler ve onlarda olanlar, yeryüzü ve onda olan her

şey Allah'ın mülküdür. Hal böyle iken, mülk Allah'ınken, herkes ve her şey Allah'ın mülkü ve onun kulu iken:

"O'nun izni olmadan huzurunda şefaat edecek kimmiş?"

Bakara sûresinin İsrâil oğullarına hitap eden bir bölümünde bu şefaatle alâkalı bir bölüm geçmişti burada tekrar geçiyor

Kur'an-ı Kerîm şefaat konusunu etraflı bir biçimde ele alıp anlatmıştır. Zira geçmişte ve günümüzde insanların sapmalarının en büyük sebeplerinden birisi bu şefaat meselesinin yanlış anlaşılmasıdır. Yahudilerin, hıristiyanların ve müşriklerin sapma noktasıdır bu şefaat konusu. Geçmişte sapanlar bu yüzden sapmıştır.

Yahudiler Üzeyr Allah'ın oğludur dediler. Hıristiyanlar İsa Allah'ın oğludur dediler. Müşrikler de melekler Allah'ın kızlarıdır dediler.

Bunlar bu yaratıkların sıfatları konusunda hataya düştüler. Bunlara Allah'ın sıfatlarını vermeye kalktılar. Gerekenden fazla değer verdiler.Bunların yaptıkları işlerin başkaları tarafından yapılamayacağını, başkalarının yaptıklarını da bunların yapamayacağını iddia ettiler. Diğer yaratıklardan ayırdılar bunları. Bunların diğer varlıklardan daha çok Allah'a yakın olduklarını ya da Allah'ın bunlarla daha çok ilgilendiğini iddia ettiler.

Aslında bütün bu iddiaların altında yatan sebep Allah'a veliahtlar bulmak, Allah'a karşı torpilli varlıklar bulmak, İşledikleri günahlara kılıf bulmak çabasıydı. İsa Allah'ın oğludur! Üzeyr Allah'ın oğludur! Melekler Allah'ın kızlarıdır! derken Allah torpil yaptırma gayretine giriyorlardı. Bir varlığın hatırından çıkamayacağı, sözüne iş yapacağı varlık elbette onun en yakını oğlu ve kızı olabilirdi. Allah'ı insan gibi farz etmenin yanılgısıydı bu. İnsanlara oğlu ya da kızı vasıtasıyla yaklaşılabildiğine göre Allah'a da bu yakınları vasıtasıyla yaklaşabilecek-lerini, O'na karşı da şefaatçiler bulabileceklerini, torpil yaptırabilecek-lerini zannederek sapıp gittiler.

Bugün de pek çok insan böyle düşünmektedir. Dünkülerin sapma noktası bugünkülerin de sapma konusu olmuş Allah korusun. Belki bir babaya oğlu, kızı veya bir yakını vasıtasıyla yaklaşmak mümkün olabilir. Ona tesir etmek, onu fikrinden vazgeçirmek mümkün olabilir . Ama yanıldıkları nokta Allah insan gibi değil ki. Allah baba gibi değil ki. Allah katındaki şefaatin insanlar arasında cereyan eden şefaat gibi olduğunu düşünmek Allah'ı insan gibi düşünmek ve

Allah'ın sıfatları konusunda noksanlık izâfe etmektir ki bu şirktir ve Rabbimizi bundan tenzih ederiz.

Müşrikler Allah katındaki şefaatin insanlar arasında cereyan eden şefaat gibi olduğunu zannediyorlardı. Onlar Allah katındaki şefaatin kral katındaki oğlunun, kızının vezirlerinin, yardımcılarının ve ona denk veya ondan daha üstün kralların şefaat etmesi gibi düşünüyorlardı. Ehl-i kitap Allah'a oğullar olarak izâfe ettikleri peygamberlerinin, müşrikler de putlarının ve Allah'a kızlar izâfe ettikleri meleklerin kendilerine şefaatte bulunabileceklerine inanıyorlardı. Hıristiyanlar ve tüm müşrikler meleklerden, vefat etmiş Nebilerden, şehidlerden ve salih kimselerden şefaat isterlerdi. Onların Allah katında şefaat etme yetkisine sahip olduklarını, bu yüzden de Allah'ın bunların şefaatlerini reddetmeyeceğini iddia ediyorlardı.

Yukarıdaki âyetlerde gördük her şey ve herkes Allah'ın kulu iken Allah'ın mülkü iken kimin böyle bir şeye cesareti olabilir? Kim böyle bir şeye teşebbüs edebilir? Allah'ı kim etkisi altına alabilir? Allah karşısında kim söz sahibi olabilir? Allah'a etki etmek, Allah'a bir şey yaptırmak şöyle dursun en çok sevdiği peygamberler ve melekler bile onun huzurunda ağızlarını bile açmaya cesaret edemezler.

Burada peygamberlerin şefaatleri konusuna değinelim:

Biz biliyor ve inanıyoruz ki peygamberler Allah'ın yeryüzünde en değerli ve en şerefli kullarıdır. Ama unutmayalım ki bunlar da kuldurlar. Tüm peygamberler Allah'ın ona en muti kullarıdır. Elbette ki peygamberler yeryüzünde dualarına icâbet edilme yönünden en önde olan kullardır. Allah'ın bu sevgili kulları Allah'a dua ettiklerinde ya istedikleri şeyler dünyada kendilerine verilir veya burada verilmeyip öbür tarafta kendilerine verilir.

Peygamberlerin dünyada yaptıkları duaların tamamı kabul edilmiş değildir. Bu dua ya Allah'ın kaderine muhalif olduğu için, ya da Allah'ın kendilerinden razı olmadığı kişiler hakkında dua ettikleri için reddedilmiştir. Nuh aleyhisselâm, İbrahim aleyhisselâm ve sevgili peygamberimiz bunun en net örnekleridirler. Kimisi babası için, kimisi oğlu için, kimisi amcası için dua etmişlerdir, şefaat etmek istemişlerdir de Allah buna izin vermemiştir.

Mesela Rabbimiz münâfıklar konusunda Resûlüne şöyle buyurdu:

"Ey peygamberim! Onlar için ister af dile ister dileme! Onlar için yetmiş defa af dilesen de Allah onları asla affetmeyecek. Bu onların Allah ve Rasûlü'nü inkâr etmelerindendir. Çünkü Allah fâsıklar topluluğunu asla hidâyete erdirmez."
(Tevbe 80)

Görüyor musunuz Allah'ın Rasûlü Allah katında yeryüzünün en hayırlısı olduğu halde Allah'ın sevmediği insanlar hakkında ne kadar da istiğfar ederse etsin Allah onlara mağfiret etmeyecektir. Allah ve Rasulünü inkar eden, Allah ve Rasulünü hayatına karıştırmamaya çalışan bir kişiye kesinlikle Allah yol göstermez, hidayet etmez.

Öyleyse şunu kesinlikle söyleyebiliriz ki Allah'ın razı olmadığı kişiler için yapılacak şefaat asla kabul edilmeyecektir. Bunu candan, gönülden isteyen yeryüzünde Allah'ın en şerefli peygamberleri bile olsa da. Peygamberlerin bile mezun olmadıkları bir konuda kim yetkili olabilecek de?

Yine bakın Rabbimiz Kur'an-ı Kerîmde anlatıldığına göre Nuh'-un (a.s) oğluna ilişkin duasını da kabul etmemiştir.

"Nuh Rabbine dua edip dedi ki: "Ey Rabbim! Şüphesiz oğlum da benim ailemdendir! Senin vadin ise haktır. Sen hakimler hakimisin!" Allah buyurdu ki: "Ey Nuh! O asla senin ailenden değildir. Çünkü o salih olmayan bir amel sahibidir. (Kâfirdir) O halde hakkında bilgin olmayan bir şeyi benden isteme! Ben sana cahillerden olmamanı tavsiye ederim."
(Hûd: 45, 46)

Âyet-i kerîmeden açıkça anlıyoruz ki Allah'ın razı olmadığı bir insan için şefaatte bulunmak isteyen peygamberin bu şefaati Allah tarafından kabul edilmemiştir. Salih olmayan bir amel sahibi, yani Allah'ın istediği gibi olmayan bir hayat sahibi kim olursa olsun, Allah onun hakkında şefaatten yana değildir.

Yine İbrahim'in (a.s) babası hakkındaki duası da kabul edilmemiştir.

"İbrahim'in, babası için mağfiret dilemesi, sadece ona verdiği bir sözden ötürü idi. Allah'ın düşmanı olduğunu anlayınca ondan uzaklaştı. Doğrusu İbrahim çok içli ve yumuşak huylu idi."
(Tevbe 114)

Kâfir oldukları ve kâfir olarak öldükleri kesin belli olduktan sonra, o çılgın ateşin ashabı oldukları belli olduktan sonra yakın akrabaları bile olsa müşrikler

hakkında istiğfar etmeleri peygambere ve mü'minlere asla yakışmaz. Gerek haklarında inen bir vahiyle, gerek-se kâfir olarak ölüp gittikleri belli olan kimseler hakkında dua etmek, istiğfar etmek, onların bağışlanmalarını dilemek peygambere de onun yolunun yolcularına da yakışık almaz. Böyle kâfir olarak Allah'ın hudutlarını muhafaza etmeden geberip gidenler babalarımız bile olsa, analarımız, kardeşlerimiz bile olsa onların arkasından dua etmemiz ve istiğfarda bulunmamız caiz değildir. Bunlar hayattayken bunların, bu tür kâfirlerin, bu tür sistemlerin Allah'la verdikleri savaşımlarında onların galip gelmeleri, başarıya ulaşmaları adına onlara fiili yardım ve destekte bulunmak türünde bir dua da caiz değildir, geberip gittikten sonra arkalarından dua ve istiğfarda bulunmak da caiz değildir.

Bütün bu âyetlerde görüyoruz nebilerin sağken bile istisnasız bütün duaları kabul edilmediğine göre, Allah'ın istemediği, razı olmadığı konularda onların şefaatleri kabul edilmediğine göre nasıl olur da vefatlarından sonra böyle bir hakka sahip oldukları iddia edilebilir? Öyleyse bu ehl-i kitabın ve müşriklerin iddiaları boştur.Ve bunların aslı hakikati yoktur.

Peygamberimizin ümmetlerinden Allah'ın razı olduklarına şefaat etme konusunu daha sonra inşallah diyeceğim. Bakın Allah buyurur ki:

"O'nun huzurunda O'nun izni olmadan kim şefaatte bulunabilir?"

Bir kere azaba lâyık olanlar için kesinlikle şefaat yoktur. Bunu önce söyleyelim. Yâni kesinlikle ne kâfirler için, ne ehl-i kitap için, ne yahudiler, ne hıristiyanlar ne de müşrikler için şefaat söz konusu değildir. Bunlar istedikleri kadar kendileri hakkında şefaatte bulunacak varlıklar bulmaya çalışsınlar, istedikleri kadar filan Allah'ın oğludur, falan Allah'ın kızıdır desinler kesinlikle onlar için şefaat söz konusu değildir. Kur'an-ı Kerîmde bunu anlatan pek çok âyet vardır. Bunlardan bir tanesi şöyle ki:

"Allah'ı bırakıp da kendilerine ne fayda ne de zarar vermeyecek şeylere tapıyorlar ve bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimizdir diyorlar. De ki siz Allah'a göklerde ve yerde bilmediği bir şeyi mi haber vermek istiyorsunuz? (Allah'a akıl vererek onu şartlandırmak mı istiyorsunuz?) Halbuki Allah onların ortak koştukları şeylerden münezzehtir, yücedir."

(Yunus 18)

En'âm 51, A'râf 53, Meryem 87, Tâhâ 109 gibi âyetlere bakılır-sa kâfirler, müşrikler ve ehl-i kitapla ilgili şefaatin kesinlikle caiz olmadığı anlaşılacaktır.

Bunlar için kesinlikle şefaat yoktur. Müslümanlarla ilgili şefaate gelince şunları söylemek zorundayız. Müslümanlar içinde de bu konuda geçmiştekilerin sapması gibi sapma içine girenlerin varlığına şahit oluyoruz. Müslümanlar arasında da bu şefaat konusunu yanlış anlayarak tıpkı ehl-i kitabın düştüğü yanlışa düşenleri görüyoruz.

Müslümanlar için şefaat vardır. Bu hususu anlatan âyetler vardır. Bunlardan biri işte bu âyettir.

"O'nun izni olmadan O'nun huzurunda kim şefaat edebilir?"

Bu âyet-i kerîmeden ve Kur'an'ın başka âyetlerinden anlıyoruz ki yarın şefaatte bulunabilecek, şefaat edebilecek insanları Allah belirleyecektir. Bunu Allah'ın izni belirleyecektir. Allah'ın izin vermediği hiçbir kimse şefaat etme hakkını kendisinde bulamayacaktır.

Meryem sûresinin 87. âyetinde Rabbimiz bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Rahmân'ın katında O'ndan söz almış olan kimselerin dışında hiç kimse şefaate lâyık olamayacaktır."

Yine Tâhâ sûresinin 109. âyetinde şöyle buyurulur:

"O gün Rahmân'ın izin verdiği ve konuşmasına razı olduğu kimselerden başkasının şefaati fayda vermeye-cektir."

Bu ve benzeri âyetlerden anlıyoruz ki şefaat edecek olanları yarın Allah belirleyecektir. Allah'ın kendilerine şefaat izni verdiği insanlar ancak şefaat edebileceklerdir. Evet şefaat edicileri Allah belirleyecektir.Yarın Allah bana şefaat edebilme müsaadesini verse ben babama, anama, kayınpederime, bacanağıma, arkadaşlarıma şefaat edemeyeceğim de Allah'ın şunlara şunlara şefaat edebilirsin diye benim karşıma çıkardığı listede yazılı olanlara şefaat edebileceğim.

Demek ki şefaat edecek olanları da Allah belirleyecek, şefaat edilecek olanları da Allah belirleyecek. Şefaat edilecek olan kişileri de yarın Allah'ın belirleyeceğini Enbiyâ sûresindeki şu âyet-i kerîme çok açık ve net bir biçimde anlatır:

"Allah onların geçmişini de geleceğini de bilir. Onlar ancak Allah'ın razı

olduğu kimselere şefaat edebilir-ler. Onlar Allah’ın korkusuyla tir tir titrerler."

(Enbiyâ 28)

Yine Meryem sûresinde 87. âyetinde de Rabbimiz şöyle buyuruyordu:

"Rahmânın katında bir ahid almamış olanlardan başkaları şefaate lâyık olamayacaklardır."

Bütün bu âyetlerden anlıyoruz ki kendisine şefaat etme yetkisi verilen kişi kendi istediklerine değil de Allah’ın şunlara şunlara şefaat edebilirsin diye belirlediği listede ismi bulunan kişilere, yâni Allah’ın kendilerinden razı olduğu kimselere ancak şefaat edebileceklerdir.

Peki bunun sebebi nedir? Eğer yarın Allah bana şefaat izni verirse niye ben kendi istediklerime şefaatte bulunamayacağım da sadece Allah’ın belirlediği kimselere şefaat edebileceğim? Bunun sebebi nedir? Bunun sebebini bakın âyetin bundan sonraki bölümü şöyle anlatıyor:

"O kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise O’nun ilminden ancak O’nun dilediğinden başka bir şey kavrayamazlar."

Evet insanların önlerini, arkalarını, cinslerini, cibilliyetlerini, kalplerini, niyetlerini, dosyalarını bilen yalnız Allah’tır. Ben bilemem ki insanların önlerini arkalarını. Ben bilemem ki insanların ne tür bir dosyayla Allah’ın huzuruna geldiğini.

Meselâ kayınpederimin amellerini, niyetlerini, nasıl bir dosyay-la Allah’ın huzuruna geldiğini, direk cennete gitmesi gereken biri mi olduğunu, yoksa bir süre cehennemde yanması mı gerektiğini kesin-likle ben bilemem. Çünkü kalpleri, niyetleri, amelleri, bu amellerin önünü arkasını bilen sadece Allah’tır. Onun için ben istediklerime şefaat etmeye kalkarsam zulmedebilirim, hata edebilirim, cennete gitmesi gereken birini cehenneme ve direk cehenneme gitmesi gereken birini cennete postalama çabası içine girebilir ve zulmetmiş olabilirim, haksızlık etmiş olabilirim. Onun için tüm insanları en iyi bilen, amellerini, o amelleri işlemeye iten niyetlerini, yâni insanların önlerini arkalarını en iyi bilen Allah’tır ve ancak bunu belirleme hakkına Allah sahiptir.

Meselâ siz hapishane müdürü olsanız. Çok sevdiğiniz bir arkadaşınız da

gelip sizden oradaki insanların tamamının salıverilmesini istese ne yaparsınız? Yâni sizden böyle bir şefaatte bulunmanızı istese ne yaparsınız? Oradaki mahkumların önlerini arkalarını, sicillerini, dosyalarını, suçlarını o arkadaşınızdan daha iyi bilen siz bu konu-da bilgi sahibi olmayan arkadaşınızın bu konudaki müracaatını nasıl karşılarsınız? Hemen salıverir misiniz onları? Veya sicilini, dosyasını, notlarını sizin tuttuğunuz, dersleri, notları ve davranışlarıyla kesinlikle sınıfta kalması gerektiğine inandığınız bir öğrenciniz konusunda şefaatte bulunmaya gelmiş birine ne dersiniz? Tanımadığın, bilmediğin bir konuda benden bir şey isteme. Dersiniz değil mi? Bakın Rabbimiz Nebe' sûresinde 37 ve 38. âyetlerinde bu hususu şöyle anlatır:

"...O'na O'nun huzurunda hiçbir söz söylemeye mâlik olamazlar."

(Nebe' 37)

Hiç kimse hiçbir söz söylemeye kadir olamaz. Kimse kendisin-de bu cesareti bulamaz. Nebilerin bile korkudan ayaklarının altındaki tozun uçuştuğu, ağızları bıçağın açmadığı bir ortamda kimin haddine konuşmak. Kimse konuşamayacak, kimsenin ağzını bıçak açmayacak ancak:

"Konuşamayacaklar, ancak Rahmânın izin verdikleri (konuşabilecekler) O konuşanlar da sevaba konuşacaklardır."

(Nebe' 38)

Yâni sevap söz söyleyeceklerdir. Doğru söyleyecekler. Yâni ancak şefaate lâyık olan kişileri şefaat edebileceklerdir. Yalnızca Al-lah'ın şefaate izin verdiği kimselere şefaat edecekler, Allah'ın kendilerinden razı olduğu insanları kurtarmaya kalkışacaklardır. Allah'ın şefaate izin vermediği, kendi istediklerine şefaat etmeye kalkışmayacaklardır.

Öyleyse şunu diyebiliriz: Madem ki yarın, şefaat edecekleri de şefaat edilecekleri de Allah'ın belirleyeceğine göre bugünden birilerini şefaat edecek makama oturtup da bunların eteğine yapışmak, bunların önlerinde eğilmek, bunlara hediyeler götürmek, ellerine eteklerine sarılmak, bunlardan yardım beklemek, bunların hatırını kazanmak gibi Allah'a yapılması gereken kulluk vazifelerinden bir kısmının bunlara yapılmasına ne demek lâzım?

Ne malum bunların yarın şefaat ediciler olduğu? Kim bilir belki de yarın bunlar şefaat edilecekler listesinde bile yer almayabilirler. Allah'a yol göstercesine, hâşâ Allah'a akıl verircesine biz bunları şimdiden belirledik ya Rabbi! Sen de bunları kabul etmek zorundasın! Demenin anlamı yoktur.

Öyleyse, madem ki şefaat edecekleri de, şefaat edilecekleri de Allah belirleyeceğine göre, şefaatin tümünün Allah'a ait olduğuna göre kulluğun tamamını Allah'a yapmak zorundayız. Allah'a yapmamız gerekenlerin bir kısmını da başkalarına yapmamak zorundayız. Allah'tan başkalarının eline eteğine sarılıp onlardan bir şeyler istemek yerine isteyeceklerimizin tamamını Allah'tan istemek zorundayız. Zümer sûresindeki şu âyet-i kerîme, 43. âyet-i kerîme bunu çok güzel anlatır:

"De ki bütün şefaat Allah'a aittir. Çünkü göklerle yerin mülkü Allah'ındır. Sonra hepiniz O'na döndürüleceksiniz."

(Zümer 43)

Şefaat edecekleri de şefaat edilecekleri de belirlemek Allah'a ait olunca elbette şefaatin tamamı da Allah'a ait olacaktır. Öyleyse kulluğun tamamı da Allah'a aittir. Hal böyleyken Allah'tan başka birilerini belirleyip bu konuda onlardan yardım istemek Allah'a karşı saygısızlıktan, küstahlıktan başka bir şey değildir.

Muhsinin ihsanı anında gayri muhsine teşekkür etmek muh-sine hakarettir. Muhsinin ihsanına karşılık muhsini görmezden gelerek gayri muhsine teşekkür ya da kulluk muhsine karşı nankörlüktür, nîmeti inkârdır der Kuran. Ayrıca muhsin kendi iradesiyle, kendi arzusuyla ihsanda bulunduğu halde onun başkalarının tavsiyesi ile, başkalarının şefaatiyle bunları yaptığını iddia etmek muhsine karşı yapılmış en büyük nankörlüktür.

Bu konuyu bir misalle anlatalım : Farz edin ki ben çok zengin, çok cömert birisi olsam. Halini arz eden herkese yardım elini uzatan birisi olsam, inşallah dua edin öyle olalım. Şurada otururken İsmail içeri girse ve beni de tanımasa. Selâm verip dese ki ben Ali arkadaşı arıyorum, hanginiz Ali? Dese ve sizler de beni gösterseniz. İsmail benim yanıma gelip: Arkadaş duydum ki sen çok zengin ve o nisbetle de cömert birisiymişsin. Halini arz edenlere yardım elini uzatıyormuşsun. Benim de ihtiyaçlarım var onun için sana geldim! Ben sorsam kendisine: Hayrola neye ihtiyacın var? desem. İsmail dese ki işte iki mercedese ihtiyacım var, üç çuval dolara, iki vilâyete, beş eyalete ihtiyacım var dese. Ben de hemen o anda istediklerinin tamamını al diyerek veriversem. Sonra bu nîmetlere ulaşan İsmail bu nîmetlerin vericisi olarak bana teşekkür etmesi gerekirken, dönse benim yanımda oturan şu kardeşime, Hasan'a teşekkür etse. Hasan! Allah senden razı olsun kardeşim. Ne kadar cömertsin? Ne kadar

Muhsinsin? diyerek Hasan'a teşekkür etse bu bana hakarettir değil mi? Muhsinin ihsanı anında gayri muhsine teşekkür muhsine en büyük hakarettir. Muhsin benim, ihsan eden, istediklerini ona veren benim. Bana teşekkür etmesi gerekirken ihsanla uzaktan ve yakından hiçbir ilgisi olmadığı halde gayri muhsine, Hasan'a teşekkür etmesi bana hakarettir.

Bu hakareti biraz daha büyütelim bakın. Ben sorsam kendisine: Arkadaş hayrola! İstediğin şeyleri sana anında veren benim. İhsan eden benim. Bu nîmetlerin vericisi olarak bana teşekkür etmen gerekirken niye ona teşekkür ediyorsun desem. İsmail dese ki: Sen var ya sen, bütün bunları yapamayacak kadar, bütün bunları veremeyecek kadar cimrisin. Ama sen bütün bunları Hasan'ın korkusundan verdin! Bütün bunları Hasan hatırına verdin! Hasan olmasaydı, Hasan'ın şefaati olmasaydı, o tavassut etmeseydi sen bunları bana veremezdin! Dese bu bana karşı hakaretin biraz daha büyüğüdür değil mi?

Bizler de bugün Allah'a karşı aynı şeyi yapmaya çalışmıyor muyuz? Allah'a karşı bir kısım aracılar bularak: Ya Rabbi! Sen aslın-da tek başına, kendi kendine bizi cennet gönderemeyecek kadar cimrisin, merhametsizsin! Ama filanların hatırına, falanların hürmetine bizi cennetine koyuver! Demeye çalışmıyor muyuz? Halbuki Allah hiç kimseye muhtaç olmadan, hiç kimsenin tesiri altında kalmadan bizi cennetine koyabilecektir. Bakın Rabbimiz Nahl sûresinde bu hususu şöyle anlatıyor:

"Allah'ın nîmetini tanırlar, sonra da onu inkâr ederler. Onların çoğu kâfirlerdir."
(Nahl 83)

Nîmeti bilirler, nîmetin vericisini bilirler, nîmetlerin vericisi o-larak Allah'ı bilirler tanırlar ama yine de başkalarına teşekkür ederler. Nîmetin vericisi olarak yalnız Allah'a kulluk etmeleri gerekirken Allah'-tan başkalarına kulluk yaparlar. Öyleyse şefaatin tümünü Allah'a ait bileceğiz ve kulluğun tamamını Allah'a yapacağız. Önceden birilerini belirleyip onlara farklı davranışlar içine girmeyeceğiz.

Şefaat edecek olanları da şefaat edilecek olanları da yarın Allah belirleyeceğine göre bileceğiz ki yarın Allah beni sana seni bana şefaatçi kılabilir. Bu tümüyle O'na ait bir şeydir. Önemli olan Allah'a kulluk etmemiz, Allah'ın rızasını kazanmaya çalışmamız, tüm nîmetlerin vericisi, tüm ihsanların sahibi ve de tüm kullarına herkesten çok merhamet edici olarak Rabbimizi

bilmemiz ve isteyeceklerimizi sade-ce ondan istememizdir.

Kesinlikle bilelim ki Allah istemeden, Allah razı olmadan, Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yaparak O'nun rızasını kazanmadan birilerinin tavassutu ve şefaatiyle cennete girmek mümkün değildir. Öyleyse şefaatin aslı şudur: Hani okulu bitirmiş ve diploma almaya hak kazanmış talebeler için bir diploma töreni düzenlenerek çeşitli salih kişilerin eliyle her birine diplomaları verilerek hem diplomayı alanlar hem de elleriyle onlara diplomaları verdirilenler böylece her iki taraf da onore edilirler ya işte şefaatin aslı da budur. Zaten Allah kendilerinden razı, zaten Allah'ı razı edecek kulluklar yapmışlar ama ufak tefek kusurları varsa hem onlara şefaat edenleri onurlandırmak hem de onların şefaati vasıtasıyla berikileri cennete göndererek Rabbimiz şefaat müessesesini işletmiş oluyor şeklinde anlıyoruz. Allahu âlem.

Rasulullah'ın şefaati konusuna değinelim. Allah'ın Rasûlü hayatta iken sahâbe-i kirâm ondan şefaat etmesini istemişlerdir. Bu husus kimsenin inkâr edemeyeceği bir gerçektir. Fakat Rasûlullah'ın vefatından sonra ondan şefaat istemenin caiz olmadığı konusunda birinci, ikinci ve üçüncü yüz yıl içinde bütün âlimler icma etmişlerdir. An-cak üçüncü asırdan sonra insanlar bu konuda çeşitli sapmaları yaşa-mışlardır. Dört halîfe zamanında ve ondan sonra gelen ilk üç asırda hiç bir kimse giderek Rasulullah'ın mezarı başında ondan şefaat dilememişlerdir.

Ancak kıyamet gününde Rasulullah'ın şefaati kesindir. Bu konuda açık nas vardır. Allah'ın Rasûlü Buhârî ve Müslim'de rivâyet edilen bir hadislerinde kendisinin şefaatiyle ilgili şöyle buyurur:

"Ben kıyamet gününde ilk şefaat edici ve ilk şefaat ettirilenim."

Buna göre Allah'ın Rasûlü şefaat hakkını ilk olarak mahşer yerinde kullanacaktır. Eğer Allah'ın Rasûlü kabrindeyken de şefaat etme hakkına sahip olsaydı burada kıyamet günü ilk şefaat edecek olan benim buyurmazdı. O halde Allah'ın Resûlü'nün şefaati kesindir ve Allah'ın kendilerinden razı olduğu kimselere şefaat edecektir diyoruz.

"O, Allah kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise O'nun dilediği kadarından başka O'nun ilminden hiç bir şey kavrayamazlar."

Evet Allah insanların yukarılarını, aşağılarını, önlerindekileri, arkalarındakileri, bildiklerini bilmediklerini her şeyi bilendir. İnsanların öncesini ve sonrasını bilendir. Yâni varlıklardan önce ne vardı? Varlıkların varlığından önce ne vardı? Onların yokluğundan sonra ne olacak? Bunu bilen ancak Allah'tır. O'nun bilgisinin dışında kalan hiç bir şey yoktur. Ve hiçbir kimse Allah'ın bildiklerinden hiç bir şeye dair bilgiyi Allah onu kendisine öğretmeksizin elde edemez. Allah izin vermedikçe hiçbir kimse Allah'ın bilgisinden hiçbir bilgiye muttali olamaz. Öyleyse insanlar ne bilmişlerse, neyi biliyorlarsa, ne tür bir bilgiye sahiplerse, ister gayb âleminden, isterse şehâdet âleminden, ister Allah'ın zatına ya da sıfatlarına dair, ya da bu kâinatın kanunlarından neyi bilebilmişlerse bu ancak Allah'ın meşieti ve bildirmesi ile olmuştur.

Evet kullar Allah'ın bildiklerinin hiçbirini bilemezler ancak Allah'ın kendilerine öğrettiklerini bilebilirler.

"İnsana bilmediğini öğreten Allah'tır."
(Alâk 5)

Bilgi tümüyle Allah'tandır.
"O'nun kürsüsü gökleri ve yeri kuşatmıştır."

Göklerde ve yerde ne varsa tüm varlıkları bu kürsü ihata etmiştir. Her şeyi kuşatmıştır.

1-) Kürsî ilim demektir. Öyleyse şöyle diyeceğiz: Allah'ın ilmi gökleri ve yeri tamamen kuşatmıştır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın ilmine tabidir. Allah'ın bilgisi olmadan tek yaprak açmaz, tek damla yağmur inmez.

Zerrelerden kürelere her şey Allah'ın ilmiyle hareket etmektedir. Tek çiçek açmaz, tek çocuk doğmaz, tek karınca devinmez ki bundan Allah'ın bilgisi, Allah'ın haberi olmasın.

2-) Kürsî saltanat demektir. Kürsî egemenlik ve hâkimiyet demektir. Allah'ın saltanatı, Allah'ın egemenliği, Allah'ın hâkimiyeti gökleri ve yeryüzünü tamamen kuşatmıştır. Semalar, ay, güneş, yıldızlar, bulutlar, gece, gündüz, hayvanlar, bitkiler, canlılar, cansızlar her şey Allah'ın egemenliğine boyun bükmüştür. Tüm varlıklar yaratıcılarının yaratış gayesi istikâmetinde hareket etmektedirler. Tüm varlıkların boyunlarındaki ipin ucu yaratıcılarının

elindedir.

3-) Kürsî kudret ve mülk demektir. Allah'ın gücü ve kudreti gökleri ve yeri tamamen kuşatmıştır. Allah'ın hükmü, Allah'ın kudreti, hâkimiyeti ve egemenliği göklerde ve yerde ne varsa hepsini kuşatmıştır. Kâinatta sadece insan değil tüm varlıklar Allah'ın egemenliği altındadır.

4-) Kürsî mülk demektir. Allah'ın mülkü göktekileri ve yeryüzündekileri tamamen kuşatmıştır. Göklerin ve yerin mülkü tamamen Allah'ındır. Gökte ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır, Allah'ın mülküdür ve Allah'ın mülkünde yaşamaktadırlar. Tüm varlıklar Allah'ın egemenliğine, Allah'ın hükmüne teslim olmuş, boyun bükmüştür. Evet Allah'ın egemenliği tüm varlıkları kuşatmıştır. Çünkü İlâhlık ancak bununla olacaktır. İlâh olan varlığın gökler ve yeryüzünde ne varsa hep-ine hükmedecek güçte olması gerekir. Hepsine ferman edebilecek iktidarda olması gerekir. İlâh olanın saltanat sahibi kudret sahibi ve mülk sahibi olması gerekir. İlâh olanın, yaratıklarına hükmedecek olanın ilim sahibi olması gerekir.

5-) Bir de Kürsî Allah'ın yarattığı bir âlemdir ki yedi kat semayı çepeçevre kuşatmıştır. Allah'ın Rasûlü Ebu Zer hazretlerinin rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Ey Eba Zer! Yedi kat sema Kürsîye nazaran geniş bir çöle atılmış küçük bir yüksük gibidir. Arş da Kürsîyi kuşatmıştır. Kürsî de arşa nazaran koskoca bir çölün içine atılmış bir yüksük gibidir."
(Beyhaki)

Kur'an-ı Kerîmde kürsî gibi, arş gibi kelimeler Kur'an'ın muha-tabı olan insanın havsalasına, anlayışına uygun olarak Rabbimiz tarafından seçilmiş kelimelerdir. Tıpkı Kâbe'ye "Beytullah" Allah'ın evi denmesi veya Kâbe'deki Haceru'l-Esved'e "Yeminullah" Allah'ın sağ eli denmesi gibi insanların anlayabileceği, kavrayabileceği ifadelerle meselenin anlatılmasıdır.

"Allah arşa istivâ etti" "Onun kürsüsü semavat ve arzı kuşattı"

Gibi Rabbimizin arştan, kürsîden söz etmesi de aynen bunun gibidir. Kâbe'ye Beytullah (Allah'ın evi) denmesi Cenâb-ı Hakkın orada oturması, orada yatıp kalkması anlamına gelmediği gibi, ya da Hacer'ul Esved'e Allah'ın sağ eli denmesi Allah'ın elinin olduğu anlamına gelmediği gibi kürsî de Allah'ın

oturacağı bir zemin anlamına gelmemektedir. Ama nasıl ki Beytullah'a Allah'ın evine iman etmemiz şartsa, Allah'ın kürsîsinin olduğuna da inanmak zorundayız. Biz Allah'ın kitabında bize haber verdiği bir kürsîsinin olduğuna inanırız. Ve bu Kürsînin tüm semavat ve arzı kuşattığına da inanırız. Ama onun oturulacak bir kürsü olmadığını, mahiyetinin ne olduğunu da bilmediğimizi söyleriz.

"Onların korunması ona ağır gelmez. O yücedir, büyüktür."

Arz, onu çepeçevre kuşatan yedi kat sema, onu kuşatan kürsî, onu da küçücük bir yüksük farz ettirecek kadar kuşatan arş bütün bu âlemlerin, bütün bu varlıkları koruyup gözetmek ona ağırlık vermez. Gökleri ve yeri korumak, onlarda olan, yaşayan, hareket eden her şeyi ve herkesi muhafaza etmek asla O'na zor gelmez. O her şeyi ve herkesi görüp gözetendir. Hem de bir an bile onlardan gafil olmadan, onların ihtiyaçlarını ihmal etmeden. Zira O'nun egemenliği, bilgisi ve kudreti tüm kâinatı kuşatmıştır. Hiç bir şey O'ndan gizli kalmaz.

"O yüce ve büyüktür."

O yücedir, yücelik O'na mahsustur. O'nun dışında her şey, tüm eşya bütünüyle O'nun huzurunda alçaktır, zelildir, küçüktür, muhtaçtır, fakirdir. Allah yaratıklarda mevcut olan bütün noksan sıfatlardan ve kendi sıfatlarıyla mahlukâtlarına benzemekten münezzeh ve yücedir.

Allah o kadar yücedir ki O'nun yaratıklarından hiç birisi O'na yaklaşamaz. İnsanları yeryüzünde gözünüzde ne kadar büyütürseniz büyütün, ne kadar da uçurursanız uçurun, arşta okur mukabele filan diye ne kadar da onları arşa çıkarmaya çalışırsanız çalışın, ne kadar da Allah'ın sıfatlarını onlara vermeye çalışırsanız çalışın bilesiniz ki peygamberler de dahil, melekler ve cinler de dahil O'nun karşısında herkes küçüktür hepsi kuldur, hepsi O'na muhtaçtır. Hiçbir şey O'nu âciz bırakamaz. Hiçbir şey O'nu etkisi altına alamaz. Hiçbir şey O'nu yoramaz. O'nun hiç bir şeye ihtiyacı yoktur. Dilediğini yapar dilediğini yapmaz. Kimse ona tesir edemez. Hiç kimse hiçbir konuda O'nu zor-layamaz. Bundan sonra dinde zorlamanın olmadığını anlatan bir âyete geldik. Rabbimiz dinde ikrahın olmadığını anlatacak:

256:"Dinde zorlama yoktur. Çünkü hak bâtıldan ayrılmıştır. Artık kim tâğutu inkâr edip Allah'a iman ederse o, kopması olmayan sağlam bir kulpa sarılmıştır. Allah işitendir, bilendir."

Bu âyetin birkaç mânâsı vardır önce onları bir söyleyelim inşallah.

1- Dinde zorlama yoktur, yâni dine girme konusunda, insanların bu dine girmeleri konusunda zor kullanmak yoktur.

2- Dinden çıkma konusunda zorlama yoktur. Zor kullanarak bu dine girmiş insanları dinden çıkarmak, mürted yapmak da yoktur. Ehl-i kitap ve kâfir dünyada şu anda insanlar dinlerinden çıkarılmak için zorlanmaktadırlar. Allah bu âyetiyle onların bundan vazgeçmelerini, insanları din eğitiminden mahrum bırakarak, ya da İslâm'ı yanlış tanıtarak, ya da İslâm'la insanların arasına barikatlar koyarak insanların bu dinle tanışmasını engellemekten vazgeçmelerini emretmektedir.

3- Dinde, dinin ruhunda zorlama yoktur. Yâni sadece dine girme çıkma konusunda değil bu dinin esasında hiç bir zorlama yoktur. Zira bu dinin konusu zorunlu fiiller değil gönle ve isteğe bağlı fiiller ve davranışlardır. İslâm dininde zorlamanın sonucunda yapılan amellere sevap verilmez.

“Ameller niyetlere göredir”

Hadisi bunu anlatır. Zorlama ile iman da, itikat da caiz değildir. Zorlamanın sonucunda gerçekleşecek imana iman denmez. Zorlamanın sonucu kabul edilen bir iman, Allah’ın istediği bir iman değildir. Aynen bunun gibi zoraki kılınan namaz, namaz değildir, zoraki tutulan oruç, oruç değildir. Çünkü zorlanma bir kişinin hoşlanmadığı halde, kalben inanmadığı halde bir şeyi tehditle ve zorla yaptırmaktır. Halbuki bu din hoşlanılmayacak bir din değildir.

Bu din insanlara anlatıldığı zaman herkesin gönül rahatlığıyla kabullenebileceği bir dindir. Bu konuda insanları zorlama hakkı sade-ce Allah’a aittir. Yâni yaratıklarını, kullarını bu konuda zorlama hakkı sadece Allah’a aittir. Zorlamış da nitekim Allah kimi kullarını. Bakın semavat, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, hayvanlar, melekler hepsinin boyunlarındaki ipin ucu doğuştan Allah’ın elindedir. Zoraki kulluk yapmaktadırlar, Allah’a karşı asla isyan etme imkânları yoktur. Allah’a kafa tutma imkânları yoktur bunların.

Ama insanlar için Allah bunu murad etmemiştir. İnsanların imanlarını zorunlu kılmamıştır Rabbimiz. İrade vermiş, seçme özgürlüğü vermiş ve seçiminden de kendisini sorumlu tutmuştur.

Bakınız bu hususu Rabbimiz şöyle anlatır:
"Eğer Rabbin dileseydi yeryüzünde kim varsa hepsi toptan iman ederdi. O halde sen mü'min olsunlar diye insanları zorlayacak mısın?"
(Yunus: 99)

O halde din konusunda dine girme konusunda hiç kimse zorlanmamalıdır. Çünkü zorlanan bir kimsenin açığa vuracağı iman Allah katında makbul bir iman değildir. Ama şurası da unutulmamalıdır ki, böyle bir zorlamanın sonucu da olsa ben iman ettim diyen kişiye; sen bunu korktuğun için söylüyorsun! Sen aslında kâfirsin! Demek caiz değildir. Böyle bir iman iddiasında bulunan kişi için şüphe ortadan kal-kacak kadar beklenir, ona kâfir muamelesi yapılmaz, o imanını açığa vurup amellerle ispatlayacak kadar beklenir. Eğer bu süre içinde amellerle imanını ispatlarsa mü'min, değilse kâfir kabul edilir.
Dinde zorlama yoktur. Bu âyet günümüzde kimileri tarafından çok farklı anlamlara çekilmiş bir âyet-i kerîmedir. Onun için bu âyet üzerinde biraz daha duracağız. Âlimlerimizden kimileri bu âyetin men-suh olduğunu söylemişler. Tevbe sûresinin 5. ve 73. âyetleriyle bu âyetin nesih edildiğini söylemişler.

"Müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün!"
(Tevbe 5)
"Ey peygamberim! Kâfirlere ve münâfıklara karşı cihad et! Onlara karşı sert davran!"
(Tevbe 73)

Âyetleriyle bu âyetin nesih edildiğini söylemişler. Çünkü Allah'ın Rasûlü Arap müşriklerini İslâm'a girmeye zorlamıştır. Hattâ bu sebeple onlara karşı savaş açmış ve onlarla bizzat savaşmıştır. Onları sadece müslüman olma seçeneğiyle karşı karşıya bırakmış cizye bile kabul etmemiştir.

Buhârî ve Müslim'de rivâyet edilen bir hadislerinde Allah'ın Ra-sûlü şöyle buyurur:

"Bana insanlar, lâ İlâhe illallah deyinceye kadar onlarla savaşmak emredildi."
(Buhârî, iman 17. Müslim, iman 32)

Âlimlerden bazıları da bu âyetin mensuh olmadığını iddia etmişlerdir. Âyetin yalnız ehl-i kitabı kapsadığını, ehl-i kitap olanlar cizyeye razı oldukları sürece İslâm'a girmeleri konusunda zorlanamaz-lar. Ancak ehl-i kitabın dışında olanlar zorlanırlar demişlerdir.

İbni Abbas'tan şöyle bir rivâyet var. Bu âyet Ensâr hakkında, Ensâr kadınları hakkında nazil olmuştur. Ensâr kadınları İslâm'ın zuhurundan önce doğurdukları çocukların yaşadıklarını görünce kendi kendilerine şöyle bir adakta bulunmuşlar: "Eğer şu doğacak çocuğum yaşarsa söz veriyorum onu yahudi yapacağım." diye söz vermişler. Sonradan Ensâr kadınları ve kocaları biz çocuklarımızı kesinlikle ya-hudi olarak bırakmayacağız diyerek onları müslüman yapmaya zorlayınca bunun üzerine "Dinde zorlama yoktur" âyeti indi der İbni Abbas.
(Ebu Dâvûd, Nesei)

Yine Buhârî'de Hz. Ömer'in bir hıristiyanı İslâm'a girmeye ve böylece kurtuluşa ermeye dâvet ettiği ve o hıristiyanın da: "Ben artık yaşlandım ve İslâm'a girmeye de içim razı değil" demesi üzerine Hz. Ömer'in: Allah'ım! Benim ona tebliğ ettiğime sen şahit ol! Ne yapayım daha fazlasını yapamam! Çünkü dinde zorlama yoktur âyetini okudu-ğu rivâyet edilir.

Gerek Rasûl-i Ekrem döneminde, gerekse halîfeler dönemin-de yahudi ve hıristiyanların İslâm'a girmeleri konusunda zorlanmadık-ları, cizye verdikleri sürece kendi dinlerinde kalabilme imkânı tanındığını biliyoruz.

Ancak bu âyet savaşa engel değildir. Ve de kılıçtan korktuğu için müslüman olmuş birine zorlanmış da denilemez. Çünkü bir insanın iyiliği için yapılan zorlama kötü bir zorlama değildir. Aksine bu o kimsenin iyiliğini istemektir. Ebu Hureyre'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde bakın Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Allah zincirlerle bağlı olarak getirilen bir topluluğun cennete girmesinden çok hoşlandı."
(Buhârî)

Bu zincirlerle bağlı olarak gelen topluluk müslümanlarla sava-şa tutuşup, müslümanların eline zincirler içinde esir düşüp, daha sonra da İslâm'la tanışarak müslüman olan ve cennete giden insanlar demektir. Allah bundan razı olduğuna göre onların iyiliği için onlara bu şekilde yapılan zorlama, zorlama sayılmamaktadır.

Batı hayranı, hıristiyan hayranı bazı kimseler, batıya karşı duydukları iç yenilgisinden ve kalbi komplekslerinden, iman zaaflarından dolayı "İslâm savaş dinidir" sözüne karşı çıkarak; efendim "dinde zorlama yoktur" âyetini sürekli gündemde tutmaya çalışırlar.

Kimileri de "İslâm savaş dinidir" sözünü sürekli gündeme getirerek İslâm'ı kötülemeyi yeğlerler. Aslında İslâm'ın cihadının gayesi insanların İslâm'ı anlamalarına, İslâm'ı tanımalarına engel olan tüm engelleri kaldırmaktır. İslâm'la insanlar arasına barikatlar koyarak, İslâm eğitimini engelleyerek, insanları fitneye düşüren tüm zâlimleri bertaraf etmek, tüm engelleri kaldırarak insanları hür iradeleriyle İslâm'la karşı karşıya getirmektir.

İslâm açık ve net bir biçimde insanlara açıklanmadıkça hiçbir kimse İslâm'a zorlanamaz. Gönüller ikna edilmeden insanların bilmedikleri, tanımadıkları bir dine girmeleri istenemez. Hak ve bâtıl, dalâlet ve hidâyet, iman ve küfür, cennet ve cehennem, Allah ve tâğut, Allah'a kulluk ve tâğutlara kulluk, Allah'a kulluğun sonucu ve tâğutlara kulluğun neticeleri bütün delilleriyle

açıklanmadan hiç kimse İslâm’a girmeye zorlanamaz.

Ancak günümüzde kimileri bu âyetleri yanlış anlayarak müs-lümanları da bu âyetin kapsamı içinde tutmaya çalışmaktadırlar. Efendim nasıl ki müslüman olmayanlar İslâm’a girmeleri konusunda zorlanamazsa, müslüman olanlar da İslâm’ı uygulama konusunda zorlanamazlar. Bir adamın ben müslümanım demesi yeterlidir. Bunu söyledikten sonra bu adam İslâm’ın hiçbir kuralını da uygulamasa, namaz da kılmasa, oruç da tutmasa, başını da örtmese, içki de içse, zina da etse herkes serbesttir. Kimse bu konuda zorlanamaz. Kimse kimseye; şunu yap! Bunu yapma! diyemez çünkü dinde zorlama yoktur, demeye çalışıyorlar.

Bu, İslâm’ı tanımayan, ya da hainliğine tanımazlıktan gelen insanların fikridir. Bu, şeytanın düşüncesidir. Bu, kendilerine göre din koymaya çalışan dinsizlerin anlayışıdır. Bir adam kendi gönlüyle İslâm’ı kabul etmişse artık o, İslâm’ın bütün hükümlerini peşinen kabul etmiş demektir ki bunların tümünü uygulamak zorundadır.

Ben müslümanım diyenler, eğer bunu inanmadıkları halde insanları kandırmak için münâfıkça dememişlerse, kabul ettikleri İs-lâm’ın hükümlerinden bir tanesini uygulamadıkları zaman onlara cezai müeyyide uygulanır. Öyle olmasaydı İslâm’daki cezalar kime uygula-nacaktı? Kâfirleri zorlamayacaksın, müslümanım diyenlere de dokunmayacaksın, eh o zaman bu cezalar kime ait? Hırsızlık edene el kesme cezası, içki içene had cezası, zina edene recm ya da celde cezası kime uygulanacak?

Bakın burada bu konunun anlaşılabilmesi için bir örnek verelim: Meselâ hıristiyan bir İtalyan, biz onu zorla da Türk vatandaşı olacaksın diye zorlayamayız. Ama bu İtalyan günün birinde kendi arzusuyla gelip ben Türk vatandaşı olmak istiyorum diye bir dilekçe ile müracaat etse. Türkiye makamları da onun bu isteğini inceleyip Türk vatandaşlığına kabul etse. Ve bu İtalyan Türk vatandaşı olarak Türkiye’de ikâmet ederken bir adam öldürse, Türk makamları ona Türk ceza kanunlarını tatbik etmeye teşebbüs ettiği zaman bu İtalyan arkadaş; ben İtalyan’ım, beni Türk ceza kanunları bağlamaz, diyebilir mi? Elbette diyemez değil mi? Çünkü İtalyan’san İtalyanlığında kalsaydın! Seni Türk vatandaşı olmaya biz zorlamadık kendi isteğinle gelip Türk vatandaşı oldun! Demezler mi? İşte aynen bunun gibi bir adam kâfirse kâfirliğinde kalsın! Kimse onu illa da müslüman olacaksın diye zorlamaz.

Ama adam günün birinde kendi gönlüyle müslüman olmaya karar vermişse ve müslüman olarak da birtakım suçlar işlemişse elbette ben müslüman değilim! Beni İslâm'ın cezaları bağlamaz! Demesinin bir anlamı olmayacaktır.

Evet dinde zorlama yoktur çünkü:
"Hak bâtıldan ayrılmıştır."

Hakla bâtıl birbirinden ayrılmıştır. Hak da bellidir bâtıl da bellidir. Rabbimiz hakkı da bâtılı da, imanı da küfrü de, hidâyeti de dalâleti de, cenneti de cehennemi de, menfaatlerinizi de zararlarınızı da ayrı ayrı tafsilatlı bir biçimde açıklamış, beyan buyurmuştur. Bu kadar açıklamalardan sonra artık aklı başında olan, hayrını, menfaatini zararını bilen birisi elbette bilerek, gönül rahatlığı içinde İslâm'ı kabul edecektir. Onu bu konuda zorlamaya gerek yoktur. Ama İslâm bu şekilde kendisine açık ve net bir biçimde açıklandıktan sonra hayrını, menfaatini, mutluluğunu, cennetini tepip de İslâm'a girmeyen kimse, menfaatini ve zararını ayırd edemeyen hevâ ve hevesine göre hareket eden sefihlere ve çocuklara benzer.

Ya da böyle kimseler velilerinin kontrolü altında bulunan çocuklara veya doktorlarının kontrolü altında bulunan hastalara benzerler ki, veli ya da doktor, kontrolü altındaki çocuklar istemese de bazı konularda onları zorlayabilirler. Bu zorlama pek tabiidir ki onların zararı için değil, menfaati içindir. Kontrolü altındaki hastası onu içmeme konusunda diretse de kendisine şifa verecek ilacı içmesi konusunda onu zorlayabilir.

Bir de bu âyetten anlıyoruz ki Rabbimiz kitabında hak ve bâtılı, hidâyet ve dalâleti, çok açık ve net bir biçimde açıklamıştır. Hak ve bâtılı, doğruyla yanlışı ortaya koyan kitap ve sünnet hayattadır. O halde kitap ve sünnete dayanmadan yâni kitap ve sünnetten her hangi bir delile dayanmadan taklitçilik yaparak yanlışa düşen bir kişinin Allah katında mazur sayılması mümkün değildir. Zira bir kişinin Allah katında mazur sayılması ancak o konuda delillerin açıklanmadığı, veya o kişinin bütün gücünü kullandığı halde hakka ulaşma imkânının olmadığı zaman geçerlidir. Halbuki hakkın ve bâtılın açıklandığı kitap ve sünnet hayatta iken ve kişilerin ona ulaşma imkânları da varken, buna rağmen kitap ve sünnete müracaat etmeyerek taklit yolunu tercih ederek yanlışa düşen veya doğruya ulaşamayan bir adamın mazur sayılması mümkün değildir.

Evet hak da belli bâtıl da belli iken, Rabbimiz hakkı da bâtılı da açıklayıp birbirinden ayırdıktan sonra kim de:

"Artık kim Tâğutu inkâr edip Allah'a iman ederse o, kopması olmayan sağlam bir kulpa sarılmıştır. Allah işitendir, bilendir."

Kim tâğutu reddeder ve Allah'a iman ederse. Anlıyoruz ki iman işinde tevhid işinde ilk yapılması gereken şey tâğutları reddetmektir. "Allah'tan başka İlâh yoktur." diyerek, Allah'tan başka İlâhlık taslayan tüm İlah taslaklarının İlâhlığını olumsuz kılarak Allah'a iman isteniyor. Demek ki tevhidin ilk şartı Allah'tan başkalarını inkâr etmek, yok farz etmek değil tâğutları inkâr etmektir. Çünkü Allah'tan başka itaat edilecek peygamber, baba, ana, koca, emir gibi mekânizmalar da vardır. Bunların tümünü reddetmek istenmiyor bizden de tâğutları inkâr etmek isteniyor.

Ya da kimilerinin iddia ettikleri gibi masivallah'ın tümünün inkârı, reddi istenmiyor da tâğutların inkârı isteniyor. Yâni bizden iki şey isteniyor: Tâğutları inkâr etmek ve Allah'tan başkalarından İlâhlık vasfını kaldırmak. Tâğutları tümüyle reddedeceğiz, tâğut olmayanların da sadece İlâhlık derecelerini reddedecek ve bu İlahlık derecelerinin dışındaki derecelerini de kabul edeceğiz. Peygamberlik derecesi, baba-lık derecesi, kocalık derecesi, emirlik derecesi gibi.

Demek ki Allah'a imandan önce tâğutları red yâni küfürden te-berrî etmek küfürden tevbe etmek şarttır. Ve bu tevbenin şartı da tâ-ğutları asla tanımamaya, içinde tâğutlara asla yer bırakmamaya kesin karar vermektir. O halde "Kim tâğutu reddeder ve Allah'tan başka İlâh yoktur" ifadesi bir bakıma kelime-i tevhidin tefsiri sadedindedir.

Evet müslüman olmanın ilk şartıdır bu. Tâğutu red ve Allah'a iman. Tâğutlar reddedilmeden Allah'a iman edilmez. Bu ikisi birlikte olmadan müslümanlık iddiası boştur. Hem tâğutları kabul hem de Allah'a iman mümkün değildir. Bir adamın müslüman olabilmesi için önce tâğutları reddetmesi gerekmektedir.

Ancak tâğutun reddedilebilmesi için de elbette onun ne olduğunun bilinmesi gerekmektedir. Çünkü tâğutun ne olduğunu bilmeyen kişi pek tabiidir ki onu reddedemez. Bilmediği bir şeyi reddetmek, red-detmesi gereken bir şeyi reddetmemek ya da reddetmemesi gereken bir şeyi reddetmek Allah'ın istediği ve razı olduğu bir red değildir. Öy-leyse kişi reddettiği şeyin ne olduğunu bilmek

zorundadır.

Tâğut; tağa, tuğyan haddi aşmak, sınırı çiğnemek demektir. Haddi aşan sınırı çiğneyen her şey tâğuttur.

Tâğut kelimesinin şer'i mânâsı ise; Allah ve Resûlü'nün belir-lediği ölçülerin dışına çıkarak, Allah'ın belirlediği kanunların, yasaların dışında kanun koyarak insanların Allah kanunlarını bırakıp kendi kanunlarına uymaya zorlayan ve böylece haddini aşan kişi tâğuttur.

Allah'a karşı isyan edip, azgınlaşıp, zorla veya gönül rızasıyla insanların kendisine ibâdet ve itaat etmelerini isteyen gerek şeytan, gerek insan, gerek put, gerek müessese ve kurumların hepsi tâğut-tur. Kanunları, görüşleri, hükümleri Allah kanunlarının önüne geçirilip, onları putlaştırıp insanların ona boyun bükmeleri istenilen her varlık Firavun gibi, Nemrut gibi tâğuttur.

İnsanları Allah yolundan uzaklaştırmak isteyen, insanları Allah dinini öğrenmekten men eden, yâni din eğitimini yasaklayan her program, her sistem tâğuttur.

Allah'ın insan hayatı için belirlediği kulluk yasalarından habersiz olarak, kitap ve sünnete müracaat etmeyerek kendi hayatını belirlemeye kalkışan, kendi kendine bir hayat programı belirleyen herkes tâğuttur.

Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan; Allah bilirse biz de biliriz. Bizim de bilgimiz var. Bizim de aklımız var. Bizim de keyfimiz var. Biz de biliriz kılık kıyafetin nasıl olacağını. Biz de biliriz eğitimin nasıl olacağını. Biz de biliriz nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı. Biz de biliriz nasıl bir hukuk yapacağımızı. Biz de biliriz nasıl bir hayat programı belirleyeceğimizi, diyerek Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan her insan tâğuttur. Sen öyle diyorsan, biz de böyle diyoruz. Sen kılık kıyafetiniz şöyle olsun diyorsan, biz de böyle olacak, diyoruz. Sen mîrasınız şöyle olsun diyorsan, biz de böyle olmalı, diyoruz, diyerek Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan herkes tâğuttur.

Ya da Allah karşısında güç iddiasında bulunalar da tâğuttur. Allah varsa biz de varız. Allah'ın gücü varsa bizim de gücümüz var. Allah'ın cehennemi varsa bizim de kodeslerimiz var. Allah'ın melekleri varsa bizim de silahlılarımız var. Biz de asar keseriz. Biz istedik mi asarız. Biz istedik mi keseriz. Biz istedik mi

açarız. Biz istedik mi kestiririz, diyerek Allah karşısında güç ve kuvvet iddiasında bulunanlar da tâğuttur.

Allah'a ve Allah'ın emirlerine isyan edip, kendi kendine uyup, kendi hevâsını, kendi düşüncesini ve aklını putlaştırıp, kendi kendisini mâbud yapmış kişi de tâğuttur.

"Kendi hevâ ve hevesini İlâh edineni görmedin mi?..."

(Câsiye: 23)

Kendi hevâsını, havasını putlaştırıp arzuları ve keyifleri istikâmetinde bir hayat yaşayarak Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine karşı müstağnî davranan, ihtiyaçsız ve eyvallahsız davranan kişi de tâğuttur. Parasına, malına, makamına, çevresine, kredisine güvenerek kendi kendine yeteceğine zanneden; ben bana yeterim. Benim malım, mülküm, makamım, koltuğum, çevrem, kredim var. Benim hiç kimseye ve hiç bir şeye ihtiyacım yoktur. Kitaba da, sünnete de, dine de, diyânete de ihtiyacım yoktur. Ben kazanmayı bilirim. Ben harcanacak yerleri bilirim. Ben hangi mesleği seçeceğimi bilirim. Ben ev tefrişini bilirim. Ben çocuklarımı nasıl eğiteceğimi pekâlâ bilirim. Ben hayatımı nasıl yaşayacağımı bilirim. Başka hiç bir şeye ihtiyacım yoktur, diyerek kendisini putlaştıran insan da tâğuttur.

Nâziât sûresinin 37-40 âyetlerinde ifade edildiğine göre dünyayı âhirete tercih eden, hayat programını dünya hayatı adına yapmaya çalışan, yâni programını dünyada bitecek biçimde ayarlayan, hayat programında âhiretin yeri olmayan kişi de tâğuttur.

Yine aynı âyetlerin ifadesiyle hayatında Allah'ı değil de toplumu düşünen, Allah karşısında kötü bir konuma düşmekten korkmazken, toplum karşısında, el âlem karşısında, âdetler karşısında, töreler karşısında, ağa patron karşısında, konu komşu karşısında kötü bir konuma düşmekten korkan ve utanan kişi de tâğuttur.

Evet tâğut deyince, onu hep dışımızda aramayalım. Bakın bazen biziz değil mi tâğut? Bakın Kâlem sûresinde müslüman oldukları halde kendilerini hayata etkin zannederek, yapacakları bir iş konusunda "inşallah" demeyen yâni böylece hayatlarında Allah'ı diskalifiye edenlerin de tâğut oldukları anlatılır.

"Dediler ki eyvah! Meğer biz tâğutluk etmişiz!"

(Kâlem 31)

Eyvah bize. Yazıklar olsun bize ki; biz tâğutluk etmişiz. Biz yapacağımız işler konusunda Allah'ı ekarte etmişiz. Biz hayat programımızı Allah'a sormadan Allah'ın kitabına, peygamberin sünnetine sormadan kendimiz çizmeye kalkışmışız. Biz hayata kendimizin etkin olduğunu sanmışız. Ne yapacağımızı, nasıl yapacağımızı kendimiz belirlemeye kalkmışız. Hayatın programını kendimiz belirlemeye kalk-mışız. Ve böylece tâğutluk yapmışız diyorlar. Vallahi bizler adına gerçekten çok korkunç.

Ya biz? Biz neyiz? Biz ne durumdayız bu konuda? Yâni bizim hayat programımızı kim belirliyor? Çocuğumuzun mektebine ilişkin, eğitimine ilişkin programı kim belirliyor? Malımıza ilişkin, mesleğimize ilişkin, dükkanımıza ilişkin, gündüzümüz gecemize ilişkin, kılık kıyafetimize ilişkin, ekonomimize, hukukumuza ilişkin programları kim belir-liyor? Allah mı belirliyor yoksa başkaları mı? Ya da kendimiz mi? Hayatımızın kaçta kaçına Allah karışıyor kaçta kaçına Zerdüşt karışıyor? Eğer hayatımızın pek çok bölümünü Zerdüşt dolduruyor da onun gaflet edip boş bıraktığı, ya da doldurmaya gücü yetmediği boşluğu da biz dinle doldurmaya çalışıyorsak başka yerde tâğut aramaya gerek yoktur sanırım.

Küfürle tuğyanın, kâfirle tâğutun, fâsıkla tâğutun arasını şöyle bir ayıralım inşallah. Allah'a isyan üç şekilde olabilir:

1- Bir kimse Allah'a inanır, Allah'ın emirlerine ve Allah'ın haya-tına karışma yetkisine inanır, Allah'ın kulu olduğunu kabul eder ama pratik hayatında Allah'ın emirlerini uygulamadığı gibi onların aksini yaparsa bu kişiye fâsık denir.

2- Bir kimse Allah'a inanmaz, Allah'ın kendi hayatına karışacağını reddeder ve Allah'ın hayata karışma birimleri olan kitabı ve peygamberleriyle ilgilenmez ve böylece Allah'la irtibatını koparıp başka birilerine bağlanırsa bu kişi kâfirdir.

3- Eğer kâfir olup Allah'a isyan eden kişi, Allah'ı inkâr eden kişi yâni kâfir olan kişi bir de insanları kâfir olmaya ya da kendisine boyun eğmeye, kendi kanunlarına, kendi düşüncelerine boyun eğmeye zorlarsa o zaman bu kişi tâğuttur.

Tâğut bazen insan, cin, şeytan, hayvan, ağaç, taş, kadın, moda, kurum, müessese olabileceği gibi, bazen de Allah'ın kanunlarının dışında kanun koymaya kalkışan zâlim bir diktatör veya zâlim bir grup da olabilir.

İnsanları Allah'ın emirlerini uygulamaktan alıkoyan her türlü program da tâğuttur. Meselâ namaz vaktine denk getirilmek istenen ve insanları namaz kılmaktan engelleyen tüm programlar ve bu programların yapıcıları tâğuttur.
(Alâk sûresi)

Başka neler engeller namazı? Tefrikalar engeller, dedikodular engeller, oyun ve eğlenceler engeller, baba ana engeller. Çocuklarına namaz eğitimi vermeyerek onların namaz kılmalarını engelleyen, çocuklarını sabah namazına kaldırmayan tüm babalar ve analar bu mânâda tâğutturlar.

Ya da Firavunun yaptığı gibi dini tekeline alarak insanların onunla tanışmasına imkân vermeyen, din eğitimini kısıtlayan tüm zâlim idareciler tâğuttur. Hani Firavun iman etmek isteyen sihirbazlara karşı:
"Ben size izin vermeden ona iman ettiniz ha!"
(A'râf 123)

Demiş ve onlara işkence mekânizmalarını çalıştırıvermişti. İşte tâğut budur. O izin verecekti hain. Şu âyetler okunsun şunlar okunmasın! Şunlar şunlar gündeme getirilebilir ama şunları şunları gündeme getirmek yasaktır! Şu kadar anlatılsın! Filanlar anlatsın! Ama falanlar anlatamaz! Diyerek dine müdahale etmeye kalkışan herkes tâğuttur. Bakın Firavun "Benden izin almadan iman ettiniz ha!" Halbuki sizi ben çağırmıştım! Sizi ben görevlendirmiştim! Sizin maaşınızı ben verecektim! Sizler benim memurlarımdınız! Sizi ben tayin etmiştim! Sizler benim adamlarımdınız! Beni savunmalıydınız! Benim sözümden dışarı çıkmamalıydınız! Şimdi sizler benim memurlarım olduğunuz halde bana danışmadan iman ettiniz ha? Bana danışmadan benim mescidlerimde bunları konuştunuz ha? Bana danışmadan hutbe okudunuz ha? Benden izin almadan müslüman oldunuz ha? Bana danışmadan benim konuşulmasını yasak kıldığım konuları konuştu-nuz ha???

İşte ağızlara kelepçe vurarak Allah'ın kullarının inandıkları dinin kurallarını açık açık anlatmalarına, konuşmalarına ve uygulamalarına izin vermemeye çalışan, imanlarını vicdanlarına hapsederek pratiğe dökmelerini

yasaklayan tüm zâlim idareciler tâğuttur.

İşte kim ki içindeki ve dışındaki tüm tuğyanları, tüm tâğutları reddeder ve de Allah'a inanırsa:

"O kopması olmayan sağlam bir kulpa tutunmuştur. Allah işitici ve bilicidir."

Hak ve bâtıl, iman ve küfür, Allah ve tâğutlar, Allah'a kulluk ve tâğutlara kulluk, Allah'a kulluğun sonucu ve tâğutlara kulluğun sunuşları bütün delilleriyle insanlara tanıtıldıktan sonra, her şey açık ve net olarak ortaya konulduktan sonra, artık kim aklını başına alır da tüm tâğutları reddedip, Rabbi tarafından arş'tan, kürsîden, uzatılmış kopmaz, kırılmaz, pörsümez ipine sımsıkı sarılırsa, Allah'ın ipine tutunursa, yâni İslâm'a girerse, Kur'an'a tutunursa, hidâyeti tercih ederse, yâni bu ipe ilk el atma anlamına kelime-i tevhidi söylerse ve söylediği bu kelimenin muhtevasına uygun bir hayat yaşamaya karar vererek, böyle bir hayatı devam ettirerek, bu ipi hiç bırakmamaya çalışırsa işte o, kesin kurtulmuştur.

Aklı başında olan herkesin mutlak yapması gereken şey işte budur. Aklı başında olan kişi bugün var, yarın yok olan, gelip geçici olan, fâni olan, bâtıl olan, gölgeden ibaret olan, ölümlü olan, bir gün kırılıp dökülecek olan, kendisine tutunanları, kendisine yaslananları, kendisine bel bağlayanları bir gün ölümüyle düşürüp, kırıp, bırakıp gidecek olan tâğutların, Firavunların, Nemrutların ve çağdaş tâğutların, kendi görüşlerini, kendi düşüncelerini Allah kanunlarının önüne geçirmeye çalışan tüm sahte mâbudların kulplarına yapışmayı reddederek, "Hayyu Kayyum" olan, ezelden ebede hep var ve diri olan, hiç ölmeyecek ve kendisine tutunanları hiç kırıp dökmeyecek olan, hayal kırıklığına düşürmeyecek olan, her şeyin var edicisi ve varlığını devam ettiricisi olan, bir an bile varlıklarından gafil olmayan, onları asla ihmal etmeyen, şaşmaz, yanılmaz, uyumaz, uyuklamaz olan Allah'a ve onun dinine sarılmak zorundadır.

Aklı başında olan herkes göklerin ve yerlerin mülkünün tamamı kendisinin olan, gökte ve yerde ne varsa hepsine egemen olan, iz-ni olmadan huzurunda kimsenin söz söylemeye, şefaatte bulunmaya cesaret edemeyeceği, her şeyi bilen, bilgi kendisinden olan, o bildirmedikçe kimsenin ilminin mahiyetine erişme imkânı olmayan, kürsîsi gökleri ve yerleri kuşatmış olan, haberi olmadan bir yaprak bile düşmeyen, gökler ve yerler kabza-i kudretinde olan ve de bu özelliklere kendisinden başka sahip olmayan Allah'ın kulpuna tutunur ve lâ İlâhe

illallah der. Aklı başında olan birinin bundan başkasını yapması mümkün değildir. Çünkü sayılan şu özelliklere sahip başka birisi yok ki onu da İlâh bilelim ve onun da kulpuna tutunup ona da kulluk yapalım.

Allah'ın kanunları, tâğutların kanunları. Allah'a kulluk ya da tâ-ğutlara kulluk. Allah'ın dini, tâğutların dini. Allah'ın sistemi, tâğutların sistemi. Mü'min Allah dışındaki tüm tâğutların kulplarını reddeden ve Allah'ın kopmayan ipine kulpuna sarılan ve sadece Allah'a kulluk eden kişidir.

Hayatının bütün bölümlerinde Allah'ın arzularını uygulayan hayatında tâğutlara karışma alanı bırakmayan kişidir.

Bundan sonra bu konuyu biraz daha aydınlatmak için, Allah'ın kulpuna, Allah'ın dinine ve kitabına tutunan mü'minlerin durumunu ve bu Allah'ın kulpuna tutunmak istemeyerek tâğutlara kulluğa razı olan-ların durumunu anlatmak için bakın Rabbimiz şöyle buyurur:

257:"Allah mü'minlerin velisidir. Onları küfrün karanlığından imanın aydınlığına çıkarır. Kâfirlerin velileri ise tâğutlardır. Tâğutlar onları aydınlıktan karanlığa çıkarır. İşte onlar ateşin sohbetçisidirler ve orada ebedî kalıcıdırlar."

Allah mü'minlerin velisidir. Veli kimileri bu kelimeye farklı anlamlar yüklemişlerse de veli velâyet hakkına sahip olan varlık demektir. Bir varlık adına ona danışmadan tek taraflı karar verme makamında olan varlığa veli denir. Meselâ ben çocuğumun velisiyim. Onun adına ona danışmadan karar verme makamındayım. Velisi olduğum ve adına ona sormadan karar verme makamında olan ben ona istediğim şeyleri emreder, istediğim şeyleri yasaklarım. İstediğim okulda okutur, istediğim kişilerle arkadaşlık kurmasını sağlar, istediğim kişilerle ilişkisini yasaklarım. Allah da bizim velimizdir. Yâni bize sormadan bize bizim adımıza tek taraflı karar alma makamındadır Rabbi-miz. İstediğini emreder istediklerini de yasaklar.

Öyle değil mi? Meselâ namazı emrederken bize danıştı mı Allah? Zinayı yasaklarken ey kullarım! Ben bunu yasak kılacağım! Ne dersiniz? Nasıl düşünürsünüz? Fikriniz nedir bu konuda? Diye bize sordu mu Allah? Hayır, Allah bizim velimizdir, velâyetimiz elinde olandır ve bizim adımıza aldığı kararlar konusunda velâyeti altında olan bizlere asla danışmaz.

İşte velinin anlamı budur. Vali, vilâyet ifadeleri de buradan gelmektedir. Vali, yâni vilâyette, velâyeti altında bulunan insanlar konusunda onlara danışmadan karar verme makamında olan kişi demektir. Valinin anlamı budur. Ve kâfirlerin müslümanlar üzerine velâyet hakkı yoktur âyeti de bunu anlatır. Yâni vilâyette vali olarak müslü-manlara sormadan onlar adına karar verme makamına kâfirler oturtulmamalıdır.

"Mü'minler mü'minleri bırakıp da kâfirleri veli edinmesinler."

(Âl-i İmrân: 28)

Yâni mü'minler mü'minleri bırakıp da kâfirleri velâyet makamına kendileri adına karar verme makamına oturtmasınlar. Kâfirler karar verip, kâfirler kanun yapıp müslümanlar da kendilerinden olmayan bu kâfirlerin yaptıkları kanunları uygulamaya kalkmasınlar. Âyetin sonunda da eğer mü'minler bunu yaparlarsa onların Allah katında en ufak bir değerleri kalmamış, Allah'ın yardımını da kaybetmişlerdir bu-yurulmaktadır.

Evet veli, vali budur. Çünkü vali karar verecek ve müslümanlar da kendi adlarına bu valinin verdiği kararı uygulayacaktır. Öyleyse mü'minlere veli olacak, vali olacak, idareci olacak insanların mutlaka mü'minlerden olması emrediliyor.

Ama acaba bu mânâları unutturmak için mi? Yâni mü'minlerin başına kâfirlerin de idareci olmasını sağlamak ve böylece mü'minleri köleleştirmek için mi bilmiyorum, insanlar bu veli kelimesini çok çarpıtmışlar. Veli deyince bugün insanlar hiç de bunu düşünmüyorlar. Veli, işte gökte alan, yerde yiyen, gaybı bilen, eteğine yapışılan, cennet olurlayan, cehennem sınırlayan birileri anlaşılıyor şimdi. Hep böyle anlattılar çünkü.

Bu anlamı şeytana nasıl yükleyecekler bunu merak ediyorum. Yâni eğer veli deyince bunlar anlaşılacaksa, bunlar düşünülecekse, o zaman bakın Allah bir âyet-i kerîmesinde şeytanın veli olduğunu haber verir:

"... Muhakkak ki şeytanı inanmayanların velisi kıldık"

(A'râf: 27)

Yine aynı sûrede:

"Onlar Allah'ı bırakıp da şeytanı kendilerine veli edindiler. Ve böylece kendilerinin doğru yolda olduklarını zannettiler"

(A'râf: 30)

Buyurulmakta ve şeytanın veli olduğu anlatılmaktadır. Eğer veli kelimesini az önceki mânâda anlayacaksak, o zaman şeytana na-sıl veli diyeceğiz? Ama Allah'ın anlattığı son derece açıktır ki, şeytan kâfirlerin velisidir. Yâni şeytan onların hayatında onlara danışmadan karar alma makamındadır. Ya da onlar şeytanı kendi hayatlarında, kendileri adına karar verme makamına oturtmuşlar. Şeytan karar ver-miş, onlar uygulamışlar.

Bakın bu âyet-i kerîmenin devamında da yine tâğutların kâfirlerin velisi olduğu anlatılıyor. Kafirlerin velisi de tâğutlardır. Onlar velâyetleri altındaki kâfirleri nurdan, aydınlıktan karanlıklara götürürler buyuruluyor.

Şimdi eğer veli kelimesine az evvelki anlamı yükleyecek olursak acaba tâğutlara nasıl veli diyeceğiz? Allah tâğutlar için veli diyor. Yâni bu tâğutların gaybı bilen, gökte uçan, denizde yürüyen, Allah'ın ermiş kulları olduklarını nasıl söyleyebileceğiz? Ama veliyi Kur'an'ın ifade buyurduğu biçimde velâyet anlamına anladığımız zaman, tâğut-ların kâfirler adına karar verme makamında kişiler olduğunu anlamakta zorluk çekmeyeceğiz demektir. Yâni kâfirler tâğutları kendilerine veli edinmişlerdir. Bu tâğutlar velâyeti altında olan bu kâfirler adına karar alırlar ve bu kâfirler de kendileri adına karar alan bu tâğutların kararlarını uygularlar.

Allah buyurur ki; Allah mü'minlerin velisidir. Yâni mü'minler adına onlara danışmadan tek taraflı karar verendir. Ve velimiz olan Rabbimiz bizim adımıza, kulları adına onlara danışmadan aldığı kararlarla onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. A'râf sûresinin 196. âyetinde ifade edildiği gibi:

Arşından, kürsîsinden kopmayan, sapasağlam bir ip uzatarak, bir kitap göndererek, bizim adımıza aldığı kararlarını o kitabında bize bildirerek bizi karanlıklardan aydınlığa çıkarır.

Rabbimiz kendisinin velâyetini kabul eden, gönderdiği kitapla ilgilenen, aldığı karalar istikâmetinde bir hayat yaşamaya karar veren kullarını küfür karanlıklarından, şirk karanlıklarından iman aydınlığına, İslâm aydınlığına çıkarır. Zulümât küfürdür, nûr da İslâm'dır.

Dikkat ederseniz burada zulümât kelimesinin çoğul olarak zikredildiğini, nûr kelimesinin ise tekil olarak zikredildiğini görüyoruz. Bu gerçekten çok calibi

dikkat bir husustur. Çünkü zulümât çoktur, küfür çoktur, bâtıl sayılamayacak kadar çoktur, ama o bâtılı yok edecek nûr bir tektir. İslâm bir tektir.

Demek ki Allah'ın nûruyla ilgi kuramamış, Allah'ın kitabıyla tanışamamış, Allah'ın dinini kabul edememiş kişi karanlıklar içindedir. Allah'ın nûruyla aydınlanmayan yerler, gökler, gece ve gündüzler zifiri karanlıktır. Allah'ın nûruyla aydınlanmayan gözler kör, kulaklar sağır, kalpler bin türlü şüphe ve tereddütler içinde, bin türlü ıstırap ve buhranlar içinde çırpınır durur.

Allah'ın kitabıyla aydınlanmayan gönüller vesveselerle, ku-runtularla, cinler ve şeytanlarla dolar. Allah'ın nûruyla aydınlanmayan hayat var olmanın tadını alamaz. Hayatının tadını almak isteyen, varlığının farkında olmak isteyen akıllı kimseler, Allah'ın kendilerine sunduğu bu kulpa tutunmak zorundadırlar.

Evet mü'minlerin velisi olan Allah, onlar adına aldığı kararlarla, onlara gönderdiği kulluk kitabıyla onları karanlıklardan, küfür karanlıklarından, şirk karanlıklarından, cehalet karanlıklarından, hevâ ve heves karanlıklarından, terbiyesizlik, ahlâksızlık ve nankörlük karanlıklarından, şüphelerden, tereddütlerden, vesveselerden aydınlığa çıkarır.

Allah, kendisini veli kabul eden, velâyetini kendisine teslim e-den, seçimini kendisi için seçim kabul eden, yâni iradesini kendisine teslim eden, kendisi adına aldığı kararlara teslim olup, hayatını onun kulluk maddelerine göre düzenleyen mü'minlerin ellerinden tutar, onları zulmetlerden, karanlıklardan çıkarır, dosdoğru yolda, hem dünyada hem de ukbada onları sonsuz mutluluğa erdirir.

"Kâfirlerin velileri de tâğutlardır. O Tâğutlar da onları aydınlıktan karanlıklara çıkarırlar. İşte onlar cehennemliklerdir. Orada ebedî olarak kalırlar."

Kâfirlerin velileri de tâğutlardır. Kâfirlerin karar alma mercileri tâğutlardır. Onlar da hayatlarında tâğutları karar verme makamına oturturlar ve bu tâğutların kendileri adına aldığı kararları uygulamaya koyarlar. Bunlar aslında kendilerini yaratan ve gerçek velileri olan Allah'ın sapasağlam kulpuna, dinine, kitabına ve kendileri adına aldığı kararlara sımsıkı sarılarak tüm tâğutları inkâr etmeleri gerekirken, tamamen aksini yapmışlar, tâğutları veli bilmişler, onların arzularına, onların kanunlarına boyun bükmüşler ve onlara kulluk yapmaya karar vermişlerdir.

İşte bu kâfirlerin velisi olan tâğutlar da velâyetleri altında bulunan kulları adına onlara danışmadan aldıkları kararlarla onları nûrdan, hidâyetten, aydınlıktan, İslâm'dan, huzurdan, sükûndan koparıp türlü türlü karanlıkların kucağına götürüp atmışlardır.

Demek ki Allah'a kulluktan kaçan, Allah'ın velâyetini kabul etmeyen insanların başına kuzgun gibi tâğutlar çöker ve zorlamayla, dayatmayla, hile ve aldatmalarla onları her taraflarından kıskıvrak bağlarlar. Zulüm ağlarına düşürürler onları. Yularlarını ellerine alırlar ve onların velileri olurlar. Onları nûrdan, imandan, İslâm'dan, Allah'a kulluktan, yaratılışlarından, fıtratlarından, insanlıklarından, doğru yoldan çıkarıp karanlıklara, küfre, inkâra, ilhada sürüklerler. Gidilmeyecek yollara sürüklerler onları.

Çünkü tâğutlar aydınlık yolları sevmezler. Aklı, ilmi, düşünceyi fesada verirler. Ahlâkı ve fıtratı bozarlar. Allah ve Resûlüyle yarış iddiasıyla yapılmayacak şeyleri yaparlar. Peşlerine taktıkları kullarını belâların kucağına taşırlar. Boyunlarındaki ipin ucunu, o ipin de, kendilerinin de sahibi olan Allah'a vermeyerek kendi ellerinde tutmak isteyen, ya da onu boşlukta tutmak isteyen herkesin iplerini ellerine alırlar ve onları kendilerine kul köle edinirler.

İnsanlar güya Allah'a kulluktan kaçarken bu defa tâğutların kulu kölesi olurlar. Allah'ı inkâr eden, velâyetini Allah'a vermeyen kişi binlerce tâğutun kulu olur. Bir tek Allah'a kulluktan kaçarken pek çok tâğutlara kulluğa razı olur. Meselâ Allah'a kulluktan kaçan kişi evvela kendisini Allah'a kulluktan koparıp ayaklarını kaydırmak için fırsat kollayan şeytanın kulu durumuna düşer. Sonra onu Allah'ın arzularından koparıp kendi arzu ve şehvetlerinin kulu kölesi durumuna düşürmek isteyen nefsinin kulu durumuna düşer. Daha sonra başkaları, karısı, babası, anası, çocukları, akrabaları, kavmi, kabilesi, milleti, devleti, politik ve dini liderleri, ağası, patronu, çevresi, âdetleri, töreleri, modası ve daha yüzlerce tâğutların kulu kölesi durumuna düşecektir.

Görüyoruz işte, Allah'ın velâyetini kabul etmeyen insanlar, bir tek Allah'a kulluktan kaçarken yığınlarla tâğutun kulu kölesi olmuşlar. Kimisi şeytanın kulu, kimisi nefsin kulu, kimisi modanın kulu, kimisi şehvetlerinin, kadının, âdetlerin, törelerin, kanun koyucuların, çevrenin, ağalarının, patronlarının kulu, kimisi bu âlemde sebepler nizamı üzerinde galip ve müessir zannettikleri, zarar ve felâketler anında kendilerinden medet bekledikleri, kendilerine sığındıkları,

kendilerini kurtarıcı olarak bildikleri kimselerin kulu.

Yâni güya bir tek Allah'a kulluktan kurtulup özgürlüğe kavuşa-caklarını zanneden bu insanlar, boyunlarına pek çok varlığın kulluk iplerini takmışlar ve onların çektikleri yere gitmek zorunda kalmışlardır. Hepsini aynı anda razı etmek zorunda kalmışlar, kalpleri parça parça olmuş, burunlarına vurulmadık zincir kalmamış, zillet ve meskenetin esfeline düşmek zorunda kalmışlardır.

Öyleyse Allah dışındaki tüm tâğutları inkâr edip, hayatımızda onlara karışma alanı bırakmayıp, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu sadece Allah'ın eline verip, sadece Rabbimizi veli kabul etmek zorundayız.

Sadece Allah'ı veli kabul edip, kulluğumuzu sadece Allah'a yapıp, Allah'ın bizim adımıza aldığı kulluk maddelerine sımsıkı sarılıp bu karanlıklardan kurtulmak zorundayız. Bundan başka çaremiz de yoktur. Allah yardımcımız olsun inşallah.

Allah, son okuduğumuz âyet-i kerîmesinde kendisinin mü'min-lerin velisi olduğunu ve onlar adına aldığı kararlarla onların elinden tutup aydınlığa çıkardığını, kâfirlerin velilerinin de tâğutlar olduğunu, onların da velâyetleri altında bulunan insanları aydınlıktan karanlıklara sürüklediklerini anlatmıştı. Bundan sonraki âyet-i kerîmesinde de ken-disini veli olarak kabul eden bir peygamberiyle kendisini veli kabul et-meyen ve kendi kendine yeteceğini zanneden bir tâğutu karşı karşıya getirir. Allah'ın nasıl veli kabul edileceğini, tâğutun tâğutların nasıl reddedilmesi gerektiğini, tâğut karşısında nasıl davranılması gerekti-ğini ve tâğuta karşı nasıl bir mücâdele verilmesi gerektiğini bir misalle bakın şöyle anlatır:

258:"Allah kendisine mülk verdi diye Rabbi konusunda İbrahim'le tartışmaya gireni görmedin mi? Hani İbrahim: "Benim Rabbim diriltir ve öldürür" demişti. O da: "Ben de öldürür ve diriltirim" demişti. (O zaman) İbrahim: "Şüphe yok ki Allah güneşi doğudan getirir, hadi sen de onu batıdan getir!" deyince, o küfre sapan böylece afallayıp kalmıştı. Allah zâlimler topluluğunu hidâyete erdirmez."

Burada Allah'ın kendisine mülk verdi diye anlatılan kişi Hz. İbrahim'in doğup büyüdüğü Irak'ın zâlim hükümdarı Nemruttur. Allah kendisine mülk verdi diye devlet ve hükümdarlık verdi diye gururlanarak ya da başka bir deyişle bu nîmetin şükrünü nankörlükle yerine getirmeye çalışan bir tâğut. Hz. İbrahim'in ülkesinin kralı.

Hz. İbrahim'in babası Azer bu zâlimin baş memurlarından birisiydi. Nemrutun en gözde kullarından birisiydi. Hz. İbrahim babasının tâğuta kulluk zilletinin tamamen aksine küçük yaşından itibaren putlara, tâğutlara karşı bir nefret ve Allah'a karşı büyük bir sevgi beslemektedir. Büyüyüp peygamber olduktan sonra gerek babasına, gerek içinde yaşadığı toplumuna ve gerekse zâlim krala karşı çok amansız bir mücâdele başlattığını görüyoruz.

Allah'a olan imanını amele dönüştürmek adına, daha önceki âyette imanın ilk şartı olarak anlatılan tâğutu reddetmek, imanını a-mele dönüştürmek adına putları kırdı. Bunun üzerine babası alelacele kralın (Nemrut'un) huzuruna çıkıp oğlunu ona şikâyet etti. O bizim İlâhlarımızı kırdı. Ona gereken ceza verilsin, diye oğlunu krala ihbar etti. İşte bunun üzerine Hz. İbrahim kralın huzuruna çıkarıldı. Ve aralarında bir konuşma geçti.

Anladığımız kadarıyla Hz. İbrahim bu dünyanın en zâlim ve en güçlü kralının huzuruna çıkınca bu zâlim tâğut ona kendisinin Rab olduğunu İlâh olduğunu ilan etti. Hz. İbrahim de onun karşısında onun bir zâlim olduğunu, asla Rab olmadığını, İlah olmadığını Rab ve İlah olarak sadece âlemlerin Rabbi olan Allah'a iman ettiğini haykırınca Nemrut: "Ey İbrahim! Bu ülkenin Rabbi benim! Sizin benden başka Rabbiniz yoktur! Bu ülkede söz sahibi benim! Bu ülkede kanunlar benim ağzımdan çıkar! Bu ülkede hâkimiyet bana aittir! Söylesene ey İbrahim! Senin o benden başka bahsettiğin Rab kimdir? Diye sorar. İbrahim (a.s) da buyurur ki: "Benim Rabbim, Rabb'ul âlemin olan, gökte ve yerde ne varsa hepsinin Rabbi olan, tüm varlıkları yaratan ve tüm varlıklara hükmeden, öldüren ve diriltendir!" Hz. İbrahim kendisine ilk olarak yegâne Rab ve İlâh olan

Allah'ın hayat ve ölüm konusunu ortaya atmış ve İlâh olanın bir sıfatını gündeme getirmiştir.

Zâlim Nemrut bu sözler karşısında sarsılmıştı, ama bu duru-munu çevresindeki kendisini rab ve ilah kabul etmiş olan kullarının dikkatlerinden gizlemeye çalıştı. Hain insanların akıllarını sömürebilmek için demagojiye başvurur. Böyle bir durumda, o gün de, bugün de tüm zâlim tâğutların, tüm despot idarecilerin baş vuracakları tek şey kavramlarla oynamak ve çevrelerinde kendilerine kulluk yapan basit düşünceli insanların bir türlü harekete geçmeyen ve olmayan akıllarıyla dalga geçmek. Vatan, millet, sakarya gibi konularla meseleyi kamufle etmek. Bakın Nemrut durumu idare etmek üzere bir demagoji yapar ve der ki:

"Dedi ki ben de diriltir ve öldürürüm."

Rivâyetlere göre iki adam getirtir; birini öldürür, diğerini serbest bırakır. Ve der ki; baksana ben de diriltir ve öldürürüm. İşte bir tâğutluk örneği. Bu hayatı düzenleyenler bizleriz. Yaşatan da biziz, öl-düren de. Biz istedik mi öldürürüz. Biz istedik mi asarız. Biz istedik mi keseriz. Biz istesek size nefes bile alma imkânı bırakmayız. Şu anda yaşıyorsanız bizim sayemizde. Ya da falanın sayesinde. Allah'la boy ölçüşmeye çalışan tâğutların her devirde aynı tavrı sergilediklerine şahit oluyoruz.

Ama bakın iman zaafı içinde olanlar, Allah'a gereği gibi itimat etmeyenler, Allah'ın herkesten güçlü olduğu konusunda şüpheleri olanlar bu dünyanın en güçlü tâğutları karşısında tir tir titrerlerken bakın Allah'ın kahramanı Hz. İbrahim ne yapıyor? Allah için hareket eden kişi tek kişi de olsa, karşısındakiler de tüm dünya bile olsa Allah'ın yardımıyla onun galip geleceğini anlatan bir tavırla Hz. İbrahim'in Nemrut karşısında dimdik durduğunu görüyoruz.

Nemrut Allah'ın sıfatlarını kendisinde görüyordu. Madem ki ben de öldürüyor, ben de diriltiyorum, öyleyse ben de İlâhım, ben de Rabbim diyordu. Öldürme ve hayat verme yetkisini kendisinde görüyordu.

Tıpkı bugün Allah'ın bu sıfatını kendilerinde gören ve gururla yeryüzünde tüm İslâm âlemini, tüm müslümanları bir daha dirilme-yecek şekilde öldürdüklerini zanneden tâğutların, tüm dünyaya Rablik çığlıkları atarken, unuttukları insanların gerçek Rabbi tarafından İslâm dünyasının yeniden dirilişi karşısında ödleri kopacak ve dilleri tutulacak noktaya geldikleri gibi.

Nemrutun demagojiye kaçtığını gören Hz. İbrahim buyurdu ki:

"Şüphe yok ki Allah güneşi doğudan getirir, haydi sen de onu batıdan getir! Deyince böylece o kâfir afallayıp kaldı."

Diyor ki İbrahim (a.s): Ey insanlara Rablik ve İlahlık iddiasında bulunan zâlim! Ey Allah'ın sıfatlarına sahip olduğunu, öldüren ve dirilten olduğunu iddia eden tâğut! Hayat veren ve öldüren zat aynı zamanda tüm varlıkları istediği gibi idare eden, onlara söz geçiren, onlara ferman edebilen zattır. Aya, yıldızlara, semaya, arza, bulutlara, yağmurlara, bitkilere ve tüm varlıklara söz geçiren zattır. Eğer bu zat sen isen, haydi bakalım benim Rabbim güneşi doğudan çıkarıyor, sen de onu batıdan getir! deyince kâfirin dili tutuldu, apışıp kaldı. Diyecek bir şey bulamadı.

Bu, tartışmada bir usuldür. Eğer karşımızdaki sözü çarpıtarak çevredeki kişilerin kafalarını karıştırmaya yönelirse, Hz. İbrahim'in burada yaptığı gibi biz de daha açık bir delille geçerek onun ağzını kapatmayı becereceğiz inşallah.

Geçen haftaki dersimizde okuduğumuz son âyet-i kerîmesin-de Rabbimiz, bizi bundan yüz yıllar öncesine, takriben iki bin yıl öncesine götürerek, o dönemde Allah'ın elçisiyle kendisine mülk verdiği bir tâğutun tartışmasını anlatmıştı. Bu tartışmayla anladık ki Rabbimiz dilediği insanlara güç verir, kabiliyet verir, yetenek verir, mal verir, mülk verir saltanat verir. Ve bu verdikleriyle insanları imtihan eder. Ve belki de böyle bir imtihana en fazla tabi tutulanlar yeryüzünde egemen olanlar ve saltanatlarıyla insanlara hakim olanlar ve de Allahu Teâlâ-nın kendilerine verdiği bu imkânlarla, bu fırsatlarla Allah'ın kullarına karşı tanrılık iddiasında bulunanlardır.

Eğer bunlar Allah'ın kendilerine verdiği bu güç ve kuvvetle, bu imkân ve saltanatla Allah'a kulluğa yönelselerdi yâni Allah'ın önünde secdeye kapanarak, Allah'ın şanını yüceltseler, kendi hiçliklerini anlayarak, kulluklarını anlayarak Allah'ın velâyeti altına girselerdi, onun arzularını uygulamaya çalışsalardı, elbette hem dünyada, hem de uk-bada daha şerefli bir hayata kavuşacaklardı. Dünyada şerefli bir hayat, öbür tarafta da cennet onların olacaktı. Ama ne gariptir ki bu insanlar Allah'ın kendilerine verdiği güç ve saltanatla, Allah'ın kendilerine bahşettiği imkân ve fırsatlarla Allah'ın karşısına geçip: Ben de Rabbim. Ben de İlâhım. Ben de Melikim. Ben de mâlikim, demek zorunda kalmışlar sanki. Demek zorunda kalmışlar dedim, çünkü güç ve kuvvetleri,

imkân ve saltanatları onları aldatmıştır.

Varlıklı kişiler, Allah'ın kendilerine imkân ve fırsat verdiği kişiler çoğu zaman bu nîmetlerin vericisi olan Allah'ı unutmuşlar, istiğna duygusuna kapılmışlar, bu nîmetlerin kendilerine iyi insan oldukları için, imtihanı kazandıkları için verildiğini zannetmişler ve kendilerinin büyük insan olduklarını kabul etmeye başlamışlardır. Bir de bundan şunu anlıyoruz ki; Allah kâfirlere de mülk verebilir. Bir kimseye bolca mülk ve imkân verilmesi, o insanın faziletli bir insan olduğunu göstermez.

Allah'ın kendilerine mülk ve saltanat verdiği insanlar kendilerinin İlah olduğunu iddia etmeye başlayıvermişler. Bu neyin nesiydi böyle? Onları var eden Allah değil miydi? Yaratılışları kendi ellerinde miydi? Ellerindeki imkânların tamamını, o güçlerini o saltanatlarını onlara veren Allah değil miydi? Yarın vakti geldiği zaman onların tama-mını alacak olan Allah değil miydi? Vakti gelince ölmemeyi, Allah'ın kaderine teslim olmamayı becerebilecekler miydi? Kendilerinden öncekilerin bu kadere karşı gelemediklerini, vakti gelince ölüp gittiklerini görmüyorlar mıydı bu insanlar?

Yâni bu Nemrutlar, bu Firavunlar ve şu anda da kendilerinin İlâhlığını iddia edenler acaba kendilerinden önce yaşamış olan babalarının dedelerinin birer birer mülk ve saltanatlarını bırakıp hayata veda ederek gittiklerini görmemişler miydi? Evet her gün görüyorlardı ama, gariptir ki bu insanlar unutuyorlar işte. Güç ve kuvvet kendilerinde olduğu zaman onları hiç kaybetmeyeceklerini zannediyorlar. Sıhhat ve sağlıkları yerinde olduğu zaman onları hiç kaybetmeyeceklerini zannediyorlar.

İşte bakın burada bir örnek olarak kendisine güç ve kuvvet verdiği, imkân ve saltanat verdiği birini gözler önüne seriverdi Rab-bimiz. İbrahim (a.s) insanlığın imamı, müslümanların ve Rasulullah'ın atası olan o büyük insan dedi ki:

"Benim Rabbim hem diriltir hem de öldürür!"

Bunun üzerine o azgın tâğut da dedi ki:

"Ben de öldürür ben de diriltirim!"

Şu çelimsiz insanın tavrına bakın. Allahu Teâlâ kendisine yetki vermiş, Allah onu o makama çıkarmış. Allah'ın kendisine verdiği o güç ve saltanatla gerçekten mâsum olan, suçsuz olan yâni ölümü hak etmemiş olan insanları,

mazlumları öldürebiliyor. Suçsuz insanları hapse atabiliyor. Ve gerçekten Allah'ın yasalarına göre Allah'ın kitabına göre işlemiş oldukları suçlardan dolayı yaşamaları bitmesi gereken, yâni recm edilmeleri veya elleri kesilmesi gereken insanları da Allah'ın yasalarını, Allah'ın kitabını görmezden gelerek affediyor ve onlara hayat hakkı verebiliyor.

İşte tüm sahte Rablerin, tüm sahte İlâhların özelliğidir bu. Allah'ın yasalarına göre suçlu olanların suçsuz, suçsuz olanların da suçlu görülerek muamele yapılması. Dün de bugün de bunu yapanların tamamı İlâhlık iddiasında bulunmuş insanlardır. Onun için diyor ki bakın: "Ben de öldürür ben de diriltirim!"

Rivâyetlere göre birisi suçlu ötekisi suçsuz iki adam getirtir Nemrut. Suçsuzu öldürür, suçluyu da serbest bırakır. Ve der ki; "Bak öldürülmesi gerekeni dirilttim, yaşaması gerekeni de öldürdüm. Ben de öldürür, ben de diriltirim. O halde ben de İlâhım."

İşte böyle Allah yasalarına göre suçlu birini serbest bırakıp suçsuzlara hayat hakkı tanımamak, onları kodeslerde tutup akıl ve hayale gelmeyecek biçimde onları fitnelere uğratmak tüm tâğutların, tüm sahte İlâhların ve tüm zâlimlerin sıfatlarıdır. Gerçekten de sahte tanrıların bütün amelleri, bütün işleri, bütün hükümleri işte böyledir. Çünkü Allah'ın hükümlerini beğenmeyen, Allah'a kafa tutan, Allah'la yarışmaya çalışan birinden bundan başkası da beklenmez.

Bu defa Hz. İbrahim dedi ki:
"Benim Rabbim güneşi doğudan getiriyor. Hadi sen de onu batıdan getir! Deyince kâfir şaşırıp kaldı."

Bakın birinci tartışmanın konusu insanların Allah'ın kendilerine verdiği hür iradeleriyle ulaşabilecekleri bir konudur. Ama buradaki tartışmanın ikinci bölümünde ise insanların hür iradelerine verilmeyen yâni insanların iradelerinin hiç sökmeyeceği iradeleriyle insanların ulaşamayacakları bir konudur. Yeryüzünde bu iki konuyu ayırmamız gerekiyor. Birisi yeryüzünde Allah tarafından insanların iradelerine bırakılmış konular, ötekisi de insan iradesiyle ulaşılamayacak alanlar.

İşte yeryüzünde bugüne kadar ve bugün de dahil kendilerini Allah yerine koymuş, Allah kanunlarının yerine kendi arzularını oturtmaya ve insanları buna

itaat ve ibâdete zorlamış (İslâm'da ibâdetle itaat aynı mânâya gelir de onun için böyle söyledim) insanları kendi arzularına itaate zorlamış tüm sahte tanrıların ve tanrıçaların insanları aldattıkları konu işte bu birinci konudur, birinci alandır.

Allahu Teâlâ muradı gereği yeryüzünde insanlara irade vermiştir. Allah'ın kendilerine verdiği bu iradeleri gereği insanlar yeryüzünde Allah'ın arzularına uygun bir hayat yaşayabilecekleri gibi bu iradeleri gereği Allah'a rağmen, Allah'ın dinine, Allah'ın kitabına ve isteğine rağmen Allah'a isyan ederek bir hayat yaşama hakkına da sahiptirler. Yâni Allah'ın kendilerine verdiği bu iradeleri gereği insanlar imanı da küfrü de, hidâyeti de dalâleti de seçebilme hakkına sahiptirler. Allah'ın istediği razı olduğu bir hayatı da Allah'ın istemediği ve yasak kıldığı bir hayatı da tercih edebilme hakkına sahiptirler.

Bu hakkı onlara Allah vermiştir. Yâni Allah'ın yasaklamasına rağmen insanlar kendilerine verilmiş bu iradeleriyle içki içebilirler, zina edebilirler, adam öldürebilirler, Allah'ın koyduğu düzeni bozabilirler, Allah'ın yasalarını değiştirebilirler. Zulmedebilirler, haksızlık yapabilirler, yeryüzünde Allah'a rağmen Allah'ın istemediği bir hayat tarzını yaşayabilirler.

Ama unutmayalım ki bu Allah'ın kendilerine verdiği özgür iradeden kaynaklanmaktadır. Ve hiç şüphe yoktur ki insanlar kendilerine verilmiş olan bu özgür iradelerinin bedelini mutlaka bir gün ödeyeceklerdir. Yâni mutlaka bu insanlar kendilerine verilmiş olan bu özgür iradeleriyle istedikleri biçimde hareket etmelerinin bedelini bir gün ödeyeceklerdir. Müslümanca yaşamalarının karşılığında cennet, kâfir-ce ve zâlimce yaşamalarının karşılığında da cehennemi bulacaklardır.

İşte bu insanların hür iradeleriyle yeryüzünde ulaşabilecekleri, yapabilecekleri alandır. Ama bir de insanların yeryüzünde özgür iradeleriyle asla ulaşamayacakları müdahale edemeyecekleri veya yapamayacakları alanlar vardır. Yâni makamları, konumları, güçleri kuvvetleri ve saltanatları ne olursa olsun kendilerinin asla ulaşamayacakları, iradelerinin sökmeyeceği alanlar da vardır. Bu sahte İlâhlar, bu bölümü hiç gündeme getirmeyen, sadece iradeleriyle ulaşabilecekleri birinci bölümü gündeme getiren bu zâlimler: "Biz de Tanrıyız! Biz de İlâhız! Biz de İlahlık sıfatlarına sahibiz. Bizi de Rab kabul etmek zorundasınız. Bizim kanunlarımıza ve arzularımıza da uymak zorundasınız. Bizim de emretme ve yasaklama hakkımız vardır! Diyerek insanların düşünceleri üzerinde baskılar kurmaya çalışıyorlar. İnsanların inançlarına

ipotekler koymaya çalışıyorlar. İnsanları Rablerine kulluktan koparıp kendilerine kul köle yapmaya çalışıyorlar. Ama iradeleri gereği kendilerine bırakılmış bu sahâlârda İlâhlık taslamaya kalkışırlarken beri tarafta kendi iradelerinin yetmeyeceği ve saltanatlarının sökmeyeceği konular söz konusu olunca da apışıp kalıyorlar, aptallaşıp kalıyorlar, donup kalıyorlar.

Dün Allah'ın peygamberi İbrahim (a.s) Allah düşmanı Nemruta demişti, biz de bugün aynı âyetle günümüzün İlâh taslaklarına, Allah kanunları ortadayken, Allah kanunlarını beğenmeyerek, Allah'ın kitabı ortadayken kitabı diskalifiye ederek, kendilerini Allah makamın-da görerek daha iyisini yapmaya kalkışan bugünkü İlâh taslaklarına da diyoruz ki: "Bizim Rabbimiz, bizim hayat programımızı kendisinden almak zorunda olduğumuz Rabbimiz güneşi doğudan getiriyor, hadi gücünüz yetiyorsa siz de onu batıdan getirin!" Hadi eğer siz de Rab-sanız, siz de İlâhsanız, yeryüzünde biz de egemeniz! Biz de güç sahi-biyiz! Bu insanlar üzerinde biz de söz sahibiyiz! Biz de istediklerimizi öldürür, istediklerimizi diriltiriz! Biz de dilediklerimizi affeder, diledik-lerimizi kodeslerde süründürürüz! Biz de istediğimiz gibi hareket ederiz! Eğer bizim kanunlarımıza uymazsanız, bizim arzularımızdan çıkarsanız dünyanızı zindan ederiz! Diyen bu sahte İlâhlardan bir tanesi ya da hepsi birleşsinler güneşe emretsinler de sadece bir gün o güneşi batıdan doğdursunlar.

Yapabilirler mi bunu? Evet egemenlik bizdedir, emretme ve yasaklama hakkı bizdedir diyerek yeryüzünde tanrılık iddiasında bulunan bu insanlar bıraktık güneşe söz geçirmeyi acaba vücutlarının en küçük parçası olan saçlarına ya da tırnaklarına söz geçirebiliyorlar mı? Saçlarının ağarmasını ya da tırnaklarının uzamasını engelleyebiliyorlar mı? Buna yetecek kadar güçleri var mı? Allah'ın arzında Allah'ı diskalifiye ettiklerini zannederek, Allah'ın kullarına egemen olduklarını zannederek diledikleri şekilde zulme dayanan bir sistem kurup da insanlara hayat hakkı tanımayan, insanların özgürce Rablerinin emirlerini yerine getirmelerine engeller koyan, inançlarına, düşüncelerine hattâ kalplerine bile baskı kurup Allah'ın mülkünde: "Rabbim Allah!" demelerine bile izin vermeyen bu yeryüzünün sahte tanrıları ve tanrıçaları acaba ihtiyarlamalarına engel olabiliyorlar mı? Acıkıp susamalarına engel olabiliyorlar mı?

Gökyüzünden muhtaç oldukları bir yağmur damlasını bile indirmeye muktedir olamayan, yeryüzünden bir tek buğday tanesi bile çıkarmaya güç yetiremeyen, kendi vücutlarına bile söz geçiremeyenler nasıl olur da Hayyu

Kayyum olan, gökte ve yerde ne varsa hepsini idare eden mülk kendisinin olan Allah karşısında utanmadan: "Biz de mâlikiz." "Biz de İlahız" "Biz de emreder ve yasaklarız." "Biz de hayat programı yaparız." "Biz de öldürür ve diriltiriz." Diyebiliyorlar? Ama istedikleri kadar desinler, bir gün bir İbrahim çıkar, bir gün bir Allah dostu çıkar sözü ağızlarına tıkayıverir. "Benim Rabbim güneşi doğudan getiriyor Haydi sen de onu batıdan getir!" Deyiverir de:

"Kefere şaşırır kalır."

İşte onun ve onun gibilerinin tanrılığı bu kadardı. Tanrılıkları buraya kadardı. E hani tanrıydın sen? Hani İlâhtın? Ne oldu? Nasıl İlah oldun? Nasıl tanrı oldun sen? Allah kanunları dururken nasıl kanun yapmaya kalkıştın? İbâdet ve itaat edilecek yegâne varlık olan Allah dururken nasıl Allah'ın kullarını ona kulluktan koparıp kendine kul köle yaptın sen? Hani ne duruyorsun bu konuda bir şeyler söylesene! Şaşırıp kaldı kâfir, apışıp kaldı, aptallaşıp kaldı. Elbette:

"Allah zâlimlere hidâyetini nasip etmez."

Elbette Allah zâlimleri hidâyete ve başarıya ulaştırmaz. Elbette Allah yeryüzünde hakkı olmadığı halde zâlimlik yapan, Allah'a kulluk makamında bulunması gerekirken kendisini başka bir makamda bulunduran, Allah'ın arzında Allah'ın hakkını gasp ederek Allah'ın kullarına hükmetmeye kalkışan, egemenlik iddiasında bulunan bu tür zâlimleri hidâyetine ulaştırmayacaktır. Yâni bütün bu hakikatleri anlamaya onu ulaştırmayacaktır. İslâm'ı, Kur'an'ı anlama imkânı vermeye-cektir bunlara. Ama eğer bu tür insanlar bir gün kendi Rabliklerini bir tarafa bırakırlar da gurur ve kibirlerini kırarlar da, Allah'ın Rabliğine, Rab olan Allah'ın hâkimiyetine inanırlar ve Rab olan Allah'ın velâyeti altına girerek Allah'ın bu velâyeti altında olanlara indirdiği kitabının hükümlerine teslim olurlarsa ve bu kitabın yeryüzünde pratiğini uygulamasını göstermek üzere gönderilmiş olan peygambere tabi olurlarsa yâni kendiliklerinden karar vererek hidâyete talip olurlarsa Allah da onları hidâyetine ulaştıracaktır. Hidâyet Allah'ın elindedir .

Bundan sonra Rabbimiz velâyetini anlatan ikinci bir örnek daha anlatır. Hayyu Kayyum olan Rabbimiz, mü'minlerin işlerini çekip çeviren, onları karanlıklardan, bilgisizlik, cehalet ve olayları çözememekten dolayı içine düştükleri şaşkınlık karanlıklarından onları kesin bilginin aydınlıklarına ve nûra nasıl çıkardığını anlatmak üzere bir misal daha anlatacak Rabbimiz. Her ân şu âlemde cereyan eden öldür-me ve diriltme işinin nasıl gerçekleştiğini anlatacak.

259:"Yahut altı üstüne gelmiş bir şehre uğrayan kimse gibisini görmedin

mi? O: "Bunu bu ölümünden sonra Allah nereden diriltecek?" Dedi. Bunun üzerine Allah onu yüz sene öldürdü. Sonra onu diriltti ve "ne kadar kaldın?" diye sordu. O da: "Bir gün, yahut bir günden eksik kaldım!" dedi. Allah buyurdu ki: "Hayır yüz sene kaldın, öyle iken bak yiyeceğine ve içeceğine henüz bozulmamış. Hele eşeğine bak, hem bunlar seni insanlara karşı kudretimizin bir alâmeti kılalım diyedir. Hele o kemiklere bak onları nasıl birbirinin üzerine kaldırıyoruz? Sonra onlara nasıl et giydiriyoruz? Böylece gerçek ona açıkça belli olunca: "şimdi biliyorum ki, Allah her şeye kadirdir." dedi."

Burada anlatılan kişi de hadisenin geçtiği şehir de anlatılma-mıştır. Sahabeden pek çoğunun ifadesine göre burada anlatılan kişi Hz. Üzeyr'dir. Yine sahabeden bazılarının ifadesine göre bu şahıs Hz. Ermiya'dır. Lût'un (a.s) hizmetçisi Şaya diyenler de olmuştur.

Hadisenin geçtiği şehir konusunda da Kudüs şehri üzerinde durulmuştur. Bahtunnasır'ın saldırısı sonucu Kudüs'te oturan İsrâil oğullarının pek çoğu öldürülmüş, geri kalanlar da sürgün edilmiş ve Kudüs tamamıyla yakılmış, yıkılmış, yerle bir edilmiş. İşte bu manzarayı görünce demişti ki:

"Allah burasını ölümünden sonra nasıl diriltecek?"

Bunun birkaç anlamda söylendiğini düşünüyoruz.

1-) Allah yerin altı üstüne getirilmiş bu memleketi diriltecek bu-na inanıyorum ama nasıl diriltecek? Acaba bunun yasası nasıldır? Rabbimin buna gücünün yettiğine kesin iman ediyorum ama acaba bunun keyfiyeti nasıl olacaktır?

Veya inanıyorum Allah bunları tekrar diriltecek ama ne zaman diriltecek? Bunun zamanlaması nasıl ki diyordu, anlamak istiyordu, kavramak istiyordu veya bizzat bunu gözleriyle görmek ve itminana kavuşmak istiyordu.

2-) Ya da ben bunu istiyorum, ben buna sa'y ediyorum, ben bu şehrin ve şehir halkının dirilişine sa'y ediyorum, ben bu ülke insanının silkinmesini bekliyorum ama âcizim, bunun yolunu bilmiyorum, Allah bunu mutlaka yapacak, Allah ölmüş bu şehri mutlaka diriltecek, her şeyini kaybetmiş bu ülkeyi yeniden diriltecek ama galiba ben göremeyeceğim! diyerek hayıflanıyordu.

Yani kendisini sorumlu bildiği o toplumun dirilişi için kafa yoruyor,

düşünüyor ve çareler arıyordu. Ölülerin dirilişi hızlandırmak için çırpınıyor ve Allah'a dua ediyordu. Allah'ım, bu iş senin elindedir. Ölüleri ancak sen diriltirsin. Bu konuda yardımını esirgeme diye dua dua Allah'a yalvarıp yakarıyordu.

3-) Ya da bu ölüler nasıl dirilecek? Bu üzerlerine ölü toprağı serpilmişler, bu her şeylerini kaybetmişler, bu duyguları dumura uğramışlar nasıl dirilecekler? Heyhat! Hiç de hayat emaresi gözükmüyor. Hiç diriliş ümidi gözükmüyor. Ülkenin her tarafı dökülmüş saçılmış. Her yerde ölüm uykusu her tarafta ölüm sessizliği. Allah'ım ben bu toplumu nasıl dirilteceğim? Karanlık, karamsarlık ve ümitsizlik ifadesi dökülüyordu dilinden. Bunu söyleyen o maksatla söylemiyor, dirilişin mümkün olmadığını kast ederek ya da şüphe ederek böyle konuşmuyor. Bu sözleri çaresizlik umutsuzluk içinde bir dil sürçmesi olarak anlıyoruz. Çünkü yeniden diriliş konusunda, ümitsizlik küfürdür.

Orada ölüm sessizliğinin dışında hiç bir şey görememiş, bu sırada aklında birtakım sorular şekillenmiş "Allah burasını ölümünden sonra nasıl diriltecek?" gibi ve bu sorular kalbini etkisi altına almaya başlayınca:

"Bunun üzerine Allah onu yüz yıl ölü bıraktı. Sonra onu diriltti. Ve ona demişti ki: "Ne kadar kaldın?" O: "Bir gün veya bir günden az kaldım" demişti. Allah ona: "Hayır yüz yıl kaldın. Böyleyken yiyeceği-ne ve içeceğine bak ki henüz bozulmamış. Eşeğine de bir bak bunu yapmamız seni insanlara ibret kılmamız içindir. Kemiklere de bir bak nasıl bir araya getiriyoruz? Sonra da onlara etlerini giydiriyoruz demiştir"

Allah bunu göstermek için yüz yıl uyutuverdi onu. Tam bir asırlık bir uyku. Aradan geçen bir asır içinde Allah ölmüş mü'minleri ye-niden diriltti. Müminler Allah'ın izniyle silkinip, dirilip Kudüs'ü yeniden fethettiler ve otuz sene içinde yeniden şehri imar ettiler ve Kudüs'te hayat başladı.

Bunu bizzat gözleriyle görünce de dedi ki:

"Artık şimdi biliyorum ki gerçekten Allah her şeye güç yetirendir."

Veya işte, bu ülke Türkiye'dir veya İslâm dünyasının herhangi birisidir.

Her şey bitmiş, ölmüş, her şey yıkılmış, her şey harap olmuş. Ümmet yıkılmış, hilafet yok olmuş, medreselerinin üzerinde baykuşlar ötüşür, mescidleri fonksiyonlarını yitirmiş, sarıkları, cübbeleri kaybolmuş, kitapları sünnetleri mülga olmuş, dinleri imanları cihadları heyecanları pörsümüş, her şeyleri alabora olmuş, ümitsizlik karanlığı üzerlerine çükmüş.

İşte bu yıkılışı acı acı seyreden birileri de feryad ediyor. Ama kesinlikle inanıyoruz ki Allah bu ümmeti ölümünden sonra yeniden diriltecektir. Ölüm ve diriliş elinde olan, dilediğini öldüren, dilediğini dirilten Allah, inşallah bizim toplumu da diriltecektir.

Yine bakın Rabbimiz bundan sonra bu ihya ve imata ile ilgili, yaratma ve öldürme ile alâkalı bir misal daha anlatacak:

260:"Hani İbrahim: "Ey Rabbim, ölüleri nasıl diriltirsin bana da göster!" Demişti de Allah': "İnanmıyor musun?" Demişti. (Bunun üzerine) İbrahim: "Evet inanıyorum, ancak kalbimin mutmain olması için bunu istiyorum" Demişti. Allah da: "Dört kuş al! onları kendine alıştır. Sonra da onlardan her dağa bir parça koy, sonra da onları kendine çağır. Onlar sana koşarak gelirler. Bilesin ki şüphesiz Allah güçlüdür hakimdir."

İbrahim (a.s) dedi ki: "Ey Rabbim ölüleri nasıl diriltirsin? Nasıl dirilteceksin? Böyle bir soruyu kim soruyordu? İnanmayan birisi miydi bunu soran? Hayır bunu soran Allah'ın peygamberiydi. Az evvel okuduk Allah düşmanı Nemrut karşısında: "Benim Rabbim diriltir, benim Rabbim öldürür." diyen bir peygamberin dönüp de bu konuda inkâr içinde olduğunu söylemek mümkün değildir. İbrahim (a.s) burada diyordu ki: "Ey Rabbim! Ey hayat vermeye ve öldürmeye gücü yeten Rabbim! Ölüleri nasıl dirilteceksin?" derken ben biliyorum ve inanıyorum ki sen ölüleri diriltirsin fakat bu işi nasıl yaptığını bana göstermeni istiyorum diyordu. Buradaki soru edatı, var olduğu kabul edilen bir şeyin keyfiyetini öğrenmek için kullanılır. Meselâ Hasan'ın ilmi nasıldır? diye sormak Hasan'ın ilminin var mı? Yok mu? olduğunu sormak anlamına değil, Hasan'ın var olan ilminin derecesini sormak demektir.

İbrahim'in (a.s) bu sorusunun altında bir şüphesinin olmadığını bilen Rabbimiz bunu dinleyenlerin böyle bir zehaba kapılmamaları için de: "İnanmıyor musun?" buyurarak onun "İnanıyorum ya Rabbi!" demesini bize duyurmayı murad etmiştir.

Çünkü: İbrahim (a.s) alelade bir insan değil bir peygamberdi. Normal bir müslümanın Allah'a karşı kulluk görevlerini yapabilmek için bu ölmüşlerin dirilişi gerçekliğini gözleriyle görme ihtiyacı duymayabilir. Fakat bir peygamber insanları kendisine çağıracağı şeyi bizzat gözleriyle görmeliydi ki görevini en güzel biçimde yapabilsin. İnsanlara: "Sizi inanmaya çağırdığım şeyi ben gözlerimle gördüm. Siz cahilsiniz, ama biz biliyoruz. Siz körsünüz, ama biz görüyoruz!" diyebilmeliydi.

Peygamberlerin bunu diyebilmeleri için Rabbimiz tarafından onlara göklerin ve yerin işleyiş biçimleri göklerin ve yerin melekûtu, cennet, cehennem, öldükten sonra dirilme gibi hususlar apaçık gösterilmiştir. Konumları ve üslendikleri görevleri gereği Allah onlara bu ya-kîn bilgisini olarak öğretmiştir.

Evet İbrahim (a.s): "Ya Rabbi bunu bana göster!" deyince Rabbimiz buyurdu ki:

"İnanmıyor musun?"

İnsanları, varlıkları tekrar dirilteceğime inanmıyor musun ey İbrahim? Bir şüphen mi var bu konuda? İbrahim (a.s) buyurdu ki:

"Evet inanıyorum ama kalbim tatmin olsun için istiyorum."

İbrahim'in (a.s) kalbi mutmain olacaktı, tabii atamızın kalbi mutmain olunca da bizim kalbimiz de mutmain olacaktı. Bu münâsebetle Rabbimiz ölüleri nasıl dirilttiğini Bakara sûresinin 260. âyetinde anlatacak biz de gözlerimizle görmüş gibi olacak ve inanacağız.

Allah da hayatın, kuş gibi uçup giden bir şey olduğunu işaret etmek üzere, ve ölüleri nasıl dirilttiğini göstermek üzere buyurdu ki:

"Dört kuş al, onları kendine alıştır. Sonra onlardan her dağa bir parça koy, sonra da onları çağır. Onlar sana koşarak gelirler. Bil ki şüphesiz Allah Azîzdir, Hakimdir."

Rabbimiz buyuruyor ki Ey İbrahim dört kuş al ve onları iyice kendine alıştır. Yâni onlara iyice alış, duyularını onlar üzerine teksif ederek iyice onları tanı. O kuşların şekillerini, renklerini, özelliklerini iyice öğren ve tanı ki bunları başkaları ile karıştırma. Dirilip yanına gelen bunlar mıydı? Yoksa başkaları mıydı? Bu konuda şüphen olma-sın.

İbrahim (a.s) aynen Rabbimizin buyurduğu gibi yaptı. Dört kuş aldı, bunları iyice tanıdı, sonra bunları kesip etlerini birbirine karıştırarak her bir parçasını bir dağ başına koydu. Sonra onları tekrar çağırdı. Kuşların parçaları birleşerek, canlanmış olarak İbrahim'in (a.s) dâvetine koşarak icâbet ettiklerini İbrahim (a.s) gözleriyle gördü. Siz de gördünüz değil mi bunu gözlerinizle? Siz de şahit oldunuz buna değil mi? Evet biz de gözlerimizle gördük ve şahid olduk. Çünkü fikirler yanılır, duyular yanılır, gözler kulaklar yanılır, deneyler yanılır ama vahiy asla yanılmaz. Her şey yanılır ama Allah asla yanılmaz. Ayet asla yanılmaz. Sûrenin başlarında değinmiştik kişinin Allah'la öğrendiği bilgi kendi kendine öğrendiği bilgiden her zaman üstündür. Kişinin kendi tecrübeleriyle kendi duyularıyla öğrendiği bilgi yüzde yüz kesin ise, vahiyle öğrendiği bilgi yüz de bin kesinlik ifade edecektir.

İşte böyle İbrahim (a.s) öldürdüğü kuşların dirilmiş olarak ve koşarak kendisine doğru geldiklerini görecek ve kalbi tatmin olacaktı. Demek ki bu âyet-i kerîmeden öğreniyoruz ki insan kalbinin itminana kavuşmasının iki yolu vardır.

1-) işte bu âyetin de ifadesiyle Rabbimizin göze hitap eden görsel âyetleri vardır. Bunlar, Rabbimizin kâinatta serpiştirdiği ay, güneş, yıldızlar,sema,yağmur,bulut,kar,insan,bitki,ağaç gibi görsel âyetlerdir. Bunlar Allah'ın varlığını bize anlatan âyetler ve alâmetlerdir.

2-İkincisi de: "Dikkat edin kalpler ancak zikrullah ile itminana kavuşur, kalpler ancak zikrullah ile doyuma ulaşır, sükûnete erişir, sıhhatine kavuşur." Ayeti Kur'an-ı Kerîmdeki kulağa hitap eden Rabbimizin işitsel âyetleridir.

Öyleyse bizler de kalplerimizin sükûnete kavuşmasını, doyu-ma ulaşmasını itminana kavuşmasını istiyorsak kalplerimizi istila etmiş şüphe bulutlarını yok etmek üzere zikrullahla yâni Kur'an'la ve görsel âyetlerle sürekli beraber olmak zorundayız ki, Allah yardımcımız olsun. Öldükten sonra dirilme konusunda şüphesi olmayan mü'-minlerin kalplerinin tatmin olması için, inanmayan kâfirlerin de imana yönelmeleri için sürekli bu kitapla beraber olma zorunlulukları vardır. Bunu hatırımızdan çıkarmamalıyız.

Bundan sonraki âyet-i kerîmesinde Rabbimiz yarın o mecburi diriliş günü gelmeden önce, müminleri infaka teşvik edecek. Ey müs-lümanlar! Rabbinizi tanıdınız, gücünü kudretini bildiniz, Hayyu Kay-yum olduğunu, gökte ve yerde ne varsa hepsinin mülkünün sahibi olduğunu, bir lahza bile uyuklamadan, gaflet

etmeden kullarının işlerini deruhte ettiğini, öldüren ve dirilten olduğunu bildiniz. İşte böyle bir Allah uğruna infakta bulunun! Maldan, candan, ilimden, akıldan, zamandan, görüşten ve sahip olduğunuz her şeyden infakta bulunun. Sahip olduğunuz şeylerin başkalarının da sahip olmasını isteyin. Evinize götürdüklerinizden başkalarının evine de gitmesini sağlayın. Sahip olduğunuz şeyleri başkalarıyla da paylaşmayı becerin.

İşte böyle bir Allah adına infakta bulunulur. Böyle bir Allah uğruna can da mal da fedâ edilir. Ve böyle bir Allah her şeye lâyık olan bir Allah'tır. Zaten Allah'ı tanımayan, Allah'ın gücünü kuvvetini ve mül-kün gerçek sahibi olduğunu bilmeyen, mülkün ve hayatın kendisine ait olduğunu zanneden bir adam zırnık bile veremez. Veremiyorlar da işte görüyoruz. İşte Rabbimiz bu bölümde kendisini tanıttıktan sonra böylece bildiğiniz benim hatırıma infakta bulunun buyuracak ve bu infak konusunda da iki örnek verecek Rabbimiz:

261:"Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu bir tanenin durumu gibidir ki yedi başak bitirmiş ve her başakta yüz tane var. Allah, dilediğine daha da katlar. Allah'ın rahmeti geniştir. O her şeyi bilir."

Rabbimiz daha önceki âyetlerde infak etmeyenlerin kâfirler olduğunu, Allah'ın dostlarının mü'minler olduğunu, tâğutun dostlarının da kâfirler olduğunu anlatmıştı. Kâfirler tâğutlar uğrunda, tâğutî sistemlerin yaşaması uğrunda, nefisleri, putları şeytanları ve şehvetleri uğrunda harcarlar. Mü'minler de Rableri ve Rablerinin sisteminin hâkimiyeti adına harcarlar. Cihad ve ilayı kelimetullah adına harcarlar.

Âyet-i kerîmede Allah yolunda infak edenlerin sevaplarının kat kat artırılacağı anlatılıyor. Hattâ bir iyiliğin karşılığının yedi yüze kadar çıkartılacağına dair bir misal veriliyor. Daha sonra bir amel ve o ameli işleyenlerin o ameli işlerken taşıdıkları ihlâs ve samimiyetlerine göre kat kat artırılacağı anlatılıyor. Yâni yapılan infakın değeri ya da karşılığında takdir edilecek mükâfat o infakın ferdin, toplumun ve ümmetin problemlerine, sıkıntılarına ne ölçüde çözüm getirdiğiyle orantılıdır. Yâni infaka takdir edilecek sevap giderilen ihtiyaçla orantılıdır.

Öyleyse: İnfak, infak edilen şeyin hacmi, azlığı, çokluğuyla ilgili değildir. Bir çuval hurması olup da bunun yüz tanesini Allah yolunda infak eden kişiyle bir tek hurması olup da ona ihtiyacı varken bölüp yarısını bir kardeşine infak eden kişi elbette bir değildir. Burada mükâfatın takdirinde azlık çokluk değil

niyet ve giderilen sıkıntının türü önemlidir.

Mü'minler infak için bir taneyi bile küçük görmemeli ve onu Allah adına harcamayarak Allah'tan kıskanmamalıdır. Elimde bir tanem var onu da Allah yolunda harcarsam o da yok olup gidecek deme-melidir. Bakın Allah önce dirilme sırrından söz etti. Eğer bu dirilme sırrı olmasaydı o bir tane yok olup giderdi. Ama bakın Allah onun yok olup gitmediği gibi çok daha fazlasıyla mukabelede bulunacağını anlatıyor.

"Allah dilediğine (harcadığının karşılığında) daha kat kat verir. Muhakkak ki Allah Vâsîdir, Âlimdir."

Allah Vasidir, geniş olandır, genişlik sahibidir. Yâni dilediğine dilediği kadar kat kat ve hesapsız verendir. Âlimdir. Kime ne kadar vereceğini çok iyi bilendir. Allah verenin verirken hangi şartlarda ve ne niyetle verdiğini en ince teferruatına kadar bilen, ve verene vereceğini nasıl takdir edeceğini bilendir.

İnfakın karşılığı budur. Ama şurası da unutulmamalıdır ki her infak bu mükâfata lâyık değildir. Yâni her infakçıya bu sevap veril-mez. Bakın bundan sonraki âyet-i kerîmesinde bu hususu anlatırken Rabbimiz şöyle buyurur:

262:"Mallarını Allah yolunda infak edip sonra da harcadıklarını minnet ve eziyet vesilesi kılmayanlar var ya işte onların mükâfatı Rableri katındadır. Onlar için korku yoktur ve onlar asla üzülmeyeceklerdir."

Rabbimiz kendi rızası uğrunda yapılacak infakın çok değerli olduğunu, çok büyük sevaplara lâyık olduğunu anlattı. Ama bu âyet-i kerîmesinde bu büyük sevaplara nail olabilmek için birtakım şartların yerine getirilmesi gerektiğini anlatıyor. Rabbimizin anlattığı bu şartlar yerine getirilmedikçe yapılan harcamaların boşa gideceği anlatılıyor. Bu şartlardan birisi infakta "menn" olmayacak, ikincisi de "eza" olmayacak. Menn ve eza infakın bereketini kaçıran iki kötü özellik olarak zikrediliyor.

Menn; bunun iki anlamı var.

1-) Başa kakmak, baş kakıncı yapmak.

2-) Az verip çok istemektir.

Birinci mânâsıyla menn iyilik yaptığı kişiye, infakta bulunduğu insana

karşı yaptığı iyiliği, sayıp dökmektir. Ben sana şunu vermiştim. Ben sana şunu yapmıştım. Gibi yaptığı bir iyiliği hatırlatıp kendine karşı ödemesi gereken haklarının bulunduğunu, minnet borcu olduğunu sürekli hissettirip durmasıdır.

Hani devamlı anlatılır. İki arkadaş bir yere giderlerken birisinin şemsiyesi varmış ötekisinin hiç bir şeyi yokmuş. Şemsiyeli olan arkadaşını da bu şemsiyesinden istifade ettirerek, Onu ıslanmaktan kurtarmış. Ama bunu bir türlü unutmamış adam. İkide bir: "Arkadaş! Ha-tırlıyor musun o gün ne yağmur yağmıştı! Eğer benim şemsiyem olmasaydı sırılsıklam ıslanmıştın. Dua et ki benim şemsiyem vardı." diyerek sürekli bunu hatırlatıp durmasından rahatsız olan arkadaşı orada bir ırmağın içine kendisini atar ve: "Evet senin şemsiyen olmasaydı herhalde bundan daha beter olmayacaktım!" Der. Aslında Ecdadımız "birine yaptığın iyiliği hemen unut. Ama kendine yapılan iyiliği unutma!" der. Birine iyilik yapıldığı zaman hemen bunun unutulması gerekir.

Menn kelimesinin ikinci mânâsı Müddessir sûresinin 6. âyetinde de ifade buyurulduğu gibi Yaptığı işi çok görerek ya da, az vererek çok şey istemektir. Bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz, efendimize buruyor ki: Peygamberim, daha iyisini beklediğinden dolayı sakın insanlara iyilikte bulunayım deme. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez mantığıyla insanlara iyilikte bulunmaya kalkma. Ben bunu bir kere arabama bindirirsem, bu bana araba alır beklentisiyle hareket etme. Hareketlerini buna bina etme peygamberim! Veya sen kendini çok iyiliğe lâyıksın zannederek hareketlerini öylece düzenleme!

Veya karşındakini minnet duygusu altında tutma. Az verip çok şey bekleme! Hep toplumsal planda, hem de Allah'a karşı görevlerinde öyle davranma! Meselâ efendim namazımızı kılıyoruz, abdesti-mizi alıyoruz, elbette Allah bizi koymayacak da cennetine sığırları mı koyacak? Gibi, az yaptığın şeyler karşılığında tam kulluğun gereği olan cenneti bekleme. Veya sosyal ilişkiler içinde karşındakine iki âyet anlattın diye iki çay içirmesini bekleme. Ya da iki hadis anlattın diye aferin demelerini bekleme. Veya ben bunlara İslâm'ı tebliğ ettim diye hemen karşındakilerin hayatlarının değişmesini bekleme. Yâni karşındaki insanlara yaptığın bir iyilik, bir infak karşılığında onların sana minnet duymasını isteme.

Evet infakta ve iyilikte menn olmayacak. Cezada olmayacak. Eziyet; birine verdiği şeyden ya da yaptığı iyilikten ötürü ona karşı tahakküm etmeye kalkışmak demektir. Kendisini harcama yaptığı, infakta bulunduğu kişiden

sürekli üstün görmek ve infakta bulunduğu kişiyi sürekli alçaltmak demektir.

Ya da eza, tiksindirmek demektir. İyiliğe balgam atmak demektir. Eğer iyilik Allah için yapılmışsa o buna her zaman lâyıktır.

Binaenaleyh sadaka verenler, yardımda bulunanlar yardımda bulundukları insanlara karşı bu yardımı psikolojik bir komplekse dönüştürenler yaptıkları iyiliklerle karşılarındakini ezmeye çalışanlar bu amellerinin boşa gittiğini bilmelidirler. Böyle bir iyiliği, böyle kan kusturarak yapılmış bir infakı Allah hiçbir zaman kabul etmiyor. Çünkü bu amel Allah için değil başkaları için veya kendisinin daha faziletli daha üstün olduğunu ispat etmek için yapılmış bir ameldir. Zira öyle insanlar vardır ki böyle eziyetlere maruz kalmaktansa aç kalıp ölmeyi tercih ederler. Kendi şeref ve onurlarını kaybetmektense, yokluk ve sıkıntı içinde yaşamayı izzet ve şerefine mal olan bir zenginliğe tercih ederler. Bakın İnsan sûresinin 8, 9 ve 10. âyetlerinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"O muttakiler yemeği kendi ihtiyaçları varken yoksula yetime ve esire yedirirler. Ve (yedirirken de onlara) Biz size Allah rızası için yediriyoruz. Sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür beklemiyoruz. Çünkü biz Rabbimizden bed çehreli asık suratlı bir günün azabından korkarız derler."

(İnsan 8-10)

Kendilerinin o yemeğe ihtiyaçları varken yedirirler veya seve seve yedirirler,yahut Allah sevgisinden ötürü yedirirler, ya da sevdiklerinden, sevdikleri yemekten yedirirler. Bir de yedirirken yedirdiklerine: “Size ancak Allah için yediriyoruz. Sizden ne bir karşılık isteriz, ne de bir teşekkür derler.” Değilse ben size yediriyorum, ben size yardım ediyorum, o halde siz de benim karşımda şöyle şöyle davransaydınız, elimi bari öpseydiniz, ben gelince ayağa bari kalksaydınız sözümü dinleseydiniz vs, vs. Gerçek mü'minler böyle yapmazlar. Mü'minler yaptıklarını Allah için yaparlar. Ona başka şeyleri asla karıştırmamaya çalışırlar.

Ama bakıyoruz bugün yemek yedirenlere, ziyafet çekenlere ne adına yapıyorlar bunu? Dergiye abone toplayalım diye, dergaha adam bulalım diye, partiye üye kaydedelim diye, cemaatin sayısını artıralım diye, ya da hoca desinler diye, zengin desinler diye, beni adam yerine koysunlar diye, bugüne kadar kazandığım sosyal statümü kaybetmeyeyim diye, ya da bugün tavuk vereyim de yarın kaz gelir diye, ya da kasamı doldurayım, kesemi şişireyim diye. Bugün insanlar bunun için yediriyorlar. Veya işte başa kakıyorlar,

yedirdiklerini ezme adına yediriyorlar ki bunların hiç birisi Allah'ın istediği ikram değildir.

Öyleyse başa kakılarak, baş kakıncı yapılarak, yapılan ikram sürekli gündemde tutularak ya da eziyet edilerek, yapılan bir iyilik karşılığında karşısındakine hükmetmeye kalkışılarak, sadakalarımızı boşa çıkarmayalım. Böyle yapmaktansa, onların onurlarını kırarak, izzeti nefislerini rencide ederek bir şeyler vermektense onlara güzel bir söz söylememiz, maruf bir söz söylememiz daha hayırlıdır.

263:"Güzel bir söz ve bağışlama, arkasından eziyet gelen sadakadan daha hayırlıdır. Muhakkak ki Allah Ğa-nî'dir, Halîmdir."

Onlara güzel söz söyleyin, tatlı söz söyleyin, hoş görülü olun. Onlara yardımda bulunarak arkasından burunlarından getirmenizden, onurlarını kırmanızdan daha iyidir. Şunu hiçbir zaman unutmayın ki, Allah sizden daha zengindir ve sizin bu şekilde yapacağınız yardımlara da ihtiyacı yoktur. Çünkü İslâm'da eziyetleri engellemek menfaati celp etmekten daha evlâdır.

İhtiyaçlı olan kişiye güzel söz söylenir güler yüz gösterilir. Eğer ona o anda verebilecek bir şeyimiz yoksa Kardeşim şu anda imkânım yok. Allah ihtiyaçlarını gidersin. Allah yardımcımız olsun! Gibi güzel söz söylenir ve o kişinin ihtiyacını açığa vurmadan kusuru affedilirse hem Allah'ın rızası kazanılır hem de ihtiyaç sahibi kişinin kin, haset ve nefreti engellenmiş olur. Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde:

"Güzel söz sadakadır. Müslüman kardeşini güler yüzle karşılaman iyiliktir."

Buyurur. (Müslim)

İnsanlara söylenebilecek en güzel söz birine bir şeyler verirken şöyle demektir: Al kardeşim. Bu benim değil senindir. Bu benim malımın içinde Allah'ın sana verilmek üzere verdiği hakkıdır. Ben şu anda sana benim olan bir şeyi değil senin kendinin olan bir şeyi veriyorum. Bu senin hakkındır. Bu benim malımın içinde sana verilmek üzere Allah'ın hakkıdır. Allah bunu sana verilmek üzere bana vermiştir demek zorundayız. Hani Meâric sûresinde:

"Onların mallarında isteyen ve isteyemeyenlerin hakkı vardır."

(Meâric 24, 25)

Buyuruluyordu ya, işte bu verdiğimiz bizim malımızın içinde onlara

verilmek üzere Rabbimizin koyduğu fazlalıktır ve onu, onlara güzellikle ulaştırmak zorundayız. Bu konunun önemini biraz daha perçinlemek için, bakın Rabbimiz bundan sonraki âyet-i kerîmesinde yine şöyle buyurur:

264:"Ey iman edenler! Sadakalarınızı, Allah'a ve âhiret gününe iman etmeyen ve mallarını insanlara gösteriş olsun diye infak eden kimseler gibi başa kakarak veya eziyet vererek boşa çıkarmayın! Bu kişilerin (harcamalarının) durumu, üzerine ince toprak örtülmüş sert kaygan bir kayaya benzer. Ona şiddetli bir yağmur isabet eder de (toprağını götürür ve) çırılçıplak bir hale getirir. (İşte onlar) kazanç olarak bir şey elde edemezler. Şüphesiz ki Allah kâfir olan bir kavme hidâyet etmez.

Bu tür hareketler imanla asla bağdaşmaz. Bunlar İmandan kaynaklanan şeyler değildir. Çünkü iman, iman sahiplerini korumayı ve desteklemeyi emreder. İman, iman sahiplerinin imanlarını yaşayabilecek huzura kavuşturulmalarını emreder. İman, kendisinden kaynaklanarak yapılan amellerin boşa çıkarılmamalarını emreder. Rab-bimiz bu âyet-i kerîmesinde mallarını gösteriş için harcayan ve har-cadıklarını da, baş kakıncı yapan kimseleri Allah'a ve âhirete inanmayan insanların yanı başında zikrediyor. Allah'a ve Âhiret gününe iman etmeyenler mallarını gösteriş ya da dünyevî menfaatler elde etmek için harcarlar. Bir yere bir harcama yapacakları zaman evvela bununla ne kazanacaklarını hesap ederler. Bunlar bu yaptıklarının karşılığını kesinlikle Allah katında bulamayacaklardır. Çünkü bunlar bu yaptıklarını Allah için yapmamışlardır. Menfaat ve riya için yapmışlardır.

Hani hizmetçi kızın biri ağlıyormuş: Ne yapıp ettiysem bir türlü ağamı memnun edemdim diye. Komşu kadın sormuş: Kızım nasıl hiz-met ediyorsun ağana? Bana bir anlatır mısın? Demiş. Kızcağız anlat-maya başlamış: "En güzel yemekleri yapıyorum. En güzel yağları döküyorum, en güzel tabaklara koyuyorum üzerine de tezeği koyuyorum, en güzel en taze bir hayvan tezeğini de üzerine kapatıyorum ama bir türlü ağama beğendiremiyorum" diyormuş. İşte kimileri de böyle yapıyor. Adam güzel güzel ameller işliyor ama o amellerinin üzerini tezekle kapatıyor, yâni riya ile, gösterişle kapatıyor. Halbuki Allah böyle bir ameli kabul etmiyor.

Böyle gösteriş olsun diye infakta bulunan ya da infakını baş kakıncı yapan insanların durumunu anlatırken bir örnek veriyor Rab-bimiz. Sert bir kayalık arazi düşünün ki, yağan yağmurlar üzerinden kolayca akıp gitmektedir. Bu sert arazinin üzerinde incecik bir toprak tabakası var ve siz bunun üzerine bir şeyler

ekiyorsunuz. O ektiğinizi korumaya ve yetiştirmeye çalışıyorsunuz. Tohum çıkıyor, filizleniyor, dışarıdan tohum filizlenip dal budak saldı diye bakıp bakıp seviniyorsunuz. Sonra bardaktan boşanırcasına bir yağmur yağmaya başlıyor. Ve yağan yağmur selleri o kayalığın üzerindeki o incecik toprak katmanını üzerindeki filizlerle beraber söküp silip süpürür. Sonunda çekilen tüm zahmetler tüm emekler, harcanan tüm mesailer bir anda yok olup gidiyor. Zira bu filizler köksüzdür, tutunurlulukları yoktur. İşte aynen bunun gibi amellerini köklü bir imana dayandırmayan, basit ve köksüz menfaatler ve gösterişler için yapan kişilerin amelleri de böyle yok olup gidecektir. Yarına intikal etmeyecek ve Allah katında en ufak bir faydası bile görülmeyecektir.

Ama buna karşılık mallarını Allah için harcayanların durumu da şuna benzer:

265:"Mallarını Allah'ın rızasını kazanmak ve kalplerindeki imanı sağlamlaştırmak için harcayanların hali, yüksek tepede bulunan bahçenin hali gibidir. Oraya bol yağmur yağar ve meyveleri iki kat olur. Eğer bol yağmur yağmazsa çisenti olur. Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.

1- Mallarını Allah için harcayanlar, Allah'ın rızasını kazanmak için ve kalplerindekini ortaya koymak için, mü'min olduklarını ispatlamak için, ya da kalplerindeki imanlarını amele dönüştürerek kuvvetlendirmek için sadaka verenler. Buradaki:

"Nefislerindekini tespit için verenler."

İfadesinin birinci mânâsı budur. 2- Bunun bir ikinci mânâsı da: Sadaka, sıdk, sadâkat, tasdik, bunlar aynı kökten gelir. Tasdik imanın eylemidir. Tasdik imanın ispatıdır. Malının tümünün Allah'a ait olduğuna inanan kişi mü'mindir. Ama bu imanı eyleme geçirerek, Allah'a ait olduğuna inandığı bu malını Allah yolunda sadaka veren kişi de tasdik ehlidir, yâni sıddîktır. ***"Sadaka burhandır"*** hadisi de bunu anlatır. Sadaka vermek malın ve canın Allah'a ait oluşunu kabulün delilidir. Müminler mallarını ve canlarını Allah yolunda kullanarak sadakalarını ortaya koyarlar. Sadaka insanın mal yönündeki imanını doğrulayan bir husustur.

3- Ya da bu, Allah için sürekli verme konusunda sebat ehli olabilmeyi becerebilmek için verilen demektir bunun mânâsı. Kendilerini sürekli vermeye alıştırabilmek için infak ederler. Bir bakıma nefis eğitimi adına verenler demektir. Yâni nefislerini iman üzerine sa-bit kılmak için mallarını ve canlarını

Allah yolunda fedâ ederler. Zira mal ve can, Allah yolunda fedâya hazır olmadıkça, nefislerin iman üzerine sabit olması mümkün değildir.

4- Ya da sonuçtan kesin olarak emin oldukları halde verirler demektir bunun mânâsı. Yâni verene Allah'ın kat kat vereceği konusunda emin olarak verirler. Nitekim Leyl sûresinde de bu konu şöyle anlatılır:

"Artık kim verir ve muttaki olursa, ve hüsnayı da tasdik ederse biz onu kolaya kolaylayacağız."

(Leyl: 5-7)

Evet içinizden kim Allah'ın verdiğini verirse, yarım ekmek, çeyrek ekmek, bir hurma, yarım hurma verirse, Allah güç mü verdi, akıl mı verdi, boş zaman mı verdi, dil mi verdi, bilgi mi verdi onları verirse, ama muttaki olarak, benimseyerek, Allah adına ve Allah için verirse, ve bir de hüsnayı tasdik ederse, yâni verene Allah'ın vereceğine inanarak, bunu tasdik ederek verirse, biz onu kolaya kolaylayacağız.Bu Hesabını kolaylaştıracaktır. Birinci anlamı, Allah onun hayatını kolaylaştıracaktır.

İkincisi, Öyle bir hayat yaşayacak ki o kişi, kazanması kolay, harcaması kolay, namazı kolay, ikramı kolay, çocuklarını kolayca terbiye eder, hanımını kolayca terbiye eder, kolay karar alır, Allah'ın rızasının nerede olduğunu kolayca anlar ve hemen kolayca ona yönelebilir. Kalplerindekini tespit ve tasdik için verenler.

5- Bunun beşinci mânâsı da nefsini mal sevgisinden ve cimrilik hastalığından temizlemek ve Allah yolunda eğitmek için verenler demektir. Çünkü bugün malını veremeyen kişi yarın gerektiğinde canını hiç veremeyecektir.

Evet işte böyle Allah için verenlerin ve de kalplerindekini tespit etmek için verenlerin durumu aynen şuna benzer. Bunların durumu öncekilerin tamamen aksine, yüksek bir tepenin üzerindeki bahçeye benzer. Öncekilerin durumunu alçak bir çukurun içindeki bahçeye benzetmişti Rabbimiz. Yüksek yer ekinin güven ve selâmeti için alçak bir yerden daha iyidir. Çünkü alçak yerler ekine zarar verebilecek birtakım şeylerin saldırılarına, baskınlarına maruz kalabilir. Genellikle çöplükler, artıklar bu tür çukurlara dolar. Ama yüksek yerler bu tür tehlikelerden daha emindir.

İşte mallarını Allah yolunda harcayanlar, böyle yüksekte bulunan bir bahçeye benzer. Oraya yağan yağmur şiddetli ve bol olursa bolca bitki bitirir. İki kat hâsılat verir. Oraya bolca yağmur yağmasa bile, yâni ufak bir çisenti olsa bile yine bitki bitirir. İşte Allah için malını infak eden mü'minlerin durumu buna benzer. Çok verdikleri zaman öbür tarafta bolca ürün elde ederler, az verseler, çisenti kadar verseler bile Allah için verdiklerinden, başa kakmadıklarından, gösteriş yapmadıklarından ve de verdikleriyle verdiklerine eziyet etmediklerinden Allah onlara yine bolca sevap verecektir buyurulmaktadır. Bundan sonra bir soru ve vicdanlarımızla bir hesaplaşma noktasına getirerek sizler şöyle bir uçurumla karşı karşıya gelmek ister misiniz? Diyerek bizim karşımıza bir tablo daha çıkarıyor.

266:"Sizden hiçbiriniz ister mi ki, kendisinin hurmalık ve üzümlüklerden bir bahçesi olsun, altında ırmaklar aksın, içinde her türlü ürünü bulunsun da, kendi üzerine de ihtiyarlık çökmüş ve elleri ermez, güçleri yetmez küçük zayıf çocukları olsun. Derken ona ateşli bir bora isabet ediversin de o bahçe yanıversin. İşte Allah, âyetlerini size böylece açıklıyor. Umulur ki, düşünürsünüz."

Rabbimiz burada bize bir misal veriyor. Ömrünün son dönemlerini yaşayan, zayıf ve ihtiyar olduğu için çalışıp kazanma imkânı olmayan bir adam düşünün. Bu yaşlılık ve güçsüzlüğün yanında küçük yaşta olmaları ve de hasta olmaları ya da başka sebeplerle çalışamayacak durumda olan ve onun eline bakan çocukları da olan bir baba düşünün. Bu ihtiyar ve güçsüz babanın hem kendisi hem de çocuklarının geleceği için yıllarca çalışıp yetiştirdiği ve ümit bağladığı zemininden ırmaklar akan bir hurma ve üzüm bağı var. İçinde başka diğer meyveler de var.

Bu bahçe öyle bir bahçe ki onun geçimini, geleceğini garanti ettiği gibi çocuklarının hayatını da güvence altına almaktadır. Bu durumda, bu yaşta ve bu şartlar altında bu bahçenin bu yaşlı baba için ne kadar önemli olduğunu, bu babanın onun üzerine nasıl titrediğini siz düşünün. Sahip olduğu bu bahçe sayesinde adam son derece rahat ve geleceğe ümitle bakıyor. Bahçenin dökülüp gelen meyveleri onun tüm yükünü ve sorumluluklarını hafifletiyor, yüzünü güldürüyor.

Ama, tam bu durumda her tarafı kasıp kavuran ateşli bir ka-sırga o bahçede şöyle bir tavaf ediyor. Ekmek teknesi, ümit dağarcığı tüm meyveler ve tüm ağaçlar harap oluyor, tüm üzüm ve hurma ağaçları yanıp kül oluyor. Ve düşünün

ki bu yaşlı, çaresiz adam yanın-da bakıma muhtaç çocuklarıyla beraber bahçenin önünde duruyor. Artık o andaki onun duygularını kelimelerle ifade etmek mümkün değildir. Yüzündeki karalığı, gözlerindeki zillet ve düşüklüğü, kalbindeki kırıklığı, yıkılışı, dökülüşü dile getirmek mümkün değildir. Karşısında duran bu manzara onun kalbinde hayat izi namına, ümit namına ne varsa hepsini silip götürmüştür. Bu kül yığınlarının arasında tüm yaşama sevinci, tüm umutları yok olup gitmiştir.

Yaşı çok ilerlemiş olduğu için yeniden imar etme, yeniden çalışıp kazanma imkânı da kalmamıştır. Şimdi ne yapsın bu adam? Allah buyurur ki işte böyle ihtiyarladığınız, çalışıp yeniden kazanma imkânınızın kalmadığı, çağınızın geçtiği bir döneminizde bütün hayatınız boyunca çalışıp kazandığınız şeylerin bir anda yok olup gitmesini ister misiniz? İçinizden kim ister bunu? İşte böyle bir tabloyu güzünüzün önüne getirin, dedikten sonra Rabbimiz karşımıza ikinci bir tablo daha çıkarıyor.

Bir ömür boyu çalışıp çabalayıp, ameller işleyip öbür tarafta cennet ümit eden bir adam düşünün. Çok şeyler harcamış, çok ameller işlemiş, çok değerli şeyler vermiş, infakta bulunmuş, ağlayanları güldürmüş, yetimlerin başını okşamış, fakirlerin sofralarını doldurmuş, kurslar yaptırmış, yurtlar kurmuş, yollar köprüler inşa ettirmiş. Böylece bu yaptıklarıyla cenneti garanti etmenin sevincini yaşamaktadır. Fakat öbür tarafta çok ciddi bir hayal kırıklığıyla karşı karşıya gelmiş. Tüm bu yaptıklarının imansızlık, riya, gösteriş, başa kakma ve eziyet fırtınalarıyla havaya savrulduklarını, ya da yanıp kül olduklarını görünce, eline hiç bir şeyin geçmediğini görünce bu adamın ne hale geleceğini siz düşünün.

Tıpkı önceki tablodaki yaşlanmış ve çalışıp kazanma imkânı kalmamış adam gibi bu adamında kıyamet günü tekrar çalışıp amel işleme, Allah'ı hoşnut edecek ibâdetler yapma imkânı da kalmamıştır. İnfak edecek paranın olmadığı, ibâdet edecek fırsatın kalmadığı bir günde tüm yaptıklarınızın, dünyalık adına yaptığınız için öbür tarafa intikal etmeyerek dünyada kaldığını ya da riya, gösteriş, başa kakma gibi sebeplerle boşa gittiğini, hiçbir işe yaramadığını görünce aynen bu yaşlı adamın durumuna düşeceksiniz diyor Rabbimiz.

"İşte Allah size böylece âyetlerini açıklıyor. Düşünesiniz, ibret alasınız diye."

Eğer bu dünyada, Allah'ın âyetleriyle birlikte bir hayat yaşamaz, Allah'ın âyetlerinden ve uyarılarından uzak bir hayat yaşar, Allah'ın âyetlerine karşı vurdum duymaz bir tavır takınır, onlarla iç içe olmaz ve bunun tabii sebebi olarak da Allah'ın sizden istediği biçimde infak etmezseniz, maldan, candan, bilgiden, boş zamandan, bedenden Allah namına infakta bulunmazsanız tüm hayatınızı gençliğinizi ve enerjilerinizi bu dünyada kalacak biçimde harcar âhiretiniz için bir yatırımda bulunmazsanız aynen bu adamın durumuna düşeceksiniz! Bunu bir saniye bile unutmayın diyor Rabbimiz.

Evet imansızlık, riya, gösteriş, başa kakma ve eziyet verme amelleri bu hale getirecektir. Bunlar kıyamet günü tüm amelleri boşa çıkaracak ve sahiplerine çok büyük bir pişmanlık ve hüsran tattıracaktır. Hem de kıyamet günü insanın hiç bir şeye sahip olmadığı ve de cennete girebilmek için onlara en çok muhtaç olduğu bir anda tüm ameller boşa çıkacaktır Allah korusun.

267:"Ey iman edenler! Kazandıklarınızın en güzellerinden ve sizin için yerden çıkardıklarımızdan (Allah için) harcayın. Kendinizin göz yummadan alamayacağınız pis ve değersiz şeyleri vermeye kalkmayın. İyi bilin ki şüphesiz Allah Ğanî (zengin) dir, Hamîd (övülmeye lâyık) dir."

Rabbimiz bundan önceki âyet-i kerîmesinde kendi rızasına uygun olarak yapılacak infakın katında kabul edilebilmesi için infak eden kişide bulunması gereken şartları anlatmıştı. İnfakta bulunan kişinin bu infakını sırf Allah'ın rızasını kazanmak için ve nefsini temizlemek adına yapması gerektiğini, riyadan, gösterişten, başa kakmaktan ve eziyetten uzak durması gerektiğini anlatmıştı. Bu âyet-i kerîmesinde de Rabbimiz harcanacak, infak edilecek malda bulunması gereken şartları anlatıyor. Ve infak edilecek malların türünü anlatıyor. Buyuruyor ki Rabbimiz:

"Kazandıklarınızın en temizinden."

Kazandıklarınızın en temiz ve en güzellerinden infak edin. Buradaki "Tayyibat" ifadesini iki mânâda anlıyoruz.

1- Kazandıklarınızın en temizinden infak edin demektir bunun mânâsı. Yâni kaynağı temiz olan, kazanma yolu temiz ve helâl olan, helâl yollardan kazandığınız mallarınızdan infak edin. Kazanç yolu haram olan, temiz olmayan malları infak etmeyin. Zaten bunlara İslâm mal demez. Nitekim Abdullah Bin Mes'ud'un rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Haramdan mal kazanan bir adam ondan infak edecek olursa kesinlikle bu infakını Allah kabul etmez. Sadaka verecek olursa sadakası kabul edilmez. Onu vermeyip geri bırakacak olursa o mutlaka onun için cehennem azığıdır. Muhakkak ki Allah kötüyü kötü ile silmez. Fakat kötüyü iyi ile siler. Çünkü pis ve bayağı olan bir şey, pis ve bayağı olan bir şeyi asla silmez."
(İmam Ahmed)

Hattâ Hanefî ulemâsının ifadesine göre herhangi bir kimse, haram yollardan kazandığı bir malı, Allah adına ve sevap bekleyerek infak edecek olursa bu adam kâfir olur. Çünkü bu haliyle bu adam haramı helâl kabul etmiştir. Ve yine bu adamın bu malı, kendisine infak ettiği fakir onun haramdan kazandığını bile bile kendisine: "Allah senden razı olsun" gibi bir dua da bulunursa, bu fakir de kâfir olur. Bu ikisinin durumunu bilerek onların bu konuşmalarını duyan ve "Amin" diyen kişi de kâfir olur. Evet mallarınızın temizinden yâni helâlinden infak edin diyor Rabbimiz.

2- Mallarınızın en güzellerinden, en kıymetlilerinden infak edin demektir. Bakıyoruz bugün kimi insanlar kendilerinin beğenmedikleri, değer vermedikleri yaramaz mallarını infak ediyorlar. Eski olduğundan, değersiz olduğundan, tadı tuzu güzel olmadığından, ya da başka kusurları sebebiyle kendilerinde bulundurmayıp başkalarına savmak istediklerinden veya başka sebeplerle kendilerinin ondan kurtulmak istedikleri mallarını infak etmeye çalışıyorlar. Başkaları bu tür malları kendilerine verecek olsalar, gözlerini kapatarak ancak kabul edebilecekleri malları infak etmeye çalışıyorlar.

Ve böylece, Allah ancak bu kadarına lâyıktır demeye çalışıyor-lar. Allah diyor ki böyle yapmayın. Allah buna lâyık değildir. Allah’a imanın gereği bu değildir. Bilesiniz ki Allah Ğanî’dir, Allah zengindir. Bu yaptıklarınız Allah için değil kendiniz içindir. Allah Hamîd’dir. Allah kendi kendini övendir. Sizlerden hiç biriniz ona onun istediği biçimde kulluk yapmasanız, onu onun istediği biçimde övgüye lâyık görmeseniz bile o kendi kendini övendir. Onun ne sizin mallarınıza, ne de övgülerinize ihtiyacı yoktur.

Öyleyse harcanan, infak edilen mallar kişinin mallarının en temizi ve en iyisi olmalıdır. Tirmizî’nin Bera İbni Azib’ten nakil ettiğine göre bu âyetin nüzul sebebi şöyledir. Sahabeden Bera İbni Azib der ki: "Bu âyet biz Ensâr hakkında nazil olmuştur. Bizler hurma bahçelerimizden, çokluğuna ve azlığına göre hurma salkımları getirir ve muhtaç olanlar ondan istifade etsinler diye, mescide asardık.

Ehl-i Suffe'-den dilenenler karınları acıktığı zaman gelirler asalarıyla vururlar ve bu salkımlardan düşenleri yerlerdi. Sahabeden bazıları da caiz zannıyla, ya da azalacak korkusuyla döküntü, bozuk, adi, çürük çarık şeyleri kırılmış ve düşmüş hurma salkımlarını getirip asmışlardı. İşte bunu beğenmeyen Rabbimiz bunun üzerine bu âyet-i kerîmeyi inzal buyurmuştur. Yâni sizden biriniz nefsinin hoşlanmadığı, değer vermediği, utanarak, yüz buruşturarak, istemeyerek, göz yumarak alabileceği malları infak etmesin buyurdu.

Âl-i İmrân sûresindeki âyet-i kerîme de bu hususu şöyle anlatır:

"En çok sevdiğiniz şeylerden harcamadıkça birre ulaşamazsınız. Ve neyi infak etmişseniz Allah onu bilmek-tedir"

(Âl-i İmrân: 92)

Buyurulur. En çok sevdiklerinizi Allah yolunda infak etmedikçe, en çok sevdiğiniz şeyleri harcamadıkça, en çok sevdiklerinizi elinizden çıkarmadıkça, onlardan vazgeçmedikçe birre ulaşamazsınız eb-râr olamazsınız diyor Rabbimiz. Eğer sizler dünya birimlerinden sevdiğiniz bir şeyleri, elinizdeki, ayağınızdaki, cebinizdeki şeyleri veya işinizi, aşınızı, mesleğinizi, meşrebinizi, diplomanızı, makamınızı, koltuğunuzu Allah için, ondan vazgeçebilecek bir konum ortaya çıkınca bunu gerçekleştirebiliyor ve ondan Allah için vazgeçebiliyorsanız, işte o zaman Ebrâr olursunuz birre ulaşırsınız diyor Rabbimiz.

O halde Ebrâr olabilmek için, birre ulaşabilmek için en çok sevdiklerimizi Allah adına infak edeceğiz. Allah adına vazgeçivereceğiz. En çok oğlunu mu seviyorsun? Onu Allah'ın dinini öğrenip öğret-me yoluna vakfederek Allah adına infak ediver. Oğlunu mühendisliğe, mimarlığa, ya da çok para getirecek bir mesleğe değil de Allah adına bir hayat yaşayacağı ve Allah'ın dinine hizmet edeceği, bir mesleğe adayıp infak ediver. En çok kızını mı seviyorsun onu Allah'ın istediği biçimde eğitip Allah'ın istediği bir kul haline getirip Allah adına infak ediver. En çok bir kâlemini mi seviyorsun, bu kâlemle yazmayı çok sevdiğini mi söylüyorsun? Onu Allah adına, Allah'ın kullarından bir kardeşine infak ediver. Yeri gelince onu Allah için elinden çıkarmayı beceriver.

Meselâ öyle yorgunsunuz öyle yorgunsunuz ki, uykuyu o kadar seviyorsunuz ki o anda, ayakta duracak haliniz yok, hemen yatmak istiyorsunuz. İşte o anda sevdiğiniz ve can attığınız bu uykunuzu İslâmî bir ihtiyaç, İslâmî bir dert adına harcayabiliyorsanız o zaman işte sevdiğinizi infak etmiş olursunuz. İnfak onun adına ondan vazgeç-mek demektir. Allah adına sizdeki olan o

imkândan vazgeçmek demektir. Meselâ hanımınız var çok seviyorsunuz onu, veya arkadaşınız var çok seviyorsunuz onu. Onunla beraberliği o kadar seviyorsunuz ki hiç ondan ayrı kalmaya dayanamıyorsunuz. Ama Allah'ın dinini, Allah'ın arzularını icra etme adına ondan ayrılmamız gerektiği noktada eğer bunu ifa edebiliyorsak, işte bu Allah adına infaktır.

Hanımlarımız, arkadaşlarımız, sevdiklerimiz, seveceklerimiz, evimiz barkımız, makamımız konumumuz, mesleğimiz, dükkanımız, okulumuz, diplomamız, doktoramız bizim için bizim Allah'a kulluk ortamımıza engel oluşturacak bir noktaya gelmişse bunların tümünden vazgeçmemiz infaktır ve o zaman birre ulaşacağız demektir.

Şayet kalben, ruhen, bedenen, sosyal biçimde, ekonomik biçimde ya da aile biçiminde meylettiğimiz, sevdiğimiz, onunla iç içe olmak istediğimiz tüm sevgi unsurlarına infak gözüyle bakabiliyor, onları Allah adına harcayabiliyorsak o zaman birre ulaşabileceğiz demektir. Meselâ öğleyin saat birle iki arasında uyumayı mı seviyorsun o zamanı Allah adına birilerine âyet anlatmaya, hadis anlatmaya tahsis edip Allah adına infak ediverin. Veya o saatte bir müslümanın bir derdi mi çıktı hemen koşup Allah adına infak ediverin.

Veya en çok sevdiğiniz bir malınızı, en çok sevdiğiniz yeme-ğinizi infak ediverin. Rebî bin Enes kendisine gelenlere hep şeker ikram edermiş. Bunun sebebini kendisine soranlara da ben bunu çok seviyorum, Rabbimin de en çok sevdiklerinizden infak edin buyurduğunu biliyorum, onun için şeker ikram ediyorum buyurur. Devenin ciğerini çok seven bir sahâbe de gelen misafirlerine hep ondan ikram edermiş. Meselâ malı, parayı çok seviyorsunuz. Para kazanmaya ayırdığınız zamanları da çok seviyorsunuz. yada öğleden sonra saat iki üç arası, böyle müşterilerin kaynaştığı, paraların bol olduğu bir zaman, çok para getiren bir zaman. Bu zamanda dükkanı kapatıverip bir hasta kardeşinizin ziyaretine giderek o zamanı Allah için infak edi-verin. Hanımlarınızı çok mu seviyorsunuz onların imkân dahilinde çocuk yapmalarını sağlayın ve böylece hem onların sıhhatlerini Allah adına infak edin hem de kendi gücünüzü infak edin. Gazeteden, TV den haber öğrenme zamanlarınızı Allah'tan haber öğrenme adına Kur'an ve Sünnete ayırın ve böylece infak ediverin. Evet en çok sevdiklerinizi Allah yolunda infak edin.

Evet biz bugün elimizde ne varsa Allah'ın istediği yerde harcayalım da yarın Allah Kerîm diyelim. Yarın Allah'ın huzuruna vardığımız zaman da: Ya

Rabbi! Ne yapayım ben bu kadarını becerebildim. Sen verdin ben dağıttım. Sen verdin ben harcadım. Sen verdin ben imkân dahilinde sana kulluğa sarf ettim! E şimdi de senin huzuruna geldim, şu anda elimde avucumda olsaydı senin hatırına yine verirdim. Ama şu anda mal senin, mülk senin, para senin, altın senin, gümüş senin! diyecek duruma gelmeliyiz inşallah.

Âyet-i kerîmede:
"Kazandıklarınızdan ve sizin için yerden çıkardıklarımızdan."

Deniyor.

Buradaki "Kazandıklarınız" ifadesinden kasıt, ticaret vasıtasıyla kazanılan mallar demektir. "Yerden çıkardıklarımız" ifadesinden kasıt da, ekilip dikilen bitkiler, yerden çıkarılan petrol ve madenler gibi mallardır. Topraktan hiç masraf etmeden ürün kaldırıyorsak, yâni sulama vs yapmadan ürün alıyorsak onda bir, ama sulama vs gibi bir kısım masraflar ederek ürün kaldırıyorsak yirmide bir.

Ticaret yoluyla kazandıklarımızdan ve yerden bizim için Rab-bimizin çıkardıklarından Allah yolunda infak edeceğiz. Şunu da ifade edelim ki: Burada infaktan söz edilmiş, bu zekâttan ayrıdır. Zekâtı bunun dışında değerlendirmek zorundayız. Çünkü Bakara sûresinin önceki âyetlerinde gördük Rabbimiz Ebrâr'ı anlatırken saydığı özelliklerin arasında hem zekâtı verenler hem de infakta bulunanlar buyurmuştu. Bu ikisi ayrı ayrı zikredildiğine göre zekâtla infak ayrı ayrı şeylerdir. Kaldı ki Kur'an zekâta infak demiyor sadaka diyor.

Öyleyse biz de mutlaka zekâttan ayrı infakta bulunacağız. Ma-aşımızın onda birini mutlaka vereceğiz. İçimizde öğretmen ve memur arkadaşlarımız çoğunlukta. Az evvel araziden elde ettiklerimiz konusunda onda bir yirmide bir demiştim. Şimdi bizim maaşları hangisine benzeteceğiz? Bizim maaşlar ticaret değil, deve değil, sığır değil, tarla değil, tapan değil ne ya? Bizimki zekâta konu değil, maden de değil yâni. Bizim maaşlar hattâameleninkine göre avantadan geliyor gibi. Öğretmenlik yaptığınız okuldaki müstahdemlere bir bakın inanın ki çok perişanlar. Öyleyse Allah için harcayalım yahu.

Veya işte KDV'den alınanlar hepten avantadan gibi değil mi? Arada bir böyle beklemediğimiz zamanlarda avantadan paralar geliyorsa onun da beşte birini ayıralım, çünkü zaten bu yoktu hesapta. Köyden geliyorsa, kentten geliyorsa, bir yerlerden intikal etmişse onların da geliş biçimine göre onda bir

yirmide birini Allah için ayıralım. Yâni bizim de Allah rızası için birileriyle mal münâsebetimiz bulunsun. Yâni bizim de dünyamızda çevremizde fakirler de bulunsun. O garibanların dünyasına da girmiş, onların hallerini de muttali olmuş olalım.

Meselâ şöyle yapmayalım yâni: Hasan iyidir, hoca efendidir, dürüsttür, gayretlidir, onun çevresinde vardır fakir fukara. Biz kendi aramızda toplayalım ayda bir üç beş milyon lira ona verelim o da çevresindeki fakir fukaraya versin demeyelim. Çünkü Hasan o tanıdıkları olan garibanlara onu verirken dağıtırken onları üzmemeye çalışacak, onların evlerine gidecek, onların durumlarını gözleriyle görecek, ezilecek, sofralarına oturunca içi burkulacak, onların perişan vaziyetlerini gördükçe kalbi parçalanacak. Ekmekleri yenmez, ayranları içilmez, sergilerinde oturulmaz. O bir çok acıları tadarken siz de elhamdü lillah paramızı verdik, infakımızı yaptık ve kurtulduk mu diyeceksiniz? Siz de gidin talebe evlerine ve görün onların vaziyetlerini. Görün de evlerinizdeki hayatlarınızdan bir utanın. Zaten bu malı Allah size bunun için vermiştir.

Allah sizi bizzat o malla imtihan etmek isterken, onun sorumluluğunu bizzat size yüklerken bunun tam aksine siz bu görevi başkalarına aşırmayın. Her müslüman kendisi Allah beni bu malla imtihana lâyık görmüş, madem ki bana mal vermiş ve beni bu malla imtihan etmeyi murad etmiş, öyleyse ben de Allah için bu imtihanın hakkından geleceğim diyerek uğraşmak zorundadır.

Bir de şunu söyleyeyim: Elinize kaç lira geçiyorsa hemen o anda, parayı alır almaz hemen Allah için harcayacağınız miktarı belirleyip ayırmazsanız sonra mümkün olmuyor. Beş milyon mu aldınız, onu dört milyon kabul edin, aldığınızı o kadar kabul edin tamam gerisini infak edin, infak edelim inşallah.

Bundan sonraki âyet-i kerîmesinde Rabbimiz insanları bu konuda şeytanın saptırdığını, infaktan alıkoymaya çalıştığını ya da mallarının en kötülerinden en değersizlerinden vermeye teşvik ettiğini anlatarak şöyle buyurur:

268:"Şeytan sizi verirseniz fakir düşersiniz diye korkutur. Ve size fuhşiyatı emreder. Allah ise size kendi-sinden bağışlama ve bolluk emreder. Allah vasidir, bilendir."

Rabbimizin bu âyetinde çok açık bir şekilde ifadesine göre şeytan Allah yolunda infak etmek isteyen müminleri sürekli fakir düşmekle korkutur ve onlara cimriliği emreder. Bolca verirseniz mallarınızın en iyisini verirseniz fakir düşersiniz, ele âleme muhtaç olursunuz diyerek insanları korkutmaktadır. İnsan

bu konuda şeytanın iğvalarına kapılır onun direktiflerine uyar onu sevindirir ve infaktan vazgeçerse bu alçağı sevindirmiş ve Allah'ı darıltmış olur.

Ama maalesef bakıyoruz bu konuda insanların öne sürdükleri en büyük mâzeret bolca verirlirse malların en değerlilerinden verilirse o zaman mallar eksilecek, ekonomik güç kaybedilecek ve fakir düşülecek korkusudur. Çünkü Allah için harcama yapmak zahiren bu malın eksilmesi demektir. İşte şeytan insanın bu zaafını çok iyi bildiğinden ona buradan yaklaşmakta ve onun Allah yolunda infakta bulunmasını engellemeye çalışmaktadır. "Yeter be kardeşim! Her şeyini verip de el açacak duruma gelecek değilsin ya! Herkes senin kadar verseydi bu toplumda fakir mi kalırdı? Sen sana düşeni çoktan yaptın!" gibi vesveselerle insanların infakta bulunmalarını engellemeye çalışmaktadır.

Allah da onun tam aksine bize bolluk ve mağfiret vaad etmektedir. Rabbimiz nefsin ve şeytanın bu tür arzularına karşı gelerek en çok sevilen malları kendi rızası yolunda harcamayı emrediyor. Verenlere hem dünyada hem de âhirette daha fazlasını vereceğini vaade-diyor. Rabbimiz dünyada kendi rızası uğrunda mal harcayanlara yaptıklarının karşılığında dünyada ayıplarını, kusurlarını, günahlarını örterek, rızıklarını bereketlendirip çoğaltarak, âhirette de günahlarını bağışlayarak mükâfatlar vaâdetmektedir.

Bakın Ebu Hureyre'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Kulun sabahladığı her gün iki melek iner ve birisi: "Allah'ım! İnfak edene karşılığını ver!" diye dua eder. Diğeri de: "Allah'ım! cimrilik edene telef ver!" diye dua eder."

(Buhârî, Müslim)

Allah verene mutlaka daha fazlasıyla mukabelede bulunacak-tır. Ben öyle bir müslüman biliyorum. Önce kiradaydı. Bir evim olursa inşallah onu mutlaka Allah yolunda infak edeceğim diyordu. İlk evi kooperatifte bitti, arkadaşları otururken o kendisi evi sattı, marka çevirdi ve Allah için onu harcadı biliyorum. İnanın ben şahidim ki Allah ona iki daha verdi. Hem de öyle verdi ki kendisi hiç emek sarf etmeden babasına yaptırdı ve şimdi oturuyor orada. Kaldı ki adam buna iman etti mi tamamdır. Allah verene vereceğim diyorsa verecektir, bu-nun için örneğe de gerek de yoktur . Allah bize çok veriyor, bize göre verdiklerinden az verdiklerine, biz de verelim ve şuna kesinlikle inanalım ki verdiğimizden çok daha fazlasını Allah bize verecektir.

Bolca verene Allah bereket verecektir. Meselâ bir eve misafir geliyor, ev sahibi ikram ediyor, bir şeyler yenilip içiliyor ve o evden za-hirde bir şeyler eksiliyor. Veya adam malının kırkta birini veriyor zekât olarak ve adamın malı zahiren eksiliyor. Memur aldığı maaşın on da birini almadım sayıyor, infak ediyor. Bütün bunlar zahiren malın eksilmesi gibi görünse de aslında bu adamın geriye kalan malı ona çok rahat yetiyor. Cenâb-ı Hak ona birinci olarak iktifa anlayışı veriyor, istiğna duygusu veriyor, dünyaya karşı eyvallahsızlık ve yeterlilik duygusu veriyor.

İkinci olarak da onun eşyalarına dayanma özelliği veriyor. Ayakkabısı bir yıl dayanacakken iki yıl dayanıverir, elbisesi iki yılda eskiyecek yerde beş yıl dayanıverir. İnfak etmeyenlerin arabası tamir-haneden çıkmazken onun arabasına Allah dayanıklılık veriverir, berikisinin hanımı ve çocukları hasta haneden çıkmazken infak eden kişinin hanımına ve çocuklarına Allah sıhhat veriverir ve onunki ona bolca yetiverir.

İşte buna bereket denir, Allah bunu dilediklerine veriverir. Ama bunu herkes anlayamaz, bunu ancak kendilerine Allah'ın hikmet ver-dikleri anlayabilir. Zaten Rabbimiz bundan sonraki âyet-i kerîmesinde bu hususu anlatmaya başlayacak.

Evet şeytan sizi fakirlikle korkutur ve size fahşâyı emreder. Fahşâ, fuhuş fahiş aşırılık demektir. Maddî ve manevî tüm aşırılıklar. Eşya talebinde, rızık talebinde, mal toplamada, mesken konusunda aşırılık, bilgi talebinde, sevgide, saygıda aşırılık, hürmette tazimde aşırılık, hedeflemede aşırılık, meselâ üç kişiyle devlet kurma talebinde aşırılık, yemede içmede aşırılık ya da kadın erkek ilişkilerinde aşırılık, zevklerde eğlencelerde aşırılık.

Şeytan size fahşayı emreder. Fahşâ, fâhişe kelimesi çirkin söz anlamınadır ve dilin bir afeti olarak kabul edilir. Resûl-i Ekrem efendi-miz, Bedir günü müslümanların müşrik ölüleri hakkında kötü sözler söylemesine müsaade etmemiş, böyle bir hareketin çirkin olduğunu anlatmıştır. Bu hususta "müminin; kötüleyen, lânetleyen ve ağız bozan fâhiş veya fâhişe biri olamayacağını söylemiştir. Bir hadislerinde de, ağız bozan fâhiş söz söyleyen kişiye cennetin haram olduğunu açıklamıştır.

Bir sözün fâhiş olması veya fâhişe olarak nitelendirilmesi, o sözün çok

açık kelimelerle çirkin bir şekilde dile getirilmesi ile göze çarpar. Bu tür sözler, genellikle gıybet konusunda kullanılır. Fesat çıkarmak isteyenlerin açık seçik kullandıkları çirkin sözler vardır. Dürüst kimseler, bu çirkin fâhişe sözleri kullanmazlar, onları gizlerler; onların yerine mecazlı ve rumuzlu ifadeler kullanırlar. İbn Abbâs (r.a.) şöyle demiştir: "Allah (c.c.) hayâ sahibidir, bağışlayandır ve sözlerinde kinâyeli davranır. Meselâ "cimâ" konusunda lems (dokunma), duhûl (girme) ve muhabbet gibi fâhiş olmayan kinâyeli ibâreler kullanmıştır.

Şeytan insana fahşayı emreder. Çünkü insanın ilim, madde ve mânâ açısından tekâmül edip, tüm yaratıkların üzerinde kendisine tanınan şerefli mevkiini alabilmesi için yaratılışına ekilen ve karşısına çı-karılan birtakım kötü güçler, onu sürekli biçimde tutkularının kölesi yapmaya ve onları doyurma yolunda sınır tanımadan kendisi, hem-cinsleri ve tüm yeryüzü için hayatı çekilmez bir hâle getirmeye uğraşır. Bunun sonucunda, insanın arzularını giderme uğraşında normal, insanî ve fıtrî çizginin dışına taşıp, sapık yollarda tatmin araması; söz-gelimi nikâhsızlık, zinâ ve benzeri ilişkilere girmek, bu tür ilişkileri nor-mal ve hattâ özendirici hâle getirmek, kadınları birer basit tatmin aracı derecesine düşürmek, kısaca nikâh muâmelesi ve iffet duygusuyla fit-rî ve vasat çizgide tutulması gereken şehvet güdüsünü her türlü ahlâksız ilişkiye vasıta kılmak, Kur'an'ın 'fahşâ' kelimesiyle niteleyip, şid-detle yasakladığı bir durumdur.

‘Fuhş, fahşa’ sözlükte, aşırı derecede çirkin söz ve davranış, iğrenç işler, büyük günâh, edep ve ahlâka aykırı her türlü kötülük ve çirkinlik demektir. ‘Fuhş ve fahşa’, ölçüyü aşan her türlü edepsizliktir. Normal ölçülere sığmayan bütün çirkin işlere bu isim verilir. ‘Fahiş’, bu ismin öznesi (fail ismi) olup çirkin ve ölçüsüz iş yapan demektir. Bunun dişili (müennesi) hem çirkin ve ölçüsüz iş yapan kadın, hem de bizzat kötü fiil veya söz, çirkin davranış anlamlarına gelir.

Türkçe’de aşırı olan şeylere ‘fahiş’ denir. ‘Fahiş fiyat’ gibi. Yine bu kökten gelen ‘fuhuş’ da aynı anlamda olup bir kadının evlilik dışı ve meslek edinerek bir menfaat karşılığı vücudunu bir erkeğe cinsel tatmin için sunması demektir. Bununla beraber, sevicilik, lutîlik ve erkeklerin evlilik dışı cinsel ilişkileri de fuhşun kapsamına girer. ‘Fahşa veya fuhş’ temiz yaratılışın tiksindiği ve selim (sağlam) aklın reddettiği, normal ölçünün dışında tiksinti verici bütün davranış ve sözleri ifade eder.

İslâm'ın getirdiği ölçüler insanın fıtratına uygun olduğu gibi, haya ve edep örnekleridir. Hem selim aklın kabul edeceği güzellikte, hem de insana bedenen ve ruhen zarar vermeyen şeylerdir. Aksine insanı ruhen olgunlaştırırlar, ahlâkını güzelleştirirler. Buna göre şeytanın davet ettiği bütün işler ve ameller 'fahşa-fahişe'dir, diyebiliriz. İn-sanın fıtratına uymayan, normal olmayan, iyi düşünen aklın çirkin saydığı ve hoş görmediği şeylerdir. Müslüman toplum ahlâklı ve edepli toplumdur. Bu toplumda 'fahşa-fahişe' sayılan sözler ve davranışlar pek yaygın değildir. Mü'minler bu türlü işlerden hoşlanmazlar, kaçınmaya çalışırlar. Mü'minler, onurlu ve haysiyet sahibi kimselerdir. Onlar, İslâm'ın getirdiği fazilet ölçülerini bürünerek, işte, amelde, sözde ve toplumsal ilişkilerde düşük, bayağı, çirkin ve edep dışı şeylerden uzak dururlar. 'Fahşa'nın en büyüğü olan evlilik dışı ilişkilerden kaçınırlar. Aileyi ve nesilleri perişan eden, insan ruhunu olumsuz olarak etkileyen, kadının ve erkeğin değerini düşüren fuhşun her türlüsü ile mücadele ederler.

Ancak bir takım münafık tipliler ile şeytanın yardakçılığına soyunanlar, çeşitli araçlara başvurarak mü'minler arasında 'fahşa-fahi-şe'nin yayılmasını isterler, bunun için çaba gösterirler. Müslümanların ve onların toplumunun bozulması için ellerinden geleni yaparlar. Fırsat buldukları zaman kimilerini fuhşa iterler, bu işten zevk ve para kazanmaya çalışırlar. Kimileri de ellerindeki kitap, dergi, gazete, televizyon ve filmlerle bu tür 'fahşa'nın propagandasını yaparlar. Kimileri ba-zı kadınları kötü yola düşürürler, fuhuş yerleri kurarlar, işletirler. Kimileri de buna göz yumarlar, ya da teşvik ederler. İslâm'a göre 'fahşa-fahişe' olan bütün bu hayasızlıkları müslümanlar arasında yaymaya çalışanlara dünyada da âhirette de büyük bir azap vardır.

Evet, Allah (c.c) bu 'fuhuş' tacirlerinin iki dünyada da azabı hak ettiklerini haber veriyor. Onların dünyada nasıl bir azap kazandıklarını belki net olarak göremiyoruz ama mutlaka cezalandırıldıkları açıktır. Nitekim bu çirkin işlerle uğraşanların hiç birinin iyi bir yüzü, iyi bir hali yoktur. Dikkat edilirse Kur'an, yalnızca evlilik dışı ilişkilere 'fah-şa' demiyor. Bunun yanında her türlü edep ve haya dışı davranış, söz ve fiiller, insanın temiz yaratılışına uymayan bütün işler 'fahşa-fahişe' ismiyle anılıyor.

İnsan şehvete, yani bir takım istek ve duygulara sahiptir. Mala, mülke, geçimliklere sahip olmak istediği gibi nefsinin cinsel istekleri de vardır. Mü'min, nefsinin isteklerini meşru yoldan karşılar, mala helâl yoldan sahip olur, inancının dışına çıkan isteklerine sınır koymaya çalışır. Ancak imandan mahrum olanlar ile zayıf imanlılar, nefislerinin istekleri önünde sınır tanımazlar. İsteklerini normal

olmayan, insaní ve fıtrí çizginin dışındaki yollardan karşılamaya çalışır. Böylece haddi aşar, normal yolun dışına çıkar, Allah'ın koyduğu ölçüleri çiğner geçer; günahkâr, isyankâr ve bağí olur, ya da nefsinin kulu kölesi haline gelirler.

İşte şeytan tüm bu konularda aşırılık emreder. Halbuki bunların hepsinde bir sınır vardır, bir durak noktası vardır, bir doyum noktası vardır. Ama bakıyoruz da bugün şeytanın saptırmalarına kapılan günümüz insanı tüm bu konularda bir türlü doyuma ulaşamıyor. Durulacak nokta tanımıyor Allah korusun.

Bütün bunları anlamak da bir hikmet meselesidir. Bunları herkes anlayamaz. Bunları ancak Allah'ın kendilerine hikmet verdiği insanlar anlayabilir.

269:"Allah dilediğine hikmet verir. Kime hikmet verilirse ona çok hayır verilmiştir. Ve bunu ancak akıl sahipleri anlar."

Hikmet tüm dünya hayırlarını ve tüm âhiret güzelliklerini içinde bulunduran bir kavramdır ve bunu sûrenin daha önceki bölümlerinde, 129-130. âyet-i kerîmesinde ifade etmeye çalışmıştım.

Hikmet Kur'andır denmiş. Kur'an'ın nâsih ve mensuhunu, muhkem ve müteşabihini, helâl ve haramını, emir ve yasaklarını bilmek, Kur'an'ın tefsirini bilmek, Kur'an anlayışına muttali olmak, Kur'-an âyetlerinin fıkhına vukufiyettir denmiş. Nitekim Yâsîn sûresinin başındaki:

"Hakim olan Kur'an hakkı için."

Âyet-i kerîmesi bunu anlatır.

Hikmet, sözde ve amelde isabet, iman ve amelde isabettir denmiş. Yâni kişinin sözüyle amelinin, imanıyla amelinin mutabakatıdır denmiş.

Hikmet Allah korkusudur denmiş.

"Hikmetin başı Allah korkusudur."

Hadisi bunu anlatır. (Keşf'ul Hafa 1/507)

Hikmet sünnettir denmiş. Hikmetli kişi sünneti bilen kişidir den-miş. Rabbimizin şu âyeti bunun delilidir:

"Evlerinizde Allah'ın âyetlerinden ve sünnetten okunan şeyleri

hatırlayın. Muhakkak ki Allah Latîf ve Ha-bîrdir"
(Ahzâb: 34)

Âyet-i kerîmesi bu hikmetin sünnet olduğunu anlatır. Zira Ra-sulullah'ın hanımları evlerinde Kur'an ile birlikte sünnetten başka bir şey işitiyor değillerdi.

Hikmet nübüvvettir denmiş. Rabbimiz peygamberlerine hikmet verdiğini anlatır Kur'an-ı Kerîmde. İşte bu hikmet Allah'ın peygamber-lerine verdiği risalettir demişler.

Hikmet akıldır denmiş. Hikmet aklı kullanarak Allah'ın dininde bir kavrayış Allah'ın kitabına vukufiyet ve Allah'ın fazlından kullarının kalplerine koymuş olduğu bir basîrettir denmiş.

Bu âyet-i kerîmesinde de Rabbimiz hikmetin dilediği ve sevdiği kullarına verdiği en büyük bir nîmet olduğunu anlatıyor. Vâsî ve Alîm olan Rabbimiz, bu sıfatları gereği yukarıdaki âyet-i kerîmede gördüğümüz gibi sevdiği kullarına mal mülk ve mağfiret vaadediyor. Şeytanın korkutmalarına rağmen o bunu kullarına garanti ediyor. Ama bu âyet-i kerîmesinden de anlıyoruz ki Rabbimiz sevdiği kullarına sadece mal mülk ve mağfiret vermiyor. Aynı zamanda bunun ikisini de birleştirici olarak hikmet de veriyor.

Hikmet; doğruyu yanlışı, hakkı bâtılı, haramı helâli, güzeli çirkini ayırd etme bilgisi ve melekesidir. Allah'ın dininde doğru anlayış, din ilmine sahip oluş ve onunla amel ediş lütfudur. Nitekim Allah'ın Rasûlü Buhârî ve Müslim'in rivâyet ettikleri bir hadis-i şeriflerinde bu hususu şöyle anlatır:

"Allah kimin hakkında hayır murad etmişse onu dinde fakih kılar."

Din ilmini, kitap ve sünnet bilgisini ona lütfeder. Böylece hikmet sahibi kişi Allah'ın rızasının nerede olduğunu bilen kişidir. Hikmet sahibi kişi şeytanın vartalarına düşmeyen kişidir. Bunun için de Kur'-an ve sünneti sahih bir anlayışla anlamak ve yaşamak gerekmektedir. Hak ile bâtılı, şeytanın fısıltılarıyla Allah'ın emirlerini birbirinden ayırd edebilmek için Kur'an ve sünneti çok iyi bilmek ve buna göre amel etmek gerekir. Eğer bilgi olur da amel olmazsa Allah insanın anlayışını, kavrayışını azaltır. Ama ilmiyle amel eden kişinin anlayış ve ilmini artırır.

Şeytanın vesveselerine ve dâvetine kulak vererek: Eğer Allah'ın dâvetine icâbet edip Allah yolunda bolca infak edersem malım eksilecek. Ekonomik gücümü kaybedeceğim. Fakir düşeceğim. diyerek cimrilik eden, infakta bulunmayan, Allah için harcama yapmayan ve kendince dünya hayatında rahat ve huzurunu düşünen kişi hikmetten mahrum kişidir.

Çünkü bu adam hayatı tanımamaktadır. Zira onun zannettiği gibi yaşadığımız şu dünya hayatı yaşanılacak hayatın tamamı değildir. Bu yaşadığımız dünya hayatı ölümden sonra da devam edecek olan hayatın sadece küçük bir parçasıdır. O halde gelip geçici olan şu dünya hayatının çok kısa sürecek geçici zevkleri ve rahatı için ebedî hayatını fedâ eden kişi, hikmetten mahrum kişidir. İşte Allah mü'min-lere sevdiği kullarına bunun hikmetini vermektedir.

Kullarına iradeye bağlı olarak iyiliklere hayırlara yönelebilme gücünü, zararları defedecek, menfaatleri celp edecek sebepleri görebilme imkânını, basîretini kullarına lütfeden Allah'tır.

Hikmet her şeyi yerli yerine koymaktır. Her şeyi yerli yerinde yapmaktır. Allah'ın kendisine hikmet verdiği insan gerek kendisiyle bedeniyle, malıyla ilgili, gerekse hanımı, çocukları, akrabaları, komşuları ve çevresiyle ilgili tüm kararlarında, tüm davranışlarında yerli yerinde hareket eder.
Yerli yerinde konuşur, yerli yerinde karar verir, yerli yerinde hükmeder, yerli yerinde yapar, yerli yerinde alır verir. Bu Cenâb-ı Hakkın ona bahşettiği en büyük bir ihsanıdır.

Ama unutmayalım ki bu hikmet, hikmeti arayanlara verilir. Bu hikmete ancak ona ulaşmak için sa'y edenler ulaşabilir. Bu hususu Ankebût sûresinin 69. âyetinde Rabbimiz şöyle anlatır:
"Yolumuzda cihad edenleri elbette yollarımıza eriştiririz. Şüphesiz ki Allah muhsinlerle beraberdir."
(Ankebût 69)

Allah yolunda cehd eden, cihad eden, hikmet kaynağı kitap ve sünneti anlama ve yaşama yolunda çalışıp çabalayan kimseleri hayır yollarımıza, hikmet yollarımıza ulaştıracağız diyor Rabbimiz. Bu şekilde gayret edenler ancak Rablerinin emirlerine kulak verir ve şeytanın vesveselerine karşı gelebilirler. Ama böyle değil de sırf bilgi sahibi olmak için kitap ve sünnete yönelen onunla

amel etme derdinde olmayan kimseler şeytanın elinde oyuncak olmaya mahkum olurlar. Öğrendikleri bu ilmi Allah korusun günün birinde şeytanın ve tâğut-ların hizmetinde kullanmaya mecbur kalırlar. Çünkü bu kimseler bilgi sahibidirler ama hikmetten mahrum kimselerdirler.

Hikmet vahiyle elde edilir. Yâni hikmet her şeyi var eden ve var ettiği şeylere yasa koyan Allah'ın dinini ve yasalarını fıkhetmekle mümkün olacaktır. Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını, Allah'ın yasalarını bilen kişi hikmet sahibidir. Allah'ın yasalarını bilen kişi yerli yerinde söz söyler yerli yerinde iş yapar. Kişinin yapması gerekenleri yapması, yapmaması gereken şeyleri de yapmaması, söylemesi gerekenleri söylemesi, söylememesi gerekenleri de söylememesi bu yasaları tanımasına ve böylece Allah'ın ihsanına ulaşmasına bağlıdır. Bilgisi her şeyi kuşatmış olan Allah bilgisine, kitap sünnet bilgisine sahip olmasına bağlıdır. Allah bilgisine, kitap bilgisine, sünnet bilgisine, Allah yasaları bilgisine sahip olan kişi hikmet sahibidir.

Allah'ın Rasûlü buyurur ki:

"İki kişiye gıpta edilir. Bunlardan birincisi Allah kendisine ilim vermiştir ve onu Allah yolunda harcamaktadır. İkincisi de Allah kendisine mal vermiştir o da onu Allah yolunda harcamaktadır."

İşte bu iki kişiye haset, ya da gıpta caizdir diyor Allah'ın Ra-sulü.

Bir adam ki, Allah kendisine nîmet olarak, imtihan olarak, ya da dünyada bulunması adına mal vermiş. Adam o malı Allah yolunda helâk etmiş ve bitirmiştir. Yâni adam o malın kendisine ait değil de Allah'a ait olduğunu bilmiş, imtihan için onun kendisine verildiğini anlamış, kavramış ve o malı Allah'ın istediği biçimde kendisine, ailesine, ehline ve müslümanlara harcayarak imtihanı kazanmıştır. İşte bu adama imrenilir diyor Allah'ın Rasûlü. Harcadığı malın azlığı çokluğu önemli değildir, bir hurması da olsa, yarım hurması da olsa o konuda Allah'ın kendisinden istediğini icra edip kendisini cehennemden kurtarmasını becerebilmiştir.

Hadiste anlatılan ikinci imrenilen kişi de şudur. Bir adam ki Allah kendisine hikmet vermiştir, yâni Kuran anlayışı, Kur'an ilmi vermiştir. Allah onu kitabıyla tanıştırmış, vahiyle buluşturmuş ve bu yüzden de hikmet vermiştir. Yerli yerince hareket etme imkânı vermiştir. O adam da Allah'ın kendisine

verdiği bu bilgi ile Kur'an'ı hakim kılma adına, onu ikâme etme adına ciddi bir gayretin içine girmiştir. Kur'an'ı hayatında, evinde, çevresinde, iş yerinde, mektebinde, pazarında Kur'an'ı hakim durumuna, otorite durumuna getirmiştir. Kur'an'ı gecede ve gündüzde ikâme etti. Gecede ve gündüzde namaz kılarak Kur'an'ı kıyamda okudu. Böylece onun namazlarının kıyamı öyle bir kıyam oldu ki hayatının tümünde o kıyamda okuduklarını kaim kıldı, ayağa kaldırmaya çalıştı.

Namazdaki kıraat vasıtasıyla Allah'tan aldığı mesajların ve Allah'a verdiği sözlerinin tümünü sosyal hayatında gerçekleştirdi. Çünkü hadislerde Kur'an'ın ikâmesinin iki türlü olacağı anlatılmaktadır. Birincisi onunla hükmedilerek amel edilerek. İkincisi de onu başkalarına anlatılarak olur. Zira hikmetin elde edilmesi sürekli vahiyle beraberliğe bağlıdır. Kişi ne kadar vahiyle beraber olursa o kadar çok hikmet sahibidir. O kadar çok vahiyle konuşma ve vahiyle hareket etme imkânı bulacaktır. İşte hikmet budur ve imrenilecek ikinci insan da bu hikmete sahip olan kişidir.

Bakın âyet-i kerîmenin devamında buyurur ki Rabbimiz:
"Bunu ancak akıl sahipleri anlar."

Hakkı, doğruyu, hayrı, güzeli akıllı olanlardan başkaları kesin-likle anlayamazlar. Akıllı olmayan insan ne kendisi anlar, ne de anlatanları dinler. Bakın Rabbimiz bunca âyetiyle kendilerini uyardığı halde bir türlü dinlemeye ve anlamaya yanaşmazlar. Allah'ın bunca uyarılarına, bunca âyetlerine karşı âdeta kalplerini, kulaklarını kapamış-lar, kapılarını, pencerelerini kapatmışlar akıllarını kullanmamaya yemin etmişler. Demek ki âyet-i kerîmenin bu bölümünden anlıyoruz ki hikmete ulaşmak için sadece mal vermek yetmiyor almak da gereki-yor. Ve yine anlıyoruz ki bu hikmete ulaşmanın ilk ve en önemli şartı düşünmektir. Bu da ancak aklı ve kalbi kullanmakla mümkün olacaktır. İslâm'da aklı kullanmak çok önemlidir.

Kur'an-ı Kerîmde: "Akıllanmayacak mısınız?" "Akıllarınızı kullanmayacak mısınız?" Veya "Hâlâ akletmeyecek misiniz?" Gibi âyetler pek çoktur.
270:"Yaptığınız her harcamayı ve adadığınız her adağı Allah muhakkak bilir. Zâlimlerin yardımcıları yoktur."

Allah her şeyi bilmektedir. Rabbimiz kim ne yaparsa, kim ne tür bir amel

işlerse onu ne adına, kim adına yaptığını bilmektedir. Allah her harcayan kişinin bu harcamasını Allah için mi yoksa gösteriş, riya gibi şeytani yollarda mı harcadığını mutlaka bilmektedir. Kimin ne harcadığını, ne adına harcama yaptığını bildiği gibi aynı zamanda bu harcamada bulunanlara nasıl muamele edeceğini, nasıl bir mükâfat veya nasıl biz ceza vereceğini de bilmektedir Rabbimiz. Mallarını Allah yolunda ve Allah'ın rızası uğrunda harcayanları da şeytanın iğva-larına kapılıp mallarını Allah yolunda harcamayan cimrilik edip elinde tutan veya mallarını mâsiyetler, günahlar yolunda harcayanları bildiği gibi, Allah adına adakta bulunanları, ama Allah adına bulundukları bu adaklarını yerine getirmeyen zâlimleri veya mâsiyetler yolunda adakta bulunanları bilmektedir. Ve âyet-i kerîmede Rabbimiz bu şekilde mal harcayan ve de bu şekilde adaklarını yerine getirmeyenlerin yardım-cıları yoktur buyuruyor.

Evet mallarını kötülük ve şer tohumları ekmek için harcayanlar, mal varlıklarını gizleyerek: "Benim neyim var ki infak edeyim! Diyenleri ve Allah adına bir adakta bulundukları halde adaklarını yerine getirmeyenleri böylece kendi kendilerine zulmedenleri ve de kendileri infak etmedikleri gibi bir de üstelik başkalarının haklarını yemeye çalışarak başkalarına da zulmedenleri kıyamet günü dostsuz ve yardımcısız bırakacaktır. O gün kendilerini savunacak, kendilerine yardım edecek ne bir dostları ve de bir yardımcıları olmayacaktır bunların.

Bu âyet-i kerîmede Rabbimiz iki tür harcamadan söz ediyor:

1-) Birincisi infak. İnfak kişinin mecbur olmadan kendi gönlü ve arzusuyla Allah adına harcama yapmasıdır.

2-) İkincisi de adaktır. Adak da kişinin kendi kendisini mecbur tutarak yine Allah için harcama yapmasıdır. Adak kişinin sırf Allah rızasını kazanmak için üzerine farz olmayan amelleri kendi kendine farz kılmasıdır. Yâni üzerine farz olmayan amelleri yapmaya niyet ederek söz vermesidir.

Bununla şunu demek istiyorum: Aslında adakta bulunmak ibâdet değildir. Yâni Allah bunu yapmak, şunu yapmamak üzere bana adakta bulunun diye bir emir vermemektedir. Ama bir adakta bulunulmuşsa o zaman bu adağın yerine getirilmesi ibâdettir. Durup dururken kendi kendine adakta bulunmuş ve onu kendisine farz kılmış olan bir adamın artık bu adağını yerine getirmesi kendisine vacip olur ve onu yerine getirmezse günahkâr olur. Çünkü Rabbimiz İnsan

sûresinin başında:

"Onlar adaklarını yerine getirirler ve şerri salgın olan bir günün şerrinden de korkarlar."

(İnsan: 7) buyurur.

Adaklar iki kısımdır:

1-) Hiçbir şarta bağlı olmadan yapılan adaklar. Hiç bir şarta bağlı olmaksızın durup dururken: "Ben Allah için beş gün oruç tuta-cağım" Veya "Allah için on milyon infak edeceğim" gibi bir kişinin adakta bulunması gibi. Böyle bir adakta bulunan kişi imkânı olduğu müddetçe mutlaka bu adağını yerine getirmek zorundadır. Ama imkânsızlıklardan ötürü eğer bu adağını yerine getiremeyecek olursa Allah onu affeder. Hattâ adam hayırlı bir iş yapmak üzere niyet edip adakta bulunmuş ama imkânsızlıklardan dolayı onu yerine getirememişse böyle hayırlı bir niyetten ötürü kimilerine göre sevap alır.

2-)İkincisi şarta bağlı olarak yapılan adaklar. Meselâ "Eğer bir oğlum olursa bir kurban keseceğim" veya "Eğer oğlum askerden sağ sâlim dönerse üç gün oruç tutacağım" gibi bir şarta mukarin olarak yapılan adaklar. Bu şekilde adakta bulunan kişi adağının konusu gerçekleştiği takdirde adağını yerine getirmesi üzerine vacip olur. Ama bu kişi adakta bulunduğu için değil adağını yerine getirdiği için sevap kazanır.

Aslında demin de ifade ettiğim gibi şarta bağlı adak İslâm'da hoş görülen bir şey değildir. Ve adak takdiri de değiştirecek değildir. Bakın Abdullah İbni Ömer'in rivâyetinde Allah'ın Rasûlü insanları adaktan nehyederek şöyle buyurur:

"Adak Allah'ın takdir buyurmadığı hiçbir hayrı getirmez. Ancak adağı sebebiyle cimrinin elinden mal çıkarılmış olur."

(Buhârî, Müslim)

Yine Ebu Hureyre'nin rivâyet ettiği başka bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Adak adem oğluna takdir edilmemiş hiç bir şeyi sağlamaz. Lâkin adak bazen kadere muvafık düşer de bu sa'y ede cimriden çıkarmak istemediği mal çıkarılmış olur."

(Buhârî, Müslim)

Bu hadislerden anlıyoruz ki adak Allah'ın takdirini değiştirememektedir. "Hastalığım iyi olursa bir kurban keseceğim" veya "Eğer oğlum sağ sâlim dönerse beş gün oruç tutacağım" diyerek adakta bulunmak ne hastalık konusunda ne de oğlunun sağ sâlim dönmesi konusunda Allah'ın takdirine tesir etmemektedir. Hattâ âlimlerin ifadesine göre bu şekilde adaklarla kaderin değişeceğine inanan kişini Allah korusun kâfir olmuşlardır.

Bir de şirk ve haram olan adaklar var. İnşallah bu konuda da bir şeyler söyleyelim. Adak Allah için değil de Allah'tan başkaları için adanırsa meselâ bir put adına, veya salih bir kişi adına veya herhangi bir türbe adına yapılırsa bu şirktir. Meselâ oraya veya o kimseye gidip: "Eğer şu işim hallolursa senin için şunları şunları yapacağım! Şu kadar harcayacak, şu kadar mum dikeceğim! Derse bu şirktir.

Haram olan adak da haram olan bir şeyi yapmak üzere adakta bulunmaktır. Meselâ "bu işim olursa şu kadar içki içeceğim!" Veya "Eğer bu işim gerçekleşirse seninle ebedîyen konuşmayacağım! Veya seni öldüreceğim!" gibi adaklar haram adaklardır. Bu tür adakta bulunmak da haramdır bunun yerine getirilmesi de haramdır. Eğer kişi bu tür bir adakta bulunurken yemin etmişse derhal yeminini bozarak kefaret vermesi gerekmektedir. Allah'ın Rasûlü Müslim'in rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Bir kimse bir şeye yemin eder de başka işi ondan daha hayırlı bulursa hayırlı olanı yapsın. Yemininden dolayı da kefaret versin."
(Müslim)

Allah adına ne verirseniz, ne yaparsanız, ne yapmayı ve ne vermeyi adarsanız Allah onu bilmektedir. Yaptığınız hiç bir şey boşa gitmemektedir. İnfakta bulunduğunuz insanlar bunun kıymetini bilmeseler bile üzülmeyin Allah bunu bilmektedir. Biz yapalım ve kesinlikle inanalım ki Allah onu kaydetmektedir.

Bundan sonra Rabbimiz sadakaların verilme usulünü anlatmaya başlayacak. Bu âyet-i kerîme inince müslümanlar Rasûl-i Ekrem Efendimize sormaya başladılar. İnfaklarımızı nasıl yapacağız? Gizli mi vereceğiz? Yoksa aleni mi vereceğiz? Diye. Allah'ın Resûlüne sorular sordular da bunun üzerine

Rabbimiz buyurdu ki:

271:"Eğer sadakaları açıktan verirseniz bu iyidir. Eğer onu fakirlere gizlice verirseniz bu sizin için daha hayırlıdır. Allah (Sadakalarınız sebebiyle) sizin günahlarınızdan bir kısmını affeder. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır."

Burada anlatılan konuda ya farz olan sadakaları yâni zekâtları açıktan vermek, diğer sadakaları, yâni nafile olan infakları gizli olarak vermek daha iyidir. Bu kural tüm ibâdetler için de geçerlidir. Tüm farz olan ibâdetleri açıktan yapmak ama nafile ibâdetleri de gizli yapmak efdaldir şeklinde anlaşılacaktır. Çünkü Rabbimiz farz olan zekât konusunda:

"Onların mallarından sadaka al!"

(Tevbe: 103) Buyurmaktadır.

Bu âyet zekâtların açıktan alınmaları gerektiğini anlatmaktadır. Eğer bir müslüman farz olan zekâtını gizli verirse o zaman bu adam galiba zekâtını vermiyor gibi sû-i zan altında kalabilir. Namazlar da böyledir. Allah'ın Rasûlü nafile namazlarını evinde kılmıştır ama farz namazları mutlaka açıkça ve cemaat halinde kılmıştır.

Burada açıkça vermenin güzel bir şey olduğunu bildiren âyetin birinci bölümü farz olan sadakalar hakkındadır, gizli vermenin daha makbul olduğunu bildiren ikinci bölüm de nafile olan sadakalar hakkındadır denmiş.

Ya da mallar iki kısımdır, bunlardan birincisinde açıktan vermek ikincisinde de gizli vermek daha efdaldir denmiş.

1-) Biri ekilen, dikilen araziler, hayvanlar gibi genellikle gizlen-mesi mümkün olmayan ve herkesin bilebildiği mallardır ki bunlara ***"Emval-i Zahira"*** Yâni açıktaki mallar denir. Bu tür malların farz olan zekâtlarını gizlemekte zaten bir fayda yoktur, üstelik gizlendiği zaman töhmet altında kalma ihtimali de vardır. Onun için bunlar konusunda açık vermek efdaldir.

2- İkincisi de nakit paralar gibi gizlenmesi mümkün olan mallardır ki bunlara ***"Emval-i batına"*** yâni gizli mallar denir. Herhangi bir sakınca olmadıkça bu tür malların zekâtlarını açıkça vermek daha faziletlidir. Ama lâyık olanlara ulaştıramama gibi bir sakınca olursa o zaman da nafile sadakalar gibi onu da gizli vermek efdaldir.

Ya da sadakaları bazı durumlarda açıktan vermek, bazı konumlarda da gizli vermek daha efdaldir şeklinde anlaşılacaktır. Eğer açıkça bir infakta, bir harcamada bulunmak bir hayır tevlid edecekse meselâ başkalarını da infaka teşvik edecekse, çevredekilere de bu harcama ve infak konusunda bir cesaret verecekse o zaman açıkça infakta bulunmakta bir mahzur yoktur. Hattâ daha hayırlıdır. Zira kimi insanların çevrelerinde infak eden, iyilik yapan insanları görmedikçe bir türlü iyilik yamak, infakta bulunmak akıllarından bile geçmez. İşte böyle insanları iyiliğe, infaka teşvik maksadıyla açıktan yapılan infak hayırlıdır.

Bakın Allah'ın Rasûlü Müslim'in rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Müslümanlıkta iyi bir çığır açan kimseye açtığı o çığırın sevabı verileceği gibi açılan o çığırdan kıyamete kadar gidecek insanların sevaplarının bir misli de onlarınki eksilmeksizin bu çığır açan kişiye verilecektir. Kötü bir çığır açan kimseye de açtığı bu çığırın vebali, vizri, günahı yükleneceği gibi kıyamete bu çığırdan gidecek insanların günahlarının bir misli de ona yüklenecek."

Bu hadisin sebeb-i vürûdunu sahabe şöyle anlatır: Bir ara Medine'ye çok fakir bir grup insan geldi. O kadar fakirdiler ki bu insanlar bir kumaşı delip içine girivermişler elbiseleri de yoktu. Onları bu vaziyette görünce Rasûlullah'ın beti benzi attı. O kadar ürktü o kadar korktu ki Allah'ın Rasûlü ne yapacağını şaşırmış telaş içinde bir içeri giriyor bir dışarı çıkıyordu. Zira bu konuda kendisini sorumlu tutuyordu Allah'ın Rasûlü. Dini ortaya koyma adına Allah'ın Rasûlü bunların dertlerine derman olmalıydı, çare bulmalıydı. Öyleyse gördüğümüz bir eksiklik, bir ihtiyaç karşısında biz de yerimizde duramaz hale gelmeliyiz. Betimiz benzimiz atmalı ve biz de buna çareler aramalıyız. Bu duruma çok içerleyen Allah'ın Rasûlü şöyle buyurdu:

"Ey insanlar! Allah'tan korkun! İşte şu gördüğünüz insanlar da sizin kardeşleriniz! Allah katında birbirinize üstünlük ve alçaklığınız yoktur!"

Buyurdu ağladı ve Haşr sûresinden âyetler okudu. Sonra buyurdu ki:

"Herkes bu kardeşlerine altınından, gümüşünden ikramda bulunsun!

İnfakta bulunsun! Yarım hurmayla da olsa harcamada bulunsun!"

Dedi. Sonra Allah'ın Rasûlü daha bu hutbesini bitirmeden En-sâr'dan birisi elinde zor taşıdığı bir çıkınla çıkageldi. Bunu gören Allah'ın Rasûlü çok memnun olmuş sahabenin ifadesiyle âdeta yüzü parıl parıl parlıyordu. Mescidin içi öbek öbek yiyecek ve giyeceklerle dolmuş, bu insanların yüzü gülüyor, kimisi yiyor, kimisi giyiniyordu. Onları bu vaziyette gören Allah'ın Rasûlü de dini ortaya koymuş olmanın mutluluğu içinde yüzü gülüyordu. İşte bu hadise üzerine En-sâr'dan o ilk çıkını getiren o ilk çığırı açan sahabe hakkında Allah'ın Rasûlü bu ilk çığır açma hadisini irad buyuruyordu. Elbette fazilet bu işe ilk başlayandadır. Bu işe müslümanları ilk teşvik edendedir.

Nitekim Abdullah ibni Ömer'in rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Gizlice vermek açıktan vermekten daha efdaldir. Ama açıkça verdiğinde kendisine uyulmasını isteyen kimse için de açıkça vermek daha efdaldir."

Ama bazen de kendisine infak edilen kişinin durumu söz konusu olabilir. Kendisine infak edilen kişinin izzeti nefsinin rencide edilmesi, iffetinin ve onurunun kırılması söz konusu olursa o zaman da sadakanın gizli verilmesi efdal olur. Tabi bu alan açısından böyle olduğu gibi veren açısından da aynı tehlike söz konusu olabilir. Gurura kapılması, riyaya kaçması gibi bir kısım tehlikeler söz konusu ise o zaman gizli yapması daha efdaldir. Gizli yapılan sadaka her türlü gösteriş tehlikesinden uzak, başkalarının haberi bile olmadan sadece adına infakta bulunduğu Allah'la kendi arasında bu işin yapılması, alan açısından da veren açısından da bir eğitim konusudur ve daha hayırlıdır. Çünkü Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Allah ne desinler adına hayır yapan süm'acıdan, ne gösteriş yapan müraiden, ne de minnet altında tutan mennandan hiç bir şey kabul etmez."

Ecdadımız bunun örneklerini bize çok güzel bir şekilde sunmuştur. Kimisi sessiz sedasız bir âmânın eline bırakmış, kimisi kendisini göstermeden fakirin geçeceği yere onun görebileceği biçimde bırakmış, kimisi kendisini bildirmeden fakir uykudayken onun cebine bırakmış, kimisi başkaları aracılığıyla muhtaç kardeşine ulaştırıp kendisine karşı o kardeşinin eziklik duymamasını temin etmiş kimisi de adresine postalayarak kimliğini belli etmeden kardeşine ulaştırmıştır.

Bunları hepsi de gösterişten, riyadan, süm'adan ve karşısındakini minnet altında tutmaktan sakınmak içindir. Ebu Dâvûd'un rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü bu hususu anlatırken bakın şöyle buyurur:

"Sadakanın en faziletlisi az bir şeyi olan kişinin fakire gizlice verdiği ve gücünün son yettiğidir."

Yine Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü Rahmânın arşının gölgesi altında gölgelenecek yedi yiğitten bahsederken bunlardan birisinin de:

"Bir adam ki sadaka verir ama bunu yaparken de sağ elinin verdiğini sol eli duymayan"

Kişi olduğunu haber verir.

Bundan sonraki âyet-i kerîme müslümanlar arasında daha önceden mevcut olan bir yanlış uygulamayı, bir yanlış anlayışı düzelt-meyi hedefler.

272:"(Ey peygamberim!) Onları yola getirmek senin boynuna borç değildir. Ancak Allah dilediğini hidâyete erdirir. Hayırdan ne yaparsanız kendiniz içindir. Yalnız Allah rızası için harcama yapın. Hayırdan ne harcamışsanız o size döndürülür ve asla zulme de uğramaz-sınız."

Bu âyet gelmeden önce müslümanlar arasında şöyle bir anlayış yaygındı: İnfak ancak mü'min olanlara yapılır. Mü'min olmayan insanlara yardımda bulunmak da, onlara harcama yapmak da caiz değildir. Bu yüzden müslümanlar, müslüman olmayan akrabalarına, yakınlarına ve diğer gayri müslimlere yardımda bulunma konusunda tereddüt ediyorlar, bunun caiz olup olmadığını Allah'ın Resûlü'ne soruyorlardı. Ey Allah'ın Rasûlü! Bu bizim dinimize girmemiş, müslüman olmamış fakir akrabalarımıza yardımda bulunmak bizim içimizden gelmiyor. Bunlar müslüman olmadıkça onlara infakta bulunmak iste-miyoruz diyorlar, Allah'ın Rasûlü de bunu hoş görmeyerek onlara infakı yasak kılıyordu.

Meselâ sahabeden Hz. Ebu Bekir'in kızı Esma müşrik olan akrabaları kendisinden bir şeyler istemeye gelince: "Vallahi Rasulul-lah'tan bu konuda müsaade almadıkça size bir şey veremem! Çünkü sizler benim dinimde değilsiniz" Diyerek bu konuda Allah'ın Resûlüne sormaya gelince Rabbimiz bu

âyet-i kerîmesiyle bu yanlış anlayışı değiştiriyordu.

Ey peygamberim! Onlar hidâyette değiller diye onlara harcama yapmamak, yardımda bulunmamak sana ve müslümanlara yakışmaz! Zira onların hidâyeti seni ilgilendirmez. Bu senin boynuna borç değildir. Yâni onları hidâyete erdirmek sana düşmez! Onların kalplerine İslâm'ı, imanı sokmak senin işin değildir.Onlar müslüman olmuşlar ya da olmamışlar bunun seninle ilgisi yoktur! Onların hidâyeti Allah'ı ilgilendirir. Çünkü onları hidâyete erdirmek Allah'a aittir! Senin vazifen sadece onlara hakkı duyurmak ve tebliğ etmektir.

O halde bu adamlar müslüman olmadılar diye, yola gelmediler diye, bu adamlar İslâm'ı yaşamıyorlar diye onlara sadaka vermezlik yapma! Onlara yardımda bulunmazlık yapma! Kâfir de olsalar, başka dinde bile olsalar İslâm düşmanı olmadıkları sürece onlara infaktan geri durma! buyuruluyor. İfadeden anlıyoruz ki muhtaç olan kişi hangi dinden olursa olsun, İslâm'ı yaşasın ya da yaşamasın fark etmez ihtiyacından dolayı ona infak edilmelidir. Çünkü bakın âyetin devamında deniyor ki:

"Hayırdan ne harcarsanız, ne infak ederseniz onun sevabı sizedir."

Bundan anlıyoruz ki, infakın sevabı o infakı yapana aittir, yapılana değil. Öyleyse infak edilen kişi, nasıl olursa olsun, kim olursa olsun, hangi dine, hangi inanca mensup olursa olsun muhtaç olduğu ve İslâm'la savaş halinde olmadığı müddetçe ona yardımda bulunmak mü'minlerin görevidir. Bu caiz midir değil midir diye bir tereddüde de gerek yoktur.

Bütün toplumlarda en çok tereddüt edilen hususlardan birisi de : infak edilecek kişinin namaz kılıp kılmadığı, İslâm'ı yaşayıp yaşamadığıdır. Namaz kılmayana infak edilir mi? Diye merak ediliyor. Oysa nafile olan sadakalar müslüman olmayan, başka din mensuplarına bile verilebilirken fâsık müslümanlara vermek öncelikle sahih olacaktır.

Nafile olan sadakalar müslüman olmayanlara da verilebilir. Müslüman olmayan birine sadaka vermek caiz olduğuna göre Allah'ın emirlerinden çıkmış İslâm'ı yaşamayan fâsık bir müslümana sadaka vermek kesinlikle sahih olur. Kişi verdiğini Allah rızası için verdikten sonra verilen kişinin amelinin ne olduğu, nasıl olduğu önemli değildir.

Nitekim Buhârî ve Müslim'in Ebu Hureyre'den rivâyet ettikleri bir hadislerinde, zina eden zâniye bir kadına, bir zengine ve bir hırsıza sadaka veren bir kişi hakkında Rasulullah efendimizin:

"Senin sadakan kabul olmuştur. Zina eden kadına gelince muhtemeldir ki o infakın sebebiyle iffetini koruyacak ve zinadan vazgeçecektir. Zengine gelince muhtemeldir ki ibret alacak ve Allah'ın kendisine verdiğinden o da infak edecektir. Hırsıza gelince muhtemeldir ki hırsızlıktan vazgeçecektir."

Buyurduğunu haber vermektedir.

Rabbimiz müslümanlara tüm muhtaçlara Allah'ın rızasını talep ederek yardım ellerini uzatmalarını bir vecibe sayıyor. Tüm insanlığa karşı müslümanların göğüslerinin açık olmasını, müsamaha kanatlarını germelerini istiyor. Çünkü müslüman hep mesaj veren kişidir. İnsanlığın dirilişi, insanlığın Allah'ın dinine abone olması ve cennete gitmesi için çırpınan ve bunun için de her tür fedakârlığa hazır olan kişidir.

Bundan sonra Rabbimiz insanlar arasında sadaka vermeye, infakta bulunmaya en fazla lâyık olan insanları arzetmeye başlıyor. İnsanlar arasında yardıma en çok ehil olan kişilerde bulunan dört sıfattan söz ediyor Rabbimiz ve şöyle buyuruyor:

273:"(Ey peygamberim!) Sadakalar kendilerini Allah yoluna adayan, kazanç için yeryüzünde dolaşamayan, iffetleri sebebiyle (isteyemedikleri ve hallerini arzedeme-dikleri için) cahillerin kendilerini zengin sandığı, senin kendilerini simalarından tanıdığın, yüzsüzlük edip insanlardan istemeyen fakirler içindir. Hayırdan ne harcar-sanız muhakkak ki Allah onu hakkıyla bilendir."

Rabbimiz bu âyet-i kerîmesinde infaka en lâyık insanları anlatıyor. Bunların toplum içinde tanınabilmeleri ve mü'minlerin kendile-rine yardım ellerini uzatabilmeleri için Rabbimiz dört sıfat sayıyor.

1-) Birinci özellikleri Allah yolunda tutunmuş olmalarıdır. Kendilerini Allah yoluna adamış, Allah'ın dinini öğrenip öğretmeye, İslâ-m'ın anlaşılıp yaşanır hale gelmesi için kendilerini ilme, tebliğe ve cihada adamış olanlar. Bu yüzden de çalışıp kazanacak zamanları ve imkânları kalmamış olanlar. Cihad, tebliğ ve ilim kendilerini ticaretten, mal kazanmaktan alıkoymamış olanlar.

Allah yoluna kendilerini adamış olduklarından dolayı yeryüzünde rahat dolaşamayan, yâni maişet temini için yol bulamayan kimseler. Ya da Müslümanların dertleriyle problemleriyle uğraşırken ticaret yapıp geçimlerini temin edemeyenler.

2-) Ama bir başka özellikleri daha vardır bunların. O da, hayalarından, iffetlerinden dolayı kendilerini tanımayan bilmeyen insanların kendilerini zengin zannettikleri insanlardır bunlar. Bunlar muhtaç oldukları halde yüzsüzlük ederek insanlardan bir şey istemedikleri için, hayaları iffetleri insanlara durumlarını açmalarına engel olduğu için görenler onları zengin zannederler.

Onları tanımak gerçekten zordur. Ama:

Sen onları yüzlerinden, simalarından tanırsın. Herkes onların durumlarını bilemez. Bunu ancak basîret ve feraset sahipleri anlar. Akıl ve feraset sahibi halden anlar kimseler ciddi ciddi araştırıp bunların durumlarını öğrenir ve onlara karşı onların izzeti nefislerini, iffetlerini rencide etmeden gizlice ve güzellikle onlara infakta bulunurlar.

Onlar yüzsüzlük yapıp kimseden bir şey isteyemezler. Kimse-ye hallerini açamazlar. Kendilerine bir şey verilmedikçe sırnaşıklık ederek bir şey isteyemezler. İsteyecek olsalar bile mutlaka nezaketle isterler.

Allah'ın Rasûlü bu hususu anlatırken Müslim'de şöyle buyurur:

"İstediğiniz zaman ısrarla istemeyin. Allah'a yemin ederim ki istemediğim halde ben birinize bir şey verirsem verdiğim şeyleri Allah bereketli kılmaz."

Yine bakın Allah'ın Rasûlü sırnaşıklık ederek ısrarla insanlardan bir şeyler isteyen kişi hakkında Buhârî ve Müslim'in rivâyetinde şöyle buyurur:

"Israrla insanlardan bir şeyler isteyen kişi kıyamet gününde yüzünde hiç bir et parçası olmadığı halde Allah'ın huzuruna getirilecektir."

Yine Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur: "Gerçek fakir, öyle kapı, kapı dolaşıp da halkın kendisine bir iki hurma, bir iki lokma verdiği kimse değildir. Gerçek miskin kendisine yetecek zenginliği olmayan ve fakirliği bilinmeyen ve insanlardan hiç bir şey isteyemeyen kimsedir."

Ebu Dâvûd ve Nesei Abdurrahmân Bin Ebi Said'den şunu rivâyet ederler: Bu zat diyor ki: "Annem beni bir şeyler istemek üzere Rasûl-i Ekrem'e gönderdi. İhtiyacımızı haber verip bir şeyler istemek üzere Rasûlullah'ın yanına varıp oturdum. Allah'ın Rasûlü bana karşı dönerek şöyle buyurdu:

"Kim ğanîlik gösterirse onu zengin kılar. Kim de hafiflik ederse Allah onu iffetli kılar. Kim yetinirse Allah ona yetecek kadarını verir. Her kimin bir ukıyye değerin-de malı olduğu halde dilencilik yapar ve insanlardan bir şeyler isterse o yüzsüzlük etmiş olur."

Buyurdu. Bunun üzerine ben düşündüm, benim Yakûte ismindeki dişi devem bir ukıyyeden daha değerlidir diyerek istemekten vazgeçip geri döndüm der."

Malı olduğu halde istemekten Allah'ın Rasûlü menediyor. Müslüman bunu prensip edinince artık dünyaya ve dünya malına iltifat etmeyecektir. Aman benim olsun. Aman biraz daha olsun. Çabasında olmayacaktır. Zira kişi bir malı o mala tamahla alırsa kesinlikle onun bereketi de olmayacaktır. Allah'ın Rasûlü yediği halde bir türlü doymayan kişiye benzetir onu. Hattâ müslüman ona ihtiyacı yoksa kendisine kendisi istemeden de teklif edilen malı da almamaya niyetli olmalıdır. Zira o müslüman ihtiyacı yokken kendisine teklif edilen o malı alırsa omuzuna bir sorumluluk alıyor, yük alıyor demektir. Ama bu müslümanın gerçekten ihtiyacı varsa zaruret saikiyle istemek hakkı vardır.

Çünkü Rabbimiz Kur'an-ı Kerîmin pek çok yerinde bu durum-da olanların zenginler üzerinde haklarının olduğunu anlatmıştır. Yâni bunların zenginlerin malları içinde belli hakları vardır. Binaen aleyh zor durumda kalıp da isteyen kişi hiç de üzülmemeli zira o kendi hakkını istemektedir. Beriki veren de hiçbir zaman öğünmemeli çünkü zaten ona kendi hakkını veriyor demektir. Böylece anlıyoruz ki istemek-ten çekineni Allah afif kılacaktır. Yâni mala karşı, dünyaya karşı müstağnî davranan, eyvallahsız davranan kişiyi Allah zengin kılacaktır.

Ama unutmayalım ki bu anlattıklarım alan kişi için böyledir. Bir de meseleyi veren kişi için yâni zengin olup da vermesi gereken kişiler açısından düşündüğümüz zaman onlar da mallarının tamamını verecek kadar bu konuda hahişkar olmalıdır. Bu isteyemeyen kişileri yüzlerinden, simalarından tanıyarak onların iffetlerini bozmadan, onlara kendi yediklerinden, kendi giydiklerinden ulaştırma çabası içine girmeleri gerekecektir.

Allah yoluna kendilerini adamış, Allah'ın dinini öğrenip öğret-me yoluna koyulmuş cihad ve tebliğle uğraşırken, maişet teminine za-manları ve imkânları kalmamış ama iffetlerinden, utangaçlıklarından dolayı da kimseye durumlarını açamayan ve bunun için de insanların kendilerini zengin zannettikleri, ancak simalarından tanıyabileceğiniz fakirler infakta önceliklidirler.

İbni Abbas'ın ifadesine göre bunlar asr-ı saâdette Ashab-ı Suf-fa idi. Bunlar Medine'de Rasulullah'ın mescidinde kalan, elbiselerinin cepleri olmayan, yeryüzünden de bir karış arazileri olmayan, kendilerini sadece ilme ve Allah yolunda cihada ve tebliğe adamış kimselerdi. Sayıları dört yüz kadar olan bu sahabelerin Rasulullah'tan İslâm'ı öğrenmek ve öğretmekten başka bir dertleri yoktu. Allah Rasülü'nün çevresinde, etten kemikten bir kale oluşturup, hayatlarını bu dâvâya vakfedip yıllar sonra şu anda bile bize bu kitabı, bu hadisleri ulaştıran bu insanlardır.

Her devirde böyle kendilerini Allah yoluna vakfetmiş insanlar bulunabilir. İşte bunlar hayatlarını Allah yoluna vakfettikleri için elbette geçimlerini temin edecek zamanları, imkânları olmayacaktır. İşte böyle insanlar infakta en önde olmaları gereken insanlardır.

İnfak âyetlerinin sonuna geldik. Bundan sonra Rabbimiz infak-ta zirve noktayı anlatacak ve infakla alâkalı bölümü bitirecek.

274:"Mallarını gece ve gündüz, gizli ve açık olarak hayra harcayanların ecirleri Allah katındadır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir de."

Bu âyet-i kerîme Hz. Ebu Bekir Efendimiz ve Hz. Ali Efendimiz hakkında nazil oldu denmiş. Bu iki efendimiz de yanlarındaki paralarını dörde bölerek bir kısmını gündüz, bir kısmını gece, bir kısmını gizli, bir kısmını da aleni infak etmişler ve böylece onlar hakkında övgü olarak bu âyet inzal buyuruldu demişler.

Ama o gün bu âyetin konusu onlardı lâkin kıyamete kadar onların yolunun yolcusu olan bütün mü'minler bu âyetin konusunu teşkil etmektedir. Mallarını gece gündüz harcayanlar. Gece ve gündüz sürekli infakta olanlar. Yâni herhangi bir müslümanı ihtiyaçlar içinde kıvranırken gördükleri ve duydukları anda hemen zaman kaybetmeden, onun ihtiyacına koşan ve onu başka bir zamana ertelemeyen, ihmal etmeyen kimseleri anlatır bu âyet-i kerîme. Sıkıntı içinde

kıvranan bir kardeşini gece mi gördü? Hemen gece onun yardımına koşan, gündüz mü gördü, yahut duydu? Onu geceye bırakmayıp anında koşan müslüman.

Yâni gece gündüz demeyip, zamanlı zamansız demeyip, gizli açık demeyip sürekli infaka koşan mü'min anlatılıyor burada.

Aslında bu âyetin temelinde müslümanın kendi varlığını, kendi imkânlarını müslümanların istifadesine sunması yatmaktadır. Allah bizden bunu istiyor. Tüm imkânlarımızı müslümanların faydalanmasına sunmak zorundayız. Malımızı, bilgimizi, görüşümüzü, aklımızı, zamanımızı, gücümüzü Allah için müslümanların istifadesine sunmak zorundayız.önceki âyetlerde de değinmiştik, malımızın bir bölümünü müslümanlar kullansın, zamanımızın bir bölümü müslümanlara fedâ olsun, bilgimizi müslümanlar kullansınlar.

Allah bana yirmi dört saat vermiş bunun iki üç beş saatini çok rahatlıkla müslümanlar kullanabilmelidir. Bu gündüz olabilir, gece olabilir fark etmez. Müslümanların ne zaman ihtiyaçları olursa o zaman kullansınlar. Gece saat birde ikide de olsa müslümanlar bizim evlerimize gelebilmelidirler. Allah bize bilgi vermişse müslümanlar istedikleri kadar bundan istifade edebilmelidirler. Malımızdan, gücümüzden, zamanımızdan istifade edebilmelidirler. Tüm bu sahip olduklarımızı Allah'tan ve O'nun kullarından kıskanmamalıyız. Bunları bizden isteyen Rabbimizse O'na karşı cimrilik yapmaya hakkımız yoktur. Çünkü zaten neyimiz varsa hepsi O'nundur.

İmkanlarımızı keyfe ma yeşa kullanırken, evlerimizi keyfimize uygun tefriş ederken, istediğimiz arabalara binerken, soframızda ağız zevki çeşit çeşit yemeklerimizi yerken şunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım: İhtimal ki yediğimiz bir lokmanın karşısında yokluktan yutkunan bir fakir belki de bizim o soframızdakini kanıyla canıyla elde eden bir şehidin yavrusu veya babasıdır. Bu hayatı, bu yediklerimizi nasıl kazandık dersiniz? Öyleyse yerken, içerken, giyerken, binerken, harcarken israf etmeyelim ki infak edecek bir şeylerimiz her ân hazır bulunsun. Harcamalarımızı asgari ölçülere kısalım ki Allah adına harcayacak gücümüz olsun.

Rabbimiz buyuruyor ki o gerçek müslümanlar, ya da infakı zirve seviyede gerçekleştiren müslümanlar gece de infak ederler gün-düz de infak ederler, gizli de infak ederler, âşikâre de infak ederler, sürekli infak ederler.

Yâni yirmi dört saatlerinin tümü infaktadır bunların. Yatarken, kalkarken sürekli infaktadırlar bunlar. Nasıl? Meselâ adam gece yatarken altına on milyon liralık bir yatak serip yatıyorsa bunu infak ediyor denebilir mi? Elbette denmez değil mi? Yâni bu adam altına bu parayı sererek infaktan hapsediyor demektir. İnfaka açık tutması gereken bu parayı kendine hasrediyor demektir. Adam onu oraya bağlamasaydı belki o akşam kendisine ihtiyaç adına gelen bir kardeşine hemen vermek üzere hazır bulunduracaktı. Halbuki onu kendi şahsına münhasır kılarak infaktan hapsetmiş oldu.

Gündüz de böyledir. İhtiyaç fazlası nice mallar, nice milyonlar, nice yerlere hapsedilmiştir ki infaktan mahrumdur. Meselâ adam iki üç milyara bir araba almış, infaka hazır bulundurulması gereken bu parayı bir yerlere hapsetmiş ve gelenlere de valla ne yapayım yok diyebiliyor. Sahabe de Hecin devesine biniyordu ama akşam evine aç gelen bir misafirine çok rahatlıkla kesip onu ikram edebiliyordu. Siz de bu arabanızı kesip sıkıntılı bir kardeşinize ikram edebiliyorsanız tamam diyeceğim yoktur. Ama bunu yapanı ben hiç mi hiç görmedim bugüne kadar.

Bundan sonraki âyet-i kerîmesinde Rabbimiz fâizi ve fâizcilerin durumunu anlatacak. Bundan önceki âyetlerde uzun uzun anlatılan infakçıyla fâizcinin mukayesesi yapılacak ve bu iki insan tipinin Allah katındaki değerleri ortaya konacak.

275:"Riba (Fâiz) yiyenler şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi

kalkarlar. Böyle olması onların: "Alışveriş de fâiz gibidir." Demelerindendir. Halbuki Allah alışverişi helâl, fâizi haram kılmıştır. Kime Rabbinden bir öğüt gelir de fâizden vazgeçerse geçmişi ona aittir ve işi Allah'a aittir. Kim de fâizciliğe dönerse onlar ateşin yaranıdırlar ve orada ebedîyen kalıcıdırlar."

Medine'de bu âyetler indiği sıralarda müslümanlar arasında fâizle iştigal edenler vardı. Halbuki daha önce inen Al-i İmran sûresindeki âyetler fâizin haram olduğunu bildirmişti.

"Ey iman edenler! Kat kat artırılmış olarak fâiz yemeyin! Allah'tan sakının ki kurtuluşa eresiniz."

(Âl-i İmrân: 130)

Gibi âyetler fâizin yasaklığını daha önceden ortaya koyduğu halde hâlâ bir kısım insanların buna devam etmesinin sebebi galiba o günkü yahudilerin ekonomik hegemonyası altında bulunan Medine'nin ekonomik yapısından kaynaklanıyordu. Bugün olduğu gibi o gün de yahudiler fâizci bir zihniyetle Medine'yi etkileri altında bulunduruyorlardı. Bu yüzden insanlardan kimileri hâlâ fâizle iştigal etmeye devam ediyorlardı.

Riba, fâiz: aslında bu konuda pek çok şey biliniyor, Ama fâiz âyetini tanımaya çalıştığımıza göre bu konuya kısaca değinelim inşallah.

Fâiz eşyayı artırmak, fazlalaştırmak demektir. Yâni cinsi ve miktarı aynı olan iki şeyi fazlalıkla satmak, değiştirmek demektir. Veya herhangi bir malı kendisinden daha fazlasıyla borçlanmak demektir. Teknik olarak ise borç veren kişinin borç verdiği kişiden verdiği para üzerinden belli bir fazlalık, belli bir yüzde almasının adıdır. Bu âyetlerin nazil olduğu dönemde günümüzde olduğu gibi çok çeşitli şekillerde ve usullerde fâiz alınıyordu. Meselâ borç almış kişi alacaklısına borcunu zamanında ödeyemediği takdirde zaman uzatılıyor ama fâizi de kat kat katlanıyordu. Günümüzde de bunun çok çeşitli şekilleri mevcuttur.

Rabbimiz fâizi haram kılmıştır. Çünkü Rabbimiz insanın insan olarak diğer insanlarla, kardeşleriyle insanlık ölçüleri içinde kardeşçe yaşamasını ister. İnsanın kardeşlerini kendinden bir parça bilmesini ve onlara karşı ilişkilerini bu kardeşlik esasına bina etmesini ister. Yâ-ni insanın insan olması hasebiyle kardeşlerinin acılarında, dertlerinde, üzüntülerinde, sıkıntılarında ve hayatın tüm problemlerinde onların yanında olmasını, onların bu sıkıntılarını kendi sıkıntısı

bilmesini ve onlara yardıma koşmasını istemektedir. Hâsılı insandan insanlara karşı güler yüz, tatlı dil, fedâkârlık, diğer gamlık istemektedir Rabbi-miz. Böylece insanın insanlarla olan tüm ilişkilerinde Allah'ın rızasını hedef almasını istemektedir.

Bundan önce infak âyetlerinde Rabbimiz uzun uzun bunu anlattı gördük. Müslüman tüm sahip olduklarını, tüm imkânlarını kardeş-leriyle paylaşmaya hazır olan insandır. Müslüman çevresiyle ilişkilerini Allah'a imana ve Allah hatırına bina eden insandır. Müslümanın kardeşleriyle ilişkisi sadece kâr esasına dayalı, sadece sömürü ve menfaat hedefini ön plana çıkaran ilişkiler değildir.

Müslümanın müslüman kardeşleriyle parasal ilişkisi şu iki esasa dayanmaktadır:

1-) Allah için, Allah'ın hatırını kazanmak için kardeşlerine karşılıksız verme esası. Bunu sûrenin önceki âyetlerinde anlatmaya çalışmıştım, müslüman bir müslüman kardeşine bir şeyler verirken Allah rızasının dışında kesinlikle bir karşılık beklemez. Sadece Rabbinin güzel hatırının dışında bir beklentisi yoktur onun. Bu yüzdendir ki Rabbimizin ifadesiyle müslümanın Allah için kardeşlerine sunduğu, sunacağı her şey infaktır ve bir ibâdettir.

2-) İkincisi, müslümanın kardeşleriyle ilişkisinin ikinci esası kardeşlerine karşılıksız borç vermeye yönelme esasıdır. Karz-ı hasen âyetinin tefsirinde deyinmiştim, bir müslüman kardeşlerine borç verirken Allah için kardeşlerinin sıkıntısını giderme adına ve verilen malın sadece kendisinin geri gelmesi amacıyla verir. Verdiğinden fazlasını asla beklemez. Sadece bu konuda Allah'ın rızasını umar ve bunu yaparken de Allah bunu kendisinden istediği için ibâdet kastıyla yapar. İcabında çalıştırıp kâr edebileceği, nemasından istifade edebileceği o parasını Allah rızası için kardeşinin hizmetine sunuverir. Allah rızası için verdiği mal bir süre sonra aynen kendisine dönse bile o süre içinde onu dondurmuş ve onun kârından da mahrum kalmıştır. Ama ne gam mü'min böylece Rabbinin hatırını kazanmıştır.

Aslında o parayı o kardeşine değil de o malın da, o paranın da, kendisinin de gerçek sahibi olan Allah'a borç olarak vermiştir. Al Ya Rabbi bu malın sahibi sensin, bu senin yanında emanet kalsın, yarın ona en muhtaç olduğum bir dönemimde senden alırım demektedir. Allah da onu kendi katında emanet olarak tutacak ve yarın ona en çok lâzım olduğu bir anda kat kat fazlasıyla ona

ödeyecektir. Ne zaman lâzım oldu? Cennete girmek için mi lâzım oldu? Cehennemden kurtulmak için mi lâzım oldu? O zaman Allah onu ona kat kat fazlasıyla ödeyecektir.

Müslümanın müslüman kardeşleriyle ilişkilerini Allah belirler. Çünkü bu şekilde müslümanlara borç verebilmek fâizdeki kazanç duygusunu ayaklar altına almayı ifade etmektedir. Zira bu tür insani ve imanî duygular fâiz anlayışında yoktur. Fâizde borç verenin kalbinde, iç dünyasında bu duyguların tamamen aksine sömürüyü, menfaati, duyarsızlığı, kardeşlerinin acılarını arttırmayı, sıkıntılarına sıkıntı katmayı, kardeşlerinin problemlerine sevinmeyi ve kardeşlerinin sürekli kendisine muhtaç bir konumda olmaları duygusunu kamçıla-maktadır. Kendisine bu şekilde, bu duygularla borç verilen kişi de o borç verene karşı içinden kin ve nefretle dolup taşmaktadır.

Zira borç alan bu kişi zaten çaresizlik ve sıkıntılar içinde kıvranırken, ne yapacağını bilmez bir vaziyette çırpınıp dururken, şimdi de üstelik fâizin kahredici yükü de omuzlarına binince artık onun psikolojik yıkılışını siz düşünün. Borç veren kardeşinin kardeş olarak onun sıkıntılarını biraz daha hafifletecek yerde biraz daha çoğaltan bir zâlim olduğunu görünce ona nasıl düşman kesileceğini varın siz düşünün.

Fâiz toplumda ezilmiş, yoksul insanların daha da fakirleşme-sine, daha da ezilmesine buna karşılık kapital sahiplerinin daha da zenginleşmesine sebep olan bir mikroptur. Çünkü zaten fakr-u zaruret içinde kıvranan fakir bu şekilde fâizle borç aldığı zaman kazandığının bir kısmını fâiz olarak alacaklıya ayırmak zorunda kalacak ve böylece fakirin bir borcuna bir borç daha eklenecek ve sonunda bu fakir alacaklıya çalışıveren, ya da alacaklının elinde, fâizcinin elinde oyuncak olmuş bir adam haline gelecektir.

Fert açısından bu bir yıkılış olduğu gibi toplum açısından da bundan farklı olmayacaktır. Çünkü en sonunda da tüm maddî servetler, tüm imkânlar ve zenginlik kaynakları toplumda sadece bir avuç kapital sahibinin elinde toplanacak bunlar bu bir avuç zâlim grup garibanların sırtında lüks bir hayat yaşarlarken berikiler de onları omuzlarında taşıyan ve onlar adına çalışan, onlar adına ter döken birer robot haline geleceklerdir.

Dahası ekonomik yönden şiştikçe şişen bu fâizciler ellerindeki bu ekonomik güçle toplumda toplumsal, siyasal ve ekonomik hayatın tümüne

egemen olacaklar ve daha kolay, daha özgür bir şekilde insanları sömürebilmek, sömürü düzenini sürdürebilmek için yeni yeni kanunlar ve yasalar çıkararak kendi durumlarını meşrulaştıracaklardır. Böylece toplumda bir avuç zâlim, bir avuç tâğut, bir avuç müs-tekbir ve bürokrat insan tüm toplumu sömürme imkânlarını ellerine geçirmiş olacaklardır. Tüm toplum köle, bir avuç insan da efendi konumuna gelecektir. Hal dilden daha güzel anlatır işte görüyoruz.

Fâiz hem fert için hem de toplum için benzeri olmayan bir mikroptur. Bakın Bakara sûresinin bu bölümünde Rabbimizin yaptığı infak fâiz mukayesesine göre infaka dayalı İslâm düzeni ile şeytanın adımlarına dayalı fâiz düzeni kesinlikle gece ve gündüz kadar birbirine zıt iki düzendir. Bu iki düzen hiçbir konuda birbirlerine benzemez-ler. Her birinin insanlar üzerinde doğurduğu sonuçlar diğerinden tamamıyla farklıdır. Her iki sistemin insanları birbirlerinden farklıdır. Bakın burada Rabbimiz iki insan tipi sergiledi.

Birincisi; önceki âyetlerde anlatıldı. Malını, bilgisini, parasını, zamanını, atını arabasını Allah için kardeşlerinin hizmetine sunan, Allah için her şeyini kardeşleriyle paylaşmaya hazır olan mü'min tipi.

Ötekisi de zaten ezilmiş zaten çaresizlikler içinde kıvranan kardeşlerini biraz daha ezmek için fırsat kollayan, her şeyi menfaat esasına bina eden, bencil ve zâlim bir insan tipi.

İnfak, sadaka cömertliktir, malda ve nefiste temizliktir arınmadır, sadaka insanlar arasında dayanışma, kardeşlik ve yardımlaşmadır, sadaka fedâkârlıktır, diğer gamlıktır. Fâiz ise cimriliktir, bencilliktir, ferdiliktir, zulümdür ve insanları ezmedir. Sadaka Allah için sahip olunan malı karşıdakine fedâ etmektir. Borcu karşıdakinin hizmetine sunmaktır. Fâiz ise borcu borçlunun etinden, kanından ve emeğinden koparılmış bir fazlalıkla onu geri almaktır.

Eğer fâizle borç alan kişi aldığı bu para ile çalışıp çabalayıp kazanmışsa fâiz onun bu emeğinden çalınmış bir fazlalıktır. Eğer borç alan kişi aldığı bu para ile kazanamamış veya zarar etmişse o zaman bu fâiz denen fazlalık onun etinden koparılmış bir parçadır. İşte tüm fâizcilerin yiyip içtikleri budur. Kendileri hiçbir çaba göstermeden, en ufak bir emek bile sarf etmeden insanların emeklerini, gayretlerini, alın terlerini, kanlarını fâiz geliri diye kendilerine döndüren bu insanların akıbetleri hem bu dünyada hem de öbür tarafta çok korkunç olacaktır. Ama bunu demeden önce burada önemli gördüğüm bir hususu arzedeyim.

Bakın bu fâiz âyetlerinin konu edildiği bölümün hemen öncesinde Rabbimiz uzun uzun infaktan söz etti. Ondan sonra fâiz âyetleri geliyor. Fâiz âyetlerinden sonra da borçlanmaya dair âyetler gelecek ve daha sonra da Allah'a iman edip onun adına salih ameller işleyen insanlara seslenilmektedir. Bu insicamdan şunu anlıyoruz.

Demek ki toplumda fâizin kökünün kazınmasının yolu infaktan ve karşılıksız borç vermekten ve de Allah'a imandan ve Allah adına salih amellere koşmaktan geçmektedir. İşte fâizin yok edilmesinin tek çaresi budur. Eğer toplumda infakı yaygınlaştırabilirsek, toplumda sadakayı yaygınlaştırabilirsek, fâizsiz kardeşlerimize borç vermeyi ve onların sıkıntılarına koşmayı yaygınlaştırabilirsek kesinlikle inanıyorum ki bu fâiz pisliğinin kökü kazınıp gidecektir.

Özellikle bugün iman yoksunu oldukları için fâizi savunanlar her zaman için fâizin alternatifinin ne olduğunu, ne olacağını sormayı âdet haline getirmişlerdir. İyi tamam fâizi kaldırırsak bunun yerine neyi oturtacağız? Bunu nasıl yapacağız? Diyorlar. İşte Rabbimiz bu âyetlerin insicamıyla bunun alternatifini anlatıyor. Allah'a iman, Allah adına ve Allah rızası için infak, sadaka, Allah için hiçbir karşılık beklemeden sıkıntı içinde kıvranan müslüman kardeşlerimize borç verebilmek. İşte bunun alternatifi budur.

Bakın Rabbimiz az evvel okuduğumuz âyet-i kerîmesinde fâizi ve fâizcilerin durumunu anlatırken şöyle buyurur:
275:"Fâiz yiyenler ancak şeytan çarpmasından dolayı ne yapacağını bilemeyen ve ayakta da duramayan kimsenin kalktığı gibi kalkacaktır. O ceza şu sebeptendir ki onların "alışveriş de fâiz gibidir" demeleri yüzündendir. Oysa Allah alışverişi helâl fâizi de haram kılmıştır. Kime Rabbinden bir öğüt gelir de (Fâize) bir son verirse artık onun geçmişi kendisine, işi de Allah'a aittir. Kim de fâize geri dönerse artık onlar ateşin sohbetçisidir ve orada onlar ebedîyen kalacaklardır."

Âyet-i kerîmede ***"Mess" ve "Habt"*** kelimeleri geçmektedir. Mess, delilik, habt da doğru dürüst ayakta duramamak demektir. O zaman âyetin ifadesinden anlıyoruz ki fâiz yoluyla insanların mallarını yiyen, kanlarını emen kimseler kıyamet günü saraya tutulmuş, şeytanın messine maruz kalmış deli birinin doğru dürüst ayakta duramayışı biçiminde kalkacaklardır. Dünyada bile bunun

örneklerini görüyoruz. İflas eden bankaların önünde insanlıktan çıkmış bir vaziyette etraflarına saldıracak şekilde delirmiş insanları gördükçe âyetin ne kadar da güzel anlattığını anlıyoruz.

Deli bir adam nasıl ki dengeli bir davranış sergileyemiyorsa, ne yaptığını bilmez bir durumdaysa aynı şekilde fâizle insanların kanlarını emebilmek için onlara borç veren kişi de bu gelire ulaşabilmek için o kadar dengesini kaybeder ki şuurunu kaybeder. Para hırsıyla aklı gitmiş, gözü dönmüş vaziyetiyle bu adamın çevresine nasıl zarar verdiğini bir düşünün.

Bir de bu dünyada şeytan bazı insanları çarparak onları Allah yolundan uzaklaştırır. Bakın Sâd sûresinde bir âyet-i kerîmesinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"İblis dedi ki: "Senin izzetine yemin ederim ki onlardan, ihlâslı (seçkin) kulların müstesna hepsini azdıracağım."

(Sâd: 82)

Âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki şeytan ancak şirk işleyen kâ-firlere ve günaha batmış mü'minlere musallat olabilir, ancak onları çarpıp Allah yolundan uzaklaştırabilir. Eğer şeytanın çarptığı kişi kâfir veya müşrikse bu kişinin bu durumdan kurtulabilmesi için ancak şirki terk edip Allah'a Allah'ın istediği şekilde iman etmesi gerekmektedir. Eğer şeytanın çarptığı kişi günahkâr bir müslümansa o zaman da bu kişinin bu durumdan kurtulabilmesi için günahlarından tevbe edip Allah'a Allah'ın istediği şekilde yönelmesi gerekmektedir.

Allah'ın Rasûlü şeytanlardan ve onların messinden korunabilmek için sürekli şöyle dua ederdi:

"Kovulmuş şeytandan, onun büyüklenmesinden, sihrinden ve çarpmasından Semî ve Âlim olan Allah'a sığınırım."

(Ebu Dâvûd, Nesâî, Tirmizî)

Fâiz yoluyla insanların mallarına göz dikenler, bu yolla kan içenler hem dünyada hem de âhirette şeytanların çarpmasına maruz kalacaklardır. Dünyada akıllarını, fikirlerini, zamanlarını sırf para kazanmanın peşine takıp, maldan, paradan, kazanmaktan başka bir şey düşünemez hale geldikleri için aklı başında normal insanlar gibi hareket edemezler. Aklı başında insanlar onları gördükleri

zaman dengesizliklerini, anormalliklerini hemen anlarlar. İşte görüyoruz dünyalık el-de edeceğiz diye, daha çok para kazanacağız, daha lüks yaşayaca-ğız diye borsaların peşine, dükkanların, tezgahların peşine takılmış, bir oraya bir buraya koştururken durup düşünecek, Allah'ın rızasını kazanacak, ilim öğrenecek, çoluk çocuğunu müslümanca eğitecek en küçük bir zamanları bile kalmamış insanlar bunlardır. Şeytanın kötü vurduğu insanlar. Bu bunların dünyadaki halleridir, âhirette ise bunların durumu çok daha korkunç olacaktır.

Karınlarını fâizle dolduranlar bir hadis-i şerifte de anlatıldığı gibi kıyamet günü kabirlerinden kalkarlarken karınları şişmiş olarak saralı ve deli oldukları halde kalkacaklar ve bu durum onların belirgin özellikleri olacaktır. Yine İbni Ebi Hatim'de Ebu Hureyre'nin rivâyet ettiği bir başka hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"İsrâ gecesi karınları evler gibi olan ve karınlarının etrafında yılanların dolaştığı bir topluluğa uğradım. Ben: "Bunlar kimlerdir ey Cibril?" diye sordum. O da: "Bunlar fâiz yiyenlerdir" cevabını verdi."

Peygamberimiz bir hadislerinde:

"Faiz yetmiş üç bölümdür. En basiti kişinin anası ile nikahlanması gibidir. Faizin faizi ise müslüman kişinin ırzıdır" buyurmaktadır.

Peygamberimiz (s.a.v.) de faizin uygulanmasını kesinlikle yasaklamış, ideal İslam Devletinde tamamen kalkması için devamlı bir şekilde çalışmıştır. Mekke'de "Muğire" oğulları faizcilik yaparlar ve faiz alırlardı. Halktan birçok alacakları ve faizden kazanılma malları vardı. Peygamberimiz bunların hepsini iptal etti ve Mekke'deki valisine bu adamlar faizcilikten vazgeçmezlerse onlarla vuruşmasını emretti.

Yine Hz. Peygamber (s.a.v.) Veda Haccında:

"İslamiyet'ten önceki devrin faizi üzerlerinizden kaldırılarak iptal olunmuştur. Ancak ana paralarınızı a-lırsınız. Ne zulüm etmiş olursunuz ne de zulüme uğrarsınız. İlk iptal edip kaldırmaya başladığım faiz, amcam El-Abbas İbniul-Muttalip'in faizidir."

Diyerek, Arapların en büyük ve ileri gelen faizcilerinden biri olan amcası

El-Abbas İbn-i Abd-ul-Muttalib'in faizini iptal etmiştir. Müslim ve Buhari'nin rivayet ettikleri bir hadisinde peygamberimiz: Faizi yiyeni de yedireni de şahitlik edip yazışmalarını yapanı da lanetlemiş ve "Eşittirler" demiştir.

Evet fâiz yiyene insanların hem dünyada hem de âhirette durumları böyledir. Peki bunun sebebi meymiş? Niye böyle yapıyormuş Allah bunlara?

"O ceza şu sebeptendir ki onların "alışveriş de fâiz gibidir" demeleri yüzündendir. Oysa Allah alışverişi helâl fâizi de haram kılmıştır."

Bu fâizciler diyorlar ki alışveriş de fâiz gibidir. Ticaret de fâiz gibidir. Fâizin de ticaretten bir farkı yoktur. Alış verişin de fâizden bir farkı yoktur, alışveriş de fâizin bir bölümüdür dediler. Yâni bu fâizin alışverişle, ticaretle ne farkı vardır? diyerek fâizi ticarete, ticareti de fâize benzeterek güya kendilerince delil getirerek Allah'a kafa tutmuş-lardır. Allah'ın kendileri için ayırdığı helâli kabul etmeyerek, ona razı olmayarak, meşru kazançla yetinmeyerek Allah'ın pis dediği, haram dediği bir yolla insanların mallarını yemeyi hedeflemişlerdir.

Fâizin haramlığını inkâr edebilmek için bu kâfirler bir kıyas yapıyorlar. Fâizin haramlığına inanan ve imanları gereği onunla ilgilerini kesen müslümanlara diyorlar ki: "Fâize haram diyorsunuz, alışverişe de helâl diyorsunuz. Oysa fâiz de alışveriş gibidir. Fâizin alışverişten ne farkı var? Bu ikisinin birbirinden hiç bir farkı yoktur. O halde alışveriş helâlse bu da helâldir, yok eğer fâiz haramsa o zaman sizin bu yaptığınız ticaretler de haramdır." demeye çalışıyorlar. Bozuk zihniyetlerinden dolayı kâfirlerin kıyasları her zaman bozuk olacaktır.

Bir de kâfirin hayatına yön veren daima Allah değil mantıktır. Kâfirin hayatı "Allah'la insanlık arasında hiçbir ilişki yoktur" ilkesine dayanır. Fâiz düzeninde insan yeryüzünün efendisidir ve hiçbir sorumluluk ve kayd altında değildir. Kâfir Allah'ın hiçbir emriyle mükellef değildir. Allah onun hayatına hiçbir sûrette karışmamaktadır. O her şeyde ve her konuda hürdür. Malı konusunda da bedeni konusunda da Allah'a karşı hiç bir sorumluluğu yoktur. İnsanlara karşı da hiçbir sorumluluğu yoktur onun. Karnını şişirebilecek bir fırsat buldu mu isterse bundan dolayı milyonlarca insan rahatsız olsun fark etmez. Onun için bu konuda Allah ne demiş nasıl demiş onlar için bunun hiçbir önemi yoktur. Akıllarınca bir istidlal yaparlar ve böylece sonuca gitmeye çalışırlar.

Bugün de bakıyoruz fâizin haramlığını inkâr eden kâfirler aynı şeyi söylüyorlar. Efendim farz edelim ki bir adamın yüz milyon lirası var. Bu adam bu parayla ayakkabı alarak sattığı zaman yirmi milyon lira kâr edecektir. Şimdi aynı adam bu yüz milyonu bu şekilde tica-rette kullanmayıp, yüzde yirmi fâizle birine veriyor ve sonunda yine yirmi milyonunu alıyor. Bunun ötekisiyle farkı nedir? Diyorlar. Borç veren kişi o parasını borç vermeyip çalıştırsaydı zaten o kadar para kazanacaktı, binaenaleyh borç verdiği insandan bu kadar parayı almasında ne mahzur var? Demeye çalışıyorlar. Bunu şöyle birkaç madde halinde ifade edeyim inşallah.

1-) Bir kere mü'min oluşumuzun gereği şunu peşinen kabul etmişiz ki Allah birine helâl ötekisine de haram demişse bu konuda hiç bir şey demeye gerek yoktur. Çünkü Rabbimiz âyetin devamında buyurur ki:

"Allah alışverişi helâl fâizi de haram kılmıştır."

O halde bunun hiçbir aklî izahı olmasa da müslüman bunun böyle olduğuna iman etmek zorundadır. İmanın gereği bu teslimiyettir. Buna itiraz edenler ancak inanmayanlar ve Allah'a teslim olmayan kâfirlerdir.

2-) İkincisi anlayabildiğimiz kadarıyla İslâm'ın caiz gördüğü alışveriş ancak bir ihtiyaçtan dolayı yapılır ve bir mala karşılık aldatma-dan mal verme esasına dayanır. Alanın da satanın da karşılıklı rıza-sıyla ve hiçbir baskı olmaksızın kabulü şartına dayanır. Alıcı ihtiyaç duyduğu şeyi satın alır, satıcı da bu maddeyi satıcının ayağına getirirken, ya da onun için sağlarken harcadığı iş gücü ve harcamalarını karşılamak üzere kâr alır.

Halbuki fâiz böyle değildir. Fâizde fâizle borç alan kişi borcu veren kişiye oranla daha zayıf ve muhtaç olduğu için kendisine borç veren kişiyle eşit şartlarda bir anlaşma yapamaz. Fâiz ihtiyaçlı kimselerin sıkıntılı anlarında onların rızası olmadan onları sömürmektir. Başka şartlarda o paranın kendisine verilmesini canı gönülden isteyen ama imkânı olmadığı için o şekilde almaya mecbur kalan kişi belki kazanırım ümidiyle aldığı para ile eğer kazanırsa kazancını o fâizciye verecek, kazanamazsa da mahvolup gidecektir. Kat kat katlanacak fâiz borçları yüzünden borç verek fâizci bazen borçlunun tüm kârını alabilir, hattâ onun tüm kişisel mallarına el koyabilir ve yine de borçlu kişi alacaklıya karşı borcunu ödeyememiş duruma gelebilir.

3-) Üçüncüsü ticaretle fâizin ikisinde de malın dönüşümü söz konusudur,

ama birisinde risksiz ve zahmetsiz bir gelir ve de sabitleştirilmiş bir gelir söz konusu iken, ötekisinde hem sermaye, hem de iş gücü, yâni emek devreye girmektedir. Şimdi parasını sabit bir gelirle fâize yatıran bir adamla parasını ticarete yatıran, yatırım ve girişimlerle meşgul olan, ticaretle meşgul olan bir adamı karşılaştırarak düşünelim.

Ticaretle uğraşan kişi tüm zamanını, iş gücünü, aklını fikrini ve sermayesini bu iş için kullanmakta ve başladığı bu ticaret işinde başarılı olabilmesi için, kaybetmemesi için elinden gelen çabayı göstermektedir. Buna rağmen yine de sabit bir kazanç elde edeceği kesinleşmiş değildir. Bütün bu uğraşlarına rağmen kazanabilir de kaybedebilir de. Yâni her ân sermayesini bile kaybetme riskiyle karşı karşıyadır. Ama bunun tamamen tersine fâizli bir yere sabit bir kârla parasını yatıran fâizci üzerine hiçbir risk ve zahmet almaksızın, hiçbir zarar ihtimaline girmeksizin sabit bir kâr oranını garantilemiştir. Bunu hangi mantığa, hangi hak ölçülerine sığdırabilirsiniz? Nasıl oluyor da fâizle alışveriş aynı şeylerdir diyebiliyorsunuz?

Bütün insanlar, bütün ülke böyle bir riskle karşı karşıya bulunduğu halde ve herkesin fedâkârlık yapmak zorunda kaldığı bir ortamda bu ülkede tüyü bile bitmemiş çocukları fâiz borçlarıyla savaş galiplerine borçlandırmaya kimin hakkı vardır?

4-) Kimileri de fâizi kira karşılığında verilen ev veya dükkan gibi mülkler karşılığında alınan kazanca benzetir. Dükkanını, evini kiraya vermiş bir adam onu kullanan kiracısından nasıl bir para alıyorsa biz de paralarımızı borç verdiğimiz kimselerden o paralarımızı kullanmalarının karşılığı olarak fâiz almamızda bir mahzur yoktur deme-ye çalışıyorlar. Bizim fâizlerden aldığımız paralar aşağı yukarı ev sahibinin kiracıdan aldığı paraya tekabül etmektedir. Yâni bu fazlalık o yararlanmanın karşılığıdır demeye çalışıyorlar.

Halbuki bu ikisi birbirlerinden çok farklı şeylerdir. Birincisi kiraya verilen ev sahibinin mülkündedir. O ev kiraya verilmekle sahibinin mülkünden çıkmamakta ve sadece ondan yararlanmak kiracının eline geçmektedir. Kiracının elinde olmayan sebeplerle o eve bir zarar gelmişse bunu kiracı değil ev sahibi üstlenmektedir. Meselâ bir zelzele sonucu ev yıkılsa veya başka bir sebeple ev yanıp kül olsa bundan kiracı sorumlu değildir. Halbuki fâizli borç almada bu böyle değildir. Borç alınan para sahibinin mülkünden çıkmış borç alan kişinin mülküne intikal etmiştir. Elinde olmayan sebeplerle o paraya bir telef gelse

alacaklı bundan kendisini sorumlu tutmamaktadır. Zira o sadece her hâlükârda kazanma durumundadır. Halbuki onu çalıştıran borçlu kişi hem kazanabilir hem de kaybedebilir.

Yâni fâizli borçlanmalarda borçlu için iki risk vardır. Borçlu hem aldığı ana parayı üretmeli, hem de fâizi karşılayacak parayı da kazanmalıdır. Bu da gösteriyor ki burada mesele sadece bir ücret karşılığında başkalarının parasından istifade etmek değildir. Yâni fâizle alışveriş hiçbir zaman birbirinin aynı değildir.

Evet bundan sonra Rabbimiz insanları fâizden vazgeçmeye çağıracak. Ey kullarım vazgeçin bu pislikten buyuracak. Vazgeçin kardeşlerinizi ezip onlara zulmetmekten diyecek. Eğer vazgeçerseniz karşılığında cennetim var, değilse cehennemle karşıkarşıya olduğunuzu unutmayın, diyerek vazgeçenlerin ve vazgeçmeyip ona devam edenlerin akıbetlerini anlatmaya başlayacak. Buyurur ki bakın:

"Kime Rabbinden bir öğüt gelir de (Fâize) bir son verirse artık onun geçmişi kendisine, işi de Allah'a aittir. Kim de fâize geri dönerse artık onlar ateşin sohbetçisidir ve orada onlar ebedîyen kalacaklardır."

Kim ki Rabbinden kendisine fâizin haram olduğuna dair bir emir, bir âyet, bir uyarı, bir öğüt gelir gelmez hemen tevbe ederek fâizden vazgeçer, fâizle ilgisini alâkasını keserse geçmişte yediği fâizden dolayı kendisine bir günah yoktur. Çünkü önceki yemiş olduğu fâizleri bu âyetin nüzulünden önce yemiştir. Önemli olan fâizin haram-lığının açıklanmasından sonraki durumdur. Eğer bu konudaki Rabbi-nin emrini duyar duymaz hemen vazgeçerse onun işi Allah'a kalmıştır. Onun işi Allah'a kalmıştır ifadesini şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1-) İşi Allah'a kalmıştır. Kıyamet günü onun hakkında Allah hüküm verecektir. Allah dilerse onu bağışlar dilerse bağışlamaz, onu ancak Allah bilir anlamınadır. Ancak tevbe âyetlerine bakılırsa bu âyetten onun affedileceği ümidinin ağır bastığı anlaşılmaktadır.

2-) Geçmişte olan kendisinindir ve onun işi Allah'a kalmıştır ifadesinin bir başka mânâsı da âyetin nüzulünden evvel almış olduğu fâizleri ondan almaya kalkmayın anlamınadır. Daha önceki aldığı fâizler ondan istenmemelidir.

3-) Bir de onun işi Allah'a kalmıştır ifadesinin anlamı bu kişi kendisini affettirebilmek için bolca infakta bulunmalı ve Rabbini kendisinden razı

etmelidir, ayrıca elindeki önceden kalma fâiz birikimleri konusunda işi Allah'a kalmıştır demektir. Şunu unutmayalım ki bu ifade bu hüküm öncesi alınan fâizlerin helâl olduğu anlamına gelmez. Zira âyet-i kerîmede onların Allah'a havale edileceği vurgulanıyor.

Öyleyse bu âyet gelmezden önce, ya da kendisine fâizin haramlığı öğüdü ulaşmadan önce alınmış fâiz malları varsa, bu mallar elinde mevcutsa o zaman bu kişi kendisini pislikten temizleyebilmek için elinden gelen gayreti göstermelidir. Daha önceleri şeytana uyarak aldığı bu fâiz paralarını kendisine harcamamalı fâiz alarak daha önce haklarını gasbettiği insanları bularak mümkünse bu haklarını onlara geri vermelidir. Eğer bu mümkün olmuyorsa bu pisliği malının içinden çıkarıp toplumun sosyal hizmetlerine harcamalıdır. Bu haram serveti her şeye rağmen kullanmaya devam eden kimseler ise geçmişte yaptıkları bu amelleri sebebiyle cezalandırılacaklarını anlıyoruz.

Allah'ın Rasûlü Veda haccında irşad buyurduğu hutbesinde şöyle buyurdu:

"Cahiliye dönemindeki yapılan tüm fâizler ayağı-mın altındadır. Sizin için ancak ana paranız vardır. Ne zulmedin ne de zulme uğrayın. İlk kaldırdığım fâiz de Ab-dul muttalip oğlu Abbas'ın bütün ribasını geçersiz kılıyorum."

Bundan sonra Rabbimiz fâizle sadakaların bir mukayesesini yapacak ve insanlara insanların akıllarını erdirici ifadelerle bir daha seslenecek ve artık fâizi terk etmelerini isteyecek.

276:"Allah fâizi yok eder, sadakaları artırır. Allah kâfirlerin hiç birini çok günah işleyenleri sevmez."

Allah fâizi mahveder, fâizi helâk eder, fâizden kazanılan malların bereketini kaldırarak onları yok eder. Sadakaları ise bereketlendirir. İçine fâiz karışan malları ve kazançları telef eder. Sadakaları ise geliştirir, arttırır.Zekâtı verilen malları ziyâdeleştirir, ona bereketler ihsan eder.

Aslında ilk bakışta insan fâizin malı arttırdığını, insanı zengin-leştirdiğini, sadakanın da malı azalttığını, insanı fakirleştirdiğini zanneder. Ama gerçek bunun tamamen aksinedir. Bakın Allah'ın Rasûlü Müslim'de rivâyet edilen bir

hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

"Sizden birinizin Allah için verdiği sadaka Allah'ın eline düştüğünde (Allah'a ulaştığında) sizin kendi sürünüzü yetiştirip çoğalttığınız gibi Allah da onu yetiştirip çoğaltır. Kıyamet günü geldiğinde ise verdiğiniz bir lokma sadaka Uhud dağı kadar büyümüş olur."

Allah aslında malı arttırdı zannedilen fâizi derece, derece eksilte, eksilte nihâyet mahveder. Fâiz ayın on dördü gibi parlak ve temiz görülen servetleri tıpkı bir hilal gibi küçülte, küçülte nihâyet gözle görülmez hale getirir. Buna karşılık malları eksiltti zannedilen sadaka ise malları git gide çoğaltır ve büyütür.

Âyet-i kerîmede anlatılan Allah'ın fâizi mahvetmesini sadakaları da arttırmasını fert açısından böyle anladığımız gibi, toplum açısından da şöyle anlıyoruz: Fâiz esasen toplumda mal üretecek hayatları tıpkı bir güve gibi yiyip bitiren, sermayeyi mahveden ve toplumun üretim gücünü öldüren bir mikroptur. Bir toplumda ekonomik gücü elinde bulunduranlar çalışacak ve üretecek zümreye fâizle para vererek, onların kanlarını emmeye başlarsa, toplumda çalışanlar çalışmalarının semeresinin bu bir avuç zâlim tarafından emildiğinin farkına varınca onlar da tüm kalpleriyle kendilerini işlerine veremeyeceklerdir. Bundan başka bu çalışacak zümrede meydana gelen üzüntü tedirginlik yetersiz beslenme ve istismar edilme duygusu onların iş güçlerinin azalmasına sebep olacaktır. Böylece toplumda azınlık bir fâizci grubun karınlarının şişmesine karşılık çalışıp üretebilecek büyük bir çoğunluğun bozulması gerçekleşecektir.

Bu yüzden toplumda meydana gelen randıman düşüklüğü milli üretimin düşmesine sebep olacaktır. Ve sonuçta toplumun sermayesi tıpkı bir güve tarafından yenmiş bitirilmiş olacaktır. Halbuki toplumda fâiz yerine infak esas alındığı zaman çalışan insanların çalışma azimleri artacak ve toplumda bolluk ve refah meydana gelecektir. İşte böylece fâizin sermayeyi yok ettiğini sadakanın da artırdığını anlıyoruz.

277"Şüphesiz ki iman eden ve güzel amellerde bulunan, namazı dosdoğru kılan ve zekâtı verenler için Rableri katında mükâfatları vardır. Onlar için korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar."

Bu bölümde imandan, salih amelden, namazdan, zekâttan söz eden âyetler geliyor. Dikkat ederseniz Rabbimiz önce infaktan söz etti, mü'minleri kendi rızası için infaka teşvik etti. Sonra da infakın zıddı olan fâizden söz etti ve fâizle

ilgiyi alâkayı kesmeyi emretti. Sonra da fâiz âyetlerinin arasında hemen işi imana, salih amellere, namaza ve zekâta getirdi. Bundan şunu anlıyoruz. Mallarınız ve bedenleriniz konusunda Allah'ı söz sahibi bilebilmeniz, mallarınızı ve bedenlerinizi Allah yolunda Allah'ın istediği biçimde infak edebilmeniz için ve de malla ilişkin olan fâiz pisliğinden kendinizi kurtarabilmeniz için Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmek zorundasınız. Bu iman olmadan bunları becermeniz mümkün değildir. Allah'ı Allah'ın kendini tanıttığı şekilde tanımayan birinin, ona onun istediği biçimde inanmayan birisinin onun adına mal infak etmesi de onun adına ve onun hatırına fâizi terk etmesi de mümkün değildir.

Bu işleri becerebilmek için önce Allah'a Allah'ın istediği şekilde iman etmek zorundasınız. Unutmayalım ki, Allah'a iman Allah'ın gönderdiklerine imandır. Allah'tan gelenlere imandır. Allah'tan gelen emirlere inanmayan bir adam Allah'a inanmıyor demektir. İnfaka inanmayan bir adam, fâizin haramlığına inanmayan bir adam Allah'a inanmıyor demektir. Allah'ın istediği iman amelle bütünleşen imandır. Sözle söylenip amele dönüşmeyen bir iman sadece iddiadan ibarettir. Allah'ın istediği iman, kişiyi onun emirlerini uygulamaya ve yasaklarından da uzak durmaya götüren bir imandır.

Allah'a inanacaksınız, sonra namazla hayatınızı düzenleme adına Allah'tan mesaj alacaksınız, sonra da Allah'tan aldığınız bu mesajı uygulamak üzere zekât vereceksiniz ve işte böylece hem infakı becerebilecek hem de Allah'ın haram kıldığı fâiz belâsından kendinizi kurtarma imkânı elde edeceksiniz. Eğer böyle bir imana sahip olduğunuzu iddia ediyorsanız Allah'ın şu hitabı sizedir:

278:"Ey iman edenler! Eğer Allah'a iman etmişseniz Allah'tan sakının ve fâizden arta kalanı bırakın."

Ey iman edenler! Eğer gerçekten iman iddialarınızda samimi ve sâdıklarsanız o zaman Allah'tan korkun da henüz tahsil edilmemiş, alınmamış, ele geçirilmemiş, fâizden geriye bırakılmış olanları bırakın, terk edin. Eğer gerçekten inanıyorsanız böyle yapın. Zira iman, iman edilen şeyin gereğini yerine getirmedir.

Burada Rabbimiz gerek fâizin helâl olduğunu iddia ederek mürted olan kâfir olan kimselere gerekse fâizin haramlığına inandığı halde bu imanla amel etmeyip, fâiz alışverişine devam eden fâsık Müslümanlara bu işten vaz

geçmeleri için bir daha çağrıda bulunuyor. Tevbe edip bu işten vazgeçenlerin sadece ana mallarını alarak arta kalan fâizlerinden vazgeçmelerini istiyor. Sonra da hâlâ bu işten vazgeçmeyenler için çok müthiş bir tehdit geliyor:

279:"Eğer böyle yapmazsanız Allah'a ve Resûlü'ne karşı savaş açtığınızı bilin. Eğer tevbe ederseniz ana sermayeniz sizindir. Böylece haksızlık etmemiş ve de haksızlığa uğramamış olursunuz."

Fâize devam edenler Allah ve Resûlü'ne karşı savaş açmış insanlardır. Ya da bunun ikinci mânâsı da Allah ve Rasûlü bu adamlara karşı savaş açmıştır. Allah ve Resûlü'yle savaşa tutuşmanın ne demek olduğunu biliyor musunuz?

Bu fâizciler tıpkı Allah'ın farz kıldığı zekâtı vermeyerek mürted sayılan ve Allah Resûlü'nün kendilerine savaş ilan ettiği kimseler gibidir. Bakın dikkat ederseniz Bakara sûresinin önceki bölümlerinde görmüştük durup dururken belli şartlar gerçekleşmedikçe kâfirlere bile savaş açmak caiz değilken bunlar için, bu fâizciler için her halükârda savaş açmak kayıtsız şartsız vacip kılınmıştır.

Fâize bulaşmamak, tüm fâizli ilişkilerden uzak durmak sakınmak müslümanların her birine ayrı ayrı farzı ayın bir görev olduğu gibi, aynı zamanda toplumda fâiz pisliğinin kökünü kazımak ve fâizcilerle sonuna kadar savaşmak da tüm müslümanlar üzerine içtimaî bir farizadır. Çünkü fâiz öyle sârî bir mikroptur ki onun yaşadığı toplumda tek tek müslümanların ondan kurtulmaları mümkün olmayacaktır. Günün birinde her biri bu pisliğe bulaşmak zorunda kalacaktır.

Bu pislikten kurtulabilmek için şuna da dikkat edin:

280:"Eğer borçlu darda ise bolluk zamanına kadar ona süre tanıyın. Eğer bilirseniz borcu sadaka olarak bağışlamanız sizin için daha hayırlıdır."

Ey müslümanlar! Borçlunuz olan kardeşleriniz eğer borcunu ödeyemeyecek kadar zor durumdaysa, elinde avucunda verebilecek bir şeyi yoksa böyle bir durumda hiçbir müslümanın onu sıkıştırıp zor durumda bırakmaya hakkı yoktur. Böyle bir durumda müslümana düşen şey ona rahatlıkla borcunu ödeyebileceği kadar bir zaman mühlet tanıyıp beklemek ya da bundan daha güzelini söyleyelim. Onun sevabını mükâfatını Allah'tan beklemek üzere alacağını o kardeşine ta-sadduk etmektir. Tamam arkadaş ben senin gerçekten borcunu öde-me niyetinde olduğunu, ama ödeyemeyecek kadar zor durumda olduğunu biliyorum. Yorma kafanı ben onu sana tasadduk ettim deyi-vermek

bilirseniz sizin için çok daha hayırlıdır diyor Rabbimiz.

Borcunu ödeyebilecek durumda olup da hainliğine ödemeyenler bu işin dışındadır. Böyle durumlarda İslâm'da onun hapsi bile gerekir. Ama borçlu gerçekten borcunu ödeyemeyecek durumdaysa, ona borcunu ödeyebilecek kadar bir genişlik tanımak, ya da tamamıyla onu infak etmek gerekir.

Bu âyet aynı zamanda İslâm mahkemelerine bu durumda olan borçlular konusunda süre tanıma emri vermektedir. Hattâ böyle durumlarda İslâm mahkemesi o kişinin borcunun bir kısmını veya tamamını silme hakkını vermektedir. Nitekim Allah'ın Resûlü'ne böyle borçlu olup da borcunu ödeyemeyecek kadar iflas etmiş bir adamdan bahsedildi. Allah'ın Rasûlü hemen harekete geçerek çevresindekiler-den o adam için yardımda bulunmalarını istedi. Sonra bu adamın alacaklılarını çağırarak bu toplananlarla yetinmelerini ve daha fazla da o adamı sıkıştırmamalarını tavsiye etmiştir.

Yine bakın Taberânî'nin rivâyet ettiği başka bir hadislerinde Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Kendi gölgesinin dışında hiçbir gölgenin bulunmadığı bir günde Allah'ın kendini gölgelendirmesini arzu eden bir kimse, zor durumda kalmış bir kardeşine kolaylık sağlasın veya onun borcunu indiriversin."

Yine başka bir hadislerinde İmam Ahmed'in rivâyetine göre Allah'ın Rasûlü şöyle buyurmaktadır:

"Dualarının kabul olunmasını, kaderlerinin açılmasını isteyen kimse borcunu ödeyemeyecek kadar zor durumda kalmış alacaklısını bu durumdan kurtarsın."

Taberânî'nin İbni Abbas'tan rivâyet ettiği başka bir hadislerin-de de:

"Borcunu ödemekte zorluk çeken birisine kolaylıkla ödeyebileceği zamana kadar mühlet tanıyan bir kimseye Allah da günahları sebebiyle tevbe edinceye kadar ona mühlet tanıyacaktır."

Buyurur. Başka bir hadislerinde Rabbimizin bu kimseyi cehennem ateşinden muhafaza edeceğini müjdelemektedir. Başka bir hadislerinde borcunu

ödemekte güçlük çeken bir kardeşine mühlet tanıyan kimsenin ona tanıdığı her bir gün için Allah'ın ona bir sadaka mükâfatı yazacağını, başka bir hadislerinde de her bir gün için iki sadaka yazacağını anlatmaktadır.

Borcun tehir edilmesine karşılık bir fazlalığın alınması haramdır. Cahiliye döneminde bir adam borcunu ödeyemediği zaman alacaklı onun borcuna bir miktar daha ilave eder ve belli bir süre için onun ödemesini ertelerdi. Buna İslâm'da ***"Nesie fâizi"*** denir. Müca-hid'in ifadesine göre cahiliye döneminde borcunu zamanında ödeyemeyen borçlu alacaklısının yanına kadar gelir ve: "Sana şunu şunu ilave diyorum! Sen de benim borcumu ertele! Derdi. Alacaklı da onun borcunu ertelerdi. İşte buna ***"Riba ennesie"*** denir.

Borcu şart koşulmuş bir fazlalık karşılığında tehir etmek şeklinde gerçekleştirilen bir fâiz türü. Bu fazlalık erteleme karşılığında yâ-ni ertelenen sürenin bir bedeli olarak ödeniyordu. Bu cahiliye döne-minde yaygın olan bir fâiz çeşidiydi.

Demek ki borcunu ödeyemeyecek kadar zor durumda olan kardeşlerimize imkân tanıyacağız, mühlet vereceğiz, tanıdığımız bu mühletten ötürü kesinlikle bir fazlalık talep etmeyeceğiz, eğer borçluya borcunu sadaka olarak bağışlarsak bilelim ki bu bizim hakkımızda daha hayırlı olacaktır. Öyleyse:

281:"(Ey iman edenler!) Allah'a döndürüleceğiniz, sonra da herkese kazancının tamamının verileceği ve hiç kimsenin haksızlığa uğramayacağı o günden korkunuz."

Rabbimiz insanları Allah'a Allah'ın istediği biçimde imana ve bu imanın gereği olarak salih amellere, namaza, zekâta dâvet etti, sonra Allah için karşılıksız borç vermeye ve borcunu ödeyemeyecek durumda olanlara mühlet vermeye ya da alacağını tasadduk etmeye çağırdı. Daha sonra bu âyet-i kerîmesinde de yapılanların zerre kadar da olsa zayi olmayacağı, karşılığının mutlaka ödeneceği bir günü hatırlatıyor. Öyle bir günden korkun ve o gün için hazırlıkta bulunun ki o gün kim ne yapmışsa mutlaka karşılığını görecektir. O gün kimsenin kimseye bir faydası olmayacaktır. Kimse kimseyi kurtaramayacak, kimse kimseye bir şey sağlayamayacak. O gün kişinin imdadına yetişecek bir tek sermaye vardır. O da iman ve bu imana dayalı olarak Allah adına yapılmış salih amellerdir. İşte Allah onları size açık açık anlatıyor. Haydi o gün gelmeden önce bu amellere koşun. Çünkü o gün hiçbir pişmanlık fayda vermeyecektir deniyor.

Abdullah bin Abbas'a göre bu âyet kitabımızın en son inen âyetidir. Bu âyetten sonra Allah'ın Rasûlü bir rivâyete göre yedi gün ya da sadece üç saat yaşadığı söylenmiştir.

Bundan sonra Rabbimiz borçlanmalarla alâkalı konuları anlatmaya başlayacak. Burada fâizi haram kılan âyetlerden sonra bu konunun gündeme getirilişinden anlıyoruz ki fâizi haram kılan Rabbi-mizin onun alternatifi olarak da nelerin sunulduğunu anlıyoruz. Bunlar:

1- Zekât ve sadaka,
2- Karz-ı hasen,

3- Selem alışverişi ve taksitle ödemeli alışveriş,

4- Ve mudârabe ortaklığı.

Önce infakı ve sadakayı emreden âyetler gelmiş, daha sonra fâizin yasaklığını anlatan âyetler gelmiş, arkasından borcunu ödemekte zorluk çeken kimselere mühlet verilmesini istemiş böylece kar-z-ı hasene dikkat çekilmiş. Daha sonra da bu âyet-i kerîmede borçlanma konusu yâni selem alışverişinin, yâni taksitle ödemeli alışveriş kapısı açılmıştır. Bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

282:"Ey iman edenler! Muayyen bir vade ile borçlandığınız zaman onu yazın. Aranızda bir katip de adâletle yazsın. Katip Allah'ın kendisine öğrettiği gibi yazmaktan çekinmesin, ve yazsın. Hak kendi üzerinde olan da yazdırsın. Rabbi olan Allah'tan da korksun ve ondan bir şey eksiltmesin. Eğer borçlu sefih, yahut zayıf, yahut yazdırmaya gücü yetmeyen kimse ise (onun yerine) velisi adâletle yazdırsın. Erkeklerinizden iki de şahit yapın. Eğer iki erkek bulunmazsa şahitlerden razı olacağınız bir erkek ve iki kadın olabilir. Böylece biri unuttuğunda diğeri ona hatırlatacaktır. Şahitler (Şahitlik için) çağrıldıkları zaman çekinmesinler. Borç ister büyük olsun, isterse küçük olsun onu süresiyle birlikte yazmaktan üşenmeyin. Çünkü bu, Allah katında daha adâletli, şehadetin doğru olmasına ve şüphelerin ortadan kalkmasına yardımcıdır. Ancak aranızda peşin alışveriş olursa o zaman onu yazmamanızda size bir günah yoktur. Alışveriş yaptığınızda şahit tutun. Yazana da şehâdet edene de zarar verilmesin. Eğer böyle yaparsanız o zaman kendinize bir kötülük olur. Allah'tan korkun! Allah size öğretiyor. Allah her

şeyi bilir"

Âyet-i kerîmede ifade edilen ***"deyn"*** kelimesi hem selem akdini, hem karz-ı haseni yâni karşılıksız borç vermeyi hem de vadeli satışlardan doğacak borçlanmaları içine almaktadır. Ancak dil bilimcileri karz ile deynin birbirlerinden farklı olduklarını söylemişlerdir. Onun içindir ki bu âyette yazılması istenen borçların karzdan doğan borçlar değil sadece alışverişten yâni selem alışverişinden doğan borçların yazılmasıdır denmiş.

Selem akdi; peşin parayla, peşin paraya karşılık, özellikleri, miktarı, teslim zamanı belli olan bir malı vadeli olarak almaktır. Bütün âlimlere göre böyle bir alışveriş caizdir. Bakın Buhârî'de İbni Abbas'ın şu ifadesini görüyoruz:

"Allah'ın belirlenmiş bir zamana kadar yapılan selem akdini helâl kıldığına ben şehâdet ediyorum. Dedi ve bu âyeti okudu."

Allah'ın Rasûlü Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Selem akdi ile hurma almak isteyen belli ağırlık, belli miktar ve belli zaman tayin ederek alabilir."

Allah buyurur ki işte böyle bir selem alışverişi yaparak borçlandığınız zaman, o borcunuzu gün, ay gibi belirlilik ifade eden ve bilinmezliği ortadan kaldıracak şekilde yazınız. Falan kişiye filan ayın filan gününde ödenmek üzere şu kadar borcum vardır diyerek yazın. Yâni Allah sizin için fâizi haram kıldı diye borç ile veresiye muamelesine de haram kıldı sanmayın. Allah buna izin vermiştir, birbirinize borç alıp verebilirsiniz, parasını sonradan ödemek üzere alışveriş yapabilirsiniz ama bu borçlarınızı vadesi belli olarak yazmanız ve belgelemeniz gerekmektedir. Hattâ günlük alışverişleri bile belgelemek yazmak her zaman yazmamaktan bizim için daha iyidir bunu unutmayalım.

Hanefî ulemâsı bu âyet-i kerîmeyi selem alışverişinde süre tayininin şart olduğuna delil göstermişlerdir. Yâni bir alım satım sonu-cunda doğacak borçların zamanı tayin edilmelidir. Lâkin bir alış veriş sonucu değil de karz olarak, yâni toplumda el ödüncü dediğimiz borçlanmalarda yazmak belgelemek vardır da bu tür borçlanmalarda zaman tayini yoktur. Çünkü bu tür el borçlarında alacaklı her ân onu alabilmelidir. Zira burada ticaret borçlanmalarında olduğu

gibi herhangi bir menfaatlenme söz konusu değildir. Bu tür borçlanmalarda alacaklının ona ihtiyacı olduğu andan itibaren borçlunun vermeyip bekletmesi caiz değildir.

Evet Hanefî ulemâsı bu âyeti selem alışverişinde süre tayin etmeye delil göstermişlerdir. Çünkü bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz:

"Muayyen bir vade ile"

Buyurmuştur. Az evvel okuduğum hadis de bunu anlatmaktadır.

"Aranızda bir katip de adâletle yazsın."

Ya "bir katip bunu adâletle yazsın." demektir bunun mânâsı, ya da "adâletli bir katip yazsın." demektir. Yâni iki taraftan birine meyil göstermeyecek her iki tarafın da haklarını eşit olarak gözeterek yazabilecek tarafsız ve âdil bir katip yazsın demektir. İkisini birlikte söyleyecek olursak: Borç alıp veren kişiler aralarında yazdıkları konusunda kendisine ve adâletine güvendikleri bir katip yazsın, âdilce ve dikkatlice yazsın. Yâni yazması gerekenin dışında bir şey yazmasın, bir şey de eksiltmesin.

Aranızda bir katip de onu yazsın ifadesinden şunu anlıyoruz: Borçlu ve alacaklı her birinin birbirinizin yokluğunda onu kendi kendinize kendi defterlerinize, kendi hesabınıza yazdığınız gibi bununla yetinmeyip bir de ayrıca ikinizin birlikte kabul edip adâletine güvendiğiniz bir katibe de yazdırın diyor Rabbimiz.

Âyetten anlaşılıyor ki bu tür yazışmaları yapacak kişilerin müs-lüman, âdil, dinine bağlı ve fıkıh bilgisine sahip, yazması düzgün olan kişilerden başkalarının olmaması gerekmektedir. Noterin kimliğini de anlatıyor bu âyetiyle Rabbimiz.

"Katip Allah'ın kendisine öğrettiği gibi yazmaktan çekinmesin, ve yazsın."

Allah'ın kendisine İslâm bilgisi verdiği, bu âyetlerin bilgisini verdiği kimse Allah'ın kendisine yazı yazabilme ve belgeleri tanzim edebilme imkânı ve bilgisi verdiği hiçbir kimse müslümanların kendilerine bir ihtiyaçları söz konusu olduğu zaman onlara yardımı esirgememelidir. Hemen bu konuda onlara yardımcı olsun. Öyleyse diyoruz ki borçları yazman farz-ı kifayedir. Yâni herhangi bir yazıyla yazmasını bilen kişiye farz-ı kifayedir. Fakat böyle bir işle görevlendirildiği andan itibaren bu iş onun üzerine farz-ı ayın olmaktadır.

"Hak kendi üzerinde olan da yazdırsın."

Bu hak kendi üzerinde olan ifadesinde kastedilen borcu alan, üzerinde borç bulunan kimsedir. Borçlu kişi bu şekilde yazdırarak zimmetindekini ikrar ve tespit etmiş olacaktır. O halde yazıya geçecek ifade ikrar sahibinin yâni borçlunun ifadesi olacaktır.

Bundan da şu anlaşılıyor ki böyle bir borçlanmada bu borcun senede geçirilip tesbit edilmesini borçlu olan tarafın teklif etmesi gerekmektedir. İşte bu ***"imla ettirsin, yazdırsın"*** hitabı borçlu olan kişiyedir. Böylelikle borçlu olan kişi kendi diliyle kendisinin borçlu olduğunu ikrar ve kabul etmiş, bu konuda şek ve şüpheyi kaldırmış ve mutmain olmuş olacaktır.

"Rabbi olan Allah'tan da korksun ve ondan bir şey eksiltmesin."

Borçlu olan kimse bunu yazdırırken de Allah'tan korksun. Yâni hem onu yazdırmaktan çekinmesin hem de tarafların üzerinde anlaştıkları bir konuda herhangi bir şey eksiltmek gibi, ya da fazlalaştırmak gibi bir yanlışlık yapmaya kalkışmasın. İfadede bir değişiklik ilerde ihtilâflara ve yanlış anlamalara sebebiyet verecek bozuk bir cümle yazdırarak gelecekte borcun hukukî şeklini bozacak veya tahsilini zorlaştıracak bir yamukluğa tevessül etmeye kalkmasın. Bu konuda muttaki davransın buyurarak Rabbimiz burada bu borçlanmayı yazacak kişileri kendi ismi ve sıfatlarıyla korkutmaktadır.

"Eğer borçlu sefih, yahut zayıf, yahut yazdırmaya gücü yetmeyen kimse ise (onun yerine) velisi adâletle yazdırsın."

Eğer borç alan kişi sefihse yâni parasını çarçur edecek, aklı kıt, savurgan birisiyse, ya da zayıf, çocuk, deli, cahil veya bunaklık derecesinde yaşlı birisiyse, yahut da yazdırmaya gücü yetmeyen dilsiz, kekeme veya yazılacak dili bilmeyen bir yabancı, yazdıracak kimsesi olmayan birisiyse o zaman velisinin onun aldığı borcu adâletle yazdırması gerekmektedir.

"Erkeklerinizden iki de şahit yapın."

Bu borçlanma işine müslüman erkeklerinizden iki kişiyi de şahit tutun. Buna göre şahitler erkek olmalı, müslüman olmalı ve de çocuk olmamalıdır. Âkıl bâliğ olmuş iki kişi olmalıdır. Çocukların ve gayri müslimlerin mü'minler üzerine şehâdetleri geçerli değildir. Çünkü Rabbimiz burada "Erkeklerden iki kişi" dememiş de "Erkeklerinizden" yâni sizden olan müslüman olan erkeklerinizden buyurmuştur. Öyleyse gayri müslimlerin müslümanlar üzerine

şehâdetleri geçerli değildir. Ama gayri müslimlerin kendi aralarında şehâdetleri geçerli kabul edilmiştir.

"Eğer iki erkek bulunmazsa şahitlerden razı olacağınız bir erkek ve iki kadın olabilir. Böylece biri unuttuğunda diğeri ona hatırlatacaktır."

Eğer bu konuda şahitlik yapabilecek iki erkek bulunmazsa o zaman razı olacağınız bir erkek iki kadın şahitlik etsin. Buradaki ***"Razı olacağınız"*** ifadesinden kasıt dinini, adâletini, dürüstlüğünü kabul ettiğiniz kimseler mânâsına gelmektedir. İmam Ebu Hanife'ye göre şahitlerin zahiren müslüman olmaları büyük günah işlememiş olmaları ve farzları yerine getiren kimseler olmalarını şart koşulmaktadır. Ancak kâfirlerin kendi aralarındaki muamelelerinde birbirlerine şahitlikleri makbul kabul edilmiştir.

Burada bir yanlış anlaşılmaya mahal bırakmamak için bir açıklamada bulunmak istiyorum. Burada iki kadının şehâdetinin bir erkeğin şehâdetine eşit tutulması kadınlara hakaret ya da onları küçük düşürmek için değil hakların kaybolmamasını sağlamak içindir. Bunu kısaca şöyle maddeleştireyim :

1-) Evvela kadının fıtratında duygusallık daha ağır basmaktadır. Bu yüzden de yaratılışları gereği kadınlarda aşırı heyecan ve etkilenme söz konusudur. Aşırı heyecan ve etkilenmeler de hafızayı zayıflatıp unutkanlığı arttırır.

Nitekim pek çok erkeğin de aşırı heyecan ve etkilenmelerinden ötürü hafızalarına güvenilmemektedir. Dikkat ederseniz her erkek değil kendisine güvenebileceğiniz âdil erkek deniyor.

2-) Dışarıda olup bitecek ticaret, alışveriş, borçlanma gibi konulara kadınlar meşgul edilmemelidir. Bu gibi işler esasında erkeklerin işidir. Müslüman bir kadının öyle olup bitenlere şahit olacak biçimde ulu orta yanında hiç kimse olmadan dolaşması mümkün değildir. Kadının dışarıda olup biten olaylara karşı hafızasını kapalı tutması kadınlığının gereği mükemmelliktir. Bu yüzden kadın şahit olduğu bir konuyu unutabilir. İşte tek kadın unuttuğu zaman ona unuttuğunu hatırlatacak ikinci bir kadının olması daha iyidir. Şahitlik için kadının oraya buraya götürülmesi olur olmaz insanlarla konuşmaya zorlanması veya unuttuğu konuyu başka erkeklerin ona hatırlatmaya çalışması bunlar hoş şeyler değildir. Ama en azından yanında o konuya şehâ-det eden bir kadın daha olursa birinin unuttuğunu öbürü hatırlatır ve böylece bir hakkın yenmesine fırsat verilmemiş olur.

Sorumluluğu üzerine yüklenmemiş olan ticaret konusunu kadınların kendilerine dert edinmemelerinden ötürü önemsememiş olabilirler. Bu onların ilgi alanlarının genellikle dışındadır. Bu yüzden onların bu konuda yanılmaları daha çok mümkündür. Ama eğer iki kadın olursa biri unutmuş olsa bile ötekisinin hatırlatması sonucunda birilerinin hakkının yenmesinin önüne geçilmiş olacaktır.

3-) Bu aynı zamanda bir iman konusudur, çünkü Allah böyle demiştir, aksini düşünmek ve iddia etmek âyetin hükmünü reddetmek olacağından küfürdür.

"Şahitler (Şahitlik için) çağrıldıkları zaman çekinmesinler."

Şahitler şehâdete çağrıldıkları zaman da bundan çekinmesin-ler. Bildikleri konuda şehâdette bulunsunlar ki insanların hakları kaybolmasın. Ayetin ifadesinden anlıyoruz ki çağrıldıkları zaman şahitlerin şehâdete icâbet etmeleri üzerlerine vaciptir. Hattâ âlimlerimiz bu şahitlerin çağrılmadan da gelip şehâdette bulunmaları gerektiğini iddia etmişlerdir. Çünkü insanların mallarının ve haklarının kaybolmaması çok önemlidir. Bakın Rabbimiz bir âyet-i kerîmesinde bu hususu şöyle anlatır:

"Allah için şahitliği ikâme edin."
(Talâk: 2)

Allah'ın Rasûlü de bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Zâlim de olsa mazlum da olsa kardeşine yardım et."

Hadis-i şeriften anlaşılıyor ki bir müslümanın zulme uğraması, hakkının gasp edilmesi söz konusu olduğu zaman çağrılmasa da yanında bilgi olan bir müslümanın hemen onun yardımına koşması gerekmektedir. Nitekim Allah'ın Rasûlü Müslim'in rivâyetinde şöyle buyurur:

"Şahitlerin en hayırlısı kendisinden şahitliği isten-meden şahitlik edendir."
(Müslim, Tirmizî, İbni Mâce)

Allah'ın hakkı söz konusu olduğu zaman kendilerinden şahitlik istenmeden şahitlerin şehâdetlerini yerine getirmeleri gerekmektedir.

"Borç ister büyük olsun, isterse küçük olsun onu süresiyle birlikte

yazmaktan üşenmeyin. Çünkü bu, Allah katında daha adâletli, şehâdetin doğru olmasına ve şüphelerin ortadan kalkmasına yardımcıdır."

Rabbimiz insanların haklarının kaybolmaması, kalplere şek ve şüphe girmemesi, adâletin ikâme edilmesi ve iki tarafın da alacaklının da borçlunun da kalplerinin mutmain olması için borçların, miktarları az da olsa çok da olsa yazılmasını emretmektedir. Borçlar son tak-sidine kadar, son kuruşuna kadar bütün ayrıntılarıyla birlikte yazılmalıdır.

Ve yazılanlar da açık ve anlaşılır olmalıdır. Zaten azdır canım ne kıymeti var? Bu kadarcık şeyde yazılır mı? diyerek baştan savmayın diyor Rabbimiz. Müslümanların bu konuda gevşeklik göstermemelerini, ihmalkâr davranmamalarını istemektedir.

Çünkü günümüzde de çokça görüyoruz ki kimi arkadaşlar, kimi akrabalar bir ihmal ve gevşeklik sonucu aralarındaki alacak vereceklerini resmi bir yazı haline getirmezler. Çünkü sanki bunların açık açık yazılması onların birbirlerine güvensizliği gibi gelir. Halbuki Rab-bimiz bunun tamamen aksine her şeyin açık açık yazılmasını emretmektedir. Sonunda da yazılmadığı için, gevşeklik gösterildiği için unutmalar, ya da hainlikler sebebiyle insanların başına çok kötü şeyler gelmektedir. Müslümanlar arasında meydana gelen ihtilâfların çoğu buradan gelmektedir.

Öyleyse bu ihtilâflara sebebiyet vermemek için Rabbimizin buyurduğu biçimde aramızdaki borçlar az da olsa çok da olsa onu hemen yazmak zorundayız. Zaten genellikle borçlar az olduğu zaman yazılmayıp ihmal edilmektedir. Halbuki Rabbimiz az da olsa yazılması gerektiğini anlatıyor.

Bakın Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde bu hususu açıklayarak üç tür kimsenin Allah'a dua ettiğini fakat bunların dualarına icâbet edilmediğini anlatıyor. Bunlardan birincisinin karısı yoldan çıkmış oldu-ğu halde onu boşamayan kimse, ikincisinin kendisine yetim malı emanet edilen fakat henüz bu yetim olgunlaşmadan malını kendisine teslim eden kimse, üçüncüsünün de hiçbir yazılı belge ve delil olmaksızın başkalarına borç veren kimse olduğunu anlatıyor.

Öyleyse az olsun çok olsun tüm borçlarınızı yazın, çünkü:

"Böyle (ayrıntılarıyla birlikte) yazılması Allah katında takvaya en uygun olanı, şahitliğin yerine getirilmesini en iyi şekilde sağlayanı, ve kuşkuya

şüpheye düşmemenize en büyük sebeptir."

"Ancak aranızda peşin alışveriş olursa o zaman onu yazmamanızda size bir günah yoktur."

Aynı mecliste ve peşin parayla alışveriş yapıldığı zaman bunun yazılmamasında bir mahzur yoktur. Bu yine de yazmayın anlamına değildir. Yâni yine de yazmanız daha iyidir ama yazmayabilirsiniz demektir. Zira böyle peşin para ve peşin mal teslimine dayanan alışverişlerde borç işleminde söz konusu olan endişeler yoktur. Mal he-men teslim edilmiş para da anında ödenmiştir. Bu durumda onu yazmayabilirsiniz, ama:

"Alışveriş yaptığınızda şahit tutun. Yazana da şe-hâdet edene de zarar verilmesin."

Bundan önceki âyette peşin alışverişlerde yazmamaya ruhsat veren Rabbimiz burada alışverişlerde şahit tutmayı emrediyor. İster veresiye isterse peşin bir alış veriş de yapmış olsanız onu yazmasanız bile şahit tutun diyor Rabbimiz. Buradaki şahit tutma emri ister peşin olsun isterse veresiye olsun mutlak olarak bütün alışverişleri kapsamaktadır. Yâni ister peşin isterse veresiye olsun bütün alışverişlerinizde şahit tutun diyor Rabbimiz. Çünkü böylesi daha ihtiyatlı ve aranızda çıkabilecek anlaşmazlıkları daha çok önleyicidir.

Yazana da şahitlik edene de zarar verilmesin ifadesini de şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1-) Yazanın da kendisinden şahitlik istenenin de kendilerinden isteneni kabul etmemeleri konusunda bir nehiydir bu.

2-) Veya yazarken de şahitlik ederken de herhangi bir tahriften, eksiltmekten ve çoğaltmaktan sakınmaları emrediliyor.

3-) veya onlara ısrar edilerek daha önemli bir işlerinden onları alıkoymak sûretiyle katibe ve şahide zarar vermekten sakındırıyor Rabbimiz.

4-) Ya da yazma işi eğer bir ücretle yapılıyorsa o zaman yazma ücretini vermemekle veya eğer bir beldeden bir beldeye şahitlik için gidip gelme söz konusu ise şahit ve katibin masraflarının ödenmemesi biçiminde onlara zarar verilmemesi emrediliyor.

"Eğer böyle yaparsanız o zaman kendinize bir kötülük olur. Allah'tan

korkun! Allah size öğretiyor. Allah her şeyi bilir"

Eğer yazana ve şahitlik edene bir zarar verirseniz bu, Allah'ın emrine isyandır, fısktır, günahtır. Böyle yapanlar Allah'ın emirlerine ters düştüklerinden günahkâr olmuşlardır. Öyleyse ey müslümanlar! Allah'tan korkun. Onun emirlerini yerine getirme ve yasaklarından kaçınma konusunda muttaki davranın. Yolunuzu Allah'la bulun, Allah'ın gösterdiği biçimde hareket edin. O zaman Allah size bilmediğiniz şer'i hükümleri öğretecek, size yol gösterecek ve size basîret ve anlayış lütfedecektir.

Ama kimilerinin iddia etmeye çalıştıkları gibi bu âyetten şunu anlamamalıyız: İnsan Allah'tan korktu mu bu yeterlidir. Hiç uğraşma-dan, çaba göstermeden, ilim yoluna girmeden Allah onu âlim yapacaktır. Bakın bu âyet-i kerîmede, siz yeter ki Allah'tan korkun, o size bilmediklerinizi kesinlikle öğretecek ve sizi âlim yapacaktır derler. Bu anlayış pek çoklarının okumadan âlim olduğunu iddia ederek ortaya çıkmalarına sebep olmuş ve bu okumadan âlim olmuş insanların Kur'-an, hadis ve fıkıh konularında söyledikleri sözler cahilleri kandırıp türlü türlü yollara sevk etmiştir.

"Allah'tan korkun. Allah size öğretiyor."

Âyetinin anlamı böyle değildir. Takvanın katledilmesidir bu Allah korusun. Çaba göstermeden, uğraşmadan, okuyup öğrenmeye çalışmadan âlim olmak fıtrata aykırıdır.

Ayet-i kerîmede Allah'tan korkun buyurulduktan sonra "Vav" harfi kullanılmıştır. Allah'tan korkun Allah size öğretiyor demek olacaktır mânâ. Ama böyle değil de eğer Allah'tan korkarsanız "fe" olsaydı, yâni "Vav" yerine "Fa" olsaydı, yâni Allah'tan korkarsanız Allah size öğretir olsaydı veya hiç edat kullanılmasaydı o zaman bu anlayışa delil olurdu. Halbuki ifade böyle değildir. Kaldı ki ilim takvayı doğurur. İlimsiz takvadan söz edilemez. İlim asıl takva ise fer'dir. Allah'ın Rasûlü bunu anlatırken şöyle buyurur:

"İlim öğrenmekle olur."

(Darekutni, Taberânî)

283:"Eğer seferde olur da yazacak bir katip bulamazsanız (borca karşılık) rehin alın. Eğer birbirinize güvenirseniz (yazmanız, şahit tutmanız, veya rehin almanız gerekmez). Kendisine güvenilen kimse emanetini (borcunu) ödesin ve Rabbi olan Allah'tan korksun. Şahitliği gizlemeyin. Her

kim onu gizlerse muhakkak ki o, kalbi günahkâr olan bir kimsedir. Şüphesiz ki Allah her yaptığınızı hakkıyla bilendir."

Âyet-i kerîmeye göre yolculukta olup da vadeli alış veriş ya-pılmışsa veya borç alınmış verilmişse bunu yazacak belgeleyecek bir kimse bulunmadığı zaman da kişinin alacağına mukabil rehin alabileceği anlatılıyor. Kişinin bu durumda malını koruması konusunda rehin alarak işi sağlama bağlaması isteniyor. Ancak bu rehin alma konusu hem seferde hem de yolculuk dışında yazacak kimse bulunmadığı takdirde olabilir.

Allah'ın Rasülünün bir yahudi'den aldığı ekmeklik un karşılığında zırhını rehin olarak verdiğini biliyoruz. (Buhârî ve Müslim)

Ama eğer birbirinize güvenirseniz o zaman yazmanız, şahit tutmanız veya rehin almanız gerekmez. Bazen alacaklı borçluya güvendiği için, bu alacağı konusunda ona hüsnü zan beslediği için onu yazmak şahit tutmak ya da rehin alarak bu işi belgelemeyi düşünmeyebilir. Bu durumda da kendisine güvenilen ve emin tanınan kimse emanetini yâni borcunu ödesin ve Rabbi olan Allah'tan korksun diyor Rabbimiz.

Burada borca emanet denmesi borç verenin borç verdiği kişiye güvenmesi sebebiyle ondan rehin almasını anlatır. Rabbimiz karşılıklı birbirlerine güvenleri olduğu zaman bunlara izin vermektedir ve de borçluya borcunu tastamam ödemesini ve onun bu samimiyetini istismar etmemesini tavsiye etmektedir.

284"Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. İçinizdekini açığa vursanız da gizleseniz de Allah sizi onunla sorguya çekecektir. Sonra dilediğini bağışlar, dilediğini azaplandırır. Allah her şeye güç yetirendir."

Bu konuyu daha önceki âyetlerde ifade etmeye çalışmıştık, göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın mülküdür, hepsi de Allah'ın kuludur. Her şey ve herkes onun tasarrufu ve tedbiri altındadır. Tüm varlıklar üzerinde tek hakim ve tek Kayyum Allah'tır. Her varlığın boynundaki ipin ucu Allah'ın elindedir. Sadece ona ibâdet edilir ve sadece ona teslim olunur. Yaratıcının muradı gereği kâinatta iradeli yaratılmış olan insan ve cinlerin dışında hiçbir varlık onun emirlerinin ve yasalarının dışına çıkamaz. Hiçbir varlık ona karşı gelemez.

Eğer insan ve cinlerin dışında kâinattaki varlıklardan herhangi biri Allah yasalarının dışına çıkarsa, Allah'ın emirlerinin dışında hareket ederse şüphesiz ki

anında yok olur, mahvolur. Ama Allah hikmeti gereği kâinatta sadece insan ve cinlere irade vermiştir. Onların boyunlarındaki ipin ucunu doğuştan elinde yaratmamıştır. Bu yüzden Allah'ın kendilerine verdiği iradeleri sebebiyle insan ve cinler Allah'ın koyduğu yasaların dışına çıkabilme, Allah'a kafa tutabilme imkânına sahiptirler. Böyle yaptıkları zaman da onlar hem dünyalarını mahvetmiş hem de âhirette büyük azaplara uğramış olacaklardır. Ama eğer insanlar ve cinler dünyada mutlu olmak âhirette de Allah'ın mükâfatlarına nail olmak istiyorlarsa o zaman Allah yasalarına uygun hareket etmek zorundadırlar.

Bu bir tercih meselesidir, bu bir iman meselesidir. Göklerin ve yerlerin sahibinin Allah olduğuna iman eden kişi elbette ki tüm hayatında Allah'a ve onun kanunlarına tabi olacaktır. Buna inanan kişi elbette ki Allah'tan başkalarına tabi olmaktan, Allah'tan başkalarının kanunlarına teslim olmaktan ve Allah'tan başkalarını memnun etmeye çalışmaktan vaz geçektir.

Göklerin ve yerin mülkünün sahibi Allah'tır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi konusunda söz sahibi Allah'tır. O her şeyi bilmektedir. O'nun ilminin ve haberinin dışında hiç bir şey gerçekleşemez. İlmiyle sizi kuşatan Allah sizin içinizde dışınızda ne varsa hepsini bilmektedir. İçinizde bulunanları gizleseniz de açığa çıkarsanız da Allah onu bilmektedir ve sizi onunla hesaba çekecektir. Bundan dolayı ne, yanınızdaki şehâdeti gizleme gibi bir yanlışlık yapmadığınız gibi insanların haklarını eksiltme veya arttırma gibi bir eylemde de bulunmayın deniyor.

Âyet-i kerîmede kalplerinizden geçirdiklerinizi ister açığa vurup eyleme dönüştürün, isterse açığa vurmayıp gizli tutun bunların tamamından sizi hesaba çekeceğim buyuruyor Rabbimiz. Âyetle alâkalı şunları söyleyelim inşallah: Âyet-i kerîmede:

"İçinizde, kalbinizde ne varsa"

İfadesi, mutlak olduğuna göre acaba kalplerimizden her tür düşünceden, her tür vesveseden, her tür hayalden ve şüphelerden de sorumlu muyuz? Acaba bunların tamamından da hesaba çekilecek miyiz? Bu kalplerimizden geçenler ihtiyarî yâni kendi elimizde olanlar mıdır? Yoksa gayri ihtiyarî ya da izdırarî dediğimiz yâni kendi elimizde olmadan kalplerimizden geçenlerden mi sorulacağız? Veya acaba sürekli kalbimizde tuttuğumuz düşüncelerden mi sorulacağız? Yoksa bir anlık bir gaflet sonucu kalplerimizden gelip geçiveren hayallerden, düşüncelerden de mi sorumlu tutulacağız? Yoksa sadece

kötülerinden mi hesaba çekileceğiz?

Âyetin ifadesi mutlak olunca sahâbe-i kirâm bunların tamamından hesaba çekilmeyi anladılar ve perişan oldular. Âyet-i kerîmenin hükmü sahabeye çok ağır geldi. Üzüntülerinden mahvoldular, perişan oldular.

1-) Sahabeden bazılarının iddiasına göre âyetin bu bölümü yâni kalplerden geçenlerden insanların hesaba çekileceğini anlatan bölümün nüzulünden takriben bir yıl sonra Bakara'nın son bölümünde gelen:

"Allah hiç kimseye gücünün yetmeyeceği bir şey yüklemez."

(Bakara: 286)

Âyetiyle nesih edilmiştir. Ebu Hureyre'nin bu konuda şöyle dediği rivâyet edilmiştir: "Allah'ın Resûlüne bu âyet-i kerîme nazil olduğu zaman âyetin hükmü sahabeye çok ağır geldi. Rasûl-i Ekremin yanına gelerek dediler ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Namaz, oruç, hac gibi gü-cümüzün yeteceği amellerle sorumlu tutulduk. Şimdi Rabbimiz bize bu âyetini indirdi. Bu âyetin hükmü bize çok ağır geldi. Bunun yükünü kaldıramıyoruz." dediler. Bunun üzerine Allah'ın Rasûlü şöyle buyur-du:

"Sizler daha önceki ehl-i kitabın dediği gibi: "İşittik ve isyan ettik" mi demek istiyorsunuz? Bilâkis! İşittik ve itaat ettik. Senin affını dileriz, dönüş sanadır" deyiniz."

Bundan sonra da Bakara sûresinin sonundaki:

"Allah hiç kimseye gücünün yetmediğini yüklemez"

Âyeti inzal buyurularak bu âyetin hükmü nesih edilmiştir." (Müslim, Ahmed)

2-) Bazı âlimlere göre bu âyet mensuh değildir ancak hükmü özeldir. Âyetin siyakına bakılırsa burada kastedilen şahitliği gizlemek ve kalpte olan bilgiyi söylememektir. Şahitliği gizleyen herkes Allah indinde kalbin eylemi olan bu amelinden sorumlu tutulacaktır.

3-) Bazı âlimler de bu âyetin mensuh olmayıp mânâsının kalplerinizden geçirip de kaldırabilme imkânına sahip olup da kaldırma-dığınız düşüncelerinizden hesaba çekileceksiniz anlamına gelmek-tedir demişlerdir.

Çünkü "fi" Zarf-ı müstakar olduğuna göre öyle gelip geçici bir anlık düşüncelerden değil içinizde iyice karar kılmış, yerleşmiş, kalplerinizin sahiplendiği duygu ve düşüncelerden, niyetlerden hesaba çekileceksiniz anlaşılıyor.

Bir de insanın içinden kendi iradesiyle def edemeyeceği bir kısım düşünceler de geçebilir. Kendi iradesinin dışında elinde olmadan insanın kalbinden gelip geçen düşünceler, vesveseler ve hayaller de bunun dışındadır. Çünkü bunlardan kurtulmak insan için mümkün olmayabilir. Âyet bunları kapsamamaktadır. Deminki hadiste ifade ettiğim gibi sahâbe-i kirâm efendilerimiz âyetin bunu da kapsadığını zannederek çok korkmuşlar ve Rabbimiz de bunun üzerine kaldıramayacakları yükü onların üzerine yüklemeyeceğini ifade ediverdi. Dolayısıyla insanın kendi iradesiyle def edemeyeceği kaldırıp atamayacağı bir kısım düşüncelerin kalpten geçirilmesi buna dahil değildir.

İnsan kalpten geçen ve önüne geçemeyeceği vesvese gibi düşüncelerden dolayı hesaba çekilmeyecektir. Ancak kalpten geçirilen bu düşünceler kalpte kökleşir ve buna göre amel etmeye de niyetlenilirse o zaman bunlardan da hesaba çekilmemiz söz konusu olacaktır. Ama günah işlemeye karar verip bunu kalbinden geçirmekle beraber sonradan bu kararından dolayı pişman olur ve tevbe ederek vazgeçerse bu da bağışlanır. Ama meselâ bir kişi günah olan bir eylemi yapmayı kalbinden geçirse ve hemen ondan vazgeçmeyip onu düşünmeye devam ederse bu kişi günaha girer.

İşte yarın Allah katında bundan dolayı hesaba çekilecektir. Aynen bunun gibi meselâ küfür olan bir fiili işlemeyi düşünen bir kimse de bu düşüncesinden hemen vaz geçmez ve bu ameli gerçekleştirmeyi düşünmeye devam ederse kâfir olur. Veya böyle kötü amelleri işlemeyi kalbinden geçiren, sürekli düşünen ve fakat fırsatını bulamadığı için onu gerçekleştiremeyen insanlar bu düşüncelerinden ötürü hesaba çekileceklerdir.

Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde şöyle buyurdu:

"Allah ümmetimin içinden geçirdiği şeyleri konuşup, onunla amel etmedikleri müddetçe bağışlamıştır"
(Buhârî, Müslim, Ebu Dâvûd)

Kalplerinizde niyet olarak sürekli taşıdığınız şeyler açığa çıksa da çıkmasa da, onları açığa vursanız da kalplerinizde gizleseniz de Allah onları bilmektedir. Bunların tamamı Allah için malumdur. Hiç bir şey Allah'a gizli kalamaz. Bundan dolayı insanların onu açığa vurmaları da gizli tutmaları da hiçbir mânâ taşımaz. Allah bunların hepsinden sizi hesaba çeker, ama:

"Şüphesiz ki Allah dilediğini bağışlar, dilediğine de azap eder. Allah her şeye Kâdirdir"

Sorumluluk kesinleştikten sonra dilediğini bağışlar dilediği için bunları siliverir, yok farz ediverir, dilediğini de hesaba katarak, silmeyerek azap ediverir. Bu ona kalmış bir şeydir. Kime azap, Kime mağfiret edeceğini Allah'tan başka da hiç kimse bilemez. Sadece diyoruz ki Rabbimiz insanların gerek işledikleri ve gerekse kalplerinden geçirdikleri günah amellerinden dolayı şirk koşmadan ölen kullarını affedebilir. Fakat küfür ve nifak ehlini de hem işlediklerinden ötürü hem de kalplerinden geçirdiklerinden ötürü hesaba çekecektir.

Bundan sonra Bakara sûresinin ***"Amenerrasûlü"*** diye başlayan son bölümüne geldik. Bakara sûresinin son iki âyeti.

İbni Abbas'tan bize intikal eden bir rivâyete göre "Amenerra-sûlü" diye başlayan bu son iki âyet Allah'ın Resûlü'ne Cibril vasıta-sıyla nazil olmamış, Allah'ın Rasûlü Miraç gecesi vasıtasız olarak bu âyetleri Rabbinden almıştır. Bakara sûresi Medeni bir sûre olduğuna göre Mi'râc da Mekke'de vaki olduğuna göre önceden nazil olan bu iki âyet Medine'de nazil olan sûrenin bu bölümüne yerleştirilmiştir demenin dışında bir şey bilmiyorum.

Yine Müslim ve Nesei İbni Abbas'tan şunu nakil ederler: "Ra-sûlullah'ın yanında Cebrâil'in olduğu bir sırada gökten bir ses işitildi. Cebrâil başını gökyüzüne doğru kaldırdı ve:

"Şu anda gökte açılan bu kapı şu ana kadar hiç açılmamıştır"

Dedi. İbni Abbas devamla şunları söyledi:

"O kapıdan iki melek indi ve peygamber (a.s) 'ın yanına gelerek şöyle dedi: "Ey Muhammed! Senden önce hiç bir peygambere verilmemiş ve sadece sana verilmiş olan iki nûr dolayısıyla müjdeler olsun sana! Bu iki nûrdan birisi Fâtiha sûresi, ötekisi de Bakara sûresinin son iki âyetidir. Bunlarda okuyup da sana karşılığı verilmeyecek hiçbir harf yoktur."

Buyurulmuştur.

Yine Buhârî ve Müslim'deki rivâyetlere göre Allah'ın Rasûlü şöyle buyurur:

"Bakara sûresinin son iki âyetini bir gecede okuyan kişiye bu iki âyet yeterli gelir. Veya kötülüklere karşı onu korumaya yeterlidir."

Buyurur.

Hz. Ali Efendimiz de: "Âyet el Kürsîyi ve Bakara sûresinin sonlarını okumadan yatan kişinin İslâm'ı gereği gibi kavradığı görüşünde değilim. Çünkü bunlar öyle bir hazinedirler ki sizin peygamberinize arşın altından verilmiştir." buyurur.

Şimdi bu iki âyeti de tanıyalım inşallah:

Nüzul sebebiyle alâkalı rivâyetleri bir önceki âyetle ifade etmeye çalışmıştım. Bakara sûresinin 284. âyetinde buyurulur ki:
"Kalplerinizde olanları gizleseniz de açığa çıkarsanız da Allah onunla sizi hesaba çekecektir."
(Bakara 284)

Âyeti nazil olunca bu âyet Ashab-ı kirama çok ağır geldi. Yıkıl-dılar, mahvoldular, perişan oldular ve Rasulullah'ın yanına gelerek şöyle dediler: Ey Allah'ın Rasûlü namaz, oruç, hac gibi emirlere güç yetirebiliyoruz ama bu âyet bizi çok korkuttu! Bizim buna gücümüz yetmiyor. Kalplerimizden bazen hiç de hoş olmayan şeylerin gelip geçmesine engel olamıyoruz. Bazen öyle şeyler gelip geçiyor ki kalplerimizden, tüm dünyayı verseler biz onların kalplerimizde bulunma-sını asla istemeyiz. Ama ne yapalım elimizde olmadan oluyor bunlar. Bu tür duygu ve düşüncelerin kalplerimizden geçmesine engel olamı-yoruz. Rabbimiz de bunların tamamından hesaba çekeceğini söylü-yor.

Bu durumda bizim halimiz nice olur? diye dert yandılar. Sa-habenin bu sözlerine şahit olan Allah'ın Rasûlü: "Ne oluyor? Ne demek istiyorsunuz siz? Yoksa sizler de sizden öncekilerin peygamberlerine söylediklerini mi söylemek istiyorsunuz? Yoksa sizler de yahu-diler gibi mi demek istiyorsunuz? Yoksa

sizler de onlar gibi*:*

"Semi'na ve asayna" (işittik isyan ettik)

Mi demek istiyorsunuz? Allah'ın âyetlerine itiraz etmek mi isti-yorsunuz? Allah'a yol göstermek, Allah'a akıl vermek mi istiyorsunuz? Hayır! Böyle yapmayın! Sizler:

"Semi'na ve eta'na"

Demeye bakın. "Duyduk ve uyduk. Duyduk ve aynen kabul ettik. Duyduk ve gereğini yerine getirmeye koyulduk. Ey Rabbimiz! Gufranını dileriz! Dönüş ancak sanadır. deyin" buyurdu.

Allah Resûlü'nün bu tavsiyesini duyan sahâbe-i kirâm efen-dilerimiz Rasûl-i Ekrem'in öğrettiği bu ifadeleri hep birlikte okumaya başladılar. Okudukça dilleri ve kalpleri bununla yatıştı. Sakinleştiler ve sonra da işte "Amenerrasûlü" diye başlayan âyetler nazil oldu. Onların bu teslimiyetlerinden sonra da Rabbimiz bu âyetini inzal buyurdu. Yâni kullarının güçlerinin yetmeyeceği ve ellerinde olmayan sebeplerden dolayı işlediklerinden onların hesaba çekilmeyeceklerini Rab-bimiz ortaya koyuverdi. İşte bu minval üzere gelen Bakara sûresinin son iki âyetiyle karşı karşıyayız.

285"Peygamber Rabbinden kendisine ne indirildiyse ona iman etti. Mü'minlerin de hepsi Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler. Biz Allah'ın peygamberlerinden hiçbirisinin arasını ayırmayız. Ve (yine) dediler ki: (Ey Rabbimiz!) İşittik ve itaat ettik! Bize mağfiret et ey Rabbimiz! Şüphesiz ki dönüş sanadır.

Peygamber Rabbinden kendisine indirilenlerin tümüne iman etti. Çünkü peygamber kitabın ilk muhatabı, vahyin ilk münzili ve ilk muhbir-i sadığıdır. Onun için peygamber Rabbinden kendisine indirilenlerin tamamına iman etti.

Acaba Rabbimizin bundan söz etmesinin mânâsı nedir? Biz zaten biliyoruz ki Peygamber hakkında bu kesin bir realitedir. Yâni peygamber peygamberliği gereği üslendiği misyonu gereği zaten inandığını, inanması gerektiğini biliyoruz. Acaba bunun sebebi nedir? Bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz: Anlıyoruz ki peygamberin dâveti kendisine herhangi bir yükümlülük getirmeyen, kendisine herhangi bir sorumluluk yüklemeyen sırf başkalarına sorumluluk yükleyen bir çağrıdan tamamen uzak bir dâvettir. Nitekim pek çok dâvetçi çağırdığı dâvâsını bir ustalık ve görev bilirler. Kendileri çağırdıkları dâvâya inanmamışlardır.

İnsanları düşünceler ve sloganlarla harekete geçirdikleri halde, kendi çağırdıklarına inanmayan ve kendi dâvâlarını yaşamayan insanlardır onlar. Başkalarına yol budur diye yol gösterirlerken kendileri karanlıkta bocalayan insanlardır onlar. Böylece insanları sömürmeyi hedeflemişlerdir. Ve insanlar bu tür dâvetçilere hiçbir zaman inanmayacak, onların arkasından gitmeyecektir.

Ama peygamberler böyle değildir. Rabbimiz seçtiği peygam-berlerin kendi peygamberlik misyonuna çağırdığı dâvâsına herkesten önce inanan kişi olduğunu haber veriyor. Böylece Rabbimiz bu ayetiyle bize de diyor ki: Dâvetçi başkalarını kendi mesajına çağırmadan önce kendisi kendi mesajına köklü bir biçimde iman etmesi lâzımdır. Değilse o mesaj muallakta kalacak, o dâvâ icâbet görmeyecektir. Zü-mer sûresindeki bir âyet-i kerîmesinde Rabbimiz peygamberinin bu konudaki tavrını bakın şöyle anlatıyor:

"O ki gerçeği getirdi ve onu bizzat kendisi tasdik etti. İşte onlar muttakilerin tâ kendileridir"

(Zümer: 33)

Çünkü peygamber insanlık için seçilmiş bir örnektir. Kur'an-ı Kerim peygamberin kişiliği, sıfatları ve pratik uygulamalarıyla insanlara örnek olarak takdim edildiğini haber verir. İşte burada da buyuruluyor ki peygamber Allah'tan kendisine gelenlerin tümüne iman etti.

Hem de O'nun ümmeti olan mü'minlerin tamamı Allah'a, Allah'ın meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler. Allah'a iman Allah'tan gelenlerin tümüne iman demektir. Allah'a iman Allah'ın hayata karışacağına iman demektir. Allah'a iman onun Rab, Melik ve İlah oluşuna iman demektir. Allah'a iman Allah'ın emir ve yasakları çerçevesinde bir hayat yaşamaya iman demektir. Allah'a iman Allah'ın belirlediği hayat programına iman demektir. Allah'a iman kişinin boynundaki kulluk ipini yalnız Allah'ın eline vermesi demektir.

Meleklere iman, Allah'ın melekleri vasıtasıyla sürekli bizimle diyalog halinde olduğuna iman demektir. Allah'ın dünyayı yaratmış, sonra da ne haliniz varsa görün! Ben sizinle ilgilenmiyorum. Hukukunuz, ticaretiniz, kılık kıyafetiniz, kazanmanız harcamanız, eğitiminiz nasıl olursa olsun, nasıl bilirseniz, keyfinize nasıl uygun gelirse öylece yaşayın! diyerek kendi köşesine çekilmiş bir Allah değil her ân melekleri vasıtasıyla bizi kontrol altında tuttuğuna iman demektir.

Meleklere iman onlar tarafından sürekli amellerimizin tespit edildiğine iman demektir. Meleklere iman hesap ve kitaba iman demektir. Meleklere iman âhiret hesabına göre bir hayat yaşamak gerektiğine iman demektir.

Sonra bu melekler vasıtasıyla Allah'ın gönderdiği kitaplara da iman etmişlerdir o mü'minler. Kitaplara iman Allah'ın vahiy gönderdiğine iman demektir.Allah'ın bizi kanunsuz, yolsuz, yordamsız, plansız, programsız bırakmadığına iman demektir. Onlarla sorumlu olduğumuza , Onların içindekilere göre bir hayat yaşamaya ve onlardan hesaba çekilmeye imandır.

Bir de o mü'minler Allah'ın kendileri için örnek olarak seçip görevlendirdiği peygamberlerine de inanmışlardır. Peki peygamberlere iman ne demektir? Peygamberlere iman onları takip etmeye imandır. Onların hayatta en büyük örnek olduklarına ve onların adım, adım takip edilmesi gerektiğine imandır.

Dediler ki:
"Biz Allah'ın peygamberlerinden hiçbirisinin arasını ayırmayız."

Bunu sûrenin önceki âyetlerinde ifade etmiştik

1-) Peygamberlerden kimilerini kimilerine tercih ederek birbirlerinin arasını ayırmayız.

2-) Peygamberlerden birini veya birkaçını kabul edip diğerlerini reddederek onlar arasında böyle bir ayırım yapmayız. Onların tümünün Allah tarafından görevlendirildiğini, tümünün salih, sâdık olduklarını, kendilerinin Rabbimiz tarafından hidâyete erdirildiklerini ve bizi de doğru yola ilettiklerini ikrar ve kabul ederiz dediler mü'minler.
"Ve (yine) dediler ki: (Ey Rabbimiz!) İşittik ve itaat ettik! Bize mağfiret et ey Rabbimiz! Şüphesiz ki dönüş sanadır."

Ey Rabbimiz! Senin mesajın Peygamberlerin tarafından bize gelince biz onları işittik ve itaat ettik. Senden gelene iyice kulak verdik, dikkatlice dinledik, anlamaya çalıştık, kafa yorup anladık ve itaat ettik. Kerhen değil tav'an itaat ettik. İstemeyerek değil isteyerek ve seve seve itaat ettik. İşittik ve hemen uyduk. İşittik ve hemen gereğini yerine getirdik.

Burada dikkat etmemiz gereken husus şudur: İşitmek indirileni bilmeyi, tanımayı gerektirir. Bilmek ve tanımak da okumayı ve ondan haberdar olmayı gerektirir. Şimdi söyleyin bakalım: Kitaplarını tanıma-yan, kitaplarından habersiz bir hayat yaşayan müslümanlar nasıl diyecekler bunu? Ya Rabbi! Biz kitabını işittik ve onunla amel ettik, biz bize düşeni yaptık onun sen de ya Rabbi bize mağfiret et! Bizim elimizde olmayarak işlediklerimiz konusunda bize mağfiret buyur! Onları görmeyiver ya Rabbi! O kusurlarımızı hesaba katmayıver ya Rabbi! Siliver Allah'ım! Yok farz ediver, kaale almayıver, hesaba katmayıver Allah'ım! Nasıl diyeceğiz bunu? Bunu demeye hakkımız olacak mı?

Önce bir işiteceğiz, okuyacağız, tanıyacağız Allah'ın kitabını ve sonra itaat edeceğiz onlara. Samimiyetle onları uygulamaya çalışacağız, bunu yaparken de ufak tefek kusurlarımız olmuşsa o zaman da aman ya Rabbi sen bilirsin diyeceğiz.

Bakara sûresinde bu haklarını kaybedenleri anlattı Rabbimiz. Kitaplarını bozanları, tahrif edenleri, kitaplarının âyetlerini az bir paha karşılığında satanları kitaplarının âyetlerini insanlara anlatmayanları, kitaplarıyla diyaloglarını kesenleri, kitaplarını arkalarına atanları ve böylece Allah'ın mağfiretini kaybedenleri, Allah'ın affını kaybetmek bir tarafa Allah'ın gazabına ve lânetine maruz kalanları anlattı Rabbimiz.

Biz de kendimizi bu konuda hesaba çekmek zorundayız. Acaba biz de bizden öncekiler gibi: ***"İşittik ve isyan ettik"*** diyenler-den miyiz. Dilimizle inandığımızı söylüyor, ama hayatımızla yalanla-yanlardan mıyız? Yoksa kimileri gibi işitmeden inandığımızı mı iddia ediyoruz? Yada işittik ama unuttuk diyenlerden miyiz? Yoksa işittik ama hayatımız değişmedi mi diyoruz?

Allah korusun bakın buraya kadar bakaradan iki yüz seksen altı âyet tanıdık. Peki bütün bu âyetler ne değiştirdi bizim hayatımız-da? Bakara'yı bilmeyen dünkü bizle Bakara'yı bilen bugünkü biz arasında bir değişiklik olmamışsa, bu kadar âyet bizi değiştirmemişse, Bakara'yı bilmeyen şu insanlarla bizim aramızda belirgin bir fark görülmüyorsa, bu nasıl müslümanlık diyeceğiz Allah korusun. Veya bu Allah'ın kullarına aman siz de Bakara'yı tanıyın. Aman siz de bu sûreyi öğrenin. Bunu nasıl ve hangi yüzle diyeceğiz? Okuyup da ne olacak? İşte siz işte biz. İşte sizin hayatınız, işte sizin bizim hayatımız demeyecekler mi?

Okuyacağız, dinleyeceğiz, işiteceğiz ve hemen arkasından itaat edeceğiz. Hemen arkasından duyduklarımızı amele dönüştürme savaşı vereceğiz ve sonra da şu duayı demeye hakkımız olacak:

Gufranını, görmezden gelmeni, silivermeni, hesaba katma-manı, yok farz etmeni umarız ya Rabbi! Dönüşümüz sanadır.

Ya Rabbi bizler her ne kadar da kitabını okumuş, kitabını anlamaya çalışmış, işitmiş ve işittiklerimizle amel etmeye itaat etmeye çalışmışsak da, kusurumuz çoktur, hatamız çoktur. Eğer sen bizi yarlı-ğamazsan biz helâk oluruz. Çünkü bizler her ne kadar da sana kulluk etmeye çalışsak da yine de istemeyerek, nefislerimize uyarak veya unutarak, bilgisizce sana karşı gelebiliriz, senin emirlerini çiğneyebi-liriz. Hele, hele içimize doğan, kalbimizden gelip geçen duygu ve düşüncelere hiç gücümüz yetmiyor. Bunların tamamı senin için malumdur. Yarın bunların tümünden hesaba çekilmek üzere senin huzuruna geleceğiz. Dönüşümüz sanadır. Biz buna da inanıyoruz. Hayatımız, varlığımız nasıl sendense, ölümümüz de sendendir ve nihâyet öldükten sonra tekrar hesap kitap adına dirilip senin huzurunda toplanmamız da sendendir. Biz bunun bilincinde olarak bunun için hazırlık yapmaktayız. O gün yüzü kara ve utananlardan olmamak için elimizden gelenleri yapmaya çalışıyoruz. Bizi o günde perişan etme ya Rabbi! Kusurlarımıza bakma ya Rabbi! Diyebilelim, demeye yüzümüz olsun .

Ayet-i kerîmeden anlıyoruz ki mü'minler hem işitiyorlar, hem tasdik ediyorlar, hem itaat ediyorlar, hem kulluk yapıyorlar hem de bununla beraber kusurlu olduklarını itiraf ediyorlar. Yaptıklarının Allah’a lâyık olmadığını daha fazlasını yapmaları gerektiğini itiraf ediyorlar.

Mü'minler böylece Rablerine teslimiyette bulununca, böylece Rablerine arzı ubûdiyet ve özür beyanında bulununca bakın Rablerinden, İlâhî rahmetten de kendilerine şu müjde geliyor:

286:"Allah hiç kimseye gücünün yetmeyeceği yükü yüklemez. Kişinin kazandığı iyilik lehine (kendisine) kötülük ise aleyhinedir. Rabbimiz! Unutmuş yahut hata yapmışsak bu yüzden bizi sorumlu tutma! Rabbimiz! Gücümüzün yetmeyeceğini bize taşıtma! Bizi affet! Bağışla bizi! Sen bizim Mevlâ’mızsın! Kâfirler güruhuna karşı sen bize yardım et!"

Üzülmeyin kullarım! Rabbiniz hiç kimseye gücünün yettiğinden başkasını

yüklemez. Sizin Rabbiniz doyumsuz değildir. Sizin Rabbiniz zâlim değildir. Allah'ın kullarına yükleyeceği yük ancak kulların güç yetireceği kadardır. Hattâ onun çok çok altındadır. Sizi yaratan Allah sizin ne kadar yük çekebileceğinizi sizin nelere katlanabileceğinizi çok iyi bilmektedir. Allah merhametlidir. Allah kullarını asla zorlamaz. Sıkıntıya sokmak istemez .

İşte bu âyet daha önce geçen ve müslümanların, sahabenin belini büken:
"Kalplerinizdekileri açıklasanız da gizleseniz de Allah onlarla sizi hesaba çekecektir."
(Bakara: 284)

Âyetini bir görüşe göre beyan eden, açıklayan, başka bir görüşe göre de nesih eden âyettir. Buna göre diyoruz ki Allah kalpten geçenlerden bizi hesaba çekse bile ancak bizim elimizde olarak düşündüklerimizden hesaba çekecek, elimizde olmadan, gücümüz yetmeyerek içimizden geçenlerden hesaba çekmeyecektir Yâni insanın kendisinden kurtulma imkânı olmadığı, nefsin, şeytanın vesveselerin-den hesaba çekilmeyeceğiz. Ancak bu düşünceler bizi sardığı zaman bunlardan kurtulmaya çalışacağız, unutmaya çalışacağız, reddedece-ğiz, gereğini yapmamaya, amele dönüştürmemeye çalışacağız.

Allah kulları için kolaylık diler, onlara güçlerinin yetmeyeceği zor yükler yüklemez. Hani sûrenin önceki bölümlerinde geçti:
"Allah sizin için kolaylık diler zorluk dilemez."
(Bakara: 185)

Sonra sakın yanlış anlamayın! Bu kulluk adına yaptıklarınız Allah için değil kendiniz içindir. Allah'ın bunların hiçbirisine ihtiyacı yoktur. Hem dünyanızın mutlu, hem de âhiretinizin mamur olması için Allah size bunları emrediyor.
"Kişinin kazandığı iyilik lehine (kendisine) kötülük ise aleyhinedir."

Herkesin kendi kazancı kendisinedir. Kim bir iyilik yaparsa o kendine, kendi lehine, kim de bir kötülük yaparsa o da kendi aleyhinedir. İyiliğin sevabı da kötülüğün vebali de kendisine ait olacaktır. Yaptıklarınızın yararları da zararları da menfaatleri de mazarratları da Allah'a değil kendinizedir.

Öyleyse kendisini seven , kendisi için iyilik bekleyen kişi, yaptıklarıyla kendi kendisine zulmetmesin. Kendini can yakan dayanılmaz ateşten korumasını

bilsin. Bunun için de hayırların en güzelini kendisi için işlesin. Kendisini ateşe götürecek amellerde bulunmasın. Kendi kendini kendi elleriyle cehenneme atmasın diyor Rabbimiz. Sonra da mü'minlerin çok hoş bir duasını hatırlatıyor, ya da mü'minlerin böylece dua etmelerini istiyor. mü'minlere dua yolunu gösteriyor ve böylece onu kabul edeceğini de işaret ediyor, teminat veriyor. Bakın şu duayı yapmalarını istiyor:

"Rabbimiz! Unutmuş yahut hata yapmışsak bu yüzden bizi sorumlu tutma!"

Ya Rabbi bize teklif ettiklerini imkânımız nispetince en iyi şekilde ifa etmeye çalışıyoruz, çalışacağız. Hattâ farzların da ötesinde nafilelerle hayır kazanmak üzere senin rızanı kazanmaya azmettik. Ama insan oluşumuzdan, beşer oluşumuzdan ötürü senin emirlerinden, senin farzlarından birini unutur veya iyi bir şey yapıyoruz zannıyla yasaklarına, haramlarına düşersek, hata edersek bunlardan dolayı da bizi hesaba çekme ya Rabbi. Bu iki şekilde olur:

1-) Ya hayrı, hayır bilgisinden mahrum olunduğu için terk etmek şeklinde olabilir. Yâni emrin, farzın farkında olunmadığından emir terk edilmiş olur. Hayrı unutmak hayırdan habersiz yaşamaktır.

2-)Ya da şerri, haramı yanlışlıkla emir zannederek işlemekle olur. İşte bunlara unutma ve hata denir. Bunların kimilerinde kişi mazur sayılırken kimilerinde mazur sayılmaz. Bunu şöyle ifade edeyim inşallah: Unutma ve hata iki türlüdür:

a:) Birincisi sahibinin mazur görülebileceği unutma ve hatalar.

b:) İkincisi de sahibinin mazur görülemeyeceği unutma ve hatalar.

Meselâ bir adam üzerinde bir necaset görse de bunu temizlemeyi geciktirse, hemen temizlemeyi geciktirdiği için, hemen temizlemeye gayret etmediği için sonra da unutup o elbiseyle namaz kılmışsa bu adam mazur sayılmaz.

Veya bir adam dinin emirlerini öğrenmeye çalışmaz veya öğrendikten sonra onu unutmamak için amele dönüştürme ya da onu başkalarına duyurma gibi bir çabanın içine girmez ve böylece unutursa o kişi de mazur sayılmaz. Bunun için yukarıda borçlarla ilgili bir örnek vermişti Rabbimiz. Unutmamak

için yazılmasını öğütlemişti. Allah'ın emirlerinin tamamı böyledir. Hani unutarak yanlışlıkla içilen bir zehirin zararı yoktur denilemez değil mi? Onun içindir ki âyet-i kerîmede, ya Rabbi! Bizi unuttuklarımızla mükellef tutma! denmemiş de, bizi bu unuttuklarımızla muaheze etme! Bizi bunlardan sorumlu tutma ya Rabbi! denilmiştir. Bunlarla mükellefiz ama bunlardan hesaba çekilmemek üzere bizden dua etmemiz isteniyor .

Allah'ın Rasûlü bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurur:

"Hata ve unutmadan doğan sorumluluklar ümmetimden kaldırılmıştır."
(İbni Mâce, Talâk 16)
Yine başka bir hadislerinde bakın şöyle buyurur:

"Şüphesiz ki Allahu Teâlâ ümmetimden hatayı, nisyanı (unutmayı) ve ikrah olundukları şeyleri bana bağışladı."
(İbni Mâce)

İslâm müsamaha dinidir. Allah bizim hayatımız için en güzel en uygun kanun koyucudur. Bir yer bir vida için hazırlanmışsa elbette oraya ancak vida girer. Altından gümüşten vidalar bulsanız bile oraya uygun değilse bir mânâ ifade etmeyecektir. Bizi yaratan bizi bizden, bizi herkesten daha iyi bilir. Hakkımızda en güzel prensipleri de ancak o vazedebilir başkası değil.

İnsan iki yönlü bir varlıktır. Bir yönüyle Allah'tan gelen ruh sahibi, diğer bir yönüyle de dünya şartlarıyla ilgili beden vücut sahibidir. Birinci yönüyle insan Allah'a bağlanmaya, sığınmaya, kulluk etmeye ihtiyaç içinde içindeyken diğer yönüyle de yemeye, içmeye, cinsel ilişkiye, yatmaya, uyumaya ihtiyacı vardır. Allah yaratan, düzenleyen, kanun koyan öyle bir Rab ki yarattığı bu varlığın bütün ihtiyaçlarını, bütün arzularını, bütün gereksinimlerini, bütün zaaflarını, bütün özelliklerini bilerek onun için sistem vazeder.

Rabbimiz Kur'an'ın pek çok yerinde yarattığı insanın özelliklerinden, yoğurduğu mayasından bahseder. Zâlimdir, cahildir, nankördür, cimridir, acelecidir, itirazcıdır, meşakkat içindedir, mala karşı, dünyaya karşı, kadına erkeğe karşı meyillidir, unutkandır gibi onun pek çok özelliklerinden söz eder. Yaratan hiç yarattığını bilmez mi? Yaratan yarattığının mayasını tanımaz mı? Bilir elbette. Hattâ hiç kimsenin bilemeyeceği kadar.

İşte bu hadiste ve âyet-i kerîmede anlatıldığına göre kullarının unutkanlığını, unutacağını, hata edeceğini çok iyi bilen Rabbimiz bu iki şeyin günahından müminleri bağışlamıştır. Hata ve nisyan. Bir de ikrah, yâni zorlama.

Hata; meşru bir şey yapmak isterken kastı olmayarak kişinin gayri meşruya düşmesidir. Meselâ bir hayvanı, yahut bir kâfiri öldüreceğim derken hataen bir müslümanı öldürmesi veya kendi malı zannederek hataen bir başkasının malını telef etmesi ya da ihramlı iken hataen bir hayvanı öldürmesi, hataen birisine zarar vermesi, birinin gözünü çıkarması gibi. Kulun böyle hataen yaptığı şeylerde kasıt ve niyet olmadığı için Allah bunların günahını kaldırmıştır. Ama şurasını unutmayalım ki bunlara tereddüp eden cezalar bâkîdir.

Meselâ hataen bir mü'mini öldüren kişi diyet cezası ödemek zorundadır. Veya hataen bir başkasının malını telef eden kişi onu tazmin etmek zorundadır. Hataen bir hayvan öldüren ihramlının, ha-taen göz çıkaran kişinin belli cezaları vardır. Bunlar hatadır.

Nisyana, yâni unutmaya gelince: Nisyan; kişinin bir şeyi bilip de onu yaparken unutmasıdır. Meselâ kişi abdestsiz olduğunu unutarak namaz kılarsa bu fiilinden ötürü ona günah yoktur. Ama abdestsiz olduğunu hatırlar hatırlamaz namazını iade etmesi gerekir. Bir kişi besmeleyi unutarak hayvan keserse İmam Ahmed'e göre bu hayvan yenir, zira bundan geri dönüşü yoktur. Kişi unutarak bir namazı terk etse bunda bir günah yoktur. Hatırlatınca o namazı kaza eder. Uyku da böyledir. Ama kişi bunun ortamını kendisi hazırlarsa, meselâ gece geç saatlere kadar televizyon seyrederken sabah namazına kalkamıyorsa bundan sorumlu olacaktır Allahu âlem. Allah'ın Rasûlü:

"Kim uyur ya da unutarak namazı terk ederse, uyanınca veya hatırlayınca onu iade etsin. Bundan dolayı o kişiye kefaret yoktur."

Buyurur.

Kişi,unutarak namazda konuşsa bu fiilinden ötürü kendisine günah yoktur ama sahih olan kavle göre namazı bozulmuştur. İadesi gerekir. Öyleyse bir şeyi unutmadan evvel ne yapmamız gerekiyorsa onu hatırlar hatırlamaz aynı şeyi yapmak zorundayız.

Allah, âyetleriyle alay edilen, İslâm'la, Kur'an'la alay edilen bir mecliste

oturmayı, bulunmayı yasak etmiştir. Ama diyelim ki şeytan bunu bize unutturdu ve biz orada oturduk. Şeytan bizi orada oturtuverdi. Bunu hatırladığımız anda unutmadan evvel ne yapacaksak onu yapmak zorundayız. Unutmasaydık, şeytan bunu bize unutturmasaydı ne yapacaktık? Oturmayacaktık değil mi? İşte hatırlayınca da hemen onu icra edecek , derhal kalkacağız o meclisten. Değilse aynen onlar gibi oluruz Allah korusun.

Meselâ çocuğumuz seccadeye işemiş, bizde bilmeden onda namaz kılmışız. Sonra da görmüşüz, ya da bunu hatırlamışız. Bu fiil, nisyanımız sebebiyle affolmuştur, fakat hatırlar hatırlamaz hemen namazımızı iade etmek zorundayız. Fakat tamamen unutmuş ve hiç hatırlamamışsak o zaman bu namazımız olmuştur.

Oruç da öyledir, ama oruç için özel bir nass var. Unutarak yiyip içeni şeriat affetmiştir ve o kişi, tekrar orucuna devam ediyor. Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde:

"Kim unutarak orucunu yemiş içmişse orucunu ikmal etsin. Zira onu ona yediren içiren Allah'tır."

Buyurur.

Ama nikâh konusunda durum böyle değildir. Meselâ bir kadın ve erkeğin evlenmesinden önce, unutup da ses çıkarmayan bir kadın sonradan durumu hatırlayıp da: "Eyvah! Ben ikinizi de birlikte emzirmiştim!" derse bu yapılan nikâh hatadır ve başkasının nisyanından kaynaklanarak meydana gelmiş olan bu hatadan taraflar ayrılarak, boşanarak dönülür. Burada geriye dönüş emredilmiştir. Ama kimi nisyanlardan geriye dönüş mümkün değildir. Meselâ üç bardaktan ikisinde su, birisinde de içki var. Unutarak su zannıyla içkiyi içmişse bir kişi, bunun geriye dönüşü yoktur. Bunun geriye dönüşü ancak intibadır, bu kişinin, dikkatli olması ve tevbe etmesi istenir.

Eğer kişi bunları kendi ihmalinden ötürü meydana getirirse, meselâ dini vazifelerini öğrenme yoluna girmez, veya belledikten sonra onu unutmamak için tekrar tekrar mütalaada bulunmaz, onu amel haline getirmez ve onu başkalarına duyurarak kendi malı haline getir-mezse ve böylece onu unutursa bu unutma da mazur sayılmayacaktır diyoruz.

İkinci bir dua, veya duanın devamı :

"Ey Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme."

Yâni ey Rabbimiz bizden önceki ümmetlere yaptığın gibi altından kalkılmaz, üstesinden gelinmez, zor dayanılır, bel büken boyunduruklar, meşakkatli buyruklar altında bulundurma bizi! Sonunda mükelleflerini çileden çıkaracak, kimilerini maymunlaştırıp kimilerini yerin dibine batıran, kimilerini birbirlerini öldürmeye, kimilerini zillet ve meskenet damgası yemeye götüren ağır sıkıntılara sokma bizi.

"isr" lügatte hapis, esaret anlamına gelir. Altında kalanı ezen, kahreden, nefes aldırmayan ağır yük demektir. Anlaşılıyor ki tarihte bizden önceki ümmetlere yahudi ve hıristiyanlara çok ağır yükler yüklenmiş. Meselâ kendi şirretliklerinden ötürü yahudilere elli vakit namaz kılmaları, mallarının dörtte birini zekât olarak vermeleri, necaset bulaşmış elbiselerini kesmeleri, vatanlarından sürüp çıkarılmaları, toptan kılıçtan geçirilmeleri, tevbelerinin kabulü için intihar etmeleri ya da birbirlerini öldürmeleri, işledikleri bir isyan üzerine hemen cezalarının anında verilmesi, ramazan gecelerinde de hanımlarına yaklaşma-maları gibi.

İşte Rabbimiz merhametinden dolayı müslümanlara böylece dua etmelerini öğütledi. Onlarda böylece dua ettiler de Rableri onların dualarını kabul edip onların omuzlarında bu yükleri kaldırıverdi. Kul Allah'a kul olursa Allah da ona lütuflarda bulunacaktır elbette. Sonra:

"Rabbimiz! Gücümüzün yetmeyeceğini bize taşıt-ma!"

Yâni ey Rabbimiz hem bize kolay kulluklar yükle, hem de yüklediğin vazifeleri ifa etme konusunda bize güç ve kuvvet ver, sabır ver, dayanıklılık ver, bizleri buna muvaffak kıl. Bizi altından kalkamayacağımız belâlar, imtihanlar ve iptilâlarla imtihan etme. Hiç çekilmez, dayanılmaz, takat getirilmez, yerine getirilmez imtihanlar altında bizi inletme ya Rabbi. Hastalık gibi, yokluk gibi, felâketler gibi, zillet ve meskenet gibi. Çünkü biliyoruz ki, istediklerini yapsak bile sana lâyık, senin istediğin biçimde yapamayınca kaldıramayacağımız, dayanamayacağımız azapları hakketmiş olacağız. Bu konuda bize merhamet buyur ve yükümüzü hafiflet ya Rabbi.

İslâm'ın kolay hükümlerinden bizi ayırma ya Rabbi. İslâm sisteminin gölgesinden ayrılmaya, başka sitemlerin pisliğine, ağır, ezici ve kahredici yüklerinin altına girmeye, böylece senin rahmetinden, se-nin siteminin rahmet ve bereketinden cüda düşmeye bizler dayanamayız. Bizleri senin sisteminin kolaylıklarından mahrum etme ya Rab-bi. Zira başkaları asla senin kadar merhametli, senin kadar cömert değildir. Başkaları doyumsuzdur, zâlimdir, cimridir, bizi başkalarının eline düşürme ya Rabbi.

"Bizi affet! Bağışla bizi! Sen bizim Mevlâ'mızsın! Kâfirler güruhuna karşı sen bize yardım et!"

Bizi affet! Sana karşı bilerek veya bilmeyerek, bizim bildiğimiz senin de bildiğin, bizim bilmediğimiz senin bildiğin tüm günahlarımızı affet. Hatalarımızı siliver, kusurlarımızı görmeyiver, bu sana lâyık olmayarak yaptıklarımızı hesaba katmayıver, bizi onlardan sorumlu tut-mayıver. Bizim geçmiş günahlarımızı affettiğin gibi gelecekte de bize muvaffakiyet vererek yeni yeni günahlara düşürme. İyiliklerimiz, hayırlarımız çok az olmakla beraber sen bizim mizanlarımızı ağırlaştırarak bize merhamet eyle. Bize şu üç konuda acı ya Rabbi. Sana karşı işle-diklerimiz günahlarımızı bağışlayarak, diğer kullarından bizim bu günahlarımızı setrederek, bizi el âleme karşı rezil rüsva etmeyerek ve de bizi bundan sonraki hayatımızda da muhafaza ederek yeni günahlara düşmeme konusunda koruyarak bize merhamet buyur ya Rabbi.

Çünkü sen bizim Mevlâ'mızsın. Bizim velimiz sensin. Bizler senin velâyetini kabullendik. Senin aldığın kararları kendimiz için bağlayıcı kabul ettik. Kendi iradelerimizden, kendi zevklerimizden vazgeçip senin seçimini seçim kabul ettik. Boyunlarımızdaki iplerin ucunu sana verdik.

Sana dayandık, sana güvendik, sana tevekkül ettik, kulluğu-muz, köleliğimiz sanadır, övgümüz sanadır, minnetimiz sanadır, senin huzurunda eğilen başlarımız asla başkalarının önünde eğilmedi. Ey bizim Rabbimiz! Ey bizim kendisine güvendiğimiz, safında yer aldığımız Rabbimiz! Sen bizim Mevlâ'mızsın o halde kâfirler güruhuna karşı, sana inanmayan, senin dinini reddeden, sana karşı savaş açan, kitabına karşı savaş açıp onu gündemimizden düşürmeye çalışan, pey-gamberine karşı gelip onu reddeden, sana karşı bir kısım fânileri tanrılaştırıp sana inat onlara kulluk yapmaya kalkışan, senin kullarını bir kaşık suda boğmaya çalışan, senin mülkünde, senin arzında sana ve senin sistemine hayat hakkı tanımayan bu kâfirlere karşı bize yardım et ya Rabbi... Amin..

Muaz Bin Cebel Bakara sûresini bitirince "Amin Allah'ım! Amin Allah'ım! Amin" dermiş. Biz de amin diyerek sûreyi bitirmiş olalım inşallah.

Rabbimize sonsuz hamdü senâlar olsun ki Bakara sûresini birlikte okumaya, tanımaya ve onu itmama bizi muvaffak kıldı. Allah anladıklarımızla iman etmeyi, bu imanlarımızla hem kendimizi, hem de sorumlu olduklarımızı diriltmeyi nasip kılsın inşallah. Bakara'dan habersiz yaşayan bu toplumu sizler vasıtasıyla bu sûreyle tanıştırsın. Onların da dirilişlerini sizin elinizle mukadder kılsın inşallah. Vel-hamdü lillahi Rabbil âlemin.

İnşallah Âl-i İmrân sûresinden kitabımızı tanımaya devam ederiz. Bu arada sizler bu sûreyi inşallah ulaştırabileceğiniz kimselere ulaştırma çabasında olursunuz. Allah yardımcımız olsun. Sübhanekel-lahümme ve bi hamdik, eşhedü en lâ İlâhe illa ente, estağfiruke ve etûbü ileyk. Ve ahiru dâvâna enilhamdü lillahi Rabbil Âlemin.

- 3 -

ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ

Mushaf'daki sıralamaya göre üçüncü, nüzûl sırasına göre 89, tıval kısmının ikinci sûresidir. Âyet sayısı 200 olup Medine'de nâzil olmuştur.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm ise Allah'ın Rasûlüne ve onun aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen tüm münacatları hakkıyla işiten ve her şeyi lâyıkıyla bilensin.

İnşallah sizlerle Bedir savaşından sonra inmeye başlayan ve içinde İmrân ailesinden söz edildiği için Âl-i İmrân adını alan, kitabımızın 3. sırasına yerleştirilmiş olan 200 âyetlik bir sûreyi tanımaya başlayacağız.

Âl-i İmrân sûresi Elif Lâm Mim ile, Huruf-ı Mukatta âyetiyle başlayan sûrelerin ikincisidir. Birincisi daha önce tanımaya çalıştığımız Bakara sûresiydi, ikincisi de bu sûredir. Her ikisi de Medineli sûrelerdir. Sûrede İmrân ailesi

gündem maddesi yapıldığı için bu sûreye Âl-i İmrân sûresi adı verilmiştir.

Sûrenin baş taraflarında İmrân ailesi dediğimiz İmrân, hanımı, Zekeriya (a.s), oğlu Yahya (a.s), Zekeriya (a.s)'ın karısı, Yahya (a.s) ın anası, Meryem anamız ve Onun babası, yâni İmrân ailesi gündeme getirilir. Bu aileyi gündeme almamız, bu örnek aileyi tanımamız, onlarla birlikte olmamız öğütlenir.

Daha sonra dünyayla âhiretin çok hoş bir mukayesesi yapılır. Dünyanın sonlu, geçici ve çok kısa metalarına aldanmadan Âhiret hesaplı bir hayat yaşamamız öğütlenir. Daha sonra Uhut savaşının bir değerlendirilmesi yapılır. Bedir zaferinden sonra mü'minlerin tattıkları küçük bir hezimet, küçük bir yenilgiyle karşılaşmaları ve bu hengamede toplumun içindeki münafıkların ve mü'minlerin durumları, iç dünyalarının tahlilleri yapılır. Mü'minlere teselli, destek, kâfirlere de tehditler gündeme getirilir.

Daha sonra uzunca ehl-i kitaba, özellikle hıristiyanlara İslâm'a dâvet gündeme getirilir. Hz. Adem'den beri tüm peygamberlerin dinlerinin İslâm olduğu, tüm peygamberlerin müslüman oldukları gündeme getirilerek ehl-i kitap peygamberler yoluna çağrılır.

Âli imrân Suresi, nazil olduğu yıllardaki Medine'de yaşayan müslümanların çevresini kuşatan hile, desîse ve karışıklıkları sonsuz bir canlılıkla tasvir etmekte düşmanlarının yalnız hareketlerini değil, aynı zamanda içerideki kin ve hasedi, zihinlerdeki korkunç plânları da bir tablo halinde gözler önüne sermektedir.

Sure bize, Medine'deki ihlâslı müslümanların durumunu aktarırken adeta içinde bulunduğumuz zamanı da yeniden geldiğimiz nokta ile birleştirip sergilemektedir. Bu endişe veren durum karşısında hi-dayet rehberimiz olan Kur'an-ı Kerîm, özellikle bu suredeki ayet-i celi-leler tuzak ve fitneleri önlemek, yaygara ve şüpheleri bastırmak, kalpleri ve atılmış adımları sabitleştirmek, fikir ve ruhlara hitap etmek, hadiseleri tahlil edip ortaya ibretler çıkarmak, İslâm'ın tasavvur olunan binasını kurmak ve buna gölge düşürecek hususları yok etmek, İslâm topluluğunu İslâm düşmanlarının amansız hile ve tuzaklarından korumak için onları uyaran prensip ve kanunlar ortaya koymaktadır.

Bu ayetlerden aynı düşmanların yeryüzünde İslâm'ı ve Müslümanları nasıl hedef aldıkları, İslâm akîdesini bozmak için içteki fâsık ve münafıklarla birlikte

nasıl çalıştıkları rahatlıkla anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Kur'an-ı Kerim'in kıyamete kadar sürecek dünya hayatının bir kitabı ve müslümanların hidayet rehberi olduğu bir gerçektir. Bu gerçeğe ve onun ayetlerine ancak şeytanın adamları kulak tıkar ve gözlerini kapatırlar.

Âli İmrân sûresi böyle bir yapının yanında üç temel meseleyi dile getirmektedir. Bunların birincisi genel hatlarıyla din olayı ve özel anlamıyla İslâm'dır. Din, sadece Allah'a iman etmek ve bu kuru iman anlayışıyla yetinmek demek değildir. Din kesin bir ifadeyle sağlam bir tevhid inancıdır. Yani tek bir 'ilâh'ın üstün hâkimiyetine katıksız olarak iman etmektir. Bütün insanlık ve kâinat üzerinde hakim ve tek tasarruf sahibi olan ilâhî kudretin birliğini ve yegâneliğini kabul etmektir.

Sûrenin muhtevasında mevcut olan ikinci husus ise; müslü-manlarla Rableri arasındaki durumun tasviridir. Müminlerin Allah'a olan teslimiyetleri, ondan gelen her şeyi tartışmasız, yorumsuz ve memnuniyetle kabul edip büyük bir titizlikle onun emirlerine uymaları ve ona bağlanmalarıdır.

"Onlar ki: "Ey Rabbiniz, biz gerçekten iman ettik. Artık günahlarımızı bağışla ve bizleri ateş azabından koru" diyenler, sabredenler, sadakat gösterenler, onun huzurunda divan duranlar, infâk edenler, seherlerde Allah'tan mağfiret isteyenlerdir. Allah'ın ayetlerini az bir pahaya (küçük bir dünya menfaatine) değişmeyenlerdir."

Sûredeki üçüncü önemli meseleye gelince; Kur'an, müminlerden başkasını dost edinmekten kaçınmayı, kâfirlerin bir değeri olmayan aldatmalarına kulak verilmemesini, Allahın emirlerinden uzak ve İslâm'a uymayan kötü yaşayış tarzlarını kabul edip onları dost edinmenin iman ile bağdaştırılamayacağını son derece büyük bir açıklıkla ifade etmektedir.

Birbirleri arasında çok sıkı ilişki bulunan bu üç mesele, yani insanlığın Allah'ı bilip ona tam bir iman ve teslimiyetle bağlanması, 'tevhîd'in anlamını kavrayarak hayatını buna göre düzenlemesi ve böyle sağlam bir İslâmî anlayışa sahip olarak, Allah'ın düşmanları karşısında izleyeceği tavizsiz bir tutum ve davranışla kâfirlerin dostluğundan uzak kalınması hususları sûrenin temelini oluşturmaktadır.

Sûrenin bir kısmı Necrân Hristiyanları hakkında nazil olmuştur. Necrân,

Hicazla Yemen arasında bir şehir idi. O zamanlar burada çok sayıda Monhofist (Yakûbî) mezhebine mensup Hristiyan oturuyordu. Necrân Kâbesi diye ünlü bir kilisesi vardı. Roma İmparatorları buraya büyük maddî yardımlarda bulunurlardı.

Âli İmrân suresinin faziletine dair bazı hadis-i şerifler varid olmuştur. Ezcümle: Ebû Ümâme (r.a.)'den rivayete göre Peygamberi-miz (s.a.s.) şöyle buyurmuşlardır:

"Kur'an okuyun, çünkü o, kıyamet gününde ehl-i Kur'an olanlara şefaat eder. Bakara ve Âli imrân surelerini okuyun. Çünkü bunlar kıyamet gününde iki bulut, yahut iki gölgelik veyahut iki kuş bölüğü gibi gelir, sahiplerine şefaat ederler. Bakara suresini okuyun. Çünkü ona sahip olmak bereket, onu okumayı terk etmek nedâmettir. Kötüler ona sahip olamazlar."**[1]**

"Birisi Abdullah ibn Mes'ud'un yanında Bakara ve Âli imrân surelerini okudu. Ona: "içinde ism-i âzam bulunan iki sureyi okudun. O ism-i âzam ki onunla yapılan her dua kabul olur, her istek yerini bulur" dedi.

Hz. Ka'b şöyle demiştir: "Her kim Bakara ve Âli İmrân surelerini okursa bunlar kıyamet günü gelir, o adam hakkında, ya Rabbi, bunun için aleyhinde diyecek bir şeyimiz yok, derler."

Sûrede sık sık söz müslümanlara çevrilerek onları geçmiş toplumların durumuna düşmemeleri konusunda uyarılır. Müslümanların ehl-i kitaba karşı nasıl davranacakları anlatılır.

Yine sûrede münafıklar konusu gündeme getirilerek müslü-manlar onlar konusunda uyarılır. Sûre bu minval üzere devam eder.

Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım. Rabbim duyduklarımız, dinlediklerimizle kendisinin istediği gibi iman edip, yine kendisinin istediği gibi bu imanlarımızı amele dönüştürüp hayatımızı düzenlemeyi nasip etsin inşallah.

1: "Elif, Lam, Mim."

Sûrenin ilk âyeti böyle başlıyor. Resûlullah efendimiz peygamber olarak görevlendirildiği andan itibaren, Rabbimizin ben insanların hayatına karışacağım, ben insanlara hayat programı göndereceğim, bu konuda da seni

odak nokta seçtim, benim vahyimi insanlara duyuracaksın buyurduğu andan itibaren, sevgili peygamberimiz kendisine Rabbinden gelen her âyeti hiç gizlemeden, hiçbir ilave ve çıkarma yapmadan, Rabbim bana böylece vahyetti diye insanlara haber verdi. İnsanları Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya getirdi.

Tabii ilk dönemler çevresindeki insanlar, O'nun Rabbinden getirdiği bu âyetleri, bu mesajı hemen kabule yanaşmadılar. Reddettiler, itiraz ettiler, karşı geldiler, yalanladılar, alaya aldılar. Allah'ın Resûlüne olmadık şeyler söylediler. Şair dediler, sâhir dediler, kahin dediler, muallem dediler, sen peygamber değilsin dediler, yalan söylüyorsun, bunları kendin uyduruyor ve kendi uydurduğun bu sözleri Allah'a izâfe ederek O'na iftira ediyorsun dediler. Allah elçi göndermez, Allah âyet göndermez, Allah bize arzularını bildirmez, Allah bizim hayatımıza karışmaz, Allah bizden herhangi bir kulluk istemez dediler.

İşte onların bu tür itirazlarına karşılık Rabbimiz, bu mesajın bizzat kendisinden olduğunu anlatmak üzere, insanların akıllarını erdirmek üzere, sûre başlarında bu tür âyetler indiriyordu. Bu sûreyle birlikte Kur'an'ın 29 sûresinin başında Rabbimiz bu tür âyetlerle sesleniyordu.

Kur'an konusunda söz söyleme yetkisinde olan âlimlerimizden kimileri bu âyetler Kur'an'ın ismidir derlerken, kimileri başında geldikleri sûrenin ismidir demişler, kimileri Allah'ın Esmâsındandır, Allah'ın büyük isimlerindendir, kimileri Allah'ın yeminleridir, kimileri dikkat çek-medir, Allah bunlarla kullarının dikkatini çekiyor demişler. Kimileri bu harfleri birleştirerek değişik anlamlar çıkarmaya çalışmışlar. Kimileri bunlar Allah tarafından kullarına birer meydan okumadır demişler.

Bu konuda gerek daha önce tanıdığımız Bakara sûresinin başında, gerekse başka sûreleri tanımaya çalışırken epey bir şeyler söylemiştik, binaenaleyh burada bu kadarla iktifa ediyorum.

2: "Allah, Ondan başka tanrı olmayan, diri, her ân yarattıklarını gözetip durandır."

O Allah kendisinden başka İlâh olmayan tek İlâhtır. Başka yardımcısı yok. Göklerde de yerde de tek İlâh Odur. Göklerde İlâh Allah-tır da yerde başka İlâhlar yoktur. Göklere egemen, İlâh Allah'tır da, yeryüzünde egemen başka

İlâhlar yoktur. Semavata etkin, semavat-ta İlâh Allah'tır, insanların Ondan başka söz sahibi İlâhları da yoktur. Namaz konusunda söz sahibi İlâh Allah'tır da, ekonomik konuların düzenlenmesi konusunda da başka İlâhlar yoktur. Orucun, zekâtın İlâhı Allah'tır da eğitiminde başka İlâhları yoktur. Hac konusunda İlâh Allah'tır da evlenme-boşanma konusunda başka İlâhlar yoktur. Göklerde ve yerde, hayatın her bir alanında, varlıkların tümü üzerinde Allah tek İlâhtır, tek egemendir ve kendisinden başka İlâh olmayandır.

İşte İlâh olmanın şartları, işte İlâh olanın özellikleri: O Allah Hayy'dır, hayat sahibidir, diridir. Allah öyle diridir ki tüm dirilikler, tüm dirlikler, tüm dirilişler kendisindendir. Hayatın kaynağı olan, diriliğin kaynağı olan Allah, kendisine iman eden, dâvetine icabet eden, vahyine müracaat eden kullarını da diriltir. O'nun diriltip hayat vermediği hiçbir varlık hayat sahibi olamaz. Çünkü hayat ve ölüm O'ndandır. O'nun diriltmediğini diriltecek olmadığı gibi, O'nun hayat verdiklerini de O'nun izni olmadan hiç kimse öldüremez.

Öyleyse eğer bizler de canlı, dipdiri bir hayata kavuşmak isti-yorsak, dinamik bir yapıya ulaşmak istiyorsak, tek İlâh olan, tek Hayy olan, hayat kendisinden olan Allah'ı İlâh kabul etmek ve boyunları-mızdaki kulluk ipinin ucunu sadece O'nun eline vermek, sadece O'nu dinlemek ve sadece O'na kulluk etmek zorundayız.

Yine O Allah Hayy olmanın yanında aynı zamanda Kayyûm'-dur da. Hayy'dır, hayat sahibidir O Allah ama bu Hayy oluşu da kendisindendir. Hayatı konusunda, varlığı konusunda ve varlığını sürdür-mesi konusunda hiç kimseye muhtaç değildir O Allah. Kendisi Kay-yûm olduğu gibi dini de Kayyûm'dur.

Kayyûm olan Allah'ın yine Kayyûm olan dininin başka hiçbir dine, hiçbir sisteme, hiçbir hayat programına ihtiyacı yoktur. Öyleyse eğer bizler de sadece Allah'ın dinine inanır, sadece Allah'ın hayat programını yaşamaya karar verir ve başka hiçbir dine, başka hiçbir hayat programına ihtiyaç duymadan bir hayat yaşarsak, o zaman kesinlikle bilelim ki bizler de diriliği elde etmiş olacağız. Peki O'nun İlâhlığını nasıl anlayacağız? Ya da İlâh olarak bildiğimiz bu Allah'ın bizimle diyalogu ne? Nasıl bir ilişki içindedir O Allah bizimle? Yâni bizden ne ister bu Allah? Bakın bundan sonraki âyetinde de onu şöyle anlatır:

«w²[«" _«W¬7 _®5¬±G«M8 ¬±s«E²7@¬" «@«B¬U²7! «t²[«V«2 «"ÅJ«9

3,4. "Kendisinden önceki Kitapları tasdik eden Hak Kitabı sana indirdi. Önceden insanlara yol gösterici olarak Tevrat ve İncil'i de indirmişti. O, doğruyu yanlıştan ayıran Kitabı indirdi. Doğrusu Allah'ın âyetlerini inkâr

edenler için şiddetli azap vardır. Allah güçlüdür, mazlumların öcünü alır.”

Bizimle ilişki kurmak, bize vahyini, bize mesajını, bize arzularını, bize yasalarını, bize kendi ulûhiyet ve rubûbiyetini, bize bizden istediği kulluğu aktarmak, anlatmak üzere Allah kitap gönderendir. Allah kitabı hak ile indirendir. Kıyâmete kadar geçerliliği olan, kıyâmete kadar insanlığın tüm problemlerini çözecek olan bu kitabın indirilişi haktır.İnsanlığın problemlerinin tamamının çözümü, bu hak kitapla olacaktır.

İnsanlığın ilki Hz. Adem (a.s)’la başlayan, yeryüzündeki hayat süreci içinde Rabbimiz ilk dönem peygamberlerine sözlü vahiyler ve suhuflar göndermiş, sonra sırasıyla; Tevrat, Zebur ve İncil’i göndermiş, sonra da onların tümünü tasdik edici olarak, topyekün insanlık için hidâyet kaynağı olarak son kitabı, Kur’an’ı göndermiştir. Bu kitap, Allah’ın daha önce indirdiği öteki kitapları tasdik edendir. Onların hep-sini doğrulayandır.

Aslında Kur’an’ın tasdik ettiği kitaplar şu anda yahudi ve hıristiyanların ellerinde bulunan ve “Tevrat budur”, “İncil budur” diye sahiplenip bağırlarına bastıkları kitaplar değildir.

Bundan önce Rabbimiz Tevrat ve İncil’i de hak olarak, hüden olarak, hidâyet kaynağı olarak, insanlar onlarla yol bulsunlar, hayatlarını onlarla düzenlesinler diye göndermişti. İşte bu son kitap da tıpkı öncekiler gibi hüden linnas olan bir kitaptır.

Bu kitap hüden linnas olan bir kitaptır. Allah Hâdîdir. Allah yol göstericidir.Bu anlamda, Kitaplar ve peygamberler de yol göstericidir-ler. Cenâb-ı Hakk kitaplar ve peygamberler göndererek kullarına hidâyetini ulaştırmıştır. Ve hidâyet herkese açıktır. Yâni Allah’ın kullarına gönderdiği kitapları ***“Hüden linnas”*** dır. Bütün insanlık için hidâyet kaynağıdır. Aslında Kur’an herkese genel mânâda hidâyeti göstermek için inmiştir. Ama bu kitabın hidâyetini kabul etmede, isteyerek bunun hidâyetini seçmede herkes eşit olmayacaktır. Kimileri bununla hiç ilgilenmeyecek, bunu anlamaya yanaşmayacaktır.

Öyleyse insanlar bu Kur’an’a yanaşmadı mı Kur’an kimseye hidâyet edemez. Kur’an’a yaklaşan kişi eğer onunla yol bulmak ister-se ancak O, o zaman hidâyet edebilir. Çünkü ***"Hüden linnas"*** dır Kur’an. Ama ***"Hüden lilmuttakîn"*** dir de aynı zamanda. Yâni herkese yol gösterecek kapasitede

değildir. Herkes bununla yol bulmak istemez, herkes buna yol sormaya gelmezse o zaman, o sadece takvalılara yol gösterecek, sadece onlara hidâyet edecektir. Ötekiler için hattâ yine Kur'an'ın ifadesiyle bu kitap kimilerinin zararını, ziyanını artıracaktır.

"Kur'an zalimlerin ancak zararını artırır."
(İsrâ 82)

Demek ki Allah hidâyeti isteyenlere, kitapları, peygamberleri ve diğer hidâyet vesileleriyle hidâyet eder. Allah kullarının kalplerine hidâyete yönelik İnşirâh verir hidâyetine karşı onların kalplerini, zihinlerini açar, onların ellerinden tutar, küfre ve kâfirlere karşı gönüllerine tiksinti yerleştirir, şeytan ve ordularına karşı, onların kalplerindeki korkuyu kaldırıp onun yerine cesaret koyar, cenneti sevdirir, cehennemden nefret ettirir, rızasıyla hoşnut eder, razı olduklarını sevdirir, namazı, orucu, zekâtı, helâlleri, sevdiklerini sevdirir sevmediklerine karşı kalplerine tiksinti verir. Bütün bu tasarruflar da Rabbimizin hidâyet cümlelerindendir.

Ama Allah'ın kendilerine açtığı kitap ve peygamberler gibi hidâyet kapılarından girmek istemeyen, rahmet kapılarından istifade et-mek istemeyenler, kitapla beraber olmayanlar, peygamberle tanışmak istemeyenler, Allah'ın hidâyet vesileleriyle ilgi kurmayanlar, kendi fiilleriyle, kendi iradeleriyle sapıklığı tercih ettikleri için Allah da onlar için tüm dalâlet yollarını açıvermiş ve artık böyleleri şeytanların, hevâ ve heveslerinin peşine takılıp dünyada da ukba'da da kaybedenlerden olmuştur.

Kadınıyla-erkeğiyle, genciyle ihtiyarıyla, doğulusuyla-bâtılısıyla, Asyalısıyla-Avrupalısıyla, geçmişiyle-geleceğiyle, öncekileriyle ve sonrakileriyle kendisine iman eden, kendisine sarılan, hayatını kendisiyle düzenlemek için başvuran herkesi hakka, doğruya, hidâyete ulaştıracak bir kitaptır bu.

Bir de Furkân'dır Allah'ın kitabı. Furkân fark eden, ayıran anlamınadır. Hakkı bâtıldan bâtılı haktan ayıran demektir. Bir de, fark ettiren anlamınadır. Kitap kişiye yolunu fark ettirir, hayatını fark ettirir. Kitapla beraber olan kişi hayatındaki tüm bozuklukları, tüm şirkleri, tüm bozuk düzenlikleri fark ediverir. Kitabın böyle fark ettirici ve ayırıcı bir özelliği vardır. Hani arabanızla bir yere giderken karanlıkta arabanın farlarını yakıverince önünüz nasıl aydınlanıyor değil mi? Köprüyü, virajı, uçurumu, tehlikeyi nasıl anlarsınız onunla değil mi?

İşte Kur'an da böyle bir Furkân'dır. Olaylara Kur'an'ın gözlüğüyle bakıverdiniz mi o her şeyi size fark ettiriverecektir. Ama Kur'-an'dan habersizsek, olaylara Kur'an'la bakabilecek bir duruma gelmemişsek, aile hayatımızı, toplum hayatımızı, hukukumuzu, eğitimi-mizi kazanmamızı harcamamızı, sosyal ve siyasal yapılanmalarımızı, ekonomik düzenlemelerimizi Kur'an kaynaklı, Kur'an rehberli düzen-lemezsek, tüm bunları Kur'an'ın gözetiminde yapmazsak hiçbir zaman aydınlığa çıkmamız mümkün olmayacaktır.

Evet, Allah'ın kitabı Furkândır. Furkân, Kur'an-ı Kerîm'de değişik anlamlarda kullanılmıştır:

1- Zafer anlamında: "Hani Musa 'ya doğru yola gelirsiniz diye, o kitabı (Tevrât'ı) ve Furkân'ı (zaferi) vermiştik" (Bakara, 53).

2- Dinde insanı sapıklıktan ve şüphelerden çıkarma anlamında: "(O Kur'an ki) insanlara tam hidayettir, doğru yolu ve hak ile bâtılı ayırdeden (dalâletten kurtaran) hükümlerin nice açık delilleridir" (Bakara,185).

3- Kur'an ile eş anlamda: "Furkân'ı, âlemlerin (ilâhi azap ile) korkutucusu olsun diye, kuluna (Hz. Muhammed'e) indiren (Allah'ın şânı) ne yücedir" (Furkân,1)

Müfessir Zemahşeri Bakara suresinin 53. âyetini tefsir ederken Furkân'la ilgili olarak daha değişik anlamlar vermekte ve şöyle demektedir: Yani Musa'ya Tevrat'ı verdik. O Tevrat ki, hem ilâhı bir kitaptır, hem de hak ile bâtılı birbirinden âyırdedendir. Veya ayette geçen Furkân; hüccet, âsâ, yed-i beyzâ ve diğer mucizeler demektir. Yani Hz. Musa'ya bunlar verilmiştir.

Furkân, helâl ile haramı birbirinden ayırdeden ilâhı kanunlar anlamına da alınabilir. Başka bir görüşe göre de furkân, Hz. Musa ile düşmanlarını biribirinden ayırdeden Zafer anlamındadır. Nitekim En-fâl, suresinin 21. ayetinde geçen "Furkân Günü" Bedir'de kazanılan zafer anlamına gelmektedir.

Veya Kur'an, bölüm bölüm, parça parça indirildiği için Furkân olarak adlandırılmıştır.

Demek ki bu kitap Furkân'dır, bu kitap hakkı ve bâtılı ayıran, hakkı ve bâtılı bize tanıtandır, fark ettirendir. Şunu kesinlikle bilelim ki bu kitabı tanımadan, bu kitapla tanışmadan bizim hak ve bâtılı tanıma imkânımız yoktur. Furkân'a ulaşmadan bizim hakkı ve bâtılı tanıyıp, hakka tabi olup bâtıldan uzaklaşmış bir hayata ulaşmamız kesinlikle mümkün değildir. Bir de bu bize şunu hatırlatıyor ki değer yargısı olarak bizim Allah'tan, Allah'ın kitabından başka birilerini kabul etme hakkımız yoktur. Yâni bir şeye iyi, ya da kötü deme yetkimiz yoktur. Haram ya da helâl deme yetkimiz yoktur.

Şu anda birilerine sorsanız hepimiz ayrı ayrı bu iyi, şu kötü deriz. Öyle değil Allah'a soracağız, Allah'ın kitabına soracağız, Furkân'a müracaat edeceğiz. Eğer Allah iyi demişse, Furkân iyi demişse iyidir, kötü demişse kötüdür. "Bana göre bu iş böyledir" Olmaz, sana göre olmaz. Bana göre de olmaz. Ya nasıl olur? Fukana göre olur. Furka-nın dediğine göre olur.

Dikkat ederseniz şu anda demokratik bir hava içinde insanlar herkese her şeyi soruyorlar da Allah sormuyorlar. Problemleri Allah'a sormamanın sebebine gelince, eğer çözümü Allah'ça buldunuz mu artık diğer insanların hayat hakkı olamayacaktır. Çünkü hak ve bâtılı en iyi halleden Allah'tır, Furkân olan Allah'ın kitabıdır.

Şunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım ki hangi insan ki, hangi toplum ki, hangi aile ki Kur'an'la beraber olur, Furkân'la tanışır, Furkân olan bu kitapla birlikte problemleri çözmeye çalışır, problemlere Kur'an kaynaklı yaklaşmayı prensip edinirse. Bir konuda önce Allah ne diyor? Kur'an ne diyor? Diyerek Allah'ın kitabına müracaat eder ve çözümü Allah'ın kitabında ararsa, Kur'an'la görmeye, Kur'-an'la bakmaya çalışırsa o mutlaka aydınlığa ve hayra ulaşacaktır. Ve bu aydınlığa ulaşması sonunda kendi lehine olacaktır. Yâni dünyada aydın, mutlu bir hayat elde etmiş olacaktır.

Öyleyse ey müslümanlar! Gelin ekonomiyle ilgili bir derdiniz mi var? Ekonomik hayatınızı aydınlığa, düzlüğe çıkarmak mı istiyorsunuz? Hukukunuzu aydınlığa çıkarmak mı istiyorsunuz? Eğitiminizi düzlüğe çıkarmak mı istiyorsunuz? Aile hayatınızı, toplum hayatınızı, gecenizi, gündüzünüzü, bugününüzü, yarınınızı, namazınızı, orucunuzu zikrinizi fikrinizi dünyanızı, âhiretinizi aydınlığa çıkarmak mı istiyorsunuz? Çözüme ulaştırmak, düzlüğe çıkarmak mı istiyorsunuz, O halde problemlere basîretlerle bakmak zorundasınız. Problemleri kitaba arzetmek ve Furkân'la çözüm bulmak

zorundasınız. Başka türlü çözüm bulmanız da huzura kavuşmanızda kesinlikle mümkün olmayacaktır.

Başka çaresi yok. Bu kitap Furkân'dır. İyiyi-kötüyü, hakkı-bâtılı, doğruyu yanlışı insanlar ancak bu kitapla öğrenebileceklerdir. Çünkü hak-bâtıl konusunda, iyi-kötü konusunda, hidâyet-dalâlet konusunda Allah'tan başka tanım getirecek yoktur. Allah'ın Furkân olan kitabından başka çözüm getirecek yoktur. Çünkü Kayyûm O'dur. Alîm ve Hakîm olan Odur. Alîm ve Hakîm olmayanın Kayyûm olması müm-kün değildir. Kayyûm olmayanın da Rab, Melik ve İlâh olması mümkün değildir.

Allah'ın âyetlerini örtenler, örtbas edenler, Allah'ın âyetlerini gündemlerinden düşürerek bir hayat yaşayanlar için şedît bir azap vardır. Çünkü Allah Azîzün züntikamdır. İnsanlara özgürlük verir. Dünyada dileyen dilediğini yapabilir. Allah'ın âyetlerini gündeme alarak, Allah'ın âyetlerine sarılarak da, Allah'ın âyetlerini örtüp, Allah'ın âyetlerini yok farz edip kendi hevâ ve hevesleriniz istikâmetinde de bir hayat yaşayabilirsiniz. Mü'min de olabilirsiniz kâfir de. Sonucuna kendiniz katlanmak şartıyla dilediğinizi yapabilirsiniz bu dünyada. Ama unutmayın ki Allah'ın âyetlerini örtüp, reddedip onlarsız bir hayat yaşayanlara şedît bir azap vardır. Allah'tan gizlenemezsiniz, kaçıp kurtulamazsınız. Çünkü:

5. "Şüphesiz gökte ve yerde hiçbir şey Allah'tan gizli kalmaz."

Göklerde olanı da, yerde olanı da, gönüllerde olanı da, yerin altında olanı da, rahimlerde olanı da Allah bilir. Allah; bilgisi tam olandır, bilgi kendisinden olandır ve Onun bilgisinin dışında kalan hiçbir şey yoktur. İşte böyle olan ancak İlâh olabilir. Ve hak bir bilgi, hak bir kitap, hak bir yasa da böyle her şeyi bilen, her şeyden haberdar olan bir Allah'tan gelendir.

6. "Ana rahminde sizi dilediği gibi şekillendiren O'dur. O'ndan başka İlâh yoktur, güçlüdür, Hakimdir."

Ve yine O Allah'tır ki sizi rahimlerde dilediği gibi tasvir edip şekillendiriyor. Sizi dilediği şekilde yaratan O'dur. Ana rahimlerinize düştüğünüz andan itibaren sizi koruyan, sizi kademe, kademe şekillen-diren ve mükemmel bir varlık olarak hayat sahnesine getiren O'dur. Sizin renginizi, şeklinizi, biçiminizi, elinizi, ayağınızı, yüzünüzü, gö-zünüzü en güzel şekilde biçimlendiren, takdir eden O'dur. Rahimlerde bir tek damla sudan sizi adam eden O'dur.

Nasıl örtülebilir? Nasıl reddedilebilir O Allah? Nasıl olur da tamam ya Rabbi, beni sen yaratmışsın, beni ana rahminde sen şekillendirmişsin, beni sen adam etmişsin ama benim hayatıma karışamazsın diyebilir insan? Nasıl olur da, ey Allah'ım, yaratılışımı sana borçlu olsam da ben hayatıma seni karıştırmıyorum diyebilir insan? Ben kendi hayatımı kendim belirlerim. Benim hayatımda söz sahibi bildiğim senden başka Rablerim var diyebilir? Yeryüzündeki tüm insanlar O'na kulluğu reddetseler de bilesiniz ki Allah'ın hiç kimsenin kulluğuna ihtiyacı yoktur.

Kendisinden başka İlâh olmayan Allah Azîz ve Hakimdir. Yenilmez ve yanılmazdır. Sadece kendisine kulluk edilir, sadece kendisine boyun bükülür ve sadece kendisinin yasaları uygulanır.

Kendisi Azîz olduğu gibi kendisiyle birlikte olanları izzetli ve şerefli kılan da Allah'tır. Kendisini reddedenleri zelil kılan, onlardan intikam alan da Allah'tır. Hakimdir O. Hikmet sahibidir, hâkimiyet sahibidir. Yaptığı her şeyi hikmetle yapandır ve göklere ve yere, göklerdekilere ve yerdekilerin tümüne egemen olandır.

Acaba O'nun hikmetini, Hâkimiyetini nasıl anlayacağız? Hük-münü bize nasıl aktarmış Rabbimiz?

7. "Sana Kitabı indiren O'dur. Onda Kitabın temeli olan kesin anlamlı âyetler vardır, diğerleri de çeşitli anlamlıdırlar. Kalplerinde eğrilik olan kimseler, fitne çıkarmak, kendilerine göre yorumlamak için onların çeşitli anlamlı olanlarına uyarlar. Oysa onların yorumunu ancak Allah bilir. İlimde derinleşmiş olanlar: "O'na inandık, hepsi Rabbimizin katındandır" derler. Bunu ancak akıl sahipleri düşünebilirler."

O Allah ki sana bir kitap indirdi ve muhkem âyetlerdir o kitap. Onda kitabın temeli olan muhkem âyetler vardır.Onlar kitabın anasıdır. Bir de müteşabihler vardır.

Muhkemleriyle-müteşabihleriyle elimizdeki şu kitabın tüm âyetleri Allah'tandır. Kur'an bütünüyle muhkemdir, bütünüyle müteşabihtir. Hepsinin hak ve doğru olduğuna iman ediyoruz. Bir bütün olarak kitabımızın tüm âyetleri şu anda bize hitap ediyor. Şu anda kitabımızın muhkem ve müteşabih tüm âyetleriyle karşı karşıyayız. Muhkemdi, müteşabihti diye herhangi bir ayırım

yapmadan kitabın âyetleri ve onun pratiği olan Rasûlullah efendimizin sünnetiyle karşı karşıyayız. Ve din olarak işte bunlarla sorumluyuz. Kitabı ve onun yorumu, onun teb-yini olan sünneti anlamak ve hayatımızı bu iki temel kaynakla düzenlemekle mükellefiz.

Bunu böylece ortaya koyduktan sonra bu âyet gereği Kur'andaki muhkem ve müteşabih âyetler konusunda epey bir şeyler söylenmiş, ama ben sadece şunu söylemek istiyorum: Muhkem âyetler Kur'an'da inanılıp amele dönüştürülmeleri istenen âyetlerdir. İman edilip amel haline getirilmesi istenen âyetlerdir. Müteşabihler de inanılan ama o konuda amel istenmeyen âyetlerdir. İmanla ilgili ama a-melle ilgili olmayan, imanın konusu ama amelin konusu olmayan âyetlerdir. Meselâ namazı anlatan âyet bizden iki şey ister. İman ve amel. Namaza iman edeceğiz ve namazı ikâme edeceğiz.

Ama cennet, cehennem, melek, cin, ruh, âhiret, sırat, arş, kür-si, yedullah, istivâ, Allah'ın sıfatları gibi sınırlarını çizme imkânımız olmayan, havsalamızın almayacağı konuları anlatan âyetler bizden sadece iman isterler, amel istemezler. Bizden sadece iman etmemiz istenen kitabımızın bu müteşabihlerini muhkemlere havale ederek anlamak durumundayız. Muhkemler müteşabihlerin müfessiridirler. Muhkemler müteşabihler için bize bir çerçeve çizerler, biz onları bu çerçeve içinde anlamaya çalışırız ve de anlayabildiğimiz kadarıyla iman ederiz.

Veya bir başka mânâyla muhkem bir kitabın âyetleridir bu âyetler. Semavat gibi, yıldızlar gibi tahkim edilmiş, Allah tarafından sağlamlaştırılmış, asla birileri tarafından yıkılamayacak muhkem varlıklar gibi bu kitabın âyetleri de tahkim edilmiş sağlamlaştırılmıştır. Hiç kimse ona müdahale edemez, hiç kimse onu iptal edemez, hiç kimse onun âyetlerini kaldıramaz, hiç kimse onun yasalarını iptal edecek, ondan daha muhkem, ondan daha güzel bir yasa koyamaz. Böyle Allah tarafından tahkim edilmiş sağlamlaştırılmış kalpte olan, kabulde olan, Levh-i Mahfuzdan dünyaya yansıyan bir kitabın âyetleridir bunlar.

Veya bir başka mânâsıyla hayata hakim olan, hayata hükme-den, hayatın tümünde söz sahibi olan bir kitabın âyetleridir bunlar. Zira Kur'an hangi konuda ne diyorsa bu değişmeyen bir yasadır. İyi-kötü konusunda, hayır-şer konusunda, hak-bâtıl konusunda, adâlet-zulüm konusunda, iman-küfür konusunda, cennet cehennem konusunda, hayat-ölüm konusunda tek hakim, tek kıstas bu kitaptır. Kâinatta neler olacağı, İnsanların başlarına nelerin geleceği konularında bu kitap

ne demişse, nelerden haber vermişse onlar mutlaka gerçekleşecektir. Çünkü bu kitap hayatın sahibi ve hayatı programlayan bir makamdan gelmektedir. Bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan bir Allah'tan gelme bir kitaptır. İşte böyle sözü söz olan, dediği dedik olan ve hayata hakim olan bir kitaptır bu kitap.

Aynı zamanda zaman içinde değeri, hükümleri, yasaları pörsüyüp eskiyip aşınıp değerini kaybetmeyecek bir kitaptır bu kitap. Çünkü bu kitabın yasaları zaman ve mekânla sınırlı değildir. Zamanın kendisini eskitemeyeceği, üzerinden yağmurlar, karlar, boralar geçse de tek yasasına, tek harfine bile halel getiremeyeceği, asla hiçbir gücün ezip bozamayacağı kalpte olan, kabulde olan, Levh-i Mahfuzdan dünya âlemine yansıyan bir yazgının âyetleridir bunlar. Kıyâmete kadar eskimeden tüm insanlığın problemlerini çözebilecek bir kitabın muhkem ve müteşabih âyetleridir bunlar. Ama:

Kalplerinde eğrilik bulunanlar, kalpleri yamuk olanlar aslında kul olarak Allah'ın kitabının muhkemlerine, müteşabihlerine, inanın dediklerine, amel edin dediklerine, iman edin denilene, amele dönüş-türün denilene, kabul edin denilene, uygulayın denilene, tümüyle kitabın âyetlerine, Allah'ın buyruklarına hemen boyun büküp teslim olmaları gerekirken, tamam ya Rabbi! Anladım ya Rabbi! İnandım ya Rab-bi! Teslim oldum ya Rabbi! Uygulamaya başlıyorum ya Rabbi! Diye-cek yerde alçaklar fitne çıkarmak, Allah'ın âyetlerini kendilerine göre yorumlamak, dini kendi hevâ ve heveslerine uydurmak, Allah'ın dinini din olmaktan çıkarmak için onların çeşitli anlamlı olanlarına, birden çok yorumlanma imkânı olanlarına uyarlar, müteşabih âyetlerin peşine düşerler.

Halbuki Allah'ın âyetleri çok açıktır. Böyle yamukluğa yönelmeden samimiyetle, kulluk ve teslimiyet mantığı içinde ona başvuran herkese Allah'ın kitabı hüdendir, açıktır. Ama Kur'an'ın başka yerlerinde görüyoruz ki Rabbimizin bir hikmeti ve biz kulların da imtihanı sebebiyle Rabbimiz kitabında öyle âyetler indirmiş ki o âyetleri bizim havsalamızın alması, duyularımızla algılamamız mümkün değildir. Tabii ilmi tam olan, ilmi eksiksiz olan ve ilmiyle her şeyi kuşatmış olan Allah'tan gelme bir kitabın âyetlerinin tamamının künhüne vakıf olmamız mümkün olmayacaktır. Onun içindir ki bizi bizden daha iyi bilen Rabbimiz zaten bu âyetlerin künhüne ulaşmamızı da istemiyor bizden. Sadece böylece iman edin diyor. İşte cennet, İşte cehennem, işte Zü'l-Karneyn (a.s), işte Nuh (a.s), işte Ye'cûc Me'cûc. Bunları bilmeniz mümkün değildir. bildiniz mi zaten imtihanın mânâsı kalmaz. Ama işte size bir namaz, işte bir abdest, işte bir oruç, işte bir zina yasağı, işte fâiz yasağı. Bunları bilin, anlayın, iman edin ve amele dönüştürün diyor.

İşte Rabbimiz böylece âyetlerinin kimilerini sadece imanın konusu olarak, kimilerini amelin konusu olarak, kimilerini kabulün konusu olarak, kimilerini uygulamanın, pratiğin konusu olarak kabul edin diyor. Bizler kul olarak, bilgisi sınırlı varlıklar olarak hiçbir fitne yoluna yönelmeyerek, hiçbir eğriliğe, sapıklığa, yamukluğa meyletmeyerek Rabbimizin kitabındaki bu âyetlerinin tamamını kabullenmek tamamına inanıp teslim olmak zorundayız.

Hal böyleyken kimileri Allah'ın dinini bozmak için, Allah'ın âyetlerini tahrif etmek için, kitabın âyetlerini kendi hevâ ve heveslerine göre yorumlayarak kendisini, kendi anlayışlarını, kendi hayatlarını din haline getirmek istiyorlar. Farklı anlamlara gelebilecek, yâni şu anda somut olarak insanların gözleri önüne konulabilmeleri mümkün olmayan, gayba ait olan, bilinmesi mümkün olmayan, sadece imanın konusu olan âyetleri, o âyetlere bir çerçeve çizen, o âyetlerin anlaşılmasında temel kriter olan öteki muhkemleri aşarak, Allah'ın muradını taşarak, Allah'ın istemediği bir hayata ruhsat çıkarmak üzerine farklı yorumlama kavgası veriyorlar. Bunların bu tür âyetleri tefsirde söz sahibi olan muhkemlerden nasipleri yoktur. Ya da kimileri bile bile yapıyorlar bu işi.

Kur'an'ın amele yönelik âyetlerini, muhkemlerini insanlar düz anlamak zorundadırlar. Başkası olmaz. Çünkü, Abdest abdesttir, namaz namazdır zaten. Ama bunun dışındaki konuları öyle karıştırıyorlar ki hep fitne arıyorlar. Veya başka durumlar bulmaya çalışıyorlar. Meselâ kimileri önce kendilerini Allah bana önce şunu anlatmalıdır diye şartlandırırlar ve onun cevabını aramak üzere Kur'an'a başvurur-lar. Yâni şartlı, sınırlı, tahditli özel bir yaklaşım modelidir bu. Peki niye yaparlar insanlar bunu? Yâni neyi hedeflerler bununla?

Ya kendi anlayışlarını, kendi dünya görüşlerini desteklemek için yaparlar bunu, Veya aradıkları sorunun cevabını o tahditte bulmaya çalıştıkları için böyle yaparlar. Meselâ adam demokratiktir, lâiktir ama müslümanlığı da elden bırakmamak çabasındadır. Veya feministtir, ırkçıdır, pragmatisttir, faydacıdır veya hümanisttir, insancıdır. "İnsan hakları" "İnsan sevgisi" diyordur. Bunu temel kabul etmiştir. Ama bunu Kur'an'ın da desteklemesi gerekmektedir. "Öyle ya Tanrı bundan başkasını emredecek değildir elbette" diyordur dolayısıyla Kur'an'a işte bu duyguyla müracaat etmektedir ve Allah'ın âyetlerine kendi fikrini söyletmektedir. Yâni âyetleri kendi hevâ ve hevesine göre yorumlamaktadır. Halbuki:

Oysa onların yorumunu ancak Allah bilir. Bu kitabın haber verdiği

geçmişle ilgili, gelecekle ilgili, yarınlarla ilgili, gaypla ilgili her şeyi bilen Allah'tır. Her şeyin arka planını, perde arkasını bilen sadece Allah'tır. Her şeyin künhünü bilen sadece Allah'tır. Evvelî, evvelin evvelini, ezeli, ezelin ezelini, cenneti, cennet hayatını, cennetteki hûrileri, ğılmanları, ırmakları, köşkleri, cehennemi, cehennemdeki azabı, cehennemin zebanilerini, cehennemin ğassakını, hamimini, arşı, arşı taşıyan, arşı yüklenen melekleri, kürsiyi, yedi kat semayı biz nereden bilebileceğiz? Bunları bilen sadece Allah'tır. Bütün bu konularda Allah bilgisine sahip olmadan kim ne söz edebilecek de? Bütün bunları bilen sadece Allah'tır.

İlimde derinleşmiş olanlar, Allah bilgisine, vahiy bilgisine, kitap ve sünnet bilgisine sahip olanlar, Allah'ın kendilerine açtığı vahiy bilgisini kullukta kullananlar, Allah bilgisiyle kulluk bilincine erenler, kitap bilgisiyle Rablerini tanıyanlar, Rableri karşısında acziyetlerinin şuuruna erenler de derler ki: "Biz O'na inandık. Biz Allah'a ve Ondan gelen kulluk programımız kitaba inandık. Bu kitabın, bu âyetlerin hepsi Rabbimizin katındandır. Bu kitabın muhkem-müteşabih tüm âyetlerini olduğu gibi Rabbimiz katından geldiğini kabul ettik. Kabul ettik ve ona sahiplendik. Bu kitap bizim kitabımız dedik, bağrımıza, başımıza bastık ve gücümüz nispetinde onu okumaya, anlamaya, anlatmaya ve uygulamaya çalışıyoruz. Rabbimizin bu kitap içinde inanın dediklerine iman ediyor, anlayın dediklerini anlamaya çalışıyor, uygulayın dediklerini uygulamaya gayret ediyor, kaçının dediklerinden kaçınıyor, haramlarını haram, helâllerini helâl biliyor, ama bunları sadece söz planında bırakmayarak helâllerini yapmak ve haramlarından da kaçınmak üzere biz bu kitaba iman ediyoruz" derler. Bunu ancak akıl sahipleri düşünebilirler.

Ve işte mü'minlerin özellikleri de bunlardır. Böyle bir özelliğe de ancak akıl sahipleri ulaşabilir. Bakın Rabbimizin Râsihûn diye tarif buyurduğu, Allah bilgisine sahip olan, Allah'la yol bulan, Allah bilgisiyle hidâyete ulaşan bu akıllılar Rablerine şöyle dua edip yalvarırlarmış:

8. "Rabbimiz! Bizi doğru yola erdirdikten sonra kalplerimizi eğriltme, katından bize rahmet bağışla; şüphesiz Sen sonsuz bağışta bulunansın."

Rabbimiz, ey bizim Rabbimiz, bize hidâyet ettikten sonra, bizi hidâyete ulaştırdıktan, bize hidâyet yolunu gösterdikten, bizim hidâyetimizi onayladıktan sonra kalplerimizi eğriltme. Ya Rabbi, kitabınla, kitabının pratiği olan peygamberinin örnekliliğiyle bizi sırat-ı müstakime ilettikten sonra, biz müslüman olduktan sonra bizim ayaklarımızı kaydırıp kalplerimizi eğriltip yamultma.

Burada mü'minlerin tıpkı günde en az kırk defa Fâtiha'daki yaptıkları duanın aynısını tekrarladıkları anlatılıyor. Fâtihada da öyle diyorduk değil mi? Ya Rabbi bize dosdoğru yolunu göster. Bizi İslam yoluna, sırat-ı müstakime hidâyet et. O yolu bulamamışsak bize göster, bulmuşsak o yolda sabit kadem kıl. Sakın bizi bizden önceki hı-ristiyan ve yahudilerin, şu veya bu şekilde senin dosdoğru yolundan sapıp gidenlerin küfürlerine, şirklerine meylettirme ya Rabbi. Bizi onların durumuna düşürme ya Rabbi. Yâni kitabını, hidâyetini dinlemek, anlamak ve tabi olmak için kendilerine verdiğin kalplerini, kulaklarını, gözlerini kullanmadan yana olmadıkları için kalplerine mühür vurduklarından eyleme bizi ya Rabbi. Kendi tercihlerini onayladıklarından eyleme bizi. Ayaklarımızı kaydırma, kalplerimizi yamultma.

Ve katından bize rahmet ver ey Rabbimiz. Bize katından rahmet gönder ve bizi senin katından gelen rahmetten mahrum bırakma. Bizi dininden, bizi kitabından, bizi peygamberinden mahrum etme ya Rabbi. Çünkü senden gelen rahmet bunlardır. Evet kitap rahmettir, din rahmettir, peygamber rahmettir. Kur'an Rabbimizin rahmetidir. Rahmân olan Allah bize rahmeti gereği Kur'an'ı göndermiştir. Kitabın indirilmesi mahza Rabbimizin rahmetinin eseridir. Peygamberlerin gönderilmesi mahza Rabbimizin rahmetidir. Rabbimiz kullarını karanlıklar içinde bocalar bir vaziyette bırakmak istemediği için kitabını göndermiştir. Hakkı-bâtılı, hidâyeti-dalâleti, doğruyu-yanlışı anlayabil-meleri için kullarına bu kitabı göndermiş ve kendi bilgisiyle kullarını bilgilendirmiştir. Allah bu elçilerini seçip bize göndermeseydi, onları kendi bilgisiyle bilgilendirip bize örnek yapmasaydı biz ne yapardık?

Öyleyse Kur'an'la beraber olan, Kur'an'la hareket eden kişi rahmete hak kazanmış demektir. Rasûlullah rahmeten lil âlemindir. Tüm âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Öyleyse böyle rahmet kaynağı bir elçiyle beraber olan, o elçiyi kendisine örnek alan, o rahmetten istifade etmesini bilen kişilere Allah merhamet edecektir. Yâni anlıyoruz ki sadece Allah'ın merhamet buyurdukları kurtuluşa ereceklerdir.

Peki acaba Allah kimlere merhamet eder? Şunu Kur'an'dan kesin olarak biliyoruz ki Allah kesinlikle kâfirlere ve müşriklere merhamet etmeyecektir. Yeryüzünde Allah'ın rahmetinden istifade etmeyi istemeyenlere Allah rahmet etmeyecektir. Allah'ın mü'min kulları bu kapılardan istifade etmişler, ama kâfirler, müşrikler Rablerinin kendileri için açtığı bu rahmet kapılarından istifade etmeyi istememişlerdir. İşte Allah'ın kendileri için açtığı bu rahmet kapılarından

istifade edip Allah'ın istediği şekilde bir hayat yaşayarak bu rahmete hak kazanan mü'minlere merhamet ederken bu rahmete karşı nötr davranan kâfirlere de merhamet etmeyecektir Rabbimiz.

Evet mü'minlerin duaları devam ediyor:

9. "Rabbimiz! Doğrusu geleceği şüphe götürmeyen günde, insanları toplayacak olan Sensin. Şüphesiz ki Allah verdiği sözden caymaz."

Ey bizim Rabbimiz muhakkak ki sen kendisinde şüphe olmayan bir günde insanları toplayacaksın. Kıyâmet gününde, diriliş gününde, hesap kitap gününde hiçbir şüphe yoktur. Şüphesiz ki sen vadinden dönmeyensin, sözünü mutlaka yerine getirensin ya Rabbi.

İşte bir dua modeli. Rabbimizin seçtiği, beğendiği, ey kullarım işte bana böylece dua edin diye kitabında öğrettiği, öğütlediği bir dua modeli. Önceki âyetteki dua modeliyle birlikte söyleyecek olursak, Rabbimizin bize öğrettiği bu dua modelinin ilkinde yaşadığımız şu dünya hayatında müslümanca, hidâyet üzere, sırat-ı müstakim üzere olmayı ve sapmadan, sapıtmadan bu yolda yürümeyi Rabbimizden istememiz öğütlenirken ki bu daha önce de söylediğimiz gibi Fâtiha'da da her gün defalarca Rabbimizden istediğimiz bir duadır, ikincisi de yakînen inandığımız, yüzde yüzden de öte inandığımız toplanma gününde, hesap-kitap gününde bizi dünyada yaşadığımız sırat üzere, İslâm üzere haşret. Bizi rahmetine erdir, bizi cennetine ulaştır anlamına bir dua.

İşte müslümanlar gerçekten her iki konuda da, yâni dünyada müslümanca bir hayat yaşama konusunda da, âhirette yaşadıkları bu hayatın devamı olan cennete ve rahmete ulaşma konusunda da Rablerine muhtaç olduklarının, Rablerinin rahmeti olmadan her ikisine de ulaşamayacaklarının şuuru içinde dua dua Rablerine yalvarıp yaka-rırlar. Bir ömür boyu Rablerine bir dua hayatı yaşarlar.

Ve bundan sonra bir savaş konusu gündeme gelecek. Müslümanlar böyle bir kulluk, böyle bir dua hayatı yaşarlarken birden bire bir savaş ortamında bulurlar kendilerini. Çünkü onların hayatlarını belirleyen kendileri değil Allah'tır. Dünyada Allah için ve Allah'ın belirlediği yasalarla bir hayat yaşayan, Rablerinin tüm emirlerine, arzularına teslim olmuş, iradelerini Rablerine teslim etmiş, Rablerinin seçimini kendileri için seçim kabul etmiş müslümanlar elbette ki kendilerinin tamamen aksine Allah'ı ve O'nun dinini kabul etmeyen,

Allah'tan gelen hayat programını kabul etmeyen, kendi hevâ ve heveslerince bir hayat yaşamak isteyen kâfirlerle karşı karşıya geleceklerdir.

Biz ne Allah'ı, ne O'nun kitaplarını, ne O'nun elçilerini kabul et-miyoruz. Biz kendi hayatımızı kendimiz yaşarız. Kendi hayat programımızı kendimiz belirleriz. Kendi kitabımızı kendimiz yazarız. Kendi İlâhımızı kendimiz seçeriz. Kendi örneklerimizi, kendi peygamberlerimizi kendimiz seçeriz. Kendi hukukumuzu kendimiz yaparız diyen kâfirlerle müslümanlar elbette karşı karşıya geleceklerdir. Bu kaçınılmazdır. Çünkü yeryüzünde kâfirler, sırf Allah'a iman ettikleri için Müslümanlardan nefret etmektedir. Öyleyse bilelim ki küfürle iman ehli arasındaki savaş kıyâmete kadar sürecektir.

Yeryüzünde küfür ve iman taraftarı olduğu sürece bu savaş asla bitmeyecektir. Müslümanlar bu savaştan çekilseler bile, hak bâtılla mücâdeleye girmekten vazgeçse bile bâtıl onları yok edinceye kadar bu savaşı sürdürecektir. İmanla küfür tıpkı geceyle gündüz gibidir. Birinin varlığı diğerinin yokluğuna bağlıdır. Onun içindir ki dün de, bugün de kâfir budur. Eğer ellerinden gelse, güçleri yetse, yeryüzünde bir tek müslüman kalmayacak biçimde sizleri dinlerinizden döndürmeye ve sizi yok etmeye çalışırlar. Yeryüzü kâfirlerinin hepsi yeryüzünde müslümanın varlığına asla tahammül edemezler. Hattâ bu kâfirler işte görüyoruz, İslâm'ı hiç bilmeyen, tanımayan sadece adı müslüman olan, sadece atalarından kalma bir kısım âdetleri din diye yaşamaya çalışan insanlara bile tahammül edemiyorlar.

Adı Ahmed, Mehmed gibi müslüman adı olan, ama kafası demokrat ve laik olan insanların varlığına bile tahammülleri yoktur. Yıllardır dünyanın her yerinde müslüman kanı döküyorlar kâfirler. Müslümanlar onlardan bir tek kâfiri öldürdüğü zaman hemen feryadı basıyorlar, bu müslümanlar adam öldürüyor! Bunlar barbarlar diye. Kendilerinin son elli yılda öldürdükleri müslümanın sayısını bile bilmek mümkün değildir. Kendileri oluk oluk müslüman kanı akıtırken, müslü-manları yok etmek ve öldürmek için silahlanırken, müslümanları silahtan tecerrüt etmeye çalışıyorlar. Bu kafilerin her çağda tek hedefleri yeryüzünde İslâm'ın ve müslümanların mevcut olmamasıdır.

İslâm'ın ve müslümanın varlığı bu kâfirlerin korkulu rüyasıdır. Bunlar şunu kesinlikle biliyorlar ki, yeryüzünde İslam varsa küfür asla yaşayamaz. Yeryüzünde az da olsa bu dine inanan, bu sistemi uygulayan, Allah'a inanan bir müslüman topluluk bulundukça onlar bâtıl yollardan, zulüm ve fesatlarından asla emin olamazlar. Çünkü müslü-manın varlığı gecenin zifiri karanlığını ortaya çıkaran gündüzün varlığı gibidir.

Onun içindir ki kâfirler yeryüzünde bir tek müslümanın varlığına bile tahammül edemezler ve şu anda tüm çıplaklığıyla müşahe-de ettiğimiz gibi müslümanları yok etmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaktadırlar. Hattâ yeryüzünde bir tek müslüman kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecektir diyor adamlar.

Bu savaş kıyâmete kadar sürecektir. İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana bu hep böyle olmuştur. Bu birinci gerçek. Yine tarih boyunca değişmeyen ikinci bir gerçek daha vardır. O da Hz. Adem (a.s)'dan bu yana hiç değişmeyen bu iman-küfür savaşında Allah'a iman eden, Allah safında yer alan müminlerin sayısı her zaman az olurken, Allah'la, Allah'ın diniyle, Allah'ın sistemi ve Allah safında yer alan mü'minlerle savaşa tutuşanlar, Allah taraftarlarına hayat hakkı tanımayan kâfirler sayısal yönden, güç yönünden her zaman fazla olmuştur.

Tarihte iman ve küfür cephesinin ilk oluştuğu Hz. Adem (a.s) ın torunlarından Hz. Nuh (a.s) döneminden günümüze kadar çok az istisnai durumlar hariç bu hep böyle olmuştur. Kâfirler mü'minlerin üç-beş katı olmuşlardır. Kâfirler karşısında iman cephesi gerek sayısal, gerek ekonomik, gerek siyasal ve gerekse askeri güç olarak hep azınlıkta olmuşlardır. Rabbim işte bu azınlıkta olanlara şöyle buyurmuştur: Ey kullarım, ey benim mü'min kullarım, ey tercihlerini benden yana kullanan, iradelerini bana teslim eden kullarım. Haydin benim ve dinim uğrunda, benim ve sizin düşmanlarınızla, benim safımda, benim desteğimde savaşın. Size hayat hakkı tanımayanların yeryüzün-de fitne ve fesatları bitene kadar onlarla savaşın. Siz benim emrimle yürüyün, ben sizin arkanızdayım. Endişe etmeyin, ben sizi mutlak galip getireceğim. Bakın bundan sonraki âyetlerinde de bu konuyu şöyle gündeme getirir.

Yeryüzünde güçlerine, kuvvetlerine güvenerek Allah'a kafa tutan, Allah taraftarlarına hayat hakkı tanımayan kâfirlerin Allah safında yer alan mü'minler karşısında mutlak akıbetlerini gözler önüne seren bir âyet. Safında yer alan mü'minlere destek, kâfirlere de müthiş bir tehdit oluşturan bir âyetle söze başlıyor Rabbimiz. Ama yine Rahmeti bol olan Rabbimizin sonsuz rahmeti, merhameti gereği kâfirlerin kiminle savaştıkları konusunda akıllarını başlarına getirici ve kesin helâk olacakları Rableriyle tutuştukları bu savaştan vazgeçirici bir muhtıra, bir ültimatom, bir uyarıdır bu. Müslümanlara da, ey müslümanlar, sizler kiminle beraber olduğunuzu, kimin safında savaştığınızı, kimin desteğinde

olduğunuzu iyi anlayın, her şart altında Allah'ın mutlak galip geleceğini iyi bilin de kâfirlerle her şart altında savaştan geri durmayın. Böyle bir savaşta zâhirî güç ve kuvvet sahiplerinin yanında de-ğil de yalnız Allah safında yer alın diyen bir âyet. Bakın Allah şöyle buyuruyor:

10. "İnkar edenlerin malları ve çocukları, Allah'a karşı onlara bir şey sağlamaz. İşte onlar ateşin yakıtlarıdır."

Kâfirlere, Allah düşmanlarına Allah'la tutuştukları bir savaşta ne malları-mülkleri, ne çoluk-çocukları, ne aileleri-aveneleri, ne askeri güçleri, ne siyasal ve ekonomik güçleri, ne devletleri, saltanatları Allah'a karşı onlara hiçbir fayda sağlamayacaktır. Allah'a karşı hiçbir işe yaramayacaktır bunlar.

İfadeye dikkat ettiniz mi bilmem? Allah'a karşı onların hiçbir şeyleri bir fayda sağlamayacaktır diyor Rabbimiz. Ne anlıyoruz bundan? Demek ki bu savaş Allah'la kâfirler arasında gerçekleşmektedir. Demek oluyor ki gerek geçmişte, gerek şu anda, gerekse gelecekte kâfirlerin savaşları sadece karşılarındaki mü'minlerle olmuyor. Kâfirlerin karşısında savaşan sadece mü'minler değildir. Unutmayalım ki müslümanlarla savaşanlar karşılarında Allah'ı bulmaktadırlar. Evet dün de bu böyle olmuştur, bugün de böyledir, yarın da böyle olacaktır.

Öyleyse şu anda kâfirler yeryüzü müslümanlarına ne kadar işkence yapmayı hedeflerlerse hedeflesinler, ne kadar da müslüman-ları zayıf ve yardımcısız görerek tüm plan ve programlarını müslü-manları topyekün yeryüzünden silmeye yönelik yaparlarsa yapsınlar, bilesiniz ki, onlar da bilsinler ki, tüm hıristiyan ve yahudiler müslü-manlarla giriştikleri bir savaşta karşılarında ilk önce Allahu Teâlâ'yı bulacaklardır. Yâni bu savaşta ilk önce Allahu Teâlâ kendi zatıyla ve azametiyle vardır ve müslümanları koruyacak, müslümanlara yardım edecek ve tüm kâfirlerin de kökünü kazıyacak ve işlerini bitirecektir.

Müslümanlarla karşılaştıkları savaşta müslümanlara karşı kâfirlerin malları, mülkleri, sayısal ve siyasal güçleri hiçbir işe yarama-yacaktır demiyor da Rabbimiz, Allah'a karşı onların hiç bir güçleri onları kurtaramayacak diyor. Öyleyse bu savaş kâfirlerle müslümanlar arasında değil, kâfirlerle Allah arasında yapılan bir savaştır, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayacağız. Meselâ şu anda farz edin ki tüm dünya kâfirleri toplansalar. Yahudi dünyasıyla, hıristiyan bloğuyla, ateistiyle, Mecusi'siyle, sabiî'siyle, lâiğiyle, demokratıyla tüm dünya kâfirleri ellerindeki tüm siyasal, askeri ve ekonomik güçleriyle, toplarıyla,

tanklarıyla, füzeleriyle, teknolojileriyle saf bağlasalar ve karşılarında da sadece üç müslüman olsa. Üç beş tane gariban, silahsız müslümanla savaşa tutuşsalar. Unutmayın ki bu üç gariban müslü-man yalnız değildir. Onların safında Allah vardır.

İşte Nuh (a.s) Kendisine inanmış üç beş gariban insan ve karşılarında tüm toplum. İşte Lût (a.s). Sadece iki kızı var yanında, başka hiç kimse yok ve karşılarında tüm toplum. İşte Bedir ve işte İslâm tarihinin diğer savaşları. Hepsinde sayısal dengesizliğe rağmen galip gelenler hep Allah taraftarları, mağlup olanlar da hep Allah düşmanlarıdır.

Rabbimiz bu âyetleriyle biz müslümanlara şunu anlatıyor: Ey müslümanlar, az mısınız? Ailenizin içinde azlığınızdan mı şikâyet ediyorsunuz? Toplumunuzun içinde azlığınızdan mı yakınıyorsunuz? Dünyada azlığınızı mı dile getirmeye çalışıyorsunuz? Unutmayın ki Allah sizinle beraberdir. Kâfirler de bilmeliler ki karşılarında sadece üç beş tane gariban müslümanla savaşmıyorlar. Savaşları Allah'ladır onların. İşte bu âyetlerin bilincine eren, var mı Allah'la bana yan bakan? diyebilecek bir şekilde güç kaynağıyla irtibata geçebilen dünyada bir tek kişi bile olsa bir müslümanın sahip olduğu izzet ve şerefi, tek başına Allah'la tüm dünyaya meydan okuyabilecek cesaret ve imanı bir düşünün. Ve yine onun karşısındaki dev güçleriyle kâfirlerin zillet ve ezikliklerini bir tahayyül edin. Yâni mü'minin iç dünyasında yaşadığı galibiyet ve zaferi, kâfirin de iç dünyasında barındırdığı hezimeti ve kahroluşu bir tasavvur edin.

Tabi bu âyetleri tanıyan, bu âyetlerin bilincine eren, bu âyetleri kuşanan ve karşısındaki kâfirlere de bu âyetleri silah olarak çevirebilen müslümandan söz ediyorum. Ama maalesef bugün Rablerinin bu âyetlerinden habersiz bir hayat yaşayan, kendileri habersiz olduğu için kâfirlere de bunları duyurmaktan âciz olan müslümanlarda heyhat ki bu izzet ve şerefi görmek mümkün değildir.

Ne yazık ki kitapsız yaşamaya, kitapsız düşünmeye mahkum olmuş müslümanlar güç kaynaklarıyla irtibatları kesildiği için maalesef tüm kâfirlerden korkar duruma gelmişlerdir. Cesaretleri kalmamış, Rablerine güvenleri sarsılmış ve zillet içinde bir hayata razı olmuşlardır. Halbuki siyasal, ekonomik ve askeri güçleri ne olursa olsun, nüfusları 6 milyar değil 60 milyar da olsa, bugünkü teknolojik güçlerinin 100 mislini de ellerinde bulundursalar, söyleyin bana Allah'la girişecekleri bir savaşta kim galip gelecek? Sonunda kim kazanacak bu savaşı? Allah'la baş etmeleri mümkün mü bu kâfirlerin? Hayır hayır kesinlikle

bilesiniz ki onların hiçbir şeyleri onlara bir fayda sağlamayacak ve kesin helâk olacak olanlar onlardır. Dünyada böyle bir helâk yasasından kurtulamadıkları gibi:

Öbür tarafta da ateşin yakıtı, cehennemin tutuşturucusu olmaktan kurtulamayacaklardır onlar. Dünyada Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasalarıyla savaşmanın ne demek olduğunu anladıkları gibi âhirette de cehennemi boylayacaklardır onlar.

İyi bilin ki, mü'minlere hayatbahş olan, müslümanları dirilten, kâfirleri de kahreden bu âyetlerin indiği dönemde Medine'de üç beş gariban müslüman vardı. Rasûlullah efendimizin etrafında, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu icra edebilmek için toplanmış beş on gariban, silahsız, güçsüz kuvvetsiz müslüman vardı, ve karşılarındaki tüm dün-ya da kâfirdi.

Şu anda da dünyadaki müslümanların askeri, siyasal ve ekonomik güçleri bellidir. Ve yine yahudi'siyle, hıristiyanıyla, yerlisiyle, ya-bancısıyla, ateistiyle, laiği'yle, mecûsî'siyle, Budist'iyle, şinktost'iyle, sabiî'siyle, siyasal ve askeri güçleriyle küfür dünyasının gücü de belli. Peki acaba bu iş nasıl olacak? Bu kadar güçlü dünya kâfirleri karşısında müslümanlar nasıl galip gelecekler? Bu imkânlarıyla, bu güçleriyle bu müslümanlar acaba bu kâfirleri nasıl mağlup edecek? diye düşünürken, zorlanırken bakın Rabbimiz tarihten bir örnekle bunun çok kolay olduğunu şöylece anlatacak:

11. "Bunların tutumu Firavun ailesinin ve onlardan öncekilerin tutumu gibi ki, âyetlerimizi yalanladılar da Allah onları günahlarından dolayı yok etti. Allah'ın cezalandırması şiddetlidir."

Tıpkı Âl-i Firavunda, Firavun toplumunda, Firavun ailesinde olduğu gibi. Hatırlayın Firavun toplumunu. Firavunun gücünü, kuvvetini, saltanatını, ordusunu, askerî ve siyasal gücünü hatırlayın. Yeryüzünün en süper gücüne sahip olan Firavun karşısında savaşan Mûsâ ve Harun (a.s)'ları gözlerinizin önüne getirin. Firavun ve toplumuna karşılık iki insan ve onların yanında henüz açıktan açığa onları desteklediklerini bile açıklayıp ilân edemeyen, yıllar yılı Firavun sisteminin köleleştirdiği, dinlerini, imanlarını, namuslarını, iffetlerini, her şeylerini kaybetmiş üç beş gariban İsrâil oğullu var. Firavunun elinde dünyanın en süper, en güçlü ordusu var, düzenli askerleri var, devleti var, saltanatı var. Peki ne oldu? Sonuca bir baksanıza. Kim galip? Kim mağlup?

Onlardan önceki Nuh kavmine, Âd kavmine, Semûd kavmine, Lût kavmine, Medyen'lilere, Eyke'lilere bakmaz mısınız? Güçlerine, kuvvetlerine güvenerek, Allah'la, Allah'ın elçileriyle, Allah elçileri safında yer almış mü'minlerle savaşa tutuşan bu toplumların korkunç âkıbetlerini görmez misiniz? Onları anlatan Rabbinizin şu kitabının sûreleri arasında gezinti yapmaz mısınız? Haberiniz yok mu kitabınızdan? Ne yapmışlar onlar? Nasıl olmuş âkıbetleri?

Onlar Allah'ın âyetlerini yalanladılar. Allah'ın âyetlerini kale almadılar, yok farz ettiler, âyetlerin üzerini örterek, âyetleri gündemle-rinden düşürerek bir hayat yaşadılar. Kendi âyetlerini, kendi yasalarını Allah'ın âyetlerine tercih ederek bir hayat yaşadılar da Allah da bu gü-nahları, bu isyanları sebebiyle onları yakalayıp muaheze ediverdi. Ağızlarının paylarını veriverdi.

Firavun ve benzerleri Allah'ın âyetlerini yalan saydılar da Allah da onları yakalayıverdi. Peki Allah Firavunu nasıl ve neyle yakaladı? Üstelik tutulmaz bir şeyle, suyla yakaladı Allah onu. Su aslında kendi-si tutulmaz bir şeydir. Elinize alırsınız, yoktur yâni su. Allah, sıkışmaz, tutulmaz bir şeyle yakalayıverdi Firavunu. Allah yakaladı mı tam yakalar.

Bazen bir rüzgarla, bazen bulutla, bazen bir ses, bir sayha, bir çığlıkla, bazen suyla, bazen bir sinekle, bazen bir denizle, bazen birkaç tane melekle, bazen anayla babayla, bazen zalim idarecilerle, bazen azgın tâğutlara, bazen A.B.D. ile, bazen çekirgeyle, bazen kavurucu bir rüzgarla, bazen bir sayhayla, bir titreşimle, bazen bir sarsıntı, bir zelzeleyle, bazen ekonomik, sosyal veya ailevî hastalıklarla ya da işte böyle suyla yakalayıverir Allah. Tarih bunun şahitleriyle doludur. Allah'la savaşa tutuşan zalimlerin hepsi de sonunda mağlup oldular. Hepsi de ellerindeki güç ve kuvvetlerinin, imkân ve saltanatlarının hiç bir işe yaramadığını gördüler. Hiç birisi Allah'ın âyetlerini yalanlamalarının ve onlarla savaşa tutuşmalarının karşılığı olarak Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu azaptan kurtulamadılar.

Allah onların her birini farklı bir yakalama usulüyle yakalayı-verdi. Ne oldu? Baş edebildiler mi Allah'la? Kurtulabildiler mi Allah'ın yakalamasından? Hani güçlüydüler? Hani düzenli orduları vardı? Hani ekonomik ve siyasal güçleri vardı? Hani karşılarındaki müslümanlar güçsüzdü? Hani orduları, askerleri, silahları yoktu? Hani yalnız ve korumasızdılar? Hani tanklarıyla ezip geçeceklerdi? Hani bu ülkede Rabbiniz benim, benim yasalarım hakim olacak diyordu Firavun? Hani Allah'ın mülkünde Allah'a ve müminlere hayat hakkı tanımıyordu? Hani Allah kullarının Rabbim Allah demelerine izin vermiyordu?

Ne oldu sonuç? Allah safında yer alanlar, tercihlerini Allah'tan yana yapanlar az da olsalar galip, kâfirlerse zillet ve horluk içinde geberip gittiler. Elbette öyle olacaktı. Çünkü:

Allah azabı, ikabı, yakalaması, hesap sorması çok şedît olan-dır. Öyleyse sen o kâfirlere de ki peygamberim, buyurarak bundan sonraki âyetinde Rabbimiz Peygamberinin ve onun şahsında kıyâmete kadar bu kitaba kendi kitabı gözüyle bakan, bu kitap benim kitabımdır diyerek bu kitabı eline alan, bu kitabı okuyan, hayatını bu kitapla düzenlemeye çalışan hepimizin bu âyetlerin değerlendirmelerinin sonunda kâfirlere dönüp şunu dememizi istiyor. Ey peygamberim ve ey kıyâmete kadar benim safımda yer alıp benimle birlikte benim düşmanlarımla savaşan müslümanlar. Kâfirlere deyin ki:

12. "Ey Muhammed! İnkâr edenlere: "Yenileceksiniz, toplanıp cehenneme sürüleceksiniz orası ne kötü döşektir"de."

Ey kâfirler, mutlak sûrette yenileceksiniz, mutlak sûrette mağlup olacaksınız ve cehennemde toplanacaksınız. O cehennem ne kötü bir barınak, ne kötü bir döşektir.

Ayetten anlıyoruz ki bu sözü bize Allah söyletiyor. Kâfirlere bu-nu dememizi, duyurmamızı bizden Allah istiyor. Rasûlullah efendimi-zin, ashabının ve kıyâmete kadar onların yolunda yürüyen Müslüman-ların kâfirlere bunu demesini bekliyor Allah. Yenileceksiniz, mağlup olacaksınız ve cehennemi boylayacaksınız ey kâfirler. Yeryüzündeki iman küfür savaşının yasasıdır bu. Bu yasayı Allah koymuştur ve Allah'ın koyduğu yasada asla değişme olmayacaktır.

Öyleyse gelin ey kâfirler, Allah'la ve Allah dostlarıyla savaş-maktan vazgeçip müslüman olun da dünyanız da güzel olsun âhireti-niz de güzel olsun. Bunu demek zorundayız onlara. Rabbimiz, kendisinden başka hiç kimsenin ölümden ve hesaptan kurtulması mümkün olmayan Rabbimiz, rahmeti gereği kâfirleri tekrar tekrar uyarıyor ve bizim de uyarmamızı istiyor. Öyleyse bizler de bunu kâfirlere diyelim inşallah. Tabi önce kendimize sonra da onlara diyelim. Kendisine diyemeyenlerin onlara bir şey demesi elbette mümkün olmayacaktır.

13. "Karşı karşıya gelen iki topluluğun durumlarında sizin için ibret vardır; biri Allah yolunda savaşanlardır, diğeri, inkârcılardır ki, bunlar karşı tarafı gözleriyle kendilerinin iki misli görüyorlardı. Allah dilediğini yardımıyla destekler. Bunda görebilenler için ibret vardır."

Muhakkak ki karşı karşıya gelen, karşılıklı saf bağlayan iki fie'-de, iki

grupta sizin için bir âyet, bir ders, bir ibret vardır. İki grup var karşı karşıya gelmişler. Bu gruplardan biri Allah yolunda, Allah safın-da, ötekisi de Allah karşısında. Bir grup Allah dostu, öteki grup Allah düşmanı. İşte Bedir savaşı veya Hz. Adem'den bu yana tarihin her bir döneminde gerçekleşmiş bir iman küfür savaşı. Herhangi bir savaş. Bu iki fie'nin karşı karşıya geldiği o savaş ortamında, Allah düşmanı olarak Allah karşısında yer almış kâfirler karşılarındaki Allah taraftarı mü'minleri sayılarının, güçlerinin iki katı görüyorlar. Sayısal ve güç yönünden çok azınlıkta olan mü'minler kâfirlerin gözünde iki katı gösteriliyor.

Aslında sayıları azdır mü'minlerin ama Allah kâfirlerin gözünde onları fazla gösteriyor. Ve müslümanlar da o kâfirleri mevcut sayılarından ve güçlerinden çok daha az görüyorlar. Allah onlara da kâfirlerin sayılarını az gösteriyor. Savaş ortamında Rabbimiz mü'minlerin kalbine cesaret verirken, kâfirlerin kalplerine de korku salıveriyor. Böylece Rabbimiz istediklerini az, istediklerini çok göstererek dilediklerini teyid edip güçlendiriyor

Dilediklerini az, dilediklerini çok gösteren, dilediklerini güçlü, dilediklerini güçsüz gösteren Allah'tır. İstediklerini destekleyip galip getiren, dilediklerini mağlup eden Allah'tır. Muhakkak ki işte bunda ilim sahipleri , basiret sahipleri için, Allah ilmine, vahiy bilgisine sahip oldukları için görüşleri keskin ve İsabetli olanlar için, hadiselere Allah gözlüğüyle bakabilenler için büyük ibretler vardır.

Öyle değil mi? Düşünün, böyle bir ortamda, böyle na müsait şartlar altında, kendilerinden sayıca, silah ve teçhizatça çok çok güçlü olan bu kâfirler güruhu karşısında mü'minlerin galip gelebileceklerini kim kabul edebilirdi? Kim ihtimal verebiliyordu buna? Allah'ın dâvetine, Rasûlullah'ın çağrısına uyarak Allah düşmanlarıyla savaşmak üzere oraya gelmiş müslümanların kalplerinde bile henüz belki de böyle bir zafer kazanma ümidi yoktu. Ama Allah'ın yardımıyla zafer gerçekleşiyordu.

Tıpkı bu konuda gerçekleşmiş Allah yasası gereği daha önce Talût Câlut arasında gerçekleşmiş savaşta düşman karşısında sayıları çok çok az olan müslümanların hiç kimsenin savaşı kazanabileceklerine ihtimal vermemesine rağmen Allah'ın desteğiyle savaşı kazandıkları gibi. Tarihin her döneminde müslümanlıklarının farkında olan müslümanlara Allah yardım etmiş ve zaferi kazananlar az da olsa hep müslümanlar olmuştur.

Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz, dünya hayatıyla âhiret hayatının bir değerlendirmesini yapacak. Dünya hayatla âhiretin bir mukayesesi yapılırken, aynı zamanda Allah'ın istediği şekilde âhireti tercih eden, âhireti kıble edinen ve tüm plan ve programını âhiret hesabına yapan, gözlerini bu fâni dünyadan âhirete çeviren mü'minlerin özellikleri de gözler önüne serilir.

Gerçekten şu dünya hayatı, şu alçak, şu denî hayatı en güzel değerlendiren âyetlerden birisi Âl-i İmrân sûresinin 14. âyetidir. Dünyayı da âhireti de en güzel tanımlayan bir âyet. Allah bu âyetiyle bize hem dünyayı hem de âhireti tanıtıyor. Çünkü dünyanın da âhiretin de sahibi Allah'tır. Dünyayı da, âhireti de yaratan, dünyayı da, âhireti de en iyi bilen Allah'tır. Dünyadan bir parça olan insanı da en iyi bilen Allah'tır. İnsanın dışındaki varlıkları da en iyi bilen, tanıyan onların yaratıcısı olan Allah'tır.

Öyleyse bu konuda ve her konuda eksiksiz bilen Allah'ın tanımı en güzel tanımdır. Allah'ın yargısı en doğru, en gerçek yargıdır. Öyleyse ey insanlar, gelin bilmeyen, tanımayan, bilgisi tam ve mükemmel olmayan, Allah bilgisine muhtaç cahilin cahili olan zavallı kullar olarak Allah bilgisini, Allah tanımını, Allah'ın değer yargılarını bir kenara alarak kendi hevâ ve heveslerimizle bir dünya ve âhiret tanımı yapmaya kalkışmayalım. Kendi kendimize dünya ve âhiret konusunda bir değer yargısı koymaya ve hayatımızı kendi kendimize belirlediğimiz bu değer yargısına bina etmeye, buna göre bir hayat kurmaya kalkışmayalım. Kendi kendimize bir dünya-âhiret dengesi kurmaya kalkışmayalım. Gerek dünya konusunda, gerek hayat konusunda, hayat programı konusunda, gerek âhiret konusunda, gelecek konusunda ve her tür konuda Allah bilgisiyle hareket etmeyenler, vahye müracaat etmeyenler kesinlikle bilelim ki yanılacaklardır. İşte her şeyin en doğrusunu, en iyisini bilen, bilgisi tam olan Rabbimiz, bizim en çok yanılgı içinde olduğumuz konumuyla bizi aldatan dünya hayatını ve âhiret hayatını bakın bize şöyle anlatıyor:

14. "Kadınlara, oğullara, kantar kantar altın ve gümüşe, nişanlı atlar ve develere, ekinlere karşı aşırı sevgi beslemek insanlara güzel gösterilmiştir. Bunlar dünya hayatının nimetleridir, oysa gidilecek yerin güzeli Allah katındadır."

İnsanlara arzular, istekler, tutkular, şehvetler ziynetli gösterildi, süslü gösterildi. Peki neymiş bunlar? Neymiş bu insanlara süslendirildikleri için insanların ilgilerini çekip iştahlarını kabartan şeyler? Kadınlar, oğullar, altınlar,

gümüşler, atlar, arabalar, fiyatlar, muratlar, marklar, dolarlar, develer, davarlar, ekinler, evler, bağlar, bahçeler. İşte dünyada insanlara güzel gösterilen, insanlar için dünyada süslenen şeyler bunlardır. İşte bunlar dünya hayatının geçici, solucu, bitici metaıdırlar, geçimliğidirler. Bunların hepsi bir gün gelecek ve bitecektir. Halbuki Allah yanında olanlar, Allah katında olanlar ise bitmeyecek, tükenmeyecek, ölmeyecek, solmayacak ebedî güzelliklerdir. Allah'ın yanında çok güzel bir hayat var. İnsanlara dünyada süslü gösterilen, güzel gösterilen bu fâni metalardan, bu süslerden, bu kadınlardan, bu oğullardan, bu atlardan, arabalardan çok daha güzel şeyler hazırlanmıştır. İşte bakın o hazırladıklarını Rabbimiz şöyle anlatıyor:

15. "Ey Muhammed, de ki: "Bundan daha iyisini size haber vereyim mi? Allah'a karşı gelmekten sakınanlara, Rab'lerinin katında, altlarında ırmaklar akan ve orada temelli kalacakları cennetler, tertemiz eşler ve Allah'ın rızası vardır. Allah kullarını hakkıyla görücüdür."

Size sizin için süslenmiş, ziynetlenmiş olan bu geçici, bu sonlu dünya hayatından daha güzelini, daha üstününü, daha kalıcı ve değerlisini haber vereyim mi? Kadınıyla-kızıyla, atıyla-arabasıyla, altınıyla-gümüşüyle, elmasıyla-armuduyla, bağıyla-bahçesiyle bu dünyadan daha hayırlısını size haber vereyim mi? Peki yâni şu anda uğrun-da her şeyimizi fedâ ettiğimiz, bir ömür boyu elde etmek için çırpındı-ğımız bu dünyadan ve dünyadakilerden daha mükemmel, daha hayırlı ne olabilir ki? Bu dünyanın şu güzelim kadınlarından daha güzel, daha hayırlı, daha ilgi çekici, bu dünyanın erkeklerinden daha değerli ne olabilir ki? Şu anda bakıp bakıp sevindiğimiz, göz aydınlığımız bu dünyanın oğullarından, kızlarından daha hayırlı ne olabilir ki? İnsanların şu anda kıbleleştirip hedef bildikleri, elde etmek için gecelerini gündüzlerine katarak bir ömür boyu çırpındıkları bu dünyanın altınından-gümüşünden daha kıymetli ne olabilir ki? Sayesinde insanların saygınlık kazandıkları bu dünyanın evinden-barkından, bağından-bahçesinden, villasından-köşkünden daha meftun edici ne olabilir? Mükemmel görünümlü otomatiğin otomatiği altımızda süzülüp giden bu dünyanın arabalarından, uçaklarından, gemilerinden daha güzel ne olabilir?

Bizim için bütün bunlardan daha değerli, daha hayırlı, daha güzel ne olabilir ki Allah bunlardan daha güzellerinden söz ediyor? Halbuki dünyada şu sayılanlara ne kadar muhtacız bizler değil mi? Bütün bunlar dünyanın, hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır. Bunlarsız bu hayatı yaşamamız mümkün değildir. Bunları göz ardı edersek bu hayat çekilmez olur. Bunlarsız bu hayatı yaşamak mümkün değildir.

Yâni şöyle demek Allah dininde caiz değildir: Madem ki bu kadınlar değersizdir, madem ki onlardan daha değerlileri vardır, öyleyse Allah katında hayırlı olmayan bu kadınlarla hiç evlenmemeliyiz. Allah'ın hayırsız dediği bu kadınlarla asla beraber olmamalıyız. Madem ki bu dünyanın oğulları-kızları, evlâtları hayırsızdır, öyleyse hiçbir zaman çoluk-çocuk sahibi, evlâd-u ıyal sahibi olmamalıyız. Oğuldan-kız-dan uzak bir hayat yaşamalıyız. Madem ki altının-gümüşün Allah katında hiçbir hayrı, hiçbir değeri yoktur, öyleyse parasız-pulsuz, altın-sız-gümüşsüz bir hayat yaşayalım. Atımız-arabamız, ekinimiz, tarla-mız, tapanımız, bağımız, bahçemiz, koyunumuz, devemiz, meyvemiz, sebzemiz olmasın. Bunların hiçbirisine sahip olmayalım demek Allah'ın dinine, Allah'ın rızasına uygun bir anlayış değildir. Dünya hayatının devamı için, dünyada Allah'ın bizden istediği kulluğun idamesi için elbette bunlara da ihtiyaç vardır.

Çünkü yeryüzünde Allah'ın istediği hayatın devamı bunlara bağlıdır. Yeryüzünde insan neslinin devamı kadınla erkeğin bir araya gelerek Allah'ın istediği biçimde bir beraberlik kurmalarına ve onlardan doğacak çocukların varlığına bağlıdır. Hayatın devamı yenilip içilecek maddelerin varlığına bağlıdır.

Ama Allah diyor ki ey kullarım, bilesiniz ki sizin için bunlardan daha hayırlı, bunlardan daha değerli şeyler vardır. Bunlar da hayat için gereklidir ama, bunlardan çok daha hayırlı olan şeyler vardır. İşte Allah diniyle Allah dışındakilerin dinlerinin ayrıldığı, ayrıştığı nokta burasıdır. İşte Allah'ın değer yargılarıyla Allah'tan başkalarının değer yargılarının ayrıştığı nokta burasıdır. İşte Allah'ın hayata, dünyaya ve dünyalıklara bakışıyla Allah'tan başkalarının bakışının ayrıldığı nokta burasıdır. Allah'ın hayat programıyla, Allah'ın yoluyla, Allah'ın diniyle başkalarının yolunun, başkalarının hayat programlarının ayrıldığı nokta. İman yoluyla başka yolların kesiştiği nokta. İman yoluyla iman karşıtı yolların temel farkı işte buradadır.

Allah dininin dışındaki dinler, Allah yolunun dışındaki yollar, Allah sisteminin dışındaki sistemler, programlar için hayat bu dünyadan ve sayılardan ibarettir. Onlar sadece bu sayılanları hedef alırlar. Tüm plan ve programlarını bu sayılanlar üzerine bina ederler. Hayatta kabul ettikleri değerler sadece bunlardır. Kadın onlar için kıbledir, para onlar için hedeftir, altın-gümüş onlar için hedeftir. Tüm hayatları, tüm endişeleri, paraya-pula, altına-gümüşe, ulaşmaktır. Bunlara ulaşmak onlar için bu dünyada her şeydir.

Ama Allah'ın dininde, Allah'ın yolunda, Allah'ın hayat progra-mında böyle değildir. Allah'ın değer yargısına göre tamam, dünyada bunlar da olmalıdır, bunlara da ihtiyaç vardır, ama bu dünyada hedef sadece bunlar değildir. Bunlar her şey değildir. Bunlarla beraber bunlardan daha hayırlıların, bunlardan daha üstünlerin varlığına da iman vardır Allah'ın dininde. Bakın bu hayırlıları âyetin devamında Rabbi-miz şöylece anlatıyor:

Muttakiler için, Allah'ın dininin bilincinde olanlar, Allah'a kulluk-larının, Allah'a karşı sorumluluklarının şuurunda olanlar, Allah'ın koruması altına girenler, velâyetlerini Allah'a verenler, Allah'ın kitabıyla birlikte olanlar, kitapla yol bulanlar, hayatlarını, bakışlarını, düşüncelerini, değer yargılarını, tanımlarını Allah'ın kitabına göre düzenleyenler için, hayatlarını Allah için yaşayanlar, hayatlarında Allah'ın sınırlarını aşmama konusunda duyarlı olanlar için, cehennemden korunanlar için Rableri katında altlarından ırmaklar akan cennetler vardır. Zemin-lerinden ırmaklar akan cennetler, yahut kendi taht-ı tasarruflarında ırmakların akıtıldığı cennetler vardır onlar için. Kendi emirlerine verilmiş bal ırmakları, su ırmakları, süt ırmakları ve şarap ırmakları akıp gitmektedir o cennetlerde.

Eh peki şimdi şu anda dünyada da yok mu bu ırmaklar? Dünyamızda da gürül gürül akıp giden şu ırmaklarla dünyamızı da cennete çeviremez miyiz? Dünyada da bir cennet hayatı yaşayamaz mıyız? Cenneti dünyaya taşıyamaz mıyız? diyerek şu anda Allah dininden habersiz bir hayat yaşayan insanlar, kâfiriyle-müslümanıyla, erkeğiyle-kadınıyla Allah korusun dünyayı cennetleştirme, ya da cenneti dünyaya taşıma cinnetine kapılmışlar. İşte görüyoruz, insanlar evleriyle-barklarıyla, saraylarıyla-köşkleriyle, bağlarıyla-bahçeleriyle, parklarıyla-plajlarıyla, kadınlarıyla-kızlarıyla ne var? Pekâlâ biz de bu dünyayı cennete çevirebilir, pekâla bu dünyada biz de bir cennet hayatı yaşayabiliriz diyerek bir dünya görüşüne, bir dinler silsilesine sahip çıkmaktadırlar. Dünyayı cennetle özdeşleştirme, dünyayı tatminkâr bulma, yeterli bulma ve cennet hedefini diskalifiye etme kavgası içine girmektedirler.

Ama bakın Allah diyor ki cennette bal, süt, su, şarap ırmakları akmaktadır. Dünyada da bunlar vardır, ama bakın bu cennetin, bu ırmakların bir özelliği daha var :

Orada ebediyen kalış vardır. Cennet ve nimetleri ebedidir, sonsuzdur, ölümsüzdür. Orada ebediyen kalıcıdır o mü'minler.

Rabbimizin muttakilere hazırladığı cennetindekiler dünyadakilerden

farklıdır. Dünyadakiler bir gün gelip mutlaka son buldukları hal-de cennettekiler ebedidir. Bakın Allah'ın kitabında anlattığı bütün bu nimetler, bütün bu lütuflar kâfirlerin kulağına gittiği halde, kâfirler bunları duydukları halde, hayret ki yine de âhireti inkâr etmeye sebep bulabiliyorlar. Hayret ki cenneti gündeme almadan bir hayat yaşayabiliyorlar. Cennette Allah'ın Mü'minler için hazırladığı bu nimetler anlatılınca kâfirler diyorlar ki: Ne yâni! Onları pekâlâ biz de bulabiliriz dünyada! Biz de elde edebiliriz, bulabiliriz istediklerimizi bu dünyada. Bağ, bahçe, elma, armut, kadın, şarap ve canımızın istediği her şeyi canımızın istediği kadar buluruz! diyorlar. Ama:

Deyince, o cennetin ve cennettekilerin ebediyen bu nimetleri kaybetmeden yaşayacakları söylenince işte orada adamların solukları kesiliyor. İşte orada pilleri bitiyor ve dilleri boğazlarında kalıyor adamların. Çünkü bunların dünyada elde ettiği şeylerin hiçbirisi sonsuz değildir. Ya onlar bu adamları terk edip gitmektedir, ya da kendileri bu nimetleri terk edip gitmektedirler. Hepsi dünya ile, ömürleriyle sınırlı şeylerdir. İşte bu cennet, hayatlarını Allah için yaşayan, Allah'ın âyetleriyle bir hayat yaşayan muttakiler için hazırlanmıştır. Başka neler varmış o cennette?

Ve orada onlar için tertemiz eşler vardır. Tertemiz zevcler ve zevceler vardır. Erkekler için tertemiz zevceler, kadınlar için de tertemiz kocaları vardır orada. Evet âyet-i kerimede kadının temizliğinden, erkeğin temizliğinden söz ediliyor. Yâni eşlerin temizliğinden bahsediliyor.

Bunun anlamı şudur: Oradaki eşler hem madde olarak kan, idrar, koku, hayız, nifas, dışkı vs gibi şeylerden temizlenmiş, arındırılmış olacak, bunların hiçbirisi olmayacak şeklinde tertemiz. Hem de mânâ olarak düşünebileceğimiz tüm pisliklerden de arındırılmış olacaktır onlar. Meselâ yalan, dolan, cinsinden aldatma cinsinden, ahlâksızlık, geçimsizlik cinsinden de bir kötülüğü, bir pisliği, bir necisliği, bir küfrü, nifakı, inkârı olmayacak tertemiz eşler verilecektir onlara.

Çünkü dünyada onlar tertemiz bir hayat yaşamışlardı. İffetli bir hayat yaşamışlardı. İşte dünyada yaşadıkları bu tertemiz hayatın sonunda tertemiz bir cennette tertemiz eşleri vardır onların. Onlar birbirleri için hep temiz, hep genç, hep tomurcuk, hep taptaze eşlerdir. Başka ne vardır onlar için cennette?

Bir de "rıdvanun minallah" vardır onlar için o cennette. Rıd-vanun minallah, Elhamdülillah. Bu sayılan cennet makamlarından, cennet nimetlerinden daha üstünü, daha yücesi de işte bu Allah'ın rıza ve rıdvanıdır. İşte dünya ve dünyadakilerden daha hayırlıları bunlardır. Allah razı olacak o kullarından. Bu ne büyük bir şereftir. Bundan daha büyük bir nimet, bundan

daha üstün bir şeref düşünülebilir mi? Cennet nimetleri, ama onların da ötesinde o cenneti sunan Allah'ın rızası ve hoşnutluğu.

Çünkü onlar dünyada Allah'tan hoşnut olmuşlardı. Allah'ın dininden, Allah'tan gelenlerden, Allah'ın âyetlerinden, Allah'ın yasalarından, Allah'ın hayat programından razı olmuşlar, Allah için bir hayat yaşamışlar ve böylece Rablerini kendilerinden razı etmişlerdi, işte şimdi de Allah kendilerini razı ediyordu cennetiyle ve ikramıyla.

Bu gerçekten çok önemlidir bizim cennetimiz için ki; Allah'ı razı etmek, Allah'tan razı olmaya bağlıdır. Allah'ı razı etmek, Allah'ın rızasına ulaşmak, dünyada Onun razı olduğu bir hayatı yaşamaktan geçer. Cennette Allah'ın rıza ve rıdvanına ulaşmak dünyada Allah'-tan ve Allah'ın gönderdiklerinden, Allah'ınkilerden razı olarak bir hayat yaşamaya bağlıdır. Din adına , hayat programı ve sistemi adına, hukuk adına, eğitim adına, kanun adına , kazanç adına, eşya adına ve ev tefrişi adına en güzeli olarak Allah'ınkileri bilir, kabul eder, Allah'ınkinden hoşlanıp razı olabilirsek Allah'tan razı olmuş ve Rabbi-mizi kendimizden razı etmiş olacağız.

Hayatımızı hep Allah'a sorarak yaşayabilirsek, Allah'ın kitabıyla hareket edebilirsek, Resûlünün örnek hayatı örnekliliğinde yaşayabilirsek, Allah'ın razı olduklarından razı olup, razı olmadığı, izin ver-mediği şeylerden nefret edebilir, uzak durabilirsek, hayat program-larımızı insanlardan veya toplumdan veya Avrupa'dan, Amerika'dan, İsviçre'den, Fransa'dan almaya kalkışmayarak sadece Allah'ınkiler-den razı olabilir, kulluğumuzu sadece Allah'a yapabilirsek, böylece biz Allah'tan razı olunca Allah da bizden razı olacaktır. Ve işte razı olduğu kullarına razı olacakları bir hayatı sunuyor Allah.

O muttakiler için işte cennette böyle bir hayat vardır. Tamam dünyayı, âhireti, cenneti, Allah'ın rızasını anladık da, peki şimdi ne ya-palım? Nasıl bir hayat yaşayalım da bu cenneti ve rızayı kaybetmeye-lim? Bu işi nasıl ayarlayalım? Yâni dünyayla âhiretin dengesini nasıl kuralım? Acaba Allah katındaki bu dünyadakilerden çok daha üstün, çok daha hayırlı olanları kaybetmemek için acaba dünyadakilerden tamamiyle soyutlanalım mı? Meselâ dünya kadınlarından uzaklaşarak bir hayat mı yaşayalım? Dağ başlarına, mağara kovuklarına mı gidelim? Hayır, yok böyle bir şey. Allah böyle bir şey istemiyor bizden.

Rabbimiz kitabında bizzat evlenin diye emrediyor. Nisâ sûresinde, başka sûrelerde içinizde evlenmedik, cinsel arzuları doyurulmadık bir tek insan kalmasın diyor. Toplumunuzda köleler ve câriyeler de dahil herkesi evlendirin diyor. Aksine bütün bu emirler muvacehesinde dünyada Rabbimizin koyduğu bu toplumsal yasa gereği şartları haiz olduğu halde bir kimsenin ben evlenmek istemiyorum demeye hakkı yoktur.

Nitekim Allah'ın Resûlü de nikâhı kendi sünneti olarak anlattık-tan sonra, evlenmeyen, sünnetini ihlâl eden kimselerin kendisinden olmadığını söylüyor. Bu din, kitabı ve sünnetiyle toplumda aç ve susuz hiç kimse kalmadığı gibi, ekonomik ihtiyaçları karşılanmamış bir tek insan kalmadığı gibi, cinsel ihtiyaçları karşılanmamış bir tek ferdin bile kalmamasını emretmektedir.

Din böyle diyor. O zaman nasıl anlayacağız bunu? Kesinlikle daha hayırlıları vardır diye bu dünya kadınlardan ve erkeklerinden uzaklaşmayacağız. Bu dünyada Allah yasaları gereği kadın erkekle, erkek de kadınla beraber olacak. Ama burada Allah'ın istediği şudur: Kadın için erkek, erkek için de kadın hiçbir zaman Allah ve Resûlünün önüne geçmeyecektir. Kadının erkek için önemi, erkeğin de kadın için değeri unutmayalım ki Allah ve Resûlüne itaatle sınırlıdır. Eğer erkek için kadının, kadın için de erkeğin varlığı, sevgisi, arzuları, istekleri, ilişkileri Allah ve Resûlünün arzularının, isteklerinin, sevgilerinin, hatırlarının önüne geçerse, Allah ve Resûlü, Allah ve Resûlünün arzuları bir tarafa bırakılırsa o zaman işte bu kadın da bu erkek de hayırsızdır ve hayırlıyı kaybettirecek, cenneti kaybettirecek bir konumdadır.

Ama aslında birbirlerine haram olan erkek ve kadının Allah'ın belirlediği biçimde nikâh bağıyla bir araya gelip, yâni Allah yasaları gereği bir araya gelip dünyada birlikte Allah'ın rızasını kazanabildikleri, helâl yollarla birbirlerinden istifade edebildikleri, Allah'ın istediği biçimde hayatlarını birleştirip huzur içinde birlikte Allah'a kulluklarını gerçekleştirebildikleri, birlikte cenneti kazanabildikleri sürece, Allah'ın razı olduğu bir aile yapısı oluşturup yaşadıkları sürece değerlidirler. Kadın ve erkek bir araya gelip bu hayatı yaşarlarken, hedef olarak eğer Allah ve Resûlünü belirlemişler, bir araya gelmelerinde Kitap ve sünneti ölçü kabul etmişlerse işte o zaman dünyanın süsü olan bu kadın ve erkek, dünyanın en güzel ziyneti olan bu Allah sevgilisi eşler elbette öteki âlemin de ölümsüz kadını ve erkeği olacak, cennetin ziyneti olacaklardır. Cennet işte bu kadın ve erkekle değer kazanacaktır.
Değilse, Allah'ın istemediği bir şekilde bir araya gelen, Allah'ın istemediği bir hayat yaşayan, birleşmelerinin temel hedefi kulluk olmayan birliktelikleri kendilerini cennete götürmeyen, kitaptan ve sünnetten habersiz bir hayat

yaşayan kadınında erkeğinde Allah katında beş paralık bir değeri yoktur.

Oğullar, kızlar da böyledir. Oğullar kızlar da dünyanın süsü ve ziynetidir. Sever insanlar onları. Herkes oğulları, kızları olsun ister. Ama eğer onlar Allah ve Resûlünün önüne geçirilirse bilesiniz ki onlar kayıptadırlar. Allah'ın istemediği biçimde eğitilen çocuklar kayıptır. Allah'ın istemediği şekilde beslenen çocuklar kayıptır. Neyle besliyoruz çocuklarımızı? Bedenlerini, fikir dünyalarını, inanç dünyalarını neyle besliyoruz? Ne yediriyoruz onlara? Kimlere teslim ediyoruz kalplerini, kafalarını? Kimlere teslim ediyoruz eğitsinler diye? Duymaya başlı-yorlar, önce ne duyuruyoruz onlara?

İyi bilelim ki yirmi yaşına gelmiş, otuz yaşına gelmiş, ama dinle tanıştırmadığımız, kitap ve sünnetle tanıştırmadığımız, materyalist eğitim çukurlarına gömdüğümüz, televizyon ekranlarına gömdüğümüz, stadyum çukurlarına, kumarhane yuvalarına, eğlence yuvalarına, zevk çukurlarına gömdüğümüz, güya istikbalini düşünerek paraya, bilgisayara, mühendisliğe yatırım yaptığımız çocuklarımız kayıptır. Bu çocuklar bizim için hayırlı değildir. Kendileri cehennem yolunda olan, bizleri de cehenneme götüren evlâtlar hayırsızdır.

Öyleyse Allah için onları bu dünyada Allah'ın emâneti bilelim, emânetle ilişkilerimizi emânetin sahibinin istediği şekilde ayarlayalım, onları kitap ve sünnetle tanıştırarak hayırlı olan cennete kazandırmanın kavgasını verelim, onlarla birlikte cennete gitmenin kavgasını verelim inşallah. Unutmayalım ki oğulları ve kızlarıyla bu dünyada sonsuza dek cennete gitme hesabı içine girmeyen insanlar için, sahip oldukları oğullar ve kızlar sadece bu dünyanın süsüdürler, ama öteki âlemin ölümsüz ziyneti ve süsü değildirler. Oğullarıyla, kızlarıyla bu dünyada cennet hesabı içine girenler, oğullarını kızlarını cennete yatırım yapanlar, Allah'a kulluğa fedâ edenler için cennette onlarla birlikte yaşayacakları ebedilik hayatı vardır. Veya altın-gümüş, para-pul, servet-sâmân güzel şeylerdir bu dünyada. İnsanlar sever onları. Herkes sahip olmak ister onlara. Zaten daha önce de söylediğim gibi bizim onlardan uzak kalmamız da istenmiyor. Atlar, arabalar, ekinler, develer, koyunlar kimin hoşuna gitmez bu dünyada? Nitekim insan fıtratını herkesten daha iyi bilen Rabbimiz Nahl sûresinin sonlarına doğru bunu şöyle anlatıyordu:

"Hayvanları da yaratmıştır. Onlarda sizi ısıtacak şeyler ve birçok faydalar vardır. Onların etlerini de yersiniz. Onları getirirken de, gönderirken de zevk alırsınız."

(En’âm 5,6)

Evet bizi bizden daha iyi tanıyan, bizim fıtratımızı herkesten daha iyi bilen Rabbimiz buyuruyor ki; onlarda sizin için sevip beğeneceğiniz pek çok güzellikler vardır. Akşamleyin meralardan, otlaklardan, yaylım yerlerinden göğüsleri dolu dolu evlerinize dönerlerken, evlerinize doğru salınıp gelirlerken ne kadar hoşunuza giderler onlar. Ayrıca sabahleyin evlerinizden onları yaylım yerlerine doğru salarken de keyifle onların güzelliklerini seyredersiniz. Göğüsleri sütle dopdolu olduğu halde salına salına size doğru gelen o davarlar sizin hoşunuza gider buyuruyor.

Elbette hoşlanır insanlar bundan. Ama dünyada hoşumuza giden bu varlıklarımız bizi Allah’tan alıkoymamalıdır. Bizi Allah’a kulluk-tan alıkoymamalıdır. Bizi âhiretten, âhiret hesabına bir hayat yaşama-maktan alıkoymamalıdır. Bize Allah’ı ve âhireti unutturmamalıdırlar. Bunlara ulaşmamız, bunları elde etme derdimiz ve bunlarla ilişkileri-miz bize Allah yasalarını, Allah’ın helâl haram yasalarını çiğnettirme-melidir. Bunlar hayatımızda putlaşıp hedef haline gelmemelidir. Tüm bu sahip olduklarımızı günün birinde Allah için elimizden çıkarmamız söz konusu olduğu zaman hiç tereddüt etmeden fedâ edebilecek bir durumda olmalıyız.

İşte o zaman bunlar dünyada güzelleşecek, hayırlı hale gelecek ve öbür tarafın hayırlılarını kazanmamıza sebep olacaklardır. Değilse Allah korusun öbür tarafın hayırlılarını kaybettiren birer dünya süsü, birer dünya hayırsızı olmaktan öte hiçbir şey ifade etmez bunlar.

Demek ki insanların hevesi bazen kadınadır, bazen çoluk çocuğa, bazen kantar kantar altın ve gümüşe, bazen nişanlı atlara, mercedese, opele, şahine, bağlara, bahçelere, evlere apartmanlaradır. Âl-i İmrân sûresinin 14. âyetinde anlatıldığına göre Mevlâ bunlara bir heves kılmıştır insanda. Bazen marka, dolara, bazen inciye, mücevhere hevesi vardır insanın. Bu normaldir çünkü onun fıtratında vardır bu. Fakat insanın fıtratında mevcut olan bu hevesler, bu arzular, bu meyiller Peygamberimizin hadisinde de ifade edildiği gibi eğer İslâm’a, eğer Allah’ın kitabına, Rasûlullah’ın getirdiği vahye kanalize edilirse, vahye mutabakat ederse o zaman kişi iyi bir müslüman olacaktır.

Meselâ paraya heves var kişide. Çok param olsun, çok servetim olsun ister insan. Tamam ama ona kul köle olma adına değil de, onunla insanlara hava

atmak ve olmayacak yerlerden onu kazanıp, meşru olmayan yerlerde harcamak değil de, Allah'a düşmanlıkta değil de Allah'ın rızasını kazanma yolunda harcarsa, bu paranın, bu malın ve mülkün gerçek sahibinin Allah olduğunu bilir, bu konuda Allah'ı söz sahibi kabul eder ve Allah'ın istediği biçimde kendisine, ailesine, müs-lümanlara, diğer varlıklara harcamayı bilirse işte o zaman kişinin paraya olan bu hevesi İslâm'a kanalize edilmiş demektir. Evet paranın kazanç yolunu da, sarf yolunu da Allah'a sorarak belirleyen bu konudaki heveslerini Rasûlullah'ın getirdiği dine mutabakat ettiren kişinin hevesi, Rasûlullah'ın getirdiğine uyum sağlamış demektir.

Veya meselâ bir adam düşünün ki karısını seviyor. Hevesi var onda. Ama bir gün öğrendi ki, Allah kendisine peygamberi vasıtasıyla, karına şu şekilde davranacağını bildirdi. Meselâ namaz konusunda onu zorlayacaksın! Tesettür konusunda onu tehdit edip gerekirse hafifçe döveceksin dediyse, o da bunu öğrenir öğrenmez aynen Rasû-lullah efendimizin dediği gibi uygularsa, işte o zaman bu kişinin karısına olan hevesi Rasûlullah'ın getirdiğine teslim olmuştur. Allah'ın Re-sûlünün buyurduğu biçimde karısını insan bilen, onunla ilişkisini Ra-sûlullah efendimizin tarif buyurduğu biçimde ayarlayan, karısını Allah'ın kitabıyla ve Resûlünün sünnetiyle tanıştıran, onun cennet yolunu açıp, cehennem yollarına barikatlar koymaya çalışan bir kişinin karısına olan hevesi Rasûlullah efendimizin getirdiğine teslim olmuş, mutabakat etmiş demektir.

Veya çocuğuna hevesi olup da ona olan hevesleri onu sabah namazına kaldırmaya engel olan ebeveynin durumu da budur. Çocuklarına olan hevesleri uykusuz kalacak, zayıf düşecek diye onu Ra-sûlullah'ın istediği biçimde sabah namazına kaldırmayan babanın ananın hevesleri, Rasûlullah efendimizin getirdiği dine mutabakat etmemiş demektir. Kızına hevesi olup da onu Rasûlullah'ın istemediği bir kılık kıyafetle sokağa çıkmasına izin veren veya onu balerist yapmaya, şarkıcı yapmaya çalışan, onu Allah ve Resûlünün istemediği şekilde eğiten, çocuklarını paraya yatırım yapan, onların Allah'ın dinine yatırım yapmayan bir ebeveynin hevesleri de Rasûlullah'ın getirdiğine uymamış demektir.

İşte muttakiler için dünyadakilerden çok daha hayırlı şeylerin hazırlandığını anlattı Rabbimiz. Peki kimmiş bu muttakiler? Onların özellikleri neymiş? Ne derlermiş onlar Rablerine? Bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz bize onların dualarını ve özelliklerini anlatacak.

Rabbimiz dünyayla âhiretin bir mukayesesini yapmış, dünyada verilenleri Allah yolunda iyi değerlendirenlere cennette onlardan çok daha hayırlıların verileceğini anlatmıştı. Öyleyse ey müslümanlar, gelin altın-gümüş sevdalısı olmayalım. Mark-dolar sevdalısı, dükkan-tez-gah sevdalısı, ekonomik yönden daha çok büyüme sevdalısı olmaya-lım. Dünyada hesabımızı bunlara göre yapmayalım. Gelin cennet hedefli bir dünya yaşayalım. Bu hesabı yaparken Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini ölçü alalım da Allah'ın rızanın nerede olduğunu güzel bilelim. Gelin kitapsız, sünnetsiz bir hesabın içine yanlış bir dünya-âhiret dengesi kurmayalım. Allah'a kulluğa dayalı bir hayat yaşayarak bu dünyayı ve bu dünyada Allah tarafından bize verilenleri Allah'a verelim. Bu dünyayı, bu hayatı onu bize veren Allah'a kulluğa dönüştürelim de sonunda Allah katında bizim için vaadedilen hayırlı olanları kazanmış olalım inşallah.

Bakın bundan sonraki âyetinde de Rabbimiz muttakilerin dualarını gündeme getiriyor:

16,17. "Onlar ki "Rabbimiz! Biz şüphesiz inandık, bunun için günahlarımızı bağışla ve bizi ateşin azabından koru"diyen sabreden, doğru olan, gönülden kulluk eden, hayra sarf eden ve seher vakitlerinde bağışlanma dileyenlerdir."

Muttakiler diyorlar ki; ey Rabbimiz, Biz sana iman ettik. kitabı-na iman ettik. Biz senden gelen hayat programına iman ettik. Senin dinine, senin elçine onun getirdiklerine ve senin değer yargılarına iman ettik. Biz senin dünya ve âhiret değerlendirmene, dünyayı senin istediğin gibi değerlendirdiğimiz takdirde senin bize vaâdettiğin hayırlılara iman ettik. Biz inanıp teslim olduk ki bu âyetler doğrudur. Fâtiha doğrudur, Bakara doğrudur, Âl-i İmrân doğrudur, Nisâ doğrudur. Biz iman ediyoruz ki sen ne diyorsan doğrudur ya Rabbi.

Biz inanıyoruz ki senin bize örnek olarak seçip gönderdiğin, vahyinle şereflendirdiğin, bilginden kendilerine akdarıda bulunduğun peygamberlerinin dedikleri, örnekledikleri, uyguladıkları, hayatları doğrudur. Biz tüm bunlara iman ediyoruz. Senin ve Resullerinin inanın dediklerinin tümüne iman ediyoruz. Ama ya Rabbi, inanmakla birlikte, tasdik etmekle birlikte insan oluşumuz sebebiyle bazen bilgisizce ve gaflet içinde başka başka yollara gidiyoruz. Bazen nefis ve şeytanlar sebebiyle senin bu doğrularının dışına çıkıyoruz . Senin değer yargılarından gaflet ediyoruz. Bazen senin âyetlerine karşı körlüğümüz sebebiyle, kendi hevâ ve heveslerimizle bir dünya değerlendirmesi yapıyoruz. Bir âhiret değerlendirmesi yapıyoruz ki, hata ediyoruz. Ey rahmeti bol olan

Rabbimiz, ne olur sen bizim hatalarımızı bağışla. Günahlarımızı affet. Bize yol gösterip, bizi razı olacağın yolda yürüt. Bize yanlışlarımızı göstererek bizi razı olacağın kullukta istihdam et.

Böylece ey Rabbimiz bizi cennet yolunda tutarak cehennem yollarından koru. Bizi bağışlayıp cennetine idhal buyur. Senin rahmetin olmadan, senin yardımın, senin affın olmadan biz ne yaparız? Senin rahmetini, senin affını, senin cennetini kaybedip ateşine gidersek nice olur bizim halimiz? Ne olur Rabbimiz, bizi bu dünyada Müslümanca yaşatıp müslümanca öldür ve sonunda bizi hayırlılarıyla müj-delediğin cennetine erdir.

İşte muttakilerin duaları. Onlar bir ömür boyu dua dua Rablerine yalvarıp yakarırlar. Onlar tüm hayatlarını duaya dönüştürürler. Onlar Rableri karşısında kendi âcizliklerini, kendi horluklarını ve Rablerinin büyüklüğünü bilirler. Onlar istenecek makamı, dövülecek kapıyı iyi bilirler. Rablerine devamlı dua ederler. Çünkü Rablerinin hatırını kazanmanın dışında başka dertleri yoktur onların. Bakın onların özelliklerini şöylece anlatıyor Rabbimiz:

1-) Sabirîn'dir onlar. Sabrederler. Direnç sahibidirler, dayanık-lıdırlar, hayatlarında, kulluklarında süreklilik, devamlılık vardır onların. Bıkmadan usanmadan Allah'ın istediğini yapmaya devam ederler. İbâdetten bıkmamaya, günahtan kaçınmaya sabırları devamlıdır. Allah'ın nasıl isterse kendilerini öylece imtihan ettiğine, edeceğine iman ettikleri için, Rableri tarafından kendilerine gönderilen sorular istikâmetinde Allah'a kulluğa sabrederler. Bazen nimetle, bazen bollukla, bazen darlıkla, bazen yangınla, bazen hastalıkla, bazen zenginlik, bazen fakirlikle, Rabbimizin nasıl isterse öylece imtihan edeceğine iman edip sabrederler. Bazen müslümanların zaafiyetleriyle, bazen kâfirlerin gücüyle, bazen zaferle, bazen yenilgiyle, bazen Bedirle, bazen Uhud'la imtihan eder Allah. Onlar o konuda sabrederler. Yâni o konuda, o makamda Allah kendilerinden nasıl davranmalarını istiyor-sa, nasıl kulluk etmelerini istiyorsa öylece kulluk ederler.

Şeytanın sıkıntıları, şeytan dostlarının ürettiği sıkıntılar, dünyanın tabii sıkıntıları, bir de müslümanlıklarının farkında olmadan yaşayan müslümanlardan gelebilecek sıkıntılara rağmen, aleyhlerinde işleyen tüm şartlara rağmen yine de müslüman kalabilme bilinciyle sabrederek Rablerinden yardım isterler. Allah'a kulluktan, Allah'ın istediklerini icra etmekten vazgeçmek, geri adım atmak akıllarının ucundan bile geçmez onların. Allah'ın razı olduğu mü'minler olma noktasında ayaklarının çakılmasını dilerler. Geri dönüşü düşünmezler. Hep sırat-ı

müstakimde olmak isterler.

Bu sabır ve kararlılıklarıyla onlar geri gitseler de, ileri gitseler de, yerlerinde dursalar da hep o yoldadırlar. Allah düşmanlarıyla, İslam düşmanlarıyla mücâdele konusunda sabrederler, itaate devam konusunda, namaz, abdest, infak, ilim, cemaate devam, emr-i bil'ma-rufa devam konusunda, mâsiyetlerden içtinap konusunda, zina, içki vs den kaçınma konusunda sabrederler. Şu imtihan dünyasında Rablerinden gelen hikmetini bilmedikleri belâ ve musibetlere, hadisata sabrederler.

İşte bunlar muttakilerdir, işte bunlar gerçek mü'minlerdir. Hayatı Allah için yaşayan insanlardır bunlar. Onlar için sıkıntı-keder, bollukdarlık, hastalık-sağlık, fakirlik-zenginlik asla problem değildir. Tek dertleri, tek problemleri vardır onların, o da dünyada müslümanca bir hayat yaşamak, hayatı müslümanca değerlendirmek, müslümanca kalabilmek, müslümanca ölebilmek ve sonunda Rablerinin hatırını kazanmak, rahmetine ve cennetine ermek. Bunun dışında başka dertleri, düşünceleri yoktur onların. Tüm dünyayı kendilerine verseler de, tüm dünyayı kaybetseler de ne gam? Müslümanlıkları, İmanları var ya. Rablerinin hatırı onlarla beraber ya. Hasta olsalar da, kederli olsalar da, sıkıntılı günler yaşasalar da, sevinçli olsalar da, başarıya ulaşsalar da tek hedefleri müslüman kalmalarıdır. İşte buna da sabır denir.

2- Sâdıkîn'dir onlar. Rablerine, Rablerinin emirlerine sadâkatle bağlanmış, gönülden inkıyâd etmiş tasdik ehlidir onlar. Allah'ın dinini gönülden doğrulayıcısıdır onlar. Sıdk iddianın eyleme geçirilmesi demektir. Sıdk, iddianın ispatı, imanın uygulamaya geçirilmesi demektir.

Sadaka da buradan gelir. Yâni sadaka da tasdik kökünden gelir. Bir adamın cebindeki parasının tümünün Allah'a ait olduğuna inanması, bu bir iman iddiasıdır. Buna inandığını iddia eden adam Allah'a ait olan bu parasını Allah'ın istediği yerlerde infak etmeye, sadaka vermeye başladı mı işte bu, o imanın, o iddianın tasdiki anlamına gelecektir.

Tasdik imandan da öte bir kavramdır. Ya da imanın ispatıdır. Onun içindir ki Rasûlullah efendimiz sâdıktı. Rasûlullah efendimizin sıdk sıfatı vardı. Hz. Ebu Bekir Efendimiz mü'min olmanın da ötesinde aynı zamanda sıddîktı da. Yâni iddiasını eyleme geçirmiş, imanının ispatını gerçekleştirmiş bir sahabeydi.

Öyleyse onlar imanlarını sadece iddia planında, sadece söz planında bırakmayıp imanlarını amele dönüştürerek ortaya koymuşlardır. İmanlarının eylemini gündeme getirmişler, imanlarını amele dö-nüştürmüşler, hayatlarını bu imanlarına bina etmişlerdir. Her hareketlerinde, her adımlarında, hayatlarının her bir saniyesine bu imanın mührünü vurmuşlardır.

3- Gânitîn'dir onlar.

El pençe divan durmuş, Rablerinin emirlerine âmâde beklemektedirler. Hep kul olduklarının şuurunda bir hayat yaşarlar. Hep Allah'ı dinlerler. Yüzlerini Hanifler olarak, boyun eğiciler olarak Rablerine çevirmiş Rablerinden emir beklemektedirler. Sadece O'na yönelip, sadece Allah'a kul olmak üzere, sadece Onun rızasını kazanmak üzere tüm varlıklarıyla, akıllarıyla, fikirleriyle, düşünceleriyle, kalpleriyle, geceleriyle, gündüzleriyle, işleri aşlarıyla, çocukları, aileleriyle her şeyleriyle Allah'a yönelirler. Allah'ın rızasına yönelirler. Fıtratlarını bozmadan Allah'a yönelirler. Allah'tan başkalarına kesinlikle kulluk etmeyerek, Allah'tan başkalarını dinlemeyerek, Allah'tan başkalarının çektiği yere gitmeyerek, Allah'tan başkalarına dua etmeyerek, Allah-tan başkalarına sığınmayarak müslümanca bir hayat yaşarlar.

Yönlerini sadece Allah'a çevirmişler, sürekli kendisine kulluklarıyla şeref duydukları Allah'tan teklifler beklerler. Hayatları boyunca Rablerinin kendilerine şeref kazandıracak emirlerini ve tekliflerini dört gözle beklerler. Rablerinden kendilerine bekledikleri teklifler gecikince de acaba biz ona lâyık değil miyiz? Acaba Rabbimiz tekliflerini neden geciktirdi? diye hep Rableri karşısında kendilerini, kendi kulluklarını sorgularlar. Keşke ibâdete dair, imânâ ve itaate dair yeni bir şeylerle emrolunsaydık derler. Bir köle düşünün ki gece gündüz, işi gücü sadece efendisine hizmete hazır.

Ama onun bu teslimiyetine karşılık efendisi de doyumsuz ve zalim değildir. Aman hizmetçim şu işi bitirince hemen ondan şunu isteyeyim demez. Onun gücünü, takatini bilir efendi. Namaz, abdest, oruç gibi eylemsel kullukların yanında durum türünde, dinlenme türünde de bir kulluk ister ondan. İçki içmeden oturma, zina etmeden durma, gıybet yapmadan dinlenme türünde de bir kulluğu kabul eden bir Rab'dir O.

4- Münfikîn'dir onlar. Mallarını Allah yolunda harcarlar. Malla ve sahip olduklarıyla ilişkilerini Allah'ın istediği biçimde ayarlarlar. Malları ve sahip

oldukları her şeyleri konusunda Allah'ı söz sahibi bilirler. Allah rızık olarak kendilerine ne vermişse onu Allah yolunda ve Allah'ın istediği biçimde infak ederler. İlim mi verdi Allah rızık olarak? Akıl mı verdi? Sıhhat mı verdi? Basîret, zekâ mı verdi? El mi verdi? Dil mi verdi? Boş zaman mı verdi? Sıhhat mı verdi? Bunları verenin yolunda kullanarak infak ederler. Bir ömür boyu Allah'ın verdiklerini Allah kullarıyla paylaşmanın kavgasını verirler.

Çünkü onlar ellerindekilerin tamamının vericisini bilmektedir-ler. Mülkün sahibinin farkındadırlar. Nereden kazanılacak? Nerelerde harcanacak? Hayatın sahibi kimdir? Hayat kime verilecek? Kimin yolunda fedâ edilecek? bunun şuurundadır onlar.

5- Müstağfirîndir onlar. Müstağfirîne bil'eshardır onlar. Seherlerde istiğfar ederler. Seher vakti gecenin son üçte biri, gecenin devrini tamamlayıp bitmeye başladığı dönemdir. Yâni saat 3-5 arası gecenin sükûnete erdiği dönemdir. Gecenin en sakin olduğu dönem. Sarhoşların sesi kesilmiş, koşuşanlar, gidenler, gelenler kesilmiş, gıy-bet edenler, birileri adına komplolar hazırlayanlar, hepsi susmuş. Hattâ köpekler bile susmuş. Kişinin Rabbiyle daha bir içli dışlı olabileceği bir dönemde o mü'minler kalkarlar, yanlarındaki ehillerini, yatak arkadaşlarını ve çocuklarını da uyandırıp Kur'an okurlar, namaz kılarlar ve Rableriyle buluşmaya çalışırlar. Rablerine istiğfarda bulunurlar. Rablerinin rahmetiyle tecelli ettiği o mübârek seherlerde sevgilileriyle beraber olmaya çalışırlar.

Çünkü gerçekten Allah'la buluşma noktasında gecenin apayrı bir yeri vardır. Gece Rable buluşma anıdır. Meleklerin daha bir yaklaştığı, Allah'ın affının harman olduğu bir andır o an. Mü'minler gece Rableriyle buluşma adına, Rablerini zikretme ve Onun huzurunda secdelere kapanma adına, Rablerine istiğfarda bulunma adına uyku-larını terk ederek kalkarlar. Rableri hatırına sıcak yataklarını terk e-derler, yanlarını yattıkları yerden ayırırlar. Ve Rablerinin büyüklüğünü, yüceliğini ve kendilerinin de küçüklüğünü anlayarak Ona istiğfarda bulunurlar.

Allah karşısında eksikliklerini, kusurlarını anlayıp, ya Rabbi biz sana senin istediğin kulluğu beceremedik, deme adına Allah'a istiğfarda bulunurlar. Ya da ya Rabbi bize yüklenen emirler konusunda bir kusurumuz, bir eksiğimiz, bir yanlışımız olmuşsa, Rabbimiz olarak, sahibimiz olarak senin bizden istediklerini yerine getirirken bir ihmaliniz olmuşsa, emri verenin yüceliğine, azametine

yakışmayan bir hareketimiz, bir zaafımız olmuşsa ya Rabbi senden istiğfarda bulunup o kusurlarımızın affedilmesini, o eksiklerimizin örtülmesini ve kaale alınmamasını diliyoruz. Veya; ya Rabbi bizler gücümüz nispetinde sana kulluk yapmaya çalışıyoruz, ama sen bizim Rabbimiz olarak her şeyin en güzeline, en mükemmeline lâyık olduğu halde eğer bizim yaptıklarımız sana lâyık değilse kusurumuza bakmayıver. Eksiklerimizi, kusurlarımızı görmeyiver ya Rabbi. Yaptıklarımızı tam kabul ediver ya Rabbi derler. Eksikliklerinizden ötürü ne olur Allah'ım kusurumuza bakma, ancak bu kadarını becerebildik derler.

Ya Rabbi senin için daha güzelini yapmalıydım, ancak bu kadarını becerebildim diyerek eksiklerinin örtülmesini dilerler. Zaten istiğfarın mânâsı da budur. İstiğfar Rabbimizden eksiğin örtülmesini, kusurun görmezden gelinmesini, hatanın kaale alınmamasını, ve de yapılanın tam kabul edilmesini istemektir.

O mü'minler geceleri kalkıp böylece Allah'a istiğfarda bulunurlar. Çünkü, kim olursa olsun, makamı, mansıbı ne olursa olsun, kullarından hiçbirisinin asla Ona lâyık kulluk yapamayacağını, onun için de sürekli kendisinden kusurlarının eksiklerinin örtülmesini istemesini emretmektedir Allah. Siz Benim karşımda bu tavırda olun, kul olduğunuzu, eksik olduğunuzu, benim de tüm kusurlarınızı örtecek, affedecek güçte olduğumu itiraf ederseniz, beni böyle tanırsanız sizi affedeceğim diyor Allah. Ve kendisinin yönelişleri çok çok kabul ettiğini ortaya koyarak böyle bir hayat yaşayan kullarına ne büyük mükâfatlar hazırladığının müjdesini vermektedir.

Bundan sonraki âyetinde de Rabbimiz, işte bu müminlerin dünyada ulaştıkları izzet ve şereflerin en büyüğünü ortaya koyacak. Böyle yaşayan, bu özelliklere sahip olan muttakilerin nasıl büyük bir nimet ve şerefe erdirildikleri anlatılacak. Bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

18. "Allah, melekler ve adâleti yerine getiren ilim sahipleri, O'ndan başka İlâh olmadığına şahitlik etmiş-lerdi. O'ndan başka İlâh yoktur, O güçlüdür, Hakim'dir."

Görüyor musunuz izzet ve şerefi? Dünyada şu anda sahip olduklarımızın hiçbirisi bu izzet ve şerefe denk değildir. Dünyada mü'minler şehâdet getiriyorlar Allah'tan başka İlâh olmadığına, ve bakın bizim şehâdet ettiğimize Allah da şehâdet ediyor. Bizler şu anda Lâ İlâhe illallah diyoruz, Allah da Lâ İlâhe illallah diyor. Bizler Allah'tan başka İlâh olmadığına şehâdet ediyoruz

Allah da kendisinden başka İlâh olmadığına şehâdet getiriyor.

Kendisinden başka İlâh olmadığına Rabbimiz de şehâdet ediyor. Ne büyük bir şeref değil mi bizler için? Çünkü Rabbimizin yaptığını biz de yapıyoruz, bizim yaptığımızı Allah da yapıyor ve böylece biz Rabbimizin safında yer alıyoruz. Mü'min için bundan daha büyük bir şeref düşünmek mümkün değildir. Mü'minler Allah'la aynı safta, Allah mü'minlerle aynı safta. Mü'minler Allah'ın yaptığını yapıyorlar Allah da mü'minlerin yaptığını yapıyor işte bu bizim için şereflerin en zirvesidir.

Yeryüzünde bundan daha büyük bir şeref düşünebilir misiniz? Hangi dünya nimeti denk olabilir buna? Düşünün ki siz Lâ İlâhe İllallah diyorsunuz ve dünyalık adına hiçbir şeyiniz yok. Atınız yok, arabanız yok, paranız, pulunuz yok, eviniz, barkınız yok. Hiç bir şeyiniz olmasa bile siz dünyanın en zengin, en şerefli insanısınız. Halbuki şu anda kâfirin de, mü'minin de değer yargıları ayrıdır. İnsanlar izzet ve şerefi şu saydığım şeylerde arıyorlar. İnsanlar bunlara imreniyor, bunlara özeniyor ve bunlara sahip olmak için çırpınıyorlar.

İnsanlar arasında saygınlık kazanmak için, değer kazanmak için bunlara sahip olması gerektiğine inanıyor. Atımız, arabamız olsun ki insanlar nezdinde değer kazanalım. Çok paramız olsun ki başarılı sayılalım. Evimiz, villamız olsun ki insanların takdirini kazanalım. Hayır hayır tüm dünya böyle düşünse de, tüm dünya izzet ve şerefi bunlarda görse de Allah izzet ve şerefi, üstünlüğü, başarıyı bunlarda görmüyor. Neden? Zaten bunları veren Allah'ın kendisidir. Kendi verdikleriyle insanlara niye üstünlük versin de Allah? O zaman adâlet olmaz ki?

Yâni şimdi Allah birilerine mal verecek, diğerlerine vermeyecek ve sonra da diyecek ki mal verilenler üstün, başarılı, ötekiler başarısız. Birilerine el verecek, birilerini çolak yaratacak, sonra da diyecek ki elliler üstün. Birilerine dil verecek, birilerini tat yaratacak, sonra da diyecek ki dilliler başarılı. Birilerine fiziki güzellik verecek, birilerine vermeyecek, sonra da diyecek ki güzeller üstün. Olacak şey mi bu? Bu adâlet değil, Allah'ın böyle zalimce bir değer yargısı yoktur. Boyu uzun olanlar üstün, kısa olanlar alçak. Rengi beyaz olanlar üstün, siyah olanlar alçak. Erkek olanlar üstün, kadın olanlar alçak. Adâlet mi bu? Olmaz böyle şey.

Tüm bu konularda yaratılış kendi elinde olsun Allah'ın, dilediğini öyle, dilediğini böyle yaratsın, her şey kendi takdirinde olsun, ondan sonra da birine diğerine karşı üstünlük versin, izzet versin, başarı versin. Olmaz bu?

Peki bu konuda nasıl bir ayırım düşüneceğiz? Bu konularda üstün ve alçak, başarılı ya da başarısızı, izzetli ve izzetsizi ancak şöyle ayırabiliriz: Kendilerine Allah tarafından verilenler konusunda insanların birbirlerine bir üstünlükleri, alçaklıkları yoktur. Ancak insanlar bu kendilerine verilenler konusunda dünyada çekildikleri imtihanda iradelerini, tercihlerini Allah'tan yana kullananlar, bu verilenleri Allah'a kulluğa çevirenler, bunlarla imtihanı kazananlar Allah katında üstün, bunun aksini yaparak bu verilenlerle Allah yolundan sapanlar, bunları Allah'a kullukta değil de isyanda kullananlar da alçaktır. Yâni kim üstün? Kim alçak bu yarın belli olacaktır. Onun içindir ki kendisine bolca verilenler biz imtihanı kazandığımız için, biz Allah'ın sevgili kulları olduğumuz için bunlar bize verilmiştir diye sevinmesinler, verilmeyerek imtihan edilenler de biz Allah'ın sevgili kulları olmadığımız için verilmedi diye dövünmesinler. Bunun ikisinin de imtihan olduğunu unutmamalıyız.

İşte en büyük şerefin, en büyük başarının, en büyük üstünlüğün Lâ İlâhe İllallah'da olduğunu anlatıyor Rabbimiz. Yeryüzünde en büyük şeref, en büyük izzet La İlâhe illallah gerçeğini kabulden, bu gerçeğe imandan ve bu gerçek istikâmetinde bir hayat yaşamaktan geçmektedir. Peki bakın şimdi çevrenize. Bu gerçeği kabullenip, bu gerçek üzere yeryüzünde hayat yaşayanlar, yaşamaya çalışanlar kimlerdir? Zavallı, gariban müslümanlar değil mi? Hayatları, yaşantı standartları düşük, evleri yıkık, şehirleri harap, elbiseleri eski, sanayileri olmayan, teknolojiden mahrum, tankları, topları, füzeleri olmayan garibanlar değil mi? Şu andaki doğulusuyla, bâtılısıyla, müslümanıyla, kâfiriyle insanların anlayışlarına göre yeryüzünün en sefil, en düşük, en başarısız, en şerefsiz insanları müslümanlar. Allah'ın değer yargılarını bilmeyen tüm münafıklar böyle düşünüyor. Ama Allah'a göre durumları, konumları ne olursa olsun, yeryüzünün en şerefli, en üstün, en değerli, en başarılı, en kazançlı insanları mü'minlerdir.

İşte Allah söylüyor. Allah da eşhedü diyor. Allah da şehâdet getiriyor. Allah'ın şehâdet ettiğine müslümanlar da şehâdet ediyorlar ve müslümanlar Allah safına yükseliyorlar. Bundan daha büyük bir şeref olur mu yahu? Şehâdet, dille ortaya konan bu imanı kişinin tüm hayatıyla ispat etmesi ve bu imanı tüm Kâinata ilân etmesi ve bu iman adına hayatını fedâ ederek en sonunda şehidlik eylemini gerçekleştirmesidir. Şehid şahit budur zaten. İnandığı şeye başını koyacak kadar şehâdet eden kişidir mü'min.

Allah da bizler de sadece Allah'ı İlâh kabul ediyoruz ve onun dışındaki

tüm sahte İlâhları reddediyoruz. Onun berisindeki tüm yapay İlâhların İlâhlıklarını reddederek Rabbimiz katında en büyük şeref kazanıyoruz. Çünkü Hz. Adem (a.s) dan bugüne, bugünden de kıyâmete kadar yeryüzünün en şerefli, en başarılı insanları La İlâhe illallah diyenlerdir. Allah'ın değer yargısına göre bu böyledir. Çünkü Allah kendisinden başka İlâh olmayan tek İlâhtır. Tüm varlıkların kulluk ipleri elinde olan, sadece kendisine ibâdet edilen, sadece kendisinin sözü dinlenen, sadece kendisinin hayat programı program kabul edilen, göktekiler ve yerdekiler konusunda sadece kendisinin yasaları geçerli olan, herkesin kendisine boyun büktüğü tek varlık Allah'tır. Kendisine yönelinecek, kendisine kulluk edilecek tek varlık Allah'tır.

Ondan başka İlâh yoktur. Ondan başka sözü dinlenecek, Ondan başka hatırı kazanılacak varlık yoktur. İbâdetin, duanın, tevekkülün sadece kendisine yapılacağı, imdadın, yardımın sadece kendisinden isteneceği tek varlık Allah'tır. Tüm varlıkların yaratıcısı, tüm varlıkların asıl sahibi ve Mâliki olarak onların tümünün velîsi olmaya lâyık tek varlık Allah'tır. İnsanların da diğer varlıkların da tek velîleri vardır o da Allah'tır. Tüm kâinatta tek velî Allah'tır.

Yâni tüm varlıklar adına onlara danışmadan, onlara sormadan onlar adına karar verme makamında olan tek varlık Allah'tır. Tüm varlıklar adına kanun koymaya, onlara din ve şeriat belirlemeye, onlara hayat programı çizmeye yetkili tek varlık Allah'tır. Çünkü onları yaratan O'dur. Onların sahip oldukları her şeylerini onlara lütfeden O'dur ve sonunda onları öldürecek ve hesaba çekecek olan da O'dur. O'-nun dışında hiç bir kimsenin bu konuda tek kelime bile söz söylemeye hakkı yoktur. Allah'tan başka hiçbir kimsenin kanun yapmaya, Allah'tan başka hiç bir kimsenin din belirlemeye, yâni hayat tarzı koymaya, hayat programı belirlemeye hakkı yoktur. Din koyucusu sadece Allah'tır. Hayat programını belirleyici sadece O'dur. Çünkü tüm varlıklar O'nundur, herkes ve her şey O'nun kuludur, O'nun mülküdür ve mülkünde söz hakkı da O'na aittir. Bizler böylece inanarak ve Allah'tan başka İlâh olmadığına şehâdette bulunarak imanlarımızı ortaya koymak zorundayız.

La İlâhe illallah demeyenler, bu gerçeği kabul etmeyenler, hayatlarında Allah'tan başka söz sahibi İlâhlar kabul edenler de yeryüzünün en adi, en alçak, en şerefsiz varlıklarıdır. Çünkü Allah'tan başka İlâh olamaz. Ölümlü olanlar, Yaratılmış varlıklar İlâh olamazlar. Kendilerini bile yaratmaktan âciz olanlar İlâh olamazlar. Güçlerini, kuvvetlerini, hayatlarını, varlıklarını Allah'tan alanlar İlâh olamazlar. O zaman tek İlâh Allah'tır.

O zaman giyinirken, soyunurken, kazanırken, harcarken, severken, küserken, yerken, içerken tüm hayatta sadece O'nun sözü dinlenecek. Evlenirken O'nun sözü dinlenecek, boşanırken O'nun sözü dinlenecek, ticaret yaparken O'nun sözü, siyaset yaparken O'nun sözü, hukukta O'nun sözü, eğitim de O'nun sözü, sosyal ve siyasal tüm yapılanmalarda O'nun sözü dinlenecek. Çünkü göklerde ve yerde O'ndan başka İlâh yoktur. Çünkü:

Melekler de Allah'tan başka İlâh olmadığına şehâdet ederler. Melekler de mü'minlerin safında yer alıyorlar. Ne büyük bir şeref değil mi öyleyse mü'minlik? Öyleyse arkadaşlar şunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmadan yaşayalım. Tüm yeryüzü kâfir olsa, yeryüzünde bir tek müslüman biz kalsak ne gam? Safımızda melekler var. Melekler bizimle beraberler. Melekler bizim desteğimizdeler. Düşünebiliyor musunuz? Unutmayalım ki o meleklerden sadece bir tanesinin bir tek kanadının yanında bile dünya çok küçük kalır.

Öyleyse bu siliklik niye? Bu şahsiyetsizlik niye? Bu âcizlik, bu korku niye? Biz müslüman değil miyiz ya? Bu âyetler bizim kitabımızın âyetleri değil mi be? Öyle değil mi? Yâni düşünün ki şu anda yeryüzünün bütün kâfirleri toplansa, yahudi'si, Hıristiyan'ı, Mecûsî'si, Sa-biî'si, ateisti, laikleri bunların hepsi toplanıp, topuyla, tankıyla karşı-mızda saf tutsa. Üç beş tane gariban, silahsız müslüman da onların karşısına çıksa. Ama Allah onların safında olsa, melekler onların yardımında olsa, sorunun devamını getirmekten korkuyorum. Çünkü müslümanlar öyle imandan uzaklaşmışlar ki, izzeti ve şerefi Allah'tan başkalarında görerek öyle izzetsiz ve şerefsiz bir hale geldiler ki kafalarından, ağızlarından bozuk bir cevap duymaktan korkuyorum. Allah'ın mağlup olabileceğini kim düşünebilir ya hu? Allah'a birilerinin galip gelebileceğini, Allah desteğindeki mü'minlerin mağlup olabileceğini kim düşünebilir? Allah aşkına biraz şu âyetlerin bilincine erelim. Birazcık bu âyetlerin şerefini kuşanarak düşünelim.

Melekler de, adâleti ikâme eden, adâleti teslim eden, adâleti ayakta tutan, âdilce düşünen ve âdilce inanan ilim sahipleri de Lâ İlâhe İllallah diyorlar. Ama gelin görün ki Rablerinin bu beyanlarından habersiz yaşayan, kitaplarından habersiz yaşayan müslümanlar müs-lümanlığı yeterli görmüyorlar. Lâ İlâhe İllallah'ı yeterli görmüyorlar. Allah'a kulluğu yeterli görmüyorlar da başka şeylerde izzet ve şeref arı-yorlar. Bu devirde işte şunların, şunların yoksa değerli değilsin. La İlâhe İllallah karın doyurmuyor. Müslümanlık karın doyurmuyor. Vah, vah, vah zavallı müslümanlar! İzzeti ve şerefi Allah'tan, Allah'ın dininden

başka yerlerde aradıkları için Allah da onları izzetsiz ve şerefsiz hale getiriverdi de farkında değiller. Halbuki La İlâhe İllallah bir zamanlar hem karınlarını doyuruyordu, hem kalplerini doyuruyordu, hem ailelerini, hem toplumlarını doyuruyordu, hem de cennet kazandırıyordu onlara. Şimdi öyle açlar ki dövmedik kâfir kapısı bırakmıyorlar.

Evet adâleti ayakta tutanlar, adâletle kulluğa yönelenler, dün-yanın en âdil, en şerefli insanları da Lâ İlâhe İllallah diyorlar. Dünyanın en bilen insanları da bunu söylüyorlar. Öyleyse bizler de tercihlerimizi yapıp safımızı belirleyelim. Kimler gibi düşünüyor, Kimler gibi inanıyoruz? Kimlerin safındayız? Kimlerle beraber ve Kimlerle beraber olma heveslisiyiz? Allah, melekler, âlimler ve mü'minlerin safında mıyız? Yoksa karşı taraftarı mıyız? Bunu açık ve net bir biçimde orta-ya koyuncaya kadar da bu izzetsizliğimiz ve şerefsizliğimiz devam edecek unutmayalım.

İşte bu şehâdetin, işte bu teslimiyetin, bu saf belirlemenin ortaya koyduğu bir din, bir yol, bir hayat tarzı, bir yaşam biçimi, bir hayat programı vardır. Yâni bizler Allah'tan başka İlâh kabul etmeyip sadece Allah'ın İlâhlığını kabullenince, hayatımızın her bir bölümünde sadece Allah'ı söz sahibi bilince o zaman karşımıza İslâm çıkacaktır:

19. "Allah katında din, şüphesiz İslâmiyet'tir. Ancak, Kitap verilenler, kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki ihtiras yüzünden ayrılığa düştüler. Allah'ın âyetlerini kim inkâr ederse bilsin ki, Allah hesabı çabuk görür."

Allah katında Allah'ın kabul edip razı olduğu bir tek din, bir tek yol var, o da teslimiyettir. Allah katında tek bir hayat tarzı var, o da müslümanlıktır. Dünyada pek çok yol, pek çok din, pek çok hayat programı, pek çok yaşam biçimi, pek çok sistem vardır. Allah bunlardan hiçbirisini kabul etmiyor. Bunların hiçbirisi müntesiplerini hidâyete ulaştırmıyor. Bunların hiçbirisi vatandaşlarını cennete götürmüyor. Bunların hiçbirisi bağlılarının aklını, kalbini, duyularını doyuramaz. Hiçbirisi kullarının, evini, ailesini, ülkesini mutluluğa ulaştıramaz. İşte görüyoruz, Allah dininin dışındaki dinler, Allah sisteminin, Allah programının dışındaki sistemler ve programların hiç birisi insanları huzura kavuşturamıyor. Çünkü Allah katında, Allah'ın razı olup kabul buyurduğu tek din İslâm'dır."İslâm" ve "din" kelimelerine kısaca değinelim:

Kul her işinde, tüm hayatında Allah'a tam teslim olacak. Her konuda

müslüman olacak. Yaptığı her şeyi müslümanlığının gereği olarak yapacak, yapmadığı her şeyi yine kulluğunun gereği terk edecek. Yaptığı ve yapmayıp terk ettiği her şey Allah'a teslimiyetinden kaynaklanacak. Yâni kul önce Rabbini tanıyacak, Rabbi karşısında kendi mevkiini bilecek ve O'na teslim olacak.

İşte İslâm, teslim, tesellüm bu mânâdadır. Eğer ortada bir teslimiyet varsa bunun üç unsuru vardır. İslam, teslim, müslüman deyin-ce şu üç şey akla gelir: Teslim eden, teslim alan, bir de teslim edilen şey vardır. Bunu da iki türlü anlamaya çalışıyoruz:

1-) Teslim eden kuldur, ondan teslim alan Allah'tır, teslim edilen şey de Kulun iradesidir. Yâni müslüman iradesini, boynundaki kulluk ipinin ucunu Allah'a teslim etmektedir. Allah'ın kendisi için seçtiğini, seçim kabul etmek üzere, sadece Onun çektiği yere gitmek, sa-dece Onu dinlemek, hayatını sadece Onun için yaşamak üzere hürriyetinden vazgeçerek, Onun hayat programına teslim olarak bir hayat yaşayan mü'min Allah'a teslim olmuş veya kendisini Ona teslim etmiş demektir. Kul olduğu için teslim eden mânâsına müslümandır o.

2-) İkinci bir anlayışa göre teslim eden Allah'tır, Allah'tan teslim alan da kuldur. Teslim edilen şey de dindir, imandır, Kur'andır, peygamberdir, haktır, hidâyettir.

Ama birinci mânâ daha güzeldir. Zira teslim eden kuldur. Yâni müslüman olan kuldur. Allah'ın müslüman olması düşünülemeyeceği için böyle anlamak daha güzel olacaktır diyoruz Allahu âlem.

İradesini, benliğini Allah'a teslim eden, hayatını Allah için yaşayan kişiye teslim eden anlamına müslüman denir. Çünkü insanı diğer varlıklardan ayıran kriter özelliği onun iradesidir. Ve biz biliyoruz ki iradesiz varlıklar mükellef değildirler. İnsanın sahip olduğu yegâne varlığı işte bu iradesidir. Onu Rabbine teslim etti mi artık müslümandır o.

İşte iradesini Allah'a teslim edene müslüman diyoruz. Ya Rab-bi ben bilgimden, aklımdan,seçme hakkımdan,kendi hayatım adına karar verme özgürlüğümden vazgeçtim. Ben bu irademden, bu seçme hakkımdan vazgeçtim. Çünkü benim ilmim kıttır, ben menfaatimi zararımı senin kadar bilemem. Ben irademi sana teslim ettim, ben boynumdaki ipin ucunu senin eline verdim. Sen benim adıma neyi seçmişsen ben onu yapacağım. Sen benim adıma neleri

beğendi, nelerden razı olduysan ben onlarla beraber olacağım. Senin benim adıma seçimini seçim bilip tüm hayatımı senin istediğin biçimde yaşayacağım. Ben irademi sana bağladım diyen kişi müslümandır. Ve işte bu teslimdir ki müslümanı müslüman yapar. Ve hayatın tümünde bu teslimiyet şarttır.

Din bu teslimiyet dini olan İslâm'dır. Peki din ne demektir? Din takip edilen, gidilen yol demektir. Din insanın, insanların uyguladıkları hayat programıdır. Din bir yaşam biçimidir. Din bir toplumun uymak zorunda olduğu kanunlar, yasalar manzumesidir. Din kişinin kendisiyle, Rabbiyle ve insanlarla münâsebetlerinin tümünü düzenleyen kanunlar ve kurallar mecmuasıdır. Tüm bunları düzenlemek için kişi neye ve kime müracaat ediyorsa kişi onun dininde demektir. Bu mânâda kominizim de, kapitalizm de, sosyalizm de, demokrasi de bir dindir. Bunlar da insanların ortaya attıkları bâtıl dinlerdir ve sistemlerdir. Kâfirûn sûresindeki:

"De ki Ey kâfirler! Sizin dininiz sizin benim ki de benim olsun!"

Âyeti bunu anlatır. Dikkat ederseniz önce ey kafirler dedi Rabbimiz, sonra da sizin dininiz sizin olsun dedi. Demek ki kâfirin de bir dini, kâfirin de bir hayat programı vardır. Elbette yeryüzünde dinsiz, yâni kanunsuz, kuralsız, yolsuz sistemsiz bir toplum düşünmek mümkün değildir. Yine Yusuf sûresinde:

"Kralın dinine göre kardeşini alıkoyması Yusuf'a yakışmazdı"
(Yusuf 76)

Âyet-i kerimesinde anlatılan kralın dininden maksat da kralın sistemi ve o toplumda yürürlükte bulunan kralın ceza kanunlarıdır. Öyleyse Allah kanunlarını, Allah yasasını, Allah'ın ceza kanunlarını uygulayan toplum Allah'ın dinindedir, başkalarının kanunlarını, başkalarının ceza yasalarını uygulayan toplum da kanunlarını uyguladığı kimselerin dininde ve onların kulu olmuştur.

Allah katında tek din İslâm'dır. Allah'ın razı olduğu ve insanları dünyada huzura kavuşturacak, âhirette de Allah'ın rızasına ve cennetine ulaştıracak tek din İslâm'dır. Peki şu anda dünyada bu kadar insan var, bu insanların takip ettikleri bu kadar din var, hayat programı var, bu kadar sistem var. Öyle değil mi? Amerika'sında, Afrika'sında, doğusunda, batısında, kuzeyinde, güneyinde bir sürü insan ve bu insanların ve onların benimsedikleri bir sürü din var, yol var, inanç sistemi var. Yâni şu anda o kadar insan da yaşıyor, onların da bir dinleri, yolları, yaşantıları, bir hayat tarzları var. Peki şimdi acaba onlar yaşamıyorlar mı? onların hiçbirisi mutlu değil mi? onlar dünyada huzurlu değiller mi? Onlar âhirette kazanmayacaklar mı? Hayır hayır onlar yarın âhirette kazanmayacaklar ve dünyada da asla mutlu değiller. Dünyalarını da âhiretlerini de kaybetmişlerdir.

Peki tüm dünyayı adım, adım gezmiş, dolaşmış ve tüm insanların hayatlarına muttali olmuş gibi bu kadar kesin nasıl söyledim? Bu kadar iki kere iki dört kadar kesin bir yargıya nasıl vardım? Eğer şu anda bunu ben kendi kafamdan söylemiş olsaydım, elbette birileri de çıkıp pekâlâ diyebilirdi ki kardeş kusura bakma, bu senin kendi düşüncen, bu senin kendi yargın. Herkese göre kendi dini iyidir, kendi yolu, kendi hayatı güzeldir. Sen kendi dininin doğruluğuna inanmışsan, ötekisi de kendi dininin, kendi yolunun güzelliğine inanmıştır diyebilir.

Zaten, eğer Allah'ın Resûlü insanlara sunduğu bu dini kendi kafasından uydurmuş olsaydı, o günün Mekkelileri, ya da o günün yahudi ve hıristiyanlık dünyası, mecûsî ve putperest dünyası, müşrik ve ateist dünya, hâsılı o günün tüm insanlığı öyle pek fazla bir sıkıntı duymayacaklardı. Diyeceklerdi ki Allah'ın Resûlüne, tamam ey Muhammed, içimizden birisi olarak sen bir şeyler söylüyorsun. Bir dinden, bir yoldan, bir hayat programından söz ediyorsun. Bu senin dinin, bu senin anlayışın. Ama kusura bakma, senin bir dinin varsa bizim de bir dinimiz, bizim de bir yolumuz var. Seninki sana doğruysa bizimki de bize güzeldir derler ve işi baştan bitirirlerdi. Ama iş öyle değildi. Bu din peygamberden değil Allah'tandı. Göklerin ve yerin sahibi olan, göktekilerin ve yerdekilerin Rabbi olan Allah'tan gelme bir dindi bu din.

Din Allah'tan olunca ve Allah katında din, sadece bu din olunca, din sadece bu teslimiyet dini olunca, Allah katında tek doğru din, tek doğru yol bu yol olunca, ötekilerin tamamı bâtıl ve geçersiz olunca, bunu da bu dinin sahibi söyleyince o zaman diyecekleri bir şey kalmıyordu. Çünkü o zaman din konusunda, hayat programı konu-sunda hiç kimsenin sözüne, hiç kimsenin

anlayışına itibar edilmeye-cektir.

Bu konuda hıristiyanlar şöyle söylüyorlar, Yahudiler böyle diyorlar, Brahmanlar şöyle diyorlar, Budistler böyle, proflar şöyle, siyasetçiler böyle söylüyorlar, askerler, paşalar, generaller şöyle düşünüyorlar, padişahlar, sultanlar, dünyanın egemen güçleri, başkanlar genel sekreterler böyle diyorlar. Bunlar böyle buyurduklarına göre şöyle de düşünsek olmaz mı? Tamam isteyen istediği gibi düşünebilir. İsteyen istediği gibi inanabilir. İsteyen istediği dini kabul edebilir. Herkesin kendi dini kendisine güzel ve doğru gelebilir, ama sana göre böyleyse bana göre de böyledir demeye hiç kimsenin hakkı ve selahiyeti yoktur.

Herkesin bu konuda özgürlüğü vardır. Allah kullarına bu konuda seçim özgürlüğü tanımıştır. Bu dünyada dileyen dilediği dini, dilediği yolu seçebilir kendisine. Sonucuna kendisi katlanmak kayd u şartıyla dilediği hayat programını tercih edebilir insan. Seçme özgürlüğü vardır insanın, seçebilir ama hiçbir zaman haklı değildir. Seçme özgürlüğünün olması seçiminin doğru olması, seçiminde haklı olması anlamına gelmez. Yanlışı seçmişse elbette ondan sorumlu olacaktır. Çünkü yeryüzünde kul olarak hiç kimsenin şu doğrudur, bu eğridir deme hakkı ve yetkisi yoktur. Hiç kimsenin din belirleme, yol belirleme hakkı yoktur. Dini belirleme, yolu belirleme hakkı sadece yaratıcıya aittir.

Ve yaratıcı da işte yarattığı kullarına dinini belirlemiştir. Bu dinin adı İslâm'dır. Allah sadece bu dinden razıdır, sadece bu dini kabul etmiştir. Bu dinin dışındaki bütün dinler, bütün yollar, bütün hayat tarzları merduttur, reddedilecektir.

Madem ki hak din, hak yol Allah'ın yoludur, madem ki yaratıcı sadece kendi dinini kabul edecektir ve madem ki bu din bellidir, madem ki bu din ortadadır, o zaman acaba niye bu insanlar Allah dinini bırakarak başka dinlere tabi oluyorlar? Neden ayrı ayrı yollara gidiyorlar? Neden ayrı ayrı dinleri, ayrı ayrı yolları var bu insanların? Bakın âyetin devamında Rabbimiz bunun sebebini şöyle anlatıyor:

Kendilerine kitap verilenler, ancak kendilerine ilim geldikten sonra, kitap geldikten sonra aralarındaki ihtiras yüzünden ayrılığa düştüler. Allah'ın âyetlerini kim inkâr ederse bilsin ki, Allah hesabı çabuk görür.

Kendilerine Allah'ın son kitabı gelmeden önce hayatları yerindeydi, hayatları tıkırındaydı. Herkes kendi hayatından mutmaindi. Herkes kendi

yolunun doğruluğuna inanıyordu. Hattâ ehl-i kitap Allah'ın bu son kitabını, ahir zaman peygamberini bekliyor ve çevrelerindeki putperestlere onunla istifta edip hava atıyorlardı. Ama Allah'ın bu son kitabı gelince, Allah'ın son elçisi gelince, bu peygamber bizden çıkmadı, Allah onu bizim içimizden değil de ümmîlerden seçti diyerek sırf hasetlerinden, gayzlarından ötürü ihtilâfa düştüler. Kimileri eyvah bizim yaptığımız yanlışmış, bizim dinimiz, bizim hayat programımız, bizim yolumuz, bizim gidişimiz, bizim anlayışlarımız yanlışmış, bu peygamberin dediği doğrudur diyerek, önceki anlayışlarını, önceki dinlerini terk ederek, değişerek müslüman oldular. Kimileri de yok ya bunun dediği yanlış bizimki doğrudur diyerek eski dinlerini eski hayat programlarını devam ettirdiler.

Kimileri Allah'ın dosdoğru dinine girerken kimileri de Allah dininden ayrılıp ihtilâf ettiler. Peki niye ayrılmışlar bu insanlar? Allah'ın dini dururken niye başka başka dinlerin peşine takılmışlar? Arlarında-ki azgınlıktan dolayı, samimi olmamalarından dolayı, birbirlerine düşmanlıklarından, kıskançlıklarından dolayı. Eğer bu insanlar gerçekten din konusunda samimi olsalardı, samimiyetle Allah'a kul olmak isteselerdi, samimiyetle yollarını, dinlerini Allah'a sormuş olsalardı niye ayrılsınlar böyle? İşte Allah'ın dini ortada. İşte Allah'ın kitabı ortada. İşte Resûlün tertemiz yolu ortada. Ama dünya menfaatleri kulluğun önüne geçmiş, ihtiraslar ön plana geçmiş, azgınlaşmışlar ve herkes ayrı ayrı yollar, ayrı ayrı dinler ortaya çıkarmışlar.

Ama kim Allah'ın âyetlerini küfreder, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın dinini, Allah'ın yolunu örterek, örtbas ederek, görmezden gelerek bir hayat yaşarsa bilesiniz ki Allah hesabı çok çabuk görendir, defterlerinizi çok çabuk dürendir.

20. "Ey Muhammed! Eğer seninle tartışmaya girişirlerse, "Ben bana uyanlarla birlikte kendimi Allah'a verdim," de. Kendilerine Kitap verilenlere ve kitapsızlara: "Siz de İslâm oldunuz mu?"de, şâyet İslâm olurlarsa doğru yola girmişlerdir, yüz çevirirlerse, sana yalnız tebliğ etmek düşer. Allah kullarını görür."

Ey peygamberim, eğer şimdi Allah'ın dini ortadayken, Allah'ın yolu apaçık ortadayken hâlâ bu adamlar seninle tartışmaya giriyorlarsa. Tabi önce hitap Rasûlullah efendimizedir. Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında da kıyâmete kadar tüm peygamber yolunun yolcusu mü'minlere diyor ki: Ey peygamberim ve ey mü'minler, eğer din konusunda, Allah konusunda, Allah'ın gönderdiği hayat programı konusunda seninle, sizinle tartışmaya giriyorlarsa,

deyin ki onlara, ***“Ben müslümanım” “Biz müslümanız”*** Ben Rabbime teslim oldum. Ben irademi Rabbime teslim ettim. Ben boynumdaki ipin ucunu Rabbime verdim. Tüm hayatımda sadece O’nu dinler, sadece O’-nun çektiği yere giderim. O’nun seçimini kendim için seçim kabul ettim. Ben sadece O’nun benim adıma gönderdiği hayat programını uygular, sadece O’nun istediği gibi bir hayat yaşarım. Ben bir müs-lümanım ve benim inandığım dinim budur. Benim yolum budur.

Böylece kendisini, inancını ortaya koyan bir müslümanla diğer din mensupları arasında bir tartışma söz konusu olursa, öteki dinlere, öteki yollara gidenler eğer müslümanla bir münazaraya girişirlerse, Allah diyor ki siz deyin ki ben rabbime teslim oldum. Ben müslüman oldum deyin.

De ki, ben yönümü, benimle beraber olanlarla, benim safımda olanlarla birlikte, bana tabi olup, benim dinimi, benim inancımı paylaşanlarla birlikte Allah’a teslim ettim. Ben yüzümü mü’minlerle birlikte Allah’a döndürdüm. Ben kendimi Allah’a teslim ettim. Benim dinim, benim yolum, benim inancım, benim tavrım budur, bundan başkasını da bilmem deyin.

Ve kendilerine kitap verilenlere, kitaptan nasibi olanlara, Allah’ın kendilerini kitap bilgisine ulaştırdıklarına, ehl-i kitaba ve Ümmîlere, yâni kitap konusunda anadan doğma olanlara, kitaptan, Allah bilgisinden habersiz hiçbir şey bilmeyenlere de ki: Yâni hem kitap konusunda, vahiy konusunda bildik iddiasında bulunup, kendilerini Allah’ın kitaplarından birisine izâfe edip ama kitapla uzaktan ve yakından hiçbir ilgileri kalmayanlara. Bizler kitap ehliyiz, bizim de bir kitabımız var dedikleri halde Allah’ın kitabını, Allah’ın dinini bir kenara bırakıp, bu dinin temel kaynakları olan Allah’ın kitabını ve Resûlünün sünnetini bir kenara bırakıp kendilerince bir din, kendilerince bir İslam ortaya koyanlara, kendi hevâ ve heveslerine tabi olanlara ve din konusunda, kitap konusunda hiçbir şey bilmeyen Ümmîlere de ki:

Sizler de müslüman oldunuz mu? Sizler de Allah’a, Allah’ın dinine, Allah’ın yoluna teslim oldunuz mu? Sizler de La İlâhe İllallah dediniz mi? Sizler de Allah ve Resûlüne evet dediniz mi? Sizler de teslimiyet dini olan İslâm’a girdiniz mi? Eğer onlar da müslüman olurlarsa, onlar da Allah’a teslim olurlarsa onlar da hidâyeti bulmuş, hidâyete ermiş olurlar. Eğer gecelerinde ve gündüzlerinde, tüm hayatlarında kendi hevâ ve heveslerini, kendi bilgisizliklerini bir tarafa bırakır da Allah’ın istediği biçimde Lâ İlâhe İllallah diyerek müslüman olurlarsa, Allah’ın dinine, Allah’ın yoluna girerlerse hem dünyada, hem de âhirette kurtuluşa ermiş olurlar. Dünyaları da güzel olur, âhiretleri de mamur

olur.

Ama böyle yapmazlar da Allah'tan, Allah'ın dininden yüz çevirirler, reddederler, küfrederlerse sana düşen de sadece tebliğdir peygamberim. Teslim olup kurtuluşa ererlerse ne ala, değilse Allah'ın bu kitabına ve peygamberin örnekliliğine evet demezlerse o da kendilerinin bileceği bir şeydir. Sen hiç üzülme, hiç tasalanma, çünkü Allah, kullarına basîrdir, Allah kullarını her ân görmektedir.

21. "Allah'ın âyetlerini inkâr edenlere, haksız yere peygamberleri öldürenlere, insanlardan adâleti emredenleri öldürenlere elem verici bir azabı müjdele."

Allah'ın âyetlerini küfreden, Allah'ın âyetlerini örten, örtbas edenler. Kefera kelimesinin böyle örtme mânâsı vardır. Allah'ın âyetlerini örtenler, Allah'ın âyetlerinin muradını gizleyenler, âyeti okuyup mânâsını, muhtevasını örtenler, metnini okuyup mânâsını gündeme getirmeyenler, veya o âyette Allah'ın esas kastını gündeme getirmeyenler. Aman bu âyeti insanlar duymasınlar, aman bu âyetin muhtevasına insanlar muttali olmasınlar, eğer insanlar tarafından bu âyetin muhtevası anlaşılırsa mutlaka değişirler, mutlaka müslümanlaşırlar. O zaman benim saltanatım biter. Benim elimi eteğimi öpmekten vazgeçerler. Eğer toplumda Allah'ın âyetleri bilinirse benim, bizim âyetlerimiz, bizim yasalarımız dama atılır diyerek Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışanlar.

Veya âyetin metnini okuyup da ama bizimle, bizim hayatımızla ilgisini göz ardı edenler. Âyetin kulluğa yönelik tarafını gündeme getirmeyip malumata boğanlar. Ses ihtizazlarına, makama boğarak, insanların dikkatlerini melodiye çekerek mânâyı örtüp saklayanlar.

Veya sanki o âyet orada kullanılmak için inmiş gibi âyetleri Arapça'nın alıştırma kitabı haline getirenler, mânâ ve muhtevasının üzerinde durmayanlar.

Veya âyetlerin bazılarını gizleyip, bazılarını gündeme getirenler. İşlerine gelenleri açıklayıp, işlerine gelenlere izin verip işlerine gelmeyenleri yasaklayanlar. Bedenen ve malen, bireysel ve toplumsal kulluğun tarifi adına Allah'ın istediği, Allah'ın gönderdiği dini örtenler, Allah'ın Kitabının konuşulmasını, öğrenilmesini yasaklayıp, duyulmasını, duyurulmasını istemeyenler.

Ve de haksız yere Allah'ın elçilerini öldürenler. Yâni kendi zanlarına göre de, kendi bilgilerine göre de peygamberlerin öldürülmeyi hak etmediklerini bildikleri halde, hak olmayan, haklı olmayan bir sebeple peygamberleri öldürenler. Yapmamaları gereken bir iş olduğunu bile bile peygamberleri öldürenler. Peygamberin toplum içinde kıstaslığına, toplum içinde denge unsuru oluşuna, Allah'a kulluğa dâvetine dayanamayarak bizzat onların vücudunu ortadan kaldıranlar. Peygamber kanı dökenler. Allah'ın kendilerine açtığı rahmet kapılarını kendi elleriyle kapatanlar. Kendilerini kurtarmak üzere gelen Allah elçilerinin kanına girenler.

Ya da günümüzde olduğu gibi Peygamberi kendi başına bırakarak, peygamberin dâvâsına, dâvetine, mesajına kulak vermeyerek, peygamberle ilgilenmeyerek, peygamberin sünnetine kayıtsız kalarak, peygamberin misyonuna sahip çıkmayarak öldürenler, öldürülmesine göz yumanlar, seyirci kalanlar.

Meselâ şu anda birileri eğitim programlarıyla, birileri kılık kıyafet kanunlarıyla, hukuk anlayışlarıyla, ekonomi anlayışlarıyla, hayat programlarıyla peygamberin yolunu, onun sünnetini, onun anlayışını yok etmek, toplumdan silmek isterken biz de eğer beri tarafta eli böğründe buna seyirci kalırsak, onun yolunu, onun sünnetini öğrenip müdafaa gayreti içine girmezsek, onun sünnetini öldürmek isteyenlere karşı biz de diriltme kavgası vermezsek, sünnet düşmanlarının işlerini kolaylaştırmış ve peygamberin öldürülmesine yardımcı olmuşuz demektir Allah korusun.

Eğer Peygamberin bu görevini, peygamberin varlık fonksiyonunu bizler de kendimize görev edinir, dert edinir, iş edinir, din edinirsek, onu yolunu, onun sünnetini çok iyi öğrenir, peygamberi sahiplenir, onun inandığına inanır, onun yaptıklarını yapar, onun sevdiklerini sever reddettiklerini de reddedebilirsek, peygamberin varlığını ve programını kendimize program kabul edebilirsek, isteklerine arzularına köstek değil destek olabilirsek o zaman biz de ona yardımcı olup öldürmek isteyenlere engel olmuş oluruz. Değilse ona ve onun getirdiği mesaja karşı kör ve sağır kesilirsek o zaman biz de peygamberi öldürüyoruz demektir. Peygamber bizim ilgisizliğimiz yüzünden öldürülüyor demektir.

peygamberin örnekliliğini reddetmek de peygamberi öldürmek demektir. İşte bu:

İnsanlar arasında adâletle hükmeden, adâleti, hakkı hakim kılmak için çırpınan din bilenleri, din tebliğcilerini öldüren, toplumdan silmeye, susturmaya çalışanlar var ya, işte onlar için elim bir azabı müjdele peygamberim.

Allah'ın âyetlerini reddeden, Allah'ın âyetlerine karşı zalimce bir tavır takınan, Allah'ın görsel ve işitsel âyetlerini kendi gözlerinden, gönüllerinden, kulaklarından sakladıkları gibi insanların kalplerinden kazımaya, gözlerinden saklamaya, kulaklarından söküp almaya, gündemlerinden düşürmeye sa'yedenler. Aman toplumda Allah'ın âyetleri gündeme gelmesin, aman âyetler bu insanların kulaklarına gitmesin diyerek Allah'ın âyetlerinin okunmasına, anlatılmasına engel olarak, yasaklar koyarak âyetleri hayatın sınır taşları olmaktan çıkaran, onların yerine kendi âyetlerini, kendi yasalarını ikâme etmeye, Allah'ın âyetlerinin görüntüsünü silmeye çalışan, âyetleri hayata karıştırmayanlara ve haksız yere Allah'ın elçilerini öldürenlere, aleyhlerinde öldürülmelerine bir delil olmadığı halde peygamber katillerine ve de toplumda Allah'ın istediği adâleti, Allah'ın istediği kulluğu icra ve yayma çabası içinde olan Allah erlerini öldürmeye çalışanlara elim bir azabı müjdele diyor Rabbimiz.

Bu âyetler indiği dönemde, Medine'de ve civarda yaşayan ya-hudilere hitap ediyordu. Çünkü bu özellikler onların özellikleriydi. Daha önceleri ataları Allah'ın peygamberlerini öldürmüş, Allah'ın âyetlerini küfretmiş, Allah'ın kitabını tahrif etmiş, kendilerini âyetlerin atmosferinden çıkarmış, Allah'ın dinini bir kenara bırakarak kendi hevâ ve heveslerini din edinmiş yahudileri hedefliyordu bu âyetleriyle Rab-bimiz. Rabbimizin elçiler ve vahiy göndererek mübârek kıldığı kutsal şehir Kudüs pek çok Allah elçisinin öldürülmesine şahit olan bir kentti.

Süleyman ve Dâvûd (a.s) lar döneminde gerçekten müslü-manlıklarının, Allah'a kulluklarının ve buna bağlı olarak da izzet ve şereflerinin, devlet ve saltanatlarının zirvesinde bir hayat yaşayan İsrâil oğulları daha sonra haktan, hidâyetten, Allah'ın kitabından, Allah'a kulluktan ayrılarak sapma ve yahudileşme sürecine girer. Allah'ın kendilerine gönderdiği kitabı ve o kitabın pratiği olan peygamberlerinin yolunu bir kenara bırakarak kendi hevâ ve heveslerine, içlerindeki din adamlarının, siyaset adamlarının, idarecilerinin istek ve arzularına, emir ve yasaklarına uyarak yepyeni bir din, yepyeni bir yol ihdas eden ve kendi kendilerine uydurdukları, oluşturdukları bu dinin adına da yahudilik adını veren bu toplum yeni girdikleri bu yolda akla hayale gelmedik zulümler irtikâp ederler.

Allah'ın kitabını tahrif etmek, Allah'ın âyetlerini reddetmek, Allah'ın âyetlerini günlük hayatlarından kovmak, Allah'ın âyetlerinden habersiz bir hayat yaşamak ve hattâ kendi kitaplarını kendileri yazmak, kendi hayat programlarını kendileri belirlemek gibi sapıklıklar yanında, Allah'ın rahmet kapıları olarak kendilerine açtığı peygam-berlere hayat hakkı tanımayarak onlardan pek çoğunu öldürürler. Allah'ın kutlu elçilerinden kimilerinin bizzat vücudunu ortadan kaldırmak, kimilerinin yoluyla, mesajıyla, dâvetiyle ilgilenmeyerek, susturarak, takibe alarak, zulmederek, örnekliliğini ortadan kaldırarak öldürürler.

Sadece peygamberleri değil aynı zamanda toplum içinde peygamberlerin dâvetine sahip çıkan, peygambere ve ona gönderilen vahiyle birlikteliklerini sürdüren, vahiy bilgisine sahip olan, samimiyetle bu vahiyle amel edip insanları bu bilgiye çağıran, insanları Allah'a kulluğa ve peygambere itaate çağıran, Tevrat'ın toplumda anlaşılıp uygulanması için çırpınan, toplumda peygamber yolunun canlı tutulmasına sa'yeden, toplumun sapmasına, toplumun küfrün ve şirkin gir-dabına yuvarlanmasına rağmen kendileri sapmadan, sapıtmadan adâletin, hakkın, Allah'a kulluğun öncülüğünü yapan, Allah dininin gündemde olması için gecelerini gündüzlerine katarak koşturan ve top-lum içinde sayıları az olan âlimleri de öldürmüşlerdi.

Çünkü varlıklarıyla, hayatlarıyla, misyonlarıyla toplum içinde hep Allah'ı ve peygamberi hatırlatan, Allah'a kulluğu ve peygambere itaati çağrıştıran bu kıstasları, bu örnekleri görmeye tahammülleri yoktu adamların. Toplum içinde kendilerine Allah'ı ve peygamberi hatırlatan, Allah'ın dinini hatırlatan, tevhidi çağrıştıran bu insanlar susturulmalı, yok edilmeliydi ki rahat edebilsinler.

Evet yüz yıllar boyu işte böyle bir sapma sürecine girer İsrâil oğulları. Nihâyet Mekke'de Allah'ın Resûlü zuhur eder. Allah Mekke'-de son elçisini gönderir. Hem yahudiler için, hem de tüm insanlık için Rabbimiz son rahmet kapısını da açar. Allah'ın Resûlü Mekke'den Medine'ye hicret buyurur. Medine'de Evs ve Hazrec kabilelerinden oluşan ve hicretle Ensâr adını alan, peygambere ve onun getirdiği dine kucak açan müslümanların yanı başında Beni Nadir, Beni Kaynuka yahudileri ve yine Medine'ye çok yakın bir bölgede, Hayber'de yaşayan Hayber yahudileri bulunmaktadır. Bunlar Allah'a inandıklarını, Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ'ya ve Ona gönderilen Tevrat'a inandıkları, Tevrat'la amel ettiklerini iddia etmektedirler. Ama aslında ne Tevrat'la ne de Mûsâ (a.s)'la uzaktan ve yakından hiç bir ilgileri kalmamış insanlardı bunlar. Tarih içinde Allah'a isyan etmiş, Allah'ın kitabını bozmuş,

tahrif etmiş, Allah'ın âyetlerini küfretmiş, kitabın defterini dürmüş, Allah elçilerini öldürmüş, Allah elçilerinin yolunu takip edenleri yok etmiş bir toplumdular. İşte bunları hedefleyerek bu âyetlerinde Rabbimiz bu topluma seslenerek son elçiye, son kitaba iman etmedikleri sürece kendileri için elim bir azabın müjdelenmesini istiyordu.

Ama, daha önce ifade ettiğimiz gibi unutmayalım ki Kur'an-ı Kerîm sadece belli bir döneme, sadece belli bir dönem insanına hitap eden, sadece belli bir dönem insanının problemlerine çözüm getiren, sadece belli bir dönem insanını ilgilendiren bir kitap değildir. Kur'an-ı Kerîm kıyâmete kadar tüm insanlığa, tüm toplumlara hitap eden bir kitaptır.

Yâni o dönem yahudi toplumuna ait olan şu sayılan özellikler kimde, hangi toplumda varsa, bu özelliklere kim sahipse unutmayalım ki onlar için de aynı tehdit, aynı azap geçerli olacaktır. Evvelki gün Kudüs, dün Medine ve civarı, bugün tüm dünya ve kıyâmete kadar yeryüzünün hangi coğrafyasında olursa olsun kim ki, hangi toplum, hangi şehir, hangi kasaba, hangi nahiye, hangi köy ki Allah'ın âyetlerine karşı böyle kâfirce, zalimce bir tavır takınırsa, Allah'ın kitabını tahrif eder, Allah'ın kitabından habersiz bir hayat yaşarsa, Allah'ın elçisini öldürür, peygamberi örneklikten çıkarır, peygamberin yolunu, peygamberin sünnetini öldürürse, peygamber yolunda gitmek isteyen mü'minlere hayat hakkı tanımaz, insanları peygamberler yoluna dâvet eden âlimleri yok etmeye, dâvetçileri susturmaya çalışırlarsa, kodeslere tıkmaya çalışırlarsa o zaman onlara da elim bir azap müjdelenecek. Hem dünyada bir yıkılış, bir alçalış, bir horluk, hakirlik azabı, hem de âhirette dayanılmaz bir cehennem azabı müjdelenecek onlara. Peki kim müjdeleyecek onlara bu azabı?

Dün bu görev Rasûlullah efendimizindi. Dün onlara bu azabı o müjdeliyordu, bugün de bu görev bizimdir. Allah bizden onlara bunu müjdelememizi istemektedir. Peki bu âyetleri bilmeyen, tanımayan, bu âyetlerin bilincinden uzak bir hayat yaşayan bizler, kendileri bile bu âyetleri tanımayan bizler nasıl duyuracağız bu âyetleri onlara? Öyleyse bu âyetleri önce biz kendimiz tanıyacağız, kendimize duyuracağız.

Bu âyetleri kuşanıp Allah düşmanlarının karşısına geçip onları bu âyetlerin tehdidiyle uyaracağız. Diyeceğiz ki ey insanlar, eğer Allah'ın âyetlerini örtmeye, örtbas etmeye, Allah'ın âyetlerini yok farz ederek bir hayat yaşamaya, Allah'ın âyetlerini kendi gündemlerinizden, insanların gündemlerinden silmeye, Allah'ın

âyetleri yerine, Allah'ın yasaları yerine kendi yasalarınızı ikâme etmeye devam ederseniz, eğer Allah'ın elçisi Hz. Muhammed (a.s) a, onun yoluna, onun sünnetine hayat hakkı tanımamaya, onu örneklikten çıkarıp başka örneklerin peşinde gitmeye, böylece peygamber öldürmeye devam ederlerse, peygamber yoluna çağıran Allah dostlarını susturmaya, öldürmeye çalışırsanız, bu küfürlerinizden, bu şirklerinizden vazgeçip adam olmazsanız kesinlikle bilesiniz ki yakında Allah'ın elim bir azabıyla karşı karşıya geleceksiniz. Çok yakında korkunç bir yıkılışla yıkılacaksınız. Âhirette de dayanılmaz elim bir azap sizi beklemektedir. Kesinlikle bir Allah yasası olarak bilesiniz ki Allah'la, Allah'ın diniyle, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasalarıyla, Allah'ın elçileriyle, Allah'ın dostlarıyla savaşa tutuşan toplumların dünyada rezil ve rüsva olup zillet ve meskenete düşmelerinin sebebi işte budur. Kesinlikle bilesiniz ki bu yasa sadece İsrâil oğullarına mahsus bir yasa değildir. Genel bir yasadır bu.

22. "Onlar, dünya ve âhirette işleri boşa çıkacak olanlardır. Onların hiç yardımcıları da yoktur."

Onların dünyada yaptıkları amelleri boşa çıkacaktır. Bu kâfirlerin, bu zalimlerin tüm planları-programları, tüm fileleri-komploları, tüm güçleri, tüm ekonomik, siyasal ve askeri kuvvetleri, tüm saltanatları, tüm medeniyetleri, tüm teknolojileri boşa çıkmıştır, boşa çıkacaktır. Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçilerine karşı düşmanca bir tavır alan, Allah yoluna çağıran mü'minlere karşı düşmanca bir tavır takınanların durumu budur. Kitabından habersiz bir hayat yaşayan insanların dünyada da âhirette durumu işte budur.

Ben yahudi'yim, ben Mûsâ'ya inanıyorum dediği halde, ben Tevrat'a inanıyorum, ben Tevrat'la amel ediyorum, Tevrat benim kitabımdır dediği halde Tevrat'tan habersiz bir hayat yaşayan, Ben İncil'e inanıyorum, İncil benim kitabımdır dediği halde İncil kaynaklı bir hayat yaşamayan, ben Kur'an'a inanıyorum, Kur'an benim kitabımdır dediği halde, Kur'an'ı öpüp bağrına bastığı halde onun içindekilerden habersiz bir hayat yaşayan, kitabını okuyup anlamaya, kitabının âyetlerini gecesine-gündüzüne, evlenmesine-boşanmasına, yemesine-içmesine, giyinmesine-kuşanmasına, kazanmasına-harcamasına, düğününe-derneğine, hukukuna-ekonomisine karıştırmayan, kitabını örterek, kitabını gündeminden düşürerek, kitabının değer yargılarını terk ederek kendi hevâ ve heveslerine göre, kendisi gibilerinin hevâ ve heves-lerine göre, topluma göre, Allah'tan başkalarının değer yargılarına göre bir hayat yaşayan insanların dünyada tüm yaptıkları boşa gidecektir.

Çünkü onların hayatlarında, hayat programlarında yaptıkla-rında, ettiklerinde etkili olan Allah değildir, Allah'ın kitabı ve Resûlü-nün sünneti değildir. Çünkü onların amellerinin yaptırıcısı Allah de-ğildir.

Ya da onlar tüm çabalarını tüm plan ve programlarını dünya adına harcamış kimselerdir. Yâni bunlar dünyayı kıble edinmiş, tüm plan ve programlarını dünyayı kazanmak adına yapmışlar, dünyalık elde etmek üzere, dünyada zengin ve başarılı olmak üzere yapmış in-sanlardır. Tüm yatırımlarını dünyada kalıcı ve âhirete intikal etmeyici şeylere yapmışlar. Dünyada zengin olmak ve dünyada başarmak onların tek amacıydı. Âhiret adına bir endişeleri yoktu onların. Bu yüzden hayatlarında Allah'ı diskalifiye etmişler, peygamberi unutmuşlar, kitabı yok farz etmişler, hesabı yok farz etmişler. Hesabı yok farz edince de kendilerini her türlü sorumluluktan azade saymışlar ve tıpkı hayvanlar gibi sorumsuzca bir hayat yaşamışlar. Bunu yaparken de çok iyi bir şey yaptıklarını zannetmişler. Böylece hayatlarını mahvet-mişler. Tüm yaptıkları boşa gitmiş, kendilerini de kendilerine verilen imkânlarını da boşa harcamışlar.

23. "Kendilerine Kitaptan bir pay verilenleri, görmedin mi? Onlar aralarında hüküm vermek için Allah'ın Kitabı'na çağırılmışlar sonra onlardan birtakımı dönmüşlerdir. Onlar temelli yüz çevirenlerdir."

Kendilerine kitaptan, Allah bilgisinden, vahiy bilgisinden bir pay, bir nasip verilenler. Kendilerine Tevrat verilenleri, İncil verilenleri, Zebur verilenleri, Kur'an verilenleri görmedin mi peygamberim? Baksana ey peygamberim, şu kitap ehlinin durumuna. Kendilerine kitaptan bir nasip verilmiş, kitap bilgisine sahip oldukları halde, kitaptan haberdar kılındıkları halde, kitabın tahsilini yaptıkları halde, kitabı yüklendikleri halde, kitabın hafızı oldukları halde, ona tahammül edememiş, kitabı kaybetmiş, kitapla amelden uzaklaşmış, kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlara bir baksana. Adamların kitapları var. Ellerinde Tevrat'ları, İncilleri var. Ellerinde hayatlarını düzenleyebilecekleri Kur'-an'ları var. Ama kitaplarını, imanlarını, kitap bilgilerini, satmışlar. Pey-gamber bilgilerini satmışlar. Dünya menfaati sebebiyle ellerindeki kitabı bir kenara bırakmışlar.

Gerek, ben Tevrat'ın mü'miniyim, ben İncil'in mü'miniyim, ben Kur'an'ın mü'miniyim, ben kitap ehliyim, benim kitabım var, ben Allah'ın peygamberine inandım, Mûsâ (a.s) benim peygamberimdir, Îsâ (a.s) benim peygamberimdir, Muhammed (a.s) benim peygamberimdir diyen, bu kitaplara, bu peygamberlere inandığını iddia eden, bu kitapları ve bu peygamberleri tanıyıp iman ettiklerini iddia eden din bilenler anlatılıyor, din tahsili yapanlar, din bilgisine, kitap ve

peygamber bilgisine sahip oldukları halde yamukluk yapanlar anlatılıyor. Bunlara aramızda hüküm verilmek üzere Allahın kitabına gelin denildiği zaman onlardan bir grup yüz çevirerek uzaklaşıp gidiyor.

Gerek ehl-i kitap olan yahudi ve hıristiyanlardan, gerekse bizim ehl-i kitaptan sapanlara, sapıtanlara, hayatlarında sadece Allah'ı değil de tâğutları söz sahibi bilenlere, hayatlarını Allah'ın istediği gibi değil de kendi istedikleri gibi, ya da tâğutların istedikleri gibi düzenlemeye çalışanlara, eğitim hayatlarını, sosyal, siyasal, toplumsal ve bireysel hayatlarını Allah ve Resûlünün belirlediği prensiplerle göre ayarlamak yerine, kitap ve sünnete başvurmak yerine kendi hevâ ve heveslerine göre, ya da tâğutların direktiflerine göre ayarlayıp düzenleyenlere denilse ki gelin Allah'ın indirdiğine, gelin Allah'ın kitabına, gelin peygamberin sünnetine denilse.

Gelin problemlerimizi Allah'ın kitabıyla çözelim denilse. Bir problem mi var? Çözüm mü arıyoruz? Bir hukuk problemi var da çözüm mü arıyoruz? Gelin hukuku Allah'ın kitabıyla çözelim. Bir eğitim problemi var da ne yapalım mı diyoruz? Bir ihtilâf mı var? Muhakeme olmak mı istiyoruz? Bir konuda karar vermek mi istiyoruz? Bir karar mı alacağız? Bir iş mi yapacağız, ya da yapmayacak mıyız? Pozitif ya da negatif bir eylem mi ortaya koyacağız? Yâni bir konuda bir tavır mı belirleyeceğiz? Gelin Allah'la ve peygamberle belirleyelim. Gelin onu Allah desin ve biz peygamber örnekliğinde yapalım. Gelin içinde bulunduğumuz durumu Allah'ın kitabına götürelim. Dünyamıza hakim, hayatımıza hakim olan Allah'ın kitabı hakem olsun. Kitap ne demiş-se, nasıl yapmamızı istemişse öylece kabul edelim. İşte din budur zaten.

Allah'ın bizden istediklerini fert planında peygamberimiz, toplum planında sahabe nasıl uygulamışsa onu din kabul edip aynen uygulamaya çalışan kişi dindardır. İşte gelin Allah'a, gelin Allah'ın kitabına denilince, yâni Allah'ın istediklerini peygamber örnekliğinde anlamaya, kabul etmeye, uygulamaya deyince bu tür insanlar:

Onlardan bir grup senden yan çizerler, tevella edip sıvışırlar diyor Rabbimiz. İşte şu anda böyle insanların köşe bucak Allah'ın kitabına çağıranlardan kaçtıklarını görüyoruz. Peki suçun ne senin? Niye kaçıyorlar bu insanlar senden? Eh tabii sen onları kitaba çağırdın. Sen onlara gelin Kur'an okuyalım dedin. Suçun bu işte. Sen gelin problemleri Kur'an'la çözelim dedin. Sen kitaba gidelim dedin. Peki Tevrat'a, İncil'e, Kur'an'a inandığını iddia eden o adam ne yapıyor? O diyor ki hayır ben problemleri babamla, Hocamla, Abimle, Şeyhimle, efendimle, büyüğümle çözerim. Yazarımla, çizerimle çözerim. Yahut

tâğut'un mahkemesiyle çözerim diyor. Peki hani az evvel kitap diyordun? Tevrat, İncil, Zebur, Kur'an, Allah, peygamber filân gevelîyordun? Ne oldu o sözlerin?

Eh kitabı anladık, saygı değerdir, hürmet ederiz, ara sıra teberruken okuruz onu. Peygamberi de anladık, hürmete lâyık birisidir, bazen bazen salavat gönderir, arada bir ziyaret eder, toprağını öperiz. Adı anılınca elimizi kalbimize koyarız ve şöyle bir saygı ihraz ederiz. Ama hayatımı düzenlemeye gelince, problemlerimi çözmeye gelince benim başka Rablerim var, başka efendilerim var, benim büyüğüm var, benim efendim var, benim şeyhim var, benim yazarım, çizerim var, benim emirim, amirim var, benim sözünü dinleyeceğim ve problemlerimi kendisine arz edeceğim birilerim vardır diyor. Nisâ sûresinde de böyle davrananların halis münafık ve kâfir olduklarını an-latıyor Rabbimiz.

Bu âyet hep başkalarını değil bizi anlatıyor. Kendimizi bir sorgulayalım. Kitaba çağrıldığımız zaman acaba biz ne yapıyoruz? Biz ne âlemdeyiz kitapla beraberlik konusunda? Kitabın hayatımızda hak emliği konusunda ne âlemdeyiz? Yoksa bizler de fikir planında tamam, konuşmaya gelince tamam kitap sünnet, okunmalı, anlaşılmalı, kitapsız sünnetsiz olmaz diyoruz da bunu eyleme dönüştürüp gerçekleştirme planında tüyüyor muyuz? İman planında, iddia planında tamam da, amel planında yan mı çiziyoruz? Hayatımızın kaçta kaçı kitap kaynaklı? Allah için bir düşünelim ve gayrete gelelim inşallah.

Dün peygamber onları Allah'ın kitabına çağırmıştı. Bugün biz de insanları Allah'ın hükmüne, Allah'ın kitabına, Allah'ın yasalarına ve peygamberin pratikte uygulamalarına çağırırken, bu insanlar müslü-manız dedikleri halde, eğer buna razı olmazlar da başka başka Rabler, başka başka hayat tarzları, başka başka yasalar, başka başka hayat programları arayışları içine giriyorlar, başkalarının kanunlarını uygulamadan yana bir tavır sergiliyorlarsa kesinlikle bilelim ki onlar da münafıklardan olacaklardır.

Peki acaba bu insanlar niye böyle davranırlarmış? Ben kitap ehliyim, benim de bir kitabım var, ben Allah'a da, Allah'ın elçilerine de, Allah'ın kitabına da, Allah'ın kitap ve peygamber göndererek benim hayatıma karıştığına da inanıyorum diyen bu insanlar acaba niçin kitaba müracaat etmeden bir hayat yaşayabiliyorlar? Acaba niye hayatlarına kitabı karıştırmak istemiyorlar? Bu cesareti nerden alıyorlar? Diyorlar ki adamlar: Tamam bu kitap belki Mûsâ (a.s) döneminde değerliydi. Muhammed (a.s) döneminde bu kitap belki pek çok

problemleri çözmeye yetiyordu. Ama bizler şu anda o dönemde yaşamıyoruz ki. Bizim devrimiz değişti. Yaşadığımız dönem çok farklıdır. Artık bu kitabın bizim problemlerimizi çözmesi mümkün değildir diyorlar ve bir de bundan sonraki âyette anlatıldığı gibi şöyle düşünüyorlar:

24. "Bu, onların: "Bize ateş sadece sayılı birkaç gün değecektir" demelerindendir. Uydurup durdukları şeyler, onları dinlerinde yanıltmıştır."

İşte bu adamların bu cüretlerinin, bu yamukluklarının sebebi budur. Diyorlar ki bize cehennem ateşi sadece sayılı birkaç gün dokunacaktır. Bizler sadece sayılı birkaç gün cehenneme uğrayacağız o kadar. Ondan sonra doğru cennete gideceğiz. İşte yedi gün, kırk gün diyorlar. Hz. Mûsâ (a.s) ın Tura vahiy almaya gidip de Onun yokluğu döneminde buzağıya tapındıkları bir süre kadar cehenneme şöyle bir uğrayıp, merakları izale olduktan sonra direk cennete gideceklerine inanıyorlar.

Öyle değil mi ama? Yahudiler, âlimler, din bilenler, din konusunda, vahiy konusunda tüm civar kabilelerin önderleri olan bu insanlar cennete gitmeyecekler de şu ümmî, şu cahil, şu hayrı şerri bilmeyen, şu dini onlardan öğrenen, şu siyaset konusunda kendilerine muhtaç olan insanlar mı gidecekler yâni? Şu halk kesimi, şu bizim kendilerine yol gösterdiğimiz, şu bizim kendilerini yönettiğimiz insanlar mı gidecekler cennete? diyorlar. Eğer bugün dünya üzerinde onları biz yönlendiriyorsak, onlara biz yol gösteriyorsak, hattâ cennetin pasaportunu, cennetin olurunu bile onlara şu anda biz veriyorsak, elbette öbür tarafta da biz önde olacağız diyorlar, kendilerini garanti cennetlik görüyorlar.

Öyle ya, hocalar, din adamları, papazlar, keşişler, kardinaller dururken başkaları mı girecekti cennete? Hem Allah'ın bilgisine sahip ol, hem kitap bilgisine sahip ol, hem hoca ol, hem kitapla para kazan, hem kitapla amel etme, hem kitabın âyetlerini bilmeyenlere anlatma, hem onları az bir pahaya sat, kitabın âyetlerini keyfine göre tahrif edip değiştir hem de cenneti bekle. Bizde de var böyleleri, hem de pek çok. Bizler âlimleriz, bizler hafızlarız, bizler din bilenleriz, bizler kitap yazanlarız, bizler filân grubun üyeleriyiz, bizler falan zatın müritleriyiz, bizler Allah'ın has kullarıyız. Bizler direk cennete gideceğiz. Allah bizleri de koymayacak da cennetine sığırları mı koyacak? Bizden daha lâyık kim var cennete?

Hattâ kabir sualimize bile filânlar cevap verecektir diyenler. Kendilerini

mutmain görenler bizde de pek çok Allah korusun. Sanki Allah'la aralarında bu konuda bir sözleşme yapmışlar gibi, sanki Allah'tan bu konuda bir garanti almışlar gibi niye yaksın da Allah bizi? diyorlar. Bizler O'nun has kullarıyız, sevgili kullarıyız diyorlar. Bizler La İlâhe İllallah dedik. Ömrümüzde işte birkaç namaz da kıldık, zaman zaman oruç da tuttuk, arada bir mevlit falan da dinleyip okuttuk, türbeleri ziyaret edip yatırlara mumlar da diktik, dedemiz hocaydı, babamız hacıydı gibi kimileri de kendilerince bir savunma mekânizması geliştirerek tatmin olmaya çalışıyorlar. İşte gerek dünkü ve bugünkü yahudilerin, gerek hıristiyanların, gerekse bizim yerli yahudi ve hıris-tiyanların kendi kendilerine uydurdukları bu savunmaları maalesef onları dinleri konusunda aldattı.

Lâ İlâhe illallah diyenleri Allah affedecektir ama kendisine şirk koşanları asla affetmeyecektir. Allah kitabında ancak kendisine şirk koşmadan ölenleri affedeceğini bildiriyor. Bir ömrü kendisi için yaşayanları, kendisinden başka Rab ve İlâh tanımayanları, Allah'ın kitabını kitap olarak tanıyıp o kitaba göre hareket edenleri, peygamberi örnek alıp onun gibi olma kavgası verenleri affedeceğini bildiriyor. Böylece bir hayat yaşayan, Allah'a Allah'ın istediği gibi iman edip kulluk yapma hedefinde olan mü'minlerin günahları çok da olsa, Allah onları bağışlayacağını haber veriyor.

Ama yaşadığı hayatta Allah'ı devre dışı bırakan, kitabı örten, kitabı gündemine almayan, evlenmesine-boşanmasına, yemesine-içmesine, giyimine-kuşamına, kazanmasına-harcamasına, hukukuna-ekonomisine, gecesine-gündüzüne Allah'ı karıştırmayan, peygamberi yok farz eden, peygamber örnekliğinden uzak kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde yaşayanları Allah'ın affedeceğine dair ne Tevrat'ta, ne İncil'de, ne Zebur'da, ne de Kur'an'da bir tek âyet, bir tek işaret yoktur. Allah bu konuda kimseye açık bir çek vermemiştir.

Şimdi böyle diye dursunlar, böyle kendi kendilerini avuta dur-sunlar. Ama:

25. "Geleceğinden şüphe olmayan günde, onları topladığımız ve haksızlık yapılmayarak herkese kazandığı eksiksiz verildiği zaman, nasıl olacak?"

Gerçekleşeceği konusunda zerre kadar bir şüphe olmayan kıyâmet gününde, hesap kitap gününde, her şeyin açığa çıkıp ortaya döküleceği, herkesin tıraşlarının gözlerinin önüne ineceği bir günde onların hali nice olur? Nasıl olur onların halleri? Öyle bir gün ki Allah onların hepsini toplayacak. Herkes

inancının, düşüncesinin, eyleminin, amellerinin, yaşadığı hayatın karşılığıyla buluşacak. Ne olacak o gün bu insanların halleri? Şimdi sevinsinler, avunsunlar bakalım.

Ben de müslümanım, bizler de müslümanız, bizler de zaman, zaman namaz kılıyoruz, zaman zaman oruç tutuyoruz. Bizden daha iyi kim var dedikleri halde kitaptan ve peygamberden uzak bir hayat yaşayanlar. Ben Îsâ (a.s)'ın mü'miniyim, ben İncil'e inanıyorum. Ben Mûsâ (a.s)'ın mü'miniyim, ben Tevrat'a iman ediyorum. Ben Muhammed (a.s)'ın mü'miniyim, peygambere saygı duyuyor, Kur'an'a hürmet ediyorum deyip de ne kitapla ne de peygamberle diyalog kurmadan bir hayat yaşayanlar düşünsünler bakalım o gün ne yapacaklar? Kime gidecekler? Nasıl kurtulacaklar? Unutmamalıyız ki o gün yetki sadece Allah'a aittir. Çünkü mülkün sahibi Allah'tır. Allah'tan başka hiç kimse hiç kimseye yardım edip kurtaramayacaktır. Herkes bu dünyada ne yapmışsa, nasıl amel işlemişse, nasıl bir hayat yaşamışsa onunla değerlendirilecek ve hiç kimseye kıl kadar zulmedilmeyecek, hakkı zayi edilmeyecektir. Öyleyse ey peygamberim sen de ki:

26. "Ey Muhammed, de ki: "Mülkün sahibi olan Allah'ım! Mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden çekip alırsın; dilediğini Azîz kılar, dilediğini alçaltırsın; iyilik elindedir. Doğrusu Sen, her şeye Kâdirsin."

Ey Allah'ım! Ey mülkün sahibi olan Allah'ım! Ey göklerde ve yerde mülk olarak ne varsa hepsinin sahibi, hepsinin Mâliki olan Allah'ım! Göklerde ve yerdeki her şeyi ve herkesi yoktan var eden, her şeyin ve herkesin boynundaki iplerin ucu elinde olan Allah'ım! Göklerde ve yerde canlı-cansız ne varsa hepsi kendisinin mülkü olan Allah'ım! Göklerde ve yerdekilerin tasarrufu, egemenliği elinde olan Allah'ım!

Mülkün sahibi olarak, mülke egemen olarak sen onu dilediğine veren, dilediklerinden de zorla onu söküp alansın. Dilediklerini azîz, dilediklerini de zelil edensin. Hayır tümüyle senin elindedir. Sen her şeye kâdirsin.

Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin mülkü Allah'a aittir. Herkes ve her şey O'nun hükümranlığı altındadır, O'nun hâkimiyeti altındadır. O Allah Mâliktir ve her şey O'nun mülküdür. Gerçek Mâlik, gerçek sahip O'dur. O'nun mülkünün yanında başkasının mülkü yoktur. Göklerde ve yerde olan tüm varlıklar mülktür, Allah'ın mülküdür. Mülk olan kulların Allah'la ilişkisi, mülkün sahibiyle ilişkisi gibidir. Kölelerin efendiyle ilişkisi gibidir. Mülk tümüyle Allah'ın olunca, o mülk konusunda söz sahibi de sadece Allah'tır. Mülk

olanın Mâlik olana hesap sorma hakkı olmadığı gibi, O'na itiraz edip yasalarının dışına çıkması da mümkün değildir. Mülk ve saltanat, egemenlik ve hâkimiyet Allah'a aittir.

Mülkünü, saltanatını dilediğine verir, dilediğinden zorla çekip alır. Dilediklerini azîz edip baş yapar, dilediklerini zelil edip ayaklar altında süründürür. Dilediğini galip getirir, dilediğini mağlup eder. Dilediğini üstün getirir, dilediğini alçaltıp zelil eder. Dilediklerine bu dünyada yetki verir, imkân verir, saltanat verir, dilediklerini alçaltır. İzzeti kendisinde görenleri azîz kılar, izzeti başka yerlerde arayanları da zelil kılar.

Madem ki mülk Allah'ındır, mülkü konusunda söz hakkı ve yetkisi sadece Ona aittir, öyleyse geçici olarak bu dünyada, bu mülk üzerinde kendilerine yetki verilenler zannetmesinler ki bu yetki daimidir. Zannetmesinler ki bu hayat, bu dünya daimidir. Mülkün sahibinin bir imtihan gereği, bir hikmeti gereği geçici ve sınırlı olarak mülkü üzerinde verdiği yetkiler, dünya mülk ve saltanatları hiç kimse için ebedî değildir, bâkî değildir. Bir gün gelecek bu mülk ellerinden alınacak, herkes ve her şey fâni olacak, her şey helâk olacak ve sadece Allah'ın vech-i bâkî kalacaktır. Göklerin ve yerin mülküne sadece Allah varis olacaktır.

Daha önceki derslerimizde anlattık, mülk Allah'ındır demek, o mülkte söz sahibi Allah'tır demektir. Öyleyse varlığımız konusunda, bedenimiz konusunda, aklımız-fikrimiz konusunda, bilgimiz, çevremiz, kredimiz konusunda, malımız-mülkümüz konusunda, gecemiz-gündüzümüz konusunda, hâsılı tüm hayatımız ve sahip olduklarımız konusunda söz sahibi Allah'tır. Bu bedende, bu uzuvda, bu evde, bu malda, bu şehirde, bu ülkede, bu mektepte, bu iş yerinde söz hakkı benimdir. Benim dediğim olur. Benim yasalarım, benim yönetmeliklerim, benim kurallarım geçer demeye hiç kimsenin hakkı ve selahiyeti yoktur.

Çünkü unutmayalım ki bu mülk, bu hayat ve sahip olduğumuz her şey bir gün elimizden alınacak. Şimdi bu gerçek ortadayken, kimse buna karşı gelemezken nasıl oluyor da insan oğlu bu mülk benimdir, istediğim gibi o mülkte tasarrufta bulunabilirim diyebilir? Nasıl oluyor da bu mülkte istediğim gibi hareket edebilirim, istediğim gibi yaşayabilirim diyebiliyor? Nasıl oluyor da mülkün sahibinin yasalarını reddederek bir hayat yaşayabiliyor? Nasıl oluyor da mülkünü kullandığı Rabbini reddedebiliyor? Bunu anlamak gerçekten çok zordur.

Evvelki gün bu mülk birilerinindi. Dün bu mülkte bir başkaları vardı. Hani nerede onlar? Niye bırakıp gittiler bu mülkü? Yarın bizler de bırakıp gitmeyecek miyiz? Evet Allah dilediklerine verir o mülkünü. İşte vermiş, şu anda bizler yaşıyoruz. Ama unutmayalım ki yarın bizden de alacak. Onu bize verenin yolunda kullanmak, mülkün sahibinin istediği bir hayatı yaşayarak imtihanı kazanmak zorunda olduğumuzu bir an bile hatırımızdan çıkarmamalıyız.

Bakın mülke sahip olanın, mülke egemen olanın Allah olduğunu hâlâ anlayamadıysanız, alın size bir kaç delil:

27. "Geceyi gündüze, gündüzü geceye geçirirsin; ölüden diri, diriden ölü çıkarırsın; dilediğini hesapsız rı-zıklandırırsın."

Rabbimiz böyle de dememizi istiyor. Sen geceyi gündüze, gündüzü de geceye geçirensin ya Rabbi. Geceyi gündüze katan, gündüzü geceye katansın. Geceyi gündüzün üzerine geçirmek, gündüzü de gecenin üzerine kapatmak sûretiyle, geceden gündüzü, gündüzden geceyi yarıp çıkarmak sûretiyle bizim hayatımızın devamını sağlayansın ya Rabbi. Geceyi de gündüzü de yaratan, Geceyi de gündüzü de buyruğuna boyun büktüren, geceye de gündüze de egemen olan sensin ya Rabbi. Gece de gündüz de senindir ya Rabbi.

Peki gece ve gündüz Rablerinin emirlerine boyun bükmüşlerken, Allah'ın yasalarına teslim olmuşlar ve sadece O'nu dinliyorlar-ken siz kime teslim oluyorsunuz? Sizden milyarlarca kere daha büyük olan bu varlıklar Allah'a boyun bükmüşlerken, Allah'ı dinliyorlarken, hayat programlarını Rablerinden alırlarken, bir an bile Rablerine isyan etmeden O'na kulluk yapıyorlarken siz kimi dinliyorsunuz? Siz kime kulluk ediyorsunuz? Siz hayat programlarınızı kimden alıyorsunuz? Bütün bu varlıklar Allah'ınken siz kiminsiniz?

Öyleyse yaratan da O'dur yarattığının hayat programını belirleyen de O'dur. Yaratan da Rab da O'dur. Hani var mı O'ndan başka böyle yaratıcı birileri? Geceyi gündüzü yaratan, geceye gündüze söz geçiren, güneşe, aya ve yıldızlara hükmedebilen birileri var mı? Varsa onlara da kulluk edin. Onlara da minnet duyun, onların arzularını da yerine getirin. Halbuki Allah'tan başka hiç kimsenin bu konularda gücü ve kuvveti yoktur.

Gece ve gündüz âyetini bir düşünün. Gece ve gündüz insan gücünün, insan egemenliğinin, insan krallarının insan meliklerinin ulaşamadığı iki âyet. Haydi her şeyin hakimi biziz diyenler, egemenlik hakkı bizdedir diyenler, söz sahibi

olarak kendilerini görenler müdahale etsinler geceye, müdahale etsinler, söz geçirsinler gündüze. Bazen geceyi, bazen gündüzü uzatsınlar bakalım. Yapabilirler mi bunu? Geceyi ya da gündüzü bir saniye bile yerinden oynatabilirler mi? Geceye ve gündüze söz geçirebilirler mi?

Ya Rabbi sen ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkaransın. Tıpkı gündüzü geceden söküp çıkardığın gibi, geceyi gündüzden çıkardığın gibi ölüyü de diriden, diriyi de ölüden çıkaransın. Şu gördüğümüz mevcudatı, şu dirileri yokluktan çıkaran, yokluktan yaratansın. Toprağın altına atılan o kupkuru taneyi, çekirdeği, tohumu yaran, çatlatan ve ölüden hayat fışkırtan Allah'tır. Ölü bir tohum, ölü bir çekirdek Rab-bimizin emri ve izniyle ölülüğünü kaybediyor ve ondan diri çıkarılıyor. Söyleyin bakalım Allah'tan başka bu küçücük çekirdekten hem de ölü bir çekirdekten böyle hayat fışkırtan başka birileri var mı? Allah'tan başka hayat konusunda söz sahibi birileri var mı? Ana rahmine atılan ölü bir spermadan diri çıkaran Allah'tır. Söyleyin bakalım, böyle küçücük bir spermanın içine koskoca bir insan yerleştirebilecek, böyle bir ölüden diri bir insan çıkarabilecek Allah'tan başka birileri var mı? Bir tek ölü çekirdeğin içine tonlarla meyveyi yerleştirebilecek birileri var mı?

Ölü olan şu toprağa rahmetini göndererek o kupkuru toprağı titreten, kabartan, canlandırıp hayat için harekete geçiren Allah'tır. Ölü iken İndirdiği yağmurla toprağı dirilten, veya ölü bir insandan diriyi çıkaran, diri bir insandan da ölüyü çıkaran Allah'tır. Yâni kâfirden mü'mini mü'minden de kâfiri çıkaran Allah'tır. Meselâ Nuh (a.s) gibi bir diriden Kenan gibi bir ölüyü, veya Azer gibi bir ölüden İbrâhim gibi bir diriyi çıkaran Allah'tır.

Veya ölü bir cahiliye toplumundan melekleri bile geride bı-rakacak sahabe toplumu gibi dirileri çıkaran Allah'tır.

Zekeriya (a.s) gibi yüz yaşını aşkın birinden üstelik de kısır bir hanımdan Yahya (a.s) gibi bir diri çıkaran Allah'tır. Veya işte bir zamanlar yok iken var edilen bu mevcudatı yokluktan varlığa çıkaran Allah'tır. Ölüyken, yokken yeryüzünde, hayat sahnesinde var edilen tüm mevcudatı yokluktan var eden Allah'tır. Varlıklar, insanlar, semalar, arz, güneş, ay, yıldızlar bunların hiçbiri yoktu da, yokları var etti Rab-bimiz. Ve bu var olanları da sonunda öldürecek olan, dirilerden ölüler çıkaracak olan da Allah'tır. Yâni sonunda bu hayatı bitirecek olan da Allah'tır. Ölüm de dirim de Ona aittir.

Ve sen dilediğini hesapsız rızıklandıransın ya Rabbi. Rızık konusunda da yetkili sadece Allah'tır. Dilediğine bolca verir, dilediklerine de kısıverir. Çünkü

O her şeyi bilendir. Kime ne kadar vereceğini, kime ne kadar kısacağını bilendir. Rızkı takdir eden Odur. Hikmet sahibidir O. Hikmeti gereği yapar bu taksimi. O'nun ilmi her şeyi kuşattığı için bir kulu için zenginliğin mi hayırlı, yoksa fakirliğin mi? Onu en iyi bilen O'dur. Bol vermesinde de az vermesinde de mutlaka bir hikmet ve hayır vardır.

Öyleyse bu konuda ona akıl vermeye, ona yol göstermeye gerek yoktur. Ya Rabbi bana şu kadar vermeliydin! Beni şununla imtihan etmeliydin! Ben buna lâyıktım! Beni şununla imtihan etseydin ben mutlaka imtihanı kazanırdım! Diyerek ona karşı gelmenin anlamı yoktur. Çünkü kime ne kadar vereceğini çok iyi bilendir Rabbimiz. Sonra rızık konusunda endişeye de gerek yoktur. Rabbimiz tüm varlıkların rızkını veren ve bunu teminat altına alandır. Bana ayırdığını yanlışlıkla hiç bir zaman başkalarına vermeyecek kadar bilgi ve hikmet sahibi, başkalarına ayırdığını da, sadece gündüz değil geceleri de çalışıp ça-balasam da asla bana vermeyecek kadar âdil bir Allah'tır o.

Madem ki mülkün sahibi Allah'tır, mülk O'nundur, mülkünü dilediklerine veren, dilediklerinden zorla söküp alan odur. Madem ki dilediklerini Azîz eden, dilediklerini başlara taç yapan, dilediklerini zillete mahkum edip yerlerde süründüren O'dur. Madem ki yaratan ve öldüren, hayatın da ölümün de sahibi, ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkaran O'dur. Tüm rızıklar O'nun elindedir. Herkesin rızkını veren ve teminat altına alan O'dur. Madem ki rızık konusunda tüm insanlar ona muhtaçtır, o halde bu insanlar neden Rablerini bırakır da O'nun berisinde kendilerine Rabler ve velîler bulmaya çalışırlar? Neden Rablerinin kendileri adına gönderdiği hayat programından yüz çevirirler de kendileri gibi âciz, rızka muhtaç insanların kanunlarına itaatten yana olmaya çalışırlar? Neden hayat programları konusunda Rablerinin hük-müne müracaat etmezler? Neden Rablerinin kitabına başvurmazlar da başkalarının hükümlerine baş vururlar.

Öyle değil mi? Rızık konusunda O'na yönelen bu insanlar, O'-nun arzında yaşayan, O'nun havasını tüketen, O'nun suyundan isti-fade eden, O'nun arzında yaşayan, O'nun verdiği azaları kullanan bu insanlar hayat programı konusunda neden O'nunkinden yana olmuyorlar? Neden O'nun kitabından habersiz yaşamaya çalışıyorlar? O'-nun peygamberiyle diyaloga yanaşmıyorlar? Yoksa bu insanlar Allah'ın velâyetini kabul etmiyorlar mı? Yoksa kendilerine Allah'tan başka velîler mi buldular? Yoksa Allah'ı ve Allah yolunun yolcusu mü'min-leri bıraktılar da kâfirleri dost ve velî mi edindiler? Hayır hayır:

28. "Mü'minler, mü'minleri bırakıp kâfirleri dost edinmesinler; kim

böyle yaparsa Allah katında bir değeri yoktur, ancak, onlardan sakınmanız hali müstesnadır. Allah sizi Kendisiyle korkutur, dönüş Allah'adır."

Mü'minler mü'minleri bırakıp da kâfirleri kendilerine velî edinmesinler. Mü'minler kendileri gibi iman etmiş mü'minleri bırakıp da kâfirleri kendileri adına karar verecek velâyet makamına, vilâyet makamına getirmesinler. Kâfirlerden idareci edinmesinler. Kâfirler karar verip, kâfirler kanun yapıp, müslümanlar da kendilerinden olmayan bu kâfirlerin yaptıkları kanunları uygulamaya kalkmasınlar. Eğer mü'min-ler böyle yaparlarsa, mü'minleri bırakır da kâfirleri idare mekânizma-larına getirirlerse o zaman onların Allah katında en ufak bir değerleri kalmamıştır, ve Allah'ın yardımını da kaybetmişlerdir diyor Rabbimiz.

Velî, vali, velâyet, vilâyet bu anlamadır. Çünkü vali karar verecek ve müslümanlar da kendileri adına bu valinin verdiği kararı uygulayacaktır. Öyleyse mü'minlere velî olacak, vali olacak, idareci olacak insanların mutlaka mü'minlerden olması emrediliyor. Âyet-i Kerimeden anlıyoruz ki Mü'minler hiç bir zaman kendileri gibi inanmış mü'-minleri bırakarak kâfirleri kendilerine velî seçemezler. Hiçbir zaman mü'minleri bırakıp kâfirlerle dost olamazlar, kâfirlerle dostluk kura-mazlar. Çünkü mü'minlerin velîleri, mü'minlerin dostları Allah'tır. Allah mü'minin dostudur, mü'min mü'minin dostudur. Allah mü'minlerin velîsidir, mü'minler de Allah'ın evliyasıdır. Öyleyse mü'minler mü'min-lerin dostudur, velîsidir, sırdaşıdır, birbirlerini Cehennemden koruyup cennete kazandırıcısıdır.

Ey müslümanlar, yaşadıkları küfür içindeki bir hayatın kendilerine cehennemi kazandırdığının kesin farkında olan ve zaten dünyada da cehennemi bir hayatın sahibi olduklarının mutlak bilincinde olan ve sizleri de ne yapıp yapıp kendi cehennemlerine çağıran, kendi cehennemi hayatlarına ortak edip müsavi olmak için çırpınan bu kâfirleri dost kabul etmeyin. Onların yoluna, yörüngesine girmeyin. Onların düşüncelerine, onların anlayışlarına kapılıp, onların girdikleri girdaplara düşüp, onların kendilerini kaybettikleri anaforlara kapılıp tıpkı onların hayatlarını kaybettikleri gibi, hüsrana mahkum olup dünyalarını da âhiretlerini de yitirdikleri gibi sakın sizler de dünyanızı ve âhire-tinizi kaybetmeyin. Bu tehlikeyi çok iyi bilen Rabbimiz ısrarla bu konuda bizi uyarmaktadır.

Kâfirlerle dostluk, velâyet ilişkisi haramdır. Allah'ı ve Allah'ın dostları,

Allah'ın velîleri olan mü'minleri bırakıp da kâfirlerin hepsine ister yahudi olsun, ister hıristiyan olsun, ister müşrik ya da ateist olsun fark etmez velâyetle yaklaşan, onların velâyetleri altına giren, onların aldıkları kararları uygulamadan yana bir tavır sergileyen insan-ların imanları nifaka dönüşüyor, Allah'a teslimiyetleri değerini kaybediyor ve Rabbimizin bu beyanıyla bu insanlar Allah'la ilişkilerini koparıyorlar. Çünkü Allah düşmanı kâfirlerin velâyetini kabul etmek, onlarla birlikte oturup kalkmak, onların İslâm'a ve müslümanlara saldırılarında onların yanında olup onları desteklemek, kâfirlere içten içe sevgi beslemek imanla asla bağdaşmaz.

Çünkü Allah'a bağlılık imandır. Allah'ı velî ve dost kabul etmek imandır. Allah'ın velâyeti altına girip tüm hayatında O'nun kararlarını uygulamak imandır. Allah'a iman eden, Allah'ın koruması altına giren mü'minlerle dostluk kurmak, onlarla velâyet ilişkisi içine girmek imandır. Bu gerçeklerden hareketle bir mü'minin dünya işlerinde, bireysel, sosyal, ailevi, toplumsal, ekonomik, siyasal hayatında, âhirete müteallik işlerinde, yâni hayatının tüm alanlarında kendisiyle ilgili tüm problemlerinde bir dostluk, bir velâ ilişkisi içine girecekse, birileriyle birlikte hareket edecekse, birileriyle istişare edecek, birilerinin kararına başvuracaksa, birilerinden akıl danışacaksa, kendisine velî olarak, dost olarak ancak ve ancak Allah dostluğuna ehil müminleri seçecektir.

Mü'minleri sevecek, mü'minleri dost bilecek, mü'minleri velî bilecek, mü'minlere bağımlı olacak, mü'minlerin derdini, tasasını kendi tasası, sevincini kendi sevinci, başarısını kendi başarısı bilecektir. Tüm işlerini, tüm hayatını, siyasetini, ekonomisini, eğitimini, sosyal ve bireysel hayatını, aile hayatını mü'minlere göre düzenleyecek, hesabında mü'minler olacaktır. Müslüman izzet ve şerefi müslümanlarda ve müslümanlarla birliktelikte görecektir. Değilse Allah korusun birtakım basit dünyevî hesaplarla, birtakım basit menfaat kaygılarıyla bir müslümanın mü'minleri bırakarak kâfirleri dost edinmesi, hayatını onlar kaynaklı yaşaması asla düşünülemez. Ancak şu müstesnadır:

Ancak kâfirlerden ittika etmeniz onlardan korkmanız müstesnadır. Yâni eğer kâfirlerden korkuyorsanız, onlardan kendinize, canınıza, malınıza bir zarar gelmesinden, zararlarından, zulümlerinden, tehlikelerinden çekiniyorsanız, o zaman da o kâfirleri kalben velî ve dost bilmemek kayd u şartıyla, velî ve dost olarak kalben Allah'ı ve mü'minleri kabul etmek kayd u şartıyla geçici olarak onlara dost görüntüsünde bulunmanızı Allah affetmektedir.

Arkadaşlar, Nahl sûresinde de aynı konu anlatılır. Bakın orada da Rabbimiz

şöyle buyurur:

“Gönlü imanla dolu olduğu halde, zor altında olan kimse müstesna, inandıktan sonra Allah'ı inkâr edip, gönlünü kâfirliğe açanlara Allah katından bir gazap vardır; büyük azap da onlar içindir.”

(Nahl 106)

Adamın kalbi imanla dopdolu olduğu halde Allah’ı inkâra zorlanmışsa, Allah bunu affedecektir. Kalbinde iman var, kalbinde Allah’a ve peygambere imanı var, güveni var, Allah’a, peygambere ve mü’minlere sevgisi var, bağlılığı varsa bu müstesnadır diyor Rab-bimiz. Böyle olanlar müstesnadır, ama kim de Allah’a iman ettikten sonra kalbini kâfirlere açarsa onlar için Allah katında bir azap vardır. Bu âyete ilk muhatap olan kişi İslâm tarihinde Ammar İbni Yasir’di. Ammar kâfirler tarafından inkâra zorlanmış, gözlerinin önünde babası, anası şehid edilmiş. Geliyor Rasûlullah efendimizin huzuruna. Allah’ın Resûlü ona Allah ve Resûlüne inanıp inanmadığını sorar. Bakar görür ki Ammar’ın kalbi baştan aşağıya iman doludur. Bunun üzerine buyurur ki: “Ammar! Eğer tekrar zorlanırsan tekrar dönebilirsin.” Evet böyle bir durumda:

Allah sizi kendisiyle korkutuyor. Çünkü Allah korkulmaya herkesten daha lâyıktır. Ve unutmayın ki dönüş Allah’adır. Dönüşünüz Allah’adır. Sonunda Allah’a dönecek ve Ona hesap ödeyeceksiniz. İşte Rabbimizin din anlatış modeli budur. Kendimi tanıttım, kitabımı, peygamberimi tanıttım, kulluğu tanıttım, cenneti ve Cehennemi tanıttım. Buyurun artık sonucuna kendiniz katlanmak kayd u şartıyla, ödeyeceğiniz hesabın şuurunda olarak dilediğinizi yapın.

29. “İçinizde olanı gizleseniz de açıklasanız da Allah onu bilir. Göklerde olanları da, yerde olanları da bilir. Allah her şeye Kâdirdir de.”

İçinizde olanları, kalplerinizde, sadırlarınızda olanları, niyetlerinizde olanları gizleseniz de açığa vursanız da Allah bilmektedir. Sadece kalplerinizdekileri değil, göklerde ve yerde ne varsa hepsini bilir Allah. Yâni kâfirleri velî ve dost kabul eden bir kimsenin rıza sonucu mu, yoksa bir zorlanma sonucu mu olduğunu, kâfirlerle dostluk içinde olan kişinin kalbinde imanın olup olmadığını, o kalbin kendisine, elçisine, dinine imanla mı, yoksa başka şeylerle mi dolu olduğunu Allah bilmektedir. Öyleyse hiç kimse Allah’ı kandıramaz.

30. “Her kişinin yaptığı iyiliği ve yaptığı kötülüğü, ki kendisiyle o kötülük arasında uzun bir mesafe olmasını diler hazır bulunacağı günü bir düşünün.

Kullarına karşı şefkatli olan Allah size kendinden korkmanızı emreder."

O gün herkes amelleriyle, amellerinin sonucuyla karşı karşıya gelecek, amellerinin neticesini görecek. Herkes amelleriyle Allah'ın huzuruna çıkacak. Kim ne yapmışsa, nasıl ameller işlemişse, nasıl bir hayat yaşamışsa sonunda onunla karşılaşacak, onunla yargılanacak.

Dünyada kötü ameller işleyen, kötülüklerle Allah'ın huzuruna çıkan, kötülük taraftarı kişi, ister ki kendisiyle işlediği o kötülükler arasında uzun mesafeler olsun. İster ki o amellerle kendisi arasında ilişki kurulmasın. O ameller kendisinin olmasın. O amellerin hesabı kendisinden sorulmasın. Keşke bu amelleri dünyada ben işlemiş olmasaydım. Keşke bu amellerle benim aramda yıllar yılı mesafeler olsaydı. Keşke dünyada böyle bir hayatın sahibi olmasaydım. Uzak olsun o kötülükler kendisinden ister. Bu amellerle arasında yıllar yılı mesafeler olmasını ve bu amellere muttali olmamış olmayı ister. Keşke şu, şu amelleri işleyen ben olmasaydım. Keşke amel defterimde şunlar şunlar yazılı olmasaydı. Niye? Sen işlemedin mi onları? O küfür senin değil mi? O şirk senin değil mi? O yalanı sen söylemedin mi? O Kur'-an'ı sen metruk bırakmadın mı? O peygamberi kendisine karşı ilgisiz kalarak sen öldürmedin mi? Evindeki o kadını sen ihmal etmedin mi? Evindeki o çocukları kitap sünnet bilgisinden, kulluk bilincinden mahrum bırakarak, şeytan vahiylerinin eğitimine teslim ederek sen öldürmedin mi? Şu haramı sen yemedin mi? Şu kitapsız ve peygambersiz hayatı sen yaşamadın mı? Hayatından ve yaptıklarından niye kaçıyorsun ? Hani Nasrettin hocanın eşeği misali var ya. Eşeğin yolda kokladığı pislikleri bir torbaya toplayan hoca sonunda torbayı eşeğin boynuna takar ve der ki, al, bunu yemek zorundasın, çünkü sen kokladın ben topladım der.

Öyle değil mi? Biz kokluyoruz, melekler de topluyorlar. Biz işli-yoruz melekler de tespit edip yazıyorlar. Yarın hesap-kitap günü onlarla, kendi amellerimizle, kendi hayatımızla karşı karşıya geldiğimiz-de itiraz edip kaçmanın ne anlamı olacak? Madem ki yarın o kötülüklerden kaçacağız, öyleyse bugün kaçmalıyız onlardan. Bugün kesmeliyiz o kötülüklerle ilişkimizi. Bugün uzak tutalım o kötülüklerle aramızdaki mesafeyi. Öyle değil mi? Bugün kötü bir amelle, kötü bir hayatla, kötü bir ahlâkla, Allah'ın istemediği kötü bir tavırla, kötü bir konumla, Allah'a isyanla birlikte olmayalım. Unutmayalım ki yarın yaptıklarımızla karşı karşıya geleceğiz. Burada kötülükle beraber olanlar yarın orada da onları bulacak. Burada kötülüklerden uzak olanlar yarın orada da onlardan uzak olacak. Mezarda bile böyle kötülükten uzak yaşayan insanların

güzel amelleri güzel bir insan sûretinde kendisiyle beraber olacaktır.

Allah sizi kendisiyle uyarıyor, kendisiyle korkutuyor, kendisi konusunda, kendi hesabı kitabı konusunda, yargılaması konusunda uyanıklılığa dâvet ediyor. Yarın olacakları, başınıza gelecekleri bugünden size haber vererek sizi kendisine kulluğa çağırıyor. Çünkü O kullarına karşı Raûf ve Rahimdir. Sizi sizden daha çok düşünen, size sizden daha çok merhamet edendir.

31. "Ey Muhammed, de ki: "Allah'ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağış-lasın. Allah affeder ve merhamet eder."

Yine peygamber efendimize bir "gul" emri daha. Rabbimiz peygamberine şu sözü de söylemesini emrediyor: Ey mü'minler, ey iman iddiasında bulunanlar, eğer Allah'ı seviyorsanız, Allah'ı sevdiğinizi iddia ediyor, Allah'ı seviyor görüntüsü içindeyseniz, imanınız, iddianız, görüntünüz buysa o zaman bana tabi olun. Bana tabi olun ki Allah'a sevgi iddianız, Allah'a iman iddianız gerçek olsun. İşte Allah'a imanın ispatı, Allah'ı sevmenin delili budur.

Öyleyse ben Allah'a inanıyorum, ben Allah'ı seviyorum diyen kişi, sevdiği Allah'ın seçip, kendisi için kulluk modeli olarak gönderdiği elçisine tabi olmalıdır. Çünkü Allah'a imanın, Allah'ı sevmenin, Allah'a Allah'ın istediği, Allah'ın razı olduğu kulluğun, itaatin, teslimiyetin pratik örneği peygamberdir. Peygambere Allah'ın istediği şekilde inanmadan, onu kulluk örneği bilmeden, tüm hayatında ona tabi olmadan, onun yaşadığı hayatı yaşayıp, adım, adım onun yolunu takip etmeden, onun gibi Allah'a inanmadan, onun gibi Allah'ı sevmeden Lâ İlâhe illallah iddiası da boştur, Allah'a iman iddiası da, Allah'ı sevme iddiası da boştur.

Yâni bir kişi ben Allah'a iman ediyorum, ben Allah'ı seviyorum, ben Allah'a kulluk yapmak zorunda olduğumu biliyorum, ama Rabbi-me yapmam gereken bu kulluğun modelini, stilini ben kendim belirlerim. Bu konuda hiç kimseye, hiçbir örneğe ihtiyacım yoktur diyerek peygamberin örnekliliğini reddederse, onun ortaya koyduğu örnek kulluk hayatını reddederse, bu adamın günde milyar kere de tekrarlasa La İlâhe İllallah demesinin hiç bir anlamı yoktur. Çünkü Rabbimiz kullarına bir kitap, bir kulluk programı gönderirken unutmamalıyız ki, onu peygamberle göndermiş, peygamberi kullukta temel örnek kılmıştır.O bu konuda sanki form dilekçedir. Rabbimiz işte sizden istediğim kulluğun modeli peygamberdir, ona bakın ve öylece yaşayın buyuruyor. Eğer öyle olmasaydı çıkarırdı peygamberini devreden ve bu kitabını melekleriyle gönderirdi. Kitabını herkesin posta kutusuna atardı ve ey kullarım,

işte size indirdiğim kitabım elinizdedir, onu okuyun, anlayın ve uygulayın deyiverir olur biterdi. Gerçi şimdi birileri peygamberi posta memuru durumuna indirgeme kavgası veriyor.

Bugün kimileri Rasûlullah'ı devreden çıkararak kendi sosyal , ekonomik , siyasal hayatlarına, kendi zevk ü sefalarına çok rahat bir şekilde fetva bulabilmenin derdindeler. O zaman Kur'an'ı kendi istedikleri gibi yorumlayabilecekler, keyiflerine göre bir din yaşayabilecekler. Çünkü Kur'an genel nasslar ihtiva eder. O genel nassların pratikte uygulaması Rasûlullah'ın hayatındadır. Peygamberi devreden çıkardınız mı ortada ne Kur'an kalır ne din? Çünkü peygamberi devreden çıkardınız mı genel özellikleriyle bir din ortaya çıkacaktır ve insanlar bu dinle alâkalı kendi yorumlarını din kabul edecekler ve sanki Kur'an'ın pratiğiymiş gibi bir hayat yaşayacaklar. Sonra da insanları kendilerine, kendi anlayışlarına, kendi dinlerine çağıracaklar. Gelin bizim gibi olun, bizim gibi yaşayın diyecekler, gerçekten bu çok yanlış bir şeydir.

Öyle yapmayalım da, kendi yorumlarımızı, kendi anlayışlarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi bir kenara bırakalım da, kendimizi ve kendimiz gibileri bir tarafa bırakalım da Allah'ın onayladığı Rasû-lullah efendimizin, Kur'an'ın ve Rasûlullah efendimizin onayladığı öteki peygamberler örnekliliğinde, yine Allah ve Resûlünün onayladığı sahâbî örnekliliğinde bir hayat yaşayalım.

Çünkü unutmayalım ki elçinin varlığı kitaptan önceliklidir. Biz biliyoruz ki Allah pek çok peygamberler göndermiş ve onlardan pek çoğuna kitap ve sahifeler de vermemiştir. Demek ki bir Allah yasası olarak elçilerin varlığını kabul etmek zorundayız. Müslüman olarak bizim hayatımızda elçi olacak, kullukta örneğimiz olan bu elçi Allah'tan sözlü yahut yazılı vahiy alacak, bu vahyin nasıl anlaşılacağını, nasıl uygulanacağını, bu vahiyleriyle Allah'ın bizden nasıl bir kulluk istediğini Allah emri ve yetkisiyle insanlara duyuracak, uygulayacak, gösterecek ve insanların gözleri önünde pratik bir hayat sergileyecek, insanlar da o elçinin Allah'tan almış olduğu vahyin pratik örneğini görmüş olacaklar.

İşte böylece insanlar aynen örneklerinin yaptıklarını yaparak, onun gibi bir hayat yaşayarak Allah'a iman ederlerken, Allah'ı severlerken, Allah'ı Rab kabul ederlerken bu iddialarını ispat etmiş, gerçekleştirmiş olacaklar. Değilse peygamberi kulluk örneği kabul etmeden, onun pratik hayatını devre dışı bırakarak, sünnetini göz ardı ederek bir iman ve sevgi iddiası boş bir iddiadan öteye geçmeyecektir.

Demek ki peygamber efendimizin hayatı, onun sünneti, onun uygulamaları Kur'an'la özdeştir. Kitabı peygamberden, peygamberi de kitaptan ayırmak, kitapla peygamberin arasını açmak mümkün de-ğildir. Peygamberin sözleri, uygulamaları ve sünneti sadece kendisini ve kendi dönemini bağlar. Şu anda bizim elimizde Allah'ın kitabı var. Biz kitapla amel ederiz, bizi sadece kitap bağlar. Demek önceki âyetlerde de dediğimiz gibi Allah korusun peygamberi öldürmek anlamına gelecektir. Böyle düşünen sapıkları bir kenara bırakarak Allah'ın Resûlünü kendimize örnek kabul edelim. Hep onun gibi olmaya, onun gibi yaşamaya, onun gibi Allah'a inanmaya, onun gibi sevmeye, onun gibi kulluk etmeye, onun gibi yiyip-içmeye, onun gibi giyinmeye, onun gibi konuşup-yürümeye ve adım, adım onu izlemeye çalışalım. Gücümüz, imkânımız nisbetinde buna gayret edelim.

Onun sünnetini, onun uygulamasını bilemediğimiz veya bilip de gücümüzün yetmediği yerlerde de: Ya Rabbi, biz nefislerimize zul-mettik, ya Rabbi biz beceremedik, örneğin gibi olamadık, peygambe-rin gibi yapamadık, onun gibi cesur, onun gibi hasbi olamadık, onun gibi fedâkârlık yapamadık, onun gibi sana ve dinine şahitlik edemedik, onun gibi bir kul, onun gibi bir eş, onun gibi bir baba, onun gibi bir koca, onun gibi bir komutan, onun gibi bir yönetici olamadık. Örneğimize benzeme konusunda, örneğimize ittiba konusunda biz nefislerimize zulmettik, bizi affet ya Rabbi diyelim.

Sakın ha sakın şöyle diyenlerden olmayalım: Eh o bir pey-gamberdi. O Allah desteğinde bir elçiydi. Elbette Allah'a Allah'ın istediği kulluğu o gerçekleştirecekti. Biz onun gibi olamayız ki. Biz onun yaptıklarını yapamayız ki. Ya da, onun devri geçmiştir. Onun hayatı, onun yaşantısı o döneme ait bir yaşantıydı. Biz onun gibi asla olamayız, o kesinlikle bize örnek olamaz. Devir değişmiştir, şartlar farklılaşmıştır diyenlerden olmayalım inşallah.

Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun. Demek ki Allah sevgisi peygambere tebeiyetten geçiyor. Kim ki peygambere tabi oluyorsa o Allah'ı seviyor demektir. Tabi ki peygambere tabi olup onun izini takip etmek için de onu tanımak zorundayız. Onun sünnetini, onun uygulamalarını bilmek zorundayız. Elbette peygamber tanınmadan, hayatı bilinmeden ona tabi olunamaz.

Rasulullah efendimize tabi olma konusunda pek çok hadis vardır. Ben onlardan birkaç tanesini burada okuyayım inşallah.

Ebu Hüreyre (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (s.a.v.) ***"Yüz çevirenler dışında ümmetimin hepsi cennete girer-ler",*** buyurdu. Bunun üzerine, Ey Allah'ın elçisi cennete girmeyi kim istemez ki? Denildi. Peygamberimiz (s.a.v.)'de: ***"Bana itaat eden-ler cennete girer, bana karşı gelenler de cenneti istememiş demektir"*** buyurdu.

(Buhari, İ'tisam 2)

Cabir (r.a.)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: ***"Benim ve sizin durumunuz; ateş yakıp ta ateşine pervane ve çekirgeler düşmeye başlayınca onlara engel olmaya çalışan adamın durumuna benzer. Ben sizi ateşten korumak için eteklerinizden tutuyorum, siz ise elimden kurtulup ateşe girmeye çalışıyorsunuz."***

(Müslim, Fezail 19)

Âbis İbn-i Rabia (r.a) şöyle demiştir: Ben Ömer İbn-i Hattab'ın Hacer'ül Esved'i öptüğünü gördüm. O esnada diyordu ki: "Bilirim ki sen bir taşsın ne fayda verirsin ne de zarar. Eğer Rasulullah (s.a.v.)'ın seni öptüğünü görmeseydim ben de öpmezdim.

(Buhari Hac 50, Müslim Hac 251)

Bakın bundan sonra bir itaat emri daha geliyor.

32. "De ki: "Allah'a ve peygamberlere itaat edin. "Yüz çevirirlerse bilsinler ki Allah inkâr edenleri sevmez."

Tekrar de ki peygamberim, Allah'a itaat edin, peygambere itaat edin. Evet Rabbimiz kendisine itaatin yanı başında peygamberine itaat istiyor. Çünkü Allah'a itaat Resule itaattir. Resule itaat, Resule tebeiyyet Allah'a itaattir. Allah'a itaatle peygambere itaat eş değerde-dir. Çünkü Allah'a itaatin modelidir peygamber. Allah'a itaatin nasıl olacağını bize gösteren peygamberdir. Allah'a itaatin pratiğidir peygamber.

Yâni biz hem Allah'a iman ve itaat etmek, hem Resûlüne iman ve itaat etmekle mükellefiz. Yâni hem "***Eşhedü en la İlâhe illallah"*** diyerek Allah'a iman ve Ondan başka İlâh olmadığına şehâdet ederken, hem de ***"Ve eşhedü enne muhammeden abdühu ve Rasûlühu"*** diyerek Rasûlullah efendimizin örnekliliğine şehâdet etmek zorundayız. Bizler hem Kur'an okumak, Allah'ın

kitabıyla birlikte olmak, hem de sünnet okumak, sünneti tanımak ve onunla birlikte olmak zorundayız. Dinde Allah'la peygamberin arasını ayırmaya hakkımız da yetkimiz de yoktur.

Peygamberin görevi sadece bize kitabı ulaştırmaktır, o sadece bir postacı olarak bize Kur'an'ı ulaştırmıştır, peygamberin bunun dışında başka bir görevi, başka bir fonksiyonu yoktur. Binaen aleyh bize Kur'an yeter. Bizim Allah'ın kitabının dışında başka hiçbir şeye ihtiyacımız yoktur. Biz Kur'an'la beraber olduk mu, Kur'an'la amel ettik mi bize yeter. Bizim Resûle de, onun örnekliliğine de ihtiyacımız yoktur mantığı en büyük zulümdür. Kime karşı zulümdür? Allah'a karşı, Allah'ın âyetlerine karşı, Kur'an'a karşı, peygambere karşı işlenmiş en büyük bir zulümdür bu. Allah'ın bu kadar apaçık âyetlerini duyduktan, tanıdıktan sonra bir müslümanın böyle bir zulmün içine düşmesi mümkün değildir.

Çünkü eğer gerçekten peygambere ihtiyaç olmasaydı, peygamberin varlığı, peygamberin uygulamaları, peygamberin hayatı, peygamberin sünneti bizim için hiçbir değer ifade etmeyecek olsaydı o zaman Allah bu kitabı herkese gönderirdi. Kitaplarından anladıkları gibi bir hayat yaşarlar olur biterdi. Ama bakıyoruz ki Hz. Adem'den bu yana yeryüzünde peygambersiz bir toplum olmadığını, peygamber örnekliliğinde din gönderildiğini görüyoruz. Allah her topluma o toplum içinden seçtiği peygamberleri önekliğinde din göndermiştir.

Ve gönderdiği bu dinin temel kitabında da kendisine itaatle birlikte peygamberine itaat istiyor. Acaba bunu neyle izah edeceğiz. Sadece kendisine itaat isteseydi mesele açıktı. Ama bakıyoruz ki kendisine itaatle birlikte peygambere itaati da farz kılıyor Rabbimiz. Bakıyoruz ki kitapsız ve sahifesiz dönem var, toplum var ama peygambersiz hiçbir toplum yoktur. Bu neyin nesidir? Allah ne anlatıyor bu sünnetiyle bize? Anlatıyor ki mutlak olarak peygamberlere itaat edilecektir. Allah kendilerine itaat edilsin diye peygamber göndermektedir.

Öyleyse Resûle itaat olmayan, peygamberin örnekliliğini reddeden bir din anlayışını yasallaştıracak olursak acaba bu âyetleri nereye koyacağız? Eğer bu âyetlerde anlatılan peygambere itaatten kasıt ona indirilen Kur'an'a itaat anlamına geliyorsa o zaman zaten kitabının her bir bölümünde kendisine ve kitabına itaati vurgulayan Rab-bimizin bir de ayrıca Resûlüne itaati gündeme getirmesinin ne anlamı olacaktı? Ne gerek vardı buna?

Rabbimiz kitabının pek çok yerinde Resûlünün risâletine, Resûlünün hayatına, hayatının tertemiz oluşuna şehâdette bulunarak, örnekliliğine dikkat çekerek ona itaati emrediyor. Evet acaba Rabbi-mizin Resûlünün hayatını tescil edip onayladığını ısrarla bize bildirmesinin alamı ne olabilir? Madem o peygamberin hayatı, onun sünneti bizi ilgilendirmeyecekti de neden ısrarla örnekliliğinden söz ediliyor? Neden ısrarla ona itaat vurgulanıyor? Bunu bir düşünelim. Bakın âyetin sonu gerçekten çok müthiş:

Eğer yüz çevirirlerse. Eğer Allah'a itaatten, peygambere itaatten yüz çevirirler, Allah'a ve peygamberine itaatten çıkarlar, peygamberin örnekliliğini reddeder, ona itaatten çıkarlarsa bilesiniz ki Allah böyle kâfirleri asla sevmez. Demek ki Allah'a itaatten çıkmak da küfürdür, peygambere itaatten yüz çevirmek de küfürdür. Ben Allah'a inanırım, ben Allah'ı severim, ben Allah'ın kitabına inanırım ama peygamberi tanımam, peygamberi sevmem, peygambere itaat etmem demek kâfirliktir ve Allah asla kâfirleri sevmez. Ben Allah'a kulluk yaparım, ama bu kulluğun modelini kendim belirlerim. Bu konuda benim peygambere ihtiyacım yoktur demek küfürdür Allah korusun.

Allah'ın istediği gibi Resûlünü dinde temel bilip, kullukta örnek bilip, ona itaat eden, onun örnekliliğinde onun gibi bir hayat yaşamaya çalışanlar Allah'ın sevdiği mü'minlerdir. Böyle yapanlar hem dünyalarını hem de âhiretlerini kazanacaklar, kendileri için güzel bir örneği değerlendirmiş olacaklardır. Ama onu kabul etmezlerse o zaman da kendileri bilir, cehenneme kadar yolları vardır. Canları isterse. Çünkü cennet yolu peygamber rehberliğindedir, cennet yolu peygambere itaattedir. cehennem yolu da şeytan rehberliğindedir. Dileyen peygam-ber örnekliliğinde cennete, dileyen de şeytan rehberliğinde cehenne-me gidebilir.

Peki bizim yasal örneğimiz sadece Muhammed (a.s) mı? Yâni sadece Ona mı itaat edeceğiz? Allah'ın hayatlarını onaylayıp bizim kendilerine itaatimizi istediği başka yasal örneklerimiz var mı? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bunu şöyle anlatıyor:

33,34. "Allah, Adem'i, Nuh'u, İbrâhim ailesini, İm-rân ailesini birbirinin soyundan olarak âlemlere tercih etti. Allah işitendir, bilendir."

Allah Adem'i seçti, Nuh'u seçti, İbrâhim ailesini ve İmrân ailesini de seçti. âlemler üzerine onları tafdıyl edip değerlendirdi, değer verdi onlara. âlemler üzerine üstün kıldı onları. Onların hepsi birbirinin zürriyetindendir.

İşte kulları arasından Rabbimizin seçip eğittiği, yetiştirdiği yasal örnekler bunlardır. İşte hayatları bizzat Allah tarafından onaylanmış, tescil edilmiş kulluk örneklerimiz bunlardır. İşte Adem, işte Nuh, işte İbrâhim ailesi ve işte Âl-i İmrân, İmrân ailesi karşımızda duruyor. Sûreye isim olmuş Allah'ın seçip bize anlattığı kutlu, mübârek, şerefli bir aile olan İmrân'ın ailesi bizim kendilerini örnek almamız gereken, kendileri gibi olmamız, kendileri gibi bir hayat yaşamamız gereken yasal örneklerimizdendir. Rabbimiz onun için anlatıyor bu şerefli insanların hayatlarını bize.

Madem ki Rabbimiz bu şerefli kullarını seçip bize örnek göstermiştir, öyleyse bizler bunları, bu örneklerimizi çok iyi tanımak zorundayız. Hani şöyle bir cümle söyleriz bazen : "Bizim Mehmet Ali var ya" deyince, eğer onu çok iyi tanıyorsak, evini, mesleğini, işini, aşını, hayatını, düşüncesini, zikrini, fikrini, karakterini çok yakından tanıyorsak hemen gözümüzün önüne gelir değil mi? Peki Adem (a.s) deyin-ce, Nuh (a.s) deyince, İbrâhim (a.s) deyince, İmrân ailesi deyince ne geliyor güzünüzün önüne? Neleri çağrıştırıyor bunlar size? Eğer babamızı, anamızı, amcamızı, dayımızı, komşumuzu, arkadaşımızı tanı-dığımız kadar bu örnekleri tanımıyorsak Müslümanlığımızı gözden geçirmeliyiz. Eğer Turgut Özal'ı Nuh (a.s) dan daha iyi tanıyorsak bu ne biçim müslümanlık? Nuh (a.s) kimdi? Ne için gelmişti? Nasıl bir hayat yaşamıştı? Kavmine ne dedi? Kavminin Ona karşı tavrı nasıldı? Kavminin akıbeti nasıl oldu? Bize nasıl bir örneklik sergiledi? Bütün bunları bilmiyorsak bu nasıl müslümanlık?

Eğer kimi zavallı insanların iddia ettikleri gibi bizim için Allah'ın kitabı yeterli olup peygambere, peygamberlere ihtiyacımız olmasaydı, bizim hayatımızda peygamberin, Allah'ın kitabını bize ulaştırmanın ötesinde başka bir rolü, bir fonksiyonu olmasaydı Allah elbette bu kutlu peygamberlerini kulları arasından seçmez, onları eğitmez, onların hayatlarını kitabında bize anlatmaz, kitaplarını onlar aracılığıyla bizlere ulaştırmazdı.

Öyle değil mi? Çekerdi aradan peygamberlerini ve şehrin yüksek bir tepesine kitabını indirir ve insanlara ilân ederdi. İşte size hayat programı olarak gönderdiğim, sizden okuyup, anlayıp uygulamanızı istediğim kitabım oradadır, falan tepenin, filân dağın başındadır. Gidin, alın kitabınızı, okuyun ve ne anladıysanız öylece uygulayın. Nasıl anladıysanız öylece bir hayat yaşayın derdi olur biterdi. Ama öyle yapmıyor Allah. Vahyini elçilerine gönderiyor. İnsanlar arasından seçtiği elçilerini yetiştirip eğitiyor, emir ve yasaklarını onlar üzerinde

uygulattırıyor ve diğer insanlara da örnek yapıyor onları.

İşte burada da insanlığın ilk peygamberi, insanlığın atası Hz. Adem (a.s), sonra ikinci dönemin peygamberi, uzun bir ömrün, uzun bir kavganın, 950 yıllık amansız bir mücâdelenin peygamberi Nuh (a.s). Yâni şimdi sizin için çok basit, çok anlamsız bir şey midir bu? Yâni sizin iddia ettiğiniz gibi peygamberin görevi, peygamberin misyonu sadece vahyi, kitabı Allah'tan alıp kullarına ulaştıran bir posta memuru ise, o zaman bu 950 yıllık bir mücâdele süresini neyle izah edeceğiz? Kitabı insanlara ulaştırmak bir iki saatlik bir iş değil mi?

Vahyi Allah'tan alıp, insanlara aktarıp, bir iki saat içinde görevini bitirip bir kenara çekilmek, işine gücüne bakmak, pikniğiyle plajıyla meşgul olmak dururken nesine gerekti 950 yıl uğraşmak? Söyleyin Allah için ! Kitabın insanlara duyurulması, ilân edilmesi ne kadar zaman alır? Bir saat, bir gün, bir ay değil mi? Bu süre içinde, alın kardeşim, ben Rabbimden geleni size duyurup aktarıyorum. Ben bu sorumluluktan, bu yükten kurtuluyorum. Buyurun size şu kitap. Bundan sonrası sizi ilgilendiriyor. Bundan sonra ne yaparsanız yapın. Okuyun, okumayın, anlayın, anlamayın o beni ilgilendirmez. Okuyanlarınız nasıl anlamış, nasıl uygulamış o da beni ilgilendirmez. Benden bu kadar deyip işin içinden sıyrılan birisi midir peygamber? Yoksa 950 yıl mücâdele eden, 950 yıl kendisini reddeden, kendisine zulmeden insanları bile cennete çağıran, Allah'a kulluğa çağıran, bu konuda örnekliğiyle hep görevde olan bir elçi miydi?

Yâni böyle 950 yıllık çileli, ıstıraplı bir mücâdeleyi böyle basite indirgeyenlere gerçekten ben hayret ediyorum. Kendileri şu anda gâyet rahat bir hayattan yanalar iken, rahatlarının kaçmasını göze alamazlarken, Allah için çok basit, çok küçük bir fedâkârlığı bile göze alamazlarken, çok basit bir zevklerinden bile vazgeçemezlerken, ken-dilerini böyle Kur'an'ı anlayan, Kur'an'ı peygamberden daha iyi anlayan, peygamberden daha çok İslam bilgisine, kitap bilgisine sahip olarak takdim etmeye çalışanlara, peygamberi kendi seviyelerinin altında görmeye çalışanlara zavallı değil de ne demek lâzım? Hayır hayır hiçbir peygamber küçümsenemez. Hiçbir peygamberin örneklediği risâlet hayatı küçümsenemez.

Ve işte size Adem, Nuh, İbrâhim ve İmrân aileleri buyurarak Âl-i İmrân'ı anlatmaya başlayacak Rabbimiz. İmrân, Onun hanımı, Onun dünyaya getirdiği Meryem anamız, Onun da dünyaya getirdiği Îsâ (a.s), İmrân'ın bacanağı olan Zekeriya (a.s), Zekeriya (a.s) ın hanımı ve onun dünyaya getirdiği Yahya (a.s),

işte topyekün İmrân ailesi bizim için en güzel örnektir. İşte kullukta bizim örneklerimiz bunlardır.

O halde bizler kulluk adına bu örnek aileleri çok iyi tanımak zorundayız. Çünkü biz biliyoruz ki tüm dinler, tüm sistemler kendi örnek ailelerini insanlara, metbularına takdim ederler. Örnek olarak insanlara onları gösterirler ve insanlardan onlar gibi olunmasını, onlar gibi yaşanmasını isterler. İşte Rabbimizin seçip örnekleştirdiği, insanlara kulluk modeli olarak takdim ettiği insanlar da bunlardır. Bunların, bu peygamberlerin hepsi birbirlerinin yolunu takip etmişler ve bize Allah'ın bizden istediği kulluğu en güzel bir şekilde pratize edip göstermişlerdir.

Öyleyse şu anda bizler iki tercihten birisiyle karşı karşıyayız. Yâni kendimize örnek olarak bu aileleri, bu örnekleri seçecek, onlar gibi olmaya çalışacak ve diyeceğiz ki:

"Ya Rabbi bizi doğru yola hidâyet eyle! O kendilerine nimet verdiğin mutlu kimselerin yoluna. O gazaba uğramışların ve sapmışların yoluna değil."
(Fâtiha 6,7)

Evet hep diyeceğiz bunu. Ya Rabbi bizi sırat-ı müstakime hidâyet et. Bizi doğru yola ilet ya Rabbi. Bize hak yolu, doğru yolu göster ya Rabbi. Kendilerine in'am ettiğin, nimet verdiğin, nimetlerine ulaştırdığın peygamberlerinin, sâlih kullarının yoluna ilet bizi ya Rab. Biz de onlar gibi olalım. Bizim dünya hayatımız da, bizim bireysel ve toplumsal hayatımız da onlarınki gibi olsun. Çünkü onlar senin bizim için seçtiğin örneklerdir. Çünkü onların yolunu takip edenler öbür tarafta da onların gittikleri yere gideceklerdir.

Ya böyle diyeceğiz, peygamberler yolunu seçeceğiz, sonunda dünyamızı da âhiretimizi de güzelleştireceğiz, yahut da onların dışın-da kendimize örnekler bulacak, Allah'ın seçtiği örnek ailelerden başka kendimize örnek aileler bulacak, kendimize onları örnek alacak, onlar gibi yaşayacak ve sonunda onların gittikleri yere gideceğiz. Tercihimizi iyi yapmalıyız. Ya burada anlatılan peygamberler ailesini, İmrân ailesini örnek alacağız, yahut da Allah'ın onaylamadığı, Allah'ın bize örnek göstermediği, Allah'ın tescilinden geçmeyen aileleri ve şahsiyetleri örnek alacak dünyamızı da âhiretimizi de berbat edeceğiz.

İşte bizim için en mükemmel imamlar. Hayatlarında kesinlikle falso olmayan ve bizim kendilerini örnek alıp hayatlarını yaşadığımız zaman,

kendilerini taklit ettiğimiz zaman kesinlikle hata etmeyeceğimiz mükemmel örnekler. Hayatları Allah tarafından kesinlikle onaylanmış insanlar.

Ama eğer biz onları bırakıp da birbirimizi ya da içimizden birilerini örnek alırsak bilelim ki Allah'ın onaylamadığı bir hayat bizim için örnek olamaz. Bundan dolayıdır ki toplumun kendilerini örnek kabul ettikleri, önder kabul ettikleri insanlar, hocalar, mürşidler, şeyhler daima kendilerine bir görev olarak şunu çok iyi bilmeliler: İnsanlara gelin peygamberlerle beraber olalım. Gelin hayatları Allah tarafından onaylanmış elçilere benzeyelim, gelin kitabın dediği gibi olalım demeliyiz. Kesinlikle insanları kendimize veya kendimiz gibilere çağırmayalım.

Gelin bizim gibi olun, bizim gibi yaşayın, bizi örnek alın, biz na-sıl yaşıyorsak siz de öyle yaşayın demeyelim. Çünkü eğer insanlar bi-zi örnek alır, bizim gibi olmaya çalışırlarsa bizde çakılır kalırlar ve bizi aşamazlar, ancak bizim kadar olabilirler. Daha öteye geçemez bu insanlar.

Bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz işte bu örnek ailelerden birisini, İmrân ailesini anlatmaya başlayacak. Böylece örneklerimizden birini bizim gündemimize alacak, ya da bizim bu aileyi gündeme almamızı isteyecek.

35. "İmrân'ın karısı: "Ya Rabbi! Karnımda olanı, sadece sana hizmet etmek üzere adadım, benden kabul buyur, doğrusu işiten ve bilen ancak Sensin" demişti."

Hatırlayın, hani İmrân'ın karısı şöyle demişti: Ey Rabbim, muhakkak ki ben karnımdaki çocuğumu hür olarak sana adadım, senin için adadım. Ya Rabbi, bunu benden kabul buyur. Benim bu dileğimi, bu nezrimi kabul buyur da dünyaya getireceğim bu çocuk yalnız sana kul olsun. Sadece sana teslim olsun. Hayatını yalnız senin için yaşasın. Hayatına yalnız sen karışıp sen yön ver. Tüm hayatında sadece seni dinlesin, senden başkalarının önünde eğilmesin. Senden başkalarını razı etmeye yönelmesin. Pusulası sadece sana yönelik olsun. Sen ne istiyorsan, sen nasıl istiyorsan, sen neden razıysan öylece bir hayat yaşasın ya Rabbi. Senin kulun olsun. İşi-gücü, gecesi-gündüzü, bugünü-yarını hep seninle olsun. Hür olarak senin olsun. Senden başka hiç kimseye bağımlı olmasın. Kimse onu köleleştiremesin. Ne toplumun, ne çevrenin, ne modanın, ne makamın ne de başka bir şeyin kölesi olmasın. Muhakkak ki sen duaları, dilekleri, adakları işitensin, bilensin ya Rabbi. Kullarının çağrısını işiten ve gereğiyle icabet edensin.

İmrân'ın karısı hamile, bir çocuk lütfedecek Rabbimiz ona. Ka-dının: ifadesinden anlıyoruz ki bir erkek çocuğu olmasını diliyor. Bir erkek evlâdı bekliyor Allah'tan ki onu hür olarak mescide, mabede, Mescid-i Aksâ'ya, Allah'a kulluk yoluna, peygamberler yoluna, müslümanlara Allah rızası adına, Allah hatırına, hizmete adanacak. İşte erkek çocuğu istemesindeki niyeti, düşüncesi, hedefi budur. Allah'tan istediği evlât hakkında başka bir düşüncesi, başka bir beklentisi yok.

Allah'ın kendisine lütfedeceği o emâneti emânetin sahibinin yolunda fedâ etmek istiyordu. Tıpkı kendisinden yıllar önce yine Allah tarafından seçilmişlerden olan atası İbrâhim'in, atamız İbrâhim'in evlâdını Allah yolunda kurban etmesi gibi, o da oğlunu Allah yoluna, Allah dinine, Allah mabedine vakfedecekti. Allah'a Allah'ın istediği gibi inanmış, Allah'a teslim olmuş bir müslüman için zaten tek seçenek buydu. Emâneti emânetin sahibinin yoluna vakfetmekten başka bir şey düşünmesi mümkün değildi. Sadece evlât için değil, emânet olarak kendisine neler verilmişse müslüman onları emânetin sahibinin yolunda kullanmak zorundadır. Elinde hangi emânet varsa.

Evlât mı verdi Allah? Mal mı verdi? Akıl mı verdi? Mülk mü verdi? Saltanat mı verdi? El mi verdi? Dil mi verdi? Ne verdiyse, tüm bu emânetler konusunda sadece Allah'ı söz sahibi bilecek, sadece Allah'ın dediğini dinleyecek, sadece Allah'a kulluğu hedefleyecek, Allah için, Allah yolunda, Allah'a takdim edecektir. Allah'a imanın, Allah'a teslimiyetin gereği budur.

Evlât konusunda ananın-abanın düşüncesi sadece bu olursa, bu güzel düşünce, bu asil niyet o kişinin Allah'ın kendisi için örnek seçip anlattığı bir peygamber ailesini kendisine örnek seçtiğini gösterir. Aksi takdirde babana Allah'ın kendilerine emânet olarak verdiği oğullarını, kızlarını eğer Allah için, Allah adına, Allah dinine, Allah yoluna, Allah rızası doğrultusunda bir hayata, Allah'ı memnun edecek bir hayata değil de dünya menfaatlerine, dünya geleceklerine, dünya insanlığını memnun edecek bir hayata hedeflerlerse, bu konuda Allah tarafından kendilerine tanıtılmış örnek aileleri bir kenara bırakarak, Allah tarafından hayatları onaylanmamış aileleri örnek seçerlerse işte o zaman yanılgı başlamış demektir. Bunu çok iyi düşünmek zorundayız.

Eğitsinler diye, yetiştirsinler diye çocuklarımızı kimlere teslim ediyoruz? Çocuklarımızı, onları bize verene kulluk yoluna mı yoksa başka şeylere mi

yatırım yapıyoruz? Allah için bunu iyi bir düşünelim.

İmrân'ın hanımı karnındaki henüz doğmamış çocuğunu Allah'a vakfediyor, Allah'a kulluğa, Allah'ın dinine hizmete yatırım vadinde bulunuyor.

36. "Onu doğurduğunda, Allah onun ne doğurduğunu bilirken: "Ya Rabbi! Kız doğurdum. Erkek, kız gibi değildir, ben ona Meryem adını verdim, ben onu da soyunu da kovulmuş şeytandan Sana sığındırırım. "dedi."

Nihâyet Allah'a adadığı çocuğunu doğuruyor kadın. Onu doğurduğu zaman, hamlini vaz ettiği zaman da şöyle diyor: Ya Rabbi ben çocuğumu dişi olarak, kız olarak dünyaya getirdim. Allah onun ne doğurduğunu en iyi bilendir. Doğan çocuğun erkek mi? Yoksa dişi mi olduğunu Allah en iyi bilenken, bilgisi tam ve mükemmel olanken, bilgi kendisinden olanken, hattâ o çocuk daha ana karnındayken, hattâ onun rahminde değilken bile onun erkek mi? Yoksa kız mı olduğunu biliyordu Allah. Ama o kadın bunu bilmiyordu, bilmesi de zaten mümkün değildi.

Bakın doğurur doğurmaz diyor ki: "ya Rabbi ben bir kız çocu-ğu doğurdum. Ya Rabbi erkek çocuğu kız çocuğu gibi değildir. Şimdi ben kendimi ve doğurduğum bu çocuğumu sana emânet eder, sana teslim eder, senin hükmüne, senin takdirine boyun büküp razı olurum. Ben erkek çocuğu istiyordum. Hür olarak senin yoluna, senin dinine, senin mabedine hizmete adayayım için. Ama sen bana bir kız çocuğu verdin, ben onu ve kendimi senin hükmüne razı kılarım. Ona Meryem ismini verdim. Onu ve onun zürriyetini sana sığındırır, sana teslim ederim. Taşlanmış, rahmetinden kovulmuş şeytandan ve ondan gelebilecek şerlerden sana sığındırırım."

Veya bunun bir başka mânâsı da hiçbir erkek bu kız gibi değildir demek olacaktır. Hiçbir erkek bu kızın yerini tutamaz. Çünkü onun soyundan kıyâmete kadar insanlığa imam olacak bir peygamber dünyaya gelecek. Kadının dileği buydu ve artık ananın dileği Rabbi tarafından kabul buyurulacak ve şeytan o bebeğe mess edemeyecek, dokunamayacaktı. Şeytan ona yaklaşıp onun fıtratını bozamayacaktı. Meryem anamız tertemiz kalacaktı. Bu temizliğiyle, bu fıtratıyla yıllar sonra peygamberimiz Îsâ (a.s)'ı dünyaya getirecekti.

İşte böylece büyük ananın duasıyla, büyük ananın kızını ve zürriyetini Allah'a sığındırıp teslim etmesinin sonucu olarak şeytan onun torunu Îsâ (a.s)'a da dokunamayacak, onun fıtratını da bozamayacaktı. Çünkü Rabbimiz böylece

çocuğunu kendisine adayan o örnek ailenin, o örnek kadının, o örnek annenin duasını kabul buyurmuştu.

37. "Rabbi onu güzel bir kabulle karşıladı, güzel bir bitki gibi yetiştirdi; onu Zekeriya'nın himayesine bıraktı. Zekeriya mabette onun yanına her girişinde, yanında bir yiyecek bulurdu. "Ey Meryem! Bu sana nereden geldi?" demiş, o da: "Bu Allah'ın katındandır"cevabını vermişti. Doğrusu Allah dilediğini hesapsız rızıklandırır."

Rabbi onun duasını, onun takdimini, onun adayışını güzel bir kabulle karşıladı. Adak kabul edildi, adak yerini buldu. Çünkü dilediklerine oğullar ve kızlar veren, dilediklerine erkekler ve dişiler takdir eden Allah'tır. Takdir Ondan olunca, hüküm Ona ait olunca elbette O sadece oğulları değil, sadece erkekleri değil, kızları da kabul ederdi.

İşte böylece Meryem Allah tarafından kabul görür ve ailesinin dileği üzerine Mescid-i Aksâ'ya, Allah'ın mabedine teslim edilir. Meryem Mescidde yerini alır. Tamam, belki anasının da ifade ettiği gibi bir kız çocuğu, erkek çocuğu kadar Allah'a kulluk adına mescide gelen müslümanlara hizmet sunamayacaktı. Erkek çocuğunun üslendiği rolü üslenemeyecekti ama Allah ona başka bir rol, başka bir görev, başka bir misyon yükleyecekti. Onu biraz sonra söyleyecek Rabbimiz.

Allah ananın duasını, dileğini, adağını kabul buyurdu ve:

Allah o kızcağızı bitki bitirir gibi bitirdi. Hani saksıda büyütür gibi büyütmek var ya. Biz Onu saksıda çiçek büyütür gibi büyüttük. Hani "ona gözüm gibi baktım" deriz ya. İşte Rabbimiz öyle buyuruyor. Ona gözümüz gibi baktık, Ona göz kulak olduk, ihtimamla onu büyüttük. İşte Rabbimizin bu ifadesini böyle anlamaya çalışıyoruz. Bir de topraktan yedirerek, topraktan gıdalandırarak Onu tıpkı bir bitki gibi bitirdik ve büyüttük deniyor Allahu âlem. Peki Onu Allah büyütüp bitirdi de bizimkileri kim büyütüyor? Bizim çocuklarımızı bize veren, bize onlarla meşgul olma imkânını, gücünü, fırsatını veren kim? Elbette Allah'tır.

Öyleyse evlât üzerinde önce benim hakkım var demeyelim. Önce beni dinlemelisin demeyelim çocuklarımıza. Önce Allah'a kul olmalarını, önce Allah'ı dinlemelerini tavsiye edelim onlara. Çocuklarımız üzerinde Rableşmeyelim, malikiyet iddiasında bulunmayalım. Onlardan isteyeceklerimizi hep Allah'ın istedikleri çerçevesinde ve ısrarla Allah'a kulluğa raci olarak

istemeye çalışalım inşallah. Yâni anan-baban olarak ben böyle istiyorum değil, Allah böyle istiyor demeye azami dikkat edelim. Oğlum Allah böyle istiyor, kızım Allah böyle buyuruyor diyelim.

Meryem'i bitki gibi bitiren, büyüten Rabbimiz Onu Zekeriya (a.s)'ın emn ü emanına, bahçıvanlığına verdi. Öyle güzel bir toprağın, öyle güzel bir bahçenin bitkisi ki bahçıvanı da Zekeriya (a.s). Elbette iyi bir niyetle ailesi tarafından Allah'a adanmış bir çocuğun yetişmesi için Allah bu işe lâyık olan bahçıvanı da bulacaktı. Çünkü bahçıvan çok önemlidir.

Az evvel de söyledim, bizim çocukların bahçıvanları kim? Eti senin kemiği benim diye götürüp kendi ellerimizle teslim ettiklerimiz acaba Allah'ın istediği şekilde eğitebilecek, Allah'ın istediği eğitimi verebilecek kimseler mi? Ne öğretiyorlar bizim çocuklarımıza? Nasıl yetiştiriyorlar? Kimin eğitimini veriyorlar onlara? Bunu çok ciddi düşünmek zorundayız.

Bakın A'râf sûresinde Allah'tan kendilerine eli ayağı düzgün, sâlih bir çocuk isteyen, bunun için dua dua Allah'a yalvaran bir ana-babadan söz edilir. Ya Rabbi, eğer bize böyle bir çocuk verirsen sana şükredeceğiz, senin istediğin gibi olacağız, çocuğumuzu senin istediğin gibi yetiştireceğiz derler. Sonra:

Allah onlara kusursuz bir çocuk verince, kendilerine verdiği şey hakkında Allah'a ortak koştular. Allah, onların ortak koştukları şeylerden yücedir.

(A'râf 190)

Allah o ikisine eli ayağı düzgün nûr topu gibi bir çocuk verince, bu sefer de o çocuk konusunda Rablerine şirk koşuverdiler diyor Rabbimiz. Kendilerine henüz Rableri tarafından o çocuk verilmeden önce dua dua Allah'a yalvarmışlar, Rablerini tanımışlar, o çocuğu ve tüm rızıkları kendilerine lütfedene karşı teşekkür tavrı takınılması gerektiğini söylemişlerdi. Yâni hayatın sahibi olarak, çocuklarının vericisi olarak Allah'ı tanımışlar ve O'na iman etmişlerdi. Lâkin çocukları olduktan sonra, Allah'la işleri bittikten sonra çocukları konusunda O'na şirk koşmaya başlıyorlar.

Nasıl? İşte biz filân hocaya falan türbeye gitmiştik de bizim çocuğumuz onun için eli ayağı düzgün dünyaya geldi. Falan yerde dua ettiğimiz, filân yerde kurban kestiğimiz için bu çocuk bize verildi.

Veya işte sürekli filân doktorun kontrolü altındaydık da onun için böyle sağlam bir çocuğa kavuştuk diyerek onu o şekilde takdir bu-yurup kendilerine lütfeden Rablerine şirk koştular. Yâni çocuğun sıhhatli doğuşunu, düzgün oluşunu Allah'tan başkalarına izâfe ederek Allah'a şirk içine girdiler.

Bir de bu konuda anlatılan bir rivâyet vardır. Bir karı-koca Allah'a dua dua yalvararak eli ayağı düzgün bir çocuk isterler. Allah da onların bu arzularını yerine getirip, onlara istedikleri gibi bir çocuk ihsan eder. Rablerine şükür adına o çocuğun adını Abdullah koyarlar. Ama göz bebekleri olan bu çocuk yaşamayıp kısa bir zaman sonra vefat eder. Böyle bir kaç kez tekrar eder ve sonra şeytan o karı koca-ya vesvese vererek eğer doğan çocuğunuzun adını Abdullah değil de Abdul Haris koyarsanız bu çocuk kesinlikle ölmeyip yaşayacaktır der. Şeytanın bu vesvesesini yerine getirirler ve gerçekten o çocukları ölmeyip yaşar. Haris kelimesi hars yapan, ekip-diken anlamına bir keli-medir. İnsan hayatına, bilgiler, kültürler, gelenekler, kanunlar, yasalar koyanlara, ekip-dikenlere haris denir. Kültürler ortaya koyanlara haris denir.

İşte Abdul Haris de kültür ortaya koyan, yasa ortaya koyanların kulu demektir. İşte bu ana-baba çocuklarını böylelerinin kulu bildiler, çocuklarını onlara adadılar. Yâni kendilerine böyle eli ayağı düzgün bir evlât veren Rablerini unuttular, o çocuğu kendilerine Allah'ın verdiğini ve bu lütfundan ötürü o çocuğu verene kulluğa yönelterek sahibine kulluk yolunda eğitecekleri yerde tuttular da Allah berisinde birtakım harislerin, birtakım kanun koyucuların, birtakım kültür belirleyicilerin, insanların hayatına, insanların kafasına, kalbine bir şeyler ekip-dikmeye çalışan birtakım harislerin kulu kölesi yapıverdiler.

Şu anda görüyoruz ki nice müslüman ana ve babalar çocuklarını onları kendilerine lütfeden Rablerine kulluğa yönlendirecekleri yerde Allah berisinde Allah eğitimini reddeden, Allah'a kulluk eğitimini reddeden nice harislere teslim etmektedirler. O çocuklarını kendilerine veren Allah'ı unutan, O Allah'ın istediği kulluk eğitimini, İslâmî eğitimi reddeden nice aileler görüyoruz bugün. Çocukları olmadan dua dua Allah'a yalvardıkları halde, çocukları olur olmaz, O'ndan böyle eli ayağı düzgün bir çocuk koparır koparmaz artık Allah'ın işini bitiren ve bizim çocuğumuz tek yönlü bir eğitim almamalıdır. Sadece din eğitimi almamalıdır. Bizim çocuğumuz böyle mistik, gerici ve tutucu değil, çağın tüm kültürel eğitimlerinden haberdar olmalıdır. Çağdaş toplumumuzda her türlü kültür ekicilerin emrine teslim edilmelidir. Çağdaş eğitim veren kurumlara teslim edilmelidir. Bizim çocuklarımızı çağa ayak uydurabilecek biçimde onlar yetiştirmelidir. Çocuklarımızı çağa ayak uyduramayan Kur'an kursları,

Medreseler, İmam Hatipler, İlâhiyat Fakülteleri değil, çağdaş eğitim ve kültür kurumları yönlendirme-lidir. Diyerek çocuklarını Allah'ın istediği biçimde değil de başkalarının istediği eğitime teslim eden nice ana-babalar vardır bugün.

Yâni bu adamlar çocuklarını onları kendilerine lütfeden Allah'ın eğitimine teslim etmiyorlar. Çocuklarının eğitimini Allah'a bırakmıyor-lar, Allah'a sormuyorlar. Aksine Allah'ı reddeden kimselere teslim ediyorlar. Çocuklarını Allah'a ve Allah'ın dinine yatırım yapmıyorlar. Paraya, pula, makama, mevkie, istikbale, mühendisliğe, bilgisayara, diplomaya yatırım yapıyorlar. Arkadaşlar, bilelim ki bunu bilerek gönüllü yapanların tamamı sorumludur. Razı olarak çocuklarını Abdul Haris yapanların tamamı günahkârdır. Ama razı olmadığı halde, istemeyerek, köleliği yüzünden çocuklarını müşrik sistemin eğitim kurumlarına gönderenlerin de günahkâr oldukları kesin, ama bu günahlarının boyutunu bilmiyorum.

Çocukları dünyaya gelmeden önce dua dua Allah'a yalvarıp ya Rabbi ne olur bize eli ayağı düzgün bir çocuk dedikleri halde çocukları dünyaya geldikten sonra da ya Rabbi tamam, senin işin buraya kadardı, istediğimizi yerine getirdin ve işin bitti. Artık onun bundan sonraki hayatını, eğitimini sen bilemezsin. Biz onu nasıl eğiteceğimizi, nasıl yetiştireceğimizi senden daha iyi biliriz diyerek çocukları konusunda bana şirk koştular diyor Allah.

Bunu dille söylemeseler bile fiilen pek çok müslümanın yaptıkları bundan başka bir şey değildir. Tavır olarak, fiil olarak bugün müs-lümanlar bunu sergiliyorlar. Ya Rabbi sen onun kalbini yarattın işin bitti. Artık onun kalbini neyle dolduracağımızı biz biliriz. Biz onu senden daha iyi bilenlere teslim ediyoruz onlar nasıl isterlerse, nasıl münâsipse o kalbi doldururlar diyorlar. Söz olarak demeseler de tavır olarak diyorlar bunu. Allah şuur versin, basiret versin müslümanlara. Başka ne diyelim?

Rabbimiz Zekeriya (a.s)'ı Ona kefil kıldı. Onun sorumluluğunu Zekeriya (a.s)'a verdi. İmrân ailesinin bir başka üyesi de Zekeriya (a.s) dı. Zekeriya (a.s) Meryem'in teyzesinin kocasıydı. Zekeriya (a.s) ihtiyarlamıştı. Saçlarına aklar düşmüş, kemikleri gevşemişti. Yahudi toplumu içinde, İsrâil oğulları içinde o yaşlı haliyle gece-gündüz insanları Allah'a kulluğa dâvet eden bir elçiydi O. İbrâhim (a.s)'ın, Mûsâ (a.s)'ın, Îsâ (a.s)'ın ve son elçi Muhammed (a.s)'ın temsil ettiği peygamberlik zincirinin bir halkası olarak toplum içinde Risâlet görevini icra ediyor, insanları tevhide çağırıyordu. Kendisinden önceki Allah'ın kutlu elçilerini kabul ve tasdik ederken, kendisinden sonra gelecek Allah elçilerini

müjdeleyen bir misyonuyla, şahsiyetiyle yahudiler içinde bir kavgası vardı. Hayatta en büyük derdi, insanlar sadece Allah'a kul olsunlar, sadece Allah'ı dinlesinler, Allah'tan başka hiç kimseyi Rab ve İlâh kabul etmesinler. Allah'tan başka hiç kimsenin önünde eğilme-sinler. Allah'tan başka hiç kimseye hayatlarına karışma yetkisi verme-sinler. Allah'tan başka hiç kimseye egemenlik hakkı tanımasınlar. Tek derdi buydu. Bundan dolayı da yaşlı halinde çok sıkıntılıydı.

Çünkü içinde bulunduğu toplum, azgınlaşmış, yoldan çıkmış, Onun çağırdığı tevhidden uzaklaşmış, Allah'a kullukları bozulmuş, şirk içine düşmüşlerdi. İsrâil oğulları İbrâhim (a.s)'ın, Mûsâ (a.s)'ın dinini, yolunu bir kenara bırakıp, İslâm'dan ayrılıp yahudileşme süreci içine girmişler, şirke düşmüşlerdi. Allah'a, Allah yoluna, Allah kitabına, peygamberler yoluna zulmediyorlardı. Kitaplarını tahrif edip, kitaplarını arkalarına atıp, kitaplarıyla ilgilerini kesip, peygamberlerini öldürüp, peygamberlerin yolunu, sünnetini öldürüp, aralarında kendilerine kulluğu hatırlatan, kendilerini Allah'a kulluğa ve tevhide çağıran, kendilerine peygamberleri, peygamberler yolunu hatırlatan, peygamber yolunun yolcularına hayat hakkı tanımıyorlar, onları susturuyorlar, öldürüyorlar toplumdan silmeye çalışıyorlardı. Nerede bir peygamber yolunu gösteren işaret taşı varsa onu silmeye çalışıyorlardı.

İşte böyle bir atmosferde Zekeriya (a.s), Allah'ın yaşlı elçisi boğaz boğaza bir mücâdele sergiliyordu. Bir taraftan insanları Allah'a dâvet kavgasını sürdürürken, diğer taraftan da kendisine emânet edilmiş bu Allah adağı kızcağızı adağın güzelliğine uygun bir ihtimamla yetiştirip, eğitip kefaletini yerine getirmeye çalışıyordu.

Meryem büyüdü ve Mescid-i Aksânın, Allah mabedinin içinde kendisine tahsis edilmiş bir mihrapta Allah'a ibâdetini sürdürüyordu.
Şu anda bizim mescidlerimizin Mihraplarında da aynı âyet yazılıdır, ama onun bununla hiç bir ilgisi yoktur. Yâni mabet içinde küçücük bir oda. Bir evde bir oda da Mihrap olur, yahut da bir bölüm. Meryem oraya girip Rabbine ibâdet eder.

Hz Zekeriya oraya her girişinde, Meryem'in bulunduğu o hücreye, o bölüme her uğrayışında Onun yanında birtakım rızıklar buluyor, ilim, irfan, beceri adına, lütuf adına bir şeyler buluyordu. Merye-m'e soruyor: Ey Meryem, bunlar neyin nesi? Bu nimetler, bu rızıklar nereden geliyor sana? Bizim mantıkla

söylersek, ey kızım bunlar neyin nesi ki onları sana ben getirmedim? Ben getirmeliydim bunları sana? Ben doyurmalıydım seni? Ben kazanmalıydım bunları?

Bizler öyle diyoruz değil mi çocuklarımıza? Sizi ben doyuruyorum, ben besliyorum filân. Halbuki ömrümüzde bize maket bir hayat sunmak, bizi sa'y medresesinden istifade ettirmek üzere çağırdığı Hac'da Rabbimiz onu bize farklı anlatıyordu. Oğlu İsmail'i doyurmak, sulamak için Safa ile Merve arasında yiyecek arayan Hacer anamızın aradığı bölgede değil de çocuğunun ayağının altından su çıkararak rızkın mahza kendisine ait olduğunu, çocuklarımızı bizlerin değil de bizzat kendisinin doyurduğunu, Hacer annemize: Ben buldum, ben kazandım, ben doyurdum dedirtmemek için Onun aradığı bölgede değil de çocuğun ayaklarının altında suyu çıkararak çocuklarımızın bizim sayemizde değil, bizim çocuklarımız sayesinde doyurulduğumuzu anlatıyordu.

Evet soruyordu Zekeriya (a.s). Hayrola ey Meryem, bunlar nereden geliyor sana? Meryem anamız da diyor ki:

Bunlar Allah'tandır. Bunlar bana Rabbim tarafından gönderilmektedir. Bunlar bana Rabbimin lütuflarıdır. Şüphesiz Allah kullarını bi gayri hesap rızıklandırır. Çok rızıklandır değil, hesapsız rızıklan-dırır. Yâni hesap edemeyeceğiniz yönden, aklınıza getiremeyeceğiniz yerlerden rızıklandırır. Bu anlamda hiç kimseyi, kullarından, yaratıklarından hiç kimseyi rızıksız bırakmayandır Allah. Şimdi böyle Rabbimiz tarafından olmayacak şeylerin oldurulması, bulunmayacak rızıkların Meryem'in yanı başında bulundurulması hayret edilecek bir durumdu Zekeriya (a.s) için. Bu rızıkların neler olduğu konusunda, nasıl geldiği konusunda kitap ve sünnette herhangi bir açıklama olmadığı için bir şey diyemiyoruz.

Allah için Firavunun sarayını terk eden Hz. Mûsâ ve Firavunun kulu-kölesi olarak yağlı-ballı bir hayat yaşamaktansa, çölde özgürce Allah'a kulluk ortamını tercih ederek hicret eden İsrâil oğullarını bıldırcın eti, kudret helvasıyla besleyen Allah, elbette kendisi adına adanmış Meryem'i de rızıklandırıp doyuracaktı. Meryem'in rızıkları Allah-tandı da, şu anda bizim rızıklarımız kimden? Biz kendimiz mi yaratı-yoruz bunları? Tabii bir de buradaki rızık kelimesini sadece yiyecek, içecek cinsten şeyler olarak da algılamamak gerekir.

Rızık çok genel bir kavramdır. Rızık kişiye Allah'ın ana karnın-da ve dünyaya geldikten sonraki dönemde tahsis buyurduğu şeylerin tümüdür. Ana

karnında başlayan Rabbimizin bu tahsisâtı ölümle kesilip son bulur. İşte ana karnı da dahil olmak kayd u şartıyla Rabbimi-zin kula tahsis buyurduğu şeylerin tümüne rızık denir.

İmandan, hidâyetten, risâletten, ilimden, hikmetten, devletten, sağlıktan, kuvvetten, sabırdan, cesaretten, akıldan, fikirden, kelime-den, nefesten, zamandan, evlâttan, havadan, sudan, güneşten, paradan puldan, yiyecekten, içecekten giyeceğe kadar her şey ona takdir edilmiş rızıktır. Başka bir deyişle rızık mevcudatın bir bölümünün diğer bölümüne tahsisidir de diyebiliriz. Rabbimiz güneşi bizim emrimize tahsis buyurduğu gibi, arıyı, elma ağacını, koyunu, ineği bizim rızkımıza sebep kılmıştır.

Allah'ın Meryem'e böyle lütfettiğini gören, Allah'a samimiyetle boyun eğen Zekeriya (a.s) Rabbine şöyle dua ediyordu:

38. "Orada Zekeriya Rabbine dua etti: "Ya Rabbi! Bana kendi katından temiz bir soy bahşet, doğrusu Sen duayı işitirsin."

Zekeriya (a.s) Rabbine dua ederek şöyle yalvarıyordu: Ey Rabbim, katından bana tertemiz bir zürriyet ver, bir soy, bir evlât ver. Muhakkak ki sen sana dua edip yalvaranları, isteyeceklerini senden isteyenleri hakkıyla işiten ve gereğini yerine getirensin, icabet edensin. Her isteyene istediği verme gücüne, kudretine sahip olansın. İstenmeye lâyık olansın.

Ya Rabbi, bana varis olacak, benim yolumu, senin yolunu, senin kutlu elçilerinin tertemiz yolunu devam ettirecek, bu yolun toplumda silinmemesine gayret edecek, benim dinime varis olacak, benim inancıma sahip çıkacak, benim yolumu gösterecek, insanlığı senin dinine çağıracak, senin yolunda, senin rızanda, senin istediğin bir hayatı yaşayacak bir varis istiyorum Allah'ım senden.

Arkadaşlar, duanın ifade tarzından anlıyoruz ki Zekeriya (a.s) ın Rabbinden istediği varis, hem kendisine, kendi yoluna varis olacaktı, hem de İbrâhim (a.s)'a, Yakub (a.s)'a, Yusuf (a.s)'a, Mûsâ (a.s)'a, Harun, Dâvûd, Süleyman (a.s)'a varis olacaktı. İşte Allah'ın mübârek elçisinin arzusu, niyeti hedefi buydu.

Dikkat ederseniz şu anda bizim istediklerimizden hiç birisini istemiyordu. Ne dünya istiyordu, ne dünyalık istiyordu, ne mal-mülk istiyordu. Tek derdi vardı, o da risâletinin devam etmesiydi. Dininin, yolunun unutulmamasıydı. Toplumda Allah'a kulluğun devam etmesi, tevhidin yok olmaması, Allah'a

dâvetin bitmemesi, peygamberler yolunun devam etmesiydi. Tek derdi buydu. Bundan başka bir derdi, bir endişesi yoktu.

Bakın Meryem sûresinde de Zekeriya (a.s)'ın duası şöyle anlatılır:

"O Rabbine içinden yalvarmıştı. Şöyle demişti: "Rabbim! Gerçekten kemiklerim zayıfladı, saçlarım ağardı. Rabbim! Sana yalvarmakla şimdiye kadar bedbaht olup bir şeyden mahrum kalmadım. Doğrusu, benden sonra yerime geçecek yakınlarımın iyi hareket etmeyeceklerinden korkuyorum. Karım da kısırdır. Katından bana bir oğul bağışla ki, bana mîrasçı olsun. Rabbim! Onun, rızanı kazanmasını da sağla."

(Meryem 36)

Hatırlayın, hani Zekeriya (a.s) gizlice Rabbine dua etmişti. Gizliden gizliye, herkese gizli, ama Rabbine açık, Rabbine gizli olmayan bir ortamda ihtiyar haliyle Rabbine dua dua yalvarıyor ve şöyle diyordu: Ya Rabbi ben ihtiyarladım. Benim kemiklerim gevşedi. Saçlarıma aklar düştü. Ama ey Rabbim, şimdiye kadar ben hiç bir zaman sana dualarımda bedbaht olmadım. Sana dualarımda kem talih olmadım, ümitsizliğe düşmedim. Şu demde saçlarım beyazların tutuşturduğu bir alev içindedir. İhtiyarlığın alâmeti beni çepeçevre sarmıştır. Gücümü kaybettim. Ama biliyorum ki senden şimdiye kadar ne istediysem beni mahrum etmedin. Tüm dualarıma icabet buyurdun. Ama şimdi bu ihtiyarlığım, bu âcizliğim, zaaflarım içinde de olsa senin rahmetinin genişliğine tamah ederek sana dua ediyorum.

Ya Rabbi ben arkamdan geleceklerden korkuyorum. Benim varislerimin, benim dâvâmın, benim yolumun takipçilerinin biteceğinden korkuyorum. Ya Rabbi ben kendime bir şey isteyecek, bir şey talep edeceğim ama ben çok yaşlıyım, karım da kısır. Bana katından, hazinenden bir velî lütfet. Bana bir dost, bir müzâhir, bir yardımcı, bir evlât ver. Benim yolumu takip edecek, dâvâmı sürdürecek, dinimi yaşatacak, benim mîrasıma sahip çıkıp onu gelecek nesillere aktaracak bir evlât ver. O evlât bana varis olsun, Yakub ailesine de varis olsun. Ve de ya Rabbi sen ondan razı ol. Senin kendisinden razı olacağın bir evlât ver bana. İşte evlât bunun için istenecekti. Malıma sahip olsun diye, Benim adımı sürdürsün diye, Bana hizmet etsin diye değil. Benim dinimi sürdürsün diye, benim yolumu, benim dinimi, benim dâvâmı takip edip devam ettirsin diye istenir evlât.

İhtiyar karısı da kendisi kadar yaşlı ve kısır. Allah'ın kutlu elçisi içinde bulunduğu yahudi toplumuna bakıyor, insanların alabildiğine tefessüh ettiğini

görüyor ve için için ağlıyor bu manzara karşısında ve Rabbine dua dua yalvarıyordu.

39. "Mabette namaz kılarken melekler ona seslendiler: "Allah sana Allah'ın emriyle (vücut bulan Îsâ'yı) tasdik eden, efendi, iffetli, iyilerden bir peygamber olarak Yahya'yı müjdeler."

O'nun bu samimi duası karşısında melekler O'na nida ettiler. O mabette, mescitte, namazgahta, secdegâhta, Mescid-i Aksâ'da, Süleyman (a.s)'ın inşa ettiği mübârek mekânda namaz kılarken, dua ederken melekler O'na şöyle nida ettiler: Ey Zekeriya, muhakkak ki Allah sana Yahya'yı müjdeler. Allah sana Yahya adında bir evlât müj-deliyor. Öyle bir evlât ki O şimdiye kadar bu isim hiç kimseye veril-memiştir. Bu isimde hiçbir çocuk dünyaya gelmemiştir.

Yahya: diri, dirilik, canlılık demektir. Yaşlı bir babadan, yaşlı ve kısır bir anadan meydana gelen, iki ölüden dünyaya gelen bir diriydi Yahya. Kemikleri gevşemiş, saçları ağarmış bir babadan ve kısır bir anadan meydana geliyordu Yahya. Müstahili, mümkün olmayanı mümkün kılıyordu Allah. Tıpkı daha önce atamız İbrâhim (a.s)'a ve hanımı, annemiz Sara'ya çok ihtiyar hallerinde İshak (a.s)'ı lütfedip olmazı oldurduğu gibi.

Melekler Rablerinden Ona bir oğul müjdeliyorlar. Hayat sahibi, dirilik sahibi bir evlât. Yahya (a.s)'ın hayatı, dünyası dirilik olduğu gibi, genç yaşında, babasından evvel şehâdeti yudumlaması, vefatı da dirilik olacaktı. Genç yaşında oğlunun Allah yolunda şehâdetini gören yaşlı baba da Onun arkasından şehâdet şerbetini içecek, O da ölümsüzlük makamına, dirilik makamına erişecekti. Baba oğul, iki kutlu elçi ebediyen dirilik özellikleriyle cennete kanat açarlarken, peygamberler kanına girenler, müşrik Roma ve onlarla işbirliği eden yahudi toplumu da kıyâmete kadar horluk, hakirlik damgasını yiyerek ve cehennemi boylayacaktı.

Allah Zekeriya (a.s)'a Yahya adında bir evlât müjdeliyorlar ki, O:

Allah'tan bir kelimeyi tasdikçidir. Allah'tan bir kelimeyi tasdik edecektir O Yahya. Buradaki kelimeden kasıt Allah'ın bir âyeti olarak, Allah'ın bir yasası, bir hükmü olarak Meryem'den babasız dünyaya gelecek Hz. Îsâ (a.s)'dır.

Evet, işte O Yahya Allah'ın kelimesi olan Îsâ'yı tasdik ediyor. O bir seyyiddir, O bir efendidir, O bir iffet ve haya timsalidir ve O sâ-lihlerden bir peygamberdir.

Baba Zekeriya (a.s)’ın çok yaşlandığı, ölüme çok yaklaştığı, kendisinden ve hanımından ümidini kestiği bir dönemde, her ikisinden de bir çocuğun dünyaya gelme ihtimalinin âdeta imkânsız göründüğü bir dönemde, Rabbimiz Onun duasını kabul ederek bir oğul müjdeliyordu ki dipdiri, canlı bir Yahya idi O.

Doğarken, doğuşu Yahyâ idi, hayatı, yaşayışı Yahyâ idi, ölürken, şehid edilirken, ölümü Yahyâ idi, Allah’ın selâmına, selâmetine lâyık oluşu Yahyâ idi, dirildiği gün Rabbinin Ona selâm deyişi Yahyâ idi. Allah’ın en büyük lütuflarına erişmiş bir Yahyâ idi O.

İşte böylece Meryem’e rızık veren Allah Zekeriya (a.s)’ı da bu oğulla rızıklandırıyordu. Rabbinin meleklerinden bu müjdeyi alan Ze-keriya (a.s) dedi ki:

40. “Ya Rabbi! Ben artık iyice kocamış, karım da kısırken nasıl oğlum olabilir?” dedi. Allah: “Böyledir, Allah dilediğini yapar”dedi.”

Ya Rabbi, benim nasıl bir çocuğum dünyaya gelebilir? Benim nasıl oğlum olabilir? Çünkü ben ihtiyarlamışım. Ben yaşlılığın zirvesindeyim. Hayatın son merdivenlerine dayanmışım. Ve karım da kısırdır. Onun da çocuk doğurma ihtimali yoktur. Nasıl olacak bu iş? Bizden, bizim gibi ölülerden, bizim gibi iki ihtiyardan nasıl bir çocuk dünyaya gelecek? Zekeriya (a.s) hem kendisine bir evlât isteyecek Allah’tan, bunun için dua dua yalvaracak Rabbine, hem de hayret ederek diyecek ki ya Rabbi, bu yaşta bu şartlarda bizden nasıl bir çocuk dünyaya gelecek?

Anladınız değil mi espriyi? Allah’ın kutlu elçisi önce Allah’tan bir oğul istedi. Yolunu devam ettirecek, dinine inancına, dâvâsına varis olacak tertemiz bir varis istedi, bir zürriyet istedi. Hem istedi, hem de Allah’ın müjdesiyle karşı karşıya gelince de sarsılıverdi, heyecanlanıp hayretini izhâr ediverdi, nasıl olacak bu iş? Diye. İnanıyordu, şekki-şüphesi yoktu. Allah’ın olmazı oldurma gücüne sahip olduğunu çok iyi biliyordu. Ama belki atası İbrâhim (a.s) ın Bakara 260. âyetinin kalplerin mutmain oluşunun ikinci yolu olarak anlattığına göre meş-hûd âyetleri görme arzusu içine doğmuştu. Hani İbrâhim (a.s): Ya Rabbi ölüleri ölümünden sonra nasıl dirilttiğini görmek istiyorum! demişti de Allah: İnanmıyor musun ey İbrâhim? Buyurunca: İnanıyorum ya Rabbi! Ancak:

"Kalbim tatmin olsun için"
(Bakara 260)

İstiyorum bunu! demişti ya. Değilse atamız İbrâhim'in insanların diriltileceği konusunda hiçbir şüphesi yoktu. Ama işte böyle bir görsel âyete tanık olarak kalbinin itminana kavuşmasını istiyordu. İşte aynen Onun gibi Zekeriya (a.s) da bir benzerini söylüyordu. Onun bu talebine karşılık bakın Rabbimiz de buyurdu ki:

Allah böyle dilediği yapandır. Allah göklerde ve yerde egemen olandır. O'nun dilediğini kim engelleyebilir? O'nun önüne kim geçebilir? Hayat O'na aitken, yaratma O'na aitken, dilediğini yaratmasını kim durdurabilir? Dilediğini dilediği zamanda, dilediği biçimde yaratır, dilediğine hayat verir, dilediğini de öldürür. O'nun hayat verdiklerini kim öldürebilir? O'nun öldürdüklerini kim diriltebilir? Tek egemenlik sahibi, tek irade sahibi, tek kuvvet ve kudret sahibi Odur.

41."Ya Rabbi! Bana bir alâmet ver" dedi. "Alâmetin, üç gün, işaretle anlaşma dışında insanlarla konuşamamandır; Rabbini çok an, akşam-sabah hamdet" dedi."

Bunun üzerine Zekeriya (a.s) dedi ki: ya Rabbi bana bir âyet kıl. Bana bu konuda bir alâmet ver. Bu işi takdir buyurduğun, bana oğul verme işi gerçekleştiği zaman bana bir işaret ver. Ben ne bileyim? Nasıl anlayayım oğlumun dünyaya geleceğini? Bana bunu anlayabilmem için bir delil, bir işaret ver. Çünkü benim karım hamile olacak, çocuk doğuracak yaşta değildir. Bu konuda senden bir alâmet isterim dedi. Allah buyurdu ki:

O'nun alâmeti, O'nun ana rahmine düştüğünün işareti, karının O'na yüklü oluşunun delili senin üç gün peş peşe insanlarla konuşamamandır. Üç gün insanlarla konuşamaman, ancak işaretle, remizle konuşma özelliğine sahip olmandır. Zekeriya (a.s)'ın istediği işaret de böylece belirlendi. Aynen Rabbimizin buyurduğu gibi oldu, ve artık Yahya dünyaya gelecekti. Zekeriya (a.s) üç gün insanlarla konuşamadı. Allah onun nutkunu alıverdi. Ama O yine kendisine konuşma yeteneğini verenin de, onu kendisinden alanın da sahibini bildiği Rab-bini zikredecek, tesbih edecek, Rabbine kulluğa devam edecek ve insanları bu kulluğa dâvet etmeye devam edecekti. Çünkü Allah öyle istiyordu:

Rabbini çokça zikret, sabah-akşam Rabbini tesbih et, Rabbine ibâdet et. Rabbini gündeme al, Rabbinin âyetlerini gündem yap, O kendisini nasıl tanıtmışsa, nasıl tanınmasını ve inanılmasını istemişse öylece tanıyıp, öylece inan. O nasıl yüceltilecekse öylece yücelt O'-nu. Allah'a kulluk nasıl gündeme alınacaksâ öylece gündemine al. Ona nasıl kulluk edilecekse öylece kulluk yap.

Ve işte böylece Yahya dünyaya geldi. Allah Yahyâ'ya gençlik çağında

hikmet verdi, peygamberlik verdi, bilgi verdi ve Yahya (a.s) Îsâ (a.s)'ı, Allah'ın kelimesini tasdik etti. O anasına-babasına karşı son derece merhametliydi. O iffet ve haya timsaliydi. Ve Rabbimiz O-na selâm dedi. Doğduğu gün, şehid olduğu gün, dirildiği gün.

Burada İmrân ailesinin üyelerinden birisi olan Zekeriya (a.s)'ın ve oğlu Yahya (a.s)'ın zikrine, gündemine son verilip aynı ailenin bir başka üyesine, bir başka koluna geçilecek. Şimdi artık rol Meryem-dedir. Konu Meryem'in gündeme alınmasındadır. O genç kız, anamız, dünya durdukça müslümanların gündem maddesi olacak, müslüman-lara örnek olacak, dünya durdukça müslümanların kulluğunda mihenk taşı olacak. Daha ana karnındayken Allah'a adanan kutlu annemiz.

Gerçekten biraz sonra anlatmaya başlayacak Rabbimiz, Meryem anamız zor bir yük yüklendi kendisine. Gerçekten daha gencecik bir kızken çok zor bir rol biçildi kendisine. Babasız bir çocuk doğuracak ve çok büyük bir imtihandan geçirilecekti. Ama o genç kız gerçekten zor dayanılacak bu yükün altından kalkıp, imtihanı kazanmayı becerecektir. Bu ağır yük altında imtihanını bozmayacak, kulluğunu bozmayacak ve Allah'ın izniyle kıyâmete kadar böyle imtihan edilen mü'mine kadınlara bir örnek olacaktır. Örnek oldu mü'minlere ve adı yüceltildi. Âlemlere tafdıyl edilip, âlemlere üstün kılınıp kutlu bir Allah elçisini dünyaya getirdi. Îsâ (a.s)'ı dünyaya getirdi ve Îsâ (a.s) bu hârikulâde doğumuyla Allah'ın bir kelimesi, bir âyeti, bir yasası ve hükmü oldu.

Bundan sonra da Meryem'i anlatmaya başlayacak Rabbimiz. Yeryüzünün en büyük yasal örneklerinden birini doğuran ve şereflerin en zirvesine tırmanan, kadınların en şereflilerinden Meryem annemiz gündeme gelecek.

42. "Melekler şöyle demişti: "Ey Meryem! Allah seni seçip temizledi, dünyaların kadınlarından seni üstün tuttu."

Hatırlayın, hani melekler dediler ki; ey Meryem, Allah seni seçti ve temizledi, temizlerden ve seçkinlerden kıldı. Seni âlemin kadın-ları üzerine seçip üstün ve ayrıcalıklı hale getirdi. Daha ana karnın-dayken Allah'a adanan, mabede adanan, Zekeriya (a.s)'ın gözetimi, kefaleti altında Mescid-i Aksâ'nın bir köşesinde iffet abidesi haliyle Allah'a kulluğa devam eden genç kız Meryem'e, Allah'ın melekleri böylece sesleniyorlar. Tıpkı daha önce Zekeriya (a.s)'a seslendikleri gibi.

Meryem anamız o günün dünyasının tüm kadınlarına üstün kılınıyor. Tabi kendisini temizlemek isteyenleri, temiz olmaya çalışanları Allah temizleyecekti. Allah Meryem'i Neden temizliyordu? Küfürden, şirkten, iffetsizlikte, hayasızlıktan, itaatsızlıktan, fısk u fücurdan, kötü ahlâktan, günahlardan, haramlardan temizliyordu.

Elbette Meryem'in ileride üsleneceği rol çok büyüktü. Bu rolün altından ancak bu temizlenmiş imanla, tertemiz kılınmış iffetiyle kalkabilecek, tertemiz bir kız olarak Allah'ın kutlu bir Nebîsini dünyaya getirecek ve kıyâmete kadar tüm mü'mine kadınlara örnek olacaktı. Elbette Allah kendisini tek Rab bileni, kendisine kulluk yapanı, kendi dinine yardım edeni kendi yardımına lâyık kılacaktı. Ve böylece yıllar önce dua dua yalvaran anne Hanne'nin adağı kabul görüyordu.

Meleklerin Meryem'e seslenişleri devam ediyor:

43. "Ey Meryem! Rabbine gönülden boyun eğ, secde et, rükû edenlerle birlikte rükû et."

Ey Meryem, sen de seni temizleyip âlemin kadınlarına üstün kılan Rabbine boyun eğip teslim ol. Rabbinin emirlerine el pençe divan durup saygıyla boyun bük. Rabbine secde et ve rükû edenlerle birlikte rükû et. Allah karşısında bel büküp boyun eğ. Sadece Allah'ı dinle. O'nun arzularına kulak ver. Sadece Allah'ın istediğini yaşa. Rü-kû edenlerle birlikte, Allah karşısında ukalalık etmeyip, Allah'a akıl vermeye kalkışmayıp, Allah'a kafa tutmayıp Onun emir ve yasaklarına teslim olanlarla birlikte sen de rükû et.

Secde ve rükû inkıyat demektir, Allah'ın emirlerine boyun eğmedir, kabul etmedir, "baş üstüne ya Rabbi! Anladım ya Rabbi! Hemen gereğini yerine getiriyorum ya Rabbi" demektir. Allah'a itiraz etmemenin, Allah'a karşı yan çizmemenin, Allah'ın emirlerini savsakla-madan hemen yerine getirmenin beyanıdır, uygulamaya koymanın beyanıdır rükû ve secde.

Ey Meryem yüzünü, yönünü, kalbini, düşünceni, aklını, fikrini, geceni gündüzünü sadece Rabbine çevir. Ve seninle birlikte Allah'a kulluk edenlerin yanında olduğunu, onlarla birlikte olduğunu asla unutma. Sen hep mü'minlerle berabersin. Sen Hz. Adem'den kıyâmete kadar Allah'a karşısında eğilen, Allah'a teslim olmuş mü'minlerle birliktesin. Sen onların desteğinde, onlar da hep senin desteğindedirler. Ve sadece Allah'a secde ediciler, sadece Allah'ı razı ediciler,

sadece Allah için bir hayat yaşayıcılar olarak hepiniz Allah desteğindesiniz. Bunu asla unutmayın.

44. “Ey Muhammed! Bu Sana vahyettiğimiz gayb haberlerindendir. Meryem'e hangisi kefil olacak diye kâlemlerini atarlarken sen yanlarında değildin, çekişirler-ken de orada bulunmadın.”

Şimdi hitap peygambere çevriliyor. Ey peygamberim, işte bunlar, bu sana vahyettiklerimiz gayb haberleridir. İşte bu sana anlattıklarımız bilinmeyenlerin, görülmeyenlerin, Rabbinden başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânı olmayan gaybın haberleridir.

Rabbimizin elçisine sunduğu, şu anda da bizleri muttali kıldığı İmrân ailesine dair, Zekeriya (a.s)’a dair, Meryem anamıza dair bu bil-giler, bu haberler hiç kimsenin bilemeyeceği gaybî haberlerdir. Rab-bimiz bu gaybî bilgileri bize açmasaydı biz nerden bilebilecektik bunları?

Öyle değil mi? Kim nereden bilecekti İmrân ailesini? Nereden bilecektik İmrân’ın hanımının kızı Meryem’i Allah’a kulluğa yatırım yaptığını? Nereden bilebilirdik meleklerin Meryem’le bu diyaloglarını? Kim nereden bilebilirdi mescitte Meryem’e Allah tarafından rızıkların gönderildiğini? Zekeriya (a.s)’ın için için Allah’a dua ettiğini? İşte bunlar gayb âleminden gelen haberlerdir. Gaybın da şehâdetin de âlimi olan Allah’ın peygamberine ve Onun şahsında hepimize açtığı gayp kapılarıdır. Haberin doğrusu, bilginin hak olanı, bilginin zirvesidir bunlar.

Peki acaba ne kadar ilgileniyorsunuz bu haberlerle? Ne kadar gündeminize aldınız bu haberleri? Meryem’i hiç andınız mı bugüne kadar? Evinize misafir ettiğiniz oldu mu hiç Meryem’i? İmrân ailesiyle birlikte bugüne kadar kaç defa sofraya oturdunuz? Zekeriya (a.s) var mı gündeminizde? Yahya (a.s)’ı tanıyor musunuz? İmrân ailesiyle tanıştınız mı? Nasıl örnek aldınız İmrân ailesini? Hayatınızın neresinde kullandınız bu örneği? Nerede lâzım oldu bu örnek size? Ömrünüzde bir kerecik bu aileye misafir oldunuz mu? Öteki şeytan gündemlerinden kurtulup bir kerecik günden yaptınız mı? Bir kerecik üzerinde düşündünüz mü? Şeytan vahiy kaynaklarına kulak verdiğiniz kadar Allah’ın bu gerçek haberleriyle ilgilenmiyorsanız, Allah’ın haberlerine kulak vermiyorsanız yuh olsun size diyeceğim.

Eğer müslüman Allah’ın haber verdiği bu gerçek haberlerle ilgilenir, bu

gerçek haberlerle beslenir, gece-gündüz bu haberlerle beraber olursa hem dünyası düzelecek, hem âhireti düzelecektir. Ama dünya ve âhiretimiz için, dünya ve âhiretimizin güzelleşmesi için Rab-bimizin bize seçip haber verdiği bu örnek ailelerin haberleriyle ilgilen-mezsek, onları kendimize örnek almaya çalışmazsak, İmrân ailesini, Zekeriya'yı, Yahyâ'yı, Meryem'i bir tarafa bırakarak, gündemimize al-madan bir hayat yaşarsak, kesinlikle bilelim ki yaşadığımız hayatta doğruyu, hakkı, hidâyeti bulamayacak, dünyamızı da âhiretimizi de berbat etmiş olacağız. Çünkü Allah'ın bizim için seçip anlattığı bu örnek aileleri tanımayan, onları kendilerine örnek alamayan insanlar mutlaka kendilerine başka örnek aileleri bulacaklar ve dünyada onlar gibi mutsuz oldukları gibi âhirette de onların gittiği yere gideceklerdir.

Allah'ın hidâyet kaynağı olan bu haberlerinden mahrum olanlar mutlaka onların yerini dolduracak hayatlarında başka haberler bulacaklar ve onlarla ilgileneceklerdir. Hayatlarını onlarla düzenleye-ceklerdir. Öyle değil mi ama? Allah'ın onayladığı, Allah'ın kitabında tanıttığı bu peygamberleri, bu örnek şahsiyetleri tanımayanlar mutlaka onların yerini dolduracak başka örnekler peşine düşmüyorlar mı? Şu anda Allah'ın kitabını, Resûlünün sünnetini bir kenara bırakıp oraya buraya koşup kendilerine örnek şahsiyet arayanlar peygamberleri tanıma zahmetine katlanmayan insanlar değil midir?

Öyleyse unutmayalım ki şu anda bizler iki seçenekten birisiyle karşı karşıyayız. Ya Allah'ın kitabıyla peygamberin sünnetiyle beraber oluruz, Allah'ın kitabında haber verdiği bu haberleriyle beraber oluruz, Allah'ın kitabında bize tanıttığı bu örnek aileleri, bu peygamberleri tanıyıp kendimize örnek kabul ederiz, Hz. Adem'le başlayıp Hz. Muhammed (a.s) la son bulan bu şahsiyetler dünyada bizim örneğimiz olur, böylece hem dünyamız hem de âhiretimiz düzgün olur.

Ya da kitabı ve peygamberi, kitabın ve peygamberin bize aktardığı bu haberleri bir kenara bırakır, Allah'ın bize seçtiği bu örnekleri bir kenara bırakır, kendimizi, kendimiz gibileri örnek alır dünyamızı da âhiretimizi de mahvederiz. Şu anda bu seçim bizim elimizdedir. Sonucuna kendimiz katlanmak kayd u şartıyla dilediğimizi tercih edebiliriz. Ya gece-gündüz kitapla beraber olur, kitabın haber verdiği peygamberlerle beraber olur, onları kendi öz anamızdan-babamızdan, kendi oğlumuz-kızımızdan, kendi evimiz-dükkanımızdan, işimizden-aşımızdan daha iyi tanır, aklımıza, fikrimize, kalbimize, belleğimize, duygumuza, düşüncemize, gözümüze, kulağımıza herkesten ve her şeyden daha

çok yerleşir, hayatımızda onların örneklilikleri canlanır, attığımız her adımda, verdiğimiz her kararda, sergilediğimiz her tavırda onlar gözümüzün önünde canlanır ve böylece hayatı onlarla birlikte yaşarız, Allah'ın rızası ve cennet bizimle olur, yahut da başkalarını örnek alır dünyamız da âhiretimiz de onlarınki gibi olur.

İşte bunlar gayb haberleridir ki peygamberim, biz onları sana vahyediyoruz.

Ve onlar kâlemlerini attıkları zaman, Meryem'e hangisinin kefil olacağını tesbit için aralarında kura çektikleri zaman sen onların yanlarında değildin. Annesi Meryem'i Allah'a kulluğa, Allah'ın mabedine hizmete adayıp mabede teslim ettiğinde oradakilerin içimizden kim bu kızcağıza kefil olacak? Kim onun sorumluluğunu üzerine alacak diye aralarında kur'a çekerlerken, tartışıp bu işin muhasebesini yaparlarken sen yanlarında değildin. Sen bu olaya şahit ve muttali değildin.

Nasıl orada olabilirdi Allah'ın Resûlü? Onların yaşadıkları dönemden, bu olayın gerçekleştiği dönemden takriben 7,8 yüz yıl sonra dünyaya gelmişti Rasûlullah. Ama ne gam? gaybın da şehâdetin de bilicisi olan Allah bildiriyordu bunları elçisine. Rabbimin bilgisiyle bilgilenen, vahiy bilgisiyle kuşanan sevgili peygamberimiz de Ondan gelenlere bir harf bile eklemeden, bir harf bile çıkarmadan, o vahyin izzet ve şerefine sahip olarak insanlara aktarıyordu. Haber Allah haberi. Haberin sahibi, okuyucusu Allah. Haberin muhatabı Resûl-i Ekrem. Sonra haberin okuyucusu, duyurucusu Resûl-i Ekrem muhatabı insanlar. Şu anda haberin okuyucusu ben muhatapları sizlersiniz. Buradan çıkar çıkmaz okuyucu sizler, muhataplarınız eşleriniz, çocuklarınız ve ulaşabildiğiniz insanlar olacaktır. Eğer bu görevin bir izzet ve şeref olduğuna inanıyorsanız, Allah'ın kutlu elçilerinin misyonlarına ve şereflerine ulaşmak istiyorsanız bunu mutlaka yapmak zorundasınız. Başka ne diyorlar Allah'ın melekleri Meryem'e?

---

[1] Müslim, Salâtu'l Müsâfirîn: 42, 804.

---

45. "Melekler demişti ki: "Ey Meryem! Allah sana, Kendinden bir sözü, adı Meryem oğlu Îsâ olan Mesîh'i, dünya ve âhirette şerefli ve Allah'a yakın kılınanlardan olarak müjdeler."

Ey Meryem, Allah sana kendisinden, kendi katından bir keli-me, bir hüküm, bir yasa müjdeliyor. Sana katından bir çocuk, bir oğul müjdeliyor ki Onun ismi Meryem oğlu Îsâ Mesîh'tir.

Îsâ (a.s)'ın ismi bizzat Allah tarafından belirlenmiş oluyor. Bu isim anasına nisbet ediliyordu. Çünkü Onun babası yoktu. Allah'ın bir kelimesi, bir yasası olarak Hz. Îsâ babasız dünyaya gelecekti. İmrân ailesinin kızı, anası tarafından daha ana karnındayken Allah'a kulluğa adanmış o genç kız, kocasız, nikâhsız bir çocuk dünyaya getirecek, bu çocuk işte bu yönüyle Allah'ın bir kelimesi, Allah'ın bir âyeti, bir mûcizesi, bir yasası olacaktı. Dünya ve âhirette Allah'ın seçilmiş kullarından, Allah'ın mukarrabûn kullarından, yakınlarından, yakınlaştırılmışlardan olacaktı.

Arkadaşlar, Onun ismi Meryem oğlu Îsâ Mesîh kelimetullahtır. Îsâ ismi, Mesîh lâkabıdır. Mesîh: gezgin, seyyah anlamına gelmekte-dir. Allah'ın dinini, Allah'ın mesajını insanlara duyurmak için diyar diyar gezen mânâsına. Kelimetullah da yaratılış mûcizesinden ötürü babasız olarak Allah'ın "Kün" "Ol" kelimesiyle, emriyle yaratılışıdır. Bu kelime ifadesini böyle anlamaya çalışıyoruz.

İnsanlık, atası olan ilk insanın, Hz. Adem'in yaratılışına tanık olmadı. İnsanlık kendi yaratılışına da tanık olmadı. Yaratılırken kendimizi ve yaratılışımızı bilecek durumda değildik. Onun için Meryem oğlu Îsâ (a.s)'ın yaratılışı insanlığın yeryüzünde tanık olduğu en büyük, en enteresan olaydır. Rabbimizin yeryüzünde hayat için koyduğu yasa gereği, hayat için koyduğu sünnetullah gereği tüm varlıklarda istisnasız erkek ve dişiden tenasül yoluyla üreme devam etmektedir. Hayat için bu yasayı koyan kimdir? Bu yasayı koyan Allah'tır. Yasa gereği erkek de, dişi de birer sebepten başka bir şey değildir. Aslında bu sebeplerin arkasında yasa koyucu Allah'ın eli işlemektedir.

İşte yasa koyucu, bazen böyle kendi yasasını değiştirerek insanlara kendi gücünü, kudretini, yasa belirleyiciliğini, egemenliğini göstermek ister. Allah'ı inkâr eden, Allah'ın rubûbiyet ve ulûhiyet'ini reddeden böyle materyalist bir toplum içinde kendi yasasını değiştirerek, babasız bir çocuk dünyaya getirerek

kâfirlerin dikkatlerini gücüne kudretine çekiverir. Böylece buna bir delil, bir âyet, bir kelime yapıverir Allah onu. Onun içindir ki Îsâ (a.s), Allah'ın bir kelimesi, bir yasası oldu ve bundan sonra yeryüzünde böyle bir olay bir daha gerçekleşmedi.

Bu Allah'ın gücünü, kudretini, egemenliğini ortaya koyan en büyük mûcizelerinden birisi olacaktı. Ama kâfirler bu hadiseye bakarak Allah'a imanlarını, teslimiyetlerini artıracakları yerde onu başka mecralara çekmek istediler. Allah'ın kelimesi olan Hz. Îsâ'ya ulûhiyet sıfatları yüklediler. Allah bu hadiseyle tevhidi yerleştirmek istemişti ama onlar bunu şirklerine malzeme yaptılar. Rabbimiz ısrarla Onun Meryem oğlu Îsâ olduğunu, bir kadının çocuğu olduğunu vurguladığı halde onlar Onu Allah'ın oğlu kabul edip kâfir oldular.

Allah'ın sapıklıklarını onayladığı hıristiyanlar böyle yaparlarken, yine Allah'ın lânetleyip küfürlerini onayladığı yahudiler de Rabbi-mizin ısrarla Onun dünya ve âhirette Allah'ın seçilmiş kullarından, Allah'ın mukarrabûn kullarından, yakınlarından, yakınlaştırılmışlardan olduğunu vurgulamasına rağmen Ona zina iftirasında bulunarak kâfir oldular.

46. "İnsanlarla, beşikte iken de, yetişkin iken de konuşacaktır ve o, iyilerdendir."

O sâlihlerden olacak ve dünyaya geldiği anda, beşikte bir bebek olduğu halde, insanlarla konuşmaya başlayacak, yetişkinken de konuşacak, bir Allah yasasıdır, Allah kelimesidir O.

Rabbimizin melekleri Meryem'e bunları müjdeleyince:

47. "Meryem: "Rabbim! Bana bir insan dokunmamışken nasıl çocuğum olabilir?" demişti. Melekler şöyle dediler: "Allah dilediğini böylece yaratır. Bir işin olmasını dilerse ona "ol" der ve olur."

Meryem diyor ki, Rabbim, bana bir insan, nikâhlı bir koca dokunmamışken, ben gayri meşru bir ilişkide bulunmamış tertemiz birisi iken nasıl benim bir çocuğum olabilir? Ben nasıl bir çocuk dünyaya getirebilirim? Ben kötü birisi değilim. Senin yeryüzünde hayat için koyduğun yasan gereği babasız, kocasız nasıl bir çocuk olabilir? demişti de Allah'ın melekleri de dediler ki:

İşte bu böyledir. Yâni gerçekten durum senin dediğin gibidir. Ne nikâh yoluyla, ne de zina yoluyla sana bir erkek dokunmamıştır. Sen iffetli ve namuslu bir kızsın. Ama Allah dilediğini dilediği şekilde yaratandır. Allah bir şeye

hükmetti mi, Allah bir şeyin olmasını diledi mi ona “Ol” der, o da oluverir. Bu Rabbin için zor bir şey değildir. Bu Rabbine çok kolaydır. Çünkü yasanın sahibi de, hayatın sahibi Odur.

Böylece Meryem anamız çocuğa hamile kalır. Kur’an’ın başka yerlerinde, Meryem sûresinde uzun uzun bu bölüm anlatılır. İnşallah sizler oradan okursunuz. Hz. Îsâ dünyaya gelecektir. Ve tertemiz genç kız Hz. Meryem için, sıkıntılı günler başlayacaktır. Kavminden uzaklaşacak, insanlardan kaçacak, uzak bir yere, mescidin tenha bir köşesine çekilecek, karnındaki çocuğunu insanlardan gizlemeye çalışacak, insanların sansasyonlarından, dedikodularından korkacak, ürkecek ve oğlunu doğururken de şöyle diyecek:

“Keşke bugünden önce ölüp gitseydim”. İnsanların kendisine diyecekleri şeyleri düşünmesi, Ona bunları söyletecekti. Keşke bundan önce ölseydim de adım sanım unutulup gitseydi. Hakkında dedikodu edilmeyen, hakkında konuşulmayan birisi olsaydım. Kucağında babasız bir çocukla insanların huzuruna çıktığı zaman onların kendisine neler diyeceklerini, nasıl karşılayacaklarını düşünüyor, düne kadar mescide, Allah’ın mabedine adanmış, kutlu ve tertemiz bir ailenin çocuğu, kutlu bir peygamberin kefaletinde büyümüş, o güne kadar hiçbir erkek eli değmemiş, iffet ve haya timsali bir genç kız olarak insanların karşısına nasıl çıkacağını, bu babasız çocuğu onlara nasıl anlatacağını, onları buna nasıl inandıracağını düşündükçe ölümü temenni ediyordu.

Gerçekten kendisine çok büyük bir rol yükleniyordu. Çok zor bir imtihandan geçiriliyordu. Tertemiz bir kızcağız olarak kucağındaki Îsâ’yla birlikte kavminin huzuruna çıktığı zaman kesin biliyordu ki tüm kavmi, tüm ailesi üzerine yürüyeceklerdi. Bu neyin nesi ey Meryem? Sen kötü, iffetsiz birisi değildin! Anan-baban da kötü, ahlâksız, iffetsiz değillerdi. Onların çocukları olarak kucağında getirdiğin bu çocuk kim? Nerden aldın, kimden aldın bunu? Diyenlere karşı nasıl cevap verecekti? Ne diyecekti? Nasıl temize çıkaracaktı kendini? Nasıl temize çıkaracaktı ailesini? Zekeriya (a.s)’ı?

Düşünebiliyor musunuz? Gerçekten çok büyük bir imtihandı. Bırakın insanları, dağların bile dayanamayacağı bir imtihandı Meryem’in imtihanı. Çok çetin bir imtihandı bu. Hem Meryem için, hem ailesi için, hem velîsi, kefili Zekeriya (a.s) için, hem de kıyâmete kadar İslâm yolunun yolcuları biz müslümanlar için çok büyük bir imtihandı bu. Belki o günün tüm müslümanları, belki şu anda bizler gerçekten sıkıntılanacağız, ıstıraba boğulacağız.

Ama Allah çok kısa bir zaman içinde sevdiği kulunun, mü'min kullarının imdadına yetişecekti. Tıpkı Zekeriya (a.s)'ın yaşlılık halinde, karısının da kısır halinde Yahyâ'yı dünyaya getirirken konuşmadığı gibi Meryem anamız da konuşmayacaktı. Allah savunacak ve koruyacaktı onu. Kendisi hiç konuşmayacak, eserini konuşturacaktı, amelini konuşturacaktı, beşikteki çocuğunu konuşturacaktı. Meryem işaret edecekti beşikteki çocuğuna ve Allah'ın âyeti olarak, Onun bir kelime-si olarak beşikteki çocuk konuşacak ve bu Allah âyetine, Allah yasa-sına, Allah kelimesine şahit olan tüm dünya sarsılacaktı.

O gün Allah'ın bu âyeti karşısında kâfir Roma sarsılacak, şirk dininin mensubu, atalar dininin mensubu Romalıların akılları başlarından gidecek, yahudiler sarsılacak, bugün biz sarsılacağız ve kıyâmete kadar Allah'ın gücü karşısında, Allah'ın kudreti karşısında, Allah'ın olmazı oldurması karşısında tüm dünya insanlığı sarsılmaya devam edecek. Allah'tan, Allah'ın gücünden, Allah'ın egemenliğinden şüphe içinde olan kâfiriyle, müşrikiyle tüm insanlar beyinlerinden vurulmuş olacaklar.

48. "Ona Kitabı, hikmeti, Tevrat'ı ve İncil'i öğretecek."

Ve Rabbi ona kitabı, Tevrat'ı, İncil'i, hikmeti öğretiyor. Hem ya-zı yazmayı, hem kitabı öğretiyor, hem de bu kitabın pratiğini, yâni nasıl anlaşılacağını, nasıl uygulanacağını öğretiyor ya da öğretecek. Rabbimiz, elçisine gönderdiği İncil'le daha önce gönderdiği ve İsrâil oğullarının bozup tahrif ettikleri Tevrat'ın aslını da ortaya koyacaktı. Çünkü kitaplar ve peygamberler birbirlerini tasdik ederek geliyorlardı.

Ve Rabbi Onu İsrâil oğullarına peygamber olarak gönderecek. Îsâ (a.s) Allah'ın kutlu elçilerinden bir elçi olacaktı. Bu elçinin muallimi diğer elçiler gibi Allah'tı. Allah bilgilendirecekti Onu. Allah'ın seçip bilgilendirdiği Îsâ (a.s), gönderildiği toplum içinde hakim bir konumda olan ihtiyarların, kahinlerin, sihirbazların, filozofların, yöneticilerin bilmediğini bilecekti. Çünkü O Allah bilgisine, vahiy bilgisine, kitap ve hikmet bilgisine sahip olacaktı. Allah kendisine vahyedecekti. Diğer şerefli elçileri gibi Rabbimiz onu da kendi bilgisiyle izzet ve şerefe ulaştıracak, insanlığa yasal bir örnek ve önder yapacaktı. Kıyamete ka-dar insanlık için açılmış bir rahmet kapısı yapacaktı onu. Kendisini örnek bilip kendisi gibi bir hayat yaşayanlara cennet sunacaktı.

49. Ve O İsrâil oğullarına şöyle diyen bir peygamber kılacak: "Ben size

Rabbinizden bir âyet getirdim. Ben size çamurdan kuş gibi bir şey yapıp ona üfleyeceğim, Allah'ın izniyle, hemen kuş olacaktır; anadan doğma körleri, alacaları iyi edeceğim; Allah'ın izniyle, ölüleri dirilteceğim; yediklerinizi ve evlerinizde sakladıklarınızı da size haber vereceğim. İnanmışsanız bunda size delil vardır."

İsrâil oğullarına Allah'ın son elçisi olarak gönderilecek ve artık Ondan sonra da Allah İsrâil oğullarına başka bir peygamber göndermeyecekti. Böylece artık İsrâil oğullarının peygamberlik hakları bitecekti. Artık imamet, önderlik, liderlik onlardan alınacaktı. İbrâhim (a.s) la, İbrâhim (a.s)'ın oğlu İshak (a.s) ve torunlarından Yakub (a.s)'la İsrâil oğullarına başlayan peygamberlik mührü Îsâ (a.s)'la tamam-lanacak ve Ondan sonra yine İbrâhim (a.s)'ın öteki oğlu İsmail (a.s)'ın soyundan son elçi gelecekti. O elçi İsrâil oğullarından gelmeyecekti.

Allah'ın İsrâil oğullarına gönderdiği son elçisi, Allah'ın Meryem'e ilka ettiği, Ruh'ul Kudüs olan, Ruh'ullah olan, Allah'ın bir kelimesi, bir yasası olan Hz. Îsâ (a.s), İslâm'ı bırakıp yahudileşen, Allah'ın kitabını tahrif edip kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya başlayan İsrâil oğullarına şöyle diyecekti:

Muhakkak ki ben size Rabbinizden bir âyet getirdim. Rabbi-nizden âyetlerle geldim. Eğer Rabbime ve bana inanacaksanız Rab-bimden getirdiğim bu âyetler benim bu Kâinatın Rabbi tarafından gönderildiğime delildirler. Babasız dünyaya gelmesi delildir ve şu zikredilecek olanlar delildir.

Ben size çamurdan kuş gibi bir şey yapıp ona üfleyeceğim de Allah'ın izniyle hemen o kuş olacak. Yine ben anadan doğma körleri ve cilt hastalarını, deri hastalarını iyileştiririm. Anadan doğma körleri görür, abraşları iyi hale getireceğim. Ve Allah'ın izniyle ölüleri dirilteceğim. Allah'ın izniyle şu anda her birerinizin evlerinde yarın için ne sakladığını ve ne yediğini ben size bildirip haber vereceğim.

Dikkat ederseniz Allah'ın elçisi Hz. Îsâ (a.s) ısrarla ve tekrar, tekrar bi iznillah, Allah'ın izniyle ifadesini kullanıyor. Kendisinde bütün bunları yapacak hiçbir gücün, kuvvetin bulunmadığını, kendisinin Allah sıfatlarına sahip olmadığını, Allah'ın izni olmadan bunlardan hiçbirisini yapamayacağını, Allah izniyle hareket eden âciz bir beşer olarak asla rubûbiyeti konusunda bir vehme düşmemeleri gerektiğini ihtar için böyle yapıyordu.

Eğer iman edecekseniz, eğer Allah'a, Allah'ın rubûbiyetine, ulûhiyetine

iman edip teslim olacaksanız, Allah'a boyun büküp kulluğa yönelecekseniz size Allah'tan getirmiş olduğum mesajın doğruluğuna bu âyetler, bu mûcizeler yeterli olacaktır.

İşte âyetler, işte mûcizeler. Kim yapabilir bunları Allah elçilerinden başka? Kim becerebilir? Kim görür hale getirebilir körleri? Kim diriltebilir ölüleri? Kim bilebilir insanların evlerinde biriktirdiklerini? Kim yapabilir bunları Allah'ın izni olmadan? Kimin, hangi insanın gücü yetebilir bunlara? Eğer insanlar bütün bunları Allah'tan bilip öylece iman ederlerse müslüman olurlar. Değilse bütün bunları Allah'tan başka birilerine, meselâ Allah'ın bir kulu ve elçisi olan Îsâ (a.s)'a verirler, Îsâ (a.s)'ı Allah yerine koyarlar, Ona Allah sıfatlarını yüklerler ve Onda Allah'ın gücünü, kudretini aramaya kalkışırlarsa o zaman da kâfir olurlar, müşrik olurlar ve cehennemi boylarlar.

İşte Allah'ın İsrâil oğullarına gönderdiği son elçisi Hz. Îsâ (a.s) Allah'ın kendisine öğrettiği İncil ve Tevrat bilgisiyle, Allah'ın kendisine lütfettiği bu âyetlerle, bu mûcizelerle İsrâil oğullarının karşısına çıkacak ve ey İsrâil oğulları, eğer mü'minseniz, eğer iman ediyorsanız, eğer ben gelmeden önce de mü'min olduğunuzu iddia ediyorsanız, eğer benden önceki Tevrat'a, benden önceki Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ'ya inanıyor idiyseniz veya eğer iman edecekseniz alın işte şu getirdiğim âyetlerde, mûcizelerde sizin için gerçekten büyük âyetler, ibretler vardır. Gelin Rabbinizden gelen bu âyetler doğrultusunda bir imanı, bir hayatı gerçekleştirin. Allah'tan gelen bu âyetlere, bu kitaba nasıl inanılacaksa öylece iman edin, Allah'a nasıl kulluk edilecekse öylece kulluğa yönelin ve beni sadece Allah tarafından gönderilmiş bir kul ve elçi bilin diyecekti.

50,51. "Benden önce gelen Tevrat'ı tasdik etmekle beraber size yasak edilenlerin bir kısmını helâl kılmak üzere, Rabbinizden size bir âyet getirdim. Allah'tan sakının ve bana itaat edin; çünkü Allah benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir. O'na kulluk edin, bu doğru yoldur."

Ben benim önümde bulunan, benden önce gönderilmiş olan Tevrat'ı tasdikçi olarak geliyorum. Hem size Rabbimden yeni bir âyet yeni bir kitap getirmekle birlikte, aynı zamanda benden önce kardeşim Mûsâ'ya gönderilen Tevrat'a da iman ediyor, Onun doğruluğunu tasdik ediyorum. Bu benim peygamberliğimin delilidir. Ben kendi kendime din uyduran, kendi kendime yol belirleyen, hayat programı yapan ve sizleri ona çağıran birisi değil, önceki peygamberlerin yoluna, dinine çağırıyorum. Ve size haram kılınan bazı şeyleri, bazı yasakları helâl kılmak için Allah tarafından geliyorum.

Öyleyse Allah'la yol bulun. Yolunuzu Allah'a sorun. Hayatınızı Allah adına yaşayın. Allah konusunda takvalı olun, ve bu konuda da bana itaat edin. Takvanın usulünü, teslimiyetin modelini benden öğrenin. Ben Allah'a nasıl bir kulluk yapıyor, Allah'tan nasıl korkuyor, Ona karşı nasıl saygılı davranıyorsam, Onun emirlerine ve yasaklarına nasıl riâyet ediyorsam bana bakın ve benim gibi olun.

Biliyoruz ki Kitaplar ve Peygamberler aynı kaynaktan geldiği için birbirini asla nakzetmezler. Aksine bütün Kitaplar ve tüm Peygamberler birbirini destekler. Hz. Îsâ da öyle diyordu. Ben yeni, garip, türedi birisi değilim. Size duymadığınız, bilmediğiniz bir din de getirmiş değilim. Bu dini daha önce Mûsâ da getirmişti. O halde ben, benden önceki Tevrat'ı yalanlamaya değil, tasdik etmeye geldim.

Ve benden önceki kitapta isyanlarınız sebebiyle, Rabbinize kafa tutmanız ve Ona kulluktan çıkmanız sebebiyle Allah'ın size haram kıldığı bazı şeyleri helâl kılayım diye gönderildim. Benim getirdiğim kitap Tevrat'ın hükümlerinden bazısını nesih etsin diye gönderildim. Ya da Tevrat'ta Allah size haram kılmadığı halde sizin hevâ ve hevesleriniz doğrultusunda kendi kendinize koyduğunuz haramları kaldırmaya geldim. Sizin kendi kendinize bozduğunuz haram-helâl yasalarını Allah'ın istediği biçimde düzenlemeye geldim.

Ayetten anlıyoruz ki İncil Tevrat'ın bazı hükümlerini nesih et-miştir. Düne kadar yahudilere karşı hıristiyanlar neshi savunuyorlar ve bunu inkâr etmiyorlardı. Çünkü kendi kitapları olan İncil, Tevrat'ın bazı hükümlerini nesih etmişti. Meselâ İncil'de, Tevrat'ın cumartesi günü iş yapmayı yasaklayan hükmünü değiştirip bunu pazar gününe alan âyetlerin varlığını iddia ediyorlardı.

Yine Hz. Îsâ'nın yiyecek ve içecekler konusunda eski yasakları kaldırdığına inanıyorlardı hıristiyanlar. Ama sonradan Kur'an gelip de ikisini de nesih eden âyetler ortaya konulunca bu defa yahudilere karşı bu neshi savunan hıristiyanlar 90 derecelik bir dönüşle neshi reddediverdiler. Olmaz böyle şey dediler. Yâni hâşâ Allah'ın kelimelerinde, Allah'ın âyetlerinde, Allah'ın hükümlerinde değişiklik olmaz. Yâ-ni Allah'ın İncil'deki âyetleri kesinlikle değişemez, değiştirilemez di-yorlar. İncil'in kendisinden önceki Tevrat'ı değiştirdiğine inanan bu Hıristiyanlar aynı şeyin Kur'an için geçerliliğini reddettiler.

Allah benim de sizin de Rabbinizdir. Muhakkak ki kendisine kulluk edilmeye lâyık, kulluk programını bilen, sizden nasıl bir kulluk isteyeceğini bilen ve size bir hayat programı belirleyen benim de sizin de Rabbiniz Allah'tır. Sizin için de benim için de kendisine kulluk edilecek, hayat programı uygulanacak Ondan başka Rab yoktur. Bu konuda benim sizden bir farkım yoktur. Ben de sizin gibi Allah'ın kuluyum. Benim boynumdaki ipin de ucu Rabbimin elindedir. O ne tarafa çekerse ben o tarafa gitmek zorundayım. Ben her zaman ona muhtacım. Beni yaratan, beni besleyen, beni yaşatan ve bana yol gösteren Odur. Ben nasıl Onu Rab bilmiş ve irademi Ona teslim etmişsem gelin siz de sizin Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin ve Ondan başkalarını Rab bilmeyin. Allah yolundan başka yol yoktur. Allah'a kulluk yolundan başka yol yoktur. Yahudilik, hıristiyanlık, İslâm'ın dışındaki tüm dinler, tüm yollar Allah'ın razı olmadığı dinler ve yollardır diyerek, Îsâ (a.s) aynen İbrâhim'in, Mûsâ'nın dâvetini tekrar ediyordu.

Dikkat ederseniz burada Hz. Îsâ'nın hıristiyanların iddia ettikleri gibi asla kendisinin Rab olduğunu, Allah'ın oğlu ya da Allah'ın yetkilerine sahip birisi olduğunu kendisine de kulluk edilmesi gerektiğini söylemiyor. Diyor ki o Allah benim de sizin de Rabbinizdir. Ben Ona kulluk ediyorum siz de Ona kulluk etmek zorundasınız diyor. O böyle diyor ama Onun yolunda olduklarını iddia edenler Ona en büyük iftirayı yapıyorlar.

52. "Îsâ onların inkârlarını hissedince: "Allah uğrunda yardımcılarım kimlerdir?" dedi. Havariler şöyle dediler: "Biz Allah'ın yardımcılarıyız, Allah'a inandık, O'na teslim olduğumuza şahit ol."

Allah'ın elçisi Hz. Îsâ (a.s), İsrâil oğullarına kendisinden önceki tüm peygamberlerin dâvetiyle gelip onları içine düştükleri küfür ve şirkten Allah'a kulluğa çağırınca baktı ki halleri kötüce. Onları Hz. Îsâ iki şeye çağırmıştı. Birincisi Allah'a kulluk, Allah'a teslimiyet, ama sadece Allah'a kulluk, sadece Ona teslimiyet. Müslüman olmaya çağırdı onları. İkincisi de Allah'a yapacağınız bu kulluk noktasında bana tabi olun dedi. Başka hiçbir şey istemedi onlardan. Yapacağı bu risâlet konusunda, örnekliği ve tebliği konusunda ne bir ücret istedi, ne atlarına arabalarına bindirmelerini, ne bal-baklava yedirmelerini, ne elini-ayağını öpmelerini istedi onlardan. İstediği sadece Allah'a kulluk ve kendisine tebeiyyet.

Şimdi insanlara din duyuran hocalar, (Allah kimseyi hoca yapmasın, müslüman yapsın) anlatıyorlar, anlatıyorlar sonra da gelsin yemekler, gelsin

çaylar diyorlar ve yemeği yiyince de işleri bitiyor. Berikiler de yedirdi mi iş bitti biliyor. Tamam hoca efendiye ikramımızı yaptık, görevimiz bitti diyorlar. Eğer karşımızdaki öyle diyecekse Allah aşkına yemeyelim, adamları tatmin etmeyelim.

Evet Hz. Îsâ (a.s) baktı ki İsrâil oğullarının dört duvarı yıkık. Yıllar yılı peygamber öldürmekle, Allah elçilerini yalanlamakla, Allah kitaplarını, Allah âyetlerini tahrif etmekle, Allah yolundan çıkıp kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamakla şöhret bulmuş, şirke batmış bir kavim, bir toplum olan bu insanlar müşrik Roma'yla da birleşerek kendi dinlerine, peygamberlerine, kitaplarına ihanet eder bir duruma gelmişlerdi. İşte böyle bir atmosferde kendilerine tevhidi getiren, kendilerini tek Allah'a kulluğa çağıran, kendilerini İslâm'a çağıran Îsâ (a.s)'ın bu dâvetine çok az bir Havari grubunun dışında icabet eden , iman eden çıkmayınca, onların bu küfürlerini ve küfürde ısrarlarını gören Hz. Îsâ onlara dedi ki:

Allah yolunda bana kim yardımcı olacak? Allah yolunda gi-rişeceğim bir kavgamda kim bana yardımcı olup, benim yanımda yer alacak? Allah'a dâvet yolumda, Allah'ı insanlara duyurma yolumda, Allah'ın emirlerini dinleme konusunda, Allah'ın emirlerini uygulama konusunda, bu kitabın âyetlerini çok uzaktaki insanlara götürme konusunda kim bana müzâhir olacak? Yeryüzünde Allah'ın yasalarını hakim kılma konusunda kim bana yardımcı olacak?

Arkadaşlar Allah'ın dinini anlama ve yaşama konusunda, Allah'ın istediği gibi müslüman olma konusunda, aslında peygamberin hiç kimseye ihtiyacı yoktur. Hiç kimse kendisine yardımcı olmasa da peygamber tek başına kulluğu icra edendir. Yâni peygamber Allah'ın kendisine yüklediği görevini yapamadı da birilerinden bu konuda yardım istiyor değildir mânâ. Kendisi görevini yapmakla birlikte cemaatla yaşanma karakterindeki bu dini ikâme konusunda birilerinin yanı başında olmasını, birilerinin kendi menfaatleri icabı müslüman olup yükünü hafifletmesini istiyordu Allah'ın elçisi.

İşte bu cemaat, bu ümmet bir Peygamberin yükünü hafifleten, derdini ve sorumluluğunu paylaşan en büyük destektir. Meselâ şu anda ben Konya'nın her mahallesinden, her evinden sorumluyum. Bu Allah dinini, Allah âyetlerini her yere götürmek, ulaştırmak zorundayım. Ama şu anda sizler de benim bu derdimi dert biliverseniz, sizler de benim sorumluluğumu hissediverip de bu işi yapmaya başlayıverseniz benim omuzumdaki yükler hafifleyecek demektir. Meselâ bu akşam içinizden birisi Aydınlık mahallesinde şu benim yaptığımı yapıp, Allah

kullarına vahiy ulaştırsanız artık Aydınlık benim omuzumdan in-miş olacak. Elhamdülillah Aydınlıkta bu işi yapan birisi var ve artık be-nim oraya gitmeme gerek kalmamıştır diyecek ve rahatlayacağım. Meramda da bu işimi yapan birilerinin çıkması benim omuzumdaki bir yükün daha inmesi anlamına gelecektir.

Öyle değil mi ama? Din anlatılacak ben, âyet anlatılacak ben, hadis tanınacak ben, hapse atılacak ben, sürgün edilecek ben, ben, ben. Niye hep ben yahu? Gelin beraber olalım. Gelin beraber çalışalım, gelin birlikte omuzlayalım Allah dinini. Gelin birlikte öğrenip birlikte tebliğ etme ve yaşama kavgası verelim. Eğer kitapsız ve sünnetsiz din olmayacağına sizler de inanır, sizler de bu yükü omuzlarınızda hissederseniz o zaman sizler de bana yardım etmiş olursunuz.

Ama şunu da göz ardı etmeyelim ki, eğer bizler de peygam-berler gibi, onlar kadar bu mübârek yükü çekmeyi iliklerimize kadar hissedersek elbette Allah bize de onlara verdiği yardımcıları gönderecektir. Ama elbette bizim samimiyetimiz, bizim sorumluluk anlayışımız, bunu dert bilişimiz bu kadarmış ki Allah bu kadar yardımcı göndermiş. Allah bizi de aynı şuura erdirsin de o şuurumuz sonucunda bize de yardımcılar göndersin inşallah.

Tabii göndermese de veya sizler bana destek çıkmasanız da elbette ben kendi gidebileceğim yerlerden sorumluyum. Kime gidebilirim? Kaç kişiye gidebilirim? Kaç yere gidebilirim? işte benim sorumlu-luk alanım budur.

Demek ki Peygamberlere yardım, onların görevlerine yardım şeklinde olur. Yâni Peygamber (a.s) dünyada Allah'ın istediği adâleti gerçekleştirmek, insanların dünyada Allah'ın istediği hayat programını yaşamalarını sağlamak, insanların sadece Allah'a kul olmalarını gerçekleştirip onların cennet yollarını açmak, cehennem yollarına barikatlar koymak için gelmişlerdir. İnsanların yeryüzünde Rab olarak Allah'ı, din olarak İslâm'ı, kitap olarak Kur'an'ı ve bu konuda örnek olarak da Hz. Peygamberi tanımaları için gelmiş olan Peygamberin bu görevini, bu fonksiyonunu kendimize görev edinir, dert edinir iş edinir, din edinirsek biz de onlara yardımcı olmuş oluruz. Onların inandığına inanır, yaptıklarını yapar, sevdiklerini sever, reddettiklerini de reddedebilirsek, varlıklarını ve programlarını kendimize program kabul edebilirsek, isteklerine köstek değil destek olabilirsek o zaman biz de onlara yardımcı oluyoruz demektir. Biz de Ensârullah'ız demektir. Bakın Allah'ın peygamberi Îsâ diyor ki

kim bana yardımcı olacak? Onun bu talebine karşılık:

Havariler, Îsâ (a.s)'ın arkadaşları, Îsâ (a.s)'a iman etmiş müs-lümanlar, Allah ve peygamber yolunun yardımcıları, beyazlar, beyaz elbiseliler, beyaz elbiseli görünenler dediler ki: Biz Allah'ın yardım-cılarıyız, biz senin yardımcılarınızız. Bizler iman ettik Allah'a. Sen şahit ol ki bizler teslim olduk. Bizler müslüman olduk. Arkadaşlar, işte yardım budur. İşte Allah yolunda peygambere yardım budur. Ey peygamber, sen şahit ol ki biz iman ediyoruz ve imanlarımızı amel haline getirip müslüman oluyoruz. Allah'a inanıyoruz ve inancımızın gereğini yerine getiriyoruz. İşte namaza inanıyoruz ve kılıyoruz. İşte içkisiz sofrada oturmaya inanıyoruz ve içkisiz sofraya oturuyoruz. İşte oruca inanıyoruz ve tutuyoruz. Çünkü peygambere iman onun orucuna, namazına, cihadına iman demektir. Kitaba iman demek hayatı onunla düzenlemeye ve kıyâmete kadar onun geçerli olduğuna iman demektir.

Allah'ın İsrâil oğullarına gönderdiği son elçisi Hz. Îsâ (a.s)'ın bu dünyadaki görevi bitmeye başlıyor. Rabbimiz onu bize anlatacak. Bir ömür mücâdelesini sürdüren kutlu elçisini Rabbimiz huzuruna alacak. Ama Îsâ (a.s)ın bu dünyadaki görevi bitmeyecekti. Rabbimiz kıyâmet öncesi Onu dünyaya tekrar bir daha indirecek ve Ona çok büyük bir görev daha verecek, kıyâmet öncesi insanlar Onun vasıtasıyla bir daha denenmeden geçirilecektir. Kitap ve sünnetin ortaya koyduklarına göre daha önce Allah'ın kitabını bir kenara bırakıp, kitabın kendilerinden istediği İslâm dinini bir kenara bırakıp kendilerince hı-ristiyanlık adı altında yepyeni bir din oluşturan, yahudilik adı altında yepyeni bir yol oluşturan yahudi ve hıristiyanların değer yargılarının yanlış olduğu kendilerine son bir kez daha hatırlatacak, Haç'ı kıracak, domuzu öldürecek, kendisinin Allah'ın oğlu olmadığını, vefatından ön-ce hiç kimseye ben İlâhım, ben Rabbim, Allah'ı bırakın da bana ve a-nama kulluk edin demedim diyecek, peygamberlik dönemimde size müjdelediğim Ahmed'in doğruluğunu tekrar ikrar ediyorum, Onun, benim ve tüm peygamberlerin tek dini İslâm'dır, müslüman olanlar kurtulacak, onların dışında kim hangi dinde olduğunu iddia ediyorsa hep-si cehenneme gidecek diyecek.

İşte görüyoruz âyetlerde, Îsâ (a.s) müslümandı, Onun arkadaşları, Ona iman eden Havariler de müslümandı. Hz. adem (a.s) dan bu yana tek din vardı İslâm. Şu anda da Ona Allah'ın istediği biçimde iman edenler müslümanlardır. Şu anda Îsâ (a.s)'ı tanrılaştırmayıp Allah'ın kulu ve elçisi olarak Ona iman edenler sadece müslümanlardır. Ne hıristiyanlar, ne de yahudiler Ona Allah'ın istediği şekilde inanmamaktadırlar. Bundan sonra Havarilerin duaları geliyor.

53. “Rabbimiz! İndirdiğine inandık, Peygamberlere uyduk; bizi şahit olanlarla beraber yaz.”

Ey Rabbimiz, biz bize indirilene inandık. Senin tarafından bize indirilen İncil’e, bize gönderilen elçin Hz. Îsâ’ya iman ettik ve Resûle tabi olduk. Resûlün yoluna, imanına, kulluğuna, teslimiyetine, ve Onun sünnetine tabi olduk. Sana ve kitabına imanımızı Resûlüne tabi olmakla ortaya koyduk. Ey Rabbimiz, sen de bizi şahitlerle beraber kıl. Ey Rabbimiz biz elçinin bizden istediği tevhidi kabullendik. Bizi senden başka İlâh kabul etmeyen, senden başka kulluğa lâyık varlık kabul etmeyen, elçilerinle seni karıştırmayan, elçilerine senin sıfatlarını vermeyen, elçilerini ulûhiyet ve rubûbiyet makamına oturtmayan, onları sana ortak görmeyen, böylece hem Rabbimiz ve İlâhımız olan sana, hem de bizi sadece sana kulluğa çağıran elçilerine iftira etmeyenlerle beraber yaz ya Rabbi. Bizi İmanlarıyla, yaşadıkları müslü-manca hayatlarıyla sana ve dinine şehâdet eden kullarınla beraber yaz ya Rabbi. İmanları uğrunda canlarını vererek imanlarının sadâkatine şehâdet eden şehidlerle beraber yaz ya Rabbi. Bizden önceki dö-nemlerde ve kıyâmete kadar senden başka İlâh olmadığına şehâdet getirecek mü’minlerle beraber yaz ya Rabbi.

Veya Bakara sûresinin 143. âyetinin delâletiyle kendilerinden önceki tüm ümmetlere şahitler olan Muhammed ümmetiyle beraber yaz ya Rabbi diyorlar.

54. “Fakat hile yaptılar. Allah da onları cezalandırdı. Allah hile yapanların cezasını en iyi verendir.”

Hile yaptılar. Tuzak kurdular. O kendi dinlerine, kendi kitaplarına, kendi peygamberlerine ihanet eden yahudiler putperest Roma’yla, müşrik Roma’yla da işbirliği içine girerek Allah’ın elçisi Hz. Îsâ (a.s)’a tuzak kurmak istediler. Allah’ın elçisine hile yapmak istediler. Ama Allah da onlara bir tuzak kuruyordu. Allah’ın kurduğu tuzağın yanında elbette onların tuzakları başarılı olamayacak, neticeye ulaşamayacaktı. Allah’ın kurduğu tuzaklar geçerli olacak, çünkü hiç kimse Ona karşı koyamayacaktı. Çünkü onların tuzaklarının tümüne Allah muttali iken, Allah’ın ilmi onları kuşatmışken, onlar Allah’ın tuzaklarından gafildirler. Onun içindir ki Allah onların elçisine karşı kurdukları tüm tuzakları, tasarladıkları tüm komploları boşa çıkaracak ve onları güvendikleri müşrik Roma’yla birlikte yerin dibine batıracaktı.

Dün böyle olduğu gibi, bugün de, yarın da bu böyle olacaktır. Şu anda da kâfirler Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın elçisine, Allah elçisinin yolunu takip eden müslümanlara tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Hayatı, ekonomiyi, eğitimi, hukuku, kılık kıyafeti, vitrinleri, sokakları Allah'a kulluğun aksine düzenleyerek tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Kendilerine göre din kitapları oluşturarak, işte din budur diye insanlara sunarak, Allah'ın yasalarını bozarak tuzaklar kurmaya çalışıyorlar.

Din eğitimini yasaklayarak, İmam-Hatipleri kapatarak, Kur'an kurslarını bitirerek Allah kullarının Allah dinine ulaşma yollarını kapatarak, Allah dinine tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Kendi âyetlerinin gündemde kalması adına Allah'ın âyetlerini toplumun gündeminden düşürmeye çalışıyorlar. Allah'ın elçisine hayat hakkı tanımamaya çalışıyorlar. Allah'ın elçisinin örnekliliğini bitirmeye çalışarak, Allah elçisini öldürmeye çalışıyorlar. Allah'a ve O'nun elçisine, Allah ve elçisi yolunun yolcularına çeşit çeşit tuzaklar kurmaya çalışıyorlar.

Müslümanların çocuklarının beyinlerini orada Kur'an ve sünnete yer kalmasın diye çok lüzumsuz bilgilerle doldurarak tuzaklar kuruyorlar. Allah'a kulluğa zamanları kalmasın diye insanların hayatlarını eğlencelerle, kendi vahiyleriyle, kendi oluşturdukları gündemlerle doldurarak tuzaklar kuruyorlar.

Ama ne yazık ki günümüz kâfirleri de tıpkı dünün kâfirleri gibi Allah'tan gafildirler. Kime tuzak kurduklarının, kiminle savaşa tutuştuklarının farkında değiller. Kime kafa tuttuklarının, kiminle savaşa tutuştuklarının farkında değil hainler. Halbuki tüm tuzaklar Allah'a aittir. Tüm düzenleri bozmak Allah'a aittir.

Öyle değil mi? Kâfirler Allah'ın sistemine karşı, Allah'ın âyet-lerine karşı, Allah'ın elçisine karşı ne kadar tuzak kurabilecekler? Üstelik onların tuzaklarının tümünü Allah biliyorken. Rabbin onların kurdukları tuzakların nereye kadar gideceğini bilmektedir, ama onlar Rablerinin kendilerine karşı neler hazırladığını asla bilmemektedirler. Ama onlar gözlerinin önündeki çukuru bile görememektedirler.

Elbette Allah'la, Allah'ın elçileriyle ve mü'min kullarıyla girecekleri bir savaşta mağlup olanlar onlar olacaktır, galip olanlar da Allah desteğinde olan mü'minler olacaktır. Çünkü Allah onların kendisine karşı, kendi âyetlerine ve siz müslümanlara karşı tüm niyetlerini, tüm komplolarını bildiği için unutmayın ki

sizi onların komplolarından koruyacaktır. Onların kurdukları tuzaklar konusunda sizi bilgilendirecek ve korunma yollarını gösterecektir.

Gerçi bundan sonra vahiy gelmeyecek ama Rabbimiz önce gönderdiği o vahiyleriyle müslümanlara öyle bir basiret, öyle bir feraset kazandırmıştır ki kendilerine nereden nasıl bir tehlike geleceğini müminler bilmektedirler.

Şu anda irtica hikayeleriyle müslümanları yok etmeye soyunanlar, Allah'la Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşanlar kiminle savaştığının farkında değildirler. Kiminle savaştığını dahi bilmeyen zavallı insanlardır bunlar. Zannediyorlar ki Müslümanlar zayıftır, zannediyorlar ki müslümanlar yalnız ve yardımcısızdırlar. Onların safında Allah'ın bulunduğunun farkında olmayan bu iman yoksunları yakında nasıl bir inkılapla sarsıldıklarını görecekler.

Hz. Îsâ (a.s)'a Allah'ın istediği şekilde iman eden Havariler Ensârullah olduklarını, Allah'ın dinine, Allah'ın elçisine yardımcılar olduklarını, bu uğurda şehâdeti göze aldıklarını ortaya koyarken, ötekiler, inanmayanlar da Hz. Îsâ'ya tuzak kurmaya yöneldiler. Allah'ın kelimesini yok etmek için, kıstası yok etmek için harekete geçtiler. Peygamberi öldürüp, peygamberin maddî ve manevî varlığını, örnekliliğini bitirip keyiflerine göre bir hayat yaşayacaklardı.

Ve Allah'ın elçisine sadâkat sözü veren Havarilerden biri de imanından vazgeçerek peygamber aleyhine casusluk yaptı da:

55. "Allah demişti ki: "Ey Îsâ! ben seni eceline yetireceğim, seni kendime yükselteceğim, İnkâr edenlerden seni tertemiz ayıracağım; Sana uyanları, kıyâmet gününe kadar, inkâr edenlerin üstünde tutacağım. Sonra dönüşünüz Banadır. Ayrılığa düştüğünüz hususlarda aranızda hükmedeceğim."

Evet, herhalde konu anlaşıldı. İsrâil oğulları Allah'ın elçisi, Allah'ın kelimesi Îsâ (a.s) kendilerine geldiği dönemde İslâm'dan çıkmışlar, Allah yolunu, peygamberler yolunu terk edip küfre ve şirke düşmüşlerdi. Rabbimizin ifadesine göre içlerinde çok az müslüman vardı. İşte İmrân ailesi, Zekeriya (a.s), oğlu Yahya (a.s), Meryem ana-mız ve onların çevrelerinde samimiyetle Allah'a iman etmiş, Allah yolunda yürüyen azıcık bir grup vardı.

Allah'ın elçisi söyleyin bana, içinizde gerçekten Allah'a teslim olmuş

kimler var? İçinizde ne kadar müslüman var? dediği zaman içlerinden az bir grup olan sadece Havariler müslümanlıklarını ikrar etmişler ki bunların adedi de sadece 12 civarındaydı. Öteki İsrâil oğulları o günün dünyasında egemen güçlerle beraber olarak azınlıkta gördükleri, güçsüz gördükleri Hz. Îsâ (a.s)'a ve beraberindeki bu bir avuç müslümana karşı tuzak kurmak istediler, Allah'ın elçisini öldürmek istediler. Ama onların tuzaklarının tümünü boşa çıkaracak olan Allah'tı. Hz. Îsâ'yı öldürmeyi başaramadılar.

Yıllar sonra aynı kâfir insanlar son elçi Hz. Muhammed (a.s) a karşı da aynı tuzağı kurmak istediler. Medine'de Rasûlullah efendimize de aynı hain planlarını uyguladı yahudiler ama Allah tuzaklarını bozup kendi başlarına geçiriverdi. Bakın Allah diyor ki: Onlar peygamber Îsâ (a.s)'a tuzaklar kurdular da:

Evet Allah buyurdu ki, "Ey Îsâ, muhakkak ki ben seni onların aralarından çekip alacağım. Seni onların içinden çıkarıp, alıp kendime yükselteceğim. Seni uyutacağım. Seni bir çeşit vefat ettirecek, seni onların şerrinden koruyacak, o kâfirlerin seni öldürmelerine fırsat ver-yeyeceğim. Onların kötülüklerinden seni temizleyecek, pisliklerini sana dokundurmayacağım. Onların küfürlerini, şirklerini, pisliklerini asla sana dokundurmayacağım. Ve sana tabi olan müslümanları da yeryüzünde kıyâmete kadar kâfirler ve müşrikler üzerine üstün kılaca-ğım, üstün getireceğim. Sonra dönüş banadır. Hepiniz bana dönecek ve yaşadığınız hayatın hesabını bana ödeyeceksiniz. Ve aranızda ihtilâf ettiğiniz konularda ben hüküm vereceğim."

Rabbimiz buyuruyor ki ben seni teveffa ettireceğim. Teveffa vefat ettirmek: ruhunu almak anlamına gelir ki müfessirlerimizden kimileri bu mânâya dayanarak Îsâ (a.s)'ın Allah tarafından vefat ettirilip huzuruna yükseltildiğini söylerler. Kimileri de buradaki öldüreceğiz ifadesini geniş zaman kipi olarak anlamışlar ve öldürülmeden yükseltildiğini ve sonra kıyâmet öncesi tekrar dünyaya indirilip öldürülme eylemimin gerçekleştirileceğini söylemişlerdir. Nitekim Nisâ sûresindeki bir âyetinde Rabbimiz şöyle buyurur:,

"Kitap ehlinden, ölmeden önce, Îsâ'ya inanmayacak yoktur. O, gerektiği gibi inanmadıklarından, kıyâmet günü onların aleyhine şahit olur."

(Nisâ 159)

Ehl-i kitaptan hiç kimse yoktur ki ölümünden önce Ona inanmayacak olsun. Îsâ (a.s)'ın ölümünden önce ehl-i kitabın tamamı, ya da ehl-i kitaptan kimileri Ona iman edecektir. Bu kıyâmete yakın Hz. Îsâ (a.s)'ın tekrar yeryüzüne gelmesi döneminde yaşayan ehl-i kitap için söz konusudur. Kıyâmet öncesi

yeryüzüne indirilen Hz. Îsâ (a.s)ın haçı kırması ve domuzu öldürmesiyle o anda hayatta olan yahudi ve hıristiyanlar eyvah! Meğer bizler şu anda Îsâ (a.s)'ın dinini yaşıyoruz diye kendi hevâ ve heveslerimizi yaşıyormuşuz diyerek sapıklıkların-dan vazgeçecekler, Îsâ (a.s)'ın getirdiği dinin Muhammed (a.s)'ın getirdiği İslâm diniyle aynı olduğunu anlayacaklar, Hz. Îsâ (a.s)'ın müs-lüman olduğunu anlayacaklar, kabul edecekler ve kendileri de Îsâ (a.s) ın vefat edip kıyâmet kopmadan önce Ona ve dinine iman edip müslüman olacaklar.

Gerçekten hıristiyanların sapak noktalarından birisi de işte bu âyette anlatılan konudur. Hıristiyanların Allah'ın elçisi Hz. Îsâ (a.s) ko-nusunda yanılıp Onu İlâh kabul edişlerinin sebebi işte bunlardı. Birincisi önceki âyetlerde ifade edildiği gibi Hz. Îsâ (a.s)'ın Allah'ın bir kelimesi, bir yasası olarak babasız dünyaya gelmesi, ikincisi yine önceki âyetlerde anlatıldığı gibi Îsâ (a.s)'ın Allah'ın izniyle bir kısım mûcizeler göstermesi, körleri görür hale getirip, ölüleri diriltmesi, gaybî konulara Allah tarafından muttali kılınması ve işte bu âyette anlatılan gökyüzüne yükselmesi, yükseltilmesi konusudur. Yâni bir beşer olarak ölmediği, aksine tapınılmaya lâyık bir tanrı olarak yaşadığı konusudur.

İlk iki konuyu Kur'an da onaylar ve Allah'ın izniyle bunların gerçekleştiğini vurgular. Üçüncü konuya, yâni onun teveffa edilip yükseltilmesine gelince bu konu gerçekten gaybî bir konudur. Tevilini Allah'tan başka hiç kimsenin bilemeyeceği ancak kalbinde hastalık bulunanların oraya buraya sündürebilecekleri müteşabihattan bir konudur. Ve Rabbimiz onların aralarında ihtilâf ettikleri konunun hükmünü yarın vereceğini ifade ediyor. Allah'ın elçisinin bir tanrı mı? Yoksa Allah elçilerinden bir beşer mi olduğunu yarın size haber verecek. Veya yarın Allah'ın haber vereceği hükümleri bu âyetten sonra gelecek âyetlerde ortaya konacaktır.

Îsâ (a.s) onların arasından farklı bir ayrılışla ayrılmış olacaktı. Allah sevgili kelimesini katına yükseltecek ve tıpkı anasının tertemiz hayatı gibi yaşadığı tertemiz bir hayatın sonunda, gönderildiği İsrâil oğullarının küfürlerine, şirklerine bulaşmadan yaşadığı tertemiz bir hayatın sonunda bir dünya hayatı bitmiş olacaktı. Sonra önce de ifade ettiğim gibi kıyâmete yakın bir zamanda yeryüzünde yeni bir hayat yaşayacak, sonra öldürülüp cennete yükseltilecek bir hayatın sahibiydi Îsâ (a.s). Ona verilen bu müjdeden sonra Rabbimiz Ona iman eden mü'minler için de bir müjdede bulunuyor:

Ve sana uyanları, kıyâmet gününe kadar, inkâr edenlerin üstünde tutacağım.

Peki acaba kimdi burada kast edilen Îsâ (a.s)'ma tabi olanlar? Bunlar o günkü müslümanlıklarını ikrar eden, Ensârullah olduklarını söyleyen Havariler, sonra, onlardan sonra gelip de şirke düşmeden, Allah'a oğullar izâfe etmeden, Îsâ (a.s)'ın tanrı ya da tanrının oğlu olduğunu iddia etmeden, Îsâ (a.s)'ın Allah'ın bir kulu ve elçisi olduğuna iman etmiş kimseler, yâni dünün ve bugünün müslümanlarıdır. Mûsâ (a.s) da, Îsâ (a.s) da, Muhammed (a.s) da, tüm diğer peygamberlere de Allah'ın istediği biçimde inanan ve bu Allah elçileri arasında bir ayırım yapmayan mü'minlerdir.

İşte bu müslümanları kıyâmete kadar her bir dönemde kâfirlere üstün kılacağını haber veriyor Rabbimiz.

Bu müslümanlar kâfirlerden üstündür diyor Rabbimiz. Allah böyle diyor ama bakıyoruz şu anda bu müslümanlar Allah yargısını bir kenara bırakıp, adım adım kâfirleri takiple meşguller. Herhalde Allah'ın bu âyetlerine rağmen, Allah'ın bu yasalarına rağmen şu anda müslümanların kendilerinden alçak bir konumda olan yahudi ve hıris-iyanları kendilerinden üstün görmeleri, kendilerinden şerefli kabul etmeleri müslümanlara zillet ve meskenet damgasının vurulduğu anlamına gelmektedir. Müslümanların bu tavırları Allahu âlem kendilerine zillet ve meskenet damgasının vurulduğunun delili ve alâmetidir.

Tıpkı evvelki gün Allah yasalarını terk ettikleri için, Allah kitap-larını reddettikleri için, Allah elçilerinin değer yargılarını reddettikleri için yahudi ve hıristiyanlara zillet ve meskenet damgası vurulduğu gibi. Şu anda müslümanlar da bu Allah âyetlerini görmezden geliyorlar, Allah yasalarına karşı geliyorlar, Allah'ın değer yargılarını reddediyor-lar, Allah siz üstünsünüz dediği halde, hayır onlar bizden üstündür diyerek, kâfirleri kendilerinden üstün bir konumda görerek, tüm hayat programlarını onlardan almaya ve müslümanlıklarının bilincinden uzak bir hayat yaşamaya yöneliyorlar.

Arkadaşlar, Rabbimiz bizim bu âyetlerin bilincine ermemizi istiyor. İç dünyamızdaki yenilmişlik, ezilmişlik, kölelik psikolojisinden kurtulmamızı ve üstünlüğümüzü anlamamızı istiyor. Öyleyse bu âyetlerle kuşanıp kâfirlerden her zaman ve her konuda üstün olduğumuzu anlamak zorundayız. Ne bu küçüklük yahu? Siyasal üstünlüğü üstünlük zannediyoruz. Ekonomik üstünlüğü gerçek üstünlük zannediyoruz. Kim demiş bunların üstünlük sebebi olduğunu? Değer yargılarımız Allah'ın değer yargıları değil.

Bakın bin yıldan daha fazla dünya üzerinde hüküm süren Roma'dan, Romalılardan, Roma imparatorlarından kitabında bir satırlık bile söz etmeyen, değer vermeyen Rabbimiz, o Romanın içinde, küçücük bir köyde yaşayan, ama Allah'a kullukla temayüz eden küçücük bir aileden, yâni İmrân ailesinden, Zekeriya'dan, Yahya (a.s)'dan, Meryem'den ve Îsâ (a.s) dan söz ediyor, onları ölümsüzleştiriveriyor.

Anlıyoruz ki Allah'ın değer yargısına göre o küçücük aile tüm Roma'dan ve Romalılardan üstündür. Öyleyse bilelim ki bugün o günün Roma'sını temsil eden Amerika karşısında, batı dünyası karşısında bir tek müslüman daha üstündür. İşte bu gerçeği anlamamız gerekecek. Maalesef bugün müslümanlar bu gerçeği anlayamadıkları için kendilerini kâfirlerden alçak görüyorlar, kâfirleri kendilerinden üstün görüyorlar ve aşağılık psikolojisi içinde kâfirlerin siyasetlerine endeksli bir siyaset, kâfirlerin ekonomilerine endeksli bir ekonomik hayat, kâfirlerin hukuklarına endeksli bir hukuk kabullenmekten yanalar. Madem ki onlar ekonomik yönden bizden üstünler, madem ki onlar siyasal yönden, teknolojik yönden bizden üstünler öyleyse bizler de onlar gibi olmak, onlar gibi yaşamak, onları takip etmek zorundayız diyorlar.

Ama kesinlikle bilelim ki müslümanlar böyle yaptıkları sürece, dünyada rezillik, dünyada horluk, hakirlik, dünyada Allah azabı onların üzerinde olacaktır. Halbuki yeryüzünde bir tek müslüman ben Allah'a inanıyorum, ben Allah'tan başka sözü dinlenecek İlâh kabul etmiyorum, benim dinim İslâm'dır, benim dinim ne eski Romanın, ne yeni Roma'nın, ne A.B.D nin, ne Rusya'nın, ne Çin'in dini, yolu, anlayışı, sistemi değildir. Benim dinim şu dünya üzerindeki ırkların, milletlerin dini değildir. Benim dinim ne yahudi dini, ne Hıristiyan dini, ne Türk dini, ne de Arap dinidir. Benim dinim Allah dini olan İslâm'dır diyen bir tek müslüman bilesiniz ki tüm dünyadan üstündür.

İşte bu dünyadaki Allah'ın değer yargısı budur. Peki dünyanın değer yargısını anladık. Acaba öbür dünyanın değer yargısı nasıldır? Bakın Allah onu da şöylece ortaya koyuyor:

56. "İnkâr edenleri de dünya ve âhirette şiddetli azaba uğratacağım. Onların hiç yardımcıları olmayacaktır."

Kâfirlere gelince onlara hem dünyada hem de âhirette şedît bir azap vardır. Tevhidi, İslâm'ı bırakıp küfrü tercih eden kimselere, Îsâ'ya Allah'ın oğlu diyerek şirke düşen kimselere, Üzeyr Allah'ın oğludur diyen kimselere, Allah'ı bırakıp

din adamlarını, siyasîleri tanrı kabul edip onların yasalarını uygulamaya çalışanlara, onların arzu ve isteklerini gerçekleştirmeye çalışanlara dayanılmaz, şedît bir azap vardır diyor Rabbimiz. Ve ne dünyada ne de âhirette onların yardımcıları da olmayacaktır.

İşte Allah'ın değer yargısı budur. Kâfirlerin Allah katındaki değerleri ve sonuçları budur. Öyleyse müslüman kimlere imrendiğini, kimleri üstün kabul ettiğini, kimlerle yarışmaya çalıştığını, kimler gibi olmaya çalıştığını iyi bir düşünsün. Düşünüp anlasın ki şu anda gözünde büyüttüğü, şehirleriyle, kentleriyle, hukuklarıyla, ekonomileriyle, teknolojileriyle, medeniyetleriyle hayran kaldığı kâfirlerin hem dünyada hem de âhirette nasıl bir azabın mahkumu olduğunu. İşte kâfirlerin durumu budur.

57. "İnanıp yararlı iş işleyenlerin ecirleri ise tastamam verilecektir. Allah zalimleri sevmez."

Ama mü'minlere gelince. Allah'a Allah'ın istediği şekilde iman edenlere, Allah'ın kitaplarına, Allah'ın elçilerine Allah'ın istediği gibi iman edenlere ve hayatlarını da bu imanlarıyla düzenleyenlere, hayatlarını iman kaynaklı yaşayanlara, imanlarını hayatlarında görüntüleyenlere, sâlih amel işleyenlere gelince.

Allah'a Allah'ın istediği şekilde inanan, Allah elçilerinin örnekledikleri bir imanla iman eden, Mûsâ (a.s)'a, Îsâ (a.s) a, Muhammed (a.s)'a Allah'ın istediği gibi iman eden ve bu peygamberler örnekliğinde müslümanca bir hayat yaşayan mü'minlere gelince onların ecirleri, ücretleri tastamam onlara verilecektir. Allah asla zalimleri sev-mez. Allah dinine hayır diyen, değer yargılarını reddeden, kendilerini Allah'a kulluk ortamından uzaklaştırıp hem Allah'a hem de kendi kendilerine zulmedenleri, peygamberlere tanrı sıfatlarını yükleyerek onlara zulmedenleri asla sevmez.

58. "Ey Muhammed! Sana okuduğumuz bunlar, âyetlerden ve hikmet dolu Kur'an'dandır."

İşte ey peygamberim, bütün bu âyetleri sana okuyoruz. Bizim âyetlerimizden ve hakim olan zikirden olduğu halde biz bunları sana Kur'an'dan okuyoruz. Okuyan Allah, okunan Allah'ın Resûlü Muhammed (a.s). Rabbimizin okuduğu, peygamberimizin dinlediği, sonra peygamberimizin okuduğu, ashabının dinlediği bu âyetleri şu anda bizler okuyoruz, bizler dinliyoruz. Rabbimizin kelâmını bizler anlamaya ve yaşamaya çalışıyoruz.

Çünkü bu hakim bir zikirdir. Kıyâmete kadar insanlığın hayatına hakim olacak, insanlara gündem olacak ve dillerden düşmeyecek şerefli bir zikirdir, şerefli bir bilgidir. Bizi en şerefli bilgiye ve en şerefli bir hayata ulaştıracak olan işte bu Kur'andır. Dünyamızı da, âhiretimi-zi de güzelleştirecek olan bu kitaptır. Öyleyse bir an bile bu kitabı elimizden düşürmemeliyiz. Bir an bile bu kitapla diyalogumuzu kesmemeliyiz. Rabbimiz, bundan sonraki âyetlerde insanlar arasında çok tartışılan, kimilerinin sapmasına sebep olan Îsâ (a.s)'ın yaratılışı konusuna bir çözüm getirecek. Gerçekten anlaşılmaz gibi bir konu. Allahın yeryüzünde koyduğu yaratılış sünnetinin dışında cereyan eden babasız bir yaratılış nasıl gerçekleşmiş? Biz insanlar için çok enteresan bir hadise olsa da, bu Allah için gâyet kolaydır. Bakın Allah bu hususu şöyle anlatıyor:

59. "Allah'ın katında Îsâ'nın durumu kendisini topraktan yaratıp sonra "Ol" demesiyle olmuş olan Adem'in durumu gibidir."

Allah'ın kelimesi olan Îsâ (a.s)'ın bir Allah kelimesi, bir Allah yasası olarak babasız yaratılışını bir türlü akıllarına, mantıklarına sığdıramayan İsrâil oğullarına cevap sadedinde buyuruyor ki: Muhakkak ki Îsâ (a.s)'ın yaratılışı Allah yanında Adem (a.s)'ın yaratılışı gibidir. Düşünsenize, Allah Adem'i yaratırken sanki bir anadan-babadan mı yaratı? Bedenini topraktan yaratıp sonra da Ona bir ruh üfürmedi mi? Eğer böyle hârikulâde bir yaratılış insana tanrı, ya da tanrının oğlu olma ayrıcalığını veriyorsa, o zaman Îsâ (a.s)'dan daha harikulade yaratılmış olan Adem (a.s) buna daha lâyık değil midir?

Öyle değil mi? Sizin tanrı kabul ettiğiniz Îsâ (a.s) babasız dünyaya geldi, ama Adem (a.s) hem babasız, hem de anasız dünyaya gelmiştir. Nasıl da bozuk düşünüyorsunuz? Adem (a.s)'ın babasız-anasız yaratılışına inanıyorsunuz da Îsâ (a.s)'ın babasız yaratılışına niye akıl erdiremiyorsunuz? Oysa Allah Adem'i topraktan yarattı, sonra Ona ruh üfürdü de Adem (a.s)'ın yaratılışı tamamlanmış oldu. Allah ol dedi O da oluverdi. İşte Allah için bu iş bu kadar kolaydır. Aynen Onun gibi Meryem'den de Îsâ (a.s) yaratıldı.

İş bu kadar net ve açıkken maalesef hıristiyanlık dünyası bu konuda çok büyük bir yanılgı içine düştüler. Îsâ (a.s)'ın geleceğini müjdeleyip kendisine iman konusunda kendilerinden söz aldığı İsrâil oğulları bu son elçi geldiği zaman bu yanılgılarını sürdürüyorlardı.

Aslında peygamberlerinin kendilerine müjdelediği bu son elçiye iman

edip, Allah'ın bu son elçiye gönderdiği Kur'an-ı Kerîme inanıp bu kitapla hayatlarını, inanışlarını sorgulayabilselerdi, o zaman yanılgı noktalarını anlayacaklar, hakkı, bulmuş olacaklar ve elbette dünyalarını da, âhiretlerini de kurtarmış olacaklardı. Ama böyle yapmadılar. Allah'ın gönderdiği bu son kitapla kendilerini sağlamaya almadılar. Allah'ın dinini bırakıp Îsâ (a.s)'ın dini diye bir başka dine gittiler ve yollarını sapıttılar. Müşrik Roma'yla da işbirliği yaparak Pavlo-s'un liderliğinde bir oyun oynadılar. İncil'in ve Îsâ (a.s)'ın yolu diye Pavlos'un yoluna gittiler.

Pavlos Îsâ (a.s)'ın Allah'ın oğlu olduğunu iddia etti. Pavlos İncil'i tahrif edip bozdu dağıttı. Kendi anlayışında bir din, kendi anlayışında bir İncil ve Îsâ çıkardı ortaya. Böylece büyük bir zulüm işleyerek müslüman olabilecek yığınlarla insanların yolunu İslâm diye hıristiyan-lığa götürdü. Yığınlarla insanların yolunu Allah'a kulluk diye Îsâ (a.s)'a kulluğa, ama aslında kendi sapık düşüncelerine kulluğa götürdü. Daha önce yahudilerin içinde de şeytanla işbirliği yapanlar aynı oyunu oynadılar. Tevrat'ı böylece bozup müslüman olabilecek, Allah'a Allah'ın istediği kulluğa yönelebilecek yığınlarla insanın yolunu İslâm'-dan uzaklaştırıp yahudilik yoluna çıkaranlar oldu. Ve şimdi şu anda şeytan işbirlikçileri müslümanların arasında da aynı oyunu sahneye koymaya çalışıyorlar. Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını bozup, Türk dini diye, bilmem ne dini diye yeni yeni dinler icad etmeye ve müslüman-ların yolunu başka başka yollara çıkarmaya çalışanlar var. Tarih boyunca kâfirlerin oynadıkları oyun budur. Bakarlar ki insanlar İslâm'a doğru gidiyorlar, daha iyi müslüman olmaya doğru gidiyorlar, alçaklar hemen işte İslâm budur diye insanların önüne bir başka yol, bir başka din çıkarırlar ve İslâm'ı bilmeyen yığınlar da yol diye, din diye o sapıklıklara sahip çıkarlar.

Kim ki Allah'ın dini ortadayken, Allah'ın kitabının âyetleri açık ve net olarak ortadayken, Rasûlullah efendimizin sünneti dimdik ayakta iken, kitabı ve sünneti bir kenara bırakır, kitabı ve sünneti tanımaz, kitap ve sünnetle birlikte olmaz da başka başka yollara, başka başka dinlere giderse, şu veya bu insanların düşünceleri, istek ve arzuları istikâmetinde hareket etmeye kalkışırsa kesinlikle bilsin ki sap-ma içine girmiştir. Çünkü:

60. "Gerçek Rabbindendir, o halde şüphelenenlerden olma."

Başka değil, hak, doğru bilgi Rabbinden gelendir. Dinin doğrusu, yolun doğrusu, bilginin doğrusu budur. İşte Îsâ (a.s) konusunda, Adem (a.s) konusunda işin aslı, işin doğrusu Allah'tan gelen bu âyetlerdir. İşte Îsâ (a.s)'ı da, Onun

annesi Meryem'i de yerli yerine oturtan âyetler bunlardır. Allah'tan gelen bu doğruya göre yahudi ve hıris-tiyanlar büyük sapıklık içindedirler. Çünkü Îsâ (a.s) hâşâ hâşâ tanrı değildir. Tanrının oğlu da değildir. Tanrının yetkilerine sahip de değildir. O Allah'ın Meryem'den dünyaya getirdiği bir kulu ve elçisidir. Çün-kü Allah lem yelid ve lem yûled dir. Doğmamıştır, doğurmamıştır. Onun oğlu-kızı, yetkilileri yoktur. Bu âyetlerin geldiği dönemde Necran Hıristiyanları bu konuyu tartışmak üzere Rasûlullah efendimize gelirler. Allah'ın Resûlü onları misafir eder ve kendilerine Allah'tan gelen bu âyetleri okur. İşte Rabbimizin bu konudaki beyanları budur. Meryem'e de Onun oğlu Allah'ın kelimesi Îsâ'ya da böylece inanıyoruz der. Hak Allah'tan gelendir, biz bunun dışında hak kabul etmeyiz der. Rasûlullah efendimizin ağzından Allah'ın âyetlerini duyup işin aslına muttali oldukları halde Necrân'lı hıristiyanlar Îsâ (a.s) hakkında hâlâ inatlarını sürdürürler. Onların bu inatları karşısında Rabbimiz bu defa peygamberini onların karşısına bir başka yöntemle çıkarıp şöyle demesini ister:

61. "Ey Muhammed! Sana ilim geldikten sonra, bu hususta seninle kim tartışacak olursa, de ki: "Gelin, oğullarımızı, oğullarınızı, kadınlarımızı, kadınlarınızı, kendimizi ve kendinizi çağıralım, sonra lânetleşelim de, Allah'ın lânetinin yalancılara olmasını dileyelim."

Ey peygamberim, sana gelen vahiyden, Kur'an'dan, hak bilgiden, vahiy bilgisinden sonra eğer hâlâ seninle tartışmak isterlerse sen onlara de ki, gelin, buyurun oğullarımızı, oğullarınızı getirelim. Kadınlarımızı, kadınlarınızı çağıralım. Kendimizi ortaya koyalım. Ben kendimi, siz de kendinizi ortaya koyup karşılıklı lânetleşelim. Buyurun, hodri meydan. Kim yalancıysa, kim yanlıştaysa Allah'ın lâneti onun üzerine olsun diyelim. Eğer biz yalancıysak, biz yanlıştaysak Allah'ın lâneti bizim ve ailemizin üzerine olsun, Allah bizi helâk etsin. Yok eğer siz yalancıysanız Allah sizin belânızı versin diyelim. Buyurun eğer kendinize güveniyorsanız, haklılığınızı savunuyorsanız Allah huzurun-da böyle bir usule başvuralım da Rabbimiz kimin haklı olduğunu ortaya çıkarsın.

Rabbimiz aslında kendileri de Îsâ (a.s)'ın Allah ya da Allah'ın oğlu olmadığını bilen, Rasûlullah efendimizin kendilerine okuduğu âyetlerdeki gerçeklere kendi kitaplarından da itiraz sadedinde hiçbir delil bulamadıkları halde kuru inatlarını sürdüren bu insanlara karşı böyle bir usulün teklif edilmesi o bölgenin en bilgili hıristiyan âlimleri şahsında tüm diğer hıristiyanları düşünmeye sevk etmek içindi. Peygamberine gösterdiği bu metodu bugün bizler de kullanmalıyız. Bu yöntem, bugün ehl-i kitap dünyaya karşı kullanmamız gereken bir yöntemdir. Eğer bizler şu anda müslümanlar olarak, kitabın bu

âyetlerini tanıyıp, kendi içimizdeki problemlerimizi halledip, iç vuruşmalarımızı, birbirlerimizle boğuşmalarımızı bitirip de Hıristiyanlarla karşı karşıya gelebilirsek o zaman baş vurabileceğimiz bir yöntem olarak âyet bizim karşımıza çıkacak.

Ama önce biz kendimiz müslümanlaşmalıyız. Önce biz kendi-miz müslümanlığımızdan haberdar olacak, müslümanlığımızla şeref duyacak bir duruma gelmeliyiz ki şeref duyduğumuz müslümanlığımıza onları da çağırabilelim. Önce İslâm'ı kendimiz bir tanımalıyız ki, onları buna dâvet edebilelim. Kendi tanımadığımız bir kitabın âyetlerine, kendi tanımadığımız bir dine nasıl çağırabileceğiz başkalarını?

Heyhat ki bizler şu anda dininden habersiz, kitabından haber-siz, hep onları takip ederken, hep onlara imrenirken, hep onları üstün ve şerefli bir konumda görürken, her şeyimizi onlardan dilenirken, tüm hayatımızı onlar kaynaklı ve onlara bağımlı yaşarken nasıl çağırabileceğiz onları İslâm'a? İnandırıcı olacak mı bu dâvetimiz? Onlar dönüp bize demeyecekler mi? Yahu, sizler şu anda bize muhtaçsınız. Adım adım bizi takip ediyorsunuz. Bize imreniyor, bizim gibi olmaya can atıyorsunuz. Bizim kapımızda hukuk dileniyor, eğitim dileniyor, para dileniyorsunuz. Bizim iş yerlerimizde çalışıyor, bizim artıklarımızla doyuyorsunuz. Ekonominizle, siyasetinizle, eğitiminizle, hukukunuzla, sosyal, siyasal yapılanmalarınızla, ahlâkınızla, ailenizle, düğününüz-derneğinizle, her şeyinizle bize tabi oluyorsunuz. Ne olur bizi koltuğunuzun altına alın diye kapımızı dövüyor, eşiğimize yüz sürüyorsunuz. Bu halinizle biz niye sizi dinleyelim? Niye sizin dininize girelim? Demeyecekler mi bu adamlar? Demiyorlar mı şu anda?

Ama eğer bizler Rabbimizin bu âyetleriyle, dinimizle tanışır, İslâm'ı şeref bilir, İslâm'ın dışında hiçbir yerde asla şeref olmadığını anlar, müslümanlığımızla şeref duyar, şu andaki gibi Müslümanlığımız-dan utanır bir durumdan kurtulabilirsek, kurtarıcı olarak bu kâfir dünyaya değil de Allah ve Resûlüne bağlanabilirsek, problemlerimizin çözümünü Allah'ın kitabında ve Resûlünün örnek hayatında bilecek bir duruma gelebilirsek, işte o zaman bizim onlara karşı yapacağımız dâvetimiz etkili ve anlamlı olacaktır. İşte o zaman hem kendimiz için, hem de dışımızdaki kâfir dünya için çok hayırlı bir yola girmiş olacağız. Hem kendimizi hem de bu ehl-i kitabı cehennemden kurtarabilecek bir konuma gelmiş olacağız. İşte o zaman onların hayatlarını sorgulayabilecek sözü dinlenir, kaale alınır bir konuma gelmiş olacağız.

Kâfir dünyanın hayatını sorgulayabilmek için, onları kurtuluşa dâvet edebilmek için, gelin aklınızı başınıza alın ey ehl-i kitap, bu gidişiniz sizi ateşe götürüyor, bu inanışınız sizi cehenneme götürüyor, gelin bu inatlarınızı bırakın da müslüman olun da dünyanızı da âhi-retinizi de kurtarın diyebilmek için önce kendimiz Allah'ın istediği biçimde müslümanlar olarak, müslümanlığımıza güvenir hale gelmemiz gerekmektedir. İnşallah bir gün bu duruma geliriz de onlara Rabbi-mizin bu âyetinde bize tarif buyurduğu, Rasûlullah efendimizin uyguladığı bu yöntemi biz de uygularız.

O zaman onlara deriz ki: Gelin ey ehl-i kitap, bizim elimizdeki Allah'ın son elçisine gönderdiği kitap böyle diyor. Bu kitap sizin sapak noktalarınızı açıklıyor. Sizin kitabınız hakkında, peygamberiniz Îsâ (a.s) ve Üzeyr (a.s) hakkında sapık şeyler söylediğinizi ortaya koyuyor. Eğer elimizdeki bu kitabın âyetlerine inanmıyorsanız, hâlâ sapık inancınızda ısrar ediyorsanız o zaman buyurun siz oğullarınızı, karılarınızı, kızlarınızı getirin, biz de getirelim. Biz kendimizi ortaya koyalım, siz de kendinizi ortaya koyun ve Allah huzurunda karşılıklı beddua edelim. Eğer biz haklıysak Allah sizi helâk etsin, yok siz haklıysanız Allah bizi helâk etsin diyelim.

Buyurun eğer kendinize güveniyorsanız bu yola başvuralım. Kesinlikle söylüyorum ki bu yöntem karşısında onlar âciz kalacaklar, pilleri bitecek. İşte o günün en âlimleri olan hıristiyan papazları, Rahipleri, bilginleri Rasûlullah efendimizin bu teklifi karşısında ürküp korktular. Bir kere tahrif edilmiş de olsa kendi ellerindeki Tevrat ve İncil'den biliyorlardı ki ahir zaman peygamberi gelecekti. Avuçlarının içini bildikleri kadar, öz çocuklarını tanıdıkları kadar bunu biliyorlardı.

İşte Rabbimizin beyanlarıyla Meryem yerli yerine oturtulmuş, doğumuyla, beşikte konuşmasıyla, Allah'ın kendisine lütfettiği mûcizeleriyle Îsâ (a.s) dosdoğru ortaya konulmuş, âyetler belli, din belli, her şey gün kadar açıkken ne yapabileceklerdi? Bu kadar açık ve net her şey ortaya konulunca karşılıklı lânetleşmeye cesaret edemediler. Dediler ki aman böyle bir şeye girişip de kendimizi ve çoluk çocuğumuzu helâk etmeyelim. Kesin biliyorlardı ki Rasûlullah efendimizin dediği doğruydu.

62. "Şüphesiz bu anlatılanlar gerçek olaylardır. Allah'tan başka İlâh yoktur. Doğrusu Allah güçlüdür, Hakim'dir."

İşte bunlar, bu sana anlattıklarımız hak kıssalardır. Hak kıssalar, hak bilgiler Allah'tandır. Çünkü Allah'tan başka İlâh yoktur. Allah-tan başka sözü dinlenecek, Allah'tan başka kulluk yapılacak, çektiği yere gidilecek, yasaları uygulanacak, hayat programı takip edilecek İlâh yoktur. Allah Azîzdir, izzet sahibidir ve Hakimdir, hikmet sahibidir ve hayata hakim olandır.

63. "Eğer yüz çevirirlerse, şüphesiz Allah bozguncuları bilir."

Eğer buna rağmen bu insanlar Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın yasalarından, Allah'a kulluktan yüz çevirirlerse muhakkak ki Allah, bozguncuları bilir. Yâni kendilerine Allah'ın bu apaçık âyetleri geldiği halde hâlâ bu insanlar sapıklıklarına, küfür ve şirklerine devam edebilirler. Dünyanın konumu ve dünyada Allah'ın yasası gereği, imtihan gereği Allah insanlara irade ve özgürlük vermiştir. Dileyen dilediği gibi inanıp, dilediği gibi bir hayat yaşayabilir. Dileyen hıristiyanlığına, yahudiliğine, kâfirliğine, müşrikliğine devam edebilir. Ama unutmasın ki Allah herkesi bilmektedir. Kimin hangi yolda olduğunu bilen ve sonunda herkesi yaptıklarıyla hesaba çekecek olan Allah'tır. Ve bakın herkesin kendisini haklı gördüğü, doğru gördüğü bir dünyada Rabbi-mizden çok güzel bir dâvet daha geliyor:

64. "De ki: "Ey Kitap ehli! Ancak Allah'a kulluk etmek, O'na bir şeyi eş koşmamak, Allah'ı bırakıp birbirimizi Rab olarak benimsememek üzere, bizimle sizin aranızda müşterek bir söze gelin. "Eğer yüz çevirirlerse: "Bizim müslüman olduğumuza şahit olun" deyin."

Rabbimiz bu âyetinde Rasûlullah efendimizden tüm kitap ehline bir çağrıda bulunmasını istiyor. Ehl-i kitap, kendilerini Allah kitabına izâfe eden, benim de bir kitabım var, ben de kitap sahibiyim diyen Allah'ın elçilerine gönderdiği semavî kitaplara ve de Allah'ın sözlü vahiy olarak elçilerine ulaştırdığı, sonra da peygamberler tarafından oluşturulan vedalar ve Konfüçyüs'ün kitabı gibi kitaplar da dahil tüm kitaplara iman eden kimselere ehl-i kitap denir.

İşte Rabbimiz kendilerini böyle bir kitaba izâfe edenlerin tü-müne bir çağrıda bulunmamızı istiyor. Ey ehl-i kitap, ey benim de bir kitabım var diyenler, ey İncil benim kitabımdır, Tevrat, Zebur benim kitabımdır, Kur'an benim kitabımdır diyenler. Gelin aramızda ortak bir kelimede birleşelim. Gelin aramızda ortak bir paydada buluşup anlaşalım. Aramızda hepimizin kabul ettiği doğru olan, hak olan bir tek kelimede birleşelim. Sizin de bizim de kabul ettiğimiz doğru bir anlayış var ya. Gelin şu aramızdaki problemleri, ayrılıkları,

fırkalaşmaları, gruplaşmaları bir kenara bırakıp, aramızda müsavi olan, hepimizin ortak olarak kabul ettiğimiz bir gerçekte birleşelim. Neymiş o?

Yalnız Allah'a kulluk edelim. Sadece O'nu dinleyelim, O'na teslim olalım. Hayatımızın her alanında, siyasetimizde, hukukumuzda, evimizde, mektebimizde, işimizde, aşımızda, köyümüzde, kentimizde, ekonomimizde, eğitimimizde, savaşımızda, barışımızda, evlenmemiz-de, boşanmamızda, sosyal ve siyasal yapılanmalarımızda yalnız Allah'ı dinleyelim. Aramızdaki problemlerimizde, karşılıklı ilişkilerimizde yalnız Allah'ın sözü geçerli olsun. O'nun hakemliğinde bir hayat yaşayalım. Aramızda hangi konu olursa olsun O'nun hükmüne başvuralım. Son sözü O söylesin. O ne dediyse, nasıl dediyse hepimiz ona teslim olalım. O'na hiçbir şeyi, hiçbir kimseyi, hiçbir varlığı ortak koşmaya-lım, ve O'nun önüne geçirmeyelim. Hiçbirimizin anlayışı, fikri O'nun yasalarının, O'nun hükümlerinin önüne geçmesin. O'na kim ortak olabilir?

Göklerde ve yerde, O'nun gibi başka bir egemen var mı? O'-nun gibi her şeyi bilen âlim birisi var mı? Hakim birisi var mı? Güçlü birisi var mı? Gelin göklerde ve yerde hiç kimseyi, hiçbirimizi O'na ortak koşmayalım. Ne melekleri, ne cinleri, ne peygamberleri, ne din adamlarını, ne azizleri, ne şeyhleri, ne politikacıları, ne siyaset adamlarını, ne ekonomistleri, ne para babalarını, ne hacıları, ne hocaları, ne profesörleri, ne yatırları, ne ölmüşleri, ne hayattakileri asla O'nun yerine, O'nun önüne geçirmeyelim. Çünkü bunların tamamı âciz, sonlu, ölümlü varlıklardır. Gelin sadece Allah'a kulluk edip hayatımızın her bir alanında O'nun dediklerini uygulayalım.

Rab olarak, İlâh olarak Allah'ı bırakıp da Onun dununda içi-mizden birilerini Rabler, tanrılar edinmeyelim. Allah yasalarını bir kenara bırakıp da, içimizden birilerinin yasalarını uygulamaya kalkışarak Rab konumuna çıkarıp onlara kulluk etmeyelim. Allah'ın değer yargılarını bir kenara bırakıp da içimizden birilerinin iyi dediklerine iyi, kötü dediklerine kötü, haram dediklerine haram, yasak dediklerine yasak, helâl dediklerine helâl demeyelim. Haram ve helâl konusunda, iyi ve kötü konusunda, emir ve yasaklar konusunda söz sahibi Allah olsun. Yasa belirleme hakkı Allah'ın olsun. Hayatımızda Allah'tan başka Rabler, Allah'tan başka kanun koyucular, yasa belirleyiciler kabul ederek onlara da kulluk yaparak şirke düşmeyelim.

Ehl-i kitabı buna dâvet edeceğimiz gibi müslümanlara da aynı şeyi söyleyeceğiz. Ey müslümanlar, gelin aramızdaki ayrılıkları, farklılaşmaları bir tarafa bırakalım. Eğer Allah'a iman ediyorsak, Rabbimiz Allah'tır diyorsak, O'na birilerini ortak yapmayarak, Allah yetkilerini O'ndan başka içimizden

birilerine vermeyerek gelin aramızda ortak olan bu tek kelimede birleşelim. İşte kitap ortada, işte Rasûlullah'ın yolu da çok açık ve net bir biçimde aramızdadır. Kitap ve sünnet dimdik ayaktadır. Gelin önder kabul ettiğimiz, örnek kabul ettiğimiz, lider kabul ettiğimiz kimseleri bir kenara bırakalım da onların hayatlarından çok daha açık ve net olan kitaba ve sünnete müracaat edelim. Allah ve Resûlü ne diyorsa onu dinleyelim, ona tabi olalım. Allah'tan başka, kim olurlarsa olsunlar birilerine tabi olarak, birilerini dinleyerek, birilerinin yasalarını uygulayarak şirke düşmeyelim. İçimizden birilerini veya kendimizi tanrı makamına oturtup kendi kendimize Rabler kullar olmayalım. Birbirimize üstünlüğümüz alçaklığımız söz konusu olmasın. Hepimiz eşit olarak Allah'a kullar olalım. Hiçbirimizin yasalarını değil sadece Allah'ın yasalarını uygulayarak aramızda adâleti gerçek-leştirelim diyeceğiz. Çünkü bakın Rasûlullah efendimize Tevbe sûresinin 31. âyeti geldi.

"Onlar Allah'ı bırakıp hahamlarını, papazlarını ve Meryem oğlu Mesîh'i Rableri olarak kabul ettiler. Oysa tek İlâhdan başkasına kulluk etmemekle emrolunmuş-lardı. O'ndan başka İlâh yoktur. Allah, koştukları eşlerden münezzehtir.

(Tevbe 31)

Ehl-i kitabın Allah'tan başkalarına Rab kabul edip onlara da kulluk yaptıklarını anlatan bu âyet geldiği zaman yakın bir zaman önce müslüman olmuş olan adiy bin Hatem Rasûlullah efendimizin huzuruna gelerek: Ey Allah'ın Resûlü, biz dün Hıristiyanken de Allah'tan başkalarını Rab bilip onlara kulluk yapmıyorduk der. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü ona buyurur ki: Ey Adiy, söyler misin bana. Sizin papazlarınız, keşişleriniz, din adamlarınız, siyasîleriniz size bir kısım şeyleri emrederlerdi de siz onların bu emirlerini yerine getirir miydiniz? Adiy, evet yerine getirirdik. Peki onlar sizin için bir kısım şeyleri yasaklardı da siz onların bu yasaklarına tabi olur muydunuz? Adiy evet deyince, Allah'ın Resûlü buyurdu ki:

"Zalike hiye ibâdetün"

Ey Adiy işte bu onlara ibâdetin ta kendisidir buyurdu. öyleyse kişinin hayatında Allah makamında oluş şeklinde helâl ve haram koy-mak, emir ve yasaklarda bulunmak Rabliktir bunu unutmayalım. İnsan hayatında Allah makamında oluş şekliyle yasa belirlemek Rablik iddiasında bulunmaktır.

Meselâ birileri çıkıp dese ki ben sizin et yemenizi yasaklıyorum. Veya ben sizin eğitiminizi, hukukunuzun, kılık-kıyafetinizin şöyle olmasını istiyorum.

Yaşayışınızın, mîrasınızın, kazanmanızın, harcamanızın şöyle olmasını emrediyorum. Şu işi, şu kıyafeti, şu alfabeyi, şu anlayışı sizin için yasaklıyorum diyen varlık Rabdir, Rablik iddiasında bulunmuştur. Onu öylece razı olarak kabullenen, itirazsız gönül rahatlığıyla onun bu emir ve arzularını uygulayan kişi de Allah'a müşrik olarak onun kuludur. Ama kalben razı olmadığı halde köleliği sebebiyle bunu kabullenen kişi büyük günah işlemektedir.

Eğer birileri Allah'ın hüküm koymadığı bir konuda bir hüküm koyarsa, veya Allah'ın hüküm koyup yasakladığını emreder, emrettiğini yasaklarsa, Allah'ın helâllerini yasaklar, yasaklarını helâllerse, onun bu hareketini yol olarak, yasa olarak benimseyip uygulayan kişi müşriktir, öbürü de onun Rabbidir.

Olmadı mı? Anlaşılmadı mı? Bir daha özetleyelim inşallah. Arkadaşlar dışımızdaki birilerinin bizden istedikleri ya Allah'ın bizden istediklerinin aynısıdır ki bu konuda ona itaat güzeldir. Ya da Allah'ın bizden istediklerinin tamamen zıddıdır ki bu durumda rıza ile ona itaat şirktir. Kişi razı olmadığı halde kişi ona itaatiyse günahtır.

Veya bizden istediği Allah'ın bizi serbest bıraktığı bir alansa, ama adam illa da bunu yapacaksınız diyorsa, onun zorlaması sonucu o işin mutlaka yapılması gerektiğine inanarak, onu din kabul ederek, hayat programı kabul ederek yapan kişi yine müşrik olur. Çünkü onu yapmayı din gereği kabul etmiştir adam, onsuz din eksik kabul etmiştir. Onun için onu emreden Rab, o emri yerine getiren de müşriktir.

Meselâ ne gibi? Meselâ günde şu kadar tesbih çekeceksin, şu kadar estağfirullah diyeceksin diyen kişinin durumu gibi. Zira o konu-da din belirleyicisi olan Allah ve Resûlünden bir emir yoktur. Ama eğer bunu emreden ve uygulan kişi din olarak görmezler, bunu yapma-yınca din eksik bilmezler ve lâkin bir teşvik kabul ederek yaparlarsa ne Rablik ne de müşriklik söz konusu olmaz.

Ehl-i kitaba böyle bir dâvette bulunmamız emrediliyor. Onlarla aramızda ortak bir payda bulmamız isteniyor. İşte bu gerçekten çok güzel bir dâvet metodudur. Karşımızdaki muhatabımızla ortak bir nokta bularak anlaşma zemini bulma açısından çok güzel bir yöntemdir bu. Karşınızdaki birisiyle çok rahat anlaşabilirsiniz. Çünkü ortak bir noktanız vardır. Meselâ birisiyle karşılaştınız ve

ortak bir eylem gerçekleştireceksiniz. Karşınızdaki adam Allah'a inanıyordur, ya adâlet meraklısıdır, ya zulümden şikâyet etmektedir, ya iyiliği seven birisidir. Adam ateist bile olsa, düşmanınız bile olsa mutlaka sizinle ortak bir noktanız vardır. İşte bu ortak noktada buluşarak, bu ortak paydada birleşerek ona din adına yaklaşmak zorundayız.

Eğer bu dâvetinizden yüz çevirirlerse o zaman deyin ki onlara, siz şahit olun ki biz müslümanlarız. Biz sadece Allah'a teslim olmuş kimseleriz. Bizim adımız müslümandır ve bu ismin dışında başka bir isme de ihtiyacımız yoktur.

Bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz ehl-i kitapla ortak bir payda olarak atamız İbrâhim (a.s)'ı gündeme getirecek. İşte önder atanın durumu da bellidir. Çünkü ehl-i kitabın tamamı Hz. İbrâhim'e iman ettiklerini iddia ederler. Hepsi de İbrâhim (a.s)'ı büyük ata kabul ederler. Çünkü İsrâil oğulları da, yâni yahudi ve hıristiyanlar da, İsmail oğulları da, yâni müslümanlar da İbrâhim (a.s)'ın iki oğlunun soyudurlar.

Önceki derslerimizde söyledik, İbrâhim (a.s)'ın iki oğlu var. Birisi İshak (a.s) ki, onun soyundan Yakup (a.s), onun oğulları Yusuf (a.s) ve kardeşleri İsrâil oğulları diye adlandırılır. Süleyman, Dâvûd, Zekeriya, Yahya, Mûsâ, Îsâ (a.s)lar hep bu soydan İsrâil oğullarına peygamber olarak gönderilir. İbrâhim (a.s)'ın öteki oğlu İsmail (a.s)'ın soyundan da Rasûlullah efendimiz elçi olarak gelir ve müslümanlara da İsmail oğulları denir.

İşte İbrâhim (a.s) hem İsrâil oğullarının hem de İsmail oğulla-rının atasıdır. Rabbimiz burada ehl-i kitabın ortak paydası olan İbrâhim (a.s)'a dikkat çekerek şöyle buyurur:

65. "Ey Kitap ehli! İbrâhim hakkında niçin tartışıyorsunuz? Tevrat da, İncil de şüphesiz ondan sonra indirilmiştir. Akletmiyor musunuz?"

Yahudi olun kurtulun, hıristiyan olun kurtulun diyerek kendi yamukluklarına Allah'ın elçilerini de alet etmek isteyen ehl-i kitaba diyor ki Rabbimiz: Ey ehl-i kitap, İbrâhim (a.s) hakkında bizimle niçin tartışıyorsunuz? Halbuki Tevrat da İncil de ondan çok sonra indirilmiştir. Nasıl oluyor da utanmadan İbrâhim (a.s)'ın yolunda olduğunuzu iddia ediyorsunuz? Nasıl oluyor da İbrâhim (a.s)'ın da yahudi ve hıristiyan olduğunu iddia ediyorsunuz? Nasıl oluyor da Allah'ın elçisini kendi sapıklığınıza alet ediyorsunuz? Tevrat ve İncil ondan çok sonra indirilmedi mi? Sizin yahudileşmeniz, hıristiyanlaşmanız İbrâhim (a.s) dan yüz yıllar sonra olmadı mı?

66. "Siz, hadi bilginiz olan şey üzerinde tartışanlarsınız. Ama bilginiz olmayan şey hakkında niçin tartışırsınız. Oysa Allah bilir, sizler bilmezsiniz."

Bilmediğiniz bir konuda niye tartışmaya giriyorsunuz? Siz Allah'tan daha iyi mi biliyorsunuz? Halbuki İbrâhim'i tanıyan, Mûsâ'yı, Îsâ'yı, Muhammed (a.s)'ı tanıyan bilen Allah'tır. Yahudileri, hıristiyan-ları, müslümanları en iyi bilen Allah'tır. Kimin ne niyetle hareket ettiğini, kimin samimi, kimin gayri samimi olduğunu en iyi bilen Allah'tır. Çünkü tek doğru bilgi Allah bilgisidir. Allah'tan gelen bilgi en doğru bilgidir.

Ve işte Allah gönderdiği bu kitabında İbrâhim'i de, Mûsâ'yı da, Îsâ'yı da, Muhammed (a.s)'ı da açık ve net bir biçimde anlatıyor. Sizler şu anda Allah bilgisine sırt çevirerek kendi ümniyelerinizle Allah elçilerini yahudi ve hıristiyan yapmaya, kendi sapıklıklarınıza alet etmeye çalışarak Allah'a da, Allah'ın elçilerine de, insanlara da iftira ediyorsunuz.

Allah biliyor ve şahitlik ediyor ki o peygamberler ne Yahudi'ydi ne de hıristiyandı. Bunu biz kendimiz demiyoruz, bize Allah bildiriyor. İnsanların bilgisi Allah'tandır. Bunu bize bildiren Allah'tır. Eğer bunu bize Allah bildirmeseydi biz de bilemezdik. Yâni bu kitaba dayalı olmayan, peygambere dayalı olmayan hiçbir bilgi gerçek bilgi değildir.

Öyleyse gaybî konularda, gaybî meseleler konusunda Allah'ın bildirdiklerinin dışında söz söylenmemelidir. Bu konularda söz söyleme hakkı sadece Allah'a aittir. Allah'tan başka hiç kimsenin söz söyleme hakkı yoktur. Allah bu konudaki bilgiyi kitapları ve Peygamberleri vasıtasıyla onlara da bildirmişti ama yoldan çıkan bu yahudi ve hıristiyanlar bu bilgiyi gizlediler.

Onların yanındaki bilgiye göre de Hz. İbrâhim'in insanlığa sun-duğu din İslâm'dı. Onun oğulları olan İsmail'in ve İshak'ın dinleri de İslâm'dı. İslam tüm peygamberlerin ortak diniydi.

Önceleri müslüman olup da sonradan İslâm'dan çıkan, kendilerine yahudi ve hıristiyan adını takan bu insanların kabul ettikleri Îsâ ve Mûsâ (a.s) lar da birer müslümandı. Kendilerini bu peygamberlere izâfe eden bu yahudi ve hıristiyanlar, tarih içinde bu peygamberlerin yolundan ayrıldıktan sonra bu peygamberleri de kendilerine alet etmeye çalıştılar. Kendileri sapıttıkları gibi bu peygamberleri de saptırmaya çalışmışlardır. Kendileri müslümanlıktan çıktıkları

gibi bu peygamberleri de müslümanlıktan çıkarmaya çalışmışlardır.

Bakın Bakara sûresi bu adamların yahudi ve hıristiyan yapmaya çalıştıkları İbrâhim (a.s)'ın da, Onun torunu olan Yakub (a.s) ın da çocuklarına şunu vasiyet ettiklerini anlatıyor:

"Oğullarım! Şüphesiz ki Allah size bu dini seçti. O halde sizde zinhar müslümanlar olarak can verin."
(Bakara 132)

İşte görüyorsunuz, her iki peygamber de kendi teslimiyetlerini, kendi İslâm'larını, müslümanlıklarını oğullarına da tavsiye ediyorlar ve diyorlardı ki, oğullarım, biz teslim olduk Allah'a, siz de teslim olun. Biz müslüman olduk, siz de müslüman olun. Peki İbrâhim (a.s)'ın oğulları kimdi? Az evvel dedim, birisi İshak (a.s), o Sare annemizden dünyaya gelmişti, ötekisi de İsmail, o da Hacer annemizden doğmuştu. İki oğlu vardı Hz. İbrâhim'in. Bu iki oğul kendisinden sonraki dönemlerde iki kol olarak peygamberlerin geldiği kol oldular. İsmail (a.s) Mekke bölgesine yerleşti. O bölgede peygamber oldu. Ama bu bölgede ondan sonra peygamber geldi mi gelmedi mi bunu bilmiyoruz. Onun soyundan son peygamber, Hz. Muhammed (a.s) gelecekti. Ve risâlet onunla tamamlanacaktı.

İbrâhim (a.s)'ın öteki oğlu Hz. İshak (a.s) ise Halilu'r Rahmân kentine yerleşmişti, Kudüs yakınlarında bir şehir. Yakub (a.s) son dönemlerinde oğlu Yusuf sebebiyle Mısır'a göç ediyordu. On oğluyla birlikte Mısır'a gitmişti, tüm aile efradıyla birlikte. Burada uzun süre yaşadı Yakub (a.s). Yakub (a.s)'ın Kur'an'da geçen bir adı da İsrâil'dir, böylece onun oğulları olan İsrâil oğulları tarih sahnesinde yer alır. Ve yeryüzünde hiçbir kimseye verilmemiş nimetler İsrâil oğullarına verilmiştir.

İşte burada Yakub (a.s)'ın oğullarına tavsiyesini anlatıyor Rab-bimiz. On iki oğluna diyordu ki: Allah size din olarak bu dini seçti. İslâm dinini seçti. Öyleyse sizler de ancak müslümanlar olarak can verin. Allah'ın İbrâhim için seçtiği din İslâm'dı, İbrâhim (a.s) müslüman-dı, Yakub (a.s) müslümandı ve Allah'ın gönderdiği din de İslâmdı.

Ve Yakub (a.s)'ın oğullarına tavsiyesi de İslâm'dı. Şimdi, biz İsrâil oğullarıyız diyen ve İslâm'ı bırakıp sapıklık içine düşen bu yahu-di ve hıristiyanlara ne demek lâzım? Bu adamlar nasıl olur da biz haklıyız deme

hakkına sahip oluyorlar? Nasıl olur da biz İbrâhim (a.s)'ın torunlarıyız, biz Yakub'un oğullarıyız dedikleri halde ki İbrâhim (a.s) da, Yakub (a.s) bizim atamızdır ve İbrâhim (a.s) da, Yakub (a.s) müs-lümandı.

Bunlar İslâm'dan, haktan ayrılıp, sapık yollara girerek bu peygamberlerin yolunu terk ettikleri halde nasıl olur da Yakub (a.s)'ın ve İbrâhim (a.s)'ın yolunda olduklarını iddia edebiliyorlar? Buna hiçbir zaman hakları olamaz.

İşte bu konuda çok ve net bir beyan daha.
67. "İbrâhim, yahudi de, hıristiyan da değildi, ama doğruya yönelen bir müslimdi; puta tapanlardan değildi."

İbrâhim (a.s) ne yahudi'ydi, ne de hıristiyandı, lâkin O Hanif bir müslümandı. İbrâhim (a.s) imanında, teslimiyetinde samimi bir müs-lümandı. Fıtratı bozulmamış, Allah'a kulluk yolunun, Allah'a teslimiyet yolunun, İslam yolunun dışındaki tüm yolları, tüm şirkleri terk edip İslâm'ı seçmiş bir müslümandı. Allah'tan başka hiçbir şeye ibâdet etme-yen fıtratı tertemiz bir müslümandı. Fıtratı tertemiz bir dinin mü'mini olarak O asla müşriklerden de olmamıştır.

İşte Allah böylece İbrâhim (a.s) la alâkalı bu kadar açık ve net beyanlarda bulunduğu halde, ataları İbrâhim (a.s)'ın ve onun torunları olan öteki peygamberlerin dinini, yolunu terk ederek Allah'ın lânetine ve gazabına maruz kalmış bu iki toplum, yahudi ve hıristiyanlar nasıl ki sonradan hıristiyanlaşarak, yahudileşerek, hem birbirlerine karşı, hem de kendi aralarında fırkalaşmışlarsa, ve her bir fırka İbrâhim (a.s)'ı ve öteki peygamberleri kendi haklılıklarına delil getirmeye çalışıyorlarsa, bakıyoruz bugün Allah korusun da Müslümanlar da kendi aralarında fırkalaşmışlar ve tıpkı öncekiler gibi her bir fırka kendilerinin haklılığına, karşılarındakilerin de bâtıllığına Muhammed (a.s) i delil getiriyorlar. Tıpkı İbrâhim (a.s) kendilerinden çok önce yaşadığı hal-de yahudiliklerine, hıristiyanlıklarına İbrâhim (a.s)'ı delil getirip alet et-meye çalıştıkları gibi müslüman gruplar da kendilerinden çok önce yaşamış Allah Resûlünü delil getirmeye çalışıyorlar.

Halbuki bu grupların, bu cemaatlerin, bu fırkaların hepsi Ra-sûlullah efendimizden çok sonra ortaya çıkmıştır. İbrâhim (a.s)ın da, Mûsâ ve Îsâ (a.s)'ların da, Muhammed (a.s)'ın da dini İslâm'dı, adları müslümandı. Allah onlara müslüman ismini vermişti. Halbuki şu anda bu müslüman grupların her

birerlerinin kendilerince ortaya koydukları isimlerin hiçbirisi Allah'ın kabul edip onayladığı bir isim değildir.

İşte âyetler anlatıyor ki Hz. Adem (a.s) dan bu yana Allah'ın razı olduğu dinin adı İslâm'dır ve bu ismi kimsenin değiştirmeye hakkı yoktur. Sûrenin başlarındaki 19. âyeti okudum, Allah katında tek din İslâm'dır buyurulmuştu.

Öyleyse, efendim İslâm diyeceğimize bunun adına yahudilik desek, hıristiyanlık desek ne olur yâni? demeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

İbrâhim (a.s)'ın durumu işte bu. Herkes İbrâhim (a.s) a yakınlık iddiasında bulunuyor. Yahudi'si de hıristiyanı da, müslümanlar da İbrâhim (a.s)'ın dininde, İbrâhim (a.s)'ın yolunda olmakla öğünüyorlar. Peki acaba gerçekten İbrâhim (a.s)'a yakın olanlar, Onun dininde, onun yolunda olanlar kimlerdir? İşte bundan sonraki âyetinde Rab-bimiz bunu ortaya koyuyor:

68. "Doğrusu İbrâhim'e en yakın olanlar, ona uyan lar, bu peygamber Muhammed ve Ona inananlardır. Allah inananların dostudur."

İbrâhim'e en yakın olanlar, Ona dost olanlar, Onun yolunda gidenler şu Nebîy-i Ekreme, Muhammed (a.s)'a iman eden müslüman-lardır. İşte bunlar İbrâhim (a.s)'ın dostları ve yakınlarıdırlar. Allah da bu müslümanların velîsidir, dostudur. Allah ne güzel bir velî, ne güzel bir dosttur.

İbrâhim (a.s) Halilullahtır, Allah'ın dostudur. Böylece İbrâhim (a.s) dostları olarak Allah bizim de dostumuzdur. Biz de Allah'ın dostlarıyız. Ne büyük bir şeref değil mi? Allah'ın dostu olmak, İbrâhim (a.s)'ın dostu olmak. Şu anda insanlar insanların dostluklarıyla şeref duymaya çalışıyorlar. Zenginlerle, güç sahipleriyle, makam sahipleriyle, ricalı devletle, onların dostluklarıyla şeref bulmaya çalışıyorlar. Halbuki Allah'ın dostluğu yanında bunların ne kıymeti olabilir de?

Demek ki İbrâhim (a.s)'ın dostları Onun yolunu takip eden, Muhammed (a.s)'a iman eden müslümanlardır. İbrâhim (a.s) in yolu-nu, İbrâhim (a.s)'ın dinini terk edip kendi hevâ ve heveslerini din edinen, yol edinen yahudi ve hıristiyanlar İbrâhim (a.s)'ın dostluğunu kaybetmişlerdir. Nitekim Bakara sûresinde İbrâhim (a.s) nesli için imamet istemişti de Rabbimiz:

"Zalimler benim ahdime ulaşamaz."

(Bakara 124)

Buyurmuştu. İşte bu âyet-i kerime yahudi ve hıristiyanların zalimlerden olduklarını, Allah'ın ve İbrâhim (a.s)'ın dostluğunu kaybettiklerini, bu yüzden de liderliğin, imametin kendilerinden alınıp Allah'ın dostları olan müslüman toplumun eline verildiğini anlatır. Sanki bu âyetiyle onlara diyor ki Rabbimiz: Ey İsrâil oğulları! Bir zamanlar sizler müslümandınız, âdildiniz. Kitaba ve Peygambere bağlıydınız. Allah'ın dini olan İslâm'a sahip çıktığınız o dönemler size yığınlarla nimet ulaştırmış, sizi uzun bir süre nübüvvet ve İmamete nail kılmıştım. Kitap sizdeydi, Risâlet sizdeydi, bilgi sizdeydi, şan ve şeref sizdeydi, Allah'ın dostluğu, İbrâhim'in dostluğu sizdeydi. O dönemlerde sizi bütün âlemlere üstün kılmıştım. Ama sonradan kitapla, peygamberle ilginizi kestiniz ve zalimlerden oldunuz. Halbuki zalimler benim ahdime ulaşamazlar. Ben zalimleri imam yapmam. İşte şimdi bu imamet, bu liderlik, bu dostluk sizden alındı ve İsmail oğullarına intikal etti diyordu.

Böylece Allah'ın dostluğunu kaybettiklerini anlayan yahudi ve hıristiyanlar hasetlerinden, düşmanlıklarından dolayı Allah'ın dostları olan müslümanları da saptırıp onların Allah'la dostluklarını bitirme yoluna girmişlerdir.

69. "Kitab ehlinden birtakımı sizi sapıtmak isterler; oysa kendilerini saptırırlar da farkına varmazlar."

Rabbimiz biz müslümanları uyarıyor. Ehl-i kitaptan birtakımı sizi saptırmak isterler. Sizi kendi cehennemlerine çekmek için yanıp tutuşmaktadır kitap ehli. Evet bu yahudi ve hıristiyanların derdi budur. Müslümanları kendileri gibi kâfir yapana kadar uğraşmak. Yâni bir taraftan son kitapla kendi kitaplarının hükmünün kaldırılması, Allah'ın dostluğunu kaybetmeleri, liderliğin, imametin kendilerinden alınıp Muhammed ümmetine verilmesi, öbür taraftan da Allah'ın dostluğunu ka-zanan müslümanlara yeni bir kitap gönderilmesinin hasediyle yanıp tutuşan bu ehl-i kitap, imandan sonra sizin de kendileri gibi küfre düş-menizi isterler. Zira adamların kendi dinlerine güvenleri, itimatları kalmamıştır.

Ve şu anda Avrupalının yüzde doksanı ateisttir. Dine inanan insan bulmak gerçekten zordur. Onun için sizi de kâfir yapana kadar uğraşacaklardır bu adamlar. Üstelik yahudi yahut hıristiyan da değil, kâfir yapmak isterler. Onun için gizli toplantılarında aldıkları kararlarında şöyle diyorlar: Müslümanları yahudi veya hıristiyan yapmak kesinlikle mümkün değildir. Binaen aleyh İslâm ülkelerinde kesinlikle ya-hudi ve hıristiyanlık propagandası yapmayınız, orada küfür propagan-dası yapınız. Çünkü sağlam bir yerden çürük bir yere geçilmez.

Sağlam bir yapıdan çürük bir yapıya geçmek gerçekten zordur. Bu adamları sakın yahudilik veya hıristiyanlığa çağırmayın! Çünkü her ikisi de dindir. Yâni terk etmeye çağırdığınız İslâm da dindir, kabule çağırdığı-nız yahudilik ve hıristiyanlık da dindir. Hak bir dinden bâtıl bir dine çağırmayın! Bu konuda kesinlikle muvaffak olamazsınız! Bunları dinsizliğe, küfre çağırırsanız o zaman muvaffak olabilirsiniz diyorlar. Bunu çok iyi biliyor adamlar. Kendi kâfirliklerinin de farkındadırlar.

Onun için isterler ki sizler de, kendileri gibi kâfir olasınız. Kendilerinin küfrettikleri gibi isterler ki siz de küfredin, siz de kâfir olun ve böylece onlarla birlik olasınız. Küfürde, düşüncede, anlayışta, eylem-de birlik, kılık kıyafette, hukukta, hayatta, isyanda birlik, Allah'a kafa tutmada , peygambere isyanda, demokraside birlik, Allah yasalarını reddetmede, cehenneme gitmede birlik, birlik, birlik. Her konuda isterler ki sizinle birlik olsunlar. Yeryüzünde kâfirin tek hedefi işte budur. Kâfir dünyada müslümanın varlığına ve kendisinden farklılığına asla tahammül edemez.

Çünkü kâfir kâfirliğinin farkındadır. Yaşadığı hayatın kendisini nereye doğru götürdüğünün farkındadır. Yaşadığı küfür içindeki bir hayatın kendisine cehennemi kazandırdığının kesin farkında olan ve zaten dünyada da cehennemi bir hayatın sahibi olduğunun mutlak bilincinde olan kâfir düşünür ki, madem ki ben şu anda cehennemi bir hayat yaşıyorum, o halde benim yaşadığım bu hayata Müslümanlar niye ortak olmasınlar? Niye bu müslümanlar göz göre göre dünyada cennet hayatı yaşıyorlar da, yaşadıkları bu hayatın sonunda göz göre göre cennete gidiyorlar da ben cehenneme gidiyorum? Niye onlar da benim gittiğim yere gitmiyorlar? Niye benim cehennemime onlar da ortak olmuyorlar?

Tıpkı şeytan gibi. Zaten bunlar şeytanın çömezleridir. Evet tıpkı şeytan gibi onun aveneleri olan kâfirler de niye bu müslümanlar bizim cehennemimize gitmiyorlar? Düşüncesiyle müslümanları da kendi cehennemlerine, kendi hayatlarına, kendi küfürlerine ortak etmek istiyorlar.

Allah diyor ki; münafıklar da öyledir. Onlar da mü'minleri kendi sapıklılarına, kendi nifaklarına, kendi cehennemlerine çekerek böylece müslümanlarla denk olmak istiyorlar. Madem ki biz kaybettik onlar da kaybetsinler. Madem ki biz saptık onlar da sapsınlar derler.

Halbuki kesin biliyorlar ki müslümanlar kazançtadırlar. Müslümanlar hak

yolda, doğru yoldadırlar. Bunu bilen bu alçaklar, biz kaybettik onlar da kaybetsinler diyeceklerine, biz de müslümanlar gibi olalım, biz de müslümanlar gibi Allah'a teslim olup onun istediği bir müslümanlığı yaşayalım da onlar gibi biz de kazanalım, tıpkı onlar gibi biz de Allah ve Resûlüne itaat edelim de cennete gidelim, deyiver-seler çok daha iyi olacaktı, onlar da kazanacaklardı ama öyle yapmı-yor hainler.

Müslüman oluverselerdi kurtulacaklardı. Bekliyorlardı aslında peygamberi. Yolunu gözlüyorlardı ahir zaman nebisinin. Biliyorlardı, tanıyorlardı, nerde kaldı, geç kaldı diyorlardı. Bekledikleri elçi gelir gelmez iman ediverselerdi, eski müslümanlıklarına dönecekler ve Allah'la dostluklarını yeniden kazanacaklardı. Ama o peygamber beğenmedikleri, Ümmî dedikleri, cahil dedikleri bir toplumun içinden çıkınca bile bile yan çiziverdiler. Onlar yan çizerlerken, o beğenmedikleri Ümmîler o peygambere iman ederek dünyanın en şerefli insanları konumuna otururlarken onlar yeryüzünün en zelil insanları olarak sapıp gittiler.

70. "Ey Kitab ehli! Sizler göz göre göre Allah'ın âyetlerini niçin inkâr ediyorsunuz?"

Ey ehl-i kitap görüp dururken, bilip dururken, göz göre göre Allah'ın âyetlerini niçin örtüyorsunuz? Allah'ın âyetlerini niçin küfrediyorsunuz?

Üstelik sizler şahitlerken, Allah'ın hayata karıştığına, Allah'ın kullarına hayat programı gönderdiğine, Allah'ın peygamberleri odak nokta seçip, onlarla kullarının hayatına karışmak üzere vahiy gönderdiğine, kitaplar gönderdiğine şahitken, bunu bilip dururken, Allah bilgisine, vahiy bilgisine sahipken niye Allah'ın âyetlerini örtbas ediyorsunuz?

Veya ey ehl-i kitap sizler elinizdeki kitabınızda açık ve net bir biçimde ahir zaman peygamberinin geleceğini, onun özelliklerini okuyup dururken, bilip dururken bu gerçeği niye örtbas ediyorsunuz? Niye reddediyorsunuz Allah'ın âyetlerini? Sizler işin doğrusunun bu olduğunu biliyorsunuz değil mi ey ehl-i kitap?

Tabi bu hitap, sadece onlara değil, aynı zaman da bizedir de. Sizler de biliyorsunuz değil mi ey müslüman olan ehl-i kitap? Doğru olan hayatın şu anda sizin yaşadığınız hayatın olmadığını, şu yaşadığınız hayatın Allah'ın istediği bir hayat olmadığını bile bile sizler de şu anda Allah'ın âyetlerini niye örtüyorsunuz? Allah'ın âyetlerini niye gündeme almıyorsunuz? Niye Allah'ın

kitabını örtüp kendinizce bir hayat yaşıyorsunuz? Niye hayatınız kitap kaynaklı değil?

71. "Ey Kitab ehli! Niçin hakkı bâtıla karıştırıyor ve bile bile hakkı gizliyorsunuz?"

Ey ehl-i kitap nedir bu sizin hayatınız? Niye hakla bâtılı birbirine karıştırıyorsunuz? Niye hakla bâtılı birlikte yaşıyorsunuz? Hayatınızda hak da var bâtıl da. Mûsâ (a.s) sizin gibi miydi? Îsâ (a.s) sizin gibi miydi? Hem İbrâhim (a.s), Mûsâ (a.s), Îsâ (a.s) bizim önderlerimizdir, bizim peygamberlerimizdir diyorsunuz, hem de nasıl böyle bazen Rab Allah kaynaklı, bazen da Rab toplum, Rab moda, Rab insanlar kaynaklı bir hayat yaşıyorsunuz. Bu ne biçim iştir böyle? Peygamberlerden bir kısmına imanla bir kısmına küfrü birlikte yaşıyorsunuz. Mûsâ'ya, Îsâ'ya inandığınızı iddia ediyor, Muhammed (a.s)'ı reddediyorsunuz.

Tabii bu ifade de yine sadece yahudi ve hıristiyanlara mahsus değildir. Aynı zamanda bize de bir hitaptır. Çünkü biz de kitap ehliyiz. Hem onlara hem de bize diyor ki Rabbimiz: Ey kitap ehli olanlar, ne oluyor size ki hakla bâtılı birlikte yaşamaya çalışıyorsunuz? Yâni hayatınızda biraz hak, biraz bâtıl yaşıyorsunuz. Hakla bâtılı sarmaş dolaş yapmayın. Meselâ ekonomik hayatta yahudileri, sosyal hayatta hıristiyanları, geriye kalan dinsel hayatınızda da müslümanlığı böyle çorba edip birbirine karıştırmayın. Hayatınızda hak mı yaşıyorsunuz, bâtıl mı yaşıyorsunuz? Hayatınız kitap kaynaklı mı? Yoksa başka şeyler kaynaklı mı? bunu bilmeden yaşayarak hakla bâtılı karıştırmayın. Hayat programınızı, yaptıklarınızı Allah'tan mı aldınız? Yoksa başkalarından mı aldınız? Allah mı buyurdu? Yoksa Zerdüşt mü buyurdu? Bunu bilmeden yaşarsanız işte bu hakkı bâtıla karıştırmak demektir. Ya da yaptıklarınız, yaşadıklarınız rahmetlik hoca efendinin dedikleri miydi? Yoksa Allah'ın dedikleri miydi? bunları birbirine karıştırmayın. Hakkı hak olarak bilin, bâtılı da bâtıl olarak bilin.

Ya da yaşadığınız hayat için, yapıp ettikleriniz için ha hak olmuş, ha bâtıl olmuş, ha Allah'ın dediği olmuş, ha Zerdüşt'ün dedikleri olmuş, ne fark eder, üzerinde durmaya gerek yok diyerek sakın hakla bâtılı birbirine karıştırmayın. Hakkı bildiğiniz halde bildiğiniz hakkı bırakıp bâtılları yaşamaya kalkışmayın. Diliniz, inancınız, düşünceniz hak ama hayatınız, amelleriniz bâtıl kaynaklı olmasın. Hayatınızın bir bölümü kitap kaynaklı, öteki bölümleri tâğutlar kaynaklı olmasın. Namazınız, orucunuz, haccınız Allah kaynaklı, ama kılıkkı-yafetiniz, hukukunuz, eğitiminiz, ekonominiz, sosyal ve siyasal yapılanmalarınız

başka kaynaklı olmasın. Hayatınızın bir bölümünde hakkı, öteki bölümlerinde de bâtılı yaşayarak hakla bâtılı birbirine karıştırmayın. Na-mazı Allah'tan ama mîrası başkalarından alarak, Orucu Allah'tan ama hukuku başkalarından, Haccı Allah'tan ama ekonomik yapıyı başkalarından, kılık-kıyafeti başkalarından alarak hakla bâtılı karıştırmayın.

Çünkü Allah size hayatınızın tümünü düzenlemek üzere bir kitap göndermiştir. Eğer sizler kitabınızın bir bölümünü bilmezseniz elbette hayatımızın o bölümü hep bozuk olacak, o bölümü kitap düzen-lemeyecek ve siz sürekli bâtılla birlikte hakkı yaşayacaksınız, yâni hakla bâtılı birbirine karıştıracaksınız demektir. Öyleyse kitabın tama-mını tanıyın ki hayatınızın tümünü kitap düzenlesin. Bir de:

"Bile bile hakkı gizlemeyin!"

Bir de bile bile hakkı gizlemeyin! Çünkü siz hakkı biliyorsunuz. Siz Tevrat ehlisiniz, siz ehl-i İncilsiniz. Siz Kur'an ehlisiniz! Bu işi biliyorsunuz. Öyleyse siz bu karıştırma işini, bu gizleme işini yapmayın! Hak bilgisine, kitap bilgisine, peygamber bilgisine sahip kimseler olarak yakışmıyor bu davranış size. Allah'ın size gönderdiği kitaplar Furkân'dırlar. Bu kitaplarda hak da bellidir bâtıl da bellidir. Sizler bu kitapların size bildirdiği hak bilgisine sahip ola, ola, hakkı bile bile dünya menfaatleri sebebiyle bu kitapların hak ve bâtıllarını insanlara açıklamamak durumunda olmayın.

"Elbese" bir de örtmek giydirmek anlamınadır. Öyleyse ey eh-l-i kitap, bile bile bâtılı hakkın üzerine örtüp de hakkı insanların bakışlarından gizlemeyin. Yâni bâtıla hak elbise giydirip onu insanlara hakmış gibi sunmayın. Yâni Allah'ın kitabındaki dosdoğru hak âyetlerini tahrif edip, bozup, gizleyip, kendi fikirlerinizi, kendi yazdıklarınızı hak-mış gibi, Allah öyle diyormuş gibi insanlara sunup hakla bâtılı anlaşıl-maz hale getirmeyin. Hani Bakara sûresinde ehl-i kitap için öyle deniyordu:

"Vay o kitabı elleriyle yazıp, sonra da onu az bir değere satmak için işte bu Allah katındandır! diyenlere."

(Bakara: 79)

72. "Kitap ehlinden birtakımı şöyle dedi: "İnananlara indirilene günün başında inanın, sonunda inkâr edin ki, belki dönerler"

Âl-i İmrân sûresinin okuduğumuz bu âyetleri nâzil olunca ehl-i kitap sanki beyinlerinden vurulmuşa döndüler. Rabbimizin bu âyetlerinde yıllar yılı bu ehl-i

kitabın sapık inanışları reddedilip İmrân ailesi, Meryem ve Îsâ (a.s) gerçeği son derece açık ve net bir biçimde ortaya konulunca. Ehl-i kitabın atamız diye övündükleri, yolundayız diye avundukları İbrâhim (a.s)'ın müslümanlığı, Îsâ (a.s)'ın müslümanlığı, Meryem anamızın müslümanlığı ortaya konularak yahudi ve hıristi-yanların tarih boyunca sapıklıkları deşifre edilince deliye döndüler. Gerçekler bizzat Allah tarafından bildikleri, tanıdıkları, bekledikleri bir peygambere gelen kitabın âyetleri tarafından ortaya konulunca şaşkına döndüler.

Eğer bugün şu anda müslümanlar şu elimdeki kitabın âyetle-rini biraz yakından tanıyıp, tıpkı dün Rasûlullah efendimizin yaptığı gibi, tüm dünyaya duyurabilseler, kesin söylüyorum ki; yine tüm dünya yahudi ve hıristiyanları beyinlerinden vurulmuş gibi sarsılacaklardır. Eğer bizler bu âyetleri yakından tanıyıp, muhataplarımıza karşı bir silah olarak döndürmeyi becerebilirsek, aynı durum mutlaka gerçekle-şecektir. Allah'ın bu kesin ve açık âyetleri karşısında kâfirler şaşkına dönüp, çeşit çeşit yollara başvuracaklar. Bu gerçekleri haykıran müs-lümanları susturabilmek için, onların yanlışlıklarını ispat edebilmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaya çalışacaklar.

Ama şu anda bu âyetlerden habersiz yaşayan müslümanlar onları rahatlatıyor. Ve böylece bu adamların İslâm'a ve müslümanlara düşmanlıklarının, İslâm'ı, müslümanları yok etmeye çalışmalarının, susturmaya çalışmalarının sebebini de anlamış oluyoruz.

Bakın o günün ehl-i kitabının İslâm'a ve müslümanlara karşı oynadıkları oyunlardan birisini Rabbimiz şöyle anlatıyor:

Ehl-i kitaptan bir grup ötekilere diyorlar ki, mü'minlere indirilenlere günün evvelînde, size indirilen bu kitabın âyetlerine biz de iman ettik deyin. Biz de müslüman olduk deyin. Günün sonuna doğru da in-kâr ediverin. Dinden çıkıverin. Mürted oluverin. Dönüverin, böylece belki o müslümanlar da sizin dininize dönerler.

Veya müslümanlar da sizi görerek onlar da dinlerinden döner-ler. İrtidat ederler. Böylece din laçkalaşmış olur da, onlar da madem ki bu din sabah girilip akşam çıkılacak bir dinmiş diyerek, bu işi normal görerek, onlar da girip çıkmaya başlayıverirler. Din bilenler, Allah'ı tanıyanlar, kitap bilgisine, vahiy bilgisine sahip olanlar böyle yapınca elbette cahiller de onlar gibi yapacaklardı, bilmeyenler de onları takip edeceklerdi.

Ehl-i kitabın tuzağı buydu. Çünkü o bölgede din bilenler yahu-dilerdi. Allah'ın gönderdiği son elçisine, son kitabına iman eden Araplarsa Ümmî kimselerdi. Din konusunda, kitap ve peygamber konusun-da hiçbir şey bilmeyen bu ümmîleri, yahudi ve hıristiyanlar küçük görüyorlardı. Bu konuda onların akıl hocası bizleriz, onlar bizi izlerler di-yorlardı. Çünkü Ümmî olan Araplar her ne kadar Hanif dininin kalıntıları olarak Allah'ı bildiklerini ve iman ettiklerini iddia ediyorlarsa da ne İbrâhim (a.s)'la ne de Onun diniyle uzak ve yakından hiç bir ilgileri kalmamış, Kâbe'yi çeşitli putlarla doldurmuşlar, kendilerince kendilerini Allah'a yaklaştıracakları inancıyla putlara tapınıyorlar, put egemenliğinde bir hayat yaşıyorlardı. Allah'tan, Allah'a kulluktan uzaklaşıp şirki ve putçuluğu yasallaştırmış olan bu insanlar tevhid dinine sahip olduklarını iddia eden yahudi ve hıristiyanlar karşısında eziklik içindeydiler. Çünkü onların kitapları vardı, peygamberleri vardı, halbuki kendilerinin böyle bir şeyleri yoktu. Din konusunda bir çıkmaza düştükleri zaman danışma mercileri ehl-i kitaptı.

Hattâ bu son elçinin geleceğini bile onlardan duymuşlardı. Bu son elçiye iman etmeden önce onunla nasıl mücâdele edecekleri konusunda da yine ehl-i kitaptan bilgi almışlardı. Onlar nazarında yahudi ve hıristiyanların böyle bir saygınlıkları vardı. İşte yahudi ve hıristi-yanlar, ümmîler üzerindeki bu saygınlıklarından istifade ederek onları dinlerinden çıkarmak, kendileri gibi kâfir yapmak istiyorlardı.

Halbuki az evvel de ifade ettiğim gibi bu alçaklar kitaplarında kendilerine haber verilen, vasıfları beyan edilen bu âhir zaman Nebîsini bekliyorlardı. Yıllardır gelecek âhir zaman nebîsini ve ona gönderilecek Furkân'ı, Kur'an'ı bekliyorlardı. yolunu gözlüyorlardı. Nerede kaldı? Geç kaldı? diyorlardı. Hattâ müşrik Araplara karşı onunla istifta etmeye, hava atmaya çalışıyorlardı. Kâfirlere, müşriklere karşı onunla fetih umuyorlardı. O peygamberin gelmesiyle zafere ulaşacaklardı. Ona iman edecekler, ona tabi olacaklar, onun komutasında yeni bir dünya kurup eski kaybettikleri âlemlere tafdıyl olma özelliklerine yeniden kavuşacaklardı. Bunu düşlüyorlar, bunu bekliyorlardı.

Onun gelme zamanı yaklaştı, ayak sesleri kulağımıza gelme-ye, gölgesi üzerimizde dolaşmaya başladı. Hele bir gelsin, biz onunla bir olup, o Nebîy-i Ekremin arkasında bir ordu oluşturup, sizin de putlarınızın da kökünü kazıyacak, sizleri Âd ve İrem gibi katledeceğiz? diye bekleşip duruyorlardı.

Ve nihâyet işte beklenen Nebî gelmiş ve geleceğini bu ehl-i kitaptan duymuş Ümmî, putperest Araplar ona iman ederken, bekleyen ehl-i kitap ise o bizden gelmedi, o bizim familyadan çıkmadı, bu peygamber bizden değil diye, küçük gördükleri ümmîler içinden çıktı diye yan çizerlerken, bu yetmiyormuş gibi bir de utanmadan Ona iman eden bu ümmîleri kâfir yapmaya çalışıyorlardı.

Öyle değil mi? Allah peygamberini onların içinden seçmemişti. Din bilenlerden gelmemişti peygamber. Yıllar yılı küçümsedikleri ümmîlerin içinden bir peygamber seçilince bu onlara zor geldi.

Şu anda da öyle değil mi? Şu anda da bu yahudi ve hıristiyan-lar aynı mantıkla hareket etmiyorlar mı? Biz her şeyi biliriz diyen, ken-dilerini efendi kabul eden, kendilerini gelişmiş kabul eden, kendilerini gerek siyasal, gerek ekonomik, gerek bilimsel, gerek askeri ve teknolojik yönden kendilerini güçlü kabul edenler de aynı şeyleri söylemi-yorlar mı? Biz bilenleriz, biz efendileriz, dünya siyasetini biz yönlendiriyoruz, ekonomi bizdedir, bilim ve teknoloji bizdedir, medeniyet bizdedir diyenler şu anda gariban müslümanlara aynı gözle bakmıyorlar mı? İnsanların dinlerini bozmaya çalışmıyorlar mı? Müslümanlar için aynı komploları uygulamıyorlar mı?

Dünkü yahudi ve hıristiyanlar da küçük gördükleri müslüman-lara aynı oyunu oynuyorlardı. Geliyorlardı müslümanların arasına ve diyorlardı ki biz de müslüman olduk. Peygambere indirilen âyetlere biz de inandık diyorlar, sonra da günün sonlarına doğru dönüveriyorlardı. Vallahi bu din bize bir mutluluk sağlamadı, bu dinden bir zevk, bir haz duymadık. Önceki halimizle bu din arasında bir fark göremedik, bir huzur duymadık, bir hayır bulamadık diyerek dinden döndüklerini söylüyorlardı.

Dertleri neydi alçakların? Dertleri İslâm'a gölge düşürmek, müslümanların kalplerine şüphe tohumları ekmek, dinden çıkışı normalleştirmek, dini laçkalaştırmak ve müslümanların dinden çıkmalarını, kendilerine tabi olmalarını gerçekleştirmek. Bütün dertleri buydu hainlerin. Ama elhamdülillah ki tutmadı bu oyunları. Bir tek müslüman bile kanmadı bu komploya.

Öyleyse din bilenlerin, çevrelerine din anlatanların, ben müs-lümanım diyenlerin bu konuda çok dikkatli olmaları gerekmektedir. Bozuk düzen bir müslümanlık yaşayarak, Allah'ın dinine gölge olarak, insanları Allah'ın dininden soğutacak bir duruma düşerek kendi dinimize karşı dünkü yahudi ve

hıristiyanların oynadıkları oyunu oynamayalım.

Allah için bir düşünelim. Biraz öyle değil miyiz şu anda? Allah'ın diniyle bizim yaşadığımız din aynı mı? Hayatımız Allah'ın dinine göre mi şekilleniyor? İmanlarımızla hayatlarımız aynı mı? Söylediklerimizle yaşadıklarımız paralellik arzediyor mu? Öyle değil gibi değil mi? Allah korusun da imanlarımızla hayatımız birbirine ters değil mi? Hayatımız inancımıza ters değil mi? Kılık-kıyafet adına ters, giyim-kuşam adına ters, mala bakış adına ters, kazanma-harcama adına ters, ev tefrişi adına ters, çocuklarımızın eğitimi adına ters, meslek seçimi adına ters, ters, ters.

Allah korusun da şu anda inancımız başka bir vadide, hayatımız başka bir vadide. Allah korusun da bu halimizle Allah'ın dinine gölge olmuyor muyuz? Allah'ın dinine perde olmuyor muyuz? Allah'ın dinini tanımayanların dine nefretlerini, dinden soğumalarını kamçılamıyor muyuz? İnsanları Allah'ın dininden kaçırmıyor muyuz? Yâni dünkü yahudi'nin bu dine yaptığını yapmıyor muyuz bugün bizler? Sanki bu halimizle bu dine yeni gireceklere şöyle demiyor muyuz? Boş verin yahu, niye gireceksiniz bu dine? Ne işiniz var bu dinde? Biz girdik de ne oldu? demiyor muyuz? Yâni bugün İslâm'ı bilmedikleri halde bu dinden nefret edenler bizim yüzümüzden nefret etmiyorlar mı? İslâm'ı bizim yamuk hayatımızla tanıdıkları için reddetmiyorlar mı bu insanlar? Sanki bizler ısrarla İslâm'ı tanıtmamaya çalışıyoruz bu insanlara, ya da yanlış tanıtıyoruz.

Yâni bizim bu kitaba ve peygambere dayanmayan yamuk müslümanlığımızı görenler, İslâm'ı bizim şahsımızda tanıyanlar şöyle demiyorlar mı? Ne olacak yahu müslüman olup ta? Ne farkımız olacak bunlardan? Müslüman olduğumuz zaman olsak olsak biz de bunlar gibi olacağız. Şu anda bu müslümanların bizden bir farkları yok ki. Bunların derdi de ev, bunların derdi de araba, bunların derdi de para, pul. Bunların derdi de boya, cila. Bunların derdi de Mark, dolar, altın, gümüş. Bunların derdi de dünyada lüks içinde bir hayat. Ne farkımız var da bu müslümanlarla? Yâni onların hedefleriyle bizimkilerin, onların hayat programlarıyla bizimkilerin, onların evleriyle, şehirleriyle bizimkilerin ne farkı var? Onların çocuklarının eğitimiyle bizimkilerin ne farkı var? Onların kadınlarının giyinişiyle bizimkilerin ne farkı var? Onların hukuklarıyla, sosyal ve siyasal yasalarıyla, ekonomik yapılanmalarıyla bizimkilerin ne farkı var? Zaten her şeylerini bizden alıyorlar diyerek bizim yüzümüzden müslüman olmaktan vazgeçmiyorlar mı bu insanlar?

Öyleyse bu durum bizi çok korkutmalıdır. Çok ürkelim de dünkü yahudi'nin bu dine oynadığı oyunu bugün bizler oynamayalım. Kitabımızı ve peygamberimizi iyi tanıyalım. Dinimizi temel kaynaklarından öğrenelim. Doğru dürüst bir müslüman olalım, doğru dürüst bir müslümanlık yaşayalım da insanların Allah'ın dinine girmelerine engel değil, köstek değil destek olmaya çalışalım inşallah. Bizi görenler bizde dirilsinler, bizde Allah dininin huzur, mutluluk ve sükûnunu görsünler. Bizi görenler aradıkları emniyeti, aradıkları adâleti, aradıkları insanca bir hayatı bizde bulsunlar da onlar da bizim dinimize girmeye, onlarda kurtuluşa can atsınlar inşallah. Evet Ehl-i kitabın sözleri devam ediyor.

73. Ve dininize uyanlardan başkasına inanmayın. "De ki: "Doğru yol Allah'ın yoludur." Ve yine onlar: "Size verilen gibisi bir başkasına da veriliyor, veya Rabbini-zin huzurunda (müslümanlar) size size karşı delil getirip sizi alt edecekler diye mi bu? De ki: "Doğrusu bol nimet Allah'ın elindedir, onu dilediğine verir. Allah'ın fazlı her şeyi kaplar, O her şeyi bilir."

Diyorlar ki, o ümmîler, o müslümanlar sizin dininize tabi oluncaya kadar onlara iman etmeyin. Sizin dininize uyanlardan başkalarına inanmayın. Onlar sizin gibi inanmadıkça, sizin gibi yahudi ve hı-ristiyan olmadıkça, sizin gibi düşünmedikçe sakın onlara inanmayın. Dün de, bugün de aynı yolu takip ediyorlar. Müslümanlara kesinlikle inanmıyorlar. Dünyanın her yerinde müslümanlara karşı kâfirleri tutuyorlar. Bunun sebebi de İslâm'ın ve müslümanların üstünlüğünün, haklılığının farkında olmalarıdır. İslâm ve müslümanlar karşısında dayanamayacaklarının farkındadırlar bu adamlar. İslâm açık ve net bir biçimde anlaşılıp ortaya konduğu zaman pillerinin biteceğini çok iyi biliyorlar. Hak karşısında tüm bâtıllarının yıkılacağının farkındadırlar. Onun içindir ki şu anda tüm dünyada dinsizinden, komünistinden, ateistinden, mecûsî'sinden, ineğe tapanından, şeytana tapanından kendilerine bir zarar gelmeyeceğini bildikleri için müslümanlara karşı onları desteklemektedirler.

Şu anda ehl-i kitap dünya, müslümanlara inanmamakta, güvenmemektedir. Ama bilelim ki bu da Allah'ın bize bir lütfudur. Böyle olmasaydı, ehl-i kitap dünya, eğer şu anda bizim idarecilerimize değer verip güvenselerdi Allah korusun her şeyleriyle kendilerine bağlılık yeminlerinde bulunan bizim başımızdaki köleler onlara daha çok bağlanacaklardı. Ve belki de ülkelerimizi gözlerini kırpmadan onlara satmaya bile kalkacaklardı. Ama Allah'a şükür ki yahudi ve hıristiyan-lar İslâm ülkelerinin başındaki bu satılmışlara, halklarına düşman olan bu kölelere güvenip değer vermiyorlar. Bu satılık idareciler ara ara

gittikleri, katıldıkları toplantılarda bu kafirlerin, gâvurluklarını, kendilerine düşmanca tavırlarını, kendilerine değer vermeyişlerini görüyorlar da tamamen bizi onlara satmaya cesaret edemiyorlar, gözlerini açıyorlar. Bu da Allah'ın bu gariban müslümanlara en büyük lütuflarından biridir tabii. Allah diyor ki bakın:

Artık hak bellidir hidâyet bellidir. Gerçek hidâyet Allah'ın hi-dâyetidir, yol Allah'ın yoludur. Yâni ey müslümanlar sizin onlara hiç bir zaman ihtiyacınız yoktur. Doğrusu İslâm yoludur, doğrusu Allah yoludur, başkalarına ihtiyacınız yoktur. Sizin ne hıristiyan dünyaya, ne de yahudi dünyaya bir müdaneniz olmasın. Sakın ha sakın Allah'ın size hidâyeti varken, Allah'ın size yol gösterisi varken ehl-i kitaba meyletmeyin. Sakın ha sakın efendim, bizim birtakım problemlerimiz var, sıkıntılarımız var, yeryüzünde yalnız yaşayamayız, biz birilerine muhtacız. Ekonomik, siyasî, askeri problemlerimiz var. Bizim yol gösterme-ye ihtiyacımız var, bizim bir hidâyete, birilerinden akıl danışmaya, birilerini örnek almaya ihtiyacımız var. Şu andaki yahudiler ve hıristiyan-lar da dünyanın en büyük dev güçleridir, ülkelerinin problemlerini halletmişler, sanayilerini kurmuşlar, insanlarını mutlu etmişler. Hikaye bunlar aslında eh biz ne yapalım? demeyin.

Hidâyet istiyorsanız, hidâyet Allah'ın hidâyetidir, yol Allah'ın yoludur. Eğer problemleriniz varsa Allah'a havale edin, Allah'a yalvarın, Allah'a yakarın, Allah'ın âyetlerinin tarif ettiği bir hayata yöneliverdiniz mi, bakacaksınız ki problemleriniz kendiliğinden çözülmüştür. Tüm problemleriniz ama. Ekonomik, siyasî, içtimaî, askeri, eğitim, hukuk, seçim, geçim tüm dertleriniz bitecektir. Çünkü o zaman siz yenil-mez ve yanılmaz bir Allah'la berabersiniz demektir. Ama öyle değil de ehl-i kitaba sorarsanız, ehl-i kitaba uyarsanız işte şu andaki rezil durumu yaşamak zorunda kalırsınız. Unutmayın ki hidâyet Allah'ın hidâyetidir. Kullarını her konuda doğruya, hakka ulaştıran Allah'tır. Ne yahudi dünya, ne hıristiyan dünya kesinlikle hiç kimseyi hidâyete ulaştıramaz. İşte yıllardır Allah'ın hidâyetini bırakıp ehl-i kitap dünyaya tabi olduk, hani hangi problemimiz çözüme ulaştı? Neyi hallettik? Hayır hayır tüm dünya problemlerinin çözümü Allah'ın dinindedir. Allah'tan başkalarının bir tek insanı bile düzlüğe çıkarmaları mümkün değildir. Hayatı düzlüğe çıkarak tek yol Allah'ın yoludur.

Size verilenin bir benzeri de kendilerine verildi diye mi karşı çıkıyor bu insanlar? Bugün size verilen kitabın bir benzeri de dün ken-dilerine verildi diye mi? Dertleri ne bu adamların? Öyle değil mi dün size verilen hidâyetin, size verilen kitabın bir benzeri de şu anda müs-lümanlara verilmiştir. Allah sizin için bazen İbrâhim (a.s)'ı, bazen İsmail (a.s)'ı, bazen İshak (a.s)'ı, bazen Mûsâ (a.s)'ı, bazen Îsâ (a.s)'ı, bazen de Muhammed (a.s)'ı rahmet kapısı olarak

açıverir. Birisini Kudüs'te, diğerini Mekke'de gönderiverir. Birisini İsrâil oğullarına diğerini ümmî Araplara yollayıverir. Ne var bunda? Niye yadırgıyorsunuz bunu? Hep sizin içinizden çıkacak değil ya bu peygamber?

Ya da Allah size soracak değil ya seçeceği elçisini? Hani bekliyordunuz bu âhir zaman peygamberini? Hani yolunu gözlüyor, nerde kaldı? Geç kaldı diyordunuz? Sanki bu reddettiğiniz peygamberden önce kendinize gönderilen Allah'ın elçilerinin kıymetini bildiniz mi? Onlara Allah'ın istediği şekilde iman ettiniz mi? Sanki onları Allah'ın istediği şekilde karşıladınız da, şimdi de Allah'ın bu son elçisine mi iman edeceksiniz? Onları reddeden, onları yalanlayan, onları öldüren sizler değil misiniz? Başınızda Allah'ın kerim elçisi Hz. Mûsâ varken, Allah'ın elçisi Harun (a.s) yanı başınızda iken onları dinlemeyerek buzağıya tapınanlar sizler değil misiniz? Zekeriya ve Yahya (a.s)'lara ne yaptınız? Îsâ (a.s)'a ne yaptınız? Peygamberinizi niye öldürmeye, çar-mıha germeye teşebbüs ettiniz? Yâni bütün bu sapıklıklarınızı Allah bilmiyor mu? Müslümanlar bunları bilmiyorlar mı? Allah son kitabıyla kullarını bu konularda bilgilendirmedi mi? Yoksa Allah'ın kendilerine bu bilgileri sunduğu müslümanlar size karşı aleyhte delil getirecek diye mi iman etmiyorsunuz? Ya da müslümanları kendiniz gibi kâfir yapınca, onları küfre yuvarlayınca artık onlara vahyin kesilip de aleyhinizde delil getiremez bir duruma düşmelerini mi istiyorsunuz? Ne oluyor size? Siz gerçekten hidâyete mi talipsiniz? Yoksa Allah bilgisiyle bilgilenen müslümanlar, size bu kadar açık ve net deliller getirdikleri halde sadece inatlarınız ve ön yargılarınız sebebiyle eğer bu peygamber bizim içimizden çıksaydı ona iman ederdik diye kendi kendinizi aldatıyorsunuz? Îsâ (a.s) sizin içinizden çıkmamış mıydı? Mûsâ (a.s), Zekeriya ve Yahya (a.s)'lar sizden değil miydi?

Kusura bakmayın, Allah bunu size soracak, sizden izin alacak değildir. Fazl, fazilet, üstünlük, risâlet Allah'ın elindedir. Allah onu dilediğine verir. Hiç kimse buna karışamaz. Hiç kimse bu konuda Allah'a müdahalede bulunamaz. Çünkü yetki Onundur.

74. "Rahmetini dilediğine tahsis eder, Allah büyük, bol nimet sahibidir."

Rahmetini dilediği şekilde, dilediği kimseye veren Odur. Allah büyük fazl u kerem sahibidir. Allah peygamberliği dilediğine lütfediyordu. Dün İsrâil oğullarına lütfedilen rahmet, risâlet bu sefer de yine İbrâhim (a.s)'ın öteki oğlu İsmail (a.s)'ın torunlarından birine bir kitap geldi diye reddedilmez ki. Nübüvvet artık Ümmîlere geçmişti ki bu Allah'ın bir lütfuydu. Muhammed (a.s) peygamber olmuştu ki bu Allah'ın bir lütfuydu. Yeni bir toplum, Mekkeliler,

Medineliler müslüman olmuş-lardı ki bu da Allah'ın bir lütfuydu. Yâni eğer o dönemde Allah bir peygamber göndermemiş olsaydı veya bu peygamber gönderme işini Rabbimiz yüz yıl ertelemiş olsaydı, ya da yüz yıl öne almış olsaydı, elbette bu defa da bu dönemin insanları değil de o dönemin insanları olacaklardı dünyanın en şereflileri. Yâni bu iş Allah'ın bileceği bir iştir. Niye şu dönemde değil de bu dönemde ya Rabbi? Niye bize değil de falanlara ya Rabbi? Diye Allah'a hiç kimsenin hesap sorma hakkı yoktur. Kendilerinden birine gelmedi diye, bunu reddetme yetkisini nereden almışlar bunlar? Yo! Allah bunlara soracaktı, ne dersiniz? Nasıl istersiniz? Kime göndereyim bu peygamberliği? diye bunlara soracaktı Allah. Bunu bekliyormuş hainler. Allah'a yol göstermeye, Allah'a akıl vermeye çalışıyor alçaklar. Şunu demeliydin ya Rabbi! Şuna göndermeliydin ya Rabbi? Diyerek sanki Allah'a akıl vermeye çalışıyorlar.

Herhalde bugünkü müslümanların bir hakikatle karşı karşıya geldikleri zaman, birileri bir hakikati ortaya koyduğu zaman, kim bu adam? Bizden mi? Bizim takımda mı oynuyor? Bizim kavimden mi bu? Diyerek, kabul ya da red konusunda bunu temel kriter yapışları yahudi karakterini andırıyor. Hattâ kendi gruplarından gelince ne gelirse gelsin, ne olursa olsun fark etmez, ama kendi gruplarının dışındakilerden gelen ne olursa olsun onu reddetme alışkanlıkları yahudi-lere ne kadar da benziyor değil mi? Ve bu tavrın kendilerinden öncekilere neler kaybettirdiğini bilmiyorlar mı? diye sorasım geliyor. Gerçekten bugünün müslümanları da kafalarını iki ellerinin arasına alıp derin derin düşünmek zorundadırlar.

Ehl-i kitabın bu tavrı reddediliyor. Arkadaşlar, eğer durum şöyle olsaydı belki bu adamların, ya da şu anda bizlerin itiraz hakkımız olabilirdi. Eğer Allah'ın sevdiği, razı olduğu insanlar yeryüzünde sadece peygamberler olsaydı ve peygamberlerden başka yeryüzünde hiç kimse cennete giremeyecek olsaydı, Allah yasasını böyle belirlemiş olsaydı o zaman belki diyebilirdik ki ya Rabbi bizim suçumuz ne ki bizi peygamber yapmadın? Bizim suçumuz neydi ki Peygamberliğini bizden seçmedin? Eğer biz de peygamber olsaydık, biz de cennete giderdik demeye hakkımız olurdu. Ama Allah öyle bir yasa koymamış. İnsanlar arasında peygamber seçtiği kimselerin yanı başında ben de müslümanım deyip onların inancına sahip çıkan herkesi onların makamına, onların cennetine ortak etmiştir Rabbimiz. Onlara da, onlara sahip çıkanlara da cennet vaat etmiştir. Öyleyse hiç kimsenin Allah beni niye peygamber seçmedi? Allah elçisini niye bizim içimizden çıkarmadı diye tasalanmasına gerek yoktur.

Herkesin cennet yolu açıktır. Öyleyse gelin sizdendi, bizdendi tartışmalarını bırakalım da Allah'ın elçileri gibi bir hayat yaşayalım, onların imanlarına, teslimiyetlerine sahip çıkalım da onlara lütfedilen cenneti bizler de kazanmaya çalışalım.

75. "Kitap ehli arasında kantarla emânet bıraksan onu sana ödeyen ve bir lira emânet etsen, tepesine dikilmedikçe onu sana ödemeyen vardır. Bu, onların: "Kitapsızlara karşı üzerimize bir sorumluluk yoktur" demelerindendir. Onlar bile bile Allah'a karşı yalan söylemektedirler."

Ehl-i kitaptan kimileri vardır ki ona kantarla altın emânet etsen de onu sana geri verir. Emânete ihanette bulunmaz. Evet bu yahudi ve hıristiyanların içinde böyleleri vardır. Yâni onların içinde de hayır kırıntılarına rastlamak mümkündür. Kendilerine kantar kantar bir şeyler emânet etseniz de emânete hıyanette bulunmadan onu size geri verir. Çünkü bu tavır onların dinlerinin bir yasasıydı bir zamanlar. Onun içindir ki dinlerinin bir emri olarak onlar için de bu duygu vardır. Ehl-i kitap içinde de bu tür insanların olabileceğini haber veriyor Rab-bimiz.

Ama onlar içinde öyleleri de vardır ki kendilerine emânet olarak bir dinar bile versen, basit, kıymetsiz bir şey bile emânet etsen, onun üzerine hakim olup, tepesine binip baskı kurabilecek bir güce, bir zorlamaya sahip oluncaya kadar, onu sıkıştırıp alt edinceye, zor duruma getirinceye kadar onu sana vermez.

Kimisi kendisine dağlar kadar bir şey emânet etseniz bile ona riâyet eder, kimileri de çok küçük bir şey verseniz bile onu size geri vermez. Demek ki onların içinde böyle güvenilir insanlar olduğu gibi hainler de vardır.

Peki bizim ehl-i kitabın durumu nedir bu konuda? Acaba bizim ehl-i kitap içindekilerden kimileri de tıpkı yahudiler gibi mi? Bakıyoruz müslümanlar içinde kimilerine dağlar kadar mal-mülk emânet etseniz onun kuruşuna bile dokunmadan size teslim edenler, emânete riâyet edenler vardır. Ama kimileri de vardır ki çok küçük bir şey emânet etseniz bile ümüğüne çökecek bir güç gösterisinde bulunmadıkça onu size teslim etmezler. Emânete hain davranırlar.

Peki acaba niye böyle yaparlarmış? Niye böyle davranırlar mış bu adamlar? Bakın Rabbimiz onların felsefelerini, mantıklarını şöylece anlatıyor:

Diyorlar ki adamlar: Bizim Ümmîlere karşı herhangi bir sorumluluğumuz yoktur. Şu hiçbir şey bilmeyen müşriklere karşı, ya da bizim dinimizin dışındaki,

bizim ırkımızın dışındaki, bizim toplumumu-zun dışındaki insanlara karşı bizim hiçbir sorumluluğumuz yoktur. Onların bizim üzerimizde hiçbir hakları yoktur. Onlar bizim kölelerimizdir. Mallarını, ırzlarını alabiliriz de, satabiliriz de, yiyebiliriz de, öldürebiliriz de onları. Bizler Allah'ın has kullarıyız, bizler Allah'ın sevgili kullarıyız, bizler Allah'ın yakın kullarıyız. Binaen aley Allah bize bu konuda yetki vermiştir. Bizim dışımızdaki insanların malları da, ırzları da bize helâldir. İstediğimizi istediğimiz zaman alabiliriz diyorlar. Yâni eman, emânet sadece yahudi olanlarla alâkalıdır, yahudi olmayanların emanı da, emâneti de yoktur diyorlar.

Meselâ kendi dininizden olan bir yahudi'ye borç verebilirsiniz, ama başkalarına asla borç veremezsiniz diyorlar. Eğer bir yahudi'yle yahudi olmayan arasında bir dâvâlaşma söz konusu olmuşsa hakim mutlaka yahudi'nin lehine hüküm vermelidir diyorlar.

İşte bu adamların bu konudaki cesaretleri buradan kaynakla-nıyor. Bu konuda bize bir günah yoktur diyorlar. Kendilerinden başkalarına zulmetmeyi, onların haklarını yemeyi mubah kabul ediyorlar. Kitaplarında kendilerinden başkalarının haklarına saygı duymaya dair bir hüküm bulunmadığını iddia ediyorlar ve bile bile Allah'a iftira ediyorlar. Allah bizden böyle bir sorumluluk istemedi diyerek Allah'a karşı yalan söylüyorlar. Onların bu sapık iddialarını duyan Allah'ın Resûlü buyurdu ki:

"Allah düşmanları yalan söylüyorlar. Cahiliye döneminde bulunup da benim şu ayaklarımın altına almadığım hiçbir şey yoktur. Ama emânet bunlardan müstesnadır. Emânet iyi olana da kötü olana da mutlaka eda edilecektir."

Yahudiler dün böyle diyorlardı, bugün de böyle diyorlar. Peki acaba bizim ehl-i kitap ne âlemde bu konuda? Bizimkilerden de kimileri aynen yahudi karakteri sergileyerek, efendim bizler müslüman-larız, bizler Allah'ın has kullarıyız, bizler bu yahudi ve Hıristiyanların mallarını yiyebiliriz. Onların malları bizim için helâl ve ganimettir. Onların emânetlerine hıyanette bulunabiliriz diyerek yanılgı içine düşenleri duyuyor, görüyoruz. Hattâ kendilerinden, kendi cemaatlerinden başkalarını müslüman görmeyenleri görüyoruz. İnsanları, müslüman-ları tekfir ederek onların mallarını yiyebileceklerine inananları görüyoruz. Veya Allah böyle bir şey demediği halde dünyada mal-mülk kazanmanın, ekonomik yönden güçlenmenin din yönünden

en büyük şeref olduğuna inananları ve bu imanlarının gereği olarak da bu hedefledikleri şerefe ulaşabilmek için, hattâ babasına bile, kardeşine bile kazık atmaya çalışanları görüyoruz. Bu şerefe ulaşabilmek için, ya-hudi de olsa, hıristiyan da olsa, müslüman da olsa fark etmez insan-ları aldatmanın mubah olduğuna inananları görüyoruz. Bakıyoruz da önceki ehl-i kitapla sonraki ehl-i kitap aynı paydada birleşivermişler. Herhalde önceki ehl-i kitapta da sonraki ehl-i kitapta da ilk sapma noktası dünyaya tapınmadır.

Hayır hayır onlar da bizimkiler de yalan söylüyorlar. Allah'a yalan iftirada bulunuyorlar. Gönderdiği kitaplarının hiçbirisinde, peygamberlerinin hiçbirisinin sünnetinde böyle bir anlayış yoktur. Allah hiç kimseye niye fazla para kazanmadın? Ekonomik yönden niye şiş-medin? diye bir soru sormayacak. Ama herkese niye insanların haklarını yedin? Niye yahudi'nin, hıristiyanın ve müslümanın hakkını yedin diye soru soracak. Niye insanların bir dirhem emânetine riâyet et-medin? diye soru soracak, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

76. "Hayır, öyle değil; ahdini yerine getiren ve günahtan sakınan bilsin ki, Allah sakınanları şüphesiz sever."

Hayır hayır, iş öyle değil, durum sizin bildiğiniz gibi değildir. Kim ahdine vefalı olursa, emânete ihanet etmez ve muttaki olursa, hayatını Allah'a sorarak yaşarsa, hayatını Allah için yaşarsa, Allah'ın belirlediği yasalara uygun yaşarsa işte Allah'ın sevdikleri bunlardır. İnsanlara karşı sorumluluklarını yerine getirmeyen, insanların haklarına riâyet etmeyen kimse Allah hukukuna da riâyet etmemiş demektir.

Ve Allah'ın belirlediği yasalara uymayarak insanların haklarına riâyet etmeyen kimseler aleyhine yol vardır ve kesin bilsinler ki yarın Allah kendilerinden bunun hesabını soracaktır. İnsanlara karşı ahidle-rinde durmayan, insanlara karşı hainlikte bulunan ve de daha önce kendilerine gönderilen her bir peygamber döneminde son elçime iman edeceğinize dair bana söz verin diye Allah kendilerinden ahid al-dığı halde şimdi bu ahidlerini yerine getirmeyen bu ehl-i kitap bu dönekliklerinin hesabını zor ödeyeceklerdir. Tabi insanlara karşı ahid-lerini yerine getirmeyenlerin Allah'a karşı ahidlerine sâdık kalmaları da mümkün değildir.

Evet ahde vefa, emânete riâyet gerçekten çok önemlidir. Dünyaya tapınmaları, dünyayı kıble edinmeleri, menfaatperestlikleri yahu-di ve

hıristiyanları bu duruma getirmiştir. Eğer müslümanlar da onları örnek alır, onların yörüngesine girer, onlar gibi daha fazla para kazanacağım diye, ekonomik yönden daha fazla şişeceğim diye Allah'ın yasalarına riâyet etmez, paranın dini olmaz mantığıyla hareket etmeye kalkarlarsa onlar da Allah'a en büyük iftirayı yapmış olurlar Allah korusun.

Öyleyse kim olursa olsun, en büyük kâfirler de olsa, en büyük düşmanlarımız da olsa eğer onların bizde bir kuruş bir hakları, bir emânetleri varsa buna asla ihanet etmeyeceğiz. Çünkü bizim örneğimiz, pişdarımız böyleydi. Allah'ın Resûlü bu konuda çok hassastı.

Biliyorsunuz ki Mekkeliler, o dönemde kanlı bıçaklı düşmanları bildikleri Rasûlullah efendimizi emin görüyorlar ve Ona veriyorlardı emânetlerini. Gece-gündüz kendisine öldürmeyi planladıkları peygambere güvenip, her türlü emânetlerini ona teslim ediyorlardı. Ve Allah'ın Resûlü bir gece Mekke'yi terk edip hicrete çıkarken geriye bıraktığı Hz. Ali efendimizi, huzuruna çağırıyor ve düşmanlarının emânetlerini ona teslim ediyordu. Ey Ali, şu filânın, şu falanın bende emânetidir, ben buradan ayrıldıktan sonra bunları sahiplerine teslim edersin diyor.

Görüyor musunuz emanete riayeti? Görüyor emin oluşu, mü'-min oluşu? İşte mü'min budur. Mü'min; hem Allah güvencesinde olan kişi demektir, hem de etrafına güven veren kimse demektir. Şunu kesin olarak bilelim ki, emaneti olmayanın, güvenirliliği olmayanın imanı da yoktur.

Allah için söyleyin, böyle bir durumda biz olsak ne yapardık? Yahu bu mallar kâfir mallarıdır, ganimet mallarıdır deyip Medine'ye götürüp çıtır çıtır yemez miydik onları? Ama bakın Allah'ın Resûlü öyle yapmıyor. Neden? Çünkü mü'mindi o. Emin kimseydi. Öyleyse bir Müslüman gözü kapalı karısını, kızını, malını, mülkünü bize güvene-miyorsa kesinlikle bilelim ki bu mânâda bizler mü'min değiliz demektir.

Az önce dedim ki: Allah'ın emânetine, Allah'a verdikleri ahid-lerine sâdık davranmayanlar, insanların emânetlerine de sâdık davranmazlar. Allah'ın hukukuna riayet edemeyenler insanların hukuklarına da riayet edemezler. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu anlatıyor:

77. "Allah'ın ahdini ve yeminlerini az bir değere de-ğişenlerin, işte onların, âhirette bir payları yoktur. Allah onlara kıyâmet günü hitap

etmeyecek, onlara bakmayacak, onları temize çıkarmayacaktır. Elem verici azap onlar içindir."

Allah'ın ahdini, Allah'a verdikleri sözlerini ve yeminlerini az bir pahaya satanlar. Ezelde, ruhlar âleminde Rablerine verdikleri sözlerinde duranlar. Veya ya Rabbi sana söz veriyoruz senin son elçine iman edeceğiz diye Allah'a verdikleri ahidlerini, az bir dünya menfaati karşılında satanlar. Veya bizim bu Ümmîlere karşı, bu cahillere, bu zayıflara karşı hiçbir sorumluluğumuz yoktur. Bu insanların bizim üzerimizde hiçbir hakları yoktur, diyerek Allah'a verdikleri ahidlerini, yeminlerini, Allah'ın dinini, Allah'ın yasalarını, Allah'ın hakkını, hukuku-nu, kulların haklarını, hukuklarını azıcık bir dünya menfaati karşılığın-da satanlar, azıcık bir dünya menfaati karşılığında dinlerini satanlar, basit bir dünyalık karşılığında cenneti satanlar, Allah'ın hoşnutluğunu satanlar, Allah'ın âyetlerini gizleyenler, Allah'ın âyetlerini değiştirenler var ya, işte onlar için âhirette hiçbir pay, hiçbir nasip yoktur. Âhirette hiçbir kazançları yoktur.

Ve Allah onlarla konuşmayacak. Allah onlara değer vermeye-cek. Allah onlara rahmet nazarıyla bakmayacak. Sözlerini, itirazlarını, yalvarıp yakarışlarını nazarı itibara almayacak. Allah onları günahla-rından, şirklerinden temizlemeyecek, temize çıkarmayacak. Ve onlar için dayanılmaz bir azap vardır.

İşte Allah'ın razı olmadığı, Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan, Allah'ın kendilerine gönderdiği dinlerini, kitaplarını, peygamber-lerini az bir dünyalık karşılığında satan, dinlerini dünyalarıyla değişen, dinlerini dünyalarına yamayan kimseler için Rabbimizin takdir buyurduğu ceza budur. Âhirette hiç bir nasipleri olmayacak, cennet yüzü görmeyecekler, Allah yüzlerine bakmayacak. Haydi şimdi yiyebilirse-niz insanların haklarını yiyin. Haydi yapabilirseniz insanların emânetlerine hainlik yapın.

Ehl-i kitabı tanıtmaya devam ediyor Rabbimiz:

78. "Onlardan birtakımı, Kitapta olmadığı halde Kitaptan zannedesiniz diye dillerini eğip bükerler. O, Allah katından olmadığı halde: "Allah katındandır" derler, bile bile Allah'a karşı yalan söylerler."

Ehl-i kitaptan bir grup vardır ki onlar dillerini Allah'ın kitabına karşı eğip bükerler. Din Allah'ın kitabıyken, din peygamberin sünnetiyken kitaba ve sünnete dayanmayan, kitapta ve sünnette olmayan şeyleri ortaya koyarak

Allah'ın istemediği, Allah'ın belirlemediği bir hayat tarzını Allah'tanmışçasına insanlara sunmaya çalışırlar da hem kendilerini hem de insanları saptırırlar. Allah'tan olmayan şeyleri Allah'a izâfe ederek, kitapta olmayanı kitaba izâfe ederek Allah'a iftira ederler. Kendi fikirlerini, kendi düşüncelerini dinmiş gibi, kitaptanmış gibi insanlara empoze ederek olmayacak bir dinin, olmayacak bir hayat programının içinde bulurlar kendilerini. Böylece hem kendileri saparlar, hem de Allah kullarını saptırırlar.

İşte din budur, işte yol budur diye, insanlara sundukları hevâ ve hevesleriyle, İslâm'ın dışındaki hayat programlarıyla hem kendilerini, hem de Allah kullarını cehenneme sürüklerler. Allah dininin sembollerini değiştirirler, dinin şeairini değiştirirler ve kendi ümniyelerini onların yerine ikâme ederek sapıklığın girdabına yuvarlanırlar. Bakın âyeti parça parça bir okuyayım:

"Bir gruptur onlar."

"Dillerini eğer bükerler, kitabı dillerine dolarlar."

Dillerini kitaba doğru eğip bükerler. Böyle Allah'ın kitabını ken-di çıkarlarına, kendi düşüncelerine, kendi teorilerine doğru eğip bükerler. Tevrat ve İncil'de olmayanları veya Kur'an-ı Kerîmde olmayanı, sanki var mış gibi geveleyerek insanlara sunmaya çalışırlar.

Yâni konuşurlarken, sanki kitabı ağızlarına almış gibi, sanki kitaptan konuşuyorlarmış, sanki kitapla ilgi kurmuş gibi görünmeye çalışırlar. Kitaptan konuşuyormuş gibi davranmaya çalışırlar. Aslında başka şeyler söylerler de, arada bir bunu da ağızlarına alırlar.

Meselâ adam çıkıyor, miting alanına, bazen tanrı böyle buyuruyor filân diyor. Veya kitabımızda da bu böyledir, filân âyette de bu böyledir diyor, bir şeyler ekliyor, bir şeyler gevelîyor. İşte bu davranış kitabı diline dolamak, kitabı eğip bükmektir. Peki neden böyle yapıyorlar?

"Siz onu kitaptan sanasınız diye."

Yâni ortaya koyduğu konunun kitaptan olduğu zannedilsin diye. Kitaba dayandığı, kitabi konuştuğu zannedilsin diye. Aslında kitapla filân ilgisi yok adamın. Kitaptan filân konuşmuyor, ama ister ki konuştukları İslâm'dan zannedilsin.

Yâni bir dizi fikir sıralıyor arka arkaya, ama araya böyle âyetler de

serpiştiriyor. Meselâ İslâm'da aile, İslâm'da takva, İslâm'da kadın, İslâm'da kahramanlık, İslâm'da edep, İslâm'da kazanmak, İslâm'da harcamak diyor. Konunun kuralını kendisi koyuyor, iskeletini kendisi belirliyor. Kendisi bir paragraf, iki paragraf bilgi sunuyor ve araya bir âyet koyuyor ki sanki az evvel dediklerini âyet dedi. Onun planı aslında şu: Meselâ yüz cümlelik bir konuşması var, bu konuşmanın paragraflarını, iskeletini, ana fikrini kendisi belirliyor, bir iki paragraftan sonra: Ya Rabbi bunları destekleyecek bir âyet lütfeder misin buraya? diyor, yâni ayıp olmasın, böyle sözlerim sırıtıp kalmasın diyor ve araya bir âyet ekliyor. Bir paragraf sonra da: Ya Rasulallah, bunu destekleyecek bir hadis, diyor ve bir hadis okuyor, ondan sonra Volter'e, Monteskiye'ye, Puşkin'e müracaat ediyor. Onlardan bir iki cümle alarak böyle bir Esperanto, bir çorba yapıp insanlara sunuyor ve bununun da din olduğunu söylemeye çalışıyor. Bak ben bir şeyler söylü-yorum, aman beni destekleyin demeye getiriyor.

Bunu dinleyen insanlar, bu kitaptandır zannetsinler diye böyle yapıyor adam, oysa:

"Halbuki o kitaptan değildir."

Halbuki bu kitabın kendisi de değil, kitaptan da değil, yansıması da değil, anlatılması da değildir. Yâni bu Allah'tan da değil, Allah'ın dininden de değil, bunu anlamalıdır adam.

"Allah'a yalan iftira yapıyor da bunu da bile bile yapıyor."

Ve bu yaptığıyla bile bile Allah'a yalan iftirada bulunuyorlar. Allah'ın dediğini demedi, demediğini de dedi pozisyonunda Allah'a karşı yalan iftirada bulunuyorlar. Gerek dünkü ehl-i kitap, gerekse bugün bizim ehl-i kitaptan kimileri böyle yapıyorlar. Bunu yaparken de az bir menfaat için yapıyorlar. Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini az bir paha karşılığında sat-mak için yapıyorlar bunu. Yâni dünya ile sınırlı, dünyada bitecek, ölümle bitecek ve öbür tarafa, âhirete intikal etmeyecek bir menfaat karşılığında yapıyorlar.

Bu yaptıklarının karşılığında ne alırsa alsınlar, tüm dünyayı alsalar bile ne kadar süreyle alabilirler? Ölünceye kadar değil mi? Müdürlük ölünce biter. Bakanlık, dekanlık ölünce biter. Şan, şöhret, diploma, doktora, para, mal, mülk hepsi ölümle bitecek ve yarına intikal etmeyecek şeylerdir. Tevrat ve İncil'i bozup, Tevrat ve İncil'i tahrif edip te, Tevrat'ın ve İncil'in içine kendi sözlerini sokup da sonra da: İşte bu Allah kelâmıdır! diyenlere yazıklar olsun! Kur'an'ı tahrif edip, Kur'an'ı gizleyip Kur'an'ı insanlara anlatmayıp, ya da Kur'an'da

olmayan bir şeyi ondanmış gibi insanlara sunanlara yazıklar olsun! Kitap bilgisine sahip olan, Tevrat bilgisine, İncil bilgisine, Kur'an bilgisine sahip olan ama dünya karşılığında bunu satanlara yazıklar olsun! Ma-kam karşılığında, diploma doktora karşılığında, maaş karşılığında, sosyal statüler karşılığında satanlara yazıklar olsun. Ve de dinlerini, dinlerinin temel kaynaklarından öğrenmeyip de bu tip insanları dinleyen, bu tip insanların ortaya koydukları dine aldanarak sapanlara, sapıtanlara da yazıklar olsun. Öyleyse arkadaşlar, eğer bizler şu anda dinimizi, dinimizin temel kaynakları olan bizzat kitaptan ve sünnetten öğrenir böylelerinin yoluna, böylelerinin dâvetine değil de direk kitaba ve sünnete müracaat edersek, sürekli kitap ve sünnetle beraber olabilirsek hiç kimse bizi saptıramayacaktır. Ne hocalar, ne hacılar, ne şeyhler, ne sihirbazlar, ne politikacılar ne de şeytanlar asla bizi saptıramayacaklardır.

Arkadaşlar, gözünüzü açıp iyi dinleyin. Şu anda dünya üzerinde müthiş bir kavga var. Maalesef pek çoğumuzun gafil olduğu bu kavga, din üzerinde gerçekleşen bir kavgadır. İki tarafı var bu kavganın. Bir tarafta Allah'ın dinini kabul edenler, hayatlarını Allah'ın dinine göre düzenlemeye çalışan müslümanlar, diğer tarafta da Allah'ın dinini reddederek, Allah'ın dinine, Allah'ın hayat programına alternatif dinler, alternatif hayat programları, Allah'ın sistemine alternatif sistemler geliştirmeye, Allah'ın dinini bozmaya, tahrif etmeye, Allah'ın di-ni yerine kendi felsefelerini dünya üzerinde yerleştirmeye çalışan kâfirler.

İşte bu iman-küfür kavgasında en önemli husus mü'minin, yaşadığı dünyanın farkında olarak, inandığı dinin bilincinde olarak yerini alması, safını belirlemesidir. Bunun yolu da mü'minin inandığı dini çok iyi tanımasıyla, Allah'ın kitabını, Allah'ın peygamberini çok yakından tanımasından geçer. Yoksa Allah korusun dininden haberdar olmadan, kitabını tanımadan, peygamberiyle ilgi kurmadan bu kâfirlerin gece-gündüz uydurdukları şeytani vahiylerinden kurtulması, dinini, imanını kurtarması asla mümkün olmayacaktır. Bu durumda bırakın bu müslümanın safını belirleyip kâfirlere karşı hücuma geçmesini müdafaada kalması bile mümkün olmayacaktır. İşte görüyoruz. Önüne gelen, aklına esen müslümanın elinden tutuyor, önüne gelen onu saptırıyor ve oyuncak haline getiriyor.

Zavallı müslümanlar. Dinlerinden, kitaplarından, peygamber-lerinden habersiz yaşayan zavallı müslümanlar da, aldanıyorlar bu adamların dediklerine. Tamam, madem ki bu hocalar böyle söylüyor-lar, madem ki bu hıristiyanlar, bu

yahudiler, bu papazlar, bu Hahamlar böyle diyorlar, o zaman doğrudur diyorlar, herhalde din budur diyor-lar. Madem ki liderler, siyasetçiler, profesörler böyle söylüyorlar, öy-leyse doğrusu budur diyorlar ve sapıyorlar. Akıllarını, dinlerini birilerinin cebine koyarak sapıtıyorlar. Halbuki din konusunda, kitap ve peygamber konusunda böyle düşünen, böyle hareket eden bu adamlar dünyaları konusunda ne kadar da gayretlidirler değil mi? Dünya işlerine kimseyi karıştırmıyorlar, kimseye aldanmıyorlar, bir kuruşluk bir dünya menfaatini kaçırmamak için gerekirse karış karış dünyayı dolaşıp bilgilenmeye, hata etmemek için öğrenmeye çalışıyorlar da, dinlerine gelince birilerine havale edip geçip gidiyorlar. Allah şuur versin, basiret versin bu müslümanlara.

79. "Allah'ın kendisine Kitabı hükmü, peygamberliği verdiği insanoğluna: "Allah'ı bırakıp bana kulluk edin" demek yaraşmaz, fakat: "Kitabı öğrettiğinize, okuduğunuza göre Rabbe kul olun" demek yaraşır."

Allah'ın kendisine kitap verdiği, hüküm verdiği, hâkimiyet verdiği, hikmet verdiği, kitabın anlayışını, kavrayışını ve uygulanış bilgisini verdiği hiçbir beşere, hiçbir varlığa, ki bu varlık melek de olsa, peygamber de olsa, sâlih bir kişi de, âlim, fazıl bir kişi de olsa Allah'ı bırakın da beni Rab kabul edin demesi, Allah'a kulluğu bırakın da bana kulluk edin demesi, Allah kullarını kendisine kulluğa çağırması asla yakışmaz, mümkün değildir bu.

Bu âyet-i kerime ehl-i kitabın Allah elçilerine yaptıkları iftiralarını cevaplıyor. Hıristiyanların Îsâ Allah'ın oğludur düşüncelerine, ya-hudilerin Üzeyr Allah'ın oğludur felsefelerine, müşriklerin melekler Allah'ın kızlarıdır sapıklıklarına veya yine ehl-i kitabın din adamları Rab-dir inanışlarına veya yine bizim ehl-i kitabın, yâni adı müslüman olan insanların Allah'ı bırakıp da Allah namı hesabına yöneticilerini, siyaset adamlarını, din adamlarını, şeyhlerini yetkili kabul edip, bunlar bizi Allah'a yaklaştırıcılardır, bunlar Allah'ın ayrıcalıklı kullarıdır, bunların dedikleri de Allah'ın dedikleriyle eş değerdedir diyerek onları Allah'a, Allah'ın yetkilerine ortak birer Rab kabul edişlerine bir reddiye, bir uyarı olarak gelmiş bir âyettir.

Bakın Allah diyor ki, hiçbir beşere, hiçbir varlığa, hiçbir kula ki bu kul Allah'ın kendisine rahmet kapısını açmış, kendisine kitap vermiş, kendi bilgisiyle bilgilendirmiş, hikmet vermiş, nübüvvet vermiş. İşte böyle bir beşerin şöyle demesi mümkün değildir: Allah'ı bırakın da, Allah'a kulluğu bırakın da bana kulluk yapın. Allah'ı dinlemeyi bırakın da beni dinleyin demesi mümkün değildir.

Ya da Allah'la birlikte bana da kulluk yapın demesi mümkün değildir. Yâni bu beşer Allah'ın lütfuna mazhar olacak, Allah bilgisine ulaşacak, Allah'ı tanıyacak, Allah'ın azametinden haberdar edilecek, sonra da dönecek insanları kendisine kulluğa çağıracak. Gerçekten olacak şey değildir bu. Hiçbir peygamber yoktur ki insanlara Allah'a kulluğu bırakın da, bana kulluk edin demiş olsun. Hiçbir peygamber yoktur ki Rab benim, İlâh benim, benim kullarım olacaksınız desin.

Nasıl olabilir? Tüm hayatları boyunca kendileri herkesten çok Allah'ı severlerken, herkesten çok Allah'tan haşyet duyup, herkesten çok Allah'a kulluk yaparlarken, nasıl olur da insanlara kendi rubûbi-yetlerini empoze edip, kendilerine kulluğa çağırsınlar. Olacak şey mi bu? Yâni bir Allah elçisi Îsâ (a.s) çıkacak, ey insanlar ben Rabbim, ben İlâhım, sizler bana kul olmak zorundasınız, bana tapınmak zorundasınız, sizin Rabbiniz benim. Ha bana kulluk yapmışsınız, ha Allah'a kulluk yapmışsınız. Ha bana dua etmişsiniz ha Allah'a. Ha bana sığınmışsınız ha Allah'a demiştir. Mümkün müdür bu? Nasıl da sapık-ça düşünüyorsunuz? Bir ömür insanları tevhide, sadece Allah'a kulluğa çağırmış, kendisi de hep O Allah'a kulluk etmiş bir peygambere nasıl da iftira ediyorsunuz? Nasıl oluyor da ona Tanrı, yahut Tanrının oğlu yakıştırmasında bulunuyorsunuz?

Halbuki Rab ve İlâh sadece Allah'tır. Kulluk sadece Allah'a ya-pılır, dua ve tevekkül sadece Allah'a yapılır, rızık sadece Allah'tan istenir, ölüm Allah'a aittir, hayat Allah'a aittir. Birer beşer olarak, birer kul olarak Peygamberlerin rolü ise sadece O Allah'a nasıl kulluk yapılacak? Nasıl iman edilecek? Nasıl bir teslimiyet gerçekleştirilecek? İşte bunu ortaya koyup örneklemektir. Rab sadece Allah'tır, İlâh sadece Allah'tır ve O Rabbin kulları olan peygamberler insanlara şunu demişlerdir:

Ey Allah'ın kulları, bizler O Allah'a kulluk ediyoruz, sizler de Rabbaniler olun, sizler de kul olun Allah'a. Kullar olun Rabbe. Kitabı öğrenmeniz sebebiyle, kitaba muttali olmanız, kitaptan haberdar ol-manız sebebiyle, kitabın bizden ve sizden istediği kulluğu anlamanız, kitabın pratik hayata aktarılma usulünü öğretmemiz, göstermemiz, örneklememiz, sizin de bunu bizlerden öğrenmeniz sebebiyle, kitaptan bilgilendiğiniz şekilde Rabbinize kul olun demişlerdir. Rabbaniler, âlimler, hikmet sahipleri olarak, takva ve teslimiyet sahipleri olarak Allah'a kul olun demişlerdir. Bütün gücünüzü, bütün himmetinizi topar-layarak, Allah'a kul olun demişlerdir. Allah bilgisini, Allah

vahyini öğrenen ve öğretenler olarak Rabbinize kul olun demiştir. İlim öğrenen ve öğrendiklerini amele dönüştürenler olarak Rabbinize kul olun demişlerdir. İşte tüm peygamberlerin toplumlarına söyledikleri de, gösterdikleri de budur.

80. "Size melekleri, peygamberleri Rab olarak benimsemenizi emretmesi de yaraşmaz. Siz müslüman olduktan sonra, size inkâr etmeyi mi emredecek?"

Ve size asla melekleri ve peygamberleri Rab edinin demeleri de onlara yakışmaz. İnsanlara bunu emreden hiçbir peygamber çıkmamıştır. Gelin ey Allah kulları, Allah'ı bırakın da meleklere ve peygamberlere kulluk edin diyen hiçbir peygamber olamaz. Nasıl olabilir böyle bir şey? Gece-gündüz o peygamberler kendileri Allah'a kulluk yapsınlar, gece-gündüz sizleri Allah'a kulluğa çağırsınlar, sizin Allah'a kullar olmanız, müslüman olmanız için her şeylerini fedâ etsinler, sizi müslüman etsinler, sonra da kalkıp sizi küfre çağırsınlar. Olacak şey mi bu? Bir peygamberin kesinlikle böyle bir yanlışa düşmesi mümkün değildir.

İster bir melek olsun, isterse Allah tarafından görevlendirilmiş bir peygamber olsun kimsenin tanrılaştırılmasına razı olmaz peygamberler. Öyleyse kendisinin ve anasının tanrılık makamına çıkarılması, kendisine kulluk edilmesi asla Hz. Îsâ tarafından emredilmiş, söylenmiş bir şey değildir. Bunu insanlar ortaya atıp küfre düşmüşlerdir.

Bakın, bundan sonraki âyetinde Rabbimiz, tüm peygamber-lerinden aldığı bir ahdi gündeme getirerek bu peygamberleri İlâh makamına çıkarmanın Allah talimatı olmadığını, bu sapıklığın sonradan insanlar tarafından uydurulmuş olduğunu ortaya koyacak.

81. "Allah peygamberlerden ahid almıştı: "Andolsun ki size Kitap, hikmet verdim; sizde olanı tasdik eden bir peygamber gelecek, ona mutlaka inanacaksınız ve ona mutlaka yardım edeceksiniz, ikrar edip bu ahdi kabul ettiniz mi?" demişti. "İkrar ettik" demişlerdi de: "Şahit olun, Ben de sizinle beraber şahitlerdenim"demişti."

Allah kendileri tarafından yerine getirilmek üzere tüm peygamberlerinden ahid alıyor. Hatırlayın, hani Allah peygamberlerden bir söz, bir ahit, bir mîsâk almıştı. Hangi konuda? Ben Rabbiniz olarak size kitap ve hikmet verdim, vereceğim. Size kendi bilgimden bilgi aktaracak ve bu bilginin hayata intibak usulünü, uygulama yeteneğini de vereceğim. Size kitabı ve kitabın anlaşılma, uygulanma bilgisini de vereceğim. Sizden sonra size verdiklerimi tasdik edici

olarak benden bir elçi geldiği zaman, Âhir zaman peygamberi Muhammed (a.s) geldiği zaman mutlaka O'na iman edecek ve Ona yardımcı olacaksınız. Benden gelecek o peygambere iman edeceğinize, Ona destek olacağınıza dair bana söz veriyor musunuz? Bu konuda söz verip ahidde bulundunuz mu bana? İkrar edip bu ahdi kabul ettiniz mi? Bu yükü, bu sorumluluğu üzerinize aldınız mı? Verdiğiniz bu sözün gereğini yerine getirecek misiniz? Bu ağır ahdimi kabullendiniz mi? Buyurmuştu da, onlar da evet ikrar ettik ya Rabbi, kabul ettik ya Rabbi, bu yükü üzerimize aldık, seve seve yerine getireceğiz, senin son elçine iman edip ona müzâhir olacağız demişlerdi.

Onların bu şekildeki ikrarlarının üzerine Allah da: Sizler şahit olun, ben de sizinle beraber şahitlerdenim buyurmuştu. Yâni verdiğiniz bu söz, bu ahid konusunda bazınız bazınıza şahit olsun, bir sonra geleniniz bir önce geleninize şahit olsun, ben de sizin bu ikrarınıza şahidim buyurmuştu.

Evet görüyor musunuz? Allah peygamberlerine önce kitap gönderdi, onlara kendi bilgisini açtı, sonra onlara hikmet verdi. Yâni kitabın pratik uygulamasını, kitabın hadiselere indirgenmesini onlara öğretti. Ve sonra da onların her birinden şu sözü aldı. Sizden sonra kerim bir elçim gelecek. O size verdiklerimi tasdik edip doğrulayacak. Bu elçi son elçim Muhammed (a.s)'dır. Özellikleri de Allah tarafından tıpkı öteki peygamberler gibi gönderilmiş bir elçi olacak ve önceki peygamberleri ve onlara verilen kitapları tasdik edici olacak. Zaten aynı kaynaktan gönderildikleri için Allah'ın elçileri birbirlerini asla tekzip etmezler tasdik ederler. İbrâhim (a.s)'dan sonra gelen elçi, O'nu tasdik edecek, Mûsâ (a.s)'dan sonra gelen O'nu tasdik edecek, Îsâ (a.s)'dan sonra gelen en son elçi de hepsini tasdik edip doğrulayacak.

Rabbimiz buyuruyor ki ey peygamberlerim, o son elçim geldiği zaman O'na iman edecek, O'na yardımcı olacaksınız, O'nu destekleyeceksiniz. Bunu kabul ettiniz mi? İkrar ettiniz mi? Tamam deyip söz verdiniz mi? Bu yükü, bu sorumluluğu, bu şerefi yüklendiniz mi? Kendiniz bu yükü yüklendiğiniz gibi bunu size iman eden toplumlarınıza, sizin safınızda yer alan ümmetleriniz de duyurma vebalini yüklendiniz mi? Her bireriniz döneminizdeki insanlara son kitabım Kur'an'la, son elçim Muhammed (a.s) la karşı karşıya geldiğiniz zaman o kitaba ve o peygambere sahip çıkmaları konusunda tebliğde bulunacaksınız. Tamam mı? Kabul mü? Dediler ki egrarna ya Rabbi. Kabul ettik ya Rabbi. İkrar ettik ya Rabbi. Siz şahit olun, ben de sizinle beraberim.

Anlıyoruz ki her bir peygamber döneminde insanlardan bu son elçiye iman etmeleri konusunda peygamberleri vasıtasıyla Rabbimiz ahid almıştır. Zaten peygamberden alınan ahid toplumlarından alınmış sayılır ve kaldı ki her bir peygamber kendi toplumuna bunu duyurup ahid almıştır. Yâni o dönemde bile son elçiye iman etmeyen kimse müslüman sayılmıyordu. Mûsâ (a.s) döneminde Mûsâ (a.s)'a iman ettiği halde Muhammed (a.s)'a iman etmeyen bir kimse iman etmiş sayılmıyordu.

Şimdi, yıllar önce kendilerine, Allah'ın elçilerinden bir elçi gönderilmiş insanlar mutlaka o dönemde peygamberlerinden bu bilgiyi aldılar, son elçiyi duydular, peygamberleri onlardan bu konuda ahid aldı, ve artık onlar son elçiyle karşı karşıya geldikleri andan itibaren O'na iman edecekler, O'nu kabul edecekler ve O'na sahip çıkacaklar ve O'nun getirdiği bir dine, bir yola, bir hayat programına hemen evet diyecekler. Çünkü hem peygamberleri hem de kendileri bu konuda Allah'a söz vermişlerdir. Bırakın kendilerini, eğer gerek Rasûlullah efendimizin geldiği o dönemde, gerekse şu anda Hz. Mûsâ (a.s), Hz. Îsâ (a.s) hayatta olsalardı mutlaka Allah'a söz verdikleri bu son elçiye iman etmek ve Ona destek vermek zorunda kalacaklardı. Allah'ın Resûlü buyurur ki: "Eğer şu anda Mûsâ (a.s) hayatta olsaydı bana iman ederdi."

82. "Bunun ardından yüz çeviren var ya, işte onlar fâsık olanlardır."

Kim de, bütün bu gerçekler açığa çıktıktan sonra yüz çevirirse, Allah'tan, Allah'a verdiği ahitten, son elçi Muhammed (a.s)'a imandan, Onun getirdiği teslimiyet dininden yüz çevirirse artık onlar fâsıkların, dinden çıkanların, Allah'a kulluktan çıkanların ta kendileridir.

Bundan sonra artık ben Mûsâ'ya iman ediyorum, ben Mûsâ (a.s)'ın dinindeyim, ben Mûsâ (a.s)'a indirilen Tevrat'a iman ediyorum. Ben Îsâ (a.s)'a iman ediyorum, ben Îsâ (a.s)'ın yolundayım, ben Allah'ın istediği yoldayım demeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Şu anda tüm dünya insanı müslüman olmak zorundadır. Bunun başka bir çıkar yolu yoktur. Çünkü işte âyetlerinde Rabbimiz anlatıyor ki tüm toplumlara peygamber göndermiş, her bir peygamber de kendi toplumundan Muhammed (a.s)'a iman etme konusunda ahid almıştır.

O halde şu anda dünya üzerinde hangi toplum olursa olsun, hangi din mensubu olursa olsun müslüman olmak zorundadır. Hiç bir kimsenin ben kendi dinimde devam edeceğim demeye hakkı yoktur. Herkes müslüman olmak zorundadır. Ama evet bunu kabul etmeme yetkileri vardır insanların. Sonucuna

kendileri katlanmak kayd u şartıyla insanlar istedikleri tercihte bulunabilirler. Ama unutmasınlar ki tüm insanlar ölürken reddettikleri bu kitabın yasalarına göre ölecekler, bir gün dirilirlerken bu kitabın yasalarına göre dirilecekler ve kıyâmette de bu kitabın yasalarına göre yargılanacaklardır. Öbür tarafta bu kitabın Mîzanıyla sorgulanacaklar ve Allah'a bu kitaptan hesap verecekler.

83. "Allah'ın dininden başka bir din mi arzu ediyorlar? Oysa göklerde ve yerde kim varsa, ister istemez O'na teslim olmuştur, O'na döneceklerdir."

Yoksa bu adamlar Allah'ın dininden başka bir din, Allah'ın yolundan başka bir yol, Allah'ın hayat programından başka bir program mı arıyorlar? Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'a teslim olmuşlarken, hepsi tav'an ev kerhen, ister istemez müslüman olup Allah'a boyun bükmüşlerken ve dönüş de Allah'a iken, hesap Allah'a ödenecekken bu insanlar tutup Allah'ın dininden başka bir din mi arıyorlar? Göklerde ve yerde canlı-cansız tüm varlıklar Allah'a teslim olmuşlarken, bu adamlar kime teslim olmaya çalışıyorlar?

Ne oluyor? Ne yapmaya çalışıyorlar bu adamlar? Allah'tan başka birilerinin dinine mi giriyorlar? Allah'tan başka birilerinin yoluna mı gidiyorlar? Allah'tan başka birilerinin yasalarına mı tabi oluyorlar? Bu nasıl iş böyle? Tüm varlıklar, melekler, peygamberler, ay güneş, yıldızlar, dağlar taşlar, bitkiler, hayvanlar, yağmurlar, bulutlar, rüzgarlar Allah'a teslim olup boyun bükmüşlerken, tüm varlıkların dini İslâmken bunlar başka bir din mi arıyorlar?

Meleklerin dini İslâm olsun, peygamberlerin dini İslam olsun, yeryüzü ve gökyüzünün dini İslam olsun, mü'miniyle-kâfiriyle tüm insanların bedenleri, organları tümüyle Allah'ın fıtrat yasalarına, fıtrat kanunlarına teslim olsun, mevsimler Allah'ın emriyle oluşsun, çiçek Allah'ın emriyle açsın, su Allah'ın emriyle aksın, ateş Allah'ın emriyle yaksın, yağmur Allah'ın emriyle yağsın, gece-gündüz Allah yasalarına boyun büksün, güneşin boynundaki ipin ucu Allah'ın elinde olsun, ölüm Allah'ın emriyle, hayat Allah'ın emriyle gelsin, ama insanlar bu dünyada Allah'a teslim olmasınlar. İnsanlar bu dünyada tercihlerini Allah'tan yana kullanıp Onun dinine, Onun emrine, Onun yasalarına teslim olmasınlar. İnsanlar göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin boyun büktükleri Allah'ın dinine girecekleri, müslüman olacakları yerde tutsunlar da başkalarının dinine, başkalarının yoluna gitsinler. Olacak şey midir bu?

Evet, tüm varlıklar Allah'a teslim olduklarına göre, elbette yaratılış yönünden onlardan farklı olmayan insan da, Allah'a teslim olmalı, Allah'ın

kanunlarına boyun bükmeli, Allah'ın yasalarına itaat etmelidir. İnsan zaten, fıtraten Allah'ın yasalarına boyun bükmektedir. Allah'ın yarattığı bu insan yaratılış yönünden üşümekte, acıkmakta, uyumakta, yorulmakta, hasta olmakta ve ölmektedir.

Yâni insan fıtraten Allah'ın koyduğu yaratılış yasalarının dışına çıkamamaktadır. İşte fıtrî hayatında böylece Allah'ın yasalarına boyun büktüğü gibi, günlük hayatında da Allah'ın yasalarına boyun bükmek zorundadır. Değilse fıtrî hayatında Allah'ın yasalarına boyun büken bu insan, günlük hayatında başkalarının yasalarına boyun bükerse, hayatının birinde Rabbinin İlâhî yasalarına, ötekisinde de kendi hevâ ve heveslerine, yahut beşer yasalarına teslim olursa, yâni iki Rabbi, iki İlâhı olursa, onun fıtrî hayatıyla günlük hayatı çatışma içine girerse o zaman bu ikisi arasında insan ezilip gidecektir. Çatışan bu iki hayat arasında insan mahvolup gidecektir.

Yâni böyle insanın fıtrî yapısı bir tarafa gidecek, iradesi başka bir tarafa gidecek. Eli ayağı, gözü kulağı bir tarafa gidecek, iradesi başka bir tarafa gidecek. Tüm Kâinat, tüm mevcudat bir tarafa gidecek, insan başka bir tarafa gidecek. Canlısıyla-cansızıyla tüm varlıklar Allah'ın dinine, Allah'ın istediği bir yola, teslimiyet yoluna gidecek, ama insan başka bir yola gidecek. Tüm varlıklardan ayrılarak kâfir insan, müşrik insan çıkıp diyecek ki biz sizden başka bir dine, başka bir yola gideceğiz. İşte dünyada kâfir insanın, müşrik insanın en zavallı yönü budur.

İşte kâfirler bu dünyada böyle bir zavallılığı, böyle bir şerefsizliği yaşarken beri tarafta müslümanın da dünyada en şerefli yönü işte budur. Kâfir tüm dünyayla, tüm Kâinatla, tüm mevcudatla çatışma içindedir. Tüm Kâinat Allah'a teslim olmuşken, tüm mevcudat Allah'a teslim olmuşken kâfir onlardan farklı bir yola gittiği için tüm Kâinatla çatışma halindedir.

84. “Allah'a, bize indirilene, İbrâhim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına indirilene, Rab'leri tarafından Mûsâ, Îsâ ve peygamberlere verilene inandık, onları birbirinden ayırt etmeyiz biz O'na teslim olanlarız” de.”

Burada Rasûlullah efendimiz ve onun şahsında müslümanlar bir emir alıyorlar. Dikkat ederseniz önceki âyetlerde tüm peygamberlerine böyle bir emirde bulunmuştu Rabbimiz. Tüm elçilerinden böyle bir ahid aldığını anlatmıştı. Hepsi de söz vermişlerdi Allah’a. Ahir zaman nebisi geldiği zaman Allah’ın istediği şekilde bu elçiye iman edeceklerine, O’na ve getirdiği kitaba sahip çıkacaklarına, tüm düşmanlarına karşı O’nu destekleyip, müzâhir olacaklarına ve kendilerinin yüklendikleri bu konuyu ümmetlerine, toplumlarına da duyuracaklarına, onlardan da bu peygambere iman etmeleri konusunda ahid alacaklarına dair söz vermişlerdi Rablerine. Ve her bireri Allah’a verdikleri bu ahid gereği toplumlarından bunu istemişlerdi. Yâni Hz. Adem (a.s) dan bu yana her bir dönem insanlığından Hz. Muhammed (a.s)’a iman istenmiştir. Tabii önceki peygamberlerden kendilerinden sonra gelecek peygamberlere iman istenir de, önceki toplumlardan kendilerinden sonra gelecek peygamberlere iman emredilir de, ahir zaman nebisinden ve ona iman eden müslümanlardan kendilerinden önce gönderilmiş elçilere iman istenmez mi? Elbette nasıl öncekilerden sonrakilere iman istenmişse, sonrakilerden de öncekilere iman istenecektir.

Bakın işte bu âyette görüyoruz ki önceki toplumlardan istenenin aynısı sonrakilerden istenmiştir. Görüyoruz ki tüm peygamberler ve onların toplumları arasında bir âhenk vardır. Görüyor ve anlıyoruz ki Allah’ın dininde, Allah’ın yasalarında asla bir çelişki yoktur. Allah’ın elçileri arasında asla birbirlerini reddetme yoktur. Allah’ın kitapları arasında asla bir çelişki yoktur. Çünkü onların tamamı tek kaynaktan gönderilmektedir. Din tektir. Değişik zamanlarda gelen peygamberlerin hepsi aynı dinin peygamberleridir. İlk peygamber Hz. Adem (a.s) dan son elçi Hz. Muhammed (a.s)’a kadar gelen peygamberler arasında birbirinden farklı hiçbir şey yoktur, tam bir âhenk vardır. Kitaplarda âhenk, peygamberlerde âhenk, kitabın âyetlerinde âhenk, inançta âhenk, amelde âhenk, düşüncede âhenk, hedefte âhenk, her konuda tam bir âhenk vardır. Elbette bu ahenge müslümanlar da katılacaklardı. Elbette Kendilerinden öncekilerden istenen gibi müslüman-lardan da, kendilerinden önceki peygamberlerin tamamına, onlar arasında herhangi bir ayırım yapmaksızın iman etmeleri istenecekti.

İşte bakın Rabbimiz burada son elçiye iman etmiş son ümmet olan müslümanlara bir emirde bulunuyor.

De ki ey peygamberim. Sizler de deyin ki ey peygamber yolunun yolcuları müslümanlar. Amenna billah. Biz Allah'a inandık. Biz Allah'a Allah'ın istediği şekilde iman ettik. Ve Rabbimizden bize indirilen Kurana, İbrâhim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve oğullarına, torunları-na indirilenlere, Rableri tarafından Mûsâ ve Îsâ peygamberlere verilenlere de iman ettik. Biz asla onları birbirinden ayırt etmeyiz. Birine inanıp ötekileri reddetmeyiz. Biz Allah'a teslim olmuş müslümanlarız.

Allah bizim böyle dememizi istiyor. Hz. Adem (a.s) dan buyana gönderdiği tüm kitaplara, tüm elçilere iman etmemizi istiyor. Tüm kitaplara iman ederek onların bizim kitabımızın içinde, bizim inancımızın içinde yerini almasını istiyor. Bizler de Rabbimizin bu çağrısına evet diyerek tüm kitaplara, tüm peygamberlere iman ettik. İbrâhim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, oğullarına, torunlarına, Mûsâ'ya ve Îsâ'ya indirilen İncil'e, Tevrat'a, hepsine iman ettik. Allah'tan haberci olarak gönderilen peygamberlerin tamamına iman ettik ve onların arasında hiçbir ayırım da yapmıyoruz. Onların tamamı bizim peygamberlerimizdir. Tamamı bizim örneklerimizdir.

Rabbimiz bu kutlu elçilerinin, bize örnek olacak yönlerini kitabımızda bize anlatmıştır. Rabbimize verdiğimiz bu ahid gereği bize düşen şey, bu kutlu elçilerin hiçbirini reddetmeden, hiçbirini diğerinden ayırmadan, onları kendimize yasal örnek ve önder kabul edip hayatımız boyunca onlar gibi olmaya çalışmaktır. Dinden çıkmış yahudi ve hıristiyanlar gibi birine inanıp birini reddetmemektir. Peygamberler konusunda ırkçılığa gitmemektir. İşte bizim dinimiz, bizim inancımız budur.

85. "Kim İslâmiyet'ten başka bir dine yönelirse, onunki kabul edilmeyecektir. O, âhirette de kaybedenlerdendir."

İşte böylece Hz. Adem (a.s) dan bu yana gönderdiği elçileriyle Allah'ın ortaya koyduğu din İslâm'dır. Kim de İslâm'ın dışında bir din seçerse, İslâm'ın dışında bir yol tercih ederse bu ondan kabul edilmeyecektir. Adem (a.s)'ın dini olan, İbrâhim (a.s)'ın, oğulları İshak'ın, Yakub'un, Yusuf'un, Mûsâ'nın, Îsâ'nın dini olan İslâm'dan başka bir din arayan kişinin dini kabul görmeyecektir ve böyle Allah'ın dinini bırakıp da kendilerine din arayanlar, âhirette mutlak

mânâda hüsrana uğrayacaklar, zarar edenlerden olacaklardır.

86. "İnandıktan, peygamberlerin hak olduğuna şe-hâdet ettikten, kendilerine belgeler geldikten sonra inkâr eden bir milleti Allah nasıl doğru yola eriştirir? Allah zalimleri doğru yola eriştirmez."

Allah bir kavme nasıl hidâyet eder? Allah bir toplumu nasıl doğru yola ulaştırır? Nasıl dünyada ve âhirette onları başarıya ulaştırır? Ki o toplum önce iman etmişlerdi. Mü'min olmuşlardı. Daha önce imanı tanımışlar, tatmışlardı. Ama bu insanlar imanlarından sonra kâfir oldular, küfrettiler. Önceden Allah'a, Allah'ın elçisine şehâdet ettiler. Resûlün hak olduğunu kabul ettiler. Peygamberi tanıdılar. Kendilerine gelen apaçık delillere de muttali olmuşlardı. Buna rağmen, bu imanlarından sonra, bu şehâdetlerinden sonra küfre sapıp, kâfir olup önceki imanlarının karşısına dikilmişlerdi.

Eh şimdi imanlarından sonra küfrü tercih eden bu hainlere Allah niye hidâyet etsin? Niye doğru yolu göstersin onlara? Niye başarıya ulaştırsın onları? Mecbur mu Allah onlara hidâyet edip yol göstermeye? Tabi Allah onlara hidâyet etmez derken onlar istese de, tercihlerini hidâyet yolunda kullansalar da hidâyet etmez mânâsına değildir. Onlar bu tavırlarını, bu küfürlerini sürdürdükçe Allah onlara hidâyet etmez emektir bu.

Değilse eğer bu insanlar küfürlerinden vazgeçerler, tevbe edip Allah yoluna girerlerse elbette kendileri için tevbe kapıları her zaman açıktır. Ama İslâm'ı reddedip yahudilik ve hıristiyanlık iddialarını sürdürdükleri sürece, Rabbimizin Bakara'da İbrâhim (a.s)'ın duasına verdiği cevap gereği bunlar asla Allah'ın ahdine ulaşamayacaklardır. Bunların cezaları da bakın şöyleymiş:

87. "İşte bunların cezası, Allah'ın, meleklerin, insanların hepsinin lânetine uğramalarıdır."

Bu zalimlerin, bu Allah'la, Allah'ın elçileriyle savaşa tutuşan, bu kendilerini Allah'a kulluk ortamından çıkararak hem Allah'a, hem Allah'ın âyetlerine, hem Allah'ın elçilerine, hem de tüm insanlığa karşı zulmeden kâfirlerin cezası Allah'ın, meleklerin, insanların, yâni lânet etmek şanından olan tüm mahlukâtın lânetine uğramak, lânetlen-mektir. Kendilerine Allah'ın apaçık âyetleri geldiği halde, bekledikleri peygamber geldiği halde iman etmeyen, dünya menfaatleri sebebiyle dinlerini, imanlarını satan kimseler üzerinedir Allah'ın, meleklerin ve topyekün insanların lâneti. Ne korkunç bir akıbet değil mi? Allah'ın lânetine uğramak, Allah'ın dostluğunu kaybetmek ve Allah'ın

rahmetinden mahrum olmak. İşte bunlar Allah'ın rahmetinden kovduğu, uzaklaştırdığı kimselerdir. Allah kime lânet edip de merhametinden mahrum etmişse artık ona kim yardımcı olabilir? Kim onu Allah'ın gazabından, azabından kurtarabilir, kim ona hidâyet edebilir?

Allah'ın lânetini hak eden bu insanlar belki dünya üzerinde kendilerine tanınan mühleti kâr zannediyorlar. Ama Rabbimizin lânet ve gazabına uğrayan bu insanlar adım dünyada helâke, yıkılışa, âhi-rette de dayanılmaz bir ateşe doğru gitmektedirler.

88. "Orada temellidirler; onlardan azap hafifletilmez; onların azabı geciktirilmez."

Orada, o cehennemde ebediyen kalacaklar ve asla onların azapları hafifletilmeyecektir. Orada onların yüzlerine bakılmayacak, değer verilmeyecektir. Kimse hallerini hatırlarını sormayacak, yahu siz de burada mısınız? bile denilmeyecekleri bir ortam Allah korusun. Çünkü bu adamlar, kendileri de kendilerine yaklaştırılmış çeşitli fırsatlara rağmen imânâ yanaşmamışlar, kitap ve sünnetin hatırını sormamışlardı. Yahu acaba bu dinin aslı, astarı nedir? Acaba ne anlatıyor bu kitap? Acaba Bakara neden söz ediyor? Âl-i İmrân ne anlatıyor? Bir kere merak edip bir dinleyelim, bir kere bir okuyalım da müspet ya da menfi bir karar verelim, diyerek Allah'ın gönderdiği mesajın hal ve hatırını sormamışlardı. Şimdi onların da halleri hatırları sorulmayacak. Azapları hafifletilmeyip artırılacaktır.

Peki hiç bir çıkış yolu yok mu? Cehenneme giden, ateşe giden bu yoldan bir kurtuluş ümidi yok mu? Evet var:

89. "Ancak bunun ardından tevbe edip düzelenler müstesnadır. Doğrusu Allah bağışlar ve merhamet eder."

Tevbe edenler çıkış yolu buldular. Tevbe edenler, küfürlerin-den, şirklerinden vazgeçerek Allah'a, Allah'ın dinine dönenler, yön-lerini, kıblelerini değiştirenler, Allah'ın emirlerine boyun bükerek ye-niden bir sözleşme yapanlar müstesnadır. Allah'a yönelen, yaptıklarından pişman olan, hatanın hata olduğunu kabul eden, önceki yaşadığı İslâm dışı hayat için meğer ben ne kötü bir insanmışım? Ne kadar berbatmış benim gidişatım? Din yaşıyorum diye hevâ ve heveslerimin peşinde gidiyormuşum diyerek durumunu düzelten kişi bilsin ki Allah onun için Ğafûr ve Rahîmdir.

Demek ki sadece ben tevbe ediyorum demek yetmeyecek, tevbesinden sonra durumunu düzelterek Allah'ın istediği bir hayata dönmesi gerekmektedir. Yâni Allah'ın istediği gibi bir iman sahibi, Allah'ın istediği gibi bir kabul sahibi olması gerekmektedir. İşte bu tev-benin şartıdır.

Öyleyse ey küfre ve şirke düşmüş olanlar! Ey Allah'a isyanda zirvede olanlar! Ey Allah'ın dinini bırakıp başka başka dinlerin peşinde gidenler! Ey müşrikler! Ey kâfirler! Ve ey günahkâr müslümanlar! Ey müslümanlıklarının farkında olmayana müslümanlar. Ey kitaplarından ve peygamberlerinden habersiz müslümanlık yaşadıklarını sanan müslümanlar! Gelin aklınızı başınıza alın. Ölüm gelinceye kadar tev-be kapıları açıktır. Şu anda her ân küfürlerinizden, şirklerinizden, isyanlarınızdan vazgeçip Allah'a dönme hakkınız vardır.

Ama yok eğer bu uyarılara kulaklarınızı tıkarsanız. Eğer akılla-rınızı başlarınıza alıp, Allah'ın istediğine dönmezseniz, unutmayın ki bir gün gelip de Allah'ın bir yasası olan ölüme teslim olduğunuz an bu hakkınız kalmayacaktır. O gün ne malınız, ne mülkünüz, ne devletiniz, ne saltanatınız, ne gücünüz, kuvvetiniz, ne yalvarıp yakarmanız hiçbir mânâ ifade etmeyecektir. O gün her şeyiniz bitmiş olacak. O gün ne tanrılığınız, ne egemenliğiniz, ne imparatorluğunuz kalmayacaktır. O halde gelin, şu anda ölüm gelmeden, hayat bitmeden dönüş hakkınızı kullanın. Gelin Allah'la savaşı terk edip, Allah'a kafa tutmak-tan vazgeçip, Allah'a eş koştuğunuz tüm sahte İlâhları ve İlâheleri bir kenara bırakıp yalnız Allah'ı Rab bilin, yalnız Allah'ın dinini din bilin, yalnız Allah'ın kitabını kitap bilin, Allah'la barışın. Eğer böyle yapar-sanız, bilesiniz ki Allah Ğafûr ve Rahîmdir. Sizi bağışlayacak, sizi geçmişinizle değerlendirmeyecek, geçmişinize bir çizgi çekecek, geç-mişinizi sıfırlayıverecektir.

90. "İnandıktan sonra inkâr edip, inkârda aşırı gidenler var ya onların tevbeleri kabul edilmeyecektir. İşte sapıklar onlardır."

Ama iman ettikten sonra küfredenler, müslüman olduktan sonra dinden çıkıp irtidat edenler, imanın tadını tattıktan sonra, imanın ruhuna erdikten sonra kâfir olanlar var ya, işte onların tevbeleri asla kabul edilmeyecektir. Mûsâ (a.s)'ı tanıdıktan sonra, Mûsâ (a.s)'a inan-dıktan sonra, Tevrat'la imanın tadını tattıktan, imanın farkına vardıktan sonra küfredip, Allah'ın dininden çıkarak yahudi olanlar, yahudile-şenler. Îsâ (a.s)'a iman ettikten sonra, İncil'e imanı tanıyıp, zevkine erdikten sonra dinden, imandan çıkıp hıristiyanlaşanlar. Ve de

Muhammed (a.s)'ı tanıdıktan, ona iman ettikten, ona indirilen Kur'an'la imanla tanıştıktan sonra İslâm'ın dışında bir hayat yaşayanlar. Sonra da bu küfürlerini ziyâdeleştirenler, küfürde ziyâdeleşenler, küfürlerinde kademe kaydedenler. İşte bunların tevbeleri kabul edilmeyecektir. Çünkü bunca uyarıları kabul etmeyerek sapmış kimselerdir bunlar.

91. "Doğrusu inkâr edip, inkârcı olarak ölenlerin hiçbirinden, yeryüzünü dolduracak kadar altını fidye vermiş olsa bile, bu kabul edilmeyecektir. İşte elem verici azap onlaradır, onların hiç yardımcıları da yoktur."

Böyle Allah'ın dinini terk eden, kendi hevâ ve heveslerini din kabul edip bir hayat yaşayan sonra da bu inkârları üzerine geberip gidenler, yeryüzü dolusu altınları, gümüşleri de olsa, tamamını fidye olarak vermiş de olsalar bu onlardan kabul edilmeyecektir. Kâfir, tüm dünya onun olsa, sahip olduğu tüm dünyayı kendisini Allah'ın azabından kurtarabilmek için fidye olarak verirdi buyuruyor Rabbimiz. Tüm dünyayı vermek ister. Çünkü Allah'ın dayanılmaz azabını gördükleri zaman onları büyük bir pişmanlık kaplayacaktır. Ama bu azap kendilerine zulmedilerek takdir edilen bir azap değil, yaptıklarına karşılık aralarında adâletle hükmedilerek verilmiş bir azaptır. Onlara asla zul-medilmemiştir. Çünkü bu azap yasası Hz. Adem'den bu yana net ve açık bir biçimde tüm insanlığa ilân edilip, herkes bundan haberdar edilmiştir. Bunu tercih edenler bilerek tercih etmişlerdir.

Yarın bu insanlar her şeylerini fedâya hazır olacaklar. Hattâ Kur'an'ın başka yerlerinde tüm dünya kendilerinin olsa, hattâ bir misli daha olsa onu da verecekleri anlatılır. Halbuki hainler dünyada bu dünya için sapmışlardı, dünyalıklar için sapmışlardı. Dünya hayatımız iyi olsun da, dünya bizim olsun da gerisi ne olursa olsun diyerek sapmışlardı. Şimdi Allah'ın azabını görünce adına saptıkları tüm dünyayı fedâ etmeye hazır oluyorlar.

Mearic sûresinde de bu adamların oğlunu, kızını, hanımını, kardeşlerini, kavmini, kabilesini, fasilesini ve arzda ne varsa hepsini fedâ edeceği, fidye olarak cehenneme göndermeye ve kendisini kurtarmaya çalışacağı anlatılıyordu. Ama işte bu sûreden anlıyoruz ki ne dünyanın tamamına sahip olmaları, ne iki dünyaya sahip olmaları, ne dünya kadar altına, marka, dolara sahip olmaları onları asla Allah'ın azabından kurtarmayacaktır.

Zaten dünya üzerinde dünya kadar altın kimin olabilir de? Dünya üzerinde bu kadar altın hiç kimseye nasip olmayacak. Dünyada dünyayı kıble edinenler,

tüm hedeflerini, tüm himmetlerini, tüm programlarını dünyayı kazanmaya teksif edenler, dünyayı kazanacağız diye, gecelerini gündüzlerine katanlar belki Karun olabilirler, zengin olabilirler. Böylelerinin dünya kadar altınları olmaz da, kendilerini, Allah'ın cehenneminden kurtarmak için fidye verecekler ama bu onlardan kabul edilmeyecek.

Yâni bakın burada bu ayetle anlıyoruz ki kâfire bir dünya, iki dünya bile hiçbir fayda vermezken müslümânâ yarım hurma bile fayda verecektir. Allah'ın Resûlünün hadislerini biliyorsunuz. "Yarım hur-mayla da olsa kendinizi cehennemden koruyun" diyordu Allah'ın Resûlü. Yarım hurma müslümanı ateşten koruyacak ama tüm dünya kâfirin işine yaramayacak. Kime çok verilmiş, kime az verilmiş anlamaya çalışın. Kime çok nimet verilmiş, kim mahrum bırakılmış anlayabiliyor musunuz? Tabi nimet deyince sadece para-pul, mark-dolar anlayan insanların bunu anlamaları da çok zor olacaktır.

Öyleyse ey insanlar, yarın hiçbir işe yaramayacak bu dünyayı kucaklama sevdamız da neyin nesidir? Âhireti unutacak kadar, kitaba sünnete zaman bırakmayacak kadar bu dünya tutkusu da neyin nesidir? Bütün dünyanın mülküne sahip olmaya karşılık bir tek âyetin bilincine ulaşıp, onunla Allah'a kulluğa yönelmek bizim için çok daha hayırlı olacaktır unutmayalım. Tüm dünya mülküne sahip olmaktansa bir tek insanın hidâyetine vesile olmak bizim için daha hayırlıdır. Cennette kamçı kadar bir yer elde etmek Rasûlullah efendimizin beyanıyla tüm dünyadan ve dünyalıklardan daha hayırlıdır.

Öyleyse bırakalım dünyalıklar yığmayı da biz ateşten kurtaracak, bizi cennete ulaştıracak bir imanın, bir kulluğun yolunu araştıralım. Onun peşinde olalım. Allah'ın istediği bir hayatı yaşamanın hesabını güzel yapalım.

Öyleyse gelin yarın fedâ edeceğimiz dünyanın ve dünyalıkların peşine bu kadar düşmeyelim. Gelin dünyayı kıble edinmeyelim. Gelin aklımızı, fikrimizi, kafamızı, beynimizi, gecemizi, gündüzümüzü, bugü-nümüzü, yarınımızı, gözümüzü, kulağımızı ekonomik dünyamız için kullanmaktan vazgeçelim. Gelin zamanımızı, imkânlarımızı, fırsatları-mızı yarın uğrunda her şeyimizi fedâ edeceğimiz cenneti kazanmak ve cehennemden kurtulmak için harcayalım.

Ey şu anda dükkanını biraz daha büyütme kavgası verenler, ey ekonomik gücünü geçen seneye oranla iki misline çıkarmanın kav-gasını verenler, şu anda aklını fikrini para hesabı peşinde kullananlar, gelin Allah'ın şu uyarılarına kulak

verin de yarın bu duruma düşenlerden olmayın, olmayalım inşallah.

92. “Sevdiğiniz şeylerden sarf etmedikçe iyiliğe erişemezsiniz. Her ne sarf ederseniz, şüphesiz Allah onu bilir.”

Asla birr'e ulaşamazsınız, ebediyen birr'e ulaşamazsınız, ancak sevdiğiniz şeyleri infak etmedikçe. En çok sevdiğiniz şeyleri Allah için elden çıkarmadıkça birr’e ulaşmanız mümkün değildir diyor Rab-bimiz. Sevdiğiniz şeyleri, değer verdiğiniz şeyleri harcarsanız, eliniz-den çıkarırsanız, vazgeçebilirseniz, fedâ edebilirseniz ancak o zaman gerçekten birr’e ulaşmış, Ebrâr’dan olmuş olursunuz.

İfadesinin iki mânâsı vardır. Birincisi sevdiğiniz, beğendiğiniz, değer verdiğiniz şeyler demektir.

İkincisi de “Alâ hubbihi” demektir. Yani Allah sevgisinden ötürü, seve seve, sevdiği şeyden, sevdiği Allah hatırına vazgeçebilirse.

İkisini birleştiriyoruz. Eğer sizler dünya mallarından, dünya mülklerinden, dünya birimlerinden, sevdiğiniz, değer verdiğiniz bir şeyleri, elinizdeki, ayağınızdaki, cebinizdekileri, kafanızdakileri, aklınızdakileri, kalbinizdekileri, işinizi, aşınızı, mesleğinizi, meşrebinizi, diplomanızı, Allah için ondan vazgeçilebilecek bir konum ortaya çıkınca bunu gerçekleştirebiliyorsanız, Allah için ondan vazgeçebilmeyi göze alabiliyorsanız işte o zaman birr’e ulaşmış olursunuz. Küçükten büyüğe bir iki örnek sıralayalım:

Bir kâlem ki; onu çok seviyorsunuz. Bu kâlemle yazmaya bayılıyorsunuz. İşte çok sevdiğiniz bu kâlemi çok sevdiğiniz Allah hatırına bir müslüman kardeşinize verebiliyor musunuz? Onu ona ihtiyacı olan bir kardeşinize ulaştırma kavgası içine girebiliyor musunuz? Yeri geldiği zaman onu elinden çıkarabiliyor musunuz? İşte siz birr sahibisiniz, takva sahibisiniz gerçek iman ve teslimiyet sahibisiniz, gerçek müslümansınız.

Veya meselâ o kadar yorgunsunuz, o kadar yorgunsunuz ki, uykuyu o kadar seviyorsunuz ki, o anda uyumayı o kadar istiyorsunuz ki ayakta duracak haliniz yok. Hemen yatmak istiyorsunuz. İşte çok sevdiğiniz, o anda çok istediğiniz bu uykunuzu, çok sevdiğiniz Allah hatırına, İslâmî bir ihtiyaç, İslâmî bir dert adına harcayabiliyor musunuz? O çok sevdiğiniz uykudan, Allah hatırına vazgeçip bir müslüma-na din anlatmaya, bir müslümanın derdini gidermeye gidebiliyor musunuz? O zaman işte sevdiğinizi infak etmiş olursunuz.

Arkadaşlar bir şeyi infak, Allah hatırına ondan vazgeçmek demektir. Sevdiğiniz Allah adına, sizdeki olan o imkândan vazgeçmek demektir.

Meselâ kızınız var, canınız, ciğeriniz, her şeyiniz. Onu çok seviyorsunuz. Onunla beraberliği o kadar seviyorsunuz ki, ama Allah'ın dinini icra için ondan ayrılmamız gerektiği noktada bunu ifa edebiliyor musunuz? İşte bu infaktır.

Hanımımız, sevdiklerimiz, seveceklerimiz, evimiz, barkımız, imkânlarımız, Allah'a kulluk ortamına engel oluşturuyorlarsa bunlardan vazgeçmemiz infaktır. İşte bunu becerdiğimiz zaman birr'e ula-şacağız demektir.

Ey müslümanlar, eğer bizler Rabbimizin bu âyetinde anlattığı, teşvik ettiği Ebrâr'dan olmak istiyorsak, o zaman âyette tarif buyurul-duğu şekilde:

1-) İmancı olacağız. Allah'ın istediği şekilde iman edeceğiz.

2-) Sonra gerçekleştirdiğimiz bu Allah'ın istediği imanı amele dönüştürme çabası içine gireceğiz. Yâni bu imanı hayatımızda görün-tüleyecek, yâni infak edeceğiz. Kime? Şu zekât verilecek kimselere, fakirlere, miskinlere, yetimlere, yolda kalmışlara veya borçlulara infak edeceğiz. Yâni hayatı infak olarak değerlendireceğiz. Hayatta sevdiğimiz ne varsa onları Allah kullarıyla paylaşma kavgası vereceğiz.

Sizin kalben, ruhen, bedenen, sosyal biçimde, ya da ekonomik biçimde, ya da aile biçiminde meylettiğiniz, sevdiğiniz, onunla iç içe olmak istediğiniz sevgi unsurlarına infak gözüyle bakabilirseniz, harcayabiliyorsanız o zaman birr'e ulaşabilirsiniz diyor âyet-i kerime.

Unutmayın ki Allah için neyi verdiğinizi, nasıl verdiğinizi, ne kadar verdiğinizi, verme biçiminizi, vermedeki niyetinizi Allah en bilendir. Peki bundan önceki âyet neydi?

Kâfirlerin, zalimlerin yeryüzü dolusu da altını-gümüşü de olsa, bunların tamamını fidye olarak verseler, bu onlardan kabul olunmayacak buyurulduktan sonra da, arkasından sevdiğinizi infak edin ki kurtulursunuz buyuruluyor. Peki ne anlayacağız bundan? Ne diyor Rab-bimiz bu âyetleriyle bize? Rabbimizin bu âyetlerinden anlıyorum ki, eh bu peşinde olduklarım, biriktirmeye çalıştıklarım, tuttuklarım, sevdiklerim, infak etmediklerim yarın beni kurtarmayacaksa, yarın

bana bir fayda sağlamayacaksa niye biriktireyim? Niye tutayım da yanımda? Ne yapacak onlar bana? Ne sağlayacaklar? Öyleyse ben bugün onu Allah için harcayayım da, yarına Allah Kerim diyeyim. Ya Rabbi, ne yapayım? Ben bu kadar becerebildim. Ben bu kadar infak edebildim. Benim bu kadarına gücüm yetti. Sen verdin ben dağıttım, sen verdin ben harcadım, sen verdin ben imkân dahilinde sana kulluğa sarf ettim. Eh, şimdi de senin huzuruna geldim. Şu anda elimde avucumda hiçbir şey yok. Eğer şu anda olsa yine verirdim. Şu anda mülk senin-dir, para pul senindir, altın senin, gümüş senindir diyecek duruma gelebilmeliyiz inşallah. O zaman birr'e ulaşacağız, Ebrâr'dan olabileceğiz Allah'ın izniyle.

Öyleyse müslümanlar olarak sakın ha sakın birbirimizi çok para kazanmaya değil de, Ebrâr olmaya teşvik edelim. Birbirimizi ekonomik yönden şişmeye değil de, Allah yolunda infak edebilmeye, Allah adına elimizdekilerden, sevdiklerimizden vazgeçebilmeye teşvik edelim. Maalesef bugün herkes birbirini zengin olmaya teşvik ediyor. Oturulan meclislerde konuşulanlar hep buna yöneliktir. Hep holdingleri, hep zenginleri konuşa konuşa insanları ekonomik insan yapıp çıktık Allah korusun.

Paradan başka konuşacak şeyimiz yok mu yahu bizim? Gece-gündüz insanları paradan başka bir şey düşünmez hale getirdik. cenneti unutturduk, cehennemi unutturduk, kitabı unutturduk, peygamberi unutturduk, kulluğu unutturduk. Kâfir ve müşrik dünyanın ekonomik anlayışlarını seçip gündem yaptığımız sürece, hedef yaptığımız sürece unutmayalım ki hem kendimiz sapacağız, hem de insanları saptıracağız.

Öyleyse gelin ey müslümanlar, dünyaya tapınmaktan vazgeçelim. Gelin Allah'ın bu âyetlerinde bizden istediği müslümanca bir hayatın talibi olarak özveride bulunalım. Allah'ın bize verdiklerinden Allah için fedâkârlıkta bulunalım. Bencil olmayalım, cimri olmayalım, sadece kendimizi düşünen olmayalım. Elimizdekileri, cebimizdekileri, kasamızdakileri, kafamızdakileri tüm dünya insanlığına fedâkârlık yolunda harcayalım. Yığmaktan vazgeçelim de neyimiz varsa Allah yolunda sarf edelim. Allah için elimizdekilerden vazgeçmeyi becerelim. Allah için fedâkârlık yapalım.

Allah için, insanların dirilişi için büyük bir fedakârlık örneği sergileyelim, bir gözü tokluk örneği gösterelim de hep şöyle diyelim: Başkaları yedikten sonra ben yiyeyim. Başkaları doyduktan sonra ben doyayım. Başkaları aldıktan sonra

ben alayım. Başkaları yaşadıktan sonra ben istifade edeyim diyerek Allah'ın istediği bir tavrı sergileyelim de tüm dünya gerçek müslümanlığı görsün.

Ve işte böylece Rabbimizin tarif buyurduğu şekilde biz de Allah'ın dinine şahitler olarak birr'e ulaşmış, Rabbimizin rızasını kazanmış olalım.

Arkadaşlar, işte bu âyetleri en güzel anlayan, en güzel pratize eden sahâbe-i kirâm efendilerimizi örnek almalıyız. Bu konuda ve her konuda onları takip etmeliyiz. Bu âyetleri duyan değerli efendilerimiz gerçekten çok güzel davrandılar. En kıymetli mallarını, en değerli bağlarını, bahçelerini Allah için fedâ ettiler. Allah için altınlarını, gümüş-lerini elden çıkardılar. Dediler ki madem ki birr'e ulaşmanın yolu budur, madem ki birr'e, takvaya, gerçek müslümanlığa Allah'ın için fedâkârlıkla ulaşacağız. Madem ki Allah bizden bunu istiyor, madem ki Allah'ın rızasına bununla ulaşacağız, madem ki cenneti bununla elde edeceğiz, öyleyse bu malım, bu mülküm, bu bağım, bu bahçem Allah yolunda fedâ olsun dediler, en çok sevdiklerinden Allah için vazgeçtiler ve kazandılar. Şerefli bir hayat yaşayıp şerefli bir cennete yürüdüler.

Gelin bizler de onlar gibi olalım. Aksi taktirde, malda, mülkte izzet ve şeref görüp, hep mal toplamaya ve topladıklarımız konusunda cimrilik yapmaya kalkışırsak o zaman dünyada şerefli bir hayatı, öbür tarafta da şerefli bir hayatı kaybedenlerden oluruz. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

Yine şunu da unutmayalım ki, Allah korusun eğer bizler de o değerli selefimizi örnek almaz, onlar gibi hareket etmez, sadece yığmayı, biriktirmeyi hedeflersek, yığdıklarımız karşısında insanların, garibanların ezileceği, kadınların, çocukların şahsiyet bozukluğuna gideceği bir ekonomik şişmeyi hedeflersek asla birr'e ulaşamayız.

Öyleyse gelin ey müslümanlar. Ey kitabın bilgisine teslim olanlar. Ey hayatı Allah bilgisiyle değerlendirme çabasıyla kitaba kulak verenler. Gelin böyle kitap ve sünnetten uzak kendi kendimize ve kâfir dünya rehberliğinde bozuk düzen bir hayatın hesabını yapacağımıza Allah'ın istediği bir hayatın hesabını güzel yapmaya çalışalım inşallah.

93. "Tevrat'ın indirilmesinden önce İsrâil'in kendilerine haram ettiğinden başka bütün yiyecekler İsrâil oğullarına helâl idi; ey Muhammed, de ki: "Doğru sözlü iseniz Tevrat'ı getirip okuyun."

Bütün yiyecekler İsrâil oğullarına helâldi. Ancak İsrâil (a.s)'ın, yâni Yakub (a.s)'ın kendi nefsine haram ettikleri hariç. Tüm yiyecekler İsrâil oğullarına helâldi aslında, ancak Tevrat inmeden önce Hz. Ya-kub'un kendisine haram kıldıkları müstesna. O kimi yiyecekleri kendine haram kılmıştı. Deve eti ve deve sütünü kendi nefsine haram etmişti. Niye haram kılmıştı? O yiyecekleri sevdiğindendi, sevmediğin-dendi o bizi ilgilendirmiyor, çünkü âyette teferruata girilmiyor.

Bir de özellikle bu iş Tevrat inmeden önceki döneme aittir. Tevrat indirilmeden önceydi bu iş. Çünkü İsrâil (a.s) Yakub (a.s) Mûsâ (a.s) dan çok çok önce yaşamıştı. Dolayısıyla ey yahudiler, ey hıris-tiyanlar, ey kitap ehli olanlar! Ve sizler ey Kur'an'la karşı karşıya gelenler! Kur'an'a inandığını iddia edenler! Haram ve helâl konusunda ne diye Allah'a kafa tutarsınız da kendi kendinize haram ve helâl belirlemesine kalkarsınız? Ne diye kendi kendinize hüküm çıkarırsınız? Allah bir şeyi haram ya da helâl kılarsa ne ala, nerden çıkardınız bu işi? Allah haram kılmamış da siz da ha mı iyi biliyorsunuz? Yakub (a.s) ın sizin döneminizden yıllar önce kendi nefsine haram kıldığı için İsrâil oğullarına haram kılınanlar hariç hiç kimse Allah'ın haram-helâl yasalarına müdahale etmemiştir, edemez de.

Hal böyleyken ehl-i kitap nedir bu sizin yaptığınız? Allah'ın haram-helâl yasalarını bırakıyor kendi kendinize hayatınızda haram-helâl belirlemeye kalkışıyorsunuz. Şunlar haramdır, bunlar helâldir diyerek Allah'a iftira etmeye kalkışıyorsunuz. Allah'ın yasaları dururken kendi kendinize yasa belirlemeye kalkışıyorsunuz. Allah'ın haram dediklerine helâl, helâl dediklerine haram demeye kalkışıyorsunuz.

Ey yahudiler! Ey hıristiyanlar! Ey kitap ehli olanlar! Ve siz ey müslümanlar! Haram ve helâl konusunda ne diye Allah'a kafa tutarsınız da, kendi kendinize haram ve helâl belirlemesine kalkarsınız? Ne diye kendi kendinize hüküm çıkarırsınız? Allah bir şeyi haram ya da helâl kılarsa ne ala, nerden çıkardınız bu işi? Allah haram kılmamış da siz daha mı iyi biliyorsunuz?

Şimdi bu ayetle bizler bir düşünelim hayatımıza koyduğumuz haramları. Bugün kendi hayatımıza kendi ellerimizle koyduğumuz negatif ve pozitif haramları bir düşünün. Meselâ ne gibi haramlar? Adam diyor ki kardeş sen o elbiseyi giyme! Neden? Yakışmıyor. Yahu İslâm yakıştırıyorsa sana ne bundan? Ya da ben bir daha evlenmem! diyor adam. Neden? Toplumun baskısı var da

ondan. Eh Allah'ın baskısı yoksa sana ne? İki evlenenleri Allah kınamıyor ve bu işe haram demiyorsa sana ne bundan?

Veya diyor ki adam ben böyle bir evde oturamam. Ben bunu misafirime ikram edemem. Ben aileme böyle bir şeyi giydiremem. Neden o? Yâni neden var o yasaklar bizim hayatımızda? Neden var o haramlar? O hürmetler? Kim koydu bu haramları? Kim haram etmiş bütün bunları? Hakkımız olmadığı halde, yetkimiz olmadığı halde kendi kendimize kendi hayatımıza koyduğumuz haramlardır bunlar. Bu halimizle ehl-i kitaba benziyoruz Allah korusun.

Ayrıca haramın bir de hürmet anlamını düşünürsek, yâni dokunulmazlık yüklediğimiz şeyler varsa. Yâni düğünde şöyle olacak, nişanda böyle olacak, giyimde böyle olacak, sosyal ilişkiler de böyle olacak. Şöyle saygılar, böyle eğilmeler, şöyle törenler, böyle bayramlar diye kutsadığımız şeyler varsa hayatımızda o zaman bu âyeti bir daha anlamaya çalışacağız.

Rabbimiz diyor ki: Allah tüm bunları haram kılmadığına göre size ne oluyor ey kitap ehli? Size ne oluyor ey müslümanlar? Üstelik yasak kılınanlar da Tevrat'tan önceydi, yâni siz bunu Yakub oğulları olarak yapıyorsanız bu iş Tevrat'tan önceydi. Allah ondan sonra bir Tevrat gönderdi de Hz. Yakub onunla amel etti.

O zaman bize yönelik söylersek şöyle diyeceğiz: Sizler ey bugünün ehl-i kitabı olan müslümanlar. Eğer sizler de kitabınızı ve peygamberinizin sünnetiyle tanışmadan önce hayatınıza bir kısım yasaklar koymuşsanız, koymuş idiyseniz tamam olsun, olmuş zaten. Ama Kur'an'ı tanıdıktan sonra artık o yasakların ne anlamı kalır? Niye hâlâ o hesap peşindesiniz? Allah yasak demişse yasaktır, dememişse yasak değildir.

İnsanlar Kendilerince yasa korlar, kendilerince haram belirlerler, kendilerince yasaklar koyarlar, kendilerince iyi kötü belirlerler. Halbuki insanların böyle bir hakları yoktur. İnsanların haram helâl belirleme, iyi kötü belirleme yetkileri, yasa belirleme hakları kesinlikle yoktur. Bu hak ve yetki sadece Allah'a aittir.

Ne diyorlar? Nasıl kullanıyorlar insanlar bu yetkiyi? İşte görü-yoruz: Bu yenir, bu yenmez. Bu içilir, bu içilmez. Bu haram, bu helâl. Bu iyi, bu kötü. Bu giyilir, bu giyilmez. Bu kullanılır, bu kullanılmaz. Halbuki unutmayalım bütün

bunları deme hakkı sadece Allah'a aittir. Çünkü göklerin ve yerlerin yaratıcısı Odur. Göktekiler ve yerdekilerin tümünün sahibi ve Mâliki odur. Mâlik oysa mülkü üzerinde söz söyleme ve karar verme yetkisi de sadece Ona aittir. Kim ki Allah'ın mülkü üzerinde Allah demediği halde bu haramdır, bu helâldir diyerek hüküm vermeye kalkışırsa o Allah'a iftira ediyor demektir. İftirasının cezasını da cehennemde Rabbimiz verecektir ona.

Öyle değil mi ama? Kendi varlıkları, kendi yaratılışları üzerinde bile yetkileri, egemenlik hakları olmayan bu insanlar nasıl oluyor da birbirlerine egemenlik iddiasında bulunarak Allah demediği halde haram-helâl sınırları belirlemeye kalkışıyorlar? Bunu anlamak gerçekten mümkün değildir.

De ki haydi Tevrat'ı getirin, eğer sâdıksanız. Eğer bu iddialarınızı ispat edecekseniz haydi kitabı getirin. Haydi buyurun, kitapta böyle bir haram varsa ortaya koyun. Eğer siz kitaba dayanarak, hayır bize de yasak olmalı bazı şeyler demeye getiriyorsanız, o zaman haydi Tevrat'ı getirin bakalım. Ana kaynağı getirin. Hani var mı kitapta böyle şeyler? Var mı sünnette? Böyle bir şey iddia ediyorsanız delil bulmalısınız buna kitaplardan.

Haydi şahitlerinizi, delillerinizi getirin. Eğer yeryüzünde haram helâl belirleme hakkının kendinize verildiğini iddia ediyorsanız, eğer yeryüzünde kanun koyma hakkının, egemenlik hakkının kendinizde olduğunu iddia ediyorsanız, yasa belirleme yetkisinin size ait olduğunu iddia ediyorsanız veya Allah demediği halde ona iftira ederek Allah şunları şunları haram kılmıştır, şunları şunları da helâl kılmıştır diyorsanız haydi delillerinizi getirin.

Şu şöyle olmalı bu böyle olmalı. Şu yenmeli bu yenmemeli. Şu giyilmeli bu giyilmemeli. Şunlar içilir bunlar içilmez. Evlilik şöyle olmalı, böyle olmamalı. Ev tefrişi şöyle olmalı, böyle olmamalı. Şöyle kazanıl-malı, böyle harcanmalı filân diye kendi kendinize kurallar koyuyor, yasalar belirlemeye çalışıyorsunuz ya, haram helâl sınırları belirlemeye çalışıyorsunuz ya haydi delillerinizi getirin bakalım tüm bu konularda.

Delilinizi getirin ve çağırın şahitlerinizi bakalım da tüm bu konularda Allah'ın size yetki verdiğini söylesinler. Bu gücü, bu yetiyi nereden aldığınızı söylesin bakalım o şahitleriniz. Şahitleriniz kim sizin? Var mı deliliniz ve şahidiniz? Eğer bu konuda şahitleriniz varsa, eğer Allah hayata karışmıyorsa, eğer Allah hayatın kurallarını koyma konusunda, hayata kanun koyma konusunda sizleri yetkili kılmışsa o zaman Allah bu yaptıklarınızın tümünü

onaylamış demektir. Getirin şahitlerinizi de biz de inanalım buna ve sizinle birlikte olalım.

94. "Bundan sonra Allah'a karşı kim yalan isnât ederse, işte onlar zalimlerdir."

Ama bu gerçek açığa çıktığı halde, gerçekle insanlar yüz yüze kaldığı halde, Allah'a iftira etmeye yelteniyorlarsa, onlar zalimdir, zalimlerin ta kendileridir. Her kim ki Tevrat'ta, İncil'de, Kur'an'da Allah'ın haram dediğine helâl, helâl dediğine de haram diyerek Allah'a iftira ederse, gerek yiyecek ve içecekler konusunda, gerek giyim kuşam konusunda, gerek sosyal ve ekonomik hayatta Allah'ın haram ve helâllerini değiştirmeye kalkışırsa, Allah demediği halde şunlar şunlar haramdır, bunlar, bunlar helâldir derse işte onlar zalimlerin ta kendileridir. Olmaması gereken konuma düştüklerinden, yapmaması gereken şeyi yaptıkları için hem Allah'a, hem kendilerine, hem de insanlığa karşı zulmetmiş insanlardır bunlar.

95. "Ey Muhammed! De ki: "Allah doğru söyledi, doğruya meyleden İbrâhim'in dinine uyun; O, puta tapanlardan değildi."

Bırakın bu işleri, bırakın bu tanrılık pozlarını da anlayın gerçeği. Adam olun da dinleyin ki Allah doğruyu söyler, Allah tasdike konu konuşur.

Allah tasdik eder, dediğini güzel söyler, tasdike konu söz söyler, sadâkatle kabul edilmesi gereken söz söyler. Allah doğruyu ortaya koyandır, saddaka yapandır, doğrulanılması gereken sözü söyleyendir Allah ki, siz de bunun için:

İbrâhim Milletine uyun! Hanif olan, dosdoğru olan, el pençe divan durmuş Allah'ın emirlerine âmâde bekleyen, başka şey düşünmeyen, sadece Allah'a kulluk prensibini din olarak, millet olarak, yol olarak ortaya koyan İbrâhim'e ittiba edin. Tüm hayatında Allah'a yönelmiş, hayatı her yönüyle müslümanlar için örnek olmuş, Allah'ın müs-lümanlara imam seçtiği, önder seçtiği İbrâhim'in milletine tabi olun, Onun peşi sıra gidin, onun gibi olmaya çalışın. Yâni gerçekten insanın damarlarındaki kanı kurutacak bir gerçek. Ne diyordu Allah?

"İbrâhim ve onunla beraber olanlarda, sizin için uyulacak güzel bir örnek vardır"

(Mümtehine 4)

Muhakkak ki sizin için İbrâhim'de güzel bir örnek vardır. Kulluk için İbrâhim'i tanımamız gerekiyor. Nasıl? Meselâ ben İmamım, önderim, örneğim, atam olan İbrâhim (a.s)'ın hayatını bilmiyorum. Komşuluk ilişkilerini

tanımıyorum, gece hayatını tanımıyorum, sofrasını tanımıyorum, çocuklarını nasıl eğittiğini bilmiyorum, israf anlayışını, israf karşısında neler hissettiğini bilmiyorum, aile halindeki durumunu, çoluk çocuğunu Mekke'ye bırakışını, aklı işin içine katıştırmayışını, tâ-ğutlarla ilişkisini, şirke karşı tavrını bilmiyorum. Halbuki ben İbrâhim (a.s) gibi olmak zorundaysam Onu tüm bu yönleriyle tanımak zorundayım. Çünkü ben onun peşi sıra gideceğim. Nerden gideceğim? Nasıl gideceğim? Onu nasıl örnek alacağım? Bunu bilmek zorundayım. Bilmeden, tanımadan Onu örnek almam, Onun gibi olmam mümkün değildir.

Bunun için başka çaresi yok İbrâhim (a.s)'ı tanımak zorundayım. Peki bunun yolu ne? Nereden, kimden soracağım İbrahim (a.s) i? Nasıl tanıyacağım Onu? Bunun yolu nedir? İbrâhim (a.s)'ı tanımanın yolu da Kur'an'dan geçer. O halde sürekli vahiyle beraber olmak zorundayım.

Ve bir de İbrâhim (a.s) şirke de bulaşmamıştı, müşrik değildi O. Yâni öyle onunla beraber olun ki sırf Allah'a kul olursunuz o zaman, Hanif milletten olursunuz. Öyleyse haydi buyurun İbrâhim (a.s)'ı araştıralım, İbrâhim (a.s)'ı tanıyalım. O ne yapmışsa? Nasıl inanmış-sa? Nasıl teslim olmuşsa? Nasıl kulluk yapmışsa onun yolundan gidelim. Ne yapmış atamız? Eğer gecesini-gündüzünü para kazanmanın peşine takmışsa, insanlara sürekli ekonomik büyümeyi öğütlemişse, ne yapın, yapın zengin olun, zenginler Allah katında üstündür demişse, insanları ekonomik ayırımlarla değerlendirmişse, Allah'ın haram-helâl yasalarını bırakıp kendi kendine haram-helâl belirlemeye, kendi kendine yasa belirlemeye kalkışmışsa, ya da Allah'tan başkalarını bu konuda yetkili görüp onları tanrı kabul etmişse biz de Onun gibi olalım.

Halbuki İbrâhim (a.s) tüm putları kırmış, güneşi, ayı, yıldızları doğramış sadece Allah'a kulluk etmiştir. Ve işte bakın Onun en büyük hatırası, en büyük ameli şudur:

96. "Doğrusu insanlar için ilk kurulan ev, Mekke'de, dünyalar için mübarek ve doğru yol gösteren Kâbe'dir."

Alın size bir hatırlatma, bir hatıra, bir mühür. İbrâhim'i hatırlayın ki, O yeryüzünde ilk ev olarak bina edilen, Kâbe'yi bina etmişti. İnsanlar için ilk inşa edilen bina şu Bekke'deki evdir ki, orası tüm dünyalar için bereketlidir, tüm âlemlere hidâyettir, tüm âlemlere yol gösterici, âlemlerin kıblesi olan âlemlere izzet ve şeref kazandıran, özgürlük evi, Allah'a kulluk nişanesi, dünya durdukça değişmeyecek olan Beytullah'tır. İbrâhim (a.s) bu ilk beytin temellerini yükseltip açığa çıkardı. Temelleri vardı, sadece temelleri kaybolmuştu başkalarına göre.

Ama Allah o temellerin yanına Onu gönderdi ve o temelleri yükseltmişti. Bir yandan da şöyle dedirtmişti Allah ona:

"Rabbimiz! Ben çocuklarımdan kimini, namaz kılabilmeleri için senin kutsal evinin yanında, ziraata elverişsiz bir vadiye yerleştirdim. Rabbimiz! İnsanların gönüllerini onlara meylettir, şükretmeleri için onları ürünlerle rızıklandır. "

(İbrâhim 37)

Ya Rab, ben çoluk-çocuğumu bir vadide bırakıyorum ki, ekinsiz, susuz, ıssız, yolsuz, bir vadi, ama inde beyti kel muharrem. Senin Beytinin yanında ya Rab. Nerdeydi Beyt? İbrâhim ve İsmail sonradan yükseltecekti onun temellerini. Yâni yoktu Beyt, temelleri de yoktu, bina da yoktu, işaret ve alâmeti de yoktu bize göre. İşte böyle bir ortamda hatırlayın ki:

Bir ev ki insanlar için vaz olunmuş, insanlar için hazırlanmış, ortaya konmuş ilk ev. Şu Mekke'deki mübâreken bir evdir, bereket kaynağı bir Kâbe'dir.

Arkadaşlar bu âyetler Medine'de geliyor, ve büyük bir ihtimalle müslümanlar çıkarıldıkları, kovuldukları öz vatanları, doğup büyüdükleri Mekke'nin özlemini yaşıyorlar, bu özlem dile getiriliyordu. Çünkü görüyoruz ki Mekke'nin fethinde müslümanlar Kâbe'yi öpmeye, Ona yüz sürmeye çalışıyordular. Ama maalesef şu anda Amerikanın bir eyaletiymiş gibi Kâbe'ye sahiplik edenler insanları Onu öpmekten, Ona sarılmaktan engellemeye çalışıyorlar. Neymiş? Kâbeyi öpmek, veya Ona el sürmek yokmuş. Sahabe ki Rasûlullah döneminde kendi vatanını, kendi duvarını, kendi evini, kendi sokağını özlemişti de girince dağılıvermişti Mekke sokaklarına. İşte öyle bir ev ki Mekke'deki bir evdi.

Mübâreken bir evdi bu ev. Yâni berekete konu bir evdi. İnsan-ların hidâyetlerine cennetlerine konu bir evdi. Mübârekti ya da tebrike şayan bir evdi. İnsanlara bereketi o sunacaktı, insanlar onunla berekete kavuşacaklardı, İbrâhim (a.s) döneminde, İsmail (a.s) döneminde, Rasûlullah (a.s) döneminde ya da kıyâmete kadar ki tüm dönemlerde insanlara orası bereket kaynaklığı edecekti.

Hüden lil âlemindi. Ve âlemlere hidâyeti orası kazandıracaktı. Bütün insanlık için hidâyetin anlaşılacağı bölge orası olacaktı. Bütün insanlık, bütün mevcudat, bütün âlemler hidâyeti onunla tanıyacaklardı. Değilse herkes illa da

oraya gitsin de hidâyeti orada bulsun değildir bunun mânâsı. Çünkü bakıyoruz ki onun yanı başında olanlar yine de hidâyet bulmamışlardı. Ebu Cehil gibiler, ya da Ebu Leheb gibiler orada oldukları halde hidâyeti bulamamışlardı.

Öyleyse biliyoruz ki Kâbe'nin hüden lil âlemîn oluş, Kur'an-ı Kerîmin zikrun lil âlemîn oluşu gibidir. Kur'an bütün âlemler için bir uyarıdır ama, sadece onunla uyarılmak isteyen muttakiler için hidâyet kaynağıdır. Öyleyse kâfirlerde, müşriklerde Kâbe'yi görecek yüzü olmadan, kalbi bir hazırlığı olmadan, gördüğünde ne olacak? Yüz kere, bin kere de görse bir şey ifade etmeyecek bu görmek.

Hüden Lil âlemîndir Kâbe. Bir kulluk ki bir hedef ki, bir kıble ki, bir merkez ki, bütün âlemlerin hedefidir, bütün âlemlere hedeftir. Sanki İslâm'ın âlemşümul olmasının yansıması buradan kaynaklanıyor. Rabbı Rabb'ul âlemin olan, kitabı zikrun lil âlemîn olan, yâni bütün insanlığa ulaşacak, bütün insanlığa hedef olacak bir kitap, Peygamberi rahmeten lil' âlemin olan, sadece rahmeten lil Mekke, rahmeten lil Arap, rahmeten lil Kureyş olmayacaktı. Hedefi, kıblesi, Kâbesi de hü-den lil âlemîn olan bir dindi İslâm. Kıblenin değişimi konusu ve ya-hudilerin buna itirazlarının sebebi de buydu işte.

Öyle bir Kâbe ki, öyle hürmete lâyık bir yer ki:

97. "Orada apaçık deliller vardır; kim oraya girerse, güvenlik içinde olur; oraya yol bulabilen insana, Allah için Kâbe'yi haccetmesi gereklidir. Kim inkâr ederse bilsin ki, doğrusu Allah âlemlerden müstağnîdir."

Orada beyyinât âyât vardır. Apaçık âyetler, apaçık deliller vardır. Yâni eğer insan yüzünü kapatmaz, saklamazsa, mahzenlere girip güneşten kaçmazsa mutlaka bunu görecektir. Nasıl ki güneşle insanın doğrudan bir ilgi alanı varsa, ondan kendini saklamadığı sürece onu görebilme imkânına sahipse, orada da eğer insanlar görmemek için kaçıp saklanmazlarsa orada da beyyinât âyetlerle karşı karşıya geleceklerdir. Nereye bakarlarsa baksınlar, dağları öyledir, Hıra öyledir, Sevr öyledir, Arafat öyledir, Mina, Müzdelife, Meş'ar, Safa, Merve öyledir, Bunların hepsi Allah'ın birer âyetidir. Hem de gün kadar açık, beyyin âyetlerdir bunlar. Her bireri insanın elinden tutup Allah'a götürecektir. Bütün bu bölgeler âyât beyyinât bölgelerdir.

O mukaddes bölgenin seması öyle, arzı öyle, kendisi öyle, Safa'sı öyle, Merve'si öyle, Sa'yi öyle, Zemzemi öyle, her şeyiyle apaçık beyyinât âyât vardır

orada. Yâni Allah'ı tanıtan, Rabbi tanıtan, İlâhı ta-nıtan, bu İlâhın dünyaya ilişkin kanunlarını tanıtan, düzenini, nizamını tanıtan âyetler vardır ki Rabbimizin açılmış, açımlanmış âyetleridir bunlar. Yâni herkesin anlayabileceği dilden terennüm edip duran âyetler. Ya da insanın gözüne, kulağına, kalbine hitap edip duran âyetler. İşte böyle âyetler vardı orada, bir de:

Makam-ı İbrâhim vardır orada. İbrâhim makamı. Arkadaşlar, Kur'an konularını kendinin istediği atmosferin insanına anlatır. Kur'an atmosferine yükselemeyen insanların bunu anlamaları gerçekten mümkün değildir. Şunu bir cephede, bir savaşın içinde anlatmakla Kâbe'nin yanında anlatmak çok faklı olur değil mi? Allah'ın beyyin âyetlerinin arasında iliklerimize kadar bir hac ibâdetini idrak ederken bu konunun anlatılmasıyla eminim çok farklı şeyler anlamak mümkün olacaktır. Kur'an kendinin istediği atmosferin insanına anlatır konularını. Onun için de Kur'an insanları hep kendi atmosferine dâvet eder. Kendi atmosferine girebilenlere mesajını sunar. Peki başkalarına hiç bir şey söylemez mi bu kitap? Elbette onlara da bir şeyler söyler, ama evvel emirde onlara der ki gelin buraya, benim atmosferime girin de size bir şeyler söyleyeyim der.

Elbette bu kitap herkese bir şeyler söyler. Tarihçiye de söyler, matematikçiye de söyler, ayyaşa da söyler, berduşa da söyler, ama aslında Kuran kendi atmosferinde bulunan kişiye çok farklı şeyler söyler. Meselâ Ebu cehil de bu kitaptan bir şeyler anlıyordu. Anlıyordu da onun için korkuyordu, ürküyordu. Münafıklar da bir şeyler anlıyorlardı da, aman bizim aleyhimize bir âyet gelmesin diye dört dönüyorlar, ne yapacaklarını şaşırıyorlardı. Ama Ebu Bekir'ler de, Ömer'ler de farklı şeyler anlıyorlardı. Meselâ Allah'ın Resûlü ağlıyordu bu âyetler karşısında. İşte böyle bir ortamın anlatımıydı Kur'an.

Makam-ı İbrâhim var mış bir de orda. İbrâhim makamı. Kim oraya girerse emniyettedir. Peki acaba İbrâhim makamını nasıl anlayacağız? Oraya girmeyi ve emniyete ulaşmayı nasıl anlayacağız? Arkadaşlar hani şöyle bir söz söylenir: Ben şu anda baba makamındayım, ya da şu anda ben evlenme makamındayım deriz değil mi? Yâni anlıyoruz ki iki türlü makam var dır. Yâni bir mekân olarak makam, bir de makam olarak mekân.

Yâni birisi ben şimdi evlenme makamındayım, ya da ben şimdi baba makamındayım anlamınadır. Diğeri de ben şimdi amir makamındayım dinleyin beni anlamınadır. Bu ikisi ayrı ayrı şeylerdir değil mi? Ya da ben şimdi söz sahibi olma makamındayım dediniz mi, o za-man sizin bir makamınız, bir statünüz var demektir. Ama ben şimdi baba makamındayım dediniz mi, ben babamın yerinde

oturuyorum demektir bu. Galiba buradaki makam-ı İbrâhim, İbrâhim (a.s) gibi olma makamıdır. Yâni İbrâhim peşinde olma Onun makamında bulunmaktır. İbrâhim'in Hanif milletine uyma makamında olmaktır. Herhalde anlatılmak istenen budur burada.

Değilse tabi İbrâhim'in durduğu yerde durmak, onun bulunduğu makamda bulunmak değildir mânâ. Öyle değil mi? O zaman İbrâhim (a.s) in yaşadığı yere gitmemiz, Harran'a gitmemiz, çile çekmemiz, ateşe atılmamız gerekecekti değil mi? Çünkü onun bulunduğu yerler oralardı. Bizler de o zaman Mekke'den çıkacaktık, Filistin, Sodam, Gomer, sonra Mısıra gidip gelecektik, Hicaza gidecektik. Ama öyle değil mesele.

Ya ne? İbrâhim'in makamında olmak, onun ortamında bu-lunmak, onun fonksiyonunu icra edebilmek, onun yaptığını yapmak, o gibi olmaya çalışmaktır. Hani kimi casuslar kimi yerlerde kimin makamında olduklarını bilerek hareket ederler. Veya ben şimdi bütün insanlığın görevini üstlenme makamındayım deriz ya. Yâni ben bu şuurdayım, bu görevimin farkındayım deriz ya. Ya da hani yeni evlenen kişi evlendiği kadının sorumluluğunu üzerine alma şuurunda olursa ne yapacağını bilir ya.

Nikâhta bu konuda dikkatiniz çekilmiştir. Çünkü gerçekten evlenen kişiye ayrı bir iş yükleniyor değil mi? Ayrı bir sorumluluk yükleniyor insanın omuzuna. Koca olmak apayrı bir yüktür. Peki nedir bu yük şimdi? Çuval değildir o, odun da değildir, ama bize bir şeyler yükleniyor ya işte buradaki de öyle bir makamdır. Anlayabildiğimiz kadarıyla burada anlatılan da böyle bir İbrâhim makamında oluş, İbrâhim'in yaptıklarını yapma makamında oluş anlatılıyor Allahu âlem diyoruz.

Makam-ı İbrâhim'de olmak onun makamında, onun konumun-da olmak demektir. Yâni o makamdaysan onun yaptığını yapacaksın. Ne yaptı İbrâhim (a.s)? Onun yaptıklarının tamamını şimdi burada anlatma imkânımız yoktur. Kur'an'ında Rabbimiz uzun uzun onu bize anlatır. Kur'an'ı okudukça onu öğreneceğiz inşallah.

Ama sadece buraya ilişkin olarak diyecek olursak: O Allah'a kulluğuna engel olan oğlu bile olsa onu Allah adına kesmeye yatırdı. Biz de Allah'a kulluğumuza engel olan her şeyi, baba, ana, karı, koca, çevre, nefis, dükkan, okul, doktora, diploma, makam, mansıp neyse, Allah'a kulluğumuza engel olan

ne varsa hepsini kesme adına yatırabiliyor muyuz? İşte biz makamı İbrâhim'deyiz demektir.

Başka? Başka ne yapmıştı? İbrâhim (a.s) içindeki ve dışındaki putları kırmıştı. Eğer bizler de yapabilirsek bunu İbrâhim makamındayız.

İbrâhim (a.s) çoluğunu-çocuğunu Allah için terk ederek hicret ediyordu, bizler de yapabiliyorsak bunu İbrâhim makamındayız. Bizlerde küfürden, şirkten, isyandan, pisliklerden Allah'a, Allah'ın istediği kulluğu, imânâ hicret edebilirsek bizler de İbrahim makamındayız demektir.

İbrâhim (a.s) Kâbe'nin temellerini yükseltiyor, Allah'a kulluk te-mellerini atıyordu. Eğer bugün bizler de yapabilirsek bunu, bizlerde unutulmuş kulluk temellerini, unutulmuş sünnetleri açığa çıkarıp toplumun gündemine indirebilirsek İbrâhim makamındayız.

İbrâhim (a.s) döneminin tağût'u Nemrutla kıyasıya bir savaş veriyordu. Allah'ı unutmuş şirke batmış toplumuna, babasına karşı tevhidî bir tavır ortaya koyuyordu, bizler de yapabilirsek bunu İbrâhim makamındayız.

İbrâhim ateşe atılırken bile dâvâsından vazgeçmiyordu, bizler de böyle olabiliyorsak İbrâhim makamındayız. Bizler de tıpkı büyük atamız gibi hangi şart altında olursak olalım, kullukta geri adım atmayı aklımızın ucundan bile geçirmeden yolumuza devam edebilirsek, döneklik, yamukluk yapmamayı becerebilirsek biz İbrahim makamındayız.

İbrâhim insanlara nûr ulaştırıyordu, vahiy ulaştırıyordu, bizler de tıpkı onun gibi insanlara vahiy ulaştırma yoluna girersek onun makamındayız demektir.

Makam-ı İbrâhim'de olmak, İbrâhim makamında, İbrâhim konumunda olmak demektir, İbrâhim (a.s) gibi olmak demektir. İbrâhim makamında olmak İbrâhim'in rolünü üstlenmek demektir. İbrâhim makamında olmak İbrâhim'in yaptıklarını yapmak demektir. İbrâhim'in misyonunu üstlenmek demektir.

İbrâhim (a.s)'ın ilk başlangıç mücâdelesinden itibaren yâni babasıyla, kavmiyle, kralıyla, puta tapan toplumuyla nasıl bir mücâdele yapmışsa, vatanından sürülmesi pahasına da olsa Allah'a kulluktan nasıl vazgeçmemişse,

bu imtihanlardan sonra imamet hakkına, önderlik ve idarecilik hakkına nasıl ulaşmışsa, biz de tıpkı onun gibi onun makamında olmalı ve onun ulaştığı makama ulaşmalıyız. Onun gibi ibâdet edip, onun gibi tavır koyup, babamıza tavrımız onun gibi, toplumumuza tavrımız onun gibi, zalim idarecilere, onların putlarına, put sistemlerine karşı tavrımız onun gibi olacak. Ateşe atılma, zindana tıkılma, sürgüne maruz kalma ile karşı karşıya kaldığımızda tavrımız onun gibi olacak. Adım, adım onun hayatını örnek alacağız. Ama tabii önce İbrâhim'i bir tanıtacağız. Onun gibi olabilmenin yolu elbette Onu tanımaya bağlıdır.

Dikkat ederseniz Rabbimiz Kur'an-ı Kerîmde üç yerde üsve-i haseneden söz eder. Bizim için en güzel kulluk örneklerinden söz eder. Bunlardan birisi Rasulullah efendimiz için söylenmiş, ikincisi İbrâhim (a.s) için kullanılmış, üçüncüsü de diğer peygamberler için zikredilmiş.

Arkadaşlar böyle Rabbimizin kitabında üsve-i hasene olarak bize takdim ettiği bir peygamberi iki madde üç madde ile tanıyorsak ne işe yarar bu? Nasıl örnek alabiliriz onu? Duygu olarak, duyumsa-ma olarak onu tanımak zorundayız. Meselâ babamızı tanıdığımız kadar, hanımımızı tanıdığımız kadar örneğimizi tanımak zorundayız. Yâ-ni İbrâhim (a.s)'la birlikte, omuz omuza, kaybolan, yok olan, çöken beytin temellerini yükseltmek zorundayız. Bütün âleme, bütün insanlığa ışık saçacak bir beytin temellerini atabilmek zorundayız.

Veya Hacer'imizi oraya koymalıyız, İsmail'imiz de orada olmalı. Veya Hacer'imizi, İsmail'imizi kurban etme savaşı içinde olmalıyız. Veya biz o beyti bir hicret, savaş girişimimizden sonra bulalım, kuralım. Harran'da savaşalım, Filistin'de savaşalım, Mısırda uğraşalım, ama Hicaza gelince bu işi becerebilelim. Orada iz iz, adım adım, ayak ayak, dağ dağ, İbrâhim'i tanımaya çalışalım inşallah. İşte o zaman İbrâhim makamında olacağız, işte o zaman emniyette olacağız, güven-de olacağız.

Gücü yetenler, yol bulabilenler için Kâbe'yi haccetmeleri Allah için üzerlerine bir borçtur. Güç yetirenler oranın hür havasından, emn ü emanından faydalanacaklar, orada hidâyet bulacaklar. Orada Allah'ın istediği maket bir hayatın bilincine erecekler ve hayatlarının sonuna kadar öylece bir hayat yaşamayı öğrenecekler.

Yâni orada İbrâhim'in kulluğuna, İsmail'in teslimiyetine, Ha-cer'in sa'yine ve Muhammed (a.s)'ın kulluğuna tanık olacaklar. A-rafat'ta irfana ulaşacaklar, Meş'ar'de bu bilgiyi amele dönüştürüp şuur haline getirecekler,

Mina'da Allah'a kulluklarının önüne çıkan her tür engeli kurban edecekler, Hacer'ul Esvet'te Allah'la sözleşecekler, Allah yolunda izzet ve şerefe erecekler.

Yine orada ölüm ötesi hayatın, Mahşerin izlerini yaşayacaklar. Mahşerle birlikte dünya hayatının bilincine erecekler. Allah âyetleriyle yüz yüze gelecekler.

Yine orada Allah huzurunda ümmet bilincine erecekler, kavim-kabile ayırımlarının, ırkçılık anlayışlarının sıfıra indiğine şahit olacaklar. Kadının erkekle, beyazın siyahla, efendinin köleyle yan yana geldiğini, tüm sınıf ve statü farklarının kalmadığını, herkesin Allah katın-da eşit olduğunu görecekler. Mahşerin bir benzerini yaşayacaklar ve yalnız Allah'a teslimiyetin şuuruna erecekler.

Gücü yeten herkesten haccetmelerini istiyor Rabbimiz. Peki acaba güç yetirmek, zengin olmak nedir? İnsan ne zaman zengin olur? Adam zengin olunca infak dedeceğim diyor değil mi? Peki ne za-man zengin olunur? Kime zengin denir? Bir dükkan, ikinci dükkan, bir ev, ikinci ev, bir milyon, yüz milyon, beş milyar ama hâlâ adam zengin olamıyor. Ne kadar fırsat vermiş Allah kendilerine de, hâlâ daha bu adamlar fırsat bekliyorlar. Hele bir zenginleşelim de Allah için haccedelim diyorlar. Bunlar çok garip şeyler. Yâni bunlar, kitaplarından habersiz yaşayan insanların vehimlerinden başka bir şey değildir.

Kimisi de diyor ki efendim, henüz rüyamızda çağrılmadık, inşallah çağrılırsak gideriz diyorlar. Eh yıllar önce Hz. İbrâhim'e demiş ki Allah ey İbrâhim çağır bu insanları hacca. Çağırmış İbrâhim (a.s). Ondan sonra Rasûlullah efendimiz çağırmış. Daha kimin çağırmasını bekliyorsunuz ya? Allah imkân verdi, iman verdi, duyurdu bu insanlara. Bazen bazen belâlar gönderip ikazlarda da bulundu ama kimileri hâlâ dâvetiye bekliyorlar.

Hani bir âyet vardı: İnandık dedikten sonra deneneceksiniz diyordu Rabbimiz. İman iddiasında bulunduğunuz her konuda mutlaka size bir denenme gelecektir. Ciddi mi inandınız, yoksa cıvık mı inandınız, bunun açığa çıkarılması için o konuda Allah size imkân verecek ve sizi deneyecek diyordu. İşte galiba Allah'la aldatılmak budur ki en çetin aldatılmadır, aldanmadır bu. Adam bir din öğreniyor, bir hayat programı öğreniyor ve artık ne yaparsanız yapın yanaşmıyor başkasına. Olsa da o, ölse de o her şeydir çünkü onun için.

Geçenlerde Ömer muhtar filmini seyrediyorduk, çaylar geldi

demleniyordular. İtalyan askerleri filimde bir müslüman kızcağızı arabalarına atıp götürürlerken seyredenler gözyaşlarını salıverdiler. Vah, tuh, öldürmek lâzım, gebertmek lâzım diye bağrıştılar. Lâkin ne gariptir ki her gün kendi evlerinden materyalist bir eğitime zorla koparılıp götürülen çocuklarından habersiz adamlar. Herhalde adamların bu gerçeği anlaması için illa da İtalyan askerlerin gelmesi lâzım.

Arkadaşlar, Rasûlullah efendimizin bir hadisinden öğreniyoruz ki bir müslümânâ haccın farz olması için iki temel şart vardır. Bunlardan birisi azık, diğeri de binittir. Binit ve azık. Biniti ve azığı olan kişiye hac farz olmuştur. Bir merkebi, yahut atı, devesi, bir bisikleti, motosikleti veya arabası olan ve de yolda yiyebileceği kadar, üç beş kilogram yağı ve bulguru olan kimseye hac farz olmuştur. Altı ayda da bu şekilde varıp gelebilecek bu imkânı olan kişiye Allah ve Resûlüne göre hac farzdır. Eskiden atalarımız binerlerdi develerine ve üç beş ayda bu vazifelerini ifa edip gelirlerdi.

Kendisine yol bulanlar, ona güç yetirenler. Efendim Şâfiî mezhebine göre yolda bin liralık da bir engel varsa yol emniyeti yoktur ve o kişiye hac farz değildir deniyor. Arkadaşlar, burada anlatılan şey yol engeli varsa gitmemek değil, yol engeli varsa sen tüm gücünü kullanıp o engeli kaldır demektir.

Öyle değil mi? Şu anda Kâbe ile, mescitle müslümanların arasına barikatlar koymaya ve Allah’ın kullarını hacdan engellenmeye çalışıyorlar. Müslümanlar da bu engeller karşısında boyun büküyorlar, çaresizliklerini ortaya koyuyorlar. Eh ne yapalım, izin yok gidemiyoruz diyorlar.

Peki bir soru sorayım size: Meselâ bizim işyerimizle evimizin arasına engeller koyup, kendi evimize gitmemizi engelleseler ne yaparız? Eh ne yapalım engel var, biz de evimize gitmeyiverelim der misiniz? Demeyiz değil mi? Yahu bu ev bizim evimiz, ne yapıp, yapıp bu engelleri kaldırıp, mutlaka evimize ulaşmalıyız deriz değil mi? Her türlü engelin bertaraf edilmesi için bu uğurda savaş veririz değil mi? Neden? Çünkü orası bizim evimiz.

Eğer orayı da kendi evimiz bilebilsek, Kâbe’nin de kendi evimiz olduğunu bir anlayabilsek eminim bunun çaresini de düşüneceğiz. Bizi birilerinin kendi evimizden menetmesi, engellemesi karşısında boyun büküp teslim olmayacağız bunun çarelerini araştıracağız demektir. Ama galiba orasını kendi evimiz bilmediğimizden engel var mış diye boyun büküyor ve bunu kabulleniveriyoruz.

Ama kim de küfreder, nankörlük eder, kendisine imkân veren Rabbinin

hakkını yerine getirmez, örter, örtbas ederse. Neyi örtbas ederse? Allah'ın hakkını, Kâbe'nin hakkını örtbas ederse, müslüman-ların hakkını örtbas eder, imkân bulduğu halde Allah için hacca git-mezse, ya da Allah kullarının haccını engellemeye kalkarsa, hac yoluna barikatlar koymaya çalışırsa, bilsin ki:

Allah tüm âlemlerden Ğanî'dir, Allah'ın kimseye eyvAllah'ı yoktur, Allah'ın hiç kimseye ihtiyacı yoktur. Allah muhtaç değildir, biz muhtacız hacca. Allah ders alacak değildir, biz ders alacağız hacdan. Kâbe'nin etrafında dönenlerin ihtiyacı vardır dönmeye. Kulların ihtiyacı vardır Rablerinin kapısını dövmeye. Makamı İbrâhim'de olmaya, Makamı İbrâhim'de namaz kılmaya kulların ihtiyacı vardır, Allah'ın değil.

98. "Ey Muhammed! De ki: "Ey Kitab ehli! Allah yaptıklarınızı görüp dururken, niçin Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorsunuz?"

Ey ehl-i kitab, ey kitapçılar, ey kitaplılar, ne oluyor size? Neden Allah'ın âyetlerini küfrediyorsunuz? Neden Allah'ın âyetlerini ortadan kaldırmaya çalışıyorsunuz? Neden âyetleri örtbas ediyorsunuz? Neden görmezlikten geliyorsunuz? Neden Allah'ın âyetlerinin fonksiyonunu örtmeye çalışıyorsunuz? Neden Allah'ın âyetlerinin kâfirisiniz? Dünyada ön plana çıkardığınız olaylarla, kendi kendinize oluşturduğunuz sun'i gündemlerle, uydurduğunuz sistemler hayat programlarıyla niye Allah'ın âyetlerini örtmeye, örtbas etmeye, gündemlerinizden düşürmeye çalışıyorsunuz?

Allah için bu soruyu soralım kendimize ve çevremize. Günlük hayatınızda niye Allah'ın âyetleri yok? Ticaret hayatınızda niye Allah'ın âyetlerine yer yok? Dükkanınızı tanıdığınız kadar, işinizi, aşınızı tanıdığınız kadar niye Allah'ın âyetlerini tanımıyorsunuz? Allah'ın âyetlerine niye değer vermiyorsunuz? Mallarınızın reklâmını yaptığınız kadar niye Allah'ın âyetlerinin reklâmını yapmıyorsunuz? Parayı konuştuğunuz kadar niye Allah'ın âyetlerini konuşmuyorsunuz?

Ne bu halimiz? Ne bu haliniz? Ey ehl-i kitap, ey bizim ehl-i kitap ne oluyor size? Ne oluyor bize? Yoksa dükkanınıza, mektebinize güvendiğiniz kadar Allah'ın âyetlerine güvenmiyor musunuz? Yoksa problemlerinizi Allah'ın âyetlerinin çözeceğine inanmıyor musunuz? Yoksa, yoksa şu gündeme aldığınız şeyler sizin için Allah'ın âyetlerinden daha mı değerli ey ehl-i kitap? Yazık olmuyor mu size? Para-pul, dükkân-tezgâh sizin için daha mı değerli? Bunları gündeme alacağız diye kitabın gündemine zaman kalmadı mı?

Diyelim ki tüm dünya sizin olsa, ölüm yok mu? Söyleyin ey ekonomik dünyanın, ekonomik büyümenin sevdalısı olan, buna ulaşabilmek için de Allah'ın âyetlerini tanıma, âyetleri gündemlerine almaya zaman bulamayan müslümanlar, tüm dünya sizin olsa bile ölüm yok mu? Kıyâmet yok mu? Hesap kitap yok mu? Bu topladıklarınız, bu yığdıklarınız bir gün yıkılmayacak mı? Nedir bu durumunuz sizin? Üstelik Allah ki sizin yaptıklarınıza şahittir.

99. "De ki: "Ey Kitab ehli! Siz doğru olduğuna şahitken, niçin inananları Allah'ın yolunu eğri göstermeğe yeltenerek ondan çeviriyorsunuz? Allah işlediklerinizden gafil değildir."

Neden? Ne oluyor size? Nereden buldunuz bu gücü? Ne diye öyle kafa çalıştırıyor, şeytanlık yapmaya çalışıyorsunuz? Neden inananları Allah yolundan saptırmaya çalışıyorsunuz? Neden onlar için o yolda eğrilik büğrülük arıyorsunuz? Üstelik siz şahitsiniz de, biliyorsunuz da. İnsanların dine girmeleri konusunda niye yamukluklar yapıyorsunuz? Niye yamultuyorsunuz, niye eğriltiyorsunuz insanların dinlerini, yollarını? Niye insanların dinini bozup da onları başka başka yollara götürüyorsunuz? Ey dünün ehl-i kitabı yahudi ve hıristiyanlar, ey bugünün ehl-i kitabı olan müslümanlar, nedir bu haliniz sizin? Niye böyle yapıyorsunuz?

Dünün kitap ehli de aynı şeyi yapıyordu. Bugünün ehl-i kitapları da kendilerinin bu dinin mensubu olduklarını söyleyen, ama dinle diyanetle en küçük bir alâkaları bulunmayan zalimler de, aman bu insanlar dinleriyle tanışmasınlar, kitaplarıyla buluşmasınlar diye ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Bütün propaganda imkânlarını kullanıyorlar. Bakın dün de bugün de bu insanların yaptıkları şey şudur:

1-) Önce insanların dine girmemeleri için, insanların kitaplarıyla tanışmamaları için ellerinden ne geliyorsa yapıyorlar. Dinle insanların arasına engeller koyuyorlar. İnsanların dinlerine ulaşma imkânlarını kaldırıyorlar. Her taraftan kapatıyorlar o yolu. Din eğitimini yasaklıyorlar. İnsanların dinleriyle tanışma, kitap sünnet duyma yollarını kapatıyorlar. Böylece insanlara dini duyurmayarak onları Allah yolundan alıkoymaya çalışıyorlar. İnsanları dinlerinden kitaplarından uzaklaştırmaya çalışırlar. İlk planda yaptıkları budur. Dine giden tüm yolları ve imkânları kapatmak.

2-) Ama buna rağmen, bütün bu engellemelere ve aleyhte propagandalara rağmen yine de insanlar bu barikatları aşarak dine girmeye, kitaplarıyla

tanışmaya muvaffak olmuşlarsa, bu sefer de bu adamlar dinde eğrilik büğrülük meydana getirirler. Yâni o insanların önüne öyle bozuk bir din sunarlar ki bu dinin İslâm'la uzak ve yakından hiç bir ilgisi yoktur. Yâni böyle hayata karışmayan, hayatta hiç bir etkinliği olmayan, camiye veya vicdanlara hapsedilmiş, sadece sözden ibaret bir din, ya da hayatın bazı bölümlerine karışan, ama öteki bölümlerine karışmayan, sadece törenlerde hatırlanan, salonlarda ko-nuşulan ama onun dışında hayatta hiçbir geçerliliği olmayan bir din sunarlar. Hukuka karışmayan, eğitime karışmayan, kılık-kıyafete karışmayan, kazanmaya-harcamaya karışmayan, hayatta hiç bir etkinliği olmayan resmî bir din. Allah'ın diniyle uzaktan ve yakından hiçbir ilgisi olmayan bir din.

Özellikle kendilerince şekillendirip biçimlendirdikleri bu dini ders kitaplarına koyarlar ve işte din budur diye insanlara bunu sunarlar. İnsanların kafalarını allak bullak ederler. İnsanlar bu karmaşa içinde neyin Allah dini, neyin başkalarının dini olduğunu anlayamaz hale gelirler. Ve böylece insanların dinlerini eğri büğrü yaparak onları Allah dinine ulaşmaktan alıkorlar. Bunun neticesi olarak da insanlar öyle bir din yaşarlar ki bu din Allah dini değil, resmî ideolojinin şekillendirip biçimlendirdikleri bir dindir.

İşte şu anda, şu bizim toplumda acı acı bunu seyrediyoruz. İnsanlar bir din yaşıyorlar, ama bu din Allah'ın dini değil, resmi ideolojinin kendilerine dayattıkları bir dindir. Ve ne acıdır ki din yaşadığını zanneden bu insanlar aldanıyorlar. Kendilerine sunulan bu alternatif dinin, Allah dini olduğunu zannediyorlar. Ateşe giderlerken, cehenneme giderlerken farkında olmadan cennete gitmenin itminanını yaşıyorlar.

Tabi sadece dışımızdakilere değil kendimize de sormalıyız. Acaba bizler de insanlara, çevremize işkence edenlerden miyiz? Eğer hanımlarımızı cehennemden, ateşten kurtarma adına bir gayretin içine girmiyorsak bilelim ki biz de onlara işkence ediyoruz demektir.

Meselâ eğer çocuklarımızı Kur'an ve sünnetle tanıştırıp onların cennet yollarını açmıyorsak bilelim ki bizler de işkenceciyiz. Eğer çevremizdeki Allah kullarına Allah dinini ulaştırarak onların cehennem yollarına barikatlar koyma çabası içine girmiyorsak, onların ateşe gidişlerine göz yumuyorsak bilelim ki biz de onların dinlerini bozuyor, onları saptırıyoruz demektir.

Allah diyor ki, ey kitap ehli, ey din bilenler, ey mürekkep yala-mışlar, sizler biliyorsunuz da üstelik. Sizler bu yaptıklarınıza kendiniz de şahitlersiniz ki bu yaptıklarınız, bu yaşadığınız hayat İslâmî bir hayat değildir. Yaşadığınız hayatın İslâm olmadığını bile bile bu hayatta niye diretiyorsunuz? Niye kendinizi ateşe mahkum ediyorsunuz?

Öyleyse gelin ey yahudiler, sizler İslâm'ı bırakalı çok oldu. Ey hıristiyanlar, sizler de İslâm'dan ayrılalı çok oldu. Ve sizler de ey müs-lümanlar, onların peşine takılalı İslâm'dan uzaklaşalı çok oldu. Yahudi ve hıristiyan kaynaklı yaşadığınız bu hayata nasıl İslâm diyebilirsiniz? Kendinize nasıl müslüman diyebilirsiniz? Siz hiç Kur'an'ı okumuyor musunuz? Kitabınızın bu ayetlerinden haberiniz yok mu sizin? Bu ayetleri duymuyor musunuz? Okumuyor musunuz?

Gelin çıkalım kitabın terazisine de bir tartalım kendimizi? Gelin çıkalım peygamberin, peygamberlerin Mîzanına ve kendimizi bir tartalım da görelim kaç paralık müslüman olduğumuzu. Çıkıp bir tartılalım da görelim hacımızın, hocamızın, ben müslümanım diyenlerimizin kaç gram müslüman olduğunu. Çünkü önemli olan bizim kendimiz hakkında kendi fikrimiz, kendi kanaatimiz değildir. Kendimizi çok iyi bir noktada görebiliriz. Biz has müslümanlarız. Biz gerçek müslümanla-rız. Bizim yaşadığımız hayat haza Allah'ın istediği hayattır. Biz cennetin tâ ortasına lâyık mü'minleriz diyebiliriz. Bunun Allah katında hiçbir önemi ve değeri yoktur.

Şunu hiçbir zaman unutmayın ki Allah katında önemli ve değerli olan şu kitaba göre ne kadar müslümanız? Peygambere göre ne kadar müslümanız? İşte Allah katında değerli olan budur. Öyleyse haydi buna göre bir yargılayalım kendimizi. Yasal kulluk örneğimiz olan peygambere göre ne kadar müslümanız? Sahabenin müslüman-lığına göre ne kadar müslümanız? Hayatlarını Allah için fedâ edenlerin yanında hiçbir şeyini, en ufak bir zevkini bile fedâ edemeyen bizler, kendi midesiyle, kendi kesesiyle, kendi cebiyle, kendi eviyle, kendi ticaretiyle müslüman kardeşlerinin hukuklarını gasp eden bizler ne kadar müslümanız? Allah'ın yasalarını terk edip birilerinin yasalarıyla hayat yaşayan bizler ne kadar müslümanız? Allah için bunun bir hesabını yapalım. Ama ne yaparsanız yapın, unutmayın ki:

Allah yaptıklarınızdan asla gafil değildir. Konuştuklarınızdan, gündeme aldıklarınızdan, yaptıklarınızdan, hedeflediklerinizden Allah gafil değildir. Allah her şeyi bilmektedir.

100. "Ey İnananlar! Kitab verilenlerin birtakımına uyarsanız, inanmanızdan sonra sizi kâfir olmağa çevirirler."

Dini bozmaya çalışan ehl-i kitabın bu pisliklerini anlattıktan sonra Rabbimiz, şimdi de müslümanlara seslenerek onlara uymama konusunda, onların oyunları karşısında uyanık olmamız konusunda bizleri uyarıyor Rabbimiz.

Ey iman edenler, ey amenu yapanlar, ey inandığını iddia edenler, ey buraya kadar anlatılanların iman boyutunu kabul eden ve bundan sonra sunulacak olanlara iman boyutuyla bakacak olanlar. Ey buraya kadar ortaya konulanlara inanan, ama şuna da inanması gerekecek olanlar demek olacaktır mânâ.

Hani kitabımızın başka bir âyetinde öyle deniyordu:

10-11. "Ey İnananlar! Sizi can yakıcı bir azaptan kurtaracak, kazançlı bir yolu size göstereyim mi? Allah'a ve peygamberine inanır, Allah yolunda canlarınızla, mallarınızla cihad edersiniz; bilseniz, bu sizin için en iyi yoldur."

Veya başka bir yerde de: Ey mü'minler, size bir yol tarif edeyim mi ki sizi o elim azaptan kurtarsın? buyurulduktan sonra (Tü'mi-nûne billah) Allah'a inanırsınız." deniyordu. Yâni ey iman edenler, eğer Allah'a inanırsanız kurtulursunuz deniyordu. O zaman ne oluyor mânâ? Ey inandığını iddia edenler, ey buraya kadar anlatılanlara iman etmesi gerektiğini kabul edenler demek olacaktır. Değilse ey iman edenler, ey namaza, oruca iman edenler demek değildir mânâ. Ey bu 99 âyette anlatılan iman birimlerine inandığını iddia eden kişi sana sesleniyorum! Yoksa iman sadece namaz ve oruçtan ibaret değildir herkesin zannettiği gibi.

Meselâ, hey sen gözlüklü arkadaş! denilse, içimizde kim gözlüklüyse ona hitap ediliyor demektir değil mi? Öyleyse ey iman edenler, ey iman iddiasında bulunup, o yolda olduğunu savunanlar.

Eğer kendilerine kitap verilenlerin birine siz uyarsanız, itaat ederseniz, kitapçılardan kimilerini dinlerseniz, kitaplılardan kimilerine kulak verir itaat derseniz onlara, onların sözleriyle hayat programlarınızı düzenlemeye kalkarsanız. Ehl-i kitap kaynaklı bir hayatın mahkumu olursanız. Tevrat'ı, İncil'i bırakıp ta, Mûsâ'ya, Îsâ'ya imanı terk edip te, kendi hevâ ve heveslerine göre bir din, bir hayat yaşamaya başlayan bu ehl-i kitaba uyarsanız, onlar gibi olmaya, onlar kaynaklı yaşamaya kalkarsanız:

Kesinlikle bilesiniz ki sizi imanınızdan sonra kâfirler olma konumuna reddederler, sizi imanınızdan sonra küfre düşürürler, küfre çevirirler, ona itekleyiverirler. Mü'min olduktan sonra sizi kâfir yaparlar. Kendi dünyalarına, kendi hayatlarına, kendi küfürlerine çekerler sizi.

Yâni siz Allah'la beraberlik kurduktan sonra, Allah'a imanınızı gündeme getirdikten sonra, ne yapıp yapıp onun kamuflajını sağlarlar onlar. Zira küfür kamufle idi, örtme idi, örtbas etme idi. Yâni böyle ediverirler size. Onlar bunu severler, seve seve yaparlar bunu. Yâni sizin size dininizi örttürürken, inancınızı kamufle ettirirken gözünüzün yaşına bile bakmazlar, canınıza okurlar.

Öyleyse ey iman edenler, sakın ha, hem Allah'ı Rab bilecek-siniz, Allah'ı söz söyleme makamında bileceksiniz, hem peygamberi üsve-i hasene bileceksiniz, hem ondan mesaj alacaksınız, hem onu kabulleneceksiniz, ondan sonra da tutup başkalarını dinleyeceksiniz. Hem Allah ve Resûlünü dinleyecek, hem de ehl-i kitap dünyayı dinleyeceksiniz. Olmaz bu. Kesinlikle olmaz. Yâni bu adamların da kitabı var, bunlar da Allah'a iman ediyorlar diye Allah'la birlikte bunları da dinlemeye kalkışmanız asla sizin için mâzeret değildir. Çünkü nice kitap bilgisi olanlar var ki aslında kitaptan haberleri filân yoktur da kendilerinin sözlerini bunlar kitaptandır diye, bunlar Allah'tandır diyerek sizi saptırmaya çalışırlar. Daha önce demeye çalışmıştım onu.

Dillerini Allah'ın kitabına eğer bükerler de sizler de bunu Allah kitabı zannedersiniz. Size böyle eğik bükük laflarla, yâni İslâm'a yönelik kimi aranağmeleriyle, Allah, tanrı gibi laflarla güya size bunu Allah'tandır diye kakıştırmaya çalışırlar. Aman ha onları dinlemeyin. Kesin bilin ki onlar sadece zan bilirler, zanna tabi olurlar, kendi zanlarını, kendi ümniyyelerini Allah'tanmış gibi size sunmaya çalışırlar deniyordu.

Öyleyse bize düşen kitaplı olduğunu iddia den insanların, yâni Allah'tan gelen mesajdan haberdar olduğunu iddia eden insanların tavırlarını böyle balıklama kabulden yana olmayacağız. Bunlar İslâm'ı biliyor, bunlar Allah peygamber diyor, âyet de okuyorlar bazen, bu adam bu işten haberdar, bu işi kıvırıyor galiba, demeyeceğiz, onun söyledikleri bize neye mal oluyor diye düşüneceğiz. Yoksa bizi küfre mi çekiyor bu insanlar? Yoksa bizim imanımızı kamufle etmeye mi çağırıyorlar? diye müteyakkız olacağız.

Arkadaşlar, bu âyetleri okuduktan sonra şöyle bir korku belirdi bende.

İmandan sonra sizi kâfir yapmaya çalışırlar değil de sanki mânâ, imandan sonra imanınızı örttürmeye çalışırlar, kamufle ettirmeye çalışırlar. Nasıl?

Meselâ kadın konusunda şöyle bir imanınız vardı, onu kapat-tırırlar, kapaklattırırlar, onu gün yüzüne çıkartmazlar, başka şeyleri yaşatırlar size. İmanınızın, inancınızın tamamen aksine başka bir hayat yaşattırırlar.

Meselâ vahiy konusunda, Kur'an ve sünnet konusunda, sosyal ilişkiler konusunda, evlenme boşanma konusunda, mal konusunda, çocuk eğitimi konusunda, kılık-kıyafet konusunda, hukuk konusunda, ekonomik hayat konusunda ve tüm konularda sizin bir imanınız vardı ya, Bakara'dan, Âl-i İmrân'dan, Nisâ'dan kaynaklanan, Buhârî'deki, Müslim'deki peygamberinizin hadislerinden kaynaklanan bir imanınız vardı ya, işte bu imanınızı örtbas ettirip size başka şeyler yaşatırlar. Sizin bu imanlarınızın üzerini örttürüp, unutturup kendilerinin güya bu Allah'tandır diye sundukları başka şeyleri size uygulatmaya çalışırlar. İmanlarınızdan kaynaklanmayan bir hayatın adamı yaparlar sizi. İnanırsınız ama bu imanınız sadece iddia planında kalıverir. İnancınız farklı, yaşantınız farklı oluverirsiniz Allah korusun.

101. "Allah'ın âyetleri size okunur, aranızda da peygamberi bulunurken nasıl inkâr edersiniz? Kim Allah'ın Kitabına sarılırsa şüphesiz doğru yola erişir."

Nasıl, ama nasıl da yaparsınız bunu? İslâm'ı bırakır da nasıl başka başka yollara gidersiniz? Aranızda peygamber varken ve size Allah'ın âyetleri okunup dururken, Allah'ın âyetleri size inip dururken, sizin peşi sıra gitmeniz gereken âyetler gündemde iken, siz nasıl olur da bunları örtbas edersiniz? Nasıl olur da bu size okunup duran âyetleri kamufle eder, yok farz eder ve görmezlikten gelirsiniz? Her şey bu kadar ayan beyan iken, peygamber hayatta iken, Kuran hayatta iken, ne yapılacağı belli iken, insan hiç İslâm'ı bırakır da başka bir yola, başka bir dine gider mi? Yakışır mı bu size? Ne oluyor? Nasıl oluyor? Nasıl yapabiliyorsunuz bunu?

Düşünün, hatırlayın, unutmayın ki kim Allah'a sımsıkı sarılırsa, Allah'ın ipine değil burada Allah'a sımsıkı sarılırsa. Ümmet-i muham-med Allah hayrını versin okur okur "Va'tesimu bihablillah" der. Yahu bir de "Ve men ya'tesım billah'ı" okusana. Yâni âyeti böyle sûre içinden, sûre bütünlüğünden cımbızla çekercesine bir anlayışı terk edip bir de yukardan beş âyeti, aşağıdan da üç âyeti okuyuverseler o zaman güzel olacak, o zaman âyet başka şeyler anlatacak.

Kim Allah’a sımsıkı sarılırsa, muhakkak ki o dosdoğru yola, sırat-ı müstakime, hakka, hidâyete yöneltilmiş, iletilmiştir.

O gün, Mekke’de, Medine’de bu âyetlerin indiği atmosferde İslâm canlıydı. Allah’ın vahyi dipdiri inmeye devam ediyordu. Allah’ın Resûlü de dipdiri insanların arasında, insanların yanı başındaydı. O şehrin sakinlerinden birisiydi. İnsanların arasında gezip dolaşıyor, gözlerinin önünde örnek bir kulluk sergiliyordu. Böyle bir durumda İslâm’dan, Allah’ın dininden uzaklaşmamalıydı insanlar. Buna hiçbir mâ-zeretleri yoktu.

Kendilerine Rableri tarafından vahiy indiriliyor ve peygamberleri de aralarında, yanı başlarında iken yahudiler, Hıristiyanlar ve müşrikler bir araya gelmişler, kendi aralarında güç birliği, ağız birliği etmişler ve o Allah’a iman etmiş, peygamber safında yer almış bir avuç müslümanı ne yapıp, yapıp dinlerinden imanlarından döndürmeye çalışıyorlardı. Bu uğurda her şeylerini fedâ ediyorlar, her çareye başvuruyorlardı. Israrla kendilerini bu âyetleriyle uyaran Rabbimizin uyarılarına kulak veren, o bir avuç müslüman da tüm sapıkların iğvalarına rağmen dinlerinden dönmeyerek kıyâmete kadartüm insanlara örnek bir hayat sergilediler.

Şimdi, şu anda ise Rasûlullah ve ashabının üzerinden çok zaman geçti. Ama o gün olduğu gibi bugün de Kur’an yine bizim aramız-dadır. Allah’ın âyetleri yeni nâzil oluyormuşçasına aramızda dipdiri, taptaze karşımızda durmaktadır. Allah’ın kitabı yine insanların arasındadır. Rasûlullah efendimiz de yine dün olduğu gibi bugün sünnetiyle, yoluyla, yordamıyla, anlayışıyla, uygulamalarıyla insanların arasındadır. Kur’an ve sünnet sadece o döneme mahsus değil, kıyâmete kadar insanların arasında var olacak ve geçerliliğini sürdürecektir.

Bu Allah’ın bir vadidir, Allah’ın bir yasasıdır. Allah vadini yerine getirecek ve kıyâmete kadar bu dinin temel kaynakları olan kitap ve sünneti koruyacaktır. Kıyâmete kadar bu iki kaynağa hiç kimse dokunamayacaktır. Ve kıyâmete kadar hakka, doğruya, hidâyete, sırat-ı müstakime ulaşmak isteyen herkes, tıpkı Mekke döneminde, Medine döneminde olduğu gibi, Kur’an’ın indiği dönemde olduğu gibi, Rasûlul-lah efendimizin hayatta olduğu günlerde olduğu gibi Kur’an ve sünnete ulaşma imkânı bulabilecektir. İşte bu Allah’ın değişmeyen, değiştirilemeyecek olan bir vadidir, bir yasasıdır.

Ve işte şu anda Kur'an dipdiri, taptaze ayaktadır. Örneğimiz, önderimiz, pîşdârımız Hz. Muhammed (a.s)'ın sünneti, tertemiz hayatı da dipdiri karşımızda durmaktadır. Öyleyse âyetin birinci bölümüne tekrar dönüyoruz. Demek ki şu anda aramızda peygamber varken, aramızda Kur'an okunup duruyorken nasıl oluyor da bu insanlar Allah'ın kitabının âyetlerini, Allah'ın kitabının yasalarını, peygamberin sünnetini, peygamberin yolunu, peygamberin dinini bırakır da başka başka yollara, başka başka dinlere gidebilirler?

Kitap ve sünnet aramızdayken, yol belliyken, din ortadayken, peygamber ortadayken nasıl olur da Allah'a rağmen, kitaba rağmen, sünnete rağmen kendimiz için bir hayatın seçimini yapabiliriz? Bakın Allah diyor ki kitap varken, peygamber varken insan asla yolunu şaşırıp küfre gidemezmiş, Allah yolundan, Allah dininden başka bir yola, başka bir dine gidemezmiş.

Yâni kâfir ancak yol gösterici olarak kitabın ve peygamberin ol-madığı, Allah'ın âyetlerinin okunmadığı, peygamberin örnekliliğinin bulunmadığı bir ortamda hayatını sürdürebilirmiş. Ne yapsın da böyle bir durumda adam? Din yok, kitap yok, âyet yok, örnek yok, peygamber yoksa o zaman insanlar küfür içinde bir hayatı yaşayabilirler.

O zaman bu âyetler ışığında hem kendimiz için, hem de dışımızdaki insanlar için şunu söyleyelim: Eğer gerek kendimizin, gerekse dışımızdaki insanların küfürlerine engel olmak istiyorsak, küfürlerini bitirmek istiyorsak mutlaka onlara da âyet ve hadisleri ulaştırmak zorundayız bir. İkincisi de, eğer biz küfürden korkuyorsak, küfre düşmekten ürküyorsak, o zaman yapacağımız iş Allah'ın âyetleriyle, peygamberin sünnetiyle iç içeliğimizi sürdürmek, onlarla beraber olmak, kitap ve peygamberle diyalogumuzu asla kesmemek zorundayız. Kitap ve peygamberle sürekli görüşmek, konuşmak zorundayız.

Öyle değil mi? Şu anda peygamber aramızda gezip dolaşmı-yor mu? Eğer peygamber şu anda aramızda şahsen gezip dolaşmı-yorsa bile hükmen gezip dolaşıyor olduğunu kesin biliyoruz. Böyle olunca da Allah'ın Resûlüyle beraber olacağız. Yâni evimizden, mutfa-ğımızdan, tuvaletimizin temizliğinin modeline kadar, giyim kuşamımız-dan, kazanıp harcamamıza, hanımlarımızla yatmamızdan çocukları-mızı eğitmemize kadar, işimiz aşımızdan, yememiz içmemize kadar, sosyal ilişkilerimize kadar, hayatımızın her bir biriminde peygamberin sünneti canlı, görünür hale gelirse, küfre düşme ihtimalimiz bitiverecek o zaman.

Yâni o zaman örtme, örtbas etme ihtimalimiz bitecektir. Niye? E o zaman nasıl kamufle edeceksin onu? Yâni birini örtsen öbürü açığa çıkacak, diğerini örtsen öbürü açığa çıkacak ve zihnimizde, haya-tımızda canlı olan âyet ve hadisler bizi küfürden koruyacaktır.

Eğer gerçekten samimi olarak şu anda küfre düşme korkumuz varsa, böyle bir derdimiz, bir endişemiz varsa öyleyse bize de düşen kitap ve sünnetle diyalogu artırıvermektir, başka da bir yolu yoktur bu işin. Yâni dilimizde, gönlümüzde, elimizde, ayağımızda vahyin açığa çıkmasını sağlayacağız. Bunu nasıl anlatıyordu âyetin ikinci boyutu?

Kim ki Allah'a sımsıkı sarılırsa, kim ki Allah'la sık sık beraber olursa, kim ki sıkı sıkıya Allah'la beraber olursa, Allah'a sımsıkı sarılırsa. Allah'a sıkı sıkı sarılmak, böyle bir çocuğun annesine, annenin çocuğuna sarılması değil elbette. Çünkü sarılınacak olan Allah olunca, artık ağaca sarılmak, ipe sarılmak, duvara sarılmak, sevgiliye sarılmak gibi değildir elbette bu.

Ya ne? Allah'a, nasıl sarılınacaksa öylece sarılmak. Hükümlerine mi sarılınır? Âyetlerine mi? Kitabına mı? Emir ve nehiylerine mi? Cehenneminden korunurken mi sarılınır? Cennetini isterken mi sarı-lınır? Artık onu Allah'ın istediği biçimde ve peygamber modelinde nasıl gerçekleştireceksek öylece gerçekleştirme çabamız olsun inşallah.

102. "Ey inananlar! Allah'tan sakınılması gerektiği gibi sakının, sizler, ancak müslüman olarak can verin."

Ey iman edenler, anladınız mı? Buna inandınız mı? Ey buna inanalar, ey bunu kabul edenler, ey Allah'a sımsıkı sarılması gerektiğini kabul edenler, ey Allah ve Resûlüyle iç içe olunca, Allah'ın âyetleri ve Resûlünün sünnetiyle diyalogu kesmeyince küfürden korunacağına inanalar, ey ehl-i kitabı dinlemeyip sadece Rablerini dinledikleri zaman ancak korunabileceklerini bilenler, böylece inananlar, onları dinledikleri takdirde dinden çıkma tehlikesiyle karşı karşıya olduklarına inananlar, ey bunun mü'mini olanlar, ey bunun şuurunda olanlar.

Allah'a karşı takvalı davranın. Yolunuzu Allah'la bulun. Hayatınız konusunda Allah'tan başkasına müracaat etmeyin. Hayatınızı Allah için yaşayın. Hayatınızı Allah'ın belirlediği ölçüler içinde yaşayın. Yaptıklarınızı Allah'ın sizi gördüğü şuuru içinde ve Allah'a lâyık olarak yapın. Yaptıklarınızı Allah dedi diye yapın. Yapmayıp terk ettiklerinizi Allah yasakladı diye yapmayın. Allah nasıl istiyorsa, nasıl gerekiyorsa, nasıl icabediyorsa öylece yapın ve bunu

böylece de sürdürün:

Muttaki olun. Allah için vermeniz gereken yerde vererek, vur-manız gereken yerde vurarak, sevmeniz gereken yerde severek, küs-meniz gereken yerde küserek, konuşmanız gereken yerde konuşa-rak, susmanız gereken yerde susarak Allah için bir hayat yaşayın.

Evet, bu âyet mü'minlerin yollarını Allah'a sormalarını emrediyor. Allah'a sorarak, Allah'tan olur alarak bir hayat yaşamalarını isti-yor. Çünkü bu hayatı var eden Allah'tır. Bu hayatın yasasını koyan da elbette Allah olacaktır. Bu hayat ona sorulmadan asla yaşanılmamalıdır. Bu konuda pek çok hadis var. İnşallah burada onlardan bir kaçını okuyalım.

Ebû Ümâme Sudayy ibn Aclân el Bâhilî (r.a)'den rivayet edildi-ğine göre Rasûlullah (s.a.v.)'i veda hutbesinde şöyle buyururken işit-tiğini söylemiştir:

"Ey insanlar Allah'a karşı sorumluluk bilincinde olunuz, yolunuzu O'nun kitabıyla bulmaya çalışınız, beş vakit namaza devamlı ve duyarlı olunuz, ramazan orucunu tutunuz, mallarınızın zekatını veriniz, sizden olan müs-lüman yöneticilere itaat ediniz ki; doğruca cennete girer-siniz."
(Tirmîzî, Cum'a 80)

Ebû Hureyre (r.a) şöyle demiştir: Bazı insanlar Rasûlullah (a.v) e: Ey Allah'ın Rasûl'ü insanların hayırlısı ve değerlisi kimdir? dediler. Peygamber (s.a.v.): ***"Yolunu Allah ve kitabıyla bulmaya çalı-şanlardır"*** buyurdu. Ey Allah'ın Rasûl'ü biz bunu sormuyoruz de-diler. ***"O halde Allah'ın sevgilisi İbrahim'in oğlu Allah'ın nebisi İshâk'ın oğlu Allah'ın nebisi Yâkub'un oğlu Al-lah'ın nebisi Yûsuf'tur"*** buyurdu. Ey Allah'ın Rasûl'ü biz bunu da sormu yoruz dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v.): ***"O halde siz benden arap kabilelerini soruyorsunuz. Bilin ki cahi-liye döneminde hayırlı ve şerefli olanlar İslâm'ı iyi an-layıp yaşarlarsa İslâm döneminde de hayırlıdırlar"*** buyurdu.
(Buhârî, Enbiyâ 8; Müslim, Fedâil 168)

Başka değil sadece müslümanlar olarak ölün. Yâni hayatınızın tümünde hep müslüman olun ki ölüm sizi müslüman olarak bulsun. Müslümanca bir hayat yaşayın ki müslümanca bir ölüme muvaffak olun. Çünkü hayatın Allah'ın istediği gibi olanı makbuldür. Ölümün Allah'ın istediği gibi olanı makbuldür. Ölümün ve hayatın bir başkası asla makbul değildir. Allah'ın istemediği bir

hayatı yaşayanın Allah'ın ka-bul edip razı olacağı bir ölümle ölmesi mümkün değildir.

Allah'ın kendine has bir ismi var, Rahmân. Allah kullarına karşı merhamet sahibidir. Merhamet sadece Allah'a aittir. Rabbiniz size karşı o kadar merhametli ki onun için size hidâyet etmiştir. Kullarına karşı Allah öyle merhametli ki, öyle Rahmân ki onun için size kitap göndermiştir. Bu dünyada sizi yolsuz, yordamsız, vahiysiz, kitapsız bırakmamıştır.

Öyle Rahmân ki Allah sizi yaratıyor, size rızık veriyor, sizi doyuruyor, sizin hayatınızı sürdürüyor, kendisine lâyık kulluk yapmadığınız halde, pek çok günahlar işlediğiniz halde sizi affediyor. O Rahmân olan Allah'ın bize karşı rahmetinin tecellisine bir bakın ki bize burada şöyle dememiş: Ey mü'minler, ey kullarım, Konya'da iken ölün! Gözünüzde gözlük varken ölün! Ya da Ankara yolunda da ölün! Ya da başınızda siyah bir eşarp varken ölün! Beyaz gömlekli olarak ölün dememiş. Ölüm size geldiği zaman sizi böylece bulsun dememiş. Eğer böyle deseydi işimiz çok zordu. O zaman hep gözlüklü olmak, yahut beyaz gömlekli olmak ve öyle ölmek zorunda kalacaktık ki gerçekten bu bizim için çok zor olacaktı. Meselâ gözlüğü gözümüzden çıkardığımız bir anda ölüm bizi yakalayacak ve işimiz bitecekti. Ama dikkat ederseniz öyle demiyor Allah. Ya ne diyor? Müslüman olarak ölün. Ö-lüm sizi müslüman bulsun. Yemek yerken, otururken, ayaktayken ölün dememiş, Müslüman olarak ölün demiş. Yâni en kolayını söylemiş, en kolayını istemiş Rabbimiz bizden.

Yeryüzünde bir insanın yapabileceği en kolay, en rahat iş bu. Çünkü kul bu işi yapmaya başladı mı, en yüce varlık, en güçlü varlık onun destekçisidir. Ben müslüman olmak istiyorum ya Rabbi, ben senin istediğin hayatı yaşamak istiyorum ya Rabbi, ciddiyim bu işte dedin mi, mutlak sûrette Allah sana yardım edecektir, senin yardımında olacaktır, ciddiyetine göre tabii. E müslüman olmak bu kadar kolay olduğuna göre, bunu sürdürürken de ölüm seni ne zaman bulursa bulsun ne fark eder? Ama öteki türlü olsaydı meselâ gözünde gözlükle ölün deseydi Allah, şeytan ve dostları bir an gözünden alıverince gözlüğü kâfir olarak ölme tehlikesiyle karşı karşıya olurduk.

Arkadaşlar dikkat ederseniz müslüman olarak ölme emri, az evvel okuduğum:

Âyetinden sonra gelmiştir. Öyleyse diyeceğiz ki, bu iş, müstakim sıratta olarak ölmektir. Sırat-ı Müstakim üzere bir hayat yaşarken ölmektir. Müstakim

sırat kişiyi hedefe götüren yol demektir. Yâni hedef demektir. Bizi cennete götüren yol müstakim sırattır. Bunun iniş ve çıkışları olabilir. Dönüşleri, virajları da vardır. Bazen yürünür, bazen durulur, bazen geri de gidilir. Günah anlamına, günahlardan kaçma anlamına geri gidilir. İnsan şaşırabilir bazen, hata edebilir, unutabilir. Ama bu şaşırması gaflettense, yâni uyanır uyanmaz vazgeçiyor, aynı sapaktan bir daha sapmıyorsa, tamam Allah affederim diyor. Ama bu yol öyle bir yol ki, bu yoldan giden insanlar hem o yolda Allah'ı bulurlar, hem de şeytanları bulurlar. Çünkü Hûd sûresinin 56. âyetinde söyle buyurulur:

"Muhakkak ki Rabbim dosdoğru bir yol üzerindedir"
(Hud 56)

Rabbim sırat-ı müstakim üzerindedir. Allah bu yol üzerindedir ama, şeytan da bu yol üzerindedir. A'râf sûresi 16. âyette de:

"Yemin olsun ki (kullarını saptırmak için) senin dosdoğru yolunun üzerinde oturcağım"

Evet, demek ki hem Allah'ın, hem de şeytanın üzerinde bulunduğu bir yoldur sırat-ı müstakim. Peygamberler, nebiler, sıddîklar, şe-hidler de bu yol üzerinde yürümüş, gitmiş, onlar da bize örnek olmuşlar, böyle garip bir yol işte. Bu yolda giderken bu yolun sapakları ve sapış yerleri de var. Yâni bu yol insanı hem madde hem ruh olarak bilen bir yoldur, ama insanı sadece madde farz ettiren, insanın sadece madde olduğunu ona empoze edip böylece onu saptıran yahudi'ce sapış yolları vardır, tarihte hep olagelmiştir.

Bir de insanı sadece ruh zannettiren öylece saptıran hıristi-yanca sapış yolları da vardır. Biz sanki şöyle bir gaflet içinde oluyoruz bazen: Diyelim böyle bir yola girmiş, bu yolda giderken, aman ne kadar da çok ihtiyacımız var diye ev sapağına, ev yaptırma sapağına, evlenme, ev edinme sapağına sapıveriyoruz, sanki ölüm gelmeyecekmiş gibi uzun bir süre oyalanıveriyor, eğleniveriyoruz. Biraz sonra para, pul sapağı vardır, mal mülk sapağı vardır, dükkan tezgah işi, sosyal hayatla ilgiyi kesmek, insanlarla alâkayı kesmek, inzivaya çekilmek, gibi böyle sağlı sollu sapış noktaları var ya, ya oralarda ölüverirsek Allah korusun çok korkunç bir netice ile karşı karşıya gelmiş olacağız.

Rabbimiz bizden müslümanca bir hayat yaşayarak Müslüman-ca can vermemizi, ölümü müslümanca bir hayatın içinde karşılama-mızı istiyor. Bakara'yı okurken tanımıştık İbrâhim (a.s) ve onun torunlarından Yakub (a.s) oğullarına, aynı şeyi tavsiye ediyorlardı:

"İbrâhim ve Yakub bunu oğullarına vasiyet etti. "Oğullarım! Şüphesiz ki Allah size bu dini seçti. O halde sizde zinhar müslümanlar olarak can verin."
(Bakara 132)

Bakın burada İbrâhim (a.s)'ın ve Yakub (a.s)'ın oğullarına tavsiyesini anlatıyor Rabbimiz. İbrâhim (a.s) oğullarına, Yakub (a.s) da on iki oğluna diyordu ki; "Oğullarım, Allah size din olarak bu dini seçti. İslâm dinini seçti. Öyleyse sizler de ancak müslümanlar olarak can verin". İşte Rabbimiz anlatıyor, Allah'ın İbrâhim için seçtiği din İslâm-dı, İbrâhim (a.s) müslümandı, Yakub (a.s) da Müslümandı, ve Allah'ın Hz. Adem (a.s) dan bu yana tüm elçilerine, tüm toplumlara gönderdiği din de İslâm'dı. Hz. Adem (a.s) dan bu yana tüm toplumlara emredilen din elbette müslümanlara da emredilecekti.

İşte Rabbimiz burada müslümanca bir hayat yaşayıp müslü-manca ölmeyi Muhammed ümmetinden de istiyordu.

Şimdi, biz İsrâil oğullarıyız diyen ve İslâm'ı bırakıp sapıklık içine düşen bu yahudi ve hıristiyanlara ne demek lâzım? Bu adamlar nasıl olur da biz haklıyız deme hakkına sahip oluyorlar? Nasıl olur da biz Yakub'un oğullarıyız dedikleri halde ki Yakub (a.s) bizim atamızdır ve Yakub (a.s) müslümandı. Bunlar İslâm'dan, haktan ayrılıp, sapık yollara girerek bu peygamberlerin yolunu terk ettikleri halde nasıl olur da Yakub (a.s)'ın ve İbrâhim (a.s)'ın yolunda olduklarını iddia edebiliyorlar? Buna hiçbir zaman hakları olamaz. Çünkü İbrâhim (a.s) müs-lümandı, çünkü Yakub (a.s) müslümandı ve oğullarını İslâm'a dâvet ediyordu.

Öyleyse sizler de ey müslümanlar, sadece müslüman olarak ölün. Adınız sadece müslüman olsun. Çünkü bu ismi size Allah verdi. Bu ismin dışında kendinize başka şeref aramayın. Sizi müslüman diye çağırsınlar ve siz müslüman olarak ölün. Akıncı olarak değil, Süleymancı, nûrcu, falancı, filâncı olarak değil. Zinhar müslüman olarak ölün. Bir de aman Allah'a kulluk ortamında ölün. Ölüm size geldiği za-man sizi müslüman olarak bulsun. Adınızla, amelinizle, halinizle müs-lüman olarak ölün.

Şunu kesinlikle bilelim ki müslüman olarak ölmenin yolu, sürekli o yolda olmaya bağlıdır.

103. "Toptan Allah'ın ipine sarılın, ayrılmayın. Allah'ın size olan nimetini anın: Düşmandınız, kalplerinizin arasını uzlaştırdı da onun nimeti

sayesinde kardeş oldunuz. Bir ateş çukurunun yanında idiniz, sizi oradan kurtardı. Allah, doğru yola erişesiniz diye size böylece âyetlerini açıklar."

Allah'ın ipine, ama cem'an, cemisine, tümüne sımsıkı sarılın. Allah'ın ipine sarılın, fakat hepsine birden sarılın. Bakara'ya sarılın, ama Âl-i İmrân'ı atın değil. Namaz âyetlerine sarılın, ama şimdilik ci-had âyetlerini bir kenara atın değil. Helâl kazanç âyetlerini alın, ama şimdilik infak âyetlerinin üzerinde durmayın değil. Fikir âyetlerini alın, ama zikir âyetleri sizde yok olsun, öyle değil. Ya nasıl? Kitabın, Allah-tan gelen ipin hepsine, tümüne, baştan sona sımsıkı sarılın.

Allah'ın Resûlü der ki, "Kur'an gökten yeryüzüne sarkıtılmış bir iptir." Sanki bana öyle geliyor, böyle altı bin parçalı bir ip var ve işte bunun hepsine birden sarılmamızı istiyor Allah. Tümüne birden sarılacağız. Ne Tebbet dışında kalacak, ne de ihlâs. Ne namaz dışında kalacak ne de hukuk. Ne hac dışında kalacak ne ekonomi. Ne oruç dışında kalacak, ne de eğitim âyetleri.

Yâni dini parçalamadan, kitabı parçalamadan, peygamberi parçalamadan, hayatı, Allah'ın hayat programını parçalamadan Allah'ın ipine, Allah'ın dinine toptan sarılın. Nedir Allah'ın dini? Fâtiha-dan Nas'a kadar tüm âyetler Allah'ın dinidir. Baştan sona Kur'an âyetleriyle beraber Rasûlullah efendimizin Allah tarafından onaylanmış hayatı dindir.

İşte bu dini, bu dinin kitabını parçalamayın diyor Rabbimiz. Meselâ nasıl? Dinin şu bölümünü kabul ederim ama şu bölümünü kabul edemem. Kitabın şu âyetlerine evet, ama şu şu âyetlerine hayır demeden, peygamberin şu şu yönünü kabul, ama şu şu yönlerini reddetmeden namazıyla, orucuyla, haccıyla, zekâtıyla, cihadıyla, ekono-misiyle, hukukuyla, nikâhıyla, mîrasıyla, kılık kıyafetiyle, savaşıyla, barışıyla her şeyiyle Allah'ın ipine, Allah'ın dinine sımsıkı sarılın.

Yâni dinin, kitabın tümüne sarılın. Kur'an'daki ibâdet âyetlerine evet, ama aynı Kur'an'ın ekonomik düzenlemelerine gelince hayır de-mek biçiminde, Kur'an'ın orucunu kabul ama aynı kitabın siyasal bakış açısına gelince, sosyal yapılanmalarına gelince hayır biçiminde, kitabın bir kısmına inanıp da bir kısmını reddetmek biçiminde bir anlayıştan yana olmayın.

Allah'ın ipinin, Allah'ın kitabının tümüne sarılın. Bir de bu âyete şöyle mânâ verenler de olmuş: Allah'ın ipine toptan sarılın. Topyekün Allah'ın kitabına sarılın. Tek tek değil, toptan, hepiniz Allah'ın kitabına sarılın. Böyle anlasak meselâ şimdi ben kendi başımayım ne yapacağım şimdi? Ya Rabbi

yanıma bir kişi daha ver de onunla birlikte bu kitaba biz de sarılalım mı diyeceğim? Yâni ben de onunla birlikte sarı-layım mı diyeceğim? Şuradaki arkadaşlardan hiçbiriniz benim sarıldığım bu kitaba sarılmasa, bu kitapla ilgilenmese ben ne yapacağım? Bu kitaba sarılmak için, bu kitabı anlayıp amel etmek için sizi mi bekleyeceğim? Veya sizler sarıldınız kitaba ama ben yamukluk yapıp sarılmadım. Ne yapacaksınız sizler? Beni mi bekleyeceksiniz? Yok öyle değil. Burada bizden istenen o değil. Ama iki türlüsünü de söylemeye çalışalım:

1-) Birinciyi anladık her halde değil mi? Kur'anın tümüne sarılın. Yâni hiç birisini dışarıda bırakmadan, birini diğerinden ayırmadan Kur'an'ın tümüne birden sarılın.

2- Peki öteki türlü anlarsak, yâni Kur'an'ın hepsine hepiniz sarılın, Kur'an'a toptan sarılın. Bu şu demektir: Kur'an toplumsal bir nizam dinidir, toplum olarak yaşanan, uygulanan, toplumu ayarlayan, uyarlayan bir dindir. Öyle birileri ilgilenip, birileri sarılıp, ama birileri ke-narda kalınca yaşanacak bir din değildir bu din.

Öyleyse ey müslümanlar, size düşen toptan, hepiniz birden kitaba sarılıp onu yaşamaya çalışmaktır. Her birinizin ferden ferda görevi bu kitabın tümüne sarılmaktır, ama bu işi hepiniz yapın demektir. Yâni zekât veren ve alan olarak, yardım eden ve edilen olarak, öğreten ve öğrenen olarak, evlenen ve evlendiren olarak, nikâh kıyan ve kıyılan olarak, karı ve koca olarak, baba ve evlât olarak hepiniz bu kitaba sarılın demektir bu.

Çünkü toplumsal hareketlilikte şu iki örneği karıştırmayalım, birbirinin iç içesi olan iki örnek: Yemek yapmak ve yemek yemek. Meselâ beş kişi yemek yapacaksa, ya içinizden biri yemek yapar diğerleri yer, bu bir kişinin yemek yapışıdır ferdi bir harekettir. Ya da bu yemek hazırlama işini birlikte yaparız. Yâni birimiz ateşi yakar, birimiz su getirir, öbürü tuzunu getirir, sen yağını, öbürü domatesini, biri servis yapar, biri tabak hazırlar, öbürü çanak getirir, yâni yemek hazırlama işini hepimiz birden yapmışızdır. Böylece bu yemek yapma işi toplumsal bir iş olmuştur. Bu işte her bir ferdin özel bir katkısı olmuştur.

Ama yemek yeme işi böyle değildir. Topluca da yeseniz, ferden ferda da yeseniz o ferdi bir harekettir. Yâni ben kendi başıma da otursam yesem kendim yerim, hepimiz beraber oturup yesek de yine ben kendim yerim. Ben kendi mideme yerim ve herkes de kendi midesine yer, ama beraber yiyoruz. İşte

İslâm'ın toplumsal hareketliliği budur. Meselâ namaz toplumsal bir harekettir, ama toplu da kılınsa birinin abdesti yoksa onun namazı yoktur. Ama onun abdesti yok, namazı olmadı diye ötekilerin namazı bozulmaz. Onların namazı yine namazdır. Abdesti olmayan bu kişi imamsa tamam o zaman ötekilerin namazı da bozulacaktır. Ama bu durumda imam abdestsiz olduğunu söylememişse diğerlerinin namazı aynen namazdır.

Demek ki İslâm'ın toplumsallığı böyledir. Herkes beraber olacak. Sen bir ucundan, ötekisi bir ucundan tutacak öyle değildir. Herkes işin başından sonuna sorumludur. Yemek yapmadaki sorumluluk değil ama yemek yemedeki sorumluluktur bu.

(Hocam cemaat olmayacak mıyız? Cemaate karşı mısınız? diye bir soru soruldu.)

Tamam kardeş cemaat olacağız, cemaat olmak zorundayız, buna benim hiçbir itirazım yoktur, ama bu âyet onu anlatmıyor. Onu anlatan başka âyetler var, başka hadisler var da bu âyet onu anlatmı-yor. Diyelim ki bu âyet toptan Kur'an'a sarılın diyor. Meselâ şurada otuz kişi varız. Diyelim ki bu âyet şu anda bize otuzunuz birden bu kitaba sarılın dedi. Peki bu otuzunuz birlikte sarılından kasıt ne? Otuzunuz birleşin ve buna sarılın. E peki ben sarılmadım siz ne yapacaksınız? Yirmi dokuzunuz sarılacaksınız. Peki yirmi dokuzumuz yamuk davrandık diyelim sen ne yapacaksın? Sen başka çaren yok yalnız sarılacaksın değil mi? Başka ne yapacaksın da? Yâni Kur'an'a sarıl-ma işi bir kişinin işi değil, bir kişi bunu beceremez, on kişi olmaz, yüz kişi olmaz, efendim bin kişi olacaktır diye bir âyet var mı? Veya bu âyette böyle bir mânâ var mı? Mümkün değil bu âyette böyle bir anlam yoktur. Peki o zaman hepinizden kasıt ne? Kaç kişi olunca sarılacağız o zaman?

Tamam kardeş, ben kardeşin dediğini çok iyi anladım. Ayrıca onu bana şerh etmenize gerek yok. Şimdi ben de size soruyorum: Söyler misiniz bana Kur'an'a sarılmada bir topluluk, bir sayı mı lâzım? Tamam söylüyorlar, söylüyorlar da hiç bu tarafını anlatmıyorlar. Haydi anlatsınlar da bir tür anlayalım yâni bunu. Kur'an'a toptan sarılın, hepiniz birlikte sarılın. Müslümanlığı kabul ettiğini iddia eden insanlara hepiniz buna sarılından kasıt, bu işi hepiniz yapacaksınız demektir.

Öyle değil mi? Meselâ "Yarın Ankara'ya gidin!" Kim, hepimiz mi? Evet

hepiniz gidin. Peki ne demek bu? Hepiniz birlikte gidin anlamına gelebileceği gibi, herkes gitsin de nasıl giderse gitsin anlamına da gelecektir. Ve doğrusu da budur zaten. Bu söze herkes evet de dese, yarın bir tek ben gitsem tamam benimki doğrudur. Ankara'ya birlikte gidin mi? Âyet bunu da söylüyor mu? Hayır birlikte gidini söylemiyor. Yâni Kur'an'a birlikte sarılın. Kaç kişi birlikte sarılalım? O zaman bu soruyu soracağız. Kaç kişi birlikte? Dese ki âyet yanındakiyle birlikte. Öyle de dememiş bakın. Yanımdakiler sarılmayınca ben de işimi gücümü bırakıp gel ya, sen de sarılmalıydın diye onu anlatmaya başlayacağım. Ona sarılmayı bırakacağım da insanları gel buna birlikte sarılacakmışız diye anlatmaya yöneleceğim.

Eh yine bu kitabımızın şehâdeti ve beyanıyla kıyâmete kadar bu kitaba sarılmayacak insanlar olacağına göre benim işim hiç bitmeyecek ve bu kitaba sarılacak zamanım da olmayacak.

Meselâ gelin şu yemeği birlikte yiyelim. Tamam birlikte yiyelim, ama hiç kimse kabul etmiyor. Hiç kimse yanaşmıyor o yemeği yemeyi. Sadece bir ben varım, ne yapacağım o zaman? Kaç kişi birlik yiyeceğiz? Sonra bunun sınırı ne? Kaç kişi beraber olmalıyım? Bu insanlar yanaşmıyorlar benimle beraber olmaya. Gelsinler beraber sarılalım haydi. Herkes ne diyecek o zaman? Tamam herkes gelsin benimle beraber olsun. Gelin birlikte sarılalım. Yıllardır çağırıyoruz bu insanla-rı. Hani kim geliyor?

Öyleyse arkadaşlar şu, mevcut birleşelim sözü İslâm'da yoktur. Öyle bir birleşme olmaz. Herkes diyor ki gelin birleşelim. Peki nerede birleşeceğiz? Onun anlayışında, onun cemaatinde, onun liderliğinde, onun emirliğinde. Hayır böyle bir birleşme olmaz. Neyle birleşelim olur? Nerede birleşelim olur? Kur'an'la birleşelim olur, Kur'an'da birleşelim olur. Mesele bu değil mi zaten? E şimdi ben bununla bileştim mi, sen de bununla birleştin mi tamam biz bir ve beraber olduk de-mektir. Peki cemaat olmayacak mıyız? Cemaat olamaya engel mi bu âyetler? Hayır, cemaat olmaya engel âyet olmaz.

Arkadaşlar İslâm cemaat ister. İslâm cemaattan yanadır. Kaç tane müslüman varsa onlar hepsi bir cemaattır. Yeryüzünde Allah'ın dinine sahip olduğunu iddia eden, Allah'a iman ettiğini iddia eden, ben de müslümanım diyen bütün insanlar cemaattır. İslâm cemaatinin üyesidir.

Ve işte o cemaata Kur'an diyor ki haydi Kur'an'a sımsıkı sarılın, hepiniz

sarılın. Öyle bir grubunuz Kur'an'a sarılsın, Kur'an'la beraber olsun, Kur'an'la meşgul olsunlar, din adamları gibi, ama bir kısmı da başka şeylerle meşgul olsunlar değil. Ey cemaat, ey İslâm cemaatı siz hepiniz Kur'an'a sımsıkı sarılın demektir bu. Böyle yapınca, herkes Kur'an'a sarılınca cemaat olmaz mı? Cemaat oldun zaten. Müslüman oldun mu cemaat oldun zaten. Müslüman oldu mu bir kişi, artık o İslâm cemaatının bir üyesidir. Allah'ın Resûlü tek başına sarıldı Kur'-an'a, sonra Hatice'yle iki kişi oldu İslâm cemaatı, Aliyle üçe çıktı, Ebu Bekir'le dörde çıktı ve bugün bu cemaat dört milyara çıktı. Bir adam müslüman oldu mu o cemaatın içindedir. Bir daha yeniden cemaat kuracaksın yok yâni. İslâm'da yok bu. Cemaat içinde bir daha cemaat tefrikadır. Müslüman oldu mu bir adam Hz. peygamberden beri oluş-turulan İslâm cemaatının üyesidir. Dinden çıktı mı da bu cemaattan ayrıldı demektir. İrtidat etti demektir.

Şu anda dünyadaki İslâm cemaatı imamsız, camisiz ve ezansız bir cemaattır. Ama halîfe liderliğinde camisi, mescidi, ezanı, kitabı olan bir cemaat olmak zorundayız. Ama bu tüm İslâm âlemi içindir. Sadece burada olmaz bu iş. Burada seçtiniz mi onun dâveti bütün İslâm âlemine ulaşması lâzım. Eğer o imamın mesajı, dâveti sana ulaş-mamışsa dolayısıyla senin ona bağımlılığın da yoktur. Şimdi meselâ ben burada seni seçtim, sen nesin yâni? Ne ifade ediyorsun? Benim temsilcimsin o kadar.

Meselâ Konya'daki müslümanlar beni temsilci seçseler ve Kayseri'deki müslümanlara gönderseler, gelin bak biz müslüman olduk siz de müslüman olmak istiyorsanız bizden haberdar olmak zorundasınız diye bir teklifle gidiş yok ki. Onlar da deseler biz de müslü-manız, bu sefer Konyalı ve Kayserili müslümanların bir başkanı olur. Hani nerede o? Bu cemaatları birleştireceğiz. Bu cemaatların oluşları, fonksiyonları birleşmeye engel zaten. Birinin bir dükkanı var, öbürünün de var, birleşiyorlar ikisinin üçünün bir dükkanı oluyor ve söz sahibi biri oluyor. Şu andaki müslümanların birliği bu. Ticari birlik gibi yâ-ni. İsterse herkes dükkanını birleştirsin buna diyeceğimiz yoktur ama bu İslâm birliği değil ben onu demek istedim. Ne diye bir araya geleceğiz? Tek başına yapamadığımız hangi iş bizi buna zorluyor? Onu bir bilelim değil mi? Para kazanmak için, parti kurmak için veya dergi çıkarmak içinse buna İslâmî mânâda cemaat denmez yâni.

Kardeşim bak ben sana soru soruyorum. Hangi âyet düşün-dürttü sana bunu? Hangi âyeti pratize ederken zorlandık da buna mecbur hissettik kendimizi? Eğer Âl-i İmrân'ın bu âyeti ise bana öyle demedi bu âyet. Kur'an dışı

kaynaklı problemleri Kur'an'a çözdürmeye çalışıyoruz gibi geliyor. Yıllar yılı müslümanların teşkilatları anlatıldı, partileri anlatıldı ve bu çalışmaların müslümanlıkla ilgisi de bu âyetle kuruldu. Yâni âyetten hareketle yaşayış değil de yaşayışa uygun bulunan âyet gibi oldu. Yâni yıllar yılı müslümanların teşkilatları anlatıldı, buna delil istendi İslâm'dan ve bu âyet gösterildi. Değilse bu âyet hiç anlatılmadı bugüne kadar müslümanlara. Allah aşkına söyleyin bu âyeti kendi başına okuyan hiç hoca duydunuz mu? Üstelik âyetin tama-mı da okunmaz, sadece baş tarafı okunur. Böyle olunca bu âyet anlatılmadı müslümanlara.

Kur'an'ın tümüne sarılın, ya da Kur'an'a tümünüz sarılın. Ama bu birbirinizi bekleyin de öyle sarılın demek değil. Meselâ büyük bir ağaç kaldırılacak. Denildi ki bu ağacı kaldırın. Hepimize bir emirdir bu. Bu emri ben kendime bir emir kabul edersem gidip kaldırırım, kaldırmaya çalışırım. Ben bunu kendime bir emir kabul edip var gücümle kaldırmaya çalışmışım ama gücüm yetmemiş kaldıramazmışım. Eh o beni ilgilendirmez ki, ben kaldırmaya uğraşırım. Eğer sen de, sen de bu işi kendine emir biliyorsan, siz de gelirsiniz ve yardımlaşırız o za-man. Ama yine de yapılan iş nedir? Herkes kendi kaldırır değil mi? Yâni ben kendi imanımla, kendi samimiyetimle, kendi kaldırmamla sorumluyum ve diğerleri de aynısıyla sorumludur diyoruz.

Allah'ın ipinin tümüne birden sımsıkı sarılın ve tefrikalaşmayın. Allah'ın kitabıyla tefrikalaşmayın. Allah'ın kitabından ayrılmayın. Kitap-la tefrikalaşmayın, kitapla ayrışmayın. Kitabı kendinizden, kendinizi kitaptan ayırmayın. Sürekli kitapla beraber olun.

Şimdi tekrar peygamber hadisine dönelim. Ne diyordu Allah'ın Resûlü? Kur'an gökten yeryüzüne indirilmiş bir iptir ve ona sımsıkı sarılın diyordu Allah'ın Resûlü. Bakın burada da deniyor ki sakın ondan ayrılmayın. Buna sımsıkı sarılın ve bundan ayrılmayın. Değilse birbirinize sımsıkı sarılın ve birbirinizden ayrılmayın değil mânâ. Ama yıllar yılı hep öyle anlatılmış, hep öyle anlamadan yana bir tavır sergilenmiş. Aman ey müslümanlar, birbirinize sımsıkı sarılın ve sakın tefrikalaşıp birbirinizden ayrılmayın şeklinde anlaşılmış.

Arkadaşlar bu âyetten bu mânâ, birbirinize sımsıkı sarılın anla-mı hiç çıkmıyor. Yâni gerçekten çok tuhaf bir şey. Meselâ bu otobüse binin ve ondan hiç ayrılmayın, demek gibi bir laftır bu. Yâni otobüse bindiyse, otobüsten inmezse adam zaten otobüsten ayrılmaz. Öyleyse eğer ben bu kitaba sarılmışsam bundan ayrılmamalıyım. Benim bu kitaptan ayrılığım reddediliyor. Fırka olmak demek, Kur'an'la fırkalaşmak demektir. Yani hayatta Kur'an bir yan ben bir yan

olmam demektir. Kur’an bir vadide, ben başka bir vadide yaşıyorum demektir. Kur’-an’dan kopuk bir hayat yaşıyorum demektir ki işte menedilen budur. Değilse birbirimizle fırka zaten olacağız.

Hani Beyyine’de deniliyordu ki: İnsanlara beyine ulaşınca kitap ve sünnet ulaşınca, onlar ikiye ayrılacaklar, ya şerru’l beriyye veya hayru’l beriyye olacaklar. Zaten Kur’an insanları ayırmak için gelmiş. Kur’an’la insanlar ayrılacaklar. Kur’an’la kimileri saparken kimileri de yol bulacaklar. Kur’an’ın ayırdığı insanla ben mecburen ayrılacağım. Ne yapayım ki ben bununla ayrılmayacağım? Kur’an’ın ayrıl dediği insanla benim beraberliğimin ne anlamı var? Ne yapacağım da onunla tefrikaya düşmeyeceğim?

Meselâ şuradaki arkadaşlarımızdan hepimiz beraber bir konu-da vahye dayanmayan, ama diğer vahyi bilgilerimizin senteziyle, analiziyle bir fikre ulaşmıştık. Meselâ karar verdik ki yarın hemen bir teşkilat kuracağız veya hemen bir gazete çıkaracağız, demiştik diyelim. Sonra Kur’an okumaya devam ettik ve okuduğum bu son bölümle anladım ki bu yanlışmış, anladınız ki bu yanlışmış, ama farz edin ki şu arkadaş bunu anlamadı, hayır illa da bu olacak diye diretti. Peki şimdi ben ne yapacağım? Ondan ayrılmayacağım mı? Mecburen ayrılacağım, ama ben neden ayrılmayacağım? Bundan, bu kitaptan ayrılmayacağım.

İşte tefrikaya düşmeyin derken istenen budur. Yâni bununla tefrikalaşmayın demektir. Birbirimizle tefrika mecburen olacak, hattâ Allah’ın Resûlü buyuruyordu ki ihtilâf oluverince sizin yapacağınız iş sünnete müracaat etmektir.

Cenâb-ı Hak da Nisâ sûresinin 59. âyetinde öyle diyordu:
“Ey İnananlar! Allah'a itaat edin, Peygambere ve sizden emir sahibi olanlara itaat edin. Eğer bir şeyde çekişirseniz, Allah'a ve âhiret gününe inanmışsanız onun hallini Allah'a ve peygambere bırakın.

Aranızda her hangi bir konuda bir ihtilâf, bir niza, bir anlaşmaz-lık söz konusu olursa meseleyi Allah ve Resûlüne arz edin. Bir şey Allah ve Resûlüne arz edince karşımıza üç durum çıkar:

1-) Ya bu arz edilen konunun reddi karşımıza çıkar, yâni böyle bir konunun İslâm’da yeri yoktur der ve ikimiz de susarız.

2-) Veya ikimizi de reddeder,

3-) Veya iki tarafı da kabul eder, ikiniz de doğrusunuz der, o zaman ha, seninki de doğruymuş benimki de doğruymuş arkadaş deriz.

Öyleyse mesele Kurana sarılmak ve ondan ayrılmamak, onunla tefrikalaşmamaktır. İşte bu âyette istenen budur bizden. Nitekim iki üç âyet sonra gelecek ve orada diyecek ki Rabbimiz; sakın ha şol kimseler gibi olmayın ki onlar tefrikaya düştüler,ayrıştılar, ihtilâfa düştüler, muhalif ve muhtelif oldular. İşte birbirinizden ayrılmayın emri orada gelecek. Burada Kitaptan kendinizi ayırmayın buyuruluyor. Evet tefrikalaşmayın bu kitapla, çünkü:

Şöyle bir hatırlayın, bir düşünün Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetlerini. Birbirinize düşmandınız da, Allah sizin kalplerinizin arasını uzlaştırdı. Onun nimeti sayesinde kardeş oldunuz. Bir ateş çukurunun yanında idiniz de, Allah sizi oradan kurtardı. Allah, doğru yola erişesiniz diye size böylece âyetlerini açıklar.

Bir düşünün hele, Allah size bu son elçisini, bu son kitabını göndermeden önce ne haldeydiniz? Sizler birbirinize düşmandınız da, bir çöle, bir bataklığa, bir çıkmaza, bir dalganın içine, bir kavganın içine sürükleniyordunuz, gidişiniz ateşe, cehenneme doğruydu da Allah sizi bu gidişten kurtardı.

Bu âyetlerin gelişinden önce Evs düşmandı Hazrec'e, Hazrec kanlı-bıçaklıydı Evs'le. Her kabile birbirine düşmandı. Kimin kimi öldürdüğü, kimin kime düşman olduğu, kimin ne yaptığı belli değildi. Allah bir kitap ve bir peygamber gönderdi onlarla sizin kalplerinizi birbi-rine ülfet ettirdi de ateşten bir çukurun kenarından döndürdü sizi. Mekke'de, Medine'de ve tüm dünyada insanlık ateşten bir yarın kenarına kadar gelmişti. Tüm dünyada insanlar birbirlerini yemekle meşguldü. Menfaatleri sebebiyle insanlar sanki bir kurt gibi birbirlerine saldırır hale gelmişti. İşte böyle bir durumda rahmeti bol olan Rabbimiz bir peygamber gönderdi, ona vahyini indirdi de insanlar kardeşler oldular. Gelmeseydi peygamber, inmeseydi vahiy nice olurdu bu in-sanlığın hali? İşte bir topluma Allah vahyiyle, peygamberiyle böyle hi-dâyet eder. İşte bir topluma Allah böyle acır. İşte bir toplumu böyle adam eder. Söyleyin, eğer Rabbimizin vahyi gelmeseydi bu insanlar kardeş olurlar mıydı? Ne büyük bir nimet değil mi bu?

Siz düşmanlardınız da Allah sizin kalplerinizi te'lif etti, ülfet kazandırdı, birleştirdi, yâni yakınlaştırdı, birbirinizle anlaşabilecek hale getirdi sizi. Arkadaşlar, gerçekten çok garip bir iş. Tam Allah'ın gücü-nü, kudretini, yüceliğini anlatan bir âyet, bir iş. Yâni şu anda bir adam-la kalbiniz ısınıveriyor. Nasıl oldu bu iş? Neden oldu? Bilmiyorsunuz ama ısınıyor işte. Birisiyle de birden soğuyorsunuz. Yıllarca can ciğer beraber olduğunuz biriyle de bir anda soğuyuveriyorsunuz. Diyor ki Allah işte hatırlasanıza sizin kalbinizi ben ısındırdım birbirinize de:

Böylece Allah'ın nimeti sayesinde sizler kardeş oldunuz. Fakat âyetin arkası gerçekten bize müthiş bir darbe indiriyor:

Ama hatırlasanıza, sizler bir ateş çukurunun hemen kenarında idiniz de oradan biz sizi kurtardık. Arkadaşlar, bizler şımarık insanlarız biraz. Karşımızdaki insanlar bizim yaptıklarımızı yapmak şöyle dursun, düşünemiyorlar bile. Onlara yaptıklarımızı anlatıyoruz anlayamıyorlar bile. Yâni bırakın yapmayı anlama boyutuna bile ulaşamamışlar diyoruz ve bizde o noktada biraz şımarıklık oluyor.

Ya da adam henüz bilmiyor, anlamıyor, anlayamıyor, yanlış yapıyor diye vurup geçiyoruz adama. Tekfir edip geçiyoruz adamı. Halbuki bir vakitler biz de öyle değil miydik? Bunu hiç hatırlayamıyoruz. Bir zamanlar bizler de Kur'an sünnetten habersiz bozuk düzen bir hayatın sahibi değil miydik? Nasıl dünümüzü unutuyor da dünkü bizim durumumuzda olanları silip geçebiliyoruz?

Veya düşünün ki şu anda biz yarın düzelteceğimiz konuda onunla aynı durumdayız. O, o konuda öyleyse, biz de öteki konuda aynı durumdayız. Ee öyleyse biraz insaflı davranalım. Meselâ eğitim ayrı şeydir, İslâm'ın çizgisine girdikten sonra ceza vermek ayrı şeydir de, ilgiyi kesme noktasında diyorum ben. Meselâ, yeni İslâm'a kazandırdığımız birisi verdiği bir sözü tutmasa aldırış etmeyiz, yenidir deriz ve affederiz. Adam söz verir gelmez, bir daha gideriz, anlamaz, bir daha anlatırız, yan çizer bir daha uğraşırız filân. Ama üç-beş sene beraber olduktan ve bu işi anladıktan sonra gelmedi mi tamam canına okuruz. E tamam uyaralım ama canına da okumayalım yâni.

Değil mi? Uyaralım, yapma diyelim, bak bu nifak alâmetidir diyelim, imanını tehlikeye götürüyorsun diyelim ayrı şey. Yâni uyarıdan hiç vazgeçmeyelim çünkü o bizim kardeşimizdir, onun cehenneme gidebilme olasılığına hiç göz yummayalım, ama onun dışında da hepten silivermeyelim, atıvermeyelim, vuruvermeyelim.

Bilelim ki bir vakitler biz de öyleydik. Ya da biz de, kimi düzelti-lecek konularda hâlâ öyleyiz. Elbette o hep öyle sürecektir. Yâni bizim de eksikliğimiz olabilecektir. Demek ki ateş çukurunun kenarındaydınız da Allah sizi kitabı ve peygamberiyle ondan kurtardı.

Arkadaşlar, şu anda bizler, şu anda tüm dünya insanlığı bu nimete ne kadar muhtacız değil mi? İşte şu anda bizler de parça parçayız. Şu anda tüm dünya insanlığı düşmanlıklar içinde, birbirlerini yiyecek bir duruma gelmişler. Kardeşin kardeşe, babanın evlâda hayrının olmadığı bir dünyada yaşıyoruz. Bir uçurumun kenarında bulunuyoruz. Tıpkı bu âyetlerin gelmesinden önceki günlerine döndü insanlık. Ama işte şu anda o insanları kardeş yapan, o insanları dirilten Allah'ın âyetleri hâlâ aramızdadır. Allah'ın âyetleri hâlâ canlıdır. Rasûlullah efendimizin sünneti bilgi olarak aramızdadır.

Öyleyse gelin ey insanlar, dünküler gibi Allah'ın bu âyetlerine sarılalım. Allah'ın kitabına sarılalım. Kendimizi bir an olsun kitaptan, kitabı da kendimizden ayırmayalım. Kitapla birlik olalım. Kitapla tefrikalaşmalarımıza bir son verelim. Peygamberle birlik olalım. Bu kitaba ve peygambere sarılan o insanlar nasıl kardeş olmuşlar, nasıl hidâyet bulmuşlar, nasıl uçurumun kenarından dönmüşlerse, nasıl yeryüzünün en azîz ve şerefli insanları haline gelmişlerse, dünyada zillet ve meskenetten, âhirette de cehenneme gidişten nasıl kurtulmuşlarsa, gelin bizler de tıpkı onların yaptıkları gibi uçurumun kenarında bize el uzatan şu çağrıya, şu kitaba, şu peygambere evet diyelim.

Gelin akıllarımızı başlarımıza alalım da vakit geçmeden yeni-den Allah'a dönelim. Yeniden kitaba dönelim. Yalnız Allah'ı Rab bilelim. Birbirimizi Rabler, kullar edinmeyelim. Hepimiz kullar olarak Rab-bimizin dâvetine yönelelim. Allah'ı bırakıp da başka başka yollara git-meyelim. Allah'a Allah'ın istediği kulluğa yönelelim de cennete giden yolda Rabbimizin rahmeti bize de gelsin. Rabbimiz bize de acısın ve bizi kardeşler yapsın.

İşte Allah âyetlerini böylece açıklıyor. Dün onlara âyetlerini açıklayan Allah bugün de bize açıklıyor. İşte Allah böylece âyetlerini ayan beyan hale getirir belki siz böylece hidâyet bulur, yol bulursunuz diye. Elverir ki bizler bu açıklananlara kulak verip yol bulalım. Peki nasıl yol bulalım? Nasıl yapalım öyleyse biz? Şöyle:

104. "Sizden, iyiye çağıran, doğruluğu emreden ve fenalıktan meneden bir cemaat olsun. İşte başarıya erişenler yalnız onlardır."

Siz bir ümmet oluşturun. Sizden bir ümmet çıksın, bir topluluk bulunsun. Dünya üzerinde sizin ümmetiniz şu özellikleri taşısın. Sizin ümmetiniz, topluluğunuz şöyle olsun, şu özellikleri taşısın: Tüm dünyaya, tüm dünya insanlığına şahitler olsun bu toplumunuz. İnsanları hayra çağırsın, hayra dâvet etsin, iyiliği emretsin, kötülükten menetsin. İşte hem dünyada hem de Ukba'da felaha erenler, kurtuluşa erenler, başarıya ulaşanlar onlardır.

Mutlaka sizden bir grup insanları hayra çağırsın, hayra dâvet etsin, hayra çağrıda bulunsun, hayra dâvetiye çıkartsın, hayrı çağırsın, hayrı çağrıştırsın. Kendilerini görenler hayrı, hakkı hatırlasınlar. Sizden bir grup marufu emretsin, tevhidden yana olsun, tevhidin amiri bulunsun, münkeri de nehy etsin, İslâm'ın istemediği küfrü ve şirki nehy etsin, küfrü ve şirki ortadan kaldırmaya çalışsın.

Müslümanlar olarak bizim böyle olmamızı istiyor Rabbimiz. Arkadaşlar, gerçekten şu anda kötülüklerin, kötülerin, kötülük taraftarla-rının, kötülüğe çağıranların çoğaldığı, iyilerin, iyilik taraftarlarının, iyili-ğe çağıranların çok az olduğu, pislerin, kötülerin tüm dünyayı egemenlikleri altına aldıkları bir dünyada, hayrın, iyiliklerin unutulup şerrin hayır diye kabul gördüğü bir dünyada insanlık buna ne kadar muhtaç değil mi?

Öyleyse gelin böyle bir dünyada bir topluluk olalım, bir topluluk oluşturalım. Allah'ın istediği gibi insanları hayra, hakka dâvet eden, hayrı gündeme getiren, hayrı yaşayan, hayrı pratikte gösteren bir topluluk olalım. Allah ve Resûlünün maruf dediği, iyilik dediği bir hayatın kavgasına soyunalım. İnsanların cennet yollarını açıp cehennem yollarına barikatlar koyalım. İnsanların farkında olmadan süratle ateşe doğru sürüklendikleri bir dünyada kollarımızı makas gibi açarak durun kalabalıklar, bu yol çıkmaz sokak, nereye gidiyorsunuz? Bu gidişiniz sizi ateşe götürüyor. Gelin işte Allah yolu buradadır. Gelin cennet buradadır, cennet yolu buradadır, felaha erenler buradadır, dünyada da âhirette de başarıya ulaşanlar buradadır diyelim.

Demek ki marufu emredecek ve münkeri nehy edeceğiz. Ama her şeyden önce biz marufu ve münkeri bilmek zorundayız. Neyin maruf, neyin münker olduğunu bilmeliyiz ki birini emredip, ötekisini menetme imkânımız olsun. Müslümanın evvela maruf ve münker bilgisine sahip olması gerekir. Bilmezsek Allah korusun maruf diye mün-keri emretmeye kalkarız, münker diye marufu nehy etmeye kalkarız.

O halde bizler, önce münkerin ve marufun ne olduğunu bilme-liyiz. Bilmeliyiz ki, maruf ve münkeri bir tavır ortaya koyabilelim. Peki o zaman nedir münker? Nedir maruf? Arkadaşlar, münker; dinin hoş görmediği doğru bulmadığı, Allah ve Resûlünün haram kabul ettiği, kerih gördüğü her şeydir. Haramlardan mekruhlara kadar dinin tasvip etmediği menhiyatın her çeşidine İslâm literatüründe münker denmiştir. Bunun zıddı olan yâni dinin meşru ve doğru kabul ettiği, güzeldir dediği her şeye de maruf denir.

Öyleyse münkerin ve marufun tesbitinde kıstas vahiydir. Hakkı da bâtılı da, iyiyi de kötüyü de, kârı da, zararı da, marufu da münkeri de, hidâyeti de dalâleti de, hidâyette olanı da, dalâlette olanı da en iyi bilen Allah olduğuna göre bu konuda kıstas vahiydir. Bize düşen de öyleyse her şeyi bilen âlim ve her şeyden haberdar olan Habir olan, Hakim olan Allah'ın yargısını ve Allah adına konuşan Rasûlullah efen-dimizin değerlendirmesini temel kabul edip onun dediği gibi yaşamak zorundayız. Allah ve Resûlünün maruf dediklerini maruf, münker dediklerini de münker bilmek zorundayız.

Çünkü daha önce de söylemiştim, insanlar ister çoğunluk olsunlar, ister azınlık olsunlar, onların hiç birisinin bu konularda hüküm verme ve değerlendirme hakları da güçleri de yoktur. Tüm yeryüzü in-sanlığı toplansalar, hattâ cinleri de yardıma çağırsalar şu iyidir, şu kötüdür, şu hakdır şu bâtıldır, şu kârdır, şu zarardır, şu münkerdir bu maruftur demeye hakları yoktur. İyiliklerin ve kötülüklerin tesbitinde, hakkın ve bâtılın tesbitinde, münkerin ve marufun tesbitinde kıstas insanlar değil, toplum değil vahiydir. Vahyin maruf dediği maruftur, münker dedikleri de münkerdir. Bu konuda söz söyleme hakkı sadece Allah ve Resûlüne aittir.

Madem ki münkerin ve marufun tespitinde temel kriter vahiydir. O halde münkeri ve marufu tanıyabilmek için vahyi bilmek zorundayız. Sürekli Kur'an ve Sünnetle beraber olmak zorundayız. Münkeri ve marufu tanımanın yolu kitap ve sünneti tanımaktan geçer. Bunları tanıdığımız nisbette biz münkeri ve marufu tanıma imkânı bulabileceğiz demektir.

İnsanları iyiliğe, doğruluğa çağırmak ve münkerden nehyet-mek konusunda birkaç da hadis okuyalım inşallah.

Bedir'e katılan ve Ensardan olan Ebu Mesud Ukbe İbn-i Amr (r.a.)'den

rivayet edildiğine göre Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"Kim bir hayra ve iyiliğe kılavuzluk ederse ona hayrı işleyenin sevabı kadar sevap vardır."
(Müslim, İmare 133)

Ebu Hüreyre (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

"İnsanları doğru yola çağıran kimseye kendisine uyanların sevabı gibi sevap verilir. Ona uyanların sevap-larından da hiçbir şey eksilmez. Başkalarını sapıklığa ça-ğıran kimseye de kendisine uyanların günahı gibi günah yazılır, ona uyanların günahlarından da hiçbir şey eksil-mez."
(Müslim, İlim 16)

Ey müslümanlar, insanları hayra çağırın, marufu emredip, münkerden nehy edin ve zinhar:
105. "Kendilerine belgeler geldikten sonra ayrılan ve ayrılığa düşenler gibi olmayın. büyük azap onlaradır.

Şu tefrikaya düşenler gibi olmayın. Şu fırkalaşanlar, ihtilâf edenler, tefrikaya düşenler, birbirlerine düşenler gibi, ihtilâf edip birbirlerine muhalif ve birbirlerine muhtelif tavırlar içine girenler gibi olmayın. Ayrılanlar, parçalananlar, ayrımcılıktan yana olanlar gibi olmayın.

Dini parçalayanlar, kitabı parçalayanlar, peygamberi, peygam-berleri parçalayanlar, hayatı parçalayanlar, toplumu parçalayanlar gibi olmayın.

Dini parçalayıp hayatın bazı alanlarında, Allah'ın dinini, öteki alanlarında da, başkalarının dinlerini, başkalarının hayat programlarını uygulayanlar gibi olmayın.

Kitabı parçalayıp her bireri kitabın bir bölümünü bayraklaştıranlardan, her bireri kitabın bir bölümüne sarılıp kendilerini de parça parça edenler gibi olmayın.

Peygamberi parçalayıp, onun hayatının, onun sünnetinin bir bölümünü kabul edip bir bölümünü reddedenler gibi olmayın. Peygamberleri parçalayıp, bir

kısmına inanan bir kısmını reddedenler gibi olmayın. Peygamberin şu yönüne tamam, ama şu yönünü kabul edemeyiz diyenler gibi olmayın. Ona iki şahsiyet izâfe edenler gibi olmayın.

Hayatı parçalayıp bir bölümünde Allah'ın kulu, öteki bölümlerinde başkalarının kulu olanlar gibi olmayın. Hayatın her bir alanında Allah'ın kulu olduğunuzu unutmayın.

Dini parçalamayın. Hiçbiriniz diğerinden ayrı bir dinin, ayrı bir dünyanın insanı değilsiniz. Atanız Adem müslümandı, Ananız Havva müslümandı, İbrâhim (a.s), İshak (a.s), Yâkub (a.s) ve Onun oğulları müslümandı. Mûsâ (a.s), Îsâ (a.s) müslümandı. Muhammed (a.s) da müslümandı.

Öyleyse gelin ey insanlar, yahudi'siyle, hıristiyanıyla müslü-manıyla, ey insanlık hepinizin dini birken, hepinizin Allah'ı birken böyle İslâm'ı bırakarak, peygamberler yolunu bırakarak, her bireriniz ayrı ayrı isimlerle, ayrı ayrı cemaatlerle fırkalaşmayın, gruplaşmayın. Allah birdir, din birdir, peygamberiniz birdir, kıbleniz birdir, kitabınız birdir. Hal böyleyken nasıl oluyor da, böyle parça parça olursunuz? Nasıl oluyor da, dini parçalıyorsunuz? Nasıl oluyor da, kitabı parçalıyorsunuz? Nasıl oluyor da hayatı parçalıyorsunuz?

Nedir bu hayatınız böyle? Namazda birleşiyorsunuz da, sosyal hayatta ayrılıyor musunuz? Namazda Rab Allah da, sosyal hayatta Rab başkaları mı? Namazın Rabbi, hayatın Rabbi değil mi? Yoksa namazdaki kıbleniz ayrı da, hayatın kıblesi ayrı mı? Namazın kıblesi hayatın kıblesi değil mi? Orucun Rabbiyle, hukukun Rabbi ayrı mı? Haccın Rabbiyle, sosyal ve siyasal yasaların Rabbi ayrı mı? Namazda ayrı bir Rabbi ama kılık kıyafette ayrı bir Rabbi mi dinliyorsunuz? Birden çok Rab kaynaklı bir hayat yaşayarak hayatı parçalamadan yana mısınız? Ayrı ayrı gruplarla, ayrı ayrı isimlerle, ayrı ayrı cemaatlerle kendi kendinizi niye parçalıyorsunuz? İslâm cemaati size yetmiyor mu? İslâm cemaatinin üyesi olmak yetmiyor mu? Müslüman ismi size yetmiyor mu?

İsimlerin, mensubiyetlerin en şereflisi Allah katında din İslâm iken niye kendinize başka başka isimler bularak böyle gruplaşmalar içine giriyorsunuz? Yapmayın bunu. Allah katında hak din, tek din İslâm'dır ve sizin isminiz de isimlerin en şereflisi olan müslümandır. Kabirde de bununla çağrılacak, bununla sorgulanacak ve bununla kurtulacaksınız.

Öyleyse niye bu sizden önceki ehl-i kitap gibi asıldan, kökten ayrılıp fırkalaşmadan yana bir tavır sergiliyorsunuz? Hocanız mı bu ehl-i kitap sizin? Bir düşünsenize, tüm müslümanlar olarak namazda ayrı ayrı kıblelere mi yöneliyorsunuz? Ayrı ayrı Rablere mi kulluk ediyorsunuz? Ayrı ayrı kitaplara, ayrı ayrı peygamberlere mi iman ediyorsunuz? Hal böyleyken bu parçalanmanızın sebebi nedir? Yoksa Allah'ı bırakıp da kendinize ayrı ayrı tanrılar mı buldunuz? Yoksa peygamberinizi bıraktınız da kendinize ayrı ayrı önderler, örnekler mi bulup, her bireriniz onların peşinden mi gidiyorsunuz? Yoksa kitabınızı bıraktınız da, her bireriniz kendinize yeni yeni kitaplar bulup onlarla mı amel ediyorsunuz?

Daha önce kitap ehli kendilerine Beyyinât geldikten sonra, kendilerine Allah'tan apaçık deliller geldikten sonra sapıttılar, ayrıştılar, sakın ha sizler onlar gibi olmayın. Peki ne demek bu? Arkadaşlar bu şu demektir: Ey müslümanlar, sakın ha sakın sizler Kur'an'la beraber olduktan sonra, size Rabbinizden gün kadar açık âyetler geldikten sonra kitaptan ayrılıp, kitabı terk edip, kendinize ayrı ayrı yollar edinmeyin, kendinizi ayrı ayrı gruplar etmeyin artık. Kur'an'la birleşin, Kur'-an'la bütünleşin demektir.

Demek ki insanlar kendilerine Beyyinât geldikten sonra tefrikaya düşmüşler, kimisi kabullenenler kimisi ayrılanlar olmuş. Kimisi kitabın istediği hayatı yaşayanlar, kimileri de kitapsız bir hayatı tercih edenler olmuş. Semûd için de öyle deniyordu:

“Andolsun ki, Semûd milletine kardeşleri Sâlih'i "Allah'a kulluk ediniz" desin diye gönderdik. Hemen birbirleriyle çekişen iki zümreye ayrıldılar.
(Neml 45)

Sâlihi kardeşleri Semûd'a sadece Allah'a kul olsunlar diye gönderdik de, bir de bakmışsın ki onlar, birbirine hasım iki grup oluvermişler. Yâni bu tefrika, bu feriykan hep olagelmiştir, ondan kaçına-mayacağız, ama zinhar Kur'an'la tefrika oluşturmamaya çalışacağız, Kur'an bir yana biz bir yana olmayacağız inşallah. İşte bizden istenen de budur bu âyetlerde.

Böyle olanları çok elim ve dayanılmaz bir azabın beklediğini bir an bile hatırımızdan çıkarmayacağız.

106. “O gün birtakım yüzlerin ağaracağı ve bir-takım yüzlerin kararacağı bir gündür. Yüzleri kararanlara: “İnanmanızdan sonra inkâr eder misiniz? İnkâr et-menizden dolayı tadın azabı” denecektir.”

Bir gün gelmiş ki yüzler bembeyaz, bir gün gelmiş ki yüzler kapkara. Kimilerinin yüzü başarılarından ötürü, kazançlarından ötürü parıl parıl parlar, ama kimilerinin yüzleri de kayıplarından ötürü, hüsranlarından ötürü suspus olmuş, simsiyah kesilmiştir.

Yüzleri simsiyah kesilenlere denilir ki, sizler imanlarınızdan sonra küfre mi düştünüz? İman ettikten sonra küfre mi döndünüz? "Gâlû belâ" diye bilinen misâklarınızdan, Allah'a verdiğiniz sözleriniz-den dönüp de sonra küfre mi düştünüz? Allah'ı Rab kabul ettiğinizi ikrar ettikten sonra kâfir mi oldunuz? Veya dünyada müslüman olduktan sonra yahudi ve hıristiyan mı oldunuz? Girdiğiniz dinlerinizden irti-dat mı ettiniz? Hz. Mûsâ'ya iman ettikten sonra tekrar gerisin geriye dönüp küfrettiniz ha? Îsâ'ya ve İncil'e inandıktan sonra küfre döndünüz ha? Mûsâ ve Îsâ (a.s)'ların yolunu, dinini terk edip de başka yollara gittiniz ha? Muhammed (a.s)'a ve Ona indirilen kitaba iman ettikten sonra kitabı ve peygamberi bırakıp da başka başka yollara gittiniz ha?

Veya dünyada önce zâhiren müslüman göründünüz de, diliniz-le iman ettik dediniz de, hayatınızla bu imanlarınızın aksini mi yaşadı-nız? Haydi öyleyse kâfir oluşunuzdan ötürü tadın azabı. Yapılacak şey miydi bu sizin yaptığınız? Hiç insan Mûsâ (a.s)'ın yolunu, dinini, Îsâ (a.s)'ın yolunu, dinini, Muhammed (a.s)'ın dinini bırakır da başka başka yollara gider mi? İnsan kendi ismini, kendi özelliğini, kendi peygamberini, kendi kitabını bırakır da hevâ ve heveslerine uyar mı? Allah'ın dinini bırakır da kendi kendine din belirlemeye kalkar mı?

107. "Yüzleri ağaranlar ise Allah'ın rahmetinde-dirler. Onlar orada temellidirler."

Ama yüzleri bembeyaz olanlara, dünyada apaçık âyetlerle aydınlık bir hayat yaşayarak öbür tarafta da, Allah'ın aydınlatmasıyla ay-dınlanmış olanlara, aydınlık bir hayata ermiş olanlara gelince, işte onlar rahmet icre ebediyen orada, cennette kalacaklardır. Orada üzüntü, huzursuzluk, sıkıntı yüzü görmeyecekler. Dünyada aydınlık taraftarları, nûr taraftarları orada da aydınlık bir hayatın sahibi olurlarken, dünyada karanlık işlerin adamları, karanlığa talip olanlar, pis işlerden hoşlananlar, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaktan uzaklaşarak kendi kendilerine zulmedenler, zulmetten yana olanlar da karanlık bir hayatın sahibi olmuşlardır.

108. "İşte bunlar, ey Muhammed, sana doğru olarak okuduğumuz Allah'ın âyetleridir. Allah hiç kimseye zulmetmek istemez."

İşte bunlar Allah'ın âyetleridir ki, biz onu sana hak ile okuyoruz. Ne müthiş bir şeref değil mi? Okuyan kim? Allah. Okunan kim? Muhammed (a.s). Şu anda okuyan kim ben? Okuyan kim? Sizler. Okunan kim? Müslümanlar. Bizler için şereflerin en büyüğüdür bu. Bu şerefe nail olmak istiyorsanız sizler de okuyun birilerine bu âyetleri.

Allah peygamberine okuyor bu âyetleri. Hem de hak olarak, hukuk olarak, uygulanması gereken yasa olarak okuyor. İşte hak bilgi, doğru bilgi budur, işte izzet budur, şeref budur. Rabbimizin elçisine ve onun şahsında bizlere okudu bu hak âyetleri. Ve bu hak âyetlerin dışında kesinlikle hak bir bilgi yoktur. Bundan daha güzel hak bir yasa yoktur. Bu âyetlerden daha güzel bir hukuk olur mu? Bu âyetlerin istediği hayattan daha güzel bir hayat olur mu? Bundan daha üstün bir nimet olur mu?

Öyleyse ey müslüman, sen sana izzet ve şeref kazandıracak, seni en doğru bilgiye ulaştıracak bu Allah âyetlerini bir kenara bırakıp da başka şeyleri, başkalarının âyetlerini, başkalarının kitaplarını, şeytanların vahiylerini nasıl okursun? Allah'ın kitabını bırakıp da nasıl onların bilgileriyle bilgilenmeye çalışırsın? Yakışıyor mu sana bu? Allah'ın bizzat, elçisine okuduğu bu âyetleri sen nasıl okumazsın? Nasıl olur da, bu kitabı gündemine almazsın sen? Nasıl bu kitaptan uzak bir hayat yaşayabilirsin? Nasıl kitapsız bir gün geçirebilirsin? Senin dünyan, senin ticaretin, senin evin, senin atın, araban bu kitaptan daha mı önemli ki, onlar bu kitapla beraberliğini engelleyebiliyorlar?

Şu sanat tanrıları, şu ekonomi tanrıları, şu oyun eğlence tanrıları bu kitaptan daha mı değerli ki hep onları gündeme getiriyorsun da bu kitabı gündemine almıyorsun? Rabbinin bu kitabını okumadan nasıl bir hayat yaşayabiliyorsun? Allah'ın bu hak olan âyetleri şu dünyandaki zavallı, âciz insanların sözlerinden, yasalarından daha mı de-ğersiz ki, onlarınkiyle ilgileniyorsun da Rabbinin âyetleriyle ilgilenmi-yorsun? İnsanlar için bundan daha büyük bir zillet olur mu? Bundan daha büyük bir ceza olur mu?

Allah kimseye zulmetmez. Allah âlemler için zulmü istemez. Kullarına zulmetmeden yana değildir. Allah âyetlerini böyle açık açık anlatmadan kimseyi sorumlu tutmaz. Ama insanlar kendi hür iradeleriyle zulmü istiyorlarsa, insanlar zalim oluyorlarsa, olmamaları gereken yerde, bulunmamaları gereken konumda olarak, kendilerini Allah'a kulluk ortamından çıkararak, kendi kendilerine

zulmetmeye başlarlarsa, insanlar Allah'ın âyetlerine karşı, böyle kör ve sağır davra-narak zulmetmeye başlarlarsa, yâni insanlar zulmü isterler ve zulmü hak ederlerse, o zaman Allah da onların bu zulümlerini onaylayıverir.

Allah herkesin dünyada istediğini onaylamıştır. Bu adamlar zaten dünyada zulüm istiyorlardı. Eh Allah da bunların kendi özgür iradeleriyle tercih ettikleri zulmü onaylayınca hâşâ suçlu Allah mı?

109. "Göklerde olanlar da yerde olanlarda Allah'ındır. İşler Allah'a varacaktır."

Göklerde ve yerde sahip yalnız Allah'tır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ın kulu ve mülküdür. Göklerdekiler ve yerdekiler hepsi, Allah'a boyun büküp teslim olmuşlardır. Madem ki her şey Allah'a teslim, peki siz kime teslimsiniz? Madem ki göklerde ve yerde her şey Allah'ındır, peki siz kiminsiniz? İsterseniz sizler öteki varlıklardan farklı davranın. İsterseniz göklerde ve yerdekilerin teslim olduğuna sizler itiraz edip kafa tutun, ama unutmayın ki, dönüş Allah'adır. Dönüşünüz Allah'adır, Onun huzurunda toplanacak ve yaşadığınız hayatın hesabını Ona ödeyeceksiniz.

Ve işte bunun yolunu, müslümanca ölebilme savaşını sürdürebilmenin yolunu, bundan sonraki âyetinde anlatacak Rabbimiz. Sûrenin bundan sonraki bölümünü tanımak için dördüncü ciltte buluşmak üzere vel hamdü lillahi Rabbil' âlemin.

ÜÇÜNCÜ CİLDİN SONU

110. "Siz, insanlar için ortaya çıkarılan, marufu emreden, münkerden alıkoyan Allah'a inanan hayırlı bir ümmetsiniz. Kitap ehli inanmış olsalardı kendileri için daha hayırlı olurdu; içlerinde inananlar olmakla beraber, çoğu yoldan çıkmıştır."

Bu âyetleriyle Rabbimiz insanların içinden yeryüzünün en hayırlı, en şerefli, en güzel, en şahsiyetli toplumunu çıkarmayı murad ediyor. Bizim toplumumuzun, İslam toplumunun böyle bir toplum olmasını emrediyor. Bu yeryüzünün en hayırlı, denge unsuru olacak toplumun sahip olması gereken özelliklerini de bakın şöylece belir-liyor:

Sizler insanlar arasından çıkarılmış en hayırlı, en bereketli bir toplum olmalısınız. Sizler ey peygamber dönemi insanları. Sizler ey kutlu asrın insanları. Sizler ey Rab ve İlâh olarak Allah'ı, kitap ve hayat programı olarak Kur'an'ı, din olarak teslimiyet dini olan İslâm'ı, örnek olarak, peygamber olarak da Allah'ın kutlu elçisi, son elçisi Hz. Muhammed (a.s)'ı kabul etmiş olan müslümanlar. Unutmayın ki sizler dünya üzerinde tüm insanlık için çıkarılmış, yetiştirilmiş, eğitilmiş en hayırlı bir ümmetsiniz. Marufu, Allah'ın güzel dediklerini, hayırlı dedik-lerini, din dediklerini emredersiniz, münkerattan da, Allah'ın kötü dediklerinden, çirkin dediklerinden, işe yaramaz dediklerinden de nehy edersiniz. İnsanları kötülüklerden alıkorsunuz.

Ve bir de siz Allah'a iman edersiniz. Siz hayatınızda Allah'ın tek Rab ve İlâh olduğuna iman edersiniz. Sizin imanınızı, sizin amelinizi, sizin hayatınızı, sizin kavganızı Allah belirler. Siz tüm hayatınızda Allah'a teslim oldunuz. Nasıl inanacağınızı, nasıl kulluk edeceğinizi, nasıl yaşayacağınızı, insanları neye ve nasıl dâvet edeceğinizi, nelerden nehy edeceğinizi de Allah belirler. İşte sizler böyle bir toplum olmak zorundasınız diyor Rabbimiz. Böyle olduğunuz zaman hayırlı ve şerefli bir toplum olacaksınız.

Dikkat ediyor musunuz? Rabbimiz bizim özelliklerimizi sayarken insanlar içinden, insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmet olduğumuzu haber verdikten sonra, bu üstünlüğümüzün birinci sebebi olarak önce iyiliği emreder, kötülükten menedersiniz buyuruyor. Sonra da Allah'a iman edersiniz buyuruyor. Emr-i bil ma'ruf ve nehy-i ani'l münker özelliğimizden sonra, Allah'a iman özelliğimizden söz ediliyor. Demek ki ilk şart budur. İlk şart iyiliği emredip

kötülüklerden menetmektir. Zira bu görev ihmal edilirse, toplum bozulursa, İslâm'ın yaşanacağı ortam oluşmazsa, müslümanca bir toplum oluşturulmazsa İslâm yaşanmaz, iman yaşanmaz.

Yâni eğer bizler iyiliği emrederek kötülüklerden menederek çevremizi düzeltemezsek, çevremizi müslümanlaştıramazsak, inanan mü'minleri daha iyi inanır, inanmayanları da inanır hale getiremezsek böyle bir ortamda biz imanı, İslâm'ı yaşayamayız. Bakın işte şu anda bize müslümanca bir hayat yaşama hakkı tanımıyorlar. Demek ki İslâm'ı yaşamanın ilk şartı budur. Bu vazife ihmal edilir de, toplum İslâm'ı yaşamaya müsait olmaktan çıkarsa o zaman belki biz fert olarak inanabiliriz ama eğer inanmayanları veya az inananları düzeltemezsek biz de yaşayamayız İslâm'ı. Kaldı ki bizim imanlarımızı, inançlarımızı yaşamamız demek, namaz kılın emrine imtisâl, oruç tutun buyruğunu icra ve emri bil'maruf yapın, münkerden nehyedin emrine imtisâl dir. Buna imtisâl edip yerine getirirsek biz İslâm'ı yaşıyoruz demektir.

İşte daha önceki dönemlerin hayırlıları olan, daha önceki dönemlerde insanlar için çıkarılmış hayırlı bir toplum olan Mûsâ (a.s)'ın hayırlıları, Mûsâ (a.s)'ın döneminin müslümanları, Îsâ (a.s)'ın müslü-manları, toplumu eğer kendilerine Allah'ın son elçisi Muhammed (a.s) gelir gelmez hemen iman etselerdi, hakikaten kendileri için çok hayırlı olacaktı.

Bu ehl-i kitap, bu yahudi ve hıristiyanlar daha önceki peygamberlere iman ettikleri gibi, şimdi de bekledikleri, yolunu gözledikleri bu son elçiye de iman ediverselerdi bu seçilmiş, insanlık için çıkarılmış hayırlı toplum, şerefli ümmet onlar olacaklardı. Ama ne yazık ki onlardan çok az bir grup müslüman olup bu şerefe ulaşırken, pek çoğu fısk u fücuru tercih ettiler. Halbuki fırsat ayaklarının ucuna kadar gelmişti. Mekke'de zuhur eden Allah'ın Resûlü, Medine'ye, yanı başla-ına kadar hicret etmişti. Üstelik bu son elçi onların ellerindeki kitap-arını da reddetmeyip tasdik ediyordu. Onların sevdikleri, kabullendik-eri peygamberlere de aynı kaynaktan gelmiş kardeş ve hak peygamber gözüyle bakıyordu.

Ne yazık ki ayaklarına kadar gelmiş bu fırsatı kaçırdılar, bu şerefi teptiler de, çok azı müstesna imanı değil de küfrü tercih ettiler ve böylece dünya üzerinde bir kavgayı başlattılar. Eğer Allah'a ve Allah elçilerine inandıklarını iddia eden bu insanların hepsi de, bekledikleri bu peygambere ve onun getirdiği İslâm'a iman ediverip de müslüman oluverselerdi, o zaman yeryüzünde tek ümmet olacaklardı, çok iyi olacaktı, ama demek ki Allah'ın yasası böyledir.

Demek ki Allah'ın takdiri gereği kimileri müslüman olacak, kimileri de kâfir olacak, kimileri gemiye binecek, kimileri tufanda boğulacak. Kimileri Mûsâ (a.s)'ın ya-nında yer alıp sağ salim denizi geçecek, kimileri Mûsâ'nın karşısında yer alıp denizde boğulacak. Dünyada Allah'ın bir yasasıdır bu anlıyoruz.

111. "Onlar incitmekten başka size bir zarar veremezler. Sizinle savaşa koyulurlarsa, geri dönüp kaçarlar. Sonra kendilerine yardım da edilmez."

Ne halt ederlerse etsinler. Nasıl isterlerse öylece tavır alsınlar. Kesinlikle bilesin ki ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, onlar size asla bir zarar veremezler, ancak size sadece bir eziyet, bir üzüntü verebilirler, sadece sizi incitebilirler o kadar. Onlar sizinle asla savaşamazlar, asla sizinle bir savaşı göze alamazlar. Tabansızdırlar, sizin karşınızda zinhar kaçarlar onlar. Eğer sizler onlar karşısında müslümanca bir tavır ortaya koyabilirseniz onların kaçmaktan başka yapabilecekleri bir şey yoktur. Rasûlullah'ın ve müslü-manların karşısındaki safta yerlerini alan bu ehl-i kitap dünyanın, Allah'la, Allah'ın diniyle, Allah'ın elçisiyle savaşa tutuşan bu kâfirlerin Allah'a karşı verebilecekleri her hangi bir zarar yoktur. Allah'a, Allah'ın peygamberine, Allah'ın dinine ve bu dinin mensuplarına karşı verebilecekleri en küçük bir zarar yoktur. Allah'a zaten zarar veremezler de burada anlatılmak istenen Allah'ın sistemine ve müslümanlara verebilecekleri bir zarar yoktur deniyor. Zaten peygambere muhalefet Allah'a muhalefettir. Peygamber yolunun yolcularına düşmanlık, Allah'a düşmanlıktır. Unutmayalım ki, müslümanlara düşmanlık yapanlar karşılarında Allah'ı bulacaktır.

Ve yine kesinlikle bilelim ki Allah onların tüm işlerini boşa çıkaracaktır. Yâni dünyada Allah'ın peygamberine ve müslümanlara karşı düşmanlık adına düşündükleri tüm planlarını, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın yasalarını, Allah'ın sistemini engellemek için aldıkları tüm tedbirlerini, tüm mesailerini Allah boşa çıkaracaktır. Ne yaparlarsa yapsınlar Allah'ın âyetlerinin, Allah'ın sisteminin hayata hakim oluşuna engel olamayacaklardır. Evet bu alçakların ne bu dine, ne de bu dinin mensuplarına yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Her ne kadar şu anda zâhiren geçici bir süre için bu kâfirler müslümanlara karşı üstünlük sağlamış gibi görünerek mü'minlere işkence ve eziyet edebilecek duruma gelmişlerse de, unutmayalım ki bu da yeryüzünde Rabbimizin koyduğu yasaları gereğidir. Evet Rabbimizin dilediği bir hikmete meb-nî olarak ve de müslümanlar için bir imtihan gereği olarak kendilerine verdiği bir izin sonucu bunları yapabilmektedirler.

112. "Nerede bulunsalar Allah'ın ve inanan insanların himayesinde

olanlar müstesna onlara alçaklık damgası vurulmuştur. Allah'tan bir gazaba uğradılar, onlara aşağılık damgası vuruldu. Bu, Allah'ın âyetlerini inkâr etmeleri ve haksız yere peygamberleri öldürmelerindendir. Bu, karşı gelmeleri ve taşkınlık yapmalarındandır."

Her nerede olurlarsa olsunlar onlara zillet damgası vurulmuştur. Her nerede bulunurlarsa bulunsunlar zelil olacaklardır. Allah'a kulluktan çıktıkları için, Allah'ın dinini terk ettikleri için Allah'ın horluk, hakirlik damgasını yiyen bu alçaklar kıyâmete kadar Allah'ın dininin hâkim olduğu müslüman bir topluluğun, müslüman bir devletin vesâyetinde, yahut başkalarının, başka insanların hâkim olduğu bir devletin himayesinde ancak varlıklarını sürdürebileceklerdir. Hep birilerinin emrinde, birilerinin vesâyeti altında yaşamak zorunda kalacaklar.

Çünkü daha önceleri Allah'ın kendilerine gönderdiği peygamberler eşliğinde Allah'a iman edip, müslüman olup sonradan İslâm-dan çıktıkları için Allah'ın gazabına uğradılar. Mûsâ (a.s) la birlikte iman ettiler. Dâvûd ve Süleyman (a.s) lar döneminde dünyanın en üstün, en şerefli toplumu haline geldiler. Zirve noktasında Allah'a kulluğu yaşadıkları bu dönemde, müslüman oldukları bu dönemde Allah kendilerine çeşitli nimetlerini yağdırdı. Ama Süleyman (a.s) dan sonra Allah yolundan, peygamber yolundan sapıp yahudileştiler, hıristiyan-laştılar. Allah düşmanı kâfirlerle işbirliği yaparak Allah'ın kendilerine rahmet kapısı olarak gönderdiği peygamberlerini öldürdüler. Kitaplarını tahrif edip bozdular. Müslümanlığı bırakıp yahudilik ve hıristiyanlık diye kendi kendilerine oluşturdukları bir dinin, bir yolun peşine takıldılar. Bu yüzden Allah'ın gazabına uğradılar.

Uzun bir süre böyle devam ettikten sonra tek bir ümitleri, tek bir kurtuluş ışıkları kalmıştı. O da kitaplarında okudukları, peygamber-lerinden duydukları âhir zaman Nebîsini beklemekti. O geldiği zaman ona iman edecek, onun safında yer alacak, onun getirdiği son kitaba iman edecek ve maruz kaldığımız bu zilletten, bu gazaptan kurtulacak, tarihteki eski izzet ve şerefimize tekrar kavuşacağız diyorlardı. Ama işte şimdi bekledikleri bu elçi ayaklarının dibine kadar gelmişti. Lâkin bu fırsatı değerlendiremediler. İçlerinden samimi olanlar bu elçiye evet deyip kurtulurken, ötekiler iman etmeyerek kıyâmete kadar bu zillet ve meskenete mahkûm oldular.

Tabii şu anda benim bu anlattıklarımı dinleyenlerin içinde tarihi

bilmeyenler bunu anlayamıyorlar. “Hani nerede yahu bu adamların zilleti?” diyorlar. “Şu anda biz mi zeliliz, yoksa onlar mı?” diyorlar. Tabii tarih bilinmezse bunu anlamak zordur. Şöyle geçmişi bir gözden geçirin. Son yüzyıla gelinceye kadar bu adamlar nasıl bir hayatın içindeydi dersiniz? Yüzyıllar boyu müslümanların egemenliği altında cizye vererek bir hayat yaşamadılar mı bu adamlar? Müslümanların egemenliği altında bir hayat yaşamadılar mı? Son yüzyılda müslümanların yokluğundan istifade ederek böyle kendi kendilerine bir hayat yaşamaları sizi niye aldatır bilmem? Bu yahudilerin şu anda dünyanın her bir yerine dağılmalarının sebebi sizi hiç düşündürmüyor mu? Niye dağıldı bu adamlar tüm dünyaya? Dünyanın her yerinde, değişik toplumlar içinde, değişik eziyetler içinde yıllar yılı bir hayat yaşadılar.

İşte Rabbimiz âyetinde bunu anlatıyor. Hep başka devletlerin vesâyeti altında yaşadılar. Ya müslümanların adam oldukları dönemlerde müslümanların vesâyeti altında, yahut da diğer devletlerin egemenliği altında bir hayat yaşadılar. Niye böyle oldular? Allah’ın âyetlerini terk ettiler, Allah’ın dinini terk ettiler, peygamberlerinin yolunu terk ettiler. İşte bu adamların zillet ve meskenetlerinin sebebi, gazap ve azap içinde bir hayatın adamı olmalarının sebebi budur.

Evet işte böyledir. Bir topluluk Allah’a inandığını iddia edecek, Allah’ın kerim elçisi Hz. Mûsâ (a.s)’a iman ettiğini, Ona gönderilen Tevrat’a inandığını iddia edecek, sonra da inandık dedikleri kitabın ve peygamberin yolunu, dinini terk edecek yahudi olacak, hıristiyan olacak. Böyle bir toplum zilleti hak etmez mi?

Gelelim şimdi onların zilletini unutturacak bir konuma düşmüş olan bizlere. Arkadaşlar, nasıl ki kitabı ve peygamberi terk eden, kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşayan bu yahudi ve hıristiyanlar zillete mahkûm olmuşlarsa, elbette aynı yola giren, Allah’a, Allah’ın son elçisi Hz. Muhammed (a.s)’a ve ona gönderilen Kur’an’a iman ettiklerini iddia ettikleri halde kitaptan ve peygamberden habersiz bir hayat yaşayan günümüz müslümanları da aynı zillete düşmüşlerdir.

Aynı şekilde yahudi ve hıristiyanlar gibi Allah’ın âyetlerini örterek, örtbas ederek, gündemlerinden düşürerek, Allah’ın elçilerine ilgisizlikleri sebebiyle onları öldürerek bir hayat yaşayan, adları müslü-man olduğu halde başka başka isimlerle çağrılan, gruplaşan müslü-manlara da aynı yasa geçerli olacaktır. Onlar için de elbette zillet ve meskenet damgası vurulacaktır. Ve işte vurulmuştur da.

İşte şu anda adı müslüman olan bu toplum, hangi peygamberi diri tutuyor hayatında? Hangi kitapla amel ediyorlar şu anda? Hayatlarına kimin kitabı hâkim? Allah'ın kitabı mı? Başkalarının kitabı mı? Allah'ın yasaları mı? Başkalarının yasaları mı? Peygamberlere mi sarılıyorlar? Peygamberleri mi dinliyorlar, yoksa peygambere alternatif olarak ortaya çıkmış önder ve örnekleri mi? Elbette böyle yaşayan müslümanlar da zilleti hak etmiş olacaklardır. Zira sosyal yasalar asla değişmez. Bu yasalar önceki toplumlar için neyse sonrakiler için de öyledir. Allah'ın toplum yasalarında, sosyal yasalarında bir değişiklik bulamazsınız.

"Allah'ın sünnetinde değişiklik yoktur."

Evet başka çaremiz yoktur. Öncekilerin başlarına gelen zillet ve meskenetten kurtulmak istiyorsak Allah'ın kitabıyla ve Peygamberle barışmak zorundayız. Bizden öncekilerin yaptıkları Allah'ın kitabına ilgisiz kalmak, Allah'ın Resûlüyle tanışmamak ve böylece Allah'ın istemediği bir hayatı yaşamak, Allah'la savaşmak demektir. Allah'ın dediklerinin aksini yapmak, ya da; ya Rabbi senin gönderdiğin kitap, senin gönderdiğin peygamber bin dört yüz yıl öncesinin hayatını düzenlemiş, aradan bin dört yüz yıl geçmiş, devir değişmiş, zaman değişmiş, şimdi bizim bilimlerimiz var, bizim pozitif bilimlerimiz gelişti, laboratuarlarımız var, teknik bilimlerimiz var, bilimsel çalışmalarımız var. Binaen aleyh artık senin modası geçmiş kitabına ve peygamberine ihtiyacımız kalmadı diyerek onun arzu ettiği hayatın dışında yaşamaya çalışmak Allah'a harp ilân etmek demektir ki Allah'la savaşa tutuşan bir toplumun zillet ve meskenetten kurtulması da asla mümkün değildir.

İşte yahudilere seslenen bu âyetler bize de bunları söylüyor. Çünkü benim için bu kitabın onlara ne dediği değil, önce bana ne dediği önemlidir.

113,114. "Kitap ehlinin hepsi bir değildir: Onlardan geceleri secdeye kapanarak Allah'ın âyetlerini okuyup duranlar vardır; bunlar Allah'a ve âhiret gününe inanır, kötülükten meneder, iyiliklere koşarlar. İşte onlar iyilerdendir."

Evet, ama bu ehl-i kitabın hepsi bir değildir. Hepsi aynı değildir bu adamların. Yâni Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ (a.s)'a iman edenlerin tamamı yahudileşmemiştir. Hz. Îsâ (a.s)'a iman eden mü'minlerin, müs-lümanların tamamı bu dinlerinden, bu imanlarından vazgeçip hıristi-yanlaşmış değildir.

Allah’ın son elçisi Muhammed (a.s) a ve Ona gönderilen Kur’an’a iman edenlerin tamamı kitaba ve peygambere ters düşerek, kitaba ve peygambere sırt çevirerek şu veya bu şekilde dini parçalamış, fırkalaşmaların, parçalanmaların içine girmiş değildir. Müslümanların tamamı ben şuyum, ben buyum diyerek, kendilerini farklı gruplara izafe ederek, kendi üstadını, kendi grubunu ön plana çıkararak, kendi kitabını ön plana çıkararak, bunları Allah’ın kitabının ve elçisinin önüne geçirerek fırkalaşmadan yana olmadı. Hepsi böyle değildir. Hepsi bir değildir. Onlardan kimileri:

Onlardan bazıları ümmet’ün gâimehdir. Dimdik ayakta duran, Allah’ın dinini dimdik ayakta tutan, Allah’ın dinini ayağa kaldıran, Allah’ın diniyle doğrulup ayağa kalkan, hayatlarını Allah’ın diniyle ayağa kaldıran, geceleyin Allah’ın âyetlerini okuyan, geceleyin Allah’ın âyetleriyle bilgilenen ve gündüzün de o âyetleri uygulamaya koyarak Rablerine secde edenlerdir.

Daha önce Allah’ın elçisi Hz. Mûsâ (a.s)’a iman eden, daha önce Îsâ (a.s)’ı, Muhammed (a.s)’ı, Tevrat’ı, İncil’i, Kur’an’ı kabul ettim diyenlerin hepsi bir değildir. Hepsi sapmış değildir. Hepsi yoldan çıkmış değildir. Bu dünya hep sapıkların, yoldan çıkmışların dünyası değildir. Bu dünya durdukça Allah’ın hidâyet üzere bırakıp saptırmadığı, Allah’ın kendilerinden razı olduğu, Allah’ın beğenip, seçip, istediği hayatı yaşayacak, devam ettirecek kimseler hep var olacaktır. Bu dünyada Allah’a Allah’ın istediği gibi teslim olan müslümanlar hep var olacaktır. Aksine inananlar, aksini yaşayanlar istemeseler de bu böyle olacaktır. Kâfirler çatlasalar da, patlasalar da, yeryüzünde bir tek müslüman bırakmayacağız diye yeminler edip, gece gündüz onların kökünü kesmeye planlar, programlar, komplolar, tuzaklar hazırlamaya çalışsalar da, bu böyle devam edecektir.

Şu anda gerek yerli gerekse yabancı kâfirler yeryüzünde müs-lümanları yok etme adına amansız bir savaş başlatmış olsalar da. Evet bu Allah’ın va’didir, bu dünyada kıyâmete kadar müslümanlar da bitmeyecek, kâfirler de tükenmeyecek. Evet yeryüzünde kâfir de olacak müslüman da. Zaten Allah bizlere yeryüzünde bir tek kâfir kalmayacak biçimde bir savaş emretmiyor. Bizim böyle bir hedefimiz yoktur. Bizim hedefimiz yeryüzünde fitne kalmayıncaya ve din yalnız Allah’ın oluncaya kadar savaşmaktır.

Evet, onlar, o ehl-i kitaptan kimileri, müslümanlar Allah’a iman ederler. Allah’a Allah’ın istediği biçimde iman ederler. Allah’tan gelenlerin tümüne iman ederler. Allah’a iman Allah’tan gelenlerin tümü-ne iman demektir. Allah’a iman Allah’ın hayata karışacağına iman de-mektir. Allah’a iman Onun Rab, Melik ve

İlâh oluşuna imandır. Allah'a iman Allah'ın emir ve yasakları çerçevesinde bir hayat yaşamaya iman demektir. Allah'a iman Allah'ın hayata karışacağına imandır. Allah'a iman Allah'ın hayatı düzenlemek üzere hayat programı gönderdiğine imandır. Allah'a iman Allah'ın belirlediği hayat programına iman demektir. Allah'a iman kişinin boynundaki kulluk ipini yalnız Allah'ın eline vermeye imandır. İşte ehl-i kitap içinde böylece Allah'a inananlar vardır.

Yine onlar âhirete de iman ederler. Âhiret inancıyla onlar her an Allah'la beraber olmayı, Allah'la karşı karşıya gelmeyi gündemlerine alırlar. Tüm hayatlarında âhiret elde bir derler. Hesap kitap elde bir derler. Âhiretin hesabını ön plana alırlar. Alırken, verirken, severken, küserken, yerken, içerken, yatarken, kalkarken âhireti hep gözlerinin önünde tutarlar. Yarın ben bundan hesaba çekileceğim! Ben bunun hesabını vereceğim! Bu konuda yarın benim karşıma bir dosya çıkacaktır! diyerek her an kendi kendilerini kontrol altına almayı becerebilen kimseler vardır.

Ehl-i Kitap içinde böyle her adım atışında, her duruşunda, yâni pozitif ve negatif her eyleminde âhiret konusunda, âhiretin hesabı kitabı konusunda korku içinde olanlar vardır. Ya bu konuda hesaba çekilirsem! Ya bu bakış yarın karşıma bir dosya olarak çıkarsa! Ya bu hareket yarın hesaba çekilirken aleyhime çıkarsa! Ya cehenneme sürüklerse beni bu duruş! diye sürekli bir hesap kitap içinde olanlar vardır. Yâni âhiret korkusunu, aç kalma korkusunun, borcu ödeyememe korkusunun, ele âleme rezil olma korkusunun, polis korkusunun, maliyeci korkusunun, hapse girme korkusunun, çek, senet, protesto korkusunun, işten atılma, statüyü kaybetme korkularının önüne geçirenler vardır, ehl-i kitabın içinde. Evet hayatlarını, hayat programlarını bu inanca bina eden kimseler vardır.

Sonra iyiliği emrederler, kötülükten de menederler onlar. İyiliğin toplumda yaygınlaşmasını isterler, kötülüklerin de kökünün kazınmasına çalışırlar onlar. Ve hayırda yarışırlar onlar. Allah'ın rızası istikâmetinde bir yarışın içine girerler. Hayatın hep Allah'a göreliğini düşünürler. Kimsenin kimseye haksızlık etmeyeceği, kimsenin kimse-ye zulmetmeyeceği, herkesin yüzünün güleceği bir hayatı emrederler. İnsanları gerek kendilerine gerek Allah'a karşı zulmetmelerine engel olurlar. İnsanların ateşe gitmelerine dayanamazlar. Düşmanları bile olsa cehennemden engellemeye çalışırlar. İnsanları Allah'a karşı gel-mekten, haramlara, günahlara düşmekten engelleyip hep hayırda yarışmalarını isterler. Yarışları Allah yolundadır.

Çok fazla dünyacı olmak, ekonomik yönden şişmek, mal mülk sahibi olmak için, marka dolara ulaşmak için, makama mansıba kavuşmak için değil, sadece Rablerinin rızasını ve cennetini elde etmek için yarışırlar. Ve işte bunlar, ehl-i kitap içindeki bu Allah dostları dünyada Allah'ın razı olduğu bir hayatı yaşayarak, Allah'ın razı olduğu bir hayatın kavgasını vererek öbür tarafta Allah'ın sâlih peygamberleriyle birlikte bir hayatı hak eden sâlihlerdir. Ve kesinlikle bilesiniz ki kıyâmete kadar her bir dönemde, her bir coğrafyada var olacaklardır bu yiğitler.

115. "Ne iyilik yaparlarsa, karşılığını bulacaklardır. Allah sakınanları bilir."

İşte böyle yaşayan müslümanlar hayırdan ne yaparlarsa, Allah onların yaptıklarını boşa gidermeyecektir. Allah onların yaptıklarının zerresini bile zayi etmeyecektir. Büyük küçük, gizli açık ne yapmışlarsa, ne düşünmüşlerse, ne niyet etmişlerse tümünü değerlendirecek ve karşılığını tastamam kendilerine verecektir. Allah hayatı kendisi için yaşayan muttakileri bilmektedir.

Bu konuyu anlatan çok hadis vardır. İnşallah onlardan birkaç tanesini burada hatırlayalım.

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

"Hayırlı ve iyi ameller hususunda acele ediniz. Zira yakın bir zamanda karanlık geceler gibi bir takım fitneler ortalığı kaplayacaktır. O zaman kişi mü'min olarak sabahlar, kafir olarak geceler. Mü'min olarak gecelerse kafir olarak sabaha çıkar, dinini basit dünyalığa satıverir."

(Müslim, İman 186; Tirmîzî, Fiten 30)

Ebû Sirvea veya (Servea) Ukbe ibn Hâris (r.a) şöyle demiştir: Medine'de Peygamber (s.a.v.)'in arkasında bir gün ikindi namazı kıl-mıştım. Rasûlullah (s.a.v) selam verip namazı bitirdi ve hızlıca yerin-den kalktı, safları yararak hanımlarından birinin odasına gitti. Cemaat Rasûlullah (s.a.v.)'in bu telaşından endişe ettiler, fakat Peygamber (a.v) kısa zamanda döndü geldi. Kendisinin bu acele davranışından dolayı cemaatin meraklanmış olduğunu gördü ve şöyle buyurdu:

"Evimizde birazcık altın ve gümüş parçacıkları vardı. Namazda onu

hatırladım, Allah'ı düşünmek ve ibadetle-rimden beni alıkoymasını istemedim ve hemen gidip dağı-tılmasını emrettim."
(Buhârî, Ezan 158)

Başka bir rivayette ise:

"Sadaka malından evde bir parça altın ve gümüş bı-rakmıştım da bu gece onların evde kalmasını uygun gör-medim."
(Buhârî, Zekat 20)

Câbir (r.a)'den şöyle dediği rivayet edilmiştir: Uhud savaşında bir adam Rasûlullah (s.a.v.)'e: Eğer öldürülürsem nerede olurum? Di-ye sordu. Peygamber (s.a.v) de: **"Cennette"** cevabını verdi. Bunun üzerine adam yemekte olduğu elindeki hurmaları fırlatıp attı ve harbe katılıp şehid düşünceye kadar savaştı.
(Buhârî, Meğâzî 17; Müslim, İmâra 143)

Ebû Hureyre (r.a) şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v.)'e bir adam gelerek şöyle demiştir: Ey Allah'ın elçisi hangi sadakanın sevabı çok ve daha büyüktür. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) de şöyle buyurdu:

"Sağlık içerisinde, güçlü kuvvetli iken, cimriliğe rağ-bet edip fakirlikten endişe eder vaziyette iken, daha çok zengin olmayı hayal ederken verdiğin sadakanın sevabı daha büyüktür. Yoksa geciktirip can boğaza dayandıktan sonra falana şu kadar, filana bu kadar diyeceğin güne bırakma, zaten o gün o mal varislerden şunun veya bunun olmuştur."
(Buhârî, Zekat 11; Müslim, Zekat 92)

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Yedi şey gelmezden önce iyi amellere koşup yarış ediniz: Her şeyi unutturan fakirlikten, azdırıp yoldan çı-karan zenginlikten, akıl ve bedenin dengesini bozan rahatsızlıktan, saçma sapan konuşturan ihtiyarlıktan, ansı-zın geliveren ölümden, gelmesi beklenen şeylerin en şer-lisi Deccal'ın çıkmasından, en dehşetli ve acı olan kıya-metin gelmesinden başka bir şey mi bekliyorsunuz?"
(Tirmîzî, Zühd 3)

116. “İnkâr eden kimselerin malları ve çocukları, Allah'tan yana, onlara bir fayda vermeyecektir. İşte onlar cehennemliklerdir, onlar orada temellidirler.”

Rabbimiz bu âyetlerinde Uhud’u gündem yapar. Daha önce Bedir’de Rabbimiz mü’minlere yardım ederek düşmanları karşısında çok açık bir zafer nasip etmişti. İşte bu Bedir zaferinden sonra Uhu-d’un değerlendirmesi yapılıyor. Uhud savaşında müslümanların kendi elleriyle, kendi yanılgıları sonucu düşmanları karşısında tattıkları bir yenilgi anlatılır. Bu yenilginin sebebinin kendi hataları olduğu vurgulanır.

Evet kendi hataları sebebiyle Uhut’ta müslümanlar bir yenilgiyle karşı karşıya geldiler. Eğer Allah’ın yardımı ve koruması olmasaydı belki düşmanları karşısındaki bu yenilgi müslümanları çok büyük felâketlerin içine sürükleyecekti. Ama Allah korudu onları.

İşte bundan sonraki bölümde Rabbimiz hakla bâtılın, imanla küfrün savaşlarından en önemlilerinden birisi olan Uhud savaşı sık sık kitabımızda irdelenerek gündeme getirilir. Rabbimiz Uhud savaşı çerçevesinde hem kıyâmete kadar gelecek müslümanlara hem de onların karşılarında yer alan kâfirlere mesajlar sunar. Kâfirlerin Allah-la girişecekleri bir savaşta ne mallarının, ne evlâtlarının, ne ekonomik güçlerinin ne de askeri ve siyasal güçlerinin kendilerine hiç bir fayda sağlamayacağı, Allah’a karşı bunların bir işe yaramayacağı, kâfirlerin müslümanlar karşısında hiçbir güç ve kuvvetlerinin olamayacağı, Müslümanlar karşısında hiçbir zaman zafere, başarıya ulaşma ihtimallerinin olmadığı, olamayacağı anlatılmaktadır.

Böylece Uhud savaşı çerçevesinde yaptığı bu değerlendirmeleri, bu açıklamalarıyla Rabbimiz istiyor ki müslümanlar bu gerçeği iyi anlasınlar. Savaşı bu âyetlerle değerlendirsinler, o günden itibaren kıyâmete kadar yapılacak tüm iman küfür savaşlarında bu âyetler müs-lümanlara güç olsun, ışık olsun, yol göstersin.

Müslümanlar kıyâmete kadar Allah düşmanı kâfirlerle giriştikleri bir savaşta sadece Allah’a güvensinler, sadece Allah’ı vekil bilsinler ve zinhar zaferi Allah’tan beklesinler. Allah’ın yardımı olmadan zafer kazanmalarının kesinlikle mümkün olmadığını bilsinler. Karşılarındaki kâfirler ne kadar da sayısal yönden kendilerinden çok fazla, ne kadar da ekonomik ve siyasal yönden kendilerinden

çok güçlü, ne kadar da teknolojik yönden kendilerinden üstün olurlarsa olsunlar sonuçta zaferin, galibiyetin Allah'a ait olduğunu, göklerde ve yerde hiç bir gücün Allah'la baş edemeyeceğini anlasınlar, bilsinler, böylece inansınlar.

İşte Rabbimiz bu âyetleriyle bunu anlatacak. Tabii müslüman-lar açısından böyle olduğu gibi onların karşılarında saf tutan kâfirler açısından da bu böyledir. Rabbimiz bu âyetleriyle kâfirlere de diyor ki, ey kâfirler, sizler kiminle savaştığınızın farkında mısınız? Bu iman küfür savaşında, bu hak bâtıl savaşında karşınızda kimin bulunduğunu anlayamadınız mı? Unutmayın ki müslümanlarla giriştiğiniz bir savaşta karşınızda önce beni bulacaksınız buyurarak onların da güçsüz-lüklerini, zayıflıklarını anlayarak müslümanlar karşısında daima bir ye-nilgiyi, daima bir ezikliği yaşayarak akıllarını başlarına almalarını, Allah'la savaşta ısrarlı olmamalarını, Allah'a teslim olup müslüman olmalarını istemektedir.

Bu âyetin bir benzeri daha önce sûrenin 10. âyetinde geçmişti, orada epey bir şeyler demeye çalışmıştım. Rabbimiz müslümanlarla tutuştukları bir savaşta kâfirlerin malları ve evlâtları bir fayda sağlamayacak demiyor da, Allah'la giriştikleri bir savaşta diyor. Demek ki; kâfirler aslında müslümanlarla değil, Allah'la savaşmaktadırlar. Öyleyse müslümanları karşılarına alıp Allah'la giriştikleri bir kavgada onlar, asla başarıya ulaşamayacaklardır. Bilâkis onlar dünyada hezimet-ten hezimete sürüklenecekler ve âhirette de cehennemin, ateşin sohbetçisi olacaklardır. Orada ebediyen kalacaklar, hiç çıkmamacasına, hiç kurtulmamacasına cehennemde kalacaklar.

Bir konuya daha dikkatinizi çekeyim. Arkadaşlar, dikkat eder-seniz âyet-i kerimede kâfirlerin malları ve evlâtları söz konusu edildiğine göre anlıyoruz ki kâfirler Allah'la, Allah safında yer almış Müslümanlarla giriştikleri savaşta mallarına ve evlâtlarına güvenmektedirler. Biraz önce de ifade ettiğim gibi mal, ekonomik gücü, evlât da askeri ve siyasal gücü anlatır. İşte kâfirler bunlara güvenirler. Hz. Nuh (a.s) döneminden bu yana ayrışan bu hak bâtıl savaşlarında bu yönden kâfirler hep güçlü, müslümanlar da hep zayıf olmuştur.

İşte kâfirler bu tür güçleri ellerinde bulundurdukları için kar-şılarındaki müslümanlara karşı galip gelebileceklerini, onları ezip geçeceklerini düşünmüşler ve hep savaşı başlatan tarafı oluşturmuşlardır. Ekonomik ve askeri yönden, teknolojik yönden biz güçlü olduğumuza göre zafer bizim olacaktır diyerek hep savaşı tutuşturanlar onlar olmuştur. Ama bu kâfirler şunu hep

unutmuşlar. Onlar Müslüman-larla karşılaştıkları her bir savaşta karşılarında sadece müslümanlar bulunmuyor. Bu savaşı, onların safında, onların desteğinde olan Allah'la veriyorlar. Müslümanların desteğinde Allah var. Bu gerçeği ne kadar bilirlerse, elbette bu onların kendi lehlerine olacaktır.

Tabi müslümanlar da bu gerçeği ne kadar kavrarlarsa onların da lehlerine olacaktır. Yâni Allah istiyor ki herkes iman edip kendisine kulluğa yönelsin. Hiç kimse kendisiyle savaşa girişmesin. Çünkü Hz. Nuh (a.s) dan bu yana gerçekleşen hak bâtıl savaşının neticesi bellidir. Allah'ın mağlup edilmesi mümkün değildir.

Peki o zaman işte bu âyetlerde gündeme getirilen Uhut sava-şında olduğu gibi zaman zaman kâfirler karşısında müslümanların yenilgisini neyle izah edeceğiz? Yâni zaman zaman bu kâfirlerin müs-lümanlar karşısında galibiyetinin izahını nasıl yapacağız?

Eğer kâfirlerle giriştikleri bir savaşta müslümanlar mağlup, kâfirler de galip duruma gelmişlerse, kesinlikle bilelim ki, müslümanlar kendi elleriyle yaptıkları şeyler sebebiyle mağlup duruma düşmüşlerdir. Müslümanlar Allah'a ve elçilerinin emirlerine karşı gelmeleri, Allah'ın yasalarına riâyet etmemeleri, Allah'a tevekküllerinde, Allah'a güvenmelerinde sarsılıp şüpheye düşmeleri, zaferi Allah'tan başka şeylerden bekleme zaafına düşmeleri sebebiyledir. Onlar bu durumlara düşünce, Allah da onları yalnız ve yardımcısız bırakmış, kâfirlerle baş başa bırakmış, onlar üzerindeki desteğini kaldırıvermiş ve böylece sonuçta matematiksel güç kimdeyse o galip gelmiş, ötekisi mağlup olmuştur. Elbette böyle bir durumda ekonomik güç, askeri güç kimdeyse o galip gelecektir.

Tabii ki kâfirler dünyacı olmaları, materyalist olmaları, dünyayı, hayatı çok sevmeleri, ölümden korkmaları, tüm yatırımlarını dünya adına yapmaları sebebiyle müslümanlardan daha çok mal mülk biriktirecekler, onlardan daha çok askeri güce sahip olacakları için Allah desteği olmayan savaşlarda galip gelebileceklerdir. Çünkü Allah'tan, Allah âyetlerinden, Allah desteğinden, güç kaynaklarından habersiz yaşayan müslümanlar elbette cahili güç anlayışlarına kapılarak, onların ellerindeki güçlerine bakarak onlar karşısında korku içine düşecektir.

İşte şu anda olduğu gibi Allah korusun müslümanlar bu kadar askeri ve teknolojik güce sahip olan kâfirlerin bırakın kendileri tarafından hattâ Allah

tarafından bile mağlup edilemeyeceği zaafına düşerlerse bu sonuç kaçınılmaz olacaktır.

Bakın Rabbimiz bu duruma düşmüş müslümanları şu değer yargısıyla uyarmaktadır. Bakın ey müslümanlar, ey karşılarındaki Allah düşmanı kâfirlerin ellerindeki ekonomik ve siyasal güçlerinden, askeri ve teknolojik birikimlerinden korkan, ürken, güç ve kudret sahibi Rablerinden habersizce bir hayat yaşayan müslümanlar, o kâfirlerin, o Allah düşmanlarının dünya hayatındaki harcamaları, size karşı askeri ve siyasal güce ulaşmak için yaptıkları harcamalar, sizi yok etmek için, sizi yeryüzünden silmek için yaptıkları harcamalar, kurdukları düzenler, hazırladıkları komplolar şuna benzer:

117. "Bu dünya hayatında sarf ettiklerinin durumu, kendilerine zulmeden kimselerin ekinlerine isabetle kavurup mahveden soğuk bir rüzgarın durumu gibidir. Allah onlara zulmetmedi, onlar kendilerine yazık ettiler."

Kâfirlerin müslümanları yok etmek için yaptıkları harcamalarını, askerî ve savaş yatırımlarını Allah bir rüzgâra, bir rüzgâr ortamı-na benzetiyor. Son derece yakıcı, kavurucu bir rüzgar bir toplumun ekinine isabet eder ki; o toplum, o kavim kendilerine zulmediyordu. O toplum kendilerini Allah'a kulluk makamından indirmiş, hem kendilerine, hem Allah'a zulüm ortamında bulunuyordu. İşte böyle bir toplumun ekinlerine uğrayan o rüzgar tüm ekinlerini, tüm zenginliklerini, tüm ekonomik varlıklarını alt üst ediverdi.

İşte kâfirlerin dünyadaki tüm harcamaları buna benzer. Bir gece ayazıyla meyveye durması beklenen tüm çiçeklerin bir anda sara-rıp, solup dökülmesi gibi kâfirlerin harcamaları da, müslümanları yok etmek üzere tüm yapıp ettikleri de savrulup yok olacak ve dünyada elleri boşa çıkacaktır. Allah onların tüm planlarını, tüm komplolarını bozacak, neticesiz bırakacaktır.

Ama asla Allah onlara zulmetmiyor, Allah onlara haksızlık et-miyor. Çünkü onlar kendi kendilerine zulmediyorlar, zulüm işliyorlar ve zulmü kendileri hak ediyorlar. İşte Rabbimiz böylece o kâfirler karşısında, kâfirlerin ellerindeki güçleri karşısında zaafa düşmüş müslü-manları böylece uyarıyor, düştükleri zaaflarından onları kurtarmayı murad ediyor. Bakın bundan sonra biz müslümanlara bir uyarı daha geliyor:

118. "Ey İnananlar! Sizden olmayanı sırdaş edinmeyin, onlar sizi şaşırtmaktan geri durmazlar, sıkıntıya düşmenizi isterler. Onların öfkesi

ağızlarından taşmak-tadır, kalplerinin gizlediği ise daha büyüktür. Eğer akledi-yorsanız, şüphesiz size âyetleri açıkladık."

Ey mü'minler, ey Allah'ın bu âyetleriyle yakından tanışıp, Allah'ın yasalarına, Allah'ın değer yargılarına muttali olup, Allah'ın bu uyarılarının bilincine erip kâfirlerin hiçbir güç ve kuvvetlerinin olmadığını anlayan müslümanlar, ey hadîselere Allah'ın âyetlerinin gözlüğüyle, peygamberin sünnetinin basiretiyle bakabilme becerisini elde eden mü'minler. Sakın ha sakın sizden olmayanları, sizin gibi inanmayan, sizin gibi düşünmeyen, sizin gibi yaşamayan kâfirleri dost ve sırdaş kabul etmeyin. Sakın dışınızdaki insanları yakınınız bilmeyin. Onlara gizli sırlarınızı açmayın. Onları dost bilip problemlerinizi onlara danışmayın. Onları örnek almayın.

Çünkü onlar size kötülük etmekten çekinmezler. Onlar sizin dinlerinizi bozmaktan, hayatınızı ifsat etmekten, işlerinizi bozmaktan geri durmazlar. Ellerinden gelen her türlü kötülüğü size yapmaktan geri durmazlar.

İsterler ki size kötülükler dokunsun. İsterler ki siz sıkıntıya uğrayasınız, başınız belâdan kurtulmasın, yüzünüz gülmesin. Öfkeleri, kinleri, ağızlarından taşmaktadır onların. Onların ağızlarından açıktan açığa size düşmanlıkları, kinleri, gayzları dökülüyor. Konuştuklarına bakarsanız size kin kustuklarını görürsünüz, duyarsınız. Halbuki alçakların sadırlarında, kalplerinde gizledikleri bu ağızlarından dökülenlerden çok daha büyüktür.

Eğer siz akleder, akıllarınızı başlarınıza alırsanız, kalplerin içindekilerinin bilicisinin, kalplerin sahibinin mesajlarına kulak verirseniz Allah size böylece âyetlerini açıklayacak, beyan edecek ve sizi düşmanlarınız konusunda bilgilendirecek ve onların şerlerinden koruyacaktır.

Burada her şeyi en iyi bilen, kalplerin hâsılasını en iyi bilen, müslümanların zaaf noktalarını en iyi bilen Rabbimiz gündeme getirdiği bu açıklamalarıyla müslümanları uyarıyor. Müslümanlar bazen kimin safında yer aldıklarını unutup, gerçek güç kaynakları olan Rablerinin kendilerine desteğinden gaflet edip, kitaplarından habersiz kaldıkları için Allah'ın bu değer yargılarını unutup, Allah'a olan tevekküllerini, güvenlerini kaybedip, kâfirlerin ellerindeki ekonomik ve siyasal güce aldanarak onlara meyletmiş olabilirler. Onların dostluğuna yönelmiş olabilirler. Onların mallarının mülklerinin, siyasal güçlerinin, medeniyet ve saltanatlarının ebedî olduğu zehabına kapılabilirler. Hattâ bu kâfirlerin ellerindeki teknolojik güçleriyle Allah'ı bile yenebilecekleri

cehaletine düşebilirler.

Veya bazen böyle Allah'a güvenleri, itimatları kalmadığı için, tevekkülleri sarsıldığı için, ya da Rabbimizin bir hikmeti gereği üzerlerinden desteğini çektiği için müslümanlar kâfirlerin ayakları altında ezilmişliği, kâfirlerin egemenlikleri altında köleliği solukladıkları dönem-lerde böyle düşünecek duruma gelmiş olabilirler.

Veya işte şu anda olduğu gibi Allah'ın âyetleriyle bilgilenmekten uzaklaşıp şeytan vahiylerine teslim oldukları dönemlerde onların değer yargılarıyla hayatı değerlendirmeye başladığı dönemlerde, bu tür zaaflara düştükleri dönemlerde Rabbimiz bu tür âyetleriyle onları uyarır. Ey mü'minler, sakın bu kâfirleri sırdaşlar edinmeyin. Sakın bu kâfirlere güvenmeyin. Size düşmanlıklarını zaman zaman ağızlarından kaçıran bu kâfirlerin iç dünyalarında gizledikleri kinleri onlardan çok daha büyüktür diyor Rabbimiz.

119. "İşte siz, onlar sizi sevmezken onları seven ve Kitapların bütününe inanan kimselersiniz. Size rastladıkları zaman: "İnandık" derler, yalnız kaldıklarında da, size öfkelerinden parmaklarını ısırırlar. Deki: "Öfkenizden çatlayın" Allah kalplerde olanı bilir."

Evet, işte sizler, onlar sizi zerre kadar sevmezken onları seviyorsunuz. Siz öyle kimselersiniz ki, onları seviyorsunuz. Sizler kendi kitabınıza iman ettiğiniz gibi onların kitaplarına da iman ettiğiniz halde, onlar sizin kitabınıza iman etmezler. Sizler Allah tarafından gönderilmiş hak kitaplar arasında herhangi bir ayırımdan yana olmaya-rak, tümüne iman ediyorsunuz. Elinizdeki kitabın haber verip tasdik ettiği öteki kitaplara da iman edersiniz. Ama o alçaklar sizinle karşılaştıkları zaman derler ki; biz de iman ettik. Biz de mü'miniz, derler. Sizin iman ettiklerinizin biz de mü'miniyiz, derler.

Ama kendi başlarına kaldıkları zaman, size olan düşmanlıkla-rından, kinlerinden, öfkelerinden sanki parmaklarını yiyecek bir duruma gelirler. Onlar delicesine size düşmanken, sizler onlara dostluk ve sevgi izhârında bulunuyorsunuz. Halbuki siz onlara iyi davranmaya çalışıyorsunuz. Siz kitaba inandığınız, onlar reddettikleri halde onları kendinize yakın görüyorsunuz. Onlara de ki; peygamberim:

Gayzınızla, kininizle geberin alçaklar. Kahrolun düşmanlıklarınızla. Siz isteseniz de, istemeseniz de Allah mü'minlere karşı nimetlerini tamamlayacaktır. Siz çatlasanız da, patlasanız da Allah mü'minleri başarıya ulaştıracaktır. Allah

kendi sözünü üstün kılacaktır, kendi dinini ve kendi dinine teslim olanları üstün kılacaktır. Geberinceye kadar sizin kininiz artıp dursun, artıp duracaktır. Muhakkak ki Allah sadırlarda olanların tümünü bilmektedir. İşte Rabbiniz onların kalplerinde olanları size anlatıyor. Onların düşmanlıkları konusunda sizi bilgilendiriyor ki; onları tanıyıp, onlardan korunasınız.

Müslüman; uyanık ve akıllı davranan insandır. Müslüman, hayatı Allah âyetleriyle değerlendiren, hadîselere Allah'ın kendisine lütfettiği basiretlerle bakabilen, her şeyi bununla algılayan, her şeyi Allah'ın yasalarıyla, Allah'ın değer yargılarıyla değerlendiren insandır. Eğer müslüman Allah âyetleriyle düşünür, Allah âyetleriyle görür, Allah âyetleriyle dünyayı değerlendirebilirse, kitapla beslenebilir, kitapla bilgilenebilirse, dinlediği haber kaynağı Kur'an olabilirse,kesinlikle söyleyelim ki; onu hiç kimse saptıramaz. Tüm dünya birleşse bile Allah'ın kitabına sarılan müslüman hepsinin hakkından gelmeyi becerebilir.

Tabii bu âyetler müslümanlara bunları tavsiye ederken kâfirlere de şunu söylüyor: Ey yeryüzünde bir tek müslüman bırakmayacak biçimde gece gündüz bir savaşın hazırlıkları içinde olan kâfirler! İç dünyalarınızda, kendi aralarınızda, gizli toplantılarınızda müslü-manların kökünü kesmeye yemin edip de, dışarıdan ağızlarınızla, beyanatlarınızla biz sizinle beraberiz diyerek müslümanları aldatmaya çalışan kâfirler! Bize olan kinlerinizle, düşmanlıklarınızla geberin! dedirtir Allah bize. Bunu dememizi istiyor Rabbimiz.

120. "Size bir iyilik gelse, onların fenasına gider; başınıza bir kötülük gelse buna sevinirler. Sabreder ve sakınırsanız, onların hilesi size hiçbir zarar vermez. Allah işlediklerinin hepsini ilmiyle kuşatmıştır."

Evet, ey kıyâmete kadar gelecek müslümanlar, kesinlikle bilesiniz ki; sizin, sizden başka dostunuz yoktur. Sizin gibi inanan müs-lümanlardan başka sırdaşınız yoktur. Size bir iyilik dokunduğu zaman, bir başarıya ulaştığınız zaman sevinen, başınıza gelen kötülük-lere üzülen sadece müslümanlardır. Sizin başınıza gelen kötülükler müslüman kardeşlerinizi de üzer. Sizin tasalarınız onların da tasalarıdır. Sizin sevinçleriniz onların da sevincidir. Ama sizlerin şu anda sev-diğiniz bu kâfirler var ya, sizin başınıza gelen tüm kötülükler onları se-vindirir.

İşte gördünüz, Allah size Bedir'de iyilik verdi, başarı verdi, galibiyet verdi de sizin bu başarınız karşısında tüm müşrikler, tüm kâfirler, tüm yahudiler, tüm

hıristiyanlar, tüm mecûsîler, sizin dışınızdaki tüm insanlar üzüntülerinden kahroldular. Sizin bu başarınız onları mahvetti. Dışınızdaki tüm kâfirler bekliyorlardı ki, siz müslümanlar mağlup olasınız, ezilesiniz, silinesiniz, yeryüzünde yok olup gidesiniz. Bunu bekliyorlar, buna sa'y ediyorlardı. Ama Allah size zafer nasip edince, Bedir'de kendinizin iki üç katı müşrikler ordusuna karşı başarı nasip edip, 70 kâfiri gebertip, 70 tanesini de esir alarak müşriklerin belini kırınca, üzüntülerinden mahvoldular. Müslümanlar karşısında müşriklerin yenilgisinden dolayı tüm yahudiler, tüm hıristiyanlar büyük bir üzüntü ve sıkıntıya düştüler.

Halbuki bu yahudiler Allah'a inandıklarını iddia ediyorlardı. Za-man zaman müslümanların yanına gelip bizler de sizinle beraberiz diyorlardı. Bizler de sizin gibi Allah'a iman ediyoruz, bizim de Allah'tan gelme bir kitabımız var, bizler de Allah elçilerine inanıyoruz diyorlardı. Ama inandıkları Allah'ın safında Allah düşmanlarıyla savaşan müslü-manların galibiyete ulaşması onları derinden üzmüştü.

Ama Bedir'de müslümanların galibiyetine üzülen bu insanlar Uhut'ta yine müşrikler karşısında küçük bir yenilgiye maruz kaldıkları zaman, müslümanlar müşrikler karşısında 70 kadar şehid verdikleri zaman da âdeta düğün bayram yapmışlardır. Tamam, artık bu Müslü-anarın beli kırıldı, defterleri dürüldü, artık bir daha asla bellerini doğrultamazlar, diyerek tüm yahudi ve hıristiyanlar bayram yaptılar. Sadece o dönemde değil, her dönemde bu böyle olmuştur. Her dönem-de müsümanların başarısına sevinen, derdiyle dertlenen sadece müslümanlar olmuştur. Müslümanların başına gelen belâlara sevinen-ler de müslümanların dışındaki dünya olmuştur.

Meselâ bakın birinci dünya savaşı sırasında şahit olduğu bir hatırasını Mehmet Akif şöyle anlatır: O günlerde Akif Almanya'dadır. Aslında savaşla hiçbir ilgisi bulunmayan Osmanlı Almanya'nın isteğiyle ve bir oyunla Almanya saflarında savaşın içine girer. Karşı taraf-ta İngilizler, Fransızlar vardır. Osmanlı imparatorluğu savaşın tüm cephelerinde galip gelirken sadece bir cephede İngilizler karşısında mağlup olurlar. Kendi müttefikleri olan müslüman askerlerin o cephe-de İngiliz askerlerine mağlup olması karşısında Almanlar bayram ederler. Sokaktaki bayram sevincini gören Âkif ne var, ne oldu? diye sorar. Almanlar derler ki Osmanlı mağlup oldu, onun için bayram yapıyoruz derler.

Evet İngilizler hıristiyan, Osmanlı da müslüman. Hıristiyanlar müslümanlara galip geldi diye adamlar bayram ederler. Halbuki bizi bu savaşa Almanlar sokmuştu, biz onlara yardım için bu savaşın içindeydik. Ama ne olursa olsun Almanlar hıristiyan'dır, İngilizler de hıris-tiyandır ve hıristiyanların galibiyeti, müslümanların mağlubiyeti onları sevindirmektedir.

Dünya durdukça bu hep böyle olmuştur ve kıyâmete kadar da böyle olacaktır. Dünya üzerinde bir müslümanın ölümüne bir yahudi-nin, bir hıristiyanın, bir kâfirin üzülmesi mümkün değildir. Dünya üzerinde bir müslümanın doğumuna sevinmeleri de mümkün değildir. Yine dünya üzerinde bir yahudi'nin, bir hıristiyanın ölümüne bir müslü-manın üzülmesi, doğumuna sevinmesi de mümkün değildir. Müslüman olan müslüman ama. Yahudi ve hıristiyanlaşan, ya da Müslümanlığının farkında olmayan bir müslüman değil.

Peki niçin bu böyledir demeye de hiç kimsenin hakkı yoktur. Hani bir hıristiyan atasözü vardır.

"En iyi müslüman, ölü yüzünü gördüğümüz müs-lümandır" "Bundan daha iyisi de, benim öldürdüğüm müslümandır"

Diyorlar. İşte görüyoruz Bosna'da, Somali'de, Irakta, Çeçenis-tan'da ve şu anda Kosova'da iyi müslüman görmeye çalışıyorlar. Evet hak bâtıl savaşlarının yeryüzünde başladığı günden bu yana müslü-manların iyiliğine sevinen, kötülüğüne üzülen sadece müslümanlar olmuştur.

Ve işte en son körfez savaşında da bunun bir benzerine şahit olduk. Saddam İsrâil'e, ya da Amerikan askerlerinin bulunduğu bölge-ye göstermelik birkaç füze saldırısında bulunup da Amerikan ve İsrâil tarafından birkaç kişi öldüğünde onların safında savaşan Arap halkının tekbirler getirerek sevindiklerini gördük. Her zaman bu böyle olmuştur ve olacaktır. Bunun başka türlüsünü düşünmek mümkün değildir, çünkü bu, Allah'ın yeryüzünde koymuş olduğu bir yasasıdır.

Bundan sonra Rabbimiz Uhud savaşının bir genel değerlendir-mesini yapacak.

121. "Ey Muhammed! Sen inananları savaş için duracakları yerlere yerleştirmek üzere, erkenden evinden ayrılmıştın. Allah işitir ve bilir."

Hani hatırlasana ey peygamberim, sabah erkenden evinden, ehlinden ayrılmış, mü'minleri savaş mevzilerine, stratejik bölgelere yerleştirmek üzere onları düzene sokuyordun. Allah işitendir, Allah her şeyi bilendir.

Hicretin üçüncü yılında, Şevval ayında Allah'ın Resûlü müşriklerin 3000 kişilik güçlü bir ordu hazırlayıp Bedir'in intikamını almak üzere Medine'ye doğru hareket ettiklerini haber alır. Allah'ın Resûlü hemen ashabını yollayıp durumu değerlendirir. Rasûlullah kendisi görüşünü açıklar. Medine'de kalıp savunma savaşından yana olduğunu bildirir. Ama daha önce Bedir'de bulunamayan gençler şehâdet arzularını bildirerek Medine'nin dışında düşmanı karşılayalım, onlara karşı şanlı bir meydan savaşı verelim diye ısrar ederler.

Nihâyet onların bu ısrarı üzerine Allah'ın Resûlü kendi fikrinden vazgeçip şehrin dışına çıkmaya karar verir. Daha sonra Rasûlul-lah'ın savunma arzusuna karşı çıktıkları endişesiyle gençler bu tekliflerinden vazgeçtiklerini söylemiş olsalar da Allah'ın Resûlü bir peygamber zırhını giyip de savaşa karar verdikten sonra asla geri dön-mez buyurur. Böylece 1000 kişilik bir orduyla Uhud'a doğru hareket eder. Fakat Medine'de münafıkların reisi olan Abdullah Bin Übey Bin Selül Rasûlullah'ın savunma savaşı teklifinden vazgeçildiği bahane-siyle 300 kadar arkadaşıyla birlikte yarı yolda müslümanları terk ederek geriye, Medine'ye döner. Tabi münafıkların geriye dönüşleri müs-lümanlar üzerinde çok büyük etki eder. Moralleri bozar.

Ama Allah ve Resûlüne bağlılıkları tam olan 700 müslüman yollarına devam ederler. Nihâyet Medine'ye 4 mil uzaklıkta Uhud dağının eteğine kadar gelirler, Allah'ın Resûlü burada ordusunu yerleştirir. Uhud dağı arkalarına, müşrikleri de önlerine alacak biçimde saf tutarlar. Burada bir tehlikeli bölge vardır. Oradan düşmanın sızma ihtimaline karşılık Rasûlullah Efendimiz o tepeye de Abdullah İbni Cü-beyr komutasında 50 kadar okçu yerleştirir. Ve savaşı kazansalar da, kaybetseler de kesinlikle yerlerini terk etmemeleri konusunda sıkı sıkı onlara tembihte bulunur peygamberimiz. "Savaşı kaybedip de kuşların etlerimizi yediklerini görseniz bile burayı terk etmemelisiniz!" buyurur.

122. "Sizden iki takım bozulup geri çekilmek üzere idi; oysa Allah onların dostu idi, inananlar yalnız Allah'a güvensinler."

Evet az evvel ifade ettiğimiz gibi Übey Bin Selül 300 kadar arkadaşıyla savaş alanını terk edince, bu, müslümanlarda şok etkisi yaptı. Bu, ve gelen

düşmanın çok güçlü görünmesi sebebiyle müslü-manların içinden iki taife tedirgin oldu. İki grup bozulup geri çekilmek üzereydi. Bunlar Evs ve Hazrec kabilelerinden iki gruptu. Hazrec kabilesinden Seleme oğulları, Evs kabilesinden de Harise oğullarıydı.

Rabbimiz buyuruyor ki, işte o esnada, o kritik durumda içiniz-den bu iki taife, iki grup bozulup dağılmaya yüz tutmuş, çözülmeye başlamıştı. Halbuki Allah onların dostu idi. Allah onların velîleriydi. Onları kendilerinden çok seven, onlar adına en hayırlı, en güzel kararı alacak olan Allah'tı. Tabii onların durumlarını anlatan bu âyetin gelişiyle, keşke bizim hakkımızda böyle bir âyet inmeseydi diyemeyeceklerdi onlar. Çünkü durumlarını anlatan bu ifadelerin arasında Rab-bimiz kendisinin onların dostu ve velîsi olduğunu müjdeliyordu.

Evet Rabbimizin yardımıyla onlar korundu. Allah'ın yardımıyla münafıkların oyunlarına gelmediler. Münafıklar gibi Rasûlullah'ı ve müslümanları kendi başlarına terk edip gitmediler.

Mü'minler yalnız Allah'a güvenip dayansınlar, sadece Allah'a tevekkül etsinler. Başka hiçbir şeye güvenmesinler. Zaferi, yardımı sadece Allah'tan beklesinler. Bakın bu tevekkülünüz sebebiyle Bedir'de size zaferi nasip etmişti.

123. "Andolsun ki, siz düşkün bir durumda iken, Bedir'de Allah size yardım etmişti; Allah'tan sakının ki şükredebilesiniz."

Hatırlayın Allah size Bedir'de yardım etti. Bedir'de Allah sizi destekledi. Halbuki orada sizler düşmanınızdan daha zayıftınız. Düşmanlarınıza oranla daha güçsüz bir konumdaydınız. Gerek sayısal, gerekse silah ve mühimmat yönünden düşmanlarınız sizden daha güçlü bir durumdaydı. Böyle olduğunuz halde Allah size orada yardım etmişti de siz galip gelmiştiniz. Öyleyse Rabbinizi bilin de Ona karşı takvalı olun. Zaferin, ya da mağlubiyetin azlıkta çoklukta değil, güçlülükte güçsüzlükte değil, Allah'ın elinde olduğunu bilerek Allah'a güvenin. Hayatınızı Onun için yaşayın. Onun belirlediği biçimde yaşayın. Umulur ki Ona şükretmiş olursunuz.

Zaten unutmamalısınız ki yalnızca Allah'ın rızasını kazanmak, yalnızca Allah'ın egemenliğini gerçekleştirmek, yalnızca Allah'a güvenmek üzere yapacağınız bir savaş Allah'a şükür anlamına gelecektir. Allah için girişilen bir savaşta sabretmek, Allah'a güvenmek, döneklik yapmamak, Allah'ın koruması altına girerek takvalı davranmak şükür olacaktır.

124,125. "İnananlara: "Rabbinizin size gönderil-miş üç bin melekle

yardım etmesi size yetmeyecek mi? "diyordun. Evet, eğer sabrederseniz, sakınırsanız ve onlar da hemen üzerinize gelirlerse Rabbiniz size, nişanlı beş bin melekle imdat edecektir."

Hani sen mü'minlere diyordun ki, yanındaki mü'minler 1000 kişiyle 3000 kişilik güçlü kâfir grubunun karşısına çıktıkları zaman sen onlara diyordun ki, ey mü'minler, Rabbinizin size indirilen 3000 melekle yardım etmesi size yetmez mi? Allah'ın 3000 Meleğiyle sizi desteklemesi sizin için yeterli değil mi? diyordun.

Evet işte bir iman küfür savaşı. İşte bir hak bâtıl savaşı. Ve Allah taraftarlarıyla, Allah düşmanları arasında vuku bulan bir savaş ortamında sayısal, ekonomik ve askerî yönden çok güçlü kâfirler ve onlardan çok az sayıda mü'minler var. Ve işte önceki bölümlerde ifade ettiğimiz gibi, Allah'ın dostlarına yardımı söz konusu oluyor. Rabbimiz 3000 melekle inanmış kullarına destek veriyor. Rabbimizin bu desteği sonucu müslümanların sayısı bir anda kabarıyor, müslümanlar teyid ediliyor.

Evet, eğer sabrederseniz, Allah için, Allah safında, Allah desteğinde çıktığınız bir savaşta Allah'ın istediği gibi dişinizi sıkar, Allah'a tam olarak güvenir, zaferin tümüyle Allah'a ait olduğunu bilir ve kaç-mayı, geri dönmeyi akıllarınızın ucundan bile geçirmezseniz, muttaki olursanız, hayatınızı Allah için yaşar, Allah'ın istediği gibi hareket ederseniz, savaşınızı barışınızı Allah'ın belirlemesine evet derseniz ve düşmanlarınız da ansızın size saldırırlarsa, ansızın size hücum ederlerse, o zaman Rabbinizin size şanlı, nişanlı, alâmetli, yâni sadece bu savaşta size yardım için görevlendirilmiş, savaşı çok iyi bilen, savaş için hazırlanmış 5000 melekle size yardım edip sizi destekler.

Hz. Ali Efendimizin beyanına göre Bedir'de Allah'ın mü'minle-rin yardımına gönderdiği meleklerin işareti beyaz giyinmiş olmalarıydı. İbni Abbas Efendimizin beyanına göre de Bedir günü gönderilen meleklerin nişanı uçları sırtlarına doğru serbest bırakılmış beyaz sarıklarıdır.

Evet siz sabreder Allah'ın dediğinden çıkmazsanız bunu da yapar Rabbiniz. Kaldı ki bir tek melek bile size yardıma yetecektir. Bir tek melek tüm dünyanın yerle bir edilip helâkine yeter. Lâkin mü'min-lere güven duygusu vermek için Rabbimiz bu miktar meleklerden söz ediyor. Bu yardımın gecikeceği konusunda da en küçük bir şüpheniz olmasın. Yâni bu meleklerin

gelişi kâfirlerin size hücumundan sonraya kalabilir mi acaba? diye bir endişeniz de olmasın. Allah anında size yardımcılarını gönderir.

Evet arkadaşlar, işte Allah için yapılan bir savaşın yasasıdır bu. Ne Allah adına kâfirlerin karşısına çıkan müslümanlar kâfirler karşısında yalnız olduklarını, korumasız ve yardımcısız olduklarını zannetsinler, ne de kâfirler böyle bir iman küfür savaşında karşılarında sadece müslümanların bulunduğunu zannetsinler. Kâfirler böyle bir savaşta sadece müslümanlarla değil Allah'la karşı karşıya bulunduklarının, Allah'la savaştıklarının farkına varmalıdırlar.

Evet müslümanlar şartlarına riâyet edip Allah'a güvendikleri sürece müslümanlar kesinlikle bilmeliler ki meleklerini göndermeden de zaferi halk edendir Allah. Sayısal azlık çokluk, ekonomik ve siyasal güçlülük güçsüzlük hiçbir değer ifade etmeyecektir. İşte Bedir'de kâfirler müslümanların üç katıydı. Uhut'ta bu oran bire beş idi. Mûte'de 200.000'e karşı 3000 idi. Ama görüyoruz ki Allah'ın yardımıyla galip gelenler müslümanlardır.

Peki acaba Rabbimiz niye melekleri gönderiyor mü'minlerin yardımına? Yâni acaba niye başka orduları değil de melekler? Meselâ niye ateş değil, niye rüzgar değil, niye başka ordular değil de melekler?

126,127. "Allah bunu, ancak size müjde olsun ve böylece kalpleriniz yatışsın diye yapmıştır. İnkâr edenlerin bir kısmını kesmek veya ümitsiz olarak geri dönecek şeklinde bozguna uğratmak için gereken yardım, ancak, güçlü ve Hakîm olan Allah katından olur."

Allah bunu sırf size bir müjde olsun, mü'minlerin kalpleri bununla yatışsın diye gönderdiğini söylüyor. Sadece sizin kalpleriniz yatışsın, kalpleriniz güvenle dolsun diyedir. Tabii insan olarak müslü-manlar yanı başlarında kendileri gibi savaşan insan sûretinde yardımcıları görünce kalpleri yatışacak ve güven duygusu içine gireceklerdi. İşte Rabbimiz buyuruyor ki burada biz bunu sırf sizin kalpleriniz yatışsın diye yapıyoruz, değilse zafer, yardım, galibiyet sadece Azîz ve Hakîm olan Allah'a aittir. Zafer sadece Allah katındadır, Allah tarafındandır. O dilediği takdirde melekler göndermeden de düşmanlarını helâk, dostlarını muzaffer etmeye muktedirdir. Çünkü O Allah Azîz ve Hakîmdir. Yenilmez ve yanılmazdır.

Böylece kâfirlerden bir kısmının kökünü kessin, helâk etsin, onların sayılarını azaltsın, güçlerini kırsın, zulümlerine engel olsun, veya onları hezimete maruz bırakarak, bir kısmını da rezil rüsva ederek bozguna uğrayıp

dönüp gitsinler diye melekleri mü’minlerin yardımına gönderiyoruz.

128. “Allah'ın, onların tevbelerini kabul veya onlara azap etmesi işiyle senin bir ilişiğin yoktur; çünkü onlar zalimlerdir.”

Ey peygamberim, senin bütün bu işler konusunda herhangi bir yetkin yoktur. Bu konularda sana bir iş, bir yetki, bir sorumluluk yoktur. İşin tamamı Allah’a aittir. Sen ancak bir kulsun. Allah’ın izni olmadan sen onlara karşı hiçbir şey yapamazsın. Rivâyetlere göre Allah’ın Resûlü Uhud savaşı esnasında kâfirlere bedduada bulunmuştu da Rabbimiz böyle buyurdu. Peygamberim onların, o kâfirlerin durumlarıyla alâkalı senin bir yetkin yoktur. Bedir’de olduğu gibi onların bir kısmının kökünü kesmek veya onlara tevbe nasip etmek Allah’a aittir. Allah diler, bu kâfirler akıllarını başlarına alıp tevbe ederler, küfürlerinden vazgeçerler, Allah da onları affeder, yahut da dilerse onlar zalimler oldukları halde Allah, zulümlerini onaylayıp onlara azap eder. Bu tamamen Allah’a ait bir iştir. Senin bu konuda sorumluluğun da, yetkin de yoktur.

Nitekim öyle de olmuştur. Rasûlullah Efendimizin helâklerine beddua ettikleri bu kâfirlerden gebertilenler hariç ötekilerin hepsi tev-be edip sonradan müslüman olmuşlardır. Kendileri bilirler. Eğer tevbe edip müslüman olurlarsa kazanırlar, değilse tercihleri sonucunda zarara uğrayacak olanlar kendileridir.

129. “Göklerde olanlar da, yerde olanlar da Allahındır. Dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Allah ba-ğışlayandır, merhamet edendir.”

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. Göklerin ve yerin sahibi olan, göklerde ve yerde yegâne egemen olan O Allah, mağfiret isteyen, bağışlanmak isteyen, buna sa’y eden, iradesini buna yönlendiren herkese mağfiret eder. Ama azap isteyen, iradesini hep azaptan yana kullananlara da, onların bu tercihlerini onaylayarak azap eder. Bu konuda tasarruf sadece Allah’a aittir. Hiç kimse bu konuda Ona etki edemez. Onun kararlarını hiç kimse sorgulayamaz. Kulları yaptıklarından sorumludur ama O yaptığı hiç bir şeyden sorumlu değildir.

Allah iman etmek isteyenleri, bağışlanmak isteyenleri bağışlar, azap isteyenlere de azap eder. Bunun temel sebebi de insanların kendi iradeleri, kendi özgür tercihleri, kendi amelleri, kendi eylemleri, kendi inançlarıdır. Allah’ın gafur oluşuna güvenerek ona yönelen bir insana Allah mutlaka yardım edecek, imkân verecek, mağfiret edecek, hatalarını, kusurlarını, günahlarını örtecek, geçmişini sıfırlayacak ve rahmetiyle muamele edecektir. Ama Allah’ın

rahmetine boyun bük-meyerek, müracaat etmeyerek Onunla savaşa tutuşanlara da azap edecektir. Yâni mağfirete ulaşanlar kendi iradeleriyle, azaba duçar olanlar da kendi tercihleriyle baş başa kalmışlardır.

Bundan sonra Rabbimiz dikkatlerimizi fâiz üzerine, (riba) üzerine çekecek. Uhud'un değerlendirilmesinden sonra riba konusunun gündeme getirilişinin sebebini şöyle anlamaya çalışıyoruz. Uhut'ta müslümanlar bir yenilgi tatmışlardı. Bu yenilgilerinin sebebi onların mala meyilleri, mal mülk sevgileriydi. Mekkeli müşriklerin kaçtıklarını, arkadaşlarının da onların ganimetlerini paylaştıklarını gören okçular; "haydi biz de mallardan nasibimizi alalım" diyerek mevzilerini terk edip Rasûlullah'ın emrine karşı gelmişlerdi. Halbuki Allah'ın Resûlü; "bizler harbi kazansak da kaybetsek de, hattâ kuşların bizim etlerimizi yedik-lerini görmüş olsanız da, sakın bu yerinizden ayrılmayın" buyurmuştu. Ama okçular mala meyilleri sebebiyle mevzilerini terk ediverdiler.

Tıpkı şu anda hacısıyla, hocasıyla tüm müslümanların mevzilerini terk edip geceli gündüzlü para kazanmanın peşine takıldıkları gibi. Halbuki bir kul olarak, bir müslüman herkes kitabını ve peygamberini tanıyıp ona göre bir kulluk yaşayacaklardı. Herkes kitabından ve peygamberinden haberdar olacaktı. Herkes birbirini kulluğa dâvet ve teşvik edecekti. Ama bakıyoruz hocasıyla, hacısıyla herkes bu kulluk görevini terk edip para kazanmanın, ekonomik güce ulaşmanın hesabına girdiler. Bu dini tanıyacak, anlatacak çok az insan kaldı meydanda.

Evet, okçular yerlerini terk edince de arkadan düşman orduları saldırarak galip durumda olan müslümanları mağlup konumuna düşürdüler. İşte Uhut'ta mala mülke meyillerinden, tamahlarından ötürü hezimeti tattıklarını îmâ etmek üzere Rabbimiz bu konuya dikkat çekecek. Uyaracak bu konuda mü'minleri.

Ve kıyâmete kadar kâfirlerle müslümanlar arasında gerçekleşecek tüm savaşlarda kâfirler karşısında müslümanların yenilgiyi tatmalarının ilk ana nedeninin dünyaya bağımlılıkları, dünyalıklara meyletmeleri ve Allah'ın kendileri için cennette hazırladığı gözlerin görmediği, kulakların duymadığı nimetlere değil de dünyadakilere değer vermeleri sebebiyle olduğunu anlatacak Rabbimiz. Bakın o yine buyurur ki:

130. "Ey İnananlar! Fâizi kat kat alarak yemeyin. Allah'tan sakının ki başarıya erişesiniz."

Ey iman edenler, kat kat artırılmış olarak fâizi yemeyin, ribayı yemeyin. Takvalı olun. Allah'ın istediği gibi yapın. Mala bakışınızı Allah'ın yasalarıyla belirleyin. Umulur ki dünyada da âhirette de başarılı olup cennete ulaşırsınız.

Evet kat kat, katlaya katlaya fâizi yemeyin diyor Rabbimiz. Arkadaşlar, genel mânâda fâizin yasaklanması daha sonra gelecek. Ba-kara sûresinde gelecek, ama Rabbimiz bu kesin yasak gelmeden önce ara ara ileriki dönemlerde yasallaşacak bir yasağı gündeme geti-rerek böylece mü'minleri eğitecek ve sakınmaya ısındıracak. Arkadaşlar biliyorsunuz ki Rasûlullah Efendimizin vefatına yakın günlerde Bakara sûresinde nâzil olan fâizle ilgili âyetler bu muameleyi tamamen yasaklamıştır.

"Fâiz yiyenler ancak şeytan çarpmasından dolayı ne yapacağını bilemeyen ve ayakta da duramayan kimsenin kalktığı gibi kalkacaktır."
(Bakara 275)

Fâiz yiyenler, fâiz yoluyla insanların mallarını yiyenler, fâiz yoluyla insanların kanlarını emen kimseler kıyâmet günü saraya tutulmuş, şeytanın messine (ilişmesine) maruz kalmış deli birinin doğru dürüst ayakta duramayışı biçiminde kalkacaklardır. Dünyada bile bunun örneklerini görüyoruz. İflas eden bankaların önünde insanlıktan çıkmış bir vaziyette etraflarına saldıracak şekilde delirmiş insanları gördükçe âyetin ne kadar da güzel anlattığını anlıyoruz.

"Eğer böyle yapmazsanız Allah'a ve Resûlü'ne karşı savaş açtığınızı bilin. Eğer tevbe ederseniz ana sermayeniz sizindir. Böylece haksızlık etmemiş ve de haksızlığa uğramamış olursunuz."
(Bakara 279)

Evet, fâize devam edenler Allah ve Resûlüne karşı savaş açmış insanlardır. Ya da Allah ve Resûlü bu adamlara karşı savaş açmıştır. Allah ve Resûlüyle savaşa tutuşmuş insanların iflah olmaları mümkün müdür? Ya da durup dururken sadece kâfir olmaları sebebiyle kâfirlere bile savaş açmak caiz değilken bu fâizciler için her hâlükârda savaş açmak kayıtsız şartsız vacip kılınmıştır. Toplumda fâiz pisliğinin kökünü kazımak ve fâizcilerle sonuna kadar savaşmak tüm müslümanlar üzerine içtimaî bir farizadır.

Çünkü fâiz öyle sârî bir mikroptur ki; onun yaşadığı toplumda tek tek müslümanların ondan kurtulmaları mümkün olmayacaktır. Günün birinde her biri bu pisliğe bulaşmak zorunda kalacaktır.

Evet burada da Rabbimiz buyuruyor ki; ey müslümanlar, sakın ha sakın fâizci olmayın, sakın ha sakın dünyayı kıble edinmeyin, dünyayı ekonomiden ibaret değerlendirmeyin. Dünyada sadece mal mülk derdine düşmeyin. Dünyaya meyletmek dünya hayatının en büyük belâlarından biridir. Dünyayı kıbleleştiren, tek hedef olarak dünyayı seçen toplumlar dünyada da âhirette de felaha eremezler. Belki zengin olurlar, belki tüm dünyayı elde edebilirler, ama asla ölüme engel olamazlar.

Unutmayın ki ölüm var, hesap kitap var. Tüm dünyayı karınlarına doldursalar da insanlar ölecekler ve hesaba çekilecekler. İşte hayatın hesabını buna göre yapmalıyız. Şu şehrin tümü sizin olsa, doymayıp öteki şehirlere de uzanmış olsanız, onunla da yetinmeyip tüm dünyayı elde etmiş olsanız, sonra öteki gezegenlere de el atsanız, söyleyin bir gün gelip yok olmayacak mı bütün bunlar? Her şey yok olup gitmeyecek mi? Öyleyse dün Uhut'taki müslümanların yenilgilerine sebep olan bu dünya hırsınız niye?

131. "İnkâr edenler için hazırlanmış ateşten sakının."

Muttaki olun! Korunun! Allah'la korunun! Allah'ın koruması altına girin! Şu ateş konusunda çok dikkatli olun ki; Bakara sûresiyle söyleyecek olursak; "yakıtı insan ve taşlardır onun" Dayanılması mümkün olmayan bir ateştir o. Öyleyse kâfirler için hazırlanmış böyle bir ateşten korkun, korunun.

132. "Size merhamet edilmesi için Allah'a ve Peygambere itaat edin."

Denileni yapmak üzere itaat edin Allah'a! İstediklerini yapmak üzere itaat edin Allah'a! Peki ne ister o Allah bizden? Ne diyor Allah bize? İşte bundan önceki âyetlerinde istediklerini bildirdi Rabbimiz. Dünyacı olmayın dedi. Ganimete, dünyalıklara meylederek mevzilerinizi terk etmeyin dedi. Allah'ın dinine hizmeti ikinci plana atmayın dedi. Kat kat artırılmış fâiz yiyerek insanların mallarına haksız yere el at-mayın, böylece benimle savaşa girmeyin dedi. Ben gafûrum dedi. Eğer bana kulluğa yönelirseniz, bağışlanma dilerseniz sizi bağışlarım, ama benim azabımı tercih ederseniz azap ederim dedi. Çünkü göklerde ve yerde ne varsa hepsi benimdir dedi. Göklere ve yere egemen benim dedi. Her konuda emir bana aittir dedi. Dilediklerimi yaparım, kimse bana hesap soramaz dedi. Benim yolumda, benim adıma, benim dinimin hâkimiyeti adına, sadece bana güvenerek kâfirlerle savaşırsanız meleklerimle sizi teyid edip mutlak zafere ulaştırırım dedi. Galibiyeti sadece benden bekleyin dedi. Başka ne diyorsa, sayamam şimdi onları. Sabah şöyle kalkın diyorsa, akşam şöyle yatın

diyorsa, şunu giyinin, bunu giymeyin diyorsa, şunu için, bunu yemeyin diyorsa o konuda Allah'a itaat edin.

Bir de peygambere de itaat edin. Yâni Allah ne demişse, Allah sizden ne istemişse Peygamber örnekliliğinde onu anlayın ve uygulayın. Allah ne demişse onu Peygamber örnekliğinde yapmaya çalışın. Çünkü model adam, motif adam, form dilekçedir peygamber. Peygamber Allah'ın istedikleri konusunda kendisine mutlak itaat edilmek üzere gönderilmiş yasal örnektir. Allah'ın bizden istediği her bir kulluk biriminde örnek alacağımız varlıktır Peygamber.

Evet Allah'a ve peygambere itaat edin ki, rahmete eresiniz, Rabbinizin rahmetine, merhametine hak kazanasınız. Sizler Allah ve Resûlüne mutlak itaat edin ki, merhamet olunasınız. Allah size savaşın mı dedi? Hemen itaat edin. Rasûlullah sizden mal ve can mı iste-di? Hemen koşun emrine. Allah ve Resûlü din düşmanları karşısında direnin, dişinizi sıkın ve sabredin mi dedi? hemen itaat edin. Ötekiler gibi arkanıza dönüp kaçmayın, Allah ve Resûlünün emirlerine isyan etmeyin ki Allah'ın rahmetini ve cennetini kaybedenlerden olmayın. Amelleriniz boşa gitmesin. Allah ve Resûlü sizin menfaatinize sizden ne istediyse itaat edin ki hem bu dünyada hem de âhirette amelleriniz netice versin. Hem dünyada hem de ukbada mutluluğa ulaşın diyor Rabbimiz.

Peki, buraya kadar anlatılanlardan anladık ki dünyacı olmayacağız, dünyayı kıble edinmeyeceğiz, sadece dünyada mal mülk derdinde olmayacağız. Peki o zaman bu geçliğimizi, bu zindeliğimizi, bu enerjilerimizi nerede kullanacağız? Şu zamanlarımızı, şu imkânlarımızı nerede harcayacağız? Şu mallarımızı, şu mülklerimizi nerede harcayacağız? Neyi hedefleyeceğiz? Hedefimiz, uğraşımız ne olacak? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bunu şöyle anlatıyor:

133. "Rabbinizin mağfiretine ve Allah'a karşı gel-mekten sakınanlar için hazırlanmış, eni gökler ve yer kadar olan cennete koşuşun."

Evet hedefiniz cennet olsun, uğraşınız cennet olsun. Tüm gücünüzü, tüm enerjinizi, tüm himmetinizi cenneti kazanmaya, cennete ulaşmaya teksif edip cennete koşun. Evet Rabbinizin mağfiretine, affına ve cennetine koşun. Öyle bir cennet ki, Allah'a karşı gelmekten sakınanlar, Allah'ın emir ve yasaklarına riâyet edenler, hayatlarını Allah için yaşayanlar, Allah'ın belirlediği yasalarla hayat yaşayanlar için hazırlanmış, ve de eni gökler ve yer arası kadar geniş bir cennettir o.

Öyleyse koşanlar buna koşsunlar, yarışanlar bunun için yarışsınlar. Çünkü yarışmaya değer bu. Yarışacaksanız işte bunun için yarışın diyor Rabbimiz. Bir milyar daha, bin dolar daha, bir apartman da-ha, bir arsa daha, bir araba daha, bir derece daha, bir model daha a-dına değil. Veya bir kademe daha, bir model daha, bir makam daha, bir koltuk, bir rütbe daha, bir fakülte, bir doktora daha değil. Dünyada kalacaklar, ölürken terk edilecekler, öbür tarafa intikal etmeyecekler adına değil.

Yarışacaksanız, koşturacaksanız işte bu cennet adına koşturun. Birbirinizle yarışacaksanız bunun adına yarışın. İnsanlar tam tersini yapıyorlar değil mi şu anda? Hacısı da, hocası da dünya ve dünyalıklar adına yarışıyorlar Allah korusun. Öyleyse gelin ey müslüman-lar, aklımızı başımıza alalım da mallarımızı cennet adına yarıştıralım, çocuklarımızı bunun adına yarıştıralım, ilmimizi, aklımızı, kalemimizi, gecemizi, gündüzümüzü, fırsatımızı, imkânımızı hep cennet adına seferber edip yarıştıralım. Bu konuda, cennet konusunda ben herkesten önce geçeceğim! Ben herkesten öne geçmeliyim! diyelim, öyle yaşayalım, öyle yarışalım inşallah.

Çünkü cennet, uğrunda yarışmaya değer. Dünya ve dünyalık-lar adına yarışsanız, gecenizi gündüzünüze katarak dünyayı kazan-mayı planlamış olsanız, gece gündüz çalışıp çırpınsanız belki bir dünyaya sahip olamazsınız, olamayacaksınız ama eğer cennet için yarışırsanız, cennet için sa'y ederseniz, bu yarışta en sonuncu olsanız bile, cennete en son girecek olsanız bile Rasûlullah Efendimizin beyanıyla dünyanın on katı bir cennete ulaşabilirsiniz. Kaldı ki yine Rasû-lullah Efendimizin başka bir hadisinden öğreniyoruz ki, Buhârî' hadislerinden birinde diyor ki:

"Cennette kamçı kadar bir yer dünya ve içindekilerin tümünden daha hayırlıdır."

Yâni düşünebiliyor musunuz? Kamçı kadar bir yer ne olur? Hem inceciktir, hem düzensizdir, hem de kullanım alanı olmayandır. Ama cennette o kadarcık bir yer bile dünya ve içindekilerden çok daha hayırlıdır buyurur Allah'ın Resûlü. Yine aynı hadisin devamında diyor ki Rasûlullah:

"Sizin akşam ve sabah Allah yolunda cihad için (cehd ü gayret için, İslâm'ın izzet ve şerefini, müslüman-ların namus, iffetlerini, neslini, aklını

biraz gayret etmeniz, sizin için dünya ve içindekilerden size verilmesinden daha iyidir"

Buyurur. Öyleyse aklımızı başımıza alalım da neyin peşinde olduğumuzu? Neyi hedeflediğimizi bir düşünelim. Eğer bu dünyada Allah'ın rahmetini ve cennetini hedeflediğimizde neleri kazandığımızı, dünyayı hedefleyerek bir hayat yaşadığımız zaman da neleri kaybettiğimizi bir düşünelim.

Evet o cennet muttakiler için hazırlanmıştır buyurduktan sonra Rabbimiz, muttakilerin özelliklerini anlatmaya başlıyor. Eğer cenneti kazanmak istiyorsak bu aşağıda sayılan sıfatların sahibi olmak zorun-dayız. Neymiş o özellikler? Kimmiş muttakiler?

134. "Onlar bollukta ve yoklukta sarf ederler, öfkelerini yenerler, insanların kusurlarını affederler. Allah iyilik yapanları sever."

Evet o muttakiler, o hayatlarını Allah için yaşayanlar, bollukta ve darlıkta infak ederler. Sahip olduklarını Allah kullarıyla paylaşmanın kavgasını verirler. Elleri dar olduğu zaman da, geniş olduğu zaman da, hasta oldukları zaman da, sıkıntılı oldukları zaman da bütün hallerinde infak ederler.

Gazaplandıkları zaman da gazaplarını yenenler. Öfkelendikleri zaman öfkelerini yutarlar. Öfkelendikleri zaman bağışlayanlardır onlar. Kin peşine düşmezler, Allah'ın kullarının kusurlarına, hatalarına noksanlıklarına karşı gazaplanmazlar, gazaplandıkları zaman da öfkelerini yenmesini bilirler onlar. Gazaplandıklarından intikam almaya kalkmazlar. Kötülük edenlere karşı afla muamele ederler.

Evet bunlar günahlardan, hayasızlıklarsan sakınan ve de ga-zaplandıklarında da bağışlayanlardır. Kindar olmayan, kin ve intikam peşine düşmeyen, Allah kullarının hatalarının, noksanlıklarının ardına düşmeyen kimselerdir. Öfkelendikleri zaman öfkelerini yenmesini bilen insanlardır. Suçları örten, hataları bağışlayan kimselerdir.

Bu konuda aklıma güzel bir örnek geldi, inşallah söyleyeyim. Allahu âlem Abdullah İbni Mübârek Efendimizin bir hizmetçisi bir gün bir ibrikle onun abdest suyunu dökerken bir kaza sonucu ibriği yü-züne çarpar ve Abdullah İbni Mübareğin yüzü kanar. Tam kızacakken hemen câriye bu âyetin "Vel kâzımiynel gayza" bölümü okur, İbni Mübarek Efendimiz gazabını yener. Câriye arkasından "Vel âfiyne anin nâs" bölümünü okuyunca İbni Mübarek Efendimiz tamam seni affettim buyurur. Arkasından câriye "Vallahü yühibbü'l muhsinîn" bölümünü

okuyunca İbni Mübarek der ki “haydi git seni âzâd ettim”. Âyeti okuyan da yerinde okuyor, değerlendiren de yerinde değerlendiriyor.

Gazap; insanın öfke ile insanlıktan çıktığı andır. İnsanlık, kişi-nin önündeki iki seçenekten, iki hadîseden birini seçme özelliğidir. Halbuki insan gazaplanınca seçme özelliği gider ondan. Dolayısıyla bu durumda insan insanlıktan çıkmıştır. Bundan sonra pek çok mu-harremat birbirini takip eder. Harpler, darpler, kavgalar, katl olayları, zulümler düşmanlıklar, kazf, yalan isnâdı, iftira, talâk ve tüm fuhşiyat-lar hepsi hepsi gazaplanmanın sonunda meydana gelir.

İşte böyle gazaplandığı bir anda, gazap makamında bulunduğu bir durumda gazabına sahip çıkarak, kendisine sahip çıkarak gazabının gereğini yapmayan, Allah’ın kendisinden istediklerinin dışına çıkmayan kimse muttakidir ve Allah’ın cennetini hak etmiş kimsedir. Çünkü Allah muhsinleri sever. Allah kendisini görüyormuşçasına bir hayat yaşayanları sever. İnsanlara karşı tavırlarını, davranışlarını Allah huzurunda olduğunu unutmadan ayarlayanları, Allah huzurunda, Allah kontrolünde olma şuuru içinde gazabını yenerek Allah’a lâyık davranışlar sergileyenleri Allah sever.

Ama tabi hiç öfkelenmeyeceğiz demek değildir bu. Öfkelenilmesi gereken yerlerde de mutlaka öfkelenmek zorundayız. Allah’ın âyetleri çiğnendiği zaman, Allah’ın diniyle, Allah’ın yasalarıyla, Allah’ın elçisiyle alay söz konusu olduğu zaman, Allah’a düşmanlık söz konusu olduğu zaman bir müslümanın öfkelenmesi vaciptir. İşte Rabbi-mizin insan fıtratına koyduğu gazap yasası burada geçerlidir. Böyle yerlerde müslüman gazaplanmalıdır. Diniyle alay edildiğini, Allah’ın âyetleriyle, Allah’ın şeriatıyla alay edildiğini gördüğü yerde bir müslü-manın yerinde duramaz hale gelip alaycıların beyinlerinde patlayacak bir bomba gibi gazaplanması gerekmektedir. Allah düşmanlarının suratlarında patlayacak bir şamar gibi gazaplanması gerekmektedir.

Zaten böyle durumlarda gazaplanmayan bir kimsenin müs-lümanlığından da şüphe edilir. Gözlerinin önünde Allah’ın emirlerinin çiğnenmesi karşısında gazaplanmamak zilletin ta kendisidir.

Hattâ İmam Şafiî Efendimiz kızılması gereken bir durum görüp de kızmayan kimsenin eşek olduğunu söyler. Evet Allah’ın gazabının olduğu yerde müslüman da gazaplanmak zorundadır. Mü’minler Rablerinin gazabıyla

gazaplanan, rızası sebebiyle de razı olan insanlardır.

Bakın A'râf sûresinin 154. âyetinde Allah'ın gazabını celp edecek bir konumda toplumunun kendisinin yokluğunda Allah'ı unutup onun yerine buzağıya tapındıklarını ve şirke düştüklerini görünce Hz. Mûsâ (a.s)'ın da son derece gazaplandığı, hattâ Tevrat levhâlârını elinden attığı ve gazabı dinince onları yeniden eline aldığı anlatılır. Elbette çevresindekilerin Allah'a kulluğu bırakıp da tâğutların peşine takıldıklarını, Allah yasalarını terk edip insan yasalarına kul köle olduk-larını, cennet yolunu terk edip süratlice cehenneme doğru gittiklerini gören bir müslümanın bu duruma gazaplanmaması mümkün değildir. Bir müslümanın böyle bir durumda rahat bir hayat yaşaması mümkün değildir. Bu durumu değiştirmek ve Allah'ın gazabından korunmak için bir müslümanın elinden ne geliyorsa yapması gerekmektedir.

135. "Onlar fena bir şey yaptıklarında veya kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı anarlar, günahlarının bağışlanmasını dilerler. Günahları Allah'tan başka bağışlayan kim vardır? Onlar, yaptıklarında bile bile direnmezler."

Evet, muttakilerin, cennetliklerin özelliklerini saymaya devam ediyor Rabbimiz. Onlar bir fahşâ işlediklerinde, Allah'ın sevmediği bir kötülük irtikap ettiklerinde veya nefislerine zulmettiklerinde, kendilerini olmamaları gereken bir konuma düşürdüklerinde. Arkadaşlar buradan da anlaşılıyor ki muttakilerden de bazen fevahiş yâni kebâir de zuhur edebilir, nefislerine zulüm, yâni sağair de zuhur edebilir. Müslümanlar, müttakıler günah işlemeyen kimseler değildir. Bunlardan da günahlar sadır olabilir, lâkin onlar bunlar üzerine musır (ısrarcı) değillerdir. Yâni onlar günahlara ısrarla devam etmezler, hemen günahın akabinde Allah'ı zikredip istiğfar ederler. Günahlarının bağışlanmasını isterler Allah'tan.

Evet Mü'minler de bazen bazen hata edebilirler. Bir anlık bir gaflet sonucu, bir anlık bir hata sonucu veya geçici bir duygu sonucu günah işleyebilirler, bir fahşaya düşebilirler, emre karşı gelebilirler. Ama ilk uyanışla ilk hatırlama ile hemen bundan vazgeçerler mü'min-ler.

Fahşa, fuhuş; aşırılıklar demektir, haddi aşmak demektir. Han-gi konuda? Maddî manevî her konuda aşırılıklar. Meselâ eşya talebin-de aşırılık, mal talebinde aşırılık, rızık talebinde aşırılık, bilgi toplama konusunda aşırılık, mesken konusunda aşırılık, sevgi saygı konusunda insanları putlaştıracak biçimde aşırılık, on kişiyle devlet kurma hayallerine kapılarak hedefte aşırılık.

Babaya anaya karşı, ya onların meşru isteklerini dinlememe hususunda aşırılıklar, ya da onların Allah'la çatışan her arzularını yerine getirerek onların putlaşmalarına imkân hazırlamak türünde çizgiyi aşma aşırılıkları veya rızık konusun-da Allah'a güvenmeyerek çocukları öldürme aşırılıkları. Ya da kadın erkek ilişkilerinde zina dediğimiz aşırılıklar. İşte bu aşırılıkların tümünden sakınırlar o mü'minler.

Ama istemeyerek böyle bir fahşaya düşmüşlerse de hemen dönüp, tevbe edip Rablerine iltica ederler. Bilhassa kadın erkek ilişkileri konusunda aşırılık hususunda çok yanlışlarımız var. Meselâ bizim toplumda şu anda bu aşırılıkları kadınlar yaptığı zaman onlara fahişe denirken aynı şeyleri erkekler yaptıkları zaman onlara bir şey denmiyor. Halbuki bunları yapan kadına da erkeğe de fuhuş sahibi, yâni fahişe denir. Bugüne kadar fahşa (fuhuş) denildiği zaman sade-ce kadın erkek ilişkilerinde aşırılıklar, haddi aşmalar anlaşılmaktadır. Halbuki sadece bu konuda değil her konuda aşırılıklardan menediyor Rabbimiz.

Evet, onlar işledikleri günahlara devam etmezler, hemen Rablerine yönelip tevbe ederler.

Allah'tan başka günahları kim affedebilir? Allah'ı buna ehil göreceğiz. Kendisini bu işe ehil kabul etmemizi istiyor Rabbimiz. Bakıyo-ruz pek çok hadis-i kutside görüyoruz ki, Rabbimiz; "Kullarım bana yeryüzü dolusu günahlarla da gelse, ama, benim onların tamamını affedecek güçte olduğumu kabul eder, yâni benim huzuruma bana hiç bir şeyi şirk koşmamış olarak çıkarlarsa, elbette ben de onlara yeryüzü dolusu mağfiret ederim" buyurmaktadır.

Evet şirk olmazsa tüm günahları bağışlayacağını haber veriyor Rabbimiz. Kul Rabbini, Rabbinin kendisini tanıttığı gibi kabul eder, kulluğu sadece ona tahsis ederek Rabbinin huzuruna gelmişse, sadece Allah'ı dinleyerek, sadece Allah'ı hesap ederek, sadece ona kulluk ederek, tüm hayatında sadece onu söz sahibi bilerek ve sadece onun yasalarını uygulayarak, ama bunun yanında cehaleti sebebiyle işledikleri konusunda da ondan af dileyerek gelmişse onun affına mazhar olacak ve cennetine girecektir.

136. "Onların hareketlerinin karşılığı Rablerinden bağışlanma ve altlarından ırmaklar akan, içinde temelli kalacakları cennetlerdir. İyi davrananların ne güzel ecri vardır!"

Evet, işte böyle bir hayat yaşayanlara Rablerinden mağfiret vardır. Allah

onların amellerini tam kabul edecek, eksikliklerini, kusurlarını görmeyecek. Peygamberinkine oranla çok eksik bile olsa Allah onların amellerini tam kabul edecektir. Yâni Allah onların bu dünyada işledikleri ufak tefek kusurlarını gündeme getirmeyecek, yüzlerine vurmayacak ve örtüverecek onların üzerlerini. Onlardan dolayı onların utanıp sıkılmalarını istemediği için, iştahlarının kaçmasına razı olmadığı için Rabbimiz onların üzerine bir perde çekiverecek ve onlara zeminlerinden ırmaklar akan, ya da kendi taht-ı tasarruflarında ırmaklar akan cennetler vardır. Oradan hiç çıkmamacasına, hiç kaybet-memecesine kalacaklardır onlar. Hayatlarını Allah için yaşayanların ecirleri ne güzeldir değil mi? Tabii bu, esas itibariyle işlenen amellerin karşılığı değil, Allah'ın bir lütfudur.

137. "Muhakkak ki sizden önce nice sünnetler (Şe-riatler, hadîseler) gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezin de, yalancıların sonunun ne olduğuna bir bakın."

Sizden önce nice hadîseler geldi geçti. Allah'ın iradesi ve kudretiyle nice olaylara şahit oldu bu dünya. Allah'ın bu kanunlarını, bu sünnetini yakından görmek, anlamak istiyorsanız önce şu kitabın sayfaları arasında bir seyahate çıkın. Sonra da yeryüzünde gezin, dolaşın. Allah yolunda savaşanların ve Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçilerini, Allah'ın hayat programını yalanlayanların âkıbetleri nasıl olmuş bir görün. Güzel akıbet kimin olmuş? Allah taraftarları mı galip gelmiş? Yoksa Allah düşmanları mı bir bakın.

Öyleyse ey müslümanlar, Uhut'ta küçük bir yara aldık diye niye üzülüyorsunuz? Niye gamlanıyorsunuz? Sizden önceki milletlerin tarihinde buna benzer nice hadîselerin Allah'ın takdiriyle, Allah'ın bir hikmetiyle gerçekleştiğini bilmiyor musunuz? Allah'ın böylece sizi eğittiğini, eksikliklerinizi, zaaflarınızı size göstererek sizi mükemmelleştirmeyi murad ettiğini anlamıyor musunuz? Allah'ın elçilerine kafa tutanların sonlarının nasıl olduğuna bakmıyor musunuz?

Rabbimiz geçmişlerin hayatına bakıp ibret almamızı istiyor. Geçmişte hakkı yalanlayanların, dinin aleyhinde kıyam edenlerin akıbeti ne oldu? Allah'la savaşa tutuşanların hali ne oldu? Eyke'nin, as-hab-ı uhdûd'un, ashab-ı hûd'un, kavmi Lût'un, Sodam, Gomerin hali nice oldu? Bizans'ın, Roma'nın hali ne oldu? Onlar hakkı yalanlamış-lar, dini reddetmişler, kendileri rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulun-muşlar. Ya Rabbi her ne kadar da sen eğitiminiz şöyle olsun demişsen de, hukukunuz böyle olsun, ekonominiz şöyle olsun, ticaretiniz,

aile hayatınız, sosyal düzeniniz, siyasal yapılanmanız şöyle olsun di-yorsan da biz böyle de yaparız diyenlerin akıbetleri ne oldu? Bir görün diyor Rabbimiz.

Allah öyle dediği halde demedi diyerek, Allah'ın dediklerini de-medi diyerek, ya da Allah öyle demediği halde, Allah öyle buyurma-dığı halde Allah öyle dedi diyerek dediğini demedi, demediğini dedi diyerek yalan söyleyenler. Allah dünyayı yarattı ve işi bitti diyerek, yâni artık Allah hayata karışmıyor, Allah hayata karışmaz diyerek yalan söyleyenler. Allah dünyanın idaresini bize bıraktı diyerek yalan söyleyenler. İnsanlık için en ideal sistem insanların tespit ettikleri sistemdir, Allah sistem konusunda bilgisizdir, Allah bu konuları bilmez diyerek yalan söyleyenler. Tüm bu yalancıların akıbetleri nasıl olmuş bir bakın diyor Rabbimiz. Gezin, dolaşın ve onların akıbetlerine bir bakın diyor. Yeryüzü bunların enkazlarıyla doludur.

138. "Bu Kur'an, insanlara bir açıklama, sakınan-lara yol gösterme ve bir öğüttür."

Allah'ın size gönderdiği bu kitapta sizin gerek duyacağınız her şey açıklanmıştır. Allah'ın yeryüzünde değişmez sünneti beyan edilmiştir. Bütün insanlara bir beyandır bu kitap, ama sadece muttakilere bir hidâyet, bir yol gösteri ve öğüttür. Yâni bu kitabın hidâyetinden sadece muttakiler, yâni bu kitapla yol bulmak isteyenler, yollarını bu kitaba sormaya, bu kitabın istediği gibi yaşamaya yönelenler istifade e-deceklerdir.

Aslında Kur'an herkese genel mânâda hidâyeti göstermek için inmiştir. Ama herkes bu kitabın hidâyetini kabul etmede, isteyerek bu-nun hidâyetini seçmede eşit olmayacaktır. Kimileri bununla hiç ilgilen-meyecek, bunu anlamaya yanaşmayacaktır. Bakıyoruz hâdî kelimesi, hüden kelimesi Kur'an'da on beş ayrı mânâda kullanılmıştır.

Allah hüdendir, Tevrat hüdendir, Kur'an hüdendir, Kâbe hü-dendir, Peygamberimiz hüdendir, başka hüdenler de vardır Kur'an'da. Buna göre hüden olarak ne peygamberimizin, ne Kâbe'nin, ne de Kur'an'ın bizzat kendisi birinin elinden tutup dini kabul ettirici olma derecesine vardıramaz meseleyi. Yâni gerek Kur'an ve gerekse Peygamberimiz bizzat insanların kalplerine imanı sokmakla değil, bu ima-nı insanlara tanıtmakla mükelleftirler. Öyleyse kimse Kur'an'a yanaş-madı mı Kur'an kimseye hidâyet edemez. Kur'an'a yaklaşan kişi eğer onunla yol bulmak isterse ancak o, o zaman hidâyet edebilir.

Çünkü ***"Hüden linnas"***dır Kur’an. Ama ***"Hüden lil mut-takîn"*** dir de aynı zamanda. Ne demek o? Yâni herkese yol gösterecek kapasitede değil. Yâni herkes bununla yol bulmak istemez, her-kes buna yol sormaya gelmezse o zaman, o sadece takvalılara yol gösterecek, sadece onlara hidâyet edecektir. Ötekiler için hattâ yine Kur’an’ın ifadesiyle bu kitap kimilerinin zararını, ziyanını artıracaktır.

"Kur’an zalimlerin ancak zararını artırır."

(İsrâ 82)

Öyleyse ey müslümanlar, bu kitabın öncekilerin durumlarını beyanına ve hidâyetine teslim olarak:

139. “Gevşemeyin, üzülmeyin, inanmışsanız, mutlaka siz en üstünsünüzdür.”

Gevşemeyin, Uhut’ta Rabbinizin bir imtihanı gereği başınıza gelenlere bakarak gevşeyip, korkup Allah yolunda cihaddan geri durmayın. Üzülmeyin, Allah yolunda başınıza gelenlere, verdiğiniz kurbanlara, cennete gönderdiğiniz şehidlerinize, kaçırdığınız fırsatlara, elde edemediğiniz zafere, elinize geçmeyen ganimetlere üzülmeyin. Gerçekten inanıyorsanız üstünsünüz. Mü’minseniz üstün olan sizlersiniz.

Rabbimiz bu âyetiyle Medine’de bir avuç müslümana sesleniyordu. Medine’de Mekkeli Kureyş’i karşısına almış, Medineli yahudiler ve münafıklar tarafından düşman ilân edilmiş ve üstelik sadece o bölgeyle de sınırlı kalmayarak İran’ı, Bizans’ı ve tüm dünyanın kâfirlerini karşılarına almış, tüm dünya kâfirlerine meydan okumuş, tüm dünya kâfirleriyle savaşmak zorunda kalmış bir avuç müslüman. Düşünebiliyor musunuz, tüm dünya kâfirleri ve onların karşılarına aldıkları bir a-vuç müslüman. Böyle bir ortamda sayısal azlıklarına rağmen Rabbi-miz onlara diyordu ki: Ey müslümanlar! Sizler daha üstün olduğunuz halde, sizler daha azîz olduğunuz halde, sakın ha düşmanlarınız karşısında gevşemeyin, üzülmeyin. Düşmanlarınız karşısında sayısal azlığınıza bakarak, güçsüz olduğunuz zehabına kapılarak onlardan barış dilenmeye, onlarla savaşmaktan vazgeçmeye kalkışmayın. Unutmayın ki Allah sizinle beraberdir ve sizin işlerinizi asla sarpa sardırıp sizi zora sokmayacaktır.

Unutmayın ki siz mü’minsiniz. Unutmayın ki Allah sizinle beraberdir. Unutmayın ki siz üstünsünüz. Unutmayın ki Allah sizinle beraberdir. Unutmayın ki siz Allah safındasınız veya sizin safınızda Allah vardır. Sizin azizle, sizin

üstünle irtibatınız vardır. Siz üstünsünüz, çünkü azizle berabersiniz. Siz üstünsünüz, siz güçlüsünüz, çünkü sizler yalnız değilsiniz. Öyleyse sakın ha kâfirlerden, müşriklerden aman dileyip zillet içinde bir barışa razı olmayın. Zillet ve horluk içinde bir barıştan yana olmayın. İşiniz gücünüz hep barış içinde olmasın. Böyle zillet ve meskenet içinde kâfirlerle, müşriklerle, münafıklarla kol kola, keyf içinde, rahat içinde uzlaşmacı bir hayat içinde yaşayıp gidecek duruma düşmeyin. Yurtta sulh cihanda sulh teraneleriyle pis bir hayata razı olmayın diyor Rabbimiz.

Bu âyetler müslümanların Allah tarafından desteklendiğini anlatan âyetlerdir. Yeryüzündeki tüm kâfirler, tüm zalimler, tüm tağutlar, tüm putlar ve putçular birleşip müslümanlara tuzaklar kurmaya, komplolar hazırlamaya ve müslümanlara göz açtırmamaya çalışsalar da yine de müslümanlar güçlüdür. Çünkü onların safında Allah vardır. Çünkü onlar Allah desteğindedirler. Çünkü müslümanların ellerinde kâfirlerin ellerinde olmayan silahlar vardır. Allah'a karşı hangi güç, hangi silah baş edebilir ki? Müslümanların desteğinde Allah'ın melekleri vardır, meleklere karşı hangi güç durabilecektir? Müslümanların desteğinde dağlar, taşlar, semalar, rüzgarlar vardır. Rüzgarlara karşı, depremlere karşı kim karşı durabilecek de? Suları kim durdurabilecek de? Önceki toplumları helâk etmek üzere Rabbimizin gönderdiği o müthiş helâk âyetlerinin önüne kim geçebilir? Kim geçebilmiş bugüne kadar?

Rabbimizin bu âyetinde anlatılan üstünlük hem dünyada, hem de Yevm-i Mev'ûd'daki, kıyâmet günündeki üstünlüktür. Eğer mü'min-seniz gelecek günde, Yevm-i Mev'ûd'da mutlaka üstünsünüz. Yâni dünyada mağlup olsanız bile, dünyada kaybetseniz bile, dünyayı tümüyle kaybetseniz bile üstün olan sizlersiniz. Bir peygamber gibi kav-miniz tarafından testereyle belinizden biçilseniz bile, galip olan sizsiniz.

Çünkü şurasını hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki, kâr ya da zarar dünya hesabına göre yapılmaz. Galibiyet ya da mağlubiyet, üstünlük ya da alçaklık, kâr ya da zarar dünya hesabına göre değil âhiret hesabına göre yapılır, cennet ve cehennem hesabına göre yapılır.

Öyleyse ey müslümanlar! Ey inananlar! Kârınızı zararınızı, üstünlüğünüzü alçaklığınızı, galibiyetinizi mağlubiyetinizi dünya hesabına göre yapmayın. Dünyada mal mülk sahibi olunca, dünyada zafere ulaşınca, dünyada filân ya da falan makama gelince kazandık zan-netmeyin. Dünyayı kazanınca, arzla bütünleşince, arzdan bir parça el-de edince, çok paraya sahip olunca sakın

kazandık zannetmeyin. Şu-nu kesinlikle bilin ki kişi dünyada neye sahip olursa olsun, hangi mülke, hangi makama, hangi saltanata sahip olursa olsun iman etmemiş-se, âhiret adına sa'y edip cenneti kazanmamışsa kesinlikle kaybetmiştir. Öyleyse:

140,141. "Eğer siz (Uhut'ta) bir yara almışsanız, (size düşman olan) o topluluk da (Bedir'de) benzeri bir yara almıştı. Böylece biz, Allah'ın gerçek müminleri ortaya çıkarması ve içinizden şahitler edinmesi için, bugünleri bazen lehe, bazen da aleyhe döndürüp duruyoruz. Allah, zulmedenleri sevmez. Allah, böylece iman edenleri günahlarından arıtmak, inkârcıları ise yok etmek ister."

Ey müslümanlar, Uhut'ta size bir yara dokunmuşsa, Uhut'ta bir kısmınız şehid düşerek bir kısmınız da yaralanmışsa, bir eziyete maruz kalmışsanız, unutmayın ki daha önce düşmanlarınız da sizin karşınızda bir yara almışlardı. Daha önce siz de Bedir'de onlara zarar vermiştiniz. Ama sizin Bedir'de onlara verdiğiniz zarar onların morallerini kırmamış, sizinle tekrar savaşmaktan onları alıkoymamıştır.

O halde siz niye gevşemeye ve üzülmeye kalkıyorsunuz? Üstelik sizler mü'minlerken. Allah sizinle beraberken. Sizin şehidleriniz cennete, onların ölüleri ise cehenneme gitmişken. Sizler ebediyen ka-zanan, onlar da ebediyen kaybedenler iken. Buna rağmen onlar sizin karşınıza çıkma konusunda cesaretlerini yitirmezlerken size ne oluyor? Halbuki:

O günler, o zafer günleri, üstün gelme günleri yok mu? Biz onu insanların arasında döndürüp duruyoruz. Evet bu iş aranızda mü-navebeyledir. Zafer bazen sizin tarafta, bazen da karşı taraftadır. Bazen siz galipsiniz, bazen de karşı taraf. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmeyen bir sünnetidir. Akıbet, güzel sonuç kesinlikle müminlerin ol-makla birlikte Rabbimizin hikmeti gereği dünyada kimi zaman kâfirler, kimi zaman da mü'minlerin lehlerine döner bugünler.

Yâni bir evde hep düğün bayram olmaz. Bazen düğün bay-ram, bazen da cenaze olur. Bazen ağlama dönemi, bazen de gülme dönemi yaşarsınız. Şu anda bizim evde cenaze var. İslâm dünyası ağlama dönemini yaşıyor. Küfür ve şirk dünyası da bayram dönemlerini yaşıyor.

Ama kesinlikle bilelim ve üzülmeyelim ki bu böyle gitmeyecektir. İşte Rabbimizin beyanıyla bu daire dönmektedir, zaman sürekli dönmektedir. Yüz

yıllık ağlama dönemi çok yakında bitecek, gülme sırası bize gelecektir. Bundan hiç kimsenin zerre kadar bir şüphesi olmasın.

Dikkat ederseniz Uhut'ta düşmanları karşısında küçük bir hezimet yudumlayan, küçük bir yara alan o günün müslümanlarına Rab-bimiz Bedir'i hatırlatıyordu. Ne oluyor ey müslümanlar? Uhut'ta küçük bir yenilgi aldık diye niye gamlanıyorsunuz? Niye kendinizi koyuveri-yorsunuz? Daha önce Bedir'de onları siz yenmemiş miydiniz? Bedir-de galibiyet sizin değil miydi? Buyurarak onların yaralarını saran Rab-bimiz, bu âyetleriyle 20. asrın biz gariban müs'taz'aflarına da şöyle buyuruyor: Ne oluyor ey garibanlar? 100 yıldır küfür ve şirk dünyanın egemenliği altında inim, inim inliyoruz diye niye ümit inkisârına uğru-yorsunuz? Daha önce Osmanlılar olarak, Selçuklular olarak, Abbâsîler olarak, Emevîler olarak, Halîfeler dönemi olarak binlerce yıl dünyaya egemen olanlar sizler değil miydiniz? Unutmayın ki:

Allah böylece içinizden iman edenleri açığa çıkarmak ve sizden şehidler edinmek ve iman edenleri seçmek, hatalarından arındırmak ve kâfirleri de eksiltip körlemek istiyor. Eğer böyle olmasaydı, yâni zafer bazen sizin tarafta, bazen da kâfirler tarafında olmasaydı o zaman gerçek mü'minler belli olmayacak, gerçek mü'minler münafık-lardan ayrışmayacak ve içinizden şehidler de edinilmeyecekti. Çünkü bâtıl bir davaya sağlam inanmış kâfirlerin mü'minlere karşı galip gelmeleri yine bir imanın galip gelmesi anlamına gelecektir ki o zaman mü'minler kendi hak davalarına onların bâtıl davalarına olan imanlarından daha kuvvetli bir imanla iman etmeleri gerektiğini, onlardan daha kuvvetli bir şekilde sarılmaları gerektiğini anlamalarına sebep olacaktır.

Gerek Âl-i İmrân sûresinin bu âyetlerini, gerekse kitabımızın öteki âyetlerini okudukça ister istemez insanın hatırına şu soru geliyor. Rabbimiz bu ve benzeri âyetlerinde kâfirleri tek başına yok edeceğini, kâfirler karşısında mü'minlerin yanında, mü'minlerin safında olduğunu, kâfirlere karşı mü'minlere yardım edeceğini anlatıyor.

Peki hal böyleyken acaba neden mü'minlerin onlarla savaşmalarını istiyor Rabbimiz? Acaba neden mü'minlerin kâfirlerle savaşa katılarak ölümle, yaralanma ile, çeşitli sıkıntılar, çeşitli fedâkârlıklarla karşılaşmalarını istemektedir? Halbuki netice bellidir. Netice mü'min-lerin galibiyetidir. Öyleyse acaba niçin mü'min kulları ölmeden, öldürmeden Allah neticeyi gerçekleştirivermiyor? Acaba bunun hikmeti nedir?

İşte bunun hikmeti bu âyet-i kerimede anlatılmaktadır. Bir kere Rabbimiz bu davayı omuzlayan mü'minlerin miskin ve uyuşuklardan olmasını istemiyor. Yan gelip yatarak zafer bekleyenlerden olmalarını istememektedir. Zaten böyle kolay kazanılmış zaferlerin kaybedilmeleri de çok kolay olacaktır. Allah birtakım mahrumiyetlere, birtakım sıkıntılara katlanarak zafere ulaşmalarını istemektedir.

Bir de bu âyet-i kerimede ifade edildiği gibi Allah kimimizi kimi-mizle denemek ve bilemek istemektedir. Gerçekten de hikmet sahibi Rabbimizin mahza hikmet dolu müthiş bir yasasıdır bu. Rabbimiz bizi bilemek istiyor. Bizim bilenmemizi istiyor. Savaş insanların bilenmesi demektir. Herhangi bir aleti keskinleştirmek isterseniz bilersiniz onu. Herhangi bir aleti bilerken ondan bir şeyler götürürsünüz ama onu bilemiş olursunuz. Bilenen aletten bir şeyler gider, bir kısım parçalar kopar ondan ama artık o daha parlak ve daha keskin hale gelmiştir.

İşte savaşlar da böyledir. Bir şeyler kaybeder müslümanlar sa-vaşta ama bununla bilenirler müslümanlar. Daha canlı, daha güçlü hale gelirler. Tıpkı her budanmanın sonunda daha gençleşen ağaçlar gibi.

O savaşlar, biliyoruz ki, nice mü'minleri bilemiş, nice kâfirleri diriltmiştir. O savaşlarda nice mü'minler bilenirken nice kâfirler de İslâm'la buluşup diriliği yudumlamıştır. Mü'minleri bileyen savaşlar kâfirleri de uyandırmıştır. Nasıl? Kâfirler savaş meydanlarında kendilerinin dünyayı, hayatı, yaşamayı sevdiklerinden kat kat fazlasıyla karşılarındaki mü'minlerin ölüme ve şehâdete koştuklarını gören nice kâfirler İslâm'la tanışma imkânı bulmuşlar, nice kâfirler dirilişe ermişlerdir. Allah için nelerin fedâ edilebileceğini, nelerin göze alınabileceğini gören nice kâfirler hidâyete ermişlerdir.

142. "Yoksa içinizden Allah cihad edenleri ve sabredenleri belirtmeden cennete gireceğinizi mi sanıyordunuz?"

İmtihana tabi tutulmadan, denenmeden, elenmeden, içinizden Allah yolunda cihad eden, Allah için fedâkârlıkları göze alarak sabreden kimseleri belirtmeden öyle kolay kolay, elinizi kolunuzu sallaya sallaya cennete gireceğinizi mi zannediyorsunuz?

Yâni Allah için Allah düşmanlarıyla cihad etmeden, savaşın zorluklarına sabredip mal ve candan geçmeyi göze almadan, bedelini ödemeden öyle kolayca

cennete gireceğinizi mi hesap ediyorsunuz? Hayatınızı Allah için yaşamadan, Allah'ın tüm emirlerini tatbik etmeden, savaşta barışta, hayatınızın tümünde Allah'ın kulu olduğunuzu unutmayıp, Allah'ın tüm arzularını gerçekleştirmeden, Allah yolunda başınıza gelenlere grup grup katlanmadan cennete girebileceğinizi mi zannediyorsunuz? Cenneti kazanmak öyle kolay değildir. Hayatın tümünde Allah'ın kulu olmadıkça, kulluk yolunda önümüze çıkabilecek tüm zorlamalara göğüs germeden, malı ve canı Allah yolunda fedâ etmeden, Allah'ın mal, can ve çocuklarımıza verdiği musibetlere karşı sabretmeden cennet kazanılamaz. Demek ki kolay olmuyor bu iş yâni. Kolaylıkla olmuyor Cennete gidiş.

Anlıyoruz ki Rabbimiz kendisine teslimiyet konusunda bizi denemektedir. Bizi cihad gibi, açlık gibi, kıtlık gibi, maldan candan eksiltmeler gibi bir kısım imtihanlardan geçirerek demekte ve elemektedir. Böylece içimizden saf madenle cürufu açığa çıkarmaktadır. Sağlam inanmışlarla cıvıkları ortaya çıkarmaktadır. İçimizdeki mücahidleri ve sabredenleri açığa çıkarmaktadır. Cennete lâyık olanlarla olmayanları açığa çıkarmaktadır. Böylece bir cihadla gerçek mü'minleri sahtelerinden, gerçek mücahidleri korkaklardan, sabırlıları sabırsızlardan ayırmaktadır.

Ya da sizin muharebe meydanlarındaki destanlaşan sabırlarınızı, sebatlarınızı, benim için göze aldığınız fedâkârlıklarınızı, cesaret ve kahramanlıklarınızı tüm dünyaya gösterelim, tüm çağlara ilân edelim diye. Gelecek nesillere sizi örnek kahramanlar olarak sunalım diye bu imtihanı yapmaktayız diyor Rabbimiz. Hem içinizdeki gerçek mü-cahidleri gerçek kahramanları açığa çıkaralım, hem de içinizdeki cıvık imanlı münafıkların "İman ettik" ifadelerini açığa çıkaralım. Zira bu iddia hem mü'minlerden hem de münafıklardan sadır olan bir iddiaydı. Ancak bu konuda kimin sâdık, kimin kazip olduğu böyle Allah için fedâkârlık isteyen bir savaş ortamında açığa çıkacaktı.

143. "Andolsun ki, ölümle karşılaşmadan önce onu temenni ediyordunuz; işte onu gözlerinizle bakarak gördünüz."

Evet, dün gerçekten Allah yolunda şehâdeti isteyenler sizler değil miydiniz? Peygamber (a.s)'ın Medine'de kalıp müdafaa savaşı yapalım teklifine karşılık, hayır ey Allah'ın Resûlü, düşmanı şehrin dışında karşılayıp kahramanca bir meydan savaşı yapalım diyenler sizler değil miydiniz? Böyle bir savaş ve ölüm ortamıyla karşı karşıya gelmeden önce bunu şiddetle temenni etmiyor

muydunuz? Eh işte isteyip durduğunuz karşınızda. Haydi savaşın öyleyse, sıkın dişinizi ve temenni ettiğiniz şey konusunda sabredin. Sizler onu gözlerinizle gördünüz. İşte savaş meydanında kardeşlerinizin doğranışına şahit oldunuz. İşte şehidler gözünüzün önünde. Ne duruyorsunuz? Neden önceki iddianızı yerine getirmekten çekiniyorsunuz? Hani şehâdet tutkunuz, peygamberi kendi fikrinden vazgeçirip şehrin dışına çıkmaya zorlamıştı. Savaş meydanında Rasûlullah'ın şehid edildiği haberinin yayılmasıyla birlikte müslümanlarda meydana gelen bir zaaf ve gevşeme üzerine gündeme geliyordu, Rabbimizin bu sorgulaması. Bundan sonraki âyet de zaten onu gündeme getirecek.

Gençler savaşı temenni ediyordu. Ama ne zamanki istedikleri düşmanla karşı karşıya gelip de Allah'ın bir hikmeti gereği doğranma-ya başlayınca da korkuverdiler. Allah için girdikleri bir savaşta ölümden, yaralanmadan, sıkıntıya düşmekten korkuverdiler. Gerçekten zor bir imtihan değil mi? Ölüm korkusuyla savaşı kerih görüyorlar.

Halbuki ölüm her zaman bizim için mukadderdir. Her zaman bizi takip eden, bizi hiçbir zaman bırakmayan ve hesap edemeyeceğimiz bir zamanda gelip bizi bulacak olan bir gerçektir. Öyle değil mi? İnsanlar savaş yapmadan da ölmüyorlar mı? Kurtulabilen var mı ölümden? Dünya üzerinde savaşan toplumlarda ölüm var da savaşma-yan toplumlarda yok mu? Şu anda dünya üzerinde yüz yıllarca ömür sürdükleri halde biz savaşmayacağız, yurtta sulh cihanda sulh içinde bir hayat yaşayacağız diyerek özgürlük ve şereflerini birilerine teslim edip zelilce bir hayata razı olan toplumlara ölüm gelmedi mi?

Dünya tarihini gözden geçirin. Şereflice özgürlük savaşı verenler öldü de savaştan korkarak zillet içinde bir hayata razı olanlar ölmediler mi? Ölümü değil de yaşamayı seçenler ölümden kurtuldular mı? Cenneti seçenler öldü de dünyacı kesilenler kurtuldular mı? Allah için cennet için, ebedî hayat için gözünü kırpmadan savaşa atılanlar öldüler de Âd ve Semûd gibi âhireti unutup da dünyayı kıbleleştirenler, Firavunlar gibi dünyaya kazık çakma sevdasına kapılanlar ölmediler mi? Yeryüzünün en büyük saltanatına sahip Süleyman ve Dâvûd (a.s)'lar öldüler de Nemrutlar, Karunlar yaşamaya devam mı ettiler? Kim kurtulmuş ölümden? Hangi taraf olursa olsun, ister tercihini Allah'tan yana kullanan, hayatını Allah için yaşayan müslümanlardan ol-sun, isterse hayatlarına Allah'ı karıştırmayarak kendi hevâ ve heves-leri istikâmetinde bir hayat yaşamadan yana olan kâfir ve müşrik dünyadan olsun, ister savaşan isterse savaşmayan taraf olsun Allah herkes için ölümü yazmıştır, kimse bu yasanın

dışına çıkma imkânına sahip değildir. Savaşanlar da ölecekler bu dünyada savaşmayıp barış taraftarı olanlar da.

İşte madem ki hayat böyle devam edip gidiyor, Rabbimiz de yeryüzünde mutlak mânâda biz müslümanlara savaşı emrediyor. O halde ey müslümanlar! Yeryüzünde insanlara zulmeden, insanların özgürlüklerini ihlâl eden, insanları fitnelere düşürerek onları zorla Al-lah'a kulluktan koparıp kendilerine kul köle edinen ve insanları zorla kendi yasalarına uymaya çağıran kâfirlerin, zalimlerin, hıristiyanların, yahudilerin karşılarına geçip, egemenliği onların ellerinden alıp yeryüzünde âdil bir hayatı gerçekleştirmemizi istiyorsa Rabbimiz bunu gerçekleştirmek zorundayız. O zaman Rabbimizin bu emirleriyle karşı karşıya olan biz müslümanlar asla savaşı terk ederek kâfirin egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olamayız.

Kâfirlerin, zalimlerin, müşriklerin egemenliği altında bir barışa bir müslümanın evet demesi mümkün değildir. Kaldı ki biz böyle bir hayata evet desek bile, dünya üzerindeki kâfirler hiçbir zaman savaşsız bir dünyaya evet diyememişlerdir. Dünyada böyle savaşsız bir hayata evet diyen tek tük felsefi ekoller çıkmış olsa da Hz. Adem'in oğlu Kabil'in Habil'i öldürdüğü o ilk günlerden bu yana dünyada hiçbir zaman savaş bitmemiş, bitmesi de mümkün değildir.

Rabbimizin beyanıyla kâfirlerin yeryüzünde müslümalara karşı kıyâmete kadar amansız bir savaşı sürdürecekleri kesin olduğu gibi, kâfirlerin kendi aralarındaki savaşları da hiç kesilmeden devam edecektir. Her ne kadar kâfirlerin efendim işte İslâm savaş dinidir, müslü-manlar barbar insanlardır, onların işi gücü kılıç ve kandır, onlar bundan başkasını bilmezler gibi iddialarla müslümanları savaştan uzaklaştırmayı planlıyorlar ve kendi egemenlikleri altında köle bir hayata razı etmeye çalışıyorlarsa da ve bu alçakların propagandaları karşısında kimi zavallı müslümanlar da aman efendim İslam savaş dini değildir, İslâm barış dinidir filân diyerek köleliklerini ihraz etme, kulluklarını tazeleme sadedinde bir şeyler söyleyerek müslümanları uyutmaya çalışıyorlarsa da şunu kesinlikle bilelim ki dünya üzerinde hiçbir insan, hiçbir inanç mensubu, hiçbir din mensubu, eğer dininin bilin-cindeyse, inancının farkındaysa bir başka dinin, bir başka inancın egemenliği altında aşamaya razı olmaz.

Bu bir gerçektir. Bu bir yasadır. Bu bir fıtrattır. Ne müslüman, ne kâfir, ne

müşrik, ne putperest hiç kimse kendi inancının dışındaki bir inancın egemenliği altında yaşamaya razı olmaz. Herkes inancını yaşayabileceği bir dünya ister. Buna ulaşabilmek için insanlar her şeylerini fedâ ederler. Ama ne zamanki insanlar birtakım egemen güçlerin eğitiminden geçmişler, egemen güçlerin asimilesine uğramışlarsa, hafıza kaybına maruz kalmışsa ancak o zaman bu egemen-lerin köleliğinde yaşadıkları zillet içindeki bir hayatı cennet hayatı zan-nedebilirler.

Çünkü artık egemen güçlerin elinde beyinleri dumura uğratıl-mış, kalpleri duygusuzlaştırılmış, hürriyetleri, özgürlükleri ellerinden alınmış, düşüncelerine ipotekler konulmuştur. İşte böyle toplumlar için fark etmeyecektir artık. Onlar yemesine, içmesine, plajına, pikniğine, zevkine, sefasına ulaştı mı fark etmez. Dünya değil mi? Ne olursa olsun, nasıl olursa olsun.

Ama gerçekten bir inancı olan, bir dini olan ve dininin, inancının bilincinde olan, fıtratı bozulmamış, özgür iradesiyle karar verebilecek bir durumda olan ne müslüman ne kâfir asla bir başka sistemin, bir başka dinin, bir başka inancın egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olmayacaktır. Buna hiç kimse evet demeyecektir.

Mademki fıtrat bunu gerektiriyor, mademki insanı yaratan ve onun fıtratını en iyi bilen Rabbimiz de bize böyle bir savaş emri veriyor o zaman müslümanlar da yeryüzünün en şerefli insanları olarak, Allah'ın mülkünde Allah adına hareket eden Allah'ın kulları olarak tâ-ğutların, kâfirlerin, müşriklerin egemenliği altında bir hayata razı olmadıkları gibi, böyle bir hayata zorlanmış Allah kullarını da böyle zillet içinde bir hayattan, zalimlerin kulu kölesi olmaktan kurtarıp, özgür iradeleriyle Rablerine kulluğa yönelebilecekleri âdil bir dünyaya kavuşturabilmek için bu kâfirlerle savaşmak zorundadırlar.

Bakın daha önce şehâdet isteyen, dışarı çıkıp kâfirlerin defterini dürelim diyen insanların şimdi isteyip durdukları bir savaş orta-mıyla karşı karşıya geliverince korkaklık ve gevşeklik göstermemeleri, Allah için sabredip dişlerini sıkmaları tembih ediliyor.

144. "Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler geçmişti. Ölür veya öldürülürse geriye mi döneceksiniz? Geriye dönen Allah'a hiçbir zarar vermez. Allah şükredenlerin mükafatını verecektir."

Muhammed (a.s) başka değil ancak bir peygamberdir. Onun sizden

ayrıcalıklı yönü işte sadece budur. Allah onu peygamber seçmiştir. Değilse o da aynen sizin gibi bir beşer ve kuldur. O da aynen sizin gibi yer, içer, gezer, uyur, baba olur, hasta olur ve vefat eder.

Evet onun sizden farklı yönü sadece bir peygamber olmasıdır. Ve bu iş sadece ona mahsus bir şey de değildir. Ondan önce de pek çok peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi bu peygamber hasbel kader ölür, ya da öldürülürse ökçelerinizin üzerinde gerisingeriye mi döneceksiniz? Peygamber öldü, yahut öldürüldü diye dinlerinizden dönüp irtidat mı edeceksiniz? Mürted mi olacaksınız? Uhut'ta Rasûlullah Efendimizin vefat ettiği haberinin yayılması üzerine Müslümanların içine düştükleri kötü durumu sorgulamak için böyle diyordu Rabbimiz.

Hhayatta iken peygamber Efendimizin ölmesi, ya da öldürülmesini anlıyoruz. Bir insan olarak onun ölmesi, ya da öldürülmesi elbette mukadderdir. Onun içindir ki bunun farkında olan sahâbe-i kirâm efendilerimiz kendilerini ona siper yapmaya, onun etrafında nöbet tutmaya çalışıyorlardı. Tamam, sağken, hayattayken onun ölmesini, ya da öldürülmesini anlıyoruz ama, bugün bize ne diyor bu âyet acaba? Yâni bugün zaten Rasûlullah vefat etmişken, acaba şu anda onun ölmesini, ya da öldürülmesini nasıl anlayacağız? Arkadaşlar, her ne kadar Allah'ın Resûlü madde planında vefat etmişse de vücudu ortadan kalkmışsa da, yol olarak, sünnet olarak Rasûlullah Efendimiz hayattadır.

Ama buna rağmen peygamberi yok farz eden, peygamberi ölmüş bilen bir toplum, peygamberin uygulamalarını bilmeyen insanlar elbette peygambersiz hayatlarını başka şeylerle doldurmak zorunda kalacaklardır.

İsrâil oğulları Peygamberleri Mûsâ (a.s) kısa bir dönem arala-rından ayrılıp vahiy almak için Tur'a gidince hemen putlarına, putçu-luklarına dönüverdiler. Elbette peygamberi yok farz eden bir toplumun bundan başka yapabileceği bir şey de yoktu. Meselâ bakın hıristi-yanlar da Allah'ın peygamberi Hz. Îsâ'yı hayatlarından kovup o hale getirince rahat bir nefes alabildiler. Îsâ için Allah dediler, Allah'ın oğlu dediler, yarı Allah yarı insan karışımı bir varlık dediler, peygamberi insanlıktan, örneklikten çıkarıp gökyüzüne gönderince sonunda rahat bir nefes alma imkânını elde ettiler. Allah, insan, yarı Allah yarı insan karışımı bir varlık, bu bize örnek olamaz! Biz onun gibi olamayız! dediler ve ondan kurtuluverdiler.

Evet peygamber azıcık yanlarından ayrıldı diye İsrâil oğulları Allah'ı,

Allah'ın elçisini unutup Buzağıya tapmaya başlayıverdiler. Şimdiki insanlar da eğer peygamberi yok farz eder, peygamberi ölmüş kabul eder, peygamberin sünnetini, peygamberin uygulamalarını tanımazsa, eğer bizler onlara peygamber modelini, peygamber anlayışını tanıtamazsak elbette bu insanlar da peygambersiz, örneksiz, modelsiz hayatlarını kendi keyifleriyle dolduracaklar ve kendi putlarına tapınmaya devam edeceklerdir. Peygambersiz hayatlarını bir şeylerle doldurmaya devam edeceklerdir. Meselâ eğer yemek yeme-de sünnet modelini öğrenmemişse adam elbette bir başkasının yemek yeme modelini onun yerine ikâme edecektir. Veya meselâ giyim kuşamda peygamber modelini bilmiyorsa kişi onun yerine bir başkasının giyim kuşam modelini benimseyecektir. Peygamberimizin böyle bir hadisini hatırlıyorum:

"Her sünnet ortadan kalkınca yerine bir bidat yerleşir."

Mecburdur adam çünkü. Yâni eşyanın tabiatı bunu gerektirir. Eğer bir konuda peygamber tanınmıyorsa, peygamberin uygulaması bilinmiyorsa, yâni sünnet uygulamaya konulamıyorsa elbette onun yerine başka bir şey uygulamaya konulacaktır. Kaçınılmazdır bu. Çünkü o hayatın vazgeçilmez bir unsurudur.

145. "Hiç bir kimse Allah'ın izni olmadan ölmez; o belli bir vakte bağlanmıştır. Kim dünya nimetini isterse ona ondan veririz; ve kim âhiret nimetini isterse ona ondan veririz. Şükredenlerin mükafatını vereceğiz."

Ey müslümanlar, savaşta ölümden korkmanızın hiçbir anlamı yoktur. Çünkü herkes için takdir edilmiş bir ecel vardır. Evet Kâinatta her ümmet için, her fert ve toplum için, her varlık için her şey için belli bir ecel tayin buyurulmuştur. Her şeyin takdir edilmiş bir eceli vardır. Eceli geldiği zaman yapraklar düşer, eceli geldiği zaman taşlar yuvarlanır, eceli geldiği zaman dipdiri bedenler düşer, eceli geldiği zaman ruhlar bedenlerden ayrılır, eceli geldiği zaman güneşin defteri dürülür, yıldızlar yerlerinden sökülüp sağa sola atılır, dağlar yürütülür, eceli geldiği zaman dünya durur, hayat biter ve her şey yok olup gider.

Evet her şey için bir zaman, bir ecel belirlemiştir Rabbimiz. Kendisinden başka her şey fânidir. Her şey eceli geldiği zaman yok olmaya mahkûmdur. Bâkî olan sadece bu kâinatın yaratıcısı ve yarattığı varlıkların yasalarının ve ecellerinin tayin edicisi olan Rabbimizdir.

Fertlerin eceli olduğu gibi toplumların da ecelleri vardır. Rasû-lullah'ın bir

hadislerinden öğreniyoruz ki bireysel ecel, bireysel kıyâmet, toplumsal ecel ve kevnî ecel vardır. Bireysel ecel fertlerin ecelidir. Toplumsal ecel de toplumların hayat sahnesinden silinip gitmesidir. Herhangi bir şehrin, herhangi bir ülkenin, herhangi bir toplumun tarih sahnesinden silinip gitmesidir. Kevnî kıyâmet de kâinattaki varlıkların tümünün yok edilmesidir. İşte gerek fertler için, gerek toplumlar için gerekse kâinat için Allah tarafından takdir edilmiş ecel geldi mi artık ne bir saat geciktirilebilir, ne de bir saat ileri alınabilir. Ama ecel gelmedikçe de hiç kimse kimseyi öldüremez.

Bu ve benzeri âyetlerinde Rabbimiz ecelin kendi elinde oldu-ğunu ve insanlar ölümden ne kadar da kaçarlarsa kaçsınlar, ölmemek için ne kadar da tedbir alırlarsa alsınlar Allah'ın takdirini bozamayacaklarını anlatıyor. Ölüm korkusuyla cihaddan kaçanları cihada teşvik ediyor Rabbimiz. Ey mü'minler! Allah yolunda savaşın ve sakın ölümden korkmayın! İyi bilin ki Allah yolunda savaşmak sizin ecellerinizi kesinlikle kısaltmaz. Kişinin ölüm sebebi ecelinin gelmiş olmasıdır. Eceliniz gelmediği sürece kimse kimsenin kılına bile dokunamaz.

Öyleyse ey müslümanlar, kesinlikle bilesiniz ki Allah için bir savaşa katılmak, hattâ savaşın en ön saflarında bulunmak ölüm sebebi olmayacağı gibi, savaştan kaçmak da ölümden kurtuluş anlamına gelmeyecektir. Öyleyse bu korkunuz niye? Rabbinizin bu beyanlarına inanmıyor musunuz yoksa?

Sûrenin ileride gelecek bir âyetinde de Rabbimiz şöyle buyuracak:

"Deki evlerinizde dahi olsaydınız yine üzerlerine öldürülmeleri yazılmış olanlar mutlaka vurulup düşeceği yeri boylardı."

(Âl-i İmrân: 154)

Yine Nisâ sûresinde de bu hususu şöyle anlatacak:

"Nerede olursanız olun, sağlam kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size yetişecektir."

(Nisâ 78)

Her nerede olursanız olun, hangi durumda, hangi konumda bulunursanız bulunun mutlaka ölüm size ulaşacaktır. Ölüm sizi idrak edecektir. Siz ölüme doğru yol alıyorsunuz. Velev ki sağlamlaştırmış kaleler içinde, tahkim edilmiş surlar içinde, güçlendirilmiş bürolarınızın içinde, şatolarınızın, villalarınızın içinde, fabrikalarınızda, sığınaklarınızın, zırhlarınızın içinde olsanız bile ecel

geldi mi sizi mutlaka yakalayacaktır.

Öyleyse niye korkuyorsunuz savaştan? Allah için bir savaş ortamında ölüm size yakın da evlerinizde iken uzak mı? Halbuki bu konuda savaşın en ön safında yer alanla evinde oturanın hiçbir farkı yoktur. Mesele ecelin dolup dolmaması meselesidir. Eceli gelen evinde de olsa ölecek, gelmeyen savaşın en ön safında da olsa ölmeye-cektir. Bunu hiç bir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

146. "Nice peygamberlerin yanında Rabb'e kul olmuş pek çok kimse savaşmıştır. Allah yolunda başlarına gelenlerden ötürü gevşememişler, yılmamışlar ve boyun eğmemişlerdi. Allah sabredenleri sever."

Tarihi bir hatırlayın ey müslümanlar. Rabbinizin bu kitabında size anlattığı gibi nice Allah elçileriyle birlikte Rabbaniler, Allah taraftarları, Allah safında yer alan, Allah bilgisine sahip çıkan, Allah yasalarını bilen, Allah davasına gönül veren nice bilginler, nice âlimler savaşa girdiler de Allah yolunda kendilerine isabet eden sıkıntılardan dolayı ne gevşeklik gösterdiler, ne de Allah düşmanlarına boyun eğdiler. Sayısal yönden, askeri ve siyasal yönden karşılarındaki düşmanlarından çok güçsüz oldukları halde Rablerine güvenleri, Rablerine tevekkülleri sebebiyle kâfirlere boyun eğmemişler, onların egemenliği altına girmemişler ve Allah da onları ya galip getirmiş, yahut da peygamberleriyle birlikte şerefle şehâdet şerbetini yudumlayıp hayatlarını bereketlendirmeyi, cennete uçmayı becermişlerdir.

İşte böyle Allah için bir savaşta onlar asla yılgınlık göstermemişlerdir. Gözlerinin önünde peygamberlerinin şehid edilmesi karşısında yılgınlık gösterip cihadı terk etmemişlerdir. Can ciğer peygamberimizin şehid edildiği bir dünyada biz neyleyelim yaşamayı demişler ve onlar da peygamberlerinin gittiği yere gitmek için var güçleriyle savaşmışlardır. Şimdi size ne oluyor da peygamberin şehid edildiği haberini alınca yılgınlığa düşüyorsunuz? Onların sözleri şuydu:

147. "Dedikleri ancak şu idi: "Rabbimiz! Günahlarımızı, işimizdeki aşırılıklarımızı bize bağışla, sebatımızı arttır, inkârcı topluluğa karşı bize yardım et"

Evet, o yiğit müslümanlar diyorlardı ki: Ey bizim Rabbimiz! Ey bizim hayat programımızı belirleyen Rabbimiz! Ey hayatımızı kendisi için yaşadığımız, seçimini kendimiz için seçim kabul ettiğimiz, uğrun-da grup grup kellerimizi kurban ettiğimiz Rabbimiz! Biz hayatımızda sadece seni Rab ve İlâh bilip senin arzun doğrultusunda düşmanla-rınla savaşa çıkıyoruz, senin yoluna

mallarımızı ve canlarımızı fedâ ediyoruz! Ne olur ey Rabbimiz kusurlarımızı, sana kulluk sınırımızı aş-malarımızı bize bağışlayıver. Bize düşmanlarımız ve düşmanların kar-şısında sebat ver. Bize sabır ver, direnç ver ya Rabbi. Bize öyle bir dayanıklılık ver ki gözümüz de, gönlümüz de, ayaklarımız da azalarımızın tümü de sabırsızlanmasın! Sabırsızlık göstermesin ya Rabbi! Bir de ayaklarımızı çak yere ya Rabbi! Ayaklarımızı sabit kıl da geriye adım atmasın ya Rabbi! Bize düşen, bizim yapmamız gerekenler konusunda bize yardım ettiğin gibi, bir de:

"Kâfir topluluk üzerine de bize yardım et!"

Ayrıca bir de bizim bilmediğimiz konularda da kâfirler üzerinde bize yardım et ya Rabbi! Kalplerine korku salarak mı? yoksa melekler göndererek mi? O konuda da bize yardım et ya Rabbi!

Dua budur işte. Allah'ın istediği ve kabul buyurduğu dua budur. Bunu günümüz müslümanlarının çok iyi anlamaları gerekiyor. Fiili teşebbüsten sonra, yâni kılıcı ele alıp Allah yolunda harekete geçtikten, düşman karşısında saf bağladıktan sonra yapılan dua. Yattığı yerden zafer beklemek yerine kılıçlara sarıldıktan ve yola koyulduktan sonra dua etmek.

Hani Hz. Mûsâ (a.s)'ın su bulabilmek için asasıyla taşa vurma-sını anlatan âyetin muhtevası içinde dua etmek zorundayız ki duamız kabul buyurulsun. Eliyle asasını taşa vurarak, yâni sebebini işleyerek yapılacak bir dua. Elle dilin birleştiği bir dua. Değilse üst üste otuz zırh giyerek, başına miğfer takarak, göğsünü kurşunlarla süsleyerek evinden dışarı çıkmadan, ya da henüz kılıcı resimlerden tanıyan cihad edebiyatı yapan ve de bu haliyle dua dua yalvararak Allah'tan zafer bekleyenler bizler gibi değil.

Dua ediyorlar, savaşıyorlar, dişlerini sıkıyorlar ve sonunda da Allah'ın izniyle galip geliyorlar. Allah'ın yardımıyla galip geliyorlar. Sebebe tevessülle galip geliyorlar. Maldan ve candan geçebilmekle galip geliyorlar. Karşılarındaki güç ne olursa olsun, kim olursa olsun Allah yardım ettikten sonra onların mağlup olmaları kesinlikle mümkün değildir. E! Böyle yaşayanlar ölse de galip, kalsa da galiptir zaten. Ne fark eder de? Hiç fark etmez.

148. Bu yüzden Allah onlara dünya nimetini de âhiret nimetini de fazlası ile verdi. Allah işlerini iyi yapanları sever."

Allah onlara dünya nimetlerini verdi, dünyada başarı verdi, zafer verdi, ganimetler verdi, dünyada egemenlik verdi, dünyada izzetli şerefli bir hayat

verdi, âhirette de daha fazlasıyla onları mükafatlandırdı. Âhirette onlara mağfiret verdi, tüm hatalarını örtüverdi ve onları nimetlerinin en büyüğü olan cennetiyle şereflendirdi. Yâni Allah onlara hem dünyanın hem de âhiretin iyiliklerini, başarılarını birlikte lütfetti. Kaldı ki âhiret nimetlerinin yanında dünya nimetleri ne kadar olabilir de? Onun içindir ki âhiret nimetleri konusunda "Hüsn" ifadesi kullanılmaktadır.

Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz ehl-i kitap konusunda bizi bir daha uyaracak. Bakın şöyle buyuruyor:

149, 150. "Ey inananlar! İnkâr edenlere itaat ederseniz, sizi geriye döndürürler de kayba uğrarsınız. Halbuki Mevlâ'nız Allah'tır. O, yardımların en iyisidir."

Ey mü'minler sakın ha sakın kâfirlere, kâfirlerin her cinsine, yahudi'sine, hıristiyanına, ateistine, komünistine, laiğine, münafığına itaat etmeyin. Bundan önce geçen âyetinde Rabbimiz ehl-i kitaba itaat etmeyin buyurmuştu, burada ise tüm kâfirleri kast ederek mü'min-lerin dikkatlerini bir daha çekmektedir. Dikkat edin, eğer o kâfirlere itaat ederseniz onlar ökçelerinizin üzerinde sizi gerisin geriye döndürüp kâfir yaparlar da, hüsrana uğrayanlardan olursunuz. Kâfirler sizi kendi dünyalarına çekerler de dünyanızı da, âhiretinizi de kaybedersiniz. Unutmayın ki sizin velîniz, sizin dostunuz, sizin yardımcınız, sizin Mevlâ'nız Allah'tır. O yardımcıların en iyisidir.

Evet kesinlikle kâfirlere itaat etmeyeceğiz. Hiçbir konuda onları velî ve dost bilmeyeceğiz. Hiçbir konuda onları örnek alıp, onlara benzemeye çalışmayacağız. Hiçbir konuda onlara güvenmeyeceğiz. Çünkü işte Allah buyuruyor, onlar bizi kâfir yapana kadar uğraşacaklardır. Sûrenin önceki âyetlerinde bu konuda epey bir şeyler demeye çalışmıştım.

Öyleyse başka çaremiz yoktur. Ya kâfirleri düşman bilip onlara itaatten vazgeçeriz, ya onlarla tüm dostluk ilişkilerimizi keseriz ve sadece Allah'ın dostluğuna yöneliriz, ya onların velâyetleri altında, egemenlikleri altında zillet içinde bir hayattan vazgeçip Allah'ın velâyeti altına gireriz, ya bu kitaba evet deriz, ya bu kitapla birlikte oluruz, dostumuz, yardımcımız Allah olur. Ya da bu kitabı bıraktıktan, Allah'ı bıraktıktan sonra yeryüzünün tüm kâfirleriyle beraber olsak da cehenneme kadar yolumuz var demektir. O zaman hiç kimse de bizi bu cehennemden kurtaramaz.

Zaten kâfirlerin bütün derdi bizi kendi cehennemlerine ortak etmek. Müslümanlar var oldukları ve İslâm'ı yaşadıkları müddetçe bu kâfirlerin aleyhinde delil vardır ve bu kâfirler bu delili yok etmek, kıstası yok etmek ve bizi de cehenneme sürüklemek için ellerinden gelen her şeyi yapacaklardır.

İşte görüyoruz. Gerek yerli, gerek yabancı tüm kâfirler bizi kendileri gibi kâfir yapabilmek için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Eğitim kurumlarıyla, basın yayınlarıyla müslümanların üzerine çullanıyorlar. Dertleri nedir bu adamların? İşte Rabbimizin beyanıyla bu adamlar isterler ki kendileri gibi sizler de kâfir olasınız. Kendilerinin küfrettikleri gibi isterler ki siz de küfredin, siz de kâfir olun ve böylece onlarla birlik olun.

Evet onlar isterler ki, sizler de onlar gibi kâfir olun ve onlarla birlik olun. Küfürde birlik, düşüncede birlik, anlayışta birlik, eylemde birlik, kılık kıyafette birlik, hukukta birlik, hayatta birlik, isyanda birlik, Allah'a kafa tutmada birlik, peygambere isyanda birlik, demokraside birlik, Allah yasalarını reddetmede, Allah'a ve peygambere kafa tutmada birlik, cehenneme gitmede birlik, birlik, birlik. İsterler ki her konuda sizinle birlik olsunlar. Yeryüzünde kâfirin tek hedefi işte budur.

Çünkü kâfir kâfirliğinin ve yaşadığı bu küfür içindeki hayatın kendisini nereye doğru götürdüğünün farkındadır. Yaşadığı küfür içindeki bir hayatın kendisine cehennemi kazandırdığının kesin farkında olan ve zaten dünyada da cehennemi bir hayatın sahibi olduğunun mutlak bilincinde olan kâfir düşünür ki, mademki ben şu anda cehennemi bir hayat yaşıyorum, o halde benim yaşadığım bu hayata müs-lümanlar niye ortak olmasınlar? Niye bu müslümanlar göz göre göre dünyada cennet hayatı yaşıyorlar da, yaşadıkları bu hayatın sonunda göz göre göre cennete gidiyorlar da ben cehenneme gidiyorum? Niye onlar da benim gittiğim yere gitmiyorlar? Niye benim cehennemime onlar da ortak olmuyorlar?

Tıpkı şeytan gibi. Zaten bunlar şeytanın çömezleridir. Evet tıpkı şeytan gibi onun aveneleri olan kâfirler de niye bu müslümanlar bizim cehennemimize gitmiyorlar? Düşüncesiyle müslümanları da kendi cehennemlerine, kendi hayatlarına, kendi küfürlerine ortak etmek istiyorlar. Mü'minleri kendi sapıklılarına, kendi nifaklarına, kendi cehennemlerine çekerek böylece müslümanlarla denk olmak istiyorlar. Madem ki biz kaybettik onlar da kaybetsinler, madem ki biz saptık onlar da sapsınlar diyorlar. Halbuki kesin biliyorlar ki müslümanlar kazançtadırlar. Kesin biliyorlar ki müslümanlar hak

yoldadırlar, doğru yoldadırlar.

Bunu bilen bu alçaklar, biz kaybettik onlar da kaybetsinler, biz kâfir olduk onlar da kâfir olsunlar diyeceklerine, madem ki onlar müs-lüman oldular biz de müslüman olalım, biz de onlar gibi Allah'a teslim olalım da biz de kazanalım, tıpkı onlar gibi biz de Allah ve Resûlüne itaat edelim de cennete gidelim, deyiverseler çok daha iyi olacaktı, onlar da kazanacaklardı ama öyle yapmıyor hainler.

Öyleyse ey müslümanlar, sakın ha sakın onlara itaat etmeyin, onlardan dost ve velîler edinmeyin. Onları dost bilmeyin. Onların yoluna, yörüngesine girmeyin. Onların düşüncelerine, onların anlayışlarına kapılıp, onların girdikleri girdaplara girip onların kendilerini kaybettikleri anaforlara kapılıp tıpkı onların hayatlarını kaybettikleri gibi, hüsrana mahkûm olup dünyalarını da âhiretlerini de yitirdikleri gibi sakın sizler de dünyanızı ve âhiretinizi kaybetmeyin. Bu tehlikeyi çok iyi bilen Rabbimiz ısrarla bu konuda bizi uyarmaktadır.

Uhut'ta müslümanların aldıkları küçük bir yara karşısında müslümanları gerisingeriye eski küfürlerine, eski şirklerine döndürmek için propagandalara girişen yahudilere, münafıklara dikkat çekiyordu bu âyetleriyle Rabbimiz. Diyorlardı ki ey müslümanlar, hani bu peygamberiniz Allah'ın elçisiydi? Hani Allah ona yardım edecekti? Hani ne oldu? Niye yenildiniz? Yalancı bir adamın arkasına düşerek bu kadar adamınızı niye telef ettiniz? Bizi dinleseydiniz, bize itaat etseydiniz başınıza bu felâketler gelmezdi diyerek müslümanları dinlerinden döndürmek, peygambere karşı kalplerinde şüphe uyandırmak, onları can evlerinden vurmak isteyen kâfirleri asla dinlememeleri, onlara asla itaat etmemeleri konusunda uyarıda bulunuyordu.

O halde kâfirler dinlenmeyecek, kâfirlere asla itaat edilmeyecek. Gerek dünkü, gerekse bugünkü kâfirler, gerek yerli, gerek yabancı kâfirler. Hangi cinsi olursa olsun dinlemeyin onları. Onlar asla sizin hakkınızda hayır düşünmezler. Ama sakın ha bu kâfirleri bırakın-ca, bu kâfirlerin velâyetinden çıkıp Allah'ın velâyeti altına girince, bunları değil de sadece Allah'ı dinleyince bunların bize bir şey diyebile-ceklerinden filân korkmayalım. Bakın Allah diyor ki:

151. "Hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi Allah'a ortak koşmalarından ötürü, inkâr edenlerin kalbine korku salacağız. Onların varacağı yer cehennemdir. Zalimlerin durağı ne kötüdür!"

Sakın kâfirlerden korkmayın, çünkü biz onların kalplerine korku salacağız diyor Rabbimiz. Kalplerine korku salıp onların morallerini kıracağız. Sizin karşınızda silahlarını bile kullanamaz hale getireceğiz onları. Ama bu sizin Allah'a karşı sarsılmaz imanınız, Allah'a karşı tam güveniniz, tevekkülünüz ve onların da şirklerinin karşılığıdır. Eğer sizler Rabbinize güven ve tevekkül konusunda onların seviyesine düşerseniz böyle bir vaadsöz konusu değildir. Böyle bir durumda Allah Müslümanlardan desteğini çekiverir.

İşte sûrenin önceki âyetlerinde Bedir savaşı veya Hz. Adem-den bu yana tarihin her bir döneminde gerçekleşmiş bir iman küfür savaşında gerçekleşmiş bir yasadır bu. İmanla küfrün karşılaştığı her-hangi bir savaş. Bu iki grubun karşı karşıya geldiği her bir savaş ortamında Allah, kendisinin düşmanı olarak karşısında yer almış kâfir-lere karşılarındaki mü'minleri sayılarının, güçlerinin iki katı gösteriyor. Sayısal ve güç yönünden çok azınlıkta olan mü'minler kâfirlerin gözünde iki katı gösteriliyor. Aslında sayıları azdır mü'minlerin ama Allah kâfirlerin gözünde onları fazla gösteriyor. Ve müslümanlar da o kâfirleri mevcut sayılarından ve güçlerinden çok daha az görüyorlar. Allah onlara da kâfirlerin sayılarını az gösteriyor. Böyle bir savaş orta-mında Rabbimiz mü'minlerin kalbine cesaret verirken, kâfirlerin kalplerine de korku salıveriyor. Böylece Rabbimiz istediklerini az, istedik-lerini çok göstererek dilediklerini teyid edip güçlendiriyor.

Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Hz. Mûsâ ve kardeşi Harun karşısında Firavun ve ordusu korkuyordu. Düşünebiliyor musunuz? Dünyanın en süper gücüne, ordusuna sahip olan Firavun iki kişiden korkuyordu. Öyleyse ey müslümanlar, sizlerin de kâfirlerle karşı karşıya gelme konusunda herhangi bir sıkıntınız olmasın. Sakın ha biz onların karşısına çıkamayız, biz onlarla savaşamayız, biz onlardan zayıfız, biz onların hakkından gelemeyiz diyerek onlarla savaş konusunda gevşeklik göstermeyin. Eğer sizler savaş konusunda acı çekiyorsanız, savaşın acıları sizi sarmışsa, savaş korkusu içindeyseniz bilesiniz ki kâfirler de aynen sizin gibi savaş konusunda sıkıntı çekmektedirler. Savaştan sıkıntı duyanlar sadece sizler değilsiniz. Dolayısıyla savaşı sıkıntılı görüp de sakın kâfirlerin egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olmayın.

Onlar savaş konusunda acı çektikleri halde bâtıl bir davaya sabır gösterirlerken size ne oluyor da hak davanız uğruna sabır göstermeyeceksiniz? Halbuki sabredip dayanmak onlardan çok size lâyıktır. Çünkü siz onlardan farklısınız. Sizler Allah desteğindesiniz. Halbuki Allah'ın kâfirlere hiçbir desteği

yoktur. Onlar Allah’ın düşman-larıdırlar. Ama sizler onlardan farklı olarak Allah’ın dostlarısınız ve onlarla girişeceğiniz bir savaşta sürekli Allah desteğindesiniz. Allah’ın yardımı sizinle beraberdir. İşte bu sizin için, sizin lehinize en büyük avantajdır.

Evet işte Rabbimizin müjdesi. Kâfirlerin, yahudilerin, hıristiyan-ların, müşrik dünyanın Allah’tan hiçbir yardım ve destekleri yokken size ayrıca Allah’ın yardımı da var. Eğer onlar eşit şartlar altında Müslümanlarla bir savaşa girmiş olsalar bile.

152. “Andolsun ki, Allah, size verdiği sözde durdu, Onun izniyle kâfirleri kırıp biçiyordunuz, ama Allah size arzuladığınız zaferi gösterdikten sonra gevşeyip bu hususta çekiştiniz ve isyan ettiniz; sizden kimi dünyayı kimi âhireti istiyordu; derken denemek için Allah sizi geri çevirip bozguna uğrattı. Andolsun ki O sizi bağışladı. Allah'ın inananlara nimeti boldur.”

Ey müslümanlar, Allah size verdiği sözünü tuttu. Muhakkak ki Allah size olan va’dini yerine getirmiştir. Peki hangi va’di idi bu Rab-bimizin? Nasıl bir vaatte bulunmuştu müslümanlara? Hani sûrenin 111. âyetinde:

“Onlar, incitmekten başka size bir zarar veremezler. Sizinle savaşa koyulurlarsa, geri dönüp kaçarlar. Sonra kendilerine yardım da edilmez.”

Ey müslümanlar, ey dostlarım, kesinlikle bilesiniz ki bu kâfir-lerin güçleri, kuvvetleri, sayıları ne olursa olsun asla size bir zarar veremezler. Sadece sizi incitmenin ötesinde hiçbir şey yapamazlar. Sizler benim desteğimde olduğunuz sürece onlar sizinle asla savaşa-mazlar, asla sizinle bir savaşı göze alamazlar. Bunlar korkaktırlar, tabansızdırlar, sizin karşınızda zinhar kaçarlar onlar. Eğer sizler onlar karşısında müslümanca bir tavır ortaya koyabilirseniz onların kaçmaktan başka yapabilecekleri bir şey yoktur buyurarak müslümanlara zafer va’dinde bulunmuştu Rabbimiz. Yine sûrenin 125. âyetinde:

Ey müslümanlar, eğer sizler Allah için kâfirlerle tutuştuğunuz bir savaşta sabrederseniz, Allah yasalarına göre hareket ederek kâfirler karşısında dişinizi sıkar, Allah’a tam olarak güvenir, zaferin tümüyle Allah’a ait olduğunu bilir ve kaçmayı, geri dönmeyi akıllarınızın ucundan bile geçirmezseniz, muttaki olursanız, ve düşmanlarınız da ansızın size saldırırlarsa, o zaman kesinlikle bilesiniz ki Rabbinizin size şanlı, nişanlı melekler göndererek kesin yardım edecektir. Yâni böyle alâmetli, savaşçı, savaşı çok iyi bilen, savaş için hazırlanmış 5000 melekle size yardım edeceğim buyurmuştu. Yine biraz önce okuduğum 151. âyetinde:

“Hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi Allah'a ortak koşmalarından ötürü, inkâr edenlerin kalbine korku salacağız. Onların varacağı yer cehennemdir. Zalimlerin durağı ne kötüdür!”

Buyurarak kesinlikle karşılarındaki kâfirlerin kalplerine korku atacağını, mü’minlerin kalplerine de cesaret vereceğini vaâdetmişti. İşte burada da bu ve benzeri mü’minlere zafer ve başarı va’dlerini hatırlatarak buyuruyor ki Rabbimiz, andolsun ki ben Uhud günü size vaat ettiğim yardım ve zafer sözümü yerine getirdim. Savaşın ilk dönemi sayısal azlığınıza rağmen kâfirler sizin önünüzde bozulup kaçmaya başladı da siz onları Allah’ın izniyle doğruyordunuz. Önünüze geleni, arkasından yetiştiklerinizi öldürüyordunuz. Böylece Allah size olan va’dini gerçekleştirmiş oldu.

Allah size vaâdettiği galibiyeti, zaferi gösterdi, ama sizler Rab-binizin size vaâdettiği bu yardımının şartlarını terk ettiniz. Zaferin yardımın şartlarını bozdunuz. Neydi zaferin şartları? Savaşın sonuna kadar Allah yasalarına riâyet, Allah’ın emirlerinin dışına çıkmamak, sabır, sebat. Sizler bu şartları bozana kadar Allah’ın yardımı ve zaferiniz devam etti, ama:

Ne zamanki sizler savaşta kalp zaafına düştünüz, ne zamanki ganimete meylettiniz, ne zamanki dünyalıklar karşısında yılgınlık gösterdiniz, ne zamanki emir ve kumanda konusunda münakaşaya başladınız, ne zamanki komuta merkezine karşı başkaldırdınız, yâni Ra-sûlullah’ın emirlerini uygulama konusunda çekişip ihtilâfa düştünüz, mevzilerinizi, konumlarınızı terk ettiniz işte o andan itibaren Allah size istediğiniz, beklediğiniz, sevdiğiniz galibiyeti, zaferi, arzuladığınız ganimeti gösterdikten sonra olan oldu.

O zaman içinizden kiminiz dünyayı, dünyalıkları arzu ediyordu, Rasûlullah’ın yerleştirdiği mevzilerini terk edip ganimete koşuyordu, kimileriniz de âhireti, âhiretin mükafatını arzu ediyordu. Arkadaşlarının devşirmeye koyulduğu ganimetleri, dünyalıkları değersiz görerek Rasûlullah’ın yerleştirdiği mevzilerini terk etmemekten yana bir tavır alıyor, âhireti dünyaya, şehâdeti ganimetlere tercih ediyordu. Bu durum gerçekten sizler için yapılmaması gereken bir şeydi ama:

Sonra Allah denemek için sizi ondan çevirdi. Sizi o zaferden çevirdi. Düşmanlarınızdan yüzünüzü çevirdi, ya da kâfirlere, düşman-larınıza karşı size lütfettiği yardımı, desteği geri çekti. Size o zaferin ucunu gösterdikten sonra onu sizden geri aldı. Ama bununla birlikte Allah yine sizi bağışladı. Pişmanlığınız sebebiyle sizi affetti. Yâni sizin bu davranışlarınız, bu sabırsızlığınız, ganimete

meylederek Rasûlul-lah'a karşı gelmeniz, eğer Rabbiniz sizi affetmeseydi gerçekten topunuzun helâk olmasına sebep olabilirdi. Allah'ın yardımı ve affı sonu-cunda bu büyük felâketten döndürüldünüz. Karşınızda zafer kazan-mış olmalarına rağmen hem sizi, hem Medine'deki ailelerinizi bırakıp Mekke'ye dönüp gitti kâfirler. Galip gelmişlerken ya sizin üzerinize, ya da Medine'deki sahipsiz ailelerinizin üzerine yürüyüverselerdi ne olacaktı sizin haliniz?

Rabbimiz bu âyetleriyle Uhut'ta müslümanların takındıkları tavırlarını sorgulayarak kıyâmete kadar yeryüzünde gerçekleşecek iman küfür savaşlarının yasasını ortaya koyuyordu. Kıyâmete kadar müslümanların kâfirler karşısında verdikleri savaşlarda Allah'ın yardı-mına ve zafere ulaşabilmek için dikkat etmeleri gereken hususlar per-çinleniyor.

Bakın Allah ilk önce müslümanlara yardım ediyor ve zaferi onlara gösteriyor. Ama ne zamanki müslümanlar yılgınlık gösteriyorlar, Rasûlullah'ın emirlerine karşı geliyorlar, baş kaldırıyorlar işte o zaman Allah onlara karşı yardımını ve zaferini geri alıyor. Allah'ın Resûlünün tepeye yerleştirdiği okçular Rasûlullah Efendimizin emrine karşı geliyorlar. Düşmanın kaçıp da arkadaşlarının ganimet topladıklarını gören okçulardan bir kısmı Rasûlullah'ın ısrarla sakın yerlerinizden ayrılmayın buyruğuna karşı gelerek mevzilerini terk ediyorlar. Dünya malına meyilleri Rasûlullah'ın emrine galip geliyor.

Ve işte Rabbimizin içinizden kimileri dünyayı istiyordu ifade-siyle zemmettiği bir davranışı sergiliyorlar ve Allah'ın yardımının kesilmesine sebep oluyorlar. Öyleyse unutmayalım ki yeryüzünde kıyâmete kadar zuhur edecek hak bâtıl savaşlarında ne zamanki müslü-manlar dünyaya, dünyalıklara meylederlerse savaşı kaybedecekler demektir. Allah desteğini kaybedecekler demektir. Yeniçeri rahatına meyledip, dünyaya meyledip bu ıssız çöller aşılmaz, bu sıkıntılar çe-kilmez diyerek kılıcını kınına soktuğu andan itibaren Osmanlının hayatında yenilgi başlıyordu.

Bugün de âlimiyle, cahiliyle, kadınıyla erkeğiyle tüm Müslümanlar dünyaya, dünyalıklara meyledip, Allah'ın kendilerini görmek istediği kulluk mevzilerini terk edip, ilmi, tebliği, emri bil'marufu, cihadı bir kenara bırakıp ganimet sevdasına, mal mülk sevdasına kapıldıkları için kâfirler karşısında yenilgiyi yudumlamaktadırlar. Zillet ve meskenet içinde bir hayatı soluklamaktadırlar.

153. "Peygamber arkanızdan sizi çağırırken, kimseye bakmadan

kaçıyordunuz; kaybettiğinize ve başınıza gelene üzülmeyesiniz diye Allah sizi kederden kedere uğrattı. Allah işlediklerinizden haberdardır."

Okçular Rasûlullah Efendimizin emrine muhalefet ederek yerleştirildikleri yerlerini terk ederek dünyalık peşine düşünce Halid Bin Velîd komutasındaki süvariler okçulardan geriye kalan birkaç kişiyi şehid ederek o boğazı geçip müslümanlara arkalarından ansızın saldırıya geçti. Müslümanlar neye uğradıklarını bilemediler. Tabii bu ara-da Halid'in müslümanları arkadan kuşattığını gören, kaçmakta olan müşrikler de geriye dönerek müslümanlara saldırıya geçince müslü-manlar iki ordu arasında kalıp bozguna uğradılar. İki ordu arasında Müslümanlar doğranıyorlardı.

Bu arada Rasûlullah'ın şehid edildiği haberi de yayılınca müs-lümanlar tamamen bozguna uğrayıp bir kısmı Uhud'a doğru, bir kısmı da Medine'ye doğru kaçmaya başladı. Yaralı bir vaziyette Allah'ın Re-sûlü yanı başındaki birkaç müslümanla birlikte olduğu yerde kalıp kaçmakta olan müslümanlara çağırıyordu.

Bakın Allah diyor ki:

Hani siz kesin elde ettiğiniz zaferin yenilgiye dönüşmesi, peygamberin şehid edildiği söylentisinin yayılması, galip durumda olan müşrik ordusunun Medine'deki çoluk çocuklarınıza saldıracağı korkusuyla hiç kimseye bakmadan, kendi başınızın derdine düşmüş bir vaziyette alabildiğine kaçıyordunuz. Peygamber de arkanızdan sizi çağırıp duruyordu. Ey müslümanlar, kaçmayın! Kaçmayın! Bana doğru gelin! Bana doğru gelin! Ben buradayım! diye sizi çağırıyordu.

Evet Peygamberi arkanızda bırakmıştınız. Peygamber arkada savaş meydanında kalmıştı. Savaş meydanında çakılıp kalan, kaçma-yı zerre kadar aklının ucundan bile geçirmeyen peygamber kaçanları çağırıyor ve yeniden düşmânâ hücuma geçmelerini emrediyordu.

Evet zaferi bizzat gözlerinizle gördükten sonra sizler kaçıyordunuz. Peygamberi bile savaş alanında bırakıp kaçıyordunuz. Peygamberin çağrısına bile kulak vermeden, onun dâvetine bile icabet et-meden, peygamberin yanında kalan az bir grup müstesna kaçıyordunuz.

Böylece Allah sizi kederden kedere uğrattı. Allah sizi gama karşı gamla cezalandırdı. Siz bu kaçışınızla peygamberinizi üzdünüz, Allah da sizi üzdü.

Veya siz peygamberinize gam üstüne gam tattırdınız. Onun emrine muhalefet edip şehrin dışında müşrikleri karşılama isteklerinizle, o tepeye yerleştirilen okçularınızın yerlerini terk etmeleriyle, peygamberi geride bırakıp savaş alanından kaçmanızla siz peygamberi kederden kedere sevk ettiniz, Allah da sizi kederken kedere sevk etti. Yaralanmanız, şehid olmanız, ele geçirdiğiniz zaferi kaybet-meniz, avucunuzun içindeki ganimetlerden mahrum edilmeniz, bunlardan daha büyüğü peygamberin şehid edildiği yalan haberinin size ulaşması gibi gam üstüne gam tattırdı Allah size.

Kaybettiklerinize, kaybettiğiniz fırsatlara ve de uğradığınız felâketlere, başınıza gelen musibetlere üzülmeyesiniz diye Allah böyle yaptı. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

Evet anlıyoruz ki, bütün bunları müslümanları eğitmek için yapıyordu Rabbimiz. Allah yolunda başlarına gelenlere sabredip metin olmaları, Allah'a güvenlerini sarsmamaları gerekiyordu. Allah bu konuda onları yetiştirmeyi murad ediyordu. Çünkü biz biliyoruz ki acı acıyı unutturur, gam gama galip gelir. Allah bir saniye içinde galipleri mağlup, mağlupları galip getirebilir.

154. "Kederden sonra, birtakımınızı kendinden geçirecek şekilde size huzur ve emniyet indirdi; oysa birtakımınız da kendi dertlerine düşmüşlerdi. Haksız yere Allah hakkında, cahiliye devrinde olduğu gibi inanıyorlar, "Bu işte bizim bir fikrimiz var mı? "diyorlardı; Ey Muhammed! De ki: "Buyruğun hepsi Allah'ındır. "Sana açmadıklarını içlerinde gizliyorlar, "Bu işte bizim fikrimiz alınsaydı, burada öldürülmezdik" diyorlar. De ki: "Evlerinizde olsaydınız haklarında ölüm yazılı olan kimseler, yine de devrilecekleri yere varırlardı. "Bu, Allah'ın içinizde olanı denemesi, kalplerinizde olanı arıtması içindir. Allah gönüllerde olanı bilir."

Evet bu sıkıntıdan, bu gam ve kederden sonra Allah size bir güvenlik, bir emniyet duygusu indirdi ki içinizden bir kısmınızı uyku sarıyordu. Hattâ silahlarını bile bırakacak şekilde kendilerini emin hissedip uyuyorlardı. İşte bunlar içinizden Allah'a güvenleri tam olan, Allah'a tevekküllerinden ötürü cesaretlerini hiçbir zaman kaybetmeyen kimselerdi ki böylece Allah onların savaş ortamındaki korkularını kaldırıp yardım ve desteğini ulaştırmıştır. Savaşın ikinci bölümünde galip duruma geçen müşrikler müslümanlara karşı yine geleceğiz tehdidinde bulununca, yeni bir saldırıya maruz kalmaktan veya müşriklerin korumasız bir durumda olan Medine'ye yürümelerinden endişelenenler vardı müslümanların içinde.

Buna karşılık Allah'a teslimiyetleri tam olanlar Allah'ın kendilerine gönderdiği bir güven duygusu içinde savaşın tüm acılarını unutmuş biz vaziyette uykuya dalarlarken beri tarafta bir grup da kendi başının derdine düşmüş, kendi canlarından başka bir şey düşünmez oldukları halde Allah hakkında cahiliye zannında, kötü zanda bulunuyorlar ve tedirginlik içinde kıvranıyorlardı. Bunlar ne Allah'ın dinine, ne Allah'ın elçisine, ne de öteki müslümanlara değer vermeyen, kâfirlerin mü'minlere karşı galebesine aldırış etmeyen sadece kendilerini, kendi menfaatlerini düşünen münafıklardı. Belki müslümanlar aleyhine bir komplo niyetiyle veya sadece ganimet devşirmek maksadıyla savaşa katılmış kimselerdi bunlar.

Übey Bin Selül'le birlikte yarı yolda kaçıp giderlerken bunlar bu cesareti bile gösteremeyen kimselerdi. Bunlar Allah hakkında cahiliye zannı besliyorlardı. Allah hakkında düşünülmemesi gereken kötü bir zanda bulunuyorlardı. Allah'ın yenildiği, mağlup olduğu, ya da artık peygamberine yardım etmediği, peygamberin işinin bittiği, eğer o hak bir peygamber olsaydı kendisine yardım edileceği kötü zanlarında bulunuyorlardı. Kâfirlerin mü'minler karşısında Allah'ın bir hikmeti gereği böyle geçici bir zafer kazanmalarını nihaî bir zafer olarak değerlen-direrek artık iman davasının bittiği zannında bulunuyorlardı. İşte imanı kökleşmemiş, Allah'a itimatları perçinlenmemiş kimseler her zaman böyle kritik durumlarda sarsıntı geçirirler. Allah yolunda eziyetlere katlanamazlar böyleleri. Azıcık bir zor karşısında hemen imanlarından, davalarından dönüverirler. Bakın bu adamlar şöyle diyorlardı:

Bu işten bize düşen bir şey var mı? Bu savaş işinde bize düşen bir tedbir var mı? Bu zafer işinde bize bir pay, bir ganimet var mı? Veya bu konuda bize bir söz hakkı var mı? Eğer bu konuda bize de bir söz hakkı düşseydi kesinlikle şimdi burada pisipisine öldürülmezdik. Eğer işin başında bizim sözümüz dinlenseydi bunlar başımıza gelmezdi. Bizi değil de peygamberi dinlediğiniz için bunlar başımıza geldi. Ne olacaktı bu savaş? Ne olacaktı bu müslümanlık? Medine'de gül gibi geçinip giderken bir peygamber geldi, bir cihad işi icad etti, biz Mekkelilere düşman olduk ve işte sonunda bunlar başımıza geldi. Halbuki emir konusunda, yasa konusunda, hayat programımız konusunda bu peygamberi dinlemeseydik, kendi hayat programımızı kendimiz belirleseydik bütün bunlar başımıza gelmeyecekti. Bütün bunlar müslüman olduğumuz için başımıza geldi. Halbuki hayatımız konusunda kendimiz söz sahibi olsaydık bu belâlara duçar olmazdık diyorlar.

Evet hayat programımız konusunda bize de bir söz hakkı var mı? Bundan

sonra şu egemenlik konusunda bize de bir yetki var mı? Yasa belirleme konusunda bize de bir söz düşecek mi? şeklindeki sorularına karşılık bakın Allah buyuruyor ki:

De ki; emrin tamamı Allah'a aittir. Egemenlik tümüyle Allah'a aittir. Sizin savaşınızı barışınızı ve tüm hayat programınızı belirleme hakkı sadece Allah'a aittir. Zafer de, hezimette, galibiyet de, mağlubiyet de sadece Allah'a aittir. O mutlak egemen olandır ve dilediğini galip getirir, dilediğini de mağlup eder. Allah'tan başka hiç kimse bu konuda söz sahibi değildir.

Peygamberim, korkuları sebebiyle onlar içlerinde sana açmadıkları bir şeyleri gizliyorlar. Onlar kendi aralarında bir küfür, bir nifak gizliyorlar ki onu sana açmıyorlar. Onlar seninle ve müslümanlarla birlikte bu savaşa çıktıklarından bin pişmanlık duyuyorlar ama bunu sana açıkça söyleyemiyorlar. Az evvel de ifade ettiğim gibi:

Eğer azıcık da bizim sözlerimize kulak verilseydi burada öldürülmeyecektik diyorlar. Sanki ecelin iki olduğunu söylemeye çalışı-yorlar hainler. Bir taraftan Übey Bin Selül münafığının Medineden dışarı çıkmayalım şeklindeki reyinin doğruluğunu, diğer taraftan da Ra-sûlullah Efendimizin ashabının istişaresine uyarak Medine'nin dışına çıkarak savaş verme kararının yanlışlığını vurgulamak istiyorlar. Böylece peygamberi değil de Übey Bin Selül'ün dinlenmesi gerektiğini iddia ediyorlar. Evet bizi dinleseydiniz burada ölmeyecektiniz diyorlar. Allah da buyurur ki bakın:

De ki peygamberim, eğer sizler evlerinizde olsaydınız, Allah'ın üzerlerine ölümü takdir edip yazdıkları yine mutlaka devrilecekleri yere çıkıp gideceklerdi. Yâni eğer Allah adına bir savaşla Uhud'a kadar gelmeyip evlerinizde kalmış olsaydınız ölüm yazılmış olanlarınız mutlaka orada da öleceklerdi. Yâni ne savaşa iştirak etmeniz ölüm sebebidir, ne de evlerinizde kalmanız yaşama sebebidir. Allah ölümü takdir etmişse onu geri çevirmek mümkün değildir. Takdir etmemişse de kimse kimsenin kılına bile dokunamaz.

Allah bütün bunları mü'minlere yardımı olmadığı için, mü'min-leri sevmediği için değil, dostlarını yardımcısız bırakmak istediği için değil, sizlerin göğüslerinizin içini yoklamak, göğüslerinizin içindeki ih-lâsı, nifakı açığa çıkarmak, kalplerinizdekini temizlemek için böyle yapmaktadır. Hem müslümanların kalplerini yatıştırıp bu tür mahrumiyetlere alıştırmak hem de müslümanların arasındaki münafıkları açığa çıkarmak için böyle yapar Allah. Allah kalplerin özünü bilendir.

155. "İki topluluğun karşılaştığı gün, içinizden yüz çevirenlerin, yaptıklarının bir kısmından ötürü şeytan ayaklarını kaydırıp yoldan çıkarmak istemişti. Allah, an-dolsun ki, onları affetti. Allah bağışlayandır, Halimdir."

Evet iki topluluğun karşılaştığı bu iman küfür savaşında, bu hak bâtıl savaşında Allah'a tam itimat edip yerlerinde çakılı kalan pey-gamber ve arkadaşlarının yanında kaçanlar vardı. İşte bu Medine'ye kadar kaçanların yaptıklarının bir kısmı sebebiyle, yâni kazandıkları hatalarının bir kısmı sebebiyle şeytan onların ayaklarını kaydırmak, hak yoldan çıkarmak istemişti. Geçmişte, ya da o anda işledikleri bazı günahları sebebiyle ki bu günahların neler olduğu burada açıklanmamaktadır, şeytan onları Allah ve Resûlüne itaatten çıkarıp kâfir yapmaya çağırmıştı.

Yâni burada kast edilen günahları Rasûlullah'ın yerleştirdiği okçuların yerlerini terk etmeleri midir? Kendi canlarının derdine düşerek Rasûlullah'ı savaş alanında terk edip kaçmaları mıdır? Yoksa daha önce işlenen bazı günahları mıdır? Bunu bilemiyoruz. Anladığımız o ki itaat itaati getirir, günah da arkasından günahı getirir. Yâni her bir günah şeytana uyma kabiliyetini artırır, ya da şeytana yaklaşma kapısını açar. Kul günah işleyip şeytana dâvetiye çıkarmadıkça şeytanın yapabileceği bir şey yoktur.

Ama bununla beraber Allah onları bağışladı. Gerçekten Allah Ğafûr'dur, kusurları, hataları görmeyendir, affedendir, Halîmdir. Aceleci olmayandır. Eğer dünyada işlediklerinizden dolayı Rabbimiz Halim olmayıp, affetmeyip, dönüş fırsatı tanımasaydı, hemen cezalandırmış olsaydı yeryüzünde insan kalmazdı.

156. "Ey İnananlar! Yolculuğa çıkan veya savaşa giden kardeşleri hakkında: "Onlar yanımızda olsalardı ölmezler ve öldürülmezlerdi" diyen inkârcılar gibi olmayın. Allah bunu onların kalplerinde bir hasret olarak bıraksın. Dirilten de öldüren de Allah'tır. Allah işlediklerinizi görür."

Kendileri Allah için savaşa ve gazaya çıkmadıkları halde, Allah için ölmeyi, öldürmeyi göze alamadıkları halde, neseben veya inanç yönünden kardeşleri olan mü'minlerin Allah yolunda bir savaşta ölmelerine veya öldürülmelerine bakarak, eğer onlar bizim yanımızda olsalardı, böyle bir savaşa gitmeselerdi ölmezler ve öldürülmezlerdi diyorlar. Allah diyor ki, ey müslümanlar, siz sizin hakkınızda bu bozuk inancı taşıyanlar gibi olmayın. Sakın sizler böyle savaşa çıkmayı ölüm sebebi sayan kâfirler gibi düşünmeyin.

Allah bunu onların kalplerine bir hasret olarak koydu. Yâni bu anlayışlarını, bu düşüncelerini, bu tarzı telakkilerini onların kalplerinde büyük

bir hasret kılmak için yapmıştır. Hasret arzulanan, umulan beklenen bir şeyi ele geçirememekten dolayı meydana gelen bir pişman-lık, bir üzüntüdür.

Savaş, ölüm, yaralanma, kaybetme, hastalanma, başarama-ma, istediği neticeyi alamama gibi durumları kendi plan ve program-larına bağlayan, Allah'ı diskalifiye eden kimseler için hiçbir teselli kay-nağı yoktur. Keşke, keşke deyip dövünmekten, pişmanlık duymaktan başka bir şey yoktur böyleleri için. Akrabalarını, kardeşlerini böyle bir savaştan engelleyemedikleri için, onların ölümlerine sebep oldukları için hep kendilerini katil gibi hissedip sorumlu tutarak kendilerini suçlarlar.

Halbuki hayat da ölüm de Allah'a aittir. Hayatı veren de alan da Allah'tır. Öldüren de, dirilten de Allah'tır. Allah dilemedikçe kimsenin kimseyi öldürmesi mümkün değildir. Allah öldürecekse, kişinin vadesi yetmişse seferde de öldürür, hazarda da. Allah yaptığınız her şeyi görmektedir. Yâni sizin bu sözlerinizi, amellerinizi Allah bilmektedir.

Allah'ı tanımayan, Allah'ın takdirinden, Allah'ın kaderinden ha-bersiz olan insanların tavrıdır bu. Hayatlarında Allah'ı hesaba katma-yan, Allah'ın hesabından, Allah'ın takdirinden kaçılamayacağını bil-meyen, yeryüzünde sadece kendi plan ve programlarına güvenen bu tür insanlar başlarına bir şeyler geldiği zaman, bir başarısızlıkla karşı karşıya kaldıkları zaman kalplerinde hep bir acı ve keder duyarak, hasret ve dövünme içinde of! Keşke şöyle yapsaydım! Keşke böyle yapmasaydım! Bunlar başıma gelmezdi diye acı içinde kıvranırlar.

157,158. "Allah yolunda öldürülür veya ölürseniz, size Allah'tan onların topladıklarından hayırlı bir mağfiret ve rahmet vardır. Andolsun ki, ölseniz de, öldürülseniz de Allah katında toplanacaksınız."

Eğer Allah yolunda çıktığınız bir savaşta ölür ya da öldürülür-seniz Allah'tan bir mağfiret, bir bağışlama kâfirlerin ömür boyu top-ladıklarından toplayacaklarından daha hayırlıdır. Ölseniz de, öldürülmüş olsanız da unutmayın ki Allah'a haşr olunacak, Allah'a sevk olunacak, Onun huzurunda toplanacak ve hesabı Ona ödeyeceksiniz. Mükafat veya cezanızı Ondan alacaksınız.

Allah'tan bir mağfirete ulaşmanız, Allah'ın geçmişinizi sıfırla-ması kâfirlerin dünyada topladıklarından çok daha hayırlıdır. Allah yolunda çıktığınız bir savaşta ölür ya da öldürülürseniz buna ulaşacak-sınız. İşte dünya budur. İşte hayat budur. İşte dünyada Allah'ın yasası budur. Dünyada Allah yasası gereği herkes ölecek. Ölümden kurtulan hiç kimse yoktur, ama önemli olan Allah adına ve Allah yolunda olma-sıdır. Allah için gittiği Uhut'ta şehid olan da, Allah ve

Resûlünün dâvetine icabet etmeyip, Uhud'a iştirak etmeyip Medine'de karılar gibi evlerinde kalanlar da, kalplerindeki nifak hastalıklarından ötürü, sudan sebeplerle yarı yolda müslümanları terk edip, ökçelerinin üstünde gerisingeriye dönenler de, böyle bir iman küfür savaşında her iki ordunun dışında kalanlar da, Uhut'tan habersiz dünyanın değişik bölgelerinde yaşayanlar da hepsi hepsi öldüler.

Sanki Uhud'a iştirak edenler öldü de diğerleri yaşadı mı? Orada doğranıp Allah için şehid olanlar öldü de onları doğrayanlar ölmediler mi? Uhut'ta mağlup olanlar öldüler de galipler ölmediler mi? Savaşın en ön safında yer alanlar öldüler de gerilerde kalanlar ölmediler mi? Yeryüzünün en büyük mülk ve saltanatına sahip olan, cinlere bile hükmeden Süleyman (a.s) bile bir gün bu dünyayı terk edip giderken başkaları ölmeyecekler mi? Kim ölmeyebilir ki bu dünyada? Kim çare bulabilmiş, kim becerebilmiş ki ölmemeyi? İşte hayat budur. İşte Allah'ın yeryüzünde işleyen yasası budur. Hayat ölümle iç içedir. Hayat da, ölüm de reddedilemeyecek bir gerçektir.

Öyleyse kesinlikle bilelim ki ölüm adım, adım bizi takip etmektedir. İnsan Rabbine doğru çabalamaktadır. Rabbine doğru, ölüme doğru hızla koşmaktadır. Her an tıpkı bir maraton gibi hızla Rabbine doğru gidiyor insan. Öyle değil mi? İnsanın dünyada tüm çabası, tüm gayreti, tüm uğraşısı, gitmesi, gelmesi, yürümesi, durması, yatması, uyuması, yemesi, içmesi hep Rabbine doğrudur. Her şey bir gün insanı Rabbiyle karşı karşıya getirmeye yöneliktir.

Yâni insan dünyada her an Allah'a yaklaşıyor demektir. Her haliyle Allah'a doğru gidiyor demektir. Kişi her nefesi yaşama adına alır ama, her nefesiyle Allah'a biraz daha yaklaşıyor. İnsanoğlu yaşa-mak için nefes alır ama her nefesi onu ölüme biraz daha yaklaştırmaktadır. Nefes almasa ölecek, ama nefes alsa yine ölecek. Hani a-cele giden ecele gider, yavaş gidenin de ecel arkasından yetişir ya, işte insanoğlu her adımda mezardan kaçar ama, her adımda ona doğru biraz daha yaklaşır.

Öyleyse unutmayalım ki, bizim de tüm çabalarımız, tüm uğraşlarımız mezara doğrudur. Biz şu anda mezar aramaya çıkmışız. Belki şu anda içimizden birisi burada bulacak aradığı mezarını. Burada öldük mü işte mezarımız burası. Ne o korktun mu? Hiç korkma-ya gerek yok. Şunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım ki şu anda üzerimizdeki elbisemiz ilk kefenimiz ve şu anda üzerinde oturdu-ğumuz mekân bizim ilk mezarımız olabilir. Her şey yokluğa

doğru, yok olmaya doğru gidiyor. Sema, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, insan her şey yokluğa doğru gidiyor. Hepsi gitsin ben kalırım, ben gitmek istemiyorum diyemezsiniz.

Öyleyse ey müslümanlar, sakın bu kâfirler gibi düşünmeyin. Sakın Allah yolunda yapılacak bir savaşı kesin ölüm sebebi kabul edip savaştan geri durmayın. Asıl böyle yaparsanız ölümünüzü, sonu-nuzu hazırlamış olursunuz. Sizler dünya hayatı yerine âhireti satın alanlar olun. Fâniyi verip de bâkîye talip olanlar, dünya hayatının basit zevklerini bırakıp cennete ve Allah'ın rızasına talip olanlar olun. Allah yolunda, Allah'ın egemenliğini gerçekleştirmek için, ila-i kelimetullah için savaşın. Çünkü unutmayın ki Allah yolunda savaşanlar geçici ve basit dünya hayatını satıp karşılığında ebedî olan âhireti satın almışlardır. Kim dünya hayatının geçiciliğini, derbederliğini, fâniliğini, zavallılığını bilir de Allah yolunda savaşarak buradaki zevkini, sefasını âhi-ret hayatı, âhiret mutluluğu için fedâ etmeyi becerebilirse, fâniyi verip bâkîyi kazanmayı becerebilirse, Allah'ın mağfiretini kazanabilirse işte kazançta olan odur. Dünyayı da âhireti de en iyi değerlendiren odur.

Öyleyse dünya hayatına karşılık âhireti satın almak isteyenler Allah yolunda savaşsınlar. Unutmayın ki kim Allah yolunda savaşırken ölür ya da öldürülürse Allah huzurunda toplanacak ve ecirlerin en büyüğüne ulaşacaktır. Yine unutmayalım ki Allah adına savaşan bir müslüman ölse de galiptir kalsa da. Bundan sonra bu savaş çerçeve-sinde Rasûlullah efendimizle alâkalı bir değerlendirme gelecek:

159. "Allah'ın rahmetinden dolayı, ey Muhammed, sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba ve katı kalpli olsaydın, şüphesiz etrafından dağılır giderlerdi. Onları affet, onlara mağfiret dile, iş hakkında onlara danış, fakat karar verdin mi Allah'a güven, doğrusu Allah güvenenleri sever."

Ey peygamberim, Allah'tan bir rahmetle, Allah'tan bir rahmet sebebiyle sen onlara yumuşak davrandın. Allah'ın yardımı ve yol göstermesiyle onlara merhametli, müsamahalı, şefkatli davrandın. Eğer sen onlara karşı sert, haşin, katı kalpli davransaydın, onlara karşı an-layışsız, kaba olsaydın muhakkak ki onlar seni terk edip etrafından dağılıp giderlerdi. Kıyâmete kadar tüm insanlara, tüm toplumlara örnek olacak bir neslin yetişmesi için elbette peygamber Efendimizin böyle davranması gerekecekti.

İşte bu bir peygamber tavrıdır, bir peygamber ahlâkıdır. Bir örnek

davranışıdır bu. Beni Rabbim terbiye etti ve benim terbiyemi ne güzel yaptı buyuran bizzat Rabbimizin terbiyesinden geçen Rasûlul-lah Efendimizin, örneğimizin ahlâkı işte böyle hep güzellik, hep merhamet olup Allah'ın yardımıyla hep başarıya ulaştırıcı, güzel sonuçlar tevlid edici bir örnekti. Kıyâmete kadar mü'minlere en güzel bir örnektir Rasûlullah'ın ahlâkı.

Burada örneğimizin, pîşdârımızın bu güzel davranışını, bu güzel ahlâkını bize arzeden Rabbimiz bize şunları söylüyor: Ey Müslümanlar, ey her konuda kendilerine nümûne-i imtisâl olarak sunduğum elçimi adım adım takip etmekle yükümlü olan peygamber yolunun yol-cuları, işte örneğinizin örnek ahlâkı. Sizler de onun gibi olun. Onun gi-bi davranın.

Hanımlarınıza karşı, kardeşlerinize karşı, çevrenizdeki Müslümanlara karşı, işçilerinize, memurlarınıza karşı sizler de böyle davranın. Sizler de peygamber ahlâkıyla ahlâklanın. Tüm çevrenize karşı merhametli olun. Tüm çevrenizi Cennete götürücü bir tavır sergileyin. Zinhar ne idare edenleriniz, ne idare edilenleriniz, ne zenginleriniz, ne fakirleriniz, ne kadınlarınız, ne erkekleriniz peygamber ahlâkını bir tarafa bırakıp böyle bir sınıf farkıyla birbirlerinizi değerlendirmeyin. Unutmayın ki sizin tek değer yargınız iman olmalıdır, takva ve teslimiyet olmalıdır.

Evet, biriniz koca olabilir Rasûlullah gibi, biriniz kadın olabilir Hz. Ayşe gibi. Biriniz patron olabilir Ebu Bekir gibi, biriniz köle olabilir, işçi olabilir Bilal gibi. Biriniz idareci olabilir Ömer gibi, biriniz tebaa olabilir Ebu Zer gibi. Ama unutmayın ki Allah nazarında, kulluk noktasında bunlar arasında asla bir değer farkı yoktur. Hepsi Allah'ın kuludur. Hepsi Adem'in çocuklarıdır ve hepsi de topraktandır.

İşte Rabbimizin beyanından anlıyoruz ki bizzat kendisinin terbiye ettiği Rasûlullah Efendimiz insanlara, çevresindekilere son derece merhametli davrandı, müsamahalı davrandı, yumuşak ve halim davrandı. Birlikte Allah'a kulluk yapmaya ve Allah'ın dinini yüceltmenin kavgasını verdiği etrafındaki ashabına karşı iyi davrandı, onlara kaba ve sert davranmadı. Hatalarından dolayı, sürçmelerinden dolayı onları affetti, onlar adına istiğfarda bulundu. Arkadaşlarının yaptıklarından ötürü Allah'tan özür diledi. Onlara değer verdi, onlarla iş konusunda, bu savaş konusunda istişarede bulundu. Çünkü Rabbimiz ona bunu emrediyordu:

Ey peygamberim, onları affet, onların kusurlarından ötürü istiğfarda bulun,

kendin hakkındaki haklarını Allah'tan bağışlamasını dile, iş konusunda onlarla daima müşavere et, daima onlarla istişare ederek, onların görüşlerine müracaat ederek, kendilerine değer verdiğini ortaya koyarak, bu din işinin, bu hayat programının kendi meseleleri olduğunu, binaenaleyh kendi öz meselelerine sahip çıkıp, kafa yormaları, fikir beyan etmeleri, katılımda bulunmaları konusunda, aklî güçlerini ortaya çıkarmaları konusunda da onlara imkân hazırlayarak onlarla dayanışma içinde bir hayat yaşa.

Ey peygamberim, Allah adına birlikte yaşadığınız bir hayatın problemlerinden onları da haberdar et. Kararını onlarla birlikte ver. Ama vereceğin tüm kararlarında, tüm hayat problemlerinin çözümün-de Allah'ın dini, Allah'ın arzuları hâkim olsun. Allah'ın kitabının âyetleri doğrultusundan şaşma. Bir savaş kararı mı alacaksın? Bir barışa mı karar vereceksin? Medine'de bir müdafaa savaşına mı karar verdin? Arkadaşlarının arzusuyla bundan vazgeçip Uhut'ta düşmanı karşılamaya mı karar verdin? Hangi konuda bir karar vermişsen artık verdiğin o kararında sebat et. Bir şeye azmedip karar verdin mi sadece Rabbine tevekkül edip, sadece Rabbine güvenip, dayanıp, ona sığınıp yürü. Çünkü kesinlikle bilesin ki Allah kendisine güvenip, kendi-sine tevekkül edip, kendisini velî ve vekil bilip tüm işlerini kendisine havale edenleri, yolunda yürüyenleri sever.

Daha önceki âyetlerde demeye çalıştığımız gibi Rasûlullah Efendimiz Uhud savaşının başlangıcında ashabını toplayarak bu konuyu onlarla istişare etmişti. Kendi fikrini açıklayıp onların fikirlerini almıştı. Allah'ın Resûlü Medine'de kalıp gelmekte olan düşmana karşı bir müdafaa savaşı vermeyi düşünüyordu. Ama istişare ettiği ashabı arasında daha önce Bedir'de bulunamayıp düşmanla karşılaşmaya can atan, bir meydan muharebesi için yanıp tutuşan gençler vardı. Bunlar ısrarla Uhud'a gitmeyi, düşmanı şehrin dışında karşılamayı ve kahramanca bir savaşta Rasûlullah'ın yüzünü aydın etmeyi istiyorlardı. Onların bu arzularında ısrarlarını gören Allah'ın Resûlü kendi fikrinden vazgeçip onların bu arzusunu kabul etti.

Sonra bu gençler Rasûlullah'ı üzdüklerini, onun arzusuna muhalefet ettiklerini zannederek pişman oldular ve gelip şöyle dediler: Ey Allah'ın Resûlü, sizin arzunuzun aksine bir şey isteyerek galiba bizler hata ettik. Bu tavrımızdan ötürü bizi affet ve nasıl istersen öylece yap. Biz sizinle beraberiz dediler. Allah'ın Resûlü artık kararını vermişti. Buyurdu ki bir peygamber bir şeye karar verip azmetmişse, savaş için zırhını giymişse artık zırhını çıkarmak, kararından dönmek ona yakış-maz dedi, kararında azmetti, sebat etti, gitti Uhud'a, sonuna kadar direndi, dayandı orada. Allah'a itimat edip, tevekkül edip savaş

meydanında yerine çıkılmış gibi bir adım bile geriye atmadı, kaçmadı. Büyük bir azim ve cesaretle bozguna uğrayan, kaçmaya çalışan arkadaşlarının arasında ordusunu toparlamaya ve kaçmalarına engel olmaya muvaffak oldu.

İşte bu onun Allah tarafından kendisine kazandırılan ahlâkının savaş yönünü, azim ve cesaret yönünü, Allah'a güveninin tam oluşundan dolayı kaçmayı aklının ucundan bile geçirmeme yönünü teşkil ediyordu. O sadece Allaha güveniyor, sadece ona sığınıyor, kendisini sadece onun koruyacağını bildiği Rabbine tevekkül ediyor, vekaletini ona veriyor ve zaferi, yardımı ondan bekliyordu.

İşte daha önce ashabıyla istişare edip de bu istişaresinin sonunda kendi fikrinden vazgeçip, onların isteklerine tabi olup, orada da başına bunlar gelince artık ashabıyla müşavereden vazgeçme gibi kalbinden bir duygunun geçmemesi, istişare ettiğine pişmanlık duymaması için Rabbimiz burada açıkça müşavere emrini veriyordu. Hakkında Allah tarafından bir âyet indirilmemiş konularda Allah'ın Resûlü mü'minlerle istişare etmeliydi. Kesinlikle biliyoruz ki müşavere eden bir toplum en güzele, en doğruya ulaşmaya muvaffak olur.

160. "Allah size yardım ederse, sizi yenecek yoktur; eğer sizi yardımsız bırakıverirse, O'ndan başka size yardım edecek kimdir? İnananlar yalnız Allah'a güvensinler."

Evet söz bir anda peygamberden mü'minlere tevcih ediliyor. Çünkü peygamber (a.s)'a emredilen her şey mü'minlere emredilmektedir. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki: Eğer Allah size müzâhir olursa, Allah sizin yardımcınız olursa kesinlikle bilesiniz ki size galip gelecek, sizi mağlup edecek yoktur. Allah'ın yardımı ve desteği sizinle olduğu sürece yeryüzünde hiç bir güç ve kuvvet size galip gelemez. Hiçbir güç sizi alt edemez. Allah sizi galip getirmeyi murad etmişse sizin üzerinize galip gelecek yoktur. Ama:

Eğer O Allah sizi terk eder de, sizden desteğini çeker de sizi sahipsiz ve yardımcısız bırakırsa, ondan sonra size kim yardım edebilir? Kim yardımınıza koşabilir sizin? Eğer sizler Rabbinize itaatten çıkarak, Rabbinizin yasalarını terk ederek, Rabbinizin desteğinden, onun korumasından, onun yardımından uzak bir hayat yaşamaya kalkışırsanız size kim yardım edebilir de? Kim destek olabilir size? Kim başarıya ve zafere ulaştırabilir sizi? Düşmanlarınız karşısında kim koruyabilir sizi? Hayatınızın problemlerini çözmeniz konusunda kim yol gösterebilir size? Kâfirlerin ayakları altında ezilmekten kim kurtarabilir sizi? O halde:

Mü'minler sadece Allah'a tevekkül etsinler. Mü'minler sadece Allah'a güvenip bağlansınlar. Velî olarak, dost olarak, vekil olarak, yardımcı olarak yalnız Allah'a güvenip işlerini başkalarına değil sadece ona havale etsinler. Vekaletlerini sadece ona teslim etsinler. Sa-dece onun kararlarına teslim olsunlar. Çünkü Allah'tan başka tüm velîler, tüm dostlar, tüm vekiller, tüm yardımcılar âcizdirler, sonludurlar, ölümlüdürler. Allah'tan başka velî bilinenlerin, vekil bilinenlerin tamamı mütevekkillerine muhtaçtırlar. Ama Allah kullarına, mütevekkille-rine asla ihtiyacı olmayandır. Allah'ın mütevekkillerine asla bir müdâ-hanesi olmadığı gibi ölümlü de değildir, âciz de değildir o. Ne zamanki bir kul kendisini Rab bilip, İlâh bilip, velî bilip, vekil bilip vekaletini kendisine verip dua dua yalvararak, bir probleminin, bir müşkilinin halledilmesi konusunda, düşmanlarından, korktuklarından korunması konusunda kendisine sığınmışsa hemen karşısında Onun büyük güç ve kudretini, büyük iradesini bulacaktır.

Bundan sonra yine savaş ganimetleriyle alâkalı Rasûlullah Efendimiz hakkında bir değerlendirme anlatacak Rabbimiz.

161. "Hiç bir peygambere ganimete ve millet malına hıyanet yaraşmaz; kim haksızlık yaparsa, kıyâmet günü yaptığı ile gelir, sonra, haksızlık yapılmaksızın herkese kazanmış olduğu ödenir."

Arkadaşlar, dostun da düşmanın da kabul ve itirafıyla biliyoruz ki Allah'ın Resûlü emin bir kişiydi. İnsanların en eminiydi Rasûlullah Efendimiz. Sûrenin önceki âyetlerinde de demeye çalışmıştım, Rasû-lullah Efendimiz peygamberliğinden önce de emindi. Hem öyle emindi ki peygamberimiz, müşrikler Mekke döneminde kanlı bıçaklı düşman-ları olduğu halde, emânetlerini, yanlarındaki kıymetli mallarını ona emânet ediyorlar, ona Muhammed'ül Emin diyorlardı. Mekke'den sürüp çıkarmayı planladıkları bir ortamda bile ona güven duyuyorlardı.

Allah'ın Resûlü dinini yaşamasına imkân bırakmadıkları için Medine'ye hicret eder. Ve nihâyet Medine döneminde Bedir ve Uhut savaşları gerçekleştirilir. Yavaş yavaş ganimetler, mallar, mülkler Müslümanlara görünmeye başlar. Mekke'de o işkence altında malla, mülkle ilgilenecek zamanları ve imkânları olmayan müslümanlara yavaş yavaş dünyalıklar gelmeye başlar.

Ve işte dünyanın, dünyalıkların kendilerine açılmasıyla birlikte kalplerinde yamukluk bulunanların, eğrilik bulunanların dünyaya ve dünyalıklara meyillerinden ötürü, Allah'ın bu emin elçisine karşı ganimetler konusunda ihanet suçlamaları gündeme geliyor. Yeryüzünün en emini olan Rasûlullah Efendimize karşı dünyacı olduğu, savaştan elde edilen ganimetlere sahip olma derdinde olduğu, dünyalık toplama sevdasına düştüğü ithamında bulunmaları söz konusu ediliyor.

Hâşâ, hâşâ! Hiçbir peygambere yakışmaz bu. Bir peygamberin dünyacı olması, bir peygamberin dünya mallarına, mülklerine meylederek millet malına sahip olmaya çalışması, başkalarının haklarını yemeye çalışarak ganimetler hukukuna ihanet etmesi asla mümkün değildir. Kim ganimete ihanet ederse, bilsin ki kıyâmet günü o hain davrandığı mallarla, o çaldığı mülklerle birlikte Allah huzuruna gelir. Sonra her bir kişi mutlaka kazancının karşılığını görür, asla kendisine zulmedilmez. İşte bu Allah hükümlerini en iyi bilen kimseler peygamberlerdir. Peygamberler Allah'ı, Allah'ın azabını, Allah'ın sorgulamasını, Allah'ın cehennemini en iyi bilen kimselerdir.

Onun içindir ki Allah'tan en çok korkan kimseler peygamberlerdir. Onun içindir ki dünyada Allah yasalarını çiğneyerek dünyada yapılacak bir ihanetin öbür taraftaki bedelini en iyi bilen peygamberlerdir. Peki, hal böyleyken nasıl olur da peygamberlik öncesi bile yeryüzünün en emini olan, peygamberlik sonrası da yeryüzünün en güvenilir insanı olan, Mekke'yi terk ederken bile düşmanlarının mallarına el sürmeyen, eman sıfatıyla Allah'tan aldığı âyetleri Allah kullarına ulaştırıp yeryüzünde Allah'ın istediği kulluğu zirve noktasında yaşayıp, örnekleştiren, Allah'ın eğitip terbiye ettiği, âlemlere rahmet olarak görevlendirdiği bir peygamber dünyacı olsun? Nasıl olur da böyle bir elçinin mal mülk derdine düştüğü söylenebilir? Nasıl olur da Allah için müslümanlarla birlikte çıktıkları bir savaşta elde edilen ganimetler konusunda onlara ihanet edip, ganimetleri, onların haklarını kendisine almayı düşündüğü söylenebilir?

Halbuki dilediği takdirde Allah'ın tüm dünyayı tüm dünya mal mülklerini, tüm dünya saltanatlarını kendisine verebileceği bir peygamberden böyle basit hesaplar içine düşmeyi beklemek düşünülebilir mi? Olacak şey mi bu? Yakışır mı böyle bir peygambere bu? Eğer peygamberin böyle bir mal mülk derdi, böyle bir dünya hedefi olsaydı daha önce ona ulaşmanın hesabını yapmaz mıydı? Daha önce Mekke'de insanların bu davasından vazgeçmesi karşılığında ona neleri teklif ettiklerini bilmiyor musunuz? Eğer öyle bir derdi olsaydı, peygamberlik

yerine dünya melikliğine, dünya imparatorluğuna soyunur ve tüm insanların ellerindekilere, ceplerindekilere sahip olmanın hesabını yapardı.

Böyle mi yaptı Mekke'de? Hayır hayır onun bunlarla zerre kadar ilgisi yoktu. Bırakın insanların ellerindekine göz dikmesini, bilâkis dini ve davası uğrunda kendi mal varlığını bile bitirdi. Elinde avucunda ne varsa hepsini bu uğurda harcadı. Hattâ Mekke'nin en zenginlerinden birisi olan hanımı Hz. Hatice anamızın tüm serveti de sıfırlandı. Hiçbir şeyleri kalmadı. Allah'ın Resûlü kendi mal varlığını sıfırlarken, etrafında kendi davasına gönül vermiş, mallarıyla canlarıyla Allah dininin egemenliği için çırpınan, bu din uğruna her şeylerini fedâ etmekten çekinmeyen müslümanlardan da asla kendisine bir şey istemedi, bir şey almadı. Onlara da mallarını mülklerini Allah yolunda har-camalarını tavsiye etti.

Evet, dost da, düşman da biliyor ki onun zerre kadar ne mal derdi, ne mülk derdi, ne saltanat, ne ikbal derdi olmadı.

Arkadaşlar, âyet-i kerime Uhud'a iştirak eden müslümanlardan bazılarının Rasûlullah hakkında yanlış düşünmeleri yargılanmaktadır. Bunlar Allahu âlem okçulardı. Bunlar arkadaşlarının kaçan düşmanın ganimetlerini toplamaya başladıklarını görünce, bu toplama işinde görev almadıkları için kendilerinin ganimetten mahrum edileceklerini, ya da az verileceğini düşünerek yerlerini terk edip onlara katılmaya karar verdiler. Rasûlullah Efendimizin yerleştirdiği mevzilerini terk etmelerine sebep işte buydu. Allah'ın Resûlü daha sonra onlara buyur-du ki:

"Aslında sizler bana güvenmediniz. Size âdil davranmayacağımı, size ganimetten hakkınız olan paylarınızı vermeyeceğimi düşündünüz."

İşte bu âyetinde de Rabbimiz onların peygamber hakkında bu tür yanlış düşüncelere kapılan insanlar sorgulanmaktadır. Ey müslü-manlar, peygamber hakkında nasıl böyle bir şeyi düşünebiliyorsunuz? Nasıl şüphe edebiliyorsunuz peygamberden? Nasıl ihanet bekleyebiliyorsunuz ondan? Hiç bir peygambere böyle bir ihanet yakışmaz. Peygamber hainliğin her türlüsünden uzaktır. Peygamber mâsumdur.

Yine bu konuda İbni Abbas Efendimizden bize intikal eden bir başka rivâyette de ganimet mallarından bir kadife kumaş kayboldu. Onu Rasûlullah

almış olabilir denince Rabbimiz bu âyetini indirmiştir.
Evet devlet memurlarının aldıkları hediyeler de ğulûl diye isimlendi-rilmiştir. Toplumun malına, ümmetin malına haksız yere el uzatmala-rın tamamı böyledir. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde:

"Allah katında en büyük hıyanet yeryüzünde bir arşınlık hıyanettir. İki kimsenin bir arazide, yahut bir evde komşu olduklarını görürsünüz. Bunlardan birisi arkadaşının sınırından bir arşın tecavüz ettiği takdirde o yer kıyâmet günü yerin dibindeki yedi katıyla birlikte onun boynuna dolanacaktır."

Yine Buhârî' ve Müslim'in rivâyetinde şunu görüyoruz: Allah'ın Resûlü bir zatı halktan zekât toplamak üzere görevlendirdi. Bu kişi topladıklarıyla birlikte dönünce: Şunlar sizin, şunlar da bana halkın hediyesidir deyince, buna çok sinirlenen Allah'ın Resûlü minbere çıkıp şöyle buyurdu:

"Bir işi görmek üzere görevlendirdiğimiz şu adama da ne oluyor ki şunlar sizin, şu da bana hediye edildi diyor? Bu adam babasının evinde otursaydı da bu hediyeler kendisine gelir miydi? Nefsim yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, sizden biriniz o sadakadan bir şey ele geçirirse kıyâmet günü onu boynunda taşıyarak gelecektir. Böğürmesi olan bir deve, böğürmesi olan bir inek veya meleyen bir koyun"

Evet, bundan sonra Rabbimiz şöyle buyuruyor:

162. "Allah'ın rızasına uyan kimse, Allah'ın hışmına uğrayan gibi midir? Bu kimsenin varacağı yer cehennemdir; O ne kötü varılacak yerdir!"

Allah rızasına uyan, Allah'ın rızasına tabi olan, Allah'ın hoşnutluğunu arayan, Allah'ın rızasından başka hiçbir şey düşünmeyen bir kimse, Allah'ın gazabına, hışmına uğrayan, Allah'ın öfkesini üzerine çeken kimse gibi olur mu? Bu ikisi bir olur mu? Ki Allah'ın gazabını celp eden bu kişinin sığınağı, barınağı, son durağı cehennemdir. O ne kötü bir varış yeridir. Böyle bir kişi hiç Allah'ın rızasını hedefleyip öylece bir hayat yaşayan kimseyle bir olur mu?

Bir peygamber ki Allah'ın rızasına tabi olmuş, Allah'ın razı olacağı bir yola, Allah'ın razı olacağı bir hayata tabi olup, onu memnun edecek bir yola girmiş. Şimdi böyle bir kimse Allah'ı gazaplandıran, Allah'ın öfkesini üzerine

çeken, Allah'ı kızdıracak bir yola giren ve sonunda da cehenneme giden bir kimseyle denk olur mu? Bu iki insan hiç müsavi olur mu?

163. "Onlar Allah katında derece derecedir. Allah, işlediklerini görmektedir."

Mü'minler için Allah katında dereceler vardır. Sadece mü'min-ler için değil elbette ötekiler için de dereceler vardır. Allah'ın rızası istikâmetinde hareket eden mü'minler de, Allah'ın gazabına uğrayan kâfirler de Allah katında derece derecedir. Cennette de cehennemde de dereceler vardır onlar için. Ne iyilerin iyilikleri, ne de kötülerin kötülükleri karşılıksız kalmayacaktır. Dünya hayatında yaptıklarından, işlediklerinden ötürü herkesin amellerine karşılık dereceleri vardır. Cen-nette cennetlikler için de, cehennemde cehennemlikler için de dere-celer vardır.

Cennetin de cehennemin de dereceleri vardır. Cennetin ve cennetliklerin dereceleri kademe, kademe yukarı doğru yükselirken cehennemin ve cehennemliklerin dereceleri de aşağıya doğru derecelenmektedir. Dereceler ameller karşılığıdır. Cennetliklerinki mükafat ve nimetlerin artırılması türünde bir derecelendirilme iken kâfirlerinki de azabın artması türünde bir derecelendirilmedir.

164. "Andolsun ki Allah, inananlara, âyetlerini okuyan, onları arıtan, onlara Kitab ve hikmeti öğreten, kendilerinden bir peygamber göndermekle iyilikte bulunmuştur. Halbuki onlar, önceleri apaçık sapıklıkta idiler."

Muhakkak ki Allah iman edenlere bağışta bulundu. Bu kimilerinizin dünyacı kesildi, mal mülk derdine düştü, ganimetler konusunda yamukluk yaptı dediğiniz peygamberi Rabbiniz size bağışta bulundu. Genel olarak tüm mü'minlere, tüm İslâm ümmetine, özel olarak ta Araplara bu peygamberle bir lütufta bulunmuştur Allah. Bakın Allah'ın size lütfettiği bu peygamberin şu özelliklerinden, şu sıfatlarından haberiniz yok mu sizin? Bakın o peygamberin şu özellikleri var mış: O kerim elçi bir kere Allah'ın size en büyük lütfu, en büyük bağışıdır. O size Rabbinizin açtığı en büyük rahmet kapısıdır. Allah'ın size karşı en büyük rahmetidir O. Tüm âlemlere rahmettir.

Rabbimiz sahabe ve tüm insanlık için kendilerinden, kendi içlerinden bir peygamberi Rasul olarak göndermiştir. O peygamber onlara Allah'ın âyetlerini okuyor, Allah'ın âyetleriyle onlara yol gösteriyor, müjdeler veriyor, âyetlerle onları uyarıyor, âyetlerle onların gündemlerini belirliyor, ne yapacaklarını, nasıl

bir hayat yaşayacaklarını âyetlerle onlara beyan ediyor.

Sonra bu peygamber onları tezkiye ediyor, temizliyor. Onlara kitabı ve hikmeti öğretiyor. Halbuki onlar daha önceleri, kendilerine böyle bir elçi gelmeden önce apaçık bir sapıklık içindelerdi. Bu kitap ve peygamberin gelişinden önce cahildiler. Vahiyden uzak bir körlük, bir bilgisizlik ve şaşkınlık içinde yuvarlanıp gidiyorlardı.

Allah'ın onlara bir rahmet, bir bağış olarak gönderdiği bu elçinin görevleri ve kendileri için rahmet oluşu anlatılıyor. Demek ki bu peygamber mahza insanlık için bir rahmettir. Peygamberin birinci görevi ümmetine Allah'ın âyetlerini okumak, Allah'tan kendisine gelen âyetleri okumak. İnsanlara Allah'ın kitabını ve hikmeti öğretmek. O kitabın pratiğini, nasıl anlaşılması ve nasıl hayata indirgenmesi gerek-tiğini insanlara öğretmek.

Veya hikmet, kitabın insanlardan istediği ameli sâlihtir. Veya hikmet fıkıh anlamınadır. Yâni bu kitabın emir ve nehiylerinin maksa-dını kavramak demektir. Kişinin lehinde ve aleyhinde olan şeyleri bilmesi demektir. İşte o peygamber insanlara bu kitabın fıkhını öğretiyor. Bir başka anlamıyla da hikmet Sünnet demektir. Yâni kitabın pratiği olan sünnet demektir. İşte bu peygamber onlara Kur'an'ın pratikte uygulanışını göstermektedir.

Sonra yine o peygamber insanları tezkiye ediyor. Onun gö-revlerinden birisi de ümmetini tezkiye etmek, insanları arındırıp terte-miz hale getirmektir. Neden arındırıyor insanları? Küfürden, şirkten, nifaktan, cahiliyeden insanları arındırmak, onların vicdanlarını kalplerini, düşüncelerini, niyet ve amellerini, aile hayatlarını, sosyal ve içtimaî yaşantılarını, hayat programlarını temizlemektir.

O halde tezkiye, bir müslüman yirmi dört saatlik hayatını Allah'ın şu kitabına ve Resûlünün sünnetine göre yaşarsa o kişi hayatını temizlemiş demektir. Bir toplum da hayatını bu kitaba göre ve bu kitabın pratiği olan Peygamberin sünnetine, peygamberin hayat anlayışına göre yaşarsa, o toplum da temizlenmiş demektir.

Öyleyse tezkiye bu kitaba göre bir hayat yaşamaktır. Tezkiye vahiyle hayat yaşamaktır. Tezkiye Allah'ın istediği hayatı yaşamaktır. Tezkiye Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmaktır. Tezkiye peygamber örnekliliğinde Allah'a kul

olmaktır.

Madem ki kitabın ve Peygamberin görevi buysa öyleyse bizim de görevlerimiz bu olmalıdır. Biz de kendimize ve topluma Allah'ın âyetlerini okuyacağız, tıpkı Allah'ın elçisi gibi toplumda bu âyetleri öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz, bilmek ve böylece temizlenmek isteyenler bu kitabı bildireceğiz. Okuyacağız bu kitabı herkese. Kadın erkek, genç ihtiyar, köylü kentli herkese okuyacağız. Zaten bu insanlar Kur'an'ı tanıyorlar, zaten okuyorlar, zaten iman ediyorlar. Neden onlara yeniden okuyacağız? demeyeceğiz. Çünkü Kur'an müslümana da uyarıdır, kâfire de uyarıdır. Bilelim ki Kur'an müslümana hatırlatmadır, kâfire de uyarıdır.

Öyleyse bunu mutlaka biz de gerçekleştireceğiz. Bu okuduğumuz insanlar arasından öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz. Kur'an'ı pratikte yaşamak isteyenlere de işte kitabın pratiği budur diye onun pratiğini de göstereceğiz ve böylece hem kendimizin hem de o insanların temizlenmesini, arınmasını ve Allah'ın istediği hale gelmesini sağlamış olacağız. Ve işte Peygamber (a.s) insanları her türlü bâtıl düşüncelerden, efsanelerden temizleyerek onları apaçık imânâ ve hidâyete ulaştırıyor.

Rabbimiz onların içlerinden, kendi aralarından, kendi cinsle-rinden kendi arkadaşlarından Abdul Muttalip oğlu, Abdullah oğlu Mu-hammed (a.s)'ı elçi gönderdi. Kendisiyle konuşabilecekleri, sorular sorabilecekleri, oturup kalkabilecekleri, kullukta örnek alabilecekleri bir elçi gönderdi Rabbimiz. Daha önce atası İbrâhim (a.s) ve oğlu İsmail (a.s) birlikte dua edip Rabbimizden nesilleri içinden bu özellikleri taşıyan bir peygamber göndermesini istemişlerdi.

İşte atalarımızın bu duaları kabul ediliyor, yıllar sonra dünyanın en kutsal bir şehrinde bir ümmet ve bu ümmet içinde bir peygamber ve o peygamber onlara Rabbinden gelen âyetleri okuyor, kitabı öğretiyor ve bu kitabın pratikteki uygulamasını, yâni sünneti sunuyor, hikmeti sunuyor ve sonunda dünyanın en vahşi bir toplumunu dünyanın en medeni toplumu haline getiriyordu. Gerçekten o sırtlanları sırtlanlıkta geride bırakacak kadar ileri gitmiş insanları her türlü pisliklerden temizliyor, zalim olanları âdil hale getiriyordu. Belki dünyanın en cahilleri olan bir toplumu dünyanın en âlimleri, haline getiriyor, dünyanın hocası haline getiriyor. Ve onları tertemiz hale getiriyordu.

Öncelikle Mekkelileri, Medinelileri sonra da tüm dünya insan-lığını

hidâyete ulaştırıyor, tertemiz hale getiriyordu. Ama peygamberin misyonu sadece kendi döneminde bitmeyecek, kıyâmete kadar devam edecekti. Kıyâmete kadar bu kitap kendilerine ulaşan herkese uyarısı devam edecekti. Kıyâmete kadar her dönem insanlığı bu kitapla temizlenecek, bu peygamberin sünnetiyle, bu peygamberin tertemiz hayatıyla arınmasını sürdürecektir. Ama bu kitap ve bu kitabın pratiği olan peygamberin sünnetinden uzak kalanlar da yeryüzünde pisler olarak, necisler olarak hayatlarını sürdürerek apaçık bir sapıklığı yaşamaya devam edeceklerdir.

Öyleyse ey bu kitapla ve bu peygamberle şereflenmiş Medineli müslümanlar, ey Uhut'ta Allah safında, peygamber safında yer almış, ama kendi ellerinin yaptıkları ve Allah'ın belli bir hikmeti sebebiyle yenilgiyi tatmış, bu yüzden de gamlanan müslümanlar:

165. "Başkalarını iki misline uğrattığınız bir musibete kendiniz uğrayınca mı: "Bu nereden?" dersiniz? Ey Muhammed, de ki: "O, kendi tarafınızdandır. "Doğrusu Allah her şeye Kâdirdir.

Size Uhut'ta bir musibet ulaştı diye niye bu kadar üzülüyorsunuz? Niye gamlanıyorsunuz? Siz Uhut'ta size ulaşanın iki mislini onlara tattırmamış mıydınız? Siz Uhut'ta yetmiş şehid verdiniz, ama onlar Bedir'de yetmiş ceset bırakırlarken yetmiş de esir almıştınız. Sizler Bedir'de onlara bunun iki katını tattırmadınız mı?

Veya siz kâfirlere karşı iki kere galip geldiniz, bir Bedir'de, bir de Uhud'un ilk dönemlerinde, ama kâfirler size sadece bir kere galip geldiler, Uhud'un son döneminde. Onların musîbeti sizin musîbetinizin iki katıydı. Bunu bile bile şimdi de kalmış, bu neyin nesi? diyorsunuz. Bu felâket, bu musibet neyin nesi? Nereden geldi bütün bunlar başımıza? diyorsunuz ve üzülüyorsunuz. Niye bu hallere düştük? Niye bu kâfirlere yenildik? Biz müslümandık, onlarsa kâfirdi. Biz Allah'ın dostları, onlarsa düşmanlarıydı. Biz Allah desteğindeydik. Bizim yanımızda Allah'ın elçisi vardı. Niye bu kâfirler karşısında yetmiş tane kurban verdik? diyorsunuz.

De ki peygamberim, bu kendinizdendir. Bu kendi kendinizdendir. Bu başınıza gelenler sizin kendi davranışlarınızdan, kendi hatalarınızdandır. Bütün bunlar sizin Allah ve Resûlünün emirlerine boyun eğmemenizden, Allah yasalarına riâyet etmemenizden dolayıdır. Yâni asıl sebep kendinizsiniz. Bu yenilginin sebebini dışarıda değil kendinizde arayıp, kendi kendinizi yargılamak ve bir daha o hatalara düşmemeye çalışmalısınız. Sizler muttaki davranamadınız.

Sizler açgöz-lülüğün kurbanı oldunuz. Yâni bunlar nereden geldi başımıza? diye-rek hayıflanmak yerine nefislerinizi ıslah edip gelecek için hazırlan-mak zorunda olduğunuzu unutmamalısınız. Bilesiniz ki Allah her şeye kâdirdir. O dilediğini yapar. Onun hükmünü, onun takdirini hiç kimse değiştiremez. O dilediklerine yardım etmeye, dilediklerini galip getirmeye, dilediklerini de yardımcısız bırakarak mağlup etmeye kâdirdir. Bedir'de yardım etmeye de Uhut'ta yardımcısız bırakmaya da kâdirdir.

Eğer sizler orada Allah ve Resûlünün emirlerine boyun eğmiş olsaydınız, Allah ve Resûlünün talimatlarına uygun hareket etseydiniz, ganimete meylederek mevzilerinizi terk etmeseydiniz, Allah ve Resûlünün arzularını terk edip ganimet sevdasına düşmeseydiniz, dünya mal ve mülküne sevdalanmasaydınız elbette ilk dönem galip geldiğiniz bir savaşta mağlup konuma düşmezdiniz. İlk dönem galip durumda olduğunuz bu savaşı galip bitirebilirdiniz. Ama sizler kendi ellerinizle peygamberin emrinden çıkıp, peygamberin yerleştirdiği mevziiyi terk edip ganimet sevdasına kapıldınız, Allah da size galibiyetinizden sonra böyle bir sonucu takdir buyurdu. İşte Allah'ın takdiriyle bu musibetler başınıza geldi. Bunun bir sebebi de şudur:

166,167. "İki topluluğun karşılaştığı günde başınıza gelen, Allah'ın izniyledir. Bu, inanları da münafıklık edenlere de belirtmesi içindir. Münafıklık edenlere: "Gelin Allah yolunda savaşın veya hiç olmazsa savunmada bulunun "denildiği zaman: "Eğer savaşmayı bilseydik, ardınızdan gelirdik "dediler. O gün, onlar imandan çok inkâra yakındılar. Kalplerinde olmayanı ağızlarıyla söylüyor-lar. Allah gizlediklerini onlardan iyi bilir."

İki topluluğun, iki ordunun, hak bâtıl taraftarlarının karşı karşıya geldikleri günde size isabet edenin isabet sebeplerinden birisi de Allah'ın izniyledir. Allah'ın iradesinin dışında bir şeyin gerçekleşmesi asla mümkün değildir. Çünkü Allah'ın iradesi bazen kulların iradelerine bağlı olarak sebep şart ilişkisiyle tecelli eder, bazen de hiçbir sebep ve şarta bağlı olmaksızın tecelli eder. Öyleyse Allah dilediği için bu böyle olmuştur. Eğer Allah dileseydi size gösterdiği galibiyetinizi devam ettirirdi. O zaman şartlar ne olursa olsun karşınızdakiler size hiçbir şey yapamazlardı. O ilk yenilginin korkusuyla ta Mekke'ye kadar kaçarlar, sizler de muzafferler olarak onları takip eder, onların peşine düşer ve yakaladığınızı öldürürdünüz. Ama Allah dilemediği için öyle olmadı. Allah izin verdiği için Halit fırsat kolladı ve yakaladı. Okçuların terk ettiği bölgeden gelerek size arkadan saldırdı. İşte bilesiniz ki bu, Allah'ın izniyle oldu. Allah böyle olmasını istedi. Niye?

Onun mü'minleri ve münafıkları bilmesi içindi. Bilecekti Allah, kim mü'min, kim münafık? Bilecekti Allah, içinizden kim ciddi inanmış, kim cıvık inanmış? Bilecekti Allah, kim kendisine tam teslim kim teslim değil? Bilecekti kimin kendisine güveni devam ediyor, kimin güveni sarsılıp azalmış? Kim Allah'ın kaderine, takdirine iman ediyor, kim ecelin Allah elinde olduğuna tam inanıyor kim bu konuda zaafa düşmüş? Aslında Allah biliyordu da size bildirmek, size göstermek istiyordu bunları. Tam inananla inanmayanları size açıklamak, açığa çıkarmak istiyordu. İşte bakın şu sözleriyle, şu tavırlarıyla münafıklar mü'minlerden ayrılıyorlardı.

Onlara denildi ki gelin Allah yolunda savaşın. Veya kendinizi ve vatanınızı savunup müdafaa edin. Yahut haydi müdafaa harbi yapın. Yahut eğer müslümanlarla birlikte, peygamber (a.s) la birlikte bizzat bir savaşa katılmazsanız bile hiç olmazsa müslümanların safında bulunarak düşmânâ gözdağı verin.

Veya Allah için bir savaşı göze alamıyorsanız bile hiç olmazsa bari kendinizi, ailenizi, ülkenizi, mallarınızı savunmak için, korumak için savaşın denildiği zaman dediler ki, eğer gerçekten kıtali bilseydik muhakkak biz de size katılırdık. Eğer savaşı bilseydik, ya da bugün burada savaş yapılacağını bilseydik elbette sizinle birlikte biz de gelirdik. Veya sizin bu hareketinizin, bu çıkışınızın, bu kararınızın gerçekten bir savaş sebebi olacağına inansaydık size tabi olurduk diyorlar. Alçaklar Allah adına verilecek bir savaşa inanmıyorlar da bunun kişinin kendisini bile bile, körü körüne tehlikeye atması olarak değerlendiriyorlar. Bunlar yarı yolda müslümanları terk eden münafıklardı. Münafıkların reisi durumunda olan Abdullah Bin Übey savaşçıların üçte birini yanına alarak, burada pisipisine kendimizi niye öldüreceğiz? diyerek Medine'ye döndü. Allah diyor ki:

Onlar o anda, o gün imandan çok küfre yakındılar. İmandan ziyâde küfre yakındılar. O sözleriyle, o tavırlarıyla müslümandan çok kâfire, imandan çok küfre yakındılar. Çünkü iman sahibi bir kişi, müs-lüman bir kişi bunları asla söylemez, bu tavırları asla sergilemez. Zaten bunlar ağızlarıyla kalplerinde olmayan şeyleri söylerler. Ağızları başka, kalpleri başkadır bunların. İçleri başka, dışları başkadır. Bizler bugün orada bir savaş olacağını bilmiyorduk, hiç böyle bir şeye ihtimal vermiyorduk. Eğer böyle bir şeyi bilseydik elbette bizler de size tabi olurduk ifadeleri kalplerinde olmayan bir şeydi. Ama Allah onların kalplerinde neleri gizlediklerini çok iyi bilmektedir. Yâni nasıl biliyordunuz o gün orada bir savaş olmayacağını? Nereden biliyorsunuz bu-nu? Savaş yoktu da pikniğe mi gelmişti Mekkeli müşrikler? Savaş olmayacaktı da panayıra mı

gidiyordu bu müslümanlar?

Veya sizler nasıl bilmezsiniz savaşmayı? Eliniz ayağınız yok mu sizin? Öteki müslümanlardan neyiniz eksikti? Rasûlullah'ın dâvetini duymadınız mı? Müslümanların savaş hazırlıklarından haberiniz olmadı mı? Niye yarıl yolda müslümanları terk edip Medineye evlerinize kaçtınız? Niye yalnız bıraktınız peygamberi? Niye Allah için bir fedâkârlığı göze alamadınız? Sizin inandığınız Allah uğrunda savaşmaya değmez mi? Siz Allah'a inandığınızı iddia etmiyor muydunuz? Siz müslümanlarla beraber olduğunuzu söyle miyor muydunuz? Bu nasıl müslümanlık böyle? denildiği zaman, hainler kalplerinde olmayan şeyleri söyleyerek Rasûlullah'ı ve müslümanları idare etmeye çalışıyorlar. Bundan önce onların kalplerini, kalplerinde gizledikleri bu nifaklarını dışa yansıtan bir alâmet yoktu, ama böylece nifakları ortaya çıkarak imandan çok küfre yakın oldukları anlaşılıyordu.

Ya da onlar savaş alanından geriye çekilmekle o gün müs-lümanlardan çok kâfirlere destek vermiş oldular. Zira bu hareketleri kâfirlere destekti. Veya bunlar işte böyle imanla küfür arasında bir sarkaç gibi gelgit halinde olan insanlar oldukları için o demde imandan çok küfre yakınlaşmış oluyorlardı diyeceğiz.

168. "Onlar oturup, kardeşleri için: "Bize itaat etselerdi öldürülmezlerdi" dediler. De ki: "Eğer doğru sözlü iseniz, ölümü kendinizden savın."

O münafıklar savaştan sıvışıp evlerinde karılar gibi oturarak, kardeşleri için, Allah adına savaşa iştirak edenler için, eğer bu enayiler bizi dinlemiş olsalardı kesinlikle öldürülmezler, bizim gibi kurtulurlardı. Sanki Allah yolunda öldürülenlerle alay ediyorlardı alçaklar. Pisipisine ölüp gittiler diyorlardı. Allah yolunda şehid düşenlerle istihza ediyorlar, şehâdetlerine sevinip oh olmuş, gitmeselerdi. Oh olmuş, bizi dinleselerdi diyorlar. Ensâr'ın yiğit şehidleri hakkında söylüyorlardı bunları.

Peygamberim, sen böyle diyen, böyle düşünen o münafıklara de ki. Kendilerinde güç ve kudret gören, kendilerini bir şey zannedip bol keseden ahkâm kesen, akıllarına, tedbirlerine güvenerek Allah'ın takdirini diskalifiye edeceklerine inanarak müslümanlara, eğer bizi dinleselerdi, bizim aklımıza, bizim nasihatlerimize kulak verselerdi orada pisipisine öldürülmeyeceklerdi diye akıl vermeye çalışan bu zavallılara sen deki peygamberim: Eğer sâdıklarsanız, eğer bu iddialarınızda samimilerseniz haydi ölümü kendinizden def edin bakalım. Haydi ölüme çare bulun da ölmemeyi becerin bakalım. Eğer gerçekten bu sözlerinizde samimiyseniz, eğer bu iddianızı eyleme geçirme durumunuz

varsa buyurun kendiniz ölmeyin. Müslümanlara bizi dinlemediler de onun için öldürüldüler diyorsunuz değil mi? Eh haydi her-halde kendi sözünüzü kendinizden daha iyi dinleyecek olmasa gerektir. Buyurun kendinize söz geçirin de ölmeyin. Ama nerede? Kim ölmemiş de bugüne kadar?

Uhud'un yarasını sarmaya çalışan müslümanlara münafıklar böyle diyorlardı. Müslümanları, acaba Rasûlullah'ın buyurduğu gibi Medine'de kalsaydık, Uhud'a gitmeyerek Medine'de bir savunma savaşı yapsaydık bu kardeşlerimizi kaybetmez miydik? Acaba bunlar başımıza gelmez miydi? düşüncesine sevk etmek, kalplerine şüphe tohumları atmak için diyorlardı bunları. Ama Rabbimiz gün kadar açık, ayan beyan yasalarıyla onlara cevap vererek onların ürettikleri bu şüphe tohumlarının, bu vesveselerinin müslümanların kalplerinde etkili olmasına engel oluyordu. Rabbimiz bu âyetleriyle müslümanlara şunları açıklıyordu:

Birinci olarak, bir canın, bir nefsin Allah'ın izni olmadan, Allah'ın onun için ezelde takdir buyurduğu eceli gelmeden kesinlikle ölmesi ya da öldürülmesi mümkün değildir. Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu asla değişmez, değiştirilmez bir yasasıdır. İkinci olarak, bu alçak münafıkların eğer yetki bizde olsaydı, bu savaş işi bize ait olsaydı, bu savaş konusunda verilecek kararda bize de bir söz hakkı düşseydi bunlar burada öldürülmezlerdi. Bunların öldürülmelerine asla izin vermezdik diyenlere Rabbimiz buyuruyor ki eceli gelen kimse nerede olursa olsun orada mutlaka ona ölüm ulaşacaktır. O kişi nerede olursa olsun mutlak sûrette öleceği yere kadar getirilir ve ölüm kendisine ulaşır. Evlerinde, yataklarında bile olsalar kaldırılıp öleceklери yerlere getirilir ve orada öldürülür buyurarak değişmez yasasını açıklıyor. Önceki âyetlerde gördük, böyle düşünen, keşke, keşke diyen ve Allah'ın takdirini hesaba katmayan insanların ölünceye kadar kalplerinde bir pişmanlık olacak buyuruyor.

169,170,171. "Allah yolunda öldürülenleri ölü saymayın, bilâkis Rab'leri katında diridirler. Allah'ın bol nimetinden onlara verdiği şeylerle sevinç içinde rızıklanır-lar, arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere, kendilerine korku olmadığını ve kendilerinin üzülmeyeceklerini müjde etmek isterler. "Onlar Allah'tan olan bir nimeti, bolluğu ve Allah'ın, müminlerin ecrini zayi etmeyeceğini müjdelemek isterler."

Allah yolunda öldürülenlere ölüler demeyin, onları ölmüş sanmayın. Bilâkis onlar diridirler ve Rableri katında bol bol rızıklarla, güzel güzel nimetlerle rızıklandırılmaktadırlar.

Rabbimizin bu âyetinde ve Bakara sûresindeki âyetlerinde onların ölü olmadıkları, Allah katında bir dirilikle rızıklandırıldıkları anlatılmaktadır. Bu âyetlerden anlıyoruz ki böyle Allah yolunda öldürülmüş şehidlere ölüler demek yasaklanmıştır. Çünkü onlar diridirler, ama siz onların hayatlarını hissedemezsiniz.

Yâni bu Allah dostları nasıl diridirler? Nasıl rızıklandırılmaktadırlar? Bunu ancak Allah bilir ve bilen Allah böyle buyurduğuna göre biz de aynen böylece inanmak zorundayız. Çünkü bu hayat zâhirî hislerle hissedilebilecek bir hayat değildir.

Tabi şu anda şüphesiz ki onların nasıl rızıklandırıldığını bizler bilememekle birlikte, ama şu kadarını biliyoruz ki artık onlar bize sürekli mesajlar vermekte ve Allah'ın dinini canlılıkla muhafaza ettirmede rol oynamaktadırlar. Bu şehidlerin sürekli bizim karşımızda, bizim dünyamızda etkisi ölçülemeyecek derece yayın yaptıklarını, çok büyük mesajlar sunduklarını, hattâ hayatta olan, canlı olan birilerinin, en büyük âlimlerin, hocaların, en büyük haber merkezlerinin bile onların sundukları mesaj gibi bir mesaj veremediklerini de biliyoruz. Hiçbir kimsenin hiçbir mesaj vermediği bir ortamda, herkesin durgun, statik bir hayat yaşadığı bir ortamda yıllar önce ölen ve de adı Yâsîn sûresinde ebedileşen adsız bir şehidin sürekli olarak bize verdiği mesaja bir bakın. Bir bakın da hayattakilerin, şu anda dünya üzerinde milyarlarca müslümanın böyle bir mesajı verip veremediklerine karar verin.

Yâsîn sûresinde anlatılır; Allah bir karyeye, bir şehre iki tane peygamber gönderir, arkasından bir üçüncü elçiyle onlar desteklenir. Allah'ın kutlu elçileri gönderildikleri şehir halkını toplayıp Allah'tan aldıkları risâletlerini gündeme getirerek uyarırlar toplumu. Toplum Allah'ın elçilerinin uyarılarını kabul etmek istemezler. Sizler bizim gibi birer beşersiniz. Biz bizim gibi beşer olanları elçi kabul etmeyiz derler. Kabule yanaşmadıkları gibi Allah'ın elçilerine tehditler savurmaya başlarlar. Siz geldikten sonra bizim başımıza uğursuzluklar geldi, bizler sizinle uğursuzlandık. Eğer başımızdan çekip gitmezseniz sizi taşlayıp öldüreceğiz derler.

Kendilerini Allah'a kulluğa ve cennete çağıran Allah'ın bu mü-bârek elçileri derler ki ey insanlar, uğursuzluğunuz bizden değil sizin kendinizdendir buyurarak toplumla böyle bir kavganın içine girmişlerken, duruma muttali olan,

Allah elçilerinin toplum tarafından reddedilip ölümle tehdit edildiklerini işiten, şehrin en uzak bir mahallesinden adsız bir yiğit, adsız bir kahraman, bir elçi koşarak o meydana gelir. Kendisini Allah elçilerinin önüne siper yaparak, durun ey kavmim, ne yapmaya çalışıyorsunuz? Ey kavmim, Rabbiniz tarafından size bir rahmet olarak gönderilmiş bu Allah elçilerine tabi olun. Onların dediklerini dinleyin ve onların Rabbimizden getirdiği hidâyet hediyesini kabul edin. Rabbimiz Allah diyen, sizi cennete çağıran, sizin hayrınızı düşünen ve üstelik yaptıkları bu görev karşılığında sizden hiçbir ücret de istemeyen bu Allah elçilerini reddetmeyin diyordu.

Önceleri sanki onları tanıyormuş gibi, tarafsızmış gibi toplu-muna nasihatte bulunurken, nihâyet peygamberlerin toplumu tarafından öldürüleceklerini anlayınca bu tarafsızlığını peygamberler lehine bozarak, peygamberler safında yer alarak şöyle diyordu kavmi-ne: Dinleyin beni, ben de müslüman oldum. Bir akılsızlık yapıp bu Allah elçilerini öldürecek misiniz? Eğer bunu yapacaksanız benim vücudumu çiğneyip geçmedikçe bu peygamberlerin kılına bile dokunamazsınız diyerek kendisini elçilere kalkan yapar ve sonunda onun bu sözleri karşısında çılgına dönen toplum tarafından bu adsız kahraman şehid edilir. Şehid edilirken de bakın kıyâmete kadar tüm müslü-manlara mesajların en büyüğünü şöyle sunuyordu. Allah ona cenneti müjdeleyince, Rabbinin bu müjdesini alınca şöyle diyordu:

"Keşke kavmim bir bilebilseydi Rabbimin bana mağfiret ettiğini ve de beni mükramundan, ikrama boğulanlardan kıldığını."
(Yâsîn 27)

Keşke şu benim kavmim bir bilselerdi. Keşke akılsızca Allah elçilerine zulmeden şu kavmim Rabbimin beni nasıl mağfiret buyurduğunu, beni nasıl mağfiretiyle ve rahmetiyle karşıladığını, benim geçmişimi, geçmişte işlediğim günahlarımı nasıl sıfırladığını, bana nasıl ikramda bulunduğunu, beni nasıl ikramlarına, lütuflarına boğduğunu keşke bir bilselerdi. Haydi ey kavmim, bu inadınızı, bu düşmanlığınızı, bu isyanınızı bırakın da akıllarınızı başlarınıza alıp siz de Rab-binizin ikramlarına, Rabbinizin bağışlarına koşun diyordu.

Sadece kendi kavmine değil, kıyâmete kadar ben de müslü-manım, benim de bir kitabım var diyerek bu kitabı eline alan, bu sûre-yi okuyan tüm müslümanlara bu mesajını, bu uyarısını sunmaya devam edecek. Yeryüzünde hiçbir haber merkezinin sunamayacağı en büyük mesajı sunmaya devam edecek.

Şimdi söyleyin bakalım, kim diri, kim ölü? Allah'ın bu kutlu şehidi mi diri, yoksa şu bizler mi diriyiz? Bu şeditler mi canlı, yoksa ölülerden farkı olmayan şu toplum mu?

Şehâdet en büyük bir şeref, en büyük bir ecir ve en büyük bir nimettir. İşte şehidin, Allah yolunda ölen birinin ölmediğinin, canlılığını koruduğunun ve sürekli bize mesaj ulaştırdığının bir kanıtı ve ispatıdır kıyâmete kadar Yâsîn sûresinde bu şehidin herkese ulaştırdığı mesaj. Görünüşte ölmüşler bunlar, toz toprak olmuşlardır, adları sanları kalmamıştır, nerelerde oldukları da belli değildir. Ama dünyanın her bir yerinde canlarını Allah için fedâ etmiş olan bu insanlar, Allah'tan başka İlâh olmadığının şehâdetini canlarıyla ispat eden bu insanlar, Allah'ın kendilerine ölü demeyi yasakladığı varlıklardır.

Canlarını grup grup Allah için fedâ etmiş bu kutlu şehidler Allah'ın bol nimetinden onlara verdiği şeylerle sevinç içinde rızıklanırlar, arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere, henüz ölmemişlere kendilerine korku olmadığını ve kendilerinin üzülmeyeceklerini müjde etmek isterler.

Allahu Teâlâ onlara o kadar büyük nimetler veriyor, o kadar çok lütuflarda bulunuyor ki onlar bunlarla sevinip coşuyorlar. Arkalarından henüz onlara kavuşmamış olanlara da müjdeler veriyorlar. Müjdeler olsun sizlere ey müslümanlar, kesinlikle bilesiniz ki sizlere korku da yok, mahzun olmak da yok, keder de yok, sıkıntı da yok diyorlar. Yâni size cehenneme gitme korkusu da yok, ama cenneti kaybetme üzüntüsü de yok diyorlar. Yine Allah'tan bir nimet bir fazilet bir üstünlüğü müjdeliyorlar hayattaki müslümanlara. Ve Allahu Teâlânın mü'minlerin hiçbir zaman ecirlerini zayi etmeyeceğinin mesajını veriyorlar sürekli. Sürekli şehâdetin yayınını, cennetin yayınını, gaybın yayınını ve mesajını okuyorlar şahitler.

Bütün bu âyetler ölümle hayatın bitmeyeceğini, ölümden sonra da hayatın devam edeceğini anlatır. Şehidin hayatı devam etmektedir. Şehid davasına, inancına başını koyacak kadar şehâdet eden kişi demektir. Şehid davasının dirilişi için, başkalarının dirilişi için canını fedâ eden kişi demektir. Onun içindir ki şehid diridir.

O yüzden şehidler ölüler gibi yıkanmazlar. Yıkanmak ölünün cesedini temizlemek demektir. Onlar zaten temiz oldukları için yıkanmazlar. Cenaze namazları da kılınmaz onların, çünkü onlar ölmemişlerdir. Kefenleri şehidlik elbiseleridir. Yaşarken giydikleri elbiseleri ölürlerken de giyerler. Zira onlar

öldükten sonra da yaşarlar. Diridirler onlar, zira onlar yakınlarını diriltirler. Onların ayrılıkları yakınlarını asla üzmez, ayrılıkları arkalarında kalanlara asla zor gelmez.

Uhut dönüşü münafıklar şehidlerle alay ediyorlar, pisipisine orada öldürüldüler, eğer bizi dinlemiş olsalardı asla ölmezlerdi diyorlar, bütün bunları duyan müslümanlar şehidlerine üzülüyorlar ve işte bu âyetleriyle Rabbimiz hem münafıkların sapık iddialarına, istihzalarına cevap veriyor hem de Uhud'un yarasını sarmaya çalışan müslü-manları bir değerlendirme yaparak teselli ediyordu. 70 müslüman doğranmıştı orada. Bu sayı hemen hemen savaşa iştirak eden müs-lümanların 8,10 da birisiydi. Gerçekten müslümanlar bunun acısını çekiyorlardı. Ama müslümanların eğitilmeleri için, eksikliklerini, kusurlarını anlamaları için Allah'ın isteği bu doğrultudaydı.

Yasalara riâyet etmedikleri için Rasûlullah'ın ordusu mağlup olacaktı. Ve bu, kıyâmete kadar her bir dönem müslümanlarına bir ör-nek, bir ders, bir ibret olacaktı. Müslümanlar bu yasayı yakından tanıyacaklar ve tüm hak bâtıl savaşlarında hiçbir zaman kendi kendilerine, kendi güç ve kuvvetlerine, kendi tedbirlerine güvenmeyecekler, zaferi sadece Allah'tan bekleyecekler, Allah ve Resûlünün emirlerine bağlı kalacaklar, dünyacı olmayacaklar, dünya mal ve mülklerini Allah ve Resûlünün arzularının önüne geçirmeyecekler, dünyalıklara ulaşmak sevdasına kapılarak, ganimet derdine düşerek mevzilerini, Allah ve Resûlünün kendilerini görmek istediği konumlarından ayrılmayacaklar.

Ve müslümanlar bu yasa gereği kesinlikle hayatlarını Allah için yaşayacaklar, sadece Allah'ı dinleyecekler, sadece Allah'ı velî ve vekil bilecekler, vekaletlerini sadece Allah'a verecekler, hayatlarında sadece Onun yasalarını uygulayacaklar, Allah ve Resûlünün emirlerine sıkı sıkıya bağlanarak bir hayat yaşayacaklar. Sabırla Allah yolunda ol-maya devam edecekler. Bu yolda kendilerine veya en yakınlarına ölüm gelebilir. Bu yolda şehâdet şerbetini yudumlayabilirler. Arkada kalanlar böyle Allah yolunda ölenlerin arkasından üzülmemeliler. Çünkü işte bu âyetlerle onların ölmediklerini, Rableri katında rızıklandırıldık-larını bilmeliler artık.

172. "Kendileri savaşta yara aldıktan sonra Allah ve peygamberin çağrısına koşanlara, hele onlardan iyilik edip sakınanlara büyük ecir vardır."

Bir savaşta, hem de bir yara aldıkları halde Allah ve Resûlüne icabet

edenler. İşte Bedir'de, Uhut'ta, Hendek'te, Hayber'de, Yer-mük'te, Tebûk'te, Kadisiye'de, Nehraven'de, Çanakkale'de Allah adına bir savaşta yara aldıkları halde, yenilgiye uğradıkları halde yine de Allah ve Resûlüne itaate koşanlar, Allah ve Resûlünün yeni bir savaş dâvetine icabet edenler var ya, daha yaralarını bile sarmaya zaman bulmadan, şehidlerini bile gömmeden; "haydin, toparlanın düşman üzerine!" diyen Allah Resûlü dinleyenler var ya, işte onlar için çok büyük ecirler vardır diyor Rabbimiz.

Savaş bitimi hemen Mekke'ye doğru geri dönmeye başlayan şirk ordusunun geriye dönerek müslümanlara yeni bir hücumu dü-şündüğünü haber alan Allah'ın Resûlü haydi toparlanın ey müslü-manlar, müşrikler yeniden saldırı düşünüyor diyor, arkadaşlarını yeni bir savaşa dâvet ediyordu. Rivâyetlere göre Ebu Süfyan ve arkadaşları Mekke'ye doğru yönelip Evha denen mevkie geldiklerinde durumdan pişman olmuşlar ve şöyle diyorlardı: Yahu biz ne yaptık? Niye dönüyoruz Mekke'ye? Müslümanların pek çoğunu öldürdük, çoğunu da yaraladık. Mağlup olan onlar, galip gelen bizlerken niye kaçıyoruz? Niye bir daha dirilemeyecekleri bir biçimde tamamiyle onların belini kırmadık? Niye köklerini kesmedik? Niye Medine'ye girip onların karılarını, kızlarını almadık? diyerek geri dönmeyi düşünüyorlar ve işte bunu haber Allah'ın Resûlü yaralı bir vaziyette kıvranan arkadaşlarını haydin onlar bize saldırmadan biz onları takip edelim diyordu. Bu dâveti duyan yaralı müslümanlar hemen Rasûlullah Efendimizin etrafında toplanıyorlardı.

İşte böyle muhsin davranan, savaş ortamında Allah huzurunda olduklarının şuuru içinde olan, hayatlarını Allah için yaşayan bu müslümanlar çok büyük ecirler var diyor Allah. Evet gerçekten zor bir imtihandı bu. Müslümanlar olarak Allah için bir savaşa gideceksiniz, orada bir yenilgi tadacaksınız, 70 kadarınız doğranacak, bir o kadarınız savaş meydanında yaraları içinde kıvranacak, büyük bir yara alacaksınız, ama bütün bunlara rağmen yine de Allah Resûlünün yeni bir savaş çağrısına evet diyeceksiniz, düşmanın üzerine yürüyecek ve mağlubiyetten sonra yeniden galibiyetin yolunu bulacaksınız. İşte bu, Allah'ın peygamberine ve onun yolunun yolcularına en büyük yardımıdır.

173. "İnsanlar onlara: "Düşmanınız olan insanlar size karşı bir ordu topladılar, onlardan korkun" dediler. Bu, onların imanını artırdı da: "Allah bize yeter, O ne güzel Vekildir!" dediler."

Mekke'den Uhud'a gelmiş, müslümanlar aleyhine gözleri dönmüş müşrikler Uhud'u terk edip giderlerken ertesi yıla sözleştiler. Ey Muhammed, bu

savaş bitmedi, gelecek sene Bedir’de buluşalım dediler. Ebu Süfyan’ın bu teklifine karşılık Allah’ın Resûlü Hz. Ömer Efendimize ona şöylece cevap vermesini emretti: Bu bizimle sizin aramızda bir sözleşmedir, inşallah oraya geleceğiz, demesini emretmiş, Ömer Efendimiz de aynen bunu tebliğ etmişti. Evet gelecek sene bu savaşın rövanşına Uhut’ta hazır olun dediler. Aramızdaki bu savaş bitmesin, devam etsin dediler.

Ve ertesi sene müslümanlara haberler geldi. Ey müslümanlar, korkun, ürkün, çekinin, çünkü Mekkeli düşmanlarınız sizin için ordular topladılar. Sizin için insanlar toplanıyorlar, toplandıkça toplanıyorlar, büyük büyük ordular hazırlıyorlar dediler. Amansız bir savaş kapınız-da dediler, işiniz bitik dediler. Geldiler, geliyorlar diyerek müslüman-ları korkutmak istediler. Ama ne derlerse desinler, hiç fark etmez.

Bilâkis Allah düşmanlarının bu sözleri, bu tehditleri müslü-manların imanlarını artırdı. Bu lakırdılar karşısında korkup sinmek yerine imanları, teslimiyetleri, tevekkülleri, cesaretleri bir kat daha arttı müslümanların. Allah’a inanan, Allah’a güvenen, hayatlarını Allah için yaşayan kimseler için ne fark edecek de? Kim gelirse gelsin, ne gelirse gelsin, isterse tüm dünya üzerlerine gelsin, ne fark eder de? Eğer Allah safındalarsa, eğer Allah’ın desteğindelerse, eğer Allah kendileriyle beraberse, eğer Allah’ın melekleri kendileriyle beraberse, eğer Uhut’taki bir mağlubiyetten sonra Allah kendilerine yeni bir galibiyet tattıracaksa, eğer galibiyet de mağlubiyet de Allah’ın elindeyse ne fark eder ki? Şu kadar insan geliyormuş, bu kadar ordu geliyormuş, tüm dünya üzerlerine geliyormuş hiçbir şey fark etmeyecek, yine Allah yolunda savaşacaklar.

Çünkü gelen o düşman kendilerinin değil Allah’ın düşmanıdır ve onlar ilk önce karşılarında Allah’ı bulacaklardır. İşte müslümanlar bu hak bâtıl savaşlarında sadece Allah’a güvenecekler, Allah yolunda savaşacaklar, tüm dünya üzerlerine gelse bile asla geri dönmeyecekler ve şunu söyleyeceklerdi:

“Hasbunallah ve niğmel vekil niğmel Mevlâ ve niğ-men nasir”

Tıpkı yıllar önce ataları İbrâhim (a.s)’ın kralın, toplumun putunu kırdıktan ve tüm toplumu karşısına aldıktan sonra ateşe atılırken söylediğini söyleyeceklerdi. Biz Rabbimize teslim olduk, Allah bize yeter, O ne güzel vekildir diyecekler. Veya tüm dünya üzerimize gelse bile ne gam Allah var ya diyeceğiz.

Bu konu ile ilgili pek çok hadis vardır. Onlardan bildiğim birkaç tanesini

okuyalım inşallah.

Abdullah ibn Abbâs (r.a) şöyle demiştir:

"Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" sözünü İbrahim (a.s) ateşe atıldığında söylemiştir. Muhammed (a.s) da bu sözü Müşrikler: "Bakın size karşı bir ordu toplanmış, onlardan korkun ve korunun" dediklerinde söylemiştir. Nitekim bu söz müslümanların imanını artırdı ve "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" demişlerdi. İbn-i Abbâs'ın değişik bir rivayeti şöyledir: ***İbrahim (as) ateşe atıldığı zaman son sözü "Allah bana yeter, O ne güzel vekildir" demek olmuştur.***
(Buhârî, Tefsir 13)

Ebû Hureyre (r.a)'den nakledildiğine göre Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

"Cennete girecek bir takım insanlar var ki; onların kalpleri tevekkül ve Allah'a güvenmede kuşların kalpleri gibidir."
(Müslim, Cennet 27)

Ebû Bekir es Sıddîk Abdullah ibn Osman ibn Âmir ibn Ömer ibn Ka'b ibn Sa'd ibn Teym ibn Mürre ibn Ka'b ibn Lüeyy ibn Gâlib el Ku-reşî et Teymî (r.a)'den rivayete göre kendisi, babası ve annesi saha-bidir. O şöyle demiştir: Hicret yolculuğunda biz Rasûlullah (s.a.v) ile mağarada iken tepemizde dolaşıp duran müşriklerin ayaklarını gör-düm ve: Ey Allah'ın elçisi eğer şu müşriklerden biri eğilip aşağıya ba-kacak olsa mutlaka bizi görür dedim. Rasûlullah (s.a.v) de şöyle bu-yurdu:
"Üçüncüleri Allah olan iki kişiyi sen ne zannedersin, niçin telaşlanıyorsun ya Ebâ Bekr?"
(Buhârî, Fedâil 2; Müslim, Fedâil 1)
Allah'ın izniyle nice azlar, nice az gruplar nice çoklara galip gelmiştir. Nice azlar nice çokları yenmiştir derler. Evet işte Uhut'ta kâfirlerle karşı karşıya gelen müslümanlar da Allah'a aynı iman, aynı güven, aynı tevekkülü taşıyorlardı.
174. "Bu yüzden kendilerine bir fenalık dokunmadan, Allah'tan nimet ve bollukla geri döndüler; Allah'ın rızasına uydular. Allah büyük bol nimet sahibidir."

Uhut’tan sonra müşriklerin tekrar toplanıp Medine’ye, müslü-manlara saldıracakları, büyük büyük ordular hazırlayarak Uhud’un rövanşını gerçekleştirecekleri haberleri ortalıkta yayılıyordu. Bu haber-lerle müslümanları korkutmaya, yıldırmaya çalışıyorlardı. Ama Allah’a imanları, Allah’a güvenleri tam olan müslümanlar zerre kadar bir korku duymayarak hasbunallah diyorlardı. Kim gelirse gelsin, bizler Allah yolunda herkesi karşılamaya hazırız diyorlardı.

Ve düşmanı karşılamak üzere, Uhud’un rövanşını yapmak üzere müşriklerle sözleştiklere yere gittiler. Ama Kureyş verdikleri sözü tutmadı ve sözleştikleri yere gelmedi. Müslümanlar Allah’ın yardımıyla orada kâfirleri beklediler. Orada bir panayır da kurulmuştu. Ve İslâm ordusu güzel bir kazançla Bedir’den geri döndüler. Böylece Uhut’tan sonra dimdik ayakta olduklarını ispat ettiler.

Allah’tan bir nimetle döndüler. Allah’ın yardımıyla kendilerine herhangi bir kötülük, bir kayıp dokunmadı. Müşriklerin korkarak Bedir’e gelmeyişleri müslümanların zaferiyle sonuçlandı. Esenlikle evlerine döndüler.

175. “İşte o şeytan ancak kendi dostlarını korkutur inanmışsanız onlardan korkmayın, Benden korkun.”

Onların çok büyük ordular toplayarak sizin üzerinize doğru geldikleri propagandasıyla şeytan sizi değil, ancak dostlarını korkutur. Şeytan ancak münafıkları korkutur. Şeytanın iğvalarıyla korku nifak alâmetidir. O halde ey mü’minler, gerçekten inanıyorsanız onlardan asla korkmayın. Eğer mü’minseniz şeytan ve dostlarından değil sadece Allah korkun. Allah’tan korkmayan her şeyden korkar, ama Allah’tan korkandan her şey korkar.

Veya âyetin bir başka mânâsı şeytan sizi dostlarından korkutuyor şeklindedir. Öyleyse ey müslümanlar şeytanın dostlarından asla korkmayın, sadece Allah’tan korkun.

Arkadaşlar, az evvel de ifade ettiğim gibi Ebu Süfyan’ın Me-dine’ye bir casus göndererek müşriklerin Arabistan yarımadasında karşısına hiçbir gücün çıkamayacağı dev bir ordu hazırladıkları propagandasını yaymaya başlayınca Rasûlullah Efendimizin savaş çağrısına karşı sahabe biraz isteksiz ve çekingen davranınca Allah’ın Re-sûlü: Vallahi benimle birlikte içinizden hiç kimse gelmese tek başına kararlaştırılan yere tek başıma gideceğim! buyurmuştu. İşte müslü-manların bu tavırlarına karşı Rabbimiz de şeytanlardan ve onların

dostlarından korkmamalarını tavsiye ediyordu.

Müslümanlarla kâfirler arasında cereyan eden tüm hak bâtıl savaşlarında şeytanın dostları, taraftarları hep kâfirlerdir. Tüm iman küfür savaşlarında şeytan kâfirler safında yer alır. Şeytan sürekli kâfirlerden yana bir tavır alır. Aslında şeytan da kâfirleri sevmez. Ama onun nihaî hedefi müslümanları yok etmek ve kâfir yapıp kendi cehennemine çekmek olduğu için, iman safından intikam almak olduğu için kâfirlerle birlikte hareket eder. Ağına düşürüp insanı kâfir yaptıktan sonra da ilk işi ondan teberrî edip uzaklaşmaktır. Ben senden te-berrî ediyorum. Ben senden uzağım. Ben âlemlerin Rabbi olan Allah'-tan korkarım der.

Peki ne yapar bu şeytan? Yâni nedir bunun gücü? Neyi bece-rebilir müslümanlara karşı? Nasıl destek verebilir kâfirlere?

Mü'minler, inananlar Allah yolunda savaşırlar, kâfirler, küfredenler de şeytan yolunda savaşırlar. Evet dünyada her devirde, her dönemde mutlaka bu iki savaş hep olagelmiştir. Biri imanın savaşı, ötekisi de küfrün ve şirkin savaşı. Zaten dünyadaki tüm savaşlar inan-cın savaşıdır. Bu inancın da iki tarafı vardır. Bir tarafta Allah'ın dini yü-celsin, Allah'ın iradesi, Allah'ın yasaları hâkim olsun, egemenlik Allah'a ait olsun için savaşan müslümanlar, öbür tarafta da küfrün, şirkin, insanların yasalarının, insanların egemenliklerinin hâkimiyeti için çırpınan kâfirler, müşrikler vardır.

Müslümanların dostu ve yardımcısı Allah'tır, kâfirlerin yardım-cısı da şeytandır. Ve unutmayın ki şeytanın gücü, hilesi pek zayıftır.

Dünya üzerinde belki şeytan taraftarları güçlü görülebilir. Şeytanın hilesi belki güçlü, etkili görülebilir. Şeytan taraftarlarını da yanına alarak tüm dünya egemenliğine soyunmuş olabilir. Şeytan ve dostları şeytan ve aveneleri tüm dünyayı saltanatları altına almış, tüm dünyaya hâkim olmuş olabilirler. Meselâ o gün Bizans imparatorluğu, bugün Amerika, Avrupa, Rusya, İngiltere, Çin, Japonya şeytanlıkları, daha önce Firavunların şeytanlıkları, daha önce Âd kavminin, Semû-d'un şeytanları, şeytanlıkları ne oldu? Allah'ın güç ve kudreti karşısında, Azîz olan, Cebbar olan Allah'ın desteğindeki müslümanlar karşısında ne duruma düştüler bir düşünün. Yeryüzünün en büyük şeytanları bile, yeryüzünün en süper orduları, güçleri bile Allah safında yer almış bir avuç müslüman karşısında yok olup gitmiştir.

Allah desteğindeki mü'minler karşısında şeytanlar da, şeytan-ların yeryüzündeki çömezleri, aveneleri de çok zayıf kalmaya mahkûmdur. Allah'ın kitabındaki beyanıyla şeytanın kendisi bizzat zayıf olunca onun orduları, onun çömezleri haydi haydi zayıf ve güçsüz olacaktır.

Öyleyse güçlü olan Allah, mutlak güç ve kudret sahibi olan Allah kendi safında yer alarak, kendi yolunda, kendi desteği altında şeytan ve dostlarıyla savaşmamızı, onlardan asla korkmamamızı emrediyor. Bu yüzden de onu ve avenesini bir şeymiş gibi gözlerimizde büyütmemize ve onlardan korkmamıza da gerek yoktur. Şurası bir gerçek ki şeytan ve avenesinden korkan, onları bir şey zanneden müslümanlar onlarla savaşı göze alamazlar. Allah korusun o zaman müslümanlar şeytan ve şeytani güçlerle savaş kapasitelerini kaybederler.

Sadece kendi dostlarını, kendisini bir şey zanneden kendisini güçlü zanneden dostlarını korkutabilir şeytan. Kendisini güç kuvvet sahibi gösterir. Tüm dünyada yetki benimdir, egemen olan benim der. Kendi gücünü, saltanatını Allah'ın gücünden daha üstün göstermeye çalışır. Böylece dostlarını korkutur. İşte şu anda görüyoruz ki dünyada insan ve cin şeytanlarının yaptıkları budur. Şu anda yeryüzünde insan ve cin şeytanları el ele vererek kendilerinin Allah'tan daha güçlü olduklarını yaymaya ve bu propagandalarıyla tüm dünyayı kendilerinden korkutmaya çalışıyorlar. Allah kendisini Alîm, Habîr, Cebbâr, Kahhâr, Hakîm, Azîz, Kadîr, Azîm ve Ekber olarak tanıtırken, bunlar da kendilerini bu Allah sıfatlarının sahibi olarak tanıtmaya çalışıyorlar.

Kendi vahiy araçlarıyla, basın ve yayın organlarıyla tüm dünyaya yayın yapıyorlar ki tüm dünyayı korkutup etkileri altına alabilsinler. Tüm dünya insanlığını Allah'a kulluktan koparıp kendilerine kul köle edinebilsinler.

Bakın şu anda bu kâfirler Allah'ı diskalifiye ederek kendilerinin habîr olduklarını yaymaya çalışıyorlar. Biz habiriz diyorlar. Bu sıfat bize ait diyorlar. Bizim haber alma, haberdar olma gücümüz tüm dünyayı içine alır. Tüm dünya bizim kontrolümüz altındadır. Tüm dünyanın nefes alışverişini bile kontrol ediyoruz. Tüm dünya bizim avucumuzun içindedir. Dünyanın neresinde, hangi bölgesinde olursa olsun bir adamın ne yaptığını, ne düşündüğünü biz biliriz diyorlar. Kendilerini habir olarak Allah sıfatına sahip olduklarını yayıyorlar. İşte Amerika'sıyla, Rusya'sıyla, Çin'iyle, Japonya'sıyla, Almanya, İngiltere'siyle, Avrupa'sıyla iki ayaklı şeytanlar kendilerini habir göstererek dünyayı kendilerinden korkutmaya çalışıyorlar.

Kahhâr Allah olduğu halde, Allah'ı diskalifiye ederek kendilerinin Kahhâr olduğunu yaymaya çalışıyorlar. Biz öyle kahhârlarız ki, bizim elimizde öyle güçlerimiz, öyle teknolojilerimiz var ki, bir kere ga-zaplanıp düğmeye basmaya görelim, tüm dünyayı bir anda yok ederiz. Tüm dünya insanlığını bir saniyede sileriz. Biz âlimiz derler. Biz her şeyi biliriz derler. Bizim elimizde öyle bir ilim var ki, öyle bilimlere sahibiz ki dünyada hiç kimse ona ulaşamaz. Hiç kimse bizim seviyemize yaklaşamaz diyerek yanılmaz olduklarını iddia etmeye çalışıyorlar.

Alçaklar hep kendilerini Allah gibi göstermeye çalışıyorlar. Sanki Razzak onlardır, tüm dünyaya rızık verenler, tüm dünya insanlığını doyuranlar onlardır. Eğer onlar olmasa tüm dünya insanlığı aç ve açıktadır. İ.M.F leri olmasa, A.E.T leri olmasa, dünya bankalarıyla insanların imdadına yetişmeseler tüm dünya mahvolacaktır. İşte şeytan ve dostları, cin ve insan şeytanları yayın organlarıyla dünyaya yaydıkları bu yalanyanlış propagandalarıyla tüm dünya insanlığını etkilemekte, korkutup kandırmaktadırlar.

Halbuki bu kâfirler, bu şeytanlar bırakın dünya insanlığı üzerinde egemen olmayı, kendi hayatlarında bile, kendi kendilerine bile egemen değillerdir. İşte görüyoruz, kendi hayatlarında, kendi dünyalarında ırza geçmelerin, esrarın, uyuşturucunun, kıtallerin önüne geçememektedirler. Ülkelerinde olup biten pisliklerin önüne bile geçemezlerken, hiç bir şeye bile güçleri yetmezken böyle bir dünya ege-menliğine nasıl soyunacaklar? Bunlar ancak kendilerine güvenen, kendilerini büyük gören, bir şey olduklarını zanneden, Allah'a değil de kendilerine bel bağlayan, kapılarında dilencilik yapan, kendilerinden korkan insanlar üzerinde, kendileri gibi pis bir hayatın sahibi olan dostları üzerinde etkili olacaklardır. Allah'a inanan, Allah'ı tüm bu sı-fatların sahibi bilen, Allah'a tam teslim olan müslümanlar üzerinde asla etkili olamayacaklardır.

Allah diyor ki ey müslümanlar:

Eğer mü'minlerseniz, eğer Allah'a iman edenlerdenseniz onlardan değil benden korkun. Onlar değil ben korkulmaya lâyıkım. Onlar benim sıfatlarıma sahip değillerdir. Eğer şu anda dünya üzerinde onlar bir şeyler yapabiliyorlarsa bilesiniz ki bu benim onlara verdiğim geçici yetkiyledir. Benim iznimle yapabilmektedirler onları. Değilse onlar ne alîmdir, ne habîrdir, ne Razzak'tır, ne de kahhâr.

176. "Ey Muhammed! Küfürde yarışanlar seni üzmesin; şüphesiz onlar

Allah'a bir zarar veremezler. Allah âhirette onlara bir pay vermemek istiyor; onlara büyük azap vardır.”

Gerek müslümanlarla savaşan Mekke müşrikleri, gerek Me-dine’de için için müslümanları çökertmeye çalışan münafıklar, yahu-diler ve gerekse tüm dünya kâfirleri, küfürde yüzenler, küfür yolunda yürüyenler, küfür yolunda koşanlar, küfür yolunda birbirleriyle yarışanlar sakın seni mahzun etmesin ey peygamberim. Büyük güç ve kuvvet gösterileriyle, büyük zulüm ve sömürüleriyle küfürde, kâfirlikte ileri gitmiş görünenler, tüm dünyayı egemenlikleri altına almış gibi görünenler, ekonomik, siyasal ve askeri güçleri dünyayı tutmuş gibi görünenler, sana ve dinine kafa tutacak duruma gelmiş gibi görünenler, kendilerini bir şey zannedip Allah’a, Allah’ın dinine saldırıya geçenler sakın seni üzmesin. Onların bu ferah, fahur tavırları karşısında sakın zerre kadar üzüntüye düşme.

Onlar Allah’a asla bir zarar veremezler. Onların savaşları seninle, sizinle değil Allah’ladır ve Allah’a karşı yapabilecekleri hiç bir şey yoktur.

Sûrenin önceki bölümlerinde de geçti, Rabbimiz ısrarla kâfir-lerin müslümanlarla yaptıkları bir savaşta karşılarında sadece müs-lümanları değil Allah’ı bulacaklarını vurgulamaktadır. Onların karşıla-rında sadece müslümanlar yok, Allah vardır ve onların Allah’a karşı yapabilecekleri bir şey yoktur buyurularak hem kâfirler uyarılmakta, hem de müslümanlara muazzam bir destek verilmektedir. Ey müslü-manlar unutmayın ki Allah’ı karşılarına alıp sizinle giriştikleri bir sa-vaşta Allah dünyayı onlara dar edecek ve sizi galip getirecektir.

Ey peygamberim ve ey müslümanlar! Allah’ın âyetleriyle savaşan, Allah’ın âyetlerini örtüp, âyetlerin defterini dürüp kendilerince bir hayat yaşamaya çalışan bu kâfirlerin bu insanların dünyada sahip oldukları güç ve kuvvetleri, imkân ve saltanatları seni aldatmasın, sizi aldatmasın. Onların beldelerde, şehirlerde, metropollerde, ülkelerde, kıtalarda egemenmiş gibi görünmeleri, yeryüzünün mülk ve saltanatına sahipmiş gibi görünmeleri, saltanatlarının müslümanlardan daha büyükmüş gibi görünmesi seni üzmesin. Bu insanların yeryüzünde kibir ve gurur içinde yaşamaları, makamlarının, mevkilerinin mallarının mülklerinin çokluğu, iktidarlarının saltanatlarının sarsılmayacakmış gibi görünmesi, hiç yıkılmayacakmış gibi görünmesi, dünyada refah içinde yüzmeleri seni üzmesin.

Tüm mevcudat Allah'a teslim olmuşken, tüm mevcudat Allah'ın âyetlerini dinlerken, Allah'la ve Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan bu inkâr ehlinin maddî gücü ne olursa olsun, malları mülkleri, mevkileri, iktidarları saltanatları ne kadar da büyük olursa olsun dünya metaı çok azdır ve onlar bir gün bitecek, öbür tarafa intikal etmeyecek. Bir gün bitecek ve asla âhirete intikal etmeyecek şeyler ne kadar da büyük olsa boştur ve küçüktür.

Şimdi Allah böyle buyururken onların ellerindeki güç ve kuvvetleri karşısında, iktidar ve saltanatları karşısında kahrolan, onların ellerindekileri baygın baygın seyreden, onlara imrenen ve onlar karşısında aşağılık duygusu içine düşen günümüz müslümanlarına ne de-mek lâzım?

Şu anda müslümanlar şöyle diyorlar. Efendim tamam, bunlar kâfirdir, bunlar Allah düşmanlarıdır anladık da, acaba Allah bu düşmanlarına niye büyük büyük güç ve saltanatlar veriyor? Acaba niye bu kâfirlere müslümanlar karşısında zaman zaman galibiyet veriyor? Bakın bunun sebebini de Rabbimiz âyetin sonunda şöyle anlatıyor:

Allah onlara âhirette bir pay, bir nasip vermek istemiyor da ondan. Allah istiyor ki bu kâfirler tüm paylarını, tüm nasiplerini bu dünyada onlara takdim edip bitirmelerini istiyor. Evet kâfirler tüm iyiliklerini, tüm tayyibatlarını ve hasenâtlarını dünyada yiyip bitirmişlerdir. Yaptıklarının karşılığını dünyada yiyip bitirmişlerdir. Dünyada yaşadılar, zevk ü sefa sürdüler. Allah kâfirlere dünyada yaptıklarının karşılığını zaten ödemektedir. Kâfirlerin dünyada işledikleri ufak tefek iyi amellerinin karşılığı peşinen dünya hayatında kendilerine ödenmektedir. Onların amellerinin hiçbirisi âhirete intikal etmemektedir. Zaten onlar âhirete inanmadıklarından tüm yatırımlarını dünya adına dünyada karşılığını bulma adına yapmaktadırlar. Ve yaptıklarının karşılığını peşin peşin dünyada alıyorlar zaten.

Dünyada bolca mülk ve saltanat, dünyada bolca zevk ve sefa, dünyada bolca güç ve kuvvet, dünyada bolca nimet ve devlet vererek âhirette hiçbir nasiplerinin kalmamasını istiyor Rabbimiz. Âhirette de sadece azîm bir azapları var onların. Allah'ın cennetini, Allah'ın rahmetini kaybettikleri gibi çok büyük bir azabı hak etmişlerdir o kâfirler. Bir insanın kendisine bundan daha büyük bir zarar vermesi mümkün müdür? Dün ve bugün müslümanların bu konudaki düşünce yanlış-lıklarını, kâfirlerin durumlarına bakarak içine düştükleri halet-i ruhîyeyi çok iyi bilen Rabbimiz bakın aynı konuda bir değerlendirme, bir uyarı daha yapacak:

177. "İmanı inkâra değişenler, şüphesiz Allah'a bir zarar veremeyeceklerdir. Elem verici azap onlaradır."

İslam karşısında küfrü tercih edenler, imanla küfrü değiştirenler, imanı küfre değişenler, imanı satıp da küfrü satın alanlar asla hiçbir şekilde Allah'a zarar veremezler. Bunlar sadece kendilerine zarar verebilirler. Az evvel dediğimiz gibi kendilerini Allah'ın rahmet ve cennetinden uzaklaştırıp Allah'ın cehennemine göndererek kendilerine ederler. Halbuki Allah bu dünyada kendilerine bir irade verdi ve bu iradelerinin önüne hem imanı hem de küfrü koydu. Hem iman hem de küfür arzedildi kendilerine. İkisinden birini tercih yetkisiyle karşı karşıya bırakıldılar. İşte iman ve küfür. Dileyen iman etsin, dileyen de küfretsin denilmiştir kendilerine.

İşte bunlar imanı bırakıp küfre talip oldular ve Allah'la bir savaşa tutuştular. Allah'ı yenmek, Allah'a zarar vermek, Allah'ı diskalifi-ye etmek, hayatlarında Allah'ı etkisiz hale getirmek istiyorlar. Ama mümkün mü? Küfrü imânâ, cehennemi cennete tercih ederek yaşayan bu insanların bu dünyada güç ve saltanatları ne olursa olsun Allah karşısında mutlaka yenilmek zorunda kalacaklar ve sonunda elim bir azaba gideceklerdir.

178. "İnkâr edenler, kendilerine vermiş olduğumuz mühletin sakın kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Biz onlara ancak, günahları çoğalsın diye mühlet veriyoruz. Küçültücü azap onlaradır."

İnkâr edenler, küfredenler ve Allah'a karşı, Allah'ın elçilerine ve müslümanlara karşı savaş açanlar zannetmesinler ki kendilerine verdiğimiz dünya hayatı, dünya fırsatları, dünya mal mülk ve saltanatları kendileri için hayırlıdır. Bütün bu verdiklerimizin kendileri hakkında hayırlı olduğunu zannetmesinler. Hayır hayır bizim bu dünyada kendilerine vermiş olduğumuz bu fırsatlar, bu imkânlar onları aldatmasın. Bunlar asla kendileri için hayırlı değildir. Şu anda bizim verdiğimiz imkânlarla bu dünyada yaşıyorlar, bu fırsatlarla dünyaya hükmediyorlar, bunlarla Allah'a ve peygambere küfrediyorlar, bunlarla müslümanlara hakaret ediyorlar, bunlarla Allah dostlarını, garibanları eziyorlar, müslümanlara işkence ve zulümlerde bulunuyorlar. Dünyada şu anda güç kuvvet sahibi olmaları asla onlar için hayırlı değildir.

Peki nasıl olacak bu iş? Nasıl anlayacağız bunu? Adamlar tüm dünyada güç kuvvet sahibi olsunlar, tüm dünyayı egemenlikleri altına alsınlar, dünyada müslümanlara verilmeyen mallar, mülkler, saltanatlar onlara verilsin ve de bu durum onlar için hayırlı olmasın. Bakın Allah diyor ki:

Biz onlara mühlet veririz, fırsat tanırız ki günahları artsın, veballeri çoğalsın da cehennemdeki azapları artsın diye. Çünkü yaşadıkları bu kısa dünya hayatının sonunda onlara hazırlanmış alçaltıcı, kahredici bir azap vardır.

Rabbimiz buyuruyor ki biz şimdilik dünyada onlara fırsatlar veriyoruz, imkânlar tanıyoruz, ama unutmasınlar ki onların ipleri bizim elimizdedir. Yakında göreceksin ben benim davama düşman olan, benim sistemime karşı savaş açan o kâfirleri bilemeyecekleri, anlaya-mayacakları yönlerden, hesap edemeyecekleri bir biçimde yavaş yavaş azaba, ikaba, cezaya yaklaştırmaktayım. Şu anda onlar bu kuş beyinleriyle peygamberi, müslümanları yalnız ve korumasız zannederek onlara saldırılarda bulunuyorlar. Halbuki onların safında benim olduğumu unutuyorlar. Onlar benimle savaştıklarının farkında değiller. Halbuki onların ipleri benim elimdedir ve ben onların iplerini uzatıyorum. Onlara mühlet veriyorum. Arzu ve istekleriyle onları baş başa bırakıyorum. Dünya istediklerinin tamamını onlara veriyorum da bu yüz-den başarılı olduklarını, doğru yolda olduklarını zannediyorlar ve aldanıyorlar. Aslında ben onları imhal ediyorum. Onlara zaman ve fırsat veren benim.

Ama bilesin ki ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, ben imhal ederim, zaman veririm, fırsat veririm ama asla ihmâl etmem. Çünkü benim fendim sağlamdır. Benim tuzağım, benim planım, benim tedbirim pek yamandır. Ben tuzak kurdum mu, ben tedbir aldım mı, ben yakaladım mı onu kimse bozamaz, kimse ondan kaçıp kurtulamaz.

İşte Allah Mekke'de fırsat tanıdı onlara. Muhammed (a.s) kar-şısında Mekke kâfirlerine fırsat tanıdı Rabbimiz. Uhut'ta fırsat verdi. Mûsâ (a.s) karşısında Mısırda Firavun oğullarına yıllar yılı fırsat tanıdı belki adam olurlar diye. Nuh (a.s) karşısında 950 yıl fırsat tanıdı kâfirlere belki müslüman olurlar diye. Allah'ın kutlu elçileri karşısında her bir dönem kâfirleri günler, geceler, aylar, yıllar yaşayıp saltanat sürdüler. Allah dokunmadı onlara. Hemen helâk edivermedi. Ama sonuç ne oldu? Ne oldular? Ne yaptı Allah onlara? Nereye gittiler? Hani neredeler şimdi? Hepsi de geberip Rablerinin huzuruna gitmediler

mi? Şimdi kendilerini alçaltacak acıklı bir azabın içinde bağrışmıyorlar mı?

Peki onların öldürdükleri, onların işkence ettikleri, zulmettikleri müslümanlar ne oldular? Onlar nereye gittiler? Onlar da uğrunda şe-hâdeti yudumladıkları Rablerinin cennetine gitmediler mi? Peki sonuçta kim kazançlı çıktı? Kimin hayatı kendisi için hayırlı olmuş? Kim kazanmış, kim kaybetmiş? Acaba bu kâfirlere verilen imkânlar, fırsatlar, galibiyetler onları Allah'ın azabından kurtarabilmiş mi? O zaman kesinlikle bilsinler ki bu imkânlar, bu fırsatlar kendileri için hayırlı değildir.

179. "Allah inananları sizin durumunuzda bırakacak değildir, temizi pisten ayıracaktır. Allah size gaybı bildirecek değildir; fakat Allah peygamberlerinden dilediğini seçip, ona gaybı bildirir. Artık Allah'a ve peygamberlerine inanın; inanır ve sakınırsanız size büyük ecir vardır."

Allah mü'minleri içinde bulundukları durumda bırakacak değildir. Tâ ki habis olanı, pis olanı tayyip olandan, temiz olandan ayıracaktır.

Allah müslümanları oldukları konumda bırakmayacak, sağlam ve samimi olanlarını, kalpten inanmadıkları halde dilden iman iddiasında bulunan, müslüman olmadıkları halde iman gösterisinde bulunan münafıklardan ayıracaktır. Onları böyle karmakarışık bir yapıdan kurtaracaktır. Murdarı temizden ayıklayacaktır. Halis mü'minleri bu tür Allah için zor göze alınabilecek savaş ortamlarıyla öyle olmayanlardan ayıracaktır.

Yâni böyle hep galibiyet, hep zafer, hep üstte olmak müslü-manlar arasında kalbi yamuk olanların, kalbi hasta olanların sürekli gizli kalacağı, açığa çıkmayacağı bir ortamdır. İşler yolunda gittiği sürece, birtakım sıkıntılar söz konusu olmadığı sürece yamuklar, münafıklar belli olmaz. Ama Allah müslümanlar için hep galibiyet değil de bazen de mağlubiyet ortamları yaratır, yenilgiler nasip eder. Bazen yenilirler kâfirler karşısında. Bazen öyle dönemler olur ki müslüman-lar her şeylerini kaybedecek bir duruma gelebilirler. Kâfirlerin, şeytanların ayakları altında ezilip sürünecek bir ortamı yaşayabilirler. Tıpkı Firavun oğullarının egemenliği altında ırzlarını, namuslarını, dinlerini, imanlarını, mallarını, mülklerini kaybeden, köle durumuna düşürülen İsrâil oğullarının düştüğü duruma düşebilirler.

Veya Bedir gibi bir galibiyetle tokalaştıktan sonra Uhud gibi bir

mağlubiyeti soluklayabilirler. İşte bu gibi hezimet durumları müslü-manların arasındaki iyilerle kötülerin, pislerle temizlerin, sağlam inananlarla cıvıkların ayırt edilmelerini sağlar.

İşte şu anda küfür dünyası karşısında yaşadığımız yüz yıllık bir yenilgi karşısında, ben de müslümanım diyen nicelerinin küfre ve kâfirlere meyledip imanlarından vazgeçtiklerini görüyoruz.

Elbette Allah size gaybını bildirecek değildir; fakat Allah peygamberlerinden dilediğini seçip, ona gaybı bildirir. Artık Allah'a ve peygamberlerine inanın. Eğer inanır ve sakınırsanız size büyük ecir vardır.

Gaybın anahtarları sadece Allah'ın elindedir, onu kimseye ezdirip bozdurmaz Allah. Size gaybını bildirecek değildir Allah. Lâkin elçilerinden dilediklerine gerekeni, gerektiği kadar, gerektiği zaman bildirir. Bildirmediği gaybını peygamberlerin bilmesi de mümkün değildir. İşte Allah'ın Resûlü Uhut'ta başına gelecekleri bilmiyordu. Bilseydi Allah'ın Resûlü orada 70 arkadaşının doğranacağını gider miydi oraya? Bilseydi bir kâfir kılıcının mübârek yüzüne o cihetten isabet edeceğini tedbir almaz mıydı? Allah elçilerine gönderdiği vahiyleriyle onları bilmedikleri gaybi bilgilere muttali kılar. Bildirmediği konularda da onların hiçbir yetkileri yoktur.

Öyleyse ey müslümanlar, Allah'a iman edin, Allah'ın Resul-lerine de iman edin, Allah'tan elçileri vasıtasıyla size gelen bilgilere, vahye iman edin. Eğer Rabbinizden gelenlere iman eder ve hayatınızı onlarla düzenleme kavgası içine girerek muttaki olursanız, hayatınızı Allah için yaşarsanız bilesiniz ki size çok büyük ecirler, mükafatlar vardır.

180. "Allah'ın bol nimetinden verdiklerinde cimrilik edenler, sakın bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar, bilâkis bu onların kötülüğünedir. Cimrilik yaptıkları şey, kıyâmet günü boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mîrası Allah'ındır. Allah işlediklerinizden haberdardır."

Gerek kâfirlerden Allah'ın kendilerine verdiği az evvel ifade edilen mal, mülk ve saltanatla Allah kullarını ezmeye çalışanlar, müs-lümanlara zulmetmeye çalışanlar, gerekse müslümanlardan Allah'ın kendilerine lütfettiği bol bol nimetlerden, fırsatlardan, imkânlardan Allah kullarına harcamayıp cimrilik edenler sakın bu yaptıklarının, bu cimriliklerinin, bu başkalarına vermeyip ellerinde tuttuklarının kendileri hakkında hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hem

dünyada cimrilik yapışlarından dolayı insanların nefretlerini alacaklar hem de âhirette bunun cezasını çekeceklerdir bu insanlar.

Dikkat ederseniz bundan önceki âyetlerde Rabbimiz kendi-lerine verilen mühletin, kendilerine verilen güç ve kuvvetin, saltanatın kendileri hakkında hayırlı olduğunu zannetmesinler buyurmuştu, burada da insanları sömürerek, insanlara zulmederek, insanların kanlarını emerek topladıkları ekonomik güçlerinin, mal varlıklarının, mallarının mülklerinin kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar buyuruyor. Bilâkis o toplayıp cimrilik yaptıkları malları onlar için şerdir. Onların cimrilik yaptıkları şeyler, öpüp, kucaklayıp Allah kullarından kıskandıkları mallar yarın kıyâmet günü boyunlarına dolanacaktır. Çünkü göklerin ve yerin mîrası Allah'ındır. Allah işlediklerinizden haberdardır.

Göklerin ve yerin mîrası Allah'a aittir. Öyleyse ey insanlar, ne oluyor size de Allah'ın verdiklerini Allah yolunda, Allah kullarına infak etmiyorsunuz? Niye infak etmiyorsunuz? Niye cimrilik yapıyorsunuz? Ne zannediyorsunuz yâni sonunda semavat ve arzın mîrası Allah'a kalmayacak mı? Bir gün gelip bu dünyadan ayrılıp şu cebinizdekiler, şu koynunuzdakiler, şu kasalarınızda, keselerinizdekiler hep Allah'a kalmayacak mı? Hepiniz gideceksiniz ve her şeyiniz Allah'a kalacak.

Ne kadar akıl erdirici, ne kadar iş bitirici bir ifade değil mi? Yâni sizler tuttunuz, öptünüz, sarıldınız, bağrınıza basıp vermediniz, infak etmediniz, cimrilik yapıp insanlardan kıskandınız. Peki sonunda kime kalacak bütün bu mallarınız? Götürebilecek misiniz onları yanınızda? Niye cimrilik yapıp da yanınızda tutuyorsunuz o malları? Niye? Sonunda Allah'a kalacaksa mîrasınız niye böyle düşünüyorsunuz? diyor Allah.

181. "Andolsun ki, Allah: "Allah fakir; biz zenginiz" diyenlerin sözünü işitmiştir. Dediklerini ve haksız yere peygamberleri öldürdüklerini elbette yazacağız, "Yakıcı azabı tadın" diyeceğiz."

Muhakkak ki Allah şu sözü söyleyenleri işitti. Allah fakir, bizlerse zenginiz. Allah fakir bizler ganiyiz. Hâşâ, hâşâ. Bu kâfirleri, bu zavallıları bu sözü söylemeye iten, böyle bir değer yargısına iten sebep de müslümanların çok fakir kendilerinin de onlara nazaran çok zengin olmalarıdır. Şu anda yeryüzünde müslümanlar fakir ya, müs-lümanlar gariban ya, müslümanlar dünyacı değiller ya, müslümanlar materyalist değiller ya, müslümanlar dünyaya fazla değer vermiyorlar ya. Kendileri de materyalistler ya, kendileri dünyacı ya, dünyayı

kıble edindikleri için zenginler ya işte onun için söylüyorlar bunu. Allah'ın Allah'a inanmış kulları fakir ya, Allah'a iman etmiş, Allah'a teslim olmuş, hayatlarını Allah için yaşayan müslümanlar fakirken şeytanın kulları zengin ya işte onun için bu değer yargısına varıyorlardı. Allah'ın kulları fakir şeytanın kulları zengin diyorlar.

Tabi böyle bir mantık, böyle bir önerme sonuçta bu düşünceyi çıkaracaktı. Madem ki Allah'ın inanmış kulları fakir, öyleyse Allah da fakirdir. Madem ki şeytanın kulları zengin, öyleyse şeytan da zengindir. Veya madem ki Allah'a kulluk etmeyen bizler zenginsek, Allah fakirdir diyorlar. Eğer Allah zengin olsaydı kulları da zengin olurdu. Allah zengin olsaydı elbette kullarını da zenginleştirirdi. Bak bizler şeytanın kullarıyız, şeytan zengindir, biz de zenginiz. Şeytanın kulları olan, şeytanla beraber olan, şeytanın arzularına teslim olan, birbirimizden tanrılar kullar edinen bizler zenginiz diyorlar.

Küfür mantığıdır bu. Diyorlardı ki insan ve cin şeytanları. Nasıl oluyor? Allah'ın öldürdükleri yenmiyor da bizim kestiklerimiz yeniyor? Nasıl oluyor da vadesiyle ölen, yâni Allah'ın öldürdüğü hayvanlar yenmiyor da bizim kesip öldürdüklerimiz yeniyor? diyorlardı. Aynen onun gibi Allah bu kullarını doyuramıyor da bizden zekât istiyor, bizden infak istiyor, öyleyse biz zengin o fakir diyorlardı.

Biz onların bu alçakça sözlerini yazacağız. Ve de haksız olarak peygamber öldürmelerini, haksız olarak öldürdükleri peygamberlerin vebalini de yazacağız diyor Allah. Yâni peygamberleri öldürenler ancak böyle bir sözü söyleyebilirler. peygamberin getirdiği mesaja kulak vermeyenler, peygamberin hayatını, anlayışını reddedenler, kitap-tan habersiz yaşayanlar ancak böyle bir değer yargısına gidebilir. Kitabı tanıyan, peygamberi tanıyan, hayatında peygamberi ve onun getirdiği mesajı canlı tutan bir kimsenin böyle cahilce bir sözü söylemesi kesinlikle mümkün değildir. Hayatında Peygamberi yok farz ederek yaşayan birisi ancak dünyacı olabilir.

Nasıl diyebiliyorlar bu sözü? Tüm mallar, mülkler onunken, göklerde ve yerde ne varsa hepsi onunken nasıl iftira edebiliyorlar Allah'a. Nasıl Allah fakir, biz zenginiz diyebiliyorlar? Şu anda ellerinde-kilerin tamamı Allah'ın değil mi? Nasıl ulaştılar bu zenginliğe? O servetlerini, o mallarını, mülklerini, o ellerini, ayaklarını, o akıllarını, fikir-lerini kim verdi onlara? O hayatlarını kim verdi onlara? Kendi kendi-lerine mi buldular bütün bunları? Eğer bütün bunlar kendilerinize, neden sahip olamıyorlar onlara? Bu hayatın sahibi kendileriyse onu niye koruyamıyorlar? Neden ölüyorlar? Hani bunu söyleyen zenginler

nerede şimdi? Hani o zenginlikleri, o servetleri kurtarabildi mi onları? Onların dedikleri bu sözleri yazılacak, muhafaza edilecek ve karşılığında hesaba çekileceklerdir. Kiramen katibiyn meleklere onların bu sözlerini yazmaları emredilecek ve sonunda da tadın bu sözlerinize, bu yaptıklarınıza karşılık yangın azabını denilecek onlara.

182. "Bu, yaptığınızın karşılığıdır. "Yoksa Allah kullara asla zulmetmez."

İşte bu sizin ellerinizle kazandıklarınızın karşılığıdır, yaptık-larınızdan dolayıdır. Bu azap sizin küfrünüzün, şirkinizin, isyanınızın, Allah ve elçilerine karşı zulümlerinizin karşılığıdır. Değilse Allah kullarına asla zulmedici değildir.

183. "Doğrusu, ateşin yiyeceği bir kurban getirmedikçe hiç bir peygambere inanmamak üzere Allah bize ahid verdi" diyenlere sen, ey Muhammed de ki: "Benden önceki peygamberler size belgeler ve dediğiniz şeyi getirdi. Doğru sözlü iseniz niçin onları öldürdünüz?"

Yahudiler ve onlara tabi olanlar diyorlar ki Allah bizden ahit aldı, söz aldı. Hangi konuda? Hiçbir peygamber ateşin yiyeceği bir kurban getirmedikçe kendisine iman etmememiz konusunda Allah bizden söz aldı diyorlar. Rivâyetlere göre yahudi reislerinden Kab Bin Eşref yanında yahudilerden bir grupla Rasûlullah Efendimize gelirler ve derler ki ey Muhammed, sen Allah'ın elçisi olduğunu ve Allah'tan vahiy aldığını iddia ediyorsun. Halbuki bizler bu konuda Allah'a söz verdik. Allah bizden peygamberlere iman konusunda söz aldı. Bir peygamber çıkacak, Allah tarafından kendisine bir kurban gönderilecek, yahut o peygamber Allah'a bir kurban adayacak, bir kurban kesecek, yâni bir deveyi, bir koçu kesip bir onu bir yere, bir dağın başına koyacak ve onu Allah'tan bir ateş gelip yiyecek, yakacak. İşte ancak o zaman biz onun peygamber olduğuna iman edeceğiz. Çünkü bizler bu konuda Allah'tan bir söz, bir ahit aldık, ya da Allah'a söz ver-dik diyorlar. Ey Muhammed, bize böyle bir mûcize göstermedikçe sana asla iman etmeyeceğiz diyorlar.

Peygamberim, sen de ki onlara: Benden önce, daha önce de size elçiler geldi. Allah'ın elçileri apaçık delillerle, apaçık belgelerle, âyetlerle, mûcizelerle geldiler. Sizin şu anda benden istediğiniz kurbanla, o kurbanın Allah tarafından gönderilen bir ateşle yenmesi şeklindeki çeşitli mûcizelerle geldiler. Peki madem bu sözlerinizde sâdıklarsınız da o zaman niye onlara iman etmediniz? Niye öldürdünüz onları? Hayır hayır sizler bu işte sâdık değilsiniz. Bu iddianızda

samimi değilsiniz. Eğer samimi olsaydınız elbette size daha önce bu mûcizelerle, bu âyetlerle gelen Allah elçilerini öldürmezdiniz. Önceki peygamberlere evet derdiniz. Bu mûcizeleri gördüğü halde inanmayan sizler ben böyle mûcizeler getirsem de yine inanmayacaksınız. Sizin derdiniz iman konusunda delillerin azlığı değil, âyetlerin yokluğu değil sadece inatlarınız ve kıskançlıklarınızdır. Sizler bu iddialarınızla başka değil Allah'a iftira ediyorsunuz? Allah böyle bir ahit almadığı halde ona iftira ediyorsunuz.

184. "Ey Muhammed! Seni yalancı saydılarsa, Senden önce belgeler, sahifeler ve aydınlatıcı kitap getiren peygamberler de yalanlanmıştı."

Ey peygamberim, eğer bu kâfirler şu anda seni yalanlıyorlarsa senden öncekileri de yalanlamışlardı. Senden önce de kendilerine apaçık deliller, belgeler, sahifeler ve aydınlatıcı kitap getiren peygamberleri de yalanlamışlardı. İşte önceki âyetlerde anlatıldı, Îsâ (a.s) insanlara pek çok âyetlerle gönderildi. Çamurdan kuş yapıp uçacak, anadan doğma körleri ve abraşları iyileştirecek, ölüleri diriltecekti gözlerinin önünde ama adamlar yine de iman etmemeyi becerebilecek-lerdi. Yâni şimdi Rasûlullah Efendimiz bu insanlara âyet getirse başka bir âyet mi getirecekti? Onlar iman etmemekte diretsinler, mü'minler de iman etmekte direteceklerdir. Ve iki grup arasında şu genel yasa herkesi bağlayacaktır.

185. "Her insan ölümü tadacaktır. Kıyâmet günü, ecirleriniz size mutlaka ödenecektir. Ateşten uzaklaştırılıp cennete sokulan kimse artık kurtulmuştur. Dünya hayatı zaten sadece aldatıcı bir geçinmeden ibarettir."

Her nefis ölümü tadacaktır. Mü'minler de ölecek, kâfirler de. Allah'a, Allah'ın elçilerine, Allah'ın kitaplarına iman edip bu imânâ bağlı bir hayat yaşayanlar da ölecek, iman etmeyip kendi kendilerine bir hayat yaşayanlar da ölecektir. Bu, Allah'ın yeryüzünde koyduğu değişmez bir yasasıdır. Nuh (a.s) da öldü, ona inanmayan, onunla kavgalarını sürdüren toplumu da öldü. Dünyayı cennetleştirip ebedî yaşayacaklarına inanan, ölümü akıllarının ucundan bile geçirmeyen Âd kavmi de öldü onlara elçi olarak gönderilen Hûd (a.s) da öldü. Semûd toplumu da öldü, Sâlih (a.s) da, İbrâhim (a.s) da gitti toplumu da, Süleyman (a.s) da gitti, Muhammed (a.s) da gitti. Mülk ve saltanat sahipleri de gitti, hiçbir şeyleri olmayan garibanlar da gitti. Mekke'de Allah'ın sevgili elçisine ve ona iman eden müslümanlara hayat hakkı tanımayanlar da gitti, müslümanlar da gitti. Yaratılmış olan hiçbir varlığının bu dünyada ölümsüzlük hakkı yoktur. Herkes ölümlüdür. Sadece bâkî olan Allah'tır.

Ölümü hayatın içinde kabul etmek zorundayız. Ölümü sürekli hayatımızda canlı tutmak ve her an ölüp Rabbimizin hesabıyla karşı karşıya geleceğimiz şuuruyla bir hayat yaşamak zorundayız. Ama ne yazık ki genelde kâfirler bunu hiç hesap edemezlerken, müslümanlar da çevrelerinde birisi öldüğü zaman, bir ölüm hadîsesiyle karşılaştıkları zaman bu âyeti hatırlarlar. Bu âyetin hak olduğunu, ölümün, ölüm sonrası tekrar dirilişin, Haşr'in, Mahşerin, hesap kitabın, sorgulamanın, cennetin ve cehennemin hak olduğunu, gerçek olduğunu sadece kabirde bir cenazenin defni esnasında hatırlarlar ve ilân ederler. Mezarın başında söylerler bunu. Ey ölü kişi, ey cenaze, de ki Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, ölüm hak, diriliş hak, sırat hak, hesap hak, cennet hak, cehennem haktır. Haydi sen şimdi bütün bunların hak olduğunu söyle bakalım.

Müslümanlar bu hakları sadece mezarın başında hatırlarlar ve hatırlatırlar. Bunların hak olduğunu ölmüş kişiye hatırlatırlar ama hayattakilere pek hatırlatmayı düşünmezler. Halbuki zaten o zavallı ölmüş, zaten gitmiş bu dünyadan. Orada ölümün hak olduğunu, Haş-r'in, neşrin, hesabın kitabın, cennetin cehennemin hak olduğunu hatırlatmanın ne anlamı olacak da? Ölülere, mezardakilere, işi bitmişle-re hatırlatıyor insanlar bunları da dirilere anlatmıyorlar, hatırlatmıyor-lar.

Aman bu validir, aman bu emniyet amiridir, aman bu askerdir, polistir, aman bu müdürdür, amirdir bir zararı dokunur diye korktukları için bu hakları huzurlarında gündeme getirmekten ve bu haklara riâyet ederek bir hayat yaşamasını onlara duyurmaktan korkan, sağlıklarında onların yanlarına yaklaşmaktan korkan müslümanlar, onları zulüm içinde bir hayata terk eden hoca efendiler bir gün o kimselerin cenaze törenlerine çağrılırlar ve orada bunları o kişilere duyurmaya çalışırlar. Artık ölüp de zarar veremeyecek bir duruma gelince ona yaklaşıp bunları söyleyebiliyorlar.

Adam ölmüştür yahu. Artık ne o ölmüş kişinin onlara selâm vermesi ne de o talkında bulunan kişinin ona bir şeyler anlatması mümkün değildir.

Dünyadayken diyecektin bunu ona da, adam dünyadayken bunların hak olduğunu bilerek yaşayacaktı. Dünyadayken Rabbin Allah olduğunu bilerek yaşayacaktı bu adam. Dünyadayken kıblenin Waşinkton olmadığını, Avrupa olmadığını Allah'ın Kâbesi olduğunu söyleyecektin ki adam ona göre bir hayat yaşayacaktı. Geçmiş olsun. Adam yapacağını yapmış, hayatını, amellerini tamamlamış, defteri kapanmış sen şimdi anlatıyorsun ona bunu.

Halbuki böyle değil de hoca efendiler şerrinden korktukları, zulmünden ürktükleri bu adamların dünyadayken evlerine gidecekler, dairelerine, makamlarına gidecekler ve uyaracaklardı. Ey zavallı! Ey kendisinin bir şey olduğunu zanneden zavallı insan! Yarın öldüğün zaman beni çağırıp talkın vermemi isteyeceksin. Ama ben sana şu gerçeği bugünden telkin edeyim ki yarın benim sana kabrinin başında vereceğim telkinimin hiçbir faydası olmayacak. Sen şu anda müslü-manca bir hayatın sahibi olmazsan, müslümanca amellerin sahibi olmazsan dünyanın tüm hocalarını çağırsalar bile hiçbir değer ifade et-meyecek. Gel kendini aldatma da Allah'ın istediği şekilde müslüman ol. Dinle bak sana şimdi söylüyorum ki Allah haktır, Allah Rabtir, Allah tek İlâhtır, sadece onu Rab bilip, sadece onu İlâh bilip boynundaki kulluk ipinin ucunu sadece onun eline vermeli ve sadece onu razı etmeli, sadece onun çektiği yere gitmelisin. Sadece Kulluğunu ona yapmalısın. Onun elçisi Hz. Muhammed (a.s) da hak elçidir, hak örnektir. Sadece onu örnek alacak, sadece ona uyacak, onu örnek bilecek ve onun gibi bir hayat yaşayacaksın.

Allah'ın sana, bana ve tüm insanlığa gönderdiği bu Kur'an haktır. Hayatını bu kitabına göre düzenleyecek, amellerini bu kitaba dayandırarak yaşayacaksın. Bu kitabın onaylamadığı ameller boştur. Bu kitaptan başka hayatta uygulanacak kitap yoktur. Sırat haktır, ölüm haktır, kabir haktır, cennet haktır, cehennem haktır, hesap kitap haktır. Bütün dünya bir gün ölecek ve sen de öleceksin. Bütün insanlar yaşadıkları hayattan hesaba çekilecek, sen de çekileceksin. Gel fırsat eldeyken aklını başına al da yarın kötü bir duruma düşme diye uyarmalıyız insanları. Öleceksiniz, hesaba çekilecek ve kıyâmet günü, ecirleriniz size mutlaka ödenecektir. Ateşten uzaklaştırılıp cennete sokulan kimse artık kurtulmuştur. Dünya hayatı zaten sadece aldatıcı bir geçinmeden ibarettir bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın diyeceğiz.

Orada, kabrin başında bunlar hak ama hayatta hak olan başka şeylerin varlığına inanırlar insanlar. Dolar hak, mark hak, ev hak, araba hak arsa hak, senet hak, çek hak, kazanmak hak, hak, hak, hak.

186. "Andolsun ki mallarınız ve canlarınızla sınanacaksınız; hiç şüphesiz, sizden önce Kitab verilenlerden ve Allah'a eş koşanlardan çok üzücü sözler işiteceksiniz. Sabreder ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız bilin ki, bu üzerinde sebat edilecek işlerdendir."

Andolsun ki mallarınız ve nefislerinizle, canlarınızla imtihana tabi

tutulacaksınız. Mallarınız ve canlarının bu dünyada imtihan ko-nusudur. Bir gün bu dünyada bir mala ulaşırız, unutmayalım ki bu bir imtihan konusudur. Bir gün malımızı kaybederiz bu da bir imtihandır. Bir gün oğlumuz kızımız dünyaya gelir bu bir imtihandır, bir gün gelir oğlumuzu kızımızı kaybederiz bu da bir imtihandır. Bir gün evlenir bir kadına sahip oluruz bir imtihandır, bir gün gelir canciğer hayat arkadaşımızı kaybederiz bu da bir imtihandır. Bir gün babamızı, anamızı kaybederiz bu da imtihandır. Bunlar Allah'ın yeryüzünde koyduğu imtihan yasalarıdır ve bu imtihanlardan kaçıp kurtulmamız asla mümkün olmayacaktır bu dünyada. Sadece Rabbimiz şöyle dua etmeliyiz: Allah'ım, bizi bu dünyada dayanamayacağımız imtihanlarla imtihan etme.

Gelmişsek bu dünyaya mutlaka imtihan edileceğiz. Varlıkla, yoklukla, sevinçle, kederle, ölümle, hayatla imtihan edileceğiz. Doğan her bir güneş, başlayan her bir sabah, ele geçen her bir fırsat, kaybedilen her bir imkân, batan her bir gün bizim için bir imtihanın habercisidir. İmtihansız bir saniye bile düşünmemiz mümkün değildir bu dünyada. Bir gün her şey bizim olabilir yine imtihandır, bir gün her şeyimizi kaybedebiliriz yine imtihandır.

Bir de sizler sizden önceki kitap ehlinden, yahudilerden, hıris-tiyanlardan ve müşriklerden çokça eziyetler göreceksiniz. Onlar sizi üzecekler, size eziyetler verecekler, sıkıntıya sokacaklar sizi. Eğer onlardan gelebilecek bu eziyetlere, bu sıkıntılara sabreder, dayanır, direnir ve her şeye rağmen müslümanca kalabilmeyi, müslümanca ölebilmeyi becerebilirseniz, muttaki davranabilir, hayatınızı Allah için yaşamayı, Allah'ın istediklerinden şaşmamayı becerebilirseniz gerçekten bu zordur, gerçekten bu azme değer bir iştir ve işte o zaman kazanmış olacaksınız.

Ehl-i Kitap ve kâfirlerin her cinsinden gelebilecek tahriklere kapılmadan, müslümanlığınızın kazandırdığı ahlâkınızı, şahsiyetinizi bozmadan, onların terbiyesizliklerine, suçlamalarına, sataşmalarına, küfürlerine rağmen, en kötü şartlar altında bile haktan, adâletten, müslümana yakışır vakardan vazgeçip onlar seviyesine düşmeden Allah'ın koruması altına girerek korunursanız kazanan sizler olacaksınız. Çünkü kötülere, kötülük yapanlara karşı iyilik gerçekten zor bir şeydir ama mutlak sûrette sahibini başarılı kılacaktır. Kötüler karşısın-da sabreden, onlara karşılık vermeyen, onların kötülüklerini örten, ört-bas eden, bağışlayan bir müslüman gerçekten azmedilmesi gereken, azmedilmeye değen, övülmeye değen bir iş yapmıştır diyor Rabbi-miz.

Yâni kendisine kötülük yapan kimseleri, affederek, onların cinsliklerine

sabrederek onları İslâm ahlâkıyla etkileyerek ıslah etmek, onları müslümanlaştırmak maksadıyla büyüklük göstererek affetmek gerçekten çok büyük azim, çok büyük karar ve müsamaha sahibi kimselerin yapabileceği bir şeydir diyor Allah. Ecdadımızın tarihi bununla doludur. Müslümanların sabırlarını, müsamahalarını gören nice muannit kâfirler İslâm'la şereflenme imkânı bulmuşlardır.

Kötülük yapanlara karşı iyilik yapmak, İslâm'a kazanma adına onları affetmek bu gerçekten zordur. Kötülüğe karşı iyilik yapmak her kişinin karı değildir. Bu ancak sabreden erlerin karıdır. Bu ancak sabır erlerine bir vergidir. Yâni kendi nefsinden çok davasını düşünen, insanların Allah davasına gönül vermelerini şahsından ön planda tutan, davasının gönüllerde ma'kes bulması ve muzaffer olması uğruna her şeyini fedâ edecek kadar sabreden kişiler ancak bu duruma ulaşabilir. Böylece onun mesajı gönüllere nüfuz eder. Onun bu ihsanı karşısında en zalim insanlar, en katı kalpliler bile eriyerek sonunda ona ve dinine düşmanlık besleyen insanların ona ve dinine sıcak bir dost olduğunu görülecektir. Dün onu ve dinini yok etmek isteyen zalimlerin yarın onun davasına gönül verdiğini göreceksiniz.

Meselâ böyle gözü dönmüş, gemi azıya almış, size kötülük yapmak isteyen birine karşı o anda söylenecek güzel bir söz, tatlı bir tebessüm, sakin bir konuşmanın o anda birden bire ortamı değiştiri-verdiği, kötülük yapmak isteyenin bile utanarak bu kötülükten vazgeçtiği çok görülmüştür. Öyleyse daha büyük kötülüklere fırsat vermemek, daha büyük felâketleri tevlid etmemek ve insanlara İslâm ahlâkını gösterip onların da müslümanlaşmalarını sağlamak için kötülük karşısında kötülüğü değil, kötülük karşısında iyiliği tercih etmeliyiz. Zor da olsa buna kendimizi alıştırmalıyız Allah yardımcımız olsun.

187. "Allah, Kitab verilenlerden, onu insanlara açıklayacaksınız ve gizlemeyeceksiniz, diye ahid almıştı. Onlar ise, onu arkalarına atıp az bir değere değiştiler. Alış verişleri ne kötüdür!"

Rabbimiz bu âyetinde bize ehl-i kitaptan aldığı bir sözü, mi-sâkı anlatıyor. Kendilerine kitap verilenler bu kitabı insanlara açık-layacaklar, beyan edecekler ve onu insanlardan asla gizlemeyecekler, asla saklamayacaklar. İşte bu konuda Allah onlardan ahit almıştır. Bu konuda Allah'a söz vermişlerdir. Peki şimdi bizim kitabımızın Âl-i İmrân sûresinin bu âyetinde bunu bize anlatarak bizden de ahit aldı mı bu konuda Allah? Bize de dedi mi bunu? Biz de Rabbimizin bize gönderdiği bu kitabın âyetlerini insanlara duyurmak, insanlara bildirmek ve

beyan etmek zorunda mıyız? Biz de bu kitabı gündeme almak, birinci gündem maddesi yapmak zorunda mıyız? Evet kitabımızda onlardan önce bize hitap eden Rabbimiz onlardan aldığı bu misâkı gündeme getirerek bizden de misâk almıştır bu konuda.

Öyle değil mi? Bu kitabın muhatabı bizler değil miyiz? Bize de-miyor mu Allah bunları? Öyleyse bu kitabın âyetlerini, bu kitabın hükümlerini, bu kitapta ne varsa, haramlar, helâller, iyiler, kötüler, peygamberler, toplumları, zalimler, mazlumlar, inananlar, inanmayanlar, kurtulanlar, helâk olanlar, kitabın insanlara sunduğu sosyal hayat, aile hayatı, ekonomik hayat, mîras, evlenme, boşanma, kazanma, harcama her şeyi, bu kitabın gündeme getirdiği tüm konuları hiçbir âyetini gizlemeden insanlara duyurmak, beyan etmek zorundayız.

Hiçbir şeyi gizlemeyeceğiz. Biz anlatalım da, biz beyan edelim de insanlar inanırlarmış, inanmazlarmış o kendilerinin bileceği bir şey-dir. Ama ben bu kitabın mü'miniyim diyen herkes bu kitabın âyetlerini açıklamak zorundadır.

Tabii bunun için de kitabı bilmek zorundayız değil mi? Kitabı bilmeden, kitabın âyetlerini tanımadan onu nasıl açıklayacağız insanlara? Kitabı tanımadan onun ne kadarını açıkladık, ne kadarını gizledik, hangilerini beyan ettik, hangilerini örttük nereden bileceğiz bunu? Aslında kitabı tanımayan, kitabı bilmeyen bir kişi onun tamamını kalbine gömmüş demektir.

Allah bu ehl-i kitaptan kitaplarını gizlememeleri konusunda, onu insanlara açıklayıp beyan etmeleri konusunda ahid aldı. Ama bakın onlar Allah'a verdikleri bu ahidleri konusunda nasıl davranmışlar?

Lâkin onlar onu arkalarına atıp az bir değere değiştiler. Az bir dünya menfaati karşılığında kitaplarını sattılar. Alış verişleri ne kötüdür diyor Allah.

Kitabı arkalarına attılar, kitabı kenara aldılar, kitapla ilgiyi, alâkayı kestiler. Onu arkalarına attılar. Ellerindeki kitabı bir kenara bıraktılar. Kitabı terk ettiler.

Kitabın arkaya atılması, onun önüne, kitabın önüne başka şeylerin geçirilmesi demektir. Kitabın önüne başkalarının kitaplarını, başkalarının yasalarını veya kendi düşüncelerini, kendi hevâ ve heveslerini, kendi şahsî kanaatlerini onun önüne almak anlamına gelmektedir.

Ya da kitaptan yüz çevirmek, kitapla ilgiyi alâkayı kesmek, kitaptan

habersiz bir hayat yaşamak, hayat programını kitaba danışmadan hazırlamak anlamına gelmektedir.

Allah korusun da, böyle bir kitap var mı, yok mu? Allah'tan böyle bir kitap gelmiş mi, gelmemiş mi? bundan habersiz yaşamak anlamına gelmektedir. Kitabın emirlerine ve yasaklarına karşı kayıtsız, vurdumduymaz bir hava içine girmek, kitabı ona ihtiyaç duyulmadığı için arkaya almak ve onu kendisine az bakılacak bir konuma getirmek demektir.

Veya kitaba, onu sonra okuruz! Hele önce şunları şunları bir okuyalım da ondan sonra ona sıra gelsin diyerek onu ikinci, üçüncü plana atmak demektir.

Denmiş ki bu âyetler kitabı bildikleri halde, Allah'ın kitabının bilgisine sahip oldukları halde hakkı gizleyen ehl-i kitabın bilginleri, özellikle de yahudi âlimleri hakkında inmiştir. Ama biliyoruz ki, sebebin özel oluşu hükmün genel oluşuna engel değildir. Öyleyse bu âyet din konusunda, kitap konusunda bildiği herhangi bir bilgiyi, bir gerçeği gizleyen, onu insanlara anlatmayan kimselerin hepsini içine almaktadır. İhtiyaç anında onu söylemeyen, veya yaymayan veya yayılması-na engel olmaya çalışan herkes için geçerlidir bu. Belki dün bu işi yapan ehl-i kitap bilginleriydi, lâkin dönem geçmiş bu sefer de müslü-manlar bu kitabı gizlemeye başlamışlar.

Bakara'yı gizleyenler, Âl-i İmrân'ı, Nisâ'yı, Mâide'yi gizleyenler. Kur'an'ı bilip de ümmete anlatmayanlar, Allah'ın âyetlerini gündeme getirmeyenler, işlerine gelen âyetlerle vaziyeti idare edip, hoşlarına gitmeyecek âyetleri örtbas ederek kendi hevâ ve heveslerine göre bir dünya kuranlar. Bir dünya menfaati için kitaplarının âyetlerini satanlar. Basit hesaplar uğruna kitapta insanlara açıklandıktan sonra âyetleri gizleyenler, Kur'an'ın pek çok âyetinde görüyoruz ki Allah'ın lâneti on-ların üzerinedir ve lânet etmek şanından olan tüm meleklerin ve tüm varlıkların lânetleri de onların üzerinedir.

Arkadaşlar, gerçekten bu konuda pek çok âyet ve hadis vardır. Bakın o hadislerden sadece bir tanesini okuyayım burada:

"Kim ki yanında bulunan İslâm'dan bir bilgiyi gizlerse kıyâmet günü Allah onun ağzına ateşten bir gem vuracaktır."

Çünkü küfre rıza küfürdür. İlmi gizlemek demek ondan mahrum olan insanların küfürde kalmalarına ve sapmalarına göz yummak, rıza göstermek demektir. Evet gerçekten Allah'ın âyetlerini gizlemek büyük bir günahtır. Allah

korusun Menfaatimiz var gizliyorsak, hesabımız var gizliyorsak, rahatımız kaçmasın diye gizliyorsak, tayinimiz çıkmasın diye gizliyorsak, insanlardan bir zarar gelmesin diye gizliyorsak, filân ya da falan makamlara ulaşabilmek için gizliyorsak, para kazanacağız diye, zaman bulamadık diye anlamıyor ve anlatmıyorsak bu âyetleri, bilelim ki yarın halimiz çok perişandır.

Düşünün öyle bir ortamdasınız ki, öyle bir meclistesiniz, bir cemaattasınız, öyle bir okuldasınız, bir konumdasınız ki bir hakikatle karşı karşıyasınız. Ve orada o hakikatin sizin tarafınızdan ilânı isteniyor. Orada hakkın, doğrunun açığa çıkması adına o âyetin okunması, beyan edilmesi gerekiyor. Ve işte o anda hakikati gizlemeye, örtmeye, sıvışıp kaçmaya hakkınız yoktur. Bulunduğunuz makam ve mevki hesaplarınız, doktora, diploma hesaplarınız, ya da para pul hesaplarınız, ya da hacılık, hocalık hesaplarınız, toplum tarafından beğenilmeme, toplum tarafından dışlanma hesaplarınız, hocalığınızın toplum tarafından sıfıra indirilme korkularınız sizi ve bizi hiçbir zaman bildiğimiz hakikati gizlemeye sevk etmemelidir.

Varsın çıksın tayininiz, varsın insin hocalığınız, varsın bitsin dekanlığınız, varsın bizi kimse hesaba da katmasın, varsın statümüz de yok olsun, söylememiz gerekenleri mutlaka söyleyelim. Açığa çıkarmamız gereken şeyleri mutlaka açığa çıkaralım. Bilelim ki Allahu Teâlânın açıklamamızı istediği hakikatleri gizlediğimiz sürece Allah'ın lâneti bizim üzerimizedir, lânet etmek şanından olan tüm varlıkların lânetleri bizim üzerimizedir.

Öyleyse az bir pahaya, az bir dünya metaına, az bir menfaate satmayalım Allah'ın kitabını. Gizlemeyelim Allah'ın âyetlerini. Para ka-zanmada, makam kazanmada kullanmayalım âyetleri. Bu kitapla kulluk yapacak yerde makam mevki hesaplarında kullanmayalım. Bir baksanıza bu kitabı satanların karşılığında aldıklarına. Ne kadar az bir dünya menfaati değil mi? Kaybettikleri cennetin yanında tüm dünyayı almış olsalar bile ne kadar az değil mi?

Bu gizleme işini bazen fertler yapar, bazen da bizzat devlet ve hükümetler yapar. Arkadaşlar, bu memlekette yıllarca Arapça okutulması yasaklanmıştır. Sebep nedir? Sebep Kur'an'ın gizlenmesi, Kur'an'ın bu insanlar tarafından anlaşılmasının engellenmesidir. Başka bir sebebi yoktur bunun. Bu tür gizleyenler de Allah'ın lânetinden kurtulamayacaklardır. Öyle değil mi? İngilizce öğretimine izin var, Almanca'ya izin var, ama Arapça'ya geçiş yok.

188. "Ettiklerine sevinen ve yapmadıklarıyla övülmekten hoşlananların,

sakın onların azaptan kurtulacaklarını sanma; elem verici azap onlaradır.”

Yaptıklarıyla sevinen, böbürlenen, yapmadıkları şeylerle de insanlar tarafından övülüp takdir edilmelerinden hoşlanan insanlar. Sakın onların azaptan kurtulacaklarını sanma. Kim bunlar? Ne yapmışlar bunlar? İşte önceki âyette anlatıldı. Bunlar Allah’ın âyetlerini gizlediler, Allah’ın âyetlerini sattılar ve karşılığında insanlar nazarında değer kazandılar. Böyük adam, böyük hoca, aydın insan diye insanların takdirlerini, alkışlarını topladılar. İnsanların teveccühlerine nail oldular. Değer kazandılar. Ekonomik güçler topladılar. Makamlar, koltuklar elde ettiler. Hâkim düzenle çatışan Allah’ın âyetlerini gizlemelerinden ötürü düzen tarafından sevilip, sayılıp övüldüler, ödüllendirildiler.

İşte bu insanlar tarafından sevilenler, övülenler ama Allah tarafından gazaba maruz kalanlar sanmasınlar ki bu insanların kendilerini alkışlamaları, kendilerini övmeleri, aydın din adamı böyle olmalıdır diyerek kendilerini yüceltmeleri, kendilerine hamd etmeleri, yapmadıklarıyla insanların kendilerini tanrılaştırmaları onları Allah’ın azabından kurtaramayacaktır. Ne alkışlayanlar ne de alkışlananlar cehennemden kurtulamayacaklardır. Evet onların bu sebeple insanlardan topladıkları ne ekonomik güçleri, ne siyasal güçleri, ne halktan topladıkları manevî, rûhânî güçleri, ne efendilikleri, ne şeyhlikleri, ne hazretlikleri, ne proflukları, ne doktorlukları kendilerini asla azaptan kurtaramayacaktır. Allah’ın azabından insanları ancak samimi bir iman kurtaracaktır bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah.

189. “Göklerin ve yerin hükümranlığı Allah'ındır. Allah her şeye Kâdirdir.”

Göklerin ve yerin mülkü sadece Allah’a aittir. Mülk Allah’ındır. Öyleyse, madem ki mülkün sahibi odur, madem ki gökler ve yer, göktekiler ve yerdekiler onun mülküdür, madem ki ben de onun mülkü-yüm, madem ki bizler de onun mülküyüz, madem ki bize mâlik olan, bizlere egemen olan odur, öyleyse ben niye bir başkasının beğeni-sine kendimi kurban edeyim de? Niye bir başkasının övmesiyle övüneyim de? Mâlikin övgüsü dururken, Mâlikin beğenisi dururken niye benim gibi mülk olan birilerinin övgüsüne, beğenisine kendimi kurban edeyim de? Allah övgüsü varken, Allah beğenisi varken niye ondan başkalarını hedefleyeyim de ben? Allah beğenmedikten sonra Allah övmedikten sonra tüm dünya beni alkışlasa ne yazar?

Öyleyse öveceğimiz Allah olsun, övüleceğimiz sadece Allah olsun. Sadece Allah'ı övelîm ve sadece onun tarafından övülmeye, Onun övüp beğeneceği kullar olmaya çalışalım. Sadece Allah'ın övgüsüyle şeref duyalım. Allah şerefiyle şereflenelim. Çünkü mülk onundur, hayat onundur, ölüm onundur, cennet onundur, cehennem onundur. Öyleyse kulluk da ona yapılmalıdır, itaat ta sadece onun hakkıdır.

Öyle değil mi? Düşünün, tüm dünya beni övmüşler, tüm dünya beni alkışlamışlar, ne çıkar? Ne işe yarar da bu kabirde? Ne işe yarar da bu Mahşerde? Kabirde beni hesaba çekecek olanlar onlar mı? Mahşer yerinde beni hesaba çekecek olanlar, bana cennet ya da cehennem verecek olanlar onlar mı? Değilse onların beni beğenmele-rinin, beni alkışlamalarının hiçbir mânâsı olmayacaktır. Bundan sonraki âyette de akıl sahipleri tanımlanır. Allah akıl sahiplerinin kimler olduğunu bakın bize şöyle anlatır:

190. "Göklerin ve yerin yaratılışında gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde akıl sahiplerine şüphesiz deliller vardır."

Kimmiş akıllı olanlar? Kimmiş akıl sahipleri? Akıl sahipleri; göklerden ve yerden, göklerdeki ve yerdeki Allah'ın görsel âyetlerinden, meşhud âyetlerinden çıkarımlar yaparak yol bulan kimselerdir. Göklerin ve yerin âyetlerinden haberdar olan kimselerdir akıl sahipleri. Allah'ın gökler yüzü ve yeryüzünde yarattığı, insanların ibret nazar-larına sunduğu âyetlerini iyi değerlendiren, onlardan ibretler çıkararak o âyetlerin sahibine kulluğa yönelen kimselerdir akıl sahipleri. Allah'ın kitabının bu metluv âyetlerini, bu kulağa hitap eden işitsel âyetlerini okuyup gökleri ve yeri, geceyi ve gündüzü ona göre yorumlayan, hayatı ona göre değerlendiren kimselerdir akıl sahipleri. Göklerdeki ve yerdeki âyetlerin yol gösterisine tabi olarak göklerin ve yerin sahibini, mülkün gerçek sahibini, mülke egemen olanı bilen ve onun istediği gibi bir hayat yaşayan kimsedir akıl sahibi.

191. "Onlar ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışını düşünürler: "Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın, Sen münezzehsin. Bizi ateşin azabından koru", derler."

Onlar, o akıl sahipleri Allah'ı ayakta, oturdukları yerde ve yanları üzerine yatarlarken, nerede ve hangi konumda olurlarsa olsunlar, yatıyorlarmış, oturuyorlarmış, yahut yürüyorlarmış hiç fark etmez. Daraldıkları, bunaldıkları her yer ve her zamanda Rablerine dua ederler, yalvarır yakarırlar.

Müslüman sabah akşam, yatarken, yattığı yerden, otururken, oturduğu yerden, okurken, yerken, içerken, kazanırken, harcarken, savaşırken, barışırken, ailesiyle karşı karşıyayken, komşularıyla konuşurken nerede ve hangi konumda olursa olsun Allah'ı zikrediyor, Allah'ı gündemine alıyor ve yaptıkları yapacakları konusunda Allah'ın emirlerini ve yasaklarını şuur haline getiriyor. Her an Allah'la istişare ediyor. Yemesini içmesini, yatmasını kalkmasını, almasını vermesini, küsmesini barışmasını, savaşını barışını, ekonomisini siyasetini, terbiyesini eğitimini, hukukunu cezasını Allah'ı gündemde tutarak Allah'la istişare ederek değerlendiriyor. Tüm hayatında sadece Allah'ın rızasını hesap ediyor. Allah'tan başka hiç kimsenin hatırını dinlemiyor, Allah'tan başka hiç kimsenin çektiği yere gitmiyor, sürekli Allah'ın kitabını, Allah'ın hayat programını gündeminde canlı tutarak hayatını onunla düzenlemeye çalışıyorlar.

İşte zikir bu anlamadır. Yâni o mü'minler ayakta iken, otururken ve yatarken, bu üç durumda iken ne yapmaları gerektiğini, Allah'ın bu durumlarda kendilerinden nasıl bir kulluk istediğini hatırlarlar ve uygulamaya koyarlar demektir.

Veya buradaki kıyamda Allah'ı zikretmeleri savaş esnasında, kıyam esnasında Allah'ın kendilerinden nasıl davranmalarını istediğini hatırlamaları ve uygulamaya koymaları anlamına gelmektedir. Çünkü savaşçıdır o mü'minler. İşte Bedir'de, Uhut'ta böylece kıyamda Rablerini zikrettiler. Allah'ın adının yücelmesine sa'y ettiler. Allah'ın adının, Allah'ın âyetlerinin, Allah'ın sisteminin yücelmesi adına yapılan bir savaş mahza Allah'ı zikirdir. Oturarak zikir de, Allah'ın dinini, Allah'ın âyetlerini öğrenmek üzere oturarak ders yapmalarıdır.

İşte şu anda bizler bunu icra ediyoruz. Yattıkları yerden zikir de, Allah için verilen bir savaşın istirahat zamanı veya Allah için gerçekleştirilen bir bilgilenmenin sonunda, yoğun bir okumanın yorgunluğu esnasında okunan âyetlerin düşünülerek anlaşılması, özümsenmesi adına gerçekleştirilen bir zikirdir.

Veya Namazın kıyamında ayakta, tahiyyatında oturarak Allah'ın âyetlerini okumaktır zikir. Çünkü namaz da baştan sona zikirdir. Onlar namazlarında böyle Allah'ın âyetlerini zikrettikleri gibi, namaz sonrası istirahatlarında, yatarlarken de Allah'ı zikrederler. Yâni o mü'-minlerin dünyalarında, düşüncelerinde hep

Allah vardır, hep Allah'ın âyetleri vardır. Allah hep gündemlerindedir, kitap hep gündemlerin-dedir, cennet hep gündemlerinde, cehennem gündemlerinde, peygamber gündemlerindedir. Yatarlarken bile, uykularında bile, rüyala-rında bile bunları düşünürler. Hayatlarında her an Allah'a kulluğun, hakkın, adâletin hâkim kılınması derdi vardır. Hakkın ikâmesi ve bâtılların yok edilmesi gerektiğini düşünürler ve bir ömür boyu bunun kavgasını verirler.

Mü'minler otururken kalkarken, yerken içerken her durumda sürekli Rablerinin metluv ve meşhud âyetleriyle karşı karşıya gelerek Rablerini zikrederler. Allah'ın gök ve yer âyetlerinin yaratılışını düşünürler. Akılları, gözleri ve kulakları vasıtasıyla algıladıkları Allah'ın bu görsel ve işitsel âyetleri kalplerini harekete geçirir ve şunu terennümden kendilerini alamazlar: Ey bütün bu âyetlerin sahibi olan Rabbimiz! Ey bütün bu âyetleri yaratan Rabbimiz! Sen bütün bu âyetleri bâtıl olarak yaratmadın! Sen bütün bunları boş yere yaratmadın! Laf olsun diye yaratmadın! Tüm bunları sen yaptın! Sen yarattın! Ama bunları boş yere yaratmadın ya Rabbi! Bizim imtihanımıza konu olsunlar diye yarattın! Zira sen abesle iştigalden münezzehsin, bizi ateşin azabından koru ya Rabbi! Diyorlar.

Mü'minlerin böyle demesini istiyor Rabbimiz. Çünkü Allah yarattığı her şeyi hak üzere yaratmıştır. Her şeyi belli bir hikmete mebni yaratmıştır. Gökleri ve yeri eğlence olsun diye, fantezi olsun diye yaratmamıştır insanın imtihanı için yaratmıştır onları. Ve Allah insandan insan için yarattığı bu göklerin de yerin de hesabını soracaktır. Çünkü Kâinatta ne varsa hepsi hak üzerine, yâni sağlam temeller üzerine kurulmuş ve belli bir hikmetle yaratılmıştır. Yaratılan her şey üzerinde belli bir kanun işlemektedir. Tüm Kâinatta hak esastır. Her şey hak üzerine bina edilmiştir. Bâtıl ise ârızî ve geçicidir.

İşte Rabbimizin tüm bu âyetlerini gördükçe bizde böyle bir netice hâsıl olacaktır. Aslında mü'minler için her şey bir âyettir. Mü'min gözünü ve gönlünü alabildiğine açarak Rabbinin Kâinatta yarattığı envai çeşit âyetlerini seyreden kişidir. Kâfirler de Allah'ın âyetlerini örten, örtbas eden, gündemden düşüren kimselerdir. Allah'ın Kâinatta yarattığı âyetlerine karşı kör ve sağır kesilen kimselerdir.

Bakıyoruz bugünün kâfirleri de Kendileri Allah'ın âyetleriyle ilgilenmedikleri gibi, Allah'ın âyetleri üzerinde düşünmedikleri gibi, bu âyetleri Allah kullarının gündemlerinden düşürüp, âyetleri örtüp, saklayıp, ısrarla kendi

âyetlerini gündeme getirmeye çalışıyorlar. Allah'ın kulları Allah'ın âyetleriyle tanıştıkları zaman kendi âyetlerinin beş para etmeyeceğini bildikleri için Allah'ın âyetlerini örtmeye çalışıyorlar. Allah'ın âyetlerinden yüz çeviriyorlar.

Mü'minler burada bir de göklerin ve yerin yaratıcısının Allah olduğunu hak olduğunu ortaya koyuyorlar. Öyleyse Kâinatta ne varsa onların tümünü Allah yarattığı için hepsinin üzerinde söz sahibi, hak sahibi, hukuk sahibi, hâkimiyet ve hüküm sahibi de sadece Allah'tır. Allah'tan başka bu varlıklar üzerinde hâkimiyet ve otorite sahibi yoktur. O'nun sözü haktır. O'nun sözü hukuktur. O'nun sözü mutlak dinlenecek sözdür.

Ve işte göklerde ve yerde, göklerdeki ve yerdeki tüm varlıklar-da da hak hukuk vardır, onlarda da kulluk vardır, onlar da kendilerini var edenin kulluk yasalarına teslimdirler. Güneş hiçbir zaman onun hak yasasının dışına çıkamaz, ay onu dinlemektedir, yıldızlar ona teslimdirler. Göklerde ve yerde sadece Allah'a kulluk ve ona itaat yasası işlemektedir. Ama sadece insanlar bunu bilmezler.

Veya burada Allah tarafından yaratılmış olan göklerin ve yerin hakka ve hakikate delâleti anlatılmaktadır. Yaratıcıları Allah olan bu gökler ve yerler hak olan Allah'ın varlığına ve gücüne delildir bunlar. Eser müessirin varlığına delildir deniyor.

Evet akıl sahipleri olan bu gerçek mü'minlerin duaları devam ediyor.

192. "Rabbimiz! Sen ateşe kimi sokarsan, onu şüphesiz rezil etmiş olursun, zulmedenlerin hiç yardımcıları yoktur."

Ey Rabbimiz sen kimi ateşe sokarsan, sen kimi cehennemine mahkûm edersen onun işi bitmiştir. İşi bitiktir artın onun. Artık sen onu rezil rüsva etmişsindir. Artık onların hiç yardımcıları da yoktur. Kimse onları senin takdirinin, senin cehenneminin ateşinden kurtara-maz. Rabbimiz ne olur bizi zalimlerden etme. Bizi rezil rüsva etme.

193. "Rabbimiz! Doğrusu biz Rabb'inize inanın diye inanmaya çağıran bir çağırıcıyı işittik de iman ettik. Rab-bimiz! Günahlarımızı bize bağışla kötülüklerimizi ört canımızı iyilerle beraber al."

Ey Rabbimiz, biz bir dâvetçi, bir münadi işittik, bir peygamber işittik ki o bizi Rabbimize imânâ çağırıyor. Rabbinize iman edin diyor. Bizi sana ve senin

dinine, senin kitabına, senin hayat programına imânâ çağıran bir kutlu peygamber işittik de hemen hemen ona icabet edip, dâvetine icabet edip iman ettik. Sana, senin kitabına, senin elçine, senin dâvetiyene, Adem'e, Nuh'a, Hûd'a, Sâlih'e, İbrâhim'e, Mûsâ'ya, Îsâ'ya, Muhammed (a.s)'a hepsine iman ettik. Ya Rabbi sen de bizim günahlarımızı bağışla, bizim kusurlarımızı görmeyiver, hatalarımızı kaale almayıver, falsolarımızı siliver. Ya Rabbi biz sana ve senin gönderdiklerine iman ettik, senin istediğin şekilde bir hayat yaşamaya karar verdik, ama ufak tefek yanlışlarımız olabilecektir, sen onları hesaba katmayıver. Bizi mağfiret et de ailevi problemlerimizi, bireysel problemlerimizi, içinde yaşadığımız toplumun problemlerini bitiriver ya Rabbi. Hayatımızı düzlüğe çıkarıver ya Rabbi. Bizi iyilerin, iyi kullarının arasına katıp muttakilerle beraber öldür, biz onlarla beraber yaşayalım, onlarla beraber ölelim ve onlarla beraber cennetine gidelim ya Rabbi.

Biz bir dâvetçi duyduk, bir peygamber dinledik ve hemen ar-kasından iman ettik diyorlar. Demek ki hidâyet talebinden sonra ortaya konan hidâyete hemen iman gerekir. Hidâyet ortaya konunca, hidâyet arzedilince hemen hiç beklemeden ona iman etmek gerekir. Duyar duymaz, dinler dinlemez hemen iman etmek gerekiyor.

Evet biz, bizi imânâ çağıran bir münadi duyduk da hemen iman edip bu çağrıya uyduk deniyor. Öyleyse bizler de o mü'minler gibi şu anda bizi hakka çağıran Kur'an'ı ve peygamberi dinleyecek, Kur'an'ın dâvetine ve peygamberin çağrısına kulak verecek ve hemen işittik ve itaat ettik ya Rabbi diyeceğiz.

Yâni biz de önce duyacağız, dinleyeceğiz, işiteceğiz ve hemen duyar duymaz iman edeceğiz. Hemen iman edeceğiz ama ameli de gündeme getiren, ameli de ihtiva eden bir imanla iman edeceğiz. Ama şurasını asla unutmayacağız. Önce Kur'an'ı ve peygamberi duy-mamız, dinlememiz, kulak vermemiz gerekecektir. Duymadan, dinlemeden iman olmaz. Bakın Bakara sûresinde bu konu şöyle anlatılıyordu:

"Ve (yine) dediler ki: (Ey Rabbimiz!) İşittik ve itaat ettik! Bize mağfiret et ey Rabbimiz! Şüphesiz ki dönüş sanadır."

(Bakara 286)

Ey Rabbimiz! Senin mesajın Peygamberlerin tarafından bize gelince biz onları işittik ve itaat ettik. Biz işittik, senden gelene iyice kulak verdik, dikkatlice dinledik, anlamaya çalıştık, kafa yorup anladık ve itaat ettik. Kerhen

değil tav'an itaat ettik. İstemeyerek değil isteyerek ve grup grup itaat ettik. İşittik ve hemen uyduk. İşittik ve hemen gereğini yerine getirdik.

Bakın burada dikkat etmemiz gereken husus şudur: İşitmek indirileni bilmeyi, tanımayı gerektirir. Bilmek ve tanımak da okumayı ve ondan haberdar olmayı gerektirir. Şimdi söyleyin bakalım: Kitaplarını tanımayan, kitaplarından habersiz bir hayat yaşayan müslümanlar nasıl diyecekler bunu? Ya Rabbi! Biz kitabını işittik ve onunla amel ettik, biz bize düşeni yaptık, sen de ya Rabbi bize mağfiret ediver. Diyebilecek miyiz bunu? Arkadaşlar önce bir işiteceğiz kitabı, önce bir okuyacağız, tanıyacağız Allah'ın kitabını ve sonra itaat edeceğiz, samimiyetle onları uygulamaya çalışacağız, bunu yaparken de ufak tefek kusurlarımız olmuşsa o zaman da aman ya Rabbi sen bilirsin diyeceğiz.

Şimdi Allah için bir düşünelim. Acaba şu anda bizler bizden öncekiler gibi: ***"İşittik ve isyan ettik"*** diyenlerden miyiz? Dilimizle inandığımızı söylüyor ama hayatımızla yalanlayanlardan mıyız? Yoksa kimileri gibi işitmeden inandığını iddia edenlerden miyiz? Kitabı okumadan, onu işitmeden, onun dâvetine kulak vermeden, onun içindekilere muttali olmadan işittik ve itaat ettik diyenlerden miyiz? Olur mu bu? Olmaz değil mi? Peki ne yapacağız? Önce bir okuyacağız kitabı, önce bir dinleyeceğiz peygamberi, işiteceğiz ve hemen arkasından da itaat edeceğiz. Hemen arkasından da duyduk, anladık, iman ettik ve duyduklarımızı amele dönüştürme savaşı veriyoruz ya Rabbi diyeceğiz. Yâni duyar duymaz hemen iman edeceğiz, imanlarımızı hemen amele dönüştüreceğiz ve diyeceğiz ki ya Rabbi sen de bizi affet demeye yüzümüz olsun. Şu duayı yapmaya hakkımız olsun:

194. "Rabbimiz! Peygamberlerine vaâdettiklerini bize ver, kıyâmet günü bizi rezil etme. Sen şüphesiz sözünden caymazsın."

Ya Rabbi yeryüzünde en sevgili kullarına, peygamberlerine vaâdettiğin mükafatları bize de ver. Dünyada onlara vaâdettiğin güzel bir hayat, kullukta bir hayat, düşmanlarına karşı yardım edip galip getireceğin bir va'd, âhirette de onlara vaâdettiğin cennetine bizi de ulaştır ya Rabbi. Bizi dünyada ve ukba'da rezil ve rüsva etme ya Rab-bi. Bizi dünyada ve âhirette terk etme, bizi kendi halimize bırakma ya Rabbi. Dünyada da ukba'da da bizimle beraber ol ya Rabbi. Bizim yar ve yardımcımız ol ya Rabbi.

Eğer bu dünyada ve âhirette bizden desteğini kaldırır, bizi kendi halimize bırakırsan biz ne yaparız sensiz ya Rabbi? Bizi rızandan, bizi kitabından, bizi peygamberinden uzak kılma ya Rabbi. Dünyada kitabından ve peygamberinden cüda bırakıp bizi kâfirlerin kulu kölesi durumuna düşürmediğin gibi âhirette de rahmet ve cennetinden mahrum bırakma.

Bizi kıyâmet gününü unutanlardan, kıyâmetin hesabını kitabını diskalifiye edenlerden yapma ya Rabbi. Ya Rabbi sen bize kitabıma tabi olursanız, hayatınızı kitabımla düzenlerseniz, istediğim gibi yaşarsanız, muttaki olursanız, benim korumam altına girer, yolunuzu benimle bulur, hayatınızı benim için yaşarsanız, Resullerimin yolunda olursanız size cennet var diye vaat etmiştin. Ya Rabbi biz biliyoruz ki sen asla vadinden dönmeyensin. Bizi vaat ettiklerine ulaştır ya Rabbi! Bizi dünyada da ukbada da razı olduğun hayata ulaştır ya Rabbi diye dua dua Rablerine yalvarır yakarırlar onlar. Kendilerinin âciz, Allah'ın da çok güçlü olduğunu itiraf ederler.

195. "Rab'leri dualarını kabul etti: "Birbirinizden meydana gelen sizlerden, erkek olsun, kadın olsun, iş yapanın işini boşa çıkarmam hicret edenlerin, memleketlerinden çıkarılanların, yolumda ezaya uğratılanların, savaşan ve öldürülenlerin günahlarını elbette örteceğim. Andolsun ki, Allah katından bir nimet olarak, onları içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyacağım. Nitekim güzeli Allah katındadır."

Rableri onlara icabet etti. Böyle inanan, böyle yaşayan, böyle dua dua Rablerine yalvaran kullarına Rableri icabet edip, onlara yönelip buyurdu ki: Ey benim kıymetli kullarım, ben sizden gerek erkek, gerek kadın kim bir iş yapmışsa, kim sâlih ameller, fıtrata uygun ameller, güzel ameller işlemişse, hayırlı işler yapmışsa onların bu amellerini asla zayi etmeyeceğim. Hayatlarını Allah için yaşayanların, bana lâyık bir hayat yaşayanların, benim yasalarıma, benim elçilerimin hayatlarına uygun bir hayat yaşayanların hayatlarını bereketlendirecek ve asla zayi etmeyeceğim. Onların zerre kadar iyiliklerini bile büyütülmüş olarak onlara karşılık vereceğim.

Ve yine hicret edenler, Allah için evlerini, yurtlarını, mallarını mülklerini, dükkanlarını, tezgahlarını terk edenler, Allah'a kulluğa imkân bulamadıkları ortamlarını, imkânlarını, fırsatlarını terk ederek Allah'a kulluğu icra edebilecekleri başka ortamlara, başka konumlara hicret edenler, Allah'ın

haramlarından helâllerine hicret edenler, kötülerden ve kötülüklerden uzaklaşanlar, küfürden, şirkten, isyandan İslâm'a hicret edenler, Allah'ın arzında Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk edebilecekleri, Allah'ın dinini daha güzel yaşayabilecekleri bir ortama koşanlar var ya. Tek suçları Rabbim Allah demek olduğu halde işlerinden atılanlar, yurtlarından çıkarılanlar, mesleklerini kaybe-denler, statülerini yitirenler, mallarını mülklerini gözden çıkaranlar, tüm servetleri ellerinden alınanlar var ya.

Ve bir de benim yolumda, bana kulluk yolunda, benim emirlerime teslimiyet yolunda, benim istediğim hayata, benim istediğim kılık kıyafete sahip çıkma yolunda türlü türlü eziyetlere maruz bırakılanlar, türlü türlü işkencelere uğratılanlar, mahrumiyetlere katlananlar, geri adım atmayanlar, Allah için imanları uğrunda savaşanlar, ölenler, öldürülenler var ya işte onları örteceğim diyor Allah. Onların tüm günahlarını, tüm kusurlarını, tüm falsolarını, tüm geçmişlerini örtecek, tüm günahlarını sıfırlayacak, tüm problemlerini bitirecek ve öbür tarafta onları zeminlerinden ırmaklar akan cennetlere girdireceğim diyor Allah. Allahu Ekber, ne büyük bir müjde değil mi?

İşte mü'minlerin dualarına Rabbimizin cevabı. Ne demişti 191. âyetteki dualarında o mü'minler?

Bizim seyyiatımızı, bizim günahlarımızı örtüver, görmeyiver, kaale almayıver ya Rabbi. Dünyada bireysel, ailevi, toplumsal problemlerimizi bitiriver, huzur içinde bir hayat veriver bize demişlerdi, Rabbimiz de ey kullarım, madem ki sizler benden problemlerinizin bitirilmesini istiyorsunuz, madem ki geçmişte işlediğiniz günahların sıfırlanmasını istiyorsunuz, madem ki benden hayatınızın düzlüğe çıkarılmasını istiyorsunuz, madem ki benden ekonomik, siyasî, ahlâkî, hu-kukî her türlü problemlerinizin çözümünü istiyorsunuz ve böyle güzel, mutlu bir hayatın sonunda da benden cennete ulaştırılmayı istiyorsu-nuz, bunun için beni buna ehil görüp dua dua bana yalvarıyorsunuz, öyleyse ben de sizin geçmişinizi sıfırlayıp geleceğinizi bereketlendire-ceğim diyor Rabbimiz.

Ey kullarım, erkekler ve kadınlar olarak, birbirinizden hiçbir farkınız, üstünlüğünüz alçaklığınız olmayarak bana sâlih ameller işleyin. Benim istediğim güzel amellere koşun. Benim hatırıma hicret edin. Küfürden, şirkten, isyandan, zulümden, haksızlıklardan, günahlardan, günah ortamlarından bana kulluğa hicret edin. Bana kulluğu her şeye tercih edin. Gerekirse benim hatırıma evlerinizden, barklarınızdan, mallarınızdan, mülklerinizden, sosyal

statülerinizden, diplomalarınızdan, doktoralarınızdan vazgeçip fedâkârlıkları göze alın.

Unutmayın ki benim rızama, benim mağfiretime, benim affıma ve cennetime basit menfaatlerini terk edemeyenler ulaşamazlar. Benim lütfuma ancak müslümanca bir tavır sergileyerek bana kulluktan vazgeçmeyerek, geri adım atmayarak, sabredenler, eziyetlere, mahrumiyetlere göğüs gerip katlananlar ulaşabilirler. Benim yolumda hicret edip hicret sonrası bir toplum oluşturup benim düşmanlarımla savaşanlar, az sayıda olmalarına rağmen kâfirlere savaşı göze alabilenler nerede, hangi toplumda, hangi coğrafyada olurlarsa olsunlar işte kazananlar bunlar olacaktır. Dünyada galip gelecek, âhirette de Allah'ın cennetine ulaşacak olanlar bunlar olacaktır.

Eh! İyi, anladık da şu anda dünyada süper güçler var, güç kuvvet sahibi melikler var, o gün için söylersek Bizans var, Roma var, İran var, bugün için A.B.D si var, Rusya'sı var, Çini var, Japonya'sı, İngiltere'si, Almanya'sı, Avrupa'sı var. Sahte güç ve kuvvetleriyle, sahte teknolojileriyle, hikaye askeri ve siyasal bloklarıyla, sahte adâlet ve özgürlük numaralarıyla tüm dünyaya egemenmiş gibi gözüken, sahte yayın organlarıyla tüm dünya insanlığının gözünü boyamışlar, dünyanın başına belâ olmuşlar, tüm dünyayı sömürmeye çalışanlar var. Ve bu büyük şeytanların karşısında da kitaplarından, Rablerinden, güç kaynaklarından habersiz oluşları sebebiyle, Rablerinin vahyinden boşalmış kalpleri bu şeytanların vahiyleriyle doldurulmuş olduğu için bu kâfirler karşısında ezilip büzülen müslümanlar var. Bakın Rabbimiz o günün müslümanlarına da bugünün gariban müslümanla-rına da şöyle sesleniyor:

196,197. "İnkar edenlerin diyar diyar gezip refah içinde dolaşması sakın ey Muhammed, seni aldatmasın; az bir faydalanmadan sonra onların varacakları yer cehennemdir. O ne kötü duraktır!."

Hani sûrenin evvelînde şöyle demişti Rabbimiz:

"İnkâr edenlerin malları ve çocukları, Allah'a karşı onlara bir şey sağlamaz. İşte onlar ateşin yakıtlarıdır."
Âl-i İmrân 10)

Kâfirlere, Allah düşmanlarına Allah'la tutuştukları bir savaşta ne malları mülkleri, ne çoluk çocukları, ne aileleri aveneleri, ne askeri güçleri, ne siyasal ve ekonomik güçleri, ne devletleri, saltanatları Allah'a karşı onlara hiçbir fayda sağlamayacaktır. Allah'a karşı hiçbir işe yaramayacaktır bunlar. Rabbimiz kendisini mü'minlerin safında kılarak onların ne ekonomik güçleri, ne siyasal ve askerî varlıkları size karşı bana hiçbir şey ifade etmeyecektir buyuruyordu. Yâni onların bu savaşı sizinle değil benimledir. Onların karşısında duran sizler değil benim. Sizinle karşılaşacakları her bir savaşta onlar karşılarında beni bulacaklardır buyuruyordu.

Bakın burada da buyuruyor ki Rabbimiz, bu kâfirlerin şehirlerde, ülkelerde, metropollerde mütekallibe olarak, galipler olarak, hâkimler, egemenler olarak, güçlüler olarak, tüm dünyayı sömürenler olarak, zulmedenler olarak feruh fahur gezip dolaşmaları seni asla aldatmasın, üzmesin.

İşte şu anda görüyoruz ki bu kâfirler, bu zalimler tüm dünyayı parsellemişler, tüm dünyayı paylaşmışlar, eziyorlar, sömürüyorlar, zulmediyorlar, kan içiyorlar, birbirlerine peşkeş çekiyorlar. İstedikleri şekilde hareket ediyorlar, dilediklerini yapıyorlar. Tüm dünya denizlerinde onların donanmaları, tüm dünya semalarında onların uçakları, füzeleri, tüm dünya haberleşmelerinde onların haber organları, tüm dünya ticareti onların elindeymiş gibi görünüyor. Aldatmaca propagandalarıyla, artistik yayınlarıyla böyle göstermeye çalışıyorlar. Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, sakın bu durum sizi aldatmasın. Bu sadece:

Az bir dünya metaıdır bu. Çok çabuk bitecek az bir metadır bu. Çok kısa bir süre sonra bitecek ve:

Yaşadıkları bu çok kısa hayatın sonunda da onlar cehenneme gideceklerdir. Onları cehennem beklemektedir ve o ne kötü bir varış yeridir? Ne kötü bir döşektir? Bunu, bu metaun galili daha önce demeye çalışmıştım.

Evet hemen bitecek bir dünyaya sahip olmaları seni asla aldatmasın. Çünkü bu kısacık dünyanın sonunda onlar cehenneme gidecekler ve oradaki azapla kucaklaşınca bu dünyada bir saat bile sefa sürmediklerini kendileri itiraf edecekler. Peki bitmeyecek olan nedir ya?

198. "Fakat Rab'lerinden sakınanlara, Allah katından konukluklar bulunan, içlerinde ırmaklar akan, içinde temelli kalacakları cennetler vardır. Allah katındaki şeyler, iyi olanlar için daha hayırlıdır."

Lâkin Rablerine muttaki olanlara, Rablerinin koruması altına girip

hayatlarını onun için yaşayanlara imrenin, onlara özenin, onlar gibi olmaya çalışın, çünkü onlar için zeminlerinden ırmaklar akan, taht-ı tasarruflarında ırmaklar akan içinde ebedî kalacakları, sonsuza dek ağırlanacakları Allah'tan bir ikram, Allah'tan bir misafirperverlik Allah'tan bir bağış olarak cennetler vardır. İşte bitmeyecek, son bulmayacak, imrenilecek, ah biz de öyle olsaydık denecek, kazanmak için yarışılacak sonuç budur.

Şimdi düşünün, tüm dünyaya, tüm dünya mal mülklerine, tüm dünya saltanatlarına sahip olan bir insan olsa. Bu insan tüm dünyanın ekonomik, siyasal ve askeri gücüne sahip olsa. Tüm dünya insanlığı, kadınlarıyla, erkekleriyle onun emrinde olsa. Herkes onun önünde diz çöküp ona hizmet etse. Tüm ordular, tüm güçler onun arzularına boyun bükse. Hattâ insanların dışındaki varlıklar, dağlar taşlar onun gücüne, onun teknolojisine boyun bükse.

Evet böyle her yere ve her şeye egemen bir melik, bir kral düşünün. Bu adamın karşısında bir de gariban, hiçbir gücü, hiçbir şeyi olmayan bir müslüman olsa. Sadece ben müslümanım, ben Allah'a teslim oldum, Rabbim Allah diyen tek başına bir müslüman. Bu dünya melikinin, bu dünya kralının karşısında imanıyla dimdik duruyor, onun mülk ve saltanatına yönünü dönüp bakmıyor. Onun elindekilere zerre kadar imrenmeyip, onun karşısında yıkılmayıp bildiği yolda, elindeki kitapla, elindeki Allah âyetleriyle Rabbine kulluk kavgasını sürdürüyor. İşte sahip olduğu bu. Bunun dışında ne malı var, ne mülkü, ne saltanatı hiçbir şeyi yok.

Şimdi soruyorum size, bu iki insandan hangisi üstün? Hangisi izzet sahibi? Hangisi hayırlı? Siz ne derseniz deyin, ben öğrendiğim vahiyle diyorum ki o gariban müslüman ötekisinden her zaman daha üstün ve daha hayırlıdır. Çünkü yarın bitmeyecek, tükenmeyecek bir hayatta bu müslümana bu dünya mülk ve saltanatının yüzlerce katı mülk ve saltanat verilecek. Cennette bu kadar mülk verilecek ve üstelik bu mülkleri de dünyada olduğu gibi bir daha kaybetmeyecek. Ebediyen o mülke sahip olacak.

Ama şu andaki o dünya kralı, o dünya meliki bir gün gelecek her şeyini kaybedecek. Bir gün gelecek o saltanatına veda edecek. Çünkü ölüm var bu dünyada. Şimdi söyleyin, ölümlü olan mı daha hayırlı, yoksa ebedî olan mı? Çabuk bitecek olan mı daha hayırlı, yoksa hiç bitmeyecek olan mı? Fâni olan mı, yoksa bâki olan mı? Sınırlı olan mı, yoksa sonsuz olan mı? Bunu düşünmüyorlar mı bu insanlar? Nasıl da bunu gündemlerinden düşürererek bir hayat yaşayabiliyor bu insalar? Şu basit para pul hesaplarının arasına, basit dünya

zevklerinin içine gömüşerek nasıl da gözardı edebiliyorlar bu gerçeği? Halbuki cennet:

Olandır. Cennet ebedidir. Ebediyen, ölüm yok, ihtiyarlama yok, sıkıntı yok Allah'tan bir ikram, Allah'tan bir ağırlama ve lütuf olarak iyilere, Ebrâr olanlara sunulan bir cennet.

Öyleyse ey müslümanlar, gelin hedefimizi iyi seçelim. Yatırımımızı, sa'yimizi iyi ayarlayalım. Dünyada hiçbir şeyimiz olmasa da imanımız, teslimiyetimiz, kulluğumuz güzel olsun ki sonunda bu cenneti kazanmış olalım inşallah.

199. "Kitab ehlinden Allah'a, size indirilene ve kendilerine indirilmiş olana Allah'a huşu duyarak inanıp, Allah'ın âyetlerini az bir değere değişmeyenler vardır. İşte onların ecirleri Rab'lerinin katındadır. Şüphesiz Allah'ın hesabı çabuktur."

Kitap ehli içinde Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmişler vardır. Size indirilen Kur'an'a ve daha önce kendilerine indirilmiş olan kitaplara da inanmışlar vardır. Daha önce Mûsâ (a.s)'a iman edip, sonra Muhammed (a.s) gelince de hemen ona iman edenler, daha önce Îsâ (a.s)'a iman edip Muhammed (a.s)'a iman edenler. Daha önce Tevrat'a ve İncil'e iman edip, sonra da Kur'an gelir gelmez hemen ona iman edenler vardır. Onlar Allah'a iman ediyorlar, kendi kitaplarına, Tevrat'a, Zebur'a, İncil'e iman ediyorlar ve size gönderilen son kitaba ve son elçiye de iman ediyorlar. Bunlar Allah'tan haşyet duyuyorlar. Allah'ı gazaplandıracak işlerden sakınıyorlar. Allah'ı razı edecek ameller peşinde koşuyorlar. Rablerine samimiyetle dua ediyorlar. Allah'ın âyetlerini az bir pahaya satmıyorlar. Allah'ın âyetlerine değer verip onlarla yol bulmaya çalışıyorlar.

Ne Tevrat'ı, ne İncil'i ne de Kur'an'ı az bir pahaya sayıp karşı-lığında dünyaya yatırım yapmıyorlar. Allah'ın âyetlerini değiştirip, gizleyip onunla insanlar nazarında değer kazanmayı düşünmüyorlar. He-defleri dünya değil, Allah'ın rızasıdır onların. Onlar bir Allah âyetini satmanın karşılığının rahmeti ve cenneti kaybetmek olduğunu çok iyi biliyorlar.

İşte böyle inanan, böyle düşünen ve böyle hareket edenler için, Allah'a böylece samimiyetle boyun eğenler için akla hayale gelmedik büyük nimetler ve mükafatlar vardır diyor Rabbimiz.Bu ve benzeri âyetlerle Rabbimiz öteki âlemin hesabına kitabına dikkat çekiyor. Yaşadıkları hayatta dünyanın, dünyalıkların değil de Allah dininin kav-gasını verenler için büyük mükafatlar vardır.

Görünüşte Allah'a kulluğu hedeflemiş, Allah'ın hoşnutluğunu ve cenneti hedeflemiş olan bu insanların dünyada bir kazançları yok gibidir. Ama öbür tarafta çok büyük kazançlar var. Çünkü Allah hesabı çok çabuk görendir. Dünya çok kısa geçendir unutmayalım. Öyleyse ey müslümanlar:

200. "Ey İnananlar! Sabredin, düşmanlarınızdan daha sabırlı olun, cihada hazır bulunun, Allah'a karşı gelmekten sakının ki başarıya erişebilesiniz."

Ey iman edenler. Peki neye iman edenler? Fâtihayla başlayan, Bakarayla devam eden ve Âl-i İmrân'ın sonuna kadar anlatılanlara, buraya kadar ortaya konan konulara iman edenler sabredin. Buraya kadar ortaya konan âyetlerde sizden istenen müslümanca bir hayatı yaşama noktasında, Rabbinizin rızasını kazanma ve cennetine ulaşma noktasında sabredin. Müslümanlıktan başka bir derdiniz, bir hedefiniz, bir hesabınız olmasın. Sabredin. Neye? Para kazanmaya değil tabii. Dünya mal mülklerine ulaşmaya sabredin değil tabii. keyfiniz için, lüksünüz için, rahatınız için, makam ve mevkiler için, diploma, doktora için, şan şöhret için, statülerinizi korumak için sabredin, bunlara ulaşmak için her türlü zahmeti, her türlü fedâkârlıkları göğüslemek için sabredin, dayanın, direnin değil. Allah için, Allah'ın rızasını kazanmak için, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu gerçekleştirebilmek için, cennete ulaşabilmek için, cehennemden korunabilmek için sabredip dişinizi sıkın.

"Sabredin! Sabırda yarışın!"

Yâni bu imanınızı gündemde tutma yarışında bulunun. Sabır-da yarışın. Dünyada hangi denenmeyle, hangi sınanmayla, hangi imtihanla karşı karşıya gelirseniz müslümanca kalabilmenin direnişini gösterin. Müslümanca kalabilmenin ve ölebilmenin hesabını sağlam yapın. Yâni siz sabırlı olun. Direnin. Dayanın. Şeytan ve dostlarının engellemelerine karşı sabır yarışına girin. Dininizden, imanınızdan, takva ve teslimiyetinizden asla taviz vermeyin, geri adım atmayın.

"Rabıtalı bulunun! Allah'a takvalı olun!"

Yâni Kur'an'la vahiyle bu mesajla ilginizi irtibatınızı, Rabıtanızı kesmeyin. Böylece yolunuzu hep Allah'la bulun! Yanılmayın. Şaşırmayın. Hep Allah desin siz yapın. Allah tarif etsin kitabıyla siz oradan alıp amele dönüştürün. Evet, rabıtalı olmak budur. Allah için bir kulluktan bir başka kulluğa, bir hayırdan başka bir hayra koşun. Bir namazdan sonra bir başka namaza doğrulun. Allah yolunda, Allah uğrunda bir savaşta nöbet tutun. Allah için düşmanı gözetleyin. Savaşın en uç noktasında direnin. Allah'ın dinine

göğsünüzü siper edin. Takvalı olun Allah'a. Hayatınızı Allah için yaşayın. Allah'ın helâl haram sınırlarını gözetin.

"Umulur ki o zaman felaha eresiniz."

İşte o zaman felah bulursunuz. İşte o zaman kurtuluşa erersiniz. Umulur ki o zaman dünyanız da âhiretiniz de güzel olur. Öyleyse ey müslümanlar, haydin felaha, haydin kurtuluşa, haydin Allah için bir hayata. Allah yardımcımız olsun. Velhamdü lillahi Rabbil âlemin.

NİSÂ SÛRESİ

Mushaf'taki sıralanışına göre 4, sûre, nüzûl sırasına göre 92, uzun sûreler kısmının da üçüncü sûresidir. Âyetlerinin sayısı 176 dır. Medine'de nâzil olmuştur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Muhterem arkadaşlar, Allah izin verirse bu haftadan itibaren kulluk

kitabımızın dördüncü sûresini birlikte okumaya, birlikte tanımaya başlayacağız. Allah izin verirse her hafta çok kısa şerhlerle beş on hadis okuyacağız ve bu sûreden de okuyabildiğimiz kadar âyetler okuyarak benim hesabıma göre mayıs ayına kadar Nisâ'yı bitirmeye çalışacağız.

Sizlerden istediğim bu sûreyi mutlaka en az iki tefsirden o-kuyup geleceksiniz ve burada derse katılacaksınız. Allah için okumadan gelmemeye çalışın. Sadece dinleyici konumunda olmayın. Ayrıca kendi çalışıp geldiğiniz ve bir de benden dinlediğiniz bu sûreyi hanımınız ve çocuklarınızın dışında en az üç gruba anlatmanızı isteyeceğim. Geçen sene bu iş biraz gevşek gitti, sizler de ben de bunun farkındayız. Ama bu sene Allah izin verirse bunu biraz daha sıkı tutacağız. Herkes gruplarını oluşturacak ve imkân buldukça inşallah sizi dinlemeye ben de gelmeye çalışacağım.

Sonra yine bir başka hususu şöyle belirteyim. Ders bittikten sonra yine Allah için eğer burada oturacaksanız başka bir şey konuş-mayın. Ya hiç konuşmadan susun, ya da sadece okuduğumuz âyetler üzerinde konuşun. Buradaki konuşmalarımız sadece okuduğumuz bölümün daha iyi anlaşılması adına olsun. Değilse ders bittikten sonra seçime, geçime, paraya, pula, dükkana, tezgaha veya eylemsel konuşmalara öyle bir dalıyoruz ki bu âyetler unutuluyor ve olduğu yer-de kalıveriyor Allah korusun. Bu gerçekten çok tehlikeli bir durumdur bizim için. Ya okuduğumuz bu âyetlerin etkisi kafamızdan silinmeden hemen buradan kalkıp gidelim, ya da bu âyetlerin daha iyi anlaşılmasına yönelik şeyler konuşalım. Eğer konuşacağımız başka şeyler varsa Allah'ın gecesi gündüzü mü bitti? Başka bir zaman oturup onları da konuşalım. Kaldı ki bunlarsız onların konuşulup anlaşılması da, çözüme kavuşturulması da mümkün olmayacaktır, bunu da biliyoruz.

İki hafta önce buradaki oturumumuzda her arkadaşın belirleyeceği gruplar konusunda anlaşmaya varmıştık. Aradan iki hafta geçti. İnşallah her arkadaş hafta içinde kaç gruba ders yapacaksa şu andan itibaren onu bildirsin. Önümüzdeki haftaya kadar bu iş netleşmiş olmalıdır. Bunu başka hiçbir gâyeyle değil sadece Allah için yapmak zorunda olduğumuzun şuuruyla hareket edelim inşallah.

Sûrenin âyetlerini okumaya başlamadan önce sûreyle alâkalı genel bir kaç söz söyleyelim. Arkadaşlar, Nisâ sûresi Medineli bir sûredir. Medine'de inmeye başlayan sûre Medine'de Müslümanların yeni başladıkları bu hayatlarında İslâmî

bir cemiyet yapısını inşa etmeyi, İslâm cemaatının temellerini en güzel bir biçimde oluşturmayı hedefleyen bir sûredir. Yeryüzünde denge unsuru olarak çıkarılan, tüm in-sanlığın kendisini örnek alacağı, tüm insanlık problemlerinin kendisine havale edileceği, insanlığın kendisine bakarak sapma noktalarını anlayabileceği, gelmiş geçmiş ümmetlerin en hayırlısı olan bu İslâm ümmetinin yeryüzünün en mukaddes emânetini yüklenebilmesi için, mükellefiyetlerinin, sorumluluklarının neler olduğunu? Bu ümmeti bekleyen tehlikelerin neler olduğunu en güzel bir şekilde ortaya koyarak ümmeti geleceğe hazırlayan bir sûre. Medine'deki İslâm cemiyetini içinden kopup geldiği Mekke cahiliye toplumunun pisliklerinden arındırmayı, Müslümanların oradan getirip üzerlerinde taşıdıkları cahili-yenin izlerini, kalıntılarını silmeyi ve İslâm'ın kendisine özgü şahsiyetini oluşturmayı hedefler. Rabbimiz bu sûresinde uzun uzun hıristiyan, yahudi, müşrik ve münâfıkların bozukluklarını, sapmalarını, kokuşmuş düşünce ve inanış yapılarını anlatarak Müslümanların onlar gibi olmamalarını öğütler.

Sûrede cahiliyenin toplumda var olan fakirlik problemine, yetimlik problemine bakış açıları, kadınlara bakış açıları, kadınlara zulmedişleri, kadınları mîrastan mahrum edişleri, temizlik ve pislik anlayışları, pis olanları temiz olanlara tercih edişleri, fâizi ve tüm haram yollardan, bâtıl yollardan kazanmayı helâl kabul edişleri, emânet mefhumunu kaldırıp haince bir hayat yaşamaları, aile bağlarını koparıp, akrabalık ilişkilerini bozup birbirlerine zulmedişleri gündeme getirile-rek Müslümanların onlar gibi olmamaları öğütlenir.

Allah'ın istediği biçimde içtimaî nizamın temelleri atılır. Toplumdaki sosyal dengeyi ve huzuru sağlayan bu nizamın adı olan dinin tarifi yapılır bu sûrede. Toplumun üyelerinden erkek ve kadının toplum içindeki yerleri belirlenir. Erkek ve kadının bir bütünün tamamlayıcısı olarak her ikisinin de birbirlerine eşit oldukları, her ikisinin de kulluk noktasında, Allah'ın emirlerine muhatap olma noktasında eşit oldukları anlatılır. Herhangi bir konuda ihtilafa düştüklerinde mü'min-lerin başvuracakları itaat mekanizmaları anlatılır. Yine itikadî noktada mü'minlerin tâğutlarla münâsebeti, onlara karşı takınacakları tavır ortaya konulur.

Sonra yine bu sûrede Mekke'de Müslümanların zayıf oldukları bir atmosferde kendilerine pek rastlanılmayan, ama Medine'de mü'-minlerin güçlü oldukları bir ortamda yavaş yavaş oluşmaya başlayan münâfıkların durumları anlatılır.

Yine ibâdet kurallarının da muamelât kurallarının da yaratıcıdan gelmesi ilkesi anlatılır sûrede. Hayatı ikiye bölmenin ve birisinde Allah kaynaklı, ötekisinde de başkaları kaynaklı yaşamanın şirk olduğu vurgulanır. Yine mü'minlerin velîlerinin Allah olduğu, hayatlarına sadece Allah'ın karışması gerektiği, Allah'tan başkalarının velâyeti altına girerek onların kendileri adına aldıkları kararları uygulamalarının asla caiz olmadığı, ve hattâ mü'minlerin kendileri gibi inanmayan kimselerle aile ve akrabalık bağları ne olursa olsun kesinlikle saflarını ayırmaları emredilmektedir. Bunun için de Müslümanların İslâm'ın ve Müslümanların hâkim olmadığı Mekke dar'ul harp konumundan İslâ-m'ın ve Müslümanların egemen olduğu Medine dar'ul İslâm ortamına hicret etmek zorunda oldukları ve kıyamete kadar bu hicretin Müslümanlar için geçerli olduğu vurgulanır.

Ve Medineli Müslümanlara Müslüman oldukları halde Mekke'-den Medine'ye hicret etmeyenlerle hicret edecekleri ana kadar dostluğun kesilmesi emredilir. Sonra yine Mekke'deki Müslümanlarla alâkalı mus'taz'af kavramı kullanılır. Müslümanlara Mekke'deki mus'-taz'af kardeşlerini kurtarmak üzere harekete geçmeleri öğütlenir. Sonra uzunca bir bölüm Müslümanları malları ve canlarıyla Allah yolunda cihada teşvik eder. Ayrıca cihad esnasında, sıcak savaş ortamında korku halinde kılınacak namazdan söz edilir. Sonra Allah'la, Allah'ın sistemiyle, Allah'ın âyetleriyle alay edilen bir mecliste oturma-ma emri gündeme getirilir. Sonra namazla alâkalı bir nifak alâmeti çizilir. Sonra yine Allah'ın tüm günahları affedeceği ancak şirki affetme-yeceği anlatılır. Sonra sûre içinde yahudiler Allah'ın gönderdiği bu son dine iman etmeleri konusunda bir daha uyarılır. Ve nihâyet işte böyle Rabbimizin âyetleri devam eder.

Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım.

Az evvel de ifade etmeye çalıştığım gibi Nisâ sûresinin ilk bölümlerinde Rabbimiz Medine'de özgür bir hayata kavuşmuş Müslümanların sadece Allah egemenliği altında Müslümanca bir aile hayatının nasıl gerçekleştirileceğini, âhiret inancına ve Allah egemenliğine bina edilen böyle bir hayatta erkeğin ve kadının nelere dikkat edeceğini ortaya koyar. Rabbimiz ilk âyetinde ***"Ey insanlar!"*** diyerek sözlerine başlamaktadır. Halbuki biz biliyoruz ki Medineli âyetlerde Rabbimiz genellikle ***"Ey Müslümanlar"*** diye söze başlıyordu. Buradan anlıyoruz ki sûrenin bu bölümünde Rabbimizin gündeme getireceği konu sadece Müslümanları değil tüm insanlığı ilgilendiren bir konu olduğu için

böyle hitap tarzı tercih edilmiştir. Çünkü ileride farklı coğrafyalarda yaşayan, farklı inanışlarda olan insanların birbirleriyle evlenmeleri, hayatlarını birleştirmeleri söz konusu olabilecekti.

İleride mü'min kâfirle, kâfir ve müşrikler de mü'minlerle karşı karşıya gelebilecekler, çeşitli ilişkiler içine girebileceklerdi. Onun içindir ki Allah egemenliği altında yaşanacak bir hayatın temellerini atan Rabbimiz burada insanlığın tek asıldan, tek kaynaktan meydana geldiğini gündeme getirerek insanların Hz. Adem'le Havva'dan türediklerini unutmadan, atalarının ve analarının tek olduğunu göz ardı etmeden, tek babanın ve ananın evlâdı olduklarını unutmadan birbirlerine karşı merhamet ve şefkat esasları üzerine hayatlarını bina etmeleri hatırlatılmaktadır.

Tek anadan babadan meydana gelmiş insanlar olarak birbir-lerine karşı zalim olmamaları, birbirlerine karşı haksızlık etmemeleri istenmektedir. Ama gelin görün ki Allah'ı tanımayanlar, Allah'ın kitabı-nı tanımayanlar, Allah'ın bu emirlerinden gafil bir hayat yaşayanlar, yaratılış yasasından habersiz olanlar, yaratılış konusunda Allah'ı devreden çıkararak, Adem (a.s)'ı diskalifiye ederek kendilerinin maymundan geldiklerini iddia edenler Rablerinin kendilerine lütfettiği ellerindeki güç ve kuvvetlerine güvenerek Allah'a rağmen, Allah'ın âyetleri-ne rağmen kendi kardeşlerine zulmetmektedirler.

Ama İslâm'dan habersiz yaşayan kâfirler ve müşrikler ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl yaşarlarsa yaşasınlar yeryüzünde Allah'ın istediği hayatı gerçekleştirmek mecburiyetinde olan, yeryüzünde Allah yasaları çerçevesinde denge unsuru olarak bir hayat yaşamak zorun-da olan mü'minlere Rabbimiz nasıl bir aile yapısı kurmaları gerektiği-ni, nasıl bir içtimaî düzen tesis etmeleri gerektiğini, birbirlerine karşı nasıl davranmaları gerektiğini, kadınlar olarak, erkekler olarak, baba-lar evlâtlar olarak, ölenler doğanlar olarak, evlenenler boşananlar olarak, babalılar yetimler olarak Allah egemenliği altında nasıl bir hayat yaşamaları gerektiği konusunda işte Rabbimiz kitabını arz ediyor, bize âyetlerini sunuyor, hayatın her alanıyla alâkalı yasalarını, özellikle de bu sûrede yoğun olarak bize gönderiyor.

1. "Ey İnsanlar! Sizi tek bir nefisten yaratan, ondan eşini var eden ve ikisinden pek çok erkek ve kadın meydana getiren Rabb'inize hürmetsizlikten sakının. Kendisi adına birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'ın ve akrabanın haklarına riâyetsizlikten de sakının. Allah şüphesiz hepinizi görüp gözetmektedir."

Ey insanlar Rabbinize takvalı olun. Rabbiniz konusunda takvalı olun. Rabbinizin koruması altına girin. Rabbiniz için bir hayat yaşayın. Hayatınızın yasalarını Rabbinizden alın. Yolunuzu Rabbinizin programıyla belirleyin. Rabbinizin helâl haram sınırlarına riâyet ederek bir dünya yaşayın. Sürekli Rabbinizin huzurunda, Rabbinizin kontrolünde olduğunuzu unutmadan, hayatınızın hesabını O'na vereceğinizin şuuru içinde O'na lâyık bir hayat yaşayın. Aklınız, fikriniz, kafanız, gönlünüz, geceniz, gündüzünüz hep Rabbinizle birlikte, Rabbi-nizin rızasıyla birlikte olsun. Almanız vermeniz, küsmeniz barışma-nız, evlenmeniz boşanmanız, hukukunuz eğitiminiz, kazanmanız, har-camanız, rızanız hoşnutluğunuz, bağlılığınız minnetiniz hep Allah için olsun.

Öyle bir Allah ki, sizi tek bir nefisten yarattı. Sizi babanız Adem'den yarattı. Rabbimiz önce yeryüzünde atamız Adem'i yarattı sonra da ondan bizleri yaratmıştır. Geçen seneki derslerimizde Bakara'yı tanımaya çalışırken Adem (a.s) in yaratılışını görmüştük.

Ve ondan da zevcini yaratmıştır Allah. Ondan Havva anamız yaratılmıştır. Ve her ikisi birden insan cinsinin bir bölümünü teşkil ederek bir bütünü tamamlamışlar ve böylece Allah'ın dilemesiyle her ikisi de varlık dünyasına çıkmışlardır.

Acaba buradaki "ondan" da eşini, Havva'yı yaratmıştır ifadesini nasıl anlayacağız? Bu konuda bir açıklamada bulunalım inşallah.

İlk insan ve ilk peygamber Âdem (a.s)'in eşi, beşeriyetin anası ve ilk kadın. Hz. Havva'nın ne zaman ve nasıl yaratıldığı hakkında muhtelif rivayetler bulunmakla birlikte, bu konuda tam anlamıyla net ve kesin bir bilgiye sahip değiliz. Şu kadar var ki, Hz. Âdem (a.s)'den (veya Adem ile aynı maddeden) yaratılmış olduğunu, işte bu sûrede ifade edilen "Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan, ondan eşini var eden ve her ikisinden pek çok erkek ve kadın türeten Rabbinize karşı gelmekten sakının " ayetlerinden öğreniyoruz.

Âyetlerden anlaşılan ya Hz. Havva'nın, Hz. Âdem'le aynı mad-deden yani (nefis) den yaratılmış olduğu ve önce Hz. Adem (a.s)'in bilahare Hz. Havva'nın var edildiğidir. Ya da "... ve eşini de ondan var eden Allah'tır" ifadesini, Havva'nın Âdem'den, Âdem'in vücudunun bir uzvundan yaratıldığını anlamaya

çalışıyoruz.

Dikkat edilirse Kur'an-ı Kerîm; "Sizi bir tek nefisten yaratan O'-dur" ifadesiyle, bütün insanların bir tek nefisten yaratıldığını, Hz. Havva'nın da "ondan" yani o nefisten yaratıldığını kast etmekte olduğu anlaşılacaktır. Âyetteki "ondan" maksat, Âdem (a.s) olabileceği gibi, Âdem'in yaratılmış olduğu asıl madde de olabilir. Yani nefis de olabilir. Doğrusunu en iyi bilen hiç şüphesiz Allah'tır.

Havva'nın malum bir tek nefis'ten yaratıldığı kesin olmakla birlikte, yaratılış keyfiyeti hakkında, Kur'an-ı Kerîm'de daha fazla bir açıklama bulamıyoruz. Ancak bazı tefsirlerle birtakım zayıf hadislerde, Tevrat'ın ifadelerine benzer nakiller görmekteyiz ki, muhtemelen bu rivayetler İsrâiliyattan alınmadır. Bu konuda İbn-i Kesîr'in tefsirine aldığı rivayet aşağı yukarı şu mealdedir:

İblis (malum suçundan dolayı) Cennet' ten çıkarıldıktan sonra, Âdem (a.s) Cennete yerleştirilir. Kendisiyle teselli olacağı bir eşi olmaksızın, yalnız başına bir müddet orada dolaşır. Bir ara uykuya dalıp uyanınca başucunda, Allah'ın, kaburga kemiğinden yarattığı bir kadın görür. "Sen nesin?" diye sorar. Kadın: "bir kadın" diye cevap verir. Daha sonra kadına niçin yaratıldığını sorar. Kadın, "benimle teselli olman için" diye cevap verir.

Bu arada melekler onları görür ve Âdem'in bilgisini ölçmek için kadının kim olduğunu sorarlar. Âdem (a.s), onun Havva olduğunu söyler. Neden O'na bu ismi verdiğini sorduklarında; "çünkü o, canlı bir şeyden yaratıldı" diye cevap verir
(İbnu Kesîr, "Tefsîru'l-Kur'ani'l-Azîm", I, 112)

Buhârî'nin nakline göre ise, Peygamber (s.a.s);

"Kadınlara iyilikle muamele edin, zira kadın kabur-ga kemiğinden yaratılmıştır"

Başka bir rivayette:

"Kaburga kemiği gibidir" kaburga kemiğinin en eğri kısmı üst tarafıdır. Onu düzeltmeye çalışırsan kırılır, kendi haline terk edersen, devamlı eğri kalır.

O halde kadınlara karşı iyi davranın"
(Buhârî, Enbiyâ, 1)

Tavsiyesinde bulunmuştur. Müslim'in rivayetinde ".... onu düzeltmeye çalışırsan kırılır, onun kırılması talakıdır" ibaresi vardır.

Gerek İbn Kesîr'in tefsirine aldığı, gerekse Buhârî'nin Sahihinde geçen her iki rivayet de İslâm Âlimlerinin bir kısmı tarafından tenkide uğramıştır. Daha önce de geçtiği gibi, Kur'an bu hususta sustuğu için, bizim bazı zayıf rivayetlere dayanarak ileri geri konuşmamız doğru olmayacaktır. Hele hele bazı kimselerin yaptığı gibi Hz. Havva'nın Hz. Âdem ile nikahlarının kıyılması esnasında Cebrâil'in ve diğer bazı meleklerin şahit olduğu, cennet'ten kovulduktan sonra Âdem'in, dünyanın filanca yerine, Havva'nın da falanca yerine indirildikleri, seneler sonra Mekke'de buluştukları, Âdem'in" ayağım yere vurmakla Zemzemin fışkırdığı, Havva'nın bu su ile ilk hayızından temizlendiği, Hz. Âdem'den iki yıl sonra vefat edip aynı yere defnedildiği rivayetlerine itibar edilmez, uydurma bilgilerdir.

Hz. Âdem ile Havva'nın, cennet'ten niçin çıkarıldıkları Kur'an'-da zikredilmektedir. Kur'an'da açıkça ifade edildiği gibi Cenâb-ı Allah, Hz. Âdem ile Havva'ya cennette istedikleri meyvelerden istedikleri ka-dar yiyebileceklerini, ancak bir tek ağaca yaklaşmamalarını emrettiği halde şeytan onları kandırıp ağaca yaklaşmalarına vesile olmuş, neticede her ikisi de cennetten çıkarılmışlardır.

"Şeytan, oradan ikisinin de ayağını kaydırttı, onları bulundukları yerden çıkardı..."
(Bakara, 36) ayetinden ilk önce iğva edilenin Havva olduğunu asla ifade etmez; aksine her ikisinin de birlikte aldatıldıklarını ifade eder.

"Şeytan, ayıp yerlerini kendilerine göstermek için onlara fısıldadı: Rabbinizin sizi bu ağaçtan alıkoyması melek olmanız veya burada temelli kalmanızı önlemek içindir"
(A'râf,20) âyeti ise buna daha açık bir delildir. Hattâ:

"Şeytan, O'na vesvese vererek ey Âdem! Sana ebedîlik ağacını göstereyim mi?' "Bunun üzerine ikisi de o ağacın meyvesinden yedi, ayıp yerleri görünüverdi..."

(Tâhâ,120, 121 âyetlerinin zahirine bakarak, şeytanın Hz. Âdem'i öncelikle kandırdığı sonucunu çıkarmak mümkündür.

İsrailî rivayetlere itibar ettiğimiz takdirde, kadının toplumda hukuk ve ahlâk yönünden düşük bir konuma girdiğini de kabul etmiş oluyoruz. Halbuki İslâm hiçbir din ve ideolojinin kendinden üstünlüğünü kabul etmediği gibi, kadına gerçek değeri kendisinin verdiğini her vesileyle ispat etmiştir. Tahrifata uğramış dinlerin ve putperestliğin kadını aşağılık bir varlık kabul edip, insanlığın başına gelen belâların te-mel etkeni saydığı ve bu yüzden sakınılması gereken aldatıcı bir tuzak ve pislik kaynağı, erkeğin yanında sözü bile edilemeyecek bir mahluk şeklinde telakki ettiği bir dönemde İslâm, kadının gerçek yerini belirlemiş, ona gereken değeri vermiştir. Kur'an, kadının Hz. Âdemle aynı nefisten yaratıldığını vurgulayarak; gerek yaratılış, gerek hukuk ve gerekse toplum açısından aynı değerde olduklarını, yaratılış bakımından iki cins arasında bulunan bazı farklılıkların biri diğerini ta-mamlayan iki parça arasındaki farktan öteye gitmediğini beyan eder.

Ve ikisinden de birçok erkek ve kadınlar yaratan, çıkaran Allah'tır. İkisinden birçok oğullar ve kızlar yaratan Allah'tır. Kadınlar ve erkekler olarak hepiniz aynı kökten, aynı asıldan gelmektesiniz. Hepinizin menşei birdir. Hepiniz aynı yaratılış yasasına tabi Allah'ın kullarısınız. İçinizde yaratılış noktasında, kulluk noktasında ayrıcalık sahip-leri yoktur. Hepinizi sizin kendi iradelerinizin dışında mutlak egemen olan bir irade dünyaya getirmiştir. Varlığınızı Rabbinize borçlusunuz.

İşte böyle bir Rabbe kulluk edin, böyle bir Rabbi dinleyin, böyle bir Rab için hayat sürün. Çünkü bu Rab sizi var eden, sizin hayatı-nızı başlatandır. Sizler varlığınızı ve varlığınızın devamını ona borçlu-sunuz.

Öyleyse yaratıcılıkta kaynağın tekliği, yaratıcının tekliği hayat programının da tekliğini gerektirir. Hayatta uygulanacak anayasanın tekliğini gerektirir. Öyleyse ey kullarım, sadece bana kul olun ve sadece benim anayasam istikâmetinde bir hayat yaşayın buyuruyor Rabbimiz.

Eğer şu anda insanlar farkında olmadıkları bu gerçeği bir anlasalar, varlıklarının gerçek sahibinin Allah olduğunu bir kavrasalar, mutlaka hayatlarında minnet duyacakları varlığın Rableri olduğunun bilincine ulaşacaklar ve ondan gelen hidâyete tabi olacaklar. Eğer şu anda yaratıcıları olan Rablerinin

varlığından ve o Rablerinin kendilerine gönderdiği hidâyet hediyesinden habersiz yaşayan, onun için de düşüncesini, yasalarını soy ayırımı, ırk ayırımı, renk ayırımı tefrikası üzerine oturtmaya çalışan şu modern cahiliye bu gerçeği bir anlasa o da tüm gücüyle tek rubûbiyet gerçeğine bağlanmak için can atacak ama ne yazık ki tüm bu gerçeklerden habersiz oldukları için tarih boyunca ırklara ayrı bakmışlar, renklere ayrı bakmışlar, toplumlara ayrı bakmışlar, kadına ayrı, erkeğe ayrı bakmışlar ve hep şer kaynağı olmaya devam etmişlerdir.

Buradan anlıyoruz ki bu cahiliyenin ortaya attığı tekâmül nazariyesi herzeden başka bir şey değildir. Yine yaratılış konusunda etkili kabul ettikleri tabiat, toplum gibi yorumları zırvadan başka bir şey değildir. Çünkü akıl ve şuurdan mahrum olan şu tabiatın, kendisine hük-meden insan gibi akıllı, iradeli, düşünen bir varlığı yaratması mümkün değildir.

Allah Adem'i yaratmış, ondan Havva'yı ve her ikisinden de erkekleri ve kadınları yaratmıştır. Yâni Rabbimiz tüm yeryüzü ailesini bir tek aileden başlatmıştır. Böylece tüm yeryüzü insanlığı tek aileden gelme tek ailedir. Cemiyetin temelini tek aile teşkil etmektedir. Böyle değil de Rabbimiz başlangıçta bir anda pek çok aileler, pek çok kadınlar ve erkekler yaratabilirdi. Ama eğer böyle dileseydi o zaman insanlar arasında akrabalık bağları olmayacaktı. Onun için Rabbimiz tek babanın, tek ananın evlâtları olarak yarattı bizleri ve bakın önce rubûbiyet bağına sonra da bu akrabalık bağlarına dikkat çekti. İlk zamanlar bu rubûbiyet ve akrabalık bağları çok kuvvetliydi. Adem'in çocukları her iki bağa da dikkat ediyorlardı. Ama sonradan bu iki bağın ikisi de sarsıldı. Zaten rubûbiyet bağının sarsılması arkasından öteki bağların da sarsılmasını kaçınılmaz hale getirecektir.

Şimdi düşünün ki, bir evdeki ailenin tamamı, bir ülkedeki insanların ya da tüm dünyadaki insanların tamamı Adem'dir ve Havva'dır. O zaman nasıl oluyor da Adem'le Havva birbirlerini tamamla-yarak gâyet geçimli bir şekilde Allah için bir hayat yaşadıkları halde şu anda bir aile içindeki Adem'le Havva, bir şehirdeki Adem'lerle Hav-va'lar, bir dünya içindeki Adem'lerle Havva'lar aynı hayatı yaşayamı-yorlar? Sebep nedir ki bir aile içindeki Adem'le Havva geçimsiz? Sebep nedir ki bir köydeki Adem'ler Adem'lerle, Havva'lar Havva'larla, Adem'ler Havva'larla uyumsuz? Neden şu anda dünyada Adem'ler Havva'lar birbirleriyle kanlı bıçaklı? Neden bu insanlar arasındaki kav-ga? Neden birbirlerini yemeye çalışıyor bu insanlar? Bir düşünüverseler insanlar hepsinin bir aile olduklarını, hepsinin bir babadan anadan gelme kardeşler

olduklarını o zaman aralarındaki bu kavgaların ne kadar anlamsız olduğunu anlayacaklar.

Rablerinin Allah olduğunu, Rableri tarafından bir tek asıldan yaratıldıklarını anlayacaklar ve Rablerinin hayat programına yönelecekler ve artık kendi aralarındaki bu kavgalara son verecekler, insan gibi bir hayat yaşamaya yönelecekler. Kendilerinden bir ailenin fertleri olarak sulh isteyen, barış isteyen, sükûnet isteyen Rablerinin şu âyetlerine bir kulak verseler anlayacaklar bunu, ama maalesef insanlar Rablerinden de Rablerinin bu âyetlerinden de gafil bir hayat yaşadık-ları sürece bu derbederlikleri sürüp gidecek.

Adını kullanarak birbirlerinize dileklerde bulunduğunuz Allah'-tan ittika edin. Adına birbirinize dileklerde bulunduğunuz; "Allah aşkına, Allah hatırına" diye birbirinizden bir şeyler istediğiniz Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayınız. Allah'ın sizin hayatınıza koyduğu sınırlara riâyet ederek bir hayat yaşayınız. Allah'ın her an sizi gördüğü, gözettiği şuuru içinde ona lâyık bir hayat yaşayınız. Rahîmlere de riâyet ederek bir hayat yaşayınız. Akrabalık bağlarını koparmamaya, akrabalık hukukuna riâyet etmeye çalışınız.

Akrabalık hukuku, akrabalık bağları İslâm'da çok önemlidir. Belki İslâm'ın sonradan bozulmuş, saptırılmış şekli olan öteki dinlerde de akrabalık bağlarına riâyet anlayışı vardır. Ama bunun tamı tamına Allah'ın istediği şekli sadece Müslümanların arasında olduğu bir gerçektir. Müslümanlardan başka hiçbir din ve yolda da Allah'ın istediği sıla-i rahîm dediğimiz akrabalık bağlarının titiz bir şekilde korunduğuna, riâyet edildiğine şahit olamıyoruz bugün. Müslümanların dışında hiçbir toplumda bunu görmek mümkün değildir. Bu Rabbimizin bize bir lütfudur tabi. Ekonomik kaygılarımız, sosyal dertlerimiz, altın gümüş kaygılarımız olmadan, birbirimizden hiçbir şeyi kıskanmadan Allah rızası işin akrabalarımızı ziyaret ediyoruz, onlarla birlikte yiyip içiyoruz ve onlarla birlikte bir hayat yaşıyoruz.

Muhakkak ki Allah sizi görüp gözetmektedir, sizin üzerinize gözetleyicidir. Yaptığınız her şeyi Allah görmektedir. Öyleyse ey Müs-lümanlar, yaptıklarınızı buna göre yapın, hayatınızı Allah için yaşayın, Yaşadığınız hayatın belirleyicisinin Allah olduğunu unutmadan yaşayın. Allah'ın size sunduğu bu sûreyi buna göre dinleyin.

2. “Yetimlere malarını verin. Temizi murdara değiş-meyin, onların mallarıyla kendi mallarınızı karıştırarak yemeyin, çünkü bu büyük bir suçtur.”

Hz. Adem’le Havva’dan meydana gelen oğullar ve kızların meydana getirdiği toplumlarda, dünyada insanların en büyük problemlerinden birisi de yetimler konusudur. Yetimlik ve bir de bununla birlikte fakirlik problemi toplumun en büyük problemleridir. Bu iki problemin toplum tarafından kıyamete kadar ortadan kaldırılması mümkün değildir. Çünkü ne yaparsanız yapın Allah’ın yeryüzünde koyduğu yasası gereği zengin de olacaktır, fakir de olacaktır. Ve yine nasıl tedbir alırsanız alın toplumda babasını, anasını küçük yaşta kay-beden yetim çocuklar hep var olacaktır.

Allah’tan başka hiç kimsenin bu iki problemi çözmesi, ortadan kaldırması mümkün değildir. Allah’ın yeryüzüne koyduğu bir yasa olarak kıyamete kadar bu devam edecektir. Toplumda niye insanlar ölüyor? Niye yetimler kalıyor? Niye fakirlik oluyor? Niye fakirler bulunuyor? Bu konuda yaratan ve yarattıklarına yasa belirleyeni sorgulama hakkına sahip değiliz. Allah bu hayatı böylece takdir buyurmuştur de-menin ve onun takdirine teslim olmanın ötesinde yapabileceğimiz bir şey yoktur.

Evet yeryüzünde koyduğu bir yasa olarak Rabbimiz kimimizi zengin, kimimizi fakir, kimimizi analı babalı, kimimizi yetim imtihan ediyor. İster zengin olalım isterse fakir, ister analı babalı, ister ana baba şefkati içinde büyüyelim, isterse ana baba şefkat ve merhametin-den mahrum büyüyelim fark etmez bize düşen Rabbimizin takdirine razı olmak ve imtihan içinde olduğumuzu unutmamaktır.

Üstelik biz bu imtihanda kendi başımıza da değiliz. Yâni imtihanımız kendimizle sınırlı değildir. Zenginsek fakirle, fakirsek zengin-le, yetimsek analı babalılarla, analı babalıysak yetimlerle imtihana çekilmekteyiz. Yâni hem kendimizle, kendi dünyamızla bir imtihanın için-deyiz hem de dış dünyamızla bir imtihanın içindeyiz.

Rabbimiz yaşadığımız hayatta böyle bir kanun belirlemişse tüm dünya birleşse de; efendim toplumumuzda fakirler ve yetimler bulunmasın, biz artık içimizde fakir ve yetimleri görmek istemiyoruz, çocukları henüz küçükken hiçbir ana ve babanın ölmesini istemiyoruz deseler de, bütün güç ve kuvvetlerini ortaya koysalar da bunu ortadan kaldırmaları asla mümkün olmayacaktır. İnsanlık

tarihinin herhan-gi bir döneminde herhangi bir coğrafyasında buna bugüne kadar çare bulunmuş değildir, kıyamete kadar da bulunamayacaktır.

Yetimlere mallarını verin. Büyüyüp rüşt çağına geldiklerinde yetimlerin mallarını geri verin. Hani hepiniz Adem'in çocuklarıydınız ya. Hepiniz aynı ailenin üyeleriydiniz ya. Hani aynı ananın, aynı baba-nın çocukları olarak birbirlerinize zulmetmeyecek, birbirlerinize karşı şefkat ve merhametle davranacaktınız ya. İşte yetim kardeşlerinizle bir imtihana tabi tutulduğunuz zaman onların haklarını korumalı, onlar için, onların geleceği için önemli bir değer ifade eden mallarını da haksız yere yememelisiniz. Kendi kıymetsiz ve değersiz mallarınızla onların kıymetli ve değerli mallarını değiştirmeye kalkışmayın.

Veya pisi temizle değiştirmemelisiniz. Buradaki pis ifadesi yetimin malının pisliğini ifade etmez. Yetimin malı aslında temizdir ama, bu mal yetimin vasisisinin, velîsinin mülküne geçmişse o zaman pis olacaktır. Sahibi olan o yetim için helâl olan, temiz olan bu mallar haksız yere onu alanlara pis ve haram olacaktır. Sahibi için tertemiz olan bir mal onu çalana haramdır, pistir. İşte Rabbimiz buyurur ki o yetimlerin mallarını haksız yere kendi tertemiz mallarınızın içine katarak o tertemiz mallarınızı da pis hale getirmeyin. Helâl mallarınızı yasak yollarla pisliğe bulaştırmayın.

Veya yetimlerin o tertemiz mallarını kendi mallarınızın içine katarak pisleştirmeyin. Yâni bu tür yamukluklara tevessül ederek tertemiz hayatınızı kirletmeyin buyuruyor Rabbimiz. Böylece Medineli mü'minleri cahiliyenin pisliklerinden arındırmayı hedefliyor Allah. Tüm cahili sistemlerde vardır bu. Yetimlerin, güçsüzlerin, sosyal ve siyasal barınağı, dayanağı olmayan, dayısı olmayan veya elinde sosyal bir dayanağı, çeki, senedi olmayan garibanların mallarını haksız yere ye-mek tüm cahili sistemlerde vardır. Bunu halledecek olan tek yol takvadır. İşte Rabbimiz Müslümanları bu konuda takvalı olmaya dâvet ediyor.

Ve o yetimlerin mallarını da kendi mallarınızın içine katarak, karıştırarak yemeyin. Çünkü gerçekten bu büyük bir suçtur, büyük bir vebaldir, günahtır.

Demek ki yetimlerin mallarını onların velîleri, vasileri titizlikle korumak, muhafaza etmek zorundadırlar. Yetimlerin mallarını ayrı, kendi mallarını ayrı değerlendirmek zorundadırlar. Yetimlerin mallarını zerre miktar bile olsa zayi etmemek, onları haksızlığa uğratmamak zorundadırlar.

Dikkat ederseniz bu genel yasaların, bu hukukî yasaların insanları bağlamasından öte, Rabbimizin sûresinin başında bu hususa dikkat çekerek konuya girişi gerçekten çok önemlidir. Rabbimiz sûresinin başında bir kere hayatı takva üzerine bina etti. Tüm hayatınızda Allah'la birlikte olun, hayatınızı Allah için yaşayın, hayat programınızı Rabbinizden alın, Rabbinizin koruması altına girin, hayatınızı Allah'a sorarak yaşayın, Allah'ın helâllerini helâl, haramlarını da haram bilin buyurduktan sonra hayatın başlangıcını da Adem'le Havva'ya bağlayarak kardeşliğimizi de hatırlattı. Sonra da bir gün sen, ya da bir Müslüman kardeşin zayıf, fakir, yetim bir duruma düşebilirsiniz buyurarak bu konuya karşı dikkatler çekildi ve kalpler şefkat ve merhametle dolduruldu, aile bağları kuvvetlendirildi. Sonra da aynı ailenin üyeleri olarak yetim kardeşlerimizin malları konusu güdeme getirildi. Hiç kimsenin haksız yere bir yetim kardeşinin malına yaklaşmaması emredildi.

Yetimlerin mallarıyla alâkalı konunun gündem maddesi yapıl-masından sonra şimdi de yetimlerin evlenme konusu gündeme getirilecek. Bir Müslümanın yetim kardeşlerinin mallarına göz dikip o mallara sahip olabilmek için o yetimlerle evlenmeyi düşünmesi, yahut o yetimlerin güzelliğine göz dikerek onlarla evlenmeyi düşünmesi, ya da o yetimlerin mallarına göz dikerek onların başkalarıyla evlenmelerini engellemeye çalışması gibi yanılgıların da giderilmesini isteyecek Rabbimiz. Bir toplumda nasıl ki anası babası başında olan kız çocuk-ları bu tür haksızlıklara uğramadan evlenebiliyorlarsa, nasıl ki başka birileri onları güçsüz zannedip kendi sömürülerine alet edemiyorlarsa, aynen onlar gibi İslâm toplumunda yetim kız çocukları da birilerinin menfaatlerine, sömürülerine terk edilmemelidir. Bu yetimlerin de tıpkı analı babalılar gibi vasileri, velîleri tarafından hakları korunmalıdır. İşte toplumda var olan bu yanlışı düzetmek üzere Rabbimiz şöyle buyuruyor:

3. "Eğer, velîsi olduğunuz mal sahibi yetim kızlarla evlenmekle onlara haksızlık yapmaktan korkarsanız, onlarla değil, hoşunuza giden başka kadınlarla iki, üç ve dörde kadar evlenebilirsiniz; şâyet, aralarında adâletsizlik yapmaktan korkarsanız bir tane almalısınız veya sahip olduğunuz ile yetinmelisiniz. Doğru yoldan sapmamanız için en uygunu budur."

Hz Aişe anamızın ifadesine göre bu âyet cahiliye döneminde toplumda yaygın olan kötü bir alışkanlığı kaldırmak üzere gelmiştir. O dönemde koruyucuları olmadığından onların mallarına sahip olabilmek için velîleri yetim kızlarla kendilerine mehir de vermeden evleniyorlardı. İşte bu âyet gelince

Müslümanlar çok korktular.

Eğer yetimlere karşı âdil davranıp davranamamaktan, yetimler hakkında adâleti gerçekleştirip gerçekleştirememekten korkuyorsanız, eğer mahiyetinizdeki yetim kızlarla evlendiğiniz zaman onlara karşı âdil davranamayacağınız konusunda bir endişeniz varsa. Ne gibi bir adâletsizlik korkusu? İşte az evvel ifade ettiğim gibi konularda bir endişeniz varsa. Meselâ velâyetiniz altında, elinizin altında olmalarından dolayı, onlara onların misillerinin hakkı olan mehirlerini verme-meyi düşünme gibi veya onların mallarına sahip olma gibi, onların kendinizden başkalarıyla evlenmeleri haline mallarının başkalarına gitmesini istememek gibi, onların güzelliklerine göz dikerek onları sö-mürmek gibi, yahut fiziksel yönden hoşunuza gitmeyecek kadar çirkin olmalarına rağmen sırf mallarına konmak için kendileriyle evlenip, yarın öbürsü gün onları değer verilmeyecek bir konuma itecekseniz, yâni onların sizden beklediği hakları olan ilgiyi, alâkayı, veya cinsel hukuklarını ihlâl edecekseniz, bu konularda onlara karşı adâleti yerine getiremeyeceğinizden bir endişeniz, bir korkunuz varsa o zaman onlarla evlenmekten vazgeçin de:

Beğendiğiniz, hoşunuza giden öteki kadınlardan ikişer, üçer, dörder helâl olanlardan evlenebilirsiniz. Bu sizin hakkınızdır. Elinizin altındaki o gariban yetimlerin haklarını, hukuklarını çiğneyerek onlara zulmetmeyi bir tarafa bırakın da Rabbinizin size helâl kıldığı öteki kadınlardan Rabbinizin sınırladığı sayıya kadar, bazen iki, bazen üç, ba-zen de dörde kadar varan bir sayıyla evlenme iznine, hakkına sahip-siniz diyor Rabbimiz. Yâni siz sizin karşınızda haklarını koruyamaya-cak, ezilebilecek bir durumda bulunan, elinizin altında olmalarından ötürü haklarını gözetme konusunda âdil davranamayacağınız o yetimlerle evlenmekten vazgeçin de sizin karşınızda ezilmeyecek, haklarını koruyabilecek durumda olan, sizin de haklarına riâyet edebileceğiniz kadınlarla evlenin.

Siz kendiniz böyle yaparken, o elinizin altındaki yetimleri de karşılarında ezilmeyecek kimselerle evlendirin. Sizler velîleri olarak, sahipleri olarak o yetimlere analı babalı kızların sahip oldukları gücü sağlayarak, onların asla ezilmeyecekleri bir şekilde ezilmeyecekleri kimselerle evlenmelerini sağlayın diyor Rabbimiz.

Ama eğer bir kadınla evlendiniz, sonra ikinci kadını aldığınız-da, alacağınızda, ya da iki kadınla evlendiniz de üçüncüyü almaya kalkıştığınızda, dördüncüyü almaya karar verdiğinizde, bu kadınlar a-rasında adâleti gerçekleştirememekten korkuyorsanız, aralarında âdilce davranmayı

beceremeyecekseniz, şahsiyetinizde bir kopukluk, hayatınızda bir eksiklik, kulluğunuzda ters yönde bir zaaf, bir etkilen-me, bir eksiklik, bir acziyet meydana gelecekse veya ekonomik duru-munuzda bir sarsılma, bir sıkıntı meydana gelecekse, veya bedeninizde, bedenî gücünüzde bir yetersizlik, bir zafiyet, bir iktidarsızlık söz konusu olacaksa o zaman da tek kadınla yetinmeniz sizin için daha hayırlı olacaktır.

Yahut da sağ ellerinizin sahip olduğu câriyelerle yetinmeniz sizin için daha iyi olacaktır. Allah yolunda Allah'ın dininin ikâmesi ve Allah kullarının cennete kazandırılması adına giriştiğiniz bir savaşta elde ettiğiniz câriyelerle yetinmeniz sizin için daha hayırlı olacaktır.

Yâni gerçekten hürre Müslüman kadınların hukukuna riâyet e-demeyeceğiniz konusunda bir endişeniz varsa o zaman bir kadınla ve de elinizin altındaki câriyelerle yetinerek bir hayat yaşamadan yana olun. Kendinizi zor bir duruma düşürecek, kulluğunuzu negatif yönde etkileyecek, âhiretinizi kaybettirecek badirelere düşmekten uzak durun diyor Rabbimiz. Bakın zaten âyetin devamında Rabbimiz bunun sebebini şöyle açıklıyor:

İşte bu durum sizin sapmamanıza, sapıtmamanıza ve azgınlı-ğa düşmemenize, günahlara yakalanmamanıza, kullukta falsolar yap-mamanıza daha elverişli, daha yakındır diyor Rabbimiz. Evet bu âyet evliliği dörtle sınırlandırmadır, ya da adâletle hükmetmek kayd u şartıyla dörde kadar evlenmeye ruhsattır, bu şarttan hareketle kadınları arasında adâleti gerçekleştiremeyecek olanların evlenmesi yasaktır gibi çeşitli anlayışlar vardır. Şimdi o konulara girmek istemiyorum.

Buraya kadar üç âyet tanıdık. Bu üç âyetinde Rabbimiz önce kendi rubûbiyetini gündeme getirerek işte böyle bir Rab hatırına, böyle bir Rabbin yasası olarak bizlerden akrabalık bağlarına riâyet etme-mizi, bir ailenin evlâtları olarak birbirimize karşı merhamet ve şefkatle davranmamız gerektiğini, sonra yine ana baba bir kardeşlerimiz olan yetimlere karşı, gerek malları konusunda gerekse onların evlendirilerek cinsel arzularının doyuma ulaştırılması konusunda bizden kulluk istiyor Rabbimiz. Toplumda kendi kendine malını koruyamayan, kendi kendine kendi cinsel gereksinimini sağlayabilecek bir durumda olmayan yetimlerin, garibanların da huzurunu sağlamamızı istiyor. Kendimizi düşündüğümüz kadar onları da düşünmemizi ve İslâm toplumun-da bu noktada ihtiyaçları giderilmemiş, huzuru sağlanmamış bir tek kadının bile olmaması

gerektiğini anlatıyor.

Bu âyetlerden anlıyoruz ki İslâm toplumunda erkekse kadın nî-metinden, kadınsa erkek nîmetinden mahrum, nikâhsız bir tek fert bile olmamalıdır. Bir tek kadın kocasız, bir tek erkek de kadınsız olma-malıdır. Allah bunu istiyor Müslümanlardan. Bunlar öyle toplumda uygulanması mümkün olmayan ütopik şeyler değildir. Medine'de bu âyetlerin indiği dönemde her şeyleriyle Rablerinin emirlerine teslim olmuş sahâbe toplumu arasında bu âyetlerin aynen Allah'ın istediği biçimde hayata geçirildiğini, Allah'ın istediği biçimde pratikte uygulandığını biliyoruz. Rasulullah Efendimiz döneminde toplumda kocası ölüp de boşta kalan, kendi haline terk edilmiş bir tek kadın bile yoktur. Mutlaka bir Müslüman onu hemen nikâhı altına alarak yarasını sarıyor, huzurunu sağlıyordu. Savaş anlarında, savaş toplumlarında bunu daha bir belirgin görüyoruz. Savaşta kocasını kaybetmiş kadınlar veya kocalarıyla geçinemeyerek ayrılmış, boşanmış kadınlar gerekse Rabbimizin bu ayetlerinin teşvikiyle, gerekse erkeklerin bu konudaki duyarlılıkları sebebiyle hemen iddetleri biter bitmez Allah'ın helâl kıldı-ğı dairede evleniyorlardı.

Demek ki İslâm toplumunda Müslümanlar bu Allah yasalarıyla öyle bir hayat programı uygulayacaklar ki o toplumda bir tek Müslüman bile mal özgürlüğünden mahrum edilmediği gibi, yine bir tek insan cinsel yönden mağdur edilmeyecektir. Toplumun tüm üyeleri Allah'ın kendilerine helâl kıldığı tüm meşru nîmetlerden meşru dairede istifade edebilecektir. Toplumda birilerinin istifade ettiği nîmetlerden ötekiler kesinlikle mahrum bırakılmayacaktır.

Şimdi buna göre bir ülke düşünün, bir şehir, bir köy, bir dünya düşünün ki orada yaşayan insanlardan kimileri tok, kimileri aç, kimileri paralı, kimileri parasız, kimileri evli, kimileri evsiz, kimileri ekonomik doyumun zirvesinde, kimileri açlık ve yokluk derdiyle namusunu bile tehlikeye düşürecek durumda. Veya bırakın bir şehri, bir dünyayı aynı evde, aynı alenin içinde bile kimileri tok yatarken kimileri açlık içinde kıvranmaktadır. Hattâ aynı ailenin, aynı evin bir odasında lüks içinde yaşayanlara mukabil öbür odasında yaşayanların açlıktan kıvranmaları durumunda bu ailelerin ne adar huzur içinde olduklarını söyleyebiliriz?

Toplumun en küçük birimi olan bu aileyi biraz daha büyütün, meselâ bir mahallede, bir şehirde, bir ülkede, bir dünyada insanlardan kimileri, evlerden kimileri korkunç bir israf hayatının içinde, meselâ bir akşam yemeğinde fakir bir

ailenin bir aylık yiyeceğini yiyor, ekonomik gücünü hangi zevkinin, hangi keyfinin peşinde nasıl tüketeceğinin hesabını yaparak besin hastalığına tutulmuşken aynı şehrin, aynı mahallenin aynı ülkenin bir başka evinde bir başkası açlıktan, yokluktan kıvranıyorsa bu ne kadar İslâmî, ne kadar insanca bir hayattır varın siz düşünün.

Aynı mahallede birilerinin çocukları yiyecek kuru ekmek bile bulamazken birilerinin çocuklarını elinde pastayla sokağa salmaları ne kadar insanca bir davranıştır siz düşünün. Tabi aynen ekonomik ilişkilerdeki bozukluklar gibi cinsel ihtiyaçların giderilmesinde de bu tür dengesizlikler varsa o toplumda huzur sükun yoktur. Aynı ailenin fertlerinden kimileri, aynı mahallenin, aynı şehrin, aynı ülkenin insanların-dan kimileri cinsel doyuma ulaşma imkânına sahip olurlarken birileri-nin önü kapalıysa, bu konuda problemlerini çözüme ulaştıranlar kendilerini düşündükleri kadar öteki kardeşlerinin önünü açma adına, onların bu problemlerine çözüm bulma adına bir çabanın içine girmiyor-larsa bu insanlar ne kadar Müslümandır? Bu toplum ne kadar İslâmî-dir? Ve bu toplumda ne kadar huzur vardır siz düşünün.

Allah'ın kendilerine helâl kıldığı evlenme nîmetinden mahrum bırakılmış bir kadının ya da bir erkeğin bulunduğu bir mahallede oturan Müslümanlar ne kadar huzurlu olabilecekler? O mahallede ne kadar huzur olacak da? Böyle erkek ve kadınların bulunduğu bir köyde, bir şehirde ne kadar huzur olabilecek de? Gerek ekonomik gerek cinsel problemleri bulunan ve Allah adına kardeşlerinden bu problemlerinin çözümü konusunda yardım bekleyen mutsuz ve huzursuz insan-ların yaşadığı bir ortamda insanlar ne kadar mutlu olabilecekler de?

İşte bu âyetleriyle bizlere seslenen Rabbimiz biz Müslümanların bu âyetleri çok iyi anlayıp sorumluluklarımızı yerine getirmemizi istiyor. Değilse ben kurtuldum, ben bu ihtiyaçlarımı sağladım, başkalarının canı çıksın mantığıyla hareket etmeye kalkarsanız, mahallenizdeki mü'minlerin problemlerine çözüm getirme adına, onların yaralarını sarma adına bir gayretin içine girmezseniz unutmayın ki sizin huzurunuzu da alıverecek Allah. Almamış mı? Olmamış mı? Diyesim geliyor. Kaçmamış mı huzurlarımız? Daha büyükleri de gelebilir Allah korusun. Siz insanların, kardeşlerinizin huzurunu sağlamaya çalışın ki Allah da sizi daha iyi, daha mutlu bir hayata ulaştırsın inşallah.

Bundan sonra yine kadınlarla alâkalı mehir konusunu günde-me getirecek

Rabbimiz. Kendi rubûbiyetine ve insanlığın akrabalık bağlarına dikkat çektikten sonra bakın şöyle buyuruyor:

4. "Kadınlara mehirlerini cömertçe verin, eğer ondan gönül hoşluğu ile size bir şey bağışlarlarsa onu afiyet-le yiyin."

Kadınlara mehirlerini güzel bir şekilde, gönül hoşnutluğu, gönül rahatlığıyla verin. Veya nıhleh dindarlık anlamına da gelir. Öyley-se dininizin, dindarlığınızın gereği olarak kadınlara mehirlerini verin diyor Rabbimiz. Buradaki hitap hem o kadınları Allah'ın emriyle nikâh-layan kocalaradır, hem de o kadınların velîlerinedir. Çünkü cahiliye döneminde velîleri kızlarının mehirlerini onlara vermeyip kendileri alıyorlardı. Rabbimiz kadınlara böyle bir hak tanıyor. Allah yasaları gere-ği bu onların haklarıdır. Allah'a inanmış mü'min erkeklerin kadınlarla evlilik akdi icra ederlerken dikkat etmeleri gereken bir yasadır bu. Allah'tan bir hak olarak kadınların mehirleri verilecek, ama eğer kendi istekleriyle kadınlar mehirlerinin bir kısmını kocaları olarak size bağışlarlarsa o zaman da onu afiyetle yiyin diyor Rabbimiz.

Daha önce cahili toplumlarda kadının bu kişisel hakkı çeşitli şekillerde çiğnenmekteydi. Meselâ kadının babası veya velîsi evlendirdiği kişiden aldığı mehri o kadına vermeyerek hakkını yiyordu. Veya bazen iki kızın velîleri karşılıklı birbirlerine kız alıp vererek adına ***"Şigar"*** dedikleri bir değiş tokuş muamelesiyle kızların mehirlerini kendi aralarında gasp ediyorlardı. Böyle cahili anlayışlardan vazgeçin. Yemeyin kadınlarınızın haklarını. Mehirlerini zorla kadınlarınızdan alarak onların ekonomik haklarını kaldırmayın.

Ama eğer onlar o mehirlerinin bir kısmını gönül rızasıyla size bağışlarlarsa, ya da tamamını bağışlarlarsa o zaman onu gönül huzuruyla, hiç çekinmeden yiyebilirsiniz buyuruyor Allah.

Burada anlıyoruz ki kadının ekonomik özgürlüğünün varlığına dikkat çekerek bu ekonomik özgürlüğünün zedelenmemesini emrediyor Rabbimiz. Yâni temelde kadının mal mülk sahibi olma hakkı vardır. Gerek kocasından aldığı bu mehir, gerekse babasından intikal et-miş mîrasını hiçbir zaman kocasının elinden alması, kendi mallarının içine katarak onu bu mallarından mahrum bırakması caiz değildir. Çünkü erkek nasıl mal mülk sahibi olabiliyor, malında tasarruf yetkisi-ne sahip oluyorsa aynı haklar kadın için de söz konusudur.

Hattâ bir ailede kadının malı mülkü olduğu halde evin ihtiyaçlarını karşılama noktasında kadın değil erkek harcama yapmak zorundadır. Kadının böyle bir sorumluluğu yoktur. Ailenin yükü erkeğin üzerindedir. Ama tabi malı varken bir kadının evin ihtiyaçlarını karşıla-ma notasında sıkıntı çeken kocasını zor bir duruma düşürmesi de dü-şünülemez. Elbette o da malından harcamada bulunacaktır, ama mecburiyeti olmadığı için yaptığı bu harcama onun adına infak sevabı olarak yazılacaktır.

5. "Allah'ın sizi koruyucu kılmış olduğu mallarınızı, beyinsizlere vermeyin, kendilerini bunların geliriyle rı-zıklandırıp giydirin ve onlara güzel söz söyleyin."

Mallarınızı onu doğru dürüst kullanmaya ehil olmayan sefihlere vermeyin. Servetleri israf ederek kullanılmaması, harcanmaması gereken yerlerde harcayarak, israf ederek toplumun sosyal, ekonomik ve ahlâkî yapısını bozacak sefihlere mallarınızı teslim etmeyin. Rabbinizin size dünya hayatınızı Onun istediği bir güzellik içinde sürdürmeniz adına lütfettiği o mallarınızı hayrını şerrini, faydasını zararı-nı, menfaatini zararını bilemeyen sefihlere vermeyin diyor Allah.

Burada anlatılan sefihlerden kasıt az evvel bahsi geçen, malları konusunda dikkatli olmamız istenen yetimler olabileceği gibi toplumda fayda ve zarar mekânizmasını işletemeyecek durumda olan tüm insanlardır. Tüm erkekler ve kadınlardır.

Veya burada anlatılan sefihler kadınlarınız ve çocuklarınızdır deniyor. Toplumda israf ederek, harcanmaması gereken yerlerde mal harcayarak içtimaî dengeyi bozacak herkestir. Böyle durumda olan kimselerin velîleri onlara gerek kendi mallarını gerekse başka malları vermeyecektir. Tamam kişinin özel mülkiyet hakkı vardır, bunu kimse-nin ihlâl etmesi caiz değildir, onların hayati ihtiyaçları söz konusu olduğu zaman harcayabilirler, ama kişi toplumun ekonomik düzenini, kültürel yapısını ve ahlâkî anlayışlarını bozacak kadar ileri gitmişse İslâm toplumunda ona izin verilmez.

Hattâ böyle savurgan kişilerin mallarına sadece temel ihtiyaçlarına harcanmak kayd u şartıyla devlet el kor. Buna hacr denir. Çocukluktan, delilikten, akıl ve din noksanlığından, ya da iflas durumundan ötürü devlet kişinin tüm mallarına el koyar.

Küfür toplumlarında, cahiliye toplumlarında olduğu gibi İslâm toplumunda kişiye malı konusunda sınırsız yetki verilmez. Meselâ adam malını nerelerde ve nasıl kullanırsa kullansın, bu tasarrufunun topluma ne tür zararları olursa olsun mutlak tasarruf hakkı tanımaz İslâm. Böyle hayrını, şerrini bilemeyerek malını israf eden kişinin tüm ferdi mülkiyet haklarından mahrum eder. Böyle sefihlerin mallarında tasarruf hakkı toplumundur.

Veya âyetin bir başka mânâsı da ailenin reisi olan erkeklere diyor ki Rabbimiz, malını tut, malın senin elinde olsun, karıyın ve çocuklarının ihtiyaçlarına harcayan sen ol. Böylece onların hem Rablerine karşı, hem de kendinize karşı itaatlerini sağlamış olursunuz. Her şeyi ellerine veriverirseniz onlar ne sizin meşru dairedeki isteklerinize, ne de Rablerine karşı sorumlu oldukları görevlerini yerine getirmeme konusunda cesaret bulabilirler.

Onları örfe uygun bir şekilde güzellikle rızıklandırıp doyurun, giydirip kuşatın ve kendilerine de güzel söz söyleyin, maruf söz söyleyin. Ona Allah'ın istediği biçimde malın kazanç, iktisap ve sarf yollarını gösterin, malın hukukuyla alâkalı Allah'ın, İslâm'ın kendisinden beklediklerini ona anlatın diyor Rabbimiz.

O zaman buradaki velîler onların en yakın akrabaları olan velîleri olabileceği gibi Allah yasalarını bilen, Allah âyetlerinin bilincinde olan, Rabbimizin mala ilişkin bizden istediklerine muttali olmuş vahyi tanıyan akıllı Müslümanlar da olabilecektir. Bunlar böyle kimselerin mallarında tasarruf hakkına sahip olacaklardır.

Meselâ işte görüyoruz, adam daha almadığı, daha hak etme-diği gelecek maaşına güvenerek belki de bazen o maaşının iki, üç, beş misli miktarda borçlanarak taksitle çok lüzumsuz bir şeyler alarak hem kendini, hem de çoluk çocuğunu çok kötü bir duruma düşürebil-mektedir. Kapitalist tüketim ekonomisinin ürünü olarak İslâm dışı şeyler yapabilmektedirler. Aklı başında din bilenlerin buna engel olmaları gerekir.

Veya adam ay başında maaşı alıyor ama ayın ikisinde cebinde metelik kalmıyor. Kumara harcıyor, oyuna harcıyor, lüzumsuz şeylere harcıyor ve anında tüketiyor parasını. Aslında böyle kimselerin elinden alınacak malları ve kendilerine Müslümanca bir harcamanın yolları iyice anlatıldıktan sonra

vereceksin. Böyle bir toplumda kime yapılacak bu diyor insan içinden. Böyle İslâmî olmayan, sosyal, ekonomik ve ahlâkî yapılanması, her şeyi İslâm'a ters olan bir toplumda bunu yapmak çok zordur, biliyorum. İslâmî bir otoritenin olmadığı böyle bir toplumda kim kimi dinleyebilecek de?

Doğrusu toplumun fertlerinin tümüne, topyekün insanlara Allah'ın dinini bilen kimseler tarafından bu konuda ciddi bir eğitim verilerek insanların kalplerine, zihinlerine bunu yerleştirebilirsek belki bu problem o zaman çözülebilecektir. O zaman toplumda israfın önü alınabilecektir. O zaman insanlar kendi mallarında sınırsız bir özgürlüklerinin olmadığını, toplumun diğer fertlerine karşı sorumlu olduklarını anlayacaklar ve bu tür ahlak dışı tasarruflardan va geçebileceklerdir. Evet, bunu önce böyle israfçı kimselerin velileri yapacak, sonra da toplumun bütün fertleri yapmaya çalışacaktır.

6. "Yetimleri, evlenme çağına gelene kadar deneyin; onlarda olgunlaşma görürseniz mallarını kendilerine verin; büyüyecekler de geri alacaklar diye onları israf ederek ve tez elden yemeyin. Zengin olan, iffetli olmağa çalışsın, yoksul olan uygun bir şekilde yesin. Mallarını kendilerine verdiğiniz zaman, yanlarında şahit bulundurun. Hesap sormak için Allah yeter."

Nikâh çağına, evlenme çağına geldiklerinde yetimleri bir deneyin. Bulûğ çağına, namaz ve oruç gibi dinî mükellefiyetlerle sorumlu olma çağına, ya da evlenme çağına ulaştıkları zaman, evlenme durumuyla karşı karşıya geldikleri zaman onları bir imtihana tabi tutun. Namaz kılma, oruç tutma çağına ulaşmışlar mı ulaşmamışlar mı? Evlilik çağına gelmişler mi gelmemişler mi? Bu işin sorumluluğunu yüklenebilecek duruma ulaşmışlar mı ulaşmamışlar mı? Veya onlar acaba kendi mallarına sahip olabilecek bir duruma, bir çağa gelmişler mi, gelmemişler mi? Durumlarına bir bakın, bir gözden geçirin onları.

Eğer onlarda bir rüşt, bir olgunluk, sorumluluk yüklenme kapasitesi görmüşseniz, kendilerinden emin olmuşsanız o zaman hemen kendilerine sizin emânetinizde olan mallarını verin. Onlar büyüyecekler de mallarına sahip olacaklar, mallarını bizim elimizden alacaklar diye sakın onlara ait olan malları israfla çarçabuk, alelacele yiyip bitir-meden yana olmayın. Böyle bir endişeyle onların mallarını boşa gidermeye kalkışmayın. Siz de Allah'ın emâneti olan o kardeşlerinizin mallarını koruyun, muhafaza edin. Böyle elinin altında yetim malı bulunan mü'minlerden kim ki:

Zenginse, durumu iyiyse yetimin malını hafif tutsun, ondan fazla harcamasın da kendi malından fazlaca harcasın. Ya da sizden böyle malî durumu

iyi olanlar mahiyetindeki yetimlerin malları konusunda iffetli davransın. Mala düşkün bir tavır sergilemesin, tok davransın, ihtiyaçsız davransın. Ama yanında yetim malı olup ta fakir olan, ihtiyaçlarını karşılama konusunda sıkıntı çeken kimse de:

Maruf ölçüler içinde, örfe uygun olarak o yetimin malından az biraz yiyebilir. Tabi mahiyetinde yetim malı bulunan o fakir kişi hem kendi ihtiyaçlarını, hem de mahiyetindeki yetimin bakımını üzerine aldığı için onun malından az biraz yeme hakkına sahip oluyor. Lâkin durumu iyi olan zenginler o mallar konusunda afif davranmak zorundadırlar. Yetimin malına göz dikmemek zorundadırlar.

Evet onları imtihan edip de rüşte ulaştıklarını anladığınız takdirde hemen onların mallarını kendilerine verin. Ve mallarını kendilerine verirken de:

Onlara karşı şahitler tutun, şahitler bulundurun. Mallarını kendilerine teslim ederken teslim ettiğinize dair şahitler bulundurun diyor Rabbimiz. Sakın ha bu benim yeğenimdir, bu benim kardeşimin çocuğudur, bu benim amcamın oğludur, dayımın çocuğudur. Onun bendeki mallarını kendisine teslim ederken şahide ne gerek var? Birbiri-mize güvenimiz yok mu? diyerek gevşek iş yapmaya kalkışmayın. Sonunda her türlü dedikodulara, fitnelere fırsat vermeyin buyuruyor Rabbimiz. Çünkü siz ne kadar da samimi olursanız olun, ne kadar da yaptığınız iş konusunda kendinize güvenirseniz güvenin insanlar sizin yaptıklarınızı yanlış anlayabilirler. Onlara mallarını teslim ederken şahit tuttuğunuz zaman hem o şahitler, hem diğer insanlar hem de o yetimler bilirler ki babalarından kendilerine intikal eden malları gerçekten emniyet altındaymış, koruma altındaymış, kendilerine hiçbir adâletsizlik yapılmamış, hiçbir haksızlığa uğratılmamışlar. Malları çarçur edilip kendileri fakir bir duruma düşürülmemişlerdir.

Unutmayın ki hesap görücünüz Allah'tır. Hesap görücü olarak Allah yeter. Kendi kendinize bir düzen dolap içine girerek yaptığınız haksızlıklar konusunda kılıflar hazırlayarak tüm çevreyi atlatmayı becermiş olsanız da unutmayın ki Allah sizi görmektedir. Allah tüm yaptıklarınıza şahittir ve hesap görücü olarak yetmektedir. İşte tüm hayatımızda, tüm yapıp ettiklerimizde Allah bu hesap görücülüğü ile toplumu murakabesi altına alıyor. Gerek az evvel anlatılan evlilik konusunda, gerek mal mülk konusunda, gerek mehir konusunda, gerek yetimler konusunda her konuda kendisinin gözetimi ve kontrolü altında bir hayat yaşadığımızı unutmamamızı, bunu çok iyi anlamamızı, yaptıklarımızın tümünü kendisine lâyık bir şekilde muhsinler olarak yapmamızı istiyor Rabbimiz.

Bundan sonra ölen bir kimsenin arkasından uygulanması gereken sistemin ne olduğunu? Ya da ölmüş bir kimsenin geriye bırak-tığı mîrasının nasıl paylaşılacağını? Varislerinin kimler olduğunu ve bu varislerin hisselerinin nasıl belirlenmiş olduğunu anlatmaya başla-yacak Rabbimiz.

7. "Ana babanın ve yakınların bıraktıklarından, erkeklere hisse vardır. Ana babanın ve yakınların bıraktıklarından kadınlara da hisse vardır. Bunlar, az veya çok, belirli bir hissedir."

Erkekler için, erkek çocuklar için ana ve babalarının ve akra-balarının bıraktıkları mîrasta, malda belli bir nasip, belli bir hak vardır. Ve yine kadınlar için, kız çocuklar için ana ve babalarının ve akraba-larının bıraktıkları malda az ya da çok belli bir nasip vardır. Bu nasip az ya da çoktur, ama mutlaka bir pay vardır. Ölmüş ebeveynden ya da akrabalardan kendilerine intikal eden mal az da olsa çok da olsa fark etmiyor, çünkü Rabbimiz mutlaka aralarında belli bir pay, belli bir nasip vardır buyurarak az olduğu zaman da çok olduğu zaman da ay-nı yasanın uygulanmasını emrediyor Müslümanlara.

İşte bu farz kılınmış bir paydır, Allah tarafından yazılıp belirlenmiş bir nasiptir, bir taksimdir. Bu Allah'ın koyduğu bir yasadır, bir takdiridir. Medine'de Allah egemenliği altında bir hayat yaşayan Müslümanların bu yasaya riâyet etmelerini emrediyor Rabbimiz. Daha önce yaşadıkları cahiliye döneminde, cahili bir hayatın içinde, Mekke toplu-munda yaşanan hayatta insanlar güçsüz gördükleri kadınlara ve çocuklara hakları olan mîraslarını vermiyorlardı. Ancak savaşabilecek güce sahip olanlar, ya da ailenin ekonomik yükünü üslenebilecek durumda olan kimseler hakları olan mîrası alabilir diyorlardı. Mîras bunların hakkıdır diyorlardı. Meselâ ölmüş bir kişinin geriye bıraktığı mallarına en yakın akrabaları, babaları, kardeşleri, dayıları, amcaları, veya dayı ve amca çocukları sahipleniyorlar, ölen kimsenin küçük yaştaki çocuklarını ve kadınlarını bu mîrastan mahrum bırakıyorlardı.

Nitekim İslâm'ın ilk yıllarında vuku bulan bir savaşta kocasını kaybetmiş bir kadın, bir şehid hanımı Rasulullah Efendimize gelerek şehid kocasının mallarına sahiplenen ve kendisini o mîrastan mahrum bırakan akrabalarını şikâyet etmiş ve bunun üzerine işte bu âyet nâzil olmuştur.

İşte bu âyetleriyle Rabbimiz mü'minlerin iman edip uygulamaları gereken mîras yasasını belirlemiştir. Artık bundan sonra ister erkek ister kadın olsun mü'minler Allah'ın takdir buyurduğu bu yasaya göre hareket etmek zorundadırlar. Allah kendilerine mîrastan ne takdir buyurmuşsa, ne kadar bir pay

vermişse ancak o kadarını almaya hakları vardır. Hiçbir mü'min erkek ve hiçbir mü'mine kadın Allah'ın kendilerine tanıdığı hakkın ötesine bir hak arayışına gidemez.

Yâni ne erkek ne de kadın sahip olduğu siyasal ve ekonomik gücüne güvenerek Allah'ın kendisine takdir etmediği bir payı karşısın-dakinden zorla alma hakkına sahip değildir. Allah nasıl takdir buyur-muşsa öylece hareket etmek ve Allah'ın taksimine razı olmak zorun-dadır herkes. Bu Allah'a imanın bir gereğidir. Çünkü Allah'a iman Allah'tan gelenlere imandır. Allah'a iman Allah'ın hayata karıştığına imandır. Allah'a iman Allah'ın bizim hayatımızı düzenlemek üzere gön-derdiği yasalara imandır. Öyleyse ben Allah'a inandım dediği halde, ben Allah'a teslim olan Müslümanlardanım dediği halde Allah'ın yasalarına teslimiyet göstermeyen kişi, kendi hevâ ve heveslerine göre, ya da bir kısım tâğutların yasalarına göre hareket etmeye kalkışırsa o zaman bu kişi iman iddiasında kendi kendini kandıran bir kişidir ve bu yaptığının cezası da yarın Allah huzurunda çok şedit olacaktır. Ama kim de bu konuda Allah'ın yasalarına teslim olur, Allah'ın istediği biçimde bir mîras yasası uygularsa onun mükafatı da elbette cennet olacaktır.

8. "Taksimde, yakınlar, yetimler ve düşkünler bulunursa, ondan onlara da verin, güzel sözler söyleyin."

Eğer mîrasın taksim edildiği ortamda o mîrastan hak sahibi, pay sahibi olmayan yetimler, miskinler, garibanlar hazır bulunurlarsa, mîrastan pay sahibi olmadıkları halde böyle bir vacibin uygulandığı, böyle bir Allah yasasının yerine getirildiği, böyle Allah rızasının kazanılmaya çalışıldığı bir ibâdet eyleminin icra edildiği bir yerde, Allah adına paylaşılan bir malın, bir mîrasın yanı başında, orada, o ortamda, o atmosferde böyle kimseler bulunurlarsa icra edilen o ibâdete şahit olmalarından ötürü onlara da bir şeyler verilerek gönülleri hoş edilirse bu gerçekten bu çok iyi olacaktır. Gerek ölenin akrabası olmakla birlikte mîrastan hak sahibi olmayan fakirler, yetimler, miskinler, gerekse hiç akrabalığı olmayan garibanlar.

Demek ki ölen kişinin mîrasını taksim maksadıyla malları or-taya döküldüğü zaman o ortamda fakir akrabalar ve yetimler de bulunabilecektir. Ölen kimsenin yıllarca biriktirdiği, gözünün nûru, gönlünün süruru gibi baktığı, sakladığı o mallar ortaya dökülünce elbette fakir fukaraya da bir şeyler infak edilecektir.

Onları da o mallardan rızıklandırın. Rızıklandırıp bir şeyler veremeyeceğiniz kimselere de maruf söz söylemeyi ihmâl etmeyin. Hiç olmazsa güzel sözlerle onların gönüllerini almayı ihmâl etmeyin buyuruyor Rabbimiz. Çünkü o ortamda bulunan bu insanların gerçekten ihtiyaçları olup ta sizden bir şeyler umabilirler. Meselâ toplumda dede yetimi diye bilinen kimseler. Babaları daha önce ölmüş olduğu için de-delerinin, ninelerinin mallarından pay sahibi olma haklarını kaybetmiş kimseler. Babaları yahut anaları daha önce ölmemiş olsalardı şimdi onların da bu mallardan, bu mîrastan hakları olacaktı. Ama kendi ellerinde olmadan Allah'ın bir imtihanı gereği babaları yahut anaları erken öldüğünden dedelerinden yahut ninelerinden kendilerine intikal edecek o mîrastan mahrum olmuşlar. Başlarında babaları yahut anaları olmuş olsaydı belki de o yetim çocuklar şimdi zengin bir hayatın içinde olacaklardı. İşte bu tür kimselere de mîrastan güzel bir pay ayırarak gönüllerini alabilirseniz sizin hakkınızda çok hayırlı olacaktır. Değilse hiç olmazsa güzel söz söyleyerek onların yüzlerini güldürmeye çalışın diyor Rabbimiz. Yâni bu işi insanların vicdanlarına havale ediyor, böyle bir mecburiyetlerinin olmadığını, ama yaparlarsa çok büyük bir mükafat kazanacaklarını anlatıyor Allah.

9. "Arkalarında cılız çocuklar bıraktıkları taktirde, bundan endişe edecek olanlar, haksızlık yapmaktan korksunlar ve Allah'tan sakınsınlar; dürüst söz söylesinler."

Kendilerinden sonra arkalarında zayıf zürriyetler bırakanlar, güçsüz kuvvetsiz nesiller bırakanlar korksunlar. Onlardan gerçekten korkuyorlar. İnsanlar ölüp giderlerken eğer arkalarında küçük, zayıf, güçsüz yetimler bırakıp gitmekten korkuyorlar. Acaba şimdi ben bunları bu halde bırakıp giderken bu yavrularımın hali nice olur? Onlara benden sonra kim bakar? Kim kollar? diye korkuyorlar. İşte Allah buyuruyor ki sizler nasıl ki böyle küçük yaşta, güçsüz kuvvetsiz yetim çocuklar bırakıp giderken korkup onların üzerlerine titrediğiniz gibi kendileri küçük yaştayken babaları ölmüş o yetimler konusunda da Allah'tan korkun. Kendilerininkileri düşündükleri gibi akrabalarının, ya da başkalarının yetimlerini de düşünsünler de mal taksimi esnasında güçleri yettiği kadar onları da vererek sevindirsinler.

Allah'tan korksunlar, Allah'la yol bulsunlar, Allah'ın dediklerini yapsınlar, Allah'ın hatırını kazanmayı hedeflesinler de onlara doğru söz söylesinler. O yetimleri kendi yetimleri yerine koysunlar da doğru dürüst karar versinler. Çünkü hasbel kader o ölen kendisi ve o çocuk-lar da kendi çocukları olabilirdi. Veya yarın aynısının kendi çocukları-nın da başına gelebileceğini asla unutmadan karar vermelidir. Hani Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri

bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyuruyordu:

"Sizden biriniz kendisi için, kendi nefsi için sevip istediklerini mü'min kardeşleri için de sevip istemedikçe mü'min olamaz"

İşte Rabbimiz kulları adına razı olup gönderdiği bu sistemi oturturken gönderdiği bu âyetleriyle, içimizle dışımızla bizi kuşatan bu talimatlarıyla, bir taraftan bizi vicdanlarımızla bir hesaplaşmaya çağırıyor, bir taraftan da sürekli kendisinin kontrolü atında bir hayat yaşadığımız bize hatırlatılıyor. Öyleyse anlıyoruz ki, bizler dünyada yalnız değiliz. Yaşadığımız hayatı yalnız yaşamıyoruz. Yetimlerle, fakirlerle birlikte yaşıyoruz bu hayatı. Kendimizi düşündüğümüz kadar, kendi ekonomik ve cinsel ihtiyaçlarımızı düşündüğümüz kadar dışımızdaki kardeşlerimizin ihtiyaçlarını da düşünerek Kur'an'ın bizden istediği bir hayatı yaşayalım inşallah. Birileri ağlarken biz gülmeden yana, birileri açken biz tok yatmadan yana, birileri sıkıntı içinde kıvranırken biz zevk ü safa içinde bir hayat yaşamadan yana olmayalım inşallah.

10. "Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, karınlarına ancak ateş tıkınmış olurlar, zaten onlar çılgın aleve atılacaklardır."

Rablerinin kendilerine yol göstermek üzere gönderdiği bunca âyetleri yok farz ederek, görmezden, duymazdan gelerek haksız yere yetimlerin mallarını yiyenler, Allah yasalarını çiğneyerek yetimlerin mallarına uzananlar, kendilerini güçlü, kuvvetli görerek toplumda sosyal ve siyasal dayanağı olmayan garibanların mallarını yiyip, haklarını gasp edenler başka değil karınlarına ateş doldurmaktadırlar. Rabbim korusun yetimlerin, garibanların mallarını haksız yere yemek karınları ateşle doldurmakla eş değerdedir.

Evet haydi şimdi insanların mallarını yiyebilirseniz yiyin bakalım. Bunlar garibandır, bunların toplumda haklarını koruyabilecek güçleri yoktur, ellerinde çekleri, senetleri yoktur, bunlar ticaretten anla-mazlar, bunlar mal mülkten anlamazlar diyerek insanların mallarını yemek, unutmayın ki karınları ateşle doldurmak anlamına geliyor. Dayanabilecekseniz yarın bu ateşe buyurun yiyin.

Bakın böyle şedit bir tehditle karşı karşıya gelen sahâbe-i kirâm efendilerimiz yetimlerin malları konusunda o kadar korkup ürktüler ki hattâ yetimlerle birlikte oturup kalkmaktan bile çekinir hale geldiler. O kadar ki Müslümanlar onların mallarına el sürmekten bile korktular. Yetimlerle beraber olmaktan, onlarla birlikte yaşamaktan yiyip içmekten, onların mallarıyla ve

işleriyle ilgilenmekten çok korktular. Gelip Allah'ın Resûlüne bu konuda onlara karşı nasıl davranacaklarını sordular. Bunun üzerine Rabbimiz onlara Bakara sûresinin 220. âyetini indirdi.

"Peygamberim bir de sana yetimlerden soruyorlar. De ki onlar hakkında ıslahta bulunmak (mallarını korumak) sizin için daha hayırlıdır. Eğer onlara karışırsanız onlar sizin din kardeşlerinizdir."

(Bakara 220)

Onlarla ilgilenmek, onların durumlarını düzeltmek, onların eğitimleriyle, ahlâklarıyla ilgilenmek, onları ıslah etmek daha iyidir. Çünkü yetimler toplumun yanında Allah'ın emânetleridirler. Müslümanların görevi bu emânete emânetin sahibi olan Allah'ın istediği biçimde davranmaktır. Onlarla yakın ilişki içine girmekten korkan Müslümanlara Rabbimiz buyurdu ki onlar sizin din kardeşlerinizdir. Onlarla ilişkiye girip onların dünya ve âhiret işlerini ayarlamanız sizin hakkınızda daha hayırlıdır buyurarak Müslümanları bu konuda teşvik ediyordu. Onları aranıza alır, onlarla birlikte yaşarsanız, onların mallarını kendi mallarınızın içine katar ve onların da kazanmalarını sağlarsanız, yâni onların işleriyle ilgilenirseniz sizin hakkınızda bu çok hayırlıdır, çünkü bilesiniz ki onlar sizin din kardeşlerinizdir buyuruyor Rabbimiz.

Ama yetimlerin mallarını yiyenler, yetimlere haksızlık yapanlar karınlarını ateşle doldurmakla birlikte bir de üstelik:

Yarın Saire, cehenneme de yaslanacaklardır. Cehenneme sallayıverecek Rabbimiz onları. Dayanabilecekseniz haydi yiyin insanla-rın mallarını. Bundan sonra Rabbimiz mîras âyetlerini gündeme getirmeye başlıyor. Müslümanların uygulamaları gereken mîras yasalarını belirleyecek Allah. Müslümanca bir hayatın, Allah egemenliğinde yaşanacak bir hayatın tüm yasalarını belirleyen Rabbimizdir. İşte mîras yasasıyla alâkalı bakın Rabbimiz şöyle buyurur:

11. "Allah çocuklarınız hakkında, erkeğe iki dişinin hissesi kadar tavsiye eder. Eğer kadınlar ikinin üstünde ise, bırakılanın üçte ikisi onlarındır; şâyet bir ise yarısı onundur. Ana babadan her birine, ölenin çocuğu varsa yaptığı vasiyetten veya borcundan arta kalanın altıda biri, çocuğu yoksa, anası babası ona varis olur, anasına üçte bir düşer. Kardeşleri varsa, altıda biri annesinindir; babalarınız ve oğullarınızdan menfaatçe hangisinin size daha yakın olduğunu siz bilmezsiniz. Bunlar Allah tarafından tespit edilmiştir. Doğrusu Allah bilendir, Hakîm olandır."

Allah size vefatınızdan sonra geriye bıraktığınız mallar konu-sunda hak

sahiplerine haklarını ulaştırmanız gereken paylarını açıklayarak şöylece emrediyor, şöylece söz veriyor: Erkekler için iki dişi hissesi vardır. Çocuklarınız konusunda Rabbiniz erkeğe iki dişi hissesi takdir etmiştir. Evet demek ki mîrasta erkek çocuğu iki kız çocuğu payı alacaktır. Ve işte mîrasın bölüşümünde ilk önemli yasasını Rab-bimiz böylece belirliyor. İlk yasa budur.

Erkek çocukların iki kız hissesi almasıdır. Rabbimizin bu konu-da ilk bildirdiği farz hüküm budur. Bir ana, ya da baba vefat ettiği zaman geriye bıraktığı çocuklardan erkekler ve kızlar varsa kız çocuk-ları bu terekeden bir hisse alırlarken erkek çocukları iki hisse alacak-lardır.

Eğer geride sadece bir tek erkek evlât olup başka hiçbir kardeşi yoksa o zaman mîrasın tamamını bu erkek evlât alır. Sadece iki kız çocuğu varsa mîrasın üçte ikisi bunlarındır.

Şâyet o kadınlar, yâni ölen ana veya babanın geriye bıraktıkları kız çocukları ikiden fazla ise o zaman onlar için terekenin üçte ikisi vardır. Mîrasın üçte ikisi onlarındır. Tabi bu durum erkek çocuğu ol-madığı zaman geçerlidir. Ölen kişinin arkasına bıraktığı erkek çocuk-ları yoksa sadece kız çocukları varsa ve de bu kız çocukları iki ya da ikiden fazlaysa onlara terekenin tamamının üçte ikisi verilecektir. Ve onların hisseleri kendilerine verildikten sora geriye kalan üçte birlik hisse de öteki varisler arasında paylaştırılacaktır.

Ama geriye sadece bir tek kız çocuğu kalmış ise o zaman da mîrasın yarısı onundur. Bu durumda geriye kalan terekenin kimlere nasıl paylaştırılacağı gerek bu âyetlerde gerekse başka âyetlerde açıklanacaktır.

Eğer ölen kimsenin geriye bıraktığı erkek ve kız çocukları varsa ve ölen kimsenin anne ve babası da sağsa o zaman o ölen kişinin anne ve babasından her birisine altıda bir hisse vardır. Eğer ölen kim-senin geriye bıraktığı sadece bir tek kız çocuğu varsa terekenin yarısını bu kız çocuğu alır, altıda birini anne, altıda birini de baba alır. Geriye kalanı ise asabe olarak baba alır.

Ama ölen kişinin erkek ve kız çocukları olmayıp ta ana ve babası varsa, ana ve babası kendisine varis olmuşsa o zaman malının üçte biri anasınındır. Bu durumda ölen kişinin geriye bıraktığı başka mîrasçısı, başka varisi yoksa geriye kalan üçte iki de babasına ait olacaktır. Bunun yasası da ayrıca belirlenmiştir. Evet ölen kimsenin ço-cukları yok da varis olarak sadece anne ve babası varsa terekenin üçte biri ananın üçte ikisi de babanındır.

Eğer ölen kimsenin kardeşleri varsa o zaman annesine altı da bir verilir. Evet ölen kimsenin erkek ve kız kardeşleri varsa o zaman dikkat ederseniz

annesinin mîrastan payı biraz azalıyor. Kardeşler yokken üçte bir alırken bu defa kardeşler olunca altı da bire düştü. Aslında bu kardeşleri kendilerine bir şey alamazlar ama onlara bakmakla sorumlu olması hasebiyle kalanı babaya geçirirler. Eğer ölenin erkek kardeşleri birden fazlaysa durum böyledir. Yok eğer kardeşi bir taneyse o zaman annenin payı üçte birden altı da bire düşmez. Yine anne üçte bir alır. Neden sonra?

Bütün bu mîrasla ilgili haklar yine Allah yasalarına göre yapa-bileceği, yapması uygun olan bir vasiyetten veya borçtan sonra sabit olacaktır. Evet ölen kimse eğer meşru bir vasiyette bulunmuş veya borçlu olarak vefat etmişse o zaman borcu ödendikten ve vasiyeti yerine getirildikten sonra erkek evlâdın, kız evlâdın, bir kızın, iki ve ikiden fazla kızın, ananın, babanın mîrası böylece taksim edilecektir. Ölen kimsenin vasiyetleri yerine getirilip, borçları ödenmedikçe mîrası paylaşılamaz.

Yine âyetin tertip sırasından anlaşıldığından ziyade Resûlul-lah efendimizin uygulamasına göre önce borç geliyor. Borçları öde-necek, sonra vasiyetleri yerine getirilecek, daha sonra da mîras paylaştırılacaktır.

Hz Ali Efendimizin beyanına göre Rasulullah Efendimiz ölen kişinin borçlarının ödenmesini vasiyetinin önüne geçirmiştir. Onun için biz de borcu vasiyetin önüne aldık. Tabi vasiyet konusunda da Rasu-lullah Efendimizin sınırlandırması vardır. Vasiyet malın üçte birini geç-meyecek ve de varislere vasiyette bulunulmayacaktır.

Buhârî ve Müslim'de Ebu Hureyre'den rivâyet edilen bir ha-dislerinde şöyle buyurulur: Sahâbeden Hz. Sa'd Rasulullah'a gelerek: Ya Rasulallah malımın üçte ikisini vasiyet edeyim mi? Buyurdu. Allah'ın Resûlü: Hayır! Buyurdu. Bu defa Sad: O halde yarısını vasiyet edeyim mi? deyince Rasulullah: Hayır! Buyurdu. Peki üçte birine ne dersin ey Allah'ın Resûlü? Evet üçte birini, ama o da fazladır. Senin varislerini varlıklı bırakman, onları başkalarına avuç açar bırakmandan daha hayırlıdır buyurdu. Bir de artık Nisâ sûresindeki mîras âyeti-nin gelişinden sonra ölenin varislerine bir şeyler vasiyet etmesine gerek kalmamıştır, çünkü mîras âyetiyle varislerden kimin ne kadar alacağı belirtilmiştir. Artık varislere vasiyet yoktur. Bunun için Allah'ın Resûlü Veda Hutbesinde şöyle buyurmuştur:

"Muhakkak biliniz ki! Cenâb-ı Hak her bir hak sahibine hakkını

vermiştir. Artık bundan sonra varise vasiyet yoktur."
(Tirmizi: Vesaya, 5)

Yine İbni Mâce'de rivâyet edilen başka bir hadislerinde Allah'ın Resûlü:

"Diğer varisler izin verip razı olmadıkça hiçbir varis için vasiyet caiz olmaz."
(İbni Mâce: Vesaya, 6)

Demek ki bir vasiyetin yerine getirilebilmesi için üç şart vardır. Birincisi, bu vasiyet geriye bıraktığı malın üçte birini geçmeyecek, ikincisi varislere yapılmış olmayacak, üçüncüsü de vasiyet meşru yerlere yapılmış olacaktır. Vasiyet gayri meşru yerlere yapılmışsa Bakara sûresinin beyanıyla bu vasiyet yerine getirilmez. Kendisi vasi tayin edilmiş kişi bunu düzeltmekle mükelleftir. Meselâ adam ölmeden önce birisini vasi tayin etmiş ve benim malımdan şu kadarını filan meyhaneye verin demiş. Veya İslâmi duyarlılığı olmayan filan müesseseye verin demiş. Vasi bunu yerine getirmek zorunda değildir. Bırakın yerine getirerek böyle bir günaha ortak olmayı bilakis onu engellemekle mükellaftir.

Bir de burada ölen kişinin arkasında borç bırakıp gitmesi konusunda da bir şeyler söylemek isterim. Borçlanmaktan ve borçlu ölmekten çok sakınmalıyız. Bu konuda Resûl-i Ekrem efendimizin çok şedit hadisleri vardır. Meselâ Buhâri'de rivayet edilen bir hadislerinde buyurur ki; "Borçtan ve günahtan Allah'a sığınırım". Bir başka hadislerinde de; "Küfürden ve borçtan Allah'a sığınırım" buyurmaktadır. Dikkat ederseniz günahla borç, küfürle borç özdeşleştiriliyor. Allah'ın Resûlü böyle buyuruyor, ama bizim toplumda sanki bu hadislere nazire atasözleri uydurulmuştur. Meselâ; "borç yiğidin kamçısıdır" gibi sözlerle bu hadisler kamufle edilmeye çalışılıyor. Kim ne derse desin, borçtan ve borçlanmaktan azami derece kaçınmak zorundayız. Çünkü yine Buhâri'de beyan edildiğine göre Allah'ın Resûlü borçlu kimselerin cenaze namazlarını kıldırmamıştır.

Bu konuda üç uygulama görüyoruz. Bir defasında peygamberimizin huzuruna bir caneze getirildi ve; "ey Allah'ın Resûlü şu akrabamızın cenaze namazını kıldırırmısınız" dendi. Allah'ın Resûlü; "Bunun borcu varmıydı" buyurdu, dediler ki; "evet, borcu var ya Resûlal-lah". Bunun üzerine buyurdu ki; "Peki borcunu ödeyecek kadar arkasında bıraktığı malı var mı?" Dediler ki;

“hayır, yok. Bunun üzerine bu-yurdu ki; “Arkadaşınızın namazını kılın, ben borcu olan bir kşinin namazını kılmam” dedi. Eh haydi buyurun, borçlanın öyleyse. Borçlanın da cenaze namazınız Resûlullah tarafından kıldırılmasın. Borçlanın da peygamberin salatından, duasından, rahmet okumasından mahrum kalın.

Bir başka uygulama da şöyledir: Yine bir defasında Resûl-i Ekrem’in huzuruna bir cenaze getirildi ve namazını kıldırmasını istediler. Allah’ın Resûlü onun borcunun olup olmadığını sordu. Borcu var dediler. Geriye borcunu ödeyecek kadar bir malının olup olmadığını sordu, yok dediler. Peki içinizde onun borcunu tekeffül edecek birisi var mı şeklindeki sorusuna da akrabalarından birisinin; evet, onu ben üstleniyorum demesi üzerine onun namazını kıldırmıştır.

Yine Buhâri’de anlatılan bir başka uygulamada da borçlu ölüp geriye borcunu ödeyecek miktar mal bırakan bir mü’minin cenazesini kıldırdığı anlatılmaktadır.

Öyleyse bütün bu uygulamalardan anlıyoruz ki borçlanmaktan sakınacağız, borçlu ölmekten kaçınacağız. Bir de bundan şunu anlı-yoruz ki ölen kişinin cenaze namazını kılmadan önce cemaate, orada bulunanlara, onu tanıyanlara bunu soracağız. Ey cemaat, bu adamı tanıyormuydunuz? Müslümanmıydı? Namaz kılarmıydı? Müslümanlarla berabermiydi? Borcu varmıydı? İçinizde bu adamdan alacağı olan varmıydı? Bütün bunlar sorulup hakkında iyi şehadetler alındıktan sonra onun cenazesini kılmalı ve ona rahmet okumalıyız. Sünnette uygulama böyledir.

Ama bizde, nereden girdi, nasıl girdi bilmiyorum da, adamın namazı kılındıktan, hakkında salâvat okunduktan sonra soruluyor. Ey cemaat bunu nasıl bilirsiniz diye. Geçmiş olsun. Namazı kılınmış, işi bitmiş ondan sonra soruyoruz. Önce ne idiği, nasıl olduğu bilinmeden kendisine rahmet okunuyor, namazı kılınıyor, sonra da deniliyor ki; “ey cemaat bu adamı nasıl bilirsiniz?” Bir ara bir cenaze için demişler ki iyi biliriz. O arada onun cenaze namazını kıldıran imam o kalabalığın arasından geçerken birisi demiş ki; ya bu adam o kadar iyi, o kadar hoş bir insandı ki hiç kimseyle küs değil di, herkesle barışıktı deyince, eyvah diyor hoca efendi. Ne var, ne oldu diyorlar. Eğer ben bu adamın böyle olduğunu önceden bilmiş olsaydım vallahi cenaze namazını kıldırmazdım diyor. Çünkü bir insanın dostu da olmalı elbette düşmanı da. Bir adamın herkesle arası iyi olamaz.

Evet, zinhar borçlanmamaya çalışacağız. Pekiyi hiç mi borçlanmayacağız? Hiç mi istisnası yoktur bunun? Bu sözlerin sahibi olan peygamber efendimiz hiç mi borçlanmamış? Evet, bir defasında ailesini doyurabilmek için bir yahudiden ekmeklik arpa unu ödünç almış, ama karşılığında ona zırhını rehin bırakmıştır. Tamam, biz de eğer ailemizin karnını doyurcak bir şey bulamamışsak karşılığında bir şeyimizi rein bırakmak şartıyla borçlanalım. Ama ben bugün bu şekilde ciddi bir ihtiyaçtan dolayı borçlanan kimseleri göremiyorum. Bugün insanlar açlıktan dolayı değil de köşe dönme arzusundan dolayı borçlanıyorlar. Ve maalesef insanlar bugün ellerine geçirdikleri kartlarla henüz kazanmadıkları, henüz ellerine geçirmedikleri maaşlarını harcamaya ve borçlanmaya çalışıyor.

Ben bu hadisleri okuyunca da diyorlar ki; eh ne yapalım, bu hayat böyledir, bu toplumun ticari yapılanması böyledir, bu piyasa böyle yürüyüyor, borçlanmadan ticaret yapamayız. Böyle diyenlere ben de diyorum ki; arkadaş, eğer piyasa İslâm'a yön verecekse benim diyecek bir sözüm yoktur, çünkü ben piyasayı bilmem, ama eğer İslâm piyasayı düzenleyecekse, İslâm piyasaya yön verecekse işte ben biliyorum ki İslâm böyle diyor.

Babalarınız ve oğullarınız, bunların hangisinin size menfaati daha yakındır bunu sizler bilmezsiniz. Bunlardan hangisinin size fayda açısından daha yakın olduğunu sizler bilemezsiniz. Yâni babaların da oğullar gibi, oğulların da babalar gibi ölen kişinin mîrasında hakkı vardır. Öyleyse varislerden kimilerini kimilerinden üstün tutma gibi, bir kısmını kayırıp, bir kısmını mahrum bırakma gibi bir yanlışa düşülme-melidir. Yâni arkanızda bıraktıklarınızın hangisinin sizin için hayırlı, hangisinin hayırsız olduğunu bilmediğiniz için varislerinizden kimilerine vasiyette bulunarak kimilerini mallarınızdan mahrum bırakmayı dü-şünmeyin. Ne bilirsiniz? Belki de sizin o mahrum bıraktığınız sizin için yarın daha hayırlı olacaktır.

Veya Allah'ın bu yasalarına göre meselâ babaya anaya oğul-lardan daha az mîras takdir edildi diye onlar daha az saygı gösterile-cek, daha az sevilecek bir konumda görülmemelidir. Yâni ana baba ve çocuklarınızın derini mirastan paylarına göre takdir etmeye kalkış-mayın. Mirastan çok alanlara çok değer vermeye, az alanlara da az değer vermeye kalkışmayın buyuruyor.

Veya vasiyette bulunarak malının bir kısmından siz varislerini mahrum bırakan kimseler mi, yoksa vasiyette bulunmayarak malının tamamını size mîras bırakanlar mı sizin hakkınızda daha hayırlıdır bunu siz bilemezsiniz diyor

Rabbimiz. Böylece sanki bunu sizden çok daha iyi bilen Rabbiniz babalarınızın vasiyetlerini güzel bir şekilde yerine getirin tavsiyesinde bulunmaktadır.

İşte bunlar Allah'ın farizalarıdır. Bunlar Allah'ın belirlediği yasalardır ve Allah ezelden beri Alîm ve Hakîmdir. Allah ilim ve hikmet sahibidir. Bilgisi ve hikmeti tam olandır. Öyleyse Allah niçin böyle hük-metmiştir? Erkeğe mîrastan niye kadının iki hissesini takdir buyur-muş? Babanın hissesi, ananın hissesi neden böyle olmuş? Evliliği niye böyle belirlemiş? Mîrası niye böyle tespit etmiş? Yetimlerin malları konusunda niye böyle hükümler indirerek onları koruma altına almış? Bu yetimler niye var hayatta? Çocukları böyle küçük yaştayken bu ba-balar niye erken ölüyorlar? Toplumda neden fakirler var? Neden kadınlar var? Neden erkekler var? Neden bir erkeğin dörde kadar kadınlarla evlenmesine müsaade ediliyor da kadınlara aynı hak tanınmamış? Neden kadınlar erkeklerden mehir alıyorlar da erkekler kadınlardan alamıyorlar? Neden? Neden? Neden?

Hiç kimse hiçbir konuda Allah'ı sorgulama hakkına sahip değildir. Her konuda Müslümanın diyeceği bir tek söz vardır, o da: ***"Se-mi'na ve eta'na"*** Sözüdür. Ya Rabbi işittik ve itaat ettik. Duyduk ve uyduk ya Rabbi. Duyduk senin yasalarını ve aynen kabul edip uygulamaya koyulduk, gereğini yerine getirmeye koyulduk. Ama bizim bu tavrımıza karşılık sen de bizim ufak tefek kusurlarımızı falsolarımı-zı görmeyiver ya Rabbi. Bizi bağışlayıver ya Rabbi. İşte Müslümanın tavrı budur bu Allah yasaları karşısında. Çünkü Allah en bilendir, bilgisi tam oladır ve yaptığı her şeyi biz kimilerini anlayamasak ta belli bir hikmetle yapandır.

12. "Karılarınızın çocukları yoksa bıraktıklarının yarısı sizindir, çocukları varsa, bıraktıklarının ettikleri vasiyetten veya borçtan artakalanın dörtte biri sizindir. Sizin çocuğunuz yoksa ettiğiniz vasiyet veya borç çıktıktan sonra bıraktıklarınızın dörtte biri karılarınızındır; çocuğunuz varsa, bıraktıklarınızın sekizde biri onlarındır. Eğer bir erkek veya kadına kelale yolu (çocuğu ve babası olmadığı halde) varis olunuyor ve bunların ana bir erkek veya bir kız kardeşi bulunuyorsa, her birine edilen vasiyetten veya borçtan artakalanın altıda biri düşer; ikiden çoklarsa, üçte birine, zarara uğratılmaksızın ortak olurlar. Bunlar Allah tarafından tavsiye edilmiştir. Allah bilendir, Halimdir."

Eğer sizin hanımlarınız ölmüşler de geriye çocuk bırakmamışlarsa o zaman hanımlarınızın geriye bıraktıkları terekelerinin yarısı sizindir.

Eğer onların geriye bıraktıkları çocukları varsa vasiyetleri ve borçları ödendikten sonra terekelerinin dörtte biri sizindir. Evet ölen bir kadının eğer çocukları yoksa onun malından kocası iki de bir alacak, ama eğer ölen kadının çocukları varsa o zaman da dörtte birini alacaktır.

Sizin terk ettiğiniz mallarınızda da kadınlarınızın dörtte bir hakları vardır. Eğer sizin arkaya bıraktığınız çocuklarınız yoksa. Evet ölen erkeklerin eğer çocukları yoksa o zaman hanımları kaç tane olursa olsun, bir, iki, üç, dört fark etmez onların hepsine dörtte bir hisse vardır. Eğer ölen erkeğin arkada bıraktığı karısı bir tane ise o malın dörtte birini alır, eğer kadın iki ise o zaman o dörtte biri ikisi arasında paylaşılır, üç ise üçe, dört ise dörde bölünür.

Eğer sizin arkanıza bıraktığınız çocuklarınız varsa o zaman terekelerinizde vasiyetleriniz yerine getirildikten ve borçlarınızda ödendikten sonra hanımlarınızın sekizde bir hisseleri vardır.

Eğer bir erkek ve kadın ölür de ona ***"Kelale"*** olursa. Kelale geriye ne çocuk ne de ana baba bırakmadan ölen kimseye denir. Yâni eğer mîras bırakan erkek ya da kadın, çocuğu, ana babası olma-yan bir kimse olursa. Yâni eğer ölen bir erkek veya bir kadının usul ve furûu olmayıp da, yâni babası anası, ila nihaye babasının babası, anasının anası ve oğlu kızı, oğlunun oğulları, kızının kızları yok da ken-disine zayıf bir derece ile bir erkek veya kız kardeşi varis bulunursa o zaman bunlardan her birisine mîrastan altı da bir hisse vardır. Ama eğer böyle ölene varis olan kardeşler ikiden fazla iseler malın üçte birinde ortaktırlar bunlar.

Tabi bu kardeşler anne payı aldıklarından erkek kız farklılığı olmayarak aralarında eşit olarak paylaşacaklardır. Ama yine ölenin vasiyeti yerine getirilip borçları ödendikten sonra bu iş geçerli olacaktır. Zarara uğratılmaksızın onlara hakları verilmelidir. Buradaki zarara uğratılmaksızın ifadesinden şunu anlıyoruz. Vasiyet varislerin haklarına tecavüz etmemelidir ve de hiç kimse ölen kimsede gerçekten bir alacağı olmadığı halde alacak iddiasında bulunarak varislere haksızlık yapmamalıdır.

Veya ölen kişi ölmeden önce çocuklarım yoktur, malım böyle uzak akrabalarıma kalmasın diye fazlaca vasiyette bulunup onlara zarar vermeye kalkmasın. Allah Alîm ve halimdir. Allah yaptığınız her şeyi bilen, her şeyden haberdar olandır. Allah merhametlidir. Sizin adınıza aldığı kararları da, bilgisi de rahmetinin eseridir.

13. "Bunlar Allah'ın yasalarıdır. Allah'a ve Peygamberine kim itaat ederse onu içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır, orada temellidirler,

büyük kurtuluş budur."

İşte bunlar Allah'ın hudududur. İşte bunlar, bu mîras âyetleri Allah'ın hudududur. Rabbimiz işte böylece mîras taksimini bize arz ederken bu konudaki hududunu da çizmiş oluyor. Haram helâl hudu-dunu, aile hukukunun hududunu, kılık kıyafetin hududunu, kazanma ve harcama hududunu, kadın erkek ilişkileri hududunu, tüm hayatın hududunu tespit etme hakkı sadece Allah'a aittir. Bu konuda Rabbi-miz hiç kimseye yetki vermemiştir. Sadece kitabında açıklamadığı ve açıklanmasını kendisine bıraktığı konularda Rasulullah Efendimiz söz söyleme yetkisine sahiptir. O zaman Rabbimizin verdiği yetkiyle onu da dinlemek zorunda olacağız elbette. Resulsüz bir kitap, Resulsüz bir din kabul edemeyeceğimize göre onun direk Allah'tan aktardıklarına evet dediğimiz gibi, kendisinden söylediklerine de evet diyeceğiz.

Öyleyse hem bu konuyu gündeme getiren, bu konunun yasasını koyan Kur'an âyetlerini, hem de bu âyetlerin vermediği detayı, ve-ya bu âyetlerin uygulamasını, pratiğini, yahut da bu âyetlerde günde-me getirilmeyip de Rabbimizin bir tür vahiyle Rasulullah Efendimize açtığı, bildirdiği ve bize de öylece bildirmesini istediği Rasulullah Efendimizin beyanlarını, sünnetini, uygulamasını da içine almak kayd u şartıyla Allah'ın hududu kabul ediyor ve öylece iman ediyoruz.

Evet hudûdullah deyince hem bu âyetler, hem de bu âyetlerin tamamlayıcısı, açıklayıcısı olarak Rasulullah Efendimizin bildirdiği, uy-guladığı yasalar da gündeme gelecektir. Çünkü Rabbimiz genel yasaları belirler ama onun detaylarını, iç tüzüklerini peygamberine bırakır. Evet işte bunlar Allah'ın hudutlarıdır ve:

Kim de bu konuda, her konuda Allah ve Resûlüne itaat edip gönülden bağlanırsa, Allah ve Resûlünün bu yasalarına riâyet ederse, Allah ve Resûlünün mîras hukukuyla amel ederse, mîrasını böylece taksim ederse:

Rabbi onu zemininden ırmaklar akan cennetlerine idhal buyurur. Evet Allah ve Resûlüne iman eden, Allah ve Resûlünün hayatına karıştığına inanan, Allah ve Resûlünün belirlediği bir hayat programını yaşayan, malı konusunda, hayatı konusunda Allah ve Resûlünü söz sahibi kabul eden, Allah ve Resûlünün kendisi adına seçimini seçim kabul eden kimseler için Rabbimiz altlarından bal ırmakları, süt ırmak-ları, şarap ve su ırmakları akan cennetler hazırlamıştır. Gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, akıl ve hayallerin bile ihata edemeyece-ği güzellikte razı olacakları, razı edilecekleri cennetler onları beklemektedir. Elbette dünyada Allah'tan razı olan, Allah'ın yasalarından razı

olan, Allah'ın hayat programından razı olan ve Allah için bir hayat yaşayan mü'minleri Rabbimiz da orada razı edecektir.

Ve onlar orada, o cennetlerde ebediyen kalıcıdırlar. Ve işte budur en büyük başarı. İşte budur en büyük kurtuluş. Evet kim ki Nisâ sûresinin bu âyetlerinde Rabbimizin belirlediği mîras hukuku, mîras yasaları doğrultusunda, Rasulullah Efendimizin uyguladığı bir mîras taksimi doğrultusunda hareket eder de anası, babası, karısı, kocası, oğlu, kızı, gelini, kayınpederi, kayınvalidesi vefat ettiğinde sadece Allah yasalarına baş vurur ve öylece mîrasını taksim ederse bilesiniz ki cennet onu beklemektedir.

14. "Kim Allah'a ve Peygamberine baş kaldırır ve yasalarını aşarsa, onu, temelli kılacağı cehenneme sokar. Alçaltıcı azab onadır."

Ama kim de Allah ve resûlüne isyan ederse, hayatını Allah ve Resûlüne sormadan yaşarsa, Allah ve Resûlüne rağmen, Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetine rağmen kendi hevâ ve heveslerine uyar-sa, ya da hayatta Allah ve Resûlünden başka yasa belirleyiciler kabul ederek onların yasalarını uygulamaya kalkışırsa, ben mîras konusun-da Allah ve Resûlünü dinlemiyorum derse, Allah ve Resûlünün hatırını bir dünya menfaatine satarsa, üç kuruşluk bir dünya menfaati için Allah ve Resûlünün kendisine takdir ettiğine razı olmayıp hududu aşarsa, azgınlık yaparsa:

Allah onu da öyle bir nara, öyle dayanılmaz, öyle çılgın bir ateşe sokar ki o da ebediyen, hiç çıkmamacasına orada kalıverir. Ve onun için orada mühiyn bir azap, alçaltıcı, aşağılayıcı, onu insanlıktan çıkarıcı bir azap vardır unutmayalım. Evet Rabbimiz bir mîras yasası-nı anlattıktan sora burada bir değerlendirmede bulunuyor. Cenneti ve cehennemiyle bir uyarıda bulunuyor. Rabbimizin belirlediği tüm hayat kuralları için geçerli bir uyarıdır bu. Genelde tüm hayat programı, özelde de burada gündeme getirilen mîras yasasıyla alâkalı bir değerlendirme yapıp öteki âyetlere geçelim inşallah.

Siz bilirsiniz diyor Allah. Ben sizi cennet ve cehennemimle uyardım. İsterseniz kul olduğunuzu, benim tarafımdan yaratıldığınızı, varlığınızı ve varlığınızın devamını bana borçlu olduğunuzu unutmadan yaratıcınızın yasalarını uygulayarak bir hayat yaşayıp cennete gidersiniz, dilerseniz de kendinizin tanrılığınızı iddia ederek, kendi hevâ ve heveslerinize göre, ya da hayatın yasalarını Allah'tan daha iyi bildi-ğine inandığınız bir kısım azgın tâğutların istedikleri biçimde bir hayat yaşayarak cehenneme gidersiniz. Dilediğinizi tercih edebilirsiniz. Ama unutmayın ki yaşadığınız hayatın hesabını

bana ödeyeceksiniz diyor Rabbimiz. İtaat edene ebedî cennet, isyan edene de ebedî cehennem vardır. Bu konuda hiçbir mâzeret de geçerli değildir. Çünkü insanlar her konuda sadece Rablerine karşı sorumludurlar.

Toplum şöyle istiyor diye, âdetler böyledir diye, yasalar bunu gerektiriyor diye insanın şu veya bu şekilde Allah yasalarını çiğneyerek birilerinin hakkını yemesi, birilerine zulmetmesi, birilerinin malını çalıp çırpması asla ona mâzeret hakkı tanımaz. Çünkü işte Allah her şeyi âyetleriyle açıklıyor. Ne yapalım toplum düzeni böyledir. Ne yapalım bu yönetim biçiminde böyle düzenlemişler. Ne yapalım yöneticilerimiz böyle karar vermişler. Bu kararın suçluları da onlardır diyerek hiç kimse bir mâzeretin arkasına saklanamaz. Suçu hiçbir zaman başkalarının üzerine atıp bu işten kurtulamaz. Biz hesabımızı Allah'a yalnız başımıza vereceğiz. İşte şu anda ölmüş bir yakınımızın, tek ba-şına Allah'ın huzuruna gitmiş bir akrabamızın mîrasının başındayız. Bu bize ibret olmalı değil mi? O değil de biz olamaz mıydık mîrası paylaşılan? Ya da yarın biz olmayacak mıyız?

Öyleyse niye yamukluk yapmaya çalışıyoruz? Niye bir kısım sudan mâzeretlerin arkasına saklanarak Allah yasalarını diskalifiye yolları arıyoruz? Halbuki Allah ne demişse, Rasulullah nasıl buyurmuşsa bir Müslüman ona teslim olup boyun bükmek zorundadır. Allah ve Resûlünün hükmüne karşı inandım diyen insanların muhayyerlik hakkı yoktur. Bu konuda birbirimizi uyaralım da dünyamızı da âhire-timizi de berbat etmeyelim inşallah. İşte dünyanın yasası belli. Şu anda uğrunda kavga verdiğimiz bu mülk dün bir başkasının elindeydi. Bugün bizdedir. Ama unutmayın ki yarın bizler de bir başkalarına devredip gideceğiz. Bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz aile içindeki kadın erkek ilişkilerinden, kadın erkek hukukundan söz edecek. Aile içinde Allah yasalarına göre hareket etmeyen, Allah yasalarını çiğneyen, Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan kimselerle alâkalı kararlarını, hükümlerini, yasalarını anlatmaya başlayacak. Aile bireylerinin bu yasalar istikâmetinde bir hayat yaşayarak Rablerine kulluk ortamı içinde bir aile yapısı oluşturmalarını isteyecek.

15. "Kadınlarınızdan zina edenlere, bunu ispat edecek aranızdan dört şahit getirin, şahâdet ederlerse, ölünceye veya Allah onlara bir yol açana kadar evlerde tutun."

Kadınlarınızdan Allah'ın çizdiği hududu aşıp fuhşiyyat yapan, aşırılık yapan, kötülük yapanlar olursa onların aleyhinde dört şahit tutun. Buradaki

fuhşiyyat Allahu âlem zina anlamınadır. Bir kadının yapabileceği aşırılığın en kötüsü, kocasından başka birisiyle gayri meşru cinsel ilişki kurmasıdır. Evet kadınlarınızdan bu kötülüğü yapanlar olursa, onun aleyhinde dört şahit tutun diyor Rabbimiz. Yâni kadının böyle bir şey yaptığını dört şahitle belgeleyin. Kadının böyle bir şey yapıp yapmadığı konusunda onu bizzat gören dört şahit olmadıkça karar vermeyin. Eğer bu dört şahit onun hakkında zaman aşımı olmadan hemen derhal, sıcağı sıcağına şahitlik ederlerse, o zaman:

Ölüm kendilerine gelene kadar veya Allah kendilerine bir yol açana kadar evlerinizde hapsedin, evlerinizde tutun. Evet böyle kadınlar evlerde hapsedilecekler. Tabi bir baskıyla birlikte bu kötü fiili tekrar işlemesine izin vermeyerek eve hapsedilmelidirler. Çünkü zina gerçekten çok kötü bir suçtur. Zina bir toplumun temel direği olan, belkemiği olan ailelerini mahveden bir fiildir. Ailelerde, ailelerden mey-dana gelen toplumlarda huzur ve güven namına hiç bir şey bırakmaz zina.

Şu anda istediği kadar birileri toplumda zinayı suç olmaktan çıkarıp toplumu zinacı yapmaya gayret etse de, zina nesli telef eden çok kötü bir pisliktir. Düşünün, bir kadın bir erkekle bir yerlerde tesadüfen buluşacaklar. Belki ömür boyu o kadın o erkeği bir daha göremeyecektir. Şimdi böyle bir kadın o erkekten çocuk yapmayı düşünebilir mi? Hangi kadın böyle tesadüfen buluştuğu bir erkekten çocuk yapma riskine atar kendisini? Hiç tanımadığı o erkeğin çocuğunu kar-nında taşıyacak dokuz ay, meşakkatle doğuracak, emzirecek, büyütecek, eğitecek. Bu mümkün değildir. Kedisinin de, çocuğunun da sorumluluğunu üslenecek, nikahla meşru bir şekilde üzerine sorumluluk alacak bir kocadan ancak böyle çocuklar düşünebilir. Onun içindir ki evliliklerin azaldığı, zinanın yaygınlaştığı kâfir toplumlarda nesil de bit-miştir.

Evet, işte böyle kadınların işledikleri bu kötülüğü devam ettirerek toplumun salâhını dinamitlemelerine izin vermemek için evlerinize hapsedin buyuruyor Rabbimiz. Onları evlerinizde tutun ve hiç kimsey-le karşı karşıya getirmeyin. Kimseyle görüştürmeyin. Ta ki Allah onlar hakkında bir hüküm gönderene, bir yol açana kadar.

Bu âyetlerden sonra inen âyetlerinde Rabbimiz yeni hükümler indirerek onlar hakkında yolunu açmıştır. Nûr sûresinin 2. âyeti ve zina suçunu işleyen evli erkeklerle evli kadınların taşlanarak recm edil-meleri yasası belirlenmiş oldu. Eğer zina eden erkek ve kadın bekar kimselerse onlara da yüz değnek vurulması emredilmiştir.

Evet Rabbimizin bu konuda indirdiği âyetler ve bu âyetlerin nasıl anlaşılacağı konusundaki Rasulullah Efendimizin pratikteki uygulamalarıyla Allah'ın onlar için açtığı yol da beyan edilmiş oldu. Böylece İslâm'ın ilk yıllarında zinakâr kadınlara uygulanacak cezayı ihtiva eden bu âyet de sonraki âyetlerle neshedilmiştir diyoruz.

Eğer tabi bu çirkin suçu işleyenler câriye ya da kölelerden olursa onlara da 50. değnek vurulacağı konusunda Rasulullah efendimizin pratik uygulamalarıyla yasallaşmıştır.

Şu anda olduğu gibi dünya üzerinde zinakârlar hakkında Al-lah'ın belirlediği bu yasaların uygulanma ortamının bulunmadığı za-manlarda böyle suç işleyenler evlerde hapsedilecek ve bu eylemi tekrar tekrar işleyerek toplumun ahlâkî dengesini sarsmasına izin verilmeyecek. Daha sonra bakalım Rabbimiz bu konuda nasıl yollar açacaksa, o yollara tabi olup gideceğiz.

(Bir soru soruldu. Pekiyi koca karısının zina ettiğini gördü, ama o anda dört şahit çağırıp bunu belgeleyemedi. Şahitleri çağırmaya gidince berikiler de o ortamı değiştirip kamufle etmeyi becermişlerse durum ne olacak? Adam bunu nasıl belgelecek? Böyle bir kadından nasıl ayrılacak?)

Arkadaşlar, böyle bir durumda da lian âyeti, lanetleşme usulü gündeme gelecektir. Koca mahkemede, kadı huzurunda karısının zina ettiğini, bunu gözleriyle gördüğünü yeminle iddia ettikten sonra, eğer ben yalan söylüyorsam Allah bana lânet etsin der. Bu sefer kadı hanıma döner ve; bak kocan böyle diyor, ne dersin bu konuda der. Kadın eğer bu isnadı kabul etmişse mesele kalmaz. Kadın ecmedilir ve bu evlilik sona erdirilir. Ama eğer kadın bu isnadı reddetmişse, o zaman ona da lanetleşme yemini ettirilir. Vallahi ben böyle bir şey yapmadım, bu bana yapılmış bir iftiradır der ve en sonunda da; eğer ben yalan söylüyorsam Allah benim belamı versin der. Bu durumda kadın recimden kurtulmuş olur ama kadı bu evliliği sona erdirir. Çünkü eğer koca karısından kurtulmak için böyle bir iftiraya baş vurmuşsa, zaten bu evlilikte bir hayır kalmamıştır. Karısına bu büyük iftirayı yapabilecek bir noktaya gelmiş koca karı arasında hiçbir şey kalmamıştır. Yok eğer gerçekten onun zinasına gözleriyle şahit olmuşsa, artık böyle bir kadınla beraberliği mümkün olmayacaktır.

16. "İçinizden zina eden iki kimseye eziyet edin, tev-be edip düzelirlerse onları bırakın. Doğrusu Allah tevbe-leri daima kabul eder ve merhamet eder."

Eğer sizin içinizdeki erkeklerden iki kişi bu suçu işlemişlerse, erkeklerden iki kişi kendi aralarında ya da kadınlardan iki kişi bu kötü fiili işlemişlerse veya âyetin bir başka mânâsı da sizden zina fiilini işleyen erkek ve kadından her ikisine de eziyet edin, onları sıkıştırıp ce-za verin buyuruyor Rabbimiz. Selef âlimlerimizden kimileri 15. âyetin evliler hakkında, bu âyetin de bekar olan erkek ve kadınlar hakkında olduğunu söylemişlerdir.

Evet bunlara ceza verilecek, ama anlaşılan o ki bu ceza size kalmış gibi bir mânâ çıkıyor buradan. Ve onun içindir ki İslâm hukukunda bu tür kimselere nasıl bir ceza verileceği konusunda farklı yorumlar vardır. Bazıları işte Lût (a.s) un toplumunun bu tür ahlâksızlarının üzerlerine taş yağdırılmasından hareketle bunların taşlanarak öl-dürülmesinden yana bir hüküm ileri sürerlerken, kimileri sürgüne tabi tutulmaları, kimileri farklı usullerle öldürülmeleri gerektiğini savunmuşlardır.

Ama erkeklerden ve kadınlardan her kim de tevbe ederler ve Allah'la da barışırlar, ıslah olup durumlarını düzeltirlerse, yâni biz bun-dan sonra artık ebediyen bu kötülüğü bir daha işlemeyeceğiz diyerek bu fuhşiyyattan vaz geçtiklerini ortaya koyarak samimi bir tevbeyle, samimi bir imanla Rablerine yönelirlerse artık onlardan vazgeçin, onlardan yüz çevirin, onları serbest bırakın ve onların dönecekleri Müslümanlıklarında, yaşayacakları Müslümanca bir hayatlarında onları destekleyip yardımcı olun. Bilesiniz ki Allah tevbeleri çokça kabul eden, dönüşleri kabul eden, yönelişlere karşılık verendir. Allah size karşı çok merhametlidir acıyan ve affedendir. Allah tüm kullarına tev-be kapılarını açık tutandır, el verir ki insanlar hangi boyutta günah işlemiş, hangi yasayı çiğnemiş olurlarsa olsunlar o günahlarının tümünü affedebilecek büyüklükte, merhametli bir Rableri olduğuna inanıp dönüş yapsınlar, tevbe etsinler, Rablerine sığınıp af dilemeyi bilsinler. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz tevbenin ne olduğunu, nasıl olduğunu ve tevbeleri kabul edilecek insanların kimler olduğunu şöylece açıklıyor:

17. "Allah, kötülüğü bilmeyerek yapıp da, hemen tevbe edenlerin tevbesini kabul etmeyi üzerine almıştır. Allah işte onların tevbesini kabul eder. Allah Bilendir, Hakîm olandır."

Tevbeleri kabul edilecekler, bir cehalet sebebiyle, bilmeyerek bir kötülük işliyorlar, ama bilerek değil ve de bu kötülüğe devam da etmiyorlar, hemen arkasından, en kısa bir zamanda kötülükten dönenlerin bu dönüşlerini kabul ediyor Rabbimiz. İşte Rabbimizin kabul edeceği tevbe budur.

Herkim ki bir bilgisizlik, bir cehalet sonucu bir kötülük yapar, bir günah işleyecek olur da hemen arkasından tevbe eder ve durumu-nu düzeltirse, cehaletle günaha gittiği bir anda hemen kıblesini değiştirir ve Allah'a dönerse bilesiniz ki ben böyle yapanlar hakkında rahmeti kendi üzerime yazdım, onu affederim buyuruyor Rabbimiz.

Mü'min bir günahı ancak bir bilgisizlik sonucu, bir gaflet sonu-cu işleyebilir. Yâni ya onun isyan olduğunu bilmeyerek, ya işleyeceği o isyanın sonucunda, o günahın sonucunda başına gelecekleri bir an unuttuğundan dolayı günah işler, ya da isyanı taate tercih ederek bir isyanda bulunabilir ki bu da ayrı bir cehalettir.

İşte bu durumda hemen kendine gelir gelmez tevbe eden, günahtan vazgeçen, yönünü, kıblesini değiştiren, ve bir daha bu duruma düşmeme konusunda kesin kararlı olan mü'minleri affedeceğini bildiriyor Rabbimiz.

Ama dikkat ediyorsanız âyet-i kerîmede ***"min gariyb"*** ifadesi kullanılmaktadır. Yâni işlenen günahın hemen arkasından tevbe edilmelidir. Meselâ adam günahı işler işler de artık o kötülüğü işleye-meyecek bir çağa geldikten sonraya tevbesini geciktirmemelidir. Öyle yaşlanmış ki artık o amelleri işleme imkânı kalmamıştır. Ne zina edebilecek, ne içki içebilecek, ne de başka günahları işleyebilecek dermanının kalmadığı bir çağa gelince tevbe etmeye kalkıyor adam. Eh zaten istesen de yapamayacaksın onları. Kimi kandırıyorsun da? Öy-leyse tevbelerimizi geciktirmemeliyiz, Rabbimizle aramızı açmamalı-yız ve her an Rabbimizle diyalog halinde olmalıyız.

Evet, Sizden her kim ki bir bilgisizlik, bir cehalet sonucu bir kötülük yapar, bir günah işleyecek olur da hemen arkasından tevbe eder ve durumunu düzeltirse, cehaletle günaha gittiği bir anda hemen kıblesini değiştirir ve Allah dönerse bilesiniz ki ben böyle yapanlar hakkında rahmeti kendi üzerime yazdım buyuruyor Rabbimiz.

Demekki mü'min bir günahı ancak bir bilgisizlik sonucu, bir gaflet sonucu işleyebilir. Yâni ya onun isyan olduğunu bilmeyerek, ya işleyeceği o isyanın sonucunda, o günahın sonucunda başına gelecekleri bir an unuttuğundan dolayı günah işler, ya da isyanı taate tercih ederek bir isyanda bulunabilir ki bu da ayrı bir cehalettir. İşte bu durumda hemen kendine gelir gelmez tevbe eden, günahtan vazgeçen, yönünü, kıblesini değiştiren ve bir daha bu duruma düşmeme

konusunda kesin kararlı olan mü'minleri affedeceğini bildiriyor, Rab-bimiz.

Evet işlenen günahın akabinde hemen tevbe edilecek ve bir daha o günaha dönmeme kararı verilecek. Bu konuda Rasûlullah'ın pek çok hadisi vardır.

"İşlediği bir günahın akabinde tevbe eden (Pişman-lık duyarak, bir aha dönmeme azmi içinde olan, kişi günah işlememiş gibidir."
(İbni Mâce)

Bir adam gelip Rasûlullah'a: Ya Rasûlullah bir kul bir günah işlese sonra tevbe etse Allah affeder mi? dedi. Allah'ın Resûlü buyurur ki:

"Bir kul günah işledi, tevbe etti. Affedilir. Yine günah işledi yine tevbe etti, yine affedilir. Yine günah işledi, tevbe etti yine affedilir. En son Rasûlullah şöyle buyurdu. "Hattâ şeytan melül mahsur oluncaya, ümidini kesinceye kadar"
(Hakim)

Anladınız değil mi? Hattâ bir başka hadislerinde de Resûl-i Ekrem Efendimiz samimi olarak, içiyle dışıyla Tevbe edip o günahla ilişkisini kestiği halde dayanamayarak aynı günahı günde yüz defa işlemiş olsa bile Rabbimizin affedeceğini haber vermektedir. Adam ger-çekten samimi bir şekilde o günahla ilişkisini kesmiştir, Tevbe etmiştir ama bir saat sonra dayanamayarak aynı günahı işlemiş olsa bile, böylece aynı günahı günde yüz defa işlemiş olsa bile Rabbimiz onun tevbesini kabul edecektir. Ama samimiyetle o günahla ilişkisini kesip onu hayatından atması şartıyla.

Meselâ adam içki içiyor, her içişinin sonunda Tevbe ettim di-yor, ama o günah unsuruyla tümden ilişkisini kesmiyor. Yani onu hayatından söküp atmıyor. Yani Tevbe bir daha içmeyeceğim diyor ama hâlâ içki şişeleri buzdolabında duruyor. Veya adam bir kadınla zina ediyor, her birleşmenin sonunda tevbe ya Rabbi, bir daha yapmayacağım diyor, ama o kadını evinden dışarıya atmıyor, onunla ilişkisini kesip atmıyor, yarın öbürsü gün tekrar yapacak. Böyle değil tabii. O günah unsurlarını hayatından söküp atacak, tümüyle ilişkisini kesecek, işte o zaman Allah onun tevbesini kabul edip affedecektir.

Bakın âyetin bundan sonraki bölümü o hususu anlatır:

18. "Kötülükleri işleyip dururken, ölüm kendisine geldiği zaman: "Şimdi tevbe ettim" diyenler ile kâfir olarak ölenlerin tevbesi makbul değildir. İşte onlara elem verici azab hazırlamışızdır."

Yoksa günahları işleyip işleyip de:
Kendilerine ölüm gelip çatınca da:
İşte şimdi ben tevbe ediyorum. Ben şimdi günahlardan dönü-yorum diyen kişinin tevbesi kabul değildir. Ya da gençliğinde, zinde-liğinde, sağlığında günahlar peşinde koşup koşup da artık ihtiyarlayıp, veya sağlığını kaybedip de bu günahları işleyemeyecek bir duruma gelen ve işte şimdi tevbe ettim diyen bir kimsenin tevbesi kabul gör-meyecektir.

Evet ölüm kendisine geldiği bir zamana kadar tevbesini geciktiren bir kimsenin tevbesi kabul edilmeyecektir. Bir de:
Kendileri kâfir olarak ölenler için de tevbe yoktur. Demek ki
Günah işleyen, bu günahlarını sürdürür, mayın tarlasında geziyormuş gibi günah işlemeyi alışkanlık haline getirir ve böyle günahlar peşinde bir hayat sürerken nihâyet kendisine ölüm gelip çatınca da tevbe etmeye kalkışan bir kişinin tevbesi kabul değildir diyor Rabbimiz. Ama can çekişme zamanı gelmeden tevbe edip dönenlerin tevbelerinin ka-bul edileceği ümit edilir. Yâni imandan sonra, tevbeden sonra salih a-meller işleyebileceği bir zaman içinde iman eden, tevbe eden kişininki kabuldür diyoruz.

Tevbe yönelmek demektir. Tevbe kişinin hayat programını de-ğiştirmesi demektir. Tevbe kişinin kıblesini değiştirmesi, küfürden, şirkten, isyandan Allah'a kulluğa yönelmesi demektir. Kim bunu gerçekleştirirse Allah da ona yönelir ve onun dönüşünü kabul buyurur. Kendisine yönelenin yönelişini dikkate alır ve ona mukabele eder. Onun için kendisine tevbe edene Allah da tevbe eder sözünün mânâsı işte budur. Zira böyle yanlıştan dönenler, bilinç tazelemesinde bulunanlar için Allah sınırsız bağış ve merhamet sahibidir. Allah karşısında böyle bir öz eleştiri yapanlara karşı Allah sınırsız örtücü ve affedicidir. Sanki onun yaptıklarının tümünü silici ve hiç yapmamış gibi kabul edicidir. İşte bunu vaadediyor Rabbimiz bu âyetinde.

Evet tevbe konusu da işte böyle. Bundan sonra Rabbimiz nikâh konularını anlatmaya başlayacak. Bakın 19. âyetinde Rabbimiz şöyle buyurur:
19. "Ey İnananlar! Kadınlara zorla mîrasçı olmaya kalkmanız size helâl değildir. Apaçık hayasızlık etmedikçe onlara verdiğinizin bir kısmını alıp

götürmeniz için onları sıkıştırmayın. Onlarla güzellikle geçinin. Eğer onlardan hoşlanmıyorsanız, sabredin, hoşlanmadığınız bir şeyi Allah çok hayırlı kılmış olabilir."

Ey iman edenler, kadınlara zorla varis olmaya kalkışmanız size helâl değildir. Cahiliye döneminde kadının durumu gerçekten yürekler acısıydı. Sıradan mîras olarak devralınan bir eşyadan, bir maldan farksızdı kadın. İnsanlar yakınlarından birisi vefat ettiği zaman o-nun geriye bıraktığı karısının üzerine bir örtü atarak, ölen bu akrabamın malına varis olduğum gibi karısına da varis oluyorum diyerek o kadın üzerinde hak sahibi oluyordu. Dilediği takdirde ona mehir vermeden evlendiği gibi, dilediği zaman da onu başkasıyla evlendirip mehrini kendisi alıyordu. İşte âyet-i kerîmede bu yasaklanıyor.

Veya yine adam karısından hoşlanmadığı halde, onunla doğru dürüst zevciyet ilişkisi kurmadığı halde sırf onun malına varis olabilmek için onu zorla nikâhı altında tutardı. İşte âyet-i kerîme bunu da menediyor. Ey iman edenler sizler artık böyle yapmayın. O kadınlar istemedikleri halde zorla onların mallarına bu şekilde varis olmanız size helâl olmaz diyor Rabbimiz. Kendileri sizinle evlenmeyi istemedik-leri halde bir eşya alır gibi onları zorla almaya kalkışmayın buyurulu-yor.

Çirkin bir hayasızlık, bir fahşa, bir fuhuş işlemedikleri sürece onlara verdiklerinizin bir kısmını geri almak için onlara baskı yapmanız da size helâl değildir.

Buradaki fahişeden, fuhuştan, hayasızlıktan kasıt zina olabileceği gibi, kocaya karşı itaatsizlik, serkeşlik, geçimsizlik veya kocanın anasına babasına karşı kötü davranmak, geçimsizlik yapmak, onları incitip rahatsız etmek gibi anlamlara da gelmektedir. İşte böyle zina etmiş yahut serkeşlikte bulunarak itaatten çıkmış bir kadına verdiğiniz mehri geri almak, yahut onu buna razı edene kadar sıkıştırmak, ya da hulu' yoluyla boşanıncaya kadar onu sıkıştırmak hakkınızdır.

(Kadın için zikredilen bu fahişe kelimesi üzerine bir soru soruldu)

İslâm şerîatının yasakladığı çirkin iş, yüz kızartıcı söz veya davranış. Fahşâ; Dünyada had cezasını, ahirette ise azâbı gerektiren şeydir. Sınırı aşan her şey; söz ve cevapta taşkınlık etme; çok çirkin olan zina olayı. Allah'ın yasakladığı her şey, konuşurken ve cevap verirken haddi aşan erkek ve kadın ve

alışılagelen ölçüyü aşan şeydir. Hakîkate ve normal ölçülere uymayan her işe fâhişe denilir. Bu kelime, cehâletin bir çeşidi olup, hilmin karşıtıdır.

Fâhişe kelimesi, Kur'an-ı Kerîm'de on üç yerde geçmektedir. Ayrıca dört yerde de çoğulu olan "fevâhiş" zikredilmektedir. Âl-i İmrân sûresi 135. ayette fena bir iş olarak nitelenmiştir. İbn Abbâs'tan gelen bilgiye göre, hurma satan birine güzel bir kadın geldi. Kadın, alışverişini yaptıktan sonra, adam onu kucaklayarak öptü. Ancak hemen bu davranışına pişman oldu ve Hz. Peygamber'e gelip durumu anlattı. Bu olay üzerine söz konusu ayet indi.
(Vahidi, Esbâbu'n-Nüzûl, 105).

Fahşâ ve fâhişe kelimesi, Nisâ sûresinin bu âyetinde zinadan kinaye olarak kullanılmıştır. Ayrıca buradaki fahşâ sözcüğünün "Kadının serkeşlik etmesi, kocasına asi olması ve geçimsizlik yapması" anlamlarına geldiği; buna göre kocanın onu isterse evinde tutacağı, isterse kendisinden boşanabileceği ve bunun helâl bir davranış olduğu; İbn Abbâs'ın rivâyetine göre de "buğz ve serkeşlik etme" anlamlarına geldiği açıklanmıştır.

Diğer bir rivâyete göre de, söz dinlememek ve bununla birlikte isyan etmek anlamındadır. Yine âlimlerimizden pek çoğuna göre söz konusu ayette geçen fâhişe kelimesi, kadının kocasına ve onun yakınlarına, aba babasına eziyette bulunması anlamındadır. Ayrıca fahişe kelimesinin çoğul sekli olan "fevâhiş" ile had cezasını gerektiren şeylerin kastedildiği rivâyet edilmiştir (En'âm,151;A'râf,33;).

Evet, kadının kocasına karşı itaatsizliği, kocanın anne ve babasına karşı itaatsizliği sıkıştırma ve hattâ boşama sebebidir. Bir kadın kocasının anasına babasına bakmaz, onlara karşı itaatsiz bir tavır sergilerse kocası onu boşayabilir. İbrahim aleyhisselâm'ın eşiğini beğenmedim buyurarak oğlu İsmail'e karısını boşattığını, sahabe-i kiram efendilerimizden de böyle evlatlarına anımlarını boşattıklarını biliyoruz.

Kimileri feminist bir yaklaşımla, batıdaki felsefelerden etkilenerek; efendim, bir kadın kocasının ailesine bakmakla yükümlü olmadığı gibi, çocuklarını emzirmekle bile mükellef değildir demeye çalışıyorlar. İnşallah bu konuda kısa bir açıklama yaparak inancımı ortaya koyayım.

Bir kadının iki tür görevi vardır. Bunlardan birincisi kazaen görevleridir ki

bunları bizzat Allah belirlemiştir. Namaz, oruç, hacc, zekat, tesettür gibi görevleri. İkincisi de diyaneten görevleridir ki bunları belirleme yetkisini Allah kocasına vermiştir. Meselâ gece saat üçte evinize misafirleriniz geldi. Kadının durup dururken kalkıp onlar için ye-mek hazırlama görevi ve sorumluluğu yoktur. Ama onun kocası; hanım, kalk misafirlerime yemek hazırla demişse, ona böyle bir görev alanı belirlemişse, o misafirlerden dolayı değil de kocasının istemesinden dolayı yemek hazırlamak zorundadır kadın. İşte bu, onun diya-neten görevidir. Ama kocası gerek yok demişse sorumlu değildir.

Aynen bunun gibi bir kadının kocası; hanım sen benim anama babama bakmak, hizmet etmek zorunda değilsin, ben onlara bakacak birilerini bulurum demişse, görevsizlik çıkarmışsa o kadın onun anasına babasına bakmak zorunda değildir. Ama hanım, benim anama babama bakmak zorundasın demişse, ona böyle bir görev alanı açmışsa, o kadın kocasının babasına anasına bakmak zorundadır.

Veya koca; hanım, sen benim çocuklarımı emzirmek zorunda değilsin, ben onları emzirecek süt anne buldum demişse, kadının sorumluğu yoktur. Ama koca; hatun, benim çocuklarımı emzirmek zorundasın demişse onun çocuklarını emzirmek kadının diyaneten görevidir. Benim bildiğim din böyle der. Ama batı tipi bir aile yaşamadan yana olan, ana baba, dede nine ve akrabalardan ayrı bir hayat yaşamaya özenen, materyalistçe hayatını başkalarıyla paylaşmamayı arzu eden kadınlar için öteki anlayışlar daha kolay geliyor.

Bakara sûresinde de anlatıldığı gibi birbirleriyle geçinemedikleri bir durumda kadının kendisini boşaması için kocasına bir şeyler vermesi de caizdir. Kadının isteğine dayanan bu tür boşanmalarda koca hem karısına verdiği mehri alabildiği gibi hem de daha fazlasını da alması mümkündür.

Sabit Bin Kaysın hanımı Allah'ın Resûlüne gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü kocamla bir arada hayat sürmem mümkün değil! Allah'a yemin ederim ki onun ne ahlâkını ne de dinini beğenmiyor değilim. Fakat İslâm'dan sonra küfre dönmek ve kâfir olmak da istemiyorum! Evimin bahçesinden kocamın bir kaç kişiyle birlikte gelmekte olduğu-nu gördüm! Onlar içinde kocamı rengi en siyah, boyu en kısa ve yüzünü de en çirkin olarak gördüm! Onu bir türlü sevemedim!" dedi. Bu sırada karısının bu sözlerini dinleyen Sabit Bin Kays: "Ya Rasulallah! ben malımın en iyisi olan bahçemi mehir olarak ona verdim! Eğer beni istemiyorsa bahçemi geri versin ben de onu boşayayım!" dedi. Bunun üzerine

Allah’ın Resûlü o kadına şöyle buyurdu: " Kocanın dediklerine ne dersin? "Kadın evet daha fazlasını da veririm! deyince Allah’ın Resûlü ikisini birbirinden ayırdı."

(Buhârî, Nesei)

Eğer böyle bir kadın kocasına belli bir fidye vererek onu kendini boşamaya ikna ederse bunun adına İslâm fıkhında hulu denir. Ve kocanın razı olması şartıyla bu boşanma geçerlidir.

Onlarla iyi geçinin, kadınlarınızla güzellikle geçinin. Onlara sevgi gösterin. Onlara iyi davranın. Muhabbet edin onlarla. Konuşurken hep yüzlerine bakın. Yüzlere tebessümle bakın. Çokça yanlarında, yakınlarında olmaya çalışın. Güzel söz söyleyerek onların gönüllerini hoş edip yüzlerini güldürün. Sürekli onların yanlarında bulunmaya, onlarla sohbet etmeye, latife yapmaya, ihtiyaçlarını en güzel biçimde temin etmeye çalışın. Onları insan görün. Onların size nasıl davranmalarını istiyorsanız siz de onlara öylece davranmaya çalışın. Kalplerini kırmayın. İzzet-i nefislerini incitmeyin, kırıp dökmeyin onları. Hanımı Hz. Ayşe’yi memnun edebilmek için onunla koşu yapan Ra-sulullah Efendimiz:

“Sizin en hayırlınız kadınlarına karşı hayırlı olanınızdır”

Buyurmaktadır.

Yine Rasulullah Efendimiz başka bir hadislerinde:

“Dünyadaki hizmetçileri yüzünden cennetteki hizmetçileri kaybedenlere yuh olsun!”

Dünyadaki hizmetçilerini adam yerine koymayarak, onları hayvan görerek, onlara zulmederek, burunlarından getirerek öbür taraftaki hûrilerini kaybedenlere yuh olsun. Peki kimdir bizim dünyadaki hizmetçilerimiz? Kadınlarımız, çocuklarımız, işçilerimiz, memurlarımız vs.

Evet Allah’ın Resûlü diyor ki dünyada hizmetçileri, çocukları, işçileri ve kadınları sebebiyle cenneti kaybedenlere yuh olsun. Kadınlarına zulmettikleri için, hizmetçilerine zulmettikleri için, kadınlarına, hizmetçilerine zemin hazırlamadıkları için, kadınlarını, hizmetçilerini insan görmedikleri için, onları hayvan gördükleri için, kadir kıymet bil-medikleri için cenneti kaybedenlere yuh olsun! Halbuki cennette nice hizmetçiler onları bekliyorlardı. Yuh olsun ki orayı onlar yüzünden kaybettiler onlar. Öyleyse kadınlarımızı insan bilelim, onlara

insanca muamele edelim ki onlar sebebiyle cenneti ve oradaki hizmetçilerimizi kaybedenlerden olmayalım.

Evet kadınlarınızla iyi geçinin, onlara iyi davranın.

Eğer onlarda fuhşiyatın dışında, açık bir hayasızlığın dışında hoşlanmadığınız bir şey varsa, hoşunuza gitmeyen bir durum varsa, çirkinlikleri, fiziki güzelliklerinin olmaması, dış görünüşlerinin hoşunuza gitmemesi gibi veya bazı huylarının hoşunuza gitmemesi gibi bir durum olursa hemen onları boşamaya kalkışmayın. Belki Allah onu hakkınızda çok daha hayırlı kılar. Umulur ki kerih gördüğünüz, beğen-mediğiniz şeyde Allah size pek çok hayır verir.

Yâni belki hanımınızın o durumundan hoşlanmazsınız da ona iyilik yapmanızdan, onun bu kusurunu görmezden gelmenizden, onu korumanızdan, onun yemesini, içmesini ve cinsel ihtiyaçlarını en güzel bir biçimde gidermenizden ötürü Allah size hem dünyada hem de âhirette pek çok hayırlar lütfedecektir bilir misiniz?

Eğer kadınlarınızın fizikleri, fiziki güzellikleri hoşunuza gitmi-yorsa bile unutmayın ki her şey fiziki güzellikten ibaret değildir. Sonra bunun Allah'ın bir takdiri olduğunu bilmiyor musunuz? Yaratılış bizim elimizde olan bir şey değildir. O kadının size verebileceği fizik güzelliğinin dışında çok daha güzel şeyleri vardır. Din güzelliği, namus güzelliği, ahlâk güzelliği, itaat güzelliği, sizi haramlara gitmekten kurtarma, dininizin yarısını size bahşetme, size huzur ve sükun bahşetme güzelliklerinin yanında, size salih evlâtlar verme güzellikleri de vardır.

Evet sizler kadınlarınızın bazı yönlerinden hoşlanmıyor olsanız bile ama Allah'ın rızasını kazanma konusunda onları sever, onlarla iyi geçimden yana olursanız bilesiniz ki Allah size başka yönlerden, başka yerlerden hesap edemeyeceğiniz boyutta bereketler, zenginlikler, mükafatlar verecektir. Öyleyse Rabbinizin bu nasihatlerini iyi dinleyin. Kadınsanız kocalarınıza ihanet etmeden, kocaysanız kadınlarınıza insanca muamele ederek Rabbinizin size vaâdettiği mükafatları kaçırmamaya çalışın.

Ama buna rağmen, kadın da koca da Allah'ın yasalarına riâyet ettikleri halde, birbirlerine insanca davranmaya çalıştıkları, birbirlerinin hukukuna Allah'ın istediği şekilde azami riâyet etmeye gayret ettikleri halde her ikisi de

anlamışlarsa ki bu hayat birlikte gitmeyecek. Kadın da koca da anlamışlar ki bu evlilik Allah'ın istediği biçimde devam etmeyecek. Bu beraberlik her iki tarafın da kulluklarını menfi yönde etkileyecek bir duruma gelmişse o zaman elbette ayrılmak da Allah'ın bir yasası olacaktır. İşte böyle bir durumda kalıp da:

20. "Bir eşin yerine başka bir eş almak isterseniz, birincisine bir yük altın vermiş olsanız bile ondan bir şey almayın. İftira ederek ve apaçık günaha girerek ona verdiğinizi geri alır mısınız?"

Önceki eşinizi bir başka zevceyle değiştirmek isterseniz, bir eşinizin yerine bir başka eş almak isterseniz, yâni nikâhınız altındaki zevcenizi bir başka zevceyle değiştirmek isterseniz. Arkadaşlar, burada anlatılan hitap evlenme sınırını sonuna kadar kullanmış, yâni dörde kadar evlenmiş erkekleredir. Değilse bir tek kadınla evli olan bir kimse ikinci bir hanım almak istediğinde elbette bu ilk hanımını boşamak zorunda değildir. Dört hanımı var adamın ve bunlardan birisiyle anlaşamadılar, onu boşayıp da onun yerine bir kadın daha almak isterse.

Veya tabii bir kadını var da onunla anlaşamamış, onu boşayıp da yerine yine bir kadınla evlenmek isterse. Bu hakkı da vardır adamın. Arkadaşlar, İslâm toplumunda evlenmek nasıl bir haksa boşanmak ta Allah'ın izin verdiği bir haktır. Eğer karı koca anlaşamamışlar-sa, kullukları ters yönde etkilenmeye başlamışsa o zaman elbette Allah'a kulluk önce geldiği için, en son düşünmeleri gerekse de boşan-maları haktır. Anlaşamamış insanların böyle birbirlerine işkence çektirerek kulluklarını tehlikeye atmaları da caiz değildir. Böyle bir durum-da Allah yasalarıyla evlenen taraflar yine Allah yasalarıyla boşana-caklardır. Bakara, Nisâ ve diğer sûrelerde anlatıldığı gibi eğer bir kadınla bir erkeğin birlikte yaşamaları mümkün olmayacak bir duruma gelmişse her iki tarafın da boşanma hakları vardır.

Bunu kadın da talep edebilir, erkek de onu boşamak isteyebilir. Ama ne boşanmayı talep eden kadın bu talebini gerçekleştirirken, ne de boşamayı gerçekleştiren koca bu eylemi gerçekleştirirken asla birbirlerini kötülemeyeceklerdir. Çünkü her şeyden önce kardeştirler bunlar. Her iki taraf da birbirlerinin Müslüman kardeşidir. Kardeşler olarak, tamam geçinememiş olabilirler, birbirlerini anlayamamış olabilirler, karı koca olarak birbirlerine tahammül edememiş olabilirler, nor-maldir bu, ama bundan sonraki hayatlarında onlar kardeşler olarak bir hayat yaşayacaklar. Kâfirlerin karşısına birlikte çıkacaklar, Allah'ın emirlerini birlikte ikâme kavgası verecekler. Onun için kardeş olduklarını asla unutmayacaklar, birbirlerini kırıp geçirmeyecekler.

Bir hanımın yerini bir başka hanımla doldurmak istediğinizde önceki hanımınıza, yâni boşadığınız hanımınıza kantar kantar mehir de vermiş olsanız sakın onları geri almaya kalkmayın. İftira ederek, olmadık iddialarda ve isnatlarda bulunarak, açıkça günaha girerek o hanımınıza verdiğini geri almak mı istiyorsunuz? Alır mısınız onu ondan geriye? Yakışır mı bu size? Allah'a karşı yapabilir misiniz böyle bir şeyi? Çünkü onlar sizden sağlam bir teminat aldılar. Kendilerini size teslim ederlerken sizden Allah adına sağlam bir nikâh akdi, sağlam bir evlilik bağı, sağlam bir mehir sözü ve garantisi almışlardı. Allah namı hesabına onları nikâhlayıp kendinize almıştınız. Allah adına nikâh kıymıştınız.

Aslında bu bir araya gelmeniz nikâhsız olsaydı ölümle cezalandırılacak bir iş yapmış olacaktınız. Yâni eğer sizler bu cinsel arzularınızı böyle bir nikâh akdi olmadan gidermiş olsaydınız öldürülmüş olacaktınız. Öyle değil mi? Bir tek birleşmenizin bile sizi ölüme götürebileceği bir eylemi aylar yıllar birlikte serbestçe yaptınız. Bunu hiç düşünmüyor musunuz?

Evet boşanan tarafların aralarındaki karılık kocalık ilişkileri bit-miştir, ama İslâm kardeşlik ilişkileri hâlâ devam etmektedir. Öyleyse üç kuruşluk menfaat devşirebilmek için bu kardeşliğin zedelenmemesine azami dikkat etmek zorundayız. Bakın şu andaki kardeşlik an-layışıy ile Resûl-i Ekrem Efendimiz dönemindeki kardeşlik anlayışı a-rasında mukayese yapabilmek için burada o dönemden bir örnek vereyim.

Allah'ın Resûlü Medine'de kölelik anlayışını yıkmak için bir devrim gerçekleştirmeyi düşündü. Allah'ın Resûlü toplumda ciddi devrimler gerçekleştirirken kahramanları hep yakın akrabalarından seçmiştir. Meselâ faizi kaldırma devrimini önce amcası Abbas'ın faiz alacaklarını silerek gerçekleştirmiştir. Köleliği yıkma devrimini gerçekleştirirken de yine kahramanları yakın akrabalarından seçti. Halasının kızı Zeynep ile kölesi Zeyd efendimizi evlendirmeyi, böylece hür bir kadını bir köleyle evlendirerek kölelik müessesesine bir darbe vurmayı hedefledi. Durumu Zeynep annemize ve ailesine açınca önce onlar bunu çok garip karşıladılar. Nasıl olur? Asil ve hür bir kadın bir eşyadan farksız olan bir köleyle nasıl evlenebilir diye şaşırdılar. Çünkü o dönemde bu gerçekten çok garip bir şeydi. Hür bir kadının bırakın böyle bir köleyle evlenmesini, tükürüğünü bile o köleye reva görmezlerdi. Bu hadise üzerine Ahzâb sûresindeki âyet nzil oluyordu.

"Allah ve Peygamberi bir şeye hükmettiği zaman, inanan erkek ve

kadına artık işlerinde başka yolu seçmek yaraşmaz. Allah'a ve Peygambere baş kaldıran şüphesiz apaçık bir şekilde sapmış olur.”
(Ahzâb 36)

Allah ve Resûlü bir konuda bir hüküm vermiş, bir hükümde bu-lunmuşsa o konuda, Allah ve Resûlünün karar verdiği o işte mü’min erkek ve kadınlara seçim hakkı yoktur. Allah ve Resûlü bir konuda hüküm vermişse artık inanmış erkek ve kadınların o konuda bir görüş belirtmeleri, bir tercihte bulunmaları söz konusu değildir.

Evet mü’min olduktan sonra hiç kimsenin hiç bir konuda seçim hakkı yoktur. Ama mü’min oluncaya kadar iki seçim hakkımız vardır. Allah ve Resûlünü de seçebiliriz, Allah ve Resûlü dışındaki bir dünyayı da seçebiliriz. Allah ve Resûlüne iman ve teslimiyeti, Allah ve Resûlünün istediği bir hayatı yaşamayı da seçebiliriz, keyfimize göre bir hayat yaşamayı da seçebiliriz. Mü’min olmayı da, kâfir olmayı da seç-me hakkımız vardır. Ama iman ettikten sonra, ben mü’minim dedikten sonra, ben inandım dedikten sonra hiç bir mü’min erkek ve kadın için Allah ve Resûlünün seçtiği karar karşısında itiraz etme, görüş bildirme, yargılama, sorgulama hakkı kalmamıştır. Allah ve Resûlünün alternatifi bir karara, bir hükme, bir yola gitme hakları kalmamıştır.

Evet anladık değil mi? Allah ve Resûlüne iman edinceye kadar, Allah ve Resûlünü seçinceye kadar bu irademiz elimizdedir. Dilediğimizi seçebiliriz. Ama tercihimizi Allah ve Resûlünden yana kullandıktan, müslüman olduktan sonra artık Allah ve Resûlünün bizim hakkımızda vermiş olduğu bir kararının dışında bir karar verme hakkımız da, yetkimiz de yoktur. Allah ve Resûlü ne diyorsa, bizim için neyi seçmişse olduğu gibi kabul edip teslim olmak zorundayız. Artık bu benim hoşuma gitmiyor, bunu benim mantığım almıyor, buna benim aklım yatmıyor deme hakkımız da yetkimiz de yoktur.

“Hiç birinizin gönlü, arzusu, hevesi benim getirip tebliğ ettiğim şeylere tabi olmadıkça mü’min olmuş olamazsınız.”
(Buhârî)

Yine bir başka hadislerinde Allah’ın Resûlü şöyle buyurur:

“Sizden biriniz beni nefsinden, ailesinden, çocuklarından ve tüm insanlardan çok sevmedikçe mü’min olamaz.”

(Buhârî, İbni Mâce)

"Üç şey kimde bulunursa, o gerçek imanın tadına ermiştir. Allah ve Resûlünü her şeyden çok sevmesi, sevdiğini Allah için sevmesi, hidâyeti bulduktan sonra küfre dönmekten, ateşe düşmek kadar korkması"
(Ahmed İbni Hanbel Müsnedi)

Hz. Ömer Efendimiz der ki; "Allah ve Resûlünün kötü gördüğü bir şeyi iyi gören mü'min değildir." Hz. Ali Efendimiz de buyurur ki; "Her kim ki Allah ve Resûlüne muhabbet iddia ettiği halde, Allah ve Resûlüne muvafık hareket etmezse bu iddiası batıldır.

Kim ki Allah ve Resûlüne isyan eder, Allah ve Resûlünün seçimine alternatif seçimler arayışı içine girerse o kimse apaçık bir şekilde Allah yolundan sapmış ve sapıtmış demektir. Evet Allah ve Resûlüne inandığını iddia ettikten sonra, Allah ve Resûlünü tercih ettikten, müslüman olduktan sonra kim ki Allah ve Resûlüne isyan ederse artık onun Allah ve Resûlüyle hiçbir bağı kalmamış, net bir şekilde İslâm'dan uzaklaşmış demektir. İşte bunun pratik örneğini sahâbeden Zeyd ve Zeynep'te görüyoruz. Zeyd Rasûlullah efendimizin evlâtlığı, Zeynep te onun karısıdır. Rasûlullah efendimiz evlâtlığı olan Zeyd'le hâlâsının kızı olan Zeyneb'i evlendirmek ister.

Tabii bir köleyle asil, soylu bir kadını evlendirerek Allah'ın Resûlü toplumdaki kölelik anlayışına en büyük darbeyi indirmek istiyor. Onun içindir ki o günün geleneklerine göre gerçekten bu çok zor bir evlilikti. Ama İslâm gelenekleri yıkacak, kardeşliği pekiştirecek, İnsanlar arasındaki sınıf farklılığını bitirecekti. İşte böyle bir eylemi Allah'ın Resûlü ilk önce kendi akrabaları arasında gerçekleştiriyordu. Soylu kadın Zeynep bundan çekinir. Ben Zeyd'den daha soyluyum, onu kendime lâyık görmüyorum der. Rabbimiz işte bu âyetiyle uyarır onu ve velîsini. Ben müslümanım diyen hiçbir kimse Allah ve Resûlünün seçimine itiraz edemeyecektir. Rabbimizin bu âyetini duyar duymaz hemen Zeynep ve ailesi Rasûlullah'ın seçimine teslim olurlar ve bu evlilik gerçekleşir.

Birkaç yıl evli kalırlar, ama bir türlü aralarında geçim olmaz ve boşanırlar. Belki de Resûlullah Efendimizin hatırına bir köleyle evlen-meye razı olması sebebiyle Rabbimiz Zeynep annemizi peygamberi-mizle evlendirerek ödüllendirmek ister. İşte benim asıl diyeceğim şuy-du: Zeynep annemiz peygamberimizle evlenirken onu istemeye dünürcü olarak kim gidiyor biliyor musunuz? Zeyd efendimiz. Resûlullah efendimiz diyor ki; Zeyd git Zeynebi

bana iste. Zeyd efendimiz boşadığı peygamberimize istemeye gidiyor. Zeyneb annemiz diyor ki, ben hamur yuğuruyordum, Zeyd geldi, bana arkasını dönerek selâm verdi ve dedi ki; Zeynep Resûl-i Ekrem seninle evlenmek için beni gönderdi, üç gün düşünmeni ve karar vermeni söyledi, rica ediyorum peygamberle evlenmeyi kabul edersen sevinirim dedi ve gitti diyor. Dikkat ediyor musunuz? Zeyd efendimiz boşadığı kadını bir başkasına istemeye dünürcü gidiyor. Şimdi içimizden birisi bunu yapabilir mi? Bırakın onu bir başkasına istemeye gitmeyi, onunla evlenmek isteyenleri öldürmeye kalkanları görüyoruz. Ne oluyor yahu? Karılığınız kocalığınız bitmiştir ama unutmayın ki kardeşliğiniz devam ediyor. Onu zedelemeye ve birbirinize düşman kesilmeye ne hakkınız var?

21. "Nasıl alırsınız ki siz birbirinize katılmıştınız ve onlar sizden sağlam bir teminat almışlardı."

Düşünün, bir erkek bir kadınla evlendi, bir araya geldiler, birbirlerine yakın oldular, birbirlerine katıp karıştılar, aralarında hiç bir engel kalmayacak biçimde birleştiler, yakınlaştılar, bir ruh tarafından idare edilen iki beden oldular, o onun kocası, o da onun karısı oldu, birlikte bir hayatı, birlikte soluklarını paylaştılar. Böylece sarmaş dolaş birlikte günler, geceler, aylar, yıllar geçti. Sevgilerinin meyvesi olarak çocukları oldu, ya da olmadı. Ama beraber oldular, beraber yaşadılar. Birbirleriyle böylesine içli dışlı oldular. Birlikte cinsel ihtiyaçlarını giderip güzel günler yaşadılar. Birlikte unutulmaz, silinmez hatıraları oldu.

Ama işte nedense sonradan olmadı, anlaşamadılar, araya bir kısım tatsızlıklar girdi ki bu tatlılıklarına galebe çaldı. Olmasa iyiydi ama huzursuzlukları huzurlarından üstün geldi de birbirlerine daha fazla acı çektirmemek, birbirlerine hayatlarını zindan edip kan kustur-mamak için güzellikle ayrılmayı, boşanmayı kafalarına koydular. İşte bu durumda koca daha önce o kadınına mehir olarak kantar kantar altın ve gümüş vermiş de olsa artık onun zerresini bile ondan almaya çalışmamalıdır, hakkı yoktur buna. Onu o bir zamanlar birlikte geçirdiği güzel günler hatırına hanımına bırakacak ve o kadın da istediği gibi onu harcama imkânına sahip olacaktır.

Bakın Rabbimiz konunun önemine dikkatlerimizi çekmek üze-re buyuruyor ki, ona iftira ederek ve kendiniz de apaçık bir günaha girerek verdiğinizi almaya mı çalışacaksınız? Bir Müslüman olarak ya-kışır mı bu size? Rabbimiz böyle diyerek biz kullarını uyarıyor ama gelin görün ki şu anda bizim toplumda gerek kadın, gerekse erkek olarak Rablerinin bu uyarılarını tanımadan,

Rablerinin kitabından habersiz bir hayat yaşayan insanlar Allah korusun maddeye tapınırcası-na tavırlar sergiliyorlar. Gerek kadın tarafı, gerekse erkek tarafı üç kuruşluk mal için birbirlerine olmadık zulümlerde bulunuyorlar. Mehiri vermemek için erkek tarafı kadına olmadık iftiralar, olmadık hakaretler yapıyorlar. Kadın tarafı da bu mehiri alabilmek için veya bazen fazladan bir şeyler koparabilmek için koca tarafına olmadık şeyler söylüyorlar.

Halbuki Allah bu dedikoduların kökünden silinmesini murad ediyor. Her iki tarafa da emirlerde bulunarak birlikte yaşanan o güzel günlerin zehir edilmemesini emrediyor. Her iki tarafa da kardeş olduk-larını hatırlatarak böyle yamukluklara tevessül etmemelerini öğütlüyor Rabbimiz. Sizler her şeyden önce kardeşsiniz, dünyada kardeşler olarak komşu olabileceğiniz gibi yarın cennette yine komşular olarak birlikte bir hayatta yaşayacaksınız. Öyleyse niye bu ilişkilerinizi Allah'ın istemediği bir şekilde bozmaya çalışıyorsunuz? Tamam bu evliliği yürütemeyerek ayrıldınız, bu sizin hakkınızdır, bu suç değildir. Ge-çimsizlik de ayrılmak da suç değildir, ama boşanırken ve boşandıktan sonra birbirinize yaptığınız bu yamuklukların tamamı suçtur. Böyle bir-birinize yaptığınız iftiralarla, bühtanlarla, dedikodular ve günahlarla İslâm toplumunu ve kardeşlik hukukunu zedeleme eylemlerinizin yarın cezasını çekecek, bunun hesabını vereceksiniz buyuruyor Rabbimiz.

Demek ki koca karısının mehrini mutlaka vermek zorundadır. Ona daha önce kantar kantar mehir vermiş de olsa. Arkadaşlar, bu kantar kantar ifadesi gücü yetenlerin, malî imkânları iyi olanların kadınlara yüksek mehir vermelerinin cevazını anlatır deniyor. Gerçi Hz. Ömer Efendimiz bir ara bunu yasaklamayı düşünmüş. Toplumun eko-nomik ve ahlâkî dengesini bozduğu, toplumda fakirlerin evliliklerinin zorlaştığı, zorlaştırıldığı endişesiyle kadınlara fazla mehir vermeyi yasaklamayı, ya da buna bir sınır getirmeyi düşünmüş, ama sonradan mescitte hutbe esnasında bir kadının işte bu âyeti hatırlatarak kendisini uyarması sonucunda bundan vazgeçmiştir.

22. "Babalarınızın evlendikleri kadınlarla evlenmeyin, geçmişte olanlar artık geçmiştir çünkü bu bir fuhuş ve iğrenç bir şeydi, ne kötü bir yoldu!"

Cahili, şirk ve küfür toplumlarında insanlar babalarının hanımlarıyla evlenirlerdi. İslâm öncesi Mekke ve diğer tüm cahili toplumlar-da bu yaygındı. Şu anda yeryüzündeki müşrik toplumlarda, vahye dayanmayan, vahiyden habersiz bir hayat yaşayan toplumlarda da bu tür cahili uygulamaların varlığını biliyoruz. Ama bu kitabın ve bu âyetlerin geldiği dönemde evlâtların üvey

anneleriyle evlenmeleri yaygındı. Baba öldüğü anda hemen büyük evlât, küçük evlât hangisi güç-lüyse, hangisi erken davranırsa anasının sahipliğini iddia eder ve onunla evlenirdi. İşte Rabbimiz bu âyetiyle böyle bir şeyin caiz olmadı-ğını ortaya koyuyor. Bu yasaktır. Babalarınızın nikâhladığı kadınlarla, yâni üvey annelerinizle evlenmeyin.

Ama geçen de geçmiştir, geçenler konusunda da sorumlu değilsiniz, Allah onu size affetmiştir. Ama şu andan itibaren, Rabbinizin bu yasasına muttali olduğunuz andan itibaren sakın böyle bir şeyi yapmaya kalkışmayınız.

Âyetin nüzûl sebebiyle alâkalı İbni Kesir şöyle bir hadîse nakleder. Ensâr'dan bir zât vefat edince oğlu onun hanımıyla evlenmek istedi. Kadın dedi ki, ben seni oğlum yerinde görüyorum. Sen Kerîm bir zatın oğlu Kerîm bir kimsesin. Şimdi ben Rasulullah Efendimizin yanına gideceğim ve bu konuyu kendisine soracağım dedi. Ve Rasu-lullah'ın yanına gelerek durumu kendisine sordu. Ey Allah'ın Resûlü, kocam vefat etti ve onun oğlu benimle evlenmek istiyor. Halbuki ben onu kendi oğlum makamında gördüm ve durdum. Şimdi bu durumda bana ne dersin? Bu konuda hüküm nedir? dedi ve hemen arkasından âyet nâzil oldu. Rabbimiz babalarınızın nikâhladığı kadınlarla evlenmeyin, bu Allah'ın gazabını celbeden, Allah'ı kızdıran büyük bir fahşa-dır buyurdu.

Evet, bu gerçekten çok çirkin bir hayasızlık ve de öfke duyulan bir iğrençliktir, çok kötü bir yoldur. Allah kullarına böyle ahlâk dışı yolları yasaklamıştır. Böyle bir evlenmeye yasak koymuştur. Çünkü bu büyük bir fahşadır.

Daha önceki âyeterde faşa ile fuhuş ile alakalı epey bir şeyler demeye çalışmıştım. Burada da biraz söz edelim. Fuhuş dediğimiz kötülükler günümüzde özellikle Allah bilgisinden, vahiyden uzak yaşayan toplumlarda oldukça yaygın hale gelmiştir. Bu gibi yerlerde İslâm'ın 'fahşa-fuhuş' dediği çirkinlikler kanıksanıyor, ayıp sayılmıyor; hattâ çok normal, sıradan davranışlar olarak kabul ediliyor.

Fuhuş özellikle batı toplumlarında geniş bir sektör haline gelmiştir. Bu sektörde mekanların yanında, bütün yazılı ve görsel basın ve en son teknoloji bile kullanılıyor. Bu konuda üretilen ürünler çok rahatlıkla kitlelere ulaştırılıyor. Evlilik dışı ilişkiler yaygın olduğu gibi, erkek ve kadının evlenmeksizin beraber yaşaması artık sosyal bir olgu olarak kabul görüyor. Bunun yanında aynı cinsler arasındaki ilişkiler, hatta evlilikler bile normal karşılanıyor. Bu ülkelerde

fuhuş'un sergilendiği mekanlar ise sayılamayacak kadar çoktur.

Mü'minler izzet ve şereflerini, haysiyet ve insanlıklarını, aile ve nesillerini; çağımızın bu hayasız hastalığından ancak İslâm'ın getirdiği ölçülere uyarak, onları ahlâk haline getirerek koruyabilirler. Kişiyi bütün toplumlarda –bu kadar bozulmaya rağmen- küçülten, değerini düşüren, yüksek makamlara çıkmasına engel olan ve kötü tanınmasına sebep olan fuhuş olayı, aslında İblis'in bir çağrısıdır ve tuzağıdır. Aklı başında olan insanlar bu ezelí düşmanlarının böylesine kurnaz ve tehlikeli oyunu karşısında uyanık olmak, onun çirkin davranışları sevimli gösterme tuzağına düşmemek zorundadırlar.

İslâm, evlilik dışı ilişkilere fuhuş dediği gibi, bütün çirkin, bayağı, adi, iffet ve haya dışı çirkinliklere de 'fahşa' demekte ve hepsini müslümanlara uygun görmeyerek yasaklamaktadır. Müslümanlar İslâm'ın getirdiği iffet ahlâk evlilik ve aile hayatı ölçülerine uyarak bu ha-yasızlıklardan korunabilirler. Önceki âetlerinde de Rabbmiz mü'min-leri temizlemeyi, onları Mekke cahiliye ortamından üzerlerinde taşıyıp getirdikleri cahiliye izlerinden, kalıntılarından temizlemey murat buyur-duğunu haber vermişti. Müslümanları kendi emirleri ve yasaları doğrultusunda tertemiz bir hayata ulaştırmayı hedefediğini haber vermişti. Öyleyse bizler Rabbimizin bizim için, bizim temizlenmemiz için gönderdiği helâl haram yasarına riayet ederek, O'nun yasalarını çiğnemeden bir hayat yaşamak zorundayız. O zaman dünyamız da güzel olacak, âhiretimiz de güzel olcaktır. Bundan sonra öteki evlenme yasaklarını anlatmaya başlıyor.

23. "Sizlere analarınız; kızlarınız, kız kardeşleriniz, halâlarınız, teyzeleriniz, kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt kardeşleriniz, karılarınızın anneleri, kendileriyle gerdeğe girdiğiniz kadınlarınızın yanınızda kalan üvey kızlarınız ki onlarla gerdeğe girmemişseniz size bir engel yoktur, öz oğullarınızın eşleri ve iki kız kardeşi bir arada almak sûretiyle evlenmek, geçmişte olanlar artık geçmiştir size haram kılındı. Doğrusu Allah bağışlar ve merhamet eder."

Kendileriyle evlenilmeleri haram olanlar da bakın şunlardır. Muharremat olanlar şunlardır ki; bunların ilk yedisi neseben haram olanlar, sonrakiler de sebeben haram sayılanlardır. Rabbimiz önce neseben haram olanları, sonra da süt akrabalığı dolayısıyla ve sıhrî arabalık sebebiyle haram olanları anlatıyor. İşte bu zikredilenlerin dışındakilerin bize helâl olduğu açıklanıyor. Ancak meşru yollarla, helâl yollarla olmak kayd u şartıyla. Mehirleri verilerek, nikâh akdi gerçekleştirilerek ve de dörtten fazlaya taşmayarak, câriyelerle yetinerek, zinaya gitmemek kayd u şartıyla. Rabbimizin haramlarını haram, helâllerini de helâl bilmek kayd u şartıyla.

1- Annelerinizle evlenmeniz size haram kılındı. Anneleriniz ve ila nihaye annelerinizin anneleriyle evlenmeniz haramdır. Nineleriniz, babalarınızın anneleri, annelerinizin anneleri. Bir de annelerin üvey ya da öz olması da durumu değiştirmeyecektir. Üvey anneler de aynen öz anneler gibi haramdır. Bir önceki âyette onu demeye çalışmıştım.

2- Kızlarınız size haram kılındı. Kızlarınız ve ila nihaye kızlarınızın kızları da haramdır. Kendi kızlarınız haram olduğu gibi, oğullarınızın kızları, kızlarınızın kızları da haramdır.

3 Kız kardeşlerinizle evlenmek haram kılındı. Kız kardeşe-leriniz ve ila nihaye kız kardeşlerinizin kızları. İster ana baba bir, isterse ana bir, veya baba bir kardeşiniz olsunlar fark etmez.

4- Halâlarınızla evlenmeniz size haram kılındı. Babalarınızın kardeşleri olan halâlarınız da size haramdır. Bunlar da ister ana baba bir, ister ana, ya da baba bir kardeşleri olsunlar size haramdırlar.

5- Teyzeleriniz size haram kılındı. Annelerinizin kardeşleri de size haramdır. Bunlar ister ana baba bir, isterse ana ya da baba bir kardeşleri olsunlar fark etmeyecektir.

6- Erkek kardeşlerinizin kızları haram kılındı. Bunlar da aynıdırlar.

7- Kız kardeşlerinizin kızları haram kılındı. Bunlar da öyledir.

İşte buraya kadar anlatılanlar neseben haram olanlardır. Bundan sonrakiler

de sebeben haram olanlardır.

8- Sizi emziren süt anneleriniz size haram kılındı. Çünkü bir erkek yahut kız çocuğunu emziren kadın aynen onun öz annesi gibidir. O kadının kocası da emenin babası gibidir. O çocuğun öz babası, öz annesi ile alâkalı hükümlerin aynısı bunlar için de geçerlidir. Binaenaleyh bir kişi nasıl ki öz babası ve annesiyle evlenemiyorsa süt annesi ve süt babasıyla da evlenmesi haramdır. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şöyle buyurur: ***"Kanın haram kıldığını süt de haram kılar."***

Burada detaya girmek istemiyorum, ama fıkıh kitaplarında bu haramlığın gerçekleşmesi için emilen süt miktarı ve emme çağıyla alâkalı farklı görüşler vardır. Meselâ İmam Ebu Hanife ve İmam Mâlike göre orucu bozacak kadar bir miktar emmişse bu haramlığın gerçek-leşmesi için yeterlidir derlerken, imam Şâfiî de en az beş kez emme şartını getirir. Emme çağıyla alâkalı da kimileri sütten kesilmeden önceki emme geçerlidir, çünkü çocuğun sütten kesilmesinden sonraki emmeleri tıpkı su içmeye benzer ki bu haramlık gerçekleşmez derlerken, kimileri iki yaşına kadar ki emmelerin geçerli olduğunu, bu çağdan sonraki emişlerin geçerli olmadığını söylemişlerdir. İmam Ebu Hanife de iki buçuk yaşına kadarki emmelerin geçerli olduğunu söylemiştir. Hz. Ayşe annemiz de bu emme işinin herhangi bir yaşla sınırlandırılmasının olmadığını, ne zaman emerse emsin bu yasağın gerçekleşeceğini söyler.

9: Süt kız kardeşleriniz size haram kılındı. Evet kişinin gerek kendisiyle birlikte aynı anda süt emdiği o kadının çocuğu, gerekse kendisinden önce yahut sonra o kadının süt emzirdiği tüm çocukları onun süt kardeşleridirler ve onlarla evlenmesi kendisine haram olur.

10: Hanımlarınızın anneleri haram kılındı. Evet kişinin hanımının annesi ona haramdır. Kişi hanımıyla nikâhlandığı andan itibaren, isterse onunla gerdeğe girmemiş, cinsel ilişkide bulunmamış da olsun, nikâh akdi gerçekleştirildiği andan itibaren o karısının annesi o kişiye haramdır.

11- Kendileriyle gerdeğe girip cinsel ilişki kurduğunuz kadınlarınızdan dünyaya gelmiş olup sizin elinizin altında, koruyuculuğunuz altında bulunan üvey kızlarınız size haram kılındı. Çünkü anneleriyle zifaf onları kişiye haram kılar. Bu kişinin karısının kızları ister kendi evinde büyümüş, korunma altına alınmış olsun, isterse başka yerlerde bulunsun fark etmeyecektir. Ama kendileriyle cinsel ilişkide bulunmadığınız kadınlarınızın kızlarıyla

evlenmenizde bir sakınca yoktur. Yâni kendileriyle nikâh kıyılmış ama gerdeğe girilmemiş, cinsel ilişkide bulunulmamış kadınların kızlarıyla evlenmenizde bir sakınca yoktur. Tabi bunlar o kadının başka kocalarından olma çocuklarıdır. Rebaib o kadının başka kocasından olma çocuğunun adıdır.

12- Kendi sulbünüzden olan oğullarınızın hanımları da size haram kılındı. Sizin kendi çocuklarınızın eşleri. Evlâtlıkların bundan ayrı tutulması için Rabbimiz kendi sulbünüzden olan çocuklarınız eşleri ifadesini kullanmıştır. Evlâtlıkların eşleri bunun dışındadır. Nitekim Rabbimiz evlâtlığı Zeyd'in boşadığı karısı Zeynep'le Rasulullah Efendimizi evlendirmiştir. Ahzâb sûresi bunu anlatır.

13- İki kız kardeşi aynı anda nikâh altında birleştirmeniz de size haram kılındı. Eğer Rabbimizin bu yasası gelmeden önce böyle iki kız kardeş birlikte nikâhlanmışsa bunlardan birisi boşanacaktır. Ancak cahiliyede geçen geçmiştir. Allah'ın bu yasaları size ulaşmadan öncekileri Allah affedecektir.

24. "Evli kadınlarla evlenmeniz de haram kılındı. Mâliki bulunduğunuz câriyeler müstesna, bunlar, Allah'ın üzerinize farz kıldığı hükümlerdir. Bunlardan başkasını, zinadan kaçınıp, iffetli olarak, mallarınızla istemeniz size helâl kılındı. Onlardan faydalandığınıza mukabil kararlaştırılmış olan mehirlerini verin; kararlaştırılandan başka karşılıklı hoşnut olduğunuz hususta size bir sorumluluk yoktur. Allah Bilendir, Hakîm'dir."

Sağ ellerinizin sahip olduğu câriyelerinizin dışında kadınlardan evli ve hür olanlarla evlenmek de yasaktır. Evet evli, muhsana kadınlarla evlenmek de yasaktır. Nikâh altındaki kadınları nikâhlamak haramdır. Ancak savaş esiri olarak ele geçirdiğiniz evli kadınlardan kocaları savaş alanının dışında olanlarla cinsel ilişkiye girmenizde size bir sakınca yoktur.

Fakat savaşta esir alınan bu evli kadınların kocaları da kendileriyle birlikte esir alınmışsa imam Ebu Hanife'ye göre bunların kocalarıyla evlilikleri devam ettiğinden cinsel ilişki yasaktır. İmam Mâlik ve Şâfiî'ye göre de bunların evlilikleri sona ermiştir ve o kadınlarla cinsel ilişki caizdir.

(Bir soru soruldu. Bu cariyelerle cinsel ilişkinin cevazından söz ettiniz. Acaba bu cinsel ilişki onlarla kıyılacak bir nikah akdinden sonra mı olacak, yoksa nikahsız mı? Burayı anlayamadım. İzah edermi-siniz?) Bu konuda detaya girmeye imkanımız yok. Ancak şu kadar söyleyelim ki cariye ile nikahsız ilişki

caizdir. Onların efendileri nikahsız bir şekilde onlarla cinsel ilişkiye geçebilirler.

İşte bunlar, bu anlatılanlar size haram olanlardır. Bu sayılanların dışında kalanlar da size helâl kılınmıştır. Zinadan kaçınıp iffetli bir şekilde yaşamanız kayd u şartıyla, Rabbinizin bu yasalarına riâyet et-meniz kayd u şartıyla, diğer kadınlarla evlenmeniz size helâl kılınmış-tır. Mallarınızdan mehirlerini vererek bu helâl kadınlarla evlenebilir-siniz.

(Tekrar cariye ile ilgili soru soruldu)

Arkadaşlar, bu konuda çok detaylı bilgiye gerek duymuyorum. Çünkü kılıcı kınına sokmuş, Allah için bir savaşı göze alamayacak ka-dar cimrileşip bencilleşmiş bir toplumun bu tür nimetlerden mahrum olması kaçınılmazdır. Ebu Zerr efendimiz der ki; “her cinsten pek çok cariyesi olmayıp da kılıcı eline almayana şaşarım.”

Müslümanların giriştikleri cihat sırasında esir edilen kadın ve kızlar. Başkasının mülkü olan köle kadın. "Câriye" sözcüğü denizin üzerinde akıp giden gemiye denir. Câriyeler de efendilerinin emir ve hizmetleri çerçevesinde hareket etmeleri sebebiyle bu ismi almışlardır. Câriyeliğin kaynağı, savaş esiri kadınlardır. Savaş sonrasında tıpkı erkek esirler hakkında olduğu gibi kadın esirler de ya karşılıksız olarak, ya fidye karşılığı serbest bırakılırlar veya köle olarak gazilere dağıtılırlar. Hiç şüphesiz bu alternatiflerden biri tercih edilirken, karşı tarafın elindeki müslüman esirlerin durumu ve İslâm'ın maslahatı gözetilerek tercih yapılır.

Câriyelerin işgal ettikleri mevki ve tesir köle ve azatlıların mev-ki ve tesirlerinden aşağı değildir. Bu esirler kim olursa olsun cihada katılan müslüman askerler arasında paylaştırılacak ganimetlerdendir. Câriyelik, kölelik gibi, insanın yeryüzündeki mevcudiyeti kadar eskidir. Tarih boyunca kendisinde bir kuvvet ve kudret gören, bir başkasını hizmetinde kullanmış ve ona tahakküm etmiştir. Bunda kadınla erkeğin farkı yoktur. Köleler gibi câriyelerin de alınıp satılması tabii olarak insanlığın geçirdiği sayısız merhaleden sonra başlamış olması gerekir. Bir zamanlar câriyelerin talim ve terbiyesi pek kazançlı bir iş olduğundan, bu yolla para kazanmak isteyen kişi esir pazarına gider, zekâ ve istidat sahibi bir câriye satın alır, ona şiir ve edebiyat, şarkı ve çalgı, Kur'an okumak, ev idaresi gibi şeylerden birini öğrettikten sonra aldığı fiyatın birkaç katına satardı. Bu câriyelerden bazıları, hanendelik, şiir veya edebiyatta

fevkalâde maharet sahibi olmalarından dolayı çok pahalı satılırlardı.

Köleler gibi câriyeler de sahipleri tarafından azat edilirlerdi. Esir azat etmek, İslâm nazarında önemli bir sevap olarak kabul edildiği için, müslümanlar köle ve câriyelerini azat ederlerdi. Azat edilen câriye veyahut köleye, efendisi tarafından ıtıknâme yani özgür olduğuna dair bir belge verilirdi. İçlerinden bu ıtıknâmeleri muska gibi boyunlarına takanlar vardı. Câriyeler iyi muamele görürlerdi. Sert efendilere tesadüf eder ve memnun olmazlarsa, diğer birine satılmasını teklif eder; arzusu yerine getirilmediği takdirde kaçarak kendini sattırırdı. Bununla birlikte kıskançlık yüzünden hırpalananlar da olurdu. Ayrıca câriyelere "halâyık" denirdi.

İslâm hukukunda câriyeler diğer kadınlardan farklı bir statüye tabidirler. Efendileri nafakalarını ödemek ve iffetlerini korumak mecburiyetindedirler. Onlara iyi davranılması da Kur'an'da emredilmektedir. Müslümanlar onların hukuklarına riayet edecekler, onlara yediklerinden yedirecekler, içtiklerinden içirecek, giydiklerinden giydirecek yani onları koruyup gözeteceklerdir. Onların yaralarını sarıp özgürleşmelerine, Allah'a kul olmalarına yardımcı olacaklardır. İşte Nisâ sûresinin bu âyeti ve bundan sonra gelecek âyetleri uzun uzun bu konuyu anlatacak.

Efendileri, yediklerinden onlara yedirir, giydiklerinden giydirirler. Azat edilmeleri söz konusu edilmemiş olan câriyeler alınıp satılabilirler. Ancak azat edilmeleri efendilerinin ölümüne bağlı olanlar, azat edilmeleri karşılığında kendilerinden bir bedel talep edilmiş olanlar ya da efendilerinden çocuk getirmiş olup "Ümmü Veled" statüsünü kazanmış olanlar alınıp satılamazlar.

İslâm gerek kölelerin, gerek câriyelerin hürriyetlerine kavuşturulmaları konusunda teşvikte bulunmuş, ayrıca bir çok suça kefaret olarak azâd edilmelerini öngörerek hürriyetlerine kavuşmaları için gerekli yolları çoğaltmıştır.

Unutmayalım ki câriyelik ve kölelik, İslâm'ın çıkardığı bir hadise değildir. İslâm'ın yeryüzüne geldiği dönemde dünyanın her yerinde var olan bir hadiseydi. Tabii ki tüm dünyada yaygın olan böyle bir mü-esseseyi peygamber efendimizin dünyanın küçücük bir şehri olan Me-dine'de bir sözüyle kaldırması da mümkün olmayacaktı. Bir de savaşılan ve erkekleri öldürülmüş bu kadınların o haliyle salınıverilmesi toplum içinde ahlâksızlığın yayılmasına da sebep

olacaktı. Ve İslâm köleliği ve cariyeliği ortadan kaldırmak için büyük mücadeleler vermiştir. Evet, İslâm adına müslüman olmayan toplumlarla yapılan savaşların ortaya çıkardığı bir kurum olup, bugün için kendiliğinden ortadan kalkmış bulunmaktadır. Bunun için bu konuda teferruata girmek gereksizdir.

Onlardan hangi şeyle veya ne kadar istifade etmişseniz tespit ettiğiniz şekilde onların mehirlerini kendilerine veriniz. Dikkat ederseniz Rabbimiz ısrarla mehir konusunu gündeme getirerek söz verip kararlaştırdığınız mehirlerini kadınlara verin buyuruyor. Bu miktarın belirlenmesi konusunda demin bir şeyler söylemiştik. Şüphesiz kadınların diledikleri kadar mehir isteme hakları vardır. Ama elbette içinde yaşadığımız toplumun gerçeklerini ve az evvel söylediğim gibi Hz. Ömer Efendimizin döneminde de kadınlara verilen bu hakların hiçbirisini zayi etmeden şunu söyleyelim. Yaşadığımız toplumun ekonomik yapısını göz önünde bulundurarak evliliği zorlaştırmaya ve insanları zinaya itmeye hiçbir zaman hakkımız yoktur.

Şu anda gerek yeni evlenmek durumunda olan kızlar ve erkekler, gerek kocası ölmüş olup da evlenmek isteyen dul kadınlar, gerek hanımı vefat etmiş ve evlenmek isteyen dul erkekler, böyle birtakım zorluklar içinde bırakılarak, evlenebilme yolları kapatılarak, evlenemedikleri için zinaya ve ahlaksızlıklara itilmemelidir. Hepimiz buna azami dikkat etmeliyiz. Ne yapıp yapıp toplumun tüm üyeleri olarak, bu tür insanları, sonunda ateşe gidecekleri, cehenneme gidecekleri bir ameli işlemekten, zinaya düşmekten korumak zorundayız. Bunun için de toplumumuzda evlenmek ne kadar kolaylaştırılabiliyorsa o kadar kolaylaştırmamız, evliliğin önünü o kadar açmamız lâzımdır. Zorlaştırmaktan ziyâde kolaylaştırmamız lâzımdır. Bu konuda toplumda herkese görevler düşmektedir.

Bilhassa maddî durumu iyi olan zenginlerimiz oğlanlarını evlendirirlerken, kızlarını verirlerken benim nasıl olsa her şeye gücüm yeter diyerek büyük masraflar ederek, büyük meblağlara ulaşan harcamalar yaparak belki toplumda şu anda ekonomik güçleri olmadığı için evlenemeyen on tane gencin evlenebilecekleri paralar harcayarak düğün yapmamalıdırlar. On kişinin evlenebileceği bir meblağı bir kişinin evlenmesine harcamaya hiç kimsenin hakkı yoktur.

Hem öyle, hem de toplumda düğünleri böyle pahalılandırarak gücü olmayan garibanların işini zorlaştırmaya da hakkımız yoktur. Kolaylaştırabildiğimiz kadar bunu kolaylaştırıp garibanların önünü açmalıyız.

Kız babası mıyız? istemeye gelenlere elimizle buyurun diyebil-meliyiz. Kız anası mıyız? Aman ha, ben dul mu evlendiriyorum? Ben kız gelin ediyorum. Ben kızımı bir kere evlendiririm, oğlumu bir kere evlendiriyorum, onun için anlı şanlı düğün yapmalıyım, şunlar şunlar olmadan ben kız çıkarmam. Şunlar şunlar olmadan ben oğlan evlendirmem diyerek toplumun ahlâkî dengesini, ekonomik dengesini boz-mayalım.

Öyleyse düğünleri, evlilikleri zorlaştırmayalım. Kendimizin dışındaki garibanları da düşünelim. Her şeyden önce çevreye hava atmaktan ziyâde Rabbimizin rızasını kazanmayı düşünelim. Unutmayalım ki oğlumuzun, kızımızın evlenmesine harcayacağımız çok fazla paralarla çevremize hava atmak yerine o paraları evlenemeyen gençlere harcamamız Rabbimizin rızasını kazanmamıza sebep olacaktır.

Eğer imkânlarınız varsa bu imkânlarınızı başkalarının evlenmelerine harcayın ki Rabbiniz sizden razı olsun. Eğer iki yatağımız, iki yorganımız varsa, birtakım yastık alma imkânımız varsa nice gariban-lar var ki onlara bu bile yetmektedir. Gelin kendiniz kolaylıkla evlen-meden yana olduğunuz gibi başkalarının da kolaylıkla evlenmelerini sağlayın. Hayatınız, yaptıklarınız Allah'ın rızasını kazanmadan yana olsun. Toplumda evlilikler kolaylaştırılsın, boşanma da kolay olsun. Mehir sebebiyle, düğünlerde harcanacak çok çok paralar sebebiyle, alınacak eşyaların çokluğu sebebiyle aileler parçalanmasın, garibanlar yıllarca evsiz, barksız kalmasınlar. Erkekler ve kadınlar ıstırap ve sıkıntı içinde bir hayat yaşamasınlar inşallah.

(Burada mehirle ilgili bir soru soruldu)

Son okuduğumuz âyetlerde bu konu ısrarla gündeme getirildi. Bu konuda çok şey söylediğime inanıyorum. Ama madem ki hâlâ soruluyor, biraz daha bilgi verelim inşallah.

Mehir, evlenme sırasında kadına bu isimle ödenen meblağ; evlilikte kadının nikâh akdi veya cinsel temasla hak kazandığı mal veya meblağ anlamında bir terimdir. Kitap, Sünnet ve fıkıh literatüründe mehir kelimesi yerine, eş anlamda; "sadûk", "saduka","nıhle", "farîza", "ecr" "hıbâ" "ukr" "alâik" "tavl" ve "nikâh" kelimeleri de kullanılır. İslâm Hristiyanlıkta olduğu gibi kadının erkeğe verilmek üzere para biriktirilmesini (drahoma) değil de; aksine, erkeklerin kadınlara rağbetinin bir sembolü olsun diye hediye kabilinden bir

meblağın ona verilmesini emretmiştir.

Mehir kadına değil, erkeğin üzerine vaciptir. Dâru'l-İslâm'da bir kadınla cinsel temas, ya had cezasını gerektirir, ya da mehir hakkını doğurur. Bu, kadına saygının bir sonucudur.

Abdullah b. Abbas (r.a) tan rivayet edildiğine göre, Hz. Ali, Hz. Fâtıma ile evlenirken Rasulullah (s.a.s) kendisine;

"O'na bir şey ver" dedi. Ali: "Bende bir şey yok" deyince de; "Hutamî zırhını verebilirsin" buyurdular.

Bir kadınla evlenmek isteyen bir sahabeye Allah'ın elçisi mehir vermesini bildirdi. Evinden de eli boş dönünce; ***"Demirden bir yüzük de olsa bak"*** deyip, yeniden eve gönderdi. Yine boş dönünce, ne miktar Kur'an-ı Kerîm bildiğini sordu ve sonunda şöyle buyurdu: ***"Haydi git, onu sana bildiğin Kur'an karşılığında verdim"***
(Şevkânî, Neylü'l-Evtâr, VI, 170).

Bu konudaki ayet ve hadislerden şu sonuca varılmıştır. Resu-lullah (s.a.s), mehirsiz hiç bir evliliğe ruhsat vermemiştir. Eğer mehir vacip olmasaydı, bunu göstermek için arada bir onu terk ederdi. Diğer yandan, sahabe devrinden bu yana İslâm bilginleri mehir üzerinde ic-ma etmişlerdir.

Aile yuvasıyla ilgili görevlerin en güzel şekilde yerine getirilmesi için eski çağlardan beri kadınla erkek arasında bir görev bölümü yapılmıştır. Erkek, evin dışındaki işlerle uğraşır ve gerektiğinde ağır işlerde çalışarak geçim için kazanç sağlar. Kadın da evin yönetimi, yemeğin hazırlanması, çocukların bakım ve terbiyesiyle uğraşır. Bu yüzden bütün malî yükümlülükler kadının değil, erkeğin görevidir. Me-hir ve bütün kapsamıyla nafaka bu yükümlülükler arasındadır. Bu görev bölümü erkekle kadının yaratılışına ve ilâhî sünnete de uygundur. Erkek daha güçlü olduğu için çalışıp kazanmaya daha yatkındır.

Mehir, nikâh akdinin rükün veya şartlarından değildir. Bu yüzden mehirsiz akdedilecek nikâh geçerli olur ve kadın emsal mehire hak kazanır. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulur:

"Kendileriyle cinsel temasta bulunmadığınız veya kendilerine bir mehir

tayin etmediğiniz kadınları boşamış-sanız, bunda üzerinize bir sakınca yoktur" (Bakara, 2/236).

Bu ayette, cinsel birleşmeden veya mehir tespitinden önce ka-dını boşamanın geçerli olduğu belirtilmektedir. Boşama ancak sahih nikâhtan sonra mümkün olduğuna göre, ayet, akit sırasında mehirin konuşulmasının ne bir rükün ve ne de bir şart olmadığına delâlet eder.

Ukbe b. Âmir (r.a)'ın naklettiği şu hadis de yukarıdaki anlamı destekler. Hz. Peygamber bir adama: "Seni filanca kadınla evlendireyim mi?" demiş; erkeğin; "evet" demesi üzerine, kadına hitaben; "Seni filanca erkekle evlendirmeme razı oluyor musun?" diye sormuştu. Kadının da "evet" demesi üzerine, onları evlendirdi. Herhangi bir me-hir belirlenmeksizin evlilik gerçekleşti. Bu erkek vefatı sırasında şöyle dedi: "Rasulullah (s.a.s), beni filanca kadınla evlendirdi. Bir mehir konuşulmadı ve kadına bir şey de vermedim. Ona mehirim olarak Hay-ber'deki hissemi veriyorum". Kadın bu hisseyi almış ve yüz bin lira karşılığında satmıştır
(Zühaylî, el-Fıkhu'l-İslâmî).

Yalnız Malikîler mehiri, nikâhın bir rüknü olarak kabul ederler.
Ebû Hanîfe'ye göre, mehirin en az miktarı on dirhem gümüş veya bunun karşılığıdır. Hz. Peygamber devrinde bu kadar para yaklaşık iki kurbanlık koyun bedelidir. Hırsızlıkta, had cezasının uygulan-masını gerektiren en az miktar bir dinar altın para olup, mehirde buna kıyas yapılmıştır. Çünkü bir dinar altın para, on dirhem gümüş paraya satın alma gücünde eşit durumda idi. İmam Malik'e göre mehirin en az miktarı üç dirhemdir. Bu mezhep de kendi hırsızlık nisabını ölçü olarak almıştır. İmam Şafiî ve Ahmed b. Hanbel, en az miktar için bir sınır koymamışlardır. Delilleri; mehir ayetinde malın azına bir sınır konulmamasıdır
(Buhârî, Nikâh, 34-51)

Satışı veya kullanılması yasak olmayan her şey mehir olarak verilebilir. Menkul ve gayrimenkul mallar, ziynet eşyası, hayvanlar, misli şeyler ve hatta menkul veya gayri menkul bir maldan yararlanma hakkı bunlar arasındadır. Ancak İslâm'ın yasak ettiği şeyler, meselâ; alkollü içkiler, domuz, ölmüş hayvan etleri mehir olamaz. Bu gibi şeyler mehir yapıldığı takdirde, nikâh akdi mehirsiz yapılmış sayılır ve ka-dın emsal mehire hak kazanır.

Kur'an-ı Kerîmi veya helâl ve haramdan bazı dinî hükümleri öğretmenin

mehir sayılıp sayılmaması fakihler arasında tartışılmıştır. İlk Hanefî müçtehitlerine göre, Kur'an ve fıkıh öğretimi mehir yerine geçmez. Çünkü, helâl kılınan kadınları belirleyen ayetteki; "mallarınızla istemeniz." (Nisâ,24) ifadesi buna engeldir. Kur'an öğretimi ve benzeri ameller taat niteliğinde olup, kişi bunları Allah'a yaklaşmak için yapar. Bu yüzden ilk üç Hanefî müçtehidine göre, bunun için iş akdi yapmak geçerli olmaz. Böyle bir durumda kadın emsal mehire hak kazanır. Çünkü bu, mal olarak karşılığı bulunmayan bir yararlanmadır.

Sonraki Hanefî fakihleri ise, Kur'an-ı Kerîm öğretimi ve diğer dini hizmetlerin; şartların değişmesi ve geçim için insanların çok meşgul olması gibi sebeplerle olan ihtiyaç yüzünden, bir ücret karşılığında yapılabileceğine fetva verdiler. Delil; Hz. Peygamber'in bildiği Kur'an-ı eşine öğretmesi karşılığında bir erkeği evlendirmesidir. İlk Hanefî müctehidleri, bu hadisi te'vil ederek, mehirsiz evlendirmenin Hz. Peygamber'e mahsus bir muamele olduğunu söylemişlerdir
(Bülûğu'l-Merâm, Terc. III, 247)

25. "Sizden, hür mü'min kadınlarla evlenmeye güç yetiremeyen kimse, ellerinizdeki mü'min câriyelerinizden alsın. Allah sizin imanınızı çok iyi bilir. Birbirinizdensiniz, aynı soydansınız. Onlarla, zinadan kaçınmaları, iffetli olmaları ve gizli dost tutmamış olmaları halinde, velîlerinin izniyle evlenin ve örfe uygun bir şekilde mehirlerini verin. Evlendiklerinde zina edecek olurlarsa, onlara, hür kadınlara edilen azabın yarısı edilir. Câriye ile evlenmedeki bu izin, içinizden, günaha girme korkusu olanlaradır. Sabretmeniz sizin için daha hayırlıdır. Allah bağışlar ve merhamet eder."

Rabbimiz bundan önceki âyetlerinde bir Müslüman erkeğin evlenmesinin yasak olduğu kimseleri anlatmıştı. Evlenilmesi haram olanlar sayıldıktan sonra da işte bunların dışındakilerle meşru dairede mehirlerini verdikten ve kendileriyle nikâh akdini de gerçekleştirdikten sonra dilediklerinizle evlenebilirsiniz buyurulmuştu. İşte bakın bu âyette de Rabbimiz hür kadınlarla onlara onların istedikleri mehirlerini vererek evlenmeye güç yetiremeyenlerin de sağ ellerinin altında bulu-nan Müslüman câriyelerle evlenmelerini, onlarla yetinmelerini tavsiye ediyor.

Yâni anlıyoruz ki Rabbimiz İslâm toplumunda yaşayan insanların içinde nikâhsız bir tek kimsenin bile bulunmasını istemiyor bir, bir de savaşlarda esir alınan ve sonradan Müslüman olmuş câriyelerle evlenmeye teşvik ediyor. Savaşlarda esir alınmış, evlerinden, yurtlarından uzak kalmış olsalar da ama

fıtratları aynen yerinde duran, fıtratları gereği kendileri de evlenmeye mecbur olan, kendilerinin de mutlaka cinsel ihtiyaçları giderilecek olan bu câriyelerle evlenilerek sosyal hayatın dengesinin kurulmasını istiyor Rabbimiz.

Allah böyle istiyor. Rabbimiz istiyor ki toplumda hiçbir hür mü'-mine kadın nikâhsız ve yalnız kalmayacak, mutlaka evlendirilecek. Böyle hür bir mü'mine ile evlenemeyecek durumda olanlar da mü'-mine câriyelerle evlenecek. Hiç kimse ne yapayım benim evlenmeye gücüm yetmiyor diyemeyecek. Çünkü gerek kadın, gerek erkek böyle cinsel ihtiyacı giderilmeden toplumda yalnızlığa itilmemelidir. Böyle bir kimsenin bozulan ruh ve beden dengesinin toplumun dengesini bozmasına asla izin verilemez.

Şunu unutmamak lâzımdır ki böyle cinsel ihtiyacı sağlanamayan erkek ve kadınların bulunduğu bir toplum bunalımlar toplumu olacaktır. O topumda hiçbir zaman huzur ve sükun olmayacaktır. İşte bunun içindir ki Rabbimiz tarafından toplumda böyle bir tek insan kal-mamacasına savaş esiri olup da mü'mine olan câriyelerle evlenilmeye teşvik edilirken, mü'mine olmayanların da efendilerine verildikten sonra onların mutlaka evlendirilmeleri emredilmektedir.

Bir kısmınız bir kısmınızdandır. Yemenizde, içmenizde, giyin-menizde kuşanmanızda, sosyal hayatı yaşamanızda, evlenmenizde, boşanmanızda, hukukunuzda, görevlerinizde, sorumluluklarınızda bir-birinize farklılığınız yoktur. Hepiniz eşitsiniz. Sadece aranızda takva yönünden bir üstünlüğün ötesinde birbirinize bir üstünlüğünüz alçaklığınız yoktur. Onun içindir ki sakın Müslüman câriyeleri alçak görmeye kalkmayın. Sonradan iman etmiş bir câriye takvası ve teslimiyeti gereği üst seviyeye mensup hür bir kadından üstün bir konuma gelebilir. Sizin imanlarınızı Allah bilmektedir. İman yönünden kimin üstün kimin alçak olduğunu en iyi bilen Allah'tır.

Öyleyse o câriyeleri küçük görmeyin de onları ehillerinin, sahiplerinin izniyle nikâhlayın. Dikkat ederseniz burada câriyelerin nikâhlanmasında onların velîlerinin izni gündeme geliyor. Velîlerinin izni olmadan câriyelerle nikâhlanmanın caiz olmadığı konusunda âlimlerimizin farklı görüşleri vardır. Kimi âlimlerimiz, velîlerinin izni olmadan da kızcağız kendi nikâhını akdeder derlerken âlimlerimizin ekseriyeti ise velînin izni olmadan mutlak mânâda nikâhın sahih olmayacağını iddia ederler. Kızın babası, anası, amcası, dayısı gibi velîsinin izni ol-madan onunla nikâh akdi caiz değildir derler.

İffetli yaşamaları, gizlice dost tutmamaları, dost edinmemeleri, zinaya uzanmamaları kayd u şartıyla onlarla, o câriyelerle evlenin, ya da onları

evlendirin. Onlar hakkındaki bu ifadeler genel mânâda bugün Müslümanların evlilik hayatlarına bir açıklık getirmemizi zorunlu kılıyor. Şu anda bizim toplumda ekonomik kaygılarımızdan dolayı, eğitim yapılanmalarımızdan dolayı ailelerin erkek ve kız çocukları ailelerinden ayrı ve uzakta bir hayatı yaşamak zorunda kalmışlardır. Baba, ana bir şehirde, kız ya da oğlan tahsil için gittiği başka bir şehirde. Veya baba ekonomik kaygılarla çocuklarını terk etmek, ya uzaklara gitmek ya da aynı şehirde ama çoluk çocuğundan habersiz bir durumu yaşamaktadır. Böylece velîlerinden uzakta kalan erkek ve kız çocukları velîlerinin haberleri bile olmadan evliliklerini kendileri kararlaştırıyorlar. Ama çoğu zaman erkekler ve kızlar verdikleri bu kararı nikâhla yasallaştırmadan birbirleriyle gayri İslâmî görüşme ihtiyacı hissediyorlar. Yanlarında mahremleri olmadığı halde, yanlarında arkadaşları olsa da zaten onlar da aynen berikilerin işlediği yasağı çiğneyen kimseler olmaları hasebiyle aslında yok sayılırlar.

İşte bir pastahanede, kahvehanede buluşup görüşürlerken, nihâyet bu durumdan rahatsız olarak bir an evvel evlenelim diyorlar, ve fakat ne kızın, ne de oğlanın ana ve babalarının haberleri olmadan kendi kendilerine bir nikâh akdediyorlar. Gerçekten garip bir evlenme-dir bu. Cinsel birleşmede de bulunamıyorlar, ayrı ayrı evlerde, ayrı ayrı yurtlarda kalıyorlar, sanki sadece görüşmek, buluşmak üzere kıyılmış bir nikâhla devam ediyorlar. Sonra, taraflardan, bilhassa oğlan tarafının, oğlanın ailesinin bu adaya veya bazen da kız tarafının karşı çıkması sonucu veya uzun bir süre birlikte gezip tozduktan sonra oğlanın ben artık bu işten hoşlanmamaya başladım, benim hoşuma gitmemeye başladı diyerek kızdan uzaklaşmaya çalışması veya erkek evet dediği halde, kız evet dediği halde ailelerinin baskıları sonucu birisinin bu işten vazgeçmesi, ya erkeğin kızı, ya da kızın erkeği terk et-mesi gerçekten çok kötü bir durumdur.

Böyle durumda olanlara şunu tavsiye edelim. Sakın kendi ken-dinize nikâh kıymayın. Zaten siz istediğiniz kadar bu nikâha nikah deyin, velîlerinizin haberi ve izni olmadığı sürece bu nikâh da nikâh değildir. Nikâhımız var diye beraber olduğunuz zaman içinde sürekli Allah'ın yasalarını çiğnemeye devam ediyorsunuz. Böyle kendilerine nikâh şahitleri de bulsalar, sözde nikâhlıyız da deseler fiili olarak bu kimseler nikâhsızdırlar. Böyle tarafların kendilerini hem nikâhlı, hem nikâhsız bir durumda bunalımlara atmalarının hiçbir anlamı yoktur. Evleneceklerse doğru dürüst ailelerini de bu işten haberdar ederek, ve de böyle ayrı ayrı yerlerde, yurtlarda yaşamaktan, toplumun gözünde ne evli ne bekar, utana utana, sıkıla sıkıla bir stres yaşamaktan, rahat bir şekilde cinsel doyuma ulaşamamaktan da kurtulup bir araya gelerek, doğru dürüst karı koca olmaları

doğrusudur.

Değilse sonuç çoğu kez kızın alacağı bir yara ile bu iş bitecek ve ömür boyu bunun mutsuzluğunu, bunalımını yaşamak zorunda kalacaktır. Şüphesiz her şeyin en güzelini, en doğrusunu Allah bildiği için onun emirlerine teslim olmak, sonunda bu tür tehlikelerden bizi emin kılacaktır.

Bir de şu anda bizim toplumda son zamanlarda yaygınlaşmaya başlayan bir yanlış uygulamadan da söz edelim burada. Nişanla aralarında evlenme kararı alınmış kız ve erkek çocukları arasında mahremiyet kalksın da rahat görüşsünler diye düğünden önce nikâhları kıyılıyor. Bu da çoğu zaman tehlikeli olmaktadır. Çünkü eğer bu nişanlılık dönemi uzun sürecekse, uzun süren bu nişanlılık dönemlerinde onların birlikte bir izdivaç hayatı yaşamaları lâzımdır. Yâni normal olarak karı koca olmaları gerekecektir.

Yok eğer aralarında böyle bir birleşme olmayacak ve bu nikâh sadece birlikte gezmeleri için yapılıyorsa, gerçekten bu son derece yanlış bir şeydir. Çünkü hem oğlan hem de kız ne evli ne bekar, ne nikâhlı ne nikahsız bunalımlara gireceklerdir. Bu bunalımlar sonucu eğer taraflar birbirlerinden ayrılmak durumuyla karşı karşıya kalırlarsa o zaman işler daha zor bir duruma gidecektir. Onun için bu tür tehlikeli işlerden sakınmak zorundayız.

Âyetin evvelinde Rabbimiz bizlere câriyelerle evlenmemizi tavsiye buyurmuştu. Burada da eğer muhsanat olduktan sonra, yâni bu câriyeler evlenip de muhsana durumuna geldikten sonra, yâni kocalarının koruması altına girdikten sonra veya başından böyle bir nikâh geçtikten sonra eğer bir fuhuş yoluna girerler, zina ederlerse onlara da hür kadınlara verilen cezanın yarısı verilecektir. Böylece bu ceza onların sosyal hukuklarına da uygun olacaktır. Çünkü hür bir kadın, hem ailesi hem de kocası tarafından korunmuş olduğu halde, câriye bu korunma unsurlarından sadece bir tanesiyle korunmaktadır. Onun aile barınağı ve korunağı yoktur. İşte bu sebeple ona uygulanacak zina cezası hür bir kadına uygulanacak cezanın yarısıdır.

İşte bu câriyelerle evlenme izni içinizden şehvetinin galebe çalıp da günahlara düşme, zinaya gitme ve böylece bozulma tehlikesiyle karşı karşıya bulunanlar içindir. Değilse eğer sabrederseniz, yâni câriyelerle evlenmezseniz bu sizin hakkınızda daha hayırlı olacaktır. Eğer cinsel ihtiyaçlarınızın giderilmesi konusunda kendinizi tutar ve sabrederseniz bu sizin için hayırlara sebep olacaktır.

Nitekim Rasulullah Efendimiz evlenme çağına geldikleri halde evlenemeyen kimselere oruç tavsiye ediyordu. Biliyoruz ki oruç tüm günahlara karşı, tüm şehvetlere karşı bir vicadır, bir kalkandır. İster genç olsun, ister yaşlı, ister erkek olsun, isterse kadın bir Müslümanın hiçbir zaman Allah'ın gazabını celp edecek, Allah'ın yasalarını çiğneyecek bir duruma düşmemesi gerekmektedir. Bunun için de şehvetinin galebe çalması karşısında durumu müsait olanların haramlara düşmemek için hemen evlenmeleri tavsiye edilmektedir.

Böyle bir durumdaki mü'minlerin hemen evlenmeleri vaciptir. Eğer hür bir kadınla mehirini vererek evlenebilecek durumda değilse bir câriyeyle evlenmesi vaciptir. Çünkü daha önce de dediğimiz gibi toplumda câriyelerin de nikâh altına alınarak zinadan uzak tutulması gerekmektedir. Ama tabi mü'min câriyeler ötekilere tercih edilecektir. Ama bununla birlikte eğer sabreder ve zinaya düşmekten kendinizi alıkoymayı becerebilirseniz o câriyelerle evlenmenizden daha hayırlıdır buyuruyor Rabbimiz. Kendimiz Rabbimizin bu emirlerine uygun hareket ettiğimiz gibi, gerek evlenmelerine yardımcı olarak, gerek evlenmelerinin önünü açarak, gerekse onlara haramlara düşmemesini tavsiye ederek yardımcı olmak zorundayız.

26. "Allah size açıklamak ve sizden öncekilerin yollarını göstermek ve tevbenizi kabul etmek ister. Allah Bilendir, Hakîmdir."

Allah sizi en güzel bir hayata sevk ederek, sizi size haram ve helâl yollarını göstererek en güzel bir evlilik hayatına, kendi koyduğu yasalarla, yasal yollarla erkek ve kadın olarak sizlerin en kolay ve en güzel bir biçimde cinsel ihtiyaçlarınızı giderme yolunu gösterecek. Allah size bunun genel kanunlarını açıklayacak. Rabbinizin size burada beyan buyurduğu yasalar Hz. Adem'den ve Havva'dan bu yana sürüp gelen ve kıyamete kadar da değişmeyecek olan yasalardır.

Allah size bu yasalarını anlatarak daha önce içinde doğup büyüdüğünüz cahiliye pisliklerinden arındırıp sizden öncekilerin güzel yollarına, hoşnut olduğu şeriatlerine uymaya dâvet ederek yaptığınız yanlışlardan yapacağınız tevbelerinizi, dönüşlerinizi kabul etmek istiyor. Sizi, sizden daha çok seven, sizi, sizden daha çok düşünen Rab-biniz, sizin adınıza belirlediği tüm yasalarında, yaptığı tüm işlerinde, size ulaştırdığı tüm sözlerinde Alîmdir, Hakîmdir, hikmet sahibidir. Sizin bilmediğiniz menfaatlerinizi, zararlarınızı Rabbiniz size bildirmek ister. Rızasının nerede olduğunu, dünyada mutluluğa, âhirette de

cennetine nasıl ulaşacağınızı bildirmek ister. Sizden önce sizin şu an-da yaşadığınız kulluğu Allah kontrolünde en güzel biçimde yaşamış, size örneklemiş peygamberlerin izledikleri yolları, yöntemleri size göstererek, onların gittiği yere sizin de gitme imkânı bulmanızı ister.

27. "Allah sizin tevbenizi kabul etmek ister, şehvetlerine uyanlar ise sizin büyük bir sapıklığa girmenizi ister."

Rabbiniz sizin tevbe etmenizi, yoluna girmenizi isterken beri tarafta şehvetlerine yanlar, şehvetlerinin peşinde Allah'a kulluktan çıkan şehvetperestler, kendi şehvetlerini, kendi hevâ ve heveslerini Allah dini yerine, Allah yasaları yerine ikâme etmeye çalışanlar, yahudi ve hıristiyanlar, müşrik ve münâfıklar, dinsizler, zinacılar, Allah yasalarını beğenmeyenler işte bu âyetleriyle Rabbinizin size beyan buyurduğu gerek mîras yasalarını, gerek evlenme yasalarını reddederek tıpkı kendileri gibi sizin de Allah yolundan uzaklaşmanızı, büyük bir sapıklığa düşmenizi, kâfir olmanızı isterler. Unutmayın ki yeryüzünde kâfirler sizi kâfir yapana kadar uğraşacaklardır. Kâfirin yeryüzünde bir tek derdi var. O da ne yapıp, yapıp sizi kâfirleştirmektir. Sizi adâletten, Allah'a kulluktan uzaklaştırıp dalâlete, zulme ve sapıklığa düşürmektir.

Allah'ın arzusu sizin Müslüman olmanız, günahlarınızdan tev-be edip Rabbinize dönmeniz, Rabbinizin istediği biçimde evlenerek cinsel arzularınızı tatmin etmeniz, Allah'ın istediği bir şekilde hayat yaşayarak cennete gitmenizdir. Allah sizin için bundan yanadır. Sizin için bunu dilemektedir. Ama şehvetlerine tabi olanlar ise Allah yasalarını kaldırıp yerine ikâme etmeye çalıştıkları yasalarıyla sizi saptırmak isterler.

Allah ne güzel yasa koyuyor. 18-20 yaşlarında evlenmek ne güzel bir nîmettir. İstedikleri bir çağda yeme içme ihtiyaçlarını temin ettikleri gibi aynı kolaylıkta cinsel ihtiyaçlarını da temin etmeleri ne güzel bir yol. Ama düşünün 25-30 yaşlarına geldikleri halde Allah'ın belirlediği biçimde evlenmeyerek sapık yollarla bu arzularını tatmin eden ve kulluktan çıkan insanların durumları ne kadar da acı değil mi? Çünkü nikâhsız bir hayat insanları cehenneme sürükler. Dünyada da cehennemi bir hayat, âhirette de cehennemi bir hayat bu insanları beklemektedir. Allah yolunu, Allah yasalarını bırakıp ta iblisin yasalarına teslim olanların durumu budur.

28. "İnsan zayıf yaratılmış olduğundan Allah sizden yükü hafifletmek ister."

Allah sizin ağır yüklerinizi hafifletmek istiyor. Çünkü sizi yara-tan Rabbiniz çok iyi biliyor ki sizler zayıf yaratılmışınızdır. Rabbiniz emir ve yasaklarında, sizin hayatınıza koyduğu yasalarında, sizin için belirlediği şeriatinde, hayat programında sizin yüklerinizi indirmeyi murad ediyor.

Öyle değil mi? Rabbimizin belirlediği yasalarında evlilik kolay, boşanmak kolay, mehir kolay, hayat kolay, yeme kolay, içme kolay, her şey kolay. İşte evlenemeyecek durumda olanlara tanınan câriye serbestisi de bu kolaylıklardan birisidir.

Allah biliyor ki insan kadınlar karşısında zayıftır. İnsan şehvet-lerine karşı, şehevi arzularına karşı zayıftır. İnsanın bu durumunu bilen Rabbimiz ona uygun bir din göndererek yükünü hafifletmiştir. Öy-leyse bizler de Rabbimizin bu dinini çok iyi değerlendirmek ve bu din istikâmetinde bir hayat yaşamak zorundayız.

29. "Ey İnananlar! Mallarınızı aranızda haksızlıkla değil, karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle yiyin, haram ile nefsinizi mahvetmeyin. Allah şüphesiz ki size merhamet eder."

Ey mü'minler mallarınızı aranızda haram yollarla yemeyiniz. Haram yollar bellidir. Fâizinden rüşvetine, hırsızlığından aldatmacası-na, borç alıp vermemekten borcunu tehire, ondan ihanete, vermeye almaya dikkat etmemeye varıncaya kadar haram yollarla birbirinizin mallarını yemeyin.

Ey iman edenler sakın ha mallarınızı bâtıl yollarla yemeye kalkışmayın. Mallarınızı haksız yollarla yemeye kalkışmayın. Ancak karşılıklı rıza ve anlaşmaya dayanan ve yasaları Allah ve Resûlü tarafından belirlenmiş ticaret sonucu yemeniz bunun dışındadır. Tabi nasıl ticaret yapılacağı da belirlenmiştir. Anlaşarak ve yasayı da delmeden, yasayı da çiğnemeden, Allah ve Resûlünün yasakladığı, riba, fâiz, ihtikar gibi yasa dışı yollara gitmeden gönül rızasıyla yapılan ticaret sonucu yenenler helâldir. Değilse Allah ve Resûlünün yasakladığı haram yollara girerek, efendim işte biz ikimiz de bundan razıyız, alan da razı veren de razı diyerek İslâmî olmayan bir kısım yollarla insanların birbirlerinin mallarını yemeleri de yasaktır.

Bir de nefislerinizi öldürmeyin. Ya intihar edip kendi canlarını-za kıymayın veya yukarısıyla irtibatlı söyleyecek olursak haksız ve haram yollardan

birbirlerinizin mallarını yiyerek hem dünyada hem de Ukba'da kendi sonlarınızı hazırlamayın. Veya haksızlık yaparak, toplumdaki ekonomik dengeyi dinamitleyerek sonunda kendinizin de toplumunuzun da yıkılışını hazırlamayın. Allah yasalarını çiğneyerek ken-di kendinizi cehenneme atmayın.

Unutmayın ki mal mülk hayatın tamamı değildir. Tamam, evlenmek için mal mülk lâzımdır, mehir için lâzımdır, yemek içmek ve güzel bir hayat yaşamak için mal mülk lâzımdır ama bunun için de haram yollara gitmeye, Allah yasalarını çiğnemeye gerek yoktur. Unutmayalım ki Rabbimizin bu dünyada bize takdir ettiği mutlaka bize ulaşacaktır. Kendi kendimize ihtiyaç felsefeleri belirleyerek, kendi kendi-mize hayat standartları belirleyerek ve bu hayatı gerçekleştirebilmek için, bu evliliğe ulaşabilmek için de işte şu kadar ekonomik güce ihtiyaç vardır, şöyle yapmalı, böyle kazanmalı diyerek kendi kendimize hayatımızı zorlaştırıp zindan etmeye hakkımız yoktur. Kendi kafamızdan belirlediğimiz bir geçim standardı, kendi kafamızdan belirlediğimiz bir evlilik standardı, bir mehir anlayışı, bir eşya anlayışı, bir yeme içme anlayışı, bir giyim kuşam anlayışı belirlemeye kalkışırsak elbette Allah'ın istediği normal bir çalışma temposu ve kazanma yoluyla bunu gerçekleştirmek mümkün olmayacaktır.

O zaman elbette aman ne yapıp yapalım da şu kadar parayı kazanalım diyecek, bir ömür boyu bunun için çırpınacak, helâl olmayan yollara tevessül edecek ve hayatımızı zehir zindan edeceğiz. Öyleyse gelin ey Müslümanlar, evlenme standartlarımızı, ev kurma stan-dartlarımızı, geçim standartlarımızı, mehir standartlarımızı, yeme iç-me, giyinme kuşanma standartlarımızı belirleme konusunda örneğimiz, önderimiz Hz. Muhammed (a.s)'ı örnek alalım. O ne demişse, nasıl yaşamışsa, ne kadarıyla iktifa etmişse, ne kadarına izin vermiş-se böyle bir hayatı yakalayıp hem dünyamızı, hem de âhiretimizi güzelleştirelim. Onun tanıdığı, izin verdiği ruhsat istikâmetinde bir hayat yaşayalım da dünyamızı da âhiretimizi de berbat etmeyelim.

Bir bakın şu insanlara, bir bakın kendinize, ekonomik insan olup çıktık yahu! Gecemiz gündüzümüz, aklımız fikrimiz, kalbimiz, gözümüz, kulağımız, düşüncemiz her şeyimiz paraya endeksli. Paradan başka bir şey düşünemez olmuşuz. Hakkımız yok buna ya! Biz dünyaya bunun için gelmedik. Dünyaya ve dünyalıklara kul köle olmak yerine, dünyaya ve dünyalıklara efendilik makamında Allah'a kul köle olmaya geldik biz buraya.

30. "Bunu kim aşırı giderek haksızlıkla yaparsa, onu ateşe sokacağız.

Bu, Allah'a kolaydır."

Hal böyle iken kim de Allah'ın belirlediği hududu aşarak böyle yapmaya kalkışırsa, Allah'ın sınırlarını çiğneyerek bir hayat yaşamaya kalkışırsa, Allah'ın dinini bırakır da kendi kendine belirlediği bir dünyayı yaşamaya kalkışırsa, yâni gerek Allah'ın anlattığı bu konularda gerekse tüm hayat programında Allah'a sormadan bir hayat yaşama-ya kalkışırsa biz onu ateşe göndereceğiz buyuruyor Rabbimiz. Yâni düşünün ki bir adam Allah yasalarını görmezden gelerek kendi kendi-ne belirlediği bir hayatı, kendi kendine hedeflediği bir dünyayı gerçekleştirebilmek için helâl haram yasalarını dinlemeden, sanki dünyaya sadece ekonomi için gelmiş gibi, Allah'ın kendisinden beklediği öteki kulluk görevlerini görmezden gelerek gecesini gündüzüne katarak ekonomik bir insan olup çıkmışsa biz onu ateşe göndereceğiz diyor Rabbimiz. Bu konuda hiçbir mâzeretimiz yoktur.

Efendim ben bu hayat programımla zekât verecek konuma gelmeye çalışıyorum, ben dükkanımda şu kadar işçi çalıştırıyorum, yıllık, Müslümanlara şu kadar dağıtıyorum diyerek Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan, Allah'a yol göstermeye, akıl vermeye çalışan kişi kendi kendine ne kadar da fetvalar bulursa bulsun Allah'ın ateşine git-mekten asla kurtulamayacaktır. Eğer dünyalık elde edeceğiz diye Allah'ın bizden istediği öteki görevlerimizi ihmâl edecek bir duruma düş-müşsek, kitap ve sünnetten uzaklaşmış, çocuklarımızın dinî hayatıyla ilgilenemeyecek bir duruma düşmüş, mutfak masraflarımız Rasulul-lah'ınkinden 30-40 misli fazla, günlük gecelik harcamalarımız 5-10 garibanın normal harcamasına denkse Allah için düşünmek zorunda-yız. Bizim için örnek olarak gönderilmiş olan Rasulullah Efendimizin ölçülerini unutmadan yaşamak zorundayız.

31. "Size yasak edilen büyük günahlardan kaçınırsanız, kusurlarınızı örter ve sizi şerefli bir yere yerleştiririz."

Evet günahların büyüklerinden sakınıldığı sürece Rabbimiz kusurlarımızın örtüleceğini, ufak tefek işlenen günahların sıfırlanacağını anlatıyor. Bu konuda Resûl-i Ekrem efendimizin pek çok hadisi vardır. Bunlardan bazılarını okumaya çalışayım inşallah.

Aynı ifadenin geçtiği hadislerden bir kısmında ise Hz. Peygamber (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: Abdullah b. Mes'ud anlatıyor: Ra-sûlullah'a "Allah indinde en büyük günah nedir?" dedim. "Seni yaratan Allah'a şirk koşmandır." buyurdu.

"Bu gerçekten pek büyük, bundan sonra nedir?" dedim. "Seninle beraber yemek yemesinden, tüketici olmasından korkarak evlâdını öldürmendir." dedi. "Ondan sonra nedir?" dedim. "Ondan sonra komşunun hanımı ile zina etmendir" buyurdu.

Yine Abdullah b. Mesud'dan değişik bir senetle aynı hadis rivayet edildikten sonra şu ayetin nazil olduğu ilâve edilmiştir. "Allah'ın (halis) kulları o kimselerdir ki, Allah'tan başka ilâha dua etmezler; Allah'ın haram kıldığı nefsi öldürmezler; meğer ki hakla ola. Zina da etmezler. Her kim de bunları yaparsa ağır cezaya çarptırılır. "

(Furkân, 25/68).

Abdurrahman b. Ebû Bekir, babasından, şöyle dediğini rivayet ediyor: Rasûlullah (s.a.s.)'ın yanında idik. Üç defa şöyle buyurdu: "Size büyük günahların en büyüğünü haber vereyim mi? Allah'a Şirk koşmak, anaya babaya itaatsizlik etmek ve yalancı şahitliği yapmak.."

(Buharî, Edeb 6; İman, 16)

Başka bir hadiste, büyük günahlar, "el-Mubîkât: helâk edici" kelimesiyle ifadelendirilerek şöyle buyurulmuştur: "Yedi helâk edici Şeyden kaçının." Bunlar nedir ya Rasûlallah diye sorulunca: "Allah'a şirk koşmak; sihir yapmak; Allah'ın haram kıldığı halde bir kimseyi haksız yere öldürmek; yetim malı yemek; faiz yemek; düşmana hücum anında harpten kaçmak: namuslu, kendi halinde mümin kadınlara zina iftirası atmaktır" buyurdular. Diğer bir hadiste ise: "Büyük günahlar dokuzdur: Allah'a şirk koşmak; haksız yere adam öldürmek; temiz bir kadına kötülük isnat etmek; zina yapmak; düşmana hücum esnasında firar etmek; sihirbazlık; yetim malı yemek; müslüman ana babaya asî olmak; emredilenleri yapmamak ve yasakları yapmak sûretiyle aileye karşı doğruluğu terk etmektir. " Diğer hadislerde yukarıdaki maddelere faiz yemek, hırsızlık ve şarap içmek de ilâve edilmiştir. (Buhârî, Vasâya 23; Müslim, İman 141-146)

Kebâir kelimesiyle ifade edilmediği halde, yukarıdaki hadislerde bildirilen fiillerin dışında bir çok suçlar daha vardır ki, onlar İslâm âlimlerince, ayet ve hadisler doğrultusunda, büyük günah kabul edilmiştir: Bilerek ve kasten İslâm'ın şartlarını terk etmek; içki içmek; kumar oynamak; hırsızlık yapmak; adaletten ayrılmak gibi. İslâm âlimlerinden bir kısmı genel hatlarıyla "büyük günah"ları şöyle tarif etmişlerdir: İbn Abbâs'a göre: "Allah'ın yasak ettiği her şey büyük günahtır.

Ayrıca büyük ve küçük günah arasındaki fark şudur: Allah'ın cehennem, gazap, lânet veya azap gibi ifadelerle sona erdirdiği her günah büyüktür. Diğerleri küçüktür." Hasan Basrî de buna yakın bir ifade kullanmıştır. Ebû Amr İbn Salâh'a göre: "Büyük ismi verilecek şekilde büyük olan ve mutlak surette büyüklükle vasıflanan her günah büyüktür." Buna göre büyük günahların bazı alâmetleri vardır. "Şer'i cezayı icap ettirmek; cehennem azabıyla tehdit olunmak; yapana fâsık denil-mek; lânet olunmak."

Hepsi bu kadar olmamakla birlikte aşağıda sıralayacağımız suçlar, İslâm'da büyük günahlar olarak kabul edilmiş ve bunlardan bir kısmına İslâm hukukuna göre bazı cezalar takdir edilmiştir: "Allah'a şirk koşmak, içki içmek, kumar oynamak" (Bakara,219); haram aylarda harp etmek (Bakara,217); bakmakla yükümlü olduğu yetimin malını kendi malına katarak O'nun rızası olmaksızın yemek (Nisa,2; İs-râ,34); fakirlik korkusuyla kendi çocuğunu öldürmek (İsrâ, 31); insanlar arasında fitne çıkarmak (Bakara,217); faiz yemek (Bakara,275); Allah'tan başkasına ibadet etmek (İsrâ,23); ana-babaya isyan etmek (İsrâ,23), akrabaya miras hakkını vermemek (Nisa,7,13; İsrâ,26); malı gereksiz yere israf etmek (İsrâ,27); zina yapmak (İsrâ,32; Nisa,15-16); haksız yere adam öldürmek (İsrâ, 33); ölçü ve tartıyı tam yap-mamak (İsrâ,35); kibirlenmek (İsrâ,37); iffetli kadına zina isnat etmek (Nisa,23); tesettüre riayet etmemek (Nur,31); yalan yere yemin; Peygamber'e (s.a.s.) yalan hadis uydurmak (Peygamber'e yalan yere hadis uydurmak, büyük günah olmanın ötesinde, küfür sayılabilir. Çünkü şerîat'ın temel kaynaklarından ikincisi "sünnettir". Sünnete yalan isnat etmek; bazı konularda İslâm'ı temelinden yıkabilir); insanları diliyle çekiştirmek; kaş göz hareketleriyle alay etmek (Hümeze,1) İşte bunlar büyük günahlardır. Rabbimiz buyurur ki, bunlardan sakındığımız müddetçe sizin ufak tefek kusurlarınızı örmezden gelir, örter, örtbas eder ve sizi çok yüce, çok şerefli, çok cömert bir makama, yani cennete idhal ederiz. Sizi çok büyük mükâfatlarla mükâfatlandırırız.

“Bir kul beş vakit namazını kılar, Ramazan orucunu tutar, malının zekâtını verir ve yedi büyük haramdan da sakınırsa ona cennetin bütün kapıları açılır ve o kul dilediği kapıdan girer” (Nesâî, İbni Hıbban’dan)

Buyurmaktadır. Bu yedi büyük günahla alâkalı olarak da şunlar sayılır: Zina, içki, sihir, iffetli bir mü’mine zina iftirası, haksız yere bir Müslümanı öldürmek, fâiz yemek, savaşta düşman karşısından kaçmak. Tabi büyük günahlar bunlarla sınırlı değildir, başka hadis-lerde başkalarının da sayıldığını biliyoruz.

Tabi kimileri buna karşı gel-mekte ve itiraz etmektedir. Efendim Allah'a karşı işlenen günahın büyüğü küçüğü olmaz, günahın kime karşı işlendiği önemlidir filan demeye çalışıyorlarsa da hadislerde geçtiği için böyle diyoruz. Hadislerde kebair diye bir kavram vardır. Tabi bu büyük günahlar bir tek hadiste sıralanıp anlatılmamış. Değişik hadislerde Resûl-i Ekrem efendimiz bu günahlardan söz etmiş ve bizleri bunlardan uzak durmaya çağırmıştır. İşte Kur'an'da da Rabbimiz bu âyetinde genel bir ifadeyle kebairden (büyük günahlardan) sakınmamızı, bunun neticesi olarak da ufak tefek kusurlarımızın bağışlanacağını ve kerim bir makama, cennete ulaşacağımızı haber veriyor.

(Kebâir konusunda sorular soruldu)

Az evvel demeye çalıştım, ama anlaşılmamış. Sorularınızı bir daha maddeleştirerek şunları söyleyelim inşallah: 1: Bunu ben demedim. Bu kavramı Allah kullanıyor. Tanımında da farklı değerlendirmeler var. Kimi âlimlerimiz azabı büyük olan günahlar anlamına gelir demişler. Bu kelime, 'kebir', (büyük, büyüklük taslama) kelimesinden türemiştir. Allah'ın emirlerine karşı gelme, aykırı davranma, büyük suç anlamlarına gelen günah kavramı, iki kısma ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu yanlış fiillerin bir kısmına 'büyük günah-kebâir', bir kısmına da 'küçük günah-seğâir' denmiştir. Günahları bizzat Kur'an-ı Kerim, Sünnet ve selef alimleri 'kebâir' diye isimlendirmişlerdir. Bakın Necm sûresindeki âyette de "lemem" kavramı geçmektedir.

"O (güzel davrana)nlar ki günahın büyüklerinden ve çirkin işlerden kaçınırlar, yalnız (küçük hatalar) le-mem işleyebilirler. Şüphesiz Rabbinin affı geniştir...."
(Necm.32)

Dikkat ederseniz bu âyette kebâir karşıtı olarak 'lemem' kelimesi kullanılmaktadır. 'Lemem'; bir şeye yakın olmak, toplamak, bir şeyi ısrarlı ve devamlı olmamak şartıyla yapmak anlamlarına gelen 'lemm' kökünden türemiştir. Buna göre 'lemem'; ısrarlı ve devamlı tekrar edilmeyen hatalar ve günahlardır. Demek ki 'kebâir', bağımsız bir günah çeşidi olmaktan çok, ısrarlı ve sürekli bir şekilde yapılan, vazgeçilmeyen, pişmanlık duyulmayan günahlardır. Çoğunluğun görüşüne göre ısrarla işlenilen bir küçük günah, küçük olmaktan çıkar kebâir olur. Aynı kelimeyi Peygamberimiz de kullanmıştır. Ebu Hurey-re'nin (r.a) anlattığına göre O şöyle buyurmuştur:

“Beş vakit namaz ve cuma namazı diğer cuma namazına, bir Ramazan diğer Ramazan’a kefârettirler. Büyük günah (kebâir) işlenmedikçe aralarındaki (küçük) günahları affettirirler.”
(Müslim, Taharet/14)

Abdullah b. Mes’ud anlatıyor: Rasûlullah’a, ‘Allah’ın katında en büyük günah hangisidir?’ diye sordum. “Allah seni yarattığı halde O’-na bir şeyi şirk (ortak) koşmandır.” buyurdu. Ben: ‘Bu şüphesiz büyüktür, sonra hangisi?’ dedim. Şöyle buyurdu: ‘Seninle birlikte yemek yiyeceği korkusuyla çocuğunu öldürmendir.’ ‘Sonra hangisi?’ dedim. Şöyle dedi: ‘Komşunun hanımıyla zina etmendir.’
(Müslim, İman/141)

2: İkinci soruya gelince, insan, beşer olduğu için devamlı hata yapabilir, yani günah işleyebilir. Günah işlemek onun yaratılışında vardır. Allah, insanın bu karakterini bildiği için, elçiler ve kitaplar gönderip insanı uyarmıştır. Günahları gösterip onlardan sakındırmıştır. Bütün günahların insana ve topluma zararlı olduklarını söylemeye gerek yoktur. Korkusuzca işlenen günahlar insanın kendi hayatında ve içerisinde yaşadığı toplum hayatında mutluluğu yok eder. İslâm, bir takım davranışların hata olduğunu bildiriyor ve onların yapılmasını ya-saklıyor. Bu aynı zamanda bir denemedir. İnsanlar bu denemeden geçerlerse, mükâfat veya ceza alabileceklerdir. Günahsız olanlar yalnızca melekler ve peygamberlerdir. İnsan hata edebilir ve günah işleyebilir. Onun yapması gereken günah işlememeye çalışmaktır. Günah işlediği zaman da, tevbe ve istiğfar etmek, günahta ısrar etme-mektir.

3: Az evvel de ifade ettiğim gibi büyük günahlarının hangileri olduğu konusunda farklı görüşler vardır. Bunların sayısını sınırlamak oldukça zordur. Farklı hadislerde farklı rakamlar verilmektedir. Günahın büyüklüğü biraz da işlenilen ortama göre ortaya çıkabilir. Ayrıca küçük günahta ısrar etmek onu büyük günah haline getirir. ‘Kebâir’; üzerinde tehdit (korkutma) gerçekleşen veya şeriat tarafından bir ceza takdir edilen yahut ta açıkça yasaklanmış günahlara denir şeklinde de tanımlanmaktadır. Alimlerin çoğuna göre oruç, namaz, abdest gibi ibadetlerle affedilebilecek günahlara küçük günah denilir. Mesela, kabul edilmiş bir hacc, o yıl işlenilen günahlara kefarettir, Cuma namazı bir haftalık günahlara kefarettir, şehidlerin kanları bütün günahlarını siler gibi. Ancak öyle günahlar vardır ki bunları hiç bir ibadet silemez. Meselâ adam öldürme günahını başka hiç bir ibadet affettiremez. Katil olan kimse onun cezasını çekmeli, bedelini ödemelidir. Bu tür günahlara ancak şeriatın uygun gördüğü cezalar karşılık olabilir.

Büyük günahları kimileri 17, kimileri 70, kimileri 100, kimileri daha çok saymışlardır. Büyük günahların kaç tane olduğundan daha önemlisi İslâm'ın davranışlara getirdiği ölçülerdir. Hakkında kesin delil ile yasak olan şeyi yapmak günahtır ve insana vebal kazandırır. İster büyük olsun ister küçük olsun günahları çekinmeden işlemek, insandaki takva duygusunun (Allah'a karşı sorumluluk bilincinin) azlığındandır. Şüphesiz, büyük günahların en büyüğü Allah'a şirk koşmaktır. Şirk koşanın 'küfre düşeceği açıktır. Diğer büyük günahları işleyenlere 'fasık' denilmiştir. Onlar günahın haramlığını inkâr etmedikleri müddetçe müslümanlardır ve onlar için tevbe kapısı açıktır.

32. "Allah'ın sizi birbirinizden üstün kıldığı şeyleri özlemeyin. Erkeklere, kazandıklarından bir pay, kadınlara da kazandıklarından bir pay vardır. Allah'tan bol nîmet isteyin. Doğrusu Allah her şeyi bilir."

Yine ekonomik hayatla alâkalı bir yasa koyuyor Rabbimiz. Bakın buyurur ki sakın ha sakın Rabbinizin bir kısmınıza fazla olarak vermiş olduğu, farklı olarak vermiş olduğu, bir kısmınızı diğerlerinize tercih ederek üstün kıldığı, gerek ekonomik hayatta, gerekse erkek ve kadın olarak sizlere verdiklerini temenni etmeyin. Birinize Rabbiniz fazladan bir şey vermişse niye Rabbim ona verdi de bana vermedi? demeyin. Kardeşlerinize Allah tarafından verilmiş mallara arzu ve kıskançlık duyarak göz dikmeyin. Bu durum önceki âyetlerde yasaklanan insanların haksız yere insanların mallarını yemelerini ve birbirlerini haksız yere öldürmelerini doğuracaktır. Bugün insanlar arasında zuhur eden pek çok hastalıkların kaynağı budur. Yeryüzünde ilk kan da bu yüzden akıtılmıştı. Adem'in oğullarından Kabil habil'i bunun için öldürmüştü.

Allah herkesi eşit yaratmamıştır. İnsanlara farklı özellikler vermiştir. Kimisi erkek kimisi kadın, kimisi zengin kimisi fakir, kimisi güzel kimisi az güzel, kimisi güçlü kimisi zayıf, kimisi boylu kimisi kısa. Bu fıtrî farklılıkları ortadan kaldırmaya da, bunlara itiraz etmeye de hakkımız ve gücümüz yoktur. Kimimizi babalı analı imtihan ederken, kimimizi yetim imtihan ediyor.

Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu bir yasadır. Öyleyse insanın kendisine verilmeyeni elde etmek için karşısındakine savaş açması Allah'ın takdirine karşı gelmesi anlamına gelir. Öyleyse insanlar birbirlerini, erkekler kadınları, kadınlar da erkekleri onlara verilenler konusunda kıskanarak birbirlerine savaş açmamalıdırlar. Biz niye erkekler gibi yaratılmadık? Niye onlar gibi güçlü değiliz? Niye cihada iştirak edip şehâdetle şereflenemiyoruz? Gibi iddialarla

Allah'ın takdirine karşı gelmenin anlamı yoktur. İşte şu anda görüyoruz. Kadın hakları adı altında uluyuşlarıyla pek çok kadın bu yüzden mürted olmaktadırlar. Halbuki:

Kadınların kazandıklarından kendilerine bir nasip vardır, erkeklerin kazandıklarından da kendilerine bir nasip vardır. Herkesin kazandıklarından kendisine bir nasip vardır. Kadın erkek herkes ameline göre, yaşadığı hayatına göre ve çalışması nisbetinde bir karşılık verecektir. Kadın erkek herkesin durumuna göre sorumlulukları ve görevleri vardır. Öyleyse kadınlar kendi görevleri, kendi sorumluluklarıyla uğraşsınlar, erkekler de kendilerininkiyle meşgul olsunlar. Başkalarının durumuna özlem duymasınlar. Başkalarının imtihan konularına göz dikmek yerine isteyeceklerini sadece Allah'tan istesinler. Çünkü Allah'ın fazlı geniştir. Birilerimize fazla bir şeyler veriliyor diye, birilerimize bize verilmeyenler veriliyor diye diğerlerimiz onları kıskan-mayalım, haset etmeyelim. Kendimizi içinde bulunduğumuz toplumda kendimizden üstün olanlarla kıyaslamayalım.

Elbette birilerine göre bize verilenler azdır ama birilerine bakış da fazladır. Öyleyse gelin ey Müslümanlar, birilerine göre malımız az diye bizimkine nazaran malı fazla olanların mallarına göz dikmeyelim. Allah'ın takdirine itiraz etmeyelim. İsteyeceklerimizi Allah'tan isteyelim. Allah her şeyi en iyi bilendir. Kime ne vereceğini, kime ne kadar vereceğini, kime hangi soruları göndereceğini, kimi neyle imtihan edeceğini, kimi kime üstün kılacağını en iyi bilendir Allah.

Unutmayalım ki kime ne verilmişse, kimden ne esirgenmişse bu bir imtihan konusudur. Ne çok verilenler sevinsin, ne de az verilen-ler dövünsün. Ne çok verilenler imtihanı kazandı da onun için verildi, ne de az verilenler imtihanı kaybettiler de onun için az verildi. Kimin kazandığı, kimin kaybettiği yarın belli olacak. Hem dün çok zengin olanların bugün çok fakir, fakir olanların da zengin bir konuma getirildiklerini de görmekteyiz. Öyleyse böyle kalplerimizde kinin, çeke-mezliğin ve nefretin hâkim olduğu bir hayatı asla yaşamayalım. Bakın Resûl-i Ekrem Efendimiz Riyazus Salihin'de yer alan bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyuruyor:

"Dünya konusunda hep kendinizden aşağıda olanlara bakınız, sizden üstün olanlara bakmayınız. Bu elinizde olan nimeti hor görmemenize en uygun yoldur"

Bizden üstün olanlar, bizden aşağı olanlar… Bizden daha çok verilenler, bizden daha çok huzurlu gibi görülenler, bizden dünyası çok, malı çok, dünyadan kendisine ayrılan payı bizden daha fazla olanlar, bizden daha az olanlar var. Biz de bizden daha aşağı olanlara bakıverelim. Ne fark eder? Niye üstümüzdekilere, niye bizden fazla verilenlere bakacakmışız? Rahatımızı kaçırmak mı istiyoruz? Ne kârımız olacak da? Bize hiçbir faydası olmayacak böyle bir bakışa neden teşebbüs edelim? Bizden daha az olanlara bakacağız, böylece Allah'ın bizde olan, elimizde olan nimetlerini hor görmeyeceğiz. Nelere sahip olduğumuzu daha iyi anlamış, görmüş olacağız. Benim aylık gelirim şu kadar, eh onu da bulamayanlar var ya. Ben yılda şu kadar et yiyebiliyorum, eh onu da bulamayanlar var ya. Benim elbisemin kalitesi, eh onu da bulamayanlar var ya. Benim evimin tefrişi, ısınma ya da barınma şeklim, eh onu da bulamayanlar var ya desek ne kadar rahat olacağız değil mi? Yâni kendimizden daha aşağıdakileri gördükçe egosunu tatmin edecek; "oh olsun size! Sizler benden aşağıdasınız! Mahvolun, kahrolun!" mu diyeceğiz? Hayır, ama Allah'ın bize verdiği nimetleri hor görmeyecek, o nimetlerle kulluk yapmaya çalışacağız Rabbimize. Aa! Meğer bende onlardan daha çokmuş, ben de birazını bu kardeşlerime vereyim diyebilecektir o zaman kişi.

33. "Ana babanın ve yakınların bıraktıklarından her birine varisler kıldık. Kendileriyle yeminleştiğiniz kimselere hisselerini veriniz. Doğrusu Allah her şeye şahittir."

Anne babanın ve yakınların geride bıraktıklarından her birine, biz mîrasçılar kıldık. Evet önceki âyetlerde de demeye çalıştığımız gibi ölen kişinin varislerini tayin eden Rabbimizdir. Kimin kimden ne kadar mîras alacağını Rabbimiz bildiriyor.

Yine yeminlerinizle, yahut sözlerinizle bağladığınız, yahut nikah akidlerinizle bağladığınız, yahut daha önceleri evlâtlık kaldırılmadan önceki dönemlerde kendinize evlâtlık edindiğiniz, evlâtlık aldığınız kimseler için de onların nasiplerini verin.

Anlayabildiğimiz kadarıyla bu âyet eskiden Araplarda var olan bir geleneğin kaldırılmasıyla alâkalıdır. Eskiden Araplar birbirleriyle dost olurlar ve birbirlerinin mallarına varis olurlardı. Manevî bir kardeş manevî kardeşine, manevî bir evlât manevî babasına, manevî bir baba manevî evlâdına varis olurdu. Ama işte bu sûredeki miras âyetiyle kimlerin varis olacakları ortaya konunca onlara da bir şeyler verilmesini istiyor Rabbimiz. Yani ey müslümanlar,

vefatınızdan sonra geriye bıraktığınız mallarınıza bunlar varis olamayacaklarına göre hayatta iken onlara bir şeyler verin. Çünkü kişinin hayatta iken, ölp de malı Allah'ın belirlediği varislerine intikal etmeden önce dilediklerine verme yetkisi vardır.

Yine bu âyetlerin gelişinden önce ensâr ve muhacir Müslümanlar birbirlerine varis oluyorlardı. İşte bu âyetleriyle Rabbimiz artık eski anlayışları kaldırıp mîrasın sadece Allah'ın belirlediği varisler arasında geçerli olduğunu ortaya koyuyordu. Kişi hayatta iken istediği kimselere malını verebilme hakkına sahip olmakla birlikte öldüğü andan itibaren sadece malını anne, baba, dede, nene, evlât, kavim, kar-deş, birbirlerine akrabalık bağı olan varisleri alacaklardır. Bunların bir-birlerine nasıl varis olacakları? Mîrastan ne miktar pay alacakları Allah tarafından belirlenmiştir.

Şüphesiz ki Allah, bilendir, haberdar olandır. İşte akrabaların, anne ve babaların, oğulların, kızların birbirlerine karşı nasıl mîrasçı olacakları açıklandıktan sonra, hukukî durum ortaya konduktan sonra işin kendisi tarafından gözetim altında olduğunu anlatıyor Rabbimiz. Unutmayın ki Allah her şeyi bilmekte ve her şeyden haberdar olmaktadır. Unutmayın ki her an Rabbinizin gözetimi altında bulunmaktasınız. Rabbiniz yaptıklarınız konusunda yarın sizi hesaba çekecektir. Öyleyse mîras konusunda ve tüm hayat programınız konusunda, evlilik konusunda, boşanma konusunda, birbirlerinize davranışlarınız konusunda Allah'ın dinine uygun hareket edin. Allah gözetiminde olduğunuzu unutmayın. Yaptıklarınızı Ona lâyık yapmaya çalışın. Yarın yaptıklarınızın tümünden hesaba çekileceğinizi bilerek bir hayat yaşayın.

34. "Allah'ın kimini kimine üstün kılmasından ötürü ve erkeklerin, mallarından sarf etmelerinden dolayı er-
kekler kadınlar üzerine kavvamdırlar. İyi kadınlar, gönül-den boyun eğenler ve Allah'ın korunmasını emrettiği, kocasının bulunmadığı zaman da koruyandır. Serkeşlik etmelerinden endişelendiğiniz kadınlara öğüt verin, yataklarında onları yalnız bırakın, nihâyet dövün. Size itaat ediyorlarsa aleyhlerine yol aramayın. Doğrusu Allah Yücedir, Büyüktür."

Allah'ın bazısını bazısına (Cihad, imamet ve mîras gibi konu-larda) üstün kılması sebebiyle, bir de erkekler mallarından aile fertlerine harcama yaptıkları için, erkekler kadınlar üzerinde kavvamdırlar. Erkekler kadınlar üzerinde hâkimdirler.

Dikkat ederseniz sûrenin başında Rabbimiz bizim hepimizin bir erkek ve

dişiden yaratıldığımızı anlatmıştı. Sonra yine Rabbimizin izniyle evlenme hakkına sahip kılındığımız ortaya konulmuştu. Aslın-da birbirlerine haram olan erkek ve kadının Allah'ın belirlediği biçimde nikâh bağıyla bir araya geldikleri takdirde helâl yollarla birbirlerinden istifade edebileceklerini, helâl yollarla birlikteliklerini sürdürebilecekle-rini anlatmıştı. Evet nikâhla, Allah'ın istediği biçimde hayatlarını birleştirmiş bir kadın ve erkek huzur içinde birlikte yaşayabilecekleri, birlikte Allah'a kulluklarını gerçekleştirebilecekleri, birlikte cenneti kazanabilecekleri bir aile yapısı oluşturmuşlardır. Allah onlara sevgilerinin mey-vesi olarak nûr topu evlâtlar da verecektir.

İşte elbette şimdi bu kadından, erkekten ve çocuklardan müteşekkil bu aile yapısında, bu aile düzeninde Allah'ın istediği düzenin sağlanabilmesi ve Allah'a Allah'ın istediği kulluğun en güzel bir biçim-de icra edilebilmesi için bir reise ihtiyaç olacaktır. Zira toplum olarak yaşamak zorunda olan insan gruplarının en küçük biriminden en büyük birimine kadar intizamın sağlanabilmesi için mutlaka bir reisleri, bir idarecileri olacaktır. Hani Rasulullah Efendimiz iki kişi de olsanız yola çıkmışsanız mutlaka biriniz imam olsun buyuruyordu ya. Toplum için nasıl bu gerekliyse, toplumun en küçük birimi olan aile için de bu gereklidir. Mutlaka aile fertlerinden birinin reis olması gerekecektir.

Öyle değil mi? Şu anda yeryüzünde hangi toplum neye ina-nırsa inansın Rabbimizin koyduğu bu genel yasanın dışına çıkama-maktadır. Rabbimiz insanların fıtratları gereği bunu bir sisteme bağlamıştır. İslâm'ın dışındaki toplumlarda da mutlaka bir reise bağlanma yasası var, ama onlar bu reisi seçme ve bu reise bağlanma konusunda kendilerince bir düzen oluşturmuşlar. Kendilerince koydukları kurallarla seçtikleri bir idarecinin, bir kralın, bir hükümdarın buyrukları altında yaşamak zorundadırlar.

İşte devlet, toplum, kabile, aşiret gibi toplumsal olguların en küçük birimi olan aile için de aynı yasa geçerlidir. Bir ailede de mutlak sûrette bir reis olacak, bakın bu âyetinde de Rabbimiz buyuruyor ki ailede erkekler kadınlar üzerinde kavvamdırlar, reistirler. Bu tayini, bu tespiti bizzat Rabbimiz yapmıştır. İşte bakın bu âyetinde de Rabbimiz buyuruyor ki ailede erkekler kadınlar üzerinde kavvamdırlar, reistirler.

Tabi şu anda dünyada bunun tartışması sürmektedir. Vahyi tanımayan ve feminizm hareketlerinden etkilenen dünyada şu anda erkek kadın eşitliği üzerinde ısrarla durulmaktadır. Yürüyüşler yapılıyor, tartışmalar yapılıyor, hak

arayışları sürüp gidiyor. Kâfir dünyanın düşünceleri İslâm dünyasına taşınmak isteniyor. Müslümanlar da kâfir dünyanın bu hareketlerinden etkilenerek kadın ve erkeği Allah'ın ve peygamberin yerli yerine oturttuğu konumundan, makamından farklı konumlara çekme ihtiyacı hissediyorlar.

Dikkat ederseniz sûrenin başında Rabbimiz insanlığın atası olarak bir Adem'den ve hemen arkasından da Adem'e bir eşten söz etti. Adem'e bir Havva'dan söz edildi. Yâni yaratılan bu Adem'in yanı başında bir de Havva var. Bir kadın var. Çünkü Adem için Havva'sız bir hayat, hayat değildir. Havva Adem'i, Adem de Havva'yı tamamlar. Ne Adem'siz Havva, ne de Havva'sız Adem düşünülemez. Bunun içindir ki kesinlikle İslâm kadınla erkeği karşı karşıya getirmez. İslâm kadınla erkeği böyle karşı karşıya getirmediği gibi asla kadın erkek e-şitliği, kadın erkek eşitsizliği gibi zırvaları da gündeme getirmez. Hiçbir zaman konu etmez bunu. İslâm'a göre böyle bir problem yoktur. Yâni kadın erkeğe eşit midir? Değil midir? Nasıl eşit olur? Nasıl olmaz? Zerre kadar bunu problem etmez İslâm. Zira bu iki varlığı ayrı düşünmez İslâm. Bu ikisi bir varlıktır. Bu iki varlığı ayrı ayrı düşündüğünüz zaman, ayrı ayrı hiçbirisi bir değer ifade etmez yâni.

Meselâ yüz tane Adem insan değildir Havva'sız. Veya yüz tane Havva da insan değildir Adem'siz. Bu ikisini karşı karşıya getirmek yerine bu ikisini birlikte düşünmek zorundayız.

Hadîselere kitap ve sünnetin gözlüğüyle bakmak zorunda olan bizler kesinlikle küfrün kendi içinde yaşadığı çelişkilerini İslâm'a taşımamalıyız. Bu konuyla alâkalı kâfir dünyanın çıkmazlarını İslâm'ın meselesiymiş gibi İslâm'a sokmamalıyız. İslâm'a göre kadın ve erkek ayrı ayrı varlıklardır ama ikisi birden insandır. Yalnız başına ne erkek insandır ne de kadın insandır. İkisi birlikte insandır. İşte problemi böylece çözümlemek zorundayız. Erkek ve kadını karşı karşıya getirmek İslâm'ın ve Müslümanların problemi değildir.

Meselâ bakın bir şehre yüz bin tane erkek yerleştirin, eğer orada kadın yoksa onlar öldükten sonra hayat bitecektir orada. Öyley-se orada insan yoktur demek zorunda kalacağız. Aksi de böyledir tabii. Yâni sanki kadınla erkek bir bütünün parçaları gibidir. Bir bütünün ikiye parçalanmış ve sonra da fonksiyonel olarak birleşmesi gibidir. Allah'ın da zaten erkeğin yanı başında hemen kadını da yaratmasının hikmeti de buradadır. Başka bir âyetinde Rabbimiz:

"Onda sükûnete eresiniz diye içinizden eşler yaratması da Onun

âyetlerindendir."
(Rum: 21)

Onunla hayat bulasınız diye buyururken bu iki parçanın birbi-rinin tamamlayıcısı olduğunu anlatır. Hayat bulmak. Yâni bin erkek-ten bir insan dünyaya getirebilir misiniz? Veya bin kadından bir canlı çıkarabilir misiniz? İşte meseleye böyle bakmak zorundayız ve küfür dünyasının şirk dünyasının, Allah'ı tanımadan, vahye müracaat etmeden problemlere çözüm getirmeye kalkışan kâfirlerin ürettiklerini İslâm'a taşımanın hiç mi hiç anlamı yoktur bunu böylece bilelim inşal-lah. Müslümanların böyle bir problemleri yoktur.

Kadın ve erkeğin birlikte oluşturabilecekleri bir aile düzeninde ne kadın olmasa erkek yalnız başına bir ailedir, ne de erkek olmasa kadın tek başına bir ailedir. Neden bu böyledir? Çünkü Allah öyle buyuruyor. Kiminizi kiminizin üzerine üstün kıldık, kiminizi kiminize kav-vam kıldık.

Bu üstün kılınma, kavvam kılınma, reis kılınma konusunu biraz açalım. Arkadaşlar, bu erkeğin kadınlar üzerine üstün kılınması, kav-vam kılınması erkeğin cennete gideceği, ya da önce cennete gidece-ği anlamına gelmiyor. Reislik durumuyla, önderlik haliyle erkek cennete gidecek, kadın gidemeyecek anlamına değildir bu. Peki nedir bu kavvam? Erkekler kadınlar üzerine kavvamdırlar. Peki nedir bu kav-vam oluş? Zalimdir! Despottur! Ezicidir! Aşağılayıcıdır! Horlayıcıdır! Üsttedir! Alttadır! Yandadır! Kenardadır! değil. Ya ne? Hani İslâm'ın toplumun nüvesi dediği aile var ya, bunu bir birim kabul eder ya İslâm toplumda, işte o ailede erkeğe bir fonksiyon yükler ya İslâm, işte bu anlamadır kavvam. Yâni rol anlamına, şeref anlamına, kahır anlamına ve görev anlamınadır bu kavvam.

Yâni kadınlar üzerinde bekçi ve muhafız anlamınadır bu kav-vam. Yâni kadınlar üzerinde hizmetçi olmadır bunun mânâsı. Kadın-ları eğitme, onları yetiştirme ve ateşten koruma görevidir. Kadınların hayatına karışma ama onların Allah'ın emâneti olduklarını bilmedir kavvam. Veya onlardan sorumlu olma görevini üstlenmedir. Bakın bu kelime Nisâ sûresinde bir daha kullanılır:

"Ey iman edenler! Hak üzere durup adâleti yerine getirmeye çalışan kavvamlar olun!"
(Nisâ: 135)

Yâni ey iman edenler, siz de toplumda bulunduğunuz konum-da, bulunduğunuz makamda kavvamlar olun! İnsanlara, hayvanlara, bitkilere, hattâ

taşlara cansız cemadatlara karşı kavvamlar olun. Onlar nerede kullanılmalıysa, hangi konumda tutulmalıysa onları o makamda tutarak kavvamlar olun! buyurulmaktadır.

Öyleyse erkeklerin kadınlar üzerine kavvam oluşunu böyle an-lıyoruz. Hani Rasulullah Efendimizin: ***"Seyyid'ül kavmi hadimu-hum"*** hadisinin muhtevası çerçevesinde anlıyoruz bunu. Değilse ka-dın erkek İslâmî sorumluluk noktasında aynı konumdadırlar. Allah'ın kendilerinden istediği emirler, farzlar ve haramlar hususunda insan olarak kadının erkekten hiçbir farkı ve eksikliği yoktur. Kur'an'ın ifade-sine göre zina eden, hırsızlık yapan bir kadın, bunları yapan erkek gibidir. Her ikisine de aynı had cezası uygulanır. Yine saliha bir kadın salih bir erkek gibidir. Yaptıkları karşılığında her ikisine de hazırlanan cennet aynı cennettir. Erkeğin namazının, orucunun, sadakatinin ve iffetinin karşılığı kadınınkinin karşılığından faklı değildir.

Yâni kullukları ve sorumlulukları açısından kadın ve erkek birbirine eşittir. Lâkin aile içindeki müşterek sorumluluklarına gelince Rabbimiz her birine ayrı ayrı roller biçmiştir. İşte Rabbimiz tarafından kendilerine biçilen bu rol gereği olarak erkeğe şahsi ve malî konumundan ötürü bir imtiyaz vermiştir. Riyasete, imamete, reisliğe lâyık kılınmıştır.

Öyle değil mi? Şu anda toplumda toplum üzerine reis olanların cennete gitmeleri, ya da cennete önce gitmeleri diye bir durum söz konusu değildir değil mi? Kim Allah'a daha iyi kulluk ederse, kim daha muttaki olursa ister reislerden olsun, isterse tebaadan olsun, ister ailenin reisi olan erkek olsun, isterse kadın, çoluk çocuk olsun cennete gidecek olan odur. Hattâ bir köle, bir câriye Allah'a en güzel bir kulluk yapar da ötekilerden önce cennete gider. Kadın kocasından daha güzel kulluk yapar, kocasından daha muttaki bir hayat yaşar da ondan önce cennete gider.

Öyleyse bu üstünlük hiçbir zaman o anlama bir üstünlük değil-dir. Erkeğin kadın üzerine böyle kavvam oluşu cennet üzerinde böyle yasal bir hak kazanması anlamına değildir. Bu konuda kimsenin kimseye bir üstünlüğü, bir önceliği yoktur. Veya bu şeref ve fazilet olarak erkeklerin kadınlar üzerine bir üstünlük değildir.

Ancak Allah hayatı böyle istemektedir. Hayatın yoğun işleri erkekler üzerindedir. Sosyal hayatta çalışıp çabalayıp kadınının ve çocuklarının

nafakasını, geçimini sağlama görevi erkek üzerindedir. Gerek kendi rızkını, gerekse kocasının ve çocuklarının rızkını temin yükünü, ailenin geçimini sağlama yükünü Allah kadına yüklememiştir. Fiziki güçlülükleri ve dayanıklılıkları sebebiyle, durumlarına ve kapasitelerine göre Rabbimiz bu yükü erkeklere yüklerken kadınlara da durumlarına göre erkeklerin asla yapamayacakları bir görevi yüklemektedir ki o da çocuk doğurma ve analık fonksiyonlarını icra etme işidir. Veya hayatta bir erkeğin dünya hayatına bağlanmasını, dünya hayatında doyuma ulaşıp sükuna ermesini sağlama görevidir.

İyi kadınlar, saliha kadınlar gönülden Allah'a itaat eden, kocalarının meşru isteklerine itaat eden, kendileri üzerindeki Allah'ın belirlediği Allah'ın haklarına hukuklarına, kocalarının haklarına hukuklarına riâyet eden kadınlardır. Saliha kadınlar, Rasulullah Efendimizin bir hadislerinde de beyan buyurdukları veçhile:

"En iyi kadın, gördüğünüzde sizi hoşnut eden, emirlerinizi dinleyen, evde olmadığınız zaman sizin malınızı ve kendi namusunu koruyan kadındır."

Allah ve Resûlünün beyanları gereği kadın kocasının meşru arzularına itaat edecek. Ama unutmayalım ki Allah'a itaat kocaya itaatten önceliklidir. Allah'a itaat eden kocaya itaat edilir. Karısından Allah'ın istediklerini isteyen kocanın istekleri yerine getirilir. Allah'ın emirlerine aykırı isteklerde bulunan kocaya itaat yoktur. Allah'a isyan konusunda hiçbir beşere itaat yoktur. Allah'a isyan konusunda kocanın arzularına, emirlerine itaat kadını günahkâr yapar. Meselâ kadının tesettürünü, namazını, orucunu engelleyen, onu günah işlemeye teşvik eden bir kocanın bu emirlerine karşı çıkmayan kadın günahkârdır. Ancak nafile ibâdetlerden engelleme hakkı vardır kocanın.

Demek ki saliha kadın, en iyi kadın Allah'ın haklarına, kocasının haklarına riâyet eden ve Allah onların kendilerini ve haklarını nasıl korumuşsa kendileri de gizliyi, görünmeyeni koruyan kadınlardır. Gizliyi koruyan, gaybı koruyandır o kadınlar. Yâni kocaları yanlarındayken onların haklarını koruyup onlara Allah'ın istediği gibi davrandıkları gibi, kocalarının olmadığı ortamlarda da korunması gerekenleri korur-lar. Allah'ın haklarını korurlar, ırzlarını, namuslarını korurlar, kocaları-nın mallarını korurlar, kocalarının sırlarını korurlar. Allah'ın kendilerini muhafaza edip koruduğu gibi onlar da bunları muhafaza edeceklerdir. Allah'ın kendilerini koruduğu gibi onlar da kendilerini koruyacaklardır.

Sürekli Allah'ın emirlerine, yasaklarına riâyet ederek, Allah'ın hukukunu

gözeterek Allah'ın koruması altında olacaklardır. Allah'ın hukukuna riâyet ederek Allah'ın koruması altında olan kimseyi Allah korur. Ama Allah'ın yasalarını çiğneyerek, Allah'ın emirlerine ters düşerek Onun korumasından çıkan kimseden Allah korumasını kaldırıverir. Bir kadın Allah'ın yasak kıldığı birtakım yerlere gider, birtakım ilişkiler içine girerse Allah da onu korumasından çıkarıverir ve böyle bir kadının kendisini koruması da mümkün değildir artık. Onun başına her türlü belâ gelir.

Eğer kadınların nüşûzundan korkarsanız. Nüşuz yükselmek, havalanmak demektir. Allah'ın bu takdirine, bu kavvamlık, bu reislik yasasına, bu itaat emrine karşı gelerek kendilerine kavvam olan kocalarına karşı yükseklik, üstünlük taslamalarından, başkaldırmalarından, kocalarının meşru dairedeki emirlerini yerine getirmeme konusunda yüz çevirmelerinden, diretmelerinden, serkeşlik yapmalarından, itaatten çıkmalarından korkarsanız. İşte nüşuz budur.

Onların size karşı itaatsizliklerini görürseniz, Allah'ın hukuku-nu, sizin hukukunuzu korumaları konusunda veya Allah'ın korumasını istediği hem sizin hem de kendilerinin ırz ve namuslarını korumaları konusunda bir korkunuz varsa. Tabii bütün bu konularda erkek de serkeşlik yaparsa aynı durum onun için de geçerlidir. Aynı yanlışı yapan erkekse o zaman aynı şeyler onun için de yapılacaktır. Peki ne yapılacakmış böyle bir durumda?

Onlara vazedip öğüt verin. Evet böyle durumdaki kadın ve erkeklere ilk önce yapılacak şey onlara önce öğüt verip uyarmaktır. İşte bu, bu durumdaki kadınları ve erkekleri bu hastalıktan kurtarmak için Rabbimizin tavsiye buyurduğu ilk tedavi yöntemidir. Onlara Allah'tan korkmaları, Allah'ın yasalarına saygılı olmaları hatırlatılarak nasihatte bulunulacak. Eğer bu yöntem fayda vermişse ikinci usule adım atılmayacaktır. Ama bu birincisi kâr etmezse o zaman ikinci kademede:

Onların yataklarını ayırın. Evet onların yataklarının ayrılması söz konusu olacak. Allah diyor ki yatakta onlardan uzak durun. Aynı odada, aynı yatakta yatmakla birlikte onlarla cinsel ilişkide bulunulmayacak. Aynı yatakta sırtınızı dönüp yatın, onlarla konuşup, oynaşıp sohbet etmeyin. Dikkat ederseniz yataklarınızı ayırın, yahut da yatak-larınızdan uzak durun denmemiş de, yataklarınızda onlardan uzak durun denmiş. Aynı yatakta kadınla ilgilenmemek psikolojik olarak ona çok ağır gelecektir. Bu durum onun ağırına gidecek ve uslanacaktır. Eğer bu yöntem de kâr etmemişse o zaman üçüncü kademede Rabbimiz şöyle buyuruyor:

Sünnette iz bırakmamak, yüzüne vurmamak ve takbih edip izzeti nefsini kırıp dökmemek kayd u şartıyla kadının dövülebileceği sınırlandırılmıştır. Ama

unutmamalıyız ki bu dövme işi üçüncü merhalede olacaktır. Birinci ve ikinci merhalede Rabbimizin anlattığı yöntem uygulanmadan direkt dövmek caiz değildir. Bir suç işleyince hemen dövmeye kalkışmak caiz değildir.

Bugün kâfir ve müşrik dünya Müslümanları sorgularken diyor-lar ki bu Müslümanlar vahşi insanlardır, kaba ve barbardırlar bunlar. Çünkü bu Müslümanlar hanımlarını dövüyorlar. Bu din de onun müntesipleri de işte böyle vahşi insanlardır demeye çalışıyorlar. İslâm'ın kadınlar için de erkekler için de ayrı cezaları vardır, meselâ ölüm cezaları vardır diyerek İslâm'ı ve Müslümanları çok kötü bir şekilde karikatürize etmeye çalışıyorlar hainler. Böylece Allah'ın dinini gönüllerden düşürmeye çalışıyorlar. Halbuki kimse kimseyi dövmemelidir, kimse kimseyi öldürmemelidir, kimse kimseye vurmamalı, haksızlık etmemelidir diyorlar. Halbuki kendileri sürekli dövüyorlar, sürekli öldürüyorlar ve zulmediyorlar alçaklar.

Şu anda tüm dünyaya çok çağdaş ülkeler diye takdim ettikleri Amerika'sını, Almanya'sını, İngiltere'sini, Rusya'sını herkes biliyor. Demokrat dedikleri, insancıl dedikleri, adâletin, eşitliğin, insanlığın be-şiği dedikleri ülkeleri gözlemleyin. Gerek sosyal hayatlarında, gerek caddelerinde, gerek hapishanelerinde, nezarethanelerinde polislerin, askerlerin nasıl zalimce davrandıklarını göreceksiniz. Tüm dünyanın gözleri önünde nasıl insanları öldürdüklerini, nasıl zulmettiklerini, nasıl yargısız infazların yapıldığını görürsünüz. Bunlar sadece televizyon-lardan ve filmlerinden intikal edendir. Bir de içlerine gidip de bizzat işlenenleri görseniz aklınız durur.

Üç merhale anlatıyor Rabbimiz. Ama tabii bunların üçünün de aynı anda yapılması gerekmeyebilecektir. Yâni birinci merhalede sonuç alınmışsa ötekilere gerek kalmayacaktır. İşte bunlar bizi bizden iyi bilen, bizi bizden daha çok düşünen, bize bizden daha merhametli olan Rabbimizin bizim mutluluğumuz için koyduğu yasalarıdır. Ve bu, bir iman meselesidir. İster bunlara aynen iman eder mü'min olursunuz, isterse reddeder kâfir olursunuz. Bu sizin probleminizdir.

Bize gelince biz aynen Rabbimizin dediklerinin doğruluğuna iman ediyoruz. Kâfir ve müşrik dünya karşısında asla komplekslere kapılmadan Rabbimizden gelenlerin hak olduğuna iman ediyoruz. Kur'an ve sünnet doğrultusunda bir eğitimden geçmemenin, Allah'ı ve peygamberi tanımamanın verdiği cehalet ve sıkıntı ile kâfir ve müşrik dünyanın saldırıları karşısında

Müslümanlığımızdan eziklik duyanlardan olmayalım inşallah.

Yâni kâfir ve müşrik dünyanın empoze etmeye çalıştığı efendim, işte İslâm'da kadın hakları şöyledir, erkek hakları böyledir, mîras şöyledir, evlenme boşanma böyledir diyerek yaptıkları alçakça saldırılar karşısında aşağılık duygusuna kapılarak Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini değiştirmeye hiçbir zaman hakkımızın olmadığını bilelim. İşte çok rahat baş vuran herkesin anlayabileceği biçimde Kur'an nasları ortadadır. Peygamberimizin uygulamaları ayan beyan ortadadır.

Öyleyse başka yerlerde hak aramaya, hukuk aramaya gerek yoktur. Tıpkı Allah düşmanı bu yahudi ve hıristiyanların yaptıkları gibi Allah'ın kitabını ve peygamberin sünnetini tahrif etmeye kimsenin hakkı yoktur. Zaten bunların tek dertleri budur. İsterler ki sizler de kendileri gibi kitabınızı değiştirip, peygamberinizin yolunu tahrif edip kendileri gibi sapıklığa düşesiniz, kendileri gibi kâfir olasınız.

Eğer aldığınız bu tedbirler, uyguladığınız bu yöntemler sonu-cunda o kadınlar uslanıp ta size itaate, Allah'ın yasalarına iaate yönelirlerse artık onlar üzerine bir yol aramayın. Yâni artık onlara eziyet et-meyin, onlara iyi davranın. Unutmayın ki Allah Âlî ve Kebirdir. Allah çok yüce ve çok büyüktür.

Arkadaşlar âyetin sonunda gelen bu ifadeler, Allah'ın günde-me getirdiği bu isimleri, bu sıfatları gerçekten erkeklere çok büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Hanımlarına karşı haksız yere zulmeden, onlara insanca davranmayan erkeklere çok büyük bir tehditte bulunuyor Rabbimiz. Burada kendisinin çok âlî, çok yüce ve büyük oluşunu hatırlatması erkeklere şunu ihsas ettirmesi içindir: Ey erkekler! Ey kocalar! Eğer şu anda Rabbinizin yaratışı gereği, Rabbinizin takdiri gereği fiziksel yönden kadınlardan üstün olduğunuz için onlara zulmetmeye kalkışırsanız, unutmayın ki Rabbinizin size Kâdir oluşu, sizin onlara kadir oluşunuzdan daha yücedir. Rabbinizin size güç yetirme-si, sizin onlara güç yetirmenizden daha üstündür. Onun için sakın ha Allah'ın size verdiği gücünüze kuvvetinize güvenerek kadınlarınıza zulmetmeye, hayatlarını burunlarından getirmeye kalkışmayın. Allah'-ın bu tehdidinden korunmak için onlara insanca muamele edin. Onların da insan olduklarını unutmayın.

Unutmayın ki şu anda siz o kadınların üzerindeyseniz, sizin üzerinizde de Allah vardır. Efendileri olarak kadınlarınızdan Allah'a ve kendinize itaat isteyen sizler kendi efendiniz olan Allah'a ne kadar itaat ettiğinize bir bakın. Sizler

efendiniz olan Allah'a nasıl davrandığınıza bir bakın da efendisi olduğunuz kadınlarınızdan kendinize o tür davranışlar bekleyin. Unutmayın ki sizler efendinize ne kadar itaat ediyorsanız kadınlarınız da size ancak o kadar itaat edeceklerdir.

Öyleyse kadınlarından, çocuklarından kendilerine itaat bekleyen babalar ve kocalar, efendileri olan Allah'a itaatlerini artırmalıdırlar ki berikilerden itaat beklemeye hakları olsun. Bir de sizler efendinize karşı kusurlar işleyip de özür dileyip tevbe ettiğiniz zaman, efendinizin size olan af ve mağfiret tavrına bakın da sizler de efendisi olduğunuz kadınlarınızın özürlerini, kusurlarını aftan yana, örtmeden yana olun. İşte Rabbimiz anlayabildiğimiz kadarıyla bunları diyor bu âyetinde bize.

Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz her türlü tedbire baş vur-malarına rağmen yine de aralarında anlaşma sağlanamamış bir aile probleminin çok güzel bir çözüm önerisini anlatacak:

35."Karı kocanın arasının açılmasından endişelenirseniz, erkeğin ailesinden bir hakem ve kadının ailesinden bir hakem gönderin; bunlar düzeltmek isterlerse, Allah onların aralarını buldurur. Doğrusu Allah her şeyi bilen ve haberdar olandır."

Eğer karı kocanın aralarının açılmasından korkarsanız. Yâni diyelim ki bir kadınla kocası kendi aralarında anlaşamayarak problemli bir duruma düştüler. Birbirlerini çekemeyecek, birbirlerine tahammül edemeyecek bir duruma geldiler. Birliktelikleri birbirlerine huzur ve sükun yerine ıstırap verecek noktaya geldi ve işin en önemli yönü, bu beraberlikleri Allah'a kulluklarını ters yönde etkilemeye başladı. İşte böyle bir durumda bu problemi çözecek Allahça bir çözüm yolu, bir imkân var. Ama onu söylemeden önce bir noktaya dikkat çekeyim inşallah.

Arkadaşlar, genelde bizim toplumda bu konudaki Allah ve Resûlünün tavsiyeleri pek uygulanmaz. Bizim toplumda Allah ve Resûlünün emirleri bilhassa bu karı koca kavgalarında en sonda hatırlanır. Karı koca aralarında bir kavga, bir anlaşmazlık baş gösterdiği anda bunu hemen kendi ailelerine aktarıp birbirlerine olmadık hakaretlerde bulunmaya, birbirlerine zulüm etmeye başlarlar. Bu çok yanlış bir şey-dir. Bakın Rasulullah Efendimiz bir hadislerinde buyurur ki:

“Kadın veya erkek kesinlikle birlikte yaşadıkları karı koca hayatını, cinsel ilişkilerini kimseye anlatmasın.”

Evet bu böyledir. Bu iş mahremdir. Ama görüyoruz ki karı koca arasında şu veya bu şekilde bir anlaşmazlık çıkmışsa, yâni erkek ve kadın olarak Allah’ın istediği bir hayatı gerçekleştirmek üzere kurdukları sıcak bir aile yuvasında güzel güzel yaşayıp giderlerken bir problemleri çıkmışsa. Neden çıkar bu problemler? Neden bozulur bu sıcak ilişki? Eh olabilir, Müslüman bir toplumda da, Müslüman bir ailede de bu olabilir, hayat budur, insanlar budur. Böyle problemler çıktığı zaman da insanlar iki tür yanlış yapıyorlar. Birincisi az evvel ifade etmeye çalıştığım gibi bu konuda Allah’ın çözüm önerisine bakmadan hemen birbirlerine veryansın etmeye başlıyorlar.

Bazen bunun tamamen aksine karı koca aralarındaki bu problemleri yutmaya, içlerine atmaya ve hiç kimseye açmamaya çalışıyor-lar. İçlerinde bir sır olarak kalıp gidiyor. Bu da çok yanlıştır. Çünkü iki tarafın da problemleri çözüme kavuşturulmadan bir sır olarak kendi içlerinde kalınca probleme çözüm de bulunamıyor. Koca bir problemin içinde, kadın bir yanlışın ve çözümsüzlüğün içinde, erkek kendi kendine problemi büyütüyor, kadın kendi kendine handikaplara giriyor. Ne erkek kendi velîsine, kendi büyüklerine, dostlarına açıyor, ne de kadın velîsine veya Müslümanların velîsine açıyor. Kendi kendilerine, kendi aralarında çözüm bulsalar neyse, ama onu da yapamıyor-lar, sonra problem büyüyor, büyüyor, bir haftalık evliliklerinde az olan, ama bir aylık olduklarında çoğalan, bir senelik olduklarında had safhaya ulaşan problem bu sefer öyle bir noktaya geliyor ki artık çözüm-lenemez hale geliyor. Kadın ayrılıktan dem vurmaya, koca boşanma-dan bahsetmeye başlıyor.

Yâni belki ilk günlerde çok basit çözümlenebilecek bir proble-mi sır haline getiriyorlar, kimseye açmıyorlar ama sonunda problem büyüye büyüye ailenin dağılmasına sebep oluyor. Bu gerçekten çok kötü bir şeydir. Buna hiçbirimizin hakkı yoktur. Çünkü bu sadece ferdi bir olay değildir. Unutmamalıyız ki bu tür bozukluklardan İslâm toplumu, İslâm ailesi yara almaktadır. Toplumu yaralamaya, toplumu rencide etmeye kimsenin hakkı yoktur.

Öyleyse gelin ey Müslümanlar, bu konuda Rabbimiz ne diyor? Bu konuda örneğimiz nasıl bir yol tarif ediyor ona bir bakalım. Gelin çok mahrem olmayan ki elbette onları da anlatabilecek akrabalar bulunur problemlerimizi İslâm’ın anlatmaya müsaade ettiği bir biçimde ki bunu Rasulullah Efendimizin

uygulamalarından, sahâbenin hayatından öğreneceğiz onların anlatabildikleri kadarıyla problemlerimiz en küçük şeklindeyken anlatabileceklerimize anlatalım ve Rabbimizin şimdi okuyacağım çözüm önerisine havale edelim inşallah.

Böyle bir problem anında erkek tarafından bir hakem seçin, kadın tarafından da bir hakem seçin. Her iki taraftan da birer hakem seçip gönderin. Bu hitap aralarında problem bulunan karı kocaya, onların ailelerine, velîlerine olduğu gibi aynı zamanda tüm Müslümanla-radır da. Eğer onların aralarına giren bu anlaşmazlıktan dolayı birbirlerine düşmanlık ederek ayrılmalarından, boşanmalarından korkarsa-nız o zaman her iki taraftan da birer hakem gönderin diyor Rabbimiz. Karı kocanın tensip edecekleri, ya da ailelerinin kabullenecekleri, görevlendirecekleri birer aracı gönderin.

Eğer bu hakemler samimi bir niyetle arayı düzeltmeyi murad ederlerse Allah da onların aralarında başarı sağlayacaktır. Yâni eğer bu aracıların her ikisi de samimi bir niyetle karı kocanın aralarını ıslah etmeyi düşünürlerse, buna sa'y ederlerse Allah da onların bu samimi niyetlerinden ve hasbi çabalarından ötürü karı kocanın arasını bulacaktır, kalplerini birbirlerine kaynaştıracak, aralarına sevgi ve muhabbet koyacaktır.

Veya bunun bir başka mânâsı eğer bu hakemleri seçerken, gönderirken karı koca samimi bir niyetle aralarının ıslahını murad ederlerse, barışmayı, bir araya gelmeyi arzu ederlerse Allah onların kalplerini birleştirip barışmalarında başarı lütfedecektir. Veya âyetin bir başka mânâsı da, eğer bu hakemlerden her ikisi de bu konuda âdil davranmayı ve tarafları birleştirmeyi niyetlerine alırlarsa Allah her iki hakemin de kalplerini birleştirecek, yâni onları sözbirliği ettirecektir ve arzulanan şey gerçekleşene kadar Allah onların yardımında olacaktır.

Evet iki hakem seçilecek ve bu iki hakem durumu araştıracaklar. Her iki tarafa da, kadına da, erkeğe de nasihat edecekler. Her iki tarafa da sorumlulukları, hakları ve görevleri hatırlatılacak. Cennet ve cehennem anlatılacak. Karı koca arasında Allah'ın koyduğu hukuklar anlatılacak ve her iki tarafın da bunlara uyması istenecek. Yâni gerçekten şu anda öyle bir toplum içinde yaşıyoruz ki ne erkeklerimiz Allah'ın erkek hukukundan haberdar, ne de kadınlarımız kadın hukukundan haberdar. Ne erkeklerimiz Allah yasalarını biliyorlar ne de kadınlarımız. Gerçekten garip bir toplum. Kadınlarımız ve erkeklerimiz doğru dürüst bir aile yaşantısını bile bilmiyorlar. Bir aile içinde gusül, abdest, namaz gibi Müslümanlığın olmazsa olmaz vecibelerinden bile

habersiz bir toplum içindeyiz şu anda.

Yâni böyle bir toplum içinde belki erkek karısından Allah'ın ve peygamberinin istemediği şeyleri isteyerek ona zulmediyor. Veya belki de kadının erkeğinden beklediklerinin İslâm'la uzak ve yakından hiç bir ilgisi yoktur.

Veya meselâ erkeğin karısından istedikleri çok meşru şeylerdir de ama kadıncağız İslâmî bir eğitim almadığı için, İslâm'ın temel kaynaklarından habersiz büyüdüğü, ailesinden, ya da geleneklerden öğrendiği, ya da içinde bulunduğu toplumun kendisine empoze ettiği değer yargılarıyla kocasının son derece meşru isteklerine şiddetle karşı çıkmaktadır.

Veya aynı durumda karısının kendisinden beklediği son derece meşru bir hakkına karşı erkek erkekliğinin gururuna kapılarak, kazaklık mı? Yoksa süveterlik mi? diyorlar, işte öyle yaparak veya ailesinden, toplumundan aldığı İslâm dışı bilgilerle kadının en haklı isteklerine karşı geliyor. Ama kadınlarımız da erkeklerimiz de birlikte bir vahiy eğitimine teslim olurlarsa, kadın da erkek de kendi haklarını ve sorumluluklarını bilecek noktaya gelirlerse o zaman bu problemler elbette azalacaktır.

Ama yine de birtakım problemler çıkacak olursa o zaman da işte bu hakem hadîsesine başvurulacaktır. Böylece eğer kadın ve erkek birleşmeyi murad ederler ve de kadın ve erkeğin birer parçası konumunda olan bu akraba hakemler samimiyetle onların arasını ıslah etmeyi düşünürler ve buna sa'y ederlerse Allah yardımcı olacaktır. El-bette bu hakemler durumu araştıracaklar, karı kocadan her ikisini de dinleyecekler, hangi tarafın suçlu olduğunu veya suçsuz olduğunu anlayacaklar, problemin derinine inerek ne olduğunu ortaya çıkaracaklar ve bir karar verecekler. Onun içindir ki bu hakemler akrabalardan seçiliyor. Zira onların iç hallerine muttali olabilecek olanlar onların akrabaları olacaktır.

Evet hakemlerin araştırmaları sonucu verdikleri karar her ki taraf için de bağlayıcı olacaktır. Gerek bu karı kocanın yeniden birleştirilmeleri konusunda, gerekse artık bu evlilikte bir hayır kalmadığı kanaatine varmaları halinde boşanmaları konusunda verdikleri karara her iki tarafın da uyma zorunluluğu vardır.

Meselâ araştırmaları sonucunda eğer bu hakemler erkeğin suçlu olduğunu

tespit etmişlerse hemen o kadını ondan ayırırlar ve erkeğe o kadına nafaka ödemesini emrederler. Yok eğer suçlunun kadın olduğunu tespit etmişlerse o zaman o kadını kocasına itaate zorlarlar, aksi takdirde onu nafakadan mahrum ederler. Eğer karı koca olarak taraflardan herhangi birisi bu hakemlerin kararına uymayacak olursa, karara uyan uymayana varis olurken, uymayanın uyana veraseti geçersiz hale gelir.

Unutmayın ki Allah karı kocadan her iki tarafın da birbirlerine nasıl davrandıklarını, hangi niyeti taşıdıklarını bildiği gibi, hakemlerden her birinin de ne istediğini, nasıl bir niyet taşıdığını, onları birleştirmek için mi? Yoksa ayırmak için mi sa'y ettiğinden haberdardır. Karı kocadan ve hakemlerden hangisinin zalim, hangisinin âdil olduğunu bilmektedir Allah.

36. "Allah'a kulluk edin, O'na bir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya ve elinizin altında bulunan kimselere iyilik edin. Allah, kendini beğenip öğünenleri elbette sevmez."

Bu bölümde Allah'ın bu kadar âyetini duyan kullarına Rabbi-mizden genel bir dâvet, bir çağrı geliyor. Ey kullarım! Haydi öyleyse Allah'a kulluk yapın. Hayatınızın tümünde, 24 saatinizin tamamında, evlenmenizde, boşanmanızda, mîrasınızda, alışverişinizde, hukukunuzda, eğitiminizde, yemenizde, içmenizde, giyinmenizde, kuşanmanızda, sevmenizde, küsmenizde, itaatinizde, isyanınızda, kadınlığınız-da, erkekliğinizde, babalığınızda, evlâtlığınızda sadece Allah'ı dinleyin. Sadece Allah'ın yasalarını uygulayın. Sadece Allah'ın gösterdiği gibi hareket edin. Allah'a hiçbir şeyi, hiçbir kimseyi, hiçbir kurumu, hiç bir müesseseyi ortak koşmayın. Hayatınızı parçalamadan yana olmayın. Hayatınızı parçalara ayırıp o parçalardan bir bölümünde Allah'ın, öteki bölümlerinde de başkalarının yasalarını uygulayarak şirke düşmeyin. Namaz konusunda Allah'ı, hukuk konusunda başkalarını dinleyerek şirke düşmeyin. Oruç konusunda Allah'ın yasalarını, kılık kıyafet konusunda başkalarının yasalarını uygulayarak müşrik olmayın.

Anaya babaya karşı da muhsin davranın. Anaya ve babaya karşı ihsanda bulunmak, muhsin davranmak ana baba karşısında Allah karşısında olma şuurunu taşımak demektir. İhsan neydi? İhsan Allah'ın her an bizi gördüğü şuuru içinde olmaktı değil mi? Yâni kişinin yaptığını Allah huzurunda, Allah kontrolünde yapma şuuru içinde olmasıdır ihsan.

Öyleyse bakın burada hem anaya babaya itaat isteniyor bir anlamda, ama ana babaya itaat ederken, itaat ortamında da Allah karşısında olma şuurunu

kaybetmememiz isteniyor. Onlar bizden bir şey isterken Allah huzurunda olduğumuzu unutmayacağız. Bu işi yaparken Allah kontrolünde olduğumuzu hep hatırımızda canlı tutaca-ğız. Yâni ya Rabbi! Sen bana anana şöyle davran dedin diye yapıyo-rum bunu! Babana böyle yap dedin diye böyle yapıyorum! diyerek hem Allah huzurunda olacağız, hem de onlara itaat edeceğiz.

Yâni anamız babamız bizden bir şey istedikleri zaman o anda Allah huzurunda olma şuuru içinde önce Rabbimize dönüp bir soracağız. Ya Rabbi! Şu anda babam, anam benden bir şey yapmamı isti-yorlar. Ne yapayım? Nasıl davranayım? Sen bunların benden istedik-lerinden razı mısın? Eğer Allah razıysa tamam yapacağız. Allah huzurundayız ya. Her şeyimizle onun kontrolü altındayız ya.

Ama eğer onların bizden istedikleri Allah'ı gücendirecek, kızdıracak veya gazabını gerektirecek noktaya ulaşmışsa da o zaman onlara itaat etmeyeceğiz. Hemen o anda vazgeçivereceğiz. Anamız babamız da olsalar dinlemeyeceğiz onları. Niye? Çünkü Allah huzurundayız ya. Allah kontrolündeyiz ya. Ne yapacaksak, nasıl yapacaksak onun rızasını aşmayacak şekilde yapmak zorunda olduğumuzu asla unutmayacağız.

İşte ihsan budur. İşte Muhsin budur. Ana baba karşısında Allah huzurunda olduğunun bilincinde olmak. Biz tüm hayatımızda, zamanın tümünde, mekanın tamamında hep Allah huzurunda, Allah murakabesinde bulunmaktayız. Bir an bile bizden gafil değildir o.

Dikkat ediyorsanız itaat değil, ihsan isteniyor bizden. Âyet-i kerîmede anaya babaya itaat edin denmiyor da ihsanda bulunun deniyor. Yâni ananız babanız karşısında Allah huzurunda olduğunuzu u-nutmayın deniyor. Bir kere varlık sebebiyle anamız babamız itaate lâyıktır. Çünkü annemiz babamız bizim sebebi vücudumuzdur. Yâni an-nemiz babamız bizim varlığımıza sebep mi? Tamam onlara itaat edeceğiz. Bunun için anamızın babamızın iyi bir Müslüman olmaları şart değildir. Onlar bizim babamız anamız mı? Tamam onlara itaat şarttır. Bu mutlak bir ölçüdür. Çünkü onların itaate hak kazanmaları bizim a-namız babamız olmalarıdır. Bunun için iyi bir Müslüman olup olmamaları önemli değildir.

Ama eğer anamız babamız bizden Allah'ın istemediklerini istemeye kalkışmışlar ya da bizi Allah'a isyana, Allah'a şirk koşmaya zorlamışlarsa o zaman Allah huzurunda olma şuuru içinde onları dinlemeyecek, onlara itaat

etmeyeceğiz. Ama bizi şirke düşürmeyecek, bizim Müslümanlığımızı etkilemeyecek, bizi Allah'la çatışır hale getirmeyecek dünya işlerine gelince dünya işlerinde de onlarla iyi geçineceğiz. Dediklerini gücümüz nisbetinde yapmaya çalışacağız. Çünkü bakın Lokman sûresi der ki:

"Eğer anan bana seni körü körüne bana şirk koşmaya zorlarlarsa onlara itaat etme. Ama dünya işlerinde de maruf veç hile onlarla geçin."

(Lokman: 15)

Evet dünya işlerinde onlarla iyi geçineceğim ama itaat derken benden şirk isterlerse o zaman ben yan çizeceğim, yok kabul edeceğim, dinlemeyeceğim, duymayıvereceğim, anlamayıvereceğim, unutuvereceğim. Ama ısrar ederlerse engel koyacağım. Çünkü ben o anda Allah huzurundayım, önce Rabbimin hatırını düşüneceğim. Onları putlaştırarak, Allah'a ters düşen arzularını yerine getirerek Rabbimi küstürmeyeceğim. Yâni anam, babam illa da bizim dediğimiz olacak diyerek enaniyetlerini putlaştırma noktasına vardırmışlarsa o zaman onları dinlemek şöyle dursun, onların bu zulümlerine engel olmaya da çalışacağız. Çünkü onların bu hareketleri kendilerini Rab makamında görmelerinden ötürü bir zulümdür.

Öyle olunca da artık burada konu anneye babaya itaat konusu değil, annenin babanın kötülüğüne engel olma konusudur. Evet ana balarımıza karşı iyi davranmamızı istiyor Rabbimiz. Onlarla birlikte onların hukukuna riâyet ederek Allah'ın istediği şekilde bir hayat yaşamamızı istiyor.

Allah korusun da şu anda içinde yaşadığımız toplum tıpkı kâfir dünyada olduğu gibi sadece karı kocanın birlikte yaşadıkları bir aile ti-pine dönüştü. İslâmî aile tipi dağılıp ana baba ile ilgi hemen hemen kesildi. Kadın ve erkek tıpkı yahudi ve hıristiyan dünyada olduğu gibi ana babayla irtibatlarını kesip, hattâ çocuklarıyla bile ilgilerini koparıp materyalistçe bir hayat yaşamaya, hayatlarını kimseyle paylaşmama-ya başladı. Hattâ kimileri, kimi karı kocalar materyalist bir felsefeyle birbirlerine bile tahammül edemeyerek, birbirleriyle bile irtibatlarını ke-serek yine batıda olduğu gibi, müşrik aile düzeninde olduğu gibi ayrı ayrı bir hayatı yaşıyorlar.

Gelin ey Müslümanlar, Rabbimizin bize en uygun olarak gönderdiği yasalarına kulak verelim. Rabbimizin istediği bir hayatı yaşamaya çalışalım. Anne babayla, dede nineyle, çoluk çocukla, karı kocayla mutlu bir hayat yaşayalım. Akrabalarımızla ilgimizi kesmeyelim. Kâfirce, materyalistçe bir

anlayışla akrabalarımızı çok kötü bir durum-da bırakmayalım. Asla kâfirler gibi ben merkezli bir hayat yaşamaya-cağız. Benim ekonomik gücüm var, benim siyasal gücüm var, benim hocalığım, hacılığım var, benim çevrem, kredim var, benim kimseye eyvallahım yoktur, ben kendi dünyamı yaşarım, diyerek kendi kendimize bir hayat yaşamadan yana olmayacağız. Bizim yaşadığımız hayatta babamız olacak, anamız olacak, dedemiz olacak, ninemiz olacak, çocuklarımız olacak, hattâ fakir fukara garibanlar olacak. Bir ek-meğimiz varsa, yarım ekmeğimiz varsa onlarla birlikte yemek zorundayız.

Akrabaya karşı da ihsanda bulunun. Akrabaya iyilikte bulunmak ta aynı mânâlara gelmektedir. Malla, lisânla, bilgiyle onları cennete götürmeye çalışın demektir. Akrabalarınızı kendi hallerine bırak-mayın ve sürekli onlarla görüşerek hak yolda olmalarını sağlayın demektir. Onlara emr-i bil'ma'ruf yaparak, kitap sünnet duyurarak, onlarla ilgiyi kesmeyerek onları cennet yolunda tutun demektir. Onları Allah dinine aboneler yapın demektir. Onları cehennemden koruyabilmek için elinizden geleni arkanıza bırakmayın demektir.

Yetim ve miskinlere de ihsanda bulunun. Yâni sûrenin evvelinde de ifade buyurulduğu gibi yetim ve miskinler karşısında da Allah huzurunda olduğunuzu unutmayın. Onlara davranışlarınızı huzurunda bulunduğunuz Rabbinizin istediği gibi ayarlayın. Onlara karşı yaptıklarınız da Allah'a lâyık şeyler olsun. Onlara karşı Rabbinizi küstürecek tavırlardan kaçının.

Yâni yetimlere, toplumda analı babalı olanlar gibi bir dünyada yaşatılmaları konusunda ihsanda bulunun. Sanki toplumda kendilerini analı babalılar gibi hissedecekleri bir hayat sunup yaralarını sarmadan, işlerini görmeden yana olun. Miskinlerin de toplumda paralı pullu olanlar gibi yaşatılmalarını sağlamak üzere ihsanda bulunun onlara. Yediğinizden yedirip giydiğinizden giydirip onların huzurlarını sağlamaya ve onları kendi hayat standartlarınıza çıkarmaya gayret edin di-yor Rabbimiz.

Yâni eğer yetimleri analı babalılar gibi yaşatamayacak olursak kendimiz yetimler gibi bir hayat yaşamaya, fakirleri de paralılar gibi bir hayata ulaştıramazsak kendimiz fakirler gibi bir hayat yaşamaya yönelmek zorundayız. Çünkü unutmayın ki bizler onlara karşı yaptıkları-mız konusunda Allah huzurundayız. Allah ne yaptığımızı her an gör-mektedir.

Yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcu-ya ve elinizin altında bulunan kimselere de iyilik edip ihsanda bulunun.

Yakın komşu, ya kapı dibi komşudur, ya da akrabalığı olan komşudur.

Uzak komşu da ya evi uzak olan komşudur, ya da akrabalığı olmayan komşudur. Yakın arkadaş ya kişiye en yakın olan, en yakın hayat arkadaşı olan eşidir, ya da yolculukta arkadaş olan kişidir veya kendisinden ilim öğrenilen, kendisinden ilim öğrendiğimiz ve kendisine ilim öğrettiğimiz kimsedir. Veya bir ilim meclisinde kendisiyle birlikte oturduğumuz kimsedir. Uzak komşu hakkında kimileri kişinin yahudi ve hıristiyan olan, kâfir olan komşularıdır da demişler. İşte komşularımızla ilişkilerimizde de muhsin davranıp Allah huzurunda olduğumuzu unutmayacağız.

Evet Rabbimizin beyanıyla:

1- Akraba olan mü'min komşuya,

2- Akraba olmayan mü'min komşuya,

3- Kâfir komşuya ihsanda bulunacağız. Müslüman ve akraba olan komşunun komşusu üzerinde üç hakkı vardır. İslâm kardeşliği hakkı, akrabalık hakkı ve komşuluk hakkı. Müslüman olup da akrabalığı olmayan komşunun da iki hakkı vardır. Bir din kardeşliği hakkı, iki komşuluk hakkı. Kâfir olan komşunun da komşusu üzerinde sadece komşuluk hakkı vardır. İşte bütün bu haklara riâyet ederek onları cennete kazandırma kavgası vermek zorundayız.

Komşu hukuku ve komşunun tanımıyla ilgili sorular soruldu)

Tamam, biraz daha söz edelim bu konuda. Çünkü gerçekten komşularımıza karşı Allah'ın istediği davranma ve ihsan konusunda bugün hepimiz çok yaya ve yavanız. Ailemizden sonra en yakın sosyal çevremizi komşularımız meydana getirir. İyi veya kötü günlerimizde şartlar en yakın çevre ile temas halinde bulunmayı gerektirir. Darlık zamanında yardımlaşma, normal zamanlarda ziyaretleşme, sır sayılabilen halleri gizleme birbirinin hâlinden etkilenme, hatta komşunun mülkünü satın almada öncelik hakkına sahip olma (şûf'a) komşulukla ilgili bir dizi hak ve sorumlulukların kaynağım teşkil etmiştir. Komşu deyiminin kapsamı ile ilgili olarak Hz. Ali (r.a) çevrede "sesi işitilenlerin" komşu olduğu görüşündedir. Hz. Aişe (r.a) da her taraftan kırk evin komşu olduğunu ve bunların komşuluk hakkına sahip bulunduklarını bildirmiştir. Ayrıca, komşu tabiri, hiç bir ayırım yapılmadan, müs-lüman-kâfir, âbid-fâsık, dost-düşman, yerli-misafir, iyi-kötü, yakın-u-zak bütün komşuları içine alır.
(Tecrid-i Sarih Tercümesi, XII, 130)

Hz. Peygamber: "Cebrail (a.s) durmadan bana komşuya iyilik etmeyi tavsiye ederdi. Bu sıkı tavsiyeden, komşuyu komşuya mirasçı kılacağını zannettim"
(Buhârî, Edeb, 28)

"Şerrinden komşusunun güveninde olmadığı kimse gerçek mü'min olamaz"
(Buhârî, Edeb, 29)

“Mü'minin, kendi nâil olduğu nimetlere diğer mü'min komşularının da nâil olmasını, kendisi için istemediği şeyleri mü'min komşusu için de arzu etmemesi esastır”
(Buhâri,İman,5)

Bu prensipten hareket edilince komşu komşuyu rahatsız ede-mez. Burada, herkese uygulanabilen objektif bir ölçü sunulmuştur. Görüntü yaparak veya balkon, saçak vb. yapılarla komşunun arsasına taşarak zarar veren kimse, aynı davranış kendisine yapılsa razı ol-mayacaksa, kalbine danışarak doğruyu bulabilecektir. Allah Resulü bu ölçüyü Vâbisa (r.a)'ya hitap ederek şöyle açıklamıştır: "Ey Vâbisa insanlar sana fetvâ verse bile bir de kalbine danış. Birr (iyi, güzel olan şey), yaptığın zaman kalbini rahatlatan, günah ise kalbini rahatsız e-den şeydir"
(Dârimi, Büyû', 2)

Komşusunun, kendisinde ne gibi hakları bulunduğunu soran bir sahabeye Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle cevap vermiştir: "Hastalanırsa ziyaretine gidersin, vefat ederse cenazesini kaldırırsın. Senden borç isterse borç verirsin. Darda kalırsa yardım edersin. Başına bir felâket gelirse teselli edersin. Evinin damını onunkinden yüksek tutma ki, onun rüzgârını kesmeyesin. Ya senin ne pişirdiğini bilmesin, ya da pişirdiğinden ona da ver"
(Y.Kandehlevi, Hayâtü's-Sahâbe, III, 1068).

Bu hadisin ışığında komşularımıza karşı yerine getirmemiz gereken görevlerimizin neler olduğuna gelince: Komşularımıza karşı tatlı sözlü, güler yüzlü olmalı, onlarla karşılaştığımızda selamlaşmayı, hâl hatır sormayı, neşe ve kederlerini paylaşmayı ihmal etmemeliyiz. Sağlık ve hastalıklarında, üzüntü ve sevinçli anlarında, düğün ve bayramlarda kendilerini ziyaret etmek, onlardan biri

vefat etmek, onlardan biri vefat ederse yakınlarına başsağlığı dilemek, kendilerine destek olmak, cenazenin kaldırılmasında yardımcı olmak, dâvetlerini kabûl etmek, çocuklarını kendi çocuklarımız gibi sevmek, koruyup gözetmek de komşuluk görevlerindendir. Peygamberimiz: "Allah'a ve âhiret gününe iman eden komşusuna iyilik etsin"

(Buhârî, Edeb, 31)

Allah katında dostların en iyisi arkadaşına, komşuların en iyisi de komşusuna en iyi davrananıdır"

(Buhârî, İman, 31)

Komşularımıza ikramda bulunmak dâ ahlâkî görevlerimizdendir. Rasûlullah (s.a.s): "Allah'a ve âhiret gününe iman eden komşusuna ikramda bulunsun" demiştir.

(Buhârî, Edeb, 31)

Yine Peygamber "Ya Ebâ Zerr! Çorba pişirdiğin zaman suyunu çoğalt ve komşularını da unutma," tavsiyesinde bulunmuş, ayrıca "Komşusu açken tok olarak yatan kimse bizden değildir"

(Müslim, iman, 74)

Fakir ve muhtaç komşuların yardımına koşmak, gerekirse onlara maddi yardımda bulunmak, ödünç para vermek, çalışabilecek durumda olanlara, geçimlerini sağlayacak bir iş sağlamak müslüma-nın görevidir. Kimsesiz ve yaşlı komşularımızın, işlerini takip etmek, yapmak veya yaptırma da çok güzel bir davranıştır.

(Ebû Dâvud, Zekât, 25)

“İbnü’s sebil” de yolcu olan misafirdir. Yolcu olup da bize uğ-rayan misafire de iyi davranacağız. Rasulullah Efendimizin başka hadislerinden öğreniyoruz ki misafirlik üç gündür. Üç günden sonrası ise sadakadır. Allah’a ve âhiret gününe iman eden her Müslüman misafirini üç gün ağırlamak, yedirmek, içirmek zorundadır. Bu, Müslüman olarak onun sorumluluğudur, ama misafir eğer üç günden fazla kalmışsa o zaman onun ikramı kendisine sadaka sevabı olarak yazılacaktır. Yolda kalmış ve kalacak, yatacak, yiyip içecek yeri olmayan mü’minlere ikram etmek yardımda bulunmak farzdır. Bunu Rabbimiz Kur’an-ı Kerîmde anlatır. Hattâ Buhârî ve Müslim’in Ukbe Bin Amirin rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah’ın Resûlü şöyle buyurur:

“Eğer bir beldeye iner de o beldedekiler size misafirlik hakkınızı vermezlerse onlardan zorla bu hakkınızı alın!” Buyurmaktadır. Evet bu Allah’ın hakkıdır, kim onu vermezse zorla ondan alınacaktır. Abdullah Bin Amir der ki:

“Misafirine ikram etmeyen kimse Muhammed ve İbrahim (a.s)’dan değildir” der.

Elimizin altındaki kölelerimize, câriyelerimize, hizmetçilerimize, memurlarımıza, işçilerimize de muhsin davranacağız. Onlara yediğimizden yedirecek, giydiğimizden giydirecek, güçlerinin yetmeyeceği yükler yüklemeyecek, doyumsuz olmayacak, kulluklarına yardımcı olacak, cennet yollarını açacak, cehennem yollarına barikatlar koyacak, bize yönelik hizmetleri aksamış olsa da, işimiz bozulsa da onları Müslümanlaştırma derdini ön plana alacağız. Onların müslümanca eğitimleri için imkânlar hazırlayacağız.

Âyetin devamında, Allah, kendini beğenip öğünenleri elbette sevmez. Evet kim de kibirlenip yanındakileri insan görmeyecek, onlara zulmedecek, tepeden bakacak olursa, bilesiniz ki Allah asla onları sevmez. Allah böyle şımarıkları, böyle müstekbirleri asla sevmez.

37. “Onlar cimrilik ederler, insanlara cimrilik tav-siyesinde bulunurlar, Allah'ın bol nîmetlerinden kendile-rine verdiğini gizlerler. Kâfirlere aşağılık bir azap hazırla-mışızdır.”

Cimrilik yapıyorlar. Allah’ın kendilerine verdiklerini, babalarından, analarından, akrabalarından, arkadaşlarından, komşularından, fakirlerden, yetimlerden, misafirlerden garibanlardan kıskanırlar. Ken-dileri cimrilik yaptıkları gibi başkalarına da cimriliği emrederler. Elbette Allah’ı hesaba katmayan kişi O’nun mahlukâtını da hesaba katmaz. Allah’ı kale almayan kişi elbette mahlukâtına hiç değer vermez. Allah’a karşı sorumluluk duymayan kişi elbette kullarına karşı hiç sorumluluk duymayacaktır. Allah’la iyi ilişki içinde olmayanın kullarla iyi ilişkiler içinde olması elbette beklenemez.

Cimrilik, bencillik öyle kötü bir hastalıktır ki, onun bulunduğu yerde ne kardeşlik, ne dostluk, ne cemaat, ne yardımlaşma mümkün değildir. Eğer kalplerden hayır yapma düşüncesi silinir, cimrilik yayılırsa hiçbir meşru hizmet görülmez. Cimriliğin hakim olduğu bir ortamda cihad da yapılmaz. Cimriliğin

hakim olduğu bir ortamda ne kadının kadınlık görevlerini yapması, ne de babanın babalık görevlerini yerine getirmesi mümkün değildir.

Bunun içindir ki Kur'an-ı kerimdeki infak ve paylaşmayı tavsiye eden âyetlerin hemen hemen hepsinde cimrilikten sakındırdığını gör-mekteyiz. Bakın Teğâbûn sûresinin 16. âyetinde bu hususu anlatırken Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"Allah'a karşı gelmekten gücünüzün yettiği kadar sakının, buyruklarını dinleyin, itaat edin; kendinizin iyiliğine olarak mallarınızdan sarf edin; nefsinin tamahkârlığından korunan kimseler, işte onlar saadete erenlerdir."
(Teğâbûn 16)

Gücünüz yettiği kadar, becerebildiğiniz kadar Allah'tan ittika edin. Takatiniz kadar Allah konusunda takvalı olun. Allah'ın koruması altına girin. Allah'la yol bulun. Yolunuzu Allah belirlesin. Hayatınızı Allah için yaşayın. Kendinizi Allah'ın beğenisine harcayın. Eşinizi, oğlunuzu, kızınızı, malınızı Allah'ın istediği yerlerde kullanın. Sahip olduklarınızın tümünü Müslümanlık yolunda tutun. Allah'ın helâl ve haram sınırlarına riâyet edin. Allah'ın dur dediği yerde durun. Gücünüz nispetinde Allah'tan ittika edin.

Dinleyin. İşitin, kulak verin Allah'ın kitabına. Kulak verin Resû-l'ün dâvetine. İtaat ediniz, okuyunuz, duyunuz, öğreniniz Allah'ın âyetlerini, peygamberin dâvetini, sonra da uygulamak üzere itaat ediniz. İşitmeden, duymadan itaat ettik diyenlerden olmayınız. İnfak ediniz. Hayatınızı paylaşmadan yana olunuz. Allah'ın size verdiklerini Müslümanlara bol bol dağıtmadan yana olunuz.

İşte böyle yaparsanız, bilesiniz ki bu nefisleriniz için hayır olur. Kim ki nefsinin cimriliğinden korunursa, kim cömert olur, özveride bulunur, kardeşlerini kendi yerine koymayı becerebilirse, kendisi muhtaç olduğu halde kardeşlerine verebilirse işte felaha erenler, kurtuluşa erenler onlardır.

Kim ki sadece kendi menfaatini düşünmez, sadece kendi dünyasını, kendi zevklerini düşünmeyip Müslüman kardeşlerini de düşünürse, Rabbinin bir imtihan sebebiyle kendisine verdiklerinden Müslüman kardeşlerinin evine de gitmesini isterse, kendi zevkinden, kendi arzularından, kendi rahatından fedâkârlık yapmayı becerebilirse, işte dünyada da ukbâda da kurtulanlar onlardır.

Rabbimiz, Allah'ın kitabına ve Resûl'ünün sünnetine kulak veren, oradan aldığı emir ve yasaklara riâyet eden, kendi nefsini cimrilik hastalığından kurtarıp sahip olduklarını Müslüman kardeşleriyle paylaşmanın kavgasını veren kimseler kurtulanlardır, diyor. Yine Âl-i İm-rân sûresinde de şöyle buyurulur:

"Allah'ın bol nimetinden verdiklerinde cimrilik edenler, sakın bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar, bilâkis bu onların kötülüğünedir. Cimrilik yaptıkları şey, kıyâmet günü boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mîrası Allah'ındır. Allah işlediklerinizden haberdardır."
(Âl-i İmrân 180)

Müslim'de Cabir (r.a) dan Resûl-i Ekrem efendimiz de şöyle buyurur: ***"Aman cimrilikten son derece sakının, zira sizden öncekileri cimrilik helâk etmiştir. Cimrilik, onları kan dökmeğe ve haramı helâl tanımaya, sılayı rahmi kesmeye, akrabalarıyla alâkayı kesmeye sürüklemiştir."***
"Cimriler, aldatıcılar, hainler cennete giremezler."
(Hakim, Ebu Hureyre'den)

"İki haslet vardır ki bunlar asla bir mü'minde top-lanmaz. Cimrilik ve kötü huy.
(Tirmizî, Ebu Said'den)
"Cimrilikle iman bir kalpte toplanmaz"
(Nesâî)

Dikkat ediyor musunuz ifadeye? Cimrilikle iman bir mü'minin kalbinde birlikte bulunamaz buyuruyor Allah'ın Resûlü. Bir mü'min kalbinde iman varsa cimriliğe yer bırakmaz, cimrilik varsa da imana yer bırakmaz. Gerçekten çok müthiş bir ifade.

Harcanması gereken malı sarf etmekten kaçınmak, para ve malı çok sevdiğinden dolayı, başkasına bir şey vermekten çekinmek. Dinimiz, başta zekât olmak üzere bazı malî harcamalarda bulunmamızı emretmiştir. Aile bireylerinin bakımı, akrabaların görülüp gözetilmesi de bu emirler arasındadır. Çevremizdeki yoksullara imkân ölçüsünde malî yardım ise bir insanlık görevidir. Parası ve malı olduğu halde bir insan bu görevlerini yapmaz ve malını sarf etmekten çekinirse, cimrilik yapmış demektir.

Cimriliğin başlıca sebebi aşırı mal hırsı ve gelecekte yoksul kalma

korkusudur. Peygamberimiz: "Çocuk, cimrilik ve korkaklık sebebidir" buyurmuştur. Aşırı mal hırsı ve cimriliği yüzünden durmadan mal biriktiren ve tükenir endişesi ile hastalıklarında bile harcamayıp, dünyayı kendilerine zindan eden cimriler vardır. Halbuki mal Allah'ın nimetidir ve bu nimet yerli yerince harcanırsa Allah onu artırır. Cimriler, insanlar arasında da, Allah katında da sevimsiz ve aşağılık kişiler olarak görülür.

Rasûl-i Ekrem (s.a.s.) de şöyle buyurmaktadır:

"Her sabah gökten iki melek iner. Birisi: -İlâhi İnfak edene karşılığını ver; diğeri: -Allah'ım! Cimrilik edene de telef ver (malını yok et), diye dua ederler."
(Riyazü's-Salihin, I, 253).

"...Cimri kişi Allah'a uzak, Cennet'e uzak, insanlara uzak ve Cehennem ateşine yakındır"
(Tirmizî, Birr, 40).

Cimriler hakkında söylenen sözler, cimrilerin insanlar arasındaki durumunu, çok güzel anlatmaktadır. Bişr b. el-Haris, cimriler hakkında şöyle demiştir: ***"Cimrinin yüzüne bakmak, insanın kalbini katılaştırır. Cimrilerle karşılaşmak müminler için belâdır"***

Yahya b. Muaz da şöyle demiştir: ***"Kötü kimseler olsalar bile, cömertler için herkesin kalbinde bir sevgi vardır. İyi olsalar bile, cimrilere karşı herkesin kalbinde yalnız nefret vardır."*** İbnu'l-Mutez'in cimrilik hakkındaki görüşü de şudur: ***"İnsan malına cimrilik ettiği nispette şerefinden kaybeder."***

Mallarını kendileri için bile harcamaktan çekinen cimriler, Allah Teâlâ'nın kendilerine verdiği nimeti harcamamakla sadece kendilerini değil, eş ve çocuklarını da sıkıntıya sokarlar. Çevrelerindeki diğer insanlara fenalık yapmış olurlar. Çünkü, Allah'ın verdiği bu nimetlerde nafaka veya sadaka olarak diğer insanların da hakkı vardır. Bu hakkın sahiplerine verilmemesi zulümden başka bir şey değildir. Servet, Cenâb-ı Hakk'ın ihsanıdır. Allah (c.c.), serveti dilediğine verir, dilediğinden alır. Mal ve mülkün gerçek sahibi O'dur. Cimriler, bu şuura eremeyen insanlardır.

Beşer nefsi zayıftır, muhteristir. Ancak Allah'ın koruduğu kimseler bundan müstesnadır. Ancak imanla kendilerini mâmur edenler, bu cimrilik cehaletinden temizlenebilir, yeryüzünün zaruretlerinden kurtulabilir, menfaate karşı duydukları hırs kaydından vazgeçebilirler. Çünkü iman sahipleri, Allah’tan, maldan da üstün bir şey umabilirler. Bu umulan şey Allah'ın rızasıdır. Mümin kalp; mal ile değil, iman ile mutmain olur; Allah yolunda infak etmekle fakir düşeceğinden kork-maz. Kendi hiç bir şey değilken Allah onu meydana getirmiş, vücut, göz, kalp, lisan ve sayısız nimetler bağışlamış ve mal sahibi yapmıştır. Bunlar Allah'a aittir. Öyle ise Allah'a güvenen birisi Allah yolunda ve Allah rızası için malını infak etmekten çekinmez.

Ama kalp gerçek imandan yoksun olunca, infak etmeye veya sadaka vermeye teşebbüs ettiği zaman, her defasında, nefsinde bir cimrilik duygusu dalgalanmaya başlar, fakir düşeceğinden korkar. Böylece infak etmekten vazgeçer. Sonra onun hayatı emniyetsiz ve istikrarsız bir korku ve ihtiras cehennemi haline gelir. Allah'a söz verdiği halde ahdine ihanet eden, verdiği söze vefa göstermeyip Allah'a karşı yalan söyleyen, hiç bir zaman kalbini münafıklıktan kurtaramaz.

Evet, ölçülü hareket etmek İslâm nizamının temel esaslarından birisidir. Aşırı müsrif davranmak da cimri davranmak kadar dengeyi bozar. İslâm, dengenin bozulmamasını öngörür: "Elini boynuna bağlayıp cimri kesilme, büsbütün de açıp tutumsuz olma. Yoksa pişman olur açıkta kalırsın." (İsrâ,29) Ayet-i Celilede cimrilik, ellerini boy-nuna bağlıyan bir insan gibi tasvir ediliyor. İsraf ise, elini son haddine kadar açıp elinde ve avucunda ne varsa dağıtmak şeklinde ifade ediliyor.

Cimri insanın da, müsrif insanın da varacağı netice aynıdır. Cimriliğin de israfın da sonu pişmanlık duygusudur. Her şeyin en iyisi orta hallisidir. Orta yol, iman ahlâkı ile küfür ahlâkının sınırıdır: Cimrilik cehaletten gelen kara bir lekedir. İsraf ise şeytanın işini yapmaktır. Müsrifler şeytanın kardeşleri olarak tanıtılmaktadır. Cimrilik kelimesinin Kur'an'daki diğer bir karşılığı katur kelimesidir. Bu kelime, Türkçe'deki hasis kelimesini karşılamaktadır. Anlamı, eli sıkı, yahut çok cimri demektir. Kur'an'da, kişinin elindeki şeyleri çarçur etmesi demek olan israfın zıddı olarak kullanılmıştır. "Ve onlar ki harcadıkları zaman ne israf ederler, ne de cimrilik ederler; harcamaları bu ikisinin arasında dengeli olur." (Furkan,67).

Cimrilik konusu, Allah'ın çok kötülediği bir haslettir. İman eden bir kimse asla cimri davranıp mal yığmaz. Tamahkâr davranmaz. Nefsinin cimriliğinden kendini kurtarır. Cimriliğin ve tamahkârlığın son derecesi olarak Kur'an'da bir kelime daha vardır. Bu kelime şih, şuh veya şihh'dir. Kelime güçlü bir kötüleme anlamında tamahkârlık ve cimrilik demektir. "O halde gücünüz yettiği kadar Allah'tan korkun. (O'nun öğütlerini) dinleyin. İtaat edin. Kendi iyiliğinize olarak harcayın. Kim nefsinin cimriliğinden (şuhhe nefsihi) korunursa işte onlar, kurtuluşa erenlerdir." (Tegabün,16).

Bu ayete göre, cimrilik, nefsin kendisinde bulunan bir belâdır. Nefsi, bu belâdan ancak iman kurtarır. Allah'a ve âhiret gününe inanan insan, infak ederek nefsindeki bu cahilî lekeyi temizler, bu belâdan kurtulur. Cimrilik belâsından kurtulamayan insan İslâmî bir hayata aşina olamaz. İslâmî hayata alışkın olmayan cimriler, Allah'ın rahmet hazinelerine sahip olsalar bile, biter korkusuyla cimrilik ederler. Halbuki Allah'ın hazineleri bitmez ve tükenmez. "De ki, Rabbimin rahmet hazinelerine siz sahip olsaydınız tükenir korkusuyla yine de cimrilik ederdiniz. Hakikaten insan çok cimridir." (İsrâ,100). Bu cümle ile cimriliğin son haddi dile getiriliyor. Allah'ın rahmeti, her şeyi kaplamıştır. Onun ne bitmesinden ne de eksilmesinden endişe edilebilir.

Evet, onlar cimrilik yapıyorlar ve de:

Allah'ın kendilerine fazl u kereminden lütfettiği nimetleri gizli-yorlar, nimeti üzerlerinde göstermiyorlar. Halbuki Allah, bir kuluna hangi nimeti vermişse o kulunun üzerinde o nimetin eserinin görülme-sini sever buyuruyor peygamberimiz. Eğer üzerinizde Allah'ın ilim nimeti varsa, Allah size kitap ve sünnet bilgisi lütfetmişse, bulunduğunuz ortamlarda onu göstermek, onu ortaya koymak zorundasınız. Bilginizi ona muhtaç müslümanların istifadesine sunmak zorundasınız. Her bir ortamda Allah o nimeti sizin üzerinizde göstermenizi sever. Eğer bir mecliste insanlar attan, avrattan, fiyattan, murattan, marktan, dolardan, saptan, samandan konuşuyorlar ve siz de orada Allah'ın size verdiği ilmi ortaya koyup onların gündemlerini Müslümanlaştırma gayreti içine girmemişseniz bu nimeti gizliyorsunuz demektir.

Veya İslâmî bir hizmet için insanların sizden maddi yardım istemeye geldikleri bir ortamda kırk dereden kırk su getirerek, borcum, derdim, çekim, senedim, yandım, bittim diyerek Allah'ın sana fazlından lütfettiği imkânlarını gizlemeye kalkarsan Allah'ın gazabını hak e-diyorsun demektir. O anda üzerindeki Allah nimetini ortaya koymak ve göstermek zorundasın.

38. "Mallarını insanlara gösteriş için sarf edip, Allah'a ve âhiret gününe

inanmayanları da Allah sevmez. Şeytanın arkadaş olduğu kimsenin ne fena arkadaşı vardır!"

Mallarını insanlara gösteriş olsun diye infak ediyorlar. Allah tarafından Allah'ın istediği bir hayatı yaşayarak Allah'ın rızasını ve cenneti kazanmak için verilmiş o mallarını onu verenin yolunda harcaya-rak Müslümanca bir hayat yaşamaları gerekirken insanlar için, toplum için yaşıyorlar. Toplumun değer yargılarına göre bir hayat yaşıyorlar. Toplum istedi diye mal harcıyorlar. Rububiyeti ona ehil olmayanlara, ibadeti ona lâyık olmayanlara sunmaya çalışıyorlar. Allah korusun bu gizli şirktir. Yaptıkları amellerinde sadece Allah'ın rızasını gözetmeyerek kendi kendilerini helâke sürüklemeye çalışıyorlar. Böyle riyakârların cehenneme gideceklerini anlatan pek çok hadis var. Bu sahih hadislerden bir tanesi de, bu ümmetten günahkârlar arasında cehenne-me gidecek üç grubu bildiren hadistir. Bunlar riyâ için cihad yapan, riyâ için Kur'an okuyan ve yine riyâ için mal harcayanlardır.

Bazıları yaptıkları ibadetlerinde Allah'tan hiçbir mükâfat beklemeden sadece insanlar duysunlar, bilsinler ve görsünler diye yaparlar. Sadece insanlar kendisine cömert desinler diye mal harcarlar. Kimsenin görmeyeceği bir ortamda, yani kendilerine bir övgü sağlamayacak bir durumda zırnık bile vermezler. Gerçekten bu çok kötü bir şirktir.

Bazıları da hem insanlar bilsin, görsün, hem de Allah sevap versin diye yaparlar. Yani yaptığı ibadetten gösterişin yanında bir de Allah rızası niyeti taşırlar. Hadis-i kutsilerde böyle kendisine başkalarının ortak edildiği ibadetleri Rabbimizin asla kabul etmeyeceği ortaya konulmaktadır. "Ben ortaklıktan müstağniyim" buyuruyor Rabbimiz.

İnsanı riyakârlığa sevk eden sebepler bildiğim kadarıyla üçtür. Bunlardan birincisi; övülmeyi sevmek, ikincisi zemmedilmekten korkmak, üçüncüsü de insanların elinde olan şeylere tama etmektir. Bu-hâri'de rivayet edilen bir hadislerinde Resûl-i Ekrem efendimiz buyurur ki; "Kim gaza eder de, gazasından maksadı bir deve yuları olursa, onun için o gazadan sadece niyet ettiği vardır."

Allah'a da, âhirete de iman etmiyorlar. Zaten Allah'a ve ahire-te, âhiretin hesabına kitabına inanmayan bir kimseden başkası da beklenemez. Böyle yaşayanlar bir kere mecburen şeytanla dost olmak zorundadırlar. Hayatlarını Allah için değil de insanlar için, toplum için yaşayanların değişmez dostları

şeytanlardır. Çünkü şeytan kendi dünyasında Allah'la giriştiği kavgada kendine bir hak tanımış ve ben Allah için bir hayat yaşamayacağım, Allah'ın istediği bir hayatı değil, kendi istediğim bir hayatı yaşayacağım, hayatıma Allah'ı karıştırma-yarak kendim belirleyeceğim diyerek, Allah'a kafa tutarak Adem'e secde emrini yerine getirmemişti. Allah'ın emrine boyun bükmemiş, Allah'a teslim olmamıştı.

Allah'ın emrine teslim olmayan mutlaka kendi emrine teslim o-lacaktır. Allah yasalarını beğenmeyen mutlaka kendi hevâ ve heves-lerini din kabul edecek, hayat programı kabul edecektir. İşte böyle Rabbi ile kavgaya tutuşan şeytan elbette kıyamete kadar kendi tanrılığının kavgasını sürdürecek, insanları Allah'a kulluktan koparıp, tıpkı kendisi gibi kendi hevâ ve heveslerine göre bir hayat yaşamaya sevk edecekti. Gelin ey insanlar dinlemeyin o Allah'ı. Kimmiş o Allah? Neden dinleyecekmişsiniz onu? Bu dünyada hayat programlarınızı kendi kendinize yaparak, kendi keyfinize göre özgürce bir hayat yaşamak dururken, özgürce istediğiniz her şeyi yapmak dururken neden Allah'ın emirlerine boyun büküp onun kulu kölesi yapacaksınız kendinizi?

Allah diyor ki, siz bilirsiniz. İsterseniz Rabbinizi dinlemeyip şeytanı dinleyin. Rabbinizin istediği hayatı değil de şeytanın gösterdi-ği hayatı yaşayın. Ama unutmayın ki kimi şeytan böylece aldatmışsa, kimi ayartıp bana kulluktan koparıp kendisine kul köle edinmişse, kim şeytanı dost edinmişse bilsin ki o ne kötü bir dosttur? Bilsin ki o insanı cehenneme götürücü, kendi ebedî azap mahalline götürücü bir dosttur.

İnsanlar mallarını şeytanların gösterdiği yollarda değil Allah'ın gösterdiği yollarda ve Allah için harcamalıdırlar. Eğer mal harcamada değer yargısı olarak insanlar Allah'ın değer yargılarını değil de toplumun, ya da şeytanın değer yargılarını kabul etmişlerse bu işten hiçbir hayır göremeyeceklerdir. Ama bana bu hayatı, bu ömrü, bu imkânları, bu malları veren Allah'tır. Öyleyse ben de bu ömrümü, bu ekonomik gücümü Allah için harcayacağım diyen kişi yaptığı harcamalarının karşılığını görecektir.

39. "Bunlar Allah'a, âhiret gününe inanmış, Allah'ın verdiği rızklardan sarf etmiş olsalardı ne zararı olurdu? Oysa Allah onları bilir."

Ne olurdu, keşke bunlar şeytanı dinlemeyerek Rablerini dinleselerdi de, Allah'a ve âhiret gününe iman ederek Allah'ın kendilerine verdiği mallarını Allah yolunda, Allah'ın istediği şekilde infak etselerdi aleyhlerine mi olurdu? Ne

kaybederlerdi böyle yapsalardı? Zaten o mallar Allah'ın değil miydi? Sonunda onlar ölecek ve o malları Allah'a kalmayacak mıydı? Göklerin ve yerin mîrası sonunda Allah'a kalmayacak mıydı? Öyleyse niye tutuyorlar o malları ellerinde? Niye harca-mıyorlar Allah yolunda onları? Mezara mı götürecekler? Sonunda onları hesaba çekecek olan Allah değil miydi? Allah onların yaptıklarını en iyi bilen değil miydi?

Ne oluyor bu insanlara? Kimin adına yaşıyorlar hayatlarını? Kimin adına harcıyorlar mallarını? Niye iman etmiyorlar Allah'a? Niye yaşadıkları bu hayatlarını Allah'a ve âhirete iman esasına bina etmiyorlar? Niye hayatlarında Allah'ı hüküm mercii kabul etmiyorlar? Niye harcamalarını harcadıklarını Allah'ın verdiği bilinci içinde yapmıyorlar? Bu malları kendilerinin mi yoksa? Bu ne bozuk bir anlayış böyle?

40. "Allah şüphesiz zerre kadar haksızlık yapmaz, zerre kadar iyilik olsa onu kat kat artırır ve yapana büyük ecir verir."

Gerçek şu ki, Allah kullarına zerre kadar haksızlık yapıp zulmetmez. Kulunun zerre ağırlığınca bir iyiliği varsa onu kat kat artırır ve kendi yanından çok büyük bir ecir verir. Gerçekten Allah kullarına karşı çok merhametlidir. Rabbimizin kullarıyla ilişkisi rahmet esasına dayanmaktadır. Allah kullarına yönelik ilişkilerinde kendisine rahmetini yazmıştır.

Ama unutmayalım ki onun gazabı da vardır. Ceza da verebilir kullarına. Hiçbir güç ve kuvvet ona karşı gelip, onunla çatışma içine giremez. Bu kadar Kahhâr, bu kadar Cebbâr, bu kadar güç kudret sa-hibi olduğu halde rahmeti bol olan Rabbimiz kullarının amellerini değerlendirirken onlara zerre kadar zulmetmiyor. Zerre ağırlığınca bile onlara haksızlık yapmıyor.

Ne kullarının amellerini zayi etmek şeklinde, ne işlemediklerinden ötürü onlara ceza vermek şeklinde, ne birilerinin suçunu bir başkasına yüklemek şeklinde, ne de birileri sebebiyle birilerine zulmetmek şeklinde kimseye zerre kadar bir haksızlık yapmaz Allah. Herkesin imanı neyse, ameli neyse, nasıl bir hayat yaşamışsa, iyi ya da kötü zerre kadar da olsa kim ne yapmışsa onu mutlak sûrette değerlendirmeye tabi tutar Allah. Mü'minlerin işledikleri zerre ağırlığınca bir hayırları karşılığında onlara mükafatlarını verirken, kâfirlerin de zerre kadar bir günahlarının cezasını verecektir.

Ama iyilik yapanların iyiliklerinin karşılığını kat kat verirken, Kur'an'ın

başka yerlerinden öğreniyoruz ki o iyiliği yaparken kişinin ta-şıdığı niyetin derecesine göre bazen bire on, bazen bire yedi yüz, bazen da sonsuz mükafat verir.

Evet iyiliğin katsayısı böyle iken kötülüklerin katsayısı da sadece bire birdir. Bir kötülük işleyene sadece bir kötülük yazılmaktadır. Hattâ bir kötülük yapmaya niyetlenip de Allah korkusundan ötürü onu işlemekten vazgeçenlere bir iyilik yazılmaktadır. Yine bir iyilik yapmaya niyet edip de onu yapamayanlara da bir iyilik sevabı yazılmaktadır. Yine iyiliklerimiz kötülüklerimizi giderdiği halde kötülüklerimiz iyiliklerimizi gidermemektedir. Rabbimiz hep bizim lehimizde takdirde bu-lunuyor.

Bakın kütüb-i sitte'nin tamamında rivayet edilen bir hadislerinde Resûl-i Ekrem Efendimiz şöyle buyuruyor: ***"Kim gönül hoşnutluğu ile helâlinden bir sadaka verirse, hemen onu Rahmân sağ eline alır. Verilen bu sadaka bir hurma bile olsa, Rahmân'ın elide büyüyüp çoğalır, nihayet dağ gibi olur; tıpkı sizden birinin atını veya buzağısını büyütmesi gibi"***

(Rûdâni 2/24)

Evet, unutmayalım ki İslâm'da determinizm yoktur. Yani bir milyon lira infak eden bir milyonluk sevap kazanır, bir milyar veren de bir milyarlık sevap kazanır diye bir şey yoktur. İslâm'da oran önemlidir. Meselâ benim cebimde bir milyonum var, onun beş yüz bin lirasını bir fakire infak ediyorum. Benim alacağım sevaba ulaşabilmesi için bir trilyonu olan kişinin beş yüz milyarını infak etmesi gerekmektedir. Bakın Hz Ali efendimizin rivayet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bu hususu şöyle anlatır:

"Resulullaha üç grup geldi. Onlardan biri: "Benim yüz dinarım vardı, onunu tasadduk ettim" dedi. Öbürü: "Benim on dinarım vardı, birini tasadduk ettim" dedi. Diğeri de: "Benim benim tek bir dinarım vardı, onun on da birini tasadduk ettim" dedi. Bunun üzerine peygamber aleyhisselâm şöyle buyurdu: "Hepiniz sevapta eşitsiniz. Çünkü her birereniz malının onda birini sadaka olarak vermiştir."

41. "Her ümmete bir şahit getirdiğimiz ve ey Muhammed, seni de bunlara şahit getirdiğimiz vakit durum-ları nasıl olacak?"

Evet bütün ümmetler kendilerinin şahitleri olan peygamberleriyle geldikleri ve ey peygamberim seni de kendi ümmetine, tüm insanlığa şahit olarak getirdiğimiz zaman haliniz nice olacak? İnsanların halleri nasıl olacak o

zaman? Evet her ümmeti, her topluluğu şahitleriyle beraber getirdiğimiz, seni de onların üzerine şahit olarak getirdiğimiz zaman nice olur haliniz?

Eğer şu anda yaşadığımız hayatta bunun bilinci içinde olur, Rabbimizi razı edecek bir dünya yaşarsak inşallah o günde Rabbimiz bizi utandırmaz. O gün herkes şahitlerle birlikte Allah'ın huzuruna getirilecek. O gün öyle sıkıntılar, öyle dehşetler olacak ki kâfirler isterler ki:

---

42. "O gün, inkâr edip peygambere baş kaldırmış olanlar, yerle bir olmayı ne kadar isterler ve Allah'tan bir söz gizleyemezler."

Yaşadıkları bu dünya hayatında Allah'ı örtmüş, Allah'ın âyet-lerini örtmüş, Allah'ın gönderdiği hayat programını ve bu hayat programının yeryüzünde pratiği olan Allah'ın elçilerini gündemlerinden düşürerek, yok farz ederek bir hayat yaşamış olan, peygamberlere isyan içinde bir hayat yaşamış olan, peygamberleri ve onların getirdikleri hidâyeti diskalifiye ederek bir hayat yaşamış olan kâfirler isteyecekler ki keşke yerle bir olsak, keşke toprak olsak, yok olup gitsek. Keşke şu anda yok olup gitsek de sözümüz, ismimiz, esamemiz okunmasa diyecekler. Toprakla özdeş olmayı, toprak olup gitmeyi isteyecekler.

Nebe' sûresinde de böyle bir ifade vardı: Kâfir insan hesabın, kitabın korkunçluğunu görünce, amellerinin, hayatlarının, hayat programlarının kitaba uygunsuzluğunu görünce diyecekler ki, bugün ne cennet, ne de cehennem görmeden hayvanlar gibi keşke toprak olsaydım. Çünkü o gün hayvanlar da dirilecek ve onların hesabı, kitabı kolay bitecek. Çünkü onlara: Sizi insanlar için yaratmıştım diyecek Allah, onlar da toprak olacaklar. Onların böyle kolay bir hesapla işlerinin bittiğini gören kâfir de böyle diyecek. Keşke bizler de hayvan olsaydık da hesabımız böyle kolayca görülseydi, diyecekler.

İşte böyle bir durumda, böyle bir ortamda insanların hali nice olur diyor Rabbimiz.Yaşadıkları bir dünya hayatını Allah için değil de toplum için, insanlar için yaşamış olanlar, yaşadıkları hayatta Allah'ı hesaba katmadan yaşamış olanlar, Allah'ın kitabından ve Allah'ın elçilerinin örnekliklerinden habersizce bir hayat yaşamış olanlar, pey-gamberlere isyan içinde bir hayat yaşamış olanlar, mallarını Allah için değil de toplum için, toplumun değer yargıları istikâmetinde harcamış olanlar o gün eyvah diyecekler, ama geçmiş olsun. O gün nasıl yanıldıklarını, nasıl hata ettiklerini anlayacaklar ama anlamaz komaz olsunlar. Çünkü ne kıymeti olacak da bu anlamalarının? Zorunlu olarak anlayacakları ve karşı gelemeyecekleri bir ortamdan önce burada anlayacaklardı bunu. Burada anlayacaklardı da ona göre bir hayat yaşayacaklardı.

Bakın Rahmeti bol olan Rabbimiz merhameti gereği yarın olacakları bugünden bize haber veriyor. Yarın iş işten geçtikten sonra eyvah demeyelim diye o günün görüntülerini bugünden bizim gözlerimizin önüne seriyor. Artık bize düşen bugünden Allah'ın razı olacağı bir hayatı yaşayarak yarın perişan bir duruma düşmemektir. Onlar Allah'tan hiçbir sözü de gizleyemezler. Hiçbir söz,

hiçbir tavır, hiçbir a-mel, hiçbir isyan unutulmayacak, zayi olmayacaktır. Şahitlerin huzurunda her şey açığa çıkarılacak, her şey ortaya dökülecektir. Hiçbir kimse yaptığı bir şeyi ben bunu yapmadım diyemeyecek, yaptıklarından kaçıp kurtulamayacaktır. Çünkü melekler şahit, peygamberler şa-hit, azalarımız şahit, arz şahittir tüm yaptıklarımıza.

43. "Ey İnananlar! Sarhoşken, ne dediğinizi bilene kadar, cünüpken, yolcu olan müstesna gusledene kadar namaza yaklaşmayın. Eğer hasta veya yolcu iseniz yahut biriniz ayak yolundan gelmişseniz veya kadınlara yaklaşmışsanız ve bu durumda su bulamamışsanız tertemiz bir toprağa teyemmüm edin, yüzlerinize ve ellerinize sürün. Allah affeder ve bağışlar."

Ey mü'minler, sarhoşken namaza yaklaşmayın. Tâ ki ne dedi-ğinizi bilene kadar. İnsanlara sarhoşluk veren içki belli merhaleler sonucunda haram kılınmıştır. Bu konuda ilk gelen âyet-i kerîme şudur:

"Hurma bahçelerinin ve üzüm bağlarının meyvele-rinden hem bir sarhoşluk verici şey çıkarırsınız hem de güzel bir rızık."
(Nahl: 67)

Âyeti gelmiş. Bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz içkinin haram olduğunu bildirmemekle beraber diğer rızıklar için kullandığı güzel ifadesini kullanmamıştır. Bu kadarcık bir işareti kavrayan sahâbenin bir kısmı içkiyi terk ettiler ama yine içmeye devam edenler de vardı. Sonra ikinci merhalede Hz. Muaz ve beraberlerindeki bir kısım sahâbeyle gelmişler Allah'ın Resûlüne ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Bize içkiyle alâkalı bir şeyler söyle! Biz bunlardan çok rahatsız oluyoruz! İçki aklı giderdiği için çok çirkin şeyler oluyor! Bu konuda bize bir şeyler demeye-cek misin? Bir fetva vermeyecek misin?" deyince Bakara sûresindeki âyet-i kerîme nâzil oldu. Peygamberim sen deki onlara içki ve kumarda hem büyük günah vardır hem de insanlara birtakım faydalar vardır. Bu âyet-i kerimede de içkinin yasaklığı belli olmakla birlikte caiz olma ihtimali de yok değildi. Bu kadarcık bir açıklamayla da olsa sahâbeden pek çoğu da içkiyi terk etti. Ama kesin yasak olmadığı için içenler de vardı.

Sonra sahâbe arasında cereyan eden bir namaz olayında sahâbeden birisi içkili olması sebebiyle Kâfirûn sûresini yanlış okuması sonucunda hemen akabinde Nisâ sûresindeki bu âyet geliyordu. Ey iman edenler! Sarhoş olduğunuz halde namaza yaklaşmayın! Ta ki ne dediğinizi bilinceye kadar. Buradaki emrin biraz daha sertleşmesinden sonra sahâbe arasında içkiyi terk edenlerin sayısı artarken, iç-meye devam edenlerin sayısı da yok denecek kadar

azaldı. Bir ara iç-ki yüzünden pek çok densizliklerin yaşandığından rahatsız olan Sad Bin Ebi Vakkas Rasulullah'a gelerek şikâyette bulunmuş ve Allah'ın Resûlü de:

"Allah'ım! Şarap hakkında bize yeterli beyanda bulun!"

Diyerek dua etti ve hemen arkasından Mâide sûresindeki:
"Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar) fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir. Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz...."
(Mâide: 90,91)

Âyeti inmiş ve böylece kesin olarak şarabın haramlığı ortaya konmuştur. Rabbimiz buyuruyor ki sarhoşken, ne dediğinizi bilmez bir vaziyette namaza yaklaşmayın. Aynen sarhoşluk gibi uykusu gelen kimseyi de Allah'ın Resûlü namazdan menetmiştir. Bakın Rasulullah Efendimiz bu konuda şöyle buyurmaktadır:

"Sizden birinizin namaz kılarken uykusu geldiği za-man namazı bıraksın ve ne dediğini bilene kadar uyusun. Çünkü böyle bir durumda kişi istiğfar edeceğim derken kendi kendisine hakaret edebilir."

İçkili olan, ya da namazda uyuklayan kişi ne dediğini bilmez bir vaziyette Allah'a teslimiyet bildirirken belki isyan içine düşebilir. Sarhoşken Allah'ı övecekken belki de Allah'ın gazabını celp edecek sözler söyleyebilir. İşte insan eğer namazda ne dediğini, ne okuduğu-nu bilemeyecek kadar sarhoşsa namaza yaklaşmayacak. Namaz kılamayacak kadar aklı olmayan kişi namaza duramaz. Böyle bir adamın namaz kılması caiz olmadığı gibi ona bir şey de anlatılamaz. Tıpkı uyuyan bir kimseye bir şeyler anlatmaya benzer buna anlatmak. Zira sarhoştur o.

Tabi herkes içki sarhoşu değildir. Hattâ hayatta insanı sarhoş eden öyle şeyler vardır ki içkiden daha beterdir. Çünkü içkinin tesiri geçince insan ayıkır ama onların tesiri ölünceye kadar geçmez. Meselâ adam mal sarhoşudur, makam sarhoşudur, kadın sarhoşudur, ben bilirim sarhoşudur ki ölünceye kadar bu sarhoşluklarının tesiri geçmez. İşte görüyoruz, kimi insanlar dünyalık elde edeceğiz diye namazda ne dediklerinin, ne okuduklarının farkında değiller. Okudukları sûrelerin ne anlama geldiğini? O sûrelerle Allah'a nasıl bir taahhütte bulunduklarını? Allah'tan hayatlarını düzenlemek üzere ne tür mesajlar

aldıklarını bilmemektedirler. Yâni namazda ne dediklerini, ne okuduklarını bilmeden, kalplerinde, kafalarında, akıllarında, dünyalarında Allah huzurunda olmanın şuurundan uzak altın, gümüş, para, pul, çek, senet düşünceleri olduğu halde sarhoşça bir namaz kılmaktadırlar.

Ekonomik sarhoşluklar, siyasal sarhoşluklar, ailevi sarhoşluklar içinde kılınan bir namaz da herhalde bu yasağın kapsamı içine girecektir. Bu sarhoşluklardan kurtulup okuduğumuz sûrelerin ne anlama geldiğini, o anda Allah'la nasıl bir diyalog halinde olduğumuzu anlayacak bir noktaya gelmek zorundayız. Dünyada bu kadar şeylere zaman bulabilen bir Müslüman okuduğu sûreleri tanıyacak kadar bir zamanı kalmamışsa sarhoş değil de nedir bu adam? Elbette dünyaya verdiği değeri dinine vermeyen bir Müslüman dünyada sarhoşluğun daniskasını yaşıyor demektir.

Namaza başlarken ***"Allahu Ekber"***derken, ***"Elhamdü lillahi Rabbil âlemin"*** derken, ***"Sübhanallah"*** derken, ***"İy-yake nabudu ve iyyake nesteiynu"*** derken bunların ne anlama geldiği bilmeden bir namaz kılıyorsa bir Müslüman, onun kıldığı namaz sarhoşun kıldığı namazdan farksızdır. Allah için bu konuda kendimizi bir daha gözden geçirelim. Allah için birkaç hafta, birkaç ay tüm işlerimizi bırakalım, tüm meşgalelerimizi terk edelim ve namazları-mızda Allah'ı hamd etme, Allah'ı tesbih etme, Allah'ı yüceltme, Allah'ı zikretme, Allah'tan mesaj alma, Allah'a tekmil verme sözlerimizin ne anlama geldiğini öğrenelim. Bu din işi yahu. Dünya işine benzemez. Tüm dünyayı kaybetseniz bile ne önemi var? Dünyanın da âhiretin de en büyük değer ölçüsü olan namazı düzgün kılarak ebedî hayatımızı kurtarmaya çalışalım. Düzgün bir namaz kılarak dünya hayatımızı da düzene koyalım. Namaza özdeş bir hayat, hayata özdeş bir namaz kılalım inşallah.

Ben böyle deyince kimi müslümanları şöyle serzenişlerde bulunduklarına şahit oluyoruz. Ne yani şimdi işimizi, aşımızı bırakalım mı? Dükkanlarımızı mı kapatalım? Böyle diyenlere diyorum ki: vallahi siz bu kitabı kapatıp bir hayat yaşarken dükkanı kapatmışsınız, açmışsınız ne fark eder? Allah için bir düşünün; on yıl öncesine oranla bugünkü mal varlığınız ne kadar arttı? Bir de Kur'an sünnet bilginize bakın. Bu on yıl içinde ne kadar artmış? Allah'tan korkun.

Arkadaşlar, bir de âyet-i kerîmeden anlaşılıyor ki sarhoş olan birisinin irtidatı da geçersizdir. Çünkü az evvel ifade ettiğim gibi sahâbeden bir zatın sarhoş iken kıldırdığı namazda Kâfirun sûresinde ki ***"La a'büdu ma ta'büdun"***

”Ey kâfirler! Ben sizin taptıklarınıza tapmam” âyetindeki ***“La”*** yı nafiyeyi hazfederek okuduğu halde, yâni “Ey kâfirler! Ben sizin taptıklarınıza taparım” şeklinde okuduğu halde sahâbeden hiç kimse onun küfrüne hükmetmemiştir. Ve işte bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz da: “Ey İman edenler! Sarhoş olduğunuz halde namaza yaklaşmayın” buyurarak onların mü’min olduklarını tescil buyurmuştur.

Ve cünüp iken de yolculukta olmanız hariç gusledinceye kadar namaza yaklaşmayın. Evet demek ki bir Müslüman cünüp iken de, abdestsiz iken de namaza yaklaşmayacak. Abdestsiz iken abdest alıncaya, cünüp iken de gusledip cünüplükten temizleninceye kadar namaza yaklaşmayacak. Ancak yolculuk müstesnadır. Yolculukta olanlar yıkanma imkânlarının kısıtlı olması sebebiyle teyemmüm ile namazlarını kılabileceklerdir.

Eğer hasta veya yolculukta iseniz, veya biriniz ayak yolundan (Hacet yerinden) gelmişseniz, yahut kadınlara dokunmuş, helâl yoldan kadınlarıyla beraber olmuş da gusledeceği yahut abdest alacağı bir dönemde su bulamamışsanız, bu durumda temiz bir toprakla teyemmüm edin. Hafifçe yüzlerinize ve ellerinize sürün. Muhakkak ki Allah sizin için çok afuv ve Ğafûr olandır. Sizin için çok affedici ve ğufran sahibidir. Görüyor musunuz Rabbiniz ne kadar affedici, ne kadar ve kusurlarınızı, eksiklerini görmezden gelicidir.

Evet kadınlara dokunmuşsanız. Buradaki dokunma anlamına gelen ***“Lemese”*** kelimesinin anlamı konusunda ihtilaf edilmiştir. Hz. Ali, Abdullah İbni Abbas, Ebu Mûsâ El Eş’ari, Übey Bin Ka’b gibi kimi selefimiz bunun kadınlarla cinsel ilişki anlamına geldiğini ki Ebu Ha-nife bunu tercih etmiştir. İbni Mes’ud, Hz. Ömer, ve İbni Ömer gibi ki-mi sahâbe de kadına elle dokunmak mânâsına anlamışlardır ki İmam Şâfiî de bu anlayışı tercih etmiştir. Bu konuda bir üçüncü görüşü de İmam Mâlik Efendimiz tercih etmiştir ki o da kadınlara cinsel haz veren bir dokunuşla dokunmadır şeklindedir. Ama hiçbir cinsel arzu hissetmeksizin gerçekleşen dokunmalar bunun dışındadır der İmam Mâlik.

Hastasınız, yahut seferdesiniz ve su bulamadınız. Bu hadîsenin ilk başlangıcı da Hz. Ayşe annemiz sebebiyledir. Ayşe annemizin bir seferde gerdanlığı kayboldu da onu arama sebebiyle Müslümanlar namazlarını geciktirdiler, sonra su da bulamadılar, Mevlâ’mız teyemmümü meşru kılıverdi. Rabbimiz kullarına böylece bir lütufta bulunuverdi. İşte Ayşe annemiz sebebiyle o günkü Müslümanlara gelen bu lütuf böylece kıyamete kadar tüm Müslümanlara bir lütuf olarak devam ediverdi. Mâide sûresinin 6. âyetinde de

aynı husus anlatılır. Teyemmüm bir şeye niyet etmek, kast etmek anlamına gelir. Bilirsiniz niyetle eller iki kere toprağa vurulur, yüz ve eller dirseklere kadar sürülüp meshedilir.

Şâfiîler bu âyetin mânâsını şöyle anlamışlar: Namaz kılınan yerlere yâni mescitlere cünüp haldeyken yaklaşmayınız. Ancak oradan geçmek hali müstesnadır şeklinde anlamışlardır. Yâni bir iş için, bir zaruret için oradan geçmeniz müstesna o haldeyken mescitlere girmeyin şeklinde anlamışlardır.

44. "Kendilerine Kitaptan bir pay verilenlerin sapıklığı satın aldıklarını ve sizin yolu sapıtmanızı istediklerini görmüyor musun?"

Görmedin mi? Şu kitaptan kendilerine nasip verilenlere bir baksana peygamberim. Bunlar ehl-i kitabın bilginleridir. Kendilerine kitaptan bir nasip verilmiş, kitap bilgisine sahip oldukları halde, kitaptan haberdar kılındıkları halde, kitabı yüklendikleri halde ona tahammül edememiş, kitabı kaybetmiş, kitapla amelden uzaklaşmış, kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlar kast edilmektedir.

Evet, bir baksana ey peygamberim. Adamların kitapları var. Ellerinde Tevratları, İncilleri var. Ellerinde hayatlarını düzenleyebilecekleri Kur'an'ları var. Ama adamlar satmışlar kitaplarını, satmışlar imanlarını, satmışlar kitap bilgilerini, satmışlar peygamber bilgilerini, satmışlar hidâyetlerini, satmışlar hakkı, satmışlar cenneti. Dünya menfaati sebebiyle hakkı, hidâyeti satmışlar da sapıklığı, dalâleti satın almışlar. Kendileri saptıkları gibi aynı zamanda sizin de sapmanızı istemektedirler. Adamlar Îsâ (a.s)'ı tanımışlar, İncil'i tanımışlar, Allah-ın elçisine, Allah'ın kitabına inanmışlar, kitap ve peygamber bilgisine ulaşmışlar, Tevrat'ı tanımışlar, Mûsâ (a.s)'ı tanımışlar, iman etmişler ama dünya menfaati sebebiyle Allah'ı, kitabı, peygamberi satmışlar da sapıklığa talip olmuşlar. Cenneti satmışlar da cehenneme talip olmuşlar.

Evet, gerek ben Tevrat'ın mü'miniyim, ben İncil'in mü'miniyim, ben Kur'an'ın mü'miniyim, ben kitap ehliyim, benim kitabım var, ben Allah'ın peygamberine inandım, Mûsâ (a.s) benim peygamberimdir, Îsâ (a.s) benim peygamberimdir, Muhammed (a.s) benim peygamberimdir diyen, bu kitaplara, bu peygamberlere inandığını iddia ettikleri halde, bu kitapları ve bu peygamberleri tanıyıp iman ettikleri halde dünya menfaatleri sebebiyle sapan ve kendileri saptığı gibi başkalarını da saptırmaya çalışan insanlar anlatılıyor burada. Din bilenler anlatılıyor. Din bilgisine, kitap ve peygamber bilgisine sahip

oldukları halde yamukluk yapanlar ve insanları da yamultanlar anlatılıyor. Bunların Allah'ın lânetine maruz kalmış kimseler olduğu ortaya konduktan sonra bakın Rabbimiz buyurur ki:

45. "Allah, düşmanlarınızı çok iyi bilir. Allah size dost olarak da yeter, yardımcı olarak da yeter."

Allah düşmanlarınızı en iyi bilendir. Allah kendileri sapmış ve sizi de saptırmak isteyen bu tür sapıkları çok iyi bilmektedir ve bu bilgisini size açarak sizi de bilgilendirmektedir. Öyleyse ey Müslümanlar bu tipleri çok iyi tanıyın. Sizi İslâm'dan, kitaptan ve Resulden uzaklaş-tırmak isteyen, sizi vahiyden koparıp kendi sapıklıklarına çekmek isteyen bu insanları Allah en iyi biliyor ve sûreleriyle, âyetleriyle size de böylece tanıtıyor. Eğer sizler sürekli Rabbinizin kitabına, Rabbinizin âyetlerine kulak verir, O'nun kitabı ve peygamberinin uyarılarıyla hareket ederseniz asla sapıtmaz, yanlışa düşmezsiniz.

Ama unutmayın ki kendinizi Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine teslim edip bir hayat yaşayacak yerde kitaptan sünnetten uzaklaşıp bu tip insanlara kulak verecek olursanız, dünya menfaatleri sebebiyle dinlerini satma özelliğine sahip olan din adamlarına teslim olacak olursanız o zaman bilesiniz ki sapmak zorunda kalacaksınız.

Öyleyse bizler sapmamak için, sapıtmamak için, aklımızı, fikri-mizi, duyularımızı başkalarına teslim etmek yerine sadece Allah'a ve Resûlüne teslim etmek zorundayız. Kitap ve sünnete teslim olmak zorundayız. Kitap ve sünnetle birlikte olduğumuz sürece Allah bize bu tür düşmanlarımızı da tanıtacak ve bizler de Rabbimizin yardımıyla bu tür sapıklardan korunma imkânı bulmuş olacağız inşallah.

Gerek yahudi ve hıristiyan âlimlerinden, gerekse Kur'an'a inandıklarını, Kur'an bilgisine sahip olduklarını iddia eden bu tip insan-ların velâyetinden uzaklaşıp sadece Rabbimizin velâyetini kabul etmek zorundayız. Çünkü dost ve yardımcı olarak, velî olarak Allah bize yeter. Eğer şu anda dünya üzerinde egemen güçler olan, hâkim güçler olan bu sapıkları bırakır da sadece Allah'ı velî kabul edersek, onların bizim adımıza aldığı kararları reddederek sadece Rabbimizin bizim adımıza aldığı kararlarını uygulayarak, sadece Rabbimize güvenir dayanırsak Rabbimiz bize yardım edecek, bizi koruyacaktır.

Evet şu anda yeryüzünde egemen gibi görünen, güçlü gibi görünen İslâm

düşmanı yahudi ve hıristiyanları, kâfirleri ve müşrikleri dinlemez, onlar onaylı bir hayata değil de Allah onaylı bir hayata razı olursak, Allah bize yardım edecek ve bizi koruyacaktır. Büyün mesele velimiz olan Allah'ın bizim hayatımızı düzenlemek üzere bize gönderdiği kitabından ve o kitabın pratik uygulaması olan peygamberinin sünnetinden, hayatından, uygulamalarından haberdar olmaktır. Eğer gece gündüz bu kitabı ve bu peygamberinin hadislerini elimizden bı-rakmaz, her an en doğru bilgilere ulaşmamızı sürdürür, Rabbimizin rahmeti gereği bize açtığı bu bilgilerle beraber olursak, kesinlikle bilelim ki tüm yeryüzü kâfirleri bizi saptırmak için bir araya gelseler bile bize hiçbir şey yapamayacaklardır.

Ama velîmiz olan ve bizim adımıza aldığı kararlarla bizi dünya-da da, ukba'da da huzur ve saâdete ulaştıracak olan Rabbimizin velâyetinden çıkar da bu kâfir dünyanın velâyeti altında bir hayattan yana olursak kesinlikle bilelim ki dünyada onlar gibi rezil bir hayatın sahibi olurken âhirette de onların gittiği yere gitmek zorunda kalacağız. Çünkü bu kâfirlerin yeryüzünde bir tek dertleri var, o da ne yapıp yapıp müslümanları saptırmak, müslümanları kâfirleştrmek ve onları da kendi cehennemlerine götürmektir. Kitabımızın hemen hemen her sûresinde ısrarla Rabbimizin bizi uyardığı en önemli konulardan birisi işte budur. Öyleyse buna çok dikkat edeceğiz. Bu sapıkları asla dost bilmeyeceğiz. Hiçbir konuda onları dinlemeyecğiz. Çünkü bizim velîmiz Allah'tır ve o ne güzel bir vekil, ne güzel dost ve ne güzel bir yardımcıdır.

46. "Yahudilerden, sözleri yerlerinden değiştirip: "İşittik ve karşı geldik, kulak vermeyerek dinle" ve dillerini eğip bükerek ve dine saldırarak: "Bizi de dinle" diyenler vardır. Şâyet: "İşittik ve itaat ettik, dinle ve bizi gözet" demiş olsalardı, onlar için daha iyi daha doğru olurdu. İşte Allah inkârları yüzünden onlara lânet etmiştir. Onların ancak pek azı inanır."

Bu Allah düşmanı yahudilerden bir grup Allah'ın kelâmını tahrif ediyorlar, kitabın âyetlerini değiştiriyorlar, kelâmı vaz olundukları mânâlarının dışına çıkarıyorlar, Allah'ın muradını farklı yorumlayarak değiştiriyorlar. Allah'ın demediğine dedi, dediklerine de demedi diyerek âyetleri alt üst ediyorlar, tahrifat yapıyorlar, hafriyat yapıyorlar, gizliyorlar, üstünü örtüyorlar. Kelâmı yerinden oynatıyorlar, sağa sola çekip sündürüyorlar, haramını helâl, helâlini haram yapıyorlar. Kitaplarındaki gelecek ahir zaman peygamberinin sıfatlarıyla alâkalı, son kitap Kur'an'la alâkalı haberleri gizleyip değiştiriyorlar. Yahudiler bunu kendi kitapları olan Tevrat'a yaptıkları gibi, aynısını İncil'e de yaptılar ve şu anda aynısını Allah'ın son kitabı Kur'an'a da yapmaya çalışıyor-lar.

Allah yasası gereği Kur'an'ın âyetlerine dokunamıyorlar, değiştiremiyorlar ama yorumunu değiştirmeye çalışıyorlar. İçimizdeki çö-mezleri vasıtasıyla olmadık yorumlar getirmeye ve Müslümanların zihinlerini idlâl etmeye çalışıyorlar. Müslümanların kitaba karşı, sünne-te karşı bakışlarını bozmaya çalışıyorlar. Kitap şöyle olmalıdır, sünnet böyle olmalıdır, din şöyle olmalıdır, böyle olmalıdır, kitabın fonksiyonu şöyle olmalıdır, peygamberin dindeki yeri şudur, sünnet dinde şu anlama gelmelidir diyerek yorumlarda bulunuyorlar. Kitap bir tarafta onların yorumları bir tarafta insanların karşısına çıkmaya çalışıyorlar. Allah bir tarafta, din bir tarafta onların yorumları bir tarafta. İnşallah kitaplarına ve peygamberlerine sahip çıkan bu ümmet bu sapıkların yorumlarına itibar etmeyecektir.

Dün peygamber (as), bugün de bizler onları imana çağırdığımızda derler ki ***"Semi'na ve asayna."*** İşittik ve isyan ettik derler.

Tevrat'ı ve İncili okuduktan sonra, kendilerine Tevrat'ın ve İncilin bilgisi verildikten sonra aynı kaynaktan ve kitaplarının ve peygamberlerinin her bir dönemde kendisine iman konusunda kendilerinden ahit aldıkları, avuçlarının içi gibi bildikleri, kendi öz evlâtlarından daha yakın tanıdıkları son elçinin dâvetini duydukları zaman da işittik ve itaat ettik, işittik ve iman ettik, işittik ve gereğini yerine getirmeye yöneldik diyecekleri yerde diyorlar ki:

Dinle sözü dinlenilmeyesi. Dinle sözü dinlenmez olası. Dinle sözü dinlenilmez adam. İşit bizim sözlerimizi, işitmemesi, duymaması için hakkında bedduada bulunduğumuz kişi. İşit sözü dinlenmez olası. Duy dâveti kabul edilmez olası, dâveti insanlar tarafından hüsnü kabul görmeyesi, dâveti icabet görmeyesi.

Alçaklar peygamberle alay edebilmek için, peygambere hakaret edebilmek için birkaç mânâya gelen ifadeler kullanıyorlar. Ey Muhammed sen o kadar saygın bir kimsesin ki, senin bulunduğun mecliste senin sözünün üzerine kimse söz söyleyemez.

Veya hoşuna gitmeyecek söz duyasın gibi anlamlara geldiği gibi, sen söz söylemeye değmez birisin, sözü dinlenilmeyecek, dâveti kale alınmayacak birisin, veya Allah senin belânı versin gibi anlamlara da gelebilen bir ifade kullanıyorlar, peygamber (a.s)'a bedduada bulunuyorlardı.

Bize çoban ol, bize çobanlık et diyorlar. Dillerini de eğip büküyorlar. Ve de dine tan ederek, dini kötüleyerek, Allah'ın dinine saldırarak, dillerini eğip bükerek, dillerini haktan bâtıla çevirerek zâhiren tazim ifade eden, saygı ifade

eden ama aslında peygamber (a.s)’a hakaret kastıyla söylüyorlardı bunları.

Arkadaşlar, bu "RAİNA" kelimesi yahudilerin kendi aralarında bir tür sövme anlamına kullandıkları bir kelimeydi. Ey bizim çoban! Ey bizim çobanımız! Güdücümüz anlamına kullanıyorlardı bunu. Ra’y, raiy, hayvanlarla ilgili bir sözdür. Yahudiler peygambere bu kelimeyi kullanırlarken şöyle demeye getiriyorlardı: Ey çoban, ey bizim çobanı-mız, sen çoban bizlerse sürüleriz, biz senin ne dediğini, bizi neye çağırdığını anlamıyoruz, anlayamıyoruz. Biz senin bizi kendisine imana çağırdığın mesajını anlayamıyoruz, senin okuduğun kitabı anlamak-tan uzağız demeye getiriyorlardı. Sen çoban bizlerse sürüleriz demeye getiriyorlardı.

Tıpkı şu anda onların ağzını kullanan, peygamber karşısında, peygamberin dâveti karşısında, peygamberin sünneti karşısında, pey-gamberin getirdiği kitap karşısında biz kim bunları anlamak kim? Bunları bizler anlayamayız. Bunları ancak âlimler ve büyük zatlar anlar diyerek sürüler kesilmeye çalışan kimi zavallı Müslümanlar gibi. Onların bu kitap karşısında, peygamber karşısında takındıkları bozuk tavırları-nı gündeme getirerek Rabbimiz Bakara sûresinde Müslümanlara buyurdu ki: Ey Müslümanlar! Sizler bu yahudiler gibi, bu Allah düşmanları gibi Peygamber karşısında sürüler kesilmeyin! Peygamberi çoban, kendinizi sürü makamında görmeyin! Sizler peygamberi dinleyin! Peygamberin okuduğu kitabı ve onun dâvetini dinleyin, söze iyice kulak verin! Onun ne dediğini? Neye çağırdığını anlayacaksınız. Ve onların kullandıkları bu başka mânâlara çekilebilecek kelimeleri kullanmayın! buyuruyordu.

Veya “raina ey Muhammed” Yâni sen bize riâyet et, sözümüze kulak ver ki biz de sana riâyet edelim, biz de senin sözünü dinleyelim şeklinde pazarlıklı bir ifade anlamına geliyormuş. Yâni böyle Peygam-berin konumunu rencide edici, anlaşmalı, pazarlıklı, eşit bir riâyet talep ediyorlar. Halbuki Rasulullah’ın ümmeti arasındaki ilişkisi, öğret-men öğrenci, usta çırak ilişkisine asla benzemez.

Ehl-i kitabın sapıtanları Kur’an’la, Kur’an gerçeğiyle, peygam-ber gerçeğiyle karşı karşıya geldikleri zaman bunların devri geçti ar-tık, bunların modası geçti, artık bunlara itibar edilmez diyorlar. Bizim ehl-i kitap, bizden olan ehl-i kitap da aynı şeyleri söylüyorlar bugün. Kur’an’a ve peygambere inandığını iddia eden bizim kitap ehlinden ki-mileri de Allah’ı peygamberden, peygamberi Allah’tan, kitabı sünnet-ten, sünneti kitaptan ayırmaya çalışıyorlar. Kur’anla

peygamberin arasını açmamaya çalışıyorlar. Bize sadece Kur'an yeter, Kur'an'dan başka kaynağa ihtiyacımız yoktur ve zaten peygamberden bize hiçbir şey ulaşmamıştır. Ulaşmış olsa bile senin sözün dinlenmez diyorlar. Peygamberin sözü dinlenmez diyorlar.

Yâni peygamberin sözü, peygamberin uygulaması sadece kendisini, kendi dönemini, kendi dönemindekileri bağlar, bizi bağlamaz diyorlar. Peygamberin din konusunda söz söylemeye hakkı yoktur, o sadece bize kitabı ulaştırmıştır o kadar diyorlar. Tıpkı ehl-i kitabın kâfirleri gibi davranıyorlar. ***"Semi'na ve asayna"*** İşittik ve isyan ettik diyorlar. Sözü dinlenmezin sözlerini işittik ama isyan ettik diyorlar. Çünkü peygamberin sözü itaat edilecek bir söz değildir diyorlar. İtaat edilecek, gereği yerine getirilecek söz sadece Allah sözüdür, sadece Kur'andır diyorlar. Halbuki:

Eğer gerçekten böyle diyeceklerine, böyle yapacaklarına ***"Se-mi'na ve eta'na"*** İşittik ve itaat ettik, işittik ve iman ettik, işittik ve gereğini yerine getirmeye yöneldik deselerdi, Rasulullah'ı hayatların-da diskalifiye etmek, onun örnekliliğini reddetmek, onu sözü dinlen-mez kabul etmek yerine onun örnekliliğinde bir hayata talip olsalardı onlar için daha hayırlı olacaktı.

Ey Allah'ın Resûlü bizi dinle, bizi gözet, bize mühlet tanı, biz anlayıncaya, kavrayıncaya ve istenilene ulaşıncaya kadar bize yardımcı olup yol göster deselerdi, kendileri hakkında daha hayırlı olacaktı.

Evet şu anda da peygamberle, peygamber gerçeğiyle, peygamber sünnetiyle, peygamber uygulamalarıyla karşı karşıya gelen bir Müslüman bunu demek zorundadır. Peygamberin getirdiği kitapla, peygamberin anlayıp pratikte uyguladığı o kitabın pratiği olan sünnet istikâmetinde bir hayat yaşayan kişinin hayatı hakkında hayırlı olan budur. Ben bu kitabın mü'miniyim, ben bu peygamberin müminiyim diyen bir Müslümana, ben kitap ehliyim, benim kitabım ve peygamberim vardır diyen bir Müslümana yakışan da budur.

Bir Müslümana yakışan ***"La İlâhe illallah Muhamme-dün Rasulullah"***sözüne, ahd-ü peymanına yakışır bir şekilde Allah'tan başka İlâh olmadığı gerçeğine ve bu gerçeği pratikte en güzel bir biçimde uygulayıp gösteren Muhammed (a.s) örnekliliğinde bir hayata sahip çıkmaktır.

Değilse ben Mûsâ (a.s)'a inanıyorum, ben Îsâ (a.s)'ı kabul ediyorum, ben Muhammed (a.s)'ı peygamber ve örnek kabul ediyorum deyip de, ne Mûsâ (a.s) nın , ne Îsâ (a.s) nın ne de Muhammed (a.s) in örnekliğinde bir hayatı

yaşamayanlar adları ne olursa olsun, kendi-lerini neye nisbet ederlerse etsinler, ister kendilerine yahudi, hıristiyan desinler, isterse Müslüman olduklarını iddia etsinler kesinlikle onların cennete girmeleri mümkün olmayacaktır. Ben yahudi'yim dedikleri halde Müslümanca hareket etmeyenler, ben hıristiyanım dedikleri hal-de Müslümanca hareket etmeyenler, ben Müslümanım dedikleri halde Müslümanca hareket etmeyenler, Muhammed (a.s) in gösterdiği hayatı yaşamayanlara Allah lânet etmektedir.

Küfürlerinden ötürü, Allah'ın âyetlerini örtmelerinden, örtbas etmelerinden ötürü, Allah'ın istediklerini gündemlerinden düşürerek bir hayat yaşamalarından ötürü Allah onlara lânet etmiştir. Zaten çok az iman ederler, ya da çok azı iman etmiştir.

47. "Ey Kitap verilenler! Yüzleri silip arkaya çevirerek enseler gibi dümdüz yapmadan, yahut cumartesi güncüleri lânetlediğimiz gibi lânetlemeden önce, elinizdeki Kitabı tasdik ederek indirdiğimiz Kur'an'a inanın; Allah'ın emri daima yapıla gelmiştir."

Ey kitap ehli! Ey kitaba iman iddiasında olanlar! Ey bizim de kitabımız var, biz de kitaplıyız diyenler! Ey biz kitapsız değiliz diyenler! Ey biz hayatımızı kitap kaynaklı düzenliyoruz diye hava atanlar! Ey kitabımız Tevrat, kitabımız İncil, kitabımız Kuran'dır diyenler! Ey yahudiler, ey hıristiyanlar ve ey Müslümanlar iman edin kitaba! İman edin indirdiğimize.

Rabbimiz herkesi kitaba imana, kitap kaynaklı bir hayat yaşamaya çağırıyor. Kitabım var dedikleri halde, biz de, ben de kitap ehliyim dedikleri halde, biz kitapsız değiliz dedikleri halde gece gündüz kitabın okuyucusu, kitabın anlayıcısı, kitabın amel edicisi olmaları gerekirken, kitapla hayatlarını düzenlemeleri, kitap kaynaklı bir hayat ya-şamaları gerekirken ve kitabın en büyük yorumcusu olan Hz. Muham-med (a.s) in gösterdiği şekilde bir hayat yaşamaları gerekirken, kitabı da peygamberin sünnetini de bir kenara bırakıp o kitabın yorumlayıcılarının oluşturdukları kitaplara yönelerek, o kitabın önüne başka şeyleri geçirerek, o kitabı az bakılır bir konuma indirgeyerek kendilerince bir dünya yaşayanlara sesleniyor Rabbimiz. Gerek yahudi, gerek hı-ristiyan ve gerekse Müslümanlardan kitaplarıyla ve peygamberleriyle diyalogu kesenlere sesleniyor Rabbimiz. İman edin bu kitaba. Taabi olun bu kitaba. Hayatınızı sorun bu kitaba. Kitap kaynaklı yaşayın. Kitap tarif etsin siz yapın. Takip edin kitabı. Elinizden düşürmeyin onu. Öyle bir kitap ki:

Yanınızdakini tasdikçi olarak indirdiğimiz bu kitaba inanın! Sizler sizden başkalarının yanında olmayan bir bilgiye sahipken, kitap bilgisine, peygamber

bilgisine sahipken sakın bu kitaba inanmazlık yapmayın! Elinizdeki Tevrat'ı ve İncil'i doğrulayan, tasdik eden bu kitaba iman edin. Ya da Tevrat ve İncil'e inandığını iddia eden, Mûsâ (a.s)'a ve Îsâ (a.s)'a iman ettiğini iddia eden sizler, onları gönderen aynı kaynaktan gelen ve üstelik de onları reddetmeyen bu mesajın yeryüzündeki insanların hayatını düzenleme konusunda en doğru yol olduğunu bile bile, bu bilgiye sahipken bu kitaba iman etmemek size yakışmaz.

Evet Rabbimiz yahudilere sesleniyor. Halbuki bu kitap kendi yanlarındakini kabul ediyor ve reddetmiyordu. İşte Rabbimiz bundan dolayı elinizdekini tasdik edici ve ondaki bozulmuşları düzeltici, eksikleri tamamlayıcı ve kıyamete kadar değişmeyecek bir özelliğe sahip kılınmış olan Kur'an-ı Kerîmi kabul edin! Ona inanın! diyordu. Hemen ona iman edin, o kitabın istediği Müslüman'ca bir hayata yönelin. Hayatınızı o kitaba sorarak yaşayın. Yaptıklarınızı kitap kaynaklı yapın. Kitabı hayat programı yapın. Hayatınızı kitapla özdeşleştirin. Kitaptan habersiz bir hayat yaşamaktan vazgeçin. Kendi kendinize hayat programı yapmaktan vazgeçin.

Yüzleri dümdüz edeceğimiz bir gün gelmeden önce. Birtakım yüzleri silip, dümdüz edip enseler haline getirmeden önce. Yüzleri yüz kılığından, o yüzlerin sahiplerini insanlıktan çıkarmadan önce, veya Yâsîn 66. âyetinde ifade edildiği gibi gözlerini silme görmez hale getirmeden önce. Yüzdeki göz, kaş, burun, ağız gibi organlarınızı, çizgi-lerinizi silmeden, yüzlerinizi enselerinize çevirmeden önce.

Veya yüzlerinizdeki kullanmadığınız o organlarınızı geri alıp hakkı göremez, hakkı duyamaz, hakkı söyleyemez ve hidâyete yöne-lemez bir duruma getirmeden önce. Ve de cumartesi ashabını, cumartesi yasağını ihlâl edip de lânetlediklerimiz gibi sizleri de lânetlemeden önce gelin bu kitaba iman edin. İnsanlıktan çıkıp hayvanlık derekesine düşürülmeden önce gelin bu kitabın hayatınızdaki kıymetini bilip hayatınızı onun istediği gibi düzenleyin.

Gelin bu kitabın önüne başka şeyleri geçirmeyin. Gelin bu kitabı arkaya almayın. Kim tarafından yazılmış olursa olsun hiçbir kitap bu kitabın yerini tutamaz. Hiçbir kitap bu kitabın önüne geçirilemez. Hiçbir kitap bu kitaba tercih edilemez. Ve Muhammed (a.s) da Allah'ın onayladığı, Allah'ın tescil buyurduğu yasal örnektir. Hiçbir insan, hiçbir lider, hiçbir önder, hiçbir reis, hiçbir şeyh, hiçbir büyük, hiçbir hoca, hacı bu peygamberin önüne geçirilip yasal örnek kabul edilemez. En güzel yaşantı, en güzel hayat, en güzel örnek Rasulullah

Efendimizin hayatıdır.

Ama siz bilirsiniz. İsterseniz Allah'ın dediğinin dışında bir hayat yaşayın. Ama unutmayın ki Allah'ın emri mutlaka yerine gelecektir. Öyle yaparsanız insanlıktan çıkarılacak, maymunlaşacak, Allah dışın-da her şeyden etkilenen, her sese kulak veren, her rüzgardan etkile-nen, her bâtılın peşine düşen, her çobanın kavalına yönelen hayvan-lar gibi bir hayata razı olmak zorunda kalacaksınız. Zaten bugüne kadar tarih boyunca Allah'ın emri hep olagelmiştir. Kimse Allah'ın emri-nin önüne geçemez. Tarih boyunca Allah'ın kendilerine hayatlarını düzenlemeleri için kitap gönderdiği kimseler her ne zamanki bu kitabı terk etmişler, her ne zamanki peygamberlerinden habersiz bir hayat yaşamaya yönelmişlerse Allah onları bu tehditleriyle yakalamış ve yeryüzünün en zelil varlıklar haline getirmiştir.

Ama her ne zaman da, ne durumda, hangi konumda olurlarsa olsunlar Rablerine dönmüşlerse Rablerini affedici bulmuşlar, bulacaklardır.

48. "Allah kendisine ortak koşmayı elbette bağışla-maz, bundan başkasını dilediğine bağışlar. Allah'a ortak koşan kimse, şüphesiz büyük bir günahla iftira etmiş olur."

Allah sadece şirki bağışlamaz. Sadece müşriki affetmez, ama onun dışında tüm günahları kullarından dilediği için bağışlar. Kim Allah'a şirk koşmuşsa o da Allah'a iftira ederek büyük bir günah işlemiş olur.

Rabbimiz tüm günahları affedeceğini müjdeliyor ama bir şartla. Şirk olmayacak. Kişi Allah'ın huzuruna şirk koşmadan, Allah'a ortak koşmadan, Allah'ın yetkilerini başkalarına vermeden, Allah'a yetki sınırlaması getirmeden gelmiş olacak. Değilse şirki asla affetmem di-yor Rabbimiz. Şirkin dışında hangi tür günah olursa olsun, ne kadar büyük olursa olsun affederim diyor Allah.

Zaten kul günaha girerken Allah'ın kulu olarak yapmıştır bu günahları. Allah'ı, Allah olarak, Rab olarak, Rahmân ve Rahîm olarak bildiği ve kabul ettiği müddetçe kulun işleyeceği günahların büyüklü-ğü, Allah'ın büyüklüğü yanında ne olabilir ki? Allah'ı böylesine tüm gü-nahları affedebilecek bir Rab olarak kabul eden bir kişinin günahları Allah'ın büyüklüğü yanında ne kadar olabilir de? Ama kişi şirk koşar, böyle kendisini anlattığı biçimde Allah'ı kabul etmez, kendi sıfatlarıyla muttasıf, noksan sıfatlardan münezzeh olarak Allah'a inanmaz ve şirke düşünce, her konuda, hayatın her alanında söz sahibi ve egemen olarak yalnız Allah'ı değil de başka Rableri, başka ilâhları, başka

efendileri de kabul edince, işte o zaman iş değişmiştir.

Çünkü bu durumda onun günahlarını affedebilecek büyüklük-te, otoritede, hâkimiyette bir tek Allah'ı yoktur artık. Onun inandığı Allah bölünmüş, parçalanmış, gücünü kaybetmiş, yerdeki otoritesini yitirmiş bir Allah'ı vardır onun. Hayatında tek başına egemen olmayan, hayatın bazı alanlarında yetkilerini, gücünü, kuvvetini başkalarına devretmiş bir Allah. Böyle bir Allah nasıl affedebilir onu? Zira müşrik hep böyle bir Allah inancı içindedir. Onun inandığı Allah kanun yapmasını bilmez, kanunu insanlar yapmalıdır. Onun inandığı Allah hukuktan anlamaz, bu konuda onun bu eksikliğini giderecek, ona yardım edecek yerde bir kısım hukuk tanrıları olmalıdır. Eğitim konusun-da bilgisi ve gücü yoktur o Allah'ın, ona bu konuda yardımcılar gere-kir, eğitim uzmanlarına ihtiyacı vardır. onun inandığı Allah onun hayatının pek çok bölümüne karışmaz.

Meselâ düğününe, derneğine, kazanmasına, harcamasına, kılık kıyafetine, yemesine, içmesine, karışmaz o Allah. Tüm bu konular-da sadece Allah yetkili değildir. Allah'tan başka dinlemesi gereken varlıklar vardır. Nefsini, çevresini, toplumu, âdetleri, modayı, yönetmelikleri, yasaları, tâğutları da dinlemelidir bu konuda. Ne okuyacağı-na, ne yiyeceğine, nerede kazanıp nerede harcayacağına, çocuklarını nasıl eğiteceğine karışmaz o Allah. Bunlara kendisi karar vermelidir. Veya Allah ve Resûlüne değil de başkalarına sormalıdır. İşte böyle müşrikçe Allah'a inanan, inandığı Allah'ın yeryüzünde bir çok konuda ortakları bulunabileceğini düşünen kişinin inandığı bu Allah güçsüz, kuvvetsiz, yetkileri parçalanmış olduğu için böyle bir Allah nasıl o kadar günahı affedebilir? Nasıl güç yetirebilir buna?

Meselâ rızık konusunda Allah'a tümüyle güvenmeyip de ikinci üçüncü derecedeki Rezzâklarının korkusundan ötürü bir kısım görevlerini yapmaktan çekinen kişinin inandığı Allah nasıl affedebilecek de günahları? Veya ilimde Allah'a tam olarak güvenmeyip yerde onun eksikliğini tamamlamak üzere birtakım gayb biliciler aramaya kalkışan bir adamın inandığı böyle aciz ve bilgisiz bir Allah nasıl affedebilir onu? Rubûbiyette Allah'a güvenmeyip yerde Allah'ın bu eksiğini tamamlamak üzere bir kısım kanun koyucular arayan, bir kısım program yapıcılar arayan ve bunların, bu yapay tanrıların ve tanrıçaların kanunlarını da kanun bilen bir insanın inandığı bu Allah ne yapabilir de? Şifa konusunda Allah'a güvenmeyip, Allah'ı tek Şafi bilmeyip yerde bir kısım şifa dağıtıcılar arayan kişinin inandığı bu Allah'ın ne gücü olabilir de?

Öldürmede diriltmede, ruh vermede Allah'a güvenmeyen biri-nin Allah'ı ne becerebilir de? Veya Allah'ı Azîz bilmeyip, izzeti sadece Allah'ta değil de başkalarında, malda, mülkte, makamda mansıpta arayan birinin inandığı bu Allah elbette kendisini affedebilecek bir Allah değildir. Mağfirette afta tevbede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracılara sığınmaya çalışan birinin ya Allah'ı elbette onu affede-meyecektir. Veya kendi kendisini kontrol etmede murakabe etmede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracıları etkin ve yetkin bilen ve onların koltuğunun altına girmeye, onlara sığınmaya çalışan birisinin Allah'ı elbette onu koruyamayacak ve kurtaramayacaktır. Ama şirk koşmadan Allah'a Allah'ın istediği biçimde inanan mü'minlerin günahlarını affedecektir O Allah.

Buradan anlıyoruz ki büyük günah işlemiş olanlar Allah'a şirk koşmadıkları sürece, yâni bu günahlarını şirke dönüştürmedikleri sürece dilerse Allah onu affeder, dilerse de cezalandırır. Bu Onun dilemesine kalmıştır. Ama yanlış anlamayalım bu şirkin dışındaki büyük günahların işlenebileceğine bir ruhsat değildir. Bu ifade şirkin ne büyük bir günah olduğunu vurgulamak içindir.

Evet Allah şirkin dışındaki günahları affediyor, şirki de affediyor. Kitabımızın başka bir ayetinin beyanına göre kâfir tevbe edip Müslümanlığa yöneldiği zaman tıpkı anasından doğmuş gibi tertemiz günahlarından arınmış olur. Müşrik de şirkinden vazgeçer ve İslâm'a yönelirse onun da önceki hayatı affedilecektir.

Küfrün de, şirkin de affı bunları bırakıp tevhide yönelmektir. Müslüman olan bir kimsenin işlediği günahlar da tevbe ederek, yönünü değiştirerek Allah'a yönelmekle affolunur. Allah büyük merhamet sahibidir. Müslümanlar da affediyor, kâfiri ve müşriki de affediyor Rabbimiz. Şu anda yeryüzünde hiç kimsenin, hiçbir kulun önü kapalı değildir. Herkes için yollar açıktır. Herkes istediği takdirde Müslüman-ca bir hayata ve Allah'ın affına ulaşabilir.

Ama kim de Rabbimizin bu rahmetini, bu affını istismar ederek, görmezden ve duymazdan gelerek Allah'a şirk koşmaya devam edecek olursa, yalnız Allah'a kulluk etmeyerek başkalarına da kulluğa yönelecek olursa, sadece Allah'ı dinlemeyerek başkalarını da dinlemeden yana, başkalarının yasalarını da uygulamadan yana bir tavır sergileyecek olursa, Allah'la birlikte Allah'la çatışan modayı da, âdetleri de, toplumu da, çevreyi de, yönetmelikleri de, amiri, müdürü de dinleyip, onları da razı etmeye çalışacak olursa, 24 saatlik bir gece ve gündüz

hayatının bir bölümünü Allah'a verip, öteki bölümlerini Allah-tan başkalarına verecek olursa, Allah'ın hakkına tecavüz edecek olur-sa gerçekten o Allah'a en büyük bir iftirada bulunmuş demektir Allah korusun.

49. "Kendilerini temize çıkaranları görmedin mi? Allah dilediğini temize çıkarır ve kendilerine kıl kadar haksızlık yapmaz."

Peygamberim! Şu kendilerini tezkiye edip temize çıkaranları görmedin mi? Hem Allah'a iftira edip, Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayıp, Allah'ın kitabından peygamberinin örnekliğinden habersiz bir hayat yaşayıp hem de kendilerini biz şu anda Allah'ın istediği hayatı yaşıyoruz, bizler Allah'ın sevgili kullarıyız, bizler cennetin ta ortasına lâyık kimseleriz diyerek tezkiye edenleri görmedin mi?

Biz kitap ehliyiz, bizim kitabımız var, bizim Tevrat'ımız, bizim İncilimiz, bizim Kur'an'ımız var diyerek kendilerini temize çıkardıkları halde, biz kitapsız değiliz dedikleri halde kitaplarıyla uzaktan ve yakından hiçbir ilgileri olmayan insanları görmedin mi?

Aman kendimizi temize çıkarmadan yana, tezkiye etmeden yana, durumumuzdan mutmain olmadan yana olmayalım. Kendimize güvenmeden yana olmayalım. Ben şu yaptığım konuşmalarımla, sizler haftada bir kere gelip beni dinlemelerinizle veya infaklarınızla, ikramlarınızla, berikiler cemaatlarıyla, ötekiler hocalarıyla, hacılarıyla kesin cennete gideceğimizi iddia ederek kendi kendimizi tezkiyeden yana olmayalım.

İşte bilelim ki bizim bu mutmain halimiz değişimin önündeki en büyük engeldir. Bizim değişimimizin önündeki en büyük engel budur. Yahudi'nin değişiminin önündeki en büyük engel buydu çünkü. Onlar bu inançlarından dolayı değişmeye gerek görmediler. Mutmaindiler çünkü bu konuda. O halleriyle cennete girecek olan bu insanlar, İslâm'ı kabule gerek görmediler.

İşte bakın bu mutmain ve değişime gerek duymayan, değişi-me razı olmayan, statik ve durağan hayatlarını, geleneklerini devam ettirmeden yana olan bu insanları reddediyor Allah. Öyleyse şunu kesinlikle kabul etmek zorundayız ki hiçbirimiz kendi durumumuzdan mutmain olmamalıyız. Hiçbirimiz kendi kendimizi tezkiyeden yana olmamalıyız. Hiç birimiz statükodan yana olmamalıyız. Çünkü bu değişimin önüne dikilmiş en büyük engeldir. Ben iyiyim! Biz iyiyiz! Putu bilelim ki değişmenin önüne dikilmiş en büyük engeldir. Çünkü bugün hiçbirimizin, hiçbir grubun, hiçbir ailenin, hiçbir

cemaatın elinde cennetlik olduklarına dair bir senet bir garanti yoktur. İşte âyetler bunu anlatıyor. Hiçbir kimsenin ölünceye kadar da nasıl bir çizgi takip edeceğine dair elinde bir garanti olmadığına göre öyleyse kendimizi garanti cennetlik görmeyelim, halimize mutmain olmayarak sürekli Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünneti ışığında hayatımızı sağlamaya alalım inşallah.

Hiçbir zaman unutmayalım ki tezkiye Allah'a aittir. Allah'a karşı kendi kendimizi tezkiye etmeye cüret etmediğimiz gibi başkalarını da tezkiye etmeye hakkımızın olmadığını bilelim. Buhârî ve Müslim'in bu konuda Rasulullah Efendimizden rivâyet ettikleri hadisler çoktur. Bir hadislerinde Allah'ın Resûlü:

"Bir kimseyi tezkiye edip cennetlik olduğunu söyleyen kişinin yüzüne toprak atın."

Buyurur. Yine bir defasında bir kişinin bir kişiyi övüp tezkiye ettiğini gördü de Allah'ın Resûlü ona şöyle buyurdu:

"Yazık sana! Bu yaptığınla kardeşinin boynunu kopardın."

Buyurdu ve sözlerine şunları ekledi:

"Herhangi biriniz birini övecekse bari böyle olduğunu zannediyorum desin ve Allah'a karşı hiç kimseyi tezkiye etmesin."

Buyurdu.

Tezkiye Allah'a aittir. Allah dilediğini temizler, temize çıkarır. Hiç kimse ben Müslümanım, ben cennetliğim diyerek kendi kendini temize çıkarma hakkına sahip değildir. Hiçbir yahudi ben Mûsâ (a.s) nın yolundayım diyerek, hiçbir hıristiyan ben Îsâ (a.s)'ın izindeyim diyerek, hiçbir Müslüman da ben Hz. Muhammed (a.s) in yolunu takip ediyorum diyerek kendisini tezkiye etmeye yetkili değildir. Bu yetki sa-dece Allah'a aittir. Allah kimin için temizdir demişse o temizdir, kimin için murdardır demişse o murdardır. Allah'ın kitabında temiz dedikleri Allah'a Allah'ın istediği biçimde ve peygamber örnekliliğinde iman etmiş Müslümanlardır. Değilse Allah'ın kıstaslarına uymadan bir kişi ben Müslümanım demekle kendisini demize çıkarma hakkına sahip değildir. Kur'an'ın öngördüğü, Rasulullah Efendimizin örneklediği şekilde yaşayanlar ancak temizdirler. Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayanlara Allah necis

demişse, pis demişse onlar istedikleri kadar kendilerini tezkiye etmeye çalışsınlar onlar pistirler.

Allah dilediği kimseyi temizler ve Allah hiç kimseye hurma çekirdeğindeki iplik kadar zulmetmez, haksızlığa uğratmaz. Zerre kadar işlediği bir amelini bile zayi edip karşılıksız bırakmaz.

50. "Allah'a nasıl yalan yere iftira ettiklerine bir bak. Bu, apaçık bir günah olarak yeter."

Baksana Allah'a nasıl da yalan iftirada bulunuyorlar. Allah'a nasıl da yol göstermeye, akıl vermeye çalışıyorlar. Allah konusun da böyle düşünmeleri, kendilerini Allah karşısında temize çıkarıp, bizler Allah'ın sevgili kullarıyız, Allah kesinlikle bizim hayatımızdan razıdır ve kesinlikle bizleri cehennemine atmayacaktır şeklindeki iftiraları apaçık bir günah olarak onlara yetmektedir.

51. "Kendilerine kitap verilmiş olanların, puta ve şeytana kanıp, inkâr edenlere: "Bunlar, inananlardan da-ha doğru yoldadırlar" dediklerini görmedin mi?"

Şu kendilerine kitap verilenlere bir baksana peygamberim, onlar cibt ve tâğuta iman ediyorlar. Arkadaşlar cibt konusunda sihirdir, Allah sisteminin dışındaki sistemlerdir, Allah yasalarının dışında yasa-lardır, putlardır, şeytandır, Allah yerine ikâme edilip kendisine itaat edilen Ka'b Bin Eşreftir deniyor.

Tâğut da Allah yasalarını beğenmeyerek, Allah karşısında bilgi iddiasında, güç iddiasında bulunan ve Allah kullarını Allah'a kulluktan koparıp zorla kendisine kulluğa, kendi yasalarına itaate çağıran azgın kimselerdir, insanlar üzerinde egemenlik iddiasında bulunan tanrı taslaklarıdır deniyor.

Yâni bu adamlar hem Allah'a inandıklarını söylüyorlar, hem Allah bize kitap gönderdi, bizim kitabımız var diyorlar, bizim peygamberimiz var diyorlar, biz Mûsâ'nın, Îsâ'nın aleyhimesselâm yolundayız di-yorlar, biz Muhammed (a.s) in izindeyiz diyorlar hem de utanmadan cibt ve tâğuta iman ediyorlar. Allah'tan başka kendilerinin egemen olduklarını, ilâh olduklarını, tanrı olduklarını iddia eden, hâkimiyet bizdedir diyen bir kısım tanrı taslaklarına da iman ediyorlar. Onların da egemenliklerini kabul edip, hayatlarına karışma yetkisi veriyorlar. Ve bir de üstelik:

Kâfirlere, inkâr edenlere bunlar, inananlardan daha doğru yoldadırlar diyorlar. Kâfirleri, müşrikleri Müslümanlara tercih edip üstün tutuyorlar. Âyetin nüzûl sebebiyle alâkalı tefsir kitaplarında şöyle bir rivâyet var: Bir ara yahudi

âlimlerinden İslâm düşmanı zalim Ka'b Bin Eşref müşriklere geliyor ve peygambere karşı tavır almış bulunan müşrikler bu kâfire soruyorlar. Ey Ka'b! Bu Muhammed ve beraberindeki ona inanmış Müslümanlarla aramız şöyledir. Sizler kitap ehli kim-selersiniz. Din konusunda, Allah konusunda, peygamber konusunda bilgi sahibi bizim üstatlarımızsınız. Bize söyler misin biz mi hayırlıyız, yoksa bu Müslümanlar mı? Biz mi doğru yoldayız, yoksa Müslümanlar mı? Alçak diyor ki hayır, siz onlardan daha hayırlı ve daha doğrusunuz.

Görüyor musunuz? Güya Allah'a inandığını, Tevrat'a inandığını, Mûsâ (a.s) in yolunda olduğunu iddia eden adam kâfirleri Müslümanlardan hayırlı ve üstün kabul ediyor. Alçak herif kendi inanç sistemini reddediyor, kendi bindiği dalı kesiyor. Sebep ne? Sebep, bu son elçi kendi ırklarından, kendi familyalarından çıkmadı. Bu peygamber İsrail oğullarından değil de ümmîlerden çıktı diye.

Yâni öyle bir insan tiplemesi çıkıyor ki karşımıza, benim kitabım var diyor. Benim Tevrat'ım, benim İncil'im, benim Kur'an'ım var diyor, benim peygamberim var diyor, ama öyle bir düşüncenin sahibi oluyor, öyle bir hayat yaşıyor ki yaşadığı hayat mahza kâfirlere, müşriklere endeksli. Kâfir ve müşrik dünyadan kaynaklanan bir inancın, bir yaşantının içinde. Allah'a inanıyorum dediği halde kendisine kendisi gibi iman eden mü'minler daha yakın olması gerekirken yaşadığı pislik içindeki hayatından dolayı, kâfir ve müşrik dünyadan devşireceği menfaatlerinden dolayı Müslümanları kötü kâfirleri daha hayırlı gö-rüyor.

Gerçekten şu anda bunun örneklerini çok görüyoruz. Müslümanlara olmadık iftiralarda bulunan, olmadık isimler takarak, onları terörist, kan dökücü ilân eden yahudi ve hıristiyan dünyanın, kâfir ve müşrik dünyanın güdümünde hareket eden, güya adı Müslüman olan kimi zavallıların Müslümanları haksız, karşılarındaki kâfirleri haklı gör-düklerini, kâfirlerin daha doğru yolda olduklarını söyleyebiliyorlar, yazıp çizebiliyorlar. Kâfirler daha doğru yoldadırlar ve zaten dünyada onlarsız bir hayat yaşamak mümkün değildir diyebiliyorlar zavallılığın zirvesinde olanlar.

Hayır hayır, kim ne derse desin, doğru yolda olanlar, hakta o-lanlar Müslümanlardır. Her ne kadar güçsüz olmaları sebebiyle, zayıf oldukları için seslerini duyuramasalar da. Allah yeryüzünde Müslü-manları seviyor,

Müslümanlardan razıdır ve kâfirlere, müşriklere de, adı ne olursa olsun, ister yahudi, ister hıristiyan kâfirlere de lânet ediyor Rabbimiz.

52. "İşte Allah'ın lânetledikleri onlardır. Allah'ın lânetlediği kişiye asla yardımcı bulamayacaksın."

Allah kâfirlere lânet ediyor. İşte bunlar Allah'ın rahmetinden kovduğu, uzaklaştırdığı kimselerdir. Allah kime lânet edip de merha-metinden mahrum etmişse artık ona kim yardımcı olabilir? Kim onu Allah'ın gazabından, azabından kurtarabilir?

Rabbimiz Nisâ sûresinin bu âyetlerinde bizi bir grubun karşısında durdurdu, bize bir grup tanıttı ve ısrarla bizim onlara bakmamı-zı, onlar üzerinde düşünmemizi, onları yakından tanımamızı istedi. Bunlar kendilerine kitap verildiği halde, Allah bilgisine ulaştırıldıkları halde Allah'a iman etmeleri gerekirken, Rablerinin istediği bir hayatı yaşamaları gerekirken, Allah'ı bırakıp da Allah berisinde birtakım cibt ve tâğutlara iman eden, bunları dinlemeye, bunlara ibâdet etmeye yö-nelen ve kâfirleri Müslümanlara tercih eden, menfaatleri sebebiyle kâfirleri Müslümanlardan daha Medenî, daha doğru yolda göre gören in-sanlardır. Gerek yahudilerden, gerek hıristiyanlardan gerekse Müslü-manlardan olan ehl-i kitap insanlardır bunlar. İşte Rabbimiz onlar için yine şöyle buyuruyor:

53. "Yoksa onların hükümranlıktan bir payları mı var? O zaman insanlara bir çekirdek parçası bile vermezler."

Yoksa onların mülkten bir nasipleri mi var? Mülkten bir payları mı var? Yâni Allah onlara İlâhi otoritesinden, mülkünden bir yetki mi vermiş? Yoksa Allah egemenliğinin, rubûbiyet ve ulûhiyetinin bir kısmını onlara mı devretmiş ki, kimin doğru yolda, kimin eğri yolda olduğunu kararlaştırmaya kalkışıyorlar? Nereden almışlar bu yetkiyi? Hangi yetkiyle tezkiye ediyorlar kâfirleri? Hangi yetkiyle yargılıyorlar mü'minleri? Eğer onlara bu konuda bir yetki verilmiş olsaydı cimriliklerinden başkalarına zerre kadar bir pay vermezlerdi. Eğer bu ehl-i kitabın elinde herhangi bir yetki olsaydı, insanlara zırnık bile koklatmazlardı.

Çünkü bunlar cimridirler, Allah'ın kendilerine lütfettiği nîmetlerine karşı çok nankör davranıyorlar. Allah kendilerine iman ve kitap nîmeti verdiği halde menfaatleri sebebiyle Müslümanlardan kaçıp kâfir ve müşrik dünya ile birlikte hareket etmeye çalışıyorlar. Ellerindeki kitaplarını tasdik ederek gelen Kur'an'a ve son elçiye inanmıyorlar. Bu son elçiye verilen nîmetleri çekemiyorlar.

Halbuki Allah kendilerine de aynı nîmetleri vermişti. İbrahim (a.s) in oğlu Yâkub (a.s)'a kendilerini nisbet eden bu insanlara peygamberleri vasıtasıyla sayısız nîmetler lütfedilmişti. Mısır'da çok mutlu bir hayat yaşamışlardı. Sonra kendi amelleri sebebiyle özgürlüklerini yitirip köleleştirildikleri bir dönemde Mûsâ (a.s) ve Harun (a.s) rehberliğinde kölelikten kurtarılmışlardı. Allah onları çölün ortasında akla hayale gelmedik nîmetlerle doyurmuş-tu. Sonra Dâvûd (a.s) ve Süleyman (a.s) döneminde gerçekten dünyanın en büyük nîmetlerine nail olmuşlardı. Ama eğer bu İsrâil oğulları yine Müslümanca bir hayata devam etmiş olsalardı, Allah'ın kendilerine gönderdiği Îsâ (a.s), Zekeriyya ve Yahya (a.s) döneminde de Müslümanlıklarını devam ettirebilselerdi ve son elçi geldiği zaman da ona iman etmiş olsalardı, Muhammed (a.s) in de mü'mini olarak Kur'-an'ın pratikte uygulayıcıları olsalardı elbette eski konumlarını yeniden kazanacaklar ve Müslümanların içinde dünyanın en üstün insanları olma şerefini kazanacaklardı. Ama ne yazık ki bu adamlar bunca nîmete sahipken, atalarının yolunu terk etmişler, Peygamberlerinin getirdiği kitaplarının sistematik hayat tarzını reddetmişler, kendi kendilerine yahudilik diye bir yol ihdas etmişler, hıristiyanlık diye bir yol çıkarmışlar ve böylece yeryüzünde küfrün iki kanadını oluşturarak ataları İbrahim (a.s) in torunu olarak kendilerine gönderilen Muhammed (a.s)'a ve ona iman eden İsmail oğullarına hasetlerinden düşman olarak kâfir ve müşrik dünyayla birlikte hareket etmeye başlamışlar.

54. "Yoksa Allah'ın bol nîmetlerinden verdiği kimseleri mi çekemiyorlar? Oysa İbrahim ailesine kitap ve hikmet verdik. Onlara büyük hükümranlık bahşettik."

Yoksa onlar Allah'ın lütfundan verdiği şeyler konusunda in-sanları kıskanıyorlar mı? Allah'ın Muhammed (a.s)'a peygamberlik vermesini, Müslümanlara bu sayede nimetlerini ulaştırmasını kıskanıyorlar mı? Allah'ın Müslümanları izzet ve şerefe ulaştırmasını kıska-nıyorlar mı? Yoksa onlara mı soracaktı Allah nîmetini kime vereceği-ni? Onların keyiflerine mi kalmıştı bu iş? Kendi sapıklıkları sebebiyle peygamberlik ellerinden alındı da İsmail oğullarına verildi diye kıskançlıklarından onu reddetmeye mi kalkışıyorlar? Bu yüzden mi Müslümanlara düşman kesilerek kâfirlerle, müşriklerle beraber hareket et-meye çalışıyorlar bu adamlar?

Halbuki İbrahim'in soyundan olan atalarınıza biz peygamberlik verdik, onlara kitaplar indirdik, onlardan Dâvûd ve Süleyman (a.s) la-ra peygamberlikle birlikte büyük bir mülk ve saltanat verdik. O halde niye önceki peygamberleri kabul ediyorsunuz da son elçiyi reddediyorsunuz? Neden Allah'ın nîmetini lütfettiği diğer elçileri değil de sadece Muhammed (a.s)'ı kıskanıyorsunuz? Ey

Allah'ın tarih içinde ken-dilerine sayısız nîmetler lütfettiği ehl-i kitap! Sizler şunu çok iyi bilmek zorundasınız ki Allah biz İbrahim (a.s) in ailesine çok büyük nîmetler verdik derken hem az evvel de ifade ettiğim gibi, önceki dönemlerde İbrahim ailesinden İshak ve Yâkub'un oğulları olan İsrail oğullarına verdiği nîmetlerini gündeme getiriyor, hem de İbrahim (a.s) in İsmail isimli oğlunun torunlarından olan son elçiye, Muhammed (a.s)'a verilen kitap ve peygamberlik nîmetleri gündeme getiriliyor. Unutmayın ki bizim peygamberlerimiz dediğiniz İshak (a.s) Yâkub (a.s) ne kadar İbrahim (a.s)'a yakınsa İsmail (a.s) da o kadar yakındır. İshak (a.s) ve Yâkub (a.s) ne kadar İbrahim (a.s) in yolundaysa İsmail (a.s) da o kadar Onun yolundadır. Mûsâ, Harun, Dâvûd, Yahya, Zekeriyya ve Îsâ (a.s) lar ne kadar İbrahim (a.s) in yolundalarsa Muhammed (a.s) da o kadar İbrahim (a.s) in yolundadır. Bu son elçiye iman etmedikleri sürece bu İsrâil oğullarının, bu yahudi ve hıristiyanların önceki peygamberlere iman ediyoruz demelerinin hiçbir mânâsı kalmayacaktır. Çünkü önceki her bir peygamber kendi döneminde onlardan son elçiye iman etmeleri konusunda ahit almıştır. Bu ahitlerini yerine getirmeyenler asla mü'min değillerdir. Ama gelin görün ki:

55,56. "Onlardan ona inananlar ve yüz çevirenler vardı. Çılgın bir alev olarak cehennem yeter. Doğrusu, âyetlerimizi inkâr edenleri ateşe sokacağız; derilerinin her yanışında, azabı tatmaları için onları başka derilerle değiştireceğiz. Allah Güçlüdür, Hakîmdir."

O yahudi ve hıristiyanlardan kimileri o kitaba ve peygambere iman ederlerken kimileri de hasetlerinden ötürü sırt çevirmektedir. Çok azı iman etmiş, pek çoğu da fâsıklar olmuşlardır. İşte bu ifade İsrâil oğullarının kıskançlık dolu konuşmalarına ve tavırlarına bir cevaptır. Küfür ve inatlarına karşılık, kıskançlık ve yoldan çıkışlarına karşılık cehennem çılgın bir ateş olarak onlara yeter.

Âyetlerimizi örtenleri, örtbas edenleri, âyetlerimizi gündemle-rinden düşürenleri, âyetlerimizi yok farz edenleri, âyetlerimizden ha-bersiz bir hayat yaşayanları işaret levhalârımızı kamufle ederek yol-larına devam edenleri, uyarılarımıza aldırış etmeden burunları doğru-suna gidenleri ateşe sokacağız, ateşe yaslayacağız, cehenneme sallayıvereceğiz diyor Rabbimiz. Aman Allah'ım! Bizi böyle bir ateşle, bizi böyle bir cehennemle karşı karşıya bırakma! Bizi böyle bedbahtlar-dan kılma ya Rabbi! Kimmiş bunlar? Kimmiş bu cehennemin ashabı? Allah kendilerine hayatlarını düzenlesinler diye bir kitap gönderdiği halde, Allah kendilerine yeryüzünde rahmet kapıları açtığı halde, Allah'ın âyetlerini örtüp örtbas edenler, hayatlarını Allah'ın âyetleriyle düzenlemeye yanaşmayanlar, sanki böyle bir kitap gelmemiş gibi hareket

edenler, hayat programlarını Allah'ın kitabına sormadan yaşa-yanlar, kitapsız bir hayattan yana olanlar, kitaplarıyla ilgilerini kesen-ler.

Öyleyse anlıyoruz ki bir dönemler İbrahim (a.s) ile beraber olmak, bir dönemler İshak (a.s) ile, Yâkub (a.s) ile, Dâvûd (a.s), Süley-man (a.s), Mûsâ ve Îsâ (a.s) larla beraber olmak, bir dönemler Muhammed (a.s)'la beraber olmak, eğer bu beraberlik son döneme kadar, ölüme kadar gitmemişse hiçbir değer ifade etmeyecektir. Önceki toplumlar için ilk peygamberden son peygambere kadar iman edilmedikçe bu iman kabul edilmeyeceği gibi bizim için de ölünceye kadar devam etmedikçe iman kabul edilmeyecektir. Allah bizden ölünceye kadar bir iman ve teslimiyet istiyor. Kıyamet kopuncaya kadar bütün peygamberlerin yolunu takip etmemizi istiyor. Hiçbir zaman bu yoldan ayrılma hakkına sahip değiliz. Evet özgürlüğümüz var, dilediğimiz za-man bu yolu terk edip başka yollara gidebiliriz diyorlarsa bu ehl-i kitap o zaman cehennem onların gideceği yerdir. Hem öyle bir cehennem ki:

Onların derileri yanıp döküldükçe, derileri yanıp, kül olup duy-guları kayboldukça, derilerinin ucundaki azabı, acıyı hissetme merke-zi olan sinirleri özelliğini kaybettikçe, hissetmeleri kayboldukça azabı tatmaları için onları başka derilerle değiştireceğiz. Onların derilerini değiştirecek, tekrar onlara hayat verecek, yeni bir direnç ve güç vereceğiz ki azabı tekrar tekrar tatsınlar. Allah korusun dünyadaki ateşlere benzemeyen, dayanılması mümkün olmayan bir ateş. Ve üstelik Rasulullah Efendimizin hadislerinden de öğreniyoruz ki cehennemde-kilerin vücutları her bir bölgeden azabı tatsınlar diye çok büyük ve dayanıklı yaratılacaktır. Dişlerinin dağ büyüklüğünde, ciltlerinin farklı uzunlukta yaratılacağını haber veriyor Allah'ın Resûlü. Ve her bir saatte derilerinin yüz kere, yüz yirmi kere değiştirileceğine dair rivayetler vardır.

Muhakkak ki Allah Azîz ve Hakîmdir. Yapacağı azap konusun-da kimse onun önüne geçemez, kimse onun azabına engel olamaz ve Allah Hakîmdir, hâkimiyet sahibidir, hikmet sahibidir, kime ne yapacağını bilen hikmet sahibidir. Yaptığını yerli yerince ve adâletle yapandır.

57. "İnanıp yararlı iş işleyenleri, içinde temelli ve ebedî kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyacağız. Onlara orada tertemiz eşler vardır. Onları en koyu gölgeliklere yerleştireceğiz."

Ama beri tarafta iman eden, Allah'a Allah'ın istediği gibi iman eden ve imanla birlikte salih ameller işleyen kimseleri de zeminle-rinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetlere ithal buyura-caktır Allah. İman eden ve salih ameller işleyenler. İman etmişler ve imanlarını hayatlarına geçirmişler,

hayatlarını iman kaynaklı yaşa-mışlar. Fıtratlarını bozmamışlardır. Allah'ın yarattığı ahsen-i takvim oluş özelliklerini hayatlarının sonuna kadar muhafaza etmişler ve bu fıtratlarına uygun ameller işlemişler.

Salih amel, fıtrata uygun amel demektir. Salih amel, Allah'ın razı olduğu, sevdiği ve emrettiği ameldir. Salih amel, Rasulullah e-fendimizin hayatında, sünnette yeri olan ve mahza Allah için yapılmış amel demektir. Salih amel, salih bir imandan kaynaklanan ameldir.

Evet inanan ve inancını yaşayan, inanan ve imanını hayatında görüntüleyen, inanan ve inancını pratize eden, hayatını iman kaynaklı yaşayan, hayatlarıyla imanları özdeş olan kimseler, içinde ebedî kalacakları altlarından ırmaklar akan cennettedirler.

Orada onlar için tertemiz eşler vardır. Bu eşlerin temizliği hem madde olarak kan, idrar, koku, hayız, nifas, dışkı vs gibi maddî pisliklerden arındırılmış, maddî pislikleri olmayacak şeklinde tertemiz. Hem de mânâ olarak yalan, dolan, cinsinden aldatma cinsinden, ahlâksızlık geçimsizlik cinsinden de bir kötülüğü, bir pisliği, necisliği, necesliği, bir küfrü, nifakı, inkârı olmayacak tertemiz eşler verilecektir onlara.

Ve onlar ne soğuk ne sıcak tam kararında gölgelerin içindedirler. Evet çok rahat, onların üzerine bir cennet gölgesi, ama tam istenen bir gölge var. İstenilen biçimde sarkmış, ihtiyaca cevap verecek özellikte uzatılmış bir gölge. Uzakta değil, yaklaştırılmış, dünüv kazandırılmış, böyle insanla sanki içice olmuş, insanın içine nüfuz etmiş bir gölge vardır onlar için. Dünyada bile gölgenin rahatını biliyoruz.

Hani Rasulullah bir gün: ***"İstifade ettiğiniz tüm nîmetler-den hesaba çekileceksiniz!"*** buyurunca, sahâbeden biri, üzerinde sadece göbeğine kadar avret yerlerini örten bir peştamaldan başka malının olmadığını, ondan da hesaba çekilip çekilmeyeceğini sormuştu da, Allah'ın Resûlü: Evet, sen de hesaba çekileceksin, çünkü gölge ve soğuk su buyurmuştu. Gölge büyük bir nîmettir gerçekten.

Yaz gününü düşünelim. Sıcak iklimleri düşünelim. Mekke, Medine'yi düşünelim, gölgenin ne anlama geldiğini o zaman anlayacağız. Cehennem ortamını yanında cennet ortamıdır âdeta gölge. Evet orada onlar için gölgeler vardır. Cehenneme yaslananlardan farklı bir hayat var onlar için. Rabbim bizi onlardan eylesin inşallah. Bu hafta da burada kalalım ve gelecek hafta inşallah

kaldığımız yerden devam edelim. Velhamdü lillahi Rab bil Âlemin.

58. "Hiç şüphesiz Allah size, emânetleri ehline teslim etmenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adâletle hükmetmenizi emreder. Allah size ne güzel öğüt veriyor. Şüphesiz Allah işitir ve görür."

Nisâ sûresinin bu bölümünde Rabbimiz emanetten ve emanetin tevdî edileceği kimselerden söz edecek. Kur'an'ı hiç tanımayan insanlara anlattığımız bölüm ile, onu biraz tanıyan insanlara anlattığımız bölüm elbette farklı olacaktır. Kaldı ki aynı bölümü kadına anlatırken ayrı, erkeğe anlatırken ayrı, ihtiyara ayrı, gence ayrı, hastaya ayrı anlatıyoruz. Neden? Eh adamın hayatı değişik de ondan. Meselâ diyelim ki, şu anda okuduğumuz bölümlerde içkiyle ilgili bir âyet gelse, aman ha gardaşlar, sakın içki içmeyin! diye bir saat anlatacak değilim elbet-te içinizde içki içen birileri yoksa. Ama adam meyhaneden gelmiş kokusu ağzındaysa henüz ve ben onu yakalamışsam, bir ayık zamanını ele geçirmişsem iyi kötü sağdan soldan vurmaya çalışırım, dengede dursun diye. Çünkü sallanıyordur zaten o.

Ona öyle yaparım, ama sizin de başka sarhoşluklarınız varsa ki; insanların çeşitli sarhoşlukları vardır. Meselâ kimisi mal sarhoşudur, aman malsız olmaz diyordur. Kimisi makam sarhoşudur, illa da koltuk lâzım diyordur. Kimisi kadın sarhoşudur, kadın peşindedir. Kiminde yükseklik hastalığı vardır, adam azıcık cüzdanının üzerinde yükselmeye başladı mı sendelemeye başlayıverir. Cüzdanı önce ince-ciktir, sonra azıcık yükselmeye başlar, o kadarcık yükseklik bile adamı sendeletiverir. Adam biraz daha yükseldi mi, meselâ koltuk kadar filan yükseldi mi daha fazla havalara girip yalpalamaya başlayıverecektir Allah korusun. Ve aleyküm esselâm, buyur, şuraya gel gardaş. Hayır hiçbir şey olmaz. Keseriz bir daha başlarız, bu çok normal bir şeydir.

Bakın bir defasında Rasulullah Efendimiz hutbede konuşma yapıyor ve tüm sahâbe dinliyor. Bu arada adamın biri geliyor: Ya Ra-sulallah bana dini anlatsana! Ben faydalanmak, öğrenmek istiyorum! diyor. Onun bu samimi talebini alan Allah'ın Resûlü iniyor minberden, kesiyor hutbesini, sahâbe bekliyor, olsun, ilgileniyor o adamla, sonra çıkıyor ve hutbesine devam ediyor. Ne güzel değil mi? Ama bizde böyle rahat din yaşama pek gelişmemiş. Birisi çıkacak, konuşmaya başlayacak, tamam herkes sütliman onu dinleyecek. Ağzını açmak yok, edepsizlik yapma! deniyor.

Edepsizlik türünde bir hareketi birisi konuşmazken de yapmayalım. Veya

şöyle söyleyelim: Benim yanımdayken, siz kendi kendinize nasıl oturuyor idiyseniz öylece oturun. Ama efendim ben kendi kendimeyken şöyle şöyle yapıyordum. Eğer o, kendi kendinize iken de edepsizlikse orada da yapma! Kendi kendineyken de yapma, benim yanımda da yapma! Yok kendineyken normalse benim yanımdayken de normaldir. Yâni evde kendi kendinize nasıl oturuyorsanız burada da öylece oturun! Yâni yaptığınız şey Allah'ın izin verdiği bir hareketse her zaman rahat olun! Benim yanımda da kendi kendinizeyken de rahat olun inşallah diyerek bu hafta okuyacağımız bölümün ilk âyetini okumaya başlayalım.

Muhakkak ki Allah emânetleri ehline vermenizi, emânetleri ehline tevdi etmenizi, emânetleri ehlinde tutmanızı, emânetleri ehline vermenizi, emâneti ehline, sahibine göndermenizi, emâneti yerine ulaştırmanızı, ehline gönderme yapmanızı emreder size.

Emânet bir tesbih mi almıştın arkadaşından? Yerine, ehline, sahibine gönder onu. Para mı almıştın bir arkadaşından emânet? Yerine ulaştır, ehline, sahibine tevdi et onu. Kız mı almıştın Allah'tan e-mânet? Kız mı almıştın bir Müslümandan nikâhla? Evlenmek üzere emânet bir kadın mı almıştın Allah'tan ve kardeşinden emânet olarak? Sahibine gönder onu. Sahibinin istediği yerde tut o emâneti. Sahibinin istediği gibi davran o emânete. Satma onu! Ya da harcama onu! Kadınını yanında emânet bil ve onunla ilişkin konusunu emânetin sahibine sor. Ya Rabbi! Bu hanımım senin bende emânetindir. Emânetin sahibi olarak bu kadınıma nasıl davranmamı istersin? Onu nasıl giydirmemi, onunla nasıl bir ilişki içinde olmamı istersin? diyerek emânetin sahibine sormak zorundasın.

Onu Allah'la peygamberle tanıştırarak, kitapla sünnetle tanıştırarak yerine, cennete göndermek zorundasın. Çünkü hanımın sana emânettir. Nerede olmalıydı o? Nerede tutmalıydın onu? Eh koluna takacaksın, çarşı pazar gezip, âleme teşhir edeceksin! ise öyle yap! Yok eğer eve hapsedeceksin, hiç günyüzü göstermeyeceksin ise öyle yap. Ama Allah öyle değil de şöyle yap! demişse o zaman Allah'ın dediği gibi yapmaya çalışacaksın.

Allah sana emânet olarak para mı verdi? Onu nereden kaza-nacağını, nerelerde harcayacağını emânetin sahibine sormak zorun-dasın. Allah sana emânet olarak çocuklar mı verdi? Onlara vereceğin isimden tut da, onlara ulaştıracağın günlük eğitime varıncaya kadar emânetin sahibine sormak zorundasın. Yanında Allah'ın sana verdiği boş zaman mı var emânet olarak? Onu emânetin sahibinin istediği yerde kullanmak, emâneti sahibine vermek

zorundasın. Veya emânet olarak senin yanında göz, kulak, el, ayak, kafa, kalp mi vardı? Onları yerinde kullan. Onları emânetin sahibinin razı olduğu yerlerde kullanarak emânetin sahibine teslim et.

Emâneti emânet bilmemizi, emâneti sahibine vermemizi, emâneti emânetin sahibinin istediği gibi kullanmamızı istiyor Rabbimiz. Emânetle ilişkilerimizi emânetin sahibinin istediği şekilde ayarlamamızı istiyor. Allah emânet olarak bize ne vermişse. Akıl mı verdi Allah emânet olarak? Sıhhat mı verdi? Zaman mı verdi? Mal, mülk, fırsat, imkân mı verdi? Ev, araba, arsa mı verdi? Evlât mı verdi? Hanım mı verdi? Veya din mi gönderdi? Kitap, peygamber mi gönderdi? İrade mi verdi emânet olarak? Bunların tümünü emânetin sahibinin razı olduğu yerlerde kullanarak emânetlerimizi yerine getirmemiz isteniyor. Öyleyse burada anlatılan emâneti iki türlü anlıyoruz:

a- Bu emânet Ahzâb sûresindeki emânettir.

“Doğrusu Biz, emâneti (sorumluluğu) göklere, yere, dağlara sunmuşuzdur da onlar bunu yüklenmekten çekin-mişler ve ondan korkup titremişlerdir. Pek zalim ve çok cahil olan insan onu yüklenmiştir.”
(Ahzâb 72)

Emânet işte bu âyette anlatılan emânettir. Yâni âyetin ifade ettiğine göre emânet tekâlif-i İlâhiyedir. Dindir, imandır, hidâyettir, Kur’-andır, sünnettir, candır, bedendir, iradedir. Allah’ın bize emânet ettiği şeylerdir. Meâric sûresinin ifadesine göre namazcılar bu emânetlere riâyet ederler. Bu emânetlere sahip çıkarlar. Bu emânetlerle ilişkilerini Allah’ın istediği biçimde ayarlarlar. Bu emânetlere asla hıyanette bu-lunmazlar. Bunları zayi etmezler.

Meselâ Allah bu mânâda Kur’an’ı bize emânet göndermiş. Kimileri bu emâneti Allah bana bunu güzel yazsın diye gönderdi zannet-miş ve nefis yazılarla, sülüs yazılarla onu ortaya koymaya çalışmış. Kimileri Allah onu bana bassın diye gönderdi zannedip basmaya, kimileri Allah onu bana satsın diye gönderdi zannedip satmaya çalışmış. Kimileri çok güzel okuyup insanları onunla mest etsin diye gönderdi zannedip emâneti ifa icralarına başlamış. Kimileri onu bana para kazanmam için gönderdi zannedip onunla bol para kazanma yolunu tutmuş, kimileri harcasın diye göndermiş Allah onu bana demiş, onu günbegün harcama yolunu tutmuş. Halbuki Allah emâneti nerede tutmamızı istemişse onu orada tutmamızı emreder.

Bakara emânet size, Âl-i İmrân emânet, Nisâ, Mâide, Zuhruf, Câsiye Hadîd emânet size. Allah için meselâ Câsiye'yi nerede kullan-dınız bugüne kadar? Biliyor musunuz bu sûreyi? Var mı sizin kitapta böyle bir sûre? Zümer'i nerede harcadınız? Yâsîni nereye yerleştirdi-niz? Eh yerinde duruyor işte, emânet sandığına yerleştirdik, elli yıldır bekliyor mu? Eyvah! Eyvah emâneti sahibine vermemişiz! Emâneti ehline teslim etmemişiz.

Meselâ ağız emâneti vermiş Allah. Ne için vermiş? Peynirin küflüsünü, turşunun modelini tespit için veya onunla peynir ekmek yesin diye, laf edelim, çay içmede kullanalım diye mi? Yoksa onunla âyet anlatalım, çoluk çocuğumuzun âyet hadis ihtiyacında kullanalım diye mi? Bunları nerelerde kullandığımızı bir düşünelim yâni. Halbuki İnsana verilen bu azalar, bu irade, bu güç, bu bilgi, bu akıl bu enerji mahza emânettir. Allah'ın emânetidir bunlar. İnsan Allah tarafından kendisine emâneten verilen bu gücü, bu enerjiyi, bu aklı dondurmak, dumura uğratmak, kullanmamak hakkına sahip değildir. Bunları hayata hiçbir şey kazandırmayacak ve hayatı bir adım daha ileri götürmeyecek boş şeylerde kullanamaz.

b- Bir de emânet, insanların kendi aralarında birbirlerine emânet ettiği, emânet verdiği şeylerdir. Hattâ bu mânâda kâfirin emânetidir de. İşte buna karşı da riâyetkar davranmamız, nezih davranmamız isteniyor. Emânet sahiplerine karşı sahtekârlık yapmamamız, hıyanet-te bulunmamamız isteniyor.

Evet emânetlere dikkat edelim inşallah. Bakın A'râf sûresinde Rabbimiz buyurur ki:

"Pek az şükrediyorsunuz"
(A'râf 10)

Ne kadar da az şükrediyorsunuz? Bütün bunları, Allah'ın size verdiği bütün bu emânetleri ne kadar da az kullukta kullanıyorsunuz? Ne kadar da az yerinde kullanıyorsunuz? diyor Allah. Bugün meselâ sabahtan akşama kadar ağzınızı nerelerde kullandınız? bir düşünün. Ağzınızı hep paradan puldan, işten aştan söz etmede mi kullandınız? Yoksa Allah'ın vahyinin sözcülüğünde mi kullandınız? Kimilerimiz san-ki üzerinde böyle bir ağız nîmeti yok da, tatmış gibi efendim ben nasıl becereyim vahiy anlatmayı? diyor.

Bakın Rasulullah Efendimiz bana dedi ki: Size de dedi mi? Bil-mem. Çünkü ben gidip sorduğum için bana dedi, siz de gidip sorduy-sanız size de demiştir. Ama ömrünüzde bir defa gitmemişseniz deme-miştir tabii. Kim Kur'an okurken, Kur'an anlatırken zorlanırsa ona iki sevap vardır diyor peygamberim. Yâni şimdi sen benim kadar rahat okuyamıyor musun? Veya çocuklarına onu anlatırken benim kadar ra-hat anlatamıyor musun? Al sana iki sevap. Ne kadar güzel değil mi? Birisi okumanın, anlatmanın sevabı, ötekisi de zorlanmanın sevabı. Öyleyse ne duruyoruz? Niye bu emâneti sahibine iade etmeye koşmuyoruz? Neden bu ağızlarımızı vahyin sözcülüğünde kullanarak e-mânetin sahibine teslim etmiyoruz?

İnşallah Allah'ın size verdiği birkaç emânetten daha söz edelim, ondan sonra âyetin devamına geçelim. Vakit emâneti ve mal, can emâneti, ömür emâneti, eylem emâneti. Acaba onları ne ettiniz? Nerelerde tuttunuz? Allah, verdiği tüm emânetler konusunda basîret versin bize, yolunda kullanma imkânı lütfetsin inşallah.

Demek ki aile emânettir, din emânettir, hayat emânettir, mal mülk emânettir, Kur'an sünnet emânettir ve bunlar ehline verilecek. Emâneti yerinde kullanmak zorundayız.

Bir de insanlar arasında görev verme konusunda ehil insanların seçilmesi gerekmektedir. Ehil olmayan kimselere görev verilmemelidir.

Riyazus Salihîn'de Abdullah ibni Abbas'tan şu rivayet vardır:

"Kim ki ümmet içinde o işe kendisinden daha ehil kimseler varken bir

kişiye bir görev verirse, Allah'a, Resûlüne ve mü'minlere ihanet etmiştir."

"Kim ki bir adama görev verirse, yetkili bir adamdan söz ediliyor. Bir adama toplumsal bir görev veriyor. Üstelik o grup içinde Allah'ın daha çok razı olacağı bir kimse vardır. Veya başkaları vardır. Ama buna rağmen o idareci ondan daha alt kademede, Allah'ın rızasına daha az yakın olan birisini görevlendiriyorsa, tayin ediyor, istihdam ediyorsa, işte o zaman o adam, o toplumun sorumlusu, o grubun reisi Allah'a da, Resûlüne de, mü'minlere de hıyanet etmiştir haberi ola.

Bir grupsunuz. Çocuklarınızla birlikte bir aile grubusunuz. Bir mahallede yaşıyorsunuz, mahalledekiler içinde siz sözü dinlenen reis durumundasınız. Bir cami cemaatisiniz. Bir arkadaş grubusunuz. Onların içinde siz söz sahibi durumundasınız. Veya bir yerlerde siz söz sahibisiniz. O grubun içinden birisini bir göreve atadınız. Onu bir yerlerde istihdam ettiniz. Şu iş senin işin, haydi bakalım grup adına sen bu konumdasın dediniz. Kendi bireysel yaşantısıyla ilgili değil, o grup adına görevlendirdiniz. Ama o grup içinde sizin görevlendirdiğiniz o kişiden daha ehil, Allah adına daha lâyık, Allah'ı daha çok razı ede-cek, Allah'ın daha çok razı olduğu birileri var. Buna rağmen siz onlar-dan daha alt kademede birilerine görev verdiniz. Emretme görevi, hükmetme görevi, yönetme, yönlendirme görevi, eğitme görevi, na-maz kıldırma görevi, zekât toplama görevi gibi bir görev verdiniz. Dik-kat edin, işte o zaman siz Allah'a, Resûlüne ve müslümanlara hıyanet ettiniz. İstemiyorsanız böyle bir duruma düşmeyi, o zaman lâyık olanlara verin o görevi.

Tabi bundan kurtuluşun belki de aklıma gelen en güzel çaresi istişare edin. Bir kere toplumu tanıyın. Tanımıyorsanız zaten o durumda olmayın. Tanıyorsanız buna rağmen istişare edin, istişareden sonra aldığınız karar en azından yanlışınıza bir mazeret olacaktır. Ama geri dönüşü olan bir yanlış olacak ve siz pişmanlığınızı, tevbenizi ortaya koyacaksınız.

Bir de insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adâletle hükmetmenizi emreder Allah. Yâni insanlara bir şeyler dediğinizde, yap! Ya da yapma! Dediğinizde, git! gitme! Dediğinizde, otur! Kalk! gel! Gelme! Al! Alma! Ver! Verme! Oku! Okuma! Yaz! Yazma! Dediğinizde. Şunu yeme! Bunu içme! Şunu giy! Bunu giyme! dediğinizde adâletle hükmedin, yâni zulüm olmasın hükmünüz. Yâni insanlardan istedikleriniz Allah ve Resûlünün istediklerine uygun olsun demektir bunun mânâsı. Demek ki çevremizden bir şeyler

dediğinizde, o konuda sizin deliliniz olsun diyor Rabbimiz. Konya'nın mümtaz hocalarından birisi Mekke'de Kâbe'nin avlusunda otururken, ayaklarını Kâbe'ye doğru uzatarak yatan bir çocuk gördü de: Evlâdım, edeptir, öyle yapma! Ayaklarını toparla! filan deyince o çocuk dedi ki: Med delil? Delilin ne bu konuda? Var mı kitaptan ya da sünnetten bunu meneden bir delil? Varsa söyle hemen vazgeçeyim bundan, deyiverince hoca efendi başını yere eğmek zorunda kaldı. Bunu her zaman soralım kendimize. Ne yapmıştın? sor kendine: Med delil? Sabah ne zaman kalkmıştın niye? Med delil? Kim dedi de öyle yaptın? Hangi tür giyinmiştin neden? Kimlere uğradın bugün, neden? Komşularınla üç aydır ilgin yok, neden? Bugüne kadar İbrahim (a.s)'ı tanımamış mıydın, neden? Nedeni sürekli sorun kendinize yâni.

Eğer tüm bu yaptıklarınıza delil olarak kafanızda hiç bir âyet ve hadis canlanmıyorsa, o zaman acaba bütün bunları emreden Rabbim kim de yaptım? Kimin kuluyum şimdi ben? Kimi memnun etmek için yaptım bütün bunları ben? diye bir düşünün. Yoksa Zerdüşt buyurdu da öyle mi yaptık? Allah dediyse evet, Peygamber dediyse evet, ama ya hocalar dedi, hacılar dedi, filanlar dedi, falanlar dedi diyeyse Allah korusun da hani hocanın kulu değildin sen! İşte babam rahmetlik böyle yapardı. Meselâ sabahleyin lavabonun karşısına geç, rahmetlik babam ellerini şöyle yıkardı, ayaklarını da yıkardı galiba hatırlıyorum da, ama arada bir de başını ıslatır mıydı? Yoksa kaşır mıydı başını? Filan dersen senin yaptığın abdest filan değildir yâni. Ama istersen rahmetlik babandan öğren, istersen ahretlik anandan öğren ama abdesti Peygambere ulaştıracak biçimde öğrenirsen böyle iyi olacaktır işte. Evet:

İnsanlar arasında hükmettiğinizde adâletle hükmediyorsanız, insanlar arasında hükmünüzü gündeme getirdiğiniz zaman âdil davranabiliyorsanız o zaman bu emâneti ehline vermiş olacaksınız. Eğer kendi menfaatimizi, ailemizin menfaatini, anamızın babamızın menfaatini, toplumumuzun menfaatini, Müslümanların menfaatlerini bile ön plana çıkarıp adâletten ayrılıyorsak emâneti yerine getirmemiş olacağız. Kimin menfaati olursa olsun, hangi tür menfaat olursa olsun hakkı menfaatin üstünde tutarak davranırsak, hükmümüzü buna göre verirsek o zaman emâneti yerine getirmiş olacağız.

-İleride gelecek- eğer hak, bir yahudi'ninse, onun olacaktır. Hak bir hıristiyanınsa, onun olacaktır. Yâni bir yahudi'yle, bir hıristiyanla bir Müslüman karşı karşıya geldikleri zaman haklı olan yahu-di'yse, haklı olan hıristiyan'sa hak onun olacaktır. Eğer bu toplumda bir Müslüman karşısında hak bir kâfirinse onun olacaktır. Hak onunsa Müslümanların hâkimi kâfirin haklılığına hükmedecektir. Hiçbir zaman Müslümanlardan haksız bir hüküm, bir yargı

çıkmayacaktır. Çünkü Rabbimiz emânetlerin yerine verilmesini, ehline verilmesini isterken gerek hak hukukta, gerek mülkte, gerek devlette, gerek toplumda, gerek ailede tam bir adâletle hüküm vermemizi istemektedir. Ve bunun tek yolu da Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine uygun karar vermekten geçer. Öyleyse kitabı ve sünneti tanıyacağız, tüm kararlarımızı kitaba ve sünnete uygun olarak vereceğiz.

Allah ne güzel vaaz ediyor değil mi? Tam bizim için söylüyor Allah. Tam bize göre, tam bizim ihtiyaçlarımız için söylüyor. Meselâ yolda giderken siz şöyle bir trafik levhası görmüşsünüzdür: "Bu yolda dağa tırmanmak yasaktır" Var mı öyle bir levha? Olmaz bu yolda böyle bir levha değil mi? Veya: "Bu yolda yüzmek yasaktır" diye Ankara yolunda bir levha gördünüz mü? Olmaz değil mi bunlar. Çünkü o yolda gidenin problemi değildir bunlar.

Demek ki Allah'ın bizim için bu söyledikleri, bizim yolda gidenlerin problemleridir. Biz bir yola girdik ya, biz Müslümanlarız ya, İslâm yolunda gidiyoruz ya işte Allah'ın anlattıklarının tamamı bizim ihtiyaçlarımız içindir. Allah'tan gelenlerin tamamı bu dünyada bizim kulluğumuz içindir. Kulluğumuz adına bize neler lâzımsa Allah bize onları göndermiştir. Ve unutmamalıyız ki bizim bu dünyada varlık sebebimiz sadece o'na kulluktur. Meselâ Allah size verdiğim emânetleri yerinde tutun diyordu. Meselâ âyet mi öğrendiniz? Onu yerinde tutun, yerinde kullanın, onu hava atmada kullanmayın, yerinde tutun. Nerede? Allah nerede tutmanızı istiyorsa orada tutun, orada kullanın.

Muhakkak ki Allah işiten ve görendir. İsterseniz anlamayın, isterseniz anlamazdan gelerek Rabbinize isyan içinde bir hayat yaşayın, unutmayın ki Allah yarın sizi hesaba çekecek olandır, sakın gaflet etmeyin. Rabbimiz bütün bunları söylüyor ama, öyle bedavadan, çeşit olsun diye, aksesuar olsun diye söylemiyor. Bilesiniz ki yarın sizi bütün bunlardan hesaba çekecektir ona göre.

59. "Ey İnananlar! Allah'a itaat edin, Peygambere ve sizden buyruk sahibi olanlara itaat edin. Eğer bir şeyde çekişirseniz, Allah'a ve âhiret gününe inanmışsanız onun hallini Allah'a ve peygambere bırakın. Bu, hayırlı ve netice itibariyle en güzeldir."

Ey inanalar! Ey inandığını iddia edenler! Neye, neye inananlar? Neye inandığını iddia edenler? Abdeste, namaza. Yoo! Öyle bir şey söylemiyor Allah. Ya ne? Az önceki anlatılan konulara inandığını iddia edenler. Emânet konusunda şöyle şöyle davranması gerektiğine inandığını iddia edenler. Hâkimiyet konusunda böyle inanmaya evet diyenler, ey inandığını iddia edenler. Ey Kur'an'ın bu bölümde dediklerinin kendi hayatında görüntülenmesine inandığını

iddia edenler. Ey Allah'ın bu konuda dediklerinin kendi hayatlarında görüntülenmesine inandığını iddia edenler.

Öyle değil mi? Meselâ namaza iman öyle değil mi? Ben nama-za inanıyorum. Ben namazın kılınması gerektiğine inanıyorum. Namazsız din olmaz. Ben Müslümanların namaz kılmaları gerektiğine inanıyorum. Birileri mutlaka namazı kılmalı efendim. Böyle bir iman var. Bir de ben namaz kılmam gerektiğine inanıyorum. Ben namazın kendi hayatımda görüntülenmesine inanıyorum şeklinde bir iman var. Hangisi imandır bunun? Hangisi İslâm'ın imanıdır? İkincisi değil mi? Ben namazın kılınması gerektiğine inanıyorum, kılınmalı efendim, her-kes kılmalı efendim, namazsız din olmaz ki. Peki kim kılacak? Eh birileri kılsın işte. Ben de bunun sözcülüğünü yapıyorum.

Bu, İslâm'ın istediği bir iman değildir. Meselâ bir adam diyor ki; "ben Kur'anın yaşanmasına inanıyorum. Ben Kur'anın okunup, anlaşılıp, anlatılmasına inanıyorum" Kendisine; "hadi buyur öyleyse! Ne duruyorsun? Niye yapmıyorsun? Sen yapmayacaksın da kim yapacak bunu?" Bunun üzerine diyor ki adam: "Birileri okusun! Birileri yaşasın! Birileri yapsın efendim! Boş kalmasın! Birileri meşgul olsun bu işlerle!" Bu tür bir iman, Allah'ın istediği iman değildir. Veya meselâ; Ben Müslümanların cihad etmesine inanıyorum. Ben mutlaka emr-i bil'maru-f'un yapılmasına inanıyorum. Ben Müslümanların örtünmesi gerekti-ğine inanıyorum, dedikleri halde inandım dedikleri konunun amelini gündeme getirmeyenlerin imanları Allah'ın istediği bir iman değildir. Allah korusun, bakıyoruz da hep birinci imandan yana bugün insan-lar. Allah'ın asla kabul etmeyeceği bir imandan yanalar.

Ey inandığını iddia edenler. Eğer siz de buraya kadar anlattığım şu bir âyetin anlattığının hayatınızda görüntülenmesine iman ediyorsanız Allah size de söylüyor: Meselâ siz gözlüklü arkadaşım! denilince, gözünde gözlük olmayan adam bu sözün kendisine ait oldu-ğunu kabul eder mi? Etmez değil mi? Ey iman edenler! Öyleyse ben de iman ediyorsam, Rabbim bana da söylüyor olarak kabul edeceğim ve öylece dinleyeceğim. Öyleyse kulak verelim söze. Bugüne kadar kimlere, nelere vermedik ki bu kulağı? Allah bize kulak vermiş, biz kimlere kulak veriyoruz? Allah'a sıra bile gelmiyor neredeyse Allah korusun. Ey inanalar! Mademki inandık diyorsunuz, öyleyse:

Denileni yapmak üzere itaat edin Allah'a! İstediklerini yapmak üzere itaat edin Allah'a! Peki ne ister o Allah bizden? Ne diyor Allah bize? Ne diyorsa, sayamam şimdi onları. Sabah şöyle kalk diyorsa, akşam şöyle yat diyorsa, şunu giy, bunu giyme diyorsa, şunu iç, bunu yeme diyorsa o konuda Allah'a itaat edin!

Bakın burada ben size bir soru sorayım: Şöyle bir kağıt kâlem alın elinize ve "Rabbim benden ne istiyor?" diye bir cümle yazın bakalım. Yazın bakalım ne çıkacak? Kaç tane çıkacak bakalım. Ben bu işin tahsilini yapmış kimilerine şöyle bir soru sormuştum: Ebu Bekir Efendimizi tanıyoruz demişlerdi de, söyleyin bakalım, Ebu Bekir Efendimiz kimdir? dedim. İlk Müslümandır dediler, yazdık. Peygamberimiz Efendimizin kayın pederidir dediler, yazdık. Birisi dedi ki, Hz. Ayşe'nin babasıdır, A! olur mu canım? dedim, öncekinin aynıdır yâni, olmazsa dön bir daha söyle, nerdeyse Esmanın da babasıdır diyeceksiniz, de-dim. Yâni söyleyecekseniz mutlak özellik söyleyin dedim. Birisi dedi ki, Kur'an kendi zamanında toplanandır, tamam dedik, yazdık. Hicret-te Peygamberle birlik yola çıkandır, yazdık. İlk halifedir dediler, yazdık. Başka? Başka yok.

İşte üç beş maddelik bir Ebu Bekir. Dedim ya Allah'tan korkun, Ebu Bekir bu mu? Üç beş maddelik bilgi ve Ebu Bekir. Halbuki insanlığın en şereflilerinden biri, en şereflinin en yakın arkadaşı için bu ka-darcık bir bilgi züldür yahu. Falanı anlat, filanı tanıt desem 100, 200 maddelik bilgi çıkarabilecekken üç beş maddelik bir bilgi. Peygamberi de böyle tanıyoruz biz. Evet kitabı tanırsak Allah'ın bizden neler istediğini bilebileceğiz, değilse kitapla ilgimiz yoksa Allah'ın bizden istedikleri itaat konularını da birkaç maddeyle bitireceğiz demektir. Evet Allah'a itaat edin.

Peygambere de itaat edin. Yâni Allah ne demişse, Allah sizden ne istemişse Peygamber örnekliliğinde onu uygulayın. Allah ne demişse onu Peygamber örnekliğinde yapmaya çalışın. Çünkü model adam, motif adam, form dilekçedir peygamber. Allah'ın bizden istediği her bir kulluk biriminde örnek alacağımız varlıktır Peygamber. Meselâ demişse ki Allah tevbe edin! Nasıl ya Rabbi? Nasıl tevbe edeyim? Kim gibi ya Rabbi? Şekilde görüldüğü gibi. Kim o? Hz. Adem. Allah Adem'i anlatmasaydı tevbeyi nasıl bilebilirdik biz? Hem öyle güzel anlatmış ki Allah ona tevbeyi, Bakara'da anlatılır Rabbimiz Hz. Ademe tevbenin modelini öğretmiş, sözlerini öğretmiş, o da buna teslim olmuş.

Evet Allah bütün istediklerini Peygamberlerle şekillendirmiştir yâni. Aslında bugün çevrelerinde örnek şahsiyet arayanlar peygamberleri tanıma zahmetinden kaçan insanlardır. Bu zahmete yanaşmayan insanlardır.

Ve de Müslüman olup size bir şeyler emredenler de olursa onlara da itaat edin, onları da dinleyin. Arkadaşlar zinhar Kur'an-ı Kerîm-le ilgili kavramları dışardan, Kur'an dışı kaynaklardan öğrenip, sonra da onu Kur'an-ı Kerîme adapte etmeyin! Bu büyük bir cinâyettir. Kur'-an hakkındaki bir kavramı,

Kur'an'ın ortaya koyduğu bir kavramı yine Kur'an'la öğrenmek, Kuranla tanımak ve dışarıdaki kavramları da bununla yargılamak zorundayız. Kur'an temeldir, Kur'an asıldır bunu unutmayalım. Allah korusun da bugün Müslümanlar tam tersini yapıyorlar. Şimdi bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor.

Ülü'l emir diye bir kavram, herkes söyler, herkes anlatır bunu. Allah için söyleyin, bu âyet geldiğinde yeryüzünde Ülü'l emir var mıydı? Mümkün değil! O gün yeryüzünde bugün Müslümanların dilindeki Ülü'l emir olmalıdır iddiası var mıydı? Asla! Çünkü o gün Peygamber vardı. O gün peygamber hayattaydı, O baştaydı. O ne isterse emrederdi ve sahâbe-i kirâm efendilerimiz de ona tabi olurlardı. Bir problemi olan gelip Allah'ın Resûlüne sorardı ve Rasulullah ne buyurmuş-sa ona teslim olurlardı. Peki bu ne ya? Bunun Türkçe'si emir sahibi demektir. Bize bir şeyler emreden kişi, ya da kişiler demektir. Bir üstteki âyeti hatırlayın.

Ne demişti Allah? İnsanlar arasında hükmederken âdil olun. İnsanlara bir şeyler emrederken adâletli emredin. İnsanlardan bir şeyler isterken Allah ve Resûlünün isteğinin dışında bir şeyler istemeyin diyordu ya. İşte, size bir şeyler emredenleri de dinleyin! diyor Allah. Arkadaşın, eşin, dostun, kocan, baban eğer senden bir şeyler istiyor, sana bir şeyler emrediyorsa onları da dinle. Ama önce Allah'ı dinle! Mutlak, kayıtsız şartsız dinle onu! Ama ya Rabbi! diyerek O'na akıl vermeye kalkma! Ama ya Rabbi, tamam da şunu şunu da düşündün mü? Tamam ya Rabbi anladım, yapacağım da bana bunu emrederken, benden bunu isterken benim şartlarımı da düşündün mü? Benim ortamımı da biliyor musun? filan demeye kalkma ona.

Peygamber de senden bir şeyler istemişse peygamberi de dinle. Kesin dinle onu da. Peygambere de akıl vermeye yol gösterme-ye kalkışma, onu da mutlak dinle. Ama bir de bir üçüncü grup senden bir şeyler isteyenler olacak. Yarın şuraya gidelim, şöyle giyinelim, şu işi yapma, önce şunu yapalım, önce şunları okuyalım, çocuklarımızı şöyle eğitelim, çevreye karşı şöyle bir tavır takınalım, şuradan kazanıp burada harcamayalım diye sana bir şeyler emredenler olacaktır, bu emredenleri de dinle, ama burada bir kayıt var. Bakın bunları dinlemek mutlak değildir. Burada bir kayıt var. O da bu emir sahipleri Allah ve Resûlüne itaat edecek ve senden istedikleri de Allah ve Resûlünün istekleriyle çatışmayacak. İşte bu şartla onlara itaat edilir.

Yâni Allah'a ve onun peygamberine yapılacak itaat mutlak bir itaattir, lâkin sahiplerine istenen itaat ise mukayyet bir itaattir. Yâni emir sahipleri

Allah'a ve Resûlüne itaat ettikleri sürece ve de kendilerine itaat beklediklerinden istedikleri Allah'ın ve Resûlünün istediklerine ters düşmediği sürece onlara da itaat söz konusudur. Onlara itaat ancak bununla kayıtlıdır. Allah ve Resûlüne itaat etmeyen kim olursa olsun onlara itaat haramdır. Hiç kimsenin bu Kur'anî kavramları yamultmaya, tahrif etmeye ve istedikleri anlamlar yüklemeye hakkı yoktur.

Bakın Allah'ın Resûlü bir emire itaatin şartlarını bir hadislerin-de şöyle açıklar:

"Allah'a isyan konusunda hiç bir beşere itaat söz konusu değildir, itaat ancak maruf olandadır."
(Buhârî 8/ 132)

Yine Rasulullah Efendimiz şöyle buyurur:

"Yaratıcıya isyan hususunda hiç bir yaratılmışa itaat yoktur."
(Ahmed)

Bütün bu ve benzeri hadislerden anlıyoruz ki Müslümanların Allah'a itaat etmeyen ve Allah'a isyanı emreden yöneticilere itaat etmeleri haramdır. Onlara ancak maruf hususlarda itaat söz konusudur. Bunlar ister babamız anamız makamında olsunlar, ister devlet başkanı olsunlar, ister amir müdür konumunda olsunlar, ister koca, ister ilim adamı makamında bulunsunlar Allah'a itaat etmeyene kesinlikle itaat haramdır. Efendim onlar ne yaparlarsa yapsınlar, ne ederlerse etsinler, mutlaka bir hikmete mebni yaparlar, binaenaleyh bize düşen onların yaptıklarını sorgulamadan yerine getirmektir diyenlerin, efendilerine kayıtsız şartsız teslimiyet göstermeden yana olanların sapıklıkları da anlatılıyor bu âyet-i kerîmede.

Yine mezhepçilik taassubu içinde hareket eden, mezheplerinin görüşüne tabi olmayı Allah'ın ve peygamberin anlayışına tabi olmaya tercih eden bir kısım mutaassıp taklitçilerin de bu yaklaşımlarının yanlışlığı anlatılıyor bu âyet-i kerîmede. Yine şu anda kendilerine Müslüman ismi verdikleri halde Allah'ın kitabı ve peygamberlerinin sünnetiyle uzaktan ve yakından ilgisi olmayan bâtılı hıristiyan ülkelerden dev-şirilme yasalara itaatten yana tavır belirleyen, onlara karşı çıkmayan, onları değiştirip yerine Allah yasalarını hâkim kılma derdi taşımayan yığınların da sapıklıkları anlatılmaktadır bu âyette.

Evet kendisine itaat edilecek yöneticinin bizzat kendisi Allah'a ve peygamberine itaat eden, Allah'ın emir ve yasaklarına riâyet eden birisi olmasının yanında aynı zamanda insanlardan istedikleri de Allah ve Resûlünün isteklerine ters düşmemelidir. Kendisi Allah ve Resûlüne itaat eden iyi bir Müslüman olsa bile insanlardan istediği Allah ve Resûlünün istediklerine ters düşerse yine o kimseye itaat edilmez. Meselâ Allah ve Resûlü aksini söylediği halde başınızı şöyle açacaksınız, kılık kıyafetiniz şöyle olacak, hukukunuz böyle olacak, eğitiminiz ekonominiz böyle olacak, mîrasınız şöyle olacak, hayatınız böyle olacak diyorsa ona itaat haramdır diyor Rabbimiz.

O halde kitabı ve sünneti bilmeliyiz ki onu bize ulaştırıp bizden itaat bekleyenin kitap ve sünnete uyup uymadığını bilme ve anlama imkânımız olsun. Değilse kitap sünnet bilgisinden mahrum olursak bizden itaat isteyenlerin itaat istedikleri konuların Allah ve Resûlünün arzularıyla çatışıp çatışmadığını bilemeyiz ve sonunda belki isyan edil-mesi gereken konuya itaat, itaat edilmesi gerekenlere de isyan içinde olabiliriz Allah korusun.

Demek ki birincide, yâni Allah'a itaat konusunda, Allah bir ko-nuda bir şey dedi mi senin için, senin o konuda önceki bildiklerinin hepsini bir kenara at! Allah'ın dediğini yap! Çünkü Allah'a itaat mutlak itaattir. İkinci itaat konusu Peygamberdi. Peygamber bir konuda bir şey dedi mi, benim dünkü bildiklerim, bileceklerim geçersizdir, bitti artık. Peygamber (a.s) ne demişse o doğrudur, mutlak doğrudur ve ona itaat etmem gerekecektir. Çünkü ona itaat da mutlak itaattir.

Allah ve Resûlünün arasını ayırmaya kimsenin hakkı yoktur. Ben Allah'a itaat ederim, Allah'ın kitabına itaat ederim ama Resûlüne itaat etmem, Resûlünün sünnetine itaat etmem demeye hiç kimsenin hakkı ve yetkisi yoktur. Allah'a itaat O'nun kitabıyla mümkündür, Resûlüne itaat onun sünnetiyle mümkündür. Şu anda dünya üzerinde Allah'ın kitabı da Resûlünün sünneti de vardır. Allah'ın kitabı da Resû-lünün sünneti de dimdik ayaktadır. Kimileri Rasulullah'ın sünnetine bir kısım uydurmalar, birtakım yalan yanlış şeyler karışmıştır, binaen aleyh onlara güvenilmez filan demeye çalışıyorlarsa da uydurmalar bellidir, mevzu hadisler, yalanlar ayıklanmıştır, ayıklanmaktadır. Doğrular da, sahihler de bellidir.

Yâni Rasulullah Efendimizin pratik hayatı da dimdik ayaktadır.

Samimiyetle kitaba ve sünnete yönelen herkes onlara ulaşma imkânına sahiptir. Yeter ki insanlar Müslümanca bir yönelişle yönelsinler, her ikisine de ulaşma imkânı dün de vardı, bugün de vardır, yarın da olacaktır Allah'ın izniyle.

Allah'ın hükmü mutlaktır, Rasulullah'ın hükmü de mutlaktır. Allah şeriat ortaya kor, peygamber şeriat ortaya kor, bu şeriatın ismi İslâm'dır, bu yolun adı İslâm'dır ve buna böylece iman edip teslim olan kişi de Müslümandır. Binaenaleyh bu konuda kendi kendine bir din koyarcasına Allah'la Resûlünün arasını açmaya hiç kimsenin hakkı yoktur.

Evet diyor ki Rabbimiz: Eğer bir konuda gerek itaat edilmesi gereken emir sahipleriyle gerekse herhangi bir Müslümanların uygulamasıyla senin uygulaman arasında onun anlayışıyla senin anlayışın arasında bir çatışma, bir ihtilaf söz konusu olmuşsa o zaman eğer Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsanız onu Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine havale edin diyor Rabbimiz. Hani üçüncü konu da emir sahiplerine itaatti ya, sen bir konuda bir şeyler biliyorsun, ama bir Müslüman da o konuda sana bir şeyler emrettiyse, onun emrettiği dinle senin daha önceden bildiğin din çatışırsa, senin daha önce bildik-lerinle onun sana emrettikleri ayrı ayrı olursa, o zaman yapacağın iş, ukalalık edip bu konuda kendini, kendi görüşünü putlaştırma! Karşı-daki Müslümana hakaret edip onu ve dinini reddetme! Kendininkinden vazgeçip karşıdakini putlaştırma! İkisini de reddetme! İkisini de kabul etme! Ya ne? O zaman yapacağın iş şudur:

Eğer Allah'a ve âhiret gününe iman iddianda samimiysen onu, o ihtilaf konusunu Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine döndür. Evet o meseleyi Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetine arz edeceğiz.

Meselâ bir Müslüman dedi ki cemaatle kılınıyor da olsa mutlaka Fâtiha okunmalıdır. Bizim önceki dinimiz de Fâtiha'nın imamın arkasında okunmamasından yanaydı. Böyle biliyorduk. Ne yapacağız şimdi? Bu konuyu Allah ve Resûlüne arzedeceğiz. Ama şurası unutulmamalıdır ki onu falana veya filana arzetmek değildir mesele. Dindir bu yahu! Din herkese arzedilmez ki! Bu dinin temel kaynakları vardır ve mesele onlara arzedilir. Arzettik meselâ Kur'an'a ve peygamber Efendimizin sünnetine. Rasulullah Efendimizde böyle bir konuda üç tavır görüyoruz:

a- Allah'ın Resûlü böyle bir durumda ikiden birisini haklı görüyor. Meselâ beni haklı görüyorsa karşımdaki kendi görüşünden vazgeçecek ve o zaman o bana uyacak. Veya eğer Allah'ın Resûlü karşımdakini haklı görmüşse o zaman ben kendi görüşümden vazgeçip bu defa da ben ona uyacağım. b- Veya bazen ikisini de haklı görebilir Allah'ın Resûlü. c- Veya bazen de ikisini de haksız

görür. Eğer ikimizi de haksız görmüş ikimizin yaptığı da doğru görülmemişse, ikimiz de görüşümüzden vazgeçip doğruya yöneleceğiz. Ama ikimizin de doğru olduğunu, haklı olduğunu söylemişse, ikinizinki de doğrudur, sen bildiğin gibi, sen de bildiğin gibi devam et demişse o zaman ikimiz de yolumuza devam edeceğiz, ortada bir ihtilaf yoktur diyecek ve birbirimizi yemekten vazgeçeceğiz. Öyleyse mesele Allah ve Resûlüne arzedildikten sonra artık teslimiyetten başka çare kamlıyor.

Yâni Allah'ın Resûlü ikiniz de haksızsınız, cemaatle kılınan bir namazda Fâtiha ne okunur ne de okunmaz diyorsa, oldu mu bu ya Rasulallah? Şu dediğini beğendin mi yâni? Yâni bu bir mantık oyunundan başka bir şey olmadı demenin anlamı yoktur. O ne demişse tamam doğrudur. Okunmalıdır dediyse, okunur diyen haklı okunmaz diyen haksızdır. Veya ikinizinki de doğrudur, sen öyle bil, sen de öyle bil! demişse, tamam o öyle bilir, öbürü de öyle bilir, tamam iş biter. Tekrar ediyorum, Allah bir konuda bir şey dedi mi tamam. Peygamber bir şey dedi mi tamam. Ama Allah ve Resûlü dışında birileri sana bir şeyler dedi mi, senin önceden bildiğin dinle onun sana emrettikleri arasında herhangi bir çatışma konusu çıkmışsa, o zaman yapılacak iş bu meseleyi Allah ve Resûlüne arzetmektir. Yâni bu meseleyi kitap ve sünnete arzetmektir. Kitap ve sünnet seninkini doğru diyorsa, onunkini de doğru diyorsa sen devam et yoluna, ama seninkini yanlış diyor-sa, o zaman inat etme, hemen doğruya uyuver. İşte böylece ihtilaflı konular kitaba ve sünnete arzedildiği zaman ihtilaf olmaktan çıkacak, rahmete dönüşecektir. Rabbimiz ve Resûlü böyle durumlarda bizi kitaba ve sünnetine sarılmaya ve çözümü orada aramaya çağırmaktadır.

İşte bu, böyle hareket etmeniz yorumu hoş, neticesi güzel, sizin için hayırlı bir yoldur. Evet, bakın burada Allah'ın ve Resûlünün hükmünü bırakarak başka yerlerde itaat arayanlara, başkalarının hük-müyle muhakeme olmak isteyenlere, tâğutun hükmüne müracaat edenlere bir örnek verecek.

60. "Ey Muhammed! Sana indirilen Kuran'a ve senden önce indirilenlere inandıklarını iddia edenleri gör-müyor musun? Putların önünde muhakeme olunmalarını isterler. Oysa, onları tanımamakla emrolunmuşlardı. Şeytan onları derin bir sapıklığa saptırmak ister."

Baksana! Bakmıyor musun? Farkında değil misin? Görmedin mi? Şu sana indirilen ve senden öncekilere indirilenlere inandığını iddia edenler var ya. Ben Kur'an'a inanıyorum! Ben Allah'ın vahiy gönderdiğine inanıyorum! Ben Allah'ın benim hayatıma karışmasına inanırım! diyenler var ya.

Tağutla muhakeme olmak istiyorlar. Peki tâğut nedir? Tâğut kelimesinin

şer'i mânâsı Allah ve Resûlünün belirlediği ölçülerin dışı-na çıkarak, Allah'ın belirlediği kanunların, yasaların dışında kanun koyarak insanları Allah kanunlarını bırakıp kendi kanunlarına uymaya zorlayan ve böylece haddini aşan kişi tâğuttur. Allah'a karşı isyan edip, azgınlaşıp, zorla veya gönül rızasıyla insanların kendisine ibâdet ve itaat etmelerini isteyen gerek şeytan, gerek insan, gerek put, gerek müessese ve kurumların hepsi tâğuttur. Kanunları, görüşleri, hükümleri Allah kanunlarının önüne geçirilip, onları putlaştırıp insanların ona boyun bükmeleri istenilen her varlık Firavun gibi, Nemrut gibi tâ-ğuttur. İnsanları Allah yolundan uzaklaştırmak isteyen, insanları Allah dinini öğrenmekten meneden, yâni din eğitimini yasaklayan her program, her sistem tâğuttur.

Allah'ın insan hayatı için belirlediği kulluk yasalarından habersiz olarak, kitap ve sünnete müracaat etmeyerek kendi hayatını belirlemeye kalkışan, kendi kendine bir hayat programı belirleyen herkes tâğuttur. Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan, Allah bilirse biz de biliriz! Bizim de bilgimiz var! Bizim de aklımız var! Bizim de keyfimiz var! Biz de biliriz kılık kıyafetin nasıl olacağını! Biz de biliriz eğitimin nasıl olacağını! Biz de biliriz nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı! Biz de biliriz nasıl bir hukuk yapacağımızı biz de biliriz nasıl bir hayat programı belirleyeceğimizi diyerek Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan her insan tâğuttur. Sen öyle diyorsan biz de böyle di-yoruz! Sen kılık kıyafetiniz şöyle olsun diyorsan biz de böyle olacak diyoruz! Sen mîrasınız şöyle olsun diyorsan biz de böyle olmalı di-yoruz! diyerek Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan herkes tâ-ğuttur. Evet Allah'a, Allah'ın gönderdiği kitaplara inandığını iddia eden insanlar:

Tutuyorlar Allah'tan başkalarının hükmüne müracaat etmek diliyorlar, Allah'tan başkalarının hükmüne başvurmak istiyorlar. İnandık dedikleri halde inandıkları Allah'ın hükmüne razı olmayarak anlaş-mazlıklarında, ihtilaflarında, muhakemelerinde tâğutun önünde yargı-lanmak istiyorlar. Uzatmadım. Eğer Allah uzatsaydı ben de uzatırdım. Elleziyne filan deseydi Allah ben de bir saat tâğutu anlatırdım, kimile-rinin yaptığı gibi. Ama yok öyle, burası tâğut anlatmaya gelen bir bölüm değil.

Çünkü Allah'ın indirdiklerine inandım dedikten sonra insanlar, hayatlarına tâğutların karışmasına, karıştırılmasına meyilliler gibi. Peki hayatlarının hangi bölümüne? Unutmayın ki hayatımız eğitim birimidir, kim karışıyor oraya? Bir düşünün. Hayatımız askeri birimidir, sosyal birimdir, siyasal birimdir, ekonomik birimdir, hukuk birimidir, yemek birimidir, içmek birimidir, giyinmek birimidir. Peki şu anda hayatımızın bu birimleriyle alâkalı konularda hükmü kim veriyor?

Kim karışıyor hayatımızın bu bölümlerine?

Tüm bu konularda hükümleri kim ulaştırıyorsa size, siz onun hükümlerini kabulleniyorsunuz anlamına gelecektir. Meselâ sabah kahvaltısı anlayışınızı size hangi âyet kazandırdı? Veya çocuklarınızı Allah'ın istemediği bir eğitime tabi tutmanızı kim istedi? Kim dedi de böyle yapıyorsunuz? Öğlen yeme modelinizi hangi vahiy biriminden belirlediniz? Neden böyle bir evde, böyle bir şehirde oturuyorsunuz? Neden böyle bir okulda okuyorsunuz? Hangi vahiy birimi hükmetti buna? Neden bu okuldasınız? Neden böyle giyiniyorsunuz? Size böyle bir planı uygulattıran Allah mı? Vahiy mi? Yoksa tâğut mu? Bir düşünün.

Bakın birilerini yıllarca tâğut olarak hep karşımızda gördük, yoksa bu biz miyiz ki? Akşam evde çoluk çocuğunuzla ne yapıyorsunuz? Meselâ bakın Allah kitap karşısında insanları ikiye ayırıyor:

1) Bir, kitapla yol bulanlar. Yollarını kitaba sorarak bulanlar, hayatlarını kitap kaynaklı yaşayanlar. Yaptıklarını kitap yap dediği için yapıp, yapmadıklarını da kitap yasakladığı için yapmayanlar.

2) Bir ikinci grup da fark etmez yaşayanlar. Kitap onları ha uyarmış, ha uyarmamış, fark etmez davrananlar. Yâni kendileri için kitabın varlığıyla yokluğu denktir denilen ikinci bir grup. Hani kur'an ne derse desin, Allah ne derse desin ben yine kendi bildiğimi okur, kendi bildiğimi yaparım diyenler var ya, yoksa biz olmayalım onlar? Bir düşünelim, belki de biziz onlar.

Ben Firavun değilim demek çok kolaydır, ama benim amelim Firavunun ameline benzemiyor demek gerçekten çok zordur değil mi? Ne diyordu âyet? Allah'ın indirdiğine inandığı halde, Allah'ın indirdiği âyetleri hayatında görüntülemeyen, ama başkalarının indirdiklerini hayatında görüntüleyenlere bakmıyor musun? Yoksa biz miyiz bu anlatılanlar? Yoksa burada anlatılan biziz de hep başkalarına mı atıyoruz bunu? Bir düşünelim Allah için. Acaba biz de kendi bilgilerimizi, kendi anlayışlarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi Allah'ın kitabının ve Resûlünün sünnetinin önüne mi geçiriyoruz? Acaba biz de hayata kendimizi etkin mi zannediyoruz? Acaba biz de tâğut muyuz, tâğutluk mu yapıyoruz?

Acaba Allah'a ve Allah'ın kitabına sormadan biz de kendi kendimize hayat programı yapmaya mı çalışıyoruz? Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı,

nasıl giyineceğimizi, çocuklarımızı nasıl ve nerede eğiteceğimizi, nerelerden kazanıp, nerelerde harcayacağımızı, hangi meslekleri seçeceğimizi, hangi okullarda okuyacağımızı kendi kendimize belirlemeye mi kalkışıyoruz? Yâni bizim hayat programlarımızı kim belirliyor? Çocuklarımızın mektebine ilişkin, evimize, malımıza ilişkin, dükkanımıza tezgahımıza ilişkin, gündüzümüze gecemi-ze ilişkin programlarımızı kim yapıyor?

Tüm bu programlarımızı Allah mı belirliyor? Yoksa biz, ya da başkaları mı? Hayatımızın kaçta kaçına Allah karışıyor? Kaçta kaçına biz kendimiz, yahut da Zerdüşt karışıyor? Eğer nefislerimiz, arzularımız, heveslerimiz buyuruyor biz yapıyorsak, ya da Zerdüşt buyuruyor biz yapıyorsak, nefislerimizin ve Zerdüştlerin boş bırakıp gaflet ettikleri bölümü de Allah'ın diniyle dolduruyorsak o zaman bilelim ki burada anlatılan biziz demektir.

Meselâ bakın, ben Müslüman oldum diyen herkese Allah bir kitap verse. Müslüman oldun mu? Al sana bir kitap. Sen de mi Müslüman oldun? Al sana da. Kitapsız Müslümanlıktan kurtulmak için Allah herkese bir kitap verse. Ama öyle bir kitap ki içi bomboş. Öyle bir kitap ki öğrendiğiniz yer, öğrendiğiniz âyet hemen yazılıyor. Şimdi şu anda neresi yazılıyor? Nisâ 58-65 arası. Peki bakın bir kitabınıza, kitap mı, yoksa defter mi? Kimisi bomboş defteri kitap diye bağrına basıyor değil mi? Zavallının öpüp alnına koyduğu kitap değil, defter sanki.

Sahi sizin kitapta Nisâ var mı? Câsiye var mı? Zuhruf var mı? Hud da hiç çizik yok mu? Kimilerinin kitabında hiç çizik yok değil mi? Ya da kimilerinin kitap diye bağrına bastığı şey defter değil mi? Bomboş bir defter. Adam bomboş defteri kitap diye bağrına basmış, benim kitabım var, ben bunun için ölürüm! diyor. Ne garip değil mi? Halbuki bildiğimiz âyetler bizimdir. Uyguladığımız âyetler bizimdir, öğrendiğimiz âyetler bizimdir.

Öğrenmeden kastımın ne olduğunu bilmem söylemeye gerek var mı? O âyetin bizden ne istediğini anlayacak şekilde onu öğrenmek demektir. Tamam, tümüne inanmışız baştan. O külli bir iman. İlk İslâ-m'a girişteki imandı bu. Kur'an'ın tümüne inanıyoruz. Peki Kur'an'ın tümünün nesine inanıyoruz? Birim birim, bölüm bölüm onu öğrenip hayatıma uygulayacağım diye inanmıştık, eh hani öyleyse? Tümünün imanı birime dökülmedikçe o imanın anlamı kalmayacaktır. Kaldı ki inandık dedikten sonra deneneceksiniz diyordu Allah Ankebut'ta. Evet inandım dedikleri halde kimi insanlar tâğutların muhakemesine başvurmak, tâğutların muhakemesinde yargılanmak istiyorlar.

Rivâyetlere göre Ensâr'dan Müslüman görünen bir münâfıkla bir yahudi arasında bir anlaşmazlık, bir niza söz konusu olur. Medine İslâm toplumunda biliyorsunuz hem yahudiler, hem Müslümanlar, hem de Müslüman görünümünde münâfıklar vardır. Ama bu üçüncü gruptakiler, yâni münâfıklar Müslüman statüsündedirler. İslâm'ın ve Müslümanların güçlü oldukları toplumlarda kâfir oldukları halde etrafları Müslümanlarca kuşatıldığı için menfaatleri gereği kâfirliklerini gizleyip Müslüman görünen kimseler her zaman var olagelmiştir. Bunlar iç dünyalarında kâfir olsalar bile dış dünyalarında Müslüman görünüyorlardı.

İşte bunlardan birisinin bir yahudi'yle problemi vardı. Yahudi dedi ki; gel aramızdaki problemi halledebilmek için Muhammed (a.s) a gidelim, onun hakemliğine başvuralım, onun hükmünü kabullenelim. Müslüman görünen o münâfık da; hayır Kab Bin Eşref'e gidelim diyordu. Kab Bin Eşref'e muhakeme olalım, onun hükmüne müracaat edelim, onun mahkemesine müracaat edelim diyordu. İşte burada Kur'an'ın tâğut dediği, sebebi nüzûle göre Kab Bin Eşreftir. Ama genel mânâsıyla Allah ve Resûlü bir tarafta dururken, Allah ve Resûlünün hükmüne müracaat etmeyerek, Allah ve Resûlünün dışında problemlerin çözümü için gidilen, çözüm için hükmüne baş vurulan her türlü varlık, her türlü müesseseye Allah tâğut ismini veriyor.

Bakın yahudi diyor ki gel bizim aramızdaki ihtilafı Muhammed (a.s) çözsün. Muhammed (a.s) in hükmüne başvuralım. O ne derse kabul edelim. Zira yahudi kesin biliyor ki kendisi haklıdır ve kesin biliyor ki Muhammed (a.s) peygamber olarak âdil bir hüküm verecektir. Hem peygambere hem de kendisine güvenmektedir. Ama berikisi güya Müslüman, peygamberin hükmüne müracaat etmiyor da yahudile-rin reisi olan Kab'a gitmek, onun mahkemesine müracaat etmek isti-yor. Adâleti orada görüyor.

Nihâyet Rasulullah Efendimize geliyorlar, Allah'ın Resûlü ikisini de dinledikten sonra hükmünü veriyor ve bu konuda yahudi haklıdır, Müslüman da haksızdır diyor. Allah'ın Resûlü hükmünü adâletle veriyor. Yâni o kişiyi yahudi olduğu için haksız çıkarmamıştır Allah'ın Resûlü, bizzat adâlet gereği bu hükmünü vermiştir. Yâni isterse o ya-hudi'nin karşısında Hz. Ebu Bekir olsun, isterse Hz. Ömer olsun, isterse kızı Fatıma bile olsa Allah'ın Resûlünden adâletin dışında bir hüküm çıkmayacaktır.

Tarih şahittir ki, dost düşman tüm dünya şahittir ki Rasulullah Efendimizden ve onun pırlanta halifelerinden zerre kadar bile bir adâletsizlik, bir haksızlık sadır olmamıştır. Zerre kadar bir kayırma söz konusu olmamıştır. Dünya tarihinde dillere destan bir uygulamadır bu. Yeryüzünde hiçbir melikin, hiçbir devlet başkanının, hiçbir toplumun gerçekleştiremediği bu adâleti Rasulullah ve onun kutlu halifeleri gerçekleştirmişlerdir. Yahudi'si gelmiştir onların mahkemelerine, hıristi-yanı gelmiştir, Mecusi'si gelmiştir, dinlisi gelmiştir, dinsizi gelmiştir, bir Müslümanla muhakeme olmuştur ve haklı olan yahudi'yse hakkı ona verilmiştir, hıristiyan'sa ona verilmiştir, kâfirse hakkı ona verilmiştir. Müslümanlığından dolayı hiçbir Müslüman haksız olduğu halde onlara tercih edilmemiştir. Bu konuda hiç kimsenin diyebileceği bir şey yoktur.

Ama eğer şu anda yeryüzünde Müslümanlar beş kuruşluk bir menfaati için değil yahudi ve hıristiyan, babasına bile hayır etmiyorsa, bu İslâm'ın değil tefessüh etmiş, Müslümanlıklarının farkında olmadan bir hayat yaşayan dünya Müslümanlarının problemidir. Bu konuda yine İslâm'ı suçlamaya hiç kimsenin hakkı yoktur.

Allah'ın Resûlü adâletle hükmünü veriyor ve yahudi'yi haklı, Müslümanı da haksız çıkarıyor. Aslında iş bitmiştir. Ama Rasulullah'ın bu hükmüne kalbi yatışmayan, içinde bir daralma duyan o münâfık ısrarla bir de Ömer'e gidip ona soralım der ve Ömer'e giderler. Duruma muttali olan Hz. Ömer Efendimiz de Allah ve Resûlünün hükmüne razı olmayan bir kimsenin cezası işte budur diyerek o münafığı öldürür. Allah için bir düşünelim, şu anda Allah ve Resûlünün hükmüne değil de hep başkalarının hükmüne müracaat eden, hep başka yerlerde çözüm arayan, başkalarının mahkemelerinden adâlet bekleyen Müslümanların itikadî durumları nedir? Ömer hayatta olmuş olsaydı bu Müslümanlardan kaç kişi hayatta kalırdı? Halbuki:

Halbuki tâğutu küfretmekle emrolunmuşlardı. Hayatlarına tâ-ğutlar karışmamalıydı. Hayatlarına sadece Allah karışmalıydı. Hayat-larını sadece Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünneti düzenlemeliydi. Allah ve Resûlünden başkalarını dinlememelilerdi. Arlarında vuku bulan ihtilaflarında sadece Allah ve Resûlüne başvurmalılardı. Allah ve Resûlünün hükmüne başvurmaları gerekiyordu. Tâğutların mahkemele-rine gitmemeleri, oradan adâlet beklememeleri gerekiyordu. Ama:

Şeytan onları derin bir sapıklığa düşürmeyi murad ediyor. "Da-lalen baiyda". Şeytan onları çok boyutlu saptırmayı diliyor. Şeytan çok boyutlu

saptırıyor insanları. Kazanma boyutunda saptıramazsa harca-ma boyutunda saptırıyor, evlenirken saptıramamışsa geçinirken saptırır, koca olarak saptıramamışsa baba olarak saptırır, iman boyutunda saptıramamışsa amel boyutunda saptırır, itikat boyutunda saptırama-mışsa uygulama boyutunda saptırır, gece saptıramamışsa gündüz saptırır. Biraz öyle değil miyiz? Kitapsız olmaz, Kur'an'sız olmaz diyen bizler, kitaba sarılmamızı yoksa ekmeğe sarılmamız kadar yücetle-medik mi? Allah için kendimizi bir tartalım, bir yargılayalım. Babamızı mı daha yakın tanıyoruz, yoksa peygamberi mi? Hocamızı mı daha iyi tanıyoruz, yoksa peygamberi mi? Efendimizin, şeyhimizin, üstadımızın, arkadaşımızın, sünnetini mi daha iyi tanıyoruz, yoksa peygamberin sünnetini mi? Evimizi mi daha iyi tanıyoruz yoksa kitabımızı mı? Şeytanın farklı boyutlarda saptırdıklarından mıyız, değil miyiz? iyi düşünelim inşallah. Bakın şeytanın saptırdığı insanlar ne yaparlar? Nasıl davranırlarmış?

61. "Onlara: "Allah'ın indirdiğine ve Peygambere gelin" dendiği zaman münâfıkların senden büsbütün uzaklaştıklarını görürsün."

İnsanlardan şeytanın saptırdıklarına, insanlardan bu tür davrananlara, yâni hayatlarında Allah'ı değil de tâğutları söz sahibi bilenle-re, hayatlarını Allah'ın istediği gibi değil de kendi istedikleri gibi, ya da tâğutların istedikleri gibi düzenlemeye çalışanlara, eğitim hayatlarını, sosyal, siyasal, toplumsal ve bireysel hayatlarını Allah ve Resûlünün belirlediği prensiplere göre ayarlamak yerine, kitap sünnete başvurmak yerine kendi hevâ ve heveslerine göre, ya da tâğutların direktif-lerine göre ayarlayıp düzenleyenlere denilse ki:

Gelin Allah'ın indirdiğine! Gelin peygambere! Gelin Allah'ın kitabına, gelin peygamberin sünnetine! denilse, bir problem mi var? Çözüm mü arıyoruz? Bir hukuk problemi var da çözüm mü arıyoruz? Bir eğitim problemi var da ne yapalım mı diyoruz? Bir ihtilaf mı var? Muhakeme olmak mı istiyoruz? Bir konuda karar vermek mi istiyoruz? Bir karar mı alacağız? Bir iş mi yapacağız, ya da yapmayacak mıyız? Pozitif ya da negatif bir eylem mi ortaya koyacağız? Yâni bir konuda bir tavır mı belirleyeceğiz? Gelin Allah'la belirleyelim! Gelin peygamberle belirleyelim! Gelin onu Allah desin ve biz peygamber örnekliğin-de yapalım onu! Din budur zaten. Arkadaşlar işte din budur. Din Allah'ın bizden istediklerini fert planında peygamberimiz, toplum planın-da sahâbe nasıl uygulamışsa ben de onu din kabul edip aynen uygulamaya çalışırsam ben dindarım. İşte gelin Allah'a, gelin peygambere denilince, yâni Allah'ın istediklerini peygamber örnekliğinde anlamaya, kabul etmeye, uygulamaya çalışalım deyince bu tür insanların:

Münâfıkları görürsün ki diyor Allah, onlar senden bir yan çizerler ki, bir

yamukluk yaparlar ki. Senden bir kaçıp uzaklaşırlar ki. Peki suçun ne senin? Sen sadece onlara Kur'an okuyalım dedin. Sen sadece onları Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine çağırdın. Kitapsız ve sünnetsiz din olmaz dedin. Suçun ne senin? Niye kaçıyorlar senden? Sen problemleri Kur'an'la ve sünnetle çözelim dedin. Sen kitaba ve sünnete gidelim dedin. Peki o ne yapıyor? Hayır problemleri babamla çözerim ben! Hocamla çözerim! Abimle çözerim! Şeyhimle, efendimle, büyüğümle çözerim! Eh kitabı anladık, saygı değerdir, hürmet ederiz, ara sıra teberruken okuruz onu. Peygamberi de anladık, hürmete lâyık birisidir, bazen bazen salavat göndeririz, arada bir ziyaret ederiz, toprağını öperiz, adı anılınca elimizi kalbimize koyarız ve şöyle bir saygı ihraz ederiz. Ama benim büyüğüm var, benim efendim var, benim şeyhim var, benim yazarım, çizerim var, benim emirim, a-mirim var, benim sözünü dinleyeceğim ve problemlerimi kendisine ar-zedeceğim birilerim vardır diyorsa, onlar münâfıklardır diyor Kur'an. Sen onları kitaba ve sünnete dâvet edince öyle bir yan çizerler ki:

Konya'da bildiğim bir arkadaşım var. 30 küsur senedir tanıştığımız çok sevdiğim ve kendisinden çok istifade ettiğim bir arkadaş. Pek çoğunuzun yakından tanıdığı bu arkadaşımın hayatta bir tek derdi var. Derdi Kur'an. Gece gündüz insanlar Kur'an'a yönelsinler, insanlar Kur'an okusunlar, anlasınlar diye koşturur. Okumak, okutmak, anlamak, anlatmak, bildiğim kadarıyla gece gündüz bunun dışında başka bir derdi yok arkadaşın. Konya içinde, Konya dışında tüm derdi insanları Kur'an yoluna dâvet etmek. İşi gücü bu. Kendisi kendisinin reklam edilmesini de sevmediği için burada adını söylemeyeceğim. Sürekli hakkında dua ederim, Allah gayretini artırsın, yolunu açsın ve uzun uzun ömürler versin de bu toplumu kendisinden istifade ettirsin inşallah. Ben dahil arkadaşlarına bu işi ısrarla empoze etmeye başlayınca, ısrarla arkadaşlarını Allah'ın kitabına ve Rasulullah'ın sünnetine yönlendirmeye başlayınca, Allah affetsin ama arkadaşları arasından şöyle diyenler çıktı: Vallahi acele işimiz olmasa, mecbur kalmasak senin sokaktan geçmek istemiyoruz dediler. Arkadaşı bir sokaktan geçerken görmüşlerse yollarını değiştirdiler. Sebep ne? Diyorlardı ki vallahi bizi yine yakalayacaksın ve son okuduğun âyeti anlat! Son tanıdığın hadisi anlat! diyeceğinden korktuğumuz için seni uzaktan görünce cadde değiştiriyoruz dediler.

Çok garip değil mi? Halbuki öyle birbirimizden kaçmayıp da birbirimize şöyle desek olmaz mı? Farz edin ki bir sokakta, bir cadde-de, bir dükkanda, evde, düğünde, dernekte karşılaştık. Konu mu açacağız? Niye biz açıyoruz da? Allah'a açtıralım, peygambere açtıralım konuyu. Nasıl? Gardaş, sen son okuduğun âyeti anlat! Ben de son okuduğum hadisi gündeme getireyim desek,

hep Allah'ı ve Resûlünü konuştursak ne kadar güzel olur değil mi? Bir Allah söylese, bir peygamber söylese o zaman çok hoş olacaktır.

Meselâ bir dostun dükkanına gidiyorum, veya bir arkadaşın bürosuna gidiyorum. Diyorlar ki ne alırsın? Ne istersin? Buyur bir şeyler ikram edelim. İyi, tamam, Allah razı olsun, bir âyet, ya da bir hadis ikram et de dinleyelim diyorum. Adam şaşırıyor, afallıyor ben böyle deyince. Çünkü âyetten de, hadisten de haberi yok adamın. Diyor ki hocam, ben çay söylesem de, o senden olsa! Âyeti, hadisi sen ikram etsen olmaz mı? Niye diyorum bu sefer de, senin kitapta yok mu bunlar? Senin görevin değil mi bu? Sen kitapsız, peygambersiz misin? Biraz sıkıştırınca terliyor, sıkılıyor, zorlanıyor işte yeri gelince hocaları imtihan etmek için öğrendiği bir âyet, bir hadis vardır ya kafasında onu okuyor ve bitiriyor işi. 10 gün sonra, 20 gün, 1 ay sonra bir daha gidiyorum dükkanına, tekrar 1 âyet, 1 hadis diyorum yok adamda. 1 aydır, 15 gündür kitapsız ve sünnetsiz yaşamış adam.

Halbuki kitapsız, sünnetsiz filan dediniz mi köpürür değil mi adam? Ama işte kitapsız dolu piyasa, sünnetsiz dolu. Sözüm yabana, meclisten ırak mı, İran mı onu bilmem de sizler 1 aydır ne kadar kitaplısınız? 15 gündür ne kadar sünnetli, yahut sünnetsizsiniz? Yâni sizler de mi kitapsız ve Sünnetsizlerdensiniz? Eyvah! Eyvah! Eyvah ki iki Sünnetimiz kalmış bizim. Birisi yemek tabağının tabanında son yemek kırıntıları filan kalmışsa onu temizleme Sünneti, sonra ikincisi de çocuğumuzun bilmem nesinin Sünneti. Tamam hepsi bu kadar.

Öyleyse bakın Allah diyor ki, gelin Allah'ın kitabına, gelin peygamberin sünnetine denilince münâfıkları görürsün ki senden yan çizerler, tüyüp giderler. Peki acaba biz ne yapıyoruz? Bizler yoksa fikir planında yan çizmiyoruz da eylem planında mı yan çiziyoruz? Fikir planında tamam, kitap sünnet, okunmalı, anlaşılmalı, kitapsız sünnet-siz olmaz diyor da bunu eyleme dönüştürüp gerçekleştirme planında mı tüyüyoruz? İman planında iddia planında tamam da amel planında mı yan çiziyoruz? Kur'an'ı bir araştırın başından sonuna Allah onun hiçbir yerinde ben iman edenlere cennet vereceğim buyurmuyor. Yalnız iman karşılığında cennet vaadeden bir tek âyet görmedim ben bu-güne kadar. Ya? İnanalar ve inancını yaşayanlara, inanıp salih amel işleyenlere cennet var diyor Kur'an. Bir de müstakıllen amel karşılığında cennet vardır diyen âyetler de var.

Öyleyse unutmayalım ki inanmamız, inandım dememiz hiç mi hiç yetmeyecektir amel işlememişsek. Yâni fikir planında kabul yetmiyor. İman ve amel, düşünce vehareket, iddia ve eylem birlikte olacak-tır.

Kitaptan ve sünnetten kaçanlara, kitaba ve sünnete karşı yan çizenlere, kitaptan ve sünnetten habersiz yaşayanlara, kılık kıyafet düzenini, eğitim düzenini, kazanma ve harcama düzenini, ev düzeni-ni, tüm düzenlemelerini Allah'a ve Resûlüne sormadan yapanlara, yâ-ni kitapla ve sünnetle diyalogu keserek yaşayanlara şöyle bir teklifim olacak:

Elektrik kabloları, lavabo muslukları, koltuk takımları ve sergiler de dahil olmak üzere evimizdeki tüm eşyaları şöyle bir çıkarıp sokağa dökelim. Hepsini sokağa çıkaralım. Sonra evimizi yeniden düzenlemek için bu eşyaları yeniden yerleştirirken koşup peygamber Efendimizi çağıralım. Diyelim ki ey Allah'ın Resûlü! Vallahi pişmanım! Sana sormadan, bilir bilmez bunlar bunlar lâzımdır, şunlar şunlar ihtiyaçtır diye eve neler neler almışım! Sonradan anladım ki bunların ihtiyaç mı? İsraf mı? Lüks mü? olduğunu sana sormam lâzımmış! Ama şimdi anladım bunu! İşte ev, işte eşya, işte sen ve işte ben! Buyur ver kararını! Senin bunlar lâzımdır, bunlar ihtiyaçtır dediklerini eve koyacağım, değildir dediklerini de atacağım! deseniz ne kalır evinizde hiç düşündünüz mü? Eğer İslâm o yerleştirmeye düzen demiyorsa bozgunculuk demektir bu. Yâni İslâm onlara ihtiyaç demiyorsa, tamam bu da olmalı! Bu da ihtiyaçtır! Evde bu da bulunmalı! demiyorsa, biz Allah'a ve Peygambere sorarak düzen yapmadığımız için bizimki de bozuk demektir ve biz de düzen bozucuyuz demektir.

Veya çocuklarımıza aktardıklarımız, hanımlarımıza duyurduk-larımız, kendi kafamıza yerleştirdiklerimiz eğer Allah ve Resûlüne so-rulmadan yapılmışsa biz de düzen bozuyoruz demektir. Biz de ifsat edenlerdeniz demektir.

Meselâ kafamızı şöyle bir keselim, içindekileri bir masanın üzerine boşaltalım ve çağıralım Kitap ve sünneti. Diyelim ki Ya Rabbi! Ya Rasulallah! İşte ben bilir bilmez bütün bunları lâzımdır diye doldurmuşum kafamın içine! Kafamın içi çöplük gibi! Ama şimdi anladım ki bunu size sormadan yapmışım bunu! Şimdi pişman oldum! Gelin ya Rabbi, ya Rasulallah şunları, şu kafamın içindeki bilgileri bir ayıklayalım! Bunlardan lâzım dediklerinizi, kalsın dediklerinizi tekrar koyacağım ve gereksiz bulduklarınızı atacağım! desek acaba neler kalır oraya koyabileceğimiz? Bir düşünün. O zaman belki kafamız: Tamtakır, bomboş sanırsın bir kaval, martavaldır, martavaldır martaval mı

olacak?

Biraz öyle gibi değil mi? Nehir isimleri at, şehir isimleri at, arkadaş isimleri at, artist isimleri at, cadde isimleri at, plaka numaraları at, fizik problemleri at, cebir denklemleri at, kimya formülleri at, şarkıları at, türküleri at, at, at. Ne kaldı geriye? Tabi ben burada kendi arzumuzla kafamıza yerleştirdiklerimizi kast diyorum. Yoksa biz istemeden gardiyanların okuduklarından öğrendiklerimiz değil tabii. Hani gardiyanlar sürekli bir şeyler okurlar mahkûmlar da mecburen öğrenirler ya o ayrı. Ben onları kast etmedim.

Soralım Rasulullah'a, ya Rasulallah bilir bilmez bir sürü şey yerleştirmişim ben bu kafaya, gel şunları yeniden bir yerleştirelim! diyelim. Nerede kullanacağımıza göre yerleştirmeliyiz ama. Meselâ adam Bakara öğreniyor para kazanmak için, Âl-i İmrân öğreniyor doçent olmak için, Nisâ öğreniyor kitap yazmak içinse bu da bozuk düzen olacaktır elbette.

Dün peygamber onları Allah'ın kitabına ve kendi hükmüne çağırmıştı. Bugün biz de insanları Allah'ın hükmüne, Allah'ın kitabına, Allah'ın yasalarına ve peygamberin pratikte uygulamalarına çağırırken Müslümanız dedikleri halde bu insanlar eğer buna razı olmazlar da başka başka hayat tarzları, başka başka yasalar, başka başka hayat programları arayışları içine giriyorlar, başkalarının kanunlarını uygulamadan yana bir tavır sergiliyorlarsa kesinlikle bilelim ki onar da münâfıklardan olacaklardır. Allah ve Resûlünün istediği bir hayatı yaşamayarak başka başka hayat anlayışlarına yönelenler kesin münâfık olacaklardır.

62. "Başlarına kendi işlediklerinden ötürü bir mûsîbet çattığında sana gelip: Biz, "İyilik etmek ve uzlaştırmaktan başka bir şey istemedik" diye de nasıl Allah'a yemin ederler?"

Hal böyleyken nasıl olur da kendi elleriyle işledikleri suçların sonucu olarak kendilerine bir musibet isabet edince, sana gelerek: Kuşkusuz biz iyilikten ve uzlaşmadan başka bir şey düşünmedik, iyilikten başka bir şey istemedik diyerek Allah'a yemin edebiliyor bu adamlar? Nasıl yapabiliyorlar bunu? Ne yüzle geliyorlar senin huzuruna? Bu, Allah'ın ve Resûlünün hükmüne razı olmayanlar kendi ellerinin kazandıkları sebebiyle, kendi anlayışları sebebiyle, Allah ve Resûlünün programını terk ederek kendi hayatlarına kendi hevâ ve hevesleriyle düzenlemeye kalkışmaları sebebiyle, adâletsizlik yapmaları, zalim olmaları sebebiyle işleri bozulur, başlarına birtakım sıkıntılar, belâlar gelince

sana gelirler ve biz ancak ihsan istiyoruz, biz iyilikten başka bir şey istemiyorduk demelerine de inanılmayacaktır.

Çünkü Allah bunların kalplerinde olanları bilmektedir. Allah biliyor ki bunlar yalan söylüyorlar. Öldürülen münafığın arkadaşları gelerek işte bizim niyetimiz şöyleydi, böyleydi, biz ihsan istiyorduk dediler. Hem Allah ve Resûlüne isyan ediyorlar, hem Allah ve Resûlünün hükmüne razı olmuyorlar, Allah ve Resûlünün istediği hayat tarzına razı olmuyorlar, ondan sonra da yemin ederek diyorlar ki biz ihsan istiyoruz, biz barış istiyoruz. O tâğuta giderken başka bir niyetle değil sadece iki kişinin arasını düzeltmek için, toplumda huzur ve sükunu sağlamak için gitmiştik diyorlar. Bugün tâğutun mahkemelerine gidenler de aynı şeyleri söylüyorlar.

63. "İşte bunların kalplerinde olanı Allah bilir. Onlardan yüz çevir, onlara öğüt ver, kendilerine tesirli sözler söyle."

Ama Allah onların kalplerini bilmektedir. Kalplerinde dilleriyle söylediklerinden farklı şeyler taşıdıklarını Allah çok yakından bilmektedir. Onların kalplerini bilen Rabbimiz peygamberimize ve Müslümanlara buyuruyor ki onlar yalancıdır, yüz çevir onlardan. Değer ver-me onlara. Birlikte iş yapma onlarla. Ama nasihat et onlara. Muhak-kak ki Allah'ı asla atlatamaz, asla kandıramazlar onlar. Çünkü Allah her şeyi bilir. Peygamberi kandırmak isteyenler de peygamberi kandıramazlar. Her şeyi bilen Allah peygamberine bildirmektedir. Müslümanları kandırmaya çalışsalar da onları da kandıramazlar, çünkü Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetiyle bilgilenen Müslümanlar ferasetli olurlar ve asla bu tür insanların oyunlarına gelmezler. Bunlar sadece kendilerini kandırabilirler.

Öyleyse gelin ey Müslümanlar Allah ve Resûlüyle beraber olalım. Eğer samimi Müslümanlar olursak, Allah ve Resûlünün bilgisiyle bilgilenirsek hiç kimse bizi kandıramaz. Ve gelin ey İslâm düşmanları, ey münâfıklar kesinlikle bilin ki sizler ne yaparsanız yapın Allah'ı kandıramazsınız, Müslümanları da kandıramazsınız. Her halinizle Allah ve Resûlüne düşmanlığınız belidir. Konuşmalarınızla, yaşadığınız hayalarınızla kendinizi ele veriyorsunuz, bir de utanmadan biz de Müs-lümanız filan diyorsunuz. Gelin yapmayın bu işi demek zorundayız. Yâni onların anlayacakları dilden onlara vaaz ve nasihatte bulunmak zorundayız. Kendi enfüslerinden, kendi dünyalarından, kendilerinin anlayacağı dilden onlara "kavlen beliyğa" yapmak zorundayız. Yâni kavlen beliyğa adamın kendi dünyasından, kendi hayatından söz söylemektir. Meselâ

adam fâizin içine batmış, biz gidip ona kendi dünyasından konuşmuyoruz da, kendi problemini, kendi bozukluğunu gündeme getirmiyoruz da selâmın faziletlerinden söz ediyorsak bu beliy-ğa bir söz olmayacaktır.

64. "Biz her peygamberi ancak, Allah'ın izniyle, itaat olunması için gönderdik. Onlar kendilerine yazık ettiklerinde, sana gelip Allah'tan mağfiret dileseler ve Peygamber de onlara mağfiret dileseydi, Allah'ın tevbeleri daima kabul ve merhamet eden olduğunu görürlerdi."

Müslümanım dediği halde, Allah ve Resûlüne inandığını iddia ettiği halde böyle bir yahudi'yle arasındaki davasında Allah'ın gösterdiği şekilde peygambere gitmeyen, peygamberin hükmüne razı olmayan, peygambere itaat etmeyen ve peygamberin gösterdiğinin ötesinde bir hayat yaşamaya yönelen bir münafığın cezası elbette ölümdü. Çünkü zaten Allah'ın peygamber göndermesinin sebebi de buydu. Peygamber ancak Allah'ın izniyle kendisine itaat edilsin diye vardır. Peygamberin varlık gâyesi kendisine her konuda itaattir. Biz peygam-berleri ancak kendilerine itaat edilsin diye gönderdik. Yâni Rabbimiz burada peygamber göndermesinin sebebini anlatıyor. Biz ancak onları Allah'ın izniyle kendilerine itaat edilsin diye gönderdik. Öyleyse pey-gambere itaat etmeyen, peygamberin hükmüne boyun büküp teslim olmayan bir münafığın cezası ölümdür, çünkü Rabbimiz peygamberini itaat edilsin diye göndermiştir. Kendisine itaat edilmeyen bir pey-gamber, peygamber değildir.

Bugün de her ne kadar peygamber (a.s) aramızda yoksa da onun sünneti, onun yolu, onun getirdiği kitap aramızdadır ve ona itaat vaciptir. Kur'an ve sünnet dimdik ayaktadır. Kur'an ve sünnetle hayatımızı düzenlemek zorundayız. İşte böylece peygambere itaat etmek zorundayız. Biz Kur'an'a itaat ederiz, Kur'an'a itaat peygambere itaattir diyerek Peygambere sadece bir postacı gözüyle bakamayız. Öyle değil mi? Eğer peygamberin görevi sadece Kur'an'ı bize ulaştırıvermek olsaydı Rabbimiz bu âyetinde bir de ayrıca peygambere itaat edin der miydi? Bakın Rabbimiz kendisine itaati, kitabına itaati emrettikten sonra peygamberine de itaati emretmektedir.

Bugün kimileri Rasulullah'ı devreden çıkararak kendi sosyal hayatlarına, ekonomik hayatlarına, siyasal hayatlarına, kendi zevk ü sefalarına çok rahat bir şekilde fetva bulabilmenin derdindeler. O zaman Kur'an'ı kendi istedikleri gibi yorumlayabilecekler, keyiflerine göre bir din yaşayabilecekler. Çünkü Kur'an genel naslar ihtiva eder. O genel nasların pratikte uygulaması Rasulullah'ın hayatındadır. Peygamberi devreden çıkardınız mı ortada ne Kur'an kalır ne din?

Çünkü peygamberi devreden çıkardınız mı genel özellikleriyle bir din ortaya çıkacaktır ve insanlar bu dinle alâkalı kendi yorumlarını din kabul edecekler ve sanki Kur'an'ın pratiğiymiş gibi bir hayat yaşayacaklar. Sonra da insanları kendilerine, kendi anlayışlarına, kendi dinlerine çağıracaklar, gelin bizim gibi olun, gelin bizim gibi yaşayın diyecekler, gerçekten bu çok yanlış bir şeydir.

Öyle yapmayalım da, kendi yorumlarımızı, kendi anlayışlarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi bir kenara bırakalım da, kendimizi ve kendimiz gibileri bir tarafa bırakalım da Allah'ın onayladığı Rasu-lullah Efendimizin, Kur'an'ın ve Rasulullah Efendimizin onayladığı öteki peygamberler örnekliliğinde, yine Allah ve Resûlünün onayladığı sahâbe örnekliliğinde bir hayat yaşayalım. Bakın Allah diyor ki:

Eğer bu insanlar Allah'ın ve peygamberin hükmüne razı olmayarak kendilerine zulmettikten sonra sana gelseler ve senin huzurun-da işledikleri bu suçlardan sonra Allah'a istiğfar etselerdi, yaptıkların-dan pişman olup Allah'a yönelselerdi, işlediklerinden dolayı Allah'tan mağfiret dileselerdi, Resul de onlara mağfiret dileseydi gerçekten o zaman Allahı Tevvab ve Rahîm bulacaklardı. Eğer Allah'a yönelip yal-varıp yakarsalardı, peygamber de onlar için Allah'a istiğfarda bulunmuş olsaydı, ya Rabbi bunları affet deseydi gerçekten Allah onları affedecekti, Allah onların tevbelerini kabul edecekti.

Bugün de Müslümanlar Allah ve Resûlünün istediği şekilde hayatlarını düzenleme kavgası verirlerken hata edip Allah ve Resûlünün istemediğine düştükleri zaman Allah'a yönelip tevbe etseler, Allah'a istiğfar etseler, birbirleriyle birlikte top yekun Allah'a tevbe edip ya Rabbi biz daha iyi Müslüman olmak istiyoruz, biz bu haksız hükümlerimizden, haksız yaşantılarımızdan, insanlara vermiş olduğumuz haksız kararlarımızdan vazgeçip sana ve senin hükümlerine yöneliyoruz diyebilirsek bilelim ki Rabbimiz bizleri de affedecek, bizim toplumuzda da adâleti, hakkı hâkim kılacak, bizim hayatımızı da güzelleştirecektir.

65. "Hayır; Rabb'ine andolsun ki, aralarında çekiştikleri şeylerde seni hakem tayin edip, sonra senin verdiğin hükmü içlerinde bir sıkıntı duymadan tamamen kabul etmedikçe inanmış olmazlar."

Hayır hayır Rabbine andolsun ki aralarında çekiştikleri, niza ettikleri şeyler konusunda seni hakem kabul edip sonra da senin onların aralarında verdiğin hükme içlerinde en ufak bir haraç, en ufak bir sıkıntı, bir isteksizlik, hoşnutsuzluk duymadan tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş

sayılmazlar.

Demek ki peygamber (a.s) bizim hakkımızda bir şey söyleye-cek, bir hüküm verecek, peygamber bizim durumumuzu bir karara bağlayacak, bizim adımıza bir karar alacak, şöyle giyinin, böyle yaşayın, şunu yapın, bunu yapmayın diyecek, aldığı bu karar bizim aleyhi-mize de olsa, lehimize de olsa, hoşumuza da gitse, huzurumuzu da kaçırsa onun bizim adımıza verdiği bu kararı kabul etmek, hem de içimizde en ufak bir isteksizlik, kalbimizde en fak bir burukluk, yüzümüzde en küçük bir işmizaz hissetmeden teslim olup uygulamak zorundayız. Peygamberi hayatımızda karar mercii bilmek zorundayız. İhtilaf mercii, karar mercii olarak peygamberimizin hayatımızda evet ve hayır deme yetkisinde olduğunu kabul etmedikçe Müslüman olamayacağımızı asla unutmayacağız.

Ve üstelik bizim adımıza karar verme makamında olan peygamberin bizim adımıza aldığı kararlara tamı tamına teslim olup onları uygularken de kalbimizden en ufak bir tereddüt geçirmeden uygulamadıkça Müslüman sayılmayacağımızı bir an bile hatırımızdan çı-karmamalıyız. Onun emir ve yasaklarından zerre kadar bir şüphe etmediğimiz gibi ona akıl verip yol göstermeye de kalkışmayacağız. İyi ama ya Rasulallah şunu şunu da düşündün mü? Benden bunları uygulamamı isterken benim durumumu, benim konumumu, benim statümü düşündün mü? Halbuki benim durumum buna müsait değildir, şu şöyle olmalıydı, bu böyle olmalıydı, bu devirde bunları uygulamak mümkün değildir gibi Allah Resûlüne akıl vermeye, din öğretmeye de hakkımız yoktur. Bunu daha önce demeye çalışmıştım. Verilen kararı aynen olduğu gibi, hem de coşkuyla uygulamak zorundayız. Değilse işte âyet Müslüman sayılmayacağız Allah korusun.

Tabii bu emir sadece Rasulullah Efendimizin kendi dönemiyle, kendi hayat süresiyle sınırlı değildir. Rasulullah Efendimizin Müslümanlar adına aldığı kararlar kıyamete kadar geçerlidir. Rasulullah Efendimizin sünneti kıyamete kadar bizim için bağlayıcıdır. Allah'ın Resûlü kıyamete kadar tek otorite insan olarak kalacaktır. Bir insanın gerçek Müslüman olup olmadığına bu otoriteyi kabul edip etmediği, bu otoriteye itaat edip etmediği belirleyecektir. Ona itaat edenler mü'-min, itaat etmeyenler de kâfir sayılacaktır.

66. "Şâyet onlara "Kedinizi öldürün" yahut "Memleketinizden çıkın" diye emretmiş olsaydık, pek azından başkaları bunu yapmazlardı. Kendilerine verilen öğüdü yerine getirmiş olsalardı onlar için daha iyi ve daha sağlam

olurdu."

Eğer sizinle ilişkimiz rahmetimin gereğine dayanmasaydı, eğer gerçekten biz size büyük büyük yazılar, ağır ağır yazgılar yazsaydık, daha ağır sorumluluklar yükleseydik ne yapardınız? Ne ederdiniz? Nasıl altından kalkardınız? Eğer onlar üzerine daha büyük yasalar belirleseydik, kendilerinden öncekilere farz kıldığımız meşakkatli, ağır a-melleri yüklemiş olsaydık, meselâ İsrâil oğullarına yaptığımız gibi toplumsal bir kısas olarak kendi kendinizi öldürün, yahut birbirlerinizi öldürün, yahut vatanlarınızı terk edin deseydik pek azı müstesna onlar-dan kimse buna tahammül edemeyecekti.

Rabbimiz burada kendilerinden istenilen fıtratlarına uygun bir itaati gerçekleştiremeyenleri çok güzel bir sorgulamaya tabi tutuyor. Bu konuda ufacık bir fedâkârlığa bile katlanamayanlar büyük fedâ-kârlıklara hiç katlanamayacaklardır. Yâni kendilerinden Allah için ha-yatlarını fedâ etmeleri, mallarından, mülklerinden, vatanlarından, yurtlarından vazgeçmeleri istense bunu hiç yapamayacaklardır. Meselâ haydi nefislerinizi öldürün, canlarınızı verin, Allah için kelle koltukta bir savaş ortamına girin, hayatlarınızı benim için fedâ edin, yerlerinizi, yurtlarınızı benim için terk edin ve böylece benim rızamı ve cennetimi kazanın denseydi, sizin için böyle bir yazgı, bir yasa belirlenmiş olsay-dı gerçekten çok azınız müstesna çoğunuz beceremeyecektiniz.

Şu anda bize de böyle bir emir verilse, haydi ne duruyorsunuz! Kendinizi öldürün! İntihar edin! Haydi benim yolumda tüm mallarınızı, mülklerinizi, evlerinizi, barklarınızı terk etmedikçe, benim yolumda canlarınızı fedâ etmedikçe cennetimi kazanamayacaksınız! diye bir emir gelse ne yaparız? Becerebilir miyiz bunu? Belki de olduğumuz yerlerimizde yığılıp kalıp, bize bu emri veren Allah'a isyanın doruk noktasında Onunla karşı karşıya kalacaktık. Öyleyse bilelim ki Rab-bimiz bize karşı çok Raûf ve Rahîmdir. Bize bizim altından kalkabile-ceğimiz yükler yüklemektedir. O halde onun bizden kendisine ve Resûlüne istediği itaati gönül rahatlığı içinde gerçekleştirmek ve Rab-bimize ham etmek zorundayız.

Halbuki onlar Allah kendilerine neyi emretmişse onun gereğini yerine getirselerdi, Allah'ın vaazını dinleselerdi, vaaz u nasihatin gereğini icra etselerdi, yâni Allah'ın tarif buyurduğu gibi Allah ve Resûlünün emirlerine itaat etselerdi onlar için daha hayırlı olurdu. O zaman Rableri tarafından onların hayatlarının düzeltilmesi, aile hayatlarının sağlamlaştırılması, toplumsal hayatlarının dengeye

getirilmesi, tüm işlerinin ıslah edilmesi noktasında onlar için daha hayırlı olacaktır. Yâni eğer o münâfıklar böyle bir tereddüt, böyle bir zihni bocalama göster-meyip de Allah ve Resûlünün hükmüne razı olsalardı Allah da onların kalplerine imanı yerleştirir sabit kadem kılardı. Çünkü Allah'ın emirleri bizim hoşumuza gitmese de doğru olandır, güzel olandır, hayırlı olandır.

67,68. "O zaman onlara kendi katımızdan büyük bir ecir verir ve onları doğru yola eriştirirdik."

Eğer onlar bizim emirlerimize itaat etselerdi o zaman biz de onlara katımızdan büyük bir ecir verirdik. Ve onlara mutlaka dünyada büyük bir mülk ve saltanat, güçlü bir egemenlik ve iktidar verirdik. Onları sırat-ı müstakime hidâyet eder, doğru yolu gösterir, âhirette de cennet verirdik. İşte Allah'ın emirlerine Allah'ın istediği gibi itaat eden, boyun büken, Resûlünün emirlerine itaat eden, Rasulullah ve onun pırlanta ashabı Rablerinin kendilerine vaâdettiği dünyada en büyük izzet ve şerefe nail olmuşlar, öteki âlemde de Rablerinin rızasına ve cennetine ulaşmışlardır. Aynı neticeye ulaşmak istiyorsak bizler de onların yaptığını yapmak zorundayız. Bizler de onlar gibi bu fıtrî dini Allah'ın istediği yaşayıp onların gittiği cennete gitmeliyiz inşallah.

69, 70. "Kim Allah'a ve Peygambere itaat ederse, işte onlar Allah'ın nîmetine eriştirdiği peygamberlerle, dosdoğru olanlar, şehidler ve iyilerle beraberdirler. Onlar ne iyi arkadaştırlar! "Bu nîmet Allah'tandır. Bilen olarak Allah yeter."

Rasulullah Efendimizin arkadaşlarından birisinin serzenişleri sonucunda inen bir âyet-i kerîmeyle karşı karşıyayız. Bir sahâbe diyor ki; ey Allah'ın Resûlü, gerçekten ben seni çok seviyorum! Seni o kadar çok seviyorum ki ara ara seni görmeye gelip, ziyaret edip evime dönüyorum. Fakat bir şey beni çok mahzun ediyor, çok düşündürüyor. Beni sürekli meşgul eden şey şudur: Düşünüyorum ki bir gün gelecek ben bu dünyadan ayrılacağım. Siz de ayrılacaksınız. Siz de ben de vefat edeceğiz. Bu dünyada görebildiğim sizden öte âlemde ayrı kalmak, sizi görememek beni kahrediyor. Çünkü öbür tarafta sizin ulaşacağınız derecelere, makamlara benim, bizim ulaşmamız mümkün olmayacaktır. İşte şu anda ben öbür tarafta sizi görememenin, sizinle birlikte olamamanın ıstırabını yaşıyorum diye dert yanınca Rabbimiz de tüm ümmetine müjde veren bu âyetini inzal buyurdu. Tabi ki bu müjde sadece sebeb-i nüzûl olan o sahâbeye ait değildir. Kıyamete kadar ki mü'minlere müjde olarak Allah buyurdu ki:

Kim Allah ve Resûlüne itaat ederse, içindeki şek ve şüpheleri bırakarak kim ki Allah ve Resûlünün hükümlerine gönül hoşnutluğu içinde teslim olursa, kim ki Allah'a, Allah'ın kitabına teslim olur, Resû-lünün pratikte uyguladığı bir hayatın mü'mini olarak imanıyla, teslimiyetiyle bir hayat yaşamış olursa işte onlar Allah'ın kendilerine nîmet verdiği kimselerle beraberdirler. İşte onlar nebiler, sıddîklar, şehidler ve salihlerle beraberdirler. Onlar ne güzel arkadaştırlar? İşte bu Allah'ın fazl u keremidir. Bu lütuf ve ikram Allah'tandır. Bu müjde Rab-bimizin her namazımızda okumamızı istediği Fâtiha sûresinde de en güzel biçimde anlatılmaktadır.

Mü'minler her gün, her zaman bu arzuyu, bu isteği gönüllerin-de yaşamaktadırlar. Buna ulaşabilmek için dua dua her namazlarında Rablerine yalvarmaktadırlar. Evet bunlar kitabında Rabbimizin sırala-masına göre insanlığın atası Hz. Adem (a.s) dan bu yana, Adem (a.s) in hidâyet üzere olan oğulları, torunlarından İdris (a.s), tufanda gemi-de kurtarılan Nuh (a.s) ve onunla beraber olanlar, peygamber safında yer alanlar, peygamberin gemisine binip, tercihini bu istikâmette kullananlar, Âd toplumuna gönderilen Hud (a.s) ve onunla birlik olanlar, Semûd kavminin peygamberi Hz. Salih (a.s) ve ona inanlar, İbrahim (a.s) ve ona iman edip onunla birlikte hareket edenler, Hacer anamız, Sara anamız, İshak (as), İsmail (as), Yâkub, Yusuf, Şuayb, Mûsâ, Harun, Dâvûd, İlyas, Elyesa, Zülkifl, Zekeriyya Îsâ ve Muhammed (a.s), Ashab-ı Kehf, Meryem, Asiye, gibi şu anda isimlerini hatırlayamadığım Kuranın ve Rasulullah Efendimizin onayladığı peygamberler, sıddîklar, şehidler ve salihlerle beraber olacaklardır yarın kıya-met günü.

Tabii onların sergileyip örneklediği bir hayatı yaşayanlar onlarla beraber bir hayatın içinde olacaklardır. Allah'ın bu müjdesi kıyamete kadar bunu gerçekleştirenler içindir. Kim Allah'a ve Resûlüne itaat ederse, kim Allah'ın istediği kulluğu peygamber örnekliğinde gerçekleştirirse bu müjde onlar için geçerlidir. Çünkü unutmayalım ki Allah'ın fazlına ancak Allah'ın istediği gibi kulluk edenler nail olacaktır. Bunları kimlere vaâdetmişse Rabbimiz ancak onlara lütfedecektir. Ve Allah'ın fazlına kimse engel olamaz. Allah kimi bu nimetine ulaştırmayı murad etmişse kimse ona engel olamaz.

Öyleyse Allah ve Resûlüne nasıl itaat edilecekse öylece itaat edelim. Bu konuda az önce zikrettiğim yasal örneklerimizi örnek alalım. İmanımızı, İslâmımızı, takvamızı, teslimiyetimizi, itaatimizi onlar gibi yapalım. Allah ve Resûlü gerek bireysel, gerek ailevi, gerek toplumsal bizden nasıl bir hayat tarzı

istiyorsa öylece yapalım, yaşayalım da dünyamız da güzel olsun, âhiretimiz de güzel olsun inşallah.

71. "Ey İnananlar! İhtiyatlı davranın bölük bölük veya hep birden savaşa gidin."

Ey iman edenler! Haydi imanlarınızı yaşayabileceğiniz, imanlarınızı hayatınızda görüntüleyebileceğiniz, iman kaynaklı yaşayabile-ceğiniz bir hayat ortamı oluşturmak üzere savaş hazırlıklarınızı yapın, İslâm düşmanlarına karşı, düşmanlarınıza karşı, Allah'ın bilip sizin de bildiğiniz, Allah'ın bilip sizin bilmediğiniz düşmanlara karşı tedbirlerinizi alarak bölük bölük savaşa çıkın. Ya da topluca savaşa çıkın.

Allah ve Resûlüne itaatten sonra burada bir savaş emri geli-yor. Bu konulardan sonra böyle bir emrin gelişi Medineli yeni huzura kavuşmuş, yeni bir vatan elde edip rahat bir şekilde yaşamaya baş-lamış Müslümanların hayat tarzlarına yepyeni bir değerlendirme, bir hedef seçimi getiriyordu. Artık Mekke'nin sıkıntılı dönemleri bitmiş, işkenceler geride kalmış, devletlerini kurarak toplumsal problemlerini halletmiş, başlarındaki peygamberin riyasetinde huzur içinde bir hayata kavuşmuş Müslümanlara işte tam böyle yaşayacakları bir ortam-da böyle bir savaş emri geliyordu. Ey Müslümanlar tedbirlerinizi alın ve bölük bölük, ya da topluca savaşa çıkın.

Savaş için tedbir alınacak, hazırlık yapılacak. Savaş için tedbir güzel şeydir, ama savaşan için güzeldir. Savaşmayan kimsenin tedbir alması abdest alıp da namaz kılmayan kimsenin durumu gibidir. Şu anda tedbir aldıklarını söyleyen Müslümanlar sırtlarında zırhlarıyla ya-tağa giren kimselerin durumuna benzer. Hiçbir şey yaptıkları yok ama tedbiri elden bırakmadıklarını söylüyorlar. Elli tane de zırh giyse bile böyle hiçbir şey yapmayan bir kimse o tedbir almış sayılmayacaktır. Resûl-i Ekrem Efendimiz Uhud'a giderken üst üste iki tane zırh giymiştir, ama unutmayalım ki Uhud'a giderken giymiştir.

72. "Şüphesiz aranızda pek ağır davrananlar vardır; size bir mûsîbet gelirse: "Allah bana iyilikte bulundu, çünkü onlarla beraber bulunmadım" der."

Ama sizden kimileri böyle bir emir karşısında ağır davranıyor. İnsan fıtraten savaştan hoşlanmaz. Savaş, insan nefsine ağır gelir. Çünkü savaşta ölmek vardır, öldürmek vardır, yaralanmak vardır, maldan ve candan fedâkârlıklar vardır. Bu yüzden insan fıtraten güçlükleri sevmez. Ama

yeryüzünde zulmün, işkencenin, adâletsizliklerin, kullara kulluğun bitirilip yerine adâletin ve Allah'a kulluğun gerçekleştirilebilmesi için savaş kaçınılmaz bir sonuçtur. Yâni yeryüzünde savaş, barış ortamının gerçekleştirilmesi için bazen kaçınılmaz bir vakıa olabilir.

Zira yeryüzünde hakkın hâkimiyeti olmadan, fitne kaldırılmadan barış ortamını görmek mümkün değildir. İşte Allah'ın kullarını Allah'a kulluktan koparıp kendilerinin kulu ve kölesi haline getiren, Allah kanunlarını kaldırıp kendi kanunlarını yürürlüğe koyan, insanları Rablerine değil de kendilerine boyun eğmeye zorlayan ve böylece Allah'ın kullarını fitneye düşüren tüm tâğutlara kaşı savaşılmadan barışın sağlanması mümkün değildir.

İşte Allah savaşı emredince insanlardan kimilerine savaş ağır geliyor, zor geliyor ve Allah için bir savaşa katılmak istemiyorlar, ağır aldıranlar oluyor. Dünya hayatı, yaşamak arzusu, mal mülk sevgisi a-ğır basıyor. Sonra da:

Sonra da şâyet çıktıkları savaşta peygamberin ya da Müslümanların başlarına bir şeyler isabet edip de o savaşın sonunda onlara bir zarar ulaşınca da bu savaşa katılmayıp ağır davrananlar, Allah'ın ve Resûlünün mahza kendilerinin hayrına olan dâvetine icabet etmeyen bu zavallılar diyorlar ki; doğrusu Allah bana nîmet verdi. Allah beni korudu. Çünkü ben onlarla, o savaşa gidenlerle beraber olmadım. Onlarla birlikte gitmedim de onun için kazandım. Allah bana nîmette bulunup beni korudu da onların başına gelenler benim başıma gelmedi. Allah ve Resûlünün emrettiği bir konuda, bir savaş konusunda Allah ve Resûlünün emrine muhalefet ederek Müslümanlarla birlikte olmamayı nîmet kabul eden, Allah için bir savaşta Müslümanlar gibi ölmeyi, yaralanmayı, sıkıntı çekmeyi göze alamayan, Allah için böyle bir fedâkârlığa razı olamayan, kendince bir kısım musîbetlerin dışında kalmayı başarı zanneden bu münâfıkların sözleri, anlayışları ne kadar da basit, düşünceleri ne kadar da sığ, hesapları ne kadar da yanlış, ne kadar zavallı değil mi? Bu dünyanın geçici zevk ve eğlencelerine kapılarak Allah için bir savaştan kaçan insanlar ne kadar da zavallı in-sanlar değil mi?

Halbuki Allah'ın ve Resûlünün her dâvetine koşan Müslüman, Uhut'ta şehid de olsa, Bedir'de mağlup da olsa veya şu anda dünya savaşlarında yenilmiş de olsa, görünürde kâfirler karşısında ezilmiş de olsa kazanan yine odur, galip gelen yine odur, üstün olan yine odur. Çünkü galibiyet ya da mağlubiyet, zafer ya da hezimet dünya şartlarına göre hesap edilmez. Galibiyet ve mağlubiyet âhiret şartları-na göre yapılır. Bir Müslüman dünyada mağlup olsa, dünyada

kaybet-se bile, eğer âhireti kazanmışsa o galiptir. Şehid edilen, belinden testereyle kesilen, ya da kendisine iki kızından başka hiç kimsenin iman etmediği peygamberler dünya hesabına göre kaybetmişler gibi görün-seler de Allah'ın istediği bir hayatı yaşadıkları için âhiret hesabına göre galiptirler.

73. "Allah'tan size bir nîmet erişse, andolsun ki, sizinle kendi arasında bir dostluk yokmuş gibi: "Keşke onlarla beraber olsaydım da ben de büyük bir başarı kazansaydım" der."

Ama size Allah için katıldığınız bir savaşta Allah'tan bir fazl, Allah'tan bir zafer isabet ettiği zaman da o savaşa gitmeyenler, savaş konusunda ağır davrananlar, Allah için fedâkârlığı göze alamayanlar, tıpkı İsrâil oğulları gibi inandıkları Allah uğrunda fedâyı mal ve fedâyı cana değmez olanlar, böyle bir Allah'a inananlar, Müslümanlarla birlikte savaşa gitmedim diye, Müslümanlarla birlikte olmadım diye Allah için bir zarara uğramadıklarına sevinenler, biz akıllıyız, biz onlar gibi pisipisine ölüp yaralanmadık diyenler, ama Allah'ın fazlıyla, Allah'ın yardımıyla zafere koşan, ganîmetlere ulaşan Müslümanları gördükleri zaman da bu insan tipleri sanki o savaşa katılan Müslümanlarla aralarında hiçbir yakınlık yokmuş gibi, sanki onlar Müslüman kardeşleri de-ğilmiş gibi diyorlar ki bakın:

Keşke ben de onlarla beraber olsaydım, onlarla aynı hayatı, aynı imanı, aynı teslimiyeti paylaşmış olsaydım da, onlarla birlikte Allah'ın aynı dâvetine icabet etseydim de, ben de büyük bir başarıya, büyük bir kurtuluşa ermiş olsaydım. Tabii bu tür münâfıkların mutluluk dediği, başarı dediği şey yine maldır, yine mülktür, yine saltanattır, yine ganîmettir, paradır, puldur, şandır, şöhrettir. Elbette Allah ve Resûlüne inanmayan, Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetinden habersiz bir hayat yaşayan insanın, dünya mallarına mülklerine, dünya saltanatlarına aldanıp cennete sırt çeviren bir insanın hayatı sağlıklı bir şe-kilde değerlendirmesi mümkün değildir. Dünyayı da âhireti de bileme-yen bu insan ne anlar Allah yolunda savaşarak, Allah yolunda her şeyini fedâ ederek Allah ve Resûlünün vaâdettiği ebedî bir hayatı ka-zanmaktan? Ne anlar cennetten? Öyleyse ey Müslümanlar:

74. "O halde, dünya hayatı yerine âhireti alanlar, Allah yolunda savaşsınlar. Kim Allah yolunda savaşır, öldürülür veya galip gelirse, Biz ona büyük bir ecir vereceğiz."

Ey dünya hayatı yerine âhireti satın alanlar! Fâniyi verip de bâkîye talip olanlar! Dünya hayatının basit zevklerini bırakıp da cennete ve Allah'ın rızasına

talip olanlar! Allah yolunda, Allah'ın egemenliğini gerçekleştirmek için, ilâ-i kelimetullah için savaşın. Çünkü unutmayın ki Allah yolunda savaşanlar geçici ve basit dünya hayatını satıp karşılığında ebedî olan âhireti satın almışlardır. Kim dünya hayatının geçiciliğini, derbederliğini, fâniliğini, zavallılığını bilir de Allah yolunda savaşarak buradaki zevkini, sefasını âhiret hayatı, âhiret mutluluğu için fedâ etmeyi becerebilirse, fâniyi verip bâkîyi kazanmayı becerebilirse, Allah'ın rızasını kazanabilirse işte kazançta olan odur. Dünyayı da âhireti de en iyi değerlendiren odur. Öyleyse dünya hayatına karşılık âhireti satın almak isteyenler Allah yolunda savaşsınlar. Unutmayın ki kim de Allah yolunda savaşırken ölür ya da galip gelirse ona büyük bir ecir vereceğiz diyor Rabbimiz. Yine unutmayın ki Allah adına savaşan bir Müslüman ölse de galiptir kalsa da.

75. "Size ne oluyor da: "Rabbimiz! Bizi halkı zalim olan bu şehirden çıkar, katından bize bir sahip çıkan gönder, katından bize bir yardımcı lütfet" diyen zavallı çocuklar, erkekler ve kadınlar uğrunda ve Allah yolunda savaşmıyorsunuz?"

Yine bir savaş emri geliyor. Allah'a Allah'ın istediği kulluğu icra edemedikleri Mekke'den Medine'ye hicret eden, Allah adına her şeylerini terk eden, Medine'de Allah ve Resûlünün istediği biçimde İslâm toplumunu gerçekleştiren, adım adım dünya insanlığının fitne ve fesattan kurtuluşunu hedefleyen, tüm insanlığa gerçek kulluğu, gerçek hayatı, gerçek adâleti, gerçek hürriyeti ve insanlığı göstererek tüm insanlığı yalnız Allah'a kulluğa ve kurtuluşa dâvet eden Müslümanlara tekrar tekrar bu işin ancak savaşı göze alabilmekle mümkün olabileceğini anlatıyor.

Bu mânâda sanki Nisâ sûresinin ilk âyetleri aile konusunu, ikinci bölüm âyetleri sanki toplum ve devlet konusunu, üçüncü bölüm âyetleri de insanlığa huzuru, güveni, saâdeti, selâmeti, hürriyeti, adâleti, özgürlüğü anlatan âyetlerdir. Dünya üzerinde dünyaya taparak zalimce egemen olan güçlerin belini kırmak, egemenliklerine son verip, onların zulüm ve işkenceleri altında kıvranan mazlumların, mus'-taz'afların imdadına yetişmek üzere Müslümanların savaşa teşvik edildiğini görüyoruz. Bakın Allah diyor ki:

Size ne oluyor da sizler Allah yolunda savaşmıyorsunuz? Gerek erkeklerden, gerek kadınlardan, çocuklardan müs'taz'af oldukları halde, zayıf ve güçsüz oldukları halde kâfirlerin zulümleri altında ezilen ve ey Rabbimiz! Bizi ehli zalim olan bu ülkeden çıkar! Halkı zalim ve zorba olan şu kentten bizi kurtar! Şu şehrin zalimlerinin egemenliğinden bizi kurtar! Bize katından bir velî,

bir sahip, bir kurtarıcı gönder diye dua dua yalvaranlar varken size ne oluyor da onların imdadına yetişmek için savaşmıyorsunuz? Ne oluyor size ki onları zalimlerin zulmünden kurtarmak, onları özgürlüğe kavuşturmak, onları bu zelil hayattan aziz ve şerefli bir hayata kavuşturmak, onlar üzerindeki zalim ve fâsık sultaların ellerini, boyunlarını kırıp zulümlerine engel olmak için savaşmıyorsunuz?

Bu âyette anlatılanlar Mekke'de veya başka yerlerde Müslü-man olup da Medine'ye hicret edemeyen, kendilerini kâfirlerin zulüm ve işkencelerinden koruyacak güçleri olmayan kadın, erkek ve çocuklardır.

Evet ne oluyor size ki zalim sultaların Müslümanlara eziyet ve işkencelerinin yasallaştığı bir dünyada bu zalimlerin ellerinde mazlum duruma düşürülmüş Müslümanların feryatları yükselirken savaşı göze alamıyorsunuz? Ne oluyor size ki yerlerinize çakılıp kaldınız? Ne oluyor size ki rahatınızın içine gömülüp kaldınız? Zevkiniz, sefanız, malınız, mülkünüz ağır bastı da Allah yolunda bir savaştan kaçar oldunuz. Duymuyor musunuz dünyanın her yerinden yükselen şu feryatları? Ey Rabbimiz! Ne olur bize yardım et! Bize katından bir yardımcı, bir kurtarıcı, bir velî gönder! Bizi şu zalimlerin elinden kurtar ya Rabbi! diye ağlaşan, kurtarıcı bekleyen insanların durumlarını görmüyor musunuz?

Kim yetişecek bu mazlumların imdadına? Bunların, bu biçare, bu mazlum ve zayıf insanların imdadına Allah'ın yardımında Müslümanlar yetişmek zorundadır. Allah bu vazifeyi Müslümanlara yüklemektedir. Öyleyse ey o günün peygamber rehberliğindeki Medineli ve şu anda da tüm dünya Müslümanları! Bu görev sizin görevinizdir. Allah'ın yasası böyledir. Yeryüzünde zalimlerin, zorbaların zulümleri altında ezilen, Allah'a kulluktan koparılıp ahalisi zalim olan ülkelerde bir takım yapay tanrılara kulluğa zorlanmış ve Allah'tan bir kurtarıcı bekleyen insanları kurtarmak için savaşmak zorundayız.

Zaten İslâm'ın savaşının hedefi budur. İslâm'ın savaşı yeryüzünde Allah kullarını Allah'a kulluktan koparıp, fitnelere düşürüp kendilerine kul köle edinen zalimlerin egemenliklerine son vermek, Allah kullarının önünü açarak özgür iradeleriyle bir hayat yaşamalarını sağ-lamaktır. Tüm sahte rablerin, tüm yapay tanrı ve tanrıça taslaklarının egemenliklerine son verip Allah egemenliğini gerçekleştirmektir. Yeryüzünde fitnenin kökünü kazıyıp Allah kullarının özgürce dinlerini seçebilmelerini sağlamaktır.

76. "İnananlar Allah yolunda savaşırlar, İnkâr edenler ise şeytan yolunda harp ederler. Şeytanın dostlarıyla savaşın, esasen şeytanın hilesi zayıftır."

Mü'minler, inananlar Allah yolunda savaşırlar, kâfirler, küfredenler de tâğutun yolunda savaşırlar. Kâfirler küfür yolunda savaşırlar. Evet bu sûre indiği dönemde Allah yolunda savaşanlar Medineli Müslümanlar, tâğut yolunda savaşanlar da Mekkeli müşriklerdi. Allah yolunda savaşanlar Medine'de Rasulullah'ın yanı başında, Rasulul-lah'ın riyasetinde savaşan Müslümanlar, tâğut yolunda savaşanlar da küfrün ve şirkin egemenliği altında yaşayan tüm dünyadır.

Evet dünyada her devirde, her dönemde mutlaka bu iki tür savaş hep olagelmiştir. Biri imanın savaşı, ötekisi de küfrün ve şirkin sa-vaşı. Zaten dünyadaki tüm savaşlar inancın savaşıdır. Bu inancın da iki tarafı vardır. Bir tarafta Allah'ın dini yücelsin, Allah'ın iradesi, Allah'-ın yasaları hâkim olsun, egemenlik Allah'a ait olsun için savaşan müslümanlar, öbür tarafta da küfrün, şirkin, insanların yasalarının, insanların egemenliklerinin hâkimiyeti için çırpınan kâfirler, müşrikler vardır ki Kur'an buna tâğutlar der.

Öyleyse haydi ey Müslümanlar, şeytanın dostlarıyla savaşın! Unutmayın ki şeytanın hilesi pek zayıftır. Dünya üzerinde belki şeytan taraftarları güçlü görülebilir. Şeytanın hilesi belki güçlü, etkili görülebilir. Şeytan taraftarlarını da yanına alarak tüm dünya egemenliğine soyunmuş olabilir. Şeytan ve dostları şeytan ve aveneleri tüm dünyayı saltanatları altına almış, tüm dünyaya hâkim olmuş olabilirler. Meselâ o gün Bizans imparatorluğu, bugün Amerika, Avrupa, Rusya, İngilte-re, Çin, Japonya şeytanlıkları, daha önce Firavunların şeytanlıkları, daha önce Âd kavminin, Semûd'un şeytanları, şeytanlıkları ne oldu? Allah'ın güç ve kudreti karşısında, Azîz olan, Cebbâr olan Allah'ın desteğindeki Müslümanlar karşısında ne duruma düştüler bir düşünün. Hepsi mağlup olmadılar mı? Hepsi perişan olmadılar mı? Hepsi helâk olmadılar mı?

Yeryüzünün en büyük şeytanları bile, yeryüzünün en süper orduları, güçleri bile Allah safında yer almış bir avuç Müslüman karşısında yok olup gitmiştir. Allah desteğindeki mü'minler karşısında şeytanlar da, şeytanların yeryüzündeki çömezleri, aveneleri de çok zayıf kalmaya mahkûmdur.

Çünkü işte Allah buyuruyor ki şeytan çok zayıftır. Şeytanın hileleri, şeytanın tuzakları, tedbirleri, gücü, kuvveti pek zayıftır. Allah safındaki, Allah

desteğindeki mü'minlere karşı onun yapabileceği hiçbir şey yoktur. Tabii elbette şeytanın kendisi bu kadar zayıf olunca, o-nun orduları, onun çömezleri, onun safında yer alanlar haydi haydi zayıf ve güçsüz olacaktır.

Öyleyse gücü olan Allah, mutlak güç ve kudret sahibi olan Allah kendi safında yer alarak, kendi yolunda, kendi desteği altında şeytan ve dostlarıyla savaşmamızı emrediyor. Bu savaşta hep yanımızda olacağını, düşmanlarına ve düşmanlarımıza karşı bizi destekleyeceğini vaad ediyor. Bundan daha büyük bir şeref, bundan daha büyük bir müjde olur mu?

77. "Kendisine: "Elinizi savaştan çekin, namaz kılın, zekât verin" denenleri görmedin mi? Onlara savaş farz kılındığında, içlerinden birtakımı hemen, insanlardan Allah'tan korkar gibi, hattâ daha çok korkarlar ve Rabbimiz! Bize savaşı niçin farz kıldın, bizi yakın bir zamana kadar tehir edemez miydin?" derler. Ey Muhammed, de ki: "Dünya geçimliği azdır, âhiret, Allah'a karşı gelmekten sakınan için hayırlıdır, size zerre kadar zulmedilmez."

Mekke'de İslâm'ın başlangıç dönemlerinde henüz Allah tara-fından savaşa izin verilmediği bir atmosferde Müslümanlar namaz kıl-makla, zekât vermekle emrolunmuşlardı. Rabbimiz mü'minlerin sava-şabilecek durumlarının, güçlerinin olmadığını bildiği için onlara: Ellerinizi savaştan çekin, şu anda savaşacak gücünüz yoktur, şimdi sizler savaşı değil de namazı ve zekâtı icra edin. Bireysel bir kulluk olarak namazı ikâme edin ve toplumsal kulluğunuz olan zekâtınızı verin. Böylece bedenlerinizde ve mallarınızda Allah'ın söz sahipliğini kabul edin diyordu. Bu hem o günün Müslümanlarına hem de kıyamete kadar onların durumunda bulunan, savaşabilecek gücü ve özgürlüğü bulunmayan Müslümanlara Rabbimizin bir ilhamı, bir yasasıdır. Yâni güçsüz ve köle durumundaki Müslümanlara bir hafifletme yasasıdır.

Benzer durumdaki Müslümanlar namazlarını ikâme edecekler, namazla Allah'tan mesaj alacalar, namazla Allah'a rapor verecekler, namaz vasıtasıyla Allah'la diyaloglarını kesmeyecekler, namazda aldıkları mesajla hayatlarını düzenleyecekler, namazda aldıkları mesajı kardeşlerine ulaştırarak zekât verecekler, infakı yaşayacaklar, bencilliği terk edecekler. Toplum içindeki fakirleri, zayıfları, yetimleri kendi hayat standartlarına çekme kavgası verecekler. Savaş öncesi bir savaş yaşayacaklar. Kendilerini savaşa ve fedâkârlığa hazırlayan bir ha-yat süreci içine girecekler. Kardeşçe yaşayabilecekleri, Müslümanca bir dayanışma ortamı hazırlamaları gerekiyordu. Savaşa girip de öldükleri, şehâdet şerbetini içtikleri zaman da arkada bıraktıkları konusunda hiç

sıkıntı duymayacak bir güvenle savaşa gidebilme ortamını hazırlamaları gerekiyordu.

İşte bunun için Allah'ın istediği biçimde canlarını, bedenlerini ve mallarını Allah'ın emrine teslim bilincini sağlayacak bir namaz ikâme etmeleri ve zekât vermeleri isteniyordu kendilerinden. İleride grup grup ve tereddüt etmeden Allah için bir savaş ortamında o canlarını ve mallarını fedâ edebilme deneyiminden geçiriyordu Allah, mü'min-leri.

Düşünün ki daha savaşa gitmeden, bir savaş ortamıyla kaşı karşıya gelmeden arkasında bıraktıkları malları mülkleri, hanımları ve çocukları konusunda emin olmayan bir kimsenin savaşta başarılı olabilmesi ne kadar mümkün olacaktır? Daha savaşa gitmeden önce e-konomik, sosyal ve siyasal kaygılarla birbirlerine güvenmeyen, birbir-lerine hayır etmeyen insanlar birlikte ölüme nasıl gidebileceklerdir? O-muz omuza girdikleri bir savaşta birbirlerine ihanet etmeyeceklerine güvenmeyen insanlar nasıl savaşabileceklerdir? Ama bir toplum ki kalpleri, kafaları Allah'a birlikte boyun bükmekte birleşmiş, aynı safta omuz omuza namazda birleşmiş, mallarına malları, canlarına canları gözüyle bakabilmeye alışmış, Allah ve Resûlünün komutasında birleşmiş, Allah ve Resûlünün istediği bir şekilde fedâkârlığa, vefakârlı-ğa, diğer gamlığa ısınmış, ne mal, ne mülk, ne dünya, ne saltanat se-bebiyle birbirlerinin hakkını, hukukunu gasbetmeyi zerre kadar bile olsa düşünmeye yönelmeyecek bir ortamda savaş emrini aldıkları zaman elbette o insanlar, o toplum çok rahat bir şekilde Allah yolunda yürüyebilecek ve hiç tereddüt etmeden canını da malını da Allah için gözden çıkarabilecektir.

İşte Mekke'de Rabbimiz Müslümanları bu ortama hazırlamak için namaz kılın, zekât verin ve ellerinizi savaştan çekin buyuruyordu. Ama onlardan bir grup ah ne olurdu bize bir savaş emri verilseydi de savaşsaydık diyordu. Savaşı temenni ediyordu. Ama ne zamanki Medine'de savaş emri verilince içlerinden bir grup sanki Allah'tan korkar gibi insanlardan korkuyorlar, hattâ daha fazlasıyla. Evet Allah için girecekleri bir savaşta ölümden, yaralanmadan, sıkıntıya düşmekten korkuverdiler. Gerçekten zor bir imtihan değil mi?

Bunlar Allahu âlem savaşa izin verilmeyen dün de, savaş emrini aldıkları o gün de Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmemiş, dilleriyle iman iddiasında bulundukları halde, iman gösterisinde bulundukları halde kalpleriyle inanmamış, menfaat ve çıkar ilişkisi içinde bulunan kimselerdir. Rabbimiz

kendilerine namaz kılarak zekât vererek nefislerinizi temizleyin, böylece Allah için çıkacağınız bir savaşa, Allah için bir fedâkârlığa kendinizi hazırlayın emrine de daha önce teslim olmayıp çıkar duygusuyla hareket eden insanlardır. İşte kendilerini namaz ve zekâtla maldan ve candan fedâkârlık yaparak böyle bir ortama hazırlamayan bu insanlar bir savaş emriyle karşı karşıya kaldıklarında korkmaya başladılar. İnsanlardan gelebilecek birtakım tehlikelerden ürküverdiler.

İman ve teslimiyet yönünden çok zayıf olan bu insanlar namaz ve zekât gibi herhangi bir tehlike teşkil etmeyen kulluklar karşısında dindar kesiliyorlar ama savaş gibi kendilerince tehlike boyutunda bir sorumlulukla karşı karşıya kaldıklarında korkudan oldukları yerde yığılıp kalıyorlar. Veya bir çıkar duygusuyla İslâm öncesi savaşlarda ganîmet sevdasıyla gece gündüz koştururlarken şimdi savaşın hedefi Allah için olunca yavaş davranıyorlar. Ölüm korkusuyla savaşı kerih görüyorlar.

Halbuki ölüm her zaman bizim için mukadderdir. Her zaman bizi takip eden, bizi hiçbir zaman bırakmayan ve hesap edemeyeceğimiz bir zamanda gelip bizi bulacak olan bir gerçektir. Öyle değil mi? İnsanlar savaş yapmadan da ölmüyorlar mı? Kurtulabilen var mı ölümden? Dünya üzerinde savaşan toplumlarda ölüm var da savaşma-yan toplumlarda yok mu? Şu anda dünya üzerinde yüz yıllarca ömür sürdükleri halde biz savaşmayacağız, yurtta sulh cihanda sulh içinde bir hayat yaşayacağız diyerek özgürlük ve şereflerini birilerine teslim edip zelilce bir hayata razı olan toplumlara ölüm gelmedi mi?

Evet gözden geçirin dünya tarihini. Şereflice özgürlük savaşı verenler öldü de savaştan korkarak zillet içinde bir hayata razı olanlar ölmediler mi? Ölümü değil de yaşamayı seçenler ölümden kurtuldular mı? Cenneti seçenler öldü de dünyacı kesilenler kurtuldular mı? Allah için, cennet için, ebedî hayat için gözünü kırpmadan savaşa atılanlar öldüler de Âd ve Semûd gibi âhireti unutup da dünyayı kıbleleştirenler, Firavunlar gibi dünyaya kazık çakma sevdasına kapılanlar ölmediler mi? Yeryüzünün en büyük saltanatına sahip Süleyman ve Dâvûd (a.s)'lar öldüler de Nemrutlar, Karunlar yaşamaya devam mı ettiler? Kim kurtulmuş ölümden?

Hangi taraf olursa olsun, ister tercihini Allah'tan yana kullanan, hayatını Allah için yaşayan Müslümanlardan olsun, isterse hayatlarına Allah'ı karıştırmayarak kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamadan yana

olan kâfir ve müşrik dünyadan olsun, ister savaşan isterse savaşmayan taraf olsun Allah herkes için ölümü yazmıştır, kimse bu yasanın dışına çıkma imkânına sahip değildir. Savaşanlar da ölecekler bu dünyada savaşmayıp barış taraftarı olanlar da.

İşte mademki hayat böyle devam edip gidiyor, ve Rabbimiz de yeryüzünde mutlak mânâda biz Müslümanlara savaşı emrediyor, ey Müslümanlar! Yeryüzünde insanlara zulmeden, insanların özgürlük-lerini ihlâl eden, insanları fitnelere düşürerek onları zorla Allah'a kulluktan koparıp kendilerine kul köle edinen, insanları zorla kendi yasalarına uymaya çağıran kâfirlerin, zalimlerin, hıristiyanların, yahudile-rin karşılarına geçip egemenliği onların ellerinden alıp yeryüzünde âdil bir hayatı gerçekleştirmemizi istiyorsa bunu gerçekleştirmek zorundayız. O zaman Rabbimizin bu emirleriyle karşı karşıya olan biz Müslümanlar asla savaşı terk ederek kâfirin egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olamayız. Kâfirlerin, zalimlerin, müşriklerin ege-menliği altında bir barışa bir Müslümanın evet demesi mümkün değildir.

Kaldı ki biz böyle bir hayata evet desek bile dünya üzerindeki kâfirler de hiçbir zaman savaşsız bir dünyaya evet diyememişlerdir. Dünyada böyle savaşsız bir hayata evet diyen tek tük felsefi ekoller çıkmış olsa da Hz. Adem'in oğlu Kabil'in Habil'i öldürdüğü o ilk gün-lerden buyana dünyada hiçbir zaman savaş bitmemiş, bitmesi de mümkün değildir. Rabbimizin beyanıyla kâfirlerin yeryüzünde müslü-manlara karşı kıyamete kadar amansız bir savaşı sürdürecekleri kesin olduğu gibi, kâfirlerin kendi aralarındaki savaşları da hiç kesilme-den devam edecektir.

Her ne kadar kâfirlerin efendim işte İslâm savaş dinidir, Müslümanlar barbar insanlardır, onların işi gücü kılıç ve kandır onlar bundan başkasını bilmezler gibi iddialarla Müslümanları savaştan uzaklaştırmayı planlıyorlar ve kendi egemenlikleri altında köle bir hayata razı etmeye çalışıyorlarsa da ve bu alçakların propagandaları karşısında kimi zavallı Müslümanlar da aman efendim İslâm savaş dini de-ğildir, İslâm barış dinidir filan diyerek köleliklerini ihraz etme, kullukla-rını tazeleme sadedinde bir şeyler söyleyerek Müslümanları uyutmaya çalışıyorlarsa da şunu kesinlikle bilelim ki dünya üzerinde hiçbir insan, hiçbir inanç mensubu, hiçbir din mensubu, eğer dininin bilincin-deyse, inancının farkındaysa bir başka dinin, bir başka inancın egemenliği altında yaşamaya razı olmaz.

Ne Müslüman, ne kâfir, ne müşrik, ne putperest hiç kimse kendi inancının dışındaki bir inancın egemenliği altında yaşamaya razı olmaz. Herkes inancını yaşayabileceği bir dünya ister. Buna ulaşa-bilmek için insanlar her şeylerini fedâ ederler. Ama ne zamanki insan-lar birtakım egemen güçlerin eğitiminden geçmişler, egemen güçlerin asimilesine uğramışlarsa o zaman bu egemenlerin köleliğinde yaşadıkları zillet içindeki bir hayatı cennet hayatı zannedebilirler. Çünkü artık egemen güçlerin elinde beyinleri dumura uğratılmış, kalpleri duygusuzlaştırılmış, hürriyetleri, özgürlükleri ellerinden alınmış, düşüncelerine ipotekler konulmuştur.

İşte böyle toplumlar için fark etmeyecektir artık. Onlar yemesi-ne, içmesine, plajına, pikniğine, zevkine sefasına ulaştı mı farketmez. Dünya değil mi ne olursa olsun, nasıl olursa olsun. Ama gerçekten bir inancı olan, bir dini olan ve dininin, inancının bilincinde olan, fıtratı bo-zulmamış, özgür iradesiyle karar verebilecek bir durumda olan ne Müslüman ne kâfir asla bir başka sistemin, bir başka dinin, bir başka inancın egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olmayacaktır. Buna hiç kimse evet demeyecektir.

Madem ki fıtrat bunu gerektiriyor ve madem ki insanı yaratan ve onun fıtratını en iyi bilen Rabbimiz de bize böyle bir savaş emri veriyor, o zaman Müslümanlar da yeryüzünün en şerefli insanları olarak, Allah'ın mülkünde Allah adına hareket eden Allah'ın kulları olarak tâ-ğutların, kâfirlerin, müşriklerin egemenliği altında bir hayata razı olmadıkları gibi, böyle bir hayata zorlanmış Allah kullarını da böyle zillet içinde bir hayattan, zalimlerin kulu kölesi olmaktan kurtarıp, özgür iradeleriyle Rablerine kulluğa yönelebilecekleri âdil bir dünyaya kavuşturabilmek için bu kâfirlerle savaşmak zorundadırlar.

Ama bakın Allah'ın bu savaş emrini alan Medineli Müslümanlardan kimileri serzenişte bulunuyorlar. Ya Rabbi! Bu savaşı bize niye yazdın? Ya Rabbi hiç olmazsa yakın bir geleceğe kadar bunu tehir et-seydin! Bizim için biraz erteleseydin bunu. Çok erken oldu bu iş. Bari bir hazırlık yapsa, kendimizi bir toparlasaydık, çok ani oldu bu iş. Zaten zulümden yeni kurtulmuştuk. Mekke zulüm ortamından yeni gelmiştik Medine'ye. Evet savaşın ertelenmesini istiyorlardı. Halbuki daha önce Mekke'de savaş istiyorlardı. Ne olur Allah'tan bize bir savaş emri gelse de savaşsak diyorlardı. Önce böyle dedikleri halde şimdi isteyip durdukları emir kendilerine geliverince korkaklık gösteren bu insanlara, hastalık içinde bulunan bu insanlara diyor ki bakın Rabbi-miz:

De ki dünya metaı çok azdır. Dünya hayatı, dünya geçimi çok azdır. Dünya metaı hem azdır, hem de geçicidir, fânidir. Yâni şu anda dünyanın ne kadarına

sahip olsanız, ne kadarına egemen olsanız, tüm dünya mülkleri, tüm dünya saltanatları sizin de olsa bilesiniz ki çok azdır âhiretin ve âhiret saltanatının yanında. Madem ki dünya metaı çok azdır, madem ki tüm dünya sizin olsa bile bir gün bitecektir, öyleyse bir gün bitecek olan bir dünya metaı hesabıyla Allah için bir savaştan geri kalarak ebedî bir âhiret hayatını, ebedî bir cenneti fedâ etmek akıl kârımıdır? Muttakiler için, Allah'la yol bulanlar için, hayatlarını Allah için yaşayanlar için, Allah'ın koruması altına girip Allah'ın istediği gibi yaşayan, Allah adına canlarını ve mallarını fedâya hazır olanlar için âhiret yurdu gerçekten çok hayırlıdır.

Böyle yapanlar yarın bir kıl kadar, bir iplik kadar bile zulme uğramayacaklardır. Allah adına yaptıklarının, yaşadıkları hayatın karşılığını mutlaka göreceklerdir. Bir tek nefesleri, bir damla terleri bile zayi olmayacaktır. Allah için yaptıkları en küçük amellerini bile yarın hazır bulacaklardır. Çünkü Allah için yapılan hiçbir amel boşa gitmez. Allah için yapılan amel dünya ve içindekilerinin tamamından daha değerli ve üstündür.

Bir de insanların en büyük hastalıklarının konusu olan ölümü değerlendirmesi de enteresandır Rabbimizin. Müslümanlar ölüm korkusuyla savaşın ertelenmesini istiyorlar, ölüm korkusuyla savaş konusunda ağır davranıyorlardı ya, bakın bu konuda buyurur ki:

78. "Nerede olursanız olun, sağlam kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size yetişecektir. Onlara bir iyilik gelirse: "Bu Allah'tandır" derler, bir kötülüğe uğrarlarsa "Bu, senin tarafındandır" derler. Ey Muhammed, de ki: "Hepsi Allah'tandır." Bunlara ne oluyor ki, hiçbir sözü anlamağa yanaşmıyorlar?"

Her nerede olursanız olun, hangi durumda, hangi konumda bulunursanız bulunun mutlaka ölüm size ulaşacaktır. Ölüm sizi idrak edecektir. Siz ölüme doğru yol alıyorsunuz. Velev ki sağlamlaştırılmış kaleler içinde, tahkim edilmiş surlar içinde, güçlendirilmiş bürolarınızın içinde, şatolarınızın, villalarınızın içinde, fabrikalarınızda, sığınaklarınızın, zırhlarınızın içinde olsanız bile ecel geldi mi sizi mutlaka yakalayacaktır. Öyleyse niye korkuyorsunuz savaştan? Allah için bir savaş ortamında ölüm size yakın da evlerinizde uzak mı? Halbuki bu konu-da savaşın en ön safında yer alanla evinde oturanın hiçbir farkı yoktur. Mesele ecelin dolup dolmaması meselesidir. Eceli gelen evinde de olsa ölecek, gelmeyen savaşın en ön safında da olsa ölmeyecek-tir.

Kendilerine bir iyilik dokunduğu zaman, istedikleri, sevdikleri cinsten bir

imtihan sorusuyla karşılaştıklarında derler ki bu Allah'tan-dır, bu Allah katındandır. Yâni kendilerine zafer ya da mağlubiyetsiz, ölümsüz, yaralanmasız bir savaş ortamı sunulduğunda, kendilerine bol bol nîmetler yağdırıldığında derler ki bu Allah'tandır, bu Allah katındandır. Ama kendilerine istemedikleri, beğenmedikleri cinsten bir kötülük isabet ettiği zaman da bunu peygambere izafe ederek diyor-lar ki senin yüzünden oldu bunlar, senin yüzünden geldi bunlar, bu belâlar başımıza senin yüzünden geldi. Sen olmasaydın bütün bunlar başımıza gelmezdi diyorlar. Halbuki başınıza gelen her şey Allah'tan-dır, iyilikler de kötülükler de Allah'tandır. Size isabet eden iyiliklerden de kötülüklerden de peygamber asla sorumlu değildir. İyilik ya da kötülük size ne gelmişse hepsini gönderen Allah'tır. Hepsi Allah katındandır. Eğer Müslümanların başına bir iyilik gelmişse bu onların iyilik yapmalarından dolayıdır. İyilik yapanlara Rabbimiz iyilik göndermiştir. Eğer bir kötülük gelmişse de bu onların kötülük yaparak kötülüğü hak etmiş olmalarından, kötülüğü hak edecek bir davranışta bulunmalarındandır.

Öyleyse bu insanlara, bu kavme ne oluyor da söz anlamıyor-lar? Ne oluyor bu adamlara ki laf dinlemiyorlar, Allah'ın bu âyetlerini dinlemeye ve anlamaya yanaşmıyorlar?

Evet öyleyse başlarına gelenlerden peygamber değil insanlar bizzat kendileri sorumludurlar. Öyleyse insanlar insan oluşlarını ve beraberinde getirdiği sorumluluklarını çok iyi bilmek zorundadırlar. Yaşadıkları hayatın çeşitli evrelerinde kendilerine kendilerinin hoşlarına gitmeyecek bir şeyler gelmişse, bir kısım kötülükler isabet etmiş-se ki bunların tamamı kendi tercihlerinin, kendi amellerinin karşılığı olarak Allah'ın âdil bir şekilde takdir buyurduğu şeylerdir kendilerine iyilikler ya da kötülükler, cezalar ya da mükafatlar gelmişse bilsinler ki:

79. "Sana ne iyilik gelirse Allah'tandır. Sana ne kötülük dokunursa kendindendir. Ey Muhammed! Seni insanlara peygamber gönderdik, şahit olarak Allah yeter."

Sana bir iyilik geldiği zaman o Allahtandır, Allah'ın lütfuyla gel-miştir. Ama sana bir kötülük geldiği zaman da unutma ki ey insan bu senin kendindendir, kendi ellerinle kazandığın şeyler sebebiyledir. Ve biz seni insanlara bir Rasul bir elçi olarak gönderdik. Buna da Allah şahittir ve şahit olarak da Allah yeter.

Arkadaşlar, bakın dikkat ediyorsanız insanların kendi kendi-lerine

üretmeye çalıştıkları bir iyilik kötülük probleminin çözüm uygu-lamasını Rabbimiz ilk olarak pratikte peygamberi üzerinde gösteriyor. Sana bir iyilik bir kötülük geldiği zaman buyuruyor. Zira Rasulullah Efendimiz zaten iyilik ve kötülük olarak Allah kendisine ne göndermiş-se Rabbimizin takdirine razı ve teslim olmuştur. Allah'ın takdirine boyun bükmüştür. Allah'tan kendisine bir kötülük, bir mûsîbet geldiği za-man ey Rabbim bunu bana niçin gönderdin? Beni bununla niye imti-han ettin? Beni buna niye lâyık gördün? diye bir itirazda, bir serzeniş-te bulunmuyordu Allah'ın Resûlü.

Öyleyse bu hitap Rasulullah Efendimizin şahsında onun kavmine, onun toplumunadır. İlk önce ona söylüyordu Rabbimiz ve kızım sana söylüyorum gelinim sen anla buyuruyordu. Yâni eğer Uhut ta Müslümanlar bir yenilgi almışlar, bir hezimete maruz kalmışlarsa, bir felâketle karşı karşıya kalmışlarsa kesinlikle bilesiniz ki bu konuda suçlu Allah değildir, peygamber hiç değildir, suçlu kendileridir. Müslümanların bir yanlış taktiği, bir taktik hatası, acelecilikleri, acele mal mülk peşine koşmaları, Rasulullah'ın yerleştirdiği okçuların konumlarını, mevzilerini terk ederek ganîmete yönelmeleri, Rasulullahın emrine muhalefetleriydi. İşte sebep buydu ve bundan dolayı da zaten Allah onları affetmişti, affettiğini bildirmişti. Ama illa da mağlubiyetin bir sebebi aranacaksa işte sebep kendi hatalarından kaynaklanıyordu. Böylece Allah yaptıkları yanlışlıkları sebebiyle hem onlara bir acıyı, bir hezimeti tattırırken hem de zaferin, galibiyetin sadece kendi elinde olduğunu onlara gösteriverdi. Evet:

Allah peygamberine şahittir. Allah peygamberinin peygamberliğine şahittir. Nesine şahittir Allah onun? Bir kere peygamberinin ti-tizlikle kendisinin emirlerine ve nehiylerine harfiyen teslim olduğuna, kendisine asla isyan etmediğine, Allah'ın istediği bir hayatı yaşadığına ve yaşadığı tertemiz hayatla insanlara en büyük örnek oluşuna şahittir Allah. Allah şahittir ki peygamber insanlara en güzel bir örneklik sergilemektedir. Kıyamete kadar gelecek insanlara örnek olsun diye sürekli Allah tarafından kontrol altında tutulduğuna şahittir Allah. Evet peygamberin hayatı örnek hayattır ve onun Resullüğüne, onun örnekliğine Allah şehâdet ediyor.

Ve buradan anlıyoruz ki Allah onun hayatını onaylamıştır. Eğer Rasulullah Efendimizin hayatında onaylanmayacak bir davranışı olmuşsa hemen uyarı göndererek Rabbimiz onu düzeltmiş veya onaylanmış şeklini ona göstermiş ve örnek olan peygamberin örnek alacaklara yanlış bir davranışının intikalini önlemiştir. Evet yaşadığı 23 yıllık bir Risâlet, bir örneklik hayatından sonra Kur'an'la birlikte onun hayatı, onun sünneti bizim için bağlayıcı bir örnek olarak

devam edecektir.

80. "Peygambere itaat eden, Allah'a itaat etmiş olur. Kim yüz çevirirse bilsin ki, Biz seni onlara bekçi göndermedik"

Bir önceki âyette Allah'ın, Resûlüne şehâdeti, Allah'ın pey-gamberinin hayatını, örnekliliğini tescili elbette bizim ona itaat etme-mizi, onun örnekliliğine evet dememizi, onun örnekliğinde bir hayatı kabul etmemizi de beraberinde getirecektir. İşte bakın Allah'ın şeha-detinin ve onayının gündeme getirilmesinden sonra devam eden bu âyetinde de öyle buyuruluyor. Resule itaat eden Allah'a itaat etmiştir buyuruluyor. Yâni biz hem Allah'a iman ve itaat etmek hem Resûlüne iman ve itaat etmekle mükellefiz. Yâni hem ***"Eşhedü en lâ İlâhe illallah"*** diyerek Allah'a iman ve Ondan başka İlâh olmadığına şe-hâdet ederken hem de "***Ve eşhedü enne muhammeden abdü-hu ve Resûlühü"*** diyerek Rasulullah efendimizin örnekliliğine şe-hâdet etmek zorundayız. Yâni bizler hem Kur'an okumak, Allah'ın kitabıyla birlikte olmak hem de sünnet okumak, sünneti tanımak ve onunla birlikte olmak zorundayız.

Önceki âyetlerde demeye çalıştığım gibi dinde Allah'la peygamberin arasını ayırmaya hakkımız da yetkimiz de yoktur. Efendim, işte peygamberin görevi sadece bize kitabı ulaştırmaktır, o sadece bir postacı olarak bize Kur'an'ı ulaştırmıştır, peygamberin bunun dışında başka bir görevi, başka bir fonksiyonu yoktur. Binaenaleyh bize Kur'-an yeter. Bizim Allah'ın kitabının dışında başka hiçbir şeye ihtiyacımız yoktur. Biz Kur'an'la beraber olduk mu, Kur'an'la amel ettik mi bize yeter, bizim Resule de, onun örnekliliğine de ihtiyacımız yoktur mantığının zulüm olduğunu da asla unutmamalıyız. Bu en büyük bir zulümdür. Kime karşı zulümdür? Allah'a karşı, Allah'ın âyetlerine karşı, Kur'an'a karşı, peygambere karşı işlenmiş en büyük bir zulümdür bu.

Allah'ın bu kadar apaçık âyetlerini duyduktan, tanıdıktan sonra bir Müslümanın böyle bir zulmün içine düşmesi mümkün değildir. Çünkü eğer gerçekten peygambere ihtiyaç olmasaydı, peygamberin varlığı, peygamberin uygulamaları, peygamberin hayatı, peygamberin sünneti bizim için hiçbir değer ifade etmeyecek olsaydı o zaman Allah bu kitabı gönderirdi herkese, atardı herkesin posta kutusuna ve herkes, insanlar bu kitapla karşı karşıya kalır, öylece herkes ne anlamış-larsa onunla sorumlu olurlardı. Kitaplarından anladıkları gibi bir hayat yaşarlar olur biterdi. Ama bakıyoruz ki Hz. Ademden bu yana yeryüzünde peygambersiz bir toplum olmadığını, peygamber örnekliğinde görüyoruz din gönderildiğini görüyoruz. Allah her topluma o toplum içinden

seçtiği peygamberleri önekliğinde din göndermiştir. Acaba bunu neyle izah edeceğiz. Kitapsız ve sahifesiz dönem var, toplum var, ama peygambersiz hiçbir toplum yoktur. Bu neyin nesidir? Allah ne anlatıyor bu sünnetiyle bize?

İşte bu bize anlatıyor ki mutlak olarak peygamberlere itaat edilecektir. Allah kendilerine itaat edilsin diye peygamber göndermek-tedir. Öyleyse Resule itaat olmayan, peygamberin örnekliliğini redde-den bir din anlayışını yasallaştıracak olursak acaba bu âyetleri nereye koyacağız? Eğer bu âyetlerde anlatılan peygambere itaatten kasıt ona indirilen Kur'an'a itaat anlamına geliyorsa o zaman zaten kitabının her bir bölümünde kendisine ve kitabına itaati vurgulayan Rab-bimizin bir de ayrıca Resûlüne itaati gündeme getirmesinin ne anlamı olacaktı? Ne gerek vardı buna? Bakın bir önceki âyetinde Rabbimiz Resûlünün Risâletine, Resûlünün hayatına şehâdette bulunduktan, onun hayatının temizliğine, örnekliliğine dikkat çektikten sonra ona itaati emrediyor. Evet acaba Rabbimizin Resûlünün hayatını tescil edip onayladığını ısrarla bize bildirmesinin anlamı ne olabilir? Eh madem o peygamberin hayatı, onun sünneti bizi ilgilendirmeyecekti de neden ısrarla örnekliliğinden söz ediliyor? Bunu bir düşünelim.

Kim de peygambere itaatten yüz çevirirse, onun örnekliliğini reddeder, ona itaatten çıkarsa artık onu kendileri bilecektir. Çünkü biz seni onların üzerine muhafız kılmadık, muhafız göndermedik diyor Rabbimiz. Allah'ın istediği gibi Resûlünü dinde temel bilip, kullukta ör-nek bilip onun örnekliliğinde onun gibi bir hayat yaşamaya çalışanlar hem dünyalarını hem de âhiretlerini kazanacaklar, kendileri için güzel bir örneği değerlendirmiş olacaklardır. Ama onu kabul etmeyenlerse o zaman da kendileri bilir cehenneme kadar yolları vardır. Artık onlar için Rasulullah'ın zorlama durumu yoktur. Benim Resullüğümü, benim örekliliğimi kabul edin, benim hükmüme razı olun diye onları zorlamasına gerek yoktur. Canları isterse. Cennet yolu peygamber rehberliğindedir, cehennem yolu da şeytan rehberliğindedir. Dileyen peygam-ber örnekliliğinde cennete, dileyen de şeytan rehberliğinde cehenneme gidebilir. Hal böyleyken insanlardan kimileri:

81. "Peki" derler, fakat senin yanından çıktıklarında, içlerinden birtakımı, geceleyin senin dediklerinden başka bir şey kurarlar. Allah gece tasarladıklarını yazıyor, onlara aldırış etme, Allah'a güven, vekil olarak Allah yeter"

İnsanlardan kimileri "taah" derler. Tamam, biz itaat ettik derler. Yâni kabul diyorlar, emrin başımızın üstüne diyorlar, semi'na ve eta'-na diyorlar, işittik ve itaat ettik diyorlar. Yüzüne karşı, huzurunda böyle diyorlar ama senin yanından

ayrıldıktan sonra onlardan bir grup ge-ce karanlıklarda, tenhalârda bir şeyler konuşmaya başlıyorlar ki bu huzurunda söylediklerinin tamamen dışında bir şeyler programlıyorlar, birtakım komplolar hazırlıyorlar. Senin huzurunda evet itaat ettik, tamam kabul ettik, tamam inandık diyorlar, ama senin huzurundan ayrıldıktan sonra da; yok yahu biz aslında inanmadık, inanmayız, ama işte bu sözlerimizle onu idare ediyoruz diyorlar.

Halbuki Allah onların bu yaptıklarını yazıyor, meleklerine yazdırıyor. Halbuki Allah bu karanlıklarda, gecelerde, tenhalârda, yeraltı dünyalarında Müslümanlara karşı ne tür karanlık, kirli ve gizli işler çevirdiklerini bilmektedir. Peygamberim sen yüz çevir onlardan. Sen hesaba katma, kafana takma onları. Sen hiç korkma onlardan ve Rab-bine tevekkül edip sadece Ona güven ve dayan. Tüm düşmanlarına karşı Rabbine güvenip hasbünallal ve niğmel vekil de. Çünkü vekil olarak Allah yeter. Allah'a tevekkül edip güvenen kişiye, Allah desteğinde olan kişiye tüm dünya düşman olsa bile yapabilecekleri hiçbir şey yoktur.

82. "Kur'an'ı durup düşünmüyorlar mı? Eğer o Allah'tan başkasından gelseydi, onda çok aykırılıklar bulurlardı."

Bu adamlar hiç Kur'an'ı düşünmüyorlar mı? Kur'an'ı tedebbür edip anlamaya çalışmıyorlar mı? Okumuyorlar mı Kur'an'ı? Eğer bu kitap Allah'tan değil de Allah'tan başka birileri tarafından indirilmiş, uydurulmuş olsaydı elbette bu kitabın içinde pek çok ihtilaflar pek çok çelişkiler tenakuzlar olurdu? Bakmıyorlar mı bu insanlar kitaba? Oku-muyorlar mı onu? Düşünmüyorlar mı âyetler üzerinde? Halbuki bu kitapta hiçbir ihtilaf, hiçbir çelişki yoktur. Bu kitapta birbirleriyle tenakuz halinde âyetler yoktur. Rasulullah'ın hayatı da böyledir. Ama bunu, Kur'an'ı da Rasulullah'ın pak hayatını da ancak okuyanlar, ilgilenen-ler, üzerinde düşünüp kafa yoranlar anlayabileceklerdir.

Bundan sonra Rabbimiz Müslüman bir toplumun ve o toplumun üyelerinin tavrının nasıl olması gerektiğini de şöylece ortaya koyuyor.

83. "Kendilerine güven veya korku hususunda bir haber geldiğinde onu yayarlar; halbuki o haberi Peygambere veya kendilerinden buyruk sahibi olanlara götürselerdi, onlardan sonuç çıkarmaya kadir olanlar onu bilirdi. Allah'ın size bol nîmeti ve rahmeti olmasaydı, pek azınız bir yana, şeytana uyardınız."

Bu insanlardan kimileri gerek emniyete dair gerekse korkuya dair birtakım haberler duydukları zaman, kulaklarına birtakım dedikodular ulaştığı zaman hemen hiç düşünmeden, değerlendirmeden onu yayıyorlar. Zafer, hezimet, savaş,

ganîmet, mûsîbet gibi birtakım haberler duyduklarında hemen onu Müslümanların arasında yayarak mü'minler arasında fitne ve fesat çıkarmak isterler. Yâni bu haberleri kendi kendilerine yorumlayarak, kendi kendilerine değerlendirerek kendi yorumlarıyla toplumu karıştırmak, karmaşaya düşürmek isterler.

Eğer böyle yapmayıp ta o duydukları haberi, dedikoduyu peygambere ve kendilerinden olan emir sahiplerine, yâni o haberi iyi bir şekilde değerlendirip ondan hüküm çıkarabilecek ve bu haber, bu olay karşısında Müslümanların nasıl bir tavır takınacakları konusunda sıhhatli karar verebilecek peygamberin komutanlarına getirip bildirselerdi o zaman bu Müslümanlar için daha hayırlı olurdu. Onlar bunu güzel bir şekilde değerlendirir, ders çıkarır ve kim ne yapacağını, nasıl davranacağını bilirdi.

Eğer Allah'ın üzerinizdeki fazlı ve rahmeti olmasaydı pek azınız hariç çoğunuz şeytana uymuş gitmiştiniz. Allah'ın fazlı ve rahmeti üzerinizden hiç eksik değildir. Eğer fazlından rahmetinden size kitap ve peygamber göndererek yolunuzu açmasaydı şeytana uyar ve ayaklarınız kayardı pek çoğunuzun. Ama Rabbiniz her an her şeyi gör-mekte ve duruma müdahale etmektedir. Rabbimizin fazlı ve rahmeti her an üzerimizdedir. Rabbimiz her an Müslümanlara lütfediyor ve kâfirlerin durumlarını, haberlerini bildiriyor. Kâfirler konusunda mü'min-leri bilgilendirirken kâfirlerin mü'minlere yönelik komplolarını, tuzaklarını kendi aleyhlerine çeviriyor, müslümaları da yardımıyla felaha, başarıya ulaştırıyor. Yeter ki Müslümanlar Allah'ın yol gösterisine tabi olsunlar. Yeter ki Müslümanlar Allah'ı Rab, elçisini örnek bilsinler. Yeter ki Müslümanlar Allah'a ve Resûlüne itaat etsinler. Tüm kâfirlere karşı, tüm düşmanlarına karşı Allah onlara yardım edecek ve Müslümanlar dünyanın da âhiretin de galipleri olacaklardır. Dünyada da âhirette de kazananlar onlar olacaklardır. Öyleyse ey peygamberim:

84. "Ey Muhammed! Allah yolunda savaş; sen ancak kendinden sorumlusun, inananları teşvik et; umulur ki Allah, inkâr edenlerin baskınını önler. Allah'ın kahrı da, ibret alınacak cezası da pek şiddetlidir."

Sen Allah yolunda savaş. Arkadaşlar, dikkat ederseniz âyetin ifadesi Rasulullah Efendimizedir. Emir Rasulullah'adır. Rasulullah Efendimizin çevresinde birileri taah deyip de, dilleriyle tamam ey Allah'-ın Resûlü biz sana itaat ettik, emrin başımızın üstüne deyip de, zâhiren ona itaat ediyor ama kalplerinden, içlerinden birtakım numaraların içine girip aslında ona itaat

etmiyorlarsa da, biz onu idare ediyoruz aslında ona inanmıyoruz deseler de, kimileri biz de Müslümanız dedikleri halde Müslümanlara karşı aleyhte tavırlar sergileseler de, münâfıklık yapsalar da ve gönülden iman etmiş Müslümanlardan kimileri bu münâfıkların propagandalarından etkilenerek birlikte girişecekleri bir savaşta onu yapayalnız bıraksalar da, kimileri dünya tutkuları, zevkleri ve yaşama arzuları sebebiyle savaştan geri kalıp peygambe-rin yanında yer olmasalar da Allah kontrolünde olan, Allah desteğinde olan ve kıyamete kadar tüm insanlığa tavizsiz bir kulluk örneği sergilemek zorunda olan peygamberlerine ve özellikle son elçisine diyor ki bakın Rabbimiz ey peygamberim sen Allah yolunda savaş.

Öyle bir savaş emri ki, öyle bir savaş ki Rabbimiz peygamberine emrederken sadece ona emretmektedir. Allah için çıkacağı bu savaşta yanında hiç kimse olmasa da, onunla birlikte savaşacak, ona bu savaşta destek olacak hiçbir kimse bulunmasa da, herkes onu yal-nız bıraksa da Rabbimiz peygamberinin bu savaş emrine uymasını ve tek başına savaşa gitmesini emrediyor.

Peygamberim yürü, sen ancak kendinden sorumlusun. Sen bu konuda başkasından sorumlu değilsin. Başkaları seni ilgilendirmez. Sen tek başına savaşa git. Tek başına bile olsan sen galip geleceksin. Çünkü galibiyet Allah'ın elindedir, zafer Allah'a aittir. Sen Allah safındasın, sen Allah desteğindesin. Allah için çıkacağın bir savaşta yanında birilerinin olup olmaması hiç önemli değildir. Sen tek başına yürü ama mü'minleri de savaşa teşvik et. Eğer onlar böyle bir emre evet diyerek Allah yolunda seninle birlikte savaşa çıkarlarsa, seninle birlikte Allah kontrolünde, Allah desteğinde bir hayatı yaşamaya talip olurlarsa bu elbette onların hayrına olacaktır. Böylece umulur ki Allah kâfirlerin baskılarını, zulümlerini giderir, onların tekebbürlerini, istik-barlarını kırar ve Müslümanları mus'taz'afları da sahili selâmete çıkarır. Unutmayın ki Allah baskısı çok zorlu olan, baskısı kahredici olan, intikamı çok şedit olan, cezalandırıp işi sonuca bağlaması çok zorlu ve müthiş olandır.

Unutmayın ki galibiyet Allah'ın elindedir. Yardım ve zafer onun elindedir. Mülk ve saltanat, egemenlik ve hâkimiyet ona aittir. O dilediğini galip getirir dilediğini mağlup eder. Dilediğine mülkü verir dilediğinden de zorla çekip alır. Dilediğini üstün getirir dilediğini alçaltıp zelil eder. Allah desteğinde bir peygamber çevresinde kendisine yardım edecek bir tek Allah kulu olmadan da tek başına savaşa giderse elbette Allah onu tüm dünyaya galip getirecektir. İşte tarih bunun canlı şahididir. Yeryüzünde Allah adına yürüyen, Allah desteğinde

hareket eden nice Allah elçileri nice süper güçlere karşı meydan okumuş ve galip gelmişlerdir. Dünyanın en büyük gücüne ve ordusuna sahip olan Firavunlar karşısında Hz. Mûsâ ve Hz. Harun (a.s)'ların galibiyetini bilirsiniz. Sadece iki kişi.

Demek ki peygamber Allah'a kulluk noktasında, Allah'ın emirlerini icra noktasında, Allah'ın bir savaş emrini yerine getirme noktasında tek başına kalabilir. Çevresindeki tüm insanlar Allah'a iman ve Allah'ın istediği bir hayatı yaşama konusunda onu yalnız bırakıp kendince bir dünya yaşamak zorunda kalabilir peygamber. Tüm toplum, tüm dünya kendisine düşman kesilip Allah'a kulluk konusunda sadece kendisi ve iki kızcağızı kalabilir Lût (a.s)gibi. Etrafında hiçbir kimse onun imanını paylaşmaya yanaşmayıp onu desteklemeyebilir. Tüm akrabaları, karısı da dahil onun önünü kesmeye, onu ve davasını yok etmeye soyunabilir. Bütün bu olumsuz şartlara rağmen peygamber yaşadığı hayatını Allah için yaşayacak, tek başına Allah'a kulluğu sür-dürecek, Müslümanların ilki olma kavgasını sürdürecek, kendisi Allah'a Allah'ın istediği kulluğu sürdürürken insanları da buna teşvik edecek. İnsanları da kendi imanına, kendi teslimiyetine, kendi kulluğuna çağırmaya devam edecek. İşte bu dâveti, bu şefaati ve insanların hayrına, iyiliğine, kulluğuna delâleti de bakın Rabbimiz bundan sonraki âyetinde şöyle anlatır:

85. "Kim iyi bir işte aracılık ederse, ona onun sevabından bir pay vardır; kim de kötü bir şeyde aracılık yaparsa, ona o kötülükten bir hisse vardır. Allah, her şeyin karşılığını verir."

Kim güzel bir iyiliğe şefaat ederse, kim şefaatin güzeline, güzelliğine delâlet edip örneklik önderlik yaparsa, insanların gözü önünde Allah'ın istediği en güzel bir hayat yaşayarak yaşadığı bu hayatıyla insanlara en güzel bir kulluğu sergiler, insanları en güzel bir kulluğa dâveti gerçekleştirirse, söz ve davranışlarıyla insanlığı hayra, hakka, Allah'a kulluğa sevk ederse ona bu örnekliğinden, bu teşvikinden, bu dâvetinden dolayı mutlaka bir ecir, bir pay, bir hisse vardır.

Evet kim ki insanları Allah'a kulluğa dâvet eder, delâlet eder, yol gösterir, örnekler ve teşvik ederek insanların kulluk yollarını açarsa, cennet yollarını açarsa, onun delâletiyle yol bulan insanların işledikleri güzel amellerin sevabının bir misli, onların sevapları eksiltilmeksizin o kişiye verilecektir. Onların aldıkları nasip nisbetinde o kişiye de bir nasip verilecektir.

Kim de kötü bir şefaat rolünü üslenirse, kötü bir hayat yaşayarak, kötü bir

örneklik sergileyerek insanlara kötülükte örnek olur, insanları kötülüğe teşvik eder, kötülüğe dâvetiye çıkarır, insanların önü-ne kötülük yollarını açar onların kötülüklerine sebep olursa, insanların cennet yollarına barikatlar koyarak cehennem yollarını kolaylaştırırsa ona da o teşvik edip sevk ettiği insanların işledikleri kötülüklerden mutlaka bir pay, bir hisse vardır. O insanların işledikleri kötülülerin gü-nahı eksiltilmeksizin bir misli de o kişiye yazılacaktır.

Evet demek ki iyiliğe sebep olan, iyiliğe şefaat eden de kötülüğe şefaat eden de bu şefaatinin, bu delâletinin karşılığını görecektir. Öyleyse eğer iyi bir hayat yaşayarak, çevremizdeki çocuklarımıza, hanımlarımıza, komşularımıza ve diğer insanlara karşı iyi bir kulluk sergileyerek onları iyiliğe, hayra teşvik edersek bizim teşvikimizle bu insanlar iyiliklerini devam ettirdikleri sürece onlar kendileri işledikleri bu iyiliklerinin sevabını, menfaatini gördükleri gibi aynı sevaba biz de nail olacağız.

Unutmayın ki Allah her şey üzerinde mukayyettir. Her şeyi görmekte, gözetmekte ve kaydedip muhafaza etmektedir. Yaptığınız hiçbir şey boşa gitmemektedir, Allah'ın kontrolünden kaçmamaktadır. Şu anda bu âyetleri dinlerken sizi, okurken beni de gözetlemektedir Rabbimiz. Hiçbir hareketimiz, hiçbir anımız Allah'ın kontrolünden kaç-mamaktadır. Öyleyse Allah huzurunda olduğumuzu unutmadan yaşayalım, yaptıklarımızı Allah'a lâyık yapmaya çalışalım ve insanları hep hayra teşvik edip, hayır konusunda şefaatte, delâlette bulunalım inşallah.

Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu çok hoş anlatıyor-du: Kim de iyi bir çığır açmışsa, iyi bir çığıra delâlet etmiş, yol göster-mişse kıyamete kadar o yoldan giden insanların sevaplarının bir misli onun defterine yazılacaktır. Defterinde yazılmış bulacaktır yarın kişi bunu. İnsanların Müslümanlaşması, insanların İslâm'a, Kur'an ve sün-nete yönelmeleri adına kim bir çığır açarsa, kim bir adım atarsa bilelim ki onlarda meydana gelen değişimlerin sevaplarının bir misli o kişinin defterine yazılacaktır. Ama kim de kötü bir çığır, kötü bir yol açmış, insanlara kötü örnek olmuşsa o açtığı çığırın vebali onun olacağı gibi kıyamete kadar o yoldan giden insanların günahlarının bir misli de onun defterine yazılacaktır.

Demek ki insanın yaptıkları sadece kendisiyle sınırlı kalmamaktadır. Anlıyoruz ki insan sadece kendi yapıp ettiklerinden değil ar-kasına bıraktıkların dan da hesaba çekilecektir. Kafasında ve vücudunda taşıdığı virüsü kendisinden başka çocuklarına ve daha sonraki nesillere de aktarmaya çalışan bir kişi elbette

onlardan sorumlu olacaktır. Meselâ bir savaş başlatıp döneminde milyonlarca insanın ölümüne sebep olmuş bir adam düşünün. Hattâ bununla da sınırlı kalmayıp arkasından asırlarca milyonların hayatını kötü yönde etkileyen mîras bırakmış bir kişi elbette bu yaptıklarının hesabını verecektir.

Öyleyse yarınımız için iyi şeyler takdim edelim. Geleceğimizi garanti altına alma adına arkamızda güzel şeyler, güzel çığırlar, güzel yollar bırakalım. Öyle bir mîras, öyle bir yol bırakalım ki çocuklarımı-za, onlar o yoldan gittikleri takdirde doğruca cenneti bulsunlar. Madem ki yarın arkamıza bıraktıklarımızdan da sorumlu olacağımıza göre Allah için kendimizi bir sorgulayalım. Nasıl bir mîras bırakıyoruz ço-cuklarımıza? Bizler şu anda bizden sonra yaşayacak çocuklarımıza nasıl bir yol bırakıyoruz? Arkamıza bıraktığımız yol, çoluk çocuğumu-za bıraktığımız usul, onlara gösterdiğimiz din, onlara örneklediğimiz kulluk, çevremize ulaştırdığımız teklifler acaba yarın karşımıza nasıl bir sonuç çıkaracak? Acaba bizim arkamızdan gelenler de ya Rabbi bizi bunlar saptırdı. Bize öyle bir yol, öyle bir din bıraktılar ki biz de onu gerçek yol zannettik. Onu gerçek din zannettik. Bize öyle bir hayat anlayışı, öyle bir mal anlayışı, öyle bir kazanma harcama anlayışı, öyle bir gece hayatı, öyle bir gündüz hayatı örneklediler ki biz de onu gerçek bir hayat zannettik. Bizi başkası değil bunar saptırdı ya Rabbi demeyecekler mi acaba? Çocuklarımızdan torunlarımızdan bu şikâyetlerle, bu lânetlerle karşılaşmayacak mıyız acaba? Bu âyetler ışığında Allah için kendimizi sorgulamak zorundayız.

Selâm, bakın bir iyilik delâleti, bir iyilik şefaati, bir hayır teşviki konusunu gündeme getiriyor Rabbimiz. Nisâ sûresinin 86. âyetinde güzel bir şefaat örneği sunuyor bakın Rabbimiz:

86. "Size bir selâm verildiği zaman, ondan daha iyisiyle selâm verin veya ayniyle mukabele edin. Allah her şeyin hesabını gereği gibi yapandır."

Bir selâmla selâmlandığınızda, size bir Müslüman kardeşiniz tarafından bir selâm verildiğinde siz ondan daha güzeliyle selâm verin ya da aynıyla karşılık verin. Selâma ondan daha güzeliyle mukabele-de bulunun. Nasıl? Meselâ karşılaştığınız bir kardeşiniz size: ***"Esse-lâmu aleyküm"*** mü dedi? Siz:***"Ve aleyküm selâm ve rahme-tullah"*** diyerek. Karşınızdaki:***"Esselâmu aleyküm ve rahme-tullah"*** mı dedi? Siz:***"Ve aleyküm selâm ve rahmetullahi ve berakatuhu"*** diyerek daha güzeliyle, daha ziyâdesiyle, veya ***"Es-selâmu aleyküm"*** diyene aynıyla ***"Ve aleykümüsselâm"*** Diyerek ya ondan daha hayırlısıyla ya da onun dediği gibi karşılık verin.

Selâm sizin üzerinize olsun deyin, selâmla birbirinize dua edin, birbirinize hayır temennisinde bulunun. Birbirinize dar'us selâm temennisinde bulunun. Birbirinize daru's delâm, selâmet yurdu olan cenneti dileyin. Böylece birbirinize cenneti hatırlatarak birbirinizi cennet yolunda tutmaya, birbirinizi cennette ulaştırmaya çalışın. Birbirinize barış ve esenlik dileyin. Selâm ismiyle müsemma olan Allah'ın esenliği, Allah'ın rahmeti ve bereketi sizin üzerinize olsun diye kardeşlerinize dua ve temennilerde bulunun. Ve unutmayın ki:

Allah her şeyin hesabını tutandır. Allah her şeyin hesabını tam yapandır, güzel yapandır. Ve hesap görücü olarak, hesaba çekici olarak da Allah yeter.

Burada mü'minler arasında bir selâm teşvikinin gündeme geldiğini görüyoruz. Selâmın gündeme getirilmesi bir taraftan Allah'ın bu selâm isminin toplumda yayılması, İslâm topumunda Allah egemen-liğinde bir hayatın gerçekleştirilmesi, hayatın her alanında Allah'ın söz sahibi olması gerçeğini ortaya koymaktır. Bu selâmla mü'minler birbirlerine bunu hatırlatacaklar, bunu teşvik edecekler, buna şefaat ve delâlette bulunacaklar. Düşünebiliyor musunuz? İnsanlar aile hayatlarında, evlerine girerlerken, çıkarlarken, sosyal hayatlarında, ekonomik hayatlarında birbirleriyle karşılaşıp ticari ilişkilere girerlerken, evlenirlerken, boşanırlarken, otururlarken, yatarlarken, savaşırlarken, barışırlarken birbirlerine selâm vermeleri, birbirlerine şu telkini sunmalarıdır: Kardeşim, tüm işlerimizde, tüm ilişkilerimizde, tüm yaşantımızda, tüm hayatımızda Allah bize bereket versin, Allah bize başarı versin, aman Allah'ı unutmadan, Allah'ın tevfikini, selâmını, selâmetliğini, yar-dımını, bereketini unutmadan yaşayalım. Zira Allah'ın yardım ve bereketi olmadan hiç bir şeyi başarmamız mümkün değildir.

Aman hepimiz, sen ben ve tüm toplum öyle bir hayat yaşaya-lım ki bu hayat ailemize bereket getirsin, toplumumuza rahmet ve bereket getirsin, ekonomimize rahmet ve bereket getirsin, dünyaya sulh, selâmet, bereket ve rahmet getirsin de hepimizi öteler âleminde dar'-us selâma, selâmet yurdu olan cennete ulaştırsın diye birbirimize dua edeceğiz.

Veya bir başka mânâsıyla selâm İslâm demektir. Öyleyse toplumda birbirimize İslâm'ı tavsiye edeceğiz. Allah'ın Resûlünün toplumda selâmı ifşa edip yayın emri de bu anlamadır. Karşımızdakine İslâm'ı ve teslimiyeti tavsiye edeceğiz. Teslim ol Allah'ın emirlerine diyeceğiz. Aramızdaki ilişkileri İslâm'la, Allah'a teslimiyetle çözelim, ilişkimiz Allah'a teslimiyet esasına dayanmalıdır

diyeceğiz.

87. "Allah'tan başka İlâh yoktur, geleceğinden şüphe olmayan kıyamet günü, sizi mutlaka toplayacaktır. Allah'tan daha doğru sözlü kim olabilir?"

Allah'tan başka İlâh yoktur. İlâh kendisine kulluk edilen varlık demektir. İlâh kişinin boynundaki ipin ucu elinde olan varlık demektir. İlâh kişinin hatırını kazanmak için çırpındığı, arzularını gerçekleştirmek için can attığı, itirazsız ve gönül rahatlığıyla isteklerini yerine getirdiği varlık demektir. İlâh kişinin uğrunda fedâyı can ve fedâyı malda bulunduğu varlık demektir. İlâh kişinin uğrunda grup grup malını ve canını fedâ ettiği varlık demektir. İlâh kişinin hayat programını kendin-den aldığı varlık demektir. Yasalarını kendisi için hayat programı kabul ettiği varlık demektir.

Öyleyse Allah'tan başka tüm sahte ilâhları, tüm yapay tanrıları reddedecek ve İlâh olarak sadece Allah'ı kabul edeceğiz. Hayatımızı parçalayıp onun bazı bölümlerinde İlâh olarak Allah'ı öteki bölümlerin-de de başka ilâhları dinleyip şirke düşmeyeceğiz. Hayatımızın tümün-de söz sahibi tek İlâh olarak Allah'ın arzularını gerçekleştireceğiz.

İşte kendisinden başka hiçbir İlâh olmayan Allah, kendisinde, vukuu konusunda hiçbir şüphe olmayan kıyamet gününde sizi toplayacaktır. Sizi toplayacak ve hesaba çekecektir.

Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır? Allah'ın her sözü, her va'di hak olduğu gibi bu sözü de doğrudur ve haktır. Çünkü Allah'tan daha doğru hükmeden ve hükmünü uygulayan yoktur. Hüküm verecek olan da odur, hükmünü icraya koyup uygulayacak olan da odur. Madem ki yarın Allah tarafından hesaba çekileceğiz, madem ki yaşa-dığımız hayatın hesabını yarın ona ödeyeceğiz, madem ki yarın hakkımızda hükmü o verecek ve onun hükümleriyle yargılanacağız, onun hükmüne boyun bükmek zorunda kalacağız öyleyse bugünden onun hükmüne boyun bükelim, onun hak dediğini hak bilelim ve bu hak istikâmetinde bir hayat yaşayalım inşallah.

88. "Ey Müslümanlar! Münâfıklar hakkında iki fır-ka olmanız da niye? Allah onları yaptıklarından dolayı başaşağı etmiştir. Allah'ın saptırdığını siz mi yola getirmek istiyorsunuz? Allah'ın saptırdığı kimseye sen hiç yol bulamayacaksın."

O zaman bu münâfıklar konusunda bu ikiye bölünüp ihtilafa düşmeniz niye? Neden bu münâfıklar konusunda ikiye ayrılıyorsunuz? Neden böyle

kimileriniz onlara iyi, kimileriniz kötü diyorsunuz? Neden bir kısmınız onlara Müslüman gözüyle bir kısmınız da münâfık gözüyle bakıyorsunuz? Halbuki Allah kazandıkları sebebiyle, işledikleri suçları sebebiyle onları tepe taklak getirmiştir. Her şeylerini kaybedip hüsrana mahkûm olmuşlardır onlar. Kaybetmelerine, hüsranlarına sebep de Allah'ın onlar hakkında adâletsizce verdiği bir karar, bir hüküm değildir. Allah onlar hakkında verdiği hükmüyle onlara zulmet-miş değildir.

Onlar bu konudaki kendi seçimlerini kendileri vermiştir. Bu adamlar kendi seçimleriyle, kendi seçenekleriyle, kendi tercihleriyle Allah'tan başka güç ve kuvvet sahiplerinin varlığına inanmışlar, Allah berisinde kendilerinde güç ve kuvvet gördükleri bu varlıklara, bu ta-ğutlara güvenip Allah'ı ikinci, üçüncü plana attıklarından dolayı, tağut-ları Allah'a tercih ettiklerinden dolayı dünyaya, dünyanın geçici nîmetlerine meyledip âhireti ikinci plana attıklarından dolayı, kendi kendilerine Allah'ın istemediği bir hayata talip olduklarından dolayı, iki yüzlü bir politika izlediklerinden, Müslüman olmadıkları halde Allah'ı ve Müslümanları kandırabilmek için Müslüman görüntüsü sergilediklerinden dolayı, inanmadıkları halde sırf dünyevî çıkarlar peşinde oldukları için inanmış göründüklerinden dolayı Allah da onların bu seçimlerini onaylamış ve onları tepe taklak getirmiştir. Böylece hem dünyada Allah onların cezalarını vermiş hem de öbür tarafta da onları cehenneme gönderecektir. Ve artık şu anda eğer bir kişide münâfıklık özellikleri açığa çıkmışsa, açıkça ondan münâfıklık özellikleri dökülüyorsa bir Müslümanın kalkıp ta acaba bu adam iyimidir? Kötümüdür? mü'min midir? yoksa münâfık mıdır? diye bir düşünce içine girmesi yakışık almayacaktır.

Yoksa Allah'ın saptırdıklarını siz yola getirmek, hidâyete ulaştırmak mı istiyorsunuz? Zaten bunlar Allah'ı tanımayan, İslâm'ı bilmeyen, kitaptan, peygamberden, hidâyetten habersiz insanlar değillerdir. Bunlar Allah'ı tanıdıktan sonra, Allah'ın hidâyeti kendilerine ulaştıktan sonra kendi kendilerine sapmışlar, sapıtmışlar, hidâyeti bırakarak sapıklığı tercih etmişler, daha önce tanıştıkları İslâm'ı reddetmişler, Allah'ın razı olduğu hayatı terk etmişler, Allah'a ve peygambere itaatten çıkmışlar, Allah da onların sapıklığını onayladığı halde sizler halâ onları hidâyette mi görüyorsunuz? Halâ onlar hakkında hüsnü zan edip iyi şeyler mi düşünüyorsunuz? Veya Allah'ın saptırıp dalâlette bıraktığı bu insanları halâ hidâyete ulaştırabileceğinizi mi zannediyorsunuz? Var mı böyle bir güç elinizde? Ne gücünüz var ki Allah'ın saptırdığını doğru yola getirmeyi düşünüyorsunuz? Allah kimi saptırmışsa artık onu doğru yola ulaştıracak yoktur.

Rivâyetlere göre Rasulullah ve beraberindeki Müslümanlarla Uhut savaşına çıkan insanlardan kimileri savaştan geri dönmüşlerdi. Geri dönerken de müminleri geri döndürmeye çalışmışlardı. Ve işte bu geri dönen münâfıklar hakkında Müslümanlar iki gruba ayrılmışlardı. Bunlardan bir grup bunları öldürelim, bunlar Allah ve Resûlünün emrine muhalefet edip dinden çıkmıştır derken öteki grup ta hayır öldürülemezler, çünkü bunlar Müslümandırlar diyordu. İşe bunun üzerine Rabbimiz bu âyetini indirdi. Âyetin gelişinden sonra Rasulullah Efendimiz Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyetlerinde şöyle buyurdu:

"Bu gerçekten güzeldir. Ateşin gümüşteki yabancı maddeleri arındırdığı gibi Rabbim bu pislikleri arındırdı"

Buyurmuştur. Durum böyle olunca Müslümanların onlara karşı takınmaları gereken tavır kendi aralarında fırkalaşmaları olmaya-caktır. Bu münâfıklar karşısında ihtilâflara düşerek güçlerini zaafa uğratmayacaklardır. Münafıkların vartalarına düşmeyeceklerdir. Çünkü onların istedikleri zaten budur. Onların en büyük hedefi İslâmı ve müslümanları parçalamaktır. Bu konuda Allah ve Resûlü ne demişse, nasıl bir hüküm vermişse müslümanlar parçalanmadan ona tabi olmak zorunda olacaklardır.

89. "Onlar kendileri inkâr ettikleri gibi, keşke siz de inkâr etseniz de eşit olsanız isterler. Allah yolunda hicret etmedikçe onlardan dost edinmeyin. Eğer yüz çevirirlerse onları tutun, bulduğunuz yerde öldürün. Onlardan dost ve yardımcı edinmeyin."

O münâfıklar ki Müslümanlar halâ onlar hakkında hüsnü zan besliyorlar. Halâ onlar hakkında iyi şeyler düşünüyorlar. Ey Müslü-manlar, ya da ey Müslümanların içinden bu münâfıklar hakkında safdillikle halâ iyi şeyler düşüne durun. Ama bakın sizin kendileri hakkında iyi şeyler düşündüğünüz bu insanlar isterler ki kendileri gibi sizler de kâfir olasınız. Kendilerinin küfrettikleri gibi isterler ki siz de küfredin, siz de kâfir olun ve böylece onlarla birlik olasınız.

Onlar isterler ki sizler de onlar gibi kâfir olun ve onlarla birlik olun. Küfürde birlik, düşüncede birlik, anlayışta birlik, eylemde birlik, kılık kıyafette birlik, hukukta birlik, hayatta birlik, isyanda birlik, Allah'a kafa tutmada birlik, peygambere isyanda birlik, demokraside birlik, Allah yasalarını reddetmede birlik, cehenneme gitmede birlik, birlik, birlik. Her konuda isterler ki sizinle birlik olsunlar. Yeryüzünde kâfirin tek hedefi işte budur. Kâfir dünyada Müslümanın varlığına ve kendisin-den farklılığına asla tahammül edemez.

Çünkü kâfir kâfirliğinin farkındadır. Yaşadığı hayatın kendisini nereye doğru götürdüğünün farkındadır kâfir. Yaşadığı küfür içindeki bir hayatın kendisine cehennemi kazandırdığının kesin farkında olan ve zaten dünyada da cehennemi bir hayatın sahibi olduğunun mutlak bilincinde olan kâfir düşünür ki, mademki ben şu anda cehennemi bir hayat yaşıyorum, o halde benim yaşadığım bu hayata Müslümanlar niye ortak olmasınlar? Niye bu Müslümanlar göz göre göre dünyada cennet hayatı yaşıyorlar da, yaşadıkları bu hayatın sonunda göz göre göre cennete gidiyorlar da ben cehenneme gidiyorum? Niye onlar da benim gittiğim yere gitmiyorlar? Niye benim cehennemime onlar da ortak olmuyorlar?

Tıpkı şeytan gibi. Zaten bunlar şeytanın çömezleridir. Evet tıpkı şeytan gibi onun aveneleri olan kâfirler de niye bu Müslümanlar bizim cehennemimize gitmiyorlar? düşüncesiyle Müslümanları da kendi cehennemlerine, kendi hayatlarına, kendi küfürlerine ortak etmek is-tiyorlar. Allah diyor ki Münâfıklar da öyledir. Onlar da mü'minleri kendi sapıklılarına, kendi nifaklarına, kendi cehennemlerine çekerek böylece Müslümanlarla denk olmak istiyorlar.

Mademki biz kaybettik onlar da kaybetsinler, mademki biz saptık onlar da sapsınlar derler. Müslümanların hakta ve hidayette ol-malarına, müslümanların cennete gidişlerine asla razı olmazlar. Halbuki kesin biliyorlar ki Müslümanlar kazançtadırlar. Kesin biliyorlar ki Müslümanlar hak yoldadırlar, doğru yoldadırlar. Bunu bilen bu alçaklar, biz kaybettik onlar da kaybetsinler diyeceklerine, onlar kazançtalar, biz de Müslümanlar gibi olalım, biz de Müslümanlar gibi Allah'a teslim olup onun istediği bir Müslümanlığı yaşayalım da onlar gibi biz de kazanalım, tıpkı onlar gibi biz de Allah ve Resûlüne itaat edelim de cennete gidelim, deyiverseler çok daha iyi olacaktı, onlar da kazanacaklardı ama öyle yapmıyor hainler.

Ey Müslümanlar, onlardan, o münâfıklardan dost ve veliler edinmeyin. Onları dost bilmeyin. Onların yoluna, yörüngesine girmeyin. Onların düşüncelerine, onların anlayışlarına kapılıp, onların girdikleri girdaplara kapılıp, onların kendilerini kaybettikleri anaforlara kapılıp tıpkı onların hayatlarını kaybettikleri gibi, hüsrana mahkûm olup dünyalarını da âhiretlerini de yitirdikleri gibi sakın sizler de dünyanızı ve âhiretinizi kaybetmeyin. Bu tehlikeyi çok iyi bilen Rabbimiz ısrarla bu konuda bizi uyarmaktadır.

Sakın ha sakın ey Müslümanlar, ne yahudileri, ne hıristiyan-ları, ne kâfirleri, ne müşrik ve münâfıkları dost edinmeyin. Ta ki o mü-nâfıklar, bazen Müslüman bazen kâfir görünen, Müslümanlıkları da kâfirlikleri de ortada olan

bu insanlar nihaî noktada Allah yolunda, Allah uğrunda, Allah'ın dinini yaşama uğrunda hicret edinceye kadar. Allah yolunda hicret edip size katılıp, sizin yaşadığınız hayatı yaşayıncaya kadar, sizin gibi inanıp, sizin gibi amel edip sizin coğrafyanızda sizinle birlikte sizin sıkıntılarınızı, sizin tasalarınızı, sizin sevinçlerinizi paylaşıncaya, biz sizinle beraberiz, inancınız inancımızdır, düşünceniz düşüncemizdir, tasanız tasamızdır, savaşınız savaşımızdır, barışınız barışımızdır, yemeğiniz yemeğimizdir, dünyanız dünyamızdır, sevinciniz sevincimiz, galibiyetiniz galibiyetimizdir diyecekleri ana kadar sakın onları dost bilmeyin.

Eğer sizin yurdunuza hicret ederler, sizin dünyanıza kendilerini teslim ederler, sizin gibi Allah ve Resûlüne itaat ederek tâğutları reddederler, tâğutların coğrafyasında tâğutların egemenliği altında bir hayatı terk ederlerse işte o zaman onlar sizin dostunuzdurlar.

İman ve hicret edinceye kadar onlar sizin dostunuz değildir diyor Rabbimiz. Çünkü İslâm'ın bidâyetinde hicret çok önemliydi. O dönemde hicret kişinin Müslüman oluşunun ameli bir ilanı ve pratik bir göstergesiydi. Mekke dar'ul harp ya da dar'ul küfründen Medine dar'-ul İslâm'a hicret Rasulullah riyasetinde Müslümanlarla birlikte velâyet hakkını devretme anlamına geliyordu. Halbuki dar'ul harpte ya da da-r'ul küfürde ikâmete devam edenler velâyetlerini tâğutlara devretmiş bulunmaktadırlar. Bakın Allah diyor ki:

Eğer yüz çevirirlerse, eğer Allah'a ve Resûlüne itaatten yüz çevirirlerse, eğer velâyetlerini Allah ve Resûlüne devretmekten yüz çevirirlerse, eğer sizden, Müslümanlardan yüz çevirirler, Müslümanların yurduna hicretten, müslümalarla birlikte yaşamaktan, Müslümanların inanışlarından, peygamber etrafında birleşerek Allah egemenliğinde bir hayatı gerçekleştirmekten yüz çevirirler, tâğutların egemenliği altında bir hayata razı olurlar, münâfıklığı, küfrü tercih ederlerse, yâni İslâm dışında, İslâm yurdu dışında kalırlarsa, dar'ul harpte ikâmet ederlerse, orasını vatan bilirlerse o zaman da:

Onları her nerede bulursanız öldürün. Yakaladığınız yerde boyunlarını vurun onların. Ve de dost ve yardımcı kabul etmeyin onları.

Dikkat ederseniz konu birdenbire hicrete çekildi. Halbuki önce Medine'deki Uhut savaşından geri dönen münâfıklar anlatılıyordu. Her ikisini de anlatıyor Rabbimiz. Onlarla bunların bir farkı yoktur zaten. Medine'de dünya çıkarları sebebiyle İslâm'ı dışardan kabul ettikleri halde kalpten iman etmeyenlerle Mekke'de yine menfaatleri sebebiyle yerlerinde çakılıp kalanların

hiçbir farkı yoktur. İslâm'ı kabul ettiklerini iddia ettikleri halde Medine'ye İslâm beldesine hicret etmeyen, Müslümanlarla beraber değil de içinde yaşadıkları kâfir ve müşrik toplumlarla birlikte hareket eden, onların İslâm'a ve Müslümanlara düşmanlık adına yaptıkları programların içinde yer alanların Medine'deki savaştan geri kalanlardan ne farkı var da? Çünkü Allah'ın Resûlü Mekke'den Medine'ye hicret edip Medine'de İslâm devletini kurduktan sonra Medine dışındaki tüm civar kabilelere haber göndererek tüm Müslümanlara çağrıda bulundu. Mekke de dahil olmak üzere çevrede ne kadar Müslüman varsa Medine'ye hicret etmek, Müslümanlara katılmak zorundadır.

Çünkü Medine'de Müslümanlar için bir güç oluşturmak söz konusuydu. Bu da elbette Müslümanların orada toplanmalarına, güç birliği yapmalarına bağlıydı. Müslümanların tek yumruk halinde, tek güç halinde peygamber etrafında kenetlenmeleri gerekiyordu. Bu durumda şâyet bir kimse ben Müslümanım dediği halde ve bulunduğu küfür ve şirk ortamından Müslümanların yurduna hicret edip onlara katılma imkânı da varken menfaatleri, sürüleri, dükkanı, tezgahı, işi, aşı, ticari hayatı, bulunduğu yerdeki sosyal, siyasal, ekonomik itibarı, sosyal ve siyasal konumu, makamı, kavmi, kabilesi, akrabaları, eşi, dostu eğer onun İslâm yurdu Medine'ye hicretine, peygamberle ve Müslümanlarla birlikte olmasına engel oluyorsa artık onun imanla, İslâm'la bir ilgisi yok demektir.

İşte nifak da budur zaten. Rasulullah Efendimizin dâvetini alan kimi münâfıklar hicret imkânları varken dünya hesaplarından ötürü hicret edemediler. Yani onların gözünde Allah ve Resûlünün hatırı ile dünya ve dünyalıklar tartıldı da, dünya Allah ve Resûlünden daha ağır bastığı için hicreti göze alamadılar.

Ama Mekke'dekilerin tamamı böyle değildi. Sûrenin ilerisinde 97. âyetinde gelecek kimileri de gönülden hicret istedikleri halde imkânsızlıkları sebebiyle hicret edememişlerdir ki bunları ötekilerden ayırmak zorundayız.

90. "Ancak, sizinle kendileri arasında andlaşma olan bir millete sığınanlar yahut sizinle savaştan veya kendi milletleriyle savaşmaktan bıkarak size başvuranlar müstesnadır. Allah dilseydi onları üzerinize çullandırırdı da sizinle savaşırlardı. Eğer sizden uzak durur, sizinle sa-vaşmaz, size barış teklif ederlerse Allah onlara dokunmanıza izin vermez."

Ancak kendileriyle anlaşma yaptığınız bir kavme, bir topluma aralarındaki anlaşma gereği gidip sığınanlar bundan müstesnadır. Yâni eğer o münâfıklar

sizinle anlaşmalı olan bir kavim, bir toplum içinde bulunuyorsa artık onları öldürmeniz caiz olmayacaktır. Çünkü aranızda anlaşma yaptığınız o toplumun kanını dökmenin yasaklığı onlara sığınan o münâfıklar için de geçerlidir.

Çünkü Hudeybiye'de Mekke müşrikleriyle yapılan anlaşma şartlarından birisi de Kureyş'le anlaşmalı olan bir kavme sığınan bir kimseye Müslümanlar dokunmayacak, Müslümanlarla ahitli bir kavme sığınanlara da Kureyş dokunamayacaktı.

Demekki böyle anlaşmalı bir topluma sığınanlara dokunulma-yacaktır. Onları öldürmek yasaktır, ama bu, onlarla velâyet ilişkisi içine girmeye, onları dost kabul etmeye imkân tanımayacaktır. Öldürül-meyecek bu tür münâfıklar, ama dost da bilinmeyecektir. Hayatın programını belirlemede kendileriyle beraber olunmayacaktır. Kendileriyle istişare edipmeyecek, kendilerine sır verilmeyecek, kendilerine güvenilmeyecektir.

Yine bir de sizinle savaşmaktan ya da sizinle savaş halinde olan kendi kavimleriyle savaşmaktan kalpleri sıkışarak size gelenleri de öldürmeniz yasaktır. Ne sizinle ne de içinde yaşadıkları topumla savaşmaktan sadırları bunalmış, ne sizinle ne de kavimleriyle savaşamayan, size karşı da kavimlerine karşı da bir tavır alamayan, her ikisine de güç yetiremeyerek bunalmış bir vaziyette, göğüslerini sıkıntı basmış, kalpleri daralmış ne yapacaklarını bilmez bir şekilde size gelenleri de öldürmeniz yasaktır. Onlara dokunulmayacaktır. Onlar öldürülmeyecektir.

Çünkü bunlar sizin savaştığınız toplumdan farklı bir toplumdur. Bunlar kâfir ve müşriklerden farklıdırlar. Bunlar, ne sizin lehinize ne de aleyhinize olan kimselerdir. Bunlar, ne iman ne de küfür adına tercihlerini yapamamış şahsiyetsiz, kimliksiz insanlardır. Cesaretleri ol-madığı için, hep menfaatlerini ön planda tuttukları için, menfaatlerinin kulu kölesi oldukları için böyle zillet ve meskenet içinde bir hayatın mahkumu olmuş kimselerdir onlar.

Eğer Allah dileseydi onları, bu iki insan grubunu güçlendirir, onlara cesaret verir, size karşı savaşırlardı da sizleri zor durumda bırakırdı. Ama Allah lütfuyla onların ellerini sizin üzerinizden çekti. Onların kalplerine darlık ve sıkıntı vererek sizinle savaşmalarını engelledi. Öyleyse:

Eğer onlar sizden çekinir, sizinle savaşa girmez, sizden uzak dururlarsa, size saldırmazlarsa ve üstelik de size barış teklif ederek teslimiyet gösterirlerse, sizin varlığınızı, otoritenizi kabul ederlerse artık onlarla savaşmanız ve onları öldürmeniz helâl olmaz. Artık onlar üzerine Allah size bir yol vermemiştir.

91. "Diğerlerinin de sizden ve kendi milletlerinden güvende olmayı istediklerini göreceksiniz. Ne var ki fitneciliğe her çağırıldıklarında ona can atarlar; eğer sizden uzak durmazlar, barış teklif etmezler ve sizden el çekmezlerse onları yakalayın, bulduğunuz yerde öldürün. İşte onların aleyhlerine size apaçık ferman verdik."

Bunlardan başka diğer birtakımları daha var. Bunlardan başkaları da vardır ki hem sizden emin olmak, güven içinde olmak isterler, hem de içinde yaşadıkları, mensubu bulundukları toplumlarından, kavimlerinden güven içinde olmak isterler. Bunlar Medine İslâm toplumuyla savaş içinde olan başka toplumların bulunduğu bir ortamda yaşayan insanlardır. Veya İslâm toplumunun savaş halinde olduğu toplumların içinde yaşayan insanlardır. Ve her iki tarafa da mavi boncuk gösteren, Müslümanlara da onların savaş halinde bulundukları kendi toplumlarına da tavır alamayıp hoş görünmek isteyen, her iki tarafı da idare etmeye çalışan, toplumları adına Müslümanlara karşı da, Müslümanlar lehine toplumlarına karşı bir savaşı göze alamayan kimselerdir.

Ama her şeyi en iyi bilen Rabbimizin ifadesine göre bunların bir hesapları var. Eğer toplumlarıyla giriştikleri savaşta Müslümanlar galip gelirlerse akıllarınca kendileri galip gelmiş olacaklar, yok eğer kendi kabileleri galip gelmiş olursa kendileri yine kârlı çıkacaklar. Bu da ayrı bir münafıklık türü. Medine'ye geldiklerinde Müslüman görünürler ama ülkelerine döndüklerinde de kâfir kesilirler.

Bu tür insanlar her ne zaman bir fitneye götürülseler, her ne zaman bir fitneye çağrılsalar, yâni kendi kavimleri onları kâfirliklerini ortaya koymaya çağırsalar çekinmeden bunu icra ederler. Ve kendi kavimleri onları Müslümanlara karşı bir dolap çevirmeye çağırsalar hiç çekinmeden yaparlar bunu. Gerekirse gözlerini kırpmadan sizi öldürebilirler. Hemen tersyüz olurlar ve size karşı düşmanlarınızdan daha beter bir tavır takınmaktan çekinmezler.

Evet bunlar her ne zaman bir fitneyle karşı karşıya kalsalar hemen başaşağı o fitnenin içine dalarlar. Müslümanlar aleyhine bir fitne söz konusu olup da Müslümanlar kötü bir duruma düştükleri zaman onlardan istifade edebilecekleri bir ortam buldular mı fırsatı ganîmet bilip hemen o fitnenin içine dalarlar ve Müslümanlardan alabildiklerini almaya çalışırlar.

Elbette bütün bunları Müslümanlara haber veren Rabbimiz Müslümanların bu tür insanlara karşı çok güzel bir siyaset uygulamalarını, bir taraftan bu adamlara karşı onların karakterlerini bilerek dikkatli davranmalarını, onları küfre

itecek bir davranışta bulunmadıkları gibi tümüyle de onlara güvenmemelerini tavsiye ediyordu.

Eğer onlar sizden uzak durmazlar, barışa yanaşmazlar, siz-den ellerini çekip savaşmaktan vazgeçmezlerse, yâni fırsat buldukları zaman sizin zayıf zamanlarınızdan istifade ederek sizi yok etmek, sizi ezmek, sizi mağlup etmek ve sizin savaş halinde olduğunuz düşman-larınızla beraber hareket etmekten vazgeçmezlerse, sizinle bu tür bozuk ilişkilerini sürdürmeye devam ederlerse o zaman onları bulduğu-nuz yerde, yakaladığınız yerde öldürün diyor Rabbimiz.

Size onlar aleyhine apaçık bir destek kıldık. Onlar aleyhine size deliller gönderiyoruz, bilgiler veriyoruz. Onlar hakkında size hak hukuk veriyoruz. Onlar bu cezayı hak ettiler buyuruyor Rabbimiz.

Allah hep mü'minlerin desteğindedir. Kendi safındaki mü'min kullarını her konuda yalnız bırakmıyor. Yeryüzünde yanlış yapmamaları, hata etmemeleri için sürekli onları bilgilendiriyor. Dosdoğru bilgilerini onlara ulaştırıyor. Hem çevrelerinde kendileri için türlü komplolar kuran, kötülükler düşünen düşmanlarını tanıtıyor onlara, hem de ne yapmaları gerektiğini haber veriyor.

Eğer bu adamlar sizinle barışmak, sizinle beraber olmak, sizin şartlarınızı kabul etmek istemezler ve elleri sizin üzerinizde olursa ve fırsat buldukları zaman her türlü kötülüğü yapabilecek bir durumda olmaya devam ederlerse yakaladığınız yerde onları öldürün diyor Rabbimiz. İşte böylece Medine çevresinde bulunan ve işlerine geldiği zaman kendi kavimleriyle, işlerine geldiği zaman da Müslümanlar lehine hareket eden, Müslümanları zayıf bulduklarında onları yok etmek isteyen münâfıklara karşı Rabbimizin hükmü böylece gerçekleşmiş oluyordu. Münâfıklar hakkında bu hükmün verilmesinden sonra İslâm toplumunda bir Müslümanı öldürmenin ne anlama geldiğini bundan sonraki âyette buluyoruz:

---

92. “Bir mü'minin diğer mü'mini yanlışlık dışında öldürmesi asla caiz değildir. Bir mü'mini yanlışlıkla öldürenin, bir mü'min köleyi azad etmesi ve öldürülenin ailesi bağışlamadıkça, ona diyet ödemesi gerekir. Eğer o mü'-min, size düşman bir topluluktan ise mü'min bir köleyi azad etmek gerekir. Şâyet aranızda anlaşma olan bir millettense, ailesine diyet ödemek ve mü'min bir köleyi azad etmek gerekir. Bulamayana, Allah tarafından tevbesinin kabulü için, art arda iki ay oruç tutmak gerekir. Allah bilendir, Hakîm'dir.”

Gerek dar’ul harpte, kâfirlerin arasında yaşadıkları halde İslâm diyarına hicret edememiş, buna imkân bulamamış samimi bir Müslü-manı ancak bilinemediği için hatayla hariç öldürmek veya dar’ul İslâm’da yaşayan bir Müslümanı hataen hariç öldürmek yoktur. Evet bir Müslümanın bir Müslümanı öldürmesi asla mümkün değildir, kazayla, yanlışlıkla, hatayla öldürmesi müstesna. Allah ve Resulüne inanan, Allah ve Resûlüne itaat eden, ben mü’minim diyen bir kimsenin kendisi gibi iman etmiş bir Müslüman kardeşini öldürmesi mümkün değildir. Ama yanlışlıkla, hatayla, kaza sonucu, istemeyerek, kasıt olmaksızın olursa bu ayrıdır.

Evet kim bir mü’mini kasıt olmaksızın hatayla öldürmüşse ha-taen öldürdüğü mü’mine karşılık bir köle azad edecek ve bir de ölenin ailesine, ehline teslim edilecek bir diyet ödemesi gerekir. Ama ölen mü’minin ailesi bu diyeti bağışlar, almaktan vazgeçerse bu müstesna-dır. Değilse ölenin ailesi onu bağışlamadığı zaman öldüren kişi onu onun ailesine ödemek zorundadır.

Eğer öldüren kişinin kendi imkanları bu diyeti ödemeye yetme-yecek olursa onun akîlesi yani yakın akrabaları kendi aralarından toplayıp öderler. Çünkü onun işlediğinden tüm akrabaları sorumludur. Akrabaları onu eğitmeli ve bu tür şeyleri yapmaktan engellemeleri gerekiyordu. Bu sebepledir ki onun ödeyeceği diyete gücü yetmediği za-man tüm akrabaları aralarında toplayarak o diyeti ödemesine yardımcı olmakla mükelleftirler.

Tabi fıkıh kitaplarında ölenin ailesine ödenecek bu diyetin miktarı belirtilmiştir. Eğer deve cinsinden ödenecekse 100 deve, sığır cin-sinden 200 inek veya 2000 koyun olarak sünnet bu diyetin miktarını belirler.

(Diyet ile alâkalı sorular soruldu)

İnsanın veya insan uzvunun telef edilmesi karşılığı olarak verilmesi gereken tazminata, kan bedeline diyet denir. Bilindiği gibi kasten öldürme

olayında “kısas” gündeme girer. Kısas cezâsında, hem Allah Teâlâ’nın hukuku, hem kul hukuku bir aradadır. Kısasın icrâ edilebilmesi için, öldürülen kimsenin velîsinin cezânın tatbikini istemesi esastır. Zira Kur’an-ı Kerim’de:

“Kim, mazlum olarak öldürülürse, biz onun (öldürülenin) vesilesine bir salâhiyet vermişizdir. O da (öldürülenin velîsi), öldürmekte aşırı gitmesin. Çünkü o, zaten yardıma mazhar olmuştur.”
(17/İsrâ, 33)

Hükmü beyan buyurulmuştur. Öldürülen kimsenin velîsi, kısası talep etmek veya diyete râzı olmak noktasında serbesttir. Rasûl-i Ekrem (s.a.s.)’e “kısas”la ilgili herhangi bir mesele arz olunduğu zaman, maktûlün velîlerine, affetmelerini tavsiye buyurmuştur.
(Ahmed bin Hanbel, III/213)

Dolayısıyla, mü’minlerin emîri, öldürülenin velîlerine affetmelerini veya sulh yapmalarını tavsiye eder. Ancak kesinlikle bu konuda zorlama yapmak veya kendisi af yetkisi kullanma yönünde salâhiyet sahibi değildir. Kısasın tatbiki, affetme veya sulh yapma noktasında tek yetkili, maktûlün velîsidir. Esasen zarara uğrayanların başında da maktûlün velîleri gelir.

Ama bakın ki şu anda Allah’ın kitabından, Allah’ın yasalarından habersiz olan zalim iktidarlar bu yetkiyi kendilerinde görüyorlar. Maktulün ailesi affetmediği halde suçluları affetmeye, onlar için af yasaları çıkarmaya çalışıyorlar. Allah korusun işte bunlar zulümdür. Zalimlerden bundan başkası da beklenemez.

Eğer ölen kimse, öldürülen kimse size düşman olan, sizinle aranızda savaş halinde olan bir topluma ait ama kendisi Müslümansa o zaman öldüren katil bir köle azad eder. Böylece hataen bir Müslüman kardeşini öldüren kişi bir köleyi hayata kazandırmış, hürriyetine kavuşturmuş olur.

Dikkat ederseniz bir öncekinde de vardı köle azadı, ama bu ikincisinde sadece köle azadı var, fakat diyet ödeme şartı yoktur. Neden böyle oluyor? Çünkü diyet mü’minlere ödenir. Ölen kimsenin akrabaları, yakınları ailesi mü’minse ödenir diyet. Berikisinin varisleri kâfir olduğu için onların ekonomik yönden desteklenmeleri düşünülemeyeceği için onlara diyet de ödenmeyecektir. Ailesi düşman olan, düşman tarafından olan kimse için diyet ödenmez.

Ama eğer öldürülen kişi Müslümanların kendi aralarında ahid-leştikleri, sözleştiği, sözleşmeli olan bir kavime, bir topluma aitse, yâni İslâm toplumuyla aralarında anlaşma bulunan bir toplumun üyesiyse ve Müslümansa bu kişi o zaman bu sözleşmeden dolayı öldüren kişi hem bir köle azad edecek hem de ölenin ailesine anlaşma gereği diyet ödeyecektir.

Bu âyette anlatılanları şöyle kısaca maddeleştirerek özetleye-cek olursak:

a- Eğer öldürülen kişi dar'ul İslâm'da, Müslümanların yurdunda yaşayan bir Müslümansa onu öldüren Müslüman bir köle azad ederken, aynı zamanda ölenin ailesine diyet ödeyecektir onlar bu haklarından vazgeçmedikleri sürece.

b- Eğer öldürülen Müslüman Müslümanlarla anlaşmalı bir kâfir toplumun içinde yaşıyorsa yine köle azad etmekle birlikte aralarındaki anlaşma gereği bir adamın diyeti neyse onu da ödeyecektir.

c- Ama aralarında herhangi bir anlaşma olmayan bir düşman toplumun üyesiyse o öldürülen kişi o zaman katil sadece bir köle azad edecek, ölenin ailesine diyet ödemeyecektir.

Ama her kim de böyle azad edecek köleyi bulamazsa, köle azad edecek gücü, imkânı bulamazsa ve de diyeti ödeyecek malî gücü yoksa, o zaman o kişi de peş peşe iki ay oruç tutacaktır. İşte Allah'tan size bir tevbe yolu, bir dönüş imkânı. Unutmayın ki Allah her şeyi bilmektedir. Durumunuzu, takatinizi, gücünüzü, imkânınızı Allah çok iyi bilmektedir. Onu kandırma imkânına sahip değilsiniz. Evet böyle bir mü'mini hataen, kazayla, istemeyerek öldürmelerinizin karşılığı budur. Ama:

93. "Kim bir mü'mini kasten öldürürse cezası, içinde temelli kalacağı cehennemdir. Allah ona gazap etmiş, lânetlemiş ve büyük azab hazırlamıştır."

Kim de bilerek, isteyerek, kasıtla, taammüden bir Müslümanı öldürürse onun cezası da içinde hiç çıkmamacasına, ebediyen kalma-casına cehennemdir. Allah ona gazap etmiş, onu lânetlemiş ve ona çok büyük bir azap hazırlamıştır Allah korusun Bir Müslümanı öldürmek işte böyle cezası çok büyük bir günahtır. Öldürülür mü hiç bir Müslüman? Eğer Allah ve Resûlünün belirlediği yasalar çerçevesinde bir Müslümanın öldürülmeyi hak etmiş bir cezası varsa onu zaten İslâm öldürecektir. Beriki Müslümanın onu öldürmeye hakkı ve yetkisi yoktur. Allah insan canına çok büyük değer vermiştir ve Allah'ın verdi-ği canı almaya sadece kendisi yetkilidir. Bakın Allah diyor ki bile bile, şer'an öldürülmeyi hak

etmemiş bir Müslümanın canını alan kişi ebediyen cehennemde kalacaktır.

İslâm'da insanın hayatı işte bu kadar değerlidir, muhteremdir, kimsenin ona kast etmesine İslâm izin vermez. Çünkü biliyoruz ki yeryüzünde dinin varlığı mü'minin varlığına bağlıdır. Yeryüzünde dinin yaşanması mü'minin varlığına bağlıdır. Yeryüzünde bin mü'min varsa bilelim ki yeryüzünde bin mü'minlik bir din var demektir. Bin bir mü'-min varsa yeryüzünde bin bir mü'minlik bir din var demektir. Öyleyse bunlardan birinin yok edilmesi, yeryüzünde bir mü'minin canına kıyılması demek, yeryüzünde Allah'ın dininin eksiltilmesi demektir ki kimsenin buna hakkı yoktur. e şunu da unutmayalım ki Allah katında birle binin farkı yoktur.

Hattâ yine Kur'an'da anlatıldığına göre yeryüzünde haksız yere bir mü'mini öldüren kişi sanki yeryüzündeki tüm mü'minleri, tüm insanları öldürmüş gibidir. Binaenaleyh bir mü'minin canına kastederek yeryüzünde onun Allah'a kulluğunu yok etmeye kimsenin hakkı yoktur. Allah korusun da menfaatlerle, para için, kinle, gayzla bu sebep-lerle mü'min öldürmek dini bunlarla değiştirmek demektir ki bu suçu işleyenin cezası ölümdür ya da ebediyen cehennemde kalmaktır. Böyle bir mü'minin cehennemden kurtulması kendisine Allah'ın belirlediği biçimde kısasın uygulanmasıyla Allah'ın rahmeti sebebiyle mümkün olabilecektir. Öldüren kişiye Allah'ın istediği biçimde kısas uygulandığı zaman bu onun arınmasına, cehennemden kurtulup cennete gitmesine, hayat kazanmasına sebep olacaktır.

Yine öldüren kişiye Allah'ın emrettiği kısas uygulandığı zaman toplumda insan değer kazanacaktır. Ölüm oranları birden bire sıfıra inecektir. Bakıyoruz bugün tavuk kadar adamın değeri yoktur. Yüz bin lira karşılığında adam öldürülüyor. Niye? E sonunda ölüm yok ya! Üç sene yatar, beş sene yatar çıkarım diyor adam ve hiç çekinmeden basit bir şey yüzünden adam öldürebiliyor. Türkiye'de sadece bir senede öldürülenlerin sayısı on binleri buluyor. Halbuki eğer kısas uygulansaydı o zaman eller öyle rahat rahat tetiğe gidemeyecektir. Adam durup bir düşünecek yoo!! Eğer ben bunu öldürürsem benim kelle de gider, ben bunun dişini kırarsam benim diş de kırılır! diyecek ve eller öyle rahat rahat tetiğe gitmeyecektir. Eğer bir toplum kısası uygulamayarak insan hayatına gereken kutsiyeti vermezse, katili korumaya çalışırsa, bu suça pirim vermiş ve binlerce insanın hayatını tehlikeye atmış demektir.

Ölüm cezasını tamamen kaldırarak cinâyetleri teşvik etmek insan hayatına

karşı işlenmiş en büyük insanlık suçlarından biridir. Ve yıllardır şu bizim toplumda bu suç işlenmektedir. Allah basiret versin, şuur versin bu insanlara ne diyelim? Öyleyse ey mü'minler! Ey Allah'ın bu yasalarına muttali olan, Allah'ın bu âyetlerinin bilincine eren müminler:

94. "Ey İnananlar: Allah yolunda yürüdüğünüz vakit, her şeyi iyice anlayın. Size, Müslüman olduğunu bildirene, dünya hayatının geçici menfaatine göz dikerek: "Sen mü'min değilsin" demeyin. Allah katında bir çok ganîmetler vardır. Evvelce siz de öyleydiniz. Allah size iyilikte bulundu. İyice araştırıp anlayın, Allah işlediklerinizden şüphesiz haberdardır."

Ey mü'minler öyleyse Allah yolunda yola çıktığınız zaman, Allah yolunda adım attığınız zaman, Allah yolunda Allah'ın dininin egemenliğini gerçekleştirmek, yeryüzünde fitneyi kaldırıp Allah'ın istediği adâleti gerçekleştirmek üzere bir kavganın içine girdiğiniz, bir savaşa çıktığınız zaman araştırın. Gerekli tüm araştırmaları yapın. Yâni az evvel size bir yasayı anlattık. Size bir uyarıda bulunduk. Bir Müslü-manın bir Müslümanı öldürmesinin ne anlama geldiğini? Ona neye mal olduğunu? Bunun ne kadar önemli olduğunu? Bir Müslümanın hayatının ne kadar değerli olduğunu? Bir Müslümanı öldürmenin kâinatı öldürmekle eş değerde olduğunu size anlattık. Bütün bunları bilen sizler, bunun bilincine eren sizler artık çok dikkatli olmak zorundasınız. Onun için Allah adına bir sefere çıktığınızda çok dikkatlice araştırın ve şüpheli olan bir kimseyi sakın öldürmeye kalkışmayın. Karşınıza çıkan bir kimse diliyle size Müslümanlığını ikrar ettiği andan itibaren, ben de sizin gibi Müslümanım, ben de sizin gibi Allah'a inanıyorum dediği andan itibaren ona hiçbir zaman kılıç kaldırılmayacaktır. Hiçbir zaman böyle bir kimse öldürülmeyecektir.

Allah için bir savaşa çıkmış olabilirsiniz. Medine'de Allah Re-sûlünün etrafında toplanmış Müslümanlar komutanlarının emriyle grup grup, seriyeler halinde savaşa sevk ediliyorlardı. İşte Allah ve Resûlünün emriyle savaşa giden bu Müslümanlara uğrunda yola çıktıkları, yoluna baş koydukları Rabbimiz tarafından bir öğüt, bir nasihat, bir uyarı yapılıyordu. Savaşı emreden Allah savaşın kurallarını da beyan ediyordu. Tabii ki sadece o günün savaşçılarına değil, kıyame-te kadar o yolun yolcusu olan, kıyamete kadar yeryüzünde Allah'ın egemenliği adına yola çıkan tüm mücahid Müslümanlara da yapılmış bir uyarıdır bu. Ey iman edenler Allah için bir savaşa çıktığınız zaman iyice araştırın. Size selâm sözünü atanlara, size selâm verenlere, es-selâmü aleyküm diyenlere, selâmın ne anlama geldiğini geçen hafta demeye çalışmıştım. Size selâm verenlere, biz de Müslümanız diyenlere, biz de Allah ve Resûlüne itaat

ediyoruz, biz sizin için selâmet ve esenlik diliyoruz, biz de sizin gibi teslim olduk, Müslüman olduk diyenlere hayır sen Müslüman değilsin demeyin. Onların bu iman ve İslâm ikrarlarını reddetmeyin diyor Rabbimiz.

Müslüman savaşçılar çıktılar yola. Bir kabileye baskın düzen-leyecekler. Ve bu arada karşılarına bir adam çıktı ve dedi ki onlara; ben Müslümanım. İşte o anda Allah diyor ki Müslümanlara, sakın ha sakın ona sen Müslüman değilsin demeyin. Hayır sen Müslüman değilsin, yalan söylüyorsun diyerek sakın onu öldürmeyin, sakın ilişmeyin ona diyor Rabbimiz.

Peki acaba böyle karşısına çıkıp da ben Müslümanım diyen bir kimseye bir Müslüman niçin hayır sen Müslüman değilsin der? Niye reddeder onun Müslümanlığını? Niye tekfir eder onu? Sebebi ne bunun? Arkadaşlar, bakın bunun sebebini Rabbimiz şöyle anlatıyor:

Şu alçak, şu değersiz dünya hayatının birazcık metaını arzu etmek. Şu denî hayatın birazcık malına, mülküne, ganîmetine heveslendiğinden dolayı. Evet işte Rabbimiz öyle diyor. Dünyanın geçici, değersiz malına mülküne meylederek, karşınızdakinin elindekilere göz dikerek o size selâm veren, ben de Müslümanım diyen, Müslümanlığını ikrar eden o adamcağıza sakın ha sakın hayır sen Müslüman değilsin, sen yalan söylüyorsun, sen korktuğun için böyle söylüyor ve bizi kandırıyorsun demeyin diyor Rabbimiz.

Evet bir zamanlar öyleydi, inşallah tekrar o günler yakındır. Savaşın İslâm coğrafyasından kâfir ve müşrik dünya coğrafyalarına aktığı dönemlerde, savaşın kâfir coğrafyalarda icra edildiği dönemlerde gerçekten bu tür hadîselere çok sık rastlanacaktır. Allah düşma-nı kâfirler, yıllar yılı Müslüman kanına doymayan kâfirler birer birer gebertilirken içlerinden karşınıza çıkan birileri de diyecek ki ben de Müslümanım. Ben de sizdenim. Ben de Allah ve Resûlüne teslim oldum. Bu kişi ya ister önceden Müslüman olsun, isterse o savaş ortamında yiğitliğini gördüğü Müslümanların nefesleriyle dirilmiş olsun, ister o anda Allah'ın Müslümanlara yardımını gözleriyle görerek dirilen-lerden olsun fark etmez bizim yapacağımız iş hemen onun Müslümanlığını kabul etmek ve bir Müslüman kardeşimiz olarak onu bağrımıza basmaktır.

Zaten İslâm'ın savaşının hedefi bu değil miydi? Biz insanların dirilişi için gitmemiş miydik oralara kadar? Öyleyse gel kardeşim, bizi zaten buralara kadar getiren sebep senin bunu demen, bunu anlamandı. Bizim hedefimiz seni kâfirlerin, zalimlerin, tâğutların egemenliği altında bir hayattan kurtarıp Allah egemenliği altında cennete ulaştırmaktı diyerek onu bağrımıza basmak

zorundayız, uğruna savaştı-ğımız Allah bizden işte bunu istiyor.

Şâyet hayır sen Müslüman değilsin diyerek onu öldürmeye, malını ganîmet olarak almaya veya onu köleleştirmeye yönelip meylederse bir Müslüman, bakın Allah ne diyor:
Allah katında bol ganîmetler var, Allah katında bitmez tükenmez mallar mülkler var, eğer sen bir şeyler isteyeceksen bırak o garibanın elindekileri de isteyeceğini Allah'tan iste. O gariban, üstelik ben müslümanım da diyor, ben de senin inancını paylaşıyorum diyor, ben de senin inandığın Allah'a teslim oldum diyor. Onun mallarına meyledip, onun bu Müslümanlık ikrarını yalan sayıp da mallarına konmak, onu köleleştirmek yerine sen isteyeceğini Rabbinden iste de sana on-dan çok daha hayırlı mallardan bol bol versin Rabbin.

Sizler Allah katındakileri bırakır da insanların ellerindekine mi göz dikersiniz? Peygamberinizin gönderiliş gâyesinden ibret almaz mısınız? Peygamberler insanlardan ganîmet toplamak ve cizye almak için gönderilmemişlerdir. Peygamberler insanlara hidâyet rehberi olsunlar, insanları hidâyete ve cennete ulaştırsınlar diye gönderilmişlerdir. Öyleyse önemli olan kâfir dünyanın mallarını elinize geçirmeniz, onları köleleştirmeniz değildir. Önemli olan o gittiğiniz kâfir dünya insanlarından bir tek kişinin bile sizin soluklarınızla Müslüman olmasıdır. Bir tek insanın bile sizin elinizle Müslüman olması tüm dünyanın mallarına ulaşmanızdan sizin için daha hayırlıdır, bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın buyuruyor Rabbimiz.

Âyetin son kısmı ise gerçekten Müslümanı son derece bağlıyor, son derece kuşatıyor ve âdeta elini kolunu bağlayıveriyor bu konuda. Bakın Allah şöyle buyuruyor:
Bir düşünsenize. Dün siz de onlar gibi değil miydiniz? Daha önce sizin durumunuz da onların durumları gibi değil miydi? Bir yıl önce, üç ay önce, bir ay önce, bir hafta önce, bir gün önce siz de onlar gibi değil miydiniz? Müslümanlardan kimileri bir ay önce, bir hafta önce Müslümanlıkla tanışmışlar, hidâyete ermişler ve bir hafta sonra da savaşa çıkmışlar. Şâyet bu savaş bir yıl önce, bir ay önce gerçekleşmiş olsaydı belki kendiniz de bir kâfir olarak Müslüman kılıçlarına hedef olup gidecektiniz.

Öyle değil mi? Bizler şu anda kendi Müslümanlıklarımızı bir düşünelim. Dün ne haldeydik? Eğer şu anda bizler de kendi Müslümanlıklarımıza, Müslümanlıkla tanışmamıza, kitap ve sünnetle tanışmamıza bir tarih versek, beş

yıl önce, bir yıl önce, bir ay önce ne durumdaydık? Allah'a sonsuz şükürler olsun ki bizi kitap ve sünnetle tanıştırdı, bize hidâyetini ulaştırdı. Eh şimdi Allah'ın istediği Müslümanlığa ulaştık diye hemen elimize kılıcı alıp, ya benim gibi Müslüman olursunuz yahut da hepinizi doğrayacağım diye veya sizin alınlarınıza kâfir damgası vuracağım, sizi tekfir edeceğim diye bugün dünkü bizim durumumuzda olan insanların üzerine gitmeye mi kalkışacağız? Hakkımız var mı buna? Eğer var diyorsanız o zaman dün birilerinin bu gerçek Müslüman değil diye bizi öldürmeleri de haklıydı. O zaman da belki bir kâfir olarak geberip gidecek, bugünleri göremeyecek, ebediyen cehenneme yuvarlanıp gidecektik.

Daha iki hafta önce bir arkadaşımız diyordu ki hocam, Allah sizden razı olsun, iki hafta öncesine kadar ben bir ateisttim. Kur'an'ı, sünneti, Allah'ı, peygamberi tanıdım ve iki haftadır Müslümanım diyor-du. Eğer Allah bize gerçek tevhidi, gerçek Müslümanlığı, hidâyeti nasip etmeseydi ne yapardık? Öyleyse kendi durumlarımızı düşünelim de, Allah'ın bize lütuflarını düşünelim de, kendimizi karşımızdakinin yerine koyalım da ona öyle muamele edelim.

İşte böyle, Allah sizi vahyiyle tanıştırmasaydı, Allah size lüt-fuyla hidâyetini göndermeseydi, Allah yolunuzu açmasaydı şu anda sizler ve bizler Müslüman olamazdık. Biz Müslüman olmadan önce de birileri gelip bizi öldürmüş olsalardı ebediyen cehennemi boylamış olacaktık.

Eğer halâ şu anda dünyada birileri bizim dünkü durumumuzu yaşıyorsa, henüz Müslümanlıkla tanışmamışsa, kitap ve sünnetle barışmamışsa veya henüz birileri bizim kadar Müslümanlaşamamışsa, bizim kadar tevhid bilincine ulaşamamışsa bizler hemen elimizdeki kılıçla onları doğrayıp cehenneme göndermek yerine, elimizdeki fırçayla onları tekfir edip küfürle, şirkle damgalamak yerine Rabbimizin bize lütfedip bizi hidâyete ulaştırmasının ne kadar hayırlı olduğunu düşünüp karşımızdaki Müslümanları da daha iyi Müslümanlaştırmanın, onları daha Müslümanca bir hayata kavuşturmanın kavgası içine girme-mizin hem onlar için hem de kendimiz için hayırlı olacağını unutmamalıyız. Evet Allah buyurur ki:

Tebeyyün edin, açıklayın, açıklık kazandırın, araştırın her şeyi bilin, kendinizi bilin, kendinizi düşünün, kendi dışınızdakileri kendi yerinize koyun. Ve şunu hiçbir zaman unutmayın ki Allah yaptıklarınızın tamamını görmekte ve bilmektedir.

Sözlerimin arasında dedim ama madem ki kafanızı ona taktınız birkaç

cümle söyleyelim. Evet burada tekfircilik de reddediliyor. Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde buyurur ki:

"Allah'tan başka İlâh olmadığına ve Muhamme-din Allah'ın Resûlü olduğuna şehâdet edip, namazı ikâme edinceye, zekatı da verinceye kadar insanlarla muharebe etmem bana emredildi. Onlar bunu yaparlarsa canlarını ve mallarını benim elimden kurtarırlar. Ancak İslâm'ın hakkı müstesnadır. Onların hesapları Allah'a kalmıştır."

(Buhârî, K. İman 1/11)

(Müslim, K. İman 1/53)

Diyor ki Rasulullah, bu adamlar ne zaman Allah'tan başka İlâh olmadığına ve benim Allah'ın elçisi olduğuma şehâdet ederler, yâni kelime-i şehâdeti söylerler, namazlarını kılarlar ve zekâtlarını verirler-se işte o zaman benden canlarını ve mallarını kurtarmış olurlar buyur-duktan sonra Allah'ın Resûlü der ki:

"Ancak İslâm'ın hakkı müstesnadır. Ve onların hesapları artık Allah'a aittir"

Yâni Kelime-i Şehâdeti söyleyip de namaz kılan ve oruç tutan kimse savaştan kurtulur. Benim kendisiyle savaşmamdan kurtulur, canını ve malını emin kılar. Ama hırsızlık, zina, içki, adam öldürme gi-bi suçlar işlerse ayrıca onların cezasını çeker demektir bunun mânâ-sı.

Ya da kim Allah'a ve Resûlüne iman eder, kelime-i tevhide i-man ederek ikrar eder ve namazını kılar zekâtını verirse ve o kişi ken-disini İslâm'a izafe ederse, yani ben müslümanım derse, ben Allah'a ve peygambere, peygamberin Allah'tan getirdiklerinin tamamına iman ediyorum derse, artık ona Müslüman muamelesi yapılır. Biz onun Müslüman olduğuna hükmederiz. Ama kalbinde başka şeyler varsa artık onun hesabı Allah'a aittir. Çünkü biz onun kalbini yarıp içine bak-ma imkânına sahip değiliz. Kalplerde ne olduğunu bilen sadece Allah'tır.

İşte dünyada bu zâhire göre hüküm verilir. Onun kelime-i tevhidi söylerken samimi mi değil mi olduğu yarın Rahmânın huzurunda ortaya çıkacaktır. Bu sözü söyleyip mü'min olduğunu ortaya koyan, namazını kılıp zekâtını veren bir kimse mü'min kabul edilir ve kesinlikle öldürülmez ve de

tekfir edilmez.

Nitekim sahâbeden Hz. Üsame Bin Zeyd Efendimiz bir savaş esnasında kelime-i tevhidi söyleyen birisini öldürüp Rasulullah Efendimizin huzuruna gelip de Rasulullah Efendimiz tarafından azarlandığında: Ey Allah'ın Resûlü o adam korktuğu için bunu söylemiştir deyince Allah'ın Resûlü son derece gazaplanmış ve şöyle buyurmuştu: Yazıklar olsun ey Üsame! O adam kelime-i tevhidi söylediği halde öldürdün ha? Demek la İlâhe illallah dediği halde onu öldürdün ha? diye defalarca tekrarlayarak üzüntüsünü ortaya koymuştu da Üsame Hz. de: Keşke Müslüman olarak böyle bir günahı işlemektense bu ha-dîseden sonra Müslüman olmuş olsaydım diye mahcubiyetini ve tev-besini dile getirmiştir.

Böyle bir kimseyi öldürmek de onu tekfir etmek de caiz değil-dir. Allah korusun da Rabbimiz ve Resûl-i Ekrem Efendimiz böyle buyurduğu halde, bugün sanki Allah'ın yeryüzünde muhasebe memur-larıymış gibi, sanki insanların küfürlerini ispatla görevlendirilmişler gibi ellerindeki fırçayla insanları kâfir yapmaya çalışan insanlar görüyoruz. Açıkça ben kâfirim demeyen, ben Müslümanım diyen, kelime-i şehâ-deti söyleyen, namaz kılan zekât veren insanların imanlarına delâlet edebilecek delilleri bulmak yerine küfürlerine delâlet edebilecek delilleri araştırmadan yana koşturan insanları görüyoruz.

Geliyorlar bir Müslümana; şunu biliyor musun? Buna inanıyor musun? Eğer yargıladıkları konularda bilgi sahibi değilse o Müslüman, hemen diyorlar ki sen kâfirsin. Bu hakkı nereden ve kimden alıyor bu adamlar? Halbuki karşılarındaki sorguladıkları Müslüman toptan inandığı dinin ilkelerinden veya inanç manzumelerinden kimini o anda bilmeyebilir. Sayamayabilir. Ona hemen kâfir demenin ne anla-mı olacak da?

Unutmayalım ki insanları tekfir etmek çok kolaydır, ama onları Müslümanlaştırmak gayret ister, çaba ister, yorulmak ister, fedakârlık ister. Gelin buna tabi olalım. Gelin onları Müslümanlaştırma kavgası içine girelim. Ama bu sözlerimden İslâm'ı ucuzlattığım da anlaşılmasın. Yani bir adam açıkça İslâm'ın hükümleriyle alay ediyor, inkâr ediyor, reddediyor ve ben kâfirim diyorsa elbette onu da kâfir bileceğiz. Bu konuda bu kadar söz yeter zannederim. Bizim derdimiz tekfirciliği tanımak değil Allah'ın âyetlerini tanımaktır, öyleyse devam edelim âyetleri tanımaya.

95,96. “İnananlardan, özürsüz olarak yerlerinde oturanlar ile mal ve canlariyle Allah yolunda cihad edenler birbirine eşit değildir. Allah mal ve canlarıyla cihad edenleri, mertebece, oturanlardan üstün kılmıştır. Allah hepsine de cenneti vaâdetmiştir, ama Allah, cihad edenleri oturanlara, büyük ecirler, dereceler, mağfiret ve rahmetle üstün kılmıştır. Allah bağışlar ve merhamet eder.”

Savaşa çıkmalarına engel hiçbir özürleri, hiçbir meşru mâze-retleri olmadığı halde Allah yolunda savaşa çıkmayıp kadınlar gibi evlerinde oturup kalanlarla Allah yolunda malları ve canlarıyla savaşa gidenler eşit değildir. Bu ikisi müsavi değildir. Tabii bu değerlendirme unutmamalıyız ki genel bir seferberlik ilanı olmadığı dönemlere aittir. Aksi takdirde peygamber genel bir seferberlik ilan edip, dâvetiyesini çıkarıp, eli silah tutan herkese savaş emrini verdiği anda artık hiçbir Müslümanın evinde oturması caiz değildir. Ama böyle genel bir seferberlik emri değil de Allah’ın Resûlü isteyenler savaşa gelsinler dileyenler de evlerinde oturabilirler şeklinde bir savaş çağrısında bulunmuş, savaşa gelmeyenlere izin çıkarmışsa işte böyle bir durumda malları ve canlarıyla savaşa iştirak edenler, evlerinde oturanlardan daha üstündür, daha hayırlıdır buyuruyor Rabbimiz.

Ancak tabii savaşa iştirak konusunda hiçbir geçerli mâzeretleri olmayıp evlerinde oturanlar kastediliyor âyette. Yâni savaşa katılmak isteyip de meşru mâzeretlerinden dolayı katılamayanlar bunun dışındadır. Hasta oldukları için, yaşlı oldukları için veya herhangi bir özürleri sebebiyle savaştan alıkonanlar için Allah’ın Resûlü, onlar da aynen mücahidlerin sevabını alırlar buyurmaktadır.

Allah ve Resûlünün beyanlarından şunu anlıyoruz ki Allah’ın istediğine uygun olarak iyi bir niyet taşıyan ama fırsat bulamadığı için bunu gerçekleştiremeyen mü’min bu niyetinden ötürü mükafat alacaktır. Buhârî ve Müslim’in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah’ın Resûlü şöyle buyurur:

“***Kim bir iyilik yapmaya niyet eder ama onu yapmaya muvaffak olamazsa, Allah onun için katında tam bir iyilik sevabı yazar. Kim de bir iyilik yapmaya niyet eder ve onu gerçekleştirirse Allah ona on haseneden yüz haseneye kadar iyilik yazar.”***

Yine Ahmed İbni Hanbel’in Müsnedinde Allah’ın Resûlü şöyle buyurur:

“*Ümmetimin şehidlerinin çoğu şehidliği gönülden niyet ederek yaşayan fakat takdirde olmadığı için yataklarında ölen kimselerdir. Savaş ortamlarında çarpışarak ölen niceleri vardır ki onların ne niyetle öldüklerini Allah bilmektedir.* “

Yine başka bir hadislerinde:

“Sizin arkanızda kalmış nice kardeşleriniz vardır ki onlar imkânları olmadığı için sizinle birlikte sefere çıkamamışlardır. Kalplerinde Allah için cihad niyeti taşıdıkları halde şu anda sizinle beraber olamayan bu kardeşleriniz sizin yürüdüğünüz, konakladığınız her bir vadide bilesiniz ki sizlerle beraberdirler”

Buyurur. Başka bir hadislerinde de:

“Malı olup da onu Allah yolunda infak eden bir mü'min kardeşine imrenerek: Eğer benim de bu kardeşim gibi malım olsaydı ben de aynen onun gibi onu Allah yolunda harcardım diyen bir Müslüman sevap ta ötekisine müsavidir”

Buyurmaktadır. Evet bu durumda olanlar hariç, hiçbir mâzeretleri olmadığı halde evlerinde oturanlardan Allah yolunda malları ve canlarıyla savaşanlar daha üstündür. Allah o mücahidlere bir derece üstünlük vermiştir. Bu derecenin nasıl bir derece olduğunu bilmiyoruz, ama bu derece kelimesinin nekre olması, sınırsızlığını, eni boyunun belli olmadığını ve çok büyük bir derece olduğunu anlıyoruz. Ama:

Mü'minlerin her birerine, gerek malları ve canlarıyla savaşa gidenlere, gerekse geride kalıp oturanlara, ama keyfi bir oturma değil geri hizmetleri ifa edenlere çok güzellikler vaâdetmektedir.

Mücahidlere oturanlar üzerine büyük bir ecir ve Allah'tan dereceler, mağfiret, rahmet vardır. Ya şehâdetle cennete ulaşma, rahmete ulaşma vardır onlar için, yahut da galibiyet, zafer ve bunun sonucu olarak dünyada şerefli bir hayat vardır. Allah Ğafûr ve Rahîmdir. Allah'ın mü'min kullarına lütufları boldur. Yeter ki kulları Allah'ın istediği gibi olsunlar. Yeter ki Müslümanlar Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşasınlar, Allah için savaşa çıkıp hayatlarını Allah'a fedâ etmeyi göze alabilsinler.

97. “Kendilerine yazık edenlerin canlarını aldıkları zaman onlara: “Ne yaptınız bakalım?” deyince, “Biz yeryüzünde zavallı kimselerdik” diyecekler, melekler de: “Allah'ın arzı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya! “cevabını

verecekler. Onların varacakları yer cehennemdir. Orası ne kötü dönülecek yerdir!"

Melekler kendi kendilerine zulmetmiş, kendi kendilerine yazık etmiş, kendi kendilerine zulmeder oldukları halde o kimselerin canlarını almaya geldikleri zaman. Müslüman oldukları halde Allah yolunda hicret ederek, peygamberin çağrısına icabet etmeyen, İslâm coğrafyasında Müslümanlarla birlikte peygamber egemenliğinde bir hayata koşmayan ve geçerli bir mâzeretleri olmadığı halde kendi yurtlarında, kâfir toplumları içinde ikâmet eder oldukları halde ölümleri kendilerini bulan kimselerin kötü sonlarını anlatıyor Rabbimiz burada. Hicret emrini aldıkları halde imkânları varken hicret edip Müslümanlara katılmayanların süi âkıbeti.

Allah'ın son peygamberi Mekke döneminde 13 yıl çok zor şartlar altında Allah'ın istediği biçimde dâvetini sürdürdükten, insanları Allah'ın dinine dâvet ettikten sonra Allah'ın emriyle dâvetinin yeni vatanı Medine'ye hicret buyurur. İslâm'ın bu yeni yurdunda tüm Müslüman-ları toplayıp bir güç oluşturmak üzere harekete geçer. Tüm civar ka-bilelere haber göndererek bütün Müslümanların Medine'de toplanma-larını emreder. Müslümanların kâfir ve müşrik toplumları içinde oturarak onların sayılarını çoğaltmaları ve o müşrik ve kâfir toplumlarla yapılan savaşlarda bilinmeden, yanlışlıkla kendilerine bir Müslüman okunun isabet ederek kendi kendilerini ziyan etmemeleri için onlara uyarılarda bulunur. Gerçekten de o dönemde buna çok büyük ihtiyaç vardı. Müslümanların Medine'de toplanıp güç birliği yapmaları gerekiyordu. Ama sonradan Mekke feth olduktan sonra artık Medine'ye hicret zorunluluğu ortadan kalkıyordu. Ama Müslümanların güçlenip de kâfirlerin bellerini kıracakları, Mekke'yi fethedip rüştlerini ispat edecekleri ana kadar nerede bir Müslüman varsa Medine'ye hicret etmek zorundaydı.

İşte bu hicret emrini aldıkları halde, hicret etme imkânları olduğu halde hicret etmeyerek nefislerine zulmeden, kendi kendilerine yazık eden bu insanların canlarını almak için melekler geldiği zaman derler ki:

Siz neydiniz? Siz ne haldeydiniz? Bu durumlarınız neydi böyle? Dininizle ilgili ne durumdaydınız? İnancınız neydi, hayatınız neydi? Bu nasıl bir hayat ki imanlarınızdan kaynaklanmıyordu? Nasıl bir hayat yaşıyordunuz ki inancınızın eseri görülmüyordu? Nasıl bir hukukunuz vardı ki inancınızın kokusuna bile rastlanmıyordu? Nasıl bir kılık kıyafet içindeydiniz? Nasıl bir eğitime kendinizi teslim etmiştiniz? Nasıl bir ekonomi? Nasıl bir sosyal ve siyasal hayatın

içindeydiniz ki imanlarınızla bağdaşmıyordu? Sizler Müslüman değil miydiniz? Sizler inandığınızı iddia etmiyor muydunuz? Allah ve Resûlüne inanıp itaat ettiğinizi iddia eden Müslümanlar olarak inancınıza ters düşen bu tâ-ğutlar egemenliğinde bir hayata nasıl razı oldunuz?

Kimin dininde olduğunuzu iddia ediyor, kime itaat ediyordunuz? Kimi Rab biliyor, kimin yasalarını uyguluyordunuz? Dillerinizle söylediğiniz neydi? Hayatlarınızla uyguladığınız neydi? Yaşadığınız toplumlarınızda birileri Rablik iddiasında bulunarak, sizi kendi yasalarına uymaya zorlayarak Allah egemenliğinde Müslümanca bir hayatı yaşamanıza, imanınızı hayatınızda görüntülemenize, iman kaynaklı bir hayat yaşamanıza, Allah'ın yasalarını uygulamanıza izin vermediy-se, onlara teslim olup boyun bükmenize sebep neydi? Niye hicret yur-duna gidip orada Müslüman kardeşlerinizle birlikte peygamber egemenliğinde Müslümanca özgürce bir hayata koşmadınız? Bu ne rezil bir hayat ki ölümü hicret yurdunda değil de kâfir yurdunda karşılıyor-sunuz? Sebep ne buna? O Allah ve Resûlünün dâvetine, mü'minlerin çağrısına icabet ederek özgürce Allah'a kulluklarını yaşayabilecekleri Medine'ye hicret etmeyerek ölümü küfür yurdunda karşılayanlar meleklerin bu sorusuna karşılık diyecekler ki bakın:

Biz zayıftık, biz mus'taz'aftık, biz yeryüzünde zayıf bırakılmış-tık, hicret edip peygamber egemenliğinde bir hayata koşmaya gücü-müz yetmiyordu. Yaşadığımız coğrafyada da bizi inancımız doğrultu-sunda Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaktan engelleyerek kendilerine kul köle edinen bu tâğutlarla savaşacak, onlara karşı koyacak gücümüz kuvvetimiz de yoktu. İçinde bulunduğumuz arzda kalmaya ve böyle bir hayatı yaşamaya mahkûm ve mecbur idik, başka çaremiz yoktu. Allah'ın melekleri diyecekler ki:

Peki Allah'ın arzı geniş değil miydi? Ha hicret etseydiniz oraya. Madem ki içinde yaşadığınız coğrafyada sizin Allah'a Allah'ın istediği kulluğunuz engelleniyordu, Müslümanca bir hayat yaşamanıza izin verilmiyordu, madem ki inancınıza ters şeyler yapmanız konusun-da zorlanıyordunuz, madem ki hayatınızda imanlarınızı görüntüleme-nize müsaade edilmiyordu ve sizler zayıf olduğunuz için bu tâğutlarla bir kavganın içine giremeyecek kadar güçsüzdünüz, öyleyse niye iman kaynaklı bir hayat yaşayabileceğiniz, dininizi kurtarabileceğiniz bir yurda hicret etmediniz? Neden hicreti denemediniz? Allah'ın arzı geniş değil miydi? Bakın âyetin devamı gerçekten çok müthiş:

Böylelerinin durağı, barınağı, gidecekleri, sığınakları cehennemdir ve ne kötü bir dönüş yeridir orası. Evet yaşadıkları coğrafya-larda Allah'a kullukları engellendiği halde, Allah'ın yasalarını uygula-ma imkânları ellerinden alındığı halde, Allah'tan başkalarına kul köle durumuna düşürülüp inançlarının aksine rezil bir hayata mahkûm edildikleri halde Habeşistan'a, Medine'ye hicret eden

Müslümanlar gibi hicret ederek özgür bir hayata gitmeleri de mümkünken, hicret etmeyerek bu rezil hayata boyun büken kimselerin gidecekleri yer cehen-nemdir diyor Allah. Evet hicret imkânları olduğu halde hicret etme-yenler, bu kadar yerlerinde yurtlarında çakılıp kalacak kadar zayıf ve güçsüz olmadıkları halde güçsüzlük psikozuna düşmüş insanlar cehenneme gidecektir. Bundan istisna edilen, yâni onlar gibi kuru bir iddia sahibi olmayıp gerçekten mâzeretleri bulunan ve Rabbimizin affı umulan kimseler de bakın şöyle açıklanıyor:

98. "Çaresiz kalan, yol bulamayan zavallı erkek, ka-dın ve çocuklar müstesnadırlar."

Ancak erkeklerden, kadınlardan ve çocuklardan mus'tazaflar olup Allah için hicrete çare bulamayan, yol bilmeyen, yol bulamayan, hastalıkları, fakirlikleri, acizlikleri sebebiyle yerlerinden yurtlarından çıkamayan gerçek mus'taz'aflar bunun dışındadır diyor Rabbimiz.

A'râf'ı sizinle mi okumuştuk? Evet iki sene önce birlikte A'râf'ı okurken müstekbirler ve mus'taz'aflarla alâkalı epey söz etmiştik. Müs'taz'aflar, zayıflar, müstekbirler tarafından güçsüzleştirilmişler aciz bırakılmış insanlardır ki eğer bu âyetleri günümüz Müslümanları üzerinde düşünecek olursak Kur'an-ı Kerîmde bunların üç grupta anlatıldıklarına şahit olmaktayız.

1- Birinci gruptakiler elçilerinin tebliğlerinin üzerinden uzun bir süre geçtiği için vahiyden uzaklaşmışlar, müstekbirlerin zulüm ağlarına düşürülerek Allah'ın kitabından ve Resullerinin sünnetinden uzaklaştırılmışlar, veya müstekbirlerin kendilerine enjekte ettikleri morfin sonucu uzun yıllar dinlerinin temel kaynaklarından koparılmışlar, toplumlarına ve hayatlarına hâkim olan zalimlerin kendilerine verdik-leri eğitim sunucu köleleştirilmiş, dinlerini, imanlarını, kitaplarını, peygamberlerini, namuslarını iffetlerini her şeylerini kaybetmişler. Uzun yıllar böyle geçtikten sonra nihâyet kitaplarıyla, peygamberlerinin sün-netiyle tanışmaları sonucu azıcık morfinin tesiri geçip kendilerine gel-meye başlayınca, gözleri açılınca anlamışlar ki her şeylerini kaybetmişler.

Kendilerine egemen olan kâfirler, müstekbirler tüm hayatlarını değiştirmişler. Dinlerini, imanlarını, tarihlerini, takvimlerini, yazılarını alfabelerini, kılıklarını kıyafetlerini, hukuklarını, eğitimlerini, düşüncelerini, kabullerini, retlerini her şeylerini değiştirmişler. Hayatlarında ne Allah'ın kitabı kalmış, ne Resûlünün sünneti kalmış, ne din kalmış, ne iman kalmış, ne namus

kalmış, ne iffet kalmış. Her şeylerini kaybetmişler. Müstekbirler onların hayatından Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini kaldırmışlar ve onların yerine kendi yasalarını koymuşlar. Onları Allah'a kulluktan koparıp kendi yasalarına kul köle edinmişler.

Bunlar birazcık gözleri açılıp kendilerine geldikleri andan iti-baren anlıyorlar ki her şeylerini kaybedip müstekbirlerin zulüm ağlarına yakalanmışlar. Anlıyorlar ki Allah'ın sisteminden uzaklaştırılıp müstekbirlerin yasalarına kul köle edilmişler. İşte bu gerçeği anlar an-lamaz gecelerini gündüzlerine katarak bu zulüm ağından kurtulmak için, bu esaret zincirlerini kırabilmek ve yeniden Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine dönmek ve Allah'ın yasalarının hâkimiyetinde bir hayat yaşamak için müstekbirlerle, zalimlerle mücadeleye tutuşmuş müs'taz'aflar. Böyle bir hayattan kurtulup Allah'ın istediği hayata ulaşmayı ve bu uğurda malıyla canıyla mücadeleyi hayatında birinci işi bilmiş ve bu olmadan ötekiler olmaz inancıyla gece gündüz çırpınan Müslümanlar.

İşte bunlar birinci grupta anlatılan müs'taz'aflardır ki Rabbimiz Kur'an'ın pek çok yerinde bu müs'taz'afları yeryüzünün doğusuna batısına varis kılacağını haber veriyor. Çünkü bunlar gerçeği anlar anlamaz bu durumdan kurtulmak içim Allah'a güvenerek, sabrederek, Allah düşmanı müstekbirlerle kıyasıya mücadele vererek Allah'ın yeryüzünde vaz ettiği yasalara riâyet eden müs'taz'aflar ki Allah onlara mutlaka yardım edecek ve onları yeryüzüne egemen kılacağına dair söz veriyor.

2- Kur'an-ı Kerîmde yine uzun uzun durumları anlatılan ikinci grup müs'taz'aflara gelince bunlar da şunlardır. Bunlar da tıpkı birinci gruptakiler gibi kendilerine verilen müşrik bir eğitim sonucu, ya da müstekbirler tarafından kendilerine vurulan uyuşturucular sonucu zalimlerin zulüm ağlarına yakalanmışlar. Her şeylerini kaybetmişler. Her şeyleri ellerinden alınmış. Nihâyet aradan geçen bir zaman sonra gözlerini açınca gerçeği anlamışlar, ama öncekilerden farklı olarak bunlar müstekbirlerden korkuları, müstekbirlerden gelebilecek sorgulama, kınama, hapis, meslekten atılma, maaşın kesilmesi gibi korkuları, Allah'a güvenmemeleri, Allah'a ve Allah'ın yardımına itimat etme-meleri sebebiyle, birtakım zaafları ve menfaatlerinin elden gitmemesi sebebiyle zalimlere karşı ses çıkarmamayı, müstekbirlere karşı susmayı tercih etmiş ve böylece âdeta yeryüzündeki, ülkelerindeki istik-bara, zulme fesada karşı göz yummayı yeğleyenler.

İşte bunlar da ikinci grup müs'taz'aflardır ki Kur'an'ın beyanıyla yarın bunlar cehennemi boylayacaklardır. Bunların durağı cehennemdir ve bunlar müstekbirlerle aynı âkıbeti, zalimlerle aynı ateşi paylaşacaklardır. İbrahim sûresi 21, Sebe' sûresi 31,33 Nisâ sûresi 97 âyetleri ve daha pek çok âyet bunların cehenneme gideceklerini anlatmaktadır.

3- Mustaz'afların üçüncü gurubunu da işte şu anda okuduğumuz Nisâ sûresinin bu âyetleri haber vermektedir:

Ancak çaresiz kalan, yol bulamayan zavallı erkek, kadın ve çocuklar müstesnadırlar. İşte Allah'ın bunları affetmesi umulur. Allah Affedendir, Bağışlayandır.

Evet toplumda çocuklar vardır henüz mükellef değillerdir. Zavallı, hasta yatalak erkekler vardır ve de kadınlar vardır. Bunlar konumları itibariyle ne cihada ne de hicrete yol bulamayan, imkân bula-mayan insanlardır ve işte Allah'ın affetmesi, bağışlaması umulan müs'taz'aflar da bunlardır. Çocuklar, kadınlar ve de bedenî, zihinsel, aklî veya cismanî zaafları sebebiyle vahye muhatap olmayan veya vahye muhatap oldukları halde vahyi tanımaya imkân bulamamış doğru yola erememiş hidâyeti bulamamış olanlar. Ya da azalarından kimileri olmadığı için, yatalak durumda hasta oldukları için istikbara ve zulme karşı koyacak bedenî güçleri ve malî imkânları olmayanlar, hicrete güç yetirip yol bulamayanlardır. İşte gerçek müs'taz'aflar, gerçek güçsüzler ve zayıflar bunlardır ve Allah'ın bunları affetmesi umulmaktadır. Öyleyse çocuk değilsek, yatalak değilsek, kadın da değilsek peki biz neyiz? Biz hangi gruptanız? Bizim yerimiz neresi? Mustafa, gardaş bu soruyu sadece sen değil hepimiz kendimize sormalıyız. Hani birileri bir köprüyü, bir geçidi tutmuşlar, oradan geçenlerden ver-gi alıyorlarmış. Her bir adem kişiden yüz akçe, her bir merkepten de elli akçe alıyorlarmış. Bir adem kişi gelmiş, oradan geçecek, cebine bir el atmış ki sadece elli akçesi var. Ellerini şöyle yere koyup eğilerek elli akçeyi uzatmış. Demişler ki hayrola emmi, biz onu merkepten alıyorduk. Adam eğile büküle demiş ki yahu beni de eşşekten sayıverin, zaten ondan bir farkım yok demiş.

Yoksa biz de bizi kadınlardan sayıverin mi diyoruz? Bizim kadınlardan bir farkımız yok mu demeye çalışıyoruz yoksa? Öbür odada bizi dinleyen hanım kardeşlerimiz var. Onlardan özür diliyorum. Onları küçümseme adına demedim bunu. Gerçi şu anda onlar belki bizlerden daha ciddi, daha onurlu bir mücadele sergiliyorlar. O zaman bilelim ki başka çaremiz yoktur, ya birinci grup hicret eden, müstekbir-lerle kıyasıya savaşı sürdüren müs'taz'afların içinde yerimizi

alacağız ya da Allah korusun ikinci grubun içindeysek müstekbirlerle aynı azabı paylaşmaya razı olacağız demektir.

99. "İşte Allah'ın bunları affetmesi umulur. Allah Affedendir, Bağışlayandır."

İşte onları Allah'ın affetmesi umulur. Allah'ın affına mazhar olmaları umulanlar işte bunlardır. Allah affedendir yarlığayandır. Rivâyetlere göre bu âyetin tehdidini duyan Mekke'de ikâmet etmekte olan Müslümanlardan çok yaşlı ve acuze olan Cündüb Bin Damre R.A. oğullarını çağırıp, evlâtlarım beni bir hayvana yükleyin, vallahi ben bu halimle ne güçsüzlerdenim, ne de yolu bilmeyenlerdenim. Allah'a yemin olsun ki Rabbimin bu tehdidini duyduktan sonra bu gece asla Mekke'de yatamam demiş ve oğulları onu bir sedyeye koyup Medi-ne'ye taşıdılar. Ama çok yaşlı olduğu için Medine'ye varamadan yarı yolda vefat etti. Hicret kolay olmayan bir görevdir. Zor bir kulluktur hicret. Ülkeni, yerini, yurdunu terk edeceksin, ananı babanı, eşini dostunu, dükkanını tezgahını terk edeceksin, her şeyini terk edecek ve tercihini Allah ve Resûlünden yana kullanacaksın. Gerçekten zorluğu olan bir şey. Ama işte Rabbimiz kendi rızası uğrunda bu zorluğu üslenebilenlerin kurtulacağını anlatıyor Rabbimiz.

100. "Allah yolunda hicret eden kişi, yeryüzünde çok bereketli yer ve genişlik bulur. Evinden, Allah'a peygamberine hicret ederek çıkan kimseye ölüm gelirse, onun ecrini vermek Allah'a düşer. Allah bağışlar ve merhamet eder."

Gerçekten Allah için her şeyini terk ederek Allah yolunda hicret eden, ben Allah için muhacir olacağım diyerek dinini dünyasına tercih ederek yola çıkan bir Müslümanın gözünde dünya adına her şey bitiyor. Böyle Allah için hareket eden bir Müslümanın gözünün önünde sadece ve sadece Allah ve Resûlünün rızası ve cennet vardır.

Kim Allah yolunda hicrete çıkarsa yeryüzünde pek çok barı-nacak, yerleşecek yerler ve bolluk ve genişlik bulacaktır. Ayrılırken zorlandığı, zorluk çektiği o ülkesini, kavmini, konumunu, eşini dostunu terk edip giderken kendisini büyük bolluklar, bereketler, genişlikler beklemektedir diyor Rabbimiz. Şu anda bizler de böyle bir duygu var değil mi? Sanki Allah için vatanını, işini, aşını, eşini dostunu terk ederek hicrete çıkan birisinin tüm dünyasının yıkılacağını, mahvolacağını, hayatının, düzeninin, huzurunun alt üst olacağını, bir dilim ekmeğe muhtaç olacağını, kimsenin yüzüne bakmayacağını, herkesin kendisinden yüz çevirip yalnızlıktan bunalımlara düşeceğini varsayıyoruz.

Ama gerçekten bakıyoruz ki Hz. Adem (a.s)dan bu yana dünyanın hangi zaman ve mekânında olursa olsun, dünyanın hangi coğrafyasında olursa olsun Allah için hicret edenlerin çok büyük bolluklara, çok büyük bereket ve hayırlara, çok büyük mülk ve saltanatlara ulaştıklarını görüyoruz.

Meselâ Nuh (a.s)'la birlikte kendisine inanan, tercihini pey-gamberden yana kullanan, peygamber safında yer alan, gemiye binerek toplumlarından, toplumlarının gayri İslâmî yapılarından hicret eden Müslümanlar.

Âd kavmine gönderilen Hud (a.s)ve beraberinde kendisine inanan ve onunla birlikte toplumlarından hicret eden Müslümanlar.

Lût (as) un kendisine inanan kızlarıyla birlikte toplumlarından hicreti, İbrahim (as) in yanında karısı Sara annemizle hicreti, Hacer annemiz ve oğlu İsmail (a.s) la birlikte Harem bölgesine hicretleri, kucağında çocuğuyla birlikte adına hicret ettikleri Rabbimiz tarafından ıssız bir çölün ortasında Hacer annemizin ve çocuğunun doyurulması için Rabbimizin zemzem sunması.

Mûsâ (a.s) la birlikte İsrail oğullarının Mısır'dan Sina çölüne hicretleri ve kendisi için hicret eden kullarını Rabbimizin çölün ortasında bulut, bıldırcın eti ve kudret helvasıyla beslemesi.

Yusuf (as) un ve onun sebebiyle babası Yâkub (as) un çocuklarıyla birlikte Mısıra hicretleri.

Mekke'de dinlerini yaşamalarına izin verilmediği için Rasu-lullah Efendimizin işaretiyle sahâbenin Habeşistan'a hicretleri ve orada Rabbimizin Habeş kralını kendilerine hizmet ettirmesi. Muhammed (a.s) ve Müslümanların Medine'ye hicretleri ve Rabbimizin Medine'yi onlar için geniş ve müsait bir vatan yapması ve nihâyet o günden bugüne, bu güden de kıyamete kadar bulundukları bölgelerde Müslü-manlıklarını rahat bir şekilde yaşayamayan mü'minlerin kulluklarını en güzel bir şekilde icra edebilecekleri mekânlara hicret etmeleri gerçekten onlar için yolların açılmasına, hayatlarının bereketlenmesine, rı-zıklarının bollaşmasına ve dünyanın en büyük mülk ve saltanatlarının ellerine geçmesine sebep olmuştur.

İşte Rabbimiz diyor ki, kim Allah için, dini için, dininin güzel ol-ması için,

âhiretinin güzel olması için, cenneti için hicret ederse o kim-se mutlaka hicret ettiği yerde çok büyük genişlikler bulacaktır.

Öyleyse eğer insanlar statükodan, durağan ve kokuşmaya mahkûm bir hayattan vazgeçip, yerleşik bir hayattan kurtulup, hareketli, akışkan, dinamik bir hayata talip olursa, Allah yolunda göçler, savaşlar ve hicretleri yaşamayı göze alabilirse o insanlar, o toplumlar Allah'ın izniyle dünyada en büyük medeniyetleri gerçekleştirecekler, dünyanın en büyük mülk ve saltanatlarına ulaşacaklar ve dünyanın neresinde olursa olsun yerleşik ve durağan bir hayatın esiri olan toplumlar üzerine egemen olabileceklerdir. Tarih bunun örnekleriyle doludur.

Kim dünyada dünyaya bağımlılıktan, toprağa bağımlılıktan, eşyaya bağımlılıktan, rahatına bağımlılıktan kendisini kurtarır Allah için akıcı, hareketli bir hayata yönelebilirse Rabbimiz o toplumlara dünya-da mülk verecek, egemenlik verecek, izzet ve şerefli bir hayat nasip edecektir. İşte bu âyetler bize bunu müjdeliyor, bizden böyle bir tavır istiyor.

Kim Allah ve Resûlüne muhacir olarak evinden çıkarsa, Allah ve Resûlüne itaat kastıyla, Allah ve Resûlünün emirlerini icra maksadıyla, kulluk niyetiyle kim ki evinden, şehrinden, köyünden, kentinden, ülkesinden çıkarsa, sonra da kendisine ölüm ulaşırsa, hicret mahalline, hicret yurduna varmadan, hedefine varmadan, maksuduna ermeden, bu hicretinin sonunda Allah'ın kendisine vaâdettiği dünya mülk ve saltanatına, dünya izzet ve şerefine nail olmadan yarı yolda ölüm vaki olursa, ölüm ona ulaşırsa şüphesiz ki onun ecri, onun ücreti Allah'a aittir. Allah onun ecrini, ücretini tastamam verecektir. Hicretin-de başarı sağlamış olarak Allah onun ecrini zayi etmeyecektir. Bu Allah'ın kesin va'didir ve Allah'ın va'di haktır. Çünkü Allah Ğafûr ve Rahîmdir.

İşte Allah yolunda hicret edecek Müslümanların karşı karşıya gelebilecekleri, Müslümana çıkacağı Allah için bir hicrette ayak bağı olabilecek problemlerden, şeytanın öne sürebileceği en büyük mâzeret ve korkulardan birisi hicret sonucu gerçekleşecek, ama mutlak gündeme gelecek savaştır. Hicretle savaş özdeştir. Hicret varsa mutlaka savaş gündeme gelecektir. Hiçbir kimse, hiçbir toplum yoktur ki Allah için, Allah'a ve Resûlüne itaat için hicret etsin ve hicret ettiği coğrafyada Allah'ın kendisine vaâdettiği bir dünya izzet ve şerefini, Allah ve Resûlünün egemenliğinde bir dünya özgürlüğünü, bir dünya mülk ve saltanatını elde etsin de hemen arkasından kâfirlerle bir savaşla karşı karşıya kalmasın.

Hiçbir Müslüman toplum gösterilemez ki hicrete ve hicret sonrası nîmetlerine ulaşmış olsun da kâfirler ona karşı sessiz kalmış ve onun hayatını hazmetmiş olsunlar. Bu, dünyada mümkün değildir. Çünkü Müslümanın hicretinin en büyük zararı kâfiredir. Allah için Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaya yönelen bir Müslümanın varlığından elbette ki kendi keyiflerince bir hayat yaşamayı yasallaştırmış kâfirler rahatsız olacaklardır.

Sûrenin önceki âyetlerinde bunu demeye çalışmıştım. Kâfirler Allah'ı, Allah'ın âyetlerini örterek, Allah'ın yasalarını gündemlerinden düşürerek kendi hevâ ve heveslerince kurdukları bir dünyada Müslümanları egemenliklerine aldıktan ve kendi küfürlerine, kendi şirklerine ses çıkarmaz, boyun büker, kendi pisliklerini, pis hayatlarını onaylar ve yaşadıkları bölgede Müslümanca bir hayat sergileyerek küfürlerini, cehenneme gidişlerini onlara hatırlatmaz ve kendilerini rahatsız et-mez, huzurlarını kaçırmaz bir duruma getirdikten sonra onlar üzerindeki bu egemenliklerinin devamı konusunda ellerinden gelen her şeyi yaparak Müslümanları bu hayata evet dedirtmek zorundadırlar. Onun içindir ki sürekli Müslümanları yakın takibe alırlar. Müslümanların hürleşerek özgürce bir hayata yürümelerine engel olurlar.

Müslümanların kendi egemenliklerinden kaçıp, kurtulup özgürce bir hayata kavuşmalarına asla izin vermezler. Müslümanlar kâfirlerin egemenliği altında köle bir hayata bir kere evet deyiverdiler mi, Allah egemenliğinde özgür bir hayatın özlemini kaybediverdiler mi Allah korusun ondan sonra dünyada köleliğe razı olmuş, kendilerine egemen olan güçlerin kulluğu altına girmiş, egemen güçlerin dinlerini, inançlarını, düşüncelerini, felsefelerini, hayat anlayışlarını sineye çek-miş, onların eğitimlerine kendilerini, çocuklarını teslim etmişse işleri bitmiş demektir. Artık ondan sonra kâfirler onları kendi hayat anlayış-larına, kendi küfürlerine ve şirklerine mahkûm ederler. İşte kâfirler Müslümanları kendi egemenlikleri altında böyle köle bir hayata boyun büktürme konusunda başarılı oldukları zaman rahat bir nefes alma imkânı bulurlarken Müslümanlar da zillet içinde bir hayatı yaşamak zorunda kalırlar.

Ama ne zamanki böyle kâfirlerin egemenliği altında köle bir hayatı yaşamak zorunda kalan bu Müslümanlar uyanırlar da kâfir ve müşrik dünyanın egemenliğinden kendilerini kurtarıp Allah egemenliğinde özgür bir hayata, Müslümanca bir hayata yürürlerse, böyle kendilerini kurtuluşa götüren bir yola girerlerse işte bu kâfirlerin bekledikleri ve her an uykularını kaçıran, onlara

hafakanlar yaşatan en korkulu rüyalarıdır. Çünkü kesin biliyorlar ki iğdişleştirdikleri, köleleştirdikleri, kimliksizleştirdikleri insanların dirilişi, özgürlüğe yürüyüşü kendi sonlarının gelişidir. Kesin bilirler ki artık kendi egemenlikleri, kendi mülk ve saltanatlarının yıkılışının tehlike çanları çalmaya başlamıştır.

Dikkat ederseniz 1400 yıldan beri Bedir savaşı, Uhut, Hendek, Mûte savaşı, Yermük, Kadisiye savaşları, sonra işte Haçlı seferleri, Selahattin-i Eyyubi'nin Kudüs savaşı, sonra küfür ve şirk dünyanın Müslümanlara yönelik diğer savaşlarıyla anlıyoruz ki kâfir ve müşrik dünya Müslümanlara karşı hep bir savaştan yana olmuşlar ve hiçbir zaman savaşı bitirmeden yana değil devam ettirmeden yana bir tavır sergilemişlerdir. Savaşı başlatan, körükleyen hep onlar olmuştur. Tüm dünya bilmektedir bunu.

Bu hıristiyanlık dünyası, bu yahudilik dünyası, bu müşrik dünya son yüzyıla gelinceye kadar Müslümanlara karşı hep savaştan yana olmuşlardır. Ama dikkat ederseniz son yüzyıla gelindiğinde kade-rin bir cilvesi olarak dünyanın her yerinde Müslümanlar birer birer egemenliklerini kaybederek, kâfirler karşısında terki silah ederek kâfir ve müşrik dünyanın egemenlikleri altına girdiler. Bundan sonra kâfir dünyanın egemenliği dünyanın her tarafını kuşattı. İşte bu andan itibaren tüm dünyada egemenliğini gerçekleştiren kâfirler artık bir taktik gereği ağız ve tavır değiştirdiler.

1400 yıldır, İslâm'ın zuhurundan itibaren sürekli Müslümanlara karşı savaşın tüm dünyada kıvılcımlarını tutuşturan, tüm dünyada Müslümanlara karşı savaş yaymak isteyen kâfir ve müşrik dünya birdenbire yöntem değişikliğine gittiler. Efendim artık dünyamız barış dünyasıdır, sulh ve sükun dünyasıdır, savaşlar artık gerilerde kalmıştır, gelin artık bir daha savaşlardan söz etmeyelim, gelin artık barış içinde bir dünya kuralım, barış içinde bir dünya yaşayalım. Ne oluyor? Niye savaşlı bir dünyada yaşayalım? Neden şu güzelim dünyayı kana bulayalım? Neden bu dünyayı ölümlü bir dünya yapalım? Gelin savaşlara son verelim de bu dünyayı kan gölüne çevirmeyelim.

Ey dünya insanlığı, gelin kardeş kardeş yaşayalım bu dünyada. Nasıl olsa siz de inanıyorsunuz biz de inanıyoruz. Sizin de dininiz var bizim de dinimiz var. Siz de kitap ehlisiniz biz de kitap ehliyiz. Nasıl olsa yarın kıyamet günü Müslümanlar da, hıristiyanlar da, yahu-diler de, müşrikler de Allah'ın cennetinde birleşip kardeş kardeş ortak bir hayatı paylaşmayacak mıyız?

Öyleyse yarın ortak bir cennette buluşacak, ortak bir hayatı paylaşacak şu yeryüzü insanlığı, yeryüzü ailesi şimdi de tıpkı cennet hayatı gibi ortak bir hayata, kardeş bir hayata razı olalım. Ne fark eder de bir insan ha yahudi olmuş, ha hıristiyan olmuş, ha müşrik, ha Müslüman fark etmez, hepimiz aynı yolun yolcularıyız diyerek köleleştirdikleri, kendi egemenlikleri altına alıp kendi hayat anlayışlarına boyun büktürdükleri İslâm dünyasına kendilerine karşı bir özgürlük ve kurtuluş hareketi başlatmasınlar diye ellerinden gelen tüm propaganda güçlerini kullanmaktadırlar.

Tabii barıştan yana olacaklar. Çünkü egemenlik onların ellerinde, Müslümanlar köleliği kabul etmişler, işleri tıkırında adamların. Ne yapsınlar da savaşı? Hedeflerine ulaşmışlar adamlar. Tabi istemezler savaşı. Savaşı kölelikten kurtulup özgürleşme özlemi duyanlar ister. Elbette bu kâfirler kölelerini sakinleştirip kendilerine itaatlarını sağlayıp isyandan uzaklaştırmak için de böyle barış ninnileri söyleyecekler. Aman bu kölelerimiz bize itaatten çıkıp da bize karşı kafa tutmaya ve kendilerince bir özgürlük savaşı başlatmasınlar, bu hayatı böylece götürelim diye ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar adamlar.

Be alçaklar, bugün hedefinize ulaştığınız için, dünya egemenliğini elinize geçirdiğiniz için barıştan bahsediyorsunuz da, peki yüz yıl önce, iki yüz yıl önce, beş yüz yıl önce en uyuzunuz, en topalınız bile Avrupa'nın bilmem hangi köyünden kalkıp da Müslümanların üzerine niye yürüyordu? Niye sürüler halinde Çanakkale'ye geliyordunuz? Karış, karış niye Anadolu'yu işgal ediyordunuz? O dönemlerinizde niye böyle barıştan söz etmiyordunuz da şimdi aman kölelerimiz uyanmasınlar diye barıştan söz ediyorsunuz? Niye o zaman ne farkımız var efendim? İster hıristiyan olsun, ister yahudi olsun, isterse Müslüman olsun, hepimiz kardeş değil miyiz? Hepimiz cennete gitmeyecek miyiz? Niye o zaman demiyordunuz bunu da şimdilerde söylüyorsunuz?

Niye yazdığınız tüm eserlerinizde Müslümanları ve onların peygamberini cehennemin en alt tabakasına yerleştiriyordunuz? Dün böyle diyen, böyle düşünen insanlar şimdi egemenliklerini kurup Müslümanları esir alınca gelin vazgeçelim savaşlardan diyorlar. Tabi tüm dünyayı Allah'ın egemenliğinden koparıp kendi küfür egemenliklerini gerçekleştirenler niye istesinler de savaşı? Niye bir savaşla kölelerini ve onlar üzerindeki egemenliklerini kaybetme riskine girsinler de adamlar?

Dikkat ederseniz hem bize gelin bırakalım savaşları da barış içinde bir dünyada yaşayalım diyorlar, bize böyle diyorlar ama kendileri bir taraftan geceli

gündüzlü yeryüzünde bir tek Müslüman bırakmayacak biçimde bir savaş hazırlığı içindeler. Tüm yeryüzü Müslümanlarını yok edecek bir silah hazırlığı içindedirler. Müslümanları silahsızlaştırma operasyonları düzenlerlerken kendileri dünyayı silah deposuna çevirmenin gayreti içindeler.

Şu anda dünyanın herhangi bir coğrafyasında, Asya'da, Avrupa'da, ya da Afrika'da bir tek insan ayağa kalkıp da ben Müslümanım! Ben hiç bir küfrün, hiçbir şirkin egemenliğini kabul etmiyorum! Ben bir Müslüman olarak sadece Allah'ın egemenliğine boyun bükerim! diye yiğitçe bir tavır ortaya koyduğu zaman tüm küfür dünya birleşerek onu yok etmek üzere tonlarla bomba yağdırıyor gözümüzün önünde. Barış marış laflarıyla kimi kandırıyor bu zalimler? endileri yeryüzünde bir tek İsmailoğullu kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecek di-yorlar. Köle durumuna düşürdükleri Müslümanlara sulh ve sükun içinde bir hayat önererek, savaşı unutmayı telkin ederek kölelerini yatıştırmaya, kölelerinin hıncını yok etmeye çalışıyorlar.

Ama inşallah yıllar yılı bu ninnilerle uyutulmuş Müslümanlar uyanmaya başlamışlardır. Dünyanın her yerinde bu uyanışın tezahürleri görülmeye başladı elhamdülillah. Artık bu kâfirlerin masalları, kâfirlerin komploları işe yaramamaya başladı. Elhamdülillah ki yeryüzünün mus'taz'af Müslümanları yıllar yılı unuttukları, terk ettikleri Rablerinin kitabına ve peygamberlerinin sünnetine yönelmeye başladılar.

İşte böyle bir hayat kaynağı, güç ve kuvvet kaynağı kitaplarıyla yakından diyaloga geçmeleri sonucunda kesin anlayacaklar ki hiçbir zaman bir yahudi'nin, bir hıristiyanın, bir kâfirin egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olunmaz. Bu gerçeği anlayan, bunun bilincine eren müslümalar hep bir ağızdan bizim Rabbimiz Allah! diye hay-kıracaklar. Bizim kulluğumuz köleliğimiz ancak Allah'adır! Bizim boy-numuz ancak Allah karşısında eğilir! Biz ancak Allah egemenliğinde bir hayata evet deriz! Bizim barışımız ancak Allah'la olabilir! Sulhumuz ancak Allah'la olabilir! Allah'la savaş içinde olanlarla asla bir barışımız olamaz! diyecekler ve inşallah bir gün Allah desteğinde tüm kâfirlerle girişecekleri bir savaşta Allah düşmanlarının boyunlarını kırarak, kâfirlerin zulümlerine son vererek yeryüzünde adâleti tesis ede-cekler, zafere ulaşacaklar, dünyada izzet ve şerefi âhirette de cenneti kazanmış olacaklar. Kesinlikle bilelim ki bu Allah'ın va'didir ve Allah va'dini mutlaka gerçekleştirecektir.

Bu bölümü çok uzattım, ama bu konu gerçekten asrımızın en önemli konusudur. Müslümanların anlaması gereken bugünün en büyük konusu budur. Evet işte bir Müslüman, Müslümanlar Allah için bir hicret gerçekleştirir gerçekleştirmez, Allah için Allah'ın istediği bir hayata yürür yürümez hemen karşısında kâfirleri bulacaktır. İşte Mekke küfür toplumundan Medine İslâm toplumuna, kölelik hayatından özgürlük atmosferine hareket eder etmez karşılarında kâfirleri buluyorlardı. Kâfir Müslümanın hicretine asla evet demedi. Müslümanın özgürlük içinde bir hayat yaşamasına evet diyemedi.

Ve savaş başladı. Ama kâfirle tutuştuğu bir savaşta bile Müs-lümanı kurtaracak olan, Müslümana destek olacak olan yine Allah'la diyalogdur, namazdır. Kâfirlerle giriştikleri bir savaşta Müslüman cemaatı zafere taşıyacak olan cemaat halinde ikâme edecekleri namaz-dır. Müslümanlar bu durumda, her durumda namaza çok dikkat etmelidirler. Savaşın en kızgın anlarında bile, kan revan içinde bulundukları anda bile namazı asla terk etmeyeceklerdir. Çünkü namazlı bir hayat Müslümanın hem dünyasının felahı hem de âhiretinin cenneti olacaktır. Namazsız bir hayat da gerek savaş anlarında, gerekse barış anlarında Müslümanlar için felâketin habercisi olacaktır Allah korusun. Müslümanlara dünyalarını da âhiretlerini kaybettirecektir. Evet hayata hâkim olan, hayata egemen olan, hayatı düzenleyen, hayatın düzenlenmesi için Allah'tan mesaj alınan bir namaz Müslümanın her şeyidir. İşte bakın Rabbimiz bundan sonraki âyetlerinde savaş esnasında bile namazın Müslümanlar tarafından asla terk edilmemesi gerektiğini anlatarak bunun önemine dikkat çekecek:

101. "Yolculuk ettiğinizde, kâfirlerin size bir fena-lık yapmasından korkarsanız, namazı kısaltmanızda size bir sorumluluk yoktur. Zira kâfirler, size apaçık düşmandırlar."

Eğer bir yolculuğa, bir sefere çıkmışsanız. Allah adına bir savaş gerçekleştirmek üzere, Allah dinini hâkim kılıp, kelimetullahı yüceltmek üzere, veya yeryüzünde Allah'ın dinini insanlara tebliğ etmek, ulaştırmak, öğretmek ve böylece Allah'a kullar kazandırmak üzere, cennete aboneler bulmak üzere, cehennemle kullar arasına barikatlar koyup insanların dirilişine sebep olmak üzere veya bir rızık aramak, bir ticaret yapmak maksadıyla yola çıktığınız zaman kasr'us salat yapmanızda, namazı kısaltmanızda sizin için bir beis yoktur. Böyle bir durumda kâfirlerin size bir zarar vermelerinde kâfirlerin sizi bir fitneye düşürüp, bir sıkıntıya sokmasından korkuyorsanız yine namazı kısaltabilirsiniz. Unutmayın ki kâfirler sizin için apaçık bir düşmandır.

Evet seferde ve düşman korkusu altında namazların kısaltılabileceğini anlatıyor Rabbimiz. Bu işin pratik örneklenmesini, pratikte uygulamasını da Rasulullah Efendimizin hayatında görüyoruz. Seferilik konusunu biliyorsunuz. Bir kişinin sürekli ikâmet mahalli olan vatanını terk ederek en az üç günlük, takriben doksan kilometrelik bir uzaklığa gitmesi ve gittiği yerde de on beş günden daha az bir süre kalması halinde gerek yolda gerekse misafir olarak kaldığı yerde dört rekatlı farz namazları iki rekat olarak kılmasında bir beis yoktur. İki rekatlık sabah namazını yine iki rekat, üç rekatlık akşam namazını yine üç rekat olarak kılarken dört rekatlık farzları iki rekat olarak kılacaktır. Farzlar böyle. Sünnet namazlara gelince Allah'ın Resûlü sefer halindeyken de sabah namazının iki rekatlık sünnetini ve yatsı namazından sonra kılınan üç rekatlık vitir namazını kılmıştır. Diğer sünnetler terk edilebilir de kılınabilir de.

Ve yine seferdeyken Rasulullah Efendimizin uygulamalarında şunu da görüyoruz: Öğle namazının dört rekatlık farzıyla ikindi namazının dört rekatlık farzını birleştirerek, bazen öğle vaktinde cem'i takdim yaparak, bazen de ikindi vaktinde cem'i tehir yaparak kılmıştır. Yine Allah'ın Resûlü akşamla yatsıyı birleştirerek bazen akşam vaktinde bazen da yatsı vaktinde birlikte kılmıştır. Sünnette bunlar açıkça ortaya konmuştur. Müslümanların bunları uygulamasında da bir beis yoktur.

Bundan sonra yine namaz konusu ama savaş esnasında namaz konusu anlatılacak:

102. "Ey Muhammed! Sen içlerinde olup da namazlarını kıldırdığın zaman, bir kısmı seninle beraber namaza dursun ve silahlarını da yanlarına alsınlar; secdeyi yaptıktan sonra onlar arkanıza geçsinler; kılmayan öbür kısım gelsin, seninle beraber kılsınlar, tedbirli olsunlar, silahlarını alsınlar. Kâfirler, size ansızın bir baskın vermek için, silah ve eşyanızdan ayrılmış bulunmanızı dilerler. Yağmurdan zarar görecekseniz veya hasta olursanız, silahlarınızı bırakmanıza engel yoktur, fakat dikkatli olun. Allah kâfirlere şüphesiz ağır bir azab hazırlamıştır."

Sıcak bir savaş ortamında namaz terk edilmeyecek ve şöy-lece kılınacaktır: Peygamberim bir savaş ortamında sen Müslüman-larla birlikte olup ta onlara namaz kıldırdığın zaman onlardan bir grup, eğer savaş ortamında bulunan Müslümanların sayısı meselâ bin kişiyse beş yüz kişi seninle birlikte namazlarını kılsınlar ve silahlarını yanlarına alsınlar. Bu birinci grubun peygamberle namazı secdeye kadar devam edecek. Secde ettikten sonra bu birinci grup arkaya

geçecekler, düşmanla savaşa devam edecekler ve bu sefer ikinci grup gelsin ve onlar da seninle beraber namazlarını kılsınlar. Onlar da gerek savaş araç gereçlerini, gerekse silahlarını yanlarına alsınlar. Bu ikinci grup namazın birinci rekatını birinci grupla tamamlayan komutanın namazının ikinci rekatına yetişip duracaklar. Ve böylece birinci rekatı birinci grupla tamamlayan peygamber, komutan ikinci rekatı da ikinci grupla kılmış olacak.

Ama birinci rekatı peygamber Efendimizle kılan ve ikinci grup namazını kılıncaya kadar savaşa dönen ilk grup sonradan ikinci rekatı da kılarlar ve yine savaş alanına dönerler ve ikinci rekatı kılan ikinci grup da tekrar kendi kendilerine bir rekat daha kılarlar ve boğuşmanın içine dönerler. Böylece Müslümanlar sıcak bir savaş ortamında bile namazla diyaloglarını, Allah'la ilişkilerini kesmemiş olurlar. Neden böyle yapacaklarmış Müslümanlar? Allah buyurur ki:

Kâfirler isterler ki silahlarınızdan, savaş araç gereçlerinizden, mühimmatınızdan, cephanelerinizden gafil olasınız da, gafletinizden istifade edip bir anda üzerinize çullansınlar ve gafilken sizi tepelesinler, öldürsünler, işinizi bitirsinler. Bunu isterler, bunu beklerler onlar.

Öyleyse aman ha namaz kılarken bile silahlarınızı, araç gereçlerinizi bırakmayın, yanınıza alın ve düşmanlarınıza fırsat vermeyin di-yor Rabbimiz. Siz kendinizi sağlama alın, korunma tebirlerinizi alın ama eğer yağmurdan zarar görme veya bir hastalık durumunuz varsa silahlarınızı bırakmanızda bir engel yoktur. Evet savaş durumunda namaz böyledir.

103. "Namazı kıldıktan başka, Allah'ı ayakta iken, otururken, yan yatarken de anın. Emniyete kavuştuğunuzda, namazı gereğince kılın. Namaz şüphesiz, inananlara belirli vakitlerde farz kılınmıştır."

Namazı ikmal ettikten sonra da Allah'ı zikredin, Allah'ı günde-me alın, kıyamda, ayakta iken, otururken, yanlarınız üzerinde yatar-ken Allah'ı zikredin. Allah'ın kitabıyla beraber olun, Allah'ın âyetlerini gündeminize alın, Allah'ın yasalarını hatırlayıp gündem maddesi yapın. Savaşın içinde de Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın zikriyle ilginizi kes-meyin. Gündeminizi Allah belirlesin, hareketlerinizi, tavırlarınızı Allah belirlesin.

Evet savaşta Allah'la beraberiz, savaşın en kızışkın halinde, ölürken

öldürürken Allah'la beraberiz, Allah'ın âyetleriyle beraberiz, namazla beraberiz. Hayat memat kavgasının en kritik noktasında bile namaz vasıtasıyla Allah'la diyalogumuzu kesmeyeceğiz. Namaz bittikten sonra da Allah'la beraberliğimiz sürecek ve keşmekeş bir hayatın insanı olmayacağız. Allah'ın zikriyle, Allah'ın âyetleriyle beraberliğimiz devam edecek.

Ama savaştan uzaklaşıp, savaş ortamı bitip de emniyete, güvenliğe kavuştuğunuz zaman da savaş öncesi namazınızı nasıl kılıyor idiyseniz, ağır ağır, yavaş yavaş, namaz içinde okuduğunuz âyetlerin mânâlarını düşüne düşüne, âyetlerin bilincine ere ere, ne dediğinizin ne okuduğunuzun, Allah'tan hangi mesajları aldığınızın ve Allah'a hangi sözleri verdiğiniz farkına vara vara namazlarınızı kılın. Namazlarınızı vaktinde kılın. Çünkü namaz mü'minlere belirli vakitlerle farz kılınmıştır. Beş vakit namaz olarak emredilmiştir.

Öyleyse seferde olmadığınız, savaşta olmadığınız, korku içinde bulunmayıp emniyet ve güven içinde bulunduğunuz zamanlarda beş vakit namazın her birerini vaktinde ifa edin. Ekonomik kaygılarla, oyun eğlence gibi boş şeyler peşine düşerek, başka sebeplerle acele etmeyerek doğru dürüst kılın namazlarınızı.

Bir de:

104. "Düşman milleti kovalamakta gevşeklik göstermeyin. Eğer siz acı çekiyorsanız, şüphesiz onlar da sizin çektiğiniz gibi acı çekiyorlar; oysa siz Allah'tan onların beklemedikleri şeyleri bekliyorsunuz. Allah bilendir, Hakîm olandır."

Düşmanla karşılaşmakta, bir düşman topluluğunu aramakta, düşman topluluğunu takip etmekte gevşeklik yapmayın, gevşek davranmayın. Kâfirlerle karşı karşıya gelme konusunda herhangi bir sıkıntınız olmasın. Sakın ha biz onların karşısına çıkamayız, biz onlarla savaşamayız, biz onların hakkından gelemeyiz diyerek onlarla savaş konusunda gevşeklik göstermeyin.

Eğer sizler savaş konusunda acı çekiyorsanız, savaşın acıları sizi sarmışsa, savaş korkusu içindeyseniz bilesiniz ki kâfirler de aynen sizin gibi savaş konusunda sıkıntı çekmektedirler. Savaştan sıkıntı çekenler sadece sizler değilsiniz. Dolayısıyla savaşı sıkıntılı görüp de sakın kâfirlerin egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olmayın. Onlar savaş konusunda acı çektikleri

halde bâtıl bir davaya sabır gösterirlerken size ne oluyor da hak davanız uğruna sabır göstermeyeceksiniz? Halbuki sabredip dayanmak onlardan çok size lâyıktır. Çünkü:

Ayrıca sizin onlardan farklı bir tarafınız da var. Sizler onların Allah'tan istemediklerini istiyor, onların Allah'tan beklemediklerini bekliyorsunuz. Allah'ın kâfirlere hiçbir desteği yoktur. Onlar Allah'ın düşmanlarıdırlar. Ama sizler onlardan farklı olarak Allah'ın dostlarısınız ve onlarla girişeceğiniz bir savaşta sürekli Allah desteğindesiniz. Allah'ın yardımı sizinle beraberdir. İşte bu sizin için, sizin lehinize en bü-yük avantajdır. Evet işte Rabbimizin müjdesi. Kâfirlerin, yahudilerin, hıristiyanların, müşrik dünyanın Allah'tan hiçbir yardım ve destekleri yokken, size ayrıca Allah'ın yardımı da var. Eğer onlar eşit şartlar altında Müslümanlarla bir savaşa girmiş olsalar bile Müslümanlar hep avantajlıdırlar.

105. "Ey Muhammed! Doğrusu, insanlar arasında Allahın sana gösterdiği gibi hükmedesin diye Kitabı sana hak olarak indirdik; hakkı gözet, hainlerden taraf olma."

Kitabın Rasulullah Efendimize hak olarak indirilişi ve hak bir kitapla Rasulullah Efendimizin insanlar arasında bu kitapla hak olarak, âdil olarak hükmetmesi gerektiği anlatılıyor. Bir kere bu kitabın indirilişi haktır, kitap hak olarak, hukuk olarak, tüm hakları, hukukları belirleyici olarak, haklı olarak indirilmiştir.

Hak Allah'ın kitabıdır. Hak sadece Allah'tan gelendir. Allah'tan gelen bu hakka istinat etmeyen her şey bâtıldır, her şey haksızlıktır. İnsanlar arasındaki tüm ihtilaflar bu kitapla çözümlenecek, tüm hakları bu kitap belirleyecektir. Kur'an'ın belirlediği hükümlerin dışında kim hüküm verirse, kim bir yasa belirlemeye kalkışırsa o haindir. Hainlerin yasalarına sahip çıkıp onları savunmak ta hakkı terk etmek olduğundan küfürdür. Evet ben Müslümanım diyen bir kimseye düşen hakka sarılmak, hakla hükmetmek ve bâtıl ehlini ve onların Hakka istinat etmeyen yasalarını savunmaktan uzak durmaktır.

Allah peygamberine ve onun yolunun yolcusu olan Müslü-manlara hak bir kitap göndermiştir. Allah'ın gönderdiği bu hak kitabın savaşın içinde de, savaşın dışında da Müslümanların hayatında hakim olması gerekmektedir. Peygamber ve

Müslümanlar savaşın içinde de savaşın dışında da bu kitapla hükmedecekler, bu kitaba sarıla-caklar, savaş ortamında da barış ortamında da kitapsız bir hayat sürmeleri, kitabı ellerine almadan bir hayat yaşamaları, kitaptan habersiz hüküm vermeleri kesinlikle mümkün olmayacaktır. Peygamber ve Müslümanlar kitapla hükmedecekler, kitapla karar verecekler. Kitap-sız Müslümanların başarıya ulaşmaları, huzur içinde bir hayat yaşa-maları asla mümkün değildir. Kitapsız problemlerin çözümü mümkün değildir. İşte Allah bu kitabı peygambere bunun için göndermiştir.

Peygamber ve Müslümanlar yaşadıkları hayatın hangi prob-lemiyle karşı karşıya bulunurlarsa bulunsunlar, ister ekonomik bir kavganın, ekonomik bir problemin çözümüyle, ister eğitim problemi, ister hukuk problemi, ister siyasal bir savaşın içinde, ister sıcak bir savaşın, ister soğuk savaşın içinde olsunlar, hangi ortamda, hangi problemin çözümüyle karşı karşıya olurlarsa olsunlar problemlerini ancak Allah'ın kitabıyla çözecekler, Allah'ın kitabıyla hükmedecekler ve başarıya ulaşacaklardır. Allah bu kitabı işte bunun için gönderiğini anlatıyor.

Dikkat ederseniz bu âyette ve bu âyetten sonra gelecek âyetlerde anlatıldığına göre Rabbimiz peygamber Efendimize kendisiyle hükmetsin, insanlar arasında adâletle hüküm versin diye hem bu kitabı gönderiyor hem de aynı zamanda bu kitapla nasıl hükmedileceğini, bu kitabın pratik hayatta nasıl uygulanacağını, bu kitabın hayata nasıl indirgeneceğini, bu kitapla hayatın problemlerinin nasıl çözüme kavuşturulacağını da ayrıca peygamberine öğretiyor, gösteriyor. "Bi-ma erakellah" buyuruyor. Allah'ın sana gösterdiği şekilde bu kitapla hükmedeceksin diyor. Dün Allah'ın Resûlü bu kitapla Allah'ın kendisine gösterdiği şekilde hükmediyor, hayatın problemlerini çözüyor, insanlar arasında adâletle hükmünü gündeme getiriyordu. Elhamdülillah ki bugün bizim de elimizde hem kendisiyle hayatı düzenleyeceğimiz Allah'ın kitabı var, hem de şu anda bu kitabın hayatta nasıl uygu-lanacağını, nasıl pratize edileceğini bize gösteren Rasulullah Efendimize Allah'ın öğrettiği onun sünneti var.

Öyleyse peygamber yolunun yolcuları olarak bizler de sürekli kitap ve sünnetle beraber olacak, kitap ve sünneti elimizden hiç bırak-mayacak ve hayatın hangi problemiyle karşı karşıya bulunursak bulunalım, savaş problemi mi, barış ortamı mı, ekonomik bir problemin çözümü mü, hukuk probleminin halli mi, kılık kıyafet probleminin halli mi, siyasal bir bakış açısı geliştirme derdi mi, toplumsal bir tavır belirleme, ailevi bir geçimsizliğin çözüme kavuşturulması

mı, hayatın nasıl değerlendirileceği, nasıl yorumlanacağı konusu mu, hangi problemle karşı karşıya bulunursak bulunalım Allah'ın kitabı ve onun pratiği olan Resûlünün sünnetine başvurmak zorundayız. İşte Allah kitabı bunun için indirmiştir.

Bu âyetten anlıyoruz ki Rasulullah Efendimizin insanlar arasında Allah'ın gösterdiği şekilde hüküm verme, içtihatta bulunma yetkisi vardır. Ve işte bu bölüm Rasulullah Efendimizin Allah'ın kitabına dayanarak ve Allah'ın kendisine gösterdiği biçimde insanlar arasında verdiği bir hükümle alâkalı inmiştir. O hükümle alâkalı Rabbimizin bir uyarısını ihtiva etmektedir. Rabbimiz burada Rasulullah Efendimize ve kıyamete kadar onun örnekliğinde bir hayat yaşamak zorunda olan bizlere insanlar arasında hükmederken âdil davranmamızı, hainleri asla savunmamamızı, hainlerden yana olmamamızı emrediyor. Ey peygamberim, ve ey peygamber yolunun yolcuları, ben size bu kitabı onunla aranızda hükmedesiniz, bu kitaba sarılasınız ve tüm problemlerinizi onunla çözümleyesiniz diye gönderdim. Sakın ola ki bu kitabı bir kenara bırakıp da, bu kitabın pratiği olarak peygambere öğrettiğim bilileri, peygamberin sünnetini bir kenara alıp ta birilerinden bilgilenmeye kalkışmayın.

Birilerinin yasalarıyla hükmetmeye, birilerinden çözüm önerileri dilenmeye kalkışmayın. Sakın ha sakın Allah kitabını, Allah yasalarını beğenmeyen zalimlerin hainlerin hükümlerine tabi olmayın. Zalimlerin, hainlerin hayat tarzlarını benimseyerek, onların istedikleri gibi bir hayattan yana olarak onları desteklemeyin, onların savunucusu olma-yın. Allah'ın gönderdiği hayat programından razı olmayarak kendi he-vâ ve heveslerini din kabul edip kendi kendilerine hainlik yapanlardan olmayın. Onlarla birlik olarak, onların bu tavırlarını kabul ederek onlara destek vermeyin.

Allah diyor ki peygamberim, kesinlikle hainlerin savunucusu olma. Hangi milletten, hangi dinden olursa olsun hainleri savunarak hak sahiplerine düşmanlık etme. Hainlerin avukatlığını yapma. Çünkü kendisini savunmayan birisinin savunulması hiç de doğru değildir. Başkalarına karşı böyle davranan bir kimse aslında kendisine karşı namus dışı davranmış demektir. Kendi vicdanına karşı haince davranan elbette başkalarına karşı da aynı davranışı sergilemekten çekinmeyecektir.

Medine'de Ensâr'dan bir Müslümanın yanında misafir olarak bulunan Zafer oğullarından Tu'me Bin Ümeyrik isminde bir zât komşusu Katade Bin

Mumanın evinden bir un dağarcığı ve içinde bir zırh çalar ve onu bir yahudi'ye emânet olarak bırakır. Sonra çalınan bu zırh yahudi'de bulununca, yahudi bunun kendisine Tu'me tarafından teslim edildiğini, kendisinin hırsızlıkla ilgisinin olmadığını söyler. Tu'-menin kabilesi, akrabaları da Rasulullah Efendimize gelerek akraba-ları olan Tu'menin temiz olduğuna, asla böyle bir şeyi yapmadığına, hırsızın yahudi olduğuna şehâdette bulunurlar. Allah ve Resûlüne iman etmiş bir Müslüman olan Tu'me ve onun dini adına yahudilerle mücadele etmesi konusunda Rasulullah Efendimizden ricada bulunurlar. Allah'ın Resûlü de onların bu şehâdetlerine inanarak yahudi'-nin aleyhine hüküm vermeye yönelince Rabbimiz işte bu âyetleri indiriyordu. Peygamberim sakın hainleri savunma buyurarak Tu'me ve kavminin bu konudaki hainliklerini ilan ediyordu. Bunun üzerine Tu'me tevbe edip yaptığından dönecek yerde Mekke'ye kaçıp müşriklere katılmıştır.

106. "Allah'tan mağfiret dile, Allah bağışlar ve merhamet eder."

Zâhirdeki Tu'me ve kavminin şehâdetiyle haksız bir haini savunmaya, bir haini savunarak suçsuz ve temiz birisini suçlandırmaya yönelmeden ötürü Rabbine istiğfarda bulun, çünkü Allah kendisine yönelip af dileyenlere karşı Ğafûr ve Rahîmdir. Evet haksız oldukları halde müvekkillerini haklı çıkarmaya çalışan, kanun karşısında hainleri temize çıkarmaya çalışan avukatların durumu da anlatılıyor bu âyet-i kerîmede.

107. "Kendilerine hainlik edenlerden yana uğraşmaya kalkma, Allah, hainlikte direnen suçluyu sevmez."

Günah işleyerek nefislerine hainlik etmiş olanları asla savun-ma peygamberim. Onlar günah işleyerek, hainlik yaparak kendi kendilerine zulmetmektedirler. Çünkü Allah hainlik eden, hainliklerinde ısrar eden, tevbe ederek hainliklerinden vazgeçmeyen günahkârları asla sevmez. Günahta ısrarlı davranan, günahtan vazgeçmeyen hainleri Allah sevmezken, bir Müslüman nasıl sevebilir? Allah'ın müdafaa etmediklerini bir Müslüman nasıl müdafaa edebilir?

Paralarına karşı, mallarına karşı, hanımlarına ve çocuklarına karşı hain davranan, onlarla ilişkilerini Allah'ın istediği gibi ayarlamayan, Allah'ın kendisine emânet ettiği dine karşı, kitaba karşı, peygambere karşı hain davranan, tüm emânetlere hıyanet eden, emânetlerle alâkalı emânetin sahibinin diskalifiye ederek yaşayan insanlara gerek hain davrandıkları konularda, gerekse başka konularda asla destek olmayacağız. Hıyanetlerinde yardımcı olmayacağız.

108. "Allah'ın rızası olmadığı sözü gece kurarlarken, onu insanlardan

gizliyorlar da kendileriyle beraber olan Allah'tan gizlemiyorlar. Allah işlediklerinin hepsini bilmektedir.”

Bunlar insanlardan hainliklerini gizlerler de Allah’tan gizlemezler. İnsanlardan utanırlar, insanlardan korkarlar da Allah’tan utanıp korkmazlar. Bu halleriyle onlar Allah’ın gücünün kuvvetinin olmadığını zannediyorlar. Halbuki Allah’ın razı olmayacağı o komployu geceleyin uydurup düzerlerken Allah onlarla beraberdi. Bilmiyorlar mı ki Allah onları da yaptıklarını da ilmiyle kuşatmıştır.

İşledikleri suçlarını belki insanlardan gizleyebilirler. Belki peygamberi kandırmış, toplumun gözünden kaçırmış, işi kılıfına uydurmuş, herkesi diskalifiye etmiş olabilirler. Ama Allah’ı diskalifiye etmeleri, Allah’tan gizlemeleri mümkün değildir. Allah her an kendilerini gördüğü halde, her şeylerine muttali olduğu halde hainler insanlardan gizleyip utanıyorlar da Allah’tan utanmıyorlar.

Evet öyleyse her ne kadar bu âyetler münâfıklara bir hitapsa da aynı zamanda kendimize de bir hitap kabul edip sürekli Allah kontrolünde bir hayat yaşadığımızı unutmayacağız. Kendimizi Allah murakabesinden uzak bir hayatın mahkûmu etmemeliyiz.

109. “İşte siz dünya hayatında onları savunuyorsunuz ama, kıyamet günü onları Allah'a karşı kim savunacak? Veya onların vekaletini kim üzerine alacaktır?”

Bu hainler, bu Allah yasalarını reddedenler, Allah’ı atlattıklarını zannedenler, bu Allah düşmanları Müslümanların aleyhinde gizli gizli komplolar düzenlerlerken, Müslümanların aleyhinde kendi aralarında toplantılar düzenleyerek gizli gizli, haince planlar hazırlarlarken gelin görün ki Müslümanlar halâ bu adamlar hakkında iyi şeyler düşünüyorlar. Müslümanlar halâ bu insanlar şöyle iyidir, böyle insancıldır filan diyorlar. Onlara dostluktan yana bir tavır sergiliyorlar. Onlarla iyi ilişkiler kurmadan yanalar. Bakın Allah Müslümanlara diyor ki: İşte ey Müslümanlar, sizler öyle kimselersiniz ki bu tür hainleri dünya hayatında savunuyorsunuz. Farz edin ki bu dünya hayatında bu adamları savundunuz, onlar adına savunmada bulundunuz. Peki ya kıyamet gününde Allah’a karşı onları kim savunacak? Yahut Allah huzurunda kim vekil olabilecek onlara? Allah’ın bu tür hainlere vaki olacak azabından kim kurtarabilecek onları? Dünyada avukatlığını yaptığınız bu insanlara Allah

huzurunda da avukatlık yapabilecek misiniz? Savunabilecek misiniz onları?

Ya da haydi dünya hayatında zâhirlerine bakarak, kalplerindeki size olan kinlerini, size karşı gizli gizli kurdukları komploları bilmediğiniz için onları savunup onlar lehine bir hüküm verseniz bile ve bu hainler yalan beyanlarıyla sizi kandırarak dünyada kendilerini kurtarmış olsalar bile öbür tarafta ne yapacaklar? Her şeyin açığa çıktığı bir günde Allah'ın sorgulamasından ve azabından kim kurtaracak onları? Neyine güveniyor bu adamlar?

Öyleyse ey haksızları, hainleri, suçluları, günahkârları savunanlar, bilesiniz ki dünyada onlar adına yaptığınız savunmalarda, mücadelelerde asla onları kurtarmış olmadığınız gibi, aksine onların sorumluluklarına ortak olarak onların veballerini yüklenerek kendi kendinize zulmetmiş olduğunuzu unutmayın diyor Rabbimiz. Bununla beraber böyle bir yanlışlığa düştüğünüz zaman da büsbütün ümitlerinizi de kesmeyin:

110. "Kim kötülük işler veya kendine yazık eder de sonra Allah'tan bağışlanma dilerse, Allah'ı merhamet sahibi olarak bulur."

Kim bir kötülük işler de, kim bir başkasına kötülük yapar veya şirkten başka bir günah işler, yahut kendi kendine zulmeder, yâni şirke düşerek kendi kendisine zulmederse. Arkadaşlar insanın kendi nefsine zulmetmesi, kendi kendisine zulmetmesi demek insanın kendisini Allah'a kulluk ortamının dışına çıkarması, Allah'ın istemediği bir hareket tarzının içine girmesi, Allah'ın kendisini görmek istemediği bir atmosferde bulunması demektir. Allah'ın kendisi için çizdiği yaşam biçiminin dışında nefsinin hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşaması demektir. Allah'ın kitabını bırakarak, Resûlünün örnek kulluğunu terk ederek bir kişinin kendi istek ve arzuları peşinde bir hayata yönelmesi onun hayrına değildir. Bir insanın hayrı onun yaratıcısının belirlediği hayatın içinde olmasıdır.

Eğer bir insan hayatını, zamanını, imkânlarını, fırsatlarını, elini, ayağını, gözünü, kulağını, aklını, fikrini, kalbini, düşüncesini, iradesini, seçimini yaratıcısının emrine teslim eder, kendisi adına yaratıcısının seçimini seçim kabul ederse işte bu onun hayrınadır. Ama tüm bunları Allah'ın emrine değil de kendi aklının, düşüncesinin emrine teslim ederse işte bu da onun için hayır değil, kazanç değil kayıptır.

Evet Allah'a teslim olmayarak, Allah'ın belirlediği bir hayata

yönelmeyerek, günah işleyerek, kendi kendisine zulmeden, kendi kendisini cehennem yolunda tutan, kendi kendisini ateşe götüren, kendi kendisine yazık eden, kendi kendisini boşa harcayan, ama sonra da aklını başına alarak bu yaptığından vazgeçerek Allah'tan mağfiret dilerse, bağışlanmasını dilerse Allah'ın kendisine Ğafûr ve Rahîm olduğunu görecektir. Allah böyle günahlarından dönen kulunu affedecektir. Arkadaşlar, gerçekten biz kullarına Rabbimizin en büyük lütfu-dur bu.

Çünkü insan yaratılış gereği, fıtrat gereği günah işleyebilme özelliğindedir. Öyle yaratılmıştır. İnsan melek gibi tamamen günah işleme özelliğinden uzak bir varlık değildir. İşte bizi böyle yaratan, bizim fıtratımızı herkesten daha iyi bilen yaratıcımız bize din gönderirken bi-zim bu fıtratımızı göz ardı etmiyor. Bizim fıtratımıza uygun bir din, bir hayat programı gönderiyor. Bizim günah işleyebileceğimizi bilerek günahtan kurtulma yollarını da bize gösteriyor.

Öyleyse asla unutmayalım ki Rabbimiz bizi böyle sürekli bir günah psikozu altında ezilmekten kurtarıyor, bize arınma yollarını, tevbe ve dönüş yollarını da gösteriyor.

Şu anda herkesin günahtan kurtulma yolları açıktır. Eğer kul olarak biz bizi zarara götürecek, bizi cehenneme götürecek bir hare-kette bulmuşsak hemen arkasından tevbe eder, Rabbimize döner, bu yaptığımızdan pişman olur ve bir daha yapmamak üzere yalvarır yakarırsak, Rabbimizin bağışlamasına teslim olursak, kesinlikle bilelim ki Allah bizi affedecektir. Bu sadece Müslümanlar için değil top yekun insanlık için bir lütuftur. İnsanlar, işledikleri günahlar ne olursa olsun, ne kadar olursa olsun eğer ondan vazgeçip bir daha o günahlara dönmemek üzere Allah'a yönelirlerse Allah'ı Ğafûr ve Rahîm bulacak-lardır. Ama kesinlikle Allah'ın Ğafûr ve Rahîm oluşu da sizi aldatma-sın. Çünkü:

111. "Kim günah işlerse bunu ancak kendi aleyhine yapmış olur. Allah bilendir, Hakîm'dir."

Kim bir kötülük yaparsa, kim bir günah işlerse ancak kendi aleyhine işlemiştir. İşlediğinin cezasını çekecek, sonucuna katlanacak olan kendisidir. Kötülük işleyen kişi kendi kendisine yazık etmektedir. Kendi kendisini ateşe atmaktadır. Allah herkesin ne işlediğini, ne niyet taşıdığını, yaptıklarına karşılık kendisine nasıl bir ceza vereceğini çok iyi bilendir. Allah hikmet sahibidir, yaptığı her işi bir hikmetle yapandır ve işlediklerinden ötürü günahkârları cezalandırması da Rabbi-mizin hikmeti gereğidir.

112. “Kim yanılır veya suç işler de sonra onu bir suçsuzun üzerine atarsa, şüphesiz iftira etmiş, apaçık bir günah yüklenmiş olur.”

Kim bir hata (Küçük günah) ya da büyük bir günah işler de, sonra da işlediği bu suçu suçsuz, temiz bir kimsenin üzerine atarsa muhakkak ki ona büyük bir iftira etmiş ve apaçık bir vebal, bir günah yüklenmiş olur. Gerek yapmadığı bir günahla başkalarını suçlamak şeklinde, gerekse kendi işlediği bir suçu, bir günahı başkalarının üzerine atmak şeklinde olsun gerçekten bu büyük bir iftiradır. Adam kendisi bir suç işliyor, bir hırsızlık yapıyor, sonra da kendisini temize çıkarabilmek için adâletten, doğruluktan uzaklaşıyor ve onu suçsuz birisinin üzerine atıyor. Bu gerçekten çok kötü bir şeydir. Toplumda işlenen bir suçun suçsuz birisinin üzerine atılması, suçlunun suçsuz, suçsuzun da suçlu makamında görülmesi toplum içinde tüm dengeleri alt üst edip, toplumu büyük bir kargaşaya sürükler.

Halbuki bir Müslümanın böyle bir yola tevessül etmesi onun için en büyük bir kayıptır. Çünkü bir Müslüman kendi aleyhine bile olsa, babasının, anasının, yakın akrabalarının, kavminin, kabilesinin zararına bile çıksa verdiği hükümlerinde doğruluktan, haktan, adâletten ayrılmaması gerekmektedir. Önceki âyetlerde demeye çalışmıştım, bir Müslüman karşısındaki bir yahudi bile olsa, bir hıristiyan, bir dinsiz, bir ateist bile olsa vereceği hükmünde haktan ayrılmaması gerekiyor.

Ama bakın ki Müslüman olduğunu, Allah ve Resûlüne itaat ettiğini söyleyen bir adam ve onun kavmi işlediği hırsızlık suçunu o suçla ilgisi olmayan suçsuz bir yahudi’nin üzerine atarak, ırkçılık zihniye-tiyle peygambere yanlış beyanlarda bulunarak peygamberi yanıltma ve suçsuz birisinin suçluluğuna hükmetmesine sebep olmaya çalı-şıyorlardı.

113. “Ey Muhammed! Eğer sana Allah'ın bol nîmeti ve rahmeti olmasaydı, onlardan birtakımı seni sapıtmağa çalışırdı. Halbuki onlar kendilerinden başkasını saptıramazlar, sana da bir zarar veremezler. Allah sana Kitab ve hikmet indirmiş, sana bilmediğini öğretmiştir. Allah'ın sana olan nîmeti ne büyüktür.”

Eğer Allah’ın lütfuyla sana vahiy göndererek seni bilgilendirme nîmeti olmasaydı, rahmetiyle Rabbin seni korumasaydı o hainlerden bir grup seni saptırmış gitmişti. Halbuki Allah’ın sana rahmeti ve seni koruması karşısında o

hainler kendilerinden başkasını saptırıp kandıramaz. Sen Allah'a dayandığın sürece, senin hareket noktan vahiy ol-duğu sürece, sen insanlar arasında Allah'ın kitabıyla hükmettiğin sürece kimse seni saptıramaz. Onlar sana hiçbir zarar veremezler. Çün-kü Allah sana kitabı ve hikmeti indirmiş ve sana bilmediklerini öğret-miştir. Rabbinin sana olan lütufları pek çoktur.

Allah'ın Resûlü insanların arasında hükmediyordu. Ama bili-yoruz ki Allah'ın Resûlü bir insandı ve gaybı da bilmiyordu. Allah'ın Resûlü kalplerden geçenleri bilmez ki. O ancak zâhire göre hükmeder, davacılara göre, davacıların beyanlarına göre hüküm verirdi. Kendisi de ısrarla bunu söylüyordu. Ey Müslümanlar eğer ben sizin hakkınızda bir hüküm verirsem bu sizin bana getirdiğiniz bilgiler ve beyanlar doğrultusunda olacaktır. Ben hiçbir zaman sizin getirdiğiniz bilgilerin dışına çıkarak, içlerinizde sakladıklarınıza muttali olarak hüküm veremem. Ben böyle bir yetkiye sahip değilim. Binaenaleyh davalaştığınız ve benden hüküm istediğiniz konularda bana doğru bilgiler getirin diyordu. Haklı olarak Allah'ın Resûlü gaybı bilmediği için, işin arka planını bilmediği için kendisine gelen davalı ve davacıların ifadeleri neyse ona göre hükmünü veriyordu.

Nitekim İmam Buhârî'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Şunu iyi biliniz ki ben bir insanım. Sizin aranızda sizden işittiğime göre hüküm veririm. Olabilir ki sizden biriniz kendi delilini karşısındakinden daha iyi bir şekilde açıklar ve ben de onun lehine hüküm verebilirim. Her kime bir Müslümanın hakkını hükmedip vermiş olursam bilesiniz ki o ateşten bir parçadır. İster onu yüklenip gitsin, isterse onu bıraksın."

Öyleyse buradan şunu anlıyoruz ki davalı ve davacı kendisine gelerek aralarında hüküm verdiği konularda Allah'ın Resûlü asla sorumlu değildir. Onların yanlış beyanlarına göre verilen hükümden sorumlu olanlar o beyan sahipleridir. İfadelerindeki yanlışlık ve yamukluklardan Rasulullah değil kendileri sorumlu olacaklardır. Öte âlemde bu yanlış beyanlarının cezasını çekeceklerdir. Ama bakın bu dünyada da Rabbimiz böyle bir hırsızlık olayında insanların verdikleri yanlış beyanlarla Rasulullah Efendimizin bir yanılgı içine düşerek, yanlış bir hüküm vererek suçsuz olan bir yahudi'yi suçlandırma durumuna düş-mekten koruyuverdi. Irkçılık yaparak onu yanıltmak isteyenlerin planlarına, komplolarına Allah fırsat vermedi. Rabbimiz fazlıyla, rahmetiyle

peygamberini bilgilendirerek, gönderdiği bu âyetleriyle konuya müdahale ederek işi açığa çıkarıverdi.

Eğer Rabbimizin rahmeti ve lütfu olmasaydı, eğer zamanında âyet göndererek bu konuda peygamberini uyarmasaydı, komplocuların iç yüzlerini açıklamasaydı onlar verdikleri yamuk beyanlarıyla suç-luyu suçsuz, suçsuzu da suçlu gösterecekler, sana da böylece hüküm verdirecekler ve seni saptıracaklardı. Allah vahyiyle buna engel oldu.

Öyleyse insanlar her ne zamanki Allah'ın vahyiyle hareket etmezler, Allah'ın kitabıyla hüküm vermezler, Allah'ın kitabından habersiz hükümler vermeye başlarlarsa kesinlikle bilelim ki o toplumda suçlular suçsuz, suçsuzlar da suçlu durumuna düşürüleceklerdir. Şu anda bunun en acı örneklerini yaşıyoruz.

Ama bakın Allah'ın vahyi insanların imdadına yetişti de onları bir yanlış karar vermekten kurtarıverdi Rabbimiz. Peygamberini bir yanılgıya düşmekten kurtarıverdi Rabbimiz. Allah'ın kitabıyla hareket ettiği sürece peygamber menfaatlerini ön plana çıkararak peygamberi saptırmaya çalışanlara karşı peygamber her zaman korunmuştur. Eğer biz de her işimizde, her kararımızda, her hükmümüzde Allah'ın vahyine müracaat edersek bilelim ki biz de yanlışlara düşmekten Rabbimiz tarafından korunacağız demektir. Allah sana kitabı ve hikmeti, kitabın pratikte nasıl uygulanacağını, hangi âyetin hangi problemi nasıl çözeceğini, kitabın pratik hayatta nasıl indirgeneceğini yâni sünneti vermiştir. Ve de Allah sana bilmediklerini öğretmiştir. Bilgi tümüyle Allah'tandır. Bilginin kaynağı Allah'tır ve insana bilmediğini öğreten odur.

114. "Ancak sadaka vermeyi yahut iyilik yapmayı ve insanların arasını düzeltmeyi gözeten kimseler müstesna, onların gizli toplantılarının çoğunda hayır yoktur. Bunları Allah'ın rızasını kazanmak için yapana büyük ecir vereceğiz."

Onların fısıltılarının, gizli gizli konuşmalarının pek çoğunda hayır yoktur. O insanlar kendi kavimlerinden birisinin işlediği suçu başkalarının üzerine atarak arkadaşlarını temize çıkarmak için toplanıyorlar, hak hilafına komplolar kuruyorlar, kendilerince birtakım hesap kitap içine giriyorlardı. Rabbimiz buyuruyor ki bu adamların böyle gece gizli gizli fesatçılık adına toplanıp başkaları üzerinde yaptıkları konuşmalarının çoğunda hayır yoktur. Rabbimiz onların böyle gizli gizli toplanarak, hile ve tuzaklar düşünerek, bu hırsızlık olayıyla alâkalı yanlış ve düzmece beyanlar hazırlayarak, hile ve tuzaklar kurarak peygamberi saptırmaya yönelik gerçekleştirdikleri bu toplantılarının hiçbirisinde hayır olmadığını anlatıyor.

Dün peygamberi yanıltacak bu tür toplantıları münâfıklar yapıyorlardı, şu anda da Müslümanların önünü tıkamak, Müslümanların nefesini kesmek, Müslümanlara hayat hakkı tanımamak, Müslümanların defterini dürmek, yeryüzünde, Allah'ın arzında Allah'ın kullarının Allah'a kulluklarını

engellemek, Müslümanlara Allah egemenliğinde Müslümanca bir hayatı yasaklamak üzere şu anda da kâfir ve müşrik dünyada yapılan tüm toplantıların hiçbirisinde hayır yoktur. Müslümanları yok etmek üzere alınan kararların, düzenlenen komploların hiçbirisinde hayır yoktur.

Peki bunlarda hayır yoktur demek ne demektir? Yâni bunların, bu toplantıların, bu birlikteliklerin, bu planların, bu tuzakların hiçbirisi başarıya ulaşmayacaktır. Kâfirlerin Müslümanlara yönelik tüm toplantıları, tüm plan ve programları boşa çıkacaktır. Bu toplantıların hiçbirisi kâfirlere bir hayır getirmeyecektir. Bunların kendi kazdıkları kuyuya kendilerinin düşeceğini ve Müslümanlara asla bir zarar veremeyeceklerini anlatıyor Rabbimiz.

İnsanların gece ya da gündüz, gizli ya da açık yaptıkları toplantılardan sadece şunların hayırlı olduğunu ve başarıya ulaşacağını, diğerlerinden istisna ederek şöyle anlatıyor Rabbimiz:

Ancak bir sadaka vermeyi, yahut bir iyilik yapmayı, bir maruf gerçekleştirmeyi veya insanların arasını ıslah edip düzeltmeyi emreden toplantılar başkadır. Bu üç işten başka sebeplerle toplanıp gizlice konuşanların konuşmalarında hayır yoktur diyor Rabbimiz.

Bir toplantı ki o toplantının hedefi bir sadaka gerçekleştirmek-se. Eğer bir toplantı da sadaka emrediliyorsa, yâni o toplantıda tasdik ehli olmaya çağrıda bulunuluyorsa, gelin Allah'ı tasdik edelim, gelin Allah'a iman iddialarımızda sadakat ehli olalım, gelin mallarımız ve canlarımız konusunda Allah'ın söz sahipliğini kabullenelim, gelin daha iyi Müslüman olalım, gelin bu hayatı Allah için yaşayalım, gelin Allah için fedâkârlıkta bulunalım diyerek sadakaya, sadakate çağrının olduğu toplantılarda hayır vardır, bu tür toplantılar ancak başarıya ulaşacaktır bir.

Bir de hedefi marufu emretmek olan toplantılar. Allah'ın güzel dediklerini, maruf dediklerini emretmek, Allah'ın emirlerini hayata geçirmek, Allah'ın yasaları istikâmetinde hayatı düzenlemek, Allah egemenliğinde bir hayata teşvik etmek, Müslümanları daha iyi Müslümanlaştırmak, kâfirleri de Müslümanlığa dâvet etmek üzere yapılan toplantılarda da hayır vardır, bereket vardır, Allah o toplantıları başarıya ulaştıracaktır iki.

Bir üçüncüsü de, bir toplantı ki o toplantı da insanların arasını ıslah,

insanların arasını bulmak niyeti varsa işte bu toplantıda da hayır vardır. Yâni eğer Müslüman bir toplumda insanlar birbirlerine dargın hale gelmişlerse, insanlar birbirlerine karşı problemli bir hale gelmişler, kardeşlik ilişkileri bozulmuş ve beraberlikleri birbirlerinin cehennemine sebep olacak bir noktaya gelmişse, birbirlerine zulmetmeye başlamışlarsa, kardeşlikleri zedelendiği için Allah'ın gazabını celp edecek bir toplum yapısına dönüşmüşse toplumları o zaman onların aralarını ıslah ederek, onlar arasında sulh ve barışı gerçekleştirecek bir toplantı yapılıyorsa işte bu toplantı da başarıya ulaşacaktır.

Tabii sadece insanların kendi aralarını bulup ıslah değil, aynı zamanda insanların Allah'la araları açılmışsa, Allah'ın kitabıyla araları dargınlaşmışsa, peygambere küsmüşler ve ilgiyi kesmişlerse bu konuda da arayı bulmak üzere yapılan toplantılar hayırlı ve bereketli olacaktır.

Ama unutmayalım ki her kim de bunları Allah için yaparsa ona büyük bir ecir verilecektir. Bu eylemler toplumda yapılıyor ama Allah için ve Allah'ın gösterdiği ölçüler içinde yapılmıyorsa bunlarda da hayır yoktur, bunlar da başarıya ulaşmayacaktır. İşte görüyoruz, Müslümanlar arasında toplantılar yapılıyor, kararlar alınıyor, yığınlarla sada-kalar, zekâtlar toplanıyor, aman şuraya şu kadar verelim, aman şu hizmeti destekleyelim deniyor, milyarlarca para toplanıyor ama bu paralar Allah'ın istediği yerlere Allah'ın istediği biçimde harcanmadığı için, hattâ kimi zalimlerin el attıkları kurban derileri ve yardımlar Allah'ın istemediği bir hayat programını toplumda egemen kılmak üzere kanalize ediliyor ve sonunda hiçbir hayrı olmuyor.

Sadakalar Allah'ın istediği yerlerde harcanmak üzere olacak, maruf da Allah'ın dini olacak. Maruf diye insanlara emredilenler Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünneti değilse, falanların kitaplarını, filanların sözlerini insanlara anlatmak üzere toplantılar yapılıyorsa bunların da hayrı olmayacaktır, olmamaktadır işte görüyoruz.

Sulh da her şeyden önce Allah'la olacaktır. Allah'la barışmadan, Allah'ın kitabıyla barışmadan, Allah'ın elçisinin sünnetiyle barışık bir duruma gelmeden, Allah'ın diniyle aramızı ıslah etmeden, dinle, kitap ve sünnetle aramızdaki ayrılığı kaldırmadan, küskünlüğe son ver-meden, insanları ilk önce buna dâvet etmeden sun'i beraberliklerin de hiçbir değeri olmayacaktır.

Tirmizi'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde Rasulullah Efendimiz şöyle buyurur:

"Ademoğlunun Allah'ı zikretmesi, marufu emredip münkerden nehy etmesi hariç tüm sözleri aleyhinedir."

Yine bir başka hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurmaktadır.

"Oruçtan, namazdan ve sadakadan daha hayırlı amel insanların arasını düzeltmektir"

İnsanların gerek birbirleriyle aralarını ıslah edip düzeltmek, gerekse Allah'la aralarını düzeltmek çok hayırlıdır. Tabi unutmayacağız ki Allah ile arası bozuk olanların insanlarla aralarının iyi olması mümkün değildir. Allah'la barışık olmayanların insanlarla barışık olmaları kesinlikle mümkün değildir. Öyleyse önce insanları Allah'la barışık ve tanışık hale getirmeye çalışacağız. İnsanları Allah'ın kitabı ve elçisinin sünnetiyle tanıştıracağız ki kendi aralarında barış sağlansın.

115. "Doğru yol kendisine apaçık belli olduktan sonra, Peygamberden ayrılıp, inananların yolundan başkasına uyan kimseyi, döndüğü yöne döndürür ve onu cehenneme sokarız. Orası ne kötü bir dönüş yeridir!"

Kim kendisine dosdoğru yol belli edildikten sonra yâni kitap sünnet, Allah'tan gelen ilim ve hikmet kendisine ulaştıktan sonra peygambere karşı gelir, Allah ve Resûlüne, Allah'ın kitabına ve peygamberinin sünnetine muhalefet eder ve mü'minlerin yolundan başka bir yola uyarsa, Rasul ve mü'minlerin üzerinde oldukları sırat-ı müstakimi terk eder ve başka başka yollara tabi olursa biz onu döndüğü tarafa çevirir, kendisinin dost kabul ettiklerini ona dost yapar, onu onların kucağına terk eder, velî bildiklerine onu kul köle yapar ve onu cehenneme basıp yaslayıveririz. Evet peygamberin ve mü'minlerin yolu olan İlamdan vazgeçip onun dışında seçtiği yolu ona açarız da sonunda onu cehenneme yuvarlayıveririz. Ne kötü bir dönüş yeridir o cehennem? İşte o hain tu'me Allah tarafından suçluluğu açığa çıkarılınca peygambere düşman kesilip Mekke'deki müşriklere katılarak peygamber aleyhinde düşmanlığa dönüverdi.

Şak, şikak, şaklanmak, ayrılmak, parçalanmak anlamlarına gelmektedir. Peygamberden ve onun yolundan ayrılmak, parçalanmak demektir. Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki peygambere muhalefet Allah'a muhalefettir. Peygambere karşı gelen Allah'a karşı gelmiş demektir. Yine anlıyoruz ki

Rasulullah’a muhalefet müminlerin yoluna muhalefettir. Müminlerin yolunu reddetmek de Rasulullah’ı reddetmek anlamına gelmektedir.

116. “Allah kendisine ortak koşulmasını elbette ba-ğışlamaz, bundan başkasını dilediğine bağışlar. Allah'a ortak koşan kimse derin bir sapıklığa sapmış olur.”

Şüphesiz ki Allah şirki, kendisine ortak koşulmayı asla bağış-lamaz, bundan başkasını dilediği kimse için bağışlar. Aynı sûrenin 48. âyetinde de aynı konuyu anlatmıştı Rabbimiz. Her iki âyetten de anlı-yoruz ki Rabbimiz kendisine şirk koşulmasını asla affetmiyor. Rabbi-mizin asla affetmediği, affetmeyeceği günah küfür ve şirktir. Küfrün ve şirkin dışındaki günahları kullarından dilediğine affedeceğini anlatıyor Rabbimiz. Evet her kim Allah’a şirk koşarsa artık o haktan, hidâyetten, İslâm yolundan çok uzak, çok derin bir sapıklığa düşmüştür. Dünya ve âhiretini yitirmiş, berbat etmiştir.

Küfür ve şirkin affedilmeyeceği anlatılıyor. Ama tabii Kur’an’ın başka âyetlerinde küfür ve şirkin de şu şartla affedileceğinin anlatıldığını görüyoruz. Küfür ve şirk içinde bir hayat yaşayan kişi eğer böyle bir hayattan vazgeçer, tevbe eder, İslâm’a döner, Rabbine yönelir ve onun istediği bir hayatı yaşamaya başlarsa işte o zaman Allah da onun küfür ve şirk günahlarını affedecektir. Yâni şu anda ve her zaman insanların dönüş imkânları vardır, tevbe imkânları mevcuttur. Ama önlerinde böyle bir dönüş imkânları varken bir kimse bu fırsatı kullanmayarak, Allah’ın kendisi için açtığı bu rahmet kapısından istifade etmeyerek küfür ve şirk içinde ölüp giderse, kâfir ve müşrik olarak Allah’ın huzuruna gelirse, Allah’ın razı olmadığı bir hayat yaşamış olarak huzura çıkarsa artık Allah onu affetmeyecektir.

117. “Onlar Allah'ı bırakıp tanrıçalara taparlar, ve onlar inatçı şeytandan başkasına dua edip tapınmıyorlar”

Müşrikler Allah’a kulluğu bırakırlar da dişilere dua ederler, di-şilere ibâdet ederler. Kadınlara, kancıklara taparlar onlar. Yâni şeh-vetlerini putlaştırırlar. Aslında bu adamlar kendi nefislerine, kendi he-vâ ve heveslerine tapınmaktadırlar. Müşriklerin hayatında hâkim güç, kadınlar ve şehvetleridir. Müşrikler için şehvet ve ona hitap eden kadınlar her şeydir. Şehvetlerini tatmin ettiği için bir bakarsınız kadınlara öylesine değer verirler ki, ama bir de bakarsınız ki o değer verip tanrılaştırdıkları kadın rezil, rüsva, perişan, pespaye bir hayatın içindedir. Tanrılaştırdıkları kadını çok kötü bir yaşantının içine atmışlardır.

Aslında onların tanrılaştırdıkları şu hayatta yaşayan kadın cinsinin bizzat kendisi değildir. Onların değer verip tanrılaştırdıkları kadının kendisi değil hayalidir. Kadının hayaline tapınırlar onlar. Tüm hayatlarında bu kadın hayali vardır. Reklamlarda o hayali kadın vardır, dâvetlerinde o vardır, çağrılarında hep o vardır. Şehvetlerini tahrik eden o güzel görünümüyle, o cazip fiziğiyle, o çekici sesiyle o hayali kadın insanlığın tanrılığı rolünde onlara bir şeyler verirken, insanların gözlerinde, gönüllerinde taht kurarken ama beri tarafta hayatta yaşayan gerçek kadınlarda o hayali kadındaki büyüleyici güzelliği, o endamı, o şen şakraklığı, o zevk ü sefayı bulamadıkları için o kadınlar erkekleri tarafından ezilmeyi, kötülenmeyi, horlanmayı, itilip kakılmayı hak etmiş bir konuma indirgenmektedirler.

Adamların değer verip tanrılaştırdıkları kendi kadınları değil hayallerinde yaşattıkları kadınlardır. Çünkü işte görüyoruz, kadını putlaştıran, kadınlara çok büyük değerler verdiklerini iddia eden şu müşrik dünyanın, şu yahudi ve hıristiyan dünyanın aynı zamanda değer verdiklerini iddia ettikleri kadını sosyal hayatta evinden, ailesinden kopararak en değersiz, en basit işlerde çalıştırarak onu ne hale düşürdüğünü görmekteyiz değil mi? Bu işin en üst düzeyde uygulandığı ülkelere bir göz atın. Kadın her şeydir, kadın değerlidir, kadına hak verilmelidir, kadın hakları alınmalıdır, verilmelidir, kadın erkeğe eşit ol-malıdır, hattâ erkekten daha üstün bir konumda olmalıdır diye nara a-tan bu müşrik dünya içinde erkeklerden daha az bir ücretle, çok kötü şartlar altında çalıştırılanlar kadınlar değil midir? İşyerlerinde alın terleri istismar edilenler kadınlar değil midir? Erkeklerin ekonomik ve cinsel sömürülerine mahkûm edilenler kadınlar değil midir?

Görünürde kadınları putlaştıran, kadınları tanrılaştıran, kadınlara kutsiyet izafe eden şu küfür sistemlerinin arka planında evini, sıcak yuvasını, çocuklarını, huzurunu, mutluluğunu, kadınlığını, namusunu, iffetini, şahsiyetini, her şeyini kaybedenler kadınlar değil midir? Aslî özelliğinden, fıtrî özelliğinden, çocuk doğurma özelliğinden, bir tek kocaya ve çocuklarına işleyecek fıtrî sevgisinden mahrum edilen kadın değil midir? Allah’ın kadına yerleştirdiği çocuk doğurma, ana olma ve çocuğuna şefkatle yönelme özelliğini kadının elinden aldınız mı onu çok kötü bir buhranın içine attınız demektir. Rubûbiyetin tekliği gerçeğinden hareketle; Rabbimizin fıtrat gereği, kadına yerleştirdiği tek bir kocaya ait olma, tek bir kocaya karşı sevgisini yöneltme özelliğini elinden alıp da onu değişik erkeklerin, değişik kocaların emrine verdiniz mi onu dayanılmaz ıstırapların içine attınız, işkenceye götürdünüz demektir.

Bir de utanmadan kadına hak verdiklerini, kadını en iyi bir yere oturttuklarını söylüyorlar. Bu mu kadına hak vermek? O kadınların fıtratlarını bozduktan sonra, ruhlarını, benliklerini, şahsiyetlerini öldürdükten sonra nasıl hak vermiş, nasıl tanrılaştırmış oluyorsunuz o kadınları? Evet tanrıdır onların gözünde kadın, ama o erkeğin emrine girerse tanrıdır, ona hizmet ederse tanrıdır, onun zevkine hizmet ederse tanrıdır, onun şehvetine teslim olursa tanrıdır, onun acımasız ve helâl olmayan şehevi arzularına teslim olup boyun bükerse tanrıdır.

Allah'ın yasalarına göre evinin ve çocuklarının efendisi olarak evlerinde kocalarıyla mutlu bir hayat yaşamaları gerekirken, kocaları tarafından her türlü cinsel ve ekonomik ihtiyaçları karşılanarak sükûnete kavuşturulmaları gerekirken evlerinden, sıcak yuvalarından koparılıp bedenlerinin zayıflığına, ruhlarının inceliğine bakılmadan en zor işlerde, en kötü şartlar altında ve en ucuz bir ücretle işyerlerine sokulmaları onlara hak vermek midir? Onların kanlarını, iliklerini, cinsiyetlerini sömürmeye siz hak mı diyorsunuz? Onları göz zevklerinize hitap edecek bir konuma indirgemeyi, reklam aracı olarak kullanmayı, güzelliğini, fiziğini, vücudunu, sesini ranta çevirmeyi onlara hak vermek mi zannediyorsunuz?

Hayır hayır, bunların hiçbirisi kadına hak vermek, kadına değer vermek değildir. Bunlar sadece kadınları menfaatlerine, zevklerine, şehvetlerine esir etmektir. Bu müşrik sistemlerin tamamında hakkı yenen kadınlardır. Kavgada hakkı yenenler kadınlardır, mîrasta hakkı yenen kadınlardır, siyasî hayatta hakkı yenen kadınlardır, ekonomik hayatta hakkı yenen, eğitim hayatında hakkı yenen, mehirde evlilik hayatında hakkı yenen kadınlardır ve hiçbir zaman İslâm'ın dışında kadınlara bir hak tanınması mümkün değildir.

İşte görüyoruz, kadınları tanrılaştırdıklarını iddia eden, kadın haklarının savunuculuğunu yapan kâfir ve müşrik dünyanın müşrik sistemlerinin arka planında ezilen, horlanan, çok kötü bir duruma düşürülen kadınlar uyanıp ta istismar edilen haklarını koparma kavgası verirlerken çeşitli söylevlerde bulunuyorlar. Kendi dünyalarının problemlerini gündeme getirerek kullandıkları bu söylevlerini ne gariptir ki bizimkiler de kullanmaya çalışıyorlar. İslâm toplumunun böyle bir problemi olmamasına rağmen İslâm toplumunun her konuda hıristi-yanları ve yahudileri takip eden bir kesimi sanki Müslümanlar arasında da küfür ve şirk dünyanın problemleri varmış gibi, sanki Kur'an ka-dınlara hak vermiyormuş gibi, sanki İslâm kadınları eziyormuş gibi ön-ce

erkekler sonra da kadınlar kadın haklarından söz etmeye başladılar. Efendim kadın hakları, işte kadınlara hakları verilmiyor, verilmesi gerekir, kadınlar erkeklerin egemenliği altında ezilmektedirler, sömürülmektedirler vs, vs batı ağzıyla batının sözlerini söylemeye çalışıyorlar.

Halbuki İslâm kadını erkeğin riyasetinde bir hayata mahkûm ederken, İslâm kadına evinin efendisi olarak çocuk doğurma gibi bir görev yüklerken, çocuklarının eğiticisi olarak onu cennetle müjdelerken, kocasına, kocasının meşru dairedeki isteklerine itaati Allah'a itaatle eş değerde tutarken aslında kadına en büyük değeri vermiştir. İslâm kadını çalışmaya mecbur tutmayarak, kadının tüm ekonomik gereksinimlerini kocaya yüklerken kadına en büyük hakkını vermiştir. Ama zavallı Müslümanlar, Müslümanlığın farkında olmadan, dinlerinin kendilerine verdiği değeri anlamadan hıristiyan ve yahudi şirk dünyasının etkisi altında bir hayat yaşamaya yöneldikleri için İslâm'ın kadına tanıdığı hakların ötesinde sanki bu kâfirler yeni haklar bulacaklarmış gibi bir kavganın içine giriyorlar.

Halbuki bizim dinimizde kadın ve erkek dünyanın iki ayrılmaz parçasıdır. Kadın da erkek de birbirlerini tamamlayan bir bütünün par-çasıdırlar. Kadın da erkek de Allah'ın yarattığı kullardır. Kadın da erkek de tanrı olamazlar. Şeytan da tanrı olamaz. Eğer kadınlar da erkekler de Allah'ın yarattığı kullar olarak Rablerinin kitabına dönerler, Rablerinin kendilerine verdiği haklara ve hayata razı olurlar, Rasulul-lah Efendimizin aile hayatını kendilerine örnek alabilirlerse o hayatta kadın da hakkını alacaktır, erkek de hakkını bulacaktır. Her iki cins tarafından tek tanrı, tek İlâh, tek Rab Allah kabul edilecek, her iki cins de aynı Rabbe boyun büküp, aynı İlâhın yasaları istikâmetinde biri diğerinin tanrılığı kulluğu altında ezilmeden, Allah'tan başka hayatta hiçbir varlık rubûbiyet makamında görülmeyecek, kadına ve erkeğe hakkını Allah verecek, kimse üzerine baskı kurmadan son derece âdil, son derece dengeli ve mutlu bir hayat yaşayacaklar.

Bir de müşriklerin dişilere tapınışı, onları tanrılaştırmaları güçsüzlere tapınmaları anlamınadır. Güçsüzleri tanrılaştırıyorlar. Yâni müşrikler isterler ki tanrıları kendilerine etkin olmasın, kendilerine hâkim olmasın da kendileri o tanrılara hâkim olsunlar. İşte böyle kendilerine, kendi arzularına boyun eğebilecek güçsüz, yumuşak varlıklardan seçerler tanrılarını. Yâni bunlar Allah'a kulluktan kurtulup kendi şehvetlerine, kendi hevâ ve heveslerine tapınmak istiyorlar. Keyiflerinin istediği gibi sorumsuz ve sınırsızca bir hayat

yaşamak istiyorlar.

Çünkü bakıyoruz bu adamlar Allah'tan başka kendilerinin İlâhları olduklarını iddia ettikleri kimseleri de kendileri seçiyorlar. Seçtiklerini istedikleri gibi yönlendirebileceklerini bildikleri için seçiyorlar. Seçtiklerine bizi şöyle şöyle idare ederseniz sizi seçeriz, değilse sizi seçmeyiz diyebildikleri için seçiyorlar. Bizden şunları şunları istemeyeceksiniz! Bizi şu şu sorumluluklar altına almayacaksınız! Bizden namaz gibi, zekât gibi, tesettür gibi ağır sorumluluklar istemeyeceksiniz! İçki gibi, kumar gibi, fâiz gibi, zina gibi bizim alışık olduğumuz şeyleri bizim için yasaklamayacaksınız! Bize lüks ve müreffeh bir hayat sağlayacaksınız! Biz ne istersek, nasıl bir hayata razıysak onu sağlayacaksınız! Eğer bize bizim istediğimiz kanunları çıkarır, bizim istediğimiz hayatı hazırlarsanız Rab olarak, İlâh olarak biz de sizleri seçeriz diyebildikleri için onları seçebiliyorlar. Onları yönlendirebilecekleri, şartlandırabilecekleri için onları seçiyorlar.

Allah'a bunu diyemeyecekleri için, Allah'ı istedikleri gibi şart-landıramayacakları için Allah'ı Rab kabul edemiyorlar. Her şeyi kendi arzularına ve kafalarına göre ayarlamak ve düzenlemek istedikleri için, yâni kendi kendilerine tapınmak istedikleri için, şehvetlerine tapınmak istedikleri için hayatlarından Allah'ı diskalifiye etmek istiyorlar.
tamam İlâhlardan bir İlâh olarak Allah'ı da dinleyelim, meselâ hayatımızın ibâdet bölümünde, ama öteki bölümlerinde biraz nefes alabilmek için Allah'tan başkalarını da dinleyelim diyorlar. Halbuki bu şirktir. Hayatı parçalamak ve hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı ama öteki bölümlerinde başkalarını dinlemek şirktir. Halbuki tevhid kişinin hayatının tümünde Allah'a teslim olmasıdır.

Müşrikler güçsüzleri ya da dişileri putlaştırırlar. Lat, Menat, Uzza hep dişi ismidir. Bu şehvetperestler dişiyi, kadını putlaştırdıkları için her yerde dişi ararlar, bulamazlarsa oturdukları mekânlara kadın resimleri asarlar. Her şeyde, sevecekleri değer verecekleri her şeyde dişilik ararlar. Güneşi mi sevecekler, ona dişilik izafe ederler, yıldızla-ra mı tapınacaklar, onlara dişilik hüviyeti kazandırırlar, melekleri mi tanrılaştıracaklar, onlara dişilik karakteri kazandırırlar.

Ve böyle yapmakla onlar Allah'ı bırakarak her türlü hayırdan ilişkisi kesilmiş, rahmetten uzaklaşmış inatçı şeytana tapmaktadırlar. Çünkü bunu onlara yaptıran şeytandır. Allah sever gibi kadınları sevenler, şehvetlerini Allah

sevgisinin önüne geçirenler, hayatta şehevi arzularından başka bir şey düşünmeyenler elbette şeytanın kulu kölesi olacaklardır. Çünkü şeytanın insana yaklaşma yollarının en büyüğü şehvettir. Müşrikler şeytana ibâdet ederler, şeytana tapınırlar. Arkadaşlar, ibâdet itaat demektir. İtaat etmek de bir varlığın arzularını yerine getirmek, tevâzu göstermek ve itiraz etmeksizin onun isteklerine boyun bükmek demektir.

Bakın Şuarâ sûresinin 22. âyetinde Rabbimiz Firavunun İsrail oğullarını kendisine kul edindiğini anlatır. Yâni Firavun İsrail oğullarını zorla kendi arzularına itaat ettirerek onları kendisine kul edinmişti. Demek ki bir varlığın emirlerine itaat ona kulluk mânâsına gelmektedir.

Yine Mâide sûresinin 60. âyetinde de yeryüzünün en şerli insanlarının tâğutlara kulluk edenler olduğunu anlatır. Allah'tan başkalarının emirlerine itaat ederek, Allah'tan başkalarının yasalarını uygulayarak onlara kulluk yapanlar yeryüzünün en kötü varlıklarıdır bu-yuruluyor.

Yâsîn sûresinde de şeytana kulluk şöyle anlatılıyor:

"Ey insanoğulları! Ben size, şeytana ibâdet etmeyin, o sizin için apaçık bir düşmandır, Bana kulluk edin, bu doğru yoldur, diye bildirmedim mi? "

(Yâsîn 60,61)

Yâsîn sûresinin bu âyetinde de şeytana ibâdetten söz ediliyor. Rabbimiz diyor ki ey kullarım! Ben size şeytana ibâdet etmeyin dememiş miydim? Peki acaba şeytana nasıl ibâdet edilir? Biz biliyoruz ki yeryüzünde hiç kimse şeytana ibâdet etmez. Bütün insanlar tab'an fıtraten ondan nefret ederler. Ama anlıyoruz ki burada kastedilen ibâdet, tapınma çok açıktır ki ona itaat demektir. Şeytana itaat etmek, onun sözünü dinlemek, fısıltılarına vesveselerine kulak vermek onun istediği şekilde hareket etmek ve gösterdiği yoldan gitmek demektir.

Öyleyse şu okuduğum âyetlerin tümünde anlatılan ibâdet bu varlıklara secde etmek bu varlıklara namaz kılmak demek değil bu varlıkların arzularını yerine getirmek bu varlıkların emirlerini dinlemek, bu varlıkların belirledikleri yasalar çerçevesinde hayatı düzenlemek, bu varlıkları hayatta söz sahibi kabul etmek demektir.

Eğer bir kimse Allah'tan başkalarını tanrılaştırır, Allah'tan başkalarını tanrı makamında görürse şirke düşmüştür. Allah'tan başkalarını Allah makamına yükseltmek, onlara Allah'ın vermediği hakkı vererek onları tanrılaştırmak şirktir

ve bunu yapanlar da, kendilerine bu tür şeylerin yapılmasına izin verenler de zalim ve müşriktirler. Meselâ her kim ki babasını çok seviyor ve onu tanrı makamında görüyor, Allah'ın arzularına ters düşen arzularını gerçekleştirme yoluna gidiyorsa o kişi müşriktir ve hem kendisine hem de babasına zulmetmiş demektir.

Her kim ki karısını, anasını, hocasını, şeyhini, liderini çok seviyor, onları tanrı makamında görüyor, onların her arzusunu yerine getirmeden yana bir tavır sergiliyorsa hem kendisine hem de onlara zul-meden bir müşrik konumuna düşmüş demektir. Öyleyse sevgilerimiz Allah'a göre olmalıdır, nefretlerimiz, haklarımız hukuklarımız Allah'a göre olmalıdır. Hayatı Allah'a göre değerlendirip Allah'ın istediği biçimde yaşamalıyız. Her kim ki Allah'tan başka birilerini, kadınları, erkekleri, şeytanı tanrı makamında görürse Allah ona lânet etmiştir. Tabi şeytan sadece cinlerden değildir. İnsanların da şeytanları vardır. İşte Firavun gibi insanları kendisine, kendi yasalarına kulluğa çağıran o insan şeytanlarına da o şeytanlara kulluk edenlere de Allah lânet etmiştir. Bakın bundan sonraki âyetinde o lânete uğramış şeytanların durumunu anlatacak Rabbimiz:

118. "O şeytan ki Allah ona lânet etmiştir ve o da: "Elbette senin kullarından belli bir pay alacağım" dedi"

Allah onu lânetlemiştir. Allah'ın lânetine uğramış, Allah'ın rah-metinden, hayırdan uzaklaştırılmış olan şeytanın ağzından onun in-sanlara oynayacağı oyunları anlatıyor Rabbimiz. Allah onu lânetleyip rahmetinden kovunca, o da Allah üzerine yemin ederek şöyle dedi: Muhakkak ki senin kullarından tespit edilmiş, bana ayrılmış, muayyen, bilinen, takdir edilmiş bir hisse bir nasip alacağım, kendime se-çeceğim, kendime edineceğim. Senin kullarından belli bir kesimi kendime kul köle edineceğim. Onların hayatlarından, zamanlarından, sa'ylerinden, enerjilerinden, mallarından, çocuklarından bir kısmını kendime edinip sahipleneceğim. Gerçekten bu şeytanın büyük bir iddiasıdır. Hadis ulemâsının, meselâ onlardan Katade'nin beyanıyla bu "Nasib-i Mefruz" insanların binde dokuz yüz doksan dokuzudur. İnsanların binde dokuz yüz doksan dokuzuna sahipleneceğini söylüyor-du şeytan. Ve işte görüyoruz ki yığınlarla insanlar Allah tarafından yaratıldıkları halde, varlıklarını Allah'a borçlu oldukları ve Allah mülkünde bir hayat yaşadıkları halde Allah'ı bırakıp şeytana kulluk etmektedirler. Bakın şeytan sözlerine devam ederek insanlara karşı yapacaklarını şöylece anlatmaya devam ediyor:

119: “Onları mutlaka saptıracağım, onlara kuruntu kurduracağım, develerin kulaklarını yarmalarını emredeceğim, Allah'ın yarattığını değiştirmelerini emredeceğim. Allah'ı bırakıp şeytanı dost edinen şüphesiz açıktan açığa kayba uğramıştır.”

Onları mutlaka haktan saptıracak, hidâyetten uzaklaştıracak, vesveseler vererek sana kulluktan koparacağım. Onları kuruntuların, ümniyelerin, boş şeylerin, ham hayallerin, tulü emellerin, dipsiz emellerin, sonsuz hedeflerin peşine takacağım.

Allah düşmanı şeytan diyor ki onları kesinlikle saptıracağım. Yoldan çıkaracak, kitap ve sünnetten uzaklaştıracağım. Onları olma-dık ümniyelerin, kuruntuların peşine takacağım. Hedefler gösterece-ğim onlara. Bir hedefe ulaşınca, başka bir hedef, bir tepeyi aşınca başka bir tepe çıkaracağım onların karşısına. İnsanın önünde yaşayacağı hayatı cazip göstererek hayat içinde hayata sığmayacak hedefler gösterir. Şunları da alman lâzım, şunlara da sahip olman lâzım, şunlara da ulaşman lâzım, şu hedeflere de varman lâzım, şu tepeleri de aşman lâzım, şu şöhretlere, şu alkışlara da sahip olman lâzım diyerek bir ömre sığmayacak hedefler gösterir ve kişiyi Rabbine kulluktan uzaklaştırır. Dünya hayatını insanın gözünde biricik hedef gösterir ve âhireti, hesabı, kitabı unutturur.

Tıpkı köylerdeki dolap beygirlerinin boynuna takılan veya kar-şısına asılan yeşil bir ot gibi insanın gözünün önünde dünyayı parlak ve cazip göstererek bir ömür boyu onun peşinde koşturur. İstikbal en-dişesiyle onu mahveder. Önünde yaşayacağın yılların var. Hayat için şunlar şunlar gereklidir diyerek istikbal endişesiyle âhireti unutturur dünyaya bağlayıverir onu.

Alçak şeytan öyle diyor. İnsanları geçici zevk ve eğlencelerin peşine takacağım. Müzik gibi, oyun gibi, akvaryumun başında zaman öldürmek gibi, arabasının renginde elbise peşinde koşturmak gibi onları boş şeylerin peşine takacağım. Dünyayı hiç bitmeyecek, ölümü hiç gelmeyecekmiş gibi göstereceğim.

Ya da onların önüne reklamlar vasıtasıyla öyle yeni teknolojik eşyalar ve malzemeler sunduracağım ki insanları bunların peşine ta-kıp geleceklerini takside bağlatacak ve bir ömür boyu bunların peşin-de koşturacağım. İnsanları âdeta ekonomik insan yapıp ödeme, se-net, çek, borç dert peşinde sana kulluktan koparıp, senin kitabına ve peygamberinin sünnetini tanımaya zaman bırakmayacağım. Böylece onlarda cennet arzusu da cehennem korkusu da

bırakmayacağım. Bunları onların gündemlerinden çıkarıp sadece dünya düşünür hale getireceğim vs, vs.

Ve yine onlara emredeceğim, vesveseler vereceğim de davarların, koyun, keçi, deve ve sığır cinsinden olan hayvanların kulaklarını yardırıp doğratacağım. Yâni sen demediğin halde, sen onlara böyle bir yasa koymadığın halde o hayvanların kimilerine helâl kimilerine haram, kimilerine yenir kimilerine yenmez dedirteceğim. Senin kitabında belirlediğin haramhelâl yasalarını bozduracağım. Seni değil beni dinler hale getireceğim onları. Hayvanlarından kimilerini sana inat putlara adattıracağım.

Şeytan egemenliği altında bir hayat yaşayan müşrik dünyanın insanları diyorlar ki şu hayvanları bizim dilediğimizden başkalarının yemesi yasaktır. Şu hayvanlara yaklaşmak yasaktır. Bunlara dokunmak, bunları kullanmak, binmek, yaklaşmak, yemek, içmek yasaktır. Kendilerince, kendi zuumlarınca, kendi ümniyelerince, kendi zanlarınca diyorlardı ki, bunları bizim dilediklerimizin dışında hiç kimse yiyemez. Şu hayvanların sırtları, onların sırtlarındakiler haram kılındı. Şu hayvanların üzerine de onların kesimi esnasında Allah'ın adı anılamaz. Onlar kesilirken besmele çekilemez diyerek Allah'a iftira ediyorlardı. Belki de şu anda yeryüzünde hayvan kesimini hoş görmeyen adlarına Vegetarian mı ne deniyor? Et yemezlerin yaptığı da bu mantıksızlıktır işte. İftiradır bunlar Allah'a. Allah böyle bir şey demediği halde şeytanın telkinleriyle Allah adına koydukları bu kuralları Allah'a onaylattırmaya çalışıyorlardı.

Şeytan egemenliğini kabul etmiş müşriklerin hayatında bu tür şeyler sayılamayacak kadar çoktur. Kendilerince yasa korlar, kendilerince haram belirlerler, kendilerince yasaklar koyarlar, kendilerince iyi kötü belirlerler. Halbuki insanların böyle bir hakları yoktur. İnsanların haram helâl belirleme iyi kötü belirleme yetkileri kesinlikle yoktur. Bu hak ve yetki sadece Allah'a aittir. Bu yenir, bu yenmez. Bu içilir, bu içilmez. Bu haram, bu helâl. Bu iyi, bu kötü, bu giyilir, bu giyilmez, bu kullanılır, bu kullanılmaz deme hakkı sadece Allah'a aittir. Çünkü göklerin ve yerlerin yaratıcısı Odur. Göktekiler ve yerdekilerin tümünün sahibi ve mâliki O'dur. Mâlik Oysa mülkü üzerinde söz söyleme ve karar verme yetkisi de sadece O'na aittir.

Kim ki Allah'ın mülkü üzerinde Allah demediği halde bu haramdır, bu helâldir diyerek hüküm vermeye kalkışırsa o Allah'a iftira ediyor ve şeytana kulluk ediyor demektir. İftirasının cezasını da cehennemde Rabbimiz verecektir ona. Kendi varlıkları, kendi yaratılışları üzerinde bile yetkileri, egemenlik

hakları olmayan bu insanlar nasıl oluyor da birbirlerine egemenlik iddiasında bulunarak Allah demediği halde haram helâl sınırları belirlemeye kalkışıyorlar? Bunu anlamak gerçekten mümkün değildir.

Yine müşrikler En'âm sûresinde anlatıldığına göre şeytanın vesveseleriyle diyorlar ki şu hayvanların karınlarında olanlar sadece erkeklerimize mahsus olup kadınlarımıza yasaktır. Eğer hayvanların karınlarında olan yavrular sağ doğacak olurlarsa bu kadınlarımıza yasaktır, yok eğer bu yavrular ölü doğacak olurlarsa o zaman kadınlarımız da erkeklerimiz de birlikte ondan istifade edebilirler. Toplumda egemen konumda olanlar diledikleri gibi hükmediyorlar. Görüyor musunuz erkeklerin egemenliğini? Görüyor musunuz güçlülerin egemenliğini? Bu hayvanlar toplumun bir kısmına helâl, ama bir kısmına haram. Güçlülere, egemen olanlara helâl ama zayıf gördükleri kadınlara haram. Müşrik toplumların görüntüsüdür bu.

Eğer toplumda egemen güçler erkeklerse yasayı kendi lehlerinde belirliyorlar. Yok eğer kadınlarsa bu sefer de onlar kendi lehlerine yasa koyuyorlar. Eğer toplumda egemen güçler hırsızlarsa bu sefer de yasa onların lehine işleyecektir. Homoseksüeller egemense ya-sa onların lehine işleyecektir. Şeytana kulluk eden toplumların vazgeçilmez hayatıdır bu.

İşte görüyoruz her gün ve her gece büyük şeytanla el ele vermişler, çeşit, çeşit haram ve helâller belirlemeye çalışıyorlar. Şunlar yenir bunlar yenmez! Şunlar giyilir bunlar giyilmemelidir! Şunlar içilir bunların modası geçmiştir! Bu devirde şöyle yaşanır böyle yaşanmaz! Şunlarsız olmaz! Bunlarsız hayat çekilmez! Şurada okunur burada okunmaz! Şöyle kazanılır böyle harcanmaz! Şu meslekler seçilir! İnsanlar şöyle yönetilir, bu devirde bu tür bir yönetim olmaz! Yönetime şunlar şunlar esas alınır bunlar, bunlar alınmaz! Hukukun temel dinamikleri şunlardır, bunlar hukuk yönünden kabul edilmez! Eğitimin ilkeleri şunlardır, bunların modası geçmiştir gibi gece gündüz insanlara vahiyde bulunarak insanları Allah ilkelerinden uzaklaştırmak istemektedirler. Tüm dertleri budur adamların. İnsanları Allah'a kulluktan koparıp kendi yasalarına, kendi hevâ ve heveslerine kul köle edinmek.

Onlara emredeceğim ve yaratılışı, senin yaratışını, senin fıtratını değiştirteceğim. Senin kılık kıyafet yasana müdahale edip kadınları soyup soğana çevireceğim. Kadını erkek, erkeği kadın yerine koyduracağım. Kadınlara erkek, erkeklere de kadın rolünü oynatacağım. Hıristiyan dünyada olduğu gibi kadınlara çocuk doğurmayı terk ettirerek analık fıtratlarını, analık

fonksiyonlarını değiştireceğim. Kadınları yaratılış gâyesinden uzaklaştırıp erkeklerin cinsel arzularını tat-minde kullanılan bir araç haline getireceğim. Erkek ve kadınların yaratılışlarını bozduracağım. Estetik ameliyatlarla senin yaratışını bozduracağım. Kadınlara kaşlarını yoldurarak, suratlarını boyattırarak, cinsiyetlerini değiştirerek, erkeklere sakallarını, bıyıklarını kestirerek senin yaratışlarını bozduracağım.

Moda dedirteceğim, sanat dedirteceğim, Medeniyet dedirteceğim, toplum dedirteceğim, âdetler dedirteceğim, devrimler dedirteceğim ve en sonunda senin emrini çiğneyerek onları hayasızlaştıracağım. Bir dönem onlar yaşadıkları gibi inanmaya, yaşadıkları gibi düşünmeye başlayınca imanlarını, itikadlarını da kaybettirip cehenneme yuvarlanmaya lâyık bir toplum haline getireceğim onları. Böyle bir milletin gideceği yer elbette uydukları, tabi oldukları, adım adım kendisini takip ettikleri şeytanın gideceği yerdir. Alçak maalesef ebedî yurduna pek çok müşteri buldu. Orada kendisine arkadaşlık edecek, yalnızlığını giderecek pek çok avene buldu kendisine.

Evet harama helâl, helâle haram dedirteceğim. İyiye kötü, kötüye iyi dedirteceğim. Pislere temiz, temizlere pis dedirteceğim. İyiyi, güzeli, temizi, helâli bıraktırıp kötülerin, pislerin haramların peşine takacağım onları. Suyu kötü, içkiyi güzel göstereceğim. Ticareti kötü, fâizi iyi göstereceğim. Nikâhı kötü, zinayı iyi göstereceğim. Fahişeyi yıldız, namusluyu suçlu göstereceğim. Çıplaklığı iyi, tesettürü kötü göstereceğim. Kâfirliği, küfrü, şirki iyi, Müslümanlığı kötü göstereceğim. Sana kulluğu kötü, putlara kulluğu iyi göstereceğim. Senin yasalarını kötü, insanların yasalarını iyi göstereceğim.

Onlara fıtratı, yaratılışı değiştirteceğim. Her şeyin fonksiyonu-nu bozdurup değiştirteceğim. Ananın fonksiyonunu, babanın fonksi-yonunu, hanımın fonksiyonunu, üzümün fonksiyonunu, gecenin fonksiyonunu, gündüzün fonksiyonunu değiştirteceğim. İşte bu âyetten anlıyoruz ki şeytan bize etkili oluyor da biz gecenin fonksiyonunu değiştiriyoruz, gündüzün fonksiyonunu değiştiriyoruz, Kur’an’ın fonksi-yonunu, sünnetin fonksiyonunu annenin fonksiyonunu, babanın fonksiyonunu değiştiriyoruz. Paranın fonksiyonunu, altının gümüşün fonksiyonunu, taşın fonksiyonunu değiştiriyoruz onu meyhane yapımında kullanıyoruz. Dilin fonksiyonu, gözün fonksiyonunu, üzümün fonksiyonunu değiştiriyorlar insanlar da şarap yapmak üzere kullanıyorlar. Bunlar hep şeytandandır ve yaratılış gâyesinin dışına çıkmadır.

İşte şu anda da Allah'ın dinlenmek için yarattığı geceyi şeytanın fıtratı ve fonksiyonları bozdurması sebebiyle bakın derste kullanıyoruz. Rabbimiz güneşi söndürüp yatın! dinlenmeye çekilin! buyurduğu halde biz sahte güneşlerimizi yakıp Ona inat ayaktayız.

Evet şeytan böyle böyle yapacağım diyor ama şunu da hiçbir zaman unutmayalım ki bu alçağın hiçbir zaman kullar üzerinde herhangi bir otoritesi, herhangi bir yaptırım gücü de yoktur. Çünkü Sâd sûresinde Cenâb-ı Hak şeytanın şöyle de dediğini bize duyurur:

"Ben onların hepsini saptıracağım, ama Halis Müminler müstesna"

Eğer halis müminseler ben onlara hiçbir şey yapamayacağım. Öyleyse biz şeytanın iğvalarına, hilelerine karşı halis mümin olmaya, yâni katışıksız vahiy mü'mini, Kur'an ve sünnet mü'mini olmaya çalışacağız. Babamızdan böyle gördük diye değil, hocamızdan böyle duyduk diye değil. Allah ve Resûlü böyle dedi, kitap ve sünnet böyle istedi diye. O zaman şeytan bize bir şey yapamayacak. Allah'a inanan, Allah'la yol bulmaya çalışan, sürekli Allah'ın kitabı ve peygamberinin sünnetiyle beraber olan, vahye sarılan, hayatını vahiyle düzenlemeye çalışan Allah'ın muttaki ve salih kulları üzerinde onun da avenelerinin de hiç bir etkisi ve yetkisi yoktur. Bu yüzden de onu ve avenesini bir şeymiş gibi gözlerimizde büyütmemize ve onlardan korkmamıza da gerek yoktur. Şurası bir gerçek ki şeytan ve avenesinden korkan onları bir şey zanneden Müslümanlar onlarla savaşı göze alamazlar. Allah korusun o zaman Müslümanlar şeytan ve şeytani güçlerle savaş kapasitelerini kaybederler.

Kim Allah'ı bırakıp ta şeytanı dost edinirse, kim Allah'ın velâyetini terk eder de şeytanın velâyeti altına girer, şeytanın kendisi adına aldığı kararları uygulama yoluna girerse muhakkak ki apaçık bir zararın, bir kaybın, bir hüsranın içine düşmüş, dünyasını da âhiretini de kaybetmiştir. Allah çağrısını bırakıp şeytan dâvetine icabet edenler, Allah'ın hayat programından yüz çevirip şeytan kaynaklı bir hayat yaşayanlar dünyada rezil bir hayatın adamı oldukları gibi, âhirette de cenneti kaybetmiş kimselerdir. Çünkü:

120. "Şeytan onlara vaadediyor, onları kuruntulara düşürüyor, ancak aldatmak için va'dde bulunuyor."

Şeytan onlara vaadediyor. Şeytan onları olur olmaz şeylere çağırıyor. Onları olmadık kuruntulara çağırıyor. Sapıklık yollarını süsleyerek onlara tozpembe gösteriyor. Süslediği bâtıl yollarla, sapık yollarla onların başarıya

ulaşacaklarını, zenginliğe ulaşacaklarını, kısa yoldan köşeyi döneceklerini, ekonomik ve siyasal güce ulaşacakla-rını, cennete ulaşacaklarını vaadediyor. Bütün bunlara ancak şu yollarla ulaşabilirsiniz diyerek kendi yollarını süsleyip gösteriyor. Veya kimilerine de Allah da yoktur, cennet de yoktur, öldükten sonra dirime de, hesap kitap da yoktur diyerek vaadlerde bulunur. Ama:

O melun şeytan onlara gururdan başka bir şey vaâdetmez. Sadece aldatır onları o hain. Şeytanın vesveselerine kapılanlar sade-ce aldanmaktadırlar. Şeytandan ve onun aldatmalarından korunma-nın yolu Allah'ı tanımaktan, Allah'ın kitabını tanımaktan ve o kitapta Rabbimizin tanıttığı gibi şeytanı tanımaktan geçer. Allah'ı tanımayan, Allah'ın kitabını tanımayan şeytanı da, onun vesveselerini ve aldatma yollarını da tanıyamaz. Şeytanı tanımayan ondan korunamaz. Öyley-se Allah'ın kitabını tanıyalım, Allah'ın kitabından şeytanı tanıyalım ve onun vartalarına düşmemeye çalışalım inşallah. Unutmayalım ki:

121. "İşte onların varacağı yer cehennemdir. Oradan, kaçacak yer de bulamayacaklardır."

Şeytanın ayartıp yoldan çıkardıklarının tamamı cehenneme gidecektir. Oradan kaçıp kurtulacak bir yer de bulamayacaklardır. Alçağın derdi de buydu zaten. O ebedî kalacağı müebbet azap mahallinde kendisine dostlar arıyordu. Cehennemde kendisine arkadaş olabilecek avene topluyordu hain.

122. "İnanıp yararlı işler yapanları, Allah'ın gerçek bir sözü olarak, içinde temelli ve ebedî kalacakları, içinde ırmaklar akan cennetlere koyacağız. Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır?"

İman edip salih ameller işleyenlere gelince, şeytana ve şeytan yollarına muhalefet ederek, Allah'a iman eden, Allah'tan gelen hayat programına iman eden ve bu imanlarını da salih amellerle hayatlarında görüntüleyen, hayatlarını imanlarıyla düzenleyen, iman kaynaklı bir hayat yaşayan mü'minlere gelince biz onları zeminlerinden süt ırmakları, bal ırmakları, su ve şarap ırmakları akıp giden cennetlere koyacağız ve üstelik de hiçbir zaman kaybetmemek üzere ebediyen onlar orada yaşayıp gideceklerdir. Ebediyen cenneti kuşanacaklar, hiç zeval bulmayacak nîmetleri kucaklayacaklardır onlar.

Evet işte Allah'ın vaâdettikleri ve işte şeytanın vaâdettikleri. İşte Allah'a kulluğun neticesi ve işte şeytana kulluğun sonucu. Şeytan vaadediyor, vaadinde durmuyor, vaadinde yalancı çıkıyor, Allah vaa-dediyor vaadinde sâdık çıkıyor. Allah'ın va'dinin sonunda cennet, şeytanın vaadinin neticesinde cehennem çıkıyor. Buyurun hangi sonucu istiyorsanız o yolu seçin. Cenneti istiyorsanız Allah yolunu, Allah'a kulluk yolunu, cehennemi istiyorsanız şeytan yollarını

tercih edin. Siz bilirsiniz, her ikisini de tercih sizin elinizdedir ve tercihinizin âkıbetine katlanmak zorunda kalacaksınız.

123. "Bu, sizin kuruntularınıza ve kitab ehlinin kuruntularına göre değildir. Kim fenalık yaparsa cezasını görür, kendisine Allah'tan başka ne dost ve ne de yardımcı bulur."

Yahudiler diyorlar ki biz Mûsâ (as) nın yolundayız, biz cen-netliğiz, hıristiyanlar diyorlar ki biz Îsâ (as) nın yolundayız ve cennetliğiz, Müslümanlar da diyorlar ki biz Muhammed (as) in yolundayız ve cennetliğiz. Hayır hayır bu iş ne sizin kuruntularınıza, arzularınıza, te-mennilerinize göredir, ne de ehl-i kitabın kuruntularıyladır. Evet bu iş ne sizin kuruntularınıza, ne de ehl-i kitabın kuruntularına göre değil-dir. Kim bir günah işlerse mutlaka cezasını görecektir. Kendisine Allah'tan başka ne bir dost ne de bir yardımcı bulunamaz. Dost bildik-lerinizin işi bitmiştir, yardım edecek dediklerinizle aranıza engeller konulmuştur artık.

Gerek yahudi, gerek hıristiyan gerekse Müslüman kim bir günah işlerse, kim şirke düşerse ya dünyada, ya âhirette, ya da her iki âlemde de mutlaka onun cezasını görür.

Ve kendisine Allah berisinde, Allah'tan başka ne bir velî bulabilir ne de bir yardımcı.

124. "Erkek veya kadın, mü'min olarak, kim yararlı işler işlerse, işte onlar cennete girerler, kendilerine zerre kadar zulmedilmez."

Ama kadın ve erkek kim olursa olsun mü'min olarak, Allah'a ve Allah'tan gelenlere Allah'ın istediği biçimde iman etmiş olarak salih amel işlerse, yâni imanını sadece iddia planında bırakmayarak salih amellerle ispat ederse, iman kaynaklı bir hayat yaşarsa, fıtratına yaraşır amellere yönelir Allah'ın istediği hayatı yaşarsa işte onlar cennete girecekler ve kıl kadar kendilerine bir haksızlık yapılmayacaktır. Kıl kadar bile olsa yaptıkları boşa gitmeyecek, kendilerine asla zulmedilmeyecektir.

İşte Allah'ın değerlendirmesi. Az evvel ehl-i kitabın değerlen-dirmesinden söz edilmişti. Onların değerlendirmeleri, değer yargıları kuruntudan, boş hayalden başka bir şey değildir. Bakın cennetin sahibinin değerlendirmesine göre ister kadın olsun, ister erkek, değil mi ki bir kişi Müslüman, değil mi ki bir kişi imanından kaynaklanan salih ameller işliyor ve Allah'ın gösterdiği bir hayatı yaşıyor, Rasulullah'ın örneklediği bir hayatı yaşıyor o mutlaka cennete gidecektir. Ona en ufak bir haksızlık yapılmayacaktır. İşte kadına hak vermek

budur, işte erkeğe hak vermek budur. Kadını ve erkeği Allah'a Allah'ın istediği imandan, Allah'a Allah'ın istediği kulluktan, Allah'ın istediği hayattan uzaklaştırdınız mı, cennet yolundan koparıp cehenneme abone yaptınız mı onlara hak vermiş değil, en meşru haklarını ellerinden almış ve onara hayatta en büyük zulmü işlemiş olursunuz. Öyle değil mi? Onları ebedî cehenneme gönderdikten sonra ne hak vereceksiniz de dünyada?

125. "İyilik yaparak kendisini Allah'a teslim edip, hakka yönelen İbrahim'in dinine uyandan, din bakımından daha iyi kim olabilir? Allah İbrahim'i dost edinmişti."

Kendini Allah'a teslim edip Müslüman olan, yüzünü Allah'a döndürüp teslim olan ve de hanif olarak İbrahim'in dinine tabi olan kimseden daha güzel dinli, daha güzel din sahibi var mı? Aklı işin içine karıştırmadan Allah'ın arzularına, Allah'ın emir ve yasaklarına riayet eden, bozulmamış bir fıtratla Allah'a kulluğu yönelen İbrahim'in yoluna giren bir kişiden daha doğru yolda olan kim vardır. Yâni Müs-lümanın dininden daha güzel din, Müslümanın hayat programından daha güzel hayat programı, Müslümanın yolundan daha güzel yol var mı? Müslümanın yaşantısından daha güzel bir yaşantı var mı? Tüm varlıkların efendisi olarak Allah'a kulluk şerefine ermiş bir Müslümanın şahsiyetinden daha güzel şahsiyet var mı? Böyle bir müslümanın hayatından daha güzel, daha nezih bir hayat var mı?

Her kim ki yüzünü Allah'a çevirip teslim eder, Allah için yüzünü lekeden salim tutar, nefsini şirkten temizleyerek ihlâs ve samimiyetle Allah'a yönelirse. Yâni yüz aklığı ve alın temizliği içinde Allah'a yönelirse. Peki yüz aklığı ve alın temizliği ne demek? Yüz aklığı ve alın te-mizliği kişinin içinin ve dışının, niyetinin ve amelinin temizliği demektir. Niyet temiz olacak, amel de temiz olacak. Bunlardan birisinin bozukluğu neticenin bozukluğu anlamına gelecektir. Meselâ amel güzel bir amel, ama niyet Allah için değilse, ya da niyet Allah için ama amel sünnette yeri olmayan bir amelse yine netice bozuk olacaktır.

Yâni her kim ki içiyle, dışıyla Allah'a yönelir, yâni tüm hayatını Allah'a teslim ederse, Allah için hayat yaşamayı kendisine temel prensip bilir, hayatının tümünde Allah'ın kulu olmaya karar verirse, iradesini Allah'a eslim ederek Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eder, yâni hayatının tümünde Müslüman olursa.

"Ve de bu halinde muhsin olursa."

Yâni hayatının tümünde Allah'ı görmediği halde onu görüyormuşçasına

Allah'ın huzurunda olduğunun şuurunda bulunursa, her anının Allah'ın kontrolü altında olduğunu bilir ve böylece yaptıklarını Allah için yapar ve Allah'a lâyık olarak yaparsa böyle bir hayat yaşar-sa, Allah kontrolünde olduğunun bilincine ererse ve de:

Bir de Hanif olan İbrahim'in milletine, Allah'ın kendisine dost edindiği İbrahim'in dinine, İbrahim'in yoluna, Hanif olarak tabi olursa işte en doğru yolda olan, en güzel dinli olan odur. O Allah İbrahim'i halil, dost edinmiştir. Allah'ın dostu olan, Allah'ın sevgisine, rahmetine hak kazanmış olan İbrahim (as) in dininde, yolunda olan, onun yoluna tabi olup Müslüman olan, tıpkı İbrahim (a.s) gibi gecesinde, gündüzünde Allah'a teslim olan, yâni Müslüman olan ve bu Müslümanlığını da teslimiyetini de muhsince, Allah'ı görüyormuşçasına kulluğuyla sürdüren, iradesini, aklını, fikrini, kalbini, işini, aşını tüm varlığını Allah'a teslim eden, Allah'ın zatına teslim eden, Allah'ın varlığına kendisini bağımlı kılan, Allah'ın seçimini kendisi için seçim bilen kimseden daha güzel bir din sahibi olabilir mi?

Evet, Rabbimiz İbrahim aleyhisselâmı kendisine Halil edinmiştir. Bu konunun gündemi bana Riyazus Salihîn'de rivayet edilen peygamber efendimizin bir hadsini hatırlattı. Bakın hadislerinde Resûl aleyhisselâm buyurur ki; "Kişi dostunun dinindedir. Öyleyse sizden bi-riniz dost edineceği kimseye dikkat etsin" Yani kiminle dost olduğunuza, kiminle dostluk kurduğunuza bir bakıverin, bir nezaret ediverin.

Bu "Halil" kelimesinden dolayı İbrahim aleyhisselâmı hatırlamamak mümkün değildir. Halil mi, önce İbrahim aleyhisselâm akla gelir. Kim halîl ittihaz edinmiş onu? Allah. Allah'ın Halil ittihaz edindiği İbrahim aleyhisselâmı düşüneceksiniz. O zaman söyleyin, kendi kendinize söyleyin, hiç kimse yokken aynada kendi kendinize bakarak söyleyin, utanmadan, başınızı önünüze eğmeyerek söyleyin, mertçe söyleyin, hatanızı, yanlışınızı bilerek söyleyin, siz kimin dini üzeresiniz? En çok sevdiğiniz, darıltmaya kıyamadığınız, ayrılığına dayanamadığınız, üzerim diye titrediğiniz, tüm gayretinizi kendisini memnun etmeye teksif ettiğiniz halîliniz, dostunuz kim sizin? Yâni Allah'ın peygamberi bu manada size halil olmaya, dost olmaya yeterli değil miydi de başka dostlar edindiniz? Bacanağınız, enişteniz, damadınız, amca oğlunuz, müşteriniz, satıcınız, dost adam, can adam, baba adam dediğiniz insanlar mı? Dikkat edin, bilesiniz ki siz onların dini üzeresiniz. Söyleyin, sizin dininizle onlarınki aynı şeyler mi? Kim sizin halîliniz? Kimin dini üzeresiniz?

Hakaret etmek için din anlatılmayacağını biliyorum. Ama siz o dostunuz gibi namaz kılıyorsunuz değil mi? O cami meraklısı olmadığı için siz de gitmemeye başladınız değil mi? Yâni namazda bile öyle değil mi? Sadece namaz, abdest değil, biliyorsunuz din, bir hayat programıdır. Peki siz giyim kuşam konusunda kime benziyorsunuz? Kim gibi davranıyorsunuz? Kiminle berabersiniz? Yeme içme konusunda kimi dost edinmişsiniz? Veya kendinizin, çocuklarınızın, hanımlarınızın eğitimi konusunda kimin peşi sıra gitmeye çalışıyorsunuz?

Yâni eğer insanlar dostlarının, dost bildiklerinin dini üzereyse, eşya anlayışları, kazanma harcama anlayışları, ihtiyaç anlayışı, dert ve sıkıntı anlayışı, şifa ve arama anlayışı hepsi o dostunun mantığına göre olacaksa, peki o zaman siz kimi, kimleri dost edindiniz? Kime benzemeye, kimi örnek almaya çalışıyorsunuz? Bir bakıverin bakalım diyor efendimiz. Çünkü yarın bu konuda hesaba çekileceksiniz. Hani; "arkadaşını söyle, sana senin kim olduğunu söyleyeyim" diye bir söz vardır. Ben bu sözü buradan kaynaklanır anlamıyla kabul ediyorum. Öyle değil mi? Yâni insanlar arkadaşları gibi değiller mi? Peki ama benzemiyorlarsa? O namazsız, o ibadetsiz, o içkiden, o kumardan, o zinadan yanaysa o zaman neden senin arkadaşındır o? Ha, dini duyurmaya müşteri kabul ettiğin, bu anlamda dost bilip eğitmeye çalıştığın, kurtuluşunu kendine dert edindiğin birisiyse o zaman ona diyeceğim yoktur. Elbette o güzel olacaktır.

İşte bu konuyu İbrahim aleyhisselâm şahsında düşünüyoruz. İbrahim Allah'ın halîlidir. İşte bizler de kendimize halîl ittihaz ettiklerimize dikkat etmek zorundayız. Kimler çıktı dost olarak karşımıza? Ye-mekte cömert olanlar. Peki onlar bir gün bu konuda cömertlikten vaz geçseler, siz de onları dost edinmekten vaz mı geçeceksiniz? Yoksa ikramlarını mı seviyordunuz? Adamın çevresi çok geniş, ne zaman işim düşse anında hallediveriyor diye mi seviyordunuz? O zaman de-mek adamın kendini sevmiyorsunuz, çevresini seviyorsunuz.

Hani öyle bir hikâye anlatılır. Bir beldede bir hapis hane müdürü varmış. Çarşıda, pazarda dolaşırken, aman ağam, lütfen paşam, lütfen buyurmaz mıydınız, bir yemek yeseydik? Acaba şunu hediye kabul buyurur muydunuz? Sen başkasın be müdürüm, aslın da seninle iş ortağı olmaya, seninle iş kurmaya, seninle yola gitmeye, seninle şunu şunu yapmaya can atardım gibi adama neler neler söylerlermiş. Adam bıkmış usanmış, onlara bu durumu en güzel

anlatmanın yolu diye kafa yormuş, yöntem geliştirmiş. Bir gün kafası Allah bullak bir e-dayla, iki yanına bakmaz bir tavırla dalgın ve üzgün yürüyormuş. Görenler sormuşlar; "aman efendim, aman müdürüm ne bu hal?" O da; "sormayın be dostlar, işten attılar, çok kötü bir durumdayım, ne yapacağımı bilmiyorum!" Ah, eyvah, tuh diyenler olmuş. Ama arkasından gelen cümleler daha enteresan. "Ah efendim, dün olsaydı, ah ne kadar güzel olurdu? Bir adam arıyordum, ama daha dün buldum! Yâni iki gün önce olsaydı tam size ihtiyacımız vardı, ama maalesef o şubeyi kapattım, imkân kalmadı" diye insanlar ona ihtiyaçlarının olmadığını, zaten müdür değilsen bize yaramazsın demeyi alnının ortasına vurmuşlar, ama o da; "peki siz bilirsiniz demiş ve hayatına devam et-miş. Ne haber, yoksa sizin dostlarınız ve dostluklarınız da böyle mi? Allah için bir düşünün ve hükmü siz kendiniz verin.

126. "Göklerde olanlar da, yerde olanlar da Allah'ındır. Allah her şeyi kuşatır."

Göklerde ve yerde ne vara hepsi Allah'ındır. Mülkün sahibi Allah'tır. Mülkün sahibi Allah'sa, mülke mâlik olan o ise elbette o mülk konusunda söz sahibi de o olacaktır. Mâlik o ise elbette kulluk edilmeye lâyık olan da o olacaktır. Hayatın sahibi o ise elbette hayatın karışıcısı, hayatın program yapıcısı da o olmalıdır. Mâlik Allah'sa Rab da, İlâh da o olmalıdır. O her şeyi kuşatmıştır. Öyleyse ey Allah'a teslim olmayanlar, ey Allah'a kulluktan kaçarak nefislerine, şehvetlerine tâğutlarına, şeytanlara kulluk yapmaya, onlara teslim olmaya çalışanlar, çıkın çıkabilirseniz Allah'ın mülkünden?

İşte cennete gidişin yolu, cennete gidişin pasaportu budur. İşte cennetin sahibinin hükmü, değerlendirmesi budur. İşte böylece inanan, böylece Allah'a teslim olan ve böylece ihsan içinde bir kulluk yaşayan kimselere Müslüman denir ve bu dine de İslâm denir. Ve işte cennete kesinlikle girecek olanlar da bunlardır, bunlardan başkaları asla değildir.

İşte cennete gidecek olanların temel özellikleri budur. Allah'a Allah'ın istediği iman, Allah'a Allah'ın istediği teslimiyet, Allah'a Allah'ın istediği salih amel, İbrahim'in yoluna, İbrahim'in dinine girmek. Bir kimse istediği kadar ben Mûsâ (as) nın yolundayım, ben Mûsâ (a.s)'a iman etmişim, ben Îsâ (a.s)'a iman ettim, Îsâ (as) nın yolundayım veya ben Muhammed (a.s)'a inanmışım, ben Muhammed (as) in yolundayım desin, istediği kadar bu peygamberlere

inandığını iddia etsin değil mi ki o kimse İbrahim (as) in pratikte uyguladığı ve İbrahim dininin temelleri üzerine gelmiş son elçi Muhammed (as) in yaşadığı bir hayatı kabul etmedikçe, Muhammed (as) in örnekliğinde bir Müslümanlık yaşamadıkça o dünyada da kaybedecektir âhirette kaybedenlerden olacaktır. Ama şu anda Rasulullah Efendimizin pratikte uyguladığı bir dini, bir hayatı yaşarsa o kişi mutlaka cennete gidecektir.

Demek ki cennete gidecek olanların Allah'a tümüyle teslim olmaları yâni Müslüman olmaları ve de Allah Resûlünün pratikte gösterdiği bir salih ameli gerçekleştirmeleri gerekecektir. Bunun başka yolu yoktur. Kitap ve sünnete teslim olup sürekli bunlarla kendisini kontrol eden kişiler ancak cennete gideceklerdir. Vahye teslim olup vahiy rehberliğinde bir hayat yaşayanların hakkıdır cennet.

Yâni Allah diyor ki cennete Müslüman olanlar girecektir. Biz inanıyoruz ki Hz. Mûsâ dönemindeki yahudiler de Müslümandı ve onlar da gireceklerdir bu cennete. Hz. Musa aleyhisselâma iman eden, ona gönderilen kitaba iman eden ve onlar rehberliğinde bir hayat yaşayanlar cennete gideceklerdir.

Ve yine inanıyoruz ki Hz. Îsâ dönemindeki Hz. Îsâ'ya ve ona gönderilen İncil'e inanan hıristiyanlar da Müslümandı ve onlar da cen-nete gireceklerdir.

Ve yine Hz. Muhammed (a.s)'a ve onun şahsında tüm insanlığı kıyamete kadar hidâyete ulaştırmak üzere inen Kur'an'a inanan ve onunla amel eden, onun istediği şekilde bir hayat yaşayan ve onun gösterdiği yoldan giden Müslümanlar da cennete gireceklerdir. Cennete gidebilmenin temel şartı budur. Allah'a iman, Allah'ın hayata karıştığına iman ve bu imanın gereği olarak Allah'ın gönderdiği kitaplara ve peygamberlere iman ederek onlar rehberliğinde yaşanacak bir hayatın neticesidir cennet. Sadece salt bir iman iddiasının neticesi ola-rak Allah kimseye cennet vermiyor.

Ama bu kitabı tahrif eden, bozan veya bu kitaptan habersiz yaşayan, ona karşı nötr davranan, böyle bir kitap yeryüzüne ha gelmiş ha gelmemiş fark etmez yaşayan veya bu âyetlerin gösterdiği yolun dışında hareket edenler de cehenneme gideceklerdir diyoruz. İşte bu âyetler grubunun bize anlattığı budur.

127. “Ey Muhammed! Kadınlar hakkında senden fetva isterler, de ki: “Onlar hakkında fetvayı size Allah veriyor: Bu fetva, kendilerine yazılan şeyi vermediğiniz ve kendileriyle evlenmeyi arzuladığınız yetim kadınlara ve bir de zavallı çocuklara ve yetimlere doğrulukla bakmanız hususunda Kitapta size okunandır. “Ne iyilik yaparsanız Allah onu şüphesiz bilir.”

Burada Rasulullah Efendimize kadınlar hakkında sorulan bir soru gündeme geliyor. Rabbimiz buyuruyor ki peygamberim, kadın-larla alâkalı sana soru soruyorlar. Kadınlarla alâkalı senden fetva istiyorlar, bilgi istiyorlar. İçinde bulundukları bir müşkili halletmek isti-yorlar. De ki, onlara dair fetvayı size Allah veriyor. O kadınlar hakkın-da Allah size fetva veriyor.

Ve kendileri hakkında Allah’ın size yazdığı, Allah’ın size belirlediği, farz kıldığı haklarını vermediğiniz, mehirlerini vermeden kendinize nikâhlamayı istediğiniz yetim kızlar hakkındaki fetvayı Rabbiniz size böylece okuyor.

Ve bir de zayıf bırakılan, zayıflaştırılan mus’taz’af çocuklar hakkında da Rabbiniz size fetva veriyor. Yetimler hakkında da adâleti hâkim kılmanız, adâleti gerçekleştirmeniz, adâletle hüküm vermeniz konusunda Allah kitapta yazılanı size yasa olarak belirliyor. Ve unutmayın ki hayırdan ne yapmışsanız Allah onu bilmektedir.

Müslümanlar kadınlar konusunda Rasulullah Efendimize so-rular soruyorlardı. Daha önce bir zulüm ortamında yaşamış, güçlünün her zaman haklı, güçsüzlerin de haksız sayıldığı, güçlülerin güçsüzlerin haklarını gasbettikleri bir zulüm ortamından, kadınların, yetimlerin, çocukların hiçbir siyasal haklarının bulunmadığı bir şirk ortamından kurtulup tamamen Allah egemenliğinde âdil bir İslâm ortamına göç eden Müslümanlar artık her şeylerini İslâm’la sorgulamaya, yargılamaya başladılar. Önceki hayatlarına ilişkin her konuda gelip Rasu-lullah Efendimize sorular soruyorlardı. Ey Allah’ın Resûlü biz önceden şöyle biliyor, şöyle uyguluyorduk. Şimdi Allah ve Resûlüne teslim olmuş Müslümanlar olarak şimdi nasıl yapacağız? Nasıl davranacağız? Allah bu konuda neden razıdır? Nasıl davranmamızı istiyorsun? gibi gelip sorular soruyorlar ve işte Rabbimiz de onların bu sorularına binaen yasa belirliyordu.

Kadınlar hakkında, yetim kız ve erkek çocukları hakkında Allah size fetva veriyor. Sûrenin başından itibaren Rabbimiz bize bu konuyu anlatmıştır. Eğer yetim kızlar konusunda adâletli davranama-yacağınızdan, onlara, onların hakkı

olan mehirlerini âdil bir şekilde veremeyeceğinizden, onların hukukuna riâyet edemeyeceğinizden korkarsanız size helâl olan öteki kadınlardan ikişer, üçer, dörder evlenin buyurmuştu. Sonra o âyetlerden sonraki kesimde yine Rabbimiz mîrası konu edinen âyetlerinde de erkek olsun, kadın olsun, çocuk olsun, yetim olsun herkesin mîrastan belli bir payı olduğunu ve herkese payının adâletle verilmesi gerektiğini anlatmıştı. İşte burada da o âyetlerin fetvası gündeme getiriliyor.

Evet gerek bundan önce Rabbimizin bu konuda verdiği hükümler ve gerekse bundan sonra gelecek hükümlerle fetva verilmemiş hiçbir husus kalmamıştır. Size bu dünyada sizin müslümanca bir hayat yaşayabilmeniz için açıklanmamış hiçbir konu bırakmamıştır Rabbiniz. Elverir ki sizler Rabbinizin size açıkladığı bu bilgilerine müracaat ederek bir hayat yaşayın, hayatınızı Rabbinize sorarak belirleyin. Rabbinizin size açtığı bu rahmet kapılarından istifade edin.

Öyleyse bütün bu âyetler ışığında şunları söyleyelim. Bir kere İslâm toplumunda hiç kimsenin ne kadınların, ne yetim olan kız çocuklarının, ne yetim olan erkek çocuklarının hakkını yemeye, onları haklarından mahrum etmeye, onlara zulmetmeye hakkı yoktur. Hiç kimsenin cahiliye döneminde olduğu gibi kadınları, yetim kız ve erkek çocuklarını istismar ederek onların hakkı olan mehirlerini vermeden onlarla evlenmeye göz dikmeye veya o yetim kızların sahip oldukları mallarına göz dikerek, o mallar başkalarına gitmeyip kendisinde kalsın diye onların başkalarıyla evlenmelerine engel olmaya hakkı yoktur. Ve yine Allah'ın o kadınlara, o yetim kız ve erkek çocuklarına takdir etmiş olduğu mîraslarını gasbetmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. İslâm toplumunda ister kadın, ister çocuk Allah herkese ne takdir etmişse onlara hakları verilmelidir. Allah bu konuda, her konuda adâleti ikâme etmemizi istiyor.

128. "Eğer kadın, kocasının serkeşliğinden veya aldırışsızlığından endişe ederse, aralarında anlaşmaya çalışmalarında kendilerine bir engel yoktur. Andlaşmak daha hayırlıdır. Nefisler kıskançlığa meyyaldir. Eğer iyi davranır ve haksızlıktan sakınırsanız bilin ki, Allah işlediklerinizden şüphesiz haberdardır."

Eğer bir kadın kocasından korkarsa. Arkadaşlar sûrenin önceki âyetlerinde evliliğin dörtle sınırlandırılması, evlenilecek kadınlara Allah'ın belirlediği yasal hakları olan mehirlerinin mutlak sûrette verilmesi, birden fazla kadınla evlenildiği takdirde kadınlar arasında Allah'ın istediği şekilde adâletin gerçekleştirilmesi gibi konular gündeme gelince elbette ki bunlar beraberinde bir

çok soruyu ve sorunu da gündeme getirdi. Bazı durumlarda eşler arasında bu adâletin gerçekleştirilmesi imkânsız oluyordu. Meselâ karısı kısır olduğu için, ondan çocuk alamadığı için veya hasta olduğu için, veya fiziki güzelliği, çekiciliği olmadığı için bir başka kadınla evlenen kocanın, beğendiği bu ikinci karısıyla öteki karısı arasında adâleti gerçekleştirmesi zor oluyordu.

Acaba bu koca iki karısını da aynı derecede sevecek miydi? Acaba kendisinden bu iki karısına da sevgi tevziinde bir adâlet isteniyor muydu? Veya acaba cinsel ilişki konusunda her ikisine de eşit davranabilecek miydi? Eğer fıtrat gereği bunu beceremeyecekse adâlet gereği bunlardan birini boşamalı mıydı? Veya bu kadınlardan kocası tarafından beğenilmeyeni boşanmamak için bazı haklarından fedâkârlıkta bulunması veya kocasına kendisini boşamamasının karşılığında bir şeyler vermesi mümkün olacak mıydı? İşte bütün bu problemler çözüm bekliyordu da Rabbimiz bu âyetinde bunlara çözüm getirdi. Bakın Allah buyurdu ki:

Eğer bir kadın kocasının serkeşliğinden, yahut kendisinden yüz çevirmesinden, öteki kadınlarına meylederek, gönlü onlara kayarak, onların fiziki güzellikleri, ahlâkî ve dinî güzellikleri, ya da mallarının çokluğu sebebiyle veya o kadınlarının kendisine olan ilgisi, sevgisi, itaati sebebiyle onlara meylederek kendisine soğuk davranmasından, kendisine yaklaşmamasından, nafaka vermemesinden, hakaret etmesinden, eziyet etmesinden, kendisinden bıkıp usanmasından, cinsel arzu ve ülfetinin azalıp yok olmasından korkarsa, onda böyle bir tavır sezerse o zaman o kadının kocasıyla kendi arasını sulh etmesinde, kocasıyla arasında barışı sağlamak üzere fedâkârlıkta bulunmasında hiçbir beis yoktur diyor Rabbimiz.

Yâni bir kadın gerek yaşlılığı, gerek fiziki, ahlâkî güzelliğinin olmaması, gerek sağlığının yerinde olmaması sebebiyle kocasının kendisinden uzaklaşması, ilgisizlik içine girmesi gibi bir problemle karşı karşıya kalmışsa, kocasıyla sulh ederek arasını düzeltmesinde bir sakınca yoktur. Peki nasıl sulh edecek aralarını? Nasıl düzeltecek? Şöyle: Kadın böyle bir durumda kocasına karşı bazı haklarınan fedâkârlıkta bulunacak. Meselâ kocasına diyecek ki efendi, sen bana geleceğin gecelerinden bazılarını öteki kadınlarına ayırabilirsin. Öteki kadınlarının yanına gidebilirsin. Ben bu hakkımdan vazgeçiyorum. Bana yapman gereken harcamalarının bazılarını onlara yapabilirsin. Ben buna razıyım, ben bu haklarımdan vazgeçiyorum.

Veya ben mehrimin bir kısmından vazgeçiyorum veya tama-mını sana bırakıyorum diyerek veya eğer kendisinin malı varsa ondan kocasına bir şeyler vererek kocasıyla arasını sulh etmesinde, kocasıyla arasındaki nikâh bağını sürdürmeyi sağlamasında hiç bir beis yoktur. Böylece o kocanın nikâhı altında bir hayatı sürdürebilir kadın. Allah diyor ki:

Sulh, anlaşmak daha hayırlıdır. Böylece anlaşıp arayı düzeltmek ayrılmaktan daha hayırlıdır. Anlaşmak serkeşlikten ve her konuda düşmanca tavırlar sergilemekten daha hayırlıdır. Haklarının bir kısmından fedâkârlıkta bulunarak ömrünün bir kısmını birlikte geçirdiği kocasıyla nikâh bağını sürdürmesi kadın için boşanmaktan daha hayırlıdır diyor Rabbimiz. İşte böyle çeşitli sebeplerden ötürü kocası kendisinden soğumuş, boşanmayı düşünen veya öteki kadınlarına meylederek onlara gösterdiği ilgiyi kendisine göstermeyen, onlara verdiği hakkı kendisine vermek istemeyen bir kadın nikâh bağını koparmamak için bazı haklarından vazgeçerek anlaşma zemini arar ve anlaşırsa bu kadın için hayırlıdır diyor Rabbimiz. Meselâ peygamber Efendimizin hanımlarından Sevde Rasulullah Efendimiz tarafından boşanma endişesinden ötürü nöbetini Hz. Ayşe annemize bırakmıştır.

Çünkü nefisler kıskançlığa meyyaldir. Nefisler bencil tutkulara hazır yaratılmıştır. Yaratılış gereği, fıtrat gereği insanlarda bencillik ve hırs vardır. Öyleyse insanlar arasında bu kıskançlık ve bencillikler olabilecektir. Bu, ya kocaya, yâni erkeklere yöneliktir. Yâni fizik güzelliği, boy pos kadının elinde olmadığı halde, Allah'ın bir takdiri olduğu halde bazı erkekler illa da kadında bunun olması konusunda haristir. Her şeyin en güzelinin kendisinde olmasını ister. Beğenmediği karısına karşı ilgisini azaltarak, onu kendi haline terk ederek, haklarını vermemeye çalışır.

Veya kadın yaşlılığı, ya da fizik güzelliği olmamasına, kocasının ilgisini çekecek özelliklerini yitirmiş olduğunu bilmesine rağmen yine de kocasının bu özelliklere sahip kadınlarına gösterdiği ilginin aynısını kendisine de göstermesi konusunda kıskanç ve haristir.

Kendisine ayrılması gereken gecenin illa da kendisine ayrılması konusunda cimri davranır, bu konuda bir şey bağışlamak istemez. Herkes kendi rahatından, kendi menfaatinden yana hareket eder. İşte bu noktada Rabbimiz kadınlara seslenerek diyor ki: Bir kadın kocasından kendisine karşı bir ilgisizlik, bir hoşnutsuzluk gördüğü za-man fedâkârlıkta bulunarak bu hoşnutsuzluğun tedavi yönlerini ararsa onun hakkında daha hayırlı olacaktır buyurduktan sonra sözü erkeklere döndürerek der ki:

Ey erkekler, eğer sizler de kadınlarınıza karşı ihsanda bulunur, güzel davranır, muhsin davranırsanız, Allah'ın sizi gördüğü şuuru içinde onlara karşı bir adâlet gerçekleştirme çabası içine girerseniz, yaptıklarınızı Allah kontrolünde ve Allah'a lâyık yapmaya çalışırsanız, onların her birerinin haklarına Allah'ın istediği biçimde riâyet etmeye gayret ederseniz, çekiciliğini, güzelliğini yitirmiş olsa bile yıllarını size vermiş o önceki kadınlarınızı kullanılmış bir eşya gibi bir kenara atma konusunda Allah'tan korkar ve gerek gün sayısı konusunda, gerek yeme içme ve kendilerine yapacağınız harcama konusunda onlara âdil davranırsanız, onlara karşı geçimsizlik ve yüz çevirmeden sakınırsanız bilesiniz ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır buyuruyor.

Erkeklere bunu tavsiye eden Rabbimiz kadınlara da: Sizler de ey kadınlar kocalarınıza ve onların öteki hanımlarına, yâni kumalarınıza karşı muhsin davranırsanız, yâni Allah'ın sizi gördüğü ve yaptıklarınızın tümünden sizi hesaba çekeceği şuuruyla hareket eder, ve yaptıklarınızın tümünü Allah için yaptığınızın bilincine ererseniz, eğer akıllıca, Müslümanca bir tavırla kocalarınızın âdil davranmasına zemin hazırlayabilirseniz, sadece sizinle evli iken, tek evli iken kocanıza nasıl davranıyor idiyseniz, üzerinize bir kuma gelince de bunun bir Allah izni, Allah ruhsatı olduğunu bilir ve Allah'ın yasalarının daima sizin hayrınıza işlediği şuuru ve imanı içinde kocanıza ve yeni gelen arka-daşınıza, kardeşinize aynı tavrı gösterip onun kulluğuna ve âdil davranmasına yardımcı olursanız, kocanızın cennetini zorlaştırmazsanız, toplumun gayri İslâmî anlayışlarını, baskılarını değil de Allah'ın rızasını ararsanız, Allah'ın rızasını ve ona kulluğu, onun emirlerine teslimiyeti ön plana çıkarırsanız, muttaki olursanız, yolunuzu Allah'la bulursanız, hayatınızı çevre için değil Allah için yaşayabilirseniz bilesiniz ki yaptıklarınızın mükafatını Allah verecektir size.

Bu durumda olan kadınlar muhsin davranır, hayatlarını Allah için yaşarlarsa onların mükafatı cennettir. Ama Allah'ın yasalarını gör-mezden gelerek, ben bir kocaya sahiptim, şimdi ikinci bir ortağa asla razı olamam. Ben bana ait olan kocamı asla bir başkasıyla paylaşa-mam. Ben buna dayanamam. Allah da dese bun bunu reddederim. Olmaz böyle şey. Ben bunu kesinlikle hazmedemem gibi tamamen cahili düşüncelerle hareket ederse imanını bile kaybeder Allah korusun kadın. Bu tür cahili düşüncelerden vazgeçip Allah rızası için hayatını bir Müslüman kardeşiyle paylaşmadan yana, yıllardır toplum içinde kendisi gibi kocaya muhtaç yaratılmış, ama helâl bir şekilde nikâhla bir kocaya

ulaşıp ondan istifade edememiş, Allah'ın helâl kıldığı bir nîmetten mahrum kalmış, bunun için de fıtratına ters bir hayata mahkûm olmuş, bunalımlar geçiren bir kardeşinin de kocasından istifade etmesine razı olursa ve onun üzerine kuma olarak gelen, böylece helâl yoldan cinsel ihtiyacını giderme mutluluğuna ulaşmış ikinci hanım da, kocasını kendisiyle paylaşma fedâkârlığını gösteren kocasının birinci hanımına, canciğer kardeşine karşı muhsin davranabilirse, güzellik yapabilirse bilesiniz ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır ve sizi onlarla mükafatlandıracaktır.

129. "Âdil hareket etmeye ne kadar uğraşsanız, kadınlar arasında eşitlik yapamayacaksınız, bari bir tarafa kalben tamamen meyletmeyin ki diğerini askıdaymış gibi bırakmış olmayasınız. İşleri düzeltir ve haksızlıktan sakınırsanız bilin ki Allah şüphesiz bağışlar ve merhamet eder."

Ne kadar da gayret ederseniz edin, ne kadar da hırsla çaba sarf ederseniz edin muhakkak ki kadınlar arasında adâleti gerçekleştiremezsiniz. Arkadaşlar, burada birkaç eşi olan bir kocaya Rabbimiz-den bir uyarı geliyor. Kadınlar arasında ne kadar da adâleti gerçekleştirmeye gayret ederseniz edin buna güç yetiremeyeceksiniz. Hepsini aynı ölçüde sevmeniz konusunda, her birerinin yanında aynı ölçüde gecelemeniz konusunda, onlara yapacağınız harcama, nafakaları konusunda, onların yüzlerine bakmanız konusunda, onlarla ilgilenmeniz konusunda, onlara yönelmeniz, konuşup şakalaşmanız konusunda, onlarla cinsel ilişkileriniz konusunda âdil davranma hususunda ne kadar da istekli olursanız olun bunu gerçekleştiremezsiniz diyor Rabbimiz. Bunu beceremezsiniz. Zaten Allah da sizden bunu istememektedir. Bakara sûresinin son ayeti, 286. âyeti bunu anlatır. Onu biraz sonra söyleyeceğim inşallah. Evet bunu beceremezsiniz ama:

Hiç olmazsa bari tamamiyle bir tarafa meylederek, kadınlarınızdan birine meylederek, ona yönelerek ötekisini, ya da ötekileri askıdaymış gibi bırakmayın. Tümüyle birine fazla sevgi, fazla ilgi göstererek, ötekisini terk ederek, unutarak, evli mi bekar mı olduğu belli ol-mayacak biçimde boşlukta bırakmayın.

Evet sûrenin üçüncü âyetinde birden fazla kadınla evlenme yasasını belirlemişti Rabbimiz. Ve hatırlayacaksınız orada mutlak mâ-nâda bir adâletten söz etmişti. Kadınlar arasında mutlak mânâda a-dâleti gerçekleştirmek zorundasınız buyurmuştu. Eğer elinizin altındaki yetim kızlar konusunda onlara âdil davranamayacağınızdan korkuyorsanız âdil davranabileceğiniz öteki kadınlarla evlenin buyurmuştu. Oradaki mutlak adâlet bu âyetle sınırlandırılıyor. Gerek gün ve gece taksimi konusunda, gerek rızık taksimi konusunda kadınlar arasında adâlet gerçekleştirilmelidir.

Ama dikkat ederseniz bu âyette onlar arasında sevgi tevziinde, muhabbet taksiminde bir adâletin gerçekleştirilmesinin gerekli olmadığı anlatılıyor. Çünkü insanların yapısal özellikleri, fıtrî özellikleri, fiziki özellikleri, duyguları, düşünceleri, sevgileri, zevkleri, tavırları, davranışları ayrı ayrıdır. Onun içindir ki bu fıtratı gereği bir erkeğin ka-dınları arasında sevgide, birliktelikte farklılıkları olabilir. Binaenaleyh bizleri yaratan ve bizim fıtratımızı herkesten daha iyi bilen Rabbimiz bizim bu fıtrî faklılıklarımızdan ötürü bu konuda bizi sorumlu tutmuyor.

Fıtrat gereği bir kocanın evli olduğu hanımlarının hepsine aynı ölçüde sevgi göstermesi, her birerini aynı ölçüde sevmesi mümkün değildir. Bu, fıtratı zorlar. Nasıl ki bir anne ve baba da çocuklarının hepsinin farklı özelliklerde olmaları sebebiyle hepsini aynı ölçüde sevebilme, sevgide onlara karşı âdil davranma konusunda zorluk çektikleri gibi. Veya kardeşlerin de birbirlerini aynı ölçüde sevme konusunda zorlandıkları gibi.

Evet Allah diyor ki bu mümkün değildir. İsteseniz de kadınlarınızın hepsini aynı ölçüde sevip onlar arasında adâleti gerçekleştiremezsiniz. Tamam fıtratınızı bilen Rabbiniz zaten sizin beceremeyeceğiniz bir şeyi de sizden istemiyor, ama hiç olmazsa onlardan birisinin sizin hoşunuza gitmesi sebebiyle, size karşı tavrından, güzelliğinden, ilgisinden ötürü büsbütün ona meylederek diğerini kocasız gibi muallakta bırakmaya da hakkınız yoktur. Yâni tamamen adâleti sağlayamamış olsanız da tümüyle onu terk etmeye hakkınız yoktur.

Onun payına düşen günü, geceyi ona da ayırarak, onun yanına da giderek onu terk edilmişlikle baş başa bırakmayın. Onu terk etmeniz demin söylediğim gibi onun kendi rızası dışında olursa bu haramdır. Az evvel kadınlara söylediğini şimdi de erkeklere söylüyor bakın Rabbimiz.

Eğer kocalar arayı sulh eder, kadınlarıyla aralarını bulurlarsa, eğer Allah'la barışırlar, Allah'la aralarını düzeltirlerse, eğer Allah'ın bu âyetlerine kulak verir, Allah'ın bu yasalarıyla tanışır ve onlara Allah'ın istediği gibi bir adâlet uygulama gayreti içine girerse, Allah ona karşı Gafûr ve Rahîm olacaktır. Allah ona imkân verecektir, başarı verecektir, işlerini düzeltecek, kendisine sabır ve dayanma gücü verecek ve de ellerinden gelmediği halde kalplerinin kadınlarından birisine kayması konusunda, adâleti gerçekleştirme konusunda yaptığı ufak tefek falsolarını, kusurlarını Allah affedecektir.

Evet sûrenin önceki âyetleriyle birlikte bu âyetten anlıyoruz ki kadınlar hususunda iki tür adâlet vardır. Bunlardan birincisi onlara yapılacak infak, nafaka, harcama ve gün taksimi gibi hukukî adâlettir ki bunun güç nisbetinde gerçekleştirilmesi mümkündür ve işte erkeklerden istenen adâlet de budur. İkincisi de sevgide, muhabbette adâlettir ki bu Rabbimizin beyanıyla insanın elinde olmayan bir şeydir ve Allah bu konuda bizi sorumlu tutmuyor. Ama kadınlarından birine meylederek ötekisini tümüyle muallakta bırakmamak kayd u şartıyla. Nitekim insanların kullukta en önde olanı Allah'ın Resûlü bile Ebu Dâvûd'un rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyuruyordu:

"Ya Rabbi ben benim imkânlarım çerçevesinde hanımlarım arasında adâleti paylaştırdım. Benim elimden gelen budur, ama senin sahip olup da benim sahip olmadığım kalbimin meylinden ötürü beni kınama"

Burada bir hususa daha dikkat çekelim. Dikkat ederseniz sosyal olayları, aile hayatını düzenlemeyi hedefleyen bu âyetlerde ısrarla ihsan ve takva konusu vurgulanıyor. Çünkü hayatı ihsan ve takva düzenleyecektir. İnsanlar, erkekler ve kadınlar Allah kontrolü altında bir hayat yaşadıklarının, hayatı Allah için yaşamak zorunda olduklarının, her an Allah'ın kendilerini görüp gözettiğinin şuuruna erdikleri zaman hayat güzel olacaktır. Hayat Allah için takvalı oluşun, hayatın kurallarını Allah'tan alışın, Allah'la yol buluşun sonunda güzel olacaktır.

130. "Ayrılırlarsa, Allah her birini nîmetinin genişliğiyle yoksulluktan kurtarır, Allah her şeyi kaplayandır, Hakîm'dir."

Eğer karı koca aralarında anlaşamayarak ayrılmak isterlerse, boşanmaya karar verirlerse Allah Vasi ve Hakîm olandır. Allah'ın onlar üzerine rahmeti, merhameti ve genişliği boldur. Ve Allah hikmet sahibidir, yaptığı her şeyi bir hikmetle yapar. Yâni Allah niye böyle bir boşanma yasası koymuştur? Evlilik güzel ama, bu boşanma da ne olacaktı? Demeyin, Allah hikmet sahibidir.

Evlenme yasasını koyan da Allah'tır, boşanma yasasını be-lirleyen de odur. Çünkü eğer karı koca artık birbirlerine tahammül edemeyecek, birbirlerini çekemeyecek bir duruma gelmişlerse boşanacaklardır. Arkadaşlar, boşanmak İslâm'da sevilmeyen, Allah'ın iste-mediği çok zor bir şeydir. Ama buna rağmen eğer taraflar anlaşama-yacak bir duruma gelmişler, birbirlerini kırıp dökecek bir duruma gelmişlerse o zaman elbette birbirlerine işkence çektirmelerinin ve kulluklarını tehlikeye düşürmelerinin de anlamı yoktur. Güzellikle ayrılırlar ve her ikisi de sevebilecekleri, anlaşabilecekleri birileriyle evlenebilirler. Rabbimiz

buna imkân tanımıştır.

İşte böyle bir durumda ayrılmalarının herhangi bir sakıncası olmayacaktır buyuruyor Rabbimiz. Ve üstelik ayrılan eşlere daha çok bolluk, daha çok vüsat, genişlik vaadediyor. Allah böyle buyurduğu halde şu anda, şu bizim toplumda boşanmış erkek ve kadınların hor görülmesi, dışlanması, kınanması asla doğru değildir. İslâm toplumunda Allah'ın bir emriyle, nikâh bağıyla, Allah'ın bir yasasıyla bir araya gelmiş ve böylece Allah'ın rızasını kazanma, hayatı birlikte Allah için yaşama hedefini gerçekleştiremeyen, anlaşamayan erkek ve kadınların yine bir başka yasasıyla, boşanma yasasıyla ayrılmalarında hiçbir beis yoktur.

Eğer erkek ve kadının birliktelikleri Allah'a isyan noktasına gel-mişse, kulluklarını ters yönde etkileyecek bir noktaya gelmişse, yâni aralarında sürekli bir anlaşmazlık varsa, birbirlerinin fıtratları uyuşmamışsa, birbirlerinden hoşlanamamışlarsa ayrılmalarında bir sakınca yoktur. Allah için evlendiler, Allah için bir araya geldiler, Allah için hayatlarını birleştirmeye ve anlaşmaya çalıştılar, ayrılmamayı dene-diler, birbirlerine fırsat tanıdılar, önceki ayetlerde ifade edildiği gibi aralarında sulhu denediler, karşılıklı fedâkârlılarda bulundular, hakem gönderdiler, boşanmamayı denediler, denediler ve nihâyet olmamış ve ayrılmak zorunda kalmışlarsa bunda bir günah yoktur diyor Rabbi-miz.

Üstelik onlara hayırlar, bereketler, bolluklar ve genişlikler vaadediliyor. Eğer böyle değil de azaplar, belâlar, mûsîbetler, lânetler va-adedilseydi o zaman bu toplumun onlara karşı yargısı doğru olacaktı.

İşte Rasulullah Efendimizin bizzat evlendirdiği iki yakını, Hz. Zeyd ve Hz. Zeynep anlaşamadılar ve ayrıldılar. Olabilir. Öyleyse ne birbirlerinden boşanan eşlerin birbirlerini ne de toplumun onları kötülemeye hakları yoktur. Çünkü ayrılmış olsalar da, nikâh bağlarına son vermiş olsalar da o ikisi İslâm kardeşidirler. Nikâh bağı bitmiş olsa da İslâm bağı kıyamete kadar sürecektir. Onun içindir ki ayrılmış olsalar bile toplum içinde ebediyen birbirlerine düşman olamazlar.

131. "Göklerde olanlar da, yerde olanlar da Allah'ındır. Andolsun ki, sizden önce Kitab verilenlere ve size, Allah'tan sakınmanızı tavsiye ettik. İnkâr ederseniz bilin ki, göklerde olanlar da yerde olanlar da Allah'ındır. Allah müstağnî ve övülmeğe lâyık olandır."

Göklerde ve yerlerde ne varsa hepsi Allah'ındır buyurarak Rabbimiz

kadının da erkeğin de sahibinin kendisi olduğunu, hem yaratılışları konusunda, hem varlıklarının devamı konusunda hem de rı-zıkları konusunda kendisine muhtaç olduğumuzu ortaya koyuyor. Ve sonra da buyuruyor ki ey Müslümanlar, andolsun ki biz hem sizden önce kendilerine kitap verilmiş olanlara, hem de size Allah'a takvalı olmanız, yolunuzu Allah'la bulmanız, Allah'ın koruması altına girip hayatınızı Allah için ve Allah'ın istediği şekilde yaşamanız için tavsiyede bulunduk.

Rabbimizin tüm peygamberlere, tüm peygamber taraftarlarına, tüm kitap sahiplerine Rabbimizin tavsiyesi, vasiyeti ve yasası işte budur. Allah'tan ittika edin, Allah'a karşı takvalı olun, Allah huzurunda ol-duğunuzu unutmayın, hayatınızı Allah için yaşayın. Çünkü hayat işte bunun üzerine bina edilecektir. Hayat takva üzerine bina edilecektir. Doğumumuz Allah için olacak, ölümümüz Allah için, evlenmemiz boşanmamız, küsmemiz barışmamız, almamız vermemiz, yememiz içmemiz, yatmamız kalkmamız, her şeyimiz, tüm hayatımız Allah için o-lacak. Allah adına müslümanca bir hayat yaşayıp sonunda yine müslümanca öleceğiz. İşte bu, insanlığın yeryüzünde varoluşundan beri devam eden bir emir, bir yasadır ki hayat bununla güzel olacaktır, insan bununla mutlu olacaktır.

Ama eğer küfreder, nankörlük eder, Rabbinizin bu tavsiyesini, bu yasasını görmezden gelir, hayatınızı Allah'a sormadan yaşar, Allah'ın korumasından çıkar, Allah'ın istemediği bir hayatı yaşamaya kalkışırsanız, ailenizi, evlenmenizi, boşanmanızı, düğününüzü, mîrasınızı, yetimlerle ilişkilerinizi, yemenizi, içmenizi Allah'ın istediği biçimde peygamber standartlarına uygun olarak gerçekleştirmezseniz bilesiniz ki, göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır.

Allah Ğanî'dir, Allah zengindir, Allah Hamîd'dir. Göklerin ve yerin mülkünün sahibi olan Allah'ın sizin kulluklarınıza ihtiyacı yoktur. Onun hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. O çok zengindir, O Hamîd'dir. Sizden hiçbiriniz Ona hamd etmese de, hiç biriniz Ona kulluk etmese de O kendi kendini hamdedendir. O ne sizin hamdinizle değer kazanır, ne de isyanlarınızla değer kaybeder. Siz ne yaparsanız bilesiniz ki kendiniz içindir.

132. "Göklerde olanlar da yerde olanlar da Allah'ındır. Vekil olarak Allah yeter."

Yine aynı ifade. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Ve vekil

olarak Allah yeter. Göklerde ve yerdekiler konusunda hükmetmek, tasarrufta bulunmak sadece Allah'a aittir. Tüm varlıklar üzerinde egemen olan sadece O olduğu için vekil de sadece Odur.

Vekil, işte bizim adımıza, bizim hayat programımız adına aldığı kararlar konusunda kendisine güvenebileceğimiz, yasalarına teslim olabileceğimiz, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu eline teslim edebileceğimiz ve çektiği yere gözü kapalı gidebileceğimiz bir tek varlık biliyoruz. O da bizi bizden daha iyi bilen, bizim hayatımızı, bizim hayat programımızı herkesten daha iyi bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan Rabbimizdir. Çünkü O bizim için bize en uygun, en faydalı, en yararlı, en güzel, en münâsip ve en mütenasip kararları alandır. İşte böyle Velî vekil bildiğimiz Rabbimize hayatımızı düzenlemesi konusunda vekaletimizi veriyoruz.

Ya Rabbi! Beni yaratan sen olduğuna göre, benim sahibim sen olduğuna göre, beni en iyi tanıyan da sensin! Benim nasıl mutlu olacağımı? Nasıl huzurlu olacağımı? Nasıl bir hayat yaşarsam denge-de olacağımı bilen de sensin. Öyleyse ben bu konuda vekaletimi sana veriyorum. Benim adıma, benim hayatıma ne karar alırsan ben onları aynen uygulayacağım ya Rabbi! diyoruz.

Uunutmayalım ki Allah'ı vekil bilmek, Velî bilmek her şeyiyle ona teslim olmak ve hayatın tümünü onun belirlediği biçimde yaşamak demektir. Eğer onu vekil biliyoruz, ama hayatımızı ona danışmadan yaşıyorsak veya onu vekil biliyoruz ama hayat programımız konusunda biz kendimiz karar veriyoruz sonra da Allah'a onaylattırmaya çalışıyorsak bu vekalet işi sapıklıktan başka bir şey değildir bilelim.

Allah'ın mutlak egemen kabul edildiği, Allah'ın mutlak güçlü kabul edildiği, Allah'ın vekil kabul edildiği ve sadece Allah'ın yasalarına teslim olunduğu ve Allah için hayat yaşandığı bir dünyada hiçbir kimsenin şefkatsiz, merhametsiz kalması, hiç kimsenin bir başkasına zulmetmesi mümkün değildir. Herkesin mutlak güçlüye teslim olduğu, herkesin mutlak egemene boyun büktüğü, herkesin kalbinin Allah'a imanla dolduğu, herkesin aklının doğru bilgiyle, Allah bilgisiyle meşbu olduğu, herkesin karnının helâl rızıkla doyduğu, herkesin helâl elbiselerle örtüldüğü, ekonomik ve cinsel yönden herkesin meşru dairede doyuma ulaştığı bir dünyada, yâni hayatın belirleyicisinin Allah olduğu bir dünyada huzur olacaktır, sükun olacaktır.

Önceki âyetle birlik söyleyecek olursak, göklerde ve yerde ne varsa hepsi

Allah'ındır. Öyleyse ey erkekler, ey kadınlar isteyeceğinizi Allah'tan isteyin. Neye ihtiyacınız var? Ne isteyeceksiniz? Evlenmek mi istiyorsunuz? Meşru yoldan cinsel arzularınızın doyumunu mu istiyorsunuz? Bir kocaya, bir kadına ihtiyacınız mı var? Allah'a yönelin, ona iltica edin, ondan isteyin. Mülkün sahibi odur. O size kadınlar verir, kocalar verir. Midesi aç olanlarınıza bol bol rızıklar verir, kalbi aç olanlarınıza bol bol imanlar verir, kafası aç olanlarınıza bol bol bilgiler verir. Çünkü Ğanî olan odur, zengin olan odur, mülkün sahibi olan, egemen olan, güçlü olan, vekil olan, kendisine kulluk edilmeye, hamd edilmeye lâyık olan, kendisinden istenilmesi gereken ve istediğine hükmeden odur.

Ama bütün bunlara rağmen, Rabbimiz kendisini bize böylece anlatmış olmasına rağmen, Rabbimiz bu kadar mülkün sahibi olmasına ve mülkünü cömertçe bize sunmuş olmasına rağmen, mülk onun iken, mülkün sahibi o iken, eğer biz kullar sadece onu vekil bilip, vekaletimizi sadece ona vermemiz, sadece onun emirlerine teslim olma-mız gerekirken, sadece ona hamd edip, onun istediği bir hayatı yaşa-mamız gerekirken tutar da ona yönelmez, ona kulluk etmez, ona teslim olmaz ve onun istediği bir hayatı yaşamazsak o zaman bilelim ki:

133. "Ey İnsanlar! Allah dilerse sizi yok eder, başkalarını getirir, O, buna Kâdirdir."

Evet Allah'ın buna gücü yeter. Dilerse Allah sizi giderir, sizi yok eder, sizi def eder, sizi ortadan kaldırır da sizin yerinize sizden daha iyi kullar getirir.

Evet asla unutmayın ki yaptıklarınızın tümünü siz kendiniz için yapıyorsunuz. Çünkü Allah Ğanî'dir, Allah zengindir ve sizin yaptıklarınızın hiçbirisine ihtiyacı yoktur. Allah hiç kimseye ve hiç kimsenin a-mellerine muhtaç değildir. Ne ibâdetlerinize, ne çalışmalarınıza, ne gayretlerinize hiçbir şeye ihtiyacı yoktur onun. Hiçbirinize ihtiyacı olmadığı gibi üstelik sizin için sonsuz rahmet ve merhamet sahibidir de o Allah. Yokken sizi yaratan odur. Sizi size ihtiyacından dolayı, yalnızlığını gidermek veya sizin yapacaklarınızdan istifade etmek için de yaratmadı. Dilediği zaman da sizi yok etmeye muktedirdir. Size de yaptıklarınıza da ihtiyacı yoktur onun. Dilerse sizin defterlerinizi dürer de daha önce sizi sizden öncekilerin yerine dünya sahnesine getirdiği gibi sizin yerinize de başkalarını halef kılar. Sizi başkalarının neslinden getirdiği gibi sizin neslinizden de başkalarını getirir.

Nuh toplumunu yok edip yerine Ad'ı getirip yerleştirdiği gibi.

İsyanlarından dolayı Âd'ın da defterini dürüp yerine Semûd'u yerleştirdiği gibi. Küfürlerinden ötürü Semûd'u da yerin dibine batırıp yerine başkalarını getirdiği gibi. Veya Selçukluyu, Osmanlıyı yok edip şu anda onların yerine sizleri getirdiği gibi. Sizi de yok edip yerinize başka-larını getirir O Allah. Öyleyse size hâkim olan, sizin üzerinize Kahhâr olan Rabbinize teslim olup onun istediği hayatı yaşayın. Asla onun emirlerine isyan içine girmeyin. Onu ve onun hayat programını hesaba katmayarak bir hayat yaşamaktan sakının.

Eğer bizler Rabbimizin bunca nîmetlerine, bunca lütuflarına karşı nankörlük yapar, Onun ihsanlarına lâyık bir hayat yaşamazsak, Allah bir azapla bizi yok edip yerimize başkalarını getirir. Bu asla Allah'a zor değildir.

Ve Allah'ın bize de asla bir ihtiyacı yoktur. Bu hayat bizim üzerimize bina edilmemiştir. Yâni biz gidersek bu dünya, bu hayat perişan olacak filan da değildir. Veya biz gidersek Rabbimize kulluk edecek başka varlık kalmayacak da değildir. Allah Ğanî'dir, Allah zengindir, Allah Hamîd'dir, kimsenin hamdine, kimsenin kulluğuna ihtiyacı yoktur. Allah'ın sizden istediği kulluğun, takvanın faydası sizin kendinizedir. Sizler Allah'a Allah'ın istediği kulluğu yapmazsanız bundan zarar görecek olan Allah değil bizzat kendilerinizdir.

134. "Dünya nîmetini kim isterse, bilsin ki, dünyanın ve âhiretin nîmeti Allah'ın katındadır. Allah, işitir ve görür."

Kim dünya sevabını isterse, dünya güzelliğini, dünya başarısını, dünya nîmetlerini, dünya mal mülklerini, dünya ev barklarını isterse, dünya kadınlarını, dünya erkeğini isterse bunların tamamı Allah'ın yanındadır. Kim de âhiret sevabı, âhiret güzelliği, âhirette başarı, âhirette kurtuluş isterse o da Allah'ın yanındadır. Dünya sevabı da, âhiret sevabı da Allah katındadır. Dünyayı isteyen de, âhireti isteyen de Allah'a yönelsin, Allah'tan istesin.

Ne isteyeceksiniz? Neye ihtiyacınız var? bir kocaya mı ihtiyacınız var? Allah'tan isteyin. Bir kadına mı ihtiyacınız var? Allah'tan is-teyin. Bir dünya mülküne mi ihtiyacınız var? Bir âhiret başarısına mı ihtiyacınız var? Allah'tan isteyin.

Kur'an'ın başka yerlerinden öğreniyoruz ki mü'mine yakışan hem dünyayı hem âhireti birlikte istemektir. Çünkü eğer sadece dünyayı istersek onu bize verir Allah ama âhirette de hiç bir nasibimiz olmaz.

Bakın Bakara sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"İnsanlardan kimileri de vardır ki Rabbimiz bize dünyada ver! derler. Onların âhirette nasipleri yoktur. İnsanlardan kimileri de Rabbimiz bize dünyada hasene (iyilik) ver! Âhirette de hasene ver! Ve bizi ateşin azabından koru! Derler."

(Bakara 200,201)

İnsanlardan kimileri derler ki; Ya Rabbi bize dünyada mal mülk ver! Biz dünyada senden makam mevki istiyoruz, ev bark istiyoruz, mark dolar istiyoruz, eş dost, çevre, kredi istiyoruz! Bize bunlardan haber ver sen! Biz gerisini bilmeyiz derler. Bize dünyada ver de öbür tarafta ne olursa olsun, bizim için fark etmez derler. Dualarının konu-su budur bunların. Evet dua dedim yanlış duymadınız. Aslında herkes dua eder. Yeryüzünde dua etmeyen insan yoktur. Bütün insanlar dua ederler, ama duadan duaya fark vardır. Kişinin bir şeye yönelmesi, o-nu elde etme adına çırpınması, ona ulaşma adına çalışıp çabalaması dua demektir. Evet bu adamlar her şeyin dünyada bitip tükenmesi adına dua etmektedirler. Dünyada bitip tükenecek şeyler isteyerek dua etmektedirler. Böyle diyenlere, böyle dua edenlere, böyle hedefler uğruna çırpınıp duranlara dünyada her şeyi verir Allah, ama âhirette onların hiçbir nasipleri yoktur.

Ama kimileri de inşallah biz de onlardan olalım, bakın şöyle derlermiş: Ya Rabbi bize hem dünyada, hem de âhirette hasene ver. Arkadaşlar, hasene, güzel güzellik demektir. Gerçek güzellik, gerçek hasene başlangıcı ve sonucu güzellik olandır. Kazanılması, elde edil-mesi, kendisine ulaşılması başlangıçta güzel olan nice şeyler vardır ki neticeleri felâket olabilir, sonuçları acıyla bitebilir. Onun içindir ki asıl hasene, asıl güzellik sonu güzel olan hasenelerdir.

Birinci gruptaki insanlar için, sadece dünyayı isteyen dünyalık isteyen tüm planlarını programlarını dünyada bitecek, öbür tarafa intikal etmeyecek biçimde ayarlayan insanlar için hasenenin sadece başlangıçlarının güzel olması yeterlidir. Elde ettikleri şeylerin, kazandıklarının sadece dünyada onları sevindirmesi mutlu etmesi yeterlidir. Bize sadece dünyada ver derler. Dünyada elde edelim de, dünyada tadalım da gerisi önemli değildir derler. Ama bu ikinci grupta anlatılan gerçek akıl sahipleri ise hem başlangıcı, hem de sonu güzellik olan, evveli de, ahiri de güzellik olan hasene isterler. Hem dünyada, hem de âhirette hasene olacak şeyler isterler. Hattâ bununla da yetinmeyip cehennem ateşinden koruyacak şeyler olmasını isterler. Ve işte bu dua tüm hayırları kapsayan bir

duadır. Onun içindir ki Allah'ın Resûlü tüm namazlarının arkasında sürekli bu duayı yapardı. Biz de böyle olalım, böyle dua edelim inşallah.

Sûrenin geriye kalan âyetlerini tanımak için beşinci ciltte buluşmak üzere Allah'a emanet olun. Sübhanekallahümme ve biham-dik, eşhedü enlâ ilâhe illa ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

DÖRDÜNCÜ CİLDİN SONU

---

135. "Ey İnananlar! Kendiniz, ana babanız ve ya-kınlarınız aleyhlerine de olsa, Allah için şahit olarak adâleti gözetin; ister zengin, ister fakir olsun, Allah onlara daha yakındır. Adâletinizde heveslere uymayın. Eğer eğriltirseniz veya yüz çevirirseniz bilin ki, Allah işlediklerinizden şüphesiz haberdardır."

Ey iman edenler, Allah için şahitliği ayakta tutun. Allah için şahitliği ikâme edip ayağa kaldırın. Allah için adâletle şahitliği dimdik ayakta tutun. Allah için şehâdetinizde adâletten ayrılmayın. Allah için adâleti tam yerine getirerek Allah'a şahitlik edenlerden olun. Hayatınızda İslâm'ı öyle güzel yaşayın ki, öyle bir adâlet örnekleyin ki, öyle âdil bir Müslümanlık sergileyin ki varlığınız Allah'a, Allah'ın varlığına şahit olsun. Sizi görenler sizin şahsınızda, sizin hayatınızda Allah'ı hatırlasınlar. Bu kesimin anlattığı ana fikir çerçevesinde elbette kadın-larınıza karşı âdil davranmakla birlikte tüm hayatınızda âdil davranın. Kendiniz Allah için âdil davrandığınız gibi toplumunuzda da tüm zulümlerin kökünü kazıyıp adâleti ikâme edin. Adâletle hakkı ve haklıyı ayakta tutun. Vereceğiniz kararlarınızda Allah için adâletten ayrılma-yın.

Kendinizin, kendi nefislerinizin aleyhine de olsa, ana ve babalarınızın aleyhine de olsa, akrabalarınızın, yakınlarınızın aleyhine de olsa Allah için şahitliklerinizde, hükümlerinizde haktan, adâletten ayrılmayın. Şehâdetlerinizde, hükümlerinizde, yargılarınızda daima hak hâkim olsun, adâlet hâkim olsun. Allah rızasının dışında hiçbir kişisel çıkar, hiçbir menfaat duygusu ve tarafgirlik anlayışı olmasın. Allah'ın rızasını her şeyin üzerinde tutun diyor Rabbimiz.

Dikkat derseniz Rabbimiz kendi aleyhimize de sonuçlansa, en yakınlarımız zarar görecek de olsalar haktan adâletten ayrılmama-mız gerektiğini emrediyor. Yâni dünya üzerinde hiçbir beşer hukuku-nun, hiçbir beşer yasasının gerçekleştiremeyeceği en doğru, en dürüst hayat tarzını, en doğru karar alma, en doğru hareket etme özelliğini kazandırıyor Rabbimiz. Eğer toplumda insanlar Allah'ın bu yasalarına teslim olur, Allah'ın istediği gibi hareket eder, hayatlarını Allah için yaşarlar, hedefleri Allah rızası olursa, o zaman kesinlikle bilelim ki insanlar ne bireysel hayatlarında, ne ekonomik hayatlarında, ne siyasal, ne aile hayatlarında birbirlerine zulmetmeyecekler, birbirlerine haksızlık etmeyecekler, tüm hayatlarında her şey doğru olacak, her şey adâletle yerli yerine oturtulmuş olacaktır. Böyle bir toplumda Allah yasalarına teslim olan Müslümanlar elbette verecekleri tüm kararların-da haktan, adâletten ayrılmayacaklar, kendi

aleyhlerine bile olsa, en yakınlarının aleyhine bile olsa Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine uygun hareket edeceklerdir.

O haklarında hükmedeceğin kişiler, aleyhlerine yahut lehlerine şahitlikte bulunacağınız kimseler zengin de olsalar, fakir de olsalar unutmayın ki Allah onlara daha yakındır. Yâni zengini zengin diye, fakiri de fakir diye hukukunu korumadan, lehlerine hareket etmeden ya-na olmayın. Çünkü Allah onlara sizden daha yakındır. Onları rahme-tiyle koruyup gözetme konusunda, onların hukuklarını koruma konu-sunda onlara sizden daha yakındır.

Öyleyse ey iman edenler, birileri kendim diye, birileri kendim diye, birileri babam anam diye, birileri akrabam yakınım diye, birileri fakir diye, birileri gariban, birileri zengin diye kendileri hakkında vereceğiniz kararlarda haktan adâletten ayrılmayın. İnsanların konumları, size yakınlıkları ne olursa olsun onlar hakkında vereceğiniz hükümler konusunda sakın taraf tutup haktan sapmayın. Ne akrabalık bağları ne de menfaat düşünceleriniz sizin insanlar arasında şahitliğinizi âdil bir şekilde yerine getirmenize engel olmasın. Ne akrabanın akrabalığı, ne zenginin zenginliği, ne de fakirin fakirliği sizi adâletten sapmaya götürmesin. Sakın ha sakın:

Adâletten vazgeçip hevâ ve heveslerinize uymayın. Adâleti bir tarafa bırakarak nefislerinizin hevâ ve heveslerine tabi olmayın. Irkçılık, kavmiyetçilik mülahazalarıyla, insanların size buğz etmesi, insanların sizi sevmesi, kişisel çıkarlarınız sebebiyle adâleti bir kenara bırakıp da zulme yönelmeyin. Basit dünya hesapları sebebiyle, altın, gümüş hesabıyla, mark dolar hesabıyla yamukluk yapmayın. Nefislerinizin hevâ ve heveslerine tabi olmayın.

'Heva'; boş, hava dolu, sonuçsuz, değersiz gibi anlamlara gelir. Bu kavram nefsin şehvete ve zevke düşkünlüğünü anlattığı gibi, ilim sahibi olmadan sahibine emir veren nefis anlamında da kullanılmaktadır. Böyle bir nefis sahibini şehvete ve aşırı zevke düşürüp günaha sürükler, sahibini de uçurumlara ve cehenneme düşürür.

İnsanın aşırı isteklerine, Allah'tan gelen ilme yani vahye uymayan tutumlarına 'heva' denilmektedir. Nefsin sınırları istekleri, meşru arzuları normal yoldan karşılandığı zaman hata değil sevap bile oluyor. Nefis her zaman çeşitli isteklerde bulunur. Bu isteklerin bir kısmı insanın ihtiyacı değil, nefsin aşırı istekleridir. Kişi nefsinin meşru isteklerini inandığı Rabbin gönderdiği ölçüler içerisinde karşılayabilir. Aşırı isteklere uyulması; nefsin Rabbin ölçülerine aldırmaması anlamına gelir. Bu şüphesiz bir hatadır ve sahibine zarar veren bir şeydir. Eğer nefis Allah'tan gelen ilme, yani vahye uyarsa, görüşlerini,

kararlarını, isteklerini bu ilme uygun bir şekilde ayarlarsa; o nefis doğru yolda olan nefistir. Fakat bir kimse Allah'tan gelen ilme-vahye kulak asmaz, yalnızca kendi görüşünü, zevkini, kararını, arzusunu ön plana çıkarırsa bu nefis doğru yoldan azan bir nefistir ve o kişi heva'sına uy-du demektir.

Yeryüzündeki bütün günahların, bütün şirklerin, bütün kafirliklerin sebebi heva'ya uymaktan ileri gelir. Bir iş yaparken, bir şey hakkında karar verirken, bir ibadet fiilini yerine getirirken, bir şey yanlış mı doğru mu diye düşünürken; kişi ya kendi aklına ya da inandığı dinin ölçülerine uyar. Eğer akıl Allah'tan gelen ilme yani vahye uyuyorsa, o akıl isabetli karar verir. Eğer bir akıl Allah'tan gelen haberlere i-nanmıyorsa, o aklın sahibi kesinlikle yanılacaktır ve heva'sına uymuş olacaktır. İşte böyle bir insan kendi görüşünden, kendi kararından başkasını beğenmiyorsa, kendi zevkinden daha üstün bir şey tanı-mıyorsa o insan kendi heva'sını, kendi nefsini tanrı haline getiriyor demektir. Kur'an-ı Kerim bunu şöyle açıklıyor:

"Gördün mü hevasını (arzularını-isteklerini) tanrı haline getireni? Onun üzerine sen mi vekil olacaksın?"

(Furkan, 43)

Böyle bir kimseler canlarının isteğinden başka kutsal bir şey bilmezler. Bunlarda hakseverlik yoktur. Bu gibiler bencil insanlardır. Peşine düştükleri arzuları da normal bir istek değil, canlarının istediği kuruntulardır. Böyleleri hak, hukuk, delil, âyet, şahit tanımazlar, yalnız kendi isteklerini en üstün tutarlar. Onlara göre din de, insanların vicdanlarından gelen arzularıdır. Dolaysıyla kendi nefislerini doyurmaya, keyiflerini tatmin etmeye çalışırlar. Bunlar, hakkı ve gerçeği kabul etmezler ama, keyfiliği hayat anlayışı olarak alırlar.

'Heva'nın yerleştiği kalpte, başta şirk olmak üzere bütün olumsuz davranışlar, bütün kötülükler yerleşmeye başlar. Böyleleri 'heva'-nın bir benzeri olan zanlarının (boş kuruntularının) ve keyiflerinin peşi-ne giderler. Allah'ın gönderdiği hidayet rehberine aldırmazlar bile. Öy-leyse kişinin kendi 'heva'sına uyması, Hakk'tan yüz çevirmesi demektir. Nitekim Kur'an, 'kendi hevalarına uyanlara tabi olmayın' buyurur (Sâd, 26; Mâide, 77)

Zaten onların Allah'ın hidayetinden yüz çevirmelerinin, ya da âyetleri yalan saymalarının sebebi, vahyi bırakıp kendi hevalarına uy-malarıdır. (En'âm, 150; Kehf, 28)

Heva'larına uyanların özelliklerinden biri de istikbar (kendini büyük görme) ve Peygamberlerin getirdiği vahye karşı çıkmadır. Bu gün de hayata ve dünyaya kendi heva'ları doğrultusunda yön vermek, keyiflerine göre yaşamak isteyenler Kur'an mesajına, İslâm'ın güzelliklerine karşı çıkmaktadırlar.

Heva'larına uyanlar Allah'tan gelen ilmi (vahyi veya âyetleri) bilgisizce bir tarafa atarlar. Onlar gerçekten cahillerdir. Kur'an, Hz. Peygamberi ve onların şahsında müslümanları uyararak: 'Sana gelen bu ilimden (Kur'an ve hükümlerinden) sonra onların hevasına uyarsan, senin için Allah'tan bir veli ve yardımcı yoktur. (Bakara,120) 'Allah'ın indirdiği ile hükmet, onların hevasına uyma' (Mâide,48,49) 'Em-rolunduğu gibi dosdoğru ol ve onların hevasına uyma' (Şura,15) diye söylemektedir.

Şüphesiz ki heva'ya uymak dengeyi bozar, hakları ihlal eder, tarafgirliğe ve taassuba sebep olur, düşmanlığı körükler. İnsan, Allah'ın hidayet kitabı olarak gönderdiği Kur'an'ı, yani vahyi dışlayarak, her şeyi kendi aklına, kendi heva'sına göre çözmeye, her şeyin hükmünü işine geldiği gibi vermeye kalkışırsa, insanın içinde de yeryüzünde de huzurun olması mümkün değildir.

Vahyi dışlayanlar hem kendilerine yani ilâhlar bulurlar, hem de küçük, önemsiz ve kısır çekişmelerin içinde, ucuz çıkarların peşinde koşar dururlar. Heva'sına uyan kimselerin yön verdiği dünyada barış ve adaletin olması mümkün değildir. Bu gerçeğe hem tarih şahittir, hem de içinde yaşadığımız şartlarda bunu açıkça görmekteyiz.

Mü'minler, sık sık heva'larına uymamaları konusunda uyarıl-maktadırlar. Kur'an, Allah'ın âyetlerine tabi olanlar ile heva'larına u-yanların bir olmayacağını söylüyor:

"Şimdi Rabbinden apaçık bir belge üzerinde bulunan kimse, kötü ameli kendisine 'süslü ve çekici' gösterilmiş ve kendi hevasına uyan kimse gibi midir?"

(Muhammed, 14)

Elbette bir olmaz. Birisi de Allah'tan gelen açık, sağlam, Hakk, doğru, hidayet gösterici, iki dünyada da kurtuluşa götürücü, kişiyi adam yapan ilâhí belgelere, yani vahye (Allah'ın âyetlerine) uymakta, öbürü ise nefsinin aşırı isteklerine, kuruntulara, ilmí dayanağı olmayan zanlara, boş hayallere uymaktadır. Peygamberimiz (sav) buyuruyor ki:

“Yüce Allah’ın yanında gök kubbe altında Allah-tan başka tapınılan tanrılar içinde, kendisine uyulan heva (aşırı istek ve tutkulardan) daha büyüğü yoktur.”

(Taberaní)

Heva’sına uyan insanların çok olduğu toplumlarda hata çok yapılır, suç çok işlenir, fitne ve fesat çok yaygınlaşır, insaní değerler rağbet görmez, adaletle hareket etme ahlakı zayıflar. Bu bakımdan insanlara düşen heva’larına uymak değil, kendi heva’sından konuşmayan bir peygambere (Necm,3-4) ve O’nunla beraber Allah’tan gelen ilme (vahye) tabi olmaktır.

Evet, ey mü’minler, sakın adâletten vazgeçip hevâ ve heveslerinize uymayın. Adâleti bir tarafa bırakarak nefislerinizin hevâ ve heveslerine tabi olmayın. Hep Allah yasaları eşliğinde âdil bir hayat yaşayın. Sürekli Allah kontrolünde olduğunuzun bilincinde olun. Yaptıklarınızı Allah’a lâyık yapmaya çalışın. Unutmayın ki yarın yapıp ettiklerinizden hesaba çekileceksiniz. Hesap gününde rezil ve perişan bir konuma düşürmeyin kendinizi. Dünyada güzel bir hayat yaşadığınız gibi öbür tarafta da cennete görürecek bir hayat yaşayın.

Eğer Allah için dosdoğru şahitlik yapmaktan yüz çevirirseniz, adâletle şahitliğe ağzınızı, yüzünüzü eğip bükerseniz, eğer haktan eğilip bükülürseniz, haktan, adâletten uzak bir hayat yaşarsanız, Allah’tan ve peygamberden yüz çevirirseniz, sizden Allah ve Resûlü adına bildiğiniz bir tavrı sergilemeniz istenen, bildiğiniz bir hakkı ortaya koymanız gereken bir ortamda bu hakkı ortaya koymaktan yüz çevirirseniz bilesiniz ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır. Eğer Allah’ın ve Resûlünün hükümlerini terk ederek, Allah’ın kitabından ve Resûlünün sünnetinden yüz çevirerek başkalarının yasaları ve hükümleriyle hük-mederseniz, veya kendi hevâ ve heveslerinizi Allah ve Resûlünün hükümlerinin önüne geçirerek hüküm vermeye kalkışırsanız unutmayın ki yaptıklarınızın tümünü Allah bilmektedir ve sizi yarın onlarla hesaba çekecek olan da başkaları değil Allah’tır.

Öyle değil mi? Hayatınızı değerlendiren, ölümünüze hükme-den, hayatınızı şu anda değerlendiren Allah değil mi? Ölümle karşı karşıya geldiğinizde egemenlik bizdedir diyen şu sahte tanrıların hük-mü geçerli olabiliyor mu? Öyleyse Allah’tan başka tüm sahte tanrıla-rın, tüm güçlerin, tüm sevilen, sayılanların, tüm korkulanların, tüm reislerin, tüm ana ve babaların hüküm ve yargılarının sadece bu dünyada geçerli olduğunu unutmamalıyız.

Evet, ne bu sahte tanrıların hükümleriyle ne de kendi hevâ ve heveslerinizle hükmetmeyin. Tüm hükümleriniz, tüm kararlarınız Allah'ın hükümlerine uygun olsun. Allah'ın hükümlerinin dışında da ne hak vardır, ne de adâlet vardır. Ve Allah için hakkı ve adâleti omuzla-mış bir ümmet olmadıkça da hakkın ayakta tutulması mümkün değildir.

Sûrenin önceki bölümlerinde emânetlerin ehline verilmesi konusu, mîras konusu, yetimlerin malları konusu, insanların mallarının haksızlıkla yenilmemesi konusu, kadınların haklarına riâyet konuları anlatıldı. Bütün bu hususlarda Allah'ın istediği gibi hareket ederek haktan, adâletten ayrılmayacağız inşallah.

136. "Ey İnananlar! Allah'a, peygamberine, pey-gamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba inanmakta sebat gösterin. Kim Allah'ı, meleklerini, ki-taplarını, peygamberlerini ve âhiret gününü inkâr ederse, şüphesiz derin bir sapıklığa düşmüştür."

Ey mü'minler, iman edin Allah'a ve Resûlüne. Haddinizi bilin de Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman edin. Tüm hayatınızda söz sahibi olarak, hayatınızda egemen olarak Allah'a iman edin. Gönderdikleriyle hayatınızı düzenlemek üzere Allah'a iman edin. Boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucunu kendisine teslim etmek ve hayat programını uygulamak üzere Allah'a iman edin. Sizin adınıza seçimini seçim kabul edip iradelerinizi kendisine teslim etmek üzere Allah'a iman edin. Sizi yaratan, size hayat veren ve şu anda sahip olduğunuz her şeyi size bahşeden ama yaşadığınız bu hayatın sonunda size verdiği bu hayatı geri alıp verdiklerinin tümünden sizi hesaba çekecek olarak Allah'a iman edin.

Ve de O'nun elçisine de iman edin. İmanlarınızın tam olabilmesi için o elçiye de iman edin. Çünkü o peygamber kendisi de Allah'a iman ediyor. Allah'a ve Allah'ın kelimelerine, Allah'ın âyetlerine iman ediyor. Yâni onun getirdiklerinin tamamı Allah'tandır. Kendisinden hiçbir şey söylemez o. O peygamber Allah sözcüsüdür. Allah'ın yeryüzündekilerin hayatlarına karışma noktasında odak nokta seçtiği varlıktır. Onun getirdiklerinin tamamı, onun tüm hayatı sizi ilgilendirmektedir. Şâyet onun getirdikleri arasında sizi ilgilendirmeyip de sadece kendisini ilgilendiren bir şey varsa zaten onlar belirtilmiştir.

İman noktasında, İslâm noktasında, teslimiyet noktasında mü'minler

peygamberlerle aynı saftadır. Peygamber Rabbinden kendisine indirilenlerin tümüne iman etti. Çünkü peygamber kitabın ilk muhatabı, vahyin ilk sorumlusu ve ilk muhbir-i sâdığıdır. Onun için peygamber Rabbinden kendisine indirilenlerin tamamına iman etti. Ve onun inandıklarına mü'minler de iman ettiler. Öyleyse peygamber örnekliğinde Allah'a bir iman gerçekleştirin. Peygamber örnekliğinde bir hayat yaşayın. Peygamberin iman ettiği gibi iman edin.

Hayatınızı bu imanla düzenleyin. İmanlarınızı hayatınızda görüntülemeden yana olun. İman kaynaklı bir hayat yaşamadan yana olun. Düşünceleriniz, amelleriniz, eylemleriniz, sevmeleriniz, küsmeleriniz, zevkleriniz, hayat tarzınız, dostluk ve düşmanlık anlayışlarınız, hükümleriniz, kararlarınız, hukuklarınız, eğitimleriniz, sosyal ve siyasal yapılanmalarınız, tüm hayatınız imanlarınızdan kaynaklansın.

Ey iman edenler, iman edin Allah'a ve Resûlüne. İman edin Resûlüne indirdiği kitabına, yâni Kur'an'a ve daha önceki Resullerine indirdiği kitaplara da iman edin. Allah'ın gönderdiği tüm kitaplara iman edin. Evet kıyamete kadar insanlığın problemlerini çözmek ve insanlara yol göstermek üzere peyderpey indirilmiş şu Kur'an'a ve daha önceki toplumlara bir çırpıda indirilmiş kitapların tümüne iman isteniyor bizden.

İşte bir önceki âyette istenen adâleti ikâme, âdil davranmak ancak bununla mümkün olacaktır. Adâlet Allah'a, peygamberlere ve onlara gönderilen Allah kitaplarına imanla mümkün olacaktır. İnsanlar ancak Allah'a, Allah'ın elçilerine ve Allah'ın kitaplarına imanla, teslimiyetle, bu kitaplar rehberliğinde bir hayat yaşamakla hevâ ve hevesleriyle hareket etmekten kurtulabileceklerdir. Allah'tan ve Allah'ın gönderdiği hayat programı kitaplarından habersiz yaşayan insanların hevâ ve heveslerinden kurtulup âdil davranmaları asla mümkün değildir. Hayatlarını düzenleyecek kadar vahiy bilgisine ulaşamayan insanların hevâ ve heveslerinden kurtulmaları mümkün değildir. Öyle değil mi? Allah'a, Allah'ın peygamberlerine, Allah'ın kitaplarına inanmayan insanlar neye iman edecekler de? Neye inanacaklar da bu insanlar? Hayatlarını neyle düzenleyecekler de?

Elbette vahyi tanımayan insanlar ya kendi hevâ ve heveslerine göre kendilerinin ortaya koydukları, kendilerinin oluşturdukları kitaplara, yasalara veya kendileri gibi acizlerin, cahillerin oluşturdukları kitaplara, yasalara, onların istek ve arzularına iman edecekler. Ve vahyin dışında onların yaptıklarının

tamamı ifsattan, bozgunculuktan, huzursuzluktan başka bir şey de sağlamayacaktır. İşte Hz. Ademle başlayan insanlık tarihinin başından sonuna kadar elimizdeki şu kitabın yorumundan, değerlendirmesinden anlıyoruz ki, ne zaman ki insanlar Allah'a evet demişler, yollarını Allah'a sormuşlar, Allah'ın kitaplarına evet deyip hayatlarını o kitapla düzenlemişler, Allah'ın elçilerine evet deyip onlar rehberliğinde bir hayatı yaşamışlarsa, Allah'ın kitaplarına ve elçilerinin mesajlarına kulak vermişlerse mutlak doğruyu, mutlak hakkı ve mutluluğu yakalamışlardır.

Ama her ne zaman ki insanlar Allah'a evet dememişler, Allah-tan gelen hayat programına teslim olmamışlar, vahye kulak verme-mişler, peygamberlere iman etmemişler ve hayatlarını kendi kendilerine düzenlemeye kalkışmışlarsa yeryüzünde hep kan dökmüşler, hep zulmetmişler, hep bozgunculuk yapmışlardır. İşte Rabbimizin bu âyetine göre bundan kurtuluşun tek çaresi Allah'a imandır, Allah'ın yol gösterici kitaplarına ve peygamberlerine imandır. Değilse:

Kim Allah'ı, Allah'ın vahiy göndererek insan hayatına karışma unsurları olan, Allah'ın kullarıyla diyaloğunun odakları olan melekleri, kitapları, peygamberleri ve âhiret gününü inkâr ederse son derece derin ve uzak bir sapıklığa düşmüştür. Yolunu ve gâyesini artık bula-mayacak bir sapıklığa yuvarlanmıştır. Sûrenin 116. âyetinin ifadesiyle bu kişi artık küfrün ve şirkin berzahına yuvarlanmıştır.

Evet sapıklık, kâfirlerin ve müşriklerin tek ve ilk özelliğidir. Kâfirin ve müşrikin ayrılmaz vasfı sapıklıktır. Kâfirler her düşüncelerinde, her fikirlerinde, her anlayışlarında, her eylemlerinde, her kararlarında, her yasalarında büyük bir sapıklık ve yanlışlık içinde hayat sürmektedirler. Onların bu sapıklıktan kurtulup hakkı, doğruyu bulmaları mümkün değildir. Çünkü onlar hakkın, doğrunun kaynağı olan Allah'a, Allah'ın kitaplarına, peygamberlerine, meleklerine inanmamaktadırlar. Hayatlarını vahiy kaynaklı yaşamamaktadırlar. Düşüncelerini Allah ve peygamber kaynaklı geliştirmemektedirler. Bu halleriyle onların hakkı, doğruyu bulma imkânları yoktur. Nereden bulabilecekler de doğruyu? Nereden ulaşabilecekler de hakka? Kitabı ve peygamberi gündemlerinden çıkaran insanlar nereden ulaşabilecekler de hak bilgisine? Allah ve Resûlünden başka hakka ulaşmak mümkün mü? Kitap ve sünnetten başka yerde hak bulmak mümkün mü? İşte bu iman olmazsa bilelim ki sosyal hayatta sadece zulüm vardır, ifsat vardır, bozgunculuk vardır. İşte zulüm içinde

bulunanlardan bir grup:

137. "Doğrusu inanıp sonra inkâr edenleri, sonra inanıp tekrar inkâr edenleri, sonra da inkârları artmış olanları Allah bağışlamaz; onları doğru yola eriştirmez."

İman edip de sonra mürted olup imandan çıkan, sonra tekrar iman edip tekrar mürted olan, sonra da küfür üzerine geberip giden kimseler var ya; işte Allah asla onları bağışlayacak değildir. Önce iman ettiler sonra küfrettiler, sonra tekrar iman ettiler ve küfrettiler ve sonra da küfürleri ziyâdeleşti. Böyle imanla küfür arasında tıpkı bir sarkaç gibi gidip gelirlerken son tercihlerini küfürden yana yaptılar ve en sonunda kâfirce, azgınca bir hayatın içinde kendilerini buluverdiler. Buradaki küfürlerinin ziyâdeleşmesinin anlamı ölünceye kadar hayatlarının küfür içinde devam etmesidir. Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki Allah asla böyleleri için bir hidâyet, bir çıkış yolu nasip etmeyecektir. Hz. Ali Efendimiz bu âyet-i kerîmeyi delil getirerek mürteddin üç defa tevbe hakkının olduğunu ifade eder. Verasında artık tevbe hakkı kalmamıştır.

Bunlar, bu imanla küfür arasında gelgit yaşayan, galibiyet Müslümanlara geçtiği zaman Müslüman, kâfirler tarafına geçtiği zaman kâfir görünen bu münâfıklar yeryüzünün en şerli, en hayırsız varlıklarıdır. Bu tip insanların yeryüzünde hiçbir kimseye zararları olmasa bile, aksine insanlığın sosyal, siyasal, ekonomik ve toplumsal hayatlarına katkılarda bulunmuş da olsalar, açları doyurup çıplakları giydirmiş de olsalar, yollar, köprüler, köyler, şehirler kurup insanlığın hizmetine sunmuş da olsalar, sanayiler, teknolojiler, elektrikler bulup insanlığın hayatını mamur etmiş de olsalar, insanlığın hayatını kolaylaştırmış da olsalar, eğer Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmiyorlarsa, Allah'ın kitabına, Allah'ın emirlerine Allah'ın istediği gibi teslim olmamışlarsa, Allah elçisinin örneklediği bir hayata teslim olmamışlarsa kesinlikle bilelim ki bu adamların hayatlarının kendilerine zerre kadar bir faydası olmadığı gibi, olmayacağı gibi başkalarına da zerre kadar bir faydası olmayacaktır. Evet:

Artık Allah'ın böylelerini mağfiret etmesi, affetmesi söz konusu olmayacaktır ve onları kesinlikle kendi yoluna hidâyet etmeyecektir. Evet, elbette insanlar eğer Allah'tan başka tanrılar aramaya çıkarlar, Allah kitaplarından başka kitaplar, Allah yasalarından başka yasalar aramaya kalkışırlar, Allah elçilerinden başka sahte peygamberler peşine koşarlarsa,

kesinlikle bilinmelidir ki bu anlayış, bu gidiş, bu hayat onların hiçbir zaman Allah yoluna girmeyeceklerinin, hidâyete ermeyeceklerinin bir delilidir. Ve bu halleri de Allah'ın kendilerini asla affetmeyeceğinin kanıtıdır. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onlara neyi müjdelemektedir:

138. "Münâfıklara, kendilerine elem verici bir azab olduğunu müjdele."

Münâfıklara müjdele ki onlar için acıklı bir azap vardır. Dikkat ederseniz Rabbimiz onlara azabı müjdele buyuruyor. Azap müjdelenir mi? Azabın müjdesi olur mu? Ama istihza olsun diye, hayatlarına, yaptıklarına münâsip olsun diye Rabbim azabı müjdele onlara diyor.

Bu hainler Allah'a inanmadıkları halde, Müslüman olmadıkları halde iman gösterisinde bulunarak Müslümanlara karşı olmadık entrikalar çevirerek Müslümanları aldatan, Müslümanları saptıran, onları sapıklığa sevk eden, onları kendi sapık hayat anlayışlarına çağıran bu alçaklar için elbette elem verici dayanılmaz bir azap olacaktır.

Alçaklar inanmadıkları halde inandık dediler. Ağızlarıyla başka hayatlarıyla başka bir hayat sergilediler. Dilleriyle ortaya koydukları imanın kokusuna bile rastlanmayan bir hayat yaşadılar. Bu halleriyle görenler onları haktan yana, imandan yana zannettiler. Dinleyenler onları barıştan yana zannettiler. Görenler onlara insancıl dediler, hümanist dediler, fedâkar dediler, insanlığın hayrına çalışıyorlar, insanları doyurmaya çalışıyorlar, insanların huzurunu, düzenini sağlamaya say ediyorlar, hayatlarını insanlığın hayrına vakfetmişlerdir dediler.

Ama onların içleriyle dışları farklıydı. Ağızlarıyla hayatları farklıydı. Onların kalplerinde zerre kadar iman yoktu. Allah'ın yanında da onların, sineğin kanadı kadar bir değerleri yoktu. Allah'a Allah'ın istediği gibi iman etmemişler, hayatlarını Allah için değil başkaları için yaşamışlardır. İşte onlara elim bir azabı müjdele peygamberim diyor Rabbimiz.

Peki kimmiş bunlar? Ne özellikleri varmış bu insanların? Nasıl tanıyacakmışız onları? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onların sıfatlarını şöylece ortaya seriyor:

139. "Onlar, inananları bırakıp da kâfirleri dost edinirler; onların

tarafında bir şeref ve kudret mi arıyor-lar? Doğrusu kudret bütün olarak Allah'ındır."

Bunlar Müslümanları bırakıp da kâfirleri dost ve velî edinen kimselerdir. Mü'minlerle değil kâfirlerle birlikte hareket eden insanlardır bunlar. Kâfirlerle birlik bir hayat yaşayan insanlar. Kâfirlerle ortak yönleri mü'minlerden daha çok olan insanlar. Aleyhlerine çevirdikleri entrikalarla mü'minleri aldatmada, fitnelere düşürerek Müslümanları dinden çıkarmada, mü'minlerin dinlerini eğitimlerini bozmada ve mü'-minleri fırsatını bulup öldürmede kâfirlerle birlikte hareket eden insanlardır bunlar. Müslümanların karşısına sapık yolar, sapık dinler çıkarma konusunda, Müslümanların çocuklarını propagandalarla ana rahimlerde öldürme konusunda, doğanları da kâfirce, müşrikçe bir eğitime tabi tutarak telef etme konusunda kâfirlerle birlik hareket eden insanlardır bunlar. Müslümanların lokmalarını ellerinden alma, ekonomik güçlerini sömürme konusunda, Müslümanların köylerini, kentlerini kan gölüne çevirme konusunda kâfirlerle işbirliği yapan, kâfirlerin yanında yer alan insanlar.

Kâfirlerle el ele vererek, kafa kafaya vererek Müslümanların kalplerine, kafalarına küfrü ve şirki empoze etme konusunda kâfirden daha kâfir davranan insanlardır onlar. Müslümanların içinde onlardanmış gibi görünüp tüm İslâmî gelişmeleri yok etmek isteyen alçaklardır onlar. Müslümanların evlerine, Müslümanların hayatlarına, Müslümanların hukuklarına, Müslümanların eğitimlerine, Müslümanların ekonomilerine, Müslümanların kılık kıyafetlerine kâfir mührü vurmaya çalışan kâfirlerdir onlar. Müslümanların içinde oldukları halde kalpleri hep kâfirlerden yana atan, kendi kardeşlerine, kendi halklarına düşman olup hep kâfirlerden yana bir tavır sergileyen insanlar. Müslümanlara hep kâfirce bir yönetim uygulamadan yana olanlardır onlar. Ağızları Müslümanlardan yana ama kafaları, kalpleri ve fiilleri hep küfürden, kâfirlerden yana olan insanlar. Bunlar Müslümanların arasında kâfirlerin sözcüsü ve temsilcisidirler. Çıkarları söz konusu olduğu zaman Müslümanlıktan, dinden, imandan dem vururlar. Böylece Müslümanları aldatmak isterler. Bu yüzden onlara hem dünyada hem de âhirette çok büyük bir azap vardır.

Ne oluyor? Yoksa bu münâfıklar izzeti, şerefi kâfirlerin yanında mı arıyorlar? İzzet ve şerefi kâfirlerin yanında gördükleri için mi böyle yapıyorlar? Bunun için mi? Kâfirleri aziz, Müslümanları zelil gördükleri için mi Müslümanları bırakıp da kâfirleri dost ediniyorlar? Öyle ya şu garibanlar neye

yarardı onların gözünde? Şu gariban Müslümanlar ne işe yarayacaktı? Şu yeryüzünün mus'taz'af Müslümanlarının dünya üzerinde ne ekonomik güçleri vardı, ne siyasal güçleri vardı, ne saltanatları vardı, ne devletleri vardı, ne servetleri, ne silahları, ne atom reaktörleri, ne dev holdingleri, ne tröstleri vardı. Hiçbir şeyleri yoktu Müslümanların. Şimdi böyle gariban Müslümanlarla beraber olmaları, Müslümanlarla birlikte hareket etmeleri ne sağlayabilecekti kendilerine?

Eğer bu garibanlarla birlikte hareket ederlerse elbette o zaman güçlü olamayacaklardı, zengin olamayacaklardı. Zira akıllarınca dünyada güçlü olmanın, zengin olmanın tek yolu güçlülerle, kâfirlerle beraber olmaktı. Dün bu âyetlerin geldiği dönemde münâfıklar hep böyle düşünüyorlardı. Bugün de bizim içimizdeki münâfıklar aynı şeyleri düşünüyorlar. Şu içimizde Müslüman göründükleri halde müşrik dünyayla, hıristiyan ve yahudi dünyayla, kâfirlerle birlikte hareket edenler, kâfirlerle birlikte İslâm'ı ve Müslümanları yok etme planlarını uygulamaya koymaya çalışanlar izzet ve şerefi kâfir dünyada gören insanlardır. Kâfirlerle birlikte oldukları zaman, kâfirlerin safında bulundukları zaman aziz ve şerefli olacaklarını zanneden insanlardır. Halbuki:

İzzet ve şeref tümüyle Allah'a aittir. İzzet ve şeref sadece Allah'ındır. İzzet ve şeref sadece Allah'a aittir. Münâfıklar İslâm'ın dışında yol arıyor. İslâm'ın dışında izzet ve şeref peşine düşmüşler, ayrı ayrı yollarda dostluk arıyorlar, ayrı yollarla Allah'a dost olabileceklerine inanıyorlar, ayrı ayrı usullerle Allah'a yaklaşabileceklerine inanıyorlar, ayrı ayrı yollarla şeref kazanacaklarına, izzet bulacaklarına inanıyorlar.

Rabbimiz kitabı ve elçisiyle izzet ve şerefin sadece kendisinde olduğunu, kendisine kullukta olduğunu ortaya koydu ama insanlardan kimileri buna itiraz ettiler, bu dâveti kabullenmediler. Bizim başka yollarımız var, bizim başka kutsadıklarımız var, bizim reislerimiz var, ekonomi reislerimiz, hukuk uzmanlarımız, efendilerimiz, şeyhlerimiz, hocalarımız, hacılarımız var diyerek herkes başka başka yerlerde izzet ve şeref aramaya yöneliyorlardı. Halbuki Allah buyuruyor izzet ve şeref tümüyle Allah'a aittir, Allah'tadır.

Evet izzet ve şeref Allah'a aittir. Kitabımızın başka bir âyetinden öğreniyoruz ki izzet ve şeref peygamberdedir, izzet ve şeref mü'-minlerdedir, ama münâfıklar böyle bilmezler.

Peki bugün kimler izzet ve şerefli? Hoca olanlar, malı olanlar, serveti olanlar, arabasının modeli şöyle olanlar, omuzu kalabalık olanlar, evi eşyası şöyle şöyle olanlar, villası, köşkü, sarayı olanlar, maka-mı mevkisi olanlar. Rabbimiz buyurur ki varsın münâfıklar böyle bilsinler peygamberim, sen bil ki izzet ve şeref Allah'tadır, Allah'la beraber olandadır, peygamberle ilgi ve irtibat Kur'an'dadır. İzzet ve şeref Allah'ın kitabından haberdar olmadadır, izzet ve şeref peygamberin sünnetinden haberdar olmadadır. İzzet ve şeref iman ehli olanlardadır.

Evet Müslüman şereflidir. Allah'a inanan, Allah'la beraber olan, peygambere inanan, peygamber safında olanlar azizdir, üstündür, galiptir.

İzzeti ve şerefi Allah'tan, Allah'a kulluktan, Allah'la beraber olmaktan başka yerlerde arayanlar izzetsiz ve şerefsiz insanlardır. Malda, makamda, parada, arabada, ekonomik ve siyasal güce sahip olmakta izzet ve şeref görenler bunları kaybettikleri anda izzetsiz ve şerefsiz hale gelmişlerdir. Müslüman asla cahili değer yargılarına itibar etmez. Müslüman Müslümanlıkla şeref kazanır. Müslüman Allah'a kulluğuyla izzet kazanır. Çünkü:

Güç kuvvet bütünüyle Allah'a aittir. Ama münâfıklar böyle bil-miyorlar, böyle inanmıyorlar. Bugüne kadar yeryüzünde hangi güç te-petaklak gelmedi ki? Hangi güç sahibi yıkılmadı ki? Hangi devlet, hangi saltanat, hangi imparator çökmedi ki? Kim koruyabilmiş gücünü? Kim kurtulabilmiş yıkılmaktan? Âd mı? Semûd mu? Nuh kavmi mi?Lût kavmi mi? Medyen'liler, Eykeliler? Firavunlar, Nemrutlar mı? Bizanslılar, Romalılar, İranlılar mı? Söyleyin, yeryüzünde hangi güç ve kuvvet sahibi çökmedi? Hangi kıralar yıkılmadı? Hangi devletler yıkılmadı? Hangi kâfir, hangi zalim ebedîlik kazandı? Hayır hayır, yeryüzünde hiçbir gücün, hiçbir güçlünün izzet ve şeref hakkı yoktur.

İzzet ve şeref Allah'a aittir. Ebedîlik, ölümsüzlük ancak Allah'ın hakkıdır. Eğer münâfıklar yeryüzünde kendilerinde güç kuvvet gördükleri, ebedîlik gördükleri, izzet ve şeref gördükleri kâfirlerle beraber olup Allah'la savaşa tutuşmaya yönelirlerse, kesinlikle bilsinler ki izzet ve şerefi Allah'ta değil de başkalarında görenler hem dünyada hem de âhirette en acı bir azapla burunları sürtülecek, dünyada da âhirette de izzetsiz ve şerefsiz bir hayatın adamı olacaklardır. İzzeti ve şerefi Allah'ta bilen Müslümanlar hem dünyada hem de

âhirette izzetli ve şerefli bir hayat yaşarlarken münâfıklar izzetsiz ve şerefsiz olacaklardır.

Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz izzet ve şerefin kendisinde görülmesine imanın pratik bir uygulamasının şöyle anlatıyor:

140. "O, size kitapta "Allah'ın âyetlerinin inkâr edildiğini ve alaya alındığını işittiğinizde, başka bir söze geçmedikçe, onlarla bir arada oturmayın, yoksa siz de onlar gibi olursunuz" diye indirdi. Doğrusu Allah münâfıkları ve kâfirlerin hepsini cehennemde toplayacaktır."

Halbuki Allah size daha önce kitapta şöylece indirmiş, şöylece emredilmişti: Gördünüz ki bir mecliste, bir içtimada Allah'ın âyetleri inkâr ediliyor, Allah'ın âyetleri reddediliyor, istihza konusu, alay konusu yapılıyor. Allah'ın âyetlerinin küfredildiğini, örtüldüğünü, örtbas edildiğini ve alay konusu yapıldığını işittiğiniz zaman sakın ha sakın onlarla, o kâfirlerle, o istihzacılarla birlikte oturmayın. Ta ki onlar Allah'ın âyetleriyle alayı bırakıp da başka sözlere başka zırvalara dalıncaya kadar. Eğer Allah'ın âyetlerinin inkâr ya da alay konusu yapıldığı bir ortamda oturursanız bu münâfıklıktır Allah korusun. Çünkü dikkat ederseniz âyetin sonunda Rabbimiz:

Yoksa siz onlar gibi olursunuz. Yâni onlarla oturmaya devam ederseniz siz de tıpkı onlar gibi olursunuz ve bilesiniz ki Allah münâfıklarla kâfirlerin hepsini cehennemde toplayıp cem edecektir.

Arkadaşlar, bu âyetin bir benzeri de geçen sene birlikte okuduğumuz En'âm sûresinde geçmişti. En'âm 68.

"Âyetlerimizi çekişmeye dalanları görünce, başka bir zırvaya dalıncaya kadar onlardan yüz çevir. Eğer şeytan sana unutturursa hatırladıktan sonra artık zulmedenlerle birlikte oturma. Sakınan kimselere onların hesaplarından bir sorumluluk yoktur. Fakat bir hatırlatmadır; belki sakınırlar."

(En'âm 68)

Bu âyetiyle Rabbimiz mü'minlerle mü'min olmayanların saflarını ayırmayı murad ediyor. Safların kesin hatlarla ayrılmasını istiyor Rabbimiz. Aralarındaki bütün bağların koptuğunu ve mü'minlerin onlardan ayrılmaları gerektiğini anlatıyor. Mü'minlere zalimlerin meclislerinde oturulmaması gerektiği haber veriliyor.

Birileri oturmuş bir yerlerde Allah'ın sistemini, Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlar, Allah'ın âyetlerini yalanlıyorlar, Allah'ın âyetleriyle istihza ediyorlar, Allah'ın âyetleriyle dalga geçiyorlar, Allah'ın âyetlerini eğlencelerine, lehviyyatlarına, lağviyyatlarına malzeme ediyorlar. Ya da Allah'ın âyetlerini tevil ediyorlar, Allah'ın âyetlerine Allah'ın yüklemediği anlamları yüklemek sûretiyle âyetleri alay konusu yapmaya çalışıyorlar. Allah'ın demediklerini dedi, dediklerini de demedi biçiminde âyetleri öteye beriye sündürmeye ve kendi günahlarına kılıflar bulmaya çalışıyorlar. Okuyorlar âyetleri ama kendi fikirlerine delil arıyorlar, kendi anlayışlarına yol arıyorlar.

Meselâ adamlar okuyorlar âyetleri: Efendim işte burada tarikat anlatılıyor, burada parti anlatılıyor, burada bilimsel çalışma, burada örgütsel anlatım, burada zengin olmak, burada doktor olmak anlatılıyor. Ya da işte burada bizim şeyhimiz, burada bizim kavmimiz, bizim ırkımız, bizim haberimiz, bizim liderimiz anlatılıyor. Burada bunlar anlatılıyor. Kısaca bu âyetler beni anlatıyor, bizi anlatıyor, ama kesinlikle hak olduğumuzu, yanılmadığımızı anlatıyor diye kendi düzenlerine uyguluyorlar.

İşte böyle Allah'ın kitabıyla Allah'ın âyetleriyle dalga geçildiğini, alaya alındığını, istihza edildiğini, inkâr edildiğini, yalanlandığını gördüğünüz zaman bu zalimlerin meclislerinde asla oturmayın. Böyle bir durumda Müslüman derhal müdahale etmelidir. Ya sözü âyetlerin alayı konusundan başka bir noktaya çekmeli, eğer buna gücü yetmiyorsa da derhal o meclisi terk etmelidir. Bu protestoyu çok açık bir şe-kilde yapmalıdır. Yâni onların meclislerinden kalkıp giderken: "Efendim çok önemli bir işim çıktı! Kusura bakmayın kalkmak zorundayım! Tuvalet ihtiyacım var!" gibi bir mâzeret ileri sürerek değil; açıkça ve mertçe; "Burada Allah'ın âyetleriyle alay ediliyor! Burada Allah'ın diniyle istihza ediliyor! Allah'ın gazap ettiği bir cemaatın içinde benim oturmam kesinlikle mümkün değildir!" diyerek kalkıp gitmek gerek-mektedir.

Eğer bir Müslüman böyle Allah'ın diniyle Allah'ın âyetleriyle alay edilen bir mecliste onlarla beraber oturmaya devam edecek olursa hezimetin ilk basamağına adımını atmış olacaktır. Eğer Müslümanlar olarak bizler böyle kimselerin meclislerinde oturmaya devam edecek olursa o zaman zımnen de olsa onların bu alaylarını, bu dalga geçmelerini sükut ederek kabul etmiş olacağımızdan, yahut da bizim onların yanında oturmamız sonucunda zımnen de olsa onlar bu suçlarını bizim de kabul ettiğimiz sonucunu çıkararak kendi suçlarına kılıf bulmaya kalkarlarsa Allah korusun o zaman Nisâdaki âyet geçerli

olacaktır.

"O zaman siz de aynen onlar gibi olursunuz"

Âyeti bizim hakkımızda geçerli olacaktır. O zaman bizler kimliksiz, şahsiyetsiz kimseler durumuna düşeceğiz demektir.

Allah'ın diniyle, Allah'ın âyetleriyle alay edilen meclislerde oturan bazı zavallı kimseler kendilerini güya sabırlı, mühasamahakâr kimseler olarak kabul ederler. Böylece siyaset yaptıklarını, fikir hürriyetinden yana olduklarını iddia ederler. Halbuki Allah: Eğer onlarla oturmaya devam ederseniz, o zaman siz de onlardan olursunuz, buyurmaktadır.

Halbuki Allah'ın dinini, Allah'ın âyetlerini müdafaa imanın ta kendisidir. Kişideki imanın sosyal hayatta tezahürünü anlatırken bir hadislerinde Allah'ın Resûlünün şöyle buyurduğunu biliyoruz:

"İmanı en kuvvetli olan mü'min gördüğü bir kötülüğü elle düzeltir, imanı biraz zayıf olan onu dille değiştirmeye çalışır. Ama bazı mü'minler de vardır ki bunların imanları ancak onları o kötülük mahallinden uzaklaştırabilir. Ama kişi bunu da yapamıyorsa o zaman hardal tanesi kadar onun imandan nasibi kalmamıştır."

Müslümanın esas vazifesi bulunduğu yer ve makam neresi olursa olsun orada Allah'ın hâkimiyetini gerçekleştirmektir. Gücünün yettiği her zaman ve zeminde Allah'ın otoritesini gerçekleştirmek zorundadır, ondan beklenen budur. Kalkıp gitmek ise gücünün bittiği noktadadır. Meselâ diyelim ki evinizde çocuğunuz İslâm'la, Allah'ın âyetleriyle alay edecek ve siz hemen kalkıp gideceksiniz, olmaz böyle şey.

Veya hanımınız, akrabalarınız, talebeleriniz, arkadaşlarınız Allah'ın âyetleriyle alay edecek ve siz çaresiz kalkıp gideceksiniz. Olmaz böyle şey. Veya meselâ müşteriniz İslâm'la alay edecek siz de sırf ona mal satabilmek için sabırla onu dinlemek zorunda kalacaksınız, olmaz böyle şey. Mü'min gücünün yettiği yerde derhal müdahale edecek ve Allah'ın dinini, Allah'ın âyetlerini müdafaa adına elinden gelen her şeyi yapmaya çalışacaktır.

Dikkat ederseniz âyet-i kerîmede iki "Havz" dan yâni "iki dalmadan" bahsediliyor. Bunlardan birincisi Allah'ın âyetleriyle alaya dal-ma, âyetleri

lehviyyatlarına malzeme yapma, vahyi inkâr ve istihza ko-nusu yapmaya dalmadır. Bir diğer "Havz" bir diğer dalma da âyetlerle alaya dalma değil de başka boş şeylere yâni lüzumsuz zırvalara dalmadır. Meselâ Mercedes almaktan Ford satmaya kadar; attan, avrat-tan, fiyattan, murattan, marktan, dolardan, Amerika'dan, Etiyopya'-dan, Çin'den, Maçin'den, Mançurya'dan bahse daladır. İşten, aştan, karıdan, kızdan, devlet kurmadan, devlet yıkmadan bahse dalmadır. Şâyet oturduğunuz yerdeki insanlar Allah'ın âyetleriyle alaya dalmayı bırakır da böyle öteki zırvalara dalmışlarsa bu durumda eğer orada oturmak zorundaysanız oturabilirsiniz, diyor Rabbimiz.

En'âm'daki âyetin sonunda:

"Sakınan kimselere onların hesaplarından bir so-rumluluk yoktur. Fakat bir hatırlatmadır; belki sakınır-lar."

(En'âm 69)

Buyurularak Müslümanlara bir sorumluluk yüklenmiyordu. Muttakilere onların yaptıklarından bir sorumluluk, bir vebal yoktur bu-yuruluyordu. Çünkü bu âyet Mekke'de geliyordu ve Mekke'de Müslümanların Allah'ın âyetlerini inkâr eden, Allah'ın âyetlerini alay konusu yapanlara karşı bir müdahale güçleri yoktu. Allah diyor ki böyle bir ortamda oturmayın, çekin gidin, ama giderken, onları terk ederken de bir mesaj verin diyordu. Yâni onların bu işlediği suçlardan ötürü muttakilere bir sorumluluk yoktur. Onlar ayrı bir gruptur, mü'minler ayrı gruptur. Onlar ne günah işlerlerse işlesinler, ne yaparlarsa yapsınlar, mü'minler onların yaptıklarından sorumlu tutulmayacaklardır. Ancak mü'minlere bir hatırlatma, bir uyarma görevi vardır.

Yâni takva sahiplerinin görevi Allah'ın âyetleriyle sapıklıklara dalan bu insanların yanlarından kalkmak sûretiyle bu tavırlarıyla onlara bu yaptıklarının bâtıl olduğunu, bu halleriyle Allah'ın gazabını celp ettiklerini hatırlatmak ve öğüt vermek düşmektedir. Muttakilerin kendilerine karşı aldıkları bu tavırları sonucu yanlarından ayrılıp gitmeleri sonucu onları üzdük diye belki anlayıp bu işten vazgeçerler diyor, Rabbimiz.

Tabii bu âyetlerin Mekke'de geldiğini ve Müslümanların henüz kendileri gibi Müslüman olmamış babalarını, analarını, arkadaşlarını, hısım akrabalarını terk etmelerinin, onların yanından kalkıp gitmelerinin ne kadar zor bir şey olduğunu düşünmek zorundayız. Düşünün nereye gidecekti bu Müslüman? O ev babasının eviydi ve o evin içinde henüz iman etmemiş babası, anası, kavmi

kardeşi Allah'ın âyetleriyle alay ediyordu. Onun için burada sadece onlardan kalkıp gitmeleri isteniyor. Allah'ın âyetleriyle alay edenlerle henüz savaşma emrinin gelmediği bir dönem için bunu düşünmek zorundayız. Onun içindir ki âyetin bu son bölümünü şöyle anlamaya çalışanlar da olmuştur: O mü'minler bu tür insanların yanından kalkıp gitsinler. Ama bunu beceremeyip gidecek yerleri olmadığı için onlarla otursalar dahi onların hesaplarından muttakilere bir sorumluluk yoktur şeklinde anlayanlar da olmuştur bu âyeti.

Ama Nisâ sûresindeki bu âyetin geldiği Medine ortamında Müslümanlar güçlüydü. Böyle Müslümanların güçlü oldukları ortamlarda, oturma mahallerinde bu iş yapılıyorsa, Allah'ın âyetleri, Allah'ın dini inkâr ediliyor, alay konusu yapılıyorsa ve de Müslümanlar o ortamlarda oturdukları halde duruma müdahale etmiyorlarsa, orada oların bu küfürlerine, bu istihzalarına engel olup, Allah'ın otoritesini, Allah'ın egemenliğini gerçekleştirmiyorlarsa o zaman o oturanların zerre kadar imandan nasiplerinin olmadığını, aynen o inkâr eden, alay eden kâfirler gibi olduklarını ve onlarla birlikte cehenneme gideceklerini anlatıyor Rabbimiz.

Tabii durumumuzu kendimiz bileceğiz. Acaba Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın diniyle alay edilen o ortamda biz güçlü müyüz, zayıf mıyız? Bunu kendimiz bileceğiz. Meselâ kendi başımıza yatak odamız-da, oturma odamızda Allah'ın âyetlerine küfredilen, Allah'ın diniyle alay edilen bir atmosferle karşı karşıya bulunmuş olabiliriz. Bir şeytan vahyi evimizin içinde bizim dinimize her gün küfrediyor olabilir. Eğer anında o televizyonu kapatarak, o kâfirleri susturarak tavrımızı ortaya koymuyorsak, koyamıyorsak ve arkasından da güçsüz olduğumuzu filan demeye çalışıyorsak aynen o kâfirlerden olduğumuzu unutmamalıyız.

Düşünün ki evinizde, arabanızda dinlediğiniz bir kasette Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın cehennemiyle, cennetiyle alay ediliyor. Biz cennet istemeyiz deniyor. Seninle cehennem ödül, sensiz cennet zindan, ya da işte sürgündür deniyor. Ve sizler de Allah'ın âyetleriyle yapılan bu istihzaları göz göre göre dinliyorsanız, vallahi onlardan bir farkınız kalmamıştır. Yok mu onu susturacak gücünüz? Ta-mam belki Allah'ın âyetleriyle alay edilen, ama sizin de bunu engel-leme, susturma gücünüzün olmadığı bir ortamda çekip gitmeniz sizi kurtarabilecektir, ama evinizin göbeğinde, arabanızın içinde de güçsüz olduğunuzu iddia etmeye kalkarsanız gülerler buna.

141. "Sizi gözleyenler, Allah'tan size bir zafer ge-lirse, "Sizinle beraber

değil miydik?" derler; eğer kâfirlere bir pay çıkarsa, onlara: "Size üstünlük sağlayarak sizi mü'minlerden korumadık mı?" derler. Allah kıyamet günü aranızda hüküm verir. Allah inkârcılara, inananlar aleyhinde asla fırsat vermeyecektir."

Onlar, o münâfıklar sürekli sizi gözetleyip dururlar. Evet Müslümanların arasında Müslüman olmadıkları halde Müslüman görünen münafıkların bir başka karakteristik özelliklerine dikkat çekiyor Rab-bimiz. O alçaklar gözlerini sizin üzerinize dikmişlerdir. Sizin zafer, fetih yahut hezimet zamanlarınızı gözetleyip durmaktadırlar. Sizin devletinizin zeval bulup kâfirlerin size üstünlük sağlayacakları günü bekliyorlar. Kâfirlerin size karşı sağlayacakları bir üstünlük onlar için bay-ram sebebidir. Böylece sizin dininizi yitirmeniz onların bekledikleri en güzel bir netice olacaktır. Onlar sizin sonunuzun gelmesini bekliyorlar. Ama:

Eğer Allah'tan size bir fetih, bir zafer gelirse, yâni Allah'ın yardımıyla siz Müslümanlar bir güce ulaşırsanız, meselâ Hayber'i fethe-derseniz, Beni Kureyza yahudilerine karşı galip gelirseniz veya Mekke'nin fethine muvaffak olmuşsanız o zaman da derler ki:

"Biz sizinle beraber değil miyiz? Biz size yardımcı olmuyor muyduk? Biz sizi desteklemiyor muyduk? İzzet ve şeref bizde değil mi? Biz sizinle aynı imanı, aynı teslimiyeti paylaşmıyor muyuz? Aynı safta değil miyiz? Kazandığımız bu savaşın ganîmetlerine ortak değil miyiz? Bu zafere, bu savaşın izzet ve şerefine biz de ortak değil miyiz?" derler. Ganîmete konabilmek için müslümanlara böyle derler. Ama aynı adamlar:

Eğer nasip kâfirlerin olursa. Rabbimiz bir hikmeti gereği mü'-minlere karşı kâfirlere bir galibiyet verecek olursa. Baktılar ki kâfirlerin Müslümanlarla giriştikleri savaştan bir nasipleri mi var? Veya Müslümanlar karşısında kâfirler bir güç ve kuvvete mi sahip olmuşlar? Meselâ Uhut'ta olduğu gibi kâfirler Müslümanlara karşı zâhirî bir galibiyet mi sergilemişler? Ya da işte Hendek'in ilk dönemlerinde olduğu gibi kâfirler geçici bir dönem Müslümanları bir kıskaca mı almışlar? Müslümanlar Medine'de bir sıkıntılı dönem mi yaşıyorlar? Bu sefer de diyorlar ki münâfıklar:

Kâfirlere derler ki biz size Müslümanlara karşı bir üstünlük sağlamadık mı? Biz size karşı Müslümanların safında yer almayarak yardımcı olmadık mı? İşinizi kolaylaştırmadık mı? Sizi size ulaştırdığımız bilgiler ve verdiğimiz taktiklerle mü'minlerden korumadık mı? Sizler dışardan Müslümanlara saldırırken bizler de içerden kaleyi fethetmeye çalışarak sizin galibiyetinize yardımcı olmadık mı? Bizler içerde sizlerin sözcülüğünüzü yaparak, sizlerin

ağızlarınızı kullanarak, sizin küfrünüze sahip çıkarak Müslümanları içerden kâfirleştirmeye çalışmadık mı? Evet biz sizinle beraberiz, öyleyse bizim ulûfelerimizi, bizim ganîmetten payımızı vermek zorundasınız, diyorlar. Bizi yaptık-larımızdan dolayı ödüllendirmek zorundasınız, diyorlar.

Alçaklar, bakıyorsunuz bir Müslümanlarla beraberler, bir kâfirlerle beraberler. Böyle silik şahsiyetli adamlar. Aslında Müslümanların gözünde beş paralık değerleri olmadığı gibi, Müslümanlara, kendi halklarına ihanetleri sebebiyle kâfirlerin gözünde de beş paralık değerleri yoktur bunların.

Ama Allah aranızda hükmünü verecektir. Allah hiçbir zaman kâfirlere ve onların Müslümanlar arasındaki piyonlarına Müslümanlar aleyhine bir yol vermeyecektir. Onlara karşı daima Müslümanları galip getirecek, daima Müslümanları kazançlı çıkaracak ve onları hem dünyada hem de âhirette rezil rüsva edecektir. Evet sürekli şekil değiştiren, bazen o tarafı, bazen bu tarafı tutan, bazen onun safında, bazen bunun safında yer alan, bazen şunu, bazen bunu memnun etmeye çalışan, bazen laik, bazen Müslüman görünen böyle silik şahsiyetli münâfıkları her zaman toplum içinde görmek ve tanımak mümkündür. Bu silik şahsiyetleri onların doğru dürüst Müslüman olmalarına da engel teşkil etmektedir.

Çünkü şahsiyet bozukluğu gerçekten çok kötü bir şeydir. Allah kâfirlerin bile şahsiyetlerini rencide edecek tavırlardan bizi menetmektedir. Bakıyoruz şahsiyetli bir kâfir devletinin başkanı Müslümanların bayramını kutluyor, şahsiyetli bir kâfir Müslümanların örtüsüne saygılı davranır ama şahsiyetsiz bir münâfık buna tahammül edemiyor. Halbuki şahsiyetli bir Müslüman tüm tavırlarını Allah'ın istediği biçimde belirleyen kimsedir. Müslümanlara karşı tavırlarımızı da kâfirlere karşı tavırlarımızı da Allah'ın istediği biçimde belirlemek zorundayız.

Gerçek Müslüman kâfirin kâfirliğini bilen, kâfirin kâfirliğini onaylayarak, onun yaşadığı küfrün sonunda cehenneme gitmesine göz yumarak ona en büyük kötülüğü yapan insan değildir. Gerçek şahsiyetli Müslüman kâfirin hayatını sorgulayarak onu cennete kazandırma kavgası veren insandır. Gerçek müslüman kâfirden elde edeceği az bir menfaat hatırına onun cehenneme gidişine göz yummayan kimsedir. Ona der ki: Ey zavallı kâfir! Ey zavallı yahudi! Ey zavallı hıristi-yan! Bak sen yaşadığın bu hayatınla sonunda cehenneme gidiyorsun. Bu hayat seni ateşe götürüyor. Zaten şu anda dünyada da sen ce-hennemi yaşıyorsun. Ferdi hayatınızda mutluluk yok, aile hayatınızda huzur yok, toplum

hayatınızda, sosyal hayatınızda denge yok.

Gelin ey kâfirler! Gelin ey insanlar Müslüman olun. Teslim olun Allah'a. Eğer Allah'ın istediği bir hayata yönelirseniz bilesiniz ki Allah sizin önceki yaptıklarınızı silecek, önceki hayatınızı sıfırlayacak, Müslüman olduk, teslim olduk dediğiniz andan itibaren önceki işledik-lerinizi Allah değerlendirmeye tabi tutmayacak. Biz Müslüman olduk dediğiniz andan itibaren, analarınızdan doğduğunuz gündeki gibi sizi tertemiz hale getirecek. O anda ölürseniz cennete gideceksiniz diye-rek şahsiyetli bir Müslüman kâfirlere böylece en büyük iyiliği yapmış olacaktır. En büyük hayrını, bereketini kâfirlere ulaştırmış olacaktır. Zaten Allah'a Allah'ın istediği şekilde inanmış bir Müslümanın hiç kim-seye faydasından başka bir zararı olamaz.

142. "Doğrusu münâfıklar Allah'ı aldatmaya çalışır, oysa O, onlara aldatmanın ne olduğunu gösterecektir. Onlar namaza tembel tembel kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar."

Münâfıklar Allah'a oyun etmek isterler. Münâfıklar Allah'ı aldatmak isterler. Allah'a hile yapmak, Allah'ı kandırmak isterler. Kalplerindeki küfürlerini saklayıp, zâhiren Müslüman görünüp Allah'ı aldatmak istiyorlar. Halbuki Allah onları aldatmaktadır. Yâni onların aldatmalarını Allah kendilerine döndürmektedir. Yâni onların hilelerini kendilerine çevirmektedir Allah.

Allah kandırılabilir mi? Allah atlatılabilir mi? Olacak şey mi bu? Bu kadar ahmak olur mu insan? Elbette ahmak olmasalar Müslüman olurlardı hainler. Allah'la girişilecek bir savaşta Allah'la baş edilebilir mi? Allah'a karşı galip gelinebilir mi? Allah'la savaşan bir kimse iflah eder mi? Öyle zannediyorlar bu alçaklar değil mi? Allah'ı yenebileceklerini, Allah'ı atlatabileceklerini zannediyorlar. Yâni şu anda yeryüzünde Müslümanları yok etmeye soyunmuş tüm kâfir, müşrik, münâfık, yahudi, hıristiyan, ateist olanlar acaba sadece Müslümanlarla savaştıklarını mı zannediyorlar? Karşılarında sadece Müslümanların bulunduğunu mu zannediyorlar? Müslümanları ezip geçeceklerini mi hesap ediyorlar? Müslümanları yalnız, sahipsiz, korumasız mı zannediyorlar?

Müslümanlarla savaşanlar bilmiyorlar mı ki karşılarında Allah'ı bulacaklar? Allah'a karşı nasıl saf tutup savaşabilecekler bu adamlar? Olur mu bu? Hadi diyelim ki kâfirler Allah'ı tanımadıkları için böyle bir yanlışın içine düştüler. Peki şu Müslümanların içinde yaşayan, Allah'ı tanımış, Allah'ın sıfatlarını tanımış münâfıklara ne oluyor? Veya şu, biz de Müslümanız diyen

insanlara da ne oluyor ki bu konuda tıpkı kâfirler gibi düşünüyorlar, Allah'ın yenilebileceğine ihtimal vererek kâfirler karşısında yenilgiyi, aşağılık kompleksini yudumluyorlar? Kâfirler karşısında ezilmişliği soluklayan bu Müslümanlara da ne oluyor ki, kimin safında yer aldıklarının farkında değiller? Safında yer aldıkları Allah'ın mutlak güç ve kuvvet sahibi olduğunu, yenilmez olduğunu bilmiyorlar mı bu insanlar?

Bu nasıl Müslümanlık böyle? Kâfirlerden münâfıklardan ne farkı var bu insanların? Yoksa, yoksa, evet Allah güçlüdür ama Amerika kadar güçlü değildir, Avrupa kadar güçlü değildir, Çin kadar, Japonya kadar güçlü değildir, evet Allah zengindir ama filan holding sahipleri kadar zengin değildir mi demek istiyor bu Müslümanlar? Evet Allah bilgilidir, ama filan siyasîler kadar, falan proflar kadar bilgili değildir, onlar kadar hukuku bilemez, onlar kadar ekonominin yasalarını bilemez, onlar kadar eğitimin kurallarını bilemez mi demek istiyor bu Müslümanlar? Evet Allah azîzdir ama falanlar, filanlar da azizdir mi demeye çalışıyorsunuz? Allah Rabb'tır, Allah'a yasa belirleyendir ama falanlar filanlarda da rubûbiyet yetkisi vardır, onlarda da egemenlik yetkisi vardır, hayatımıza onlar da karışmalıdır mı diyorsunuz? O zaman sizler de münâfıksınız demektir. Korkun herkesten ve her şeyden. Zillet içinde bir hayatın sahibi olun demenin dışında bir şey aklıma gelmiyor.

Evet münâfıklar Allah'ı aldatmak isterler. Halbuki Allah onların kalplerini, niyetlerini, içlerini dışlarını bilmektedir. Onlar Allah'ı aldatmak istiyorlar, halbuki onlar Allah'ı göremiyorlarken Allah onları görmektedir. Halbuki onlar Allah'ı bilmiyorlar, ama Allah onları biliyor. Halbuki Allah onların kalplerinde olanları, nefislerinde olanları biliyor, Allah onların hesaplarını, komplolarını, entrikalarını biliyor ama onlar Allah'ın hesabını bilmiyorlar. Halbuki onların gücü yok ama Allah'ın gücü var. Halbuki mülkün sahibi onlar değil, ama mülk Allah'ındır. Buna rağmen bu alçaklar Allah'a oyun oynamak, Allah'ı aldatmak istiyorlar.

Yâni bu halleriyle nasıl oluyor da bu insanlar, Allah'la, Allah'ın mü'min kullarıyla böyle bir savaşın içine girebiliyorlar? Nasıl oluyor da Allah'a savaş açabiliyorlar? Maalesef Allah'tan habersiz olan münâfıklar büyük bir yanılgı içinde oldukları gibi Müslümanlar da bu konuda yanılgı içine düşmüştürler. Maalesef bugün Müslümanlar Allah vahyiyle değil de kâfirlerin vahiyleriyle, şeytanların vahiy kaynaklarıyla beslenip büyüdüklerinden aynen kâfirler gibi düşünmekte, onlar gibi inanmaktadırlar. Maalesef Müslümanlar kâfirler

karşısında ezilmekte, horluğu, hakirliği yaşamaktadırlar. Kâfirlerin güçlerini gerçek güç, kuvvetlerini gerçek kuvvet, medeniyetlerini gerçek medeniyet, yaşantılarını gerçek yaşantı, hayatlarını gerçek hayat zannediyorlar. Gözleri kamaşıyor kâfirler karşısında.

Dinlerinden, Rablerinden habersiz yaşayan zavallı Müslüman-lar. Zahmet edip de Rablerini bir tanısalar, Rablerinin kitabına bir kulak verseler, Rablerinin elçisiyle bir tanışsalar, dinleriyle yakından bir ilgi kursalar; "Gerçek güç neymiş? Gerçek kudret neymiş? Gerçek yaşantı, gerçek hayat, gerçek medeniyet, gerçek mutluluk neymiş?" anlayacaklar. Ama gelin görün ki zavallılar Rableri yerine sahte tanrıların peşine düştükleri için, Rablerinin hayat programı yerine tâğut-ların kitaplarına ve yasalarına teslim oldukları için, sahte peygamber-lerin peşine düştükleri için bu anlayışa ulaşmaları şu anda daha çok uzak gibi görünüyor.

Evet münâfıkların özelliklerini anlatmaya devam ediyor Rab-bimiz:
Namaza kalktıkları zaman tembel tembel, isteksizce kalkarlar. Onlar namaza ağır davranırlar. Namaza kalktıklarında tembel tembel, istemeye istemeye, erine erine kalkarlar. Namazla sevap beklemediklerinden, azaptan da korkmadıklarından sanki idam sehpasına gidiyorlarmış gibi namaza kalkarlar. Namaza inanmadıklarından, namazla din kurtarma derdine düştüklerinden, namazla çevrelerine karşı durumu idare etmeyi hedeflediklerinden isteksiz davranırlar.

Bakın İmam Mâlik, Rasulullah Efendimizin şöyle buyurduğunu rivâyet etmektedir:

"Şu namaz münafığın namazıdır! Şu namaz mü-nafığın namazıdır! Şu namaz münafığın namazıdır: Otu-rur, güneşi gözetler. Nihâyet güneş şeytanın iki boynuzu arasında (batmak üzere) olunca kalkar, dört rekat gagalar ve pek azı müstesna, Allah'ı zikretmez.

Namaz; varlığı mü'mini cennete ulaştıran, yokluğu da mutlak cehennemle sonuçlanan İslâm'ın en baş ibâdetidir. Namaz mü'minin mü'minliğini ortaya koyan en baş ve en vazgeçilmez sıfatıdır. Namaz kişinin İslâm milletine mensup oluşunun ifadesidir. Namaz küfürden imana geçişin ilk ameli tatbikatıdır. Onun içindir ki Rasulullah Efendimizin Müslüman olan kişiye ilk öğrettiği şey namazdı. Allah'ın Resûlü pek çok muteber kaynaklardan öğreniyoruz ki Medine'ye gelenlerin namazı öğrenene kadar Medine'de kalmalarını emrederdi.

Namaz mü'mini kâfirden ayıran en belirgin özelliktir. Allah'ın Resûlü, Tirmizi'nin rivâyet ettikleri bir hadislerinde:

"***Bizimle müşrikler arasındaki fark namazdır. Kim namazı terk ederse kâfir olur.***"

buyurmuşlardır. Başka bir hadislerinde:

"Küfürle iman arasında, namazın terki vardır."
(Tirmizi)

Yine hadisin devamında şu açıklamayı görüyoruz:

"Ashab-ı Kirâm namazdan başka hiçbir amelin terkine küfür gözüyle bakmazdı."
(Tirmizi)

Evet namaz âdeta bir kimliktir. Namaz mü'minin kimliğidir. Namaz vasıtasıyla Müslümanlar konuşmadan tanışırlar. Namaz kişinin Müslümanlığının ilanıdır. Namaz Müslümanın, Müslümanlığının ip ucudur. Mü'min kişi kendisini onunla açığa çıkarır. Bir insanın mümin mi değil mi olduğunu anlayabilmek için en fazla bir namaz vakti beklemek yeterli olacaktır. Zira o namaz vakti içinde namaz kılarak mü'-min, mü'minliğini ortaya koyacaktır. Öyleyse namaz dinin dışa yan-sıyan yönüdür.

Onun içindir ki İslâm'ın ilk dönemlerinde Müslümanları yakalamak için takip edenlerin ilk hedefleri namazdı. Onlara katılmak isteyenlerin de ilk hedefleri buydu tabii. Evet Mekke'de ilk hedef namazdı, Medine'de de yahudiler için ilk hedef namazdı.

Bir de manevî ağırlığından ötürü münâfıkları da ortaya çıkarandı namaz. Evet namaz mü'minle münâfıkları da ayrıştıran bir ibâdetti. Namaz ilk dönemler Müslümanın kimliğiydi.

Rasul-i Ekrem Efendimiz döneminde namazını beş vakit dü-zenli olarak kılmayan bir kişi Müslüman sayılmıyordu. Onun içindir ki Müslüman olmadıkları halde bir kısım menfaatler devşirmek ve de Müslümanların elinden

kendilerini kurtarmak için çırpınan münâfıklar her gün Müslümanların mescidinde Müslümanlarla beraber olmak, Müslümanlarla beraber görünmek, Müslümanlarla beraber namaz kıl-mak zorunda kalıyorlardı. Aksi takdirde İslâm toplumunun bir üyesi olmaktan çıkmaları söz konusuydu. Onun için münâfıklar kendilerini ele vermemek için istemeye istemeye namaz kılmak zorunda kalıyorlardı. İnanmadıkları bir şeyi yapma azabına katlanmak zorunda kalıyorlardı.

Onlar Allah için, Allah rızası için değil sadece inanlara gösteriş olsun diye, insanlar görsünler, duysunlar diye namaz kılıyorlar. Riya için namaz kılarlar. İnsanlar kendilerini gördüğü sürece namaz kılarlar ama insanlardan bir tenhada Allah'la baş başa kaldıkları zaman da terk ederler. Onlar namazlarını gösteriş için kılarlar, müraidirler. Karşılıklı müraileşirler insanlarla. O insanlara amellerini, namazlarını gösterir insanlar da ona övgülerini, beğenilerini, alkışlarını, teveccühlerini gösterirler. Evet insanlar duysunlar diye, görsünler diye, takdir etsin-ler diye namaz kılarlar. Yaptıklarının tümünü bu dünyada karşılığını görmek için yaparlar. Çevrelerinde kendilerini görebilecek kimse varsa namaz kılarlar, yoksa kılmazlar.

Bakın Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Kim yaptığını duyurmak isterse mutlaka Allah onu duyurur."

Evet her kim ki yaptığı bir hayrı şöhret kazanmak için, teveccüh elde etmek için halka duyurursa Allah onu rezil rüsva eder. Her kim ki halk nazarında bir mevki edinmek için işlediği bir hayrı halka gösterir riyakârlık ederse kıyamet günü onun tüm sırlarını deşifre etmek sûretiyle Allah da onu rezil edecektir. Evet onların namazları gösterişten ibarettir. Onların amelleri, kullukları gösterişten ibaret, evleri, eşyaları, yemeleri, içmeleri, giyinmeleri, soyunmaları, sevmeleri, küsmeleri gösterişten ibaret, hayatları, ekonomileri, siyasetleri her şeyleri gösterişten ibarettir. Tüm hayatları, tüm varlıkları rolden ibaret-tir. Tek özellikleri tiyatroculuktur adamların, rolcülüktür. İnanmadıkları şeyleri yapmak zorundadırlar. Yüzleri sürekli farklı boyalı ve maskelidir. İnsanlara şirin görünmeye çalışırlar. Her şeyleriyle toplumun beğenisini kazanmayı hedeflerler. Toplum için bir hayat yaşarlar. Çevrenize şöyle bir bakarsanız bu tip insanları çok rahat görürsünüz.

Ey gösteriş için, riya için, toplum için, çevre için, insanlar için yaşayanlar!

Ey Allah'ın rızasını bir kenara bırakıp da insanların beğenisi için bir ömür çırpınanlar. Ey modaya ters düşmeyeceğim diye, âdetleri çiğnemeyeceğim diye, yönetmeliklere aykırı hareket etmeyeceğim diye, insanlara gösteriş yapacağım diye yorulanlar! Allah için bir dakika düşünmüyor musunuz? Yarın kabre girdiğinizde sizi kim yargılayacak? Kabirde sizi hangi toplum sorgulayacak? Mahşer yerinde, mizanın başında kime, hangi topluma, hangi insanlara hesap vereceksiniz? Cehennem ateşinden sizi kim kurtaracak? Cenneti size kim verecek? Ölüm ötesi hayatta sizi kim yargılayacak? Hiç düşünmüyor musunuz? Haydi şu anda yaşadığın hayatta toplum için hareket et, tüm hareketlerini toplum için, toplumun istediği biçimde ayarla, toplumun beğendiği biçimde giyin, soyun, toplumun değer yargıları için her gün bin kılık değiştir, evini toplumun istediği biçimde tefriş et, dünyadaki tüm insanların alkışını, beğenisini kazan, tüm dünya işte insan böyle olmalıdır, işte kılık kıyafet böyle olmalıdır, işte ev böyle olmalıdır diye seni alkışlasınlar.

Ama bir gün sana Rabbinin takdir buyurduğu ölüm gelip çatınca, Rabbinin ecel yasasıyla karşı karşıya geldiğin zaman ne yapacaksın? Bu uğrunda bir ömür boyu çırpındığın, âdeta kendisine kulluk yaptığın bu toplum ne yapabilir sana karşı? Ne yapabilirler bu seni alkışlayanlar? İsterse sen ölüp giderken dünyadaki insanların hepsi bir yıldız batıyor diye, bir tanrı gidiyor diye samimi bir şekilde gözyaşları döksünler. Bir tanrımız düşüyor diye isterlerse samimi bir şekilde kahırlarından kendilerini yerden yere vurup, saçlarını yolsunlar. Eyvah! Bir sanat tanrımız gidiyor! Bir sevgili tanrıçamız düşüyor! Bir örneğimiz, bir önderimiz kayboluyor diye intihar etsinler. İsterse tabutunuzu altından, gümüşten; kefeninizi atlastan, ipekten yapıp sizi parmaklarının ucunda, başlarının üzerinde taşısınlar. İsterlerse mezarınızın başında Mozart'ın en içli senfonilerinden icra etsinler. Üç gün, beş gün, bir ay, bir yıl sizin yasınızı tutsunlar.

Peki acaba o anda bu, tüm dünyanın tanrı kabul edip önünde eğildiği insan nereye doğru gidiyor? O insanların yanına mı? Yoksa Allah'ın yanına mı gidiyor? Onu o insanlar mı yargılayacaklar? Yoksa Allah mı? Kiminle baş başa kalmaya gidiyor? Kime hesap vermeye gidiyor? Evet evet ey insan artık onlardan ayrıldın. Artık o toplumla, o uğrunda çırpındığın insanlarla beraber değilsin. Krallığın bitmiş, tanrılığın bitmiş, alkışlar bitmiş, saltanat bitmiş ve Allah katında sineğin kanadı kadar bir değeri olmayan sen cehenneme doğru gidiyorsun. Ateşe doğru sevk ediliyorsun. Öyle değil mi bu hayatın sonu söyleyin Allah aşkına?

Öyleyse bu münâfıklar böyle toplum için bir hayat yaşamış olsalar da bizler inşallah daima Allah adına, Allah için bir hayat yaşayacağız. Hayatımızda sürekli Allah'la beraber olduğumuzu, sürekli Allah kontrolünde olduğumuzu ve sonunda yargılanmak üzere Allah'ın huzuruna gideceğimizi ve hesabı O'na ödeyeceğimizi unutmadan yaşayacağız inşallah.

Ve bu münâfıklar Allah'ı da çok az zikrederler. Allah'ı çok az gündeme alırlar. Allah için değil de toplum için bir hayat yaşamayı yeğlediklerinden elbette bu münâfıkların gündemlerini Allah değil de toplum oluşturacaktır. Toplumun ve şeytan vahiylerinin oluşturdukları sun'i gündemleri konuşmaktan Allah'ın âyetlerini konuşmaya, Allah'ın yasalarını gündem maddesi yapmaya zaman bulamazlar.

143. "Ne onlarla, ne de bunlarla olur, ikisi arasında bocalayarak Allah'ı pek az anarlar. Allah'ın saptırdığı kimseye yol bulamayacaksın."

Bir orada, bir buradadır onlar. Bazen mü'min görünürler, bazen da kâfir. Peygamberim, bunlar imanla küfür arasında tıpkı bir sarkaç gibi gelgit halindedirler. İmanla küfür arasında kararsız, dalgaya kapılmış bir sandal gibi şaşkın aşkın gidip gelmektedirler. Bir bakarsınız namaz kılan bir mü'min, bir de bakarsınız ki İslâm'ın hükümlerini reddeden bir kâfir. Ne onlardandır, ne de sendendir bunlar. Ne kâfirlere mâl olurlar, ne de mü'minlere. Ne Kiliseye, ne Havraya, ne de ca-miye yararlar. İkisi arasında bocalar dururlar. Çünkü bunlar kendi seçenekleriyle, özgür iradeleriyle münâfıklığı tercih ettiklerinden Allah da onların kendileri hakkındaki bu tercihlerini onaylamıştır ve artık Allah'ın şaşırtıp saptırdığına da bir yol bulamazsın. Hiç kimse Allah'ın saptırdığını hidâyet edemez. Öyleyse ey Müslümanlar:

144. "Ey İnananlar! Mü'minleri bırakıp kâfirleri dost edinmeyin. Allah'ın aleyhinize apaçık bir ferman ver-mesini mi istersiniz?"

Hitap Müslümanlara yöneliyor. Ey Müslümanlar! Sakın ha sakın mü'minleri bırakıp da kâfirleri dost ve velî edinmeyin. Müslümanları bırakıp da kâfirlerle bir dostluk, bir velâyet ilişkisi içine girmeyin. Allah'ı ve Allah'ın dostları, Allah'ın velîleri olan mü'minleri bırakıp da kâfirlerin her cinsine -ister yahudi olsun, ister hıristiyan olsun, ister müşrik ya da ateist olsun fark etmez- velâyetle yaklaşan, onların velâyetleri altına giren, onların aldıkları kararları uygulamadan yana bir tavır sergileyen insanların imanları nifaka dönüşüyor, Allah'a teslimiyetleri değerini kaybediyor ve Rabbimizin bu beyanıyla bu insanlar münâfık haline geliyorlar. Allah düşmanı kâfirlerin velâyetini kabul

etmek, onlarla birlikte oturup kalkmak, onların İslâm'a ve Müslümanlara saldırılarında onların yanında olup onları desteklemek, kâfirlere içten içe sevgi beslemek, imanla asla bağdaşmaz.

Çünkü Allah'a bağlılık imandır. Allah'ı velî ve dost kabul etmek imandır. Allah'ın velâyeti altına girip tüm hayatında O'nun kararlarını uygulamak imandır. Allah'a iman eden, Allah'ın koruması altına giren mü'minlerle dostluk kurmak, onlarla velâyet ilişkisi içine girmek imandır. Bu gerçeklerden hareketle bir mü'minin dünya işlerinde, bireysel, sosyal, ailevi, toplumsal, ekonomik, siyasal hayatında, âhirete müteallik işlerinde, yâni hayatının tüm alanlarında kendisiyle ilgili tüm problemlerinde bir dostluk, bir velâ ilişkisi içine girecekse, birileriyle birlikte hareket edecekse, birileriyle istişare edecek, birilerinin kararına başvuracaksa, birilerinden akıl danışacaksa kendisine velî olarak, dost olarak ancak ve ancak Allah dostluğuna ehil müminleri seçecektir kendisine.

Mü'minleri sevecek, mü'minleri dost bilecek, mü'minleri velî bilecek, mü'minlere bağımlı olacak, mü'minlerin derdini, tasasını kendi tasası, sevincini kendi sevinci, başarısını kendi başarısı bilecektir. Tüm işlerini, tüm hayatını, siyasetini, ekonomisini, eğitimini, sosyal ve bireysel hayatını, aile hayatını mü'minlere göre düzenleyecek, hesabında mü'minler olacaktır. Müslüman izzet ve şerefi Müslümanlarda ve Müslümanlarla birliktelikte görecektir. Birtakım basit dünyevî hesaplarla, birtakım basit menfaat kaygılarıyla bir Müslümanın mü'min-leri bırakarak kâfirleri dost edinmesi, hayatını onlar kaynaklı yaşaması asla düşünülemez.

"Sizler ey mü'min görünenler, ey Müslümanlık iddiasında bulunanlar, istiyor musunuz ki Allah sizin aleyhinizde bir delile sahip olsun? Yâni Allah'a kendi aleyhinizde bir delil mi vermek istiyorsunuz? Allah'ı ve Allah dostu mü'minleri bir kenara bırakıp ta kâfirleri dost edinerek münâfık olduğunuz konusunda Allah'a bir delil mi vermek istiyorsunuz?" Yâni ben sizi apaçık delillerle, apaçık âyetlerle uyardığım halde, niye benim dostlarımı bırakıp da düşmanlarımı dost bildiniz? Niye benim düşmanlarımla dostluk ilişkisi içine girdiniz diye Allah'a aleyhinizde apaçık bir nifak delili mi vermek istiyorsunuz? Yâni böylece apaçık münâfık olduğunuzu kanıtlamak mı istiyorsunuz? diyor Rabbimiz. Yapmayın böyle. Kendi azabınıza, kendi cehenneminize kendi kendinize delil hazırlamayın. Dostlarımı bırakıp düşmanlarımla dostluk kurarak apaçık bir münâfıklık tavrı sergilemeyin. Çünkü bu apaçık bir nifak alâmetidir.

Rabbimizin bu âyetinden anlıyoruz ki Allah kullarını apaçık âyetleriyle

uyarmadıkça onlara ceza vermemektedir. Yine anlıyoruz ki Allah'ın cehennemine gidenler ancak uyarıldıkları halde uyarıya aldırış etmeyenler müspet cevap vermeyenler olacaktır. Ve böylece kendilerine Allah tarafından uyarıcılar, elçiler gönderilmeyen insanların azaba uğratılmayacakları yasası da ortaya konuluyor. Ama bu arada tabi şunu da bildiriyor ki Rabbimiz dünyadaki toplumların hiçbirisi tarihin ilk dönemlerinden bu yana asla uyarısız kalmamıştır. Her bir dönem insanları mutlaka uyarılmışlardır. Uyarının ulaştırılmadığı hiçbir toplum yoktur.

İşte gerek geçmişte yaşamış olanlar, gerek şu anda yaşayanlar, gerekse gelecekte yaşayacak olanlar Allah'ın bu apaçık âyetleriyle uyarıldıkları halde, Allah tarafından nifak ve münâfıklık apaçık kendilerine beyan edildiği halde, eğer bu uyarıların tamamen tersine hareket ederek Allah'a kendi aleyhlerinde bir delil vermişlerse artık bu Allah'ın değil onların kendi problemleridir. Çünkü Allah onlara gereken uyarısını ulaştırmıştır. İşte dünya üzerinde bu kitaplar vasıtasıyla Allah'ın apaçık uyarıları kendilerine ulaştığı halde insanlar Allah'ın kendilerine verdiği seçeneklerini, aksi istikâmette kullanarak Allah ve mü'minleri bir kenara bırakıp kâfirleri dost ve velî edinenlere ceza olarak da bakın Allah şunu anlatıyor:

145. "Doğrusu münâfıklar cehennemin en alt taba-kasındadırlar. Onlara yardımcı bulamayacaksın."

Muhakkak ki münâfıklar cehennemin en alt tabakasındadırlar. Cehennemin en alçak tabakasındadır onlar. Cennetin dereceleri olduğu gibi cehennemde de dereceler vardır ve Allah korusun münâfıklar en aşağı, en korkunç yerinde, en rezil hücresinde ve en adi dibindedirler. Kâfirlerden daha aşağı bir konumdadır onlar. Çünkü bunlar kâfir olmakla birlikte bir de üstelik Müslüman görüntüsü sergileyerek hem Allah'ı, hem de mü'minleri kandırma cüretinde bulunuyorlardı. Evet onlar cehennemin en alt derekesindedirler. Alt da olsa, üst de olsa doğrusu cehennem gidilecek bir yer değildir. Ama ne yazık ki onu insanlar kendi elleriyle işledikleri günahlarla kazanıyorlar. Kendi tercihleriyle elde ediyorlar.

(Cehennemdeki derecelerle alâkalı bir soru soruldu)

Arkadaşlar, bu konuda benim bildiğim dereceler şöyledir. İşte bu âyetin de ifadesiyle cehennemin en alt tabakasında, azabın en şiddetli bölümünde münâfıklar vardır. Neden böyle? Çünkü münâfık denilen bu kâfirler Allah'ı tanımışlar, Allah'ın sıfatlarını tanımışlar, İs-lâmı tanımışlar, müslümanları

tanımışlar, dilleriyle iman iddiasında bulunmuşlar, ama kalpleriyle iman etmemişlerdir. İşte bundan ötürü bu münâfık kâfirler öteki kâfirlerden daha kötüdürler.

Cehennemin bir üst tabakasında kâfirlerin çok şedid zâlimleri vardır. Allah'a karşı, Allah'ın dinine karşı savaş açmış, Allah'ın dinini yok etmeye çalışmış ve müslümanlara hayat hakkı tanımayarak onlara zulmetmiş kâfirler de münâfıkların üzerinde bir tabakadadadırlar.

Onların bir üstünde de gariban kâfirler vardır. Gerçeğe ulaşa-mış, hakkı, hidâyeti bulamamış, arama gayretinde olmamış, ama Allah'ın dinini ve müslümanları yok etme kavgası da vermemiş, kâfirliği sadece kendi şahsıyla sınırlı kalmış kâfirler de bir üst tabakadadırlar.

Onların da üstünde kendileri iman etmemiş ama Allah'ın dinine ve müslümanlara yardım etmiş kâfirler vardır. Kendileri kâfir ama meselâ Ebu Talip gibi peygambere ve müslümanlara sahip çıkmış, onları korumaya, kollamaya çalışmış kimseler de azapları ötekilerden biraz daha hafif bir tabakadadırlar.

Onların da üstünde geçici bir şekilde o tabakada azap çeken günahkâr mü'minler vardır. Bunlar iman etmişler, inandık demişler ama amelleri kendilerini cennete götürmeye yetmeyen kimselerdir. Amelleri kendilerini cennete götürmeye yetmediği gibi, ebediyyen o cehennemde kalmalarına engel olan mü'minlerdir bunlar. Günahları kadar orada azap görecekler.

Bu konudaki hadislerden öğrendiğimize göre Rabbimiz pey-gamberlere ve salih mü'minlere bu kimselere şefaat yetkisi verecektir. Peygamberlerini ve salih kullarını onore etmek için bu kimselerden izin verdikleri kadar gidip çıkarmalarına izin verecektir. İşte sen git onlardan şu kadarını, 3000,5000 kadarını çıkar, sen 10.000 Kadarını, sen de 100.000 kadarını çıkar buyuracak, onlar gidip çıkaracaklar. Sonra Rabbimiz şöyle buyuracak: Benim peygamberlerim ve salih kullarım çıkaracaklarını çıkardılar. Şefaat edeceklerine şefaat ettiler. Halbuki Ben onların hepsinden daha merhametliyim buyurarak oradan, o cehennemdeki mü'minlerden bir kabza alacak, (Tabi Rabbi-mizin bu kabzasının ne anlama geldiği bilmemiz, anlamamız mümkün değildir) onları hayat nehrine atacak, orada diriliğe kavuşturup cen-netine sokacak. İşte bu konuda benim bildiğim cehennemdeki dere-celer böyledir. Rabbim bizleri o cehennemliklerden eylemesin inşal-lah.

Ve sen artık onlar için onları Allah'ın azabından kurtaracak bir yardımcı bulamazsın. Hiç kimse onlara yardım elini uzatamaz. Allah onlara ebedî bir cehennem takdir ettikten sonra kim yardım edebilir onlara? Bu alçaklar dünyada toplum için, insanlar için hareket ettiler. Allah için değil de insanlar için bir hayat yaşadılar. Toplumun beğenisini Allah'ın beğenisine tercih ettiler. İnsanlara şirin görünmeye çalıştılar. Velev bir dünya hayatı boyunca tüm dünya onun önünde diz çökmüş bile olsa, tüm dünya ona tabi olup, onun yolunda gitmiş olsa bile, herkes onu tanrı bilmiş ve ona kulluk etmiş olsa bile, herkes dünyada yoluna ölecek kadar onun sevmiş, onun önünde secdelere kapanmış olsa bile, onun ekonomik ve siyasal gücü dünyada dillere destan olsa bile, askeri ve silah gücü afakı tutmuş olsa bile, egemenliği, saltanatı, yasaları tüm dünyada uygulanır olsa, dünyada her istediğini yapabilir bir konumda olmuş olsa bile Allah'ın yargılaması sonucu cehenneme yuvarlanırken bir sineğin kanadı kadar bile bir değeri olmayacaktır. O zaman kendisini kurtaracak ne gücü kalmış, ne kuvveti, ne saltanatı, ne tanrılığı, ne kulları, ne alkışlayanları, ne secde edenleri, ne dostları, ne de yardımcıları kalmış.

Varsın şu anda ekonomik ve siyasal gücünden dolayı tüm dünya onun önünde eğilsin. Varsın şu anda kulları onu tanrı makamında görüp ona hamd etme adına, ona şükretme adına yasalarını uygulamaya koysunlar. Bilsinler ki yeryüzünde Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan, dünyada, dünyanın konumu gereği Allah'ın kendilerine tanıdığı fırsatlara aldanarak Allah'ı aldattıklarını, atlattıklarını zan-neden, bunun için de kendi kendilerine hayat programı yapmaya kalkışan bu insanlar yarın kendi kazandıkları ateşe yuvarlandıklarında anlayacaklar ki bu dünya gerçekten çok boşmuş.

Öyleyse gelin ey insanlar! Bu basit dünyayı alıp da bâkî âlemi kaybetmeyelim. Şu basit dünyanın ardına düşüp de, bir kısım dünya hesaplarıyla Allah'ı bir kenara bırakıp, Allah dostları mü'minleri bir kenara bırakıp kâfirleri, müşrikleri dostluk makamına çıkarmayalım. Şu anda güç kuvvet onlardadır, mal mülk onlardadır diye, izzet ve şeref onların kapısındadır diye onların velâyeti altına girip, onlarla birlikte hareket etmeye kalkışmayalım. Unutmayalım ki izzet ve şeref tümüyle Allah'a aittir.

Peki, acaba şu anda küfür içinde, şirk içinde, nifak içinde yaşayan bu kâfirlerin, bu münâfıkların hiçbir kurtuluş hakları yok mudur? Acaba bu insanlara kurtuluş kapılarının tamamı kapanmış mıdır? Hepten affedilmeyi kaybetmiş midir bu insanlar? Hayır. Şu anda her şey bitmiş değildir. Şu anda

hayat bitmiş, kıyamet kopmuş ve tüm tevbe kapıları, dönüş fırsatları kapanmış değildir. Ama ölümün ne za-man geleceğini, kıyametin ne zaman kopacağını da bilmiyoruz. Bunu bilen sadece Allah'tır. Şu anda hayatımız devam ettiği sürece, nefeslerimiz devam ettiği sürece, gözlerimiz gördüğü, kulaklarımız işittiği sürece bilelim ki hepimizin dönüş imkânı elimizdedir. Allah bu imkânı bize lütfetmiştir. Münâfık da olsa kişi, kâfir de olsa şu anda hayatta olanların imtihanları sürmektedir ve her an dönüş yolu, çıkış yolu açıktır. Bakın Allah diyor ki:

146. "Ancak tevbe edenler, nefislerini ıslah edenler, Allah'ın kitabına sarılanlar ve dinlerine Allah için candan bağlananlar müstesnadır. Onlar inananlarla beraberdir. Allah mü'minlere büyük ecir verecektir."

Kim tevbe edip dönerse. Güneş batıdan doğmadan, ölüm gelip çatmadan, yâni ya evrensel kıyamet kopmadan, ya da kişinin ferdi kıyameti dediğimiz ölümü onu yakalamadan önce kim tevbe edip Rabbine dönerse, Rabbinin istediği hayata dönerse, Rabbine kulluğa yönelirse. Önceki kıblesini değiştirirse. Nefsinin, şeytanın ve tâğutla-rın yörüngesinde günahlara doğru giderken bir anda yönünü Allah'a çevirirse. Allah'tan habersiz toplum için yaşadığı önceki hayatından, önceki küfründen, şirkinden, nifakından, isyanından vazgeçip Allah'ın istediği bir hayata yönelir; "Ya Rab!" derse. Affet Allah'ım! Kaçak kulun sana yöneldi derse. Yepyeni bir iman ve teslimiyet atmosferine girebilirse.

Ve durumunu ıslah ederse. Hayatını ıslah ederse. Halini dü-zeltir ve Allah'la barışabilirse. Allah'la arasını düzeltebilirse. İçlerindeki nifak hastalıklarını atıp, nifak ve toplum için yaşama pisliklerinden arınıp amellerini ve niyetlerini ıslah edip Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaya yönelebilirse.

Allah'a da sarılırsa. Allah'a bağımlı olabilirse. Tüm sevgisini, kabulünü, reddini Allah'a bağımlı kılabilirse. Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın yoluna, Allah'ın dinine, Allah'ın Resûlüne Allah'ın hayat programına sımsıkı sarılıp O'na bağımlı, O'na ait olabilirse.

Ve dinini de Allah için ihlâslı hale getirirse. Dinde muhlisler olarak sadece duasını dâvetiyesini, kulluğumuzu ona yaparsa. Halis bir din sahibi, katışıksız bir din sahibi olursa. Din kişinin hayat programıdır. Din kişinin yaşam biçimidir. Öyle bir din yaşayacağız ki, öyle bir hayat programımız olacak ki o hayatın tümünde sadece Allah'ı dinleyecek ve başka şeyleri katıp karıştırmayacağız. Yâni hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başkalarını dinleyerek, hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ın yasalarını, bazı bölümlerinde de başkalarının yasalarını uygulayarak katışıklı bir din, şirket içinde bir hayat yaşamayacağız. Şirke düşmeyeceğiz. Yirmi dört saatimizin tümünü Allah'a ait kılacak, sadece O'nu dinleyecek ve sadece O'na kulluk yapacağız.

İşte eğer onlar böyle katışıksız bir din sahibi olurlarsa. Dinlerini karıştırmaz, dinlerini paramparça etmezler, hayatlarının tamamında Allah'ın hayat programının içine girerlerse. Yâni tanrılar sistemini reddeder, yalnız ve yalnız Allah'a kulluğa yönelmenin hesabını yaparlarsa.

Artık onlar mü'minlerle beraberdirler. Artık onlar mü'min olmuşlardır. Artık eski hayatları, eski dünyaları silinmiş, küfürleri, şirkleri bitmiştir. Yeter ki dönüş Allah için olsun. Allah onların tüm geçmişlerini sıfırlayacak, onları analarından doğdukları gündeki gibi tertemiz hale getirecektir.

147. "Şükreder ve inanırsanız, Allah size niçin azab etsin? Allah şükrün karşılığını verir ve bilir."

Evet eğer sizler şükreder ve iman ederseniz Allah size niye azap etsin de? Allah kullarına azap etmekten niye hoşlansın da? Sizler Rabbinize O'nun istediği biçimde iman eder, O'nun size sunduğu sayısız nîmetlerine karşılık nankörlük etmez, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaya yönelirseniz bilesiniz ki Allah size azaptan yana değildir. Çünkü azap inkâr ve nankörlüğün karşılığıdır. Rabbimizin azabı caydırıcılık özelliği taşımaktadır. Kullarını küfürden imana, nankörlükten şükre sevk etmek için Rabbimiz azabını gündeme getirmektedir. Bunlar hâsıl olduktan sonra Allah size azap etmekle ne kazanacak da? Rabbimize öyle yeryüzü melikleri gibi, yeryüzü kralları gibi, beni razı etseler de etmeseler de, benim istediğim şekilde hareket etseler de, benim istediğim şekilde yaşasalar da yaşamasalar da, ben mutlaka onlara azap edeceğim diye adâletsiz bir yasayı izafe etmek zulümlerin en büyüğüdür. Çünkü:

Allah Şakir ve Alîmdir. Eğer insanlar Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman ederler, Allah'ın istediği biçimde şükrederek bir hayat yaşarlarsa kesinlikle bilsinler ki Allah onlar için Şakirdir. İfade ne kadar güzel değil mi? Allah Şakirdir. Kendisi zaten şükredilmeye lâyık yegâ-ne varlıktır ve de sonunda yaptıklarından ötürü sanki kullarına teşek-kür edendir Allah. Allah kullarına teşekkür ediyor. Buna karşılık kulların Allah'a nasıl bir kulluk yapması gerektiğini artık siz düşünün.

Muhakkak ki Allah Şekûr ve Alîmdir. Yâni sizler iyi amellere koşarken, salih ameller peşinde Rabbinizi razı etmeye çırpınırken birtakım kusurlarınız, eksiklikleriniz, hatalarınız ve sürçmeleriniz, falsolarınız olsa da unutmayın ki Allah Ğafûr'dur. Siliverir Allah onları, ka-ale almayıverir, yok farz ediverir, örtüverir üzerlerini, bağışlayıverir sizi. Bir de Allah Şekûr'dür. Şükredendir Allah. Yâni teşekkür edendir, yaptıklarınızı karşılıksız bırakmayandır,

amellerinizi asla zayi etmeyendir.

148. "Allah zulme uğrayan kimseden başkasının, kötülüğünü sözle bile açıklamasını sevmez. Allah işitir ve bilir."

Rabbimiz zulme uğrayanların dışında kötü sözün açıkça söylenmesinden hoşlanmaz. Ancak zulme uğrayanlar bunun dışındadır buyuruyor Rabbimiz. Allah kötülüğün fiiline de sözcülüğüne de gazap eder. Allah kötülüğü asla sevmez. Ancak mazlum kişi, zulme uğrayan kişi bunun dışındadır. Zulme uğramış, hakları gasp edilmiş kimse kendisine zulmeden karşısındaki muhatabına karşı uğradığı o zulmü açıktan açığa ifade edip gündeme getirmesinde, karşısındakinin kötü sözlerine aynen karşılık vermesinde, feryad ü figan etmesinde bir vebal yoktur. Zalimin zulmünü de, zulme uğrayanın feryad-ü figanını da Allah bilmektedir.

Tabi yeryüzünde insanlara zulmeden, hak hukuk tanımayarak, din diyanet tanımayarak, Allah yasalarını, kitap sünnet yasalarını çiğneyerek yeryüzünde kendi arzularını kendi hırslarını tatmin için çırpınan insanlara karşı mü'minlere yol vardır diyor, Rabbimiz. Onları durdurmak, onların zulümlerine engel olmak, onların ellerini kırmak bir izin değil, emirdir. Zalimlerin zulümlerine engel olmak mü'minlerin tümüne bir emirdir. Nerede bir zulüm varsa, yeryüzünün neresinde Allah kullarına yönelik bir haksızlık söz konusuysa onu defetmek için mü'minler sürekli hareket halinde olmalıdırlar.

Değilse Allah korusun mü'minler sadece kendi ülkelerini, sadece kendi durumlarını görüp ben iyiyim, ben zulme maruz değilim, bizim durumumuz iyidir diyerek yan gelip rahat yataklarında yatamaz-lar. Geçtiğimiz dönemlerde ecdadımız yeryüzünün neresinde bir zulüm bir haksızlık söz konusu olmuşsa ülkelerinin zalimlerinden şikâ-yette bulunan insanların feryatlarını duymuşlarsa hemen onların imdatlarına gitmişler ve onları zalimlerin zulümlerinden kurtarmışlardır. Ecdadımız hem kendi toplumlarını ıslah etmişler, hem de çevrelerindeki zalimlerin burunlarını kırmışlardır. Rabbimiz Müslümanlara bu görevi yüklemiştir. Hem kendi toplumlarında Allah kullarına zulmeden, Allah kullarının kulluğuna engel olmaya çalışan zalimlere karşı hem de tüm yeryüzünde zulmeden insanlara karşı savaşmayı onları düzeltmeyi Müslümanlara bir hak ve görev olarak vermiştir, Rabbimiz.

149. "Bir iyiliği açığa vurur veya gizler yahut bir kötülüğü affederseniz, bilin ki Allah da affedendir, güçlü olandır."

Eğer hayrı açıklarsanız, yahut onu gizlerseniz, yahut da kötülüğü bağışlarsanız, affederseniz muhakkak ki Allah affedendir bunu da iyi bilin diyor, Rabbimiz. Anlıyoruz ki Rabbimiz mü'minlere kendi sıfatını hatırlatarak şahıslarına karşı kâfirlerin, müşriklerin yahudilerin yapabilecekleri kötülüklere karşı, saldırılara karşı sabırlı olmalarını, aftan yana olmalarını tavsiye ediyor. Onları Allah'a kulluğa kazandırabilmek için gizli veya aşikâr hep onlara iyilikte bulunmalarını, kötülüğe karşı kötülükte bulunmamalarını emrediyor.

Ey mü'minler, sizler Allah'a inanmış insanlarsınız. Sizler başkaları gibi olamazsınız. Sizler Rabbinizin sıfatlarıyla sıfatlanmak zorundasınız. Evet Müslüman daima aftan yanadır. Hele Müslümanlar Müslümanlara karşı daima af yolunu, barış yolunu tercih etmelidir. Lâkin az evvel de ifade edildiği gibi zulme uğrayan bir kimsenin maruz kaldığı zulmü ifade etme hakkı vardır. Ama bunu örter, affeder, hayrı gizliden gizliye veya açıktan açığa ifa ederse, yâni hayrı ilan ederse bilesiniz ki Allah affedendir.

150,151. "Allah'ı ve peygamberlerini inkâr eden, Allah'la peygamberleri arasını ayırmak isteyen "Bir kısmına inanır, bir kısmını inkâr ederiz" diyerek ikisi arasında bir yol tutmak isteyenler, işte onlar gerçekten kâfir olanlardır. Kâfirlere ağır bir azab hazırlamışızdır."

Muhakkak ki Allah'ı ve peygamberlerini küfredenler, örtenler, örtbas edenler. Allah'ı ve elçilerini örtüp gündemlerinden düşürenler. Allah'ı ve elçilerini reddedenler, tanımayanlar, inkâr edenler, Allah'a ve peygamberlere küfredenler. Allah'la elçilerinin arasını ayırmak isteyenler. Bazen Allah'ı kabul edip peygamberi reddetmek biçiminde, bazen Allah'ı da peygamberleri de reddetmek biçiminde, bazen da peygamberlerden bazılarını kabul edip bazılarını reddetmek biçiminde Allah'ı ve elçilerini inkâr edenler, Allah'a ve elçilerine Allah'ın ve elçilerinin istediği gibi iman etmeyenler, işlerine geldiği zaman Allah'a, işlerine geldiği zaman işlerine gelen peygambere iman ettiklerini iddia edenler diyorlar ki:

Biz bir kısmına inanır bir kısmını reddederiz. Bir kısmını kabul eder bir kısmını kabul etmeyiz diyerek böylece bu ikisi arasında bir yol tutmak istiyorlar bu adamlar. Yâni hayatlarında Allah'ın ve elçilerinin varlığını, varlık sebebini kendilerince yorumlamak istiyorlar alçaklar. Allah'ın ve elçilerinin getirmiş oldukları dini, getirmiş oldukları hayat programını kendilerince yorumlamak istiyorlar. Allah bir din göndermiş ve bu din "Elhamdü lillahi Rabbil âlemin" diye başlıyor, "minel cinneti vennas" diye bitiyor. Evet Allah'ın dini, Allah'ın kitabı ve o kitabın pratiği olan, tebyini olan Resûlünün sünnetiyle

tamamlanmıştır. Ama kâfirler o dini kendilerince yorumlayıp algılamak istiyorlar. Halbuki Allah'ın dinine göre Kur'an'da ismi geçen tüm peygamberlere inanmak zorundayız. Hayatları yasal olarak Kur'an'da anlatılmış, örneklenmiş tüm peygamberlerin örnekliliğini kabul etmek zorundayız. Çünkü yasal olarak Allah bu kitabında onların hayatlarını bize haber vermiştir. Onların tümünün örnekliğine iman onları bize anlatan Allah'a demektir.

Yâni bu bir iman konusudur, iman gereğidir. Peygamberlerden bir kısmına iman edip bir kısmını reddetmek küfürdür. Ben Allah'a inanırım ama peygamberlere ya da falan peygambere inanmam demek küfürdür. Veya peygamberin hayattaki peygamberlik misyonunu, peygamberlik örnekliğini reddetmek de küfürdür. Ben Allah'a inanırım ama peygamberin bize sadece Allah'ın mesajını, Allah'ın âyetlerini bize ulaştırmanın dışında başka hiçbir özelliğinin olmadığına inanırım. Peygamberin varlığı, misyonu sadece kitabı bize ulaştıran bir postacıdan öteye geçemez. Onun hayatı, onun yapıp ettikleri beni bağlamaz. Ben onun örnekliğini kabul etmek zorunda değilim demek de küfürdür. Bu peygamberin varlık sebebini reddetmektir.

Evet, Allah'la Resullerinin arasını ayırmak küfürdür. Allah'a evet, Allah'ın kitabına evet ama peygambere hayır demek küfürdür. Tıpkı kitabın bir kısmına evet ama bir kısmına hayır demek gibi. Veya meselâ Fâtiha'yı kabul edip Bakara'yı reddetmek, Bakara'nın 280 âyetini kabul edip 6 âyetini kabul etmemek, Âl-i İmrân'ın yarısını kabul edip yarısını reddetmek, Mâide'ye hoşuma gitmiyor demek, En'âm'a olmadı demek, Enfâl bu devirde geçerli olamaz, çünkü orada savaştan, ganîmetten söz ediliyor, bu devirde böyle şeylerin yeri yoktur demek, Nisâ'daki miras âyetlerini, yahut birden fazla kadınla evlenme ruhsatını bu devirde asla kabul edemem demek küfürdür.

Yâni böyle bir orta yol tutarak işine gelen âyetleri kabul edip işine gelmeyenleri reddetmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Veya peygamber (as)'in şu şu işleri, şu şu yönleri kabul ama şu şu yönlerini beğenmedim. Peygamberin Mekke'deki dönemi tamam ama Medine'-deki dönemi hoşuma gitmedi demeye hiç kimsenin hakkı ve selahi-yeti yoktur. Bu din Allah'ın dinidir. Bu dini koyan Allah'tır. İslâm'ı, dini Allah'ın koyduğu gibi, Allah'ın istediği gibi kabul etmeyenler âyetleri seçiyorlar, peygamberleri seçmeye çalışıyorlar, peygamberin sözlerinden, peygamberin sünnetinden işlerine gelenleri gelmeyenleri seçiyorlar, şunlar şunlar tamam ama şunlara şunlara hayır diyorlar. Kimileri diyorlar ki efendim İslâm gerçekten çok güzel bir ahlâk yasası belirlemiş, vazetmiştir. Binaenaleyh İslâm'ın ahlâk yasalarını alalım ama İslâm'ın siyasetini reddedelim.

Veya İslâm'ın namazını kabul edelim ama hukukunu reddederiz. Veya İslâm'ın orucunu, haccını kabul edelim ama ekonomik düzenlemelerini reddedelim. İslâm'ın temizlik yasalarını kabul edelim ama eğitim yasalarını reddedelim. Veya İslâm'ın ölüm ötesi hayatla ilgili haberlerini bu devirde kabul etmek mümkün değildir. Veya ölüm ötesi anlayışını kabul deriz ama yaşadığımız bu dünya hayatıyla ilgili yasalarını kabul edemeyiz. İslâm'ın hayatımıza karışmasını kabul edemeyiz diyenlerin tamamı kâfirdir. Kendilerinin istediği gibi bir dine, kendi hevâ ve heveslerine uygun bir hayat programına evet, ama Allah ve Resûlünün istediği bir dine, bir hayat programına evet diyenlerin tamamı kâfirdir.

Evet yahudiler diyorlar ki biz Mûsâ'yı kabul ederiz Ama Îsâ'yı ve Muhammed (a.s)'ı kabul etmeyiz. Hıristiyanlar diyorlar ki biz Îsâ'yı ve Mûsâ'yı kabul ederiz ama Muhammed (a.s)'ı asla kabul etmeyiz. Müslümanlar da diyorlar ki biz Adem (a.s) dan buyana Mûsâ'yı, Îsâ'yı, Muhammed (a.s)'ı ve tüm peygamberlere iman ederiz. Biz peygamberlerin arasını ayırmayız. Aslında biz Mûsâ'yı ve Îsâ'yı kabul ederiz diyen yahudi ve hıristiyanlar doğrusu bu peygamberlere de Allah'ın istediği bir imanla iman etmiyorlardır. Çünkü Allah'ın istediği şekilde olmayan bir imana iman denmez. Veya başka bir ifadeyle bu konuda iman mutlak sûrette bir kitaba müstenit olmalıdır.

Şu anda ellerinde kitap olmayan, kitaplarına ve peygamberlerine olmadık iftiralarda bulunmuş, kitaplarını tahrif edip hayatı düzenleme özelliğini bozmuş, İlâhi kitap olma vasfını değiştirmiş, peygamberlerinden kimilerini öldürüp kimilerine olmadık işkencelerde bulunmuş bu adamlar kalkacaklar ve diyecekler ki biz Mûsâ'ya iman ediyoruz, biz Îsâ'ya inanıyoruz ama Muhammed (a.s)'ı reddediyoruz desinler, bu zaten baştan bâtıldır.

Evet yahudiler ve hıristiyanlar böyledir. Bizim içimizde de şu anda dini parçalayanlar, hayatı parçalayanlar ve hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı bazı bölümlerinde de kendi hevâ ve heveslerini, ya da Allah'tan başkalarını dinlemeye çalışanlar. Bazen Allah'a bazen da başkalarına kulluk edenler. İmanı parçalayanlar, kitabı parçalayanlar, ahlâkı, siyaseti, hukuku, ekonomiyi parçalayan, bunları Allah ve Resûlünün istediği şekilde değil de kendi hevâ ve heveslerine göre yorumlamaya çalışan, yaşadıkları hayatın programını Allah ve Resûlüne sormadan kendi kendilerine belirlemeye çalışan, Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçilerini reddeden, işlerine geldiği zaman Allah ve Resûlüne,

işlerine gelmediği zaman da kendi hevâ ve heveslerine müracaat edenler de Allah ve elçilerinin arasını ayıranlardır. Ve böyle yapanlar:

İşte bunlar gerçek kâfirlerdir. İşte hak kâfirler bunlardır. Ve onlara alçaltıcı bir azap vardır. Evet Allah'a hayır diyen, peygamberlere hayır diyen, Rasulullah'a hayır diyenler, Allah'ı ve Resûlünü hayatlarına karıştırmayanlar, Allah'la elçilerinin arasını ayıranlar, dini parçalayanlar, hayatı parçalayanlar, peygamberin hayatını parçalayıp işine gelenleri kabul edip işine gelmeyenleri reddedenler gerçek kâfirlerdir. Ve böyle kimseler için dünyada alçaltıcı bir azap, âhirette de acımasız, tam kendi hayatlarına uygun bir azap onların olacaktır.

152. "Allah'a ve peygamberlerine inanıp, onlardan hiçbirini ayırmayanlara, işte onlara Allah ecirlerini verecektir. O, bağışlar ve merhamet eder."

Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman eden, Allah'ın yegâne Rab, Melik ve İlâh olduğuna iman eden, Allah'ın kitap ve elçiler göndererek hayata karıştığına iman eden, kendisine kulluk yapılmaya lâyık tek mâbud olduğuna iman eden, elçilerine de yine Allah'ın istediği biçimde inanan, elçilerinin arasını ayırmayan, kitabı parçalamayan, âyetlerin tümüne iman eden mü'minlere gelince işte onların ecirlerini Allah verecektir. Allah onları bağışlayıp rahmetiyle muamele edecektir. Çünkü onlar Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmişlerdir. Kitaba ve peygambere Allah'ın istediği şekilde iman etmişler, kitabı ve peygamberi hayatlarında bağlayıcı bilmişlerdir. Hayatlarını kitap ve peygamber kaynaklı yaşamaya çalışmışlardır.

Evet o mü'minler daha önceki kitaplara da evet diyen, bu önceki kitapların pratik değerlerinin Kur'an'da ifade edildiği şekliyle inanırlar. O mü'minler önceki peygamberlerin tümüne inanırlar ama yasal olarak Kur'an'da anlatıldığı şekliyle o peygamberlerin hayatlarının yasal ve hatasız olduğuna iman ederler.

İşte her çeşidiyle kâfirlerin mü'minlerden ayrıldıkları nokta burasıdır. Mü'minlerin kâfirlerden Allah'ı, dini, peygamberi değerlendirme noktasında, hayatı değerlendirme noktasında ayrıldıklarını anlıyo-ruz buradan. Her ne kadar kâfirlerle ciddi bir hesaplaşmanın yaklaştığı şu günlerde kâfirler mü'minlerle aralarında bir farkın olmadığını, onların da mü'minler gibi cennete gideceklerini söylemeye ve böylece mü'minlerin kendilerine karşı başlatacakları bir özgürlük

savaşını geciktirmeye çalışsalar da bu âyetlerle yakından tanışan mü'minler inşallah onların bu yutturmacalarına aldanmayacaklardır.

İnşallah Rabbimizin bu âyetlerin bilincine eren Müslümanlar kendileriyle bu kâfirlerin asla bir ortak yönlerinin olmadığını, kâfirlerle kendilerinin tamamen ayrı olduklarını ve asla dostça bir hayat yaşamalarının mümkün olamayacağını, dinlerinin yollarının tamamen ayrı olduğunu, birisinin cennete ötekisinin de cehenneme gideceğini anlayacaklar ve onlarla hesaplaşmadan geri durmayacaklardır.

Bundan sonra Rabbimiz bu ehl-i kitabın Rasulullah Efendimize karşı tavırlarından söz edecek. Tıpkı öncekilerin Allah elçilerine karşı takındıkları tavırlarına benzer tavırlar takınarak Allah'ın Resûlünü uğraştırmaya çalıştıklarını anlatacak. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöyle buyuruyor:

153. "Ey Muhammed! Kitap ehli, senin kendilerine gökten bir kitap indirmeni isterler. Mûsâ'dan bundan daha büyüğünü istemişlerdi ve "Bize Allah'ı apaçık göster." demişlerdi. Zulümlerinden ötürü onları yıldırım çarpmıştı. Belgeler kendilerine geldikten sonra da, buzağıyı İlâh olarak benimsediler, fakat bunları affettik ve Mûsâ'ya apaçık bir hüccet verdik."

Peygamberden gökten kendilerine bir kitap indirmesini isti-yorlar. Cahil adamlar dikkat ederseniz peygamberi Allah'la karıştırıyorlar. Allah'tan istenmesi gereken şeyleri peygamberden istiyorlar. Kitabın vahiy halinde Cibril tarafından peygambere indirilişine güvenemiyorlar da yazılı olarak, levhalâr halinde gözleriyle görebilecekleri, elleriyle dokunabilecekleri bir kitap halinde indirilmesini istiyorlar. Yâni Allah'a ve peygambere güvenmiyorlar da, Allah'ın yeryüzündekilerin hayatına karışmak üzere içlerinden birisini sözcü seçip ona vahiy göndermesine itimat edemiyorlar da peygamberliği bizzat kendilerinde denemek istiyorlar.

Çünkü dikkat ederseniz kitabın kendilerine indirilmesini isti-yorlar. Bunu isteyenler yahudilerdi. Gelmişler Rasulullah Efendimizden gökten kendilerine bir kitap indirmesini istiyorlardı. Ne olacaktı böyle gökten bir kitap indiğinde? İnanacaklar mıydı o zaman? Hayır kesinlikle yine inanmayacaklardı. Peki dertleri neydi bu adamların? Tüm dertleri iman etmemek için sebepler bulmak ve peygamberi sıkıştırıp zor durumda bırakmaktı adamların. Baktılar ki Kur'an âyetleri karşısında pilleri bitti, diyecek bir şey bulamadılar, peygamber (a.s) karşısında sıfırı tükettiler. Vahiy karşısında dikiş tutturamayınca olur olmaz

şeyler söylemeye, abuk sabuk şeyler istemeye başladılar.

Peygamberin sahasının dışında, misyonunun dışında ondan bir şeyler isteyerek onu sıkıştırmayı denediler. Değilse bunların iman etmeyişleri delillerin azlığından, ikna olmayışlarından filan değildi. Çünkü bu adamlar Allah'ı tanıyan, Allah'ın hayata karıştığını bilen, Allah'ın elçilerini tanıyan, Allah'ın elçilerine melek vasıtasıyla kitaplar gönderdiğini bilen insanlardı. Ama yine de hainliklerinden istiyorlardı bunu. Yâni bu adamlar Allah istemedikçe, Allah'ın izni olmadıkça pey-gamberin kendi başına gökten bir kitap indirmesinin asla mümkün olmadığını kendileri de biliyorlardı. Bakın En'âm sûresinde de Rabbi-miz bunların iman etmeyişlerinin sebebini şöylece açıklıyordu:

"Eğer sana kağıt üzerine yazılmış bir kitap indir-seydik de onlar elleriyle onu tutmuş (Ona dokunmuş) ol-salardı, yine de inkâr ediciler: "Bu apaçık büyüden başka bir şey değildir, derlerdi."

(En'âm 7)

Kâfirlerin hakkı kabule yanaşmamalarının sebebini açıklıyor Rabbimiz. Kibir ve inat. Kibirleri ve iğrenç inatları yüzünden onlar bu kitabı reddediyorlar. Kibirleri ve inatları yüzünden kitabın âyetlerine karşı ilgisiz davranıyorlar. Eğer Cenâb-ı Hak bu kitabı peygamberine onların gözleriyle göremedikleri bir yolla, vahiy yoluyla değil de elleriyle dokunabilecekleri, gözleriyle görebilecekleri kağıtlar halinde indirmiş olsaydı yine de bu gerçeği kabul etmezler, bu apaçık bir büyüdür derlerdi. Kibirleri, inatları ve cehaletleri galebe çalar yine de iman etmezlerdi. Öyleyse ey peygamberim, ve ey peygamber yolunun yolcusu mü'minler, bunu bu adamlara çok görüp yadırgamayın. Çünkü:

Bunlar, bu adam olmadıklar Mûsâ (a.s) dan bu senden iste-diklerinin daha büyüğünü istemişlerdi. Arkadaşlar bu ifadesiyle Rab-bimiz sevgili peygamberine ve biz Müslümanlara teselli veriyordu. Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcusu Müslümanlar, sizler bu adamların bu cins tavırları karşısında kafanızı yormayın, takmayın onları kafanıza. Üzülüp, sıkılıp da onlara cevap vermeye çalışmayın. Sizler Allah'ın istediği, vahyin istediği şekilde yolunuza devam edin. Vahye teslimiyetiniz ve kulluğunuza devam edin. Onlar ne derlerse desinler, ne günah işlerse işlesinler. Unutmayın ki onlar bu yaptıkla-rını sadece şimdi sizlere karşı değil, daha önce peygamberleri Mûsâ (a.s)'a karşı da yemişlerdi. Mûsâ'ya da aynen şöyle demişlerdi:

Ey Mûsâ bize Allah'ı açıkça göster. Biz açıkça Allah'ı görmedikçe, bize O'nu açıkça göstermedikçe sana ve Rabbine asla inanmayacağız demişlerdi. Allah'ın elçisine karşı materyalistçe bir tavır takınmışlardı. Evet dünkü yahudi'nin Allah'ı görmeden inanmayız sözü sanki bugünkü pozitivizm denen

bilimciliğin yaygınlaştırılması. Deneye girip çıkmayana inanmaz adam.

Günümüzde pozitivist kâfirlerin de aynı şeyleri söylediklerine şahit oluyoruz. Laboratuvar deneylerine konu olmayan şeylere inanmayız diyorlar. Ve bugün bunu söyleyenler de zirvede bir düşünceye sahip olduklarını iddia ederler. Halbuki bu âyetle birlikte bu zavallıların ne kadar basit bir akıl yürütmeden bile mahrum olduklarını görüyoruz. Bundan dört bin yıl önce de İsrail oğullarının seçkinlerinin dediklerinin aynısını söylüyorlar.

Demek ki yeni bir şey değil bu materyalist felsefenin insanlığa sunduğu mesaj. Bunlar maddeden başka bir şey tanımayan, gözlerine batmayan bir şeye inanmayan, gayba inanamayan insanlardır. Bunlar tıpkı sopasız yürüyemeyen körlere benzerler. Tapacakları mâbutlarını elleriyle tutmak, yoklamak isterler. Yâni tapmak için cisim ararlar, putlar ararlar. Bulamazlarsa yaparlar, ondan imdat beklerler. Çünkü insanlarda ibâdet hissi doğuştan vardır, tapacaklardır bir şeylere. Hiç olmazsa bir öküz veya öküzün altındaki bir buzağıyı ararlar. Sanki İsrail oğullarının kavgası tam da bizi buluyor anlamına gelecek. Aynen onlar gibiyiz. İşte bizim piyasa, işte İsrail oğullarının durumu:

Evet Kur'an'ın başka yerlerinde detayını görüyoruz ki bunlar biz Allah'ı açık açık görmedikçe kesinlikle inanmayacağız ey Mûsâ! diye tutturunca rivâyetler gösteriyor ki Hz. Mûsâ bunlardan, kendi içlerinden yetmiş kişiyi seçip kendisiyle birlikte Tur'a göndermelerini istedi. Araf sûresinin 55. âyeti bunların sayısının yetmiş kişi olduklarını anlatır. Hz. Mûsâ kavmin seçtiği bu yetmiş kişiyle beraber Tûr'a gitti. Bunlar arkadaşları namına Hz. Mûsâ'nın Allah'la konuşmasına şahit olacaklardı. Bu yetmiş kişi burada Cenâb-ı Hakk'ın Hz. Mûsâ ile konuşmasına şahit oldukları halde, hayır bu yetmez ey Mûsâ! Senin Rabbini açık açık gözlerimizle görmedikçe inanmayacağız! dediler. Sonra:

Zulümlerinde ötürü, haddi aşmalarından, yapmamaları gerekeni yaptıklarından, istenmemesi gereken bir şeyi istediklerinden, bulunmamaları gereken bir konumda bulunmalarından ötürü onları yıldırım çarpmıştı. Sa'ika; yıldırım veya bir ateş, veya "Geberin!" diye bir sesti. Her şey olup bitmişti. Hepsi ölmüşlerdi. Sanki alın öyleyse Allah'ı ancak böyle görebilirsiniz dercesine Allah onların tamamını öldürüverdi. Hz. Mûsâ ağlamaya başlamıştı: "Ya Rabbi! Sen kavmimin seçkinlerini öldürdün! Şimdi ben onların yanına varınca ne diyeceğim?" diye yalvarıp yakarınca Allah onları tekrar diriltmişti. Sonra:

Sonra yine kendilerine Allah'ın apaçık Beyyine'leri, apaçık mucizeleri, âyetleri geldikten sonra, Allah'ın apaçık âyetlerini gördükten sonra yine de bu

adamlar tuttular Hz. Mûsâ kısa bir süre vahiy almak için yanlarından ayrılıp Tûr'a gidince Allah'ı ve peygamberi unutup buzağıya tapındılar.

Denizi geçtikten kısa bir süre sonra kitap vermek için Cenâb-ı Hak Hz. Mûsâ'yı Tur dağına çağırdı. Bakın bu adamlar Allah'ı biliyorlardı, Allah'ın gücünü görmüşlerdi, Firavunun zulmünü görmüşler, Allah'ın kendilerini onun zulmünden nasıl kurtardığını görmüşler, denizin yarılıp kendilerinin sağ salim karşıya geçerlerken düşmanlarının nasıl boğulduklarını gözleriyle görmüşler. Yine bu adamlar peygamberi tanımışlar, peygamberin ne için ve nereye gittiğini bilmişlerdi ama yine de zalimliklerini ortaya koyuyorlardı.

Dediler ki; "Yahu nereye gitti bu Mûsâ? Eğer bir Allah aramaya gitmişse birlikte arasaydık! Bizler onun yokluğuna dayanamayız! Onsuz biz kime sığınacağız? Onsuz hayatımızı neyle dolduracağız? Olmaz, biz onsuz yapamayız, edemeyiz!" diyerek yanlarındaki mücevherlerini eriterek buzağı şeklinde bir put yapıp Peygamberden boşalan hayatlarını onunla doldurmaya kalktılar. Allah onları ineğe tapınmaktan kısa bir süre önce kurtardığı halde, onlar tekrar buzağıya dönerek zalimlerden oldular.

Bir de üstelik bunlar ineğe de tapamıyorlardı. Çünkü Mısırdaki efendileri ineğe tapıyorlardı. Bunlar halâ köleliği içlerinde taşıdıklarından efendilerinin taptıklarına tapamıyorlar da ineğin küçüğüne yâni buzağıya tapınmaya çalışıyorlardı. Çünkü inek egemen güçlerin, efendilerinin tanrısıydı. Köleler ise daha küçüğüne tapabileceklerdi. Efendileri onları öyle eğitmişlerdi. Firavunun eğitim sistemi bunu gerektiriyordu. Sizler kölesiniz denmişti kendilerine. Sizler az gelişmişsiniz, sizler güçsüzsünüz denmişti kendilerine yıllar yılı. Firavunun eğitiminde yetişen bu insanlar hiçbir zaman efendilerine kafa tutma cesaretini kendilerinde bulamazlardı. Onların yaptıklarını yapma cesaretini de kendilerinde bulamazlardı. Onlar için hayat daima efendilerini taklit ve efendilerinin yolunda olmaktı. Efendilerinin yaşadıkları bir hayata yüz yıl sonra ulaşmak bile onlar için bir şerefti.

Bütün bunlara rağmen biz yine de onları affettik ve Mûsâ'ya Sultan-ı Mübîn verdik. Mûsâ (a.s)'a Suhuf verdik, Tevrat verdik, Fur-kan verdik.

154. "Söz vermelerine karşılık Tur dağını üzerlerine kaldırdık ve onlara: "Kapıdan secde ederek girin." dedik, "Cumartesileri aşırı gitmeyin." dedik, onlardan sağlam bir söz aldık."

Rabbimiz bu bölümde İsrail oğullarından aldığı ahdi ve bu ahdi onlardan

alış şeklini anlatıyor. Biz onların üzerlerine dağı kaldırmıştık. Allah'ın sonsuz güç ve kudreti karşısında dağ da kim oluyormuş? Dağı kaldırmış onların başları üzerinde, tıpkı yağmurdan korunmak isteyen kimsenin şemsiyeyi başının üzerinde kaldırdığı gibi. Anlıyoruz ki bu adamlar öyle kolay kolay Allah'a söz vermeye yanaşmayan bir toplum. Allah böyle bir dağı üzerlerine kaldırarak zor altında kendilerinden mîsak alıyordu. Kendilerine vereceği ahdin ve kendilerinden alacağı sözün ciddiyetini kendilerine göstermek için Rabbimiz böyle bir yol takip ediyor anlıyoruz.

Dağı kaldırıyor onların üzerlerine ve onlar yattıkları yerden bakıyorlar, acaba Allah bizimle dalga mı geçiyor diye. Ama onlar bu işin bir dalga geçme olmadığını, bilâkis neredeyse o dağın üzerlerine düşeceğini başlarına kapaklanacağını zannediyorlar, anlıyorlar. Yâni işin ciddiyetini kavrıyorlar. Âyetin sonunda diyor ki Rabbimiz:

Peki acaba böyle ciddi bir ortamda Allah'ın onlardan aldığı ahit neydi? Hangi konuda söz almıştı Rabbimiz onlardan? Araf sûresi bu ahdin mahiyetini şöyle anlatır:

"Size verdiğimiz kitaba kuvvetlice tutunun ve içinde olanları zikredip hatırlayın ki kurtuluşa eresiniz"
(A'râf 171)

Size verdiğimiz kitabı alın ve ona kuvvetlice tutunun. Kitaba sımsıkı sarılın. Kitaba bütün ciddiyetinizle, bütün gayretiniz ve himmetinizle sarılın. Kitaba böyle yarım elle değil, işin bir ucundan değil, tümüyle sarılın, tüm hayatınızla sarılın. Gecenizle gündüzünüzle, işinizle aşınızla, kadınınızla erkeğinizle, çoluğunuzla çocuğunuzla her şeyinizle kitaba sarılın. Onda olanları zikredin. Kitabın içindekileri gündem edinin. Kitabı gündem maddesi olarak alın ve algılayın. Gündeminizi onunla belirleyin. Onu program yapın. Hayat programınızı ondan alın. Yaşadığınız hayatın temel ölçüsü yapın kitabı. Kitabı sadece mücerret sevap maksadıyla okunan bir kitap durumuna düşürmeyin. Onu anlamak ve onunla hayatınızı düzenlemek üzere onunla ilişki kurun. Kitapla böylece bir ilişki gerçekleştirin ki muttakilerden olasınız, takvaya ulaşasınız.

Sadece İsrail oğullarına değildir bu hitap. Bize de verilmiştir kitap. Öyleyse biz de kitaba böylece sarılacağız. Demek ki biz de Allah'ın bize gönderdiği kitaba sımsıkı kuvvetlice tutunmak zorundayız. Bunun birinci boyutunu az evvel demeye çalıştım. İkinci boyutu da kuvvetli mü'minler olarak kitaba tutun demektir bunun mânâsı. Kavî mü'minler olarak, kuvvetli mü'minler olarak kitaba sarılın. Yâni iman kuvvetini, amel kuvvetini, ahlâk kuvvetini

gündeme getirerek bu kitaba sarılın. Çünkü imanla, amelle, ahlâkla desteklenmeyen bir tutuş kuvvetli bir tutuş değildir. Hayatta tatbik gerçeğiyle desteklenmeyen bir tutuş, ciddi bir tutuş değildir. Hayatta tatbik edilmeyen, hayatta yaşanmayan bir kitap, kitap olarak korunma özelliğini kaybedecektir.

Bireysel hayatla, aile hayatıyla, toplum hayatıyla, ekonomik hayatla, siyasal hayatla hukukla ve tüm hayat programlarıyla destek-lenmeyen bir tutuş gerçek bir tutuş değildir. Meselâ düşünün ki şu anda toplum olarak, Müslümanlar olarak kitapla diyalog kursak, gece gündüz kitabın âyetlerini okuyup anlasak ama anladığımız bildiğimiz bu âyetleri bireysel hayatımızda, aile hayatımızda, hukuk hayatımız-da, ekonomik hayatımızda, toplum hayatımızda uygulamıyorsak, bu âyetlerin istediği bir hayatı yaşamıyor ve hayatımızı onlarla düzenle-miyorsak o zaman biz ne o kitaba inanmış sayılırız ne de o kitaba kuvvetlice tutunmuş sayılırız.

Yâni inandığımız, okuduğumuz, anladığımız kitabın âyetleri hayatımızda görüntülenmiyorsa, hukukumuzda bu kitabın etkisi görül-müyorsa, kılık kıyafet konusunda bu kitap kendini hissettirmiyorsa, ekonomide etkili değilse, kılık kıyafet bu kitabın âyetlerine göre şekillenmiyorsa, kazanmamız harcamamız bu kitabın istediği biçimde şekillenmiyorsa, evimiz, eğitimimiz, amellerimiz bu kitaba göre şekillenmiyorsa, yâni ortada kitaba dayalı görünür bir hayat yoksa, bir görüntü, bir eylem, bir amel bir aksiyon yoksa, bu iman Allah'ın istediği bir kitap imanı olmadığı gibi bu tutuş da Allah'ın istediği bir tutuş değildir. Çünkü Allah'ın istediği tutuş kuvvetle iman kuvvetiyle, amel kuvvetiyle uygulama kuvvetiyle bir tutuştur. İşte Rabbimiz İsrail oğullarını konu edinen bu âyetinde bizlerden kitabına böyle bir tutuş istemektedir.

Anlayabildiğimiz kadarıyla İsrail oğulları Sina çölünde. Kendilerine Allah tarafından bir emir veriliyor. Bu emir çöl ortamından farklı bir ortama girmeyle ilgili bir emirdi. Kur'an'ın başka yerlerinde anlatıldığına göre ya ısrarla kendileri bunu istedikleri için ya da Rabbimiz bunları böyle bir imtihana tabi tutmak için istiyordu bunu onlardan. Tîh sahrasından çıktıktan sonra bir şehre girmelerini bir şehri fethetmelerini istemişti Allah onlardan. Hangi karye bu? Burada adı verilmemiş. Allahu âlem Filistin'e doğru giderlerken o istikâmette bir şehirdi bu. Filistin yolu üzerinde bir karye. Arz-ı Mev'ud'a gitmelerini sağlayacak bir şehrin girişi. Veya Kudüs'ün fethini istemişti Allah onlardan. İşte bir şehir ki o şehre girmeleri istenmiş. Diyor ki Rabbimiz şu kente girin! O şehrin kapısından girerken de, şehre giriş eylemini gerçekleştirirken de secde ederek girin. Yâni bu nîmetleri ve zaferi size nasip ettiğimden dolayı bana sücceden girin. Secdeyi biliyoruz. meleklerin Hz. Ademe secdeleri niteliğinde bir secde. Boyun eğmek

anlamında; “tamam ya Rabbi! Senin istediğin gibi ya Rabbi! Bu şehirde biz ancak senin istediklerini ister, senin istemediklerinden de biz nefret ederiz! Bu gerçeği kabul ediyoruz!” biçiminde bir secdeydi bu.

Ve yine onlara dedik ki cumartesi yasağına riâyet edin. Kendinizin söz verdiğini cumartesi yasasını çiğnemeyin. Bu konuda uzun uzun Arâf’ta anlatılır. Böylece onlardan sağlam mîsâk da almıştık. İşte:

155. “Sözleşmelerini bozmaları, Allah'ın âyetlerini inkâr etmeleri, peygamberleri haksız yere öldürmeleri, “Kalplerimiz perdelidir.” demelerinden ötürü Allah, evet, inkârlarına karşılık onların kalplerini mühürledi, onun için bunların pek azı inanır.”

Nedenmiş o? Niye gazaba uğramışlar bu adamlar? Neden zillet ve meskenet damgası vurulmuş onlara? Çünkü onlar Allah’la sözleşmelerini bozmuşlar, Allah’a verdikleri ahitlerini yerine getirmemişler. Sonra onlar Allah’ın âyetlerini küfrediyorlar, Allah’ın âyetlerini örtüyorlar, örtbas edip, gündemlerinden düşürüp açığa çıkarmıyorlardı.

Allah’ın iki tür âyeti vardı. Biri metluv âyetler ötekisi de meşhut âyetler. Farklı ifade edersek birisi kulağa hitap eden işitsel âyetler dediğimiz şu elimdeki Kur’an’ın âyetleri. Ötekisi de göze hitap eden görsel dediğimiz şu kâinatta Allah’ın serpiştirdiği kendi varlığına alâmet ve nişane kıldığı ay gibi, güneş gibi, gece ve gündüz gibi, bulut ve rüzgar gibi, insan, hayvan, ağaçlar, bitkiler gibi âyetler. İşte bu adamlar bunları küfrediyor, örtüyor, örtbas ediyorlar, kamufle ediyorlar, halkın gözünden kulağından saklıyorlardı. Yâni gündeme getirmiyor, gündemlerinden kaldırıp onlarsız bir hayat programı yapmaya çalışıyorlardı.

¬ ***"Ve de Peygamberleri haksız yere öldürüyordular."***

Peygamberleri haksız yere öldürmek. Peki acaba haklı yere Peygamber öldürülür mü ki Rabbimiz burada haksız yere Peygamberleri öldürüyorlardı buyurmuş? Anlayabildiğim kadarıyla bunu şöylece özetleyelim inşallah:

1- Bazen bâtıl işleyen, bâtıl iş yapan birisi, onu hak zannıyla yapabilir. Onun yapılması gereken bir hak olduğunu zannettiği için veya o konuda bilgisiz olduğu için doğru zannıyla, hak zannıyla o işi yapabilir. Ama bu iş, bu Peygamber öldürme işi onların kendi inançlarına ve zanlarına göre de hak olmayan, haklı olmayan bir işti. Bunu biliyorlardı, bunun çirkinliğini biliyorlar, yapmamaları gerektiğini biliyorlar ama yine de yapıyorlardı bu işi. Bir böyle anlıyoruz.

2- Eğer Cenâb-ı Hak burada haksız yere sözünü kullanmayıp da sadece Peygamber öldürdükleri için onları zemmetmiş olsaydı o zaman: "O peygamberleri gerçekten öldüren Allah değil mi?" diyerek itiraz edebilirlerdi. Yâni öldüren sen değil misin ya Rabbi? diye bir mantık oyununa girebilirlerdi. İşte Cenab-ı Hak burada kendi öldürmesinin hak olduğunu, bunlarınkinin ise haksız olduğunu vurgulamak istemiştir diyoruz, Allahu âlem.

Öyleyse hak öldürme, haklı öldürme öldürmeyi gerekli kılan bir öldürmedir. Rasulullah Efendimizin şu hadisi bunu anlatır:

"Şu üç durumun dışında bir müslimin kanı helâl değildir. İman ettikten sonra tekrar küfre dönen kişi, muhsan iken (evli iken) zina eden kişi ve haksız yere adam öldüren kişi."

Bu adamlar peygamberleri öldürüyorlardı. Hem öyle öldürüyorlar ki sabah öldürüyorlar akşam hiçbir şey yokmuş gibi ellerini kollarını sallaya sallaya hayatlarına devam ediyorlar. E, şimdi de aynı ya! Fiziki anlamda bizzat öldürme yok ama fikri anlamda öldürmeler bugün de aynen devam etmektedir. Bugün de insanlar peygamber öldürüyorlar. Bugün de insanlar insan öldürüyorlar. Meselâ kürtaj yoluyla her gün binlercesi öldürülüyor ama herkes her gün elini kolunu sallaya sallaya hiçbir şey yokmuş gibi hayatına devam ediyor. Yâni bugün de her gün binlerce insan öldürülüyor, ama insanlar hiçbir şey olmamış gibi yine de işlerine aşlarına rahat gidip gelebiliyorlar.

Bununla birlikte şunu da diyeceğiz: Peygamberi öldürmek iki türlüdür tabii:

1- Bizzat peygamberin vücudunu ortadan kaldırmak şeklinde bir öldürme.

2- İkincisi de peygamberi kendi başına bırakmak, onunla, onun getirdiği mesajla, onun hayatıyla, onun uygulamalarıyla, onun sünnetiyle ilgiyi, alâkayı kesmek biçiminde öldürmek. Peygamberin öldürülüşüne göz yummak şeklinde öldürmek. Onun dindeki misyonunu ve örnekliğini reddetmek biçiminde öldürmek. Yâni sebeben öldürmek. Bunu Allah korusun hepimiz yapıyoruz değil mi? Sonra:

Kalplerimiz kılıflıdır. Kalplerimiz örtülüdür bizim, biz anlamıyo-ruz!

Anlayamıyoruz senin ne dediğini. Bizi neye çağırdığını, bize nasıl bir mesaj ulaştırdığını bizi nasıl bir hayata çağırdığını bizler anlamı-yoruz, anlayamıyoruz. Bizim kalplerimiz örtülüdür, bizim kalplerimiz kılıflıdır diyorlar. Dinlemek istemiyorlar, anlamak istemiyorlar, duymak ve görmek istemiyorlardı adamlar da kalplerinin kılıflı olduğunu söyleyerek hem peygamberle alay ediyorlar hem de kendilerini çok alçak bir hayata indirgemek istiyorlardı. Kalbimizde kılıf var kalbimiz örtülüdür bizim diyorlardı. Bununla şunları kast ediyorlardı:

1- Ellerinde kitapları olduğunu söylemeye çalışıyorlardı adamlar. Ey peygamber, bizim elimizde amel edecek, okuyacak, bilgilenecek kitabımız var. Bizler elimizdeki bu kitabımız sayesinde kesin bilgiye, doğru bilgiye sahibiz. Bunun için başkasına ihtiyacımız yoktur, seninkine ihtiyacımız yoktur demeye çalışıyorlardı.

2- Kalplerimiz kılıflıdır, kalplerimiz kapalıdır. Yâni senin çağırdığın düşünceye, senin dâvet ettiğin ilkeleri anlamaya dinlemeye ihtiyacımız yoktur demek istiyorlardı. İbni Abbas'ın ifadesiyle zaten bizim kalplerimiz bilgi ile doludur, kalplerimiz bilgi küpü haline gelmiştir. Kalplerimiz bilgi ile dolmuştur. Ona yeni bir dava nüfuz edemez, yeni bir dâvete icabet edemez kalplerimiz. Yâni o kadar bilgi ile dolu ki bir damla bile bir şey alacak yer yoktur demek istiyorlar. Kendi bilgilerini, kendi anlayışlarını, kendi düşüncelerini, kendi bozulmuş kitaplarını yeterli görüyorlar ve Kur'an'a ihtiyacımız yoktur diyorlardı.

Tıpkı günümüzde kendi bilgilerini, kendi düşüncelerini, kendi metotlarını, kendi kitaplarını yeterli görüp, bizim Allah'ın Kur'an'ına ihtiyacımız yoktur, bizim hadis kitaplarını okumaya ihtiyacımız yoktur diyen kimi Müslümanlar gibi.

3- Bir de bu yeni dinin sorumluluklarından kendilerini kurtarabilmek için belki de kendilerini aptal yerine, ahmak yerine koyuyor-lardı. Biz gerçekten senin ne demek istediğini, bu Kur'an'ın ne demek istediğini anlayamıyoruz diyorlar ve bunu anlayabilecek, kavrayabile-cek zekaya, anlayışa, kavrayışa sahip olmadıklarını söylüyorlardı. Böyle bir sorumluluktan kurtulabilmek için kendilerini aptal yerine, geri zekalı yerine koyuyorlardı. Şimdi de öyle mi? Allah korusun da Müslümanlardan kimileri: Ben ha! Yâni bu kitabı anlayacak ve çocuklarıma anlatacağım ha! Biz kim bu kitabı anlamak kim! Biz kim Rasulul-lah'ın hadislerini anlamak kim! Onu ancak büyük zatlar anlar, diyerek kitabı eline bile almaktan çekinenler de aynen °r²V3 _«X"YV5 diyen ya-hudiler gibi

mi diyorlar? Allah korusun. Allah'a iftira ediyorlar. Halbuki Allah sizin güç yetiremeyeceğiniz bir şey emretmedim, diyor. Bunlarsa haşa Ya Rabbi bizim anlayamayacağımız kavrayacağımız bir kitapla sorumlu tutmuşsun diyerek Allah'a iftira ediyorlar.

Veya bizim meclislerimizde okuduğumuz, elimizden düşürme-diğimiz, gerekli bilgilenmeyi sağlayabildiğimiz kendi kitaplarımız var, biz onları okur, onlardan bilgileniriz, başkasına ihtiyacımız yoktur, ayrıca Kur'an okumaya da gerek kalmamıştır diyenler de aynı şeyi mi söylüyorlar? Allah korusun.

Yahudiler diyorlardı ki kalplerimiz doludur, kalplerimiz kılıflıdır, bizim buna ihtiyacımız yoktur. Biz imanımızda, yolumuzda, davamız-da, geleneklerimizde öylesine sabit inançtayız ki, hayatımızdan öylesine memnunuz ki bunun aksine söylenecek hiçbir şeyden etkilen-meyeceğiz diyorlardı.

İşte tüm bu sebeplerden ötürü, küfürlerinden ötürü Allah da onların kalplerini mühürleyiverdi. Yâni Allah onların kendi küfürlerini onaylayıverdi demek daha hoş olacak herhalde. Onlar bizzat kendi hür iradeleriyle küfrü seçtiklerinden Allah da onların bu seçeneklerini onaylayıverdi de onlardan çok azı müstesna iman etmediler, iman etmiyorlar.

Bizler bugün Rabbimizin bu âyetlerini çok güzel bir şekilde anlayıp, bu âyetler çerçevesinde şu anda yeryüzünde yahudi ve hı-ristiyan dünyanın sapak noktalarını çok iyi tahlil edip onların yanlışlarını çok net bir biçimde ortaya koyup, hem kendi dünyamızı, Müslümanların dünyasını güzelleştirmek, hem de bu ehli kitap dünyayı uyarmak zorundayız. Gelin ey ehl-i kitap, işte Rabbimizin son elçisine gönderdiği bu son kitabın beyanlarına göre sizlerin durumu budur. Kitaplarını bozmuş, dinlerinden uzaklaşmış, peygamberlerini öldürmüş insanlar olarak sizin şu anda yaşadığınız hayat sizi doğruca cehen-neme götürüyor. Gelin Müslüman olun ve kurtulun demek zorundayız. Onların kurtuluşları için onların hayatlarını sorgulamak zorundayız.

Çünkü gerçekten şu anda bu zavallı adamların bizim uyarılarımıza çok ihtiyaçları vardır. Şu anda bu kâfirler yaşadıkları dünyada ne kadar da büyük bir saltanat içinde bulunurlarsa bulunsunlar, ne kadar da şu anda zâhiren tüm dünya egemenliğine, tüm dünya askeri ve ekonomik gücüne sahip görünürlerse görünsünler, unutmayın ki dün de bugün de kâfirler sürekli iç dünyalarında Allah baskısını hissetmektedirler. Sürekli kendilerine vaadedilen bir cehennem sıkıntısı altında ezilmektedirler. Geceleri bunalımlı, gündüzleri huzursuzdur. Öldükleri

anda gidecekleri yerin ıstırabı içinde bir hayat yaşamaktadırlar. Çünkü öldükleri anda gidecekleri yerin neresi olduğunu çok iyi bilmektedirler.

Zaten yeryüzündeki Müslümanların varlığı sürekli kendilerine kendi sapıklıklarını hatırlattığı için onları yok etmek istemektedirler. Kıstası yok edip rahatlamak istiyorlar. İşte bunun içindir ki onların imana gelmelerine engellerin ortadan kalkıp cennet yollarının açılabilmesi biz Müslümanların onlara çok merhametli, ama tavizsiz, açık ve ciddi uyarılarda bulunmamız gerekmektedir. Onları net bir şekilde, karşılarında eğilip bükülmeden Allah'ın bu âyetleriyle karşı karşıya getirmemiz gerekmektedir. Bu bizim için gerçekten büyük bir sorumluluktur. Sakın ha sakın hümanistlik, insancıllık gibi, aman onları darıltmayalım, aman onları da cennete postalayalım, onların hayatlarını da onaylayıverelim gibi yamuklukları içine girmeden, böylece onların göz göre göre cehenneme gidişlerine göz yummadan uyarımızı yapmaya çalışalım. Böylece hem kendimizin hem de onların helâklerine zemin hazırlamayalım.

Bakın merhameti bol olan Rabbimiz hem onları hem bizi sürekli uyarmaya devam ediyor. Bir yandan onların hayatlarını sorgularken, bir yandan da onları imana çağırıyor. Bakın bir uyarı, bir sorgulama ve bir dâvet daha:

156- "Bu, bir de inkârlarından Meryem'e büyük bir iftirada bulunmalarından ötürü."

İsrail oğullarının Müslümanlıktan vazgeçip, İslâm'dan çıkıp, küfrü ve şirki seçip sapmalarından sonraki, yahudileşmelerinden sonraki durumlarını anlatan âyetler devam ediyor. Yakub (a.s) un oğullarından Yusuf (a.s) döneminde Mısır'a yerleşip egemen olan İsrail oğulları Yusuf (a.s) un vefatından sonra Mısır'da egemenliklerini kaybedip Firavun oğullarının köleliği altında bir hayata mahkum olurlar. Sonra Allah tarafından kendilerini Firavun'un zulmünden kurtarmak üzere gönderilen Mûsâ (a.s) ve Harun (a.s) lar döneminde Allah'ın yardımıyla Firavun oğullarının zulmünden kurtulurlar. O dönemde Allah'ın yardımıyla Kudüs'ü fethedip çok şerefli bir hayatın sahibi olurlar.

Sonra tekrar kötü bir duruma düşen İsrail oğulları daha sonra Dâvûd (a.s) döneminde Talut'un Calut'u öldürmesiyle ata yurdu olan, İbrahim (a.s)'ın yurdu olan o mukaddes topraklara yeniden hakim olurlar. Dünya mülk ve saltanatına sahip olarak yeryüzünde çok şerefli Müslümanca bir hayat yaşarlar. Ama görüyoruz ki İsrail oğulları her yükselişten sonra bir çöküşle, her Müslümanlaşmadan sonra bir sapışla karşı karşıya gelmektedirler. Allah'ın

yeryüzünde kendilerine şeref bahşedip seçkin kullar kılmasına rağmen, kendilerine sayılamayacak kadar büyük nîmetler lütfetmesine rağmen bu adamlar Süleyman (a.s) dan sonra gerçekten yoldan çıkarak bozguncu bir tavır sergilemeye başlarlar. Allah'ın kendilerine gönderdiği Tevrat'ı bir tarafa bırakarak, peygamberlerinin yolunu bir kenara bırakarak, Allah'ın kendilerinden istediği kulluk yolundan çıkarak, kendilerince tahrif ettikleri bir kitabın, kendilerince oluşturdukları bir dinin mensubu olurlar.

Kulluktan çıkıp yahudileşme sürecine girdikleri bu dönem içinde Allah'ın kendilerine gönderdiği elçilerinden kimilerini yalanlarlar, kimilerini de öldürürler. Böylece sapmanın doruk noktasına ulaşırlar. Nihâyet kendilerine peygamber olarak gönderilen Yahya ve Zekeriyya (a.s) lar dönemine gelirler. Sapıklığın, küfrün, şirkin, materyalizmin zirvesinde bir hayat yaşayan İsrail oğulları Allah'ın bu elçilerine de ha-yat hakkı tanımayarak onları da öldürürler. Ve nihâyet tümüyle yahu-dileşen, tümüyle İslâm'dan ayrılan bu adamlara Rabbimiz son bir elçi daha gönderir. Kendi içlerinden Meryem oğlu Îsâ'yı son elçiyi müjdelemek, son elçiye iman etmeleri konusunda onlardan ahid almak üzere onlara onların son elçisi olan Îsâ (a.s)'ı gönderir Rabbimiz. İşte bu âyetinde buyurur ki Rabbimiz:

Onların küfürleri ve Meryem üzerine söyledikleri o büyük iftiralarından ötürü ve:

157: "Ve: "Meryem oğlu Îsâ Mesih'i Allah'ın elçisini öldürdük." demelerinden ötürüdür. Oysa onu öl-dürmediler ve asmadılar, fakat onlara öyle göründü. Ay-rılığa düştükleri şeyde doğrusu şüphededirler, bu husus-taki bilgileri ancak sanıya uymaktan ibarettir, kesin olarak onu öldürmediler."

Ve bir de Allah'ın elçisi Meryem oğlu Îsâ'yı öldürdük deme-lerinden ötürü artık Allah onların kalplerine mührünü basmış ve onların küfürlerini onaylamıştır.

Ama onların içinden elbette önceki peygamberlerine samimiyetle inanan, o peygamberlere gönderilmiş kitaplara samimiyetle bağlanan ve şimdi de tüm insanlığa gönderilmiş son elçi Hz. Muhammed (a.s)'a samimiyetle iman edenler bunun dışındadır. Elbette önceki peygamberlere Allah'ın istediği gibi iman edenler aynı kaynaktan gön-derilen son elçiye de iman ettiler. İsrail oğullarından bu samimi insan-lar hem kendi içlerinden, kendi kavimlerinden gelen peygamberlere hem de ataları İbrahim (a.s)'in öteki oğlu İsmail (a.s)'in soyundan gelen son elçiye de iman ettiler ve Müslüman oldular. Ama ırkçılık

yapa-rak son elçiye iman etmeyen yahudi ve hıristiyanlar da sapıklığın doruk noktasındaki küfür ve şirk hayatlarını sürdürmeye devam ettiler.

Bunlar Allah'ın kelimesi olan, Allah'ın en büyük bir mûcizesi ve yasası olan Îsâ (a.s)'a da aynen daha önce Meryem annemiz hakkında yaptıkları o büyük iftira gibi iftirada bulundular. Dediler ki biz Meryem oğlu Îsâ'yı öldürdük. Bu da tıpkı Meryem hakkındaki zina iftiralarının aynısıdır. Peygamberleri Hz. Îsâ'yı inkâr etmelerinden de öte utanmadan bir de Onu öldürdük diye övünmeleri gerçekten çok büyük bir küstahlıktı. Âl-i İmrân sûresinin beyanına göre onlar Hz. Îsâ'nın hak bir peygamber olduğunu biliyorlardı. Allah'ın elçisi olarak öldürdük diyorlardı. Yâni bir bilgisizlik, bir cehalet ve yanlışlık sebebiyle de-ğil Allah'ın elçisi olduğunu bile bile öldürdüklerini iddia ediyorlar. Yâni gerçekten bir toplumun bile bile elçilerini öldürdükleriyle övünmeleri çok garip bir şeydir. Bakın Allah diyor ki:

Onlar onu ne öldürdüler, ne de astılar. Lâkin onlara benzetildi, benzer gösterildi, ya da onun hakkında şüpheye düştüler, şüpheye düşürüldüler. Onlara onun benzeri bir kimse gösterildi de bu konuda şüpheye düştüler. Ya başka birisini ona benzetildi de peygamberi öldürüyoruz diye onu öldürdüler. Bu konuda çok farklı şeyler söylen-mişse de aslını Allah bilir diyoruz. Evet şüpheli bir durumda kaldılar. Acaba bu öldürdüğümüz, bu asıp çarmıha gerdiğimiz gerçekten omuydu, değil miydi diye şüphede kaldılar.

Gerçekten onun hakkında anlaşmazlığa düşenler şüphe içindedirler. Onun öldürülmesi konusunda onların kesin bir bilgileri de yoktur. Ancak zanna tabi oluyorlar. Zan da hiçbir zaman gerçeğin ifadesi değildir. Zan işte, sadece bir hipotez, bir tasarım, bir varsayımdan başka bir şey değildir. Onu öldürdük diyenler yakînen, hakikaten öldürmüş değillerdir. Evet kesin olarak onu öldürmüş değillerdir onlar. Onlar bu konuda kendilerinden emin değillerdir.

158: Bilâkis Allah onu kendi, kendi katına yükseltti. Allah güçlüdür, hakimdir."

Bilâkis Allah onu kendi katına yükseltmiştir. Allah onu kendi koruması altına almıştır. Allah onu kendine yüceltmiştir. Çünkü Allah her şeyi bilen, her şeye güç yetiren, hayata hakim, düşmanlarının işini bitiren, kendisine sığınan dostlarını koruyan olan ve her yaptığını hik-metle yapandır. Şüphesiz onu babasız dünyaya getiren Allah elbette onu bu yahudilerin elinden kurtarıp kendisine yükseltmeye de, yıllar sonra kıyametin zuhuruna yakın günlerde Onu tekrar dünyaya getirip son elçisinin şeriatıyla düşmanlarından intikam aldırmaya da kâdirdir.

Âyetin ifadesiyle Rabbimiz onu kendisine yükseltmiştir. Artık Rabbimizin anlattığı bu yükseltme işi nasıl oldu? Nasıl gerçekleştirildi? Bunu en iyi bilen Allah'tır. Âl-i İmrân sûresinin 55. âyetinde de: "Seni kendime yükselteceğim" buyuruluyordu. Mahiyetini bilmediğimiz bir yükseltmeyle onu yükseltti Rabbimiz. Sonra Kur'an'ın ve sünnetin beyanlarına göre kıyamete yakın bir zaman diliminde Rabbimizin onu tekrar indireceğini biliyoruz.

159. "Kitap ehlinden, ölmeden önce, Îsâ'ya inan-mayacak yoktur. O, gerektiği gibi inanmadıklarından, kı-yamet günü onların aleyhine şahit olur."

Ehl-i Kitaptan hiç kimse yoktur ki ölümünden önce ona inan-mayacak olsun. Ölümünden önce ehl-i kitaptan olan herkes mutlaka Hz. Îsâ'ya iman edecektir. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun bir kaç mânâsı vardır:

1- Hayatı boyunca Îsâ (a.s) hakkında kötü bir inanç besleyen, onun dinine, onun yoluna ihanet eden, onu bir peygamber ve insan olarak değil de Allah, ya da Allah'ın oğlu bilen tüm ehl-i kitap ölüm anında gerçeklerle yüz yüze gelip mutlaka Ona iman edecektir. Ama son andaki bu imanın onlara hiçbir faydası olmayacaktır.

2- Ya da bunun bir başka mânâsı, Îsâ (a.s) nın ölümünden önce ehl-i kitabın tamamı ya da ehl-i kitaptan kimileri ona iman edecektir. Bu kıyamete yakın Hz. Îsâ (a.s) nın tekrar yeryüzüne gelmesi döneminde yaşayan ehl-i kitap için söz konusudur. Kıyamet öncesi yeryüzüne indirilen Hz. Îsâ (a.s)'ın haçı kırması ve domuzu öldürmesiyle o anda hayatta olan yahudi ve hıristiyanlar eyvah! Meğer bizler şu anda Îsâ (a.s) nın dinini yaşıyoruz diye kendi hevâ ve heveslerimizi yaşıyormuşuz diyerek sapıklıklarından vazgeçecekler, Îsâ (a.s)'ın getirdiği dinin Muhammed (a.s) nın getirdiği İslâm diniyle aynı olduğunu anlayacaklar, Hz. Îsâ (a.s)'ın Müslüman olduğunu anlayacaklar, kabul edecekler ve kendileri de Îsâ (a.s)'ın vefat edip kıyamet kopmadan önce ona ve dinine iman edip Müslüman olacaklar.

Ve kıyamet günü de Hz. Îsâ (a.s) da onlar aleyhine şehâdette bulunacak. Daha önce yahudilik ve hıristiyanlık iddiasıyla kendi yolundan çıkan, kendi dinini terk eden ve sapıklık içinde bir hayat yaşayanlar aleyhine Îsâ (a.s) şahitlik edecek. Ya bir ömür boyu iman etmedikleri halde ölümleri anında gerçeği anlayıp iman etmeye kalkan ehl-i kitabın aleyhinde şahitlik yapacak. Ey kâfirler sizin bu son deminizdeki imanlarınızın sizin lehinizde hiçbir faydası olmayacak diyerek aleyhlerine şehâdette bulunacak. Yahut da kendilerini yalanlayıp

öldürmeye teşebbüslerinden ötürü yahudiler aleyhinde, kendisini ilâhlaştırmalarından, Allah yerine, Allah'ın oğlu makamına oturtmalarından ötürü de hıristiyanların aleyhinde şahitlikte bulunacak. Veya kıyamete yakın günlerde kendisine iman edenlerin lehlerinde ve o güne kadar inanmayan, o günden sonra da inanmayanların aleyhlerinde şehâdette bulunacak.

160 "Yahudilerin haksızlıklarından, çoklarını Allah yolundan menetmelerinden ötürü kendilerine helâl kılınan temiz şeyleri onlara haram kıldık."

İşte bütün bu zulümlerinden ötürü, gerek Allah'a karşı, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın kitabına karşı, Allah'ın elçilerine karşı, önceki peygamberlere karşı, gerek Meryem annemize karşı, gerek Îsâ (a.s)'a karşı gerekse son elçi Hz. Muhammed (a.s)'a ve ona tabi olmuş Müslümanlara karşı zulümlerinden ötürü, Allah'ın Hz. Ademden beri gönderdiği tüm dinlerin aslı olan İslâm'dan uzaklaşıp yahudileşmelerin-den, hıristiyanlaşmalarından ötürü Allah kendilerine helâl olan terte-miz yiyecekleri onlara haram kılmıştır. Bir de pek çok kimseyi Allah yolundan alıkoymaları, insanlara kendi sapık dinlerini, kendi bozuk hayat tarzlarını, kendi şirk hukuklarını, kendi materyalist eğitim an-layışlarını, kendi sapık felsefelerini empoze ederek, insanları kendi cehennemlerine çağırarak Allah yolundan saptırmaları sebebiyle Allah nîmetlerinden bir kısmını onlardan alıvermiştir. Bazı helâlleri on-lara haram kılıvermiştir.

161. "Yasak edilmişken fâiz almaları ve insanların mallarını haksızlıkla yemelerinden ötürü onlardan inkâr edenlere, elem verici azap hazırladık."

Kendilerine yasak edildiği halde fâizden yana olmaları, fâizci bir hayatı sürdürmeleri ve helâl yollar dururken haram yollarla insanların mallarını yemeleri sebebiyle bu yasa onlara hak oldu. Bu onların kendi hür iradeleriyle, kendi elleriyle kazandıkları bir cezadır, bir âkıbettir. Halbuki asla fâize bulaşmayacaklardı, haram yollarla insanların mallarını yemeyeceklerdi. Allah önceki kitaplarda bunun yasasını anlatmıştı onlara. Haram helâl yasalarını bildirmişti Allah onlara. Allah'a, Allah'ın kitaplarına, Allah'ın yasalarına inanan ve haram helâl yasalarını belirleme yetkisinin sadece Allah'a ait olduğunu bilen bir Müs-lümanın hiçbir zaman Allah'ın istemediği bir yolla mal elde etme hakkı yoktur. Mal kazanma ve harcama konusunda Allah helâl yolları nasıl belirlemişse Müslüman öylece bir tavır almak zorundadır.

Allah fâiz haram demişse, Allah rüşvet haram demişse, rek-lâmlarla, enflasyonlarla insanların ceplerine uzanmak kötüdür demiş-se, Müslümanım

diyen bir kimsenin bu yollara tevessül etmesi düşü-nülemez. Yalanla, dolanla, eksik ölçüp tartmayla Müslümanın ilgisi olamaz. Ama eğer insanlar Allah'ın helâl-haram yasalarını çiğneyip haram yollara yönelirlerse o zaman unutmasınlar ki Allah da onları tıpkı İsrail oğulları gibi cezalandıracaktır. Bakın âyetin sonunda diyor ki Rabbimiz:

Kâfirlere acıklı bir azap hazırladık. Evet kim ki Allah'la bir çatışma içine girer, Allah'ın yasalarına riâyet etmez, Allah'ın helâl-haram sınırlarını tecavüz eder, Allah'ın helâl dediklerine haram, haram dediklerine de helâl demeye kalkışırsa, karşısındakinin mallarını haram yollarla yer, kâfirce bir ekonomik hayatın içine girerse onlar için dayanılmaz bir azap vardır diyor Rabbimiz.

162. "Fakat onlardan ilimde derinleşmiş olanlara, sana indirilen Kitaba ve senden önce indirilen Kitaba inanan mü'minlere, namaz kılanlara, zekât verenlere, Allah'a ve âhiret gününe inananlara, elbette büyük ecir vereceğiz."

Demek ki toplumlar, insanlar ne kadar da bozulmuş, tefessüh etmiş olurlarsa olsunlar mutlaka onların içinde bozulmayanlar da olabilecektir. İşte bu sapmış yahudilerin içinde, yahudileşmiş İsrail oğulları içinde yahudileşmeyen, bozulmayan Allah'ın istediği biçimde Müslümanca tavırlarını sürdüren samimi Müslümanların varlığını anlatıyor Rabbimiz.

Onlardan ilimde rüsûh sahibi olanlar, ilimde derinleşenler ve de önceden dosdoğru iman sahibi olanlar hem indirilmiş olan kitaba hem de senden öncekilere indirilmiş kitaplara iman ederler, namazı ikâme edip ayağa kaldırırlar. Zekâtlarını verirler. Namazla Allah'ın hayatlarına karıştığına, zekâtla da mallarına karıştığına imanlarını gündeme getirirler. Namazla Allah'ın bedenlerinde söz sahibi olduğuna, zekâtla da malları konusunda Allah'ın söz sahibi olduğuna imanlarını gündeme getirirler. Ve onlar âhiret gününe de iman ederler. Ölüm ötesi hayatın hesabına kitabına iman ederler. Hayatlarını bu imana bina ederek yaşarlar.

Âyeti ya böyle anlıyoruz, ya da o ehl-i kitaptan ilimde derinleşmiş olanlar, önceki kitaplarına vakıf olup samimiyetle onunla amel edenler, kör bir taklide kapılarak atalarının yanlışlarına düşmeden önceden de vahyi tanıyanlar şimdi aynı kaynaktan gelmiş son kitaba da iman ederler. Burada Rasulullah Efendimiz döneminde Medine ve çevresinde yaşayan yahudileşen ve hıristiyanlaşan kitap ehli arasında bir kısım âlimler vardı ki bunlar Tevrat'a, İncil'e, Zebur'a samimiyetle inanmış ve bu imanlarını samimiyetle sürdüren kitap ehli kastedilmektedir.

Bunlar peygamberler ve kitaplar arasında hiçbir ayırım yap-mayan, önceki kitaplarına ve peygamberlerine samimiyetle iman et-tikleri için son elçiyle karşı karşıya geldikleri zaman da hiçbir sıkıntı çekmeden, hiçbir ön yargı içine girmeden hemen iman eden kimselerdir. İşte bunlar ve önceden kitapla, dinle hiçbir ilgileri olmadığı halde şimdi bu son kitaba iman eden, namaz kılan, zekât veren muhacir ve ensâr var ya, işte onlar için elbette büyük bir mükafat vereceğiz, buyuruyor Rabbimiz.

İlim sahibi olanlar, âlim özelliğine sahip olanlar, okuyanlar, araştıranlar, vahiyle ilgi kuranlar anlıyoruz ki kıyamete kadar dünyanın hangi coğrafyasında olurlarsa olsunlar mutlaka Kur'an'a ve peygam-bere iman etmişler ve edeceklerdir. Bunlar mutlaka inandıkları Allah'a kulluğun en belirgin sembolü olarak namazı kılacaklar ve toplumda Allah için mallarını harcayacaklardır.

Ve işte onların bu yaptıklarını asla boşa çıkarmayacaktır Allah. Hayatlarını böylece Allah için yaşayan kullarına Rabbimiz büyük mükafatlar ve cennetler vaad ediyor.

163. "Nuh'a, ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a to-runlarına, Îsâ'ya, Eyyub'a, Yunus'a, Harun'a ve Süley-man'a vahyettiğimiz gibi ey Muhammed, şüphesiz sana da vahyettik. Dâvûd'a Zebur verdik."

Bu âyetinde de kitap şeklinde gelmiş vahiyleri anlatıyor. İnsan-lığın ilk atası ve ilk peygamberi Hz. Adem (a.s)'dan bu yana tarihin hiçbir döneminde insanlığı, yeryüzünü vahiysiz bırakmadığını, her topluma elçiler ve kitaplar gönderdiğini anlatıyor.

164. "Gönderilen müjdeci ve uyarıcı peygamber-lerden bir kısmını daha önce sana anlatmıştık, kimilerini de anlatmadık. Allah Mûsâ'ya hitap etmişti.

Ey peygamberim, biz bu kitapta o önceki peygamberlerden kimilerini anlattık, kimilerini de gündeme getirmedik. Evet senden önce nice peygamberler gelip geçmiştir ama onlardan kimilerinin hayatını sana anlattık, kimilerinin hayatlarının sadece kısa bir bölümünü anlattık, sana lâzım olan kadarını anlattık, kimilerinin de hayatlarını hiç anlatmadık. 124 bin peygamber. Bunlardan sadece çok azının hayatını, onu da hayatının çok az bir kısmını anlatmıştır Rabbimiz. Mekke döneminde indirilen sûrelerde En'âm'da, Arâf'ta, Furkân, Şuarâ, Neml, Kasas, Sâffât, Yunus, Hud ve Yusuf'ta Rabbimiz bu elçilerini anlatmıştı. Ama çoğunu değil azını anlatmıştı.

Ayrıca Mûsâ (a.s)'a bir de ayrıcalık olarak vahyini konuşma şeklinde gönderdiğini haber veriyor Rabbimiz. Evet işte Nisâ sûresinin bu 164. âyetinde peygamberler, yeryüzünün en şerefli kahramanları geçidiyle karşı karşıyayız. İşte yeryüzünde Allah'ın en çok sevdiği mümtaz kullarla karşı karşıyayız. Onların şahsiyetleriyle, onların imanlarıyla, kulluklarıyla, teslimiyetleriyle karşı karşıyayız. Eğer Allah'ın bu yasal örnekleriyle, bu kulluk modelleriyle birlikte olursak, onları örnek alır, onlar gibi olmaya, onlar gibi bir hayat yaşamaya, onlar gibi Allah'a kulluk yapmaya çalışırsak kesinlikle bilelim ki dünyada onların ulaştıkları mutluluk ve saâdete, âhirette de onların ulaştıkları şerefli bir cennet hayatına gitme imkânına sahip olabiliriz.

165. "Peygamberlerden sonra, insanların Allah'a karşı bir hüccetleri olmaması için. Allah güçlüdür, hakimdir."

İşte peygamberin geliş gâyesi. İşte peygamberin misyonu. Tıpkı kendilerinin örnekledikleri gibi Allah'a iman edip Allah'ın istediği bir hayatı yaşayan mü'minleri cennetle müjdelemek, Allah'ı ve kendilerini gündeme almadan yaşayanları da cehennemle uyarmak üzere gönderilen elçilerinin her bir dönem insanının hayatındaki yeri bakın şuymuş:

Kendilerinin gelişlerinden sonra artık insanların Allah'a karşı bir mâzeret hakları, bir delilleri, bir hüccetleri kalmasın diye. Artık insanların Allah'a karşı arkasına saklanacakları bir mâzeretleri, ileri sürecekleri bir delilleri kalmasın diye o elçiler gönderiliyor. Yâni, ya Rabbi! Madem ki Rabbimiz olarak sen vardın! Madem ki bizi sen yaratmıştın! Madem ki hayatımızı sana borçluyduk! Madem ki Rab olarak, İlâh ve Mâbud olarak sadece seni dinleyecektik! Senden başkalarına asla minnetimiz ve kulluğumuz olmayacaktı! Madem ki bizi yaşadığımız bu hayatın sonunda hesaba çekecek olan sendin! Madem ki hesabı sadece sana ödeyecektik! Madem ki öbür tarafta cennetin vardı, cehennemin vardı! Madem ki bizden kulluk istiyordun! Eh öyle de bize bunları niye bildirmedin? Niye bize önceden haber vermedin? Bize niye kitaplar ve elçiler göndermedin? Madem ki bu kadar güzel bir cennetin vardı da neden bizi önceden bilgilendirmedin? Madem bu kadar dayanılmaz bir cehennemin vardı da niye önceden bizi onunla uyarmadın diyerek Allah'a karşı delil getirmeye hiç kimsenin hakkı kalmasın diye peygamberlerini gönderdiğini anlatıyor Rabbimiz.

166. "Fakat Allah sana indirdiğine şahitlik eder, onu bilerek inirmiştir, melekler de şahitlik ederler. Şahit olarak Allah yeter."

Lâkin Allah sana indirdiğine şehâdet ediyor. Allah şahittir ki o sana indirdiği kitabını kendi ilmiyle indirmiştir. İlim kendisinden olan Allah, ilmin

kaynağı olan bizzat kendi ilmiyle, bilerek o kitabı sana göndermiştir. Arkadaşlar, gerçekten müthiş bir ifadedir bu. Biz mü'-minler için en büyük bir şereftir bu. Arkadaşlar bizler gözlerimizle gördüğümüzden de öte Rabbimizin varlığına şehâdet ederiz. Bizler Allah'tan başka İlâh olmadığına, ve Muhammed (a.s) in Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna, elimizdeki hayatımızı düzenlediğimiz şu kitabın kesinlikle Allah'tan geldiğine gözlerimizle gördüğümüzden daha emin bir şekilde şehâdet ediyoruz değil mi? Bakın bizim şehâdet ettiğimize Allah da şehâdet getiriyor. Allah da şehâdet ediyor ki bu kitap Allah'tan gelmedir. Yine biz kitabımızın başka bir âyetinden de biliyoruz ki Rab-bimiz kendisinden başka İlâh olmadığına da şehâdet etmektedir. Âl-i İmrân sûresinin 18. âyetinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Allah, melekler ve adâleti yerine getiren ilim sa-hipleri, Ondan başka İlâh olmadığına şahitlik etmişlerdi. Ondan başka İlâh yoktur, O güçlüdür, Hakimdir."

(Âl-i İmrân 18)

Evet, kendisinden başka İlâh olmadığına Rabbimiz de şehâdet ediyor. Ne büyük bir şeref değil mi bizler için? Rabbimizin yaptığını biz de yapıyoruz, bizim yaptığımızı Allah da yapıyor, Allah bizim safımızda ve biz de Rabbimizin safında yer alıyoruz. Mü'min için bundan daha büyük bir şeref düşünmek mümkün değildir. Mü'minler Allah'la aynı safta, Allah mü'minlerle aynı safta. Mü'minler Allah'ın yaptığını yapıyorlar Allah da mü'minlerin yaptığını yapıyor işte bu bizim için şereflerin en zirvesidir. Kabul ettiğimiz bu kitaba Allah şehâdet ediyor, melekler de şehâdet ediyorlar. Ama zaten Allah'ın şehâdeti başka şahitlere gerek bırakmayacak biçimde bizim için yeter elhamdülillah.

Elhamdülillah ki bizim şu anda kabul ettiğimiz bir dine, hayatımızı kendisiyle düzenlediğimiz bir kitaba, kulluk yolunda kendisini örnek aldığımız bir peygambere, yaşadığımız bir hayat programına Rabbimiz şehâdet ediyor. Bu yolumuzun doğruluğu ve sonunda cennete çıkacağı konusunda bizim için yetmez mi? Ama beri tarafta:

167. "İnkar edenler, Allah yolundan alıkoyanlar, şüphesiz derin bir sapıklığa sapmışlardır."

Küfredenler, örtenler, örtbas edenler var ya. Hayatlarında hem Allah'ı, hem Allah'ın âyetlerini, Allah'ın gönderdiği hayat programını, o programın uygulanması noktasında Allah'ın gönderdiği örnek elçilerini yok farz ederek yaşayanlar ve de kendi küfürleri, kendi şirkleri yetmi-yormuş gibi insanları da

Allah yolundan alıkoyanlar, dinin önüne engeller koyanlar, insanların dinlerini bozanlar, insanların önüne resmi dinler koyarak gerçek Allah dininin anlatılmasına, yaşanmasına engel olmaya çalışanlar var ya. Böylece hem kendilerine, hem Allah'a ve hem de çevrelerine karşı zulmeden kâfirler var ya, onlar gerçekten derin bir sapıklığın içindedirler.

168,169. "İnkar edenleri ve zalimleri Allah şüphesiz bağışlamaz, onları içinde temelli ve ebediyen kalacakları cehennem yolundan başka bir yola eriştirmez. Bu, Allah'a kolaydır."

Bu tür insanlık düşmanı zalimleri Allah asla bağışlamayacak. Bunlar bağışlanma hakkını kaybetmişlerdir. Ve Allah onları hiçbir yola da ulaştırmayacak. Hakk'a giden, hayra giden, doğruya giden hiçbir yolu bulmaları mümkün olmayacak onların. Doğru diye sarıldıkları onları daha da batıracak. Doğruyu bulduk dedikleri üç gün bile kendilerine huzur vermeyecek.

Ancak cehennem yoluna, ateş yoluna, dünyada ve âhirette azap yoluna iletecek Allah onları. Onların gidecekleri sadece bir tek yol var. Varacakları bir tarik var. O da sadece cehennemdir. Ve orada ebediyen kalacaklardır onlar. Ama Allah'ın bu azabıyla hiç kimsenin Allah'ı suçlama hakkı yoktur. Çünkü kâfirler kendi hür iradeleriyle Allah'ı reddetmişler, Allah'ın elçilerini reddetmişler, Allah'ın kitaplarını reddetmişler, Allah'tan gelen hayat programını reddedip kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamadan yana tavır sergilemişlerdir. Tercihlerini bu istikâmette kullanan kâfirlerin bu tercihlerini de Rabbimiz onaylamıştır. İşte bu Allah'a gâyet kolaydır.

Bundan sonra yine tüm insanlığa bir hitap, bir çağrı geliyor:

170. "Ey İnsanlar! Peygamber Rabbinizden size gerçekle geldi, inanın, bu sizin hayrınızadır. İnkâr ederseniz bilin ki, göklerde ve yerde olanlar Allah'ındır. Allah bilendir, hakimdir."

Ey insanlar! Muhakkak ki size Rabbinizden hakla bir elçi geldi. Hak olan Rabbinizden hak bir yasayla hak bir peygamber geldi. Hak kelimesi kitabımızda çok geçer. Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, yasaları hak, sistemi hak, yolu hak, cenneti hak, cehennemi hak, Sırat hak, terazi hak, Mizan hak, hepsi haktır.

"Haktan başka sadece dalâlet vardır."
(Yunus: 32)

Eğer hakkı Allah'ın gönderdiklerinin dışında görürseniz, Allah'ın vahyinin

ötesinde, Allah'ın hak olarak gönderdiği elçisinin berisinde hak peşine düşerseniz, problemlerinizin çözümünü bu kitabın ve bu elçinin sünnetinin dışında başka yerlerde ararsanız mutlaka bâtıla düşmek zorunda kalacaksınız.

Ey insanlar! Ey Müslümanıyla, kâfiriyle, yahudisiyle, hıristiya-nıyla, Mecusisiyle, ateistiyle, beyazıyla, siyahıyla, kadınıyla, erkeğiyle, genciyle ihtiyarıyla ey tüm insan cinsi! Size Hak olan Rabbinizden hakla bir elçi geldi. Eğer Rabbinizin gönderdiği bu elçiye iman ederseniz bilesiniz ki bu sizin hayrınızadır. Çünkü bilesiniz ki sizin hakkınızda yalnız Allah'ın indirdiği haktır. Yalnız Allah'ın gönderdiği hayırdır, hayırlıdır. Ona muhalefet eden her şey bâtıldır ve sapıklıktır.

Tüm insanlık bir şey üzerinde toplanıp bu haktır deseler de şâyet o Allah'ın indirdiğine ters düşüyorsa o bâtıldır. Evet Allah'ın indirdiğinin dışında hak yoktur, hayır yoktur. Allah'ın indirdiğinin dışında hüküm de yoktur. Elhamdülillah ki hak da bellidir, hayır bellidir, hayır yolu belli ve açıktır. Allah'ın elçisi son derece berrak bir şekilde ortadadır. Elverir ki sizler bu size gönderilen elçinin sünnetine müracaat ederek bir hayat yaşarsanız hayra ulaşmış olursunuz. Bu hak hüküm, bu hak peygamber ortaya konulmadıkça insanlar arasındaki ihtilafların bitmesine de imkân ve ihtimal yoktur. Allah'ın hak olarak indirdikleriyle hükmetmedikçe de yeryüzünde asla salah da olmayacaktır. Yeryüzünde sulh ve sükun asla gerçekleşmeyecektir. İhtilafları çözecek bir tek yol, bir tek kaynak vardır. O da Allah'ın yeryüzünde ihtilafları çözmek üzere indirdiği kitap ve peygamberdir. Ama küfrederseniz, peygamberin sünnetini, peygamberin örnekliğini örter, örtbas ederseniz, peygamberi yok farz ederek bir hayat yaşamaya kalkarsanız bilesiniz ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın kuludur. Allah'a en ufak bir zarar veremediğiniz gibi, O'nun sizin kulluğunuza da ihtiyacı yoktur. Gelin aklınızı başınıza alın diyor, Rabbimiz.

Burada tüm insanlığa seslenen Rabbimiz bundan sonraki âyetinde de tarih içinde kendi dinlerini bozup, kitaplarını tahrif edip derbeder bir hayat yaşayıp giderlerken birdenbire hak bir dinle, hak bir peygamberle karşı karşıya kalan ve aynen önceki kitaplarına ve peygamberlerine yaptıklarının aynısını bu son elçiye ve onun kitabına da yapmaya soyunan, bu son dini de bozarak hak bir din olma özelliğinden çıkarmaya sa'y eden ehl-i kitaba sesleniyor:

171. "Ey Kitap ehli! Dininizde taşkınlık etmeyin, Allah hakkında ancak gerçeği söyleyin. Meryem oğlu Îsâ Mesih, Allah'ın peygamberi, Meryem'e ulaştırdığı kelimesi ve kendinden bir ruhtur. Allah'a ve peygamberlerine

inanın, “Üçtür” demeyin, vazgeçin, bu hayrınızadır. Allah ancak bir tek İlâhdır, çocuğu olmaktan münezzehtir, göklerde olanlar da yerde olanlar da O’nundur. Vekil olarak Allah yeter.”

Ey ehl-i kitap! Ey yahudi ve hıristiyanlar! Dizinizde aşırılığa gitmeyin. Allah hakkında da ancak hak söyleyin, hakkı ve doğruyu söyleyin. Allah ve dini konusunda bidatlerden ve aşırlıklardan sakının. Kendinizce peygamberlerinize çok yüce makamlar vereceğiz diye, onlara saygı ve ihtiramlarda bulunacağız derken, kitabınızı herkesin saygı duyacağı bir mevki takdir edeceğiz derken aşırılıklara gitmeyin. Hakkın ötesine aşmayın. Allah hakkında da, kitaplar hakkında da, peygamberler hakkında da bidatlere gitmeyin. Peygamberi tanrılaştırmaya kalkmayın. Doğru neyse, hak neyse onu söyleyin. Allah, kitap ve peygamberler hakkında doğru sözleri, hak sözleri ihtiva eden elinizdeki İncil’i bozdunuz, Tevrat’ı tahrif ettiniz. Bütün bu konularda doğruyu öğrenebilecek kaynaklarınızı kuruttunuz. Sap gibi ortada kaldınız.

Şimdi Rabbiniz size tek doğru sözü, tek doğru bilgiyi öğretecek, sizin tarih içinde sapıklıklarınızı, sapma noktalarınızı gösterecek son bir kitap gönderdi. Gelin bu son kitaba karşı da eski davranışlarınızı sergilemeyin. Gelin bu son hakkınızı da kaybetmeyin. Gelin Rab-binizden gelen bu son kitapla kendilerinizi bir sorgulayın. Bakın bu son kitapta Rabbinizin size haber verdiği bir yanlışınız, bir sapak noktanız şöyledir:

Muhakkak ki Mesih, Îsâ (a.s) Allah’ın Meryem’den İlâhi bir yasa olarak babasız dünyaya getirdiği bir elçisidir. O, Allah’ın bir kelimesi, bir yasası, bir âyeti, bir mûcizesi, bir ruhudur ki onu Meryem’e ilkah etmiştir. Rabbinizin Cebrâil (a.s)’ı görevlendirerek Meryem’e gönderdiği ve onu oluşturacak olan ruhu Meryem’e ilkah ettiği ve Meryem’in rahminde meydana getirdiği bir ruhudur. Böyle mûcizevi olarak babasız dünyaya getirdiği Allah’ın bir âyeti, bir yasasıdır o. Öyleyse gelin ey ehl-i kitap, aşırılıklara giderek Îsâ (a.s) hakkında bundan başka söz söylemeyin. İşte Rabbinizin peygamberiniz hakkında söylediği hak söz budur.

Gelin Îsâ (a.s)’ı Allah, ya da Allah’ın oğlu kabul etmeyin. Gelin Allah’ı üçlemeyin. Allah’a ortaklar, yardımcılar izafe etmeyin. Hâşâ hâşâ Allah’ın kulu olan Meryem’i ve Onun oğlu olan peygamberi Allah’a yardımcılar yapmayın. Eğer hakkınızda hayırlı olan bu son kitaba iman eder, bu son kitabın uyarılarına kulak vererek bu sözlerinizden, bu iftiralarınızdan vazgeçerseniz bilesiniz ki bu sizin hakkınızda hayırlı olacaktır. Çünkü Allah tek İlâhtır. Yardımcıya, karıya ve

oğula ihtiyacı olmayandır. Meryem gibi bir kulunu, bir yaratığını kendisine yardımcı edinecek kadar, Îsâ (a.s) gibi bir kulunu kendisine oğul edinecek kadar Allah'ı güçsüz bilmekten, aciz tanımaktan vazgeçin.

Evet bu âyetiyle Rabbimiz Îsâ Allah'ın oğludur, Üzeyr Allah'ın oğludur diyerek kendileri bir yanlışın içine düşerek kâfir olurlarken bir de üstelik tüm dünya insanlığını kendi yanlışlarına, kendi Cehennem-lerine çağıran, yeryüzünde hak bir kitabın sahibi olan Müslümanlara hayat hakkı tanımayan yahudi ve hıristiyanlık dünyasına sesleniyor Rabbimiz. Gelin ey zavallılar! Bu sapıklıklarınızdan vazgeçin. Gelin geceli gündüzlü tüm dünyada toplantılar yaparak insanları kendi sapıklığınıza, kendi cehenneminize çağırmaktan vazgeçin. Gelin Müslüman olun da hem kendinizi, hem de saptırdıklarınızı kurtarın. Geceli gündüzlü, hummalı çalışmalarınızla sapık anlayışlarınızla hem kendinizi hem de insanlığı cehenneme nasıl sürükleyeceğinizin hesabını yapacağınıza gelin Müslüman olun da kurtulun. Dünyanızı da âhireti-nizi de berbat etmekten vazgeçin çağrısında bulunuyor Rabbimiz.

Sizler istediğiniz kadar Îsâ tanrıdır, Îsâ Allah'ın oğludur, melekler Allah'ın kızlarıdır diye sapıklıklarınıza devam edin. İstediğiniz kadar bu herzelerinizden vazgeçmeme konusunda dayanın, direnin. İstediğiniz kadar Allah'ın dediği hakkın ve hayrın dışında bâtıl inanışlarınızı sürdürmeye devam edin. İstediğiniz kadar kulları ilâh yerine koymaya çalışın. Ama unutmayın ki:

172. "Mesih de, gözde melekler de Allah'a kul olmaktan asla çekinmezler. Kim O'na kulluktan çekinir ve büyüklük taslarsa, bilsin ki, O, hepsini huzuruna toplayacaktır."

Mesih de, melekler de Allah'ın kuludurlar. Ne Mesih, ne de melekler asla Allah'a kulluktan istinkâf edip çekinmezler. Îsâ (a.s) da melekler de Rablerine kulluktan geri durmazlar. Bunlar kendileri Rablerine kul köle iken sizlere ne oluyor da onları İlâhlaştırmaya kalkışıyorsunuz? Nereden alıyorsunuz bu cesareti? Onlar Allah'a kulluktan asla çekinmezler. Çünkü kul olarak onlar için Rablerine, yaratıcılarına kulluk şereflerin en büyüğüdür. Bu varlıklar eğer biz Rab-bimize kulluk yaparsak bizim şerefimiz azalacak, onun için biz O'na kul olacağımıza O'nun yanı başında O'na ortak İlâhlar olalım, O'nun oğulları ve kızları olarak şerefimiz artsın mı diyecekler? Nasıl da kötü hükmediyorsunuz? Nasıl da sapık inanıyorsunuz? Yaratıcıya kulluktan daha büyük şeref olur mu? En büyük şeref Allah'a kulluk değil midir? Kim Allah karşısında büyüklenir, müstekbir davranır ve Allah'a kulluktan çekinirse bilsinler ki nasıl olsa yarın

hesap kitap dönemi Allah onların hepsini kul olarak huzuruna toplayacaktır. O zaman onlar Rablerine kulluk yapmamanın cezasını çok ağır ödeyeceklerdir. Bunu herkesten iyi bilen, Rablerini herkesten daha yakın tanıyan peygamberler ve melekler nasıl terk edecekler Rablerine kulluğu? Hiç aklınız ermez mi sizin?

173. "İnananlara ve yararlı iş işleyenlere, ecirlerini ödeyecek, onlara olan bol nîmetini daha da artıracaktır. Kulluk etmekten çekinenleri ve büyüklük taslayanları elem verici azaba uğratacaktır. Onlar kendilerine Allah'tan başka bir dost ve yardımcı bulamazlar."

Allah'a ve elçilerine ve de son elçiye iman eden, Allah'ın istediği gibi inanan ve bu imanını da söz planında, iddia planında bırakmayarak amele dönüştüren, hayatını bu imanla düzenleyen, salih amel işleyen, mü'mine yaraşır ameller işleyen kimselere Rabbimiz ücretlerini tastamam ödeyecektir. Ve üstelik de kat kat artıracağını beyan buyuruyor Rabbimiz. Evet cennet ve nîmetler vaadediyor. Ama Rablerine kulluktan istinkaf edenlere, kibirlenen Allah'a kulluktan vazgeçenlere, şeytanlara ve Allah'tan başkalarına kulluk yapanlara gelince, onları da elim bir azaba uğratacaktır.

174. "Ey İnsanlar! Rabb'inizden size açık bir delil geldi, size apaçık bir nûr, Kur'an indirdik."

Ey iman edenler! Rabbinizden siz açık bir delil, bir burhan geldi. Delil Kur'andır, delil peygamberdir, nûr Kur'andır. Rabbimiz delil göndererek, nûr göndererek kullarının yolunu açmıştır. Yol bellidir, yol Allah yoludur. Delil bellidir, delil kitap ve sünnettir. İşte bundan sonra:

175. "Allah kendisine inananları ve Kitabına sarılanları rahmetine ve bol nîmetine kavuşturacak, onları kendisine götüren doğru yola eriştirecektir."

Kim Allah'a Allah'ın istediği gibi iman ederse, kim Allah'a Allah'ın kitabında ve Resûlünün sünnetinde örneklediği biçimde iman eder ve Allah'a sarılırsa, Allah'ın dinine, Allah'ın kitabına, Allah'ın yoluna evet der ve tüm hayatını düzenlemek üzere sarılırsa, Allah'ı parçalamadan, Allah'ın yetkilerinden bir kısmını kullarından birilerine ver-meden, peygamberleri parçalamadan, peygamberlerin arasını ayırmadan, Allah'la peygamberlerin arasını ayırmadan, peygamberin hayatını parçalamadan, kitabı parçalamadan iman ederse Allah da onu bol bol nîmetlerine kavuşturacaktır. Onlar Allah'ın rahmeti ve fazlıyla birlikte olacaklardır.

Ve Allah onları dosdoğru yoluna, hak yola, İslâm yoluna hidayet edecektir.

Onları razı olduğu bir hayatın içinde tutacaktır. Onlara hem dünyalarını güzelleştirecek, hem de âhiretlerini güzelleştirecek bilgilerini ulaştıracaktır.

Son âyette de Rabbimiz sûrenin ilk inen âyetlerinde gündeme getirilen bir konuyu gündeme getiriyor.

176. "Ey Muhammed! Senden fetva isterler, de ki: "Allah size ikinci dereceden mirasçılar hakkında fetva veriyor: Şâyet çocuğu olmayıp bir kız kardeşi bulunan kimse ölürse, bıraktığının yarısı kız kardeşe kalır. Fakat kız kardeşinin çocuğu yoksa kendisi, ona tamamen varis olur. Eğer iki kız kardeş kalmışsa, bıraktığının üçte ikisi onlaradır. Eğer mirasçılar erkek ve kadın kardeşlerse, erkeğe, iki dişinin hissesi kadar vardır. Doğru yoldan saparsınız diye Allah size açıklıyor. "Allah her şeyi bilir."

Peygamberim, senden fetva istiyorlar. Allah size ikinci dereceden mirasçı olan kelale hakkında fetva veriyor. Bir adam öldü. Ölen bu kişinin oğlu ve kızı olmayıp kız kardeşi varsa. İşte bu kelaledir. Çocuğu ve babası yok. Onun mirasının yarısı kız kardeşine verilecek. O kız kardeşinin çocuğu yoksa erkek kardeşi ona varis olur. Eğer kız kardeşler iki kişiyse terekenin üçte ikisi onlarındır. Eğer ölen kimsenin varisleri erkek ve kız kardeşlerse o zaman kendi aralarında oğul ve kızın paylaştıkları gibi ikili birli paylaşırlar. İşte sapmayasınız, yanlışa düşmeyesiniz diye yasayı size böylece açıklıyor. Unutmayın ki Allah'ın yasasını çiğneyenler, Allah'ın koyduğu sınırlara riâyet etmeyenler cehenneme gidecektir. Önceki âyetlerde bunu demeye çalışmıştık.

Evet arkadaşlar, Nisâ sûresinin başından sonuna öğrendik ki Allah her şeyi en iyi bilendir. Allah en iyi bilendir. Toplumu en iyi bilen, aileyi en iyi bilen, evliliği, boşanmayı en iyi bilen, toplumsal problemleri en iyi bilen, ailevi problemleri en iyi bilen, mirası en iyi bilen, savaşı en iyi bilen, geçmişleri en iyi bilen, sapanları, sapıtanları, hidâyette olanları en iyi bilen Allah'tır. Madem ki her şeyi en iyi bilen, tam bilen Allah'tır, öyleyse bizler de Allah bilgisine sahip olmak, Allah bilgisine sarılmak ve hayatımızın sonuna kadar o bilgilerle hayatımızı düzenlemek zorundayız. Bundan başka seçeneğimiz yoktur. Hedefimiz vahiyle ve onun pratik örneği olan peygamberle beraber olmaktır.
Eğer bunu becerebilirsek hem dünyada mutlu bir hayat yaşayacağız, hem de âhirette Rabbimizin vaâdettiği en büyük mükafatlara ulaşma imkânı bulacağız. Dünyamız da güzel olacak, ahiretimiz de. Bir sûreyi daha birlikte tanıma imkânı bulduk. Bundan sonra Rabbimizin öteki sûreleriyle birlikte olma dileğiyle Allah yardımcımız olsun velhamdü lil-lahi Rabbil Âlemin.

- 5 -

MÂİDE SÛRESİ

Mushaf'taki sıralanışına göre 5, nüzûl sırasına göre 112, tıval kısmının da dördüncü sûresidir. Âyet sayısı 120 olup Medine'de nâzil olmuştur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. Salât ve selâm O'nun Rasûlüne, ailesine, ashabına olsun. Ey Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen tüm duaları işiten ve her şeyi bilensin.

Muhterem arkadaşlar, bu haftadan itibaren Mâide sûresini tanımaya başlayacağız inşallah. Medine'de nübüvvetin son yılında, yâni onuncu yılında nâzil olan Mâide sûresi kitabımızın en son nâzil olmuş âyetlerini ihtiva eden bir sûredir. Mâide sofra demektir. Îsâ (a.s)'ın Havarileri Îsâ (a.s)'dan kendilerine yemeleri, kalplerinin itminana kavuşması, peygamberlerinin kendilerine söylediklerinin doğruluğuna kesin kanaat getirmeleri ve şahit olmaları için Rablerinin gökten bir sofra indirmesini istemişlerdi de işte bu hadiseyi ihtiva ettiği için sûreye bu isim verilmiştir.

Sûrede Medine’de Allah ve Resûlü egemenliğinde Müslüman-ca bir hayat yaşamaya başlamış İslâm toplumu eğitilir. Bunun için dini, kültürel ve siyasal tâlimatlar verilir. Müslümanların akitlerini yerine getirmeleri konusunda, kesilecek hayvanlar konusunda, ihramlıyken avlanma konusunda hükümler beyan edilir. Ehl-i kitap kadınlarla evlenme konuları, dinden dönme, irtidat konuları gündeme getirilir. Hırsızlığın, yol kesiciliğin, yeryüzünde fesat çıkararak Allah’ın düzenini bozmanın cezası, içki, kumar ve yemin kefaretleri anlatılır. Hayvanlar-la ilgili, eşyayı değerlendirmeyle ilgili sapmalar gündeme getirilir. Bütün bu konularda İslâm ümmetinden önceki iki toplumun sapak noktaları gündeme getirilerek onların anaforlarına düşmemeleri hususunda Müsümanlar ısrarla uyarılır. Sakın ey Müslümanlar, sizler sizden öncekilerin düştükleri yanlışlara düşmeyin buyurulur.

Bunun için bazı kıssalar anlatılır, örnekler verilir. İsrâil oğullarının Mûsâ (a.s) ile ilgili kıssaları. Allah yolunda bir savaşta onların Allah’ın elçisini kendi başına bırakmaları, Ademin çocuklarının kıssası, Habil ile Kabil’in kıssası anlatılır. Sonra Hz. Îsâ (a.s) ın Havarilerinin kendisinden gökten kendilerine bir sofra indirilmesini istemeleri olayı anlatılır. Yahudi ve hıristiyanların Allah’ın kitabını, peygamberlerinin yolunu bırakıp kendi hevâ ve heveslerine tabi olarak nasıl dinden çıktıkları uzun uzun anlatılır. Böylece her hal-ü kârda Müslümanların kitaplarına bağlanmaları, kitaplarının hükümlerini uygulamaları, aksi takdirde kendilerinin de aynen onlar gibi dinlerini de, kitaplarını da kaybedecekleri öğütlenir.

Sûre, İslâm itikadının yayıldığı, yok edilmesinin mümkün olma-dığının bütün müşriklerce anlaşıldığı bir zamanda inmeye başlamıştır. İslâm, devlet olma yolunda her şeyini tamamlamış, siyasi, iktisadî ve askerî kurumlarının temelini kurmuştu. Hicretten sonra, siyasî tarih a-çısından çok kısa sayılabilecek on yıl gibi bir zaman içinde İslâm, dünya tarihinde o güne dek eşine rastlanmamış bir hızla bütün Arap yarım adasını hâkimiyeti altına almıştı. Bu dönemde müslümanların ahlâkî, sosyal ve kültürel davranışları şekillenmiş ve onları, gayrı- müslimlerden belirgin bir şekilde ayıran bir görüntü ortaya çıkmıştı. İslâmın medenî ve ceza hukuku, İslâm devleti sınırları içerisinde, yönetim tarafından uygulanıyordu. İnsanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen kurallar tesbit edilmiş ve bunlar kısa zamanda müslümanlarca özümlenmişti. İslâm toplumunun olgunlaşmasının bu son döneminde nazil olan Mâide sûresi, her şeyiyle tamamlanmış olan dinin temel prensiblerini, helâllerini, haramlarını

son şekliyle bir arada, bir demet halinde ortaya koyuyor ve dinin her şeyiyle tamamlandığını ve insanlığa din olarak İslâmın seçildiğini; Bu gün dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım. Ve din olarak size İslâmı seçtim" (3) ayetiyle bütün insanlığa ilân ediyordu. Sûrede itikadi tasavvur bütün çıplaklığı ile açıklığa kavuşturuluyor ve önceki sûrelerde ortaya konan hükümler üst üste tekrarlanarak defalarca teyit ediliyor. Bu hükümleri İslâm'ın emirleri olarak ikrar etmek imandır. Onları hayata tatbik etmek ise İslâm'dır. Sûre, bu unsurların birbiriyle içiçe geçmiş, birbirinden ayrılamaz bir bütünü oluşturduğunu izah ediyor.

Allah Teâlâ, yüceliğinde ve hükümranlığında hiçbir ortağı bulunmayan yegâne ilâhtır. Her şeyi o yaratmıştır. Yaratmasında başka hiç bir kimsenin ortaklığı, müdahalesi yoktur. Yarattığı şeylerin tek malikî ve hakimi yine O'dur. Hüküm koymak sadece O'na mahsustur. Bu gerçekler, Allah'ın indirdiği hükümlerin dışında, başka bir şeyle hükmedilemeyeceği hususunu mantıkî olarak ortaya koyuyor. Her şeyin yaratıcısı, sahibi, malikî O olduğuna göre, yarattıkları için lâyık gördüğü nizamı vazetmek de O'nun hakkıdır. Mülkiyetinde bulunanlar için kanun koymasına ve onların uygulanmasını istemesine hiç kimsenin itiraz etme hakkı da yoktur. Eğer, insanlar arasında O'nun ahkâmıyla hükmetmekten kaçınılırsa; bu, O'na karşı çıkmak, O'na isyan etmek ve O'nun ulûhiyyetini inkâr etmek demektir. Allah Teâlâ bu ger-çeği, kendilerine gönderilen Tevrat ile hükmetmekle emrolundukları halde, bundan yüz çeviren Yahudiler hakkında nazil olan ve böyle yapan her topluluk için geçerli olan, "...Kim Allah'ın indirdiği ile hükmet-mezse, işte onlar kafirlerin ta kendileridir. Kim, Allahın indirdiği ile hükmetmezse, işte onlar, zalimlerin ta kendileridir. Kim, Allah'ın indirdikleri ile hükmetmezse işte onlar fasıkların ta kendileridir" (44, 45, 47) âyetleri ile bütün açıklığıyla herkese ilân etmektedir.

Allah'ın hadlerini ikrâr etmek; helâl gösterdiğini helâl, haram gösterdiğini de haram saymak ve koyduğu hükümleri hayata tatbik et-ek, O'nun ortaksız tek Rab olduğunu kabul etmek demektir. Ondan başkasının yasaklamasıyla bir şeyi haram ve yasak saymak veya O'nun haram ve yasak kıldığı şeyleri O'ndan başkasının serbest bırakmasıyla mubah saymak, O'nun Rûbûbiyyetini inkâr etmek ve O'ndan başkalarını Rabler edinmek demektir. Peygamber (s.a.s), henüz müs-üman olmamış olan Adiy İbn Hâtem'in yanında; "Onlar, hahamlarını, papazlarını ve Meryemoğlu İsa Mesih'i Allah'tan başka Rabler edindiler. Halbuki onlar ancak "bir" olan ve kendisinden başka ilah olmayan Allah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı. Allah onların koştukları ortaklardan münezzehtir" (Tevbe,31) âyetini okuduğu zaman Adiy İbn Hâtem itiraz etmiş ve şöyle demişti: "Hayır.

Onlar söylediğiniz gibi onlara kesinlikle ibadet etmediler". Hz. Peygamber (s.a.s)'in verdiği ce-vab, bu konuyu bütün yönleriyle açıklığa kavuşturuyordu: "Evet... Onlar, Allah'ın helâl kıldığını onlara haram; haram kıldığını da helâl kıldılar. Böyle yapmakla onlar; uydukları bu kimselere ibadet etmiş, tapın-mış oldular" Bu izah, Allah'ın indirdikleri ile hükmetmekten kaçınarak kulların koyduğu kurallara göre hayatı tanzim etmenin ne demek olduğunu ortaya koyuyor: "...Halbuki onlar, ancak, bir olan ve kendisinden başka ilâh olmayan Allah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı".

Bundan dolayıdır ki bütün peygamberler ve ümmetleri O'nun şeriatıyla hükmetmekle emrolunmuşlardır. Çünkü O'nun ahkâmı dindir ve O'nun indinde ondan başka da din yoktur. İman edenler O'nun indirdiği dini emirlere uymakla, onlarla hükmetmekle O'na ibadet etmiş olurlar. Böylece yaşayışlarında Allah Teâlâ'ya hiç bir şeyi ortak koşmamış olurlar. Sûrede konular şu şekilde ele alınmaktadır: İlk önce müslümanların amelî, siyasî ve kültürel hayatları ile ilgili hükümler yer almaktadır. Sûre ilk ayetlerine; "Ey iman edenler! Akitleri titizlikle yerine getirin" (1) emriyle başlıyor. Akitlerden kasıt, bu surede açıklanan ve genelde peygamber (s.a.s)'in getirdiklerinin tamamını kapsayan, ilâhi hukukun gerektirdiği her şeye tam uyulması ve hudûdullâhın gözetilmesidir. Müslüman, İslâm'ı kabul etmenin şartı olan "kelime-i tevhid"i ikrar ettiği zaman Allah'ın ona yapmakla emrettiği her şeyi yerine getirmeye söz vermiş olur. Müslümanların hangi şartlarda olursa olsun, yapmış oldukları anlaşmalara uymaları istenmektedir. Bu girişten sonra, titizlikle uyulması gereken sınırlar, hükümler gelmeye baş-lıyor.

İlk önce, eti yenebilecek hayvanlarla ilgili hükümler yer alıyor. Arkasından; "Şüphesiz Allah dilediği hükmü koyar" (1) uyarısıyla, O'nun koyduğu hükümlerin hiç kimse tarafından sorgulanamayacağı gerçeği bir kez daha hatırlatılıyor. Bundan sonra, surenin akışı içerisinde bir çok şer'î hüküm yer alıyor: Av ve kurbanlık hayvanlara ilişkin helâl ve haramlar, Mescid-i Haram'da ve ihramlı iken yapılması helâl ve haram olan davranışlar, nikâhı helâl olan kadınlara ait hükümler, temizlik ve abdestin alınış şekli hakkında hükümler, hüküm verirken adaletli davranmaya dair talimatlar, İslâm düzenini bozucu davranışlarda bulunma ve hırsızlık cezalarına ait hükümler, içki, kumar ve fal oklarına ait hükümler, ihram yasaklarına ait hükümler, ölüm üzere vasiyet ile alakalı hükümler, hayvanlardan Bahire*, Sâibe *, Vasile * ve Ham'a* taallûk eden hükümler (103), Tevratta bulunan ve müslüman-lar içinde kanun haline getirilen kısasa dair hükümler...

Âyetlerin akışı içerisinde, helâl ve haramlara dair hükümlere uymak,

onlara ait emirlere itaat etmek hususu devamlı hatırlatılıyor. Allah'ın yasakladığı şeyler dışında, insanlara helâl kılınan nimetlerden yararlanılması ve bunların hiç kimse tarafından kendi nefsine yasak kılınmaması gerektiği şeklindeki emirle müslümanlar uyarılıyor: "Ey iman edenler! Allah'ın size helâl kıldığı temiz şeyleri haram saymayın ve haddi aşmayın... (87). Allah'ın insanlara temiz olarak gösterdiği nimetleri kendi nefsine haram kılanlar, nefislerine zulmetmiş ve haddi aşmış olurlar. Müslümanlar Medine'de devlet haline geldikleri için iktidarın ve elde edilen başanların onları ifsat etmesi tehlikesi vardı. Allah onları böyle büyük bir imtihan ortamında, daha evvel kitap ehlinin düştüğü duruma düşmemeleri için tekrar tekrar uyarmaktadır. Müslümanlardan Allah'ın ve Resulünün emrettiklerine tam anlamıyla uymaları, onlara karşı gelmemeleri istenmektedir: Allah'a itaat edin, Peygamber'e itaat edin. Karşı gelmekten sakının" (92).

Sûrede işlenen diğer bir konu da, Yahudi ve Hristiyanların durumudur. Yahudiler, Allah'a vermiş oldukları söze ihanet ettikleri için lânetlenmişlerdi. Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de onlar hakkında şöyle demektedir: "Şüphesiz ki Allah, İsrailoğullarından söz almıştı... Verdikleri sözü bozdukları için onları lânetledik ve kalplerini katılaştırdık... " (12, 13). "Onlar, kelimeleri yerlerinden kaldırıp değiştirdiler. Uyarıldıkları Şeylerden pay almayı unuttular. Ey Muhammed! Pek azı müstesna, onlardan devamlı hainlik göreceksin..." (13) âyeti, onların Allah'ın kitabını tahrif ettikleri ve uymaları gereken konularda uyarıldıkları halde, bunların hepsine kulaklarını tıkamış olduklarını bize bildirmektedir. Onlar Allah'a ve Allah'ın gönderdiği nebilere ihanet etmiş, onlara zulmetmişlerdi. Allah'ın uyarılarından hiç bir zaman pay almadıkları için, onlar daima İslâma düşman olacaklar ve iyilik görseler dahi daima müslümanlara ihânet edeceklerdir. Onların şeytanlaşmış tabiatları bunu gerektirmektedir.

Hristiyanlar'ın durumu, Yahudiler'in durumundan farklı değildir. Çünkü onlarda, Allah'ın indirdiği İncil'i tahrif ettiler. Onu hevâ ve heveslerine göre yeniden yazdılar. Onların düştükleri en büyük sapıklık, Tevhid konusu idi. Onlar Allah'ın kulu ve Resulü olan Hz. İsa (a.s)'yı Allah'a ortak koştular. Böylece sapıklıkların en büyüğü olan şirke sürüklendiler. Halbuki Hz. İsa (a.s) onları, Allah'ı bir bilip, hiçbir şeyi ortak koşmadan yalnızca O'na ibadet etmeye çağırmıştı. Onlar, "Allah Mesih'tir" ve "Allah, üç ilâhtan, biridir" diyerek Allah'a ortak koşmuşlardı. Onların durumu şu ayeti kerimelerle açıklığa kavuşturulmuştur: "Şüphesiz Allah, Meryem oğlu İsâ Mesihtir" diyenler, kafir oldular. Oy-sa Mesih onlara "Ey İsrailoğulları! Hem benim, hem de sizin Rabbınız olan Allah'a ibadet edin demişti. Şüphesiz ki "Allah üç ilahtan biridir"

diyenler kafir olmuştur" (72-73). Daha sonra Hz. Adem (a.s)'ın iki oğlunun kıssası anlatılarak, İsrailoğullarının Peygamberi öldürmek için kurdukları tuzaktan söz edilir. Ayrıca insan hayatının dokunulmazlığı da vurgulanmaktadır.

Sûrenin üzerinde durduğu en önemli konulardan biri de, İslâm'ın dışındaki kimselerle dostluk kurmak meselesidir. Kur'an-ı Kerim müminleri, ahlâkî çöküntü içinde bulunan Yahûdî ve Hristiyanlarla dost ve sırdaş olmamaları için uyarmaktadır: "Ey imân edenler! Yahudi ve Hristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirinin dostudurlar. Sizden kim onları dost edinirse, şüphesiz onlardan olur... " (51). Dostluk bağları, kişileri ve toplumları birbirinin hukukunu korumaya götürür. İnsanlar kimlere dost olur, yakınlık duyarlarsa, onlardan olmuş olurlar. Bu ayetle müslümanlar, böyle büyük bir tehlikeye karşı uyarılmaktadırlar. Müminlerin dostlarının kimler olduğunu Allah Teâlâ; "Sizin dostunuz sadece, Allah, O'nun peygamberi ve Allah'a boyun eğerek namaz kılan, zekât veren müminlerdir" (55) ayetiyle tesbit etmekte ve bize bildirmektedir. Dostluk imanın ölçüsü olarak değerlendirilir: "Eğer onlar, Allah'a, Peygamber'e ve ona indirilene iman etmiş olsalardı, kafirleri dost edinmezlerdi" (81).

Sûrenin sonunda, akidelerini düzeltmeleri için, hüküm günün-de Allah Teâlâ ile Peygamberi Hz. İsâ (a.s) arasında geçecek olan konuşma yer alır. Hz. İsâ (a.s), Allah Teâlâ'ya şöyle diyecektir: "Ben onlara sadece, bana emrettiklerini söyledim. Benim ve sizin Rabbınız olan Allah'a ibadet edin dedim. Aralarında olduğum müddetçe onlara şahit idim. Sen beni semaya aldığın zaman, onları sen gözlüyordun. Sen her şeye şahitsin" (117). Bu ayet, Peygamberlerine inandıklarını söyleyen Hristiyanları uyarmak için onlara hitap etmektedir. Ancak, Kur'an-ı Kerim'in genel mantığı çerçevesinde değerlendirildiğinde, peygamberleri hakkında batıl ümitler besleyen herkese hitap ettiği görülür. O gün hiç kimse sapıklığı için bir mazeret bulamayacağı gibi, inandığını söylediği peygamberlerine yapmış olduğu iftiradan da bir fayda göremeyecektir. Çünkü o gün, her yalancının yalanı yüzüne vurulacaktır. Sûre, Allah Teâlâ'nın her şeye kadir olduğu ve her şeyin sahibinin O olduğu gerçeği hatırlatılarak son buluyor: "Göklerin, yerin ve her ikisinde bulunanların mülkü Allah'a aittir" (120). O halde O'nun emrettiği her şeye uyulmalı ve yasakladığı şeylerden kaçınılmalıdır. O'na iman edip, O'na tabi olmayan hiç kimse, O'nun azabından kendini koruyamayacaktır. Çünkü O, göklerin ve yerin tek malikî ve hâki-midir.

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

1. "Ey İnananlar! Akitleri yerine getirin. İhramda iken avlanmayı helâl

görmeksizin, size bildirilecek olanlar dışında, hayvanlar helâl kılındı; Allah dilediği hükmü verir."

Ey îman iddiasında bulananlar, eğer iddianızda samimiyseniz, eğer iddianızı eyleme dönüştürecek durumdaysanız o zaman gerek bu sûrede, gerekse başka sûrelerde Rabbinizin sizden istediği, Rabbi-nizin size duyurduğu akitleri yerine getirin. Gerek Rabbinize, gerekse birbirinize verdiğiniz sözleşmelerinize riâyet edin. Akid, ukud gerek kişinin Rabbiyle alâkalı, gerekse birbirleriyle alâkalı tüm sözleşmelerini kapsayan bir ifadedir. Rabbimiz bunlara karşı sâdık davranmamızı is-tiyor.

Rabbimiz bizi insan yaratarak, bizi var ederek, bizi kendi varlığımızdan, bizi kendi varlığından haberdar ederek, bize akıl vererek, irade vererek, bizi muhatap kabul edip din göndererek, bize kitap ve peygamber göndererek bizden ahit almıştır. Bütün bunlar Rabbimizin bizimle ahitleşmesi anlamına gelmektedir. Bütün bu verilenlerin vericisinin kendisi olduğunu bilip inanmamız, bütün bunları sahibinin yolunda kullanmamız konusunda Rabbimiz bizden ahit almıştır. Fıtratımıza ters düşmememiz, kendimize yabancılaşmamamız konusunda bizden söz almıştır. Hayatımızı düzenleyecek tek Rab, kendisine kulluk edilecek tek İlâh oluşu konusunda, kendisinden başkalarını dinlemememiz konusunda bizden ahit almıştır. İşte bu ahitlerimize sâdık kalmamızı istiyor. Rab, Melik ve İlâh olarak sadece kendisini dinlememizi, sadece kendisine kulluk etmemizi istiyor. Bir de insanlara verdiğimiz sözlerimize, ahitlerimize riâyet etmemizi istiyor. Evlilik sözleşmeleri, ticari sözleşmeler, siyasal sözleşmeler, her tür sözleşmeler. Tüm sözleşmelerinize sâdık davranın böylece îman iddialarınızı ispat edin bu-yuruyor.

Size bu sûrede okunanlar, açıklananlar dışında dört ayaklı otlayan tüm hayvanlar size helâl kılınmıştır. Ama ihramlıyken avlanmanız bunun dışındadır. İhramlıyken avlanmanız helâl değildir. Hac için Mîkat mahallinde hac elbiselerinizi giydiğiniz andan itibaren bu helâl olan hayvanlarla avlanmanız yasaktır. Bunlar ancak size ihramlıyken avlanmayı helâl saymamanız şartıyla helâl kılınmıştır. Bilesiniz ki Allah yarattıkları konusunda dilediğini hükmeder, dilediği hükmünü koyar. Çünkü O verdiği her hükümde, sizin adınıza aldığı her kararında, koy-duğu her yasağında, her yasasında hikmet sahibidir. Yaptığı her şeyi mutlak bir hikmetle yapandır. Ve kul olarak size düşen de sadece O'-nun yasalarına teslimiyettir. Teslim olun Rabbinizin sizin adınıza aldığı kararlara ve O'nun istediği gibi bir hayat yaşayın. Böylece O'na îman iddialarınızı boşlukta bırakmayıp ispat etmiş olun.

2. “Ey İnananlar! Allah'ın nişanelerine, hürmet edilen aya (Kâbe'ye) hediye olan kurbanlığa, gerdanlıklar takılan hayvanlara, Rab'lerinden bol nîmet ve rıza talep ederek Beyti Haram'a gelenlere sakın hürmetsizlik etmeyin. İhramdan çıktığınız zaman avlanabilirsiniz. Sizi Mescid-i Haramdan menettiği için bir topluluğa olan kininiz, aşırı gitmenize sebep olmasın; iyilikte ve fenalıktan sakınmakta yardımlaşın, günah işlemek ve aşırı gitmekte yardımlaşmayın. Allah'tan sakının, Allah'ın cezası şiddetlidir.”

Ey îman edenler, Allah’ın şiarlarına, Allah’ın sembollerine, Allah’ın sınırlarına, haram olan aya, kutsal aya, haram olan aylarda savaşıp kan dökmeye, kurbanlık hayvanlara, Kâbe’ye adanmış kurbanlık hayvanlara ve onlardaki gerdanlıklara, yâni Kâbe’ye kurbanlık olarak adandığı bilinsin diye boyunlarına gerdanlık nişanesi asılmış hayvanlara ve de o hayvanların sahiplerine hürmet edin. Onlara saygısızlık etmeyin. Onlara saldırmayın. Onları helâllemeden yana bir tavır sergilemeyin. İşte bunlar, burada sayılanlar, kitabımızın başka âyetlerinde sayılanlar Allah’ın şiarlarıdır, Allah’ın şeairidir, Allah’ın sembolleridir. Sakın ha Allah’ın şiarlarını yok etmeden yana, hürmetini ihlâl etmeden yana, helâl saymadan yana bir tavır sergilemeyin.

Biliyoruz ki her dinin, her inanç sisteminin, her siyasal sistemin kendisine özgü şiarları, sembolleri, düşünce biçimleri, akıde şekilleri vardır. Bir alâmet, bir görüntü, bir sembol, bir amblem ki görülür görül-mez hemen akıllarda o sistemi çağrıştırıyorsa, işte o, o sistemin sembolüdür, o sistemin dokunulmazıdır. Resmi bayraklar, paralar, üniformalar, tapınaklar, Mescitler, Kiliseler, Havralar, Haç, orak çekiç belli dinlerin, belli ideolojilerin, belli sistemlerin, devletlerin saygın, dokunulmaz sembolleridirler. Bunlara karşı yapılacak bir saygısızlık o sisteme karşı yapılmış bir saygısızlık anlamına gelir.

İşte görüyoruz, dün de, bugün de Allah’a küfretmek isteyenler, Allah’a hakaret etmek isteyenler hep O’na ait olan sembollere, O’na ait olan şiarlara saldırmaktadırlar. Kahrolsun şeriat teraneleri atanlar, Allah’ın şeriatını, Allah’ın yasalarını, Allah’ın dinini lânetleyenler başka değil sadece Allah’a düşman kesilmekte, Allah’la bir savaş vermektedirler. Öyle değil mi? Allah’a küfredemeyenler, bunu beceremeyenler O’nun dinine, O’nun âyetlerine, O’nun sembollerine küfretmektedirler.

İşte aynen bunlar gibi Rabbimizin de sembolleri vardır. Varlığı Allah’ı ve O’nun dinini, O’nun sistemini çağrıştıran ezan gibi, namaz gibi, hac gibi, Kâbe

gibi, mescid, cuma, bayram, Safa, Merve, say, Arafat, Mina, Müzdelife, kurban, tesettür, Allah'ın istediği hayat, Allah'ın emirleri, Allah'ın yasakları, Allah'a Allah'ın istediği saf kulluğu gösteren işaretler, izler, alâmetler. Bunlar ve kitabımızın değişik yerlerine anlatılanlar Allah'ın şiarlarıdır.

Her şiarın, her sembolün kendisine göre sembolize ettiği, çağrıştırdığı bir hakikat, bir mesaj vardır. Onun içindir ki o sembollerin ortadan kaldırılması, değiştirilmesi o hakikatin ortadan kaldırılması anlamına gelecektir. Onun içindir ki Rabbimiz bu sembollerini helâlle-meden yana, onların varlıklarını ortadan kaldırmadan yana, onların içini boşaltıp, işlevlerini bitirmeden yana bir tavır almayın buyuruyor.

Namazı, haccı, Allah'ın istediği hayatı, Allah'ın istediği kulluk birimlerini korumadan, onları ihya etmeden, onları yüceltmeden yana bir tavır almamızı istiyor. Kitabımızın bir başka âyetinin beyanıyla işte kalplerin böylece takvaya ulaşacağı anlatılır.

Evet işte takvanın işareti, takvanın göstergesidir bu. Kim bu Allah sembollerine, bu Allah işaretlerine saygılı olursa bu onun kalbinde takva olduğunu gösterir. Bu Allah âyetlerine, Allah nişanelerine, görülünce Allah'ın hatırlanacağı bu Allah sembollerine saygılı olmayanların da kalplerinde takvanın olmadığı anlaşılacaktır.

Öyleyse Müslümanlar, Allahu Teâlânın kıyamete kadar Müslümanlara şeair olarak bildirdiği namazı, haccı, kurbanı, bayramı, cami-yi, mescidi, cumayı, Kâbe'yi, tesettürü, Allah'ın istediği hayatı sürekli ayakta tutmak ve onlara sahip çıkmak zorundadırlar. Birileri bunları elimizden almak, bunların içini boşaltmak, bunların fonksiyonlarını yok etmek savaşına girseler de Müslümanlar bunlardan vazgeçmemek zorundadırlar. Bunlara var güçleriyle sahip çıkmak zorundadırlar. Bilinçli olarak varlığı Allah'ı hatırlatan bu şiarları yok etmeye çalışanlarla bilinçli olarak bizler de savaşmak zorundayız. Birilerinin bu sembollere müdahalesine izin vermediğimiz gibi kendimiz de içerden bunları kaldıracak, bunların içini boşaltıp şekilden ibaret bir hale getirecek bir müdahalede bulunmamalıyız.

Namazı içini boşaltıp sadece şekilden ibaret bir hareketler manzumesine dönüştürmemeliyiz. Haccı anlamını yitirip tüm hayatı düzenleyici fonksiyonunu kaybedip, Kâbe'den, Arafat'tan, Safa'dan, Merve'den, say den, İbrahim

(a.s)’dan, Hacer anamızdan bağımsız sadece turistik bir seyahate dönüştürmemeliyiz. Ezanın Allah’a boyun bükmeye çağırıcı fonksiyonunu yitirip sadece bir bağırıp çağırma haline getirmemeliyiz. Orucun anlamını yitirip sadece bir perhiz ameliyesi haline sokmamalıyız. Cumanın hayatı düzenleyici yasaların ilân edildiği haftalık bir şûrâ oluşunu kaybedip içini boşaltmayın.

Ve yine bu Allah şiarlarından olarak kutsal aylara, haram aylara saygısızlık yapmayın. Onların hürmetlerini ihlâl etmeyin. Bu aylarda savaşıp kan dökmeye kalkışmayın. Bu aylarda hacca gelen insanları rahatsız etmeyin. Yine Allah’a, Allah adına Kâbe’ye adanmış kurbanlıklara saygısızlık etmeyin.

Haccı bitirip de ihramdan çıktığınız zaman avlanabilirsiniz. Ama ihramlıyken avlanmanız gibi kimi helâller geçici bir süre bir imtihan sebebiyle yasaklanmıştır. Sizi Mescid-i Haram'dan menettikleri için, zulmederek sizi oradan çıkardıkları için sakın bir topluluğa olan kininiz, onlara aşırı gitmenize sebep olmasın. Onlara olan düşmanlığınız sakın sizi onlara karşı saldırgan hale getirmesin. Düşmanlarınız bile olsalar onlara karşı Allah’ın istediği gibi davranmaktan vazgeçmeyin buyurarak Rabbimiz burada en güzel bir ahlak ilkesi vazediyor. Sizler ey Müslümanlar zulme maruz kalmış olsanız bile asla zulmetmeyin. Çünkü Müslüman asla zulmedemez. Hiçbir gerekçe adına Müslüman zulmedemez. Hele hele Allah adına hiçbir zaman zulmedemez. Çünkü Müslümanın hayatında egemen varlık Allah’tır.

Müslüman hayatının tümünde Allah’ı söz sahibi bilmiş, Allah’ı velî kabul etmiş ve tüm hayatında O’nun kararlarını uygulamaya inanmış kimsedir. Ve inandığı Allah da hiçbir dış baskı olmaksızın kendi rahmet ve merhameti gereği zulmü kendisine haram kılmış bir Allah’tır. Şimdi yeryüzünde Allah adına adâleti gerçekleştirmek için ayağa kalkmış bir Müslüman gerekçesi ne olursa olsun nasıl zulmedebilir? Öyleyse ey Müslüman kullarım, iyilikte, takvada, Allah’a kullukta, Allah’ın emirlerini yerine getirmekte, yeryüzünde Allah’ın istediği hayatı gerçekleştirmede ve fenalıklardan, kötülüklerden, zulümlerden, Allah’ın istemediği tavırlardan sakınmakta birbirlerinizle yardımlaşın, günah işlemek ve aşırı gitmekte yardımlaşmayın.

Allah'tan sakının, unutmayın ki Allah'ın cezası şiddetlidir. Evet takvayı icra etme, Allah’ın istediği kullukları icra etme, iyilikleri gerçekleştirme konusunda birbirlerinizle dayanışma içinde olun. Allah’ın emirlerine uyma konusunda bir fıtrat şuuru içinde olun. Tüm iyilerin ve iyiliklerin yanında ve

desteğinde yer alın. Ama zinhar kötülerin ve kötülüklerin destekçisi olmayın. Kötülük yolunda, günah ve zulüm yolunda yardımlaşmayın.

Evet iyiliğe karşı iyilik kolaydır, ama kötülüğe karşı iyilik, kötülere, kötülük sahiplerine karşı iyilik zordur. Unutmayın ki siz onlardan farklısınız. Siz Müslümansınız. Siz Allah'a teslim olmuş insanlarsınız. Siz yeryüzünde Allah adına hareket eden kimselersiniz. Sizin hayatınızda belirleyici unsur, hakim unsur Allah'tır. Sizin hayat programınızı belirleyen varlık, yeryüzünde zulmü kaldırmak onun yerine adâleti tesis etmek isteyen varlıktır. Siz yeryüzünde bunun için varsınız. Sizin varlık sebebiniz budur. Unutmayın ki sizin bu dünyada varlık sebebiniz zulmü onaylamak, zulmü yerleştirmek değil onun kökünü kazımak ve onun yerine Allah'ın istediği adâleti ikame etmektir.

Öyleyse muttaki davranın. Rabbinizin koruması altına girin. Rabbinize karşı sorumluluklarınızın bilincinde, kulluklarınızın farkında olun. Eğer böyle takva içinde bir hayat yaşar, Rabbinize karşı duyarlı olmayı becerebilirseniz, işte o zaman her tür zulümden uzak kalmayı da becerebilirsiniz.

3. "Leş, kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına kesilenler, canları çıkmadan önce kesmemişseniz, boğulmuş, bir yerine vurularak öldürülmüş, düşüp yuvarlanmış, başka bir hayvan tarafından süsülmüş, yırtıcı hayvan tarafından yenmiş olanları dikili taşlar üzerine boğazlananlar ile fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı; bunlar fâ-sıklıktır. Bugün, inkâr edenler sizi dininizden etmekten umutlarını kesmişlerdir, onlardan korkmayın, benden korkun. Bugün, size dininizi bütünledim, üzerinize olan nîmetimi tamamladım, din olarak sizin için İslâmiyet'i beğendim. Açlıktan darda kalan, günaha kaymaksızın yiyebilir. Doğrusu Allah bağışlayandır, merhametli olandır."

Önceki sûrelerde de ifade edildiği gibi akmış kan, hınzır eti ve Allah adına değil de Allah'tan başka varlıklar adına ki bu varlıklar kim olurlarsa olsunlar, ne olursa olsunlar, ister melekler, ister peygam-berler, ister salih kişiler, isterse tâğutlar olsunlar bunlar adına kesilenler, ya da bunların adı anılarak kesilen hayvanlar haram kılınmıştır. Çünkü sadece Allah adına ve Allah adı zikredilerek, besmele çekilerek kesilen hayvanlar helâldir. Allah'ın hakkı asla başkalarına devredilemez. Böyle Allah'a yetki sınırlaması getirerek, Allah'ın hakkını gasp ederek başkalarına vermek zulümdür, şirktir.

İşte müşrikler hayvanlarını putperestçe birtakım semboller üzerine

kesiyorlardı. Onlar adına, onlara adamak üzere ya da bizzat onların adlarını zikrederek kesiyorlardı. Bunların tamamının haram olduğunu haber veriyor, Rabbimiz.

Peki, acaba şimdi bu iki hayvanın birbirlerinden ne farkı var da birisi yeniyor, diğeri haram kılınıyor? Arkadaşlar, iki koyun var ikisi de aynı bahçede otlamış, aynı şeyleri yiyip içmiş, aynı havayı teneffüs et-miş, aynı güneşte ısınmış. Ve iki de bıçak var ki, aynı çelikten yapıl-mış, aynı usta tarafından su verilmiş. Ve iki insan var ki aynı sabunla ellerini yıkamışlar. Birisi Allah adına, Allah adını zikrederek kesiyor, ötekisi de Allah'tan başka bir varlık adına kesiyor. Bunlardan birisine Allah temizdir derken ötekisine pis diyor. Burada akıl duruyor. Allah yasaları aklî gerekçelere indirgenemiyor. Burada îman geçerlilik kazanıyor. Aklen illetini anlayamamış olsak da Allah'a teslim olmuş bir Müslüman olarak Rabbimizin bizim hakkımızda mutlaka hayırlıyı emrettiğine gönülden îman ediyor ve Rabbimizin dilediği gibi bizi imtihan ettiğine güvenimizi ortaya koyuyoruz. Biliyor, inanıyor ve güveniyoruz ki Rabbimiz sonsuz hikmet sahibidir ve O'nun bize yönelik tüm emir ve yasakları bir hikmetin ürünüdür. Ama bazen bizler bunu kavrayamamaktayız.

Bunlardan başka canları çıkmadan önce kesmeye yetişemediğiniz kendiliğinden ölmüş hayvanlar, ip veya benzeri şeylerle boğulmuş, taş veya sopa ile bir yerine vurularak öldürülmüş hayvanlar, dağ veya yüksek bir yerlerden düşüp yuvarlanarak ölmüş hayvanlar, bir başka hayvan tarafından süsülerek öldürülmüş hayvanlar, vücudunun bir kısmı yırtıcı hayvan tarafından yenmiş, bunun için ölmüş hayvanlar da haram kılınmıştır. Ancak bu durumda olan hayvanlardan bir canlılık alâmeti görüp de ölmeden önce yetişip kestikleriniz müstesnadır. Onlar helâldir.

Yine nusub üzerine, dikili taşlar üzerine kesilen hayvanların etleri de size haram kılınmıştır. Nusub cahilliye döneminde müşriklerin kendilerine tapındıkları ve üzerlerinde kurban kestikleri taşlardır. Evet böylece putlara sunulan hayvanların etleri de haramdır.

Yine birtakım fal oklarıyla kısmet aramanız, gelecek belirleme-ye kalkışmanız da size haram kılındı. Geleceğe ilişkin zar kullanarak, zar atarak hayır şer belirlemeniz, haram helâl tespit etmeniz, iyi kötü, uğurlu uğursuz saymanız, tahminde bulunmanız, kehanette bulunmanız size haram kılındı. Müşrik Araplar üzerlerinde "Rabbim bana emretti" "Rabbim bana yasakladı" gibi yazılar bulunan okları çevirirler ve böylece gelecek belirlemeye, gaybı

taşlamaya çalışıyorlardı da Rab-bimiz bunu da yasaklayıverdi. Bunlar fısktır, bunlar Allah yolundan sapmadır buyuruverdi. Çünkü bu da Rabbimizin hukukuna bir tecavüzdür. Allah âyetlerine sormadan, Allah yasalarına başvurmadan hak bâtıl, iyi kötü, haram helâl belirlemek mümkün olmadığı gibi, aynı zamanda bu Allah'a karşı, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın dinine karşı bir zulümden başka bir şey değildir. Hayatın programlarını Allah'a, Allah'ın kitabına sormayarak başka yerlere, başka usullere soranların tamamı Allah'a yetki sınırlaması getirmiş, Allah'ın haklarını gasp etmiş zâlim ve müşriklerdir.

Bugün, inkâr eden kâfirler sizi dininizden etmekten umutlarını kesmişlerdir. Sizin dininizi terk edip kendilerine uymanızdan ümitlerini kesmişlerdir kâfirler. Artık sizler de onlardan korkmayın. Onlar karşısında azlığınızdan, azınlığınızdan ötürü bir eziklik yaşamayın. Benim desteğimde uzun süren bir kulluk sabrınızdan dolayı sizi ve dininizi bozguna uğratma konusunda, size karşı galip gelme konusunda kâfirlerde hiçbir ümit ışığı kalmamıştır. Her şeye rağmen Müslümanca bir hayata direnmeniz, her şeye rağmen eski cahiliyeye dönmeme ka-rarlılığınız kâfirlerin ümitlerini inkisâra uğratmıştır.

Artık bu âyetlerin indiği şu dönemden itibaren onlardan değil benden korkun. Kâfirler karşısında artık îmanlarınızın izzet ve şerefini takının. Onlardan hiç çekinmeden kendi inancınızı, kendi hayat tar-zınızı, kendi sisteminizi uygulayın. Sakın ha bu kâfirler karşısında bir ezilmişliği, bir aşağılık duygusunu soluklayarak onlar hatırına kendi değerlerinizden vazgeçmeye kalkışmayın. Sadece Bana güvenin, sadece Benden çekinin, sadece Benim beğenime yönelin. Sadece Benim güvencem altında olun. Korkulması, güvenilmesi gereken güç kaynağınızın bilincine erin. Benim korumam ve güvencem altında olduğunuzu unutmayın. Benim gönderdiğim doğruları yaşama konusun-da Benden başka hiç kimseden çekinmeyin. Unutmayın ki utanılması, korkulması, çekinilmesi gereken birisi varsa o da Benim.

Bugün size dininizi bütünledim. Bugün sizin dininizi kemale erdirdim. Dininizin helâllerini, haramlarını açıklayarak sizin için onu olgunluğa ulaştırdım. Dininizi tüm dinlere, sisteminizi tüm sistemlere üstün gelecek özelliklerle donattım. Böylece üzerinize olan nîmetimi tamamladım, din olarak sizin için İslâmiyet'i seçip beğendim. İslâm'ı, teslimiyet dinini sizin için hayat programı yaptım. Teslimiyet dini olan İslâm'ı sizin için yaşam tarzı olarak belirledim ve sizin için sadece bundan razı oldum. Âl-i İmrân sûresinin beyanıyla söyleyecek olursak, kim teslimiyet dini olan İslâm'dan başka bir din, İslâm'dan

başka bir hayat tarzıyla Bana gelirse asla ondan razı olmayacağım. Sizin Bana karşı konumunuz kayıtsız şartsız teslimiyettir.

Bugün sizin dininizi tamamlayıp kemale erdirdim, diyor Rab-bimiz. Dinimizin tamamlandığını anlatan bu âyet kimi rivâyetlere göre daha önceden nâzil olmuş ve Rasulullah Efendimizin veda haccı esnasında Îlân edildiği, kimi rivâyetlere göre ise hicretin 10. yılında Ra-sulullah Efendimizin vefatından 80 küsur gün önce Zilhiccenin 9. günü nâzil olmuştur. Böylece Rabbimizin insanlığa son seslenişi olmuş ve vahiy burada noktalanmıştır.

Kim ki günaha kaymaksızın, günaha koşmaksızın, kendisini gönüllü günaha atmaksızın istemeyerek hayati bir zaruretten dolayı mecbur kalırsa bu haram olan şeylerden yiyebilir. Öyleyse unutmayın ki bu yasaklar sizleri aç bırakıp öldürmek için değil, Rabbinize teslimiyetinizi denemek içindir. Rabbinizi ne kadar ciddiye aldığınızı denemek içindir. Darda kalıp mecbur olduğunuz zaman Rabbiniz sizi öldürmek istemez. Rabbiniz sizi zora koşmak istemez. Doğrusu iyi niyetinize karşılık Allah sizi bağışlayandır, merhametli olandır.
4. "Ey Muhammed! Sana, kendilerine neyin helâl kılındığını soruyorlar, de ki: "Size temiz olanlar helal kılındı; Allah'ın size öğrettiği üzere alıştırıp yetiştirerek öğrettiğiniz avcı hayvanların sizin için tuttuklarını yiyin ve üzerine Allah'ın adını anın. Allah'tan sakının, doğrusu Allah hesabı çabuk görür."

Ey peygamberim, sana nelerin helâl olduğunu soruyorlar. Sen de ki, temiz olanlar, tayyib olanlar size helâl kılındı. Pis olmayan, habis olmayan yiyecekler size helâl kılındı. Arkadaşlar, kitabımızda etraflıca haramlar anlatılır ve bunun dışında kalanların helâl olduğu belirtilir. Haramlar bellidir, bunların dışında kalanlar ise helâldir. Bunun tamamen aksine burada bu soruyu soranlar kendilerine geniş çaplı bir helâller listesi sunulmasını bekliyorlardı. Ama Rabbimiz haramların listesini ayrıntılı olarak vermesine karşılık bunların dışındakilerin helâl olduğunu anlatarak kullarına geniş bir dünya nîmetlerini sunuverdi. Yâni aslında dinimizde helâllere delil istenmez, haramlara delil istenir. Ama dikkat ederseniz soruyu soranlar ters bir mantıkla helâller nelerdir diye soruyorlar. Rabbimiz ise bunun tam tersini yaparak, haramları belirterek soranların yanlışlıklarını ortaya koyuveriyor. Yâni aslında bu soruyu soranlar farkında olmadan kendi kendilerini zincire vurmak istiyorlardı. Çünkü eğer onların istedikleri gibi Rabbimiz tarafında helâller belirtiliverilmiş olsaydı gerçekten bizim işimiz çok zorlaşacaktı.

Evet, size tayyib olanlar helâl kılındı. Pekiyi bu tayyibi kim belirleyecek? Yâni nelerin tayyib nelerin habis olduğunu, nelerin temiz nelerin pis olduğunu kim söyleyecek? Önceki derslerimizde de ifade ettiğimiz gibi iyinin kötünün, haramın helâlin, tayyibin habisin tespitin-de söz sahibi Allah ve Resûlüdür. Bu konularda kıstas vahiydir. Bu konuda insanlar, toplum ölçü değildir. Çünkü tüm dünya insanlığı toplansa hiçbir zaman yarını, yarınları hesap edemeyecekleri gibi kâinât planında düşünme gücüne, imkânına da sahip değillerdir.

Sonra zaafları, ihtiyaçları, kusurları olan varlıkların iyi kötü, haram helâl, doğru yanlış yasaları belirleme yetkileri olamaz. Söyleseni-ze, bir alkoliğe alkolün iyi mi yoksa kötü mü olduğunu nasıl belirletebi-lirsiniz? Bir hırsıza sorsanız hırsızlık iyi midir, yoksa kötü mü diye, ne cevap alırsınız? Bir zinâkâra zinânın hayır mı, yoksa şer mi olduğunu sorsanız, ne diyecektir? Hayır hayır, hak bâtıl konusunda, hayır şer konusunda, iyi kötü konusunda, doğru yanlış konusunda sorulacak makam insanlar değildir, bu konularda sorulacak makam Allah makamıdır. Allah'a sorarsanız doğruyu bulursunuz başka çareniz yoktur. Şehvet sahibi, cehalet sahibi, içgüdü sahibi olanlara bunları sorarsanız, bu konuları, hayatın programını onlara belirletmeye kalkışırsanız kesinlikle kötülüklere, bâtıllara, pisliklere düşmek zorunda kalacaksınız. Ama eğer doğru adrese müracaat ederseniz, zaafları olmayan, ihtiyacı olmayan, eksikliği noksanlığı olmayan, cehaleti olmayan, bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan, tüm güzellikler, tüm doğruluklar kendisinden olan Allah'a sorarak hayat programı yaparsanız kesin doğruya ulaşacaksınız, demektir.

Allah'ın size öğrettiği bilgiyle eğitip öğrettiğiniz köpek, kuş ve benzeri av hayvanlarının sizin için avladıkları hayvanları yemeniz size helâl kılınmıştır. Eğer o av hayvanı avı yememişse öldürmüş bile olsa onu yiyebilirsiniz. Yok eğer tuttuğu o avdan yemişse artık siz onu yiyemezsiniz. Çünkü o onu sizin için değil kendisi için tutmuştur. O hayvanların ava gönderildiğinde gitmesi, gönderilmediğinde gitmemesi ve de yakaladığını yememesi onların eğitilmiş olduğunun delilidir. Böyle bir av hayvanını avın üzerine gönderirken besmele çekmek zorunda olduğumuzu da unutmamalıyız.

Ve tüm hayatınızda, tüm eylemlerinizde takvalı olun. Hep Allah kontrolünde olduğunuzun bilincinde olan. Yaptıklarınızın tümünü O'na lâyık yapmaya çalışın. Kesinlikle bilesiniz ki O'nun hesabı çok süratlidir. Amellerinizin karşılığını çabucak veren, çabucak defterlerinizi dürendir Allah.
5. "Bugün, size temiz olanlar helâl kılındı. Kitap verilenlerin yemeği size helâl,

sizin yemeğinizde onlara helâldir. İnanan hür ve iffetli kadınlar ve sizden önce kitap verilenlerin hür ve iffetli kadınları zina etmeksizin, gizli dost tutmaksızın ve mehirlerini verdiğiniz taktirde size helâldir. Kim îmanı inkâr ederse, şüphesiz amelleri boşa gider. O, âhirette de kaybedenlerdendir."

Bugün size temiz olanlar ve kitap ehlinin yemekleri, onların kestikleri hayvanlar da sizin için helâl kılındı. Onların yemekleri size, sizin yemeğiniz de onlara helâldir. Onların kestikleri hayvanların etleri size, sizin kestikleriniz de onlara helâl kılındı. Onlar sizinle birlikte, sizler de onlarla birlikte yiyebilirsiniz. Ama dikkat ederseniz başta tüm tayyib olanlar, tüm temiz olanlar size helâl kılındı diyerek bir tekrar buyuruldu.

Bundan anlıyoruz ki eğer ehl-i kitap tertemiz yiyeceklerin içine bir kısım haramları karıştıracak olurlarsa, sofrada içki, domuz bulunduracak olurlarsa veya inandıkları Allah adını anmadan, ya da Allah'-tan başkalarının adını anarak hayvan kesiminde bulunacak olurlarsa o zaman onların bu yiyecekleri mü'minlere helâl olmayacaktır. Değilse eğer bir haram katkıları yok ve de kesimlerinde Allah adını anmışlarsa onların yiyecekleri mü'minlere helâldir.

Yine son kitaba, son elçiye îman etmiş muhsana olan iffetli mü'min kadınlar ile ve ehl-i kitap olan yahudi ve hıristiyanların hür ve iffetli kadınlarıyla kendilerine mehirlerini vermeniz, kendilerine malî güvencelerini sağlamanız ve onlarla ve onlarla gayri meşru yollardan ilişki kurmamanız, onları dost tutmamanız kayd u şartıyla onlarla evlenmeniz size helâl kılındı.

Ya da bunun bir başka manası da şöyle olacaktır: Onlarla evlenerek iffetinizi korumanız, açıktan zina etmemeniz kayd u şartıyla mehirlerini vererek onları nikâhlamanız size helâl kılınmıştır. O zaman anlayacağız ki onlarla evlenme izni bu şartlara bağlı olarak verilmiştir. Mü'minler böyle zor durumlarda kaldığı zaman ancak onlarla evlenebileceklerdir. Onları dost tutarak günaha girmektense evlenmek daha iyidir deniyor. Tıpkı onların yiyecekleri konusundaki şart onların kadın-larıyla evlenme konusunda da zikredilmiş oluyor anlıyoruz Allahu âlem. Mehirleri verilecek ve de onlarla meşru olmayan yollarla gizli dostluklar kurulmayacak. Yâni o kadınlar cinsel sömürüye alet edilmeyecektir.

İşte böylece anlıyoruz ki kitap ehlini öteki kâfirlerden ve müş-riklerden ayrı tutuyor Rabbimiz. Bunun sebebi bozulmuş da olsa bir îmanı küfür ve

şirkten, bozuk da olsa bu îman sahiplerini öteki îman-sızlardan üstün tutuyor Rabbimiz. Bir zamanlar bunlar da mü'mindiler. İçki ve domuz eti Tevrat ve İncil'de de yasaktı. Sonradan hain ellerin reformize faaliyetleriyle Tevrat ve İncil tahrif edilmiştir. Bir zamanlar insanların hayatına yön veren hıristiyanlık ve yahudilik sonradan hayata hiçbir etkinliği kalmayan felsefî bir din haline getirilmiştir. Dinden ziyâde felsefî bir ekole dönüştürülmüştür. Onun içindir ki bugünkü ya-hudilik ve hıristiyanlık müntesiplerini doyuramamakta, tatmin edeme-mektedir.

İşte görüyoruz, adamlar hem yahudiler, hem hıristiyanlar, hem dinleri var, hem kitapları var; ama bir türlü inanç yönünden doyuma ulaşamamakta ve tatmin için her şeye koşmaktadırlar. Korkunç bir do-yumsuzluk içinde kıvranmaktadırlar.

Ama buna rağmen, bozuk ta olsa bir îman sahibi olmaları sebebiyle Rabbimiz onları diğer kâfirlerden üstün tutmaktadır. Bunların tefessüh etmiş imanlarını bile Rabbimiz kale alıyor, değerlendirmeye tabi tutuyor ve bu adamların kestiklerinin yenebileceğini, kadınlarıyla evlenebileceğini söylüyor.

Nitekim bu âyetlerin nüzûlüyle sahâbe-i kiram efendilerimiz Rasulullah Efendimize sordular: "Ey Allah'ın Resûlü bu nasıl olur? Ya-ni bizler bu adamların kadınlarıyla nasıl evlenebiliriz? Rabbimiz kitabında bu adamların kesin kâfirler olduklarını söylemiyor mu?" dediler de Allah'ın Resûlü cevaben şöyle buyurdu:

"Îmanı inkâr edenin ameli boşa gitmiştir."

Evet, iman inkâr edilmez. Yâni sizler bu adamların bozulmuş da olsa îmanlarını inkâr edemezsiniz. Anladınız değil mi? Şimdi şu eh-l-i kitabın bozulmuş îmanını bile inkârdan menedilen bizler acaba karşımızdaki mü'miniz diyenlerin îmanlarını nasıl inkâr edeceğiz? Nasıl tekfir edeceğiz onları? Nasıl diyebileceğiz onlara siz mü'min değilsiniz diye? Nereden alacağız bu cesareti? Bizim mezhebimizden değiller diye, bizim meşrebimizden değiller diye, bizim bildiklerimizi bilmiyorlar diye, bizim gibi düşünmüyorlar diye bu insanlara nasıl kâfir damgası vuracağız?

Allah mü'minlere insaf versin, basiret versin, başka ne diyelim? Karşılarındaki kişi bar bar ben müslümanım diye bağırıyor, kendisini bir imana

izafe ediyor, kendisini kitaba ve peygambere izafe ediyor, ama birileri de buna rağmen onu tekfir etmeye, kâfir saymaya çalışıyor. Halbuki bizler birilerini kâfir ilan etmekten çok onları Müslümanlaştırmakla mükellefiz. Unutmayalım ki insanları tekfir çok kolaydır, ama onları Müslümanlaştırmak zordur. Bu, gayret ister, çaba ister.

6. "Ey İnananlar! Namaza kalktığınızda yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi, başlarınızı meshedip topuk kemiklerine kadar ayaklarınızı yıkayın. Eğer cünüpseniz yıkanıp temizlenin; şâyet hasta ve yolculukta iseniz veya ayak yolundan gelmişseniz yahut kadınlara yaklaşmışsanız ve su bulamamışsanız temiz bir toprağa teyemmüm edin, yüzlerinizi, ellerinizi onunla meshedin. Allah sizi zorlamak istemez, Allah sizi arıtıp üzerinize olan nîmeti tamamlamak ister ki şükredesiniz."

Bu âyete abdest âyeti diyorlar, ama benim anladığım bu âyet abdest âyeti değildir. Çünkü bu âyetler kitabımızın son inen âyetleridir ve bu döneme kadar Müslümanlar hep abdest alıp namaz kılıyorlardı. Onun içindir ki bu âyet abdest âyeti değil, belki teyemmüm âyetidir. Rabbimiz buyuruyor ki ey îman edenler, namaz kılmak istediğinizde abdestiniz yoksa yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın. başlarınızı meshedin ve her iki topuğa kadar ayaklarınızı da yıkayın. Böyle bir anlayış vardır. Ayakların baştan önceki emirlere atfedildiği bir anlayış. Bir de şöyle bir anlayış vardır: Yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın, başlarınızı meshedin, ayaklarınızı da. Bu anlayışa göre ayaklar hemen kendisinden önceki emre atfedilerek başlarınızı meshedin, ayaklarınızı da meshedin anlamı tercih edilmiştir.

İşte bu iki kıraat farlılığından, bu iki anlayış farklılığından ötürü belki Sünnî dünya ile Şia dünyası arasında en büyük fıkhî ihtilâflardan birisi vaki olmuştur. İhtilaf kıraat farklılığından kaynaklanmıştır. Sünnî anlayışta bu "Erculeküm" kelimesi kendisinden önceki meshi emredilen baş kelimesine atfedilerek meftuh okunurken, Şia anlayışında ise bu kelime hemen kendisinden önceki meshi emredilen baş kelimesine atfedilerek "Ercülikûm" şeklinde okunmuştur.

Şia, Zeydîler, Caferîler, Taberî, İbni Abbas, Enes, Ali (r.a) bu anlayışı tercih ederek çıplak ayakların da meshedilmesini kabul etmişlerdir. Sünnî yorum ise bu ifadenin bir önceki emre atfedilmesini tercih ederek çıplak ayakların yıkanması gerektiğini kabul etmişlerdir. Bunlardan her iki yorum da Kur'an'a dayanan, her ikisi de delilleri olan yorumlardır.

Yine bu âyetle alâkalı bir başka ihtilâf, bir başka farklı anlayış ta şuradan çıkmıştır: Acaba âyetteki "vav" lar atıf vavları mıdır? Yoksa takibiyye vavları mıdır? Yâni bu vavlar acaba mutlak cem mi ifade ederler, yoksa takip mi ifade ederler. Yâni bir önceki cümleden sonra gelen cümle, bir emirden sonra gelen emir acaba bir sırayı da farz kılmakta mıdır? İmamlarımızdan İmam Şafiî bu vavlar tertip ve takip ifade eder diyerek âyetteki sıralamamın da farz olduğunu söylemiştir. Yâni önce eller ki onunla diğer uzuvlar yıkanacağı için önce onun temizlenmesi gerekmektedir, sonra yüz, sonra dirseklere kadar kollar, sonra baş, sonra topuklara kadar ayaklar. Bu sıranın takibi de vaciptir. Ama imam Ebu Hanife bu vavların atıf vavları olduğunu ifade ederek abdestteki sıralamanın vacip değil sünnet olduğunu kabul etmiştir.

Sonra buyuruyor ki Rabbimiz, eğer cünüp iseniz tüm vücudunuzu yıkayarak temizlenin. Eğer hasta olur da su kullanmak size bir zarar verirse veya yolculukta olup da su bulamamışsanız veyahut da sizden biriniz tuvaletten gelirse, yahut da kadınlara lems etmişseniz, ya dokunmuş, yahut da cinsel ilişkide bulunmuşsanız, su arayıp da bulamamışsanız o zaman temiz bir toprakla teyemmüm edin. sünnetin tarif buyurduğu gibi ellerinizi iki defa temiz toprak veya toprak cinsinden bir şey üzerine vurarak yüzünüzü ve kollarınızı meshedin. Unutmayın ki Allah böylece abdesti, guslü ve teyemmümü size farz kılarken size asla güçlük çıkarmak istemiyor. Lâkin Rabbiniz böylece sizleri günahlardan ve hata kirlerinden arındırmayı ve üzerinize olan nîmetlerini tamamlamayı murad ediyor. Sizi hem bedenen hem de ruhen temizlemeyi murad ediyor. Çünkü abdest bedenî bir temizlenme, iken namaz da ruhî ve manevî bir temizlenmedir. Veya abdest maddî bir temizlenme iken teyemmüm de manevî ve niyetî bir temizlenmedir. Teyemmüm baştan sona niyettir. Allah'ın istediği teslimiyeti ortaya koymaktır. Allah'la ilişkinin sürdürülmesidir. Allah'la kopukluğun bitirilmesidir. Umulur ki sizler de Rabbinize şükredesiniz. Hayatınızı Rab-biniz için yaşaya ve tüm verilenleri O'nun yolunda kullanasınız.

Evet az evvel de ifade ettiğim gibi "Lamese" ifadesi de farklı anlaşılmıştır. Bu da mücmel bir ifadedir ve İmam Ebu Hanife bu kelimeye mecaz anlamı yükleyip kadınlarla cinsel ilişki kurduğunuz zaman şeklinde anlarken, İmam Şafiî de hakikat anlamı yükleyerek mücerret kadınlara dokunduğunuz zaman şeklinde anlamıştır.

7. "Allah'ın size olan nîmetini ve "İşittik, itaat ettik" dediğinizde sizi andına bağladığı sözünü anın. Allah'tan sakının, Allah içinizde olanı elbette bilir."

Öyleyse ey mü'minler, Rabbinizin size olan nîmetini, İslâm nîmetini ve elçisinin sizden aldığı mîsakı hatırlayın. Hani hatırlasanıza, zorlukta da, kolaylıkta da, sevinç anında da kederde de seni dinleyip emirlerine itaat edeceğiz diye ona söz vermiştiniz, biat etmiştiniz. Semi'na ve eta'na demiştiniz. İşittik ve itaat ettik demiştiniz. Peygambe-rinize bunu söylerken, böylece biat ederken kendinizi Allah'a karşı bağladığınızın, kendinizi O'nun Resûlüne karşı bağımlı kıldığınızın farkına varmanız gerekiyor.

Rabbiniz sizi yaratmadan önce ruhlarınızdan ahit almıştı. Müslüman bir fıtratla yaratırken, fıtratınızı İslâm'la yoğururken, mayanıza teslimiyet özelliği koyarken sizden ahit almıştı. Size kitap ve peygam-ber gönderirken, sizi muhatap kabul edip vahyiyle müşerref kılarken sizden ahit almıştı. Müslüman olduğunuz gün sizden ahit almıştı. İşittik ve itaat ettik demiştiniz. İşittik ve îman ettik demiştiniz. İşittik ve gereğini yerine getireceğiz demiştiniz. Rabbinize verdiğiniz ahitlerinize sâdık kalmalısınız. Allah'la ilişkilerinizi Allah'ın istediği gibi düzeltmek zorundasınız.

Unutmayın ki Allah'la ilişkileri düzgün olmayan insanların insanlarla ilişkileri de düzgün olmayacaktır. Allah'a olan sorumluluklarının bilincinde olmayan insanların insanlara olan sorumluluklarını yerine getirmeleri mümkün değildir. Öyleyse Rabbinize olan ahitlerinizin, kulluğunuzun bilincinde olun. Unutmayın ki Allah kalplerinizde olanların tamamını bilmektedir.

8. "Ey İnananlar! Allah için adâleti ayakta tutup gözeten şahitler olun. Bir topluluğa olan öfkeniz sizi adâletsizliğe sürüklemesin; âdil olun; bu, Allah'a karşı gelmekten sakınmaya daha yakındır. Allah'tan sakının, doğrusu Allah işlediklerinizden haberdardır."

Ey mü'minler, Allah için hakkı ayağa kaldıran şahitler olun. Allah için adâletle şahitliği ayakta tutun. Allah için şahitliği ikâme edip ayağa kaldırın. Allah için adâletle şahitliği dimdik ayakta tutun. Allah için şahâdetinizde adâletten ayrılmayın. Allah için yeryüzünde adâletin timsali olun. Allah için adâleti tam yerine getirerek Allah'a şahitlik edenlerden olun.

Hayatınızda İslâm'ı öyle güzel yaşayın ki, öyle bir adâlet örnekleyin ki, öyle âdil bir Müslümanlık sergileyin ki varlığınız Allah'a, Allah'ın varlığına şahit olsun. Sizi görenler sizin şahsınızda, sizin hayatınızda Allah'ı hatırlasınlar. Sakın ha birbirinize olan öfkeniz, nefretiniz, adâvetiniz sizi adâletten sapmaya

götürmesin. Âdil olun. Tüm hayatınızda adâletten ayrılmayın. Kendiniz Allah için âdil davrandığınız gibi toplumunuzda da tüm zulümlerin kökünü kazıyıp adâleti ikame edin. Adâletle hakkı ve haklıyı ayakta tutun. Vereceğiniz karar-larınızda Allah için adâletten ayrılmayın. Şahâdetlerinizde, hükümle-rinizde, yargılarınızda daima hak hakim olsun, adâlet hakim olsun. Allah rızasının dışında hiçbir kişisel çıkar, hiçbir menfaat duygusu ve tarafgirlik anlayışı olmasın. Allah'ın rızasını her şeyin üzerinde tutun diyor Rabbimiz.

Evet görüyor musunuz? Allah'ın kitabı Kur'an sadece belli bir zümrenin değil tüm insanlığın mesajıdır. Hiç kimseyi ayırıp kayırmadan adâlet emrediyor Rabbimiz. Dostlarınıza da, düşmanlarınıza da adâletten ayrılmayın diyor. Yâni dünya üzerinde hiçbir beşer hukukunun, hiçbir beşer yasasının gerçekleştiremeyeceği en doğru, en dürüst hayat tarzını, en doğru karar alma, en doğru hareket etme özelliğini kazandırıyor Rabbimiz. Eğer toplumda insanlar Allah'ın bu yasalarına teslim olur, Allah'ın istediği gibi hareket eder, hayatlarını Allah için yaşarlar, hedefleri Allah rızası olursa, o zaman kesinlikle bilelim ki insanlar ne bireysel hayatlarında, ne ekonomik hayatlarında, ne siyasal, ne aile hayatlarında birbirlerine zulmetmeyecekler, birbirlerine haksızlık etmeyecekler, tüm hayatlarında her şey doğru olacak, her şey adâletle yerli yerine oturtulmuş olacaktır. Böyle bir toplumda Allah yasalarına teslim olan Müslümanlar elbette verecekleri tüm kararlarında haktan, adâletten ayrılmayacaklar, kendi aleyhlerine bile olsa, en yakınlarının aleyhine bile olsa, düşmanlarının lehine bile olsa Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine uygun hareket edeceklerdir.

9,10. "Allah, inananlara ve yararlı işler işleyenlere mağfiret ve büyük ecir olduğunu vaâdetmiştir. İnkâr edenler ve âyetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar cehennemliklerdir."

Allah böylece îman eden ve îman kaynaklı bir hayat yaşayanlara vaâdetti. İman edip îmanlarıyla hayatlarını düzenlemesi kavgası verenlere, îman edip îmanlarını hayatlarında görüntülemek üzere sa-lih ameller işleyenlere, îmanlarının gereğini yerine getirenlere Allah vaâdetti. Ne vaâdetti Rabbimiz onlara. Bir bağışlanma, bir örtme vaa-detti onlara. Kusurlarını bağışlamayı, geçmişlerini sıfırlamayı, hayat problemlerini çözüme kavuşturmayı, sıkıntılarını gidermeyi ve de âhi-rette büyük bir ödüle kavuşmayı vaâdetti. Kim ki Allah'ın istediği gibi îman eder, kim ki bu îmanını salih amellerle pratiğe dökerse, îman kaynaklı bir hayat yaşarsa, hayatını bu îmanıyla düzenleme kavgası içine girerse

Allah onlara bir mağfiret, bir bağış, bir merhamet ve büyük bir ücret vaâdetmiştir. Allah'ın vadi her zaman haktır. O günkü Müslümanlar için de günümüz Müslümanları için de Rabbimizin va'di haktır. Kıyamete kadar böyle olan Müslümanlara va'dini gerçekleş-tirecek olan Allah'tır. Hüküm O'nundur, yetki O'nundur, irade O'nun-dur.

Ama küfredenlere, Allah'ı örtenlere, Allah'ı gündemlerinden düşürerek, Allah'ın âyetlerini örterek, fıtratlarını örterek bir hayat ya-şayanlara, Allah'ın âyetlerini yalanlayanlara, Allah'ın âyetlerinin işle-vini bitirenlere, o âyetleri yok farz edenlere gelince şüphesiz ki onlar da ateşin sohbetçisidirler, cehennemin müşterisidirler.

11. "Ey İnananlar! Allah'ın üzerinize olan nîmetini anın: Hani bir topluluk size tecavüze kalkışmıştı da Allah onlara mâni olmuştu. Allah'tan sakının, inananlar Allah'a güvensinler."

Ey mü'minler, Allah'ın üzerinizdeki nîmetlerini bir hatırlasanıza. Allah'ın sizi düşmanlarınızdan koruma nîmetini hatırlayın. Hani bir topluluk size el uzatmak istemişti, sizi yakalayıp işinizi bitirmek istemişti de Allah onların menfur ellerini sizin üzerinizden çekmiş, sizi onların elinden kurtarmış, size eziyet etmelerine engel olmuştu. Onların komplolarını geri püskürtmüştü. Öyleyse Rabbinize karşı muttaki olun. Rabbinizin velâyeti altına girin. O'nu tek Velî, tek koruyucu bilin. Hayatınızı O'nun için yaşayın. Ve mü'minler olarak sadece Allah'a güvenin. Allah size kâfidir.

Bu âyetin nüzûl sebebiyle alâkalı bazı rivâyetler anlatılmışsa da biliyor ve inanıyoruz ki Allah'ın kendisine güvenip dayandığı, işlerini kendisine havale ettiği, velâyetini kendisine verdiği mü'min kullarına yardım ve desteği her zaman ve zeminde devam etmektedir. Bizim Velîmiz, bizim vekilimiz, bizim vekâletimizi elinde bulunduran, bizim adımıza karar veren, bizi hep koruyan Rabbimizdir.

Dün de, bugün de îmana uzanan, İslâm'a ve Müslümanlara u-zanan menfur elleri kıran hep Rabbimizdir. Bizim tek sığınağımız O'-dur. Bizim vekaletimiz O'nun elindedir. Bizim dostlarımızla da, düşmanlarımızla da ilişkilerimiz Allah'a güven esasına dayanır. Allah her konuda bize yetecektir. İnanıyor ve güveniyoruz ki en olumsuz şartlar içinde bile düşmanlarımızın tüm hainliklerine rağmen Rabbimiz biz kullarını yardımıyla destekleyecek ve zafere ulaştıracaktır.

İşte bu konuda da temel yasa budur. O halde bize düşen her şart altında

Allah'a kul olmak, Allah yasalarına sahip çıkmaktır. Hayatımızın tümünde Allah koruması altında olduğumuzun bilinciyle ona onun istediği gibi kul olmaya çalışmak, yani onun desteğini kaybetmemektir. Gerisi Allah'a aittir. Allah'ın bize yüklemediği derin hesapların içine de girmeyeceğiz.

12. "Andolsun ki, Allah, İsrâil oğullarından söz almıştı. Onlardan on iki reis seçtik. Allah: "Ben şüphesiz sizinleyim, namaz kılarsanız, zekât verirseniz, peygamberlerime inanır ve onlara yardım ederseniz, Allah uğrunda güzel bir takdimde bulunursanız, andolsun ki kötülüklerinizi örterim. Andolsun ki, sizi içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyarım. Bundan sonra sizden kim inkâr ederse şüphesiz doğru yoldan sapmış olur" dedi."

Rabbimiz kitabında Rasulullah dönemi İsrâil oğullarına hitap eder. Rabbimiz onlara yönelik bu tür hitaplarıyla bir yandan onları onore ederken, diğer yandan da onları İslâm'a, îmana çağırır. "Beyler, efendiler, sizler bir vakitler peygamber çocuklarıydınız. Ne oldu? Ne çabuk unuttunuz?" diyerek Rabbimiz hem onlara değer verdiğini ortaya koyuyor, hem de Rahmân olduğu için onları hakkı kabule dâvet ediyor. Biz de tıpkı Rabbimizin yaptığı gibi karşımızdaki Müslümanlıklarının farkında olmadan yaşayan Müslümanları oradan yakalayacak ve hakka dâvet edeceğiz. Ey cumalarda aynı safta durduklarımız! Ey aynı bayramları kutladıklarımız! Sizler Müslümanlarsınız! Sizler Allah'a, peygambere sövenleri sevemezsiniz! Sizler Müslüman olarak Allah ve Resûlüne düşman olanlarla asla dost olamazsınız! Sizler Müslümansınız! Böyle bir hayata asla razı olamazsınız! Allah'ın istediği gibi bir hayatı yaşamak zorundasınız! diyerek onları oradan yakalamak, yaklaşmak zorundayız.

Bu âyetten anlıyoruz ki bir anlaşma yapılmış. Allah'la İsrâil oğulları arasında bir anlaşma gerçekleştirilmiş. Bu anlaşmada aracı Cebrâil (a.s), Tevrat ve Mûsâ (a.s) dır. Tabii diğer peygamberle de dahil. Yâni Rabbimiz tarafından İsrâil oğullarına gönderilen bu dinin, bu kitabın ve bu peygamberin Allah'la bir anlaşma olduğunu, bir anlaşma anlamına geldiğini anladık.

Allah diyor ki ey İsrâil oğulları, Ben sizinle bir anlaşma yapmıştım. Haberiniz var mı? Ben size bir anlaşma metni göndermiştim. Sizler bunu inandık diyerek, La İlâhe illallah diyerek kabullenmiştiniz. Şu anda bu anlaşmaya karşı ne haldesiniz? Şu anda o anlaşmayla ilginiz var mı? Öyle mi? Bize de gönderdi mi Allah böyle bir din? Bize de gönderdi mi bir kitap? Bize de gönderdi mi bir peygamber? Bizimle de yaptı mı böyle bir anlaşma? Haberiniz var mı böyle bir

anlaşmadan? Elbette şu Kur'an Allah'ın bizimle yaptığı kulluk anlaşmasının metnidir. Ne zannediyorsunuz? Allah İsrâil oğullarından yıllar önce aldığı bu mîsakı bize niye anlatıyor dersiniz? Ey Müslümanlar, sizler bundan ibret alın. Sakın ha sizler sizden öncekilerin kendilerinden alınan mîsa-ka karşı davrandıkları gibi davranmayın. Allah'la sözleşmelerine ihanet edenler gibi olmayın. Sakın sizler onların düştükleri yanlışlara düş-meyin diye bizi uyarmak üzere anlatıyor Rabbimiz bunu.

Onların içlerinden on iki de başkan göndermiştik. İçlerinden on iki de güvenilir gözetleyici göndermiştik. Arkadaşlar "Nakib" ifadesi gözetleyen, nöbet tutan anlamlarına gelmektedir. Yâni Allah onları kendisine kulluk yolunda tutmak, onları İslâm dışı yollara, günahlara düşmekten korumak, onlara doğruyu göstermek üzere içlerinden her kabileden bir gözetçi seçmesi için elçisi Mûsâ (a.s)'a emretmişti.

Pekiyi neymiş bu anlaşma? Hangi şartları ihtiva ediyor muş? Bakın Rabbimiz onu şöylece anlatıyor:

Allah dedi ki. Anlaşma şartlarını hazırlayan, Anlaşma metnini gönderen, anlaşmaya taraf olan, anlaşma metni olarak kitabı gönderen ve gönderdiği kitabında sadece Bana kul olacaksınız, sadece Beni dinleyecek ve Benim aldığım kararlara uyacaksınız diyen Allah buyurdu ki:

Muhakkak ki Ben sizinle beraberim. Andolsun ki Ben sizin ya-nınızda ve desteğinizdeyim. Peki gerçekten Allah sizinle beraber mi? Allah gerçekten yanınızda mı? Elbette Allah nerede olmaz ki? Ben sizinle beraberim. Ben sizinle beraber olurum. Hep yanınızda, beraberinizde, yardımınızda ve desteğinizde olurum. Ama bunun için de şart koşmuş Rabbimiz. Desteğimle, yardımımla, inâyetimle, sevgimle, merhametimle, ordularımla, meleklerimle sizinle beraber olurum. Lüt-fum ve keremimle sizin yanınızda olurum. Eğer siz şunları şunları ya-par, şu şu konulara, şu şu anlaşma maddelerine riâyet ederseniz. Ne o maddeler? Onu biraz sonra söyleyeceğim inşallah. Ama onu de-meden önce şunu bir daha söyleyeyim:

Allah'ın bir insanla beraber olması, Allah'ın bir kimsenin yanın-da ve yardımında olması gerçekten çok büyük bir şeydir. Hani Şuarâ sûresinde Mûsâ (a.s) ile Harun (a.s)'ı azgın Firavuna gönderirken Rabbimiz şöyle diyordu:

"İkiniz âyetlerimle gidiniz. Doğrusu Biz sizinle beraber dinlemekteyiz."
(Şuarâ 15)

Ey Mûsâ ve ey Harun, ikiniz âyetlerimle birlikte Firavuna gidin. Benim

âyetlerimle gidin ona ve kesinlikle bilesiniz ki böyle yaptığınız takdirde Ben de orada, o ortamda sizinle beraber dinlemekteyim. Ben de sizinle beraber oradayım, sizin yanınızda ve desteğinizdeyim. Han-gi şartla? Siz Benim istediğim şekilde âyetlerimle gittiğiniz şartla. Evet demek ki Allah'ın şartına bağlı kalınınca Allah desteğine ulaşılıyor. Yâni Allah'ın beraberliği için, Allah desteğine ulaşabilmek için Allah'ın âyetleriyle birlik gidilecektir gidilen yere. Âyetlerle gideceğiz ve kesinlikle bileceğiz ki gidilen Firavun da olsa Allah bizi orada dinlemektedir, Allah bizi orada desteklemektedir, Allah orada bizim yanımızdadır. Bunu Nâziât sûresinde ve Şuarâ sûresinde uzun uzun anlattım.

Yine "Seyyid'ül İstiğfar" hadisinde de Rabbimizin şartlarına riâyet ettiğimiz takdirde telsizsiz, telefonsuz bizim yanımızda ve desteğimizde olduğu anlatılır. Düşünün Allah'la beraber olan, Allah desteğinde olan bir adam kimden korkacak da? Kimden çekinecek de? Şu anda insanların dertleri de bu değil mi? Hep güçlü olmak, güçlülerle beraber olmak istemiyorlar mı bu insanlar? Gerek fert planında, gerekse devletler planında en güçlüye sırtını dayamadan yana değiller mi bu insanlar? İşte bakın en güçlü olan Allah diyor ki Ben sizinle beraberim. Ben sizin desteğinizdeyim. Peki hangi şartla? Bakın o şartları şöylece sıralıyor Rabbimiz:

1- Eğer namazı ikame ederseniz. Namazı dimdik ayağa kaldırırsanız. Namazla ayağa kalkarsanız. Namazla hayatı ayağa kaldırır-sanız. Namazla hayatı düzenlerseniz. Bireysel, ailevi, toplumsal tüm hayatınızı namaza özdeş hale getirirseniz. Namazla hayatı doğru orantılı kılarsanız. Namazda Allah'tan mesaj alır ve hayatınızı namaz eksenli, Allah eksenli, vahiy eksenli şekillendirirseniz. Arkadaşlar, namazın ayağa kaldırılması dinin ayağa kaldırılması demektir. Çünkü namaz dinin direğidir. Namazı yerlerde sürünen bir din yıkılmış demektir. Namaz dikildi mi çadır ayaktadır, namaz yıkıldı mı çadır yıkılmış demektir.

Din neydi? Din bir hayat programıydı. Din bir yaşam biçimiydi. Öyleyse bireysel ve toplumsal hayatınız, hukukunuz, ceza kanunları-nız, eğitiminiz, askeriyeniz, sosyal ve siyasal yapılanmalarınız, ekonomik düzenlemeleriniz namazda ilgi kurduğunuz Allah'ın kitabında anlatıldığı gibi olursa din ayağa kaldırılmış demektir. İşte böyle Allah'ın istediği gibi bir namazla hayatınızı, varlığınızı Allah'a adarsanız, Allah için bir hayat yaşamaya yönelirseniz. Varlığınız, vücutlarınız konusunda tek söz sahibi olarak Allah'ı kabullenirseniz.

2-Zekâtı da verirseniz. Mallarınız konusunda da Allah'ı söz sahibi bilirseniz. malî yönden de Allah'a kul olursanız. Mal varlığınızı da Allah'a adarsanız. Namazla bedenlerinizde Allah'ı söz sahibi bildiğiniz gibi, zekâtla da

mallarınızda Allah'ı söz sahibi bilirseniz. Namaz kılarak bireysel kulluğunuzu, zekât vererek de toplumsal kulluğunuzu sadece Allah'a yaparsanız. Namaz kılarak Allah'tan mesaj alır, zekât-la da bunu Allah kullarıyla paylaşma kavgası içine girerseniz.

Peygamberlerime de îman ederseniz. Peygamberime değil, peygamberlerime. Yâni bir tek peygambere değil tüm peygamberlerime inanırsanız. Nasıl? Konumunuz, makamınız, toplumunuz, şartlarınız, ortamınız hangi peygamberin konumuna, ortamına, toplumuna benziyorsa o konuda o peygamberimi örnek alarak bir tavır belirlerseniz. Toplumunuz Lût kavmi gibi cinsel ahlaksızlığı doruklaştırmış bir toplumsa Lût (a.s)'ı örnek alarak, toplumunuz Nuh (a.s) un toplumu gibi salihleri putlaştırmayı hedef seçmiş bir toplumsa o zaman Nuh (a.s)'ı örnek alarak, Âd kavmi gibi maddeyi putlaştırmış, dünyayı kıble edinmiş, Semûd kavmi dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılmış, Cenneti dünyaya taşıma sarasına kapılmış bir toplumsa Hud ve Salih (a.s) ları örnek alarak peygamberlerime îman ederseniz.

Arkadaşlar, işte peygamberlere îmanın manası budur. Konu-mumuz, makamımız, toplumumuz, içinde bulunduğumuz şartlar hangi peygamberin şartlarına benziyorsa o nokta da o peygamberi örnek alarak bir tavır belirlemek peygamberlere îman demektir. Yâni pey-gamberlere îman o peygamberlerin yollarına, tavırlarına, hayat programlarına, onların örnekliklerine îman demektir. Değilse işte filan tarihte, falan ülkede peygamberler de yaşamış. E ne olacak yaşamışsa yaşamıştır? Yâni bana ne bundan? Arkadaşlar, unutmayalım ki peygamber inancı Allah'ın insan hayatına karışmasının, Allah'ın insan-lardan bir şeyler istemesinin odak noktasıdır. Allah vahiy göndererek insan hayatına karışır ve bu karışmayı da peygamberleri vasıtasıyla insanlara ulaştırır. İşte bu elçileri vasıtasıyla Allah'ın hayata karıştı-ğına inanırsanız, sizin hayatınızda söz sahibi olduğuna îman ederseniz.

Arkadaşlar, Allah için kendi kendinize bir sorun. Acaba hayatı-mızda Allah'ın karışmadığı birimler var mı, yok mu? Hayatımızın kaçta kaçına Allah karışıyor? Kaçta kaçına biz kendimiz, ya da Allah dışı varlıklar karışıyor? Acaba Allah'a hiç sormadığımız, Allah'ı hiç karıştırmadığımız hayat birimlerimiz ne kadar? Allah için bunu bir düşünelim. Sonra:

3-Bir de peygamberlerime îman etmekle beraber onları des-tekler, arka çıkar, onlara yardımcı olursanız. Önceki derslerimizde peygambere yardımın ne

anlama geldiğini uzun uzun anlattım. Mü'-min sûresinde Firavun hanedanından bir mü'min kişinin Hz. Mûsâ'yı öldürmeye yürüyen Firavunun önüne dikilerek Allah'ın elçisini nasıl müdafaa ettiğini, Yâsîn sûresinde şehrin en uç mahallelerinden koşup gelen bir yiğidin Allah elçilerinin önüne kendisini siper yaparak beni çiğneyip geçmedikçe bu Allah elçilerinin kılına bile dokunamazsınız diyerek kendisini peygamberlere nasıl kalkan yaptığını, peygamberi öldürmeye giden Ömer'in karşısına dikilerek kız kardeşi Fatıma'nın peygamberi nasıl müdafaa ettiğini anlatmıştım.

Öyleyse peygambere yardım peygamberin geliş gâyesine yardımdır, peygamberin görevine, peygamberin misyonuna yardımdır. Peygamber niye geliyordu? Peygamber yeryüzünde C. Allah'ın istediği kulluğu, Allah'ın istediği hayatı, Allah'ın istediği adâleti gerçekleştirmek için geliyordu. Yeryüzünde insanlar sadece Allah'a kul olsunlar. Sadece Allah'ı dinlesinler, sadece Allah önünde eğilsinler, sadece Allah'ın hayat programını uygulasınlar için geliyordu. İnsanların cennet yollarını açmak, cehennem yollarına barikatlar koymak için geliyordu. İnsanlar Rab, Melik, İlâh olarak sadece Allah'ı bilsinler, kitap olarak sadece Allah'ın kitabını kabul etsinler, din olarak İslâm'ı, örnek olarak da kendilerini kabul etsinler için geliyorlardı.

İşte peygambere yardım peygamberin geliş gâyesi olan bu konulara sahip çıkmaktır. Eğer peygamberin bu görevlerini bizler de kendimize görev bilir, onların varlık gâyelerini kendimize dert edinir, iş edinir, meslek edinirsek onlara yardım ediyoruz demektir.

Onların inandıklarına inanır, reddettiklerini reddeder, onlar gibi bir hayat yaşamaya çalışırsak onlara yardım ediyoruz demektir. Yâni varlıklarını, varlık sebeplerini, hayat programlarını kabul eder, arzularına, isteklerine köstek değil destek olursak peygambere yardım ediyoruz demektir. Evet peygamberlerime sahip çıkar, onlara yardım ederseniz. Başka:

4- Bir de Allah'a güzel bir borç verirseniz. Karz-ı hasen yapar-sanız. Bedeninizi, canınızı, malınızı, bilginizi, hayatınızı, fırsatlarınızı Allah'a emanet verirseniz. Ya Rabbi senin verdiklerini senin yolunda harcıyo-rum. Senin ver dediklerini senin yolunda veriyorum derseniz. Al ya Rabbi, bunlar sende emanet kalsın, yarın onlara ihtiyacım olduğunda senden alırım derseniz. Cennete girmek için mi, cehennemden kurtulmak için mi? En lâzım olduğu zaman senden alırım

diyerek sahip olduklarınızı O'na sunarsanız. Böyle demeseniz de zaten bunlar sizde kalmıyor. Yâni Allah'a vermeseniz de geçiyor zaten bu zaman değil mi?.

Meselâ şu anda şu bir saatlik zamanı Allah adına vahiy dinlemeye ayırmasanız da geçiyor zaten. Evet hayatınızı Allah için yaşayarak O'na karz yaparsanız, bütün bu saydığım şartlarıma riâyet ederseniz kesinlikle bilesiniz ki Ben sizinle beraberim, Ben sizin yanınızdayım, Ben sizin desteğinizdeyim diyor Rabbimiz. Ve o zaman:

Andolsun ki sizin seyyiatınızı, kötülüklerinizi örterim. Girdiğiniz bu dosdoğru yolun bereketiyle kalplerinizi, kafalarınızı, düşüncelerinizi, eylemlerinizi küfür, şirk ve isyan pisliklerinden tertemiz temizlerim. Hayat problemlerinizi yok eder, sizi dünyada düzlüğe çıkarırım. Ekonomik, hukukî, ahlâkî, ailevî, toplumsal, bedensel, ruhsal tüm sıkıntılarınızı, tüm hastalıklarınızı giderir sizi sahil-i selâmete ulaştırırım. Dünyanın en mutlu, en bahtiyar, en problemsiz toplumu haline getiririm sizi. Andolsun ki dünyada böyle yaptığım gibi âhirette de sizi içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyarım. Sizi devlet ve nîmetlerime boğarım.

Ve artık bundan sonra, bu gerçeklerime muttali olduktan sonra, Benimle bu anlaşmaları gerçekleştirdikten sonra sizden kim inkâr ederse, kim anlaşmasına hain davranırsa şüphesiz doğru yoldan sapmış olur dedi. Yâni önce doğru yola girdikleri halde onlar yoldan çıkmış olurlar.

Peki onlardan bu anlaşmalarını bozanların durumları ne olmuş? Rableriyle sözleşmelerine hainlik edenlerin başlarına neler gelmiş? Bakın Rabbimiz onu da şöylece açıklıyor:
13. "Sözlerini bozdukları için onlara lânet ettik, kalplerini katılaştırdık. Onlar sözleri yerlerinden değiştirirler. Kendilerine belletilenin bir kısmını unuttular. İçlerinden pek azından başkasının daima hainliklerini görürsün, onları affet ve geç. Allah iyilik yapanları şüphesiz sever."

Anlaşmayı bozarlarsa, anlaşma şartlarına riâyet etmezlerse lânetleriz onları. Evet anlaşmayı bozmalarından ötürü, bizimle sözleşmelerine sâdık davranmamalarından ötürü onları lânetleyip rahmetimizden uzaklaştırdık. Kalplerini de artık îmanı kabule yanaşmayacak biçimde kaskatı katılaştırıverdik. Yâni onların yahudileşme temayüllerini, tercihlerini onaylayıverdik. İşte Allah'la

sözleşmelerini bozan, sözleşme maddelerine aykırı davranan, Rablerine verdikleri ahitlerine ihanet eden, Allah'ın istemediği bir hayatın içine dalanların âkıbetleri budur. Allah'ın lânetine ehil hale gelmek, kalplerinin kaskatı hale getirilmesi, artık isteseler de Allah'ın sesini, vahyin sesini, fıtratlarının ve vicdanlarının sesini duymaz duygulanmaz hale gelmesi. Rabbim bizleri böyle bir duruma düşmekten korusun inşallah.

Kalplerini kaskatı hale getiririz onların. Anlamaz, kavramaz, duymaz, duygulanmaz hale getiririz onları. Taştan daha katı yaparız. Şu insanların çocuklarına karşı tavırlarına bakın ki ne kadar katıdır. Onların cehenneme gidişi karşısında ne kadar da vurdumduymazlar değil mi? Cennet karşısında, cehennem karşısında, hesap kitap karşısında ne kadar da kayıtsızlar değil mi? Parayı düşündükleri kadar âhireti düşünme konusunda ne kadar da yayalar değil mi? Peki ne yapmışlar da bunu hak etmişler? Ya da Allah'ın bu lânetine maruz kaldıktan sonra ne yapmışlar bu adamlar?

Kelimeyi, kelâmı, sözü olduğu yerden değiştirdiler. Kelâma, kelimelere farklı anlamlar yüklediler. Allah bir tür söyledi, onlar bir tür söylediler. Allah bir tür söyledi, onlar başka tür anladılar. Allah'ın dediğine demedi, demediğine de dedi dediler. Allah oku dedi, onlar anlamadan okumayı anladılar, anlamadan okumaya çalışırlar. Allah beni zikredin dedi, onlar zikri farklı anladılar. Allah; ibâdet dedi, îman dedi, itaat dedi, kabul dedi, ret dedi, İslâm dedi, ihsan dedi, namaz dedi, takva dedi, oruç dedi, cihad dedi, şehid dedi, zikir dedi ama onlar farklı şeyler anladılar. Bütün bu Allah kavramlarına Allah'ın kast etmediği farklı anlamlar yüklediler. Bu Allah kavramlarının içini boşaltıp farklı yorumladılar. Allah'ın kelâmında, kelimelerinde Allah'ın kastettiği manaları göz ardı ettiler. Allah'ın kelâmını değiştirdiler. Tahrif ettiler. Allah'ın yasalarını terk ettiler. Kitaplarındaki gelecek ahir zaman peygamberinin sıfatlarıyla alâkalı, son kitap Kur'an'la alâkalı haberleri giz-leyip değiştirdiler, sildiler, gizlediler.

Rabbimiz böyle yaptıkları için lânetine uğramış bir toplumu haber vererek biz Müslümanları uyarıyor. Sakın ey Müslümanlar sizler de onların yanlışlarına düşerek Benim lânetime maruz kalmayın buyuruyor. Sizler de yahudileşmeyin diyor. Ama maalesef bakıyoruz ki bizim içimizde kimi yahudileşmiş beyinsizler de aynen onların yaptıklarını yapmaya çalışıyorlar. Kelâmı, Allah kelâmını vaz olundukları manalarının dışına çıkarıyorlar, âyetleri altüst ediyorlar, tahrifat yapıyorlar, hafriyat yapıyorlar, gizliyorlar, üstünü örtüyorlar. Kelâmı yerinden oynatıyorlar, sağa sola çekip sündürüyorlar, haramını helâl, helâlini haram yapıyorlar.

Allah yasası gereği Kur'an'ın âyetlerine dokunamıyorlar, değiştiremiyorlar ama yorumunu değiştirmeye çalışıyorlar. İçimizdeki çö-mezleri vasıtasıyla olmadık yorumlar getirmeye ve Müslümanların zihinlerini idlal etmeye çalışıyorlar. Müslümanların kitaba karşı, sünnete karşı bakışlarını bozmaya çalışıyorlar. Kitap şöyle olmalıdır, sünnet böyle olmalıdır, din şöyle olmalıdır, böyle olmalıdır, kitabın fonksiyonu şöyle olmalıdır, peygamberin dindeki yeri şudur, sünnet dinde şu anlama gelmelidir diyerek yorumlarda bulunuyorlar. Kitap bir tarafta onların yorumları bir tarafta insanların karşısına çıkmaya çalışıyorlar. Allah bir tarafta, din bir tarafta onların yorumları bir tarafta. İnşallah kitaplarına ve peygamberlerine sahip çıkan bu ümmet bu sapıkların yorumlarına itibar etmeyecektir.
Kendilerine hatırlatılan şeyleri unuttular. Tevrat'ta kendilerine hatırlatılanların, emredilenlerin büyük bir bölümünü terk ettiler.

Ey peygamberim, unutmayasın ki sen devamlı bir şekilde onları ahitlerini bozan, hainlik eder bulacaksın. Az bir kısmı müstesna sen sürekli onların ihanetlerine uğrayacaksın. Onlardan hep ihanet göreceksin. Kelâmını tahrif ederek, yasalarını değiştirerek, âyetlerini gizleyerek yaratıcılarına ihanet eden kimselerden insanlara karşı ihanetin dışında başka ne bekleyebilirsin? Allah'a ihanet edenler sana ihanet etmeyecekler mi? Ve sizler ey peygamber yolunun yolcusu Müslümanlar, unutmayın ki bu hainlerden sürekli ihanet göreceksiniz. Allah'a verdikleri sözlerine sâdık davranmayan bu insanlardan sakın kendinize sadâkat beklemeyin. Bu onların vazgeçilmez huyu olmuştur. Onlar cahillerdir peygamberim, sen affet onları. Onlara git, onlara anlat, müsamahakâr davran onlara. Yâni onların kusurlarına bakma da sen gidip bir daha anlat onlara.

Sakın ha şöyle deme onlara: Bunlar adam olmaz. Bunlardan geçmiştir bu iş. Bunlar bu işi beceremez, bunlar bu işi kavrayamaz, zaman öldürmeyeyim bunlarla deme sakın. Biz de öyle yapmayalım inşallah. Çevremizdeki konu komşuya, hısım akrabaya bir kere anlattık da anlamadılar, adam olma yoluna girmediler diye sakın bırakıver-meyelim. Arkadaşlar, unutmayalım ki bu sûre Medine döneminde gel-miştir. Medine döneminde bile Rasulullah Efendimiz 12 yıl, 15 yıl din anlatmış, eğitmiş, uğraşmış ama yine de bu tür insanlar var demek ki ve onlara karşı yine de Rabbimiz bunu tavsiye ediyordu peygamberi-mize.

Evet çevremizdeki bu özelliklere sahip gafil Müslümanlar açısından düşündüğümüzde sanki bu âyet Âl-i İmrân'daki âyeti çağrıştırıyordu:

"Allah'ın size olan nîmetini anın: Düşmandınız, kalplerinizin arasını

uzlaştırdı da onun nîmeti sayesinde kardeş oldunuz. Bir ateş çukurunun yanında idiniz, sizi oradan kurtardı.”
(Âl-i İmrân 103)

Ey peygamber, ey Müslümanlar, hele bir düşünün. Allah’ın üzerinizdeki nîmetlerini bir hatırlayın. Sizler bir zamanlar birbirinize hasımdınız da Allah kalplerinizi birleştirip sizleri kardeş yaptı. Yâni sizler Allah’ın nîmetleriyle kardeşler oldunuz. Bir felâket çukurunun kenarına kadar gelmiştiniz de, cehenneme gidiyordunuz da Allah gönderdiği diniyle, elçisiyle sizi oradan kurtardı. Öyle değil mi? Allah size bu dini göndermeden önceki durumunuzu bir düşünün. Ne haldeydiniz? Kanlı bıçaklı birbirinize düşman değil miydiniz? Kimin ne yaptığı, kimin kimi öldürdüğü belli olmayan bir curcuna içinde değil miydiniz? Öyleyse niye dününüzü unutuyorsunuz? Dün sizler de bugün cahil gördüğünüz insanlar gibi değil miydiniz? Dün sizler de kitap sünnet bilmiyordunuz. Bugün dünkü sizin durumunuzda olanları niye affetmiyor, onların yardımına koşmuyorsunuz?

Öyleyse affedelim insanları. Bilmiyorlar, anlamıyorlar diye onlara uyarıyı bırakıvermeyelim. Çünkü onlar bizim kardeşlerimizdir, onların cehenneme gidebilme olasılığına hiç göz yummayalım. Unutmayalım ki bir vakitler biz de öyleydik. Ya da biz de kimi düzeltilecek konularda hâlâ öyleyiz. Elbette o hep öyle sürecektir. Yâni bizim de eksikliğimiz olabilecektir. Dün bizler de bir ateş çukurunun kenarındaydık da Allah bizi kitabı ve peygamberiyle tanıştırdı ve ondan kurtardı. Öyleyse bizler de birilerini kurtarmadan yana olalım inşallah.

14. "Biz hıristiyanız" diyenlerden söz de almıştık; onlar, kendilerine belletilenin bir kısmını unuttular, bu yüzden aralarına kıyamete kadar düşmanlık ve kin saldık. Allah, yapmakta olduklarını kendilerine haber verecektir.”

Biz Allah’ın yardımcılarıyız, biz Nasara’yız diyenlerden de, biz Nasrani’yiz diyerek kendilerini Hz. Îsâ (a.s)’a nisbet eden Hıristiyan-lardan da mîsak aldık. Yahudilerden aldığı mîsaktan sonra şimdi de Rabbimiz hıristiyanlardan aldığı mîsakı hatırlatıyor. Onlardan da mî-sak aldık. Onlarla da bir anlaşma yaptık. Biz Nasara’yız dedikleri halde, biz Allah’ın dininin yardımcılarıyız dedikleri halde, kendilerini Hz. Îsâ (as’)a nisbet ettikleri halde ne Allah’la, ne Allah’ın diniyle, ne Allah’ın kitabı ve elçisiyle, ne bunlara yardımla hiçbir ilgileri kalmamış hıristiyanlar da ahit aldık buyuruyor Rabbimiz. Çünkü bırakın bu a-damların Allah’ın dinine yardımcılar olmayı, bırakın Allah’ın elçisi

Îsâ (a.s)'a ve O'nun mesajına sahip çıkmayı bilâkis O'nun mesajını bozmuş, O'nun yolunu tahrif etmiş, Onun diniyle uzak ve yakından hiçbir ilgileri kalmamış insanlardır. İstedikleri kadar batı dillerindeki Hz. Îsâ (a.s) nın Kırist ismine kendilerini izafe etsinler. Aslında bu ismi onlara verenler kendileri de değildir. Müşrikler onları küçümsemek için Hz. Îsâ'nın taraftarları anlamına bu ismi vermişlerdir.

Rabbimiz buyuruyor ki Biz onlardan da mîsak aldık, söz aldık. Arkadaşlar, bu ahit alma işini şöyle anlıyoruz: Rabbimiz hangi topluma vahiy göndermişse, elçi göndermişse gönderdiği o vahiy ve elçiyle o toplumdan ahit almış demektir. Vahiy ve elçi gönderimi o toplumdan ahit alma anlamına gelmektedir. Peki hangi konuda ahit alıyordu Rab-bimiz onlardan? Kendisinin vahiy gönderdiğine, gönderdiği vahiyle, hayat programıyla kullarını sorumlu tuttuğuna, yâni kullarının hayatına karıştığına dair onlardan ahit alıyor. Kendisinin kullarının hayatına egemen tek söz sahibi olduğu, tek Rab, Melik ve İlâh olduğu ve kullarının gönderdiği vahiyle hayatlarını düzenlemek zorunda oldukları konusunda, vahyine karşı asla duyarsız kalmamaları konusunda, vahyin gereğini yerine getirmeleri konusunda ahit alıyor. Kendisinden başka hayatlarına karışıcı Rab, Melik ve İlâh tanımamaları konusunda ahit alıyor. Kendilerinden istediği kulluğu örneklemek üzere gönderdiği elçisini her konuda örnek bilmeleri, onun gibi kul olmaları konusunda ahit alıyor. Evet hıristiyanlardan da böylece ahit aldı Rabbimiz ama onlar da bu anlaşmayı unuttular. Allah'a verdikleri sözlerini unuttular. Anlaşma maddelerini unuttular. Anlaşma metinlerini ihtiva eden kitaplarıyla diyaloglarını kestiler. Kendilerine hatırlatılan anlaşma maddelerinden bir kısmını unuttular da:

Biz de bu yüzden onların aralarına kıyamete kadar sürecek bir düşmanlık ve kin saldık. Yaptıklarından ötürü onların arasına sonu gelmeyecek bir düşmanlık, bir kan davası koyuverdik. İşte Allah vahyini unutanların, Allah vahyiyle ilgiyi kesenlerin, vahiyden uzak bir yaşamaya kalkışanların, vahyi hayatlarından dışlayarak kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayata yönelenlerin cezası budur. Allah yapmakta olduklarını kendilerine haber verecektir. Arkadaşlar, hıris-tiyanlık dünyasının neden birbirlerine düşman olduklarını, dost ola-madıklarını, yıllar yılı aralarında bu savaşların neden bitmeden devam ettiğini bir türlü anlayamıyordum. Anlamak istemiyorduk belki. Çünkü isteseydik işte bu âyet buradaydı.

Demek ki onlar Allah'la aralarındaki anlaşmayı bozdukları için, Allah'ın anlaşma metinlerini ihtiva eden kitaplarına yan baktıkları için, kitaplarını,

anlaşma metinlerini tahrif edip kitapsız bir hayatın mahkumu oldukları için Allah kıyamete kadar hiç eksilmeyecek bir düşmanlık koymuştur onların arasında. Onun için hep düşmandırlar birbirlerine. Bu düşmanlık ya hıristiyanların kendi aralarında cari olan bir düşmanlıktır ki hıristiyan mezhepleri arasında yıllar yılı savaşlar sürüp gitmektedir. Çünkü adamlar hem hıristiyanlar hem de başvuracakları ortak bir dinleri, ortak bir kitapları yoktur. Binlerce İncil'in içinden hangisine başvuracakları belli değildir.

Ya da burada Rabbimizin kast ettiği düşmanlık yahudi ve hıris-tiyanlar arasında sürüp giden bir düşmanlıktır. Yahudiler hıristiyanları hep kendi dinlerine, kendi kitaplarına ihanet edenler olarak görürler, hıristiyanlar da onları kitaplarını bozan hainler olarak görürler.

Pekiyi ne anlatıyor bununla Rabbimiz bize? Rabbimiz bununla bize şunu anlatıyor: Eğer bizler de Rabbimizle yaptığımız anlaşma şartlarına riâyet etmez, kitapla ilgimizi, alâkamızı keser, kitapsız bir hayatın adamı olursak kesinlikle bilelim ki Allah bizim aramıza da düş-manlık atacaktır. Bunu hiçbir zaman unutmayalım. Şu kitapla ilgimizi kesip, efendim işte başka kitaplarımız var, işte dergilerimiz var, işte gazetelerimiz var. Biz bunları okuyoruz, bunlardan bilgileniyoruz. "Ne olmuş yâni? Bunlar da Kur'an kaynaklı değiller mi? Bunların içi de âyetlerle dolu değil mi?" dersek kesinlikle bilelim ki Müslüman cemaatler de birbirlerine düşman olacaklardır. İşte görüyoruz, birilerinin âyetleri şu kadar, ötekilerinin ki bu kadar. Birilerinin ilgilenip gündeme getirdikleri âyetler şunlar, ötekilerinin ki bunlar olunca elbette Allah da onların arasına düşmanlık salıverecektir.

Öyleyse ey Müslümanlar, dua edin ki kitabınız tektir. Kaynağı-nızın tekliği düşüncenizin de tekliğini gerektirir. Bakın dikkat edin, onlar kitaplarını parçaladılar, her biri bir bölümünü bayraklaştırıp, her biri bir bölümüne sarılıp kendilerini de parçaladılar. Dirlik düzenleri kalmadı. Zinhar sizler kitabınızı parçalamayın. Kitabınızdan ayrılmayın. Başka kitapları kitabınızın yerine koymayın. Değilse sizler de kendi aranızda ayrılıklara düşmek zorunda kalırsınız.

15. "Ey Kitap ehli! Kitaptan gizleyip durduğunuz çoğunu size açıkça anlatan ve çoğundan da geçiveren peygamberimiz gelmiştir. Doğrusu size Allah'tan bir nûr ve apaçık bir Kitap gelmiştir."

Ey kitap ehli, kitaptan, kitabınızdan gizleyip durduğunuz hakikatlerin bir

çoğunu size açıklayan, bir kısmından da geçiveren, bağışlayıveren elçimiz size gelmiştir. Ve size Allah'tan bir nûr ve apaçık bir kitap da gelmiştir. Evet size sizin için bir rahmet kapısı olarak gönderdiğimiz elçimiz kitabınızda bulunduğu halde hiç korkmadan, hiçbir sorumluluk duygusu duymadan örttüğünüz, gizlediğiniz, sakladığınız pek çok hakikati haber vermektedir. Düşünmüyor musunuz? Hani bir zamanki elinizdeki İncil'ler nerede? Niye imha ettiniz onları? Niye yok ettiniz? Ne vardı onların içinde? Hangi gerçekleri ihtiva ediyordu o İncil'ler? Korkunuz neydi ki alelacele imha ettiniz onları? Kimden neyi saklamak için yaktınız onları? İnsanların gözünden neleri saklamak için yangından mal kaçırıyormuş gibi böyle bir imha eylemine giriştiniz? Sakın şimdi bu son elçimizin ve o elçimize gönderdiğimiz kitabın size açıklayıp gün yüzüne çıkardığı o gerçekleri örtmek için yapmış olmayasınız bu imhayı?

Yalancının mumu yatsıya kadar yanar. İşte şimdi size sizin o gizlediklerinizi haber veren bir peygamber geldi. Sizin hayatınıza bir projektör tutuldu. Size sizin yanılgı noktalarınızı, sapma noktalarınızı açık açık anlatan, haber veren, sizi geçmişinizle ve geleceğinizle uyaran bir elçi geldi. Ve kendisinden önce gelen, aynı kaynaktan gelen tüm İlâhî kitapların özünü kendisinde toplamış olan evrensel bir kitap geldi. Tarih boyunca insanlığın değişmez doğrularını içinde bulunduran ve kıyamete kadar insanlığı hakka, hidâyete ulaştıracak bir kitap geldi.

Evet bu kitap o evrensel doğrulardan sizin gizlediklerinizden, bozduklarınızdan, tahrif edip insanların dikkatlerinden kaçırdıklarınızdan bir kısmını açıklıyor. Bunlar bir zamanlar sizin kitabınızda da vardı. Ahir zaman Nebîsinin özellikleri, mutlak geleceğine dair müjdeler, Kur'an'la alâkalı haberler, namaz, oruç, hac gibi ibâdetler, içkinin, zinanın, hınzır etinin, küfrün, şirkin haramlığı, Allah'ın hayata karışması, Allah'ın tek Rab ve İlâh oluşu gibi evrensel gerçekler. Onlardan, o gizlediklerinizden bir kısmını size haber veriyor o peygamber, ama bir kısmından da vazgeçiyor, bir kısmını da affediyor. Eğer onları da açıklamış olsaydı, o kirli çamaşırlarınızı da ortaya döküverseydi elbette sizi rezil ve perişan ederdi, sizi mat ederdi.

Ama bilesiniz ki Allah o peygamber sizi mat etmek için değil, sizi dünyaya rezil etmek için değil, bilâkis tüm geçmişe ait kirleriniz-den sizi temizlemek, arındırmak, eski şerefli günlerinize ulaştırmak için göndermiştir. Bu peygamber bunun için gelmiştir. Peki şu sizin yaptığınız ne ya ona? Ne yapmaya çalışıyorsunuz bu elçiye karşı? Sizin için, tüm insanlık için mahza bir hayır

kapısına karşı böyle mi davranmalıydınız? Gelişiyle, misyonuyla, getirdiği çağlar üstü evrensel mesajıyla sizin kitabınızı tashih etti diye, sizin sapak noktalarınızı, yanılgı noktalarınızı ortaya koydu diye ona düşman kesilmeniz mi gerekiyordu? Aksine sevinmeniz, memnun olmanız, teşekkür etmeniz gerekmiyor muydu? Ey bize Rabbimizin hediyesi, ey bize yol gösterici, ey bizim hayatımızın sağlaması, çok şükür ki sen geldin bize. Çok şükür ki bizim hayatımızın bozukluklarını ortaya koyuverdin. Din diye sarıldığımız şeylerin gerçek Allah dini değil, atalarımızın bozup bize sun-duğu bir felsefeler, bidatler ürünü olduğunu bize anlatıp gözlerimizi açıverdin. Eğer sen gelmeseydin, getirdiğin hak bir Allah kitabıyla bizim hayatımıza böyle mükemmel bir projektör tutmasaydın meğer bizler din diye, kitap diye boş şeylere sarılıp cehenneme doğru gidiyor-muşuz. Gelişine susamız kimseler olarak sana îman ediyor, sana teşekkür ediyoruz diyerek hemen ayağınıza kadar gelmiş bu nîmete sarılmanız gerekmiyor muydu? Bu haliniz ne böyle, diyor ve tekrar tekrar İslâm'a dâvet ediyor onları.
16. "Allah, rızasını gözetenleri onunla, selâmet yollarına eriştirir ve onları, izni ile karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Onları doğru yola iletir."

Allah o size gönderdiği nûr olan, ışık olan, yol gösterici olan o kitabı ve mahza sizin için rahmet olan o elçisiyle rızasını gözetenleri, rızasını arayanları, rızasına teslim olanları, yâni o kitabına ve elçisinin sünnetine teslim olanları, kitap ve peygamber örnekliğinde bir hayat yaşamaya yönelen kullarını selâmet yollarına ulaştırır. Emniyet yollarının güvenliğine ulaştırır. Tek yol değildir bu yol. Sübülü's Selâmdır o. Öyleyse kimse Allah'ın yollarını teke indirgemesin. Yâni hiç kimse kendi yolunu tek yol kabul edip öteki yolları reddetmeye kalkışmasın. Yol Allah'ın yoludur, din Allah'ın dinidir, benimki hiçbir zaman temel değildir. Benimki ona ne kadar uygunsa o kadar uygundur. Benim dışımda da, benim yolumun dışında da sonu Allah yoluna çıkan tâli yollar vardır. Rabbimiz rahmetiyle, vahyiyle, peygamber örnekliliğiyle kullarını küfür, şirk ve cehalet karanlıklarından îman aydınlığına, hidâyet aydınlığına çıkarır. Değilse eğer Rabbimiz bizi vahiysiz bırakmış olsaydı, yolsuz yordamsız bırakmış olsaydı biz bu karanlıklardan nasıl kurtulabilirdik?
17. "Allah ancak Meryem oğlu Mesih'tir" diyenler andolsun ki kâfir olmuşlardır. De ki: "Allah, Meryem oğlu Mesih'i anasını ve yeryüzünde olanların hepsini yok etmeyi dilerse kim O'na karşı koyabilir? "Göklerin, yerin ve arasındakilerin hükümranlığı Allah'ındır, dilediğini yaratır. Allah her şeye Kâdirdir."

Andolsun ki Allah Meryem oğlu Mesih'tir diyenler kâfir olmuş-lardır,

küfre düşmüşlerdir. Biz Nasranî'yiz, biz Nasarâ'yız deyip de, hı-ristiyanlık iddiasında bulunup da Meryem oğlu Îsâ Allah'tır diyerek tevhid dininden, İslâm dininden ayrılıp gidenler küfür etmişlerdir. Bir beşerden doğma bir beşer olan Hz. Îsâ (a.s)'ı tanrılaştıranlar ya da Allah'ı beşerleştirenler kâfir olmuştur, diyor Rabbimiz. Allah'ı bir beşerle, ya da bir beşeri Allah'la karıştıranlar kâfir oldular. Bir beşere Allah sıfatlarını yükleyenler, ya da Allah'a beşer sıfatlarını yakıştıranlar kâfir oldular. Bunlar Hz. Îsâ (a.s)'a Allah yetkilerini veren, ya da Allah'ın Hz. Îsâ (a.s)'a hulûl ettiğini iddia eden hıristiyanlardır. Bunlar yasalarını uygulayacakları gerçek Rabbi, kendisine kulluk yapacakları gerçek İlâhı bulamadıkları için kul olabilecek başka varlıklar bulmak zorunda kalmış zavallı insanlardır.

Çünkü fıtraten insan tapınmak zorundadır. Bu fıtrî bir gereksi-nimdir. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. İnsan, insan olması hasebiyle fıtraten kul olmaya müsait yaratılmıştır. Mutlaka bir yerlere bağlanmak, kapılanmak zorundadır insan. Binaenaleyh eğer insan kendisine kulluk yapacağı, sığınacağı, arzularını yerine getireceği ger-çek Rabbini bulamamışsa yanlış adreslere baş vurmak zorunda kalacaktır. Onun içindir ki kitabımızın her bir bölümünde Rabbimiz gönderdiği elçilerinin diliyle kullarını sadece kendisine kulluğa çağırmıştır.

Böylece aslında Rabbimiz insanın kendi şerefini kurtarmayı murad buyurmuştur. Ama maalesef insanlar bazen Allah'ı diskalifiye edip kendi kendilerine tapınarak, kendi kendilerini putlaştırarak, bazen kendisi gibileri putlaştırarak, bazen eşyayı tanrılaştırarak, putlara tapınarak kendi şerefini bizzat kendi elleriyle ayaklar altına almışlardır. Hem Allah'a, hem kendilerine, hem de eşyaya zulmetmişlerdir. Hem gerçek İlâhlarına, hem İlâhlaştırdıklarına hem de kendilerine zulmetmişlerdir. İnsanı yerinden etmek, eşyayı olduğu yerden çıkarmak, insanı ve eşyayı İlâhlaştırmak zulümlerin en büyüğüdür. Hıristiyanlar aslında Allah'ın kutlu elçisi Hz. Îsâ (a.s)'a karşı onu insanlıktan çıkararak, onun örnekliğini bitirerek, hayattan dışlayarak zulmetmişlerdir.

İslâm'dan, ana kaynaktan uzaklaşıp hıristiyanlaşan bu adamlar Hz. Îsâ (a.s) nın şahsiyeti hakkında tarih boyunca gerçekten içinden çıkılamaz şeyler söylemişlerdir. Hıristiyan gruplardan bir kısmı onun insani yönünden etkilenerek Allah'ın oğlu olduğuna inanmaktadır. Bir kısmı da Allah olduğuna ve kendisine kulluk yapılması gerektiğine inanmaktadır. Kimileri vücutta vahdet, vahdet-i vücut denen Allah'la insanın birleşimi teorisinden kaynaklanan bir düşünceyle,

bir bakış açısıyla onun Allah'la insan karışımı, yarı Allah yarı insan bir varlık olduğuna inanmaktadır. Bu sapmalar yıllarca tartışmalarına rağmen meseleyi işin içinden çıkılmaz bir duruma getirmiştir. Bu karmaşık şahsiyetin, yâni Allah'la insan karışımı kabul ettikleri şahsiyetin insani yönünün ağır bastığı kanısına varanlar onun Allah'ın oğlu olduğu zehabına kapılırken, onun İlâhlığa yakınlığını düşünenler de onun insanlaşmış bir Allah ya da Allah'laşmış bir insan olduğu inancına düştüler.

Ey peygamberim, sen onlara de ki, Allah, Meryem oğlu Mesih'i anasını ve yeryüzünde olanların hepsini yok etmeyi dilerse kim O'na karşı koyabilir? Göklerin, yerin ve arasındakilerin hükümranlığı Allah'ındır, dilediğini yaratır. Allah her şeye Kâdirdir. Yâni bir düşünsenize sizin tanrılaştırdığınız Îsâ (a.s)'ı, onun annesini öldürecek olsa, onlar üzerinde tüm varlıkları üzerinde bir tasarrufta bulunacak olsa kim engel olabilir buna? Kim önüne geçebilir Allah'ın? Hiç böyle tanrı olabilir mi? Allah'tan kendisine gelebilecek bir ölüme engel olamayanlar tanrı olabilirler mi? Diğer yaratıklar gibi fâni olanlar nasıl Rab olabilirler? Nasıl tanrı olabilirler? Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın hükmüne, O'nun yasalarına boyun bükmüş kullar iken siz onları nasıl tanrılaştırmaya kalkışıyorsunuz? Halbuki Allah dilediğini yaratandır. Dilediğini yaratmaya Kâdir olan Allah Hz. Îsâ (a.s)'ı da babasız olarak olağanüstü bir yaratışla yaratmaya da Kâdirdir. Onun böyle mûcizevi bir yaratılışla yaratılmış olması, Allah'ın bir kelimesi, bir yasası olması sizi onu tanrılaşmaya götürmemelidir.
18. "Yahudiler ve hıristiyanlar, "Biz Allah'ın oğulları ve sevgilileriyiz" dediler. Öyleyse günahlarınızdan ötürü size niçin azap ediyor? Bilâkis siz O'nun yarattığı insanlarsınız" de. Allah dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Göklerin, yerin ve ikisinin arasındakilerin hükümranlığı Allah'ındır. Dönüş O'nadır."

Yahudi ve hıristiyanlar dediler ki bizler Allah'ın oğulları ve sev-gilileriyiz, dostlarıyız dediler. Babalara göre oğulları neyse, hangi ma-kamdaysa biz de o makamdayız. Babaların gözünde oğulları ne kadar değerliyse Allah katında bizler de o kadar değerli ve sevgiliyiz. Veya biz Allah'ın oğullarının mensubuyuz, dininin müntesibiyiz dediler. Oğullarını sevdiği gibi bizi de sever O Allah. Böylece hem Allah'a bir yakınlık iddiasında bulunuyorlar hem de kendilerinin diğer insanlardan ayrıcalıklı olduklarını söylüyorlar. Hem Allah'ı millileştirdiler, hem de Allah'ın dinini millileştirdiler. Kendilerini diğer dünya insanlığından soyutlayarak Allah'ın dinini sadece kendilerine mahsus milli bir

din haline getirdiler.

Rabb'ul Âlemin olan, göklerdeki ve yerdekilerin tamamının Rabbi olan Allah'ı Yahova ismini verdikleri kendi milli İlâhları haline getirdiler. O Allah sanki sadece kendilerinin Allah'ıdır. İsrâil oğullarının babası olan bir Allah. Böylece milli dinleriyle, milli İlâhlarıyla kendilerini kutsamaya yöneldiler. Dünyadaki tüm diğer insanlardan kendilerini ayırarak, tüm dünyadan soyutlanarak, kendilerinin dışında herkesi ve her şeyi yok farz ederek, kâfir ilân ederek, yabancı ilân ederek kendilerine bir ağ ördüler. Tüm dünyadan soyutlanarak, tüm dünyayı düşman bilerek ulusçuluk anlayışıyla ilk ırkçı şeytandan sonra ikinci sapıcılar olarak dünyalarını da âhiretlerini de mahvettiler.

Yahudiler maddecidir, materyalisttir, maddeyi esas alıp mana-yı, ruhu reddeden kimselerdir. Tıpkı şeytan gibi kökenlerini esas alan ve tüm değerlendirmelerini bunun üzerine bina eden insanlar. Yaratılıştan gelen güya kendilerince üstün kabul ettikleri özelliklerini ön plana çıkarıp onlarla övünmeyi âdet edinmiş bir toplum. Halbuki bizim yaratılıştan gelen özelliklerimiz, irademiz dahilinde olmayan, sonradan kazanmış olmadığımız özelliklerimiz hiçbir zaman övünme sebebi değildir. Gören bir kimsenin köre karşı hiçbir zaman övünme hakkı yoktur. Kadınlık erkeklik, beyazlık siyahlık, zenginlik fakirlik, filan aileden, falan toplumdan gelmiş olmak sebebiyle övünmek ırkçılıktır. Ama kendi seçimimizle kazandığımız şeylerden ötürü övünme hakkı vardır. Îman gibi, takva ve teslimiyet gibi.

Yahudiler ve hıristiyanlar hakları olmadığı halde biz Allah'ın sevgili kullarıyız diyerek övündüler. İkisi birlikte değil tabii. Çünkü kitabımızın başka âyetlerinin beyanıyla birbirlerini tekfir eden, birbirlerini küfürle itham eden, birbirlerinin iraptan mahallerinin olmadığını iddia eden bu iki güruh ayrı ayrı kendilerinin üstün olduklarını iddia ettiler. Onların bu mesnetsiz iddialarına karşılık bakın Rabbimiz buyuruyor ki, öyleyse Allah günahlarınızdan ötürü size niçin azap ediyor? Bilâkis siz O'nun yarattığı insanlarsınız de onlara peygamberim. Allah dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Göklerin, yerin ve ikisinin arasındakilerin hükümranlığı Allah'ındır. Dönüş O'nadır. Öyle değil mi? Allah size niye azap ediyor günahlarınızdan ötürü? Hayır hayır sizler başkalarından farklı değilsiniz. Allah dilediğine ya da dileyenlere azap eder. O'nun hükmüne itiraz edecek yoktur.

19. "Ey Kitap ehli! Peygamberlerin arası kesildiğinde, "Bize müjdeci ve uyarıcı gelmedi" dersiniz diye, size açıkça anlatacak peygamberimiz geldi.

Şüphesiz O, size müjdeci ve uyarıcı olarak gelmiştir. Allah her şeye Kâdirdir.”

Ey kitap ehli, peygamberlerin arasının kesildiği, peygambersiz geçen uzun bir fetret döneminden sonra biz bir müjdeci ve uyarıcı gelmedi diye şikâyet bulunmayasınız diye size dinin hükümlerini açıklamak üzere elçimiz geldi. Daha önce içinizden uyarıcılar ve müjdeleyiciler seçerek rahmeti gereği size kendi bilgisinden aktaran, sizi yolsuz yordamsız, çözümsüz bırakmayan Rabbiniz şimdi de size son elçisini göndermiştir. Artık biz ne yapalım? Nasıl hareket edelim? Neyle amel edelim? Hayatımızı nasıl düzenleyelim? Kime başvuralım? Kitap yok, peygamber yok, örnek yok demenize, mâzeretler ileri sürmenize hakkınız kalmamıştır. İşte uzun bir fetret döneminden sonra elçimiz gelmiştir. Artık bize ne ondan? demeyin. Bu peygamber bizi il-gilendirmez demeyin.

Unutmayın ki bu son mesaj evrensel bir mesajdır. Bu son kitap ve peygamber çağlar üstü bir mesajdır. Kur’an tüm insanlığa hitap eden bir mesajdır. Muhammed (a.s) tüm kıyamete kadar tüm toplumlara elçi olarak gönderilmiştir. Ama siz bilirsiniz. İsterseniz size gelmiş bu elçiyi reddedin. İsterseniz ilgilenmeyin onun getirdiği mesajla. İsterseniz dininizi, hayatınızı sorgulamak, sizi Allah’ın istediği Müslü-manca bir hayata ulaştırmak için gelmiş olan bu kitaba, bu peygambere sırt dönerek kendi hevâ ve hevesleriniz istikâmetinde, atalarınızın bozduğu muharref bir din, muharref bir kitap istikâmetinde bozuk düzen hayatlarınıza devam edin. Ama unutmayın ki Allah kendisine itaat edenleri mükafatlarına boğmaya, isyan edenleri de cezalandırmaya Kâdirdir.

20. “Mûsâ, milletine: “Ey milletim! Allah'ın size olan nîmetini anın: İçinizden peygamberler çıkarmış ve sizi hükümdar yapmıştı, dünyalarda kimseye vermediğini size vermişti.”

Hani hatırlayın, bir zamanlar Mûsâ (a.s) kavmi İsrâil oğullarına şöyle buyurmuştu: Ey kavmim, Allah’ın üzerinizdeki nîmetlerini bir ha-tırlayın. Hatırlayın da bu nîmetlerin sahibi olan Rabbinize kul olun, teşekkür edin. Rabbiniz sizin içinizden size hakkı, hidâyeti, doğruyu gösterecek, sizi yanlışlardan, cehenneme gidişten alıkoyacak peygamberler çıkarmıştır. Sizden krallar, yöneticiler kıldı. Sizi özgürlüğe ulaştırdı. Sizi krallar gibi yaşattı. Yeryüzünde başka toplumlara verme-diği üstünlükleri, nîmetlerini size verdi. Başkalarına vermediği yeryüzü iktidarını size verdi. Liderler ve önderler yaptı sizleri. Bakara ve diğer sûrelerde İsrâil oğullarına verilen nîmetleri anlatmaya çalışmıştık. Tabii burada Mûsâ (a.s) nın İsrâil oğullarına bir hatırlatması söz

konusu olunca elbette bu nîmetlerin Mûsâ (a.s) öncesi nîmetler olduğunu anlayacağız.

Meselâ Hz. Yusuf (a.s) döneminde Müslümanlar Mısır'da bir dünya devletine egemen olmuşlardı. Tüm dünyaya egemen bir konu-ma gelmişlerdi. İşte Mûsâ (a.s) onlara bunları hatırlatarak kendilerine hadsiz, hesapsız lütuflarda bulunan Rablerine kulluğu çağırıyordu.

21. "Ey milletim! Allah'ın size yazdığı kutsal yere girin, ardınıza dönmeyin, yoksa kaybedenler olarak dönersiniz" demişti."

Öyleyse ey kavmim, Rabbinizin size bu büyük lütuflarını hatırlayın da O'na bir şükrane olarak Rabbinizin size yazdığı kutsal yere, büyük ata İbrahim (a.s) in, oğulları İshak (a.s) ve torunu Yakub (a.s) nın vatanı olan Arz-ı Mukaddese girin. Sakın ardınıza dönmeyin. İr-tidat etmeyin. İnancınızdan geri dönmeyin. Rabbinizin bu cihad emrinden dönmeyin demişti Mûsâ (a.s). Rabbinizin atanız İsrâil'in, Yaku-b'un diliyle size vaâdettiği, sizin vatanınız olmasını istediği bu toprak-lardan vazgeçmeyin. Orada oturan zorbaların varlığından çekinerek gerisin geriye dönmeyin. Yoksa kaybedersiniz.

Anlayabildiğimiz kadarıyla İsrâil oğulları Mûsâ (a.s)'la birlikte Mısırdan çıkıp eski yurtlarına dönerlerken Faran çölünde bulundukları bir sırada bu emir, bu cihad emri kendilerine verilmişti. Onlar böyle Allah adına bir cihadı göze alamadılar. O bölgedeki zorbalardan korkup tekrar geriye, Mısır'a dönmeyi düşündüler ve kendilerini Allah yolunda cihada çağıran peygamberlerine şöyle dediler:

22. "Ey Mûsâ! Orada zorba bir millet vardır, onlar oradan çıkmadıkça biz oraya girmeyeceğiz, eğer çıkarlarsa biz de gireriz" demişlerdi."

Ey Mûsâ, orada zorba bir toplum var. Orada güçlü, kuvvetli, zâlim bir toplum var. Biz onlarla baş edemeyiz. Biz onlarla asla savaşamayız, buna güç yetiremeyiz dediler. Tarihî bilgilere bakılırsa bunlar Ama likalılardı. Onlar aradan çıkıp gitmedikçe, savaşsız olarak orayı bize teslim etmedikçe biz asla oraya girmeyeceğiz. Eğer onlar oradan çıkıp giderlerse ancak o zaman biz gireceğiz dediler. İnandıkları Allah uğrunda savaşmaya, ölmeye, öldürmeye değmeyen bir Allah. Uğrun-da fedâ-i mal ve fedâ-i canda bulunmaya değmeyen

bir Allah inançları var adamların. Tıpkı şu andaki bizler gibi.

23. "Korkanlar arasında bulunan, Allah'ın nîmete erdirdiği iki adam: "Üstlerine kapıdan yürüyün, oradan girerseniz şüphesiz galip gelirsiniz; eğer inanıyorsanız Allah'a güvenin" demişlerdi."

Evet, korkanlar arasında bulunan ya o azgın Amalikalırdan korkanlar arasında bulunan ya da Allah'tan Allah'ın istediği gibi korkan, Allah'ın cihad emrine karşı gelmekten korkan, Allah'ın lütuf ve nî-metlerine erdirdiği, kendilerine şuur verdiği iki kişi arkadaşlarını ciha-da teşvik ederek onlara dedi ki: Onların üzerine, o Amâlikalıların üzerlerine kapıdan yürüyün. Cüsseleri iri ama îmanları zayıf olan, kalıpları iri ama kâfir oldukları için cesaretleri zayıf olan bu insanlardan korkmayın. Eğer Allah'a güvenip şehrin ana kapıları üzerinden onların üzerine yürürseniz, böylece cihad için bir kararlılık gösterisinde bulunursanız onlar sizden korkacaklardır.

O iki kişinin onlara bunu söylemelerinin sebebi de anlayabildiğimiz kadarıyla şudur: Sizler zâlimlerin, talancıların, sömürgecilerin yaptıkları gibi şehrin bağlarından, bahçelerinden, nîmetlerinin bulunduğu yerlerden şehri yağmalayarak girerseniz onların gözünde aç gözlü yağmacılar olarak düşersiniz bir, bir de böyle bir girişle girdiğiniz şehrin, ülkenin insanlarını diriltme imkânınız kalmaz. Onlara hidâyet adına hiçbir mesaj da sunamazsınız. Oraya girseniz bile asla sahip olamazsınız. Bedenlerine sahip olsanız bile kalplerine sahip olamazsınız. Bir çapulcu güruh olarak onlara karşı güveninizi zedelemiş olursunuz. Evet o kadar insanın içinden bunu söyleyebilecek sadece iki insan çıkmış. Allah'ın elçisi Mûsâ (a.s) ile tartışmalarını sürdüren toplum bakın şöyle diyor:

24,25. "Ey Mûsâ! Onlar orada oldukça biz asla oraya girmeyeceğiz. Sen ve Rabbin gidin savaşın, doğrusu biz burada oturacağız" demişlerdi. Mûsâ: "Rabbim! Ben ancak kendime ve kardeşime söz geçirebiliyorum; artık bizimle bu yoldan çıkmış milletin arasını ayır" dedi."

Ey Mûsâ, onlar orada oldukları sürece biz asla oraya girmeyeceğiz. Sen ve Rabbin birlikte gidin savaşın, biz burada oturup bekleyeceğiz dediler. Allah yolunda bir savaşı göze alamadılar. İnandıkları Allah uğrunda savaşı göze almaya değmeyen bir Allah. Halbuki Allah ve Resûlünden bir savaş çağrısı alan Rasulullah Efendimizin ashabı, o güzide insanlar kendilerini savaşa çağıran pişdarlarına şöyle demişlerdi: Ey Allah'ın Resûlü, bizler sana İsrâil oğullarının elçilerine dediğini demeyiz. Biz asla böyle bir tavır sergilemeyiz. Sen ve Rabbin

gidin savaşın, biz burada bekleyeceğiz demeyiz. Sen ve Rabbin gidin savaşın, biz de sizinle birlikte gelip savaşacağız deriz. Dilediğine hükmet, dilediğin yere yürü vallahi biz hep senin yanındayız demişlerdi.

İsrâil oğullarının bu bozuk tavırlarını, bu İslâm dışı küstahlıklarını görünce Hz. Mûsâ (a.s) da şöyle diyordu: Ya Rabbi ben ancak kendime ve kardeşime söz geçirebiliyorum. Benim sözüm kendimden ve kardeşimden başkasına geçmiyor. Görüyorsun ki ben kendimden ve kardeşim Harun'dan başkasına mâlik değilim. Binaenaleyh ya Rabbi ben bunlar adına, bunların bu küstahlıkları adına Senden özür diliyorum. Ben bunlara hakim olamıyorum. Ya Rabbi Sen âdil hükmünle bizimle bunların arasını ayır. Bizi bunlarla bir tutma. Beni ve kardeşimi bunlardan ayır ya Rabbi. Eğer bu küstahlıklarından ötürü bir azap göndereceksen ne olur bizi ayır ya Rabbi. Bizi bunlarla bir tutma ya Rabbi. Mûsâ (a.s) nın bu telaşına, bu ürperişine karşılık bakın Rabbimizin cevabı şöyle:
26. "Allah: "Orası onlara kırk yıl haram kılındı; yeryüzünde şaşkın, şaşkın dolaşacaklar. Sen, yoldan çıkmış millet için tasalanma" dedi."

Rabbimiz Mûsâ (a.s) nın duasına icabet buyurdu. Ve Allah yolunda bir cihadtân kaçan İsrâil oğullarını da bu davranışlarından ötürü cezalandırıverdi. Nasıl bir ceza verdi Allah onlara: Bakın buyurdu ki Rabbimiz: Onlar Benim emrime karşı mı geliyorlar? Onlar bir savaş çağrısına itiraz mı ediyorlar? O halde onlar kırk yıl o kutsal topraklardan mahrum kılınacaklar. Kırk yıl o topraklar onlara haram kılındı. Evet onlar bu tavırlarından ötürü kırk yıl evsiz, barksız, vatansız olarak şaşkın, şaşkın çöllerde dolaşmaya mahkum oldular.

Rabbimiz elçisine dedi ki ey peygamberim, artık sen bu şaş-kınlar için, bu itaatten çıkmışlar için kendini yorma. Tasalanma onlar için. Allah'ın bir savaş emrine karşı takındıkları bu olumsuz tavırla-rından, bu serkeşliklerinden ötürü Allah'ın cezasına uğruyorlar ve kırk yıl perişan bir vaziyette dolaşıyorlar. Ve nihâyet bu kırk yılın sonunda o nesil tükeniyor, o Firavunun ezici sisteminin altında kimlikleri silinmiş, kölelik ruhlarına işlemiş insanlar ölüyorlar ve onlardan yepyeni bir nesil geliyor. Çölde özgürce büyümüş, babaları gibi Firavun'u ve zulmünü tanımamış yepyeni bir nesil yetiştirdi sıfırdan Mûsâ (a.s). Ve işte bu nesil o mukaddes toprakları fethedip giriyorlar.

27. "Ey Muhammed! Onlara Adem'in iki oğlunun kıssasını doğru olarak anlat: İkisi birer kurban sunmuşlar, birininki kabul edilmiş, diğerininki edilmemişti. Kabul edilmeyen, "Andolsun seni öldüreceğim" deyince, kardeşi:

"Allah ancak sakınanların takdim ettiğini kabul eder" de-mişti."

Ey peygamberim, onlara, o hasetçi yahudilere, kendileri için Rableri tarafından açılmış senin gibi bir rahmet kapısına karşı ilgisiz kalmış insanlara Adem'in iki oğlunun, Habil ile Kabil'in kıssasını hak olarak anlat. Bu kıssa ile onlara öğüt ver, onlara hakkı göster. İki Adem oğlu arasında geçen bu kıssayı onlara anlat ki şu anda sen kardeşlerine karşı Kabil rolünü oynayan, Rabbinin seni seçip, sana verdiği lütuflarını kıskanan, Rabbinin takdirine isyan eden bu insanlar ne yaptıklarını iyice anlasınlar. Senin karşında kendi konumlarını iyi bir değerlendirsinler. Çünkü bu kıssa onlara bu gerçeği anlatacak gerçek bir kıssadır.

Ademin oğulları Rablerine bir kurban takdim etmişler, birinin sunduğu kurban kabul edilmiş, ötekisininki hüsnü kabul görmemişti. Çünkü birisi ihsan ehliydi. O Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluk şuuru içindeydi. Malının en güzelini, Allah'a lâyık olanını kurban etmiş, ötekisi de en değersizini kurban etmişti. Habil mülkün sahibinin bilincinde olarak kurbanda bulunmuş, en iyisini sunmuştu. Verdiğinin daha güzeliyle kendisine mukâbelede bulunulacağının güvencesi içinde kurban sunmuştu. Kabil ise mülkü kendisinin zannederek, mülkün sahibine karşı bir güvensizlik duygusu içinde kurban takdim etmişti. Onun içindir ki zâhiren birbirine benzeyen ama niyet olarak birbirinden çok farklı olan bu amelden birisini kabul eden Rabbimiz, ötekisini kabul etmemişti. Doğal olarak kurbanının kabul edilmeyişini gören Kabil'in hemen hatasını anlayıp tevbe etmesi, durumunu düzeltmesi gerekirken öyle yapmıyor da kardeşini kıskanıp haset ediyor. Yâni Allah'ın takdirine karşı geliyor. Allah'a hikmetsizlik izafe ediyor. Kabul edip etmeyen Allah iken o kardeşini suçluyor. Tıpkı Allah'ın takdirine kafa tutan, Adem'e secde etmesini emreden Rabbini hikmetsizlikle itham eden şeytan gibi. Evet bildiğimiz kadarıyla tarihte ilk hasit şeytandır, ikincisi de Kabil'dir. Kardeşini kıskanarak onu öldürmeye teşebbüs ediyor. Andolsun ki seni öldüreceğim der. Kardeşi sorar ona: Beni niye öldüreceksin? O der ki senin kurbanın kabul edildi, benimki kabul edilmedi. Bunun üzerine Habil der ki, Allah ancak muttakilerin, kendisi karşı kulluğunun bilincinde olanların kurbanını kabul eder. Yâni bu konuda benim bir suçum yoktur, yetkim de yoktur. Sen bunu kendin istedin, kendin hak ettin. Binaenaleyh bu konuda beni suçlaman yerine durumunu bir gözden geçir de muttakilerden olmaya çalış.

28,29,30. "Beni öldürmek üzere elini bana uzatırsan, ben seni öldürmek için sana elimi uzatmam, çünkü ben, âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım. Ben, hem benim hem de kendi günahını yüklenip cehennemliklerden olma-nı

isterim, zulmedenlerin cezası budur. Bunun üzerine, kardeşini öldürmekte nefsine uydu ve onu öldürerek, zarara uğrayanlardan oldu.”

Eğer bu gerçeği anlamaya yanaşmaz, durumunu düzeltmez ve illa da suçsuz olduğum halde beni öldürmeye elini uzatırsan, bilesin ki ben seni öldürmek için harekete geçmeyeceğim. Ben böyle bir haramı işleyip Rabbime isyan etmekten Allah’tan korkarım. Yâni sen beni öldürmek için elini bana uzattığın zaman ben senden önce davranıp seni öldürmeye teşebbüs etmeyeceğim. Dilerim ki sen hem benim gü-nahımı, hem de kendi günahını yüklenip ateşe atılanlardan olursun. Zâlimlerin cezası işte budur. Ben bir kardeş karşısında bir zâlim olmayı değil bir mazlum olmayı yeğlerim. Bunun üzerine Kabil kardeşini öldürme konusunda nefsine teslim oldu, nefsinin hevâsına tabi oldu. Onun nefsi, içgüdüsü kendisini kardeşini öldürmeye sevk etti. Allah’a değil de nefsine teslim olduğu için nefsi ona bunu makul gösterdi. Onu öldürdü ve zarar edenlerden oldu. Evet yeryüzünde ilk kıtal hadisesi böylece gerçekleşmiş oldu. Yeryüzünde ilk kan dökülmüş oldu. Kan döken Kabil hüsrana uğrayanlardan oldu. Çünkü Rasulullah Efendimizin bir hadisinin beyanıyla kıyamete kadar adam öldürenlerin, kan dökenlerin günahlarının bir misli bu çığırı ilk açan Kabil’e yazılacaktır.
31. “Allah, kardeşinin ölüsünü nasıl gömeceğini göstermek üzere, ona yeri eşeleyen bir karga gönderdi. "Bana yazıklar olsun! Kardeşimin ölüsünü örtmek için bu karga kadar olmaktan aciz kaldım." dedi de ettiğine yananlardan oldu.”

Bunun üzerine Rabbimiz ona kardeşinin cesedini nasıl göme-ceğini göstermek için yeri gagasıyla eşen bir karga gönderdi. Hem-cinsini öldürdükten sonra onu toprağa gömerek Kabil’e yol gösteren bir karga gönderdi Allah. Kabil onu görünce yaptığı bu işten dolayı, kardeş kanına girmekten ötürü hasret ve nedamet içinde şöyle ses-lendi: Yazıklar olsun bana. Bir karga kadar olup ta kardeşimin cese-dini toprağa nasıl gömeceğimi bilmekten aciz oldum. Demek ki tüm bilgiler Allah’tandır. İnsanlık tüm bilgilerini vahiyle öğrenmiştir. Bakın Rabbimizin vahyi olmadan, Rabbimizin yol gösterisi olmadan insan kabir kazma sanatını bile bilemiyor.
32. “Bunun için İsrâil oğullarına şöyle yazdık: “Kim bir kimseyi bir kimseye veya yeryüzünde bozgunculuğa karşılık olmadan öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de onu diriltirse (ölümden kurtarırsa) bütün insanları diriltmiş gibi olur. “Andolsun ki onlara belgelerle peygamberlerimiz geldi, sonra buna rağmen, onların çoğu yeryüzünde taşkınlık edenler oldu.”

İşte bundan ötürü Biz İsrâil oğullarına şunu yazdık, şunu farz kıldık: Kim ki bir insanı adam öldürmenin, kan dökmenin, ya da yeryüzünde fesat çıkarmanın dışında başka bir sebeple öldürürse tüm insanlığı öldürmüş gibi olur. Allah katında bir ile binin hiçbir farkı yoktur. Ha bir insanı öldürmüşsünüz, ha tüm insanlığı.

Evet bu sebeplerin dışında adam öldürmek, kan dökmek yasaktır. Karşıdaki kişi eğer bir adam öldürmüşse kısas olarak öldürülür. Veya eğer yeryüzünde fesat çıkarmışsa o da öldürülebilir. Yeryüzünde fesat Allah'ın yeryüzünde koyduğu düzeni bozmak, Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın elçilerine savaş açmak, Allah'ın yeryüzünü, insan hayatını düzenlemek üzere gönderdiği hayat programını reddetmek, İslâm'ın meşru yönetimine karşı gelip savaşmak anlamlarına gelmektedir.

İşte bunlar sebebiyle öldürülebilir insan. Ama bunların dışında adam öldürmenin yasaklığını Biz İsrâil oğullarına yazdık diyor Rab-bimiz. Evet, kim bu sebeplerin dışında bir kimseyi öldürürse tüm insanlığı öldürmüş gibi olur. Kim de bir insanı diriltirse, bir hayatı kurtarırsa tüm insanlığı diriltmiş, kurtarmış gibi olur. Çünkü bir insanı haksız yere öldüren kimse dünyada öldürmelere yol açmış, ruhsat çıkarmış olduğu için sanki tüm insanları öldürmüş gibidir. İnsanı öldürmekten çekinen, bu yolu kapayan, insan hayatına hürmet gösteren kimse de tüm insanları diriltmiş gibi olur. İnsanlara vahiy ulaştırarak, din ulaştırarak insanları gerçek hayata, cennete ulaştıranlar da aynen böyledir. Bir kişinin hidâyetine sebep olanlar tüm insanlığı hidâyete ulaştırmış gibi Allah katında sevap kazanır.
33,34. "Allah ve peygamberleriyle savaşanların ve yeryüzünde bozgunculuğa uğraşanların cezası öldürülmek veya asılmak yahut çapraz olarak el ve ayakları kesilmek ya da yerlerinden sürülmektir. Bu onlara dünyada bir rezilliktir. Onlara âhirette büyük azap vardır. Ancak, onları yakalamanızdan önce tevbe edenler bunun dışındadır. Biliniz ki Allah, bağışlar ve merhamet eder."

Allah'a ve O'nun elçilerine karşı savaş açanların, Allah'ın elçileri vasıtasıyla insan hayatını düzenlemek üzere gönderdiği hayat programına karşı savaş açarak, yeryüzünde bozgunculuk yaparak, insanlık suçu işleyenlerin, insanların dünya ve ukba mutluluklarının önüne geçenlerin, insanlar ile Allah arasına, insanlar ile dinlerinin arasına girip perde olanların, insanlarla cennet

arasına barikatlar koyanların, kendi arzularını, kendi yasalarını uygulamaları için insanları Allah yasalarından uzaklaştıranların, kendi tanrılıklarını zorla insanlara empoze ederek Allah kullarını Allah'a kulluktan koparanların, insanları ifsat edenlerin, insanları bozanların, insanların çözülüşünü, bozuluşunu hazırlayanların cezası öldürülmeleri, ibret olsun diye asılmaları, veya çaprazlama el ve ayaklarının kesilmesi, ya da ülkelerinden, vatanlarından başka bir diyara sürülmeleridir.

İşte bu cezalar onlar için dünyada bir zelilliği, bir rezilliği tattır-maktır. Ama onların cezaları sadece bu dünya ile sınırlı kalmayacaktır, âhirette de büyük bir azap onları beklemektedir. Dayanılmaz bir cehennem ateşi vardır onlar için. Evet İslâm devletinin başkanı bunlardan birini tercih yetkisine sahiptir. İsterse öldürür, isterse asar, isterse el ve ayaklarını keser, dilerse de onu sürgüne gönderir.

Ancak siz onlara hakim olmadan, onları yakalamadan önce tevbe edip durumlarını düzeltenler, Allah'la aralarını ıslah edenler bunun dışındadır. Unutmayın ki Allah çok bağışlayandır, merhamet edendir. Öyleyse böyle durumda olanlara karşı sizler de bağışlamadan, affetmeden yana tavır alın.

35. "Ey İnananlar! Allah'tan sakının, O'na ulaşmaya yol arayın, yolunda cihad edin ki kurtulasınız."

Ey îman iddiasında bulunanlar, ey ben mü'minim diyenler, Allah'tan takvalı olun. Allah konusunda muttaki olun. Allah karşısında takınmanız gereken kulluk tavrını takının. Allah'la yol bulun. Yolunuzu Allah'a sorun. Allah'ın istediği bir hayatı yaşayın. Allah'a karşı sorumluluklarınızın bilincine erin. Ve O'na yaklaşmaya, O'na yakın olmaya, Onun rızasını kazanmaya vesileler arayın. O'na yaklaşmaya, O'na ya-kın olmaya çabalayın. Böylece O'na îman iddialarınızı eyleme dönüş-türün. O'na ve O'nun dinine îman iddialarınızda samimi olun. Çünkü takvasız, itaatsiz, amelsiz, samimiyetsiz, çabasız bir îman iddiası boş bir iddiadan başka bir şey değildir.

Takvalı olun ve de Rabbinize yaklaşma konusunda, Rabbinizin yakınlığını, hoşnutluğunu kazanma konusunda vesileler arayın, vesilelere sarılın. Vesile aslında yönelmek demektir. Allah'ın rızasını, yakınlığını kazandıracak sebeplere tutunmak, vasıtalara yönelmek demektir. Âyetin devamında bu vasıtaların en başta geleni zikrediliyor. Allah'ın dinini yüceltmek, Allah'ın arzularını, egemenliğini gerçekleştirmek için, Allah'a kulluk yolunun önündeki tüm

engelleri kaldırıp Müslümanca bir hayatın ortamını hazırlamak üzere Allah yolunda ci-had edin. İnancınızın gereği bir hayatı yaşamak adına tüm gücünüzle cehd-ü gayret gösterin. Allah karşısında acizliğinizi, güçsüzlüğünüzü, çaresizliğinizi anlayarak O'nun istediği kulluklara koşun. O'nun istediği tavırları takının. O'na lâyık ibâdet, itaat ve teslimiyetlerle Rabbinize yakınlığı arayın.

İşte vesile budur. Vesile Allah'a Allah'ın istediği kulluk şekilleriyle yaklaşmaya çalışmaktır. Değilse kimilerinin iddia ettikleri gibi vesile Allah'la kul arasına, kulları arasına aracılar, şefaatçiler, mürşidler sokmak, Allah'a yaklaşabilmek için bunlara yakın olmaya koşmak değildir. Çünkü Zümer sûresinin beyanıyla bu anlayış hattâ şirktir, sapmadır Allah korusun.

"O'nu bırakıp da O'nun berisinde evliya bulup on-lara, bizi Allah'a yaklaştırsın diye kulluk ediyoruz" derler.
(Zümer 3)

Evet Allah'tan başka velîler edinenler, Allah'ın dûnunda birtakım karar dostları, birtakım karar mercileri bulanlar, Allah berisinde birtakım program yapıcıları, kanun koyucuları, sığınma mekânizmaları bulanlar, Allah'tan başka hayatlarında söz sahibi birtakım varlıklar bularak Allah'a yapmaları gereken kulluğun bir bölümünü onlara yapanlar, onlara dua edenler, onlardan yardım bekleyenler var ya, işte böylelerine niye böyle şirke düşüyorsunuz? Niye böyle Allah'a şirket içinde, ortaklık içinde bir kulluktan yanasınız? denilince derler ki:

Aslında biz Allah'a îman ediyoruz. Biz Allah'ı kabul ediyoruz. Aslında biz bunlara kulluk etmiyoruz. Bizim bu varlıklara yönelmemiz, bunları dinlememiz, bunları razı etmeye çalışmamız, bunların hatırını kazanmaya çalışmamız başka değil sadece onların Allah'la bizim aramızda aracı, şefaatçi olmalarındandır. Biz bu varlıklarla Allah'a yaklaşabilmeyi hedefliyoruz. Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye onları dinliyor, onları seviyor, onlara itaat ediyor, dua ediyor, ibâdet ediyoruz. Biz onlara kendimizi beğendirelim ki onlar da bizi Allah'a beğendirsinler. Biz onların sevgilerini kazanalım ki onlar da bizi Allah'a sevdirsinler. Biz onlara kulluk edelim ki onlar da yarın Allah huzurunda bize şefaatçi olsunlar. Aslında bu varlıklar Allah katında şerefli, makbul varlıklardır. Bizim onlara kulluğumuz Allah'a kulluk, onları memnun etmemiz Allah'ı memnun etmemiz anlamına geldiği için bizler Allah'la aramıza bu insanları, bu müesseseleri, bu unsurları vesile ediniyor, bunların eteğine yapışıyoruz diyorlar.

Halbuki bu dünyada kendilerini Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın elçisinden uzak bir hayatın mahkumu ettikleri için zavallılar anlayamıyorlar.

Bilemiyorlar ki Allah'a yaklaşmanın yolu Allah'ın gönderdiği kitabından geçer. Bilmiyorlar ki bu kitapta Allah şirki asla onaylamıyor. Allah'ın onaylamadığı, Allah'ın istemediği, haram kıldığı, yeryüzünde en büyük suç dediği şirke sarılarak Allah'a en büyük iftirayı yaptıklarının farkında değiller zavallılar.

Halbuki Allah şu kitabında ve bu kitabın pratiği olan peygamberinin hayatında çok açık bir şekilde ortaya koymuştur ki kullarıyla kendisi arasında gerek dua konusunda, gerek ibâdet ve itaat konusunda hiç kimseyi görmek istemiyor. Kendisiyle birlikte başkalarını da dinleme konusunda, kendisiyle birlikte başkalarına da itaat etme konusunda kullarını soğanın dişisinden bile kıskandığını söylüyor. Kullarından nerede, hangi zaman dilimi içinde, hangi şartlar altında olursa olsun sadece kendisine kulluk, sadece kendisine itaat istiyor.

Arkadaşlar biliyoruz ki tarihin her devrinde insanların genelinde Allah inancı hep var olmuştur. Her dönemde madde ötesi, üstün güç ve kudret sahibi, yaratıcı olan Allah inancının var olduğunu ve insanların bu yaratıcıya îman ettiklerini biliyoruz. Ama aynı zamanda bu insanların genelinde şöyle bir kanaat söz konusu idi. Allah vardır, yaratıcıdır, tüm kâinâtı O yaratmıştır, kendilerini de O yaratmıştır, O yücedir, Âlîdir ama bu yüce varlıkla insanların doğrudan doğruya irtibat kurmaları mümkün değildir. Onun içindir ki bu yüce varlıkla insanların irtibatlarını sağlayacak aracılara ihtiyaç vardır. İşte bu durumda bazı aracıların bulunması kaçınılmazdır demişler. Ve bu yüce varlıkla bizim irtibatımızı sağlasın diye bir kısım varlıklar geliştirmişler ve kendilerine kulluk yapmaya emirlerini dinlemeye başlamışlar.

Veya kendilerini yüce varlıklar bilip Allah'a karşı şefaatçiler kabul etmeye kendilerini Allah'a yaklaştıracaklarına inanıp kendilerine harikulade sıfatlar yüklemeye çalışmışlar. Bu varlıkları Allah sever gibi sevmeye onlar hatırlarına Allah arzularını ayaklarının altına almaya, Allah'a yapmaları gerekenleri kendilerine yapmaya, kendilerinde güç kuvvet görerek sıkıntılı anlarında dua edip imdatlarına çağırmaya başlamışlar. Karşılarında mest olup secdelere kapanmışlar, kalplerinin derinliklerinde kendilerine yer vermişler, Allah sever gibi sevmişler.

Arkadaşlar, ister melekler, ister peygamberler, ister Allah'ın salih kulları, isterse diğer varlıklar olsun insanların birilerini aracı bilip, vesile bilip Allah'la kendi aralarına sokmaları çok tehlikelidir. Çünkü Allah asla kendisine bu şekilde

yapılan bir kulluğu kabul etmiyor. Zira O'nun ortakları yoktur, yardımcıları yoktur, vezirleri, yetkilileri, oğulları, kızları, hanımları yoktur. O Allah tüm varlıklardan yüz çevirip sadece kendisine kulluk yapan, sadece kendisini dinleyen kullarının kulluğunu kabul etmektedir. Sadece kendisi önünde secde eden, başka hiçbir varlık önünde secde etmeyen, sadece kendisinin kanunlarına itaat eden, başka hiç kimsenin kanunlarına itaat etmeyen, sadece kendisinin hayat programını uygulayan başkalarının hayat programlarını uygulamaya yanaşmayan ve sadece kendisini razı etmeye çalışan, başkalarını razı etme gereği duymayan kullarının kullukların kabul edecektir. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah.

Evet, burada anlatılan vesile Allah'a Allah'ın istediği şekilde kulluklarla ve O'nun yolunda cihadla yaklaşmaya çalışmaktır. Çünkü Allah'a îman O'ndan gelen cihad emrine îmandır. Ve zaten müminler O'na îman ederlerken mallarını da canlarını da O'na satmışlardır. Malın da canın da sahibi olarak Allah'ı bilmişler ve öylece îman etmiş-lerdir.

İşte bakın burada da buna dikkat çekilerek îman, cihad ve tak-va arasında bir ilişki vurgulanıyor. Cihad bir Müslümanın kalbindeki takvanın açığa çıkmasıdır. Cihad takvanın alâmetidir. Cihad ve takva Allah'a yaklaşma vesileleridir. Öyleyse Allah'ın rızasını ve Allah'ın yakınlığını arayanlar bunun için Allah yolunda cihada koşsunlar.

36. "Doğrusu, yeryüzünde olan bütün şeyler ve onların bir katı daha kâfirlerin olsa da, kıyamet gününün azabından kurtulmak için fidye verseler kabul edilmez. Onlara elem verici azap vardır."

Bakın, bir önceki âyette vesile konusu anlatılmıştı. Yâni ey îman iddiasında bulunanlar, sizler kendi yaptıklarınız, kendi amelleriniz, kendi çabalarınız dışında başka hiçbir şeyi aracı olarak öne süremezsiniz. Allah katında, Allah mahkemesinde sizin O'na O'nun istediği stilde, Onun tarif buyurduğu biçimde yaptığınız kulluklarınızın, O'nun rızası uğrunda cehd-ü gayretiniz dışında hiçbir şeyin bir değeri olmayacak buyurulduktan sonra burada da aynı gerçek ortaya konuyor. Eğer yeryüzündeki servetlerin tamamı ve onun bir misli daha onların olsa, bununla da kıyamet gününün azabından kurtulabilmek için fidye vermeye kalkışmış olsalar yine de bu onlardan kabul edilmeyecektir. Zaten tüm mülk Allah'ın değil midir. Yâni kimin malını kime veriyorlar da kabul edilsin? Onlar için elem verici dayanılmaz bir azap vardır. Evet görüyor musunuz? Tüm dünya ve içindekiler kast ediliyor âyet-i kerîmede.

37. "Ateşten çıkmak isterler, çıkamazlar. Onlara sürekli azap vardır."

Onlar, o kâfirler oradan çıkmak isteyecekler, ama ne mümkün, o ateşten asla çıkamayacaklar. Onlar için kesintisiz bir azap vardır, sürekli bir azap vardır. Evet kimileri bu ve benzeri âyetleri delil olarak göstererek cehennemden çıkacak kimse olmayacak demektedirler. Halbuki bu âyet çok açıktır ki kâfirlerle alâkalı bir âyettir. Mü'minlerle ilgisi yoktur bu âyetin. Daha önceleri Mutezile büyük günah işleyen kimselerin asla cennete giremeyeceğini iddia etmişler, Sünnîler ise Allah'ın rahmetinin onları da kapsadığını, eğer bir kişide îman varsa, bu îmanın seviyesi ne olursa olsun Allah onu îmansızlarla denk tutma-yacaktır demişlerdir. Bu konuyu anlatan pek çok hadis mevcuttur. Yine cehenneme girenlerden hiç kimse çıkmayacak diyenler Secde sûresinin şu âyetini delil gösterirler:

"Ama fâsıklara gelince, işte onların varacağı yer ateştir. Oradan çıkmak isteyişlerinin her defasında geri çevrilirler ve onlara: "Yalanlayıp durduğunuz ateşin azabını tadın." denir."

(Secde 20)

Burada kâfirler denmiyor, fâsıklar deniyor. Öyleyse onlar da cehennemden çıkamayacaklar diyorlar. Halbuki aynı sûrenin önceki âyetlerinden birinde bakın fâsıkı şöyle tarif ediyor Rabbimiz:

"İnanan kimse yoldan çıkmış kimseye benzer mi? Bunlar bir olamazlar."

(Secde 18)

Hiç böyle mü'min olan bir kimse fâsık olan, yoldan çıkmış, îmandan, itaatten çıkmış olan birisi gibi olur mu? Bu ikisi hiçbir olur mu? Bir mü'minle bir fâsık, kâfir nasıl bir olabilir? Bunlar asla bir olmazlar. Mü'min ayrıdır, fâsık ayrıdır. Mü'min ayrıdır, kâfir ayrıdır. Allah'a itaat eden ayrıdır, isyan eden ayrıdır. Bu ikisi asla bir tutulmaz, bir değer-lendirilmez. Allah bu ikisini asla bir tutmaz. Evet burada anlatılanların da kâfirler olduğu son derece açıktır. Öyleyse benim anladığımı demeyeyim de, peygamberimin bu kitaptan, bu âyetlerden anladığı o ki, cehennemden çıkacaklar da olacaktır. Bunlar mü'minlerin günahkârlarıdır. Rasulullah'ın hadislerinin beyanıyla onun şefaatiyle bu mü'min-ler günahları kadar bir ceza gördükten sonra cehennemden çıkarılacaktır. Bu konuda kitabımızda da iki âyet biliyorum. Onları da sadece okuyup bitirelim inşallah.

"Cehennem, Allah'ın dilemesine bağlı olarak, te-melli kalacağınız durağınızdır." der. Doğrusu Rabbin ha-kimdir, bilendir.

(En'âm 128)

“Rabbinin dilemesi bir yana, gökler ve yer durduk-ça, orada temelli kalacaklardır. Rabbin, şüphesiz, her istediğini yapar.”
(Hud 108)

Kâfirler orada ebedîyen kalacaklar. Gökler ve yer durdukça cehennemde ebedîyen kalacaklar, ancak Allah’ın diledikleri müstes-na. Allah’ın dilemesi ya da Allah’ın diledikleri müstesna orada ebedî-yen kalacaklar onlar. Demek ki âyet-i kerîmenin ifadesinden anlıyoruz ki cehennemde ebedîyen kalmayanlar da, ya da oradan çıkıp kurtulanlar da olacaktır Allahu âlem. Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz hırsızlık cezası, hırsızlık haddiyle alâkalı yasasını bildirecek:
38. “Erkek hırsız ve kadın hırsızın, yaptıklarından ötürü Allah tarafından ibret verici bir ceza olarak, ellerini kesin. Allah Güçlüdür, Hakimdir.”

Hırsızlık yapan erkek ve kadının o çirkin fiile karşılık Allah’tan bir ceza olarak, bir daha tekrarına imkân vermeyecek bir caydırıcılık olarak ellerini kesin. Allah Azîzdir, Hakîmdir, hikmet sahibidir, tüm emirleri, tüm yasaları mahza hikmetlidir. İzzet ve hikmet sahibi olan Rabbinizin bu yol gösterisine tabi olun da bizzat sizin hayrınıza, menfaatinize olan bu yasasını uygulayın. Hırsızlık yapan erkek ve kadının ellerini kesin ki toplumda ibreti âlem olsun ve bu iş yaygınlaşmasın. Kimse böyle çirkin bir fiile teşebbüs edemesin de toplumda can ve mal güvenliği olsun. Toplum temizlensin, temiz olsun. Evet, hırsızlığı haram kılan, hırsızların elinin kesilmesini emreden Rabbimiz bu eylemin bir ahlâk zaafı olduğunu ortaya koymuştur. Rabbimizin bu tür yasalarını eleştirenler, kabul etmeyenler aslında farkında olmadan suça prim veren, suçluyu savunan zâlimlerdir. Halbuki bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan, yaptığı her şeyi mutlak bir hikmetle bilen Rabbimizin bize emrettiklerinin tamamı bizim hayrımızadır. Ancak İslâm bunu son derece sınırlandırmıştır. Her hırsızın değil sadece bu işi alışkanlık haline getirmiş kimselerin elinin kesilmesini emretmiştir. Ya da başka bir deyişle İslâm öncesi cahiliye döneminde var olan el kes-me eylemini sınırlandırmıştır. Detayıyla anlatamayacağım, sadece kısa bir özet yapalım inşallah:

1- Bir kere hırsızlık yapan erkek ve kadının elinin kesilmesi için onun âkıl bâliğ olması gerekiyor. Yâni yaptığı işin ne anlama geldiğini, bu işin haram olduğunu bilecek bir yaşta olması gerekiyor. Değilse yaptığı işin haramlığını bilemeyecek bir durumda olan kimseler için bu ceza uygulanmaz. İçlerinde âkıl bâliğ olmamış çocukların da bulunduğu bir hırsızlar çetesine bu had uygulanmaz.
2- Yine bu cezanın uy-gulanması için çalıntı malın belli bir miktar bedelde

olmasını şart koşar İslâm. “Kıymete micennin” buyuruyor Allah’ın Resûlü. Bir kalkan kıymetinde bir mal olmalı ki had uygulansın. Yâni çalınan mal on dirhemden daha aşağı bir bedele sahipse had uygulanmaz. 3- Yine açıkta bulunan, korunması olmayan bir malın çalınması neticesinde had uygulanmaz. Yâni eğer mal sahibi malını koruma altına almamış, evinin kapısını kilitlememiş, meydana koymuşsa böyle korunmamış malların çalımında el kesilmez. 4- Yine çaldığı bir malı bulunduğu mekândan başka bir mekâna götürmemiş hırsızın da eli kesilmez. 5- Muhtaç olarak çalan kimseye de had uygulanmaz. Yiyecek maddelerini çalan kimseye had uygulanmaz. Meyve ve sebzelerin çalınmasın-da had uygulanmaz. Kamu hazinesinden çalanlara had uygulanmaz. Kıtlık döneminde çaresizlik sebebiyle, açlık sebebiyle yapılan hırsızlıklara had uygulanmaz. Hz. Ömer Efendimiz açlıktan dolayı birisinin devesini çalıp kesip yiyenlere had uygulamamıştır. Hattâ kölelerini aç bırakanlara bir dahaki sefer had uygulamak tehdidinde bulunmuştur. Çünkü her şeyiyle İslâm’ın uygulandığı bir İslâm toplumunda kimse hırsızlık yapmaz. Böyle bir toplumda hiç kimse hırsızlık yapmak zorunda değildir. Çünkü İslâm hırsızlığın tüm sebeplerini ortadan kaldırır. Servet sahiplerinin zekât, infak, yardımlaşma gibi sorumluluklarını Allah’ın istediği gibi bilincinde olduğu bir toplumda kim niye çalacak da? İslâm’ın istediği sosyal adâletin sağlandığı, mal dağılımı dengesinin kurulduğu bir toplumda insanlar niye hırsızlık yapsınlar da?

Bakın bir sahâbe malını çalan bir hırsızın elinden tutup Rasu-lullah Efendimizin huzuruna getirdi. İnfaz esnasında Allah’ın Resulü sapsarı kesildi ve onu yakalayıp getiren adama dedi ki siz şeytana yardımcı oluyorsunuz. Keşke bunu bana getirip teslim etmeden önce affetmiş ve şeytanı sevindirmemiş olsaydınız buyurdu.

Öyleyse anlıyoruz ki bu had uygulamasının hedefi insanların cezalandırılması değil, toplumda huzur ve sükunun sağlanması, mal güvenliğinin temin edilmesidir. Şimdi toplum içinde Allah’ın emrettiği bu cezayı uygulamazsanız mal ve can güvenliğini nasıl sağlayacaksınız? Hırsızların ve hırsızlık olaylarının nasıl önünü alacaksınız? Toplumda hırsızlara bir ceza uygulamamak suçsuzları cezalandırmak değil midir? Hani Allah yasalarını beğenmeyen sizler ne yapabildiniz? Kesebildiniz mi bu hırsızlıkların önünü? Her geçen gün suçlar ve suçluların artmasını neyle izah edeceksiniz? Bu insanlarla dolu hapishaneler neyin nesi? Orada da onları bu milletin cebindekilerle doyurup beslemiyor musunuz? Onların yarıda bıraktığı hırsızlığı sizler sürdür-müyor musunuz?

Halbuki toplumda Allah'ın istediği şekilde caydırıcı olarak eğer bir tek hırsızın elini kesmiş olsaydınız bu hırsızlar ordusundan, bu hapishaneler ordusundan kurtulmuş olacaktınız. Tabii vicdanı olmayanlar, kendileri hırsız olanlar ve kâfirler bunu anlayamayacaklardır.

Bir de önceki derslerimizde bu cezalarla alâkalı demiştim ki aslında suçlulara uygulanan bu cezalar hem onları temizlemek, hem toplumu temizlemek hedefini gütmektedir. Bir kere hırsızlık günahını işleyen Müslüman kendisine bu dünyada uygulanacak bu had cezasıyla temizlenip cennete gitmektedir. Değilse bu adam bu haliyle cehenneme gidecektir. Sonra hırsızlık yapan kimseye ceza uygulandığı zaman toplumda mal güvenliği gerçekleşecektir. Bu ceza bir tenkil, bir caydırıcılık özelliğiyle toplumda hırsızlık eylemlerini bitirecektir. Eğer böyle bir ceza uygulanmaz da hırsızlara prim verilirse o zaman toplumda hırsızlar çoğalacak, hırsızlar cesaret bulacak ve insanların mal güvenlikleri ortadan kalkacaktır.

Allah neyi nasıl yapmamızı istemişse öylece yapmak zorunda-yız. Allah'a akıl vermeye kalkışmamalıyız. Aslında dün ve bugün bu tür İslâmi cezaları eleştirenler demin de dediğim gibi suça ve suçluya prim veren insanlardır. Yâni şimdi düşünün, birileri enflasyonla birilerinin cebine el atmışken kime uygulayacaksınız bu cezayı? Yöneticilerin elleri sürekli yönetilenlerin cebindeyken kime uygulayacaksınız bu cezayı? O hain eller o ceplerden çekilmedikçe bunun uygulanması mümkün değildir. Birileri haksız yollarla birilerinin cebinden trilyonları götürürken baklava çalan çocuklara ceza verirseniz bu adâlet değildir. Önce toplumda tüm haksız kazanç yolları kapatılacak, tüm suiistimaller önlenecek, İslâm'ın istediği gelir dağılımı, servet dağılımı dengesi kurulacak, zenginler Allah'ın istediği gibi fakirlere karşı sorumluluklarını yerine getirecekler ondan sonra eğer toplumda hırsızlık eden insanlar çıkmışsa onların elleri kesilecektir diyelim ve bu konuyu da noktalayalım.

39. "Ettiği zulümden sonra tevbe edip düzelen kimse, bilsin ki Allah onun tevbesini kabul eder. Allah şüphesiz bağışlayandır, merhametli olandır."

Evet kim de yaptığı bu zulümden, bu hırsızlık fiilinden sonra tevbe eder, bu işten vazgeçer, Allah'la arasını düzeltir, ıslah olursa kesinlikle bilsin ki Allah onun tevbesini, dönüşünü kabul eder. Yâni bu suçu işleyip de gerek kendisine had cezası uygulanmış kimse, gerekse bu ceza uygulanmamış kimsenin tevbesini kabul edeceğini müjdeliyor Rabbimiz. Yâni hırsızlık yapan kimseye had cezası

uygulanmış, yâni kul hakkı alınmış bile olsa bir de bu işin Allah'a yönelik veçhesi vardır ya. Bir de Allah hakkı söz konusudur ya. Allah hukuku, Allah yasası çiğnenmiştir ya. İşte iyi bir tevbeyle Rabbimiz o hakkını affedeceğini haber veriyor. Onun içindir ki hırsızın bir de tevbe etmesi gerekiyor. Tabii bu ifade tevbe etmiş olan bir kimsenin artık elinin kesilmeyeceği anlamına gelmediği gibi, eli kesildiği halde tevbe etmeyerek, bu işten vazgeçmeyerek hâlâ hırsızlığa devam edenlerin de affedileceği anlamına gelmez. Muhakkak ki Allah Ğafûr ve Rahîmdir.

40. "Göklerin ve yerin hükümranlığının Allah'ın olduğunu bilmiyor musun? Dilediğine azap eder, dilediğini bağışlar. Allah her şeye Kâdirdir."

Sizler ey Allah yasalarını eleştirmeye çalışanlar. Ey Allah'ın kulları üzerindeki söz sahipliğine itiraz edenler. Ey Allah'ın kulları üzerindeki egemenliğini reddedip kendi yasalarını Allah yasaları yerine ikame etmeye soyunanlar. Ey Allah'ın hikmet sahibi oluşunu anlayamayarak, Allah'ın yasalarındaki hikmetleri kavrayamayarak zavallıca suçu ve suçluyu savunanlar. Bilmiyor musunuz ki göklerin ve yerin hükümranlığı Allah'a aittir. Bilmiyor musunuz ki göklerde ve yerde egemen olan Allah'tır. Göklerin ve yerin mülkünün Allah'a ait olduğunu, göklerde ve yerde olan her şeyin ve herkesin O'nun mülkü olduğunu, tek Mâlik'in Allah olduğunu ve mülkünde sınırsız yetki sahibi olduğunu bilmiyor musunuz? Bilmiyor musunuz ki mülkün sahibi olan Allah mülkünün iplerini elinde tutmaktadır. Bilmiyor musunuz ki mülkü olan herkese, her varlığa, her kuluna belli bir hayat programı belirlemiştir. Göklerde ve yerde yolsuz yordamsız, programsız hiç bir varlık, hiçbir kul bırakmayan Allah zannediyor musunuz ki sizler için bir program göndermemiştir? Nasıl da zavallıca düşünüyorsunuz böyle? U-nutmayın ki Allah kullarından dilediklerine, dileyenlere azap eder, dilediklerini de, bağışlanmak dileyenleri de affeder.

41. "Ey Peygamber! Kalpleri inanmamışken, ağızları ile, "İnandık" diyenler, yahudilerden yalana kulak verenler ve başka bir topluluk hesabına casusluk edenlerden inkâra koşanlar seni üzmesin. Sözleri asıl yerlerinden değiştirirler de, "Böyle bir (fetva) size verilirse alın, verilmezse kaçının." derler. Allah'ın fitneye düşmesini dilediği kimse için Allah'a karşı senin elinden bir şey gelmez. İşte onlar Allah'ın, kalplerini arıtmak istemediği kimselerdir. Dünyada rezillik onlaradır. Onlara âhirette de büyük azap var-dır."

Medine'de yahudilerden birisine uygulanan bir zina cezasının arkasından nâzil olmuş bir âyetle karşı karşıyayız. Bera Bin Azib'ten rivâyet edildiğine göre Medine'de zina ettiği için kırbaçlandıktan sonra bir hayvanın üzerine bindirilip

teşhir edilen bir yahudi Rasulullah Efendimizin yanından geçirildi. Allah'ın Resûlü yahudilere sordu. Sizin kitabınızda zinâkârın cezasını böyle mi buluyorsunuz? Dediler ki evet. Sonra Allah'ın Resûlü onların âlimlerinden bazılarını çağırıp Mûsâ ve Tevrat'ı gönderen Allah aşkına doğru söyleyin, bu iş sizin kitabınızda nedir? Adamlar dediler ki, eğer bu şekilde yemin vermeseydin doğru-yu söylemezdik, ama şimdi doğruyu söylemek zorundayız. Biz kitabımızda bu işin cezasını recim olarak buluyoruz dediler. Ancak bizler bunu garibanlara uyguluyoruz. Hatırlı kimselere de böyle bir ceza uyguluyoruz. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü ya Rabbi bunlar senin cezalarını terk ettikten sonra onlar arasında recim cezasını ilk defa ben uyguluyorum buyurarak onun recim edilmesini emretti ve işte bu olay üzerine bu âyet nâzil oldu. Bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

Ey peygamberim, küfürde yarışanlar, yarışırcasına küfre ko-şanlar, kalpleri inanmamışken ağızlarıyla inandık diyerek îman gösterisinde bulunan, îmanları ağızlarından aşağıya inmemiş münâfıklar, gerçeğe değil de sadece yalana kulak veren yahudiler, âlimlerinin, atalarının tahrif ettikleri kitaba, onların tahrifatlarına kulak kesilen, sana ve getirdiğin kitaba düşmanlıklarından dolayı senin yanına gelmeyen diğer bir toplumun sözlerini kabul edenler, kelimeleri vaz olundukları anlamların dışına taşırarak tahrif edenler, Allah hükümlerini kendi hükümleriyle değiştirenler, Allah hükümlerini kendi menfaatleri istikâmetinde bozanlar, gizleyenler, saklayanlar.

İşte önceki âyetlerde anlatıldığı gibi yapanlar. Allah'ın kitabındaki recim hükmünü gizleyenler. Allah'ın sözlerini bağlamından koparıp Allah'ın kast etmediği manaları yükleyen ve eğer Muhammed size sizin istediğiniz gibi fetva verirse onu alın, değilse ondan kaçının diyen yahudiler. Muhammed eğer size zinâkâra uygulanmak üzere şu anda bizim uyguladığımız sopa vurmayı emrederse onu kabul edin, eğer re-cimden söz ederse sakın onu almayın diyen yahudiler sakın seni üzmesinler.

Allah'ın fitneye düşmesini dilediği kimse için Allah'a karşı senin elinden bir şey gelmez. İşte onlar Allah'ın, kalplerini arıtmak istemediği kimselerdir. Kalplerinden arınma duygusunu, gözlerinden vahiy ışığını aldığı, karanlıklar içinde bocalar bir vaziyette bırakmayı murad ettiği kimselerdir onlar. Dünyada rezillik onlaradır. Onlara âhirette de büyük azap vardır. Kim kendisini fitneye düşürmek ister de Rabbin de onun bu tercihini onaylayarak onu fitneye düşürüp kâfir yapmayı murad buyurmuşsa artık onu engelleyecek, onun önüne geçecek

yoktur. İşte onlar öyle kimselerdir ki kendi tercihlerinin karşılığı olarak Allah asla onları küfür ve şirk pisliklerinden temizlemek istememiştir. Dünyada onlar için bir zillet, bir rezillik, bir aşağılık ve âhirette de büyük bir azap vardır.
42. "Onlar yalana kulak verirler, haram yerler. Eğer sana gelirlerse aralarında hükmet, yahut onlardan yüz çevir; yüz çevirirsen sana bir zarar veremezler. Eğer hükmedersen aralarında adâletle hüküm ver. Allah âdil olanları sever."

Onlar devamlı yalana kulak verirler. İşin vahâmetini haber vermek için Rabbimiz bir daha söyledi. Yalana düşkündür onlar ve hep haram yerler. Duyup dinledikleri yalan, yiyip içtikleri de hep haramdır. Elbette sürekli haram yiyip içen, haramla gıdalanan insanların eylemleri de hep haram olacaktır. Azaların eylemleriyle beslenmeleri arasında bir benzeşme olacaktır. Rableriyle aralarındaki anlaşmaları bozarak, sözleşmelerini nakzederek kulluktan çıkan bu insanlar sürekli rüşvet yerler. Rüşvet aldıkları siyasiler, egemenler adına, onlar lehine yalan söylerler, yalan sözlere kulak verirler, yalan şahitliği yaparlar, yalan hüküm verirler. Hatırını kazanmak, rüşvetlerine ulaşmak istedikleri insanlar hatırına Allah'ın âyetlerini değiştirirler, Allah'ın hükümlerini gizlerler. Allah'la ilişkilerini rafa kaldıran bu insanlardan bundan başkası da beklenmez zaten. Konuştukları zaman sözün en kötüsünü konuşurlar, dinlerlerken de sözün en kötüsüne kulak kesilirler, tercihlerini en kötüden yana kullanırlar. Bir günahla bir sevap arasında muhayyer bırakıldıkları zaman günahı tercih ederler. Bir helâlle bir haram arasında muhayyer bırakıldıkları zaman hep haramı seçerler.

Ey peygamberim, onlar senin hakemliğine başvurdukları za-man aralarındaki ihtilâfların çözümü konusunda ister hüküm verirsin istersen kendilerinden yüz çevirirsin. Bu konuda serbestsin. Çünkü onların derdi hakka, gerçeğe ulaşmak değildir. Hakka, doğruya tabi olmak niyetiyle gelmiyorlar sana. Bilâkis kendi arzularına, kendi hevâ ve heveslerine uygun fetva almak için geliyorlar sana. Seni şartlandırmak, seni sapıtmak için geliyorlar. Nitekim Tevrat'ta zânînin ve zâ-niyenin cezasını bildikleri halde acaba peygamberden bu cezadan farklı bir şey bulabilir miyiz diye peygambere geliyorlardı. Yâni kendi kitaplarındaki hüküm işlerine gelmediği için işlerine gelecek bir hüküm arayışı içinde geliyorlardı. Ve işte onların bu samimiyetsiz niyetlerini bilen Rabbimiz bu konuda peygamberini serbest bırakıyordu.

Arkadaşlar, Rabbimizin bu beyanlarından anlıyoruz ki İslâm toplumunda yaşayan gayri müslim unsurlar dilerlerse kendi hukuklarını uygulayabilirler, dilerlerse de İslâm hukukuna teslim olabilirler. Rabbimiz bu konuda elçisini

muhayyer bırakıyor. Eğer onlar senin hükmüne başvururlarsa dilersen onlar arasında hükmünü ver, dilersen onları kendi hallerine bırak. Bunda bir sakınca yoktur. Ama eğer onlar arasında hüküm vermeyi tercih edersen o zaman da adâletle hüküm ver. Gayri müslim de olsalar, kendileri haktan, adâletten ayrılmış, yoldan çıkmış ta olsalar sakın haklarında hüküm verirken adâletten ayrılma, çünkü Rabbin âdil olanları sever buyuruyor Rabbimiz.
43. "Allah'ın hükmünün bulunduğu Tevrat yanlarında iken, ne yüzle seni hakem tayin ediyorlar da sonra bundan yüz çeviriyorlar? İşte onlar inanmış değillerdir."

İçinde Allah'ın hükümleri bulunan Tevrat yanlarındayken, ellerindeyken, Tevrat'a sahiplerken onun kıymetini bilip onunla amel etmeyen, hayatlarını onunla düzenlemeye, problemlerini onunla çözümlemeye yanaşmayan bu insanlar seni ne yüzle hakem kabul edecekler? Kendi kitaplarına, kendi dinlerine ihanet eden bu insanlardan sen ne bekliyorsun? Kendi kitaplarının hakemliğine razı olmayan bu insanlar senin hakemliğine nerden razı olacaklar?

Yâni kitaplarını arkalarına atan bu insanların, peygamber olduğuna inanmadıkları halde sana davalarını getiren bu insanların hangi samimiyetinde söz edilebilir? Hem senin peygamberliğini kabul etmesinler, hem de aralarındaki bir ihtilâfın çözümü konusunda sana müracaat etsinler. Bu başka değil, senden hevâ ve heveslerine uygun bir fetva almak arzusunda olduklarındandır.

Allah korusun da bugün bizim ehl-i kitaptan, Müslümanım diyenlerden pek çoğu da aynı şeyi yapıyorlar. Ben Müslümanım diyorlar, ben bu Kur'an'a inandım diyorlar, ama gel öyleyse problemlerimizi inandığın bu kitapla bu peygamberle çözümleyelim dediğiniz zaman hemen yan çiziyorlar. Bekledikleri fetvayı kitaplarından alamadıkları zaman hemen vazgeçiveriyorlar.

Evet, başka kitaplara, başka peygamberlere, başka hakemlere, başka mahkemelere gidiyorlar. Kitaplarına karşı, peygamberlerine karşı, dinlerine karşı ciddiyetsiz davranıyorlar. İster önceki ehl-i kitaptan olsun, isterse bizim ehl-i kitaptan kim böyle yaparsa onun kitapla, peygamberle, dinle bir ilgisi kalmamıştır, diyor Rabbimiz.
44. "Doğrusu Biz yol gösterici ve nûrlandırıcı olarak Tevrat'ı indirdik. Kendisini Allah'a teslim etmiş peygam-berler, yahudi olanlara onunla ve Rabb'e kul olanlar, bil-ginler de Allah'ın Kitabından elde mahfuz kalanla hük-mederlerdi. Tevrat'a şahittiler. O halde insanlardan kork-mayın, benden

korkun, âyetlerimi hiçbir değerle değiş-tirmeyin: Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar kâfirlerdir.”

Evet, bu âyetiyle de Rabbimiz yahudilerin hafife aldıkları, arka-larına attıkları, hayatlarından dışladıkları kitaplarını anlatıyor. Doğrusu Biz Mûsâ'ya içinde hidâyet ve nûr olan Tevrat'ı indirdik. Müslüman olan peygamberler yahudilere onunla hükmederlerdi. Yahudilere gelen tüm peygamberler Müslümandı ve onlara bu kitapla hükmederlerdi. Evet önceleri Müslüman olup da sonradan İslâm'dan çıkan kendileri-ne yahudi adını takan bu insanların kabul ettikleri Mûsâ (a.s) ve öteki peygamberlerin tamamı Müslümandı. Kendilerini bu peygamberlere izafe eden bu yahudiler tarih içinde bu peygamberlerin yolundan ayrıldıktan sonra bu peygamberleri de kendilerine alet etmeye çalıştılar. Kendileri saptığı sapıttıkları gibi bu peygamberleri de saptırmaya çalıştılar. Kendileri Müslümanlıktan çıktıkları gibi bu peygamberleri de Müslümanlıktan çıkarmaya çalıştılar. Önceki peygamberlerine karşı böyle davranan bu adamlardan son elçiye karşı başkası beklenemez. Bu son elçi şu anda da onları aynı İslâm'a dâvet ediyordu. Üstelik onların inandıkları peygamberlerin hiçbirisini reddetmeden, onlarla arayı açmadan.

Daha önce kendilerine gönderilen Müslüman elçiler ve Rab-baniyyûn ve Ahbâr olanlar, Rabbe kul olanlar, Allah taraftarı olanlar, Allah safında yer alanlar, Allah bilgisine sahip çıkanlar, Allah yasalarına, Allah davasına gönül verenler, âlimler, hikmet sahipleri takva ve teslimiyet sahipleri, samimi mü'minler de onlara o kitapla hükmettiler. Hepsi de Tevrat'ın değiştirilip tahrif edilmemesi için birer gözetleyici idiler. Onlar bu kitaba şahittiler. Bu kitabı tahriften, unutulup gitmekten, zayi olmaktan koruyabilmek için onlar sürekli Tevrat'ı okuyorlar, gündemde tutuyorlar, onunla amel ediyorlardı. Çünkü gündemden düşmüş, düşürülmüş, amel edilmeyen, uygulanmayan, kendisine başvu-rulmayan, hayatta geçerliliği olmayan bir kitabın korunması mümkün değildir.

Böylece Rabbimizin bu beyanından Tevrat'ın zaman içinde niye tahrif edildiğini de anlamış oluyoruz. Anlıyoruz ki Rabbimiz Onun hükümlerinden, âyetlerinden bazılarının korunmasını yahudi âlimlerine bırakmıştı. Onların fâniliğiyle de tahrif gündeme geliverdi. Onlar insanlardan korktukları kadar Allah'tan korkmaz olunca bu kitabın koruma-sını bırakıp tahrif ediverdiler. İnsanlar hatırına onu bozuverdiler, gizleyiverdiler. İşte bunun içindir ki ey kullarım, insanlardan korkmayın, benden korkun. Unutmayın ki ben herkesten

çok korkulmaya lâyıkım. Eğer korkacaksanız benden korkun. Benim hatırımı herkesin hatırından üstün tutun da âyetlerimi az bir menfaat karşılığında değiştirmeyin.

Halbuki Rabbimiz şu elimizdeki Kur'an'ın korunmasını yine bu kitabın âyetlerinden öğreniyoruz ki bizzat kendi üzerine almıştır. İnsanlara bırakmamıştır bunu. Bakın Hicr sûresinde şöyle buyuruluyor:

"Doğrusu Kitabı Biz indirdik, onun koruyucusu el-bette Biziz."
(Hicr 9)

Evet muhakkak ki zikri, Kur'an'ı, gündemi, hayat programını Biz indirdik, Onun koruyucusu da elbette Biziz. Onu Biz indirdik, koruyacak olan da elbette Biziz. Evet son elçisine gönderdiği bu kitabı, bu dini koruma işini Rabbimiz bizzat kendi üzerine almıştır. Yâni bu dinin, bu kitabın, bu peygamberin sahibi Allah'tır. Kıyamete kadar bu zikri, bu kitabı, bu peygamber yolunu koruyacak ve insanları bu kitap ve bu peygamber bilgisiyle şereflendirecektir Rabbimiz.

Gerçekten bu, insanlık için en büyük bir lütuftur. Tüm dünya bu kitaba, bu dine ve bu Peygambere düşman kesilse de, bu dini, bu kitabı ve peygamberi ortadan kaldırmaya, ilga etmeye, bozmaya, saptırmaya, tahrif etmeye soyunsa da kimsenin asla buna gücü yetmeyecektir. Kimse bu kitabın bir tek harfini bile ortadan kaldıramayacak, değiştiremeyecektir. Kıyamete kadar bu Kur'an ve bu Kur'an'ın pratiği olan Rasulullah Efendimizin sünneti, örnek hayatı dimdik ayakta duracaktır.

Ama burada önemli bir hususa dikkatlerinizi çekmek isterim. Şeytan ve taraftarları bu kitabı bozamayacaklarını anladıktan sonra insanların bu kitaba bakışlarını bozmaya yönelmişlerdir. Kitap dimdik ayakta olsa bile bugün Müslümanların kitaplarına karşı bakışları bozulmuştur. İşte şu anda Müslümanım diyen insanların kitaplarına bakışlarını, kitaplarıyla ilişkilerinin seviyesini biliyoruz. Evet insanlardan korkmayın, Benden korkun. Kim ki Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.
45. "Orada onlara cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe dişle ve yaralara karşılıklı ödeşme yazdık. Kim hakkından vazgeçerse bu, onun günahlarına kefaret olur. Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar zâlimlerdir."

Biz Tevrat'ta o yahudilere bunları da yazmış, farz kılmıştık. İşte bunlar

Mûsâ şeriatının cezalarıdır. Eğer bir can almış, bir adam öldürmüşseniz bunun cezası da cana karşı candır. Adam öldüren öldürülür. Haksız yere çıkarılan göz karşılığında çıkaranın gözü çıkarılır. Zulmen kesilen buruna karşılık burun, kulağa karşılık kulak kesilir. Dişe karşılık diş kırılır. Yaralar için de kısas uygulanır. Yaralayan kimse yaraladığı kimsede ne tür bir yara açmışsa kendisinden de o tür bir yara açılır. Tabii ölüme sebep olmayacak cinsten yaralar için geçer-lidir bu. Kim de hakkından vazgeçerse, kısas hakkını karşısındakine bağışlarsa bu kendisi için günahlarına bir kefaret olur. Ya da affettiği suçlu adına bir kefaret olur.

Yâni demek ki suçluyu affetme yetkisi tamamen mağdura veriliyor. Mağdur karşısındaki suçluyu affetmeli ki bu eylemi günahlarına kefaret olsun. Değilse şu anda insanların affetmedikleri suçluları affedenler çok açıktır ki suça ve suçlulara prim veriyorlar, suçu ve suçluyu savunuyorlar. Bakın Rabbimiz bile hepimizin sahibi olduğu halde, kulları üzerinde mutlak egemen olduğu halde mağdurun affetmediği suç-luları affetmiyor. Mağdurun hakkını arıyor da bu yetkiyi ona devredi-yor. İşte aslında kısasın anlamı budur. Kısas mağdura yetki vermektir. Çünkü mağdur kişi karşısındaki suçluyu bizzat kendisi affettiği zaman hem günahlarına kefaret olduğunu biliyor, hem acıları diniyor, hem de suçluya karşı içinde bir kin, bir düşmanlık duygusu kalmıyor. Kim ki Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse zâlimlerin ta kendileridir.

46. "Onların izi üzerine arkalarından Meryem oğlu Îsâ'yı, ondan önce gelmiş bulunan Tevrat'ı doğrulayarak gön-derdik. Ona, yol gösterici, aydınlatıcı olan ve önünde bulunan Tevrat'ı doğrulayan İncil'i sakınanlara öğüt ve yol gösterici olarak verdik."

Meryem oğlu Îsâ'yı da onların, o kutlu elçilerimizin izleri üzerin-den yürüttük. O peygamberlerin ardından yanlarındaki Tevrat'ı doğ-rulayıcı olarak, tasdik edici olarak, Tevrat'tan geriye kalanları tasdik edici olarak gönderdik. Ona yol gösterici, hidâyete ulaştırıcı, yollarını aydınlatıcı ve önündeki Tevrat'ı doğrulayıcı olan İncil'i muttakilere, Allah için bir hayat yaşamak isteyenlere bir öğüt, bir gündem, bir şeref ve hidâyet olarak verdik. Evet Hz. Îsâ (a.s) da yeni bir dinle gelmemiş-tir. Kendisinden önceki kutlu elçilerin gönderildiği kaynaktan, kendisin-den önceki elçilerin izinde onların teslimiyet dini olan İslâm'ına teslim olmuş bir peygamberdi. Zaten aynı kaynaktan gelen peygamberler birbirlerini nakzetmezler, bilâkis tasdik ederler.

47. "İncil sahipleri Allah'ın onda indirdikleri ile hükmetsinler. Allah'ın indirdikleri ile hükmetmeyenler, işte onlar fâsık olanlardır."

Öyleyse İncil sahipleri, İncil'e îman edenler, kendilerini İncil'e izafe edenler haydi Allah'ın onda indirdikleriyle hükmetsinler. Hayatlarını o kitapla düzenlesinler. İşte biz Îsâ'ya ve onun arkasından gelenlere bu kitapla hükmetmelerini emrettik. Haydi onlar da onunla hükmetsinler. Allah'ın indirdiği hükümleriyle hükmetmeyenler fâsıkların, itaatten çıkanların ta kendileridir.

Evet bundan önceki âyetlerde Rabbimiz kendi indirdikleriyle hükmetmeyi emrettikten sonra bu üç emrinin akabinde kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmezse kâfirlerin, zâlimlerin ve fâsıkların ta kendileridir buyurdu. Birisinde kâfir, diğerinde zâlim, bir diğerinde de fâsık dedi.

Kimileri bu âyetlerin muhataplarının ehl-i kitap olduğunu söyleyerek Müslümanları bir kenara almaya çalışmışlar. Bu âyetler bize hitap etmez, bizi ilgilendirmez diyerek kendilerini bu âyetlerin muhataplığından çıkarmaya çalışmışlar. Bu emirle, yâni Allah'ın indirdikleriyle hükmetme emriyle biz yükümlü değiliz, bu emir sadece yahu-dilere verilmiştir. Binaenaleyh bizler Allah'ın indirdikleriyle hükmetmek zorunda değiliz diyorlar. Bu çok yanlış bir değerlendirmedir. Yâni ger-çekten bir Müslümanın bunu nasıl diyebildiğini anlamakta güçlük çe-kiyorum. Nasıl olabilir böyle bir şey?

Yâni Rabbimiz tarafından onlara emredilen bir şey nasıl bizim için emredilmemiş olabilir? Rabbimiz tarafından onlar için iyi görülen bir şey bizim için nasıl kötü görülebilir? Üstelik bu âyet bizim kitabımızdadır. Yâni bizim kitabımızda olan bir emir, bir âyet bizi ilgilendirmeyecek ve sadece onları ilgilendirecek öyle mi? Yâni Allah onlara kitabıyla hükmetmelerini emredecek ama bize emretmeyecek öyle mi? Kur'andaki tüm müspet hitaplar bize, tüm kötü hitaplar onlara öyle mi?

Evet âyetlerin siyak ve sibakı ilk bakışta yahudi'lerle ilgilidir, ama biliyoruz ki Allah'ın âyetleri evrenseldir. Sebeplerin hususîliği hükümlerin umumîliğine engel değildir.

Hayır hayır, Kur'an'daki âyetlerin tümü bize hitaptır. Bu âyet-lerin muhatabı bizleriz. Burada Rabbimiz kim ki Allah'ın indirdiği âyetlerle hükmetmezse onlar kâfirdirler, zâlimdirler ve fâsıktırlar buyuruyor. Ve üstelik buradaki "men" ifadesi özel bir grubu, meselâ sadece yönetici kadroyu, egemen zümreyi değil herkesi kapsar.

Her kim ki buyuruyor Rabbimiz. Bizler de her an hüküm veriyoruz. Evde, mektepte, dükkanda, çarşıda, pazarda her an hükümler veriyoruz. İşte Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyenler ya kâfir, ya zâlim ya da fâsık oluyorlar. Bunu her fert için, her toplum için, her ümmet için şöyle anlamaya çalışıyoruz:

Ne yaptığına, neyle hükmettiğine inanarak, bilerek hükmü İlâhinin dışında bir hükümle hükmeden ve hükmü İlâhiyi reddeden kişi kâfirdir. Evet Allah'ın indirdiğini reddeden, inkâr eden kişi kâfir olur. Hükm-i İlâhîyi kabul etmekle beraber, reddetmemekle beraber başka bir hükümle hükmeden kişi de zâlim olur.

Evet Allah'ın indirdiği hükmü inkâr etmeyen, kabul eden ama onu uygulamayarak başka bir hüküm uygulayan kişi zâlimdir. Çünkü âdil olanı değil zulüm olanı tercih etmiştir o kişi. Allah'ın indirdiğine inanan, ama başkasını uygulamamakla beraber onu, yâni Allah'ın indirdiğini uygulamayan kimse de fâsık olur Allahu âlem.

48. "Ey Muhammed! Kur'an'ı, önce gelen Kitabı tasdik ederek ve ona şahit olarak gerçekle sana indirdik. Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet; gerçek olan sana gelmiş bulunduğuna göre, onların heveslerine uyma! Her biriniz için bir yol ve bir yöntem kıldık; eğer Allah dileseydi sizi bir tek ümmet yapardı, fakat bu, verdikleriyle sizi denemesi içindir; o halde iyiliklere koşuşun, hepimizin dönüşü Allah'adır. O, ayrılığa düştüğünüz şeyleri size bildirir."

Evet ey peygamberim, sana da önündekileri, geçmişteki ki-tapları doğrulayıcı ve sana bir şahit, bir gözetleyici olarak Kur'an'ı indirdik. Senin Allah tarafından hak bir peygamber olarak görevlen-dirilmiş olduğuna şahit bir kitap indirdik. Yâni bir Kur'an ki sürekli seni izliyor. Bir kitap ki seni doğruluyor. Senin beyyine üzere olduğuna, se-nin hareket noktanın vahiy olduğuna, senin Allah'ın istediği bir hayatı yaşadığına kitap şahitlik ediyor. Kitap onun doğruluğunu tasdik edi-yor. Evet anlıyoruz ki bu Kur'an Rasulullah Efendimizin her sözüne, her uygulamasına, her sünnetine muhakkak şehâdet etmektedir.

Ya da ikinci bir anlamıyla buradaki kitabın, Kur'an'ın şahit ve Müheymin oluşu önceki kitaplarla ilgilidir. Ey peygamberim, sana önceki kitapları tasdik eden ve onlara müheymin olan, gözetleyici olan, onların doğrularını yanlışlarından ayırt etme özelliğine sahip olan bir kitap indirdik. Kur'an Müheymin'dir. Kur'an sağlamacıdır. Kendinden önceki kitapların sağlamasıdır, ayıklanmasıdır Kur'an. Hakkı bâtıldan, doğruyu yanlıştan, bozulmuşu sağlam kalmışından ayırıcıdır, ayıklayıcıdır Kur'an. Eğer önceki kitaplarda geçenler Kur'anda da geçiyor-sa, ya da oradakiler Kur'an tarafından da kabul edilmiş, reddedilme-mişse bunlar doğrudur, değilse yanlıştır, tahrif edilmiş, sonradan onlara konulmuştur. Bu anlamıyla Kur'an diğer kitaplar için mihenk taşıdır, bilirkişidir.

Öyleyse Rabbimizin bu beyanı gereği önceki kitaplarda olanlar Kur'an mihengine vurulacak uygun olanlar kabul edilecek, uygun olmayanlar da reddedilecektir. Önceki âyetlerde demeye çalıştığım gibi aslında yahudi ve hıristiyanların da bu kitaptan gocunmamaları, aksine sevinmeleri gerekmektedir. Çünkü tarih içinde atalarının bozdukları, tahrif ettikleri kitaplarının bir sağlamasını onlara sunarak bu kitap onları bozulmuş bir kitapla cehenneme doru gidişten uyarmaktadır.

Öyleyse ey peygamberim artık sen de onların arasında bu kitapla hükmet. Onlardan kasıt bu kitabın mü'minleri olabileceği gibi, yahudi ve hıristiyanlar da olabilecektir. Çünkü tüm insanlığa elçi olarak gönderilmiş Allah'ın Resûlü onlar için de hükmetme yetkisine sahiptir. Ve sakın peygamberim, onların, insanların haktan kopuk hevâ ve heveslerine tabi olma. Onlar hatırına sakın bu kitabın hükmünden başka bir şeye meyletme. Sakın sen onlar gibi hevâ ve heveslerini kitabın önüne geçirenlerden olma.

Sizden her bireriniz için bir şeriat ve bir yol, yöntem kıldık. Her ümmete bir şeriat ve kendilerine mahsus onu uygulama yöntemi, yaşama usulü, kendilerine mahsus apaçık bir yol verdik. Şeriat kaynağa götürücü yol, minhac da o yolda yürüme şeklidir. Tabiri caiz ise şir'a otoban, minhac da ondaki şeritlerdir. Her ümmete farklı şeriatler verilmiştir. Kaynak tektir ama o kaynağa götürücü yollar, yöntemler, usuller farklıdır. Her ümmet o kaynağa yürüyüş yöntemini şartlara göre kendisi belirlemiştir. Bu fıtratın bir gereğidir. İnsanlığı tek çizgiye sok-mak, tek tipe büründürmek fıtrat dışıdır.

Eğer Allah öyle murad buyurmuş olsaydı sizi tek bir ümmet kılardı. İsteseydi sizi tek bir din üzerinde ve tek bir şeriat üzerinde toplardı. Dileseydi tıpkı melekler gibi, ya da bitkiler ve hayvanlar gibi, dağlar taşlar gibi hepinizin kulluk iplerinizi doğuştan eline alıverirdi de hepiniz mü'min olurdunuz. Kâfir, müşrik, hak taraftarı, bâtıl taraftarı olmazdı. Ama Rabbiniz öyle dilememiş. Fakat Rabbiniz sizleri imtihan etmek için sizlere ayrı ayrı şeriatler, ayrı ayrı yollar gönderdi ki kazananla kaybeden açığa çıksın.

Bizim Allah'tan gelme bir kitabımız vardı, Allah'tan gelme bir şeriatımız vardı, biz ona sarılmış bir hayat yaşıyorduk. Hayrola bu yeni kitap, bu yeni şeriat de nereden çıktı? Biz asla buna inanmayız mı diyeceksiniz, bağnazlık mı yapacaksınız, yoksa bu da Allahtan mı diyeceksiniz? Bizler dün Allah'tan gelen bir şeriate inanıyorken de Allah hatırına inanıyorduk, şimdi bu yeni kitaba, bu yeni şeriate inanırken de yine Rabbimiz hatırına inanıyoruz diye teslimiyet mi gösterecek-siniz? Allah'ın bir sonraki şeriatine önyargılı mı davranacaksınız? Irkçı bir tavır mı takınacaksınız? Yoksa kaynak tek olduktan sonra ne gelmişse kabulümdür mü diyeceksiniz? bunu denemek için böyle yaptık, diyor Rabbimiz.

Öyleyse haydi hayırlarda yarışın. Haydi şeriat ve yol farklılıklarınızdan dolayı, usul farklılıklarınızdan ötürü birbirinizi yemeye değil hayırlara koşun. Allah'a itaat ve kulluğa koşun diyor Rabbimiz.
49. "O halde, Allah'ın indirdiği Kitap ile aralarında hükmet, Alah'ın sana indirdiği Kur'an'ın bir kısmından seni vazgeçirmelerinden sakın, heveslerine uyma; eğer yüz çevirirlerse bil ki, Allah bir kısım günahları yüzünden onları cezalandırmak istiyor. İnsanların çoğu gerçekten fâsık-tırlar."

Onlar arasında, gerek ehl-i kitap arasında, gerekse tüm insanlar arasında bu kitapla hükmet. Tüm hükümlerinde, tüm kararlarında dayanağın bu kitap olsun. Sakın insanların hevâ ve heveslerine tabi olma. Böylece insanların seni Allah'ın sana indirdiği Kur'anın bir kısmından vazgeçirmelerinden, gündem değiştirmelerinden, seni yamult-malarından emin olursun. Eğer illa da seni saptırmaya, seni bu kitaptan vazgeçirmeye ısrarlı davranırlarsa, bilesin ki Allah ısrarlı davranmalarından ötürü onları cezalandırmak istiyor. Onların pek çoğu gerçekten itaatten çıkmış fâsıklardır. Allah belki de onları böylece fısk u fücurlarıyla baş başa bırakıvermekle cezalandırıyor. Elbette kendi hevâ ve heveslerine sarılarak Allah'a sırt dönenler cezasız bırakılmaz. Yâni aslında kendi kendilerini cezalandıranlar bu adamların kendileridir.

Rasulullah Efendimiz ehl-i kitabın hevâ ve heveslerine uyma-ma konusunda uyarılıyor. Tabii onun şahsında hepimiz uyarılıyoruz. Eğer onların hevâ ve heveslerine uyarsanız dinin hükümlerinden, kitabın âyetlerinden bir kısmını terk etmek zorunda kalırsınız. Onlar sizi şartlandırırlar, yolunuzdan koparırlar. Onlar kendilerine kendilerinin istedikleri cinsten şeyler indirilmesini isterler. Onlar kendilerine, kendi arzularına, kendi şehvetlerine, kendi hevâ ve heveslerine tapınmak isterler. "Sakın insanlar ne der? El âlem ne düşünür?" diye bir hesabın içine girerek şunları şunları duyurmayayım demeyin. Eğer insanlar hevâ ve heveslerine uyuyorlar, vahye dayanmıyorlarsa, istinat noktaları vahiy değilse, kitap ve sünnetten habersiz bir hayat yaşıyorlarsa kesinlikle onlara tabi olmayın, onları dinlemeyin, onlarla birlikte hareket etmeyin, diyor Rabbimiz. Eğer bu tür zavallıların hevâ ve heveslerine tabi olursak o zaman kesinlikle bilelim ki Rabbimizi ve O'nun âyetlerini terk etmek zorunda kalırız. Allah korusun o zaman hayatımızda Rabbimizin âyetlerine gündemimizde yer kalmaz. Onlara tabi olduğumuz zaman onların gündemlerine tabi olmak zorunda kalırız.

İşte görüyoruz her gün yeni bir gündemle insanları meşgul ediyorlar. Ne zaman bunların vahiylerinden vakit bulup da insanlar vah-ye dönebilecekler? Bugün şu konu, öbür gün şu konu, derken gündemi tamamen dolduruyorlar ve insanların vahiyle meşgul olmasına fırsat vermiyorlar. Allah korusun öyle olunca da âhiret gündemlerimizden düşüverir. O zaman yine Rabbim muhafaza buyursun tıpkı onlar gibi sırf dünya ve dünyalık düşünen birer materyalist olup çıkıveririz. Tıpkı bu müşrik kafalar gibi Allah yetkilerini alıp birilerine veren birer demokrat, birer laik olur çıkarız. Ve korkuyorum farkında olmadan hızla Müslümanlar buna doğru gidiyorlar.

50. "Cahiliye devri hükmünü mü istiyorlar? Yakinen bilen bir millet için Allah'tan daha iyi hüküm veren kim vardır?"

Yoksa onlar cahiliye hükmünü, cahiliye kanununu, cahiliye ha-yatını, cahiliye yasalarını mı arıyorlar? Yâni bu beyinsizler Rableri kendilerini adam yerine koyup, muhatap kabul edip vahyiyle şereflendirdiği halde onu bırakıp da cahiliye yasalarını mı istiyorlar? Cahiliyenin hükümlerini, değer yargılarını Allah hükümlerine, Allah yasalarına tercih mi ediyorlar? Hevâ ve heveslerini, menfaatlerini Allah bilgilerinden üstün mü tutuyorlar? Çünkü cahiliye yasaları hevâ ve hevesler üzerine bina edilir.

Cahiliye yasaları menfaatler üzerine oturtulur. Yoksa bu adamlar hem dünyalarını, hem âhiretlerini mamur edecek, kendilerini hem dünya hem de

âhiret mutluluğuna ulaştıracak Allah yasalarını bir kenara bırakıp ta basit dünya menfaatlerini ön plana çıkaracak cahiliye sistemini mi arzu ediyorlar? Yakîn bilgisine sahip olan akıllı bir toplum için Allah'tan daha iyi hüküm veren, Allah'tan daha güzel yasa koyan kim vardır? Allah'tan daha Âlim kim vardır? İnsan cahildir, Allah Âlimdir.

Öyleyse insan yasa yaparken hep menfaatlerinin etkisi altın-dadır, menfaatleriyle hareket eder, ama Allah'ın yaptığı yasalarında hiçbir menfaati yoktur. Kimseye bir ihtiyacı, bir müdahanesi yoktur Allah'ın. Ama yasa yapma yetkisini, kanun koyma yetkisini Allah'a değil de insanlara verirseniz elbette yasa yapanlar kendi menfaatlerini ön planda tutacaklar, yasaları hep kendi çıkarları doğrultusunda yapacaklardır. Yaptıklarıyla mutlaka kendileri için bir çıkar sağlamayı hedefleyeceklerdir. Yasayı yapanlar hırsızlarsa, elbette hırsızlığı ve hırsızları kayırıcı; içkicilerse, içkiyi ve içkicileri kayırıcı yasalar yapacaklardır. Toplumda hiçbir zaman eşitlik olmayacaktır. Toplumda tanrılar, kullar, yasa yapıcılar, o yasayı uygulayanlar, yönetenler, yönetilenler, ezenler, ezilenler, zâlimler, mazlumlar hep var olacaktır. Ama yasayı Allah yaparsa herkes O'nun yasalarının uygulayıcısı olarak, kul olarak eşit bir konumda olacaktır.

51. "Ey İnananlar! Yahudi ve hıristiyanları dost olarak benimsemeyin, onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden kim onlara dost olursa o da onlardandır. Allah zulmeden kimseleri doğru yola eriştirmez."

Evet ey îman edenler sakın yahudi ve hıristiyanları evliyâ edinmeyin. Onları velîler kabul etmeyin. Onları velâyet mevkiine oturtmayın. Onları karar mercii yapmayın. Hayatı ilgilendiren konularda onları dinlemeyin, onlarla birlikte hareket etmeyin. Kendileri saptıkları gibi sizleri de ne yapıp yapıp saptırmak isteyen, sizleri de kendi cehennemlerine çağıran bu insanların düşüncelerine, anlayışlarına, girdaplara kapılıp dininizi, kitabınızı kaybetmeyin. Onların gittikleri cehenneme gitmeyin. Onların aldıkları kararları uygulamadan yana bir tavır sergilemeyin. Sizin Velîniz Allah'tır, mü'minlerdir. Velâyetinizi Allah'a ve Allah dostlarına verin. Dünya işlerinizde, bireysel, sosyal, ailevi, toplumsal, ekonomik, siyasal tüm problemlerinizin çözümünde, âhire-te müteallik işlerinizde, yâni hayatın tüm alanlarında eğer bir velâ ilişkisi içine girecekseniz, birileriyle birlikte hareket edecekseniz, birileriyle istişare edecek, birilerinin kararına başvuracaksanız, birilerinden akıl danışacaksanız bunlar kâfirler değil ancak ve ancak Allah dostluğuna ehil müminler olmalıdır. Mü'minleri sevmeli, mü'minleri dost bilmeli, mü'minleri velî bilmeli, mü'minlere bağımlı olmalı, mü'minlerin derdini, tasasını kendi tasanız, onların

sevincini kendi sevinciniz, başarılarını kendi başarınız bilmelisiniz. Tüm işlerinizi, tüm hayatınızı, siyasetinizi, ekonominizi, eğitiminizi, sosyal ve bireysel hayatınızı, aile hayatınızı mü'minlere göre düzenleyecek, hesabınızda mü'minler olacaktır. İzzet ve şerefi Müslümanlarda ve Müslümanlarla birliktelikte göreceksiniz. Değilse Allah korusun birtakım basit dünyevî hesaplarla, birtakım basit menfaat kaygılarıyla mü'minleri bırakır da kâfirleri dost edinirseniz, onların velâyeti altına girer, onların kararlarını uygular, hayatınızı onlar kaynaklı yaşamaya başlarsanız sonunda onlar gibi inanmaya, onlar gibi düşünmeye başlayıverirsiniz ve onların gittiği cehenneme gitmek zorunda kalırsınız. Unutmayın ki sizler birbirinizin velîsi olduğunuz gibi onlar da birbirlerinin velîsi ve dostudurlar. Onlar arasında da karşılıklı velâyet ilişkileri vardır. Birbirleri adına karar alırlar ve birbirlerinin kararlarını, yasalarını uygularlar. Kâfirlerin mü'minlerle, mü'minlerin de kâfirlerle asla bir velâyet ilişkileri olamaz. Akraba bile olsalar mü'minle kâfir arasında bir dostluk, bir velâyet ilişkisi yoktur. Mü'minlerin velîleri, valileri, idarecileri, karar mercileri ancak kendileridirler, kendilerinden olanlardır. Hal böyleyken:

52. "Kalplerinde hastalık olanların, "Bize bir felâket gelmesinden korkuyoruz." diyerek onlara koştuğunu görürsün. Olur ki Allah bir zafer verir veya katından bir emir getirir de kalplerinde gizlediklerine içleri yananlara dönerler."

Kalplerinde şüphe ve nifak hastalığı bulunan bir kısım zavallıları görürsün ki onlarla dost olma ve yardımlaşma konusunda yarış yapmaktadırlar. Kalbinde hastalık bulunan münâfıklar yahudi ve hıris-tiyanlarla dostluk kuracağız, onların gönüllerini kazanıp gözlerine gireceğiz diye koşturup duruyorlar. Başımıza bir iş gelmesinden korktuğumuz için onların işlerine yarayacak tavırlarda bulunmak zorunda-yız, diyorlar. Ne olur ne olmaz, zaman değişir, devran döner de bu kâfirler Müslümanlara karşı galip bir konuma gelebilirler. Müslümanlara yapacakları zararlar bize de dokunabilir. İyisi mi onlarla da iyi ilişkiler kuralım. Onların gözüne girecek tavırlar sergileyelim, diyorlar. Müslüman olduklarını iddia ettikleri halde, Müslüman görüntüsü sergiledik-leri halde, Müslümanlarla beraber olduklarını iddia ettikleri halde geleceklerini garantiye alabilmek için Müslüman olmayanlarla, düşman-larla işbirliği içine girerek çıkarlarını ön planda tutuyorlar.

Sanki bu tavırlarıyla şunu söylüyorlar: Bizler aslında Müslüman değiliz. Biz aslında sizlerdeniz. Biz bir menfaat maksadıyla Müslüman görünüyoruz. Kâr elde ederiz, diye buradayız biz. Menfaatlerimiz icabı Müslümanların arasındayız. Ama ne olur, ne olmaz, belki bir zaman felâketiyle karşı karşıya kalırız da

Müslümanların arasında bulunuşumuzdan ötürü zarar ederiz diye bir korkumuz var. Onun için İslâm karşıtı güçlerle de iyi geçinmek zorundayız. Bunlar kazandığında da biz kazanmış olalım, onlar kazandığında da biz kâr etmiş olalım istiyoruz, diyorlar. Yâni İslâm mutlak haktır, Allah'ın dini, Allah'ın dedikleri mutlak doğrudur diye biz buradayız demiyorlar da ne olur ne olmaz diyerek tereddüt içinde hareket eden, menfaatlerini kıble edinen münâfıklar anlatılıyor. İşte şu anda da Müslüman olduklarını iddia ettikleri halde, Müslümanların arasında göründükleri halde ehl-i kitabın, kâfirlerin gözüne girebilmek için, onlardan gelebilecek tehlikelere karşı kendilerini sağlama alabilmek ve onlarla velâ ilişkileri kurabilmek, onlarla bir olup irticayla mücâdelede ortak tavırlar geliştirmek için koşturanları görüyoruz. Bu tür münâfıklar için buyuruyor ki Rabbimiz: Umulur ki Allah katından mü'minlere bir fetih, bir zafer getirir de, desteklediği mü'minleri kâfirler karşısında üstün bir konuma çıkarır da bu münâfıklar Allah düşmanlarına karşı içlerinde besledikleri şeylerden dolayı pişmanlık duyarlar. Belki böylece Allah hakkında, Allah'ın dini hakkında, Allah'ın güç ve kuvveti hakkında girdikleri bu yanlış düşüncelerinden ötürü vicdanları sızlar hale gelirler.

53. "İnananlar, "Sizinle beraber olduklarına bütün güçleriyle Allah'a yemin edenler bunlar mıdır? "derler. Onların amelleri boşa gitmiş ve kaybeden kimseler olmuşlardır."

İşte bu ve benzeri âyetleriyle Rabbimiz o münâfıkların içyüzlerini, ikiyüzlülüklerini ortaya seriverince gerçekten îman eden, tam îman eden mü'minler de dediler ki: Ey yahudiler, bunlar mı sizin dostlarınız? Bunlar mı sizinle beraber olduklarını iddia edenler? Bunlar mı size yardım sözü verenler? Bunlar mı sizinle anlaşma yapanlar? Bizimle aranızda çıkacak bir savaşta sizin safınızda yer olacaklarına dair olanca yeminleriyle söz verenler bunlar mı? Sizler Müslümanlar tarafından Medine'den çıkarılırsanız biz de sizinle birlikte geleceğiz, sizi yalnız bırakmayacağız, size karşı asla peygambere itaat etmeyeceğiz, size karşı olan hiç kimseyle birlikte hareket etmeyeceğiz, Müslüman-lara karşı sizin yanınızda olacağız diyenler bunlar mı? Bunlar yalan söylüyorlar. Bunlar çıkarlarını önceleyen, çıkarlarından başka hiçbir şey düşünmeyen insanlardır. Bu adamların sabit bir inançları yoktur. Gündelik çıkarlarına göre hareket eden değişken, bukâlemun insanlardır bunlar. O gün çıkarları neredeyse oradadırlar, ertesi gün değişen çıkarları sebebiyle başka yerdedirler. Evet, münâfıklar böyledir. Bunlar ne kâfirdir, ne de Müslümandır. Kâfir görünürken de, mü'min görünürken de samimi değillerdir. Bunlar sadece menfaatlerinin kullarıdırlar. Menfaatleri neyi gerektirirse, hangi tarafta bulunmak

işlerine gelirse o tarafta yer alırlar. Genellikle Müslümanların güçlü olduğu toplumlarda görülür bu adamlar. Müslümanların güçsüz olduğu ortamlarda küfürlerini açıkça ortaya koyabildikleri için böyle münâfıkça tavırlara ihtiyaç duymazlar. Müslümanların güçlü oldukları ortamlarda bu tür insanlar inanmadıkları halde inanmış gibi görünürler ve için için kâfirlerle işbirliği içine girerek Müslümanları arkadan hançerlemeye çalışırlar. Kâfir güç odaklarıyla gizli gizli anlaşmalar yaparak Müslümanları yok etmenin hesabına girerler. Kâfirlerle birlikte hareket ederler, ama aslında bu adamlar kâfirlerle de beraber değillerdir. Yâni bu münâfıkların asıl amacı küfür de değildir. Yâni bir kâfir gibi ideolojik bir küfür taraftarı da değillerdir bu adamlar. Müslüman da değillerdir. Bunlar kimliksiz insanlardır, davasız insanlardır. Onların dinleri de, davaları da sadece menfaatleridir. Menfaatleri gereği bir sarkaç gibi bazen küfre ve kâfirlere, bazen de îmana ve Müslümanlara meylederler. İşte böyle tercihsizlikleri sebebiyle, ahlaksızlıkları sebebiyle, amelleri îmanları sebebiyle değil de çıkarları sebebiyle olduğu için bu adamların tüm amelleri boşa gitmiştir diyor Rabbimiz. Müslüman olmadıkları halde Müslümanları aldatabilmek için Müslümanlık gösterisinde bulunarak namaz da kılmış olsalar, oruç da tutmuş olsalar hepsi boşa gitmiştir. Hem dünyada, hem de âhirette hüsrana uğramış, kaybetmiş insanlardır onlar.

54. "Ey inananlar! Aranızda dininden kim dönerse bilsin ki, Allah, sevdiği ve onların O'nu sevdiği, inananlara karşı alçak gönüllü, inkârcılara karşı güçlü, Allah yolunda cihad eden, yerenin yermesinden korkmayan bir millet getirir. Bu, Allah'ın dilediğine verdiği bol nîmetidir. Allah her şeyi kaplar ve bilir."

Ey mü'minler, sizden kim dininden çıkar, dinini başka bir dinle değiştirir, dinine sırt dönerse, Allah'la sözleşmelerine ihanet ederse, Allah'a Allah'ın istediği gibi îmanı bırakıp nifaka dönerse, şu münâfıkların durumuna düşerse, iyice bilsin ki Allah onları giderir, onların defterini dürer de onların yerine onlardan daha iyi kullar getirir.

Neymiş bunların özellikleri? Onlar Allah'ı sever, Allah da onları sever. Sevgileri Allah için olur onların. Mallarından, canlarından, nefislerinden, çocuklarından, ailelerinden, vatanlarından, bayraklarından, milletlerinden ve değer verdiği her şeylerinden daha fazla severler Allah'ı. Sevdiklerini severler Allah'ın, sevmediklerini sevmezler. Dostlarını dost, düşmanlarını düşman bilirler, buğz ettiklerine buğz ederler. Gazabıyla gazaplanırlar, Rızası sebebiyle razı olurlar, gazabı sebebiyle gazap ederler. Emrettiklerini emrederler, nehy ettiklerinden nehy ederler.

Allah da onları sever. Allah da onların sevdiklerini sever. Allah da onların razı olduklarından razı olur, gazap ettiklerine de gazap eder. Tabii sevgi itaati gerektirir. Sevginin ölçüsü itaattir. Sevginin ispatı sevgiliye tabi olmaktır. Tüm hayatı sevgilinin istediği şekilde yaşamaktır. Evet eğer sizler böyle olmazsanız kesinlikle bilesiniz ki Allah sizleri giderir de sizin yerinize öyle mü'minler getirir ki:

Onlar mü'minlere karşı alabildiğine merhametli, alabildiğine alçak gönüllü, alabildiğine boyunları yerde ama kâfirlere karşı da alabildiğine izzetli, alabildiğine başı dik ve onurludurlar. Kâfirlere karşı çok şedit, çok şiddetli ve serttirler ama kendi aralarında ise birbirlerine karşı çok merhametlidirler. Birbirlerine karşı, Müslüman kardeşlerine karşı boyunları kıldan incedir onların. Îmanın önünde eğilirler, mü'-minlerin önünde mutevazidirler, ama küfrün önünde, kâfirlerin önünde dik dururlar onlar. Çünkü îmanın önünde eğilmeyenler küfrün önünde eğilmek zorunda kalacaklardır. Mü'minlere karşı erkeklik taslayarak kâfirlerin önünde eğilenler, mü'minlere karşı dik başlı davranıp kâfir-lerin önünde yerlere yatanlar, kâfirler karşısında el ovuşturanlar Al-lah'ın istediği sevdiği kimseler değildir. Başka ne özellikleri varmış on-ların?

Allah yolunda cihad ederler. Allah dininin yücelmesi uğrunda cihad ederler. İnançlarını yaşayabilecekleri bir ortamı hazırlamak adına, Müslümanca kalabilmek adına cehd ü gayret gösterirler. Bu uğurda tüm çabalarını seferber ederler. Bu uğurda her şeylerini, tüm varlıklarını harcarlar. Tüm hedefleri Rablerinin hatırını kazanmak, Rablerinin rızasına ermek ve Allah'ın fazlına ve lütuflarına ulaşmaktır.

Allah için hareket ederlerken kınayanların kınamalarına da aldırış etmezler. "Halk ne der?" demezler, Cenab-ı Hak ne der?" derler. Hakkın hatırını halkın hatırına tercih ederler. Halkın gözünde kötü bir konuma düşmekten değil hakkın katında kötü bir konuma düşmekten çekinirler. Tüm dünya kendilerine düşman kesilse de, tüm dünya alkışlasa da fark etmez, bize Rabbimiz dost olsun, Rabbimiz beğensin yeter derler. Yaptıklarını, hayatlarını Allah'ın beğenisine sunarlar. Allah için yaşarlar hayatlarını. İnsanların eleştirileri, tenkitleri, alayları vız gelir onlar için.

İşte bu güzel vasıflar, bu güzel sıfatlar Allah'ın bir lütfu keremi-dir ki Rabbimiz onu dilediklerine lütfeder. Hiçbir toplumda görülmeyen, hiçbir dinde görülmeyen bu kulluk özellikleriyle Rabbimiz onları şereflendirir.

İşte Müslümana yakışan tavır budur. Allah'ın biz kullarında görmek

istediği tavır budur. Allah lütfu keremi bol olandır ve onu kime vereceğini, kimin ona lâyık olduğunu çok iyi bilendir. Evet, ey Müslümanlar, eğer sizler Allah ve Resûlüne îmandan, Allah ve Resûlüne itaatten, Allah ve Resûlünün gösterdiği bir dini, bir hayat programını yaşamaktan vazgeçerseniz, şu münâfıklar ve kâfirler gibi sizler de işe yaramaz hale gelirseniz kesinlikle bilesiniz ki Allah sizi giderir, sizin yerinize böyle mü'minler, böyle kullar getirir. Ya sizin elinizden bu şerefi alıverir, îman izzetini, İslâm ve şerefini sizin elinizden alıp onlara veriverir, yahut da sizin topunuzu yeryüzünden siliverir de yepyeni bir yaratık türü getirir ki onlar Müslümanlıklarının izzet ve şerefini asla kimseye çiğnetmeyen yiğitler olarak bu dünyayı şereflendirirler.

Öyleyse şu anda dünya üzerinde yaşayan hiçbir Müslüman topluluk bu din bizim tekelimizdedir, bu din bize muhtaçtır, biz olma-saydık bu din yok olup giderdi demeye hakkının olmadığını iyi bilme-lidir. Hiçbir grup, hiçbir topluluk bu hayat bizim üzerimize bina edil-miştir, eğer biz gidersek bu dünya, bu hayat perişan olacak filan de-mesin. Veya eğer biz bu dünyadan gidersek Rabbimize kulluk edecek başka varlık kalmayacak filan da demesin. Allah Ganî'dir, Allah zengindir, Allah Hamîd'dir, kimsenin hamdine, kimsenin kulluğuna ihtiyacı yoktur Rabbimizin.

55,56. "Sizin dostunuz ancak Allah, O'nun peygamberi ve namaz kılan, zekât veren ve rüku eden mü'minlerdir. Kim Allah'ı, Peygamberini ve inananları dost edinirse bilsin ki, şüphesiz Allah'tan yana olanlar üstün gelirler."

Sizin velîniz, sizin velâyetinizi kendisine teslim ettiğiniz, boynunuzdaki kulluk iplerinin ucunu eline verdiğiniz, adınıza kulluk programı yapmaya yetkili gördüğünüz, arzularına teslim olduğunuz varlık Allah'tır. Sizin adınıza size danışmadan tek taraflı Allah kararlarını almaya, duyurmaya, emretmeye, nehy etmeye yetkili olarak velîniz pey-gamberdir ve namazı ikame eden, namazı ayağa kaldıran, namazla Allah'tan mesaj alan, namazla aldığı bu mesajla hayatını düzenleyen, yani namaza endeksli bir hayat yaşayan, yani bedeninde Allah'ı söz sahibi bilen, zekât veren, malında da Allah'ın söz sahipliğine evet diyen mü'minlerdir.

İşte sizin velîniz, sizin karar mercileriniz, dostlarınız bunlardır. Velî olarak, hayatınızda yetkili olarak Allah, Resûlü ve Müslümanlar yetmedi mi ki başka velîler, başka yasa belirleyiciler, başka program yapıcılar arıyorsunuz?

Kim Allah'ı, O'nun peygamberini ve mü'minleri velî edinir, onları

hayatında karar verme makamında görür, onların hayat programı istikâmetinde bir hayat yaşamaya yönelirse bilsin ki işte Allah taraftarları, Allah hizbi onlardır ve yeryüzünde galip gelecek, üstün gelecek ve başarıya ulaşanlar onlar olacaktır. Bunu kesinlikle bilesiniz ki Allah'ın grubunda olanlar, Allah'ın tarafında olanlar, Allah'ın taraftarı olanlar, Allah safında yer alanlar, tercihlerini Allah'tan yana kullananlar, Allah'la aynı cephede olanlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridirler.

Bunlar Ensârullah'tır, Allah'ın yardımcılarıdır, Allah'ın dininin koruyucuları ve yardımcılarıdırlar. Bunlar Evliyaullah'tırlar, Allah'ın dostlarıdırlar. Ve işte hem dünyada, hem de Ukba'da başarıya, kurtuluşa erecek olanlar, karşılarındaki güçlere karşı galip gelecek olanlar bunlardır. Rabbim bizi böyle yiğitlerden eylesin, inşallah. Öyleyse ey mü'minler:
57. "Ey İnananlar! Kendilerine sizden önce kitab verilenlerden, dininizi alaya ve eğlenceye alanlar ve inkârcıları dost olarak benimsemeyin. İnanıyorsanız Allah'tan sakının."

Ey îman edenler, gerek ehl-i kitaptan, gerekse kâfirlerden dininizi oyun ve eğlence yerine koyanları velîler edinmeyin. Eğer mü'min iseniz bu konuda Allah'tan korkun. Allah'tan ittika edin de şu dininizi oyun ve eğlence haline getiren ehl-i kitabı, yahudi ve hıristiyanları dost bilmeyin. Onları velîler edinmeyin. Yâni onları karar verme makamında görmeyin. Hayat programınız konusunda onlara müracaat etmeyin. Sizin hayat programınızı onlar yapmasınlar. Hayat programınızı onlardan almaya kalkmayın. Onlar tandanslı, onlar kaynaklı bir hayat yaşamaya kalkışmayın. Onlar hem kendi dinlerini, hem de sizin dininizi hafife alıp oyun ve oyuncak tutan insanlardır. Onlar oyunu ve oyuncağı din zanneden, din diye oyun ve eğlenceye sarılan, ya da dinlerini hafife alıp oyun eğlence yerine koyan kimselerdir.

Bunlar dinlerini oyun ve eğlence yerine koymuşlar. Dünyaya verdikleri değeri dinlerine vermemişler. Paraya, makama, işlerine, aş-larına, dükkanlarına, tezgahlarına, arabalarına, evlerine gösterdikleri titizliği dinlerine göstermemişler. Dinlerini oyun ve eğlence yerine koy-muşlar veya oyun ve eğlenceyi din edinmişlerdir. Dünyaya kul köle oldukları için, dünyayı kıble edinip ona tapındıkları için, gece gündüz dünyalıklar peşinde koşmaları sebebiyle dinlerinin temel kaynaklarıyla tanışacak vakit bulamadıkları için takvim yaprağından, televizyon ekranından duyduklarını din zannedip ona sarılmış insanlardır onlar.

Ey mü'minler sakın ha sizler onları velî kabul etmeyin. Onların velâyetleri

altına girmeyin. Onların egemenliği altında bir hayattan razı olmayın. Ya ne yapın? Allah konusunda takvalı olun. Allah'la beraber olun. Allah'ın koruması altına girin. Yolunuzu Allah'la bulun. Hayatınızı Allah kaynaklı yaşayın. Hayat programınızı Allah'a sorun ve O'nun de-diği gibi hareket edin. Eğer mü'min iseniz. Yaptığınızı Allah dedi diye yapın, yapmadıklarınızı da yine Allah adına yapmayın. Yaptıklarınız ve yapmadıklarınız konusunda kendi kendinize şu soruyu sorun: "Neden?" sorusunu sorun. Böyle bir elbise giymişsin, neden? Böyle bir ayakkabı almışsın, neden? Böyle bir mesleği seçmişsin, neden? Böyle bir okulda okuyorsun, neden? Böyle bir hukuktan yanasın, neden? Filanla tanışmışsın, neden? Falana küsmüşsün, neden? O kötülüğü engellemedin, neden? Bu iyiliği teşvik etmedin, neden? Annene böyle davrandın, neden? Çocuklarınla bugün hiç ilgilenmedin, neden? Üstündekilerle bugüne kadar hiç tanışmadın, neden? Bakara ile bugün hiç ilgi kurmadın, neden? Peygamberin yanına bugün hiç gitmedin, neden? Eğer bütün bu nedenlere vereceğin cevaplar vahiy kaynaklıy-sa, ya da kaçta kaçı vahiy kaynaklıysa işte o kadar Müslümansın demektir.

Bu tür insanları, yâni dost kabul etmeyeceğimiz, velî bilmeye-ceğimiz, hayat programımızı kendilerine sormayacağımız insanları tanıtmak için Allah bize bir tanıtma daha yapıyor bakın:
58. "Namaza çağırdığınızda onu alay ve eğlenceye alırlar. Bu onların akletmeyen bir topluluk olmasındandır."
Onları namaza çağırdığınız zaman, namaza çağrıldıkları zaman, yâni ezan okuduğunuz zaman, bu işi, yâni o ezanı, o dâveti veya o namazı oyun ve eğlence yerine tutarlar, alay ederler. Ezerler, bo-zarlar ve alay konusu yaparlar. Hangi işi? Ya namaz işini, ya da namaza çağırma işini. Ya namazla alâkalı alaylı laflar ederler, ya da namaza çağrıyla alâkalı, ezanla alâkalı densizlik ederler. Yâni dinin dire-ğini alaya alırlar, hafife alırlar. Onlar, o yahudiler ve yahudileşenler dua ediyorlar güya ama namazı kabul etmiyorlar. Bu onların akıllarını kullanmayan bir toplum olduklarını gösterir. Çünkü namaz duayı en güzel sembolize eden bir ibâdettir.

Arkadaşlar, anlıyoruz ki bu âyet önce ezanın meşru olduğuna, ikinci olarak da onunla alay etmenin ve hafife almanın küfür olduğuna delâlet etmektedir. Bunun içindir ki ezana icabet etmek vaciptir. Bu konuda şöyle bir rivâyet var: Ezan okununca, Müslümanlar namaza davrandıkları zaman yahudiler alay ederek şöyle derlermiş: "Kalktılar, kalkmaz olsunlar. Kıldılar, kılmaz olsunlar. Rükû ettiler, etmez olasılar, diyerek mü'minlerle alay ederlermiş. İşte meselâ bugün de

üç beş genç bulundukları yerde Allah'ı büyükleyerek tekbir getirseler buna tahammül edemeyen yahudileşmiş insanların varlığını biliyoruz. Buna tahammül edemezler de aynı insanlar binlerce ezan sesi duyarlar da hiç de rahatsız olmazlar. Neden diye düşünüyoruz. Galiba yaptırıcısı önemlidir de ondan. Bugünkü ezanların yaptırıcısı kendileri olduğundandır ki galiba onun için rahatsız olmuyorlar. Meselâ namaz kılıyor adam veya televizyonda, camide Kur'an okuyor adam, ama yaptırıcıları kendileri olduğu için bundan pek fazla rahatsız olmuyorlar. Ezanın, çağrının da nereye ve neden olduğu önemlidir. Kimin kontrolün-de, kimin izniyle olduğu önemlidir.

Bu, gerçekten onların akılsız insanlar oluşlarındandır. Akılsız, ya da akıllarını çalıştırmayan insanlar. Değil mi? Aslında akıl var ama onu kullanmıyorlar. Türkçe'de akılsız veya ruhsuz, cansız, vicdansız veya namussuz, îmansız derken onda istenilen bir îman modeli yoktur demektir. Namussuz demek, namus anlayışı yoktur demek değil, istenilen namus modeline sahip değildir anlamınadır. Akılsız demek de öyledir. Aslında akıl var da, istenilen biçimde akıl kullanımı yoktur demektir. Değilse göz, kulak, akıl kendi başına hiçbir değeri yoktur bunların. Göz görürse, bakarsa, istenilene bakarsa, istenilen sonucu çıkarırsa baktığından o zaman göz var demektir. Akıl istenilen biçimde kullanılır, istenileni çıkarabilirse o zaman akıl var demektir. Buna İslâm literatüründe şükür diyorlardı. Azaları istenilen yerde kullanmanın adıdır şükür.
59. "Ey Muhammed! De ki, Ey kitap ehli! Allah'a, bize indirilene ve daha önce indirilene inanmamızdan ve çoğunuzun fâsık olmasından ötürü mü bizden hoşlanmıyor-sunuz?"

Peygamberim, sen şöyle söyle onlara; her halde konuyu an-ladılar. Ey ehl-i kitap, bize niye düşmansınız? Siz bizden niye intikam almaya kalkıyorsunuz? Bize niye düşman oluyorsunuz? Allah'a inandık diye mi? Şimdi biz Allah'a Allah'ın istediği gibi inandık diye kusur mu işledik? Sizin bize düşmanlığınızın, kininizin kaynağı ne? Biz Allah'a inanıyoruz diye mi? Bir de biz bize indirilene inanıyoruz diye mi? Daha önce indirilenlerle beraber, biz bize indirilene inanıyoruz diye mi bize düşman oluyorsunuz? Değil tabii, şöyle diyebilirler: Eh biz de Allah'a inanıyoruz, niye düşman olalım da size? diyebilirler.

Konuyla ilgili hatırlayacağımız bir âyet grubu var değil mi? Bü-rûc sûresi. Ashab-ı Uhdud'un suçu neydi? Diri diri yahudiler tarafından ateşlere atılarak cezalandırılanların günahı neydi? Allah'a inanmışlardı. Ama onların inandıkları gibi değil, hayata karışan bir Allah'a inanmışlardı da onun için suçlu

görülmüşlerdi. İşte burada da aynısı ifade ediliyor. Biz bize indirilene inanıyoruz. Ne demek? Hayatımıza karışan, hayatımızı düzenlemek üzere kitap indiren bir Allah'a inanıyoruz demektir bu.

İşte bizim suçumuz budur. Biz hem bize indirilen kitaba inanıyoruz, hem de bizden öncekilere indirilen kitaplara îman ediyoruz ve işte kâfirin gözünde en büyük suç budur. Kâfirin gözünde en büyük suç Allah'a Allah'ın istediği şekilde inanmaktır. Hayata karışan bir Allah'a inanmak ve hayatı O Allah'ın vahyiyle düzenleme kararlılığı içinde olmak. Fâsıkların, Allah'a Allah'ın istediği gibi inanmayan ve Allah'a itaatten çıkmış, kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya yönelmiş kimselerin gözünde işte en büyük suç budur.

Eh Allah güçlüymüş, Allah istediğini yaptırırmış, Allah azamet sahibiymiş, Allah her şeyi bilirmiş, peki bütün bunlar beni ilgilendirir mi? Evet bana kitap göndermiştir çünkü. Sen benim için şunları şunları yap demiştir çünkü. Buna göre, bu gönderdiği kitaba göre herkesi hesaba çekecek olandır çünkü. Ya Rabbi sen kitabı Peygambere göndermiştin, Peygamber de o kitabı bilenlere vermişti. Âlimlere, hocalara, hacılara, şeyhlere, efendilere vermişti. İmam Ebu Hanife'ye, İmam Şâfiî'ye vermişti. Ben ki bir amele parçası, ben ki bir işçi, ben ki bir talebe, ben ki bir marangoz, ben ki kitabın bana indiğini, onunla ilgi kurmam gerektiğini anlamamıştım demek ancak delile bağlı olacaktır. Varsa buna bir delil, o zaman ben de bir dilekçeyle Rabbime şikâyette bulunurum. Ya Rabbi bu kadar zaman ben niye kitabı öğrenmeye çalıştım? Niye kendimi heder ettim? Ne gerek vardı da uğraştım? Ben de tüccar olurdum, ben de para kazanırdım, birilerini de paramla desteklerdim, olur biterdi. Yâni böyle düşünüyorsanız bu delile bağlı. Varsa bir delil söyleyin de biz de bu kadar uğraşıp durmayalım yâni.

Ayrıca bu işin sadece bizim dönemimize ait olmadığına inanmak da dindir. Yâni geçmiş tarihte de Allah kitaplar göndermiş ve insan hayatına karışmıştır. Daha önce gönderilen kitaplara da inandığımızdan dolayı mı bize düşmansınız? Ama ne oluyor size? Çoğunuz fâsıksınız. Vicdansızsınız yâni. Yâni biz hem bize gelene inanıyoruz, hem de sizin kitabımız diye sahiplenmeye çalıştıklarınıza da inanıyoruz. Tevrat'a, İncil'e de inanıyoruz. Buna rağmen bize düşman kesilmeniz sizin sapık, fâsık ve de vicdansız olduğunuzun delilidir yâni.

Gerçekten de dar kafalılar geniş kafalıları, vicdansızlar vicdan-lıları, günahkârlar temizleri, kâfirler mü'minleri asla sevmezler, sevemezler. Bu bir kuraldır yeryüzünde. Çünkü bunlar birbirlerinin zıddıdırlar. Herkes zıddına

düşmandır.

60. "Allah katında bundan daha kötü bir karşılığın bulunduğunu size haber vereyim mi?" de, Allah kime lânet ve gazap ederse, kimlerden maymunlar, domuzlar ve şeytana kullar kılarsa, işte onlar, yeri en kötü ve doğru yoldan en çok sapmış olanlardır."

Açın gözünüzü de dinleyin. Dinlemeye hazır mısınız? Dinlemeye var mısınız? Size bunlardan daha kötüsünü haber vereyim mi? Daha şerlisini söyleyeyim mi? Yâni sizin durumunuzun bundan daha kötü olduğunun beyanını size ulaştırayım mı? Yâni şu özellikleri taşıyan insanlar da yaşamıştır tarihte. Bunlar konumları itibariyle çok şer-run mekânen insanlardır. Durumu daha kötü insanlardır. Kimmiş bun-lar? Allah'ın lânetine uğrayanlar. Yukarıda geçmişti, Allah'ın lânetine kimler uğruyordu? Allah'la anlaşmalarını bozanlar. Allah'la sözleşme-lerine ihanet edenler.

Neydi anlaşma? Ya Rabbi Sen benim Rabbimsin, Sen benim hayat programımı belirleyensin, ben Senin kulunum, ben hayatımı Senin istediğin şekilde yaşayacağım deyip de bu sözlerini nakzedenler, bozanlar. Ya Rabbi Sen beni muhatap kabul edip bana bir din göndermişsin, ben onu kabul ediyorum deyip de sözünde durmayanlar. Ya Rabbi sen bana hayatımı düzenlemek üzere bir kitap ve bir kulluk örneği göndermişsin, ben onları aynen kabul ediyorum, ben onlara göre bir hayat yaşayacağım deyip de bir türlü kitap ve peygam-berle diyaloga geçmeyerek sözlerinden dönenler. Allah'a kul köle olacaklarına dair söz verdikten sonra bu sözlerini bozanlar. Kendilerini Rablerine kulluk ortamında tutmaları gerekirken, ya kendilerine, ya da kendisi gibilere kul köle olanlar.

Ya Rabbi sen beni evlenmeye lâyık görmüşsün, yâni herhangi bir kadının sorumluluğunu yüklenecek kapasitede kabul etmişsin, ben de bu işe lâyık olduğuma sana söz veriyorum diye söz verip de evlenenler eğer hanımlarının cennet yolunda olmalarına gayret etmiyorlar, onları eğitmiyorlarsa Allah'la anlaşmalarını bozuyorlar demektir. Allah o çocukları kendisine lâyık gördüğü halde, onu o kapasitede görüp o kadar çocuğu bilerek ona verdiği halde çocuklarını eğitmeyenler, aman benim çocuklarımı birileri eğitiversin demeden yana olanlar, eti senin kemiği benim demeden yana olanlar Allah'la anlaşmayı bozuyorlar demektir. Veya Allah sana mal vererek, mülk vererek, imkân vererek, çevre vererek, fırsat vererek, akıl vererek, fikir vererek imtihan edeceğini beyan ederken tamam ben inandım, ben Müslüman oldum ya Rabbi, inandım, teslim oldum ya Rabbi diyerek anlaşma imzaladıktan sonra, bunların gereğini yapma

cesaretinde bulunamayan insanlar Allah'la yaptıkları anlaşmayı bozuyorlar demektir.

Ve Rableriyle yaptıkları anlaşmalarını bozdukları için Allah'ın lânet ve gazabına uğrayan kimselerdir onlar. Allah kime lânet ve gazap ederse, kimlerden maymunlar, domuzlar ve şeytana kullar kılarsa, işte onlar yeri en kötü ve doğru yoldan en çok sapmış olanlardır. Bunlar Bakara sûresinin 65. âyetinde Rabbimizin anlattığı maymunlaşmış, insanlıktan çıkmış, akıllarını kullanarak, insan oluş özelliklerine müracaat ederek dinlerinin temel kaynaklarını tanıyıp bilinçli bir şekilde onlarla amel etmek yerine kör bir taklidin peşine takılmış insanlardır. Rablerinden kendilerine gelen sözleşme metinleri olan kitaplarıyla ilgileri kesildiği için tâğutların kulu olmuş, tâğutların yasalarını uygulamak zorunda kalmış kimseler. Ellerinde amel edecek kitapları olmadığı için, kitaplarını tanımadıkları için, kitaplarını tahrif ettikleri için Allah'tan başkalarına kul köle olmak zorunda kalmış zavallı insanlar.

Bunlar, bu domuzlaşan ve maymunlaşanlar ilerde anlatılacak. Bunlar cumartesi ashabı veya Allah'tan olmadık şeyler isteyen yahu-dilerdir. Neydi bunların derdi? Allah bunlardan kulluk istiyordu. Allah kendilerine yardım ediyor, şöyle yapın diyor itiraz ediyorlar, böyle yapın diyor, karşı geliyorlar, şunu yapın diyor, reddediyorlar, hile yapıyorlar, değiştiriyorlar, yol buluyorlar, yapmamaya çalışıyorlardı. Cumartesi günü iş yapmayacaklar, Allah'a ibâdet yapacaklardı. Ama yorumladılar, yol buldular, kafayı çalıştırdılar, Allah'tan gelen uyarılara rağmen yasağı çiğnediler. Hem nîmet istediler Allah'tan, hem Allah'ın nîmetleri içinde yüzdükleri halde Ona kulluğu terk ettiler. Hem Allah'tan nîmetlendiler, hem de Allah'ı bırakıp tâğutlara kulluk yaptılar. Allah'ın nîmetlerinden istifade ettikleri halde işte böyle tâğutların kılıcını sallayanlar maymunlaşmak ve domuzlaşmak zorunda kalacaklardır.

61. "Size geldiklerinde "İnandık" derler, oysa yanınıza inkârcı olarak girmiş ve yine inkârcı olarak çıkmışlardır. Gizlemekte olduklarını Allah daha iyi bilir."

Münâfıklık yapan yahudiler size, sizin yanınıza geldikleri zaman biz de inandık derler. Halbuki onlar îman etmemişlerdir. Yanınıza kâfir olarak girmişler, kâfir olarak da çıkmışlardır. Senden dinledikleri vahiy onların kulaklarına gitmemiştir. Uyarılar onlara bir fayda vermemiştir. Evet size geldiklerinde biz de sizin inandığınıza inanıyoruz diyorlar. Ben de Müslümanım. Bak benim kızım üniversitenin dini musiki bölümünde okuyor. Ben de cami derneğinde üyeyim.

Benim evde de dini kitaplar var. Pekiyi, anladık, anladık da senin dininin sahibi olan Allah senin hayatının kaçta kaçına karışıyor? Rabbimiz buyuruyor ki bu sözleriyle onlar çıktıkları küfürlerine tekrar dönüyorlar. Onların gizleyip durduklarını Allah çok iyi biliyor.
62,63. "Olardan çoğunun günaha, haksızlığa ve haram yemeye koşuştuklarını görürsün. Yaptıkları ne kötüdür! Rabbe kul olanlar ve bilginlerin onlara günah söz söylemeyi ve haram yemeyi yasak etmeleri gerekmez miydi? Yapmakta oldukları ne kötüdür!"

Onlardan pek çoğunu görürsün ki yaptıkları işler günah ve düşmanlıkta koşturmaktır. İşleri günaha ve saldırganlığa sây etmektir. Bir bakın çevrenize, bir çokları günah için, düşmanlık için, haram yemek için koşturup duruyorlar. Haram yemek ne demektir? Allah'ın haram dediklerini, yemeyin dediklerini yemek, Allah'ın yemeyin dediği ortamlarda bulunmak. Eğer yeme modelini Allah belirlememişse, Allah'tan başkalarının yeme modelleriyle yemek de haramdır. Meselâ bir fahişenin gönlünü hoş etmek için yemek haramdır. Acaba toplum böyle belirledi diye yemek helâl mi? Günlük şu kadar kalori, bu kadar karbonhidrat, şu kadar protein almak zorundasın dedikleri gibi mi yiyeceğiz?

Pekiyi günaha koşturmayı, udvana, düşmanlığa sây etmeyi nasıl anlayacağız? Yâni bizzat günahların peşine düşmek, günah işlemek anlamına olduğu gibi, bir de günahlara aldırışsız bir hayat programının peşine düşmek anlamına da gelecektir. Günahlardan habersiz bir hayat yaşamak. Mayın tarlasında geziyormuş gibi bir hassasiyetten uzak günahların üstüne üstüne gitmek. Yahudilerin ve yahu-dileşmiş insanların bu yaptıkları ne kadar kötüdür?

Şimdi bu adamlar, bu din bilmez, bu kitaptan habersizce günahlardan, haramlardan habersiz bir hayat yaşayan bu yığınları onların Ruhbanları, Hahamları, din bilenleri bu işten engellemeli değiller miydi? Onları uyarıp günahlardan alıkoymalı değiller miydi? Toplumun âlimleri onları kendilerine ve Rablerine karşı yabancılaşmaktan korumalı değiller miydi? Onların sözlerini günahtan, yiyip içmelerini haramdan koruyacak bir tebliğin, bir çabanın içine girmeli değiller miydi? Din bilenler, Rabbani davrananlar, ilim ehli olanlar, hocalar, hacılar, tefsirciler, fıkıhçılar, imamlar, vaizler, müftüler, camiye gidenler, namaz kılanlar, kaset dinleyenler Allah için bir gayrete gelip onları uyarsalardı ya. Hiç olmazsa kendilerinden bir alt konumda olanları bu işten engelleselerdi ya. Evet bakın bu anlamda herkes sorumludur. Herkes kendisinden bir üst kademedeki gibi olmaya gayret ederken, kendisinden bir kademe aşağıdakileri de

en az kendisi seviyesine getirmek için bir çabanın içinde olmak zorundadır.

Evet, onlar toplumlarının çözülüşlerine engel olmalı değiller miydi, diyor Rabbimiz. Elbette önderler, örnekler, din bilenler bozul-maya başladılar mı onları örnek alan toplumları da onları takip ederler. Onlar düzgünse toplum da düzgündür, onlar bozulmuşsa toplum da bozulmuştur. Rasulullah Efendimiz toplumun bozukluğunu ve düzgünlüğünü iki zümreye bağımlı kılar: Ümera ve ulemâ. Keşke onlar görevlerini ihmal etmemiş olsalardı. Ama çevrelerinde günah işleyen yığınlarla insanların çözülüşlerini gördükleri halde onları uyarmayanlar ne kötü yapıyorlardı.

Rasulullah Efendimizin biz başka hadislerinin beyanıyla bu ehl-i kitap âlimleri önceleri çarşı pazar dolaşırlar ve gördükleri insanları uyarırlarmış. Senin alışveriş anlayışın bozuk, senin kızının kıyafeti bozuk, senin oğlunun namaza bakışı bozuk, sen israf peşindesin, sen dükkana nikâhlanmışsın, sen dünyayı kıble edinmişsin, sen paranın kölesi olmuşsun, sen karını niye sokağa salıyorsun? Yapmayın, etmeyin ey insanlar, yanlış içindesiniz, bu din sizin de dininiz, bu kitap sizin de kitabınız diye onları uyarırlardı. Ama dönüşlerinde aynı günahı işlemeye devam eden insanlara ses çıkarmaz oldular. Onlarla ilişkilerini kesmez oldular. Onlara karşı ciddi bir tavır almayıp onlarla kol kola bir hayatı yaşamaya başladılar da Allah onların kalplerini günahkârların kalplerine benzetiverdi. Artık onlar da günahlardan ve günahkârlardan rahatsız olmaz hale geliverdiler diyor, Rasulullah Efendimiz. Rabbim bu hale düşmekten bizi korusun, inşallah.
64. "Yahudiler, "Allah'ın eli sıkıdır" dediler; dediklerinden ötürü elleri bağlansın, lânet olsun. Hayır, O'nun iki eli de açıktır, nasıl dilerse sarf eder. Andolsun ki, sana Rabbinden indirilen sözler onların çoğunun azgınlığını ve inkârını artıracaktır. Onların arasına kıyamete kadar sürecek düşmanlık ve kin saldık. Savaş ateşini ne zaman körükleseler Allah onu söndürür. Yeryüzünde bozgunculuğa koşarlar. Allah bozguncuları sevmez."

Sapmış, sapıtmış, vahiyle ilgisi kesilmiş, vahyi unutmuş ve bunun tabii neticesi olarak kendilerini tanrılaştırmış olan yahudiler dediler ki Allah'ın eli kapalı, Allah'ın eli sıkı, Allah çok cimridir. Allah çok sıkılaştı, çok cimrileşti de bizden rahmetini esirgeyiverdi dediler. Bize rahmet etmez oluverdi dediler. Tabii burada kast ettikleri bize ekmek, su vermez oldu demek değildir. Vahyi onlardan aldı, peygamberliği, risâleti onlardan aldı ya, liderliği onlardan aldı ya işte buna bozuluyorlar. Veya hainliklerinden dolayı, Allah'a verdikleri sözlerine ihanetlerinden dolayı Rabbimiz onların başlarına sıkıntılar, belâlar gönderince

Allah’ı cimrilikle itham etmeye başladılar.

Veya burada Allah’ı cimrilikle, sıkılıkla itham eden bu hainler bu sözlerini Müslümanlardan ötürü söylüyorlardı. Sizin Rabbiniz çok cimridir, eğer öyle olmasaydı sizler şu anda böylesine fakirlik ve yoksulluk içinde olmazdınız. Allah’ın eli sıkı ki siz kullarına ikramda bulunmuyor. Medine’de Allah ve Resûlü egemenliğinde müstakil bir hayat yaşamaya başlamış Medineli Müslümanların fakr u zaruret içinde olduklarını gören yahudiler böyle diyorlardı. Müslümanların ilk dönem fakirliklerini bahane ederek Allah’a karşı böyle bir saldırıda, böyle bir iftirada bulunuyorlardı. Üstün olmakla, nîmetler içinde yüzmekle haklılığı karıştırıp materyalistçe bir anlayışı savunmaya başladılar. Zengin olanlar, varlıklı olanlar üstündür, haklıdır, hak yoldadır, fakir olanlar ise bâtıl yoldadır dediler. Hakla, haklılıkla gücü özdeşleştiren bir mantığı savundular.

Eğer inandığınız, kulluk ettiğiniz, bizi kendisine çağırdığınız Allah gerçekten sizi beğenmiş olsaydı, sizi haklı görmüş olsaydı, sizden ve yolunuzdan razı olmuş olsaydı elbette sizi destekler, size yardım ederdi, sizi zengin kılardı diyerek materyalistçe bir anlayışı savunu-yorlar. Pekiyi Firavun karşısında Mûsâ (a.s) nın durumu neydi? Nem-rut karşısında İbrahim (a.s) öyle miydi? Yâni güçlü kimse haklı odur demekle sahiplendiğiniz o peygamberleri reddetmiş olmuyor musu-nuz?

Hayır hayır, Allah cimrileşmedi, Allah’ın eli her zaman açıktır, asıl onların eli cimrileşti, asıl onlar işi bozdular. Onlar Allah’la, vahiyle, peygamberle ilgiyi kestiler, Allah’ın diniyle ilgi kurmaktan el çektiler. Ve bu sözleri de onların lânetlenmelerine, Allah’ın lânetine maruz kalmalarına sebep oldu. Allah çok cömerttir. Allah neler neler vermedi ki onlara? Çekemedikleri, kıskançlıklarından kudurdukları İsmail oğullarına bir tek Muhammed (a.s)’ı vermişse İsrâil oğullarına, kendilerine nice peygamberler göndermiştir Allah.

Yakub’u verdi, Yusuf’u verdi, Mûsâ’yı, Harun’u, Zekeriya’yı, Yahya’yı, Dâvûd’u, Süleyman’ı, Mûsâ’yı, Îsâ’yı verdi Rabbimiz onlara. Ne yapıyor bu adamlar? Ne demeye çalışıyorlar? Ne vermedi Allah onlara? Göz mü vermedi? Kulak mı vermedi? Hava, su mu vermedi? Akıl, fikir mi vermedi? Arz-ı Mev’ûd’u mu vermedi bu hainlere? Hayır hayır Allah dilediğine dilediğini lütfeder. Kime neyi vereceğini kimseye sormaz O. Kimse O’na yol gösteremez, kimse O’na akıl veremez, kimse şartlandıramaz O’nu.

Andolsun ki peygamberim, sana verdiklerimiz, Rabbinden sana indirilenler onların tuğyanlarını, azgınlıklarını daha da artıracaktır. Sana verilen nîmetler onların küstahlıklarını artırdıkça artıracaktır. Sana az verirken Allah'ı cimrilikle suçlayan bu insanlar, çok verirken de küstahlaşacaklar. Yâni sana az verilirken Allah'ı cimrilikle suçlayan bu insanlar seni düşündüklerinden değildir. Çünkü eğer öyle olsaydı sana çok verilince buna sevinmeleri gerekecekti. Yâni zayıflık döneminde sana inanmayan bu insanlar güçlülük döneminde de inanmayacaklardır. Zayıflık döneminde zayıflığından dolayı senin haksızlığına hükmeden bu adamlar güçlülük döneminde haklı kabul etmeyecekler.

Öyleyse mesele hakkın, haklılığın güçlülük ya da zayıflıkla ilgisi yoktur. Mesele insanların bakışının bozukluğundadır diyor Rab-bimiz. Bunlar başka değil Allah'ın lânetine uğramış kimselerdir. Al-lah'ın lâneti bir kulun Allah'a karşı istenmeyen bir konumda olmasıdır. Bir kişi Allah'ın lânetine maruz kaldı mı o istenmeyen bir konumdadır. Allah'ın istemediği bir konumda olan kişi de sıfırı değil kendisini bile bitirmiştir, tüketmiştir.

Öyleyse ey peygamberim, sen bırak bu sıfırı tüketmişleri, sen boş ver onların bu bozuk düzen tavırlarını da Rabbine teslim ol. Sen takma onları kafana da Allah'ın istediği gibi yoluna devam et. Biz onların arasına kıyamete kadar sürecek bir kin, bir nefret, bir düşmanlık koymuşuzdur. Onlar bu halleriyle hep hakikate kin duyacaklar, hakka düşmanlık duyacaklardır. Kinlerini din edinmiştir o hainler. Allah da onların bu tercihlerini onaylayıvermiştir.
65. "Şâyet kitap ehli inanıp karşı gelmekten sakınsalardı, kötülüklerini örterdik ve onları nîmet cennetlerine koyardık."

Evet Rabbimiz kitap ehlinin yanlışlarını anlatıyor, sapaklarını ortaya koyuyor, arkasından da rahmeti ve merhameti gereği onları tekrar tekrar uyarıyor. Ne olurdu şu ehl-i kitap îman ediverselerdi. Ne olurdu bu adamlar Allah'a Allah'ın istediği gibi îman ediverseler ve de muttaki davranıverselerdi. Allah'ın koruması altına girip hayatlarını Onun için yaşayıverselerdi. Keşke yollarını Allah'la buluverselerdi. Sadece inandım demekle işi bitirmeyip, inanmakla beraber inandıkları Allah'ın istediği bir hayata yöneliverselerdi. Keşke onlar kendi kitaplarına Allah'ın istediği gibi îman etmiş olsalardı. Keşke kendi kitaplarına îman iddialarında samimi olsalardı elbette bu îman onları aynı kaynaktan gelen şu kitaba da îmana götürecekti. Çünkü işte kendi kitaplarına samimiyetle inananlar bu son kitaba da îman ettiler.Eğer böyle yapsalardı Biz kesinlikle onların seyyiatlerini örtüverir, kusurlarını siliverir, geçmişte işledikleri

günahlarını sıfırlayıverirdik. Sonra da onları naîm cennetlerine, nîmet cennetlerine katıverirdik.

Görüyor musunuz? Geçmişte ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl bir hayat yaşamış olurlarsa olsunlar îman edip Allah için bir hayat yaşamaya yöneldikleri andan itibaren insanlar için tevbe kapılarının açık olduğunu beyan ediyor, genel bir af ilân ediyor Rabbimiz. Bu bizim için de geçerlidir tabii. Farz edin ki bugüne kadar Allah'tan, kitabından, vahyinden, elçisinden habersiz bir hayat yaşadık. Tevbe edip, böyle vahiysiz bir hayattan vazgeçip Rabbimize kulluğa dönüverdiğimiz andan itibaren kesinlikle bilelim ki bu bizim suçlu kabul edilmemiz değil ödüllendirilmemize vesile olacaktır. Yâni niye bir vakitler şöyle şöyle yaptınız diye cezalandırmak yerine mükafatlandırıyor Rabbimiz. Ne kadar merhametlidir Rabbimiz değil mi?

66. "Eğer onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rablerinden kendilerine indirilen Kur'an'ı gereğince uygulasalardı, her yönden nîmete ermiş olurlardı. İçlerinde orta yolu tutan bir zümre vardır, çoğunun işledikleri ise kötü idi."

Eğer bu adamlar Tevrat'ı ve İncil'i ve Rablerinden kendilerine indirilen bu son kitabı, Kur'an'ı ayağa kaldırsalardı, uygulamış olsalardı, Allah'ın hayatlarını düzenlemek üzere indirdiği kitaplarını yerlerde sürünmekten kurtarmış olsalardı. Bir ara bir yerde bir yazı okumuştum Türkiye'de saygınlıkla alâkalı. En saygısız muamele gören şeyin kitap olduğunu yazıyordu adamın birisi. Yâni yere seriliyordu kitap. Halbuki yerleri süpüren süpürge bile süpürdükten sonra, kullanıldıktan sonra şöyle kaldırılıp dik bir vaziyette bir kenara konuyor diyordu.

Arkadaşlar, kitabın ayağa kaldırılması göz önünde tutulması, el altında, el üstünde tutulması, ele alınması, ilgilenilmesi, dikkatle ihtimam gösterilmesi demektir. Kitabın ayağa kaldırılması onun fonksiyonunun icra edilmesi, geliş gâyesine uygun bir şekilde onunla diyalog kurulması demektir. Kitap insanların hayatında ne için var idiyse onun oraya konulması demektir. Yaşanmayan, uygulanmayan, hayatta geçerliliği olmayan bir kitabın muhafazasının da mümkün olmadığını önceki âyetlerde demeye çalışmıştım. Evet keşke onlar kitaplarını uygulayarak ayağa kaldırmış olsalardı diyor, Rabbimiz. Peki hani hangi İncil ve Tevrat var ki ellerinde bu adamlar onu uygulayacaklar? Arkadaşlar bu ifade öncekilere ait bir ifadedir. Yâni keşke daha önceleri bu kitapları uygulamış olsalardı böyle olmazlardı. Öyle bir gün geldi ki bozdular o kitapları ve onlarla hükmetmez oldular.

Keşke onlar Tevrat ve İncil'le amel etmiş olsalardı, bir de Rab-lerinden

kendilerine indirilmiş olanlarla amel etmiş olsalardı. Az evvel bununla bu son kitabı anladığımı söylemiştim. Şimdi bir başka manaya da gelebileceğini, bir başka şekilde de anlaşılabileceğini söyleyeyim. Bu ifade bir de Tevrat'tan ve İncil'den işlerine gelmediği için çıkarıp attıkları Allah'ın indirdiği bölümler, âyetler, hükümler anlamına gelebilecektir. Eğer onlarla birlikte, kitaplarının tüm hükümlerini uygulamış olsalardı, o hükümlere sarılmış olsalardı elbette kitapları tahriften, unutulup gitmekten korunmuş olacaktı.

Çünkü uygulanmayan bir kitap, hayatın içinde yaşar olmayan, bilinmeyen hükümler kaybolup gidecek, tahriften kurtulamayacaktır. Bir kitabı, bir hükmü, bir yasayı tahriften, unutulmaktan korumanın yolu onu uygulayarak hayatta canlı tutmaktan geçer. Unutmayın ki ey Müslümanlar sizler kitabınızın bir tek âyetini, bir tek hükmünü bile uygulamadan kaldırırsanız kesinlikle bilesiniz ki o unutulmaya, tahrif olmaya, çürüyüp gitmeye, kaybolup gitmeye, demode olup gitmeye mahkum olacaktır.

İşte bakın bu yahudiler, bu hıristiyanlar eğer kitaplarını uygu-lasalardı, hayatlarını kitap kaynaklı düzenleme çabası içine girmiş olsalardı o zaman elbette atalarının bozdukları bölümlerde zorlanacaklar ve çareler arayacaklardı, araştırıp soruşturacaklardı. Ve bu sa-mimi arayış onları Allah'ın son kitabı Kur'an'a götürecekti. Yâni şu anda bile gerçekten böyle bir yola girseler aynı şey gerçekleşecektir. Eğer böyle yapmış olsalardı üstlerinden, altlarından, yanlarından, önlerinden her yandan nîmetlere boğacaktık onları, buyuruyor Rabbimiz.

Ama Rabbimiz buyuruyor ki onlardan muktesit bir grup vardır. Yâni bu horlanmalarına, bu lânetlenmelerine rağmen yine de onların içinde orta halli bir ümmet, bir grup vardır buyuruyor Rabbimiz. Dengeyi kuran, dengeli düşünen inananlar vardır. Bunlar bir vakitler Tevrat'a inanmışlar, İncil'e inanmışlar, samimiyetle kitaplarına bağlanmışlar, bu kitaplarının delâletiyle yeni bir kitap bekleyişi içine girmişler, yeni bir dini gözlemişler, o dinle, o kitap ve peygamberle karşı karşıya gelince de hemen îman etmişler ona. Ama bu azınlık grubun yanında pek çoğu da kitaba inandık dedikleri halde onun içindekilerden habersiz yaşamışlar, kötü şeyler yapmışlar. Çoğunluğun bu anlayışı topluma yansırken azınlığın anlayışı hep cılız kalmış, etkisini gössterme-miştir.
67. "Ey Peygamber! Rabbinden sana indirileni tebliğ et, eğer bunu yapmazsan O'nun elçiliğini yapmamış olursun. Allah seni insanlardan korur. Doğrusu Allah kâfirlere yol göstermez."

Şimdi de söz peygamber efendimize döndürülerek şereflendirilmek isteniyor. Rabbimiz peygamberine şereflerin en yücesi olan Resullük ifadesiyle hitap buyuruyor. Ey peygamberim, sen onlar inanıyorlar diye değil, onlar kabul edecekler, kabule hazırlar diye değil, onlar muktesit bir ümmet olsunlar diye değil, senin görevin bu olduğu için vahyi onlara ulaştır. Rabbinden sana indirilenleri eksiksiz bir şekilde onlara ulaştır. Eğer eksiksiz yapmazsan bilesin ki hiç yapmamış, hiç tebliğ etmemiş olursun. Kesinlikle bilesin ki ey peygamberim, Allah seni insanlardan koruyacaktır. Sen hiç kimseden çekinmeden görevini yerine getir. Şunu da iyi bilesin ki Allah nîmetlerini inkâr edenleri asla hidâyet edip doğru yola ulaştırmaz. Garip bir ifade değil mi? Rabbimiz elçisini insanlardan koruyacağını söyledi, sonra da Allah asla kâfirlere yol göstermez buyurdu.

Arkadaşlar, burada şöyle bir soru akla geliyor: Acaba Allah'ın Resûlünün böyle bir derdi mi vardı ki Rabbimiz onu uyardı? Yâni acaba Rasulullah Efendimiz Rabbimizin kendisine gönderdiği bu âyetlerden bir kısmını gizlemek, bir kısmını insanlara duyurmamak niyetinde miydi ki bu uyarı geliyordu? Böyle bir şeyi düşünemeyiz. Zaten Rab-bimiz önceki âyetlerinde uyardı onu ve Müslümanları. Kitabın âyetlerinden, hükümlerinden bir tanesinin bile uygulanmaması, yürürlükten kaldırılması sonucunda kitabın tamamının kaybedildiğini anlattı. Öncekilerin hayatından kesitler sundu. Peygamber Efendimize ve onun şahsında bizlere kitabın hiçbir âyetinin, hiçbir hükmünün gizlenme-mesi, uygulanmadan kaldırılmaması gerektiğini anlattı. Sonra da buyurdu ki ey peygamberim sen sana indirdiklerimizi tümüyle insanlara duyur, eğer tam yapmamışsan hiç yapmamış olursun buyurdu. Sonra da buyurdu ki Allah küfredenlere doğru yolu göstermez.

Anlıyoruz ki peygamberin fonksiyonunu belirleyen Allah'tır. Yeryüzünde onu dinleyen olsa da olmasa da, kabullenen olsa da olmasa da o yine kendisine gönderileni insanlara ulaştırmak zorundadır. Hareketlerini insanlara göre ayarlamamalıdır peygamber. Sanki şöyle anlıyoruz: Eğer küfredersen sözü, eğer örtersen bunu, gündeme getirmezsen Allah vahyini ifadesi peygambere ait değildir. Çünkü o görevini tam yapacaktı. Öyleyse anlıyoruz ki bu söz bizedir. Eğer şu anda bizler bu görevi yerine getirmezsek, küfredersek, nankörlük edersek, örter, örtbas edersek, Allah'ın gönderdiği âyetlerini içimize gömersek, kafamızda saklarsak kesinlikle yol bulamayacağız, Allah bize yol göstermeyecek, doğruya iletmeyecek, başarıya ulaştırmayacaktır.

68. “Ey Kitap ehli! "Tevrat'ı, İncil'i ve Rabbinizden size indirileni gereğince uygulamadıkça bir temeliniz olmaz" de. Andolsun ki Rabbinden sana indirilen, Kur’an onlardan çoğunun azgınlık ve küfrünü artırır. Öyleyse kâfirler için tasalanma.”

Ey ehl-i kitap diyerek bakın Rabbimiz sözü yine onlara çevirdi. Demek ki anlıyoruz ki onların durumları, tavırları anlatılarak peygambere ve onun yolunun yolcusu olan bizlere ders veriliyor. Ey peygamberim ve ey Müslümanlar, onlara bakın da ibret alın. Onlara bakın da sizler de onların düştükleri yanlışlara düşmeyin deniliyor. Tevrat’ı uygulamayanların, İncil’i yürürlükten kaldırıp onunla ilişkilerini kesenlerin nasıl ki iraptan mahalleri yoksa, nasıl ki bu halleriyle onlar boş ise, hiçbir değer ifade etmiyorlarsa, eğer sizler de elinizdeki kitabınızı uygulamaktan vazgeçer, kitapsız bir hayattan yana olursanız kesinlikle bilesiniz ki sizler de hiçbir şey değilsiniz. Yâni uygulamadığınız, hayatınızı onunla düzenlemediğiniz, amel etmediğiniz sürece elinizde okuduğunuz, sarıldığınız bir kitabınızın olması hiçbir mânâ ifade etmeyecektir. Kitaplarından habersiz bir hayat yaşayanların bizim de bir kitabımız var diye övünüp sevinmelerinin hiçbir değeri yoktur.

69. “Doğrusu inananlar, yahudiler, sabiîler ve hıristiyan-lardan Allah'a ve âhiret gününe inanan, yararlı iş yapan kimselere korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.”

İnananlar, bu kitaba inandıklarını iddia edenler, amenu yapan-lar, inancını beyan edenler, bu kitabın, Kur’an’ın mü’mini olduklarını savunanlar, yâni Müslümanlık iddiasında bulunanlar, sonra Hâdû yapanlar, yahudilik iddiasında bulunanlar, bizler yahudi’yiz diyenler, sonra sabiler, yâni ben Allah’ın diniyle ilgisizim diyenler, Allah dinini reddedip kendilerini, ya da kendilerinden başkalarını putlaştırıp onlara tapınanlar, sonra biz hıristiyanız diyenler var ya işte bunlardan ancak Allah’a ve âhirete îman edenler ve bu îmanlarının gereği olan salih ameller işleyenler, îman kaynaklı bir hayattan yana olanlar kurtulacaklardır. Ben bu konuyu Bakara sûresinin 62. âyetinde etraflıca anlattım.

Ancak şu kadarını söyleyip geçiyorum: Öyleyse ister Müslü-manım diyenler, ister ötekiler kim olursa olsun insanların kendi iddialarıyla kurtulmaları mümkün olmayacaktır. İşte bu âyetinde Rabbi-mizin özelliklerini saydığı ve onlar kurtuldu dedikleri ancak kurtuluşa ereceklerdir. Kurtuluş yolunu Allah belirlemektedir. Birileri inancını iddia edebilir. Birileri kurtulduklarını savunabilir. Bunun hiçbir önemi yoktur.

Öyleyse kurtulanlar ne Müslümanım diyenler, ne yahudi'yim diyenler, ne hıristiyanlık iddiasında bulunanlar, ne şunlar ne bunlardır. Allah'a Allah'ın istediği gibi îman edenler, Allah'tan gelenlere Allah'ın istediği gibi inananlar ve Allah'ın istediği salih amelleri işleyenlerdir. Allah'ın istediği gibi inanıp O'nun istediği gibi bir hayat yaşayanlardır. İşte cennete gidecek olanlar bunlardır.

70. "Andolsun ki İsrâil oğullarından söz aldık ve onlara peygamber gönderdik. Nefislerinin hoşlanmadığı bir şeyle onlara her peygamber gelişte, bir kısmını yalanlarlar ve bir kısmını da öldürürlerdi."

Doğrusu biz yahudilerden Allah'a ve elçisine îman edeceklerine dair söz almıştık, mîsak almıştık. Sonra da peş peşe onlara elçilerimizi göndermiştik. Onlara her ne zaman nefislerinin hoşuna gitmeyen bir emirle, bir yasayla peygamber gelmişse onlardan bir kısmını yalanladılar, bir kısmını da öldürdüler.

Her ne zaman ki Allah'tan bir elçi sizin hoşlanmadığınız emirlerle, alışık olduğunuz hayatın aksine, kurumlaştırdığınız, yasallaştırdığınız günahlarınızın zıddına bir emirle, bir yasakla gelmişse, sizi vahyi bırakıp ta içine düştüğünüz bozuk düzen hayattan kurtarıp, geleneklere kulluk etmekten vazgeçirip yeniden Allah'a kulluğa, yeniden vahiy istikâmetinde yaşamaya çağırınca, yalanladınız, dinlemediniz, öldürdünüz onları. Gerçekten de peygamberlerden yüzlercesini yalanlarken, yüzlercesini de öldürdüler. Yahya (a.s), Zekeriya (a.s) bunlardandır.

Düşünüyorum da acaba şimdi bizim şu topluma peygamber gelse bu insanlar ne yaparlar? Kimileri hiç ilgilenmeyeceklerdir değil mi? Programları olanlar, yollarını belirlemiş olanlar aynen kendi programlarına devam ederler. Peygamber mi gelmiş? Haber mi getirmiş? Vahiyle mi gelmiş? Yeni bir hayat programı mı getirmiş? Hiç tınmayacaklardır adamlar. Zira ihtiyaçları yoktur peygambere. Yollarının, programlarının kesin doğruluğuna inanan ve peygamberle bunun sağlamasına bile gerek duymayan ve kendilerini kesin cennetlik gören, mutmain bir hayat yaşayan bu insanların ne ihtiyaçları olacak da peygambere? Hiç tınmayacaklar ve aynen yollarına devam edeceklerdir bunlar. Kimileri de gelecekler peygamberin yanına ve ona akıl vermeye kalkışacaklardır.

Ya Rasulallah, bak bu bizim cemaat cemaatların en iyisidir, bizim hizip en haklı hiziptir, gel sen de bize katıl, bu devirde bunun dışında bir çalışma kesinlikle mümkün değildir. Bu programın dışında kesinlikle hiçbir program bizi sonuca götürmeyecektir diyerek onu kendi gruplarına çağıranlar olacaktır. Kimileri de, neye geldin ya Ra-sulallah? Huzurumuzu kaçırdın, şöyle keyfimize

göre ne güzel yaşa-yıp gidiyorduk. Sen geldin, şimdi bizler seni mi dinleyeceğiz? Yoksa efendilerimizi mi? İşleri birbirine karıştırıp, huzurumuzu kaçırmaya mı geldin? diyenler de çıkabilecektir değil mi?

Hz. Îsâ (a.s) karşısında diğer peygamberler karşısında böyle davranan bu insanlara şimdi de Hz. Muhammed (a.s) geliyordu. Şimdi de Resul-i Ekrem karşısındaydı bu Allah'ın lânetine uğramış toplum, İsrâil oğulları. Ve işte Rabbimiz son elçisini bu âyetleriyle teselli ediyordu. Ey peygamberim, bu adamların yaptıklarına sakın üzülme. Çünkü bunlar bu davranışlarını ilk defa senin karşında sergilemiyorlar. Bunlar önceki elçilerimize de aynı tavrı takınmışlardı. Ve bu adamlar Bizim elçilerimiz karşısında bu tavrı takınırlarken de:

71. "Bir fitne kopmayacağını sandılar, körleştiler, sağırlaştılar; sonra Allah tevbelerini kabul etti, yine de çoğu körleştiler ve sağırlaştılar. Allah, işlediklerini görür."

Bu adamlar Allah'ın kendilerine böyle mühlet tanımasına aldanarak kendilerine hiçbir belâ gelmeyeceğini zannettiler. Allah'ın kendilerini bu yaptıklarından ötürü cezalandırmayacağı zannına kapılarak Allah'tan gelen elçilere ve onların getirdikleri mesajlara, uyarılara böyle kör ve sağır davrandılar. Allah bize hiçbir şey yapmaz, biz O'nun sevgili kullarıyız dediler. Bu mutmain halleri vahye karşı kör ve sağır kalmaya itti onları. Kitaplarına karşı kör ve sağır kesildiler. Kitaplarına karşı ilgisiz davrandılar. Ortada kitap varken onunla hiç ilgilenmeden, ona sormadan, ondan izin almadan bir hayat yaşadılar.

Şimdi ey peygamberim, kendi kitaplarına karşı bile böyle kör ve sağır kesilen adamların sana ve getirdiğin mesaja karşı başka nasıl davranmalarını bekliyorsun? Kendilerini mutlak doğru gören, kendilerinin dışında doğrunun olabileceğine asla ihtimal vermeyen, bunun için de hakikate inat kibriyle gözlerini kapamış bu adamlardan bir şey beklemene gerek yoktur.

72. "Andolsun ki, "Allah ancak Meryem oğlu Mesih'tir." diyenler kâfir oldular. Oysa Mesih, "Ey İsrâil oğulları! Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin; kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak Allah ona cenneti haram eder, varacağı yer ateştir, zulmedenlerin yardımcıları yoktur" dedi."

Muhakkak ki Allah Meryem oğlu Mesih'tir diyenler kâfir olmuş-tur. Bundan önceki âyetlerinde yahudilerin durumlarını anlatan Rabbi-miz şimdi de sözü hıristiyanlara çevirdi. Evet böyle diyenler, Meryem oğlu Îsâ'yı

tanrılaştıranlar kâfir olmuştur. Halbuki O Mesih onlara şöyle demişti: Ey İsrâil oğulları, Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a kul olun. Sadece sizin de benim de Rabbimiz olan Allah'a kulluk edin. Kim O Allah'a ortak koşarsa, sadece Allah'a yapılması gereken kulluğa O'n-dan başkalarını da ortak ederse, O'na yetki sınırlaması getirerek O'na ait olan sıfatları O'ndan başkalarına yüklerse muhakkak bilesiniz ki Allah ona cenneti haram eder. Onun varacağı yer ateştir. Allah'a karşı böyle zâlimce tavır takınanların, Allah'ın haklarını gasp edenlerin yardımcıları da yoktur dedi. Müşriklere cennet haramdır.

Evet Meryem oğlu Îsâ gerçek Allah'tır diyenler, Meryem oğlu Îsâ'ya uluhiyet izafesinde bulunanlar kâfir olmuşlardır. Halbuki Îsâ (a.s) hayattayken onlara şöyle demişti:

"Ben şüphesiz Allah'ın kuluyum.

(Meryem 30)

İşte böyle demişti Îsâ (a.s) onlara. Ben Allah'ın kuluyum. İnnî Abdullah. İşte bu Hz. Îsâ'nın insanlara söylediği ilk sözüydü. Ben Allah'ın kuluyum. Ben Rab değilim, ben İlâh değilim, ben Rabbin oğlu değilim, ben Rabbin yetkilerine sahip birisi değilim. Ben başka değil, sadece Allah'ın kuluyum. Îsâ (a.s) ilk sözünde yüce Rabbini evlât edinmekten tenzih ederek kendisinin O'nun bir kulu olduğunu ilân ederken sanki daha sonra biz Îsâ (a.s)'ın yoluna tabiiyiz dedikleri halde, Onu insanlıktan, kulluktan çıkarıp tanrılık, ya da tanrının evlâtlığı makamına oturtanlar küfre sapmışlardır.

Bakın işte burada da Îsâ (a.s)öyle diyordu. Allah benim de, sizin de Rabbinizdir. Muhakkak ki kulluk edilmeye lâyık, kulluk programını bilen, sizden nasıl bir kulluk isteyeceğini bilen ve size bir hayat programı belirleyen benim de sizin de Rabbiniz Allah'tır. Sizin için de, benim için de kulluk edilecek, programı uygulanacak O'ndan başka Rab yoktur. Bu konuda benim sizden bir farkım yoktur. Ben de sizin gibi Allah'ın bir kuluyum. Benim boynumdaki ipin ucu da Rabbimin elindedir. O ne tarafa çekerse ben o tarafa gitmek zorundayım. Ben her zaman O'na muhtacım. Beni yaratan, beni besleyen, beni yaşatan ve bana yol gösteren O'dur.

Ben nasıl O'nu yegâne Rab bilmiş ve irademi O'na teslim et-mişsem gelin siz de sizin Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin ve O'ndan başkalarını Rab bilmeyin. Allah yolundan başka yol yoktur. Allah'a kulluk yolundan başka yol yoktur. Yahudilik, hıristiyanlık, İslâm'ın dışındaki tüm dinler, tüm yollar Allah'ın

razı olmadığı dinler ve yollardır diyerek Îsâ (a.s)aynen kendisinden önceki peygamberlerin dâvetini tekrar ediyordu. Ve artık bu konuda zerre kadar bir şüpheye mahal bırakmıyordu. O böyle diyordu ama O'nun yolunda olduklarını iddia edenler O'na en büyük iftirayı yapıyorlardı dünküler olarak ve şu andakiler olarak. Ve işte Rabbimiz çok açık ve net bir şekilde böyle kendisine şirk koşanların, iftira edenleri kesin kâfir olduklarını beyan buyuruyor.
73. "Andolsun ki, "Allah üçten biridir." diyenler kâfir olmuştur; oysa İlâh ancak bir tek İlâhdır. Dediklerinden vazgeçmezlerse, andolsun onlardan inkâr edenler elem verici bir azaba uğrayacaktır."

Andolsun ki Allah üçten biridir, üçün üçüncüsüdür. Allah üç ilâhın üçüncüsüdür diyenler kâfir olmuştur. Teslis akidesine inananlar, bunu savunanlar da kâfir olmuşlardır. İlâhlığı Allah, Îsâ ve Meryem arasında ortaklığa indirgeyenler, bunların müşterek ilâhlıklarını savunanlar da kâfir olmuşlardır. Çünkü Allah tek İlâhtır. O, ilâhlardan bir ilâh değildir. Baba, oğul, Ruhu'l Kudüs anlayışı sapıklıktır.

Arkadaşlar, ilk defa "Nasturiye" ve "Melkaniyye" denilen hıristi-yan grupların ortaya attıkları, sonradan da bir çok hıristiyan toplumların kabul ettikleri teslis inancı gerçekten kendilerinin bile içinden çıkamadıkları, izahta güçlük çektikleri, kendilerinin bile akıl erdiremedikleri bir problemidir hıristiyanlığın. Bunu kendilerine soranlara şöyle diyorlar: Önce inan sonra anlamaya çalış. Ama gariptir ki önce inananlar da ikna olabilmiş değillerdir.

Hattâ anlatılır. Papazlar kilisede toplanmış bu konuyu tartışırlarken, üç müdür? Üçün üçüncüsü müdür? Bir, nasıl üç olur? Tartışırlarken o esnada dönemin en büyük matematikçisi içeriye girer. Sadra şifa bir cevap alabilecekleri zannıyla ona yönelip sorarlar: Efendi, Allah için söyle bize; "üç nasıl bir olur? Bir nasıl üç olur?" Adam der ki; "vallahi ben buraya girerken şapkamı, paltomu nasıl dışarıda bırakıp girmişsem, aklımı da, matematik bilgimi de onlarla birlikte dışarıda bırakıp girdim. Buradan çıkarken de onları alıp buradakileri burada bırakıp çıkacağım. Dışarıdakiler, hayattakiler burada bir şey ifade etme-diği gibi, buradakiler de dışarıda bir değer ifade etmez" der. Gerçekten çok hoş söylemiş adam.

Bu teslis inancını hıristiyanlığa sokan adam Pavlos'tur. Adam kendilerinden önceki putperestliğe ait bir düşünceyi getirip hıristiyan-lığa sokuvermiş ve işi içinden çıkılmaz bir hale getirmiştir. Üçlü bir tanrı inancı. Bir

ve üç, üç ve bir, biri üçte birleştirmek, üçü bir anlamak. Garip bir şey. Daha önceki putperestlikte bu tür anlayışlar vardı. Vücutta vahdet denen, vahdet-i vücut denen Allah'la insanın birleşimi teorisini daha önce bir kısım kâfir filozoflar savunuyorlardı. İşte Pav-los'un ve şu anda da hıristiyanların bu iddiaları bu sapık felsefi akıma dayanmaktadır.

Veya panteizm adı altında daha önceleri ortaya atılmış sapık bir felsefi akımın etkisi altında kalarak bunları söylemişlerdir. Panteistler varlıkla Allah'ın aynı olduğunu iddia etmişlerdir. Tüm varlıkların başlangıçta bir bütün iken sonradan Allah'tan koparak meydana geldiklerini iddia etmişlerdir. Evet işte böyle daha önceleri Mısır'da, Hindistan'da, Yunanistan'da, Roma'da Allah bilgisinden uzak birtakım filozofların ortaya attıkları Taoizm, Budizm, Brahmânizm gibi felsefi dinlerin temelini teşkil eden sapık düşüncelerinden etkilenerek hıristi-yanlar bu tür sapıklıklara düşmüşlerdir.

Îsâ Allah'tır diyorlar, Allah Îsâ'ya hulul etmiştir diyorlar, Allah Îsâ'da tecelli etmiştir diyorlar, Allah Îsâ'nın bedenine girmiştir diyorlar. Peki bu nasıl olur? Îsâ bir kadından doğmamış mıdır? Yiyip içmemiş midir? Hasta olup ölmemiş midir? gibi sorularla karşılaştıkları zaman da duruyorlar, sarsılıyorlar ve hiçbir makul cevap veremiyorlar. Yâni kendileri de ikna olmuş değiller bu konuda.

Tabii bunu bize anlatırken de Rabbimiz bizleri bu konuda uyarıyor. Sakın ey Müslümanlar sizler onların düştükleri bu yanlışlara düşmeyin. Sakın sizler de onlar gibi peygamberinizi, azizlerinizi, âlimlerinizi, idarecilerinizi, siyasilerinizi, velîlerinizi putlaştırıp Allah makamına çıkarmayın. Allah'ın sıfatlarını Allah'tan başkalarına vermeyin. Onların arzularını, isteklerini, yasalarını, haram helâl sınırlamalarını Allah'ınki gibi kabul etmeye kalkışmayın. Yaratılmışları yaratıcıyla denk tutmaya kalkışmayın. Eşyayı, insanları Allah'ın kitabından, peygamberin sünnetinden bağımsız değerlendirmeye kalkışmayın. Sizden öncekilerin yaptığı gibi insanları uçurup kaçırmaya, göklere çıkarmaya kalkışmayın buyuruyor. Ve en sonunda da hıristiyanlara bir uyarısını ulaştırıyor: Eğer onlar bu yalan yanlış iddialarından, bu bozuk düzen inançlarından, bu iftiralarından vazgeçmezlerse andolsun ki onlara elem verici bir azap dokunduracağım buyurarak onları bu sapıklıklarından vazgeçmeye dâvet ediyor.
74. "Allah'a tevbe etmezler, O'ndan mağfiret dilemezler mi? Oysa Allah Bağışlayandır, merhamet edendir."

Hâlâ bu adamlar bu sapıklıklarından vazgeçip, Allah'a, Allah'ın tertemiz dinine, tertemiz kitabına, tertemiz elçisine yönelip Rablerinden af dilemeyecekler mi? Oysa Allah her zaman bağışlayandır, merhamet edendir. İnsanlar ne yaparlarsa yapsınlar onlara karşı hep tev-be kapısını açık tutandır Rabbimiz. Dönüverseler Rablerine, sapıklık-larından vazgeçip istiğfar ediverseler tüm geçmişlerini örtüverecek, siliverecek Rabbimiz.

75. "Meryem oğlu Mesih sadece peygamberdir, ondan önce de peygamberler geçmiştir, onun annesi dosdoğrudur, her ikisi de yemek yerlerdi. Onlara âyetleri nasıl açıkladığımıza bir bak, sonra da bak ki nasıl yüz çeviriyorlar!"

Halbuki işin hakikati şudur: Onların haksız yere tanrılaştırdıkları Meryem oğlu Îsâ başka değil sadece bir peygamberdir. Eğer bu konuda samimiyseniz, gerçekten Pavlos gibi kâfirlerin birtakım ipe sa-pa gelmez felsefi yorumlarından kafanız karıştı da işin doğrusunu öğrenmek istiyorsanız bilesiniz ki Îsâ (a.s) tıpkı Allah'ın öteki elçileri gibi bir elçisidir. Nasıl ki Allah Ondan önceki elçilerine peygamberliklerini ispat için bir kısım mûcizeler vermişse Ona da birtakım mûcizeler ver-miştir. O da tıpkı diğer elçilerimiz gibi bir anadan doğmuş, bir beden sahibiydi. Anası da tertemiz bir beşerdi. Her ikisi de yiyip içen birer insandı. O ne yahudilerin dedikleri gibi iffetsiz bir kadından doğmuş bir veled-i zina, ne de sizin tanrılaştırdığınız gibi bir tanrı değildi. Kendisinin bir Allah yasası olarak mûcizevi yaratılışı sizi yanıltıp Onu Allah yerine koyma yanılgısına götürmesin. Yapmayın, Benim elçilerimi tanrılaştırıp örneklikten çıkarmayın buyurarak Rabbimiz Hz. Îsâ (a.s) hak-kında hem yahudi'lerin iftiralarına hem de hıristiyanların yanılgılarına cevap veriyor.

76. "Size zarar da fayda da veremeyecek, Allah'tan başka birine mi kulluk ediyorsunuz?" de. Allah hem işitir, hem bilir."

Onlara de ki peygamberim, sizler Allah'ı bırakıp da O'nun berisinde gerek size gerek kendilerine hiçbir fayda sağlama, hiçbir zararı defetme gücüne sahip olmayan birine mi kulluk ediyorsunuz? Bir beşere mi kulluk etmeye çalışıyorsunuz? Evet Rabbimiz kutlu bir elçisi için bunu demişse, Hz. Îsâ (a.s) için bu geçerliyse ötekiler için haydi haydi geçerli olacaktır. İşte görüyoruz insanlar ölmüşlerden, şeyhlerinden, efendilerinden fayda ve zarar bekliyorlar. Bu tür sapık inanışlar içinde olanların bu âyetleri çok iyi anlamaları gerekecektir.

Sözlerinizi, dualarınızı, çağrılarınızı hakkıyla işiten, icabet eden ve bilen sadece Allah'tır. Peki ne demektir hakkıyla işitmek? Hak-kıyla işitmek işittiğine icabet edebilmek demektir. Hakkıyla işitmek işittiğinin derdine derman

olabilmek, onun imdadına yetişmek demektir. Allah işittiklerine icabet etmek üzere işitir. Çağıranın elinden tutup onun derdine derman olmak üzere işitir. Başka şeyler de işitir, başka-ları da işitir belki ama hiçbirisi icabet edemezler. Allah'tan başka hiç kimse İşittiklerinin imdadına yetişemezler. Hani çağırın bakalım imdadınıza yetişen birilerini bulabilecek misiniz? Ama bu zavallılar Allah'ı bırakıp da kendilerine asla cevap veremeyecek, dualarına ve çağrılarına ebedîyen icabet edemeyecek ve üstelik bu zavallıların kendisine yaptıkları kulluktan da, dualarından da habersiz, yarın bunların tama-mını reddedecek aciz bir varlığa kulluk yapmaktadırlar.

77. "Ey Kitap ehli! Haksız olarak dininizde taşkınlık etmeyin. Daha önce sapıtan, çoğunu saptıran ve doğru yoldan ayrılan bir milletin heveslerine uymayın" de."

De ki; Ey ehl-i kitap, dininiz konusunda haddi aşmayın. Dininizin inançları konusunda, akideniz konusunda Allah'ın sınırlarını aşmayın. Din konusunda aşırılıklara, bidatlere düşmeyin. Dinin sınırlarını zorlamayın. Kendinizce peygamberlerinize çok yüce makamlar vereceğiz diye, onlara saygı ve ihtiramlarda bulunacağız diye, peygamberinize, kitabınıza herkesin saygı duyacağı bir mevki takdir edeceğiz diye aşırılıklara gitmeyin. Îsâ (a.s) nın tanrılığını iddia etmeyin.

Yâni hakkın ötesine aşmayın. Allah hakkında da, kitaplar hakkında da, peygamberler hakkında da bidatlere gitmeyin. Peygamberi tanrılaştırmaya kalkmayın. Azizlerinizi, velîlerinizi peygamberleştirmeyin. Doğru neyse, hak neyse onu söyleyin. Allah, din, kitap ve peygamberler hakkında doğru sözleri, hak sözleri ihtiva eden elinizdeki İncil'i bozdunuz, Tevrat'ı tahrif ettiniz. Bütün bu konularda doğruyu öğrenebilecek kaynaklarınızı kendi ellerinizle kuruttunuz. Sap gibi ortada kaldınız.

Şimdi Rabbiniz size tek doğru sözü, tek doğru bilgiyi öğrete-cek, sizin tarih içinde sapıklıklarınızı, sapma noktalarınızı gösterecek son bir kitap gönderdi. Gelin bu son kitaba karşı da eski davranışlarınızı sergilemeyin. Gelin bu son hakkınızı da kaybetmeyin. Gelin Rab-binizden gelen bu son kitapla kendilerinizi bir sorgulayın da daha önce yoldan çıkmış, bir çoğunu yoldan çıkarmış bir topluluğun hevâ ve heveslerine de tabi olmayın.

Çünkü daha öncekilerden Pavlos gibi sapmış, yanlış yorumlarını dine

sokarak insanlardan pek çoğunu saptırmış zâlimlerin yoluna gitmeyin.

Veya daha önceleri teslis anlayışını yasallaştırmış Yunan putperestlerin anlayışlarına tabi olmayın. Dininizi putperestlerin felsefelerine bağımlı kılmayın.
78,79. "İsrâil oğullarından inkâr edenler, Dâvûd'un ve Meryem oğlu Îsâ'nın diliyle lânetlenmişlerdi. Bu, baş kaldırmaları ve aşırı gitmelerindendi. Birbirlerinin yaptıkları fenalıklara mâni olmuyorlardı. Yapmakta oldukları ne kötü idi!"

İsrâil oğullarından küfredenler Dâvûd ve Meryem oğlu Îsâ'nın diliyle lânetlenmişlerdir. Allah onları Zebur ve İncil'de lânetlemiştir. Yaptıklarından ötürü her dilde, her dönemde Allah'ın lânetine uğramışlardır bu adamlar. Mûsâ (a.s) döneminde Tevrat'ta, Dâvûd (a.s) döneminde Zebur'da, Îsâ (a.s) döneminde İncil'de ve en son elçi Mu-hammed (a.s) döneminde de Kur'an'da lânetlenmişlerdir. Her dönem-de Allah'ın lânetine uğramaları sebebiyle domuzlaşmış ve maymun-laşmışlardır.

Bunun sebebi de Allah'a, Allah'ın elçilerine, kitaplarına karşı haddi aşmaları, kendi hevâ ve heveslerini Allah'ın dininin önüne ge-çirmeleridir. Kendilerini Allah'ın dinine uyduracakları yerde dini kendi-lerine uydurmaları sebebiyledir. Ve de onlar içlerinde kötülük yapan-lara mâni olmuyorlardı. Emr-i bil'maruf ve nehy-i anil'münker görevini ihmal ediyorlardı. Ne kötü şey yapıyorlardı? Peki niye uyarmıyorlarmış birbirlerini? Niye işletmiyorlarmış kendi aralarında emri bil'maruf ve nehyi anil'münker müessesesini? Bakın bunun sebebi de şuymuş:
80. "Çoğunun inkâr edenleri dost edindiklerini görürsün. Nefislerinin önlerine sürdüğü ne kötüdür! Allah onlara gazap etmiştir, onlar gazapta temellidirler."

Onlardan birçoğunu kâfirleri dost edinmiş görürsün. Ey pey-gamberim ve ey Müslümanlar, bu adamlar Allah'a îman ettiklerini söyledikleri halde size olan gazaplarından, kıskançlıklarından ötürü kâfirler ve müşriklerle dostluk kurmaya yöneliyorlar. Onların bir çoğunu kâfirlerle sarmaş dolaş görürüsünüz. Güya Allah'a inandığını, Tevrat'a inandığını, Mûsâ (a.s)'ın, Îsâ (a.s)'ın yolunda olduğunu iddia eden adamlar kâfirleri Müslümanlardan hayırlı ve üstün kabul ediyorlar.

İşte bunun için uyarmıyorlar birbirlerini. Kötülere ve kötülüklere karşı

tavır koymuyorlar. Kötülerle iç içe bir hayattan yana tavır alıyorlar. Kötülerle iyiler yan yana, kol kola yaşıyorlar. İyilerin kötülerden, kötülerin iyilerden bir farkı yok. İyiler kötülere, kötüler de iyilere alışmış oluyorlar. Birbirlerini hazmediyorlar. Kalpleri birbirlerine benzeşiyor. Aynı şeyleri seviyorlar, aynı şeyleri seyrediyorlar, aynı şeyleri kabul edip aynı şeyleri reddediyorlar. Nefislerinin kendilerine telkin ettiği şeyler ne kötü şeylerdir? Bu hallerinden ötürü Allah onlara gazap etmiştir ve Allah'ın gazabı hiç eksilmeksizin onların üzerinde olacaktır. İşte şu anda görüyoruz bizim ehl-i kitaptan pek çokları da aynı şeyi yapıyorlar. Kâfirlerle, müşriklerle dostluk kurmaya çalışıyorlar. Kâfirleri, müşrikleri Müslümanlara tercih edip üstün tutuyorlar. Yâni öyle bir insan tiplemesi çıkıyor ki karşımıza, benim kitabım var diyor, Tevra-t'ım, İncil'im, Kur'an'ım var diyor, peygamberim var diyor, ama öyle bir düşüncenin sahibi oluyor, öyle bir hayat yaşıyor ki yaşadığı hayat mahza kâfirlere, müşriklere endeksli. Kâfir ve müşrik dünyadan kaynaklanan bir inancın, bir yaşantının içinde. Allah'a inanıyorum dediği halde kendisine kendisi gibi îman eden mü'minler daha yakın olması gerekirken yaşadığı pislik içindeki hayatından dolayı, kâfir ve müşrik dünyadan devşireceği menfaatlerinden dolayı Müslümanları kötü, kâfirleri daha hayırlı görüyor.

Gerçekten şu anda bunun örneklerini çok görüyoruz. Müslü-manlara olmadık iftiralarda bulunan, olmadık isimler takarak, onları terörist, kan dökücü ilân eden yahudi ve hıristiyan dünyanın, kâfir ve müşrik dünyanın güdümünde hareket eden, güya adı Müslüman olan kimi zavallıların Müslümanları haksız, karşılarındaki kâfirleri haklı gör-düklerini, kâfirlerin daha doğru yolda olduklarını söyleyebiliyorlar, yazıp çizebiliyorlar. Kâfirler daha doğru yoldadırlar ve zaten dünyada onlarsız bir hayat yaşamak mümkün değildir diyebiliyorlar zavallılığın zirvesinde olabiliyorlar. İşte böyleleri Allah'ın lânet ve gazabını hak et-miş kimselerdir ve azapta ebedî kalacak kimselerdir onlar.

81. "Eğer Allah'a, Peygambere ve ona indirilen Kur'an'a inanmış olsalardı, onları dost edinmezlerdi, fakat onların çoğu fâsıktır."

Eğer bu adamlar böyle yapmasalardı, inanmadıkları halde îman gösterisinde bulunmasalardı da gerçekten Allah'ın istediği gibi Allah'a, Allah'ın istediği gibi peygamberine ve Kur'an'a îman etmiş olsalardı, Allah'ın gönderdiği kitapları ve elçileri vasıtasıyla hayatlarına karıştığını kabul etmiş olsalardı, tercihlerini Allah'tan yana, Allah'a inanmış mü'minlerden yana kullanmış olsalardı, Allah'ı ve dostlarını dost bilmiş olsalardı asla Allah düşmanlarını dost edinmezlerdi. Mü'-minlere karşı asla kâfirlerin ve müşriklerin safında yer almazlardı. Hem kâfirlerle birlik oluyorlar, hem Allah düşmanlarıyla dostluk

kuruyorlar hem de Allah’a inandıklarını, kitaba ve peygambere inandıklarını iddia ediyorlar. Bu, gerçekten çok garip bir durumdur. Bu durum onların ne Allah’a, ne peygamberlerine, ne de kitaplarına inanmadıklarının açık delilidir, buyuruyor Rabbimiz.

82. “Ey Muhammed! İnananlara en şiddetli düşman olarak, insanlardan yahudileri ve Allah'a eş koşanları bulursun. Onlardan, inananlara sevgice en yakın “Biz hıris-tiyanız” diyenleri bulursun. Bu, onların içinde bilginler ve rahipler bulunmasından ve büyüklük taslamamaların-dandır.”

Rabbimiz burada yeminle teyit buyurarak bir gerçeği ortaya koyuyor. Ey peygamberim, yemin olsun ki, kesinlikle bilesin ki insanlar içinde mü’minlere karşı en şedit düşman olarak, mü’minlere en şiddetli düşmanlık besler olarak yahudileri ve müşrikleri bulursun. İslâm’a ve Müslümanlara en büyük düşman bunlardır. Dikkat ederseniz mü’-minlere düşman olanları sıralarken Rabbimiz yahudileri müşriklerden önce zikrediyor. Bundan anlaşılıyor ki yahudilerin mü’minlere karşı düşmanlığı müşriklerden de fazladır.

Yine insanlar içinde Müslümanlara karşı sevgi bakımından en yakın olanlar, bu mesaja îman eden mü’minlere en yakın dost olanlar da biz hıristiyanız diyenleri görürsün. Bunun sebebi de, hıristiyanların Müslümanlara karşı sempati duymalarının sebebi de şuymuş bakın: Onların içinde ağırbaşlı âlim kişilerin, Rahiplerin bulunmasıdır. Yâni o hıristiyanların içinde kibirlenmeyen, müstekbir olmayan Rahipler vardır. Her ne kadar itikadî bir şirkin içinde olsalar da ahlâkî şirke batma-mış kimseler vardır onların içinde. Alçak gönüllü insanlar vardır onların içinde. Demek ki bu hıristiyanların şirki öteki müşriklerin şirkinden biraz farklıdır. Hıristiyanların şirki yahudilerin şirkinden de farklıdır. Ya-hudilerde bilgi var ama îman ve amel yok, hıristiyanlar da ise amel var ama bilgi yok. Önce yahudiler, sonra ataları dinlerini, kitaplarını bozdukları için hıristiyanlar cahilce amel etmeye çalışıyorlar. Veya hıristi-yanların şirki bilinçli bir şirk değildir. Onların şirki felsefi bir şirktir. İşte okuduğumuz bu sûrede ve başka sûrelerinde Rabbimiz hıristiyanları diğerlerinden farklı tutuyor. Dinde aşırı gidenler, bidatlere düşenler olarak nitelendiriyor. Bakın bunların içinde dinde müstekbir olmayan, dinde kendilerini temel kabul edip, kendilerini putlaştırıp kendilerinin dışında doğrunun olmayacağını iddia eden yahudiler gibi değillermiş bunlar. Bunlara merhametle yaklaşılıp doğrular anlatıldığı zaman, hakla yüz yüze getirildikleri zaman kabul edebilecek bir özelliklerinin olduğunu haber veriyor Rabbimiz.

83,84. “Peygambere indirilen Kur’an'ı işittiklerinde, gerçeği öğrenmelerinden gözlerinin dolarak, “Rabbimiz! İnandık, bizi de şahitlerinden yaz. Rabbimizin

bizi iyi milletle birlikte bulundurmasını umarken niçin Allah'a ve bize gelen gerçeğe inanmayalım? "dediklerini görürsün."

Peygambere indirilen âyetleri işittikleri zaman gerçeği öğren-melerinden, Allah'ın âyetlerinden etkilenmelerinden, kalplerinin yumuşamasından ve yatışmasından dolayı, kalplerinin Allah doğrularıyla itminana ulaşmasından dolayı Allah korkusundan gözlerinin yaşlarla dolup taştığını görürsün. Çünkü onlar bu Kur'an'ın Rableri tarafından gönderildiğinin şuurundadırlar. Çünkü onlar din konusunda müstekbir, muannit değildirler. Çünkü onlar din konusunda ben merkezli, tekelci değildir. Çünkü kendilerini, kendi bilgilerini putlaştırıp kendilerinin dışında doğrunun olmadığına inananlar değildir onlar. Kendilerinin dışında da doğruların olabileceğine inanan ve o doğruları kimde ve nerede görmüşlerse hemen almadan yana olan hakperest kimselerdir onlar.

Yâni din olarak kendilerine, kendi hevâ ve heveslerine değil de hakka boyun eğen kimselerdir onlar. Ellerindeki kitabın gönderildiği aynı kaynaktan gelen bu son kitabın âyetleri kendilerine okunduğu zaman, zaten îman ettikleri, saygı duydukları Rablerinin son seslenişine şahit oldukları zaman Rablerinin hitabına muhatap olmanın sevinci ve heyecanıyla gözlerinin yaşlarla dolduğunu görürsün onların. Sürekli hakkı arama peşinde oluşlarından ötürü, aradıkları hakkı tahrif edilmiş kitaplarında bulamamanın üzüntüsüyle yanıp tutuşurlarken çölde su arayan bir susuzun suya kavuşması gibi onda kendilerine sunulan Allah bilgileriyle karşı karşıya geliverince sevinçlerinden ağladıklarını görürsün onların. Çünkü aramayan bulmanın sevincini bile-mez. Ayrı düşmeyen kavuşmanın ne demek olduğunu anlayamaz. Beklenti içinde olmayan bulmanın ne anlama geldiğini bilemez. Hakkı arayan, hak peşinde olan, kalplerini sürekli hakka açık tutan bu insanlar bu son kitapta onu bulur bulmaz hemen tanıyorlar ve îman ediyorlar. Hakkı kabul ediyorlar ve şöyle diyorlar: Ey Rabbimiz, biz hak peşindeydik, biz hak arayışı içindeydik ve işte senden gelen hakkı bulduk ve hemen ona İnandık, bizi de şahitlerinden yazıver ya Rabbi. Bizi de bu hakka, bu kitaba, bu peygambere şahit olan mü'minlerle birlikte yazıver ya Rabbi. Bizi de o mü'minlerden kılıver ya Rabbi. Bizi kıyamet günü tüm ümmetlere şahitlik yapacak Muhammed ümmetiyle birlikte yazıver ya Rabbi. Çünkü hak yolu, Allah yolunu, Allah kitabını, Allah elçisini gördükten, tanıdıktan, duyduktan sonra bize ne oluyor ki îman etmeyelim? Beklediğimiz Allah doğruları bize geldikten sonra niye hemen onlara îman etmeyelim? Rabbimizin bizi iyi milletle birlikte bulundurmasını umarken niçin Allah'a ve bize gelen gerçeğe inanmayalım dediklerini görürsün onların.

Arkadaşlar, burada anlatılan hıristiyanlar Allahu âlem Habeş kıralı hıristiyan Necaşi'nin son elçiye gelen dinin ve o dinin kitabındaki Îsâ gerçeğinin ne olduğunu araştırmak üzere Medine'ye gönderdiği hıristiyan din adamları topluluğunun söyledikleri sözlerdir bunlar. Ya da Rasulullah Efendimizin Habeşistan'a gönderdiği muhacir sahâbenin sözcüsü olarak Cafer Bin Ebi Talibin okuduğu Kur'an âyetlerini dinleyen, hakikatleri dinledikçe gözleri yaşlarla dolan Necaşi ve etrafındaki hıristiyan papazlarının sözleridir. Diyorlar ki bakın: Bize ne oluyor da beklediğimiz hak bilgisine inanmayalım? Kim engelleyebilir bizi buna îmandan? Çünkü bizim hakperestlikten başka bir derdimiz yoktu ki. Kaybedecek bir şeyimiz yok ki. Biz dün hıristiyan olurken de hak burada diye îman etmiştik, Allah bilgisi burada diye inanmıştık. Ama eğer şimdi hak buradaysa o zaman şimdi niye Müslüman olmayalım? Hak neredeyse, doğru neredeyse biz oradayız. Biz kendimiz hak değiliz. Biz hakkı temsil ediyor değiliz. Biz hakkı kendimize uyduracak değiliz, hakka uymak zorundayız. Hak bizim tekelimizde değil, biz hakka teslim olanlarız diyorlar ve hemen muttali oldukları hakka teslim oluyorlar. Peki bu Pazarlıksız teslimiyetlerinin karşılığında ne varmış onlara:

85,86. "Allah onlara, dediklerine karşılık, temelli kala-cakları, altından ırmaklar akan cennetler verdi. Bu, iyi davrananların mükafatıdır. İnkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar cehennemliklerdir."

Allah onlara, samimiyetle teslimiyet gösteren o mü'minlere söyledikleri bu güzel sözlerinden ötürü, hoşuna giden bu güzel tavırla-rından ötürü, hakkı kabul etmelerinden, mü'min olmalarından ötürü mükafat olarak içinde ebedîyen kalacakları, zemininden ırmaklar akan, ya da ırmakların tahtı tasarruflarında akıp gittiği, çağlayıp durduğu cennetler verdi. Onların bu hakperestliklerini cennetleriyle ödüllendiriverdi Rabbimiz. Onlar asla orayı kaybetmeyecekler, asla oradan çıkarılmayacaklar. İşte bu cennet muhsinlerin, Allah'ı görüyormuşçasına O'na inanan ve O'nun istediği bir hayatı yaşayan, sürekli Allah kontrolünde olduğunu unutmayan, Allah'a lâyık kulluklar işleyenlerin ödülüdür. Ama beri tarafta âyetlerimizi, elçimizi yalanlayanlara, yalan sayanlara, yok farz edenlere, gelmemiş kabul edenlere, ilgisiz davrananlara, onlara rağmen onlardan bağımsız bir hayat yaşayanlara gelince onlar da cehennemliktir.

87. "Ey İnananlar! Allah'ın size helâl ettiği temiz şeyleri haram kılmayın, hududu da aşmayın, doğrusu Allah aşırı gidenleri sevmez."

Ey mü'minler, ey inandığını iddia edenler, Allah'ın size helâl kıldığı tertemiz nîmetlerini haram kılmayın. Kendi kendinize, Allah'ın kitabından ve elçisinin uygulamalarından bağımsız haram helâl sınırları belirlemeye kalkışarak Allah'ın helâl kıldığı tertemiz nîmetlerden kendinizi mahrum etmeyin. Bunu yapmadığınız gibi Allah'ın sınırlarını da aşmayın. Unutmayın ki hayatınızın yasaları konusunda söz sahibi olan Rabbiniz böyle aşırılıklar içine düşenleri asla sevmez.

Arkadaşlar, az evvel kendilerinden söz edilen gerek ehl-i kitabın Allah kendilerine emretmediği halde çileciliği, münzeviciliği, ruhbanlığı, riyazet anlayışlarını ya da işrakî mutasavvıfların, Hint fakirlerinin, Budistlerin kendi hevâ ve heveslerinin mahsulü olarak ortaya atıp din gibi sarıldıkları din dışı yolları benimseyerek güya Allah'a yaklaşabilmek, Allah'ın rızasını kazanabilmek için kendinizi iğdişleştirmeyi, hadımlaştırmayı, et yememeyi, hanımlarınıza yaklaşmamayı din haline getirmeyin. Allah'ın haram kılmadığı kimi mübahları kendinize haram kılarak, kendinizi onlardan mahrum ederek onların düştükleri yanlışlara düşmeyin.

Allah öyle bir şeyi istemediği halde nefse eziyet vermek din değildir, kulluk değildir. Dinin istediğinden çok dindar kesilmek Müslümanlık değildir. Züht hayatı yaşayacağım diye dünyadan el etek çekmek dindarlık değildir. Böyle davranan sahâbeden bazılarını Allah'ın Resûlü şiddetle uyarmış ve menetmiştir. Dindarlık dinin emirlerine olduğu gibi, onda fazlalık ve eksiklik görmeden riâyet etmektir. Ne oluyor size? Allah'ın dinini yeterli bulmadınız da, dini beğenmediniz de yeni bir din mi ihdas ediyorsunuz? Böyle yapmayın. Allah'ın helâllerini haram kılarak bidatlere düşmediğiniz gibi haramlarını da helâl kılarak haddi aşmayın. Unutmayın ki bu konuda söz sahibi Allah'tır ve O Allah yasalarını çiğneyip haddi aşanları sevmez. Eğer derdiniz O'nun sevgisine mazhar olmaksa, O'nun rızasını kazanmaksa O'nun helâl haram yasalarını olduğu gibi kabul edin. Ve:
88. "Allah'ın size verdiği rızktan temiz ve helâl olarak yiyin. İnandığınız Allah'tan sakının."

En doğruyu, en güzeli size emreden, size beyan eden Rab-binizin size verdiği tertemiz rızklardan helâl olarak yiyin. Allah'ın haram helâl yasalarına riâyet edin, saygılı olun. Rabbinize karşı muttaki davranın. O'nunla yol bulun. Yolunuzu O'na sorun. Programınızı O'na belirletin. O ne buyurmuşsa, nasıl bir program vaz etmişse teslim olun. Allah'a karşı sorumluluklarınızın,

kulluklarınızın bilincinde olun. Rabbinizin yasalarını çiğneyerek O'na olan itaatinizi, îmanınızı, bağlılığınızı, teslimiyetinizi zedelemeyin buyurduktan sonra Rabbimiz yine bu konuda kimi helâlleri yeminle kendilerine haram kılmış kimselere şöyle yol gösteriyor:
89. "Allah size rasgele yeminlerinizden dolayı değil, bile bile ettiğiniz yeminlerden ötürü hesap sorar. Yeminin kefareti, ailenize yedirdiğinizin ortalamasından on düşkünü yedirmek yahut giydirmek ya da bir köle azat etmektir. Bulamayan üç gün oruç tutmalıdır; yeminlerinizin kefareti budur. Yemin ettiğinizde yeminlerinizi tutun. Şükredesiniz diye Allah size böylece âyetlerini açıklıyor."

Sahâbeden Osman bin Mazunun bir takva gösterisi olarak, Allah'a daha iyi kulluk yapabilme adına vallahi ben bundan böyle Rab-bime kulluk için hanımıma yaklaşmayacağım diyerek yemin etmesi üzerine ona ve onun şahsında kıyamete kadar böyle yapan kullarına bir uyarı olarak gelmiş, yeminle alâkalı bir âyet. Allah sizleri kasıtsız, gerisinde bir niyet taşımaksızın yaptığınız yeminlerden dolayı hesaba çekmez. Ancak yeminlerinizde bağladığınız, maksatlı, niyetli olarak yemin edip de onu bozmuşsanız ondan dolayı sizi sorumlu tutar. Unutmayın ki Allah adına verdiğiniz her sözün, her yeminin bir sorum-luluğu vardır. Bu yeminleri bozmanın elbette bir kefareti vardır.

Arkadaşlar, bu yeminler ve kefareti konusunu Bakara sûresin-de uzunca anlattım. Burada kısa bir özet yapıp geçelim inşallah. İslâm yeminleri üçe ayırır:

1- Birincisi yemin-i lağv'dır. Kişinin herhangi bir niyete bağlı olmaksızın ağzına geldiği gibi dil alışkanlığıyla yaptığı yeminlerdir. Ra-sulullah Efendimizin beyanıyla dil alışkanlığıyla "evet vallahi, hayır vallahi" şeklinde yaptığı yeminlerdir ki Rabbimiz kişiyi bundan dolayı hesaba çekmeyecektir. Çünkü niyetsiz amelin Allah katında bir değeri yoktur. Bu tür yeminlerin herhangi bir kefareti yoktur. Ama tabii Allah'ın adını lağviyyata, boş şeylere alet ederek hafife almanın, O'nun- la ilişkiyi bozmanın, O'nunla oyun oynamanın hesabı sorulacaktır. Onun için olur olmaz yerlerde Allah'ın adını kullanarak yeminden sakınmalıyız.

2- İkincisi kamus yeminidir. Geçmişe ilişkin öyle olduğunu zannederek Allah adına yemin etmektir. Hakikatin hilafına yemin etmek. Bu yeminin kefareti de yoktur, ama gerçeğin aksine yemin edildiği için hemen tevbe edilmelidir.

3- Üçüncüsü de işte burada anlatılan mün'akide yeminidir. Bağlayarak, kalpten niyet ederek geleceğe dair yapılan yeminler. Eğer yapılan bu yeminlerin konusu meşru ise mutlak sûrette yerine getirilmelidir. Aksi takdirde kefareti verilecektir. Eğer yeminin konusu gayri meşru ise bu yeminden dönülür ve kimilerine göre kefareti verilir, kimilerine göre de zaten böyle bir yeminden dönmek bir kefaret anlamı taşıdığı için kefareti de verilmez.

Yeminin kefaretini de Rabbimiz şöylece anlatıyor:

Bozulduğu zaman yeminin kefareti ehlinize, ev halkınıza yedirdiğiniz orta halli yemekten on fakire yedirmenizdir. Kendi hayat standardınıza uygun olarak sabahlı akşamlı iki övün olmak üzere on fakiri doyurmanızdır. Yahut on fakiri giydirmenizdir. On fakirin bedenini örtecek kadar giydirmenizdir. Veya Allah rızası için bir köleyi özgürlüğüne kavuşturup âzât etmektir. Bunlardan herhangi birini yaparsınız. Ama kim de bu sayılanlardan hiçbirisini bulamazsa yâni bunlardan hiçbirisini yapacak güçte değilse onun kefareti de üç gün oruç tutmaktır. İşte yeminlerinizi bozduğunuz zaman şer'i kefareti budur.

Öyleyse ey mü'minler, yeminlerinizi koruyunuz. Yeminlerinizin sorumluluğunun farkında olunuz. Ne için Allah adını kullanarak yemin ettiğinize dikkat ediniz. Yemin ederken ciddiyetinizi takınınız. Allah adına bir yemin etmişseniz onun arkasında durunuz. Bozacaksanız mutlaka bir Allah yasası olarak kefaretini veriniz. Rabbinizle ilişkilerinizi zedelemeyiniz. Bakın ki Allah işte böylece size hükümlerini açıklıyor. Size böylece yol gösterdiği için, yolunuzu açtığı için, neyi nasıl yapacağınızı açık açık size beyan ettiği için siz de O'na şükredin, teşekkür edin, O'nun yolunda olun, hayatınızı O'na sunun.

90,91. "Ey İnananlar! İçki, kumar, putlar ve fal okları şüphesiz şeytan işi pisliklerdir, bunlardan kaçının ki saâdete eresiniz. Şeytan şüphesiz içki ve kumar yüzünden aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah'ı anmaktan, namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçersiniz değil mi?"

Ey îman edenler, şarap, sarhoşluk veren her tür içki, meysir, her tür şans oyunu, kumar, ensab tapınılmak üzere dikilmiş, huzurlarında, üzerlerinde kurban kesilen taşlar, putlar, fal okları, kendileri vasıtasıyla kısmet çekilen kehanet okları bütün bunlar insan aklının, insan fıtratının hoşlanmadığı birer şeytan işi pisliktir. Şeytanın süsleyip püslediği birer necasettir. Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa, saâdete eresiniz.

Arkadaşlar, Bakara sûresinin 219 ve Nisâ sûresinin 43 âyetinde şarap konusunda bir şeyler demeye çalışmıştık. Şarapla alâkalı önce bu âyetler gelmiş, Müslümanlar buna hazırlanmış ve en son olarak işte Mâide sûresinin bu âyeti nâzil olmuştur. Ve işte kesin olarak şarabın haramlığını bildiren bu âyetin gelişiyle birlikte mü'minler içki küplerini yerlere boşaltmışlar, ağızlarındaki kadehleri atmışlar ve bu işten vazgeçmişlerdir. Evet "Hamr" örten demektir. Aklı örttüğü için içkiye bu isim verilmiştir. Böylece Rabbimizin bu yasasıyla anladık ki sarhoşluk verici, aklı giderici, şuuru örtücü olan her şeyin azı da çoğu da haramdır.

Meysir, kolaylık anlamına gelen yüsür veya yesar kelimesinden gelir. Meysir zahmetsiz ve kolayca mal elde etmek demektir. Veya zar gibi ne olacağı belli olmayan tehlikeli bir şeye bağlanarak mal vermek, mal almak demektir. Rabbimiz bunlardan sakının ki kurtuluşa eresiniz buyuruyor. Ve:

Şunu da bilesiniz ki muhakkak şeytan bu pislikler vasıtasıyla sizin aranıza düşmanlık ve kin atmak ister. Bunlar aracılığıyla sizleri birbirinize düşürmek, aranıza düşmanlık tohumları ekmek ister şeytan. Ve sizi Allah'ı anmaktan, Allah'ı zikretmekten ve namazdan alıkoymak ister. Hangi oyun ki insanlar arasına, kardeşler arasına kin ve düşmanlık atıyor o haramdır. Hangi oyun ki Müslümanları kamplaştırıp birbirlerine karşı sevgi ve kardeşlik bağlarını koparıyor o haramdır. Hangi oyun ki insanları Allah'ın zikrinden ve namazdan alıkoyuyor o haramdır. Her şeyi bilen, mutlak bilen, bilgi kendisinden olan Rabbimiz burada bizim için haram kıldığı şeylerin hikmetlerini de beyan buyuruyor.

Sanki böylece buyuruyor ki Rabbimiz: Ey kullarım, kesinlikle bilesiniz ki Ben sizin adınıza aldığım kararlarımda size karşı merhametliyim. Size olan sonsuz merhametimden ötürü bu yasakları koyuyorum. Tüm yasaklarımda ve emirlerimde Ben sizi düşünüyorum, sizin menfaatinizi düşünüyorum. Bu kararlarımın menfaati Benim için değil sizin içindir, buyurarak bizim akıllarımıza hitap ediyor. Eğer sizler de bilgi sahibi olsaydınız, hayrınızı şerrinizi, menfaatinizi zararınızı Benim kadar bilmiş olsaydınız elbette bu Benim haram kıldıklarımın tümünü siz de kendinize haram kılardınız. O halde sizi sizden çok düşünen, sizi sizden çok bilen Rabbinizin bu uyarılarını duyduktan sonra artık bu pisliklerden vazgeçmez misiniz? Rablerinin bu ifadesini duyan Müslümanlar hep bir ağızdan: "Vazgeçtik ya Rabbi! Vazgeçtik ya Rabbi!" dediler ve bu pislikleri terk ediverdiler. Ağızlarına götürmek üzere oldukları kadehleri attılar, küpleri kırdılar, içkileri döküverdiler.

92. "Allah'a itaat edin, Peygambere itaat edin, karşı gel-mekten çekinin; eğer yüz çevirirseniz bilin ki, peygamberimize düşen sadece açıkça tebliğ etmektir."

Haram helâl konusunda, hayatınızın programları konusunda Allah'a itaat edin, peygambere itaat edin. Allah ve Resûlünün emirlerine muhalefetten, karşı gelmekten sakının. Eğer itaatten yüz çevirirseniz kesinlikle bileseniz ki peygambere düşen sadece apaçık bir tebliğdir. Onun fonksiyonu, yetkileri, sorumlulukları sizleri zorla hakka, hidâyete ulaştırmak değil sadece Allah'tan gelenleri tebliğ edip duyurmaktır. Sizi hidâyete ulaştırmak, size hakkı kabul ettirmek ve yaptıklarınızın karşılığını size vermek Bize aittir. Yâni eğer sizler itaat etmeniz gereken Allah ve elçisine itaatten çıkarsanız Benim azabımı bekleyin buyuruyor, Rabbimiz. Dikkat ederseniz içkiden, kumardan söz ederken Rabbimiz birden bire kendisine ve elçisine itaate geçiverdi. Elbette Allah ve Resûlü tanınmadıkça, Allah ve elçisine itaat şuuru kazanılmadıkça ne emirlerine itaat ne de nehylerinden kaçınmak mümkün olmayacaktır.

Allah'a itaat edin. Size dediklerini yapmak üzere, yasakladık-larından kaçınmak üzere itaat edin. Size gönderdiği kitabında ne de-mişse mutlak itaat edin. O'nu şartlandırmaya, O'na akıl vermeye kal-kışmayın. Tamam ya Rabbi, anladım yapacağım da, ama şunları şun-ları da düşündün mü? Yaşadığım ortamı, içinde bulunduğum şartları da biliyor musun demeye, O'na yol göstermeye kalkışmayın. Ne de-mişse mutlak itaat edin. Peygambere de itaat edin. Yâni Allah sizden ne istemişse, nasıl bir kulluk emretmişse peygamber örnekliliğinde onu uygulayın. Çünkü peygamber Rabbinizin sizin için seçip yetiş-tirdiği model insandır, form dilekçedir. Ona bakarak Allah'ın sizden istediklerini anlayın.

Demek ki Allah ve Resûlüne mutlak itaat edilecek. Allah bir konuda bir şey dedi mi o konuda önceki bildiklerimizin tümünü bir kenara atıp Allah'ın dediğini yapacağız. Peygamber bir konuda bir şey dedi mi, unutmayalım ki bizim dünkü bildiklerimiz, bileceklerimiz tamamen geçersizdir, bitmiştir artık. Peygamber (a.s) ne demişse o doğrudur, mutlak doğrudur ve ona itaat etmemiz gerekecektir. Çünkü ona itaat da mutlak itaattir. Allah ve Resûlünün arasını ayırmaya, biz Allah'ın buyruklarına itaat ederiz, ama peygamberin buyrukları bizi bağlamaz demeye hiç kimsenin hakkı yoktur. İşte bakın Rabbimiz kendisine itaat istediği kitabının her bir yerinde peygamberine de itaat istiyor. Elçisine itaatin bizzat kendisine itaat olduğunu haber veriyor. Bana itaatin modelini elçimin hayatıyla örnekledim buyuruyor. İşte âyet çok açık. Kendisine itaatle birlikte peygambere itaati da farz kılıyor Rabbimiz. Ben, başka değil, sadece bana itaat edilsin diye

elçi gönderiyorum, diyor. Öyleyse eğer resule itaat olmayan, peygamberin örnekliliğini reddeden bir din anlayışını yasallaştıracak olursak acaba bu âyetleri nereye koyacağız? Eğer bu âyetlerde anlatılan peygambere itaatten kasıt ona indirilen Kur'an'a itaat anlamına geliyorsa o zaman zaten kitabının her bir bölümünde kendisine ve kitabına itaati vurgulayan Rabbimizin bir de ayrıca Resûlüne itaati gündeme getirmesinin ne anlamı olacaktı?
93. "İnananlara ve yararlı iş işleyenler, sakınırlar, inanırlar, yararlı işler işlerler, sonra haramdan sakınıp inanırlar ve sonra isyandan sakınıp iyilik yaparlarsa daha önceleri tatmış olduklarından dolayı bir sorumluluk yoktur. Allah iyi davrananları sever."

Bir dönem insanlar içki içtiler, sonra Rabbimiz onu ve benzeri pislikleri yasaklayınca Müslümanlar hemen vazgeçtiler. Rableri hatırına tüm pisliklerle ilişkilerini kestiler. Bu arada şöyle bir soru soruldu: Pekiyi acaba içkinin haram kılınmasından önce içki içtikleri halde ölüp gidenlerin durumları ne olacak? İşte Rabbimiz bu âyetinde onu da açıklayıverdi. Önceden inanılması gerekenlere îman edip salih ameller işleyenlere haram kılınmadan önce yaptıklarından dolayı bir günah, bir sorumluluk yoktur.

İçki ve kumarın yasaklığından önce takva, salih amel ve Allah'a itaatte saygı ve kararlılık içinde ölenler asla asi ve günahkâr sayılmayacaktır. Geçmiş geçmiştir ve Allah muhsinleri, kendisini görüyormuşçasına kendisine kulluk şuuru içinde olanları sever. Allah kendisini haram ve helâl kılma konusunda yetkili görenleri, o gün haram kıldıklarını haram bilip, yarın haram kılacaklarını da haram bilmek üzere yaşayan kullarını sever. Bugün bildiklerine samimi olarak îman eden, bildikleriyle amel eden ve yarın öğrendikleriyle de îman ve amel derdi taşıyan kullarını sever Allah.

Dikkat ederseniz âyet-i kerîmede îman ve ona bağlı olarak gerçekleştirilen salih amel iki kere, takva da üç kere zikrediliyor ve son merhalede de ihsandan söz ediliyor. Anlıyoruz ki takvanın üç defa zikredilişi hem maziyi yâni geçmişi, hem hali yâni şimdiyi, hem de istikbali yâni geleceği içine alması içindir. Ya da insanın kendisi ile, kendi nefsi ile alâkalı takvasını, diğer insanlarla alâkalı takvasını ve Rabbiyle alâkalı takvasını gündeme getiriyor. Onun içindir ki bu üçüncüsünde takva Rabbine karşı ihsana dönüşüyor. Veya buradaki takvalar Bakara sûresinin evvelînde işaret edildiği gibi insanın mebde, mead ve müntehasına bir dikkat çekmedir.

Ya da bir başka anlayışla sakınılacak, takvalı olunacak şeylerin mertebelerine bir dikkat çekmedir. Nasıl? Şöyle: Azaptan, ikapdan kurtulmak için evvela haramı terk, sonra haramlara düşmemek için şüpheli şeylerden sarfı nazar, daha sonra nefsi alışkanlıklardan korumak ve terbiye etmek için bazı mubahları terk etmek anlatılmıştır diyoruz Allahu âlem.

94. "Ey İnananlar! Gıyabında kendisinden, kimin korktuğunu ortaya koymak için, (ihramlıyken) elinizin ve mızraklarınızın ulaştığı avdan bir şeyle Allah, andolsun ki sizi dener. Bundan sonra kim haddi aşarsa ona elem verici azap vardır."

Ey mü'minler, gıyabında kim Allah'tan korkuyor, kim korkmu-yor bunu denemek, bunu açığa çıkarmak üzere Rabbiniz hac ve umre için ihrama girdiğiniz bir ortamda ellerinizin ve mızraklarınızın menziline girecek kadar yaklaştırılmış bir avla sizi deneyecektir. Rabbiniz sizi bir av yasağıyla imtihana çekecek. Tab'an, fıtraten necis olan, pis olan, pisliğini kendi akıllarınız ve fıtratınızla da anlayabileceğiniz bir içki yasağından sonra şimdi de fıtraten temiz olan bir şeyi geçici bir süre için teabbüdî olarak yasaklayarak sizi imtihan edecektir. Ya Rabbi sen bu konuda tam yetkilisin, mutlak yetkilisin, neyi yasaklarsan ben senin yasaklarını yasak bilirim, ben senin sevdiklerini sever, sevmediklerini sevmem mi diyeceksiniz? Yoksa karşı mı geleceksiniz, bunu açığa çıkarmak için böyle bir şeyle sizi deneyeceğim, diyor Rabbimiz.

Rivâyetlere göre Hudeybiye günü Rabbimiz sahâbe-i kiram efendilerimizi böyle bir imtihana tabi tuttu. sahâbe ihramlıydı ve kendilerine avlanmak yasaktı. Rabbimiz onları denemek için bolca bir av hayvanı göndermişti. Elleriyle yakalayabilecekleri, kılıçlarıyla, mızraklarıyla vurabilecekleri kadar av hayvanları onlara yaklaştırılmıştı. Sebep neydi? Gıyabında kim Allah'tan korkuyor? Kim Allah'ın haram-larına karşı saygılıdır? Kim değildir? Bunu açığa çıkarmak istiyordu. Rablerinin bir yasağına karşı kim ne kadar dayanabilecekti? İçki gibi fıtraten necis olan bir yasağa karşı belki insanların dayanmaları mümkündür ama helâl olan bir şeye karşı dayanmalarının sınırını ölçmek istiyordu Rabbimiz. Rablerine karşı ne kadar saygılılar? İştahlarını çe-ken arzularını kamçılayan bir helâl karşısında, bir dünya nîmeti karşısında ne derece saygı göstereceklerdi?

İşte Allah'ın temizle pisi, korkanla korkmayanı ayırt edeceği bir imtihandı bu. Allah için mütedeyyin olanla dünya ve nefisleri için dindar olanların açığa çıkarılması için bir imtihandı bu. Allah'a tapınanlarla kendi menfaatlerine, kendi

nefislerine tapınanları açığa çıkaran bir imtihan. Çünkü Allah madununda hayır düşünen kişi hayır düşünmemiş sayılır. Allah'a kulluk adına, teabbüd adına değil de birtakım faydalarından, menfaatlerinden ötürü emirleri yerine getirip nehylerden sakınan kimsenin kulluğu Allah'a değildir.

Tabii elde olmayan bir nîmetten sarf-ı nazar etmekle nîmetin karşısındayken ondan sarf-ı nazar etmek çok farklıdır. Birincisi çok kolaydır. İkincisi ise gerçekten zordur. Meselâ dağ başında kalmış bir adamın açlığa sabrederek Allah'a ibâdet etmesiyle kurulmuş bir sofranın başında sabrederek Allah'a kulluk yapması farklıdır. Birinci durumda muvaffak olan insanların pek çoğu ikincisinde muvaffak olamamışlardır. Ruhbaniyet terbiyesiyle İslâmiyet terbiyesinin farkı işte burada anlaşılacaktır. Birisi toplumdan kaçarak mağara ve manastırlara kapanarak Allah'a yönelme yollarını arama öbürüyse toplumun içinde kalarak toplumun yanlışlarını düzeltme ve de toplumdan etkilenmeme şartıyla Allah'a yönelme usulü.

Evet, Müslümanlar o gün o imtihanı başardılar. Rablerinin bu yasağını delmediler. Bugün de aynı imtihanlarla Rabbimiz bizi de imtihan eder. Meselâ bir para kasasının başına getiriverir bazen Rab-bimiz bizi, elimizi uzatıverince alıverecek kadar paraların başına ge-tirir ve dener Allah bizi. Bazen bizi öyle bir konuma öyle bir makama getirir ki Rabbimiz, orada binlerce insanın namusu bizim elimizin al-tındadır. İfta makamındasınız farz edin, öğretici konumundasınız farz edin, sizden din öğrenmeye gelen pek çoğunu size yaklaştırıverir Allah da sizin o konudaki ağırlığınızı, takvanızı ölçüverir. Gıyabında kendisinden korkup korkmadığınızı ortaya çıkarıverir. Veya bazen size küçük küçük imkânlar verir. Meselâ belediyeler verir, muhtarlıklar verir ve sizi dener Allah. Buradaki ciddiyetinize, samimiyetinize bakar da daha sonra size devlet idaresini teslim eder. Oralarda başarama-mışsanız daha büyüklerini nasip etmez size.

95. "Ey İnananlar! İhramlı iken avı öldürmeyin. Sizden bile bile onu öldürene, ehli hayvanlardan öldürdüğü kadar olduğuna içinizden iki âdil kimsenin hükmedeceği, Kâbe'ye ulaşacak bir kurbanı ödeme, yahut düşkünlere yemek yedirme şeklinde kefaret ya da yaptığının ağırlığını tatmak üzere bunlara denk oruç tutma vardır. Allah geçmiştekileri affetmiştir, kim tekrar yaparsa Allah ondan öç alır. Allah güçlüdür, öç alıcıdır."

Ey îman edenler, ihramlıyken avlanmayın, av hayvanlarını öldürmeyin. İşte yasağın içeriği burada anlaşıldı. Harem bölgesinde o bölgeye hürmeten av

hayvanını avlamak, öldürmek yasaktır. O bölge öyle mübârek, öyle muhterem bir bölgedir ki ne hayvanlarını öldürmek, ne bitki örtüsünü bozmak caizdir. Sizden kim bile bile ihramlıyken bir hayvanı öldürürse o öldürdüğü hayvana denk gelecek deve, sığır, koyun cinsinden bir hayvanı tazmin etsin. Öldürdüğüne eş değerde bir hayvanı kurban ederek, Kâbe'nin fakirlerine sadaka olarak dağıtsın. Öldürdüğü hayvana hangi cins hayvanın denk olacağı konusunda içinizden iki âdil hakem karar versin.

Böylece Allah'ın bir yasağını çiğneyen kişi yaptığı işin vebalini yüreğinde hissetmiş ve Rabbine tevbesini gerçekleştirmiş olsun. Eğer öldürdüğü hayvanın dengini bulamazsa öldürdüğü hayvanın değerini takdir ederek o miktar yiyecek satın alıp fakirlere dağıtsın. Ve ihramın hürmetini ihlâl etmesinin karşılığı olarak bir gün de oruç tutması gerekmektedir. Âlimlerimizden kimilerine göre böyle yapan kimse bu sa-yılan cezaların tamamını yerine getirmek zorundayken, kimilerine göre bu sayılanlardan sadece bir tanesini yerine getirmesi yeterlidir. Ve Allah bu haram yasasının belirlenmesinden önce öldürdüğünüz hay-vanlardan dolayı meydana gelen günahlarınızı affetmiştir.

96. "Deniz avı ve onu yemek size de, yolculara da, geçimlik olarak helâl kılınmıştır. İhramlı bulunduğunuz sürece kara avı size haram kılınmıştır. Huzuruna toplanacağınız Allah'tan sakının."

Deniz avı, sularda yapılan avlanmalar ve onlarla beslenme sizin için helâl kılınmıştır. Deniz avı size de, yolculara da geçimlik olarak helâl kılınmıştır. İster ihramlı olun isterse ihramsız olun balık ve benzeri yenilebilen deniz hayvanlarını avlamak ve yemek size helâl kılınmıştır. Ama ihramlı olduğunuz sürece kara avı size yasak kılındı. Kıyamet günü huzuruna toplanacağınız, yargılarına boyun bükeceğiniz, hayatınızın hesabını kendisine ödeyeceğiniz Allah'tan takvalı olunuz. Hayatınızı Allah için yaşayınız. O'nun yasalarına riâyet ediniz.

97,98. "Allah, hürmetli ev Kâbe'yi, hürmetli ayı, kurbanı, boynu tasmalı kurbanlıkları insanların faydası için ortaya koydu. Bu, Allah'ın göklerde ve yerde olanları bildiğini ve Allah'ın şüphesiz her şeyi bilen olduğunu bilmeniz içindir. Allah'ın azabının şiddetli olduğunu ve Allah'ın bağışlayan, merhamet eden olduğunu bilin."

Allah Kâbe'yi tüm insanlık için kıyam mahalli, kıyam sembolü kılmıştır. Kâbe yeryüzünün en eski ve en sade binasıdır. Kâbe ilk insan Hz. Adem'den beri vardır yeryüzünde. Beyt'ül' Mamur'a muâdil olarak yeryüzünde inşa edilmiş ilk

ev. Tüm insanlık için hidâyet olan, tüm insanlığa yol gösterici olan, izzet ve şeref kazandırıcı olan özgürlük evidir, istikrar yeridir, emniyet makamıdır, Allah'a kulluk nişanesidir, kıyam sembolüdür Kâbe. Bir mahşer provası, bir kıyam maketidir Kâbe.

Arkadaşlar, Kâbe'nin kıyam mahalli oluşunu, kıyam sembolü oluşunu nasıl anlayacağız? İslâm literatüründe kıyam bugünkülerin anladığı manada ihtilal değildir. Kıyam aslında böyle dar bir kelimeyle ifade edilemez. Çünkü kıyam kelimesi tüm ihtilalleri, tüm inkılapları içinde barındıran çok daha kapsamlı bir ifadedir. Hani namazın kıyamını biliyoruz. Kıyam namaza doğrulmak, namaza ilk kalkıştır. Pekiyi namazdaki kıyamın hedefi nedir? Kıraati gerçekleştirmek içindir, sonra rüku ve secdeyi gerçekleştirmek içindir.

Yâni namazdaki kıyam Allah'ın tüm emirlerini gerçekleştirmeye hazır oluştur. Bu işin başlangıcı olarak ta "Allahu Ekber"i gerçekleştirmektir. Allah en büyüktür. Hayatın tümünde sözü dinlenecek, arzuları gerçekleştirilecek, yasaları uygulanacak, hayata egemen olacak en büyük Allah'tır. Bunu diyerek ayağa doğrulan kişi emret ya Rabbi, tüm emirlerini, tüm arzularını yerine getireceğim, ben şu anda buna hazırım diyor.

İşte Rabbimiz Müslümanlar için hayatın düzenleme merkezi, kıyam merkezi olarak Kâbe'yi belirlediğini haber veriyor. Bundan başka haram ayları, kurban'ı, boynu tasmalı kurbanlıkları insanların faydası için ortaya koydu. Bu, Allah'ın göklerde ve yerde olanları bildiğini ve Allah'ın şüphesiz her şeyi bilen olduğunu bilmeniz içindir. Öyleyse Allah'ın azabının şiddetli olduğunu ve Allah'ın bağışlayan, merhamet eden olduğunu bilin.

99. "Peygamberin görevi sadece tebliğ etmektir. Allah sizin açıkladıklarınızı da gizlediklerinizi de bilir."

Bilesiniz ki peygamberin görevi sadece risâleti size tebliğ edip ulaştırmaktır. Ve o gerçekten bu görevini eksiksiz olarak yapmış, Rabbinin mesajını size tebliğ etmiş, Rabbinin sizden istediği kulluğu şahsında örneklemiştir. Artık hiç kimsenin ne yapalım kulluk yapacağız ama bunun usulünü bilmiyoruz, Rabbimizi razı edeceğiz ama O'nun bizden neleri istediğini bilemiyoruz, önümüzde bir kulluk örneğimiz yoktur diyerek mâzeretlerin arkasına saklanmaya hakkı kalmamıştır. Kitap ortada, kulluk örneği ortadadır ve Allah sizin gizlediklerinizi de, açığa çıkardıklarınızı da bilmektedir. Hiçbir şeyimiz asla O'na gizli kalmaz. Kim ne yapmışsa, nasıl bir hayat yaşamışsa

Allah ona eksiksiz olarak yaptıklarının karşılığını verecektir.
100. "Ey Muhammed! De ki: "Helâl ile haram, haram şeylerin çokluğundan hoşlansan bile, eşit değildir. " Ey akıl sahipleri, Allah'tan sakının ki kurtuluşa eresiniz."

Ey peygamberim, de ki pisle temiz asla bir olmaz. Tayyib olanla habis olan hiçbir zaman bir olmaz. İtaatle isyan asla bir olmaz. Îmanla küfür, mü'minle kâfir, iyi kimseyle kötü kimse, iyi bir amelle kötü bir amel, haramla helâl asla bir olmaz. Haramın, habisin, kötünün, pisin çokluğu hoşunuza gitse de helâlle haram, pisle temiz hiçbir zaman bir değildir.

Yeryüzünde haramlar helâllerden, kötüler iyilerden, habisler tayyiplerden daha çok olabilir. Boncuk elmastan daha çoktur. Bakır altından daha çoktur. Isırgan dikeni gülden daha çok, hayvan insandan daha çok, cahil âlimden daha çok, fâsık salihten daha çok, kötü iyiden daha çok, kâfir mü'minden daha çok olabilir. Haram helâlden daha çok olabilir. Haramın çokluğuna aldanıp helâle tercih edilmemelidir. Pisin çokluğuna aldanıp temize tercih edilmemelidir.

Allah diyor ki sakın haramın çokluğu hoşunuza gidip harama yönelmeyin. Bir kilo temiz et bin kilo kokmuş etten daha iyidir. Haramın çokluğu hoşunuza gitse de siz yine helâlleri tercih edin. Bir tek mü'min milyarlarca kâfirden daha iyidir. Bir tek salih amel milyonlarca salih olmayan amelden daha hayırlıdır. Yapılan ameller habisse, bidatse onlardan zerre kadar bir hayır beklemeyin. Fâiz alayım da şu şu hayırlı hizmetleri ifa edeyim demeyin. İslâm dininde ona para da denmez, o hizmete hizmet de denmez. Dünyanın, fâniliğin, sonluluğun, bedbahtlığın çokluğu hoşunuza gitse de değer vermeyin onlara. Bir vakit namazın tüm dünya ve içindekilerden Allah katında daha değerli olduğunu unutmayın.
101,102. "Ey İnananlar! Size açıklanınca hoşunuza git-meyecek şeyleri sormayın. Kur'an indirilirken onları sorarsanız size açıklanır, (ama üzülürsünüz). Allah sorduğunuz şeyleri affetmiştir. Allah, bağışlayandır, Hâlimdir. Sizden önce bir millet onları sormuştu, sonra da onları inkâr etmişlerdi."

Ey mü'minler, açıklandığı zaman sizi zarara sokacak, sizi üzecek, size ağır yükümlülükler getirecek yersiz, gereksiz ne dininizi ne dünyanızı ilgilendirmeyen konularda peygambere soru sormayın. Ben size bu sûrenin 99. âyetinde peygamberin fonksiyonunu, görevini anlattım. Ona göre hareket edin

diyor Rabbimiz. Yâni böyle olur olmaz her şeyi sorup durmayın peygambere. Açıklanınca bıkıp usanacağınız şeyleri niye soruşturup duruyorsunuz? Meselâ âyetin sebebi nüzûlüyle alâkalı anlatılır ki Allah'ın Resûlü size haç farz kılındı buyurunca: Sahâbeden birisi: "Her yıl mı haccedeceğiz ey Allah'ın Resûlü?" diye ısrar etmeye başlamış. Allah'ın Resûlü:

"Şâyet evet deyiverseydim her sene sizin üzerinize haccetmek farz olacaktı ve siz de buna güç yetiremeyecektiniz. Ben sizi kendi halinize bıraktığım ve tafsilat vermediğim müddetçe sizler de beni kendi hâlime bırakın. Açıklama yapmamı istemeyin, sual sormayın. Çünkü sizden evvelkileri peygamberlerine çok soru sormaları ve bunun neticesi olarak da peygamberlerine muhalefette bulunmaları helâk etmiştir."

Buyurdu. Çünkü biliyoruz ki cumartesi yasağını yahudiler kendileri istediler ama gereğini de yerine getiremediler. Kendi istekleriyle gelen bir sorumluluğun altından kalkamadılar.

Arkadaşlar, Rasulullah Efendimizin kendisine soru soran sahâbeye karşı ben evet deyiversem her yıl size hac farz olacak ifadesinden anlıyoruz ki Rasulullah'ın emretme ve yasaklama yetkisinin olduğunu göstermektedir. Zaten peygamberin peygamber oluşunun hikmeti de buradadır. Ve bizim peygambere îmanımızın anlamı da işte budur. Peygamber söyledikleriyle yaptıklarıyla Allah'ın istediği kulluğun yasal örneğidir.

Rabbimiz buyurur ki ey mü'minler, size açıklanınca hoşunuza gitmeyecek şeyleri sormayın. Kur'an indirilirken onları sorarsanız zaten onlar size açıklanır. Yâni anlıyoruz ki bu soru sorma yasağı o dönem için geçerlidir. Kur'an'ın nâzil olduğu dönem için böyle bir şey geçerlidir. Tabii lüzumlu sorular için söyledim bunu. Değilse lüzumsuz sorular o dönem için de bu dönem için de geçerlidir. Çünkü Rasu-lullah döneminde vahiy geliyordu ve sorulacak sorulara Rabbimiz zaten vahiyle cevap verecekti. Onun içindir ki Kur'an nâzil olup dururken soru sormayın deniliyordu.

Yâni fazla soru sormayın, ben bir şey derim ya da Allah bu ko-nuda yeni bir hüküm indiriri de size ağır gelir diye yasaklıyordu. Ama şimdi, şu devirde artık bu böyle değildir. Kur'an nâzil olup bittiğine göre bizi ilgilendiren şeyler anlatılmıştır onda. Biz bizi ilgilendiren, kulluğumuzu ilgilendiren konuları soracağız, araştıracağız. O konuda bir âyet ve ya bir hadis bulmuşsak daha başka

âyet ve hadisleri de bulmaya çalışacağız. O konuyu sahâbe nasıl anlamışsa, o konuda selef ne demişse bunları öğrenmeye çalışacağız ama kulluğumuzu ilgilendirmeyen şeyleri kurcalamak abestir artık.

Meselâ bir defasında çevresindekiler çok lüzumsuz sorular sorarak Allah'ın Resûlünü öfkelendirirler. Onların bu densizlikleri karşısında Allah'ın Resûlü son derece gazaplanır ve; "Haydi sorun! Ne soracaksanız sorun! Vallahi kıyamete kadar ne olacaksa sorun söyleyeceğim!" der. Oradakilerden birisi; "Ey Allah'ın Resûlü, benim babam kimdir?" diye sorar, Allah'ın Resûlü; "Baban falandır" der. Baba bildiğinin dışında bir isim söyler. Bir başkası başka bir şey sorar nihâyet Hz. Ömer Efendimiz durumun çok kötüye gittiğini ve Rasulullah'ın çok gazaplandığını görünce ileri atılır ve: "Ey Allah'ın Resûlü, anamız babamız sana kurban olsun, biz fitneden yeni çıkmış bir toplumuz, kusurumuza bakma, bizi affet" diyerek Rasulullah'ı teskin eder.

Evet, Rabbimiz buyuruyor ki Allah bundan önce sorduğunuz şeyleri affetmiştir. Allah Bağışlayandır, Hâlimdir. Sizden önce bir millet onları sormuştu, sonra da onları inkâr etmişlerdi. Sizden öncekiler de peygamberlerinden bu tür sorular sormuşlardı, peygamberlerinden bu tür şeyler istemişlerdi de sonra da sorduklarının, istediklerinin altından kalkamayarak bu yüzden hakkı inkâra kadar gitmişlerdi. Unutmayın ki siz usanmadıkça Allah asla usanmaz buyuran Rasulullah Efendimiz bu konunun önemine şöyle dikkat çeker:

"Müslümanlar karşısında en büyük suçlu bir şey haram değilken sorusu sebebiyle bir şeyin haram kılınmasına sebep olan kimsedir. Bazı şeyler konusunda Allah susmuştur. Ama bu susuşu unuttuğundan değildir. O halde Allah'ın sustuğu şeyleri kurcalamayın."
103." Allah, kulağı çentilen, salıverilen, erkek dişi ikizler doğuran, on defa yavrulamasından ötürü yük vurulmayan hayvanların adanmasını emretmemiştir; fakat inkâr edenler Allah'a karşı yalan uydururlar ve çoğu da akletmez-ler."

Allah, bahiyra, sâibe, vasile ve ham diye bir şeyi meşru kılma-mıştır. Haram helâl yasalarını, hayatın programını belirlemeye yönelik bir cahiliye yanlışını daha düzeltmek üzere gelmiş bir âyet. Cahiliye âdetine göre eğer bir deve beş defa doğurur ve beşincisinde de erkek yavru doğurmuşsa bu deveye Bahira adını verirler ve onu serbest bırakırlar, üzerine özel bir işaret vererek, kulaklarını yarıp en yaparak salıverirlerdi. Ona binmeyi, sütünü sağmayı, bir işte

kullanmayı ve kesip etini yemeyi yasak ederlerdi. Bir bakıma ona bir dokunulmazlık, bir kutsiyet izafe ederlerdi. İşte bahire budur.

Saibe de yolculuğa çıkan bir kimse eğer şu yolculuğumdan sağ sâlim dönersem veya hastalanan bir kimse eğer şu hastalığımdan kurtulursam şu devem saibe olsun, serbest olsun der ve o deveden yararlanmayı kendisine haram kılardı. Bir şükür ifadesi olarak onu serbest bırakıverirdi.

Vasile de bir koyun eğer dişi doğurursa o kendilerinin, erkek doğurursa da o ilâhlarının olurdu. Eğer bu koyun bir erkek ve bir de dişi olarak ikiz doğurursa o zaman da bu koyun kardeşini kurtardı diyerek erkeği ilâhları adına kesmekten vazgeçerlerdi. Bir bâtıl inanış olarak dişiye olan bakışlarının bozukluğu sebebiyle erkeği de değersiz görüyorlardı. Ham da bir erkek devenin sulbünden on deve meydana gelmişse o deve de kutsallaştırılırdı.

Yâni kendi hevâ ve hevesleriyle eşyaya kutsiyet izafe etme bâtılı içine düşüyorlardı. Eşyaya kutsiyet izafesi, eşyada uğursuzluk gör-me yanılgısı ve eşyanın misyonuna müdahale bâtılı. Bunların tamamı bâtıldır ve İslâm gelişiyle insanlar arasındaki tüm bu bâtılları kaldırmıştır.

Çünkü ne kutsaldır, ne değildir? Bunu belirleme yetkisi sadece Allah'a aittir. Allah'ın kutsal kılmadıklarını kutsallaştırmak, eşyayı Allah'ın istemediği şekilde değerlendirmek, Allah demediği halde onlarda uğursuzluk görmek, eşyayı Allah'ın istemediği yerde kullanmak Allah'a karşı işlenmiş bir zulümdür.

Allah kulları adına aldığı kararlarıyla hep kullarının menfaatini murad ettiği halde kullar akılsızca Allah'ın değer yargılarını bir kenara bırakıp kendi kendilerine değer yargıları geliştirmeye çalışıyorlar. Kâfirler Allah'a demediği konularda yalan iftira ediyorlar. Bize bunları Allah emretti diyerek Allah'a iftira ederlerken akıllarını kullanmıyorlar. Böylece bilgisizce düştükleri yanılgılarla kendi kendilerini zora sokuyorlar, sıkıntılara sokuyorlar. Kutsal olmayana, istifadelerine sunulana kutsiyet atfederek, uğursuz olmayana uğursuzluk izafe ederek eşyayla ilişkilerini menfi bir şekilde bozuyorlar. Kimi kutsiyet atfettikleri eşyaya karşı, uğursuzluk atfettikleri şeylere karşı gereksiz korkular içine düşüyorlar.

104. "Onlara, "Gelin Allah'ın indirdiği Kitaba ve peygambere uyun." dendiğinde, "Atalarımızı üzerinde bulduğumuz yol bize yeter" derler; ya ataları bir şey bilmeyen ve doğru yolda olmayan kimseler idiyseler?"

Bu sapıklara gelin helâl haram sınırlarını belirleme konusunda, kutsal, kutsal olmayanı tespit konusunda, hak bâtıl belirleme konusunda, hayatın programını tespit konusunda Allah'ın kitabına ve o kitabın pratik örneği olan Resûlünün sünnetine müracaat edelim, Allah tüm hayat konusunda ne buyurmuşsa peygamber örnekliğinde anlayalım, kabul edelim ve uygulayalım dendiği zaman o akılsızlar derler ki biz atalarımızı neyin üzerinde bulmuşsak o bize yeter. Atalarımızın dini, yolu, hayat programı bize yeter, derler.

İşte yukarda anlatılan davranış bozukluklarının sebebi budur. Allah dini karşısında atalar dinini, Allah yolunun karşısında atalar yolunu savunuyorlar. Rabbimiz buyuruyor ki, ya onların ataları hiçbir şey bilmeyen, doğru yolda olmayan kimselerse? Halbuki hakkın, doğrunun, hidâyetin kaynağı atalar değil vahiydir. Doğrunun ölçüsü kitap ve sünnettir.

Ama işte Allah'ı tanımayan, Allah'ın gönderdiği dinden habersiz bir hayat yaşayanlar hiçbir delile dayanmaksızın, akıllarını hiç kullanmaksızın sadece bir atalar izi takip ederek körü körüne bir taklidin peşine takılıyorlar. Uydukları şeylerde araştırma, inceleme, düşünme yapmadan ataların, dedelerinin kutsal mirasını kendileri için yeterli görmektedirler. Atalarının mirası onlar nazarında o kadar kutsal ki onu araştırma gereği bile duymadan kabulleniyorlar. Körü körüne bir taklit yolunu takip ediyorlar. Bakın Rabbimiz böyle akılsızları uyararak buyuruyor ki sizler ey akılsızlar körü körüne takip ettiğiniz atalarınızın kimlikleri, kişilikleri, aklî düzeyleri ve gidişatları üzerinde hiç ciddi ciddi düşündünüz mü? Atalarınız doğru yoldalar ise tamam onlara uymanız caizdir.

Ama ya onlar hiçbir şey bilmeyen, Kur'an ve sünnetten habersiz bir hayat yaşayan insanlarsa? İşte bunu Kitap ve sünnet ışığında değerlendirmelerini istemektedir. Çünkü kıstas vahiydir. Vahye uyanlar doğrudur, vahye mutabakat etmeyenler kimden intikal ederse etsin bâtıldır.

Öyleyse bir şeye tabi olma konusunda eskilik, yenilik, veya atalar yolu olup olmaması önemli değildir. Önemli olan onun Allah'ın hükmüne uygun olup olmamasıdır.

105. "Ey İnananlar! Siz kendinize bakın; doğru yolda iseniz sapıtan kimse size zarar vermez. Hepinizin dönüşü Allah'adır. İşlemekte olduklarınızı size haber verecektir."

Ey îman edenler siz kendinize bakın. Siz kendinizden sorum-lusunuz. sahâbe-i kiram efendilerimiz diyor ki eğer Kur'an'da bu âyetin dışında başka hiçbir âyet inmemiş olsaydı bu âyet bize yeterdi. Siz kendinize bakın. Kıyamete kadar tüm zaman birimlerinde yaşayacak mü'min kullarına sesleniyor Rabbimiz. Siz kendinize bakın. Ne fidye, ne torpil, ne şefaat, ne iltimas olmadığı bir günde siz kendinizi kendiniz kurtaracaksınız. O gün insanlar kendilerini Allah'ın cehenneminden kurtarabilmek için dünyalar dolusu fidyeler vermek isteyecekler ama bu onlardan kabul edilmeyecek. Kimin malını kime veriyorlar da?

Öyleyse sizler kendinizi Allah'ı razı edecek Müslümanca bir hayatla kurtarmaya bakın, o gün kimsenin kimseye bir faydası olmayacaktır. Herkes, hepiniz o gün sadece yaptıklarıyla karşı karşıya geleceksiniz. Gerçi Rasulullah Efendimiz kişinin öldükten sonra da kârda olacağını, geriye bıraktıklarından, salih evlât, sadaka-i câriye, istifade edilen hayırlı bir ilim, hayırlı bir çığır gibi unsurlardan da faydalanacağını anlatır. Ama tabii bu birinin yaptıklarından bir başkasının faydalanması anlamına değil, kendisinin bizzat iyi bir iş yapmasındandır. Çünkü Allah'ın istediği gibi inanıp, O'nun istediği gibi bir hayat yaşamayanlar geriye bıraktıklarından istifade edemeyeceklerdir.

Madem ki ben beni kurtaracakmışım, ben benden sorumluy-muşum öyleyse ben hemen dağa çıkmalıyım. İnsanlardan uzaklaşmalıyım. Çoluk çocuğumu terk edip insanlarla ilgilenmemeliyim. Hayır, yanlış. Çünkü ben beni kurtarırken insanlara, çevreme tavrım, tebliğim, ilişkim, hayatımın her bir bölümü aynen kulluk örneğim gibi olmalıdır. O nasıl bir hayat yaşamışsa ben de öylece yaşayarak ancak kendimi kurtarabilirim. Çünkü insanlardan uzaklaşıp münzevi bir hayata çekildiğim zaman benim kendi kendime yapabileceğim çok az İslâmi görev vardır. Zikir, tefekkür gibi. Öyle değil mi? İslâm tek başına yaşanacak bir din değil ki. İslâm'ın diğer hükümleri cemaatle yaşana-bilecek hükümlerdir. Namaz kılacağız cemaatle, zekât vereceğiz kendi kendimize değil birilerine, yalan söylemeyeceğiz birilerine gibi.

Öyleyse biz kendimizi kurtarırken elbette birlilerinin kurtuluşu-na da sebep olacağız. Ama kimi peygamberler gibi hanımlarımızı bile kurtaramamışsak o zaman da biz bize düşeni yaptıktan sonra hiç üzülmeyeceğiz. Biz hidâyette olduğumuz sürece onların bize hiçbir zararları olmayacak. Unutmayacağız ki kar ya da zarar, galibiyet ya da mağlubiyet sadece dünya şartlarına göre hesap edilmez. Öyle olmuş olsaydı 950 yıl çırpındığı halde 30,40 kişiyi Müslüman yapabilmiş olan Nuh (a.s) kaybetmiş olacaktı. Veya testere ile kesilip şehid

edilen Yahya (a.s) zarar etmiş olacaktı.

Ey mü'minler, siz kendinize bakın. Eğer sizler hidâyette iseniz, doğru yolda iseniz sapanların, sapıtanların size hiçbir zararı dokun-maz. Siz Allah'ın istediği bir hayatın sahibi olduğunuz sürece sapanlar, sapıtanlar evinizin içinde bile olsa, babalarınız, analarınız, hanım-larınız, çocuklarınız bile olsa size bir zararları dokunmayacaktır. Sakın ha sapıklığınıza, İslâm dışı bir hayatın adamı oluşunuza etrafınızı mâzeret göstermeyin. Ne yapayım, iyi bir Müslüman olacağım, ama işte toplum şöyle, ailem böyle, müdürüm böyle diyerek kendi yamukluğu-nuzu örtmeye çalışmayın. Fâtır sûresinde de Rabbimiz peygamberini aynı konuda uyarıyordu. Bulabilirsem âyeti bulayım inşallah:

"Ey peygamberim Artık onlara üzülerek kendini harap etme; Allah onların yaptıklarını şüphesiz bilir."
(Fâtır 8)

Allah böyle sapmak isteyenleri, iradelerini sapmadan yana kullananları saptırır, hidâyet bulmak isteyenleri de hidâyetine erdirir. Öy-leyse ey peygamberim, sen böyleleri hakkında asla bir üzüntüye kapılma. Böyleleri için sakın kendini yıpratma. Onların yola gelmeyişleri karşısında, kötülükte direnmeleri karşısında üzülme, yoluna devam et. Unutma ki Allah onların yaptıklarından haberdardır ve yaptıklarını onların yanına bırakmayacaktır. Sen hiç üzülme. Şüphesiz Rabbin iyiyi kötü, kötüyü de iyi görecek değildir. Onlar hiçbir zaman ne bu dünyada, ne de âhirette îman edip salih ameller işleyen mü'minlerin ulaştıkları mükafatlara ulaşamayacaklardır. Bir gün gelip Allah belâlarını verecektir onların. Çünkü hepinizin dönüşü O'nadır. Hepiniz tek tek O'-nun huzuruna varacak ve yaptıklarınızın hesabını O'na ödeyeceksiniz. Orada hiçbir mâzeretiniz geçerli olmayacak. Akıllarınızı kullanmayarak atalar dinine, atalar yoluna tabi olmanız da sizi kurtaramayacaktır.
106. "Ey İnananlar! Ölüm birinize geldiği zaman vasiyet ederken içinizden iki âdil kimseyi; şâyet yolculukta olup başınıza da ölüm musîbeti gelmişse, namazdan sonra alıkoyacağınız, şüpheleniyorsanız, "Akraba bile olsa yeminle hiçbir değeri değiştirmeyeceğiz, Allah'ın şahitliğini gizlemeyeceğiz, yoksa şüphesiz günahkârlardan oluruz." diye yemin eden sizden olmayan iki kişiyi şahit tutun."

Ey mü'minler, sizden birine ölüm yaklaştığı zaman vasiyet yaparken şahitler bulundurun. Vasiyet ederken içinizden iki âdil şahit tutun. Yolculuk

esnasında ölüm başınıza gelirse namazdan sonra bir haksızlığa imkân vermemek için vasiyetinize şahit tutacağınız kimselere şöylece yemin ettirin: Bizler akraba bile olsalar Allah için verdiğimiz bu yeminlerimizi değiştirmeyiz. Çünkü eğer bu şahitliği gizlersek biz kesinlikle günahkârlardan oluruz. Şahitliğimiz akraba aleyhine de olsa onlar hatırına haktan vazgeçmeyiz. Bizler asla Allah'ın şahitliğini değiştirmeyeceğiz, gizlemeyeceğiz diye yemin eden sizden olmayan iki kişiyi şahit tutun. Buradan anlıyoruz ki adâletin gerçekleşmesi, hak-kın yerini bulması için şahitlerin kimlikleri de önemli değildir. Adâlet dinsel aidiyetten daha önceliklidir.

107. "Eğer bu şahitlerin günah işlemiş oldukları ortaya çıkarsa ölene daha yakın hak sahibi diğer iki kişi bunların yerine geçer ve "Bizim şahitliğimiz ikisininkinden de daha doğrudur, biz aşırı gitmedik, yoksa şüphesiz zulmedenlerden oluruz." diye Allah'a yemin ederler."

Ama sizin vasiyetinize şahit olan bu iki kişi yemin ettikten sonra hainlikleri, yalancılıkları ortaya çıkmışsa, günahkâr oldukları anlaşılmışsa o zaman terekede hak sahibi olan ölenin varislerinden iki kişi o iki şahit yerine şahitlik etsin. Tabii bunlar mirasa hak kazanların en lâyıklarından olmalıdır.

Ve bu iki şahit Allah adına yemin etsinler. Desinler ki bizim şahitliğimiz Allah katında onlarınkinden daha doğru, dinlenmeye, itibara alınmaya daha lâyıktır, çünkü onlar, o bizden önce şahit tutulanlar hainlik ettiler. Ama bizler onlar hakkında hainlik etmekle onlara zulmetmedik, biz onlar aleyhine yalan söylersek o zaman zâlimlerden oluruz.

108. "Bu, şahitliği gerektiği gibi yapmalarını veya yemin-lerinden sonra yeminlerin kabul edilmemesinden korkmalarını daha iyi sağlar. Allah'tan sakının, dinleyin, Allah fâsık kimselere yol göstermez."

İşte bu hüküm onların gerçeği değiştirmeden, hakkı gizlemeden olduğu gibi şahitlik etmeye veya kendilerinden sonra bir başkasının yemin etmesi insanların yeminlerini reddederek rezil bir duruma düşmekten korkmalarını sağlaması açısından daha uygundur. Evet demek ki işte böylece şahitlik meselesinin üzerinde ciddi ciddi durulması yeryüzünde adâletin gerçekleştirilmesi içindir. Çünkü insanlar arasında adâletin tesis edilmesi evvel emirde şahitlerin dürüstlüğüne bağlıdır. O halde ey Allah kulları bu konuda, her konuda muttaki olun. Allah'a karşı sorumluluklarınızın bilinciyle hareket edin. Rabbinizin her an

sizi görüp gözettiğini unutmayın. Kesinlikle bilesiniz ki Allah kendisine itaatten çıkan, istediği gibi hareket etmeyen kimseleri rahmetine ve cennetine ulaştırmaz.

109. "Allah peygamberleri topladığı gün, "Size ne cevap verildi?" der; onlar, "Bizim bir bildiğimiz yoktur, doğrusu görülmeyenleri bilen ancak sensin." derler."

Siz bilirsiniz. Yaşadığınız bu dünya hayatında ister Rabbinize kulluğunuzun, takvanın bilinci içinde olun, isterseniz de O'na, O'nun yasalarına itaatten çıkmış hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşayan fâsıklar gibi davranın. Ama şunu asla unutmayın ki bir gün gelecek Allah bu hayatın hesabını sormak üzere peygamberleri ve tüm mahlukâtı huzurunda toplayacak. O gün elçilerine şöyle soracak: "Size ne cevap verildi?" Size ne dendi? Sizler gönderildiğiniz toplumlarınız tarafından nasıl karşılandınız? Nasıl bir mukabele gördünüz? Sizi nasıl karşıladılar? Size evet mi dediler, yoksa hayır mı dediler? Size itaat mı ettiler, yoksa isyanda mı bulundular? Sizin Benim örnek kullarım olduğunuza îman ettiler mi, yoksa ret mi ettiler? Sizin gibi kul olma yoluna mı girdiler, yoksa keyiflerince yaşamaya mı yöneldiler?

Veya ey peygamberlerim, sizler gönderildiğiniz toplumlarınıza karşı vazifelerinizi yaptınız mı? Benim âyetlerimi onlara anlattınız mı? Tebliğ ettiniz mi? Benim mesajımı onlara duyurdunuz mu? Benim insanlardan istediğim kulluk konusunda onlara örneklikte bulundunuz mu? Onlara gösterdiniz mi diyecek. Kasas sûresinde de aynı konu şöyle anlatılır:

"O gün Allah onlara seslenir: "Peygamberlere ne cevap verdiniz?" der."

(Kasas 65)

Bu defa insanlara, o peygamberlerin toplumlarına geliyor soru: Ey kullarım, Benim size gönderdiğim elçilerime ne dediniz? Ne cevap verdiniz? Nasıl karşıladınız onları? Nasıl icabet ettiniz? Neler dediniz onlara? Nasıl davrandınız onlara karşı? Evet herkes o gün ne diyeceğini, nasıl cevap vereceğini şimdiden iyi düşünsün. Evet ya Rabbi ben senin bana gönderdiğin elçini kulluk örneği bildim. Onu tanıma, onun sünnetini, onun yaşam tarzını öğrenip aynen onun gibi olma yoluna girdim. Tüm hayatımda adım adım onu takip ettim diyebilecek miyiz? Diyemeyecek miyiz? Bunu iyi düşünelim. Peygamberle, peygamberin sünnetiyle, peygamberin hadisleriyle ilgilenmeyen, peygamberden ve onun hayatından habersiz yaşayan bir adamın elbette bunu diyebilmesi mümkün değildir.

Bir de unutmayalım ki bu kitabı tanıdığımız kadarıyla peygamberin sünnetini tanıdığımız kadarıyla müslümanız ve Rabbimizin sorularına cevap vereceğiz. Yâni ne kadar tanıyabildik peygamberi? Ne kadar tanıyabildik onun sünnetini? Ya Rabbi senin peygamberin bize bir şey demedi ki, biz ona bir cevap verelim. Bir şey sormadı ki o bize, biz ona cevap verelim. Tat bir peygamber göndermişsin bize. Bizimle hiç konuşmadı. Bize hiçbir mesaj ulaştırmadı. Bizim dinimizi bize o anlat-madı ki. Bizim dinimizi bize babalarımız anlattı, hocalarımız anlattı, Ömer Nasuhi Bilmen anlattı. Biz dinimizi onlardan öğrendik. Senin peygamberin zaten bizim dönemde gelmedi. Çok önceleri gelmiş ve kendi toplumunu ilgilendiren sözler söylemiş, uygulamalarda bulunmuş. Bizim onun ne dediklerinden haberimiz yoktu diyeceğiz herhalde. Çünkü peygamberi tanımayan, peygamberin sözlerini, peygamberin uygulamalarını tanımayan bir adam bundan başka ne diyebilir ki?

Öyleyse, gözünüzü dört açıp, kulağınızı sekiz açıp şu sözümü iyi dinleyin. Başka kitapları tanımasak da olur, diğer liderleri ve efendileri ve onların uygulamalarını tanımasak da olur, ama bu kitabı ve peygamberin sünnetini tanımak zorundayız. Bunu asla hatırınızdan çıkarmayın. Çünkü soru onlardan çıkmayacak. Onları tanıyıp tanımadığınızdan, onları örnek alıp almadığınızdan sorulmayacaksınız. Peygamberinizi tanıyıp tanımadığınızdan, onun sünnetini, onun hayatını, onun uygulamalarını tanıyıp tanımadığınızdan, onun gibi yaşayıp yaşamadığınızdan sorulacaksınız. Bakın Rasulullah Efendimiz kendisine sorulacak bu sorunun heyecanını iliklerine kadar hissederek: "Ey ashabım, ben size tebliğ ettim mi? Ben size görevimi yaptım mı? Ben size risâletimi ulaştırdım mı? Bu konuda yarın Rabbimin huzurunda bana şahitlik yapar mısınız diye çırpınırken, bizler ne yapacağımızı, ne diyeceğimizi çok iyi düşünmek zorundayız. Evet bakın o gün kendilerine sorulan bu soru karşısında peygamberlerin verecekleri cevapları da şöyle olacak:

Diyecekler ki; ya Rabbi, şüphesiz ki senin ilminin yanında bizim bilgimiz bir hiçtir. Muhakkak ki sen tüm gaybların bilicisisin. Bilginin kaynağısın sen. Sen bizim bildiklerimizi de bilmediklerimizi de bilensin. Bizim gönderildiğimiz toplumlarımıza karşı görevlerimizi yapıp yapmadığımızı, onların bizi nasıl karşıladıklarını en iyi bilen sensin ya Rabbi. Bizler hayatta iken çağrımıza verilen cevapların, karşımızda takınılan tavırların sadece zâhirîni bilebiliriz. Onların batınlarını bilen ancak sensin ya Rabbi. Bize ve bizim senden getirdiğimiz mesaja müspet ve menfi tavır takınanların içlerini, dışlarını, niyetlerini ve onlara karşı nasıl muamele yapılacağını bilen ancak sensin ya Rabbi.

110. “Allah, “Ey Meryem oğlu Îsâ! Sana ve anana olan nîmetimi an” demişti, “Seni Ruh’ul Kudüs'le desteklemiştim; beşikte ve yetişkin iken insanlarla konuşuyordun; sana Kitabı, hikmeti, Tevrat'ı ve İncil'i öğretmiştim. Sen iznimle, çamurdan kuş gibi bir şey yapmış ona üflemiştin de iznimle kuş olmuştu; anadan doğma körü, alacalıyı iznimle iyi etmiştin. Ölüleri iznimle diriltiyordun. İsrâil oğullarına belgelerle geldiğinde, onlardan inkâr edenler, “Bu apaçık bir büyüdür” demişlerdi de Ben onların sana zarar vermelerini önlemiştim.”

İşte burada o elçilerinden bir tanesinin hayatından örnek su-nacak Rabbimiz. Ey Meryem oğlu Îsâ, sana ve anana olan nîmetlerimi bir hatırlasana. Seni bir kelime olarak, bir yasa olarak babasız yarattığımı hatırla. Yine hatırla ki seni Ruhu’l Kudüs ile destekledim. Yahudiler bu babasız doğumunu bahane ederek tarih içinde seni veledi zinalıkla itham ederek kirletmeye çalışsalar da sana tertemiz bir ruh verdik. Veya buradaki Ruhu’l Kudüs Allah’ın sözleridir, yâni vahiydir. Rabbimiz vahyiyle Îsâ (a.s)’ı desteklemiştir. Ya da bu Ruhu’l Kudüs Cebrâil (a.s) dır. Aslında tüm elçilerine Cebrâil (a.s)’ı destek yaptığı halde kitabında sadece Îsâ (a.s) ın zikredilmesi onun yaratılışındaki Cebrâil’in rolünden dolayıdır Allahu Âlem.

Ve sen beşikte bir bebekken tıpkı yetişkin birisi gibi insanlarla konuşuyordun. Sana bu gücü de vermiştik. Ya da hem beşikte iken hem de yetişkin iken insanlarla konuşuyordun. Sana kitabı ve hikmeti, Tevrat’ı ve İncil’i öğrettim. Evet Rabbimiz Îsâ (a.s)’a kitabı, Tevrat’ı, İncil’i, ve hikmeti öğretiyor. Hem yazı yazmayı, hem kitabı öğretiyor ona, hem de bu kitabın pratiğini, yâni nasıl anlaşılacağını, Nasıl uygulanacağını da öğretiyor. İncil Îsâ (a.s)’a veriliyor, bunu anlıyoruz da acaba Tevrat’ın verilişini nasıl anlayacağız? Arkadaşlar böylece anlıyoruz ki Rabbimiz Îsâ (a.s)’a verdiği İncil ile daha önce gönderdiği ve İsrâil oğullarının bozup tahrif ettikleri Tevrat’ın aslını da ortaya koyuyordu. Çünkü kitaplar ve peygamberler birbirlerini tasdik ederek geliyorlardı.

Yine hatırla ki sen benim emrimle, benim iznimle çamura kuş sûreti veriyor, sonra ona üfürdüğünde de Allah’ın izni ve yardımıyla o bir kuş oluyordu. Yine benim iznimle görmeyen körlere, şifa bulmaz alacalılara şifa veriyor, benim iznimle ölüleri diriltiyordun. Dikkat ederseniz hep “Biiznî” “Biiznî” diyor Rabbimiz. Bunun sebebi bütün bu yapıp ettiklerinden dolayı Îsâ (a.s)’ı tanrılaştırmaya çalışan, ona Allah sıfatlarını yüklemeye çalışan hıristiyanları uyarmaktır. Bakın, dikkat edin bütün bunlar Benim iznimle

olmuştur uyarısında bulunmak içindir.

Yine hatırla ki ey peygamberim, sen yahudilere risâletinin hak oluşu konusunda bu tür hüccetler, deliller, mûcizeler getirdiğinde onlar seni öldürmeye teşebbüs etmişlerdi de Biz buna mâni olmuştuk. Tüm bu açık mûcizeler karşısında bir peygamber inkâr etmek, peygamber öldürmek vazgeçilmez huyu olmuş o hainler senin için: "Bu harikulade olaylar apaçık bir sihirden başka bir şey değildir." demişlerdi. Evet Rabbimiz bu âyetleriyle Îsâ (a.s)'a hitap ederken aslında onu putlaştıranlara ve de onu yalanlayanlara bir uyarıda bulunmaktadır anlıyoruz.

111. "Havarilere, "Bana ve peygamberlerime inanın" diye bildirmiştim, "İnandık, bizim Müslimler olduğumuza şahit ol" demişlerdi."

Evet, yine hatırla ki, hatırlayın ki Biz Havarilere vahyetmiştik. Hangi konuda? Bana ve elçilerime îman edin diye. Onlar da Bizim sana bir lütfumuz olarak: İnandık ya Rabbi, bize emrettiğini tasdik ettik ya Rabbi, bizim bu îman ve tasdiklerimizdeki samimiyetimize, Senin emrine boyun büktüğümüze Sen şahit ol ya Rabbi demişlerdi. Biz inandık, biz Müslüman olduk, biz teslim olduk sen buna şahit ol ey Allah'ım demişlerdi. Sen şahit ol ki biz Müslümanlarız demişlerdi.

İşte Rabbimiz son derece açık ve net bir biçimde anlatıyor ki Îsâ (a.s) Müslümandı, onun Havarileri de Müslümandı. İşte Îsâ (a.s) nın ilk mü'minlerinin itirafları. Ey Rabbimiz, biz bize indirilene inandık. Senin tarafından bize indirilen İncil'e, bize gönderilen elçin Hz. Îsâ'ya îman ettik. Resûlün yoluna, Resûlün îmanına, Resûlün kulluğuna, Re-sûlün teslimiyetine, Resûlün sünnetine tabi olduk. Sana ve kitabına îmanımızı Resûlüne tabi olmakla ortaya koyduk. Biz elçinin bizden istediği tevhidi kabullendik. Biz senden başka İlâh kabul etmeyen, senden başka kulluğa lâyık varlık bilmeyen, elçilerinle seni karıştırmayan, elçilerine senin sıfatlarını vermeyen, elçilerini ulûhiyet ve rubûbiyet makamına oturtmayan, onları sana ortak görmeyen mü'minleriz.

Biz hem Rabbimiz ve İlâhımız olan sana, hem de bizi sadece sana kulluğa çağıran elçilerine iftira etmeyenlerdeniz. Ya Rabbi sen bu îmanlarımıza şahit ol diyorlar. İşte o Müslümanlar ve şu anda da Îsâ (a.s)'a Allah'ın istediği biçimde îman edenler Müslümanlardır. Şu anda Îsâ (as)'ı tanrılaştırmayıp Allah'ın kulu ve elçisi olarak ona îman edenler sadece Müslümanlardır. Ne hıristiyanlar, ne de yahudiler ona Allah'ın istediği şekilde inanmamaktadırlar.

112. "Havariler, "Ey Meryem oğlu Îsâ! Rabbin bize gökten bir sofra indirebilir mi?" demişlerdi de, "İnanıyorsanız Allah'tan sakının" demişti."

Havariler demişlerdi ki; "Ey Meryem oğlu Îsâ, Rabbin bize gökten bir sofra indirebilir mi?" Bu ifadeyi; "Rabbin buna güç yetirebilir mi?" şeklinde anlayabileceğimiz gibi, "acaba Rabbin böyle bir şeye razı olur mu?" Veya "Rabbin böyle bir şeyi murad buyurur mu?" şeklinde de anlayabileceğiz. Ya da "Ey Îsâ, nasıl olur? Böyle bir şey uygun mu? Sen böyle bir şeyi Rabbinden isteyebilir misin? Senin böyle bir şeye yetkin var mı? Gücün yeter mi buna?" şeklinde de olabilir. Tabii bu anlayışları şunun için demeye çalıştım. Yâni işte yukarıda anlattı Rabbimiz bu Havarilerin îmanlarını ve teslimiyetlerini. Allah hakkında acaba Rabbinin böyle bir şeye gücü yeter mi? Şeklinde bir ifadeyi kullanmaları hoş düşmeyecek gibi geldi bana. Tabii kimileri bu olayın onların henüz îmanlarının tam oturaklaşmadığı bir dönemde olduğunu söylemişler. Veya onların içinden kimi cahillerin bunu söylediklerini iddia edenler olmuş. Onların bu isteklerine karşılık Îsâ (a.s) da buyurdu ki eğer îman ediyorsanız Allah'a karşı saygılı olun. Allah'a karşı konumuzun farkında olun, haddinizi bilin. Demek ki bu talep meşru değil. Ve dikkat ederseniz böyle bir talebin yerine getirilip getirilmeyeceği konusunda tek kelime bile söz edilmezken, sadece talebin meşru olmadığı vurgulanıp iş bitiriliyor.

113. "Ondan yemeyi, kalplerinizin kanmasını ve senin bize doğru söylediğini bilmeyi, ona şahit olmayı istiyoruz dediler."

Havariler bu isteklerinde gerekçe olarak dediler ki, biz böyle bir sofra istemekle ondan yemeyi ve kalplerimizin tatmin olmasını, yakîn bir îmanla doyuma ulaşmasını, sükûnete ermesini istedik. Zerre kadar bir şüphe duymadan senin bize söylediklerinin mutlak doğruluğunu bilmek için bunu istedik ey Îsâ dediler. Bir de bu olaya şahit olmayanlara onun hakkında kesin bir bilgiyle şehâdette bulunalım diye istedik bunu. Bizim böyle bir sofra istememizin sebebi işte budur. Değilse ne Rabbimizden, ne O'nun gücünden, ne de peygamber olarak senden bir şüphemiz oluşundan değil.

Arkadaşlar bu tıpkı İbrahim (a.s)'ın şu ifadesi gibidir. Hani İbrahim (a.s); "Ya Rabbi, ölüleri nasıl dirilttiğini görmek istiyorum." demişti de Rabbimiz şöyle buyurmuştu:

"İnanmıyor musun?" "Evet inanıyorum, ama kalbim tatmin olsun için istiyorum."

(Bakara 260)

Evet bakın bu soruyu soran bir Allah elçisiydi. İnanmayan birisi değildi. Ve diyor ki bakın, inanıyorum ya Rabbi ama istiyorum ki kalbim itminana kavuşsun. Yâni İbrahim (a.s) Rabbimizin bir görsel âyetiyle kalbinin doyuma ulaşmasını istiyordu. Çünkü o insanları O Allah'a îmana çağıracaktı. Konumu gereği, üslendiği görev gereği istiyordu bunu Rabbinden. Önce bizi Allah'a kulluğa çağıran Allah elçisinin kalbi mutmain olacaktı, tabii atamızın kalbi mutmain olunca da bizim kalbimiz mutmain olacaktı. İşte burada da anlıyoruz ki Îsâ (a.s)'ın yanında onun misyonuna yardım edeceklerine dair söz verip bu büyük görevi üslenen Havari dâvetçiler de böyle bir görsel âyetle itminan istiyorlar. Bunun üzerine:

114. "Meryem oğlu Îsâ, "Allah'ım! Rabbimiz! Bize ve bizden sonra geleceklere bayram ve senden bir delil olarak gökten bir sofra indir, bizi rızıklandır, sen rızık verenlerin en hayırlısısın"dedi. Allah, "Ben onu size indireceğim; bundan sonra kim inkâr ederse, dünyalarda kimseye azap etmeyeceğim şekilde ona azap edeceğim" dedi."

Îsâ (a.s) dedi ki, ey Rabbimiz, bize gökten bir sofra indir ki o bize ve bizden sonra gelenlere bir sevinç, bir bayram, bir ferah günü olsun. Bir işaret olsun. Senin ve elçinin doğruluğuna, hak oluşuna bir delil, bir hüccet olsun. Ey Rabbimiz bize rızık ver. Şüphesiz rızık verenlerin en hayırlısısın diye dua etti. Bunun üzerine Rabbimiz şöyle buyurdu: Ben onu size indiririm. Ben zaten onu size hep indiriyorum. Şu anda tatlısıyla, tuzlusuyla, ekşisiyle, yağlısıyla yiyip içtiklerinizin tamamı Bendendir. İşte şu anda yediğiniz önünüzde yemediğiniz arkanızda Benim soframın, Benim nîmetlerimin içinde yüzüyorsunuz. Öyle değil mi? Şu önümüzdeki sofralar kimden? Şu meyveler, şu seb-zeler, şu sütler, etler Allah'tan değil mi? Allah vermiyor da kim veriyor bunları? Ama aslında insan eşyanın normal durumunu mûcize olarak göremez de anormal durumunu mûcize olarak görüyorlar. Meselâ yeryüzü sallanıp deprem olunca olağanüstü oluyor da yerin bizi düşürmeden üzerinde tutuşu mûcize olmuyor. Güneşin tutulması olağanüstü oluyor da varlığı olağanüstü olmuyor. Elma ağacının elma vermesi mûcize olmuyor da gökten bir elmanın düşmesi mûcize oluyor. Hurmanın bizzat kendisinin varlığı, Allah tarafından en güzel bir biçimde yatarılmış olması mucize olmuyor da, onun üzerinde lafzatul-lahın yazılı oluşu mucize oluyor. Veya balın Rabbimizin emriyle arılar tarafından meydana getirilişi mucize olmuyor da, onun peteğinin üzerinde kelime-i tevhidin yazılmış oluşu mucize oluyor. Garip bir şey. İnsanlar böyle şeylerin peşine düşüyorlar da Allah'ın

kendileri için yarattığı, indirdiği nimetlerini görmüyorlar, görmezden geliyorlar. Kendi yaptıkları bilgisayar aletini hamd ettikleri, gündeme getirdikleri kadar Allah'ın akıl âyetini gündeme getirmiyorlar. Evet, Rabbimiz buyuruyor ki, ben onu size indireceğim, ama benim böyle görsel bir âyetime şahit olduktan sonra, gözlerinizle bunu müşahede ettikten sonra kim inkâr ederse, kim bunu örtecek, örtbas edecek olursa, kim bu nîmete karşı nankörlük yapacak olursa kesinlikle bilesiniz ki ona yeryüzünde hiçbir kimseye yapmadığım şekilde azap edeceğim. Arkadaşlar, işte Allah'tan böyle bir görsel âyet istemenin, peygamberden böyle bir mûcize istemenin tehlikesi buradadır. Allah'tan âyet isteyecekseniz bunun sorumluluğuna da katlanmak zorundasınız. İstediğiniz cinsten bir âyet geldi mi artık fatura da kesilmiş oluyor. Onun içindir ki kitabımızın pek çok yerinde anlatıldığı gibi Allah'ın elçileri toplumlarını bu tür âyetler istemekten menetmişler ve uyarılarda bulunmuşlardır. Pekiyi acaba sonuç ne oldu? Gerçekten gökten bir sofra indirildi mi onlara? Arkadaşlar Kur'an bu konuda susmuştur. Tirmizi'de gökten kendilerine et ve ekmekle donatılmış bir sofra indirildiğine dair bir hadis görmüşsem de bu konuda sıhhatli bir bilgim yok. Gönderilmiş de olabilir, Rabbimizin az önceki uyarısından sonra Havariler bu isteklerinden vazgeçmişler de olabilir.

116,117. "Allah, "Ey Meryem oğlu Îsâ! Sen mi insanlara Beni ve annemi Allah'tan başka iki İlâh olarak benimseyin dedin? "demişti de, "Haşa, hak olmayan sözü söylemek bana yaraşmaz; eğer söylemişsem, şüphesiz Sen onu bilirsin; Sen, benim içimde olanı bilirsin, ben Senin içinde olanı bilmem; doğrusu görülmeyeni bilen ancak Sensin" demişti, "Ben onlara sadece 'Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin diye bana emrettiğini söyledim. Aralarında bulunduğum müddetçe onlar hakkında şahittim, beni aralarından aldığında onları Sen gözlüyordun. Sen her şeye şahitsin."

Ve işte hıristiyanların sapak noktalarını ortaya koyan bir Allah yasası. Rabbimiz Meryem oğlu Îsâ'ya soruyor: Ey Îsâ beni ve anamı Allah berisinde, Allah dûnunda iki İlâh edinin diye sen mi söyledin? Allah'ı bırakın da bana ve anama kulluk edin diye sen mi dedin onlara? Kendinin ve ananın İlâhlığını sen mi iddia ettin? Sen mi dedin onlara beni ve anamı tanrılaştırın diye? Sen mi işledin bu suçu?

Rivâyetlere bakılırsa bunu Rabbimiz kıyamet günü bütün mahlukâtın önünde söyleyecek. O ortamda herkes var. Îsâ (a.s)'ı tanrılaştıranlar, Ona tapınanlar da vardır.

Bakın onların huzurunda Rabbimizin bu şekildeki sorusuna Îsâ (a.s)şöyle cevap verecek: Ey Rabbim, hâşâ hâşâ hak olmayan bir sözü söylemek bana yakışmaz. Seni tenzih ederim. Seni Sana lâyık olmayan sıfatlardan tenzih ederim. Ben hayatım boyunca hep Seni tes-bih ve tenzih ettim. Ben hep Sana kul köle oldum. Kendim Sana kul köle olurken bu insanları nasıl kendime ve anama kulluğa çağırabi-lirim? Şâyet ben onu söylemişsem elbette Sen bilirdin. Hiçbir şey Sana gizli değildir. Sen her şeyi bilensin. Sen benim zatımın hakikatini, içimi, dışımı, kalbimi, niyetimi, içimdekileri bilirsin. Halbuki ben Senin zatının künhünü bilemem. Senin ilmin olmuş ve olacak her şeyi kuşatmıştır.

Ben hayattayken asla böyle bir şey demedim. Ama beni katına alıp hayatıma son verdikten sonra bu adamların düştükleri bu yanılgılarına ben ne yapabilirdim ya Rabbi? Onları görüp gözetleyen Sendin Allah'ım. Ben onlara ancak bana emrettiklerini, bana vahy ettiklerini söyledim. Onlara beni ve sizi yaratan Rabbimize kulluk edin, sadece O'nu dinleyin dedim. Ben de sizin gibi bir kulum dedim. Benim sizden bir farkım yok dedim. Onların arasında bulunduğum sürece yapıp ettiklerine şahit idim. Beni kendi katına çektikten sonra artık onların ne yaptıklarına şahit ve gözetleyici ancak Sen oldun.

118. "Onlara azap edersen, doğrusu onlar senin kullarındır; onları bağışlarsan, güçlü olan, hakim olan şüphesiz ancak sensin."

Ne hoş, ne güzel bir ifade değil mi? Ey Rabbim, eğer bu yaptıklarından ötürü onlara azap edersen doğrusu onlar senin kullarındır. Onları bağışlarsan güçlü olan, aziz olan, hakim olan ancak sensin. Bu konuda yetki, onur, şeref, hikmet, bilgi sana aittir. Eğer onlara azap edersen onlar senin kölelerindir, onların sahibi ve mâliki sensin. Onlar hakkında istediğin gibi tasarrufta bulunabilirsin. O kullarını affedersen asla sana itiraz edilemez. Kim hesap sorabilir sana?

Şu merhamete bakın Allah'ın elçisindeki. Onlar senin kulların diyor, onları bağışlarsan kim karşı koyabilir sana diyor. Ne güzel bir dua, ne muazzam bir edep depil mi? Bunu ancak Allah'ın eğitip bize yasal örnek yaptığı bir peygamber söyleyebilir.

Rabbimiz buyuruyor ki:
119,120. "Allah, "Bu, doğrulara doğruluklarının fayda verdiği gündür; ebedî ve temelli kalacakları, altlarından ırmaklar akan cennetler onlarındır. Allah

onlardan hoşnut olmuştur, onlar da Allah'tan hoşnut olmuşlardır, bu büyük kurtuluştur"dedi. Göklerin, yerin ve onlarda bulunanların hükümranlığı Allah'ındır, Allah her şeye Kâdirdir."

Bugün kıyamet günüdür. Bugün kıyam günüdür. Bugün sözlerine sâdık kalanların sadâkatlerinin karşılığını görecekleri gündür. Bugün dosdoğru yolda olanların, sırat-ı müstakîmde olanların, bugün Müslüman olanların, Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayanların îmanlarının faydasını görecekleri gündür. Bugün, bugüne inanarak, bugünün hesabı içinde bir dünya yaşayanların kurtulacakları bir gündür. Bugün kim ne yapmışsa, nasıl bir hayat yaşamışsa amellerin karşılı-ğının tastamam kendisine verileceği bir gündür. Bugün sâdıklar, îman iddialarında sadâkat gösterenler, îman kaynaklı bir hayat yaşayanlar, îmanlarını hayatlarında görüntüleyenler için zemininden ırmaklar akan, tahtı tasarruflarında ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetler vardır. Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan hoşnut olmuşlardır.

Doğruluklarından ötürü, sadâkatlerinden ötürü, dünyada Allah-tan, Allah'a kulluktan, Allah'ın istediği hayatı yaşamaktan, Allah'ın emir ve yasaklarından razı oldukları için Allah da onlardan razı olmuş-tur. Bir ömür boyu Allah'ı razı etmeye çırpınışlarından ötürü Allah onlardan razı olmuştur. Şimdi onlar da Rablerinin kendilerine lütfettiği cennetlerden razı olmuşlardır. Çünkü göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Göklerin ye yerin mülkü O'na aittir. Göklere ve yere egemen olan O'dur. Her şey O'nun dilemesi altındadır. Kullarından dileyenlere, dileklerini onayladıklarına akla hayale gelmedik cennetler ve mükafatlar vermeye Kâdirdir O. Rabbim bizi de o kullarından eylesin. Velhamdü lillahi Rabbil Âlemin.

ENFÂL SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre 8, nüzûl sıralamasına göre 88, esseb'ut tıval kısmının da 7 sûresi olan Enfâl sûresinin âyetleri 75 olup Medine'de nâzil olmuştur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Bedir savaşını, savaş sonrası ganîmetlerin taksimi konusunda Müslümanlar arasında çıkan bir tartışmayı konu ederek söze başlayan bir sûreyi tanımaya başlayacağız. Bu sûrede savaşı, barışı, savaş ve barışın yasalarını, savaşta Allah'ın müminlere desteğini, takvayı, sabrı, gerek savaş esnasında gerekse hayatın her bir alanında Allah ve Resulüne mutlak itaati, savaş ganîmetlerinin paylaşım problemlerinin çözümünü çok net ve açık olarak göreceğiz, öğreneceğiz.

İman küfür savaşlarının tamamının Allah'ın elinde olduğunu, savaşların sonucunun belli olduğunu, galibiyetin Allah'ın yardımına ve desteğine bağlı olduğunu çok açık ve net bir biçimde anlayacağız. İslâm'ın savaşlarının hedefinin çok net bir biçimde ortaya konulduğuna şâhit olacağız.

Yine savaşların alt yapısında akidenin, dinin rolünü öğreneceğiz. Gerek

savaş esnasında, gerek savaş öncesi ve sonrasında ruhlardaki, zihinlerdeki duygulara, niyetlere şâhit olacağız. Kâfirler karşısında Allah desteğindeki mü'minlerin güçlerinin oranlanmasını öğreneceğiz. Bunun gibi daha pek çok konunun anlatıldığı Enfâl sû-resinin ilk âyetini tanımaya başlayalım.
1. "Ey Muhammed! Sana ganîmetlere ait soru sorarlar, de ki: Ganîmetler Allah'ın ve Peygamberindir. İnanıyorsanız Allah'tan sakının, aranızdaki münâsebetleri düzeltin, Allah'a ve Peygamberine itaat edin."

Sana Enfâl'ı soruyorlar, de ki o Allah ve Resulü içindir. Evet Bedir savaşı sonrasında ganîmetlerin taksimi konusunda bir problem çıkmıştı. Bedir savaşı Müslümanların ilk savaşıydı. Onun içindir ki sa-vaş hakkında ve savaşta elde edilen ganîmetler konusunda Müslümanların fazla bilgileri yoktu. Bu konuda açık talimatlara ihtiyaç vardı. İslâm'ı kabul etmiş olmalarına rağmen Müslümanlar hâlâ üzerlerinde cahilliye kalıntıları taşıyorlardı. İşte Bedir savaşı sonunda herkes önceden olduğu gibi ellerine geçirdikleri ganîmetlerin kendilerine ait olduğunu iddia ediyorlardı. Müslümanlar arasında düşmanı takip ettikleri için ganîmet elde edemeyenler ise o mallarda bizim de hakkımız var diyorlardı. İşte Rabbimiz sûreye bu problemin gündemiyle başlar.

Peygamberim, sana ganîmetlerden sorarlar. Ne yapacağız? Nasıl paylaşacağız? Kim ne kadar alacak? Burada Rabbimiz onlar Allah ve Resulüne aittir buyururken ilerde bunun yasasını açık bir şekilde ortaya koyacaktır. Bir de dikkat ederseniz burada ganîmet kelimesi yerine Enfâl yâni lütuf ve nîmet anlamına gelen bir kelimenin kullanılışı calibi dikkattir. Sanki Rabbimiz bununla şunu hatırlatıyordu:

Ey Müslümanlar, söyleyin sizler şu anda Allah'ın lütfettiği nî-metler konusunda mı tartışıyorsunuz? Eğer bunlar Rabbinizin size bir lütfu keremiyse, o zaman size ne oluyor ki onların paylaşımı konu-sunda Allah'ın hükmünü bilmeden hak iddiasında bulunuyorsunuz? İyi bilin ki onların paylaşımı konusunda karar onları size lütfeden Allah'a aittir. Şunu da çok iyi bilesiniz ki sizin savaşınızın hedefi bu ganîmetlere ulaşmak değildir. Sizler Allah için, yeryüzünde Allah'ın iradesini hakim kılmak, insanları diriltmek, insanları cennete ulaştırmak için savaşan insanlarsınız.

Allah'tan korkun. Allah'a karşı takvalı olun. Hayatınızı Allah için yaşayın. Allah yasalarıyla hareket edin. Unutmayın ki bu iş Al-lah'a ve Onun vahyine tâbi olan, Allah talimatlarıyla hareket eden Resulüne aittir. Peygamber, Rabbi

kendisine nasıl buyurmuşsa, nasıl yol göstermişse Enfâl öylece paylaşılacaktır. Sizler bu malları nasıl paylaşacağınızın derdinde değil Allah ve Resulüne nasıl tâbi olacağınızın peşinde olun. Allah'a karşı nasıl takvalı olacağınızın peşinde olun.

Ve aralarınızı da düzeltin. Ümmet arasında vahdeti, salahı gerçekleştirin. Müslümanların birbirlerine bakışı, birbirleriyle ilişkisi Allah'ın istediği gibi değilse, ganîmet duygusu, menfaat duygusu ön plana çıkmışsa, Allah ve Resulüne itaat ve kardeşlikleri zedelenmişse, takva yıpratılmışsa bu yapılan şeyin adı da cihad olmaktan çıkmış demektir. Müslümanlar arasındaki saflar pekişmemişse, gönüller, kalpler, kafalar, düşünceler bir değilse bunun adına cihad denmez.

Öyleyse sizler önce aranızdaki, saflarınızdaki, kalplerinizdeki açıklıkları gidermeye, saflarınızdaki boşlukları doldurmaya, ihtilâflarınızı gidermeye, durumunuzu düzeltmeye bakın. Bunu başarırsanız aranızda ganîmetlerin paylaşımı da kolay olacaktır. O zaman kardeşine fazlası gittiği zaman, sana kötüsü geldiği zaman hiç fark etmeyecektir. Çünkü onun da senden bir parça olduğunu düşünecek, bunu çok rahatlıkla kabul edeceksiniz. Zayıfların, fakirlerin zaten korunduğu bir toplumda bu konuda hiç bir problem çıkmayacaktır. Onun için siz önce aranızı ıslah etmeye bakın. Birbirinize kardeşler olarak sıkı sıkıya bağlı bir ümmet olmaya ve her konuda Allah ve Resulüne itaat eder mü'minler olmaya bakın. Eğer gerçekten mü'minler iseniz, gerçekten Allah'a, cennete, Allah'ın sizlere vaadettiği mükâfatlara iman ediyorsanız.

2,3. "İnananlar ancak o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri titrer, âyetleri okunduğu zaman bu onların imanlarını artırır. Ve Rablerine güvenirler; namaz kılarlar; kendilerine verdiğimiz rızıktan yerli yerince sarf ederler."

Mü'minlerin, gerçek mü'minlerin özelliklerinin açıklandığı bir âyet. Gerçekten inanmış, tam anlamıyla iman etmiş, emniyet ve güvenlik içine girmiş, Rabbiyle tam bir diyalog halinde, rıza halinde olan, Allah'tan ve Ondan gelenlerin tümünden razı olmuş mü'minlerin özellikleri şunlardır:

Allah anıldığı zaman, Allah'ın esmâsından birisi gündeme gel-diği zaman, veya ef'ali, fiilleri, sıfatları, âyetleri gündeme getirildiği zaman, en büyük olarak Allah gündeme getirildiği zaman, Rab olarak, İlâh olarak, Melik olarak, Rahmân olarak gündeme getirildiği zaman kalpleri titreyen, kalplerinde bir hareket, bir depreniş, bir heyecan, bir arzu, bir saygı meydana gelen kimselerdir onlar.

Evet kalpler ancak Kur’an’la mutmain olur. Ancak Kur’an’la itminan bulur, ancak onunla yatışır ve sükûnete kavuşur. Çünkü kalp Allah’ın âyetlerini duydukça, tanıdıkça şüphe ve tereddütlerden kurtulup doyuma ve itminana ulaşacaktır.

Demek ki Allah’ın âyetleri okundukça, âyetlerle karşı karşıya geldikçe mü'minlerin kalpleri coşar, taşar, sanki kabına sığmaz hale gelir. Bu âyetin bize anlattığına göre kalplerin itminana kavuşmasının birinci yolu elimizdeki şu Kur’an âyetleridir. Bunun bir ikinci yolu da yine kitabımızın Bakara sûresinin beyanıyla meşhut âyetlerle olacaktır. Rabbimizin kâinata serpiştirdiği görsel âyetlerini gördükçe kalpler doyuma ulaşacaktır.

Allah’ın âyetleri kendilerine tilâvet olunduğu, duyurulduğu, izlettirildiği zaman onların imanları artar. Gerek Allah’ın şu elimdeki kitabının âyetlerini okuyarak izlediği, veya gerekse âyetleri okuyan bir Müslüman kardeşinin kendisine duyurmasıyla izlediği zaman onların mânâsına nüfuz ederek, Rabbinin kendisinden istediklerinin bilincine ererek, farkına vararak dinlerler. İşte böyle ne dendiğini, ne istendiğini anlamaya, kavramaya çalışarak izleme onların imanlarını artırır. Çünkü böyle âyetler üzerinde kafa yorarak izleyenler görürler ve anlarlar ki tüm kâinatta Allah yasaları uygulanmaktadır. Çevrelerinde cereyan eden tüm hadiselerde bu Allah yasalarının uygulandığını gören mü’-minlerin imanları artacaktır.

İman aslında kalbin işidir. Ve iman için kişi Kur’an bilmek zo-rundadır. Önce bilecek kişi, inanacak ve sonra da onu amel haline getirecek. Bilmeden inanılmadığı gibi inanmadan da yapılmaz. Neye inanıyoruz? Bunu bileceğiz. Meselâ benim kaç tane sâlih amelim var-sa o kadar imanım var demektir. Meselâ benim yirmi tane sâlih amelim varsa yirmi tane imanım var demektir. Bunu çoğalttıkça benim imanım da çoğalacaktır. Öyleyse kitaptan iman birimlerini çoğaltmak, yâni tanıdığımız her bir âyetle imanlarımızı çoğaltmak ve buna oranla da sâlih amellerimizi çoğaltmak zorundayız.

Evet Allah’ın iman birimi âyetlerini tanıdıkça, öğrendikçe ki-şinin imanı artacaktır. Yâni Kur’an’da her bir iman konusu gündeme geldikçe bunu öğrenip iman eden mü’minlerin imanları, iman konuları artıverir. Öğrendiği her bir âyet karşısında Allah demişse doğrudur, Allah ne demişse kabulümdür diyerek Allah’ın âyetleriyle tanıştıkça kendisini, hayatını, bakışını, düşüncesini değiştiren kişinin imanı artacaktır. Zira her bir yeni âyeti tanıyıp inandıkça

müminlerin imanları artmaktadır. Çünkü mü'min durağan değildir. Mümin sürekli imana, teslimiyete doğru bir gelişim içindedir. Öğrendiği her bir yeni âyete imanla, mü'minler taklitten çıkıp tahkike ulaşırlar.

Meselâ eğer şu ana kadar bu sûreyi bilmiyorsak şimdi iki âyet öğrendik, iman ettik ve iki âyetlik bir iman artışımız oldu, ya da iki iman birimi daha kazandık demektir. Öyleyse her yeni âyete inandıkça bir iman birimimiz daha oluyor demektir. O halde bizler de bugün Rabbimizin âyetlerini tanıyarak iman birimlerimizi artırmak zorundayız.

(Dinleyiciler arasından imanın artıp eksilmesiyle ilgili bir hadis soruldu.)

Ben aslında burada bu konuya girmek istemiyordum, ama arkadaşın sorusuna binaen birkaç söz söyleyelim inşallah: İman taat ve ibadetle artar, isyan ile de azalır. Selef âlimlerimiz bu konuda ittifak etmişlerdir. Kur'an'da imanın artmasına işte bu âyet delil gösterilmiştir. İbni Mübârek azalıp çoğalma ifadesi yerine üstünlük, kuvvetlilik ve zayıflık ifadesini kullanmıştır. İman için sadece dil ile ikrar ve kalp ile tasdikin yeterli olmadığını, aynı zamanda amellerle bizzat ortaya konarak gösterilmesi gerektiğini söyleyenler de olmuştur. Âlimlerimizden kimileri; imanın ameller cihetinden ziyadeleşmesi asr-ı saadete mahsustur. Zira asr-ı saadette İslâm ahkâmı yeni nâzil oluyordu. Her yeni gelen hükme inandıkça mü'minlerin imanları ziyadeleşiyordu. Ama devri saadetten sonra, yâni ahkâm tamamlandıktan sonra imanın ziyadeleşmesi artık mümkün değildir demişlerdir. Kimileri; iman adına söz konusu olan bu artış kemiyet itibariyle değil, keyfiyet itibariyledir derken, Fahrettin Râzî gibi kimi âlimlerimiz de; insan fıtraten zaten mü'min olarak doğar. Buna imanî fıtrî denir ve bu iman buluğ çağına kadar sürer. Bu çağdan sonra kişi iman-i istidlâlî ile Allah'ın varlığına, birliğine, peygamberine iman eder. İşte imanda ziyadeleşme budur der. Tıpkı; "ya Rabbi, ölüleri nasıl diriltti̇ğini görmek isti-yorum" diyen İbrahim aleyhisselâmın imanı gibi. Biz biliyoruz ki İbrahim aleyhisselâmın imanı tamdı, eksiksizdi. Onun imanı kendisine tâ-bi olanların tamamının imanından üstündü. Ama o Allah'tan imanı ko-nusunda daha da kemal istedi. İşlerin zuhurunu görerek imanına kuvvet kazandırmak istedi.

İşte ben meseleye bu yönden bakıyorum. Bu artma ve eksilmeyi İmanın eylemi ve aksiyonu olan amel açısından anlıyorum. Çünkü bakıyoruz meselâ nehy-i anil'münker hadisinde de aynı konu anlatılıyor. Hani; "sizden biriniz bir münker görürse onu eliyle düzeltsin, eğer buna gücü yetmezse diliyle, ona da

gücü yetmezse kalbiyle düzeltsin" buyuruluyordu ya. İşte anlıyoruz ki birinin imanı güçlüdür. Derhal bu iman onu elle müdahaleye zorluyor. Güçlü olan imanı bu şekilde tezahür ediyor. Yani iman hemen aktif hale geliyor. Kalpte, batında iman ne ise zahirde de amel o ölçüde kendini gösteriyor. Ötekisinin imanı bu birinciye nispetle daha zayıf ki ancak dilini hareket ettirebiliyor. Ancak o kadar bir aktivite gösterebiliyor.

Yine kitabımızda ashab-ı sebt'in durumuna baktığımız zaman aynı durumu görebiliyoruz. Cumartesi günü balık tutma yasağını çiğneyen toplum üç grup oluyor. Bu konuyu A'râf sûresinde uzunca anlattık.

1- Yasağa uymayarak balık tutmaya devam edenler.

2- Cumartesi yasağına riayet edip, balık tutmaya gitmeyen, ancak bunu sadece kendi şahıslarında uygulayabilen, başkalarını da bu işten menetmeye imanları yetmeyenler. İmanları var, ama bu imanları onları başkalarını uyarmaya sevk edecek kadar güçlü değil.

3- Kendileri yasağa riayet etmekle birlikte, günahkârların yanlış hareketlerine iştirak etmemekle birlikte, aynı zamanda emr-i bil'-maruf ve nehy-i anil'münker dediğimiz sürekli hareketlilik ve dinamizm isteyen cihat ruhunu canlı tutanlar. İşte bu üçüncü grubun imanı kendilerini günahtan uzaklaştırdığı gibi, başkalarını da menetmeye yetecek kadar güçlü idi. Günahkârlarla iç içe yaşadıkları bir ortamda bu iman onları Allah'ın yakın bir azabından korkutuyordu. Hattâ kalplerindeki bu imanlarının dışa yansıyan maddi bir tezahürü olarak da bunlar günahkârlarla kendi evleri, mahalleleri arasına bir duvar çekip tedbir almışlardır. İşte bu imanın güçlülüğünün madde planında, amel planında, aksiyon planında açığa çıkışıydı. Tebuk seferinden geri kalan Kâb Bin Malik'in imanı da kendisi gibi aynı suçu işleyen ötekilerin imanından daha güçlüydü ki, o iman kendisine ötekiler gibi yalan söylemesine engel oldu.

Peki bir mü'min böyle üstün bir imanı nasıl kazanacak? Bu soruya da bir iki söz ettikten sonra inşallah sonraki âyete geçelim. Benim bildiğim, iman birimleri olan şu kitabı ve Resûl aleyhisselâmın hadislerini sürekli elimizde tutarak, Rabbimizi yakından tanımak, O'-nun esmasına, sıfatlarına, fiillerine muttali olmak, mutlak gücün, kuvvetin, kudretin sadece Allah'a ait olduğunu kavramaya çalışacağız. Bu, bizim Allah'a daha çok yaklaşmamızı sağlayacaktır. Zira Allah'tan başka hiçbir varlıkta kuvvet ve kudretin, yetkinin olmadığını

bilmek O'na teslimiyeti iltizam edecektir. O'nun mülkün mutlak maliki olduğunu bilmemiz bizi O'nun dışındaki eşyaya, varlıklara bağımlı olmaktan kurtaracaktır. O zaman şu anda insanların putlaştırıp önünde eğildikleri teknik üstünlük, teknolojik farklılık, sayısal üstünlük vs vs gö-zümüzde küçülecek ve sadece Allah büyüyecektir. Kendilerinden kat kat fazla olan düşmanları karşısında Bedir'de zafer kazanan mü'min-lerin yaşadıkları durum işte buydu. Ama Huneyn de yaşanan durum bunun tamamen zıddıydı. Bedirde aslan kesilen ruh orada pörsüyü-verdi.

Evet, bu iman önünde Kızıl Deniz, arkasında dünyanın en büyük ordularının sahibi Firavun olduğu halde Allah'a güven ve teslimiyetinde zerre kadar bir sarsılma yaşamayan Hz. Musa'yı tanıyarak kazanılacaktır. Veya sizler yeryüzünde güç ve kuvvet iddiasında bulunan bir başka tâğut tarafından ateşe atılırken imanıyla dimdik ayakta duran İbrahim aleyhisselâmla tanışmadan onun imanını kazanmayı, ya da aynı tâğutların ateşlerinin sizleri de yakmamasını nasıl isteyeceksiniz? Bu kitapta İsmail aleyhisselâmla tanışmadan onun teslimiyetini nasıl kazanacaksınız? Benim bu konuda diyebileceklerim bu kadardır. İnşallah konu anlaşılmıştır, artık başka soru olmasın da bundan sonraki âyeti tanımaya geçelim.

Ve onlar sadece Rablerine tevekkül ederler. İşlerini Rablerine havale ederler. Gerek kendisiyle ilişkilerinin düzenlenmesi konusunda, gerek kendi aralarındaki ilişkilerinin düzenlenmesi konusunda yasa koyma salahiyetini kesinlikle kendilerinde görmezler. Her konuda velileri, vekilleri Allah'tır. Kul olarak bizler bize düşenleri, gücümü-zün yetebileceklerini yaptıktan sonra sonucu Rabbimize havale edeceğiz. Rabbimizin bizden işte bu sûrede istediği gibi savaşa hazırlanacağız. Savaş için sadece maddî hazırlıklar değil, Rabbimizin bu konuda bize haber verdiği tüm yasalarına uygun hareket ederek savaş meydanına koşacağız. Karşımıza çıkan Allah düşmanları kaç kişi olurlarsa olsunlar, güçleri, kuvvetleri ne olursa olsun, isterse bizim on katımız olsunlar, onlarla savaşa hazır olacak ve gerisini Allah'a bırakacağız. Ve kesinlikle bileceğiz ki bizler yasalara teslim olup Rab-bimize güvendiğimiz sürece O bizim vekilimiz olarak bizi zafere ulaştıracak, bizim için hayırlı olanı bize lütfedecektir.

Onlar namazı ikame edenlerdir. Namazı ayağa kaldıranlardır onlar. Rabbimiz bize cihadı anlatacak, ama onu gündeme getirmeden önce mü'minlerin uymaları gereken yasaları, mü'minlerin sahip olmaları gereken özellikleri ortaya koyuyor. Çünkü bu özelliklere sahip olunmadan sadece silah ve sayısal güçle

kâfirler karşısında galip gel-mek mümkün olmayacaktır. İşte bunun içindir ki Rabbimiz önce bu hazırlıkları gündeme getiriyor.

Onlar namazı ikame ederler. Salât aslında mü'minin tümüyle, tüm varlığıyla, içiyle dışıyla, kalbiyle bedeniyle Rabbine yönelişi demektir. Salât kişinin Allah'la diyalogu demektir. Allah'a yalvarış ve ya-karış halidir. İnsanın tüm varlığıyla, tüm hareketleriyle Rabbine gerçekleştirdiği bir dua, bir kıraat, bir secde, bir rüku, bir teslimiyet, bir yöneliştir, bir doğruluş, bir Allah için oluştur namaz. Tüm hayatı Allah'ın istediği gibi düzenlemektir namaz. Hayatın tümünü kapsayan Allah'a kulluğu herkesin görebileceği şekilde ayakta tutmak demektir namaz. Allah'ın istemediği her türlü hayatın, her türlü düşüncenin, her türlü anlayışın, her türlü putun, her türlü programın reddedilişini ortaya koyan, sadece Allah'a kulluğu abideleştiren bir eylemdir namaz. Tevhidin simgesi olarak ortaya dikilmiş bir ameldir.

Rasulullah efendimiz döneminde bunu çok hoş görürüz. Müslümanlar Kâbe'nin avlusunda namaz kıldılar ve bu namazlarıyla şu abideyi diktiler, şu reddiyeyi ortaya koydular. Biz bu namazımızla, biz bu tevhidimizle, bu pratik gösterimimizle Allah evindeki tüm putlarınızı, kafalarınızın içindeki tüm putlarınızı, kalplerinizin içindeki tüm küfür ve şirk düşüncelerinizi reddediyoruz. Allah'tan kaynaklanmayan, Allah'a kulluk esasına dayanmayan tüm hayatınızı reddediyoruz. Sa-dece Allah'a kulluk edeceğimizi, sadece Allah huzurunda eğileceğimizi, sadece Allah'ı dinleyeceğimizi gösteriyoruz. Bakın, görün işte inancımızı diktik gözlerinizin önüne. Tevhidimizi serdik nazarlarınıza diyerek bir namaz ikame etmişlerdi.

Bir de o mü'minler kendilerine rızık olarak verdiklerimizi infak ederler. Kendilerine verilenleri Allah kullarıyla paylaşmanın kavgası içine girerler. Allah'ın verdiklerinden Allah kullarına bir delik açarlar. Hem de hiç kapanmayacak bir delik açarlar da oradan Allah kullarını hep istifade ettirirler. Onlar namazı ikameyle bedenlerinde Allah'ın söz sahibi olduğunu bildikleri gibi, mallarını da Allah yolunda infak ederek o mallarında Allah'ın söz sahipliğini ortaya koyarlar. Çünkü onlar bilirler ki o malları kendilerine lütfeden Rableridir.

Rızık çok genel bir ifadedir. Tüm hayat bizim için Rabbimizin lütfettiği bir rızıktır. Öyleyse elimizi, ayağımızı, gözümüzü, kulağımızı, kalbimizi, bedenimizi, malımızı, paramızı, bilgimizi, zamanımızı, imkânımızı, fırsatımızı, oğlumuzu, kızımızı, evimizi, arabamızı, her şeyimizi Allah'ın istediği yerde

harcayıp infakta bulunacağız. Tüm hayatımızı Allah için yaşayarak infak edeceğiz. Allah'ın verdiği ilim rızkını insanlara ulaştıracağız. Allah'ın bize verdiği ilimden insanları istifade ettireceğiz. Ondan bir delik açıp insanlara akıtıp duracağız. İnsanların karşısında güzel bir Müslümanlık sergileyerek onlara infakta bulunacağız.

İşte böyle olduğumuz zaman, Allah'ın âyetleriyle tanışarak kalplerimiz doyuma ulaştığı, kalplerimiz yatıştığı, her an âyetlerle iman birimlerimiz arttığı; durağan, taklidi bir hayattan tahkiki bir hayata koştuğumuz, namazı ikame ettiğimiz, tüm bedenimizde Allah'ı söz sahibi bildiğimiz, tüm malımızda Allah'ı söz sahibi bildiğimiz zaman çok rahat cihad meydanlarına koşabilecek ve Allah yolunda bir savaşı göze alabileceğiz demektir. Çünkü cihad Allah için mal ve candan vazgeçebilmeyi gerektirir. Şu anda sahip olduğu şeylerde Allah'ın söz sahipliğini kabul edemeyen, Allah için onlardan bir delik açamayan, onların bir kısmını Allah için veremeyen insanlar cihada hazır olabilirler mi? Elbette olamayacaklardır.

4. "İşte gerçekten inanmış olanlar bunlardır. Onlara Rablerinin katında mertebeler, mağfiret ve cömertçe verilmiş rızıklar vardır."

İşte gerçek mü'minler bunlardır. Demek ki bir mü'min var, bir de gerçek mü'min vardır. İmanlarının eylemini gerçekleştirmiş, imanlarını iddia planından ispat planına dökmüş, hem dilleri, hem kalpleri ve hem de amelleriyle, hayatlarıyla imanlarını ortaya koymuş insanlar bunlardır. İmanlarının gereklerini yerine getirmiş mü'minler bunlardır.

Öyleyse bir insan gerçek mü'min olmak istiyorsa kesinlikle bu özelliklere sahip olmak zorundadır. Kalbim temiz olduktan sonra namaz kılmasam da olur diyen bir kimse gerçek mü'min değildir. Namazını kıldığı halde onu ikame etmeyen, namazda Allah'tan hiç bir mesaj almayan, hayatıyla namazı doğru orantılı olmayan, namazı kendisini kimi kötülüklerden alıkoyamayan kimse gerçek mü'min değildir. Malında, bilgisinde, zamanında, hayatında ve tüm sahip olduklarında Allah'ın söz sahibi olduğunu bilmeyen, sahip olduklarını Allah kullarıyla paylaşma kavgası içine girmeyen bir kimse de gerçek mü'min değildir.

Evet bunlar gerçek müminlerdir ve onlar için Allah katında de-receceler vardır, mağfiret vardır, Allah onların geçmişlerini sıfırlayacak, hatalarını bağışlayacak ve onlara Kerîm bir nîmet, değerli bir cennet lütfedecektir.

Kesintisiz ve baş kakıntısı olmayan bir cennet vardır on-lar için. Evet Rabbimizin kitabından ve Resulünün Sünnetinden cenneti öğrenen bir kimsenin onu kaybettirecek bir hayatı yaşaması mümkün değildir.

Bu mukaddimeden sonra Rabbimiz savaş âyetlerini gündeme getirecek. Allah'ın sevgili elçisi ve beraberindeki mü'minler Mekke'de gerçekten çok mükemmel bir dâvet gerçekleştirdiler. Namazlarıyla, infaklarıyla, Allah için bir hayat yaşamalarıyla gerçekten çok güzel bir Müslümanlık sergilediler. Sonra Rabbimizin emriyle Medine'ye bir hic-ret gerçekleşti. Medine İslâm yurdunda Allah ve Resulü egemenliğinde özgürce bir hayata kavuştular. Tabii Müslümanların eğitilmeleri bu-rada da devam etti. Ve artık cihad zamanı gelmişti. Ama henüz yeni Müslüman olanlar içinde Rabbimizin burada anlattığı gibi bir takım olumsuzluklar da ortaya çıkabilmektedir. Bakın Rabbimiz onu şu şekilde dile getiriyor:
5,6. "Nitekim Rabbin seni hak uğrunda evinden savaş için çıkarmıştı, oysa Müslümanların bir takımı bundan hoşlanmamıştı. Sanki göz göre göre ölüme sürükleniyorlarmış gibi, gerçek ortaya çıktıktan sonra bile seninle tartışıyorlardı."

Nitekim Rabbin seni evinden hak ile çıkardı. Buradaki ***"Ke-ma"*** ifadesi ilk âyete bir atıftır. İlk âyette ne demişti Rabbimiz? Ganîmetler Allah ve Resulüne aittir. Ganîmetlerin taksimi konusunda söz sahibi Allah ve Resulüdür. Tıpkı seni evinden hak ile çıkaranın Allah olduğu gibi. Veya tıpkı ganîmetlerin taksimi konusunda bir hoşnutsuzluk duydukları gibi senin evinden hak ile çıkarılman konusunda da hoşnutsuzluk duymuşlardı. Veya tıpkı senin hak ile, hakkı ikame için, Allah dinini aziz kılmak için savaşa çıktığın gibi Allah da sana yardım ederek seni ve dinini aziz kılmıştır.

Evet ey peygamberim, Rabbin seni hak uğrunda, hak yolunda, hak ile evinden çıkardı. Çünkü Rasulullah efendimizin Allah'ın kendisinden istediği kulluğu gerçekleştirme çabası içinde yaşadığı tüm hayatı, tüm davranışları Hakka göre idi. Tüm hayatı kulluktu ve işte bu kulluğun bir parçası olarak cihad için de evinden çıkıyordu. Ama müminlerden bir grup bu işi kerih görüyorlar, isteksiz davranıyorlardı. Hak hususunda peygamberle mücâdele ediyorlardı. Yaşadıkları Müs-lümanca bir hayatın sonunda kendilerine verilen bir cihad emrine sıcak bakmıyorlardı. Hak hususunda peygamberle mücâdeleye tutuşuyorlardı. Hak açığa çıktığı halde, hak olan cihad yasası ortaya konduktan sonra, hak olan bir cihad emrine muhatap oldukları halde seninle bu hak

konusunda mücâdele ediyorlardı.

Az evvel Rabbimizin özelliklerini saydığı gerçek müminlerden olmayan, tam yetişmemiş olan Müslümanlar Allah'ın cihad emri karşısında bir isteksizlik hali yaşıyorlar. Çünkü cihad gerçekten zor bir kulluktur. Allah dininin izzet ve şerefe ulaşması, Allah kullarının cennete kazandırılması adına bir kimsenin her şeyini bir tarafa bırakarak yola çıkması, cennete bilet alması demektir. Öyle değil mi? Adam ailesini, çocuklarını, sevdiklerini, malını, mülkünü geride bırakacak, dünyasını, memleketini terk edecek ve Allah için yola çıkacak. Savaş ortamına varıncaya kadar pek çok eziyetlere maruz kalacak. Savaş meydanında da eli kolu budanacak, canını kaybedecek, sevdiklerini kaybedecektir. İşte böyle bir durumla karşı karşıya kaldığı zaman henüz iman hazırlığını tamamlamamış, amel hazırlığını ikmal etmemiş, henüz gerçek mü'minler olabilme özelliğini kazanamamış mü'minler bundan bir isteksizlik halet-i ruhîyesi yaşayacaklardır.

Sanki göz göre göre ölüme doğru sürükleniyorlarmış gibi bir durum açığa çıkacaktır. Aslında şu anda hepimiz ölüme doğru sürükleniyoruz. Ancak ölümü kendimizden çok uzak hissettiğimizden dolayı ölümden etkilenmemiz söz konusu olmuyor. Her an ölüme doğru gidiyoruz ama insan kendisini ölüme yakın hissettiği durumlara giderken o zaman ölümün kendisi adına taşıdığı riskin farkına varabiliyor. İşte aynen bunun gibi öleceğini anlayan bir insan her şeyinin biteceğini, henüz cennete hazır olmadığını, bu haliyle cehenneme gidebileceğini düşünerek korkuların kendisini sardığını hisseder. İşte böyle bir ortamda kişinin ölümü hissetmesi aslında kendi durumunu değerlendirmesi anlamına geliyor.

Ama gerçekten ölümün kendisini cennete ulaştıracağı inancı, hazırlığı içinde olan bir mümin onun için öyle acele ediyor ki ağzındaki bir hurmayı yiyecek zamanı bile kayıp sayıp ölüme atılabiliyor. Çünkü artık onun için ölüm gerçekten cenneti yakalama fırsatıdır. Tüm sıkıntılardan kurtulma fırsatıdır. Ebedî saadeti yudumlama, Rabbini görme, O'nun devletlerine erme zamanıdır. Zaten bu dünyada bir insanın peygamberlikten sonra ki -o kesbî değil, Vehbî'dir, yâni çalışılarak el-de edilen bir makam değil Allah'ın lütfettiği bir makamdır- elde edebileceği ikinci mertebe şehitliktir. Şehitlik en büyük bir kurtuluştur.

Evet bir insan imanıyla, ameliyle ölüme hazır değilse, ölümün kendisini cennete götüreceği konusunda tereddütleri varsa bu insanın ölüme koşması düşünülemez. İşte burada anlatılanlar da böyle kimselerdir. Sanki göz göre göre ölüme sürükleniyorlarmış gibi bir ruh haleti içine düştüler. Halbuki Allah onları

böyle bir cihad meydanında tertemiz hale getirmek istiyordu. Allah onları imanlarında ve teslimiyetlerinde kemale erdirmek istiyordu.

7,8. "Allah bu iki taifeden birini size vaadetmişti; siz, kuvvetsiz olanın size düşmesini istiyordunuz. Oysa, suçluların hoşuna gitmese de, hakkı ortaya çıkarmak ve bâtılı tepelemek için, Allah sözleriyle hakkı ortaya koymak ve inkârcıların kökünü kesmek istiyordu."

Hani Allah size iki gruptan birini vaadediyordu. İki gruptan birisi sizindir diyordu. Rabbimiz Müslümanların karşısına iki taife, iki grup çıkarıyor ve tercihlerini kendilerinin yapmalarını istiyor. Bakalım hangileri zor olanı, faziletli olanı, hangileri de kolay olanı tercih edecekler? Evet Rabbimiz bu konuda bize seçim yetkisi vererek bizi bize göstermek istiyor. Gönül dünyamızın nasıl olduğunu bize göstermek, bizi bizimle yüzleştirmek istiyor. Yanlışlarımızdan, kendi kıt bilgilerimizden vazgeçip bizim için nelerin hayırlı, nelerin hayırsız olduğunu tam bilen Rabbimizin arzularına teslim olalım istiyor. Kendisinin istediği şekilde Müslüman olalım istiyor.

Evet Allah size bu iki gruptan birisini vaadetmişti de sizler güçlü kuvvetli olmayan, fazla silahı ve silahşörleri olmayanın, yâni kervanın sizin için olmasını istiyordunuz. Evet Mekke'ye doğru yol alan Kureyş'e ait bir kervan, bir de o kervanın tehlikede olduğunu haber alarak yola koyulan müşrikler ordusu. Rabbimiz müminlere her ikisinden birini vaadetmişti. Yâni kervanın üzerine giderek tüm mallarıyla birlikte kervanı ele geçireceklerini de, kendilerine doğru gelmekte olan müşrikler ordusunun üstüne giderek, onlarla savaşarak muzaffer olacaklarını da vaadetmişti Allah onlara. İkisi de müyesser olacaktı onlar için ama onlar savaş ve zorluk riski olmayanı, kervanı tercih et-tiler. Allah Resulüne bir savaş için hazırlıklı olmadıklarını beyan ettiler. Ey Allah'ın Resulü, biz evlerimizden çıkarken kervan için çıktık. Bize bir orduyla savaşacağımız söylenmemişti dediler.

Ama Allah onlar için başka bir şey istiyordu. Ama Allah hakkı hak olarak yerleştirmek istiyordu. Allah doğru olan, gerçek olan, hak olan yasalarını gözler önüne sermek istiyordu. Allah vadinin hak olduğunu ispat etmek istiyordu. Müminlere zafer vadinin, kâfirlere azap vaiydinin hak olduğunu gözler önüne sermek ve göstermek istiyordu. Dostlarını galip, düşmanlarını mağlup kılmak istiyordu. Dininin, programının hak olduğunu göstermek istiyordu. Allah Bedirde sayısal ve güç yönünden zafer kazanmaları âdeta imkânsız olan

mü'minleri ga-lip getirerek kıyâmete kadar hak yasalarının hak oluşunu insanlara göstermek istiyordu. Allah kelimeleriyle, ol emriyle bunu gerçekleştirmek istiyordu. Allah kıyâmete kadar bir yasa olarak kendilerinden çok daha fazla güç ve sayıya sahip olan kâfirler karşısında Müslümanlara desteğini göstererek onların imanlarını, cesaretlerini, şereflerini artırmayı dilemişti. Rabbin dinini üstün getirmeyi dilemişti, çünkü işlerin âkıbetini en iyi bilen Oydu.

Böylece kâfirlerin kökünü kesmek istiyordu Allah. Hakkı üstün getirmek, bâtılı da tepelemek, bâtılın defterini dürmek istiyordu. Allah dinini, sistemini, hayat programını üstün getirmek Ebu Cehilleri ve onların sistemlerini yok etmek istiyordu. Zira Ebu Cehil bâtıldı, Ebu Cehilin sistemi bâtıldı, Ebu Lehepler bâtıldı, Ebu Leheplerin yasaları bâtıldı, müşriklerin düşünceleri, müşriklerin hukukları, müşriklerin ekonomik anlayışları, müşriklerin Allah'tan kaynaklanmayan tüm hayatları bâtıldı. Allah bunları yok etmek, ortadan kaldırmak istiyordu. Onların düşüncelerine, hayatlarına, egemenliklerine son vermek istiyor-du. Allah'ın bu iradesi kıyâmete kadar geçerlidir. Rabbimiz ne zaman isterse hak karşısındaki bâtılları ortadan kaldırır. Bu vadini ne zaman isterse o zaman gerçekleştirir.

Suçlular istemese de, kâfirler hoş görmese de Allah onları ve sistemlerini yok edecektir. Mücrimler, günahkârlar, kâfirler ve zâlimler elbette mü'minlerin küfre karşı, şirke karşı galip gelmesini hiçbir zaman istemezler. Yine mü'minler içinde belli bir dereceyi tamamlayamamış olanlar da böyle bir şeyi ya zamanı değildir diye, veya biz şu anda güçsüzüz diye, veya küfre ve şirke karşı galip gelemeyiz diye, veya başka gerekçeler sebebiyle, başka zaaflar sebebiyle onlar da istemiyorlar.

Evet Rabbimiz bu âyetiyle buyuruyor ki, ey Müslümanlar, sizler basit menfaatler, basit dünya nîmetleri, basit hesaplar peşindeydiniz. Ama Allah sizin için yüksek menfaatler istiyordu. Dininin yücel-mesini, dinine sahip çıkan siz mü'minlerin izzet ve şerefe ulaşmanızı istiyordu. Allah sizin kâfirlerle savaşarak zafere ulaşmanızı istiyordu. Çünkü hak savaşsız ikame edilmediği gibi, bâtıllar da savaşsız yıkılmayacaktır.

9. "Rabbinizin yardımına sığınıyordunuz. O, "Ben size birbiri peşinden bin melekle yardım ederim" diye cevap vermişti."

Hani siz Rabbinizin yardımına sığınıyordunuz. Hoşlanılmayan bir

durumdan kurtulmak için Rabbinizden yardım isteğinde bulunuyordunuz. Düşman karşısında sayısal azlığınızdan dolayı dua dua Rabbinize yöneliyor, O'ndan destek ve zafer bekliyordunuz. Sizin bu dua dua yalvarıp yakarmalarınıza karşılık Allah buyurdu ki: Ben size birbiri ardınca, peş peşe bin melekle imdat edeceğim.

Evet Bedirde mü'minlerin sayısı 310, kâfirlerin sayısı da 1000 kadardı. Böyle bir durumda güç kaynaklarını bilen müslümanlar Allah'tan yardım istiyorlardı. Demek imdat Allah'adır. Medet denilecek varlık sadece Allah'tır. İmdat ya Rab! Medet ya Rab! Yetiş ya Rab! diyerek sadece Allah'tan imdat isteyeceğiz. Çünkü bizi işitecek olan, bize icâbet edecek olan, bize ordularını gönderecek olan, kalbimize inşirah verecek olan, kalbimize kuvvet ve cesaret verecek olan gerçek imdat sahibi Allah'tır.

Bir de kitabımızın bu ve benzeri âyetlerinden anlıyoruz ki Rab-bimizin imdadı melekleriyle olmaktadır. Birileri birilerinin gönderildiğini iddia etmeye çalışsalar da Allah hep meleklerini gönderiyor. Şimdi karşılarında hiçbir gücün duramayacağı, hiçbir silahın işe yaramayacağı melekler desteğinde olan bir Müslümanın gücünü kuvvetini, izzetini ve şerefini bir düşünün. Kim galip gelebilir ona karşı? Kim ne yapabilir ona? Kim dokunabilir onun kılına? Şimdi bu âyetler gerçekten bizim zihnimizde iman olabilse, bu âyetlerle gerçekten bizim imanımız artsa hiç böyle bir zilletin mahkumu olur muyduk?

Evet Rabbimiz Bedirde mü'minlerin yardımına melekleriyle imdat ediyordu. Peş peşe bin melek. Peki ne gerek vardı buna? Yâni meleklerini göndermeden de Allah onları galip getiremez miydi? Veya bu kadar çok meleğe ne gerek vardı? Bir tek melekle bile yerin altını üstüne getiren Rabbimizin bununla muradı neydi?

10. "Allah bunu ancak bir müjde olması ve kalplerinizin yatışması için yapmıştı. Yardım ancak Allah katındandır. Doğrusu Allah güçlüdür, hakimdir."

Allah bunu ancak size bir müjde olsun diye yaptı. Sırf size bir destek olsun diye yaptı. Onlarla sizin kalpleriniz huzura kavuşsun, kalpleriniz yatışsın diye. Mü'minler insan sûretinde bu melekleri görüyorlar ve onlarla kalpleri yatışıyor, cesaretleri artıyordu. Evet sadece sizin kalpleriniz yatışsın, kalpleriniz güvenle dolsun diyedir. Tabii insan olarak Müslümanlar yanı başlarında kendileri gibi

savaşan insan sûretinde yardımcıları görünce kalpleri yatışacak ve güven duygusu içine gireceklerdi.

İşte Rabbimiz buyuruyor ki burada biz bunu sırf sizin kalpleriniz yatışsın diye yapıyoruz, değilse zafer, yardım, galibiyet sadece Azîz ve Hakîm olan Allah'a aittir. Zafer sadece Allah katındadır, Allah tarafındandır. O dilediği takdirde melekler göndermeden de düşmanlarını helâk, dostlarını muzaffer etmeye muktedirdir.

Gökleri ve yerleri iradesiyle kudret elinde tutan Rabbimiz ol deyivermekle her şeyi olduruverecektir. Tek başına bir ümmet tavrı sergilemiş bir tek mümini tüm dünyaya galip getirir. Bizler şu anda Rabbimizin istediği kaliteyi bir yakalayabilsek bizim önümüzde du-racak hiç bir güç ve kuvvet yoktur. Muhakkak ki Allah Azîzdir, O asla yenilmez, O hep galiptir.

Ancak Rabbimiz Firavunlara mühlet tanıyor. Kıyâmete kadar da onlara mühlet tanıyacaktır. Ama kesinlikle bilelim ki hâşâ bu Allah'ın âcizliğinden, onlarla başedemediğinden değildir. İman etmeleri için, gerçeği anlayıp teslim olmaları için fırsat tanıma hikmetinden merhametinden dolayıdır.

Ama bir gün helâk yasasına sıra geldiği zaman onların hiç bir tutanakları olmayacaktır. Onlar tıpkı Firavun gibi bir gün Allah yakalamasıyla karşı karşıya geldiği zaman yaşamış oldukları tüm hayatlarına, tüm inanışlarına ters düşen bir söz söylemekten kendilerini alamayacaklardır. Biz Allah'a inandık! Biz âlemlerin Rabbi olan Allah'a iman edip teslim olduk! demek zorunda kalacaklardır.

Çünkü Allah Azîzdir, Allah Kahhâr'dır, Allah göklerde ve yerde tek egemendir. İzzet ve şeref arayanlar, güç ve kuvvet arayanlar, iti-bar arayanlar bunu Allah katında aramak zorundadırlar. Allah yasalarına, Allah'ın kulluk programına teslimiyette aramak zorundadır. Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşamakta aramak zorundadır. Allah Hakîmdir. Hüküm O'nundur, hâkimiyet O'nundur. Hikmet sahibi O'dur. Gerçek hükümran O'dur. Kâinatta cereyan eden O'nun yasalarıdır. Kâfirlerin, zâlimlerin, tâğutların yasaları da sadece O'nun müsaade etmesiyle vardır. İşte bu âyetlerde anlatılan savaş yasaları da en hikmetli yasalardır. Öyleyse hikmete ulaşmak isteyen, bilgin olmak, bilge olmak isteyenler de hikmeti Allah katında, Allah yasalarında aramak zorundadır.

Evet Rabbimiz mü'minleri savaşa hazırladı. Şimdi müslüman-lar savaş alanındalar. Rabbimiz hükmü ve hikmeti gereği mü'minleri zafere ulaştırmak istiyor. Böyle bir savaşta mü'minlerin çok yüksek bir morale, çok yüksek bir ruh haline sahip olmaları gerekiyordu. Ve savaşı idare eden, her şeyi takdir ve tedbir eden Rabbimiz bir taraftan onların yardımına meleklerini gönderirken, diğer taraftan da onlara şu lütuflarda bulunuyordu:

11. "Allah kendi katından bir güven işareti olarak sizi hafif bir uykuya daldırmıştı. Sizi arıtmak, sizden şeytan vesvesesini gidermek, kalplerinizi pekiştirmek ve sebatınızı artırmak için gökten size su indirmişti."

Hani Allah kendisinden bir güven, bir emniyet olarak size uyuklamayı sardırıyordu. Savaş ortamında, savaş öncesi gecesi Allah tarafından Müslümanları bir uyku, bir uyuklama almıştı. Bu uyuklama Allah'tandı. Ne içindi bu uyku? Mü'minlerin kalplerindeki bir takım sı-kıntıların, korkuların kaldırılması, dinlenmeleri, yapacakları savaşa hazır olmaları için Rabbimiz o sıkıntılı, o telaşlı dönemlerinde onlara bir uyku lütfediyordu. Böyle bir emniyet duygusu veriyordu. Müslümanlar silahlarını bile bırakacak şekilde kendilerini emin hissedip uyuyorlardı. İşte bunlar içinizden Allah'a güvenleri tam olan, Allah'a tevekküllerinden ötürü cesaretlerini hiçbir zaman kaybetmeyen kimselerdi ki böylece Allah onların savaş ortamındaki korkularını kaldırıp yardım ve desteğini ulaştırmıştır.

Evet Rabbimizin müminlere lütfettiği bu uyku gaflet için değil, emniyet içindi. Korkudan çıkarıp dinlendirmek içindi. Bir de Allah üzerinize gökten su indiriyordu ki onunla sizi temizlesin, hadesten ve şeytanın ricsinden sizi temizlesin. Abdest ve gusül ihtiyacınızı gideresiniz diye ve de düşmanın sizden önce gelerek savaş alanındaki suları tutup sizin telef olacağınız konusunda, şeytanın size verdiği vesveseleri gidermek için. Hadesten ve necasetten temizlenememiş insanlar şehadet konusunda kendilerini rahatsız hissederler. Allah gökten su indirerek onların tertemiz temizlenmelerini sağlayıverdi. Bir de ayaklarınızı sağlam basasınız diye. Yâni mü'minler hem maddî hem de manevî yönden tam bir temizlik, tam bir hazırlık içinde savaşa girdiler.

Gökten Rabbimizin indirdiği o suyla bastıkları kumsal bölge sertleşti ve ayaklarını sağlam bastılar. Kalpleri sabır ve dirençle pekiştirildi ve böylece ayaklarını sağlam bastılar. Allah için giriştikleri bu savaşta Allah'ın açık lütuf ve desteklerine şâhit olarak düşman karşısında ayak direyip tabansızlık

göstermediler, kaçmayı düşünmediler. Evet içleri temiz, dışları temiz, içlerinde ve dışlarında imandan başka bir şey bulunmadığı halde, kalplerinde Allah yolunda olabilmenin, Allah yolunda ölebilmenin en üst derecesini yaşar bir vaziyette ayaklarını sağlam bastılar. Bakın Rabbimiz bir başka şey gönderiyor onlara:

12. "Rabbin meleklere, "Ben sizinleyim, inananları destekleyin" diye vahy etti. "Ben inkâr edenlerin kalplerine korku salacağım, artık onların boyunlarını vurun parmaklarını doğrayın" dedi."

Rabbin, meleklere: Ben sizinle beraberim! Ben sizinleyim! Ben sizin arkanızda ve desteğinizdeyim! Sizler mü'minleri destekleyin! Mü'minlerin yardımında olun! diye vahy etti. Düşünebiliyor musunuz? Bir tek melek ki tek başına bir şehri, bir ülkeyi kanadıyla altüst edebilecek şekilde yaratılmışken, Rabbimizin arşını 8 melek taşıyorken onların güçlerini, kuvvetlerini düşünebilmemiz gerçekten mümkün de-ğildir. İşte böyle güçlü meleklerine bir de üstelik Rabbimiz siz yürü-yün! Ben sizinle beraberim! Ben sizin desteğinizdeyim! ifadesini kullanıyorsa meselenin ciddiyetini anlamaya çalışın.

Ey meleklerim, mü'minlerin yardımında olunuz! Mü'minlerin desteğinde olunuz! Müminlere cesaret ve sebat veriniz! Mü'minlerin gözlerine birer savaşçı bahadır olarak görünerek onlara moral kazandırın ki onlar kâfirler karşısında ayaklarını sağlam bassınlar! Onların kalplerinde karşılarındaki kâfirlere karşı en ufak bir korku, en ufak bir çekinme kalmasın. Onlar büyük bir cesaret, büyük bir heyecanla Bana doğru, cennete doğru, şehadete doğru koşsunlar. Benim yolumda ölüm onlar için oğul balı olsun. Şehadet gerçek hayat olsun. Cennetin kokusunu teneffüs edip koşar adımlarla ona doğru yönelsinler. Bir yarış içinde olsunlar buyurarak Rabbimiz meleklerini görevlendiriyor, gönderiyordu.

Ayrıca Rabbimiz Ben kâfirlerin kalbine korku salacağım bu-yuruyor. Bu da Müslümanlara ayrı bir desteğiydi Rabbimizin. Böyle bir durumda aslında neredeyse mü'minler hiçbir şey yapmasalar bile savaş mü'minlerin lehine sonuçlanacaktır. Müminlere büyük bir cesaret, kâfirlerin kalplerine de bir korku, bir ürkme, bir yılgınlık veriyor Rabbimiz. Daha önce hazırlanan şartlar zaten mü'minlerin lehine ve kâfirleri mahvedecek biçimde tezahür ediyordu. Mü'minler ayaklarını sağlam basarlarken, ne adına? Kim adına? Hangi neticeyi elde etme adına bir savaş verirlerken, sonunda cennet kazanacakları bir kavganın içine girerlerken, kâfirler ne adına savaştıklarının bile farkında değiller. Böyle bir karmaşa içinde, böyle bir korku ve tedirginlik içinde savaşa çıkan kâfirlerin

ellerinde en modern silahları bile olsa hiç bir işe yaramayacaktır. Müslümanlar da bu kadar cesaretli ve nereye bastıklarının bilincinde iken kesinlikle bilelim ki cesaretin, kararlılığın karşısına çıkabilecek hiç bir silah yoktur. Rasulullah efendimizin bir hadislerinde bana bir aylık mesafeden düşmanlarımın kalbine korku ile yardım edildi buyurması da işte bunu anlatır.

Evet Müslümanların ayakları sapasağlam basarken kâfirlerin ayaklarının altı çamur haline gelmiş. Ne yaptıklarını, nereye bastıklarını bilemez olmuşlar. Kalplerinde hiçbir rabıta kalmamış. Çünkü Allah kalplerine bir korku, bir yılgınlık atmış ve şeytanın pislikleri her yönden onları kuşatıvermiş. İleride gelecek, şeytan onları bu savaşa teşvik etmiş. Ama tam savaşın başlayacağı bir sırada Müslümanların safında, Allah'ın meleklerini görünce ben âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım. Ben sizden beriyim. Vay bugün Müslümanlardan çekeceklerinize, diyerek onları yüzüstü bırakarak kaçıp gitmiş. İşte böyle bir ortamda pis olan kâfirler, zâlimler orada kaldılar.

Evet bütün bu yönlerden kıyaslandığı zaman İslâm ordusu küfür ordusu karşısında zafer kazanmaya lâyıktır. Bu durumda sadece sayısal bir azlığın çok fazla bir önemi olmayacaktır. Kendilerine yardımcı olarak gönderilen melekleri saymazsanız, Allah'ın bizzat kendi desteğini hesaba katmasanız görünüşte bir azlık söz konusudur. Ama işin iç yüzüne bakıldığı zaman böyle Allah ve melekleri desteğindeki bir iman ordusu karşısında durabilecek hiçbir küfür ordusu yoktur.

Ey meleklerim, onların boyunlarının üzerine vurun. Ve onların her parmağına vurun. Acaba melekler bu savaş içinde nasıl bir rol aldılar? Rabbimizin bu emirlerini nasıl gerçekleştirdiler? Bu konuda açık rivâyetler olmadığı için bunu net olarak bilemiyoruz. Şu kadarını söyleyebiliyoruz ki; onlar İslâm ordusunun kâfirlere yaptığı darbelerin tam İsâbet edip yerlerine gelmeleri anlamında bir yardımları mutlaka olmuştur. Ayrıca karşıdaki kâfirlerin sindirilmeleri, etkisiz hale getirilmeleri için bu melekler Allah'ın yardımıyla yapmaları gerekenleri yap-mıştır. Bu konuda kitabımızın başka bir yerinde ve Rasulullah efendimizin sünnetinde açık seçik bir bilgi ulaşmadığı için ancak bu kadar söyleyebiliyoruz.

Meleklerin kâfirlerin boyunlarının üzerine vurması bizzat onları öldürdü mü? Yoksa onları etkisiz hale getirdi de mü'minler mi öldürme işini tamamladı bunu bilmiyoruz.

Her parmaklarına vurunuz ifadesini de böyle anlıyoruz. Bir in-sanın boynunun üzerine vurulduğu zaman aslında o insan etkisiz hale gelir. Bir nevi baygınlık haline gelir. Parmakların üzerine vurulduğu zaman da, savaş esnasında en çok kullanılan parmaklar artık işe ya-ramaz hale gelir ki işte böylece melekler kâfirlerin tümüyle etkisiz hale getiriyorlardı. Tabii bu arada mü'minler mutlaka savaşa devam ettiler. Ama onlara düşen sadece armut toplamak türünde bir görevdi. Boyunlarına ve ellerine meleklerin vurdukları darbelerle etkisiz hale getirilmiş kâfirleri kesmek türünde bir görev yapmışlardır.

Tabii Rabbimiz zâhirde bunu böyle göstermedi. Niye? Çünkü mü'minler bu savaşta büyük bir kahramanlık gösterisinde bulunsunlar, gerçekten bir şeyler yaptıklarını görsünler de cesaretleri artsın diye. İşte burada Rabbimiz bize bu işin perde arkasını anlatıyor. Ama görünürde kâfirler mü'minlerin üzerine, mü'minler de kâfirlerin üzerine yürüyor ve savaş meydanında kıyasıya bir mücâdele sürüyordu. Ama Allah katında bu savaşın neticesi belliydi. Rabbimiz bu savaşın sonunda hakkı galip getirecek, İslâm'a ve Müslümanlara izzet ve şeref kazandıracaktı. Orada bir avuç Müslümanı helâk etmeyecekti. Onların nesillerinden kıyâmete kadar mü'minler gelecekti. Kâfirlerin de tamamı helâk edilmeyecekti. İçlerinden belli bir kısmı helâk edilecek geriye kalanlardan ileride Müslüman olanlar çıkacaktı.

Evet netice belliydi. Neticesi belli olan bir savaş yapılıyordu. Ve bu savaşta iki taraf vardı. Birisi Allah, diğeri de Allah düşmanı kâ-firler. Mü'minler de Allah safında yer almışlardı. Allah müminlerle bir-likte ordularını getirmişti. Niçin? Kâfirler kıyâmete kadar Allah'la savaşılamayacağını bilsinler diye. İşte görüyoruz ki bu savaşı bizzat Allah kendisi hazırladı. İki tarafı da savaş meydanına kendisi getirdi. Peki ne içindi bu?

13,14. "Bu, onların Allah'a ve peygamberlerine karşı koy-malarındandır. Kim Allah'a ve peygamberine karşı koyarsa, bilsin ki, Allah'ın cezası şiddetlidir. İşte bunu tadın, in-kâr edenlere cehennem azabı da vardır."

Allah ve Resulüne karşı düşman olmalarındandı. Allah ve Re-sulüne karşı başka bir şık, başka bir alternatif olmalarından, oluşturmalarındandır. Kim ki Allah ve Resulüne karşı bir şık, bir cephe, bir alternatif olursa hiç şüphesiz ki Allah ikabı, cezalandırması çok şedit olandır. Onun karşısında herhangi bir gücün durması, herhangi bir silahın dayanması mümkün değildir.

İşte böyle. Haydi tadın bakalım Allah'ın azabını. Varın bakalım Allah'ın

azabının tadına. Bugüne kadar Allah'ın nîmetlerinin tadına baktınız hainler. Hep Allah'ın nîmetleriyle Allah'a kafa tutmaya alıştınız. Hep Allah'ın nîmetleriyle Allah kullarına düşmanlık yaptınız. Allah'ın arzında, Allah'ın mülkünde Allah'a hayat hakkı tanımadınız. Allah'ın mülkünde Allah yasalarına söz hakkı tanımadınız. Allah'ın arzında Allah'ın mü'min kullarına hayat hakkı tanımadınız. Allah kullarının Allah'a kulluk merkezi olan mescitlerini harap ettiniz. Kâbe'yi putlarla doldurup mü'minlerin oraya girmelerini yasakladınız. Rabbi-niz hep size lütuflarda bulunduğu halde siz O'na ve dinine karşı düş-manca bir tavır sergilediniz. Nîmetleriyle yaşadığınız Rabbinize iman ve şükür gereği duymadınız. Ama bu Allah aynı zamanda ikabı, azabı, yakalaması da çok şedit olandı. İntikam sahibi bir Allah'tı. Haydi şimdi bir de Allah'ın azabının tadına bakın bakalım. Hem de küçümsediğiniz, değersiz gördüğünüz mü'minler eliyle böyle bir öldürülüşle öldürülerek tadın azabı.

Bu sizin dünyada tadacağınız azaptır. Ama unutmayın ki kâfir olarak yaşayıp da kâfir olarak ölenlerin bir nasipleri daha vardır. Tadına bakacakları bir azapları daha vardır ki o da kıyâmet günü görecekleri cehennem azabıdır. Evet işte Rabbimiz bu âyetlerini savaş meydanında hem müminlere gösterdi hem de kâfirlere gösterdi. Neden? Kâfir olmak isteyen bilerek kâfir olsun, mü'min olmak isteyen de bilerek mü'min olsun diye. Allah ve Resulüne şık olmak, şak olmak, ayrılmak, cephe olmak, muhalefet etmek, düşmanlık etmek ne demekmiş? Bunu herkes anlasın ve bilsin diye.

Evet yeryüzünde hiç kimse Allah'ın nîmetleriyle bir hayat yaşarken O'na düşmanlığı savunabilecek bir delil, bir mâzeret bulamaz. Allah'ın nîmetleriyle O'na kulluğu ön plana çıkaracağı yerde, O'na te-şekküre yöneleceği yerde, O'na düşmanlığa kalkışmanın hiçbir mantığı yoktur. Yâni kâfirliğin hiçbir tutarlı ve hayırlı yönü yoktur. Kâfirler ve müşrikler ne bu dünyada, ne de âhirette insana hiç bir kâr sağla-maz. Onun içindir ki bu kâfirlerin niçin kâfirliği tercih ettiklerini anlamak gerçekten mümkün değildir.

15. "Ey İnananlar! Savaş için ilerlerken, inkâr edenlerle toplu halde karşılaştığınızda onlara arkanızı dönmeyin."

Ey mü'minler, ağır ordular halinde kâfirlerle karşılaştığınız za-man, sizden sayıca üstün olarak karşınızda saf tutmuş olan kâfirlerle buluştuğunuz zaman, onlara asla arkanızı dönmeyin. Allah'ın değişmeyen yasalarından birisi de işte budur. Tarih boyunca hep böyle kâfirler sayısal yönden çok, mü'minler de hep az olagelmişlerdir. Allah safındaki mü'minler bazen kendilerinin beş katı, bazen on

katı, bazen yirmi katı kâfir karşısında Allah'ın yardımıyla zafere nail olmuşlardır. Tarih bunun örnekleriyle doludur. Bu yasalarını Allah her devirde göstermiştir. Bir avuç Müslümana koskoca güçler karşısında, Allah zaferi tattırmıştır. İşte şu anda da yeryüzünün en güçlü ordusu denen Ruslar karşısında bir avuç Çeçenlerin zaferlerini görüyoruz. Rabbimiz kâfirlerin kalplerine atmış olduğu korkuyla, hiç savaşsız kâfirleri anlaşma masasına bile oturtmuştur.

İşte bütün bunları, bütün bu Allah desteklerini gören müslü-manlar hiç bir düşman ordusu karşısında arkasını dönüp kaçmamalıdır. Çünkü düşmanlarıyla savaşan bizzat Allah'tır. İman küfür savaşlarının iki tarafı, iki cephesi vardır. Bunlardan birisi Allah cephesi, ötekisi de kâfirler cephesi. Yâni savaşmak üzere Müslümanlarla karşı karşıya gelen kâfirler Müslümanlardan önce Allah'la karşı karşıya gelmektedirler. Mü'minler bu savaşta taraf değil, sadece Allah safında bulunmaktadırlar. Yâni anlıyoruz ki kâfirler önce Allah'ı yenecekler sonra da mü'minleri yenecekler. Allah'ın mağlup edilmesi mümkün olmayacağına göre Allah yasalarına riayet eden mü'minlerin böyle bir savaşta yenilmeleri de mümkün olmayacaktır.

Evet Allah müminlerden bir tavır istemektedir. Rabbimizin mü'-minlerden istediği tavır şudur: Onlar kâfirler karşısında dimdik dura-caklar ve kendisine güvenecekler. İşte mü'minlerden bu istenmek-tedir. Ve işte Rabbimiz mü'minlerin sadece kendisine güvenip dayanarak bu savaşa girmelerini sağlamak için bazen iki tarafın sayılarını, sayısal güçlerini birbirlerine ters bir şekilde göstermektedir. Savaş başlamadan önce iki tarafın da savaşa böylece teşvik edildiğini görüyoruz. Yeter ki savaşa başlansın. Çünkü savaş başladıktan sonra zaten Müslümanlar lehine sonuçlanacak, zaten kazanılacaktır.

Eğer Allah safındaki, Allah desteğindeki mü'minler Allah'ın istediği şekilde bu savaşa girmişlerse, Rablerine güveniyorlarsa, savaşın sonucunu Allah'ın belirleyeceğine inanıyorlar ve düşman karşısında kaçmayı akıllarının ucundan bile geçirmeyerek sabırla şehadeti ve cenneti hedeflemiş olurlarsa, Allah'ın rızası adına ebedî dirilik olan ölüme, şehadete koşabilirlerse o zaman kesinlikle bilelim ki Allah on-lara zaferi nasip edecektir. Böyle bir iman ordusunun sayısı ne kadar da az olursa olsun, karşısında durabilecek hiç bir güç ve kuvvet yoktur.

Çünkü bu ordu sadece mü'minlerden ibaret değildir. Allah ve melekleri o ordunun safındadır. Allah'ın rüzgar, yağmur, yıldırım vs. tüm orduları o mü'min

ordunun safında ve kâfirlerin karşısındadır. Kâ-firlerinse tek dostu şeytandır. Şeytanınsa mü'minlere verebileceği hiç bir zararı da, kâfirlere verebileceği hiç bir desteği yoktur. Bakın Rab-bimiz son derece açık ve net bir biçimde Mücâdele sûresinde şöyle buyurur:

"Allah, "Andolsun ki ben ve peygamberlerim üstün geleceğiz" diye yazmıştır. Doğrusu Allah kuvvetlidir. Güçlüdür."
(Mücâdele 21)

Evet bu bir yasadır. Yeryüzünde değişmeyen bir yasadır. Öy-leyse peygamber ve peygamber yolunun yolcuları Müslümanlar kâfirler karşısında sabredecekler, direnecekler, dayanacaklar, yılgınlık göstermeyecekler. Müslümanlar eğer düşmanları karşısında Allah'ın kendilerinden istediğini yerine getirirlerse kesinlikle bilelim ki Allah da onlara karşı yardımını gönderecektir. Ve sonunda zafere ulaşacak olanlar mü'minler ve helâk olacak olanlar da kâfirler ve müşrikler olacaktır.

16. "Tekrar savaşmak için bir tarafa çekilmek veya bir başka topluluğa katılmak maksadı dışında, o gün arkasını düşmana dönen kimse Allah'tan bir gazaba uğramış olur. Onun varacağı yer cehennemdir. Ne kötü bir dönüştür!"

Evet sayısal oran ne olursa olsun Müslümanlar asla kâfirler karşısında sırt dönüp kaçmayacaklar. Ancak bunun iki istisnası anlatılıyor burada. Hem böylece Müslümanlara bir savaş taktiği de öğretiliyor. Evet böyle neticesi belli olan, kesinlikle Müslümanlar lehine so-nuçlanacak bir savaş ortamında kişi, düşmânâ sırt dönüp kaçacak olursa ona verilecek cezayı da Rabbimiz âyetin sonunda anlatıyor. Ama önce kâfirler karşısında arka dönmenin iki istisnası gündeme getiriliyor.

Bunlardan birincisi savaş için bir taktik uygulayandır.
Şu anda Çeçenistan'daki kardeşlerimizin yaptığı gibi önce kaçar gibi, geri çekilir gibi yaparak düşmanı aldatan, düşmanı içeriye doğru çekerek vur kaç taktiği uygulayarak düşmanı darmadağın edenler bunun dışındadır. İşte bu ve buna benzer savaş taktikleri uygulamak üzere düşman karşısında geri çekilmek müstesnadır.

İkincisi de, başka bir savaş birliğine katılmak üzere hareket edenler de bunun dışındadır. Onlar da kaçıyor değillerdir. Meselâ bir birliktekilerin ekserisi doğrandı, çok az sayıda mücahit kaldı. O kalan Müslümanlar bir başka İslâm birliğine katılarak onlarla birlikte çarpışmak üzere, savaşa devam etmek üzere

bir taktik uygulaması içine giriyorlarsa işte bu da müstesnadır.

Savaş alanında yana doğru, sağa sola doğru gitmek de bir savaş taktiği olarak bunun dışındadır. Yine savaşmaya devam etmektedirler. Zafere ulaşana veya şehadete ulaşana kadar oradadırlar. Yine savaş topluluğunun emiri, kumandanı nihaî emrini verinceye ka-dar ordunun içinden ayrılmayacaklardır. İşte bu savaş taktikleri hariç, kim de düşman karşısında yılgınlık gösterip, korkak davranıp sırt dönerek kaçarsa o Allah'tan bir gazaba uğramıştır.

Artık ben de Müslümanım diyen bir kimse için her hangi bir kurtuluş söz konusu olmayacaktır. Neden? Çünkü Allah'ın bizzat destek verdiği, meleklerin, yağmurun onlarla birlikte savaşa katıldığı bir savaş ortamından kaçıp gitmek gerçekten düşünülebilecek bir şey değildir. Allah ordusunun içinden kaçan bir kimsenin vebalini bir düşünün. Bu adam resmen: Ey Allah'ım! Sen bu kâfir ordu karşısında asla galip gelemezsin! Allah'ın yenilebileceğine itikat etmiş, imanını kaybetmiş ve Allah'ın gazabına maruz kalmış demektir bu kişi ve işte böyle bir kimsenin Me'vâsı, sığınağı, barınağı da cehennemden başka bir yer değildir. O ne kötü bir varış yeri? Ne kötü bir sığınaktır? Rabbimiz bu genel yasalarını ortaya koyarken yine Bedir'de Müslümanlar lehine gerçekleşen ve Müslümanların göremediği bir takım yasaları da gündeme getirir.

17. "Onları siz öldürmediniz fakat Allah öldürdü. Attığın zaman da sen atmamıştın, fakat Allah atmıştı. Allah bunu, inananları güzel bir imtihana tâbi tutmak için yapmıştı. Doğrusu O işitir ve bilir."

Ey Müslümanlar, onları, o kâfirleri siz öldürmediniz. Fakat o kâfirleri Allah öldürdü. Gerçekten savaşın tüm şartları Allah tarafından hazırlanmışsa, Allah meleklerini göndererek Müslümanlara destek vermişse, müslümanların kalplerine cesaret ve sebat vermişse, yağmurla Müslümanların imdadına yetişmiş, böylece Müslümanları temizlemiş, kalplerine büyük bir rabıta vermiş, bu arada yine mü'minler le-hine kâfirlerin kalplerine de bir korku ve tedirginlik salmışsa, sonunda ortaya serilmiş şu kâfir leşleri Allah'ın bu lütufları sonucunda meydana gelmişse şimdi siz söyleyin onları Allah öldürmemiş de kim öldürmüştür? Gerçi kılıcı sallayanlar, okları atanlar zahirde Müslümanlardır ama öldüren Allah'tır.

Attığın zaman sen atmadın, lâkin Allah attı. Tefsirler savaşın başlangıcında Rasulullah efendimizin uzunca bir dua ederek eline bir avuç kum alıp kâfir ordunun üzerine attığını, o kumlardan her birinin bir kâfirin gözüne gittiğini anlatmışlar. Tabii Firavun ve ordusu karşısında Mûsâ (a.s) nın Asasını denize vurması gibi Rasulullah efendimizden de bir kulluk bekleniyordu. Ondan da bir hareket isteniyordu. Rasulullah efendimiz de işte bunu yaptı. Allah da gerisini tamamlayıverdi.

İşte sana atma emrini veren Allah'tı. Allah emretti, sen de attın. Attığını hedefine ulaştıran Allah'tı. Sizi galip getiren Allah'tı. Do-layısıyla size bu konuda bir şeref payesi yoktur. Yâni bir okun, bir kı-lıcın, bir silahın onu kullanan kimseye karşı durumu neyse, o Müslümanların Allah'a karşı durumu hattâ onun da altındadır. Kılıç, silah, ok nasıl onu kullananın emrindeyse Müslümanlar da Allah'ın emrindedirler. Öldüren silahtır, öldüren kılıçtır ama öldüren onu kullanandır değil mi? Savaşı şu kılıç kazandı. Düşmanı şu ok öldürdü demeyiz. Ben kazandım, biz öldürdük deriz. İşte aynen bunun gibi öldüren Müslüman'dır ama öldüren Allah'tır. Çünkü her şey Allah'ın dilemesi ve yaratmasıyla gerçekleşmektedir.

İşte Rabbimiz böylece Müslümanları güzel bir imtihanla im-tihan etmeyi murad etti. Onlara güzel bir zafer tecrübesi kazandırmak istedi. Belâ kelimesi hem deneme, sınama anlamına, hem de daha güzel bir noktaya getirme anlamınadır. Rabbimiz böylece mü'minleri hem denedi, imtihan etti, hem de onları bulundukları durumdan çok daha güzel bir konuma getirdi. Evet Müslümanlar bu olayların tümünü orada yaşadılar. Allah'ın kendilerine olan lütuflarının bazısını gör-memiş olsalar bile ama Rablerinin bu lütuflarını hissettiler.

Tabii böyle bir savaş meydanında bulunulmadıkça o ortamda Allah âyetlerinin, Allah yasalarının nasıl hissedildiğini, gönüller üzerinde nasıl tesirler meydana getirdiğini anlamak da, anlatmak da mümkün değildir. Ancak bunu şöyle izah edebiliriz. Meselâ namaz kıl-mayan, namazı tanımayan bir insana namaz içerisinde insan gönlünün duyduğu, insan derisinin hissettiği, benliğinin yaşamış olduğu zevki anlatabilmek mümkün değildir. İşte Rabbimiz savaş meydanında kendi safında savaşan mü'minlere bu âyetlerinin, bu desteklerinin tamamını hissettirerek, gönüllerinde yaşatarak onların zaten Rablerine bağlı olan gönüllerini daha sıkı, bağlı bir hale getirdi.

Mü'minler gerçekten çok güzel sınavdan geçirildiler. Bu sınav onları daha güzel mü'minler haline getirdi. Allah'a İmanları arttı, güvenleri arttı, teslimiyetleri arttı, gönülleri Allah'a daha bağlı hale geldi. Ayaklar Allah yoluna gidebilmeye, eller Allah yolunda vurabilmeye, gözler cenneti daha güzel görebilmeye götürüldü. Meselâ gelip o Müslümanlardan birisi Rasulullah efendimize soruyordu. Ey Allah'ın Resulü, şimdi ben burada öldürülürsem karşılığında ne vardır? Resulü Ekrem buyuruyordu ki cennet. Efendisinden aldığı bu müjdeyle yerinde duramaz hale gelen o sahâbe de diyordu ki şu ağzımdaki hurmaları yiyecek zaman kadar bile cennetten uzak kalmamalıyım. Sonra ileri atılıp şehadet şerbetini içip, cennete uçuveriyordu.

Gerçekten orada onlar Allah'ı görmeseler bile görmüş gibi ol-dular. Veya en azından Allah'ın kendilerini görüp gözettiğini, rızasıyla, ihsanıyla kendileriyle beraber olduğunu yaşadılar, hissettiler. Cenneti görmemiş olsalar bile sanki görmüş gibi oldular, kokusunu duydular. Bizler de şu anda uzaktan o havayı teneffüs eder gibi oluyoruz değil mi? Böylece bizlerin de gönüllerimiz Rabbimize daha bir güven ve bağlılık kazanıyor. Bir de bunları bizzat yaşayanları düşünün. İşte on-lar için bunlar imtihanların en güzeliydi.

Muhakkak ki Allah işitendir, bilendir. Safındaki mü'minlerin du-alarını, kendisine yalvarıp yakarışlarını, zafer isteyişlerini, o anda, sa-vaş meydanında gönüllerde cereyan eden nice heyecanları, nice di-lekleri, dile getirilmeyen nice duyguları işitiyordu, biliyordu ve aynıyla onlara icâbet ediyordu. Mü'minlerin sığınmalarını, dualarını bilen ve işiten Allah, aynı zamanda azgın müşriklerin söylediklerini de biliyor ve işitiyordu. Bazen onların söylediklerine karşı ne yapacaksa, nasıl bir mukabelede bulunacaksa yapıyordu. Yâni o andaki olup biten tüm ayrıntıları, gerek iki tarafça dile getirilen, gerekse dile getirilmeyip gönüllerde taşınanları, savaş öncesi hazırlıkları, savaş sonrası olup bitecekleri tüm ayrıntılarıyla bilen ve işitendi Allah. Her şey O'nun bil-gisi ve kontrolü altındaydı.

18. "İşte bu, Allah'ın inkârcıların düzenini zayıflatıp yok etmesidir."

İşte yasa böyledir. Allah yasası böyledir ve bu Allah yasasından asla kurtuluş yoktur. Allah kendi adına, kendi safında savaşan müminlerle beraberdir. Allah mü'minlerin desteğindedir. İşte Allah yasası böyledir. Allah kâfirlerin karşısındadır. Kâfirler Allah'ın düşma-nıdır.Kâfirler, müşrikler Allah'a karşı cephe açmış zavallı kimselerdir. Müminlerse gücün, kudretin, izzet ve şerefin, zafer ve galibiyetin Allah katında olduğuna inanmış ve bu inanç istikâmetinde

bir hayat yaşa

yan bahtiyar ve şerefli insanlardır. İşte yasa böyledir. Bu Allah yasasını değiştirebilecek hiçbir güç ve kuvvet yoktur.

Allah kâfirlerin tüm tuzaklarını, tüm hilelerini, mü'minler aleyhine kurdukları tüm komplolarını, tüm plan ve programlarını bozacak, boşa çıkaracak, zayıflatacak, etkisiz hale getirecektir. Ama dikkat ederseniz Rabbimiz burada ve kitabımızın değişik yerlerindeki âyetlerinde onların hilelerini tamamen ortadan kaldıracağım, tamamen yok edeceğim demiyor da onlara vehim vereceğim, gevşeklik vereceğim diyor. Çünkü onların ellerini, kollarını kırarak, onları tamamen etkisiz hale getirerek biz Müslümanların onlar karşısında emin bir vaziyette bir kenarda oturan miskinler olmamızı istemiyor. Kâfirler karşısında elbette bizim de yapacağımız bir şeyler olacak ve böylece bizler de kendimizi diri ve canlı tutacağız.

Yâni Mûsâ (a.s) gibi bizler de elimizdeki asayı denize vurmak, veya Rasulullah efendimiz gibi yerden kum alıp onların üzerine atmak, esbaba tevessül etmek zorundayız. Cihad meydanına çıkmak ve onlar karşısında kılıç sallamak zorundayız. Bizim ortaya koyduğumuz bu hareketle onların tüm çabaları, tüm hazırlıkları, tüm plan ve programları Rabbimiz tarafından boşa çıkarılacaktır.

19. "Ey inkârcılar! "Zafer istiyorsanız, işte zafer geldi size; (Aleyhinize çıktı). Peygamberlere karşı gelmekten vazgeçerseniz sizin iyiliğinize olur, yok, tekrar dönerseniz biz de döneriz; topluluğunuz çok da olsa size hiçbir fayda vermez. Allah inananlarla beraberdir."

Ey kâfirler, eğer fetih, eğer zafer istiyor idiyseniz işte size fetih geldi. İş aleyhinize çıktı. Hani sizler bu savaşa çıkmadan önce Kâbe'nin avlusunda Kâbe'nin Rabbine dua dua yalvarmıştınız. Ey Kâbe'nin Rabbi, iki taraftan hangisi haklıysa, hangimiz haktaysak bu savaşta o tarafı galip getir de kimin haklı, kimin haksız olduğunu an-layalım diye yalvarıp yakarmıştınız. İşte şimdi Allah haklı tarafı galip getirdi. Fethetmeyi arzu ediyordunuz, işte fethedildiniz. Öldürmek is-tiyordunuz, işte öldürüldünüz. Galip gelmek istiyordunuz, işte mağlup oldunuz.

Rabbimiz burada gerçekten kâfirlerin aklını başına getirecek bir uyarıda bulunuyor. Alay vari bir uyarıda bulunuyor. Kâfirlerin Müslümanlar lehine dua

ettiklerini ortaya koyuyor. Rabbimiz mü'minlerin galibiyeti için her şeyi, bütün yasalarını onlar lehine uyguladı. Halbuki kâfirler ya Rabbi yarın kim haklıysa ona yardım edip onu galip getir derlerken elbette kendilerinin haklı olduklarını ve Allah'ın kendilerine yardım etmesini, kendilerini galip getirmesini istiyorlardı. Ama madem ki bu işi Allah'a havale ettiler, o zaman anlamalıdırlar ki işte zafer Müslümanlara nasip edildiğine göre, haklı taraf Allah'a göre onlardır. Hakta olanlar Allah tarafında olan Müslümanlardır. Aslında kâfirler de farkında olmadan Müslümanların galibiyeti, kendilerinin mağlubiyetine dua ettiler.

İşte burada Rabbimiz onlara bunu hatırlatarak buyuruyor ki Ey kâfirler, sizler haklı taraf için fetih istiyordunuz ya, işte o fetih geldi. Haklı taraf galip gelsin diye dua ediyordunuz ya, işte haklı taraf galip geldi. Fetih bekliyordunuz, ama bu fetih istediğiniz gibi sizin beyinlerinizde patladı. Çünkü siz fethi haklı olan taraf için istemiştiniz. Haklı olan tarafın Müslümanlar olduğu ortaya çıktı. Kâfir ve müşrikler olarak da sizin haksız taraf olduğunuz anlaşıldı. Burada artık size akl edip, akıllarınızı kullanıp bu küfür ve şirklerinizden, Allah ve Resulüne cephe almaktan vazgeçmeniz düşmektedir. Bu inatlarınızdan vaz geçmeniz ve Müslüman olmanız gerekmektedir. Eğer vazgeçerseniz bu sizin iyiliğinize, sizin hayrınıza olacaktır. Yok eğer sizler bu gerçeği gözlerinizle görerek anladıktan sonra tekrar yine eski küfrünüze, şirkinize, Allah ve elçisine karşı cephe oluşturmaya dönerseniz kesinlikle bilesiniz ki Biz de döneriz.

Savaş öncesi dua dua yalvardıkları Allah gözlerinin önünde haklı tarafı galip getirdi. O zaman bu neyi gösterir? Demek ki haklı taraf müminlerdir. Tüm müşriklere gösterdi Allah bunu. Şimdi böyle bir durumda ne yapmaları gerekiyordu bu müşriklerin? Küfür ve şirklerine bir son verip, Allah ve Resulüne iman etmeleri gerekiyordu. İş-te Rabbimiz onlara bunu tavsiye ederek buyuruyor ki; eğer Allah ve Resulüne düşmanlıktan vazgeçerseniz bu sizin için hayırlı olacaktır. Rabbimiz her şeyi gözleriyle gördükleri bu savaşta ölmemiş olanlara rahmet kapılarının açık olduğunu müjdeliyor.

Ve işte bu uyarıyı alıp da Müslüman olanlar hariç tekrar küfür ve şirklerine, Allah ve Resulüne düşmanlıklarına dönenlere Allah'ta Uhut savaşında, Hendek savaşında ve diğer savaşlarda tekrar döndü de hepsi geberip gittiler. Demek ki Allah'la savaşılmaz. Bunu an-layanlar Müslüman oldular ve kurtuldular. En son Mekke'nin fethiyle tüm müşrikler Müslüman oldular.

Evet böylece anlıyoruz ki Rabbimizin savaşlarda şöyle bir yasası da vardır: Rabbimiz rahmeti gereği bir anda kâfirlerin tamamını helâk etmiyor. Zaman zaman âyetlerini gösteriyor onlara, yasalarını izlettiriyor. Niye? Bu âyetlerini gözleriyle görenler mü'min olsunlar, Allah ordusu safına katılsınlar diye. Rahmeti ve merhameti gereği daha çok insan cennete gitsin diye.

Sizin grubunuz, sizin topluluğunuz çok da olsa kesinlikle bi-lesiniz ki bu size hiç bir fayda sağlamayacaktır. Ve hiç şüphesiz ki Allah müminlerle beraberdir. Söyleyin Allah mü'minlerin desteğinde oldukça mü'minlerin karşısında hangi güç, hangi ordu durabilir? Evet Rabbimiz tekrar tekrar bunları kâfirlere hatırlatarak onlara karşı uyarısını sürdürüyor. Bizler de şu anda Rabbimizin bu âyetlerini kâfirlere duyurarak onları İslâm'a ve cennete kazandırma gayreti içinde olacağız. Rabbimiz tarihi böyle güzel bir şekilde yorumluyor. Öyleyse bizler de bu gerçeklerin herkese duyurulmasıyla yükümlüyüz. Evet Allah müminlerle beraberdir, Allah mü'minlerin desteğindedir, ama bir şartla tabii. Neymiş o?

20,21. "Ey İnananlar! Allah'a ve peygamberine itaat edin, Kuranı dinleyip dururken yüz çevirmeyin, dinlemedikleri halde "Dinledik" diyenler gibi olmayın."

Ey mü'minler Rabbinizin sizinle beraber olmasını, sizin desteğinizde olmasını istiyorsanız, böyle bir zaferin sizlere de müyesser olmasını istiyorsanız, diyerek şimdi de Rabbimiz sözü mü'minlere çeviriyor ve bu sûre içinde defalarca, sık sık ey iman edenler diyerek Rabbimiz Müslümanlara sesleni̇şini sürdürecek görüyoruz. Bu hitap Rabbimize aittir. Rabbimiz bizzat kendi has kullarına sesleniyor. Bunun sebebi de kendisini bu hitabın muhatabı kabul eden herkes Allah'ın emirlerine koşsun ve herkes Allah'ın isteklerine göre kendilerini düzeltsin diyedir.

Ey mü'minler Allah'a itaat edin. Allah ne diyorsa tamam de-yin. Allah ne diyorsa doğrudur deyin. Allah ne istiyorsa kabulümdür deyin. Resulüne de itaat edin. Resul ne diyorsa, nasıl istiyorsa ona akıl vermeye kalkışmadan tamam deyin. Allah ve Resulüne itaat etmeden, Allah ve Resulünün istediği şekilde olmadan zaten Müslümanlık mümkün değildir. İşittiğiniz halde, Allah ve Resulünün emirlerini, uyarılarını duyduğunuz halde tevellâ edenlerden olmayın. Yâni dönenlerden, yüz çevirenlerden, kendi bildiğini yapanlardan olmayın. Allah ve Resulünün buyruklarını duyup durduğunuz halde, bilip durduğunuz halde onları bir tarafa bırakıp sanki hiç duymamış gibi kendi hevâ ve hevesleri

istikâmetinde bir hayat yaşamaya yönelenlerden olmayın. Kitabı ve sünneti duyduğunuz halde, işittiğiniz halde kendi bildikleri gibi yaşayanlardan olmayın. Kitap ve sünneti duyduğunuz halde kendi kuruntularınız peşinde gitmeyin. Kitap ve sünneti bildiğiniz halde toplumun istediği, âdetlerin istediği, tâğutların istediği bir hayata yönelmeyin. Bu âyetleri duyduğunuz halde, bu âyetlerin muhatabı olduğunuz halde bile bile kendinizi cehenneme atmayın.

İşitmedikleri halde işittik diyenler gibi olmayın. Demek ki bir kısım insanlar varmış ki onlar duymadıkları halde duyduk, işitmedikleri halde işittik diyorlarmış. Demek ki bir kısım insanlar varmış ki onlar kalplerini, gönüllerini, dikkatlerini vererek dinlemiyorlarmış. Dinler gibi görünüyorlar, kulak verir gibi görünüyorlar, bir takım harfler, bir takım kelimeler onların kulaklarına çalınıyor ama o kelimelerin mânâlarını anlamadıkları halde biz işittik diyorlar. Lâkin işittiklerinin, duyduklarının tamamen aksini yapmaya yöneliyorlar. Biz bildiğimizi yaparız di-yorlar. Böyle bir işitme Allah'a göre bir işitme değildir. Böyle anlamadan bir okuma da Allah'ın istediği bir okuma değildir. İnsan Allah'ın kitabını okurken, dinlerken can kulağıyla dinleyecek, okuyup dinlediğini anlamaya çalışacak, anlayamamışsa soracak, soruşturacak iyice anlayıp iman ettikten sonra da gereğini yerine getirmeye çalışacaktır.

22. "Allah katında, yeryüzündeki canlıların en kötüsü gerçeği akl etmeyen sağırlar ve dilsizlerdir."

Muhakkak ki Allah katında varlıkların en şerlisi, hayvanlar, sürüngenler, mikroplar da dahil canlıların en kötüsü sağır ve dilsiz olanlardır. Vahyi duymayanlar, vahye karşı sağır ve dilsiz kesilenler yaratıkların en şerlisidir. Aslında yarattığı tüm canlılar için Rabbimiz belli bir yasa koymuştur ve tüm varlıklar onları yerine getirmektedirler. Belki bu yaratıklardan kimilerinin kulakları da, dilleri de yoktur ama Rabbimizin kendilerine verdiği içgüdüleriyle hareket etmektedirler. Ki-tabımızın başka bir âyetinin beyanıyla her şeyin, her varlığın bir tes-bihi, bir salâtı vardır. Varlıkların tamamı Rablerinin kendilerine yüklediği o salâtlarını, o tesbihlerini yerine getirmektedirler. İşte tüm bu varlıklarla kıyas edildikleri zaman onların en kötüleri, en şerlileri, en kötü bir konumda olanları insanların sağır ve dilsiz olanlarıymış.

Kitap karşısında, peygamber karşısında, Allah'ın vahyi karşısında sağır ve dilsiz kesilenler, kulaklarını, dillerini, akıllarını kullanmak istemeyenlerdir. Allah'ın vahyine hakkıyla kulak vermeyenler, verseler bile anlamaya yanaşmayanlar, anlamadan kulak verenler ve gereğini yerine getirmeyenlerdir.

Yâni Allah'ın vahyini nasıl duyması, nasıl işitmesi gerekiyorsa öylece duyup işitmeyen insanlar. Tıpkı bir hayvan gibi işitip anlamamak, anlamadan duymak insana yakışan bir özellik değildir.

Veya duyduğu, işittiği ve anladığı bir şeyi sanki hiç duymamış gibi davranan, duyduğunun gereğini yapmayan, yaşamayan kimse de onu hakkıyla duymuş sayılmayacaktır. Böyle bir kimse sağır ve dilsizdir. Onun ağzından çıkan sözler Allah sözleri değildir, vahiy değildir. Tamamen boş ve bâtıl sözlerdir. İnsan vahye mutâbık değerli şeyler söylediği zaman, kelime-i tevhidi, Allah'a imanı söylediği zaman söz söylemiş olur. Dilini Allah'ın istediği yerde kullanmayan kimsenin dili yoktur.

Bunlar, böyleleri akıllarını da kullanmayan insanlardır. Akılda bir bağlanma, bir bağlılık ifadesi vardır. Hani deveni sağlam bağla ve Allah'a tevekkül et buyuruyordu ya Allah'ın Resulü. Deve bağlandığı zaman bağlanmış oluyor. Öyleyse Rabbimiz istiyor ki insan akl edecek, aklını kullanacak, aklını bağlayacak hidâyete. Hidâyete tâbi olacak, hidâyet kaynağı olan kitabın âyetlerini anlamaya, kavramaya ça-lışacak, Allah'ın kendisine gönderdiği bu âyetlerin kendisine ne dediğini, kendisinden ne istediğini anlamaya çalışacak ve bu âyetler istikâmetinde kendisini ıslah etmeye, düzeltmeye gayret edecektir. Allah'ın kendisine verdiği akılla belli bir çizgiye, belli bir özelliğe, insan olma vasfına sahip olmaya çalışacaktır.

Türkçe'deki uslanmak ifadesi de bu anlamadır. Allah'ın kendisine verdiği aklını kullanmaya yanaşmayan kişi hem kendisine, hem de çevresine zulmediyor demektir. Hem kendisine, hem de etrafın-dakilere zararlı oluyor demektir. Aklını kullanmayan kimse duyduğu ve söylediği şeylerin ne anlama geldiğini bilmeyen kimsedir. Kulağına neyin gittiğinin, ağzından neyin çıktığının farkında olmayan kimsedir. Akıllarını, kulaklarını ve dillerini Allah'ın istediği şekilde kullanmayan insanlar, kör bir taklitten yana tavır alan maymunlar gibidirler. Bu insanların akılları başkalarının cebinde olduğu için Allah'tan başka kim ne demişse ona tâbi olurlar.

23. "Allah onlarda bir iyilik görseydi onlara işittirirdi. Onlara işittirmiş olsaydı yine de yüz çevirirlerdi, zaten dönektirler."

Vahye karşı, Allah'ın kitabına ve Resulünün sünnetine karşı akıllarını, duyularını kullanmak istemeyen, tüm kapılarını, pencerelerini kapamış olan bu

insanlarda zerre kadar hayır yoktur. Eğer Allah onlarda bir hayır olduğunu bilseydi, onlarda zerre kadar bir adam olma emaresi görseydi elbette onlara da işittirirdi. Rabbimizin ezelî ilmine göre demek ki onlarda hiçbir hayır mevcut olmadığı için onlara işittirmiyor. Şâyet Rabbimiz onlara işittirecek olsaydı yine işitmemiş gibi, hiç duymamış gibi işittiklerinden yüz çevirip bildikleri gibi bir hayat yaşamaya yönelirlerdi. Yine kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde yanlışlarına dönerlerdi. Burada münâfık tipli insanlar anlatılıyor. Allah'ın vahyini duydukları halde yan çize çize duymazlıktan, anlamaz-lıktan gelerek kendi bildikleri hayatı yaşamaya yönelen kimselerin münâfıklıkları ortaya konuyor.

Tamam duyduk, tamam anladık canım, sağır değiliz ya diyerek duydukları vahyin tamamen aksine bir hayata, burunlarının doğrusuna giden insanlar anlatılıyor. İşte bunlar mahlukât içerisinde en şerli, en kötü durumda olmayı isteyen kimselerdir. Allah'ın kendisine yüklediği kulluğu yerine getiren bir sivrisinek bile bunlardan çok üstündür. Çünkü bu adamlar yaratıcılarına, rızık vericilerine karşı hiçbir görevlerini yerine getirmemektedirler. Allah'ı hayatlarına karıştırmıyorlar. İşte bu durum, insan adındaki, insan görümündeki o varlığı tüm varlıkların en şerlisi konumuna düşürmektedir.

24. "Ey inananlar! Allah ve Peygamber, sizi, hayat verecek şeye çağırdığı zaman icâbet edin. Allah'ın kişi ile kalbi arasına girdiğini ve sonunda O' nun katında toplanacağınızı bilin."

Ey mü'minler. Ey Gönlünü ve tüm hayatını Allah'a vererek, Allah'ın tüm yasalarını kabul ederek, tasdik ederek ebedî güveni hakketmiş kullarım. Ey Allah denilince, Allah buyuruyor denilince kalpleri yatışmış olan kullarım. İnandığınız Allah ve Resulüne icâbet ediniz. Allah ve Resulü sizi, size hayat verecek şeylere çağırdığı zaman hemen icâbet edin. Anlıyoruz Allah ve Resulünün çağırdığı şeylerin tamamı bize hayat veren şeylerdir ve onlardan mahrum olanlar da ölüdür. Yine biliyoruz ki Kur'an'ın bir adı da ruhtur ve bu ruhla ilişkisi kesilmiş insan ölüdür. Zaten irtidat eden, Kur'an'dan irtibatını kesen kişi ruh hakkını, hayatiyet hakkını kaybettiği için İslâm'da ölümü hakketmiş insandır.

Evet dünyaya karışmak üzere, hayata karışmak üzere, kul-larının hayatına karışmak üzere, kullarına hayat kazandırmak, kul-larını gerçek hayat olan cennete ulaştırmak üzere gönderdiği tüm emirlerine icâbet edin.

Müslümanlar olarak bizler Rabbimizin ve Resulünün tüm çağrılarına icâbet etmek zorundayız. Meselâ bakın Rasulullah efendimiz sahâbeden birini namazdayken çağırır, o kişi de namazını tamamlamadan Rasulullah'ın dâvetine icâbet etmez. Bunun üzerine Allah'ın Resulü bu âyet-i kerîmeyi okur, veya bu olay üzerine âyet iner. Ama sebeb-i nüzûl âyetin genel mânâsını sınırlandırmaz. Bu tefsirde genel bir yasadır.

Hangi konuda olursa olsun Allah ve Resulü sizi neye çağır-mışsa, neleri emretmiş, neleri yasaklamışsa tümüne icâbet etmek ve baş üstüne demek zorundayız. Eğer Allah ve Resulü bu kitabın istediği bir hayatı yaşamaya çağırıyorsa hemen icâbet ediniz. Allah ve Resulü savaşa çağırıyorsa hemen hiç beklemeden icâbet ediniz. Allah ve Resulü infaka çağırıyorsa, sahip olduklarınızı Allah kullarıyla paylaşmaya çağırıyorsa hemen icâbet ediniz. Allah ve Resulü neyi beğenmişse, sizler de hemen onu beğenin. Allah ve Resulü nelerden uzaklaşmanızı istemişse hemen onlardan uzaklaşın. Allah ve Resulü kitap ve sünnet karşısında dilsiz ve sağırlar kesilmeyin demişse hemen bu tavrınızı değiştirin. Allah ve Resulü vahyi işitmedikleri halde işittik diyenlerden olmayın demişse, olmayın. Allah ve Resulü kitap ve sünnete karşı vurdum duymaz bir tavır takınanları mahlukâtın en şerlileri olarak vasf etmişlerse, onlar gibi olmayın. Allah ve Resulüyle muvafakat halinde bulunun. Allah ve Resulü neyi sevmişse siz de onu sevin, neye düşman olmuşsa siz de ona düşman olun. Allah ve Resulünün razı olduklarından razı olup gazap ettiklerine gazap edin... İşte Allah ve Resulüne icâbet budur.

Şimdi böyle yaptığımız zaman, böyle yaşadığımız zaman bunun menfaati kime dokunur? Allah ve Resulü mü? Hayır. Rabbimiz buyuruyor ki:

Sizi diriltecek, size hayat verecek, sizi yaşatacak, sizi Allah'ın istediği ebedî diriliğe ulaştıracak buyuruyor. Sizi gerçek dirilik hayatı cennete ulaştıracak. Öyleyse bunun sonunda menfaatlenecek olanlar bizleriz.

Şunu da kesinlikle bilin ki, iman etmek ve amele dönüştürmek üzere bilin ki; Allah kişi ile kalbi arasına havl yapar. Allah kişi ile kalbi arasına engel olur. Çünkü Allah kişiye kendi kalbinden daha yakındır. Allah insan ile kalbi arasına engel olur. Allah sadece insanın kendisiyle başkaları arasına değil onun bizzat kendisi ile kalbi arasına girer de insanı bir anda kalbindeki niyetlerinden ve amellerinden mahrum bırakır. Bir anda insanın iradesini bozup tersyüz eder. İnsanın düşüncelerini, kanaatlerini, zevklerini, hedeflerini değiştiriverir. Aklını, şuurunu yok ediverir. Kendi kendini duymaz ve anlamaz hale getiriverir.

Allah, ***Mukallib el Gulûptur***. Kalpleri değiştiren, kalplere hükmedendir. Bir kimse Allah ve Resulünün kendisine hayat kazandıracak, kendisini diriltecek dâvetlerine hemen icâbet etmez, Allah ve Resulünün çağrılarına uyma duygusunu yitirir ve nefsinin, hevâ ve heveslerinin çağrılarına, başkalarının çağrılarına icâbet etme eğilimi gösterirse, başkalarının hayat programlarına, başkalarının yasalarına evet demeye yönelirse Rabbimiz de onun kalbi üzerinde etkisini kuruverir ve artık şerri, küfrü, şirki, pisliği, murdarlığı yazıverir de onların kalplerini bunları sever bir hale gelir. Artık bir daha hakkı, doğruyu, İslâm'ı, imanı sevmez ve asla bunlara dönemez hale gelir. Çünkü Allah, ***Muhavvil el Gulûbdur***. Kalplere egemen olan, onlara söz geçiren, onları evirip çevirip dilediği hale sokandır.

Hani Rabbimiz kitabımızın bir başka âyetinde şöyle buyuruyordu: "***Ey peygamberim, sen yeryüzündekilerin tamamını infak edip harcasaydın onların kalplerinin arasını telif edemezdin***." O birbirlerini yemeye çalışan insanları sahâbe-i kirâm olarak tek bir üm-met haline getiremezdin. İşte aynen burada olduğu gibi Rabbimiz Allah ve Resulüne iman etmeye çalışan, Allah ve Resulünün dâvetlerine icâbet etmeye yönelen o topluluğun kalpleriyle kendileri arasına girmiş ve onların kalplerindeki tüm kini, düşmanlığı, yanlış duyguları kaldırıp onları ümmet içinde en şerefli mü'minler haline getirivermiştir.

Burada Rasulullah efendimizin bir duasını da hatırlayalım. Bizler Rabbimizin ve Resulünün istediği bir takım eylemleri yapmaya çalışmakla birlikte sürekli bu duayı yapalım inşallah. ***"Ey kalpleri evirip çeviren Allah'ım! Sebbit galbi ala diynik. Benim kalbimi dinin üzerine sabit kıl"*** İnşallah bu duayı sürekli bizler de yapalım. Çünkü gönüllerimiz nelere bağlı değil ki? Meselâ bir namazımız var, onda bile kalbimiz tümüyle Allah'a bağlı değil. Bir orucumuz var, onda da tamamiyle Allah'a bağlı değiliz. Onun için biz de tıpkı Rasulullah efendimizin istediği gibi Rabbimizden kalplerimizi dinine bağlamasını isteyelim. Kalbimizle irtibatımız kesilmeden önce, canımız elimizden alınmadan önce, fırsat elimizde iken Allah ve Resulünün dâvetine icâbet edelim.

Tirmîzi'nin rivâyetinde Rasulullah efendimizin az evvel okuduğu duasını duyan sahâbe-i kirâm efendilerimiz buyurdular ki: Ey Allah'ın Resulü, biz sana getirdiğin mesaja inandığımız halde bizim için korkuyor musunuz? diye sorunca şöyle buyurdu:

“Evet, kalpler şanı yüce Allah’ın iki parmağı arasındadır, onları evirip çevirir.”

Ve unutmayın ki sonunda O’na haşir olacak, O’nun huzuruna getirileceksiniz. Hesabı O’na ödeyeceksiniz. Öyleyse faturayı kendisine ödeyeceğiniz Rabbinizin istediği gibi küfürden, şirkten, nifaktan, ihlassızlıktan, dünyaya bağlılıktan kurtulmuş tertemiz bir kalple Rab-binizin huzuruna gitmeye bakın. İşte ancak o zaman hesabınızın kolay olacağını düşünebilirsiniz. Eğer düşüncemiz, itikadımız, imanımız, amelimiz ve kalbimiz bir uygunluk ifade ediyorsa işte o zaman kurtuluş söz konusu olacaktır. Değilse bilesiniz ki sadece kalp temizliği de yetmeyecektir. Öyle değil mi? Âyetin başında Rabbimiz Allah ve Resulüne icâbet edin buyurdu. Allah ve Resulü ne istemişse öylece uygulayın, böylece dirilik kazanacaksınız .

25. “Aranızdan yalnız zâlimlere erişmekle kalmayacak fitneden sakının, Allah'ın azabının şiddetli olduğunu bilin.”

Öyle bir fitneden sakının, öyle bir fitneden korkun, ürkün ki o aranızda sadece zâlimlere, zulmü, küfrü ve şirki yürütenlere erişmekle kalmayacaktır. Yaş kuru demeden, günahkâr günahsız demeden hepinizi saracaktır. Şunu kesinlikle bilesiniz ki Allah ikabı, azabı, yakalaması çok şiddetli olandır.

Öyleyse kesinlikle bilelim ki Müslümanlar olarak sadece kendimizi kurtarmamız, sadece kendi dirlik ve düzenimizi sağlamamız bi-ze yetmeyecektir. Sadece sâlihler olmamız yetmeyecektir, muslihler olmadıkça. Sadece kendimizi diriltmemiz yetmeyecektir başkalarını da dirilticiler olmadıkça. Tıpkı Rasulullah efendimizin yaptığı gibi ken-dimizi dirilttiğimiz gibi, bu âyetleri kendimize duyurduğumuz gibi insanlara da götürmek zorundayız. Allah’ın kitabından ve Resulünün sünnetinden habersiz oldukları için gerek kendilerine karşı, gerek ailelerine, gerek çevrelerine karşı zulüm içinde bir hayat yaşayan insanlara karşı emr-i bil’maruf ve nehy-i anil’münker görevimizi yerine getirmek zorundayız.

Şunu kesinlikle bilelim ki eğer biz onlara karşı bu görevimizi yapmazsak, o zâlimlere İsâbet edecek zulümlerinden bize de mutlaka bir pay ayrılacaktır. Bu pay ne kadar olacak? Bunu Rabbimiz bizim kalbimize, eylemlerimize veya ihmallerimize, vurdumduymazlığımıza göre ayarlayacaktır. Kötülüğü sineye çekmiş, günahkârlara karşı en ufak bir tavır alamamış insanlar onlara gelecek azaba hazır olsunlar. Eğer bir toplum içinde kötülük taraftarları kötülüklerini açıktan açığa işleyecek kadar cesaret bulabilmişler ve mü’minler de onları baskı

altında tutabilecek cesareti gösteremiyorlarsa o zaman zaten yeterli belâ onlara gelmiş demektir. Kötülerin kötülüğü, ahlâksızların ahlâksızlığı o toplum içinde yayılmış ve berikileri de sarmış demektir. Böyle bir durumda Allah'ın azabı genelleşecektir. İşte görüyoruz, hal dilden daha iyi anlatıyor.

26. "Yeryüzünde az sayıda olduğunuz ve zayıf sayıldığınız için insanların sizi esir alıp götürmesinden korktuğunuz zamanları, hatırlayın. Allah, şükredesiniz diye sizi barındırmış, yardımıyla desteklemiş, temiz şeylerle rızıklandır-mıştır."

Hatırlayın. Hani sizler çok azdınız, yeryüzünde müs'taz'afdı-nız, aşağılanıyor, horlanıyordunuz. İnsanlar, müstekbirler sizi zaafa düşürüyorlardı. İnsanlar sizi zayıf görüyorlardı. Zâlimlerin, kâfirlerin baskıları altında bir takım fonksiyonlarınızı icra edemiyordunuz.

Mekke, zulüm ortamında kâfirler tarafından mü'minlerin düşürüldükleri durum anlatılıyor. Mekke'de kâfirler tüm güçleriyle mü'min-lerin üzerine yükleniyorlar, onları bir kaşık suda boğmaya çalışıyorlardı. Bazen bir yerlere hapsediyorlar, ekonomik ambargolar uygulu-yorlar, bazen öldürüyorlar, bazen işkenceler altında inim inim inletiyorlardı. İşte ey Müslümanlar, o ortamı bir hatırlayın. Kimi görevlerinizi icra edemiyordunuz. İnsanların sizi esir alıp götürmelerinden korkuyordunuz. Bana imanlarınızı gündeme getiremiyor, Benim yüceliğimi açıktan açığa haykıramıyor, ilân edemiyordunuz. İnandığınız gibi bir hayat yaşayamıyordunuz. Kızgın kumlar üzerinde sürükleniyordunuz. İnsanların sizi kapıvermesinden korku içindeydiniz...

Böyle bir zulüm ortamındayken, Allah şükredesiniz diye, kendisine, kendisinin istediği gibi kulluk edesiniz diye sizi oradan kurtarmış, Medine'de, dar'ul İslâm'da barındırmış ve zaferiyle sizi teyit etmiştir. Sizi Allah ve Resulü egemenliğinde Medine özgür ortamına ka-vuşturmuştur. Medine'de size güzel güzel rızıklar lütfetmiştir. Tabii o gün için bu âyetin muhatabı o Müslümanlardı, ama kıyâmete kadar her bir dönem Müslümanları bu âyetin muhatabıdırlar. Her çağın az olan, azınlıkta olan Müslümanları Rabbimiz tarafından aynen onlar gibi desteklenmekte, az iken, mus'taz'af iken, insanlar sizi kapıverecekler, boğuverecekler, tanklarıyla üzerlerinize yürüyüverecekler diye tir tir titrerken sizi onların elinden kurtaran, size güvenlik yurtları nasip eden de Rabbinizdir.

Öyleyse Allah'ın üzerinizdeki bu büyük lütuflarını unutmayın. Bunu sürekli gündemde tutarak Rabbinize şükredin. Rabbinizin verdiği nîmetleri

O’nun istediği yerde kullanın. O’nun verdiği hayatı O’-nun için yaşayın. Hayatı Allah için yaşamak zorunda olduğunuzu hep gündemde tutun. Bunu sürekli gündemde tutuş kişinin Allah’la bağını artıracaktır. Evet sürekli Rabbinizin size olan ihsanlarını gündemde tutun.

Çünkü O Allah sizi hoş şeylerden, tayyibattan rızıklandırmış-tır. Yedikleriniz, içtikleriniz, giydikleriniz, hanımlarınız, kocalarınız, çocuklarınız, bilginiz, imanınız, hidâyetiniz, ömrünüz, hayatınız, geceniz, gündüzünüz, havanız, suyunuz her şeyiniz birer rızıktır ve unutmayın ki onların tamamını size veren Allah’tır. Tüm bunları Allah yolunda ve Allah’ın istediği gibi kullanın. O zaman umulur ki şükür makamına erişmiş olursunuz. Yâni eğer bu makama ulaşırsanız o zaman Allah yolunda başınıza gelen bir takım problemleri problem etmekten çıkarırsınız. Ya Rabbi, ben her an sana şükretme makamındayım diyebilme özelliğini elde edersiniz. O zaman Allah yolunda başınıza gelen bir takım felâketlere sabredebilme, dayanabilme gücünü, sabrını elde etmiş olursunuz. Çünkü Rahmânın büyük nîmetlerini düşünebilen kişi, onların yokluğu anında da şükretmesini, sabretmesini becerebilecektir.
27. “Ey inananlar! Allah'a ve Peygambere karşı hainlik etmeyin, size güvenilen şeylere, bile bile ihanet etmiş olursunuz.”

Ey iman edenler. Ey buraya kadar anlatılanlara inandım diyenler. Bakın Rabbimiz her bir emrini beyan buyururken, sizden her bir kulluğu isterken tekrar tekrar bu ifadeyi kullanıyor. Anlıyoruz ki Rab-bimiz kendisine çok değer verdiği kulunu hep karşısında görmek is-tiyor. Kulunu hep muhatap almak istiyor. Mü’minler için bundan daha büyük bir şeref düşünülemez. Öyleyse bizler, bize böylece hitap ederek bizi izzetlerin en büyüğüne lâyık gören Rabbimizi dinlerken doğrudan O’na muhatap olarak dinleyeceğiz. Rabbimizin muhatabı olarak kulak vereceğiz. Buyur ya Rabbi! Emret ya Rabbi! Dediklerini dinlemeye ve uygulamaya hazırım ya Rabbi! diyecek ve öylece dinleyeceğiz.

Ey mü’minler, Allah ve Resulüne sakın ihanette bulunmayın. Allah ve Resulüne hainlik yapmayın. Allah’ın size verdiği emânetlere karşı hain davranmayın. Değil mi ki siz bu emânetleri yüklendiniz. Dağların, taşların, semavat ve arzın yüklenmekten kaçındığı bu emânetlere siz kabul dediniz...

Nedir bu emânet? Bu emânet en genel anlamıyla Rabbimizin insan fıtratına koyduğu, ya da insan fıtratına uygun olarak indirdiği kitabı ve Resulünün sünnetidir. Yâni insan fıtratıyla, Allah’ın indirdiği kitap ve sünnet

tam bir uygunluk içindedir. Kitap ve sünnet bize Allah'ın emânetidir. Ezelde, ya da Müslüman olduğumuz gün Rabbimi-ze verdiğimiz söz bize emânettir. Din emânettir, Kur'an emânettir, peygamber emânettir, hidâyet emânettir, akıl emânettir, bilgi emânettir, zaman emânettir, çocuklarımız emânettir, emânettir. Tüm bu emâ-netlerle ilişkimizi emânetin sahibinin istediği gibi ayarlamak zorundayız. Rabbimiz bunları bize ne için vermişse onları o istikâmette kullanmak zorundayız. Bu emânetlerle Allah'ın istemediği bir ilişki içine girer, emânetlere hıyanet edersek Allah'a hain olmuş oluruz.

Rabbimiz buruyor ki ey Müslümanlar, bunu bile bile böyle yapmayın. Allah'ın emânetlerini, Allah'ın yasalarını bile bile onlara hain davranmayın. Eğer Allah ve Resulüne karşı onların emir ve ne-hiylerine, size hayat verecek dâvetlerine ihanette bulunursanız, Allah ve Resulünün isteklerine saygısızlık yaparsanız, kitap ve sünnete karşı ilgisiz bir tavır takınırsanız kesinlikle bilesiniz ki Rabbinizin size: Ey Müslümanlar! şeklindeki hitabının muhatabı olma şerefinden mahrum kalırsınız.

Burada, sûrenin başına gidiyoruz. Ne demişti Rabbimiz? Ganîmetler Allah ve Resulüne aittir buyurmuştu. Öyleyse ey Müslümanlar, ganîmetler konusunda, ganîmetlerin paylaşımı konusunda Allah ve Resulüne karşı haince bir tutum içine girmeyin. Ganîmetler konusunda Allah ve Resulünün taksimine itiraz ederek, ganîmetleri hakkınız olmadığı halde zimmetinize geçirerek hıyanette bulunmayın. Bu konuda ve her konuda Allah ve Resulüne ihanette bulunursanız, ha-ince bir tutum içine girerseniz o zaman kendi emânetlerinize de haince davranır ve birbirinize düşersiniz. Aranızdaki tüm kardeşlik bağları çözülüverir. Bile bile, Allah'ın bu konudaki yasalarını duya duya böyle bir şeye tevessül etmeyin. Ancak belki bu bir hata sonucu, bir gaflet sonucu olabilir. Önceki uygulamalar sebebiyle böyle bir şeyi düşünebilirsiniz. Ama bu konuda Allah'ın yasalarını bildiğiniz, duyduğunuz andan itibaren yapmayın. Çünkü mal mülk konusunda insan niye sapar? Çoluk-çocuk derdi, evlâd-u ıyal derdi değil mi? Ama iyi bilin ki:

28. "Mallarınızın ve çocuklarınızın, aslında bir sınama olduğunu ve büyük ecrin Allah katında bulunduğunu bilin."

Mallarınız ve çoluk-çocuğunuz sizin için bir fitnedir, bir denenmedir. Bilesiniz ki ecirlerin en büyüğü, en büyük mükafat Allah katındadır. Dikkat edin mallarınız ve çocuklarınız sizi meftun edip Al-lah yolundan saptırmasınlar.

Mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah ve Resulüne karşı hain davranmaya itmesinler. Bunlar sizin için birer imtihan sebebidir. Onlarla ilişkilerinizi Allah'ın istediği şekilde mi ayar-lıyorsunuz? Değil mi? Denenmekte olduğunuzu unutmayın. Öyleyse onlarla ilişkilerinizi Allah'ın istediği şekilde ayarlayın da imtihanı kaybetmeyin. Aman ha! Mal tutkunuz, çoluk-çocuk derdiniz sizi Allah'a kulluktan ayırmasın.

Fitne: Herhangi bir madeni içindeki katkı maddeleri, cürufları ayrılsın diye potaya atmak ve eritmek ve arıtmak demektir. Demek ki bizler çoluk-çocuk sahibi olmakla, mal-mülk sahibi olmakla bir potadan geçiriliyoruz. Bunlar konusunda Allah'ın yasalarına, bunların hukukuna riâyet edip etmeyeceğimiz konusunda denenmekteyiz. Madem ki bunlar bizim için bir imtihan konusudur, öyleyse bunlara hiç sahip olmayalım da imtihanda başarılı çıkalım demeye, Allah'ın imtihanından kaçmaya da hakkımız yoktur. Bunlarla birlikte bu hayatı yaşamamız da bir Allah yasasıdır. Yâni müslüman helâl bir şekilde rızık peşinde, evlâd-u ıyal peşinde olacaktır.

Kitabımızın başka bir âyetinde de eşlerimizin ve çoluk çocuklarımızın bize düşman oldukları vurgulanır. Ve sonunda da buyurulur ki ey kullarım, dikkat edin sakın, bunlar sebebiyle sapmayın. Bunlar sebebiyle kulluğunuzu aksatmayın. Unutmayın ki ecirlerin en büyüğü Rabbinizin katındadır; hanımlarınızın, çocuklarınızın, mallarınızın yanında değil buyuruyor. Peki madem ki mallarımız, hanımlarımız, evlâtlarımız bizim için bir imtihan konusuysa, o zaman ne yapalım? Hemen tüm mallarımızı elimizden çıkaralım mı? Evlâtlarımızı evlâtlıktan reddedip, hanımlarımızı boşayalım mı? Biz bunlarsız yaşayamayız. Rabbimiz bir başka yasası gereği bunlarla birlikte olmamızı istiyor. Evlilik yasasını koyan, kadını erkeğe, erkeği kadına muhtaç yaratan Allah'tır. Koyduğu bu evlilik yasasının sonunda çoluk-çocuğa ulaşılıyor. Mal-mülk de böyledir. Allah vermeseydi bütün bunlara ulaşma imkânımız da yoktur. Yâni böyle bir yasa koyan Allah, bunların bizim için fitne konusu olduğunu haber vererek bizi uyarısını şöyle anlamaya çalışıyoruz.

Eğer mallarımız, eşlerimiz ve çocuklarımız bizi Allah'a kulluk yolundan alıkoyuyorlarsa, kulluğumuza engel olabilecek bir noktaya gelmişlerse, onlar yüzünden kulluğumuz engelleniyor ve cenneti kay-betmeye doğru gidiyorsak işte o andan itibaren anlıyoruz ki onlar bi-zim düşmanımız olmaya başlamışlardır. Eğer kadınsak kocamız, ko-caysak karımız, babaysak evlâdımız, evlâtsak babamız bizi Rabbi-mize kulluktan, bizi cennete gitmekten

engelleyecek bir noktaya gel-mişlerse kesinlikle bilelim ki onlar bizim düşmanımızdırlar. Eğer bizi cehenneme doğru götürmeye başlamışlarsa kesinlikle bilelim ki onlar bizim düşmanımızdırlar. Onlar için bu böyle olduğu gibi, eğer biz ken-di kendimizi hayırdan şerre, kulluktan isyana, cennetten cehenneme doğru götürmeye başlamışsak kesinlikle bilelim ki biz kendi kendimizin de düşmanı olmaya başlamışız demektir.

İşte görüyoruz. Allah'a kulluk yolunda yürüyen mü'min bir ko-caya, aksi istikâmette yürüyen karısı ve çocukları; veya Allah'a itaate yönelmiş mü'mine bir kadına, aksi istikâmette yürüyen kocası ve çocukları büyük engeller ve problemler çıkarabilmektedir. Genellikle Allah'a kulluğu birinci plana almış, dünyayı, dünya ikballerini, dünya zevk-ü sefasını ikinci plana atmış bir erkeğe karşı, hanımı ve çocukları büyük bir talihsizlik olarak bakarlar. Öyle ki kocalarını, babalarını cehenneme gönderme pahasına da olsa bu dünyada kendilerine refah ve zenginlik içinde bir dünya sunmasını beklerler. Yine Allah'a kulluğu birinci plana çıkarmış pek çok mü'mine hanımın, kocaları ve çocukları onların hayatlarını zindan ettiklerini görüyoruz. Evet Allah için bir cihada çıkacak kocaların önünde en büyük engel hanım ve çocuklardır.

Bir de tâbi bizim emânetimize verilmiş, bizim için bir imtihan konusu yapılmış mallarımızla, hanımlarımızla, çocuklarımızla ilişkilerimizi Allah'ın istediği gibi ayarlayıp ayarlamadığımız konusunda, onların hukuklarına Allah'ın istediği gibi riâyet edip etmediğimiz konusunda imtihana çekileceğiz. Eğer bizler onları Allah çizgisine çekmeye çalışır, onları Allah'ın istediği gibi Müslümanca eğitir, onları inandığımız yolumuza, kendi kulluk programımıza çekmeye çalışır, onları Allah'ın kitabı ve Resulünün sünnetiyle tanıştırır, barıştırır, Allah'la aralarını düzeltirsek, onları Allah'a iyi kullar, cennete iyi aboneler yapabilirsek, bunun kavgasını verebilirsek bu imtihandan başarıyla çıkmış olacağız. O zaman inşallah Rabbimiz hem bizi, hem de haklarında imtihana tâbi tutulduğumuz yakınlarımızı bağışlayacaktır.

Varlığıyla yokluğuyla, azlığıyla çokluğuyla bilelim ki mallarımız, mülklerimiz, oğullarımız, kızlarımız bir denemedir, bir imtihandır. Rab-bimiz bu verdikleriyle bizi sürekli denemektedir. Mallarımız mülklerimiz konusunda, oğullarımız-kızlarımız konusunda cennete gidebilmenin hesabını güzel yapmak zorundayız. Eğer bir imtihan sebebiyle bize verilen mallarımız ve çocuklarımızla ilişkilerimizi Allah'ın istediği biçimde ayarlayamaz ve onların altında ezilirsek, dünya bize hakim olursa, bu sahip olduklarımız bize Allah'ı, âhireti, Allah'ın

hesabını unutturursa, Allah korusun bu imtihanı kaybettik demektir.

Rabbimizin bize verdiklerini imtihan sebebi bilmez de mutlak gaye olarak görmeye başlarsak kaybetmişiz demektir. Ama bütün bu sahip olduklarımızı bize bir imtihan sorusu olarak Allah'ın verdiğinin bilinci içinde, onları Allah'a kullukta kullanmayı becerebilirsek, eşimizi, oğlumuzu, kızımızı Allah'ın istediği bir yöne yönlendirebilirsek işte o zaman imtihanı kazanmışız demektir. Eşimizle, malımızla, oğlumuzla, kızımızla Allah'a itaate ve cennet kazanmaya yönelebilirsek unutmayalım ki Allah'ın öbür taraftaki mükafatı çok büyük olacaktır.

Ama eğer biz onlara karşı görevlerimizi yapar da buna rağ-men onlar adam olmazlarsa, o zaman elbette biz onlardan sorumlu tutulmayacağız. Meselâ bir Nuh (a.s) oğlu ile imtihana tâbi tutuldu. Allah'ın elçisi oğlunu Müslümanlaştırabilmek için çok uğraştı, ama olmayınca Rabbimiz Onu bu konuda hesaba çekmeyecek.

29. "Ey inananlar! Allah'tan sakınırsanız, O size iyiyi kötüden ayırt edecek bir anlayış verir, kötülüklerinizi örter sizi bağışlar. Allah büyük, bol nîmet sahibidir."

Ey iman edenler, eğer muttaki olursanız, eğer Allah için bir hayat yaşar, Allah'ın dediğini yapma çabası içinde olursanız, Allah'ın size verdiği emânetlere karşı haince davranmaktan sakınırsanız, yolunuzu Allah'la bulmaya çalışır, Allah yasalarına ters düşmekten çekinirseniz bilesiniz ki Allah size bir Furkân verecektir. Size ayırıcı, fark edici bir özellik verecektir. Doğruyu yanlıştan, iyiyi kötüden, hakkı bâtıldan ayıracak, fark ettirecek bir nîmet lütfedecektir size. Size böyle belirgin bir özellik kazandırarak, sizi diğer insanlardan ayıracaktır.

Ya da düşmanlarıyla dostları arasında ayırım günleri, ayırım işaretleri lütfedecektir Rabbimiz. Yâni dostlarına kurtuluş, zafer ve hidâyet yollarını gösterecektir. Böylece mü'minler kendilerinin kâfirlerden farklı olduklarını anlayacaklar, kâfirler de kendilerinin mü'min-lerden farklı olduklarını anlayacaklardır. Sizi tıpkı Ömer el Faruk gibi yapacaktır. Tüm problemlerinizi çözecek, çözüm yollarını gösterecek ve hayatınızı düzlüğe çıkaracaktır. Sizin kötülüklerinizi, kusurlarınız, hatalarınızı örtecek, size mağfiret edecektir. Sizi ebedî bir lütufla nîmetlerinin en büyüğü olan cennetine ulaştıracaktır.

Evet gerek dünya hayatında gerekse âhiret hayatında mü'-minler

kâfirlerden farklı olacaklar. Ama Rabbimizin bu va'di gerçek-leşirken elbette kâfirler de kendilerine düşeni yapmaya devam ede-cekler. Nasıl? İşte bundan sonraki âyetinde Rabbimiz Resulünün şah-sında onu bize şöylece anlatıyor:
30. "İnkar edenler, seni bağlayıp bir yere kapamak veya öldürmek yada sürmek için düzen kuruyorlardı. Onlar düzen kurarken, Allah da düzenlerini bozuyordu. Allah düzen yapanların en iyisidir."

Hani kâfirler sana karşı komplolar hazırlıyorlar, dolaplar çe-viriyorlardı. Tabii Allah düşmanlarının, Allah elçisine karşı açıkça, mertçe yapabilecekleri bir şeyleri olmadığı için elbette karanlık işler çevireceklerdi. Sinsice, kancıkça dalavereler çevirmenin ötesinde zaten onların yapacakları bir şey yoktur.

Seni durdurmak, hapsetmek, bir yere bağlamak, susturmak istiyorlardı. İşte kâfirlerin bir Müslümana yapabilecekleri ilk şey budur. İslâmî hareketi, İslâmî hareketi götüren dâvetçiyi durdurmak, hapsetmek, susturmak, etkisiz hale getirmek. Dâvetçinin insanlara ulaşmasını önlemek, ya da dâvetçiyle insanların ilgisini, iletişimini kesmek, koparmak. İşin en kolay yönü, en risksiz olanı işte budur. Dâvetçiyle insanların arasına engeller koyarlar. Dâvetçiyi durdurabilmek, susturabilmek için ellerinden gelen her şeyi yaparlar. Gerekirse para, makam, koltuk, kadın her şeyi onun ayağının altına sererler. Ya da onu kodese atarak susturmaya, halkın gözünden gizlemeye çalışırlar. İşte Rasulullah efendimiz için bunları düşünüyorlardı.

Veya seni durdurabilmek için uzak bir yerlere, insanların ku-laklarından, gözlerinden ırak bir yerlere sürmeyi düşünüyorlardı. Eğer bu da olmazsa senin vücudunu ortadan kaldırmayı planlıyorlardı. Şahsını ortadan kaldırırsak mesajı da yok olur gider diyorlardı. Rasu-lullah efendimizi öldürmeyi planlıyorlardı.

Onlar tuzak kuruyorlar, dolap çeviriyorlar, Allah da onların tuzaklarına karşı bir eylem, bir fiil içerisindedir. Onların bir hesabı var-sa elbette Allah'ın da bir hesabı vardı. Onlar Allah'ın elçisine tuzak-lar kurmak istediler, hile yapmak istediler, Ama Allah da onlara bir tuzak kuruyordu. Allah'ın kurduğu tuzağın yanında elbette onların tuzakları başarılı olamayacak, neticeye ulaşamayacaktı. Allah'ın kur-duğu tuzaklar geçerli olacaktı. Çünkü hiç kimse O'na karşı koyama-yacaktı. Onların tuzaklarının tümüne Allah muttali iken, Allah'ın ilmi onları kuşatmışken, onlar Allah'ın tuzaklarından gafildirler. Onun içindir ki Allah, elçisine karşı kurdukları tüm tuzakları, tasarladıkları tüm komploları boşa çıkaracak veya kendi başlarına geçirecektir.

Çünkü Allah makîrinin en hayırlısı idi. Yâni Allah onlara öyle bir tuzak kuracak ki bu tuzak onlar için mahza hayır olacaktır. Herkes için hayır murad eder Rabbimiz. Rabbimizin tuzakları mü'minler için de hayırlıdır, kâfirler için de. Çünkü Allah'ın kurduğu tuzak sinsice, al-çakça bir tuzak değildir. Rabbimizin tuzakları zulüm unsurlarını, küfür ve şirk unsurlarını kaldırmaya yönelik mahza hikmete dayalı bir tuzaktır. Kâfirler peygamberi öldürmeye yönelik bu eylemlerinden ötürü, aslında ölümü hak etmelerine rağmen Rabbimiz onları öldürmeyecek, ama peygamberini de onların elinden sağ salim kurtarıp Medine'ye ulaştıracaktı. Medine'de ona devlet nasip edecek ve o devlet eliyle bu kâfirlerin dirilişini hazırlayacaktı. Çok az kâfir hariç tüm Mekkeli müşrikler Mekke'nin fethiyle birlikte sonunda hakkı bulacaklar, kurtuluşa ereceklerdi. Ne kadar da hayırlı bir tuzak değil mi Rabbimizin mekri? Zulmün ortadan kaldırılışı da hayırdır, peygamberin ve peygamber yolunun yolcularını zulümden kurtarılmaları da.

Evet işte kâfirlerin Müslümanlar karşısında yapabilecekleri bunlardır. Durdurmak, yolunu kesmek, asmak, kesmek, sürmek, kodese atmak. Bugün de kâfirler Müslümanlara karşı bunları işletecekler. Ama Rasulullah efendimizi korkutmadığı gibi ölüm bizi de asla korkutmayacak. Mûsâ (a.s) karşısında Firavunlar ölümü gündeme ge-tirince, Rabbimiz hayır buyurdu, ölümden asla korkma ey Mûsâ. Kesinlikle bilesin ki onlar senin kılına bile dokunamazlar. Ama sürgün olabilecek, hicret olabilecek. Zaten muhacirlik mü'minin kaderinde vardır. Allah'ın istediği kulluğu icra etmekte sıkıntı çektiğimiz bir ortamdan rahat icra edebileceğimiz bir ortama gidecek ve sağ oldukça her yerde Allah'ın bizden istediği kulluğa devam edeceğiz.

Dün böyle olduğu gibi, bugün de, yarın da bu böyle olacaktır. Şu anda da kâfirler Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın elçisine, Allah elçisinin yolunu takip eden Müslümanlara tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Hayatı, ekonomiyi, eğitimi, hukuku, kılık kıyafeti, vitrinleri, sokakları Allah'a kulluğun aksine düzenleyerek tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Kendilerine göre din kitapları oluşturarak, işte din budur diye insanlara sunarak, Allah'ın dinini bozarak tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Din eğitimini yasaklayarak, İmâm Hatipleri kapatarak, Kur'an kurslarını bi-tirerek, Allah kullarının Allah dinine ulaşma yollarını kapatarak Allah dinine tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Kendi âyetlerinin gündemde kal-ması adına Allah'ın âyetlerini toplumun gündeminden düşürmeye çalı-şıyorlar. Allah'ın elçisine hayat hakkı tanımamaya çalışıyorlar. Al-lah'ın elçisinin

örnekliliğini bitirmeye çalışıyorlar.

Böylece Allah elçisini öldürmeye çalışıyorlar. Allah'a ve Onun elçisine, Allah ve elçisi yolunun yolcularına çeşit çeşit tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Müslümanların çocuklarının beyinlerini orada Kur'an ve sünnete yer kalmasın diye, çok lüzumsuz bilgilerle doldurarak tuzaklar kuruyorlar. Allah'a kulluğa zamanları kalmasın diye insanların hayatlarını eğlencelerle, kendi vahiyleriyle, kendi oluşturdukları gündemlerle doldurarak tuzaklar kuruyorlar.

Ama ne yazık ki günümüz kâfirleri de tıpkı dünün kâfirleri gibi Allah'tan gafildirler. Kime tuzak kurduklarının, kiminle savaşa tutuştuklarının farkında değiller. Halbuki tüm tuzaklar Allah'a aittir. Tüm düzenleri bozmak Allah'a aittir.

Öyle değil mi? Kâfirler Allah'ın sistemine karşı, Allah'ın âyetlerine karşı, Allah'ın elçisine karşı ne kadar tuzak kurabilecekler? Üstelik onların tuzaklarının tümünü Allah biliyorken. Allah onların tuzaklarının tümünü bilir, ama onlar Rabbinin tuzaklarını bilmezler, bilemezler. Rabbin onların kurdukları tuzakların nereye kadar gideceğini bilmektedir, ama onlar Rablerinin kendilerine karşı neler hazırladığını asla bilmemektedirler. Ama onlar gözlerinin önündeki çukuru bile gö-rememektedirler. Elbette Allah'la, Allah'ın elçileriyle, Allah'ın mü'min kullarıyla girecekleri bir savaşta mağlup olanlar onlar olacaktır, galip olanlar da Allah desteğinde olan mü'minler olacaktır. Çünkü Allah on-ların kendisine karşı, kendi âyetlerine ve siz Müslümanlara karşı tüm niyetlerini, tüm komplolarını bildiği için unutmayın ki sizi onların komplolarından koruyacaktır. Onların kurdukları tuzaklar konusunda sizi bilgilendirecek ve korunma yollarını gösterecektir.

Gerçi bundan sonra vahiy gelmeyecek ama Rabbimiz önce gönderdiği o vahiyleriyle Müslümanlara öyle bir basiret, öyle bir feraset kazandırmıştır ki kendilerine nereden nasıl bir tehlike geleceğini müminler bilmektedirler.

Şu anda irtica-mirtica hikâyeleriyle Müslümanları yok etmeye soyunanlar, Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşanlar kiminle savaştıklarının farkında değildirler. Kiminle savaştığını dahi bilmeyen zavallı insanlardır bunlar. Zannediyorlar ki Müslümanlar zayıftır. Zannediyorlar ki Müslümanlar yalnız ve yardımcısızdırlar. Onların safında Allah'ın bulunduğunun farkında olmayan bu iman yoksunları yakında nasıl bir inkılapla

sarsıldıklarını görecekler.

Evet Mekke kâfirleri Allah'ın elçisini yok etmek için harekete geçtiler. Peygamberi öldürüp, peygamberin maddî ve manevî varlığını, örnekliliğini bitirip keyiflerine göre bir hayat yaşayacaklardı. Ama Allah buna izin vermedi.
31. "Âyetlerimiz onlara okunduğu zaman, "İşittik, işittik! İstesek biz de aynını söyleyebiliriz; bu sadece eskilerin masallarıdır" derlerdi."

Âyetlerimiz kendilerine okunduğu zaman, âyetlerimiz kendilerine izlettirildiği zaman derler ki tamam biz bunları işittik. Anladık! Ne demek istediğiniz anlaşılmıştır. Şâyet istesek bunun aynısını biz de söyleyebiliriz. Ama bir türlü istemezler hainler. Veya Allah'ın âyetleri karşısında müstekbirce bir tavır takınıp bunlar basit şeyler demeye çalışıyorlar. İstersek insanlar için biz de bunun gibi yasalar koyarız. İstesek bizler de bu âyetlerden daha iyi nazariyeler geliştirebiliriz. Kur'an'ın ortaya koyduğu gibi bir hayat tarzı, bir hukuk sistemi, bir ekonomik yapı, bir siyasal düzenleme, bir eğitim yapılanması biz de ortaya koyabiliriz. Diyorlar bunu ama ortaya koyabildikleri hiçbir şeyleri yoktur. Allah kitabının sağladığı neticeyi sağlayabilecek hiçbir şey yapabilmiş değillerdir. İnsanlara hidâyeti, insanlara hakkı, cenneti, dünya ve âhiret mutluluğunu sağlayabilecek, insanlara ruh ve beden dengesi kurabilecek hiçbir şey ortaya koyabilmiş değillerdir. Sözleri, iddiaları sadece bir reklamdan başka bir şey değildir.

İşte görüyoruz, bu Allah tanımazlar yüzünden tüm toplum ha-yatımız bozuktur. Allah'tan ve Allah'ın kitabından ve elçisinin hayat programından habersiz yasa yapmaya çalışan toplumun tüm hayatı, bâtıllarla doludur. Aile hayatımız bozuktur, ticârî hayatımız bozuktur, sosyal hayatımız bozuktur, ekonomik hayatımız bozuktur, insanlarla ilişkilerimiz, çevremizle münâsebetlerimiz bozuktur, hâsılı tüm hayatımız bozuk ve bâtıllarla doludur.

Şu anda tıpkı Mekke kâfirleri gibi Allah'ın kitabına, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın yasalarına, Allah'ın hayat programına bedel getireceklerini, Allah'ın koyduğu yasaların aynısını koyabileceklerini iddia eden günümüz kâfirleri de dalâlette kalmış, çölün ortasında yolsuz, yordamsız, çözümsüz olarak ne yapacaklarını bilemez bir vaziyette bocalayan insanlardır. Binlerce yol vardır karşılarında, ama bu yollardan hangisinin kendilerini sahil-i selâmete çıkaracağını bilememektedirler. Binlerce alternatif vardır hayatlarında, ama hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu bilememektedirler.

Bir yasa yaparlar, onunla problemlerini çözeceklerini zannederler, ama üç gün geçmeden değiştirmek zorunda kalırlar onu. Yaptıkları yasalar üç gün bile gitmiyor. Yaptıklarının hiç birisi sadırlarına şifa olmuyor. Yaptıklarının hiç birisi problemlerini çözmesi ve hayatlarına huzur getirmesi şöyle dursun, her yaptıkları yasa başka huzursuzluklara, başka sıkıntılara dâvetiye çıkarıyor. Tam doğruyu bulduk dedikleri anda farklı bir batağa saplandıklarını görüyorlar. Allah yasalarına dönecekleri ana kadar daha çok çekecekler, çok çektirecekler hainler.

Yine Allah âyetleri kendilerine duyurulduğu zaman derler ki bu kâfirler, bu ancak eskilerin masallarıdır. Bu eskilerin masallarından, eskilerin Üstûrelerinden başka bir şey değildir.

Bunlar eskilerin yazdıkları, eskilerin uydurdukları, eskilerin uy-guladıkları satırlardır. Bunlar çok eski şeyler, modası geçmiş, günü-müzde geçerliliği olmayan şeylerdir. Bunlar çağdaş şeyler değildir. Bunlar mitolojik şeyler. Efsaneden ibarettir bunlar. Bunlar bugün ya-şanmaz şeyler. Belki bir zamanlar, eski zamanlarda bunları uygulamak mümkündü, ama bu devirde kesinlikle yaşanacak şeyler değildir bunlar.

Hem masal diyorlar, hem de insanları bundan, bu kitaptan engellemeye çalışıyorlar. Madem ki masal öyleyse niye korkuyorsunuz bu kadar bu kitaptan? Niye yasaklıyorsunuz bu kitabın okunup öğrenilmesini? Madem ki masal, bırakın dinlesin insanlar bu kitabı. Madem ki bu kitap bir mitolojidir, öyleyse bırakın öğrensinler insanlar kitaplarını. Niye ödünüz kopuyor bu kitaptan? Niye barikatlar koyuyorsunuz bu kitapla insanların arasına? Niye ürküyorsunuz bu kitabın gündeme getirilmesinden? Masal okuyan, masal dinleyen başka kimse yok mu? Hikâye okuyan başka insan yok mu piyasada? Bırakın birileri de bu masalları okusunlar. Hayır hayır, masal diyorlar, hikâye diyorlar ama buna kendileri de inanmıyorlar. Masal dedikleri bu kitabın serbestçe okunması, anlaşılması sonunda hem kendilerine hem de çevrelerindeki insanlara tesir edeceğinden korkuyorlar da onun için yasaklamaya çalışıyorlar hainler.
32. "Allah'ımız! Eğer bu Kitap, gerçekten Senin katından ise bize gökten taş yağdır veya can yakıcı bir azap ver" demişlerdi."

Bakın ey Allah'ımız diyorlar. Ey Allah'ımız diyerek, bizzat bil-dikleri, tanıdıkları Rabbimizin ismiyle hitap ederek, darda kaldıkları zaman hatırladıkları, işleri bitince de unuttukları Rabbimizin adıyla hitap ederek

diyorlar ki, eğer gerçekten bu kitap, bu peygamber se-nin katından bir hak ise, gerçek ise haydi bize gökten taşlar yağdır. Yahut da bize elim bir azap gönder. Ey Allah'ım! Eğer bu kitap senin tarafından gelmiş hak bir kitapsa, eğer bu Muhammed doğru söy-lüyorsa hemen üzerimize gökten taşlar veya acıklı bir azap gönder diyorlardı.

"Bize, bizi tanrılarımızdan alıkoymak için mi geldin? Doğru sözlülerden isen, bizi tehdit ettiğin şeyi başımıza getir" dediler.
(Ahkâf 22)

Ey Hud, eğer bu söylediklerin konusunda sâdıksan haydi ne getireceksen getir de görelim diyorlardı. Allah'ın elçisini peşinen red-dediyorlardı bu sözleriyle. Hud (a.s) un getirdiklerinin Allah'tan olma-dığını kendisinin uydurduğunu söylemeye çalışıyorlardı. İşte burada da Mekke müşriklerinin sözleri anlatılıyor. Ondan önce de, ondan sonra da insanların söyleye geldikleri sözlerdir bu sözler. Yâni her dö-nemde kâfirin karakteristik bir özelliğidir bu. Bugün de aynı şeyleri söylüyor kâfirler. Ey Müslümanlar, eğer doğru söylüyorsanız, eğer kı-yâmet varsa, eğer öldükten sonra dirilme varsa, eğer bir azap, bir ikap, bir hesap kitap varsa hadi ne gelecekse geliversin de görelim bakalım. İşte böyle bir tavrı, böyle bir kâfir tavrını Rabbimiz burada sorguluyor.

Yâni gerçekten çok korkunç bir şey. Bir insanın Allah'a karşı söyleyebileceği en feci bir söz. Muhtaç oldukları nîmetleri konusunda daima Allah'a yalvarıp yakaran insanların aynı Allah'ın dinini kabul, peygamberine iman söz konusu olduğu zaman Ondan azap istediklerine şahit oluyoruz. Bu tip müşrik insanların ne kadar çapraz bir şahsiyet sergilediklerine şaşmamak elden gelmiyor. Yâni başka bir şey isteseler, meselâ hayır isteseler, mal mülk isteseler, Ebrehe'nin ordusu karşısında korunma isteseler bütün bunların Allah katından olduğunu biliyorlar, hak olduğunu biliyorlar. Keşke bir de bunu biliverseler ve Rablerine teslimiyet gösteriverseler elbette Rablerinin kendilerine ne hayırlar açacağını müşahede edecekler.

İşte gözlerinin önünde öldürmek istedikleri, sürmek, susturmak istedikleri Ebu Talibin yetimi Allah tarafından korunuyor ve adım adım zafere doğru yürüyor. Bunu gözleriyle göre göre onun haklılığı konusunda Allah'tan daha başka ne bekliyorlar bu hainler? Bakın Rabbimiz onların bu azap isteklerine

karşılık şöyle buyuruyordu:
33. “Oysa, sen içlerinde iken Allah onlara azap etmez. Onlar bağışlanma dilerken de elbette Allah azap edecek değildir.”

Evet Rabbimiz onlara karşı, insanlara karşı, onların kendileri hakkında düşünemeyecekleri kadar merhametli idi. Rabbimiz hiç um-mayacakları kadar onlara rahmet kapıları açmaya devam edecekti. Bakın işte burada rahmeti gereği bir yasasını gündeme getiriyor. Peygamberim, onlar istedikleri kadar farkında olmadan, cahilce kendileri hakkında azap istesinler. İstedikleri kadar azaplarına, helâklerine dua etsinler. Sen onların arasında olduğun sürece Rabbin asla onlara azap edecek değildir. Çünkü bu kâfirliklerinden, bu zâlimliklerinden ötürü onlar toptan helâk edilseler Rasulullah efendimizin gönderiliş hikmeti ortadan kalkmış olacaktı. Çünkü o tüm âlemlere rahmet olarak gönderilmişti. İnsanlar Müslüman olsunlar, insanlar hidâ-

yeti bulsunlar, küfür ve şirkten tevhide yükselsinler diye gönderilmişti o şerefli peygamber.

Yıllar sonra da olsa şu anda ne yaptıklarını bilmeyen bu in-sanların tamamı Müslüman olacaklardı. Onun içindir ki sen onların içindeyken onlara azap edecek değilim diyor Rabbimiz. Çünkü peygamber onların arasında tebliğini sürdürdüğü sürece, bir toplum içinde hakkı tavsiye edenler olduğu müddetçe o topluma bir azap gön-dermiyor Rabbimiz. Çünkü bir toplum, içinde hakkı tebliğ edenler ol-duğu sürece Allah o toplum üyeleri içinden adam olacakların adam olmasına imkân tanıyor. Yâni o toplum içinde dâvetçiyi dinleyip düzelme süreci içine girenler, istiğfar edenler olduğu müddetçe Allah o toplumu helâk etmiyor.

Veya o toplum içinde ileride istiğfar edecekler çıkacaksa Rab-bimiz onlara azap göndermiyor. Tabii burada istiğfarı da anlamak zorundayız. Bir insan susamayınca su istemez değil mi? Önce susayacak, suyu bilecek, suyu isteyecek, suya muhatap olmayı isteyecek. İstiğfarda da böyle bir mânâ vardır. Yâni bir adam günah işlediğini, günahkâr olduğunu bilecek, anlayacak, pişman olacak ve ya Rabbi beni bağışla diye Allah’tan mağfiret isteyecek, günahlarının örtülmesini, kusurlarının kale alınmamasını talep edecek.

Evet böyle aralarında elçilerin bulunduğu ve istiğfar edenler olduğu veya istiğfar edecekler olabileceği bir toplumu toptan helâk etmiyor Rabbimiz. Onun

içindir ki tarihte hiçbir toplum peygamberler aralarından çekip alınmadıkça toptan helâk edilmemiştir. Evet peygamber ve peygamber yolunun yolcusu tebliğcilerin varlığı bir toplum için rahmet sebebidir. Peki Rasulullah Mekke'yi terk edip onların arasından ayrılışından sonra ne olacak? Bakın şimdi de bu yasayı anlatıyor Rabbimiz:
34. "Yoksa Mescid-i Haram'a girmekten men ederlerken Allah onlara niçin azap etmesin? Hem de O'nun dostu değiller; O'nun dostları ancak karşı gelmekten sakınanlardır. Fakat çoğu bunu bilmiyorlar."

Ne oluyor onlara? Yâni ne hakları var onların? Nelerine gü-veniyorlar ki Allah onlara azap etmeyecek? Ne güvenleri, ne ruçha-niyetleri var ki Allah onlara helâkini göndermeyecek? Onlar hiç bir velâyet hakları olmadığı halde o dokunulmaz mescide Müslümanları sokmuyorlarken, Müslümanların ibadet özgürlüklerini ellerinden alıp dururlarken, Allah onlara niye azap etmesin? Üstelik de o mescidin evliyası da değiller. O mescit üzerinde hiçbir hakları ve liyâkatleri yoktur onların. Çünkü onlar o mescide de, o mescidin Rabbi olan Allah'a da inanmıyorlar. O mescidin gerçek sahibi muttakilerdir. Allah'a inanan, Allah'la yol bulan, hayatlarını Allah için yaşayanlardır. Allah'ın mescitlerine liyâkat şerefi muttaki mü'minlerin hakkıdır. Mescitleri küfür gibi, şirk gibi, putlar gibi manevî pisliklerden, necaset gibi maddî pisliklerden temizleme yetkisi mü'minlere aittir.

Orada bir çok putları büyütüp onlara hamd edip, yalnız bunlar büyüktür, ancak Lat ve Menat büyüktür diyerek Allah'ın mescidini putlarla doldurup Allah'ın Resulü'nü ve Rabbim Allah diyen Müslümanları oraya sokmamaya çalışan siz müşriklerin o mescitle hiçbir ilginiz kalmamıştır. Orada, Allah'ın mescidinde Allah'tan başka ne kadar tanrıça, tanrı taslağı varsa bunların hepsinin adının anılmasına müsaade edip Allahu Teâlânın adının zikredilmesine müsaade etmeyenlerin, Müslümanları oraya sokmamaya, orada namaz kılmalarına engel olmaya çalışanların oranın sahipleri, oranın yöneticileri olması mümkün değildir.

Hem sizler İbrahim'in yolunda olduğunuzu, Kâbe'nin sahibi olduğunuzu iddia edeceksiniz, hem de orada putları yücelteceksiniz. Bu mu Kâbe'ye sahiplik? Kâbe'de putlara egemenlik tanıyıp Allah'ı unutacaksınız. Bu mu Kâbe'ye sahip olmak? Bu mu İbrahim'in yolunda olmak? Böyle mi yapmıştı İbrahim? Bir ömür boyu putlarla savaşan bir İbrahim'in yolunda olmak bu mu olmalıydı? Hayır hayır sizler ne İbrahim (a.s)ın yolundasınız, ne de Kâbe'nin velilerisiniz. Kâbe'nin velileri, sahipleri ancak İbrahim (a.s) in tevhid dinini

sürdüren muttaki müminlerdir diyor Rabbimiz.

Ancak onlardan pek çoğu bunu bilmezler. Şu anda da bakıyoruz kâfirler, müşrikler buna ehil olmadıkları halde, buna liyakatleri olmadığı halde tüm dünya mescitlerinde, tüm arz mescidinde egemenliklerini kurmuşlar, şirk sistemlerini kurmuşlar ve dünya mescidi üzerinde Müslümanların Allah'a kulluklarına, Allah'ı yüceltmelerine, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamalarına engel olmaya çalışıyorlar. Allah'ın yasalarını uygulamalarına engel olmaya çalışıyorlar. İnsanları Allah yasalarından başka yasalara teslim etmek için, put yasalarını egemen kılmak için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar.

35. "Kâbe'deki tapınmaları sadece ıslık çalmak ve el çırpmaktan başka bir şey değildir. İnkârınıza karşılık artık azabı tadın."

Evet onların Beyt yanındaki salâtları, duaları, namazları, Allah'a yönelişleri, ya da bunların yerine koydukları şeyler sadece ıslık çalmak, alkış tutmak, horon tepmek, müzik çalmak, el çırpmak ve hoplayıp zıplamaktan başka bir şey değildir. Allah'a, Allah'ın istediği şekilde kulluk yaparak O'na hamd etmek, Allah'ı, Allah'ın âyetlerini gündemde tutmak tamamiyle ortadan kalkmış, Allah'ın iradesine ters eylemler geliştirilmiş. Halbuki Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapılır. Allah'a Allah'ı belirlediği kurallarla yaklaşılır. Adamlar Allah'a sormadan kendi kendilerine kulluk modelleri, tapını usulleri geliştiriyorlar ve güya Allah'a kulluk yapıyoruz derken, Onunla çatışmaya, O'na düşmanlık yapmaya ve şirke düşüyorlar. Allah'a yaklaşacağız diye Allah'ın beytinin içini putlarla dolduruyorlar, Allah'a yapılması gerekenleri bu putlara yaparak güya Allah'a kulluk yaptıklarını zannediyorlar.

Öyle değil mi? Bu âyetleri hayatın tümüne indirgeyecek olursak müşriklerin hayatın tümünde kendini gösteren bu özelliklerinin yayıldığını görürüz. Rabbimiz buyuruyor ki bu yaptığınız kâfirliklerden dolayı tadın Allah'ın azabını. Alçaklar, sizler Allah'tan başkalarına çığlık attınız. Allah'tan başkalarına bağırıp çağırdınız. Allah'tan başkalarından medetler umdunuz. Allah'tan başkalarını ulûhiyet makamına oturtup onlara bel bağladınız.. İnsanlara Allah'ı unutturabilmek için elinizden ne geliyorsa yaptınız.

36,37. "Doğrusu inkâr edenler mallarını Allah'ın yolundan insanları alıkoymak için sarf ederler ve daha da sarf edeceklerdir; ama sonra içleri yanacak, hem de mağlup olacaklardır. Bu Allah'ın, temizi murdardan

ayırması ve murdarları üst üste koyup hepsini yığarak cehenneme yerleştirmesi içindir; inkâr edenler cehenneme toplanacaklardır. İşte onlar mahvolanlardır.”

Mallarınızı insanları Allah yolundan alıkoymak için sarf ettiniz. Kâfirler insanları Allah yolundan alıkoymak için mal sarf ederler. Ellerinde avuçlarında neleri varsa harcayacaklardır. Niçin? Yeter ki insanlar Allah’a kulluğu düşünmesinler. Yeter ki insanlar Allah’ın kitabından uzaklaşsınlar. Yeter ki Allah, kitap, peygamber, Kâbe insanların gündeminde olmasın. Yeter ki Allah’ın dini gündemde olmasın. Yeter ki

insanlar Kâbe’ye değil de başka taraflara dönsünler. Yeter ki insanlar moda tanrılarına, oyun eğlence tanrılarına yönelsinler. Bunun için yığın yığın mallar harcayacaklar, müesseseler kuracaklar kâfirler. Peki ne olacak sonunda? Muvaffak olabilecekler mi bu konuda? Hayır:

Sonra yaptıkları bu harcamalardan ötürü onların içi yanacak, mağlup olacaklar ve ulaşmak istedikleri neticeye asla ulaşamayacaklar diyor Rabbimiz. Evet yenilecekler ve hasret içine düşecekler. Alçaklar zaten insanların mallarını, mülklerini gasp ederek Allah yoluna engel olabilmek için harcama yapıyorlardı.

Ey Müslümanlar, şunu kesinlikle bilesiniz ki Allah düşmanlarının dünya hayatındaki harcamaları, size karşı askeri ve siyasal güce ulaşmak için yaptıkları harcamalar, sizi yok etmek için, sizi yeryüzünden silmek için yaptıkları harcamalar, kurdukları düzenler, hazırladıkları komplolar hiç bir işe yaramayacaktır. Onların sizi yok etmek için yaptıkları harcamaları, askeri ve savaş yatırımları tıpkı bir rüzgara, bir rüzgar ortamına benzetiliyor. Son derece yakıcı, kavurucu bir rüzgar, bir toplumun ekinine İsâbet eder ve tüm ekinlerini, tüm zenginliklerini, tüm ekonomik varlıklarını altüst ediverir.

İşte kâfirlerin dünyadaki tüm harcamaları buna benzer. Bir gece ayazıyla meyveye durması beklenen tüm çiçeklerin bir anda sararıp, solup dökülmesi gibi, kâfirlerin harcamaları da, Müslümanları yok etmek üzere tüm yapıp ettikleri de savrulup yok olacak ve dünyada elleri boşa çıkacaktır. Allah onların tüm planlarını, tüm komplolarını bozacak, neticesiz bırakacaktır.

İşte bu âyetleriyle Rabbimiz kâfirlerin yaptıkları harcamalarla Müslümanlar karşısındaki bir yenilgilerini gündeme getirerek bu savaş çerçevesinde hem kıyâmete kadar gelecek Müslümanlara, hem de onların

karşılarında yer alan kâfirlere mesajlar sunmaktadır. Kâfirlerin Allah'la girişecekleri bir savaşta ne mallarının, ne evlâtlarının, ne ekonomik güçlerinin ne de askeri ve siyasal güçlerinin kendilerine hiç bir fayda sağlamayacağı, Allah'a karşı bunların bir işe yaramayacağı,

kâfirlerin Müslümanlar karşısında hiçbir güç ve kuvvetlerinin olmadığı, Müslümanlar karşısında hiçbir zaman zafere, başarıya ulaşma imkânlarının olmadığı anlatılmaktadır.

Böylece bu savaş çerçevesinde yaptığı bu değerlendirmeleri, bu açıklamalarıyla Rabbimiz istiyor ki Müslümanlar bu gerçeği iyi anlasınlar. Savaşı bu âyetlerle değerlendirsinler. O günden itibaren kıyâmete kadar yapılacak tüm iman küfür savaşlarında bu âyetler Müslümanlara güç olsun, ışık olsun, yol göstersin.

Öyleyse Müslümanlar kıyâmete kadar Allah düşmanı kâfir-lerle giriştikleri bir savaşta sadece Allah'a güvensinler, sadece Allah'ı vekil bilsinler ve zinhar zaferi Allah'tan beklesinler. Allah'ın yardımı olmadan zafer kazanmalarının kesinlikle mümkün olmadığını bilsinler. Karşılarındaki kâfirler ne kadar da sayısal ve ekonomik yönden kendilerinden çok fazla, çok güçlü, ne kadar da teknolojik yönden kendilerinden üstün olurlarsa olsunlar, sonuçta zaferin, galibiyetin Allah'a ait olduğunu, göklerde ve yerde hiç bir gücün Allah'la baş edemeyece-ğini anlasınlar, bilsinler, böylece inansınlar. İşte Rabbimiz bu âyetleriyle bunu anlatıyor.

Tabii Müslümanlar açısından böyle olduğu gibi onların karşılarında saf tutan kâfirler açısından da bu böyledir. Rabbimiz bu âyetleriyle kâfirlere de diyor ki: Ey kâfirler, sizler kiminle savaştığınızın farkında mısınız? Bu iman küfür savaşında, bu hak bâtıl savaşında karşınızda kimin bulunduğunu anlayamadınız mı? Unutmayın ki Müslümanlarla giriştiğiniz bir savaşta karşınızda onlardan önce Beni bulacaksınız. Müslümanları yok edebilmek, onlara karşı galip gelebilmek için önce beni yenmek, beni diskalifiye etmek zorundasınız. Ben varken onların kılına bile dokunamazsınız buyurarak, Allah'la savaşta ısrarlı olmamalarını, Allah'a teslim olup Müslüman olmalarını istemektedir.

Evet habis olanı hoş olandan, güzel olanı pisten ayırmak için, habis olanları üst üste yığarak cehenneme atması için Rabbimizin koyduğu bir yasasıdır.

Rabbimiz pisle temizi elbette bir tutmayacak, onların arasını ayıracaktır. Onun içindir ki hiç bir kâfirin, hiç bir müşrikin, hiç bir pisin, hiç bir Firavunun, hiç bir Ebu Cehilin Allah'ın bu yasasına itiraz etme hakkı yoktur. İsterse itiraz etsinler, bu yasayı değiştirme güçleri yoktur.

İşte görüyoruz tüm insanlar bile; habisi tayipten ayırmakta-dırlar. Kimse pisle temizi bir tutmuyor. Müminiyle kâfiriyle insanlar bile habis olanları, pis olanları atıp temiz olanları almaya çalışıyorlarken, Allah niye habisle tayibi ayırmasın ? Kendinize tanıdığınız bu hakkı Allah'a niye tanımamaya çalışıyorsunuz? Aklınız yok mu sizin? Yemeğin içine düşen kılı, necaseti niye atıyorsunuz? Öyleyse akıllarınızı başlarınıza alın da Allah'ın yasalarının güzelliğini görmeye çalışın. Allah'ın size lütfettiği rızıkları hatırlayın da Ona karşı isyan gibi, küfür gibi, şirk gibi pislikleri üzerinizden atmaya bakın. İşte bunun içindir ki Peygamber ve peygamber misyonunu üslenip sizi bunlarla uyaranlar aranızda olduğu sürece Rabbiniz size bir azap göndermeyerek fırsat tanımaktadır.

Değilse siz bilirsiniz. Unutmayın ki yarın Allah pisleri, kâfirleri üst üste koyarak, pestil yaparak, yoğunlaştırarak hepsini cehennemine atacaktır. İşe yaramayan pislerin âkıbeti işte budur. Akıllarını, duyularını, hayatlarını, sermayelerini boşa harcayanlar, kendilerini bozuk para gibi harcayanlar bunlardır. Cenneti kaybedenler bunlardır. Gerçekten en büyük kayıp, en büyük zarar budur. Öyleyse yeryüzünde kâfir olanlar, kâfirlerin peşinden gidenler, kâfirlerin hayatlarına imrenenler, kâfirlerin egemenliği altında bir hayata razı olanlar neyi kaybettiklerini iyi düşünmek zorundadırlar. Bakın kullarına karşı sonsuz merhamet sahibi olan Rabbimiz kâfirlere tekrar tekrar sesleniyor:
38. "İnkar edenlere, eğer savaştan vazgeçerlerse, geçmişlerini bağışlayacağını ve tekrar başlarlarsa evvelkilerin hükmünün uygulanacağını söyle."

Rabbimiz bu dünyada kâfirlere kurtuluş yollarını göstermeye, onları uyarmaya devam ediyor. Peygamberim, kâfirlere de ki, eğer küfürlerinizden, şirklerinizden, zulümlerinizden, Benimle savaştan, mü'minlerle savaştan, mü'minleri Benim yolumdan engellemekten vazgeçerseniz; kesinlikle bilesiniz ki yaptıklarınızın tamamı bağışlanacaktır. Ben sizin tüm geçmişinizi mağfiret edeceğim. Ama yok eğer tekrar eski küfürlerinize, eski zulümlerinize dönerseniz kesinlikle bilesiniz ki size aynen ilklerin, öncekilerin sünneti uygulanacaktır. Onların âkıbetlerinden sizler de kurtulamayacaksınız.

Görüyor musunuz? Rabbimiz bir taraftan müjdelerken diğer taraftan da onları, öncekilerin başlarına gelenlerle korkutuyor. Beşîr ve Nezîr olarak gönderdiği peygamberinin nasıl hareket etmesi gerektiğini anlatıyor. Rasulullah efendimiz de aynen Rabbimizin buyurduğu gibi yapmıştır. Kâfirlerin tüm düşmanlıklarına karşılık, her türlü durdurma, öldürme, sürme eylemlerine karşılık o yine onları mükafat ve azapla uyarmaya devam etmiştir.

Eğer şu anda bizim için de kâfirler aynı şeyleri düşünmüşlerse, aynı tedbirlere başvurmuşlarsa kesinlikle bilelim ki bizler de peygamber yolundayız, bizler de bir şeyler yapıyoruz demektir. Yâni bizi de durdurmayı, hapsetmeyi, sürgün etmeyi düşünmüşlerse biz de Rasulullah'ın yolundayız demektir. Ama şu ana kadar bizim için ne ölüm, ne sürgün, ne de hapis, yargılanma söz konusu olmamışsa biz yatıyoruz demektir. Kırk yıldır kürsülerde vaaz ediyorum, ama elhamdülillah hiç bir polisle başım derde girmedi diyen adam gibi, biz peygamber sünneti peşinde değiliz demektir. Tüm peygamberlerin hayat programına sahip çıkacağız. Tüm peygamberlerin dâvet anlayışına sahip çıkacağız. İnsanları Allah'ın dinine dâvet için gayret sarf edeceğiz. Hattâ dâvet de yetmeyecek inancımız uğrunda Allah için bir savaşı da göze alacağız. Yâni tüm bu uğraşılarımızın sonunda en son yapmamız gereken şeyi de yapmaya hazır olacağız da sonra da; ya şehadet, ya da ganîmetlere ulaşacağız Allah'ın izniyle.

Tabii dâvetten önce savaşı düşünmemek gerekir. İnsanlar Allah'ın istediği gibi Allah yoluna dâvet edilecek, edilecek, söz anlamadıkları zaman âkıbetleri açık ve net bir şekilde kendilerine duyuru-lacaktır. Allah'ın azabı, cehennemle karşı karşıya getirilecekler, teslim oldukları takdirde tüm yaptıklarının affedileceği müjdelenecek, teslim olmadıkları takdirde öncekilerin âkıbetleriyle uyarılacaklardır. Bu uyarı sürecinde tarih gündemlerine getirilecek, tarih içinde uyarıdan nasiplenmedikleri için yerin dibine batırılanlar anlatılacak. Ad, Semûd, Firavunlar gözlerinin önüne serilecek, buna rağmen yine de küfür ve şirklerine devam ediyorlarsa, kendilerine hakkı anlatanları öldürmeyi, dur-durmayı düşünüyorlarsa o zaman da Rabbimizin yardımına güvenerek savaşa girişeceğiz. Neyimiz varsa Allah yolunda fedâ etmeye yöneleceğiz. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz savaşımızın hedefini de şöylece ortaya koyuyor:
39. "Fitne kalmayıp, yalnız Allah'ın dini kalana kadar onlarla savaşın. Eğer vazgeçerlerse bilsinler ki Allah onların işlediklerini şüphesiz görür."

Evet ey mü'minler! Onlarla savaşın. Tâ ki yeryüzünde fitne kalmayıncaya

ve din, sistem, hayat programı sadece Allah'ın oluncaya kadar. Yâni yeryüzünde egemenlik sadece Allah'ın oluncaya, sadece Allah'ın dini yeryüzünde hükümran oluncaya kadar. İşte İslâm'ın savaşı bu gerçekleşinceye kadar sürecektir.

Fitne, küfür ve şirk demektir. Fitne yeryüzünde Allah'a isyan bayrağının çekilmesi demektir. Fitne yeryüzünde Allah'a kulluğu yasaklayıp, Allah'a kulluğa geçit vermeyip onun yerine şirki, küfrü yaymaya çalışmak, Allah'ın dinini ve yasaların çiğnemek, mü'minleri zorla dinlerinden döndürüp onları kâfirleştirmek için programlar yapmak demektir. İslâm'a girmiş insanları zorla dinlerinden döndürebilmek için çeşitli yollar, çeşitli işkenceler denemektir. Fitne şiddete başvurarak zorla, zorbayla bir fikri, bir inancı ortadan kaldırmaya çalışmak demektir. Kan dökmek çok kötü bir şey olmasına rağmen, insanları dinlerinden, inançlarından zorla vazgeçirerek, ezerek, bellerini ve gururlarını kırarak onları kendi inançlarını benimsemeye zorlamak demektir ki; Rabbimiz Bakara sûresinde ölümden çok daha beter bir şey olduğunu ifade eder.

Kâfirlerin Allah'ı inkârları, Allah'a şirk koşmaları, insanları Al-lah yolundan alıkoymaları, İslâm eğitiminden mahrum bırakarak in-sanları cehenneme doğru sevk etmeleri, onları İslâm'dan onları küfre çevirmeye çalışmaları ölümden çok daha beter bir suçtur. Çünkü fitne dine tecavüzdür, dinin tebliğini yasaklamak demektir. İnsanların Allah dinine ulaşmalarını engellemek demektir. Materyalizmi, dinsizlik öğretimini teşvik ederek din eğitimini, din hürriyetini yasaklamak demektir fitne.

İşte yeryüzünde fitne kalmayıncaya ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar savaşın onlarla diyor âyet-i kerîme. Yâni hayatın tümünde din yalnız Allah'ın oluncaya ve yeryüzünde Allah'ın kullarının Allah'ın dinine ulaşmalarını engelleyen, din eğitimini engelleyen, Allah'ın dinini tercih etmiş kişileri dinlerinden döndürebilmek için yapılan tüm fitneler, tüm barikatlar ve tüm engeller kalkıncaya kadar savaşın. Yeryüzünde küfür ve şirkten eser kalmayıncaya kadar Müslümanların savaşı sürecektir öyleyse. İnsanların inançlarına saygı göstermek yerine vahşi gücü seçen, insanlara zorla kendi inançlarını dayatanlarla yeryüzünde savaşmak mü'minlerin en büyük görevlerinden birisidir. Mü'minler böyleleriyle savaşmalılar ki yeryüzünde Allah'ın dini hakim olsun. Savaşmalılar ki din yalnız Allah'a ait olsun.

Din hayat tarzı demektir. Din bir toplumun uymak zorunda olduğu kurallar, kanunlar manzumesi ve hayat tarzı demektir. Bu mânâda dinsiz bir

toplum düşünülemez. Kanunsuz, kuralsız, sitemsiz bir toplum düşünülemez. Her toplumun mutlaka uymak zorunda olduğu bir dini, bir sistemi ve kanunları vardır. Ancak dinler, sistemler iki türlüdür. Allah tarafından belirlenmiş hak dinler, Hakka dayanan sitemler, bir de insanlar tarafından geliştirilmiş, ortaya atılmış bâtıl dinler, bâtıl sistemler. Bu mânâda komünizm bir dindir, Kapitalizm bir dindir, diğer sistemler, diğer hayat programları da birer dindir. Çünkü bunlar da toplumun uyması gereken sistemler, kanunlar manzumesidir. Ve tarih boyunca gelen tüm peygamberler insanlar tarafından ortaya atılmış bu bâtıl dinlerle, bu bâtıl sitemlerle mücâdele ederek onları kaldırıp, yerine Allah'ın sistemini ikame etmeye ve böylece Allah'ın kullarını kulların sistemlerine ve dinlerine uyarak onlara kulluk etmekten kurtarıp yalnız Allah'ın dinine, Allah'ın sitemine kul olmaya çağırmışlardır.

Evet demek ki yeryüzünde bir tek kâfir kalmayıncaya kadar değil, yeryüzünde bir tek Müslüman kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecek diyorlar. Biz öyle demiyoruz. Biz yeryüzünde bir tek kâfir kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecek demiyoruz. Ne diyoruz? Yeryüzünde fitne kalmayıncaya, herkes beğendiği inancını yaşayabileceği bir özgürlük ortamına ulaşıncaya, kimsenin kimseye dayatma yapamayacağı ana kadar ve din yalnız Allah'ın oluncaya ka-dar savaşımız sürecektir diyoruz.

Evet demek ki yeryüzünde bu gerçekleşinceye kadar savaş da bitmeyecektir. Kâfirler suni bir barıştan söz etseler de, yeni dünya düzeninden söz etseler de, savaşsız bir dünya yutturmacısından dem vursalar da, bunlar gerçekleşmedikçe yeryüzünde asla savaşlar bitmeyecektir. Çünkü işte bu yasayı Allah koyuyor. Allah yasasını değiştirecek de yoktur.

Eğer bu işe bir son verirlerse, fitne durumlarına bir son verirlerse, küfürlerinden, şirklerinden vazgeçerler, Allah, Resulü ve Müslümanlarla savaşlarına bir son verirler ve iradelerini Allah iradesine mahkum ederlerse, kesinlikle bilsinler ki hiç şüphesiz Allah onların yapmakta olduklarını görendir, bilendir. Yâni şüphesiz Müslüman ol-duktan sonra da bu insanların işleri bitmeyecektir. Nasıl ki mü'minler insanların dirilişi için tüm imkânlarını, tüm hayatlarını ortaya koymuşlarsa onlar da artık Allah'ın dininin egemenliği için yapmaları gerekenleri yapacaklardır. Yâni şu anda biz onların dirilişi için ne yapıyorsak onlar da kendileri gibilerin dirilişi için yapmaları gerekenleri yapacaklardır. Bizim için şu anda Allah'ın emirlerine riâyet, haramlarından kaçınmak neyse onlar için de aynısı olacaktır. Değilse Müslüman ol-duktan sonra onlar bizim sömürgemiz, bizim mahkumumuz değillerdir. Onlar da bizler

gibi aynı haklara sahip, aynı yasalara tâbi insanlardır.
40. "Eğer yüz çevirirlerse Allah'ın sizin dostunuz olduğunu bilin; O ne güzel dost, ne güzel yardımcıdır!"

Eğer yüz çevirir bildiklerine göre bir hayat yaşamaya yönelir-lerse, kendi kafalarına göre takılmaya kalkışırlarsa bilesiniz ki Allah sizin Mevlâ'nızdır. Yâni onlar sizinle verdikleri bir savaşın sonunda sizden korkarak biz de Müslüman olduk derler, sizi kandırırlar ama yine eski bildiklerine, eski kâfirliklerine dönerlerse kesinlikle bilesiniz ki sizin Mevlâ'nız, sizin dostunuz, sizin koruyucunuz Allah'tır. Onlardan korkmanıza, çekinmenize hiç de gerek yoktur. Medine'de aynı şey yaşanmıştır. Rasulullah efendimizin Medine'ye hicretinden sonra orada yaşayan insanlardan kimileri korktukları için biz de Müslüman olduk dediler. İman etmedikleri halde münâfıklar olarak İslâm cema-atinin içine katıldılar. Bazen kendilerini kurtarabilmek için namaz kıl-dılar, savaşa iştirak ettiler. Maskeleri düşmesin diye Müslümanca gö-rüntüler sergilediler. İslâm devletini yıkmaya çalıştılar. Çevrelerindeki

Yahudilerle, Mekke kâfirleriyle ilişkiler kurarak Müslümanları arkalarından hançerlemeye çalıştılar.

İşte böyle kimseler için Rabbimiz Müslümanlara buyuruyordu ki, ey Müslümanlar, hiç korkmayın onlardan. Allah sizin velinizdir, Al-lah sizin dostunuzdur. Allah sizi onların komplolarından koruyacaktır. Mevlâ'nız olan Allah size onların sahip olmadıkları silahlarını, meleklerini, ordularını gönderir. O Allah ne güzel Mevlâ, ne güzel yardımcı-dır. İşte mü'minler böylece dua edecekler. Bundan sonra Rabbimiz ta sûrenin başında sözünü ettiği ganîmetlerin taksimini anlatacak. Bakın şöyle buyuruyor:

41. "Eğer Allah'a ve hakkı bâtıldan ayıran o günde, iki topluluğun karşılaştığı günde kulumuz Muhammed'e indirdiğimize inanıyorsanız bilin ki ele geçirdiğiniz ganîmetin beşte biri Allah'ın, Peygamberin ve yakınlarının, yetimlerin, düşkünlerin ve yolcularındır. Allah her şeye Kadirdir."

Evet ey Müslümanlar, ey ganîmetler konusunda tartışmalara giren Müslümanlar, eğer Allah'a ve o hakkı bâtıldan ayıran o Bedir gününde elçiniz Muhammed'e indirdiğimize inanıyorsanız bilesiniz ki ganîmetlerin taksimi şöyle olacaktır diye yol tarif ediyor Rabbimiz.

Rabbimiz ganîmetlerden nîmet olarak, Allah lütfu olarak söz etmiş ve bu ganîmetlere ulaşabilmek için mü'minlerde bulunması gereken özelliklerden bahsetmişti.

Ey Müslümanlar! Ey Allah ne demişse tamam diyenler! Bilesiniz ki ganîmet olarak elinize ne geçirmişseniz onun beşte biri Allah ve Resulü içindir. Akrabalar içindir. Başta Peygamberin yakınları, akrabalarıdır ki onlar bu ganîmetlerin beşte birinden nasip dar edileceklerdir. Sonra yine bu beşte bir yetimler, yoksullar, yolda kalmışlar içindir. Eğer Allah'a iman etmişseniz. Eğer Furkân günü Allah'ın peygamberine indirdiği âyetlere iman etmişseniz. Eğer iki grubun, hayırlı ve hayırsız, tayip ve habis grubun karşılaştığı, ayrıldığı, ayrıştırıldığı günde Rabbinizin size gönderdiği ordularına, âyetlerine, yardımlarına, zaferine iman etmişseniz işte bu taksimat bu şekilde olacaktır. Evet fıkhen bu ganîmetlerin taksimi işini böylece anlamalı ve kabul etmelisiniz. tâbi ben burada bu işin detayına girmiyorum. Detayını öğrenmek isteyenler fıkıh kitaplarına müracaat ederler.

Sadece şu kadar bir inceliğe dikkatlerinizi çekeyim: Genelde cihada katılanlar güçlü olan, kuvvetli olan, cihada katılabilecek kapasitede insanlardır.

Ancak onlar Allah için bir cihada gittikleri zaman geride kalan akrabalar, yetimler, yoksullar, yolda kalmışların da bu ganîmetten payları vardır. Çünkü onlar da katılmak istemişler ama imkân bulamamışlar, giden kardeşlerine zafer için dua etmişlerdir. Çünkü İslâm ümmeti top yekun bir ümmettir. Tıpkı şu anda Allah'ın bize verdiklerini verilmeyenlere de ulaştırma kavgası içine girmek zo-runda olduğumuz gibi, savaş ganîmetlerinden onları da istifade ettir-meye çalışacağız. Rabbimiz burada bize bunu anlatıyor.

Daha önceki âyetlerinde eğer biz muttaki olursak bize Furkan vereceğini vaad etmişti Rabbimiz. Burada da Furkân gününden söz ediyor. Müminlerle kâfirlerin karşılaştıkları o güne, Bedir gününe Fur-kân günü diyor Rabbimiz. Mü'minler o güne kadar yapmaları gerekenleri yapmışlar, kâfirler de yapmışlardır ve nihâyet o gün orada ay-rılış noktasına gelmişlerdi. Allah, dostlarına, mü'minlere yardımını göndermiş, meleklerini göndermiş, mü'minlerin kalplerine cesaret vermiş, inşirah vermiş, yağmur yağdırarak ayaklarına sebat vermiştir. Karşılarındaki Allah düşmanlarına da onlara yaptıklarının tam tersini yapmış, morallerini bozmuş, yardımcısız bırakmış, yağdırdığı yağmurla ayaklarının altını kaygan yapmış ve böylece dostlarıyla düşmanlarının arasını ayırmıştır. Dostlarına zafer, düşmanlarına da hezimet tattırmıştır. Öyleyse o günkü neticeyi Allah indirmiştir.

Öyleyse bizzat Allah'ın gerçekleştirdiği bu zaferin sonunda ulaştığınız ganîmetlerin taksimi konusunda şükrâne olarak Allah dinlenmelidir. Çünkü bu Furkân'ı veren Allah'tır. Bu ayrılışı gerçekleş-tiren Allah'tır. Belki bundan önce insanlar hangi safta yer alacakları konusunda net bir tavır sergileyememiş olabilirlerdi. Mü'min oldukları halde müşrik, müşrik oldukları halde mü'min görünmeye çalışanlar ol-muştu. İşte bugün saflar tamamen ayrılmıştır. Artık bundan sonra kâ-firlerin safı arasında yer alan hiçbir kimseye mümin gözüyle bakılmayacaktır.

42. "Siz vadiye en yakın ve onlar da en uzak yamaçta idiler; kervanın süvarileri sizden daha aşağıdaydı. Savaş için buluşmak üzere söyleşmeye kalksaydınız, vaktini tayinden anlaşmazlığa düşerdiniz; fakat Allah mahvolan, apaçık belgeden ötürü mahvolsun; yaşayan da apaçık belgeden ötürü yaşasın diye olacak işi yaptı. Doğrusu Allah işitir ve bilir."

Hani siz o gün aşağı yamaçta, vadiye yakın olan, Medine'ye yakın olan bir yamaçta bulunuyordunuz. Onlar da en uzak yamaçta idiler. Yâni kâfir ordusu

Medine'ye nisbetle uzak bir yamaçta bulunuyordu. Kervan ise sizden aşağıda bulunuyordu. Kervan sahil kıyısından Mekke'ye doğru yol tutturmuş gidiyordu. Eğer sizler vaatleşecek olsaydınız, müşriklerle bu savaş konusunda randevulaşacak olsaydınız, falan yerde karşılaşalım, falan yerde hesaplaşalım diye bir sözleşmede bulunmuş olsaydınız kesinlikle o randevu vakti konusunda ihtilâf ederdiniz. Yâni vaatleştiğiniz günde, vaatleştiğiniz yerde bir araya gelmeniz ve böyle bir savaşın gerçekleşmesi asla mümkün olmazdı. Muhakkak ki savaşın vaktini ve yerini tayin hususunda ihtilâf ederdiniz. Sizin sayısal azlığınız cesaretinizi kıracak, onların kervanlarının sağ salim kurtulmuş olması da onları savaştan vazgeçirecekti.

Halbuki siz iradenizin dışında Allah'ın takdiriyle bir anda düş-manla karşı karşıya gelmiş oldunuz. Allah işlenmesi mukadder olan bir işi yerine getirmek için bunu yaptı. Dinini üstün ve aziz kılmak, kelimesini yüceltmek, dostlarını muzaffer, düşmanlarını zelil ve peri-şan etmek için bunu yaptı. Böylece helâk olan apaçık bir delil üzerine helâk olsun da kâfirin Allah'a karşı savunabilecek bir haklılık delili kalmasın. Aynı şekilde Müslümanın da teslimiyeti kesin bilgiye da-yansın diye bunu böylece yapmıştır.

Evet o gün o iki orduyu oraya getiren Allah'tır. Her iki ordunun da oraya gelmesinin sebeplerini ortaya koyan Allah'tır. Çağımızda cereyan eden savaşların tümünü de biz aynı şekilde değerlendirmek zorundayız. Mü'minler Allah'ın istediği gibi mü'min olma yoluna girerlerse Rabbimiz her an onların hayrına olabilecek bir sürükleniş içine sokacaktır onları. Rabbimiz mü'minleri yönetecek, yönlendirecektir. Tıpkı şu anda Çeçenistan'da olduğu gibi. Mü'minleri Mısır'ı terk etmeye doğru yürütecek, Firavunları arkalarından denizde boğulmaya doğru sevk edecek, çekecek ve orada onları boğacaktır. Yâni bir ayrılış vaktini mutlaka gerçekleştirecektir Allah. Rabbimiz mü'minleri böylece cennete doğru sürüklerken, kâfirleri de cehenneme doğru sürükleyecektir.

İşte bizim bilmediğimiz Rabbimizin bildiği pek çok hikmetlerle Rabbimiz bizi istemediğimiz bir savaş alanına sürüklerse o zaman sabretmemiz, savaşa devam etmemiz gerekecektir. Çünkü giriştiğimiz o savaşın sonucu zaten Allah katında bellidir. Rabbimiz sanki yapılmış bitmiş gibi olan bir işi mutlaka neticeye ulaştıracaktır. İsterse işte Bedirde olduğu gibi şartlar tümüyle Müslümanların aleyhine olsun. Tüm şartları Rabbimiz Müslümanların lehine çevirecektir. Niçin? Helâk olan bir beyyineden dolayı helâk olsun, yaşayan da

bir beyyi-neden dolayı yaşamış olsun. Yâni kâfirliği tercih eden bir delilden sonra kâfirliği tercih etsin, mü'min olan da Allah tarafından indirilen âyetleri görsün, Allah'ın mü'min kullarına gönderdiği yardımlarını görsün de ona göre mü'min olsun. Ne kâfirin ne de mü'minin yolu konusunda bir şüphesi kalmasın diye.

Kâfirler de haklı tarafa yardım etmesi için dua ettikleri Allah'ın, kime yardım edip galip getirdiğini bizzat gördüler. Her iki taraf da bu âyetleri gözlerinin önünde yaşadılar. Rasulullah efendimizin gerçekten Allah'ın elçisi olduğunu anladılar. İşte bunların tamamı beyyiney-di. Yâni açık ve net olarak bu dinin, bu kitabın, bu peygamberin Allah'tan gelme bir hak olduğunu bildiler. Bütün bu beyyineler sabit ol-du.

Elbette Beyyine'ye ulaştıktan sonra küfür ve şirkini sürdüren insanların helâkten kurtulmaları mümkün olmayacaktır. Yaşayan da Beyyine ile yaşayacaktır artık. Yâni bu Beyyine'leri gören mü'minler de Allah âyetlerinin hak olduğunu daima hatırlarında canlı tutarak ya-şasınlar. Bu Beyyinelerle Allah'a imanları bir kat daha artsın da gerçek mü'minler olarak hayatiyet özellikleri, dirilikleri artsın. Bundan sonra kâfirlerle bir daha karşılaştıkları zaman hep korkak değil ileri atılan, kâfirlerin egemenliğini kabul değil onlara egemen olan birer diri topluluk olsunlar.

Evet Bedirde kâfirlerin yenilmesiyle bir Ebu Cehil sistemi temelinden sarsıldı. Allah sistemini reddeden bir beşer sisteminin sallandığını Rabbimiz tüm dünyaya göstermiş oldu. Muhakkak ki Allah işitendir, bilendir. Yaptığımız tüm eylemlerimizi, dualarımızı, niyetlerimizi bilen ve işitendir. İşte bizim böyle bir Allah'la velâyet ilişkimiz vardır. Allah her an bizimle beraberdir.

Bakın Rabbimiz bundan sonraki âyetlerinde bizimle bu beraberliğine, bizim velîmiz oluşuna, kendisinin ve bizim düşmanlarımıza karşı hep bizi desteklediğine dair bir örnek sunacak:

43. "Allah onları uykunda sana az gösteriyordu. Çok göstermiş olsaydı, yılacak ve bu hususta çekişmeye başlayacaktınız, fakat Allah sizi kurtardı; çünkü O kalplerde olanı bilir."

Hani, hatırlasana ey peygamberim, Allah sana rüyanda onları az gösteriyordu. Rasulullah efendimiz daha Medine'den Bedir'e hareket ettiğinde rüyasında, Allah ona müşriklerin ordusunu az gösterdi. Rasulullah efendimiz de

rüyasını mü’minlere anlatmış, bu da onlara cesaret vermişti. Eğer Allah sana onları oldukları gibi, ya da çok gösterseydi elbette yılgınlık gösterecek, gevşeyecek, münakaşa edecek, bu iş hakkında tartışmalara girecek, birbirinize düşecek, aranızda görüş ayrılığı çıkacak, gücünüz, moraliniz azalacak ve başarısızlık ortaya çıkacaktı. Fakat böyle yaparak Allah size selâmeti verdi, size selâmet yollarını açıverdi, İslâm’ın zaferini gösteriverdi, sizin için

daru’s selâm olan cennetin yollarını açıverdi. Çünkü Allah göğüslerde, kalplerde olanın özünü bilendir.

Yâni böyle bir durumda ne yapılacak? Nasıl davranılacak? Cesaret mi gösterilecek? Korkaklık mı sergilenecek? İleri mi atılı nacak? Yılgınlık mı gösterilecek? Allah bunu çok iyi bilendir. Yâni gönüllerde ne var, ne yok bunu en iyi bilen Allah’tır. Yâni gerçekten o topluluk niçin oradaydı? Bunu bilen Allah’tır. Mü’minler kervan için mi yola çıkmışlardı? Ganîmete ulaşmak için mi oradaydılar? Bunu çok iyi bilen Rabbimiz dikkat ederseniz sûrenin ilk âyetlerinde hemen ganîmet taksimi konusuna girmedi. Mü’minlerin kalplerini bu işe hazırladı, içlerindeki niyetlerini temizledi, değiştirdi, onların kalplerindeki ganîmet sevgisini kaldırdı, ganîmete ulaşmak için savaşa çıkmanın yanlışlığını onlara anlattı, gösterdi, yaşattı, duyurdu, hissettirdi. Allah için orada bulunmaları gerektiğini onlara kabul ettirdi, cennetin kokusunu duyurdu ve gerçekten Allah’a lika arzusuyla onları dolup taşırdı.

İşte o savaş meydanında kimin kalbinde ne varsa, bunlardan başka ne yüce duygular varsa bunların tamamını biliyordu Allah. Kalplerindekilere lâyık olarak Rabbimiz de onlara, Bedir zaferini lütfetti. Onları Bedir ashabı yaptı ve onların günahlarını bağışladım müjdesiyle onları sevinçlerin en büyüğüne nail kıldı. Eğer gerçekten bizler de şu anda onların izindeysek, onların gittiği yere gitme çabası için-deysek, kendilerini ihsan ile takibe yönelmişlersek o zaman bizler de onlar gibi olmak, onlar gibi yaşamak, onları her yönüyle örnek almak zorundayız. Eğer bizler onların örnekliliğini yakalayabilir, onlar gibi bir hayat yaşayabilirsek kesinlikle bilelim ki Rabbimiz aynı zaferleri bize de lütfedecek demektir. Bunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarma-yalım.

Orada rüyadaki bir gösterim anlatılırken bundan sonraki âyetinde de bizzat uyanık halinde gösterilen bir gösterimden söz ediliyor. Bakın Rabbimiz o hususu da şöyle anlatıyor:

44. “Karşılaştığınızda, olacak işi oldurmak için, onları gözlerinize az gösteriyor ve sizi de onların gözünde azaltıyordu. Bütün işler dönüp Allah'a varır.”

Düşmanla karşı karşıya geldiğinizde Allah onları size az gösteriyordu. Ve onların gözlerine de sizi az gösteriyordu. İki tarafa da karşılarındakileri az gösteriyordu. Karşı tarafa Müslümanları az gösteriyordu ki, onlar cesarete gelip savaştan vazgeçmesinler, ve az gördükleri mü’minleri ezip geçeceklerini zannetsinler. Mü’minlere de onları az gösteriyordu ki onlar da bu savaşta sebat göstersinler. Rivâyetlere göre İbni Mesud efendimiz yanındaki bir sahâbeye soruyordu. Karşıdaki düşmanı ne kadar görüyorsun? diye, o sahâbe de diyordu ki vallahi ben onları yaklaşık yüz kişi kadar görüyorum. Ebu cehil de Müslümanların sayıları hakkında bir lokma kadarlar diyordu. Böylece iki ordu vuruşsun da Allah intikam alacağı taraftan intikamını alsın, galip getireceği tarafın da üzerine nîmetlerini tamamlayıp galip getirsin. Çünkü Allah dilediğine hükmeder ve neye hükmetmişse onu uygular. Çünkü bütün işler sonunda Allah’a dönüp varır.

Evet işte böylece mü’minler az gördükleri kâfirlere saldırıyorlar, kâfirler de az gördükleri mü’minlerin üzerine yürüyorlar. Netice Allah’ın zaten verilmiş bir kararını, yapılmış bir işini, verilmiş bir emrini gerçekleştirmek. Bunu gerçekleştirmek, savaşın devamını sağlamak için Rabbimiz âyetlerini böylece gösteriyordu. Rüyada gösteriyordu, bizzat uyanıkken gösteriyordu. Böylece iş aynen Allah’ın istediği, planladığı gibi cereyan ediyordu. Çünkü bütün işler Allah’a döndürülür. Emreden O’dur, takdir eden, gerçekleştiren O’dur. Rüyada O gösterir, şartları O hazırlar, meleklerini O gönderir ve işler O’nun istediği şekilde gerçekleşir.

Peki bu durumda mü’minlere düşen nedir? Mü’minler Cenâb-ı Hakkın bu mûcize diyebileceğimiz âyetlerini beklemekten ziyâde Allah’a, Allah’ın istediği kulluğa yönelmelidir. Yâni mü’mine düşen kendisinin yapması gerekenleri yapmaktır, Allah da kendisine düşeni elbette yapacaktır. Ama işin başında, ama ortasında, ama sonunda. İşte orada da yaptı Rabbimiz yapacağını.

Savaşın başında her iki tarafı da birbirine az gösteren Rab-bimiz yine Âl-i

İmrân sûresinin beyanıyla savaşın başlamasıyla bir-likte mü'minleri kâfirlerin sayılarının, güçlerinin iki katı gösteriveriyor. Sayısal ve güç yönünden çok azınlıkta olan mü'minler kâfirlerin gö-zünde iki katı gösteriliyor ve Müslümanlara da o kâfirleri mevcut sa-yılarından ve güçlerinden çok daha az gösteriliyor. Böylece Rabbimiz istediklerini az, istediklerini çok göstererek mü'minleri güçlendiriyor, kâfirlerin cesaretlerini kırıyor.

45,46. "Ey inananlar! Bir toplulukla karşılaşırsanız dayanın; başarıya erişebilmeniz için Allah'ı çok anın. Allah'a ve peygamberine itaat edin; çekişmeyin yoksa korkar başarısızlığa düşersiniz ve kuvvetiniz gider. Sabredin, doğrusu Allah sabredenlerle beraberdir."

Ey Allah'ın istediği gibi iman edenler. Ey Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın yasalarına, Allah'ın velâyetine, tarih içinde hep Allah'ın yasalarının üstün olup uygulandığına iman edenler. Öyleyse bu imanınızın gereği olarak bir toplulukla karşı karşıya gelirseniz sebat edin, dayanın, direnin, dişinizi sıkın. Ayaklarınız yerlerinden kaymasın. Ayağınız sağlam bassın. İmanlarınızla, teslimiyetlerinizle, tevekküllerinizle sabit olun. Geri adım atmamak, kaçmamak üzere yerlerinizde çakılıp kalın. Gönlünüz Rabbinize bağlansın. Yolunuzda, dâvânızda, imanınızda, Allah'ın yardımı konusunda şüpheniz, tereddüdünüz olmasın.

Kesinlikle bilesiniz ki Allah sizinle beraberdir, Allah sizin desteğinizdedir, Allah size yardımını ulaştıracaktır. Bu Allah'ın va'didir, bu Allah'ın bir yasasıdır ve Allah yasalarında asla bir değişiklik olmaz

Kâinatta işleyen yasaların tamamı Allah yasasıdır. İşte Bedir. Müslümanlar çok az. Böyle bir durumda Müslümanların kendilerinden çok fazla güce sahip olan kâfirler karşısında galip gelmeleri normal yasalar dahilinde âdeta mümkün değil gibi görünmektedir. Ama elbette Allah orada bizzat kendi emrini gündeme getirecek, meleklerini göndererek mü'minlere va'dini gerçekleştirecektir. Şartları tamamen mü'minlerin lehine değiştirecektir. Çünkü zaferin tamamıyla Allah ka-tından olduğunu önceki âyetlerde bildirmişti Rabbimiz. Öyleyse mü'-minlere düşen sadece kâfirler karşısında, o kâfirler kendilerinden ne kadar da fazla olurlarsa olsunlar sabretmek, Allah'ın istediği gibi davranmaktır. Daima ileriye doğru yürümek ve asla kaçmayı düşünmemektir. İleri gittikçe Rabbinin rızasını ve Cennetin kokusunu duymaktır. Böyle yapınca şehit olsa da, kazansa da galip olacaktır Müslüman.

Evet savaşta sabredin ve felaha, başarıya ulaşabilmek için Allah'ı çokça zikredin. Zafere ulaşabilmek için Allah'ı çokça gündeme alın. Savaş esnasında bile, ölüm kalım ortamında bile Allah'ı zikirlerin en büyüğü olan namazlarınızı terk etmeyin. Allah'ın hayatınızın ve ölümünüzün sahibi olduğunu unutmayın. Sonunda Rabbinize kavuşacağınızı, O'nun rızasına ve cennetine doğru gittiğinizi aklınızda canlı tutun. Allah için bir savaş verdiğinizi asla unutmayın. Allah'a ve Resulüne gönülden itaat edin. Allah ve Resulünün emir ve yasaklarına riâyet edin. Allah ve Resulü sizin nasıl davranmanızı istiyorsa öylece davranın. Yapılacak iş belli iken, Allah ve Resulünün istedikleri açıkken çekişme içine girmeyin, tartışma içine düşmeyin, çözülmeyin, birbirinizle ihtilâflara düşmeyin. Çok kötü bir durumda olsanız bile kontrolü kaybetmeyin. Yoksa gevşer, yılgınlık gösterir ve gücünüz kuvvetiniz gider ve sonunda başarısızlığa düşersiniz. Sabredin doğrusu Allah sabredenlerle beraberdir.

Peki Müslümanlar arasında hiç ihtilâf olmaz mı? Hiç görüş ay-rılığı olmaz mı? Olabilecektir elbette ama, Şûrâ vardır gerek devlet iş-lerinde, gerek askeri işlerde. Elbette Şûrâda bu meseleleri görüşmek, tartışmak, danışmak ayrı şeydir, parçalanıp birbirine düşmek ayrı şeydir. Bir konu Şûrâda karara bağlanmışsa, Emîr'ul Mü'minîn neye karar vermişse artık iş bitmiştir. Artık o emre itaat Allah'a itaat demektir. İslâm'daki itaat mekânizmalarını biliyoruz. Allah ve Resulüne mutlak itaat, emir sahiplerine de Allah ve Resulünün istediklerini emrettikleri sürece itaat edilecektir. Emir çevresindekilerle istişare sonucu bir karar vermişse artık öteki Müslümanların ayaklarını geri atmalarına imkân kalmamıştır. Allah ve Resulünün arzularına ters düşmeyecek bir biçimde emirin aldığı kararı uygulamak zorundadır Müslümanlar. Değilse emir bir tarafa, öteki Müslümanlar da başka bir tarafa çekecek olurlarsa ne cihadımız, ne devlet işimiz başarıya ulaşır, ne de kâ-firlere karşı bir kuvvet gösterisi içinde olabiliriz.

İşte Rabbimiz buyuruyor ki gevşersiniz, gücünüz, kuvvetiniz gider, havanız kaybolur, egemenliğiniz yok olur. Kâfirler için onları bizden korkutacak bir güce, bir havaya sahip olmak zorundayız. Peki acaba şu anda kâfirler üzerinde hiç bir havamız, hiç bir gücümüz, etkinliğimiz var mı? Yok değil mi? Müslümanca bir kimliğimiz, bir şahsiyetimiz var mı? Yok değil mi? Neden? Çünkü Müslümanlar olarak ümmet olma şuurunu kaybettik. Birbirimiz için canımızı fedâ edecek kadar birbirimizle bir kardeşliğimiz kalmadı da ondan. Şu anda Filistin'deki kardeşlerimiz, Çeçenistan'daki kardeşlerimiz, dünyanın çeşitli coğrafyalarındaki kardeşlerimizle bir kardeşlik ilişkimiz var da onları

öldürenlerin bu kardeşlerden bir çekincemeleri yok değil mi? Bırakalım çok uzaktakileri, şu anda bu ülkede birileri bir grup Müslümanı yok etmeye çalışırken öteki Müslümanlardan zerre kadar bir çekincemesi yoktur.

Halbuki Medine'de bir Müslüman kadının örtüsüne el uzatan bir Yahudi karşısında öteki kardeşlerinin nasıl davrandıklarını biliyoruz. Bir Müslüman kardeşleri için savaşa karar veren Müslümanların bu kardeşlik bağını gören Yahudi korkmaz mı Müslümanlardan? Çekinmez mi bir Müslümana ilişmekten? Ama işte şu anda kâfirler ta-rafından Müslümanların kanları dökülürken, ırzları, namusları kirletilirken diğer Müslümanların seyirci kalmaları, kıllarının bile kıpırdamayışı, hattâ kimilerinin oh olmuş, onlar şunlardandı, onlar bizden değildi gibi İslâm dışı bir tavır sergilemeleri kâfirleri cesaretlendiriyor ve Müslümanların onlar üzerinde en ufak bir etkilerinin kalmadığını gösteriyor. Böyle bir durumda ne fert olarak ne de toplum olarak zerre kadar bir Müslüman şahsiyetimiz kalmayacaktır.

İşte Rabbimizin yasaları gözlerimizin önündedir. Eğer böyle parça parça değil de top yekun Allah ve Resulünün emirlerine itaat eden, birbirleriyle çekişmeyen mü'minler olabilirsek peşinen bir çok savaşı kazanmış olabileceğiz demektir. Çünkü hayatı seven kâfirler o zaman asla şu anda olduğu gibi bizler karşısında savaşı göze alamayacaklardır. Ama eğer bizler Allah ve Resulüne itaat halinde değilsek, kitap ve sünnet etrafında toplanarak kardeşler olamamışsak, birbirleriyle çekişmeyen, birbirleriyle kenetlenmiş bir ümmet olamamışsak bizdeki bu zaafı gören kâfirler hep bize saldıracaklar ve galip geleceklerdir. Öyleyse sabredin ey mü'minler. Kendinizi Allah ve Resulünün istediği yerde tutun. Allah ve Resulüne itaat makamında tutun. Bilesiniz ki Allah sabredenlerle beraberdir.

47. "Yurtlarından böbürlenerek, insanlara gösteriş yaparak çıkan ve Allah yolundan menedenler gibi olmayın. Allah onların işlediklerini her yönüyle Bilendir."

Şunlar gibi de olmayın ki; onlar yurtlarından böbürlenerek, insanlara gösteriş yaparak çıkmışlardır. İnsanları Allah yolundan men ederek çıkmışlar. Kâfirler debdebe ve alayiş içinde, yanlarına şarkıcı, eğlendirici kadınları da alarak, çalgı, çığırtı unsurlarıyla birlikte, tüm ziynetlerini takınmışlar, Müslümanlara hava atmak, Müslümanları Al-lah yolundan engellemek, inanları sindirebilmek, o bölgede sahip oldukları egemenliklerini daha bir güçlendirmek

için insanlara gözdağı vererek çıkmışlardı. Sakın sizler onlar gibi olmayın diyor Rabbimiz mü'minlere.

Bunların asıl amacı yeryüzünde insanları Allah'a kulluktan alıkoymaktır. Allah dininin gelişiyle, Allah Resulünün gelişiyle menfa-atleri sarsılmış, konumlarını, egemenliklerini kaybetmişler. Onun için Rasulullah'a düşman kesiliyorlardı. Onun için Allah'ın Resulünü öldür-me, sürme, hapsetme planları peşindeydiler. Asıl amaçları hakkı yok etmek, hakkı susturmak, hakkı sindirmek, Hak olan Resul etrafındaki Müslümanları ortadan kaldırmaktı. Yâni asıl düşmanlıkları Allah düşmanlığıydı. Allah'ın hayata karışmasına karşıydılar. Ama:
48. "Şeytan onlara işlediklerini güzel gösterir ve "Bugün insanlardan sizi yenecek kimse yoktur; doğrusu ben de size yardımcıyım" dedi. İki ordu karşılaşınca da, geri dönüp, "Benim sizinle ilgim yok; doğrusu sizin görmediğinizi ben görüyorum ve şüphesiz Allah'tan korkuyorum, Allah'ın azabı şiddetlidir" dedi"

Bir tek dostları var kâfirlerin. O da şeytan. Allah'la savaşın içindelerken şeytan onlara bu yaptıklarını süslü gösteriyordu. Şeytan onlara amellerini süslü ve mantıklı gösterdiği için ne yaptıklarının farkında değillerdi alçaklar. Şeytan kendilerine gelip cesaret vererek, destek va'dinde bulunarak diyordu ki, bugün insanlardan size galip gelebilecek kimse yoktur. Sizin karşınızda durabilecek hiç bir güç yoktur. Derdi neydi şeytanın? Tüm derdi onları Müslümanlarla savaştırıp Müslümanlara bir yenilgi tattırmak. Çünkü Allah dostlarının ezelî düşmanıdır şeytan.

Bakın kâfirlere doğrusu ben size yardımcıyım, ben size müzâhirim, size destek vereceğim. Ama ne zaman ki iki ordu karşı karşıya geldi, şeytan hemen ökçeleri üzerinde gerisin geriye dönerek kaçarken şöyle diyordu: Ben sizden beriyim. Ben sizden uzağım. Benim sizinle bir ilgim yoktur. Çünkü ben sizin görmediklerinizi görüyorum. Ben Cebrâil'i görüyorum. İçinde Cebrâil'in bulunduğu bir orduyla sa-vaşılmaz. Bu orduyla baş edilmez. Böyle bir ordunun karşısında durmaktan Allah'a sınırım. Ben Allah'tan korkarım zira Allah'ın azabı çok şedittir.

Dikkat ediyor musunuz? Bu sözleri kim söylüyor? Şeytan. Ben Allah'tan korkarım diyor. Vay bugün Müslümanlardan başınıza geleceklere diyor. İşte böyledir şeytan. İşte kâfirlerin dostu bu kadardır. Teşvik eder, cesaret verir,

dürtükler, oraya kadar getirir, sonra da dostlarını terk ederek kaçıp gider. Tabii bizzat bir insan sûretinde mi geldi onlara? yoksa bu vesveseleri kâfirlerin gönlüne mi attı? bunu bilemiyoruz. Bu âyetler bize şunu söylüyor: Ey Müslümanlar, işte kâfirlerin destekçisi bu kadardır. Eğer sizler bir kâfir ordu karşısında sabreder, direnir, dayanır ve yılgınlık göstermezseniz onların kalplerine geçici bir cesaret veren şeytanları onları terk edecek, mutlaka onların kalplerini korku dolduracak ve Rabbiniz desteğiyle sizi galip getirecektir. Kâfirlerin dostları sahtedir, sizin dostunuz Allah'tır bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

Tabii bu kâfirlerin başka dostları, başka destekçileri de vardır. Sözde destekçiler. Bakın onları da Rabbimiz bundan sonraki âyetinde şöylece anlatıyor: ***49. "İki yüzlüler ve kalplerinde hastalık bulunanlar "Müslümanları dinleri aldattı" diyorlardı; oysa kim Allah'a güvenirse bilmelidir ki Allah güçlüdür, hakimdir."***

Evet kâfirlerin ikinci sahte dostları olan münâfıklar, kalplerinde nifak hastalığı bulunanlar da diyorlar ki, bu Müslümanları dinleri aldatmış, dinleri gözlerini döndürmüş, akıllarını başlarından almıştır. Aklı yok bu Müslümanların. Şu küçücük hallerine bakmadan güçlü, kuvvetli Kureyş ordusuyla savaşma çılgınlığına kapılıyorlar. Dinleri bu adamları körleştirmiş olmalı ki böyle bir şeye cüret edebiliyorlar. Evet zâhirde bu böyleydi. Kâfirler görünüşte Müslümanların üç katıydı. Böyle güçlü kuvvetli bir ordunun karşısında durabilmek zâhiren mümkün değildi. Bu adamlar çok büyük bir felâketle karşılaşacaklar diyordu münâfıklar.

Peki hangi münâfıklardı bunu söyleyenler? Bunlar ya Medine'de inanmadıkları halde iman iddiasında bulunan Medine münâfıklarıydı, yahut da Mekke'de iman ettikleri halde, inandık dedikleri halde henüz kalplerine iman oturmamış, hâlâ bir takım şüpheleri bulunan kimselerdi. Bunlar müşrik orduyla birlikte Bedir'e kadar sürüklenip gelmiş insanlardı. Şu hesabın içindeydiler: Eğer orada Müslümanlar güçlüyse onlara katılırız, yok eğer müşrik ordu güçlüyse onların içinde kalırız niyetiyle gelmişlerdi. Şimdi Bedirde Müslümanları çok zayıf görünce de böyle diyorlardı. Dinleri bu adamları kandırmış.

Bunlar aslında kendi menfaatlerinden başka bir şey görmeyen kimselerdir. Sadece dünyayı görebilen insanlar. Uğrunda savaşabilecekleri her hangi bir

düşünceleri, dâvâları olmayan insanlar. Kitabımızın pek çok âyeti bu zümreyi anlatır. Bunlar sadece kendi canlarını, çıkarlarını düşünen insanlardır. Menfaat icabı kim güçlüyse onun yanında yer alan bir karakter. Savaşa gelmeleri de, namaz kılıp, zekât vermeleri de imanlarından kaynaklanmaz. Sadece Müslümanlardan kendilerine gelebilecek zararlara karşı kendilerini diskalifiye endişelerindendir.

Evet bunlar kâfirdir ve kâfirlerin dostudurlar. Kalpleri hep kâ-firlerden yanadır ama, bakın Rabbimizin buradaki beyanlarına göre bunlar aslında kâfirlerin de sâdık dostları değillerdir. Yâni küfrün de sâdık bekçileri değillerdir bunlar. Kâfirlerin safında yer almalarının al-tında yatan sebep de eğer bir iman-küfür savaşında kâfirler galip gelirlerse Müslümanlarla birlikte bizi kırıp geçirmesinler, kâfirlerin yanında kendimizi garantiye alacak bir yerimiz, yeri geldikçe onlardan da menfaatlenelim diyedir. Onun içindir ki hem iman safının hem de küfür safının bu tür insanlardan ciddi bir fedâkarlık beklemeleri mümkün değildir. İşte onun içindir ki Rabbimiz bunlardan söz ederken kalpleri hasta adamlar tabirini kullanıyor.

Halbuki kim Allah'a güvenip tevekkül etmişse, kim işlerini Allah'a havale etmişse, kim kendisine vekil olarak Allah'ı bilmiş ve sadece Ona güvenip dayanmışsa bilsin ki O Allah Azîzdir ve Hakimdir. Allah mutlak galiptir. Allah mutlak güçlüdür. Çünkü işin sahibi Allah'tır. Başında da sonunda da iş Allah'a aittir. Kâfirlerle savaşan aslında biz değil Allah'tır. Müslümanlar savaşanlar önce karşılarında Allah'ı bulacaklardır. Bu bir Allah yasasıdır.

Öyleyse burada Müslümana düşen iş sadece adına savaşa çıktığı Allah'a güvenip tevekkül etmektir. Bu konuda, her konuda Allah'ı kendisine vekil kabul edip işi O'na havale etmektir. Tabii Müslüman salahiyeti olan konularda kendisine düşeni yapacak. Yâni Allah'ın kendisinden istediğini yapacak. Yâni savaş için kâfirlerin karşısına dikilecek ve sonucunu Allah'a havale edecektir. Çünkü O bizim velimizdir. Bizim adımıza en güzel, en uygun kararı alan O'dur. O bi-zim adımıza nasıl bir yasa belirlemişse o yasaya uymak zorundayız.

İşte Bedir'de de Müslümanlar aynen böyle yaptılar. Velileri Olan Allah'ın adlarına aldığı bir karar gereği kâfirlerin karşısına dikil-diler. Allah adına hareket eden Allah elçisinin çevresinde tek güç, tek yumruk, tek kalp oldular. Bunlar Allah'ın emriydi. Kendilerine düşeni yaptılar. Ve güçlerinin yetmeyeceği şeyi de Rablerinden beklediler. Rablerine dua dua yalvarıp zafer istediler. Zaten o

noktadan itibaren Rabbimizin va'di gerçekleşecektir. Vekil olan Allah'ın yardımı ve desteği gelecektir. Evet işte kim böyle Allah'a tevekkül ederse kesinlikle bilsin ki galip gelecek olan Allah'tır. Çünkü Allah Azîzdir, Hakîmdir. Allah yenilmeyen ve yanılmayandır. İki orduyu böyle bir hikmetle karşı karşıya getirip onlar üzerinde mutlak egemenliğini gerçekleştirendir Allah.
50,51. "Melekler inkâr edenlerin yüzlerine ve sırtlarına vurarak, "Yakıcı azabı tadın, bu, kendi ellerinizle yaptığınızın karşılığıdır" diyerek canlarını alırken bir görseydin! Yoksa Allah kullara asla zulmetmez."

Peygamberim, keşke kâfirlerin durumlarını bir görseydin. Ne zaman? Nasıl? Meleklerin o kâfirleri öldürdüklerini. İleri atılırlarken o kâfirlerin yüzlerine, kaçarlarken de sırtlarına, ense köklerine vurup vurup onları yerlere sererlerken bir görseydin. Savaş ortamında cereyan eden hadiseleri bir bir gözler önüne seriyor Rabbimiz. Niyetleri, düşünceleri, kalplerden geçenleri, ölüm sahnelerini en ince teferruatına kadar bilen Rabbimiz anlatıyor. Bakın Allah'ın askerleri melekler kâfirlerin hayatlarına son veriyorlar. Bunu da onların yüzlerine ve en-

se köklerine vurarak gerçekleştiriyorlar. Ve de diyorlar ki onlara, tadın alçaklar yangın azabını, çünkü bu sizin yaptıklarınızın karşılığıdır. Bu Allah'la savaşmanızın, Allah'a cephe almanızın karşılığıdır. Bakın bakalım Allah'la savaşmak ne demekmiş? Bu yaşadığınız o pis hayatın, o küfür ve şirk programlarınızın cezasıdır.

Küçümsedikleri Müslümanların elleriyle birer birer devrilmenin acısını tadıyorlar şimdi. Bütün bunları duyup öğrendikten sonra kim kâfirliğe razı olabilir? Kim özenebilir kâfirliğe? İşte kâfirlerin durumu budur. İşte onların yolunda giden, onların egemenliği altında bir hayata razı olanların âkıbetleri budur. Çünkü onlar mahlukâtın en şerlileridirler.

Allah kimseye zulmetmiyor. Bakın buyuruyor ki bütün bunlar sizin ellerinizle yaptıklarınız sebebiyledir. Allah kullarına asla zulmet-mez. Allah asla kullarının hakkını gasbetmez. Kullar Allah'a Allah'ın istediği kulluğu yerine getirdikleri sürece Rabbimiz vaatlerini mutlaka onlara ulaştırır. Ama ne zaman ki onlar Allah'a kul olacakları yerde düşman kesilirlerse yine bir başka yasası gereği hak ettikleri cezayı onlara gönderiverir. Ama unutmayalım ki Rabbimizin cezası işlenen suç oranında, yâni bire bir iken mükafatına sınır yoktur. Bu da Rab-bimizin âdil oluşunu gösterir. Allah için zaten zulmü düşünmek mümkün

değildir. Zulmü kendisine haram kılmıştır Rabbimiz. Ve zulmü in-sanlar arasında da haram kıldığını beyan buyuruyor.

52. "Firavun taifesi ve onlardan öncekilerin gidişi gibi, Allah'ın âyetlerini yalanladılar da Allah onları günahlarından ötürü yok etti. Allah kuvvetlidir cezalandırması şiddetlidir."

Bunların durumu Firavun ailesinin durumu gibidir buyurarak Rabbimiz tarihten bir misâlle bizi yüz yüze getirecek. Tıpkı Firavun ailesi ve onlardan öncekiler gibi. Onlar bildikleri tanıdıkları halde Allah'ın âyetlerini yalanladılar. Firavun ve halkı Mûsâ (a.s) nın kendilerine Allah'tan getirdiği âyetleri biliyorlardı. Her bir âyet geldikçe ey Mûsâ bizim için Rabbine dua et, eğer bu belâ üzerimizden kaldırılırsa iman edeceğiz demişlerdi. Allah âyetleri karşısında müstağni ve müstekbir davranmışlardı. Firavun böyle yatığı zaman etrafındakiler de onun bu küfrüne ortak olmuşlardı. Ve neticede birbirlerini cehenneme sürüklemişlerdi.

Onlardan önce Nuh kavmi, Âd kavmi, Semûd kavmi Lût kavmi, Medyen'liler, Eyke'liler de aynı şeyi yapmışlardı. Onlar da güçlerine, kuvvetlerine güvenerek Allah'ın âyetlerini reddettiler. Allah'la, Allah'ın elçileriyle, Allah elçileri safında yer almış mü'minlerle savaşa tutuştular. Sizler bu toplumların korkunç âkıbetlerini görmez misiniz? Onları anlatan Rabbinizin şu kitabının sûreleri arasında gezinti yap-maz mısınız? Nasıl olmuş? Ne yapmışlar onlar? Ne olmuş âkıbetleri? Allah onların tümünü günahlarından ötürü helâk etmedi mi? Allah on-ları kendi âyetlerini örtüp, örtbas etmelerinden dolayı yakalayıp cezalandırmadı mı?

Bir hatırlasanıza Firavun toplumunu. Hatırlasanıza Firavunun gücünü, kuvvetini, saltanatını, ordusunu, askeri ve siyasal gücünü. Yeryüzünün en süper gücüne sahip olan Firavun karşısında savaşan Mûsâ ve Harun (a.s)'ları gözlerinizin önüne getirsenize. Firavun ve toplumuna karşılık iki insan ve onların yanında henüz açıktan açığa peygamberleri desteklediklerini bile açıklayıp ilân edemeyen, yıllar yılı Firavun sisteminin köleleştirdiği, dinlerini, imanlarını, namuslarını, iffetlerini, her şeylerini kaybetmiş İsrail oğullu var. Peki ne oldu? Sonuca bir baksanıza. Kim galip? Kim mağlup?

Onlar Allah'ın âyetlerini yalanladılar, yok farz ettiler, âyetlerin üzerini örterek, gündemlerinden düşürerek bir hayat yaşadılar. Kendi yasalarını Allah'ın

âyetlerine tercih ederek bir hayat yaşadılar da Allah da bu günahları, bu isyanları sebebiyle yakalayıp muaheze ediverdi. Ağızlarının paylarını veriverdi.

Peki nasıl yakaladı? Neyle yakaladı Rabbimiz Firavunu? Bunu aşağıdaki âyet anlatacak, Rabbimiz onu ve toplumunu suyla yakaladı. Allah'ın yakalaması pek çetindir. O yakaladı mı tam yakalar. Bazen bir rüzgarla, bazen bir suyla, bazen bulutla, bazen bir ses, bir sayha, bir çığlıkla, bazen bir denizle, bazen birkaç tane melekle, bazen anayla-babayla, bazen zâlim idarecilerle, bazen azgın tâğutlarla, bazen A.B.D. ile, Bazen İ.M.F. ile, bazen bir sarsıntı, bir zelzeleyle, bazen ekonomik, sosyal veya ailevi hastalıklarla yakalayıverir Allah. Tarih bunun şâhitleriyle doludur. Allah'la savaşa tutuşan zâlimlerin hepsi de sonunda mağlup oldular. Hepsi de ellerindeki güç ve kuvvetlerinin, imkân ve saltanatlarının hiç bir işe yaramadığını gördüler. Hiç birisi Allah'ın âyetlerini yalanlamalarının ve onlarla savaşa tutuşmalarının karşılığı olarak Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu azaptan kurtulamadılar.

53. "Bu, bir topluluk iyi gidişini değiştirmedikçe Allah'ın da verdiği nîmeti değiştirmeyeceğinden ve Allah'ın işiten bilen olmasındandır."

Evet salahla ilgili, ıslahla ilgili bir başka yasanın böylece gün-deme getirildiğine şâhit oluyoruz. Herhangi bir toplum kendisini, kendi durumunu, kendi hayatını değiştirmedikçe Allah da o toplum üzerindeki nîmetlerini değiştirecek değildir. Bu Rabbimizin hikmetine terstir. Evet Rabbimiz herhangi bir topluma verdiği nîmetlerini değiştirmeyecektir. Bu nîmet iman nîmeti olabilir, hidâyet nîmeti, sağlık nîmeti, servet nîmeti, güvenlik nîmeti olabilir. Bir toplum kendisini değiştirip, Allah'a kulluğunu bozup nankörleşmedikçe onlara verdiği nîmetlerini Rabbimiz asla onlardan geri almamaktadır.

Tabii bu değişim müspet de, menfi de olabilecektir. Rabbimiz tarafından beğenilen bir durum beğenilmeyen bir durumla değiştirile-ileceği gibi, bunun tamamen aksi de olabilecektir. Yâni bir toplum tavırlarıyla Rabbimizin kendilerine lütfettiği nîmetlerine ehil olmadıklarını göstermedikçe onlara lütfettiği nîmetlerini esirgemez, çekip onların elinden geri almaz.

Meselâ Rabbimiz Kureyş'e nîmetler göndermişti. Tüm dünyaya karşı büyük bir güven duygusu vermişti. İşte onlar kendi nefislerinde olanı değiştirmedikçe, yâni kendilerine Allah'ın Resulü geldikten sonra onu ortadan kaldırma eylemlerinden, Allah'la savaş cüretlerinden vazgeçmedikleri sürece

Allah onlara verdiği bu nîmetlerini değiştirecektir. Ama insanlar iyiye doğru, Hakka doğru, kulluğa doğru bir düzelme gösterirlerse Rabbimiz onlara daha çok nîmetler gönderiyor. Günahlara doğru, isyanlara doğru bir eğilim gösterdikleri zaman da Rabbimiz ellerindeki nîmetlerini geri alıveriyor.

Evet bu yasa kâfirler için de, mü'minler için de geçerlidir. Kâfirlerin de mü'minlerin de bu yasayı bilmeleri gerekmektedir. Eğer her gün biraz daha güzel Müslümanlığa yönelebilirsek, durumlarımızı biraz daha güzelleştirebilirsek, imanlarımızı, takvalarımızı, teslimiyetlerimizi, amellerimizi, namazlarımızı biraz daha güzelleştirebilirsek kesinlikle bilelim ki Rabbimiz bize daha çok nîmetler gönderecektir. Ama şu anda imtihan için bize verilen nîmetleri Allah'a kulluk yolunda kullanmaz, bunların birer imtihan sebebi olduğunu unutursak kesinlikle bilelim ki bu nîmetler elimizden alınacaktır. Hiç şüphesiz ki Allah her şeyi işiten ve bilendir. İşte yine tarihten bir örnek:

54. "Firavun taifesi ve onlardan öncekilerin gidişi gibi, Rablerinin âyetlerini yalanladılar da onları günahlarından ötürü yok ettik. Firavun taifesini suda boğduk. Hepsi zâlimlerdendi."

Tıpkı Firavun ve hempalarının, Firavun ve avenelerinin, onun yolunda gidenlerin durumları gibi. Rabbimiz gerçekten onlara çok büyük nîmetler vermişti, fırsatlar, imkânlar, egemenlik vermişti. Onlar bu nîmetleri verenin yolunda kullanacaklar, nîmet vericinin elçisine iman edeceklerdi. Halbuki onlar bunun tamamen aksini yaptılar. Rablerinin âyetlerini örttüler, Rablerinin elçisini reddettiler. Allah'ı ve elçisini hayatlarına karıştırmadılar. Allah âyetleriyle karşı karşıya gelme nîmetine karşı da nankör davrandılar. Asa âyetini, Yed-i Beyza âyetini, tûfan, kan, kurbağa gibi Allah âyetlerine karşı ilgisiz kaldılar. Allah'ın bunca âyetini yok farz ettiler, gelmemiş kabul ettiler, ilgilenmediler, boşa çıkardılar, gereğini yapmadılar da Allah'ta onları helâk ediverdi. Günahlarından dolayı işlerini bitiriverdi.

Evet Allah onların her birini farklı bir yakalama usulüyle yakalayıverdi. Kurtulabildiler mi Allah'ın yakalamasından? Hani güçlüydüler? Hani düzenli orduları vardı? Hani ekonomik ve siyasal güçleri vardı? Hani karşılarındaki Müslümanlar güçsüzdü? Hani orduları, askerleri, silahları yoktu? Hani yalnız ve korumasızdılar? Hani tanklarıyla ezip geçeceklerdi? Hani Allah'ın mülkünde

Allah'a ve müminlere hayat hakkı tanımıyordu? Hani Allah kullarının Rabbim Allah demelerine izin vermiyordu? Ne oldu sonuç? Allah safında yer alanlar, tercihlerini Allah'tan yana yapanlar az da olsalar galip, kâfirlerse zillet ve horluk içinde geberip gittiler.

Elbette öyle olacaktı. Çünkü onların hepsi de zâlimdiler. Kendilerini Allah'a itaat makamından çıkarıp küfür ve şirk içinde bir hayatın mahkumu etmiş insanlardı. Elbette Allah'ın kendilerine gönderdiği bu kadar âyetine karşı duyarsız olmuş, Allah'ın bunca uyarılarına karşı vurdumduymaz bir tavır sergilemiş insanların âkıbeti bu olacaktı.

Öyleyse kimin arkasından gideceğimize iyi karar vermek zorundayız. Sonu helâk olan Firavunları mı takip edeceğiz? Yoksa Allah'ın istediği bir hayat yaşayıp kazanan Mûsâ (a.s) nın peşinden mi gideceğiz? Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:
55. "Allah katında yeryüzünde yaşayanların en kötüsü, inkâr edenlerdir. Onlar artık inanmazlar."

Evet işte bunlar yeryüzündeki mahlukâtın, yaratıkların en şerlileridirler. Hareket eden, canlılık devinimi gösteren yeryüzündeki varlıkların en kötüsü, en zararlısı, kâfirler ve müşriklerdir. Bunlar diğer zararlı varlıklar gibi sadece çevreyi bozmakla, mahvetmekle kalmıyor-lar aynı zamanda nesilleri de mahvediyorlar, ırzları, namusları da mahvediyorlar, insanların dünyalarını da, âhiretlerini de mahvediyorlar. Aile hayatlarını mahvediyorlar her şeylerini mahvediyorlar ve artık onlar iman da etmezler. Kendileri tamamiyle şer oldukları için, hiç bir hayır unsurları olmadığı için ve de etraflarına da sadece şerleri, pislikleri bulaştığı için, kâfirliği kendilerine prensip edindikleri için bunların iman etmeleri de mümkün değildir.

Çünkü aslında bunlar Allah'ın meşhut âyetlerini kendi içlerinde görmüşler, duymuşlar, hissetmişler, Allah'ın kitabını görmüşler ama açmamışlar, okumamışlar, ilgilenmemişler, kapatmışlar. Kendi enfüs-lerindeki Allah âyetlerini görmüşler ama örtbas etmişler, vicdanlarının sesini susturmuşlar.

Etraflarında Allah'ın istediği kulluk hayatını yaşayan peygamberleri, mü'minleri görmüşler, onların hayatlarına muttali olmuşlar ama örtüp örtbas etmişler. Böyle insanlar elbette iman etmeyeceklerdir. Çünkü peşin peşin

kapılarını, pencerelerini kapatmışlar. Gördükleri halde, bildikleri halde hakkı reddetmişlerdir.

Varlıkların, mahlukâtın en şerlisidir bunlar. Çünkü bunlar Allah'ın kendilerine verdiği tüm nîmetleri örtmüşler, fıtratlarını örtmüşler, Allah'ın âyetlerini örtmüşler ve Allah'ın kitabının konuşulmasını, öğrenilmesini yasaklamışlar, duyulmasını, duyurulmasını istememişler ve örtücü mânâsına kâfirliği tercih etmişlerdir. Bunlar tüm mahlukâtın en şerlisidirler. Gerçi dış görünüşleri itibariyle dünyayı hedefledikleri için dünyada gerçekten erişemedikleri bir şey yok gibi ama nihâyet kâfirlikleri sebebiyle kendi elleriyle dünyalarını da bozmuşlar, duyguları bitmiştir, hisleri hareketleri kaybolmuştur. Sevmek, sevilmek, ağlamak, gülmek gibi tüm insani duyguları bitmiştir. Fedâkarlık, cefakarlık gibi duyguları bitmiştir. Yedirme, içirme, infak ve akrabalık bağları bit-miştir. Karılık, kocalık bağları bitmiştir. Babalık oğulluk bağları bitmiştir. Her şeyleri bitmiştir. Böyle bir hayatın içinde tüm dünya onların olsa ne olacak? Şu anda aslında bu kâfirler cehennemi yaşıyorlar.

Ama ne gariptir böyle bir hayat da onlara süslü geliyor. Bunu hayat zannediyor zavallılar. Yâni çok rahat altlarından kaçırdıkları ka-dınlar, üstlerinden kaçırdıkları kocalar onların iç dünyalarında büyük ıstıraplar oluşturuyor, derin yaralar açıyor ama bunu sanki fevkalade güzel bir şeymiş gibi süslü görmeye çalışıyorlar ve her biri de bunu ortaya koymaktan hiç de sıkıntı duymuyor. Çok rahat bir şekilde birbirlerini aşağıya indirebiliyorlar. Çok rahat bir şekilde birbirlerini atlatabiliyorlar, rezil rüsva bir hayatı birlikte yaşıyorlar.

Evet bunlar aslında yaratıkların en adisi, en şerefsizidirler. Ha-kikaten acımak gerekiyor bu adamlara ama acımaya da hakkımız yok. Tümüyle sefaleti yaşıyorlar, ölür ölmez de cehenneme gide-cekler, büyük bir azabın içinde bulacaklar kendilerini. Öyleyse onlara acınacak bir zavallı gözüyle bakalım. Hiçbir zaman onların yaşadığı hayatın özlemini çekmek gibi bir duruma düşmeyelim.

56,57.“Ey Muhammed! Anlaşma yaptığın kimseler, sonucundan sakınmayarak anlaşmalarını her defasında bozarlar. Savaşta onları yakalarsan, arkalarındakilere ibret olacak şekilde, darmadağın et.”

Öyleyse ey peygamberim, sen böyle kendileriyle anlaşma yaptığın kimseler sonra hiç sonucundan sakınmayarak anlaşmalarını her defasında

nakzederler. Onlar ahde riâyet etmezler. Rasulullah efendimizin Medine'ye hicretiyle birlikte Rasulullah efendimizle anlaşma yapmışlardı. Müslümanlar aleyhine hiçbir harekette bulunmayacaklar, Müslümanlar da onlar aleyhine bir harekette bulunmayacaklardı. Ama biliyoruz ki Yahudiler her fırsatta anlaşmalarını bozuyorlardı. Meselâ Bedir savaşı esnasında Rasulullah efendimizle anlaşmalarını bozarak Müslümanlar aleyhine Mekke müşriklerine silah yardımında bulundular. Sonra yine onlarla yeniden bir anlaşma daha yapıldı. Bu defa da Hendek savaşı esnasında müşriklerle birlikte hareket ederek anlaşmayı bozdular.

Neden? Çünkü onların takvaları yoktu. Hiçbir esasa göre düşünmeleri yoktu. Hiçbir kimseye, hiçbir varlığa karşı bir çekinceme-leri yoktu. Hiçbir şeyden korkuları, hiçbir şeye saygıları yoktu. Allah'a karşı takva Allah nasıl bir tavır istiyorsa öylece davranmak demektir. Kişinin Rabbi karşısında takınması gereken tavrı takınması, yapması gerekenleri yapması, yapmaması gerekenlerden kaçınması demektir. İşte bunlarda böyle bir takva olmadığı için hiç bir anlaşmalarına saygı göstermezler.

Onları savaşta yakaladığın zaman arkalarındakilere ibret o-lacak bir biçimde darmadağın edip öyle bir cezalandırın ki, onlara öyle bir darbe vurun ki arkalarından geleceklerin gözleri korksun da böyle bir şeye cesaret edemesinler. Müslümana saldırmanın, Müslü-manı arkadan hançerlemenin, Müslümana verilen sözü bozmanın ne demek olduğunu görsünler, anlasınlar. Yâni artık böyle hainlik yapanlara merhametli davranmak söz konusu olmayacaktır. Çünkü diğer dünya kâfirlerinin gözünü korkutacak biçimde onlara bir darbe indirilmesi gerekmektedir.

Belki de akıllarını başlarına alırlar da hainlikten vazgeçerler. Belki de Allah'ın kendi safındaki mü'minlere açık yardımını ve desteğini görürler de düşmanca tavırlarına bir son verirler. Allah tarafından kendilerine gönderilmiş vahye kulak verirler de Müslüman olma yoluna girerler, hidâyete ererler. İşte anlıyoruz ki bunda sadece bizim için değil kâfirler için de bir hikmet vardır.

58. "Eğer bir topluluğun anlaşmaya hıyanet etmesinden korkarsan, sen de onlara karşı anlaşmayı bozarak aynı şe-kilde davran. Doğrusu Allah hainleri sevmez."

Eğer herhangi bir kavmin hıyanetinden korkacak olursan, aranızdaki anlaşmayı bozmaları söz konusu olursa o zaman açıkça onlara durumu söyleyip

haberdar et. Yâni sen de onlara karşı anlaşmayı bozarak aynı şekilde davran. Evet bu âyetiyle de Rabbimiz gerektiğinde bir toplumla yapılan anlaşmanın bozulabileceğini anlatıyor. Müslümanlar kendileriyle anlaşma yaptıkları kimselerin anlaşma şartlarına riâyet etmediklerini, ters davrandıklarını gördükleri zaman, ken-dilerine ihanet edeceklerinden endişelendikleri zaman bu anlaşmayı bozabileceklerdir.

Bir şartla tabii. Karşı tarafa anlaşmanın bittiğini haber vere-rek. Kendileriyle bağların koparıldığını açık açık ilân ederek anlaşmayı bozacaklar. Bunu yapmadan, sanki aralarındaki anlaşma devam ediyormuş gibi davranarak ansızın onlara saldırıda bulunmanın caiz olmadığını haber veriyor Rabbimiz.

İşte Müslümanın karakteri budur. İslâm'ın siyasi ahlâkı bunu gerektirir. Şunu hiç bir zaman unutmamalıyız ki Müslümanlar olarak bizler Rabbimizin yasalarına uygunluğumuz nisbetinde Rabbimizin yardımına ehil hale geleceğiz. Bize düşen velimizin bizim adımıza al-dığı kararları aynen uygulamaktır. Onun kararlarının dışına çıkarak bir tavır sergilemek unutmayacağız ki O'nun desteğini kaybetmemize se-bep olacaktır. Allah'ın yasalarına riâyet etmeyerek O'na tevekkül Allah'ın razı olduğu bir tevekkül değildir. Allah'ın yasalarına uyan mü'-min Allah'ın istediği şekilde tevekkülü gerçekleştirmiş demektir.

Evet anlaşmayı bozduğumuzu, kendileriyle savaş kararı aldığımızı karşımızdaki düşmana açıkça bildirmek zorundayız. Rabbimiz böyle istiyor. Onları haberleri yokken tek taraflı anlaşmayı bozmak ta, ansızın onlara saldırmak da hainliktir ki Müslüman asla kâfirler gibi hain olamazlar. Çünkü Müslümanlar kâfirleri sadece öldürülecek insanlar olarak göremezler. Onları diriltilip cennete gönderilmesi gereken zavallı insanlar olarak görür. Az evvelki âyette ifade edildiği gibi onların hainlerinin, azgınlık edenlerinin yakalanıp bir darbe vurulmasındaki hedef de ötekilerin uyanmasına sebep teşkil etmesi içindi. Yeryüzünde Müslümanların ırzlarının, namuslarının, inanç hürriyetlerinin korunması, kâfirlerin saldırılarından emin olunması ve yeryüzünde anarşinin kaldırılmasına yönelikti bu. Cezayı hakketmiş olana esaslı bir darbe indirilecek diğerlerinin gözü korkutulacak, hainlik düşünenler bu niyetlerinden vaz geçirilecek. Allah hainleri asla sevmez. Allah haince davrananları asla sevmez. Onlar hainlik yapıyorlar diye siz hiçbir zaman onlara hainlik yapmaya kalkışmayın.

59. "İnkâr edenler, asla öne geçtiklerini sanmasınlar, çünkü onlar sizi âciz bırakamayacaklardır."

Kâfirler asla öne geçtiklerini zannetmesinler. Kâfirler hainlik yaparak, tek taraflı anlaşmalarınıza ihanet ederek asla sizi âciz bırakacaklarını, sizin elinizden kurtulacaklarını sanmasınlar. Böyle yaparak ne Allah'ı, ne peygamberi, ne de mü'minleri âciz bırakacaklarını sanmasınlar. Sakın kâfirler böyle bir hesabın içine girmesinler. Biz sayısal ve silah yönünden Müslümanlardan çok güçlüyüz diyerek Müslümanlara karşı hain davranmaya kalkışmasınlar. Çünkü bu yanlış bir hesaptır. Çünkü bu hesabın içine girdikleri anda işler tersine dönmeye başlayacaktır.

Öyleyse bizler de eğer kâfirlere saldıracağımızı önceden haber verirsek onlar erken davranıp bize zarar verebilirler hesabı içine girmemeliyiz. Allah ne diyorsa öyle yapmalıyız. İşte görüyoruz, kâfirler yüz yıldır böyle bir hazırlığın içindeler. En modern silahlar imal ettiler. Yeryüzünün her tarafını silah deposu haline getirdiler. Ama yaptıkları hesapların hiçbirisi tutmadı. En güçlü orduların Allah karşısında hiçbir işe yaramadığını gördük. O halde kâfirler hiçbir zaman Allah'ı âciz bı-rakacaklarını sanmasınlar. Peki öyleyse biz ne yapacağız? Allah safında olduğumuza göre kesinlikle galip gelecek taraf olarak yatacak mıyız? Hayır, Rabbimizin bizden istediğini yaparak sadece O'na güveneceğiz. Ama zinhar O'nun bize emrettiklerini yapmaya çalışacağız. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bizim yapmamız gerekenleri şöylece anlatıyor:

60. "Ey inananlar! Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar Allah'ın düşmanı ve sizin düşmanlarınızı ve bunların dışında Allah'ın bilip sizin bilmediklerinizi yıldırmak üzere kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Allah yolunda sarf ettiğiniz her şey size haksızlık yapılmadan, tamamen ödene-cektir."

Ey mü'minler, sizler kâfirlere karşı gücünüz yettiği kadar, gücünüzün yettiği kuvvet cinsinden hazırlık yapın. Evet demek ki nasıl olsa Allah bizim yardımcımızdır diyerek bizler yatmayacağız. Gücümüz, kuvvetimiz neye yetiyorsa, nereye kadar yetiyorsa güç kuvvet hazırlığı içine gireceğiz. Biz gücümüzün yettiğinden sorumluyuz. Eğer kâfirlerin bizim ulaşamayacağımız şeyler elde etmişlerse, silah ve teknoloji yönünden bizden üstün şeylere sahiplerse o zaman o konuda bir hesabın içine girmeyeceğiz. Biz bize düşen, bizim hazırlayabileceğimiz kadar bir hazırlık yapmaktan sorumlu olacağız. Elde edebildiğimiz, imal edebildiğimiz kadarıyla bir hazırlık içinde olacağız.

Ama elbette biz kâfir olmadığımız için onların bize karşı kullanmayı düşündükleri silahların pek çoğunu onlara karşı kullanamayacağız. Ama bizde onlarda olmayan bir silah vardır ki o da şehadete, cennete ulaşma adına ölüme koşmaktır. Böyle güçlü bir silah hiçbir zaman kâfirlerin elinde yoktur. Unutmamalıdır ki şehadet için koşan bir mü'-min karşısında durabilecek bir silah yoktur.

Müslümanlar böylece kendilerini eğitmelidirler. Böyle bir hazırlık içinde kâfirlerin karşısına çıkabilirsek kesinlikle o savaş bizim lehimize olacaktır. Yok eğer sadece maddî silah gücüyle savaş kazanılmış olsaydı tüm savaşları kâfirlerin kazanmaları gerekecekti. Eğer bizler iman gücümüzü, amel gücümüzü, ahlâk gücümüzü, şehadete koşma gücümüzü takınarak, bu güçlerle donanarak kâfirlerin karşısına çıkabilirsek unutmayalım ki bunların yanında melekler gücümüz, Allah'ın orduları gücümüz, Allah'ın görünen ve görünmeyen orduları gücümüz de devreye girecektir. Yağmur bizim lehimizde olacak, melekler bizden yana, cesaret bizden yana, korku kâfirlerden yana olacaktır. Hattâ kâfirlerin dostu şeytan bile kâfirlere korku salarak bizim lehimize dönecektir.

Evet böyle bir hazırlık içinde olacağız. Savaş için hazır bekleyen atlar bağlayacağız. Atlı süvarilerimiz olacak. Tabii bugün hızlı ha-reket eden mekânik zırhlı araçlar, tanklar da bunun içine girmektedir. Böylece Allah'ın düşmanlarını, bizim düşmanlarımızı, bir de Allah'ın bilip de bizim bilmediğimiz düşmanlarımızı yıldırma imkânını elde etmiş olacağız.

Evet demek ki bu yaptığımız savaş hazırlıklarıyla hem bizim bildiğimiz hem de bizim bilmeyip de Rabbimizin bildiği düşmanlarımızı korkutmuş olacağız. Tabii bildiğimiz açık düşmanlarımız olduğu gibi bizim bilemeyip Allah'ın bildiği münâfıkça düşmanlık besleyenler de olabilecektir. Bu hazırlıklarımızla böylece onların kalplerine de bir korku salmış olacağız. Bizim bu hazırlığımız düşmanlarımız için caydırıcı bir özellik taşıyacak, onların saldırganlığını kıracaktır. Öyleyse barış için kuvvetli olmak zorundayız. Mü'min hem iman yönünden, hem cesaret yönünden, hem de aktivitesiyle güçlü olmalıdır. Allah'tan başka hiç kimseden korkmadığı tüm çevresine göstermelidir Müslüman.

Şunu da asla unutmayın ki ey Müslümanlar bu iş için, Allah yolunda savaş için ne infak eder, ne harcarsanız, ne ter dökerseniz, ne vakit ayırırsanız o size

tastamam ödenecektir ve siz bu konuda asla bir zarara uğratılmayacaksınız. Rabbimiz bizden sadır olan her şeyi kayd edecek ve değerlendirmeye tâbi tutacaktır. Yaptıklarınızın karşılığı eksiltilmeden size ödenecektir. Siz ister farkında olun ister olmayın yaptığınız her şey değerlendirilmeye tâbi tutulacak. Bazen yaptıklarınız on katıyla, bazen yedi yüz, bazen da sonsuz mükafatlar verilecektir.

61,62,63. "Eğer onlar barışa yanaşırlarsa, sen de yanaş ve Allah'a güven. O, şüphesiz işitir ve bilir. Seni aldatmak isterlerse, bil ki şüphesiz Allah sana kafidir. Seni ve inananları yardımıyla destekleyen, kalplerini uzlaştıran O'-dur. Eğer yeryüzünde olan her şeyi sarf etsen bile, sen onların kalplerini uzlaştıramazdın, ama Allah onların kalplerini uzlaştırdı. Doğrusu O güçlüdür, hakimdir."

Eğer o kâfirler size karşı yaptıkları haince anlaşmayı bozma niyetlerinden sonra sizin de onlara anlaşmayı bozma ilânınızdan korkarak tekrar sizinle bir anlaşmaya yönelirlerse sen de barıştan yana ol. Zira savaş değil, barış esastır.

Evet onlar senden barış isterlerse sen de onlarla barışa meylet ve Allah'a tevekkül et. Evet Rabbimizin bu yasaları mutlaka Müslümanların emiri tarafından göz önünde bulundurulacak, değerlendirilmeye alınacaktır. Onlarda gerçekten barışa bir meyil görülmüşse bu mutlaka değerlendirilecektir. Ama onlar gerçekten barış taraftarı değil de yine bir başka hainlik düşünüyorlarsa bu güzel bir şekilde araştırılıp karar verilecektir. Ve verilen bu barış kararıyla da Müslümanlar sırtlarını Allah'a dayayacaklar korkmayacaklardır. Rabbimizin bu ifadesini bir de şöyle anlıyoruz: Yâni eğer onlar bir barıştan söz ederlerse sizler hemen bunu kabul edin, acaba bu adamlar hinliğine mi barıştan söz ediyorlar? diye bir korku içine girmeyin, Allah'a güvenip dayanın. Onların niyetlerini bilen Allah elbette sizi onların komplolarından koruyacaktır.

Tabii Rasulullah efendimiz hayattayken onların niyetlerini, gizli planlarını Rabbimiz Cebrâil vasıtasıyla haber vermiştir. Ama artık vahiy kesildiğine göre bizim bunu kesinlikle bilmemiz mümkün değildir. Bilmesek de elbette değerlendirilecek ve bir karar verilecektir. Müslümanlar baktılar ve gördüler ki adamların niyeti barıştan yanadır barışa karar verecekler. Eğer bu kâfirler içlerinde kimseye hissettirmedikleri bir plan düşünüyorlarsa o zaman da artık korkmayacağız, Allah'ın bize yeteceğine güveneceğiz. Evet Müslümanların diğer insanlarla, diğer toplumlarla ilişkileri Allah'a güven esasına dayanır. Allah her konuda Müslümanlara yetecektir. En olumsuz şartlar içinde bile tüm

hainliklere rağmen Rabbimiz mü'minleri yardımıyla destekleyecek ve zafere ulaştıracaktır. İşte bu konuda da temel yasa budur. O halde bize düşen her şart altında Allah yasalarına sahip çıkmaktır. Gerisi Allah'a aittir. Allah'ın bize yüklemediği derin hesapların içine de girmeyeceğiz.

Allah işlerin tamamen kendisinin elinde olduğunu anlatmıştı. İşte bakın burada da insanların kalplerine iman koyarak onları kardeşler haline getirdiğini anlatıyor. Allah onların kalplerini uzlaştırıp hepsini kardeşler yaptı. Allah onların kalplerine ülfet verdi. Onları birbirlerine ısındırıverdi. Yüz yıllardır birbirlerini yiyecek kadar aralarında kin, nefret ve düşmanlık bulunan Arap kabilelerini birleştirerek, birbirlerine gönülden bağlı insanlar haline getirivermiştir. Daha önce bu insanlar birbirleriyle menfaat kavgaları içindeyken, birbirlerini öldürürlerken, kabile savaşları, anarşi, terör içerisinde bir hayatı sürdürüp giderlerken Rabbimiz onların bu durumlarını bitirivermiştir.

Saldırganlıkta, vahşette sırtlanları yüz kere geride bırakmış bu insanlar sahâbe toplumu oluverdiler. Çünkü Rabbimiz onların kalplerine bir ülfet koydu da gönülleri birbirlerine bağlanıverdi. Birbirlerini Allah için sever oldular. Allah için, din için bir araya gelmeyi, Allah için ölmeyi, Allah için ve birbirleri için ölmeyi şiar haline getirdiler.

Bunu Allah yapmıştır. Ezelî düşman Evs ve Hazreci kardeş yaptı. Bunu bir insanın başarması mümkün değildir. Bakın buyuruyor ki Rabbimiz, ey peygamberim eğer sen yeryüzündekilerin tamamını harcamış olsaydın onların kalpleri arasına böyle bir ülfet verip onları birleştiremezdin. Tüm dünyayı harcasan onları böyle kardeşler yapamazdın. Gerçi Rabbimiz yasaları içerisinde müellefe-i kulûb diye bir statü de tespit buyurmuştur. Bizlere böyle bir statüyü de emretmiştir.

Kalpleri İslâm'a ısındırılmak üzere, kalplerinde bir ülfet sağlamak üzere kendilerine maddî şeyler verilen insanlar bu verilenlerle İslâm'a ısındırılacaktır.

Ancak bu ısındırma ile buradaki ülfet, ısındırma birbirinden farklıdır. Elbette İslâm'ın dünyevî hayırları da olacaktır. Yâni mü'min olanlara Rabbimiz elbette dünyevî bereketler de sunacaktır. Onların kendisine şükretmeleri, kendisine daha çok bağlanmaları için bir takım nîmetlerle de onları elbette imtihan edecektir. O mânâda mal mülk de ülfet için bir sebeptir. Ancak sahâbe-i kirâm efendilerimizin birbirlerine bağlandığı gibi, onların Allah için birbirlerini sevdikleri gibi bir sevgi düzeyine, bir ülfet düzeyine ulaşabilmek ancak ortak

pay-laşmalarla mümkün olacaktır.

Aynı Allah'a inanan, Allah'ı aynı derecede seven, Allah'tan başka hiçbir ilâh kabul etmeyen, gönülleri Allah'a bağlı olan, Rasu-lullah (a.s) ve diğer peygamberlerden başka hiç bir önder kabul et-meyen, aynı imanı, aynı teslimiyeti, aynı nümune-i imtisâlı kabul e-den insanlar, aynı paylaşım içinde olan insanlardır. Çünkü onları gö-nüllerinde başka önderler yoktur. Farklı örnekler yoktur. Kimisi şunu, kimisi bunu seviyor değillerdir. İbrahim, Mûsâ, Îsâ ve Muhammed (a.s) ların hepsi de aynı yolun önderleri, aynı yolun dâvetçileridirler. İşte onları aynı önder kabul eden bu insanların arasında değişiklikler olmayacaktır ki birbirlerine buğz edip düşman olsunlar.

Çünkü paylaşımları ortak olacaktır. Aynı kitaba yönelmişler hayatlarında bunu bilfiil gerçekleştirmişlerdir. Böyle olduğu için zaten kalpler birbirine binlerce noktadan bağlıdır. Aynı şeyleri seviyorlar, aynı şeye inanıyorlar, aynı şeyi düşünüyorlar, aynı şeylerden korkuyorlar, aynı şeyler uğrunda savaş veriyorlar, aynı gayelerle infak ediyorlar, aynı safta bulunuyorlar, aynı mescid de, aynı Allah'a birlikte ibadet ediyorlardır. Aynı önderin, aynı önderlerin ümmetidirler. Böyle olduğu için onları birbirlerine bağlayan sadece mal mülk olmayacağından 6 bin küsur âyet, bir o kadar ve daha fazla hadisle birbirlerine bağlanmış olan bu insanları sadece mal mülk ile aynı düzeyde birbirlerine bağımlı hale getirebilmek elbette mümkün olmayacaktır. Mal-mülk ortaklığı biter bitmez, o bağın kopmasıyla birbirimizi diğerlerimize bağlayacak başka hangi bağ kalacaktır?

Sahâbe-i kirâm efendilerimiz böyle değildi tabii. Yüz binlerce bağla birbirlerine bağlıydılar onlar.

Evet Allah onların kalplerine ülfet vermiştir. 6 bin küsûr âyet ve binlerce hadis-i şeriflerdeki esaslarla birbirlerine bağlanmaya çalışan bu insanların ayrıca gönüllerinin birbirlerine daha bağımlı bir hale gelmeleri için Rabbimizin ayrı bir müdahalesi de söz konusu olacaktır. Hidâyete talip olan insanlara Allah ayrıca bir hidâyet daha sunmaktadır. Onları şeytanlara karşı koruyacak, kalplerine itminan ve inşirah verecek, kalplerindeki ülfeti daha bir artıracaktır. Rahmetiyle kalplerine göndereceği bilinmeyen tesirlerle, hissedilen fakat adı konamayan tesirlerle bir ümmeti gerçekten top yekun bağımlı hale getirecektir. Çünkü Allah

Azîzdir, asla yenilmeyendir ve en yücedir, hakimdir, her yaptığı işi bir hikmetle yapmaktadır. Hüküm Onundur, hükümranlık Ona aittir.
64. "Ey Peygamber! Allah'ın yardımı sana ve sana uyan mü'minlere yeter."

Ey peygamber, sana Allah yeter, sana Allah yetecektir. Hesabını yapacağın tek varlık, kendisine güvenip dayanacağın tek varlık Allah'tır. Tüm düşmanlarına karşı Allah sana yeter. Bir de hesap edilme konusunda Allah kâfidir. Her konuda sadece hesap edeceğin Allah olsun. İşte Rabbimizin bu emri gereği Rasulullah efendimiz her konuda tüm hayatı içerisinde Allah bana yeter, Rabbim bana kafidir. Ben Rabbime güvenip dayandıktan sonra, işlerimi Ona havale ettikten sonra Rabbim her şeye kadirdir, yolumu mutlaka açacaktır diye inandı ve yaşadı.

Ayrıca peygamber (a.s)hasb kelimesinin ikinci anlamıyla tüm hesaplarını zaten Allah'ın iradesine, Allah'ın emirlerine ve yasalarına, Allah'ın vahyine göre yapmıştır.

Bizler de eğer peygamber (as)ın izindeysek tüm hesaplarımızı Rabbimize, Rabbimizin arzularına göre yapmak zorundayız. Rabbimiz nasıl isterse öylece olacaktır demek zorundayız. Günümüzdeki tüm hesaplarımız, savaş barış hesaplarımız, dünya Âhiret hesaplarımız, kazanma harcama hesaplarımız Rabbimizin önümüze koyduğu hesaplar dahilinde olacaktır. Aile hayatımızdaki, bireysel hayatımızdaki, ekonomik, siyasal hayatımızdaki tüm hesaplarımız Allah'ın istediği ve emrettiği gibi olacaktır. Çünkü Allah böyle istiyor. Resul (a.s) da aynen böyle yapmıştır.

Bugün bizler de böyle yaptığımız takdirde unutmayalım ki Allah bize de yetecektir. Tüm düşmanlarımıza karşı Rabbimiz bize kafi gelecektir. İblise karşı, İblis peşinde giden kâfirlerin tuzaklarına, müşriklerin tuzaklarına ve komplolarına karşı Allah bize de yetecektir. Çünkü Allah karşısında onların tuzaklarının tamamı zayıftır. Allah karşısında kim ne yapabilecek de? Onların tümünün tuzakları Rabbimiz tarafından boşa çıkarılacaktır. Çünkü onlar Rabbimizin kendilerine nasıl bir hesap içinde olduğunu bilmezlerken, Allah onların tüm hesaplarını, tüm niyetlerini bilmektedir.

Meselâ sûrenin önceki âyetlerinde anlatıldı. Kâfirler toplanmışlar ve Rasulullah efendimizi öldürmeyi planlıyorlar. Ama onların niyetlerini bilen Rabbimiz onları öyle bir yenilgiye uğrattı ki bu yenilgi onlar için de kurtuluş

sebebi oluverdi. Rabbimiz o kâfirleri Müslümanların o sabrı ve peygamber (as)'ın o örnek ahlâkı sayesinde gün geçtikçe İslâm'a ısınır bir hale getiriverdi. En sonunda hepsi de Müslüman oldular. Yâni âdeta Rabbimizin planıyla zaman içerisinde onlar düşmanları olan Rasulullah efendimizin safına dost olarak geçiverdiler. Onlarla kardeş oldular. Onlarla birlik oldular.

65,66. "Ey Peygamber! Mü'minleri savaş için coştur. Sizin sabırlı yirmi kişiniz onlardan iki yüz kişiyi yener. Sizin yüz kişiniz, inkâr edenlerden bin kişiyi yener; çünkü onlar anlayışsız bir güruhtur. Şimdi Allah yükünüzü hafifletti, zira içinizde zaaf bulunduğunu biliyordu. Sizin sabırlı yüz kişiniz onlardan iki yüz kişiyi yener; sizin bin kişiniz, Allah'ın izniyle iki bin kişiyi yener. Allah sabredenlerle beraberdir."

Ey peygamber, mü'minleri savaşa teşvik et, onları savaş için coştur. Allah yolunda savaşmaları için onlara teşvikte bulun. Peygamber kendisi bizzat savaş için vaziyet alacağı gibi aynı zamanda yanındaki Müslümanları da teşvik edecek. Biz biliyoruz ki zaten peygamber ilk günden beri böyle bir savaşın içindedir. Biliyoruz ki Rasu-lullah efendimizin hayatında Allah yasaları belli bir süreç içindedir. Bu yaların pek çoğu zamanı geldiğinde inmiştir. Bazıları hazırlık yapmak üzere önceden mü'minlere indirilmiş ve mü'minleri hazırlamıştır. Mü'-minler Rablerinden gelen bu yasalar istikâmetinde hazırlıklarını yaptıktan sonra Rabbimiz herhangi bir sebep olarak veya olmayarak âyetlerini indirmiştir. Böylece Rabbimiz mü'minlere ne yapacaklarını bildirmiştir. Mü'minler de hemen onun gereğini yerine getirmişlerdir.

Meselâ Mekki sûrelerden Âdiyât sûresinde Rabbimiz cihaddan söz eder. Görkemli cihad sahneleri mü'minlerin gözleri önüne ge-tirilir. Bu tablolarla, bu cihad görüntüleriyle mü'minlerin kalbinde ci-had duyguları geliştirilir, mü'minlerin gönülleri cihada doğru sevk edilir. Mü'minlerin kalplerinde böyle büyük bir duygu oluşturulur. Ancak bu sûrenin indirildiği Mekke ortamında

henüz cihada izin yoktur. Peki cihada izin yok, hem de cihaddan niye söz ediliyor? O zaman bundan şunu anlıyoruz. Henüz cihada hiç izin verilmediği zamanlarda bile gönüllerde cihad coşkusu meydana getirmek içindi. Yâni mü'minler ileride bir gün yapacakları cihada hem gönülden, hem de diğer yönlerden hazır hale getiriliyorlardı.

Böylece Allah için, Allah dininin ikamesi için dünyadan uzak-laşabilmeleri öğretildi onlara. Çünkü Allah için bir cihad söz konusu olduğu zaman, dünya artık bir kenarda kalacaktı. İnsan sahip olduğu her şeyini terk edip cihad meydanlarında, ya Rabbi, ben kendimi de sana vermeye geldim. Senin yolunda canımı da vermeye geldim. Malımdan, mülkümden vaz geçtim. Çoluk çocuğumu arkada bıraktım. Şimdi de sana canımı vermeye geldim diyerek cihad meydanında olabilecekti. Bu hazırlıkların hepsi önceden yapılacaktı ve bir gün cihad emri geldiği zaman, cihad meydanlarına koşun emri geldiği za-man Allah'ın peygamberi ve onun izinde olan, bu yetkiye sahip olan emirler, komutanlar mü'minleri cihada teşvik edecekti. Ve işte Rab-bimiz burada savaşla ilgili diğer yasalarını da bizlere bildiriyor.

Bakın peygambere ve onun şahsında onun yolunun yolcusu mü'minlere bir savaş desteği, bir savaş morali. Sizden sabredip kendisini tutacak olan, gerçekten Allah bir savaşta dimdik düşmana karşı duracak, geri kaçmayı aklının ucundan bile geçirmeyecek, Allah yolunda çekinmeden canını verebilecek bir kapasitede olan yirmi kişi, yirmi mü'min kâfirlerden iki yüz kişiyi yener. Sizden bu kapasitede yir-mi kişi, iki yüz kâfire bedeldir. İşte Rabbimizin mü'minlere ilâhî nusreti ve desteği. Kâfirlerle mü'minler arasındaki oran işte Rabbimiz tarafından böyle belirleniyor. Demek ki iman bir mümini kâfir karşısında on katı daha güçlü kılıyor. Bu kuvvet kâfirler karşısında Müslümanlar yirmi kişilik bir grup oluşturdukları zaman geçerlidir.

Peki şimdi bir problem var. Acaba bu Müslümanların özelliği neymiş? Bir tek özellikten bahsedilmiş, o da sabreden yirmi kişi. Ken-disini tutan yirmi kişi. Hangi konuda sabır? Hangi konuda kendisini tutmak? Arkadaşlar daha önceden sabır hayatını yaşamış olan, daha önceden kendisini tutmayı becerebilmiş yirmi kişi. Hangi konuda? Birinci anlamıyla Allah'ın farzları üzerinde, Allah'ın emir ve yasakları üzerinde kendisini tutmuş, Allah'ın emirlerini yerine getirmeye çalışmış, sabretmiş, sabirînden yirmi kişi. İkinci anlamıyla kendisini tutabilmiş, haramlardan kaçınabilmiş, haramlara hiç yaklaşmama sabrını gösterebilmiş yirmi kişi. Üçüncü bir anlamıyla başına gelen felâketler karşısında bağırıp

çağırmamış, isyan etmemiş, Rabbinin kaderine, takdirine razı olmuş, gözleri yaşarmış belki, tıpkı Rasulullah efendimizin oğlu İbrahim'in vefatı esnasında olduğu gibi ama, bağıra çağıra ağlayıp isyan etmemiş. Allah verdi, O aldı diyebilmiş. İsyan etmemiş, kendisini tutabilmiş. Böyle bir olgunluğu daha önceki hayatında gerçekleştirmiş yirmi kişi, iki yüz kişiye galip gelecektir.

Veya daha önceden Allah için, Allah yolunda mallarını ve canlarını, mallarını ve bedenlerini vermesini öğrenmiş, namaz ve zekât, namaz ve infak deneyiminden geçmiş olanlar işte şimdi bu cihad meydanında da Allah için bunları seve seve verebileceklerdir. Daha önceden İslâm'ın nehylerinden kaçmasını öğrenmiş olanlar, elbette cihad meydanında da dünyayı bir kenara koyabileceklerdir.

Elbette böyle inanmış, ne adına savaştıklarının farkında olan, hayatın ve ölümün mânâsını anlamış, âhiretin mükafatlarını, cenneti, cehennemi bilmiş Müslümanlar karşılarında bunların hiçbirisini bilmeyen, sadece dünyaları için, ülkeleri için savaşan, ırkçılık için savaşan kâfirler, kendilerinin yirmi katı olsalar bile onlardan her zaman güçlüdürler. Çünkü onlar mü'minlerin bildiklerini bilmeyen, onların inandıklarına inanmayan anlayışsız, bilgisiz bir toplumdur. Onlar cennet için, Allah için değil, sadece yağma ve talan için savaşan insanlardır. Onlar Allah desteğinden mahrumdurlar.

Böyle mü'minlerden yüz kişi o kâfirlerden bin kişiye galip gelecektir. Çünkü onlar hiçbir şey bilmeyen bir güruhtur. Çünkü onlar işin farkında olmayan, işin fıkhında olmayan bir topluluktırlar. Çünkü mü'-min ölüme koşarken onlar ölümden kaçan insanlardır. Mü'min cennet özlemiyle çırpınırken, Allah'ın rızasına ulaşma heyecanıyla koşarken, kâfirler dünyaya dönsem, sevgililerime tekrar kavuşsam hayalleriyle savaşmaktadır. Mü'minlerin ayakları ileri ileri koşarken kâfirlerin ayakları elbette geri, geri gidecektir. Mü'minler cennetteki Allah'ın nîmetlerine gözünü dikmiş olarak savaşırken, kâfirler ise tekrar vatanına döndüğü zaman bırakmış olduğu ticaretini, hayatını düşünmektedir.

Elbette bu vasıflara sahip olan yüz mü'min bu vasıflardan mahrum olan bin kâfire galip gelecektir. Onlar hep Allah'ın izniyle Allah'ın yasalarına uydukları için zafere ulaşacaklardır. Mü'minler Allah yasalarına uydukları için, kâfirler ise bu Allah yasalarına ters düştükleri için, onlara göre şekillenmedikleri için, işin farkında olmadık-ları için, cenneti, cehennemi, Allah'ın rızasını ve

gazabını, uğrunda can verilmesi gereken şerefli şeyleri bilmedikleri için mutlaka yenileceklerdir.

Allah şu anda sizden tahfif etmiştir. Yâni sizin için bir indirimde bulunmuştur.. Yasada bir hafifletme yapılıyor anlıyoruz. Tabii önceki yasa kaldırılmıyor, ancak mü'minlere yüklenen sorumluluğun bir kısmı kaldırılıyor. Yâni yukarıdaki yasaya uymak yasaklanmıyor. Sizden yüz kişi, sabreden yüz kişi kâfirlerden iki yüz kişiye galip gelirler. Sizden bin kişi olursa onlardan iki bin kişiye galip gelirler. Allah'ın izniyle galip gelirler. Allah hiç şüphesiz sabredenlerle beraberdir. Evet işte yasa bu hale getirilmiştir. Mü'minlerden sorumluluk noktasında bir indirme söz konusu edilerek, yukarıdaki âyetlerde gündeme getirilen kendilerinin on katı bir düşmanla savaşma emri Allah tarafından iki katına indirilmiştir.

Meselâ düşünün ki Nuh (a.s)döneminde bir avuç Müslüman, bir gemilik Müslüman tüm kâfir toplumla savaşlarında belli bir noktaya geldiğinde Allah o mü'minlere şunu emretmiş: Gemi yapacaksınız. Rabbimiz Nuh peygambere böyle emretmiş. Demek ki o an ki savaş malzemesi olarak mü'minlerin hazırlanmaları gereken, yapabilecekleri tek şey oydu. Rabbimiz de onu emrediyordu. Ve Nuh peygamber gemiyi yapıyor. Hazırlıklar tamam, geminin içine alınacaklar alınıyor, azınlıkta olan iman edenler o gemi içerisine biniyor. Geriye kalanlar dışarıda ve savaş başlıyor. Nasıl bir savaş? İnsanlar için ve bütün varlıklar için hayat olarak sunulmuş olan su her taraftan boşanmaya başlıyor. Yerlerden su fışkırıyor, gökler su boşaltıyor ve kâfirler helâk ediliyor. Mü'minler zafere ulaştırılıyor. İşte bunlar da örneklerdir. Veya meselâ Mûsâ (a.s)ve Firavun arasındaki savaş da böyledir. Öyleyse iman küfür arasındaki savaşların illa da insanların düşündükleri gibi olması gerekmiyor.

Meselâ Haşr sûresindeki savaşta mü'minler sadece kuşatma yapıyorlar ve Allah her birinin evi kale gibi olan Yahudilerin içine bir korku salıyor ve kendi elleriyle evlerini yıkmaya başlayıveriyorlar O korku sebebiyle. Yâni bu savaş aslında iman ile küfür arasında işin bitirilmesi hadisesidir. Bu hadise nasıl bitecektir? Ne şekilde gerçekleşecektir? Allah nasıl bitirecektir? Onu Allah bilir. Biz bu yasalardan herhangi birine kendimizi uydurabiliriz. Yâni bazen bir avuç mü'min, yüz mü'min, iki yüz mü'min kendisinin on katı değil yirmi katı, icabında otuz katı kâfirle savaş yapabilir ki bunu yaptıklarında Allah onlara niçin bunu yaptınız demez. Çünkü İslâm tarihi içerisinde peygamber (a.s)dan sonra bizden çok değerli mü'minlerin yapmış oldukları savaşların bir çoğuna Allah

zafer nasip etmiştir. İşte onların hareketleri, tavırları İslâm'ın böyle anlaşılması gerektiğini gözler önüne sermiştir. İslâm'ı bizden daha çok anlayan sahâbe-i kirâm bu şekilde uygulamalar yapmıştır. Bize düşen Allah katında yasa olarak indirilenlere tâbi olmak, Allah katındakilere gözümüzü dikmek, Allah için cihad meydanlarına koşmaktır. Gerçekten sabrettiğimiz takdirde Allah bizlere de zaferini nasip edecektir.

67. "Yeryüzünde savaşırken, düşmanı yere sermeden esir almak hiçbir peygambere yaraşmaz. Geçici dünya malını istiyorsunuz, oysa Allah Âhireti kazanmanızı ister. Allah güçlüdür, hakimdir."

Bedir savaşının arkasından meşhur bir hadise zuhur etmişti. Peygamber ve bazı sahâbe müşrik esirlerinin fidye karşılığında salıverilmelerini ön görmüşlerdir. İçlerinde Hz. Ömer (r.a) bulunduğu bir diğer kısım ashap ise onların öldürülmelerini istemişti. Henüz bu konuda bir yasa inmediği için Rasulullah fidye alma hadisesini uygulamıştır. Allah'ın yasası da şudur: Yeryüzünde sağlam bir hâkimiyet el-de etmedikçe, savaşta düşmanı iyice hırpalayıp gücünü kırmadıkça, düşmanı kesin bir yenilgiye uğratarak bulunduğu coğrafyada İslâm'ın yerleşmesini, İslâm'ın egemenliğini sağlamadıkça hiçbir peygambere esirler edinmek yakışmaz.

Bundan sonra sözü Peygamberin şahsından bizlere döndürerek Rabbimiz şöyle buyuruyor. Dünya hayatının menfaatlerini elde etmek isteyerek, bu maksatla, bu şekilde yapmanız doğru değildir. Ey Müslümanlar, sizler esir almakla, esir peşinde koşmakla dünya malı ve menfaati peşinde koşuyorsunuz. Geçici dünya menfaatlerini umuyorsunuz. Halbuki Allah sizin için âhireti murat ediyor. Unutmayın ki Allah Azîz ve Hakîmdir. Onun emrine asla karşı gelmeyin.

Artık yasanın inmesinden sonra bizler için böyle bir şey söz konusu olmamalıdır. Böyle dünya menfaatleri amacıyla onlardan alınacak fidye karşılığında dünyayı tercih ederek onları esir olarak tutmak yakışmaz. Peygamber için de bizler için de böyle bir şey söz konusu olmayacaktır. Rasulullah efendimiz de zaten fidye karşılığında Bedir esirlerini serbest bırakırken hiç bir zaman dünyayı istememiştir. Ancak böyle Rabbimiz tarafından bir yasa gönderilmediği için, onlar esir olarak kaldıkları takdirde belki ileride Müslüman olurlar düşüncesiyle fidye hadisesini öngörmüştür. Çünkü Allah onun için de bizim için de Âhireti istemektedir. Yâni mü'minler her zaman âhiret yurdunu düşünerek Allah katındaki Âhireti tercih etmelidirler. Çünkü Allah'ın her emrinde, her yasağında, her işinde, her yasasında bir hikmet vardır. Onun bu

hikmetli yasaları hükümran olacaktır.

68. "Daha önceden Allah'tan verilmiş bir hüküm olmasaydı, aldıklarınızdan ötürü size büyük bir azap erişirdi."

Allah'tan önceden geçmiş bir yasa olmasaydı aldığınız o fidyelerden dolayı size büyük bir azap dokunurdu. Bizler için böyle bir azabın söz konusu olduğunu anlatıyor Rabbimiz. Peki acaba burada kast edilen Allah'ın daha önceki yasası neydi? Bunu düşündüğümüz zaman şöyle anlayabileceğiz. Yasa inmedikçe, herhangi bir yasa konmadıkça, belli bir konu içinde konuyla ilgili bir açıklama yapılmadığı takdirde daha önceki inmiş olan âyetlere göre onları yorumlayarak hükmünü veren bir Müslüman bu konuda sorumlu olmayacaktır. Ra-sûlullah'ın hayatında özellikle bu söz konusudur. Çünkü o dönem ya-salar yeni iniyordu. Daha önceki inen yasalar içerisinde esirlere nasıl davranılacağı konusunda bir açıklama mevcut değildi. Rasulullah bu konuyu bir önceki yasalarla şöyle yorumladı. Onların öldürülmelerine dair bir emir olmadığından dolayı fidye karşılığı saldıklarının hayatlarının bağışlanmaları söz konusuydu.

Peki bunu hangi amaçla yaptı Rasulullah? Belki onların içinden mü'min olanlar çıkar diye. Eğer zihinlerinizi yoklarsanız şunları da hatırlayacaksınız. Meselâ bir seferinde Cebrâil (a.s) Rasûlullah'ın başına gelen bir hadise sebebiyle iki dağı birleştirerek kendisine zulmeden kâfirleri helâk etmek üzere Rabbinden emir alıp geldiğini hatırlatınca Rasulullah bu konuda kendisinin serbest bırakıldığını anlayarak bunu istememiş ve belki onların içinden mü'minlerin çıkabileceğini düşünmüştü. Rabbimiz de o toplumu helâk etmemiş ve gerçekten on-ların içinden mü'minler çıkmıştır. İşte burada da Rasulullah efendimiz aynı şekilde bir hareket sergilemiştir. Onların içinden müminler çıksın diye onları salıvermiştir. Yâni bu konuda nasıl davranacağına dair önceden açık bir yasa olmadığı için sergilediği bu genel yasa sebebiyle Rasulullah ve sahâbe-i kirâm cezalandırılmamıştır.

69. "Elde ettiğiniz ganîmetleri temiz ve helâl olarak yiyin; Allah'tan sakının, doğrusu Allah bağışlar ve merhamet eder."

Artık rızık olarak aldığınız ganîmetleri temiz ve helâl olarak yiyiniz içiniz. Dikkat ederseniz bu sûrede üç defa ganîmetlerden söz edildi, ama taksimatı yapılmadı. Yâni 41. âyet-i kerîmede her ne kadar taksimat yapılmışsa da yiyiniz emri verilmedi. Bu arada bir çok yasalar indirildi, mü'minler savaşa hazırlandı,

savaş öncesi tavırları dile getirildi, savaşta takınmaları gereken tavırları anlatıldı. Bütün bunların Allah'ın yardımı ve desteğiyle gerçekleştiği defalarca dile getirildi. Ve şimdi artık ganîmetleri yeme izni çıkıyordu. Bu yasalara uyan insanlar ganîmetleri helâl bir şekilde yeme imkânı elde edeceklerdir.

Allah'a karşı muttaki olunuz. Allah bağışlayan ve rahmet kapılarını açandır. Takva bu sûrede sık sık geçti. Takva Allah'ın istediği şekilde bir hayattır. Takva Allah'ın istediği şekilde yaşamaktır ki bunu hiçbir zaman göz ardı etmeyeceğiz. Hayatımızda daima Allah'a karşı takva hakim olacak.

70. "Ey Peygamber! Elinizde bulunan esirlere, "Allah kalplerinizde bir iyilik bulunursa, size sizden alınanın daha hayırlısını verir, sizi bağışlar, Allah bağışlayandır, merhamet edendir" de."

Ey peygamber, ellerinizdeki esirlere de ki, eğer Allah sizin kalplerinizde bir hayır olduğunu bilseydi sizden alınmış olanların daha hayırlısını size verirdi ve size mağfiret ederdi. Yâni dikkat ederseniz daha önceki âyet-i kerîmede esirlerin alınmasıyla ilgili bir hitap geldi. Fakat şimdi o esirlere yönelik bir uyarı geliyor. Ey esirler, madem ki peygamber ve sahâbe sizin hakkınızda böyle bir hüküm verdi, önceki yasaları uyguladı, madem ki öldürülmediniz, madem ki yaşadınız, Al-lah bu yasasını, öldürme yasasını hemen o hadisenin peşinden indirip Müslümanlara sizi öldürtmedi, buna müsaade buyurdu, öyleyse unutmayın ki sizler Rabbinizin rahmeti gereği şu anda İslâm ile müşerref olma hakkına sahip kılındınız. O zaman Allah tarafından onlara da bir söylemimiz vardır. Onların bu hadiseyle kendilerini değerlendirmeleri Allah'ın mağfiretine nail olabilmek için bazı hesapları yapmaları, Allah'ın bu yasalarına göre kendilerini takdir etmeleri gerekecek. Onun için bu âyetle biz onları Allah ile, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın rahmetiyle muhatap ederek onlara bunu söyleyeceğiz. Söyleyeceğiz ki onlar da bu âyetlerle kendi hesaplarını yapsınlar.

Ey kâfirler eğer Allah sizin kalplerinizde bir hayır görseydi elbette Allah size mağfiret eder ve size, sizden aldığının daha hayırlısını verirdi. Öyleyse sizler kendinize dönün ve kalplerinizi bir yoklayın. Gerçekten kalplerinizde bozukluklar varsa onları temizleyin. Zaten kalplerinde ne varsa onları kendileri bilirler. Onları atmalısınız. Bakın mü'minleri Allah nasıl zaferle müşerref kılmışsa, onları eğite eğite, onların kalplerini temizleye, temizleye en sonunda bir çok yasanın arkasından onlara nasıl ganîmetlerden istifade etme, dünya

hâkimiyetini elde etme şerefini bahşetmişse sizler de aynı şereflere nail olmanın hesabını yapmalısınız. Onun için kalplerinizi yoklayıp, oradaki kötülükleri atıp mü'min olmalısınız. Allah'ın mağfiretine erişebilmek için yapmanız gerekenleri yapmak zorundasınız.

Çünkü işte gördünüz ki daha evvel tıpkı sizler gibi müşrik olan insanlar mü'min oldular, Allah'ın emirlerini yerine getirdiler ve Allah kendilerine zafer nasip etti, onları hakim duruma getirdi. Yeryüzünün hükümranlığını onlara bahşetti. Şu anda sizler onların elinde esir duruma düştünüz. Sizler de tıpkı onlar gibi vazgeçin şu küfür ve şirklerinizden de onlar gibi şereflere ulaşın.

Eğer eski halleriniz üzere devam ederseniz kesinlikle bilesiniz ki Allah'ın lütuflarından istifade edemeyeceksiniz.

71. "Esirler sana hıyanet etmek isterlerse, bilsinler ki esasen daha önce de Allah'a hıyanet etmişlerdi. Allah bundan ötürü onları yenmen için sana imkân verdi. Allah bilendir, hakimdir."

Şâyet sana hainlik düşünürler, sana ihanet etmek isterlerse daha evvel onlar Allah'a da hainlik yapmışlardı. Allah kendilerine tüm nîmetlerini yağdırmış olmasına rağmen yine de Rablerine karşı isyan bayrağını çekmişlerdi. Darda kaldıkları zaman yalvarıp yakardıkları, ihtiyaçları düştüğü zaman hatırladıkları, kendilerine yardımını, kendilerini bir çok tehlikelerden kurtarışını bizzat gözleriyle gördükleri ve işte şu anda da kendilerine bir ölüm yasası indirmeyerek kendilerine hayat hakkı tanıdığına şâhit oldukları Allah'a karşı hain davrandılar.

Eğer şu anda da önceki yaptıkları gibi Rablerine karşı haince bir davranışın içine girerlerse kesinlikle bilesin ki ey peygamberim onların bu hıyanetlerine karşı Allah size imkân verecektir. Allah Alîmdir, Hakîmdir. Allah her şeyi bilen ve yaptığı her şeyi bir hikmetle yapandır. İşte bütün bu Rabbimizin âyetlerini, uyarılarını biz elimize esir düşen insanlara ulaştıracağız. Onları düşünmeye sevk edip Müslüman olmalarına yardımcı olacağız.

72. "Doğrusu inanıp hicret edenler, Allah yolunda mallarıyla canlarıyla cihad edenler ve muhacirleri barındırıp onlara yardım edenler, işte bunlar birbirinin dostudurlar. İnanıp hicret etmeyenlerle, hicret edene kadar sizin dostluğunuz yoktur. Fakat din uğrunda yardım isterlerse, aranızda anlaşma olmayan

topluluktan başkasına karşı onlara yardım etmeniz gerekir. Allah işlediklerinizi görür."

İman edenler, hicret edenler. İman edenler ve iman kaynaklı bir hayat yaşayabilmek için, imanlarından kıl payı ayrılmamak için hicret edenler, imanları için her şeylerini fedâ edenler, imanları uğrunda cihad edenler, imanlarını yaşayabilmek için malları ve canlarıyla cehd-ü gayret sarf edenler. Ve barındıranlar, destek olanlar var ya işte onlar birbirlerinin dostudurlar, birbirlerinin velisidirler. Birbirleriyle kardeşlik ilişkisi içinde bulunanlardır onlar. Birbirlerine karşı sırdaştır onlar. Birbirlerine karşı sorumluluk taşıyan insanlardır onlar. Birbirlerine Allah'ın emirlerini emreden, birbirlerini Allah'ın yasaklarından sakındıran, birbirlerini cennete kazandırma kavgası veren insanlardır onlar.

İman edip de hicret etmeyenlere, iman edip iman kaynaklı bir hayata yürümeyenlere, imanlarını yaşayabilecekleri bir ortam arayışı içine girmeyenlere gelince onlarla sizin aranızda herhangi bir velâyet ilişkisi yoktur. Zaten doğal olarak böyle bir şeyin gerçekleşmesi mümkün değildir. Hattâ onlar da hicret edip sizin aranıza katılıncaya kadar... Eğer din hususunda sizden bir nusret, bir yardım isterlerse o zaman bu konuda onlara destek olmak zorundasınız. Yâni eğer dinlerine mâni olunuyor, dinlerini yaşamalarına imkân verilmiyorsa, dinleri konusunda zulme maruz kalıyorlarsa onlara yardım etmek zorundasınız. Bu da bir Allah yasasıdır. Velâyetin her türlüsü yasak değildir. Din konusunda bir yardım istemeleri söz konusu olursa onlara yardım edeceğiz.

Evet İslâm yurduna hicret edip Müslümanlara katılmayan Müslümanlarla İslâm yurdunda ikâmet eden Müslümanlar arasında sadece İslâm bağı, İslâm kardeşliği bağı vardır. Küfür ve şirk diyarında yaşayan Müslümanlar İslâm yurdunda yaşayan Müslümanlara vâris olamazlar, birbirlerinin velisi olamazlar. Allah'ın Resulü bir hadisle-rinde buyurur ki:

"Müşriklerin arasında yaşayan hiç bir Müslümana karşı sorumluluk borcum yoktur."

Ancak aranızda bir anlaşma, sıkı bir sözleşme olan topluluk-lara karşı bu olmayacaktır. O topluluk içinde herhangi bir Müslüma-nın din konusunda da olsa bir problemi var da sizden yardım isti-yorsa savaş açarak o Müslümana yardım etmeniz söz konusu değildir. Müslüman her zaman anlaşma yaptığı toplumlara karşı anlaşmasına sâdık kalmak zorundadır. Tabii bu şu anlamda değildir. Hiç müdahale etmeyeceğiz, ağzımızı hiç açmayacağız, aramızda

anlaşma bulunan toplum bizim din kardeşlerimize zulmederken biz onları kabulleneceğiz anlamına değildir. O devlet nezdinde hiç bir girişimde bulunmayacağız anlamına değildir bu. Sadece o antlaşmamızı fiilen kökünden bozup atacak bir davranış içine girmeyeceğiz anlamınadır. Onun dışında yine o Müslüman kardeşlerimize yardımlarımızı esir-gemeyeceğiz.

73. "İnkâr edenler birbirlerinin dostlarıdır. Eğer siz aranızda dost olmazsanız yeryüzünde kargaşalık, fitne ve büyük bozgun çıkar."

Kâfirlere gelince onlar da birbirlerinin velisi ve dostudurlar. Onlar arasında da karşılıklı velâyet ilişkileri vardır. Birbirleri adına karar alırlar ve birbirlerinin kararlarını, yasalarını uygularlar. Onlar birbirlerinin velisidirler, sizler de birbirlerinizin velisisiniz. Kâfirlerin mü'min-lerle, mü'minlerin de kâfirlerle asla bir velâyet ilişkileri olamaz. Akraba bile olsalar müminle kâfir arasında bir dostluk, bir velâyet ilişkisi yoktur. Allah mü'minlerin velisidir, mü'minler de birbirlerinin velisidirler.

Eğer sizler mü'minler olarak bunu yapmazsanız, yâni sadece mü'minleri velî bilmez, sadece mü'minler olarak aranızdaki velâyet bağlarını pekiştirmezseniz, aranızdaki dostluk ve dayanışmalarınızı sağlamlaştırmazsanız, velilerinizi, valilerinizi, idarecilerinizi kendinizden seçmez, kâfirlerin ve müşriklerin velâyeti altında bir hayata razı olursanız kesinlikle bilesiniz ki yeryüzünde büyük bir fitne ve fesat olur.

Şu anda öyle değil mi? Öyle olmamış mı? Mü'minler birbirleriyle ilişkilerini bozdukları için, kâfirleri ve kendilerini tek ümmet bilip tek yumruk halinde kendilerinden başkalarının karşısında durabilme özelliklerini yitirdikleri için, kendilerinden başkalarının velâyeti altında bir hayattan razı oldukları için yeryüzünde büyük bir fitne çıkmamış mıdır?

74. "İnanıp hicret edenler, Allah yolunda savaşanlar ve muhacirleri barındırıp onlara yardım edenler, işte onlar gerçekten inanmış olanlardır. Onlara mağfiret ve cömertçe verilmiş rızıklar vardır."

İman edip hicret edenler ve Allah yolunda hicret edenler, muhacirleri barındırıp onlara yardım edenler, muhacir kardeşlerini bağırlarına basanlar, onlara yardım edip destek olanlar var ya işte onlar gerçek Müslümanlardır. Bu

özellikler bizde varsa biz gerçek Müslümanlarız. Onlar için mağfiret vardır, Rableri tarafından bağışlanma, kusurlarının örtülmesi vardır ve Kerîm bir ecir, cömertçe bir mükafat vardır.

75. "Sonra inanıp hicret eden ve sizinle birlikte savaşanlar, işte onlar sizdendir. Birbirinin mirasçısı olan akraba, Allah'ın Kitabı'na göre birbirine daha yakındır. Doğrusu Allah her şeyi bilir."

Tekrar iman edenler, sonradan iman edenler. Öncekiler önceden iman edenlerdi, bunlar da sonradan iman edenlerdir. Sonradan iman etmiş ve kardeşleriyle velâyet ilişkilerini gerçekleştirmiş olanlar. Esirler içerisinde, savaşılan toplumlar içerisinde dirilip sonradan imana gelmiş olanlar, hicret edip Müslüman kardeşlerine katılmış, Müslümanlara destek vermiş olanlar, hangi ırktan, hangi ülkeden, hangi dinden, hangi coğrafyadan olurlarsa olsunlar Müslümanlarla birlikte, sizinle birlikte cihada katılarak kendileri gibi olanları diriltmeye koşmuş olanlar, onlar da sizlerdendirler. Önceki durumları ne olursa olsun onlar da sizin gibidirler, onlar da sizin kardeşlerinizdirler. Onları kendinizden bir parça kabul etmek, kardeş bilmek ve bağrınıza basmak zorundasınız. Artık İslâm ümmetinin bir üyesidirler onlar.

Akrabalık bağları içerisinde olanlar ise Allah kitabında, Allah yasalarında birbirlerine daha yakın velâyet ilişkileri içerisindedirler. Yâni arada akrabalık bağları söz konusu olduğu takdirde onlarla olan ilişkilerin daha yakın, daha farklı olması bizlere emredilmiş oluyor. Yâni iman noktasında bizler hepimiz birbirimizin kardeşiyiz. Ama bakın bu âyetlerde anlatıldığı gibi, iman, hicret, Allah yolunda cihad, akrabalık gibi özellikler sebebiyle daha bir kardeş olacağız. Ve de ayrıca akrabalığın da getirdiği ayrı bir takım haklar hukuklar söz konusu olacaktır.

Meselâ akrabalık artı bir de komşuluk söz konusu olunca el-bette hukuklarımız ve sorumluluklarımız farklılaşacaktır. Ama kom-şuluk bağlarımız, akrabalık bağlarımız hiçbir zaman İslâm kardeşliği bağlarımızı zedeleyecek bir noktaya varmayacaktır. Hiç şüphesiz ki Allah yaptığınız her şeyi bilmektedir. Her şeyi Allah'ın ezelî ve ebedî ilminin altında yaptığınızı unutmayın. Enfâl sûresiyle alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim bu sûrede anlatılan Allah yasalarına uygun hareket ederek Rabbimizin desteğine ehil Müslümanlar olmayı ve zaferden zafere koşmayı Rabbim cümlemize nasip buyursun in-şallah. Âhirette de ebedî zafer, ebedî mutluluk bizim olsun. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

- 9 -

TEVBE SÛRESİ

Mushaf'ımızdaki sıralamaya göre 9, nüzûl sıralamasına göre 113, tıval kısmının ise 7. sûresi olan Tevbe sûresinin âyet sayısı 129 olup Medine'de nâzil olmuştur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Sûrede Tebûk seferinden geri kalan Müslümanların durumları, muhasebeleri ve tevbeleri konu edildiği için sûrenin adına Tevbe sûresi denmiştir.

Tabii sûrenin bundan başka da isimleri vardır. Bunlardan birisi "Fadıha" dır. Yalancıları, suni bir takım mâzeretlerin arkasına saklanıp Allah ve Resulünü

aldatmaya çalışan münâfıkları deşifre eden, peygambere ve mü'minlere eziyet verenleri, mü'minlerin sadakalarını küçümseyenleri, mescid-i dırar faaliyetlerine girerek Allah ve Resulüne karşı komplolar peşine düşenlerin maskelerini düşürüp rezil rüsva eden mânâsına.

Yine sûrenin bir başka adı da "Berae"dir. Küfürden, Kâfirlerden, şirkten ve müşriklerden teberrî etmek, hem de bir ültimatomla onlardan uzaklaşmak, onlarla ilişki kesmek mânâsına Berae sûresi denilmiştir.

Sûre kitabımızın sûreleri arasında başında besmele olmayan, besmelesiz başlayan tek sûredir. Kur'an'da başında besmele olmayan başka bir sûre yoktur. Bunun sebebi konusunda kitapla alâkalı söz söyleme yetkisinde olan selef âlimlerimiz çok farklı şeyler söylemişler. Sahâbe-i Kirâm efendilerimizden kimileri aralarındaki mânâ ve muhteva benzerliğinden dolayı bu sûreyi Enfâl sûresiyle bir kabul etmişlerdir. Bir kısmı da bu iki sûreyi ayrı ayrı iki sûre kabul etmiş-lerdir. Ve arada besmele yazmayarak bu iki görüşün ikisini de doğrulamışlardır. Böylece bu sûreler hem müstakil birer sûre, hem de besmele yazılmadığı için tek sûre özelliğindedir. İbni Abbas efendimizin bu konuda bir beyanı var.

Kitabımızın en son inen sûrelerinden birisi olduğu için daha önceki inen sûrelerin kitapta yerleştirileceği yeri beyan eden Ra-sulullah efendimiz bu sûrenin yerini söylemeden âhirete irtihal buyurdu. Biz de bu iki sûre arasındaki muhteva benzerliğine baktık ve bu sûrenin müstakil bir sûre mi, yoksa Enfâl sûresinin devamı mı olduğu konusunda bir karara varamadık. Onun için bu sûreyi Enfâl'ın arkasına yerleştirdik buyurur. Bunun dışında öteki söylenenleri sıralamaya gerek görmüyorum.

Sûrede küfür ve şirkle uzlaşmanın olamayacağı, küfür ve şirkle imanın koalisyonunun reddi gündeme getiriliyor. Allah'a Allah'ın istediği şekilde inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunan münâfıklar gündeme getiriliyor. Mü'minlerin Kâfir ve münâfıklarla hukukî ilişkileri karara bağlanıyor. Toplumlar arası ilişkiler ortaya konuyor. Anlaşmaların iptal edilmesinin ilkeleri anlatılıyor. Savaş hukuku ele alınıyor. Sonra Allah ve Resulünün istediği bir savaştan geri kalanların öz eleştirileri yapılarak savaştan kaçmanın yasası, sorumlulukları ortaya konuyor. Sonra da bu hususlarla alâkalı tevbe gündeme getiriliyor
1,2. "Allah'tan ve Peygamberinden, kendileriyle antlaşma yaptığınız müşriklere ihtardır: Yeryüzünde dört ay daha dolaşabilirsiniz. Allah'ı âciz

bırakamayacağınızı, Allah'ın inkârcıları rezil edeceğini bilin.”

Evet bu sûre, bu âyetler müşriklerden kendileriyle ahit yap-tıklarınıza, anlaşma imzaladıklarınıza Allah ve Resulünden kesin bir ihtardır, bir uyarıdır, bir ültimatomdur, bir ilişik kesme ilânıdır. Onlarla tüm ilişkilerinizin kesildiğinin, tüm anlaşmalarınızın ilga edildiğinin notasıdır bu. Rabbimiz sûrenin bu ilk âyetiyle Rasulullah ve Müslü-anların müşriklerle aralarında gerçekleştirdikleri tüm anlaşmaları feshetti. Tüm ilişkileri ilga etti. Hani Enfâl sûresindeki müşriklerle yapılan anlaşmaların feshi açıkça ilân edilip karşı tarafa bilgi verilmeden onlara karşı savaş açmanın caiz olmadığını öğütlüyordu ya, işte bu âyetiyle de Rabbimiz bu feshin açıkça ilânını yapıverdi.

Ey müşrikler, artık bundan sonra, bu ültimatomdan, bu fe-sihten, bu ayrışmanın deklaresinden sonra yeryüzünde dört ay daha dolaşın. Ve ne yaparsanız yapın Allah’ı âciz bırakamayacağınızı unutmayın. Allah’ın mutlak sûrette Kâfirleri rezil rüsva edeceğini bilin. İşte bu size Allah ve Resulünden bir ültimatomdur.

Allah’ın Resulü bu âyetler nâzil olunca hemen daha önce hac emiri olarak Mekke’ye gönderdiği Ebu Bekir’in arkasından Hz. Ali efendimizi göndererek bu âyetleri, bu ültimatomu orada herkese tebliğ etmesini emretti. Hac mevsimi olduğu için bu âyetlerin herkese duyurulması daha çabuk ve kolay olacaktı. Hz. Ali efendimiz orada İslâm’ın mutlak egemenliğini, şirkin ve küfrün yok sayıldığını herkese ilân etti. Bundan böyle size dört ay daha serbest dolaşım izni tanınmıştır.

Ama bilesiniz ki artık asla Allah’ı ve Resulünü atlatamayacaksınız. Bundan böyle artık önceden yaptığınız gibi Allah ve Resulüyle yaptığınız anlaşmalara ihanet edemeyeceksiniz. Bundan sonra artık müşrikler ya Allah desteğindeki mü’minlerle bir var oluş yok oluş savaşını göze alacaklar, bir savaş hazırlığı içine girecekler, ya İslâm egemenliğinin ilân edildiği o bölgeyi, o ülkeyi terk edip gidecekler, ya-hut da Allah ve Resulüyle savaşımlarından vazgeçip akıllarını başlarına alıp Müslüman olacaklar. Böylece hem dünyalarını, hem de âhi-retlerini kurtarmış olacaklar. Bunların dışında başka bir seçenekleri kalmıyordu.

Haydi buyurun dört ay daha serbestçe gezip dolaşın. Bu süre içinde bizden size bir zarar dokunmayacaktır. Size düşünüp karar verebileceğiniz bir süre

tanınmıştır. Ama şunu kesinlikle bilesiniz ki artık eski itibarınızı korumanız imkânsızdır. Eğer inkârda, küfür ve şirkte, Allah'a yetki sınırlaması getirip, Onun yetkilerini kendinizde görmeye devam ederseniz kesinlikle bilesiniz ki Allah sizi onursuzluğa, zillete, horluğa, alçaklığa mahkum edecektir. İman onurunu kabullenmezseniz Allah sizi utanç içinde bırakacaktır. Gelin kendi kendinizi onursuz bırakıp kendi kendinize hakaret etmeyin. Gelin kendi kendinize yabancılaşıp kendi kendinize saygısızlık yapmayın. Gelin hem Allah'la, hem de kendinizle bir güvenlik, bir barış anlaşması içine girin.

Artık Allah'ın dini egemen olmuş ve Kâfirlerde ve müşriklerde savaşacak bir güç de kalmamıştı. Rabbimizin rahmeti ve hikmeti gereği onlara iman etmeleri için tanıdığı süre de tamamlanmıştı. Geri kalan bu dört aylık süre de yine savaşacaklarsa hazırlık yapabilecekleri, ya da araştırıp iman edeceklerse buna imkân verecek bir süreydi. İşte Rabbimiz onlara bu fırsatı da lütfediyordu.
3. "Allah'ın ve peygamberinin, müşriklerden uzak oldu-ğunu, büyük hac günü, Allah ve peygamberleri insanlara ilân eder. Eğer tevbe ederseniz, bu sizin için daha hayırlı olur, yüz çevirirseniz, bilin ki siz Allah'ı âciz bırakamazsınız. Ey Muhammed! İnkar edenlere can yakıcı azabı müjdele."

Yine Allah ve Resulünden büyük hac günü tüm insanlığa yapılmış bir ilân, bir duyurudur ki Allah ve Resulü kendisine şirk koşanlardan, kendisine yetki sınırlaması getirenlerden kesinlikle ilişiğini kesmiştir. Bu herkesin kulağına bir ezandır ki Allah ve Resulü müşriklerden kesinlikle beri olmuştur.

"Haccu'l Ekber" ifadesi kullanılmıştır. Hac günleri, hac zamanı, Arafa gününden başlayarak Mina günlerinin sonlarına kadar olan zamandır. Zira Tirmizi'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde Rasulullah efendimiz:***"Elhaccu arafatun" "Hac Arafa'dır"*** buyurduğu, yine Buhârî'de: ***"Haza yevmü'l Haccu'l ekber" "İşte bu büyük hac günüdür"*** buyurduğu rivâyet edilmektedir. Veya Arapların umreye ***"Haccu'l asgar"*** Hacca da ***"Haccu'l Ekber"*** tabiri kullandıkları bilinmektedir.

Umre senenin bütün günlerinde yapılabildiği halde Bakara'nın da beyanıyla hac belli günlerde yapılmaktadır ve o gün Arafa'dır diyor Rasulullah efendimiz. Buna göre günümüzde sünneti diskalifiye ederek kendi aklını, mantığını din kabul eden kimi hainlerin demeye çalıştıkları gibi artık Arafa günü olan Zilhiccenin dokuzuncu gününün dışında bir günde Arafat'a çıkıp hac yapabilirim demeye hiç bir Müslü-manın hakkı ve selahiyeti yoktur. Efendim

işte insanlar çoğaldı, hacda izdiham oluyor, artık bu hac işini diğer aylara da yaymak zorundayız. Kimimiz Muharrem ayında, kimimiz Zilhiccede hac yapabilmeliyiz demeye kimsenin hakkı yoktur.

Hac bellidir, hac ayları da bellidir. Bu yasa Hz. İbrahim (a.s) döneminde belirlenmiş, Rasulullah (a.s) döneminde de bu yasa aynen pratikte uygulanmıştır. İlk önce Hz. Ebu Bekir Efendimiz bunu pratikte göstermiş, sonra da Allah'ın Resulü veda haccında bizzat bunu pratikte göstermiştir. Bundan sonra artık hiç birimiz istediğimiz zaman hac yapabiliriz diyemeyiz kıyâmete kadar.

Bundan sonra, bu ilândan sonra eğer tevbe ederseniz, bu küfür ve şirk programlarınızdan vazgeçip Müslüman olursanız, Rab-binizle daha önce gerçekleştirdiğiniz fıtrî anlaşmalarınıza riâyet eder, ahidlerinize sadık davranırsanız elbette bu sizin için daha hayırlı olacaktır. Çünkü Allah'a karşı hainlik yapan insanların, O'nun kullarına karşı dürüst davranmaları mümkün değildir. Allah'ın hukukuna riâyet etmeyen insanlardan, kulların hukukuna riâyeti beklenemez.

Eğer Rabbinize verdiğiniz fıtrî ahidlerinize geri dönerseniz, kendinizden ve Rabbinizden uzaklaşmaktan vazgeçip kendinize gelirseniz, kendinizle barışık hale gelirseniz, akıllarınızı başlarınıza alıp vicdanlarınızın üzerine örttüğünüz şu küfür ve şirk örtülerini kaldırırsanız bu sizin hakkınızda daha hayırlı olacaktır. Ama yok yüz çevirecek olursanız kesinlikle bilesiniz ki sizler Allah'ı asla âciz bırakamazsınız. Kâfirleri, kendilerine yabancılaşanları, Allah'ı, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın tek İlâh ve kendilerinin de Onun kulu olma gerçeğini örtenleri, fıtratlarını örtbas edenleri elim bir azap ile müjdele.

Elbette bu kitabın, bu peygamberin geliş gayesi olan, insanların, semavat ve arzın yaratılış sebebi olan Allah'ın tek İlâh ve tüm yaratıkların da kul olma gerçeğini alaya alan, bu gerçekle dalga geçen insanlara azaptan başka bir şey de müjdelenmeyecektir. Hayatı böyle anlamsız bir eğlenceye dönüştüren bu mantığa yapılabilecek en uygun şey de işte budur diyor Rabbimiz. Onlara kendi mantıklarıyla hitap edilerek böyle dayanılmaz bir azabın müjdesi veriliyor. Sevinsinler hainler böyle bir azapla.

Allah ve Resulünün müşriklerle hiç bir ilgileri yoktur. Allah ve Resulü safında yer alan Müslümanların da müşriklerle her hangi bir dostluğu, bir anlaşmaları yoktur. Müslümanlar kesinlikle müşriklerden, onların hayat

anlayışlarından, ekonomi anlayışlarından, siyasal yapılanmalarından, hukuklarından, kazanma harcama anlayışlarından, eğitim, evlenme, boşanma anlayışlarından, tüm anlayışlarından uzaklaşmak zorundadırlar.

İşte Rabbimiz bu yasayı bildiriyordu Müslümanlara. Artık bu âyete göre Müslümanlar hangi dönemde, hangi coğrafyada olurlarsa olsunlar acaba bu müşriklerle ilelebet birlikte nasıl yaşayabiliriz? Bunlarla birlikteliğimizi hangi atmosferde sağlayabilirizi düşünmekten ziyade, bunlardan tümüyle nasıl ayrılabilirizi, bunlara böyle bir ültimatomu nasıl verebilirizi düşünmek zorundadırlar. Bu âyetleri onlara nasıl ilân edebilirizi düşünmek zorundadırlar. Çünkü Rabbimiz kıyâmete kadar mü'minlerden bunu istemektedir.

4. "Yalnız, anlaşma hükümlerinde size karşı bir eksiklik yapmayan ve aleyhinizde kimseye yardım etmeyen müşriklerle yaptığınız anlaşmaya sonuna kadar riâyet edin. Allah sakınanları sever."

Ancak o müşriklerin arasından kendileriyle anlaşma yapmış olduklarınız ve daha sonra da sizinle yapmış oldukları bu anlaşma-larını ihlâl etmemiş olan, sizin düşmanlarınızla da size karşı her hangi bir dayanışma içine girmemiş olan kimseler bunun dışındadır. Bunlar müstesnadırlar. Bunlar sizlerle yaptıkları anlaşmalarına ihanet etmeyenlerdir. Bunları diğerlerinden ayırıyor Rabbimiz ve bunlara verilen sözlerin bâkî olduğunu beyan ediyor. Onlarla insanî ilişkilerin, ahlâkî ilişkilerin devamını istiyor. Toptan süpürüp atmıyor onları. Onlara ahitleri doluncaya kadar dokunulmamasını emrediyor.

Muhakkak ki Allah muttakileri, kendisiyle yol bulanları, istediği gibi olanları, emirleri istikâmetinde hareket edenleri sever buyuruyor. Muhakkak ki Allah kulluğun bilincinde olan, sorumluluklarının farkında olanları sever. Evet bir maslahat gereği onlardan anlaşma yapılanlar hainlik yapmadıkları sürece onlarla yapılan anlaşmalara sadık kalınacak. Çünkü Müslüman vefa gösteremeyeceği hiç bir ahdin altına imza atmayan kimsedir. Müslüman sözünün eri olan kimsedir.

İşte Rabbimiz mü'minlerin böyle emin kimseler olmasını is-tiyor. Müslüman asla muhatabın kimliğini problem yaparak verdiği sö-ze ihanet edemez. Karşısındaki kim olursa olsun. İster Müslüman, is-ter Yahudi, ister Hıristiyan, isterse ateist olsun verdiği söze sadık kal-mak zorundadır. Ona karşı ahdini bozmaya hakkı da, yetkisi de yoktur.

Evet, bir müslüman bu konuda, her konuda kâfirlerden farklıdır. Verdiği söz kendi aleyhine de olsa onu yiyemez. Ahdine vefalı davranır. Rabbimiz bizlerden bunu istiyor.

5. "Hürmetli aylar çıkınca, müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün; onları yakalayıp hapsedin; her gözetleme yerinde onları bekleyin. Eğer tevbe eder, namaz kılar ve zekat verirlerse yollarını serbest bırakın. Doğrusu Allah bağışlar ve merhamet eder."

Bu aylar ya Rabbimizin kitabında kan dökmeyi yasak kıldığı dört haram aydır, ya da yukarıda müşriklere tanınmış olan dört aylık bir dokunulmazlık süresidir. Ya da bunun her ikisi de birlikte ifade edilmiş olabilecektir. Yâni bu haram aylara denk geldiği için bu süre içinde onlara dokunmayın buyurulmaktadır. İşte bu süre sıyrılıp çıktığı zaman artık o müşrikleri yakaladığınız yerde öldürün. Onları tutun, hapsedin, kuşatın onları. Her gözetim noktasında gözetleyin onları. Takibe alın onları.

Bu onlar için bir cezalandırmadır. Ama bu cezalandırma anladığımız kadarıyla küfrün ve şirkin bir cezalandırılması değil ihanetin cezalandırılmasıdır. Sözleşmelerine karşı giriştikleri ihanetlerinin, hainliklerinin cezalandırılmasıdır. İnsanlar arası var olan, var olması gereken hukukun ihlâl edilmesinin cezalandırılmasıdır.

Ey Müslümanlar, işte böyle insanlar arası ilişkilerinde hainlik edenleri gözetleyin, takibe alın, kuşatın ve yakaladığınız yerde onları öldürün. İster Harem bölgesinde, isterse başka bir mekânda nerede bulursanız bitirin onları. Serbest dolaşmalarını engelleyin. Böylece Müslüman olup kurtulmaktan başka çareleri kalmasın onların. Yâni öyle bir kuşatın ki onları Müslüman olmaktan başka çıkış yollarının kalmadığını anlayıp Müslüman olsunlar.

Eğer tevbe ederler, salât'ı ikâme ederler, zekatı da verirlerse, Allah'la ve kendileriyle barışırlar, fıtratlarıyla barışırlar ve bunun gereği olarak bireysel ve toplumsal kulluklarını sadece Allah'a yaparlarsa, mallarında ve bedenlerinde Allah'ın söz sahipliğini kabul ederler, Allah için bir hayat yaşamaya yönelirlerse

onları salıverin, yollarını açıverin.

Evet kitabımızın başka âyetlerinden ve Rasulullah efendimizin hadislerinden öğreniyoruz ki namaz ve zekat emrine isyan insanların öldürülme sebebidir. Allah'ın insanın bedeninde ve malında söz sahipliği anlamına gelen, ya da insanın bireysel ve toplumsal hayatına Allah'ın karışmasını kabul anlamına gelen namazı ve zekatı reddeden bir kimse öldürülür. Bu konuda hiç bir ihtilâf yoktur. Ancak namaz ve zekatın farziyetini kabul etmekle beraber yerine getirmeyen kimseler hakkında ihtilâf vardır.

Bazı âlimler âyetin baş tarafını ölçü alarak böyle kimseler had-den öldürülür derken, bazıları da âyetin sonraki bölümünü temel kabul ederek hapsedilir ve bu farizaları ifa edecekleri ana kadar hapisten çıkarılmaz demişlerdir. Zekatı vermeyenler üzerine Hz. Ebu Bekir efendimizin ordu gönderdiğini biliyoruz. Kim demiş efendim namaz da, zekat da insanın Allah'la kendi arasında bir ilişkiymiş? Kim demiş buna insanlar karışmazmış? Kim demiş kimse insanlara namaz kılmalısın, zekat vermelisin diyemezmiş? Kim demiş dinde zorlama yok muş?

İşte âyet son derece açık ve net bir şekilde bunun böyle olmadığını ortaya koyuyor. Böyleleri Müslüman olduklarını da iddia etseler evlerimize girmelerine, kızlarımızla evlenmelerine, iş yerlerimizde çalışmalarına yol verilmeyecek. Yol vermeyin ki Allah'ın istediği şekilde Müslümanca bir hayata dönmekten başka çareleri kalmasın.

Evet eğer onlar namaz kılarak Allah'la diyaloga geçerler, Allah'tan mesaj alırlar ve hayatlarını bu mesaja bina ederlerse, Allah'tan aldıkları bu mesajı toplumla paylaşırlar, yâni Allah ve kullarıyla ilişkilerini Allah'ın istediği şekilde düzeltirlerse dokunmayın onlara. Çünkü Allah Gafur ve Rahîmdir. Unutmayın ki Allah kullarını çok bağışla-yandır. Sizler de böylelerine karşı Rabbinizin ahlâkıyla ahlâklanın.

"Eğer onlar barışa yanaşırlarsa, sen de yanaş ve Allah'a güven. O, şüphesiz işitir ve bilir.

(Enfâl 61)

Eğer o Kâfirler sizinle yaptıkları anlaşmalarını bozduktan sonra, size hainlik ettikten sonra sizden korkarak tekrar sizinle bir anlaşmaya yönelirlerse sen de barıştan yana ol ve bu konuda Allah'a güven. Muhakkak ki Allah işiten ve bilendir. Zira savaş değil, barış esastır. Evet Rabbimizin yasalarında onlarda gerçekten barışa bir meyil görülmüşse bu mutlaka değerlendirilecektir. Ama onlar gerçekten barış taraftarı değil de yine bir başka hainlik düşünüyorlarsa bu güzel bir şekilde araştırılıp karar verilecektir.

Evet Müslümanların diğer insanlarla, diğer toplumlarla ilişkileri Allah'a güven esasına dayanır. Allah her konuda Müslümanlara yetecektir. En olumsuz şartlar içinde bile tüm hainliklere rağmen Rab-bimiz mü'minleri yardımıyla destekleyecek ve zafere ulaştıracaktır. İşte bu konuda da temel yasa budur. O halde bize düşen her şart al-tında Allah yasalarına sahip çıkmaktır. Gerisi Allah'a aittir.

6. "Ey Muhammed! Müşriklerden biri sana sığınırsa, onu güvene al; ta ki Allah'ın sözünü dinlesin. Sonra onu güven içinde olacağı yere ulaştır. Çünkü onlar bilgisiz bir topluluktur."

Eğer müşriklerden birisi senden aman diler, sığınma talep ederse onu güvene al. Ona karşı sığınak ve barınak ol. Ona aman ver. Ta ki o Allah'ın sözünü dinlesin. Allah'ın kelâmını ve dinini öğrensin. Evet onlardan birisi sana sığınırsa sen de ona karşı kanat ger, ta ki Allah'ın kelâmına kulak verip öğreninceye kadar. Ya da bakarsın ki o Allah'ın kelâmına kulak verecek ve onu kabul edecektir. Evet aman dileyen bir müşriki hemen öldürmek yok. Allah'ın dinini dinleyip öğreninceye kadar ona aman vermek zorundayız. Çünkü Allah'ın yasasında aslolan insanları öldürmek değil, diriltmektir. Aslolan insanları kaybetmek değil, kazanmaktır.

İslâm'ın cihadının hedefi de zaten budur. İslâm'ın savaşının hedefi İslâm'la insan arasındaki engellerin kaldırılmasıdır. Fitnenin yok edilmesidir. İnsanların hür iradeleriyle Allah'la, Allah'ın diniyle karşı karşıya getirilmesidir. İşte bu âyet de bunu anlatıyor. Yâni biz zorla insanları Müslüman etmekle değil, insanların önündeki engelleri kaldırıp onların hür iradeleriyle İslâm'la tanışmalarına imkân hazırlamakla mükellefiz.

Allah'ın dinini tanıyabilecek kadar bir imkân, bir süre tanınacak. İslâm açık bir şekilde kendisine tebliğ edilecek ve sonunda o kimse kendisini güvende hissedebileceği bir yere ulaştırılacaktır. Yâni aman dileyen, sığınma talebinde

bulunup da kendisine arz edilen Allah'ın dinini kabul etmeyen kimseyi sonunda malına da, canına da her hangi bir zarar gelmeden onu ülkesine ulaştır diyor Rabbimiz. Sen onlara karşı böyle davran, çünkü onlar gerçeği bilmeyen bir topluluktur. Allah'tan, Allah'ın dininden, Allah'ın kendilerinden istediği kulluktan gafil insanlardır onlar.

Din konusunda sıhhatli bir bilgileri olmadığı için şirki, küfrü din zannetmiş insanlardır onlar. Allah'ın dini konusunda belki sadece resmî ideolojinin din budur diye kendilerine sunduğu sapıklıkları din diye tanımış insanlar olabilirler. Ya da dinin temel kaynakları kitap ve sünnetten habersiz çevrelerinde bir takım din bilmez cahillerin kendilerine sunduğu bâtılları, hurafeleri din zannedip dinlemiş insanlar olabilirler. Öyleyse ey Müslümanlar, onları böyle acınacak kimseler olarak bilin ve sizin dininizi, sizin hayatınızı yakından tanımak isteyenlere bu imkânı hazırlayın diyor Rabbimiz. Allah'ın kelâmını işitmemiş insanlara karşı peşin fikirli olmayın. Hemen onları tekfir edip öldürmeden yana bir tavrın içine girmeyin.
7. "Mescid-i Haram'ın yanında andlaştıklarınızın dışında, müşriklerin Allah katında ve peygamberleri önünde nasıl bir anlaşmaları olabilir. Size doğru davrandıkça siz de onlara doğru davranın. Allah, sözleşmelerini bozmaktan sakınanları sever."

Müşriklerin, Allah'a ortak koşanların, Allah'ın yetkilerini Ondan alıp başkalarına verenlerin Allah ve Resulüyle nasıl bir ahidleri olabilir ki? Böyleleri Allah ve Resulüyle nasıl bir anlaşma içinde olabilirler ki?

Veya onların kendilerini, canlarını ve mallarını Rasulullah ve Müslümanların elinden kurtaracak nasıl bir ahidleri olabilir? Şirki tüm unsurlarıyla reddeden bir Allah'ın, yeryüzünde şirkin kökünü kazımak üzere, şirk dinleri üzerine kendi dinini egemen kılmak üzere kitap ve peygamber gönderen bir Allah'ın bu adamlarla nasıl bir anlaşması olabilir? Allah bizim hayatımıza karışmaz. Allah bizim hukukumuza, bizim kılık kıyafetimize, bizim sosyal, siyasal ve ekonomik hayatımıza karışamaz. Allah bize yetki vermiştir. Bizim hayatımızı onaylamıştır. Biz bu dünyada dilediğimiz gibi bir hayat yaşarız diyen kimselerin Allah katında nasıl bir değeri olabilir?

Eğer onların şirklerine Allah izin vermişse, onların bu bozuk düzen hayatlarını Allah onaylamışsa şimdi nasıl olur da yasaklar Allah bunu? Nasıl olur da sonradan bir peygamber göndererek onları kendi egemenliğine çağırır?

Olacak şey midir bu? Hayır hayır onların Allah katında dayanacakları bir dayanak, sığınacakları bir sığınak yoktur. Şirklerine hiç bir makul mâzeretleri, delilleri yoktur onların.

Adamlar Allah'a Onun istediği şekilde inanmadıkları halde iman iddiasında bulunuyorlardı. Allah'ın yetkilerini parçalayıp hayatlarında egemen kıldıkları putlarına, egemen güçlerine verdikleri halde biz Allah'ı seviyoruz diyorlardı. Biz Allah'ın Beyti'nin bekçileri ve koruyucularıyız. Biz Allah'ın istediği hayatı yaşıyoruz diyorlardı. Allah'tan bu konuda bir ahid, bir garanti almışlar gibi hayatlarını, inanışlarını Allah'a onaylatmaya çalışıyorlardı.

Veya Allah bundan razı olmak zorundadır diyerek hâşâ O'na yol göstermeye, akıl vermeye çalışıyorlardı. Halbuki Rabbimiz onlara her hangi bir ahitte bulunmamıştı. Bizim savaşımız Allah'la değil, Mu-hammed iledir diyorlardı. İşte Rabbimiz burada elçisine yapılan düşmanlığın bizzat onu görevlendiren kendisine yapıldığını, elçisini inkârın kendisini inkâr olduğunu vurgulamak üzere böyle buyuruyor. Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcusu Müslümanlar artık sizlerin müşriklerle anlaşma yapmanız için bir gerekçe kalmamıştır. Onlarla tüm ilişkileriniz bitmiştir.

Ama sizin Mescid-i Haram yanında kendileriyle anlaşma ya-pmış olduklarınız bunun dışındadır buyuruluyor. Bunlar Hudeybiye'de Müslümanlarla anlaşma yapanlardır. Evet onlar içinden sözleşmelerine sadık davrananlar bunun dışındadır. Size karşı anlaşmalarını boz-mayanlara karşı sizler de bozmadan yana olmayın. Onlar size sa-dık davrandıkları müddetçe siz de sadık olun. Çünkü yapılan anlaşmalara sadık davranmak takvanın gereğidir. Unutmayın ki Allah muttakileri sever. Allah sever deyince sahâbe-i kirâm efendilerimiz için bütün akan sular duruyordu. Allah sevgisine ulaşmak, ya da Allah sevgisini kaybetmemek için onların yapamayacakları bir şey yoktu.
8. "Nasıl olabilir ki, size üstün gelselerdi ne bir yakınlık, ne de bir ahid gözetirlerdi. Kalpleriyle istemezlerken sizi ağızlarıyla hoşnut etmeye uğraşırlar; çokları fâsıktırlar."

Nasıl olabilir ki? Düşmanlarınızın size galip gelmeleri halinde size karşı ne bir yakınlık, ne bağlayıcı bir yükümlülük, ne anlaşma-dan dolayı bir sorumluluk yüklenmemişken bundan başka nasıl olabilirdi ki? Evet onlar size karşı galip gelip egemen olsalardı ne akraba-lık hukukuna riâyet ederler, ne de size karşı verdikleri sözlerine riâyet ederlerdi. Onlar sadece sizin karşınızda zayıf ve

mağlup bir konum-da oldukları sürece sizlerle anlaşma yaparlar. Sizin karşınızda güçlü bir konuma geldikleri anda sizin kökünüzü kazımaktan başka bir şey düşünmezler.

Eğer siz onlara galip gelirseniz kalpleriyle istemedikleri güzel sözlerle sizi hoşnut etmeye çalışırlar. Kalplerinin gizlediklerinin aksine ağızlarıyla sizi memnun etmeye çalışırlar. Yâni sizler böyle hiç bir sorumluluk taşımayan, sözleri olmayan, sözlerinde durmayan kimselerle başka türlü nasıl ilişki içine girebileceksiniz de? Böyle insanlarla insanca ilişkilere girmenin ahlâkî bir zemini yoktur. Palazlandıkları andan itibaren tüm ahidlerini, tüm sözlerini, tüm andlaşmalarını yiyen bu adamlarla başka türlü ilişki mümkün değildir. Ahlâk diye bir şey yok adamlarda. Onların çoğu yoldan çıkmış fâsık kimselerdir. Allah'ın fıtratlarına koyduğu insanî ve ahlâkî melekeleri kaybederek adamlıktan çıkmış kimselerdir onlar.

Evet insanları insan yapan, insanları sözlerinde durmaya götüren, ahidlerine sadık davranmaya mecbur eden şey; imandır, âhiret endişesidir. Cennet ümidi ve cehennem korkusudur. Bütün bunlara inanmayan bir Kâfirden böyle bir sadâkat beklenir mi? Bir gün yaptıklarından dolayı hesaba çekileceğine inanmayan insandan ahde vefa beklenir mi?

Peki bu adamların böyle küfür ve şirk içinde bir hayattan yana olmalarının, ahde vefa etmemelerinin, sözlerinde durmamalarının sebebi neymiş? Niye böyle bir hayattan yanalarmış bunlar?

9. "Allah'ın âyetlerini az bir değere değiştirip, O'nun yolundan alıkoydular. Onların işledikleri gerçekten ne kötüdür!"

Onlar Allah'ın âyetlerini az bir menfaat karşılığında değiştiler. Bu azıcık menfaatleri sebebiyle de Onun yoluna engel oldular. Burada onların tercihleri gündeme getiriliyor. Onlar değerli olanı değersiz olana, kalıcı olanı geçici olana, pahalı olanı ucuz olana, bâkî olanı fânî olana tercih ettiler. Dünyanın azıcık menfaatlerini âhiretin sonsuz menfaatlerine tercih ettiler. Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini az bir değere sattılar. Allah'ın kitabına karşılık çok az bir değer aldılar. İmanla, hidâyetle dünya ikballerini tarttılar da dünya ağır geldi onlar için. Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçisini bıraktılar da hevâ ve heveslerine tâbi oldular. Böyle bir tercihin karşılığında tüm dünyayı almış olsalar bile az değil midir? Tüm dünya kendilerine verilmiş olsa bile âhiretin sonsuzluğu yanında ne ifade eder? Yok pahasına Allah'ın âyetlerini sattılar.

İtibarlarının sarsılmaması pahasına Allah'ın dinini sattılar. Hurafelere sattılar Allah'ın dinini. Bidatlere sattılar. Sosyal statülerine sattılar. Makamlarına, koltuklarına sattılar. Dükkanlarına, diplomalarına, doktoralarına sattılar.

Kendileri böylece Allah'ın yolundan ayrılıp uzaklaştıkları gibi, çevrelerindeki insanları da Allah yolundan uzaklaştırdılar. Allah'ın âyetlerini yamulttular. Allah'ın kitabıyla, Allah'ın diniyle insanların ara-sına girdiler. Dinle insanlar arasına engeller koydular ve kendileri saptıkları gibi insanları da saptırdılar. Şu anda da insanları Allah'ın kitabından engelleyenlere de, insanların engellemesi sebebiyle kitaptan uzak kalanlara da Rabbim izan versin, basiret versin ve bu işten uzaklaştırsın. Çünkü ne adına olursa olsun, karşılığında ne alırlarsa alsınlar Kur'an'ı satıp yerine başka şeyleri alanlar ebedîyen kaybetmişlerdir. Ne kötü bir şey yapmışlardır onlar? Kendileri Allah'ın dinini sattıkları gibi, başkalarını da Allah'ın dininden engelleyenler ne kötü bir iş yapmışlardır?

Hudeybiye'de aldıkları kararlarla Mekke'de iman etmiş veya iman etmeyi düşünen insanlara bunu yasaklamakla, iman edenleri Medine'ye göndermemekle ne kötü bir iş yaptılar? İnsanların Allah'ın âyetlerini ve Rasulullah'ı dinlemekten alıkoyan Mekke müşrikleri ne kötü bir iş yaptılar? Bugün Kur'an'ın okunmasını, kitabın ve dinin öğ-renimini yasaklayanlar, insanlara resmî bir din sunarak Allah'ın dininden uzaklaştıranlar ne kötü bir iş yapıyorlar? Müslümanlara inançlarının gereği olarak giydikleri kılık kıyafetlerini soyduranlar ne kötü bir iş yapıyorlar?

10. "Onlar hiç bir mü'minin yakınlık veya ahdini gözetmezler. İşte aşırı gidenler bunlardır."

Onlar bir mü'min için ne bir yakınlık, ne bir akrabalık, ne de bir ahit gözetirler. İman eden bir insana karşı zerre kadar bir sorumluluk duymuyorlar diyor Rabbimiz. İman etmiş bir insanın onların gözünde zerre kadar bir değeri yoktur. Ellerine fırsat geçtiği takdirde, güçleri yettiği zaman bir mü'mini öldürme konusunda ne bir sorumluluk duyarlar, ne bir ahit tanırlar, ne de bir anlaşma gözetirler. Mü'minlere karşı yapamayacakları kötülük ve zulüm yoktur onların. İnsanlar arası ilişkilerde zerre kadar bir güvenleri yoktur. İşte onlar haddi aşanların, hûdudu tecavüz edenlerin taa kendileridir. Hiç bir kayıt, hiç bir sorumluluk tanımayan insanlardır onlar. Onları durdurabilecek hiç bir kutsal

değer de yoktur.

11. "Eğer tevbe eder, namaz kılar ve zekat verirlerse, sizin din kardeşiniz olurlar. Bilen kimseler için âyetlerimizi uzun uzadıya açıklıyoruz."

Eğer böyleleri tevbe eder, kendini düzeltir, Allah'la ve kendisiyle barışık hale gelir, namazı ayağa kaldırır, namazla hayatını özdeşleştirir, namazı ve namazla aldığı Allah mesajını hayatına egemen kılar ve zekatını da verirse. Allah'a imanının gereği olarak arınıp yücelmek için zekat gibi bir bedel ödemeye yönelirse o zaman onlar sizin dinde kardeşiniz olurlar. Evet onlar namazı ikâme ederek Allah'la ilişkilerini, zekatla da insanlarla ilişkilerini Allah'ın istediği gibi düzenleme yoluna girerlerse onlar sizin din kardeşleriniz olurlar.

Tevbe dönüş demektir. Tevbe kişinin Allah'la ilişkilerini gözden geçirip Onun istediğine yönelmek demektir. Ama sadece ben tevbe ettim, ben döndüm demekle olmaz bu iş. Bu dönüşünü bizzat bireysel ve toplumsal hayatında göstermesi gerekir. Dönüşündeki samimiyetini ortaya koymak üzere namazı ikâme ederek bireysel ha-yatında, zekatı da vererek toplumsal hayatında sadece Allah'a kul olduğunu, sadece Onu dinlediğini ortaya koyacak. Malını ve canını Allah yolunda kullanacak, Allah'ın emrine teslim edecek. Allah'ın belirlediği yasalar istikâmetinde bir ömür tüketecek.

İşte o zaman onlar sizin din kardeşiniz olurlar. Yâni sadece canlarını ve mallarını emin kılmakla kalmayıp sizin kardeşliğiniz şerefine de erişirler. Dinde sizin lehinize ne varsa onların lehlerine de o vardır. Sevinçte, kıvançta, tasada sizinle beraber olur onlar. Daha önceden babalarınızı, kardeşlerinizi öldürmüş bile olsalar onların din kardeşleriniz olduğunu unutmayın. Öyleyse Allah'la ve insanlarla ilişkilerini Allah'ın istediği şekilde düzenlemeyenler, küfür ve şirkten dönüş yapıp malları ve canları konusunda Allah'ı söz sahibi bilmeyenler bizim kardeşlerimiz değillerdir. Onların dinleri ayrı olduğu için bizimle kardeşlik bağları da yoktur.

İşte Biz âyetlerimizi onları dinleyen, onlara kulak veren, onların değerini bilen, onlara iman eden ve onlar istikâmetinde bir hayat yaşayacak olanlar için böyle tüm boyutlarıyla ele alıp açıklıyoruz.

12. "Eğer anlaşmalarından sonra, yeminlerini bozarlar, dininize dil uzatırlarsa, inkârda önde gidenlerle savaşın, Çünkü onların yeminleri sayılmaz, belki vazgeçerler."

Eğer onlar sizlerle anlaşma yaptıktan sonra yeminlerini, anlaşma şartlarını bozarlar ve sizin dininize, sizin inanç sisteminize karşı dil uzatırlar, hakarete yeltenirlerse, dininize buğz ederlerse o zaman sizler de küfrün öncüleriyle, küfür imamlarıyla savaşın. Çünkü böyle anlaşmalarına ihanet edenler ve sizin dinlerinize düşman kesilenler küfrün öncülüğünü yapan kimselerdir ve sizler de onlarla savaşmak zorundasınız. İşte böyle küfür liderleri, küfür önderleri ile savaşın ki onlar yeminleri olmayan kimseler oldukları için belki bu tavırlarından vazgeçerler.

Evet demek ki böyle yeminleri olmayan, sözleri olmayan, sözlerinde durmasını bilmeyen insanları bu tür tavırlarından vazgeçirmenin tek yolu onların boyunlarını kırmaktan geçiyormuş. Onların boyunlarını, güçlerini, ellerini kırın ki kötülük yapamasınlar. Evet Allah'ın dinine savaş açan, Allah'ın dinine küfreden herkes küfrün lideridir, küfrün başıdır, beynidir. Öyleyse Müslümanlar önce küfrün beyniyle, küfrün idare merkeziyle savaşacaklardır. Onları takip eden çömezlerine daha sonra sıra gelecektir. Eğer Allah'ın diniyle insanlar arasına giren bu engeller ortadan kaldırılırsa dinin önü açılacaktır diyor Rab-bimiz. Böylece Allah Kâfirlerin baskılarını, zulümlerini giderecek, onların tekebbürlerini, istikbarlarını kıracak ve Müslümanları onların zu-lümlerinden koruyacaktır.

Onların ele başlarıyla savaşırsanız, onların boyunlarını kırarsanız belki bu tipler cesaretleri kırılır da hainliklerine bir son verirler. Belki dine saldırma şeklinde Allah'a, andlaşmalara riâyet etmeme şeklinde de insanlara karşı işledikleri ihanet eylemlerini sona erdirirler. İşte şu anda meydanlarda kahrolsun şeriat teraneleriyle ürenler, basınlarıyla, yayınlarıyla, televizyonlarıyla, tiyatrolarıyla, sinemalarıyla, eğitim kurumlarıyla Allah'ın dinine küfredenleri görüyoruz. Müslümanlar bunlarla savaşmak zorundadırlar. Savaşmalı ki bu hainlerin cesaretleri kırılsın da Allah'ın dinine küfretmekten vazgeçsinler. Karşılarında savaşacak Müslüman göremeyince daha çok cesaretleniyorlar ve şirretliklerini artırıyorlar alçaklar.

Haydi bunlarla savaşı göze alamıyor Müslümanlar da, Allah aşkına bunların gazetelerini de mi protesto edemiyorlar? Yayın organlarını da mı

proteste edemiyorlar? Onların ürünlerini sahiplenerek destek olanlar hâlâ Müslüman kalabildiklerini mi zannediyorlar? Allah'ın âyetlerini böyle az bir değere satanlar hâlâ Müslüman olduklarını zannediyorlarsa vallahi aldanıyorlar.

Gerçekten onların kalplerinde yemin edebilecek, gönüllerinde saygı duyulacak hiç bir kutsal değer yoktur. Ne söz vermişlerse, ne ahdetmişlerse hepsi dillerindedir onların. Yemine, ahde vefaya inanmayanlardan, yemine riâyet de beklenemez. Böyleleriyle hiç bir anlaşma yapılamaz. Bunların hiç bir sözlerine güvenilemez. Bunlar sadece savaştan, kaba kuvvetten anlarlar. Sadece boyunları vurulmalı ki bu küfür ele başlarının o zaman yaptıklarına bir son versinler. Ele başları gebertilince çömezleri dağılsın, onları takip edenler de onların yaptıklarını yapamaz hale gelsin diyor Rabbimiz.

13. "Yeminlerini bozan, peygamberi sürgüne göndermeye azmeden bir toplumla savaşmanız gerekmez mi ki, önce onlar başlamışlardır? Onlardan korkar mısınız? Eğer inanıyorsanız bilin ki asıl korkmanız gereken Allah'tır."

Hâlâ yeminlerini bozan, ahidlerinden dönen ve peygamberi sürgüne göndermeye azmeden, saldırıda önce davranan, saldırıda öncelik hakkını size bırakmayan bir güruhla savaşı göze alamayacak mısınız? Böyleleriyle savaşmaz mısınız? Yoksa onlardan korkuyor musunuz? Evet yeminlerini bozan, size karşı savaşın kıvılcımlarını ilk defa kendileri başlattıkları için zâlim olan, size hayat hakkı tanımayan, Allah'ın kendileri için bir şeref, bir rahmet kapısı olarak açtığı bir peygamberi -o peygamber onların arasındayken Allah'ın kendilerine azap edici olmadığını beyan etmiştir- vatanından çıkarıp sürgüne göndermek isteyen bu insanlarla savaşmaktan korkuyor musunuz? Savaşamayacak mısınız bu Kâfirlerle. Eğer gerçek mü'min iseniz, Allah'a imanda ısrarlıysanız bilesiniz ki gerçekten Allah kendisinden korkulmaya daha lâyıktır. Yâni eğer korkunuz korkulanın büyüklüğünden dolayıysa unutmayın ki Allah daha büyük olandır. Daha güçlü olan Allah'tır. Allah sizi koruduğu müddetçe, Allah izin vermedikçe o Kâfirlerin size karşı yapabilecekleri hiç bir şey yoktur. Onlardan korkup savaşı terk edeceğinize Allah'tan korkup savaşa yürüyün. Değilse Allah'ın isteklerinden kaçtığınız zaman başınıza gelecekleri siz düşünün diyor Rabbimiz.

İnandığınız Allah uğrunda savaşmaya değmez mi? İnandığınız Peygamber uğrunda savaşmaya değmez mi? Dininiz uğrunda savaşmaya değmez mi? Allah'la savaşan, peygamberle ve Müslümanlarla savaşan Kâfirler savaşı çoktan hak etmiştir. Allah'ın diniyle insanlar arasına girenler, insanların Rab'lerine kulluğunu engelleyenler, din eğitimini yasaklayanlar, Allah'ın dinini saklayarak insanlara işte din budur diye resmî dinler sunanlar, İslâm'a ve Müslümanlara

hayat hakkı tanımayanlar savaşı çoktan hak etmiştir. Allah'ın elçisini ve onun yolunun yolcularını sürgüne mahkum edenler, susturmaya çalışanlar savaşı çoktan hak etmişlerdir. Onlarla savaşı göze alamadığınız takdirde, başınıza gelecek belâları bekleyin diyecek Rabbimiz.

14,15. "Onlarla savaşın ki Allah sizin elinizle onları azaplandırsın, rezil etsin ve sizi üstün getirsin de mü'min-lerin gönüllerini ferahlandırsın, kalplerindeki öfkeyi gidersin. Allah dilediğinin tevbesini kabul eder. Allah Bilendir, Hakîmdir."

Onlarla kıyasıya savaşın ki Allah sizin ellerinizle onlara azap edip, onları rezil rüsva etsin. Onlarla savaşın ki Allah onları sizin ellerinizle cezalandırsın. İşte Allah'ın dünyadaki azabının mânâsı budur. Allah'ın azabından dünyada anlaşılması gereken budur. Allah dünyada birilerine birilerinin eliyle böyle azap eder. Terör, anarşi, savaşlar, harpler, darplar, kıtaller ve doğal afetlerle Allah azap eder dünyada kullarına. Bütün bunlar Allah'tan bağımsız değerlendirilemez. Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu bir yasasıdır.

Evet Allah'ın bu dünyada onlara sizin ellerinizle, sizin sebebinizle azap edip, onları rezil rüsva etmesi için sizler onlarla savaşın. Ve bir de onlara, o kâfirlere karşı size yardım edip, sizi destekleyip inananların kalplerine ferahlık vermesi için savaşın. Böylece insanlardan kâfirlere azap etsin, mü'minlerin kalplerine de yardımıyla, desteğiyle şifa versin. Yâni mü'minlerin kalplerindeki öfkeyi dindirsin ve böylece hak açığa çıksın, hak yerini bulsun, mü'minler bunu açıkça görsünler de gönüllerindeki öfke dinsin.

Hani şu anda Allah'la, Allah'ın diniyle, mü'minlerle savaşanları gördükçe bizler de kahroluyoruz ya. Allah onları kahretsin diye beddualar ediyoruz. Rabbimiz diyor ki burada, ey Müslümanlar bu işi sadece duayla bırakmayın. Savaşın onlarla da Allah sizin ellerinizle onlara azap etsin. Ve böylece de kalplerinizdeki öfkelerinize şifa versin. Zira Allah her şeyi bir yasaya bağlamıştır. Sebepsiz bir şey yarat-mıyor Rabbimiz. Sizler Allah'ın kılıçları olmak zorundasınız. Sizler Allah'ın kahırları olmak zorundasınız. Allah adına savaşmak zorundasınız. Böylece ezilmişlikten, horlanmışlıktan kurtulursunuz. Allah'ın yardımıyla izzet ve şerefe ulaşmış olursunuz. Göğüsleriniz genişlemiş, şifa bulmuş olacaktır buyuruyor. Mâzeretsiz şikâyetlerden de kurtulmuş olacaksınız. Unutmayın ki bir toplum içinde olanları değiştirmedikçe Allah onları asla değiştirmeyecektir buyuruyor.

16. “Allah, içinizden cihad edenleri; Allah'tan, peygamberinden ve inananlardan başka sırdaş edinmeyenleri ortaya çıkarmadan sizi kendi halinize bırakacak mı zannediyorsunuz? Allah işlediklerinizden haberdardır.”

Yoksa sizler, içinizden Allah’ın istediği bir hayatı gerçekleştirme konusunda tüm gücüyle cehd-ü gayret gösteren, Allah’ın iradesinin, Allah’ın dininin egemenliği adına cihad eden, Allah’tan, peygamberinden ve mü’minlerden başkasını sırdaş, dost edinmeyen kimseleri seçip açığa çıkarmadan kendi halinize terk edileceğinizi mi zannediyorsunuz? Öyle mi hesap ediyorsunuz ki Allah sizi bu konularda bir denenmeye, bir imtihana tâbi tutmayacak? Sizi bir takım imtihan potalarından geçirmeden öyle başıboş bırakıvereceğini mi zannediyorsunuz? Unutmayın ki Allah sizin yaptıklarınızın tümünden haberdardır. Unutmayın ki tüm hayat bir imtihan salonudur ve sizler de hayatın her bir saniyesinde denenmektesiniz.

Rabbimizin bu âyetinin beyanıyla denenme konuları bunlardır. Allah yolunda cihad , Allah’tan, O’nun Resulü ve mü’minlerden başkalarını dost ve sırdaş edinmemek. Her iddia bir ispat ister. Allah’a iman eden kişi Allah yolunda malını ve canını fedâya hazır olan kişidir. Allah’a inandım iddiasında bulunan kişi Allah’tan, elçisinden ve mü’-minlerden başkasını asla dost bilmeyecektir. Allah dostlarını dost bilecek, düşmanlarını da düşman bilecektir. Allah kimin ne olduğunu zaten bilmektedir, ama bunun açığa çıkarılıp insanlar tarafından da bilinmesini istiyor. Ve herkesin elinde belgesinin olmasını istiyor. Kim-senin bir itiraz hakkının kalmamasını istiyor. Bu dünyada kim hangi iddiada bulunmuşsa Rabbimiz onu gerçekleştirebileceği imkânlar veriyor ve deniyor onu. Ciddi mi inanmış? yoksa yalancı mı? bunu açığa çıkarıyor. İşte bu âyetten bunu anlıyoruz.
17. “Puta tapanların kendilerinin inkârcı olduklarını itiraf edip dururken Allah'ın mescidlerini onarmaları gerekmez. Onların işledikleri boşa gitmiştir, cehennemde temelli kalacaklardır.”

Müşriklerin üzerine düşmez. Allah'a ortak koşanlar küfürlerine, şirklerine, kendi bozuk düzen hayatlarına bizzat kendileri şahit olup dururlarken Allah'ın mescidlerini imar etmek, onarmak onlara düş-mez. Onlara lazım değildir bu iş. Mekke müşrikleri Mekke'nin, Kâbe-nin kendilerine ait olduğunu, onun imarıyla, yönetimiyle kendilerinin yetkili olduklarını iddia ediyorlardı da Rabbimiz böyle buyurdu.

Peki mescidleri imar deyince ne anlayacağız? İmar, umre ay-nı kökten gelir. Sürekli dönüp dolaşıp mescidi ziyaret etmek. Mescid merkezli bir hayat yaşamak demektir. Allah'ın mescitlerini ziyaret et-mek, Allah'ın mescidlerine sahip çıkmakla övünmeye çalışıyorlardı müşrikler. İşte Rabbimiz diyor ki şirkinize bizzat kendiniz şahitken, Al-lah'ın mescidini putlarla doldurup onlar egemenliğinde bir hayattan yanayken o mescidleri imar size gerekmez. Bu size düşmez. Sizin böyle bir yetkiniz yoktur.

İmar bir de onarmak, tamir etmek, ayağa kaldırıp fonksiyonlarını icra edecek hale getirmek anlamına da gelir. Mescidleri imar orada sadece Allah egemenliğini gerçekleştirmek, sadece Allah'ın adının anılmasını, sadece Allah'ın hamd edilmesini gerçekleştirmektir. Şimdi buna göre o mescidlerde Allah egemenliği yerine putların egemenliğini tercih eden, o mescidlerde Allah kullarının Allah'a kulluğuna engel olan, o mescidlerde insanların özgür bir şekilde Rabbim Allah demelerine izin vermeyen, namaz kılmalarına, Allah'ı secde etmele-rine müsaade etmeyen bu müşriklerin o mescidlerle ne ilgileri olabilir ki?

Öyle değil mi? O mescidlerde Allah'tan başka herkesin adının yüceltilmesine izin verdikleri halde Allah'ın adının yüceltilmesine izin vermeyen, Allah'a hayat hakkı tanımayan bu müşriklerin bu işle ne ilgileri olabilir ki? Namaz kılmak için mü'minleri o mescide sokmayan kimselerin o mescidin imarıyla ne ilgileri olabilir ki? Mescidlerde Allah'ın âyetlerinin açıkça duyurulmasına izin vermeyen, ancak kendilerinin izin verdikleri kadar duyurulmasına müsaade edenlerin bu mescidlerle ne ilgileri olabilir ki? Mescidleri aslî fonksiyonlarının dışına çıkaran, orada sadece kendi kanunlarını, kendi talimatlarını yüceltmeye çalışan, uyguladıkları şirk programlarıyla insanlarla o mes-cidler arasına barikatlar koyarak oraları cemaatsiz bırakanların o mescidlerle ne ilgileri olabilir ki? Nereden alıyorlar bu adamlar bu yet-kiyi? Bu adamların hem Allah'a hem de putlara, şeriklere, tâğutlara böyle birbirine zıt iki kulluk iddiaları hiçte doğru değildir.

Böyle şirk içinde bir hayattan yana oldukları için zaten onların tüm amelleri boşa gitmiştir. Tüm eylemleri boşa gitmiştir. Zaten sadece Allah için olmayan bir amele amel denmez. Mescidleri de, imarları da Allah'a imanlarından kaynaklanmıyor. Fırsatını bulsalar oraları yıkarlar, harap ederler.

Yine tüm arzın mescid olduğunu düşünürsek tüm arz mescidinde hâkimiyet kâfirlerin, müşriklerin elinde olmamalıdır. Böyle bir şeye onların yetkileri ve hakları yoktur. Allah'a yetki sınırlandırması getiren, Allah'ın yetkilerini gasp edip O'nun yasaları yerine kendi yasalarını egemen kılmaya çalışan bu insanların yeryüzünü imar et-meleri, yeryüzünde adâleti ikâme etmeleri, salahı gerçekleştirmeleri asla mümkün değildir. Müşriklerin böyle bir yetkileri de, dertleri de yoktur diyor Rabbimiz.
18. "Allah'ın mescitlerini sadece, Allah'a ve âhiret gününe inanan, namaz kılan, zekat veren ve ancak Allah'tan korkan kimseler onarır. İşte onlar doğru yolda bulunanlardan olabilirler."

Allah'ın mescidlerini imar, tüm yeryüzü mescidini düzenleme, yeryüzünün yapılanması sadece Allah'ı ve âhiret gününe inanan, namazı ikâme eden ve sadece Allah'tan korkan, sadece Allah için bir hayat yaşayan, Allah'tan başka hiç kimseden korkmayan kimselerin hakkıdır. Bu yetki, bu hak sadece bu özellikleri taşıyan mü'minlere aittir. Allah insan ilişkilerini Allah'ın istediği gibi ayarlama mânâsına gelen namazı ikâme edenler, insanların kendi aralarındaki ilişkilerini Allah'ın istediği gibi ayarlama anlamına gelen zekatı verenler ve de Allah'tan başka hiç kimseden korkmayanların işidir tüm arz mescidinin imarı. Arzda düzen yapma, yeryüzünde yapılanma gerçekleştirme, yeryüzünde egemen olma sadece bunların hakkıdır. İşte ancak bunlar mühtedidirler. Ancak bunlar doğru yoldadırlar ve bunların yapacakları düzen, doğru düzendir.

Allah'a Allah'ın istediği gibi inanmayan, âhiret endişesi taşımayan, yaptıklarından dolayı hesaba çekileceklerine inanmayanların, namazı ikâme, zekatı verme gibi, yâni bireysel ve toplumsal hayatı Allah'ın istediği gibi düzenleme diye bir derdi olmayanların mescidleri imar etmeleri, tüm arz mescidinde Allah'ın istediği düzeni kurmaları mümkün değildir. Yine Allah'tan başkalarından korkan kimseler mes-cidleri korktukları kimseler adına inşa ederler. Orada korktukları kimselerin adının yüceltilmesine sa'y ederler. Onların yasalarının hamdi-ne sa'y ederler. Ama sadece Allah'tan korkanlar sadece Onun adının yüceltilmesine, sadece Onun yasalarının hamd edilmesine sa'y ederler.

O halde bu mescidlere biz kendimiz sahip çıkmak zorundayız. Bu mescidler bizimdir. O mescidleri kâfirlere ve müşriklere bırakma-yacağız. Dinin eğitim ve öğretiminin gerçekleştirileceği ibadet kurumlarımızı, eğitim kurumlarımızı kendimiz oluşturmak zorundayız. Oralarda kendimiz egemen olmak zorundayız. Programlarımızı kendimiz yapmak zorundayız. Bunları müşriklerden bekleyecek olursak şirke bulaşmaktan kendimizi de çocuklarımızı da kurtarmamız mümkün olmayacaktır. Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını sansürsüz anlama imkânımız olmayacaktır. Dinimizi müşriklerden, onların programlarından öğrenmeye kalkışırsak asla Allah'ın istediği hidâyete ulaşma, mühtedi olma imkânımız olmayacaktır.

19. "Hacca gelenlere su vermeyi, Mescid-i Haramı onarmayı, Allah'a ve âhiret gününe inananla, Allah yolunda cihad edenle bir mi tuttunuz? Allah katında bir olmazlar; Allah zulmeden milleti doğru yola eriştirmez."

Yoksa sizler ey müşrikler, yalnızca hacılara su vermeyi, sadece Mescid-i Haram'ı onarıp ziyaret etmeyi Allah'a ve âhiret gününe iman etmek ve bu imanın gereği olarak Allah yolunda cihad etmekle, imanın yaşanması adına tüm imkânlarla cehd-ü gayret etmekle bir mi tutuyorsunuz? Bunları eş değerde mi zannediyorsunuz? Hayır, hayır! Allah katında bunlar asla birbirine eş değer değildir. Allah'a göre bunlar asla bir olmaz. Allah katında asla mü'minlerle müşrikler bir olmaz. Allah katında asla mü'minlerin amelleriyle müşriklerin amelleri bir olmaz. Allah katında asla mü'minlerle müşriklerin makamları bir değildir.

Unutmayın ki dindarlık gösterisiyle gerçek dindarlık bir değildir. Dış formları birbirine benziyor diye müşriklerin şekilden ibaret olan hareketleriyle mü'minlerin imandan kaynaklanan kulluklarını bir tuttu-ğumuzu mu zannediyorsunuz?

Yâni sizlerin ruhsuz bir biçimde, sadece şekil olarak bazı dini formalite ve törenleri icra ederek dindarlık gösterisinde bulunmanız gerçek iman ve gerçek takva değildir. Gerçek iman bir takım hareketleri yapmaktan ibaret değildir. İnsanlar dış görünüşüne bakarak bu ikisini bir zannedebilirler. Ama gönüllerin hâsılasını bilen, kalplerin özüne sahip olan Allah asla müşriklerin amelleriyle mü'minlerin amellerini bir tutmaz. Allah böyle dini törenselleştiren zâlimleri asla hidâyete ulaştırmaz.

Evet o gün müşrikler bu yaptıklarıyla övünüyorlar ve yaptıkları bu hizmetlerle Allah'ın istediği yolda olma iddiasında bulunuyorlardı. Hattâ kitap ehliyle yollarının, dinlerinin sağlamasını yapmaya çalışıyorlardı. Söyleyin ey ehl-i kitap, bizim yolumuz mu daha doğru? Yoksa Muhammed'in yolu mu? diye. Biz Allah'ın beytini ziyarete gelenlere su dağıtıyor, Allah'ın beytinin bakımını, onarımını gerçekleştiriyoruz diyorlardı. Allah da buyurdu ki biz müşriklerle, mü'minleri asla denk tutmayacağız. Allah asla küfürden ve kâfirlerden razı olmaz. Allah as-la kâfirlerin ve müşriklerin yaşadıkları hayatı onaylamaz.

20. "İnanan, hicret eden ve Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihad eden kimselere Allah katında en büyük dereceler vardır. İşte kurtulanlar onlardır."

İman edenler, imanlarını yaşamalarına imkân bulamadıkları ortamlardan başka ortamlara hicret edenler. İmanlarını yaşayabilmek için Allah yolunda her türlü çaba ve gayreti gösterenler. Malları ve canlarıyla cihad edenler Allah katında en büyük makamlara sahiptirler. İşte kurtulanlar bunlardır.

Allah'a Allah'ın istediği gibi iman edenler ve bu imanlarını yaşayabilmek için, imanlarını hayatlarında görüntüleyebilmek için, iman kaynaklı bir hayatı gerçekleştirebilmek için zulmün kendisinden de, zulmün diyarından da hicret edip uzaklaşanlar, bunun için mallarından ve canlarından vazgeçebilenler, mallarını ve canlarını gözden çıkarabilenler Allah katında en yüce makamlara sahip olanlar ve kurtulanlardır.

Allah'a, Allah'ın istediği gibi iman edip bu imanlarını pratiğe dökebilmek için evlerini, yurtlarını, mallarını, mülklerini, dükkanlarını tezgahlarını terk edenler, Allah'a kulluğa imkân bulamadıkları ortamlarını, imkânlarını, fırsatlarını terk ederek Allah'a kulluğu icra edebilecekleri başka ortamlara, başka konumlara hicret edenler, Allah'ın haramlarından helâllerine hicret edenler, kötülerden, kötülüklerden uzaklaşanlar, küfürden, isyandan şirkten, İslâm'a hicret edenler, Allah'ın arzında Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk edebilecekleri, Allah'ın dinini daha güzel yaşayabilecekleri bir ortama koşanlar, Rabbim Allah dedikleri için işlerinden atılanlar, yurtlarından çıkarılanlar, mesleklerini kaybedenler, bu uğurda mallarını ve canlarını ortaya koyarak Müslümanca kalabilmeye direnenler, işkencelere uğratılanlar işte onlar Benim katımda en yüksek makamlara sahiptirler buyuruyor Rabbimiz.

Ben onları hem dünyada, hem de Ukba'da gerçek kurtuluşa, gerçek başarıya ulaştıracağım. Onların tüm günâhlarını, tüm kusurlarını, tüm falsolarını, tüm geçmişlerini örtecek, tüm günâhlarını sıfırlayacak, tüm problemlerini bitirecek ve kurtuluşa erdireceğim. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Ne büyük bir müjde değil mi? İşte kurtuluşa er-menin yolu. İşte kazançlı çıkmanın formülü.

Öyleyse haydi buyurun Allah'a, Allah'ın istediği gibi iman edin. Allah'ın tek Rab, tek Melik, tek İlâh olduğuna, hayatınıza karışacak Ondan başka Rab, Melik ve İlâh olmadığına iman edin. Ondan başka hayata egemen varlık olmadığına iman edin. Müşrikler gibi şirket içinde bir imandan yana olmayın. Allah'tan başka hayata karışacak tüm sahte tanrıları reddedin. Sadece Onu dinleyin. Sadece O'nun çektiği yere gidin. Küfrün, şirkin, isyanın her çeşidinden, Allah'a hicret edin. O zaman kesinlikle bilesiniz ki kurtulanlardan, başarıya ulaşanlardan olacaksınız Allah'ın izniyle. Bakın böyle yaşayan mü'minlere ne varmış:
21,22. "Rab'leri onlara katından bir rahmet, hoşnutluk ve içinde tükenmez nîmetler bulunan ebedî ve temelli kalacakları cennetleri müjdeler. Doğrusu büyük ecir Allah katındadır."

Rab'leri onları kendi katından bir rahmet, bir hoşnutlukla müj-deleyecek. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allah katından bir rahmet ve hoşnutluk. Onlar dünyada Rab'lerini razı etmişler, Rab'lerini hoşnut edecek bir hayat peşinde olmuşlar, Rab'leri de onları hoşnutlukla karşılayacak. Onlar dünyada Rab'lerinden razı olmuşlar. Rablerinin rubûbiyetinden, Rab'lerinin isteklerinden razı olmuşlar. Hukuk adına, kılık-kıyafet adına, kazanma harcama adına, eğitim adına, hayat adına Allah'ın yasalarından razı olmuşlar, Allah da onları rızayla kar-şılıyor. Onlar Allah'tan ve Onun hayat programından razı olmuşlar, Allah da onların razı olacağı bir cennet hazırlamış. Öyle bir cennet ki içinde bitmez tükenmez nîmetler vardır ve üstelik onlar orada ebedîyen kalıcıdırlar. Kesintisiz nîmetlerle donatılmış cennetler onları beklemektedir. Çünkü katında böyle yüce mükâfatlar bulunan sadece Allah'tır.
23. "Ey inananlar! Babalarınızı, kardeşlerinizi küfrü, imana tercih ediyorlarsa dost edinmeyin. Sizden onları kim dost edinirse doğrusu kendine yazık etmiş olur."

Sizler ey iman edenler! Eğer kalben imandan çok küfre meylediyorlarsa, küfrü imana tercih ediyorlarsa baba ve kardeşlerinizi dost bilmeyin. Onları velî edinmeyin. Sizden kim böylelerini velî edinirse, dost bilirse doğrusu onlar kendilerine yazık etmiş kimselerdir.

Sakın ha babalarınız ve kardeşleriniz eğer imandan çok küfre yakınlarsa, tercihlerini imandan çok küfür lehinde kullanıyorlarsa onları evliya kabul etmeyin. Sözü dinlenecek yegâne varlık bilmeyin. Hayatınızda karar mevkiine oturtmayın onları. Velâyetinizi onlara ver-

meyin. Ne zaman? Küfrü imana tercih ettikleri zaman. Kâfirliği mü'-minlikten üstün tuttukları zaman. Yâni sizden imanı değil de küfrü ve şirki icrayı istemeye kalkıştıkları zaman. Bu durumda kesinlikle onları dinlemeyin, onlardan yana olmayın buyurarak mü'min kullarının kafasında bir zihniyet devrimi gerçekleştiriyor Rabbimiz. Kan bağlarının üzerinde, fiziki değerlerin üzerinde çok muazzam bir değer, çok yüce bir bağ getiriyor.

Sizden kim onları sığınılacak bir dost olarak görür, onların ve-lâyetlerini kabul eder, onların kararlarını Allah yasalarına tercih etmeye kalkışırsa; onlar zâlimlerin taa kendileri olurlar. Hakikati ters yüz etmiş, hakikati alabora etmiş olurlar. Allah'ın tek Rab, tek İlâh ve tek Velî olma hakikatine ve insanların da sadece Onu dinleme, sadece Onun velâyeti altına girme gerçeğine zulmetmiş olurlar. Allah'a ve kendilerine zulmetmiş olurlar. Allah'ın kendilerini görmek istediği kulluk ortamından çıkmış olurlar.

Evet babalarımız ve kardeşlerimiz bile olsa küfrü imana tercih edenlerle bizim velâyet ilişkimiz yoktur. Kâfirlerin mü'minlerle, mü'-minlerin de kâfirlerle asla bir velâyet ilişkileri olamaz. Eğer sizler mü'-minler olarak bunu yapmazsanız, yâni sadece mü'minleri velî bilmez, sadece mü'minler olarak aranızdaki velâyet bağlarını pekiştirmezseniz, aranızdaki dostluk ve dayanışmalarınızı sağlamlaştırmazsanız, velîlerinizi, valilerinizi, idarecilerinizi kendinizden seçmez, kâfirlerin ve müşriklerin velâyeti altında bir hayata razı olursanız kesinlikle bilesiniz ki kendi kendinize yazık etmiş olacaksınız, Allah'ın istediği Müs-lümanca ve özgürce bir hayata ulaşamayacaksınız.

Eğer küfrü imana tercih edenleri velî kabul edecek olursanız kesinlikle bilesiniz ki onlar sizi imanlarınızdan koparıp kendi küfürlerine, kendi cehennemlerine götüreceklerdir. Öyleyse akıllarınızı başlarınıza alın da sakın

onların yoluna, onların yörüngesine girmeyin. Onların düşüncelerine, onların anlayışlarına kapılıp, onların girdaplarına düşüp, onların anaforlarına kapılıp tıpkı onlar gibi sizler de dünyanızı ve âhiretinizi kaybetmeyin. Bu tehlikeyi çok iyi bilen Rabbimiz ısrarla kitabının her bir sûresinde bu konuda bizi uyarmaktadır.

Kâfirlerle, ister Yahudi olsun, ister Hıristiyan olsun, ister müşrik ya da ateist olsun onlarla velâyete yaklaşan, onların velâyetleri altına giren, onların aldıkları kararları uygulamadan yana bir tavır sergileyen Müslümanların imanları nifaka dönüşüyor. Allah'a teslimiyetleri değerini kaybediyor ve sonunda bu insanların Allah'la ilişkileri kopup gidiyor.

Çünkü Allah düşmanı kâfirlerin velâyetini kabul etmek, onlarla birlikte oturup kalkmak, onların İslâm'a ve Müslümanlara saldırılarında onların yanında olup onları desteklemek, kâfirlere içten içe sevgi beslemek imanla asla bağdaşmaz. Çünkü Allah'a bağlılık imandır. Allah'ı velî ve dost kabul etmek imandır. Allah'ın velâyeti altına girip tüm hayatında Onun kararlarını uygulamak imandır. Allah'a iman eden, Allah'ın koruması altına giren mü'minlerle dostluk kurmak, onlarla velâyet ilişkisi içine girmek imandır.

Bu gerçekten hareketle bir mü'min eğer dünya işlerinde, bi-reysel, sosyal, ailevi, toplumsal, ekonomik, siyasal hayatında, âhirete müteallik işlerinde, yâni hayatının tüm alanlarında kendisiyle ilgili tüm problemlerinde bir dostluk, bir velâ ilişkisi içine girecekse, birileriyle birlikte hareket edecekse, birileriyle istişare edecek, birilerinin kararına başvuracaksa, birilerinden akıl danışacaksa kendisine velî olarak, dost olarak ancak ve ancak Allah dostluğuna ehil mü'minleri seçecektir. Mü'minleri sevecek, mü'minleri dost bilecek, mü'minleri velî bilecek, mü'minlere bağımlı olacak, mü'minlerin derdini, tasasını kendi tasası, sevincini kendi sevinci, başarısını kendi başarısı bilecektir. Tüm işlerini, tüm hayatını, siyasetini, ekonomisini, eğitimini, sosyal ve bireysel hayatını, aile hayatını mü'minlere göre düzenleyecek, hesabında mü'minler olacaktır.

Evet, Müslüman izzet ve şerefi Müslümanlarda ve Müslümanlarla birliktelikte görecektir. Kâfirlerin, müşriklerin yanında zerre kadar bir izzet ve şeref görmeyecektir. Kâfirlerle beraber olması ona tüm dünyayı kazandıracak

olsa bile onları mü'minlere tercih etmeyi aklının ucundan bile geçirmeyecektir.

24. "De ki: "Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabanız, elde ettiğiniz mallar, durgun gitmesinden korktuğunuz ticaret, hoşunuza giden evler sizce Allah'tan peygamberinden ve Allah yolunda savaşmaktan daha sevgili ise, Allah'ın buyruğu gelene kadar bekleyin. Allah fâ-sık kimseleri doğru yola eriştirmez."

Ey peygamberim de ki, eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabalarınız, mensubiyetiniz, grubunuz, kliğiniz, kazandığınız mallarınız, kesatından, kötüye gitmesinden korktuğunuz ticaret ve içine kurulduğunuz hoşunuza giden evleriniz size Allah ve Resulünden, Onun yolunca cihad etmekten daha sevimli geliyorsa Allah'ın buyruğu gelinceye kadar bekleyin. Eğer şu sayılanlar hatırına, onlar sevgisi sebebiyle Allah yolunda cihadı terk ederseniz Allah'ın sizin için yazdığı kötü sonu, zillet ve meskeneti, horluk ve hakirliği bekleyin.

Allah yolunda savaş insanı bu sevdiklerinden koparır. Savaş tüm dünyayı gözden çıkarma işidir. Savaş insanın rahatını kaçırır. Esasen şu yukarda sayılanlar Allah'a kulluk yolunda kullanıldığı zaman güzeldir. Ama bunlar insanı Allah'a kulluktan engellemeye, Allah'ın istediklerini icra etmekten kösteklemeye ve Cennet yolunda barikatlar olmaya başlamışlarsa işte tehlike başlamış demektir.

Baba, evlât, çoluk, çocuk, eş, kardeş, hısım, akraba, mal, mülk, ticaret, ev, bark bunların hepsi Allah'ın bu dünyada bize lütfettiği birer metaadır, geçimliktir. Rasulullah efendimizin bir hadisinin beyanıyla bütün bunlar ana karnından itibaren Cenâb-ı Hakkın biz kullarına tahsis buyurduğu rızıklardır.

Yine Rabbimizin Âl-i İmrân sûresinin beyanıyla bütün bunlar insana sevdirilmiştir, süslü gösterilmiştir. Ama unutmayalım ki dünya hayatının bu geçici metaları yanında Allah katında olanlar çok daha hayırlı, çok daha kalıcıdır. Bunların hepsi bir gün gelecek bitecektir. Ama Allah yanında olanlar, Allah katında olanlar ise bitmeyecek, tükenmeyecek, ölmeyecek, solmayacak ebedî güzelliklerdir. İşte bakın Rabbimiz bunlarla onların bir mukayesesini yapıyor. Söyleyin bakalım ey mü'minler, sizin için bunlar mı daha sevgili, yoksa Allah

mı? Bunlar mı daha sevgili, yoksa Allah yolunda cihad mı? Eğer bunlar sevgili geliyor ve o yüzden cihadı terk ediyorsanız Allah'ın belâsını bekleyin.

Sevgi Allah içinse değerlidir. Allah ve Resulünün sevgisi her şeyin sevgisinden üstte olmalıdır. Hiç bir şey mü'mine Allah ve Resulü kadar sevgili olamaz. Çünkü hiç bir şeye ve hiç bir kimseye Allah'a borçlu olduğumuz kadar borçlu olamayız. Bunlar hatırına Allah yolunda cihaddan uzaklaşanlar fâsıklardır ve Allah asla fâsıkları doğru yola ulaştırmaz, başarıya ulaştırmaz, hidâyete ulaştırmaz. Dünyada da, ukba'da da rezil ve perişan eder onları.

25. "Andolsun ki Allah size birçok yerlerde ve çokluğunuzun sizi böbürlendirdiği fakat bir faydası da olmadığı, yeryüzünün geniş olmasına rağmen size dar gelip de bozularak arkanıza döndüğünüz Huneyn gününde yardım etmişti."

Muhakkak ki Allah bir çok savaş alanlarında yardım etmiştir. Özellikle Huneyn günü Allah'ın yardımı ve desteği size ulaşmıştı. Hani orada, Huneyn' de çokluğunuz sizi gurura sevk etmişti. Sayısal çokluğunuza güvenip mağrur olmuştunuz. Lâkin bizzat gördünüz ki o çokluğunuz hiç bir işe yaramamıştı. Bedir'de karşımızdaki düşmanın üçte biriydik, ama şimdi düşman bizim üçte birimiz diye gururlanmıştınız. Zaferi sayısal çoklukta görerek gurura kapılmıştınız. Oysa ne oldu? Olanca genişliğine rağmen yeryüzü size dar gelmişti. Düşman karşısında bozguna uğrayarak arkanıza dönüp kaçtınız. Taban kaldırdınız. Hem de peygamberinizi beraberinde az sayıda candan inanmış yiğitle birlikte geride bırakarak kaçtınız. Allah'a güveni ve tes-limiyeti sonsuz olan Resul siz dağılıp kaçmaya başlayınca sizin arkanızdan:

"Ey Müslümanlar! Ben Allah'ın elçisiyim! Bunda yalan yok! Ben Abdul' Muttalib'in oğluyum! Bunda yalan yok! Kaçmayın!

diye bağırarak sizi geriye çağırmıştı. Sonra yerden bir avuç kum alıp düşman tarafına atmış ve o kumlardan gözlerine isabet etmemiş bir tek kâfir kalmamıştı. Hatırlasanıza, böyle bir ortamda bile, sizin kaçtığınız bir savaş meydanında bile Allah yardımını size ulaştırmış ve sizi galip getirmişti. Savaşları idare edenin, yönlendirenin, sonucunu belirleyenin sadece kendisi olduğunu, zaferin tamamiyle kendi elinde olduğunu, bunun sayısal çokluk ya da azlıkla bir ilgisinin olmadığını, dilediklerini galip, dilediklerini de mağlup

edecek güçte olduğunu ayan beyan size göstermişti. Unutmayın ki başarıyı, zaferi Allah'a değil de cahili güç anlayışlarına, sayısal güç anlayışlarına endekslediğiniz anda sizin için kayıp başlamış demektir.

Huneyn savaşını anlatıyor Rabbimiz. Mekke'nin fethinin hemen arkasından Rasulullah efendimiz Mekke'yi fetheden on bin ki-şilik ordusuna yeni katılan Mekke'li yeni Müslümanlarla birlikte on iki bin kişilik bir orduyla Taif taraflarında kendilerine saldırı niyeti için hazırlık yapan Beni Sakif ve Havazin kabileleri üzerine yürüdü. Müslüman'ların önceki savaşlarından çok farklı bir savaştı Huneyn savaşı.

Çünkü Müslümanlar ilk defa düşmanlarının yaklaşık üç katıydı. Rabbimiz burada Müslümanlara çok muazzam bir mesaj verdi. Sayılarının çokluğuna güvenen Müslümanlar düşman tarafından pusuya düşürüldüler de mutlak sûrette mağlubiyetle sonuçlanacak olan bir savaş Rabbimizin yardımı ve desteğiyle birdenbire zafere dönüştürülmüş ve böylece Rabbimiz zaferin çoklukta değil sadece Allah katında olduğu konusunda Müslümanları merhametiyle eğitivermişti. O günkü Müslümanlar ve bugün bizler kesinlikle anladık ki zafer Allah'tan bağımsız değerlendirilemez.

Evet işte bu Allah'ın değişmeyen bir yasasıdır. Müslümanlar hangi dönemde, hangi coğrafyada olurlarsa olsunlar, Allah'ın istediği gibi Müslüman oldukları sürece, Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşadıkları sürece, Allah'a tam güvendikleri sürece, Allah'ın yardımına ehil oldukları sürece kesinlikle bilesiniz ki Allah'ın yardımı ve desteği onlar üzerinedir. Sayıları ne olursa olsun böyle Allah desteğinde oldukları sürece onlarla savaşan kâfirler her zaman karşılarında önce Allah'ı bulacaklar ve her zaman mağlup olup kaçacaklardır. Allah desteğindeki Müslümanlar karşısında onların bir başarıya ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır.

Ama eğer Müslümanlar Allah'ın sünnetine, Allah'ın bu top-lumsal yasalarına boyun eğmezler, zaferi Allah'a teslimiyette bil-mezler, Allah yasalarını ihlâl ederek, Allah'ın istediği kulluktan çıka-rak, peygamber (a.s)'ın emir ve yasaklarına riâyet etmeyerek, kitap ve sünnetten uzaklaşarak kendi hevâ ve hevesleri doğrultusunda hareket ederek bir savaşa girerlerse, yâni Allah desteğini kaybetmiş bir vaziyette karşılarındaki kâfirlerle eşit bir konumda savaşa girer-lerse o zaman da elbette sünnetullah gereği hangi taraf güçlüyse sa-vaşı o taraf kazanacaktır. O zaman da artık kendilerinden başka hiç kimseyi

kınamaya hakları olmayacaktır Müslümanların.

26. "Bozgundan sonra Allah, peygamberine, mü'minlere güvenlik verdi ve görmediğiniz askerler indirdi; inkâr edenleri azaba uğrattı. İnkarcıların cezası budur."

Bu bozgununuzdan sonra Allah peygamberine ve mü'minlere sekînesini, güvenini indirdi. Peygamberin ve mü'minlerin kalplerine bir sekînet, bir huzur, bir güven, bir emniyet indirdi. Onların kalplerine desteğini indirdi Rabbimiz. Onlardaki saklı olan gücü ortaya çıkarıverdi. kalplerine yardımını, desteğini, müjdesini, zaferini, huzur ve sükununu, indiriverdi de onların kalplerindeki orduları harekete geçiriverdi. Bileklerine derman, gözlerine fer kazandırıverdi de onların her birerlerini bir insanken bin insan yapıverdi. Kendisine imanlarını, kendi yolunda, kendi desteğinde, kendi safında savaşa cesaretlerini artırıp pekiştiriverdi. İmanlarına iman katacak, imanlarını artıracak öyle bir sekînet indirdi ki, öyle bir güven duygusu verdi ki onların kalplerinde zerre kadar bir korkuları, zerre kadar bir güvensizlik duyguları kalmadı Rab'lerine. Güvenleri, teslimiyetleri tamdı Allah'a karşı. Güvenleri tamdı peygamberlerine karşı. Rab'lerinin kendilerine takdir ettiği güzel günlerin geleceğine, zaferin kendilerinin olacağına imanları tamdı. Görmedikleri güçlerle takviye etti onları. Zaten göklerin ve yerin orduları, askerleri yalnız Allah'a aittir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın ordusudur. Göklerde ve yerde olanların tamamı sadece Allah'ı dinlerler. Göklerde ve yerde yegâne hakim güç Allahtır. Allah Alîm, Allah Hakîm'dir. Her şeyi bilen de O, her şeye hükmeden de Odur. İlim sahibi de Odur, hikmet sahibi de Odur. Her şeye karar veren de Odur, verdiği kararlarını ordularına uygulatan da Odur.

Üstelik bunu yeryüzünde koyduğu fiziksel yasalarını da bozmadan böylece görünmeyen ordularını, meleklerini göndererek yapıyor Rabbimiz .

27. "Allah bundan sonra da dilediğinin tevbesini kabul eder. Allah bağışlar ve merhamet eder."

Ama bütün bunlara rağmen Allah dilediği kimsenin tevbesine, kendisine yönelişine mukabele eder. Onların tevbelerini, dönüşlerini kabul buyurur. Yâni dilediklerine böyle azap ederken dilediklerinin tevbelerini kabul ederek onlara Müslüman olmalarını muvaffak kılar. Nitekim Allah ve Resulüyle savaşa tutuşan bu Havazin kabilesinden bazıları Müslümanların elleriyle Allah'ın azabını tadarken, bazıları da Rabbimizin lütfu ile Müslüman olmuşlardır.

Tevbe yönelmek demektir. Tevbe kişinin hayat programını de-ğiştirmesi demektir. Tevbe kişinin kıblesini değiştirmesi, küfürden, şirkten, isyandan Allah'a kulluğa yönelmesi demektir. Kim bunu gerçekleştirirse Allah da ona yönelir ve onun dönüşünü kabul buyurur. Kendisine yönelenin yönelişini dikkate alır ve ona mukabele eder. Onun için kendisine tevbe edene Allah da tevbe eder sözünün mânâsı işte budur. Zira böyle yanlıştan dönenler, bilinç tazelemesinde bulunanlar için Allah sınırsız bağış ve merhamet sahibidir. Allah karşısında böyle bir öz eleştiri yapanlara karşı Allah sınırsız örtücü ve affedicidir. Sanki onun yaptıklarının tümünü silici ve hiç yapmamış gibi kabul edicidir. İşte bunu vaadediyor Rabbimiz bu âyetinde.

28. "Ey inananlar! Doğrusu puta tapanlar pistirler, bu sebeple, bu yıllardan sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar. Eğer fakirlikten korkarsanız, bilin ki Allah dilerse sizi bol nîmetleriyle zenginleştirecektir. Allah şüphesiz bilendir, Hakîmdir."

Ey iman edenler, doğrusu müşrikler necistirler, pistirler. Kesinlikle bilesiniz ki şirki meslek edinenler pisliktirler. Pislik içinde bir hayatın içine gömülmüş kimselerdir. Tabii bu pislik maddî, fiziksel bir pislik değil, manevî bir pisliktir. Yâni müşrikler insan olmaları sebebiyle aslında bedenleri temizdir. Yâni pislikleri doğuştan değil ârızîdir. Şirk en büyük pisliktir. Amelleri pistir, düşünceleri pistir, hayatları pistir, hayat programları pistir, sistemleri pistir.

Binaenaleyh Onların hiç bir şeyleri alınmaz, hiç bir şeylerine değer verilmez, hiç bir şeylerine güvenilmez. Müşrik bu pislikten ancak iman taharetiyle temizlenebilir. İbni Abbas efendimiz bir müşrikle tokalaştığı için bir Müslümana abdest alması gerektiğini söylemiştir. İbni Abbas efendimiz onların bedenlerinin de pis olduğu kanaatindedir.

Evet müşrikler necistir ve artık bu sebeple bu yıldan sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar. Müşriklerin hac maksadıyla Haram bölgesine, kutsal bölgelere girmesi, yaklaşması yasaktır. Hac ve umre yapmaları yasaktır. Bu seneden sonra ifadesiyle de Berae sûresinin indiği sene kast edilmektedir. Yâni Hicretin dokuzuncu senesi. Artık onları bu bölgeye ibadet maksadıyla sokmayın diyor Rabbimiz. Allah'ı istismar edenlerin bu bölgelere girmesi yasaktır. Âlimlerimiz-den kimileri bu yasağın sadece Mescid-i Haram bölgesi için geçerli olduğunu söylerlerken, bazıları da tüm mescidler için geçerli olduğunu söylemişlerdir.

Ey Müslümanlar, eğer müşriklerin kutsal bölgelere sokulmaması neticesinde ekonomik sıkıntılardan endişe ediyorsanız, bilesiniz ki Allah sizi lütfu keremiyle bolluğa ulaştıracaktır. Allah sizi onlardan müstağnî kılacaktır. Sizi zenginleştirecektir. Siz Allah'ın istediğini yapma noktasında olursanız o sizi zenginleştirecektir. Kesinlikle bilesiniz ki Allah'tan bağımsız bir ekonomik plan ve program da başarısız olacaktır. Unutmayın ki Allah her şeyi en iyi bilen ve yaptığı her şeyi bir hikmetle yapandır. Her şeyin sonunun nereye varacağını en iyi bilen O'dur.

Hicretin dokuzuncu yılında nâzil olan bu âyetlerle artık müşriklerin o bölgeye girmeleri yasaklandı. Böylece Mekke'nin fethiyle birlikte onlara iki yıl gibi bir süre tanınmıştı. Bir anlamda bu bir geçiş dönemiydi. Elbette böylece bir yerde tümüyle Allah'ın dininin uygulanması söz konusu olunca, insanların Allah'ın dinini yakından tanıyabilecekleri kadar bir süre tanınacaktır. Ta ki Müslüman olmak isteyenler Müslümanlığın gereklerini öğrenip öylece Müslüman olsunlar. Kâfir kalmak isteyenler de bilerek kâfir kalsınlar.

Müslümanlar da artık fakir kalma, ekonomik yönden gelişememe gibi endişelerle müşriklerle ilişkilerini kesme noktasında bir sı-kıntıya düşmesinler. Allah'ın emirlerini çiğneyerek, dükkanlarında Allah'ın haram kıldığı malları satarak, Allah'ın yasakladığı kıyafetler ve ilişkiler içinde namazsız, tesettürsüz kadın çalıştırarak, kâfirlerle, müşriklerle sıkı fıkı anlaşmalar yaparak zenginliğe ulaşacaklarını sanmasınlar.

Eğer bu tür ilişkilere girmezsek, bunlarla ilişkilerimizi koparırsak biz fakir kalırız, cahili anlayışlarına kapılmamalılar. Kâfirlerin, müşriklerin kendilerine uygulayacakları ekonomik ambargolardan zer-re kadar korkmamalılar. Rızkın sadece Allah'ın elinde olduğunu unutmamalılar. Rızkı ve sebeplerinin tümünü yaratanın, velînîmet olanın Allah olduğunu unutmamalılar. Sebepleri Allah yerine koyarak Allah'ı ikinci plana atmamalılar. Allah'a muhtaç olduklarını unutup fa-lanlara, filanlara ihtiyaç duyguları geliştirmesinler. Falanlar olmasa karnımız doymaz. Filanların yardımı olmasa kalkınamayız. Amerika'nın teknolojisi olmasa adım bile atamayız. Batının ilmi olmadan nefes bile alamayız demesinler. Unutmayın ki Allah Alîm ve Hakîmdir. Size neyi emretmiş, neyi yasaklamışsa mutlaka onu bir ilim ve hikmetle yapandır. Onun sonunun nereye varacağını en iyi bilendir.

29. "Kitap verilenlerden, Allah'a, âhiret gününe inanmayan, Allah'ın ve

peygamberlerinin haram kıldığını haram saymayan, hak dinini din edinmeyenlerle, boyunlarını büküp kendi elleriyle cizye verene kadar savaşın."

Ehl-i Kitaptan, kendilerine daha önce kitap verilenlerden, vahye muhatap kılınanlardan, Yahudi ve Hıristiyanlardan Allah'a Allah'ın istediği gibi inanmayan, âhiret gününe de Allah'ın istediği gibi sorumluluk şuuru içinde inanmayan, Allah ve peygamberinin haram kıldıklarını haram saymayan ve hak dini tek din olarak kabul etmeyen kimselerle onların boyunlarını bükmüş, teslim olmuş bir vaziyette kendi elleriyle size bir cizye verinceye kadar savaşın. Size boyun eğip, sizin egemenliğinizi kabul edinceye kadar onlarla savaşın.

Evet bu âyetinde Rabbimiz kendileriyle savaşılacak insanları ve onların taşıdıkları özellikleri anlatıyor. Kimmiş bunlar? Kendilerine daha önce kitap verilmiş olanlar. Ne özellikleri varmış bunların?

1: Allah'a iman etmiyorlarmış. Her ne kadar bu Yahudiler, bu Hıristiyanlar Allah'a inandıklarını iddia etseler de Allah'ın istediği gibi iman etmiyorlar. Çünkü Allah'a iman Allah'ın istediği gibi imandır. Allah'a iman Allah'ın kitabında kendini nasıl haber vermişse, hangi sıfatların sahibi olarak tanıtmışsa öylece imandır. Allah'a Allah'ın istediği gibi inanmayan, Allah'ın inanın dediklerine inanmayan insanlara nasıl mü'min diyeceğiz? Tevrat'ı gönderen ama İncil'i ve Kur'an'ı göndermeyen bir Allah'a inanan Yahudi'lere nasıl mü'min diyeceğiz? Musâ'yı gönderen ama Îsâ'yı ve Muhammed (a.s)'ı göndermeyen bir Allah'a inananlara nasıl mü'min diyeceğiz? Veya İncil'i, Îsâ (a.s)'ı gönderen ama Kur'an'ı ve Muhammed (a.s)'ı göndermeyen bir Allah'a inananlara nasıl mü'min diyeceğiz?

Öyle değil mi? Şu anda bir Müslüman bile Allah'a inansa ama Allah'tan gelenlerden her hangi birine inanmasa buna bile kâfir denir. Meselâ ben Allah'a inanıyorum ama tesettüre inanmıyorum veya zekata inanmıyorum diyen bir adam kâfirdir.

Yine Allah'a iman Allah'ın hayata karıştığına imandır. Allah'a iman Allah'ın hayatı düzenlemek üzere vahiy gönderdiğine ve Onun istediği şekilde bir hayat yaşamaya imandır. Allah'a iman Onun Rab, Melik ve İlâh olduğuna, Onun emir ve yasaklarına riâyete imandır. Allah'a iman Onun belirlediği hayat programına imandır.

2: Âhirete de iman etmiyorlarmış. Âhiret gününe iman, hesap, kitap konusuna iman demektir. Âhirete iman orada tüm yaptıklarından hesaba çekileceğine imandır. Âhirete inanan kişi bu hayatı o imana bina eden, bu hayatı ona göre yaşayan, her adım atışında, her duruşunda, yâni pozitif ve negatif her eyleminde bunun şuuru içinde olan kişidir. Âhirete inanan kişi her an Allah'la, Allah'ın sorgulaması ile karşı karşıya geleceğinin bilincinde olan kişidir.

3: Allah ve peygamberinin haram kıldıklarını haram bilmezlermiş bunlar. İşte Allah ve Resulüne Allah'ın istediği iman budur. Allah ve Resulünün yasaklarını yasak bilmeyenler Allah ve Resulüne iman etmemişlerdir. Haramın ve helâlin tespitinde söz sahibi Allah ve Resulüdür. Bu konuda söz söyleme hakkına sahip başka hiç kimse yoktur. Mü'min kesinlikle bilir ve öylece iman eder ki haram ve helâl sınırlarını ancak Allah tayin eder. Allah berisinde ve bir de Resulü'ne verdiği yetki dışında bu konuda hiç kimse pay sahibi değildir. Buna böylece inanmayanlar, bu konuda kriter bireydir diyerek pragmatist bir anlayışla; birey için faydalı olanlar helâl, faydasız olanlar da haramdır diyenler, veya bu konuda kıstas toplumdur diyerek; toplumun helâl dedikleri helâl, haram dedikleri haramdır diyenler veya kolektivizmi savunanlar mü'min olamazlar.

Evet yeryüzünde yasa belirleme konusunda, haram helâl sınırları tespit konusunda Allah ve Resulünü diskalifiye ederek Allah'ın dinini bozmaya çalışanlar, yeryüzünde kendi hevâ ve heveslerine göre bir hayat yaşamaya, kendi arzularına göre bir din, bir hayat tarzı ortaya koyarak kendi kendilerine tapınmaya çalışanlar mü'min değillerdir. Çünkü bu iyi bu kötü, bu haram bu helâl, bu doğru bu yanlış, bu giyilir bu giyilmez, bu içilir bu içilmez, bu haram, bu helâl deme hakkı sadece Allah'a aittir. Kendi varlıkları, kendi yaratılışları üzerinde bile en ufak bir yetkileri, egemenlik hakları olmadığı halde birbirlerine egemenlik iddiasında bulunanlara nasıl mü'min denilebilecek? İşte böyleleriyle savaşın, diyor Rabbimiz.

4: Hak dini, din edinmeyen kimselermiş bunlar. Din bir hayat programıdır, bir yaşam biçimidir. Din hayatın tümünü içine alan bir hayat programıdır. Ahlâkıyla, imanıyla, ticaretiyle, ekonomisiyle, siyasetiyle, eğitimiyle, hukukuyla, yemesiyle, içmesiyle, giyim kuşamıyla, evlenmesi boşanmasıyla bir yaşam biçimidir din. Hayatın tümüne karışan, hayatın tümünü dolduran, hayatı parçalamadan onun tümünde söz sahibi olan Allah'ın hak dininin yanında elbette başka-larının dinleri, başkalarının hayat programları, başkalarının yaşam biçimleri de vardır. İşte din olarak, hayat programı olarak sadece Al-lah'ın hak

dinini kabul etmeyerek onun dışındaki dinlere inanan, o-nun dışındaki sistemleri kabul edenlerle savaşın buyuruyor Rabbi-miz. Ülkelerinde Allah'ın haram kıldığı fâizi, içkiyi, zinayı, kumarı ka-nun gücüyle meşrulaştıranlarla savaşın diyor Rabbimiz.

Cizye cezadan gelir, yâni karşılık, bedel demektir. Cizye sa-vaştan muafiyet vergisidir. Müslümanların egemenliği altında ya-şayan gayri müslimlerin bulundukları bölgede kendilerine ve ülkelerine karşı gerçekleştirilen düşman saldırılarına karşı gerek kendilerini, gerek mallarını korumak üzere Müslüman mücahitlerin savaşmalarının ve kendilerinin böyle bir cihada katılmamalarının karşılığı olarak alınan bir vergidir.

Elbette Müslüman olmayan, cihad gibi ideolojik hedeflere inanmayan insanları inanmadıkları bir cihada çağırarak zorlamaz İslâm. İslâm bunu bir insan hakkı olarak görür. Çünkü hiç bir insan inanmadığı bir değer uğruna ölmek istemez. Onun içindir ki bir tarafta o toplumun can ve mal güvenliğini sağlamak için savaşan canını ortaya koyan insanlara karşı elbette o toplumun güvenliğine ortak olan, bundan pay alan gayri müslimlerin buna karşılık bir bedel ödemeleri gerekecektir. İşte cizye budur. Cizye gayri müslimlerin savunma sistemine ödemek zorunda oldukları bir bedeldir. Bizzat canlarıyla buna katılmak istemeyenler elbette mallarıyla buna katılmak zorundadırlar.

Peki şimdi soralım: Kim karlıdır bu işten? Eğer bir zulüm, bir saldırı varsa kim haksızlığa uğramıştır bu işten? Bir tarafta onların da güvenliğini sağlamak üzere canlarını ortaya koyan Müslümanlar, diğer tarafta bu işe sadece mallarıyla katılan gayri müslimler. Söyleyin Allah aşkına bu onlara bir haksızlık mıdır? Bir zulüm müdür? Söyleyebilir misiniz bunu? İnsanı inanmadığı bir din, inanmadığı bir dâvâ uğruna ölüme göndermek mi zulüm, yoksa onlardan bu iş karşılığında bir bedel alıp serbest bırakmak mı? Hayır hayır Allah'ın bu konudaki yasası en güzel, en âdil olanıdır ve Müslümanlar Allah hatırına bu kahrı sinelerine çekmeyi başarmışlardır.

Yine bakın bu işin bir başka âdil ve akıllara durgunluk veren güzel yanı da cizye asla zekattan fazla alınmamıştır. Onun içindir ki kimi zâlim oryantalistlerin dedikleri gibi İslâm topraklarında Müslümanların egemenliği altında yaşayan gayri müslimler bellerini büken cizye korkusuyla İslâm'ı kabul edip Müslüman olmak zorunda kalmamışlardır. Çünkü Müslüman oldukları takdirde de zaten en az cizye kadar ve hattâ ondan daha fazla bir zekat ödemek zorundaydılar. Bu

yalancıların yalan söylediklerini açıkça ortaya koyan pek çok müsteşrik vardır.

Yine meselâ hastalardan, yaşlılardan, çocuklardan, kadınlardan, din görevlilerinden, Hahamlardan, Papazlardan asla cizye alınmamıştır. Herkesten gücü oranında cizye alınmıştır. Yine bizzat asker olarak savunmaya kendi gönülleriyle katılanlardan cizye alınmamıştır. Onun içindir ki bu cizye konusunu dillerine dolayarak İslâm'a ve Müslümanlara hakaret edenler düşmanlıktan başka bir şey yapmıyorlar-dır.

30. "Yahudiler, "Uzeyr Allah'ın oğludur" dediler; Hıristiyanlar," Mesih Allah'ın oğludur" dediler. Bu, daha önce inkâr edenlerin sözlerine benzeterek ağızlarında geveledikleri sözdür. Allah onları yok etsin! Nasıl da uyduruyorlar."

Yahudiler Üzeyr Allah'ın oğludur dediler. Kaybolan Tevrat'ı tekrar kendilerine buluveren sâlih kişi olarak Yahudiler ona aşırı sevgi ve saygılarından ötürü Allah'ın oğlu demişlerdir. Hıristiyanlar da Me

sih Allah'ın oğludur dediler. Îsâ Allah'ın oğludur dediler. Böylece Yahudi ve Hıristiyanların putçulukları reddedilir. Bunlar daha önce inkâr edenlerin sözlerine, önceki kâfirlerin asılsız iddialarına benzemektedir. Önceki kâfirleri taklit ederek hakkında hiç bir bilgileri, hiç bir delilleri olmadan ağızlarından geveledikleri bir sözden başka bir şey değildir bu. Mesnetsiz, hüccetsiz mücerret bir iddiadır.

Kendilerinden önceki kâfirler de aynı şeyleri söylemişlerdi. Daha önceleri kâfirler, vahdet-i vücut denen Allah'la insanın birleşimi teorisini ortaya atmışlardı. İşte Yahudi ve Hıristiyanların bu iddiaları da bu sapık felsefi akıma dayanmaktadır. Veya panteizm adı altında daha önceleri ortaya atılmış sapık bir felsefi akımın etkisi altında kalarak bunları söylemişlerdir. Panteistler varlıkla Allah'ın aynı olduğunu iddia etmişlerdir. Tüm varlıkların başlangıçta bir bütün iken sonradan Allah'tan koparak meydana geldiklerini iddia etmişlerdir.

Evet işte böyle daha önceleri Mısır'da, Hindistan'da, Yunanistan'da, Roma'da Allah bilgisinden uzak bir takım filozofların ortaya attıkları Taoizm, Budizm, Brahmanizm gibi felsefi dinlerin temelini teşkil eden sapık düşüncelerinden etkilenerek Yahudi ve Hıristiyanlar bu tür sapıklıklara düşmüşlerdir.

Allah belâsını versin onların ki nasıl da savruluyorlar? Nasıl da diyebiliyorlar bunu? Nasıl da putlaştırabiliyorlar Allah'ın kullarını? Ey Müslümanlar sakın sizler de onlar gibi peygamberinizi, azîzlerinizi, âlimlerinizi, idarecilerinizi, siyasîlerinizi, velîlerinizi putlaştırıp Allah makamına çıkarmayın. Allah'ın sıfatlarını Allah'tan başkalarına vermeyin. Onların arzularını, isteklerini, yasalarını, haram helâl sınırlamalarını Allah'ınki gibi kabul etmeye kalkışmayın. Yaratılmışları yaratıcıyla denk tutmaya kalkışmayın. Eşyayı, insanları Allah'ın kitabından, peygamberin sünnetinden bağımsız değerlendirmeyin. Sizden öncekilerin yaptığı gibi insanları uçurup kaçırmaya, göklere çıkarmaya kalkışmayın. Bakın onlar nasıl hareket etmişler:

31. "Onlar Allah'ı bırakıp hahamlarını, papazlarını ve Meryem oğlu Mesih'i Rab'leri olarak kabul ettiler. Oysa tek ilâh'tan başkasına kulluk etmemekle emrolunmuş-lardı. Ondan başka ilâh yoktur. Allah, koştukları eşlerden münezzehtir."

Onlar Allah'ı bıraktılar da Onun berisinde Hahamlarını, papazlarını, Meryem oğlu Mesih'i Rab'ler edindiler. Oysa onlar sadece tek İlâh olan Allah'a kullukla emrolunmuşlardı. Sadece tek İlâh olan Allah'ı dinlemekle emrolunmuşlardı. Haram helâl sınırlarını belirleme noktasında, hayat programını tespit etme konusunda, yasa koyma konusunda sadece Allah'ı dinlemeleri gerekirken, onlar Allah'ı bıraktılar da Onun dûnunda, Onun berisinde Hahamlarına, Rahiplerine, siyasîlerine itaat edip tâbi oldular. Böylece Allah'ı bırakıp onlara kulluk ettiler. Yasa belirleme yetkisini Allah'tan başkalarına verdiler. Allah'ın emir ve yasaklarını değil de onların emir ve yasaklarını dinlediler. Kendilerini Allah'tan başkalarına nisbet ettiler.

Ehl-i Kitabın sapıklığını gündeme getiren bu âyet-i kerîme nâzil olduğu zaman âyetin nüzûlünden çok kısa bir süre önce Hıristiyanlıktan İslâm'a giren Adiy Bin Hatem Rasulullah efendimize gelerek şöyle diyordu: Ey Allah'ın Resulü, biz Hıristiyanken Allah'tan başkalarına asla kulluk etmiyorduk. Burada anlatılan kulluk da neyin nesi? der. Bunun üzerine Allah'ın Resulü ona şöyle sorar: Ey Adiy, söyler misin bana, sizin papazlarınız, keşişleriniz, din adamlarınız, siyasîleriniz size bir kısım şeyleri emrederlerdi de siz onların bu emirlerini yerine getirir miydiniz? Adiy, evet yerine getirirdik der. Peki onlar sizin için bir kısım şeyleri yasaklardı da siz onların bu yasaklarına tâbi olur

muydunuz? Onların yasakladıklarını Allah yasağı gibi bilmiyor muydunuz? Onlar Allah'ın yasak kıldıklarına yasak değil deyince siz de aynen bunu kabul etmiyor muydunuz? Adiy evet deyince, Allah'ın Resulü buyurdu ki:

"Zalike hiye ibadetün"

Ey Adiy işte bu onlara ibadetin ta kendisidir buyurdu. İşte onları Allah berisinde Rab ittihaz etmek ve onlara kulluk yapmak budur.

Evet öyleyse kişinin hayatında Allah makamında oluş şeklinde helâl ve haram koymak, emir ve yasaklarda bulunmak Rab'likitir bunu unutmayalım. Yâni bir karar merciini ve ondan çıkan kararları ilâhî kararlar seviyesine çıkarmak onları ilâh ittihaz etmek, rab ittihaz etmek demektir.

Meselâ birileri çıkıp dese ki ben sizin et yemenizi yasaklıyo-rum. Veya ben sizin eğitiminizin, hukukunuzun, kılık kıyafetinizin şöyle olmasını istiyorum. Yaşayışınızın, mirasınızın, kazanmanızın, harcamanızın şöyle olmasını emrediyorum. Şu işi, şu kıyafeti, şu alfabeyi, şu anlayışı sizin için yasaklıyorum diyen varlık raptır, Rablik iddiasında bulunmuştur. Onu öylece razı olarak kabullenen, itirazsız gönül rahatlığıyla onun bu emir ve arzularını uygulayan kişi de Allah'a müşrik olarak onun kuludur. Ama kalben razı olmadığı halde köleliği sebebiyle bunu kabullenen kişi büyük günâh işlemektedir.

Evet, eğer birileri Allah'ın hüküm koymadığı bir konuda bir hüküm koyarsa veya Allah'ın hüküm koyup yasakladığını emreder, emrettiğini yasaklarsa, Allah'ın helâllerini yasaklar, yasaklarını helâllerse, onun bu hareketini yol olarak, yasa olarak benimseyip uygulayan kişi müşriktir, öbürü de onun rabbidir. Halbuki insanlar tek bir Rabbe, tek bir İlâha kulluğun dışında başka hiç kimseye kulluk etmemekle emrolunmuşlardı. Çünkü O Allah kendisinden başka ilâh olmayandır. Kendisinden başka kullarının hayatına program yapma yetkisine sahip varlık olmayandır.
32. "Allah'ın nûrunu ağızlarıyla söndürmek isterler. Kâfirler istemese de Allah nûrunu mutlaka tamamlayacaktır."

Onlar Allah'ın nûrunu, Allah'ın İslâm nûrunu, hidâyet ışığını ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Güya ağızlarıyla güneşi örtmek, söndürmek istiyorlar. Ağızlarıyla, kâlemleriyle Allah'ın dinini yok etmek istiyorlar. Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın yasalarını, sistemini yeryüzünden silmek

istiyorlar. Müslümanları boğmak ve yok etmek istiyorlar. Zannediyorlar ki Allah'ın dini, Allah'ın güneşi ağızlarıyla üfleyince sönüverecek. Allah ise kâfirler istemeseler de dinini ta-mamlayacaktır. Allah dinini tamamlamak dışındaki bir seçeneğe asla izin vermeyecektir. İnsanlık tarihinin başından bu yana niceleri Allah-ın dinini yok etmek, Allah'ın nûrunu söndürmek istemişler ama Rabbi-miz asla buna imkân vermemiş, bu cinnete kapılanların hepsini helâk etmiştir. Onlar söndürme kavgası verirlerken elbette bizler de o nûru yakmaya, güçlendirmeye çalışacağız. Allah'ın nûrunu, Allah'ın kitabını gündemde tutmanın kavgası içine gireceğiz.

33. "Puta tapanlar hoşlanmasa da, dinini bütün dinlerden üstün kılmak üzere, peygamberini doğru yol ve hak dinle gönderen Allah'tır."

Evet O Allah'tır peygamberini hidâyetle, hidâyeti gösteren bir kitapla ve hak bir dinle gönderen. İşte vahyin ve peygamberin gönderiliş amacı budur. Müşrikler istemese de, kâfirler kerih görseler de Allah dinini, bu peygamberiyle gönderdiği bu hak olan İslâm dinini bütün dinlere karşı üstün kılacak, galip getirecektir.

Peygamber insanlara yol gösteren mihmandardır. İnsanları dünyada en doğruya, en güzele, âhirette de ebedî kurtuluş ve cennete çağırandır. Allah tarafından seçilmiş, Allah tarafından eğitilmiş ve hayatı da yine Allah tarafından yasallaştırılıp onaylanmış olarak bize sunulmuş bir hidâyet rehberidir peygamber. Bizim örneğimiz, önderimiz, imamımızdır peygamber. Hayatında zerre kadar bir falso olmayan ve bizim kendisini örnek alıp hayatını yaşadığımız zaman, kendisini taklit ettiğimiz zaman kesinlikle hata etmeyeceğimiz mükemmel bir örnek. Öyleyse bizler kendimiz için sadece Onu örnek bilmek, imam bilmek zorunda olduğumuz gibi, insanları da Allah'ın bu örnek insanına çağırmak zorundayız.

Müşrikler istemeseler de, kâfirler razı olmasalar da Allah Onunla gönderdiği İslâm dinini tüm dinlere galip getirip onların üzerine çıkaracaktır. Din bir hayat programı, bir yaşam biçimidir. Din insanın, insanların uyguladıkları hayat programıdır. Din bir ferdin, bir toplumun uymak zorunda olduğu kanunlar, yasalar manzumesidir. Din kişinin kendisiyle, Rabbi ile ve insanlarla, çevresiyle münâsebetlerinin tümünü düzenleyen kanunlar ve kurallar mecmuasıdır. Tüm bunları düzenlemek için kişi neye ve kime müracaat ediyorsa kişi onun dininde demektir. Bu mânâda Kominizim de, Kapitalizm de, Sosyalizm de, Demokrasi de bir dindir. Bunlar da insanların ortaya attıkları bâtıl dinlerdir ve sistemlerdir. Herkesin, her toplumun mutlaka bir dini, bir hayat

programı, bir yaşam biçimi vardır. Kâfirin de bir dini, kâfirin de bir hayat programı vardır. Elbette yeryüzünde dinsiz, yâni kanunsuz, kuralsız, yolsuz, sistemsiz bir toplum düşünmek mümkün değildir.

Evet şu anda dünyada pek çok yol, pek çok din, pek çok ha-yat programı, pek çok yaşam biçimi, pek çok sistem vardır. İşte Rabbimiz kendi dinini, İslâm dinini, teslimiyet dinini tüm diğer dinlere karşı galip getirecek, tüm diğer dinlerin, tüm diğer sistemlerin üstüne çıkaracaktır. Çünkü Rabbimiz katında Rabbimizin kabul edip razı ol-duğu bir tek din, bir tek yol vardır, o da teslimiyet dini olan İslâm dinidir. Allah katında tek bir hayat tarzı var, o da Müslümanlıktır. Allah bu dinin dışında hiç bir dini, bu dinin dışında hiç bir sistemi, hiç bir hayat programını kabul etmiyor. Çünkü bunların hiç birisi müntesiplerini hi-dâyete ulaştırmıyor. Bunların hiç birisi müntesiplerini hidâyete ulaştır-mıyor, cennete götürmüyor. Bunların hiç birisi bağlılarının aklını, kalbini, duyularını doyuramaz. Hiç birisi kullarının, evini, ailesini, ülkesini mutluluğa ulaştıramaz. İşte görüyoruz, Allah dininin dışındaki dinler, Allah sisteminin, Allah programının dışındaki sistemler ve programların hiç birisi insanları huzura kavuşturamıyor.
34. “Ey inananlar! Hahamlar ve rahiplerin çoğu, insanların mallarını haksızlıkla yerler. Allah yolundan alıkoyarlar. Altın ve gümüşü biriktirip Allah yolunda sarf etmeyenlere can yakıcı azabı müjdele.”

Ey mü’minler, Hahamların ve Rahiplerin pek çoğu haram yollarla insanların mallarına el korlar. Ürettikleri bâtıl dinler, bâtıl yollar, bâtıl dini usuller, bâtıl dini törenler karşılığında insanların mallarını yerler. İnsanları Allah yolundan alıkorlar. İnsanların ellerindekilere ulaşmak için Allah’ın dinini yamulturlar, asılsız fetvalar verirler, bâtıl inançlar imal ederler, insanlara kolayca cennete gidebilecekleri dini törenler icat ederler ve insanlara bunları satarak değer elde ediyorlar. Günâh çıkarma sektörüyle nice binlerin paralarını ceplerine atıyorlar. Böylece hem para kazanıyorlar hem de insanları Allah yolundan en-gelliyorlar. Çünkü cebinde parası olan bir adamın Allah’a kulluk yapmasına, Allah yasaları istikâmetinde bir hayat yaşamasına gerek kal-mıyor. Çünkü o din simsarlarının cebine koyduğu paracıklarla tüm günâhlarının affolduğuna inanıyorlar.

Veya Yahudi ve Hıristiyan âlimler yanlarındaki Allah bilgisini, kitap ve peygamber bilgisini, Tevrat ve İncil’deki son elçi Muhammed (a.s)’ın hak peygamber olduğu bilgisini insanlardan gizledikleri için para elde ediyorlar ve

insanların İslâm’a girmelerine engel oluyorlar.

Alçaklar bir hurafe sektörü geliştirerek onu Allah’ın dininin ye-rine ikâme ediyorlar. Bu yolla para kazanıyorlar. İnsanlarla Allah’ın ki-tabının, Allah’ın dininin arasına gerilmişler, dinin önüne perde olmuşlar, onlara diyorlar ki sizler bu kitabı anlamazsınız, boşuna onu okuyacağız, anlayacağız diye yorulmayın, biz onu anlarız ve size aktarırız diyorlar. İnsanların ana kaynağa gitmelerine engel oluyorlar. Çünkü insanlar ana kaynağa ulaştıkları zaman kesin biliyorlar ki kendi ticaretleri, kendi sektörleri duracak. Onun için diyorlar ki siz bilemezsiniz biz anlatacağız size kitabı.

Ve tabii insanlara da Allah’ın kitabını dosdoğru aktarmıyorlar. Allah’ın kitabı, Resulünün sünnetinin dışında kitaplar, yollar oluşturarak insanları vahiy dininden uzaklaştırırlar. Oluşturdukları bu yeni din-ler, bu yeni kitaplar, bu yeni yollar karşılığında insanlara cenneti garanti ederler. Cenneti parsellerler. Cennete tapular dağıtırlar. Kayna-ğın başına oturup insanları ondan engelleyip kendilerininkiyle yetinmeye zorlarlar. Kendileri dünyanın kulu kölesi oldukları için, kendileri ekonomik insan olup çıktıkları için insanları da ekonomik insan yapıyorlar. Böylece istiyorlar ki din bilmeyen insanlar bu konuda hep ken-dilerine muhtaç olsunlar. Hep kendilerine sorsunlar, hep kendilerini örnek alsınlar. Kendileri de onlara sundukları din karşılığında onların mallarına ulaşabilsinler.

Yesinler bakalım doyumsuz zâlimler. Yakında geberecekler ve kendilerini Allah’ın dininin ana kaynaklarından uzaklaştırarak haklarını yedikleriyle hesaplaşmak üzere Rab’lerinin huzuruna gidecekler. Yakında o alçaklar insanları Allah yolundan alıkoyarak, insanlara kendi sapık dinlerini, kendi bozuk hayat tarzlarını, kendi şirk hukuklarını, kendi materyalist eğitim anlayışlarını, kendi sapık felsefelerini empoze ederek, insanları kendi cehennemlerine çağırmalarının karşılığını görecekler.

Evet bunlar sadece ehl-i kitap bilginler değil, bizim kitap eh-linden de kendisine kitap bilgisi verilmiş, kitap ve peygamber bilgi-sine ulaşmış oldukları halde kendileri bildikleri bu âyetlerin bilincinden sıyrılan, kendileri onunla amel etmedikleri gibi Allah kullarına da onları duyurmayan, insanlar hatırına, ikballer hatırına onları yamultan kimseler de aynen bunlar gibidirler.

Kitap bilgisine sahip oldukları halde kendilerini mevcut düzene angaje

ederek, düzenin keyfine göre, kendi hevâ ve heveslerine göre, dünyevî menfaatlerine göre Allah âyetlerini istediği gibi, ya da düzenin istediği gibi yorumlamaya çalışanlar da aynen bunlar gibidirler. Alçak dünyanın, alçak makamlarını elde edeceğim diye, filanlar bana biraz makam verecekler diye, zengin olacağım diye, şöhrete ulaşacağım diye bu tür sapık yollara girenlere yazıklar olsun.

Evet altın ve gümüşü biriktirip, kenz yapıp Allah yolunda harcamayanlara elim bir azabı müjdele peygamberim. Altın ve gümüşten servet yapıp da onu Allah yolunda sarf etmeyenler, serveti bir Allah emâneti bilmeyerek, onu insanların kullanımından saklayarak kenz yapanlar elim bir azabı, dayanılmaz bir azabı hak etmişlerdir. Allah'ın verdiklerini insanlarla paylaşmadan yana olmayanlar azabı hak etmişlerdir. Tabii burada anlatılan servet düşmanlığı değil, servet sahibi olmanın yasaklığı değil, o servetin kenzi ve Allah'ın istediği gibi sarf edilmemesidir. Hani Haşr sûresinde öyle diyordu ya Rabbimiz:

"..Ta ki içinizdeki zenginler arasında elden ele dolaşan bir devlet olmasın."

(Haşr 7)

Ta ki zenginler arasında dönüp dolaşan bir servet, bir devlet olmasın diye, biz bunu böyle yaptık. Zenginlik, servet, mal ve mülkler toplumun tüm kesimlerine yayılmalıdır. Sadece zenginlerin elinde dö-nüp dolaşmamalıdır. Zenginler daha çok şişmemeli, fakirler de daha fakirleşmemeli. Bir kesim açlığından ölürken, diğer taraf şiştikçe şişmemeli.

Rabbimiz bunun için zenginlere zekatı, sadakayı, infakı ve her türlü fedâkarlığı, harcamayı emretmektedir. Krediler, teşvik primleri, devletin imkânları sadece belli kesimin elinde olmamalı. Böyle yapanlar kesinlikle Allah'ın azabının mahkumu olduklarını unutmamalıdırlar. Serveti iktidara, iktidarı da baskıya dönüştürenler azaptan kurtulamayacaklardır. Sahabeden bu âyeti en güzel anlayıp uygulayan Hz. Ebu Zer efendimizdir. Ebu Zer efendimiz mala ve dünyaya bağımlı olmayan, arkadaşlarına da bu konuda aman ha mallarınız yarın boyunlarınıza dolanan bir yılan, bir ejderha olmasın diye nasihat eden, tavır koyan bir sahâbedir. Valileri dolaşır ve sizin Allah'a itimadınız yok mu? Niye kenz yapıyorsunuz? Niye yarın için harcayacaklarınızı bugünden kazanma ve biriktirme yanılgısına düşüyorsunuz? diye onları tokatlayan dünyaya ve dünyalıklara karşı son derece züht içinde yaşamayı yeğleyen bir sahâbeydi.

Kur’an-ı Kerimdeki bu ve bunun gibi âyetlerin onda tezahürü işte bu şekilde kendini gösteriyordu. Onun içindir ki Allah ne verdiyse ihtiyaç kadarını kendisine bırakıyor ve günlük ihtiyaç fazlasını hemen elinden çıkarıyordu. Hattâ bakın Hz. Muaviye bir kere altın göndermişti yatsıdan sonra. Sabahleyin o gönderdiklerini kendisinden geri isteyince sabah namazında Ebu Zer efendimiz; o çoktan bitti, o verdiklerin çoktan yerini buldu buyurmuştur. Çünkü Ebu Zer efendimiz pişdarından öyle görmüştü. Sevgilisinin bu konudaki uygulamasına muttali olan Ebu Zer aynısını yapmaktan geri durur muydu?

Rasûlullah da bir gün yatsı namazında cemaatin üstüne basarak mescidi hızlıca tek eder ve evine gider. Biraz sonra tekrar mes-cide ashabının arasına döner. Onun bu telaşını merak eden sahâbe ya Resûlullah önemli bir şey mi oldu ki bizi tek edip geri döndünüz? deyince Allah’ın Resûlü şöyle buyurur: Evde birilerine verilecek fazlalık bir şeyler vardı, onu biran evvel yerine ulaştırayım diye acele ettim buyurur. Onun bu durumuna muttali olan Ebu Zer de mihmandarının yolunu takip ediyordu.

Hz. Ebu Zer efendimiz herhalde bütün hayatı boyunca hiç ze-kât vermemiştir. Zira mal onun elinde bir yıl hiç beklemezdi. Bizim şu andaki durumumuz gerçekten çok garip. Hep biriktirmeden, yığmadan, büyümeden, şişmeden yanayız. Bir ara sahabe-i kiram efendilerimiz de bizim şu anda düştüğümüz yanlışa düşmüşlerdi. Resûlullah efendimize gelerek şöyle demişlerdi: Ey Allah’ın resûlü, bütün mükâfatları zenginler aldı götürdü. Çünkü onlar bizim uyguladığımız dinin hükümlerinden fazla olarak zekât veriyorlar, infakta bulunuyorlar. Şimdi ey Allah’ın resûlü, biz ne yapalım? Bizim bir imkânımız olmayacak mı? Kıskanmıyoruz o zengin kardeşlerimizi ama biz ne yapalım? Biz de mal toplayalım mı? Biz de kazanalım mı? Biz de planımızı, programımızı çok para kazanıp zekât verecek konuma gelmeye ayarlayalım mı? İşimizi zekât verecek halde hazırlayalım mı? Peki işleri neydi bunların? Neyle meşguldü bu müslümanlar? Bunlar Suffa ashabıydı. Bunların yeryüzünde bir karış arazileri, evleri barkları olmadığı gibi cepleri de yoktu. Bunların tüm uğraşıları Rasûlullah efendimizin dizlerinin dibinde onun fem-i saâdetlerinden dökülen âyet ve hadisleri hıfzedip bize ulaştırmaktı. Etten kemikten bir köprü oluşturup dinimizi bize ulaştıran Allah dostlarıydı bunlar. İlimle, dinle uğraşırken dünyaya zamanları kalmadığı için de fakir kalmışlardı. Zekât verecek, sadakada bulunacak imkânları yoktu. İşte bu yüzden de ciddi bir yanılgıya düşmüşlerdi. Bugünün en büyük hastalığı kısmen de olsa onlarda da kendini göstermiş. Evet İslâm’ın ilk günlerinde de sahâbenin arasında böyle bir

arzu doğdu. Biz de zenginlerden olsak ve zekât verecek konumda olsak. Ama Rasûlullah onların içine düştükleri bu yanlışı çok hoş cevaplarla haletti.

Allah'ın Resûlü bu hadislerinde sahâbenin bu yanılgısını giderip kıyamete kadar tüm müslümanlara yarışacakları alanları göstermiştir. Dünya ve ukbada izzet ve şerefin malda, mülkte değil Allah'a Allah'ın istediği biçimde kullukta ve Allah'ın istediği amelleri işlemektedir işaretini veriyordu. Bir başka hadislerinde yine Allah'ın Resûlü şunu söylüyordu:

"Ben size sizi sevindirecek şeylerin müjdesini veriyorum. Bunu gelecekte ümit edebilirsiniz. Allah'a yemin olsun ki, ben sizin hakkınızda fakirlikten korkmuyorum. Fakat ben sizin için sizden öncekilere dünyanın imkânları bolca verildiği gibi, size de verileceğinden ve onlar nasıl bu hususta birbirleriyle yarışmışlarsa, sizin de yarışacağınızdan ve dünya onları nasıl helak etmişse, sizi de helak edeceğinden korkarım."
(Buhâri, Cizye 1)

Bakıyoruz sanki bugün müslümanların derdi az evvel ifade et-tiğim konulardır. Yani bugün müslümanlar sanki Rasûlullah'ın ısrarla ashabını uyardığı dünyanın peşine takılmadan yanalar. Ashabın bir dönem düştüğü ve Resûlullah'ın ikazından sonra vazgeçtikleri servet toplama derdi müslümanların kıblesi haline gelmiştir. Herkes bunun derdinde. Efendim acaba Vehbi Koç nasıl zengin oldu? Biz de onun gibi olabilmek için ne yapmalıyız? Para kazanmanın yolları nedir? İn-sanlar bugün bunun derdindeler. Birisi geliyor şunu mu yapsam daha çok kazanırım? Yoksa bunu mu yapsam? Ne yapıp etsem de bir zen-gin olsam? Ne yapsam da Allah'ın rızasını kazansam diyen yok. Öyle değil mi? Sanki mal mülk sahibi olmak toplumda bir üstünlük sebebi, Allah katında bir üstünlük sebebi kabul edilmektedir.

Allah'ın mal verdiği kimseler Allah'ın malsız imtihan ettiği insanlardan üstünmüş gibi bir inanç yaygındır toplumda. Halbuki ne malı olan üstündür ne de malsız imtihan edilen alçaktır. Bunun ikisi de ayrı birer imtihandır. Meselâ şimdi farz edin ki birine el verilmiş ötekine verilmemiş, çolak yaratılmış. Hangisi üstün bunun? Allah'ın kendisine el verip öyle imtihan ettiği insan mı üstün? Yoksa Allah'ın el vermeyip çolak imtihan ettiği insan mı üstün? Veya Allah'ın kendisine dil verdiği insan mı üstün, yoksa Allah'ın kendisine dil vermeyip tat yarattığı insan mı üstün? Veya Allah'ın kendisine bolca mal verip imtihan ettiği insan mı üstün yoksa Allah'ın mal vermeyip fakirlikle im-tihan

ettiği insan mı üstün? Aslında ne o üstün nede berikisi alçaktır. Bunların hepsi ayrı birer imtihan konusudur. Allah birini malla imtihan ediyor, ötekisini de malsız imtihan ediyor. Kimin üstün, kimin alçak ol-duğu yarın belli olacak. Kimin kazanıp kimin kaybettiği yarın açığa çı-kacaktır.

Allah korusun da bugün müslümanlar maalesef sanki bu âyetlerden ve hadislerden habersiz bir hayat programı yaşamaktadırlar. Rasûlullah efendimiz bu ve bezeri hadisleriyle bize dünyayı kıble edinip âhireti ikinci plana atmamayı ve infak yasasına bağlı bir hayat programı tarif ederken, ekonomik hayatımızı infaka dayalı olarak a-yarlamamızı ısrarla öğütlerken maalesef müslümanlar tüm bu hadisleri diskalifiye edercesine kâra dayalı, kazanma esasına dayalı, yığma ve biriktirme mantığına dayalı, daha fazla büyüme, daha fazla şişme esasına dayalı bir hayat programı gerçekleştirmenin hesabı içine düş-mektedirler. Gerçekten hangi vahiy biriminin, hangi âyet gurubunun, hangi peygamber modelinin müslümanlara bu hayat felsefesini empoze ettiğini anlamak mümkün değildir.

Bakıyoruz bugün hemen hemen müslümanların hepsi, hacısı, hocası da dahil olmak üzere geceli gündüzlü daha fazla kazanmak, daha fazla büyümek, daha büyük ekonomik güce erişmenin hesabı içinde çırpınmaktadırlar. İşin garibi ve anlaşılmaz yönü de müslüman-lar bunu din adına yaptıklarını söyleyebilmektedirler. Efendim müslü-man zengin olmalıdır. Bugün bizlerin zengin olma hedefimiz, büyüme isteğimiz, daha fazla ekonomik güce ulaşma programımız daha iyi, daha faziletli müslüman olmak içindir. Daha müslümanca bir hayata ulaşmak içindir. Zenginleşirsek daha iyi müslüman olacağımıza inancımızdan ötürü bunu yapıyoruz diyerek Allah'a akıl vermeye, Allah'a yol göstermeye, Rasûlullah'ı şartlandırmaya çalışıyorlar. Ya Rabbi biz bunu münasip gördük iyi bir müslümanlık için, herhalde sen de bundan başka bir şey demezsin! Ya Rasulallah herhalde sende bizim keyfimize uygun olarak sözlerini bir daha gözden geçirmek zorundasın demeye çalışıyorlar.

Halbuki Allah indirdiği âyetlerin hiçbirinde, kitabının hiçbir yerinde ve Rasûlullah efendimiz de hayatının hiç bir döneminde: Ey müslümanlar! Aman ha! Ne yapın yapın daha fazla zengin olmaya çalışın! Bütün gücünüzü, bütün kafanızı, bütün kalbinizi, bütün imkânlarınızı, bütün mesainizi, bütün zamanlarınızı mal mülk toplamaya harcayın! Ne yapıp yapıp kendinizi zekât verecek bir konuma getirin! Fark etmez ben zaten lüks olsun diye indirdim onu, kitabımı tanımasanız da olur! Laf olsun diye gönderdim peygamberi, onunla diyalog kurmasanız da olur. Siz bırakın bunları da aman para kazanmaya bakın!

Zira zenginler benim katımda daha üstündür! diye bir ayet indirmedi Allah. Ben bugüne kadar Kur'an'ın hiçbir yerinde böyle bir âyet görmedim. Rasûlullah efendimizin sözlerinin hiç birisinde böyle bir emir duymadım. Eğer duyanlarınız bilenleriniz varsa söyleyin biz de bilelim. Yok ki böyle bir emir müslümanlar kendilerine böyle bir yol, böyle bir hayat programı, böyle bir hedef çizsinler.

İşin bir başka garip yönü de bugün müslümanlar Allah için ka-zanıyoruz, Allah için biriktiriyoruz dedikleri halde kazandıklarını Allah için değil de hep kendileri için harcıyorlar. Atlarını, arabalarını daha lüks hale getirmek için, ev eşyalarını değiştirmek için, kılık kıyafetlerini değiştirmek için, yeme içmelerini farklılaştırmak için, sofralarını zenginleştirmek için harcıyorlar.

Ey müslümanlar şunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın ki, Allah'ın kitabını tanımaya, Allah'ın âyetleriyle bilgilenmeye Peygam-berinin sünnetiyle diyalog kurmaya zamanınız kalmayacak bir biçimde güya Allah'ın rızasını kazanmaya matuf olarak kazandığınız mallar, topladığınız mülkler bilelim ki bizi Allah yolundan uzaklaştırmaktan başka bir şeye yaramıyor. O halde tez elden aklımızı başımıza almak zorundayız. Kimilerimizin şu ana kadar kazandıkları çoluk çocuğumuza, yedi sülalemize yetecek kadar çoktur. Gelin öyleyse buna bir sınır getirip biraz da Allah'ın âyetleri ne diyor? Tevbe sûresinin bu âyetleri neden söz ediyor? Allah'ın kitabı bizden nasıl bir hayat istiyor? Rasû-lullah'ın sünneti ne diyor? Nasıl bir amel istiyor? Nasıl bir iman isti-yor? Peygamber ne diyor? Bize nasıl bir hayat programı gösteriyor? Biraz da bunları öğrenecek zamanımız olsun da bu âyetlere de iman imkânımız olsun. Neredeyse ekonomik insan olup çıktık Allah korusun. Paradan başka, kazanmaktan başka bir şey düşünemez hale gelmişiz. Ekonomik insan birilerinin hoşuna gidiyor, bu düzenin hoşuna gidiyor. Yahu niye sadece para düşünen biri olayım ben? Benim böyle sadece para düşünen ekonomik insan olmaya hakkım yoktur. Niye ekonominin egemenliği altında bir hayat süreyim ben? Benim sahibim, beni yaratan benden böyle bir hayat istemiyor. Benim hayatımda böyle paradan puldan başka düşünecek hiç bir şeyim yok mu yani? Yok şunu alacağım, yok bunu alacağım, yok şu taksitti yok bu ödemeydi. Hedef böyle para olunca da elbette birileri birilerine haksızlık edecek, birileri birilerine zulmedecektir. Zulmeden zulmü sineye çeken bir toplum olup çıktık Allah korusun.

Halbuki selef âlimlerimiz bakın ne kadar güzel söyler:

"Geçimin en hayırlısı sana yetecek kadar olup seni meşgul etmeyen ve

seni azgınlığa sevk etmeyendir."

Ne kadar hoş bir söz değil mi? Rabbimiz bize yetecek kadar versin ve bizi meşgul etmeyecek kadar versin, bizi kulluktan ve Rab-bimizin bizden istediği diğer emirleri icradan alıkoymayacak kadar versin inşallah. Allah korusun da bakıyorum kimi müslümanlar malın mülkün dükkanın tezgahın kölesi olmuşlar, akşama kadar satılmışlar. Ne ilim öğrenebilecek, ne Kur'an ve sünneti tanıyabilecek, ne çoluk çocuğunun dini hayatıyla ilgilenebilecek, ne hanımlarını eğitebilecek, ne hasta ziyareti yapabilecek, ne birilerine âyet ve hadis götürebilecek, ne tebliğ edebilecek vakitleri kalmamıştır. Üstelik bu insanlar için bir durak noktası da yoktur. Yedi sülalesini besleyecek kadar parası da olduğu halde hâlâ köleliği sürdürebilmektedir. Allah korusun bu çok tehlikeli bir durumdur. Böyle bir kişinin malı da mülkü de kendisinin helâkini hazırlayan bir belâdır bunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

Bakın Rabbimiz insanların düştükleri bu tehlikeye dikkat çekerek kitabında şöyle buyurur:

"Eğer Allah rızkı kullarının hepsine bol bol verseydi, yeryüzünde azgınlık ederlerdi. Ama O, dilediğini bir ölçüye göre indirir. Doğrusu O kullarından haberdardır, onları görendir."

(Şûrâ 27)

Evet eğer Allah yeryüzünde kullarına bol bol rızıklar verip onların istedikleri her şeyi bol bol onlara ulaştırıverseydi o kullar yeryüzünde şımarırlar, azarlar, isyan içine girerler ve fesat çıkarırlardı. Yer-yüzünde dengeyi bozacak duruma gelirlerdi. Çünkü âyeti kerimeden anlıyoruz ki zenginlik taşkınlık sebebidir. Zenginlik şımarıklık sebebidir. Eğer Allah yerdeki kullarına her şeyi bol bol veriverseydi, istedikleri her şeyi bulabilecek dilediklerini elde edebilecek ve istedikleri her şeyi yapabilecek bir duruma gelselerdi Allah diyor ki onlar şımaracaklar ve azgınlık içine gireceklerdi. Bakıyoruz yeryüzünde en çok şımaranlar, yeryüzünde Allah'a en çok isyan içine girip de yeryüzünde dü-zeni bozanlar da zenginlerdir. Yani bu insanlar yeryüzünde kendile-rine verilen azıcık zenginlik, azıcık güç ve kuvvet sonucunda bile Allah'a kafa tutmaya kalkışıyorlar da Allah bunlara biraz daha fazlasını verseydi acaba bunlar ne yapacaklardı? Meselâ biraz daha fazla ömür verseydi, biraz daha fazla güç ve kuvvet verseydi, biraz daha fazla imkân ve saltanat verseydi acaba bu insanlar ne yapacaklardı? Nasıl davranacaklardı?

Lâkin Allah rızkı dilediği ölçüde indirir. Rızkı dilediği şekilde in-dirir ve kullarının her birine dilediği şekilde rızık takdir eder. Çünkü o Allah kullarına Habîr ve Basîr'dir. Yani şüphesiz ki Allah kullarının du-rumlarını mizaçlarını karakterlerini onlara yarayan şeylerin neler olduğunu, herkese ne kadar vereceğini en iyi bilendir. Kulları hakkında en hayırlı şeyin ne olduğunu en iyi bilendir Allah. İşte bu bilgisi ve hikmeti gereği kime ne vereceğini, ne kadar vereceğini, kimi neyle ve nasıl imtihan edeceğini en güzel bir şekilde takdir eder Allah. Bu bilgisi ve hikmeti gereği çok verilmesi gerekenlere çok verir az verilmesi gerekenlere de az verir. Nitekim bir hadis-i kutside Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Kullarımdan öyleleri vardır ki zenginlikten başkası ona yaramaz. Eğer onu fakirleştirseydim bu fakirlik onun dinini bozardı. Yine kullarımdan öyleleri de vardır ki onlara fakirlikten başkası yaramaz. Eğer onu zengin kılsaydım bu zenginlik mutlaka onun dinini bozardı"

(İbni kesir 3/277)

Kimi insanlara neden fazla zenginlik verildiğinin hikmetini işte bu hadisi kutsiden anlıyoruz. O kadar çok istiyor ki vermese dini gidecek adamın da onun için veriyor Rabbimiz. Yani eğer insanlar dün-yada Allah'ın kendilerine takdirine razı olup onunla yetinmeye çalışsalar aslında Allah güzel takdir eder. Ama insanlar Allah'ın takdirine razı olmuyorlar. Kimi insanlar bilirim onların mallarını zekât da temizleye-mez. Meselâ adam başkalarının hakkına uzanmıştır, dükkanında çalıştırdıklarının haklarını vermemiştir. Sanki Allah belirlemiş gibi birilerinin belirlediği asgari ücreti vererek işçilerinin alın terini yemiştir. Veya infak âyeti zekât âyetinden önce gelmiştir. Ama buna rağmen adam infak etmediği için sadece zekâtı hesap edip infakı göz ardı et-tiği için yıllardır infakı ihmal ettiği için mal birikimi söz konusu olmuştur. Zira bugüne kadar infak etseydi belki bu kadar elinde malı birikmeyecekti. Şimdi bu adam zekât değil malının tümünü verse bile so-rumluluktan kurtulamaz. Çünkü o mal zaten kendisinin değil. Veya kendisinin olmayan malı artırdıkça artırmıştır adam. Ne bu malın aslı kendinidir ne de artan kısım kendisinindir. Onu hak sahiplerine ulaştırmak zorundadır. Ya da bu gerçeği anladıktan sonra hemen tevbe edip meşru yoldan kazanıp meşru yolda harcamaya başlayacak elindeki birikiminin değerlendirmesini bu şekilde yapacaktır.

Evet bu âyet ve hadisler çerçevesinde unutmayalım ki zengin olmak için biriktirmek hedef değildir. Hedef zekât verecek konuma gelmek değildir. İslâm'da böyle bir şey yoktur. Yani malı olan çok ka-zanır olmayan kazanamaz, yok öyle. Zenginlerin Allah katında değeri çoktur da fakirlerin değeri yoktur, yok öyle bir şey. Bakın Allah'ın Resûlü buyurur:

"Yarım hurmayla da olsa kendinizi cehennem ateşinden koruyun"

Evet yanlış duymadınız yarım hurma. Yarım hurma, bir hurmanın yarısı. Ne kadar az mı? Ne yapar mı yarım hurma? Hiç mi? Hayır cehennemde kurtarır. Yarım hurma ne kadar az, ama ne kadar çok ki kişiyi cehennemden kurtarıyor. O halde İslâm'da ölçü malın azlığı çokluğu değildir. İslâm'ın ölçüsü materyalist felsefenin ölçüsü değildir. Yani materyalizmde olduğu gibi işte bir milyon dağıtan o ka-dar sevap alır, beş lira veren de o kadar sevap alır bu yoktur İslâm-da. Müslümanın müslümana gülümsemesi bile sadakadır. Bakın para filan yok işin içinde. Sadece bir müslümanın bir müslüman kardeşine bir tebessümü söz konusu.

35. "Bunlar cehennem ateşinde kızdırıldığı gün, alınları, böğürleri ve sırtları onlarla dağlanacak, "Bu kendiniz için biriktirdiğinizdir; biriktirdiğinizi tadın" denecek."

O servet ateşe dönüştürülecektir. O servet cehennem ateşinde kızartılıp onların alınlarının, böğürlerinin, sırtlarının dağlanacağı gün, onlara denilecek ki, işte bu sırf kendiniz için yığdığınız, biriktirdiğiniz servetiniz, haydi şimdi tadın bakalım bu yığmalarınızın karşılığını. Kor gibi kızarmış altın ve gümüşlerle ütülenecek vücutları. Haydi Allah'ın size o serveti verirken bir imtihan konusu olarak verdiğini unutmanızın karşılığını tadın bakalım denilecek. Allah yolunda harcanmayan, başka yollarda harcanan mallar ateş ve azap sebebi olacaktır.

36. "Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü yazısında, Allah'a göre ayların sayısı on ikidir. Bunlardan dördü haram aydır. Bu dosdoğru bir nizamdır. Öyleyse o aylar içinde kendinize yazık etmeyin, top yekun sizinle savaşan putperestlerle siz de top yekun savaşın, Allah'ın sakınanlarla beraber olduğunu bilin."

Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günden beri Onun katında ay-ların sayısı on ikidir. Allah'ın takdirinde, Allah'ın kitabında bu böyledir. Onlardan dört tanesi haram aylardır. İşte bu dosdoğru bir din, dosdoğru bir nizam, dosdoğru bir değerlendirmedir. O halde bu konuda, bu aylar konusunda kendinize yazık etmeyin. Bu aylarda bu ayların hürmetini ihlâl ederek, Allah'ın yasalarını çiğneyerek, birbirlerinizle savaşıp kan dökerek kendi kendinize zulmetmeyin. Ama o kâfirlerin top yekun sizlerle savaştıkları gibi sizler de onlarla top yekun savaşın. Bilesiniz ki Allah muttakilerle, kendisine kulluklarının bilincinde olanlarla, Rab'lerine karşı sorumlu davrananlarla beraberdir.

Bu haram aylarda kâfirler, müşrikler bizimle savaşa tutuşurlarsa elbette bizler bu aylar haram aylardır diyerek onların bizi öldürmelerini beklemeyecek, biz de onlarla savaşacağız.

Evet Rabbimizin gökleri ve yeri yarattığı günden beri Rab-bimiz katında ayların sayısı on ikidir. Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep aylarıdır. Göklerin ve yerin yaratılışından beri haram olan bu ayları Rabbimiz tarih boyunca her ümmete haram olarak takdim buyurmuştur. Hattâ Mekke'li müşrikler kendileri çok çirkin şeyler yaparak yoldan sapmalarına rağmen bu haram ayların hukukuna riâyet ederek bu aylarda savaş yapmıyorlardı. Gerçekten bu aylarda emniyet ve sükun hakim oluyordu. Allah yasası, İslâm yasası olan bu yasayı Allah Resulü de Mekke'de aynen korudu ve insanlara bu yasaya uymalarını öğütledi. Haram aylar bugün de varlıklarını devam ettir-ektedirler.

37. "Sapıtmak için hürmetli ayların yerlerini değiştirip, geciktirmek, küfürde gerçekten ileri gitmektir. İnkar edenler Allah'ın haram kıldığı ayların sayısını uydurmak için, onu bir yıl haram, bir yıl helâl sayıyorlar, böylece Allah'ın haram kıldığını helâl kılıyorlar. Kötü işleri kendilerine güzel göründü. Allah, inkâr eden toplumu doğru yola eriştirmez."

Nesii, yâni aylarda değişiklik yapmak, ilave veya eksiklik yap-mak, onların yerlerini değiştirip geciktirmek gerçekten küfürde ileri gitmektir. Böylece Allah'ın yasalarını tahrif etmek küfürde ziyadeleş-mektir. Aylara yapılan bir ilave başka değil küfre yapılan bir ilavedir.

İbadetler bu ayların hesabına göre yapılır. Kameri takvim güneş takvimi gibi değildir. Her yıl on gün erken geldiği için yılın bütün günlerini gezmektedir. Yâni 36 yılda bu gezisini tamamlar. Müşrikler bir takım çıkarları sebebiyle zamanla oynamaya çalışıyorlardı. Aylara bazen ilaveler, bazen eksiltmeler yaparak ayların yerini, zamanını değiştirmeye çalışıyorlardı. Çıkarları, menfaatleri sebebiyle zamanla oynuyorlardı. Bir savaş yapmak istediklerinde, birilerini öldürmek istediklerinde Allah'ın bu haram aylarda koyduğu can güvenliğini ihlâl edebilmek için yapıyorlardı bunu. Allah'ın haram aylarına denk getirmek için bu yasağını meşru görüyorlar, helâlleştiriyorlardı. Kötü işleri, kötü amelleri onlara süslendirildi, pek cazip göründü. Allah inkâr eden bir toplumu asla doğru yola iletmez. Çünkü onlar uygulamayı bir yıl serbest, bir yıl yasak sayıyorlar ve böylece Allah'ın yasasına karşı geliyorlardı.

Evet müşrikler savaş yapacakları, düşmanlarını öldürecekleri zaman diyorlardı ki bu ay haram ay olmasın, biz savaşımıza devam edelim. Buna karşılık bu haram ayı bir başka aya aktarırız diyorlardı. Şu anda da kimi modernistlerin zamanı değiştirmeye, aynı şeyleri yapmaya çalıştıklarını görüyoruz. Efendim işte hac aylarını değiştirelim. Kimimiz Zilhicce ayında, kimimiz Muharremde, kimimiz Safer ayında haccedebiliriz. Çünkü aynı ayda, Zilhicce ayında haccedince çok büyük izdiham oluyor filan demeye çalışıyorlar. Allah'ın yasalarında değişiklik yapmaya çalışıyorlar. Allah'ın hürmetini değiştirmeye çalışıyorlar. Meselâ Ramazan ayı hilale göre tespit edilir. Müslümanlar ibadetlerini bu ayların hesabına göre yaparlar. Ama bugün birileri ısrarla zamanla oynamak, Ramazan hilaliyle oynamak ve mü'minlerin oruç ibadetlerini bozmak için çırpınıyor.
38. "Ey inananlar! Size ne oldu ki, "Allah yolunda, savaşa çıkın" dendiği zaman yere çöküp kaldınız? Âhireti bırakıp dünya hayatına mı razı oldunuz? Oysa dünya hayatının geçimi âhirete göre pek az bir şeydir."

Hicretin dokuzuncu yılında Tebûk seferine çıkmak üzere Ra-sulullah efendimiz bir seferberlik ilânında bulunduğu zaman Müslümanlar arasında ağır davrananları kınayan bir âyetle karşı karşıya-yız. Yeryüzünde fitne ve fesadın kökünün kazınması, adâletin, Allah'a kulluğun gerçekleşmesi bu uğurda

mü'minlerin Allah için bir savaşı göze alabilmelerine bağlı olduğu vurgulanıyor. Dünya üzerinde, dünyaya taparak zâlimce egemen olan güçlerin belini kırmak, egemenliklerine son verip, onların zulüm ve işkenceleri altında kıvranan mazlumların, mus'taz'afların imdadına yetişmek üzere Müslüman'ların mutlaka savaşı göze almaları gerektiği haber veriliyor.

Ey mü'minler, size ne oluyor da sizler Allah yolunda savaşmıyorsunuz? Ne oluyor size ki Allah ve Resulünün bir savaş çağrısı karşısında yerlerinize çakılıp kaldınız? Size ne oluyor ki Allah yolunda bir savaşı göze alamıyorsunuz? Ne oluyor size ki rahatınızın içine gömülüp kaldınız? Zevkiniz, sefanız, malınız, mülkünüz ağır bastı da Allah yolunda bir savaştan ürker oldunuz? Yoksa sizler âhiret haya-tını bırakıp da dünya hayatına razı mı oldunuz? Yoksa dünyayı âhire-te tercih mi ettiniz? Rabbinizin rızasını, cenneti bıraktınız da şu dün-yanın geçici menfaatlerine razı mı oldunuz? Bilmiyor musunuz ki dün-ya hayatının geçimliliği âhiret hayatının yanında çok azdır. Azı çoğa tercih mi ediyorsunuz? Bâkîyi, sonsuzu verip de fânîyi satın mı alı-yorsunuz?

Şunu kesinlikle bilesiniz ki eğer sizler peygamberle birlikte bu savaşa katılmaz, onu yalnız bırakırsanız Allah onun destekçisidir. Allah elçisine yetecektir. Unutmayın ki sizlerin Allah yolunda cihadı bir kenara bırakıp mal-mülk derdine koşmanız, tarla-tapan derdine, ev-bark derdine, mark-dolar derdine koşmanız sizin kendi kendinizi tehlikeye atmanız anlamına gelecektir.

Bu âyetlerin indiği ve Müslümanların Allah yolunda bir sefere çağrıldıkları dönem Medine'de kıtlık ve kavurucu sıcakların hakim ol-duğu, gölgelerin arandığı ve ekinlerin, meyvelerin hasat mevsiminin geldiği bir döneme rastlıyordu. İşte böyle bir ortamda Rabbimiz bir savaş emri veriyordu. Rasulullah efendimizin işin ciddiyetine binaen önceki adetinden farklı olarak seferin yönünü de açıkça ortaya koyuyordu. Bizans'a karşı, Rum'lara karşı bir sefere gidiyoruz diyordu. Uzun ve meşakkatli bir yolculuk. Onun içindir ki Müslümanlardan ağır davrananlar oldu. Dünya hayatı, yaşamak arzusu, mal mülk sevgisi ağır bastığı için savaşa çıkmak zor geliyordu. Onların bu ağırdan almalarına karşılık bakın Rabbimizin tehdidine:

39. "Eğer bu sefere çıkmazsanız Allah size can yakıcı azapla azap eder ve yerinize başka bir millet getirir. Ona bir şey de yapamazsınız. Allah her şeye Kâdirdir."

Ey Müslümanlar, eğer rahatınızı düşündüğünüz için, bağınızı bahçenizi düşündüğünüz için, dükkanınızı ticaretinizi düşündüğünüz için, evinizi barkınızı düşündüğünüz için Allah yolunda bir savaş size angarya gelir ve ağır davranırsanız bilesiniz ki Allah size can yakıcı, dayanılmaz bir azapla azap edecektir. Sizi giderip sizin yerinize Allah'ı, Allah'ın rızasını, Allah'ın cennetini dünya menfaatlerine tercih edip Onun yolunda malları ve canlarıyla cihad edecek kullar getirecektir. Unutmayın ki Allah dilediğini yapmaya Kâdirdir.

Evet o gün böyle ağır davranan Müslümanlara yapılan bu teh-dit karşısında bugün Allah ve Resulünün cihad çağrısına karşılık bizim durumlarımız gerçekten yürekler acısıdır. Rabbimizin cihad çağrısına karşılık hiç kulak asmayan bizler gerçekten çok kötü bir durumdayız. Allah için en ufak bir fedâkarlığa yanaşmayan bizler ne kötü bir durumdayız? Âhiret hayatını unutup sadece dünya rahatından başka hiç bir şey düşünmez hale gelenmişiz. Siz sahiplenmezseniz peygambere ona sahiplenenler getirir Allah. Dilediği zaman da sizi yok etmeye muktedirdir. Size de yaptıklarınıza da ihtiyacı yoktur Onun. Dilerse sizin defterlerinizi dürer de daha önce sizi sizden öncekilerin yerine dünya sahnesine getirdiği gibi sizin yerinize de başkalarını halef kılar. Nuh toplumunu yok edip yerine Ad'ı getirdiği gibi, isyanlarından dolayı Ad'ın da defterini dürüp yerine Semûd'u yerleştirdiği gibi, küfürlerinden ötürü Semûd'u da yerin dibine batırıp yerine başkalarını getirdiği gibi. Veya Selçukluyu, Osmanlıyı yok edip şu anda onların yerine sizleri getirdiği gibi. Sizi de yok edip yerinize başkalarını getirir. Öyleyse size hakim olan, sizin üzerinize Kahhâr olan Rab-binize teslim olun. Onun istediği hayatı yaşayın. Asla Onun emirlerine isyan içine girmeyin. Onun ve elçisinin cihad çağrısına kulak tıkayarak azabına dâvetiye çıkarmayın. Şunu da unutmayın ki:

40. "Muhammed'e yardım etmezseniz, bilin ki, inkâr edenler onu Mekke'den çıkardıklarında mağarada bulunan iki kişiden biri olarak Allah ona yardım etmişti. Arkadaşı Ebu Bekir'e "Üzülme, Allah bizimledir" diyordu; Allah da ona güven vermiş, görmediğiniz askerlerle onu desteklemiş, inkâr edenlerin

sözünü alçaltmıştı. Ancak Allah'ın sözü yücedir. Allah güçlüdür, Hakîmdir.”

Eğer sizler peygamberime yardım etmez, onu bu cihad çağrımda yalnız bırakırsanız unutmayın ki onun yardımcısı, onun kefili Benim diyor Rabbimiz. Daha önce öyle olmadı mı? Hani hatırlasanıza kâfirler onu Mekke'den çıkardıklarında Sevr mağarasında yanında onu koruyan sizler miydiniz? İki kişiden biri olarak Allah ona yardım edip düşmanlarından korumamış mıydı? Hani orada ayaklarının dibine kadar gelmiş kâfirlerden korku içine giren Ebu Bekir'e arkadaşı: Üzülme, Allah bizimledir diyordu.

Ey Ebu Bekir, iki kişi hakkında ne zandasın ki üçüncüleri Allah'tır onların. Sakın mahzun olma, biz Allah korumasında ve Allah desteğindeyiz diyordu. Biz şu anda Allah için buradayız. Hareket noktamız Allah'tır ve Rabbimiz bizi koruyacak, dinini galip getirecektir korkmana ve üzülmene gerek yoktur diyordu. Böyle Allah da ona gü-ven vermiş, görmediğiniz askerleriyle, ordularıyla onu desteklemiş ve sonuçta kendi sözünü üstün getirmiş, kâfirlerin sözünü alçaltmıştır. Allah'ın kelimesi, Allah'ın dini, Allah'ın yasaları üstündür. Allah Azîzdir, dilediğine güç yetirendir ve yaptığı her şeyi belli bir hikmetle yapandır.

Evet şimdi şu anda Rabbinizin bir cihad çağrısı karşısında peygamberini yalnız bıraksanız bile, hiç biriniz onunla birlikte cihada çıkmasanız bile orada onu koruyan, onu galip getiren Allah elbette yine galip getirecektir. Azîz olan, mutlak güç ve kudret sahibi olan ve Hakîm olan Allah'ın hiç kimsenin yardımına ihtiyacı yoktur. Siz ne yaparsanız kendi menfaatiniz için yapmaktasınız. Allah yolunda mallarını ve canlarını ortaya koyanlar kendi nefisleri için ortaya koymuşlardır. Allah yolunda bir fedâkârlıktan kaçanlar da kendi aleyhlerinde bir eylem içine girmişlerdir. Allah cennet karşılığında mü'minlerin mallarını ve canlarını satın almıştır. Öyleyse haydi:

41. “İsteyen, istemeyen, hepiniz savaşa çıkın. Allah yo-lunda mallarınızla, canlarınızla cihad edin. Bilirseniz bu sizin için hayırlıdır.”

Ağırlıklı ve ağırlıksız olarak, gerek binitli gerek binitsiz olarak, gerek kolay gerek zor gelerek, gerek genç gerek yaşlı olarak, gerek evli gerek bekar olarak, gerek zengin gerek fakir olarak, gerek silahlı gerek silahsız olarak Allah yolunda savaşa çıkın. İşiniz, aşınız, durumunuz müsait olsa da çıkın olmasa da çıkın. Allah'ın ve Resulünün emrine koşun. Hiç beklemeden emre imtisal edin.

Allah yolunda mallarınız ve canlarınızla cihad edin. Malı olan malıyla, canı olan canıyla, ikisine de sahip olan ikisiyle de savaşa gitsin. Sakın ha sakın, Allah yolunda çıkılacak bir cihad için mâzeretlerin arkasına saklanmayın.

Eğer bilirseniz bu sizin için çok hayırlıdır. Haydi hakkınızda hayırlı olana koşun. Haydi imanlarınızı yapabileceğiniz, imanlarınızı hayatınızda görüntüleyebileceğiniz, iman kaynaklı yaşayabileceğiniz bir hayat ortamı oluşturmak üzere savaşa hazırlanın. İslâm düşmanlarına karşı, düşmanlarınıza karşı tedbirlerinizi alarak bölük bölük savaşa çıkın.

Ey Allah ve Resulüne iman edenler! Ey dünya hayatı yerine âhireti satın alanlar! Ey Allah'la böyle bir alışverişte bulunanlar! Fânîyi verip de bâkîye talip olanlar! Dünya hayatının basit zevklerini bırakıp da cennete ve Allah'ın rızasına talip olanlar! Allah yolunda, Allah'ın egemenliğini gerçekleştirmek için, ilay-ı kelimetullah için savaşın. Çünkü unutmayın ki Allah yolunda savaşanlar geçici ve basit dünya hayatını satıp, karşılığında ebedî olan âhireti satın almışlardır. Kim dünya hayatının geçiciliğini, derbederliğini, fânîliğini, zavallılığını bilir de Allah yolunda savaşarak buradaki zevkini, sefasını cennet için fedâ etmeyi becerebilirse, fâniyi verip bâkîyi kazanmayı becerebilirse, Allah'ın rızasını kazanabilirse işte kazançta olan odur. Dünyayı da âhireti de en iyi değerlendiren odur. Öyleyse dünya hayatına karşılık âhireti satın almak isteyenler Allah yolunda savaşsınlar. Bunun başka bir yolu yoktur.

Dünya metaı hem azdır, hem de geçicidir, fânidir. Yâni şu an-da dünyanın ne kadarına sahip olsanız, ne kadarına egemen olsanız, tüm dünya mülkleri, tüm dünya saltanatları sizin de olsa bilesiniz ki çok azdır, âhiretin ve âhiret saltanatının yanında. Madem ki dünya metaı çok azdır, madem ki tüm dünya sizin olsa bile bir gün bitecektir, öyleyse bir gün bitecek olan bir dünya metaı hesabıyla Allah için bir savaştan geri kalarak ebedî bir âhiret hayatını, ebedî bir cenneti fedâ etmek akıl kârı mıdır? Muttakiler için, Allah'la yol bulanlar için, hayatlarını Allah için yaşayanlar için, Allah'ın koruması altına girip Allah'ın istediği gibi yaşayan, Allah adına canları ve mallarını fedâya hazır olanlar için âhiret yurdu gerçekten çok hayırlıdır.

42. "Ey Muhammed! Kolay bir kazanç, normal bir yolculuk olsaydı sana uyarlardı, fakat çıkılacak yol onlara uzak geldi, kendilerini helâk ederek, "Gücümüz yetseydi sizinle beraber çıkardık" diye Allah'a yemin edeceklerdir. Allah onların yalancı olduğunu elbette biliyor."

Eğer çıkacağınız bu sefer kolay bir kazanç, kolay bir sefer olsaydı onlar mutlaka sana uyarlar, seninle birlikte gelirlerdi. Fakat çıkılacak sefer onlara uzak ve zor geldi, meşakkatli geldi. Eğer bu böyle kolayca, zahmetsizce elde edilecek bir ganîmet olsaydı elbette senin peşinden gelirlerdi. Ama bu sefer o münâfıklara ağır geldi, zor geldi de kendilerini helâke sürükleyerek sana diyecekler ki: Eğer gücümüz yetseydi, imkânlarımız elverseydi elbette biz de seninle beraber gelirdik diye Allah'a yemin edecekler. Allah onların yalancı olduklarını, bu sözlerinde samimi olmadıklarını elbette çok iyi bilmektedir. Allah yolunda cihadı terk edecekler, Allah ve Resulünün çağrısından kaçacaklar ve utanmadan bu yalanlarına bir de Allah'ı şâhit tutarak kendi kendilerini helâke sürükleyecek hainler.

Münâfıkların hareket noktası Allah'ın rızası değil ganîmet derdidir. Bunlar aslında kendi menfaatlerinden başka bir şey görmeyen kimselerdir. Sadece dünyayı görebilen insanlardır onlar. Uğrunda savaşabilecekleri her hangi bir dâvâları olmayan insanlardır. Dâvâsız, ne sâdık bir kâfir, ne de sâdık bir Müslüman'dır bunlar. Kitabımızın pek çok âyeti bu zümreyi anlatır. Bunlar sadece kendi canlarını, çıkarlarını düşünen insanlardır. Elde edecekleri bir dünya menfaati varsa, risk ve fedâkarlık yoksa gelirler. Allah için bir savaşta Müslümanlar gibi ölmeyi, yaralanmayı, sıkıntı çekmeyi göze alamayan, Allah için böyle bir fedâkârlığa razı olamayan, kendince savaş gibi bir sıkıntının dışında kalmayı başarı zanneden insanlardır.

Basit düşünceleri, sığ hesaplarıyla hareket eden zavallı insanlar. Bu dünyanın geçici zevk ve eğlencelerine kapılarak Allah için bir savaştan kaçan ve dünyalarını da âhiretlerini de mahveden insanlar. Menfaatlerinden başka bir şey düşünmeyen bu insanlardan ciddi bir fedâkârlık beklemek mümkün değildir. Ağızlarıyla kalplerinde olmayan şeyleri söylerler. Ağızları başka, kalpleri başkadır bunların. İçleri başka, dışları başkadır. Bakın diyorlar ki eğer gerçekten imkân bulabilseydik, gücümüz yetseydi elbette bizler de sizinle gelirdik. Ama Allah biliyor ki onlar yalan söylüyorlar.

43. "Allah seni affetsin; doğrular sana belli olup, yalancıları bilmeden önce, niçin onlara izin verdin?"

Allah'ın Resulü Tebûk seferinden kaçabilmek için asılsız bahaneler öne

sürerek kendisini aldatmaya çalışan bir kısım münâfıkların özürlerini kabul ederek onların bu savaştan geri kalmalarına izin vermişti de peygamberinin bu davranışını beğenmeyen Rabbimiz hemen onu uyarıvermiştir. Yâni onun bu davranışını, bu içtihadını onaylamadığını ortaya koyuverdi.

Allah seni affetsin! Allah senin hayrını versin ey peygamberim! Niye böyle yaptın? Savaştan kaçmak için sana özür beyanında bulunan bu insanların özürlerinin doğruluğu, yalancılığı açığa çıkmadan, bu konuda bir araştırma yapmadan niye izin verdin onlara? Sakın bir daha böyle yapma! diyerek uyarıverdi Rabbimiz onu ve bu davranışını onaylamadı. Çünkü eğer Rasulullah efendimiz kendilerinin mâzeretlerini kabul etmeyerek, onlara savaştan geri kalma izni vermeyerek onlar geri kalmış olsalardı elbette onların nifakları açığa çıkacaktı. Böylece Allah için bir fedâkarlık anlamına gelen savaş, mü'minle münafığı ayırıcı en büyük bir imtihan olacaktı.

Tebûk seferinin hazırlıklarının başladığı günlerde insanlardan gelip mâzeretler ileri sürerek Rasulullah efendimizden izin isteyenler oluyordu. Ey Allah'ın Resulü işte şu şu işlerimiz var, şu şu mâzeretlerimiz var, bizi bu işten mazur gör diyorlardı. Bizi affet, bizi bağışla biz bu sefere katılamayacağız. Rasulullah efendimiz de her mâzeret beyan edene izin vermişti.

Rabbimiz buyuruyor ki ey peygamberim, keşke öyle yapmayıp da biraz bekleseydin. Bekleseydin de gerçekten mâzereti olanlarla olmayanlar bir açığa çıksaydı. Rabbin gerçekten inananlarla münâfıkların açığa çıkması için böyle bir imtihan açmıştı. Tabii ki Rasulullah efendimizin merhametine sığınarak böyle bir savaştan yan çizmeye çalışanları oldukları hal üzere bırakacak değildi Allah. Elbette onları tek tek ortaya çıkaracaktı Rabbimiz. Bakın bundan sonraki âyetinde kimlerin izin isteyip kimlerin asla isteyemeyeceğini şöylece açıklıyor Rabbimiz.

44,45. "Allah'a ve âhiret gününe inananlar, mallarıyla, canlarıyla savaşmak istediklerinden ötürü geri kalmak için senden izin istemezler. Allah sakınanları bilir. Ancak Allah'a ve âhiret gününe inanmayan, kalpleri şüpheye düşüp şüphelerinde bocalayan kimseler senden izin isterler."

Allah'a ve âhiret gününe gerçekten iman edenler, malları ve canlarını

ortaya koyarak Allah yolunda cihaddan kaçmak için asla senden izin istemezler. Allah'a, Allah'ın istediği gibi iman edenler ve bir gün bu dünyada yaptıkları her şeyin hesabını vereceklerinin bilincinde olanlar, Allah yolunda bir cihaddan geri kalmak için asla izin istemezler. Çünkü zaten Allah'a iman Allah'ın hayata karıştığına imandır. Allah'a iman onun hayat programı gönderdiğine imandır.

Allah'a iman ondan gelen cihad emrine imandır. Allah böyle kendisine, kendisinin istediği gibi iman eden, kendi yolunda cihad eden muttaki kullarını bilmektedir buyurarak Rabbimiz cihadla takva arasında bir ilişkiyi vurguluyor. Cihad bir Müslümanın kalbindeki takvanın açığa çıkmasıdır. Cihad takvanın alâmetidir. Allah o muttakileri bilmektedir. Allah'ın rızasını ve âhiret günündeki mükâfatlarını kazanabilmek için vesileler arayan, bunun için de cihada koşan kullarını çok iyi bilmektedir Allah.

Zaten işte bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz rızasını kazanmada en büyük vesilenin kendi yolunda cihad olduğunu açıkça haber vermektedir. Mâide sûresinin 35. âyeti bunu daha açık anlatıyordu. Evet Allah o muttakileri bilmektedir. Onların değerlerini bilmektedir. Onlara nasıl mükâfatlar lütfedeceğini çok iyi bilmektedir.

Ancak senden yalnızca Allah'a ve âhiret gününe inanmayan, kalplerine iman yerleşmemiş, kalpleri şüpheye kapılmış, imanlarında şüpheye düşmüş kimseler izin isterler. Allah'a güvenleri olmayan, Allah'ın kendi yolunda savaşan kullarına yardımına güvenmeyen, âhiret konusunda, cennet konusunda hep bir şüphe içinde olanlar ancak senden izin isterler. Yâni inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunan münâfıklar, ancak cihaddan kaçmak için senden izin isterler. Âhirete ve cennete inanmayan insanların Allah için bir savaşı, bir fedâkarlığı göze almaları asla mümkün değildir. Onların ne Allah yolunda mal harcamaları, ne de canlarını ortaya koymaları mümkün değildir.

46. "Eğer savaşa çıkmak isteselerdi bir hazırlık yaparlardı. Ama Allah davranışlarını beğenmedi de onları alıkoydu. "Acizlerle beraber oturun" denildi."

Gerçekten onlar savaşa çıkmak isteselerdi elbette onun için bir hazırlık yaparlardı. Eğer kalplerinde gerçekten Allah için bir savaş niyeti olmuş olsaydı, silah ve erzak yönünden bir hareketin, bir hazırlığın içine girerlerdi. Onların böyle bir hareketin içine girmemeleri aslında cihaddan kaçma niyetlerini açığa vurmaktadır. Lâkin Allah onların seninle birlikte cihada çıkmalarını hoş görmedi

de onları bu işten alıkoydu. Onların seninle birlikte gelmelerini istemediği için Allah isteklerini, azimlerini kırıverdi. Ayaklarını dolayıp kalplerine tembellik ve isteksizlik koyuverdi. Onlara savaştan geri kalan âcizlerle beraber, kadın ve çocuklarla beraber oturun dedi. Tevkif etti onları.

Elbette bir şeye inanan, bir şey için samimi bir niyet taşıyan kişi onun için hazırlık içinde olmalıdır. Peki var mı şu anda cihad için bir hazırlığınız? Bir planınız programınız var mı şu anda? Ruhunuzu, kalbinizi, bineğinizi, silahınızı hazırlamak gibi bir derdiniz, bir endişeniz var mı? Allah'ın dinini yeryüzünde hakim kılma, inancınızı yaşama diye bir derdiniz var mı? Allah'ın tüm dinlere, tüm sistemlere üstün kılmak üzere gönderdiği bu hak dinini yeryüzünde üstün getirme diye bir hesabınız var mı? Peki oturduğunuz yerden mi olacak bu? Rasulullah oturduğu yerden mi gerçekleştirdi bunu? Rasulullah efendimiz bir hadislerinde şöyle buyuruyordu:

"Kim ki Allah yolunda cihad etmeden, cihad etme niyetini içinden geçirmeden ölürse nifak üzere ölmüştür"

Öyleyse bu halimizle münâfıklara mı benziyoruz, yoksa mü'minlere mi? bunu iyi bir düşünelim Allah için.

Allah o münâfıkların seninle birlikte çıkmalarını istemedi. Yâni biraz da Rabbimiz önceki uyarısından ötürü sıkıntıya düşen Peygamberini teselli ediyordu burada. Ey peygamberim, aslında sen onlara izin vermesen de zaten onlar seninle bir savaşa çıkmayacaklardı. Sen üzülme, çünkü onların seninle birlikte çıkmaları sana zerre kadar bir hayır kazandırmayacağı gibi bilâkis çok zararları olacaktır. Çünkü:
47. "Aranızda savaşa çıkmış olsalardı, ancak sizi bozmağa çalışırlar ve fitneye düşürmek için aranıza sokulurlardı. İçinizde onlara kulak verenler var. Allah kendilerine yazık edenleri bilir."

Eğer onlar sizinle birlikte savaşa çıkmış olsalardı sizin için fitne ve fesattan başka bir şey artırmazlar, aranıza fitne sokmak üzere sa'y ederlerdi. İçinizde onlara kulak verenler vardır. İçinizde onlara haber taşıyanlar vardır ve Allah elbette böyle kendilerine yazık edenleri bilmektedir.

Evet içinizde onların lakırdılarına kulak veren, onların fitne-lerini dinleyenler vardır. Onların fitnelerine kulak verecek, onları din-leyecek, onlara

itaat edecek, onlarla birlikte hareket edecek zayıf kimseler vardır. Onların açtıkları fitne çığırından gidebilecekler vardır. Böylelerini etkileyip moral men onları çökertecekler bu münâfıklar. Onun içindir ki onların sizden, saflarınızdan uzak olması daha hayırlı olduğu için Rabbiniz sizin hayrınıza takdirde bulundu. Ama elbette Resul (a.s) hemen onlara izin vermeseydi, Allah münâfıklıkları açığa çıkacaktı.

48. "Andolsun ki, daha önce de fitne koparmak istemişlerdi. Sana karşı bir takım işler çeviriyorlardı, sonunda onlar istemedikleri halde hak ortaya çıktı, Allah'ın emri üstün geldi."

Çünkü bu adamlar bundan önce de, Tebûk seferinden önce de sizin aranızda fitne koparmak istemişlerdi. Bundan önce de aranızdaki arkadaşlarını etkileyip, onların güçlerini kırıp fitneye düşürmek istemişlerdi. Ama sonunda onlar istemedikleri halde hak ortaya çıktı. Allah'ın yardımı geldi ve Allah'ın emri, Allah'ın takdiri, Allah'ın dini üstün geldi.

Meselâ Uhut savaşında münâfıkların reisi Übey Bin Selül 300 kadar arkadaşıyla savaş alanını terk edince bu Müslümanlarda şok etkisi yaptı. Onların bu tavırlarından dolayı Müslümanların içinde çok ciddi tedirginlik yaşayanlar oldu. Hattâ kimileri onların etkisiyle morallerini, dirençlerini yitirip geri çekilmeyi bile düşünür olmuşlardı. Ordunun içinde ciddi bir bozgun, ciddi bir çözülme başlamıştı. Halbuki Allah, onların dostu idi. Onları kendilerinden çok seven, onlar adına en hayırlı, en güzel kararı alacak olan Allah'tı. Onlara yardım edip düşmanlarına karşı galip getirecek, dini yüceltecek olan Allah'tı. Rab-bimiz yardımıyla onları korundu da onlar Allah'ın yardımıyla münâfıkların oyunlarına gelmediler. Münâfıklar gibi Rasulullah'ı ve Müslümanları kendi başlarına terk edip gitmediler.

Bedirde de aynı şeyleri yapmışlardı bu hainler. Yine Medine-de peygambere bir komplo kurarak öldürmek istediler. Çok çeşitli planların, provokasyonların içine girdiler. Ama Allah peygamberini de korudu, dinini de hakim kıldı. Onun içindir ki onların bu seferde sizinle birlikte olmayışları, sizin hakkınızda hayırlıdır.

49. "Onlardan, "Bana izin ver, beni fitneye düşürme" diyen vardır. Bilin ki onlar zaten fitneye düşmüşlerdi. cehennem, inkâr edenleri şüphesiz kuşatacaktır."

Onlardan kimileri de bu cihaddan kaçmak için diyorlar ki, ey peygamber,

bana izin ver, beni fitneye düşürme, beni günâha sokma. Senin iznin, senin onayın olmadan eğer bu cihaddan geri kalırsam fitneye düşer, günâha batarım. İşimiz, aşımız, ticaretimiz, malımız,

mülkümüz, evimiz, barkımız, çoluğumuz, çocuğumuz helâk olacak. Gel bize izin ver de bu felâketlere düşmeyelim.

Veya kimileri de diyorlardı ki ey Allah'ın Resulü, ben kadınlara düşkünüm. Şimdi oraya gider de sarışın Rum kadınlarını görürsem dayanamayarak bir günâha düşerim. İyisi mi gel izin ver.

Ya da diyorlar ki ey Allah'ın Resulü biz bu cihada gitmek is-temiyoruz. Bu cihad bize çok ağır geliyor, iyisi mi gel sen izin ver de bizim başımızı belâya sokma. Seniz izninle bu savaştan geri kalalım da günaha girmeyelim diyorlar.

Veya işte ey Allah'ın Resulü daha biz adam olamadık, daha biz nefislerimizi terbiye edemedik, bırak bizim gibi zayıfları da şimdilik nefislerimizin ıslahıyla uğraşalım diyerek sudan bahanelerle savaştan muaf tutulmalarını istiyorlar.

Hayır hayır, onlar Allah yolunda bir cihaddan kaçarak aslında fitnenin ta ortasına düşmüşlerdir. Bundan daha büyük bir fitne olabilir mi? Çünkü Allah için bir savaştan kaçanlar, Allah için bir fedâkârlığı göze alamayan insanlar yaşarken ölmüş insanlardır. İşte tarih içinde böyle dinleri uğrunda, özgürce bir hayata kavuşmaları ve Müslüman-ca bir dünyaya ulaşmaları uğrunda Allah'ın cihad emrini yerine ge-tirmeyen, düşmanla karşı karşıya gelmeyi göze alamayan nice toplumların mahvolduklarını, perişan olduklarını, yıllar yılı galip toplumların kölesi olarak zillet içinde bir hayatın mahkumu olarak silinip gittiklerini görüyoruz. Allah için bir savaşı göze alamadıkları için galip toplumların elinde oyuncak olmuş, varlıklarını, şahsiyetlerini, hürriyetlerini kaybetmiş, dinlerini, tarihlerini kaybetmiş, silinip gitmiş nice milletler tanıyoruz.

Evet Allah ve Resulünün cihad çağrısı karşısında olmadık mâzeretlerin arkasına saklanan bu münâfıkların sadece menfaatleriyle hareket ettiklerini de bakın bundan sonraki âyet şöyle ortaya koyuyor:

50. "Sana bir iyilik gelince onların fenasına gider; bir kötülük gelse, "Biz

önceden ihtiyatlı davrandık" derler, sevinerek dönüp giderler.”

Sana bir iyilik gelince onların ağırına gider. Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcusu Müslümanlar size bir iyilik, bir zafer, bir galibiyet, bir ganîmet ulaştığı zaman o münâfıklar üzüntülerinden deliye dönerler. Kendileri iman ehli olmadıklarından iman ehlinin ulaştığı bir hayır onları üzüntüye gark eder. Sana bir musîbet, bir zarar, bir mağlubiyet dokunduğu zaman da sevinçlerinden bayram ederler. Biz önceden tedbirimizi almış, kafalarımızı çalıştırmış ve onlarla birlikte olmamışız diyerek sevinç içinde dönüp giderler. Alçaklar güya kendilerini dünyada etkin ve yetkin zannederler. Allah’ı, Allah’ın takdirini görmezden gelerek her şeyi kendi plan ve programlarıyla başardıklarını zannederler. Başarılarını ve kayıplarını kendilerine izâfe ederek başarılarından ötürü sevinip kayıplarından ötürü üzülürler.

Evet peygamberin savaş dâvetine icâbet etmeyenler, peygamberi ve Müslümanları yalnız bırakanlar, Allah için çıkılan bu savaşta peygamberin ya da Müslümanların başlarına bir şeyler isâbet edince, bir zarar ulaşınca zavallılar diyorlar ki doğrusu Allah bize nî-met verdi. Allah bizi korudu. İyi ki bizler akılsızlık edip o savaşa gi-denlerle beraber olmadık. Onlarla birlikte gitmedik de onun için ka-zandık. Peygamberin ve beraberindeki Müslümanların başına gelen-ler bizim de başımıza gelmedi diye sevinirler. Zavallılar Allah ve Resulünün emrettiği bir savaş konusunda Allah ve Resulünün emrine muhalefet ederek Müslümanlarla birlikte olmamayı nîmet kabul ediyorlar.

Allah için bir savaşta Müslümanlar gibi ölmeyi, yaralanmayı, sıkıntı çekmeyi göze alamayan, Allah için böyle bir fedâkarlığa razı olamayan zavallılar kendilerince bir kısım musîbetlerin dışında kalmayı başarı zannediyorlar. Alçakların sözleri anlayışları ne kadar da basit, düşünceleri ne kadar da sığ, hesapları ne kadar da yanlış değil mi? Bu dünyanın geçici zevk ve eğlencelerine kapılarak Allah için bir savaştan kaçan insanlar ne kadar da zavallı insanlar değil mi? Halbuki Allah’ın ve Resulünün her dâvetine koşan Müslüman, Uhutta şehit de olsa, Bedirde mağlup da olsa veya şu anda dünya savaşlarında yenilmiş de olsa, görünürde kâfirler karşısında ezilmiş de olsa kazanan yine odur, galip gelen yine odur, üstün olan yine odur. Çünkü galibiyet ya da mağlubiyet, zafer ya da hezimet dünya şartlarına göre hesap edilmez. Galibiyet ve mağlubiyet âhiret şartlarına göre yapılır.

51. “De ki: “Allah'ın bize yazdığından başkası başımıza gelmez. O bizim Mevlâ’mızdır, inananlar Allah'a güvensin.”

Evet bu beyinsizlere de ki peygamberim, ey akılsızlar nasıl düşünüyorsunuz böyle? Bilmiyor musunuz ki Allah'ın bir takdiri vardır? Bilmiyor musunuz ki kulları üzerinde tek egemen Allah'tır? Bil-iyor musunuz ki Allah'ın bizim için yazdığından başkası bizim başımıza gelmez. Acı-tatlı, başarı-kayıp, zafer-hezimet, ölüm-şehadet başımıza ne gelmişse hepsi Allah'ın takdiriyledir. Ondan bize ne gelmişse bizim hayrımızadır. Çünkü O bizim Mevlâ'mızdır. O bizim sahibimiz-dir. Biz O'nun yolunda olduğumuz müddetçe, O'nun rızası istikâmetinde hareket ettiğimiz müddetçe, O'nun kararlarını uyguladığımız müddetçe O bizim Mevlâ'mızdır.

52. "De ki: "Bize iki iyilikten, gazilik ve şehitlikten başka bir şeyin gelmesini mi bekliyorsunuz? Oysa biz Allah'ın kendi katından veya elimizle, sizi bir azaba uğratmasını bekliyoruz. Bekleyiniz, doğrusu biz de sizinle birlikte beklemekteyiz."

Bu zavallılara de ki ey peygamberim, ey münâfıklar sizler bizim hakkımızda iki iyilikten başka bir şey mi bekliyorsunuz? Gazilik ya da şehadetin dışında başka bir şey mi bekliyorsunuz? Başka değil bizler Allah için çıktığımız bir savaştan ya gazi olarak, ya da şehit olarak döneriz. Allah yolunda olduğumuz sürece bizim için bunların her ikisi de hayırlıdır. Bizim için kayıp diye bir şey yoktur. Biz şehit ol-sak da galibiz, mağlup olsak da, muzaffer olsak da. Çünkü bizim ha-reket noktamız Allah'ın rızasıdır. Biz yaşasak da Allah'ın kullarıyız ölsek de. Allah yolunda olduğumuz sürece cennet bizimdir.

Bekleyin, sizinle beraber ben de bekliyorum. Bekleyelim ve âkıbeti görelim. Hep beraber göreceğiz sonucu. Siz mi haktasınız, yoksa bizler mi haklıyız. Allah yolunda savaşanlar, Allah yasalarıyla hareket edenler mi kazanacak yoksa sizler mi? Allah yasaları mı hak mış, yoksa sizin sarıldığınız küfür yasaları mı?Yakında göreceğiz. Bakın Allah'ın elçisi ne kadar rahat ve kendisinden emin bir tavır ser-giliyor münâfıklar ve kâfirler karşısında. Müslüman gerçekten Müslüman'sa o yolundan emindir. Yolunun doğruluğundan kesin emindir ve huzur içindedir.

Evet dün olduğu gibi şu anda da bir bekleyiş var. Kâfirler de bekliyorlar, Müslümanlar da bekliyorlar, münâfıklar da bekliyorlar. Onlar da bir bekleyiş içindeler, bizler de. Bakalım görelim Allah ne yapacak? Yakında onlar da görecekler, bizler de göreceğiz. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Meselâ bir Nuh (a.s) kendisine iman eden beş on Müslüman'la birlikte kâfirlere karşı 950

yıl beklemiş. Hûd (a.s) süper bir güç karşısında bir avuç garibanlarla bekledi. Sâlih (a.s) Semûd'un güçlü kuvvetli zâlimlerine, kâfirlerine karşı bir avuç Müslüman'la bekledi. Lut (a.s) sadece kendisine inanmış iki kızıyla bekledi. İbrahim (a.s) büyük zâlim Nemrut tarafından ateşe atılana kadar bekledi. Musâ (a.s) azgın Firavunun denizde gebertilişine kadar bekledi. Muhammed (a.s) Allah'ın yardımı gelene kadar bekledi.

Şu anda biz de bekliyoruz bizim karşımızdaki kâfirler de bek-liyorlar. Bekleyelim bakalım Rabbimiz ne edecek? Ne gösterecek?. Onlar bizim için sadece şehâdet veya gazi olmayı bekliyorlar, ama biz onlar için, ya bizim ellerimizle ya da bizzat Rabbimiz tarafından kesin bir helâk bekliyoruz.

53,54. "Ey Muhammed! De ki: "İstekli yahut isteksiz olarak verin, nasıl olsa kabul edilmeyecektir. Siz şüphesiz fâsık bir topluluksunuz. Verdiklerinin kabul olunmasına engel olan, Allah'ı ve peygamberini inkâr etmeleri, namaza tembel, tembel gelmeleri, istemeye, istemeye vermeleridir."

Evet de ki peygamberim onlara, ister gönüllü, ister gönülsüz, ister isteyerek ister istemeyerek infakta bulunun. Kesinlikle bilesiniz ki bu infaklarınız sizden kabul edilmeyecek. Allah onu sizden kabul etmeyecektir. Çünkü sizler fâsıklar topluluğusunuz. Allah'a imandan, itaatten, kulluktan çıkmış bir topluluksunuz. Adamlar hem türlü türlü mâzeretlerin arkasına saklanarak Allah için çıkılacak bir cihaddan kaçmak istiyorlar hem de bu niyetlerini gizleyebilmek için mücahitlere maddî katkıda bulunmak, infakta bulunmak istiyorlardı. Siz yürüyün ey Müslümanlar, arkanızda biz varız diyorlardı. Sizi desteklemeye hazırız diyorlardı. Her ne kadar bizler sizlerle birlikte gelemiyorsak da paralarımızla yanınızdayız diyorlardı. Ama hainler Allah rızası değil de sadece insanlara gösteriş için hareket ediyorlardı. Bunun bir başka sebebi de:

Allah'ı ve peygamberini inkâr etmeleri, namaza tembel, tembel gelmeleri, istemeye, istemeye vermeleridir. Evet onlar namaza tembel ve isteksiz davranırlar. Namaza inanmadıklarından, namazla sevap beklemediklerinden zoraki kılarlar. İdama gidiyorlarmış gibi namaza giderler. Namazla çevrelerine karşı din kurtarma derdindedirler. Yâni adamlar Müslüman olmadıkları halde bir kısım menfaatler devşirmek ve de kendilerini Müslümanların elinden kurtarabilmek için çırpınan kimseler. Bunun için bu adamlar her gün Müslümanların mescidinde Müslümanlarla beraber olmak, Müslümanlarla beraber görünmek, Müslümanlarla beraber namaz kılmak zorunda kalıyorlardı. Aksi taktirde İslâm toplumunun bir üyesi olmaktan çıkmaları söz konusuydu. Onun için münâfıklar kendilerini ele vermemek için istemeye, istemeye namaz

kılmak zorunda kalıyorlardı. İstemeye, istemeye infakta bulunmak zorunda kalıyorlardı. İnanmadıkları bir şeyi yapma azabına katlanmak zorunda kalıyorlardı. Onun içindir ki Rabbimiz ne namazlarının, ne de infaklarının onlardan asla kabul edilmeyeceğini söylüyor. Öyleyse:

55. "Artık onların malları ve çocukları seni imrendir-mesin. Allah bunlarla onlara dünya hayatında azap etmek ve canlarının inkârcı olarak çıkmasını ister."

Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, sakın onların malları ve çocukları seni imrendirmesin, sizi imrendirmesin. Sakın o münâfıkların ellerindekilere imrenmeyin. Malları, mülkleri, ev-lâtları, ekonomik ve siyasal güçleri karşısında sakın içinizde onlara karşı bir eziklik duymayın. Onlara verilenlerin hiç birisi onların hayrına değildir. Allah bu dünya hayatında onlar sebebiyle onlara azap etmek istiyor. Kâfirler olarak canlarının çıkmasını istiyor. Onların hiç birisi bu dünyada kalıcı değildir, âhirete de intikal edici şeyler değildir.

Sakın ha ey Müslümanlar bunlar niye bize verilmemiş de bu kâfirlere verilmiş diye mahzun olmayın. Bu kâfirlerin sahip oldukları şeyler karşısında sakın ha bir aşağılık duygusuna kapılmayın, bir şahsiyet bozukluğu yaşamayın. Unutmayın ki onlar bu sahip olduklarıyla Allah'ı ve âhireti unutuyorlar. İşte onun için vermiştir Allah onlara bunları.

İşte görüyorsunuz ki münâfıklar ve kâfirler Allah'la, Allah safında yer almış Müslümanlarla giriştikleri savaşta mallarına, evlât-larına güvenmektedirler. Mal ekonomik gücü, evlât da askeri ve siyasal gücü anlatır. İşte kâfirler ve münâfıklar mallarına, evlâtlarına, ma-kamlarına, konumlarına güvenerek Allah'a ve Allah yolunun yolcularına savaş açmaktadırlar. Allah o verdikleriyle onların azaplarını artırmaktadır. Onlar o sahip olduklarına tutkularından ötürü münâfıklık yapmaktadırlar.

İşte görüyoruz ki adamlar onlara bekçilik yapacağız diye bir cihaddan geri kalmaktadırlar. Onlara tutkularından dolayı Allah'ın is-tediği kulluğa yönelemiyorlar. Böylece Allah onlara bu dünyada azap etmektedir. Bundan daha büyük bir azap olabilir mi?

56,57. "Sizden olmadıkları halde, sizinle beraber olduklarına Allah'a yemin ederler. Oysa onlar korkak bir topluluktur. Bir sığınak veya mağara yahut girecek bir yer bulmuş olsalardı, çarçabuk oraya yönelirlerdi."

Evet o münâfıklar, o inanmadıkları halde iman gösterisinde bulananlar, sizden olmadıkları halde sizden olduklarına, sizinle birlik olduklarına dair Allah adına yemin ederler. Vallahi de billahi de biz de Müslümanız, biz de sizdeniz diye yemin ederler. Halbuki onlar sizden değildirler. Kalpleri, duyguları, düşünceleriyle onlar kâfirlerdendirler. Kâfirlerden yanadırlar. Ancak sizden gelebilecek bir takım tehlikelerden korktukları için küfürlerini gizlemek ve sizden görünmek istiyor-lar.

Müslümanların güçsüz olduğu ortamlarda bunlar küfürlerini açıkça ortaya koyarlar. Böyle münâfıkça tavırlara ihtiyaç duymazlar. Ama Müslümanların güçlü oldukları ortamlarda bu tür insanlar inanmadıkları halde inanmış gibi görünürler ve için için kâfirlerle işbirliği içine girerek Müslümanları arkadan hançerlemeye çalışırlar. Kâfir güç odaklarıyla gizli gizli anlaşmalar yaparak Müslümanları yok etmenin hesabına girerler. Kâfirlerle birlikte hareket ederler ama aslında bu adamlar kâfirlerle de beraber değillerdir. Yâni bu münâfıkların asıl amacı küfür de değildir. Yâni bir kâfir gibi ideolojik bir küfür taraftarı da değillerdir. Müslüman da değillerdir. Bunlar kimliksiz insanlardır, dâvâsız insanlardır. Onların dinleri de, davaları da sadece menfaatleridir. Menfaatleri gereği bir sarkaç gibi bazen küfre ve kâfirlere bazen da imana ve Müslümanlara meylederler. Yâni hem iman safının, hem de küfür safının bu tür insanlardan ciddi bir fedâkarlık beklemeleri mümkün değildir.

Eğer onlar sizden sığınabilecek, sizden kurtulabilecek bir mağara, bir sığınak, bir barınak, bir kale veya dar da olsa girebilecekleri bir delik bulmuş olsalardı mutlaka oraya girecekler, o tarafa dönecekler, oraya sığınacaklardı. Serkeş atlar gibi mutlaka o tarafa doğru ko-şarlardı. Yâni sizden o kadar nefret ediyorlar ki, size karşı o kadar büyük düşmanlık besliyorlar ki sizden kurtulmak için en kötü bir sığınak bulsalar bile kaçıp oraya sığınacaklar.

Ama tabii böyle rol yaparak bir görüntü sergilemeleri de onları çok sıkıyor. Kâfirliklerinin açığa çıkmaması için vâki olan Allah için bir savaşta mallarını ve canlarını ortaya koymak zorunda kalmış olmaları aslında onları kahrediyor.

Evet canlarını, mallarını, mevkîlerini, ticaretlerini koruyabil-mek için dışarıdan Müslüman görünmeleri çok zor geliyordu kendilerine. Küfre bile samimi bağlılıkları olmayan böyle menfaatperestler eğer sığınabilecekleri bir ağaç kovuğu, başlarını sokabilecekleri bir tünel, bir delik bulmuş olsalardı elbette sizden kaçıp oraya sığınırlar, orada kâfirce bir hayatı rahat yaşarlardı.

Ama artık her taraf Müslüman'la dolduğu için böyle bir tenha bulamadıkları için Müslümanların arasında yaşamak zorunda kalıyorlardı. Aslında bu kendi tercihlerinin bir cezasıydı onlara. Çünkü Rabbimiz münâfıklıktan razı değildir. İn-sanları serbest bırakmış, sonucuna katlanmak şartıyla dileyen mü'-min, dileyen de kâfir olsun, ama münâfık olmayın buyurmuştur. Yâni kâfire bir hürriyet tanımıştır. Onun zorlanmasını yasaklamıştır. Çünkü zorlandığı zaman kâfir münâfık olacaktır ve Allah'ın buna rızası yoktur. Allah'ın hukuku böyledir, ama şu anda Allah yasalarından habersiz yaşayan dünyanın her yerinde uygulanan baskı sistemleri ancak kendi sistemlerine karşı münâfıklar yetiştirmektedir. İşte şu anda ben Allah dinine göre bir hayat yaşamak istiyorum diyen insanları münâfıklaştırıyor bu sistem. İnancına ters bir hayat yaşamak, insana bu dünya hayatında en büyük bir ceza, en büyük bir azaptır. İnsanlar hür iradeleriyle tercihini yapabilmelidirler. Allah böyle istiyor.

58,59. "Sadakalar hakkında sana dil uzatanlar vardır. Onlara verilirse hoşnut olurlar, verilmezse, hemen öfkeleniverirler. "Eğer onlar, Allah ve Peygamberinin kendilerine vermiş oldukları şeylere razı olsalar ve "Allah bize yeter, O ve peygamberi bol nîmetinden bize verecektir; doğrusu biz Allah'a gönül bağlayanlardanız" deselerdi daha hayırlı olurdu."

O münâfıklar içinde sadakalar konusunda sana ve Müslümanlara dil uzatanlar da vardır. Kendilerine uğrunda hareket ettikleri dünya mallarından verildiği zaman hoşnut olurlar, verilmediği zaman da gazaplanırlar.

Evet sadakaların taksimi konusunda, zekatların tevzii konusunda onlar sana dil uzatırlar. O zekat mallarından kendilerine bol bol verirsen seni takdir ederler, senin yaptığını beğenirler. Ama razı olacakları kadar vermezsen seni ayıplamaya kalkışırlar. Kitabımızın çeşitli yerlerinde münâfıkların bu tutumları anlatılır. Savaşlardan elde edilen ganîmetlerin taksimi konusunda Rasulullah efendimizi âdil olmamakla suçlamaya çalıştıklarını gördük. Adamlar materyalist olduklarından her şeyin kendilerine verilmesini istiyorlar. Hak etmedikleri şeylere ulaşmak istiyorlar.

Halbuki eğer onlar Allah ve Resulünün verdiklerinden hoşnut olsalar, kendilerine verileni yeterli bulmuş olsalardı, bize Allah yeter, Allah nasıl olsa pek yakında bize fazlından, kereminden bolca verecektir demiş olsalardı, biz gerçekten Allah'a rağbet edenlerdeniz de-miş olsalardı onlar hakkında daha hayırlı olurdu buyuruyor Rabbimiz. Biz ganîmet için Müslüman olmadık, biz Rabbimizin rızasını ve cennetini isteriz deyiverselerdi haklarında çok daha iyi

olurdu. Kendileri ölçüp biçeceklerine Allah ve Resulünün takdirine, ölçüp biçmesine razı olsalardı çok daha hayırlı olurdu.

Çünkü hayatın programını, hayatın yasalarını belirleme yetkisi Allah ve Resulüne aitti. Öyleyse bizler onlar gibi olmayacak Allah ve Resulü bizim için ne ölçüp biçmişler, nasıl bir hayattan razı olmuşlarsa biz de onlardan razı olacağız. Allah bize yeter, Allah'ın razı oldukları bize yeter diyeceğiz. Biz sadece Allah'a rağbet edenleriz diyeceğiz. Bu dünya hayatında bizim için bir fakirlik yazmış olsa bile öbür tarafta bize bolca verecek diyeceğiz ve ondan razı olacağız. Çünkü bizler mü'min kimseler olarak inanıyoruz ki mallarımız konusunda tek yetkili Allah'tır.

Evet sadakalar konusunda, zekatlar ve ganîmetlerin taksimi konusunda Allah'ın yasalarından memnun olmayanlar, Allah ve Resulünün takdirine başkaldıranlar, Allah ve Resulünün yasakladığı yollardan mal ve mülke ulaşmak isteyenler münâfıklardır.
60. "Zekatlar: Allah'tan bir farz olarak yoksullara, düşkünlere, onu toplayan memurlara, kalpleri Müslümanlığa ısındırılacaklara verilir; kölelerin, borçluların, Allah yolunda olanların ve yolda kalanların uğrunda sarf edilir. Allah bilendir, Hakîmdir."

Sadakaların, zekatların kimlere verilmesi gerektiğini anlatıyor bu âyetinde Rabbimiz. Evet zekatlar burada anlatılan sekiz yere harcanacaktır. Bu sekiz sınıfın dışında başka yerlere zekatın verilmesi caiz değildir. Kimmiş bunlar?

1: Fakirler. Zarûrî ihtiyaçlarını karşılayamayacak durumda olan, bu konuda başkalarına muhtaç olan kimseler. Çalışıp çabalayıp da kazandıkları aslî ihtiyaçlarını karşılamaya yetmeyen kimseler fakirdir. İşte böyle ihtiyaç sahiplerine verilecektir zekat.

2: Miskinler. Hiç bir şeyi olmayan kimseler. Ya bedensel bir özründen, bir sakatlığından ötürü veya başka sebepler yüzünden ça-lışıp rızkını, geçimini sağlayamayan miskinlere de zekat verilecektir. Bir başka anlayışla miskin fakir olduğu halde dilenmeyen, fakirliğini ortaya koyamayan kimsedir. Yâni dışarıdan bakıldığı zaman ihtiyaç sahibi olduğu bilinemeyen iffetli fakirlerdir. Bunlar araştırılacak, bulunacak ve zekat fonundan ihtiyaçları karşılanacaktır.

3: Zekat toplayıcıları, zekat memurları. İster zengin ister fakir olsunlar

zekat toplamakla görevli olan memurlar. Toplamak ve dağıtmakla görevli olan kimselerin ücretleri de zekat fonundan karşılanır.

4: Müellefe-i gulûb, kalpleri İslâm'a ısındırılacaklar. İslâm'a kazandırılacak, yahut da kâfirlerin safına geçip de Müslümanlara zarar verebileceklerinden korkulan kimseler. İşte böyle kimselere İslâm'a kazandırılsın diye, zararlarından emin olunsun diye zekat verilebilir. Fıkıh kitaplarında detaylarını görebilirsiniz. Ancak bu kimselere verilecek zekat uygulamasının bugün de devam edip etmediği konusunda ihtilâf vardır. Hanefîler bu uygulamanın İslam'ın güçlendiği Hz. Ömer efendimiz döneminde kaldırıldığını ve artık böylelerine zekatın verilmesine gerek kalmadığını söylerlerken diğer fakihler bunun bugün de geçerli olduğunu söylemektedirler.

5: Mükâtep köleler. Kölelikten kurtulmak için efendisiyle anlaşma yapmış ama hürriyetinin bedelini ödemekte güçlük çeken kölelere antlaştıkları meblağı ödeyebilmeleri için zekat verilir. Veya köleleri hürriyetlerine kavuşturmak üzere tüm kölelere zekat verilecektir.

6: Borçlular. Borç altında ezilen borçlulara da zekat verilir. Yâni borçlu olup da tüm malı borçlularına dağıtıldığı zaman fakir düşebilecek kimselere de zekat verilir. Tabii bir haram yolunda, bir İsrâf yolunda borçlanmamış olmalıdır bu kimseler.

7: Allah yolunda olanlar. Allah yolunda Allah'ın dininin yücel-tilmesi, Allah'ın dininin, Allah'ın yasalarının yeryüzünde egemen ol-ması için savaşan mücahitlere silah, mühimmat vs. alımı için zekat verilir. Ordunun komutanına verilir. Veya Allah yolunda çalışan, ilimle uğraşan kimseler de bunun içine girer.

8: Yolda kalmışlar. Yolda kalıp da ihtiyacı olanlara da zekat verilir.

İşte bu Allah'ın farz kılıp sınırlarını belirlediği, yasalaştırdığı bir farizadır. Allah bilendir, bilgisi tam olandır ve her yasasını hikmetle koyandır, hayata hakim olandır.

61. "İkiyüzlülerin içinde "O her şeye kulak kesiliyor" diyerek peygamberi incitenler vardır. De ki: "O kulak, Allah'a ve mü'minlere inanan, sizin için hayırlı olan, içinizden inanan kimselere rahmet olan bir kulaktır. "Allah'ın peygamberlerini incitenlere can yakıcı azabı vardır."

Yine o münâfıklar içinde dilleriyle, söz ve davranışlarıyla peygamberi incitenler vardır. O her şeye kulak kesiliyor diyorlar. O bir ku-laktır diyorlar. O her şeye kulak veren, duyduğu her şeyi doğrulayan bir kulaktır diyorlar. De ki, o sizin için bir hayır kulağıdır. Şer kulağı değildir. O sadece hayrı dinler, hayra kulak verir ve sadece onunla amel eder. Sadece hayırla hareket eder. Allah ne indirmişse, ne buyurmuşsa ona kulak verir, onu dinler, onu tasdik eder ve onun eylemini gerçekleştirir. Haber verdikleri konularda mü'minleri tasdik eder. Onlara güveninden dolayı onları doğru çıkarır.

Evet o peygamber iman etmelerinden ötürü, imanlarına se-bep olması sebebiyle mü'minler için bir rahmet sebebi, rahmet ka-pısı, rahmet kulağıdır. Çünkü mü'minler tüm hayırlara kendileri için açılmış o rahmet kapısından, o rahmet kulağından ulaşırlar. Çünkü vahiy o mübârek kulağa aktarılmaktadır.

Rasulullah efendimize hakaret etmeye çalışıyorlardı. O bir ku-laktır. O her şeyi dinleyen bir kulaktır. Herkesi dinleyen, herkese kulak veren, huzurunda herkese konuşma fırsatı tanıyan, her duyduğuna inanan saf bir kulaktır diyorlardı. O efendi köle ayırımı yapmadan herkesi dinliyor. Herkes onun yanına girebiliyor. Kapısında nöbetçi, kapıcı yoktur onun. Çevresinde korumaları yoktur onun. Hainler is-tiyorlardı ki herkes onun yanına yaklaşamasın. Köleler, garibanlar peygamberin yanına rahat giremesinler ki kendilerinin pis ağızlarından dökülen küfür ve nifak dolu sözleri peygambere anlatamasınlar, duyuramasınlar. Duyursalar bile peygamber bu kölelerin, bu aşağılık insanların sözlerine kulak verip onlara inanmasın da kendileri gibi asil, soylu, efendi kimselere inansın. Onlara güvenmeyip kendileri gi-bi saygın kimselere güvensin.

Evet Rasulullah'a ulaşmada aracıların olmasını istiyorlar. Herkesin peygambere ulaşmasını istemiyorlar. Bugün de insanların direk peygambere ulaşmasının mümkün olmadığını, bir takım aracılarla ancak ulaşılabileceğini iddia edenler vardır. Birilerine bağlanmadan, birilerinin el eteğine yapışmadan ona ulaşmanın mümkün olmadığını söyleyenler de öyle mi düşünüyorlar bilemiyorum.

Hayır hayır, o peygamberin kulak vermesi sizden iman eden-ler için hayırlıdır. Rahatça kendisine ulaşmanız, rahatça derdinizi an-latabilmeniz, problemlerinizi sorabilmeniz için bir rahmettir o peygam-ber. Herkesi dinler, ama herkesin dediğini yapmaz. O Allah'ı inanır ve Ondan gelen vahye tâbi tutar o dinlediklerini, vahiy süzgecinden geçirir ona uygun olanları yapar. Sizi de

dinler ama sizin dediklerinizi yapmaz o peygamber.

Veya bizler onun yanında kalplerimizdekini gizleyerek ağız-larımızla Müslüman olduğumuzu söyledik mi, bir de bunun üzerine Allah adına yemini bastık mı o bize inanır; çünkü nasıl olsa her şeyi dinleyen, her söze kulak veren, her söze inanan bir kulaktır demeye çalışıyorlar. Allah da buyuruyor ki ey münâfıklar, unutmayın ki böyle Allah sevgilisini incitenlere dayanılmaz bir azap vardır. Bu yaptıklarınızdan ötürü hazırlanın böyle bir azaba.
62,63. "Sizi hoşnut etmek için Allah'a emin ederler. Eğer inanıyorlarsa Allah'ı ve peygamberini hoşnut etmeleri daha gereklidir. Allah'a ve peygamberine karşı koymağa kalkışana, ebedî kalacağı cehennem ateşi bulunduğunu bilmezler mi? Büyük rezillik budur."

Evet o münâfıklar sizi hoşnut etmek için Allah adına yemin ederler. Biz de sizdeniz, biz de Müslümanız diye yemin üstüne yemin ederler. Halbuki eğer onlar iman ediyorlarsa hoşnut edilmeye Allah ve Resulü daha lâyıktı. Allah ve Resulü insanları razı etmekten daha önceliklidir. İnsanlardan önce Allah ve Resulünü razı etmeyi düşünmeleri gerekiyordu. Allah ve peygamberine düşmanlık edenler içinde ebedî kalacakları bir cehenneme hazırlanmalıdır. İşte en büyük rüsvalık budur.

Öyleyse bizler de buna çok dikkat edeceğiz. Münâfıklar gibi olmamaya çalışacağız. Tüm dünya bizden razı olmasa bile Allah ve Resulü razı olsun yeter diyeceğiz. Kendimizi insanların beğenisine değil Allah ve Resulünün beğenisine sunacağız. Hayatımızı Allah ve Resulünün beğenisine adayacağız. Yeryüzünde hiç kimse bizi beğenip sevmese ne gam? Allah ve Resulü seviyor ya diyeceğiz. Çünkü işte Rabbimiz anlatıyor Allah ve Resulünü bırakıp da insanları razı etmeye çalışanlar başka değil münâfıklardır. Allah ve Resulünün beğenisiyle değil de insanların alkışlarıyla hareket edenler münâfıklardır. Allah ve Resulünü hesaba katmayıp da insanları hesaba katarak onlar için, onların beğenisi için bir hayat yaşayanlar münâfıklardır. Allah karşısında kötü bir konuma düşmekten korkmayıp insanlar karşısında kötü bir konuma düşmekten korkanlar münâfıklardır.

Allah'ın azabından, Allah'ın sorgulamasından korkmayıp, insanların sorgulamasından korkanlar münâfıklardır. Allah'a karşı görevlerini yerine getirmeyip insanlara karşı titiz davranmaya çalışanlar münâfıklardır. Çünkü sevilmeye de, korkulmaya da, hatırı kazanılmaya da, beğenisine hayat fedâ

edilmeye de en lâyık olan Allah ve Resulüdür.
64. "İki yüzlüler, kalplerinde olanı haber verecek bir sûrenin inmesinden çekiniyorlar. De ki: "Alay edin bakalım, Allah çekindiğiniz şeyi ortaya koyacaktır."

Evet münâfıkların sürekli kalplerinde yaşattıkları bir korkuları var. Sürekli bir korkunun içindedir onlar. Neden? Kalplerinde gizledikleri küfürlerini, nifaklarını açığa vuracak, maskelerini düşürecek bir sûrenin inmesinden korkarlar. Allah bir sûre gönderecek de bizleri deşifre edecek diye ödleri kopmaktadır hainlerin.

De ki, haydi alay ede durun bakalım, şüphesiz ki Allah sizin gizlediklerinizi elbette elçisine bildirecektir. Çekinip durduğunuz şeyi Allah açığa çıkaracak, sizi rezil ve rüsva edecektir. Allah elbette mü-minlerle münâfıkları birbirinden ayırt edecektir. Onları karmakarışık bir durumda bırakmayacaktır. İşte böyle cihad gibi, Allah yolunda bir takım sıkıntıları göze almak gibi, açtığı imtihanlarla kimin gerçek mü'-min kimin münâfık olduğunu ortaya çıkaracaktır. Bu çetin imtihanlarla eleyecek Allah sizi.

İşte şu anda da Rabbimizin açtığı imtihanlarla kimin ne olduğu açığa çıkmaktadır. Evet onlar devamlı böyle bir korku içinde bulunmaktadırlar. Sürekli bir suçluluk psikolojisi içindedirler hainler.
65. "Onlara soracak olursan, "Biz andolsun ki, eğlenip oynuyorduk" diyecekler; De ki: "Allah'la, âyetleriyle, peygamberiyle mi alay ediyorsunuz?"

Onlara Allah hakkında, Allah'ın dini, Allah'ın âyetleri hakkında, peygamber hakkında niye böyle lakırdılarda bulunuyorsunuz? Niye böyle alaylarda bulunuyorsunuz diye sorsan, derler ki yemin olsun ki biz bu konularda ciddi değildik. Vallahi biz ciddi konuşmuyorduk, kasıtlı konuşmuyorduk. Sadece yol yorgunluğunu gidermek için oturup aramızda şakalaşıyorduk. Bir oyun ve eğlencenin içine giriyorduk derler. Peygamberim sen onlara de ki, ey hainler sizler Allah ile, Onun âyetleriyle ve elçisiyle mi oyalanıyorsunuz? Allah'ın diniyle, Allah'ın kitabı ve şeriatiyle mi eğleniyorsunuz? Eğlence konularınız bunlar mı? Bunları mı dilinize doladınız? Allah'ı, Allah'ın elçisini mi hafife alıyorsunuz? Allah'ın elçisinin seferini hafife mi alıyorsunuz? Müslümanların gücünü küçük mü görüyorsunuz? Allah'ı ve elçisini oyun eğlenceye mi alıyorsunuz?

Tebûk seferine Rasulullah ve Müslümanlarla birlikte çıkmış bir kaç münâfık vardı. Bunlar her zaman olduğu gibi bu seferde de Müslümanların morallerini bozmak, cihad azimlerini kırmak, ordu içinde fitne ve fesat tohumları ekmek üzere bir kısım lakırdılarda bulundular. Rasulullah efendimiz hakkında dediler ki, şu adama bir bakın, boyuna posuna bakmadan, gücüne kuvvetine bakmadan Rumlarla savaşa gidiyor. Şam saraylarını ve kalelerini fethe gidiyor. Güçlü Bizans'a galip gelme rüyaları görüyor. Olacak şey mi bu? Yâni şimdi sizler bu Romalıları Araplar gibi mi zannediyorsunuz? Kiminle savaşa gittiğinizin ve başınıza nelerin geleceğinin farkında mısınız? Biz çok yakında hepinizin Romalı askerler tarafından boğazlarınıza ipler takılıp pazarda köleler olarak satıldığınızı görür gibi oluyoruz. Aklınız yok mu sizin? gibi lakırdılar ettiler de Rabbimiz onların bu haince sözlerini Rasulullah efendimize haber verdi.

Veya başka bir rivâyette de bu münâfıklar bir konaklama yerinde kendi aralarında şöyle demişlerdi: Vallahi biz şu Kur'an'ın hafızları kadar, Kur'an'ı en iyi bilenler kadar aç gözlü, karnı doymaz, obur, yalan sözlü ve düşman karşısındaki bir savaşta korkak davranan kimse görmedik dediler. Orada bulunan bir Müslüman da: Hayır, vallahi yalan söylüyorsunuz ey Allah düşmanları! Biz de Kur'an'ın hafızları kadar savaşta cesur ve ileri atılanları görmedik dedi ve gelip bunu Rasulullah efendimize haber verdi.

Ve işte bunun üzerine Rabbimiz bu âyetini inzal buyurdu. Ra-sulullah efendimiz onlara bu sözlerinin hesabını sorunca da: Vallahi ey Allah'ın Resulü bizler ciddi değildik, şaka yapıyorduk dediler. Ağızları kalplerindeki pisliklerini dışarıya sızdırınca hemen özür dilemeye başladılar. Vallahi bizim kalbimiz temizdi, kalbimizde bir şey yoktu demeye başladılar. Rabbimiz de buyurdu ki, ey alçaklar, ne oluyor? Yoksa sizler Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın diniyle, Allah'ın peygamberiyle mi alay ediyorsunuz? Bunları mı alay konusu yapıyorsunuz?

66. "Özür beyan etmeyin, inandıktan sonra inkâr ettiniz. İçinizden bir topluluğu affetsek bile, suçlarından ötürü bir topluluğa da azap ederiz."

Boşuna özür dilemeyin alçaklar. Bir takım sudan mâzeretlerin arkasına saklanarak türlü türlü günahlar işleyip durmayın hainler. Maskeniz düşmüş,

gerçek yüzünüz açığa çıkmıştır. Ağızlarınızdan dökülen bu küfürlerinizle münâfıklığınız sırıtıp durmaktadır. Artık hiç bir özrünüz, hiç bir mâzeretiniz kabul edilmeyecektir. Ağızlarınızdan dökülen bu herzelerden sonra küfrünüz tescil edilmiştir. Çünkü sizler inandıktan sonra inkâr ettiniz. İçinizden bazılarınızı affetsek bile suçlarından ötürü mücrimlerinize azap edeceğiz.

İşte şu anda da ağızlarıyla, kâlemleriyle Allah'a, Allah'ın di-nine, Allah'ın peygamberine, Allah'ın şeriatına saldıranları görüyoruz. Allah'ın mukaddesleriyle alay edenleri görüyoruz. Şu hocalar kadar, şu Kur'an'ın hafızları kadar midesi büyük görmedik diyorlar. Aman öküz dursun da şu hocayı bir çıkarın diyorlar. Oyunlarında, sinemalarında, tiyatrolarında, gazetelerinde, kitaplarında hep Allah'ın dinini alay konusu yapıyorlar. Sıkıştıkları zaman da kalbimizde bir şey yok diyorlar. Şakalaşıyorduk diyorlar. Kalbimiz temizdir diyorlar. Be alçaklar Allah bu dini sizin oyun ve eğlencelerinize konu olsun diye mi göndermiştir? Bu alçakların hiç bir mâzeretlerine inanmayacağız çün-kü onların ağızları kalplerini haber vermektedir. Ağızlarından dökülenler niyetlerini ve kâfirliklerini açığa çıkarmaktadır.

Allah'la, Allah'ın diniyle, dinin her hangi bir hükmüyle, peygamberin sünnetiyle alay apaçık bir küfürdür. Herkim bunu yaparsa kâfir olur. Allah'ın dinini, Allah'ın şiarlarını, şeriatını, hocaları, sarığı, cübbeyi, namazı, orucu, tesettürü küçük düşürmek üzere alay eden de kâfir olur. Orada bulunup da ses çıkarmayan, onun bu tavrına gülenlerin tamamı da kâfir olurlar. Açın bakın, elfaz-ı küfür kitaplarda yazılıdır.

67. "İkiyüzlü erkek ve kadınlar da birbirlerindendir: Kötülüğü emreder, iyiliğe engel olurlar; elleri de sıkıdır; Allah'ı unuttular, bu yüzden Allah da onları unuttu. Doğrusu ikiyüzlüler fâsıktırlar."

Münâfık erkekler ve münâfık kadınlar birbirlerindendirler. Münâfık erkekler ve kadınlar küfür ve nifakta birbirlerine benzerler. Birbirlerinin velîsi ve dostudurlar onlar. Kötülüğü, münkeri emrederler ve iyiliği, marufu men ederler. İyiliklerin engellenmesi, kötülüklerin yayılması için çırpınırlar. Kötülük taraftarıdır onlar. Kötülük onların vazgeçilmez özellikleridir. İyiye düşmandırlar, iyilikten nefret ederler. İyileri iyilikten vazgeçirmek için çırpınırlar. İyilerin ve iyiliklerin önüne bari-katlar koymaya say ederlerken, kötülüklerin işlenmesine elbirliği ya-parlar.

Elleri de sıkıdır onların. Hayırlı hiç bir işe zerre kadar bir har-cama yapmazlar. Mallarını kötülük ve fuhşiyyat yollarında tüketirler. Münâfıklığın belki en belirgin alâmetleri işte bunlardır. İyiliği menet-mek, kötülükleri yaymaya çalışmak ve de cimrilik yapmak. Bu özel-likler önünde sonunda insanı münâfıklığa götürür Allah korusun.

Elini sımsıkı tutup Allah yolunda harcamada bulunamayanlar elbette iyilikleri men edip kötülükleri emredeceklerdir. Çünkü toplumda iyiliğin yayılması demek münâfıkların ellerindekilerin azalması de-mektir. Çünkü artık toplumda sömürü tuzakları boşa çıkacaktır. Ama toplumda iyilik yerine kötülük, fedâkarlık yerine bencillik hakîm olursa elbette zayıflar kendilerine teslim olmak zorunda kalacaklardır.

Evet münâfık erkek ve kadınlar birbirleriyle tek can gibidirler. Birbirlerinin velîsi ve dostudurlar. Onlar arasında karşılıklı bir velâyet, bir dostluk ilişkisi vardır. Birbirleri adına karar alırlar ve birbirlerinin kararlarını, yasalarını uygularlar. Onlar birbirlerinin velîsidirler. Tabii mü'minler olarak sizler de birbirlerinizin velîsisiniz. Münâfıkların sizlerle, sizlerin de onlarla asla bir velâyet, bir dostluk ilişkiniz olamaz. Akraba bile olsalar mü'minle münâfık arasında bir dostluk, bir velâyet ilişkisi yoktur. Allah mü'minlerin velîsidir, mü'minler de birbirlerinin ve-lîsidirler.

Mü'minler hiç bir zaman kendileri gibi inanmış mü'minleri bırakarak münâfıkları kendilerine velî seçemezler. Hiç bir zaman mü'min-leri bırakıp münâfıklarla dost olamazlar, onlarla dostluk kuramazlar. Çünkü mü'minlerin velîleri, mü'minlerin dostları Allah'tır. Allah mü'mi-nin dostudur, mü'min de mü'minin dostudur. Allah mü'minlerin velîsidir, mü'minler de Allah'ın evliyasıdır. Öyleyse mü'minler mü'minlerin dostudur, velîsidir, sırdaşıdır, birbirlerini cehennemden koruyup cennete kazandırıcısıdır.

Öyleyse bir mü'min dünya işlerinde, bireysel, sosyal, ailevi, toplumsal, ekonomik, siyasal hayatında, âhirete müteallik işlerinde, yâni hayatının tüm alanlarında kendisiyle ilgili tüm problemlerinde bir dostluk, bir velâ ilişkisi içine girecekse, birileriyle birlikte hareket edecekse, birileriyle istişare edecek, birilerinin kararına başvuracaksa, birilerinden akıl danışacaksa kendisine velî olarak, dost olarak ancak ve ancak Allah dostluğuna ehil mü'minleri seçecektir. Mü'minleri sevecek, mü'minleri dost bilecek, mü'minleri velî bilecek,

mü'minlere bağımlı olacak, mü'minlerin derdini, tasasını kendi tasası, sevincini kendi sevinci, başarısını kendi başarısı bilecektir.

Tüm işlerini, tüm hayatını, siyasetini, ekonomisini, eğitimini, sosyal ve bireysel hayatını, aile hayatını mü'minlere göre düzenle-yecek, hesabında mü'minler olacaktır. Müslüman izzet ve şerefi Müslümanlarda ve Müslümanlarla birliktelikte görecektir. Değilse Allah korusun bir takım basit dünyevî hesaplarla, bir takım basit menfaat kaygılarıyla bir Müslümanın mü'minleri bırakarak kâfirleri ve münâfıkları dost edinmesi, hayatını onlar kaynaklı yaşaması asla düşünülemez.

Onlar Allah'ı unutmuşlar, Allah da onları unutmuştur. Onlar Allah'ın dinini unuttular, Allah'ın dinini kendi haline bıraktılar, ilgilenmediler, ilgi kurmadılar, Allah da onları unutmuştur. Onlar Allah için bir hayat yaşamayı unuttular, Allah da onları korumayı, başarıya ulaştırmayı, merhamet etmeyi unutmuştur. Elbette kendisine kulluğu unutanları Allah da unutacaktır. Ne müthiş bir şey değil mi? Allah tara-fından unutulmak, hesaba katılmamak, yüzüne bakılmamak, sözü dinlenmemek ve ebedîyen azaba mahkum edilmek. Bundan daha kö-tü bir âkıbet olur mu?

Evet bu dünyada bu dünyanın sahibini unutarak, bu hayatın sahibinin vahyinden yüz çevirerek, kitabı ve peygamberiyle ilgilenmeyerek, hayatı vahye göre düzenlemeyerek, Kur'an ve sünnete karşı nötr davranarak bir hayat yaşayanlar unutulacaklar. Allah'ın rahmet ve merhametinden mahrum kaldıkları için mutlu olamayacaklar, huzur bulamayacaklar, hayatın tadını alamayacaklar. Bugün burada unutuldukları gibi, yarın da cehennemin bir köşesinde dayanılmaz azapların kucağında unutulacaklar.

Öyleyse gelin ey Müslümanlar, Allah'ı unutanlar gibi olmayın. Allah'ı unutup Allah'ın da kendilerini unuttuğu münâfıklar gibi olmayın. Onlar Rab'lerini unutmuşlar, Rab'lerini unutarak bir hayat yaşamışlar, Allah da onlara kendilerini unutturuvermiş. Kendilerini unutmuşlar adamlar. Kendilerini düşünmez olmuşlar. Kendi hayırlarını, kendi mutluluklarını, kendi cennetlerini düşünmez olmuşlar. Cenneti unutup, âhireti unutup hep dünyayı düşünür olmuşlar. Hep parayı düşünür olmuşlar, hayatı düşünür olmuşlar, arabayı düşünür olmuşlar, arabanın modelini, elbisenin güzelini, evlerinin dükkanlarının dizaynını düşünür olmuşlar.

Arabalarının üzerinde meydana gelen küçücük bir çiziği düşünür olmuşlar da, kendi ruh dünyalarında, ailelerinin, çocuklarının ruh dünyalarında oluşan nerdeyse araba girecek büyüklükteki küfür ve şirk çiziklerini hiç düşünmez olmuşlar. Evlerinin boyasını, cilasını düşünmüşler de kendilerinin, çocuklarının Allah boyasıyla boyanmasını hiç düşünmez olmuşlar. Çocuklarının boğazlarının doyurulmasını düşünmüşler de kalplerinin kafalarının Allah'ın istediği bilgi ve imanla doyurulmasını hiç düşünmez olmuşlar.

Markı, Doları düşünmüşler de Bakara'yı, Âl-i İmrân'ı hiç dü-şünmez olmuşlar. Dışlarını düşünmüşler de içlerini, kalplerini düşün-mez olmuşlar. Bedenlerinin ihtiyaçlarını düşünmüşler de kalplerinin ihtiyacını hiç düşünmez olmuşlar. Her şeyi düşünüyor adamlar, ama kendilerini unutuyorlar. Kendi geleceklerini unutuyorlar. Halbuki bu dünyadan insanın gidecek tek şeyi kendisidir. Malı mülkü, atı arabası, dükkanı tezgahı, evi barkı, toprağı tapusu, vatanı ülkesi her şeyi burada kalacaktır. Yaptığımız, ektiğimiz, diktiğimiz, bina ettiğimiz her şey bu dünyada kalacaktır. Bunlardan sadece Allah için yaptıklarımızın kazancı bizimle birlikte öbür tarafa gidecektir.

Eğer bizler bu dünyada bizi bu dünyaya getiren, bizi yaratıp bu dünyada imtihana çeken Rabbimizi unutursak, Rabbimizin dinini, Rabbimizin kitabını, Rabbimizin elçisini, Rabbimizin bizden istediklerini unutarak bir hayat yaşarsak, İslâm'dan uzak bir dünya yaşayacak olursak o zaman kesinlikle bilelim ki biz kendi kendimizi unutacak ve hayatımızı dünyada kalacak, bizimle birlikte yarına intikal etmeyecek boş şeylerin peşinde bir ömür tüketerek eli boş olarak Rabb'ımızın huzuruna gideriz.

İşte görüyoruz, insanlar kendilerini, kendi geleceklerini unutuyorlar da nice boş şeylerin peşine takılıyorlar değil mi? Allah'ın kendilerini kendisini hatırlatmak üzere, kendilerine kendilerini, kendi kulluklarını, kendi kurtuluşlarını öğretmek üzere gönderdiği kitabını unutuyorlar da başka nice kitapların peşine düşüyorlar.

Kur'an'ı unutuyorlar da nice gazetelerin, nice dergilerin, nice kitapların peşine takılıyorlar. Allah'ın kendilerine örnek olarak, model olarak gönderdiği peygamberini bırakıyorlar da nicelerinin arkasına düşüyorlar. Nicelerini kendilerine örnek biliyorlar.

İşte kim böyle Allah’ı unutursa Allah da ona kendisini unutturacaktır. Allah onu kendi haline bırakıverir de o insan dünyanın peşinde, dünyada kalacak şeylerin peşinde yuvarlanır gider Allah korusun. Tamamen küfrün, şirkin, isyanın ve günâhların içinde boğulur gider. İşte bunlar münâfıklardır. Kalbi, düşüncesi, ameli, hayatı bozuk olanlardır bunlar.

68. “Allah, ikiyüzlü erkek ve kadınlara ve inkârcılara, ebedî kalacakları cehennem ateşini hazırlamıştır. O, onlara yeter. Allah lânet etsin! Onlara devamlı azap vardır.”

Evet işte böyle münâfıkça birbirlerine destek olup kötülüklerin yayılması ve iyiliklerin kökünün kazınması adına sa’yedenler için Allah bu yaptıklarının karşılığı olarak içinde ebedî kalacakları bir cehennem hazırlamıştır. Onlar Allah’ın lânetine uğramışlardır. Onlara kesintisiz bir azap vardır orada.

69. “Ey ikiyüzlüler! Siz, sizden önce daha kuvvetli, malları ve çocukları daha çok olup, hisselerince bunlardan faydalanan kimseler gibisiniz. Sizden öncekiler, hisselerince faydalandıkları gibi siz de hissenizce faydalandınız ve onların bâtıla daldıkları gibi siz de daldınız. İşte bunlar dünyada ve âhirette işleri boşa çıkanlardır, işte bunlar mahvolanlardır.”

Ey münâfıklar sizin durumunuz tıpkı sizden önceki münâfıkların durumlarına benziyor. Onlar vücutça sizden daha güçlü, siyasal ve ekonomik yönden sizden daha önde, mal ve evlât yönünden sizden daha ilerdeydiler. Ama Allah’ın helâk yasaları, sünnetullah onları yakalayıverdi. Onlar Allah’la başedememişlerken sizler mi baş edeceksiniz? Onlar Allah’ın helâkinden kurtulamamışlarken sizler mi kurtulacaksınız? Onların düştükleri yanlışlara düşerek onların başlarına gelenlerin sizlerin de başınıza geleceğinden sakınmıyor musunuz?

Haydi bir süre bu dünyada onların faydalandıkları gibi sizler de faydalanın bakalım. Onlar Allah’ın takdir ettiği kadar dünya nimetlerinden tattılar. Sizler de dünyadan payınızı almaktasınız. Onlar nasıl Rab’lerinin bu dünyada koyduğu yasası gereği kendilerine dokunmayışına aldanarak bâtıllara daldıkları gibi sizler

de şu anda bâtıllara dalıyorsunuz. Sizler de onların yoluna giriyorsunuz. Elinizde hiç bir ölçü olmadan, hiç bir Allah bilgisine, Allah programına sahip olmadan bir dünya yaşıyorsunuz. Kendi hevâ ve heveslerinizle hareket ediyorsunuz. Onlar nasıl böyle bilgisizce dünyaya dalarak mahvolmuşlar, helâk olmuşlarsa unutmayın ki sizler de helâkten kurtulamayacaksınız. Sizlerin yaptıklarınız dünyada da âhirette de boşa gidecektir. Tüm amelleriniz, tüm planlarınız, mü'minlere karşı, Allah'ın dinine karşı geliştirdiğiniz tüm komplolarınız boşa çıkarılacak, hiç bir konuda başarıya ulaşamayacaksınız. Eğer böyle olmamış olsaydı, onların tüm plan ve programları Allah tarafından boşa çıkarılmamış olsaydı şu anda dünyada bir tek Müslümanın kalmaması gerekecekti. Şu anda Allah'la savaşa tutuşan, Allah ve onun Müslüman kullarıyla çatışma içine giren tüm dünya münâfıkları Allah'ın bu sünneti karısında ezilmek zorunda kalacaklardır. Geçici bir müddet sanki hedeflerine yaklaşmış gibi görünürler, ama unutmayın ki şimdiye kadar hiç bir kâfir güç, hiçbir münâfık güruh Allah karşısında başarıya ulaşamamıştır. İşte bakın öncekilerin durumları:

70. "Kendilerinden önce olan Nuh, Ad, Semûd milletlerinin, İbrahim milletinin, Medyen ve altüst olmuş şehirler halkının haberleri onlara gelmedi mi? Peygamberleri onlara belgeler getirmişlerdi. Allah onlara zulmetmemiş, onlar kendilerine yazık etmişlerdir."

Evet onlara kendilerinden önceki toplumların başlarına ge-lenlerin haberi gelmedi mi? Kendilerinden öncekilere uygulanan ya-salarımızı bilmiyorlar mı bu adamlar? Rab'lerine isyanlarından ötürü bir tûfanla helâk edilen Nuh toplumunun haberi, Rab'leriyle savaşa tutuşmalarından ötürü bir rüzgârla helâk edilen Âd toplumunun, Al-lah'ın dinini, Allah'ın elçisini reddetmelerinden ötürü bir sayhayla he-lâk edilen Semûd toplumunun, nîmetlerinin ellerinden alınması şek-linde Allah azabına mahkum olan İbrahim toplumunun, altüst olmuş Medyen toplumunun haberi ulaşmadı mı onlara? Bu kitapta açık açık anlatmadık mı bunları?

Allah asla onlara zulmetmemiştir, onlar yaptıklarıyla, yaşadıkları hayatlarıyla kendi kendilerine zulmetmişlerdir. Bu sonucu in-sanlar kendileri kendi hür iradeleriyle seçmişlerdir. Bu seçim kendilerine aittir. Çünkü Allah kullarına asla zulmetmez. Lâkin insanlar kendi kendilerine zulmetmektedirler. Allah asla zâlim değildir. Zâlim olanlar insanlardır. Zulmeden de kendileri zulmettikleri de kendileridir. Yâni bu insanlar kendilerinin hem zâlimi hem de mazlumudurlar. Çünkü Allah asla zulmen insanlara ceza vermez, haksız yere insanları cehenneme göndermez.

Allah insanlara onların hidâyeti anlayıp kabullenebilecekleri kapasiteler vermedikçe onları hidâyetiyle sorumlu tutarak onlara zul-metmez. Hidâyet yollarını kapatarak onlara zulmetmez. Hattâ bunun da ötesinde elçiler ve kitaplar göndererek onlara kendisini ve istediği kulluğu açık açık anlatmadan, onları elçileri ve kitaplarıyla uyarmadan onların yaptıkları yanlışlarından ötürü cehennemine gön-dermez. Her bir dönem uyarıcılar göndererek insanları azapla, cehennemle, cennetle uyardıktan sonra yine de uyarılmak istemeyen ve kendileri için ateşi tercih edenler için sizler cehennemi boylayacaksınız tehdidinde bulunmaktadır Rabbimiz. Ve sonunda bu akılsızlar hâlâ bu tehdidin zıddına davranışlarda bulunmaya, duymamaya, görmemeye, akl etmemeye ısrarlı bir tavır takınmışlarsa elbette bu insanlar dünyada helâki hak edecekler, âhirette de cehennemi boylayacaklardır. Bu ko-nuda hiç kimsenin her hangi bir itiraz hakkı da kalmamaktadır.

71,72. "Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin velîleridir; iyiyi emreder kötülükten alı korlar; namaz kılarlar, zekat verirler, Allah'a ve peygamberine itaat ederler. İşte Allah bunlara rahmet edecektir. Allah şüphesiz güçlüdür, Hakîmdir. Allah mümin erkeklere ve mü'min kadınlara, temelli kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetler, Adn cennetlerinde hoş meskenler vaadetmiştir. Allah'ın hoşnut olması en büyük şeydir. İşte büyük kurtuluş budur."

Az evvel münâfıkları anlatmıştı Rabbimiz. Münâfıklar birbirlerindendirler. Onlar birbirlerinin velîsi, dostudurlar buyurmuştu. Onlar kötülükleri emrederler, iyilikleri men ederler buyurmuştu. Şimdi burada da mü'minlerin özelliklerini, değişmez vasıflarını ortaya koyuyor. Orada dediğimiz gibi mü'minler de birbirlerinin velîleri, dostları, karar mercileridirler. Birbirlerini cennete ulaştırmak üzere onlar da birbirlerine iyiliği emrederler, kötülükten de nehyederler. İyiliklerin toplumda yayılması, kötülüklerin de kökünün kazınması adına say ederler. Herkesin iyi olmasını, herkesin cennete gitmesini arzu ederler.

Namazlarını ikâme ederler. Toplumlarında namazı ayağa kaldırırlar. Namazın önündeki engelleri kaldırmaya, toplumda namaz eğitimi vermeye say ederler. Zekatı da verirler. Bedenlerinde Allah'ı egemen bildikleri gibi malları konusunda da Allah'ın egemen olduğunu bilirler. İşte Allah bunlara merhamet edecek, bunlara yardım edecek, bunları dünya ve ukba'da muvaffak edecektir. Muhakkak Allah Azîz ve Hakîmdir.

Evet İşte böyle inanan, böyle yaşayan mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara, temelli kalacakları, içlerinden ırmaklar akan, zeminlerinden ırmaklar akan, ya da taht-ı tasarruflarında ırmakların akıp durduğu cennetler, Adn cennetlerinde hoş meskenler vaadetmiştir. Bütün bunların üzerinde Allah'ın hoşnut olması en büyük nîmettir. Allah onlardan razı olacak orada. Çünkü dünyada onlar Rablerini razı etmişlerdi. Dünyada Rab'lerinden razı olmuşlardı. Rab'lerinin kitabından, Rab'lerinin dininden, Rab'lerinin hayat programından razı olmuşlardı. Rab'lerinin istediği hayattan razı olmuşlardı, işte Rab'leri de onlardan razı oluyor ve kendilerinin de razı olacakları akla hayale gel-medik nîmetlerle donatılmış bir cennet hayatını onlara lütfediyor.

İşte en büyük kurtuluş budur. İşte en büyük başarı budur. Bundan daha büyük bir başarı, bundan daha büyük bir şeref düşünülemez.

73. "Ey Peygamber! İnkârcılarla, ikiyüzlülerle savaş; onlara karşı sert davran. Varacakları yer cehennem-dir, ne kötü dönüştür."

Ey peygamberim, ve ey peygamber yoluna baş koymuş Müslümanlar, kâfirler ve münâfıklarla savaşın. Onlara karşı sert ve izzetli davranın. Onların varacakları yer cehennemdir ve o gerçekten ne kö-tü bir varış yeridir. Kâfirler ve münâfıklarla savaş, peygamber ve onun yolunun yolcusu Müslümanlar için kaçınılmazdır. Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın hayat programını reddeden, Ona ve Onun istediği hayata savaş açan, biz kendi hayatımızı kendimiz belirleriz, kendi kitabımızı kendimiz yazarız, kendi ilâhımızı kendimiz belirleriz, kendi peygamberimizi kendimiz oluştururuz, kendi hukukumuzu kendimiz yaparız diyenlerle tamamen bunun aksini iddia edip, tamamen aksine inanan mü'minler için savaş kaçınılmazdır. Çünkü yeryüzünde kâfirler, sırf Allah'a iman ettikleri için Müslümanlardan nefret etmektedir.

Öyleyse bilelim ki küfürle iman ehli arasındaki savaş kıyâmete kadar sürecektir. Yeryüzünde küfür ve iman taraftarı olduğu sürece bu savaş asla bitmeyecektir. Müslümanlar bu savaştan çekilseler bile kâfirler onları tamamen yeryüzünden silip yok edinceye kadar bu savaşı sürdürecektir. Çünkü imanla küfür tıpkı geceyle gündüz gibidir. Birinin varlığı diğerinin yokluğuna bağlıdır. Öyleyse Müslümanlar onlarla savaşmak zorundadırlar.

Evet kâfir ve münâfıklara karşı sert davranılması emrediliyor. Bundan önceki âyetlerde yumuşak davranma emri burada sertleşmeye çevriliyor. Kâfirlere ve münâfıklara karşı caydırıcı olsun diye sert davranacağız. Onlara

karşı alabildiğine sert davranın ki böylece belki o kâfirlerin ve münâfıkların iman ehline karşı uyguladıkları baskıları, zulümleri son bulur.

Belki onlar da küfür ve nifaklarından, Allah'la ver-dikleri savaşımlarından vazgeçip iman yolunu, cennet yolunu tercih ederler. Yeryüzünde işledikleri zulümlerinden, cinâyetlerinden vazgeçerler.

Tabii bunun gerçekleşmesi için onlara sert davranması gereken Müslümanların güçlü olmaları gerekecektir. Onları korkutacak bir güce sahip olmaları gerekecektir. İşte şu anda görüyoruz ki Müslümanlar kâfirler ve münâfıklar için onları korkutacak, caydıracak bir güce sahip değiller.

Maalesef şu anda Çeçenistan'da, Filistin'de, Tür-kistan'da Müslüman kardeşlerimizi öldürenlerin bizlerden hiç bir çe-kincemeleri yok değil mi? Bırakalım çok uzaktakileri, şu anda bu ülkede birileri bir grup Müslümanı yok etmeye çalışırken öteki Müslümanlardan zerre kadar bir çekincemesi yoktur. Halbuki Medine'de bir Müslüman kadının örtüsüne el uzatan bir Yahudi karşısında öteki kar-deşlerinin nasıl davrandıklarını biliyoruz.

Evet bir Müslüman kardeşleri için savaşa karar veren Müslümanların bu kardeşlik bağını gören Yahudi korkmaz mı Müslümanlardan? Çekinmez mi bir Müslümana ilişmekten? Ama işte şu anda kâfirler tarafından Müslümanların kanları dökülürken, ırzları, namusları kirletilirken diğer Müslümanların seyirci kalmaları, kıllarının bile kıpırdamayışı, hattâ kimilerinin oh olmuş, onlar şunlardandı, onlar bizden değildi gibi İslâm dışı tavırlar sergilemeleri kâfirleri cesaretlendiriyor ve Müslümanların onlar üzerinde en ufak bir etkilerinin kalmadığını gösteriyor. Böyle bir durumda ne fert olarak ne de toplum olarak zerre kadar bir Müslüman şahsiyetimiz kalmayacaktır.

Kâfirler ve münâfıklarla Allah'ın istediği gibi savaşacak ve on-lara karşı sert davranacağız. Bu konuda sadece Allah'a güveneceğiz. Allah'ın yardımı ve zafer konusunda zerre kadar bir şüphemiz olmayacak. Kesinlikle bileceğiz ki Allah bizimle beraber olacaktır. Bu Allah'ın vaadidir, bu Allah'ın bir yasasıdır ve Allah yasalarında asla bir değişiklik olmaz. Allah yasalarının işlememesi diye bir şey kesinlikle söz konusu değildir.

74. "Andolsun ki, Müslüman olduktan sonra inkâr edip küfür sözünü söylemişler iken, söylemedik diye Allah'a yemin ettiler, başaramayacakları bir

şeye giriştiler; Allah ve peygamberi bol nîmetinden olanları zenginleştirdi ve öç almaya kalktılar. Eğer tevbe ederlerse iyiliklerine olur; şâyet yüz çevirirlerse, Allah onları dünya ve âhirette can yakıcı azaba uğratır. Yeryüzünde bir dost ve yardımcıları yoktur.”

Münâfıklar kendilerinden sana ulaşan o küfür sözü söylemediklerine dair Allah adına yemin ederler. Halbuki onlar o küfür sözü, kendilerini kâfir yapıp İslâm’dan çıkaran sözü söylediler, o işleri yaptılar da Müslümanlıklarından sonra küfre döndüler. Ve de asla ulaşamayacakları, erişemeyecekleri bir şeye yeltenmişlerdir. Allah ve elçisiyle savaşmaya yöneldiler, İslâm’ın kökünü kazımaya yeltendiler. Sûreta Müslüman görünerek kaleyi içten yıkmaya azmettiler. Halbuki Allah dinini, kitabını korumayı bizzat kendi üzerine almıştır. Din ve kitap korunduğu müddetçe elbette o dinin ve o kitabın müntesipleri de korunmuş olacaktı. Allah mü’minlerin desteğinde olacaktı. Münâfıklar mü’minlerle giriştikleri bir savaşta karşılarında onlardan önce Allah’ı bulacaklardı. Müslümanları yenmek için önce Allah’ı yenmeleri gerekecekti. Alçaklar bunun farkında olmadan büyük büyük hedeflerin peşine takıldılar. Hiç bir zaman ulaşamayacakları, erişemeyecekleri hülyalara kapıldılar.

Bu münâfıkların Allah ve elçisiyle, Allah ve Müslümanlarla sa-vaşmalarının, intikam almaya çalışmalarının sebebini de Rabbimiz şöyle açıklıyor bakın: Allah kendi fazl-ı kereminden onları zengin kıldı ve Resulü de onları zenginleştirdi. Yâni hak etmedikleri şeyleri bol bol onlara verdi de, nîmetlerle şımarıp Allah ve elçisine düşman kesildiler. Allah bu mülkü, bu nîmetleri kendilerine vermeseydi, belki azmaya-caklar, sapıtmayacaklardı. Hani sûrenin önceki âyetlerinde de söylemişti Rabbimiz biz onlara bu verdiklerimizi başka değil sadece onları saptırmak ve canlarını kâfirler olarak almak için verdik buyurmuştu. İşte burada da aynısını görüyoruz. İşte onlara Rabbimizin sıhhat vermesinin, zenginlik vermesinin, mülk ve saltanat vermesinin sebebi budur. Eğer tevbe ederlerse kendi iyiliklerine, kendi menfaatlerine olur. Yok şâyet yüz çevirirlerse, Allah onları dünya ve âhirette can yakıcı azaba uğratır. Yeryüzünde bir dost ve yardımcıları da olmaz onların. Dünyadaki azapları inanmadıkları bir dinin hükümlerini uygulamaları, âhiretteki azapları da dayanılmaz bir cehennem ateşidir. Hainler dünyada inanmadıkları bir dininin namazını kılmak, zekatını vermek azabıyla karşı karşıya kalırlarken, öbür tarafta da cehennem azabını boylayacaklardır.

Ensâr’dan bir Müslüman Cüheni kabilesinden birisiyle kavga eder. Ve bu olay üzerine münâfıkların reisi Übey Bin Selül der ki: Vallahi bizimle

Muhammed'in durumu aynen şuna benzer: Besle kar-gayı oysun gözünü. Bunu duyan oradaki bir Müslüman o alçağın bu sözünü Rasulullah'a getirir. Rasulullah onu sorgulayınca Übey de: Vallahi ben böyle bir şey söylemedim diye Allah adına yemin eder. Veya yine Übey Bin Selül'ün savaş dönüşünde: ***"Ant olsun, eğer Medine'ye dönersek, daha azîz (daha üstün) olan, daha zelil (daha alçak) olanı mutlaka oradan çıkaracaktır."***

Sözüdür. Bu sözün sonunda da sorgulandıkları zaman zerre kadar bir izzet ve şerefleri olmayan, mertçe sözlerinin arkasında duramayan hainler yeminler ederek biz böyle bir şey demedik demeye başlıyorlar. Tebuk seferinden dönüşte münâfıklar Rasulullah efendimize bir komplo hazırladılar. Gece Rasulullah efendimizi karanlıkta bir tepeden itekleyerek öldürmeyi hedeflediler. Rabbimiz onların bu menfur komplolarını Rasulullah efendimize haber verdi. Rasulullah Ammar Bin Yasir'i ve Huzeyfe Bin Yemâni'yi yanına aldı ve yolda yüzleri kapalı bir takım kimselerin kendisini takip ettiklerini gördü. Huzeyfe onların üzerlerine doğru yürüyüp, ey Allah düşmanları kendinize gelin! diye bağırmaya başlayınca hainler tanınmamak için süratlice oradan kaçıp uzaklaştılar. Böylece ulaşamayacakları bir işe giriştiler buyurdu Rabbimiz.

75,76. "Aralarında: "Allah bize bol nîmetinden verecek olursa, andolsun ki sadaka vereceğiz ve iyilerden olacağız" diye O'na and verenler vardır. Allah onlara bol nîmetinden verince, cimrilik ettiler, yüz çevirdiler. Zaten dönektirler."

Onların içinden eğer Allah bize bolca verirse yemin olsun ki biz de vereceğiz. O bize verirse biz de Onun yolunda bol bol infak edeceğiz ve sâlihlerden olacağız diyenler vardır. Ama ne zaman ki Allah onlara bol nîmet ulaştırınca Rab'lerine verdikleri bu sözlerini, bu taahhütlerini unuttular da cimrilik ediverdiler. Allah'ın lütfundan verdiklerini Allah kullarından men ediverdiler. Zaten hep dönektirler bu münâfıklar. Hiç bir sözleri, hiç bir ahitleri yoktur onların.

Evet Allah bize verirse elbette bizler de verip sâlihlerden o-lacağız diyorlar. Allah bana bir imkân verirse, bir fırsat verirse ben de bol bol infakta bulunacağım, açları doyuracak, çıplakları giydirecek, muhtaçları sevindireceğim diyorlar. Bugüne kadar imkânım yoktu, fırsatım yoktu, zamanım yoktu da ondan yapamadım. Vallahi aslında benim ne malda ne mülkte gözüm yok. Ben kendim için istemiyorum, sırf fakir fukaraya dağıtmak için istiyorum. Başımı sokacak kadar bir yerin, bir evin dışında, karnımı doyuracak kadar bir malın dışında hepsini elden çıkaracağım. Allah bilmez mi onların ne yapıp ne

yapmayacaklarını? Allah bilmez mi onların neye sahip olduklarını? Azı çoğu olmaz ki bir şeyin. Allah herkese bir şeyler vermiştir. Eğer insanlar Allah'ın kendilerine vermiş olduğu imkânlar ve fırsatlar nispetinde bir şeyler yapabiliyorlarsa bu şu demektir: Eğer Allah çokça verseydi o kadar verecekti.

Meselâ şu anda yüz milyonu var ve onun yirmi milyonunu Allah için harcayabiliyorsa, yüz milyar olduğu zaman da yirmi milyarını harcayabilecek demektir. Elindeki on milyonun iki milyonunu Allah için harcayamayan adam, on milyarın iki milyarını hiç bir zaman harcaya-mayacak demektir.

Allah verdikçe cimrilik ettiler. Bir ev verdi, bir araba verdi, da-ha neler neler verdi de onlar cimrilik yapıverdiler. Rab'lerine verdik-leri sözlerinden dönüverdiler. Onlar zaten dönek insanlardır. İşleri dönmektir zaten onların. Elimizdeki imkânları gücümüz nisbetinde Allah yolunda kullanacağız ve ya Rabbi işte gücüm buraya kadardı, eğer daha çok verirsen onları da Senin yolunda kullanmaya hazırım diyeceğiz ve doğru söylemiş olacağız. Değilse yalancı münâfıklardan oluruz Allah korusun.

Efendim ben de bu kitabı öğrenmeye başlayacağım da ama ne yapayım zamanım yok. Biraz zamanım olsa bak ben ne yaparım. Allah bana bir araba verse, Allah bana bir dükkan verse, Allah bana bir evlât verse, Allah bana bir hanım verse, Allah bana anlayışlı bir müdür verse, anlayışlı bir ortam verse diyen herkese imkân verecek Rabbimiz, fırsat verecek ve samimi olup olmadığını mutlaka açığa çıkaracaktır.

77,78. "Allah'a verdikleri sözden caydıkları ve yalancı oldukları için Onunla karşılaşacakları güne kadar Allah kalplerine nifak soktu. İkiyüzlüler, Allah'ın onların sırlarını ve gizli toplantılarını bildiğini, Allah'ın görünmeyenleri bilen olduğunu bilmiyorlar mıydı?"

Evet Allah da kendilerine verdikleri sözlerini tutmamaları se-bebiyle kıyâmet gününe kadar onların kalplerine münâfıklığı yazıvermiş, yerleştirivermiştir. Köklü bir duygu olarak kalplerine nifakı yer-leştiriverdi. Rab'lerine söz verdikleri konularda Allah kendilerine imkân ve fırsat verdiği halde bunları Allah yolunda kullanmadıkları için kalplerine münâfıklık yerleştiriliverdi.

Öyleyse buna dikkat edeceğiz. Sözü vermeden önce iyi dü-şünmeliyiz.

Yapamayacaklarımız şeyleri Allah'a da insanlara da vaad etmeyeceğiz. Allah bizim gücümüzü, takatimizi bilip dururken Rabbi-mizin bize yüklemediği bir yükü kendi kendimize yüklemeye kalkışmayacağız. Hani önceki sûrelerde anlatıldı. Allah kendilerine yük yüklemediği halde Allah'tan kendilerine yükler yüklemesini, imtihan alanları açmasını isteyen İsrâil oğullarının başına gelenleri biliyoruz. Kendilerinin talep ettikleri bir cumartesi yasağını nasıl deldiklerini biliyoruz.

Onlar bilmiyorlar mı ki Allah onların sırlarını da gizli toplantılarını da bilmektedir. Gizlediklerini de, açıkladıklarını da, fısıldaştıklarını da bilmektedir Allah. Tüm gaypları da bilendir Allah. Bunu bilmiyorlar mı bu adamlar? Herhalde Allah'ı böyle bilselerdi, böyle iman etselerdi Rab'lerine karşı bu tür tavırlarda bulunmayacaklardı. İnsanlar bilmeyebilirler, peygamber bilemeyebilir onların iç hallerini, ama Allah'a göre bilinmeyen yoktur.

79. "Sadaka vermekte gönülden davranan mü'-minlere dil uzatan ve ancak ellerinden geldiği kadar verebilenlerle alay eden kimselere bu davranışlarının cezasını Allah verir; onlara yakıcı azap vardır."

Evet sadaka verme konusunda samimi davranan mü'minlere dil uzatıyorlar münâfıklar. Gönülden davrananlara, imkânlarını zorlayarak bol bol sadaka verenlere dil uzatıyorlar. Fakir olup da imkân-larını zorlayarak az verenlerle de alay ediyorlar. İbni Abbas efendimiz der ki: Tebûk seferine karar verince Allah'ın Resulü mü'minleri infaka dâvet etti. Rasulullah'ın bu dâvetini alan Müslümanlardan, sahâbe-den bazıları malının tamamını, bazıları yarısını, bazıları da ellerinde avuçlarında olan çok az bir şeyi getirebildiler. Sahâbeden hali vakti yerinde olan Abdurrahman Bin Avf sadaka olarak Rasulullah efendimize 40 ukıyye altın getirdi. Ensâr'dan fakir bir Müslüman da bir say kadar hurma getirdi. Bunu gören münâfıklar Abdurrahman Bin Avf gösteriş için bunu yaptı. Ensâr'ın getirdiği o bir say hurmaya da Allah ve Resulünün ihtiyacı yoktur dediler. Tebûk seferi için getirilen bu sadakalar sebebiyle münâfıklar böyle söylediler.

Bir sefer için Rasulullah efendimizin yaptığı cihad çağrısı ve infak talebi karşısında çok vereni gösterişle, az vereni de cimrilikle suçlamaya kalkıştılar. Kendileri son derece cimri davrandıkları gibi kendileri gibi davranmayan Müslümanlara da böyle şeyler yakıştırdılar. Allah için dişinden tırnağından artırarak bir şeyler getiren samimi Müslümanları alay konusu yaptılar. Rabbimiz de buyurdu ki, ey peygamberim böyle davranan münâfıklara bu yaptıklarının

cezasını Allah mutlaka verecektir. Onlar için can yakıcı, dayanılmaz bir azap vardır buyurdu.

80. "Ey Muhammed! Onların ister bağışlanmasını dile, ister dileme, birdir. Onlara yetmiş defa bağışlama dilesen Allah onları bağışlamayacaktır. Bu, Allah'ı ve peygamberini inkâr etmelerinden ötürüdür. Allah fâsık topluluğu doğru yola eriştirmez."

Evet ey peygamberim, bu yaptıklarından sonra, bu hainliklerinden sonra artık onlar için istiğfar etsen de etmesen de birdir, denktir. Ha istiğfar etmişsin onlar için, ha etmemişsin fark etmez. Onlar için af dilesen de dilemesen de fark etmez çünkü Allah onları kesinlikle affetmeyecektir. Yetmiş kere onlar için istiğfar edip bağışlanma dilesen de Allah onları bağışlamayacaktır. Çünkü onlar Allah ve elçisini inkâr etmişler, Allah ve Resulüne itaatten çıkıp fıska düşmüşlerdir. Yâni bu adamlar Allah'la dalga geçecekler, peygamberle dalga geçecekler, Müslümanlarla dalga geçecekler, sonra da Allah onları affedecek öyle mi? Niye? Mecbur mu Allah böyle hainleri affetmeye?

Ya bu münâfıklar bu huylarından ciddi ciddi vazgeçecekler, ya da Allah kesinlikle onları affetmeyecektir. Çünkü Allah fâsık bir kavmi, fıskı fücur ehlini hidâyete erdirmez. Çünkü bu adamların bir kâfir kadar bile İslâm'a dönme ihtimalleri yoktur. Yâni İslâm'ı, Allah'ı, peygamberi tanımayan bir kâfir bunları tanıyınca Müslüman olabiliyor da, ama bunları tanıyan bir münâfık İslâm'a girmiyor. Çünkü o ben Müslümanım diye kendi kendini aldatıyor.

Evet Rabbimiz bu âyetinde vazgeç bunlar hakkında istiğfardan ey peygamberim diye peygamberini uyarıyor. Ama insanların cehennemine razı olmayan Allah'ın Resulü eğer seksen kere de istiğfar etsen Allah onları bağışlamayacak ifadesine karşılık, onların da cennetine olan iştiyakından ötürü öyleyse ben de seksenden fazla istiğfar ederim buyurdu. Yâni insanların cehenneme gitmesine asla tahammülü olmayan Rasulullah efendimiz bir konuda bir ruhsat bulduğu zaman onu o konuda kesin bir nehiy oluncaya kadar kullanırdı. Hele hele bu konu insanların, ümmetinin affı ve cennetiyle alâkalıysa. Çünkü o onlara karşı çok merhametlidir. Sonra Münâfikûn sûresin-deki bu konuda bir nehiy gelince Rasulullah artık onlar hakkındaki istiğfarını bitiriverdi.

O halde bu âyetlerden anlıyoruz ki dua ve istiğfar ancak mü'-minler için fayda sağlayacaktır. Kâfir ve münâfıklar için ne duanın ne de istiğfarın en küçük bir faydası olmayacaktır ve bu caiz de değildir. Burada şunu da ifade edelim ki

kâfir veya münâfık birisi için değil, sı-radan bir kimse için Allah'ın en sevdiği peygamberi Hz. Muhammed (a.s) onun hidâyeti için dua etse bile, o kişi kendi hidâyetini istemedikçe, Allah da onun hidâyetini dilemedikçe yine de bunun hiçbir mânâsı olmayacaktır. Yine âyetten anlıyoruz ki hidâyete talip olmayan kişiye hidâyet vermek sünnetullaha aykırıdır.

Biz biliyor ve inanıyoruz ki peygamberler Allah'ın yeryüzünde en değerli ve en şerefli kullarıdır. Ama unutmayalım ki bunlar da kuldurlar. Tüm peygamberler Allah'ın Ona en mûtî kullarıdır. Elbette ki peygamberler yeryüzünde dualarına icâbet edilme yönünden en önde olan kullardır. Allah'ın bu sevgili kulları Allah'a dua ettiklerinde ya istedikleri şeyler dünyada kendilerine verilir, yahut da burada verilmeyip öbür tarafta kendilerine verilir. Ama bakın ki Allah'ın Resulü Allah katında yeryüzünün en hayırlısı olduğu halde Allah'ın sevmediği insanlar hakkında ne kadar da istiğfar ederse etsin Allah onlara mağfiret etmeyecektir. Öyleyse şunu kesinlikle söyleyebiliriz ki Allah'ın razı olmadığı kişiler için yapılacak şefaat asla kabul edilmeyecektir.

81. "Allah'ın peygamberinin hilafına geri kalanlar, oturup kalmalarına sevindiler. Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad hoşlarına gitmedi. "Sıcakta savaşa çıkmayın" dediler. De ki: Cehennem ateşi daha sıcaktır." Keşke bilseydiler!"

Muhalifler, Allah ve Resulünün cihad çağrısına muhalefet edenler, Rasulullah ve beraberinde savaşa çıkan mü'minleri yalnız bırakarak geride kalanlar oturup kalmalarına sevindiler. Münâfıklar kadınlar gibi oturup kalmayı hoş gördüler. Kalplerindeki küfür ve nifak hastalığından dolayı Allah yolunda cihada gidip canlarını ve mallarını tehlikeye atmayışlarına memnun oldular. Allah yolunda malları ve canlarıyla cihaddan hoşlanmadılar. Kendileri Allah yolunda bir cihadı göze alamadıkları gibi birbirlerine, arkadaşlarına, eşlerine dostlarına

da: Sakın bu sıcakta savaşa çıkmayın dediler. Kendileri geri kalışlarına üzülmediler de üstelik başkalarını da engellemeye çalıştılar.

Sen onlara de ki peygamberim, unutmayın ki sizin gibi cihad-dan kaçanlar için cehennem ateşi daha sıcaktır. Ama keşke onlar bunu bir anlayabilselerdi. Keşke cehennem ateşinin hararetini bir an-layabilselerdi. İşte böyle Allah için bir cihaddan kaçan, mallarını ve canlarını Allah yolunda bir cihaddan

saklayanlar cehenneme gideceklerdir.

Allah için bir fedâkarlığı angarya görenler cehenneme gideceklerdir. Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad etmeyi kerih görenler cehenneme gideceklerdir. Kendileri Allah için bir sefere çıkmadıkları gibi Müslümanları cihaddan engellemeye çalışanlar cehenneme gideceklerdir. Bu dünyadaki rahatımızı düşünerek Allah yolunda bir cihaddan kaçmayalım. Diğer mü'minleri engellemek şöyle dursun, cihada teşvik edeceğiz. Çünkü kıyâmet gününün sıkıntıları buradakilerden çok daha büyük olacaktır. Kıyâmet gününün sıkıntılarına düşmemek için dünya sıkıntılarına razı olacağız.

Şedit olan cehennem ateşine düşmemek için buradaki dünya ateşlerinde yanmaya razı olacağız. Orada malsız, mülksüz, serma-yesiz kalmamak için Allah yolunda bir mücâdele uğrunda gerekirse burada malsız, mülksüz bir hayata razı olacağız. Allah yolunda her şeyimizi fedâ etmemiz gerekse bile bunu göze alabilmeliyiz. Bunu anlayanlardan, fıkıh edenlerden olmalıyız. Cehennem ateşini anlaya-bilen bir insan elbette tüm dünya ateşlerine razı olacaktır. Ama onu bilmeyen, fıkıh etmeyenler elbette hiç bir dünya ateşine katlanama-yacaktır.

82. "Yaptıklarının cezası olarak, bundan böyle az gülsünler, çok ağlasınlar."

Ve işte böyleleri bu yaptıklarının karşılığı olarak bundan böyle çok ağlasınlar, az gülsünler. Kendilerini, canlarını, mallarını böyle bir cihaddan koruduk, kurtulduk diye bu dünyada az biraz gülsünler, az biraz sevinsinler bakalım. Gülebildikleri kadar gülsünler, eğlenebildikleri kadar eğlensinler bu dünyada. Unutmayın ki onlar öbür tarafta çok ağlayacaklardır. Çünkü bu dünya hayatı çok azdır, çok kısadır, ama âhiret hayatı sonsuzdur. Sonsuz bir âhiret hayatının ağlaması yanında çok kısa süren dünya sevinçleri ne olabilir ki? Ne kadar olabilir ki?

Ama bu dünyada bu yaptıklarına pişmanlık duyarak tevbe ederler, çok çok ağlarlarsa işte o zaman Allah'ın bağışlamasına ulaşırlar.

83. "Allah seni ileri döndürüp, onlardan bir toplulukla karşılaştırdığı zaman, senden savaşa çıkmak için izin isterlerse de ki: "Benimle asla çıkamayacaksınız, benim yanımda hiç bir düşmanla savaşmayacaksınız;

çünkü baştan, oturup kalmaya razı oldunuz. Artık geri kalanlarla beraber oturun."

Allah seni bu seferden zaferle, galibiyetle, sağ salim döndürdüğü ve onlarla karşı karşıya getirdiği zaman, senden seninle birlikte tekrar bir savaşa çıkma talebinde bulunacaklar. Rabbimiz ileride olacakları da anlatıyordu burada peygamberine. Yâni daha sefere çıkmadan savaşın sonucunu bildiriyordu. Sen sağ salim savaştan döneceksin. Sen onlara dönünce diyecekler ki ey Muhammed, seninle birlikte bir başa sefere çıkmak istiyoruz diyecekler. Alçaklar Bizans ordusunun Müslümanların karşısına çıkma cesaretini bile gösteremediklerini haber alınca peygamberle birlikte çıkmadıklarına çok pişman oldular.

Ve dediler ki, diyecekler ki ey Muhammed, her ne kadar Te-bûk'da bulunamamışsak ta, her ne kadar mâzeretlerimiz seninle birlikte çıkmamıza engel olmuşsa da bizim kalbimiz sizinledir. Biz senin yanındayız. Emret nereye istersen gideceğiz diyecekler.

Sen de ki o hainlere, hayır artık sizler benim yanımda hiç bir düşmanla savaşmayacaksınız. Benimle birlikte hiç bir savaşa çıkmayacaksınız, çıkmazsınız. Benimle birlikte hiç bir cihada çıkma şerefine nail olmayacaksınız. Sizler böyle bir şerefe lâyık değilsiniz. Bu şeref sizler için değil şerefli Müslümanlar içindir. Çünkü sizler evlerinizde oturmayı benimle birlikte çıkmaya tercih ettiniz. Sizler artık bundan sonra erkekler gibi savaşmayı düşünmeyin de kadınlar gibi evlerinizde oturmaya devam edin.

Evet Allah için bir fedâkarlık, bir sıkıntı söz konusu. Zorlu bir savaş söz konusu. Ortada bir kâr garantisi de yok. Ölüm, candan geçme, maldan olma tehlikesi var. Bu işe bir dâvetiye çıkarıldığı za-man bunları göze alarak ilk defa dâvete icâbet edenlerin imanından, teslimiyetinden şüphe edilmeyecektir. Ama İslâm izzete kavuştuktan sonra, ya da Allah adına başlamış olan o hareket başarıya ulaştıktan sonra, hedef belli olduktan sonra o harekete katılanların samimi-yetinden şüphe edilebilir. Samimi olup olmadıkları araştırılabilir. Çünkü artık fedâkarlıktan çok menfaatlenme vardır.

84. "Onlardan ölen kimsenin namazını sakın kılma, mezarı başında durma! Çünkü onlar Allah'ı ve peygamberini inkâr ettiler, fâsık olarak öldüler."

Onlardan ölen hiç kimsenin sakın namazını kılma. Onlara dua etme, salavat etme. Çünkü senin duan, senin salavatın, senin namazın onlar için bir rahmettir ve onlar asla buna lâyık değillerdir. Onların cenazelerinin başında, kabirlerinin başında da durma. Onları gömmek, defnetmek, teçhiz etmek, dua etmek, ziyaret etmek maksadıyla onların cenazelerinde bulunma. Çünkü onlar Allah ve Resulünü inkâr etmişler ve fâsıklar olarak, dinden, yoldan, itaatten çıkmışlar olarak ölmüşlerdir.

Evet fâsık olarak, İslâm'dan çıkmış olarak geberen birisinin cenazesini kılmak ta, defninde bulunmak ta, arkalarından onlar için dua etmek de yasaktır.

Rivâyetlere göre Allah'ın Resulü samimi bir Müslüman olan Abdullah'ın isteği üzerine babası münâfıklardan Abdullah bin Übey'in cenaze namazını kıldırmayı kabul edip hazırlıklara başladı. Tam namazı kıldırmak üzere yerini aldığı sırada işte Tevbe sûresinin bu âyetiyle Rabbimiz onu uyarıverdi ve bu davranışını onaylamadığını ortaya koyuverdi. Ve Rabbimizin bu uyarısından sonra Rasulullah efendimiz onların namazlarında bulunmayı da, onlar adına istiğfar etmeyi de, dua etmeyi de bırakıverdi.

Kâfir olarak geberip gidenler hakkında dua etmek de, istiğfar etmek de caiz değildir. Mü'minlere karşı mü'mince bir tavır, münâ-fıklara karşı da onlara yakışır şekilde sertçe bir tavır belirlemek zorundayız ki bu davranışımız onlar için bir uyarıcılık, bir caydırıcılık özelliği taşımış olsun. Eğer Rasulullah efendimiz bu adamların namazlarını kıldırmış olsaydı, hattâ diğer tüm peygamberleri de cemaat olarak arkasına çağırmış olsaydı bile zerre kadar o münâfığa bir faydası olmayacaktır. İnsana değer kazandıran onun imanı, teslimiyeti, takvası ve bu imana bağımlı olarak işlediği sâlih amellerdir. Bunlar olmadığı müddetçe cenazesini kim kıldırırsa kıldırsın hiç bir anlamı olmayacaktır.

Öyleyse peygamber ve Müslümanlar tarafından kendilerine uygulanacak böyle bir tavır onların kendi durumlarını tekrar gözden geçirip Allah yoluna girmelerini sağlayacaktır. Kâfir olarak, münâfık olarak ölüp giden bir kimsenin iradesi bitmiş olduğu için arkasından yapılanların hiç birisinin ona bir faydası dokunmayacaktır. İşte onlar için iş işten geçmeden böyle bir tavırla akıllarını başlarına getirmeyi murat ediyordu Rabbimiz.

85. "Malları ve çocukları seni hayrete düşürmesin; Allah onlarla onlara

dünyada azap etmek ve canlarının inkârcı olarak çıkmasını ister.”

Öyleyse ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, sakın ha sakın onların ne malları mülkleri, ne çoluk çocukları, ne ekonomik ne de siyasal güçleri sizi imrendirmesin. Onlara verilenler başka değil sadece onlara bu dünya hayatında azap etmek için ve canlarının kâfirler olarak çıkması için verilmiştir. İnsanları kâfir ve münâfık yapan şey demek ki öncelikle onların malları ve evlâtlarıdır. İnsanları Allah’a kulluktan, Allah yolunda cihaddan alıkoyan ilk planda onların ekonomik ve siyasal güçleridir. Bir ömür bunlara bekçilik yapacağım diye, bunları çoğaltacağım diye âhireti unutuyorlar.

86,87. “Allah'a inanın ve peygamberinin yanında savaşın” diye bir sûre inmiş olsa, onların gücü yetenleri sizden izin isterler ve “Bizi bırak oturanlarla beraber kalalım” derler. Geri kalan kadınlarla beraber bulunmaya razı oldular. Kalpleri kapanmıştır, bu yüzden anlamazlar.”

Eğer onlara Allah’a Allah’ın istediği gibi iman edin, Allah’a, Allah’ın kitabının ve Resulünün tarif ettiği şekilde iman edin ve bu imanlarınızın gereği olarak, bu imanlarınızın görüntülenmesi olarak Allah elçisinin yanı başında savaşın diye bir sûre indirilse onlardan imkân sahipleri, servet sahipleri, ekonomik güç sahipleri sizden izin isterler. Bizi bırak ey peygamber de şu evlerinde oturanlarla birlikte bizler de oturalım derler. Evlerinden, barklarından, bağlarından, bahçelerinden, fabrikalarından, bürolarından, zevklerinden, eğlencelerinden ayrılmak onlara zor geliyor. Geri kalan kadınlarla beraber bulunmaya razı oluyorlar.

Kendilerine göre bir takım bahaneler uyduruyorlar. Bir takım mâzeretlerin arkasına saklanıp Allah yolunda bir savaştan geri kalmak, muaf tutulmak istiyorlar. Tabii o anda yaptıklarına da meşru kı-lıflar uydurmaktan da geri durmuyorlar. Efendim, bizler şu anda üm-met için çok faydalı işlerle uğraşıyoruz. Eğer şu bizim fabrikamız ol-masa, bizim paralarımız olmasa siz ne yapardınız? Hep bizim pa-ralarımızla, bizim desteklerimizle yürümüyor mu bu hizmetler? Eğer bizler de bu fabrikalarımızı, bu iş yerlerimizi bırakıp sizinle gidersek, bizim bu para kazanma imkânlarımız bitiverirse haliniz perişan olur sizin. O halde bizi bize bırakın. Biz işimize aşımıza, para kazanmamıza bakalım, siz gidin savaşa da, biz arkanızdan sizi destekleyelim diyorlar. Savaştan kalıp işlerinin başında oldukları zaman hattâ daha büyük sevaplar kazanacaklarına inananlar vardır.

Evet varlık sahipleri böyle yapıyorlar. Varlıklı yaşamaya alı-şanlar mahrumiyetleri göze alamıyorlar. Tarih boyunca hep böyle olmuştur. Tüm peygamberlerin dâvetine ilk karşı çıkanlar hep halkın gelirlerinin kaymağını yiyen varlıklı, şımarık Mele' ve mütraf grubu, egemenlik sahipleri olmuştur. Halk üzerinde haksız hak sahibi olanlar olmuştur. Rahatlarından fedâkarlığa yanaşmayanlar olmuştur. Onlar savaştan geri kalanlarla birlikte olmayı seçtiler. Onların kalpleri mühürlendiği için de peygamberin kendilerini çağırdığı gerçekleri anla-yamaz olmuşlardır. Dünyayı yeterli gördükleri için, dünyayla cennetin mukayesesini yapma ince kavrayışından mahrum olmuşlardır. Onlar böyle isteyince de Rabbimiz tercihlerini onaylayıp onların kalplerini mühürleyivermiştir de anlamaz bir kavim olmuşlardır.

88. "Ama peygamber ve onunla beraber bulunan mü'minler, mallarıyla ve canlarıyla savaştılar. İşte iyilikler onlaradır, saadete erişenler de onlardır."

Lâkin Allah'ın Resulü Muhammed (a.s) ve onunla birlikte iman edenler, onun inandığı gibi inananlar, onun düşündüğü gibi düşünenler, onun yolunu yol edinenler, onun gibi olmanın güvencesine erenler, malları ve canlarını ortaya koyarak Allah yolunda cihad edenler var ya, işte hayırlar onlar içindir ve kurtuluşa erenler de onlardır. Bu dünyada istedikleri kadar varlıklı kâfirler ve münâfıklar onları küçük görsünler, istedikleri kadar onlarla alay etsinler, hem dünyada hem de Ukba'da kazananlar, başarıya ulaşanlar onlardır. Peki onların ka-zandıkları bu hayır neymiş? Bakın Rabbimiz onu şöyle anlatıyor:

89. "Allah onlara temelli kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. Büyük kurtuluş budur."

Allah onlar için içinde ebedîyen kalacakları, ebedîyen bir mutluluğa ulaşacakları zeminlerinden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte en büyük kar, en büyük kazanç budur. Çünkü bu âlemde cennetten daha büyük bir mükâfat yoktur. Düşünün tüm dünyaya sahip olsanız ne yazar? Ne kadar sahip olabileceksiniz? Ölünceye kadar değil mi? Fânî değil mi bu dünya? Ama cennet ölünceye kadar değil, sonsuza dek sürecek bir zevk, bir hayat... İşte en büyük mükâfat budur. Ne olur bu insanlar günde bir kerecik bunu düşünüverse. Ama heyhat ki bunu düşünmeyenler, fıkhedemeyenler bunu anlayamazlar.

90. "Bedevilerden, izin almak üzere, özür beyan eden kimseler geldiler. Allah ve peygamberine yalan söyleyenler ise, özür bile beyan etmeksizin geri

kaldılar. Onlardan kâfir olanlar can yakıcı azaba uğrayacaktır.”

Rabb’imiz Medineli münâfıkları anlattı, şimdi burada da bedevi münâfıkların durumlarını açıklığa kavuşturacak. Bedevilerden de sizden savaşa çıkmamak için izin isteyenler gelecekler. Allah ve pey-gamberine karşı yalan söyleyenler ise özür bile beyan etmeksizin savaştan kaçtılar, geri kaldılar. Onlardan kâfir olanlar dayanılmaz bir azabın mahkumu olacaklardır.

Medine’li münâfıkların dışında anlatılan bu münâfıklar Esed ve Gatafan kabilesi münâfıklarıdır. Fakirliklerini, güçsüzlüklerini, imkânsızlıklarını mâzeret olarak ileri sürerek bu savaştan geri kalmak için izin istediler. Bir kısmı böyle yaparken bir kısmı da iman teslimiyet iddialarında Allah ve Resulüne karşı yalan söyleyenler de hiç bir mâzeret ileri sürmeden cihaddan geri kaldılar. Bunlar Medine’nin ya-kınında çölde yaşayan bedevilerdi. Rabbimiz buyurdu ki o inkâr edenlere yakında acı bir azap isabet edecektir. İnandıklarını iddia ettikleri halde inandıkları Allah hatırına bir savaşı göze alamayanlara, inandıkları Allah’ı uğrunda savaşmaya değmez görenlere, kendi rahatlarını, kendi zevklerini düşündükleri kadar Allah’ın dininin izzet ve şerefe ulaşmasını düşünmeyenlere elbette bir azap gelecektir.

Şimdi Rasulullah efendimizin bir savaş çağrısı karşısında buraya kadar üç sınıf ortaya konuldu:

1: Özürlü olarak, mâzeretli olarak geri kalanlar.

2: Hiç bir özürleri yokken geri kalanlar. Hiç bir mâzeret beyanında bulunmayanlar.

3: Rasulullah efendimizden bu savaşa katılmamak için, muaf tutulmak için izin isteyenler. Peki acaba bunlardan hangisi bu savaştan muafmış? Yâni kim gerçek özür sahibiymiş? Bakın bunu da Rab-bimiz şöylece ortaya koyuyor:

91. “Güçsüzlere, hastalara ve sarf edecek bir şeyi bulunmayanlara, Allah ve peygamberlerine bağlı kaldık-ları müddetçe sorumluluk yoktur. İyi davrananlara sorumluluk olmaz. Allah bağışlayandır, merhamet edendir.”

Güçsüzlere, zayıflara, hasta olanlara, infak edecek bir şey bulamayanlara ki bunlar Allah ve Resulüne bağlılıklarını sürdükleri müddetçe bir sorumluluk yoktur. Peki bunlar Allah ve Resulüne bağlı olduklarını nasıl gösterecekler?

Bunu nasıl ispat edecekler? Kendileri zayıf, hasta, yatalak, kör, topal oldukları için istedikleri halde cihada gidemiyorlar ama etrafındakileri cihada teşvik ediyorlar. Ne duruyorsunuz? Haydi, Rasulullah'ın dâvetine koşun oğlum, torunum, amcam, babam. Vallahi eğer Rabb'ım bana da bir imkân vermiş olsaydı bir saniye bile beklemezdim diyerek samimiyetle çevrelerine nasihat ederler onlar.

Meselâ iki adam düşünün ki hastalar. Ama bunlardan biri o anda hasta oluşuna, cihaddan geri kalışına seviniyor. İyi ki hasta oldum ve savaştan kurtuldum diyor. Bunu kendisi için bir kurtuluş vesilesi sayıyor ve kendisi gitmemekle beraber çevresindekileri de engellemeye, onların da cihad şevklerini kırmaya çalışıyor. Ötekisi de hastalığını bir talihsizlik görüyor ve üzülüyor. Keşke Rabbim bana da imkân verseydi de Resul ve Müslümanları yalnız bırakmasaydım diyor ve bir yandan da çevresindekileri savaşa teşvik ediyor haydi dur-mayın gidin diyor. Bu ikisi elbette bir tutulmayacaktır.

Evet mâzeretlerinden dolayı savaşa çıkamayanlar Allah ve Resulü için nasihat ettikleri müddetçe onlara bir vebal yoktur. Çünkü ihsan sahipleri aleyhine bir yol olamaz. Kimse onlara bir söz söyle-yemez, kimse onları bu konuda kınayamaz. Cepheye gidemeyenler ama geride irşada devam edenler, geride insanların Allah'a kul olmaları, Resulüne ümmet olmaları yolunda onları eğitmeye çalışanlar bu-nun dışındadır diyor Rabbimiz. Onlar savaştan geri kalmışlardır ama gönülleri orada mü'minlerle beraberdir onların. Çünkü Allah bunlar için Gafur ve Rahîm olandır.

92. "Binek vermen için sana geldiklerinde, "Size binek bulamıyorum" dediğin zaman, sarf edecek bir şey bulamadıkları için üzüntüden gözyaşı dökerek geri dönenlere de bir sorumluluk yoktur."

Allah'ın kendilerini bağışladığı o gerçek mâzeret sahiplerinden kimileri de sana her geldiklerinde ey Allah'ın Resulü bize binebileceğimiz bir binek ver de biz de seninle bu savaşta bulunalım dediler de; sen de onlara size binek bulamıyorum dediğin zaman sarf edecek bir

şey bulamadıkları için üzüntülerinden gözyaşı dökerek geri dönenler var ya, işte onlar için de bir sorumluluk yoktur. Sürekli her gün geliyorlardı bunlar Rasulullah'ın yanına. Belki bugün birileri Rasulullah'a bize verebileceği bir binit vermiştir diye her gün gelip soruyorlardı. Her defasında da Allah'ın Resulü yok buyuruyordu. Onlar da gidememelerine ağlaya, ağlaya dönenlere de kınama yoktur diyor Rabbi-miz. Hattâ bunlar için Rasulullah efendimiz şöyle

buyuruyordu:

"Gelmek istedikleri halde şu anda sizinle birlikte gelemeyip arkanızda kalan nice mü'minler vardır ki bu niyetlerinden ötürü attığınız her adımda, konakladığınız her vadide onlar sizinle birlikte olmasınlar. Onlar sizin aldığınız ecirlerinize ortak olmasınlar"

Sahâbe-i kirâm efendilerimizin:

"Ey Allah'ın Resulü, onlar Medine'de evlerinde oturup bizimle sefere çıkmadıkları halde mi onlar bizimle beraberler?"

sorusuna da Allah'ın Resulü diyordu ki:

" Evet, çünkü onları mâzeretleri, çaresizlikleri geri bıraktı."

Evet işte bunlar gerçek mâzeret sahipleridir, onlar kınanmazlar, onlar üzerine bir yol yoktur buyurduktan sonra Rabbimiz şimdi de kimler üzerine yol var? kimler üzerine kınama ve ceza var? onu şöylece ortaya koyuyor:

93. "Sorumluluk ancak, zengin oldukları halde senden izin isteyen, geri kalan kadınlarla bulunmaya razı olanlara ve Allah kalplerini mühürlemiş olduğu için bilmeyenleredir."

Sorumluluk, vebal, günâh ancak Allah yolunda bir savaşa ve bu uğurda mal harcamaya güçleri yettiği halde savaştan kaçmak için senden izin isteyen, mâzeretsiz geri kalan, kadınlarla birlikte oturmaya razı olanlara ve Allah kalplerini mühürlediği için bilmeyenlere aittir.

94. “Savaştan döndüğünüzde size özür beyan ederler. Ey Muhammed, onlara de ki: “Özür beyan etmeyin, size inanmayacağız, Allah haberlerinizi bize bildirmiştir. Allah da, peygamberi de işlediklerinizi görecektir. Sonunda, görülmeyeni ve görüleni bilen Allah'a çevrileceksiniz. O, işlediklerinizi size haber verecektir.”

Sizler sağ salim savaştan geri döndüğünüzde onlar size karşı mâzeretler ileri sürüyorlar. Savaşa katılmamalarının özürlerini beyan ediyorlar. Ey peygamberim, onlara de ki: Boşuna özürle beyan etmeyin, size asla inanmayacağız. Size ebedîyen güvenmeyeceğiz. Sizi asla tasdik etmeyeceğiz. Onun içindir ki Özür dilemenizin hiç bir anlamı yoktur. Çünkü sizin haberlerinizi Allah bize bildirmiştir. Allah bilgisiyle bizler sizleri tanıyoruz. Ne halde olduğunuzu, niçin bu savaşa katılmadığınızı çok iyi biliyoruz. Elbette ilerde Allah ve Resulü sizin ne yapacağınızı görecektir. Sonunda sizler hepiniz görüneni ve görünmeyeni, bilineni bilinmeyeni bilen Allah’a döndürüleceksiniz de o ne yapıp ettiğinizi size haber verecektir.

Evet bugün de Allah’ın dininin yücelmesi adına bir savaştan geri kalanlar istedikleri kadar mâzeretler ileri sürsünler biz onlara diyeceğiz ki kesinlikle biz size inanmayacağız, çünkü Allah sizin durumunuzu bize ulaştırmıştır. Sizin sıfatlarınızı Rabbimiz kitabında bize haber vermiştir. Allah için bir fedâkarlığı göze alamayan siz münâfıkların sıfatları bizim için malumdur. Biz de böyle diyeceğiz onlara. Ama Rabbimiz yine de bir açık kapı bırakmış. Ne o? Âyette buyuruluyor ki: Allah ve Resulü sizin amellerinizi görecektir. Elbette bundan sonra yapacaklarınız da görülecektir, takip edilecektir. Eğer gerçekten bir mâzeret sebebiyle bu savaştan geri kalmışsanız elbette bundan sonraki hareketlerinize bakılacaktır. Bundan sonra sâlih ameller mi işleyeceksiniz? Münâfıklıktan vazgeçip Allah’ın dinini kendi nefislerinize, kendi menfaatlerinize tercih mi edeceksiniz? Yoksa yine aksini yapmaya mı devam edeceksiniz? bakacağız diyeceğiz.

Sonra da hesap vermek için Allah’ın huzuruna çıkacaksınız. Bizim gördüklerimizi de görmediklerimizi de, bildiklerimizi de bilmediklerimizi de bilen bir Allah huzuruna çıkacaksınız. Ve O Allah ne yapıp ettiğinizi size haber verecektir. Şimdi şu anda bizi kandırsanız bile Onu asla kandıramayacaksınız.

95. “Döndüğünüzde kendilerine çıkışmamanız için, Allah'a yemin

edeceklerdir. Siz onlardan yüz çevirin; çünkü pistirler. Yaptıklarının karşılığı olarak varacakları yer cehennemdir."

Siz onlara döndüğünüz zaman kendilerinden vazgeçmeniz için, kendilerine ilişmemeniz için, kendilerini azarlayıp cezalandırmamanız için, kabahatlerini görmemeniz için Allah adına yemin edecekler. Yüz çevirin onlardan. Kesin onlarla ilişkilerinizi. Adam yerine koy-mayın onları. Muhatap bile almayın. Çünkü birer pisliktir onlar. Birer murdardır onlar. Yaptıklarının karşılığı olarak varacakları yer cehennemdir onların. Onları kabullenecek, pakleyecek olan sadece cehennemdir. Onlarla nasıl arkadaşlık edeceksiniz? Nasıl onlarla hâlâ dostluk ilişkilerini sürdüreceksiniz? Sadece cehennemin kabul edeceği, sadece cehennemin temizleyeceği böyle pisliklerle nasıl ilişki sürdürülebilir? Bırakıverin o alçakları. Düşüncede, imanda, harekette asla onlarla beraber olmayın.

96. "Kendilerinden hoşnut olasınız diye, size and verirler. Siz onlardan hoşnut olsanız bile, Allah, yoldan çıkmış kimselerden razı olmaz."

Kendilerinden hoşnut olasınız diye, razı olasınız diye yemin eder onlar. Siz onlardan hoşnut olsanız bile, özürlerini kabul edip affetseniz bile bilesiniz ki Allah böyle yolundan çıkmış kimselerden asla hoşnut olmayacak, razı olmayacaktır. Allah kendini tanımayan, kendi dinini, kendi yolunu tanımayan, rızası uğruna bir takım fedâkarlıkları göze alamayan, rızası için cihad etmeyen, rızası için infakta bulunmayan kimselerden asla razı olmaz. Gelin öyleyse ey mü'minler, Allah ahlâkıyla ahlâklanın da Onun razı olmadıklarından sizler de razı olmayın. Allah'ın gazap ettiklerine sizler de gazap edin. Gelin tüm hayatınızda insanların rızasını değil de, insanların hoşnutluğunu değil de Allah'ın rızasını ve hoşnutluğunu ön planda tutun. Tüm insanlar razı olup sizi alkışlasalar bile siz Allah'ın razı olduklarından yana olun.

97. "Bedevilerin küfür ve nifakları her yönden, daha ileridir. Allah'ın, peygamberine indirdiğinin sınırlarını bilmemek, onlara daha lâyıktır. Allah bilendir, Hakîmdir."

Bedeviler, çölde yaşayan Araplar, göçebe hayatı yaşayan Araplar şehirdekilerden, yerleşik hayat sahiplerinden inkâr ve nifak bakımından, nankörlük ve münâfıklık bakımından çok daha şedittirler. Çünkü onlar kaba, saba, kalpleri daha katı insanlardır. Ve onlar Allah'ın peygamberine indirdiği hükümleri, yasaları tanımamaya, sınırları tanımamaya daha yatkın ve elverişlidirler. Kendi başlarına buyruk, yönetici tanımaz, otorite kabul etmez

oldukları için daha kaba ve inkârcıdırlar onlar. Din bilen, kitap sünnet tanıyan âlimlerle tanışmadıkları için dini az bilen kimselerdir onlar. Allah kullarını elbette en iyi bilendir ve söylediği her şeyi hikmetle söyleyen, yasalarını hikmetle koyandır.

Medine'de, şehirde Rasulullah ve sahâbenin arasında bulunanlar okumak için kitap bulabilirler. Sormak için merci bulabilirler. Allah'ın dinini öğrenme imkânı bulabilirler. Ama Rasulullah'ın sohbetinden, Rasulullah efendimize inen âyetlerin eğitiminden mahrum kalmış kimseler elbette bunlardan uzaktırlar. Dinin anlaşılış ve uygulanış tarzından mahrumdurlar. Onun içindir ki onlar, o bedeviler küfür ve nifak yönünden, Allah'ın sınırlarını tanımama yönünden daha yatkındırlar.

98. "Bedevilerden, Allah yolunda sarf ettiklerini angarya sayanlar ve sizin başınıza belâlar gelmesini bekleyenler vardır. Belâlar onlara olsun; Allah işitir ve bilir."

Yine bu bedevilerden Allah yolunda, Allah'ın dininin ihyası, ikâmesi uğrunda infak ettikleri şeyleri zoraki ödenmesi gereken bir borç, bir angarya sayanlar da vardır. Allah yolunda yapacakları harcamaları bir cereme, bir yük, boşa giden bir sarf görenler vardır. Sizin için zamanın musîbetlerini gözetlerler. Gelecek günlerin, dönen devranın size belâlar, musîbetler getirmesini, sizi yok etmesini intizar ederler. Beklerler ki gelecek günler sizin gücünüzü, kuvvetinizi bitirsin de böylece sizin zorunuzla zekat vermekten, Allah yolunda bir takım fedâkarlıklarda bulunmaktan kurtulmuş olsunlar. İsterler ki Müslümanların başına belâlar gelsin, Müslümanlar alaşağı olsunlar da kendileri de onların korkusuyla zoraki bir takım kulluklar altında bunalmaktan kurtulsunlar.

İnsanlar inanmadan, ikna olmadan gönülsüz olarak yaptıklarının tamamını böyle bir cereme, zoraki bir borç sayarlar. İnanmayanlar hep böyledir. Meselâ işte şu anda öyle insanları görüyoruz ki kendi zevk-ü sefaları için falanca şarkıcılara, filanca sanatkârlara milyarlarını harcarlarken hiç gam çekmez içinden. Evine, bahçesine, arabasına, havuzuna, akvaryumuna milyarları harcamıştır zerre kadar bir sıkıntı duymaz bunlardan. Çünkü inanarak, isteyerek harcamıştır. Ama Allah için, Allah'ın dininin ikâmesi için üç kuruş çıksa cebinden ömrü billah unutamaz onu. Çünkü istemeyerek vermiştir onu. İnanmıyor adam. Allah yolunda bu verdiklerinin boşa gittiğini zannediyor. Allah'a Allah'ın istediği gibi iman edememiş insanların Onun yolundaki harcamalarının tamamı böyledir. Mecbur kalmadıkça veremezler zaten. Ama bir otorite onları

zorlarsa mecburen verirler ve verirken de bunu bir angarya sayarlar. İşte bunlar münâfıklardır.

İşte Müslümanların otoritesinden bıkıp usandıkları için bu tür münâfıklar ne yapacaklar? Müslümanlar için belâlar bekleyecekler, felâketler bekleyecekler. Bir gün şu adamların gücü bir bitse de, otoriteleri, iktidarları bir son bulsa da bizler de onların korkusundan istemeyerek yapmak zorunda kaldığımız şu işlerden bir kurtulsak diyecekler. Tabii Müslümanlar için bu duyguyu içlerinde besleyenler, Müslümanların silinip gitmesini bekleyenler elbette oturdukları yerden beklemeyeceklerdir. Bunun için takım yollara başvuracaklar. O gücü, o otoriteyi yıkabilmek için ellerinden gelen her türlü komployu deneyeceklerdir. İlerde gelecek gerekirse mescid inşa edecekler, Müslümanları içten çökertmeye çalışacaklardır. Bunlar için Rabbimiz buyuruyor ki:

Onların istedikleri belâlar kendi başları geçsin, kendi başlarına geçecektir. Allah onların her sözlerini, her planlarını işiten ve onlara ne yapacağını, nasıl bir karşılık vereceğini en iyi bilendir Allah.

99. "Bedevilerden, Allah'a ve âhiret gününe inanan, sarf ettiğini, Allah katında ibadet ve peygamberin dualarına nail olmağa vesile sayanlar da vardır. Bilin ki, verdikleri onlar için ibadettir. Allah, onlara rahmet edecektir. Allah şüphesiz bağışlar ve merhamet eder."

O bedevilerden öyleleri de vardır ki onlar Allah'a ve âhiret gününe iman ederler ve infaklarını, Allah yolundaki harcamalarını Allah katında bir kurbaya sebep, bir yakınlığa vesile bilirler. Evet onlar o harcamalarını Allah katında bir ibadet ve Resulünün kendilerine dua ve istiğfarına vesile kabul ederler. Allah ve Resulünün yakınlığına sebep bilirler. Dikkat edin Allah yolunda yapılan bu harcamalar onları Rab'lerinin hoşnutluğuna, yakınlığına ve Resulünün salavatına, dua ve istiğfarına ulaştıracak güzel bir ibadettir. Kim Allah yolunda ne veriyorsa bu onun için onu Allah'a yaklaştıran bir kulluktur. Muhakkak ki Allah onlara rahmet edecek, onları muttakiler için hazırladığı cennetlerine koyacaktır.

Allah'a yakınlık için, Allah'ın hoşnutluğuna ulaşabilmek için ve peygamberin duasına, istiğfarına ehil hale gelebilmek için infaklarını vesile bilirler. İnfaka tevessül ederler. Allah'ın rızasını kazabilmek ve Resulünün şefaatine ehil hale gelebilmek için cihad gibi, infak gibi önlerine çıkan her fırsatı

değerlendirmeye çalışırlar. Allah yolunda ci-hada koşuyorlar, Allah yolunda mallarını seferber ediyorlar. Yâni sa-lih amellere koşuyorlar. Yâni amellerini vesile yapıp öne sürüyorlar. Rabbimiz de buyuruyor ki dikkat edin, gerçekten bu yaptıkları cihad-lar, bu infaklar, bu ameller Allah katında bir yakınlık vesilesidir. Elbette bu yaptıklarından ötürü Allah onları rahmetine katacak, lütuflarına ulaştıracaktır. İşte Rahmete ulaşmanın formülü. İşte Allah'a yaklaşmanın yolu. İşte Rasulullah efendimizin şefaatine lâyık olmanın yolu budur. Haydi buyurun sizler de o yolda olun ve kurtulun. Haydi cihada ve Allah yolunda harcama yapmaya. Muhakkak ki Allah bağışlayandır merhamet edendir.

100. "İyilik yarışında önceliği kazanan Muhacirler ve ensâr ile, onlara güzelce uyanlardan Allah hoşnut olmuştur, onlar da Allah'tan hoşnutturlar. Allah onlara, içinde temelli ve ebedî kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır; işte büyük kurtuluş budur."

İyilik yarışında, takva yarışında önceliği kazanan bu ümmetin ilkleri olan, ilk sahâbeler olan muhacirler ve ensâr ve bir de güzellikle onlara uyanlar, onları takip edenler, onların yolundan gidenler var ya işte Allah onlardan hoşnut olmuştur. Allah onlardan razı olmuştur, onlar da Allah'tan razı ve hoşnut olmuşlardır. Allah onlar için, içinde ebedî kalacakları zeminlerinden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte en büyük kurtuluş budur.

Evet iyilik yarışında takva yarışında, Allah'a kulluk ve Resulüne ittiba konusunda en önde giden bu ümmetin en bereketli dönemini, kuşluk vaktini idrak eden sahâbe-i kirâm efendilerimizden ve güzellikle onların yolunu takip eden, onların yollarına, sünnetlerine uyanlardan razı olduğunu ve onların kurtulduklarını haber veriyor Rabbi-miz. Bunlar, bu ilkler bu ümmetin en hayırlılarıdırlar. Allah'ın dinini ka-bullenmede, Allah'ın elçisini bağırlarına basmada, Allah ve Resulü yolunda mal ve canlarını ortaya koymada başı çekenlerdir. Allah için muhacirlerin, mücahitlerin öncüleridir onlar. Küfür ve şirke karşı, babalarına analarına, kavimlerine kabilelerine karşı Allah adına baş kaldıranların ilkidir onlar. Tüm dünyanın saldırılarına karşılık, tüm dünyanın ayıplamalarına karşılık Allah ve Resulü Resulünü tercih eden ve bu tercihlerini tüm dünyaya haykıran insanlardır onlar. Her şeye rağmen Allah'ı ve Resulünü dinlemiş insanlardır onlar. Rasulullah efendimiz bir hadislerinde onların üstünlüğünü anlatırken şöyle buyurur:

"Ümmetimin en hayırlıları benim aralarında peygamber olarak gönderildiğim bu nesildir. Sonra onlardan sonra gelecek olanlar, sonra

onlardan sonra gelecek olanlar..

Ravi diyor ki, çüncü nesil zikredildi mi edilmedi mi? bunu en iyi bilen Allah'tır. Sonra şöyle buyurdu:

"Sonra onların yerine şişmanlığı seven ve şahitlik etmeleri istenmeden önce şahitliğe koşan bir topluluk gelecektir."
(Müslim, Fezail'üs-Sahâbe 214)

Abdullah Bin Ömer efendimiz de Allah onlardan razı olsun der ki:
"Her kim birilerine uymak isterse Muhammed (a.s)'ın ashabına uymaya baksın. Çünkü onlar bu ümmetin en hayırlıları idi. Kalpleri en iyi, ilimleri en derin, buna karşılık kendilerini gereksiz külfete sokmaktan en uzak kimselerdi. Rabbimizin peygamberinin sohbetine seçtiği bir topluluktu onlar. Kâbe'nin Rabbi olan Allah hakkı için onlar dosdoğru bir hidâyet üzere yürüyorlardı."

Evet sahâbenin sünneti, sahâbenin anlayışı ve uygulamaları da bizim için örnektir. Çünkü sahâbe-i kirâm efendilerimiz peygamberle birlik düşünülmesi gereken bir gerçektir. Biz biliyoruz ki sahâbesiz bir peygamber düşünülemez. Zira bu din tek başına yaşanılacak bir din değildir. Sünnetullah gereği Allah bu dini ferde gönderme-miştir. Bu Hz. Adem'den bu yana hep böyle olagelmiştir. Peygamber vasıtasıyla topluma gönderilen din, toplumun içinden odak nokta olarak seçilen peygamber tarafından topluma ulaştırılmış ve peygamberle birlik o toplum tarafından anlaşılmış ve yaşanmıştır. Allah'ın Resulü din olarak kendisine gönderilen mesajı fert olarak kendisine yansıyan yönüyle aynen uygulamış ve aynen ashabına da uygulatmıştır. Böylece sürekli Allah kontrolünde bir beşer olarak peygamberin uyguladığı ve uygulattığı dinin sahâbe neslinde kıyâmete kadar tüm insanlığa örnek olacak bir biçimde tezahür ettiğini, yaşanır, yapılabilir hale geldiğini görüyoruz.

Öyleyse sahâbe dinde bizim için en büyük örnektir. Dini an-layabilmek ve yaşayabilmek için sahâbe kirâm efendilerimizi takip etmek zorundayız. Zira sahâbe dönemi sorularına binaen, problem-lerine binaen vahiy gelen bir topluluktur. Din onların hayatında tekemmül etti. Dinin anlaşılması, âyetlerin anlaşılması ve din adına or-taya çıkan ihtilâfların çözüme ulaştırılması o dönemin sosyal haya-tının bilinmesini gerektirir. Bu bilinmeden âyetin tamamen anlaşılması mümkün değildir. O âyet kim hakkında geldi? Ne yaptı da geldi?

Sonunda ne oldu? Bütün bunlar bilinmeden âyetin anlaşılması mümkün değildir.

İşte sahâbenin bizim hayatımızdaki, bizim dinimizdeki önemi burada ortaya çıkmaktadır. Zira sahâbe rey ve içtihadın temel unsuru olan lügatin esasını, vazıını, Arap adetlerini, Kur'an indiği dönemdeki Yahudi ve Hıristiyanların sosyal durumlarını, nüzûl sebeplerini çok iyi biliyordu. Onun içindir ki sahâbenin âlimlerinden Abdullah İbni Mes'-ud efendimiz der ki:

"Vallahi Kur'an'da inen her hangi bir âyetin ne-rede, ne zaman, kimin hakkında ve hangi konuda indiğini ben biliyorum."

Eğer varsa içinizde ben bunu ondan daha iyi bilirim diyen bir babayiğit o zaman ona bir sözüm yoktur. O halde sahâbe din konusunda kendilerine müracaat edilen ikinci kaynaktır. İhtilâf konularında da sahâbenin sünnetine müracaat etmek zorundayız. Çünkü işte Rabbimiz son derece açık ne net olarak bildiriyor ki onlardan da, on-lara güzellikle tâbi olanlardan da Allah razı olmuştur.

101. "Çevrenizdeki bedeviler içinde ikiyüzlüler ve Medineliler içinde de ikiyüzlülükte direnenler vardır. Onları siz değil, ancak Biz biliriz. Kendilerine iki defa azap edeceğiz; onlar sonra da büyük bir azaba uğratılırlar."

Bir de sizin çevrenizdeki bedeviler arasında evleri size yakın münâfıklar vardır. Medineliler içinde de, sizin içinizde de ikiyüzlülükte, münâfıklıkta direnenler vardır. Onlar sizler gibi Allah ve Resulünün emirlerine gönül huzuruyla itaat ve teslimiyet yerine münâfıklığı tercih edip, inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunup nifak çukurlarına dalmada inat ettiler. Bu yolda sebat edip bayağı bayağı yol kat' ettiler. Münâfıklığı meslek edindiler. Ey Resulüm onları siz değil ancak Ben bilirim. Ey peygamberim sen onların münâfıklıktaki becerilerini, maharetlerini bilemezsin. Münâfıklıkta, kendilerini kamufle etmede, maskelerin arkasına saklanıp ikiyüzlülük yapmada, takiyyede öyle ustalaştılar, öyle ileri gittiler ki sen onları bilemezsin. Biz biliriz onları ve size Biz haber veririz.

Bilesin ki Biz onlara iki defa azap edeceğiz. İki kere ceza vereceğiz onlara. Dünyada bir azap, âhirette bir azap. Dünyada bu mü-nâfıklıklarının gereği olarak, inanmadıkları halde inanmış görünmelerinin gereği olarak inanmadıkları bir dinin emirlerini zorla uygulama, zorla namaz kılma, zorla oruç tutma azabı veya sizin için bekledikleri bir felâketin, bir helâkin tamamen aksine size

vereceğimiz bir başarı ve galibiyet azabı tattıracağız onlara. Size karşı kurdukları tüm komplolarını boşa çıkararak, tüm harcamalarını mahvederek dünyada azap edeceğiz onlara. Size karşı münâfıklığı seçerek elde etmeyi umdukları tüm dünya menfaatlerini suya düşürerek, yok ederek dünyada azap edeceğiz onlara. Ama iş bununla da bitmeyecek esas âhirette dayanılmaz bir azapla azap edeceğiz onlara.

102. "Savaştan geri kalanların bir kısmı da, suçlarını itiraf ettiler. Onlar iyi işi kötüyle karıştırmışlardı. Allah'ın onların tevbesini kabul etmesi umulur; çünkü O bağışlayandır, merhamet edendir."

Savaştan geri kalanların kimileri de suçlarını, günâhlarını itiraf ettiler. Bunlar ötekiler gibi sudan mâzeretler uydurup, bir kısım mas-
kelerin arakasına saklanıp yalan söylemediler. Hiç bir geçerli mâzeretleri olmadığı halde nefislerine uyarak cihaddan kaçmayı tercih ettiklerini, ama sonradan bu yaptıklarına pişman olduklarını itiraf ettiler. Onlar iyi bir işi kötü bir işe karıştırmışlardı. Kötü amellerle iyi amelleri birbirine karıştırdılar. Kötülük de yaptılar iyilik de işlediler. Cihaddan geri kalma günâhını da işlediler, tevbe ederek bu yaptıklarından pişmanlık duyma eylemini de gerçekleştirdiler.

Ama dikkat ederseniz itikatlarını, inançlarını karıştırmış değiller bunlar. İmanlarını kaybetmiş değiller, amellerini karıştırmış kimselerdir bunlar. Daha önce iman etmişler, imanlarının gereği olarak Allah ve Resulünün emrinde savaşlara katılmışlar, sâlih ameller işlemişler, ama daha sonra böyle kötü bir amel de işlemiş kimselerdir. Umulur ki Allah onların tevbelerini kabul eder, muhakkak ki Allah bu tür insanlara karşı Gafur ve Rahîmdir. Çünkü bunlar imanlarını yitirmemişlerdir. Hep kötülük işlememişlerdir. Sâlih ameller de işlemişlerdir. Bedir'de, Uhut'ta, Hendek'te bulunmuşlar. Allah yolunda canlarını ve mallarını ortaya koymuşlar. Ama işte bu seferde nefislerine uyup Rasulullah'la birlikte çıkamamışlar ve bundan dolayı da pişman olmuşlar. Bazen böyle sürçmeler olabilir mü'minin hayatında.

Rivâyetlere göre bu mü'minlerin adedi yedi kişi kadardır. Hattâ bunlar bu yaptıkları cihaddan kaçma eyleminden, suçundan dolayı henüz Allah'ın Resulü Medine'ye teşrif buyurmazdan önce kendilerini mescide bağlayarak cezalandırmışlardır. Allah'ın Resulü gelip kendilerini affettiğini bildirmedikçe kendilerini çözmeyeceklerine yemin etmişlerdir. Bunlar aslında samimi Müslümanlardır. Dediler ki ey Allah'ın Resulü vallahi bu cihaddan geri kalmak için hiç bir mâzeretimiz yoktu. Biz hata ettik. İşte bizi seninle beraber cihada

çıkmaktan engelleyen şu mallarımızdır. Al onları elimizden de bizi bu günâhlarımızdan, bu kötülüklerimizden temizle dediler. Allah'ın Resulü ben sizin mallarınızdan almakla emrolunmadım buyurunca hemen arkasından işte aşağıdaki âyet nâzil oldu.

103. Ey Muhammed! Mallarının bir kısmını, kendilerini temizleyip arıtacak sadaka olarak al, onlara dua et; senin duan onlar için bir güvendir. Allah işitir ve bilir.

Ey peygamberim onların mallarından sadaka al ki işledikleri günâhlarına kefaret olsun. Mallarından sadaka al ki o sadakalarla on-ları temizleyip arındırasın. O sadakalarla onların iyilikleri çoğalsın. Ya da buradaki tezkiye malın temizlenip çoğalması anlamınadır. Onların mallarından sadaka al ki malları çoğalsın, bereketlensin. Veya onların mallarından sadaka al ki nefislerinin mala bakışları temizlensin. Nefisleri cimrilikten arınmış olsun. Ve bir de onlar için dua et. Çünkü senin duan onlar için bir sekînet, bir huzur sebebidir. Senin duan onların kalplerine huzur ve güven verecektir. Allah işitendir bilendir.

Evet ey peygamberim, sen yaptıklarına karşılık onların mallarından sadaka alıp kendileri hakkında dua ettiğin zaman onlar bunu tevbelerinin kabul olduğuna bir alâmet sayarlar ve huzura kavuşurlar. Rivâyetlere göre bu Müslümanlar mallarının tümünü Rasulullah efendimize vermek istediler. Günâhlarımıza kefaret olarak tüm malımızı al demişlerdi. Ama Rasulullah mallarınızın ancak üçte birini verin buyurmuştu. Münâfıklardan gelip mâzeret beyanında, özür beyanında bulunanlar olsa bile böyle bir mal infakında bulunan hiç kimse çıkmadı onlardan.

104. "Allah'ın kullarının tevbesini kabul ettiğini, sadakalar aldığını, Allah'ın tevbeleri kabul ve merhamet eden olduğunu bilmiyorlar mı?"

Onlar bilmiyorlar mı ki Allah kullarının tevbelerini, dönüşlerini kabul edendir. Allah'ın tevbeleri kabul eden merhametliler merhametlisi olduğunu bilmiyorlar mı bu adamlar? Evet demek ki tevbe sadece Allah'a yapılmalıdır ve

tevbeleri kabul eden sadece Allah'tır. Allah'tan başka kimseden tevbe alınmaz ve yapılmaz. İlla da filanların, falanların huzurunda tevbenin yapılması şart değildir. Sadakalar da sadece Allah için verilecek tevbeler de sadece Allah'a ve Allah için yapılacak. Evet bunu her Müslüman bilecek ve uygulayacak. Günâh işleyen her Müslüman hemen tevbe etmeli ve malından Rabbinin affına mazhar olabilmek için sadaka vermelidir.

105. "De ki: "İstediğinizi işleyin; Allah, peygamberi ve mü'minler işlediklerinizi görecektir. Hepiniz, görülmeyeni ve görüleni bilen Allah'a döndürüleceksiniz. O size, işlediklerinizi bildirecektir."

De ki, haydi yapacağınızı yapın, işleyeceğinizi işleyin; Allah, peygamberi ve Müslümanlar amellerinizi görecektir. Hiç bir ameliniz, hiç bir eyleminiz asla Allah'a gizli kalmaz. Tevbe mi edeceksiniz? Yanlışlarınızdan mı döneceksiniz? İnfak mı edeceksiniz? Allah yolun-da cihad mı yapacaksınız? Yoksa tekrar nifaka mı döneceksiniz? Haydi ne yapacaksanız yapın. Sizin ne yaptığınızı Allah, peygamberi ve mü'minler görecektir. Şu anda zaten Allah o yaptıklarınızın, yapacaklarınızın tamamını görmektedir, tamamından haberdardır ve yarın kıyâmet günü tüm amellerin ortaya döküldüğü, kalplerin hâsılalarının ortaya döküldüğü gün Allah onları peygamberine ve mü'minlere de gösterecektir. Samimi olup olmadığınız gözler önüne serilecektir. Hiç bir gizlilik kapalılık kalmayacaktır.

Evet bu hitaptan sonra samimi olanlar hemen tevbe ettiler, yaptıkları bu yanlışlarından döndüler, mallarını infak ettiler, sâlih ameller işleyerek Allah ve Resûlünün rızasını almaya çalıştılar. Ama münâfıklar, samimi olmayanlar yine eski nifaklarını sürdürdüler hem bu dünyada hem de âhirette kaybettiler. Ve yarın görülmeyeni ve görüleni bilen Allah'a döndürüldükleri zaman Allah ne halde olduklarını tek tek onlara haber verecektir.

106. "Savaştan geri kalanların bir kısmının işi de Allah'ın buyruğuna kalmıştır. Allah onlara ya azap eder, ya da tevbelerini kabul eder. O bilendir, Hakîmdir."

O savaştan geri kalanlardan bir kısmının durumu da Allah'a kalmıştır, ertelenmiştir. Haklarında Allah'ın emri, Allah'ın hükmü gelinceye kadar bekleyeceklerdir. Dilerse Allah onlara azap edecek, cezalandıracak, dilerse de tevbelerini, dönüşlerini kabul buyuracak, affedecektir. Elbette Allah her şeyi en iyi bilen ve yaptığı her şeyi bir hikmetle yapandır.

Evet bu işi Allah'a kalmış olanlar Kâb Bin Mâlik, Mirare Bin Rebii ve Hilal Bin Ümeyye'dir. Bu Müslümanlar da cihaddan geri kalmışlar ama ötekiler gibi gelip bir mâzeret beyanında bulunmamışlar, tevbelerini açıkça ilân etmemişlerdi. Elbette onların durumlarını en iyi bilen Alîm ve Hakîm olan Allah'tı. Onların durumlarını Allah'tan daha iyi bilen yoktu. Bunlar daha önce Bedir'de bulunmuş yiğitlerdendi. Bunlarla alâkalı hüküm daha sonra gelecek. Rasulullah efendimiz savaştan geri kalmış olmaları sebebiyle onlarla konuşmayı ve onlara selâm vermeyi yasakladı. Onlar böylece kendileri hakkında Rab'lerinin hükmünü beklemeye başladılar.

107. "Zarar vermek, inkâr etmek, mü'minlerin arasını ayırmak, Allah ve Peygamberine karşı savaşanlara daha önceden gözcülük yapmak üzere bir mescid kurup: "Biz sadece iyilik yapmak istedik" diye yemin edenlerin yalancı olduklarına şüphesiz ki Allah şahittir."

Bir de Dırar mescidini ittihaz edenler, Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın elçisine ve mü'minlere zarar vermek, mü'minlerin arasını ayırmak, mü'minlerin arasına tefrika ve fitne sokmak, mü'minleri birbirine düşürmek, küfre hizmet etmek, münâfıkça şer planlarını gerçekleştirmek ve Allah ve Resûlüne karşı savaşanlara gözcülük etmek için bir mescid inşa edenler vardır. Allah ve Resûlüne karşı daha önce harp ilân etmiş olan kimseyi gözetmek, kollamak, ona destek ver-mek, ona bir üst oluşturmak, bir karargah oluşturmak üzere mescid inşa edenler vardır. Onlar yemin ederler: Vallahi de billahi de biz bu mescidi yaparken sadece iyilik düşündük, iyiliğin dışında başka hiç bir kötü niyetimiz yoktu. Halbuki onların bu yeminlerinde yalancı olduklarını Allah bilmektedir.

Evet Rabbimiz münâfıkların Medine'de inşa ettikleri bir mescitten söz ediyor. Bu mescid; **Dırar** mescididir. Münâfıklar Medine'de Rasulullah ve Müslümanlara zarar vermek, komplo kurmak üzere böyle bir mescid inşa ettiler. Ebu Amir adında daha önce Hıristiyan olmuş, Hıristiyanlıkta çok ilerlemiş, ilim sahibi, yetki sahibi olmuş, Rahip olmuş bir Allah düşmanı vardı. Allah ve Resûlüne karşı her tür düşmanlıkların, her tür komploların içinde bulunmuş bir kâfir. Bedir-de, Uhut'ta, Hendekte ve diğer savaşlarda hep müşriklerin safında yer almış, müşriklere destek sağlayıp onları peygambere karşı kışkırtmış bir adam. Ama Hendek'te Rabbimizin yardımıyla mü'minlerin Mekkeli müşriklere ve onların safında yer alan tüm birleşik ordulara karşı galip gelmelerinden ve daha sonra gerçekleşen kesin fetihten, Mekke'nin fethinden sonra Rasulullah'ın karşısına hiç bir güçle çıkamayacağını anlamıştır.

Zâhiren artık Müslümanların karşısına çıkamayacaklarını anlayan bu münâfıklar yeni bir taktik geliştirdiler. Dediler ki bir mescid inşa edelim Medine'de ve bu mescid perdesi arkasında Müslüman-lara karşı sinsi faaliyetlerimizi sürdürelim. Faaliyet alanımız mescid olduğu için de Müslümanlar bizim komplolarımızın farkına varamazlar dediler. Tüm plan ve programlarımızı bu mescid perdesi arkasında uygulayabiliriz, kimse de bizden şüphelenmez, kendimizi kamufle edebiliriz dediler. Böylece Müslümanları içten yıkma imkânı buluruz dediler.

Ama alçaklar hesap edemediler ki gaybın da, şehadetin de Alîmi, bir Allah'la savaşa tutuşuyorlardı. Bilmiyorlardı ki savaş verdikleri peygamber Allah'ın elçisiydi. Bilmiyorlardı ki haklarında komplo tasarladıkları o Müslümanlar Allah desteğindeydiler. Bilmiyorlardı ki onların içlerine dışlarına muttali olan Allah elçisini ve beraberindeki mü'min-leri her an onlar konusunda bilgilendirmektedir. Bilmiyorlar ki Allah uğrunda savaş verdikleri dinini onlar istemese de yeryüzünde egemen kılacak ve tüm dinlere üstün getirecektir. Bilmiyorlar ki Allah, hakkı bâtılların beynine vuracak ve onunla tüm bâtılları yerle bir edecekti. Bunu unutuyorlardı hainler. Kiminle savaştıklarının farkında değillerdi. Kendilerini her an gören, her hallerine muttali olan ve tüm tuzaklarını boşa çıkaracak olan Âlemlerin Rabbi Allah'tan habersizlerdi.

Rasulullah efendimiz Tebûk seferi hazırlıkları içine girdiği günlerde bu mescidi inşa etmeye koyuldular ve gelip Rasulullah efendimize ricada bulundular. Güya meşru bir sebep de bularak dediler ki, ey Allah'ın Resûlü bu bölgedeki mü'minlerin yaşlıları mescide sabah namazına gitmekte zorluk çekiyorlar, soğuk günlerde, yağmurlu günlerde sizin mescidinize gelemeyenler burada rahat namazlarını kılsınlar için bir mescid inşa ettik. Gel bu mescidin açılışını yaparak bu mescidimizi şereflendir dediler. İlk namazı sen kıldır dediler. Rasulul-lah efendimiz aldığı haberler sonucunda onların bu teklifine pek sıcak bakmadı. Buyurdu ki şu anda sefer hazırlığı içindeyim, dönüşte bu konuyu görüşürüz.

İşte Rasulullah efendimiz bu seferinin dönüşünde yolda Rab-bimiz ona bu âyetlerini indirerek durumdan onu haberdar etti. Onların bu mescidi hangi menfur maksatlarla inşa ettiklerini, ne tür entrikalar çevirmeye çalıştıklarını Resûlüne bildirdi. Ve Rabbinden aldığı bu bilgiyle Allah'ın Resûlü de daha Medine'ye teşrif buyurmadan ashabından bazılarını göndererek o mescidi yıktırdı, yaktırdı ve yerle bir ettirdi. Böylece artık o münâfıklar tüm umutlarını

yitirip Allah’ın elçisine karşı hiç bir şey yapamayacakları anlamış olarak kendi içlerinde nifaklarını sürdürmeye başladılar. Başka yollar ve yöntemler denemeye devam ettiler.

Evet bu mescidin özelliği sadece Allah’a, Allah’ın dinine, Al-lah’ın peygamberine ve mü’minlere zarar vermek, İslâm’ı içten yık-mak, mü’minleri parçalamak, mü’minlerin birliklerini, güçlerini zaafa uğratmak, küfür ve şirki, nifakı yaymaktı. Allah ve Resûlüne harp aç-mış bir kâfiri koruyup kollamak, ona üs yapmak, onun emir ve talimatlarını uygulamak için yapılmış bir mescitti. Allah düşmanlarını ör-gütlemek üzere kurulmuş bir mescitti. İşte bu mescidin özellikleri bunlardır.

Kimi Müslümanlar şu mescitlere de mescid-i dırar demeye çalışıyorlar. Bir mescide mescid-i dırar diyebilmek için evvela orada Mescid-i Nebînin olması gerekecektir. Hani şu anda Nebevi mescid fonksiyonlarını icra edecek mescitlerimiz varsa bunları onlarla mukayese edelim ve ey Müslümanlar gelin bu mescitlere gitmeyin de şu mescitlere gidin diyelim. Var mı mescid-i Nebevi şu anda? Kurabildik mi o mescitlerimizi? Yok değil mi? Öyleyse bu mescitler mescid-i dı-rar değil, mescid-i Türkîlerdir ve bizler de Türkî Müslümanlarız. Biz bu kadarız, bizim mescitlerimiz de işte bu kadardır. Biz biraz Müslümanlaşırsak bu mescitlerimiz de güzelleşecek. Elbette bu mescitler bizimse onlara sahip çıkmak zorundayız. Böylece o mescitleri, peygamber mescidi fonksiyonunu icra eder hale getirmek zorundayız.

Eğer illa da bu memlekette Müslümanlar dırar mescidleri arı-yorlarsa Müslümanların arasında onları bölüp parçalamak için kurulan müesseselere, kulüplere, kurumlara baksınlar.

108. “Ey Muhammed! O mescide hiç girme! İlk gününden beri Allah'a karşı gelmekten sakınmak için kurulan mescitte bulunman daha uygundur. Orada, arınmak isteyen insanlar vardır. Allah, arınmak isteyenleri sever.”

Sakın ha ey peygamberim o mescide girme, o mescitte ebedîyen namaz kılma, orada kıyam etme. Elbette başlangıcından itibaren takva üzerine, Allah’a kulluk üzerine kurulan mescid kıyam etmen, namaz kılman, Allah’a dua etmen, Allah’ın dinini ikâme etmen için daha uygundur. Temeli ilk gününden itibaren takva üzerine inşa edilen bu mescid, Mescid-i Nebevidir veya Kuba Mescididir. Bunun ikisi de Rasulullah (a.s)’ın bizzat kendisi çalışarak takva üzerine, Allah’a kulluk üzere inşa edilmiş mescitlerdir.

Evet temeli takva üzerine kurulmuş müesseseler diğerlerine tercih edilecektir. İlk gününden temeli takva üzerine kurulmamış olan, temeli Allah'ın dinine düşmanlık olan, Allah düşmanlarını desteklemek üzere kurulmuş olan müesseseler terk edilmelidir. Oralarda Müslümanların boy göstermesi oraların meşrulaşmasına sebebiyet verecektir. İslâm'a ve Müslümanlara zarar veren müesseselerle Müslümanların ilgileri olamaz.

Ey peygamberim! Böyle temelli takva üzerine kurulmuş mescitte namaz kıl. Çünkü orada temizlenmeyi, temizliği seven Allah erleri vardır. Allah da zaten tertemiz temizlenenleri sever. Orada sadece Allah rızasını düşünen, imanlarıyla, düşünceleriyle, amelleriyle, niyetleriyle, metotlarıyla sadece Allah için bir hayat yaşamayı düşünen temiz mü'minler vardır. Küfür ve şirk pisliklerinden, günâh kirlerinden, ahlâksızlık ve iffetsizlik unsurlarından uzaklaşmayı, Allah'ın kitabıyla, peygamberin yol gösterisiyle maddî ve manevî her şeyleriyle tertemiz kalmayı, düşünen mü'minler vardır orada. Kalbi, kafası, düşüncesi, itikadı, metodu pis olan kâfirler, müşrikler ve münâfıklar gibi değillerdir onlar. İşte Allah'ın sevdikleri de bunlardır.

Temizlikte kıstas vahiydir. Allah'ın temiz dedikleri temiz, pis dedikleri de pistir. Kur'an'ın tarif ettiği ve Rasulullah efendimizin örneklediği şekilde bir hayat yaşayanlar temizdirler. Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayanlar necistirler. Yâni hayat programını Allah'a sormadan yaşayanlar, Allah'ın kitabına peygamberin sünnetine karşı ilgisiz yaşayanlar pistirler.

Çünkü Nâziât sûresinde bunun çok hoş anlatımına şahit oluyoruz. Musâ (a.s) Firavuna ey Firavun gel seni temizleyelim buyurmuştu. Gel seni Allah'la, Allah'ın kitabıyla, Allah'ın istediği hayatla tanıştırayım ve temizleyeyim buyurmuştu. İşte temizlik Allah'a imanla birlikte, küfürden, şirkten, nifaktan, isyandan, tâğutluktan kurtulmak demektir. Müslümanlar böyle temizlerin bulunduğu mescitlerde bulunmalı, onlarla birlik olmalıdır.

109. "Yapısını, Allah'tan sakınmak ve O'nun hoşnutluğuna ermek için yapan kimse mi daha hayırlıdır; yoksa, yapısını kayacak bir yar kıyısına yapıp da onunla beraber cehennem ateşine yuvarlanan kimse mi? Allah, zulmeden kimselere doğru yolu göstermez."

Binasının temelini Allah rızası, Allah hoşnutluğu üzerine ku-ran kimse mi daha hayırlıdır? Yoksa binasının temelini hemen gö-çüverecek bir yarın kenarına kurup kendisi de onunla birlikte göçüp sonunda cehenneme yuvarlanıp giden bir

kimse mi hayırlıdır? Allah asla zâlimleri hidâyetine eriştirmez, zâlimleri başarıya ulaştırmaz.

Evet çok hoş bir misalle konuyu gözlerimizin önüne seriyor Rabbimiz. Binasının temelini takva üzerine, Allah'a kulluk, Allah'a teslimiyet esasları üzerine bina eden bir adam, hayatını Allah için ya-şamaya karar veren, Allah'a kulluğunun bilinciyle Allah koruması altı-na giren bir adam var.

Bir de Allah'tan, Allah'ın âyetlerinden, Allah'ın gönderdiği hayat programından habersiz kendi kendine program yaparak, kendi hevâ ve hevesleriyle bir dünya kurmaya çalışan bir adam var.

Şimdi bu iki adamdan hangisi daha hayırlıdır? Elbette hayatını Allah bilgisine, Allah dinine, Allah yasalarına, Allah rızası ve hoşnutluğuna bina eden adam daha hayırlıdır. Çünkü Allah bilgisi, Allah yasaları, Allah rızası ve hoşnutluğu son derece sağlam ve güvenilir bir zemindir. Zemin sağlam olunca, temel sağlam olunca bu bina asla yıkılmayacaktır. Takva ve Allah'a kulluk esasına istinat eden bütün işler sağlamdır. Amel Allah'a kulluk esasına, takva esasına bağlı yapılmışsa hayırlıdır, boşa gitmeyecektir.

Konuşma Allah için, Allah'ın hoşnutluğu için yapılmışsa hayırlıdır, boşa gitmeyecektir. Ticaret, siyaset, hukuk, ekonomi, evlenme, boşanma, kazanma, harcama takva ve Allah'ın hoşnutluğu esasına bağlıysa hayırlıdır, boşa gitmeyecektir. Allah'a dayanılarak yapılan hiç bir şey boşa gitmez. Çünkü Allah sağlamdır, Allah bâkîdir, Allah uyumaz, Allah uyuklamaz, Allah gaflet etmez, Allah unutmaz, Allah hiç bir ameli zâyi etmez.

Ama hayat, ameller, işler, eylemler takvaya ve Allah'a kulluk esasına bağlı değilse, Allah'ın hoşnutluğuna müstenit değilse onların tamamı bir dere kenarında, bir yar kenarında sular tarafından altı oyulmuş göçmek üzere olan bir toprak uzantısı üzerinde kurulmuş binalara benzer. Normal sağlam bir zemin değildir orası, altı oyulmuştur, yıkılmak üzeredir. Böyle bir yere bina kuran ve içinde oturan bir adamın durumu nedir? Çok kısa bir sürede bu bina yıkılacak ve içindekiyle birlikte cehenneme yuvarlanıp gidecektir.

İşte Rabbimiz buyurur ki Allah'a kulluğa dayanmayan, takvadan kaynaklanmayan tüm ameller, tüm eylemler, tüm hayat altı oyulmuş bir yarığın üzerine bina edilen binaya benzer.

Öyleyse yapacağımızı sadece Allah için yapalım. Hayatımızı Allah için yaşayalım. Hayatımızı Allah rızasına, Allah bilgisine bina edelim. Hayatımızı Allah beğenisine sunalım. Allah'ın hoşnutluğunu her şeyin üstünde tutalım. Hayatımızı Allah'ın gösterdiği zemin üzerine bina edelim. Allah'a takvaya ve Allah'ın rızasına temellendirelim. O zemin sağlamdır. O zemin yıkılmayacaktır. Ama unutmayalım ki Allah'tan başka herkes ve her şey ölecektir, fânî olacaktır, yıkılacaktır bir gün. Allah'tan başkaları için, Allah'tan başkalarının hatırı için bir şey yapmayalım. Allah'tan korkar gibi Allah'tan başkalarından korkmayalım. Hayatımızı Allah'tan başkalarının arzularına bina etmeyelim.

Unutmayalım ki böyle Allah kendisinden başkaları için bir hayat yaşayarak zulmeden topluluğa asla hidâyet etmez. Unutmayalım ki Allah kendilerini Allah'a takva ve kulluk ortamından uzaklaştırıp başkalarına kulluk ortamında bulunduranları asla başarıya ulaştırmaz. Çıkış bulamaz böyleleri. Hayatları, amelleri, binaları asla öbür tarafa intikal etmez. Binalarıyla birlikte, yaşadıkları hayatlarıyla birlikte cehenneme yuvarlanıp gidecekler bu insanlar.

110. "Yaptıkları bina, kalplerinde bir şüphe ve ıstırap kaynağı olmakta kalpleri paralanana kadar devam edecektir. Allah bilendir, Hakîmdir."

Onların Allah'a kulluk ve takvadan uzak olarak yaptıkları binaları, yaşadıkları hayatları sürekli kalplerinde bir şüphe ve ıstırap kaynağı olarak kalacaktır. Bu durum onların kalpleri parçalanıncaya kadar, kalpleri paramparça oluncaya kadar devam edecektir. Allah her şeyi en iyi bilen ve yaptığı her şeyi bir hikmetle yapandır.

Evet bu münâfıkların takvaya istinat etmeyen binaları yıkılıp gitmiştir ama hâlâ onların kalplerinde müslümanları bölüp parçalama arzusu devam edip gidecektir. Fırsat buldukları takdirde başka mescitler, başka müesseseler kurarak yine Allah'la savaşımlarını sürdürmeye devam edeceklerdir. Tabii bunların karşısında müslümanlar da sürekli uyanık kalmak zorunda olacaklardır. Allah'ın hükmünün geçerli olmadığı, Allah'ın ve dininin açıkça ortaya konamadığı isimleri dırar mescidi olmasa bile bu mescitleri takvaya çevirmek, içinde sadece Allah'ın adının yüceltildiği, sadece Allah talimatlarının gündeme getirildiği, sadece Allah'a kulluğun icra edildiği, peygamber dönemi fonksiyonlarının icra edildiği mescitlere çevirmek zorundadırlar.

Âyetin bir başka mânâsı da şöyle olacaktır: Gerçekten kâfirler, münâfıklar ve müşrikler binalarından, yaşadıkları bu dünya hayatında sürekli bir kuşku içindedirler. Yaşadıkları hayattan, inançlarından, yollarından, âkıbetlerinden hep bir şüphe içindedirler. Allah'ın yokluğuna, dinin yokluğuna bina ettikleri hayatlarından hiç bir zaman emin değildirler. Kur'an konusunda, vahiy konusunda, bu vahyin Al-lah'tan gelişi konusunda, peygamberin hak olup olmadığı konusun-da, öldükten sonra tekrar dirilme konusunda şüphe içindedirler. Allah berisinde tapındıkları varlıkların ilâhlığı konusunda kuşku içindedirler. Hayatlarından ve tapındıklarından emin değildirler. Acaba mı diye bir tereddüt içinde kıvranmaktadırlar. Kalpleri parça parçadır.

Evet hiç bir kâfir Allah yok derken bundan emin değildir. Hiç bir kâfir diriliş yok derken bu konuda emin değildir. Çünkü bu konuda itminan ancak bilgiyledir. Hiç kimse Allah'ın olmadığı, âhiretin olmadığı konusunda açık bir bilgiye sahip değildir. Hiç kimse Allah'ı diskalifiye edip Ondan başkalarına da kulluk yapılacağı konusunda, şirk konusunda bir bilgiye, bir delile sahip değildir. Onun içindir ki bu adamlar tüm hayatlarını şüpheler, zanlar üzerine bina etmişlerdir, şüpheye dayalı bir hayat manzumesi geliştirmişlerdir. Şüpheyi inançlarının te-meli yapmışlar, bir yarın kenarına ev kurmuşlar ve böylece hayatlarını ziyan etmişlerdir.

Evet Allah'tan gelen hak olan bir kitaba inanmayan, Allah bil-isine güvenmeyen, vahy e karşı gözlerini ve kulaklarını kapatarak kendilerine göre bir dünya Kur'an insanlar elbette her şeyden şüphelenmek zorundadırlar. Bir şüpheden öteki şüpheye böyle bocalayıp duracaklardır bunlar.

İşte görüyoruz, kitaba inanmayan, peygamberi reddeden insanlar bu kararlarında, bu tavırlarında hiç bir zaman emin gözükmü-yorlar. Allah'ı, kitabı, peygamberi inkâr ediyorlar ama içleri rahat değil. Kitaba ve peygambere karşı takındıkları bu tavır karşısında sürekli ra-hatsızlık duyuyorlar, sürekli bir tedirginlik yaşıyorlar, bunalımlar içine düşüyorlar. Hem reddediyorlar Allah'ı ve dinini hem de içlerini kemiriyor bu gerçek. Peygambere yalancı diyorlar ama kalpleri bunun tamamen tersini söylüyor. Ona mecnun diyorlar ama vicdanları bunun aksini söylüyor. Âdeta hastalığa tutulmuş insanlar gibi çok tuhaf tavırlar sergilemekten geri kalmıyorlar.

Kâfirlerin durumlarını böylece ortaya koyduktan sonra Rab-bimiz, bundan sonraki âyetinde de mü'minlerin durumlarını anlatacak. Sadece mü'minlerle

yapmaya razı olduğu bir alışverişten söz edecek:

111. "Allah şüphesiz, Allah yolunda savaşıp, öldü-ren ve öldürülen mü'minlerin canlarını ve mallarını Tevrat, İncil ve Kur'an da söz verilmiş bir hak olarak cennete karşılık satın almıştır. Verdiği sözü Allah'tan daha çok tutan kim vardır? Öyleyse, yaptığınız alışverişe sevinin; bu büyük başarıdır."

Allah kendi yolunda savaşarak ölen, öldüren mü'minlerin canlarını ve mallarını cennet karşılığında satın almıştır. Bu alışveriş Tevrat, İncil ve son kitap Kur'an'da da söz verilmiş bir haktır. Rabbimiz önceki kitaplarında da, son kitabı Kur'an'da da bu konuda vaatte bu-lunmuştur. Söyleyin verdiği vaadini, sözünü Allah'tan çok tutan kim vardır? Öyleyse ey mü'minler sevinin Rabbinizle yaptığınız bu alışverişle. Coşun bu alışverişle. İşte en büyük başarı budur.

Allah yolunda malları ve canlarını ortaya koyarak savaşan mü'minlerle bir alışveriş yapmak istiyor Rabbimiz. Ama herkesle gir-miyor bu alışverişe. Sadece mü'minlerle girmek istiyor Rabbimiz. Mü'-minlerden de malları ve canlarıyla Allah yolunda savaşı göze alabilenlerle. Bir alışveriş söz konusu mü'minlerle Allah arasında. Satan Allah, satın alan mü'minler, satılan şey cennet, bedel de can ve mal. Mü'minler mallarını ve canlarını Allah'a vererek karşılığında Cenneti satın alıyorlar.

Mallarımızı ve canlarımızı bize veren zaten Odur. Bakın zaten kendisine ait olan bu mallarımızı ve canlarımızı bizden çok kıymetli bir bedelle, cennet bedeliyle bir daha satın almak istiyor. Bu ne müthiş bir alışveriş?

Ama unutmayalım ki Rabbimizle böyle bir alışverişe girebilmenin iki şartı vardır. Bunlardan birincisi Rabbimizi tanımak, ikincisi de cenneti tanımak. Bu ikisi tanınmadıkça insanlar böyle bir alışverişe giremezler

İşte bakın Rabbimiz bir vaatte bulunuyor. Kullarım, eğer mallarınızı ve canlarınızı bana verirseniz, benim yoluma korsanız karşılığında size cennet vereceğim. Şimdi Allah'la böyle bir alışverişe girmenin iki şartı vardır. Birincisi Allah'ı tanımak, ikincisi de cenneti tanımaktır. Böyle bir alışverişe girebilmek için kişinin önce Allah'ı tanıması şarttır. Yapar mı bu Allah dediğini? Var mı Allah'ın böyle herkese verebileceği cennetleri? Bu kadar güçlü mü bu Allah? Güvenilir mi bu Allah'a? Allah tanınmalı. İkincisi de karşılığında vaad edilen cennet tanınmalıdır. Nedir bu cennet? Nasıl bir şeydir bu cennet? Yâni değer mi

böyle bir cennet için böyle bir alışverişe girmeye? Değer mi karşılığında mal ve can vermeye?

Eğer Allah'ı kitabından ve elçisinin sünnetinden tanıyor ve güveniyorsanız, yine Onun kitabından ve elçisinin beyanlarından cenneti tanıyor ve ona arzu duyuyorsanız hemen hiç beklemeden bu alış verişe girersiniz. Ama Allah'ı tanımıyorsanız, Ona güvenmiyorsanız ve de cenneti tanımıyorsanız, Onu değerli görmüyor, Ona içinizde bir arzu duymuyorsanız böyle bir alışverişe girmezsiniz.

İşte şu anda Allah'ın bu vaadini duydukları halde, Allah'ın bu alışveriş isteğine muttali oldukları halde buna yanaşmayan, yan çizen yığınlarla insanlar görüyoruz.

Evet unutmayalım ki bizler mü'min olduğumuz gün, kelime i tevhidi söylediğimiz gün mallarımızı da canlarımızı da Allah'a sattık. Böyle bir alışverişin içine girdik. Öyleyse Rabbimizle yaptığımız bu anlaşmanın bilincinde olmak, şartlarına riâyet etmek zorundayız. Mallarımız ve canlarımız konusunda Allah'ı söz sahibi bilmek ve Allah yolunda, Allah'ın dininin ikâmesi uğrunda mallarımızı ve canlarımızı ortaya koymak zorundayız. Yâni cihad etmek zorundayız. Yâni mallarımızı ve canlarımızı cihad meydanlarında Rabb'ımıza sunmak zorundayız. Dilerse alır onları bizden Rabbimiz. Yetkili Odur. Diler malımızı alır canımızı geri verir karşılığında cennet verir. Diler canımızı alır malımızı verir karşılığında cennet verir. Diler ikisini de alır, diler ikisini de geri verir ve cennet verir. Üstelik nice zaferler ve ganîmetler nasip eder. Allah yolunda bir savaşta biz mallarımızı ve canlarımızı ortaya koyarsak, canımız ve malımız konusunda Rabbimizi söz sahibi bilirsek O bize cennetini verecektir. Bundan zerre kadar bir şüphemiz olmasın.

Öyleyse asla bu dünyada cennetten çok daha basit dünya menfaatleri uğruna canlarımızı ve mallarımızı satmayalım. Ebedî bir cenneti satıp da bu dünyanın basit ve geçici menfaatlerine talip olmayalım. Hesabımızı güzel yapalım. Nasıl olsa günün birinde bu malın ve canın elimizden alınacağını unutmayalım da onları değerlendirmesini bilelim. Malımızı, canımızı, bilgimizi, zamanımızı, gecemizi, gündüzümüzü, imkânlarımızı, hayatımızı, oğlumuzu, kızımızı cennet yolunda yatırım yapalım. Bunlar uğrunda Allah yolunda bir cihaddan kaçarak cenneti verip dünyayı satın alanlardan olmayalım. Sahip olduğumuz dünyalıklar bizi Allah'ın bizim için hazırladığı cennetten alı-koymasın. Bâkîyi verip de fâniye talip olanlardan olmayalım.

Sûrenin bundan sonraki bölümünü tanımak için 8. ciltte buluşmak üzere Allah'a emanet olun. Sübhanekallahümme vebiham-dik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyke. Vel hamdü lillahi Rabil âlemîn.

112. "Ey Muhammed! Allah'a tevbe eden, kullukta bulunan, O'nu öven, O'nun uğrunda gezen, rüku ve secde eden, uygun olanı buyurup fenalığı yasak eden ve Allah'ın yasaklarını koruyan mü'minlere de müjdele."

Taibûn ve Abidûndur onlar. Çokça tevbe ederler. Mallarını ve canlarını ortaya koyarak, malları ve canları konusunda Allah'ı söz sahibi bilerek Allah yolunda yaptıklarını yetersiz görürler. Acaba güzel yapamadık mı? Acaba gücendirdik mi Rabbimizi? Acaba Rabbimizin rızasına uygun yapamadık mı? diye sürekli kendilerini kontrol ederler. Sürekli Rab'lerine yönelirler, Rab'lerinin hayat programına yönelirler. Yönleri, yörüngeleri hep Allah'adır onların. Bir kulluktan başka bir kulluğa koşarlar. Tüm zamanları, tüm ömürleri Allah yolunda, Allah'ı hoşnut etme yolundadır onların. Tüm hareketleri ibadettir. Tüm hayatlarında gönül hoşnutluğu ile Rab'lerine kulluktadırlar onlar. Ötekiler gibi, önceki âyetlerde anlatılan münâfıklar gibi cereme ve angarya olarak zoraki kulluk yapmazlar onlar.

Hamidûndur onlar. Hamd ederler Allah'a. Yüceltirler Rab'lerini. Darlıkta ve bollukta, hastalıkta ve sağlıkta, savaşta ve barışta hep Rab'lerini gündemde tutarlar, överler. Sadece Rab'lerini eksiksiz ve mükemmel görürler. Sadece Onun dinini, sadece Onun programını, sadece Onun yolunu, sadece Onun istediği hayatı kabullenirler. Sa-dece Onun rızasını gözetirler. Sadece Onun için bir hayat yaşarlar. Sadece Onu ve Ondan gelenleri hamd edip sahiplenirler.

Sâihûndur onlar. Seyahat edenler, oruç tutanlardır. Allah yo-lunda sürekli cihad için seyahat ederler. Yeryüzünün her yerinde Al-lah egemenliğini gerçekleştirmek için çırpınırlar. Yeryüzünün her bir karış bölgesine Allah'ın dinini, Allah'ın kitabının âyetlerini ulaştırma-ya, onlarla Allah kullarını diriltmeye koşan tebliğcilerdir onlar. Hem kendilerine hem de diğer insanlara faydalı olma adına seyahat eder-ler.

Rakiûn ve Sacidûndur onlar. Allah önünde, Allah'ın arzu ve emirleri önünde eğilenler, boyun bükenler, teslimiyet gösterenlerdir. Allah ne demişse doğrudur direyerek, Rabbim ne buyurmuşsa kabulümdür diyerek teslim

olanlardır onlar. Allah karşısında ukalalık etme-yenler, Allah karşısında bilgi iddiasında, güç iddiasında bulunma-yarak yokluklarını, hiçliklerini ortaya koyanlardır onlar. Rab'lerinin emirlerini duyar duymaz hiç beklemeden uygulamaya koyanlardır on-lar.

İyiliği, marufu emreden, münkeratı da nehyedenlerdir onlar. Kendileri Rab'lerinin iyi dediklerine, hayırlı dediklerine koştukları gibi toplumda herkesin onlara koşmasını sağlayan, kendileri cennete koştukları gibi çevrelerinin de koşmasını sağlayan, kendileri kötülüklerden, cehennemden kaçtıkları gibi insanların da kaçınmalarını sağlayan insanlardır onlar. Toplum içinde iyilikleri yayıp kötülüklerin, ahlâksızlıkların kökünü kazımak için çırpınan kimselerdir onlar.

Ve bütün bunları yaparken de Allah'ın Hûdudunu, Allah'ın sı-nırlarını muhafaza edenlerdir onlar. Namaz kılarken, tevbe ederken, hamd ederken, överken, Allah yolunda cihada çıkarken, Rablerine rüku ve secdeyi gerçekleştirirken, emr-i bil'maruf ve nehy-i anil' mün-ker yaparken Allah'ın yasalarına, Allah'ın hudutlarına riâyet eden-lerdir onlar. Bütün bunları Allah nasıl istemişse, nasıl tarif buyurmuş-sa öylece yaparlar onlar. Allah'ın sınırlarını taşarak kendi kendilerine usuller, şekiller, yöntemler geliştirmezler. Allah'ın çizdiği sınırların dı-şına taşarak kendi kendilerine efendim şöylesi daha iyi, böylesi daha uygun diyerek yeni yeni hudutlar, yeni yeni usuller geliştirmezler onlar. Allah'ın dediğinin dışında takva modelleri, tevbe modelleri, rüku ve secde usulleri geliştirmezler onlar. Çünkü sınır çizmek, hudut koy-mak sadece Allah'ın hakkıdır başkalarının değil. Bunlar Allah yasalarını bırakıp kendi kendilerine kanunlar koyuyorlar diye kâfirleri eleştiren müslümanlar kendileri aynı yanlışa düşmemelidirler. Allah'ın dinini değiştirmeye, Allah'ın hudutlarını aşmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Aklı vahyin önüne geçirip yeni yeni din belirlemeye kimsenin hakkı yoktur. Allah'a kulluk borcumuzu yerine getirirken Hudûdullah'ı mu-hafaza etmek zorundayız. Allah'ın hudûdunu muhafaza ederek yaptığımız ameller ancak kabul görecektir. Evet hududullaha riâyet eden mü'minler cennete girecektir. Allah'ın haram ve helâl hududunu kuruma, Allah'ın helâl ve haramlarına riâyet etme cennete girme sebebidir.

113,114. "Cehennemlik oldukları anlaşıldıktan sonra, akraba bile olsalar, puta tapanlar için mağfiret dilemek Peygambere ve mü'minlere yaraşmaz İbrahim'in, babası için mağfiret dilemesi, sadece ona verdiği bir sözden ötürü idi. Allah'ın düşmanı olduğunu anlayınca ondan uzaklaştı. Doğrusu İbrahim çok içli ve yumuşak huylu idi."

Kâfir oldukları ve kâfir olarak öldükleri kesin belli olduktan sonra, o çılgın ateşin ashabı oldukları belli olduktan sonra yakın akrabaları bile olsa müşrikler hakkında istiğfar etmeleri peygambere ve mü'minlere asla yakışmaz. Gerek haklarında inen bir vahiyle, gerek-se kâfir olarak ölüp gittikleri belli olan kimseler hakkında dua etmek, istiğfar etmek, onların bağışlanmalarını dilemek peygambere de onun yolunun yolcularına da yakışık almaz. Böyle kâfir olarak Allah'ın hudutlarını muhafaza etmeden geberip gidenler babalarımız bile olsa, analarımız, kardeşlerimiz bile olsa onların arkasından dua etmemiz ve istiğfarda bulunmamız caiz değildir. Bunlar hayattayken bunların, bu tür kâfirlerin, bu tür sistemlerin Allah'la verdikleri savaşımlarında onların galip gelmeleri, başarıya ulaşmaları adına onlara fiili yardım ve destekte bulunmak türünde bir dua da caiz değildir, geberip gittikten sonra arkalarından dua ve istiğfarda bulunmak da caiz değildir.

Rasulullah efendimizin amcası Ebu Talip hakkında onun vefatından sonra yaptığı dua ve istiğfarını Rabbimiz yasaklayınca Rasu-lullah efendimiz vazgeçiverdi. Yine İbrahim (a.s) babası hakkında dua ve istiğfarda bulundu da Rabbimiz yasaklayınca vazgeçiverdiğini biliyoruz. Eğer o istiğfar edilen kişi hayattaysa, henüz ölmemiş ve dönme ihtimali, tevbe etme ihtimali mevcutsa ya Rabbi onun aklını başına getir, onun iman etmesini sağla, iman nîmetini ona bahşet şeklinde bir dua caizdir. Yâni henüz hayattaysa buna iman yolunu göster, hidâyet yolunu göster, gidişini değiştir diye dua etmek caizdir. Ama kâfir olarak, müşrik olarak öldüğü belli olduktan sonra artık böyle bir insan için dua etmek de, istiğfar etmek de caiz değildir.

İşte âyet-i kerîmede İbrahim (a.s)'ın babası hakkındaki istiğfarı gündeme getiriliyor. İbrahim'in babası için istiğfarda bulunması sadece ona daha önce verdiği bir söz dolayısıyla idi. İbrahim (a.s) babasına daha önce söz vermişti. Ey babacığım ben senin için Rabbime istiğfarda bulunacağım. Senin için Rabbimden bağışlanma dileyeceğim. Rabbim beni boş çevirmez, Rabbimin dualarımı kabul edeceğini umarım buyurmuştu. Ama ne zaman ki ona babasının Allah'ın düşmanı olduğu açıklandı, İbrahim (a.s) hemen ondan teberrî edip uzaklaştı. Muhakkak ki İbrahim yufka yürekli, merhametli bir kuldu. Halîm, vakur, ağırbaşlı bir kuldu. Allah yasasına muttali olur olmaz hemen vazgeçiverdi.

Müslümanlar, sizler benim İbrahim peygamberimden daha mı

merhametlisiniz ki o cehennemlik olduğu açıkça kendisine belli olunca babası hakkında istiğfardan vazgeçiverdi; uyarısında bulunulmaktadır.

115. "Allah, bir milleti doğru yola eriştirdikten sonra, sakınacakları şeyleri onlara açıklamadıkça, sapıklığa düşürmez. Allah şüphesiz her şeyi bilir."

Allah hidâyete ulaştırdığı bir toplumu asla dalâlete düşürecek değildir. Ta ki onların sakınmaları gereken şeyleri onlara açıklamadıkça. Yâni burada önceki uygulamalarından ötürü mü'minlerin kınanmadıklarına şahit oluyoruz. Daha önceden mü'minler akrabalarından haklarında dua ve istiğfar caiz olmayanlar için dua ve istiğfarda bulunuyorlardı. Rabbimiz mü'minleri bu yasa öncesi yaptıklarından ötürü kınamadı. Çünkü onlar bunu bu yasanın nüzûlünden önce yap-mışlardı. Rabbimiz önceki hatalarından dolayı onları hesaba çekme-yeceğini müjdeliyor. Rabbimiz neyin yasak neyin değil olduğunu açıklamadıkça, nelerden sakınılması gerektiği ortaya koymadıkça onları asla dalâlete düşürmez.

Eğer bizler de şu ana kadar bu yasayı bilmeden önce ters davranışlarda bulunmuşsak, şu andan itibaren vazgeçeceğiz. Bizler de şu anda Rabbimizin bu metodunu anlamak ve kullanmak zorundayız. Yâni insanlara nelerden sakınmaları gerektiğini, hangi amellerden uzak durmaları gerektiğini bildirmeden, açıklamadan, hangi hareketin küfür olduğunu, hangi davranışın ve inanışın şirk olduğunu, nelerin serbest, nelerin yasak olduğunu açıkça bildirmeden insanları hemen suçlamaya gitmeyeceğiz, onları dalâlette kabul etmeyeceğiz, şirkle, küfürle itham etmeyeceğiz. Hemen o insanları tekfir etmeye kalkışmayacağız.

Bakın daha önceden bu münâfık ve kâfir olarak geberip gidenler hakkında dua ve istiğfarda bulunmak bir küfürdü. Bu asla peygamberlere ve müslümanlara yakışmayan bir davranıştı. Ama daha önceden Rabbimiz bunu onlara açıklamadığından dolayı onları bu konuda mazur gördü. Şüphesiz ki Allah her şeyi bilendir. Kimin hangi niyetle ne yaptığını ve sonunda eline ne geçeceğini en iyi bilen Allah'tır.

116. "Göklerin ve yerin hükümranlığı elbette Allah'ındır; dirilten ve öldüren O'dur. Allah'tan başka dost ve yardımcınız yoktur."

Muhakkak ki göklerin ve yerin mülkü, saltanatı Allah'a aittir. Göklere ve yere, göktekilere ve yerdekilere egemen olan Allah'tır. Göktekiler ve yerdekiler üzerinde tek söz sahibi Allah'tır. Hayat veren de Odur, öldüren de Odur. Hayatın

sahibi de odur, ölümün sahibi de. Hayatı veren de Odur, alan da. Hiç kimse bu konuda Ona ortak değildir.

Ve sizin Allah'tan başka ne bir velîniz, ne bir karar merciiniz, ne bir yasa belirleyiciniz, ne bir dostunuz ve yardımcınız vardır. Allah'tan başka bel bağlayıp güveneceğiniz, arzularını gerçekleştireceğiniz, yasalarını uygulayacağınız, çektiği yere gideceğiniz bir velîniz de, bir dostunuz da yoktur. Onun ortağı, yetkilileri ve yardımcıları yoktur. Allah'tan başka gökler ve yerde tasarruf yetkisine sahip yoktur. Allah'tan başka iyilik ve kötülük dokundurabilecek yoktur.

117. "Andolsun ki, Allah, sıkıntılı bir zamanda bir kısmının kalpleri kaymak üzere iken Peygambere uyan muhacirlerle ensârın ve Peygamberin tevbelerini kabul etti. Tevbelerini, onlara karşı şefkatli ve merhametli olduğu için kabul etmiştir."

Muhakkak ki Allah elçisine, ashabına, muhacirin ve ensâra tevbe, dönüş nasip etti. Onların dönüşlerini kabul buyurdu. Onlar öy-le kimselerdir ki kalpleri neredeyse o zorluk seferinde kaymak üzereyken, neredeyse Allah yolunda bir cihaddan geri kalmak üzereyken o zorluk seferinde onlar kendilerine sahip çıkıp peygamber safında yer alıp, onunla birlikte hareket ettiler. Evet onların içlerinde bir bölü

münün neredeyse kalbi kaymak üzereyken o güçlük saatinde peygambere tâbi oldular. Tebûk'te peygamberi yalnız bırakmadılar.

Evet mü'minlerden böyle bir grup da varmış. İmanları olduğu halde, mü'min oldukları halde, Allah ve Resûlüne teslim oldukları halde yine de neredeyse kalpleri kayıp Tebûk seferinden geri kalmak üzere olanlar varmış. Nefislerine mağlup olup geri kalmak üzerelerken Rabbimiz onlara yardımını yetiştirmiş, onları korumuş ve tevbeyi ihsan buyurmuş da hemen dönüş yapıp peygamberin yanında yerlerini almışlar. Çünkü O Allah o mü'min kullarına karşı çok merhametlidir.

Ebu Hayseme diye bir zât var. Resûlullah aleyhisselâm sefere çıktıktan sonra, güzel bir bahçesi var. Hanımı bahçenin koyu gölgesi altında çayı hazırlamış, kahveyi pişirmiş, pastaları getirmiş ve kocasını dâvet ediyor. Ebu

Hayseme hemen kalkıp: Hayır hayır, Resul (a.s) güneşin altında yolculuk yaparken benim burada gölgeliklerin altında keyif çatmam doğdu değildir deyip hemen kalkıp ordunun arkasından yola koyuluvermiş. Nefsinin arzularını bir kenara itip Allah yolunda bir cihada yürüyüvermiş. Şeytan ve ordularının bütün vesvese ve saldırılarını yenip Rasûlullah'ın ve beraberindeki müslümanların arkasına takılıvermiş.

Ve nihayet arkadan orduya yetişirken de Rasulullah efendimiz; "keşke şu gelen Ebu Hayseme olaydı" buyurur ve geldiği zaman bakarlar ki odur. Rasulullah efendimiz onu görünce kendisine dua eder. "Ey Ebu Hayseme, Elhamdülillah ki Allah seni şeytana, nefsine, dünya ve dünyalıklara tamah ederek ebedî saadet yurdu olan cenneti kaybetmekten korudu. Elhamdülillah ki sonradan da olsa aramıza katılmayı başardın" dedi ve bu başarısından dolayı onu tebrik etti.

Evet neredeyse kalpleri kaymak üzereyken Rabbimiz onlara yardım etmiştir de Rasulullah'ın safına katılmışlardır. Tabii daha önce Allah yolunda oldukları için Allah onları bu duruma düşmekten korumuştur.

118. "Bütün genişliğine rağmen yer, dar gelerek nefisleri kendilerini sıkıştırıp, Allah'tan başka sığınacak kimse olmadığını anlayan, savaştan geri kalmış üç kişinin tevbesini de kabul etti. Allah, tevbe ettikleri için onların tevbesini kabul etmiştir. Çünkü O tevbeleri kabul eden, merhametli olandır."

Evet bütün genişliğine rağmen yeryüzü kendilerine dar gelmiş, nefisleri daralmış, nefisleri kendilerini sıkıştırmış ve Allah'tan başka sığınabilecekleri hiç bir sığınak, hiç bir barınak kalmadığını anlamış o savaştan geri kalan, ya da tevbeleri geriye bırakılan üç Müslümanın tevbesini de Allah kabul etmiştir. Allah onların dönüşlerini de kabul etmiştir. Çünkü O Allah tevbeleri kabul eden, merhametli olandır.

Hani önceki âyetlerde savaştan geri kalıp da günâhlarını itiraf edenlerden kimilerini affettiğini, bazılarının tevbelerinin de geriye bı-rakıldığını anlatmıştı. Allah onları ya affedecek ya da azaplandıracak buyurmuştu. İşte burada bu üç kişi sonuçları Allah'ın emrine bıra-kılan üç kişidir. Bunlar orada da söylediğimiz gibi Kâb Bin Mâlik, Mi-rare Bin Rebii ve Hilal Bin Ümeyye'dir. Bu müslümanlar da cihaddan geri kalmışlar ama ötekiler gibi gelip bir mâzeret beyanında bulun-mamışlar, tevbelerini açıkça ilân etmemişlerdi.

İşte Rasulullah efendimiz ashabını bunlarla konuşmaktan men etmiş, bunlara selâmı yasaklamıştı. Bu durumda tüm yeryüzü genişliğine rağmen onlara dar gelmişti. Peygamber ve müslümanların kendilerine karşı takındıkları bu tavır karşısında bunalmışlar, daralmışlardı. Yaşadıkları, doğup büyüdükleri şehirleri onlara yabancılaşmıştı. Tüm tanıdıkları, tüm akrabaları onlara küsmüştü. Onlar şöyle biliyorlardı ki Allah'tan kaçacak bir melce yoktur. Allah'tan sığınabilecekleri bir sığınak yoktur. Allah'tan yine Allah'a sığınmanın dışında başka bir çarenin, başka bir melcenin yokluğunu anladılar. Allah'ın tevbelerini kabul etmediği insanların gidebilecekleri, başvurabilecekleri hiç bir yerlerinin olmadığını anladılar. Allah'tan başka bir velîlerinin, bir yardımcılarının olmadığını, olamayacağını anladılar. Allah'tan yine ancak Allah'a sığınacaklarını anladılar. Allah'ın yardım etmediklerine peygamber de dahil hiç kimsenin yardım edemeyeceğini anladılar.

Sonra Allah onların tevbelerini kabul etti. Onlara imkân tanıdı. Tevbeleri kabul eden yalnızca Allah'tır. Siyer kitaplarında uzunca konu anlatılmış. Kâb Bin Mâlik'in o zamana kadar hiç o kadar zengin olmadığı, savaştan geri kalmak için hiç bir mâzeretinin olmadığı bizzat kendi beyanıyla anlaşılmaktadır. Bir ihmal sonucu, bir gaflet sonucu, son güne kadar oyalanıp geri kaldığı anlatılmaktadır. Ötekiler de öyle yaparlar. Aslında imanlarında hiç bir şüpheleri olmadığı halde bu seferden geri kalırlar. Ve kendileri gibi geriye kalan münâfıklara bakarak son derece utanıyorlar. Rasulullah efendimiz seferden dönüp gidemeyenler gelip özür dileyince, mâzeretler beyan edince Rasu-lullah efendimiz onların mâzeretlerini kabul ediyor.

Sonra Kab Bin Mâlik geliyor, Rasulullah efendimiz ona şöyle bir bakıyor, gel bakalım ey Kab, gel. Sen niçin geri kaldın bu seferden? Diyor ki: Vallahi ey Allah'ın Resûlü şu anda senin huzurunda de-ğil de dünya meliklerinin huzurunda olmuş olsaydım beliğ konuşmalarımla, onların hoşnutluğunu kazanırdım. Ama ben biliyorum ki sen Allah'ın elçisisin. Olmayan mâzeretler uydurarak seni kandırmayı becersem bile Allah bunu sana haber verecektir. Onun için ben doğ-ruyu söyleyeceğim. Bu seferden geri kalmak için hiç bir mâzeretim yoktu. Ancak ben ihmalkârlığımın kurbanı oldum diyor. Rasulullah efendimiz o ayrıldıktan sonra işte bu doğru söyledi buyuruyor. Allah senin hakkında hükmünü verene kadar bekle. Kab oradan ayrılınca akrabaları sıkıştırıyorlar onu. Yazıklar olsun ey Kâb, keşke bir mâzeret söyleyip özür dileseydin, Resul senin hakkında istiğfar etseydi Allah seni affederdi diyorlar.

Hattâ Kâb diyor ki neredeyse geri dönüp bir mâzeretle özür dilemeyi düşündüm. Bu arada şunu sordum: Benden başka benim gibi söyleyen başka kimse oldu mu? Dediler ki iki kişi daha var, filan ve filan. O zaman rahatladım ve eve döndüm.

İnsanlar fıtraten kendileri gibilerini ararlar. Gerek hata konusunda, günâh konusunda, gerek iyilikler konusunda yardımcılar ararlar. Tek başlarınaysa bu insanlara zor gelir. İşte emri bil'marufun ve nehyi anil'münkerin değeri buradadır. Sâlih ameller ancak bir cemaat halinde işlenir. İyilik taraftarları da, günâh taraftarları da kendilerine yardımcıları görünce rahatlarlar. Bu bir psikolojidir. İşte günâhkârla-rın günâhları yaymaya çalışmalarının sebebi de budur. Günâhların yayılması günâhkârların cesaretlerini artırmakta, onları rahatlatmak-tadır. Günâhları işleme noktasında yalnız kalmaları onları rahatsız edecektir. İyilik taraftarları da böyledir.

Rasulullah efendimiz müslümanlara bu üç kişiyle tüm ilişkilerini kesmelerini emreder. Bu boykottan, bu kamu oyu sıkıştırmasından dolayı onlar gerçekten çok sıkıntılı günler yaşarlar. Böylece bir 40 gün geçer. En yakın akrabaları bile konuşmayı ve selâmı keser onlarla. 40 günden sonra Rasulullah efendimiz ailelerine de haber göndererek onların da onlardan uzak durmalarını emreder. Bunlardan en yaşlı olanın hanımı kendisine bakacak kimsenin olmadığını ileri sürerek Rasulullah'tan izin ister. Onun bu isteği kabul edilir onunla cinsel ilişki kurmamak şartıyla.

Böylece 50 gün geçer ve işte bu âyet gelir ve tevbeleri kabul edilir. Bu bir terbiye metoduydu ki Rabbimiz peygamberine ve mü'-minlere böylece uygulatıverdi. Böylece bu savaştan geri kalan yak-laşık 80 kadar münâfık mâzeret beyan edip Rasulullah efendimizin kendileri hakkında istiğfar etmesini istemişler. Ama bu üç samimi Mü-slüman doğruyu söylemişler, yalana tevessül edip Allah ve Resulünü kandırmaya çalışmadılar; nihâyet sonuçta yalan söylememelerinin karşılığını gördüler. İmanlarında samimi olduklarını ortaya koydular, Allah da onları affettiğini müjdeledi.

Öyleyse bizler de bugüne kadar Allah için çok büyük hizmetler ettim. Allah için şu şu cihadlarda, şu şu hizmetlerde bulundum. Yeter artık şu hizmette de bulunmayıversem ne olacak dememeliyiz. Ben bugüne kadar Allah yolunda şu kadar mal harcadım, bu sefer de harcamayıversem ne olacak dememeliyiz. Allah'ın bizden istediği bir kulluk söz konusuysa, bir fedâkarlık söz konusuysa,

kâfirlerle bir savaş söz konusuysa o savaşta mutlaka müslümanlar safında yer almalıyız. Müslümanlarla birlikte Allah'ın razı olacağı şekilde hareket emeliyiz. Ölünceye kadar bu duyarlılığımızı sürdürmeliyiz.

Ve eğer İslâmî hareketin lideri emrinde hareket eden müslü-manların birini cezalandıracak olursa, cezalandıran açısından bu kin ve nefretten, intikam almaktan uzak olacak. Sadece Allah için bir us-landırma, bir ıslah niyeti taşıyacak. Bir arındırma niyeti taşıyacak. Ce-zalandırılan açısından da bunu kendisi hakkında hayırlı görecek, gü-nâhlarının affına sebep sayacak, liderinin aleyhinde bir düşmanlık kampanyasına girişmeyecek, ihtilâfa imkân vermeyecek. Bugüne ka-dar yaptığımız hizmetlerin tümünü göz ardı ettiler, bizi topumun gözünde iki paralık ettiler demeyecek. Geçmişini öne dürerek muhalefete kalkışmayacak. İmanında samimi ve ihlâslı olacak, imanının kıy-metini bilecek.

İşte bakın bu üç samimi müslüman 50 gün boyunca liderlerinin bir işaretiyle müslüman kardeşlerinin kendilerine küsmelerini, selâmı bile kesmelerini böyle karşıladılar. Yeryüzü tüm genişliğine rağmen kendilerine dar geldiği halde, hattâ Gassan meliki: Muhammed sana şöyle şöyle davranıp seni horlamış, gel bizim katımızda senin çok saygın bir yerin var teklifine karşılık hasbünallal, bu da bir imtihan de-yip iltifat etmemiştir. Her şeyimiz gidebilir bu dünyada. Tüm yakınlarımızı kaybedebiliriz. Ama yeter ki biz müslümanlığımızı kaybetmeyelim dediler. Yeter ki Allah bizi kulluğundan kovup çıkarmasın dediler. Tüm fedâkarlıkları göze aldılar. Rabbimiz de sadâkatleri sebebiyle onları affettiğini müjdeleyiverdi.

Resul, emriyle onlara küsmüş olan kardeşleri onların affedil-dikleri müjdesini alır almaz hepsi birden koşarcasına onlara bu müjdeyi götürmüşler ve küskünlüklerinin sadece Allah ve Resûlü hatırına olduğunu ortaya koyuvermişlerdi. Onları tekrar bağırlarına basmış-lardı. Kâb Bin Mâlik diyor ki: Ben hemen müjdeyi alır almaz Rasulul-lah'ın huzuruna gelip dedim ki, ey Allah'ın Resûlü bu müjde sizin tarafınızdan mı? Yoksa Allah tarafından mı? Rasulullah buyurdu ki bu Al-lah'ın bağışlamasıdır. Bunu duyunca hemen ben tüm malımı sadaka olarak dağıtıyorum dedim. Allah'ın Resulü hayır bir kısmını kendine bırak buyurdu, ben de öyle yaptım diyor. Bayramımı böylece kutladım diyor. Bizler de Rabbimizin bize ihsanlarına karşılık hemen Onun yolunda sadakalar ihsan etmeliyiz. Şükürlerde bulunmalıyız.

119. "Ey inananlar! Allah'tan sakının ve doğrularla beraber olun."

Allah’a karşı takvalı olun. Allah’a karşı kulluğunuzun bilincinde olun. Hep bir kulluk içinde olduğunuzun bilinci içinde yaşayın. Rab-b’ınızın emirlerine karşı gelmekten sakının ve sadıklarla, doğrularla beraber olun. Doğru söyleyenlerle, doğru yaşayanlarla beraber olun. İman iddiasında sadâkat gösterenlerle beraber olun. İman iddialarını, teslimiyet iddialarını eyleme dönüştürenler safında yerinizi alın. Sûre bütünlüğü içinde bu sadıklar Rasulullah ve beraberindeki sahâbe-i ki-râm efendilerimizdir. Yalancılar da işte önceki âyetlerde özellikleri or-taya konulan münâfıklardır. Yalan söylemeyen bu üç ihlâslı mü’min önceden sadıklarla beraber olmamışlar, savaştan geri kalan yalancılarla beraber olmuşlardı.

İşte Rabbimiz onları uyararak, ama onlar şahsında kıyâmete kadar tüm mü’minleri uyararak sadıkların içinde yerimizi almamızı öğütlüyor. Kâfirlerle yapılan bir savaşta mü’minlerle beraber olun, ar-kada kalanlarla beraber olmayın buyuruyor. Sadıklarla, Kur’an ve sünnetin tasdikçileriyle beraber olalım. Sadıkane vahye bağlı olanlarla birlikte olalım. Değilse, bizi tam ve mükemmel kabul eden, bizim yaptığımız her şeyi yalayıp yutanlarla beraber olursak helâkin eşiğinde olduğumuzu unutmayalım.

120. “Medinelilere ve çevrelerinde bulunan bedevilere, savaşta Allah'ın peygamberinden geri kalmak, kendilerini ona tercih etmek yaraşmaz. Çünkü Allah yolunda susuzluğa, yorgunluğa, açlığa uğramak, kâfirleri kızdıracak bir yeri işgal etmek ve düşmana başarı kazandırmak karşılığında, onların yararlı bir iş yaptıkları mutlaka yazılır. Doğrusu Allah iyilik yapanların ecrini zâyi etmez.”

Medineli mü’minlere ve çevrelerinde yaşayan bedevilere savaşta, sadıkları yalnız bırakmaları yakışmaz. Allah için bir savaşta

kendilerini geri plana alarak rahatlarını ona tercih etmeleri onlara hiç bir zaman yakışmaz. Allah’ın elçisinin başına geleceklerin kendi başlarına gelmemesini düşünmeleri imanla bağdaşır bir tercih değildir. Allah’ın Resûlüne muhalefet etmek imanın gereği değildir. Peygamber neredeyse mü’minler orada olmalıdır. Çünkü Allah ve Resûlünün sevgisi her sevginin üstünde olmalıdır. Kişi peygamberini kendi nefsinden daha çok sevmedikçe gerçek müslüman olamaz. Peygamber (a.s) bir kısım sıkıntılar çekerken bir müslümanın kendisini o sıkıntıların dışında tutmaya çalışması mümkün değildir.

Çünkü Allah yolunda bir yorgunluk, bir susuzluk çekmeniz, bir fedâkarlığı göze almanız ve gerçekten kâfirleri öfkelendirecek bir yere ayak basmanız, bir zaferle kucaklaşmanız karşılığında mutlaka size sâlih bir amel sevabı yazılacaktır. Şüphesiz ki Allah muhsinlerin, iyilik taraftarlarının ecirlerini zâyi etmez.

Yâni peygamber (a.s) Allah yolunda çıktığı bir seferde susuz kalıyor, aç kalıyor, sıkıntı çekiyor. Bir yerlere ayak basıyor, bir fetihte bulunuyor. Yâni kâfirleri öfkelendirecek işler yapıyor. Kâfirlere darbeler indirme, onların gönüllerinde şimşekler çaktırma adına iş yapıyor. Rabbimiz de onların çektikleri bu sıkıntılara karşılık onlara bir iyilik, bir mükâfat yazıyor. Peki şimdi bu sevaptan sizler mahrum mu kalacaksınız? Sizler istemiyor musunuz bu mükâfatları? Sizin ihtiyacınız yok mu bunlara?

Yâni peygamber (a.s) bir köşk yaptırıp evinde, sarayında rahat rahat, açlık ve susuzluk çekmeden, sıkıntılara düşmeden oturmaya lâyık değil miydi? Biz ondan daha mı lâyığız da kendimizi düşünüyoruz bugün? Niye onun hayatına, onun cihadına, onun açlığına, onun susuzluğuna talip değiliz? Yoksa kendimizin ondan daha iyi bir hayata lâyık olduğumuzu mu düşünüyoruz? Hayır hayır iman bu değildir. İman gerektiği zaman aç kalmayı susuz kalmayı, yorulmayı gerektirir. Bunu unutmayacağız. Yine unutmayacağız ki:

121. "Allah, yaptıklarının karşılığını en güzel şekilde kendilerine vermek üzere, az veya çok sarf ettikleri her şey, yürüdükleri her yol, onlar için yazılır."

Allah'ın dininin hakîmiyeti adına büyük, küçük, az çok ne infak etmişseniz, Allah yolunda neyi gözden çıkarmışsanız, Allah yolunda, Allah'ın dininin tebliği yolunda, cihad yolunda bir adım atmış bile olsanız, Onun yolunda birazcık yorulmuş bile olsanız unutmayın ki bunlar sizin için yazılacaktır. Hiç bir şey boşa gitmeyecektir. Bu yolda döktüğünüz iki damla ter, iki damla gözyaşı bile boşa gitmeyecektir. Allah onların tamamını değerlendirmeye tâbi tutacaktır. Allah onları karşılıksız bırakacak değildir. Allah onların yaptıklarının karşılığını da-ha güzeliyle verecektir.

122. "İnananlar toptan savaşa çıkmamalıdır. Her topluluktan bir

taifenin dini iyi öğrenmek ve milletlerini geri döndüklerinde uyarmak üzere geri kalmaları gerekli olmaz mı? Ki böylece belki yanlış hareketlerden çekinirler."

Öyleyse mü'minlerin toptan savaşa çıkmaları gerekmez. Tüm-den öne fırlamaları gerekmez. Onlardan her bir topluluktan bir grup savaşa çıktığında dinde derin bir kavrayış elde etmek, tefekkuh etmek, Allah'ın dinini en güzel bir şekilde öğrenip kavimleri kendilerine döndüğü zaman onları uyarmak için kimileri geride kalabilir. Böylece onlar dinde Allah'ın muradını kavrayıp yanlış hareketlerden sakınmış olurlar.

Evet mü'minlerin tamamının toplu olarak savaşa katılmaları gerekmez. Her bir gruptan, kabileden, şehirden, köyden, kasabadan bir grup geri kalsın. Niye kalacaklar bunlar? Dini öğrenmek, dinde derinleşmek için. Ümmetin eğitim, öğretim faaliyetlerini yürütmek için. Savaşa gidenler geri döndüklerinde onları bu bilgilerle bilgilendirmek, onları uyarmak için. Anlaşılan budur. Yâni bir bölüm kendilerini ilme adayıp savaşa gitmeyecek. Âyetlerin, hadislerin inceliğine vakıf olacaklar ve toplumlarını bununla uyaracaklar. Savaşa gidenlerin savaş sebebiyle mahrum kaldıkları ilmi onlara ulaştırsınlar. Çünkü savaş için, barış için, her şey için ilim şarttır. İlimsiz hiç bir şey yapılamaz.

Veya bunun bir başka anlamı da şöyle olacaktır: İslâm'ın hızla yayıldığı dönemlerde ülkeler fethedildi ve hızla toplumlar İslâm'a girdiler. Tabii toplu olarak böyle müslüman olan insanlardan pek çoğu girdikleri bu yeni dini tanımıyorlardı. Bunlar Medine'ye geliyorlar ve İslâm'ı öğrenmeye çalışıyorlardı. Rabbimiz de buyurdu ki insanlardan bir kısmı Medine'de kalıp böyle dini tanımak isteyenlere dini öğretsinler buyuruyor. Yâni ey müslümanlar nasıl kâfirlerle savaşmak zorun-daysanız aynı şekilde cehaletle de savaşmak zorundasınız. İslâm'ın önündeki en büyük engel cehalettir. Dün de bugün de İslâm'a düşman olanların düşmanlık sebebi cehalettir, bilgisizliktir. Cehaleti yen-mek ülkeleri fethetmekten çok daha zordur. Müslüman olup da bu işin ilmine vakıf olamayan nice toplumlar nice cahili anlayışlarını Allah'ın dinine sokup bidat ve hurafeler peşinde bir hayat yaşamışlardır. Tarih bunun örnekleriyle doludur. İşte önemine binaen müslümanlardan bir grup da bu işi üzerine alacaktır buyuruyor Rabbimiz.

123. "Ey inananlar! Yakınınızda bulunan inkârcılarla savaşın; sizi kendilerine karşı sert bulsunlar. Bilin ki Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanlarla beraberdir."

Ey mü'minler, kâfirlerden size en yakın olanlarla, en yakınızdakilerle savaşın. Sizi kendilerine karşı sert görsünler. Onlara karşı sert davranın ki bu onlar için caydırıcı olsun. Bilesiniz ki Allah takva sahipleriyle, kendisi adına hareket edenlerle, kendisiyle yol bulanlarla beraberdir. Evet kâfirlerle kıyasıya savaşacağız ki onlar bizde güç görecekler, cesaret görecekler, imanda sebat ve kararlılık görecekler ve onlar için bu caydırıcı olacaktır. Ve o zaman kâfirler asla mü'min-lerle bir savaşı göze alamayacaklardır. Allah'la, Allah'ın diniyle alay edemeyecekler, müslümanlara zulmedemeyeceklerdir.

Eğer biz onlarla savaşı göze alamaz, onlar karşısında korkak davranırsak elbette onlar cesaret bulup bize saldıracaklardır. Kitabımızın başka âyetlerinin beyanından anlıyoruz ki bu kâfirlerin kalplerinde Allah korkusu olmadığı için onlar Allah'tan çok müslümanlardan çekinmektedirler. Alçaklar! Korkulması gereken makamdan değil de mü'minlerden korkmaktadırlar. Çünkü onlar fıkıhsız, fehimsiz, anlayışsız, kavrayışsız bir toplumdur. Hayvanlardan daha beter bir güruhtur onlar. Onun içindir ki onlara sert davranılmalı ki zulümleri durdurulabilsin. Bir de Rabbimizin işaretiyle en yakındakilerden başlanmalıdır. Şunu iyi bilin ki onlarla girişilecek bir savaşta Allah muttakilerle beraberdir. Savaşı, barışı yöneten, yönlendiren Allah olduğuna ve Rab-bimiz muttakilerle beraber olduğuna göre savaşın sonucu da bellidir. Sonuçta muttakiler galip geleceklerdir.

124. "Bir sûre inince, aralarında "Bu, hanginizin imanını artırdı?"diyen ikiyüzlüler vardır. İnananların ise imanını artırmıştır; onlar birbirlerine bunu müjdelemek isterler. Kalplerinde hastalık olanların ise pisliklerine pislik katmıştır; onlar kâfir olarak ölmüşlerdir."

Kendilerine bir sûre indirilince onlardan şöyle diyenler de vardır: Şu sûre hanginizin imanını artırdı? Ne oldu? Bu sûreyle imanı artan birisi var mı içinizde? Hangi imanınızı ziyadeleştirdi bu sûre? Ne değiştirdi sizin hayatınızda? Neye yarar bu âyetler? diyerek alay ederler. Allah âyetlerinin hayatlarında, imansızlık ve amelsizliklerinde kendilerine hiçbir mânâ ifade etmediğini söyleyerek işlevlerini bitirmeye çalışırlar. Ama iman edenlere gelince bu, onların imanlarını artır-mıştır ve onlar birbirleriyle müjdeleşmektedirler. Bir iman birimleri daha arttığı için, bilmedikleri bir konuyu daha öğrendikleri için bu yeni inen sûreyi birbirlerine aktararak sevinirler. Kalplerinde hastalık olan münâfıklara gelince bu sûreler, bu âyetler onların pisliklerine pislik, nifaklarına nifak katmaktadır.

Evet Rabbimizin indirdiği âyetler, sûreler karşısında kâfir, münâfık ve mü'min tavırlar anlatılıyor burada. Allah'a iman etmemiş, Allah'ı hakkıyla tanıyamamış bir kâfire, bir münâfığa ne ifade edecek bu Kur'an? Ne ifade edecek bu âyetler? Yâni şu Kur'an gibi bir Kur'an daha gelse, şu sûreler gibi bin sûre daha gelse ne faydası olacak da böyleleri için? Allah'a, Allah'ın Rabb'lığına, Allah'ın İlâhlığına, Allah'ın hayata karışıcılığına, Allah'ın vahiy göndericiliğine inanmayan bir adama 6 bin değil 6 yüz bin âyet okusanız ne değişecek de? Bu âyetler sadece mü'minlerin imanlarını artıracaktır. Her bir yeni gelen âyet, her bir yeni iman birimini getirdiği için ona inanan mü'minlerin iman birimleri artmaktadır. Amele dönüştürülen, pratiği aktarılan her bir âyet mü'minlerin amellerini artırmaktadır.

Ve bu âyetler münâfıkların murdarlıklarına murdarlık, pisliklerine pislik katmaktadır. Evet kâfirlerin küfrünü artırıyor Kur'an, hastalıklı olanların da hastalıklarını artırıyor, iman sahiplerinin de imanlarını artırıyor. Öyleyse bu âyetle kendimizi bir sorgulamak zorundayız. Yâ-ni bu kadar âyet okuduğumuz halde eğer bizim de imanlarımız art-mıyorsa, teslimiyetimiz artmıyorsa, kulluklarımız artmıyorsa o zaman kendimizi gözden geçirmek zorundayız. O zaman küfür ve nifak hastalıklarımız vardır Allah korusun. Allah'ın âyetlerini tanıdıkça tanıdığımız oranda imanımız, kulluğumuz, takvamız ve teslimiyetimiz art-malıdır.

Kur'an'dan bilgilenmemizle imanımız aynı oranda artmalıdır. Dinimizin, inancımızın, yolumuzun doğruluğuna dair şahitlerimiz ço-ğaldıkça, delillerimiz çoğaldıkça itminanımız da çoğalacaktır. Kâfir-lerin, münâfıkların da aleyhlerinde deliller çoğaldıkça küfürlerine kü-für, nifaklarına nifak katılacaktır. Her bir âyet geldikçe kâfir ve mü-nâfık bir sıkıntıya daha düşecektir. Bir inkârına yeni bir inkâr da ekle-necektir. Her bir âyete yeni bir inkâr getirecek, onu ortadan kaldır-mak için yeni bir mücâdele geliştirmeye çalışacaktır. Yâni Allah'tan gelen her bir emir, her bir yasa karşısında onu inkâra deliller bulmaya, ona alternatifler üretmeye ve teoriler geliştirmeye çalışacaktır.

126. "Onlar, yılda iki defa belâya uğratılıp imtihana çekildiklerini görmüyorlar mı? Böyleyken yine tevbe et-miyorlar, ibret de almıyorlar."

Yâni bu adamlar yılda bir ya da iki kere belâya uğratılıp imtihana

çekildiklerinin farkında değiller mi? Kendilerine gelen Allah uyarılarından, fitneye düşürülmelerinden, imtihana çekilmelerinden haberleri yok mu bu adamların? Böyleyken adamlar yine de akıllarını başlarına alıp tevbe etmiyorlar. Düşünüp yollarını, hayatlarını, kıblelerini değiştirip Allah'ın istediği hayata yönelmiyorlar. Durumlarını gözden geçirip müslümanlığa yönelmiyorlar.

Rabbimiz her bir senede, her bir merhalede onları fitnelere çarptırıyor. Sıkıntı veriyor, bolluk veriyor, hastalık veriyor, sağlık veriyor, başarı veriyor, başarısızlık veriyor, bir şeyler göndererek onları uyarıyor. Ya da haklarında her yıl bir iki âyet indiriyor, sûre indiriyor ve bu münâfıkların durumları deşifre edilip açıklanıyordu. Nifak hastalıklarından kurtulmaları ve iman etmeleri için Rabbimiz kendi bilgisini, gücünü göstermek üzere maskelerini düşürüp akıllarını başlarına er-diriyordu. Ama adamlar hâlâ akıllanmıyorlar, anlamaya yanaşmıyor-lardı. Demiyorlardı ki işte bu âyet bizi anlatıyor, bizi deşifre ediyor, bi-zim içimizi dışımıza getiriyor, bizim maskemizi düşürüyor. Bütün bunları bir beşerin bilmesi ve ortaya koyması mümkün değildir. Bunlar ol-sa, olsa kaybın da şehâdetin de bilicisi bir Allah'tandır diyemiyorlar, imana yönelemiyorlardı.

Veya işte bu münâfıklar senede birkaç defa zor işlere, savaşlara, infaklara, bir takım fedâkarlıklara çağrılıyorlardı. Ve her defasında bu münâfıklar nefislerine ağır gelen, ancak samimiyetle inanmış bir mü'minin becerebileceği bu zorlu işlere gelemiyorlardı. İşte tüm bunları Rabbimiz onları imana, tevbeye çağırmak için yapıyordu. Kar-şılarına böyle fırsatlar çıkarıyordu. Ama bu adamlar Allah'ın şahitliğine güvenmedikleri için inanmıyorlar, inanmaya yanaşmıyorlardı. Demek ki bu imtihanlar, bu fitneler hem bizim imanlarımızın ölçüsünü ortaya çıkarıcı birer imtihandır, hem de tevbe edip hatalarımızdan dönmemiz için birer fırsattır.

127. "Bir sûre inince, "Sizi bir kimse görüyor mu?" diye birbirlerine bakarlar, sonra dönüp giderler. Anlamaz bir güruh olmalarına karşılık Allah onların kalplerini imandan döndürmüştür."

Onlara, o münâfıklara her ne zaman bir sûre indirilse hemen birbirlerine bakarlar ve sizi bir gören var mı? derler ve sıvışıp giderler. Böyle nasipsiz davranmalarından ötürü Allah da onların kalplerinin anlama özelliğini gideriyor, imandan döndürüveriyor. Çünkü onlar an-layışsız bir kavimdirler. Anlamaya yanaşmayan bir toplum oldukları için Allah da onların kalplerinin anlayışını gideriveriyor. Allah'ın kitabına karşı, Allah'ın âyetlerine karşı sürüler kesildikleri için Allah da onları sürüler haline getiriveriyor, hayvanlar haline

getiriveriyor. İnsanlar kitaba karşı hayvanca bir tavır takınmamalıdırlar. Duymalılar, dinlemeliler, kulak kabartmalılar, akl etmeliler, anlamaya çalışmalılar ve gereğini yerine getirme kavgası içine girmeliler.

Evet denileni anlayabilmek için önce dinlenmeli, kulak verilmelidir. Sonra onu anlayabilmek için aklını yormalı, zihnini vermeli, tartmalı, ölçüp biçmelidir. Tüm duyularını harekete geçirmeli, tüm cid-diyetini vermelidir. Değilse peşin bir fikirle, güvensizlik duygusuyla dinlemeyenler, kulak vermeyenler Allah'ın âyetlerini anlayamazlar. Dinleyip de anlamak için akıl yormayanlar, üzerinde düşünmeyenler de anlayamazlar. Kendisi gibi yaratılmışların sözlerini anlayabilen bir insan yaratıcısı olan Rabbinin sözlerini anlayamaz mı? İnsanlar dertlerini, meramlarını anlatabiliyorlar da Allah meramını anlatmaktan âciz mi? Şu insanların konuşmalarını anlayabilen herkes Allah'ın bu âyetlerini de anlayacaktır. Kimse bu konuda bir mâzeret ileri süremez. Bu Allah'a iftiraların en büyüğüdür. Bu kitabı okuyan, bu kitabı dinleyen ve üzerinde düşünen herkes bunu anlama imkânına sahiptir. Ama inanmayanların, duymayanların, duymak istemeyenlerin kalplerini, anlayışlarını da alıveriyor Rabbimiz. Kullanılmayan azalar elbette alınacaktır. Ve onlar fehimsiz, anlayışsız bir kavim olup çıkacaklardır Allah korusun.

128. "Ey inananlar! Andolsun ki, içinizden size, sıkıntıya uğramanız kendisine ağır gelen, size düşkün, inananlara şefkatli ve merhametli bir peygamber gelmiştir."

İşte size kendinizden, kendi nefsinizden, kendi içinizden, ken-di cinsinizden bir peygamber gelmiştir. Azîz, şerefli, üstün, izzet sahibi bir peygamber. Sizin sıkıntı çekmeniz ona çok ağır gelir. Sizin üzerinize çok hırslıdır o peygamber. Size karşı çok düşkündür. Mü'min-lere karşı çok Raûf ve Rahîm olan bir peygamberdir o. Mü'minlerin dünyada sıkıntıya düşmelerini, âhirette de cehenneme gitmelerini asla istemeyen bir peygamber. Sizin hidâyetiniz, sizin kurtuluşunuz için çok haris, bunun için yapamayacağı olmayan, her türlü çalışmayı göğüsleyen bir peygamber. Sizin kurtuluşunuz için kendini fedâ edecek kadar hırslı bir peygamber.

Veya bunun bir başka mânâsı da size sizin içinizden, sizin cinsinizden öyle bir peygamber geldi ki size ağır gelenler ona da ağır gelmektedir. Size sıkıntı verenler ona da sıkıntı vermektedir. Tıpkı si-zin gibi bir kuldur, bir beşerdir o. Sizinle aynıdır o peygamber. Siz na-sıl açlık çekiyorsanız, siz nasıl hasta oluyorsanız, siz nasıl yoruluyorsanız o da aynen sizin gibi yorulan bir

peygamberdir. Sizin zevk aldıklarınızdan zevk alan, sizin hoşlanmadıklarınızdan hoşlanmayan bir peygamberdir. Sizden farklı değildir o peygamber. Kitabımızın pek çok âyetinde bu konuya dikkat çekilir. Tarih boyunca kâfirler hep bu yönüyle kendilerine gelen peygamberlerine karşı çıkmışlardır. Bu da tıpkı bizim gibi bir beşerdir, biz bizim gibi bir beşere mi inanacağız? demişlerdir. Rabbimiz de ısrarla sizin nefsinizden bir elçi gönderdik uyarısında bulunmaktadır.

Bir beşer olarak bizden ayrı özel yönlerinin yanında peygamberler yemeleri, içmeleri, yaşamaları, kullukları yönünden aynen bizim gibidirler. Bizden bir farkları yoktur onların. Bizim gibi doğarlar, büyürler, yaşarlar ve ölürler. Peki hiç mi farkları yoktur onların bizden? Evet. Onlar Allah tarafından insanların hayatına karışmak üzere elçi olarak seçilmiş kimselerdir. Allah'ın yeryüzündeki sözcüleridir onlar. Eğer o bizim adımıza seçilen elçiler bizimle aynıysa bu bizim için şereflerin en büyüğüdür. Bu şereften tüm insanlık istifade eder. Rabbimiz böylece içimizden birini elçi seçerek biz kullarına şereflerin en büyüğünü bahşetmiştir. Biz bundan şeref duyuyoruz.

129. "Ey Muhammed! Eğer yüz çevirirlerse de ki: "Allah bana yeter; O'ndan başka ilâh yoktur, yalnız O'na güveniyorum; O büyük arşın Rabbidir."

Ey peygamberim, eğer senden, senin getirdiğin mesajdan, senin örneklediğin müslümanlıktan yüz çevirirlerse sen de ki: Allah bana yeter. Ben bana düşeni yaptım. Ben size Rabbimin sözcülüğünü yaptım. Ben size Rabbimin âyetlerini duyurdum. Ben sizi Rabbinize kulluğa çağırdım. Ben sizin gözlerinizin önünde Rabbinizin sizden istediği kulluğu örnekledim, gösterdim size. Artık bundan sonrası size aittir. İnanmazsanız bana Allah yeter. İster kabul edin ister etmeyin, ister iman edin ister etmeyin, ister benimle birlikte savaşa çıkın ister çıkmayın. Allah için çıkacağım bir savaşta ister mal harcayın, ister harcamayıp cimrilik yapın. Benim hiç kimseye, hiç bir şeye ihtiyacım yoktur. Bana Allah yeter, de. Her zaman ve zeminde, her konuda Rabb'ım bana yeter, de.

Evet kul, Rabbinin istediği bir hayatta olduğu sürece bunu diyecek. Rabbim bana yeter diyeceğiz. Bize Allahtan başkası lâzım değildir. Allah var, başkasına gerek yoktur diyeceğiz. Sadece Allah'a güveneceğiz, sadece Ona dayanacağız. Başkalarına karşı korkusuz, hür ve özgür olabilmenin yolu bunu diyebilmeden geçer. Gerçek güç kaynağının farkında olan müslüman hep özgürdür. Mü'min sadece Allah'tan korkar, sadece Allah'a güvenip bağlanır. Çünkü her konuda Allah kuluna kâfidir. Rızık vermede, korumada, hüküm

vermede, ya-sa belirlemede Allah kuluna kâfidir. Alîm olarak, Habir olarak, Rez-zak olarak, Rab olarak, İlâh olarak Allah kâfidir. Bir başkasına ihti-yacımız yoktur. Başka yerlerde hikmet aramaya, başkalarının bilgisiyle bilgilenmeye ihtiyacımız yoktur. Ondan başka rızık vericilere ihtiyacımız yoktur. İzzeti ve şerefi sadece Onda görür, Ondan, Ona kulluktan bekler başka hiç bir yerde izzet ve şeref aramayız. Kendimizi başkalarına değil sadece Ona beğendirmeye çalışırız, Onun beğenisi bizim için yeterlidir. Çünkü Ondan başka ilâh yoktur. Ondan başka kulluk edilecek, Ondan başka arzuları yerine getirilecek yoktur.

Ben sadece Ona tevekkül ediyor, sadece Ona güveniyorum. Allah bana yeter. Ben sadece Ona teslimim. O yüce olan arşın sahibidir. O her şeye Kâdirdir. Ben Rabb'ıma güvenip dayandıktan sonra, işlerimi Ona havale ettikten sonra Rabbim her şeye Kâdirdir, mutlaka O benim yolumu açacak, bana yol gösterecek ve yardım edecektir. İşte peygamberine böylece demesini, böylece inanıp güvenmesini istiyor Rabbimiz. Bizler de eğer peygamber (a.s)'ın izindeysek, peygamber yolunun yolcuları isek o zaman bizler de tıpkı pîşdârımız gibi bize düşeni yaptıktan sonra Allah bize yeter diyeceğiz. Allah var ya ne gam? diyeceğiz. Tüm hesaplarımızı Rabbimize, Rabbimizin arzularına göre yapacağız. Rabbimiz nasıl isterse öylece bir hayat yaşayacağız. Bu sûreyle alâkalı bu kadar söz yeter. Rabbim dilediği gibi iman edip amele dönüştürmeyi hepimize nasip buyursun. Ve âhiru dâ'vana enilhamdü lillahi Rabbil âlemin.

YUNUS SÛRESİ

Mushaf'ımızdaki sıralamaya göre 10, nüzûl sıralamasına göre 51, miûn kısmının birinci sûreler grubunun birinci sûresi olan Yunus sûresinin âyet sayısı 109 olup Mekke'de nâzil olmuştur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Kulluk kitabımızın 10. sırasında yer almış Mekkî bir sûreyle karşı karşıyayız. Sûrenin iniş dönemiyle alâkalı elimizde kesin bir bilgi olmamakla beraber muhtevasından anlıyoruz ki Mekke döneminin sonlarına doğru inmiş bir sûredir. Mekke'li müşriklerin Resulullah efendimize ve beraberindeki bir avuç müslümanın varlığına tahammüllerinin kalmadığı ve artık Mekkeli müşriklerin adam olma ümidinin de sıfıra indiği bir dönemde Rabbimizin bu sûresini gönderdiğini sûrenin muhtevasından anlıyoruz.

Karakter olarak birbirlerine benzeyen öteki Mekkî sûrelerde olduğu gibi bu sûrede de Rabbimiz insanları risâleti kabule dâvet eder. Risâlet konusunda şüpheleri olan ve Rasulullah efendimize si-hirbaz demeye çalışan insanlara karşı deliller getirerek onun böyle bir şeyle uzaktan ve yakından hiç bir ilgisinin olmadığını vurgular. Âhirete iman konusu, Rabbimizin rubûbiyet ve ulûhiyet konusu ve daha başka konuların en güzel biçimde anlatıldığı sûrenin âyetlerini inşallah tek tek tanımaya çalışacağız.

1. "Elif, Lam, Ra. İşte bunlar hikmetli Kitabın âyetleridir."

Kur'an-ı Kerîmde ³h7! ile başlayan ilk sûre bu sûredir. Bundan sonra bu sûreyi takip eden Hûd sûresi, Yusuf sûresi, Ra'd sûresi, İbrahim ve Hicir sûreleri de Mekkî sûrelerdir ve hepsi de aynı karakteristik özellikleri taşımaktadırlar.

Sûre huruf-ı mukatta ile başlar. Huruf-ı mukatta kesik, kesik okunan harfler demektir. Bu harfler Kur'an-ı Kerîmde altı sûrenin başında gelen ve o sûrelere ait birer âyettirler.

Bu âyetler Kur'an'ın müteşabih âyetlerindendir. Biliyoruz ki Kur'an-ı Kerîmde muhkem ve müteşabih âyetler vardır. Muhkem âyetler en genel tarifiyle okuyucu tarafından ilk okunuşta mânâsı anlaşılabilen, bizim beş duyumumuza hitap eden ve bizden imanla birlikte amel isteyen âyetlerdir. Meselâ namazı kılın, zekatı verin âyetleri muhkem âyetlerdir ve bizden hem iman hem de amel isteyen âyetlerdir. Yâni biz hem namazın farz olduğuna inanacağız, hem de namazı bizzat kılacağız.

Kur'an-ı Kerîmdeki müteşabih âyetler ise ilk okuyuşta mânâsı

anlaşılamayan, duyularımızla kavrama imkânımızın olmadığı ancak muhkemlerle anlayıp, çerçevesini çizebileceğimiz âyetlerdir ki bunlar bizden amel istemez, sadece iman ister. Sırat, Haşr, Neşr, cennet, cehennem, ruh, melek, cin, şeytan vahiy, arş, kürsi, semavat, yedul-lah gibi konuları anlatan âyetlerdir. "Elif lâm mîm" "Yâsîn", "Tâhâ" ve "Hâmîm" gibi âyetler müteşabih âyetlerdir. Bunların ne olduklarını, ne anlama geldiklerini biz bilemeyiz, hiç kimse de bilemez. Sadece bunların Allah'tan gelme birer âyet olduklarına öylece inanırız. Zaten az evvel de ifade ettiğim gibi bu âyetler bizden amel de istemez, bizden sadece iman ister. Yâni biz inanıyoruz ki bu âyetler Allah'tan gelmiş birer âyettir.

1: Sûrelerin başında gelen bu âyetler Kur'an'a dikkat çekmedir demişler. Rabbimiz o güne kadar insanların Kur'an'ın muhataplarının alışık olmadıkları bir ifadeyle söze başlayarak onların dikkatlerini kitap üzerine çekmek istemiştir deniyor. Allah buyuruyor ki sanki bu âyetleriyle: Kullarım! Dinleyin şu anda Allah konuşuyor! Bunu kendi sözlerinize benzetmeyin! Şu anda içinizden birisi konuşmuyor! Şu anda Peygamber de konuşmuyor! Bu Benim sözümdür! Şu anda Rabbiniz konuşuyor! Gelin bunu Benim sözüm olarak dinleyin! buyurarak kitabına ve kitabının önemine dikkat çekiyor Rabbimiz.

Gelin ey insanlar, ey kullarım şu anda Allah konuşuyor! Bu söz, insan sözüne benzemez bu! âlim sözü, fazıl sözü, filozof sözü, psikolog sözü, sosyolog sözü, amir sözü, müdür sözü, baba ana sözü gibi dinlemeyin bunu! Sakın ha Benim sözümü içinizden birinin sözüne benzetmeyin! İçinizden birinin sözünü dinleyip de çöpe attığınız gibi, ya da kulak ardı yaptığınız gibi Benim sözümü de öylesine dinlemeye kalkışmayın! Şu anda Ben konuşuyorum! Bu söz Allah sözüdür! Ben konuşuyor olarak dinleyin ve gereğini yerine getirin! diyor sanki daha sözlerinin başında Rabbimiz. İşte insanlar bu söze daha bir ciddi kulak versinler daha bir ciddi dinlesinler diye böyle bir dikkat çekmedir denmiş.

2: İkinci olarak: Bakıyoruz sûre başlarında gelen bu tür âyetlerden sonra Kur'an-ı Kerîmde genellikle Kur'an'a dikkat çekilmektedir. Bakıyoruz bu âyetlerden sonra Rabbimiz hep Kur'an'a dikkat çekiyor. Bu âyetlerden sonra kitabın gündeme geldiğini görmekteyiz. Öyleyse sûre başlarındaki bu âyetlerle Rabbimiz Kur'an'la alâkalı tüm insanlığa meydan okuyor demektir. Buyuruyor ki Rabbimiz: Elif Lam Ra, Elif lâm Mîm, Yâsîn, Hâ Mîm. Ey insanlar! İşte elinizdeki Kur'an bu harflerden meydana gelmiştir. Sizler bu harfleri tanıyorsunuz, okuyorsunuz yazıyorsunuz. Bu harfler ellerinde olan sizler, bu

harfleri okuyan, yazan sizler, bu harfleri tanıyan sizler haydi gücünüz yetiyorsa bu kitabın bir benzerini meydana getirin! Kur'an gibi bir kitap ortaya koyun bakalım! diye tüm insanlığa bununla Rabbimiz meydan okuyor denilmiş.

3: Bir üçüncüsü de bu harflerle Kur'an'ın Allah'tan geldiği beyan ediliyor denmiş. Yâni bu kitap her hangi bir insan sözü değil, insan kaynaklı bir kitap değil Allah kaynaklı bir kitaptır mesajını ulaştırma adına Rabbimiz sûrelerin başında böylece hitabı uygun bulmuştur deniyor. Ama en güzeli mânâsını bilmesek de bunlar aynen öteki âyetler gibi Allah'tan gelmiş birer âyettir diyoruz ve öylece iman ediyoruz.

Demek ki bizler şu anda Hakîm bir kitabın âyetleriyle karşı karşıyayız. Hakîm bir Allah'tan, hikmetin ve bilginin kaynağı olan bir Allah'tan gelmiş Hakîm bir kitabın âyetleridir bunlar. Rabbimiz kendisi Hakîm, hikmet sahibi, her şeyi bilen olduğu gibi bu kitabı da hikmet sahibidir. Bu kitabı da mahza hikmettir, hikmet doludur.

Sûrenin hemen başında Rabbimizin kendisinin ve kendisinden gelen bu âyetlerin hakim olduğunu anlatması bize şu mesajı vermektedir: Kullarım bu kitap Hakîm olan bir Allah'tan gelme Hakîm bir kitaptır. Eğer sizler gerçek hikmete, gerçek bilgiye ulaşmak istiyor-sanız, eğer nîmet ehli olmak, hakim olmak istiyorsanız, yeryüzünde hiç bir varlığın ulaşamayacağı yaratılış bilgisine, Allah bilgisine, kulluk bilgisine ulaşmak istiyorsanız Hakîm olan Rabbinizden size gelen bu kitapla beraber olmak zorundasınız. Hikmetin, bilginin kaynağından gelen bu kitabı tanımak zorundasınız. Hakîm olan Allah'ın hikmet dolu âyetlerine kulak vermek zorundasınız. Tüm hayatınızda bu kitabı hareket noktası kabul etmek zorundasınız. Bunun dışında âlim olabilmek için, hakim olabilmek için, bilgin, bilge olabilmek için baş vuracağınız bir yol, bir usul yoktur buyuruyor. Bizi kitabıyla birlikte olmaya çağırıyor.

Allah'ın kitabından haberdar olmayan insanların cehaletten kurtulmaları kesinlikle mümkün değildir. Dün de, bugün de, yarın da yeryüzünün en âlim insanları müslümanlardır. Evet bu kitabı bilenler âlimdir, bu kitapla beraber olanlar bilgindir. Bu kitaptan haberdar olanlar hikmet sahibidirler. Kur'an-ı Kerîmdeki bu tür âyetlerin anlamı budur. Yâni bunu bilenler âlimdir, bundan haberdar olanlar fakihtir, bununla beraber olanlar akıllıdır gibi.

Ama Allah'ın kitabından, Allah'ın yeryüzü için gönderdiği hayat

programından habersiz bir hayat yaşayanlar cahildir. Kâfirler ve müşrikler yeryüzünün en cahil, en akılsız insanlarıdırlar. Çünkü Kur'an'ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki gerçek bilgi vahiydir. Gerçek bilgi Allah'ın bildirdiği bilgidir. Allah bilgisine sahip olan, vahiy bilgisinden haberdar olan kişi âlimdir. Yâni ilim müslümana aittir. Kur'an'ı ve sünneti tanıyan kişi, vahiyden haberdar olan kişi dünyanın en âlim kişisidir. Vahiyden habersiz yaşayan insanlar cahildirler, bilgisizdirler ve hem dünyalarını hem de âhiretlerini berbat etmiş insanlardır. Kitap ve sünnetten habersiz yaşayan kimseler zâlimlerdir ve Allah asla za-limlere yol gösterecek değildir. Onlar dünyada da âhirette de kaybetmiş kendilerini kötüye harcamış, hayatlarını boşa harcamış kimselerdir.

Tüm dünya şahittir ki Kur'an'ın yeryüzünü şereflendirdiği ilk dönemde yeryüzünün en cahil toplumu Kur'an sayesinde yeryüzünün en âlimleri olmuştur. Dünyanın en bedevi insanlarını bu kitap dünyanın âlimi yaptı, dünyanın en hakimi yaptı, dünyanın en âdil yöneti-cileri, dünyanın en örnek insanları yaptı. Sadece dünyanın değil âhi-retin de en âlimi yaptı bu kitap onları. Yaratılış bilgisinin, Allah bil-gisinin, kulluk bilgisinin vs aklınıza gelebilecek her bilginin en âlimi yaptı bu kitap onları.

Öyleyse bunu, bu değişmez gerçeği tüm insanlığa ilân ederek diyorum ki ey insanlar! Ey Allah kulları! Gelin durumunuz, konumunuz ne olursa olsun, makamınız konumunuz koltuğunuz, renginiz cinsiyetiniz, diplomanız, kariyeriniz, tahsiliniz diplomanız ne olursa olsun gelin Hakîm olan Allah'ın Hakîm olan kitabına yönelelim. Hikmete ulaşma yolumuz her zaman açıktır. Rabbimiz tüm kullarının önüne böyle bir rahmet kapısı açmıştır. Rabbimizin açtığı bu rahmet kapısından istifade etmesini bilelim ve yeryüzünde hiç bir kaynağın sunamayacağı, hiç bir Üniversitenin sağlayamayacağı, hiç bir müessesenin veremeyeceği en üstün bilgilerle, hikmet ve kulluk bilinciyle donanıp dünyanın ve âhiretin en âlimleri olma imkânını elde edelim.

Veya bir başka mânâyla muhkem bir kitabın âyetleridir bu âyetler. Semavat gibi, yıldızlar gibi tahkim edilmiş, Allah tarafından sağlamlaştırılmış, asla birileri tarafından yıkılamayacak muhkem varlıklar gibi bu kitabın âyetleri de tahkim edilmiş, sağlamlaştırılmıştır. Hiç kimse ona müdahale edemez, hiç kimse onu iptal edemez, hiç kimse onun âyetlerini kaldıramaz, hiç kimse onun yasalarını iptal edecek, ondan daha muhkem, ondan daha güzel bir yasa koyamaz. Böyle Allah tarafından tahkim edilmiş sağlamlaştırılmış kalpte olan kabulde olan, Levh-i Mahfuzdan dünyaya yansıyan bir kitabın âyetleridir bunlar.

Veya bir başka mânâsıyla hayata hakim olan, hayata hükmeden, hayatın

tümünde söz sahibi olan bir kitabın âyetleridir bunlar. Zira Kur'an hangi konuda ne diyorsa bu değişmeyen bir yasadır. İyi-kötü konusunda, hayır-şer konusunda, hak-bâtıl konusunda, adâlet-zulüm konusunda, iman-küfür konusunda, cennet cehennem konusunda, hayat-ölüm konusunda tek hakim, tek kıstas bu kitaptır. Kâinatta neler olacağı, insanların başlarına nelerin geleceği konularında bu kitap ne demişse, nelerden haber vermişse onlar mutlaka gerçekleşecektir. Çünkü bu kitap hayatın sahibi ve hayatı programlayan bir makamdan gelmektedir. Bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan bir Allah'tan gelme bir kitaptır bu. İşte böyle sözü söz olan, dediği de-dik olan ve hayata hakim olan bir kitaptır bu kitap.

Aynı zamanda zaman içinde değeri, hükümleri, yasaları pör-süyüp, eskiyip, aşınıp değerini kaybetmeyecek bir kitaptır bu kitap. Çünkü bu kitabın yasaları zaman ve mekânla sınırlı değildir. Zama-nın kendisini eskitemeyeceği, üzerinden yağmurlar, karlar, boralar geçse de tek yasasına, tek harfine bile halel getiremeyeceği, asla hiç bir gücün ezip bozamayacağı kalpte olan, kabulde olan, Levh-i Mahfuzdan dünya âlemine yansıyan bir yazgının âyetleridir bunlar. Kıyâmete kadar eskimeden tüm insanlığın problemlerini çözebilecek bir kitabın âyetleridir bunlar buyurarak kitabını ortaya koyduktan sonra bakın şöyle buyuruyor:

2. "İçlerinden birine, "İnsanları uyar ve inananlara, Rab'leri katında yüksek makamlar olduğunu müjdele" diye vahy ettiğimiz, insanların tuhafına mı gitti ki, kâfirler: "Bu apaçık bir büyücüdür" dediler?"

Evet kendi içlerinden, kendilerinden olan bir kişiye onları uyarmak üzere vahiy göndermemiz çok tuhaf mı geldi onlara? Acayiplerine mi gitti bu durum?

Mekke müşriklerinin tuhaflarına giden, bir türlü kabullenemedikleri hususlar şunlardı:

a: Allah nasıl olur da vahiy gönderebilir? Nasıl olur da Allah bizim hayatımıza karışabilir?

b: Allah nasıl olur da yeryüzündeki insanlardan bizim gibi birini elçi seçip, onu muhatap kabul edip de, ona kendi bilgisinden aktarabilir? Nasıl olur da bir beşere bizim hayatımıza karışmak üzere vahiy gönderebilir? Nasıl olur da bir Meleği değil de böyle bizim gibi bir beşeri görevlendirebilir? Nasıl olur da böyle bizim gibi bir beşerle konuşabilir?

c: Allah nasıl oluyor da bizim içimizden malı, mülkü, makamı, koltuğu, serveti samanı olmayan sıradan bir insana vahiy gönderiyor? Allah bu iş için Ebu Talip'in yetiminden başkasını bulamamış mı? İşte bu insanların tuhaflarına giden hususlar bunlardı. Bir türlü akıllarına sığdıramıyorlardı bunları?

d: Bir de peygambere gelen Kur'an âyetlerinin ortaya koyduğu ölüm ötesi hayatın varlığına taaccüp ediyorlardı. Nasıl olur da öldükten sonra tekrar dirilebiliriz? Nasıl olur da yaşadığımız bu hayatın ötesinde bir hesap, kitap olabilir? diyorlar ve âhiretin varlığını reddetmeye çalışıyorlardı.

Tabii kendi içlerinden seçilen peygamberi reddederlerken bi-rinci dertleri Allah'ın vahiy göndererek, hayat programı göndererek hayatlarına karışmasını reddetmekti. Allah böyle içimizden bir beşeri elçi seçerek, kitap göndererek, vahiy göndererek bizim hayatımıza karışmasın demeye çalışıyorlardı. İşte şaşkınlıkları da buradan kaynaklanıyordu aslında.

Halbuki bunda şaşılacak hiç bir şey yoktu. Bu dünyayı kuran, bu dünyayı yaratan ve kendilerini yoktan var eden Allah'ın onların içlerinden birini sözcü olarak seçip, onları uyarmak üzere vahiy gön-dermesinden daha normal bir şey yoktur. İnsanın yaratıcısının onun hayatına karışmasından, kulunun hayatını düzenleyecek hayat programı göndermesinden daha normal ne olabilirdi? Kendilerini yaratan Rab'lerinin onların hayatlarını düzenlemek üzere belli yasalar göndermesi hiç de garip kabul edilecek bir şey değildir. Aksine asıl şaşılacak şey Onun yarattığı kullarına kulluk programı göndermeyerek onları ne yapacaklarını, nasıl yaşayacaklarını bilmez şaşkın bir vaziyette bırakmasıdır.

Biz kimiz? Biz neyiz? Nereden geldik? Kim getirdi bizi bu âleme? Ne için geldik buraya? Öncemiz neydi? Sonramız ne olacak? Bundan sonra nereye gideceğiz? Bu kâinat nedir? Bu kâinat içinde benim konumum nedir? Rabbimizin bizleri bütün bu soruları cevaplayamaz bir vaziyette sancılar içinde bırakması asıl şaşılacak bir du-rumdu. Ama Rabbimiz öyle merhametlidir ki; bize merhametinin ge-reği peygamberler ve kitaplar göndererek, bize kulluk programları indirerek bizi böyle bir kaostan kurtarmıştır, böyle bir belirginsizlikten kurtarmıştır. Onun içindir ki Onun bize bu konularda bilgi göndermesine değil de göndermemesine şaşmak lâzımdı.

İkinci hususa, yâni Allah'ın insanlardan birisini seçip ona vahiy

ulaştırmasına gelince: Daha önce de Nuh toplumunun içinden bir Nuh (a.s)'ı, bir Âd toplumu içinden Hûd (a.s)ı, bir Semûd toplumu içinden Sâlih (a.s)'ı, İsrâil oğullarından Musâ (a.s)'ı da peygamber olarak seçen ve onlara kendilerinin de bildiği gibi bilgisinden aktaran, vahiy gönderen, hayat programı gönderen Allah değil miydi? Bunu bilmi-yorlar mıydı? Muhammed (a.s)'ı seçip onların hayatlarına karışmak, onların hayatlarını düzenlemek üzere vahiy göndermesine niye şaşırıyorlar? Bundan daha normal, bundan daha tabii ne var da?

Eğer niye içimizden başka birine değil de Muhammed (a.s) a diye bir dertleri varsa ve böylece Allah'a akıl vermeye, yol göstermeye çalışıyorlarsa bilsinler ki Allah kimsenin etkisi altında olmayandır. Allah dilediğini seçer, dilediğine vahiy gönderir, dilediği zamanda gönderir, dilediği âyetleri, dilediği hükümleri, dilediği miktarda ve dilediği zaman dilimi içinde gönderir. Ve işte bu dileğiyle âhir zaman peygamberi olarak Hz. Muhammed (a.s)'ı seçmiş ve onunla da peygamberlik mührünü tamamlamıştır. Bundan sonra artık kıyâmete kadar hiç kimseye vahy etmeyeceğini bildirmiştir.

Bu konuda ve her konuda Allah'ı hiç kimse zorlayamaz. Ya Rabbi bu peygamberliği niye filanlara vermedin de falanlara verdin? Niye iki şehirden iki büyüğe vermedin de Abdullah'ın oğlu Muham-med'e verdin bu görevi? Neden İsrâil oğullarından birine vermedin de Kureyş'ten birine verdin ya Rabbi? Neden Türklerden seçmedin de Araplardan seçtin ya Rabbi? diye hiç kimsenin Allah'a hesap sorma, Allah'ı yönlendirme ve Ona akıl verme hakkı yoktur. O dilediğini yapar.

Aslında demin de ifade ettiğim gibi alçakların tüm bu itirazlarının altında yatan sebep Allah'ı hayatlarına karıştırmak istemiyor olmalarıdır. İstiyorlardı ki Allah hayatlarına karışmasın. İstiyorlardı ki Allah onlara arzularını, emirlerini, yasaklarını bildirmesin. İstiyorlardı ki bildikleri gibi keyiflerinin istediği gibi bir hayat yaşasınlar. Kendilerini yaratan, kendilerine ve tüm kâinatta egemen olan, hayatın da ölümün de sahibi olan, karşı gelinmez bir güç ve kuvvetin sahibi olan, göktekilerin ve yerdekilerin boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan Allah'ın arzularını duydukları zaman iştahları kaçacak, işledikleri bir kısım günahları yapamayacaklar da onun için reddetmeye çalışıyorlardı. Hayatlarının değişeceğinden hayatlarına bir takım kayıtlar geleceğinden korktukları için duymamaya çalışıyorlardı.

Tamam Allah yücedir, Allah büyüktür, severiz sayarız; ama olduğu yerde dursun, O gökleriyle ilgilensin, diğer varlıklarıyla diğer mülküyle ilgilensin ama

bizim hayatımıza karışmasın. Böyle içimizden bir peygamber seçerek arzularını emirlerini bize bildirmesin. O zaman dinlesek olmayacak, dinlemesek olmayacak, uysak olmayacak, uymasak olmayacak, iyisi mi reddedelim olsun bitsin diyorlardı. Tüm bu çabalarının altında yatan sebep aslında işte buydu.

Eğer Allah niye bir Meleğe değil de bir beşere vahy ediyor di-yorsanız, buna taaccüp ediyorsanız bunda taaccüp edilecek bir şey yoktur. Aslında Allah'ın size, sizin cinsinizden, sizin içinizden, sizin örnek alabileceğiniz bir beşer göndermesi bir melek göndermesinden daha mantıklı, daha uygundur.

En'âm'dan da öğreniyoruz ki Eğer onların istedikleri gibi kendilerine elçi olarak bir beşer değil de bir melek indirseydik elbette iş bitirilmiş olurdu, defterleri dürülmüş olurdu. Artık kendilerine göz açacak zaman bile verilmezdi. Yâni eğer onlara bir melek gelseydi göz açacak kadar bile zaman verilmezdi. Çünkü onlar gerçekten bir melek görselerdi onun dehşetinden o anda işleri biter, canları çıkardı.

Bakıyoruz günümüz kâfirlerinin de istedikleri budur. Bu adamlar günümüzde olduğu gibi aslında Allah'a inanan insanlardı. Göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'a inanıyorlardı ama hayata karışıcı olarak Allah'a inanmıyorlardı. Allah'ı hayatlarına karıştırmak istemi-yorlardı. Allah'ın onların hayatlarına karışmak üzere gönderdiği vahyin gerçek olup olmadığına dair delil istiyorlardı. Allah'ın hayata karışma konusunda odak nokta seçtiği elçisinden şüphe ediyorlardı. Halbuki onlar çocukluğundan beri bu elçiyi tanıyorlardı. Ona Mu-hammed'ül Emin lakabını kendileri vermişlerdi. Ona inanmıyorlar da yanında bir Meleğin indirilmesini istiyorlardı.

Halbuki yeryüzünde insanlığın tarihinin başlangıcından beri Allah'ın değişmeyen bir yasası vardı. Allah insan hayatına karışma konusunda tarih boyunca hep insanlardan elçi seçmişti. Melekler ise her zaman ya o elçilere vahiy getirmek ya da Allah'ın insanları yok etmek, toplumları helâk etme emrini yerine getirmek üzere inmişlerdi. Halbuki Meleğin gelmesiyle iş bitmiş olacaktı. Meleğin gelmesiyle defterleri dürülmüş olacaktı. Bundan sonra artık hiç bir tevbe imkânı, hiç bir mühletin gözetilmesi söz konusu olamayacaktı. Ne oluyor? Bunu mu istiyorlar? Şu anda Allah'ın rahmeti gereği onlara mühlet tanıdığının, tevbe imkânı verdiğinin farkında değil mi bu adamlar? Bakın Furkân sûresinde buyurur ki Rabbimiz:

"Melekleri görecekleri gün, o gün günâhkârlara hiç bir sevinç haberi yoktur. Ve: "size sevinmek yasak!" diyeceklerdir."
(Furkân 22)

Evet bunlar bir melek gelsin istiyorlar. Tabiat üstü bir şeyler bekliyorlar iman etmek için. Yâni iman etmekten başka seçenek bırakmayacak biçimde kendilerini zorlayacak harikulade bir şeyler isti-yorlar. Eh öyle olunca da imanın bir kıymeti kalmıyor ki zaten. Gayb, gayb olarak devam ettiği sürece imtihan söz konusudur ve bu imtihan devam etmektedir. Ama gayb apaçık görülür olduğu zaman imtihan bitmiş ve bu imtihan sonuçlarının okunduğu âhiret başlamış olacaktır. Allah onun için melek göndermiyor. Yâni Allah imtihan dönemi bitmeden önce sizi imtihan etmek istiyor bu sizin için bir rahmetin tecelli-sidir.

Rabbinizin böyle içinizden birine vahy etmesine taaccüp mü ediyorsunuz? Ki o peygambere:
İnsanları uyarsın ve iman edenlere de müjdeler versin diye biz vahy ettik. İnsanları yaşadıkları hayatta o hayata karışmak üzere Rab’leri tarafından gönderilmiş hayat programına, kulluk programına, hayatın sahibinin gönderdiği yasalara uymaları, bu yasalar istikâmetinde bir hayat yaşamaları konusunda uyarması ve Rab’lerinin hayat programına karşı gelen veya ondan habersiz bir hayat yaşayan kimseleri cehennemle uyarması ve Rab’lerinin istediği şekilde yaşayan mü’minleri de cennetle müjdelemesi için Biz o peygambere vahy ediyoruz.

Demek ki peygamberin iki görevi var. Birisi uyarmak, diğeri de müjdelemek. Müjde mü’minlere uyarı da tüm insanlığa mahsustur. Ama unutmayalım ki Rasulullah efendimize indirilen bu kitabın uyarısı sadece kâfirlere değildir. Yâni zaman zaman bu uyarının bize de dön-dürüldüğünü gördüğümüzde sakın yadırgamayalım, sakın kendimizi uyarının dışında tutmayalım. Ne oluyor! Ben müslümanım! Ben iman etmişim! Ben âlimim! Ben hocayım! Ben bu işin ilmini yapmışım! Ben müftüyüm! Ben şu kadar haccetmişim diyerek bizi kitapla uyaran bir müslümanın uyarısını göz ardı ederek kitaba ters düşen tavrımızı düzeltme hususunda inatçı olmayalım. Evet bu kitap kıyâmete kadar tüm insanlığı uyarmaya devam edecektir. Bu kitabın uyarısını herkes kendisine yapılmış bir uyarı kabul etmek zorundadır. Mü’min de kâfir de bu kitabın uyarısıyla uyarılmak zorundadır.

Hiç birimizin ne âlimimiz ne cahilimiz, ne hocamız ne hacımız, ne amirimiz ne memurumuz, ne zenginimiz ne fakirimiz, ne güçlümüz ne zayıfımız, ne kadınımız ne erkeğimiz hiç birimizin ben yolumu bulmuşum, benim bu kitabın uyarısına ihtiyacım yok demeye hakkı yoktur. Yeryüzünün en şerefli insanları olan peygamberler bile Allah'tan gelen bu uyarılara kulak vermişler, Allah'tan gelen bu âyetlerle hayatlarını düzenlemişlerse artık bu konuda hiç birimizin kendisini bu kitabın uyarısından müstağnî görmesi mümkün değildir.

Evet demek ki bu kitap tüm insanlığı uyarmak ve mü'minlere de müjdeler vermek için gelmiştir. Peki acaba mü'minlere müjdenin konusu neymiş? Neyle müjdeliyor Rabbimiz mü'minleri? Kim ki bu kitapla beraber olur, gecesinde gündüzünde bu kitapla hareket eder, hayatını bu kitapla düzenler, bu kitabı tanıyıp bu kitabın istediği bir hayatı, Allah'ın kendisinden istediği bir hayatı yaşarsa:

Onlar için Rab'leri katında doğruluk makamları ***"kademe sıdkın"*** vardır. Anlayabildiğimiz kadarıyla bu "Kademe Sıdkın" ifadesinin bir kaç mânâsı vardır:

a: Kadem, kıdem önde olmak, benzerlerini geçmiş olmak demektir. Bu adam şunlara göre daha kıdemli deriz ya. İşte o mü'minler hem dünyada, hem de âhirette insanların en kıdemlisi olacaklardır. Dünyada kitap hikmetine, peygamber hikmetine sahip olmaları bakımından, vahiy bilgisine, varlık bilgisine sahip olmaları bakımından tüm insanlardan kıdemlidir onlar. Levh-i Mahfuzda liste başıdır onlar. Kıyam günü kabirlerinden ilk kaldırılanlardır onlar, Cennete ilk girecek olanlardır onlar. Her bakımdan hem dünyada hem de âhirette kıdemlidir o mü'minler.

b: Veya onların önceden takdim ettikleri sâlih amelleri sebebiyle, Rab'lerine sundukları mal ve can karzları sebebiyle, önceden gönderdikleri hasenatları sebebiyle onlar için Rab'leri katında çok yüce dereceler vardır. Tabii Rab'leri katında bir dereceden söz edilince, birilerinin önünde olma, birilerini geçme söz konusu olunca, elbette bu yarışta ileri geçmenin ölçüleri de Allah ölçüleri olacaktır. Birileri parada öne geçme, birileri makamda, mansıpta öne geçmeyi hedefleyebilir. Ama Allah ölçülerinde bunların hiç birisinin bir değeri yoktur. Onun katında değerli olan Onun belirlediği yasalar çerçevesinde değerli olanlardır.

c: Rasulullah efendimizin Rabbine ve Onun rızasına yakınlığıdır. Kâinatın

efendisinin Rabbine yakınlığı sebebiyle onun şefaatine o mü'minler lâyık olacaklardır demek olacaktır mânâ. Böylece anlıyo-ruz ki Rab'lerinden şerefli bir elçiye vahiy gönderilmesi aslında kendilerini cennete ulaştıracak bir rahmet kapısının açılışı ve Rab'leri katında kendilerine şefaat edecek, bu konuda mü'minleri kurtarmak üzere ileri atılacak, öne geçecek ***kadem-i sıdk*** bir elçinin gönderilişi anlamına gelmektedir ama bu insanlar bu nîmete karşı nankörlük ediyorlar ve onu taaccüple karşılıyorlar diyor Rabbimiz. Yâni kendilerini kurtarmak üzere kendilerine gönderilen bu elçinin gelişine, kendilerine böyle bir rahmet kapısının açılışına memnun olmuyorlar.

Kâfirler dediler ki gerçekten bu apaçık bir sihirdir veya bu apaçık bir sihirbazdır. Yâni gerek peygamber ve gerekse onun okuduğu âyetler karşısında hayret ve dehşete kapılan kâfirler onun karşısında âcizliklerini de itiraf adına diyorlar ki bu ancak açık bir sihirbazdır, bilgiç bir sihirbazdır, profesyonel bir sihirbazdır. Tabii Kur'an karşısında, peygamber karşısında kâfirlerin yapabilecekleri başka bir şey yoktu. Vahiy karşısında ne yapacaklarını bilemeyen bu insanlar iftiraya sarılarak peygamberi de onun getirdiği vahyi de reddediverdiler. Kâfirler biliyorlardı ki o bir sihirbaz değildir. Biliyorlardı ki bu kitabın âyetleri bugüne kadar hiç bir sihirbaz tarafından söylenememiş sözlerdi ama sıkışınca ne yapsınlar başka diyecek bir şey bulamadılar ve öyle deyiverdiler.

Allah'ın Resûlü onlara Allah âyetlerini arz edince Mekkeli müşrikler kesinlikle bunun insan sözü olmadığını, olamayacağını insan üstü harikulade bir söz olduğunu anlıyorlardı. Çünkü o güne kadar pek çok hatip, pek çok şair görmüşlerdi. Onlardan hangisi söyleyebilmişti bunu? Hiç birisinin böyle sözleri söyleyebilmesi mümkün değildi. Kendi içlerinden birisi olan Muhammed bin Abdullah'ın böyle bir sözü söylemesi de mümkün değildi. Çünkü aralarında doğup bü-yümüştü. Çocukluğundan beri tanıyorlardı onu. Kur'an'ın kesinlikle bir insan sözü olmadığını biliyorlardı ama onu reddetmeye de karar-lıydılar ve onun için de söyleyebilecekleri bir tek şey kalmıştı o da bu bir sihirden başkası değildir.

Kur'an-ı Kerîme şiir dediler, sihir dediler, evvelkilerin masalları dediler, insan sözünden başkası değildir bu dediler. Dediler ama bu-na kendileri de inanmadılar. Çünkü eğer Kur'an şiirse o zaman on-dan bu kadar korkmanın anlamı ne? Piyasada yığınlarla şiir söyleyip duran insan vardı. Buların hangisinin arkasına bu kadar insan düşmüştü? Yok eğer Kur'an sihirse ve onu size getiren Peygamber bir sihirbazsa, eh piyasada bu kadar sihirbaz var,

bunlardan hangisinden bu kadar korkulmuş? Hangisine karşı bu kadar tedbir alınmış? Bırakın eğer o bir sihirbazsa piyasada bir sihirbaz daha dolaşsın. Kesinlikle biliyorlardı ki o bir sihirbaz değil. Bunu içlerinden en bilginleri, en düşünürleri itiraf ediyor ve bırakalım onu kendi haline eğer Araplara galip gelirse bu zafer bu şeref bizim olur, yok eğer o bir peygamber değil de mağlup olacak olursa ondan kurtuluruz diyorlardı.

Evet dediler ki bu bir sihirdir ve peygamber de bir sihirbazdır. Peki şimdiye kadar hangi sihirbaz bunları gösterebilmişti? Hangi sihirbaz bu sözleri söyleyebilmiş? Meselâ Hz. Musâ'yı düşünün ona da sihirbaz demişlerdi. Hangi sihirbaz becerebilirdi bunu? Hangi sihirbaz kendisine mutlak ceza verecek olan yeryüzünün en zâlim ve en güçlü ordusuna sahip olan bir kralın sarayına böyle bir cesaretle girebilmişti bugüne kadar? Ve şimdi böyle zâlim bir idarecinin karşısında hangi sihirbaz bir asayı yılan haline getirebilirdi? hangi sihirbaz bir el çabukluğuyla, biz göz işaretiyle koskoca bir ülkeyi açlık ve felâkete sürükleyebilirdi? Hangi sihirbaz bir ülkenin tamamının evlerine kurbağalar, çekirgeler, bitler doldurabilirdi? Hangi sihirbaz tüm suları kan haline getirebilirdi?

Evet bugüne kadar hangi sihirbaz becerebilmişti bütün bunları? Hattâ Mü'min sûresinde anlatılır Allah'ın bu güçlü elçisine karşı şöyle diyordu: Sen bizi sihrinle yurdumuzdan çıkarmaya, bizim dinimizi değiştirmeye ve Mısırın yönetimini eline geçirmeye mi geldin? Oysa kesinlikle biliyorlardı ki o güne kadar hiç bir sihirbazın sihir gücüyle bir memleketi fethettiği görülmemişti. Sihirbazlar sadece kendisinden mükâfatlar alabilmek o güne kadar onun ayaklarını öpmekten başka bir şey yapmamışlardı bunu çok iyi biliyorlardı. Onun içindir ki Firavunun hem sen bir sihirbazsın demesi hem de arkasından sen benim krallığımı ele geçirmek istiyorsun demesi onun kafasının ne denli karıştığını göstermektedir.

Gerek o günkü Firavunun ve gerekse bugünkü Mekke müşriklerinin, gerekse yirminci asrın kâfirlerinin, ateistlerinin peygambere sihirbaz, peygamberin getirdiği âyetlere de sihir diyen bu insanların bu çifte standartları onun bir sihirbaz değil tüm bunları Allah desteğiyle gösteren bir peygamber olduğunu anladıklarını; ama saltanatlarının, statülerinin yok olmasından endişe ettikleri için, hayatlarının değişeceğinden, keyiflerinin kaçacağından, zevklerinin kaçıp bir kısım günahları işleyemeyeceklerinden ötürü onu reddetmeye çalıştıklarını göstermektedir.

3. “Doğrusu sizin Rabbiniz gökleri ve yeri altı günde yaratıp sonra arşa hükmeden, işi düzenleyen Allah'tır, izni olmadan kimse şefaat edemez. İşte Rabbin olan Allah budur. Ona kulluk edin. Nasihat dinlemez misiniz?”

O Allah, size kitap gönderen, size elçiler göndererek sizin cennet yollarınızı açan, gönderdiği kitapları ve elçileri vasıtasıyla kâfirleri cehennemle uyaran, mü’minleri de cennet ve rahmetle müjdeleyen Allah, sizin Rabbiniz olan Allah gökleri ve yeri altı günde yaratmıştır.

Rabbiniz olan, tüm kâinatın Rabbi olan sizin hayatınızı düzenleme gücüne, bilgisine ve hikmetine sahip olan, sizin üzerinizde hâkimiyet, otorite ve yetki sahibi olan Allah, sizin üzerinizde Kahhâr olan Allah, gökler ve yeryüzünü altı günde yaratmıştır sonra da arşı istivâ etmiştir.

Bu altı gün nasıl bir gündür bunu bilmiyoruz. Yâni şu bizim bildiğimiz 24 saatlik bir gün değildir bu. Çünkü Rabbimizin gökler ve yeri yarattığı o dönem ne gün vardı, ne de güneş. Çünkü bizim şu anda bir gün dediğimiz zaman dilimi dünyanın kendi çevresinde dö-nüşüyle alâkalı bir zaman dilimidir. Kur’an-ı Kerîmde başka gün tabirlerini de görüyoruz. Yaratılış günü, melek günü, dünya günü, âhiret günü, sürur ve azap günleri gibi. Bunların ne demek olduklarını bil-miyoruz. Allah katında malum olan bugünlerin ne demek olduğunu anlamasak da inanıyoruz ki Rabbimiz gökleri ve yeri altı günde yaratmıştır.

Burada bir de sadece göklerin ve yerin yaratılışından söz edilmektedir. Halbuki kâinatın tümünün yaratılmasıyla onun bir parçasının yaratılması arasında Allah için her hangi bir fark yoktur. Çünkü Allah için bir zerrenin yaratılışıyla kâinatın gerçeği aynıdır. Evet yaratan var eden Allah’tır. Sizler ve her şey varlığınızı Allah’a muhtaçsınız. Hayatın kaynağı Allah’tır. Hayatın sahibi O olduğu gibi sonunda onu alacak olan da Odur.

İşte böyle güçlü bir Allah’tan geliyor bu kitap ve bu peygamber.
Gökleri ve yeri yaratmış sonra da:
Arşa istivâ etmiştir. Tüm kâinatı, tüm mevcudatı, tüm mülkünü hâkimiyeti altına, egemenliği altına almıştır. Canlı ve cansız tüm mev-cudatı kendi saltanatı altına almıştır. İşlerini de O tedbir edip düzen-liyor. Tüm mevcudatı O yönetiyor. Her şeyin melekûtunu, mülkiyetini elinde tutuyor.

Tedbir bir işin istenilen sonuca ulaşması konusunda o işin önünü ardını,

başını sonunu, nasıl başlayıp nereye varacağını bilerek gözetmek, takdir etmek, idare etmek demektir. Tedbir belli bir hikmete ve bilgiye uygun olarak işleri yaratmak, takdir etmek demektir. Allah, müdebbirdir ve aynı zamanda kayyımdır.

Kayyum ise, sürekli insanları ve tüm varlıkları görüp gözeten, güç ve kuvvetiyle onları sevk eden, hareket ettiren, hareketlerini yaratan ve koruyandır. Evet Allah Kayyum dur. Yâni kendi zatı ile kaimdir. Varlığı kendisindendir. Varlığı konusunda başkalarına muhtaç değildir. Başkaları ise onunla kaimdir.

Tüm varlıklar var olabilmek için ona muhtaçtırlar. Var olabilmek için ve varlıklarını sürdürebilmek için her şey Ona muhtaçtır. Evet kayyum her an tüm varlıklar âlemini idare eden ve ayakta tutan demektir.

"***Yeryüzünde yaşayan bütün canlıların rızkı ancak Allah'a aittir. O, canlıları babalarının sulbünden kararlaşmış ve anaların rahminde kararlaşmakta iken de bilir. Her şey apaçık bir Kitaptadır."***
(Hûd 6)

Evet tüm varlıkların yaratıcısı ve idarecisi olan Allah, kâinattaki tüm varlıkların yerlerini, rızıklarını, nerede olduklarını, nasıl bir hayat yaşadıklarını neye muhtaç olduklarını, nasıl bir hayat programı izlemeleri gerektiğini bilen Odur, belirleyen Odur.

Bu âyet-i kerîme Rabbimizin rubûbiyetini gündeme getiren bir âyet-i kerîmedir. Dikkat ederseniz âyet-i kerîmede önce yaratmadan söz ediliyor. Göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Rabbimiz kendisini or-taya koyduktan sonra, rubûbiyetini ortaya koyuyor. Çünkü insanlar Allah'ın ulûhiyyetini tanıyor ve kabul ediyorlardı. Yâni yaratıcı ve İlâh olarak bildikleri tanıdıkları bu Allah'ın rubûbiyetini, yâni hayata karışmasını reddediyorlardı. Hayatlarına karışacak başka Rab'ler, başka ilâhların varlığını iddia ediyorlardı. Halbuki Rab olanın, ilâh olanın yaratıcı olması gerekecekti. Yaratıcı olmayanın ulûhiyet ve rubûbiyet konusunda söz hakkı da olmamalıydı. Hiç bir şey yaratmayan hattâ bırakın kendisi dışında bir şeyler yaratmasını kendisini bile yaratmaktan âciz olan, kendisi de Allah'ın yaratmasına muhtaç olan âciz varlıkların asla rab olamayacakları ilâh olamayacakları ortaya konulmak-tadır.

Madem ki yaratıcı Odur, madem ki gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratan Odur, madem ki mutlak güç ve kudret sahibi Odur, madem ki

göklerde ve yerlerde ne varsa hepsinin kendisine boyun büktüğü, arzu ve yasalarına teslim olduğu varlık Allah'tır öy-leyse; ey insanlar: Siz de Ona boyun bükmek, siz de Onun belirlediği yasalar istikâmetinde bir hayat yaşamak ve kulluğunuzu sadece Ona yapmak zorundasınız. Tüm hayatınızda sadece Onu dinlemek zorundasınız.

Üstelik dünyayı yaratıp da böyle köşesine çekilmeyen, sizi yaratıp da sizinle ilgilenmeyen, sizi kendi halinize bırakan bir Rab değildir O. Benim işim buraya kadardı, dünyanızı ve sizi yarattım işim bitti. Bundan sonra artık ne dünyanızla ne de sizinle ilgilenmiyorum. Ne haliniz varsa görün, nasıl isterseniz öylece yaşayın, keyfinize gö-re, bildiğinize göre bir hayat yaşayın diyerek bizi kendi halimize terk eden bir Rab değil. Yaratıklarıyla sürekli diyalog halinde olan, yaratıklarının hayatını, işlerini tedbir edip düzenleyen, hayat veren, rızık veren, öldürecek ve yaptıklarımızdan bizi hesaba çekecek olan bir Rab.

Evet işte bu Allah arşı istivâ etmiştir. Arş bir kralın tahtına oturması demektir, ama böyle cismâni bir oturuş değil hükümdarlık sıfatıyla muttasıf olması demektir. Yâni hükümdarlığın, hâkimiyetin taht sayesinde değil tahtın hükümdar sayesinde ikâmesi anlatılır. Yâni ***"İsteva maal arş"*** değil ***"İsteva alel arş"***dır. Yâni Allah arşla beraber oldu değil, arştan üstün oldu, arşa hükmetti anlamınadır. Çünkü ***"İsteva"*** karar kılmak, tek düze olmak, yüksek olmak, yüce olmak, istila etmek, hâkimiyeti altına almak ve kaplamak anlamınadır.

Rabbimiz zaman ve mekândan münezzeh iken acaba bu âyetiyle neyi kast ediyor. Burada imanımız gereği diyebileceğimiz en doğru ve en güzel söz şudur: Rabbimiz bu âyetiyle neyi kast ettiyse odur. Bu konuda te'vile gerek de yoktur, imkânımız da yoktur. Çünkü bu tür âyetler müteşabih âyetlerdir ve bizim bu konularda bilgimiz olmadığı için aynen inanıyoruz. İnanıyoruz ki Rabbimiz arşı istivâ etmiştir. Ama bu istivânın ne demek olduğunu, keyfiyetinin ne olduğunu bilmiyoruz.

Birisi İmam Mâlik efendimize istivâdan sormuş, ***"keyfe"*** demiş. İmam Mâlik efendimiz bir müddet sustuktan sonra vücudundan müthiş bir ter boşanır ve der ki: ***"İstivâ malum, keyf ise gayri makuldür. Buna iman vacip, sual ise bidattir"*** der.

Bize yönelik olarak şu kadarını söyleyelim: Allah Haydir. Allah tüm kâinata hükmedendir. Allah tüm kâinatta sözü geçendir. Hıristiyanların dedikleri

gibi Allah gökleri ve yeryüzünü altı günde yarattı da sonra yedinci günü yorulup dinlenmeye çekilmiş değildir. Aristo'nun ve Aristo yolunun yolcularının, demokratik kafaların dedikleri gibi dünyayı yaratmış sonra da ne haliniz varsa görün, nasıl isterseniz öylece yaşayın, ben dünyayla ilgilenmiyorum diyerek köşesine çekilmiş, dünya işini bize bırakmış değildir. Hayata karışandır Allah. Hayata hükmedendir Allah. Tüm kâinatta hükmü geçendir Allah. Çünkü yaratılış bitmemiştir. ***"Kün"*** emriyle her an yaratılış devam etmektedir. Şu anda yaratılanlar Allah tarafından yaratılmakta, şu anda da tüm eylemlerimizi yaratan Allah'tır.

Onun izni olmadan kim şefaat edebilir? O izin vermeden kimin şefaate yetkisi olabilir? Yukarıdaki âyetlerde gördük mülkün tamamı Allah'a aitken, göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ınken her şey ve herkes Allah'ın kulu iken, Allah'ın mülkü iken kimin böyle bir şeye cesareti olabilir? Kim böyle bir şeye teşebbüs edebilir? Allah'ı kim etkisi altına alabilir? Allah karşısında kim söz sahibi olabilir? Allah'a etki etmek, Allah'a bir şey yaptırmak şöyle dursun en çok sevdiği Peygamberler ve melekler bile Onun huzurunda ağızlarını bile açmaya cesaret edemezler.

Kur'an-ı Kerîm şefaat konusunu etraflı bir biçimde ele alıp anlatmıştır. Zira geçmişte ve günümüzde insanların sapmalarının en büyük sebeplerinden birisi bu şefaat meselesinin yanlış anlaşılmasıdır. Yahudilerin Hıristiyanların ve müşriklerin sapak noktasıdır bu şe-faat konusu. Geçmişte sapanlar bu yüzden sapmıştır.

Yahudiler Uzeyr Allah'ın oğludur dediler. Hıristiyanlar Îsâ Allah'ın oğludur dediler. Müşrikler de melekler Allah'ın kızlarıdır dediler.

Bunlar bu yaratıkların sıfatları konusunda hataya düştüler. Bunlara Allah'ın sıfatlarını vermeye kalktılar. Gerekenden fazla değer verdiler. Bunların yaptıkları işlerin başkaları tarafından yapılamayacağını, başkalarının yaptıklarını da bunların yapamayacağını iddia ettiler. Diğer yaratıklardan ayırdılar bunları. Bunların diğer varlıklardan daha çok Allah'a yakın olduklarını ya da Allah'ın bunlarla daha çok ilgilendiğini iddia ettiler.

Aslında bütün bu iddiaların altında yatan sebep Allah'a velîahtlar bulmak çabasıydı. Allah'a karşı torpilli varlıklar bulmak çabasıydı. İşledikleri günahlara

kılıf bulmak çabasıydı. Îsâ Allah'ın oğludur! Uzeyr Allah'ın oğludur! Melekler Allah'ın kızlarıdır! derken Allah'a torpil yaptırma gayretine giriyorlardı. Bir varlığın hatırından çıkamayacağı, sözüne iş yapacağı varlık elbette onun en yakını oğlu ve kızı olabilirdi.

Allah'ı insan gibi farz etmenin yanılgısıydı bu. İnsanlara oğlu ya da kızı vasıtasıyla yaklaşılabildiğine göre Allah'a da bu yakınları vasıtasıyla yaklaşabileceklerini, ona karşı da şefaatçiler bulabileceklerini, torpil yaptırabileceklerini zannederek sapıp gittiler. Bugün de pek çok insan böyle düşünmektedir. Dünkülerin sapak noktası bugünkülerin de sapma konusu olmuş Allah korusun. Belki bir babaya oğlu, kızı veya bir yakını vasıtasıyla yaklaşmak mümkün olabilir. Ona tesir etmek, onu fikrinden vazgeçirmek mümkün olabilir belki ama yanıldıkları nokta Allah insan gibi değil ki. Allah baba gibi değil ki.

Allah katındaki şefaatin insanlar arasında cereyan eden şefaat gibi olduğunu düşünmek Allah'ı insan gibi düşünmek ve Allah'ın sıfatları konusunda noksanlık izâfe etmektir ki bu şirktir ve Rabbimizi bundan tenzih ederiz.

Bir kere azaba lâyık olanlar için kesinlikle şefaat yoktur. Yâni kesinlikle ne kâfirler için, ne ehl-i kitap için, ne Yahudiler, ne Hıristiyanlar ne de müşrikler için şefaat söz konusu değildir. Bunlar istedikleri kadar kendileri hakkında şefaatte bulunacak varlıklar bulmaya çalışsınlar, istedikleri kadar filan Allah'ın oğludur, falan Allah'ın kızıdır desinler kesinlikle onlar için şefaat söz konusu değildir. Kur'an-ı Kerîmde bunu anlatan pek çok âyet vardır.

Mü'minler konusunda şefaate gelince bu kitap ve sünnetle caizdir ama, Kur'an'daki âyetlere baktığımız zaman bu şefaatin aslı da şudur: Yarın Allah huzurunda, Allah kullarına şefaatte bulunabilecek, şefaat edebilecek insanları Allah belirleyecektir. Bunu Allah'ın izni belirleyecektir. Allah'ın izin vermediği hiç bir kimse şefaat etme hakkını kendisinde bulamayacaktır. Meryem sûresinin 87. âyetinde Rabbimiz bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Rahmânın katında ondan söz almış olan kimselerin dışında hiç kimse şefaate lâyık olamayacaktır."
(Meryem 87)

Yine Tâ-Hâ sûresinin 109. âyetinde şöyle buyurulur:

"O gün Rahmânın izin verdiği ve konuşmasına razı olduğu kimselerden başkasının şefaati fayda vermeyecektir."
(Tâhâ 109)

Bu ve benzeri âyetlerden anlıyoruz ki şefaat edecek olanları yarın Allah belirleyecektir. Allah'ın kendilerine şefaat izni verdiği insanlar ancak şefaat edebileceklerdir. Evet şefaat edicileri Allah belirleyecek, ama şurasını da asla unutmayalım ki şefaat edilecek olanları da yarın Allah belirleyecektir.

Yâni meselâ yarın Allah bana şefaat edebilme müsaadesini verse ben babama anama, kayınpederime, bacanağıma, arkadaşlarıma şefaat edemeyeceğim de Allah'ın şunlara, şunlara şefaat edebilirsin diye benim karşıma çıkardığı listede yazılı olanlara şefaat edebileceğim. Evet şefaat edecekleri de şefaat edilecekleri de yarın Allah belirleyecektir. Öyleyse bugünden birilerini şâfî makamında görüp onların ellerine eteklerine yapışmanın anlamı yoktur. Yarın bizi kurtarırlar diye Allah'a yapılması gereken kulluk birimlerinden bazılarını onlara yapmanın anlamı yoktur. Bilmiyoruz ki belki de bugün bizim şâfî makamında gördüklerimiz yarın şefaat ediciler olmak şöyle dursun belki de şefaat edileceklerin içinde bile yer almayabilirler.

Öyleyse unutmayalım ki şefaatin tamamı Allah'a aittir. Ve de kulluğun tamamı sadece Ona yapılmalıdır. Şefaat edecek ümidiyle kulluğu parçalayıp da Allah'tan başkalarına da kulluk yapmaya kalk-mayalım. Kulluğumuzu sadece Allah'a yapalım, sadece Allah'a gü-venelim, sadece Allah'a bel bağlayalım, sadece Ona dua edelim, sa-dece Ona sığınalım. O dilerse beni sana, seni bana şefaatçi kılar yeter ki biz Onu razı etmeye çalışalım.

Şefaat yetkisi bütünüyle Ona aittir. Çünkü O sizin Rabbinizdir.
İşte bu Allah sizin Rabbinizdir. Kur'an'ın tümünün anlattığı, tarih boyunca tüm peygamberlerin ortaya koyduğu Allah sizin Rab-binizdir. Rab makamında, ulûhiyet makamında, hayatınızın kanunlarını düzenleme konusunda Rabbiniz Odur. O her şeyin yaratıcısıdır. Varlığımızın sebebi odur. Hayatın kaynağı Odur. Göklerin yerin gecenin, gündüzün, meyvelerin, sebzelerin sahibi Odur. Malımızı, evimizi, ailemizi, çocuklarımızı, makamımızı, paramızı, pulumuzu, aklımızı, zekamızı, bilgimizi her şeyimizi yaratan Odur. Allah Hâlıktır o halde ,Ona kulluk edin. Madem ki her şeyinizi yaratan Odur, madem ki her şeyinizi veren Odur o halde sadece Onu dinleyin.

Zaten problem işte buradadır. Yaratıcı olarak herkes Allah'ı kabul ediyor da Rab olarak, hayata karışıcı olarak Onu kabule ya-naşmıyorlar. Meselâ müşrikler yaratıcı olarak, her şeyin var edicisi olarak, göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul ediyorlardı ama Rab olarak, hayata karışıcı ve kanun koyucu olarak Onu kabul etmi-yorlardı. Rızık verici olarak, yaratıklarının tümünü doyurucu olarak Allah'ı biliyorlar inanıyorlardı ama hayatı düzenleyici olarak Allah'a inanmıyorlardı. Yasa belirleyici olarak, hayata karışıcı olarak Allah'ı kabul etmiyorlardı.

Halbuki Rab; terbiye eden, efendi, mürebbi, mâlik sahip gibi anlamlara geldiği gibi yaratıcılık özelliği de söz konusudur. Rab top yekun varlıklar âleminin var edicisi ve var ettiklerinin hayat programını da tanzim edicisidir. Rab kula nasıl bir hayat yaşayacağını belirleme makamında olan varlıktır. Bundan dolayıdır ki Allah Resûlünün: Onlar Allah'ı bırakıp da Allah'ın kanunlarını, Allah'ın belirlediği helâl haram yasalarını bir kenara bırakıp da din adamlarının idarecilerinin helâl haram yasalarını kabul eden Hıristiyan ve Yahudiler için Allah'ı bıraktılar da din adamlarını Rab'ler edindiler hadisi bunu anlatır.

Demek ki Rab varlıklar dünyasının, melekler, cinler ve insanlar âleminin yaratıcısı ve yaratma yasasının koyucusudur.

Burada Allah'ınıza kul olun! demek yerine "Rabbinize kul olun!" denildiğine göre şöyle bir espriyi de hatırlayalım: Rab; yâni siz öyle bir Allah'a kul olunki o sizin Rabbinizdir. Çünkü Rab demek hayata program çizen varlık demektir. Rab demek günlük hayat programını tespit eden demektir. Rab demek yap ve yapma! deme yetkisine sahip olan varlık demektir. Bakın buna yetkili olmaya hak kazandırıcı bir özelliği de var Allah'ın o da hem yaratıcı hem de İlâh olmasıdır.

Yâni başka çareniz yok sadece Onu dinlemek zorundasınız çünkü sizi yaratan Odur. Sizin her şeyinizi yaratan, yaratan Odur. Şu andaki hayatınızı size lütfeden Odur. Elinizi ayağınızı, aklınızı fikrinizi, gecenizi gündüzünüzü, paranızı, imkânınızı veren Odur. Minnet duyacağınız, karşısında eğileceğiniz, yasalarına boyun bükeceğiniz tek varlık Odur. Öyleyse sadece Ona kulluk edin. Sadece Onu razı etmeye çalışın. Sadece Onun istediği biçimde bir hayat yaşayın. sadece Onun arzularını gerçekleştirin.

Akıl etmez misiniz? Akıllarınızı kullanmaz mısınız? Madem ki tüm varlıkları, tüm kâinatı yaratan odur, madem ki sizi ve sizin olan her şeyi yoktan var eden Odur, madem ki yaratıcınız, rızık vericiniz, doyurucunuz, diriltici ve öldürücünüz olan bir Rable karşı karşıyasınız, madem ki şefaatin tümü de kendisine ait olan, egemenliğin, hâkimiyetin tamamı kendisine ait olan yaşadığınız bu hayatın sonunda kendisine hesap ödeyeceğiniz bir Allah'la karşı karşıyasınız öyleyse unutmayın ki kulluğunuz da sadece Ona olacaktır. Madem ki yaratıcı Odur, öyleyse unutmayın ki İlâh da Odur. Boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu elinde olması gereken minnet duyacağınız varlık da Odur. Sadece Onu dinleyecek ve sadece Onun istediği gibi yaşayacaksınız.

Ama siz bilirsiniz. İsterseniz Ona kulluktan kaçın. İsterseniz Onu bırakıp Onun kullarına kulluk yapmaya çalışın. İsterseniz Rab-binizi bırakıp içinizden bir kısım âciz varlıkları tanrılaştırıp onların yasaları istikâmetinde bir hayat yaşayın. Ama şunu asla unutmayın ki:

4. "Hepinizin dönüşü, Onadır. Allah'ın vaadi haktır. O, önce yaratır, sonra inanıp yararlı işler yapanların ve inkâr edenlerin hareketlerinin karşılığını adâletle vermek için tekrar diriltir. İnkârcılara, inkârlarından ötürü kızgın bir içecek ve can yakıcı azab vardır."

Dönüşünüz Onadır. Attığınız her adım, alıp verdiğiniz her nefes sizi Ona doğru götürmektedir. Yaşadığınız bu hayatın sonunda yaptıklarınızın hesabını vermek üzere Onun huzuruna gideceksiniz. Onun yargılamasıyla karşı karşıya geleceksiniz. Sizler şu anda Onun tarafından getirildiğiniz bu dünyada her an Ona doğru koşmaktasınız. Unutmayın ki Allah'ın vaadi haktır. Allah vaadinde asla hulf etmeyendir.

Allah ne demişse, ne vaadetmişse hepsi haktır. Öleceksiniz demişse, sonra dirilecek ve hesaba çekileceksiniz demişse haktır, doğrudur. Benim istediğim biçimde yaşayanlara cennet var demişse, Beni ve Benim istediğim kulluğu tanımadan yaşayanlar, Benden başkalarına kulluk yapanlar cehenneme gidecek demişse haktır doğrudur. Benim kitabım sayesinde insanlar izzet ve şeref kazanacaklar, Benim yasalarıma uygun yaşayanlar yeryüzüne hakim olacaklar, kendi hevâ ve heveslerini putlaştıranlar da yeryüzünde zelil bir hayatın sahibi olacaklar demişse haktır. Kâfirler cehenneme, mü'minler de cennete gidecekler

demişse doğrudur. Allah ne demişse, nelerin ger-çekleşeceğini haber vermişse sonunda mutlaka onlar gerçekleşecektir. Bundan hiç kimsenin en ufak bir şüphesi olmasın.

O Allah, tüm mevcudatı yoktan var edendir. Yarattıklarını tekrar öldürüp diriltecek olan da Odur. Peki niye böyle yapacakmış Rab-bimiz? Yâni niye yaratmış insanları? Niye diriltecek öldürdükten sonra? Allah'a, Allah'ın istediği biçimde iman etmiş, Allah'tan gelenlere, Allah'ın istediği biçimde iman etmiş ve bu imanlarını sadece söz planında bırakmayarak hayatlarında görüntülemiş, imanlarının gereğini yapmış, yaşamış, pratize etmiş, imanlarından kaynaklanan bir hayat yaşamış mü'minleri adâletle mükâfatlandırmak için. Rabbimiz hakla adâletle mükâfat verecektir.

Çünkü Rabbimizin yaptığı her işinde adâlet vardır. Allah haktır, kendisi haktır, gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratması haktır, bizi yaratması haktır, bize hayat programı olarak gönderdiği kitabı haktır, bize kulluk örneği olarak gönderdiği elçileri haktır, bizi öldürmesi haktır, öldükten sonra bizi yeniden diriltip hesaba çekmesi haktır ve yine Onun hak yasaları gereği mü'minlere karşı mükâfat vermesi, yaşadıkları müslümanca bir hayatın sonucu olarak onları cennetle ve rahmetle ödüllendirmesi de haktır.

Elbette adâlet bunu gerektirmektedir. Herkes nasıl yaşamışsa sonunda mükâfat veya ceza ona göre takdir edilecektir. Rabbimizin adâleti gereği herkes neye lâyıksa onu bulacak. Mü'min de kâfir de yaşadıkları bu hayatın sonunda Rabbimizin âdil hükmüyle karşı karşıya gelecektir. Kim neyi hak etmişse onu bulacaktır.

Demek ki bu dünyada Allah'ın istediği biçimde yaşamış mü'-minlere bu tür mükâfatlar vardır. Peki kâfirlere ne varmış öbür tarafta?

Kâfirlere gelince onlar için de Hamîm'den kaynar sudan bir içecek ve kâfirliklerinden dolayı da elem verici, acıklı bir azap vardır. Hamim kâfirlere cehennemde sunulacak içkidir. Kaynar su, maden eriyiği ya da kâfirlerin gözyaşlarıyla dolmuş havuzlardaki birikintidir ki onlara orada içirilecektir.

5. "Güneşi ışıklı ve ayı nûrlu yapan; yılların sayısını ve hesabı bilmeniz için aya konak yerleri düzenleyen O'dur. Allah bunları ancak gerçeğe göre yaratmıştır; bilen millete âyetleri uzun uzadıya açıklıyor."

Allah güneşi bir aydınlık olarak yarattı. Ayı da bir nûr olarak yarattı. Evet güneşimizi yaratan O, ayımızı yaratan O, yeryüzünü ya-ratan, gökleri yaratan, yerdekileri ve göktekileri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı yaratan, karanlıkları

ve nûru yaratan, güneşi zıya, ayı nûr kılan ve tüm bunları bizim hizmetimize âmâde yapan Allah'tır. Öy-leyse hamd da Allah'a aittir. Övgü ve senâ Allah'a aittir. Övülmeye lâ-yık tek varlık Allah'tır. Kulluk edilmeye lâyık tek varlık Odur. Sözü dinlenmeye lâyık tek varlık Odur.

Böyle iken Allah'ı tanımayanlar başkalarına hamd etmeye çalışıyorlar. Başkalarını övmeye, başkalarına kulluk etmeye çalışıyorlar. Allah'ın yarattığı varlıkları yaratana denk tutmaya çalışıyorlar. Kimileri Allah'ın yarattığı maddeyi Allah yerine koyarak Allah'a denk tutuyorlar, aya, güneşe, yıldızlara veya maddeye tapınmaya çalışıyorlar. Ki-mileri Allah'ın yarattığı kulları Allah makamına oturtarak ona denk tu-tuyorlar, kimileri yeryüzünde Ona arkadaşlar izâfe ederek, ahbaplar izâfe ederek, vekiller ve yetkililer izâfe ederek, kimileri Allah'a çocuklar izâfe ederek, kimileri Allah'ın yarattığı ateşe, kimileri taşa toprağa, kimileri kadına, kimileri Allah makamına oturttukları insanlara, tâğut-lara tapınarak onları Allah'a denk tutmaya çalışıyorlar. Halbuki bunların hepsi birer yaratıktır. Hepsi de Allah'ın yarattığı kulu ve mülküdür.

Tüm bu semavat ve arzdakileri yarattığı için Allah hamd e lâyıktır. Gökleri ve yeri yarattığı için, insanı yarattığı için, göktekileri yerdekileri insanın hizmetine sunduğu için Allah hamd edilmeye lâyıktır. İşte böyle bir yaratıcı ilâh olmaya lâyıktır. İşte böyle bir yaratıcı kulluğa lâyık olandır. Yaratmayla ulûhiyet arasında böyle bir bağ kuruluyor ve sonra da deniliyor ki onlar bütün bunları yaratanın Allah olduğunu bile bile yine de Allah'a denk ilâhlar bulmaya çalışıyorlar. Allah'tan başkalarını da hayatlarında söz sahibi kabul edip onların sözlerini de dinlemeye, onların arzularını da gerçekleştirmeye, onların kanunlarını da uygulamaya çalışıyorlar.

Halbuki ilâh olanın, rab olanın, kendisine kulluk edilmesi gereken varlığın yaratıcı olması gerekir. Hani var mı Allah'tan başka böyle bir yaratıcı? Gökleri ve yeri yaratan başka birileri var mı? Ayı, güneşi, yıldızları, havayı, suyu yaratan başka birileri varsa tamam onlara da kulluk yapalım.

Belki de güneşin bir aydınlık ayın da bir nûr olarak ifade edilmesi ayın ışığını güneşten aldığını beyan içindir. Yâni ayda aslında ışık yoktur da ışığını güneşten almaktadır deniyor, bu ifade belki de buna işaret ediyor.

Ve ay için de menziller takdir ettik ki onunla senelerin ayların hesabını bilesiniz diye. Eğer Rabbimiz gecemizin zülüflerini aydınlatan aya, menziller,

konaklar takdir buyurmasaydı biz bugün günlerimizin aylarımızın hesabını bilemezdik. Eğer Rabbimiz bize rahmetinin gereği tepemizin üzerine böyle bir takvim yerleştirmeseydi zamanı nereden bilebilecektik? Rahmetinin gereği geceyi ve gündüzü yaratmasaydı, bizler hep gece karanlığında ya da gündüz aydınlığında olsaydık bu hayatı nasıl yaşayacaktık? İşlerimizi nasıl görecek, yolumuzu nasıl bulacak veya dinlenmemizi, uykumuzu nasıl gerçekleştirecektik? Ama rahmetiyle bizi yaratan Rabbimizin bizim bu dünyada düzenli bir hayat yaşayabilmemiz için gerekli her türlü ortamı da hazırlamıştır. Daha bizi yaratmadan bu dünyada bizim rahat etmemiz için tüm hayat standartlarını hazırlamıştır Rabbimiz. Yiyip içeceklerimizden tutun da zaman ayarlamamıza kadar hiç bir şeyimizi ihmal etmemiştir.

Hal böyleyken bütün bunları yaratan Rabbine karşı şu insan oğlu ne kadar da nankör davranıyor değil mi? Yaratılışı kendi elinde olmadığı halde, kendisine hayat için lâzım olan şeylerin hiç birisini kendisi yaratmadığı halde, ne varlığının ne de var edildiği hayatın dü-zenlenmesi konusunda kendisi söz sahibi olmadığı halde, ölümü ko-nusunda da en ufak bir söz hakkı olmadığı halde yine de kendisini bir şey zannedip Rabbine karşı kafa tutmaya kalkışmaktadır. Benim aklım var, benim anlayışım var, benim bilgim var, benim keyfim var, benim kimseye ihtiyacım yoktur. Ben kendi hayatımı kendim düzenleyebilirim. Ben hayatıma kimseyi karıştırmam. Benim hayatıma Allah karışamaz. Benim Allah'ın kitabına da, Onun hayat programına da, Onun elçisine de ihtiyacım yoktur diyen insan ne kadar da nankör, ne kadar da zavallı bir tavır sergilemektedir.

Halbuki bu hayata gelişi de kendi elinde değil gidişi de. Halbuki hayatın sahibi de ölümün sahibi de Allah'tır. İnsanın sahibi de mülkün sahibi de Allah'tır. Hayat onun elinde, memat Onun elinde, mülk Onun elinde, güç, kuvvet, saltanat Onun elindedir. Halbuki bizim hayatımızın düzenini koyan da Allatır. Hayatın değişmez yasalarını koyan da Odur.

Düşünün bir kere. Acıkmadan yaşayabiliyor muyuz? Susama-ya çare bulabiliyor musunuz? Üşümeye çare bulabiliyor musunuz? Ölüme çare bulabiliyor musunuz? Hayır bizler zaten fıtraten Allah ya-salarına boyun bükmüşüz. Öyleyse izdırari olarak boyun büküp teslim olduğumuz Allah yasalarına, ihtiyarî olarak da teslim olmak zorundayız. Yâni müslüman olmak ve Allah'ın istediği biçimde bir hayat yaşamak zorundayız.

Çünkü Allah bütün bu yarattıklarını boş yere, laf olsun diye yaratmamıştır. Yarattığı her şeyi hakla, hak olarak, hak yasalara bağlı olarak yaratmıştır. Ve bilen bir kavim için, anlayan bir toplum için, bu yaratılan âyetler üzerinde düşünen, kafa yoran, ibret almaya çalışan insanlar için bunların her birerinde ibretler vardır. Ancak bu âyetlerden bilenler ibret alacaklardır. Akıl sahipleri, akıllarını kullananlar ibret alacak ve onları yaratana kulluğa karar vereceklerdir. Kâfirler zaten akılsızlardır. Zaten kâfirin aklı olsaydı müslüman olurdu.

6. "Gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde, Allah'ın göklerde ve yerde yarattıklarında, O'na karşı gelmekten sakınan kimseler için âyetler vardır."

Allahu Teâlânın gökleri ve yeri yaratmasında muttakiler için âyetler vardır. Muttakiler için, takva erleri için âyetler deliller vardır. Allah adına bir hayat yaşamak isteyen, Allah'la yol bulmak isteyen, yolunu Allah'a sorarak yaşamak isteyen, Allah'ın rızasını kazanmaya yönelmiş kimseler için âyetler vardır. Gözümüzün önünde görsel âyetler, kulağımızın dibinde metluv âyetler, semavat ve arzda bizi yaratıcıya götürecek, Allah'ın varlığına mihmandarlık yapacak pek çok âyetler vardır.

Bütün bu âyetlerle birlikte bir hayat yaşamak, bütün bu âyetler arasında onların delaletiyle bir hayat yaşamak, işte Allah'ın bizden istediği hayat budur. Allah'ın bizden istediği kulluk budur. Ama insanlardan kimileri bu âyetleri görmezden gelerek, Allah'ın âyetlerini örterek, örtbas ederek, Allah'ın âyetlerini gündemlerinden düşürerek, sadece dünyayı tercih ederek bir hayat yaşamadan yanalar. Allah'-tan ve Allah'ın hayat programından habersiz keyiflerinin istediği gibi bir hayat yaşamadan yanalar.

7,8. "Bizimle karşılaşmayı ummayan ve dünya hayatından hoşnut olup ona bağlananların ve âyetlerimizden habersiz bulunanların, işte bunların kazandıklarına karşılık varacakları yer cehennemdir."

Bizimle kavuşmayı ummayanlar, bizimle karşı karşıya gelecekleri randevu gününü hesaba katmayanlar, ölüm ötesini hesaba katmadan yaşayanlar, öldükten sonra dirilip hesaba çekileceklerini kabul etmeyenler, dünya hayatından razı olup onu tatminkâr bulanlar, dünyayla mutmain olup onun ötesinde âhirete bir meyil bir arzu duymayanlar, dünyayı ve dünya nîmetlerini yeterli bulup âhiret adına bir yatırımda bulunmayanlar.

Evet işte ancak bunlar bizim âyetlerimizden gafildirler diyor Rabbimiz.

Evet işte Allah'ın âyetlerine karşı gaflet içinde olanlar bunlardır. Kim ki dünyayı yeterli bulur, kim ki dünyayı hedef bilir, dünya ve içindekilerden razı olur, onu tatminkâr bulur, onunla yetinmeyi dü-şünür, dünyayla mutlu olur ve dünyanın ötesindeki âhiret mutluluğunu, cennet nîmetlerini ve cennet saadetini arzu etmezse elbette bu kişi Allah'ın âyetlerinden gafil olacaktır. Benim için önemli olan dünyadır, dünyam iyi olsun da gerisi önemli değildir, dünyada ulaşayım da gerisi önemli değildir diyerek, dünyayı tatminkâr görerek tüm plan ve programını dünyayı kazanma adına yapan bir kişinin elbette Allah'ın âyetleriyle ilgilenmesi mümkün olmayacaktır.

Elbette Allah'ın âyetlerinden gafil olan bir kimse de dünya hayatını Allah'ın istediği gibi değil de kendi istediği biçimde değerlendirecek ve böylece o kişinin dünyası da âhireti de berbat olacaktır. Çünkü Allah'ın istediği biçimde yaşanmayan dünyanın Allah katında hiç bir değeri yoktur. İmtihan için geldiğimiz bu dünya hayatı Allah'ın istediği gibi değerlendirilir, Allah'ın belirlediği hayat programı istikâmetinde yaşanırsa bir değer ifade edecektir. Dünyayı Allah'ın istediği biçimde değerlendiren insanların dünya hayatları da güzel, âhiret ha-yatları da güzel demektir. O zaman mü'min dünyada da cennet hayatını yaşamış olacaktır. Ama dünyada Allah'ın programıyla değil de kendi hevâ ve hevesleriyle yaşayan ve yine kendi hevâ ve hevesleriyle dünyayı hedef bilen, onunla tatmin olan, onu yeterli gören, onun ötesindeki hayata hazırlık içinde olmayan kişi Allah'ın âyetlerinden habersiz, Allah'ın âyetlerine karşı gaflet içinde yaşayan kişi demektir.

İşte böylelerinin varacağı yer cehennemdir. Dünyada yaptıklarından dolayı, kazandıklarından dolayı onların gidecekleri yer cehennemdir, ateştir. Evet işte dünya hayatında dünyayı hedef bilen, dünyayı tercih edip âhireti ve âhiretteki mutlulukları mükâfatları hesaba katmadan bir hayat yaşayan, yaşadığımız hayat ancak işte bu dünya hayatıdır, bunun ötesinde başka bir hayat yoktur. Varsa da yoksa da hayat bu dünya hayatıdır, bu hayatın ötesinde ne dirilme vardır ne de hesap kitap diyerek hayatını dirilme de hesap kitap da yoktur inancına bina ederek yaşayan, dünyada ne bulmuşlarsa mal mülk, ev bark, dükkan tezgah, şan şöhret, yeme içme, giyinme kuşanma gibi onlardan razı olan, onlarla övünen insanların sonunda gidecekleri yer burasıdır.

İşte bunlar bizim âyetlerimizden gafildirler buyururken Rab-bimiz bu duruma düşmenin sebebini de aslında burada açıklamış oluyor. Allah'ın âyetlerinden gaflet. Allah'ın âyetlerinden habersizce bir hayat yaşamak. Allah'ın hayatımıza diktiği işaret levhâlârını örte-rek, Allah'ın yol gösterici uyarılarını

gündemden düşürerek yaşanan bir hayatın sonucu elbette böyle olacaktır. Bir insan düşünün ki Allah tarafından dünyaya getiriliyor, dünyada kendisi için gerekli tüm ya-şam şartları hazırlanıyor, muhtaç olduğu tüm nîmetler cömertçe kendisine sunuluyor ve yine Allah tarafından geçici bir imtihan süresi için getirildiği bu dünyada nasıl bir hayat yaşayacağına dair kendisine bir hayat programı gönderiliyor, bu programın icrası konusunda kendisine örnek elçiler sunuluyor. Sonra da eğer böyle bir hayatı yaşarsan sonunda Rabbinin cenneti var, değilse sen bilirsin ateş seni bekliyor diye açık, açık uyarılıyor.

İşe bütün bunlara rağmen bir insan düşünün ki Allah'ın kendisine verdiği bu hayattan istifade ediyor, Allah'ın kendisine verdiği tüm nîmetleri kullanıyor ama Allah'ın kendisine gönderdiği vahyi reddediyor, bu hayatın yaşam kurallarını, hayatın katalogunu görmezden geliyor Allah'ın kendisine gönderdiği peygamberin hayat programını reddediyor ve kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya kalkışıyor. Kendi görüşlerine, kendi heveslerine tapınarak bir hayat yaşamaya kalkışıyor. Şehvetleri varsa, kadın kız varsa, para pul varsa, şöhret, alkış varsa, yeme içme varsa tamam, bundan başkası bize lâzım değil diyorsa elbette onun gideceği yer de cehennemdir ateştir.

Rabbimizin bu uyarıları istikâmetinde kendimizi hesaba çekmek zorundayız. Acaba okuduğumuz bu âyetler çerçevesinde bizim yerimiz neresidir? Bu âyetler ışığında acaba bizim konumumuz nedir? Acaba yaşadığımız hayatta ne kadar dünyacıyız ne kadar âhiretçiyiz. Acaba yaşadığımız hayat gerçekten Allah'ın âyetlerinden kaynaklanan bir hayat mı, yoksa Allah'ın âyetlerinden gaflet içinde, onlardan habersizce bizim kendi hevâ ve heveslerimizden kaynaklanan bir hayat mı? bunu çok ciddi düşünmek zorundayız. Yâni acaba dünyamız için âhiretimizi fedâ etmiş, âhireti unutarak tüm plan ve programlarımızı dünya için mi yapıyoruz? bunu çok ciddi düşünmek zorundayız.

Elbette müslümanın hayatında da dünyayla ilgilenme vardır. Yeme, içme, giyinme, kuşanma, kazanma harcama gibi. Çünkü biz dünyada yaşıyoruz, dünya şartlarında yaşıyoruz. Ama müslüman hiç bir zaman dünyası için âhiretini fedâ eden insan değildir. Müslüman dünyasını Allah için, Allah'ın haber verdiği ebedî saadet yurdu âhiret için yaşayan insandır. Bunu hiç bir zaman unutmamalıyız. Onun içindir ki bu âyetler ışığında kendimizi hesaba çekmek zorundayız.

Acaba şu anda Allah'ın âyetleri bizim gündemimizde ne kadar yer işgal ediyor? Acaba gündemimizde ne kadar cennet var? cehennemi ne kadar düşünebiliyoruz? Gündemimizde dünya mı var yoksa bunlar mı? En çok dert edindiğimiz şey nedir? bunu ciddi ciddi düşünmek zorundayız. Eğer şu anda bizim dünyamızda bizim gündemlerimizde gerçekten âhiret hakimse, gerçekten cennet ve cehennem hakimse, yaşadığımız hayatta tüm eylemlerimizde, tüm tavırlarımızda, tüm amellerimizde hakim unsur bunlar ise o zaman biz hayata Allah'ın âyetleriyle bakabilecek, hayatı Allah'ın vahyiyle değerlendirecek, problemlerimizi Allah'ın âyetleriyle çözümleyecek ve Allah'ın bize lütfettiği bu dünya hayatını Allah'ın istediği biçimde değerlendirecek bir noktadayız demektir.

Ama bütün hemmimizle, bütün gayretimizle dünyaya yönel-miş, dünyanın peşine takılmış, dünyayla tatmin olmuş, daha fazla ka-zanma, daha fazla üretim, daha fazla ekonomi, daha fazla alkış, daha fazla makam, daha fazla koltuk ve şöhret peşine takılıp, dünyanın içine gömülüp âhireti hatırımıza bile getirmeyecek bir pisliğin içine düşmüşsek, o zaman bilelim ki biz Allah'ın âyetlerinden uzak, Allah'ın hayat programından habersiz bir hayatın içindeyiz demektir ki bu ha-yatın sonu cehennemdir.

Allah'a kulluğa, Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini tanıyarak iyi bir müslüman olmaya ayrılması gerek zamanın sadece para kazanmaya ayrıldığı bir hayat insanı cehennemden başka bir yere götürmez.

Allah'ın âyetleriyle birlikte olmayan, Allah'ın âyetlerinden habersiz yaşayan, toplumun empoze ettiği sahte âyetlerle, toplumun sunduğu sahte hedeflerle, sahte önderlerle, sahte peygamberlerle, şeytanla ve şeytan vahiyleriyle hareket eden bir kimsenin gideceği yer elbette şeytanların gidecekleri yer olacaktır.

Bundan sonraki âyetinde kendi âyetleriyle hareket eden, Allah'ın âyetlerini gündeminde canlı tutarak o âyetler istikâmetinde bir hayat yaşayan ve böylece dünya ve âhiret dengesini Kur'an, yâni tercihini Allah'ın istediği şekilde bir hayattan yana kullanan, ölüm öte-si hayatı hesaba katarak yaşayan mü'minlerin hem dünyada hem de âhirette kazanacakları mükâfatları mutlulukları anlatacak Rabbimiz bakın şöyle buyuruyor:

9. “İnananlar ve yararlı iş yapanları, imanlarına karşılık Rab’leri doğru yola eriştirir; nîmet cennetlerinde onların altlarından ırmaklar akar.”

İman edenler Allah’a, Allah’ın istediği biçimde, iman edenler, Allah’tan gelenlere Allah’ın gönderdiği biçimde iman edenler, peygambere Allah’ın gönderdiği örnekliliği içinde iman edenler, kitaba Allah’ın istediği biçimde iman edenler. Evet inanılması gerekenlere Allah’ın istediği biçimde iman eden ve bu imanlarını sadece söz planında, iddia planında bırakmayarak hayatlarında görüntüleyenler, imanlarının pratiğini gerçekleştirip amele dönüştürenler, imanlarının nasıl pratize edileceği konusunda peygamberlerini adım adım takıp edenler.

Allah’a iman, Allah’ın istediği hayatı yaşamaya imandır. Kitaba iman, hayatı onunla düzenlemeye ve amellerini kitap kaynaklı yapmaya imandır. Peygambere iman, da onun hayatta örnekliliğine imandır.

Evet işte böyle iman edenler ve imanlarını amele dönüştürüp hayatlarında görüntüleyenler var ya işte bunlara imanları ve teslimiyetleri sebebiyle Rab’leri hidâyet edecek onlara dosdoğru yolunu gösterecektir.

Demek ki bir insan imanından da, küfründen de bizzat kendisi sorumludur. Yâni Rabbimiz insanları kendi iradeleriyle baş başa bırakmaktadır. İnsanlara iman ya da küfürden her hangi birisini tercih imkânı vermekte ve hür iradesiyle yapacağı bu tercihine göre onu sorumlu tutmaktadır.

Rabbimiz hiç kimseyi kendisine özgür bir irade vermedikçe sorumlu kılmıyor. Rabbimiz kullarına akıl vermiş, hayrı şerri birbirinden ayırt edecek temyiz vermiş, yâni hayır ve şer yollarını da göstermiş, peygamberler göndermiş, o peygamberleri vasıtasıyla yol gösterecek âyetler indirmiş sonra da insanlara şöyle buyurmuştur: Kullarım, ben size hayrı da şerri de, hakkı da bâtılı da, cenneti de cennet yolunu da cehennemi de cehenneme götürü yolları da gösterdim. Size bu ikisinden birisini tercih imkânı ve iradesi de verdim. Haydi buyurun bu özelliklerinizle ya kabul edin ya da reddedin. Artık bundan sonra hiç birinizin her hangi bir mâzeret ileri sürmeye hakkınız kalmamıştır.

Kâfirliği seçen, seçimini kâfirlikten yana kullanan insanın suçlusu başkası değil bizzat kendisidir. Hür iradesiyle de İslâm’ı seçen, seçimini Allah’a kulluktan yana kullanan kimsenin bu güzel sorumluluğu da kendisine aittir.

Çünkü onu bizzat seçen kendisidir. Çünkü bir kimse hür iradesiyle İslâm’ı seçmedikçe, iradesini o istikâmette kullanıp gereğini yerine getirmedikçe Allah zorla onun İslâm’ını da onay-lamıyor.

Allah zorla hiç kimseyi müslüman yapmıyor. Zorla hiç kimseyi kâfir yapmadığı gibi müslüman da yapmıyor. Bir adam kendi gönlüyle kendi iradesiyle kâfirliği tercih edecek, Allah onun tercihini onaylayacak ve bu tercihine göre bir hayat yaşayacak ve sonunda bu tercihinin âkıbetine katlanacak. Veya adam kendi hür iradesiyle müslüman-lığı tercih edecek, Allah onun tercihini onaylayacak ve hayatını bu imana bina edecek ve sonunda bu tercihinin karşılığını görecektir ve kurtulacaktır.

Durum böyle olunca da ne kâfirlerin ne de müslümanların bugün kaderci bir anlayışa kapılarak benim bu tercihim ve bu tercihe bağlı olarak yaşadığım hayatımın suçlusu ben değilim bunun suçlusu kaderimdir, suçlusu Allah’tır diyerek tüm günâhlarından sıyrılması mümkün değildir. Bu felsefeye kapılarak insanların tüm pisliklerin-den, tüm rezaletlerinden sıyrılarak kendilerini temize çıkarma gayretleri Allah’tan ve Allah’ın âyetlerinden gafil bir şekilde kendi şeytani felsefelerinin ardına düşmelerinden, bilgisizce, mesnetsizce kendi hevâ ve heveslerini putlaştırmalarından kaynaklanmaktadır. İşte Allah’ın kitabında haber verdiğine göre Allah hiç kimsenin tercihinden, hareketlerinden sorumlu değildir.

Allah hiç bir kimseyi hiç bir tercihe zorlamamaktadır. Hiç bir kimseyi hiç bir harekete zorlamamaktadır. Aksine insanlar hür iradeleriyle iman ya da küfürden birini kendileri seçmektedirler. Binaenaleyh kendi hür iradesiyle küfrü tercih eden kâfirin cehenneme kadar yolu var diyoruz. Ama imanı, teslimiyeti ve cenneti tercih eden kullarına da Rabbim bu tercihlerine göre hidâyet etmektedir.

Onlar, o mü’minler bu tercihlerinden ve bu tercihlerine uygun olarak yaşadıkları müslümanca bir hayatlarından ötürü altlarından ırmaklar akan Naim cennetlerindedirler. Evet bu müslümanlar tercih ettikleri imanları sebebiyle ve bu imanlarından kaynaklanan yaşadıkları hayatları sebebiyle Naim cennetlerindedirler. Kâfirler küfre kullandıkları tercihleri sebebiyle cehennemde azabın içinde perişan olurlarken mü’minler de Naim cennetlerinde nîmetlerin içindedirler.

Böyle bir sonuca müracaat için zaman geç değildir. Her an buna müracaat edip sözleşme imzalayabilirsiniz. Gece veya gündüz ne zaman isterseniz. Siz tercihinizi bundan yana kullanmaya karar verdiğiniz anda bilesiniz ki Allah'ı yanı başınızda hazır bulacaksınız. Rabbiniz hemen sizi böyle bir anlaşmada taraf kabul edecek, sizin bir adım atmanıza o koşarak gelecek ve sizinle böyle bir akdi imzalayacak ve sonunda sizin için cennetinden razı olacaktır. Cennetini sizin için ayakkabınızın tokasından daha yakın kılacaktır.

Öyle bir cennet ki altlarından ırmaklar akmaktadır. Bal ırmak-ları, süt ırmakları, şarap ırmakları ve su ırmakları. Öyle bir cennet ki aradığınız her şey var. Öyle bir cennet ki sahibinin şanına lâyıktır, başka bir şey demeye gerek yoktur.

10. "Oradaki duaları: "Münezzehsin ey Allah'ım" dirlik temennileri: "Selâm size" ve dualarının sonu da: "Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun" dur."

Evet onların, o yaşadıkları hayatla hak ettikleri cennete girmiş ve Rab'lerinin kendileri için hazırladığı gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, akıl ve hayallerinden bile geçiremeyecekleri enva-ı çeşit devletlere ve nîmetlere ulaşmış o müslümanların oradaki duaları şöyleymiş bakın: ***"Sübhanekallahümme"*** Allah'ım seni tesbih ederim, seni tenzih ederim! Ya Rabbi sen noksan sıfatlardan münezzeh ve kemal sıfatlarla muttasıfsın! Sen mükemmelsin! Sen seni nasıl tanıtmışsan seni öylece kabul ederim. Dünyada seni böylece tesbih ediyor ve mükemmel kabul ediyordum şimdi cennette de aynen bu tesbihim devam ediyor ya Rabbi. Çünkü ben dünyadayken böyle yaşadım. Dünyamı senin istediğin biçimde değerlendirdim. Dünyada senin hayat programını program bildim. Dünyayla âhiretin arasını ayırmadım. Dünyayla tatmin olup, dünyayı tatminkâr bulup âhireti unutmadım. Ben hayat programımı bu cennet üzerine bina ettim. Ben buranın heyecanıyla yaşadım diyecekler.

Onların orada tahiyyeleri selâmdır. Yâni cennette mü'minler birbirleriyle karşılaştıkları ortamlarda da birbirlerine sözleri mukabeleleri sadece selâm olacaktır. Birbirlerine selâm diyecekler, selâmun aleyküm diyecekler, birbirlerine selâm, selâmet ve esenlik dileyecek-ler. Çünkü Selâm Rabbimizin isimlerinden birisidir ve böylece mü'-minler birbirlerine Rab'lerini hatırlatacaklar, bu nîmetleri kendilerine veren Rab'lerine hamdi ve Rab'lerinin nîmetlerinin güzelliklerini hatırlatacaklardır. Dünyada iken tüm bu nîmetleri Rab'lerinden

bilip Ona teşekkür adına kulluklar yapmışlardı, şimdi cennette de kendilerine gözlerinin görmediği, kulaklarının duymadığı, akıl ve hayallerinden bi-le geçiremedikleri enva-ı çeşit nîmet ve lütuflarda bulunan Rab'lerine karşı hamd ve kullukları devam etmektedir. Elbette dünyada selâm, selâmet İslâm ve teslimiyet içinde bir hayat yaşayan mü'minlerin yurdu, selâmet yurdu olan cennet olacaktır. Dünyada kişi nasıl bir hayat yaşamışsa sonunda bulacağı hayat da onun aynısı olacaktır.

İnsan şu anda nasıl bir hayat yaşıyorsa sonunda kavuşacağı hayat da onun aynısı olacaktır. Selâm, selâmet, emniyet ve teslimiyet içinde bir hayat yaşayan kişi sonunda selâmet yurdunda selâmet ve emniyet içinde bir hayata kavuşacaktır. Zaten şu anda mü'minler dünyada böyle bir hayat yaşıyorlar. Yâni şu anda mü'minler dünyada cennet hayatı yaşamaktadır, kâfirler de cehennemi yaşamaktadırlar. Nasıl?

Hem cehennemi bir hayat yaşıyorlar ve hem de dünya hayatından memnun oluyorlar. Tüm hedefleri dünya hayatıdır. Ama tüm hedefleri dünya olsa da görüyoruz ki bu adamların dünyasında da hayır yoktur. Gerçi dış görünüşleri itibariyle dünyayı hedefledikleri için dünyada gerçekten erişemedikleri bir şey yok gibi ama nihâyet şu andaki hayalarını görüyoruz ki kendi elleriyle dünyalarını da bozmuşlar, mekânik bir hayata gelmişler, robotlaşmışlar, duyguları bitmiştir. Hisleri hareketleri kaybolmuştur, sevmek, sevilmek, ağlamak, gülmek gibi tüm insanî duyguları bitmiştir. Fedâkârlık, cefakarlık duyguları bitmiştir. Yedirme, içirme, infak ve akrabalık bağları bitmiştir. Karılık, kocalık bağları bitmiştir. Babalık oğulluk bağları bitmiştir. Her şeyleri bitmiştir. Böyle bir hayatın içinde tüm dünya onların olsa ne olacak?

Şu anda aslında cehennemi yaşıyorlar, ama böyle bir hayat da onlara süslü geliyor. Bunu hayat zannediyorlar. Yâni çok rahat altlarından kaçırdıkları kadınlar, üstlerinden kaçırdıkları kocalar onların iç dünyalarında büyük ıstıraplar oluşturuyor, derin yaralar açıyor ama bunu sanki fevkalade güzel bir şeymiş gibi süslü görmeye çalışıyorlar ve her biri de bunu ortaya koymaktan hiç de sıkıntı duymuyorlar, çok rahat bir şekilde birbirlerini aşağıya indirebiliyorlar, çok rahat bir şekilde birbirlerini atlatabiliyorlar, rezil rüsva bir hayatı birlikte yaşıyorlar.

Meselâ bir adam cadde ortasında herkesin gözleri önünde açlıktan geberip gitse; necisin diyen olmuyor ama yine de bu hayat kendilerine süslü gösteriliyor. İşte böyle tüm gördükleri, oldum olası bir dünya hayatları var, yaşasınlar

bakalım zaten bu adamlar geberir gebermez hepsi de cehenneme gidecekler. Hakikaten acımak gerekiyor bu adamlara ama acımaya da hakkımız yok. Tümüyle sefaleti yaşıyorlar, ölür ölmez de cehenneme gidecekler, büyük bir azabın içinde bulacaklar kendilerini.

Ve dünyada ne görmüşlerse zevkleri de sefaları da eğlenceleri de hepsi bu kadar olacak. Lâkin işin garibi bu halleriyle bile müslü-manlara hep tepeden bakıyorlar alay ediyorlar. Ama sakın ha sakın siz müslümanlar onların alaylarından etkilenmeyin. Onlara acınacak bir zavallı gözüyle bakalım. Ve gerçekten ağlanacak durumda olanların kendilerinin olduğunu söyleyelim onlara ve hiç bir zaman en ufak bir şekilde bile olsa kalbimizden onlara benzemek duygusu geçirmeyelim. Hiç bir zaman onların yaşadığı hayatın özlemini çekmek gibi bir duruma düşmeyelim.

Çünkü ilim bizde, hikmet bizde, izzet ve şeref biz de, akıl ve feraset bizde, kitap bizde, hidâyet bizdedir. Bütün bunlara rağmen bunların, bu zavallıların bizim üzerimizde uyguladıkları propagandalar sonucu hemen hemen çoğumuzun da etkisinde kaldığı konular vardır. Bunu bitirmek zorundayız çünkü dünyada cehennemi yaşayan bu adamlara imrenebileceğimiz hiç bir şey yoktur.

Ama dünyada şu anda cennet hayatını yaşayan, dünyada Allah'ın istediği hayatı yaşayan, dünyada birbirleriyle selâmlaşan, bir-birlerine selâmı, İslâm'ı ve Allah'a teslimiyeti tavsiye eden mü'minler orada da bunu yaşayacaklar.

Ve bu mü'minlerin dâvâlarının sonu Âlemlerin Rabbine hamd etmektir. Hamd Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Hamd sadece Allah'ın hakkıdır. Dünyadayken de zaten müslümanın ilk ve son işi, ilk ve son ve sözü buydu. Dünyada yasalarını uygulayarak Rabbine hamd ediyordu. Dünyada hatırını her şeyin ve herkesin hatırından üstün tutarak Rabbine hamd ediyordu. Dünyada Rabbinin istediği bi-çimde bir hayat yaşayarak Rabbine hamd ediyordu. Dünyada Rab-binin arzularından, Rabbinin emirlerinden razı olarak Ona hamd ediyordu. Dünyada bu böyle olduğu gibi öbür tarafta da böyle olacaktır.

Dünyada Rabbine hamd ederek yaşayan bir müslüman yaşadığı bu hayatın ilkelerini kendisine gösteren ve sonunda kendisini cennete ulaştıran Rabbine orada yine hamd edecektir. Elhamdülillah ki bu Allah kendisine dünyada cennetin yolunu göstermişti. Elhamdülillah ki dünyada kitaplar ve peygamberler

göndermek sûretiyle hem cennete hem de cehenneme gidişin yollarını göstermişti Allah. Eğer Rabbimiz bize şu anda cennete gidişin yolunu usulünü bildirmeseydi biz nereden bilebilecektik onu? İşte mü'minlerin hamdleri orada da devam edecektir.

11. "İyiliği acele isteyen kimselere Allah fenalığı da çabucak verseydi, süreleri hemen bitmiş olurdu. Bizimle karşılaşmayı ummayanları, azgınlıkları içinde bocalayıp dururlarken bırakırız."

Âhireti, cenneti ve cennetteki mü'minlerin mükâfatlarını gündeme getirirken bakıyoruz ki birden bire Rabbimiz sözü dünyanın değerlendirilmesine çeviriverdi. Hayat da böyle değil mi? Bir bakıyorsunuz hayattasınız, yaşıyor, amel işliyorsunuz, bir de bakmışsınız ki ölüvermişsiniz. Bir bakıyorsunuz dünyadasınız, bir de bakıyorsunuz ki âhirettesiniz. Bir bakıyorsunuz namazdasınız, bir de bakıyorsunuz ki dükkanda müşterilerinizle karşı karşıyasınız. Bir bakıyorsunuz Ramazandasınız, bir de bakıyorsunuz ki sofranın başındasınız. Bir bakıyorsunuz çocuksunuz, bir de bakıyorsunuz ki evleniyorsunuz. Bir bakıyorsunuz bir başarıyla, bir nîmetle kucaklaşıyorsunuz, bir de bakıyorsunuz ki bir acıyı, bir başarısızlığı solukluyorsunuz. Bir bakıyorsunuz sabahtasınız, bir de bakıyorsunuz ki akşamı idrak ediyorsunuz. Bir bakıyorsunuz ki evlerinizin içindesiniz, ağaçların, semanın, kuşların, bulutların, insanların hayatın içindesiniz bir de bakıyorsunuz ki bunların hepsini geride bırakarak âhirettesiniz.

Öyleyse unutmayalım ki attığımız her adım, alıp verdiğimiz her bir nefes bizi ölüme ve ölüm ötesinde başımıza geleceklere götürmektedir. İşte Kur'an'ın anlatımı da aynen böyledir. Bir anda dünyayı anlatırken, bir de bakmışsınız ki âhiret ortamındasınız. Yâni bakıyoruz ki Rabbimizin anlatımı da aynen insanlık hayatının sanki bir görüntüsüdür.

Evet hayat ve ölüm iç içedir ve ölüm bize her şeyden yakındır. Gerçi şu anda bundan gafil olan insanlar ölümün, âhiretin, hesabın kitabın değil de başka şeylerin acelecisidirler. Paranın, pulun, makamın, mansıbın, hattâ kimi günâha batmış kimseler yaşadıkları hayatın karşılığı olarak kendilerini bekleyen azabın, ateşin acelecisidirler. Yaşadıkları hayatla sanki gelsin bakalım ne gelecekse gelsin de görelim diyorlar. Ey peygamber! Ve ey peygamber yolunun yolcuları! hani şu bahsettiğiniz, azap nerde kaldı? Hani nerede o? diyerek alaylı bir biçimde azaplarını acele istemektedirler. Akılsızlar, gariptir ki Allah'tan istenmesi ve beklenmesi gereken şeyleri Allah elçilerinden ve onların yolunun

yolcusu müslümanlardan istiyorlar. Haydi ey peygamber şu bize vaadedip durduğun azap neyse getir de görelim bakalım diyorlar.

Veya bugün kâfirler bunu şu andaki müslümanlardan istiyorlar. Tabii hainler ne peygamberlerin ne de onların yolcularının böyle bir azabı acilen kendilerine getiremeyeceklerini bildikleri için de bu konuda cesur davranabiliyorlar. Güya müslümanlara delil getirmiş ve galip gelmiş sayıyorlar kendilerini de işledikleri günahlara devama kılıf bulduklarını zannediyorlar. Tabii bunlar yeni değil, geçmiş toplumlar da peygamberlerinden aynı şeyleri istemişlerdi. Kur'an bunu detayıyla anlatır.

Evet bu beyinsizlerin bu isteklerine karşılık Rabbimiz buyurur ki bakın:

Eğer Allah insanlar için, onların işledikleri suçlar yüzünden hak ettikleri şerri acele etseydi, yâni bu insanların amellerinin karşılığını dünyada hemen gönderme konusunda acele etseydi ne olurdu? Onların hayra, hayır konusuna acele edip istedikleri gibi, yâni paraya, pula, mala mülke, dünyaya, dünyalıklara acele edip onları istedikleri gibi, onların dünyalık oldukları, maddeci kesildikleri gibi Allah da onlar için amellerinin karşılığı olan cezalarını, azaplarını gönderme konusunda acele etseydi onların ecelleri hemen acele gelir ve defterleri dürülürdü. Mühlet veriyor, imkân tanıyor belki dönerler diye. Belki pişman olurlar da bana kulluğu karar verirler diye. Bakın Şûrâ sûresi bize bu konuyu şöyle anlatır:

"Başımıza gelen her hangi bir musîbet ellerimizle işlediklerimizden ötürüdür. O, yine de çoğunu affeder. "Yeryüzünde O'nu âciz bırakamazsınız. Allah'tan başka bir dostunuz da yardımcınız da yoktur." (Şûrâ 30,31)

Canınıza, malınıza gelen her hangi bir musîbet sadece sizlerin ellerinizle işlemiş olduğunuz günâhlar yüzündendir. Günâhlar sadece ellerle işlenmez. Ama genellikle fiiller elle işlendiği için burada eller ifadesi kullanılmıştır.

Evet mallarınız ve canlarınız konusunda size ulaşan musîbetler sizlerin ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. Ama sizin ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah affetmektedir. Ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah görmezden geldiği, kaale almayıp affettiği için bunların cezasını size tattırmıyor. Eğer Rabbiniz size bu kadar merhametiyle muamele etmeyip de yaptığınız her bir günâh yüzünden hemen cezalandırılsaydınız mutlaka hepiniz helâk olup giderdiniz. Kur'an'ın başka yerlerinde bu hususu anlatan âyetler vardır.

"Eğer Allah kazandıklarıyla insanları muaheze etmiş olsaydı yer

yüzünde hiç bir canlı kalmazdı. Lâkin Allah onları belli bir vakte kadar erteliyor."

(Fâtır 45)

"Eğer Allah zulümleri yüzünden yerdekileri hesaba çekecek olsaydı yer yüzünde hiç bir canlı mahluk kal-mazdı."

(Nahl 61)

Rabbimiz bizim işlediklerimizden pek çoğunu affetmekle birlikte bazıları yüzünden mallarımıza ve canlarımıza bir şeyler göndermektedir. Öyleyse bileceğiz ki başımıza ne gelmişse kendi işlediklerimizden dolayı gelmektedir. Ve yine mü'minlere gelen musîbet ve sıkıntıların onların günâhlarına kefaret olduğunu Resûlü Ekrem efendimizin hadislerinden öğreniyoruz. Müslümanın başına, malına ve canına gelen bir dert, bir sıkıntı, bir hastalık, hattâ onun ayağına batan bir diken bile onun işlemiş olduğu bir günâhına kefarettir. Bunlar sadece mü'minin günâhlarının silinmesine sebep olmakla kalmayıp aynı zamanda onun Allah katında bir derece daha yükselmesine sebep olmaktadır. Allah'ın Resûlü Hz. Ayşe'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Kulun yer yüzünde günâhları çoğalıp onlara kefaret olacak bir şeyler bulunmadığı zaman Allah onun günâhlarına kefaret olmak üzere onu bir üzüntüye duçar kılar. Böylece onun günâhlarını döküverir"

Ama buyuruyor ki Rabbimiz insanlar acelecidirler. Aceleden yaratılmışlardır. Aceleden yana peşinden yanadırlar. Yaptıklarının karşılığını bu dünyada acele görmek isterler. Allah öyle değildir. Allah yaptıklarının karşılığını onlara gösterme konusunda onlar gibi aceleci değildir. Onlara dönüş imkânı, tevbe fırsatı tanımaktadır. Öyle olmasaydı, yaptıklarımızın karşılığını acele dünyada görseydik belki şu anda hiçbirimiz hayatta olmayacaktık.

Bizimle kavuşmayı ummayanları, bizimle karşı karşıya gelmeyi istemeyenleri azgınlıkları içinde, taşkınlıkları içinde bırakırız, terk ederiz de onlar şaşkın, şaşkın dolaşırlar. Biz onlara şaşkınlıkları içinde dolaşmaları için mühlet veririz. Rabbimiz mühlet verir ama asla ihmal etmez. Mühletini ihmal zannedip ihmallere düşmemek gerekmektedir.

12. "İnsana bir darlık gelince, yan yatarken, oturur veya ayakta iken bize yalvarıp yakarır; biz darlığını giderince, başına gelen darlıktan ötürü bize hiç yalvarmamışa döner. İşlerinde tuttuğumuz olanlara, yaptıkları böylece güzel

görünür.”

Evet insana bir zarar dokundu mu, istemediği beğenmediği bir şey başına geldi mi bize yalvarır. Hoşuna gitmeyen bir şey başına geldi mi yattığı yerden, otururken yahut ayakta iken bize yalvarır. Her ne halde olursa olsun insan Rabbine ısrarla dua eder. Aman ya Rab-bi ben bittim! Aman ya Rabbi ben tükendim! Ben mahvoldum ya Rabbi! Ben perişan oldum yetiş imdadıma ya Rabbi! Bu dert beni bitirdi ya Rabbi! Bu borç beni tüketti ya Rabbi! Bu hastalık dermanımı götürdü ya Rabbi! Bu fakirlik belimi büktü ya Rabbi! Bu aile huzursuzluğu benim ağzımın tadını alıp götürdü ya Rabbi! Bu düşman korkusu beni benlikten çıkardı ya Rabbi! Bu zâlimler beni kodese tıktılar ya Rabbi! Bu zâlimler bize nefes alma fırsatı vermediler ya Rabbi diyerek dua dua yalvarır Allah'a. Hem öyle ısrarlı dua eder ki Rabbine yeri mi değil mi hiç düşünmez. Nerede ve hangi konumda olursa olsun, yatıyormuş, oturuyor, yahut yürüyormuş hiç fark etmez. Daraldığı, bunaldığı her yer ve zamanda Rabbine dua eder yalvarır.

Hani müslümanın bu özelliği Kur'an'ın üçüncü sûresinde Âl-i İmrân sûresinde şöyle anlatılıyordu:

“Onlar ayakta iken, otururken, yan yatarken Al-lah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışını düşünürler: "Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın, Sen münezzehsin. Bizi ateşin azabından koru", derler.”

(Âl-i İmrân 191)

Müslüman sabah akşam, yatarken yattığı yerden, otururken, oturduğu yerden, okurken, yerken, içerken, kazanırken, harcarken, savaşırken, barışırken, ailesiyle karşı karşıyayken, komşularıyla konuşurken nerede ve hangi konumda olursa olsun Allah'ı zikrediyor, Allah'ı gündemine alıyor ve yaptıkları yapacakları konusunda Allah'ın emirlerini ve yasaklarını şuur haline getiriyor, her an Allah'la istişare ediyor. Yemesini içmesini, yatmasını kalkmasını, almasını vermesini, küsmesini barışmasını, savaşını barışını, ekonomisini siyasetini, terbiyesini eğitimini, hukukunu cezasını Allah'ı gündemde tutarak Allah'la istişare ederek değerlendiriyor. Tüm hayatında sadece Allah'ın rızasını hesap ediyor. Allah'tan başka hiç kimsenin hatırını dinlemi-yor, Allah'tan başka hiç kimsenin çektiği yere gitmiyor. Sürekli Allah'ın kitabını, Allah'ın hayat programını gündeminde canlı tutarak hayatını onunla düzenlemeye çalışıyor.

İşte bakın burada da bir insan tipi anlatılıyor. Rabbimizin anlattığı bu insan

tipi de kendisine her hangi bir zarar, sevmediği, beğenmediği bir şey dokunduğu zaman ayakta, otururken, yatarken kalkarken her an Allah'a dua dua yalvarıyor.

Ona dokunan, onu rahatsız eden o zararını ondan giderdiğimiz, kaldırdığımız zaman da sanki kendisine dokunan bu zarardan ötürü daha önce bize yalvarıp yakarmamış gibi hareket ederek geçip gidiyor. Sanki o zarar kendisine hiç gelmemiş gibi, sanki başı daralmamış, sanki hiç sıkıntıya düşmemiş gibi, sanki bize hiç yalvarmamış gibi, sanki onu ondan defedip kaldıran biz değilmişiz gibi unutup geçip gidiyor. İşleri düşünce hatırlıyorlar Allah'ı ama işleri bitince ihtiyaçları kalmayınca da unutuyorlar yan çiziveriyorlar.

Sıkıntılı oldukları dönemlerde, darda kaldıkları zamanlarda Allah'a dua ediyorlar ama sıkıntıları bittiği zaman da sanki O'na ihtiyaçları kalmayınca Allah'la diyaloglarını kesiveriyorlar, Allah'la birlikteliklerini unutuveriyorlar. Sanki o sıkıntılı dönemlerini hiç yaşamamışlar gibi Allah'a yalvarıp yakarmalarını kesiyorlar. Hattâ yalvarıp yakarmak şöyle dursun Allah'a karşı düşmanca bir tavır sergilemeye başlayıveriyorlar. Gerçekten çok garip bir şey değil mi?

Hastalandığı zaman gücünün kuvvetinin sınırını anlıyor, Allah'ın gücü ve kudreti yanında beş paralık bir gücünün olmadığını anlıyor, Ona dua ediyor, ama hastalığı geçip sıhhatine kavuştuktan sonra da bir daha hastalanmayacağını zannediyor. Artık ben hastalanmam, ben bu sıhhatimi kaybetmem, ben ölmem demeye başlıyor. Fakr-u zaruret günlerinde kendisini bu durumdan kurtarması için Allah'a yalvarıyor ama zenginlik ve servete ulaştığı zaman da her şeyini kendisinden bilerek bu mülküm asla yok olmaz, bu saltanatım asla yıkılmaz, bana asla bir daha iflas gelmez diyerek Allah'a kafa tutmaya kalkışıyor. Tabii bu duygular, bu yetenekler de insana Rabbimiz tarafından veriliyor ki yaşadığı bu hayatta bu yetenekleriyle Allah'a mı yönelecek yoksa kendisini mi putlaştıracak? Bu imtihan da bunun ortaya çıkmasını istiyor Rabbimiz.

Bu noktada Allah'a inanan müslüman bilir ki sahip olduğu şeylerin tamamı Allah'tandır. Gücü, kuvveti, gençliği, enerjisi, aklı, fikri, malı mülkü, serveti, bilgisi, tecrübesi, makamı, mansıbı, hayatı, ölümü hepsi Allah'tandır. Allah bütün bunları kendisine lütfetmeseydi o bunların hiç birisine sahip olamazdı. Yine müslüman bilir ki tüm bu verdiklerini kendisine imtihan için vermiştir Allah ve de günün birinde bunların hepsini alacaktır, alma gücüne sahiptir Allah. Dolayısıyla müslü-man asla ne malına mülküne, ne gücüne saltanatına, ne

gençliğine baharına güvenip bunları kendisinden bilmemelidir. Bunların hepsi günün birinde bitecektir.

Öyleyse müslüman sadece daraldığı zaman, ihtiyacı olduğu zaman değil sürekli Rabbine dua eden, sürekli Allah'la diyalog halinde olan, sürekli Ona Onun istediği biçimde kulluk eden kişidir. Sıkıntılı halindeyken de dua eder Rabbine, sıkıntıları bittiği zaman da, hastayken de dua eder, sıhhatine kavuştuğu zaman da, fakirken de dua eder, zenginliğe kavuşturulduğunda da. Çünkü müslüman bilir ki, kendisinin imtihanı sadece sıkıntılı dönemiyle, fakirlik dönemiyle, hastalık, savaş, hakim dönemleriyle sınırlı değildir. Savaşta da imtihandadır, barışta da. Hakimken de imtihandadır, mahkumken de. İkindi vaktinde de imtihandadır, akşam vaktinde de. Müslümanın imtihanın dışında olduğu bir dönemi yoktur. Âkıl bâliğ olduğu, mükellef olduğu dönemden itibaren öleceği ana kadar tüm hayatında imtihandadır müslüman.

Sanki imtihanda olduğu dönemlerinde Allah'a dua edip imtihanın bittiği dönemlerinde de Allah'a duasını, ibadetini kesiveren bir kâfir gibi, bir müşrik gibi, bir fâsık gibi değildir müslüman. Yâni fakirliği bir imtihan ama zenginliği bir imtihan kabul etmeyen veya işte hastalığı bir imtihan ama sağlığı bir imtihan kabul etmeyen bir imanın, bir düşüncenin sahibi olamaz. Günümüz müslümanlarında da maalesef

bu kâfir anlayışının hakim olduğunu görüyoruz. Nereden geldi bu anlayış bilmiyorum, ama sanki müslümanlar da böyle düşünüyorlar.

Dinlerinden uzaklaşan müslümanlar elbette kâfir dünyanın ahlâkıyla ahlâklanmak zorunda kalacaklar, elbette ki müşriklerin inançlarının etkisi altında kalacaklardır. Kitap ve sünnetten bilgilenmeyen, dinlerinin temel kaynaklarından sulanıp beslenmeyen insanlar elbette sonunda müslüman gibi düşünüp inanmayacaktır. İşte bu cehalet bizi bu noktaya getirmiştir.

Meselâ bakın kendilerine müslüman ismini veren insanlardan niceleri hastalara acırlarken sağlara acımamaktadırlar. Fakirliğe ve fakirlere acırlarken, zenginlere ve zenginliğe acımamaktadırlar. Zenginlere ve zenginliğe imrenirken kimse fakirlere ve fakirliğe imrenme-mektedirler. Herkes güç ve kuvvet sahiplerine özenmektedir. Bunun sebebi de insanların kafalarında kıbleleştirdikleri hedeflerin farklılığından kaynaklamaktadır. Allah diyor ki bakın:

Müsriflere, hayatlarını israf edenlere, hayatlarını boşa harcayanlara, darda kaldıkları zaman, işleri düştüğü zaman Allah'ı hatırlayan, Allah'a yalvaran ama işleri bitince de Allah'la diyalogları kesilen kimselere amelleri süslü gösterildi. Yaşadıkları hayat onlara süslü gösterildi de onlar da böyle hayatlarından memnun olarak yaşayıp gi-diyorlar. Aslında böyle bir hayat hiç de beğenilecek, memnun olunacak, imrenilecek bir hayat değildir ama Allah'tan ve Allah'ın âyetlerinden gafil olduklarından yaptıklarının doğru olduğunu, yaşadıkları hayatın güzel bir hayat olduğunu zannediyorlar.

13. "Andolsun ki, sizden önce nice nesilleri, peygamberleri onlara belgeler getirmişken, haksızlık ederek inanmadıkları zaman yok etmiştik. İşte biz suçlu milleti böyle cezalandırırız."

Az önceki âyette zikredile zulüm özelliğini yaşayan, yâni işine geldiği yerde Allah'a kulluk yapıp işine gelmediği yerde Allah'ı unutuveren, ya da hayatının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırıp öteki bölümlerinde başka rab'lere başka ilâhlara kulluk yapan nice toplumları Allah helâk etmiştir.

Peki acaba bu helâk yasası nasıl olmuş? Nasıl gerçekleşmiş? Şimdi biz de tıpkı bizden öncekiler gibi zulmeder, zâlim konuma düşersek bu helâk yasası bize karşı nasıl işleyecek Rabbimiz bunu anlatıyor. Bakın şöyle oluyormuş bu iş:

Onlara, o toplumlara Allah'ın elçileri apaçık delillerle, Beyyi-ne'lerle geldiler, sahifelerle, Tevrat'la, İncil'le, Zebur'la Allah'ın âyet-lerini ihtiva eden kitaplarla geldiler, yada Rab'leri tarafından kendilerine lütfedilen sözlü vahiylerle geldiler. Yeryüzünde her bir dönem her bir topluma Allah vahyini ulaştırmıştır. Rabbimiz yeryüzünü asla vahiysiz bırakmamıştır. İnsanlar buna lâyık mı değil mi buna hiç bak-madan Rabbimiz sürekli kullarına rahmet kapılarını açmış ve onları kendi bilgisiyle bilgilendirmiştir.

Yeryüzünde hiç bir toplum yoktur ki Allah onlara kitap veya peygamber göndererek onlara vahyini ulaştırmamış ve onları uyarmamış olsun. Onun içindir ki dünya üzerinde hiç bir ferdin, hiç bir toplumun mâzeret hakkı kalmamıştır. Yâni yarın hesap kitap döneminde ya Rabbi biz duymamıştık, bizim böyle bir şeyden haberimiz yoktu, bize bunu anlatan uyarıcılar gelmemişti, bizim senden, senin mesajından, senin cennetinden, cehenneminden, kıyâmetten, hesaptan ki-

taptan haberimiz yoktu diyerek bir mâzeret ileri sürülemeyecek biçimde Rabbimiz yeryüzünü uyarmıştır. İşte Rabbimizin bu âyetinde anlatıyor ki elçilerimiz onlara apaçık Beyyine'lerle, belgelerle geldiler de onlar iman etmediler.

Peki her bir dönem her bir topluma Allah elçilerini ve kitaplarını göndererek onları uyardığı halde şimdi acaba rahmeti gereği kendilerini uyaran Allah mı suçlu? Büyük sıkıntılar çekerek onların yalanlamalarına göğüs gererek onlara Allah'ın mesajını götüren peygamberler mi suçlu? Yoksa her şeye rağmen kendilerine gelen elçiyi de, onun kendilerine getirdiği Allah mesajını reddederek keyiflerince bir hayat yaşamadan yana tavır sergileyen bu insanlar mı suçlu?

Eğer Rabbimiz insanları yaratıp onları başıboş bıraksaydı, onlara peygamberler ve kitaplar göndermeyerek nasıl bilirseniz öylece yaşayın deseydi ve bu insanlar da ne yapacaklarını bilmedikleri için cehenneme doğru yollanmış olsalardı o zaman mâzeret hakları olabilirdi. Ya Rabbi ne yapalım sen bize elçiler göndermediğin için, bize kitaplar göndererek cennet ve cehennem yollarını göstermediğin için biz bu duruma düştük deme hakları olabilecekti. Ya Rabbi bana bir kitap gönderseydin, bana bir hayat programı gönderseydin, beni yarın başıma gelecek hesap ve kitap dönemiyle uyarsaydın elbette ben de senin istediğin gibi yaşardım deme hakkımız olabilecekti. Ama Rab-bimiz böyle bir mâzeretle karşısına çıkma imkânı bırakmayacak biçimde tüm insanlığı uyarmıştır. Her bir dönem insanını uyarmış ama bu uyarıya müspet cevap verip kabul etmek ve reddetmek de insanların kendilerinin bileceği bir şeydir buyurmuştur.

İşte bu böyledir. Biz mücrim bir topluluğu, günâhkâr bir top-luluğu işte böylece cezalandırırız. İşte Rabbimizin yeryüzünde geçerli helâk yasası budur. Allah elçiler gönderiyor, Allah kitaplar gönderiyor, insanları başlarına geleceklerle uyarıyor, onlara hayat programı gönderiyor ve de Allah'ın bu uyarılarına müspet tavır takınanlar kurtuluyor reddedenler inkâr edenler de helâki hak ediyorlar.

İşte Nuh toplumu, İşte Âd kavmi, işte Semûd, işte Lût kavmi hepsi de bu yasanın kurbanı oldular. Hepsi de helâk yasanına boyun büktüler. Ama meselâ bir Yunus kavmi az ilerde anlatacak Rabbimiz azabın kendilerine yaklaşmasını hissedince dönecekler, tevbe edecekler Rab'lerine ve Allah bu yasayı onlara uygulamayacak. Musâ (a.s)'ın karşısındaki toplum Firavun ve çevresindekiler bu helâk yasasına boyun büktü. Ama tercihlerini peygamberden yana kullanan,

peygamber safında yer alan İsrâil oğulları bu helâk yasasından kurtuldular. İşte Allah'ın yeryüzünde işleyen yasası böyledir.

Öyleyse ey insanlar işte şu anda da sizin karşınızda Allah elçisi ve onun size getirip sunduğu Allah kitabı durmaktadır. Siz bilirsiniz, ister tercihinizi Allah'tan yana, Allah yasalarından yana, Allah elçilerinden yana kullanarak kurtulanlardan olursunuz, isterseniz Allah'a âyetlerini Allah elçilerini yalanlayarak, Allah'ın kitabını reddederek helâk edilenlerin safında yer alır ve bu yasaya siz de boyun bükersiniz.

14. "Sonra onların ardından, nasıl davranacağınıza bakmak için sizi yeryüzünde onların yerine geçirdik."

Ondan sonra da sizi yeryüzünde yerleştirip halifeler kıldık. O helâk edilenlerin ardından yeryüzünü size verdik. Sizden öncekilerin hepsi gittiler. İyiler de gitti kötüler de gitti. İbrahim de gitti Nemrut ta. Musâ da gitti Firavun da. Nuh (a.s) da gitti toplumu da. Allah'ın Resûlü de gitti onun pırlanta ashabı da. Selçuklu da gitti Osmanlı da. Dedeleriniz de gitti babalarınız da. Her bireri imtihan dönemlerini doldurmuşlar, misyonlarını yerine getirip, rollerini oynayıp hepsi gitmişler dünyadan. Kimileri Allah'ın istediği biçimde bir hayat yaşayarak, bu imtihanı kazanarak kimileri de Allah'ın hayat programını reddederek kendi keyiflerince bir hayat yaşayarak dünyalarını da ukbalarını da kaybetmişler.

İyi de bize ne bundan? Giden gitmiş, kazanan kazanmış, kay-beden kaybetmiş, bizi ne ilgilendirir bu? Rabbimiz niye anlatıyor bütün bunları bize? Bakın bu âyetinde Rabbimiz bütün bu kazananların, kaybedenlerin, peygamberlerin ve peygamber düşmanlarının sergü-zeşti hayatlarını bize anlatmasındaki sebebi, hikmeti ortaya koyuyor. Ey kullarım ben size sizden öncekileri anlatıyorum. Onlara karşı yeryüzünde işlettiğim ve şu anda da sizin tâbi olduğunuz yasalarımı anlatıyorum. Unutmayın ki onların ardından şu anda yeryüzünü size bı-raktım. Şu anda yeryüzünde onların yerinde imtihanda olanlar sizlersiniz. Dün onların üzerlerine doğan güneş şu anda sizlerin üzerinize doğmaktadır. Dün onlara hizmet veren gece bugün sizin hizmetinize koşmaktadır. Dün onları aydınlatan ay bugün sizi aydınlatmaktadır. Dün onları besleyen toprağım bugün sizin hizmetinizdedir. Dün onları doyuran hayvanlarım bugün sizin emrinizdedir. Dün onlara şarkı söyleyen kuşlarım bugün size nameler gönderiyor. Dün yeryüzünün egemenliğini onlara vermiştim bugün bu egemenlik sizdedir. Peki niye veriyor bütün bunları bize? Ya da niye egemen

kılmış Rabbimiz şu anda bizleri yeryüzünde?

Sebep buymuş işte. Bakalım sizler bütün bu nîmetler içinde nasıl bir kulluk sergileyeceksiniz? Bu şerefli konuma getirilen, bunca nîmetlerle kuşanan sizler bakalım nasıl ameller işleyeceksiniz? Nasıl yaşayacaksınız? Bu dünyayı, bu hayatı, bu imkânları nasıl değerlen-direceksiniz? size verilen bu hayatı verenin yolunda mı yaşayacak-sınız? Bu nîmetleri nîmetlerin sahibinin yolunda mı kullanacaksınız yoksa kendinizi bu nimetlerin sahibi bilip Allah'ı unutup bir hayat mı yaşayacaksınız?

Allah buna bakıyor ve sonunda yaşadığımız bu hayatın türüne göre de bizden öncekiler gibi bizi ya helâk yasasıyla yargılayacak ya da kurtulanlardan kılacak.

15. "Âyetlerimiz onlara açık, açık okununca, bi-zimle karşılaşmayı ummayanlar, Muhammed'e: "Bundan başka bir Kur'an getir veya bunu değiştir" dediler. De ki: "Onu kendiliğimden değiştiremem, ben ancak, bana vahy olunana uyarım. Ben Rabbime karşı gelirsem, büyük günün azabına uğramaktan korkarım."

Gün gibi apaçık delillerle, Beyyine'lerle kendilerine bizim âyetlerimiz okunduğu zaman, duyurulduğu zaman bizimle karşı karşıya geleceklerini ummayanlar, öldükten sonra dirilişi reddedenler derler ki bize bunun dışında başka bir Kur'an getir, yahut da onu değiştir derler. Halbuki Allah'ın Resûlü, Allah'ın kendisine gönderdiği kitabın âyetlerini hiç değiştirmeden, ondan bir şey çıkarmadan ve ona en küçük bir şey eklemeden tebliğ etmişti. Rasulullah efendimizin onlara ulaştırdığı bu Kur'an onların anlayabilecekleri netlikte, açıklıkta bir Kur'andı. İfadeler açıktı, uyarı açıktı, sorgulama netti. Onların hayatlarının yanlışlarını net ve açık bir şekilde ortaya koyan bir kitaptı bu kitap.

Böyle sağa sola çekilemeyecek, kendi yamukluklarına yol bul-mak üzere yanlış yorumlanamayacak biçimde açık ve net bir şekilde Allah'ın âyetleri kendilerine duyurulunca âhirete inanmayanlar, hayat bu hayattan ibarettir, bu hayatın dışında başka bir hayat yoktur mantığıyla hareket eden ve Allah'la karşı karşıya geleceklerine ihtimal vermeyenler dediler ki bu Kur'an bizim hoşumuza gitmedi. Biz bu ki-tabın söylediklerini beğenmedik. Bu kitap gündeme getirdiği konularıyla bizim huzurumuzu kaçırdı. Bizim ağzımızın tadını bozdu. Bu ki-tap bizim ve şu anda yaşadığımız hayatı kötü sorguluyor. Ortaya koyduğu şeylerle bizi âciz bırakıyor. Karşısında ne diyeceğimizi, nasıl tedbir alacağımızı, onu nasıl ve neyle reddedeceğimizi şaşırdık. Bu kitabın ortaya koyduğu gerçekler

karşısında elimizden hiç bir şey gel-miyor.

Halbuki bu kitabın gelişinden önce kendi hayatımızı ne kadar da beğeniyorduk. Kendi kendimize ne kadar da güveniyorduk. Ama bu kitabın gelişinden sonra işte içimizdeki büyük büyük adamların, büyük büyük şairlerin, büyük büyük düşünürlerin dilleri tutuldu. Büyük büyük yöneticilerimiz, büyük büyük kâhinlerimiz bu kitap karşısında âciz kaldılar.

Binaenaleyh ey peygamber! Ey Muhammed iyisi mi sen gel bu işten vazgeç. Bize söyleyeceklerin, bize tavsiye edeceklerin bizim anlayabileceğimiz cinsten olsun. Bizim hayatımıza, bizim yaşantımı-za uygun düşecek şeyler söyle. Bizi sorgulayacak, bizim hayatımızı yargılayacak, bizim anlayışlarımızı, bizim inanışlarımızı reddedecek şeyler söyleme.

Veya ey peygamber gel gündemi değiştirelim, bizim gündemlerimizdeki konuları tartışalım da hiç olmazsa biz de bir şeyler söyleyebilelim. Tartışmayı bizim sahaya çekelim, biz de bir şeyler söyleyelim de böylece bize tâbi olanlar hepten bizim bir şey bilmeyen âcizler olduğumuzu anlamasınlar ve bize tâbi olmaya devam etsinler. Peygamberle uzlaşma zemini arıyorlardı hainler.

Halbuki bu kitap peygamberin kendiliğinden ortaya koyduğu bir kitap değildi ki böyle bir teklife evet diyebilsin. Kur'an'ı ortaya koy-ma konusunda Rasulullah'ın hiç bir yetkisi yoktu. Peygamber Rab-binden kendisine ne geliyorsa onu olduğu gibi ortaya koymak zorunda olan bir beşerdi. Bilhassa kitabın Mekkî sûrelerinde sıkça rastlanan "gul" de ki emirleri bunu son derece açık ve net bir biçimde ortaya koyuyordu. Yâni ey peygamberim sen sadece sana denilenleri or-taya koymak zorundasın diyordu Rabbimiz bu ifadeleriyle. Eğer Allah'ın Resûlü Rabbinden kendisine gelen vahyi değiştirir, insanların gönüllerini hoş etmek için onun bazı âyetlerini gizler ya da ona kendiliğinden bir şeyler ilave ederse Rabbimizin çok çetin tehditleriyle karşı karşıya gelecekti. Rasulullah'ın böyle bir yetkisi olmadığı gibi kıyâmete kadar gelecek hiç bir insanın Kur'an'ı değiştirme yetki ve selahiyeti yoktur.

Ben onu kendimden, kendi nefsimden, kendi kendime değiştirme yetkisine sahip değilim. Kendi keyfime göre, kendi arzuma gö-re ben bu Kur'an'ı değiştirme selahiyetine sahip değilim. Ben ancak bana vahy olunana tâbi olurum. Benim işim, benim görevim budur. Yâni Allah'ın elçisi Allah kendisine ne emretmişse, nasıl emretmişse öylece uymak, öylece inanmak ve öylece yerine getirmek zorunda-dır. Allah'tan gelenleri kelimesi kelimesine, harfi harfine

Rabbinden gelenlere iman etmek ve onu Allah kullarına duyurmak zorundadır.

Evet ben ancak bana vahy olunana tâbi olurum de, çünkü eğer ben böyle değil de sizin arzularınıza tâbi olursam, sizin arzularınıza göre Allah âyetlerini değiştirmeye kalkışırsam, böylece Rabbime isyan edersem o zaman ben büyük bir günün azabından korkarım. Yâni sizin beğenilerinizi kazanma adına, dünyayı ve dünyalıkları elde etme adına Rabbimden gelen âyetleri kendi menfaatlerime göre değiştirir, gizlersem bu Rabbime isyandır ve ben Rabbime karşı böyle bir isyandan korkarım. Çünkü Rabbime karşı işleyeceğim böyle bir is-yan beni büyük bir günün azabının içine götürücüdür. Öyleyse benden böyle bir şeyi kesinlikle istemeyin, bana böyle bir teklifle gelmeyin. Ben de sizler de Rabbimizin bu büyük gününün azabından kurtulmak için Rabbimizden bize neler gelmişse ona uyalım ve kurtulalım diyordu Allah'ın Resûlü.

16. "Ey Muhammed, de ki: "Allah dileseydi ben onu size okumazdım, size de bildirmemiş olurdu. Daha önce yıllarca aranızda bulundum, hiç düşünmüyor musunuz?"

Deki ey peygamberim! Eğer Allah dileseydi ben bunu size okumazdım. Allah dileseydi ben bunu size duyurmazdım. Allah dileseydi bu Kur'an'ı size bildirmez ve öğretmezdim. Muhakkak ki işte siz de biliyorsunuz ki ben daha önce aranızda bir ömür boyu yaşadım. Çocukluğum, gençliğim aranızda geçti. Bundan önceki hayatımı biliyor ve tanıyorsunuz. Bundan önce size bu tür şeylerden bahsettiğim oldu mu? Daha önce kitap, vahiy gibi şeylerden hiç söz ettim mi? Düşünmüyor musunuz? Akıllarınızı kullanmıyor musunuz?

Gerçekten de Allah'ın Resûlünün risâlet öncesi kırk yılı onların arasında geçmişti. Bu dönem içinde senelerce Allah'ın Resûlünün Allah bana vahy ediyor, bana vahiy geliyor dediği hiç görülmemiştir, duyulmamıştır. Ne göklerden, ne Allah'tan, ne gayp ten, ne cennetten, ne cehennemden, ne dirilişten, ne hesaptan kitaptan, ne geçmişten gelecekten bir gün bile olsun tek kelime söz söylememiştir. Çocukluğundan itibaren herkesin sevip saydığı çok iyi bir insandı, ama kendisine Rabbi tarafından vahiy gelene kadar toplumun yönünü belirleyecek, uçuruma doğru giden toplumunu kurtuluşa götürecek bir bilgisi olmadığı için bir şey diyemiyordu. Dürüst bir insan olarak toplumun içine düştüğü pislikten rahatsızdı. Güçlüler tarafından güçsüzlerin, yetimlerin ezilişini gördükçe kalbi kan ağlıyordu. Toplumdaki gayri insanî, gayri ahlâkî sınıf ayırımı, ezenlerin ezilenlerin varlığı, zâlimlerin ve mazlumların varlığı, dengesizliklerin varlığı onu temelinden sarsıyordu, ama çareyi de bilmediği için

kan ağlıyordu. Zaman zaman şehrin bunaltıcı havasını terk ediyor, Hıra dağına gidiyor ve başını iki elinin arasına alarak beynini çatlatırcasına tefekküre dalıyor ve bu gidişe bir son verecek yollar, çareler araştırıyordu.

Nihâyet bir gün Rabbimizin elçisini karşında buluyor ve ondan kendisine iletilen Rabbinin vahyine şahit oluyordu. Allah'ın elçisi Cebrâil Allah tarafından kendisine getirdiği âyetleri toplumuna duyurma emrini getiriyordu. İşte Allah'ın Resûlü, Rabbinden kendisine gelen bu âyetleri etrafındakilere duyurmaya ve etrafındakileri uyarmaya başlayınca toplumda kavga da başlıyordu. İşte Rabbimiz buyurur ki kırk yıl sizin aranızda büyümüş, bundan önce bu konularda size tek kelime bile söylememiş bir peygamberin bu geçmişi, onun peygamberliğinin en büyük delilidir diyerek o insanları bu konuda düşünmeye çağırıyordu. Diyordu ki:

Akıllarınızı kullanmaz mısınız? Aklederek bu gerçeği anlamaz mısınız? Bu akıllarınız size bunun için verilmiştir. Evet kim aklını kullanırsa kazanacaktır, kim de bu âyetler karşısında akıllarını kullan-mazlarsa onlar da ebedîyen kaybedeceklerdir. Aklı başında insanlar olarak sizler sonunda kazanmaya da, kaybetmeye de hazır yaratıldınız buyuruyordu.

17. "Allah'a karşı yalan uyduran veya âyetlerini yalan sayanlardan daha zâlim kim olabilir? Suçlular elbette saadete erişemezler."

Peygambere yönelik ama sadece onun şahsını değil tüm insanlığı ilgilendiren genel bir yasadan söz ediyor Rabbimiz burada. Allah'a yalan iftira edenden daha zâlim kim vardır? Allah'a yalan iftira eden kişiden daha zâlim kim vardır. Peki Allah'a yalan iftirayı nasıl anlayacağız?

Allah'a yalan iftirada bulunmak demek Allah'ın zatıyla alâkalı, sıfatlarıyla alâkalı yalan söylemek, sıfatları konusunda O'nu eksik tanımak, O'nun bu eksikliğini yerdekilerle tamamlama cihetine gitmek, Onda olan sıfatları başkalarına vermek, başkalarının da O'nun sıfatlarına sahip olduğunu iddia etmek demektir.

Yâni yeryüzünde O'ndan başka program yapıcı, kanun ko-yucu bir kısım Rab'lerin de olabileceğine inanmak ve bu kişilerin kanunlarına da uyulması gerektiğini iddia etmek, bunların da yeryüzünde etkili yetkili varlıklar olduklarını söylemek, yalnız Allah'a ait olan hâkimiyet hakkını bu varlıklara da vermek, ya da yeryüzünde Allah-tan başka şifa dağıtıcıların da varlığına

inanmak, yeryüzünde Allah-tan başka rızık dağıtıcıların da varlığına inanmak, kendilerine sığınılacak, kendilerine dua edilecek, yardıma çağrılacak Allah'tan başka varlıkların da bulunduğunu iddia etmek işte bütün bunlar Allah'a yalan iftirada bulunmak demektir.

Allah'ın zatıyla alâkalı Allah evlât edindi, işte Îsâ Allah'ın oğludur, Uzeyr Allah'ın oğludur, melekler Allah'ın kızlarıdır biçiminde Allah'a yalan iftirada bulunmak. Veya Aristo'nun dediği gibi Allah ha-yata karışmaz, Allah dünyayı yarattı ve işi bitti. Allah bir şey indirmemiştir, Allah bize âyet göndermemiştir, Allah bizim hayatımızla ilgilen-mez şeklinde Allah'a yalan iftirada bulunmak. Ya da hayatı ilgilendi-ren konularda Allah ve Resûlüne rağmen, Allah ve Resûlünün buyruklarına rağmen veya onlara binaen söylenen yalanlar da Allah'a yalan iftiradır. Yâni Allah ve Resûlünün sözlerini başka bir şekle getirerek söylenen yalanlar.

Onların dediklerini demedi, demediklerini de dedi şeklinde ya-lan iftirada bulunmak. Efendim zaten Allah da bundan yanadır, Allah da bunu istemektedir diyerek Allah'ın istemediklerini Allah istiyormuş pozisyonunda insanlara sunmak Allah'a yalan iftirada bulunmak demektir. Efendim Allah da demokrasiden yanadır, İslâm da laikliği önermektedir. Efendim Kur'an'da kesinlikle cihad yoktur. Allah böyle bir şeyi emretmemiştir. Bu çağda, bu devirde kesinlikle böyle çağdışı bir şeyi Kur'an emretmez! El kesme, göz çıkarma kesinlikle Kur'an'a yakışan şeyler değildir. Baş örtme de yoktur efendim! Nerden çıkarıyorlar bunu? Kur'an'da kesinlikle böyle bir emir yoktur. Kur'an mahza bir ahlâk kitabıdır! Kur'an da demokratik bir sistem öneriyor efendim! Kur'an bundan başka bir şey demiyor ki! diyerek, kimileri de bugün Allah'ın dediklerini demedi, demediklerini de dedi demeye çalışıyorlar veya dedirtmeye çalışıyorlar Allah'a, Kur'an'a. İşte bu da Allah'a yalan iftiradır.

Efendim ben Kur'an'ı başından sonuna kadar taradım orada baş örtmeye dair bir tek emir bile bulamadım diyen kişinin iftirası. Veya ben bu insanların kurtuluşu için bir tek yol biliyorum o da demokrasidir, bunun dışında başka sıhhatli bir çıkış yolu bilmiyorum diyen adamın iftirası. Bütün bunlar Allah adına beyan ve Allah adına Allah'a yalan iftiralardır.

Ya da Yahudi ve Hıristiyanlar, müşrikler bir hayat yaşıyorlardı ki baştan sona İslâm'dan uzak, ama diyorlardı ki işte bu yaşadığımız hayat Allah'ın istediği hayattır. İşte Allah'ın razı olduğu hayat budur, Allah kullarından böyle

bir hayat ister. Bizler şu anda Allah'ın razı olduğu hayatı yaşıyoruz. Bizler Allah'ın elçisi Musâ'nın yolundayız, Îsâ'nın yolundayız veya bizler Hanif'leriz, yâni İbrahim'in yolundayız diyorlar ve Allah'a yalan iftirada bulunuyorlardı. Eğer şu anda yaşadığımız şirk hayatını Allah onaylamasaydı, Allah böyle bir hayattan razı olmasaydı elbette bizi helâk ederdi. Demek ki bizler şu anda Allah'ın bizden istediği hayatı yaşıyoruz. Demek ki Allah şirkten razıdır diyerek, kaderci kesilerek şirklerini Allah'a onaylatma iftiraları. Veya bizim Allah'la O yüce varlıkla direk irtibat imkânımız yoktur, bir kısım aracılara ihtiyacımız vardır gibi iftiralar.

Evet bunlardan hangisi olursa olsun, Allah'a yalan iftirada bu-lunan kimseden daha zâlim kim vardır diyor Rabbimiz. Dün de bugün de insanlar Allah'a yalan iftiralarda bulunmuşlardır. Bugün de öyle diyorlar müşrikler. Efendim tamam Allah büyüktür, Allah yücedir, din mukaddes bir kurumdur ama dini siyasete alet etmemek lâzımdır. Dini hayata karıştırmamak lâzımdır. Din bir vicdan işidir. Dinin hayatta etkinliği olmamalıdır. İşlerimizi dine dayandıramayız. Bizler kendi hayatımızı kendimiz belirlemeliyiz. Yasalarımızı kendimiz yapmalıyız.

Veya işte bugün bizim hayatımızı belirleyecek uzmanlarımız, büyüklerimiz, düşünürlerimiz, siyasîlerimiz vardır. Yâni tüm bu konularda Allah'ın ortakları vardır diyorlar. Evet bütün bizler Allah'ın yarattığı varlıklarız, Allah'ın kullarıyız amma işte bu konuda bize yetkiler vermiş, kendisinin işleri çok yoğun olduğundan dolayı bizim işlerimizi, siyasal işlerimizi, ekonomik işlerimizi, beşerî işlerimizi, sosyal işlerimizi bize bırakmıştır. İşte biz de bu işlerimizi kendi tanrılarımıza döndüreceğiz diyerek Allahu Teâlâya ortaklar bulmaya çalışıyorlar. Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın hayat programını, Allah'ın elçilerini red-detmeye çalışıyorlar.

Rasulullah efendimizden bunu istiyorlardı. Ey peygamber bı-rak bu Allah'ın âyetlerini de, sen bize başka şeylerden söz et. Yâni bu Kur'an'ın dışında başka söz bilmez misin sen? Gel başka şeylerden konuşalım. Ekonomiden, seçimden, geçimden, kadından kızdan paradan puldan, marktan, dolardan, zevkten, eğlenceden, yaşamaktan, plajdan, denizden, piknikten konuşalım. Rabbimizin yeryüzünde en büyük zulüm olarak vasf ettiği pis hayatlarının içine çekmek istiyor-lardı Allah'ın Resûlünü. Peygamberin gündem değiştirmesini ve kendi gündemlerine sahip çıkmasını istiyorlardı. Peygamberin kendisine gelen vahyi bırakmasını, vahiyden bahsetmemesini, vahyi gündeme

almamasını veya vahyi değiştirmesini istiyorlardı. Kendisine gelen vahye karşı sanki hiç gelmemiş gibi davranmasını, görmezden, duy-mazdan gelmesini, yahut gelenleri onların keyiflerine göre değiştirmesini, hayatlarına ters düşenleri gizlemesini, iştahlarını kaçıracak âyetleri gündeme getirmemesini istiyorlardı.

Böylece Rasulullah'ın Rabbine iftira etmesini bekliyorlardı. Halbuki böyle yaparak Allah'ın demediklerini dedi, dediklerini demedi pozisyonunda onların keyiflerini hoş ederek Allah'a iftira edenden daha zâlim kim vardır? diyordu Rabbimiz.

Tabi bu sadece Rasulullah efendimiz için değil bugün bizim için de geçerli. İnsanların huzuru kaçmasın diye Allah âyetlerini gizlemek, Allah'ın demediklerini sanki Allah diyormuş pozisyonunda in-sanlara sunmak yeryüzünde en büyük zulümdür.

Aynı zamanda Allah'ın âyetlerini yalanlayan kimseden daha zâlim kim vardır? Allah'ın âyetlerini yalanlamak, Allah'ın âyetlerini yok farz etmek, gelmemiş kabul etmek, âyetlere rağmen onlarla ilgi kurmadan yaşamak, âyetlerin varlığından habersiz yaşamak, âyetlere rağmen âyetlerin zıddına bir hayat yaşamak demektir. Kendisine Al-lah'ın âyetleri vahy edilmiş, Allah'ın âyetleri gönderilmiş bir peygamberden bunu istiyorlardı hainler. Yok farz ediver bunları ey Muham-med, gelmemiş kabul ediver, gündeme almayıver, bizim yanımızda sözünü etmeyiver bu âyetlerin, bizim hayatımıza indirgemeyiver bu âyetleri diyorlardı.

Düşünün Allah yeryüzünde insanların hayatlarına karışma konusunda bir peygamberi sözcü seçecek, ona kendi bilgisini sunarak onu yeryüzünde şereflerin en büyüğüne lâyık kılacak ve bu peygamber de tüm kâinatın yaratıcısı, tüm varlıkların sahibi ve tüm kâinata egemen olarak Rabbini tanıdığı halde insanların hatırına Onun âyetlerini değiştirecek, iptal edecek, gizleyecek ve onun yerine kendi hevâ ve hevesini, toplumun hevâ ve hevesini tatmin adına bir kısım âyetler ikâme edecek. Allah'ın âyetleri yokmuş gibi, kendisine Allah'tan böyle bir hayat programı gelmemiş gibi bir hayat yaşayacak veya böyle vahiyden habersiz bir hayat yaşayan toplumun bu yaşantısını onaylayacak. İnsanlara Allah'tan söz etmeyecek, onlara onların Rabbini kitabında kendisini tanıttığı biçimde tanıtmayacak, böyle uyuşuk, kullarından her hangi bir sorumluluk istemeyen, onlar neyi münasip görmüşlerse ona ses çıkarmayan, hayatlarına karışmayan, ne yaparlarsa yapsınlar aldırış etmeyen bir Allah tanıtacak.

Onun arzuları, Onun dini bir vicdan işidir, hayata karışmaz diyecek. Bildiği tanıdığı Allah'ı da Onun dinini de ezip bozacak. Allah'ın tanıttıklarını Allah'ın tanıttığı gibi tanıtmayacak, meselâ hukuku Allah'ın tanıttığı gibi tanıtmayacak, ekonomiyi Allah'ın tanıttığı gibi tanıtmayacak, kılık-kıyafeti Allah'ın tanıttığı gibi tanıtmayacak, bireysel ve toplumsal hayatın yapılanmasını Allah'ın tanıttığı gibi tanıtmayacak, insanların tanımak istedikleri gibi bir Allah, tanımak istedikleri gibi bir din tanıtacak onlara. Allah korusun da işte bu yeryüzünde en büyük zulümdür ve bir peygamberin bunu yapması mümkün değildir.

Bir peygamber için nasıl böyle bir şey mümkün değilse o peygamberin yolunun yolcusu olan bizler için de böyle bir şey asla müm-kün olmayacaktır. Çünkü Rabbimiz gaypdır. Varlığından asla şüphe etmediğimiz, kendi varlığımızdan da öte kesin ve yekîn bir imanla iman ettiğimiz Rabbimizi tanımanın bir tek yolu vardır. O da Rabbi-mizin kendisini bize tanıtmak üzere gönderdiği vahiydir. Biz ancak Rabbimizi O'nun vahyiyle tanıyabiliriz. Bunun dışında başka bir kaynaktan bilgi almamız da mümkün değildir. Buyurun düşünelim. Hep birlikte düşünelim. Ne bulabileceğiz? Ne bilebileceğiz de bu konuda? Yâni yaşadığımız şu dünya hayatında Resuller olmasaydı, Rabbi-mizin o Resullere indirdiği gaybî bilgiler, vahiy olmasaydı, yâni Rab-bimizin kendisini bize tanıtan bilgileri kitap ve Resuller aracılığıyla bize intikal etmeseydi biz Rabbimizi nereden tanıyacaktık? Biz dünyayı ve dünyada bulunuş sebebimizi nereden tanıyacaktık? Varlığı ve varlık bilgisini, varlık gayesini nereden tanıyacaktık? Âhireti, hesabı kitabı nereden bilebilecektik?

Evet bütün bu bilgileri nereden ve kimden öğrenecektik? Şim-di bir insan kalkar da Allah'tan gelen bu vahiy bilgisini bir kenara bırakarak kendi hevâ ve hevesiyle bana göre Allah böyle olmalıdır, bana göre Allah şöyle olmalıdır, bana göre Allah şöyle istemelidir, bana göre Allah şundan, şundan razı olmalıdır, bana göre Allah'ın âyetleri şöyle olmalıdır, bana göre Allah'ın peygamberi şöyle şöyle olmalıdır, bana göre Allah ve peygamberi hayatımızın şu kadarına karışmalıdır, bana göre din şöyle olmalıdır, bana göre kitap şunları emretmelidir, bana göre sosyal hayat şöyle olmalıdır, bana göre ekonomik hayat böyle olmalıdır, bana göre hukuk şöyle olmalıdır, bana göre kılık kıyafet böyle olmalıdır... demeye kalkışırsa bu Allah'ı yanlış tanımak, Allah'a yol göstermek, Allah'a akıl vermeye çalışmaktır ki bu insan yeryüzünün en büyük zâlimidir. Üstelik Allah da bütün bu konularda âyetler göndererek kendisini, istediklerini ve istemediklerini açık, açık beyan etmişse bu zulümlerin en büyüğüdür. Ve:

Böyle Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasalarıyla savaşa tutuşmuş mücrimler hiç bir zaman felaha ermeyeceklerdir. Her zaman kaybedeceklerdir. Yaptıkları hep kayıplarını sağlayacaktır. Mutlu olamayacaklardır bunlar. Allah'ın hayat programı ortadayken, Allah'ın kitabı Allah'ın âyetleri varken onlara rağmen ne yaparlarsa yapsınlar, ne kadar da güzel yasalar bulduk derlerse desinler yaptıkları onlara huzur ve sükun sağlamayacaktır. İşte görüyoruz yaptıkları bir yıl bile dayanmıyor.

Zaten bu zâlimler, bu mücrimler, bu Allah'ın kitabını değiştirmek isteyenler Allah'ın kitabından başka kitaplar arayanlar, Allah sisteminden nefret edenler, Allah'a kulluktan kaçanlar Allah'tan başkalarına kulluk sevdalısı insanlardır. Bakın bundan sonraki bölümde Rabbimiz onu şöyle anlatır:

18. "Onlar, Allah'ı bırakarak, kendilerine fayda da zarar da veremeyen putlara taparlar: "Bunlar, Allah katında bizim şefaatçilerimizdir" derler. Ey Muhammed, de ki: "Göklerde ve yerde, Allah'ın bilmediği bir şeyi mi O'na haber veriyorsunuz?" Allah, onların ortak koşmalarından münezzeh ve yücedir."

Evet bu mücrimler Allah'ı bırakıp O'ndan başkalarına tapınmaya çalışıyorlar. Kendilerine ne bir zarar ne de bir fayda sağlama imkânı olmayan varlıklara tapınıyorlar. Bırakın onlara bir fayda veya zarar sağlamayı kendilerine bile bir hayırları olmayan âcizlere tapınıyorlar.

Kendileri böyle bir yanılgının içine düşen bu zâlimler bu yet-miyormuş gibi bir de üstelik peygamberi de kendi yanlışlarına çekmeye çalışıyorlar. Kendileri pislik içindelerken müslümanları da kendi pisliklerine düşürmeye çalışıyorlar. Kendi şirklerini, kendi küfürlerini, hevâ ve heveslerinden kaynaklanan pis hayatlarını peygambere ve peygamber yolunun yolcuları olan mü'minlere de onaylattırmaya çalışıyorlar. Ey peygamber ve ey peygamber yolunun yolcuları bizim keyfimiz böyle istiyor, siz de bizim arzularımıza göre Kur'an'ı değiştirin. Bizim hayatımızı onaylayacak âyetler bulun. Bizim huzurumuzu kaçırmayacak şeylerden bahsedin. Bunlar kitapta yoksa bile değiştirin o kitabı. Allah böyle demiyorsa bile siz dedirtin . Bizim hatırımıza siz de reddedin Allah'ın rubûbiyetini ve Ulûhiyyetini.

Yâni tüm egemenlik haklarını bize devreden bir Allah bulun gelin bize. Keyfimize göre yaşamamıza ses çıkarmayacak bir Allah bulun. En azından

hayatımızın bazı bölümlerinde bizi serbest bırakacak bir Allah bulun diyorlar. Hayatımızın bazı bölümlerinde söz sahibi bildiğimiz öteki ilâhlarımıza da ses çıkarmayacak bir Allah lâzım bize diyorlar. Hayatı parçalamak ve müşrikçe bir hayat yaşamak istiyorlar. Yeryüzünde şirki yasallaştırmak istiyorlar. Bunun mantığını da şöylece ortaya koyuyorlar bakın:

Bunlar, bu Allah berisinde kendilerine ibadet ettiklerimiz, hayatımızın bazı bölümlerinde kendilerini söz sahibi bilip arzularını gerçekleştirdiklerimiz, yasalarını uyguladıklarımız Allah yanında bizim şefaatçilerimizdir. Bunlara da ibadet etmemizin, bunları da dinlememizin, bu varlıkları da hayatımızda söz sahibi bilmemizin ve yasalarını uygulamamızın sebebi bu varlıkların Allah yanında bize şefaat haklarının ve yetkilerinin bulunmasındandır. Allah yeryüzünde bunları yetkili kılmıştır. Allah yetkilerinin bir kısmını bunlara devretmiş, dünya egemenliğini, dünya hükümranlığını bunlara vermiştir diyorlar. Allah böyle bir yetki vermemiş olsa bile bizim hatırımıza vermek zorundadır diyerek Allah'ı şartlandırmaya ya da böyle bir Allah bulmaya ve kabul etmeye çalışıyorlar.

Evet Allah böyle yapmak zorundadır, çünkü bizim keyfimiz böyle istiyor. Hayatımızın tümünde Allah'a karşı sorumlu olmamız, hayatımızın tümünde sadece Allah'ı dinlememiz, hayatımızın tümünde Müslüman olmamız bizi bunaltır. Çünkü Allah'ı atlatma imkânımız yoktur. Her an bizi gören, gözeten bir Allah'ı şartlandırmamız, yönlendirmemiz de mümkün değildir. İyisi mi hayatımızın bazı bölümlerinde rahat bir nefes alabilmek için Allah'tan başka rab'ler, ilâhlar bulmalıyız. Hayatımızın o bölümlerinde bari istediğimiz günahları işle-yebilmek için kendilerini atlatabileceğimiz, yönlendirebileceğimiz bizim gibi âciz varlıklara kulluk edelim ki az biraz rahatlayalım diyorlar.

Peki kim olacak bu tanrılar? İşte kendileri gibi âciz, güçsüz, her an kendilerini göremeyecek, kendilerinin çok rahat yönlendirebilecekleri, etki altına alabilecekleri hukuk tanrıları, eğitim tanrıları, kılık-kıyafet tanrıları, âdetler, töreler, modalar, siyasîler, ruhban sınıfı, din adamları, ekonomik güce sahip olan ekonomik tanrılar olabilir. Yâni yeryüzünde ne kadar güç kuvvet sahibi olup da bu güç ve kuvvetlerini Allah'tan değil de kendilerinden bilen ve bunlarla Allah'a kafa tutarak egemenlik hakkının kendilerinde olduğunu iddia eden varlık varsa, bunların tamamı Allah berisinde kendilerine tapınılan varlıklardır.

İnsanlara hükmetme, insanların hayat programlarını belirleme hakkı sanki

bunlardadır. İnsanlara fayda ve zarar verme sanki onların elindedir. İnsanların kendilerine kulluk etmelerini, insanların kendi yasalarını uygulamalarını insanların kendilerine dua etmelerini, insanların kendilerine sığınmalarını ve hayatlarının düzenlenmesi konusun-da kendilerine müracaat etmelerini istemektedirler. Siyasal yapılan-mayı bilen bunlardır, ekonomik düzenlemeyi bilen onlardır, insanların nasıl giyineceklerini, nasıl yaşayacaklarını, nasıl bir hukuk kabul edeceklerini bilen bunlardır. Yâni bunlar tanrıdırlar. Eğer bize itaat edip bizim dediklerimizi dinlerseniz kurtulursunuz. Eğer bizimle beraber olur, bizim istediğimiz şekilde yaşarsanız biz Allah huzurunda sizin şefaatçileriniz oluruz diyorlar.

Evet dünya üzerindeki tüm egemen güçler genelde Allah'a isyan sadedinde böyle bir oyunla insanların karşısına çıkmaktadırlar. Kendilerinin tanrı olmadıkları çok açıkken diğer insanlardan farklı hiç bir yönleri yokken, herkes gibi âcizlerken yine de insanlara tanrılıklarını yutturabilmektedirler. Allah'a isyan içinde olmalarına rağmen yine de kendilerine kulluğu Allah'a kulluk pozisyonunda sunarak zavallı insanları kandırabilmektedirler. Allah'a rağmen, Allah'ın yasalarına rağmen ortaya koydukları ekonomik sistemlerini, hukuk sistemlerini, eğitim sistemlerini insanlara kabul ettirebilmektedirler.

Sen böyle düşünenlere de ki peygamberim:

Göklerde ve yerlerde Allah'ın bilmediğini O'na haber mi veriyorsunuz? Yâni bu konuda Allah'a akıl mı vermeye çalışıyorsunuz? Bilmediği bir konuda Allah'a ders mi veriyorsunuz? Hani bakıyoruz Allah'ın kitaplarında böyle bir şeyden söz edilmiyor. Ne Kur'an'da, ne de önceki kitapların hiç birisinde böyle yeryüzünde birlerini yetkili kıldığına, birilerine de egemenlik haklarını devrettiğine dair bir tek âyet yok. Allah böyle bir şey söylemediği halde nasıl oluyor da sizler böyle bir şey iddia ediyorsunuz? Sanki Allahu Teâlânın bilmediği, hatırlayamadığı veya unuttuğu bir şeyi mi hatırlatıyorsunuz O'na?

Ama Allah bildirmese de, Allah böyle bir şeyden söz etmese de, Allah kendilerine böyle bir yetki vermese de fark etmez çünkü Al-lah da bize teslimdir, Allah da bizi onaylamak zorundadır. Bizim Allah yanında çok değerli bir yerimiz vardır, binaenaleyh eğer bizim dediğimiz gibi yaşarsanız biz sizi affettiririz diyorlar. Onların sergiledikleri bu müşrikçe tavırlarına karşılık Rabbimiz diyor ki bakın:

Sübhaneh. Fesübhanallah! Hâşâ, hâşâ tenzih ederiz O Allah'ı. Allah'ın yeryüzünde ne böyle temsilcileri var, ne egemenlik yetkilerini devrettiği

yetkilileri var, ne ortakları var, ne yardımcıları var, ne tanrılar var, ne devletler var, ne kutsal varlıklar var. Sadece gönderdiği kulluk programlarını uygulayacak ve kendisine kulluk yapacak kulları var Allah'ın yer yüzünde. Yeryüzünde herkes ve her şey Allah'ın kuludur başka bir şey değildir. Yeryüzünde Allah'ın uygulanmak üzere gönderdiği kitabını uygulayan, Allah'ın yasalarına sahip çıkan, Allah'ın elçilerinin yolundan giderek Allah'a kul olmaya çalışan kimselere itaatin dışında da yeryüzünde hiç kimseye itaat yoktur. Allah'a isyan eden, Allah'a savaş açan, Allah yasalarına itaat etmeyen, peygamberlerin yolundan gitmeyen hiç bir varlığa itaat yoktur. Böylelerinin itaat edilmeye asla hakları yoktur.

Allahu Teâlâ bu tür müşriklerin, şirklerinden ve uydurduklarından, Allah'a isnat ettiklerinden yücedir, münezzehtir. Çünkü hiç bir varlık Allah'a şirk koşma hakkına sahip değildir. Kim ki böyle Allah'a Allah'ın demediğini isnat ederek şirk koşarsa işte onlar zâlimlerin ta kendileridirler. Allah onların dediklerinin tümünden uzaktır.

Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz hayatın başlangıcında bu tür şirklerin olmadığını, hayatın başlangıcında tevhidin hakim olduğunu anlatarak şöyle buyuruyor:

19. "İnsanlar bir tek ümmettiler, sonra ayrılığa düştüler; şâyet Rab'lerinden, daha önce bir takdir geçmemiş olsaydı, aralarında ihtilâfa düştükleri şeyler hakkında hüküm çoktan verilmiş olurdu."

Hz. Âdem ve Havva ile başlayan insanlık hayatı tevhidle başlamıştı. İnsanlığın hayatında tevhid ve müslümanca bir hayat hakimdi. Hayat Allah'la başlıyordu, hayat dinle, vahiyle başlıyordu. Başlangıçta insanlığın hayatında Allah vardı, gündeminde vahiy vardı, inancında düşüncesinde tevhid vardı. Sonradan insanlar ihtilâf ettiler. Hz. Âdem'in bütün çocuklarının hayatında hakim unsur vahiydi. Onlar tek ümmetti, tek milletti ve Allah'ın yasalarına teslim olmuşlar, aralarında küfür ve şirk yoktu.

Şu anda küfür dünyası, müşrik dünya kendi küfürlerine, kendi şirklerine delil bulabilmek için insanlığın ilk dönemlerinin karanlık olduğunu, Allah'ı tanımadıklarını insanların Allah'ı sonradan bulduklarını iddia etseler de işte Rabbimizin âyeti açık bir şekilde ortaya koyuyor ki durum onların dedikleri gibi değildir. Aksine insanlığın ilk dö-nemlerinden itibaren Allah var, vahiy var, tevhid inancı var, küfür ve şirk daha sonradan ortaya çıkmaktadır. Âdem (a.s) ve

çocukları hayatları boyunca Rab’lerine kulluk edip Ona asla isyan içine girmemişlerdir. Ama sonradan insanlar tefrikaya düşmüşlerdir. Onlardan kimileri yine hayatlarında teslimiyet dini olan İslâm’ı ve tevhidi devam et-tirirken, kimileri de şeytan yollarına uyarak küfrün ve şirkin içine düş-müşlerdir.

Evet hayat sonradan ikiye ayrılmıştır. Şirk, İslâm’dan sonra ortaya çıkmıştır. Tevhid asıl, şirk ârızîdir. İslâm inancı, tevhid inancı çe-şitli şirk inançlarının içinden çıkmamış, şirk İslâm’dan sapmanın sonucudur. Yâni asıl İslâm’dır, asıl tevhiddir şirk ise ârızîdir, kabuktur. İslâm temeldir, ayrılış sonradandır.

İnsanlığın başlangıcı aydınlıktır, tevhiddir, hidâyettir, İslâm’dır, sırat-ı müstakîmdir. Küfür ve şirk sonradan çıkmıştır. İnsanlar sonradan hak dinden, hak yoldan saparak küfre ve şirke düşmüşlerdir. Sonradan aydınlık yolu terk ederek karanlık yollara girmişlerdir, ama bu da Allah’ın bir yasası gereğidir.

Ama Rabbinden bir hüküm olmamış olsaydı ihtilâf ettikleri ko-nularda insanların yaptıklarının karşılığını hemen verirdik diyor Allah. Ama Rabbinin koyduğu bir yasası var. Bu yasası gereği yeryüzünde insanların yaptıklarına, yapacaklarına izin veriyor, müsaade ediyor. Yâni zâlimlere de, kâfirlere ve müşriklere de hayat hakkı tanıyor. İmtihan gereği, yeryüzünde koyduğu yasası gereği buyurun dilediğinizi yapabilirsiniz, yollarınız açıktır bu dünyada diyor. Ve bu yasa da insanların her an dönebilme, tevbe edip yaptıklarından vazgeçebilme yollarının da açık olduğunu beraberinde getiriyor.

Allah insanların bu dünyada yaptıklarına imtihan gereği, dünyanın konumu gereği dokunmuyor. Çünkü burası hesap masası değildir. Burası yemek masasıdır, hesap masası da öbür tarafta kurulacaktır. Yaptıklarından ve yapmadıklarından dolayı Allah burada kimseden hesap sormuyor. Ben size, benim istediğim hayatı bildirdim. Gönderdiğim kitabım ve o kitabın pratiği olarak peygamberimle size razı olacağım kulluk programını açıkladım. Buyurun, dilediğinizi yapın, dilediğiniz gibi bir hayat yaşayın. İster benim istediğim gibi, isterse keyfinize göre bir hayat yaşayabilirsiniz. Ama unutmayın ki yarın bu yaptıklarınızın hesabını soracağım buyuruyor.

20. “Rabbinden Muhammed'e bir mûcize indirilse ne olur! derler. Ey Muhammed, onlara deki: “Gaybı bilmek Allah'a mahsustur; bekleyin, doğrusu ben de sizinle birlikte beklemekteyim.”

Kâfirler peygamber (a.s)’ı kast ederek diyorlar ki Rabbinden kendisine bir âyet gelmeli değil miydi? Sanki şu okunan âyetler, âyet değilmiş gibi, ya da kâinatta Rabbimizin serpiştirdiği bunca görsel âyet, âyet değilmiş gibi yeni âyetler bekliyorlar.

De ki gayb tamamen Allah’a aittir. Gayb bilgisi sadece Allah’a aittir. Âyet göndermek de, peygamberini ve mü’minleri gaybî bilgilerine muttali kılmak da sadece Allah’ın elindedir. Eğer şu elimizdeki kitabın âyetlerini göndererek kendi bilgisini bize ulaştırmasaydı peygamber de dahil hiç birimizin bunları bilmemiz mümkün olmayacaktı. Hiç birimizin ne Allah’ı, ne Allah’ın sıfatlarını, ne Allah’a kulluğu, ne cenneti, ne cehennemi, ne hidâyeti, ne dalâleti, ne geçmişi, ne geleceği bilmemiz mümkün değildi. Rabbimiz gönderdiği bu kitabıyla peygamberine ve onun yolunun yolcusu olan bizlere, bize lâzım olacak kadar gayb bilgilerini açmıştır. Bizi o bilgilere muttali kılmış ve bitmiştir.

Artık bu kitabın inişinin sona ermesiyle kıyâmete kadar yer-yüzünde hiç bir kimseye gayb bilgisi bildirilmeyecek, hiç kimse gaybî bilgilere muttali olamayacaktır. Artık bu konuda kim ne söylüyorsa yalancıdır. İster bunu din adamı rolünde olanlar söylesin, ister baş-kaları söylesin hiç fark etmeyecektir. Gaybın anahtarları Allah’ın elin-dedir ve kimseyi bu bilgilere muttali kılmayacaktır. Sadece elçilerine gerekli olanları bildirmiş ve bitmiştir.

Ne bekliyorsunuz? Rabbinizden yeni âyetler mi bekliyorsunuz? Amel etmenize, kulluk yapmanıza bu âyetler yetmiyor da başka âyetler mi bekliyorsunuz? Yahut bu inkârlarınızdan, bu isyanlarınızdan ötürü üzerinize Allah’ın azabının, Allah’ın gazabının inmesini mi bekliyorsunuz? Ne bekliyorsanız bekleyin, ben de sizinle birlikte bekliyorum. Bu peygamberden bir tehdittir ki Rabbimiz onlara böylece söylemesini emretmişti.

Allah’tan yeni âyetler bekleyenlere, bu âyetler bize yetmez, bize daha başka âyetler lâzımdır, bizler gaybî bilgilere muttali olmadan inanmayız mantığında olanlara, yahut da Allah’tan istenmesi gereken şeyleri peygamberden isteme cehaletinde bulunanlara, Allah’la peygamberi karıştıranlara böylece bir tehditte bulunmasını istiyordu Rab-bimiz peygamberinden. Siz de bekleyin ben de bekliyorum. Şu anda yeryüzü kâfirleri beklesinler, bizler de bekliyoruz. Kim kazanacak? Kim kaybedecek? yakında onlar da görecek biz de göreceğiz. Kim

galip gelecek kim mağlup olacak, kim cehennemi boylayacak kim cennete uçacak? onlar da görecek biz de göreceğiz.

21. "İnsanlara darlık geldikten sonra onlara bolluğu tattırdığımızda, hemen âyetlerimize dil uzatmağa kalkışırlar; onlara de ki: "Hile yapanın cezasını vermekte Allah daha çabuktur. "Elçi meleklerimiz kurduğunuz tuzakları hiç şüphesiz yazmaktadırlar."

İnsanlara kendilerine dokunan bir zarardan sonra bir rahmet tattırdığımız zaman hemen o kimseler bizim âyetlerimize karşı bir tu-zak kurmaya kalkışırlar. Âyetlerimize dil uzatmaya yönelirler.

Rabbimizin vaz ettiği bu insan tipi kıyâmete kadar her dönem-de, her zaman ve mekânda bulunabilir. Âyetin ortaya koyduğu tipleme karşısında herkes kendisini, kendi durumunu yargılamak, sorgulamak zorundadır. Acaba şu anda bizim de Allah'la ilişkilerimiz böyle mi değil mi? Bunu çok iyi sorgulamak zorundayız.

Şimdi bir insan düşünün. Ya da bir köy halkı, bir şehir topluluğu düşünün. Bu topluluk kendilerinin üzerinde sürekli belâlar eksik olmadığı zaman, işleri sürekli kötüye gittiği zaman Allah'a dua ederler. İşlerinin düzeltilmesi için, rızıklarının açılması, kederlerinin giderilmesi, başlarında dönen belâların kaldırılıp huzura ve mutluluğa ka-vuşturulmaları için dua dua Allah'a yalvarıp yakarmaktadırlar. Nihâyet o kimse üzerinden, o toplum üzerinden Rabbimiz o belâ ve musîbetleri kaldırıp onları bolluğa ve mutluluğa kavuşturduğu zaman da hemen Allah'la ve Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa başlayıverirler.

Sanki o belâlar ve musîbetler döneminde güçleri olmadığı için Allah'a karşı gelemeyen bu insanlar ekonomik güce sahip oldukları anda, siyasal gücü ellerine geçirdikleri anda, sıhhatlerine kavuştukları anda Allah'ı da, O'na kulluğu da, O'na yalvarıp yakarmayı da unutuveriyorlar. Üzerlerinden felâketler kaldırılıp da işleri tıkırında gitmeye başlayınca Allah'ı da O'nun yasalarını da O'na kulluğu da unutup yan çizmeye başlayıverirler. İşleri düşünce Allah'ı hatırlıyorlar ama hayatları düze çıkıp da Allah'a ihtiyaçları kalmadığını zannettikleri zaman da Allah'ı unutuveriyorlar.

İşte Rabbimiz bizim karşımıza bir insan tipi çıkarıyor ve bu insanın

karakterini bize anlatıyor. Bize diyor ki ey müslümanlar! Sa-kın sizler de bu insanlar gibi olmayın. Sıkıntılı dönemlerinizde Rab-binize karşı farklı, iyi dönemlerinizde de farklı davranışlar içine gir-meyin. Veya ey müslümanlar! Bu tür insanları iyi tanıyın ve onlara karşı tavırlarınızı iyi belirleyin. Şunu asla hatırınızdan çıkarmayın ki:

Kâfirler Allah'ın sistemine karşı, Allah'ın âyetlerine karşı ne kadar tuzak kurabilecekler? Üstelik onların tuzaklarının tümünün Allah biliyorken. Ama onlar Rabbinin tuzaklarını bilmezler, bilemezler. Rabbin onların kurdukları tuzakların nereye kadar gideceğini bilmek-tedir, ama onlar Rab'lerinin kendilerine karşı neler hazırladığını asla bilmemektedirler. Allah onların kendisine karşı, kendi âyetlerine ve siz müslümanlara karşı tüm niyetlerini, tüm komplolarını bildiği için size bunu haber verecektir.

Vahyin geldiği dönemlerde Rabbimiz kendi safında yer almış kullarına onların tuzaklarının tümünü haber veriyor ve mü'minleri onların komplolarından koruyordu. Gerçi bundan sonra vahiy gelmeyecek ama Rabbimiz önce gönderdiği o vahiyleriyle müslümanlara öyle bir basiret, öyle bir feraset kazandırmıştır ki kendilerine nereden nasıl bir tehlike geleceğini mü'minler bilmektedirler. Çünkü Allah kâfirlerin tüm tuzaklarını yazmaktadır, yazmıştır.

Şu anda irtica hikâyeleriyle müslümanları yok etmeye soyunanlar, Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşanlar kiminle savaştığının farkında değildirler. Kiminle savaştığını dahi bilmeyen zavallı insanlardır bunlar. Zannediyorlar ki müslüman-lar zayıftır, zannediyorlar ki müslümanlar yalnız ve yardımcısızdırlar. Onların safında Allah'ın bulunduğunun farkında olmayan bu iman yoksunları yakında nasıl bir inkılapla sarsıldıklarını görecekler. Yakında tıpkı kendilerinden öncekiler gibi Allah'ın helâk yasasının mahkumu olacaklar.

22. “Sizi karada ve denizde yürüten Allah'tır. Bulunduğunuz gemi, içindekileri güzel bir rüzgarla götürürken yolcular neşelenirler; bir fırtına çıkıp da onları her taraftan dalgaların sardığı ve çepeçevre kuşatıldıklarını sandıkları anda ise Allah'ın dinine sarılarak, “Bizi bu tehlikeden kurtarırsan andolsun ki şükredenlerden oluruz” diye O'na yalvarırlar.”

O Allah ki sizi karada ve denizde yürütendir. Bu imkânı size sağlayan, denizi, rüzgarı sizin emrinize musâhhar kılan O’dur. Evet düşünün ki bir gemi içinde denizde seyahate çıkmışsınız, yahut bir rızık aramaya çıkmışsınızdır, karadaki vasıtalarınızla karanın bittiği ve denizin başladığı yere kadar gitmişsinizdir, orada da gemilere binip yolunuza devam ediyorsunuz. Gemiler içinde bulunanları hoş bir rüzgarla alıp götürürken ve onlar içinde bulundukları bu ticaret ortamıyla bu rahat taşınma ortamıyla sevinirlerken birden bire gemiye şiddetli bir fırtına, şiddetli bir kasırga gelip de bu kasırganın tesiriyle her yerden gelen dalgalar onları her yönden sardığı ve artık bu felâketten kesinlikle kurtulma ümitlerinin kalmadığı bir zamanda; anladılar ki artık sonları gelmiştir.

Farz edin ki şehrin içindesiniz, evinizin, dükkanınızın içindesiniz ama sanki bir Okyanusa bir rehavete dalmışınız. Bir ekonominin içine, bir dünya meşgalesinin içine, bir zevk-ü sefanın içine dalmışınız. Hayatınıza kimseyi karıştırmıyorsunuz. Sizin yaşadığınız bu deb-debeli ve şaşaalı hayata kimse el uzatamıyor, dil uzatamıyor. Kimseye ihtiyacınız yoktur. Her şey tıkırında gitmektedir. İşte ben bana yeterim. Benim malım, benim bilgim, benim gücüm, benim sıhhatim, be-nim gençliğim, benim servetim, benim makamım diyerek gömüldüğünüz bu hayatın içinde keyfinizi yaşamaya çalışırken birden bire hiç beklemediğiniz bir anda bir fırtına esmeye, bir kasırga esmeye başlar. Sağdan yahut soldan, siyasî yahut ekonomik düzenin sarsılmaya başlayıverir. Yıkılış öyle bir sarar ki seni ne yapacağını, nasıl davranacağını bile bilemezsin. Her an, her saniye evinizde, dükkanınızda, köyünüzde, kentinizde böyle fırtınalar esebilir. İşte böyle bir durumda:

Dini Allah’a halis kılarak, dini yaşamanın dine bağlanmanın gerekliliğini anlayarak Allah’a dua ederler. Böyle bir musîbet kapılarını çaldığı zaman bu tür insanların duaları sadece Allah’adır. Böyle ciddi bir durumdayken, Allah’a işleri düşmüşken insanların duaları, çağırışları, ibadetleri, kullukları, yalvarıp yakarmaları sadece Allah’adır. Çünkü böyle bir durumda onların Allah’tan başka dostları yoktur. Her bir yandan kendilerini sarmış bu şiddetli fırtınalar karşısında Allah’tan başka kendilerine yardım edecek, böyle bir durumdan kendilerini kurtaracak Allah’tan başka kimseleri yoktur.

İşte böyle bir durumda daha önce kendilerine dua edip kulluk yaptıkları tüm varlıklar, kendilerini razı edip, yasalarını uygulamaya çalıştıkları tüm Rab'leri, kendilerine sığınmaya çalıştıkları ve hatırlarına koşturdukları tüm ilâhları, sosyal hayatlarının problemlerini kendilerine sormaya gittikleri tüm efendileri, hukuk konusunda uzman bildikleri tüm tanrıları, eğitim konusunda, kılık kıyafet konusunda bilirkişiliğine güvendikleri tüm sahte mâbud'ları unutup Allah'a yönelirler. Dini sadece Allah'a halis kılarlar. Yâni hayat programı dediğimiz dini sadece Allah'tan almaya ve hayatlarının tümünde sadece Allah'ı Hakîm ve söz sahibi görmeye başlarlar. Allah'a baş vururlar ve derler ki:

Ey Rabbimiz! Eğer bizi bu durumdan, bizi bu felâketten, bizi bu hastalıktan, bizi bu iflastan, bizi bu düşmandan, bizi bu yok oluştan, bu helâkten kurtarırsan, bizim üzerimizden bu belâyı savuşturur ve bizi sahil-i selâmete çıkarırsan sana şükredenlerden olacağız. Sana teşekkür edeceğiz. Sana kulluk edeceğiz ve sadece Seni dinleyeceğiz, sadece Sana itaat edeceğiz. Hayatımızın her bir problemini sadece Sana soracak ve sadece Senin dediğin biçimde hareket edeceğiz. Hayat programımızı sadece Senden alacağız, hayatımızı Senin için yaşayacağız. Yeter ki bizi bu durumdan kurtar, sadece Sana kulluk edecek, sadece Sana dua edecek ve Sana asla isyan etmeyeceğiz. Her ne kadar şu ana kadar Sana isyan içinde bir hayat yaşamışsak da, her ne kadar hayatımızda şu ana kadar Senden başkalarını dinlemiş isek ve Senden başkalarının yasalarını uygulamışsak da diyerek Rab'lerine yalvarıp yakarırlar.

23. "Allah onları kurtarınca, hemen yeryüzünde haksız yere taşkınlıklara başlarlar. Ey insanlar! Geçici dünya hayatında yaptığınız taşkınlık aleyhinizedir. Sonra dönüşünüz Bizedir. Yaptıklarınızı size bildiririz."

Evet onları dua dua yalvarıp yakardıkları o kötü durumlarından kurtardığımız zaman da yeryüzünde azmaya, azgınlık yapmaya, Allah'a kafa tutmaya başlayıverirler. Evet dün ne olur ya Rabbi bizi bu durumdan kurtar, Sana kul olacağız, Seni dinleyeceğiz, Sana şükredeceğiz, hayatımızı Senin için yaşayacağız dedikleri halde işleri bitince de bir bakarsınız ki ne sözleri kalmış, ne şükürleri, ne kullukları, ne itaatleri! Her şeyi unutmuşlar yine eski küfürlerine, yine eski şirklerine, eski isyanlarına, eski hayatlarına dönüvermişler. Sanki hiç bir şey olmamış gibi yine eski ilâhlarına, yine eski tanrılarına ve tâğutlarına kulluğa dönüvermişler.

Bakın bu tip insanlara Rabbimiz diyor ki:

Azgınlık ve taşkınlığınızın zararı sadece kendinizedir. Sizler bu azgınlıklarınız ve taşkınlıklarınızla asla Bana zarar veremezsiniz. Yeryüzündekilerin tamamı Allah'a savaş açmış olsalar bile Allah'a ne zarar verebilecekler de? Tüm insanlar Allah yasalarına, Allah sistemine karşı ağız birliği edip düşmanca bir tavır sergileseler bile Allah'a karşı ne yapabilecekle? İnsanlar Allah'a hiç bir şey yapamazlar, ancak yaptıklarının cezasını kendileri çekecektir. Unutmayın ki:

Dünya metaı azıcık bir metadır. Dünya hayatı geçici bir metadır. Benim katımda hiç de değeri olmayan o dünyayı size veririm. Malınız mülkünüz artmaya başlar. Ekonomik sıkıntılarınız giderilir. Size güç kuvvet, makam mansıp yetki ve saltanat veririm. Bana isyanlarınız devam ederken bile bunları Ben size veririm. Benden başkalarına kulluk ederken bile sizin istediğiniz hiç bir şeyi sizden esirgemem. Bana savaş açarken bile sizin güneşinizi, havanızı, suyunuzu kesmem. Ama unutmayın ki bütün bunlar Benim katımda değersiz birer dünya metaıdır. Eğer bütün dünyanın Benim katımda sineğin kanadı kadar bir değeri olsaydı ondan kâfire bir yudum su bile vermezdim. Öyleyse ey kullarım! gelin bu geçici ve basit şeylere aldanıp da Bana kulluktan gafil olmayın. Gelin yarına intikal etmeyecek basit bir dünyanın peşinde koşarken Benim sizin için razı olduğum, size lâyık gördüğüm ve sizin için hazırladığım cenneti göz ardı etmeyin. Unutmayın ki:

Sonra dönüşünüz Banadır. Yaşadığınız bu hayatın bitiminde Bana dönecek ve yaptıklarınızın tümünden hesap vereceksiniz. Unutmayın ki hayatın hesabını Bana ödeyeceksiniz. Attığınız her adım, alıp verdiğiniz her nefes sizi Bana doğru yaklaştırmaktadır. Ölüme ve hesaba doğru koşuyorsunuz. Her an hayata değil ölüme koşu içindesiniz. Bir gün burun buruna geleceğiniz gerçek ölüm ve hesaptır, bunu unutmadan yaşayın. Bir de unutmayın ki hayatın da ölümün de sahibi Benim. Benden başkasına hesap vermeyeceksiniz. Öyleyse Benden başkalarına minnetiniz olmasın, Benden başkalarına kulluğunuz olmasın, Benden başkalarını dinlemeyin, Benden başkalarını hayatınızda egemen tanımayın.

Evet dönüşünüz Banadır ve:

Gelin akılarınızı başlarınıza alın. Madem ki sizi yaratan Benim, madem hayatınızı veren Benim, madem ki sahip olduklarınızın tümünü Bana borçlusunuz, madem ki sonunda hiç kimseye değil de sadece Bana hesap ödeyeceksiniz, madem ki attığınız her adımla ölüme doğru, hesaba kitaba doğru gidiyorsunuz öyleyse bu şaşkınlığınız neyin nesi? Bu serkeşliğiniz, bu itaatsizliğiniz neyin nesi? Rabbiniz olarak Beni bırakıp da kendiniz gibi âcizlere

kulluk edişiniz, onları razı etmek için çırpınışlarınız neyin nesi? Şu siyasî hayatın karmaşası içinde Allah'tan başkalarına egemenlik haklarını vermeniz neyin nesi? Şu ekonomik hayatın bunaltıcı koşturmaları arasında Benim âyetlerimi gündeme almayışınız neyin nesi? Bu kendi hevâ ve heveslerinizi veya şu anda din diye, hayat programı diye size sunulan şu bilimi Allah yerine oturtmanız neyin nesi? İşleriniz iyi gidince, ekonomik hayatınız rayına oturunca, karınlarınız doymaya başlayınca tamam artık bizler cennet hayatına ulaştık diyerek dünyayla tatmin oluşunuz neyin nesi? Âhireti unutuşunuz neyin nesi?.. Hiç düşünmez misiniz?

24. "Dünya hayatı gökten indirdiğimiz su gibidir ki, onunla insan ve hayvanların yiyeceği bitkiler yetişip birbirine karışmıştır. Yeryüzünün süslenip bezendiği ve yerin sahiplerinin bütün bunlara mâlik olduklarını sandıkları sırada, gece veya gündüz buyruğumuz o yere gelmiş ve orayı hiç bir şey bitirmemişe çevirmişiz; bir gün önce bir şey yokmuş gibi olmuştur. Düşünen millet için, âyetleri böylece uzun uzun açıklıyoruz."

Allah gökten indirdiği bir su ile yeryüzünde bitkiler bitiyor, yeryüzü alabildiğine güzelleşiyor, süsünü giyiniyor, ziynetini takınıyor mükemmel bir hale geliyor. Ve artık yeryüzü insanlığı zannediyorlar ki bu hayat kendilerinin. Zannediyorlar ki bu hayatın sahibi kendileridir ve bu hayata güç yetirme imkânı kendi ellerindedir. Yâni artık sahibi bulundukları bu güzellikleri hiç kaybetmeyeceklerdir.

Ama Bizim emrimiz gece yahut gündüzün geliverir de o gü-zelim dünyayı, o güçlü dünyayı, o bozulmaz, o yıkılmaz bildikleri dün-yayı ve dünyanın güzelliklerini tamamen çerçöp haline getiriveririz. O güzelim tabiatı, biçilmiş ekin haline getiriveririz. Sanki o dünya hiç olmamışçasına, sanki o güzellikler hiç yokmuşçasına, sanki dünya hiç yokmuşçasına.

İşte dünya hayatı budur. Yâni tabiatın öldüğü, solduğu bir kışın ardından gelen bir bahar düşünün. Ölümünden sonra toprak canlanmış, bulutlardan Rabbimizin hayat kaynağı yağmur âyetleri yeryüzüne inmiş, Allah'ın vahyiyle dirilen tabiat sonsuz bir güzelliğe ve canlılığa bürünmüş.

İşte böyle bir hayatın içinde insanlar zannederler ki artık ölüm hiç bir zaman gelmeyecek, bu güzellikler bu saltanat hiç bir zaman yok olmayacak, bu bahar hiç bir zaman bitmeyecek, her şey tıkırında gidecek. Sanki bütün bunlara kendi kendilerine ulaşmışlar gibi. Sanki bu hayatın, bu güzelliklerin, bu baharın sahibi kendileriymiş gibi. Bu güneşin, bu oksijenin, bu gençliğin, bu sağlığın bu

servetin sahibi kendileriymiş gibi. Sanki bunların hiç bir zaman yok olmayacağını zannediyorlar.

Gençliklerini hiç bir zaman kaybetmeyeceklerini, sağlıklarını hiç bir zaman kaybetmeyeceklerini zannetmeye başlıyorlar. Siyasî gü-ce sahip olanlar bu güçlerini hiç bir zaman kaybetmeyeceklerini zannetmeye başlıyorlar. Oturdukları koltuklarını hiç bir zaman kaybet-meyeceklerini, kendilerine egemen olduğu insanların kendilerine asla isyan etmeyeceklerini zannetmeye başlarlar.

Sanki bulundukları makamda kendilerinin tanrı olduklarını zan-netmeye başlarlar. Sanki yer yüzünü doyuranın, besleyenin kendileri olduğunu zannetmeye başlarlar. Halbuki kendisinden önce de o koltuğa oturanlar, kendisinden önce de o mülke, o güç ve kuvvete sahip olanlar vardı. Halbuki onun gibi ondan daha güçlü neleri gelip geçti bu dünyadan. Onlar gelip geçti de bu dünyadan, sen mi kalacaksın? Bundan önce nice baharlar solup öldü de bu bahar mı devam edecek? Hangi bahar solmadı bugüne kadar? Hangi güçlü ölmedi? Hangi güneş batmadı? Hangi imparator yıkılmadı? Hangi melik bu dünyayı terk etmedi? Hangi varlık bu dünyaya kazık çaktı?

İşte biz âyetlerimizi böylece açıklıyoruz ki gerçeği anlayasınız, akıllarınızı kullanasınız diye. Kim ki bu âyetleri iyi değerlendirir, Allah'ın bu âyetlerinin üzerinde kafa yorar ve bu âyetlerin bilincine ererse bu âyetler elinden tutup onu hidâyete ulaştıracak ve böylece Rab-bimiz onlara bu dünya hayatının değersizliğini, basitliğini anlatacak, bağlanılması gereken öte âlemin mutluluğunu onlara gösterecektir.

25. "Allah, cennete çağırır ve dilediğini doğru yola eriştirir."

Allah kullarını selâm yurduna, selâmet yurduna, saadet yurduna dâvet ediyor. Çünkü orada bunların hiç birisi yoktur. Orada ölme yoktur, orada solma yoktur, orada ihtiyarlama yoktur, orada mahrumiyet yoktur, orada ayrılık yoktur, orada hayat ebedîdir, orada devlet ve saltanat ebedîdir, orada gençlik, orada dinçlik ebedîdir, orada güzellik ebedîdir. Rahmânın bu dâvetine icâbet eden, hayatını bunun hesabıyla yaşayan insanların dünyası da âhireti de böyle güzel olacaktır. Eğer insanlar Rab'lerinin bu mesajına, bu dâvetine kulak verirler, Rab'lerinin istediği biçimde bir hayat yaşayarak ebedîlik yurduna, ebedî saadet yurduna doğru koşarlarsa o zaman bu dünya hayatı da, koştukları hedefledikleri âhiret yurdu da onlar için bir olacaktır. Yâni bu basit dünya hayatı da onlar için aynen cennet hayatı kadar değerli ve güzel olacaktır. Hem dünya dâr'us selâm

olacak onlar için, hem de cennet dâr'us selâm olacaktır.

Dilediği kimseleri de Rabbimiz sırat-ı müstakîme hidâyet eder. Yâni kim ki tercihini sırat-ı müstakîmden yana, hidâyetten yana kullanır ve hidâyette olmak isterse, hidâyete lâyık hale gelmek isterse, böyle bir hayat yaşarsa Cenâb-ı Hak da onu buna lâyık kılar. Ama is-temeyenleri, iradesini bu yönde kullanmayanları, bu yolda adım atmayanları da Rabbimiz zorla aman sen bu yola girmezsen sonunda perişan olacaksın diye İslâm'a sokmaz.

26. "Muhsinlere (İyi davrananlara); daima daha iyisi ve üstünü verilir. Onların yüzlerine ne bir karanlık, ne de zillet bulaşır. İşte onlar cennetliklerdir, orada temelli kalırlar."

Muhsinler için hüsnâ vardır ve de fazlalık vardır. Muhsin Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluk yapan kişidir. İhsan Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluk etmektir. İhsan Allah'ın gördüğü şuuru içinde olmaktır. İhsan kişinin yaptığını Allah huzurunda, Allah kontrolünde yapma şuuru içinde olmasıdır.

Yâni eğer bir mü'min hayatının tümünde Allah'ı görmediği hal-de O'nu görüyormuşçasına, Allah'ın huzurunda olduğunun şuurunda bulunursa, her anının Allah'ın kontrolü altında olduğunu bilir ve böylece yaptıklarını Allah için yaparsa yâni Allah karşısında böyle bir teslimiyet gösterirse. Ya Rabbi senin karşında ben bir hiçim! Ancak senin izninle yaparım! Senin yap dediğini yaparım! Senin bildirdiğini bilirim! diyerek Allah yolunda olursa, yaptıklarının tümünü Allah'a lâyık olarak yapmaya çalışırsa, ya da hayatını Allah için yaşamaya çalışırsa, Allah kontrolünde olduğunun bilincine ererse işte bunlar için, ve de sırat-ı müstakîme hidâyet edilen, dosdoğru yolda yürüyen, dünyada da ukbada da Allah'ın dâvetine icâbet eden, dünyada da ukbada da selâm ve selâmette olan, Allah'ın selâmet yurdu olan cennetine evet di-yen ve bunun gereği olarak da Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayan mü'minlere hüsnâ vardır. Rab'lerinin kendileri için hazırladığı gözlerin görmediği, kulakların duymadığı cennetler ve o cennetler içinde akıl ve hayale gelmedik nîmetler var.

Ve bir de ziyadesi vardır. Yâni yaptıklarının en güzel bir karşılığı vardır ve de onlar için daha fazlası da vardır, fazlalık da vardır.

Onların yüzlerine ne bir karanlık, ne de zillet bulaşır. Yüzlerini ne karanlık kaplar, ne de horluk, hakirlik bürür. Allah'ın cennetine idhal buyurduğu bu kutlu insanlar asla zelil olmayacaklar, izzet içinde olacaklar. Yüzlerinde asla kara bir

leke olmayacak, aksine onlar Allah'ın nûruyla aydınlanmış olacaklar. Rab'leri onları yüceltecek, onlara izzet ve şeref bahşedecek, düşünebileceğimizin ötesinde bir güzellik lütfedecektir.

Çünkü onlar dünyada sadece Rab'lerini Azîz bilmişler, izzeti sadece Rab'lerinde görmüşler, Rab'lerine kullukta görmüşler ve Azîz olmanın yolunu Rab'lerine kullukta bilmişler ve bir ömür boyu O'na itaat etmişlerdi. Bir ömür boyu yalnızca Allah'a itaat ederek, yalnızca Allah yolunda Azîz olabilmenin hesabını yapan bu müslümanlar dünyada Azîz ve şerefli bir hayat yaşadıkları gibi öbür âlemde de Allah onları zillet ve meskenetten kurtarıp izzet ve şeref içinde bir hayatı lütfedecektir. Azîz ve şerefli bir makamın sahibi kılacaktır onları.

İşte onlar cennetliklerdir, orada temelli kalacaktırlar. Öyleyse yarışanlar işte bunun için yarışsınlar. Öyleyse ey müslümanlar haydi Rabbimizin hazırladığı cennetine koşalım. Haydi her birerimiz Allah'ın istediği biçimde muhsinler olarak, hayatımızı Allah için yaşayarak, Allah'ı görürcesine bir hayat yaşayarak sürekli O'nun huzurunda ve O'nun kontrolünde olduğumuzu unutmadan bir hayat yaşayarak, yâni ihsan makamında bir titizlik içinde yaptıklarımızın tümünü Allah'a lâyık yapalım, Allah adına yapalım ve hüsnâyı elde edelim. Bizim için en güzel yol, en akıllı davranış Allah'ın bizim için hazırladığı bu hüsnâyı, bu cenneti elde etmek için çalışıp çırpınmak iken bakıyoruz insan-ların hesapları çok farlıdır. Ne kadar basit hesapların içine giriyorlar insanlar değil mi?

Eğer şu kadar paraya ulaşabilirsem, şu evi bir bitirebilirsem, şu arabayı bir alabilirsem, şu makama bir oturabilirsem, bir holdingleşebilirsem tamam artık benim dünyada başka hiç bir isteğim yoktur diyor adam. Ne kadar basit hedefler, ne kadar basit istekler değil mi? Tam bir kâfir anlayışı. Ancak bir kâfir bunlarla avunup bir hayat yaşayabilir. Bir müslümanın nasıl bu tür basit hesaplarla avunabildiğini anlamak mümkün değildir.

Yâni dünyanın en iyi evi, en iyi arabası, en iyi makamı senin olsa, dünyanın en zengini sen olsan, dünyanın tüm altın ve gümüşleri senin olsa ne yazar? Tüm dünya senin olsa, tüm dünyadakiler senin emrinde olsa ne kadar sahip olabileceksin de bütün bunlara? Ve eğer yarın ölür ölmez cehenneme gideceksen neye yarar da bunlar? Eğer yarın bu sahip olduklarının tümünü gideceğin o cehennem ateşinden kurtulabilmek için fidye olarak vermeye

çalışacak ve cehennemin sahibi tarafından da kabul edilmeyecekse neye yarar bütün bunlar?

Evet mü'min bütün bunları bilecek, bu âyetleri tanıyacak, Allah'ın öbür tarafta mü'min kulları için hazırladığı bu güzel mükâfatları tanıyacak ama yine de dünyalıkların içine gömülme adına yaşadığı hayatta aylar yıllar geçecek de cenneti bir kere hatırlamayacak, aylar yıllar geçecek de bir kerecik Rabbinin hatırını sormak üzere kitabıyla ilgi kurmayacak. Cenneti unuturken, cenneti anlatan Allah'ın kitabını örtüp bir hayat yaşarken ama beri tarafta kendi ekonomik dünyasında, iş hayatında, siyasî hayatında hep dünyasını düşünecek. Bunu anlamak gerçekten mümkün değildir. Yâni adam kendi hayatını her gün düşünürken kendi kitabını, yâni hayat kitabını hiç ihmal etmeden her gün okurken, Allah'ın kitabını okumaya zaman bulamıyorsa, ben bunun neyle izah edileceğini bilmiyorum. Böyle bir kimse sadece bir aldanışın içindedir diyebiliyorum.

Halbuki bir insanın Allah'ı aldatması mümkün olmadığı gibi kendi kendisini aldatması da mümkün değildir. Gündemini Allah oluşturmayan, gündemini Allah'ın kitabı oluşturmayan bir insan kesinlikle bilmelidir ki o en büyük bir kayıp içindedir. Düşünün, bu sûre, Yunus sûresi senin gündeminin ne kadarını oluşturabildi? Bakara, Âl-i İmrân ne kadar gündem oluşturdu? Allah'ın Resûlünü ihtiyarlatıp belini büken Hûd sûresi seni ne kadar ihtiyarlatabildi? Kur'an senin hayatına ne kadar etki edebildi? Cenneti ne kadar düşünebildin? cehenneme ne kadar zaman ayırabildin?

Evet mü'minlerin durumları böylece anlatıldıktan sonra bakın şimdi de beri taraftakiler anlatılacak:

27. "Kötülük işleyenlere kötülükleri kadar ceza verilir; onların yüzlerini zillet bürür; Allah'a karşı onları savunacak yoktur; yüzleri, geceden kara bir parçayla örtülmüş gibidir. Bunlar cehennemliklerdir, orada temelli kalırlar."

Ama kötülere, kötülük işleyenlere, kötülük kazananlara gelince onların cezası da işlediklerinin bir mislidir. Seyyienin cezası, seyyi-enin karşılığı, misli mislinedir. İyilik ve kötülüklerin karşılıkları farklıdır. İyiliklere kat kat mükâfaat veren Rabbimiz günâhın karşılığını tamtamına veriyor. Bir sevaba on mükâfat, bin mükâfat verilirken bir günâha bir ceza, iki günâha iki ceza verilmektedir. Yâni anlıyoruz ki günâhların ve sevapların kat sayıları farklıdır. İyiliğin karşılığı bazen bire on, bazen bire yedi yüz, bazen bire sonsuz mükâfat iken kötülüğün

karşılığı ise sadece bire birdir. Rabbimiz ne kadar da merhametlidir bizim için değil mi? Hattâ bakın bir adam bir günâh işlemeye niyet edip azmetse, ama sonra da Allah korkusundan, âhiret endişesinden dolayı onu yapmaktan vaz geçse onun karşılığında bir sevap verilecektir.

Evet günâhkârlara bire bir ceza verecek Allah. Ve onların yüzlerini bir zillet, bir meskenet, bir eziklik, bir perişanlık, bir horluk ve hakirlik kaplamıştır. Kayıplarından dolayı, ayıplarından dolayı zillet içindedirler onlar. Tabii cehenneme giden zelil olacaktır. Dünyada da zelil bir hayat yaşamışlardı bu adamlar. Ve artık Allah'tan hiç bir kurtarıcıları, hiç bir yardımcıları ve koruyucuları yoktur. Şefaatçileri yoktur onların. Onları dünyada yaşadıkları hayatın karşılığı olarak kendileri için hazırlanmış cehennem ateşinden koruyup kurtaracak hiç bir yol, hiç bir çare yoktur. Dertlerini dinleyecek, hatırlarını soracak, kendilerine sıcak bir kucak açacak hiç bir dostları yoktur onların.

Utanç ve rezaletlerinden dolayı, kayıplarından dolayı sanki onların yüzlerini karanlık bir geceden bir parça kaplamış, yüzleri simsiyah kesilmiştir. Ama bu siyahlık şu anda kimi insanların derilerinin siyahlığı anlamına bir siyahlık değildir. Çünkü yüzünün derisi dünyada siyah olan bir müslümana bakarsınız ki yüzü parıl, parıl parlamaktadır. Yâni şu anda beyaz insanın egemenliğinin sürdüğü dünyada siyahlara mutluluk tanımıyorlar. Halbuki dünyada insanlar ancak İslâm'la mutlu olabilirler. İslâm'ın dışında mutluluk yoktur. Derileri siyah olanlar da, beyaz olanlar da ancak İslâm'la güzeldir. İster beyaz derili olsunlar, isterse siyah derili olsunlar insanlar küfürle, şirkle asla güzel değildirler. Küfür ve şirk mensupları çirkindirler, kötüdürler, kalpleri de yüzleri de simsiyahtır. İşte cehenneme giden insanların da yüzlerini siyahlık kaplamıştır. Kapkara olmuştur onların yüzleri. Sanki karanlık bir geceden parçalar gibi yüzleri simsiyahtır onların. İşte bunlar cehennemin ashabıdırlar, ateşin sohbetçisidirler ve orada ebedî kalıcı-dırlar.

Evet dünyada Rab'lerinin rızası istikâmetinde bir hayat yaşayan, izzet ve şerefi Allah'ta görerek, izzet ve şerefi Allah'a kullukta görerek azîz ve şerefli bir hayata talip olan cennetlikler Rablerinin azîz ve şerefli kılmasıyla azîz ve şerefli bir cennet hayatına doğru giderlerken, dünyada izzet ve şerefi Allah'tan başka yerlerde arayarak bir hayat yaşayan cehennemlikler de zelil bir şekilde, horluk, hakirlik içinde, yüzleri de simsiyah, ebedî azap yerleri olan ateşe gitmektedirler.

28,29. "Onların hepsini bir gün toplarız, sonra, puta tapanlara, "Siz ve

putlarınız yerlerinize!" deyip onları birbirinden ayırırız. Putları ise: "Bize tapmıyordunuz ki. Allah, sizinle bizim aramızda şahit olarak yeter. Sizin tapınmanızdan bizim haberimiz yoktu, "derler."

Evet o cehennemliklerin tamamını bir gün toplarız. Ve onlara deriz ki:

Haydi herkes şimdi yerini alsın bakalım. Buyurun, siz bu tarafa ortaklarınız da bu tarafa. Herkes yerini, mekânını alsın. Tapınanlar, tapınılanlar, tanrılar, kullar, sığınanlar, kendilerine sığınılanlar, dua edenler, dua edilenler, sizler ve tanrılarınız, sizler ve şerikleriniz, sizler ve Allah'a şirk koştuklarınız, kendilerinde güç kuvvet gördükleriniz, kendilerinde egemenlik yetkisi gördükleriniz, yasalarını uygulayarak kendilerine kulluk ettikleriniz, şefaatini umduklarınız, Allah yerine ikâme etmeye çalıştıklarınız, dâvâcı ve sanık herkes yerini alsınlar bakalım diyeceğiz buyurarak, burada Rabbimiz âhiret günü bir toplantıdan söz ediyor. Mahşer günü, mahşerde cehennemlikleri bir yerde topluyor Allah.

Tabii âyetin ifadesiyle cehennemliklerin müşrik kesimine diyor ki Rabbimiz haydi sizler şurada yerinizi alın. Şerikleriniz, ortaklarınız, tapındıklarınız, sığındıklarınız, tanrılarınız da şurada yerlerini alsınlar.

Ve onların aralarını ayırırız. Tapınanlar bir tarafa, tapınılanlar bir tarafa, tanrılar bir tarafa, kullar bir tarafa ayrılır. Tapınanların tapındıklarının tapınılmaya değmez olduklarını anlamaları için Rab-bimiz aralarını ayırıyor. Peki bu müşriklerin dünyada tapındıkları kimlerdi? Ya taştan, tunçtan yapılmış cansız cemadatlar, ya da kendileri gibi insanlardı. Nasıl olur? İnsan insana tapınır mı? Bal gibi oluyor işte. İnsanlar kimilerini güçlü kuvvetli görüyorlar, onları emir ve yasakları uygulanacak bir makamda tutarak Allah sever gibi sevmeye, Allah'tan korkar gibi onlardan korkmaya başlarlar. Onlara itaat ederler, onların arzularını gerçekleştirirler. Sevgileri, nefretleri, kabulleri, retleri hep onlara yönelik şekillenir. Allah yerine oturtarak toplumun istediği gibi yaşamaya çalışırlar. Böyle tanrılar kullar sarmaş dolaş bir hayat yaşayıp giderlerken bir gün gelir kullar da, tanrı bildikleri de Allah'tan gelen bir ölümle ölürler ve bir gün kıyâmetle yeniden dirilirler, her iki taraf da Allah'ın huzurunda toplanırlar. Allah'ı bilmek ve tanımakla birlikte, yirmi dört saatinin 2,3 saatini Allah'a verdiği halde geri kalan 18,20 saatini insanlara, topluma, çevreye vererek onları memnun etmeye çalışan insanları o tanrılarıyla birlikte, kutsal kabul ettikleri, güç kuvvet sahibi bildiği varlıklarla birlikte bir araya toplar.

Onların şürekaları, ortakları, yâni tanrı kabul ettikleri, kendilerinde güç kuvvet, egemenlik gördükleri, yasalarını uyguladıkları kimseler diyecekler ki siz

bize ibadet etmiyordunuz. Siz bize tapınmıyordunuz.

Allah sizinle bizim aramızda şahittir ki gerçekten biz sizin bize ibadetinizden gafildik. Gerçekten bizler sizin bize kulluğunuzdan habersizdik diyecekler.

Acaba nasıl anlayacağız bunu? Diyorlar ki bakın Allah şahittir ki sizin bize tapınmanızdan bizim haberimiz yoktu ve zaten sizler aslında bize kulluk da etmiyordunuz.

Gerçekten şu anda bir köyde, bir şehirde oturduğu halde ken-dilerinden yüzlerce kilometre uzaktaki insanların hayatını gündeme alan, onların arzu ve isteklerine yönelen, onların emir ve yasaklarını uygulayan, onların hayat anlayışlarını benimseyen, onlar gibi olmaya, onlar kaynaklı yaşamaya çalışan, Allah'ı severmiş gibi onları sevip sayan, Allah'tan korkarmış gibi onlardan korkup çekinen, onlarla heyecanlanan, onların haberleriyle üzülen, sevinen, onları kutsayan, onlardan yardım bekleyen insanlar vardır. Bakara sûresinde anlatıldığı gibi Allahu Teâlâya nidler, ortaklar buluyorlar ve onları Allah'ı se-vermiş gibi seviyorlar. Hem öyle seviyorlar ki sanki Allah'ı sever gibi. Onların emirlerine, yasaklarına itaat ederler de Allah'a isyan ederler. Bu şeriklerinin arzularını Allah'ın arzularına tercih ederler.

Bunların bir kısmı bu şirki açıktan yaparlar. Tıpkı Firavunlara, Nemrutlara insanların bir dönem yaptıkları gibi onlara ilâh, mâbud ismi vermekten çekinmezler. Onlara açıktan açığa Rabbimiz! Tanrımız! demekten çekinmezler. Onları güç kuvvet sahibi, nîmet sahibi bilirler. Allah'tan beklemeleri gereken şeyleri bunlardan beklerler. Allah'a sığınmaları gereken yerde bunlara sığınırlar. Allah'ı çağırmaları gereken yerde bunları yardıma çağırıp, bunlara dua ederler. Allah'ın rızasını kazanıyorlarmış gibi bunların rızalarını kazanmaya çalışırlar. Allah bu konuda ne diyor? hiç önemli değil, yeter ki efendisi gücenmesin. Yeter ki lideri razı olsun. Yeter ki futbolcu üzülmesin. Yeter ki artist hanım mahzun olmasın. Yeter ki şarkıcı kız sıkıntı içine düşmesin. Yeter ki hoca efendiyi üzmeyeyim. Gerisi önemli değil, Allahu Teâlâ zaten Ğafûr ur Rahîmdir, O gücenmez diyorlar.

Öyle bir seviyor, öyle bir bağlanıyor ki adam bakıyoruz hakikaten sanki Allah sever gibi seviyorlar. Modaya ters düşmektense bin defa Allah'a ters düşmeye razı olacak kadar seviyorlar. Allah'a yapılması gerekenler bunlar adına yapılmaya çalışılıyor. Mü'minler Allah adına Allah uğrunda ölmeyi göze

alırlarken kimi insanlar bunlar adına da ölebilmektedirler. Hattâ bunlardan kimileri Allah'tan daha fazla sevilmektedir. Meselâ Allah'ın emirlerine zıt emirler veren, arzuları, kanunları Allah'ın arzularıyla çatışan liderlere itaat eden kimselerin bu amelleri liderlerini Allah'tan daha çok sevdiklerinin ispatıdır. Adam kendisi gibi âciz, kendisi gibi ölümlü, kendisi gibi güçsüz ve kuvvetsiz olan bir adamın kanunlarının, koymuş olduğu kurallarının insanlar üzerinde hakim olması adına malını veriyor, canını veriyor...

Bilhassa oyun eğlence tanrılarında bunu çok net görmek mümkündür. Adam bir futbolcuyu kalbinin ta derinliklerinde yaşıyor. Bir artisti, ya da bir şarkıcıyı, ya da bir sanatçıyı kalbinin ta derinliklerinde saklıyor.

Bu sevilen, sayılan, tanrı kabul edilenler kendileri için yanıp tutuşan bu kullarından hiç bir zaman haberdar değillerdir. Öyle değil mi? Meselâ düşünün ki şu bulunduğumuz noktadan bin kilometre uzaklıkta icra edilen bir müzik programının yahut da bir oyun eğlence programının ritmine, heyecanına kendisini kaptırmış bir insan düşünün. Yaşa! Varol! Bir ol! En büyük sensin! Canım sana fedâ olsun! diyerek kalbini, benliğini ona açarken, onu kendisine tapınırcasına kutsallaştırırken, onun sevgisi ve heyecanıyla vücuduna jilet atarken, vecd ve istiğrakla kendisinden geçerken o tanrılaştırılan oyuncunun, o sanatkârın bu zavallının hareketlerinden haberi var mı dersiniz? Belki genel olarak hayranlarının kendilerinden geçerek kendilerini seyrettiklerini, kendilerini yüceltip kutsallaştırdıklarını bilebilirler. Sahnede karşısındakilerin davranışlarını görüp bilebilirler ama çok uzak bir köyde, bir kasabadakilerin yaptıklarını bilmeleri mümkün değildir.

Yine meselâ ülkenin çok uzak kentlerinde, ya da ülke dışında, başka ülkelerde politik ve siyasal güce sahip olan bir insanın burada savuculuğunu, fikirlerinin yayıcılığını yapan, o benim her şeyimdir, o benim fikir babamdır, benim ruh kaynağımdır, benim hayat felsefemdir, ben ona bütün varlığımla bağlanıyorum, ben onu varlık sebebim kabul ediyorum, o ne derse ben onu kabul ediyorum, o neye hayır demişse ben onu reddediyorum, tüm benliğimle onu seviyorum diyen bir adamın durumunu düşünün. Şimdi çok uzaklardaki bu tanrının bu kulundan ve bu kulunun kendisini kutsallaştırıp tanrılaştırmasından haberi var mıdır? İşte yarın bu tür tanrılar diyecekler ki Allah şahittir ki bizim, sizin kulluğunuzdan haberimiz yoktu.

Ya da siz aslında bize değil kendinize kulluk ediyordunuz di-yecekler. Yâni

siz kendi menfaatlerinize kulluk ediyordunuz. Evet on-lar diyecekler ki zaten siz bize değil kendi hevâ ve hevesinize tabiy-diniz diyecekler. Gerçekten de bakıyoruz meselâ politik hayatta bunun aynısını görüyoruz. Ey anam! Ey babam! Atam! Kurtar bizi! Yolundayız! İzindeyiz! Babam! Anam! filan diyorlar. Eh adamın işi bitti mi, menfaati bitti mi veya parti bitti mi zaten bu bilmem neyin nesi di-yor, bunun bilmem nesini ne yapayım diyor. Yâni basit menfaat hesapları işte. Milletvekilliği hesapları, para hesapları, bakanlık hesapları, dekanlık hesapları, müdürlük hesapları, ekonomik hesaplar. Dün birbirlerine fevkalade bağlanan adamlar bugün birbirlerinin baş düşmanı oluyorlar.

Veya meselâ bir zamanlar gözünde gönlünde yücelttiği, önünde secdelere kapandığı sanatçı sanatını icra edemez bir duruma düştüğü zaman işte görüyoruz kimse bir dilim ekmek bile götürmüyor. Kimse halini sormaya bile gitmiyor. Bu adamların son zamanlarında bir zamanki kullarının gözleri önünde nasıl perişan bir duruma düştüklerini, nasıl perişan bir vaziyette geberip gittiklerini görüyoruz. Veya bir zamanlar önünde diz çökülen nice siyasal tanrıların, kullarının bir selâmına bile lâyık görülmeden bir köşede yalnızlığa itildiklerini biliyoruz. Tabii onları tanrı kabul edenler aslında onları değil de kendi menfaatlerini tanrılaştırıyorlardı.

Yâni biz sizi takip ettiğimiz için, size tâbi olduğumuz için, size tapındığımız için bu hale geldik diyenlere ötekiler de diyecekler ki zaten siz bizi takip etmiyordunuz, siz kendi menfaatlerinizi takip ediyordunuz. Siz bize değil kendi menfaatlerinize kulluk ediyordunuz di-yecekler. Allah'ın dinini bırakıp da dünyanın peşinde koşan insan-lardan hangi biri menfaatlerini takip etmiyorlar? Herkes keyfini, herkes menfaatini takip ediyor bugün. Yarın ya Rabbi işte bunlar bizim tanrılarımızdı, bunlar bizi saptırdılar demelerinin ne anlamı olacaktır? Çünkü artık aralarındaki bütün ipler de kopuverecek. Makam, mevki, para, pul, rüşvet, şan, şöhret, protokol gibi aralarındaki bütün bağlar kopuverecek ve dünyada kendilerini kutsayıp kulluk ettikleri varlıklar onları terk edip kulluklarını reddedecekler.

Evet dünyada Allah'ı bırakıp da kendilerine dua edilenler, kendilerine kulluk edilenler, kendilerinde güç kuvvet görülenler, kapılarında yardım dilenilenler. Yâni kendileri bir şey zannedilip de reklamları, propagandaları yapılanlar. Kendileri rab ve ilâh mevkiinde görülenler. Kurtarıcı konumunda bilinenler. Dünyada kendilerine tapınmaya çalışan bu gönüllü kullarına asla dostluk göstermeyecekler. Kendilerinin önünde eğilen bu yardakçılarına düşman

olacaklar ve kendilerine yaptıkları dualarını ve ibadetlerini reddedecekler. Ey aptallar! Sizler aslında bize kulluk yapmıyordunuz! Sizler kendi menfaatlerinize, kendi nefislerinize ve kendi hevâlarınıza kulluk ediyordunuz. Her ne kadar da bizim kanunlarımızın reklamını yapıyor, bizim yasalarımızın tabileri oluyor gibi görünüyor idiyseniz de aslında sizin derdiniz bize kulluk değil Rabbinize kulluktan kaçmaktı. Tüm derdiniz hayatınıza Allah hakim olmasın da; kim hakim olursa olsundu. Hayatınızda Allah söz sahibi olmasın da; kim söz sahibi olursa olsun idi. Çünkü Allah’ı atlatamayacağınızı çok iyi biliyordunuz. Bunun yanında bizi yönlendirebileceğinizi, seçme hakkınızla, oylarınızla bize tesir edip istediğiniz yasaları çıkartabileceğinizi veya bizi atlatabileceğinizi, bizim gafletlerimizden istifade ederek istediğiniz suçları işleyebileceğinizi biliyordunuz. Yâni siz aslında kendi kendinize tapınıyordunuz diyecekler.

Ya da burada kendilerine kulluk yapılan, kutsallaştırıp kendilerine ibadet edilen varlıklar meleklerdir, peygamberlerdir, vefat etmiş sâlih kişiler veya kendilerine tapınan, kendilerine sığınıp dua edenlerin dualarını, tapınılarını asla işitmeyecek olan cansız varlıklardır. Bunlar yarın öbür âlemde dünyada kendilerinin haberi olmadan kendilerine kulluk yapanların kulluklarını reddedecekler. Diyecekler ki ya Rabbi sen şahitsin ki bizler hiç bir zaman bu insanlara bize kulluk ya-pın demedik. Bizler hiç bir zaman bunları kendimize kulluğa çağırmadık. Bize dua edin, isteyeceklerinizi bizden isteyin, bize sığının, bize yalvarın, bizim korumamız altına girin demedik. Bizler onların gözleri önünde sadece Allah’a dua ettik. Sadece Sana kulluk yapıp sadece Sana sığındık. Onların bize ibadetlerinden de dualarından da bizim hiç bir haberimiz ve ilgimiz yoktur ya Rabbi. Bu sapıkların yaptıklarından bizler sorumlu değiliz. Onların yaptıklarından bizim payımız yoktur diyecekler.

Kur’an-ı Kerîmin pek çok yerinde Rabbimiz bu tür müşriklerin kendilerini asla duymayacak, duyamayacak, kıyâmete kadar kendilerine cevap verip icâbet edemeyecek varlıklara ibadet ettiklerini, onlara dua edip imdatlarına çağırdıklarını anlatır. Âyetlerde bu kendilerine dua edilen, kendilerine ibadet edilen varlıklar kıyâmete kadar dua edenlere icâbet edemezler, edemeyecekler deniyor. Peki acaba kıyâmet günü işitip icâbet edebilecekler mi bunlar?

Evet işte burada anlatıldığına göre orada konuşacaklar ve onların kendilerine yönelik gerçekleştirdikleri kulluklarını reddedecekler. Çünkü kıyâmet günü iş değişecek. Dünyada onları hiç duymayan put-lar veya bu zâlimlerin kendilerine dua edip yalvardıkları ölmüş ve şu anda onları duymaktan

uzak bulunan sâlih kişiler kıyâmet günü onlardan teberrî edip uzaklaşacaklar. Vallahi ya Rabbi! Bu alçakların yaptıklarından bizim haberimiz yoktu! Bizi sana ortak koşarak, bizde güç kuvvet görerek bize dua eden bu zâlimlerin bu yaptıklarıyla bizim ilgimiz, alâkamız yoktur. Ya Rabbi Sen şahitsin ki bizler hayatımız bo-yunca sadece Sana dua ettik, sadece Sana kulluk yaptık ve sadece Sana kulluğa çağırdık. Hayatımız bunun ispatıdır. Bu zâlimlere de bi-ze kulluk yapın demedik diyecekler ve onlardan uzaklaşıp Allah'a sı-ğınacaklar.

Anlayabildiğimiz ve görebildiğimiz kadarıyla müşriklerin kendilerine ibadet ettikleri, tanrılaştırdıkları, dua ettikleri varlıklar üç kısımdır.

a: Ruhsuz, şuursuz olan cansız, camid varlıklar.

b: Geçmişte yaşamış peygamberler ve Allah'ın sâlih kullarıdır.

c: Yine geçmişte sapmış, sapıtmış ve sapıklığı kendilerine din edinmiş, yol edinmiş ve kendileri saptıkları gibi Allah kullarını da saptırmak için çırpınmış kimselerdir. Sapıklar ve saptırıcılar olarak dünyadan göçüp gitmiş olan insanlardır.

Birinci sırada yer alan cansız varlıkların ne kendi varlıklarından, ne kendilerini putlaştıranlardan, ne de kendilerine dua edip yalvaranların dualarından haberleri yoktur. Bunlar zaten cansız varlıklardır.

İkinciler yâni Allah'ın kutlu elçileri ve daha önce yaşamış Allah'ın sâlih kulları. Aslında bunlar yaşadıkları dönemde Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk etmiş ve insanları Allah'a kulluğa çağırmış kimselerdir. Hayatlarında bunun mücâdelesini vermiş insanlardır. Allah'ın bu sâlih kulları da vefatlarından sonra kendilerine yapılan kul-lukları ve duaları duymazlar, duyamazlar. Duymazlar çünkü vefat etmiştir onlar. Bu zâlimlerin, bu akılsızların bu densizlerin densizliklerini duyurarak Allah üzüntüye sevk etmez bu sâlih kullarını. Bu zâlimler tarafından kendilerinin putlaştırıldıklarını, kutsallaştırılıp tanrılaştırıldıklarını ve hayatları boyunca savundukları dâvânın tamamen aksine kendilerine ibadet edildiğini duyurarak bu kutlu kullarını üzmez Rabbimiz.

Çünkü bunlar hayatları boyunca sadece Allah'a kulluk yapmışlar, hayatları boyunca sadece Allah dua etmişler, isteyeceklerini sadece Allah'tan istemişler, hayatları boyunca tevhide inanmışlar, tevhidi yaşamışlar ve çevrelerindeki

insanları sadece Allah'a kulluğa ve tevhide çağırmışlardır. Bir ömür boyu çırpındıkları ve uğrunda şehit düştükleri dâvâlarının kendilerinden sonra gelen zâlimler ve cahiller tarafından ne hale getirildiğini göstererek onları asla üzmez Rabbi-miz. Ama kıyâmet günü kendilerini putlaştırarak kendilerine kulluk edenleri reddedecekler.

Üçüncü gruptakilere gelince yâni geçmişte kendileri sapmış ve insanları saptırmış insanlara gelince bunlar zaten yaşadıkları pis hayatın cezası olarak, suçlu kimseler olarak Allah katında beklemektedirler. Ve geberip gittikleri andan itibaren dünyadan hiç bir haber ulaşmaz onlara. Dünyadaki kötü haberleri ulaştırarak sâlih kullarını üzmediği gibi bu zâlimlerin de orada sevinmelerini sağlamaz Allah. Yâni bazen bu alçakların yaşadıkları dönemde savundukları sapıklıklar kendilerinden sonra gelen insanlar arasında yaygınlaşmış ve zâhiren zafere ulaşmış olabilir. Allah kendilerinin saptırdıkları haleflerinin yaygınlaştırdıkları bu sapıklıkları onlara haber vererek, davalarının galibiyetini göstererek onları asla sevindirmez orada diyoruz Allahu âlem.

Ama dediklerimizin tamamen aksine vefat etmiş sâlih kullarına hayattaki sâlih kullarının dualarını, ulaştırır. Çünkü bu onlara sevinç verir. Allah elbette dünyada rızasına uygun yaşamış ve hatırını kazanmış kullarının orada sevinmelerini ister. Aynı zamanda daha önce geberip gitmiş zâlimlere, suçlulara da dünyadan gönderilen lânetleri ve beddualari da ulaştırır. Çünkü bu onları kahredecektir. Kalîb-i Bedir denen yerde Rasulullah efendimizin kâfirlerin cesetleri üzerinde okuduğu hutbeyi biliyoruz. Ey kâfirler, ben Rabbimin bana olan vaadini hak buldum, gerçek buldum, sizler de Rabbinizin size olan vaiy-dini hak buldunuz mu? Nasılmış? Doğrumuymuş? Hak mıymış? Gerçek miymiş Allah? Doğru mu söylüyormuş Kur'an? Bütün bu Allah âyetlerine, Allah vaadlerine iman eden ben, Rabbimin bana zafer va-adini, galibiyet vaadini hak buldum, sizler de şu anda Rabbinizin size olan hezimet vaiydini, mağlubiyet vaiydini, ateş ve azap vaiydini hak ve gerçek buldunuz mu? Diye soruyordu. Hattâ sahâbe-i kirâm: Ey Allah'ın Resûlü, bunlar sizin sözlerinizi duyar mı ki onlara sesleniyorsunuz? diye sorunca, Allah'ın Resûlü evet aynen sizin gibi duyarlar, ama cevap veremezler buyurdu.

Bundan sonra bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

30. "İşte orada herkes dünyada yapmış olduğuyla imtihan verir ve gerçek Mevlâları olan Allah'a döndürülür. Uydukları putlar da ortadan kaybolmuştur."

Herkes dünyada ne yapmış etmişse, ne tür ameller işlemişse onların tamamı açığa çıkarılır. Ve insanlar gerçek Mevlâları olan Allah'a döndürülürler. Dünyada gerçek velîleri olan ve velâyeti altındaki kulları adına aldığı kulluk maddeleriyle kullarını karanlıklardan, zulü-matlardan nûra ve aydınlığa çıkaran gerçek velîlerini, gerçek Mevlâlarını ve Onun kendilerine gönderdiği kulluk programlarını unutup kendilerine sahte velîler bulan ve bu velîlerin kendileri adına belirledikleri hayat programlarını uygulamaya çalışan insanları Allah'ın melekleri gerçek velîleri olan ve yeryüzünde kullarına hayat programı belirleme yetkisine kendisinden başka hiç kimsenin sahip olmadığı Rab'lerinin huzuruna götürürler.

Gerçek Mevlâları olan Allah'ı unutup da başkalarının kanunlarını uygulamaya çalışan insanlar gerçek velîlerinin Allah olduğunu iki kere anlarlar. Bir ölüp giderlerken o sahte velîlerin, o yapay tanrıların ve tanrıçaların kendilerine hiç bir faydalarının olmadığını görerek an-larlar, bir de Rab'lerinin huzuruna vardıkları zaman anlarlar. Tüm bu sahte velîlerin, tüm sahte tanrı ve tanrıçaların ellerinde hiç bir şeyin olmadığını ve kendileri gibi âciz birer kul olduklarını anlarlar.

Böylece iftira ettikleri, uydurdukları, kendi hevâ ve heveslerine göre, kendi keyiflerine göre ihdas edip tapındıkları bu sahte tanrıları da artık kendilerinden uzaklaşmış, kendilerini, yâni kullarını terk etmişlerdir. Gerçekten bu müşrikler kendi kendilerini mahvetmişler, fır-satlarını, imkânlarını kötüye kullanmışlar, sermayelerini kaybetmişler, kendi kendilerine yazık etmiş kimselerdir. Kendi kendilerini cehenneme, azaba sürüklemiş kimselerdir. Allah berisinde uydurdukları ya-pay tanrıları ve tanrıçaları da onları koyup kaybolmuşlardır. Kendilerine en küçük bir fayda bile sağlayamamışlardır.

Hani nerede ortaklarınız? Nerede şerikleriniz? Nerede o dünyada hatırını kazanmaya çalıştıklarınız? Nerede kendilerinde hâkimiyet gördükleriniz? Nerede bana ortak koştuklarınız? Nerede aslında ortaklarınız değilken veya bana ortak olmaya lâyık değillerken inadına bana ortakmış gibi gördükleriniz? Nerede Rableriniz, Rezzaklarınız, Hadîleriniz, Vedûdlarınız, Şâfîleriniz, korktuklarınız, sığındıklarınız, dua edip imdadınıza çağırdıklarınız, dualarınıza ortak ettikleriniz, benimle birlikte yeryüzünde etkili yetkili zannettikleriniz, Mâbud'larınız, timsalleriniz. Hani nerede hukuk tanrılarınız, ekonomi tanrılarınız, si-yasal tanrılarınız, şifa tanrılarınız? Hani nerede onlar? Çağırın da

sizi kurtarsınlar. Çağırın da sizi benim elimden kurtarsın bu ortaklarınız.

Hani Allah berisinde ilâh kabul edip de kendilerine kulluk ettikleriniz nerede? Hani önder, lider, kurtarıcı zannettikleriniz? Hani yetkili bildikleriniz? Hani yasa koyucu bildikleriniz? Sizi Rabbinizin takdir buyurduğu bu ölüm yasasından kurtaramadıkları gibi; şimdi hesap döneminde de sizi terk ettiler. O sahte tanrılardan şu anda Rabbini-zin huzurunda size yardım edecek, sizi Allah'ın azabından kurtarabilecek birileri var mı? Sizin hakkınızda Allah'a söz geçirebilecek, ya Rabbi bunu bana bırak! O benim kulumdu! diyebilecek birileri var mı? Hayır hayır, tüm bağlar koptu. Tüm protokoller kesildi. Tüm ilişkiler kesildi. Dünyadaki imtihan hayatı bitti ve artık yepyeni bir hayat başladı. Âhiret gününde insanların hakim tanrıları sadece Allah'tır.

Dünyada da aslında hakim tanrı Allah'tır ama Rabbimiz imtihan gereği, dünyanın kuralları gereği geçici olarak kullarına yetki veriyor da onun için birileri tanrılıklarını iddia edebiliyorlar, birileri de onların tanrılıklarını kabullenebiliyorlar. Ama şimdi bu yetki bitmiş ve artık ne siyasal tanrılar, ne ekonomik tanrılar, ne hukuk tanrıları, ne şifa tanrıları, ne oyun eğlence tanrıları kalmamış, hepsinin işi bitmiş. Herkes Allah huzurunda kuldur ve yapayalnızdır. Kimse artık birilerine büyüksün, tanrısın diyemiyor. Dünyada büyüklenenler, büyük gö-rülenler küçülmüş, tanrı bilinenler küçülmüştür.

Öyleyse ey Allah'ın kulları! Madem ki yarın Rabbinize döndürülecek ve yaşadığınız hayatın hesabını Ona vereceksiniz, sizi yaratan, sizi yeryüzünde yaşatan, sizin şu anda istifade ettiğiniz tüm nîmetleri size bahşeden, sonra dilediği bir zaman diliminde sizi öldürecek olan gerçek velîniz dururken Onu bırakıp da nasıl kendinize yeni yeni velîler bulmaya ve onların kanunlarını uygulamaya kalkışıyorsunuz? Buna nerden cesaret buluyorsunuz? Sizi hesaba çekmeyecek olan, sizin hayatınızda en ufak bir hakları bulunmayan ve tıpkı sizler gibi Allah'ın yasalarına teslim olmak zorunda olan bu yapay tanrıların programlarını uygulamaya sizi iten sebep nedir ki?

31. "Ey Muhammed! De ki: "Gökten ve yerden size rızık veren kimdir? Kulak ve gözlerin sahibi kimdir? Diriyi ölüden çıkaran, ölüyü de diriden çıkaran kimdir? Her işi düzenleyen kimdir?" Onlar: "Allah'tır!" diyecekler. "O halde O'na karşı gelmekten sakınmaz mısınız?" de."

Sizi doyuran, besleyen kim? Şu gözünüzü kulaklarınızı size veren kim? Sizi görür ve işitir kılan kim? Diriden ölüyü, ölüden diriyi çıkaran kim? Her işi düzenleyip tedbir eden kim? Güneşi yaratan, ka-rı, yağmuru yağdıran, yaprakları düşüren, saçları ağartan, işleri dü-zenleyen kim? Cevap verin bakalım. Şu kalplerinizin dışa açılan iki penceresine, yâni kulak ve gözlerinize etkin olan kim? Bunları vermeye kimin gücü yeter? Bunlar vasıtasıyla dış âlemdeki gerçekleri size idrak ettiren kim? Size bu kâinattaki görsel ve işitsel âyetlere mutabakat imkânı veren kim? Onları kaybettiğiniz zaman size iade edebilecek birileri var mı Allah'tan başka?

Tabi gözleri kulakları veren Allah olmakla birlikte bir de burada gözlere ve kulaklara Allah'ın Hakîm oluşu anlatılmaktadır. Gözler ve kulaklar asla Onu idrak edemez. Gözler asla Onu ihata edemez. Gözler Onu bu dünyada göremez. Ama O tüm gözleri görür, tüm gözleri idrak eder, tüm gözleri ihata eder. Gözlerin hain bakışlarına da, güzel bakışlarına da muttalidir Rabbimiz. Hiç bir bakış, hiç bir işitiş, hiç bir düşünüş ve hareket Onun ilminin dışında değildir. O Allah ki tüm gözlerin, tüm kulakların, tüm gönüllerin, tüm bedenlerin, tüm zihinlerin, tüm beyinlerin, tüm akılların içindekileri, düşüncelerini, taşıdıkları niyetleri, imanlarını bilmektedir.

Sonra yine söyleyin bakalım, ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkaran kim? Toprağın altına attığınız o kupkuru taneyi, çekirdeği, tohumu yaran, çatlatan ve ondan hayat fışkırtan kimdir? Sizin toprağa attığınız ölü bir tohum, ölü bir çekirdek Rabbinizin emri ve izniyle ölülüğünü kaybediyor ve ondan diri çıkarılıyor. Söyleyin bakalım Allah'tan başka bu küçücük çekirdekten hem de ölü bir çekirdekten böyle hayat fışkırtan başka birileri var mı? Allah'tan başka hayat konusunda söz sahibi birileri var mı? Küçücük bir spermanın içine koskoca bir insan yerleştirebilecek Allah'tan başka birileri var mı? Bir tek ölü çekirdeğin içine tonlarla meyveyi yerleştirebilecek birileri var mı?

Hiç bir hayat emaresi olmayan, bir çöl veya bir buzul durumunda olan şu toprağa rahmetini göndererek o kupkuru toprağı titreten, kabartan, canlandırıp hayat için harekete geçiren kimdir? Ölü iken onu dirilten kim? İndirdiği yağmurla ölü toprağı dirilten kim? Ölü bir insandan diriyi çıkaran, diri bir insandan da ölüyü çıkaran kim? kâfirden mü'mini mü'minden de kâfiri çıkaran kim? Nuh gibi bir diriden Kenan gibi bir ölüyü veya Âzer gibi bir ölüden İbrahim gibi bir diriyi çıkaran kim? Veya ölü bir toplumdan melekleri bile geride bırakacak sahâbe toplumu gibi dirileri çıkaran kim?

Zekeriyya (a.s) gibi yüz yaşını aşkın birinden üstelik de kısır bir hanımdan Yahya gibi bir diriyi çıkaran kim? Veya işte bir zamanlar yok iken var edilen bu mevcudatı, yokluktan varlığa çıkaran kim? Ölüyken, yokken yeryüzünde, hayat sahnesinde var edilen tüm mevcudatı yokluktan var eden kim? Yoktu varlık, yoktu insanlar, yoktu semalar, yoktu arz, yoktu güneş, yoktu ay yoktu yıldızlar da bu yokları var eden kim? Ve bu var olanları da sonunda öldürecek olan kimdir? Bu hayatı bitirecek olan kim?

Diyeceklerdir ki Allah. Bütün bunları yapan, yaratan, idare eden Allah'tır. De ki öyleyse niye muttaki olmazsınız? Niye takva ehli olmazsınız? Niye Rabbinizin koruması altına girerek Onunla yol bulmaya, yolunuzu Ona sorarak yaşamaya, hayatınızı Onun kitabının yasaları istikâmetinde yaşamaya yanaşmıyorsunuz? İşte Rab olmaya, hayat programı belirlemeye, kullarının hayatına kanun koymaya yetkili varlık, sizin boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu elinde olan ve sadece kendisini dinlemeniz gereken Rabbiniz Odur.

Hal böyleyken nasıl da Rabbinizi bırakıp başkalarına yöneliyorsunuz? Allah'ı bildiğiniz halde, yaratıcı olarak, yarattıklarının hayatlarını sürdürücü olarak, tüm varlıklarının rızkını verici olarak Allah'ı tanıdığınız, bildiğiniz halde nasıl oluyor da Onu hayatınızda diskalifiye edebiliyorsunuz? Nasıl oluyor da böyle bir Allah'a kulluk dururken başkalarına kulluk edebiliyorsunuz? Nasıl oluyor da böyle bir Allah'ın kitabını, böyle bir Allah'ın yasalarını bir kenara atarak başkalarının yasalarını uygulamaya kalkışıyorsunuz? Tüm dünya birleşse kupkuru bir çekirdekten bir ağaç çıkarabilir mi? Tüm dünya birleşse ölü ve kupkuru bir çöle hayat verebilir mi? Tüm dünya birleşse ayı, güneşi yıldızları yaratabilir, yahut yok edebilir mi? İşte bütün bunları yaratan Allah'tır ve sözü dinlenecek, hatırı kazanılacak, hayat programı uygulanacak yegâne varlık da O'dur.

Böyle bir Rabbiniz varken ey insanlar, neden başka Rab'ler bulmaya ve boyunlarınızdaki ipin ucunu onlara vermeye çalışıyorsunuz? Niçin dönüyor ve döndürülüyorsunuz? Kime dönüyor, kimden ne bekliyorsunuz? Kimin ekmeğini yiyip, kimin kılıcını sallamaya çalışıyorsunuz? bir düşünün diyor Rabbimiz.

32. "şte gerçek Rabbiniz Allah, budur. Gerçeğin dışında sadece sapıklık vardır. Öyleyse nasıl olup da döndürülüyorsunuz?"

İşte bu Allah sizin Rabbinizdir. İşte böyle bir Allah sizin gerçek

Rabbinizdir. Zaten problem işte buradadır. Yaratıcı olarak herkes Al-lah'ı kabul ediyor da Rab olarak, hayata karışıcı olarak Allah'ı kabule yanaşmıyorlar. Dün de, bugün de müşrikler yaratıcı olarak, her şeyin var edicisi olarak, göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul ediyorlar, ama Rab olarak hayata karışıcı ve kanun koyucu olarak Allah'ı kabul etmiyorlar. Rızık verici olarak, yaratıklarının tümünü doyurucu olarak Allah'ı biliyorlar, inanıyorlar ama hayatı düzenleyici olarak Allah'a inanmıyorlar. Yaratıcı olarak var olan, ama hayata karışıcı olarak sanki yok olan bir Allah inancını yâni şirki yaygınlaştırma eğilimine girmektedir insanlar.

İşte sizin hak Rabbiniz, gerçek Rabbiniz Allah budur. Sizin kendisine kulluk yapmanız gereken, çektiği yere gitmeniz gereken, arzularını gerçekleştirmeniz gereken, sizin hayat programınızı belirleme yetkisine sahip olan Rabbiniz Allah'tır. Allah vardır, birdir ile kal-mayıp Ona kulluk etmeniz ve sadece Onu dinlemeniz gerekmektedir.

Allah dururken insanların Ondan başkalarını Rab kabul etmeleri, Allah'tan gelen hak yasalar dururken insanların başka yasalara tâbi olmaları sapıklıktan başka bir şey değildir. Siz de biliyorsunuz , tüm insanlar da biliyorlar ki Hak Rab Allah'tır. Hak din, hak yol, hak nizam, hak hayat tarzı Allah'ın hayat tarzıdır. Hak, hukuk Allah'ın gönderdikleridir. Sizler ya Allah'ın Rabliğine, rubûbiyetine, ulûhiyetine evet der, Onun istediği şekilde bir hayat yaşayarak müslüman olursunuz, ya da sapıklığı tercih etmiş olursunuz. İnsan ya haktadır, ya da sapıklıkta. Ya mü'mindir ya da kâfir. Çünkü hak özelliğine sahip olan sadece Allah'tır ve hakkın dışında da sapıklık vardır.

Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, yasaları hak, sis-temi hak, yolu hak, cenneti hak, cehennemi hak, Sıratı hak, terazisi hak, Mizanı hak, hepsi haktır. Evet hak Allah'tan gelendir. Namaz haktır, Oruç, Hac, tesettür, infak, Cihad haktır. Müslümanca bir hayat haktır. Kitap ve sünnete dayalı bir hayat haktır.

Eğer hakkı Allah'ın gönderdiklerinin dışında görürseniz, Allah'ın vahyinin ötesinde hak peşine düşerseniz, Allah'ın dininin dışında hak aramaya kalkışırsanız, problemlerinizin çözümünü bu kitabın dışında ararsanız, başka yerlerde ararsanız mutlaka bâtıla düşmek zorunda kalacaksınız. Çünkü yalnız Allah'ın indirdiği haktır. Ona muhalefet eden her şey bâtıldır ve sapıklıktır. Tüm insanlık bir şey üzerinde toplanıp bu haktır deseler de şâyet o Allah'ın

indirdiğine ters düşüyorsa o bâtıldır.

Allah'ın indirdiğinin dışında hak yoktur. Allah'ın indirdiğinin dışında hüküm de yoktur. Ve bu hak hüküm ortaya konulmadıkça insanlar arasındaki ihtilâfların bitmesine de imkân ve ihtimal yoktur. Allah'ın hak olarak indirdikleriyle hükmetmedikçe yeryüzünde asla salah da olmayacaktır. Yeryüzünde sulh ve sükun asla gerçekleşmeyecektir. İhtilâfları çözecek bir tek yol, bir tek kaynak vardır. O da Al-lah'ın yeryüzünde ihtilâfları çözmek üzere indirdiği kitaptır. Hal böyleyken nasıl da yamuluyorsunuz? Nasıl da edilgen bir hayatın sahibi olarak size etkili olanlar tarafından haktan döndürülmeye razı oluyorsunuz? Nasıl da böyle bildiğiniz tanıdığınız hak bir Rabbiniz varken, hak bir Mâbudunuz varken, hak bir Rab'den gelen hak dininiz, hak yolunuz varken gidip başka yollara tâbi olmaya kalkışıyorsunuz? Ama siz bilirsiniz. Unutmayın ki:

33. "Böylece, fâsık olanların inanmayacaklarına dair Rabbinin söylediği söz gerçekleşti."

İşte böyle, fâsıklar üzerine, haktan çıkanlar, haktan sapanlar, hak bir Allah'a itaatten sarfı nazar edenler, hak bir Rabbin hak bir ki-tabını terk edenler için Rabbinin hükmü gerçekleşti. Hangi hükmü? Onlar hiç bir zaman iman etmiyorlar. Onlar hiç bir zaman iman etme-yecekler. Kendileri kendi hür iradeleriyle iman etmemeyi tercih etmişler Allah da onların imandan kaçışlarını onaylayıvermiştir.

Öyleyse anlıyoruz ki yarın hiç bir kâfir, hiç bir fâsık, hiç bir müşrik, hiç bir zâlim ya Rabbi beni niçin kâfir yaptın? Beni niçin zalim ve fâsık kıldın? diye Allah'a karşı bir itiraz hakkına sahip olamaya-caktır. Onlar dünyada kendi hür iradeleriyle kâfirliği, zâlimliği, fâsık-lığı seçmişler Allah da onların bu seçimlerini onaylamıştır o kadar. Bu seçimlerinin suçluları bizzat kendileridir. İyi tercihte bulunsalardı, tercihlerini, seçimlerini haktan yana, hidâyetten yana kullanmış olsalardı elbette Rabbimiz hükmünü onların tercihlerinden yana kullanacaktı. Ama işte böyle küfürde, fıskta, şirkte oturaklaşmış olanlar, inkârda kemikleşmiş olanlar üzerine kendi tercihlerinin sonucu olarak Allah'ın hükmü kesinleşmiştir ki artık onlar iman etmeyecekler.

34. "De ki: "Koştuğunuz ortaklardan, önce yaratan, sonra, bunu tekrar eden var mıdır?" De ki: "Allah önce yaratır, sonra bunu tekrar eder. Nasıl da döndürülüyorsunuz! "

Var mı böyle yoktan bir şeyler yaratan? Böyle örneksiz, yoktan, olmayan bir şeyi yaratacak birileri var mı?

Kâfirler de buna icâbetten sorumludur. Diyeceğiz ki bu insanlara, ey insanlar! Şimdi sizlerin gerçek Rabbiniz, hak Rabbiniz olan Allah'ı bırakıp da kendilerini rab ve ilâh kabul ettiğiniz, kendilerine kul-luk yaptığınız, arzularını, yasalarını uygulamaya çalıştığınız bu tanrılarınız içinde yoktan bir varlık yaratan var mı? Kendi kendini yaratan birisi var mı? Yaratılışı konusunda başka kimseye muhtaç olmayan birisi var mı? Ölmüş birisini diriltecek, ya da kendisinin ölümünün önüne geçebilecek birisi var mı?

De ki yoku var eden, yoktan var eden ve tekrar diriltecek olan Allah'tır. Sadece Allah'tır. Başka yok. Allah'tan başka bunu becerecek birisi yok. Bir sineğin kanadını bile, kurumuş bir yaprağı bile kimsenin yaratma gücü yok. Öyleyse nasıl da sapıyorsunuz? Niye sapıyorsunuz? Niye yan çiziyorsunuz? Niye Allah'a kulluktan kaçıyorsunuz? Neden kaçırıyorsunuz idraklerinizi? Niye kulak vermiyorsunuz akıllarınızın, kalplerinizin, vicdanlarınızın sesine? Niye düşünmüyorsunuz? Yaratıcı olmayanlar Rab olabilirler mi? Hiç bir şey yaratmayanlar, hattâ bırakın başka bir şey yaratmayı kendilerini bile yaratmaktan âciz olanlar ilâh olabilirler mi? Kulluğa lâyık olabilirler mi?

Öyleyse unutmayın ki Rab olan yaratıcı olandır. İlâh olmaya, kendisine kulluk edilmeye lâyık olan yaratıcı olandır. Hamd sadece Ona aittir, övgü ve senâ sadece Ona aittir. Övülmeye lâyık tek varlık Allah'tır. Kulluk edilmeye lâyık tek varlık Odur. Böyle iken Allah'ı tanımayanlar başkalarına hamd etmeye çalışıyorlar. Başkalarını övmeye, başkalarına kulluk etmeye çalışıyorlar. Allah'ın yarattığı varlıkları yaratana denk tutmaya çalışıyorlar. Kimileri Allah'ın yarattığı maddeyi Allah yerine koyarak Allah'a denk tutuyorlar, kimileri Allah'ın yarattığı kulları Allah makamına oturtarak Ona denk tutuyorlar, kimileri yeryüzünde Ona arkadaşlar izâfe ederek, ahbaplar izâfe ederek, vekiller ve yetkililer izâfe ederek, kimileri Allah'a çocuklar izâfe ederek, kimileri Allah'ın yarattığı ateşe, kimileri taşa toprağa, kimileri kadına, kimileri Allah makamına oturttukları insanlara, tâğutlara tapınarak onları Allah'a denk tutmaya çalışıyorlar. Halbuki bunların hepsi birer yaratıktır. Hepsi de Allah'ın yarattığı kulu ve mülküdür.

İşte böyle bir yaratıcı Rab olmaya, İlâh olmaya lâyıktır. İşte böyle bir yaratıcı kulluğa lâyık olandır. Yaratmayla ulûhiyet arasında böyle bir bağ

kuruluyor ve sonra da deniliyor ki onlar bütün bunları yaratanın Allah olduğunu bile bile yine de Allah'a denk ilâhlar bulmaya çalışıyorlar. Allah'tan başkalarını da hayatlarında söz sahibi kabul edip onların sözlerini de dinlemeye, onların arzularını da gerçekleştirmeye, onların kanunlarını da uygulamaya çalışıyorlar. Halbuki İlâh olanın, Rab olanın, kendisine kulluk edilmesi gereken varlığın yaratıcı olması gerekir.

Hani var mı Allah'tan başka böyle bir yaratıcı? Gökleri ve yeri yaratan başka birileri var mı? Varsa böyle birileri tamam o zaman ona da kulluk yapalım.

Meselâ gökten muhtaç olduğumuz bir damla su indirebilecek birileri varsa tamam ona da kulluk yapalım. Veya yeryüzünde bir tek ot bitirebilecek birilerini biliyorsanız tamam ona da kulluk hakkımız olabilir. Meselâ zamana beş dakikalığına söz geçiren birileri veya ölüme giderken ömrümüzü beş dakikalığına uzatabilecek birileri varsa tamam ona da kulluk edelim. Onu da rab bilelim, onu da ilâh bilelim, onu da hamd edelim. Onun arzularını da yerine getirelim. Onun programını da övelim, onun kitabını da hamd edelim, onun sistemini de uygulayalım. Var mı böyle birileri? Hayır hayır bir şeyler yaratmak şöyle dursun Allah'a denk tutulmaya çalışılan bu varlıkların hiç birisi kendilerini bile yaratmamıştır.

Dün de, bugün de hain müşrikler, yaratıcı olarak Allah'ı inkâr etmiyorlar; ama yaratılışın iadesi konusunda inkârları odaklaşıyor. Yâni yaratıcı olan Allah'ın yaratıcılığını, yaratıklarının varlığını inkâr etmiyorlar da tekrar dirilişi, ölüm ötesi hayatı, öldükten sonraki dirilişi ve bu diriliş sonrasının hesabını, kitabını reddediyorlar. Olmaz diyor-lar, mümkün değildir diyorlar. Şu kemikler tuz buz olduktan sonra ye-niden diriltilmesi mümkün değildir diyorlar. Düşünmüyorlar ki ilk defa yaratan, yoktan yaratan, örneksiz yaratan ve yaratma konusunda kimsenin yardımına ihtiyacı olmayan Allah ikinci defa yaratamaz mı?
Aslında akılları olsa bu, birincisinden daha kolaydır. Çünkü bir şeyi ilk defa yapmak, ilk defa ortaya koymak zordur. Ama Allah için ilk ve son olarak hiçbir şeyin zorluğunu düşünemeyiz.

Bakın üzerinde kafa yorup ciddi ciddi düşünerek cevap bulmamız gereken bir soru daha geliyor.

35. "De ki: "Koştuğunuz ortaklardan gerçeğe eriştiren var mıdır? De ki: "Ama Allah gerçeğe eriştirir. Gerçeğe eriştiren mi, yoksa, birisi götürmezse gidemeyen mi uyulmağa daha lâyıktır? Ne biçim hüküm veriyorsunuz?"

Bakın burada bir adım daha ileri atılarak dünyada insanın en büyük ihtiyaçlarından birisi olan hidâyet konusu, hidâyete erdirilme konusu, yâni dünyada mutlu olacağı, huzur ve sükûne ereceği bir ha-yat programına ulaşma konusu gündeme getiriliyor. Soruyor Allah: Söyleyin bakalım ey müşrikler, sizin bu şeriklerinizin, Allah'a ortak ko-şup kendilerinde bir şey gördüklerinizin içinde hidâyet eden, insanları hidâyete, doğru yola ulaştıran birileri var mı? Bunların içinde sizin tüm hayat problemlerinizi çözümleyecek, sıkıntılarınızı hakça hidâyete götürecek birileri var mı? Sizin ferdi, ailevi, toplumsal, ekonomik, siyasal, hukukî, ahlâkî, savaş, barış, evlenme, boşanma gibi dünya ve ukba problemlerinizi çözümleyip sizi Allah'ın yasaları gibi hakka, doğruya, saadete, huzura ulaştıracak birileri var mı? Sizi hakka, hak bir hayata, hak bir dünyaya, hak bir yaşama ulaştıracak var mı? Var mı böyle birileri?

Allah’ın hidâyetine, Allah’ın yol gösterisine, Allah’ın kitabına gözlerini kapayan, kitapla ilgilenmeyen, problemlerine kitapla çözüm aramayan toplumlar kör kalmaya mahkumdur. Karanlıklar içinde, bunalımlar içinde, çözümsüzlükler ve çaresizlikler içinde bocalamaya mahkumdur. İşte şu anda Allah’ın hidâyet kaynağı kitabından kaçan, Allah’ın hidâyeti ve basîretlerinin dışında başka yerlerde çözüm arayan şu bizim toplumun ne yapacağını şaşırmış bir vaziyette çırpındığını, bocaladığını görüyoruz. Her şeyimiz bozuk her şeyimiz çözümsüz. Problemlere çözüm arayan idareciler de her şeyi denemeden ama Kur’an’a asla müracaat etmemeden yanalar.

Böyle adamlara, yâni Kur’an’ın tabiriyle kör, sağır ve dilsiz insanlara neyimizi emânet edebiliriz? Hangi işimizi emânet edebiliriz bunlara? Ne yapabilecekler bu adamlar sizin için ve bu ülke için? Allah’ın hidâyetinden kaçan, Kur’an’dan kaçan, Kur’an’ın çözümlerinden habersiz olan bu insanlar ne yapabilecekler de size? Neden kurtarabilecekler de sizi? Ekonominizi düzlüğe çıkarabilecekler mi? Ekonomik problemlerinizi çözebilecekler mi? Açlıktan kurtarabilecekler mi? Hukukunuzu, eğitiminizi, sosyal ve siyasal hayatınızı düzlüğe çıkarabilecekler mi? Bunalımlardan kurtarabilecekler mi? Sizi özgür, mutlu, huzurlu bir hayata kavuşturabilecekler mi? Karanlık ve sömürgeci güçlerin egemenliğinden kurtarabilecekler mi sizi?

Hani yıllardır Allah’ın hidâyetinden, Allah’ın vahyinden, Allah’ın yol gösterisinden kaçan ve kendi yasalarıyla sizi kurtarma iddiasında olanlar bugüne kadar ne yapabildiler? Sizi karanlık ve egemen güçlere satmanın dışında, biraz daha onlara borçlandırarak sırtınıza ipotekler koymanın ve onların kucağına itmenin dışında, sizi onlara peşkeş çekmenin dışında ne yaptılar? Söyleyin ne yaptılar bu Kur’an düşmanları? Bu hidâyet kaçkınları. Bizim Allah’ın hidâyetine ihtiyacımız yoktur, bizim Kur’an’a ihtiyacımız yoktur! Bizim böyle bir kitaba ihtiyacımız yoktur, biz toplumun problemlerini kendi gücümüzle, kendi bilgilerimizle çözeriz! Biz bu problemleri A.B.D ile, A.T ile çözeriz! diyerek Kur’an’dan kaçan, Allah’ın çözüm önerilerini beğenmeyen, Allah’ın gönderdiği basîretlerle ilgilenmeyen bu körlere daha ne zamana kadar bel bağlayacak ve bunları Allah’a tercih edecek bu toplum bil-miyorum!

De ki peygamberim hakka hidâyet eden, doğruya ve çözüme ulaştıran sadece Allah’tır. O zaman söylesenize, doğruya ulaştıran mı daha hayırlıdır? Yoksa Allah kendisine yol göstermedikçe doğruyu göremeyen mi daha hayırlıdır? Hangisi uyulmaya daha lâyıktır? Nasıl hükmediyorsunuz siz böyle?

Nasıl da düşüncesiz hükmediyorsunuz böyle? Evet hiç düşünmüyor musunuz? diyor Rabbimiz. Kendisine hidâyet olunmadan, yol gösterilmeden yol bulamayan, kendisi bizzat Allah'ın hidâyetine, yol gösterisine muhtaç olan âciz bir kimse mi kendisine uyulmaya daha lâyıktır, yoksa onun da sahibi ve yol göstericisi olan Allah mı? Allah'ın sözleriyle, Allah'ın yasalarıyla bir dünya yaşamak mı daha hayırlı, yoksa insanların yasalarıyla bir hayat yaşamak mı?

Halbuki o insanlara Allah hidâyet edip yol göstermeseydi, onlara görme ve işitme özelliği vermeseydi, Allah onlara akıl, güç, kuvvet vermeseydi ne yapabileceklerdi onlar? Nasıl yol bulabileceklerdi? Bu âcizlerin yollarına, onların çözüm önerilerine sahip çıkmanız, onların istedikleri gibi bir hayat yaşamaya çalışmanız ne kadar da yanlış bir şey değil mi? Ne oluyor size? Nasıl da böyle akılsızca hüküm veriyorsunuz? Bizim işlerimize Allah karışmaz, bizim hayatımıza karışacak başka tanrılarımız var, bu tanrılarımız bizim hayatımızın problemlerini Allah'tan daha iyi bilir, ya da kendi hayatımızı biz kendimiz düzenleriz derken hiç yakışıyor mu size? Akıllı bir insanın söyleyebileceği şey midir bu?

Halbuki sizin bunu diyebildiğiniz dillerinizi Allah vermedi mi ? Aklınızı, fikrinizi, bilginizi, basîretinizi, gözünüzü, kulağınızı, rızkınızı, hayatınızı Allah vermedi mi? Nasıl diyebiliyorsunuz bunu Allah'a? Nasıl diyebiliyorsunuz Allah bizim hayatımıza karışamaz, o orta çağda kaldı, o eskilerin masalıdır diye? Gücünü, kuvvetini, attığın adımlarını bile kendisine borçlu olduğun Rabbine karşı nasıl diyebiliyorsun bunu? İsyan ederken bile bu imkânı kendisinden aldığın Allah'ı nasıl diskalifiye edebiliyorsun hayatında? Peki nasıl olacak? Hem bizim ha-yatımıza karışamaz Allah diyorsun, Allah'la çatışmaya giriyorsun hem de bir türlü çıkış yolu da bulamıyorsun. Bocalayıp duruyorsun. Ne kendini, ne aileni ne de insanları mutlu edemedin.

Yok yok, boşuna uğraşmayın. Yol Allah'ın yoludur, hidâyet Allah'ın hidâyetidir ve insanların Allah'tan başka dostları, velîleri, yol göstericileri de yoktur. İnsanların ellerinden tutacak, kendilerine yardım edecek, isteklerini yerine getirecek, problemlerini çözümleyecek, başları daraldığı zaman korktuklarından onları kurtaracak, onlar adına aldığı kanunlar yasalar ve kararlarla onları sahil-i selâmete çıkaracak, dünyada da ukbada da onları mutlu ve mesud edecek, dünyada da ukbada da onların işlerini kolaylaştırıp yollarını açacak hiç bir velîleri de yoktur onların. Ve işte böyleleri apaçık bir sapıklık içindedirler.

Evet işte böyle Allah'ı velî kabul etmeyen, Allah'ın velâyeti ve koruması altına girmeyen, Allah'ın hidâyetine tâbi olmayan, Allah'ın kendileri adına aldığı kulluk maddeleriyle ilgilenmeyen, kitap ve peygamberle diyalog kurmayan kendisine şeytanları, tâğutları, kâfirleri, nefsini, hevâ ve heveslerini velî edinen, onların istediği biçimde bir hayat yaşayan, onların hayat programlarını uygulamaya çalışan bir adam elbette çok açık bir sapıklık içinde kıvranan kişidir. Böyle bir adamın tüm hayatı bozuktur. Allah'tan ve Allah'ın kitabından ve elçisinin hayat programından habersiz yaşayan bir adamın tüm hayatı bâtıllarla doludur. Aile hayatı bozuktur, ticari hayatı bozuktur, sosyal hayatı bozuktur, ekonomik hayatı bozuktur, insanlarla ilişkileri, çevresiyle münâsebetleri bozuktur hâsılı tüm hayatı bozuk ve bâtıllarla doludur bu adamın.

Bunlar dalâlette kalmış, çölün ortasında yolsuz, yordamsız kal-mış yollarını şaşırmış ve ne yapacaklarını bilemeyecek bir vaziyette bocalayan çırpınan insanlardır. Binlerce yol vardır karşılarında ama bu yollardan hangisinin kendilerini sahil-i selâmete çıkaracağını bilememektedirler. Binlerce alternatif vardır hayatlarında ama hangisinin doğru hangisinin yanlış olduğunu bilememektedirler. Bir yasa yaparlar, onunla problemlerini çözeceklerini zannederler, ama üç gün geçmeden değiştirmek zorunda kalırlar.

Yaptıkları yasalar üç gün bile gitmiyor. Yaptıklarının hiç birisi sadırlarına şifa olmuyor. Yaptıklarının hiç birisi problemlerini çözmesi ve hayatlarına huzur getirmesi şöyle dursun her yaptıkları yasa başka huzursuzluklara, başka sıkıntılara dâvetiye çıkarıyor. Sıkıntılara giriftar olunca da yalvarıp yakarmaya başlıyorlar.

36. "Onların çoğu zanna uyarlar; gerçekte ise zan, hakikat karşısında bir şey ifade etmez. Allah, yaptıklarını şüphesiz bilir."

Evet bu insanların pek çoğu zanna tâbi oluyorlar ilme değil. Allah'tan gelen ilme, Allah'tan gelen vahye tâbi olmuyorlar da zanna tâbi oluyorlar. İlim Allah'tan gelendir, zan ise onun dışındakilerdir. Sû-renin önceki âyetlerinde anlattı Rabbimiz onu. Hak Allah'tan gelendir ve hakka mutabakat etmeyen her şey sapıklıktır. Bu insanlar Allah bilgisini, peygamber bilgisini bırakıyorlar da zanna tâbi oluyorlar. Vahyi bırakıyorlar da kendi hevâ ve heveslerine tâbi oluyorlar. Kendilerini yaratan Rab'lerinin kendilerine gönderdiği hayat programını bırak-mıyorlar da kendi kendilerine oluşturdukları, kendi hevâ ve heveslerinin mahsulü olan tarihlerini, sosyolojilerini, psikolojilerini,

felsefelerini, hukuklarını, sosyal ve siyasal bilimlerini vahyin yerine koymaya çalışıyorlar. Artık bu çağda bilim her şeyi halletmektedir, her problemi çözebilmektedir, onun için bilimin dışında ne Allah bilgisine, ne peygamber bilgisine ihtiyacımız kalmamıştır diyerek insan hayatından vahiy bilgisini dışlamaya çalışıyorlar.

Evet bilginin, hidâyetin tek kaynağı Allah'ın vahyidir. Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetidir.

37. "Bu Kur'an, Allah'tandır, başkası tarafından uydurulmuş değildir. Ancak kendisinden öncekini doğrular ve O Kitabı açıklar. Âlemlerin Rabbinden geldiğinde şüphe yoktur."

Kur'an asla Allah'tan başkaları tarafından uydurulmuş, Allah-tan başkaları tarafından ortaya atılmış bir kitap değildir. Kur'an'ı bir insan oluşturmamıştır, bir insan sözü değildir bu kitap. Peygamber sözü değildir bu kitap. İnsanların toplanıp kafa yorarak ya da cinleri, melekleri yardımlarına çağırarak meydana getirdikleri bir kitap değildir bu. Allah berisinde, Allah dûnunda birilerinin uydurduğu bir kitap değildir bu. Bu kitap Allah'tandır, Allah sözüdür.

Lâkin bu kitap önündekileri tasdik edici bir kitaptır. Yâni bu kitap türedi, yeni çıkma bir kitap değil, kendinden öncekileri tasdik edici bir kitaptır. Kendisinden önceki Tevrat'ı, İncil'i, Zebur'u ve sahi-feleri tasdik edici bir kitaptır bu. Çünkü bu kitap onları gönderen Allah tarafından gönderilmiştir. Tevrat'ın, İncil'in, Zebur'un geldiği kaynaktan gelmedir bu kitap.

Bir de bu kitabın tasdik özelliğini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Bu kitap tasdik makamındır. Tüm amel ve kavillerde kitap, mizandır, tasdik makamıdır. Kendisine arz edilen şeylerin doğruluğunu bâtıllığını tasdik etme makamındadır Kur'an. Bu iyi ameldir, bu kötü ameldir diye, bu sâlihtir bu gayri sâlihtir diye, bu Allah'ın rızasına uygun ameldir, bu Allah'ın razı olduğu eylemdir diye, bu Allah'ın istediği hayat tarzıdır, bu Allah'ın istediği sistemdir diye, Allah'ın emrettiği eğitim sistemi budur diye, Allah'ın razı olduğu kıyafet budur diye, Allah'ın istediği kazanma-harcama budur diye önüne tasdik için sunulan şeyi tasdik etmek veya reddetmek makamındadır Kur'an. Kur'an hayatın mizanıdır. Kur'an'ın böyle bir dinamizmi var. Tüm amellerin, tüm eylemlerin ve her şeyin ölçüsüdür Kuran.

Yâni arz edersiniz kitaba şöyle bir düğün modeli, şöyle bir kazanç modeli,

şöyle bir terbiye modeli, böyle bir çocuk eğitimi modeli, böyle bir namaz modeli, şöyle bir zikir modeli veya şöyle bir tapınma modeli veya böyle bir ulviyet, kutsiyet modeli, böyle bir takva modeli... Bunu Kur'an'a arz edersiniz, Ey Kur'an! Ey yüce Kur'an! Biz düşündük taşındık bunu münasip gördük! Biz bunu Tevrat'tan aldık! Biz bunu İncil'den bulduk! Allah demişti bunu, Musâ demişti, Îsâ demişti bunu! Filanların falanların hatırı içindi! Bakar eğer tasdik ederse, tamamdır, doğrudur, münasiptir derse tamam o doğrudur. Yok tasdik etmezse işi bitmiştir. Kitabın doğru demediği, kitabın okeylemediği hiç bir amel, hiç bir düşünce, hiç bir eylem Allah katında makbul değildir. İşte buradaki tasdikten kastı bir de böyle anlıyoruz.

Üstelik bir de ***tafsîl el kitaptır***. Kitabın ayrıntıları, tüm kitapların tafsilatı bu kitaptadır. Kıyâmete kadar tüm insanlığın ihtiyaçlarına cevap verecek bir özelliktedir bu kitap. Kıyâmete kadar insanlığın tüm ihtiyaçlarını karşılayacak, tüm problemlerini çözecek her şeyi tafsilatıyla açıklayan, ortaya koyan bir kitaptır bu.

Ve de kendisinde şüphe olmayan bir kitaptır. Bu kitap Âlemlerin Rabbi olan Allah'tandır ve Allah'tan gelişi konusunda zerre kadar şüphe olmayan bir kitaptır. Evet bu kitap bilginin kaynağı olan, bilgisi tam olan Âlemlerin Rabbinden gelme bir kitap olarak kendisinde asla şüpheli bir şey olmayandır. Şüphesiz bu Allah'tan gelen bir kitaptır ve Allah'tan gelişi konusunda her hangi bir şüphe yoktur. Bir de bu kitapta şüpheli bir şey yoktur anlamınadır. Bu kitap her türlü şekten, şüpheden ârî ve her töhmetten müberradır. Hak oluşu, Allah'tan gelişi bunun kadar kesinlikle bilinen, bunun kadar sırat-ı müstakîmi, doğru yolu gösteren başka bir kitap yoktur.

Münzili hak, muhbiri sadık ve gayesi mahza hayır olan, insanlığı saadet ve selâmete ulaştırmak için gelen bu kitapta şüpheye imkân verecek bir cehalet, bir gaflet düşünmek mümkün değildir. Böyle bir kitaptan ancak cehli mürekkebe boyanmış, kalpleri kilitlenmiş olan muannit kâfirler ve her şeyden şüphe eden, ruhlarını şüphe bulutları kaplamış, basiretleri sönmüş kimseler olabilir. Başka türlü bu kitaptan şüphe etmek mümkün değildir.

38. "Ey Muhammed! Senin için, "Onu uydurdun mu?" diyorlar. De ki: "Onun sûrelerine benzer bir sûre meydana getirin, iddianızda samimi iseniz, Allah'tan başka çağırabileceklerinizi de çağırın."

İnsanlar onu peygamber uydurdu mu diyorlar? Hayır hayır! Bu kitabı peygamber uydurmadı. Hiç kimse uydurmadı bu kitabı. Veya birileri uydurdu da peygambere empoze de etmedi. Eğer Allah'tan gelen bu kitabı peygamber

uydurdu, yahut başkaları uydurdu da pey-gambere öğretti filan diyerek, bir kısım sahte ve asılsız mesnetlerle kitabı reddetmeye kalkışıyorsanız, o zaman onlara de ki peygamberim:

Haydi bu kitabın sûresinin bir benzerini, bir mislini getirin bakalım. Hattâ Allah berisinde, Allah'tan başka ne kadar yardımcılarınız varsa onları da çağırın yardımınıza, eğer sadıklarsanız. Eğer iddianızı eyleme dönüştürüp ispat edebilecekseniz haydi buyurun.

Kur'an'ın değişik yerlerinde Rabbimizin tüm insanlığı bu kitabın bir benzerini meydana getirmeye dâvet ettiğini görüyoruz. Eğer ciddiyseniz, Allah'ın berisinde, Allah'tan başka ne kadar şahidiniz, ne kadar şühedanız, ne kadar yardımcınız varsa, yâni inandığı dâvâya canını verecek kadar bağlı ne kadar şehidiniz, şahidiniz varsa onların hepsini de toplayın! Allah'tan başka güvendiğiniz ne kadar yardımcınız, ne kadar putlarınız ne kadar edipleriniz, şairleriniz, bilginleriniz, filozoflarınız, müdürleriniz, genel müdürleriniz varsa veya size baş olacak, ayak olabilecek ne kadar yardımcınız yardakçınız varsa hepsini çağırın da haydi örnek bir sûre getirin bakalım. Eğer bu kitabın Allah sözü oluşunu reddediyor ve bu bir şair sözüdür, bir kâhin sözüdür, bir insan sözüdür diyorsanız.

Veya bu kitabı Peygamber uyduruyor diyorsanız, bir insanın kendi başına kendiliğinden yapabildiği bir şeyi diğer insanlardan, mil-yarlarca insanlar içinden herhalde bunu yapabilen bir insan daha çı-kacaktır elbette. Öyleyse haydi bakalım birilerini çağırın da bunun bir benzerini getirin bakalım.

Aslında inkâr edecekler de hainler, ama böyle inkârlarına bir haklılık kazandırabilmek için bu bir şair sözü, bir insan sözü olduğu için inkâr ediyoruz diyorlar. Halbuki daha önce ve o anda çevrelerinde yığınlarla şair, yığınlarla kâhin ve sihirbaz görüyorlardı. Şimdiye kadar acaba hangi şair, hangi kâhin, hangi sihirbaz bu kitabın söylediklerini söyleyebilmişti? Hangi sihirbaz bu kitabın meydana getirdiği tesiri meydana getirmişti? Hangi insan bunun bir benzerini söyleyebilmişti? Hangi sihirbazın sihri gönüllerde bu kadar yer etmişti? Hangi sihirbaz toplumda böylesine bir inkılabı gerçekleştirebilmişti? Aslında onlar da biliyorlar ki bu bir sihir değil ama reddedişlerini haklı çıkarabilmek için öyle diyorlardı.

Rabbimiz o gün, bugün ve kıyâmete kadar tüm insanlığa meydan okuyor.

Ey yirminci asrın kâfirleri! Dünküler bir şey yapamadılar, buyurun siz yapın bakalım. Eğer şu anda sizler de dünküler gibi bu kitabı bir peygamber uydurmuştur, bir insan uydurmuştur, tamam belki o dönem insanlığı için, o dönemin problemlerini çözen bir kitap olarak iyi bir kitaptır, ama artık bu dönemde bu kitabın yeri yoktur, bu kitap bizim dönemimizin kitabı değildir, bize, bizim arzularımıza, bizim heveslerimize, bizim hayatımıza uygun kitaplar lâzım.

Ve bu kitapları da bizler kendimiz oluşturacağız. Kendi problemlerimizi kendimiz çözeceğiz diyorsanız haydi buyurun tüm insanlığı toplayın, tüm bilginlerinizi, tüm hukukçularınızı, tüm sosyal bilimcilerinizi, tüm siyasal bilimcilerinizi, bilim adamlarınızı, siyasetçilerinizi, din adamlarınızı, hahamlarınızı, papazlarınızı, ediplerinizi, şairlerinizi, proflarınızı, hattâ cinler de dahil toplayıp getirin de bu Kur'an'ın ortaya koyduğu bir hayatı, bu kitabın sağladığı bir yaşamı, bir huzuru, bir sa-adeti, bir geçmişi, bir geleceği siz oluşturun da görelim bakalım. Haydi bu kitabın uygulandığı dönemin huzurunu getirin geriye. Haydi bu kitabın uygulandığı toplumların çözdüğü problemleri çözün bakalım. Haydi kansız, silahsız, barutsuz, göz yaşısız, zulümsüz bir toplum o-luşturun bakalım. Çözsenize şu kan gölüne dönmüş dünyanızın problemlerini.

39. "Onlar, ilmini kavrayamadıkları ve henüz yorumu da kendilerine bildirilmemiş olan şeyi yalanladılar. Onlardan öncekiler de böylece yalanlamışlardı. Zâlimlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak."

Hayır hayır bunlar kendi ilimleriyle kuşatamadıkları, ihata edemedikleri şeyi yalanladılar. Bilmedikleri, tanımadıkları şeyi yalanladılar onlar. Bilmiyorlar, bilemiyorlar, haberleri yok zavallıların. Kur'an'ı tanımıyorlar, peygamberi tanımıyorlar, Allah'ı tanımıyorlar ve cahilliklerinden ötürü bilmedikleri şeyi reddediyorlar. Ne var bu Kur'an'da yahu? Onun gibisini biz de yazabiliriz! Onun gibisini biz de oluşturabiliriz! diyenlerin tamamı Kur'an'ı tanımıyorlar. Gerçi onların bu bilgisizliklerinde bizim de sorumluluğumuz büyüktür. Çünkü onlara Kur'an'ın ne olduğunu anlatamadık, duyuramadık.

Biliyoruz deyip yürürler ama bilmiyorlar kitabı. Kendi hayatlarını, kendi dünyalarını bildiklerinin binde biri kadar Allah'ın kitabını bilmiyorlar. Kendi dünyalarını okuduklarının binde biri kadar Allah'ın kitabını okumuyorlar. Müslümanlıklarının farkında olmadan yaşayan günümüz müslümanları da,

kâfirleri de kitaptan haberdar olma konusunda aynı durumdadırlar.

Bakıyoruz adam hiç düşünmeden ağzına geleni, ağzına geldiği gibi konuşuyor. Hakka istinat etmeden, kitabı okumadan, kitabı tanımadan ben onu bilirim deyip yürüyor. Kitapla tanışmadıkları halde, kitapla diyalog kurmadıkları halde, hayatı düzenlemek üzere kitabın fonksiyonunu reddettikleri halde bu adamların konuştuklarının tamamı iftiradan başka bir şey değildir. Her hangi bir konuda kitaba dayanmadan, hikmete istinat etmeden söz söyleyen kişi kitabın ifadesiyle effakdir. Her hangi bir konuda kitaba dayanmadan yorum ya-pan, görüş ortaya koyan kişi effakdir. İfk, effak daha çok hayatın söz bölümünde, ifade bölümünde ortaya çıkan bir özelliktir. Resûlü Ek-remin pak zevcesi Ayşe annemize yapılan ifk hadisesini biliyoruz. Hakikatin hilafına söylenen o çok çirkin sözü biliyoruz.

Allah'ın kitabından, Allah'ın sisteminden, Allah'ın düzeninden habersiz yeryüzünde sistem yapmaya, düzen kurmaya çalışan insanların hepsi effakdir. Çünkü onların Allah'ın kitabından haberleri yoktur. Hikmetten mahrum nasipsiz insanlardır bunlar. Sözleri kitaba da-yanmaz. Davranışları vahiyden kaynaklanmaz. Allah hakkında rast gele konuşurlar. Efendim Allah sadece dünyayı yaratmış ve işi bitmiştir. Allah hayata karışmaz, Allah bir şey indirmemiştir, Allah arzularını bize bildirmemiştir, Allah bizi serbest bırakmıştır, Allah da demokrasiden yanadır, Allah da şu bizim yaşadığımız hayattan razıdır.

Eğer Allah istemeseydi biz bu hayatı yaşayamazdık, Allah'ın yeryüzünde yetkili varlıkları vardır, Allah'a direk yaklaşma imkânımız yoktur. Ona yaklaşabilmek ve Onu razı edebilmek için aracılar kullanmak zorundayız vs, vs. Allah hakkında, din hakkında, kitap hakkında, peygamber hakkında, hayat hakkında, ekonomi hakkında, hukuk hakkında, eğitim hakkında, kılık-kıyafet hakkında, miras hakkında, kazanma-harcama hakkında, Allah'la insanlar arasındaki ilişkiler konusunda, insanın insanla, insanın toplumla ve devletle ilişkileri konusunda, insanın kâinatla ilişkileri konusunda hâsılı insanın hayat programı hakkında bilgiye dayanmadan, kitaba sormadan rast gele akıllarına geldiği gibi, akıllarına estiği gibi konuşurlar. Tüm bu konularda Allah ne diyor? Peygamber ne diyor? Kitap nasıl bir yol tarif ediyor? Onları hiç mi hiç ilgilendirmez.

Eğer bu kitap hakkındaki bilgin sadece müşrik batıda, ya da münâfıkların arasında kâfirliğiyle, müşrikliğiyle müsellem olan, Allah'a, peygambere, kitaba

karşı iftira kusan bir takım İslâm düşmanı kimselerin kitaplarına dayanıyor, onların kitaplarından okumuş ve bilgilenmişsen nasıl oluyor da bu halinle ben kitabı biliyorum, ben Kur'an'ı tanıyorum diye iftira edebiliyorsun? Oku baştan sona Allah'ın kitabını, oku peygamberinin hadislerini de ondan sonra konuş ne konuşacaksan. Gece gündüz kendi dünyanı okuyorsun, Allah'ın kitabının cahilisin, buna zaman bulamamışsın, kendi hayatını, kendi dünyanı, kendi zanlarını ortaya koyarak Allah'ın kitabına iftira ediyorsun. Ne var bu kitapta? Bunun gibisini ben de, biz de oluşturabiliriz diyorsun.

Eğer bir yönelsen kitaba, bir eline alsan onu göreceksin ki bu kitap başka kitaplara benzemez. Peygamber başka insanlara ben-zemez. Sen başka değil bilmediğin şeyi reddediyorsun. Bilerek düşman olanlar, bilerek, tanıyarak reddedenler hiç olmazsa bilerek cehenneme gidiyorlar ama bilmeden, körü körüne, ya da göz göre göre bu cehenneme gidişi bir türlü anlayamıyorum. On para kazanacağım diye on gün düşünüyor adamlar, on kişiden akıl soruyorlar, on dükkan geziyorlar, ama Allah yoluyla şeytan yolunu ayırt edecek, cennet ve cehennem arasında bir tercih yapacak, Allah'a göre, Allah'ın kitabına göre, ya da insanların istediklerine göre bir hayat yaşayacak, bu konuda hiç durup düşünmüyor. Fark etmez nasıl olursa olsun diyor. Fark etmez nereye gidersem gideyim benim için önemli değil diyor. Gerçekten müslümanım diyen birisi için çok hayret edilecek bir durumdur bu.

Zaten henüz onlara onun tevili de gelmedi. Kur'an'ın haberlerinin yorumu henüz onlara gelmedi. Kur'an'ın haberlerinin pek çoğu henüz dünyada gerçekleşmedi. Kur'an'ın verdiği haberlerin pek çoğunun gerçekleşip gün yüzüne çıkma zamanı henüz gelmedi. Daha sonra ortaya çıkacak kimi gerçekler, ama adam bunları beklemeden bu iş olmaz, bunlar olmaz, bunlar gerçekleşmez, bunlar ütopik şeyler diyerek reddediveriyor. Allah diyor ki:

İşte böyle. Bundan öncekiler de tıpkı böyle demişlerdi, böyle yalanlamışlardı. Zaten başka değil bu iş böyle olacaktı. İnkâr etmek isteyen, reddetmek isteyen, yalan saymak, yok farz etmek isteyen, Allah'a kulluktan kurtulup, kendi kendisini putlaştırıp hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamak isteyen herkes kendisine bir çıkış yolu buluyor ve kendisinden kulluk isteyen, kendi hayatını sorgulayan bu kitabı reddediyor. Benim kendi bilgim, kendi anlayışım, kendi zevkim, kendi yolum bundan daha iyidir diyerek kendi yoluna devam ediyor. Allah korusun bazen bazen bizler de oluyor bu değil mi?

Meselâ bazen kendimizi sorgulayan, kendi fikrimizi, kendi dünyamızı yargılayan âyetlerle karşılaşınca çoğu zaman bu âyetleri okumadan atlamayı

düşündüğümüz oluyor mu? Çevremiz tarafından yadırganacak, ailemiz, toplumumuz, idarecilerimiz tarafından tepkiye sebep olacak nice âyetlerin bizden istediklerini es geçmeye çalıştığımız oluyor mu? Bir âyetin bizden istediği yaparsak aman hacılığımız bitecek, hocalığımız bitecek, şeyhliğimiz suya düşecek, şöhretimiz gölgelenecek, alkışlar kesilecek, hediyeler kuruyacak, el öpmeler bitecek, hattâ belki eziyetlerle, soruşturmalarla, karşı karşıya geleceğiz, belki kodes gündeme gelecek diyerek âyetlerin istediklerini göz ardı ettiğimiz olmuyor mu? Allah diyor ki işte bunlardan dolayı öncekiler de yalanlayıp yan çizmişlerdi.

Bir bakıverin bakalım böyle davranan zâlimlerin âkıbetleri nice olmuş? Böyleleri bizim helâkimizden kurtulabilmişler mi bir bakın diyor Rabbimiz. Bu kitaptan kaçsanız da, bunu duymamak için kulaklarınızı tıkasanız da, elbiselerinizle bürünseniz de, işlerinizle, mesleklerinizle, dükkanlarınızla, tezgahlarınızla, evlerinizle kadınlarınızla, doktoralarınızla, diplomalarınızla bürünerek bu kitabın âyetlerinden saklanmaya çalışsanız da, dünyayla, dünyalıklarla sarhoş olup bu kitabın uyarılarını duymamaya çalışsanız da, başka kitaplara yönelip bunu gündemlerinizden düşürmeye çalışsanız da unutmayın ki bu kitap yaşadığınız sürece üzerinizde egemendir. Size hep egemen olan bir Rabbin egemen kitabıdır bu kitap. Sizi nasıl yaratıp bu dünyada hayat verdiyse yakında o hayatlarınızı alacak ve sizi hesaba çekecektir. Nasıl olsa Onun huzuruna dönecek ve Onunla karşı karşıya geleceksiniz. Öyleyse gelin akıllarımızı başlarımıza almanın dışında başka çaremiz yoktur ey müslümanlar.

Yoksa Allah korusun bu kitabın tevilini bekleyenlerden oluruz ki o zaman durumumuz çok kötü olacaktır. Yâni bu kitabın bize haber verdiği ve ısrarla bizi uyardığı sonun, sonucun gelmesini bekleyenlerden olmayalım. Kıyâmetin gelip başımızda patlamasını bekleyip duranlardan olmayalım. Azabın bütün şiddetiyle gelmesini, geberme zamanlarının gelmesini bekleyenlerden olmayalım. Ne zaman anlayacaklar bu insanlar gerçekleri? Ne zaman akıllarını başlarına devşirecekler bu adamlar? Ama unutmasınlar ki onun sonucu geldiği zaman, kıyâmet geldiği zaman ondan önce bu kitapla diyalogu kesenler, bu kitabı unutup hayatlarında gündeme almayanlar, bu kitabın istediği bir hayatı yaşamayanlar diyecekler ki ey Rabbimiz, elçilerin şüphesiz ki bize hakkı getirmişti. Elçilerin bizi hakla tanıştırmıştı.

Heyhat ki bizler elçilerinin getirdiği mesajla ilgilenmedik. Gururumuz galebe çaldı da senin kitabınla diyalog kurmadık. Senin hayat programınla ilgilenmedik. Kendi hayatımızı kendimiz belirlemeye kalkıştık. Kitabından

habersiz bir hayat yaşadık. Şimdi acaba bize bir şefaat edecek var mı ki bizi bu sonuçtan kurtarsın. Bir şâfî var mı ki bize şefaat etsin diyecekler, dövünecekler, pişman olacaklar, af dileyecekler, günâhlarını itiraf edecekler ama onların bu pişmanlıkları kendilerine asla bir fayda sağlamayacak.

40. "Aralarında ona inanan ve inanmayan vardır. Rabbin, bozguncuları daha iyi bilir."

Kimileri bu kitaba iman ediyorlar, kimileri de inanmıyorlar. Allah kullarını bu konuda serbest bırakmıştır. Hiç kimseyi bu konuda zorlamamaktadır. Hür iradeleriyle dilerler iman ederler dilerler küfrederler. Eğer böyle değil de Rabbimiz melekler gibi, cansız cemadat gibi doğuştan insanların boyunlarındaki iplerini elinde yaratsaydı elbette herkes mü'min olmak zorunda olacaklardı. Herkesi kendi iradesiyle baş başa bırakmış, isteyenler kâfirliği seçebileceği gibi dileyenlerde imanı tercih edebilmektedir. Niye bu böyledir? Allah neden böyle istemiştir? Bu konuda hiç kimsenin hesap sorma hakkı yoktur.

Ancak kendi mantığını, kendi hevâ ve heveslerini din kabul etmiş, kendi hayatını, kendi bilgisini putlaştırmış ve kendilerince Allah'ın kitabında hata arayan kâfirler bu konuda Allah'ı sorgulama cehaletinde bulunabilmektedirler. Kendilerince temel kabul ettikleri küfürleri, şirkleri, yamuklukları ile güya Kur'an'ın ve sünnetin, Allah'ın ve Resûlünün hatalarını bulduklarını zanneden bu zavallılar bazen müslüman görünümlü bazen da kâfir kimlikli olarak İslâm'ı sorgulayacaklarını iddia etmektedirler. Müslümanın asla böyle bir derdi olamaz. Müslüman Allah'a teslim olan, seçimini Allah'tan yana kullanan kimsedir. Allah böyle dilemiştir o kadar. Allah hikmeti gereği dünyada biz kullarını imanı da küfrü de tercih edebilecek bir özellikte yaratmıştır ve bu tercihimizin sonucuna katlanacağımızı ortaya koymuştur.

Ve Allah müfsitleri, bozguncuları bilmektedir. Hidâyette olanları da, dalâleti tercih edenleri de Allah bilmektedir. Herkesin neyi tercih ettiğini, herkesin nereye doğru gittiğini en iyi bilen ve tercihine göre herkesi en güzel biçimde değerlendirecek olan da Allah'tır. Herkesin yaşadığı hayata göre nereyi kazandığını, kimin gerçek müslüman, kimin kâfir ve müşrik olduğunu bilen ve yarın bunun kararını verecek olan da Allah'tır. Bu konuda yetki Ona aittir, yargı Ona aittir.

41. "Ey Muhammed! Seni yalanlarlarsa, "Benim yaptığım bana, sizin yaptığınız sizedir; siz benim yaptığımdan sorumlu değilsiniz, ben de sizin

yaptığınızdan sorumlu değilim" de.”

Ey peygamberim! Seçimini Allah’tan yana kullanmış, iradeni Allah’a teslim etmiş bir mü’min olarak eğer seni yalanlıyorlarsa, senin dinini, senin yolunu, senin hayat programını, senin tercihini kabul etmiyorlarsa sen onlara de ki benim amellerim benim olsun, sizinkiler de size ait olsun. Benim yaşam biçimim, benim hayat anlayışım, benim amellerim benim olsun, sizin hayat programlarınız da sizin olsun deyiver onlara.

Sizler benim amellerimden, benim yolumdan, benim hayat programımdan teberrî edip uzaklaşıyorsunuz, ben de sizin vebal dolu, hıyanet dolu şirk ve küfür dolu yolunuzdan, amellerinizden teberrî ediyorum. Sizin benimle benim de sizinle bir ilgim yoktur. Ne siz benim gibi sadece Allah’a kul oluyorsunuz ne de ben sizin gibi bir hayat yaşıyorum. Sizin dünyanız ayrı kâfirlerin dünyası tamamen ayrıdır. Kâfirin dünyası, kâfirin ekonomi anlayışı, kâfirin hukuk anlayışı, eğitim anlayışı, siyaseti, mala bakışı, istikbal anlayışı, ahlâkı her şeyi mü’minden farklıdır. Çünkü kâfir kendi keyfini, kendi mantığını kendi hevâ ve heveslerini din kabul etmiş, hayat programı kabul etmiş mü’-minse Allah’ın dinini hayat programı kabul etmiş kimsedir. Onun içindir ki kâfirle mü’min ayrı dünyaların insanıdırlar.

Öyle değil mi? Meselâ bir köyde, bir kentte, bir mahallede kâfir de yaşar mü’min de yaşar ama dünyaları, hayatları farklıdır. Kâfir nefsi adına yaşar, keyfi adına yaşar, toplum adına yaşar, çevre adına yaşar, egemen güçler adına, putlar adına, tâğutlar adına, şeytan adına yaşar; mü’min hayatını sadece Allah adına ve Allah’ın belirlediği yasalar istikâmetinde yaşar. Kâfirin değer yargısı Allah’tan başka her şeydir, ama mü’minin değer yargısı sadece Allah’tan gelenlerdir. Birisi ebedî cehennemde ötekisi de ebedî cennette olarak ayrılacaklardır.

Eğer kâfirler ve müşrikler bizim bu imanımızı, bizim bu dinimizi ve hayat programımızı kabullenmeyecek olurlarsa da onlara şöyle diyeceğiz: Sizin amelleriniz sizin olsun bizimkiler de bizim olsun.

Sizin dininiz, sizin inanışınız, sizin hayat programınız, sizin kulluk anlayışınız sizin olsun bizimki de bizim olsun. Sizin amelleriniz sizin bizim amellerimiz de bizim olsun. Öldüğünüz zaman siz kendi amellerinizle, biz de bizim amellerimizle karşılaşalım. Siz sizinkiler-den sorumlu olun, biz de bizimkilerden. Siz sizin amellerinizin karşılığı olan cehennemden biz de bizim

amellerimizin sonucu olan cennetten razı olalım.

Yâni sizler hem Allah'a hem de putlara, hem Allah'a hem de Allah'tan başkalarına kulluk yaparak bir din, bir yol, bir hayat tarzı sergileyebilirsiniz. Yâni yaşadığınız Hayatınızın bazı bölümlerine Allah'ı bazı bölümlerine de başkalarını karıştırabilirsiniz. Hayatınızın bazı bölümlerinde Allah'ı dinleyip, bazı bölümlerinde ise Allah'tan baş-kalarının kanunlarını uygulayarak müşrikçe bir yol tutabilirsiniz. Hem Allah'ı, hem de başkalarını razı etmeye çalışabilirsiniz. Hem Allah'a hem de başkalarına kulluk edebilirsiniz. Ama bize gelince biz asla böyle bir şirk dininden razı olmayız.

Ama bizler taviz vermeden, ihlâsla, katışıksız bir şekilde Allah'a ibadet edicileriz. Biz sadece Allah'ı Rab bilip sadece Onu dinler ve sadece Ona kulluk ederiz. Yâni böyle hem Allah'a kulluk edip, hem de binde bir de olsa başkalarını da dinlemeden yana olmayız, başkalarına da kulluktan yana olmayız. Bin gramlık bir temiz suya bir gramlık da zehir katarak onu içmeden yana olmayız. Biz şirk koşmadan hayatı parçalamadan Allah'a ibadet ederiz. Sizler gibi hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başkalarını memnun etmeden yana olmayız diyeceğiz ve onlardan teberrî edip ayrılacağız.

42. "Aralarında sana kulak veren vardır. Sen, sağırlara üstelik akılları da almazsa, işittirebilir misin?"

Peygamberim o seni ve senin amelini, senin inancını, senin hayat programını reddeden insanlardan seni dinleyenler de var, ama onlar dinlemekle beraber sana inanmaya yanaşmıyorlar. Unutma ki peygamberim sen sağırlara işittirecek değilsin. Akılları almayan, akıl etmeyen, akıllarını kullanmayan bu sağırlara sen mi işittireceksin? Adamlar hem sağırlar, hem de üstelik akıllarını da kullanmıyorlarsa asla seni dinlemeyecekler ve adam olma yoluna girmeyeceklerdir. Ama akıllarını, duyularını kendi kurtuluşları adına kullananlar kazanacaklar, dünyalarını da âhiretlerini de güzelleştireceklerdir. Evet din-leyenler, dinlediklerini düşünüp akıl edenler, görenler, gördüklerini akıl süzgecinden geçirip değerlendirmeye alanlar müslümanlardır, ama körler, görmeyenler, dinlemeyenler, sağırlar ve akıllarını kullanmayanlar da kâfirlerdir.

Evet onlardan kimileri de vardır ki seni dinlerler. Dinlerler ama itaate yanaşma görülmez hayatlarında. Dinlerler ama uygulamaya yanaşmazlar. Çünkü bu adamların kalplerine hakkı duymalarına, hakkı anlamalarına engeller, kılıflar

vardır. Kulaklarına da sanki ısıdan izole etme veya elektrikten yalıtma anlamına bir izole, bir tecrit bölgesi yerleştirilmiştir. Kulaklarına kurşun dinlerler ama anlamazlar anlayamazlar. Onlara bir şeyler anlatmak, nasihat etmek sığıra nasihat etmek gibidir. Çünkü bunlar söyleyenin sözünü anlamak için akıllarını, kalplerini, gözlerini, kulaklarını kullanmak istemezler. Kör bir taklitten yanadır adamlar. Denilenin sebebini, hikmetini anlamaya yanaşmaz-lar.

Nitekim bir gün Resûlü Ekremin okuduğu Kur'an'ı dinlemek üzere gelen Ebu Cehil kendisiyle birlikte onu dinleyen Nadir bin Harise: Ey Nadir, Muhammed ne diyor? Onun okuduklarından bir şey an-ladın mı? diye sorar. Resûlü Ekremin okuduğu Kur'an'ı uzun bir süre dinleyen Nadir derki: Kâbe'yi inşa edene yemin ederim ki ne diyor bilmem, görüyorum ki o sadece dilini oynatıyor, ama ne dediğini an-lamıyorum.

Evet anlamıyorlar, anlayamıyorlardı, çünkü onlar Allah'ın kendilerine verdiği zikri geçen organlarını kullanmak istemiyorlardı. Ölümle tüm bu organlar nasıl misyonunu kaybediyorsa, ölen kişi nasıl duymaz duygulanmaz ve anlamaz hale geliyorsa işte aynen onun gibi kabiliyetlerini söndürmüş, duymamayı, anlamamayı tercih etmiş bu insanların bu organlarını Allah iptal edivermiş manevî bir ölümle.

İşte Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında bizlere buyuruyor ki ey kullarım: Fıtratları bozulmuş olanlar, yaratılış melekelerini kaybetmiş, duymaz, işitmez, akıl etmez hale gelmiş, doğruya yönelme istidatlarını kaybetmiş bu ölüleri siz diriltecek değilsiniz onları an-cak Allah diriltecektir. Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberlerin ne de başka birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur. Zira Allah'ın duyurmadığına kimse bir şey duyuramaz. Allah'ın söyletmediğine kimse bir şey söyletemez. Allah'ın göstermediğine kimse bir şey gös-teremez. Allah'ın şaşırttığını kimse yola getiremez.

Bunlar kabirdekiler gibi değillerdir. Bunlar vahye karşı kapılarını pencerelerini kapamış, duymayan duygulanmayan, düşünmeyen, idrak etmeyen hayattayken ölmüş insanlardır. Bunlar ölülerdir ve bunları Allah'tan başka diriltecek de yoktur. Allah bunlarda ya bir dirilme emaresi, bir canlılık belirtisi görürse, dilerse Rabbimiz dünyada diriltecektir bunları. Dilemezse de âhirette huzuruna gelinceye kadar dünyada ölü bırakacak o zaman diriltecektir.

43. "Aralarında sana bakan vardır. Sen körleri, görmezlerken doğru yola eriştirebilir misin?"

Onlardan seni gören, sana bakanlar da vardır. Ya da sana bakar görünenler vardır. Tıpkı az evvel ifade edildiği gibi dinlemedikleri halde dinler görünenler gibi bakar görünenler vardır. Çünkü tamam gözün kendi başına mutlak bir görüşlülüğü vardır diyelim, ama gözün asıl özelliği nedir? Gören göz, gözdür değil mi? Kulağın zarı patladı mı duymaz değil mi? Meselâ adamda ağız var, dil var, diş var, dudak var, yutak var, nefes var, ciğer var, ama adam yine de konu-şamıyorsa onun ağzı ha var ha yok diyecektik ya. İşte böyle görmedikleri halde bakar görünenler var onların içinde.

Ee! Şimdi ey peygamberim sen bu bakar körleri hidâyet edebilir misin? Var mı senin böyle bir gücün, yetkin? Böyle hidâyetten kaçan, hidâyete talip olmayan kimselere senin asla böyle bir hidâyet yetkin yoktur. Yetkisinin olmadığı biliyordu aslında Rasulullah efendimiz ama bu insanların hidâyetini kendisine dert edindiği için, bunların göz göre göre cehenneme gidişleri karşısında kendisini yiyip bitirecek bir noktaya geldiği için Rabbimiz tekrar tekrar ona, bunu hatırlatıyordu. Dolayısıyla yeryüzünde bu tür insanların da olabileceğini gündeme getirerek peygamberini teselli ediyordu Rabbimiz.

Bizlere de uyarıda bulunuyor Rabbimiz. Bu körlere siz mi göstereceksiniz? Bu sağırlara sizler mi duyuracaksınız? Bunlara siz mi hidayet edeceksiniz? Dikkat ederseniz âyetin ilk bölümünde Rabbi-miz önce sana bakarlar buyurulduktan sonra da onlar aslında görmü-yorlar, kördürler buyuruyor. Bununla bize şunu anlatıyor Rabbimiz: İnsanların böyle sadece beşerî planda bir gözlerinin olması, kulaklarının olması, kalplerinin olması hiç bir anlam ifade etmiyor. Eğer o göz, o kulak, o kalp Allah'ın âyetlerini görüp, duyup, anlayıp Allah'a kulluğa tahsis edilmemişse hiç bir değer ifade etmeyecektir. Varlığıyla yokluğu müsavi olacaktır. İsterse bugünün tıbbının, biyolojisinin verilerine göre en güzel azalar olsalar da bunlar, ama kendi ruhlarının, kendi insanlıklarının, kendi nefislerinin ebedî kurtuluşlarına sebep olacak işlevi gösteremiyorlar, tavır alamıyorlarsa hiç bir değerleri olmayacaktır.

Ama burada bir yanlış anlaşılmaya imkân vermemek için bun-dan sonraki âyetinde Rabbimiz hemen bir açıklamada bulunuyor: Bunlara, bu körlüğü, bu sağırlığı, bu akıl etmezliği, bu anlamazlığı, bu vurdumduymazlığı Allah yazdığı için, Allah takdir buyurduğu için böyle değillerdir. Bakın Rabbimiz buyurur ki:

44. "Allah insanlara hiç zulmetmez, fakat insanlar kendilerine zulmederler."

Bunu insanlar kendileri benimsemişlerdir. İnsanlar kendi hür iradeleriyle, kendileri adına kendileri bunu seçmişlerdir. Bu seçim kendilerine aittir. Çünkü Allah kullarına asla zulmetmez. Lâkin insan-lar kendi kendilerine zulmetmektedirler. Allah asla zâlim değildir. Zâlim olanlar insanlardır. Zulmeden de kendileri, zulmettikleri de kendileridir. Bu insanlar kendilerinin hem zâlimi hem de mazlumudurlar. Çünkü Allah asla zulmen insanlara ceza vermez, haksız yere insanları cehenneme göndermez. Allah insanlara onların hidâyeti anlayıp kabullenebilecek kapasiteler vermedikçe onları hidâyetiyle sorumlu tutarak onlara zulmetmez. Hidâyet yollarını kapatarak onlara zulmet-mez.

Hattâ bunun da ötesinde elçiler ve kitaplar göndererek onlara kendisini ve istediği kulluğu açık, açık anlatmadan, onları elçileri ve kitaplarıyla uyarmadan onların yaptıkları yanlışlarından ötürü cehennemine göndermez. Her bir dönem uyarıcılar göndererek insanları azapla, cehennemle, cennetle uyardıktan sonra yine de uyarılmak istemeyen ve kendileri için ateşi tercih edenler için sizler cehennemi boylayacaksınız tehdidinde bulunmaktadır Rabbimiz.

Ve sonunda bu akılsızlar hâlâ bu tehdidin gereği davranış-larda bulunmuşlarsa, duymamaya, görmemeye, akıl etmemeye ıs-rarlı bir tavır takınmışlarsa; elbette bu insanlar cehennemi boylayacaklardır. Bu konuda hiç kimsenin her hangi bir itiraz hakkı da kalmamaktadır.

45. “Onları toplayacağı kıyâmet günü, sanki gündüz, birbirleriyle sadece tanışacak bir saat kadar kalmış gibidirler. Allah'ın karşısına çıkmayı yalan sayanlar kaybetmişlerdir. Zaten doğru yolda değillerdir.”

Onları topladığı bir gün sanki onlar başka değil sadece gündüzün bir saati kadar kalmış gibidirler. Allah onları hesap kitap için huzurunda topladığında sanki onlar dünyada birbirleriyle tanışacak kadar, yâni bir günün bir tek saati kadar kalmış gibi olacaklar. Evet dünyada yıllarca yaşadıklarını zanneden, kabirde yüzyıllarca kaldıklarını zanneden bu insanlar bir de bakacaklar ki eyvah! Her şey bitmiş, her şey hayal olmuş, her şey bir rüya gibi geride kalmış ve sanki dünyada yaşadıkları bir günün bir tek saati kadar dünyada yaşamışlar veya bu kadar kabirde kalmışlar ve işte bu kısacık bir zamanın sonunda şimdi kendilerini Rab’lerinin huzurunda bulmuşlardır.

Kendi aralarında sanki birbirleriyle tanışıp, bilişme dönemi kadar bir zaman dünyada kalmış gibidirler. Böylece bu insanlar dünyada yaşadıkları fânî hayatın oradaki ebedî hayatla farklı olduğunu anlayacaklar. Dünyada yaşadıkları bu fânî hayatın âhiretteki ebedî hayatın yanında çok kısa olduğunu ve gerçek

hayatın âhiretteki hayat olduğunu bilecekler. Âhiretteki bu ebedî hayatı kaybetme pahasına dünyanın geçici hayatına değer vermelerinin ne büyük bir hata olduğunu, bâkîyi terk ederek fânîye sarılmalarının, değersizi değerliye tercih edişlerinin ne büyük bir yanılgı olduğunu anlayacaklar.

İşte dünya hayat budur. İşte denî hayat, alçak hayat budur. Onun için bu dünyaya bağlanmaya değmez. Aman benim olsun demeye değmez. Dünyayı kıble edinip onun peşinde bir ömür tüketmeye değmez. Âhiretin ebedî hayatı yanında bir saat bile olmayan dünyaya tapınmaya, dünyayı tatminkâr bulmaya, onunla övünüp, oyalanıp âhireti ikinci plana atmaya değmez. Bu dünya hayatın bir saatlik mutluluğuna karşılık âhiretteki ebedî, ölümsüz bir hayatı unutmak akıl karı değildir.

Öyleyse ey şu anda dünyayı kıble edinmiş, dünyayı hedef bilmiş, dünya boyunlarına bir ğıl gibi geçirilmiş, dünya sevgisi kalplerine içirilmiş, dünyalıklar konusunda çoğalma sevdası gecelerine gündüzlerine musâllat olmuş, ölümsüz zannettikleri dünyaya tapınır hale gelmiş insanlar! Unutmayın ki dünya ölümlüdür. Hem de çok kısa bir zamanda, göz açıp yumacak kadar kısa bir zamanda ölümlüdür. Hiç bitmeyecek zannettiğiniz dünyanın size asla yar olmayacağını unutmayın! Bu hayatınızın, bu gençliğinizin, bu imkânlarınızın, bu gününüzün, bu güneşinizin, bu gecenizin, gündüzünüzün çok kısa bir süre sonra biteceğini unutmadan yaşamaya bakın. Çok kısa bir süre sonra kaybedeceğin bu dünyaya bağlanmanın anlamı yoktur. Dünyayı cennete çevirmenin, cenneti dünyada aramaya kalkışmanın, cenneti dünyada arama cinnetine kapılarak âhireti satmanın anlamı yoktur.

Hani bir yolcu yoluna devam edip giderken dinlenmek üzere uğradığı bir ağacın altını ne kadar imar ederse, ne kadar restore ederse bizler de dünyayı o kadar imar edelim. Fazlası lüzumsuzluktur. Zira bizler de şu anda öz vatanımıza doğru giderken dinlenmek, amel işleyerek âhiretimizi kazanmak üzere uğradığımız dünyayla ancak bu kadar ilgilenmek zorundayız. Düşünün ki arabanızla bir yere gidiyorsunuz. Arabanız arıza yaptı veya tuvalet ihtiyacınız oldu da bir kenara durdunuz. Orada bir kaç dakika dinlenmek için bir ağaç gölgesi, bir mekân seçtiniz kendinize. Ne yaparsınız orada? Han hamam filan yapmazsınız değil mi orada? Belki en fazla oturacağınız yerin dikenlerini, taşlarını biraz toplayıp şöyle kendinize oturacak bir yer açarsınız hepsi o kadar. Çünkü toru topu beş on dakika dinlenip devam edeceksiniz yolunuza.

Peki dünyada bundan fazla mı kalacaksınız acaba ki öyle beş katlı, geniş salonlu, çift camlı, kalebodurlu, fayanslı, geniş bahçeli evler ne olacak? Niye uğraşıyoruz bunlarla? Niye bu evlerimiz barklarımız, atımız arabamız, dükkanımız tezgahımız, işimiz, aşımız, eşimiz, dostumuz, karımız, kızımız, konservemiz, akvaryumdaki balığımız, kafesteki bülbülümüz bizi dünyaya bağlayıp âhireti unutturacak noktaya geliyor? Niye bu dünya ve dünyalıklar bizi dünyada yerleşik ve yapışkan hale getiriyor? Nemize gerek bizim bahçedeki ağaç? Nemize gerek akvaryum? Ne ilgilendirir bizi saksılar, çiçekler? Nemize gerek eğlenceler? Ne olacak bizi şu üç günlük dünyada gariplikten çıkarıp yerleşik hayatın insanı yapmaya çağıran bu villalar bu köşkler? Nemize gerek bu dünyada ebedî kalma planlarımız? Nemize gerek bu dünyaya kazık çakma sevdalarımız? Ne oluyor? Niye yarın gidici bir garip değiliz de hep buralıyız? Sahi biz dünya için miyiz? Sizler, bizler acaba dünya için mi yaratıldık? Acaba buraya bu dünyaya mı aidiz? İşte anlatıyor ki Rabbimiz öyle değil.

Evet Allah'la mülaki olmayı ummayanlar, Allah'la bir gün karşı karşıya gelmeyi düşünmeden yaşayanlar, bir gün Allah'ın hesabıyla karşılaşacakları şuurunda olmayanlar kaybetmiştir. Allah'la buluşmayı yalanlayanlar, yalan sayanlar, buna inandıklarını dilleriyle kabul etseler de bu imanın amelini gündeme getirmeyenler, hayatlarını bu imana bina etmeyenler, gereği gibi yaşamayanlar kaybettiler. Zaten onlar hiç bir zaman hidâyette değillerdi. Evet ölüm ötesi hayatı yalanlayanlar, yalan sayanlar, yok farz edenler, ölüm ötesi hayatı hesaplarına katmadan yaşayanlar, ölüm ötesi hesabına kitabına elde bir gözüyle bakmayanlar, dünyayı ölümsüz ve âhireti de uzak farz edenler kaybetmişlerdir.

46. "Onlara, söz verdiğimiz azabın bir kısmını ya dünyada sana gösteririz, veya senin ruhunu alırız, nasıl olsa onların dönüşü de Bizedir; (âhirette görürsün). Allah onların yaptıklarına şahittir."

Ey peygamberim! Biz onlara vaadettiğimiz azabın bir kısmını dünyada sana gösteririz, yahut da biz seni onların arasından çekip alırız. Onların dönüşleri nasıl olsa bize olur. İşte hayat budur. İşte Rabbinin vadi budur. Allah yeryüzünde kendisini kendisinin tanıttığı gibi tanımaya, kendisinin istediği gibi kendisine kulluğa yanaşmayanlara mutlaka azap vaadetmiştir. Allah'ın bu konudaki azabı kesindir. Ama bu hemen olmayabilir. Dünyada acilen olmayabilir. Bunu sen hayatında görebilirsin de görmeyebilirsin de.

Öyleyse ey peygamberim! Sen sabret! Her şeye rağmen, tüm bu karşı gelmelere, tüm bu alay edişlere, tüm bu müstekbirce davranışlara sabret! Aldırış

etmeden yoluna devam et! Bıkma! Usanma! Şunu kesinlikle bilesin ki Allah'ın vaadi haktır. Allah seni ve dâvânı mutlaka galip getirecektir. Allah senin düşmanlarını mutlaka mağlup edecektir, bundan en küçük bir endişen olmasın. Sen görevini yap, gerisini düşünme. Şunu kesinlikle unutma ki netice sana ait değildir. Bu dâvâ senin dâvân değil Allah'ın dâvâsıdır ve de bu dâvâ seninle bağımlı değildir. Dünyada, hayatında bu dâvânın galibiyeti veya düş-manlarının kahredilişi düşüncesiyle sen kendini meşgul etme. Senin görevin sadece çalışmak ve Rabbinin istediği biçimde yürümektir.

Ama bilesin ki düşmanlarına vaadettiğimiz azabın bir kısmını sana hayattayken göstereceğiz. Ya da senin hayatına son vereceğiz. Seni kendimize alacağız. Dâvânın ulaştığı yüceliklerin bir kısmını veya düşmanlarına yaptıklarımızın bir kısmını göremeyebilirsin. Öyle de olmuş nitekim. Rabbimiz Bedir günü düşmanlarından en büyüklerinin geberişini ona göstererek peygamberinin gözünü aydın etmiş, sonra hayatındayken Mekke'nin fethini ve Arap yarımadasının hemen hemen tamamının fethini göstererek peygamberini sevindirmiştir. Ama bir kısmını göremesen bile ne gam? Onlar sonunda Benim huzuruma gelecekler ve onlara ne yapacağımı sana o zaman göstereceğim buyuruyor Rabbimiz.

Veya senin hayatta kalıp kalmaman onlar için hiç bir şey değiştirmeyecektir. Seni yok etmeyi becerseler de beceremeseler de onlar için bir şey değişmeyecektir. Eğer sen yaşarsan onların sana ve senin mesajına karşı gelmelerinin karşılığı olarak hak ettikleri azabın bizzat hayatta iken onların başlarına geldiğini ve Bizim onlardan nasıl intikam aldığımızı göreceksin. Yok eğer sen bizzat dünya gözüyle bunu görmeden vefat ettirilirsen; bilesin ki bu onların başlarına gelecek olanı asla engellemeyecektir.

Yâni eğer onlardan intikam almadan önce seni vefat ettirirsek bilesin ve üzülmeyesin ki sen görmesen de Biz onlardan intikamımızı alacağız. Öyleyse sen bunu kafana takma! Sen bu konuda hiç endişe etme! Sen yoluna devam et, Bizim buna gücümüz yeter! Sen hiç üzülme! öyle de böyle de olsa onlar kesinlikle Allah'ın azabından kurtulamayacaklardır.

47. "Her ümmetin bir peygamberi vardır. Onlara peygamberleri geldiğinde aralarında adâletle hüküm verilmiş olur. Onların hakları yenmez."

Her bir ümmete, her bir topluma bir elçi gönderdik. Her bir toplum için bir

Resul vardır. Bu Allah'ın yeryüzünde genel yasasıdır. Yeryüzünde tüm toplumlar için Allah tarafından bu rahmet kapısı açıl-mıştır. tâbi her bir topluma ayrı ayrı peygamber gönderilmemiş olsa bile peygamberin mesajının bozulmadan kendilerine ulaşan toplumlara da o peygamber gönderilmiş demektir.

Ya da eğer bir toplum içinde bir peygamber yoksa bile o peygamberin mesajından haberdar olan insanlar mevcutsa o topluma o peygamber gönderilmiş demektir. Şu anda tüm dünya insanlığına Rasulullah efendimizin gönderilmiş olduğu gibi. Tarih boyunca tüm dünya insanlığını Rabbimiz vahiy nîmetiyle, peygamberlik nîmetiyle nîmetlendirmiştir. Hiç bir zaman yeryüzünü vahiysiz bırakmamıştır. Dolayısıyla yeryüzünde hiç kimsenin benim dinden, benim vahiyden, benim kitaptan, benim peygamberden haberim yoktu. Benim âhiret-ten haberim yoktu demeye hakkı da, yetkisi de yoktur. Her bir topluma Allah'ın elçileri geliyor ve:

Aralarında adâletle hükmediliyor. Toplum Allah'ın istediği adâletten, her şeyi yerli yerine koymaktan, her şeyi yerli yerinde kullan-maktan, yâni kulluktan haberdar ediliyor. Allah'ın gönderdiği elçisi o toplumlara Allah'ı, hakkı, adâleti, imanı, tevhidi, kulluğu, cini, meleği, hayatı, ölümü, âhireti, hesabı, kitabı net ve açık bir şekilde açıklayıp, uygulayıp, gösterip örnekliyor. Sonra onlardan bu örneklenene uygun bir şekilde yaşayanlara, ya da aksini yapanlara Allah yaptıklarının sonucunu âdil bir şekilde verir de onlar asla en küçük bir zulme maruz kalmazlar. Ama buna rağmen kimileri de dediler ki:

48. "Bu iddiada samimi iseniz, bu azabın gerçekleşmesi ne zamandır? Söyle" derler"

Eğer doğrularsanız, eğer sadıklarsanız, eğer bu iddialarınızı eyleme geçirip ispat edebilecek kimselerseniz ne zaman bu vaad? Ne zaman bu tehdit? Ne zaman kıyâmet? Ne zaman tekrar diriliş? Ne zaman mahşer? Ne zaman hesap-kitap? Ne zaman cennet-ce-hennem? diyerek Allah'ın az evvel anlattığı vadini yargılamaya, sorgulamaya ve aynı zamanda bu konuda Allah'ın sözcüsü konumundaki elçisini alaya almaya, peygambere tepeden bakmaya çalışıyorlardı. Söylesene ey peygamber, şu senin bizi kendisiyle uyardığın Allah'ın vadi ne zaman? Bizi onunla uyarmandan sonra tam bir yıl geçti ama hâlâ o sözünü ettiğin vaatten ses yok. İki yıl geçti, beş yıl geçti, on yıl geçti hâlâ bir eser yok. Haydi yirmi yıl sonra diyelim. Haydi Nuh (a.s)'a göre 200 yıl, 500 yıl, 1000 yıl sonra bu gerçekleşecek diyelim. Hani onun toplumunu uyarmasından bu yana nice binler yıl geçtiği halde ne kıyâmetin koptuğu var ne

de bunu reddeden şu müşrik ve kâfir dünyanın bu retlerinden dolayı, bu kafa tutmalarından ötürü ne helâk olmaları söz konusu, ne de bu vadin sahibi tarafından bir dünya cezasıyla cezalandırılmaları söz konusu.

Durum böyle olunca da Rasulullah efendimiz dönemindeki kâfir ve müşrik dünya şımardıkça şımarıyor ve Allah'ın Resûlüne di-yorlar ki; haydi ey peygamber göster ne göstereceksen bakalım. Getir bize ne getireceksen de görelim. Şu sözünü ettiğin kıyâmet, diriliş, hesap-kitap ne zamansa söyle de bilelim diyorlardı. Günümüz kâfirleri de aynı şeyleri söylüyorlar. Sen onlara şöyle söyle peygamberim:

49. "De ki: "Allah'ın dilemesi dışında ben kendime bir fayda ve zarar verecek durumda değilim. Her ümmet için bir süre vardır; süreleri sona erince bir saat bile geciktirilmezler ve öne de alınmazlar"

De ki sizler yanlış kapı çaldınız. Sizler cahillik edip Allah'a sormanız gereken, Allah'tan istemeniz gereken bir şeyi benden istemeye kalkıştınız. Hayrola, sizler beni Allah'la karıştırıyorsunuz galiba. Halbuki sizin gibi bir insan olan ben, tıpkı sizler gibi Rabbimin bir kulu olan ben kendim için, kendi nefsim için dahi bir fayda ve zarara mâlik değilim. Yâni kendime her hangi bir fayda sağlamaya, ya da kendimi bir zarardan korumaya veya kendime bir zarar vermeye muktedir değilim, ancak Allah'ın dilemesi müstesna. Ancak Rabbimin dilediği kadarına benim gücüm yeter. Onun ötesinde benim hiç bir gücüm kudretim, hiç bir tasarruf yetkim yoktur. Ben tıpkı sizler gibi Rabbimin kaderine, Rabbimin fayda ve zararına mahkumum. Rabbim fayda ya da zarar adına benim hakkımda ne dilerse, ne takdir buyurursa ben onun mahkumuyum. Çünkü hayat ve ölüm Onun elinde, fayda ve zarar Onun elindedir.

Her ümmetin, her toplumun Allah tarafından takdir edilmiş bir eceli vardır. Her toplum için yeryüzünde tanınmış bir süre vardır. Dünyada Rabbim tarafından tayin buyurulan süreleri sona erince hiç bir toplum bir saat bile geciktirilmediği gibi, öne de alınmazlar. Öy-leyse ey peygamberle alay etmeye çalışanlar elbette sizin de eceliniz geldiği zaman, sizin için de Rabbinizin takdir buyurduğu zaman dolduğu zaman sizleri de helâk edecek olan Allah'tır. Dünyanın da eceli geldiği zaman, kâinatın da eceli geldiği zaman onların kıyâmetlerini koparacak olan yine Allah'tır. Eceli gelen dünya, eceli gelen toplum, eceli gelen aile, eceli gelen fert, eceli gelen güç kuvvet hepsi ne bir saat tehir edilir, ne de bir saat ileri alınır.

Bu yasayı koyan Allah'tır. Bu yasayı belirleyen Allah'tır. Ve bu konuda hiç kimsenin ne herhangi bir müdahalesi ne de en ufak bir yetkisi yoktur. Yeryüzünde toplumların var oluş ve yok oluşları da, devletlerin, milletlerin kuruluş ve yıkılışları da, yükseliş ve çöküşleri de ailelerin fertlerin çıkışları, doğumları, yükselişleri ve ölümleri yasası da Allah'ın elindedir. Hayat Onun elinde, ölüm Onun elindedir, takdir Ona bağlıdır. Hiç bir fert, hiç bir aile, hiç bir toplum, hiç bir devlet, hiç bir kurum, hiç bir müessese, hiç bir canlı kendi varlığını koruma ve sürdürme yetkisine sahip değildir.

50. "De ki: "Allah'ın azabı size gece veya gündüz gelirse, ne yaparsınız? Suçlular niye bunda acele ediyorlar? "

Söyleyin bakalım, ne diyorsunuz? Fikriniz ne bu konuda? Allah'ın azabı gece veya gündüz, gece haberiniz yokken ya da güpegündüz, gözlerinizin önünde size geldiğinde mücrimler ne yapabilecekler? Neye güçleri yetebilecek bunların? Hâlâ mücrimler bundan neyi acele istiyorlar? Kendilerine böyle Allah'tan bir azap gelse ne yapabilecekler bu günâhkârlar da buna acele edip duruyorlar. Nelerine güveniyorlar da bu azabın gelmesini acele isteyip duruyorlar bu adamlar? Hani kendilerinden öncekiler kendilerine gelen Allah'ın azabından kendilerini kurtarabilmişler mi? Gece veya gündüz Allah'tan kendilerine gelenlerden kendisini kurtarabilmiş bir tek insan var mı? Değilse neyine güveniyor bu adamlar?

51. "Vuku bulduktan sonra mı O'na inanacaksınız? Yoksa hemen şimdi mi? Elbette, siz onu acele istiyor-dunuz" denir."

Evet evet yoksa bu iş vuku bulduktan sonra mı iman edeceksiniz sizler? Acele Allah'ın azabının gelmesini mi bekliyorsunuz? Allah'ın azabı başınıza geldiği zaman mı akıllarınızı başlarınıza alacaksınız? Azabı görünce mi imana yöneleceksiniz? Eğer öyleyse geçmiş olsun. Eğer azapla burun buruna kalınca gerçeği anlayıp imana yönelecekseniz, anlamaz olun. Çünkü ne kıymeti var böyle bir imanın? Halbuki daha önce azabın gelmesini bekliyordunuz.

Anlıyoruz ki bu insanlar kendilerince azabın gelmesini isteyip beklerlerken öyle bilerek de beklemiyorlar. Nasıl olsa böyle bir azap gelmez, gelmeyecek diyerek bir bekleyişleri var. Yıllardır küfür içinde, şirk içinde bir hayat yaşayarak, Allah'a ve elçilerine kafa tuttukları halde kendilerine dokunulmadığına göre, helâk olmadıklarına göre, istedikleri suçları işlemeye devam ettikleri ve kendilerine azap gelmediğine göre; bundan sonra da kesinlikle azabın gelmesi mümkün değildir diyerek böyle bir emniyet duygusuna

kapılıyorlar ama böyle hiç beklemedikleri, ummadıkları bir anda azapla karşı karşıya gelince de şaşırıp kalıyorlar.

52. "Haksızlık edenlere de: "Sonsuz azabı tadın, ancak yaptığınıza karşılık ceza çekiyorsunuz" denir."

Sonra o zâlimlere denilir ki haydi ebedîlik azabını tadın bakalım. Güya Allah'tan, Allah'ın hayat programından, Allah'ın âyetlerinden habersiz zevk içinde bir hayat yaşıyordunuz. Yaşadığınız bu ha-yatın sonunda başınıza hiç bir şeyin gelmeyeceğine inanıyor, kendinizi güvende hissediyordunuz. Uyaranların uyarılarına aldırış etmi-yordunuz. Gelsin bakalım, gelsin de ne gelecekse görelim diyordu-nuz. Hattâ hani nerede kaldı o gelecek olan? Niye geç kaldı? diye Al-lah'ın elçilerini alaya alıyordunuz. Azabın acele gelmesini istiyordu-nuz. Allah'ın elçilerinin ısrarla sizin o beklediğiniz şey benim elimde değildir, ben bir beşer olarak ne size ne de kendime bir fayda ve za-rar sağlama gücüne sahip değilim. Rabbime ve Rabbimden getirdiğim bu mesaja iman etmeyenleri ben azaba uğratacağım demedim. Ben sadece size yaşadığınız bu hayatın karşılığında mutlaka Allah'ın azabının geleceğini söyledim.

Rabbinizden azap bekliyorsanız, azabı celp edecek bir hayata yöneliyorsanız bunu size ben değil Allah gönderecek. Unutmayın ki her toplumun bir eceli, bir son bulma zamanı vardır, Rabbimin takdir buyurduğu o eceliniz geldiği zaman onu ne ben, ne de bir başkası bir saat geri çevirmeye güç yetiremez diyerek benzer durumda olan geçmiş toplumların bir gece istirahat halindeler iken, veya bir sabah işlerinin, dükkanlarının başında işlerinin yoğun olduğu bir ortamda ansızın başlarına gelenleri de gözlerinin önüne serdim.

Tıpkı Firavun örneğinde olduğu gibi Allah'ın azabı, Allah'ın yakalaması başlarına gelinceye kadar imana yönelmediler. Böyle bir imanın kendilerine asla fayda vermeyeceği ısrarla gündeme getirilmesine rağmen yine de iman etmediler. Küfürlerini, şirklerini, Allah ve Resûlüne karşı isyanlarını devam ettirdiler. Eğer şu anda da şu bizim toplum tıpkı onlar gibi Kitaba ve sünnete karşı vurdumduymaz tavırlarını sürdürmeye devam edecek olursa; bir gün mutlaka bunlar da ecellerinin geldiğini, hayatlarının, her şeylerinin bittiğini görüp anlayacaklar.

Ya ölümleriyle ya da ölümlerinden önce Allah'ın bir azabıyla, bir gazabıyla, yahut da kıyâmetle Allah'ın huzurunda bulacaklar kendilerini ve Allah buyuracak ki buyurun hak ettiğiniz azabı tadın ey zâlimler. Sizler şu anda

yaptıklarınızın cezasını buluyorsunuz. Buyurun, ben size dünyada imkân verdim, fırsat tanıdım, bu kadar ömür verdim, bu kadar nîmet verdim ama sizler size verilen bu nîmetleri değerlendiremediniz. Tercihlerinizi cehennemden yana kullandınız. Şim-di kazancınız sizindir. Yatırımınız işte karşınızda, buyurun hak ettiğiniz ebedî ateşe. Ben size zulmetmiyorum, ben zâlim değilim, siz kendi kendinizin zâlimlerisiniz.

53. "O gerçek midir?" diye senden sorarlar. De ki: "Evet, Rabbim hakkı için o gerçektir, siz Allah'ı âciz bırakamazsınız."

Sana soruyorlar, senden soruyorlar, bu olacak mı? Bu gerçek mi? Bu kıyâmet, bu yeniden diriliş, bu hesap kitap, bu azap, bu ateş, bu cehennem, bu sonuç gerçekten olacak mı? diye senden soruyorlar. Peygamberim, sen de ki onlara Rabbim hakkı için bunların hepsi gerçektir. Rabbimin haber verdiği şeylerin tamamı mutlaka gerçekleşecektir ve siz böyle bir günde asla Allah'ı âciz bırakacak, Allah'ı atlatacak ve Onun sorgulamasından kurtulacak da değilsiniz.

Allah diyor ki insanlar bu değerlendirmenin hak olup olmadığını sorarlar. Rasulullah efendimiz de buyurur ki bunlar hak olan Allah'tan gelme hak haberlerdir. Biz biliyor ve inanıyoruz ki Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, ölüm hak, diriliş hak, sırat hak, hesap hak, cennet hak, cehennem haktır. Lâkin müslümanlar bu hakları mezarın başında hatırlarlar. Bunların hak olduğunu ölmüş kişiye hatırlatırlar ama hayattakilere pek hatırlatmayı düşünmezler. Aman bu validir, aman bu emniyet amiridir, aman bu askerdir, polistir, aman bu müdürdür, amirdir bir zararı dokunur diye korktukları için bu hakları huzurlarında gündeme getirmekten ve bu haklara riâyet ederek bir hayat yaşamasını onlara duyurmaktan korkan, onları zulüm içinde bir hayata terk eden hoca efendiler bir gün o kimselerin cenaze törenlerine çağrılırlar ve orada bunları o kişilere duyurmaya çalışırlar.

Artık ne o ölmüş kişinin onlara selâm vermesi ne de o talkında bulunan kişinin ona bir şeyler anlatması mümkün değildir. Dünyadayken diyecektin bunu ona da; adam dünyadayken bunların hak olduğunu bilerek yaşayacaktı. Dünyadayken Rabbin Allah olduğunu bilerek yaşayacaktı bu adam. Dünyadayken kıblenin Waşinkton olmadığını Avrupa olmadığını Allah'ın Kâbesi olduğunu söyleyecektin ki adam ona göre bir hayat yaşayacaktı. Geçmiş olsun, adam yapacağını yapmış, hayatını, amellerini tamamlamış, defteri kapanmış sen şimdi anlatıyorsun ona bunu.

Halbuki hoca efendiler şerrinden korktukları, zulmünden ürktükleri bu adamların dünyadayken evlerine gidecekler, dairelerine, makamlarına gidecekler ve uyaracaklardı.

Ey zavallı! Ey kendisinin bir şey olduğunu zanneden zavallı insan! Yarın öldüğün zaman beni çağırıp talkın vermemi isteyeceksin.

Ama ben sana şu gerçeği bugünden telkin edeyim ki yarın benim sana kabrinin başında vereceğim telkinimin hiç bir faydası olmayacak. Sen şu anda müslümanca bir hayatın sahibi olmazsan, müslümanca amellerin sahibi olmazsan dünyanın tüm hocalarını çağırsalar bile hiç bir değer ifade etmeyecek. Gel kendini aldatma da Allah'ın istediği şekilde müslüman ol. Dinle bak sana şimdi söylüyo-rum ki Allah haktır, Allah Rabb'tır, Allah tek İlâhtır, sadece Onu Rab bilip, sadece Onu İlâh bilip boynundaki kulluk ipinin ucunu sadece Onun eline vermeli ve sadece Onu razı etmeli, sadece Onun çektiği yere gitmelisin. Sadece Kulluğunu Ona yapmalısın.

Onun elçisi Hz. Muhammed (a.s) da hak elçidir, hak örnektir. Sadece Onu örnek alacak, sadece Ona uyacak, Onu örnek bilecek ve Onun gibi bir hayat yaşayacaksın. Allah'ın sana, bana ve tüm insanlığa gönderdiği bu Kur'an haktır. Hayatını bu kitabına göre düzenleyecek, amellerini bu kitaba dayandırarak yaşayacaksın. Bu kitabın onaylamadığı ameller boştur. Bu kitaptan başka hayatta uygulanacak kitap yoktur. Sırat haktır, ölüm haktır, kabir haktır, cennet haktır, cehennem haktır, hesap kitap haktır. Bütün dünya bir gün ölecek ve sen de öleceksin. Bütün insanlar yaşadıkları hayattan hesaba çekilecek, sen de çekileceksin. Gel fırsat eldeyken aklını başına al da yarın kötü bir duruma düşme diye uyarmalıyız insanları.

Evet orada, kabrin başında bunlar hak ama hayatta hak olan başka şeylerin varlığına da inanır insanlar. Dolar hak, mark hak, ev hak, araba hak arsa hak, senet hak, çek hak, kazanmak hak, hak, hak, hak.

54. "Haksızlık etmiş olan her kişi, yeryüzünde olan her şeye sahip olsa, onu azabın fidyesi olarak verirdi. Azabı görünce pişmanlık gösterdiler.

Haksızlığa uğratılmadan aralarında adâletle hükmolunmuştur.”

Evet ısrarla kâfirler ve müşrikler Rasulullah efendimize ölüm ötesi hayatın, dirilişin, azabın gerçekten olup olmadığını soruyorlardı. Rasulullah efendimiz de ısrarla ve yeminle bu işin hak olduğunu, ger-çek olduğunu haber veriyordu. Bakın işte bu âyette de yaşadıkları küfrün ve şirkin kıyâmette kendilerine nelere mal olacağı, neleri kaybedecekleri gündeme getiriliyor. Zâlim olan, kendisini olmaması gereken yerde tutan, bulunmaması gereken konumda bulunduran, yâni kendisini Allah’a kulluk ortamından çıkararak zulmeden bir kimse tüm dünya onun olsa, sahip olduğu tüm dünyayı kendisini Allah’ın azabından kurtarabilmek için fidye olarak verirdi buyuruyor Rabbimiz.

Evet tüm dünyayı vermek ister. Çünkü Allah’ın dayanılmaz azabını gördükleri zaman onları büyük bir pişmanlık kaplayacaktır. Ama bu azap kendilerine zulmedilerek takdir edilen bir azap değil yaptıklarına karşılık aralarında adâletle hükmedilerek verilmiş bir azaptır. Onlara asla zulmedilmemiştir. Çünkü bu azap yasası Hz. Âdem’den bu yana net ve açık bir biçimde tüm insanlığa ilân edilip herkes bundan haberdar edilmiştir. Bunu tercih edenler bilerek tercih etmişlerdir.

Evet yarın bu insanlar her şeylerini fedâya hazır olacaklar. Hattâ Kur’an’ın başka yerlerinde tüm dünya kendilerinin olsa, hattâ bir misli daha olsa onu da verecekleri anlatılır. Halbuki hainler dünyada bu dünya için sapmışlardı, dünyalıklar için sapmışlardı. Dünya hayatımız iyi olsun da, dünya bizim olsun da gerisi ne olursa olsun diyerek sapmışlardı. Şimdi Allah’ın azabını görünce adına saptıkları tüm dünyayı fedâ etmeye hazır oluyorlar. Ama işte bu sûreden de anlıyoruz ki ne dünyanın tamamına sahip olmaları, ne iki dünyaya sahip olmaları, ne dünya kadar altına, marka, dolara sahip olmaları onları asla Allah’ın azabından kurtarmayacaktır.

Öyleyse yarın hiç bir işe yaramayacak bu dünyayı kucaklama sevdamız da neyin nesidir? Halbuki bütün dünyanın mülküne sahip olmaya karşılık bir tek âyetin bilincine ulaşıp onunla Allah’a kulluğa yönelmek bizim için çok daha hayırlı olacaktır unutmayalım. Tüm dünya mülküne sahip olmaktansa bir tek insanın hidâyetine vesile olmak bizim için daha hayırlıdır. Cennette kamçı kadar bir yer elde etmek Rasulullah efendimizin beyanıyla tüm dünyadan ve dünya-lıklardan daha hayırlıdır unutmayalım.

Öyleyse ey insanlar! Ey müslümanlar! Gelin yarın fedâ edeceğimiz

dünyanın ve dünyalıkların peşine bu kadar düşmeyelim. Gelin dünyayı kıble edinmeyelim. Gelin aklımızı, fikrimizi, kafamızı, beynimizi, gecemizi, gündüzümüzü, bugünümüzü, yarınımızı, gözümüzü, kulağımızı ekonomik dünyamız için kullanmaktan vazgeçelim. Gelin zamanımızı, imkânlarımızı, fırsatlarımızı yarın uğrunda her şeyimizi fedâ edeceğimiz cenneti kazanmak ve cehennemden kurtulmak için harcayalım. Ey şu anda dükkanını biraz daha büyütme kavgası verenler, ey ekonomik gücünü geçen seneye oranla iki misline çıkarmanın kavgasını verenler, şu anda aklını, fikrini para hesabı peşinde kullananlar gelin Allah'ın şu uyarılarına kulak verin de yarın bu duruma düşenlerden olmayın.

55. "İyi bilin ki, gökler de ve yerde olanlar Allah'ındır. İyi bilin ki, Allah'ın verdiği söz gerçektir, ama çoğu bunu bilmez."

Unutmayın ki göklerde ve yerde olanlar Allah'ındır. Dikkat edin Allah'ın vadi haktır. Lâkin insanların pek çoğu bundan gafildirler. Hayat konusunda, ölüm konusunda söz sahibi Allah olduğu gibi gökler ve yer konusunda da söz sahibi Odur. Göklere ve yere egemen olan da Odur. Mülke konu göklerde ve yerde ne varsa hepsi Onundur. Göklerde ve yerde Onun sözü ve hükmü geçer. O demişse ki bir gün sizi öldürecek, diriltecek ve hesaba çekeceğim, tamam doğrudur, çünkü söz Onundur, yetki Onundur. Çünkü:

56. "Dirilten ve öldüren O'dur. O'na döneceksiniz."

Dirilten de Odur öldüren de. Hayatı veren de Odur onu geri alacak olan da. Zaten dönüşünüz Ona aittir. Ona dönecek ve hesabı Ona ödeyeceksiniz.

57. "Ey insanlar! Rabbinizden size bir öğüt ve kalplerde olana bir şifa, inananlara doğruyu gösteren bir rahmet ve merhamet gelmiştir."

Öyleyse ey insanlar! Hitap tüm insan cinsine. Size Rabbiniz-den bir vaaz gelmiştir, bir mev'iza, bir nasihat, bir uyarı gelmiştir.

Ve sadırlarda olan için şifa geldi. Sadırlardaki tüm hastalıklar için Allah'tan bir şifa geldi. Bedenî, kalbî, aklî, ruhî, ailevî, toplumsal ne tür hastalık olursa olsun onların tümüne şifadır, çaredir bu kitap. Toplum olarak ekonominizin bozukluğundan mı şikâyet ediyorsunuz? Hukukunuzun felç olduğunu mu söylüyorsunuz? Toplumunuzun ahlâken sükut ettiğini mi düşünüyorsunuz? Ailevi bir huzursuzluk, bir geçimsizliğinizden mi dem vuruyorsunuz? Ne tür bir hastalığınız, ne tür bir sıkıntınız olursa olsun bu Kur'an tüm hastalıklarınıza şifadır. Yönelin Kur'an'a, okuyun kitabı, uygulayın

kitabın âyetlerini mutlak sûrette şifa bulacaksınız. Öyleyse gelin ey insanlar tüm dertlerimizi, tüm hastalıklarımızı Allah'ın şifa kaynağı olarak gönderdiği elimizdeki bu kitabımızla tedavi edelim.

Unutmayalım ki insanlar, aileler, toplumlar, kalpler, sadırlar bu kitapla şifa bulacaktır. Genç, ihtiyar, kadın, erkek, mü'min, kâfir, Yahudi, Hıristiyan fark etmez kim yolunu şaşırmış, kim bir problemle karşı karşıya gelmiş ama çözüm yolu bulamamışsa mutlaka bu kitaba yönelmek zorundadır. Şu anda yeni dünya düzenleri şu veya bu düşüncelerle, şu veya bu tedbirlerle sizleri bu sıkıntılardan kurtaracaklarını iddia etseler de işte görüyoruz hastalıkların, problemlerin çözümü şöyle dursun onları çoğaltmanın ötesinde bir şey yapabildikleri yoktur.

Ve bu kitap mü'minler için hidâyet ve rahmettir. Bu kitap kendisine inanıp onunla yol bulmak isteyenlere doğru yolu gösteren bir kitaptır. İnsanlar bu kitaba dayanıp hareket ederlerse hatalarını en aza indirebileceklerdir. O halde gücünüz yettiği kadar bu kitapla beraber olun. Gücünüz yettiği kadar bu kitapla konuşun. Hüdendir bu kitap. Hidâyet kaynağıdır. Hakkı bâtılı, iyiyi kötüyü, doğruyu yanlışı ayırandır, öğretendir, gösterendir bu kitap. Rabbimiz mahza rahmetinin eseri olarak göndermiştir bunu bize.

Hangi insan ki, hangi toplum ki, hangi aile ki Kur'an'la birlikte problemleri çözmeye çalışır, Kuran'la problemlere yaklaşmayı prensip edinirse, bir konuda Allah ne diyor? Kur'an ne diyor? diyerek Allah'ın kitabına müracaat eder ve çözümü Allah'ın kitabında ararsa, Kur'an'la görmeye, Kur'an'la bakmaya çalışırsa o mutlaka aydınlığa ve hayra ulaşacaktır.

Öyleyse ey müslümanlar! Ekonomiyle ilgili bir derdiniz mi var? Ekonomik hayatınızı aydınlığa, düzlüğe çıkarmak mı istiyorsunuz? Hukukunuzu aydınlığa çıkarmak mı istiyorsunuz? Eğitiminizi düzlüğe çıkarmak mı istiyorsunuz? Aile hayatınızı, toplum hayatınızı, gecenizi, gündüzünüzü, bugününüzü, yarınınızı, namazınızı, orucunuzu, zikrinizi, fikrinizi dünyanızı, âhiretinizi aydınlığa çıkarmak mı istiyorsunuz? O halde tüm problemlerinize bu kitabın yol gösterisiyle bakmak zorundasınız. Tüm bu problemleri Kur'an âyetleriyle çözümlemek zorundasınız.

Allah size böyle hüden olan, rahmet olan, şifa olan bir kitap gönderdiği halde kim de körlüğü tercih ederse, kör olmayı, kör kalmayı tercih ederse o da

kör olmaya ve kör kalmaya mahkumdur. Allah'ın kitabına gözlerini kapayan, kitapla ilgilenmeyen problemlere kitapla çözüm aramayan toplum kör kalmaya mahkumdur. Karan-lıklar içinde, bunalımlar içinde, hastalıklar, çözümsüzlükler ve çaresizlikler içinde bocalamaya mahkumdur. İşte şu anda Kur'an'dan kaçan ve basîretlerin dışında başka yerlerde çözüm arayan şu bizim toplumun ne yapacağını şaşırmış bir vaziyette çırpındığını bocaladığını görüyoruz. Kitaplarına dönünceye kadar da bu perişanlıkları devam edecektir.

58. "De ki: "Bunlar, Allah'ın bol nîmeti ve rahme-tiyledir." Buna sevinsinler. O, onların topladıklarından daha hayırlıdır."

Evet işte bunlar Allah'ın biz kullarına fazlı ve rahmeti iledir. Öyleyse işte bununla sevinsinler. İnsanlar kendilerine yönelen Rab-lerinin fazlı ve rahmetiyle sevinsinler, övünsünler, buna sarılsınlar, bununla yol bulsunlar, bununla hastalıklarını tedavi edip, problem-lerini çözüp hidâyetlerini, başarılarını artırsınlar. Bununla dünyada hayatlarını düzlüğe çıkarsınlar, âhirette de Rab'lerinin rıza ve rıdva-nına ulaşmayı bununla bilsinler. Ve hiç bir zaman unutmasınlar ki:

Bu kitap, bu kitaba sahip olmaları, bu kitapla hareket etmeleri, bu kitapla yol bulmaları onların topladıklarının tamamından daha hayırlıdır. Yaptıklarınızın, kurduklarınızın, geliştirdiklerinizin tamamından hayırlıdır bu kitap. Hayra ulaşmak için kurduğunuz tüm vakıflarınızdan, problemlerinizi çözüme ulaştırmak için kurduğunuz tüm müesseselerinizden, paralarınızdan, pullarınızdan, ulaştığınız tüm ekonomik ve siyasal güçlerinizden, evlerinizden, villalarınızdan, mallarınızdan, mülklerinizden, devletinizden, milletinizden her şeyinizden daha hayırlıdır bu Kur'an. Çünkü sizi dünyada tüm çözümsüzlüklerinizden kurtaracak ve sonunda sizleri ölümsüzlük yurduna, cennete ulaştıracak olan yine bu kitaptır.

59. "De ki: "Allah'ın size verdiği rızkın bir kısmını haram, bir kısmını helâl kıldığınızı görmüyor musunuz? De ki: Size Allah mı izin verdi, yoksa Allah'a karşı yalan mı uyduruyordunuz?"

De ki, şu Rabbinizin size indirdiği rızık konusunda ne düşünüyorsunuz? Gördünüz ya Allah size rızık indirdi. Ne oluyor? Sizler kendi kendinize Allah'ın size indirdiği bu rızıkların bir kısmına helâl bir kısmına da haram mı demeye çalışıyorsunuz? Kendi kendinize haram helâl yasaları mı belirlemeye kalkışıyorsunuz? Ne hakkınız var buna? Kimden aldınız bu yetkiyi? Yoksa bu rızıklar sizin mi ki şu haramdır, bu helâldir demeye çalışıyorsunuz? Bu yetkiyi size Allah mı verdi? Yoksa Allah'a karşı yalan mı uyduruyorsunuz?

Rabbimiz burada kendisinin belirlediği haram helâl sınırlarının dışına çıkan, ya da hiç bir yetkileri olmadığı halde kendi kendilerine, kendi hevâ ve heveslerine göre haram helâl sınırları belirlemeye kalkışan insanları sorgulamaktadır.

Yoksa Allah size bu konuda izin verdi de öyle mi helâl haram belirliyorsunuz? Yoksa Allah'a yalan iftira mı ediyorsunuz? Allah size böyle bir yetki mi verdi? Sizin helâl dedikleriniz helâldir, haram bildikleriniz de haramdır diye? Var mı Allah'tan böyle bir belgeniz? Hayır hayır Allah bu konuda kimseye yetki vermemiştir. Haram helâl yasalarını belirleme sadece Allah'a aittir. Allah berisinde şu yiyecekler helâl, bu içecekler haramdır diyenler Allah'a yalan iftira edenlerdir.

Yeryüzünde Allah'ın bu konuda verdiği yetkiye dayanan Ra-sulullah efendimiz hariç hiç bir beşerin, hiç bir makamın, şu haramdır, bu helâldir demeye hakkı yoktur. İster yeme-içme konusunda olsun, ister giyim-kuşam konusunda olsun, isterse hayatın başka alanlarında olsun Allah ve Resûlünden bir bilgi, bir belge olmadıkça hiç kimsenin haram helâl belirleme hakkı yoktur. Tüm hayatta ancak o hayatın sahibin haram dedikleri haramdır, helâl dedikleri de helâldir. Bir dilim ekmeği, bir damla suyu, bir tek elmayı, bir tek üzümü bile yaratmaya gücü yetmeyen insanların bunları haram kılmaya da helâl kılmaya da hakları olamaz.

Lâkin şu anda gerek kâfirlerden gerekse müslümanlardan Allah'ın haramlarını helâl, helâllerini de haramlaştırmaya çalışarak, bu konuda Allah'a iftira ederek yeryüzünde hakları olmadığı halde fesat çıkaranlar, insanların düzenlerini bozmaya çalışanlar dünyanın en büyük müfterileridirler.

Rabbimiz buyurur ki ey Yahudiler! Ey Hıristiyanlar! Ey Kitap ehli olanlar! Ve siz ey Kur'an kitabıyla karşı karşıya gelenler! Haram ve helâl konusunda ne diye Allah'a kafa tutarsınız da kendi kendinize

haram ve helâl belirlemesine kalkarsınız? Ne diye kendi kendinize hüküm çıkarırsınız? Allah bir şeyi haram yada helâl kılarsa ne ala, nerden çıkardınız bu işi? Allah haram kılmamış da siz daha mı iyi bi-liyorsunuz?

Düşünün hayatımıza koyduğumuz haramları. Bugün kendi ha-yatımıza

kendi ellerimizle koyduğumuz negatif ve pozitif haramları bir düşünün. Adam diyor ki o elbiseyi giyme! Neden? Yakışmıyor. Yahu İslâm yakıştırıyorsa sana ne bundan? Ya da ben bir daha evlenmem! diyor adam. Neden? Toplumun baskısı var da ondan. Ee Allah'ın baskısı yoksa sana ne? İki evlenenleri Allah kınamıyor ve bu işe haram demiyorsa sana ne bundan?

Veya diyor ki ben böyle bir evde oturamam! Ben bunu misafirime ikram edemem! Ben aileme böyle bir şeyi giydiremem! Neden o? Yâni neden var o yasaklar bizim hayatımızda? Neden var o haramlar, o hürmetler? Kim koydu bu haramları? Kim haram etmiş bütün bunları? Kendi kendimize kendi hayatınıza koyduğumuz haramlardır bunlar.

Ayrıca haramın bir de hürmet anlamını düşünürsek, yâni doku-nulmazlık yüklediğimiz şeyler varsa. Yâni meselâ düğünde şöyle olacak, nişanda böyle olacak, giyimde böyle olacak, sosyal ilişkilerde böyle olacak. Şöyle saygılar, böyle eğilmeler, şöyle törenler, böyle bayramlar diye kutsadığımız şeyler varsa hayatımızda o zaman bu âyeti bir daha anlamaya çalışacağız. Allah tüm bunları haram kılmadığına göre size ne oluyor ey kitap ehli?

Ve size ne oluyor ey müslümanlar? Eğer sizler de kitabınız ve peygamberinizin sünnetiyle tanışmadan önce hayatınıza bir kısım yasaklar koymuşsanız tamam olsun. Ama Kur'an'ı tanıdıktan sonra artık o yasakların ne anlamı kalır? Niye hâlâ o hesap peşindesiniz? Allah yasak demişse yasaktır, dememişse yasak değildir.

60. "Allah'a karşı yalan uyduranlar kıyâmet gününü ne zannederler? Doğrusu Allah'ın insanlara olan nîmeti boldur, fakat çoğu şükretmezler."

Allah'a karşı, Allah demediği halde bu haramdır, bu helâldir diyerek, haramı helâli belirleme yetkisini Allah'tan alarak, Allah'ı hayata karıştırmayarak, Allah'ın hayata egemenliğini reddederek, hayatın programını kendi hevâ ve hevesleriyle düzenlemeye çalışan bu insanların kıyâmet günü hakkındaki bu bozuk düşünceleri de ne oluyor? Kıyâmet gününü ne zannediyor bu insanlar? Nasıl hesap ediyorlar? Hiç düşünmüyorlar mı kıyâmet gününün

sorgulamasını? Ne kadar da pervasızlar böyle? Hiç mi korkuları yok kıyâmet gününden? Halbuki Allah'ın insanlara, Allah'ın kullarına nîmetleri ne kadar da boldur. Fakat insanlardan pek çoğu şükretmemektedir. Allah kullarına sayısız nîmetler vermiş. Bu nîmetler konusunda haram olanları, helâl olanları bildirmiş.

Örnek bir kul göndererek, örnek bir peygamber seçerek onun örnek hayatıyla bu nîmetlerin yasasını belirlemiş. Ama buna rağmen, Allah'ın bunca fazlına, keremine, rahmetine rağmen insanlar yine de Allah'ın istediği hayatı yaşamaya, ya da hayatı Allah'ın belirlediği öl-çüler içinde yaşamaya yanaşmıyorlar, Rab'lerine şükretmiyorlar, nîmetleri o nîmetlerin vericisinin yolunda kullanmıyor, nîmetleri nîmetin sahibinin haram helâl yasalarıyla değerlendirmiyorlar.

Ama şunu asla unutmayalım ki yaşadığımız hayatta bizler sa-dece Allah'a karşı sorumluyuz. Sadece Allah'a hesap vereceğiz. Bizi yaratan, bize yığınlarla nîmetler göndererek şu anda hayatımızı sürdüren, bizi gören gözeten, bizi kontrol eden sadece Allah'tır. Başka hiç kimseye karşı bir sorumluluğumuz yoktur. Hiç kimseye minnet borcumuz yoktur. Ceza ve mükâfat sahibi sadece Allah'tır. Cennet ve cehennemin sahibi sadece Allah'tır. Zannetmeyelim ki bizi cezalandırıp mükâfatlandıracak, bize cennet ve cehennem verecek Allah'tan başka güçler, Allah'tan başka otoriteler, söz sahipleri vardır. Bakın bu hususu Rabbimiz bundan sonraki âyetinde çok hoş anlatır:

61. "Ey Muhammed! Ne iş yaparsan yap ve sizler ona dair Kur'an'dan ne okursanız okuyun; ne yaparsanız yapın; yaptıklarınıza daldığınız anda, mutlaka Biz sizi görürüz. Yerde ve gökte hiç bir zerre Rabbinden gizli değildir. Bundan daha küçüğü veya daha büyüğü şüphesiz apaçık bir Kitaptadır."

Ey peygamberim! Nerede olursan ol, hangi durumda, hangi konumda olursan ol, ne yaparsan yap, Kur'an'dan ne okursan oku, hangi ameli işlersen işle, o konumunda, o yaptığın amellerin içinde bir an bile Bizden gaip değilsin, Bizden saklanma imkânına sahip değilsin. Biz her an sizin üzerinizde şahidiz. Her an Bizim kontrolümüz al-tındasınız. Her zaman ve zeminde Allah huzurundayız. Meselâ yemek yiyorsunuz, veya bir işe daldınız, bir hastalık veya bir sıkıntı yaşıyorsunuz, veya bir savaş ortamındasınız, veya etrafınızdaki Allah kullarına âyet hadis anlatma makamındasınız, veya gördüğünüz bir kötülüğü değiştirme kavgası veriyorsunuz, veya yöneldiniz Yunus okuyor-sunuz, Bakara, Nisâ okuyorsunuz, yâni bir kulluk içinde yahut bir isyan içinde bulunuyorsunuz. Nerede, hangi konumda, hangi işin içinde, hangi durumda bulunursanız bulunun,

o işin içinde, o kavganın içinde kendinizi ne kadar kaybederseniz kaybedin bilesiniz ki Allah sizi görmekte ve bilmektedir. Bilesiniz ki hep Allah kontrolündesiniz. Yaptığınız her şeye Allah şahittir. Hiç bir durumunuz Allah'tan gizli değildir.

Göklerde ve yerde zerre miskali, zerre miktarı hiç bir şey Rab-binden gizli kalmaz. Bundan daha büyüğü, daha küçüğü de Allah'a uzak değildir. Her şey apaçık bir kitaptadır. O kitap Allah'ın koruması altındadır. Her şey Allah'ın bilgisi ve kontrolü altındadır. İyiliğimiz, kö-tülüğümüz, hayrımız, şerrimiz, kaderimiz, geleceğimiz, geçmişimiz, her şeyimiz Onun murâkabesi altındadır. Gözler Onu ihata edemez. Gözler Onu asla kuşatamaz. Ama O tüm gözleri görür, tüm gözleri idrak eder, tüm gözleri ihata eder. Gözlerin hain bakışlarına da güzel bakışlarına da muttalidir Rabbimiz. Hiç bir bakış, hiç bir düşünüş ve hareket Onun ilminin dışında değildir.

O Allah ki tüm gözlerin, tüm gönüllerin, tüm bedenlerin, tüm zihinlerin, tüm beyinlerin, tüm akılların düşüncelerini, taşıdıkları niyetleri ve imanlarını bilmektedir. Rabbimiz herkesin her varlığın iç dünyasına kadar bilen ve haberdar olandır. Varlıkların en ince noktalarına kadar, kalplerinin içine kadar nüfuz eder. Yerin derinliklerine kadar, göğün zirvelerine kadar her yere ve her şeye nüfuz eder. Yâni Allah her şeyden haberdardır. Onun bilgisinin dışında bir yaprak bile düş-mez, bir damla bile inmez.

Evet bu âyetinde Rabbimiz bizden bu imanı, bu murâkabeyi kazanmamızı istemektedir. Sürekli Onun huzurunda, Onun kontrolünde olduğumuz şuuru içinde bir hayat yaşamamızı, yaptıklarımızı ona lâyık yapmamızı, hayatımızı Onun adına yaşamamızı istiyor. Bunu anlayabilen, buna iman eden mü'min tüm ilişkilerinde, tüm ka-rarlarında ve davranışlarında kendisini yaratan, kendisini yaşatan Rabbinin huzurunda ve karşısında olduğunu unutmaz. Bütün kalbiyle bütün varlığıyla bütün benliğiyle, zâhirîyle batınıyla, içiyle dışıyla, zamanıyla, mekânıyla Allah huzurundadır. Hani Allah'ın Resûlü Cibril hadisinde:

"Her ne kadar sen onu görmüyorsan da O seni görüyor ya"

Buyuruyordu. İşte bu duygu insanın ruhunu, bedenini, her şeyini kaplayan bir ürpertidir. Bu şuuru kavrayan bir mü'min her an Rabbinin basîret nazarının mevcudatın her zerresine nüfuz ettiğini iliklerine kadar hissedecek ve hayatına çeki düzen verecektir. Her şeyden haberdar olan, her şeyi gören ve her şeye nüfuz eden gözün sürekli murâkabesi altında bulunmanın korkusu ve hacaleti

içinde samimi bir kalple ona yönelecek, hiç bir zaman hiç bir eyleminin O'ndan gizli kalmadığını anlayacak, O'nun göremeyeceği bir harekette bulunmasının mümkün olmadığını kavrayacak, içini dışını temizleyip Ona lâyık hale getirecek, Onun rızasını kazanmak için elinden gelen her şeyi yapmak için çırpınacaktır.

62. "İyi bilin ki, Allah'ın dostlarına korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir."

Evet dikkat edin, Allah'ın dostları, Allah'ın evliyası için korku yoktur. Onlar için her hangi bir keder, her hangi bir sıkıntı, üzüntü de yoktur diyor Rabbimiz. Onlar için ne cehenneme gitme korkusu ne de cenneti kaybetme üzüntüsü yoktur. A'râf sûresindeki âyetle bunu anlayacak olursak böyle demek zorunda kalacağız. Orada deniyor ki bakın:

"Girin cennete sizin üzerinize korkuda yoktur mahzun olma da."
(A'râf: 49)

Buna göre kesinlikle cennete gireceklerdir diyoruz. Ama insanlar bunu şöyle anlamamalılar: Efendim dünyada mü'min olunca, Allah'ın dostlarından olunca, Kur'an'la sünnetle tanışınca yine de korkuyoruz, yine de mahzun oluyoruz, neden böyle oluyor öyleyse? Neden tüm korkulardan ve hüzünlerden kurtulmuyoruz filan demesinler. Çünkü dünyada olabilecektir bunlar. Dünyada korku da üzüntü de olacaktır. Üzüntüsüz, gamsız, tasasız, korkusuz bir hayat ancak cennette olabilecektir, bunu unutmayalım hiç bir zaman.

Ya da bunun bir başka mânâsı da, onun için gelecek konusunda korku yoktur, ama geçmişi konusunda da üzüntü yoktur olacaktır. Yâni geçmişte yaptığı şeyler konusunda mağfiret, gelecek için de ecir ve sevap söz konusudur onun için. Evet Allah'ın velîleri için korku ve üzüntü yoktur yarın.

Peki acaba kendileri için korkunun da üzüntünün de kaldırıldığı bu Allah'ın velîleri, Allah'ın dostları kimdir? Ne gibi özellikleri varmış bunların? Buna geçmeden önce velî ile alâkalı çok kısa bir özet yapalım. Velî bir varlık adına ona danışmadan tek taraflı karar veren, karar alan ve aldığı kararlar berikisi için bağlayıcı olan varlıktır. Kuran-ı Kerîmde ilk kademede bizim velîmizin Allah olduğu ve velîmiz olarak Rabbimizin bizi karanlıklardan nûra çıkarmak üzere aldığı kararlarının tümünü uygulamak zorunda olduğumuz anlatılır.

Sonra ikinci kademede mü'minlerin birbirlerinin velîsi olduğu anlatılır.

Mü'min mü'minin velîsidir. Yâni mü'minler birbirleri hakkında karar alma, emretme yetkisine sahiptirler. Onların birbirleri hakkında aldıkları kararlar onlar için bağlayıcıdır. Mü'minlerden biri İslâm'dan, Allah'ın kararlarından bildiği 100 konu varsa o konuda karar verir diğerleri onu uygular. Bir diğeri de İslâm'ın bir konusunda bilgisi varsa o da onun hakkında karar alır, bu defa öbürleri de onu uygular. Meselâ ben İslâm'ın on konusunu biliyorsam o on konuda karar vereceğim, sizler o konularda benim aldığım kararlarımı uygulayacaksınız. İçinizden birisi de yirmi konuyu biliyorsa o da yirmi konuda karar alacak bu defa da o yirmi konuda biz onu dinleyecek ve onun bizim adımıza aldığı kararları uygulayacağız.

Sonra üçüncü bir kademede işte bu âyet-i kerîmede olduğu gibi Allah'ın velîlerinden söz edilir. Bunlar da Allah'ın kulları adına al-dığı kararlarını Allah adına Allah kullarına duyuran kimselerdir. Allah dostlarıdır.

Çünkü Allah kulları adına aldığı kararlarını bu mü'min kullarıyla yaptırır, bunlarla duyurur. Çünkü bunlar yeryüzünde Allah'ın velîleridirler. Konuşurlar Allah adına, yaptırırlar Allah adına, emrederler Allah adına, nehy ederler Allah adına, sakındırırlar Allah adına, emrederler Allah'ın emrettiklerini, sakındırırlar Allah'ın sakındırdıklarından, sevdirirler Allah'ın sevdiklerini, tebliğ ederler, duyururlar Allah'ın duyurduklarını, gösterirler, uygulattırırlar Allah'ın uygulayın buyurduklarını. Danışılır kendilerine yol gösterirler, hakkı emrederler. İşte bunlar yeryüzünde Allah adına konuşan, Allah adına emreden, Allah adına nehy eden, Allah'ın emirlerini, arzularını, âyetlerini, talimatlarını duyuran, uygulayan, uygulattıran Allah dostlarıdır. Bunlar bu müslümanlar Allah'ın dostlarıdırlar Allah da bu mü'minlerin dostudur. Bu müslümanlar Allah'ın dostları olunca elbette Allah'ın dostluğundaki öteki müslü-manlar da bunların dostlarıdırlar.

Evet işte velî budur, Evliyaullah budur. Emr-i bil'ma'ruf ve nehy-i anil'münker görevini üstlenmiş her müslüman Evliyaullahtan-dır, Allah'ın velîsidir. Allah adına müslümanlara karar alabilecek kadar Allah yasalarını bilen, Kur'an ve sünneti tanıyan, Allah'ın dininin yaşanması, Allah'ın kanunlarının ve emirlerinin anlatılması adına, Allah'ın isteklerinin hakim olması adına çırpınırlar. Evin nasıl olmasını istiyor Allah? Ailenin, ticaretin, kazanmanın harcamanın, eğitimin, hu-kukun, sosyal yasaların, kardeşliğin, kulluğun nasıl olmasını istiyor Allah? Bunu bilen insanlardır bunlar. Allah'ın emirlerini yasaklarını bi-len, Allah'ın rızasının ve gazabının nerelerde olduğunu bilen insanlardır bunlar ve tüm dertleri yeryüzünde Allah'ın arzularının gerçekleşmesi,

Allah’ın egemenliğinin hakim olmasıdır. Allah adına bunları isterler, bunları anlatırlar. Allah adına emr-i bil’maruf ve nehy-i anil-münker yaparlar. Allah’ın istediği tüm iyiliklerin yaygınlaştırılması ve tüm kötülüklerin kökünün kazınması adına çırpınırlar. İşte bunlar yeryüzünde Allah’ın velîleridirler.

Ama şu anda bizim toplumda velîlik bazı özel kişilere hasredilmeye çalışılıyor. İşte yerde alan gökte yiyen, gaybı bilen, denizde yürüyen, kalplere hükmeden, eteğinden yapışanları cennete ulaştıran, insanlara bir bakışıyla hidâyet eden, Allah yanında yetkileri bulunan, kendisine sığınılan, dua edilen bir varlık olarak algılanmaya çalışılıyor velî. Halbuki yeryüzünde mü’min olup da velî olmayan, Allah’a dost olmayan bir tek insan yoktur. Tâbi bu mü’minler arasında imanlarına, takvalarına ve teslimiyetlerine göre Allah’ın daha çok dostu, daha az dostu olanlar olabilir.

Meselâ peygamberlerin bizden üstünlükleri yasal olarak Allah tarafından bize bildirilmiştir. Ama peygamberlerin dışındaki biz müs-lümanlara gelince müslümanların kendi aralarındaki takva ve üstünlük ölçüsünü kendileri belirleme haklarına sahip değillerdir. Bu yetki Rab-bimize ait olduğu için diyoruz ki derecelerini yarın Rabbimizin açıklayacağı bütün müslümanlar evliyaullah’tandır. Hangisinin Allah’a daha yakın olduğunu Allah’tan başka hiç kimse bilemez. Müslümanların dışındakilerin hepsi de evliyau’ş-şeytandır.

Bakın bunların özelliklerini Rabbimiz şöyle anlatıyor:
63. “Onlar Allah'a inanmış ve O'na karşı gelmekten sakınmışlardır.”

Bunlar Allah’a, Allah’tan gelenlere Allah’ın istediği gibi iman edenler ve muttaki olanlardır. İnananlar ve imanlarını söz planında, iddia planında bırakmayarak hayatlarında görüntüleyen, inanan ve hayatlarını Allah için yaşayan insanlardır onlar.
64. “Dünya hayatında da, âhirette de müjde onlaradır. Allah'ın sözlerinde hiç bir değişme yoktur. Bu büyük başarıdır.”

Evet hem dünyada, hem de ukbada o mü’minlere, o Allah dostlarına, o takva erlerine müjdeler olsun. Dünyada da âhirette de müjdeler vardır onlara. Dünyada da ukbada da göz aydınlığı vardır onlar için. Öyleyse gelin ey müslümanlar Allah dostu olmaya, Allah velîleri olmaya çalışalım. Biz Rabbimizi dost bilelim, biz Rabbimizi velî bilelim. Velîmiz olarak bizim adımıza aldığı kararları öğrenelim, bizim adımıza gönderdiği hayat programına sahip çıkalım,

hayatımızı vahiy kaynaklı yaşayalım, böylece Rabbimizin velâyeti altına girelim ki Allah da bizi velî kabul buyursun. Allah velîleri olarak birbirimizin de velîleri olmaya çalışalım. Birbirimize Allah kararlarını duyurarak, birbirimize emri bil'ma'ruf ve nehyi anil'münker yaparak birbirimizi hakta tutmaya, birbirimizi cennete ulaştırmaya çalışalım.

Böyle yaşarsak, böyle yaparsak bilelim ki hem dünyada hem de âhirette müjdeler, mutluluklar bizim için olacaktır. Çünkü unutmayalım ki Allah'ın kelimelerinde, Allah'ın kelâmında, Allah'ın yasalarında asla değişiklik olmaz. Dünya başarısını da âhiret başarısını da yakalayan müslümanlar işte bunlardır.

Evet demek ki Evliyaullah'tan olmak için ne yapmak lâzımmış? Nereye girmek lâzımmış? Hangi yola, hangi tarikata sulûk etmek lâzımmış? Bunun için tek yol var, o da İslâm yoludur, Allah'a kulluk yo-ludur. Girersin İslâm yoluna, girersin sırat-ı müstakîme ve evliya olursun.

İslâm yolundan başka kutsanacak yol yoktur. Allah ve Resûlünün yolunda gidenlere müjdeler olsun. Kur'an'ı tanıyan, sünneti tanıyan ve hayatını bunlarla yaşamaya çalışanlara müjdeler olsun. Bütün müslümanlar da bunun içindedirler.

65. "Ey Muhammed! İnkârcıların sözleri seni üzmesin, çünkü bütün izzet ve şeref Allah'ındır. O, işitir ve bilir."

Ey peygamberim sakın ha insanların lakırdıları seni üzmesin. İnsanların sözleri seni mahzun etmesin. İzzet, şeref tümüyle Allah-tadır. İzzet ve şerefin tamamı Allah katındadır.

İşte bu konuda yanılgı içinde olanların tamamına bu konudaki uyarıyı peygamberinin diliyle yaptırıyor Rabbimiz. İnsanlar İslâm'ın dışında yol arıyorlardı. İslâm'ın dışında izzet ve şeref peşine düşmüşlerdi. Ayrı ayrı yollarda dostluk arıyorlardı. Ayrı yollarla Allah'a dost olabileceklerine inanıyorlardı. Ayrı ayrı usullerle Allah'a yaklaşabileceklerine inanıyorlardı. Ayrı ayrı yollarla şeref kazanacaklarına, izzet bulacaklarına inanıyorlardı. Herkes böyle kendilerince belirledikleri yollarda giderken Rabbimiz elçisini gönderdi de gelin ey insanlar, bir tek yol vardır, bir tek usul vardır, o da sırat-ı müstakîmdir.

Gelin Allah'ın dosdoğru yoluna girin. Gelin müslüman olun. Gelin Allah'a kul olun ve bu kulluğun modelini de benden öğrenin, bana bakın, beni örnek alın, ben de görmediklerinizi kulluk zannıyla yapmanız size hiç bir şey

kazandırmayacaktır dedi. İnsanları Allah'a kulluğa çağırdı. Ama insanlardan kimileri buna itiraz ettiler, bu dâveti kabullenmediler. Bizim başka yollarımız var, bizim başka kutsadığımızlar var, bizim reislerimiz var, ekonomik reislerimiz, hukuk uzmanlarımız, efendilerimiz, şeyhlerimiz, hocalarımız, hacılarımız var diyerek herkes başka başka yerlerde izzet ve şeref aramaya yöneliyorlardı. Halbuki Allah buyuruyor izzet ve şeref tümüyle Allah'a aittir, Allah'tadır.

Evet izzet ve şeref Allah'a aittir. Kitabımızın başka bir âyetinden öğreniyoruz ki, izzet ve şeref peygamberdedir, izzet ve şeref mü'minlerdendir, ama münâfıklar böyle bilmezler. Peki bugün kimler izzet ve şerefli? Hoca olanlar, malı olanlar, serveti olanlar, arabasının modeli şöyle olanlar, omuzu kalabalık olanlar, evi eşyası şöyle şöyle olanlar, villası, köşkü, sarayı olanlar, makamı mevkisi olanlar. Rabbi-miz buyurur ki varsın münâfıklar böyle bilsinler peygamberim sen bil ki izzet ve şeref Allah'tadır, Allah'la beraber olandadır, peygamberle ilgi ve irtibat Kur'an'dadır. İzzet ve şeref Allah'ın kitabından haberdar olmadadır. İzzet ve şeref peygamberin sünnetinden haberdar olmadadır. İzzet ve şeref iman ehli olanlardadır. Evet müslüman şereflidir. Allah'a inanan, Allah'la beraber olan, peygambere inanan, peygamber safında olanlar azîzdir, üstündür, galiptir.

İzzeti ve şerefi Allah'tan, Allah'a kulluktan, Allah'la beraber ol-aktan başka yerlerde arayanlar izzetsiz ve şerefsiz insanlardır. Malda, makamda, parada, arabada, ekonomik ve siyasal güce sahip olmakta izzet ve şeref görenler bunları kaybettikleri anda izzetsiz ve şerefsiz hale gelmişlerdir. Müslüman asla cahili değer yargılarına itibar etmez. Müslüman müslümanlıkla şeref kazanır. Müslüman Allah'a kulluğuyla izzet kazanır. Çünkü:

66. "İyi bilin ki, göklerde ve yerde kim varsa hepsi Allah'ındır. Allah'ı bırakıp putlara tapanlar sadece zanna uyanlardır. Onlar ancak tahminde bulunuyorlar."

Dikkat edin, göklerde ve yerde ne varsa, kim varsa hepsi Allah'ındır. Göklerde ve yerlerde ne varsa hepsi Allah'ın mülkü olunca, göklere ve yere egemen olan, göklerde ve yerde söz sahibi Allah olunca, göklerdekiler ve yerdekiler Allah'a boyun büküp teslim olunca böyle bir Allah Azîz olmaz mı? İzzet ve şeref böyle bir Allah'ın olmaz mı? İzzet ve şeref göklerin ve yerin sahip ve mâlikine ait olmaz mı? Göklerin sahibi, göktekilerin sahibi, yerlerin sahibi, yerdekilerin sahibi, meleklerin sahibi, cinlerin sahibi, insanların sahibi,

hayvanların sahi- bi, canlıların, cansızların, bildiğimiz ve bilmediğimiz tüm varlıkların sa-hibi ve mâliki Allah'tır. Mülkün sahibi Allah'tır. Allah mâliktir ve her şey Onun mülküdür. Bizler de Onun mülküyüz. Hal böyleyken:

İnsanlar Allah'ı bırakıp da Allah berisinde, Allah dununda şürekalarına dua edenler, kendilerine ortaklar, şerikler buldular. Allah'ı bırakıp, ya da Allah'la beraber ortakların peşine düştüler. Tüm mülk Allah'ınken, tüm mülk konusunda söz sahibi Allah'ken tuttular da mülkleri mâlike ortaklar edindiler, âcizleri Rab'ler edindiler. Hayatlarını parçaladılar ve hayatlarının her bir biriminde ayrı Rab'ler kabul ettiler. Ekonomik hayatımıza filanlar karışır, siyasal hayatımızda falanlar söz sahibidir, kılık kıyafetimizi falanlar belirler, hukuk hayatımızda falan Rab'lerimiz vardır, düğünlerimizde falan Rab'lerimiz, eğitim hayatımızın tespitinde filan Rab'lerimiz, ceza yasalarımızda filan Rab'lerimiz vardır diyerek Allah'tan başka hayatlarında Rablerin varlığını iddia ettiler. Allah buyurur ki böyle yapanlar sadece zanna uyanlardır.

Çünkü Allah'tan başka dua edilecek, Allah'tan başka kendisine sığınılacak, kendisine kulluk yapılacak başka varlık yoktur. Hayatın sahibi de, ölümün sahibi de, göklerin sahibi de, yerlerin sahibi de Allah'tır. Öyleyse Allah'tan başkalarına kulluk edenler sadece zanna tabidirler. Zan, vahye dayanmayan yanlış bilgilerdir. Böyle yapanlar yalan söylerler. Çünkü gerçek bilgi vahiydir ve vahye dayanmayanların yapıp ettikleri atmasyondan başka bir şey değildir, varsayımdan başka bir şey değildir.

67. "Size geceyi dinlenesiniz diye karanlık ve gündüzü çalışasınız diye aydınlık olarak yaratan Allah'tır. Kulak veren millet için bunlarda âyetler vardır."

Allah, geceyi siz onda dinlenip sükûnete kavuşasınız diye si-zin için yarattı. Geceyi sizin emrinize musâhhar kıldı, gündüzü de ça-lışasınız diye aydınlık olarak yarattı. Bakın Rabbimiz sahibi olduğu mülüne etkinliğini anlatıyor. Önce göklerde ve yerde ne varsa hepsinin kendisinin olduğunu anlatarak bizim dış dünyamızı gündeme ge-tiren, dış dünyamızı anlatan Rabbimiz şimdi de bizi yakalıyor ve unutmayın ki sizin de sahibiniz Benim, sizin hayatınızın yasalarını koyan da Benim, sizin hayatınızın vazgeçilmez unsuru olan gecenizi, gündüzünüzü yaratan, sizin hizmetinize sunan Benim buyuruyor.

Evet gecemizi ve gündüzümüzü bize lütfeden Rabbimizdir. Biz onlarsız olamayız, yaşayamayız. Eğer Rabbimiz şu anda gecemizi gündüzümüzü alıverse

bizim işimiz biter. Gündüzümüzü alıverse ölürüz. Gece ve gündüz Allah'ın iki âyetidir. Geceye ve gündüze egemen olan Allah'tır. Evet Allah dinlenesiniz diye, sükun bulasınız diye geceyi bir örtü gibi üzerinize örtüvermiş, gündüzü de çalışasınız, değerlendiresiniz, maişet temin edesiniz veya yaşayasınız diye aydınlık kılmıştır. Sizi, sizden çok düşünen Rabbiniz size karşı çok lütufkârdır. Rabbiniz size karşı çok merhametlidir ama insanların pek çoğu ona teşekkür etmezler. Allah'ın verdiklerini Allah yolunda kullanmak sûretiyle ona şükreden azdır diyor Rabbimiz.

Evet gece ve gündüz âyetini bir düşünün. Gündüzün ve gecenin uzayıp kısalması, peş peşe gelmesi, birbiri ardınca gelmesinde ve buna bağlı olarak idrak ettiğiniz zamanın sırrında ve bunun size temin ettiği menfaatlerin ortaya çıkış tarzında sizin için insanlar için akıl sahipleri için âyetler vardır. Gece ve gündüz insan gücünün, insan egemenliğinin, insan krallarının, insan meliklerinin ulaşamadığı iki âyet. Haydi her şeyin hakimi biziz diyenler, egemenlik hakkı bizdedir diyenler, söz sahibi olarak kendilerini görenler müdahale etsinler geceye, müdahale etsinler, söz geçirsinler gündüze. Bazen geceyi, bazen gündüzü uzatsınlar bakalım. Yapabilirler mi bunu? Geceyi ya da gündüzü bir saniye bile yerinden oynatabilirler mi? Geceye ve gündüze söz geçirebilirler mi?

İşte bu sürekli gözümüzün önünde bulundurmamız gereken ve karşılığında bunu bize lütfeden Rabbimize karşı şükretmemiz gereken bir âyettir. Şükür, teşekkür verileni verenin yolunda kullanmaktır. Şükür nîmet cinsinden olur. Allah bize hangi nîmeti vermişse o nîmet cinsinden infakta bulunarak şükredilir. Geceyi ve gündüzü onu bize lütfeden Allah yolunda kullanmak, Allah'ın rızasını tahsilde harcamak şükürdür. Onu, onu bize vermeyenler yolunda harcamak geceyi ve gündüzü onu bize verenin razı olmadığı şeyler yolunda itlaf etmek nankörlüktür. İşte Rabbimiz buyurur ki insanların pek çoğu bunun farkında değillerdir, pek çoğu şükretmemektedir. İnsanların pek çoğu Allah'ı bırakıp da başkalarına kulluk etmektedirler. Allah'a şirk koşmaktadırlar.

68. "Allah çocuk edindi" dediler; hâşâ; O müstağnîdir; göklerde ve yerde olanlara sahiptir. Elinizde, O'nun çocuk edindiğine dair bir belge yoktur, bilmediğiniz şeyi Allah'a nasıl söylüyorsunuz?"

Allah çocuk edindi dediler. Allah'a oğullar, kızlar izâfe ettiler. Göklerin ve yerin sahibi olan, göklere ve yere egemen olan, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibi olan Allah'a yetkililer izâfe ettiler. Allah göklerin ve yerin sahibiyken, gökler ve yer Onunken, kâfirler ru-bûbiyeti konusunda, ulûhiyeti konusunda, hayata karışması konusunda, yeryüzünde egemenliği konusunda tuttular da melekleri, cinleri ve insanlardan kimilerini Allah'a ortak koştular. Halbuki bunların tamamını yaratan da Allah'tı.

Dediler ki Allah çok yücedir. Göklerin ve yerin sahibi ve mâliki olan Allah'ın işleri çoktur. Bu kadar işin gücün arasında bizimle ilgilenecek zamanı yoktur. O büyük işlerinin yanında bizim işlerimiz gibi ufak tefek işleri oğullarına, kızlarına devretmiştir diyerek Uzeyr Allah'ın oğludur dediler, Îsâ Allah'ın oğludur dediler, melekler Allah'ın kızlarıdır dediler. Fe sübhanallah! Nasıl diyebilirler bunu Allah'a? Hal-buki göklerdekiler ve yerdekilerin hepsi Onundur. Hepsi Onun kuludur, hepsi Ona boyun büküp itaat etmektedir. Oğullar Onundur, babalar Onundur, analar Onundur, kızlar Onundur, gökler Onundur, yerler Onundur, denizler Onundur, yıldızlar Onundur her şey Onundur. Her şey Allah'ın kuludur... Tüm varlıklar Onun iken, tüm yaratıklar Onun kulu iken bunlardan birini veya birkaçını kendisine oğul edinmesine ne gerek var da?

Tevbe sûresinin 30. Âyetinde anlatıldığına göre Yahudiler Uzeyr Allah'ın oğludur dediler, Hıristiyanlar da Îsâ Allah'ın oğludur dediler. Müşrikler de melekler Allah'ın kızlarıdır dediler. Bunlar bu ya-ratıkların sıfatları konusunda

hataya düştüler. Bunlara Allah'ın sıfatlarını vermeye kalktılar. Bunları kutsamaya kalkıştılar. Olduğundan farklı bir konuma getirdiler bu zatları. Bunların yaptıkları işlerin başkaları tarafından asla yapılamayacağını, başkalarının yaptıklarını da bu zatların yapmayacaklarını iddia ettiler. Diğer varlıklardan ayırdılar bu zatları. Bu zatların diğer varlıklardan daha fazla Allah'a yakın olduklarını, ya da Allah'ın bu zatlarla daha fazla ilgilendiğini iddia ettiler.

Fe sübhanallah! O bu tür ilişkilerden uzaktır. Zira bu tür şeyler Allah'a eksiklik ve ihtiyaç izâfesidir. Halbuki Allah'ın varlıklarıyla ilişkisi birbirinden farklı değildir. Yâni Cenâb-ı Hakkın varlıklarından bazısına daha yakın, bazısına daha uzak olduğu asla düşünülemez. Allah göktekilerin ve yerdekilerin sahibi iken neden bir çocuğa ihtiyaç duysun da? Zira eninde sonunda o da Allah'ın kulu değil mi?

Aslında bunların derdi şuydu. Uzeyr Allah'ın oğludur, Îsâ Allah'ın oğludur derken bu adamlar esasen Allah'a karşı torpilli varlıklar bularak işledikleri suçlara kılıflar bulmaya çalışıyorlardı. Allah'a velîahtlar bulmaya çalışıyorlardı ki böylece Allah'a yaklaşabilme, ona torpil yaptırabilme çabaları vardı. Öyle ya bir insana çocuğundan da-ha yakın birisi olmayacağına göre, ya da adam çocuğunun hatırından çıkamayacağına göre, bunlar da sanki Allah'ı insan gibi, kendisine çocuğu vasıtasıyla yaklaşılabilecek bir varlık bildiklerinden ötürü torpil yaptırma derdiyle bu herzelere yöneliyorlardı.

Hayır hayır Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri söyleyerek iftira ediyorsunuz. Onun oğlu da yoktur, kızı da yoktur, hanımı da yoktur, yetkilileri de yoktur, yeryüzünde yetkilerini devrettiği varlıkları da yoktur, temsilcileri de yoktur, Onun namı hesabına iş yapacak, karar ve-recek hiç kimse yoktur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Onun kulu ve mülküdür. Her şey ve herkes mülktür, mâlik olan sadece Odur. Dünyayı idare etmekten âciz kaldı da onun idaresini Îsâ (a.s)'a Üzeyr (a.s)'a ya da başka birilerine devretmiş değildir.

Evet Allah'ın oğlu var, kızı var, yetkilileri var, yetkilerini devrettiği temsilcileri var derken gerçekten dayandığınız bir deliliniz var mı? Bu konuda elinizde bir bilgi, bir belge var mı? Şu anda tüm Hıristiyanlık dünyasına, Yahudi dünyaya ve müşrik dünyaya sormamız gerekiyor. Îsâ Allah'ın oğludur, Uzeyr Allah'ın oğludur, Allah yeryüzünün idaresini insanlara devretmiştir, Allah hayata karışmamaktadır, falanlar, filanlar yeryüzünde egemendir, onların da yasa belirleme konusunda yetkileri vardır, onlar da bizim hayatımızda söz sahibi varlıklardır, bizler onları da dinlemek zorundayız derken acaba bu konuda

dayandığınız nedir? Neye dayanarak söylüyorsunuz bu sözleri?

Hayır hayır sizler Allah hakkında ancak bilmediklerinizi söylü-yor, yalan söylüyor ve Allah'a iftira ediyorsunuz. Çünkü Allah hakkında söz söyleyen kişi bunu Allah'ın kitabından delillendirmek zorundadır. Allah hakkında söz söyleyen kişi ya Kur'an'la konuşur, ya peygamberle konuşur doğru söyler, ya da vahyin dışında kendi hevâ ve hevesleriyle konuşur ve yalan söyler. Bizler şu anda Allah hakkında Kur'an ve sünnetle konuşuruz, toplum hakkında vahiyle konuşuruz, âhiret hakkında vahiyle konuşuruz, hayat hakkında, ölüm hakkında, hayatın yasaları hakkında, ekonomi hakkında, eğitim hakkında, her konuda vahiyle konuşuruz ve doğru söyleriz. Bir kişi tüm bu konularda Allah'la, kitapla, peygamberle konuşmadığı sürece, Allah ve peygamberin sözcülüğünü yapmadığı sürece, söylediklerini vahiy destekli söylemediği sürece yalan söylüyor, iftira ediyor demektir.

Öyleyse ey müslümanlar! Ey insanlar! Gelin konuştuklarımızı vahiy kaynaklı konuşmaya çalışalım. Ne konuşacaksak, ne diyeceksek kitabımızla ve peygamberimizle söyleyelim. Hakka istinat etmeyen sözlerden kaçınalım. Kendi hevâ ve heveslerimizi dinmiş gibi insanlara takdim etmeyelim. Kendi fikirlerimizi kendi sözlerimizi, kendi yamukluklarımızı kitaptan ve sünnettenmiş gibi insanlara sunarak insanları sapıtmayalım. İnsanların dinlerini bozmayalım. Çünkü unutmayalım ki:

69. "De ki: "Allah'a karşı yalan uyduranlar, kurtuluşa erişemezler."

Allah'a karşı yalan uyduranlar, Allah'a yalan iftiralarda bulunanlar, efendim Allah da bundan yanadır, Allah da bundan razıdır, Allah da bunu istemektedir, Allah da böyle bir kıyafetten razıdır, Allah da böyle bir hayattan yanadır diyerek; Allah'ın istemediklerini Allah istiyormuş pozisyonunda insanlara sunmak Allah'a yalan iftirada bulunmak demektir. Efendim Allah da demokrasiden yanadır, İslâm da laikliği önermektedir. Efendim Kur'an'da kesinlikle cihad yoktur. Allah böyle bir şeyi emretmemiştir. Bu çağda, bu devirde kesinlikle böyle çağdışı bir şeyi Kur'an emretmez! El kesme, göz çıkarma kesinlikle Kur'an'a yakışan şeyler değildir. Baş örtme de yoktur efendim! Nerden çıkarıyorlar bunu? Kur'an'da kesinlikle böyle bir emir yoktur. Kur'an mahza bir ahlâk kitabıdır! Kur'an da demokratik bir sistem öneriyor efendim! Kur'an bundan başka bir şey demiyor ki! diyerek, Allah'ın demediklerini dedi, dediklerini de demedi biçiminde Allah'a yalan iftirada bulunanlar asla kurtuluşa eremezler.

Öyleyse madem ki bu işin sonunda cehenneme gitmek varsa Allah'ı iyi tanıyalım, Allah'ın kitabını ve elçisinin Sünnetini iyi tanıyalım, konuştuklarımızı, yaptıklarımızı Allah kitabı ve Resûlünün sünneti kaynaklı konuşalım ve yapalım ki Allah'a iftira etme isyanına düşme-yelim.

Allah korusun kitabı tanımadan, sünneti tanımadan, Bakara'yı bilmeden, Yunus'u bilmeden din konusunda, Allah konusunda, Allah'ın hayat programı konusunda söz söylersek biz de Allah'a iftira edenlerden oluruz.

Allah için bu âyetler ışığında kendimizi bir daha kontrol edelim. Acaba din diye nelere sarılıyoruz? Dinimizi nereden alıyoruz? Kendimize uyguladığımız dinimizi ve de başkalarına duyurduğumuz dinimizi nereden ve kimden alıyoruz? bunu bir düşünelim. Acaba ölülerin arkasından okunan hatimleri, mevlüdleri din mi zannediyoruz? Particilik yapmayı din mi zannediyoruz? Tarikatı din mi zannediyoruz? Eğer din diye insanlara bunları götürüyorsak vallahi aldanıyoruz. Halbuki din Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetidir. Kendimiz din diye bunlara sa-rılmak zorunda olduğumuz gibi insanlara da din diye bunları götürmek zorundayız. Bir insan benim dinim var diyorsa, ben insanlara din götürüyorum diyorsa Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini anlatmak zorundadır. Eğer insanlara din diye siyaseti götürüyorsak, din diye particiliği anlatıyorsak, yahut da parti düşmanlığını anlatıyorsak, insanlara din diye tarikatı anlatıyorsak bilelim ki bunlar ne kitaptır ne de sünnettir. İnsanlara Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini götürmek zorundayız başka çaremiz yoktur.

Evet işte bu Allah'ı yanlış tanıyanlar, Allah'ı insanlara yanlış tanıtanlar, Allah'ın dinini yanlış tanıyanlar ve bu dini toplumlarına yanlış tanıtarak Allah'a yalan iftirada bulunanlar, kendi anlayışlarını, kendi hevâ ve heveslerini işte din budur diye, eğri büğrü bir dini insanlara takdim ederek Allah'a yalan iftirada bulunanlar, sanki Allah'ın âyetlerinin toplumu düzenleme hakkı ve yetkisi yokmuş gibi toplum hayatını kendi yasalarıyla düzenlemeye çalışanlar, sanki Allah âyetleri kendilerinden hiç bir mükellefiyet istemiyormuş gibi hayatlarını keyiflerinin istediği gibi yaşamaya çalışanlar asla kurtuluşa eremeyeceklerdir.

70. "Onlar için dünyada bir müddet geçinme vardır, sonra dönüşleri Bizedir. İnkarlarına karşılık onlara çetin azab tattıracağız."

Onlar için dünyada az bir meta vardır. Çok kısa bir süre dünyada geçindikten sonra insanlar Allah'a dönecekler, döndürülecekler ve bu

yaptıklarının hesabını Allah’a ödeyeceklerdir. Allah iftira edenlere, Allah hakkında, Allah’ın dini hakkında, Allah’ın yasaları hakkında, Allah’ın zatı hakkında yalan söyleyerek hem kendilerini hem de insanları mahvedenlere bu yamukluklarının karşılığı olarak çetin bir azap tattıracağız buyuruyor Rabbimiz.

71. “Ey Muhammed! Onlara Nuh'un başından geçenleri anlat: Milletine, “Ey Milletim! Eğer durumum, Allah'ın âyetlerini hatırlatmam size ağır geliyorsa ki ben Allah'a güvenmişimdir siz ve koştuğunuz ortaklar elbirliği edin; yapacağınız iş sonra size bir tasa vermesin. Sonra onu bana uygulayın ve beni ertelemeyin” demişti.”

Ey peygamberim! Onlara Nuh’un haberini de anlat. Onun ha-berini de oku, onun durumunu da anlat insanlara. Oku emri Rasulul-lah’a vahyen gelen Kur’an’ın, peygamber tarafından tebliğini emreden bir ifadedir. Rasulullah’a emredilen bu husun aynı zamanda onun şahsında bizim için de bir emirdir. Öyleyse peygamber tarafından bize nakil edilen bu kitabın âyetlerini biz de hem kendimize hem de çevremize okumakla, duyurmakla mükellefiz. Hele hele şu anda haber peşinde koşan haber meraklılarına daha çok duyurmak zorundayız.

Nuh (a.s)’ın haberini önce Rasulullah efendimiz bize okuyacak, bize duyuracak, biz ondan dinleyeceğiz ve hemen arkasından duyduğumuz, öğrendiğimiz bu haberi kendi ailemize, kendi milletimize, kendi kavim kabilemize götürecek, onlara bu haberle gideceğiz. Tüm haber programlarının en başına yerleşecek ve asla dönemi bitmeyecek, önemi kaybolmayacak, ilgi alanlarından düşmeyecek bir haber olacak Allah’ın bu haberi.

İnsanların haber alma merakı vardır. Haberdar olma merakı vardır insanlarda. Bakıyoruz hep haber peşinde koşuyorlar. Kim ölmüş? Nasıl öldürmüş? Neyle öldürmüş? Kim nereye gitmiş? Kim ne-reden gelmiş? Kim seçmiş? Kim seçilmiş? Kim kazanmış? Kim kaybetmiş? Vs, vs. İnsanlar bir ömür boyu haber peşinde koşarlar. Belki de hakları vardır. Çünkü Allah onlara beş duyu vermiştir. Koklamak, tatmak, dokunmak, duymak isterler, haberdar olmak isterler.

Tamam iyi de acaba şu ana kadar Allah’ın haberlerinden haberdar olabildik mi? Meselâ şu ana kadar size Nuh (a.s)’ın haberi geldi mi? Siz Nuh (a.s)’ın haberine muttali olabildiniz mi? Nuh’un haberini okudunuz mu? İbrahim (a.s)’ın haberini, Lût (a.s)’ın haberini, kıyâmetin haberini, ölüm ötesi hayatın haberini okudunuz mu? Bakın Rabbimiz yarattığı bu insanın yaratılış özelliklerini göz

ardı etmeden onun haberdar olma ihtiyacını gidermek için haberler göndermiş kitabında. Bu mânâda Kur'an'ın tümüne haberler de diyebiliriz. Sâd sûresinde Cenab-ı Hakkın Kur'an için bu ifadeyi kullandığını biliyoruz.

"Deki o azim bir haberdir"

(Sad 67)

Evet bu Kur'an azîm bir haberdir. Kur'an en büyük haberdir. Önünde saygıyla eğilinmesi gereken, durup dinlenilmesi gereken, insanların tümünü ilgilendiren, zamanın tümünü ilgilendiren, mekânın tümünü ilgilendiren bir haberdir Kur'an. Bizi ilgilendiren, hem bugünümüzü, hem yarınımızı, hem dünyamızı hem de âhiretimizi ilgilendiren Kur'an'dan başka bir haber yoktur. Söyleyin Allah aşkına, kıyâmetten daha büyük, daha önemli bir haber olabilir mi? Olmaz değil mi? Yâni en büyük haber, Azamet sahibi, önünde saygıyla eğilinmesi gereken, dehşeti, büyüklüğü kabul edilmesi gereken bir haber ancak Kur'andır, Kur'an haberleridir.

Bugün her hangi bir haber programı değil, dünyanın bütün haber şebekelerini meşgul edecek bir haber yayınlansa kaç gün sürer? Ya da kaç kişiyi ciddi ilgilendirir bu haber? Kaç gün? Kaç ay? Kaç yıl ilgilendirir insanları? Bir yıl, elli yıl, yüz yıl. Öyle de olmuş; ni-tekim sonunda unutulup gitmiş.

Ama bakıyoruz, Kur'an kıyâmete kadar bütün insanları, bütün zamanları, bütün mekânları kapsayacak gerçekten azamet sahibi bir haber. Kur'an'ın bize verdiği haberler öyle azîm, öyle büyük ve önemli haberlerdir ki tüm insanları, tüm zamanları ilgilendiren haberlerdir. Keşke insanlar kendilerine lâzım olmayan haberler peşinde koşa-caklarına gerçekten kendilerine lâzım olan haberlere yönelebilselerdi. İnsanlar keşke şu şeytan vahiyleriyle, şeytan vahiylerinin haber programlarıyla ilgilendikleri kadar Rab'lerinin haberleriyle ilgilenebilselerdi. Herkesin evinde şeytan vahiylerini alma aygıtları vardır. Ama şunu söyleyeyim: Kur'an'ın dışındaki haberlere ne kadar zaman ayırırsanız ayırın. Ama mutlaka Kur'an'a zaman ayırın! Beş saat televizyon okumak, üç saat gazete okumak, bir saat tabelâları, levhâları, dükkan reklamlarını okuyoruz da Allah için biraz da Kur'an levhâlarını, Kur'an tabelâlarını okumalı değil miyiz?

Bakın işte bir Kur'an haberi. Nuh (a.s)'ın haberini sunuyor Rabbimiz. Allah'ın elçisi iyice yaşlanmış kavminin karşısında ve tüm uğraşlarına rağmen yine de kavmi adam olmaya yanaşmıyor. Kavminin adam olmayışı karşısında

Nuh (a.s) üzülüyor ama yine de izzet ve şerefin zirvesinde, Allah'la birlikte olmanın, Allah safında olmanın üstünlüğü içinde kavmine şöyle diyor:

Ey Milletim! Eğer benim durumum, Allah'ın âyetlerini size hatırlatmam, sizleri Allah'ın âyetleriyle uyarmam, içinde bulunduğum şu makamım, şu konumum, şu peygamberlik misyonum eğer size ağır geliyor, hoşunuza gitmiyorsa ki ben sadece Allah'a güvenip dayanmışımdır, bu görevimi Rabbimden almışımdır, Rabbime tevekkül etmişimdir, şu ana kadar Rabbim adına hareket etmişimdir; eğer benim risâletim, benim durumum hoşunuza gitmiyorsa o zaman haydi siz ve koştuğunuz ortaklar, şerikleriniz, putlarınız, tanrılarınız elbirliği edin de ne yapabilecekseniz yapın bakalım. Bana karşı yapacağınız iş sonra size bir tasa vermesin. Haydi elinizden ne geliyorsa onu bana uygulayın ve beni ertelemeyin.

Evet yıllarca kavmiyle mücâdele vermiş, gece dememiş, gündüz dememiş, kış dememiş, yaz dememiş bir ömür boyu hem de bizim ömürlerimizden çok daha fazla bir ömür boyu kavgadan, mücâdeleden usanmayan bir peygamberin savaşının, kavgasının son dönemlerinde söylediği sözlerdi bunlar. Kavmiyle arasındaki yorucu savaşın son dönemlerinin sözleriydi bunlar. Haydi ey adam olmayan kavmim, tüm işlerinizi, tüm planlarınızı, tüm güçlerinizi, tüm putlarınızı, tüm imkânlarınızı, tüm silah güçlerinizi, tüm askeri güçlerinizi, tüm ekonomik güçlerinizi, tüm bilim adamlarınızı, tüm filozoflarınızı toplayıp getirin de bana ne yapabilecekseniz yapın bakalım. Allah'ın elçisi belki hayatının son dönemlerinde, yaşlılık dönemlerinde tüm kavmine, tüm insanlığa meydan okuyor. Allah desteğinde bir peygamber olarak, güç kaynağının şuurunda bir mü'min olarak tüm dünyaya meydan okuyor.

Azîz olan Allah'ın elçisi olarak izzet ve şerefin zirve noktasında tüm dünyaya meydan okuyor. Haydi toparlanın da bana ne yapabilecekseniz yapın, sonra sizin işiniz sizin üzerinize bir keder sebebi olmasın. Şimdi, hemen şimdi benim hakkımda ne yapacaksanız hük-münüzü verin ve bana bir mühlet, bir fırsat da tanımayın. Acımayın bana. Öldürecek misiniz? Hapse mi atacaksınız? Kodese mi tıkacaksınız? İşkence mi edeceksiniz? Susturacak mısınız? Ne yapacaksanız haydi buyurun dedi ve sonra Nuh sûresinde anlatıldığı gibi Rab-bine dua etti. Ya Rabbi bunlar adam olmuyorlar, bunlar imana gel-miyorlar bunların işini bitir. Sonra dedi ki:

72. "Eğer yüz çevirirseniz bilin ki, ben sizden ücret istemiyorum. Benim ecrim Allah'a aittir. Müslimlerden olmakla emrolundum."

Eğer benden ve getirdiğim mesajdan yüz çevirirseniz, ben siz-den bunun karşılığında bir ecir, bir ücret istemedim ki. Ben sizden mal da istemedim, mülk de istemedim, makam mansıp da istemedim, saltanat da istemedim, kadın kız da istemedim, bana teşekkür etmenizi de istemedim. Çünkü yaptığım bu görev Rabbimdendir ve onun mükâfatı da Rabbime aittir. Sizin müslümanlığınızın karşılığı da size aittir. Siz müslüman olduğunuz zaman kâr edecek, olmadığınız zaman da zarar görecek değilim ben.

¬

73. "Onu yalancı saydılar; ama Biz onu ve gemide beraberinde bulunanları kurtardık. Onları ötekilerin yerine geçirdi, âyetlerimizi yalanlayanları suda boğduk. Uyarılanlardan söz dinlemeyenlerin sonlarının nasıl olduğuna bir bak."

Nuh (a.s)'ı yalanladılar, onu ve getirdiği mesajı yok farz ettiler, dinlemediler, reddettiler. Hattâ son dönemlerinde Allah'ın emriyle Nuh (a.s) gemi yapmaya başlayınca alaya aldılar, dalga geçmeye çalıştılar. Ne o ey Nuh? Bu yaptığın da neyin nesi? Peygamberlik mesleğini bıraktın da şimdi de marangozluğa mı başladın? diyerek onunla istihza ettiler. Ama Allah artık onların adam olmayacaklarını, küfürlerinin karşılığı olarak haklarında hüküm verme zamanının yaklaştığını bildirdi.

Bunun üzerine Hz. Nuh bir gemi yaptı. Allah buyurur ki bakın: Biz Nuh'u ve beraberindekileri, onun yanında yer alanları, peygamber safında olanları, seçimini Allah ve elçisinden yana tercih edenleri, saflarını belirleyen mü'minleri gemide kurtardık. Bir gemi yapılıyor Allah'ın emriyle, Allah gözetiminde ve bu gemide Nuh (a.s) var ve be-raberinde müslümanlar var. Hz. Nuh'un yanına aldığı hayvanlardan birer çift var. Kurtulması gerekenleri emniyete aldıktan sonra, Rabbi-miz gökten yağmurlar gönderiyor, yerden de sular fışkırtıyor ve kâfirleri suların altında helâk ediyor.

Bu ve benzeri âyetler hem yeryüzünde işleyen Allah yasalarını, sünnetullahı anlatır hem de İslâm'ın tarihî olayları yorumlayışındaki usulü anlatır. Yeryüzünde değişmeyen bir yasa, bir sünnetullah gereği günâhları yüzünden, isyanları yüzünden insanlar helâk edilmektedir, hem de helâk edenin başkası değil sadece Allah olduğu vurgulanır. Ümmetlerin, toplumların yok edilişlerinde Allah'a ve elçilerine kafa tutmaları, Allah'tan gelen hayat programını reddedip kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya

kalkışmalarıdır. Allah'ı hayatlarına karıştırmayarak elçileriyle savaşa tutuşan bu insanlar ve toplumlar için yeryüzünde kaçınılmaz olan bu helâk, bu yok oluş yasası ya yeryüzünde Allah tarafından çabucak gelen bir azapla gerçekleşmekte, ya da ağır ağır etkisini gösteren fıtrî ve ahlâkî çözülüşlerle kendisini göstermektedir.

Evet Allah isyanları sebebiyle bu toplumları yok etmiş. Ama dikkat ederseniz bu helâk edilenlerin yanında kurtulanlar da vardır. Allah herkesi helâk etmiyor. Bakın iman edenleri, gemiye binenleri, Allah'ın dâvetine icâbet edenleri, peygamber safında yer alanları kur-tarıyor Rabbimiz. Gemiye binenler kurtuluyor Allah yasalarında. Şu anda da dünya üzerinde korkunç bir tufan var. İnsanlığının Allah'a kafa tutma, Allah'ı hayatlarına karıştırmama, Allah'tan gelen hayat programına değer vermeme, ve Allah'ın elçisiyle ilgilenmeme isyanlarından ötürü tüm dünyada tufan vardır.

Tüm dünyada Rabbimizin korkunç bir tufanı vardır şu anda. Ama sünnetullah gereği şu anda gemi de vardır. Bu tufandan sığınmak isteyenlerin sığınabilecekleri gemi de mevcuttur. Bu gemi son el-çinin bina ettiği İslâm gemisi, geminin kaptanı da Hz. Muhammed (a.s)'dır. Şu anda bu gemiye binenler, bu geminin kaptanının safında yer alanlar, bu geminin kaptanına evet diyenler, tercihlerini bu istikâmette kullananlar hep kurtuluyor, diğerleri ise helâk olup gidiyor. Eğer kurtulanlardan olmak istiyorsanız, helâkin ve helâk yasasının dışında kalmak istiyorsanız o günkü kurtulanların rolünü oynamak zorundasınız. Kurtulanlar safında, peygamber safında yer almak zorundasınız. Safınızı belirlemek zorundasınız.

Evet Allah düşmanlarının defterini dürüverdi de sonra peygamber safında yer alanları onların yerlerine yurtlarına yerleştirip ha-lifeler kılıverdi. O helâk edilenlerin peşlerinden yeni yeni nesiller getirmiş, onlardan sonra onların yerlerine başkaları vâris olmuş. Öncekiler yok olmuş kayıplara karışmış, yoklukları bile hissedilememiştir. Ama ne yazık ki bu gerçeği insanlar unutuverirler. Allah kendilerine yeryüzünde yerleşme imkânı verince, yerlerini sağlamlaştırınca hemen bunu unutuverirler de sanki kendilerini yaratan Allah değil de kendileriymiş gibi, sanki kendilerine bu imkânları veren Allah değil de başkalarıymış gibi, sanki kendilerinden önce nicelerini gözlerinin önünde Allah helâk etmemiş gibi Allah'a kafa tutmaya kalkıverirler. Allah'a karşı da Allah'ın âyetlerine karşı da müstekbirce bir tutumun içine giriverirler.

Halbuki Allah buyuruyor: İyi bir baksanıza, uyarılıp da adam olmayanların sonu nasıl olmuş? Aman ya rabbi bizi gemide olanlardan eyle! Aman ya Rabbi bizi peygamber safında yer alanlardan eyle! Aman ya Rabbi sana ve elçine kafa tutanlardan eyleme!

74. "Sonra onun ardından milletlere peygamberler gönderdik, onlara belgeler getirdiler. Diğerlerinin daha önce yalan saymış olduklarına bunlar da inanmadılar. Aşırı gidenlerin işte böylece mühürleriz."

Evet işte bu helâk yasasından sonra tarihi yorumlama, ama dosdoğru yorumlama ve tarihten ibret alma devam ediyor. Bu helâkten sonra da Allah peygamberler gönderiyor. Allah'ın elçileri toplumlarına apaçık belgelerle, apaçık Beyyine'lerle, Allah âyetleriyle geldiler. İnsanlar Allah elçilerini yalanladılar diye Rabbimiz onları karanlıklar içinde bırakıvermiyor. Onların buna lâyık olup olmadıklarına bakmaksızın Rabbimiz rahmeti, merhameti gereği peygamber göndermeye ve kullarını uyarmaya devam ediyor. Ama o toplumlar da kendilerinden öncekilerden farklı davranmadılar. Kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlerden ibret almadılar. Onlar da iman edip kurtulanlardan olmadılar. Aslında iradeleri vardı ve üstelik Rabbimiz kendilerine bir miras da sunmuştu. Kendilerinden öncekilerin helâk yasasını göstermişti.

Kimlerdi Nuh (a.s) dan sonra gönderilen peygamberler? Âd kavmine Hûd (a.s)'ı, Semûd toplumuna Salip (a.s)'ı, Lût kavmine Lût (a.s)'ı, Medyen ve Eykeli'lere Şuayb (a.s)'ı gönderdi Rabbimiz. Ama Allah'ın bu şerefli elçilerinin toplumlarından pek azı müstesna çoğu iman etmediler. Kendilerinden öncekilerin yolunu izlediler de Allah'a da, Allah'ın elçilerine de isyanı meslek edindiler. İşte azgınların kalplerini böylece mühürleriz buyuruyor Rabbimiz. Ama anlıyoruz ki Allah bir topluma uyarıcılar gönderip onları açık ve net bir biçimde uyarmadıkça insanların kalplerini mühürlemiyor. Peygamberler geliyor, onlar toplumlarını Allah'ın âyetleriyle uyarıyorlar, nasihat ediyorlar, uğraşıyorlar, didiniyorlar, çırpınıyorlar ama toplumları onları dinlemiyorlar, onların istediğine yönelmiyorlar Allah da onların işlerini bitiriyor. Yâni adamlar kendi hür iradeleriyle kendi kalplerinin mühürlenmesini isti-yorlar Allah da onların kalplerini mühürleyiveriyor. Yâni onların kendi tercihleri olan küfürlerini onaylayıveriyor, olup bitiyor.

75. "Onların ardından da Firavun ve erkanına âyetlerimizle Musâ ve Harun'u gönderdik. Ama büyüklük tasladılar ve suçlu bir millet oldular."

Evet yine tarihten bir kesit, tarihe ait bir yorumlara, tarihten bir haber

geliyor. Musâ (a.s) ve kardeşi Harun (a.s)'ın Allah'ın âyetleriyle Firavuna ve Melesine gönderilişi anlatılıyor. Firavuna ve onun Melesine, Firavuna ve onun kullarına, Allah'ın rubûbiyetini reddederek Fi-ravunun Rabliğini kabullenmiş toplumuna Allah'ın iki elçisini gönderişi anlatılıyor. Allah'a karşı, Allah'ın rubûbiyetine ve ulûhiyetine karşı gönderdiği hayat programına karşı müstekbir davrandılar, eyvallahsız davrandılar ve gerçekten mücrim bir toplum oldular.

Peki acaba bu zavallıların Rab'lerine karşı, Rab'lerinin hayatlarına karışmasına karşı, Rab'lerinin kendilerine gönderdiği elçilerine karşı kibirlenip müstekbir davranmalarının sebebi neydi? Nereden alıyorlardı bu gücü? Topluma egemen olan biziz, bize itaat etmek zo-rundasınız, bizi dinlemek, bizim yasalarımızı uygulamak zorundasınız, tanrı biziz, rab biziz, ilâh biziz derken neye dayanıyorlardı bu adam-lar? Dayandıkları, güvendikleri şuydu. Şu anda bu topluma egemen konumda olan bizleriz. Ekonomik ve siyasal yönden hakim konumda olan bizleriz. Herkes bizi dinliyor, herkes bize itaat ediyor. Musâ ve Harun da bizim egemen olduğumuz toplumun üyelerinden ve üstelik bizim ekmeğimizi yemiş, bizim elimizde büyümüş, bizim okullarımızda yetişmiş, bizim yönetimimiz altında yetişmiş birer ferttirler. Bize muhtaç olan birilerine biz nasıl ittiba ederiz? Bizim kölelerimizin içinden çıkan bu insanlara nasıl tâbi olabiliriz? diyorlar ve kibirleniyorlardı. Kibirlenmeleri imanlarına engel oluyordu.

Halbuki dün aynı ülkede egemen olanlar Yakub (a.s)'ın çocuklarıydı. Firavun oğullarından önce Mısırda egemen olanlar İsrâil oğullarıydı. Hep egemen olarak kendilerinin kalacağını ve müslümanların hep köle olarak yaratıldıklarını zannediyor ve aldanıyorlardı. Sanki kö-lelik müslümanların değişmez alınyazılarıydı. Halbuki yeryüzünde bu Allah'ın bir yasasıydı. İmtihan gereği dün Mısıra hakim olan ve tarihinde Mısıra en mutlu günlerini yaşatan Müslümanlar şimdi güçlü Fi-ravun oğullarının egemenliği altında köle bir konuma düşürülmüşlerdi.

Ama devran dönecek orada mülkün sahibi olan ve dilediklerine mülkü veren, dilediklerinden onu alan, dilediklerini azîz eden, dilediklerini zelil etme gücüne sahip olan Allah Müslümanlara güç kuvvet verecek ve tekrar Firavun oğullarına galip bir konuma getirecek ve Firavunlar Müslümanlar karşısında ezileceklerdi. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmez yasasıydı. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Ama Firavunlar bunu bilmezler. Allah'ı tanımayan kâfirler Allah'ın bu yasasından gafildirler. Şu anda topluma egemen ya, şu anda elinde

silahı var ya, elinde güç kuvvet var ya ve üstelik kendisinde olanlar Müslümanın elinde yok ya, kâfir buna aldanmaktadır. Müslümanın elinde bıçak bile yokken, Müslümana terk-i silah ettirip, her türlü silahtan yoksun bırakıp kendisinin her türlü teknolojik güce sahip olması, siyasal ve ekonomik güce, askeri güce sahip olması, her türlü imha silahlarına sahip olması kâfiri aldatmakta ve müstekbir davranmaya sevk etmektedir. Madem ki güç bende, madem ki egemenlik bende, o halde benim istediğim gibi hareket edeceksiniz, benim istediğim gibi giyinip soyunacak, benim istediğim gibi bir hayat yaşayacaksınız, değilse size hayat hakkı tanımıyorum diyebilmektedir.

Ama bir gün böyle diyen kişinin ya da kişilerin karşısına bir Musâ çıkıyor, bir Musâ gönderiyor Allah ve Onun aracılığıyla bu insanları tanrılık taslamaktan vazgeçip kendisine kul olmaya çağırıyor. Gelin Müslüman olun ve kurtulun, değilse sonunuz geldi diyor. Kendiniz tanrılıktan vazgeçip yaratıcınıza, gerçek egemen olan Rabbinize teslim olduğunuz gibi benim Müslüman kullarımdan da elinizi çekin. Benim kullarıma tanrılık taslamaktan, zorla onları bana kulluktan, benim yasalarıma itaatten çıkarıp kendinize, kendi yasalarınıza kul, köle yapmaktan elinizi çekin. Allah'ın kutlu elçileri bu şekilde Rab'lerinin mesajıyla gelince alçaklar şaşırıp, apışıp kaldılar. Bakın Allah diyor ki:

76. "Gerçek, katımızdan onlara gelince: Doğrusu bu apaçık bir büyüdür dediler."

Kendilerine reddetmeleri mümkün olmayacak bir netlikte hak gelince, Allah'ın açık net bir âyeti olarak Hz. Musâ (a.s)'ın elindeki asa gözlerinin önünde yılan haline gelince ve Kur'an'ın değişik yerlerinde anlatıldığı gibi koynundan çıkardığı elleri bembeyaz bir nûr haline gelince, ve Hz. Musâ (a.s) onlara farklı mûcizeler, farklı âyetler gösterince dediler ki bu apaçık bir büyüdür, bir sihirdir. Bu Musâ çok bilgiç, çok profesyonel bir sihirbazdır dediler. Çünkü alçağın kendisinin işi gücü sihirdi zaten. Ülkeyi sihirbazlarla yönetiyordu. Hakkı bâtıl, bâtılı hak gösterme el çabukluğuyla insanların gözlerini boyamakla durumu idare ediyordu. Medyası sihirbazlardandı, siyaseti ve siyasetçileri sihirbazlardandı, ekonomisi, ekonomicileri sihirbazlardandı, eğitimi, eğitimcileri sihirbazlardandı, hukukçuları sihirbazlardı. Beyazı siyah, siyahı beyaz gösteriyorlar, iyiyi kötü, kötüyü iyi gösteriyorlar, Musâ'yı Firavun, Firavunu Musâ gösteriyorlar ve böylece ülkeyi idare ediyorlardı. Firavunun ülkeyi kendileri sayesinde yönettiği sihirbazları bazen ilim adamı rolünde, bazen sanatçı rolünde, bazen hukukçu ro-lünde, bazen medya rolünde kimselerdi.

Musâ (a.s) ve Firavunun gündeme getirildiği her bir yerde sih-ri ve sihirbazları böyle anlıyoruz. Eğer sihri ve sihirbazları Musâ (a.s) ın Firavunla, Firavun sistemiyle mücâdelesi çerçevesinde anlamaya çalışırsak şöyle diyeceğiz: Musâ karşısında, Allah'ın hak elçisi karşısında, bu elçinin ortaya koyduğu İslâm dâvâsı karşısında insanların Firavunları ve Firavunî sistemleri ayakta tutmak üzere sahip oldukları ilim dallarındaki bilgilerini ustaca kullanmalarının adına sihir denir. Allah âyetleri karşısında, Allah sistemi karşısında ve bu sistemi savunan Allah erleri karşısında Firavunî sistemleri ayakta tutmak için çırpınan kimselere de sihirbaz denir. Bu sihirbazlar ellerindeki tüm bilgilerini, tüm imkânlarını sistemi haklı çıkarmak ve yaşatmak üzere kullanırlar.

Meselâ adam şairdir, edebiyatçıdır. Eğer bu adam sahip olduğu edebiyat bilgisini İslâm dâvâsı karşısında Firavunu ve Firavunî sistemi ayakta tutma adına kullanıyorsa işte bu adam sihirbazdır. Meselâ adam sanatkârdır ve bu sanatını Firavunun hizmetinde kullanıyorsa bu adam da sihirbazdır. Veya adam bir dalda doçenttir, prof-tur, hukuk bilgisine sahiptir, teknik bilgilere sahiptir ve bu bilim dalıyla Firavun sistemini destekliyorsa, Musâ'yı ve Musâ gibileri, Müslümanları yalancı çıkarma kavgası veriyorsa, halkın gözünü boyama kavgası veriyorsa bunlar da sihirbazdır. Şarkıcılar böyledir, tiyatrocular böyledir, para babaları böyledir...

Zaten sihir beyazı, siyah; siyahı, beyaz; hakkı, bâtıl; bâtılı, hak gösterme el çabukluğudur ve bunu yapan herkes sihirbazdır. Musâ'yı Firavun, Firavunu Musâ gösteren herkes sihirbazdır. Kendi hevâ ve heveslerinden kaynaklanan bir sistemi hak, Allah'ın yasalarına bağlı İslâm sistemini de bâtıl göstermeye çalışan bu uğurda sa'y eden herkes sihirbazdır. Karıyla kocanın arasını ayıran, kardeşi kardeşe düşman yapan, farklı farklı hiziplere ayırarak Müslümanları birbirleriyle vuruşturan demokrasiyi hak İslâm'ı da bâtıl göstermeye çalışan herkes sihirbazdır. İnsanın insana kulluğu anlamına gelen demokrasiyi savunan, bu sistemin en güzel bir sistem olduğunu, insanların saadetini temin eden bir sistem olduğunu savunan herkes sihirbazdır.

Bunlar da çağdaş sihirbazlardır. Firavunlar bunlar sayesinde topluma hakim olurlar, bunlar sayesinde insanları ezerler, bunlar sayesinde kan emerler. Tabii bunlar da Firavun tarafından beslenirler ve palazlandırılırlar. Firavunun bunlara, bunların da Firavunlara ihtiyacı vardır. İşte Firavun kendisi bu tür sihirbazların sırtına basarak yükseldiği için, sermayesi bu olduğu için Allah'ın elçisi Musâ (a.s)'ın getirdiği mesaja da sihirle karşılık vermek, ellerindeki sihir

bilgileriyle, teknolojileriyle peygamberin karşısına çıkmak istediler. Onların bu tavrı karşısında bakın Allah'ın elçisi şöyle diyordu:

77. "Musâ: "Size gelen gerçeğe dil mi uzatırsınız? Bu sihir midir? Sihirbazlar zaten başarı kazanamazlar" dedi."

Size gelen bu hakka, bu gerçeğe sihir diyorsunuz öyle mi? Rabbiniz tarafından gönderilen bu hakka, bu hak bilgisine nasıl sihir diyebiliyorsunuz? Unutmayın ki hiç bir sihirbaz başarıya ulaşamaz. Hiç bir sihirbaz felaha eremez. Eğer ben bir sihirbaz olsaydım sizin karşınızda asla bu başarıyı, bu cesareti gösteremezdim. Sihirbazlar her ne kadar dünyada geçici bir süre için başarıya ulaşmış gibi görünseler de, insanların gözlerini boyayarak dünyada geçici bir süre onlara egemen olsalar da çok kısa bir süre sonra dünyada rezil rüsva oldukları gibi âhirette de cehennemi boylayacaklardır.

Onun içindir ki bir peygamberin cehenneme talip olması asla mümkün değildir. Allah'ın elçisi Allah'ın cennetine talip olan, insanları da Allah'ın cennetine ulaştırma kavgası vermek için gelen insandır. Onun içindir ki Rabbi ona başarı lütfediyordu.

Allah düşmanı Firavunun ve hempalarının gözleri önünde elindeki asasını yılan haline getirerek, koynundan çıkardığı elini bembeyaz bir nûr hale getirerek Allah elçisine başarı üstüne başarı lütfediyordu. Hangi sihirbaz becerebilmişti şimdiye kadar bu başarıyı? Hangi sihirbaz becerebilmiştir bunu? Hangi sihirbaz kendisine mutlak ceza verecek olan yeryüzünün en zâlim ve en güçlü ordusuna sahip olan bir kralın sarayına böyle bir cesaretle girebilmişti bugüne kadar? Ve şimdi böyle zâlim bir idarecinin karşısında hangi sihirbaz bir asayı yılan haline getirebilirdi? Hangi sihirbaz bir el çabukluğuyla, biz göz işaretiyle koskoca bir ülkeyi açlık ve felâkete sürükleyebilirdi? Hangi sihirbaz bir ülkenin tamamının evlerine kurbağalar, çekirgeler, bitler doldurabilirdi? Hangi sihirbaz tüm suları kan haline getirebilirdi?

Evet bugüne kadar hangi sihirbaz becerebilmişti bütün bunları? Hattâ Mü'min sûresinde anlatılır Allah'ın bu güçlü elçisine karşı Firavun şöyle diyordu: Sen bizi sihrinle yurdumuzdan çıkarmaya, bizim dinimizi değiştirmeye ve Mısırın yönetimini eline geçirmeye mi geldin? Oysa kesinlikle biliyorlardı ki o güne kadar hiç bir sihirbazın sihir gücüyle bir memleketi fethettiği

görülmemişti. Sihirbazlar sadece kendisinden mükâfatlar alabilmek o güne kadar onun ayaklarını öpmekten başka bir şey yapmamışlardı, bunu çok iyi biliyordu. Onun içindir ki Firavunun hem sen bir sihirbazsın demesi hem de arkasında sen benim krallığımı ele geçirmek istiyorsun demesi onun kafasının ne denli karıştığını göstermektedir.

Evet gerek o günkü Firavunun, gerekse dünkü Mekke müşriklerinin peygambere sihirbaz ve peygamberin getirdiği âyetlere de sihir diyen, ve gerekse bugünkü peygamber yolunun yolcularına sihirbaz diyerek onların Müslümanlıklarını reddetmeye çalışan bu insanların bu çifte standartları karşısında diyoruz ki Allah elçileri ve onların yolunun yolcuları asla bir sihirbaz değildir. Hz. Musâ (a.s)'da bir sihirbaz değil tüm bunları Allah desteğiyle gösteren bir peygamberdir.

Bakın bunu bildikleri halde hainler diyorlar ki:

78. "Siz ikiniz, bizi babalarımızı üzerinde bulduğumuz yoldan çevirmek ve yeryüzünün büyükleri olasınız diye mi geldiniz? Biz size inanmıyoruz" dediler."

Evet diyorlar ki bakın: Siz ikiniz ey Musâ ve Harun, yoksa bizi babalarımızı üzerinde bulduğumuz, atalarımızdan miras olarak devraldığımız yoldan, hayat tarzından, hayat anlayışından, yaşam biçiminden bizi uzaklaştırmaya mı geldiniz? Bizi şu anda yaşadığımız hayat programlarımızdan döndürüp Allah yoluna, Allah programına çağırmaya mı geldiniz? Yoksa böylece toplumda kendi egemenliğinizi kurup büyüklenmek mi istiyorsunuz? Derdiniz ne sizin? Bizim devletimize mi göz diktiniz yoksa? Yâni bizim devletimizi, bizim saltanatımızı elimizden almayı mı planlıyorsunuz? Mısırda iktidarı ele geçirmek mi istiyorsunuz? Kime diyorlardı bunu? İki kişiye. Sadece iki kişi. Hz. Musâ ve kardeşi Hz. Harun.

Düşünebiliyor musunuz? İki kişi nasıl oluyor da yeryüzünün, o günkü dünyanın en süper gücüne kafa tutabiliyordu? İki kişi nasıl olur da yeryüzünün en müstekbir, en zâlim Firavununun askerî ve siyasal gücüne karşı bir tavır sergileyebiliyor? Nasıl olacak da yeryüzünün en güçlü insanına ve onun saltanatına karşı başlattıkları bu savaşta iki kişi galip gelebileceklerdi? tâbi materyalist bir anlayışa göre, maddeci bir düşünceye göre bu mümkün değildir.

Lâkin Firavunun telaşına bir bakın ki korkudan ne diyeceğini şaşırmış. İki kişinin, ama Allah desteğinde olduklarını kesin bildiği, tanıdığı, güçlerinin farkında olduğu iki kişinin devleti ele geçirebileceğinden söz ediyor. Yoksa bunu mu düşünüyorsunuz? Niyetiniz bu mu? diyor. İki kişinin sistemini sarsacağından endişe ediyor. Başına geleceklerin korkusunu yaşıyor. Zaten tüm zâlimlerin, tüm tanrı taslaklarının korkulu rüyasıdır bu.

Evet bir taraftan etrafındaki cahil halkın tepkisini ve desteğini de sağlamak için ülkenin elden gitmek üzere olduğunu ima ederek vatan, devlet, millet, sakarya teraneleri söylüyor, diğer taraftan da Musâ ve Harun'u devletlerine göz dikmiş birer vatan haini olarak suçlamaya, halkın gözünde mahkum etmeye çalışıyor. Siz ikiniz galiba bizi atalarımızdan devraldığımız yolumuzdan uzaklaştırmaya geldiniz diyerek halkın milliyetçilik duygularını tahrik etmeye çalışıyor hain. Siz bizi atalarımızın yolundan koparıp, devletimize göz dikenlersiniz, binaenaleyh biz asla sizi dinlemeyeceğiz, size asla inanmayacağız, si-zin getirdiğiniz mesajın mü'mini olmayacağız diyerek reddettiler. Ama onlar ne yaparlarsa yapsınlar, ne derlerse desinler Allah elçilerinin tavırları kesindi. Çünkü onlar kendi keyifleriyle hareket eden in-sanlar değiller, Allah tarafından görevlendirilmiş elçilerdi ve ne pahasına olursa olsun görevlerini sürdüreceklerdi.

79. "Firavun: "Bütün bilgin sihirbazları bana getirin" dedi."

Evet başka sûrelerde bu mücâdele anlatılır, Firavun sihirbaz-larını toplamaya karar verdi. Emretti adamlarına ve ne kadar bilgili uzman sihirbaz varsa onların hepsini getirsinler dedi. Mısırın tüm şehirlerinde ne kadar bilgiç, mahir sihirbaz varsa hepsini toplayıp ge-tirsinler. Hem de öyle basit statüsüz sihirbazları değil bu işin profesörü olanlarını, profesyonel olanlarını, akademisyenlerini toplayıp getirsinler. Yâni her hangi bir ilim dalında, her hangi bir sanat dalında bil-gisi, gücü, mahareti olup da bu gücünü Allah elçisi, Allah sistemi karşısında Firavunu desteklemede kullanacak herkesi toplamaya ve on-ların desteğiyle Allah elçilerini mağlup etmeye karar verdi.

Firavun, Firavunî sistemlerin teşkilatlandığı şehir merkezlerine haberler gönderip her türlü numaracıları, her cins sahtekârları, sistemin yetiştirdiği her tür profları, ekonomistleri, hukuk uzmanlarını, sanatkârları ve her sahada uzmanları çağıracaklar ve hep birlikte birbirlerine destek vererek sistemi tehdit eden Allah elçisiyle mücâdele ve-recekler. tâbi ya ne için yetiştirmişti sistem bu adamları? Ne güne besliyordu sistem bunları? Böyle bir zamanda da gelmeyeceklerdi de ne

zaman gelecekti bu adamlar?

Evet böyle sistemin tehlikeye girdiği bir dönemde hepsi toplanıp, elbirliği, sözbirliği, güç birliği ederek Firavun sisteminin devamı için mücâdele vereceklerdi Allah'la ve Allah elçisiyle. Tüm bu insanlara karşı Hz. Musâ da tek başına Allah âyetleriyle ve Allah adına mücâdele verecekti. Tek başınaydı Musâ (a.s), ama ne gam yanında Allah vardı. Allah desteğindeydi.

Firavunun destekçisi tüm sihirbazlar bir meydanda toplandılar. Hepsi de Allah elçisine karşı fikir birliği, güç birliği oluşturdular. Tüm sihirbazlar, tüm halk Allah'ın elçisine karşıydı.

80. "Sihirbazlar gelince Musâ onlara: "Atacağınızı atın" dedi."

Allah'ın elçisi dedi ki haydi buyurun atın atacağınızı. Zaten Firavunun hizmetinde Allah dâvâsıyla savaşanların atmaktan başka yapacak bir şeyleri yoktur. Siz hak karşısında bâtıl taraftarları olarak, Allah dâvâsı karşısında kendiniz gibi âciz tanrı taslaklarının kulları olarak sadece atıcılarsınız. Sizler hiç bir hak bilgisine, hiç bir yakîn bilgisine sahip olmayan, sadece atmasyonlarınızla hakkı bâtıl, bâtılı hak gösteren, beyazı siyah, siyahı beyaz gösteren, elinizdeki sihirlerle, hakka dayanmayan bilgilerle insanları saptıranlardan başkası değilsiniz.

İşte görüyoruz günümüzün sihirbazlarını. Şu medyanın yaptıklarını, şu büyük haber merkezlerinin yaptıklarını görüyorsunuz. Dünyayı etkileri altına almaya çalışıyorlar. Beyazı siyah, siyahı beyaz göstermeye çalışarak insanların gözlerini boyamaya çalışıyorlar. Yer-yüzünün en terörist ülkesini en âdil ülke gösteriyor, yeryüzünün en mâsum, en mus'taz'af insanlarını terörist ilân ediyorlar ve size de bu-nu yutturmayı beceriyorlar. Yeryüzünün en âdil, en güzel, en hak sis-temi olan İslâm'ı en kötü, en geri, ama yeryüzünün en kötü, en zâlim sistemlerini ise en güzel, en âdil sistem diyorlar ve sizleri de inandırabiliyorlar buna. Yâni adamlar zulme adâlet, adâlete zulüm diyorlar. Pislere ahlâklı, ahlâklılara pis diyorlar ve insanları buna inandırabiliyorlar. Ama hakka dayanan, hak bilgisine, Allah bilgisine, vahiy bilgisine dayanan, hadiselere Allah bilgisiyle bakabilen insanlar hariç.

Onun içindir ki Hz. Musâ diyor ki haydi buyurun hak karşısında ne atacaksanız atın ortaya bakalım. Haydi ne numaralarınız varsa ortaya atın bakalım. Buyurun bir numaranız varsa ortaya atın da görelim. Sonra da ne

yapacaksak biz de yaparız dedi.

Çünkü Allah'ın elçisinin onlardan korkacak hiç bir şeyi yoktu. Çünkü onlar ne atarlarsa atsınlar, hakkın karşısında dayanma güçleri yoktu. Hakkın karşısında bâtılların asla dayanma gücünün olmadığını Allah'ın elçisi çok iyi biliyordu. Ne atarlarsa atsınlar, hangi numarayı çekerlerse çeksinler fark etmeyecekti. İster teknolojiyi kullansınlar, ister sanatlarını kullansınlar, ister edebiyatlarını gündeme getirsinler, ister falanca bilim dalını, filanca silahlarını kullansınlar fark etmez hakkın karşısında hiç birisinin dayanma gücü yoktur. Hakkın karşısında bâtıl yok olmak zorundadır. Hakkın karşısında her şey yerle bir olmak zorundadır. İman karşısında hiç bir bâtılın dayanma gücü yoktur.

Hz. Musâ dedi ki haydi buyurun neyiniz varsa atın ortaya. Ne-yiniz varsa, hangi fikriniz, hangi usulünüz, hangi tekniğiniz, hangi na-zariyeniz varsa atın ortaya. Hz. Musâ'nın hiç bir endişesi yoktu. Çünkü Allah âyetleriyle beraber olan, Allah âyetlerine sahip olan bir Müslüman karşısında kim olursa olsun asla korkmayacaktır. Çünkü onların ortaya attıklarının tümünü kaldıracak olan Allah âyetleridir. Bizim planımız, bizin fikrimiz, bizim metodumuz, bizim zekamız değil. O halde eğer bizler de Allah âyetlerinin bilgisine sahipsek o zaman hiç kimseden korkmayacağız. Ama Allah âyetlerinden mahrumsak, Allah âyetlerinden habersizsek o zaman her şeyden korkarız ve korkacağız demektir. Evet atın dedi Hz. Musâ ve:

81,82. "Attıklarında, Musâ: "Yaptığınız sihirdir, fa-kat Allah onu boşa çıkaracaktır. Allah bozguncuların işini elbette düzeltmez. Suçlular istemese de Allah sözleriyle hakkı gerçekleştirecektir," dedi."

Attılar ortaya atacaklarını. Döktüler torbalarındakileri. Açığa çıkardılar kafalarındakileri, kalplerindekileri. Hz. Musâ dedi ki; sizin getirdikleriniz sihirden, vehimden, zandan başka bir şey değildir. Ve kesinlikle Allah onların tümünü iptal edecek, boşa çıkaracaktır. Rab-bim hiç bir zaman kendi düzenini bozan bozguncuların işlerini dü-zeltecek değildir. Allah, düzeninden habersiz düzen yapanları, Allah düzenini değiştirmeye çalışanları başarıya ulaştırmayacaktır. Allah yasalarını reddederek yaptıkları yasalar bir sene bile gitmeyecektir. Ne yaparlarsa yapsınlar, ne kadar da şimdi en güzelini bulduk diye sevinirlerse sevinsinler asla huzur ve saadete erişemeyecekler, yaptıklarını her dönem bozmak zorunda kalacaklardır. Ve:

Allah mutlaka hakkı yeryüzünde ikâme edecek, mücrimler istemeyip engel olmaya çalışsalar da.

Yâni Hz. Musâ (a.s) ve kardeşi Harun (a.s)'ın Firavun ve toplumuyla mücadelesi Kur'an'da uzunca anlatılır. Sihirbazların sihirlerinin tümünün asa tarafından yutulduğu, Allah desteğindeki, vahiy desteğindeki bir peygamber karşısında sihirbazların tüm fikirlerinin, tüm sistemlerinin, tüm göz boyacılıklarının iflas ettiğini, sonunda gerçeği anlayan sihirbazların bir saat öncesine kadar hizmetinde oldukları Fi-ravunu terk edip peygamber safına geçtiklerini, onların kendisinden izin almadan sergiledikleri bu iman tavırlarına karşılık her devirde olduğu gibi zâlim Firavunun işkence ve zulüm tehditlerinin geldiğini, sonra tüm diğer despotların yaptığı gibi Firavunun Müslümanların çocuklarına yöneldiğini, onları eğitimlerini bozarak, başlarını açtırarak ahlâksızlaştırmaya, ve öldürmeye çalıştığını ve en sonunda da hem kendisinin hem de Allah'la tutuştuğu savaşında hizmetinde bulunanların denizde boğulduğunu uzun uzun anlatır Rabbimiz.

83. "Firavun ve erkanının kendilerine fenalık yapmasından korktuklarından, milletin bir kısım gençleri dışında, kimse Musâ'ya inanmamıştı, çünkü Firavun o yerde hakimdi. O, gerçekten aşırı gidenlerdendi."

Firavunun kavminden, Firavun hanedanından birkaç genç hariç bunun dışında hiç kimse iman etmedi. Ama Rabbimizin ifadesinden anlıyoruz ki iman etmeyenler de zâlim Firavunun zulmünden korktukları için, kendilerine bir zarar vereceğinden çekindikleri için iman etmediler. Firavun ve sisteminin, Firavun ve adamlarının kendilerini fitneye düşürmesinden, işkence etmesinden korkuları iman etmelerine engel oldu. tâbi burada kast edilen sadece Firavun milleti değil Musâ ve Harun (a.s)'ların kendi kavimleri olan İsrâil oğullarından da çok az insan bu dâvete iman edebildi. Halbuki Musâ (a.s) kendilerini kurtarmak için gelmişti. Kendi kavmini Firavun sisteminin köleliğinden kurtarıp hürleştirmeye gelmişti.

Üstelik bu insanlar bunu biliyorlardı. Hz. Musâ'nın ve kardeşi Harun'un Yakub (a.s)'ın çocuklarından olduğunu, yâni kendilerinden olduğunu biliyorlardı. Hz. Musâ'nın ataları İbrahim (a.s)'ın, Yakub (a.s)'ın, İshak (a.s)'ın ve Yusuf (a.s)'ın dini olan İslâm'la geldiğini çok iyi biliyorlardı. Ama yıllar yılı Firavun oğullarının zulüm ve işkence sisteminin altında öylesine sindirilmişler, öylesine asimile edilmişler, öylesine köleleştirilmişlerdi ki korkularından kendilerini kurtarmaya gelen tanıdıkları elçiye iman edip onun safında yer aldıklarını ortaya koyamadılar. Çünkü:

Gerçekten Firavun yeryüzünde, Mısır arzında büyüklenen, büyüklük

taslayan bir zâlimdi. Karunlarıyla, Hâmânlarıyla, Bel'amla-rıyla kendisini güçlü gösteriyor, zulmediyor, haddi aşıyor ve bozgun-culuk yapıyordu. İsraf ediyor müsriflik yapıyordu. Yâni kendi kendisini yaratıcısına kulluk makamından indirip boşa harcıyordu. Allah tarafından yaratıldığı halde, sahip olduklarının tamamı kendisine Allah tarafından verildiği halde Rabbine kafa tutarak tanrılığını iddia ederken aslında kendi kendisine yazık ediyordu. Kendi kendisine zulmediyordu. Kendisini kendi elleriyle Allah'ın istemediği bir hayata mahkum ederken hayatını israf ediyordu. Kendi kendini ısrarla Cehennem yolunda tutarken ateşe doğru sürüklerken kendi kendinin zâlimi oluyordu. Elbette kendisini düşünmeyen, kendi kendine zulmeden, kendisine hayrı olmayan bir zâlimin diğer insanlar için hayır düşünmesi de mümkün olmayacaktı. Kendi kendini mahvettiği gibi diğer insanların hayatını da mahvediyordu. Kendi dünyasını yıktığı gibi, toplumunun dünyasını da yıkıp boşa harcayan bir israfçıydı.

84. "Musâ: "Ey milletim! Allah'a inanıyorsanız ve teslim olmuşsanız O'na güvenin" dedi."

Musâ (a.s) dedi ki, ey kavmim, ey benden olanlar, ey anam, ey babam, ey akrabalarım eğer Allah'a iman ediyorsanız, eğer mü'-minlerseniz Allah'a güvenin, Allah'a dayanıp tevekkül edin. Çünkü iman bunu gerektirecektir. İman, Allah'a güveni ve teslimiyeti gerektirecektir.

Evet gerçekten Allah'a inanmış Müslümanlar gerek o günün şartlarına benzer bir şart altında bulunsunlar, yâni zâlimlerin, tâğut-ların amansız işkenceleri altında ezilmişliği, horluğu hakirliği yaşamaya mahkum olsunlar, gerekse kendi egemenliklerini kurmuş serbest ve hür bir hayat yaşar olsunlar fark etmez eğer imanları varsa, eğer Allah'a inandıklarını iddia ediyorlarsa mutlaka her konuda Rablerine tevekkül edip, sadece Ona dayanıp güvenmeleri gerekecektir. Bu imanın gereğidir. İnananlar mutlaka işlerini Allah'a havale edecekler, yardımı, zaferi, başarıyı Allah'tan bekleyeceklerdir.

Yollarını Allah'a soracaklar, hayat programlarını mutlaka Rab-lerinden alacaklardır. Kendileri adına karar alma mevkiinde, yasa be-lirleme makamında sadece Allah'ı görecekler, hayatlarını sadece Al-lah adına ve Allah yasaları istikâmetinde yaşayacaklar ve zinhar Allah'tan başkalarına vekaletlerini vermeyecekler, Allah'tan başkalarını dinlemeyecekler, Allah'tan başka kimsenin emanı altına girmeyeceklerdir. Müslümanım diyen herkes hangi durumda olursa olsun buna mecburdur.

Ve işte bunu becerebilen, hayatlarında bu teslimiyeti, bu tevekkülü gerçekleştirebilen mü'minler vekillerinin yardımına hak kazanmış kimseler olarak mutlaka kurtuluşa ereceklerdir. Allah bu konuda vaatte bulunmuştur ve Allah'ın vadi haktır. Kendisine güvenen, kendisine dayanan kullarını Allah asla yolda bırakmayacaktır. Kendisini vekil bilenleri Allah asla yalnız ve sahipsiz bırakmayacaktır. Safında yer almış kullarını hangi durumda olurlarsa olsunlar mutlaka galip getirecektir Rabbimiz. Bakın az da olsa, zayıf da olsa Rablerine iman edenler dediler ki:

85,86. "Allah'a güvendik; Ey Rabbimiz! Zâlim bir millet ile bizi sınama, rahmetinle bizi kâfirlerden kurtar" dediler."

Firavunun zulümlerine ve işkencelerine rağmen yine de iman edebilmeyi beceren o az sayıda mü'min diyor ki biz Allah'a güvenip dayandık. Biz Rabbimize tevekkül edip vekaletlerimizi Ona verdik. Çok kötü şartlar altında Rabbimizin bizden istediği bu imanımızı, bu teslimiyetimizi gerçekleştirirken başımıza gelecekler konusunda biz Rabbimizi vekil tayin ettik. Bundan sonra bizi neler bekliyorsa biz on-lardan Rabbimizin kucağına sığındık, Rabbimizin koruması altına gir-dik. Biz kendimizi Rabbimize teslim ettik. Öyleyse ey Rabbimiz, ey uğruna tüm başımıza gelecekleri sineye çektiğimiz, hatırına her türlü işkenceyi göze aldığımız Rabbimiz:

Ey Rabbimiz, bizi zâlimler topluluğu için fitne kılma, bizi bu zâlimler topluluğunun elinde oyuncak yapma. Onlar bu kâfir ve zâlim halleriyle, sana kafa tutan bu durumlarıyla bizlere egemen olup, bazen öldürerek, bazen zindanlara atarak, bazen kadınlarımızın kızlarımızın ırzlarına tasallut ederek, bazen mallarımıza el koyarak, bazen eğitimlerimizi bozarak, bazen haremlerimizin başörtülerine el atarak onların elinde bizleri oyuncak kılarak bizi böyle ağır bir imtihana tâbi tutma ya Rabbi. Bizi dayanamayacağımız iptilâlara uğratma ya Rab-bi.

Ya da bu kâfirleri, bu zâlimleri bize karşı galip bir konuma, üs-tün ve egemen bir konuma getirerek bizi onlar için onları da bizler için fitne konusu yapma ya Rabbi diyorlar.

Bakın Mümtehine sûresinde de İbrahim (a.s)'ın hicreti esnasında aynen böyle dua ettiği anlatılır:

"Rabbimiz! Bizi, inkâr edenlerle deneme; bizi bağışla, doğrusu Sen,

güçlü olan, Hakîm olansın."
(Mümtehine 5)

Ey Rabbimiz! Bizi kâfirler için fitne kılma! Bizi kâfirler için fitne sebebi kılma. Kâfirlerin sapmalarına, sapıklıklarına bizi sebep kılma ya Rabbi. Eğer kâfirler biz mü'minlere karşı galip gelirlerse, onlar kar-şısındaki savaşımızda biz mağlup pozisyonuna düşersek bu onların küfürlerine yol açabilir, küfürlerinde kemikleşip kendi hayatlarından emin bir duruma gelebilirler, kendilerini haklı ve hak yolda görebilirler. Biz haklı olduğumuz için bu mü'minlere galip geldik diyebilirler. Böylece onların küfürlerinde ısrarlarına biz sebep olabiliriz. Onun için on-ları galip bizi mağlup bir konuma getirerek onların küfürlerine bizi sebep kılma ya Rabbi.

Ayrıca tâbi böyle bir durumda dinlerinden habersiz yaşayan kimi zavallı mü'minler de kendilerini haksız görecek bir konuma gelebilirler. Kâfirler karşısında aşağılık psikozuna düşerek, onların haklılığını kabul ederek, onlara meylederek onların yollarına, onların anlayışlarına, onların kafa yapılarına uygun bir biçimde din üretmeye, din-lerini, inançlarını onlara doğru eğip bükmeye kalkışabilirler. Onlar karşısında ezilmişliği, yenilmişliği soluklayarak dinlerini onlarınkine uygun hale getirerek sürekli onlardan özür dileme aşağılığa düşebilirler. İşte İbrahim (a.s) böyle dua ediyordu, bu Müslümanlar böyle dua ediyorlardı Allah'a.

Allah korusun da işte şu anda iliklerimize kadar bunu yaşıyoruz. İslâm ümmeti şu anda kâfirler karşısında bu yenilmişliği yaşamaktadır. Galip kâfir toplumları karşısında Müslümanlar bu duruma düşerlerken onlar da bizdeki bu zaafı gördükçe sürekli bizim dinimizi inceleyecekler ve onların bizim dinimizle alâkalı, bizim inanç sistemimizle alâkalı, bizim tarihimizle alâkalı dediklerinin tamamını kabul et-meye başlayacağız. İşte görüyoruz, Oryantalizm adı altında şu anda adamlar bizim dinimizi inceliyorlar. Dininiz şöyle olmalıdır, böyle olmalıdır, kitabınızın fonksiyonu şöyle olmalıdır, peygamberinizin dindeki yeri şudur, sünnet dininizde şu anlama gelmelidir diyorlar ve İslâm ümmeti içinde âlim görünen kimi zavallılar da mal bulmuş mağribi gibi onlardan gelenlere sahip çıkma ve topluma empoze etme kavgası vermektedir.

Tabi bu kâfirler bizim içimizdeki bu piyonlarının bu tavırlarını gördükçe daha çok heveslenip bizim üzerimize gelmeye devam edecekler. Öyle değil mi? Meselâ bir Goldizer babasının hayrına mı araştırıyor hadisleri? Bir Kettani

babasının hayrına mı araştırıyor İslâm tarihini? Ne dersiniz? Bu Goldizer peygamberi çok sevdiğinden, bizi çok sevdiğinden dolayı mı hadisle uğraşıyor? Kettani Müslümanlığından dolayı, Rasulullah efendimize olan sevgisinden dolayı mı İslâm tarihiyle ilgileniyor? Hayır hayır, İslâm'ı bozma konusunda, Müslümanların zihinlerini idlal noktasında bir mantık geliştirmek ve geliştirdikleri bu mantığı bu ümmet içindeki çömezlerine yetiştirip onlar vasıtasıyla bu ümmetin inancını bozmak için yapıyorlar bunları. Alçaklar şu anda İslâm'ı araştırma, İslâm'ın açıklarını bulma üniversiteleri kuruyorlar memleketlerinde ve harıl, harıl çalışıyorlar.

Evet Hz. Musâ'ya ve onun getirdiği mesaja iman eden azınlık bir grup böylece Rab'lerine dua ettiler. Ve dediler ki:

Ey Rabbimiz Rahmetinle, merhamet ve lütfunla bizi kâfirler topluluğundan da koruyup muhafaza buyur. Biz sana güvenip tevekkül ettik, sen bizi bu zâlimlerin şerlerinden rahmetinle muhafaza buyur dediler.

Evet şimdi Rabbimiz vekaletlerini kendisine veren, kendisini vekil kabul edip işlerini, durumlarını kendisine havale eden kullarını nasıl koruduğunu anlatacak. Nasıl korumuş onları?

87. "Musâ ve kardeşine: "Mısır'da milletimize evler hazırlayın; evlerinizi namazgah edin, namaz kılın diye vahy ettik, inananlara müjde et."

Evet buyuruyor ki Rabbimiz, biz Musâ'ya ve kardeşine vahy ettik. Bizden vahiy bekleyen, bizden çözüm bekleyen, işlerini bize havale eden kullarımıza vahy ettik. Neyi vahy etmiş Rabbimiz?

Kendiniz için, kavminiz için Mısırda evler edinin, evler hazırlayın. Yâni şehirde, ülkede Allah'ın elçileri ve beraberindeki Müslümanlar belli evler edinecekler, evler hazırlayacaklar. Orada mü'minler eği-tim yapacaklar, dinlerini öğrenecekler ve öğretecekler. Eğitim faaliyetini yürütmek üzere, mü'minleri vahiyle yakından tanıştırmak üzere evler edinecekler, evler belirleyecekler. Çocuklarını Firavunun materyalist eğitim sisteminden kurtarıp Allah'ın ve elçilerinin istediği biçimde eğitmeye alacaklar. Belirledikleri bu evlerden Firavun ve adamlarının haberleri olmayacak. Kendi iradeleriyle belirledikleri bu evlerde gizliden gizliye eğitim faaliyetini yürütecekler.

Evet evlerini kıble edinecekler. Evlerinde Müslümanca bir hayatın gereği olarak namaz kılacaklar ve bedenlerinde Allah'ın söz sahipliğine imanlarını gündeme getirecekler. Bedenlerini Allah'ın emrine verecekler. Böylece

namazlarını, bireysel kullukların ikâme edecekler. Yâni o evlerde bulunmalarının sebebi olarak sadece Allah'ın kıblesine yönelecekler, sadece Allah'ın yörüngesine girecekler, sadece Allah'ın hoşnutluğunu isteyecekler ve evlerini mescidler yapacaklar. Evlerini Allah'a secde mahalli haline getirecekler. Allah'ın emirlerini uygulama alanı haline getirecekler.

Elbette Firavunlar mescidleri aslî fonksiyonlarından uzaklaştırmışlarsa, mü'minler o mescidlerde Rab'lerine secde imkânlarını kaybetmişler, Rab'lerinin emirlerini uygulayarak Onun önünde boyun bükme özgürlüklerini yitirmişlerse, açıktan açığa ***"Allahu Ekber"*** diyemeyecek bir duruma gelmişler, açıktan açığa Allah'ın istediği biçimde giyinemeyecek bir duruma gelmişlerse, mescidlerde açıktan açığa Allah'ın âyetlerini öğrenme imkânları kalmamışsa, mescidlerde Allah'ın talimatlarının yerini Firavunların talimatları almışsa o zaman kendi iradeleriyle belli evler edinmek zorunda kalacaklardır. Orada Allah'ın istediği bir hayatı, Allah'ın istediği bir kulluğu icra etmek zorundadırlar. Yâni en kötü şartlar altında bile Rabbimiz mü'minlerden kendi rızasını kazanabilecekleri, kendisine kulluğu icra edebilecekleri bir hareket, bir tavır istemektedir.

Ey mü'minler, içinde bulunduğunuz toplum ne olursa olsun, nasıl olursa olsun, topluma egemen olan Firavunlar ne kadar zâlim ve kâfir olurlarsa olsunlar unutmayın ki onların göremeyecekleri, onların ellerinin uzanamayacağı mekânlar vardır Allah'ın mülkünde. Bilesiniz ki onlar asla o mekânlara ulaşamayacaklardır. Onların gücü yetmeyecektir buna. Çünkü onlar öyle sizin zannettiğiniz ve kendilerinin de size empoze etmeye çalıştıkları gibi her şeyi bilen, her şeyden her an haberdar olan kimseler değillerdir. Belki bu Firavunlar egemenlik bizdedir, biz her şeyi biliyoruz, yaptığınız her şeyden haberdarız, nefes alışverişlerinizi bile kontrol ediyoruz, bütün dünyayı gözetliyoruz, tüm dünyadan haberdarız gibi yalan yanlış numaralarla, sihirlerle insanları aldatmaya çalışsalar da aslında onlar ayaklarının önündeki çukurlardan bile haberdar olmayan zavallılardır.

İşte örneklerini gördük. En büyük Firavunlar bile yanı başlarındaki insanların kurşunlarına hedef olarak geberip gitmekten kendilerini kurtaramadılar. İşte Amerikan devlet başkanlarının, İsrâil devlet başkanının, Mısırın Firavununun herkesin gözleri önünde gebertilirken dünyanın en süper istihbarat teşkilatına sahibiz diye övündükleri teşkilatların hiçbir şey yapamadıklarını gördük. Evet bu Firavunlar is-tedikleri kadar Allah sıfatlarını kendilerinde görsünler, istedikleri kadar kendilerinin tanrı olduklarını iddia

etsinler Allah’tan başka hiç kim-senin insanları, dünyayı kontrol etme, insanların yaptıklarından haberdar olma imkânı da, gücü de yoktur.

Evet Rabbimiz Mısırdaki mus’taz’aflara diyor ki kendinize evler edinin. Evlerinizi Allah’a kulluğa tahsis edilmiş mescidler haline getirin. Orada Allah’ın istediği biçimde namazlarınızı, bireysel kulluklarınızı ikâme edin. Birbirlerinize kenetlenip Allah’ın istediği gerçek İslâm kardeşliğini ve dayanışmasını gerçekleştirin. Eğer böyle yaparlarsa ey peygamberim sen onlara şunu müjdele:

Mü’minlere dünyada izzet ve şeref, galibiyet ve hâkimiyet, âhirette de cennetimi ve rızamı müjdele. Eğer böyle Allah’ın kendilerinden istediğini yaparlarsa, Allah onları düşmanlarına galip getirecek, onları Firavunun zulmünde kurtaracak, kölelik ve zillet içinde bir hayattan özgürce bir dünya hayatına çıkaracaktır. Dünyada böyle şerefli bir hayat, âhirette de gözlerinin görmediği, kulaklarının duymadığı ni-metler onları beklemektedir onları. Ama eğer onlar mutlak güç ve kudret sahibi olan Allah’ın kendilerinden istediği bir hayata yönelmez-lerse, kendileri bilir, zâlimlerin, despotların elinde oyuncak olarak rezil rüsva bir hayat yaşamaktan asla kurtulamayacaklar.

88. “Musâ: “Rabbimiz! Doğrusu sen Firavuna ve erkanına ziynetler ve dünya hayatında mallar verdin. Rabbimiz! Senin yolundan şaşırtmaları için mi? Rabbi-miz! Mallarını yok et, kalplerini sık; çünkü onlar can yakıcı azabı görmedikçe inanmazlar” dedi.”

Evet Musâ (a.s) dedi ki ey Rabbim muhakkak ki sen Firavuna ve onun melesine, onun etrafındaki yardakçılarına, destekçilerine bolca dünya malı ve ziynetlerini verdin. Onlara güç verdin, iktidar verdin, imkân verdin, fırsat verdin, makam verdin, siyasal ve ekonomik güç verdin. Ey Rabbim, sen bütün bunları bu hainlere, bu zalimlere insanları, senin kullarını senin yolundan saptırsınlar diye mi verdin? Ellerindeki bu imkânlarla senin kullarını sana kulluktan koparıp kendilerine kul köle edinsinler diye mi verdin? Ya Rabbi bu zalimlerin mallarını yok et. Ellerindeki bu imkânları al. Saltanatlarını ve zulümlerini bitir. Kalplerini sıkıp huzursuz et, çünkü onlar can yakıcı azaplarını görmedikçe iman etmezler. Darda ve zorda kalmadıkça senin gücünü, kudretini, kendilerininse âciz ve güçsüz zavallı varlıklar olduklarını anlayamazlar. Onlar başka türlü gerçeği anlamazlar.

Gerçekten de işte şu anda güç kuvvet, egemenlik ve saltanat kendi ellerinde olduğu için pek çok kâfirin kendi yollarından, kendi hayat programlarından emin olduklarını, mutmain olduklarını, küfürlerinde kemikleştiklerini görüyoruz. Ne var bizim hayatımızda? Ne var bizim yolumuzda? Eğer bizler şu anda yanlış yolda olmuş olsaydık, elbette Allah bizi cezalandırır ve bize bu imkânları vermezdi. Biz haklıyız ki Allah bize bunları veriyor. Biz doğru yoldayız ki şu anda mü'-minler bizim egemenliğimiz altındadır. Eğer şu müslümanların yolu doğru olmuş olsaydı, elbette onlar bize egemen olurlardı, onlar bize muhtaç olurlardı diyorlar.

89. "Allah: "İkinizin duası kabul olundu. Dürüst hareket edin; bilmeyenlerin yoluna asla uymayın" dedi."

İşte Rabbimizin elçilerinin dualarına cevabı. Ey elçilerim, ikinizin duaları da kabul edildi. Dualarınız kabul gördü. Duanıza icâbet edildi. Siz Rabbinizin istediği şekilde dosdoğru hareket edin. Rabbi-nizin dosdoğru yolunda, sırat-ı müstakîminde olun. Hiç bir şey bilmeyenlerin, vahyi tanımadıkları, vahye teslim olmadıkları için kendi hevâ ve hevesleriyle hareket edenlerin yoluna asla uymayın. Evet bu ifadeden anlıyoruz ki artık mücâdelenin sonuna yaklaşılmıştır. Artık Rabbimiz onların dualarını kabul edecek, dualarına icâbet edecek ve ortak düşmanları olan Firavun oğullarının defterini dürecekti. Rab-bimiz elçilerinin dualarında konu edindikleri zâlim Firavun oğullarının elindeki ekonomik ve siyasal güçlerini alacak, onları zelil ve rüsva e-decek âhirette de dayanılmaz bir azap olan cehennem azabına gönderecekti.

90. "İsrâil oğullarını denizden geçirdik, Firavun ve askerleri haksızlık ve düşmanlıkla artlarına düştüler. Firavun boğulacağı anda: "İsrâil oğullarının inandığından başka ilâh olmadığına inandım, artık ben O'na teslim olanlardanım" dedi."

İşte şu anda dünyanın en büyük olaylarından birisi gerçekleşecekti. Şu okuduğum âyetlerde ortaya konulan hadise Kur'an'ın anlattığı çağlardan, zaman dilimlerinden birisinin bitip bir başka çağın başlangıç hadisesidir. Kur'an-ı Kerîm Hz. Âdem'le başlayan insanlık tarihinin bu âyetle anlatılan Hz. Musâ ve beraberindeki Müslümanların denizi sağ salim karşıya geçip Firavun oğullarının denizde boğulması ve ondan sonra Musâ (a.s)'a Tevrat'ın verilmesine kadar ki zamana ***"Gurûn'ul ûlâ"*** ve bu hadiseyle başlayan ve Rasulullah efendimize Kur'an-ı Kerîmin gönderileceği zamana kadar geçen döneme de ***"Gurûn'ul***

vüstâ”der.

Evet dünyanın birinci döneminin bitip ikinci döneminin başlayacağı bir hadise gerçekleşiyordu. Rabbimiz peygamberini ve onun safında yer alan mü'minleri savaşa sokmadan, onları hiç bir eziyete sokmadan gözlerinin önünde düşmanlarını helâk edecekti. Düşmanları karşısında uzun bir mücâdele sürecini yaşamış, bıkıp usanmadan Firavun ve hempaları karşısında Allah'ın istediği direnci göstermişlerdi. Erkek evlâtlarının öldürülmesinden kızlarının hayasızlaştırılmasına varıncaya kadar en kötü işlerde işkenceler altında köle olarak çalıştırılmalarına varıncaya kadar her şeye göğüs gerip mücâdelelerini sürdürmüşler. Ve işte artık bütün bunlardan sonra birinci çağın son elçisi Hz. Musâ bu olaydan itibaren ikinci çağın ilk elçisi olarak beraberindeki mü'minlerle birlikte bir zâlimin yıkılışına şahit oluyorlardı.

Evet Allah'ın emrine uyarak bir gece beraberlerinde Allah'ın peygamberi Musâ olduğu halde İsrâil oğulları Mısırı terk ederler. Ertesi sabah onların kaçtığını haber alan Firavun hemen kentlerine haber salar ve çok büyük bir ordu hazırlar ve arkalarından harekete geçer. Elbette efendiler kölelerini asla kaybetmek istemezler. Bu adamlar şimdi bizi terk edip giderlerse biz ne yaparız? Bizim işlerimizi kim görecek? Onlarsız biz ne yaparız? Nasıl yaşarız? Diyerek onları yakalamayı hedefler. Bir de onlar bizim kontrolümüzden çıkarlarsa, ken-di başlarına kalırlarsa ne olur ne olmaz belki hürleşiverirler, belki özgürlüğü anlayıverirler diye onları takibe karar verir.

Bir hesabı vardı Firavunun ama Allah'ın da bir hesabı vardı ve o bunun farkında değildi. Tıpkı bugün dünya üzerindeki tüm Firavunî güçlerin Müslümanları yakın takibe aldıkları gibi. Ama Allah'ın da bir hesabı vardır. İsrâil oğulları kaçıyordu. Bıktıkları usandıkları kölelikten kaçıyorlardı. Özgürlük aramak için kaçıyorlardı. Namuslarını iffetlerini kurtarmak için, hürriyete kavuşmak için, inançlarını yaşayabilecekleri bir ortama kavuşmak için kaçıyorlardı. Mısırda kölelik içinde bir hayat yaşamaktansa çölde seve seve açlığı ve ölümü yudumlamak için ka-çıyorlardı. Firavun arkalarından yetişmişti. Müslümanlar iki tehlike arasına sıkışıp kalmışlardı. Bir tarafta Firavun ve ordusu, öbür tarafta deniz.

Düşünebiliyor musunuz? Gerçekten de yeryüzünün en büyük olayı cereyan ediyordu. Öyle bir an geldi ki akıllara durgunluk veren yeryüzünde emsali görülmemiş bir olay yaşandı. Firavun gariban Müslümanların arkalarından

yetişmişti. Önlerinde alabildiğine haşin bir deniz arkalarında da azgın Firavunun orduları. İsrâil oğulları işte böyle bir kaos içindeydiler. Allah'ın yardımıyla deniz yarıldı ve İsrâil oğulları karşıya geçtiler sağ salim. Arkalarından yeryüzünün en büyük gücü, yeryüzünün en büyük devleti komutanlarıyla, askerleriyle onlar da arkalarından o yola girdiler. Tam denizin ortalarına geldiklerinde; Allah denizin gemini, zimamını salıverdi. Deniz eski haline geldi ve Firavun oğulları tümüyle denizin altına gömülüp hayata veda ettiler. Yeryüzünün en güçlü adamı, en müstekbir insanı Firavun suda boğulurken şu sözü söylemekten kendini alamıyordu:

"İnandım ki İsrâil oğullarının iman ettiği Allah'tan başka ilâh yokmuş. Ben de Müslümanlardanım!"

Gerçekten bugün bu sözü tüm dünya müstekbirlerine duyurmamız gerekmektedir. Tüm dünya Firavunlarına duyurmalıyız bu sö-zü. Ey müstekbirler! Ey kendilerinde güç kuvvet olduğunu zanneden zâlimler! Firavunun söylediği bu sözü sizler ne zaman söyleyeceksiniz? Size hiç bir şey hatırlatmıyor mu bu söz? Ölürken mi söyleyeceksiniz bunu? Ama Firavuna fayda vermediği gibi o zaman söyleyeceğiniz bu sözün size de hiç bir faydası olmayacaktır.

91. "Ona: "Şimdi mi inandım? Daha önce başkaldırmış ve bozgunculuk etmiştin." dendi."

Firavun ben inandım ki İsrâil oğullarının inandığı ilâhtan başka ilâh yoktur. Ama bunu ölürken söylüyordu hain. Allah diyor ki şimdi mi inandın? Halbuki daha önce başkaldırmış, bozgunculuk etmiştin. Halbuki şimdi inandım dediği ilâhın gönderdiği Musâ'yı dün öldürmeye çalışıyordu. Yıllarca o İlâhın dinini reddetmiş, o İlâhın gönderdiği peygamberi reddetmiş, o İlâha inanan İsrâil oğullarına kan kusturmuş kendinin ülkesinin yegâne ilâhı olduğunu ilân etmişti. Şimdi ölürken inandım dediği İlâhın hayat programına itiraz etmişti.

Kendi yasalarını toplumda hakim kılabilmek için O İlâhın yasalarına geçit vermemişti. Kendi arzularını Allah'ın arzularına tercih etmişti. Allah'ı reddedip kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamayı yeğlemişti. Şimdi O İlâhın gücünü kudretini görmüş ve pişmanlık ortaya koyuyordu. Hayatı boyunca reddettiği Allah'a geberirken iman etmeye çalışıyordu.

İşte kıyâmete kadar gelecek nesiller içinde kendisine özenen, kendi yoluna imrenen, yeryüzünde Rabliğini iddia ederek Allah'a ve Allah'ın dinine savaş

açan, Allah yasalarını ilga ederek kendi yasalarını insanlara dayatan, Allah'ın kullarını Allah'a kulluktan çıkarıp kendisine kul köle edinen, Allah kullarının inandıkları gibi yaşamalarına, inandıkları gibi giyinmelerine, inandıkları gibi hareket etmelerine izin vermeyen tüm Firavun taslaklarına bu sözleriyle boğulup giderken Firavun şu mesajı veriyordu: Gelin ey beni taklit edenler, ey benim yolumdan gidenler, ey benim gibi Allah'la savaşa tutuşanlar, yeryüzünde Allah'a hayat hakkı tanımayarak, yeryüzünde Allah yasalarının, Allah sisteminin uygulanmasına izin vermeyerek, Müslümanlara zulmederek Allah'la savaşa soyunanlar, gelin sizler de benim düştüğüm yanlışa düşmeyin! Ben imanı son dönemime tehir etmiştim. Ama gördünüz ki o iman benden kabul edilmedi. Siz bunu önceden anlayın da benim durumuma düşmeyin. Şimdiden hatalarınızdan dönüp, tâğut-luklarınızdan vazgeçip Müslümanlığınızı ilân edin ve kurtulun diyordu. Anlayanlara mesajlar sunuyordu Firavun.

Evet işte Allah'la, Allah'ın elçileriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşan kimselerin âkıbeti böyle oldu. Hepsi de geberip gittiler. Güçleri kuvvetleri, orduları, planları, silahları hiç bir işe yaramadı. Çünkü karşılarında Allah vardı. Onlar zannediyorlardı ki karşılarında gariban üç beş Müslüman var ve onların çabucak hakkından gelebilecekler. Ama işte gördük ki Allah her zaman galip gelmiş, Allah düşmanları her zaman mağlup olurken Allah taraftarları her zaman üstün olmuşlardır.

92. "Senden sonrakilere bir ibret teşkil etmesi için bugün sadece senin cesedini çıkarıp (sahile) atacağız," dedik. Doğrusu insanların çoğu âyetlerimizden habersizdir."

Evet bu âyetlerde anlatılan konular gerçekten çok önemlidir. Rabbimizin duyurduğu bu haberlerini tüm insanlığa duyurmak zorundayız. Önce kendimize duyurup sonra da tüm insanlığa, kendini Firavun kabul edenlere, Firavun rolü oynamaya çalışanlara, Firavun safında yer alanlara, Firavunların hizmetinde olanlara, Firavunlarla birlikte olanlara, kendisini Musâ safında görenlere, tüm insanlara duyurmalıyız bunu. Eğer Rabbimizin bu müthiş haberlerini Firavunlara duyurabilirsek, Firavunların köleleştirdiği insanlara duyurabilirsek, ya da bulundukları bölgelerde Firavunları uyarmaları gerekirken bundan korkup kaçan insanlara duyurabilirsek herkes durumunu anlayacak ve Allah'a kulluğa yönelecektir.

Çünkü bu olay sadece tarihin belli bir döneminde, belli bir coğrafyasında

cereyan etmiş bir olay değildir. Şu anda da dünyanın pek çok yerinde yaşanan bir olaydır. Dünyanın pek çok yerinde küçük küçük de olsa tanrılık iddiasında bulunan, insanları Allah'a kulluktan koparıp kendisine, kendi yasalarına kulluğa çağıran pek çok Firavunlar vardır. Güç kuvvet bendedir, egemenlik bendedir, benim istediğim gibi yaşamazsanız asarım, keserim diyen, kendilerini Firavun gören pek çok tanrı taslakları vardır. Onun için gelin Firavunun sonunun nasıl olduğunu bu insanlara anlatalım. Anlatalım da hem Firavunlar hem de şu anda onlara kulluk edenler bilsinler bu gerçeği.

Allah buyuruyor ki; senden sonra gelenlere bir âyet, bir ibret olsun diye işte senin cesedini ortaya çıkarıyoruz. Cesedini çıkarıp karaya atıyoruz. Bilemiyoruz da belki yıllar yılı Firavun sisteminin eğitiminden geçmiş, Firavunun tanrılığı altında bir hayat yaşamış, kölelik ruhlarına sinmiş İsrâil oğulları tanrı bildikleri Firavunun öldüğüne inanmayacaklar, onun yıkılışına evet diyemeyeceklerdi. O ölmedi, kayboldu, ama yakında yine çıkacak, gelecek diyeceklerdi. Tıpkı şu anda bâtılı destekleyen ve bâtılın yıkılıp gidişine üzülen hak taraftarı Müslümanlar gibi. Allah onlara bizzat Firavunun cesedini gösterdi ki onun hegemonyasından kurtulduklarını kesin bilsinler ve artık ölüsünden bile korkar bir durumdan kendilerini kurtarsınlar, kıyâmete kadar insanlar anlasınlar ki Firavunlar da ölürler. Anlasınlar ki Firavunlara kulluk yapılmaz. Anlasınlar ki Firavunların yasaları uygulan-maz. Anlasınlar ki kulluk edilecek sadece Allah'tır...

93. "Andolsun ki, İsrâil oğullarını iyi bir yere yerleştirdik, onlara temiz rızıklar verdik, kendilerine bir bilgi gelene kadar ayrılığa düşmediler. Rabbin, ayrılığa düştükleri şeylerde şüphesiz kıyâmet günü aralarında hüküm verecektir."

Evet İsrâil oğullarını, mus'taz'afları, zayıf düşürülenleri, Fira-vunî sistemler tarafından hakları hürriyetleri ellerinden alınan kavmi Allah yeryüzünde iyi bir konuma yerleştirdi. Helâk edilen Firavunun ülkesine vâris kıldı. Onlara güzel güzel rızıklar verdi. Bıldırcın eti, kudret helvasıyla onları besledi. Müstekbirleri, zâlimleri, Allah'ın yasalarına karşı gelenleri, Allah'ın yasalarına savaş ilân edenleri suda boğarak kökünü kestiği gibi mus'taz'afları da yeryüzüne hakim kıldı. Zâlimlere hayat hakkı tanımadığı gibi kendi yolunda giden, kendisine kulluk eden garibanları da yeryüzünde en büyük nîmetlerle nîmetlen-dirdi Rabbimiz.

Anlayabildiğimiz kadarıyla; ya o helâk edilen zâlimlerin top-raklarına,

onların yerlerine yurtlarına vâris kılıyordu Rabbimiz mü'-minleri ya da yeryüzünün başka coğrafyalarında mü'minlere hakimi-yet veriyor onları egemen kılıyordu. Kudüs civarındaki Şam bölgesi ya da daha geniş tutacak olursak Nil nehriyle Fırat arasındaki bugünkü Yahudilerin "Arz-ı Mev'ud" dedikleri topraklara yerleştirdi Rabbimiz onları.

Bu Yahudiler bugün bu toprakların kendilerine vaadedildiğini iddia ediyorlar. Aslında bu topraklar işte âyet-i kerîmede görüyoruz ki Yahudilere değil Müslümanlara vaadedilmiş topraklardır. Rabbimizin etrafını mübârek kıldığı bu arzı orada Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk eden mü'min kullarına vaadetmiştir. Rabbimiz arzını her zaman sâlih kullarına vaadetmektedir. Hiç şüphemiz olmasın ki bu topraklar yakında gerçek sahiplerini bulacak ve Müslümanların olacaktır.

İşte bu da yeryüzünde Rabbimizin değişmeyen yasasıdır. Yeryüzünde zayıf da olsalar, sayısal yönden az da olsalar, müstekbirler tarafından köle konumuna da düşürülseler eğer mus'taz'aflar sabrederler, dirençlerini kaybetmezler ve Allah'ın kendilerinden istediği gibi olmaya çalışırlarsa sonunda mutlaka Allah'ın yardımı gelecek ve düşmanları helâke mahkum olurken kendileri de yeryüzüne egemen olacaklardır. Bu Allah'ın değişmeyen bir yasasıdır ve bu konuda zerre kadar şüpheniz olmasın. Tarih bunun örnekleriyle doludur.

94. "Sana indirdiğimizden şüphede isen, senden önce indirdiğimiz Kitapları okuyanlara sor. Andolsun ki, sana Rabbinden gerçek gelmiştir, sakın şüphelenenlerden olma."

Evet Rabbimiz buyuruyor ki ey peygamberim, eğer sana indirdiğimiz bu kitaptan şüphede isen, küfür dünyanın, şirk dünyanın ekonomi anlayışlarıyla, felsefe anlayışlarıyla, sosyoloji anlayışlarıyla, tarih anlayışlarıyla, hayat anlayışlarıyla senin içine atmaya çalıştıkları bozukluklar sebebiyle eğer sana indirdiğimiz bu hayat programının doğru olup olmadığı konusunda eğer içinde, kalbinde bir tereddüt varsa o zaman haydi şu daha önce kendilerine kitap indirdiğimiz Yahudi ve Hıristiyanlara bir sor bakalım. Aslında Rabbinden indirilenler konusunda Rasulullah efendimizin her hangi bir şüphe içinde olması mümkün değildir ama bu âyet Enbiyâ sûresindeki şu âyetin muhtevası gibidir.

"Eğer bilmiyorsanız zikir ehline sorun!"
(Enbiyâ 7)

Âyetinin mânâsı gibidir. Âyetin anlamı anlayabildiğimiz kadarıyla ey

mü'minler, bilmediklerinizi gidin bilenlere sorun demek değildir. Âyetin ma kabline ve ma ba'dine bakılırsa mânânın hiç de böyle olmadığı anlaşılacaktır. Ama âyeti böyle cımbızla çekercesine Kur'an bütünlüğünden, sûre bütünlüğünden soyutlayarak anlamaya kalkarsanız o şekilde düşünmeniz mümkün olacaktır. Allah burada buyurur ki ey peygamberim! Ve ey peygamber yolunun yolcuları! Eğer sizler bu kitabın, bu Kur'an'ın Allah'tan geldiği konusunda her hangi bir şüphe içindeyseniz, bir kuşkunuz varsa bu konuda, o zaman hadi zikir erbabına, fikir erbabına, Tevrat ve İncil erbabına gidin bir sorun bakalım. diyor Allah. Yâni bu Kur'an'dan bir şüpheniz varsa, bir endişeniz varsa. Değilse gidin onlara sorun falan demiyor bu âyet. Zikir kitap demektir. Ehli zikir de ehl-i kitap demektir. Yâni Yahudi ve Hıristiyanlar demektir. Ama Müslümanlar kavramları değiştirdikleri için bütün bu mânâlar yok olup gitmiştir.

Evet bu konuda Yahudi ve Hıristiyanlara bir şeyler sormak yasaktır aslında. Yâni bu Kur'an'ın sağlamasını Yahudi ve Hıristiyanlarla yapmak anlamına gelecektir ki biz mü'minler kesinlikle bundan men edilmişizdir. Bu bâtıldır. Bizim onlara soracak, onlardan öğrenecek hiç bir şeyimiz yoktur. Allah'ın Resûlü de asla onlara uymayacak, asla bu konuda onlara bir şey sormayacaktı.

Ama maalesef bu âyetleri farklı anlayan günümüz Müslümanları arasında Kur'an'dan daha kesin, Kur'an'dan daha üstün yol göstericiliğine inanılan teoride ya da pratikte pek çok kitap vardır. Nice kitaplar vardır ki ortada maalesef Müslümanlar Kur'an'dan önce onlara ittiba ediyorlar, bundan önce onları okumaya, onlardan bilgilenmeye ve bu kitabın sağlamasını onlarla yapmaya çalışıyorlar. Âdeta bu kitapları ellerinden ve dillerinden düşürmemeye çalışıyorlar. Halbuki hiç bir kitap bu kitaba tercih edilemez. Hiç bir kitap bu kitabın önüne geçirilemez. Hiç bir kitap bu kitabı yargılayamaz. Çünkü bu kitap Allah'tan gelmiştir. Bu kitap hak bir kitaptır. Bu konuda zerre kadar şüphe edenlerden olmamalıyız.

Belki şu anda peygamber efendimiz dönemi sihirbazlarından çok daha fazla etkin sihirbazlar var. Ve bir de maalesef şu anda Müslümanlar kitaplarından habersiz bir hayat yaşıyorlar. Bu sihirbazların sihirlerinden etkilenme durumu o güne nazaran daha fazla olabileceği için Müslümanların Allah'ın gönderdiği kitap konusunda, hayat programı konusunda şüphe içine düşmüş olanlar olabilir. Onun için hak Rabbinizden gelendir, bu konuda en ufak bir şüpheniz olmasın diyor Rabbimiz. Çünkü işte görüyoruz ki en yanlış yolda olan, Allah'tan gelenlere karşı en azgın bir tavır sergileyen Firavunlar bile Allah'ın âyetleri karşısında yanıldıklarını itiraf ediyorlar.

95. "Allah'ın âyetlerini yalanlayanlardan da olma, yoksa kaybedenlerden olursun."

Bir de ey peygamberim, ve ey peygamber yolunun yolcuları, sakın Allah'ın âyetlerini yalanlayanlardan olmayın. Yoksa kaybedenlerden, hüsrana mahkum olanlardan, hem dünyada hem de yarın âhirette eli boşa çıkanlardan olursunuz.

Allah'ın âyetlerini yalan saymak, yok farz etmek, kaale almamak, âyetlere rağmen onlardan habersiz bir hayat yaşamak, demektir. Veya diliyle onlara inandığı halde amelen onları küfretmek demektir. Meselâ biliyor adam, anlıyor âyetlerin ne dediğini, ama imanını ey-leme dönüştürmüyorsa, inandığı, bildiği âyetlere imanını amele dönüştürmüyorsa işte bu da yalan saymadır.

Yalan saymak küfürden biraz farklıdır. İnkâr etmek âyetleri tümüyle reddetmek ve inanmamak demektir. Ama yalan saymak âyetlere inanmakla beraber gereğini yerine getirmemek demektir. Meselâ adam inanıyor namazın farz olduğuna, ama yine de kılmıyor. İnanıyor tesettürün farziyyetine, ama yine de örtünmüyor. İnanıyor âhiretin varlığına, ama öyle bir hayat yaşıyor ki hayatında bu inancın kokusunu bile görmek mümkün değildir. İşte bu da âyetleri yalan saymak, âyetleri boşa çıkarmak, âyetlerin varlık sebebini kaldırmak demektir. İşte böyle Allah'ın bunca âyetlerine rağmen sanki onlar yokmuş gibi bir hayat yaşayanlar kaybetmişlerdir.

96,97. "Doğrusu Rabbinin söz verdiği azabı hak edenler, can yakıcı azabı görene kadar kendilerine gelen her türlü belgeye bile inanmazlar."

İşte böyle Allah'ın âyetlerini yalanlayanlar üzerine, onlar hakkında Allah'ın hükmü hak olup kesinleşmiştir. Evet Allah'ın bu zâlimler üzerindeki hükmü hak oldu. Neydi bu Allah'ın onlar konusundaki hükmü? Onlar iman etmeyecekler. Cehennem ashabıdır onlar ce henneme gideceklerdir. Önceki âyetlerde de geçmişti, Allah onların kendi hür iradeleriyle kendileri hakkındaki tercihlerini onaylamıştır. Yâni bu konuda onlar asla mazur değillerdir. Bunu kendileri istemiş-ler, Allah'ın âyetlerini yalan saymışlar, yok farz etmişler, âyetlerle il-gilenmemişler, kendilerini yoktan var eden ve yaşadıkları bu hayatı kendilerine lütfeden Rab'lerini tanımadan, o Rabbin hayat için koyduğu yasalarını, kitabını tanımadan, o Rabbin âyetlerini örterek, örtbas ederek, o

âyetleri kendilerine ulaştırmaya çalışan Allah'ın elçilerini susturmaya çalışarak, onlara hayat hakkı tanımayarak bir hayat yaşadılar.

İşte böyle yaşayanlara ne kadar âyet gösterirseniz gösterin, ne kadar delil getirirseniz getirin asla iman etmeyeceklerdir, ta ki ken-dilerine can yakıcı azap gelene kadar. Azapla karşı karşıya gelene kadar onlar iman etmeyecekler diyor Rabbimiz. İşte sûrede anlatılan Firavun imanını son anına bıraktı. Allah'tan kendisine yüzlerce âyet geldiği halde, gerçeği bildiği halde denizde boğulacağı ana kadar, can yakıcı bir azabın girdabına düşeceği ana kadar iman etmedi de ancak o zaman iman etmeye kalkıştı. Ama böyle bir durumda, azap gelirken akıllarını başlarına alıp, tevbe edip imana yönelen ve bu imanları, bu tevbeleri kendileri için fayda veren tarihte sadece Yunus (a.s)'ın toplumudur.

98. "Bir kasaba halkı inanmalı değil miydi ki, imanları kendilerine fayda versin! İşte Yunus'un milleti, inandığı zaman, dünya hayatında rezilliği gerektiren azabı onlardan kaldırdık ve onları bir süre daha bu dünyada geçindirdik."

Evet bir kasaba halkı, bir köy halkı, bir şehir, bir ülke insanları yaşadıkları küfür ve şirke dayalı bir hayatın sonunda Rab'lerinden kendilerine gelecek azabın ucu göründüğü zaman da bari Rab'lerine dönüp yalvarsalardı Rab'leri onları affedecek, mağfiret edecekti. Ama tarihte bu fırsatı değerlendirip Allah tarafından son anlarında affa mazhar olarak Yunus (a.s)'ın toplumundan başkası da olmamıştır. Yunus (a.s)'ın kavmi bu konuda apayrı bir kavim ve bu dönüşe en güzel bir örnektir.

Allah'ın elçisi Hz. Yunus rivâyetlere göre Ninova'ya peygamber olarak gönderilir ve toplumunu Allah'tan aldığı görevle uyarır. Toplum onu dinlemez. Toplumunu Allah'tan kendilerine gelmekte olan bir azapla uyarır. Ama henüz azap gelmeden, Allah'tan kendisine hicret emri gelmeden toplumunu terk eder. Toplumun inkârcı tavırları karşısında, yola gelmeyişleri karşısında siliverir onları. Belki gülmüştü yüzlerine, belki acı bir tebessüm atmıştı, belki nefret etmişti ama acele etmişti. Kaçmıştı görevden.

Halbuki bir peygamberin Allah'tan kendisine hicret emri gelmeden görev mahallini terk etmemesi gerekiyordu. Ölecekse orada ölmeliydi. Allah dilemedikçe orada da ölmeyecekti tabii. Dövecekler, sövecekler, hapse atacaklar ateşe atacaklar ama yine de gitmeyecekti oradan. Fakat gitti işte. Niye gitti? Öyle yapılınca başımıza nelerin geleceğini bize anlatma adına, gösterme adına, bize

bir ders ver-me adına gitti. Bize bir misal olsun diye arz etti Allah.

Kur’an’ın ifadesine göre koşarak gitmişti. Kölenin efendisinden kaçtığı gibi toplumundan kaçtı ve bir gemiye bindi. Yolda bir fır-tına sonucu alabora oldu ve gemide bir kura çekildi. Yunus (a.s) kendi suçluluğunun farkındaydı ya, belki bizzat kendisi bunu teklif eder ya da kura kendisine çıktığı için denize atılmayı rahat rahat kabul eder ve atılır. Sonra denizde bir balık tarafından yutulur. Sonra o balığın karnında hatasını anlayıp dua dua yalvararak Rabbinden affını diler. Sonra Allah onu affeder. Sonra Allah Onu seçer, seçilmişlerden kılar da tarihte helâkten dönen tek kavim olan kavme yine Onu peygamber olarak gönderir.

Evet Yunus (a.s)ın toplumu peygamberleri Yunus (a.s) aralarından ayrılıp gidince onun vaadettiği azabın kendilerine doğru yaklaşmakta olduğunu görürler ve hemen hatalarını anlayıp akıllarını başlarına alırlar. Hemen tevbe edip Rab’lerine kulluğa dönerler. Böylece azabın yaklaşması anında gerçekleştirdikleri bu tevbeleriyle tüm insanlığa en büyük bir örnek oluştururlar. Evet kendilerine Allah’ın el-çisi tarafından verilen azap süresi dolunca tevbe ettiler, Rab’lerinden af dilediler de Allah da onları affetti ve üzerlerine gelmekte olan azabı kaldırdı Rabbimiz. Nihâyet Hz. Yunus Kavminin helâk olmadığını, tev-beleri sonucu Allah’ın onları affettiğini öğrenince tekrar onlara dönüp geldi de kavmi ona iman ettiler.

99. “Ey Muhammed! Rabbin dileseydi, yeryüzünde bulunanların hepsi inanırdı. öyle iken insanları inanmaya sen mi zorlayacaksın?”

Evet Allah’ın Resûlü zaman zaman insanlar yola gelmiyorlar diye üzülüp hayıflanıyordu. Cehenneme doğru giden insanları görüyordu çevresinde ve üzüntüsünden kendisini yiyecek duruma geliyordu. Çevresindeki insanların cehenneme gidişini gördüğü halde bir Müslümanın buna razı olması asla mümkün değildir.

İşte Allah’ın Resûlü bu insanları cehennemden engellemek ve cennete kazandırmak için çareler arıyordu. Acaba ne yapsam da bu insanları hidâyete ulaştırsam? Nasıl etsem de bunları cennete kazandırsam? Bu konuda öyle haristi ki Allah’ın Resûlü elinde avucunda, evinde, cebinde nesi varsa hepsini bu uğurda harcamaya çalışıyordu. Yapması gerekenleri yapıyordu da acaba bundan başka daha ne yapsam? diye çırpınıyordu.

Bakın Rabbimiz buyuruyor ki ey peygamberim, bu konuda kendini yiyip bitirecek bir noktaya gelmene gerek yok. Unutma ki eğer Rabbin dileseydi insanların tamamını Müslüman yapardı. Allah dileseydi bu insanların hiç birisi kâfir olamazdı, hiç birisi müşrik olamazdı. Allah öyle dileseydi bu insanların hiç birisi Allah'a şirk koşamaz, Allah'a kafa tutamaz ve Allah'a isyan içinde bir hayat yaşayamazdı. Eğer bu insanlar yeryüzünde şu anda küfrü, şirki tercih edebiliyorlar ve Allah'a rağmen, Allah'ın âyetlerine rağmen diledikleri gibi bir hayatı yaşama imkânı bulabiliyorlarsa unutmayasın ki bu da Allah'ın yeryüzünde koyduğu bir yasası gereğidir. Allah'ın bunlara verdiği bir iznin sonucudur.

O halde bu insanları imana sen mi zorlayacaksın? Halbuki onların hidâyete gelmesi senin planlarına, senin programlarına bağlı değildir. Şüphesiz ki ey peygamberim sen dilediklerini hidâyete erdiremezsin. Allah yasaları gereği özgür iradesiyle küfrü ve şirki seçen bir kimseyi ne sen ne de bir başkası asla hidâyete ulaştıramaz. Bu iş sadece Allah'ın elindedir. Bu Allah'ın koyduğu bir yasadır. Bunu kimse değiştiremez.

Öyleyse ey peygamberim, senin vazifen ölmüşleri diriltmek değildir. Sen ancak korkmadan, çekinmeden, açıkça sana indirdiğimizi anlat ve ötesini düşünme. Eğer Allah dileseydi onların tümünü, insanların tamamını hidâyet üzere, İslâm üzere toplardı. Ama Rabbin böyle dilememiş ve böyle olmamıştır.

100. "Allah'ın izni olmadıkça hiç kimse inanmaz, O, aklını kullanmayanlara kötü bir azab verir."

Allah dilemedikçe sen bu kâfirleri hidâyet edemeyeceğin gibi, yine Allah dilemedikçe, Allah izin vermedikçe hiç kimse de mü'min olamaz. İnsanların imana yönelişleri de Allah'ın iznine tabidir. Ama tabii Allah'ın bu konudaki izninin gelmesi de kişinin özgürce kendi tercihini bu istikâmette kullanmasıyladır. Kişi hür iradesiyle tercihini imandan yana, mü'min olmadan yana kullandığı takdirde Allah izin verir değilse Allah'ın izni gelmez. Çünkü bilesin ki Rabbin küfrü, şirki, pisliği, murdarlığı ve en kötü azabı akılsızlara, iradelerini kötüye kullananlara yazmıştır. Akılsızlar, akıllarını kullanmayanlar kötü olacaklar, kötü bir azabı hak edecekler. Ama onları kâfir yapan, onları bu kötü azabın mahkumu yapan Allah değil kendileridir. Bu onların kendi tercihlerinin sonucudur.

101. "Göklerde ve yerde neler var, bir bakın" de. İnanmayacak bir millete âyetler ve uyarmalar fayda ver-mez."

Böyle Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini diskalifiye ederek, örterek, örtbas ederek yaşayanlara deki peygamberim, göklere ve yeryüzüne bakın. Bir bakın göklerde ve yerlerde ne var, ne yok? Şu Rabbinizin göklerde ve yerde yarattığı ve size arz ettiği âyetlerine bir baksanıza. Allah'ın âyetlerini bir gözlemlesenize. Dağlar, denizler, dereler, ağaçlar, ırmaklar, bulutlar, ay, güneş, yıldızlar, taşlar, topraklar, insanlar bunların hepsi Allah'ın âyetleridir. Allah'ın bu görsel âyetlerinin yanında şu elimizdeki kitabın işitsel âyetleri de insanlara sunulmuştur. Ama bütün bu âyetlerden ancak onlarla ilgilenen mü'min kimseler ibret alırlar. İnanmayacak insanlar için bunca âyet hiç bir değer ifade etmeyecektir. Çünkü onlar onlara dönüp bakmazlar, onlarla gereği gibi ilgilenmezler, onların üzerinde düşünüp kafa yormazlar, anlamaya çalışmazlar. Çünkü onlar bu âyetleri yalan saymaktadırlar.

Esasen onların iman yollarını tıkayan şey iman konusunda âyetlerin azlığı, delillerin yetersizliği değil, ya da kendilerini bu âyetlere çağıranların samimiyetlerini ortaya koyan örnekliklerinden mahrum oluşları da değildir. Aslında bütün sebep onların İslâm'ı, imanı kabul isteklerinin olmayışıdır. Bunlar bu delillere karşı, bu âyetlere karşı nötr davranıyorlar. Sanki böyle bir âyet gelmemiş gibi ilgisiz davranıyorlar. Gerek görsel gerek işitsel, gerekse kendi enfüslerinde gözlerinin önünde yığınlarla âyetlerin yanından geçiyorlar da görmüyorlar, görmek istemiyorlar. Çünkü onlar tüm kapılarını, tüm pencerelerini kapamışlar ve kendilerine hayat programı olarak gelmiş bunca âyetlere karşı müstekbirce bir tavır sergilemektedirler.

102. "Kendilerinden önce geçenlerin başlarına gelen olaylardan başka bir şey mi bekliyorlar? "Bekleyin, ben de sizinle beraber beklemekteyim" de."

Evet bu halleriyle bu adamlar başka değil kendilerinden öncekilerin başlarına gelenin kendi başlarına da gelmesini bekliyorlar. Kendilerinden önce aynen kendileri gibi inanmamakta direnen, Allah'ın âyetlerini örtbas ederek bir hayat yaşayan kimselere gelen tufanı, racfeyi, sayhayı, azap günlerini, gazap günlerini bekliyorlar. Ken-dilerinden öncekilerin başlarına gelenlerden ne kadar da gafiller? Kendilerinden önce Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın peygamberleriyle, Allah'ın hayat programıyla savaşa tutuşanlar helâk olmadılar mı ki kendilerinin helâk olmayacaklarını zannediyorlar? Kendilerinden önceki bu kadar güçlü toplumlar bitmedi mi ki kendilerinin ellerindeki güçlerinin, saltanatlarının bitmeyeceğini zannediyorlar? Nasıl da böyle bir aldanışın içinde bu insanlar?

Öyleyse onlara de ki; Bekleyin ey kâfirler, ben de sizinle beraber beklemekteyim. Allah âyetlerine karşı, Allah yasalarına karşı bu savunduğunuz yasalarınızın ne hale geleceğini? Bu hayatınızın sizi nereye götüreceğini yakında siz de göreceksiniz ben de göreceğim. Yakında kim galip kim mağlup onu siz de göreceksiniz ben de. Allah yasalarını savunanlar mı galip gelecek, Allah düşmanları mı galip ge-lecek pek yakında göreceğiz onu. Ya da kim haklıymış kim haksızmış onu yakında birlikte göreceğiz. Allah yasaları mı hakmış haklıymış, sizin kendi kafalarınızdan ürettiğiniz sistemleriniz mi haklıymış çok yakında göreceğiz onu. Hangisi kokuşmuş, hangisi insanlığa gerçek mutluluğu sunuyormuş göreceğiz. Bakın Allah'ın elçisi ne kadar kendisinden emin ve ne kadar huzur içinde bir tavır sergiliyor kâfirler kar-şısında.

Elbette eğer bir Müslüman gerçekten Müslüman'sa o huzurludur. Müslüman gerçekten Müslüman'sa o yolunda emindir. Yolunun doğruluğundan kesin emindir ve huzur içindedir. İşte bakın kendisine düşeni yapmanın huzuru içinde Allah'ın elçisi diyor ki bekleyin, ben de sizinle birlikte beklemekteyim. O halde bizler de yapmamız gerekenleri yaptıktan sonra diyeceğiz ki ey kâfirler bekleyin, sizinle birlikte biz de bekliyoruz.

Evet dün olduğu gibi şu anda da bir bekleyiş var. Kâfirler de bekliyorlar, Müslümanlar da bekliyorlar. Allah'la savaşa tutuşanlar da bir bekleyişin içindeler, biz Müslümanlar da bekliyoruz. Bakalım görelim Allah ne yapacak? Yakında onlar da görecekler, bizler de göreceğiz. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Meselâ bir Nuh (a.s) kendisine iman eden beş on Müslüman'la birlikte kâfirlere karşı 950 yıl beklemiş, Hûd (a.s) süper bir güç karşısında bir avuç garibanlarla bekledi, Sâlih (a.s) Semûd'un güçlü kuvvetli zâlimlerine, kâfirlerine karşı bir avuç Müslüman'la bekledi, Lût (a.s) sadece kendisine inanmış iki kızıyla bekledi, İbrahim (a.s) büyük zâlim Nemrut tarafından ateşe atılana kadar bekledi, Musâ (a.s) azgın Firavunun denizde ge-bertilişine kadar bekledi, Muhammed (a.s) Allah'ın yardımı gelene ka-dar bekledi.

Şu anda biz de bekliyoruz, bizim karşımızdaki kâfirler de bek-liyorlar. Bekleyelim bakalım Rabbimiz ne edecek? Ne gösterecek? Kesin biliyor ve inanıyoruz ki Allah mü'minleri galip kâfirleri de mağlup edecektir. Bu Allah'ın değişmez yasasıdır. Evet Allah düşmanları tarihin her döneminde helâk edildi de:

103. "Sonra Biz, peygamberimizi ve inananları böylece kurtarırız,

inananları (verdiğimiz söz gereğince) kurtarmamız Bize haktır."

Kâfirleri, Allah düşmanlarını helâk ederken, onların defterlerini dürerken peygamberi ve onun safında yer alan mü'minleri işte böylece kurtardık diyor Rabbimiz. Biz bunu kendimize yazdık buyuruyor Allah. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmez bir yasasıdır.

104. "Ey Muhammed! De ki: "Ey insanlar! Benim dinimden şüphede iseniz bilin ki ben Allah'tan başka taptıklarınıza tapmam. Ancak, sizi öldürecek olan Allah'a kulluk ederim. İnananlardan olmakla emrolundum."

Evet onlara de ki peygamberim, eğer benim dinimden, benim Rabbimden getirip size sunduğum bu hayat tarzından şüpheleniyorsanız, hâlâ bu dinin Allah'tan geldiği konusunda, ya da dinlerin, sistemlerin en güzeli olduğu konusunda kalpleriniz yakîn kazanmamışsa, eğer hâlâ bu kitaptan, bu kitabın ortaya koyduğu ahlâka, eğitime, hukuka, siyasete, sosyal yapılanmalara ilişkin, hayatın her bir alanına ilişkin yasalarından, bu yasaların doğruluğundan şüphe ederek tüm bu konularda Allah'tan başkalarının yasalarına yöneliyorsanız o zaman bilin ki ben sizin Allah'tan başka taptıklarınızın hiç birisine tapmam. Sizin tüm küfür anlayışlarınızdan, şirk anlayışlarınızdan uzağım. Ben sizin fikirlerinizden, felsefelerinizden, sizin tüm hayat anlayışlarınızdan beriyim. Ben ancak sizi dirilten ve öldüren Allah'a kulluk ederim. Çünkü tek öldüren, tek dirilten Odur.

İşte ben böyle bir Allah'a teslim olmakla emrolundum. Böyle bir Allah'a iman edenlerden olmakla, hayatımın her bir anında böyle bir Allah'a teslim olanlardan olmakla emrolundum. Sizin gibi hayatın bazı alanlarında Allah'a söz hakkı verip öteki alanlarında başka ilâhlara, başka rab'lere kulluk etmemekle, hayatı parçalamamakla, hayatın tümünde Onun yasalarını uygulamakla emrolundum. Çünkü sizin bu yaptıklarınız şirktir.

105,106. "Muhammed'e "Yüzünü, hanif olarak yönelmiş olarak dine çevir, sakın puta tapanlardan olma; sana fayda da zarar da veremeyecek, Allah'tan başkasına yalvarma; öyle yaparsan şüphesiz, zâlimlerden olursun" denildi."

Ve bir de şununla emrolundum ki yüzünü hanif olarak Allah'a çevir. Sadece Ona yönel. Sadece Allah'a kul olmak üzere, sadece Onun rızasını kazanmak üzere tüm varlığınla, aklınla, fikrinle, düşüncenle, kalbinle, amelinle, gecenle, gündüzünle, işinle, aşınla, çolu-ğunla, çocuğunla her şeyinle Allah'a

yönel. Allah'ın rızasına yönel. Evet mü'min her şeyiyle Allah'ın rızasına yönelmek zorundadır. Fıt-ratını bozmadan Allah'a yönelecek. Allah'tan başkalarına kesinlikle kulluk etmeyecek, Allah'tan başkalarını dinlemeyecek, Allah'tan baş-kalarının çektiği yere gitmeyecek, Allah'tan başkalarına dua etme-yecek, onlara sığınmayacak. İşte bu, hanif olmanın, mü'min olmanın gereğidir.

107. "Allah sana bir sıkıntı verirse, onu O'ndan başkası gideremez. Sana bir iyilik dilerse O'nun nîmetini engelleyecek yoktur. O'nu kullarından dilediğine verir. O, bağışlayandır, merhametlidir."

Allah'tan sana bir sıkıntı, bir üzüntü gelirse bilesin ki onu Ondan başka kaldıracak yoktur. Rabbin sana bir iyilik dilerse de onu senden engelleyecek de yoktur. Allah kullarından dilediğine iyiliğini ulaştırandır. Allah bağışlayan ve merhamet edendir.

Evet Rabbimizin bu âyetinden öğreniyoruz ki zarar verecek olan da fayda sağlayacak olan da sadece Allah'tır. Bütün bir dünya toplansa da sana bir zarar vermeyi isteseler bilesin ki senin aleyhinde Allah'ın yazdıklarının dışında sana hiç bir zarar veremezler. Allah'ın takdirinin dışında senin kılına bile dokunamazlar. Yâni tüm dünya senin aleyhinde toplanmışlar komplolar hazırlıyorlar, sana düşmanlık için planlar kuruyorlar. Seni okuldan atacaklar, işine son verecekler, İslâmî düşüncenden ötürü seni hapse atacaklar, sürecekler, öldürecekler, önünü kesecekler. Allah'ın senin aleyhinde yazdıklarının dışında sana hiç bir zarar veremezler diyor Allah.

Evet Allah sana bir zarar murad ederse, sana bir zarar isabet ettirecek olursa, Allah'tan sana bir zarar gelecek olursa, onu ondan başka kaldıracak yoktur. Onu ondan başka senden defedecek yoktur.

Ne para, ne pul, ne ana, ne baba, ne amir, ne müdür, ne arkadaş, ne efendi, ne şeyh onu senden defedecek hiç kimse yoktur. Allah seni bir zarara düşürmeyi murad etti mi, Allah sana bir zarar ulaştırmayı takdir buyurdu mu artık onu ondan başka kaldıracak yoktur. Yine Allah sana bir hayır murad eder, senin bir hayra ulaşmanı dilerse onu senden engelleyecek hiç bir kimse de yoktur. Seni o hayırdan mahrum edecek hiç bir güç ve kuvvet yoktur. Zarar veren de fayda veren de Allah'tır. Allah'tan başka fayda ve zarar veren yoktur. Öyleyse her konuda sadece Allah'a güvenip dayanın. Sakın ha kendilerine bile bir fayda ve zarar sağlayamayacak olanlara güvenip bağlanmayın. Allah'tan başkalarından yardım beklemeyin.

Baksanıza şu anda Allah'a güvenip dayanmış Müslüman-lardan pek çoğu gerek ekonomik yönden gerekse başka yönlerden sıkıntı içindedirler. Çeşitli eziyet ve işkenceler altında kıvranmak-tadırlar. Onlar bu durumdalarken benim şu anda içinde bulunduğum durum benim için bir fayda değil mi? Bu güvenip sığındıklarım bana bu tür faydaları sağlamış oluyorlar mı? Egemenlik bizdedir, keyfimiz, tıkırımız yerindedir filan derseniz, onlara de ki peygamberim dünya hayatı çok azdır. Bir gün bu hayat bitecek. Haydi sana ölüm geldiğinde onlar kurtarabilirlerse seni kurtarsınlar bakalım. Kurtarabilirler mi? Veya Allah'tan sana bir iflas yasası ulaştığı zaman seni bu iflastan kurtarabilirler mi?

Veya Allah şu anda senin gözünü, kulağını alı-verse sana onları geri getirebilecek birileri var mı? Senden menfaatleri bittiği zaman etrafında birilerini görebilecek misin? Kabirde bu güvendiklerinin hükümleri geçerli olabilecek mi? Kıyâmette, Mahşerde, mizanın başında bunların sana yardımı olabilecek mi? Hesap, kitap döneminde, cennet ve cehennemin arz edileceği günde melik, mâlik kim? Kimin sözü geçerli olacak? Fayda ve zararı kim verecek o gün? Şu anda bir Allah yasası olarak, geçici bir şekilde insanlara, toplumlara biraz biraz fayda ve zarar gücü verilmişse bilesiniz ki bu mutlak fayda ve zarar gücü değildir. Mutlak fayda ve zarar Allah'ın elindedir, bunu asla unutmayın.

Öyleyse ey peygamberim, ve ey peygamber yolunun yolcuları eğer fayda ve zararın mutlak sahibi olan Allah'ı bırakıp da başkalarına kulluk eder, başkalarını sığınıp güvenirseniz zâlimlerden olursunuz. Çünkü Allah'tan başkalarına kulluk, Allah'tan başkalarına sığınmak zulümdür. Kalbin, aklın, fikrin, düşüncenin hakkını vermemek zu-lümdür.

108. "De ki: "Ey insanlar! Rabbinizden size gerçek gelmiştir. Doğru yola giren ancak kendisi için girmiş ve sapıtan da kendi zararına olarak sapıtmıştır. Ben sizin bekçiniz değilim."

Evet ey peygamberim, ve ey peygamber safında yer alanlar, Rabbinizden size hak gelmiştir. Rabbinizden size işte hak bir sûre olan Yunus sûresi gelmiştir, Rabbinizden size hak bir sûre olarak Hûd sûresi, Nuh sûresi ve diğer sûreler gelmiştir. Bunların hepsi haktır. Rabbinizden size hak bir kitap, hak bir kitabın hak âyetler, gelmiştir, hak bir peygamber gelmiştir, hak bir hidâyet, hak bir yol, hak bir hayat programı, hak bir risâlet gelmiştir. Bilesiniz ki sadece Rabbinizden gelen haktır. Onun dışında her şey bâtıldır.

Öyleyse artık sizden kim Rabbinizden gelen bu hidâyeti seçerse, kim bu hidâyete tâbi olur, kim Rabbinizden gelen bu hayat programına evet derse o kendinedir. Kendi lehine, kendi hayrına, kendi menfaatinedir. Ama sizden her kimde sapar, sapıtırsa, Rabbin-den gelen hidâyeti bırakır da sapıklığa, dalâlete talip olursa o da kendi aleyhinedir, kendi zararınadır. Hidâyeti tercih eden de dalâleti ve sapıklığı tercih eden de kendisi için tercih etmiştir. Ben size vekil de değilim. Ben sizi zorla Müslüman yapacak da zorla kâfir yapacak da değilim. Benim böyle bir yetkim de, sorumluluğum da yoktur. Al-lah beni hak bir kitapla, hak bir dinle, hak bir peygamber olarak gönder-di. İşte şu anda ben size bu hak dini ulaştırıyor, sizi hakla tanıştırıyor ve bu hak hayat programına dâvet ediyorum. Dileyen benim bu dâvetime evet deyip hak yolunu, dileyen de sapıklık yolunu tercih eder.

Evet biz de insanlara bunu diyeceğiz. Kendilerine hakkı götürdüğümüz, kendilerine Allah'tan gelen bu hak kitabı duyurduğumuz insanlara diyeceğiz ki ey insanlar, biz size vekil değiliz. Ne peygamberin ne de bizim sizi zorla, zorbayla hakka ulaştırmamız, Müslüman yapmamız mümkün değildir. Bizim size bu kitabın âyetlerini ulaştırmamızın ötesinde böyle bir yetkimiz de, böyle bir sorumluluğumuz da yoktur. Sizin sorumluluğunuzu da üzerimize alacak değiliz. Diler iman eder, diler küfredersiniz, bu sizin bileceğiniz bir şeydir diyeceğiz.

109. "Ey Muhammed! Sana vahy edilene uy; Allah hükmünü verene kadar sabret. O, hüküm verenlerin en iyisidir."

Öyleyse ey peygamber, ve ey Müslümanlar, Rabbinizden size vahyedilene uyun. Size Rabbinizden gelen kitaba ve âyetlere uyun. Ve Allah'ın hükmü gelene kadar sabredin, direnin, dayanın. O hüküm verenlerin ve verdiği hükmü uygulayanların en iyisidir. Ey peygamberim, Müslümanca kalabilmek için sabret, diren dayan, tüm direncini, tüm gayretini ortaya koy. Tüm dünya birleşip de seni Allah'tan, Allah'a kulluktan, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaktan alıkoymaya çalışsalar da, tüm dünya sana düşman kesilse de, veya tüm dünya birleşip de sana dost kesilseler de, senin önünde boyun büküp teslimiyet ortaya koysalar da sen yine de Müslüman kalabilmek için dayan, diren ve sabret. Ta ki Allah'ın hükmü gelinceye kadar.

Peki Allah'ın hangi hükmü gelinceye kadar? Allah'ın hükmü önceki âyetlerde beyan edildiği gibi Müslümanlara başarı, Müslümanlara kurtuluş, nîmet ve zafer, kâfirlere de hezimet, helâk ve yok oluştur. Allah'ın hükmü

peygambere ve mü'minlere öldükleri andan itibaren cennet ve Allah'ın hoşnutluğu, kâfirlere de geberdikleri andan itibaren cehennem ve Allah'ın gazabıdır. Öyleyse ey peygamberim ve ey Müslümanlar dünyada zafer, dünyada başarı, dünyada kurtuluş getirecek Rabbinizin hükmü gelinceye kadar ve Rabbinizin rızasını ve cennetini getirecek Rabbinizin ölüm hükmü gelene kadar cennet yolunda sabredin. Unutmayın ki hüküm verenlerin, hakimlerin ve hükmünü uygulayacak olanların en hayırlısı Allah'tır.

Bu sûreyi de burada bitirmiş oluyoruz. Rabbim hepimizi razı olduğu biçimde iman eden ve bu imanıyla hayatını düzenleyen salih kullarından eylesin. Bir sonraki dersimizde Hûd sûresini tanımaya başlayacağız. Sübhanekallahümme ve bihamdik, eşhedü en lâ ilahe illâ ente, estağfiruke ve etûbu ileyke. Vel hamdü lillahi Rabbil âlemîn.

- 11 -

HÛD SÛRESİ

Mushaf'ımızdaki sıralamaya göre 11, nüzûl sıralamasına göre 52, miûn kısmının birinci sûreler grubunun ikinci sûresi olan Hûd sûresinin âyet sayısı 123 olup Mekke'de nâzil olmuştur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Sûrenin başında Kur'an'ın iniş sebebine dikkat çekilir. Sadece Allah'a kulluk edesiniz diye bu kitabı indirdik buyurulur. Sonra insanların, inanmayanların bu kitaptan saklanıp bürünmeleri gündeme getirilir. Göklerin ve yerin yaratılışı, insanlara nîmetlerin ulaştırılışı, bu nîmetler karşısında insanların tutumları, şükürsüz nankörlerin Allah'ın dinini bozma taktikleri ortaya konur. Ama onların asla Allah'ı âciz bırakamayacakları vurgulanır. Sonra iman eden mü'minlerle kâfirlerin karşılaştırılması yapılır. Vahiyle gören mü'minlerle, vahiyden mahrum oldukları için kör kalan kâfirlerin mukayesesi yapılır. Sonra

buna tarihten örneklere geçilir. Sırasıyla Nuh (a.s) ve toplumunun örneği, Hûd (a.s) ve Âd kavmi, Sâlih (a.s) ve toplumu olan Semûd, sonra Lût kav-mini helâk emriyle gelen meleklerin İbrahim (a.s)'a uğrayıp Ona bir evlât ve torun müjdelemeleri, sonra Lût kavminin helâki, sonra Şuayb (a.s) ve topumu Medyen ve Eykeliler'in helâki, sonra Mûsâ (a.s)'dan bir kesit anlatılır. Sonra bütün bu gaybî haberlerin kendisine anlatıldığı Rasulullah efendimizden dosdoğru olması istenir.

1,3. "Elif, Lâm, Ra. Bu kitap, hakim ve haberdar olan Allah tarafından, Allah'tan başkasına kulluk etmeyesiniz diye âyetleri kesin kılınmış, sonra da uzun uzadıya açıklanmış bir Kitaptır. Ben size, O'nun tarafından gönderilmiş bir uyarıcı ve müjdeciyim. Rabbinizden mağfiret dileyin ve O'na tevbe edin ki, belli bir süreye kadar sizi güzelce geçindirsin ve her fazilet sahibine faziletinin karşılığını versin. Eğer yüz çevirirseniz o zaman ben doğrusu hakkınızda büyük günün azabından korkarım."

Huruf-ı mukatta âyetinden sonra Rabbimiz buyurur ki, Hakîm ve Habîr olan, hikmet sahibi ve her şeyden haberdar olan Allah'tan gelme bir kitap ki, bir yasa ki, bir ferman ki, bir hayat programı ki, bir yazgı ki onun âyetleri tahkim edilmiş, sağlamlaştırılmıştır. Bu Allah âyetleri bir yasa olarak, bir kader olarak tüm zamanları, tüm mekânları ve tüm insanlığı kapsamaktadır. Bu Allah âyetlerinin karşısına hiçbir gücün çıkabilmesi, hiç kimsenin onları nakzetmesi, ilga etmesi, değiştirmesi mümkün değildir. Kıyâmete kadar kimsenin o âyetlerle savaşması ve galip gelmesi mümkün değildir. Kıyâmete kadar hiçbir gücün bu âyetlere karşı galip gelmesi mümkün değildir. Kıyâmete kadar hiç kimsenin, hiç bir gücün bu kitabın âyetlerinden daha güzelini ortaya koyması mümkün değildir.

Evet muhkem bir kitabın âyetleridir bu âyetler. Semavat gibi, yıldızlar gibi tahkim edilmiş, sağlamlaştırılmış, bozulmaktan, tahrifattan korunmuş, insanlar tarafından yıkılamayacak muhkem varlıklar gibi tahkim edilmiş sağlamlaştırılmıştır. Hiç kimse ona müdahale ede-mez. Hiç kimse onu iptal edemez. Hiç kimse onun âyetlerini kaldıra-maz. Hiç kimse onun yasalarını iptal edecek, ondan daha muhkem, ondan daha güzel bir yasa koyamaz. Böyle Allah tarafından tahkim edilmiş, sağlamlaştırılmış, kalpte olan kabulde olan, Levh-i Mahfuz'dan dünyaya yansıyan bir kitabın âyetleridir bunlar. Hayata hakim olan, hayata hükmeden, hayatın tümünde söz sahibi olan bir kitabın âyetleridir bunlar. Zira Kur'an hangi konuda ne diyorsa bu değişmeyen bir yasadır. İyi kötü konusunda, hayır şer konusunda, hak bâtıl konusunda, adâlet zulüm konusunda,

iman küfür konusunda, cennet cehennem konusunda, hayat ölüm konusunda tek hakim, tek kıstas bu kitaptır.

Sonra, bu tahkiminden sonra da âyetleri tafsıyl edilmiş, açık-lanmış, herkesin anlayabileceği, herkesin uygulayabileceği, her kesin kendisiyle yol bulabileceği, herkesin kendisiyle hayatını düzenleyebileceği açık bir hale getirilmiştir Hakîm ve Habîr olan Allah tarafından.

Veya fâsılalı fâsılalı bir şekilde, bölüm-bölüm, sûre-sûre, âyet-âyet hükümleri beyan edilmiştir. Hükümler, kıssalar, âyetler detaylı olarak anlatılmış, her şey ne eksiği ne de fazlalığı olmadan tastamam ortaya konmuştur. Gerçekten Hakîm olan, hikmet sahibi olan, hayata hakim olan, hayata hükmeden, her şeyi bilen, en iyi hüküm veren, her şeyin sahibi olan Allah tarafından gönderilmiştir bu kitap.

Peki niye gelmiş bu kitap? Niye göndermiş Rabbimiz bu ki-tabını? Ne istiyor bu kitabın sahibi kullarından? Bakın âyetin devamında bu kitabın geliş sebebi şöylece gündeme getirilir:

Sadece Allah'a kulluk edin. Kulluğunuz, ubûdiyetiniz sadece Allah'a olsun. Sadece Allah'ı dinleyin. Sadece Allah'a boyun bükün. Sadece Allah için yaşayın. Hayatınızın tümünde tek hakim varlık Allah olsun. Hayatı parçalamayın. Kulluğu parçalamayın. Gece hayatınızda, gündüz hayatınızda, aile hayatınızda, bireysel hayatınızda, toplumsal hayatınızda, evlenmenizde, boşanmanızda, hukukunuzda, eği-timinizde, savaşınızda, barışınızda, kazanmanızda harcamanızda söz sahibi sadece Allah olsun. Sadece O'nu razı etmeye çalışın. Kendinizi sadece O'na beğendirmeye çalışın.

Evet işte kitabın tebliğcisinin kimliği. İşte bu kitabın pratiği, bu kitapta istenen kulluğun örneği olan peygamberin özelliği ve şerefi. Elbette böyle bir Allah'ın yeryüzündeki sözcüsü olan, böyle değişmez ve değiştirilemez bir kitabın tahkim edilmiş âyetlerini okuyan, o âyetlerin bilincine eren bir tebliğci bu kitabın diliyle konuşacaktı. Kendinden emin, yolundan emin, çağırdığından emin, Allah karşısında boynu bükük, ama Allah'tan başkaları karşısında başı dimdik olarak şöyle diyor: İşte ey insanlar, ben size Allah tarafından gönderilmiş, görevlendirilmiş bir müjdeci ve uyarıcıyım. Allah'ın bu kitabında istediği kulluğu size gösterecek, size örnekleyecek yasal bir örnek olarak beni izlerseniz, benim gibi bir hayat yaşarsanız sizi Cennetle müjdeler, aksini yaparsanız da cehennemle uyarırım. Sizler bu misyonumla Allah'a kulluğu bende göreceksiniz. Rabbinizin istediği örneği bende bulacaksınız.

Evet işte bu kitap bunun için gelmiştir. Allah sizden kulluk istiyor. Allah sizden sadece kendisini dinlemenizi, sadece kendisine ibadet etmenizi istiyor ve bu konuda örneğiniz de benim dedikten sonra Rasulullah efendimiz bu kitabın ve kendisinin geliş gayesini anlatmaya devam ediyor:

Rabbinize istiğfar edin. Rabbinizden bağışlanma dileyin. Çün-kü ne siz, ne ben, hiçbirimiz Rabbimizin bu kitabında bizden istediği kulluğu lâyıkıyla yapamayız. Kusurlarımız, hatalarımız, falsolarımız olacaktır. Öyleyse gelin Rabbimize istiğfar edelim. Hatalarımızı, kusurlarımızı görmemesini, eksiklerimizi tam kabul etmesini, günahlarımızı kale almamasını dileyelim O'ndan. Becerebildiğimiz kadar kulluğa koşalım, beceremediklerimiz konusunda da O'nun affını isteyelim.

Sonra O'na tevbe edin. O'na yönelin. Yönünüzü O'na dönün. O'nun yörüngesine girin. O'nun kulluk programına yönelin. İyiliklerinizle güzel amellerinizle Rabbinize yönelin. Günahlarınızdan, isyanlarınızdan, O'ndan habersiz, O'nun kitabından, O'nun kulluk progra-mından habersiz hayatlarınızdan vazgeçip Rabbinize kulluğa yönelin. Rabbinizin kitabına yönelin. Rabbinizi hoşnut etmeye, Rabbinizin rızasını kazanmaya koşun. Sadece ve sadece O'nun onayladığı bir hayatı yaşamaya koşun. Eğer böyle yaparsanız kesinlikle bilesiniz ki Allah belli bir ecele kadar, yâni ölümlerinize kadar size çok hoş nîmetler verecek. Bu dünyada bol bol nîmetler, bol bol rızklar verecek, bu dünyada güzel bir hayat yaşatacak, sizi güven ve emniyete kavuşturacaktır.

Ve O Allah her fazilet sahibine faziletini de verir. Yâni sorumlu olduğu mükellefiyetinden fazlasını yapan, farzların ötesinde nafilelerle Allah'a yaklaşmaya çalışan kullarına hem dünyada, hem de âhirette fazla fazla verir Allah. Dünyada Müslümanca bir hayat yaşadığınız sürece Rabbinizin güzel nîmetleriyle nîmetlenir asla bir darlık çekmezsiniz. Dünyada bereketli bir hayatınız olur, huzur içinde bir hayat sürersiniz. Ölümlerinize kadar huzur içinde olursunuz. Aksi takdirde dünyada ebedîyen bu nîmetler içinde olmayacaksınız. Öbür tarafta Müslümanca bir hayat yaşayanlar gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, kalplerinizden bile geçiremeyeceğiniz, hayal bile edemeyeceğiniz envai çeşit nîmetler sizi beklemektedir.

Ama eğer Allah'ın istediği kulluktan yüz çevirirseniz, Allah'ın istediği gibi yaşamaktan yüz çevirirseniz, O'na istiğfardan, O'na yönelmekten, Onun için bir hayat yaşamaktan uzaklaşırsanız, o zaman ben büyük bir günün azabının size geleceği günden korkuyorum. Korkarım ki o kıyâmet gününün azabı size gelecek ve o zaman hiçbir şey yapamayacaksınız. O gün rezil ve perişan olacaksınız. Öyleyse gelin ey insanlar, sadece Allah'a kulluk yapın. Gelin sadece O'nu dinleyin, sadece O'na yönelin. Çünkü:

4. "Dönüşünüz ancak Allah'adır. O her şeye Kâdirdir."

Unutmayın ki dönüşünüz Allah'adır. Hesabı O'na ödeyecek-siniz. Yaşadığınız bu hayatın sonunda O'nun kararıyla, O'nun yar-gılamasıyla ve O'nun hükmüyle karşı karşıya kalacaksınız. Bilesiniz ki attığınız her adım, aldığınız her nefes sizi Rabbinize doğru götü-rüyor. Tüm çabalamalarınız O'na doğrudur. Her an ölüme doğru, her an kıyâmete doğru koşuyorsunuz. İnsan ölmek üzere doğuyor. Güneş batmak üzere doğuyor. Gündüz geceye doğru koşuyor, gece gündüze doğru hareket ediyor. Her şey fânidir bu âlemde. Herkes ve her şey yok olmaya mahkumdur. Bir gün gelecek siz de yok olacaksınız, dünyanız da, ayınız, güneşiniz de yok olacak. Bir gün O'nun huzurunda toplanacak ve saniye saniye bu hayatta yaptıklarımızın hesabı sorulacak.

Öyleyse sonunda hesabı kime ödeyecekseniz, kime karşı sorumlu olacaksanız, kimin hükmüne boyun eğmek zorunda kalacaksanız kulluğunuz da sadece O'na olsun. Sadece O'nu razı etmeye çalışın. Gecenizi gündüzünüzü sadece O'nun belirlediği yasalar istikâmetinde düzenleyin. Allah'ın size gönderdiği bu kitabın bilincine erin. Allah'ın şu muhkem âyetlerinin doğrultusunda bir hayat yaşayın. Bu kitabın âyetlerini kendinize gündem yapın. Aklınızda, fikrinizde, ağzınızda, kulaklarınızda bu kitabın âyetleri olsun. Daha güzel Müslümanlık hesabı içinde olun.

Unutmayın ki Rabbiniz her şeye Kâdirdir. Her şeye güç ye-tirendir. Sakın şüpheniz olmasın. Allah ölümlerinizden sonra sizi tekrar diriltip hesap kitap için huzuruna getirmeye Kâdirdir. Yaşadığınız bu hayatın, yaptıklarınızın hesabını size sormaya Kâdirdir. Güzel amellerinizin mükafatını, kötü amellerinizin de cezasını vermeye Kâdirdir. Gelin bunu unutmadan yaşayın. Gelin büyük bir mükafat, büyük bir cezaya doğru adım attığımızı unutmayın. Gelin sırt dönmeyin Allah'a. Gelin kulaklarınızı tıkamayın Kur'an'a. İlgisiz kalmayın Peygamber'e. Tapınmayın dünyaya. Tapınmayın eşyaya. Sadece bu dünya için yaşamayın. Hesabınızı bu dünya için yapmayın. Allah'ın bu uyarılarına karşı kör ve sağır kesilmeyin.

Beni dinlemeyebilirsiniz. Ben zaten bana kulak verin demiyo-rum. Beni örnek alın, benim gibi olun demiyorum. Ama gelin Allah'ın âyetlerini okuyun, Allah'ın âyetlerine kulak verin, Allah'ın âyetleriyle gözleriniz, kulaklarınız açılsın diyorum. Allah'ın âyetleriyle dirilin diyo-rum. Dünyaya ayırdığınız zamanın onda birini, yüzde birini şu kitabı okumaya, anlamaya ayırın. Bu kitabın âyetlerinin bilincine ermeye çalışın diyorum.

Allah için bir düşünün. Hayatı ne kadar biliyorsunuz? Şu ki-tabı ne kadar biliyorsunuz? Kafalarınızdaki ekonomik bilgilerinizle şu kitaptan bilgilerinizi bir kıyaslayın. Siyasal hayat bilgilerinizle kitaptan bilgilerinizi bir kıyaslayın. Bildiğiniz, tanıdığınız önderlerinizle, şeyhlerinizle, siyasal liderlerinizle peygamber konusundaki bilgilerinizi bir kıyaslayın. Televizyon dinlediğiniz zamanla Kur'an okumaya, dinlemeye ayırdığınız zamanı bir kıyaslayın. Gazeteye, dergiye ayırdığınız zamanla bu kitaba ayırdığınız zamanlarınızı bir kıyaslayın. Hangisi daha çok? Hangisini daha çok tanıyorsunuz? Hangisiyle daha yakından tanışıyorsunuz? Hangisinin bilgisi daha çok kafanızda canlanıyor? Kimin bilgileriyle kafanızı dolduruyorsunuz? Allah için bir düşünün.

Her gece kimin vahyiyle berabersiniz? Allah vahyiyle mi? Yok-sa şeytan vahiyleriyle mi? Allah için bir bakın durumunuza? Bir bakın ki nereye doğru gidiyorsunuz? Bu gidişiniz sizi nereye doğru götürüyor?

5. "Bilin ki, onlar Kur'an okurlarken gizlenmek için iki büklüm olurlar. Bilin ki, elbiselerine büründüklerinde bile Allah onların gizlediklerini ve açığa vurduklarını bilir. Çünkü O, kalplerde olanı bilendir."

Dikkat! Dikkat! Aman dikkat edin. Senden gizlenmek üzere, senden saklanmak üzere sadırlarını eğip büküyorlar. Senden bürünüyorlar, örtünüyorlar onlar. Sanki çalıntı bir malı gizlemek için, kimse görmesin diye vücudunu ona perde etmeye çalışan bir hırsız gibi kendilerini senden kaçırıyorlar onlar. Seni görmek istemiyorlar. Seni dinlemek istemiyorlar. Seninle karşı karşıya gelmek istemiyorlar. Bu âyetlerin nâzil olduğu dönemde Mekkeliler bu âyetleri de, bu âyetlerin tebliğcisini de dinlemek istemiyorlardı. Köşe-bucak kaçıyorlar, onun mesajını duymamak için ondan uzaklaşmaya çalışıyorlardı. Peygamber kendilerini tanımasın diye, kendilerine bu âyetleri duyurmasın diye elbiseleriyle yüzlerini kapatıyorlar, bir şeylerle bürünüyorlar ve kendilerini bu âyetlerden saklamaya çalışıyorlardı. Hakikat karşısında tıpkı deve kuşu gibi yüzlerini, başlarını kumlara gömüyorlardı.

Evet âyet-i kerîmedeki sadırlarını eğip büküyorlar ifadesi yan çiziyorlar, sırt dönüyorlar, yüz çeviriyorlar, ilgilenmiyorlar gibi anlamlara gelmektedir. Dün onlar bu işi yapıyorlardı, bugün de günümüz Müslümanları aynı şeyi yapıyorlar. Dün onlar dinlemiyorlardı, bugün Müslümanlar dinlemiyorlar. Acaba neden bu insanlar bu Kur'an'ı din-lemiyorlar? Neden Kur'an'a kulak vermiyorlar? Neyle bürünüyorlar bu insanlar kitaba ve peygambere karşı? Yâni kitabın ve peygamberin önüne neyi kalkan yapıyorlar? Neyi dikiyorlar? Arkadaşlar günümüz Müslümanları da kimileri cemaatini dikiyor kitabın karşısına, ondan dolayı dinlemiyor Kur'an'ı. Kimileri partisini putlaştırıyor, onun için ge-rek duymuyor bu kitabı dinlemeye, kimi efendisinden, şeyhinden dolayı, kimi siyasal liderinden dolayı, kimi ekonomik kaygısından, mal mülk derdinden dolayı dinlemiyor, dinlemiyor, dinlemiyor.

Yapmayın ey Müslümanlar. Bir şeyleri geçirmeyin bu kitabın önüne. Doktoralarınızı, doçentliklerinizi, mesleklerinizi, makamlarınızı, evlerinizi, çoluk çocuklarınızı, işinizi, aşınızı perde yapıp, onların arkasına saklanıp bu kitapla ilginizi kesmeyin. Tamam, ben de okuyacağım, ben de anlayacak ve anlatacağım, ben de yaşayacağım, ama işte şu şu konumum, şu şu işim bana imkân vermiyor diyerek bu kitaba karşı kalkanlar bulmayın. O kalkanların arkasına saklanıp, onlarla bürünüp kitapla ilginizi kesmeyin.

Gelin Allah aşkına şu kutsallaştırdığımız önderlerimizi, şu ken-di oluşturduğumuz kitaplarımızı bir kenara bırakalım. Gelin göğsümüzü eğip bükmeden, bir şeylerin arkasına saklanmadan, tüm varlığımızla, kalbimizi, gözümüzü, kulağımızı, düşüncemizi, amelimizi ki-taba ve peygambere çevirelim. Tüm varlığımızla Allah'a ve Resûlüne yönelelim. Her şeyimizi kitaba ve peygambere endeksli yapalım. Kitapla düşünelim, peygamberle yürüyelim. Tüm hayat problemlerimizi vahiyle çözümleyelim. Vahiy kaynaklı bir hayat yaşayalım. Hayat fel-sefemizi bir yerlerde oluşturup sonra da bunu vahye onaylattırmaktan vazgeçelim.

Tüm öncelikli bilgilerimizi atıp vahye yönelelim. O ne dediyse, nasıl dediyse öylece kabul edelim. Hayat felsefemizi bir kenara bırakalım. Cemaat felsefemizi bir tarafa bırakalım. Grupçuluğumuzu, hi-zipçiliğimizi bir kenara bırakalım. Sadece Rabbim bana ne dedi? diye, Rabbim benden nasıl bir hayat istedi? diye vahye kulak verelim. Şimdiye kadar elimizden düşürmediğimiz kitapları elimizden bir atalım. İşte bu kitaplar bizi adam etmedi. Bizi bir noktaya götürmedi. Peygamberin önüne geçirdiğimiz şu kutsal şahsiyetleri de bir kenara

bırakalım. Bu kitabı ve peygamberin sünnetini elimize alalım. Göğüslerimizi eğip bükmeden Allah nasıl istiyorsa öyle bir hayat yaşamaya çalışalım.

Evet o gün insanlar karşısına çıkamıyorlardı peygamberin. Hakkından gelemiyorlardı peygamberin. Durduramıyorlardı onu. Karşısına hiçbir şeyle çıkamıyorlardı. Şair dediler, tutmadı. Kâhin dediler, sökmedi. Sihirbaz dediler, olmadı. Şu anda da peygamber yolunun yolcularına aynı şeyleri söylüyorlar. Olmadık iftiralarla kitap ve sünnete yönelmiş, vahye yönelmiş, Allah ve peygamber diyen Müslümanları suçluyorlar, ama tutmuyor. Kıyâmete kadar da tutmayacak. Kıyâmete kadar peygamber yolunun yolcuları bu kitap ve peygamberle insanların karşılarına çıkmaya devam edecekler. Dinlemek istemeyecekler. Eğip bükecekler kendilerini. Bir şeylerin arkasına saklanacaklar. Bir şeylerle bürünecekler, ama bu Allah vahyinden asla kaçamayacaklar. Allah âyetleri onların gönüllerine işleyecek, kalplerine bir ok gibi saplanacak. Onlar bu kitaptan kaçtıkça batacaklar, kaçtıkça çözümsüzlüğe gömülecekler ve kurtuluşun bu kitapta olduğunu, bu kitabın dışında asla çözüme ulaşamayacaklarını anlayacaklar. Onlar ne yaparlarsa yapsınlar, ister kaçsınlar, ister kapatsınlar, ister yasaklasınlar, ister kulaklarını tıkasınlar, unutmasınlar ki:

Allah her şeyi biliyor. Gizlediklerini de biliyor, aleni yapıp ettiklerini de biliyor. Çünkü O Allah kalplerde olanları da bilir, niyetleri de bilir, iç dünyalarınızı da bilir. Şimdi böyle her şeyi bilen, her şeyden haberdar olan, bilgisi tam olan, bilgi kendisinden olan bir Allah'tan gelme bir kitap dururken sizler kimlere gidiyorsunuz? Kimlere baş vuruyor? Kimlerin bilgisiyle bilgilenmeye, kimlerden çözüm istemeye gidiyorsunuz? Kimlerin kitaplarını okumadan yanasınız? Efendim bu kitap da Allah'ın kitabını anlatıyor. Bu liderim de, bu efendim de kitabı ve peygamberi anlatıyor. Bunlar başka şey anlatmıyorlar ki? Hayır hayır. Aracıları bırakıp direk bu kitapla diyalog kuralım. Allah ne di-yor? Peygamber ne istiyor? Bunu direk kitaptan ve peygamberden öğrenmeye çalışalım. Çünkü herkes yanılabilir, herkes hata edebilir, ama hata etmeyen, yanılmayan sadece Allah ve Resûlüdür. Her kitapta yanılgı olabilir, ama içinde yanılgı olmayan tek kitap Kur'an ve sünnettir, bunu asla unutmayalım.

6. "Yeryüzünde yaşayan bütün canlıların rızkı ancak Allah'a aittir. O, canlıları babalarının sulbünde kararlaşmış ve anaların rahminde kararlaşmakta iken de bilir. Her şey apaçık bir Kitaptadır."

Evet yeryüzünde debelenen, hareket eden hiç bir varlık yoktur ki Allah onların rızklarını kendi üzerine almış, rızklarına kefil olmuş olmasın. Şu anda yeryüzünde debelenen kaç çeşit varlık var? Kaç miktar varlık var? Bu varlıklar nerede ve nasıl bir hayat içindedirler? Nasıl bir şart altındadırlar? Hayatlarını sürdürebilmek için neye ihtiyaçları var? Nasıl bir hayat yaşamalıdırlar? Bunların hepsini bilen bir Allah'tır O. Allah'tan başka bunu kimsenin bilmesi de mümkün değildir. Onların isimlerini, sayılarını, yerlerini, yurtlarını, yaşam biçimlerini, rızklarını ve ihtiyaçlarını, hayatlarını nasıl sürdürmeleri gerektiğini, rollerini bilen ve düzenleyen Allah'tır.

Hiç bir varlık O'nun ilminin dışında kalamaz. En küçüğünden en büyüğüne kadar, karadakilerden, denizin içindekilere kadar bu varlıkların beden yapıları hayat tarzlarına ne kadar uygun düşüyor değil mi? En küçük bir sineğin bile bakımını, beslenmesini, korunmasını, nerede olursa olsun yolunu bulmasını Allah'tan başka kimse öğretmemiştir ona.

Evet tüm varlıkların, tüm kullarının rızkı Allah'ın elindedir. Hiç kimsenin elinin değmediği, değemeyeceği, elinin erişemeyeceği yâni kimsenin müdahale edemeyeceği tüm rızıklar, tüm servetler onun elindedir. Rızık konusunda yetki sadece O'na aittir. Dilediklerine rızkı genişletir bol bol verir, dilediklerine de kısıverir. Çünkü O her şeyi bi-lendir. Kimin neye muhtaç olduğunu, kime ne kadar vereceğini, kime ne kadar kısacağını bilendir. Rızkı takdir eden Odur. Hikmet sahibidir o. Hikmeti gereği yapar bu taksimi. Onun ilmi her şeyi kuşattığı için bir kulu için zenginliğin mi hayırlı, yoksa fakirliğin mi, onu en iyi bilen odur. Bol vermesinde de az vermesinde de mutlaka bir hikmet ve ha-yır vardır.

Öyleyse bu konuda ona akıl vermeye, ona yol göstermeye gerek yoktur. Ya Rabbi bana şu kadar vermeliydin! Beni şununla im-tihan etmeliydin! Ben buna lâyıktım! Beni şununla imtihan etseydin ben mutlaka imtihanı kazanırdım! Diyerek ona karşı gelmenin anlamı yoktur. Çünkü kime ne kadar vereceğini çok iyi bilendir Rabbimiz.

Bir de bu konuda endişeye de gerek yoktur. Rabbimiz tüm varlıkların rızkını veren ve bunu teminat altına alandır. Bana ayırdığını yanlışlıkla hiç bir zaman başkalarına vermeyecek kadar bilgi ve hikmet sahibi, başkalarına ayırdığını da çatlasam patlasam da, sadece gündüz değil geceleri de çalışıp çabalasam da asla bana vermeyecek kadar âdil bir Allah'tır o.

Evet madem ki tüm rızıklar onun elindedir, madem ki herke-sin rızkını veren ve teminat altına alan odur, madem ki rızık konu-sunda tüm insanlar ona muhtaçtır o halde bu insanlar neden Rablerini bırakır da Onun berisinde kendilerine velîler bulmaya çalışrlar? Neden Rablerinin kendileri adına gönderdiği hayat programından yüz çevirirler de kendileri gibi rızka muhtaç insanların kanunlarına itaatten yana olmaya çalışırlar? Neden ihtilâf ettikleri konularda Rablerinin hükmüne müracaat etmezler? Neden Rablerinin kitabına baş vur-mazlar da başkalarının hükümlerine baş vururlar. Rızık konusunda ona yönelen, onun arzında yaşayan, onun havasını tüketen, onun suyundan istifade eden, onun arzında yaşayan, onun verdiği azaları kullanan bu insanlar hayat programı konusunda neden onunkinden yana olmuyorlar? Neden onun kitabından habersiz yaşamaya çalışıyorlar? Neden onun peygamberiyle diyaloga yanaşmıyorlar?

Rabbimiz hayata karışıcı tek Rab ve İlâh olarak kendi rubûbi-yet ve ulûhiyetini tanıtmaya devam ediyor.

7. "Arş'ı su üzerinde iken, hanginizin daha güzel iş işlediğini ortaya koymak için, gökleri ve yeri altı günde yaratan O'dur. Ey Muhammed! Andolsun ki, "Siz gerçekten, ölümden sonra dirileceksiniz" desen, inkâr edenler: "Bu, apaçık bir sihirden başka bir şey değildir" derler."

Evet O Allah ki gökleri ve yeri 6 günde yaratmıştır. Onun arşı su üzerindeydi. Rabbimiz bu âyetinde bize yaratılışı anlatıyor. Esasen bu 6 gün meselesi de, arş'ı su üzerinde bulunuyordu ifadesi de gaybî konulardır. Bu gaybî konularda hiç kimsenin bir şey demeye hakları olmadığı gibi, yine hiç kimsenin bu konularda söz söyleyenlere itibar etme hakları da yoktur. Çünkü Rabbimiz bu kadar söylemiş, bir açıklamada bulunmamış. Kur'an'ın beyan edicisi olan Rasulullah efendimizden de bu konuda bir açıklama, bir beyan olmadığına göre aynen böylece iman eder ve susarız. Çünkü hiç kimse, hiçbirimiz göklerin ve yerin yaratılışına şahit olmadık ki bu konuda söz söyleme yetkisine sahip olalım.

İşte şu anda vahiysiz konuşanlar yaratılışla alâkalı bir şeyler söylüyorlar, ama söylediklerinin tamamı yalandan ibarettir. Tamamı gaybı taşlamadan ibarettir. Tahmin ve zandan öteye bu söyledikleri şeyler hiçbir değer ifade etmeyen şeylerdir. Zaten bu adamların çıkış noktaları baştan yanlıştır. Yaratıcıyı

hesaba katmadan, Allah’ı diskalifiye ederek işe başlıyorlar. Gökler ve yer onlara göre bir yaratıcı olmaksızın, tesadüfen, kendi kendine var olmuştur. Onun içindir ki bu Allahsızların sözlerinin hiçbirisine itibar edemeyiz. Söylediklerinin hepsi tahminden, zandan ve yalandan ibarettir. Bu konuda bileceği-miz, inanacağımız ve diyeceğimiz sadece şudur: Gökleri ve yeri ya-ratan Allah’tır, 6 günde yaratmıştır ve arşı da su üzerinde idi o kadar. Bunun üzerinde değil de şunun üzerinde düşüncelerinizi, tefekkür-lerinizi yoğunlaştırın. Size lâzım olan, anlamanız gereken şudur diyor Rabbimiz. Niye yaratılmış bu gökler ? Niye yaratılmış bu insanlar? Sizler niye varsınız bu dünyada? Varlığın var oluş sebebi nedir?

İşte üzerinde kafa yormanız gereken mesele budur. Bunu anlamaya çalışın. Niye yaratmış Allah bu gökleri ve yeri? Niye ya-ratmış Allah sizi? Hanginiz daha güzel ameller işleyecek? Hanginiz daha güzel kulluklar yapacak? Bu konuda sizi deneyelim diye. Evet işte yaratmanın sebebi budur. Göklerin ve yerin yaratılışı bizim imtihanımız içinmiş. Demek ki bizim için yaratılmış gökler ve yer. Bizim imtihanımız için yaratılmış. Yâni bu gök niye var? Benim imtihanım için. Bu arzın varlık sebebi ne? Benim imtihanıma konu. Öyleyse ben imtihan olacağım. Biz imtihan olacağız bu yerde? Kulluk imtihanı, ibadet imtihanı, sabır imtihanı, şükür imtihanı, namaz imtihanı, oruç imtihanı...

İşte bu imtihanın salonu bu âlemdir. Rabbimiz bizim imtihanımız için her şeyi hazır hale getirmiş. Arz hazır, sema hazır, hayat hazır, rızık hazır, akıl hazır, göz-kulak hazır, irade hazır, bilgi hazır, hidâyet hazır ve Allah bizden kulluk istiyor. Bu imkânlarını Allah’ın istediği gibi kullananlar, Allah’ın istediği fıtratlarına uygun sâlih ameller işleyenler, Müslümanca bir hayat yaşayanlar sonunda cennete, kâfirler de cehenneme gideceklerdir. İşte bu imtihanın neticesi de budur.

Eğer sen desen ki ölümden sonra dirileceksiniz. Kâfirler, a-kıllarını, duyularını, fıtratlarını, iradelerini örtenler derler ki, diyecekler ki bu bir büyüden, bu bir sihirden başka bir şey değildir. Yâni bu sizin diriliş dediğiniz şey, hesaba çekilme dediğiniz şey bu dünyada cahil halkın gözlerini boyamaktan, onları aldatmaktan başka bir şey değildir. Cahillerin dünya zevklerini kaçırmaktan ve onlar üzerinde baskı kurmaktan başka bir şey değildir.

Evet, bu hiç değişmemiştir. Dün de, bugün de kâfirler aynı şe-yi söylüyorlar. Zavallı insanlar kendi zanlarıyla, varsayımlarıyla, vahiyden uzak bilimsel dünyalarıyla, tahminleriyle kendilerine bir felsefe uyduruyorlar. Vahyi tanımadıkları için, Allah bilgisinden uzak oldukları için gözlerinin önünü bile

göremiyorlar.

Kendi ruhlarından, kendi bedenlerinden, kendi dünyalarından habersiz kendi kendilerine zanlarda, tahminlerde bulunuyorlar. Hayat bu hayattır. Bu hayatın dışında başka bir hayat yoktur diyerek, dirilişin bir sihir olduğunu iddia ederek Müslümanın doğrusunu Müslümana kullanmaya çalışıyorlar. Aslında kendisi de inanmıyor bu dediğine. Kendisi de biliyor ki mutlaka yaptıklarının hesabı bir gün kendisinden sorulacak. Kendisi de bunun farkındadır ama hayat programının bozulacağından korktuğu için böyle diyor. Yâni âhiret gündeme geldiği zaman, tekrar diriliş, hesap kitap gündeme geldiği zaman iştahı kaçacak ve şu anda yaptığı işleri rahat yapamayacak da onun için reddediyor. Allahsız, vahiysiz, cennetsiz, cehennemsiz bir dünya kurduğu için inkar etmesin de ne yapsın? Elbette böyle bir dünya, ona bunu inkâr ettirecektir Allah korusun.

8. "Andolsun ki, onların azabını sayılı bir süreye kadar ertelesek, "Onu alıkoyan nedir? "derler. Bilin ki, onlara azap geldiği gün, artık geri çevrilmez; alaya aldıkları şey onları mahvedecektir."

Onlardan, onların hak ettiği azabı belli bir süre, belli bir müddet tehir etsek bu sefer de derler ki hani o azabı tutan nedir ya? Hani o sözünü ettiğiniz azabı alıkoyan ne? Hani niye gelmiyor bu azap? Hani yıllardır sizin sözünü ettiğiniz O Allah'ı, o dirilişi, o azabı inkâr edip durduğumuz halde nerede kaldı bu azap? Niye gelmiyor? Bu bir taraftan bir inkârın, bir alayın ifadesiyken, diğer taraftan da içten içe bir korkunun, bir şüphenin ifadesidir. Yâni kâfir hiçbir zaman inkârında samimi değildir. Biliyor ki bu reddettiği bir gün başına gelecek. Biliyor ki bir gün ölüm gelecek.

İşte yeryüzünde küfrün zirvesini sergileyen Firavun. Kendisini insanlara rab ve ilâh olarak takdim ediyor. Benden başka ilâh yoktur diyor. İlâhlığı adına Mûsâ (a.s)'a ve Müslümanlara yapmadığını bırak-mıyor. Ama geberip giderken iman ediyor. Şehadet kelimesini söylü-yor. Anlıyoruz ki dünya üzerinde hangi kâfir olursa olsun öldükten sonra dirilişle alâkalı mutlaka içinde bir bilgi var, bir duygu var. Bu dünyada rahatlayabilmek için vicdanının sesini, kalbinin sesini susturmaya çalışıyor. Duyularına baskı uygulamaya çalışıyor.

Evet insan yaptığı suçların karşılığı olan ceza hemen gelmediği takdirde onun hiç gelmeyeceğini zannediyor. Halbuki o suçun cezası vakti gelince çekilir.

Bu bazen bu dünyada, bazen da öbür ta-rafta gerçekleşir. Allah'ın acelesi yoktur. İnsanın ilâhî cezayı acele is-temesi onun cehaletinin eseridir. Çünkü Rabbimiz sonsuz merhamet sahibidir. Kullarının tevbesine imkân tanımaktadır. Belki bir gün dönerler de kurtulurlar diye onlara mühlet veriyor.

Dikkat edin, o azap onlara geldiği gün, o azap onlara çattığı zaman onu onlardan uzaklaştıracak, onlarla o azabın arasına girip onları kurtaracak hiç bir güç ve kuvvet yoktur. Alay ettikleri, reddet-tikleri azap da onları kuşatıverecek. Dünyada işledikleri tüm kötülükleri, yaptıkları tüm pislikleri, küfürleri, şirkleri, Allah'tan habersiz yaşadıkları hayatlarının kötü sonucu kendilerini kuşatıverecek. İnkâr ettikleri, reddettikleri, alay edip durdukları azap, kıyâmet gerçeği kendilerini çepeçevre kuşatıverecek. Allah'ın azabını alay konusu yapıyorlardı, hafife alıyorlardı. Cenneti ve cehennemi gündeme almıyorlar, Allah'ın haberleriyle alay ediyorlardı. İşte alay ettiği şeyler yarın onları çepeçevre kuşatacaktır. Ve artık ondan kaçıp kurtulmaları da mümkün olmayacaktır. Hani Nuh kavmi kurtulabildi mi? Âd kavmi kaçabildi mi? Semûd kavmi bir şey yapabildi mi? Firavunlar, Karunlar bir şey yapabildiler mi? Kim ne yapabilmiş? Ey zavallı kâfirler siz kaçıp kurtulabilecek misiniz? Neyinize güveniyorsunuz? Hiç aklınız, izanınız yok mu sizin?

9. "Andolsun ki, insana nîmetlerimizi tattırır sonra onu ondan çekip alırsak, o şüphesiz umutsuz bir nanköre döner."

İnsana katımızdan bir rahmet tattırsak, ona katımızdan bir nî-met ulaştırsak, sonra da o nîmetleri ondan alıversek, hemen o ümit inkisârına uğrar da nankörlüğe dönüverir, kâfir oluverir. Tüm ümitlerini kaybeder de Allah'la çatışma içine giriverir. Geçmişini unutur. Dünü unutur. Bugün vermediyse, bugün aldıysa dün vermişti Rabbim de-mez. Halbuki aynı insan:

10. "Başına gelen sıkıntıdan sonra, ona bir nîmet tattırırsak "Musîbetler başımdan gitti" der; doğrusu o, şımarıp böbürlenen biridir."

Kendisine dokunan zararlardan sonra nîmetlerimizi kendisine tattırdığımız zaman der ki artık tüm olumsuzluklar, tüm kötülükler benden gitti. Tüm kötülükleri başımdan uzaklaştırdım. Ben becerdim bunu. Ben akıllı davrandım da bu kötülükleri kendimden uzaklaştırdım. Hiç kimsenin yapamadığını ben başardım demeye başlar. Peki ey zavallı insan, madem ki bu kötülükleri defeden, uzaklaştıran olarak kendini görüyor ve biliyorsun da acaba niye elindeki iyilikleri kaybettiğin ortamı da kendinden bilmiyorsun?

Yâni madem ki üzerindeki kötülükleri aklınla, bilginle, tedbirinle, gücünle kuvvetinle defettiğini iddia ediyorsun, Allah'ı diskalifiye ediyorsun, o zaman

neden elindeki iyilikleri kaybetmeye gücün, aklın fikrin yetmiyor? Madem ki başarı kendinden, başarısızlığa düşmekten neden engelleyemiyorsun kendini? Madem ki bu sıhhat senden, onu kaybedip hasta olmamaya niye gücün yetmiyor? Madem ki hayat senden, onu kaybedip ölmemeye niye gücün yetmiyor? Orada bitiyor hain. Yâni elindekileri kaybettiği zaman suçlu başkalarıdır, ama kaybettiklerini tekrar ele geçirince de tüm mârifet kendisindedir.

Zararları, kötülükleri, olumsuzlukları hep başkaları yapmıştır ama iyilikler, başarılar, karlar kendisindendir. İyi notu kendisi almıştır ama kötü notu öğretmen vermiştir. Halbuki bunların hepsi Allah'tan-dır. Rabbimiz kendisine başarı verdiği zaman, sıhhat verdiği zaman, zenginlik verdiği zaman hemen bunu Allah'tan değil de kendisinden bilerek şımarmaya başlıyor. Ben bunlara kendim ulaştım diyor. Kafasını çalıştıran bunlara ulaşır diyor. Sonra bütün bunları veren Allah bir imtihan sebebiyle geri alıverince, tepetakla getiriverince, ekonomik gücü, siyasal nüfusu sıfıra doğru inmeye başlayınca da bu sefer bunun bir imtihan olduğunu unutuyor da tüm ümitlerini kaybedip dövünmeye başlıyor.

Halbuki bir Müslüman bilir ki veren de Allah'tır, alan da. Vermesi ayrı bir imtihandır, alması ayrı bir imtihan. Müslüman bilir ve inanır ki bu hayatının da, bu ekonomik gücünün de, bu siyasal gücünün de, bu malının mülkünün de, bu sıhhatinin de vericisi ve alıcısı Allah'tır ve bunlar dünyanın birer imtihanıdır. Allah bunlarla kendisini imtihan etmektedir. Bunlar ilk defa bize veriliyor ve ebedîyen bizde kalacak da değildir.

İşte bizden öncekiler bunlarla imtihan edildiler, şu anda da bizler imtihandayız. Öyleyse zannetmeyelim ki bütün bu verilenler bizler imtihanı kazandık da onun için veriliyor. Zannetmeyelim ki bizler Allah'ın sevgili kullarıyız da bu zenginlik, bu sıhhat, bu siyasal güç onun için bize veriliyor. Verilmeyenler de zannetmesinler ki onlar kötü oldukları için bunlardan mahrum bırakılıyorlar. Hayır hayır, verilenler verilenlerle, verilmeyenler de verilmeyenlerle imtihandadır. Kimin kazandığı, kimin kaybettiği de bugün değil yarın belli olacaktır.

Öyleyse hangi durumda imtihan edilirsek edilelim Allah'a kul-luk programımızı bozmamalıyız. Zenginken de, fakirken de, hastalık anında da, sağlık içinde de Rabbimize kul olmak zorundayız. Verdiği zaman da şükrederek Allah'a yöneleceğiz, aldığı zaman da sabrederek Rabbimize yöneleceğiz. Verilince şımarıp, alınınca da isyana yö-nelmeyeceğiz. Sürekli bir imtihanda

olduğumuzu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayacağız. Kâfir ve müşrik dünyanın yanılgılarına, de-ğer yargılarına düşmeyeceğiz. Hayatı Allah'ın değer yargılarıyla değerlendireceğiz. Mal mülk gibi, siyasal güç gibi cahili güç anlayışlarına kapılmayacağız. Müslümanca düşüneceğiz. Gerçek başarıyı, gerçek gücü, gerçek büyümeyi takvada göreceğiz, teslimiyette göreceğiz, kullukta ve sâlih amellerde göreceğiz. İzzet ve şerefi kâfir dünyanın gördüğü şeylerde görmeyeceğiz.

11. "Bunların dışında, sabredip iyi işler işleyen kimselere, işte onlara mağfiret ve büyük ecir vardır."

Lâkin sabredenler, kendilerine imtihan konusu olarak Allah tarafından bir şeyler verilince de, alınınca da bunu Allah'tan bir im-tihan bilip şımarmayanlar, ümitsizliğe düşmeyenler, Allah'ın imtihan soruları karşısında kulluk programlarını bozmayanlar, her halükârda Müslümanca bir direnç gösterip Müslüman kalabilmenin kavgasını verenler, planlarını programlarını bunun için yapanlar, bunun için ya-tırım yapanlar, Allah'ın istemediği şeylerde büyümenin değil, Allah'ın razı olacağı şeylerde büyümenin hesabını yapanlar, Allah'ın vahyine, Allah'ın değer yargılarına sahip çıkanlar var ya, bunun için sâlih ameller işleyenler, hayatlarını iman kaynaklı yaşayanlar var ya işte onlar için bağışlanma var ve büyük ecirler onları beklemektedir.

12. "Putperestlerin: "Ona bir hazine indirilmeli veya yanında bir melek gelmeli değil miydi?" demelerinden senin Ey Muhammed! Kalbin daralır ve belki de sana vahy olunanın bir kısmını terk edecek olursun. Sen ancak bir uyarıcısın, Allah her şeye vekildir."

Şu sözü söylediler diye senin göğsün daralıyor. Daralıyor, sı-kılıyor ve bu yüzden de sana vahy edilenlerin bir kısmından vazgeçmeyi bile düşünüyorsun. Çevresindekiler onun getirdiği vahye karşı çıkıp ona ve getirdiği mesaja sihir, şiir, mecnun gibi iftiralarda, saldırılarda bulunmaya başlayınca, bunlar dönemi geçmiş şeylerdir filân demeye başlayınca, onunla ve getirdiği şeylerle ilgilenmemeye devam edince, boykota maruz kalınca, alay konusu edilince Rasu-lullah efendimiz sıkılıyor, bunalıyordu. İnsan elbette kendi bildiği doğrular uzun bir süre insanlar tarafından reddedilince gerçekten büyük sıkıntılara düşer, hayal kırıklığına uğrar, umutsuzluğa kapılır. Bunun böyle gidişi yılları alıverince peygamber için değil ama insan dâvâsının doğruluğundan bile şüpheye düşer. Böyle bir durumda insan ola-rak onun desteğe, teselliye ihtiyacı vardır. İşte böyle yıllar süren bir uğraşta Rabbimiz elçisini teselli ediyor.

Mekkeliler Rasulullah efendimizi dinlemiyorlar, onun dediklerini kale almıyorlar, alay üstüne alayla mukabelede bulunuyorlardı. Hattâ şöyle diyorlardı:

Ona bir hazine gelmeli değil miydi? Onun hazineleri olmalı değil miydi? Ne bilelim biz onun gerçekten bir peygamber olduğunu? Bu konuda bizi temin edecek bir hazine verilmeli değil miydi? Şu dağları onun için altın, gümüş yapmalı değil miydi Allah? Orduları, askerleri olsaydı ya? Yahut bir melek onun elçiliğine şehadet etmeli değil miydi? Bir melek gelmeli ve o melek bu peygamberdir, buna inanın demeli, değil miydi? Şimdi bu durumda böyle bir insanın peygamberliğini biz nasıl kabul edelim? Parası yok, pulu yok, ekonomik gücü yok, holdingi yok, siyasal gücü yok, orduları, askerleri yok, atı yok, arabası yok, melekleri, ruhani gücü yok, gaybı bilmiyor, Levh-i Mahfuzu okuyamıyor, bir bakışıyla insanları hidâyete ulaştıramıyor, bir anda âyetler getiremiyor, azaplar indiremiyor, gazaplar çağıramıyor. Bunun bizden bir farkı yok dediler.

İşte insanların bu itirazları, bu değer yargıları karşısında Ra-sulullah efendimiz kendi kendine düşünmeye başladı. Acaba şimdilik şu şu konuları anlatmasam mı? Acaba şunları şunları şimdilik bu adamlara demesem mi? Bir tarafta ekonominin patronları var ki adamlar malları mülkleriyle topluma egemen olmuşlar, kendilerini kabul ettirmişler. Bir tarafta ruhban sınıfı var ki adamlar gaybı biliyorlar, geçmişten haber veriyorlar, gelecekten konuşuyorlar, uçuyorlar, kaçıyorlar, cennet parselliyorlar. Hocalar var, hacılar var, yöneticiler var...

Ve insanlar bunlara yönelip peygamber (a.s)'ı dinlemeyince Rasulullah efendimiz üzülüyor, sıkılıyor, ruhu daralıyordu da Rabbi-miz buyurdu ki: Sakın ha, sakın! peygamberim, sen onların bu abuk sabuk sözlerine aldırış etme. Onlar seni ve Rabbini şartlandırmak istiyorlar. Kendilerine kendilerinin istedikleri cinsten şeyler indirilme-sini istiyorlar. Onlar kendilerine, kendi arzularına, kendi şehvetlerine, kendi hevâ ve heveslerine tapınmak istiyorlar. Sakın insanlar ne der? El âlem ne düşünür? diye bir hesabın içine girerek şunları şunları du-yurmayayım deme. Çünkü bu din, bu âyetler senden değildir. Bu din Rabbindendir ve sen sadece Rabbinden gelenleri tebliğle görevlisin. Eğer sana gelenler senden mal mülk istemek için geliyorlarsa, hazine için geliyorlarsa, gaybı bilmen için geliyorlarsa hiç gelmesinler. Senin işin bunlar değil, senin görevin bunlar değil. Sen sadece cennet ve cehennemle uyarıcısın. İşte Yusuf'la, Yunusla, Hut'la uyarıcısın. Sen yoluna devam et çünkü:

Allah her şeye vekildir. Vekaletini Allah'a ver, O'na güven, O'na dayan, O'na tevekkül et, işini O'na havale et ve görevine devam et, uyarına devam et. O

dilerse melek de gönderir, hazine de gönderir, ya da göndermez. Dün peygamberine bunu söyleyen Rabbimiz bugün bize de aynı şeyi söylüyor. Bizler de insanların tutumlarından dolayı tavrımızı değiştirmeyeceğiz, sadece Rabbimize güvenecek, işimizi O'na havale edecek ve uyarımızı sürdüreceğiz. Bize de aynı şeyleri söyleyecekler. Bunların ne paraları var, ne pulları var, ne büyük şirketleri var, ne ruhani güçleri var, ne gaybı biliyorlar diyecekler. İşte peygambere de dendi bunlar. Bu tür zırvalar karşısında ne kalplerimiz sıkılacak, ne morallerimiz bozulacak, ne de Allah'ın âyetlerinden kimilerini okumaktan, duyurmaktan vazgeçeceğiz.

13. "Senin için: "Onu uydurdu" diyorlar, öyle mi? De ki: "Öyleyse onun sûrelerine benzer on sûre meydana getirin, iddianızda samimi iseniz, Allah'tan başka çağırabileceklerinizi de çağırın."

Yoksa bu Kur'an'ı peygamber uydurdu mu diyorlar? Bu kitabı peygamber kendi kafasından uyduruyor ve Allah'a izâfe ederek iftira ediyor mu diyorlar? Evet dediler ki ey Muhammed bu kitabı sen uyduruyorsun ve utanmadan bir de Allah gönderiyor onu diye iftira ediyorsun. Halbuki bunu diyenler Rasulullah efendimizi çok iyi tanıyorlardı. Allah'ın Resûlü bu sözleri söylemeye başlamadan önce kırk yıl aralarında kalmıştı. Çocukluğu, gençliği aralarında, gözlerinin önünde geçmişti ve daha önce kendisinden böyle şeyler duymamışlardı. Yâni bu tür sözleri bir beşerin, bir insanın söyleyemeyeceğini kendileri de pek âlâ biliyorlardı. Bir delinin, bir şairin, bir kâhinin asla bunları söyleyemeyeceğini çok iyi biliyorlardı. Biliyorlardı ama yine de insanları şartlandırabilmek için böyle diyorlardı. Onların bu iddialarına karşılık Rabbimiz de buyurdu ki:

Haydi o zaman bu Kur'an'a benzer uydurulmuş on sûre ge-tirin bakalım. Haydi buyurun bu kitabın sûrelerinin benzeri on sûre getirin. Madem ki bir beşerin uydurabileceğini söylüyorsunuz, haydi öteki beşerleriniz bir on sûre uydursunlar. Haydi Allah dûnunda, Allah berisinde ne kadar yardımcılarınız varsa, ne kadar şairleriniz, edipleriniz, hukukçularınız, ekonomistleriniz, siyasileriniz, proflarınız, putlarınız, ilâhlarınız varsa onları da yardıma çağırın. Eğer yapabilecekseniz, eğer sadıksanız, eğer iddianızı eyleme geçirebilecekseniz haydi buyurun. Diyorsanız ki bunu peygamber kendisi uydurdu, o zaman haydi siz de benzer bir on sûre uydurun.

Mümkün müdür ki bunu Allah'tan başka birileri söyleyebilsin? Yaratılışı gündeme getiren bir sûre. Göklerin ve yerin yaratılışından bahseden, Âdem (a.s)dan söz eden, arştan, kürsiden bahseden bir sûre, insanı anlatan, hayatı anlatan, Allah'ı anlatan, âhireti, cenneti, cehennemi anlatan, ekonomik hayatın,

hukukun, sosyal yapının yasalarını ortaya koyan bir sûreyi kim getirebilecek ki Allah’tan başka? Yâni muhtevayı getirmeleri mümkün olmadığı gibi, edebi yönden, belâgat ve fesahat yönünden de böyle bir sözü söylemeleri mümkün değildir.

14. “Söylediğinizi yapamazlarsa, bilin ki o, ancak Allah'ın ilmiyle indirilmiştir. O'ndan başka ilâh yoktur, artık Müslümansınız değil mi?”

Evet tekrar tekrar bu kitabın bir benzerini meydana getirmeleri konusunda kendilerine yapılan bu dâvete icâbet edememeleri, bu meydan okuma karşısında âciz kalmaları bu kitabın Allah’tan oluşunun bir ispatıdır. İşte böylece ne sizlerin, ne de tapındığınız tanrılarınızın, yasa tanrılarınızın, hukuk tanrılarınızın, eğitim tanrılarınızın, ekonomi tanrılarınızın, siyasal tanrılarınızın bu konuda imdadınıza yetişemeyişleri onların ilâh olmadıklarını da açığa çıkarmıştır.

Öyleyse kesinlikle bilin ki, iman etmek ve bu imanla hayatı düzenlemek üzere bilin ki bu kitap başka değil Allah’ın ilmiyle indirilmiştir. Bu kitap asla bir beşerin söyleyebileceği bir kitap değildir. Bu kitabın yasaları asla bir beşerin koyamayacağı yasalardır. Bu kitabı Allah indirmiştir. Allah’ın söylediği bu sözleri kimse söyleyemez. Allah’ın koyduğu bu yasaları kimse koyamaz. Çünkü Allah’tan başka İlâh yoktur. Allah’ın yetkilerine ortak yoktur. Artık Müslüman olur musunuz? Artık Allah’ın ilmiyle Cebrâil’in getirdiği bu kitaba, bu kitabın getirdiği yasalara, bu kitabın istediği hayat programına teslim olur musunuz?

Evet insanlar ya bu Allah kitabına teslim olurlar, iradelerini Allah’a teslim ederler, bu kitabın emir ve yasalarına uyarak Müslü-manca bir hayat yaşarlar, ya da bu kitabı reddederek başka rablerin, başka ilâhların kitaplarına, yasalarına göre bir hayat yaşayarak sonunda cehenneme giderler. Dünyada da âhirette rezil ve perişan bir hayatın mahkumu olurlar. Vahyin karşıtları onları dünyada da âhiret-te mutsuzluğa götürür. Bakın vahyin karşısında duran bir dünya hesabını en güzel değerlendiren âyetlerden birisi geliyor. Dünya hesabına düşerek vahye kulak vermeyenlerin anlatıldığı bir âyet:

15. “Dünya hayatını ve güzelliklerini isteyenlere, orada işlediklerinin karşılığını tastamam, veririz; onlar orada bir eksikliğe de uğratılmazlar.”

Kim dünya hayatını ve onun süsünü, ziynetini isterse. Dünya hayatının malını, mülkünü, saltanatını, şöhretini, altınını, gümüşünü, Markını, Dolarını isterse orada onların sa’y lerinin, çabalarının karşılığını tamı tamına onlara veririz ve onlar orada asla bir zarara uğratılmazlar, eksiltilmezler. Planlarının,

programlarının, hedeflerinin, düşüncelerinin, eylemlerinin karşılığını tastamam onlara öderiz. Yâni bir adam dünyaya ne kadar değer verirse, dünyayı ne kadar kıble edinir, ne kadar hedefler, kalbini, kafasını ne kadar yorarsa, dünyayı kazanmak için ne kadar çalışır, çabalarsa, ne kadarına ulaşmayı dert edinirse Rabbimiz ona o dünyadan o kadarını veririz diyor.

Hani diyorlar ya adamlar: Efendim büyük düşünmek lâzım. Büyük hedefler çizmek lâzım. Hedefimize ulaştık. Düşündüğümüz noktaya geldik. Siyasal, ekonomik planlarımızı gerçekleştirdik. İşte böyle dünya hayatı hesabı içine girenlere girdikleri hesap ve hesaba ulaşmak için gerçekleştirdikleri eylem kadar Allah onlara veririm di-yor. Tabii şu anda çok zenginlerin nasıl zengin olduklarını da anlıyo-ruz buradan. Adamlar kafaya onu takmışlar, onu hedeflemişler, onun hesabını yapmışlar, Allah da vermiş. Sonunda büyük makamlara, mevkilere, müesseselere, fabrikalara, mallara, mülklere, herkesin im-rendiği şeylere ulaşıyor adamlar. Fakat:
16. "İşte âhirette onlara ateşten başka bir şey yoktur. İşledikleri şeyler orada boşa gitmiştir. Zaten yapmakta oldukları da bâtıldır."

Bu dünyacıların, bu dünyayı kıble edinenlerin, hesaplarını dünya adına yapanların, dünyada güç ve kuvvet sahiplerinin, eğe-menlerin himayesi altına girerek onlar sayesinde daha büyük dünya güçlerine, daha büyük dünya menfaatlerine sahip olma hesabı içine girenlerin âhirette nasipleri ancak ateştir. Dünyada onların tüm yaptıkları, tüm planladıkları, tüm kazandıkları boşa gitmiştir. Tüm amelleri de bâtıl olmuştur.

Evet kim Allah'ın bu kitabını bir kenara bırakarak dünya hesabı içine girerse, kitap ve peygamberin istediklerini görmezden gelerek kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde kendisine bir düzen, bir hedef oluşturur, bir dünya saltanatı peşine takılırsa işte bu adam dünyanın malına, mülküne, saltanatına ulaşır, ama öbür tarafta onun nasibi ancak ateştir, gideceği yer cehennemdir. Bu dünyada yaptıklarının tamamı da boşa gitmiştir.

Bu kitabı reddedenler, peygamberi reddedenler, kitabın ve peygamberin istediği hayatı reddedenler genelde dünyacılardır. Dünyayı kıble edinenlerdir. Dünyayı hedefleyenler, dünyaya tapınanlar, dünya zevklerinden istifade konusunda hiçbir sınır kabul etmeyenler bu kitabı örtenlerdir. Kitabı ve peygamberi yok farz ederek kendi he-vâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamak isteyenlerin tüm yaptıkları, tüm kazandıkları boşa gitmiştir. Tüm amelleri bâtıl olmuştur. Hiçbir şeyleri öbür tarafa intikal etmeyecektir.

Zaten onlar hesaplarını bu dünya için yapmışlardı. Âhiret adına hiçbir yatırımları yoktu. Onun içindir ki kitabı kapatma, kitabı reddetme pahasına, peygamberi diskalifiye etme pahasına bu dünyada kazandıklarının hiçbirisi değerlendirilmeye tâbi tutulmayacaktır.

17. "Rabbinin katından bir belgesi ve onun arkasından da bir şahidi olanlar, önlerinde de Mûsâ'nın Kitabı önder ve rahmet olarak bulunanlardır ki, işte onlar Kur'an'a inanırlar. Hangi topluluk onu inkâr ederse yeri ateştir; senin de bundan şüphen olmasın. Doğrusu o, Rabbinden bir gerçektir, fakat insanların çoğu inanmazlar."

Şimdi bir kimse düşünün ki Rabbinden bir beyyine üzeredir. Bir peygamber ki, ya da o peygamberin yolunun yolcusu bir Müslüman düşünün ki Rabbinden bir delil üzeredir. Bir şahit onun Allah'tan gelme bir beyyine üzere olduğuna şahitlik ediyor. Bir şahit onu izliyor. Yâni Kur'an onu doğruluyor, Cebrâil, melekler onun beyyine üzere ol-duğuna şehadet ediyor. Önceki peygamberlerin metbuları, İsrâil oğullarından gerçeği bilen ve inananlar onun doğruluğuna şehadet ediyor. Ondan önce de zaten bir imâm ve önder olan Mûsâ (a.s) nın kitabı Tevrat da onun doğruluğuna, onun beyyine üzere oluşuna şehadet ediyor.

Evet Allah'ın Resûlü Rabbinden bir beyyine üzeredir. Allah'tan kendisine apaçık âyetler geliyor, vahiy geliyor. Bu vahyi kendisine Allah'ın Meleği Cebrâil getiriyor. Allah onun peygamberliğini tasdik ediyor, kitap onun doğruluğunu tasdik ediyor. Daha önce aynı kaynaktan gelmiş Mûsâ ve Îsâ (a.s) lar ve onlara gönderilmiş kitaplar da onun peygamberliğini tasdik ediyorlar, kendi toplumlarından ona iman etmeleri konusunda ahit alıyorlar. Müslümanlar ona iman ediyorlar, onun peygamberliğini kabul ediyorlar.

Ama kim de, hiziplerden, gruplardan o gün Mekke'de, bugün de dünya üzerinde kim ki Allah'ı, melekleri, kitabı, peygamberi kabul etmezse kesinlikle bilsin ki ateş onun gideceği yerdir. Onun vaadleş-me yeri ateştir, cehennemdir. Sakın ey peygamberim ve ey Müslü-manlar bundan şüpheniz olmasın. Bu kitap Rabbinden bir haktır. Hak olan Rabbinden gelme bir haktır bu kitap. Lâkin insanların pek çoğu buna iman etmiyorlar.

Peygamber, Allah'tan gelme bir beyyine ile, bir hidâyetle, bir kitapla hareket ediyor. Hareket noktası vahiydir. İnsanları vahye çağırıyor ve kendisi de vahiy doğrultusunda hareket ediyor. Allah'ın istediği hayatı yaşıyor. O Allah'ın

hak peygamberidir. Onun hak elçi olduğuna, Allah şahit, melek şahit, kitap şahit, enfüs ve âfaktaki âyetler şahit, Mûsâ, Îsâ (a.s) lar şahit, Tevrat, İncil şahit. Ve daha önce bu hak kitaplara inanmış ve o kitaplar rehberliğinde bir hayat yaşamış Müslümanlar şahit. Şimdi böyle şahitlerin şehadetiyle Allah'tan gelme bir beyyine ile hareket eden, Allah'ın değer yargılarına sahip olan bir kimse hiç Beyyine'den habersiz, kitap bilgisinden mahrum dünyacılar gibi olur mu? Böyle bir mü'min hiç dünya perestler gibi hareket eder mi? Birisi dünya peşinde koşarken öbürleri Allah rızasını hedeflemektedir. Birisi cehenneme giderken ötekisi elbette cennete gidecektir.

Bir de buradaki peygamberin doğruluğuna bu Kur'an'ın şahit olmasını şöyle anlamaya çalışıyoruz: Rasulullah efendimizin her sözüne, her uygulamasına, yâni sünnetine muhakkak Kur'an şehadet etmektedir. Said Bin Cübeyr der ki:

"Peygamber (a.s)dan bana hangi hadis ulaşmışsa mutlaka onun Kur'an-ı Kerîmde tasdik edildiğini gördüm. Bana peygamber (a.s) dan ulaşan haberlerden birisi şöyleydi: "Bu ümmetten ister Yahudi olsun, ister Hıristiyan olsun kim benim peygamberliğimi işitip de bana iman et-mezse mutlaka cehenneme girer." Ben kendi kendime acaba Rasulullah efendimizin bu sözünü tasdik eden hangi âyettir? diye düşünmeye başladım. Çünkü ben Rasulul-lah'tan işittiğim her sözün mutlaka Kur'an tarafından tasdik edildiğini görmüştüm. İşte bu sözünü tasdik eden âyetin de bu âyet olduğunu gördüm" "Bu güruhlardan kim onu inkâr ederse bilsin ki ona vaadedilen ateştir" âyeti onun bu sözünün şahididir der"
18. "Yalan söyleyerek Allah'a iftira edenden daha zâlim kim vardır? İşte bunlar Rablerine götürülürler ve şahitler: "Rablerine yalan söyleyenler bunlardır" derler. Bilin ki Allah'ın lâneti haksızlık yapanlaradır."

Allah üzerine yalan iftira eden kimseden daha zâlim kim var-dır? Kim Allah'a yalan bir iftirada bulunursa o zâlimlerin en büyüğü-dür.

Allah'ın zâtıyla, sıfatlarıyla, yetkileriyle alâkalı yalan söyleyenler. Allah hayata karışmaz, Allah vahiy göndermez, bu kitabı sen uy-duruyorsun ey Muhammed diyerek yalan söyleyenler. Allah bizden kulluk istemez şeklinde yalan iftirada bulunanlar. Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın yetkilerini Allah'tan başkalarına vererek Allah'a yalan iftira edenler. Yeryüzünde Allah'tan başka rablerin, ilâhların, tanrıların varlığını kabul ederek Allah'a iftira edenler. Allah'ın haram dediğine helâl, helâl dediğine haram diyerek Allah'a iftira

edenler. Gerek yiyecek ve içecekler konusunda, gerek giyim kuşam konusunda, gerek sosyal ve ekonomik hayatta Allah'ın haram ve helâllerini değiştirmeye kalkışanlar. Allah demediği halde şunlar şunlar haramdır, bunlar bunlar helâldir diyenlerden daha zâlim kim vardır?

Allah'ın zâtıyla alâkalı Allah'ın yeryüzünde yetkilileri, oğulları, evlâtları vardır diyenler. Allah âyetlerini yalanlayanlar. Allah âyetlerini hayatlarında boşa çıkaranlar, işlemez hale getirenler. Allah'tan gelen bu doğruları gündemlerinden düşürmeye çalışanlar. Bunlardan daha zâlim kim vardır? diyor Rabbimiz. Allah da, melekler de, kitap da, peygamber de, Bakara da, Âl-i İmrân da, Nisâ da, Hûd da oyun eğlence bilinecek sözler değildir. Allah hakkında, Allah'ın dini hakkında, Allah'ın kitabı ve peygamberi hakkında konuşacak kişi kitabın ve peygamberin söylediklerinin dışında hiçbir şey söyleyemez. Kendi hevâ ve hevesiyle kimsenin olur olmaz söz söylemeye hakkı yoktur. Bilmediği bir din konusunda, kitap, peygamber, cennet cehennem konusunda söz söyleyip Allah'a ve dinine iftira edenden daha zâlim yoktur.

Onlar, o dünya hesabıyla, mal mülk hesabıyla Allah'a iftira edenler bir gün gelecek Allah'ın huzuruna getirilecekler. Rablerine arz olunacaklar, şahitler de diyecekler ki işte Rableri üzerine yalan söyleyenler bunlardır. Allah şahit, melekler şahit, Kur'an şahit, peygamberler şahit, azalar şahit, arz şahit, kendileri şahit... İşte bu şahitler diyecekler ki: Ya Rabbi senin üzerine yalan söyleyenler bunlardır. Sana iftira edenler, senin istemediğin bir hayatı yaşayanlar bunlardır. Kendi hevâ ve heveslerine göre oluşturdukları bir hayatı yaşarken bu hayatı sana izâfe edenler, işte Allah da böyle bir hayatı istemektedir diyerek, pis hayatlarına Seni şahit tutarak insanları kandıranlar bunlardır. Hayatlarını, hayat anlayışlarını, mala bakışlarını, ekonomik anlayışlarını Sana onaylattırmaya çalışanlar bunlardır. Ve işte Allah'ın lâneti böyle zâlimler üzerinedir.

19. "Bunlar Allah'ın yolundan ala korlar ve o yolu eğriltmeğe çalışırlar; işte onlar âhireti inkâr edenlerdir."

İnsanları Allah yolundan engelleyenler, uzaklaştırmaya çalışanlardır. İşte zâlimlerin birinci özelliği buymuş. Geceli gündüzlü koşturarak insanları Allah'ın dininden, Allah'a kulluktan uzaklaştırmaya sa'y ederler. İnsanları kendi kontrolleri altında tutabilmek için onların dinleriyle, kitaplarıyla, peygamberleriyle ilgilerini kesmeye çalışırlar. Aman bu insanlar dinleriyle tanışmasınlar, kitaplarıyla buluşmasınlar diye insanlarla dinleri arasına barikatlar koyarlar, yasaklar koyarlar. Ekonomi diyerek, seçim diyerek, geçim diyerek, diploma, okul diyerek, iş, aş diyerek insanların gündemlerini değiştirmeye

çalışırlar. İn-sanların önüne farklı hedefler, farklı kitaplar, farklı önderler çıkararak onları Allah'ın kitabından ve Resûlünden uzaklaştırmaya çalışırlar. Bunun için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Bütün propaganda imkânlarını kullanıyorlar.

Bütün bu aleyhte şartlara rağmen Allah yolundan uzaklaştıramadıkları insanların da dinlerini eğip bükmeye, dinlerini bozmaya çalışırlar. Dinde eğrilik ararlar. Müslümanlar bu alçakların numaralarını anlayıp da İslâm'ın istediği bir izzet ve şerefe sahip çıkınca İslâmi-zasyon adı altında, yahut Amerikan İslâm'ı adı altında, yahut resmî din adı altında bir din ihdas ediyorlar ve insanların karşısına bu dini çıkarmaya çalışıyorlar.

Yâni insanların önüne öyle bozuk bir din sunmaya çalışıyorlar ki bu dinin Allah'ın diniyle, İslâm'la uzak ve yakından bir ilgisi yoktur. Kiliseye hapsedilmiş, camiye hapsedilmiş, vicdanlara gömülmüş, hayata karışmayan, ya da hayatın bazı bölümlerine karışan, ama öteki bölümlerine karışmayan bir din. Sadece törenlerde hatırlanan onun dışında hayatta hiç bir geçerliliği olmayan bir din. Ders kitaplarına koyup işte din budur diye insanlara bunu sunuyorlar. Alçaklar tıpkı dün insanların grup grup, fevç fevç Îsâ (a.s) nın İslâm'ına koştuklarını görünce Onun İslâm'ına bir numara çekip, o dini bozup Pavlos'un Hıristiyanlığını insanların önüne sundukları gibi şimdi de son dine aynı numarayı çekerek, Allah'ın Kur'an'da istediği, Rasulullah (a.s) ın da sünnetinde uygulayarak gösterdiği İslâm'ı tamamen bozup, tamamen tersyüz edip kendi hevâ ve heveslerine göre bir din oluşturup insanların önlerine sunmaya çalışıyorlar. Bir yandan insanların önüne böyle resmi bir din sunmaya çalışırlarken öte yandan da din masaldır diyerek insanları dinden uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Alçaklar sanki Allah'la verdikleri savaşta galip geleceklerini zannediyorlar. Dünyada da Allah'ın lâneti onlar üzerinedir, âhirette de kaybedenler onlar olacaktır.
20. "Bunlar yeryüzünde Allah'ı âciz bırakamazlar. Allah'tan başka kendilerini kurtaracak dostları da yoktur. Azap onlara kat kat verilir; işitemezler ve göremezlerdi."

Onlar, o Allah'a yalan iftirada bulunanlar, Allah'ın dinini bo-zanlar, insanların karşısına bozuk dinler çıkararak insanları Allah yo-lundan uzaklaştırmaya, insanları irtitada sevk edenler, dünya karşılığında dinlerini satanlar, Allah'ın dinini, Allah'ın ayetlerini tahrif edenler, daha önce Mûsâ (a.s) nın dinini, kitabını bozup Yahudiliği ihdas edenler, Îsâ (a.s) nın dinini ve kitabını bozup Hıristiyanlığı ortaya atanlar, daha sonraları da Muhammed (a.s) in dinini

kendi hevâ ve he-vesleriyle yorumlayıp yepyeni bir din ortaya çıkararak Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın Resûlüne iftira edenler var ya, Şeytanlar desteğinde Allah'la verdikleri savaşta galip geleceklerini zannedenler var ya: Onlar asla yeryüzünde Allah'ı âciz bırakamayacaklardır.

Alçaklar ekonomik, siyasal ve askeri güçlerine güvenerek, mallarına, mülklerine, devletlerine, saltanatlarına, kavimlerine, kabi-lelerine güvenerek yeryüzünde Allah'ı âciz bırakacaklarını, Allah'ı yeryüzünde silebileceklerini, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın sistemini yok edeceklerini zannediyorlar. Kendilerini bir şey zannederek Allah'a kafa tutmaya kalkışıyorlar. Allah'ın âyetlerini örtbas etmeye çalışıyorlar. Allah'ın âyetlerini gündemden düşürüp hem kendi gözlerinden gönüllerinden, hem de insanların dikkatlerinden kaçırmak için çalışıyorlar. Allah'ın gücünü, kudretini, egemenliğini yok etmeye çalışıyorlar. Yeryüzünde Allah'a hayat hakkı tanımamaya, kendi yasalarının uygulanması adına Allah yasalarını ilga etmeye çalışarak Allah'la savaşa tutuşuyorlar. Rabbimiz buyuruyor ki onlar asla Beni âciz bırakamayacaklar. Onların Allah berisinde yardımcıları, dostları da olmayacak.

Gerçekten Allah'ın dostluğunu, Allah'ın velâyetini bir kenara bırakıp dünya üzerindeki şeytan taraftarlarını kendilerine velî bilip, dost kabul edip egemen güç bunlardadır diyerek onların yörüngelerine giren zâlimler, Allah'ın dinini bozarak bu zâlim güçlerin gözlerine girmeye çalışan zâlimler, müfteriler Allah'tan başka hiçbir veli, hiçbir yardımcı bulamayacaklardır kendilerine. Tüm dünya birleşse Allah'la tutuştukları bu savaşın sonunda mutlaka mağlup olacaklardır.

Ve artık görmeye de işitmeye de güç yetiremeyecekler. Allah onların bu kullanmadıkları, kullanmak istemedikleri fıtrî özelliklerini de geri alacaktır. İşte görmüyorlar, işitmiyorlar. Güya bir kitabımız var diyorlar, biz de kitap ehliyiz diyorlar, ama bakıyoruz ki Allah'ın kitabı Allah'ın dostlarını dost bilin, düşmanlarını düşman bilin dediği halde, Allah'ın kitabı Allah'ın dostlarını ve düşmanlarını açık ve net bir biçimde ortaya koyduğu halde kâfirlerle, müşriklerle dostluk kurmaya çalışıyorlar.

Velî Allah iken, Allah'tan başkalarına velâyetlerini teslim ediyorlar. Geçici dünya menfaatleri sebebiyle Allah'tan başkalarına kulluk eden insanların gözleri de görmemektedir, kulakları da duymamaktadır. Kör ve sağırlar olarak şaşkın şaşkın dolaşmaktadırlar. Evet işte Allah'ı bırakarak Allah düşmanlarına bel bağlayanların âkıbeti budur. Allah'a inandığını iddia ettiği halde Allah'la çatışma içine girme pahasına bir takım güçlülere sığınanların sonu:

21. “İşte bunlar kendilerine yazık edenlerdir. Uydurdukları putlar da onlardan uzaklaşıp kaybolmuştur.”

Onlar nefislerini ziyana götürenlerdir. Onlar kendi kendilerine yazık eden, kendi kendilerini boşa harcayan insanlardır. Onlar dünya ve âhirette kaybedenlerdir. Kendi kendilerini ziyan edenler, kendi kendilerini bozuk para gibi harcayanlar, sıfırı tüketenler, kendi kendilerine zarar verenlerdir bunlar. Kendi kendilerini ateşe götürenlerdir bunlar. Uydurdukları tanrılar, uydurdukları sistemler, güvenip bel bağladıkları güçler de kaybolup gitmiştir. Hiçbir yardımcıları, dostları da kalmamıştır.

22. “Âhirette en çok kayba uğrayacaklar şüphesiz bunlardır.”

Çaresiz âhirette de en büyük kayba uğrayacak, en büyük za-rarı kucaklayanlar da bunlar olacaktır. Allah’a, Allah’ın dinine, Allah’ın kitabına, Allah’ın elçisine, Allah’ın hayat programına iftira edenler, dünya üzerinde geçici güç ve kuvvet sahiplerine güvenerek tercihlerini Allah ve Resûlüne düşmanlıktan yana kullananlar âhirette de kaybedenlerden olacaklardır.

23. “Doğrusu inanan ve yararlı iş yapanlar ve Rablerine boyun eğenler, işte onlar cennetliklerdir; orada temellidirler.”

İman edenler, Allah’a, Allah’ın kitabına, Allah’ın elçisine Al-lah’ın istediği gibi iman edenler ve Rablerine boyun bükenler, Rablerine teslim olanlar, Rableri karşısında mütevazı olanlar, gönülden Rablerinin arzularını yerine getirenler, Rablerini aldatmadan yana ol-madan samimiyetle Allah’a kulluk edenler, bu samimiyetlerinin bir göstergesi olarak Rablerinin âyetleriyle birlikte olanlar, Rablerinin ki-tabıyla bilgilenmelerini sürdürenler de cennet ashabıdırlar. Ve onlar orada ebedîyen kalacaklar.

Evet işte bir tarafta hem dünyalarını hem de âhiretleri kaybedenler, diğer tarafta da dünyalarını da âhiretlerini de kazananlar. İşte kâfirlerin, müşrikleri âkıbetleri ve işte mü’minlerin mutlu sonları. Hangisini tercih edeceksek edelim. Eğer dünya ve âhiretlerini kaybedip cehenneme gideceklerle dostluklarımızı sürdürürsek unutmayalım ki biz de onların gittiği yere gideceğiz demektir. Yok eğer dostluğumuz sadece Allah’a olursa, Allah dostlarını dost, düşmanlarını da düşman bilerek, velî olarak sadece Müslümanları kabul ederek bir hayat yaşarsak o zaman bizler de ölümsüz bir cenneti elde edeceğiz.

Bundan sonra Rabbimiz bu iki grubun bir misâlini sunacak:
24. "Bu iki zümrenin durumu, kör ve sağır kimse ile gören ve işten kimsenin durumuna benzer. Durumları hiç eşit olabilir mi? İbret almıyor musunuz?"

Evet bu iki grubun örneği kör ve sağır bir kimse ile gören ve işiten bir kimsenin durumuna benzer. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçisine kulak veren Allah'ın âyetlerini gören bir kimseyle gözlerini ve kulaklarını yol göstericinin âyetlerine kapatmış kimse bir olur mu? Görenle görmeyen, işitenle işitmeyen hiç bir olur mu? Kur'an ve peygamberle gören, Kur'an ve peygamberle işitenler Müslümanlardır. Kitabın ve sünnetin gözlüğüyle bakanlar, basiret sahipleri Müslümanlardır. Kitabı ve peygamberi bir tarafa bırakıp kendi hevâ ve hevesleriyle hareket edenler de kâfirlerdir. Hakkı bâtılı ayırt edecek vahiy bil-gisine sahip olanla vahiy nûrundan mahrum olan kimse bir olur mu? Allah'ın âyetleriyle görüşü keskinleşen kimse, âyetlerden habersiz olarak körleşen kimse gibi olur mu? Hiç düşünmez misiniz?

Bundan sonraki âyetinde Allah ve Resûlüne kulak veren mü'-minlerle kâfirlerin bir olmadıklarını tarihten bir örnekle Rabbimiz şöylece görüntülüyor:
25,26. "Andolsun ki biz Nuh'u kendi milletine gönderdik; "Ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım; Allah'tan başkasına kulluk etmeyin; doğrusu ben hakkınızda can yakıcı bir günün azabından korkuyorum." dedi."

Muhakkak ki Biz Nuh'u kavmine gönderdik. Önceki sûrelerde Nuh (a.s) un kavmini tanımaya çalışmıştık. Allah'ı bırakıp insanları putlaştırmaya başlamış olan kavmine gönderilince Nuh (a.s) dedi ki ben size apaçık bir uyarıcıyım. Allah'tan başka kimseye kulluk yapmayın. Allah'tan başka hiç kimseyi dinlemeyin. Hayatınızda Allah'tan başka etkili, yetkili varlık kabul etmeyin.

Eğer böyle yapmazsanız muhakkak ki ben sizin için can yakıcı bir günün azabından korkuyorum. Ben sizin için, sizin adınıza korkuyorum. Böyle bir günde ne yaparsınız? Allah'ın azabının karşısında nasıl dayanırsınız? Gelin şu hayatınızı bir düzene koyun. Sizler Allah'ı biliyordunuz. Allah'a kulluğun ne demek olduğunu biliyordunuz. Daha evvel yalnız Allah'a kulluk ediyordunuz. Ama şeytan içinizden bir kısım sâlihleri putlaştırdı ve Allah'a kulluğu terk ettiniz. Hem Allah'a hem de yeryüzünde oluşturduğunuz putlara tapınmaya başladınız di-yerek Allah'ın elçisi o gün toplumunu böylece uyardı.

Kıyâmete kadar kendi toplumunun yanlışının aynısını sürdüren, hayatlarında Allah'a kulluğu bırakıp bir takım sâlih kişileri, melekleri tanrılaştıran tüm toplumları da böylece uyardı Nuh (a.s). Yalnız Allah'a kulluk edin, O'nun dışında hiç kimseye kulluk etmeyin dedi. Sadece Allah'ın hayat programını uygulayın. Eğitiminizi Allah'ın istediği biçimde düzenleyin. Hukukunuzu Allah'ın istediği biçimde ayarlayın. Ticaretinizi Allah yasalarına göre belirleyin. Evinizi, eşyanızı, kazanmanızı, harcamanızı, hayata bakışınızı, insanlarla ilişkilerinizi, gecenizi gündüzünüzü Allah'ın istediği biçimde ayarlayın.

Çünkü sizin için Allah'tan başka sözünü dinleyeceğiniz ilâhınız yoktur. Allah'tan başka hayat programı kabul edilmeye lâyık rab ve ilâh yoktur. Değilse ben sizin için azîm bir günün azabından endişe ediyorum. Ya sizin için tufan gününden korkuyorum, ya da kıyâmet günü şirklerinize karşılık sizi bekleyen azaptan korkuyorum.

Allah'ın tüm mübârek elçileri gibi Nuh aleyhisselâm toplumunu uyardı. Onları sadece Allah'a, tek Allah'a kulluğa çağırdı. Sizin O'ndan başka hayatınıza karışacak, sözü dinlenecek, arzuları yerine getirilecek rabbiniz ve ilahınız yoktur dedi. Allah elçisinin bu ısrarlı uyarı karşısında bakın onlardan Mele' denen bir grup ona şöyle dediler:

27. "Milletinin inkârcı ileri gelenleri: "Senin ancak kendimiz gibi bir insan olduğunu görüyoruz. Daha başlangıçta, sana bizim ayak takımı dışında kimsenin uyduğunu görmüyoruz. Sizin bizden bir üstünlüğünüz de yoktur; biz sizi yalancı sanıyoruz" dediler."

Evet Nuh (a.s) un sadece Allah'a kulluğa dâveti karşısında Mele' grubu, kavmin ileri gelenleri, kâfirlerin ele başları, statükocular, kurulu düzenin savunucuları, mevcut hayatın devamından yana olanlar, toplumun şımarık zenginleri, egemen güçleri dediler ki: Biz seni aynen bizim gibi bir insan olarak görüyoruz. Senin bizden hiçbir farkın yoktur. Aynı zamanda bizler sana iman edenlerin, senin arkana düşenlerin de geri zekalı, kısır görüşlü, toplumumuzun en fakir kimseleri olduğunu görüyoruz. Senin de, sana inanan Müslümanların da bizden bir üstünlüğünüz yoktur.

Allah'ın elçilerine ilk karşı gelenler, ilk savaş açanlar kavmin ileri gelen Mele' takımıdır. Yâni toplumun zengin, şımarık servet sahipleri, toplum içinde egemen, sınırsız bir hayat yaşayan, zenginliklerinin, arsızlıklarının, servetlerinin kendilerini azdırdığı kimselerdir. Servetlerinin, zevk ve eğlencelerinin, lüks içinde sınırsızca yaşadıkları hayatlarının hakkı kabullerine engel olduğu varlıklı kimseler. Bunlar her dönemde ve her toplumda gönderilmiş hak elçilerine karşı ilk sa-vaşı açan kimselerdir. Hemen hemen her dönemde topluma egemen olan bu zenginler grubu peygamberlere karşı ilk tavır alıp, peygamberlerin yolunu kesmeye çalışıp, halkı Allah elçilerine karşı kışkırtmışlardır.

Bunun sebebi de bunlar her toplumda mevcut statükonun de-vamından yanadırlar. Yâni mevcut düzeni savunmaktadırlar. Çünkü kendilerini servet sahibi yapan, kendilerini diğer insanlara egemen kılan, garibanların kanlarını emmeye izin veren, toplumun fakir kesimi üzerinde kendilerini Rableştiren o düzenin kendisidir. Mevcut sistem sayesinde palazlanıp servet sahibi oldukları için sistemin yıkılmasını asla istemezler.

Peygamber toplumda ezen ve ezilenlerin, zâlimlerin ve mazlumların, sahte Rablerin rubûbiyetlerine ve köleleştirilmiş Allah kullarının zoraki onlara kulluklarına son verip toplumda Allah hâkimiyetini gerçekleştirmek için gelmektedir. Peygamber adâleti tesis etmek için gelmektedir. Peygamberin mesajı gönüllerde yer edip o mesajın hayata hakim olması bu adamların elde ettikleri tüm gayri meşru servetlerinin ve toplum içinde bu servetleri sayesinde sağladıkları tüm statülerinin ellerinden uçup gitmesi demektir. İşte bunu çok iyi bilen bu servet sahipleri düzenlerinin bozulacağı korkusuyla Allah elçilerine ilk savaşı açmaktadırlar. Halkın cahil kalmasını istemektedirler. Halkın bilinçlenmesini, halkın peygamberle tanışmasını istememektedirler.

Evet bakın bu insanların peygamberi ve peygamber yanında yer alan Müslümanları suçlama yöntemleri de şöyledir: İlk suçlamaları Allah elçisine karşı sen bizim gibi bir beşersin diyorlar. Elçinin suçu bir insan olması. Gerçi o ana kadar itaat ettikleri, sözünü dinledikleri kimseler de birer beşerdi. Yâni aralarında kutsadıkları varlıklar da birer sâlih kimselerdi. Ama küfrün mantığı olmuyor işte. Çünkü adamlar aralarında kutsadıkları varlıklara insan üstü sıfatlar veriyorlar ve peygamberin de öyle olmasını istiyorlar. Uçmalı, kaçmalı, denizde yürümeli, gaybı bilmeli peygamber diyorlar.

Sonra ikinci suçlamaları da Nuh (a.s)'a iman edenler böyle toplumda

saygınlığı olmayan garibanlardır. Parasız, pulsuz, büyük ekonomik güçleri, büyük sosyal, askeri güçleri olmayan üç beş çulsuz insan Ona iman ediyor. Aklı paraya pula ermeyen üç beş erazil, yalınayak kimse Ona iman ediyor. Tabii ekonomiyi temel kabul eden, parayı değer yargısı kabul eden materyalist toplumlarda fakirler geri zekalı insanlardır. İşte tarih boyunca küfrün ve şirkin egemen olduğu toplumlarda daima haklılar, üstünler, başarılılar, akıllılar ekonomik ve siyasal güce sahip olanlardır. Bunlara sahip olmayanlar da geri zekalı, zavallı insanlardır. Tarihin hiçbir döneminde değişmiyor bu anlayış. Rasulullah efendimiz döneminde de Mekkeliler aynı şeyleri söylüyor-lardı. Bugün de dünya üzerinde materyalist toplumların değer yargıları böyledir.

Halbuki Allah'ın değer yargısı böyle değildir. Kâfir ve müşrik dünyanın değerli gördükleri şeylerin Allah katında zerre kadar bir değeri yoktur. Allah katında değerli olan sadece iman ve teslimiyettir. Müslüman olanlar, Müslümanca bir hayatı kabullenmiş olanlar Allah katında üstündür. Bunun dışındakilerin hiçbir üstülüğü yoktur. Dünyanın en üstün ekonomik gücüne de sahip olsalar, dünyanın en büyük siyasal gücüne de sahip olsalar mü'min olmayanların Allah katında zerre kadar bir değerleri yoktur.

Evet Mele' grubu tercihini Allah ve elçisinden yana kullananlara hakaret ettiler. Bunlar akılları hayra şerre ermeyen kimselerdir dediler. Sizin bizim üzerimize bir üstünlüğünüz yoktur dediler. Tabii üstünlüğü iman ve teslimiyet olarak görmez de sadece ekonomik güç olarak görürseniz elbette Nuh (a.s) un bunları yoktur. Patron değil, şirketleri yok, prof değil, siyasi bir gücü yok, askeri bir gücü yok. Ama Allah'a imanı olan, takvası ve teslimiyeti olan bir kul ve elçi. Zaten peygamberlerin geliş sebebi de budur. Onlar toplumdaki sınıf farklılıklarını yok etmek için gelirler. Onlar ezenlerin egemenliklerini kırmak için gelirler. Onlar insanların egemenlere, zâlimlere kulluğunu bitirip sadece Allah'a kul olmalarını sağlamak için gelirler. Yeryüzünde insanların inanç özgürlüklerini sağlamak için gelirler. Yöneticilerin, zen-ginlerin, ruhban sınıfının toplum içinde ayrıcalıklarını yok etmek için gelirler. Ama kâfir mantığı bunu anlamadığı için kendi felsefelerince senin bizden bir üstünlüğün yoktur diyorlar. Onların bu karşı çıkışları karşısında bakın Allah'ın elçisi diyor ki:

28. "Nuh: "Ey milletim! Rabbimin katından bir delilim bulunsa ve bana yine katından bir rahmet vermiş de bunlar sizden gizlenmiş olsa, söyleyin bana, hoşlanmadığınız halde zorla sizi bunlara mecbur mu edeceğiz? " dedi."

Ey milletim, ey kavmim görüyorsunuz ki ben Rabbimden bir beyyine

üzerineyim. Ben Rabbimden bir delil üzereyim. Rabbim beni elçi seçti ve bana vahiy gönderdi. Ben vahiyle hareket ediyorum. Size söylediklerim kendimden değil, Allah'tandır. Ben Allah adına konu-şuyorum. Şimdi ben Rabbimin istediği gibi hareket etmesem, Rab-bimden gelen bu gerçeği gizleyip size duyurmasam benim halim nice olur?

Evet Allah'ın elçisi önce konumunu belirtiyor. Ben elçiyim di-yor. Beni Allah görevlendirdi diyor. Sizin beklediklerimiz bende yoktur. Ben bir insanım. Ekonomik gücüm yok, siyasal gücüm yok, askeri gücüm yok, harikulade bir özelliğim de yok, uçan, kaçan, gaybı bilen bir özelliğim de yok. Ben bir beşerim ve Allah'ın elçisiyim. Sadece Al-lah'tan gelenlerle hareket ediyorum. Rabbim ne göndermişse ona tâbi olan, onu size duyuran bir uyarıcıyım. Sizlerin değer yargılarınıza gö-re size bir üstünlüğüm yok ama; ben asla bir yalancı değilim. Ben bunları kendi kendime uydurmuş birisi değilim. Ben Rabbimden bir delil üzereyim. Rabbim beni elçi seçip bana rahmetini indirmiştir. İşte benim görevim de, sizden farklı yanım da budur diyor Allah'ın elçisi.

Evet bugün bizler de aynı sözü söylemek zorundayız kâfir ve müşrik dünyaya karşı. Bizim farklı yanımız Allah'a imanımızdır. Bizim farklı yanımız Allah'ın vahyine teslim oluşumuzdur. Bizim farklı yanımız Beyyine ile hareket etmemizdir diyeceğiz ve böyle bir anlayışla ortaya çıkacağız ve tüm dünya beklediği gerçek insanlığı, gerçek Müslümanlığı bizde görecek ve tüm dünyanın dirilişine sebep olacağız.

Ama maalesef Müslümanlar kâfir ve müşriklerin istedikleri bir anlayışla, onların değer yargılarıyla ortaya çıkmaya çalışıyorlar. Onlar ekonomik güce değer verdiklerine göre biz de daha büyük bir ekonomik güce sahip olmalıyız. Onlar siyasal gücü ön plana çıkardıklarına göre bizler de daha büyük bir siyasal ve askeri güçle ortaya çıkalım, daha büyük bir bilimsel güçle ortaya çıkalım dedikleri sürece onları hiçbir zaman geçemeyecekler ve işin acısı da kendilerini de mahvedecekler, karşılarındakileri de mahvedecekler. Bırakalım bu kâfirlerin hayat anlayışlarına sahip çıkmayı da Müslümanca bir görüntüyle onların karşısına çıkalım ve diyelim ki ey insanlar işte biz buyuz. Biz Müslümanız ve Allah'ın istediği hayatı yaşıyoruz. Biz beyyine üzereyiz. Biz hayatımızı Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetiyle düzenliyo-ruz ve yeryüzünde Allah'ın istediği kulluk işte budur diyelim.

Onlar kör oldular, körleştiler, körlüğü tercih ettiler. Gözlerini kapattılar Allah'ın âyetlerine karşı. Görmek istemediler. Siz kerih gördüğünüz sürece, istemediğiniz, reddettiğiniz sürece biz de onu size zorla kabul ettirecek değiliz.

Sizler görmek istemezken bizler zorla hakikati sizin gözlerinize sokacak değiliz. Siz bilirsiniz. İster görün, is-ter görmeyin, ister kabul edin ister etmeyin biz sizleri imana zorlayacak değiliz. Bu bizim görevimiz değildir ve buna gücümüz de yetmez zaten. Bu iş Allah'ın işidir. Göstermek ve duyurmak Allah'a aittir.
29. "Ey milletim! Buna karşılık ben sizden bir mal da istemiyorum. Benim ücretim Allah'a aittir; inananları da kovacak değilim; çünkü onlar Rableriyle karşılaşacaklar; fakat ben sizi cahil bir millet olarak görüyorum."

Ey kavmim, şu yaptığım uyarımın karşılığında ben sizden bir mal-mülk de istemiyorum. Sizden bir ücret de istemiyorum. Sizler gibi dünyacı değilim ben. Sizin gözünüzde çok değerli olan şeyler benim gözümde beş para etmez. Benim hedefim sizler gibi dünya servetlerine ulaşmak da değildir. Benim ücretim, benim mükafatım Allah'a aittir. Sizler kendi mallarınızın, kendi mülklerinizin, kendi hayatlarınızın hesabını Allah'a vereceksiniz. Sizin değer yargılarınıza göre değersiz olan ama Rabbim yanında çok değerli olan bu şerefli Müslümanları siz istemediniz diye kovacak değilim. Onlar yeryüzünde Allah'ın en makbul kullarıdır, ben onlarla değer buluyorum. Ben şerefi onların yanında görüyorum ve onlar Rablerine kavuşacaklar. Onların hesapları Allah'a aittir. Lâkin ben sizi zır cahil bir toplum görüyorum. Allah kıstaslarına göre yanılgıda olan, yanlışta olan sizlersiniz.

Çünkü değerlendirmeniz yanlış ve cahilcedir. Onlar fakir fukaraymış ne ifade eder bu? Sizler de dün fakirdiniz. Analarınızdan doğ-duğunuz gün şu sahip olduklarınızı hiçbirisine sahip değildiniz. Onları fakir sizi zengin kılan Rabbimdir. Güç ve kuvvet sahiplerine bu dünyada güç ve kuvvet veren de Allah'tır, zayıfları zayıf kılan da Allah'tır. Sizler cahilce düşünüyorsunuz. Mal-mülk sahibi oluş üstünlük sebebi değildir. Mal-mülk sahibi olmasalar da iman edenler yeryüzünün en üstün insanlarıdır. Allah'a kulluktan kaçanlar, Allah'la savaşa tutuşanlar yeryüzünün en zenginleri de olsalar yeryüzünün en alçak, en bayağı insanlarıdır. Ben yeryüzünün en şereflilerini en alçaklarına asla değişmem. Sizi bu Müslümanlara asla tercih etmem. Ben bir beşerim ve sizin paranızda pulunuzda da hiç bir gözüm yoktur.
30. " Ey milletim! Onları kovarsam, Allah'a karşı beni kim savunur? Düşünmez misiniz?"

Ey kavmim, size göre düşük olan ama Allah'a göre en yüksek izzet ve şerefe sahip olan bu Müslümanları sizin hatırınıza yanımdan kovduğum zaman, sizi onlara tercih ettiğim zaman Rabbimden gelecek bir azaba karşı beni kim savunabilir? Allah'a karşı, Allah'ın gazabına karşı beni kim kurtarabilir? Aklınız

yok mu sizin? Hiç düşünmez misiniz? Allah'ın istemediği bir şeyi nasıl yapabilirim ben? Bir düşünsenize. Benim geliş sebebim zaten bu değil midir? Rabbim beni insanlar arasındaki sınıf farklılıklarını kaldırmak için göndermemiş midir? Güçlülerin güçsüzleri ezmesini engellemek için gelmedim mi ben? Nasıl isteyebilirsiniz bunu benden?

Onları Allah muhafazası altına almış. Kul olarak, insan olarak onları Allah yaratmış. Benimle beraber onları Rabbim kardeş ilân et-miş. Haydi gücünüz yetiyorsa o beğenmediğiniz insanlardan bir tanesini yaratın. Bırakın onlardan birisini yaratmayı, haydi saçlarının bir telini yaratın. Tırnağını yaratın. Nasıl oluyor da Allah'ın yarattığı insanı hor görebiliyorsunuz? Nereden alıyorsunuz bu yetkiyi? Sizin gönlünüzü hoş edeyim diye ben onları asla kovamam diyordu Allah'ın elçisi.

Kâfirler hiç değişmiyorlar değil mi? Mekke'de Rasulullah e-fendimizden de aynı şeyleri istiyorlardı. Ey Muhammed, şu garibanları yanından kov ki bizler de senin yanına girebilelim. Bizler onlarla birlikte asla oturmayız. Onları yanından kov, ya da bizi başka bir yerde, başka bir ortamda kabul et diyorlardı. Halbuki Allah'ın elçileri bu yetimlerin, bu garibanların hayatlarını korumak için gelmiştir.

Öyleyse gelin kâfirlerin anlayışlarını bir kenara bırakalım da Allah elçilerinin dâvetlerine kulak verelim. Gelin içimizdeki tüm sınıf farklılıklarını reddedelim, hepimizin Allah önünde eşit olduğumuz bir anlayışı gerçekleştirelim. İnsanları ekonomik güçlerine göre, siyasal güçlerine göre değerlendirmeyelim, Allah'ın değer yargılarına sahip çıkan bir toplum oluşturalım. Böylece dünyamız da güzel olsun, âhi-retimiz de güzel olsun. Evet Nuh (a.s) un dâveti devam ediyor:

31. "Size, Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum; gaybı da bilmem; doğrusu melek olduğumu da söylemi-yorum; küçük gördüklerinize Allah iyilik vermeyecektir diyemem; içlerinde olanı Allah daha iyi bilir. Yoksa şüphesiz haksızlık edenlerden olurum."

Yine ben size demiyorum ki Allah'ın hazineleri benim yanımdadır. Ben Allah'ın hazinelerine mâlikim. Ben böyle bir şey de demedim. Benimle beraber olursanız, benim dâvetime iman ederseniz sizi mala mülke boğarım da demedim. Ben gaybı bildiğimi de iddia etmedim.. Gelin ben sizin için Levh-i Mahfuz'u okuyuvereyim. Size gele-ceğinizi gösterivereyim. Gelecekte başınıza gelecekler

konusunda sizi aydınlatıvereyim demedim.

Ben bir Meleğim de demedim. Ben zaten bir beşer olduğumu, sizin gibi bir insan olduğumu söylüyorum. Doğrusu sizin şu gözlerinizde basit gördüğünüz, küçük gördüğünüz kimseler için Allah onlara hayır vermeyecek de diyemem. Onların hayırsız insanlar olduklarını da söyleyemem. Mal-mülk verilmeyenlerin, yönetim, başkanlık, reislik verilmeyenlerin hayırsız, verilenlerin de hayırlı olduklarını söylemiyo-rum. Bu sizin malları mülkleri olmadığı için hayırsız gördüğünüz insanların nefislerinde olanı en iyi bilen Allah'tır. Kalplerin hâsılasını, kalplerin takvasını en iyi bilen Allah'tır. Kim muttaki, kim değil? bunu ben değil Allah bilir. Eğer ben kovarsam onları zâlimlerden olurum.

Evet tarih içinde peygamberlerle alâkalı bu yanlış inanış hep olagelmiştir. Cahiller peygamberlerden hep böyle şeyler istemişler, böyle şeyler beklemişler. Hazineler istemişler, gökten sofra indirmesini istemişler, gaybı bilmesini, kaybolan şeyleri bulmasını, hastaları iyileştirmesini istemişler. Hz. Âdem'den beri bakıyoruz peygamberlere hep aynı teklifler ileri sürülmüş. Ey Peygamber! Sen bizim gibi bir be-şersin! Tıpkı bizim gibi yiyip içiyor, bizim gibi çarşı pazarda dolaşıyor, bizim gibi hasta oluyor, bizim gibi baba oluyor, koca oluyorsun. Bizden farklı altınların mücevherlerin, Markların Dolarların, bağların bahçelerin yoktur. Askerlerin, orduların, yardımcıların, muhafızların yoktur. Bu durumda bizler kesinlikle sana inanmayız.

Bizim sana inanmamız için bizden farklı olman lâzım. Bize harikalar göstermen lâzım. Acıkmaman, susamaman, hasta olmaman, evlenmemen, koca olmaman, baba olmaman lâzım. Zaman zaman borç alan, geçimini temin için pazara çıkan birisi olmaman lâzım di-yorlardı.

Kafalarında böyle bir Peygamber imajı vardı. Bu imajın dı-şında bir Peygamber düşünemiyorlardı. Daha doğrusu Allah'la Peygamberi karıştırıyorlardı. Allah'tan istenmesi gereken şeyleri bir beşerden istiyorlardı. Allah'ın sıfatlarını Peygamberle karıştırıyorlardı.

Evet peygamber bir insandı ve onun için hazine gerekmiyor-du. Hazine, mal mülk, servet saman, saltanat Peygamberlik için ge-rekmez. Bu tür şeyler belki sulta için, sultanlık için gereklidir. Ama bu-nu anlayamayanlar, sultanlıkla peygamberliği karıştıran kimi akılsızlar peygamberden bunu bekliyorlardı.

Yine peygamber için, peygamberlik için gaybı bilmek de gerekmez. Çünkü

bu gaybı bilme işi ***Allâm'ul ğuyûb*** olan Allah'ın işidir. Allah'ın sıfatlarıyla Peygamberin konumu kesinlikle karıştırılmamalıdır. Bir beşer olarak Peygamber kesinlikle Allah makamına oturtul-mamalıdır. Peygamber bir melek de değildir. Peygamber Rabbinin kendisine vahy ettiklerine tâbi olan bir beşerdir. Hz. Nuh böylece kendisini ortaya koyunca dediler ki:
32. "Ey Nuh! Bizimle cidden tartıştın; hem de çok tartıştın. Doğru sözlülerden isen tehdit ettiğin azabı başımıza getir" dediler."

Ey Nuh, gerçekten bizimle çok tartışın, çok mücâdele ettin. Yeteri kadar karşılıklı mücâdele ettik. Artık şu bize vaadedip durduğun, bizi kendisiyle tehdit edip durduğun şu azabı getirsen ya. Hani bak bu kadar zamandır sana ve getirdiğin mesaja sırt döndük. Yıllardır seni ve Rabbini reddettik. Haydi artık ne getireceksen getir de görelim. Hani seni ve Rabbini reddettiğimiz takdirde bizim hakkımızda bir azaptan korktuğunu filân söylüyordun? Hani nerede kaldı o azap? Eğer gerçekten sadıklardansan, iddianı eyleme geçirebileceksen haydi getir o azabı da görelim dediler.

Evet gelmiş geçmiş tüm Allah elçilerine söylenen budur. Bakın cahiller Allah'tan beklenmesi gerekeni peygamberden bekliyorlar. Halbuki azabı peygamber değil Allah getirecektir. Azap peygamberin elinde değil ki istediği zaman onu getirsin ve düşmanlarının defterini dürüversin. Hani Rasulullah efendimize de aynı şeyleri söylüyorlar da o şöyle diyordu:
"De ki: Sizin acele istediğiniz şey benim elimde olsaydı, benimle aranızdaki iş bitmiş olurdu." Allah zulmedenleri en iyi bilendir."
(En'âm 58)

Evet sizin acele ettiğiniz, acele istediğiniz azap benim elimde değildir. Eğer o azap benim elimde olsaydı, o azaba benim gücüm yetseydi çoktan sizin işinizi bitirmiş olurdum. Ben Allah değilim, ben Allah'ın bir kuluyum. Ben sizin gibi bir beşerim. Beni Allah makamında görmeyin. Allah'tan istenmesi gereken bir şeyi benden istemeyin. Buna benim gücüm yetmez. Bu benim işim değil, onu ancak Allah gönderir. Eğer benim buna gücüm yetseydi o zaman benimle sizin aranızdaki işi hemen bitirirdim, sizin defterinizi dürerdim diyordu.

Şimdi böyle bir durumda, böyle cahili bir toplum karşısında ne yapsın Nuh (a.s)? Ne yapsın Muhammed (a.s)? Ne yapsın Müslüman? Uyaracaksınız bir toplumu, Allah'a kul olun, değilse sizin için Allah'ın azabından korkuyorum diyeceksiniz, aradan yıllar geçecek ama Allah'ın azabı gelmeyecek. Kâfirler kâfirliklerine devam edecek, zâlimler zâlimliklerini sürdürecek, ama adına

uyarıda bulunduğunuz Rabbinizden onlara vaadettiğiniz bir azap gelmeyecek. Ve Allah'ın bir uyarıcısı olarak size dönüp diyecekler ki, hani ne haber? Hani bir Allah'tan, bir azaptan dem vuruyordun? Nerde kaldı o? diyerek seninle alaya başlayacaklar.

Yâni gerçekten çok zor. Hiçbir beşerin, hiçbir peygamberin, hiçbir Müslümanın elinde böyle bir yetki yoktur. Helâki hak Allah düş-manlarını, İslâm düşmanlarını helâk yetkisi peygamberin ve müslü-manların elinde değil, Allah'ın elindedir. Allah bu gücü, bu yetkiyi kul-larından hiçbirisine vermemiştir. Allah düşmanlarına karşı peygamberin bile yapabileceği bir şey yoktur. Bakın elinde böyle bir güç, böyle bir yetki olmayan Allah'ın elçisi kendisiyle azap konusunda, helâk konusunda alay eden kâfirlere şöyle diyor:

33,34. "Ancak Allah dilerse onu başınıza getirir, siz O'nu âciz bırakamazsınız. Allah sizi azdırmak isterse, ben size öğüt vermek istesem de faydası olmaz. O, sizin Rabbi-nizdir, O'na döndürüleceksiniz" dedi."

Muhakkak ki onu size getirecek olan Allah'tır. O azabı size Allah getirir. Eğer dilerse Rabbim onu size getirir, o zaman da asla O'nu âciz bırakamazsınız. Rabbim o azabı getirdiği zaman sizin işiniz de bitmiştir. Ve doğrusu bir nasihatçi olarak, sizler için iyilikten başka bir şey düşünmeyen bir elçi olarak benim size yaptığım nasihatlerim hiçbir fayda vermiyor. Bana düşmanlığınıza rağmen sizin hakkınızda iyilik düşünüyorum, ama Allah da sizin azmanızı istiyor. Sizin bu azgınlaşmanız karşısında benim nasihatlerim hiçbir değer ifade etmi-yor. Evet toplum azdıkça azıyor. Güçlerine, kuvvetlerine güvenerek karşılarındaki güçsüz, kuvvetsiz gördükleri Allah'ın elçisi karşısında azgınlıkları, şımarıklıkları arttıkça artıyor.

Dile kolay. 950 yıllık bir kavga sanki yavaş yavaş sona doğru yaklaşıyor. 950 yıl Nuh (a.s) bıkmadan, usanmadan, büyük bir sabır abidesi olarak nasihatini, dâvetini sürdürürken, karşısındakiler de aynı tavırlarını artırarak sürdürürler. Ve artık küfürde, şirkte ısrarları, Allah elçisi karşısındaki dirençleri

iyice belirginleşmeye başlayınca, Müslümanlığa yanaşmamaları kesinlikle açığa çıkınca Allah'ın azabının ucu da görünmeye başlıyor. Burada bir ara cümle geliyor. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:

35. "Ey Muhammed, sana "Kur'an'ı kendiliğinden uydurdu" derler, de ki: "Uydurdumsa suçu bana aittir; oysa ben sizin işlediğiniz günahlardan uzağım."

Ey peygamberim, şu anda senin karşındakiler de tıpkı Nuh (a.s) un toplumu gibi, onların bu tavırlarını duyduktan sonra bu kitabı peygamber uydurdu mu diyorlar? Bu kitabı senin uydurduğunu mu demeye çalışıyorlar? Kur'an'ın bu tarihî bilgisini, Kur'an'ın haber verdiği bu haberleri senin uydurduğunu mu söylemeye çalışıyorlar? Sen Nuh'u nerden bileceksin? Nuh (a.s) la toplumu arasında geçen bu konuşmaları, bu mücâdeleleri sen nereden bilebileceksin? Senin böyle bir şeyi uydurman mümkün mü? Nasıl da diyebiliyorlar bunu? Peygamberim, sen onlara de ki, eğer bütün bunları ben uydurmuşsam cürümüm, günahım bana aittir. Bunun vebali bana aittir, de.

Uzun zaman aranızda yaşamış, emin dediğiniz, kullara karşı, sizlere karşı bile bir tek yalanı görülmemiş, duyulmamış bir peygamber kalkacak bir şeyler uyduracak sonra da işte bunlar Allah'tandır diye Rabbine iftira edecek. Düşünülecek şey mi bu? Buyrulduktan sonra, böyle bir ara cümlesinden sonra Nuh aleyhisselâmın bize örnekliği, Onun Kur'an'daki dosdoğru dâveti ve kavmiyle mücadelesi devam ediyor:

36,37. "Nuh'a, "Senin milletinden, inanmış olanlardan başkası inanmayacaktır; onların yapa geldiklerine üzülme; nezaretimiz altında, sana bildirdiğimiz gibi gemiyi yap. Haksızlık yapanlar için Bana baş vurma, çünkü onlar suda boğulacaklardır" diye Allah tarafında vahy olundu."

Ey Nuh, şu ana kadar toplumundan iman etmiş olanların dışında artık hiçbir kimse iman etmeyecek. Şu ana kadar inananlar inanmış, artık bundan sonra kimse Müslüman olmayacak. Artık bundan sonra o kâfirlerin yaptıklarına üzülme. Artık bundan sonra onlar Müslüman olacaklar diye de bir beklentin, bir ümidin olmasın. Bu iş bitmiştir. Ne müthiş bir şey değil mi? 950 yıllık dayanılmaz bir dâvet, dayanılmaz acılar, ıstıraplar, alaylar, hakaretler. Bütün bunların sonunda iman edenlerin sayısı 10,15,20 en çok rakamla 40 ya da 80

kişi. Hepsi bu. Ve artık dâvet bitmiş, çırpınış bitmiş, hüküm verilecekti.

"Nuh dedi ki: "Rabbim! Yeryüzünde hiçbir inkârcı bırakma. Doğrusu sen onları bırakırsan kullarını saptırırlar; sadece ahlâksız ve çok inkârcıdan başkasını doğurup yetiştirmezler."

(Nuh 26,27)

Evet akıl almaz bir sabırla, Allah'tan aldığı emri savsaklamadan, işi oluruna bırakmadan, sabır sembolü olarak görevini sürdüren, 950 yıl her türlü fırsatı değerlendirerek çevresindekileri uyarmaya çalışan, bıkmadan, usanmadan bu işi sürdüren Hz. Nuh bakın en sonunda bunları söylüyordu. İşi Allah'a havale ediyordu. Ya Rabbi yeryüzünde bir tek kâfir bırakma. Yeryüzündeki tüm kâfirlerin kökünü kes! Çünkü eğer yeryüzünde onlardan bir tek fert, bir tek aile bırakırsan onlar kâfirden başkasını doğurmazlar. Doğurduklarını kâfir yetiştirirler. Kâfirler, kâfir doğururlar. Kâfirlerin eğitimi insanların kâfirleşmesini sağlar. Kâfirlerin egemen olduğu yerde ancak kâfir yetişir. Bunlara fırsat verirsen yeryüzünde kâfir yetiştirirler ya Rabbi. Binaenaleyh yeryüzündeki tüm kâfirleri yok et, diyordu.

Ama tâbi o ana kadar, Rabbinden onların iman etmeyeceklerine dair bilgiyi alana kadar, dâvetini sabırla sürdürdü. Öyleyse bizler de böyle yapalım. Şu anda Allah bize bunu demediğine göre, karşımızdaki insanların adam olmayacakları bilgisi bize ulaşmadığına göre bizler asla yılgınlık göstermeden, bu insanların helâkini istemeden anlatmaya devam etmek zorundayız. Evet işte bu noktadan sonra Rabbimiz buyurdu ki:

Bizim gözetimimiz ve vahyimiz altında bir gemi yap. Yeryüzünde ilk gemi yapımı da Allah'tandı. Allah emriyle, Allah vahyiyle, Allah gözetimi altında yapılacaktı gemi. Gemi yapımı konusunda bil-gilendirme de Allah'tandı. Evet artık vakit gelmişti. Bir gemi yapılacak Allah'ın emri ve yol gösterisiyle, iman edenler o gemide kurtarılacak ve geri kalanlar da boğulacaklardı. Ve tarihte yeryüzünde ilk helâk hükmü böylece gerçekleşmiş olacaktı. Mü'minlerle kâfirler arasında ilk ayrışma böylece gerçekleşmiş olacaktı. Allah'ın elçisi Rabbinden aldığı bu emirle hemen gemi yapımına başlıyor.

38,39. "Gemiyi yaparken milletinin inkârcı ileri gelenleri yanına uğradıkça onunla alay ederlerdi. O da: "Bizimle alay ediyorsunuz ama, alay ettiğiniz gibi biz de sizinle alay edeceğiz; rezil edecek azabın kime geleceğini ve kime sürekli azabın ineceğini göreceksiniz" dedi."

Nuh (a.s) gemiyi yapmaya başlayınca kavmin ileri gelenleri Nuh (a.s) un

yanına uğradıkça Onunla alay ediyorlar. Bu nedir ey Nuh? Bu da peygamberliğinin bir gereği midir? Yoksa meslek mi değiştirdin? Peygamberlik işini bıraktın da bu işe mi başladın? Diyorlar. Nuh (a.s) dedi ki haydi şimdi alay edin bakalım bizimle, yakın da biz de sizinle alay ederiz. Peygamberin tehdidiyle karşı karşıya alaycılar. Alay edin bakalım, biz de sizinle alay edeceğiz. Yakında azabın kime geleceğini? Kimi rezil rüsva edeceğini göreceksiniz. Sürekli bir azap karşısında kim alaya lâyıkmış onu yakında görecek ve bileceksiniz. Kim kaybedecekmiş? Kim kazanacakmış çok yakında anlayacaksınız.

40. "Buyruğumuz gelip tandırdan sular kaynamağa başlayınca, "Her cinsten birer çifti ve aleyhine hüküm verilmiş olanın dışında kalan çoluk çocuğunu ve inananları gemiye bindir" dedik. Pek az kimse onunla beraber inanmıştı."

Ne zaman ki emrimiz geldi, sular kaynamaya, denizler yük-selmeye başladı. Gemi çalışmaya başladı ve Biz dedik ki ey Nuh her bir varlıktan birer çift al ve üzerine azap hükmü, gazap hükmü, tufan, boğulma, helâk hükmü gerçekleşenler hariç ehlinden çoluk çocuğunu ve toplumundan iman edenleri, tercihini senden yana kullananları al dedik. Zaten Onunla birlikte pek az insan iman etmişti. Çok insan inanmıştı Nuh aleyhisselâma ve onun getirdiği hidâyet hediyesine. İşte tercihini senden yana kullanmış, senin rehberliğini, senin kaptanlığını kabullenmiş o azları al yanına ve:

41. "Allah "Oraya binin; yürümesi ve durması Allah'ın ismiyledir, Rabbin bağışlar ve merhamet eder" dedi."

Rabbimiz buyurdu ki o gemiye bismillah diyerek, Allah adını anarak, Allah izniyle binin. Çünkü gemiyi yaptıran Allah, geminin sa-hibi Allah, suyun sahibi Allah, tufanın sahibi Allah, geminin de, tufa-nın da, kurtuluşun da, helâkin de yasasını koyan Allah'tır. O geminin akışı da duruşu da Allah'ın adıyladır. Onu yürüten de, hareket ettiren de, su üzerinde yüzdüren de, durduran da Allah'tır.

42. "Gemi, dağlar gibi dalgalar içinde onları götürürken, Nuh, bir kenarda ayrı kalmış oğluna "Ey oğulcuğum! Bizimle beraber gel, kâfirlerle birlik olma diye seslendi."

O gemi dağlar gibi dalgaların arasında yürümeye başlar. Yerlerden sular fışkırır, göklerden sular iner ve sular tüm dünyayı kaplar. Gemiye binenler,

peygamberle birlik olanlar, tercihlerini Allah'tan ve peygamberden yana kullananlar hariç tüm dünya insanlığı helâk olacaklar. Ve artık biraz sonra yeryüzünde gemiye binenlerin dışında hiç kimse kalmayacak.

Nuh gemiden oğluna nida etti. O şöyle gemiden bir kenarda, kıyıda duruyordu. Gemiye binmemişti. İnananların içinde yerini almamıştı. Ey oğlum, gel bizimle beraber bin gemiye. Gel mü'minlerle beraber sen de bin. Gel şu kurtuluş gemisine sen de bin. Gel sen de kurtulanlardan, felaha erenlerden ol. Sakın gemiye binmeyen, kurtuluşu değil de helâki seçen kâfirlerle beraber olma. Gel beni dinle, de-ğilse helâk olacaksın. Dünyanı da âhiretini kaybedeceksin. Babası-nın merhametle yalvarışlarına karşılık oğlu dedi ki:

43. "Oğlu: "Dağa sığınırım, beni sudan kurtarır" deyince, Nuh: "Bugün Allah'ın buyruğundan O'nun acıdıkları dışında kurtulacak yoktur" dedi. Aralarına dalga girdi, oğlu da boğulanlara karıştı."

Ben dağlara sığınırım, dağlara çıkarım, onlar beni sudan ko-rur. Dağlara güvendi, gücüne kuvvetine güvendi, teknolojisine gü-vendi. Nuh (a.s) dedi ki, ey oğlum, bugün Allah'ın emrinden kendisini kurtaracak yoktur. Bugün Allah'ın emrinden hiç kimse kendisini kurtaramayacak. Ancak Allah'ın rahmet edip acıdıkları müstesna. Bugün Allah'ın azabı, Allah'ın gazabı, Allah'ın helâk emri herkesi boğacak, herkesi kapsayacak. Gel inat etme de Allah'ın rahmetine hak kazananların içine gir. Gel mü'minlere katıl. Gel Müslüman ol. Gel kurtulanlardan ol. Tam onlar konuşurlarken babayla oğulun arasına bir dalga girdi ve o da boğulanlardan oldu. Onun işi de bitti. Tüm diğer zâlimler gibi Nuh (a.s) un oğlu da boğuldu sular altında. Ebedîyen yok oluşun, ebedîyen kahroluşun ve kaybedişin derinliklerine gömülüp gitti o da.

Dünya üzerinde Allah'ın helâk yasası gerçekleşti ve artık yeryüzünde hiç kimse kalmadı. Tabii tüm yeryüzü mü? Yoksa yeryüzünün o gün için insan yaşayan bölümü mü? Bunu bilmiyoruz. Ama artık yeryüzünde gemiye binenlerin dışında hiçbir insanın kalmadığı ve insanlığın tekrar bu gemiye binenlerden ürediğini biliyoruz. Evet Allah'ın hükmü gerçekleşti, tufan uygulandı, zâlimler, kâfirler helâk oldu.

44. "Yere, "Suyunu çek!" göğe, "Ey gök sen de tut!" denildi. Su çekildi, iş de bitti; gemi Cûdiye oturdu. "Haksızlık yapan millet Allah'ın rahmetinden uzak olsun" denildi."

Sonra denildi ki: Ey arz suyunu yut! Ve ey sema sen de suyunu tut! İki emir, iki ferman. Göklere ve yere egemen olan, göklere ve yere söz geçiren, göklerin ve yerin boynundaki ipin ucu elinde olan Allah'tan iki kuluna iki emir. Ey yer suyunu yut! Ey sema suyunu tut! İş böylece tamamlandı, emir yerine getirildi, hüküm gerçekleşti. Yer suyunu yuttu, sema suyunu tuttu, gemi de Cûdi dağının üzerine yerleşti, oturdu. Ve denildi ki zâlimler güruhu Allah'ın rahmetinden uzak olsun.

Hani sûrenin önceki bölümlerinde Rabbimiz tüm insanlığa bir meydan okumuştu. Eğer ciddiyseniz Allah'ın berisinde Allah'tan başka ne kadar şahidiniz, ne kadar şühedanız ne kadar yardımcınız varsa, yâni inandığı dâvâya canını verecek kadar bağlı ne kadar şehidiniz varsa onların hepsini de toplayın. Allah'tan başka güvendiğiniz ne kadar yardımcınız ne kadar putlarınız ne kadar edipleriniz, şairleriniz, bilginleriniz, filozoflarınız, müdürleriniz, genel müdürleriniz varsa veya size baş olacak, ayak olabilecek ne kadar yardımcınız yardakçınız varsa hepsini çağırın da haydi örnek bir sûre getirin bakalım buyurmuştu.

Yâni madem ki bu kitabı Peygamber uyduruyor diyorsunuz. Bir insanın kendi başına kendiliğinden yapabildiği bir şeyi diğer insanlardan, milyarlarca insanlar içinden herhalde yapabilen bir insan çıkacaktır elbette.

Abdullah İbni Mukaffa diye bir adam var. Arap edebiyatının dahilerinden kabul edilir. Gerçekten bu işi bilen bir adam. "Kelile ve Dimneyi" Arapça'ya kazandıran bir adam. Günün birinde Kur'an'a benzer bir nazire yapmak çıkmış kafasından. Sen bunu becerirsin, bu işi ancak içimizden sen kıvırırsın demişler. Tamam! Demiş, herhalde bu işi ben kıvıracağım. Şöyle hazırlığını yapmış, enine boyuna bakmış, kendini toplamış ve Kur'an'ı bu gözle bir daha okumuş. Benzerini yapmak adına dikkatlice Kur'an'ı okurken Hud sûresine geliyor. Hud sûresinde Rabbimizin anlattığı bu bölüme gelir. Tufandan önce Allah göğe emretti: Ey gök su indir! buyurdu, gök de bu emre imtisâlen suyunu indirdi. Sonra yere emretti Allah, yer de suyunu fışkırttı, tamam her taraf su. Helâk olacaklar helâk olmuşlar, cezasını çekmesi gerekenler çekmişler cezalarını, artık iş bitmiş ve tufan da bitecekti. Allah birisi semaya, ötekisi de arza olmak üzere iki emir verdi.

"Ey sema artık suyunu tut! Ve ey arz sen de suyunu yut!"

Allah dedi ki göğe: Ey gök artık suyunu tut! Ve ey yer sen de suyunu yut!

İki emir veriliyordu: Birisi göğe, ötekisi yeryüzüne. Birisi tut! Diğeri yut! Tamam hepsi bu kadar. Birisi tutmuş, ötekisi de yut-muştu suyunu ve artık yeryüzü kupkuruydu.

Kur'an'ın bu bölümüne gelince adam kara kara düşünmeye başlıyor. Sanki beynini ellerinin arasına alıyor, sıktıkça sıkıyor, kafatasını eritiyor, beynini cıvık cıvık alıyor eline ve sonra diyor ki: Eyvah! Bunu diyebilmek için semaya ve arza söz geçirmek gücünde olmak gerekiyor. Bunu diyebilmek için, böyle bir sözü söyleyebilmek, Kur'an gibisini meydana getirebilmek için ancak Allah olmak gerekiyor. Ben Allah olmadığıma göre ne mümkün öyleyse? Diyor ve sonunda vazgeçiyor bu delilikten.

Öyleyse Kur'an'a benzer yapmanın bu mantığını kaybetmemememiz gerekiyor. Değilse yapılır yâni. Bir yığın herze çıkabilir karşımıza. Böyle değil, aya laf edecek adam, güneşe söz geçirecek, arza emredecek, semaya ferman edecek. Bunu Allah'tan başka kimse gerçekleştiremez. Kim diyebilir bunu semaya ve arza? Kim söz geçirebilir bunlara Allah'tan başka? İnsanlar da bir şeyler söylüyorlar ama bunların hiç birisinin onların fermanından haberleri bile yoksa, bu herzeden başka bir şey değildir de nedir?

Evet olan olur ve gemi Cudi dağına yerleşir. Cudi dağı Me-zopotomya bölgesindedir ve işte tarihin ikinci başlangıcı burasıdır. Âdem (a.s) in inip hayatın başladığı ilk nokta yine burasıdır. Cennet-ten indirildikten sonra atamızla, anamızın birleştikleri yer Arafat dağıdır. Hayat bir zamanlar buradan başlar. Nuh kavmi de belli yerlerde yaşar, nihâyet tufan sonunda insanlık hayatı yine Dicle nehri kenarında Cudi dağı çevresinde başlar.

45. "Nuh Rabbine seslendi: "Rabbim! Oğlum benim ailemdendi. Doğrusu Senin vaadin haktır. Sen hükmedenlerin en iyi hükmedenisin" dedi."

Ya Rabbi, oğlum! O benim ehlimdendir ya Rabbi! diye bağırır. O benim oğlumdur, senin vaadin de haktır. Senin vaadettiğin şekilde suda boğulanlar cehenneme gidecek. Ama ben inanıyorum ki Sen Ahkem'ül Hakiminsin. Hüküm verenlerin en iyisisin. En doğru, en gü-zel hükmü Sen verirsin. Ama ne gelir elden? Kolay değil. En sevdiği evlâdı cehenneme gidecek.

46. "Allah: "Ey Nuh! O senin ailenden sayılmaz; çünkü kötü bir iş işlemiştir; öyleyse bilmediğin şeyi Benden isteme. İşte sana öğüt, bilgisizlerden olma" dedi."

Ey Nuh, o senin ehlin değildir. Çünkü o gayr-i sâlih bir amel işlemiştir. O ***gayr-i sâlih*** bir amelin sahibidir. Nuh (a.s) un ehli Müslüman olanlardır. Oğlu bile olsa bir Müslümanın eğer Müslüman değilse ehli sayılmayacaktır. Peygamber çocuğu bile olsa sâlih bir amelin sahibi olmadıkça babasıyla bir ilgisi olmayacaktır. İbrahim (a.s) in babası da böyleydi.

Rabbimizin dünyada en çok sevdiği insanlar peygamberlerdir. En çok değer verdiği insanlar da onlardır, en büyük imtihana tâbi tut-tukları da yine onlardır. İşte görüyoruz birisinin oğlu Müslüman olmu-yor, birisinin babası, birisinin karısı, birisinin baba yerindeki amcası Müslüman olmuyor. Yâni dereceleri yükselsin diye mi? Sabırları artsın diye mi? Yoksa kıyâmete kadar bu elçilerinin hayatında örneklemeler bulunsun diye mi? bilmiyoruz. Bakın Rabbimiz ya Rabbi oğlum diyen Nuh (a.s)'a şöyle buyuruyor:

Ey peygamberim, sakın hakkında bir bilgin olmayan, sana hakkında bilgi verilmeyen bir konuda benden bir şey isteme. Cahil-lerden olmaman için sana vaaz ediyorum. Seninle hiç bir ilgisi olma-yan, imanla, sâlih amelle bir ilgisi olmayan o oğlun hakkında sakın benden af dileyerek cahillerden olma. Eğer o da Müslüman olsaydı, senin imanını ve amelini paylaşsaydı elbette seninle birlikte cennete gidecekti. Ama imanı ve ameli olmayan birisini nesebi kurtaramaz. Bir kimse peygamber oğlu, peygamber babası, peygamber hanımı da olsa iman etmediği, ve bu imana bağlı Müslümanca bir hayat yaşamadığı sürece kurtulması mümkün olmayacaktır.

İşte görüyoruz bir peygamber çocuğu kurtulamıyor. Artık nesep olarak peygamberden daha üstün bir nesep düşünülebilir mi? Peygamber neslinden daha şerefli bir nesil düşünülebilir mi? Öyleyse hiçbir kimse babası sebebiyle, oğlu sebebiyle, hanımı, kocası sebebiyle kurtulamayacaktır. İşte Rabbimizin uyarısını alan Nuh (a.s) dedi ki:

47. "Rabbim! Bilmediğim şeyi Senden istemekten Sana sığınırım. Beni bağışlamaz ve merhamet etmezsen kaybedenlerden olurum" dedi."

Bilmediğim bir konuda, hakkında bilgim olmayan bir konuda Senden bir şey istemekten Sana sığınırım ya Rabbi. Sen beni bağışlamazsan, hatalarımı örtmezsen, kusurumu görmezden gelmezsen ben ne yaparım ya Rabbi? Bana merhamet etmezsen, rahmetinle be-ni bağışlamazsan ben zarara uğrayanlardan olurum. Dünyada ve âhirette kaybedenlerden olurum ya Rabbi.

48. "Ey Nuh! Sana ve seninle beraber olan topluluklarla bizden bir selâmet ve

bereketle gemiden in. Ama bir çok toplulukları da geçindireceğiz, sonra onlara can yakıcı bir azap vereceğiz" denildi."

Denildi ki ey Nuh, Bizden bir selâmla in. Haydi buyurun Bizden bir selâmetle, Bizden bir esenlikle yeniden dünyaya inin. Hatırlarsanız ilk defa bu söz Âdem atamıza denilmişti. Cennette dünyaya inerlerken Âdem ve Havva anamıza inin deniliyordu. Şimdi insanlığın ikinci atasına söyleniyor. Selâm ve bereketler, inişin üzerine seninle beraber olsun. Seninle beraber olan, tercihini senden yana kullanan ümmetler üzerine de olsun bereketler, selâmetler, esenlikler. O ümmetleri faydalandıracağız, onlara hayat vereceğiz, nîmetler vereceğiz. Ama onlar da sonradan kendilerine verdiklerimizle tuğyan ederler, başkaldırırlar, kulluktan çıkarlarsa, Bizden onlara da dayanılmaz bir azap dokunacak, onlar da tıpkı öncekiler gibi cezalarını çekeceklerdir. Müslümanca bir hayatı devam ettirenler de hem dünyada hem de âhirette kazananlardan olacaklardır.

49. "Ey Muhammed! Bunlar sana vahy ettiğimiz bilinmeyen olaylardır. Sen de milletin de daha önce bunları bilmezdiniz. Sabret, sonuç Allah'tan sakınanlarındır."

İşte bir peygamberin, bir beşerin asla bilemeyeceği haberler hadiseler. Rabbimiz elçisine bu bilgileri, bu haberleri ulaştırıyor ve elçisi de Allah'tan gelen bu bilgileri insanlığa duyuruyor. Peygamber bu Allah bilgileriyle izzet ve şeref buluyor, Müslümanlar vahiyle izzet ve şeref buluyorlar. Kâfirler, müşrikler yok edilirken peygamber ve onun safında yer alanlar kurtuluyor. Tüm dünyayı tufan kaplasa da, tüm dünyayı küfür ve zulüm kaplasa da peygamber safında olanlar kurtulacaktır.

İşte Rabbimiz bunu anlatıyordu burada peygamberine. Bunu öğrendi Rasulullah efendimiz, bunu öğrendi sahâbe-i kirâm efendi-lerimiz, bunu öğreniyoruz şu anda bizler ve kıyâmete kadar Rabbi-mizin bu sûresini okuyan Müslümanlar. Bizler şu anda Rabbimizin bu yasasını öğrendik ve bu âyetleri kuşandık. Tüm dünya felâketlerin içine düşebilir. Tüm dünyayı tufanlar sarabilir. Ama ne olursa olsun kaptanı peygamber olanlar kesinlikle kurtulacaktır.

Evet şu anda da dünya üzerinde korkunç bir tufan var. İn-sanlığının Allah'a kafa tutma, Allah'ı hayatlarına karıştırmama, Al-lah'tan gelen hayat programına değer vermeme ve Allah'ın elçisiyle ilgilenmeme isyanlarından ötürü tüm dünyada tufan vardır. Tüm dünyada Rabbimizin korkunç bir tufanı vardır şu

anda. Ama sünnetullah gereği şu anda gemi de vardır. Bu tufandan sığınmak isteyenlerin sı-ğınabilecekleri gemi de mevcuttur. Bu gemi Son elçinin bina ettiği İs-lâm gemisi, geminin kaptanı da Hz. Muhammed (a.s)'dır. Şu anda bu gemiye binenler, bu geminin kaptanının safında yer alanlar, bu geminin kaptanına evet diyenler, tercihlerini bu istikâmette kullananlar hep kurtuluyor, diğerleri ise helâk olup gidiyor.

Eğer batanların, cehenneme gidenlerin içinde değil de kur-tulanlardan olmak istiyorsanız, helâkin ve helâk yasasının dışında kalmak istiyorsanız o günkü kurtulanların rolünü oynamak zorundasınız. Kurtulanlar safında, peygamber safında yer almak zorundasınız. Safınızı belirlemek zorundasınız.

Yâni eğer sizler de Tâğutlaşan, azgınlaşan, Allah'la ve elçi-siyle savaşa tutuşan, Allah'ın kitabını, Resûlünün örnek hayatını red-deden bu toplumda dalgalar halinde sizi yok etmeye yönelen toplu-mun küfründen, inkârından, ilhadından kurtulmak istiyorsanız, bu kü-für dalgalarının boğucu etkisi altında boğulmamak istiyorsanız o zaman sizler de gemiye binenlerden olmak zorundasınız. Sizler de pey-gamber safında yer almak zorundasınız. Allah düşmanlarından ayrılmak zorundasınız. Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapanlar-dan olmak zorundasınız...

İşte bunlar gayb haberleridir, gaybî bilgilerimizi size ulaştırıyoruz ki bundan önce ne kavmin ne de sen bunları bilmiyordun. Öy-leyse sabret ey peygamberim. Dayan, diren Müslümanca bir hayata. Gelecekte başarı, gelecekte özgürlük, gelecekte devlet, iktidar, izzet ve şeref hayatlarını Allah için yaşayanların olacaktır. 950 yıl sıkıntı çeken Müslümanların sanki hiç kazanma şansları yok gibiydi değil mi? Kazanalar sanki hep kâfirler ve müşriklerdi. Ezilenler, horlananlar Müslümanlardı. Ama işte göklere ve yere egemen olan büyük irade Müslümanların kazanmasına, kâfirlerin helâkine hükmetti ve sonunda o bir avuç insan kazanan taraf olurken, kâfirler geberip gittiler. Ebedîyen kaybettiler.

Allah, düşmanlarının defterini dürüverdi de sonra peygamber safında yer alanları onların yerlerine yurtlarına yerleştirip halifeler kılıverdi. O helâk edilenlerin peşlerinden yeni yeni nesiller getirmiş, onlardan sonra onların yerlerine başkaları vâris olmuş. Öncekiler yok olmuş kayıplara karışmış, yoklukları bile hissedilememiştir. Ama ne yazık ki bu gerçeği insanlar unutuverirler. Allah kendilerine yeryüzünde yerleşme imkânı verince, yerlerini sağlamlaştırınca hemen bunu unutuverirler de sanki kendilerini yaratan Allah

değil de kendileriymiş gibi, sanki kendilerine bu imkânları veren Allah değil de başkalarıymış gibi, sanki kendilerinden önce nicelerini gözlerinin önünde Allah helâk etmemiş gibi Allah'a kafa tutmaya kalkıverirler. Allah'a karşı da Allah'ın âyetlerine karşı da müstekbirce bir tutumun içine giriverirler.

Bakın bir toplum daha gündeme geliyor:

50. "Âd milletine kardeşleri Hud'u gönderdik. Şöyle dedi: "Ey milletim! Allah'a kulluk edin. O'ndan başka ilâhınız yoktur; yoksa sadece yalan uyduran kimseler olursunuz."

Evet Nuh (a.s) un kavmiyle kavgasından sonra şimdi de Hud as'ın toplumuyla kavgasına şahit oluyoruz. Bir gayb bilgisine, bir gayb haberine de Rabbimizin anlatımıyla muttali oluyoruz. Yeryüzünün en süper gücüne sahip olan, Fecr sûresinin beyanıyla:

"Ki ülkeler içinde onun benzeri yaratılmamıştı."
(Fecr 8)

30,40 metre uzunluğunda dev gibi adamlardı. Bu toplum İbni İshak'ın rivâyetine göre Umman'dan Yemen'e kadar uzanan geniş bir bölgede, Ahkâf denen bölgede yaşıyordu. Yemen, Yemame, Cidde, Hadramut arasında yaşamış bir kavimdir. Bu bölgede meskun olan Âd toplumu tüm civar ülkelere de hakim bir durumdaydı. Hâlâ şu anda bile Hadramut taraflarında bunların evlerinin barklarının kalıntılarına rastlanmaktadır. Kur'an'ın bize anlattığına göre Arapların yakından tanıdıkları, bildikleri, şiirlerine konu ettikleri bir toplum. Görkemli şehirleri, üstün teknolojileri, pazıları, güçleri kuvvetleri, medeniyetleriyle hayatlarında Allah'ı diskalifiye etmiş, Allah'ın insan hayatını düzenlemek üzere gönderdiği hayat programını terk etmiş, keyiflerince bir hayat yaşayarak Allah'a karşı bir savaş ilân etme cüretini göstermiş bir kavim.

Kendilerine Hud (a.s) elçi olarak gönderildi. Kendilerini yer-yüzünün en süper gücü olarak gören bu topluma Hud (a.s) Allah'ın dâvetini ulaştırdı, onları Allah'ın âyetleriyle uyardı. Onları sadece Allah'a kulluğa, sadece Allah'ı dinlemeye çağırdı. Bir gün gelip kendilerine verilen bu güç ve kuvvetlerinin biteceğini, kıyâmetin kopacağını, hayatlarının ve saltanatlarının yok olacağını hatırlattı. Allah'ın desteğiyle Allah'ın kendisinden istediği Müslümanca bir dâveti uzunca bir süre devam ettirdi. Anlattı, uyardı, didindi, çabaladı ama kavmin içinde çok az bir Müslüman grup hariç toplum Onun dâvetine

hüsnükabul göstermedi.

Âd toplumuna da kardeşleri Hud (a.s)'ı gönderdik, görevlendirdik. Kendi içlerinden, kendi nefislerinden, kendi akrabalarından, kendi topraklarından bir elçi olarak görevlendirdik. Nuh kavminden sonra yeryüzünde Allah'ın kendilerine egemenlik verdiği Âd kavmine kardeşleri Hud (a.s) gönderiliyordu. Bakın Hud (a.s) diyor ki:

Ey kavmim! Ey benden olanlar! Ey benden bir parça olanlar! Ey anam! Ey babam! Allah'a kul olun! Sadece Rabbinize kul olun! Sadece O'nu dinleyin! Sadece O'nun istediği hayatı yaşayın! Ben si-zin için Allah'tan başka bir İlâh, Allah'tan başka bir Rab tanımıyorum. Allah'tan başka sizin için sözünü dinleyeceğiniz, çektiği yere gideceğiniz, yasalarını uygulayıp kendisini hoşnut edeceğiniz bir ilâh ve rab bilmiyorum. Gelin sadece O'nu dinleyin. Sadece O'nun istediği gibi yaşayın. Sadece O'na kulluk edin. Tek Rab, tek İlâh olan Allah'ı bırakıp başkalarına kulluk ederek, başkalarının istediği hayatı yaşayarak, başkalarının yasalarını uygulayarak sizler şu anda Allah'a iftira ediyorsunuz. Bu halinizle müfteri durumundasınız. Gelin vazgeçin bu yaşantılarınızdan da sadece Allah'a kulluğa yönelin.

51. "Ey milletim! Buna karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim ancak beni yaratana aittir. Aklet-mez misiniz?"

Ey kavmim, ben yaptığım bu tebliğimin, bu dâvetimin karşılığında sizden bir ücret, bir mükafat istemiyorum. Benim ücretim, benim mükafatım beni yoktan var eden Rabbime aittir. Benim ecrim beni yaratıp size elçi olarak görevlendiren Rabbime aittir. Yaptığım bu dâvetin karşılığında ne mal, mülk vermenizi, ne bal baklava yedirmenizi, ne çay kahve ikram etmenizi, ne arabalarınıza bindirmenizi, ne bana bir teşekkür etmenizi istemiyorum. Akl etmez misiniz? Düşün-mez misiniz? Akıllarınızı kullanmaz mısınız? Zannetmeyin ki ben bu çalışmalarımın sonunda bir dünya menfaatine ulaşacağım. Zannetmeyin ki bu tebliğimi bir dünya gücüne, bir dünya menfaatine tahvil edeceğim. Ben yokken beni var eden ve beni size elçi gönderen Rabbimden beklerin ben beklediğimi. O bana vaadettiğini verecektir. Benim görevim sizi yalnızca Allah'a kulluğa dâvettir. Ne güzel bir ifade değil mi? Tüm peygamberler toplumlarına bunu söylediler.

Öyleyse bizler de insanlara ulaştırdığımız din karşılığında, du-yurduğumuz âyet ve hadis karşılığında kesinlikle insanlardan hiç bir şey istemeyeceğiz. Eğer

böyle insanların elindekilerden müstağni davranırsak o zaman insanlara karşı güvenli olur ve mesajımız insanlar tarafından hüsnü kabul görür. Eğer dünya üzerinde köpeklerin üşüştükleri leşe benzer leşlerden uzak durursak, onun peşinde olan köpeklerden emin oluruz. Eğer bizler de o leşten almaya çalışırsak o zaman köpekler de bizim üzerimize hücum edeceklerdir.

Özellikle dâvetçilerin kendilerini halkın elindekilerden uzak tut-maları gerekmektedir. Şurasını hiçbir zaman unutmayalım ki halkın elindekilere göz diken, halktan bir şeyler istemeye alışmış bir dâvetçi sonunda halkın istediğine göre, halkın hoşnut olduğuna göre dini eğip bükmek ve onların isteyip hoşnut oldukları bir dini anlatmak zorunda kalacaktır. Böyle birisi zenginler karşısında, mal mülk sahipleri karşısında eğilip bükülmekten, dini onların arzularına göre eğip bükmekten kurtulamayacaktır. Halbuki bu Allah korusun nifak alâmetidir. Allah'ın Resûlü malından, zenginliğinden dolayı bir kişiye saygı duymanın münâfıklık alâmeti olduğunu haber veriyor.

Öyleyse insanların mallarında mülklerinde hiçbir zaman gözümüz olmamalı. Bizim vazifemiz sadece onların mallarını fakirlere vermelerini sağlayarak toplumun fakirlerini rahatlatmaya ve onları da dini vazifelerini yapmaya, sorumluluklarını bizzat kendilerinin yerine getirmelerine yönlendirmeliyiz. Bizim görevimiz sadece onları bu hayra yönlendirmek olmalıdır. Ama yanlış anlamayalım zenginlerin paralarını fakirlere dağıtmak üzere onlardan biz almamalıyız. Onların paralarına elimizi bile sürmeden kendilerinin bu işi yapmalarını sağlamalıyız. Değilse biz onların paralarını aldık mı onlar rahatlayacaklar ve fakirlerin durumlarına muttali olamayacaklar ve lüks içindeki hayatlarına devam edeceklerdir. Bırakalım kendileri gitsinler fakirlerin evlerine de kendi hayatlarıyla o fakirlerin hayatlarını mukayese imkanları olsun.

Hz. Ali efendimiz buyurur ki: Özellikle mü'minlerin imamlarının, önderlerinin hayatlarının dünyaya karşı zühd içinde olmaları gerekir ki halkın hayatlarından, sorunlarından haberdar olsunlar. Âlimlerin, imamların, önderlerin zâhid olmadıkları, doyumsuzca dünyaya meylettikleri bir toplumun öteki fertlerinin zâhid olmaları elbette beklene-mez. Öyleyse becerebildiğimiz kadar dünya konusunda zâhid olacak, kendimize yetecek kadar rızkın ötesinde dünyayı kucaklayacakmış gibi bir doyumsuzluğun içine girmeyeceğiz inşallah.

Allah Resûlü hadislerinde bir de: "***insanların elinde bulu-nanlara karşı zâhid ol ki insanlar seni sevsin.***" İnsanların elinde olandan ümidi kes ki sen de zengin olasın ve Allah da seni sevsin buyurur. Öyleyse insanlar nezdinde sevilip

sayılan, değer ve-rilen bir kimse olmak istiyorsak insanların ellerindekilerden ümit keselim, onlardan zühd içinde olalım.

Sehl Bin Sâd'den rivâyet edilen başka bir hadislerinde:

"Mü'minin şerefi gece ibâdetidir. Onun izzeti de insanlardan müstağni olmasıdır"

Evet gece kalkıp Allah'a ibâdet eden ve insanlardan müstağni olan, insanların eline bakmaktan uzak duran, insanlardan hiçbir şey istemeyen mü'min en şerefli mü'mindir. Çünkü bir şeye aşırı düşkünlük, bir şeye aşırı tamah o konuda fakirliktir. Ama ona ve dünyaya önem vermemek ise o konuda zenginliktir. Yani bir insan bir şeye de-ğer vermediği zaman o konuda zengin olur.

Kab'ul Ahbar der ki: Âlimin ilmini ve vakarını üç şey giderir. Bi-rincisi tamah, ikincisi nefsinin mağlubu olması, üçüncüsü de hacetini halktan istemesidir. Demek ki tamah içinde olan, sürekli ihtiyaç içinde kıvranan, nefsinin arzularına mağlup olarak doyumsuzca onun isteklerinin peşine takılan, günah peşinde koşan ve de başkalarının sırtından geçinmeye çalışan, sürekli insanlardan bir şeyler bekleyen âlim vakarını kaybedecektir. İnsanların gözünde silik şahsiyet sahibi bir insan durumuna düşecektir. İnsanlar tarafından sevilmeyen bir insan durumuna düşecektir. Çünkü biliyoruz ki insanlar kendi ellerindekine göz dikenlerden hoşlanmazlar. Çünkü insan oğlu mala mülke düşkündür. Rasûlullah efendimizin beyanıyla bir vadi altını olsa ikinci bir vadinin olmasını ister.

Onun içindir ki insan oğlu fıtraten kendi elindekileri istemeyenleri sever. İnsanlar genellikle kendilerine muhtaç olmayan insanları, kendilerine yük olmayan insanları severler. Sevdiklerine ortak olmaya çalışanlara da düşman olurlar. Mal mülk de pek çok insanın uğrunda ömür tükettiği en büyük sevgilidir. İşte görüyoruz insanlar kendilerinden borç isteyen insanlardan bile köşe bucak kaçmaktadırlar. Halk arasındaki para isteme benden buz gibi soğurum senden gibi sözler bunun en güzel delilidir. Öyleyse bizler de kesinlikle insanların ellerindekilere göz dikmeyecek onlardan zühd içinde olacağız. Biliyoruz ki Allah'ın Resûlü bu konunun önemine binaen ashabından insanlardan bir şey istememe konusunda biat almıştır. Bakın bir hadislerinde şöyle buyurmaktadır:

"Kim ki insanlardan bir şey istememe hususunda bana garanti verirse

ben de ona cenneti garanti ederim"

Hattâ bu tavsiyenin kendisine yapıldığı sahâbe Ebu Zer efendimiz der ki: Vallahi Rasûlullah efendimizden bu tavsiyeyi işittikten sonra atımın üzerindeyken kamçım yere düştü de onu bana alıverecek aşağıda pek çok arkadaşım varken kimseden yardım istemeyip atımdan inip kamçımı kendim aldım buyurur. Evet insanlardan bir şeyler istemek kişinin kalbindeki ilmi söküp çıkarır. O ilmin sahibinin vakarını yok eder.

52. "Ey milletim! Rabbinizden mağfiret dileyin, sonra O'na tevbe edin ki, size gökten bol bol yağmur göndersin, kuvvetinize kuvvet katsın; suçlular olarak yüz çevirmeyin."

Ey kavmim, Rabbinize istiğfar edin. Rabbinizden af dileyin. Rabbinizden kusurlarınızın örtülmesini, hatalarınızın kale alınmama-sını dileyin. Estağfurullah deyin. Ya Rab biz Sana bu kadar kulluk yapabildik. Sen bu yaptıklarımızdan daha iyisine, daha güzeline lâyıksın, ama biz bu kadar becerebildik, bizi bağışla, kusurumuza bak-ma deyin. Kötülüklerden, günahlardan, isyanlardan vaz geçip Allah'ın rahmetine yönelin. Rabbinize tevbe edin. Yüzünüzü O'na doğru çevirin. Günah programlarınızdan vazgeçip O'na itaate yönelin ki semadan size O Allah bol bol yağmurlar göndersin. Size bol bol rızklar yağdırsın. Sizin gücünüze güç katsın. Kuvvetinizi artırsın. Daha güçlü, daha kuvvetli bir hale getirsin sizi. Böylece Müslümanca bir hayatın nîmetlerine ulaşarak kulluğunuzu çok daha güzel yapma imkânına ulaşmış olasınız. Ve zinhar mücrimler olarak, günahkârlar olarak Rabbinize isyan içine girmeyin. O'nun bu uyarılarına karşılık kavmi dediler ki:

53. "Ey Hud! Sen bize bir belge getirmeden, senin sözünden ötürü ilâhlarımızı terk etmeyiz ve sana inanmayız."

Ey Hud, sen bize bir beyyine, bir delil getirmedin. İyi güzel konuşuyorsun da, ama hani bir delil göstersene. Yâni şimdi bizler senin elçiliğine, senin bu dediklerinin doğruluğuna nasıl inanacağız? Nasıl güveneceğiz sana? Yıllardır kulluk yaptığımız şu ilâhlarımız ne olacak? Biz alıştığımız bu tanrılarımızı nasıl terk ederiz? Biz senin bu sözlerinle onları asla terk edecek değiliz. Ve biz sana teslim olanlardan, mü'minlerden de olamayız. Bize bir mûcize göster ki inanalım.

İlâhlarını terk etmeye yanaşmadılar. İnanışlarını, anlayışlarını, kulluk

programlarını, yaşadıkları hayat programlarını terk etmek istemediler. Güçlerine kuvvetlerine güvendiler. Biz güçlüyüz dediler. Bizden daha güçlü kim var dediler. Kimse bize galip gelemez dediler. Kimse bizimle baş edemez dediler. Güç, kuvvet, saltanat bizdedir dediler. Biz kimseye boyun eğmeyiz dediler. Yaratıcılarını unutup Al-lah'ın elçisine kafa tuttular. Güçlerini kuvvetlerini kendilerinden bildiler. Biz senin bu sözlerinle asla tanrılarımızı bırakmayız dediler. Biz alışılmış hayatımızdan, geleneklerimizden, âdetlerimizden, kültürümüzden, sosyal ve siyasal yapılanmalarımızdan asla senin hatırına vazgeçmeyiz dediler. Bizim şu anda hayatımızı düzenleyen siyasal tanrılarımız, eğitim tanrılarımız, hukuk tanrılarımız, şifa tanrılarımız, oyun eğlence tanrılarımız var. Biz onları asla terk etmeyiz dediler.

54,57. "Bir kısım tanrımız seni çarpmıştır, demekten başka bir şey demeyiz" dediler. Hud: "Doğrusu ben Allah'ı şahit tutuyorum; siz de şahit olun ki, ben O'nu bırakıp koştuğunuz ortaklardan uzağım. Hepiniz bana tuzak kurun sonra da ertelemeyin. Ben, ancak benim de sizin de Rabbiniz olan Allah'a güvenirim. Hiç bir canlı yoktur ki Allah ona el koymamış bulunsun. Rabbim elbette doğru yoldadır. Eğer yüz çevirirseniz, şüphesiz ben size, benimle gönderileni bildirdim. Rabbim sizden başka bir milleti yerinize getirebilir, O'na bir şey de yapamazsınız. Doğrusu Rabbim her şeyi koruyandır" dedi."

Herhalde bizim ilâhlarımız seni çarpmış olmalı ki sen saçmalıyor, ne dediğini bilmiyorsun. Biz sana ancak bunu söyleriz. Halbuki Allah'ı bırakıp da tapındıkları İlâhlar ya daha önceki sâlih kişilerin putlaştırılmış isimleri, ya hayatta olan egemen güçler, liderler, önder-ler, siyasiler, ya da kendi elleriyle yontup oluşturdukları taştan tunç-tan putlardı. Tabii bunlar Nuh (a.s)'la birlikte gemiye binen Müslü-manların çocuklarıdır. Yâni böyle aradan çok fazla bir zaman da geç-memiş. Ama insanoğlu işte böyle kısa bir zaman sonra hak yoldan sapabiliyor. Ey Hud! Seni bizim İlâhlarımızın çarptığını görüyoruz şeklindeki sözlerine karşılık Allah'ın elçisi diyor ki:

Ben Allah'ı şahit tutuyorum, sizler de şahit olun ki ben Allah berisinde Allah'a ortaklar koştuğunuz tüm şeriklerinizden, tüm ortaklarınızdan teberrî ediyorum, reddediyorum, hiçbirini kabul etmiyorum.

Haydi hepiniz toplanın, güç birliği yapın ve bana kuracağınız tuzaklarınızı kurun. Ne yapacaksanız yapın da göreyim. Bana da mühlet vermeyin, fırsat vermeyin, göz açtırmayın. Bu bir tehditti. Allah'ın elçisi açıkça toplumunu tehdit

ediyordu. Zirvede bir güç kuvvet sahibi olan, yeryüzünün en süper bir toplumu olan Âd toplumuna bir insanın böyle bir tehditte bulunması mümkün değildi. Ama Allah'a güvenen, güç kaynağını bilen, Allah desteğindeki bir peygamberin tüm dünyaya meydan okuyabilecek gücü nasıl kendisinde görebildiğini anlıyoruz.

Ve işte bu âyetlerle Mekke'de Rasulullah efendimize aynı desteğin devam ettiğini ve şu anda da, kıyâmete kadar da Allah desteğinin devam ettiğini anlıyoruz. Evet anlıyoruz ki Allah'a iman etmiş, Allah desteğini almış bir Müslüman dünyada tek başına kalsa bile tüm dünyaya meydan okuyacak güçtedir. Karşısında kim olursa olsun en büyük güç ve kuvvet sahibi Müslümandır, Müslümanlardır.

Ben, benim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a tevekkül ettim. Ona dayandım, işimi O'na havale ettim. Haydi elinizden geleni arkanıza koymayın. Benim Rabbim, ama sizin de Rabbinizdir O Allah diyor. Bir taraftan onlara merhamet ettiğini gündeme getirirken, diğer taraftan da yine onları Allah'a imana dâvetini sürdürdüğüne şahit oluyoruz. Onlara acıyarak kurtuluşları için her fırsatta doğruyu göstermeye çalışıyor, akıllarını erdirmeye gayret ediyor. O Rab sadece benim değil aynı zaman da sizin de Rabbiniz diyor ve onları dışlamadığını ihsas ettiriyor. Sizler kendi kendinize uydurduğunuz şu sahte tanrılarınızı bırakın gerçek Rabbiniz olan Allah'a kulluğa yönelin diyor.

Yeryüzünde debelenen, hareket eden hiç bir canlı yoktur ki onun nasiyesinden, perçeminden Allah tutmuş olmasın. Onu yakalamak Allah'a ait olmasın. Yeryüzünde hiç bir varlık yoktur ki ona egemen olan, ona hükmeden, onu kontrol eden Allah olmasın. Sizler ey gücüne kuvvetine güvenen ve Allah'a kafa tutmaya çalışan kavmim, bilesiniz ki sizlere de Allah egemendir. Sizin sahibiniz de Allah'tır.

Muhakkak ki benim Rabbim sırat-ı müstakîm üzeredir. Benim Rabbim dosdoğru bir yol üzeredir. Anlıyoruz ki bizim şu anda üzerinde olduğumuz yol, sırat-ı müstakîm Allah'ın yoludur. Öncelikle bu yol Allah'ın yoludur, sonra peygamberlerin, sâlihlerin, müminlerin yoludur. Allah'ın kendilerine nîmet verdiği şerefli kulların yoludur. Gazaba uğrayanların, sapanların, sapıtanların yolu değildir. Yâni benim şu anda sizleri dâvet ettiğim bu yol Rabbimin yoludur. Benim üzerinde yürüdüğüm ve sizi çağırdığım bu hayat programı benden değil, Allah'tandır. Ben bunu kendi kendime uydurmuş, ihdas etmiş değilim. Allah'ın

istediği, Allah'ın kabul ettiği ve razı olduğu yol işte budur. Şu anda bizlerin de üzerinde yürümek zorunda olduğumuz, insanları çağırmak zorunda olduğumuz yol bu yoldur. En'âm sûresinde de aynı ifade kullanılıyor. Rabbimiz bu dinin kendi yolu olduğunu ifade edi-yor.

Ben bu yolu, bu dini size tebliğ ettim. Size gönderildiğim sırat-ı müstakimi ben size duyurdum. Ben görevimi yaptım. Eğer sizler yüz çevirirseniz, kabul etmezseniz şunu kesinlikle bilesiniz ki:

Eğer Müslüman olmazsanız Rabbim sizi giderip yok eder de sizin yerinize bir başka toplumu getirir. O'na zarar veremezsiniz, bunun önüne de geçemezsiniz. Şüphesiz ki Rabbim her şeyin muhafızıdır, her şeyin koruyucusudur, hiçbir şey Onunla başedemez. Hiç birinizin gücü ve kuvveti O'nunla savaşmaya yetmez. Ne boyunuz posunuz, ne gücünüz kuvvetiniz, ne teknolojiniz, ne de medeniyetiniz asla sizi O'nun yakalamasından kurtaramaz.

Evet her şeyi ortaya koyarak Allah'ın elçisi onları uyarıyor. Onları açık açık Allah'la, Allah'ın gücü ve kudretiyle, Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya getiriyor. Vazgeçin Allah'la savaşmaktan. Eğer Müslüman olursanız Allah size daha çok güç ve kudret verecek. Eğer teslim olursanız Allah size nî-metlerini artıracak. Eğer Müslüman olursanız Allah'ın cennetine gideceksiniz.

Yok eğer Müslüman olmazsanız kesinlikle bilesiniz ki Allah sizi yakalayacak ve işinizi bitirecek. Gücünüz kuvvetiniz O'na karşı hiçbir işe yaramayacaktır. Benim Rabbim güçlüdür, egemendir der. Ama dünyaya tapınan, gücüne kuvvetine mağrur olan toplumun durup dinleyecek zamanı kalmamış. âdeta sarhoş olmuşlar. Dünyayı kıble edinmişler. Allah'ı da Allah'ın elçisini de dinleyecek durumları kalmamış. Siyasal ve teknolojik güçleri kendilerini sarhoş etmiş. Bu sefer Rabbimiz onlara da bir başka ceza takdir eder:

58. "Buyruğumuz gelince, Hud'u ve beraberindeki inananları, rahmetimizle kurtardık. Onları çetin bir azaptan koruduk."

Emrimiz onlara geldiği zaman. Artık tıpkı kendilerinden önce Nuh (a.s) un toplumu gibi Allah'ı ve elçisini reddediyorlar. Allah'ı hayatlarına karıştırmak istemiyorlar. Adam olma istidatlarını kaybediyorlar. İşte bu noktada diyor ki Rabbimiz: Hud (a.s)'ı ve ona iman eden, Onun safında yer alan, tercihlerini peygamberden yana kullanan beraberindeki Müslümanları katımızdan bir rahmetle kurardık. O kötü azaptan o Müslümanları sıyırıp kurtardık.

59. İşte bu, Rablerinin âyetlerini bile bile inkâr eden, peygamberlerine kafa tutan ve her inatçı zorbanın emrine uyan Âd milletidir."

İşte Âd, Rablerinin âyetlerine karşı inkârcı davrandılar. Rablerinden gelen hayat programına karşı büyüklendiler. Rablerinin âyetleriyle ilgilenmediler. Allah'ın âyetlerini örttüler, yok farz ettiler, görmez-den, duymazdan geldiler. Allah'ın kendilerinden istediği kulluğun, ha-yat programının yeryüzünde pratik örneği olan Allah'ın elçilerini gündemlerinden düşürerek, yok farz ederek bir hayat yaşadılar. Peygamberin örnekliliğini reddettiler, dinlemediler. Peygamberleri vasıtasıyla Allah'ın onların hayatlarına müdahalesine izin vermediler. Peygambere isyanı kendilerine din edindiler, peygamberin gösterdiği yol dışında kendilerine yol edindiler. Peygamber mesajına karşı ilgisiz kaldılar. Peygamberin getirdiği hayat programına rağmen kendilerine hayat programı yaptılar. Hayat programlarını peygambere sormadılar, peygamberi kullukta örnek almadılar, peygambere rağmen, peygamberin yoluna rağmen kendilerine başka başka yollar edindiler. Peygamberleri dinlemediler de:

Her bir inatçı zorbanın emrine tâbi oldular. Peygamberi bı-raktılar da zorbaların peşine takıldılar. Zâlimlere boyun eğdiler. Peygamber kendilerine yol gösterdi, hakkı anlattı, hidâyete işaret etti, ama adamlar Allah'ın elçisini dinlemediler. Elçinin uyarılarına kulak vermediler. Elçinin getirdiği hidâyetle ilgilenmediler de içlerinde her bir inatçı zorbaya itaat ettiler. Peygamberi dinlemediler de içlerindeki bir kısım zâlim siyasetçileri dinlediler. Peygambere kulak vermediler de zâlimlere kulak verdiler. Onların yasalarını, onların hayat programlarını sahiplendiler. Kılık kıyafet konusunda, hayat konusunda, hayat programı konusunda, hukuk konusunda, eğitim konusunda, ekonomik ve siyasal yapılanmalar konularında peygamberi değil de başkalarını dinlediler. Zulümlerinden korktukları için tâğutlarınkini uyguladılar. Ama bu yaptıklarından ötürü:

60. "Bu dünyada da, kıyâmet gününde de lânete uğradılar. Bilin ki Âd milleti

Rablerini inkâr etti ve yine bilin ki Hud'un milleti Âd Allah'ın rahmetinden uzaklaştı."

Onlara bu dünyada lânet, kıyâmet gününde de bir lânet hak oldu, realite oldu, yasa oldu. Dikkat edin, Âd kavmi Rablerine küfrettiler. Dikkat edin Hud (a.s) un kavmi olan Âd Allah'ın rahmetinden çok uzak oldu. Allah'ın rahmetini kaybettiler. Rahmetten tart edilip kovuldular.

Kitabımızın başka âyetlerinden anlıyoruz ki Rabbimiz onları rahmetinden, korumasından uzaklaştırdı ve müthiş bir kıtlık verdi. Al-lah'ın bu imtihanının altında çok bunaldılar, perişan oldular. Rabbimiz çeşitli belâlar göndererek adam olmaya yönlendirdi onları ama yine de adam olmadılar. Allah'ın elçisi adam olmaya yanaşmayan bu toplumun helâkinin yaklaştığını anlayınca yalvarıp yakardı. Yapmayın, etmeyin, Allah sizi helâk edecek dedi. Dinlemediler. Ve nihâyet üzerlerine kapkara bir bulut yürüdü. Ama bunu farklı yorumladılar. Hayır hayır, bu bulut bize bir azap değil, yağmur getiriyor, bereket getiriyor dediler, peygamberle dalga geçtiler. Ama bekledikleri şeyi getirmeyecekti o bulut. Onları yerin dibine batırıcı şeyler getirecekti.

Evet Peygamberin kendilerine vaadettiği gökten Allah'ın a-zabını getiren, içinde Allah'ın azabını barındıran ve kendilerini helâk edecek olan bulutu yine kendi menfaatlerine hizmet edecek bir rah-met olarak algılamaya çalıştılar. Gözleri ve gönülleri dünyaya meylet-miş, dünyayı kıble edinmiş, dünyadan ve dünyalıklardan başka hiçbir şey düşünmeyen bir topluluk elbette kendilerine gelen her şeyi arzularına yönelik algılamaya çalışacaklardı. O güne kadar kendilerine rahmet getiren bulutun boynundaki ipin Allah'ın elinde olduğunu nereden bileceklerdi de? Kendi boyunlarındaki ipin ucunu Allah'a teslim etmeyen zâlimler bunu nereden bilebileceklerdi? Kâinattaki tüm varlıkların Allah'ın kulu ve kölesi olduklarını, hepsinin de Rablerinin yasalarına boyun büktüklerini ve sadece O'nu dinlediklerini bilmeleri mümkün değildi.

Halbuki demin söyledi Hud (a.s). Tüm varlıklara egemen olan Allah'tır. Rüzgar Allah'ın ordusudur. Sular Allah'ın ordusudur. Ateş Allah'ın ordusudur. Bulutlar, kuşlar, dağlar taşlar ve tüm varlıklar Allah'ın ordusudur. Tüm varlıkların varlık yasalarını koyan Allah'tır. Suya, buluta, ateşe insanlar için hayat olun! kullarım için hayat kaynağı olun! buyurduğu andan itibaren tüm bu varlıklar Rablerinin emriyle insanlar için hayat kaynağı olurlar. Ama bu varlıklarının yasalarını değiştirip onlar için azap olun dediği anda, tüm bu varlıklar insanlar için birer azap kaynağı oluverirler. İnsanlara rahmet getiren

bulutlar ve rüzgarlar Rablerinin emriyle birden bire tufana dönüşür ve toplumları helâk ediverir.

Evet o bulutun içinden şedit bir kasırga, bir rüzgar esmeye başlayıverdi de yedi gün sekiz gece esen bu dev gibi, güç ve kuvvet sahibi olan bu adamları yerden yere vurup, köklerinden sökülmüş hurma kütüklerine döndürüverdi. Kavmi yerlere seriverdi. Şehirlerinde taş taş üstünde kalmadı. Ve yeryüzünde Âd kavmi diye bir kavim de kalmadı.

Hani güçlüydüler? Hani kimse onlarla başedemezdi? Hani boyları posları vardı? Hani şehirleri, teknolojileri, medeniyetleri vardı? Onlardan arta kalan ne vardı? Her şeyleri bitmişti. Allah'ın karşısında kim durabilirdi? Hangi süper güç Allah'la savaşını sürdürebilirdi? İşte bir rüzgarı, bir zelzelesi insanların işini bitiriveriyor. Hâlâ şu Allah'la çatışma içinde olan zâlimlere şaşmak lâzım. Bakın işte Allah'la çatışma içine giren koskoca bir toplum, koskoca bir medeniyet, eşsiz bir medeniyet bir anda yok olup gidiyor.

İşte önce Nuh kavmi, sonra Âd kavminin helâkleri anlatıldıktan sonra şimdi de sıra Semûd kavminde. Rabbimiz bize karşı sonsuz rahmeti ve merhametinin gereği olarak bizi uyarıyor. Bu anlatılanların tamamı bizim uyarılmamız içindir. Bakın, ben bir zamanlar insanlar şöyle şöyle yaptılar da ben onları yerle bir ettim. Yaptıklarından dolayı onlar benim helâk yasamın mahkumu oldular. Gelin sizler onlar gibi olmayın diye bizi uyarmak için Rabbimiz bunları anlatıyor.

Demek ki kul olarak insan Allah karşısında, Allah âyetleri kar-şısında, Allah sözü karşısında, Allah tehdidi karşısında olduğunu bil-meli, bir an bile bunu unutmamalıdır. Mü'min olsun, kâfir olsun tüm kullar, tüm insanlar bunu bilmek, bunun bilincinde olmak zorundadır. Hz. Adem (a.s) dan bu yana insanlık tarihine baktığımız zaman gerçekten sadece Allah yasalarının geçerli olduğunu görürüz. Devir değişti diyorlar, insanlar değişti diyorlar, çağımız farklı diyorlar. Ama ba-kıyoruz ki tıpkı çağımız insanları öncekilerin yaptıklarının aynısını yapıyorlar. Veya öncekiler de günümüz insanlarının tavırlarını sergi-liyorlar. Onlar da güçlerine, kuvvetlerine, devletlerine, saltanatlarına güveniyorlar.

Şu andaki kâfirler de aynı şeylere güveniyorlar. Mallarına mülklerine, ekonomik ve siyasal güçlerine, askeri güçlerine, sistem-lerine güveniyorlar. Bize bunların hepsi verilmiştir, biz bunların hepsine sahibiz diyorlar. Ama bakıyoruz ki bütün bu güçlerin zirvesine ulaşmış toplumlar Allah'la savaşa tutuşmalarından

ötürü helâk ediliyor, yerle bir ediliyorlar. Nice süper güçler yerin dibine batırılıyor. Demek ki insanlar Allah karşısında ne olurlarsa olsunlar, hangi güce sahip olurlarsa olsunlar Allah'ın helâkinden, Allah'ın intikamından kaçıp kurtulamıyorlar. Günümüz kâfirlerinin de bunu hiç bir zaman unutma-maları gerekecektir.

Ama Allah sadece helâk eden, sadece kullarından intikam alan değildir. Rabbimiz her an, her fırsatta kullarını rahmetine çağırmaktadır. Dünyaya böyle bir program koymuştur. Sürekli bize rubû-biyetini, ulûhiyetini, rahmetini hatırlatarak bizi kendisine kulluğa dâvet etmektedir. Bakın bir hatırlatma:

61. "Semûd milletine kardeşleri Sâlih'i gönderdik. "Ey milletim! Allah'a kulluk edin; O'ndan başka ilâhınız yoktur; sizi yeryüzünde yaratıp orayı imar etmenizi dileyen O'dur. Öyleyse O'ndan mağfiret dileyin, sonra ona tevbe edin. Doğrusu Rabbim size yakın ve duaları kabul edendir" dedi."

Evet Semûd toplumuna da kardeşleri Sâlih'i gönderdik. Demek ki her kavme, her topluma kendi içlerinden, kendi kardeşlerinden birisi gönderiliyor. O toplumu en iyi bilen, onların dertlerini, âdetlerini, hayatlarını, dillerini, problemlerini en iyi bilen onları en iyi tanıyan bir elçi gönderiliyor. Onları Hakka dâvette inandırıcı olsun ve de onların problemlerini çözmede başarılı olsun diye.

Semûd kavmi Âd kavminden sonra gelmiş, onların halefi olarak Mekke ile Kudüs arasında, Hicaz ile Filistin toprakları arasında, Hayber ile Tebûk arasında "Hicr" denilen bölgede yaşamış bir kavimdir. Hattâ Allah'ın Resûlü Tebûk taraflarına giderken ashabına buradan hızlı geçin, zira burası kardeşim Sâlihin devesini katlettikleri yerdir buyurur. Semûd'un en büyük şehirlerinden birisi olan belki de merkezi olan "Medayin-i Sâlih"tir. Daha sonra bu şehrin harabeleri üzerinde yapılan incelemelerden anlaşılıyor ki bu şehrin nüfusu beş yüz bin civarındaymış. Bu toplum herhalde helâk edilen üçüncü toplumdur. Kendilerinden önce sırasıyla Nuh kavmi, Âd kavmi helâk edilmiş ve onların arkasından bu toplum geliyordu. Kendilerine gönderilen Sâlih (a.s) dedi ki:

Ey kavmim, sadece Allah'a kulluk edin, Allah'tan başka ilâh kabul etmeyin. Önceki peygamberlerin dâvetlerinin aynısını görüyoruz. Tüm peygamberler toplumlarını sadece Allah'a kulluğa çağırmışlardır. Ama dikkat ederseniz Allah'ın elçileri ey kavmim, Allah'a iman edin demiyorlar. Toplumlarını Allah'a imana çağırmıyorlar. Neden? Çünkü zaten toplumları

Allah'ı tanıyorlar, biliyorlar. Hatta zaman zaman O'na kulluk da ediyorlardı. Ama sadece Allah'a değil, Allah'la beraber O'nun berisinde bir kısım varlıklara da kulluk ediyorlardı. Ha-yatlarının kimi bölümlerinde Allah'ı dinliyorlar, ama öteki bölümle-rinde sözünü dinleyecekleri, yasalarını uygulayacakları başka ilâhları, başka Rableri vardı.

Tamam hayatın ibadet bölümünde Allah'ı dinleyelim, ama hayatımızın hukuk bölümünde, kılık kıyafet bölümünde, ekonomi bölümünde, eğitim bölümünde, sosyal ve siyasal düzenlemeler bölümünde bizim sözünü dinleyeceğimiz, arzularını gerçekleştireceğimiz başka ilâhlarımız var diyorlardı. Onun içindir ki dikkat ederseniz Allah'ın elçileri diyorlar ki ey kavmim, sadece Allah'a kul olun. Hayatınızı parçalamadan hayatın tamamında Allah'a kulluk edin. Hayatınızın tamamında hakim varlık; Allah olsun diyorlar. Kulluğunuz sadece Allah'a olsun, çünkü Allah dışında sizin başka ilâhlarınız yoktur diyor-lar.

Bakın sizi yeryüzünde yaratan O'dur. Sizi var eden O'dur. Sizleri yeryüzüne yerleştiren, orada size imkân veren, coğrafya veren, yeryüzünde hükmetme salahiyeti veren Allah'tır. Sizleri yeryüzünde egemen kılan Rabbinizdir. Dilediğiniz gibi yeryüzüne hükmedecek ko-numa getirdi sizi. Bu yetkiyi kimden aldınız? Kim verdi bütün bu nîmetleri size? Bütün bunları Allah lütfetmedi mi size? Yeryüzünü size boyun büktüren Allah değil mi? Siz kendiniz mi yapıyorsunuz bunları? Yeryüzünün ovalarında köşkler kurup, dağlarında kayaları yontup evler yapıyorsunuz. Hem ovalardan istifade ediyorsunuz hem dağlardan. Dağlarda evler yontuyorsunuz, ovalarda da köşkler yapıyorsunuz. Unutmayın ki tüm bu nimetleri size lütfeden Allah'tır. Varlığınızı O'na borçlusunuz. Bu hayatınız O'ndandır.

Öyleyse kulluk, sadece yaratıcının hakkıdır. Başkalarına karşı sizin hiçbir minnet borcunuz yoktur. Minnetiniz sadece Allah'a aittir. Sizi yaratan Allah yeryüzünü size imar ettiriyor. Öyleyse istiğfar edin Rabbinize. Bağış dileyin sahibinizden. Bu güç ve kuvvetinize güvenerek yaratıcınıza kafa tutmaktan vazgeçin de O'na kulluğa yönelin. Günah programlarınızdan, O'na isyan içinde, O'ndan habersiz bir gi-dişten vazgeçip, tevbe edip Rabbinize itaate yönelin. Çünkü benim Rabbim size yakındır, size icâbet eder. Dönüşünüzü kabul eder. Tev-belerinizi hoş karşılar. Dualarınızı, yalvarıp yakarmalarınızı kabul eder. Sizin dualarınıza mutlaka icâbet eder.

Semûd kavmi daha önce de ifade ettiğimiz gibi Nuh kavminden, Âd kavminden sonra gelmiş bir kavim. Nuh kavminin suyla helâkine, Âd kavminin rüzgarla helâkine şahit olmuş, güya kendilerince atalarının helâkini yorumlayıp ders çıkarmış bir kavimdi.

Evet bunlar kendilerinden önceki toplumların yok edilişlerini görmüşlerdi. Gördükleri, bildikleri bu tecrübelerinden dolayı bunlar kendilerinden öncekilerin âkıbetine uğramamak için yüksek kayaları, kayalıkları yontarak, yüksek yüksek barınaklar yapmışlar. Evlerini, şe-hirlerini yüksek kayalıkların arasında yontarak oluşturmuşlar. Sudan etkilenmeyelim, rüzgardan korunalım diye böyle yaptılar. Böylece gü-ya kendilerini Allah'tan gelebilecek deprem, zelzele gibi afatlardan garantiye aldıklarını zannediyorlardı.

Artık Allah'la tutuştukları savaşta, peygambere karşı gerçekleştirdikleri mücâdelede Âd kavmini yakalayan rüzgar onları yakalayamayacak, Nuh toplumunu helâk eden su onlara bir şey yapamayacaktı. Onun için kendilerinden önce helâk edilen toplumların yolundan gitmekten korkmuyorlardı. Atalarımız evlerini, şehirlerini düzlük arazilerde kurarak büyük hata etmişlerdi. Bizler bu hataya düşmeyeceğiz. Bizler evlerimizi kayaları yontarak, muhkem yapacağız ve artık bu tür hatalara düşmeyeceğiz. Artık Allah bizimle başedemez diyorlardı.

Tıpkı şu Marmara bölgesindeki depremi yorumlayan bizim kâfirler gibi. Yok inşaat hatasıymış, yok yapılar sağlam değilmiş filân falan. Aynen Semûd da böyle yorumlamıştı Allah'ın bu âyetini. Kayaları yontup mağaralara girdiler. Ölümsüzlüğü aradılar dünyada. Artık kimse bizim bu evlerimizi yıkamaz. Kimse bizim hayatımıza son vere-mez dediler. Sel de gelse, rüzgar da gelse bize hiç bir şey yapamaz dediler. Dünyaya kazık çakma sevdasına kapıldılar. Hiç ölmeyecekmiş gibi bir hayat programının içine daldılar. Sâlih (a.s) gelin bu gidişlerinizden vazgeçip Allah'a kul olun deyince onlar dediler ki:

62. "Ey Sâlih! Sen bundan önce, aramızda kendisinden iyilik beklenen bir kimseydin; şimdi babalarımızın taptıklarına bizi tapmaktan men mi ediyorsun? Doğrusu bizi çağırdığın şeyden şüphe ve endişedeyiz" dediler."

Ey Sâlih, sen bundan önce aramızda iyi, saygın bir kimseydin. Hepimizin sevip saydığı bir insandın. Kendisinden iyilik beklediğimiz, hayır umduğumuz bir kişiydin daha önce. Bizimle iyi geçiniyordun. İlerisi için senden çok şeyler bekliyorduk. Toplumumuz için büyük adam, yararlı adam olacağını bekliyorduk. Bundan önce bu peygam-berlik misyonunu üstlenmeden önce bizim ne

mallarımıza, mülklerimize, ne saraylarımıza, köşklerimize, ne kazanmamıza, harcamamı-za, ne de hayatımıza karışmıyordun. Nereden çıktı şimdi bu? Biz atalarımızın yolunu güzel güzel takip edip gidiyorduk. Şimdi sen bizi atalarımızın taptıklarına tapmaktan menetmeye mi çalışıyorsun? Şim-diye kadar yaşamaya alıştığımız bir hayat tarzından uzaklaştırmak, kurulu düzenimizi bozmak mı istiyorsun?

Mekke'de Allah'ın Resûlüne de aynı şeyleri söylüyorlardı. Bugün biz Müslümanlara da aynı şeyleri söylüyorlar. Tabii peygamberler ve onların kutlu yollarının takipçisi olan Müslümanlar toplumun bozuk düzen gidişini sorgulamazlarsa gâyet iyidirler. Toplumun kurulu düzenini eleştirmezlerse bir problem yoktur. İşte görüyoruz Allah'ın elçileri doğup büyüdükleri toplumlarının içinde peygamber olmadan önce, topluma Allah'ın âyetlerini duyurmaya, toplumun hayatını Allah'ın âyetleriyle sorgulamaya başlamadan, böylece toplumun iştahını kaçırmaya başlamadan önce gâyet iyidirler. Edepleriyle, ahlâklarıyla, diğer gamlıklarıyla, adâletleriyle, güvenleriyle, emânete riâyetleriyle, komşuluklarıyla herkesin parmakla gösterdikleri insanlardır. Herkes tarafından sevilen, güvenilen, emânetler kendilerine teslim edilen insanlardır. Hakemliklerine başvurulan insanlardır.

Ama ne zaman ki Allah elçileri Allah'tan mesaj alıp bu mesaj-la toplumu sorgulamaya başlarlar, ne zaman ki toplumun zulmüne, haksızlıklarına, güçlülerin zayıfları ezmelerine, insanların insanlar üzerinde Rableşmelerine karşı çıkmaya başlarlarsa artık toplum içinde o saygın kimseler birdenbire toplumun düşmanı oluverirler. Halbuki kendilerinin hayrına hareket eden bu Allah elçilerini daha çok sevmeleri, hemen bu peygamberlerin dâvetlerine kulak vermeleri gerekiyordu. Öyle yapmıyorlar hainler de diyorlar ki sen şimdiye kadar aramızda iyi ve saygın birisiydin. Bu ne iştir ki:

Şimdi sen atalarımızın ibadet ettiklerine ibadetten bizi alıkoymak mı istiyorsun? Biz atalarımızın yolundan gitmek istiyoruz. Atalarımızı neyin üzerinde bulmuşsak, neye ibadet eder bulmuşsak biz de ona ibadet etmek istiyoruz. Atalarımız yanlışta mıydı? Bu kadar tanrı boşuna mıydı? Atalarımızın bu hayatı boş muydu? Bu tanrılar ne olacak? Bu içimizdeki egemen güçler ne olacak? Tamam Allah'ı da dinleyelim, Allah'a da kulluk edelim, ama biz atalarımızdan intikal eden bu öteki tanrılarımızı da dinlemek zorundayız. Bu hukuk tanrılarımızı, bu siyasal tanrılarımızı, bu kılık kıyafet tanrılarımızı, bu ekonomik tanrılarımızı, bu yasaları, bu yönetmelikleri, bu âdetleri de dinlemek zorundayız diyorlar. Hele hele şu içimizdeki dokuzlu çeteyi mutlak dinlemek zorundayız diyorlar.

Akla hayale gelmedik zulümleri irtikap eden dokuzlu bir çete vardı Sâlih (a.s) in toplumu içinde. Bunlar toplum içinde siyasal, ekonomik ve askeri güce sahip oldukları için kimse onlara karşı gele-miyordu. Gece zayıfları öldürürler, gündüz başkalarının üzerine atarlardı. Geceleyin çalarlar, gündüzün başkalarının üzerine atarlardı. İn-sanların mallarını gasp ederler, ırzlarına, namuslarına tasallut ederler, dinlerine küfrederlerdi.

Toplum diyor ki biz onları da dinlemek, onlara da itaat etmek zorundayız. Hayatımızda onlara da karışma alanı bırakmak, onların arzu ve isteklerini de yerine getirmek zorundayız. Onların yasalarını da uygulamak zorundayız. İşte böyle birbirlerini tanrı kul edinmiş, hükmedenlerin hükmedilenlerin, hayata program yapanların o programları uygulamadan yana olanların, yâni tanrıların ve kulların bulunduğu, zalimlerin egemen olduğu bir topluma elçi olarak gönderilen Sâlih (a.s) dedi ki:

63. "Ey milletim! Eğer Rabbimden bir belgem olur ve bana rahmet eder de ben O'na baş kaldırırsam, söyleyin, Allah'a karşı beni kim savunur? Bana zararımı artırmaktan başka bir şey yapamazsınız" dedi."

Ey kavmim, ne dersiniz? Gördünüz ya ben Rabbimden bir beyyine üzereyim. Rabbim bana kendi katından bir rahmet vermiştir. Rabbim beni elçi seçmiş ve bana katından vahiy göndermiştir. Rab-bim bana bir Risâlet görevi vermiştir. Ben şu anda böyle bir belgeyle hareket ediyorum. Şimdi söyleyin bana, eğer Rabbimin görevli bir elçisi olarak ben tutar O'na isyan edersem, O'na karşı bana kim yardım edecek? Rabbimden gelebilecek bir cezaya karşı beni kim koruyabilecek? Yâni doğrusu siz beni zarara sokmak istiyorsunuz. Benim zararımı artırmaktan başka bir şey istemiyorsunuz. Sizler benim ziyanıma fazlalık getirmeden yanasınız.

Gerçekten bu toplum peygamberi de kendi pis hayatlarına çekmeye çalışırlarken büyük bir zulüm ve haksızlık içindeydiler. Kendi hayatlarını mahvettikleri gibi peygamberi de mahvetmek istiyorlardı. Peygamber diyor ki:

64. "Ey milletim! Bu, size bir âyet olarak, Allah'ın devesidir. Bırakın onu, Allah'ın toprağında otlasın; ona fenalık etmeyin, yoksa siz hemen azaba uğrarsınız."

Ey kavmim, işte Allah'ın devesi. Bu deve sizin için bir âyettir. Rabbimiz böyle materyalist bir toplumun gözleri önünde taştan bir deve çıkardı ve onların kalplerini, duyularını açıp Allah'a kulluğa götürecek bir deve, bir âyet çıkarıverdi. Şüphesiz tüm develer Allah'ın âyetidir, ama bu deve ötekilerden farklıydı. Rabbimin öteki develer için takdir ettiği bir yaratılış yasasının dışında yaratılıyordu bu deve. Allah'ın elçisi diyor ki, ey kavmim, onu serbest bırakın, yeryüzünde yiyip içsin. Kötülükle dokunmayın ona, ilişmeyin Allah'ın devesine. Yoksa yakın bir azap size dokunur da sizleri perişan ediverir.

Sâlih (a.s) in toplumu dediler ki: Ey Sâlih, bizler senin elçiliğin konusunda şüphe içindeyiz. Allah tarafından gönderildiğin konusunda emin olmamız için Allah bize bir âyet, bir mûcize göndersin demişler. Yâni bize böyle reddedemeyeceğimiz cinsten bir mûcize getirirsen Rabbinden de o zaman sana ve Rabbine iman etsek demişler. Rab-bimiz de onlara bir dişi deve göndermiş. Rabbimiz sert bir kayadan böyle dişi bir deve çıkarmış. Tabii ki bu deve böyle normal bildiğimiz bir deve değil. Allah'ın âyeti dendiğine göre mûcize bir deveydi bu. Harikulade bir deve. O'na inanmak Allah'a iman demek olan, ona iliş-mek de Allah'a ilişmek olan, yâni Allah âyeti olan bir deve.

İşte bu Allah âyetine ilişmeyecekler, kötülükle dokunmayacaklardı. Çünkü arz da Allah'ındı, deve de Allah'ındı. Ve Allah'ın âyeti olan bu deveye karşı Allah'ın istediği gibi davranmak zorundaydılar. Allah'ın âyetine hayat hakkı tanımak zorundaydılar. Allah'ın arzında Allah'ın yasalarına, Allah'ın âyetlerine hayat hakkı tanıyacaklardı.

Sâlih (a.s) öyle diyor. Ben Rabbimden bir beyyine üzereyim. Ben bunları kendimden söylemiyorum. Gelin Rabbinizin elçisi olarak beni dinleyin. Yâni Sâlih (a.s) peygamber olmadan önce, o Beyine'-lere muttali olmadan önce toplumuna hiçbir sorgulama getirmiyordu. Toplumuna karşı herhangi bir uyarıda bulunmuyordu. Böyle bir şeyi bilmiyordu diğer peygamberler gibi. Ama o andan itibaren Allah ken-disini seçmiş ve ona toplumunu uyarmak üzere vahiy göndermişti. Onları cahilce cehenneme gidişlerine kayıtsız kalamazdı. Allah zaten onu bunun için gönderiyordu. Allah onların cehenneme gidişlerini istemiyor ve elçisini gönderiyordu. Rabbimiz kendisine, âyetlerine, elçilerine, Müslümanlara hayat hakkı tanımayan bu insanları kendi hallerine bırakmıyor. Onlara acıyor, merhamet ediyor ve onları bu kö-tü gidişten uzaklaştıracak elçiler gönderiyor, kitaplar gönderiyor, yol gösteriyor...

İşte Rabbimiz Sâlih (a.s)'a da toplumunu uyaracak beyyine-ler, deliller

gönderiyor. Allah'ın elçisi diyor ki: Ey kavmim, ben Rab-bimi ve O'nun istediği hayat programını bildiğim halde eğer sizin isteklerinize uyarsam, Rabbime isyan ederek sizin hevâ ve heveslerinize tâbi olursam bu benim zararımı artıracak. Allah'la benim aramı açmak mı istiyorsunuz? Rabbim beni cezalandırmayı murad ederse bana kim yardımcı olabilir? Bakın istediğini yerine getirip Rabbim ka-yalıkların içinden gözlerinizin önünde bir deve çıkardı, gücünü, kudretini size gösterdi. Bu Allah'ın apaçık bir âyetidir.

Kuyulardan bir gün bu deve içecekti, kavim içmeyecekti, ikinci gün de kavim içecek deve içmeyecekti. Ve deve o bir gün içtiği suyu ertesi gün süt olarak kavme ikram edecek, tüm kavim onun sütünden istifade edecekti. Allah böyle bir nîmet ve rahmet sunmuştu onlara.

Bir manada Allah'ın elçisi Sâlih (a.s) Allah'ın gönderdiği bu deveyle toplumun en büyük zenginliğinin yarısını halka bedava aktarmış olacaktı. Yâni düşünün ki bu ülkede şu anda insanların elinin karışmadığı, alın terinin devreye girmediği zenginlikleri var değil mi? Meselâ ne gibi? Meselâ ormanlar, orman ürünleri, deniz ürünleri, elektrik enerjileri, madenler vs. Bu nîmetlerin olduğu gibi halka aktarılmasının yarısını ifade eden bir anlayış. Veya meselâ petrol bölgesi olan bir bölgede çıkarılan petrollerin yarısını Allah kullarına aktarılmasını eline geçirmişti. Veya altın ve gümüş rezervlerinin çok olduğu bir bölgede çıkarılan altın ve gümüşün yarısının halka aktarılması imkânına sahip olmuştu. Yarısı diyorum, çünkü bir gün onlar içecekti kuyudan suyu, diğer gün de bu deve içecekti. Yâni yarısı bu devenindi.

Eğer dün ve bugün Allah'ın arzlarında Allah kullarına egemen güçler Allah'ın arzından verdiği bu nîmetlere sahiplenmeyi bir tarafa bıraksalar, bunlar Allah'ındır, bunlara herkesin sahip olması gerekir deyiverseler, herkesin bunlardan kullanma hakkı vardır deyiverseler toplumda denge ve adâlet gerçekleşecektir. Ama insanlardan egemen güçler Allah'ın tüm insanlara lütfettiği bu karşılıksız zenginlikleri, nîmetleri kendileri sahiplenmeye ve bunları diğer insanlara satmaya kalkışınca elbette yeryüzünde adâlet ve denge kalmayacaktır. Tüm bu zenginlikler toplumu sömüren birkaç insana açılıp ötekilere kapalı kalınca zulüm başlayacaktır.

İşte bu deve bize bunları hatırlatıyor. Allah kullarının, Allah'ın yarattığı ortak nîmetlere ortak ulaşmaları gerektiğini hatırlatıyor. Deve işte böyle bir hayatın, böyle bir anlayışın sembolüdür. Ama bu karşılıksız nîmetin ulaştırılması o materyalist dokuzlu çetenin, mafyanın ağırına gitti. Nasıl olabilirdi böyle bir

şey? Nasıl olurdu da halk bizim sahip olduğumuz nîmetlere böyle bedava ulaşabilirdi? Suyu da, sütü de satmaya alışmış materyalist zâlimlerin böyle bir şeyi kabullenme-leri mümkün değildi. Dünyada, ülkede ne kadar zenginlik varsa onlara önce kendileri sahip olmalıydılar. İnsanlar hiç onlara para ödemeden süte ulaşacak ve sömürü oranları düşecekti hainlerin. Çetelerin işi bitiyordu. Onun için bu devenin varlığına tahammül edemediler. Bu devenin sütünü önce bu mafya kendi aralarında pay edecekler, egemen güçlere yüzde elli atmışı verilecek, askeri güçlerin temsilcilerine yüzde otuz kırk, geriye kalan da toplumun geri kalan kesimine dağıtılmalıydı. İşte bu deveyle böyle bir zulüm sisteminin önünü kesiyordu Rabbimiz. İşte böyle bir adâlet sistemini tesis etmenin kavgasını veren Sâlih (a.s)'a karanlık güçler karşı gelirler.

İşte şu anda da görüyoruz ki petrollere, altın madenlerine, su enerjilerine, orman ürünlerine, gıda maddelerine halkın kendileri aracılığı olmadan ulaşmasını istemiyor sömürücü zâlimler. Halklarını sömürüp kendi ekonomik güçlerinin artmasını, kendi hegemonyalarının sürmesini isteyen tüm zâlimler böyle bir peygambere de, böyle bir Allah âyetine de tahammül edemediklerini görüyoruz.

Yâni bugün bir peygamber çıkacak, bir peygamber yolunun yolcusu çıkacak ve diyecek ki: Halkın malı halkındır. Bunlardan, bu temel ihtiyaç maddelerinden herkes eşit seviyede istifade edecek. Yeryüzünde herkes müreffeh bir hayata ulaşacak diyecek, buna hiçbir zaman tahammül edemezler. Çünkü herkesin Allah'ın verdiği nîmetlere kimseye sömürülmeden ulaşmasına sömürücülerin rızası olmaz.

İşte Sâlih (a.s) in kavmi de, kavmin egemen sınıfı da mahza hayır olan, karşılıksız veren bu devenin varlığına tahammül edemediler. Bu deve sayesinde halkın müreffeh bir hayata ulaşmasını istemediler de:
65. "Buna rağmen onu kesip devirdiler. O zaman Sâlih: "Yurdunuzda üç gün daha kalın. Bu, yalanlanmayacak bir sözdür" dedi."

Onu çöktürdüler, deveyi ıhtırdılar ve ayaklarından biçip öl-dürdüler. Bu öldürme eylemini de o dokuzlu çetenin, mafyanın için-den gönderdikleri en azgını, en zâlimi gerçekleştirir. Kimsenin deve-ye yaklaşması mümkün olmadığı için ona içki içirirler, aklını başından alırlar, duyularını iptal ederler, saldırgan hale getirirler ve o da bu öldürme işini gerçekleştirir. Bunun üzerine Sâlih (a.s) dedi ki: Haydi üç gün daha yurdunuzda yaşayın bakalım. Haydi size üç gün daha müsaade. Ondan sonra görürsünüz gününüzü. Üç gün daha yaşayın bakalım.

Unutmayın ki bu yalanlanmayan, asla yalanı olmayan bir vaaddir.

Tüm topluma söylüyordu bunu Allah'ın elçisi.

Halbuki deveyi boğazlayanlar, Allah'ın âyetini ortadan kaldırmaya çalışanlar, Allah'a kulluk sembolünü yok etmeye atılanlar o toplumun içinde bir kaç kişiydi, ya da onların da içinden, o dokuzlu çeteden bir tanesiydi. İç-lerinden bir tek kişi gerçekleştirmişti bu işi, ama dikkat ederseniz Rabbimiz bu işi toplumun tümüne teşmil ediyor. Tüm toplumu suçlu kabul ediyor. Neden? Çünkü devenin öldürülmesi konusunda ötekiler de ona yardımcı oldular. Veya ötekiler de onun bu eylemine ses çıkarmadılar, engel olmadılar, karşı koymaya çalışmadılar. İçlerinden bir şakinin Allah'ın âyetini kaldırmasına göz yumdular. İşte onların bu tavrı o şâkiye en büyük destekti ve Rabbimiz bu konuda onların tümünü bu suça ortak kabul ediyordu. O deveyi hep beraber boğazladılar, Allah'ın âyetini hep beraber ortadan kaldırdılar diyor.

Yâni işte bundan da anlıyoruz ki bir toplum içinden bir şâki çıkıp Allah'ın sistemini kaldırırsa, Allah'ın âyetlerini silmeye, Allah'a kulluk sembollerini, İmâm Hatipleri, Kur'an kurslarını, baş örtülerini yok etmeye çalışırken toplumun diğer üyeleri onu bu işten engellemeye çalışmazsa tüm toplum suçludur diyor Rabbimiz. Evet toplum içinde şirke, toplum içinde ahlâksızlığa, toplum içinde İslâm dışı uygulamalara ses çıkarmayan herkes ondan sorumludur.

Toplum içinde varlığıyla, görüntüsüyle Allah'ı hatırlatan bir sembolü kaldırmaya çalıştılar. Rabbimiz ve O'nun elçisi de kendilerine üç gün mühlet verdi. Bu üç gün içinde gâyet rahat hayatları devam etti. Bu arada Sâlih (a.s)'a ve ailesine baskın yaparak öldürmeyi planlıyorlar. Yıllar sonra aynı misyonla ortaya çıkan Rasulullah efendimizi öldürmeyi planlayanların ilk tatbikatını yapıyorlardı. Rabbimiz onların bu tuzaklarına fırsat vermiyor. İstedikleri kadar biz deveden kurtulduk, şimdi de Sâlih'ten kurtulacağız diye sevinip, planlar yapsınlar. Onların bir hesabı varsa elbette Allah'ın da bir hesabı vardı. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:

66. "Buyruğumuz gelince, Sâlih'i ve beraberindeki inananları katımızdan bir rahmet olarak o günün rezilliğinden kurtardık. Doğrusu Rabbin pek kuvvetli ve güçlüdür."

Ne zaman ki onlara emrimiz geldi, Sâlih'i ve beraberindeki iman edenleri katımızdan bir rahmetle o günün rüsvalık azabından kurtardık. Şüphesiz ki Rabbin Gavî'dir, Azîzdir, güç ve kuvvet sahi-bidir, hüküm ve hâkimiyet sahibidir. Rabbin izzet ve şeref sahibidir, intikam sahibidir.

67. "Haksızlık yapanları bir çığlık tuttu, oldukları yerde diz üstü çöküverdiler"

Mü'minleri çekip kurtarırken zâlimleri bir sayhayla, bir çığlıkla yakalayıverdi de yurtlarında diz çöküp kaldılar. Güvendikleri evleri, villaları, saltanatları, medeniyetleri bir anda çöküverdi. Güçleri, kuvvetleri, teknolojileri bir sayha ile bir anda çöküverdi. Bir sa'ika, bir yıldırım, bir titreşim, ya da geberin diye bir ses geliverdi de ne evleri, ne köşkleri, ne medeniyetleri, ne güçleri kuvvetleri kendilerini helâkten kurtaramadı. O ölümsüz diye övünüp güvendikleri dağ evlerinin içinde dizlerinin üzerine çöküverdiler. Keşke alçaklar daha önce diz çökselerdi. Keşke daha önceden secdeye kapansalardı. Keşke daha önceden Rablerinin emirlerine boyun büküp O'nun istediği hayatı yaşamaya yönelselerdi. Onlar böyle *tav'an* diz çökmeye yanaşmayınca Rabbimiz zorla diz çöktürüverdi onları.

Kamer sûresinin beyanıyla hayvanların yemeyip de ahırlarda bıraktıkları kesmik kırıntılarına döndüler. Gerçekten büyük saray ve köşk sevdalısı bir toplumun, ölümsüzlüğü arayan, dünyayı kıbleleştirmiş bir toplumun sonu. Tabii mesaj tüm dünya insanlığınaydı. Ey insanlar, eğer sizler de bunlar gibi dünya sevdalısı olursanız, dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılır, cenneti dünyaya taşıma çılgınlığına kapılır, Rabbinizle kavganın içine girerseniz, yüzlerce insanın hakkını sadece bir insana vermeye kalkışırsanız, insanlara zulmederseniz, insanları sömürürseniz kesinlikle bilesiniz ki aynı acı son sizi de beklemektedir.

68. "Sanki orada hiç yaşamamışlardı. Bilin ki, Semûd milleti Rabbini inkâr etmişti. Bilin ki, Semûd milleti Allah'ın rahmetinden uzaklaştı."

Sanki orada hiç yaşamamışlardı. Sanki orada, o Medayin'de böyle bir toplum hiç yaşamamıştı. Sanki Medyen diye bir ülke hiç olmamıştı. Sanki orada böyle bir toplum hiç zevk yapmamış, sanki orada hiç bayram yapmamışlar, yaşamamışlar, hiç şenlikte bulunmamışlar, şen şakrak bir toplum yaşamamıştı artık orada. Onlardan arkaya kalan hiç bir iz, hiç bir eser yoktu.

Gece vakti o kavmin ileri gelenleri Sâlih (a.s)'ı gizlice öldürmeye karar verdiler. Öldürelim Sâlih'i de kim vurduya gitsin diye kararlaştırdılar. Ama Allah buna izin vermeyecekti. Üç gün sonra korkunç bir sayha, bir titreşim onları yok ediverdi. Güya evlerini Âd kavmi gibi düzlük arazilerde değil de

kayalıkların arasında yonttukları mağaralarda kurmuşlardı. Güya sudan, tufandan ve rüzgardan etkilenmeyeceklerdi. Ama Allah'ın bunlardan başka âyeti yok muydu? İşte Allah'ın bir başka âyetiyle korunma felsefeleri de bir işe yaramıyordu. Bir sayha ki kapı pencere de tanımadığı için işleri bitiverdi. Sâlih (a.s)'ı öldürme planları boşa çıkıyor, müslümanları yok etme desiseleri boşa gidiyor, Rabbimiz korumayı murad ettiklerini koruyor ve bir çığlıkla Semûd kavmi de hayata veda ediyordu. Kurtulan yine Müslümanlar, kaybedenler yine kâfirler ve zâlimler. Helâk olanlar yine Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın elçileriyle ve Müslümanlarla savaşa tutuşanlar.

Dikkat edin, Semûd Rabbine küfretmişti, Rabbini, Rabbinin âyetlerini örtmüş, Rabbinin hayat programını örterek bir hayat ya-şamaya yönelmişti de Allah'ın rahmetinden uzaklaşarak ebedîyen kaybettiler. Halbuki Allah'ın rahmeti kendilerine ne kadar da yakındı değil mi? Eğer elçilerini dinleyip Müslüman oluverselerdi Allah'ın rahmetiyle güzel bir dünya yaşayabilirlerdi. Allah'ın rahmetiyle cennete gidebilirlerdi. Ama alçaklar ayaklarına kadar gelmiş rahmeti teptiler. Allah'ı, Allah'a kulluğu unutup dünyayı kıbleleştirdiler. Güçlerine, kuvvetlerine güvenerek Allah'la savaşa tutuştular da sonunda geberip gittiler. İşte bir helâk yasası daha ve işte yeryüzünden silinip giden bir toplum daha. Ama yeryüzünde hayat devam ediyor. Yeryüzünde insanlar hayat sürmeye devam ediyor. Yine Müslümanların yolunu devam ettiren Müslümanlar, yine zâlimlerin bu helâk yasasından ibret almayan kâfirler ve zâlimler. Bundan sonra İbrahim (a.s) dan söz edecek Rabbimiz:

69. "Andolsun ki, elçilerimiz müjde ile İbrahim'e geldiler. " Selâm sana" dediler, "Size de selâm" dedi, hemen kızartılmış bir buzağı getirdi."

İbrahim (a.s)'a Allah'ın elçileri geldi. Allah'ın müjdeci melekleri geldi. Allah'ın melekleri İbrahim (a.s) in misafirleridir. Elçilerimiz, meleklerimiz İbrahim'e müjde getirdiler, müjdeyle geldiler. Dediler ki: "***selâma"***. Selâm, selâmetlik, esenlik, Allah'ın rahmet ve bereketi se-nin üzerine olsun ey İbrahim. O da dedi ki Allah'ın selâmı sizin üzerinize olsun. Şu anda Halilü'rrahmân kentindeyiz. Bir peygamber şehrinde, bir peygamber evinde, bir peygamber ocağındayız. Allah'ın kutlu bir peygamberinin, hem de bizim babamız olan bir peygamberin evine misafir olduk ve Rabbimizin bilgilendirmesiyle binlerce yıl önce gerçekleşmiş bir konuşmayı, bir misafirliği, bir ağırlamayı, bir tarihi öğreniyoruz. Başka hiç bir kaynaktan öğrenme imkânımız olmayan bir olayı yaşıyoruz.

Allah’ın melekleri Allah’ın elçisi İbrahim’in evine geliyorlar misafir olarak ve selâmlaşıyorlar. İbrahim (a.s) misafirlerinin önüne bir kızartılmış bir buzağı getiriverdi. Atamız İbrahim (a.s) misafirlere çok çok ikramlıydı. Kıyâmete kadar gelecek tüm Müslümanlara en güzel bir cömertliğin, en güzel bir misafirperverliğin örneğini sunuyordu ata-mız. İşte bir gün kendisine misafirler gelir. Ama bu defa gelen misafirler öteki misafirler gibi değildi. İbrahim (a.s) da bundan habersizdi. Yâni insan sûretinde gelen bu misafirlerin melek olduklarını bilmiyor-du. Her zaman gelen misafirlere yaptığı gibi cömertçe davranıyor ve hemen bir buzağıyı kızartıp önlerine koyuyor.

70. “Ellerini ona uzatmadıklarını görünce, durumlarını beğenmedi ve içine korku düştü. Onlar, "Korkma, biz Lût milletine gönderildik" dediler.”

Ama baktı gördü ki o misafirler sofraya, buzağıya ellerini u-zatmıyorlar, sunmuyorlar. Onları yadırgadı, ve onların bu durumlarından dolayı içine bir korku, bir ürperti düştü. Acaba bu nasıl bir şeydi? Yâni birileri hem evinize misafir gelecek, siz onlara karşı son derece cömert davranıp malınızın en iyisinden, en temizinden ikram edeceksiniz, ama onlar sizin ikramınıza el uzatmayacaklar. Gerçekten çok garip bir şey. Bu durum ne misafirlik yasasına, ne de misafir kabul yasasına uygun bir hareket değildir. Misafirlik yasasına göre bir Müslüman evine gelen misafirlerine elinden gelen ikramını yapacak, cömert davranacak, gelen misafir de ev sahibinin ikramını kabul edecek. Böylece her iki tarafın da kötü bir niyet taşımadıkları açığa çıkmış olacak. Her iki taraf da birbirlerine güven vermiş olacaklar.

Evet misafirlerin bu alışılmadık tavırları İbrahim (as)’ı korkuttu. Çünkü o dönemde gelen misafirler kendilerine ev sahibi tarafından ikram edileni reddetmemeliydiler. Eğer bir eve gelen misafirler ev sa-hibinin ikramını reddediyorlarsa o zaman işin içinde başka şeyler var demekti. Bir düşmanlık için gelmişler demekti. İbrahim (a.s) yemeğine el uzatmayan bu misafirlerin kendisine bir düşmanlık niyetiyle geldiklerini zannetti, ya da yemek yemeyişlerinden onların insan sûretinde gelen melek olduklarını hissetti. Meleklerin böyle insan sû-retinde gelişleri de çok ciddi durumlarda olurdu. Bu yüzden vahiy getirmediklerine göre azap getirdikleri endişesiyle korkmaya başladı, acaba niye geldiler diye. Onun korktuğunu anlayan misafirleri dediler ki:

Ey İbrahim sakın korkma, biz Lût kavmine gönderildik. Biz Lût kavmi için Rabbimiz tarafından görevlendirilmiş elçileriz, melekleriz dediler. İbrahim (a.s)

artık onların melek olduklarını, niye yemek yemediklerini ve yeğeni Lût (a.s) un kavmine görevli olarak geldiklerini anlıyor. Sıkıntısı biraz biraz gidiyor.

71. "Bu arada, İbrahim'in ayakta duran karısı gülünce, "O'na İshak'ı ardından Yakub'u müjdeleriz" dediler."

İbrahim (a.s) in karısı bu arada o da merak içinde ayakta beklemektedir. İbrahim (a.s) in yaşı epey ilerlemiş, 90,100 e yaklaşmış, karısı Sâre annemiz de 70-80 yaşlarında, o da ihtiyarlamış bir durumda. Gelen misafirlerden İbrahim (a.s) tedirgin, Sâre annemiz merak içinde ve melekler diyorlar ki biz Lût kavmini helâk etmek üzere Rabbimiz tarafından görevlendirilmiş elçileriz. Bu sözü duyan İbrahim (a.s) rahatlamış, karısı da kapının eşiğinde ayakta bekliyor. Annemiz gülümsedi. Misafirlerin zararlı olmadıklarına sevinip gülümsedi. O arada melekler İbrahim (a.s) ve hanımına hemen İshak'ı ve ardından da Yakub (a.s)'ı müjdeliyorlar.

Başka sûrelerde anlatıldığına göre İbrahim (a.s)'a çok bilgin bir oğul müjdelediler. Yâni Allah bilgisine lâyık görülecek, vahiyle şe-reflendirilecek, ileride peygamber olacak bir oğul müjdelediler Ona. Bu âlim oğul İshak (a.s)'dı, Sâffât sûresinde de Ona halîm bir oğul müjdesi veriliyordu ki bu da İsmail (a.s)'dı. Yine bakın burada İshak (a.s) vasıtasıyla kendisine Yakub (a.s) gibi şerefli bir torun peygamber müjdesi de veriliyordu. Tabii İshak (a.s) ın müjdesinin verildiği bu dönemde az evvel ifade ettiğim gibi İbrahim (a.s) yüz yaşını aşkın ihtiyar bir çağda bulunuyordu. Karısı da o yaşlarda çocuktan kesilmiş bir durumu yaşıyordu. Melekler böyle bir durumdaki yaşlı bir ana-babaya bir evlât ve torun müjdeliyorlardı.

72. "Vay başıma gelenler! Ben bir koca karı, kocamda ihtiyar olmuşken nasıl doğurabilirim? Doğrusu bu şaşılacak bir şey" dedi."

Dedi ki Sâre anamız: Bana yazıklar olsun! Eyvah bana! Vah bana! Ben bu yaştayken nasıl bir çocuk dünyaya getirebilirim? Bu yaşta ben çocuk mu dünyaya getireceğim? Ben ihtiyar bir kadın, şu kocam da yaşlı bir şeyh iken. Yâni bu nasıl olabilir? Ben ihtiyar bir kadın, kocam yaşlı birisi. İki ölüden bir diri, nasıl olacak bu iş? diyor. Kitabımızın bir başka bölümünde konu anlatılırken, Zâriyât sûresinde Sâre anamız çığlık atıyor, feryat ediyor elleriyle yüzünü kapatıyor veya elleriyle yüzüne vurarak, hayretini gizleyemeyerek hem

ihtiyar, hem de kısır bir koca karı ha! diyor. Öyle ya, şimdiye kadar gençlik döneminde bile hiçbir çocuk dünyaya getirememişken şimdi bir çocuk dünyaya getirecekti. Gerçekten hayret edilecek bir şeydi bu. Ve işte hayretini gizleyemiyordu anamız. Gerçekten bu çok tuhaf bir şey diyordu.
73. "Ey evin hanımı! Allah'ın rahmeti ve bereketleri üzerinize olmuşken, nasıl Allah'ın işine şaşarsın? O, övülmeye lâyıktır, yücelerin yücesidir" dediler."

Onun bu taaccübü karşısında Allah'ın elçileri dediler ki: Al-lah'ın emrini tuhaf mı görüyorsunuz? Allah'ın hükmünü şaşkınlıkla mı karşılıyorsunuz? Ey hane sahipleri, Allah'ın Rahmeti ve bereketi sizin üzerinize olsun. Evet Allah'ın rahmeti ve bereketi bu aile üzerinedir. Bizler de şu anda namazlarımızın tahiyyatında sürekli bu duayı yapıyor ve gündemde tutuyoruz. Tabii sadece namazlarımızda gündeme almakla kalmıyoruz, aynı zamanda pratik hayatımızda da, aile hayatımızda da, toplumsal hayatımızda da örnek almak zorunda olduğumuzu biliyoruz. Bizler de Allah'ın rahmetinin ve bereketinin bizim ailelerimizin üzerine olmasını istiyorsak bu örnek aileyi örnek almak zorunda olduğumuzu unutmayacağız. Tabii yine örnek alabilmek için de bu aileyi yakından tanıyacağız. Elimizdeki şu kitabın âyetleriyle o mübarek aileyi tanıyacak ve adım adım onları takip edeceğiz, onlar gibi olmaya, onların teslimiyetlerini kendimize örnek almaya çalışcağız.

Şüphesiz ki O Allah Hamîd'dir, hamde lâyıktır. Övülmeye lâyık sadece Allah'tır. Gönderdikleri övülmeye lâyıktır. Kitabı övülmeye lâyıktır. Hayat programı uygulanmaya lâyıktır. Arzuları yerine getirilmeye lâyıktır.
74. "İbrahim'in korkusu gidip de müjde kendisine ulaşınca, Lût milleti hakkında elçilerimizle tartışmaya girişti."

İşte meleklerin bu ifadelerinden, bu müjdelerinden sonra İbrahim (a.s)'dan korku zail oldu. Bir taraftan korkusu giderilirken diğer taraftan da bir müjdeyle de karşı karşıya kaldı. Ne güzel bir müjdeydi bu? Allah ihtiyar halinde kendisine bir evlât verecek ve onun soyundan kimler dünyaya gelmeyecekti? Yakub, Yusuf, Mûsâ, Harun, Dâ-vûd, Süleyman, Zekeriya, Yahya, Îsâ (a.s) lar hep o oğuldan dünyaya gelecekti. Bir peygamberler silsilesi o çocuğu takip edecekti. Bundan daha büyük bir müjde olur muydu? Bu kadar çok cennet meyveleri sunuluyordu atamıza. Eğer sizler de, bizler de Allah'ın tüm insanlığa imâm kıldığı İbrahim ailesini örnek alırsak elbette bizim çocuklarımızdan da Rabbimiz bize cennet meyveleri lütfedecektir.

Tabii otuz yaşından sonra çocuk yapmanın yasak olduğuna inanan, hayatı çocuklarıyla paylaşmak istemeyen bencil kadınların, materyalist erkeklerin bunu

anlamaları mümkün olmayacaktır. Kendileri örnek olması gereken İbrahim ailesini bir kenara bırakıp da kâfir aileleri, müşrik aileleri örnek almaya çalışan, daha dünyaya gelmeden çocuklarını öldürmeye soyunan aileler bunu nasıl anlayabilecekler de? Hem çocuklarınızı öldüreceksiniz, hem de İbrahim (a.s)'a komşu olacaksınız öyle mi? Kocaları öldükten sonra bir daha evlenmeyen kadınlar, boşandıktan sonra bir daha evlenmeyi düşünmeyen erkek ve kadınlar, evlenmemeyi mârifet sayan erkek ve kadınlar İbrahim ailesini örnek almaya yanaşmayan kimselerdir. Bunlar kimleri örnek aldıklarını, kimlerin yolunu takip ettiklerini bir düşünsünler Allah için.

Evet İbrahim (a.s)dan korku gitti, müjde geldi ve Bizimle Lût kavmi hakkında tartışmaya başladı diyor Rabbimiz. İbrahim (a.s): Ey Allah'ın melekleri orada Lût var diyerek melekleri bu işten vazgeçirmek için mücâdeleye tutuştuğu anlatılıyor.

75. "Doğrusu İbrahim çok içli, yumuşak huylu ve kendini Allah'a vermiş bir kimse idi."

Çünkü İbrahim halimdi, çok yumuşak huylu, Allah'a çok çok yalvarıp yakaran bir elçiydi. Bağrı yanık, yüreği dağlıydı. Hep Rabbine yönelen, hep Allah'ın arzularına koşan, itirazsız, aklı işin içine karıştırmadan, hesapların içine girmeden Allah'ın her emrini yerine getirmeye koşan bir elçiydi. Yüreği dayanamadı bu habere. Allah'ın elçileri Lût kavminin helâki için geldiklerini söylemişlerdi. İbrahim (a.s)'ı bir telaş almıştı. Orada Lût var, orada Müslümanlar var diye onları bu işten vazgeçirmek için var gücüyle mücâdeleye tutuşuyordu. Melekler dediler ki:

76. "Elçilerimiz, "Ey İbrahim! Bundan vazgeç, doğrusu Rabbinin emri gelmiştir. Onlara, şüphesiz, geri çevrilemeyecek bir azap gelmektedir" dediler."

Ey İbrahim, bu işten vazgeç artık. Doğrusu Rabbinin emri geldi. Rabbin karar verdi bu iş olacak. Bu işte dönüş yoktur. Yâni o kavim helâki hak etti, helâk olacak. Yıllarca Allah'a isyan eden, Allah'ın elçisini dinlemeyen, Lût (a.s) un uyarılarına kulak vermeyen o toplum çaresiz helâk olacak. Çünkü o toplum gerçekten âdi, günahkâr, suçlu bir toplumdur. Onlarda âlemlerde görülmemiş, yeryüzünde hiçbir kavmin yapmadığı korkunç bir hastalıkları vardı. Lûtîlik. Erkeğin kadınları bırakıp erkeklere gitmesi. Kadınlar erkeklerden, erkekler de kadınlardan hoşlanmıyorlar, hemcinslerine gidecekleri yerde eş cinslerine gidiyorlar. Tatminsizlikte zirve noktasına ulaşmış rezil bir toplum. İnsanlıktan çıkmış, Allah'ın sınırlarını aşmış, tatminsizlik içinde kıvranan bir toplum.

Hayvanları bile utandıracak ilişkilere dalmış bir toplum.

Lut (a.s) un toplumunun pisliği buydu. Allah'ın elçisi yıllarca yapmayın! Etmeyin! Sizler fahişeye mi gidiyorsunuz? Aşırılığa, fah-şaya mı gidiyorsunuz? Dünyalarda sizden önce hiçbir kavimde görülmemiş, hiç kimsenin yapmadığı bir hayasızlığı mı yapmak istiyor-sunuz? İnsanların dışında hayvanlar âleminde bile benzeri görülmemiş çok çirkin bir şeyi mi yapmaya gidiyorsunuz? Allah'ın varlığınızı, soyunuzu, neslinizi devam ettirmek üzere verdiği bu erkeklik, kadınlık güçlerinizi boşa akıtan israfçılar mı oluyorsunuz? Allah'ın istemediği bir hayatı yaşamaktan vazgeçin diye ısrarla onları uyardığı halde bir türlü pislikten vazgeçmemiş bir toplum olarak onlar Allah'ın azabını hak ettiler.

Evet melekler Lût (a.s) un kavmi hakkında bizimle tartışmayı bırak diyorlardı İbrahim (a.s)'a. Çünkü o toplum adam olma yeteneğini kaybetmiştir. O günlerde azgınlıklarını, Allah'a, peygambere ve Müslümanlara karşı düşmanlıklarını artırmışlar ve şöyle diyorlardı: Çı-karın bu peygamberi şehrimizden. Atın bu adamları şehrimizden. Çı-karın onları beldemizden. Atın bu adamları okullarımızdan. Sürün bu adamları kentimizden. Yok edin bunları. Temizleyin bu adamları sokaklarımızdan. Çünkü bunlar temizlenmek isteyen kimselerdirler. Te-mizlik istiyorlar bunlar. Aşırı temizlikten yanalar bunlar.

Madem ki temizlik istiyorlarmış, madem ki temizlikten yanalarmış, öyleyse çıkarın bunları şehrimizden de diledikleri yerde diledikleri kadar temizlensinler. Bunlar memleketin düzenini bozuyorlar. Bunlar ülkenin yeknesaklığını zedeliyorlar. Bunlar bizim ülkemizde fitne çıkarıyorlar. Bizler ne güzel erkek erkeğe, kadın kadına bir ayırım yapmadan cinsel arzularımızı tatmin edip keyiflerimize bakarken, bu adamlar Allah'tan, dinden, iffetten, hayadan, Allah yasalarından bahsederek homoseksüelliğe, zinaya karşı çıkarak bizim huzurumu-zu kaçırıyorlar.

Yok haramdı, yok helâldi diyerek bizim iştahımızı kaçırıyorlar. Huzurumuzu kaçıran, bize Allah'ı, bize âhireti, bize haramı helâli, hesabı kitabı hatırlatan ve böylece zevklerimizi kaçıran bu insanları çıkarın ülkemizden de biz de rahat bir şekilde yapacaklarımızı yapalım diyorlardı.

Bakıyoruz bugün de aynı şeyleri söylüyorlar Müslümanlara. Atın bunları okullarınızdan. Temizleyin bunları askeriyenizden. Kovun bunları mahallenizden. Çıkarın bu adamları akrabalığınızdan. Çünkü temizliği istiyor bu adamlar. Bu sofuları sürün başka yerlere. Bu tesettürlüleri uzaklaştırın

üniversitelerinizden. Bu sakallıları, bu rüşvet yemek istemeyenleri, bu temizlikten yana olanları atın dairelerinizden...

Evet pislikten yana olanların bugün de aynı şeyleri söylediklerine şahit oluyoruz. Çünkü hakkı bâtıldan, doğruyu yanlıştan, güzeli çirkinden, pisi temizden, namusu namussuzluktan ayırabilme özelliklerini kaybetmiş bu insanlardan bundan başkası da beklenmeyecekti elbette. Elbette kirlilerin içinde temizlerin yaşaması zor olacaktı. Pislerin içinde az da olsa temizlerin varlığı, pislerin pisliklerini açığa çıkardığı için pisler kesinlikle onların varlığına tahammül etmeleri düşünülemeyecekti. Sistemleri pis olan, hukukları pis olan, kazanmaları harcamaları pis olan, eğitimleri pis olan, erkek kadın ilişkileri pis olan, her şeyleri pis olan, her tarafları kokuşmuş, fıtratları pisliğe alışmış insanların temizlikten ve temizlerden hoşlanmaları asla mümkün olmayacaktı.

Allah'ın melekleri de diyorlar ki onlara Allah'ın korkunç bir azabı gelecek ve bu azap asla onlardan geri çevrilmeyecek. Onlara gelecek bu azap kıyâmete kadar böyle bir ahlâksızlığa düşen tüm kavimlere, tüm toplumlara örnek olacak. Kıyâmete kadar kim Allah'ın helâl yoldan gösterdiği tatmin yolunu bırakır da kadın kadına, erkek erkeğe haram bir yola giderse aynı azapla uyarılmış olacak.
77. "Elçilerimiz Lût'a gelince, O'nun fenasına gitti; çok sıkıldı, "Bu çetin bir gündür" dedi."

Vaktaki elçilerimiz Lût'a geldiler. Lût (a.s) İbrahim (a.s) in yeğenidir ve İbrahim (a.s) in kavmiyle Lût (a.s) un toplumu arasında 40-50 kilometre kadar bir mesafe var. İbrahim (a.s) Kudüs yakınlarında Halilürrahmân şehrinde, Lût (a.s) da bugünkü Lût gölünün bulunduğu bölgede yaşamaktadır. Allah'ın melekleri önce İbrahim (a.s) in yanına uğradılar. Sonra da hemen yakınlarında bulunan Lût (a.s) un yanına geldiler.

Elçilerin Ona gelmesi gerçekten Onu büyük bir sıkıntıya düşürdü. Onların insan sûretinde gelişlerinden dolayı daraldı Lût (a.s), perişan bir vaziyete düştü. Üzüldü, içi daraldı. Ve dedi ki gerçekten bugün zor bir gündür. Misafirler insan sûretinde rezil bir hayat yaşayan toplumun içindeki Lût (a.s) un evine gelmişlerdi. Şimdi ne yapacaktı Allah'ın elçisi? Biraz sonra alçak kavim gelecek ve misafirleri isteyeceklerdi. Önceden de uyarmışlardı Lût (a.s)'ı. Kesinlikle ey Lût sen gelen misafirlere evini açmayacaksın. Kimseyi misafir almayacaksın. Böylece onlar, o gelen misafirler bizim elimize düşecekler ve biz onları istediğimiz gibi kullanacağız demişlerdi.

Yâni oraya gelen garip insanlara kimse evini açmayacak, kimse onları korumayacak ve onlar da o kavmin kalma yerlerine dü-şecekler, han, hamam, otel cinsinden yerlere düşecekler ve ora-lardaki bekleyen hainlerin cinsel sömürülerinin içinde bulacaklar kendilerini. Hem yatma parasıyla sömürülecek, hem yeme içme masraflarıyla sömürülecek, hem de oralarda kendilerine hazırlanan tuzaklarla cinsel yönden sömürülecekler. Tıpkı şimdi şu bizim içinde bulunduğumuz pislik anlayışları gibi. Sahi bizim toplum kime benziyor şu anda? Onu siz düşünün.

Evet Lût (a.s) Müslümanca bir anlayışı sergileyip gelen mi-safirleri evine alınca onların sömürü düzenlerine engel olmuştu. İşte biraz sonra geleceklerini bildiği için Lût (a.s) daralıyor, üzülüyor. Onları kavimden gizlemesi de mümkün değil, çünkü hanımı da o hainlerden olduğu için hemen onları kavmin ahlâksızlarına haber verecektir. Bizim evde yakışıklı gençler var onlardan istifade etmek istiyorsanız haydi gelin diyecek. Biraz sonra ahlâksızlar tarafından Lût (a.s) un evi çevrilecek, muhasara edilecek.
78,79. "Milleti ona koşarak geldiler. Daha önce kötü işler işliyorlardı. "Ey milletim! İşte bunlar benim kızlarım, onlar sizin için daha temizdir. (Size nikâhlayabilirim!) Allah'tan sakının, konuklarımın önünde beni rezil etmeyin. İçinizde aklı başında kimse yok mudur?" dedi. Andolsun ki, senin kızlarınla bir işimiz olmadığını biliyorsun; doğrusu, ne istediğimizin farkındasın" dediler."

Evet işte oldu bile. Kavim koşarak Onun yanına geldiler, ki onlar o kötü işi yapıyorlardı. O pisliğin içindelerdi. Dediler ki ey Lût o evindekileri bize teslim et. Biz onlara sahip olmak istiyoruz dediler. Lût (a.s) dedi ki: Ey kavmim, işte kızlarım. Ya kendi kızları ya da üm-metin kızları. İşte bunlar tertemizdir sizin için dedi.

Misafirlerini kendi elleriyle bu ahlâksızlara teslim etmek durumunda kalmak onu çok üzdü de onlara: Ey kavmim işte kızlarım! Gerçekten evlenmek istiyorsanız onları alın ve bu misafirlerime dokunmayın dedi. Allah'tan korkun ve misafirlerin konusunda beni rezil rüsva etmeyin dedi.

Tabi bu, "işte kızlarım" ifadesi işte ümmetimin kadınları, eğer evlenmek istiyorsanız bu kadınlarla evlenin, cinsel ihtiyaçlarını kadınlarınızla giderin. Hiç sizin içinizde akıllı uslu bir adam yok mu? Aklınız başınızda değil mi sizin? Vazgeçin bu misafirlerimden ve erkeklere gitmekten anlamına geliyordu.

Onlar dediler ki: Ey Lût, bizim ne istediğimizi sen pek âlâ biliyorsun. Bizim senin kızlarında gözümüz yoktur. Kızlarında bir hakkımız yoktur. Biz kızları değil erkekleri istiyoruz ve onları almadan da buradan bir adım bile atmayacağız. Evet alçakların kızlardan, kadınlardan yana bir arzuları kalmamış, onların gözleri erkeklerde. Bizim ne istediğimizi biliyorsun, bize nasihat edip durma dediler. Allah'ın elçisi dedi ki:

80. "Keşke size yetecek bir kuvvetim olsa veya sağlam bir yere sığınsam" dedi."

Ah keşke sizlere karşı şu anda benim bir gücüm kuvvetim olsaydı. Yahut keşke böyle güçlü kuvvetli bir kaleye, bir sığınağa sığınabilseydim. Keşke sizin bu rezilliklerinizden, kepazeliklerinizden uzak kalmış olsaydım diyordu. Ne müthiş bir durum değil mi? Evine misafir geliyor ve toplum onlara saldıracak kadar hayasızlaşmış. Çaresizlik içinde kıvranan Allah'ın elçisi onlara kendi kızlarını gösteriyor.

Evet daraldı Allah'ın elçisi. Çünkü o da bilmiyordu aynen İbrahim (a.s) gibi gelen misafirlerin melek olduklarını. Sıkıntı içinde onları kavmin sapıklarına teslim etmemek için bir içeri, bir dışarı koşturup çırpınıyordu. İşte o esnada onun bu telâşını gören Melekler şöyle dediler:

81. "Ey Lût! Biz Rabbinin elçileriyiz, onlar sana ilişemeyecekler; geceleyin bir ara, ailenle beraber yola çık; karının dışında kimse geri kalmasın. Doğrusu onların başına gelen onun başına da gelecektir. Vadeleri gün doğana kadardır. Gün doğması yakın değil mi?" dediler."

Allah'ın melekleri dediler ki: Ey Lût! Korkmana gerek yok! Çünkü biz Allah'ın elçileriyiz ve bu ahlâksızlar asla sana ulaşa-mazlar! Bunlar asla sana ilişemezler! Biz bu ahlâksızların defterlerini dürmeye geldik! Gecenin bir parçası olduğu zaman ehlini yürüt! Ehlinle birlikte yola çık! Sizden hiçbiriniz geriye bakmasın! Hiçbiriniz geriye iltifat etmesin! Karın hariç hiç kimse geride kalmasın! Hiçbirinizin o pis hayatta gözünüz olmasın! Geceleyin bu toplumu terk et! Ama karısına isâbet edecekti o kavme isâbet eden azap, çünkü o Müslüman değildi. Müslüman olmadığı için o da o rezil rüsva azabın mahkumu olacaktı.

Onların randevu zamanı, vaadleşme vakti sabah vaktidir. Onların yaşama süreleri gün doğana kadardır. Sabah vakti yakın değil mi? Evet Allah'ın elçileri böyle diyorlar. Lût (a.s) ehliyle beraber, zaten ehlinden kendisine iman eden sadece iki kızıydı. İki kızından başka hiç kimse iman etmemişti. Evet cinsel

ahlâksızlığı doruklaştıran, Allah'a ve peygamber isyanı doruk noktaya çıkaran bir kavim biraz sonra helâk olacak. Şu anda gece vakti. Lût (a.s) gecenin yarısından sonra kızlarını alıp yola çıkacak, yanında hanımı da olacak ama, o iman etmediği için, sapıkların küfrünü tercih ettiği için kavimle birlikte helâk olacak. Kurtulanlar sadece Lût (a.s) ve iki kızcağızı olacak. Ve işte sabah vakti, helâk vakti yakındır.
82,83. "Buyruğumuz gelince oraların altını üstüne getirdik; üzerine de Rabbinin katından, işaretli olarak yığın yığın sert taş yağdırdık. Bunlar zâlimlerden hiçbir zaman uzak olmayacaktır."

Evet emrimiz geldi ve o ahlâksız toplumun kentinin altını üstüne getirdik. Melekler kaldırıyorlar şehri tepe taklak yere vuruyorlar. Ve hepsinin üzerine de belirlenmiş, çamurdan taşlaştırılmış taşları yağdırdık ve Rabbin tarafından belirlenmişti o taşlar. Yâni her bir taş kimin beyninde patlayacak belli idi. Gerçekten o taşlar zâlimlerden uzak değillerdi. Lût kavminin Kur'an'da bir başka ismi de **"Mu'tefikat"** tır. Yâni altı üstüne getirilmiş bir toplum manasına.

Allah üzerlerine bir yağmur göndermiş, o yağmurun arasında taş yağdırmış ve melekler de her bireri beş bin kişiden ibaret olan iki şehrin altını üstüne getirivermişlerdir.

Bu toplumun bulunduğu yer bugünkü Lût gölü ve çevresidir. Burası deniz seviyesinden çok daha aşağılarda bir çukurdur ki bu toplumun yere battığının göstergesidir. Ama şu anda insanlar Allah'ın bu helâk yasasını yanlış yorumlamaya çalışıyorlar. Allah'ın bu helâk yasasını insanların gözlerinden gizleyebilmek için atlaslardan Lût gölünün adını değiştirmeye çalışıyorlar. Aman bu insanlar Lût (a.s) ve onun yere batan ahlâksız toplumuyla ilgi kurmasınlar diye buranın adına ölü deniz demeye çalışıyorlar.

Evet böylece insanlık Allah'a kafa tutan bir toplumun helâkine daha şahit oluyordu. İnsanlık Allah'ın gücüne kuvvetine bir daha şahit oluyordu. İşte Allah'ın elçisi yıllarca anlatmış, yıllarca uyarmış, yapmayın, etmeyin demiş. Bu gidişiniz dünyada azaba, âhirette de cehenneme doğru bir gidiştir. Gelin ey insanlar, Rabbinize iman edin. Gelin Rabbinizin sizden istediği bir hayatı yaşayın. Gelin kendi hayatınızı kendiniz belirlemeye ve keyfinizin istediği

şeyleri yapmaya kalkışmayın. Sizin bir sahibiniz ve yaratıcınız vardır. Sizler hayatınızı Rabbinize borçlusunuz. Rabbiniz denemek için sizi bu dünyaya getirdi. Sizden öncekiler gibi şu anda sizler de imtihandasınız.

Öyleyse gelin inadı bırakın da Müslüman olun. Gelin Rabbi-nize teslim olun diye yıllarca uyardı onları, ama dinlemediler. Yan çiz-diler. Keyifleri ağır bastı. Şehvetleri ağır bastı. Menfaatleri ağır bastı da Rablerine ve Rablerinin elçisine isyan edince Allah da onların defterlerini dürüverdi.

Ama ne gariptir ki insanlar gözlerinin önünde cereyan eden bu helâk yasasından ibret almıyorlar. Zâlimlerin sonu hep böyle olduğu halde yine de insanlar onların hemen arkasından hiç bir şey olmamış gibi zâlimliklerine devam edebiliyorlar. Bakın işte bundan sonra Rab-bimiz bir zâlim dosyası daha açacak. Bu da Şuayb (a.s) ın toplumunun dosyası. Bakın Rabbimiz onu da şöylece anlatmaya başlıyor:
84. "Medyen halkına kardeşleri Şuayb'ı gönderdik. Şöyle dedi: "Ey milletim! Allah'a Kulluk edin; O'ndan başka ilâhınız yoktur. Ölçüyü tartıyı eksik tutmayın. Doğrusu ben sizi bolluk içinde görüyorum ve hakkınızda kuşatıcı bir günün azabından korkuyorum."

Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı gönderdik. Medyen halkı Akabe körfezinin Suudi Arabistan taraflarına doğru bakan bir bölgede yaşamış bir toplumdur. Bugünkü Tebûk taraflarında Afrika'yı Asya'ya bağlayan uluslararası ticaret yollarının geçtiği çok önemli bir ticaret ülkesinde yaşamış bir toplum. Önceki âyetlerde anlatılan toplumlardan farklı olarak ekonomik hayatı ön plana çıkaran bir toplum. Yine aynen öteki helâk edilen toplumlar gibi Allah'a inanan ama şirk içinde bir hayattan yana olan, ya da inandıkları Allah'ın hayatlarına karışmasını istemeyen bir toplum.

Belki hayatlarının ibadet bölümünde Allah'ı söz sahibi kabul edip, muamelât konularında başkalarını dinleyen, ya da keyiflerince hareket etmek isteyen bir toplum. Ekonomik insan denen bir tipin belki tarihte ilk örneğini sergileyen bir toplum. Dünya ticaret yollarının merkezinde bulunmaları sebebiyle tüm dünya insanlığı onlara muhtaç bir durumdaydı. Çok zengindiler ama Allah'ın istemediği bir hayatın içine giriyorlar, ölçüde tartıda hile yapıyorlar, insanların haklarını yiyorlardı. Ticarette her türlü oyun ve dalaverin içine giriyorlardı. İşte Hud sûresinin bu bölümünde Şuayb (a.s)'ın hayatı parçalayıp bir bölümünde Allah'ı, öteki bölümünde de başka Rableri dinleyen bu toplumunu sadece Allah'a kulluğa ve tevhide dâvetine şahit oluyoruz. Gerçekten

günümüz ekonomik insanların toplumumuzu kuşattığı bir atmosferde bu bilgilere çok ihtiyacımız var.

Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı gönderdik. Ya öteki peygam-berlerin kardeşi Şuayb, ya da toplumun kardeşleri Şuayb'ı Medyen toplumuna peygamber olarak gönderiyor Rabbimiz. İşte böyle bir topluma elçi olarak Hz. Şuayb (a.s) diğer elçiler gibi toplumuna şöyle sesleniyor: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin! Çünkü sizin O'ndan başka kulluk yapacağınız ilâhınız yoktur. Allah'tan başka sözünü dinleye-ceğiniz, kendisine ibadet edeceğiniz sizin üzerinizde yetki ve otorite sahibi yoktur. Allah'tan başka hiç kimsenin ne ekonomik hayata, ne siyasal hayata karışma yetkisi yoktur. Tüm hayatınıza karışıcı olarak sadece Allah'ı dinleyin.

Ölçüyü tartıyı da eksiltmeyin. Ölçüye ve tartıya riâyet edin. Düzgün yapın bu işi. Haksızlıkla insanların mallarını yemeye çalışmayın. Zulmetmeyin insanlara. Ben sizi hayra ulaşmış, hayır içinde görüyorum. Hayır mal-mülk anlamınadır. Ben sizi malı mülkü çok gö-rüyorum. Allah size içinde bulunduğunuz coğrafya sebebiyle bol bol nîmetler vermiş. Gelin size bütün bunları lütfeden Rabbinizin istediği gibi bir hayat yaşayın ki Allah size daha çok lütuflarda bulunsun, nîmetlerini artırsın. Helâl yollardan kazanın. Helâl yollardan ticaret yapın. Gelin Allah'ın istemediği haram yollara saparak, ölçüyü tartıyı eksilterek Allah'a isyan içinde bir hayatı terk edin. Ben gerçekten sizi kuşatacak, sizi sarıverecek bir günün azabından korkuyorum. Bir azapla yok olup gidersiniz diyordu Allah'ın elçisi Şuayb (a.s).

85. "Ey milletim! Ölçüyü ve tartıyı tamamı tamamına yapın; insanlara eşyalarını eksik vermeyin; yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın."

Ey kavmim, ölçüyü ve tartıyı adâletle yerine getirip uygulayın. Ölçüyü tartıyı adâletle îfâ edip ikâme edin. Gerek alırken gerek satarken, gerek kendinize ölçerken, gerek başkalarına ölçerken adâletten ayrılmayın. Eksiltme çoğaltma yollarıyla, gasp yollarıyla, reklam yollarıyla, insanların gözlerini boyayarak ihtiyaç olmayan şeyleri ihtiyaçmış gibi göstererek, haram yolları meşrulaştırarak ekonomik hayatı bozmayın. İnsanların mallarını eksiltmeyin. İnsanların ekonomik güçlerine darbe indirmeyin. Enflasyon, devalüasyon gibi numaralarla insanların ceplerine el atıp onların mallarını eksiltmeden yana olmayın. Âhireti, âhiretin hesabını kitabını diskalifiye edip putlaştırdığınız dünyalıklara ulaşabilmek için her şeyi meşru görmeden yana olmayın. Kapitalist ve materyalist bir anlayışın kurbanı olmayın. Böylece yeryüzünde bozgunculuk yapmayın, Allah'ın koyduğu düzeni değiştirmeyin diyordu Allah'ın elçisi Şuayb

(a.s).

Allah’ın peygamberi evvela toplumunu tevhide, yalnız Allah’a kulluğa dâvet ettikten sonra ölçü ve tartı konusunu, ticarette dürüst davranmaları konusunu gündeme getiriyor. Elbette tevhidi kavrayamamış, Allah’a Allah’ın istediği biçimde inanamamış bir insanın, içine iman ve akide yerleşmemiş bir toplumun ameli hayatının düzelmesi de mümkün olmayacaktır. Allah’ı Allah’ın kendisini tarif ettiği biçimde tanımayan ve inanmayan bir adama bir kısım amellerden söz etmenin anlamı yoktur.

İnsanlara önce Allah anlatılacak, cennet anlatılacak, cehennem anlatılacak, hesap kitap anlatılacak, yâni cenneti ve cehennemi olan, sonunda hesaba çekecek olan bir Allah anlatılacak ve ondan sonra da işte bu Allah hatırına şunları şunları yapman lâzım denilecektir. Sadece Allah’ı dinlemen ve Allah’tan başka hiç kimseyi dinlememen gerekir diyeceğiz. Yâni insanları şirkten, küfürden arındırıp onların kalplerine imanı yerleştirmeliyiz. İşte Sâlih (a.s) da böyle yapıyordu.
86. “İnanıyorsanız, Allah'ın geri olarak bıraktığı helâl kar sizin için daha hayırlıdır. Ben size bekçi değilim.”

Eğer iman ediyorsanız, eğer mü’min iseniz Allah’ın sizin için helâl yollardan bıraktığı kârlar daha hayırlı ve bereketlidir. Kazanma-nın helâl yolları her zaman açıktır. Rabbimiz her zaman helâl olarak kazanma, helâl olarak evlenme, helâl olarak yaşama kapısını açık tutmuştur. Fıtratı en iyi bilen Rabbimiz insanın tüm ihtiyaçlarını en gü-zel yollardan temin imkânı vermiştir. Hiç bir kimse hiç bir probleminin çözümsüzlüğünden söz edemez. Her konunun yasalarını koyan Rab-bimiz helâl bir ticaretin kurallarını belirlemiş, insanlar Allah’ın belirlediği ölçüler içinde helâl yollardan ihtiyaçları olan şeylere ulaşma hakkına sahip kılınmışlardır.

Artık insanların haramlara tevessül ederek hem bu dünyada, hem de âhirette Allah’ın gazabına götürecek bir yanlışlık içine girmelerinin ne anlamı vardır? İşte Şuayb (a.s) diyor ki, eğer iman ediyorsanız Allah’ın sizin için ayırdığı helâl kazanç sizin için o haram kazançlardan çok daha hayırlıdır. Ben sizin üzerinize muhafız da değilim. Gelin kendi kendinizi helâke sürüklemeyin. Allah’ın elçisinin bu uyarına karşılık dediler ki:

87. “Ey Şuayb! Babalarımızın taptığını bırakmamızı emreden veya mallarımızı

istediğimiz gibi kullanmanızı me-neden senin namazın mıdır? Sen doğrusu aklı başında, yumuşak huylu birisin" dediler."

Ey Şuayb, babalarımızın ibadet ettiklerine ibadet etmemizi terk etmeyi sana namazın mı emrediyor? Mallarımız konusunda keyfimize göre hareket etmemize senin namazın mı engel oluyor? Sen gerçekten yumuşak, halim selim, akıllı uslu bir adamdın. Ne oldu sana? Niye değiştin böyle? Dün böyle değildin sen? Namazın mı değiştirdi seni? Dün hiçbir şeyimize karışmayan sen, şimdi tüm hayatımızı sorgulu-yorsun. Namazlı hayatın mı seni bunlara zorluyor? Bizim ekonomik özgürlüğümüze namazın mı sınır getirmek istiyor? diyorlar.

Şuayb (a.s) ın peygamberlik öncesi hayatında namaz yoktu. Ama peygamber olup da hayatı düzenleme unsuru olarak, Allah'tan mesaj alma makamı olarak namazla beraber olmaya başlar başla-maz hayatında namazın fonksiyonu gündeme geldi.

Çünkü namaz hayatı düzenleme özelliğine sahip bir ameldir. Namaz kişinin bireysel, toplumsal, ekonomik, ahlâkî, ailevî tüm ha-yatını düzene koyma özelliğine sahip olduğu gibi, aynı zamanda o kişinin içinde yaşadığı toplumun yanlışlarını düzeltme eylemine de sevk edici bir ibadettir. Namaz kılan bir mü'min kendi hayatını na-maza özdeş, namaza endeksli bir hale getirdiği gibi çevresini de namaza, Allah'a kulluğa endeksli bir hale getirir.

İşte Allah'ın elçisi, elçiliğinden ve namazı ikâmesinden sonra toplumun yanlışlarını gündeme getirmeye, toplumu sorgulamaya başlayınca toplum öyle diyordu: Ey Şuayb! Senin namazın mı emrediyor bunları sana? Atalarımızın babalarımızın senelerdir tapındıkları tanrılara, babalarımızın, atalarımızın senelerdir uyup geldikleri bu yasalara itaat etmememiz gerektiğini ve sadece Allah'a kulluk etmemiz gerektiğini sana söyleyen, sana emreden senin namazın mıdır?

Veya hayatımızı düzenleyen yasalar konusunda, ticaret hayatımızı belirleyen, hukukumuzu, eğitim hayatımızı düzenleyen yasalar konusunda sadece Allah'ı dinlememiz gerektiğini sana emreden senin namazın mı? Veya mallarımız konusunda dilediğimiz gibi tasarrufta bulunmaktan senin namazın mı menediyor? diyorlar.

Demek ki Allah'ın istediği biçimde ikâme edilecek bir namaz bütün hayatı düzenleme fonksiyonuna sahiptir. Namaz kişiye sadece Allah'a kulluğu, sadece

Allah'ı dinlemeyi ve Allah'tan başkalarını dinlememeyi, Allah'tan başkalarına kulluk etmemeyi öğretmesi lâzımdır. Namaz bunu amir olmalı. Namaz kişiyi tüm hayatında Allah'a teslimiyete götürmelidir. Malı konusunda, evlâdı konusunda hanımı konusunda, zamanı konusunda dilediği gibi hareket etmemesini, tüm bu konularda sadece Allah'ı dinlemesini emreden bir fonksiyona sahip olması gerekmektedir. Namaz insanı tüm kötülüklerden nehy etmeli. İşte âyet bize bunu anlatıyor.

Yâni namaz kişinin tüm hayatını düzenleyen bir özelliğe sahiptir ve böyle bir namaza namaz denir. Değilse namaz kıldığı halde hayatını Allah'a teslim etmeyen, namaz kıldığı halde ticaret hayatı bozuk olan, namaz kıldığı halde ailevî hayatı bozuk olan bir kişinin kıldığı namaza namaz denmez. Namaz kıldığı halde malı konusunda Allah'ı söz sahibi bilmeyen, namaz kılığı halde o malını kazanacağı yerleri de, harcayacağı yerleri de Allah'a sormayarak kendisi belirlemeye kalkışan kişi namaz kılmıyor demektir. Namaz kıldığı halde hukukunda Allah'ı söz sahibi bilmeyen, ekonomik anlayışında Allah'ı söz sahibi bilmeyen, eğitimi konusunda Allah'tan başkalarının yasalarını uygulayan bir adam namaz kılmıyor demektir. Evet kavminin ey Şuayb sen önceden aramızda iyi bir kimseydin. Ne oldu, bunları sana namazın mı emrediyor? şeklindeki sorulara karşılık Şuayb (a.s) şöyle diyordu:
88. "Ey Milletim! Rabbimden benim bir belgem olduğu ve bana güzel bir rızık da verdiği halde, O'na karşı gelebilir miyim? Söylesenize! Size yasak ettiğim şeylerde, aykırı hareket etmek istemem; gücümün yettiği kadar ıslah etmekten başka bir dileğim yoktur. Başarım ancak Allah'tandır, O'na güvendim: O'na yöneliyorum" dedi."

Ey kavmim gördüğünüz gibi ben Rabbimden bir beyyine üzereyim. Rabbim beni elçi seçti ve bana hayatımı ve hayatınızı düzenleyeceğim vahiy gönderdi. Beni size görevlendirdi. Sizin hayatınızdaki yanlışları düzeltmek üzere beni gönderdi. Ben O'nun elçisiyim. Bana çok güzel rızklar verdi. Hidâyet rızkı verdi bana. Şimdi böyle bir durumda ben sizi nehy ettiğim şeylere nasıl muhalefet edebilirim? Nasıl yapabilirim bunu? Hem sizi hayra, hakka dâvet edeyim, hem de kendim buna aykırı davranayım. Ben sizin yanlışlarınıza nasıl göz yumayım? Sizin bozuk düzen anlayışlarınıza, uygulamalarınıza ses çıkarmayarak ben nasıl ortak olabilirim? Ben gücüm yettiğince ıslah istiyorum, düzeltmek istiyorum. Sizin hayatınızı düzeltmek, sizinle Rabbinizin arasını düzeltmek ve sonuçta da kendim Rabbimle barışmak istiyorum.

Ben beni görevlendiren Rabbimin istedikleri doğrultusunda hareket ederek

Rabbimin rızasını kazanmak istiyorum. Tüm hayatımda O'nun kulu olmak istiyorum. Gelin siz de Rabbinizin size gönderdiği elçisini dinleyin. Gelin sadece ekonomi düşünen, sadece para düşünen insanlar olmaktan vazgeçin. Ekonomi hayatın tamamı değildir. Hayatın sadece bir parçası olan ekonomiyi kıble edinmeyin. Ekonomiyi hayatın temeli yapmayın. Ekonomik bir insan olmayın diyordu.

Çünkü eğer bir toplumun hayatı Allah'a iman esasına dayanmıyor, ekonomik hayatı Allah'a teslimiyet esasına dayanmıyor, kapitalist yahut materyalist bir anlayışa dayanıyorsa, küfre ve şirke dayanıyorsa o toplumda mutlaka zulüm olacak, insanlar her şeyi kendi menfaatlerine göre yontacak ve mutlaka o toplumda ezenler ve ezilenler olacaktır. Çünkü hayatları Allah'a iman esasına dayanmayan, hayat programlarını Allah'tan almayan toplum ferleri bencildirler, sadece kendilerini düşünen, kendilerinden başka hiç kimseyi düşünmeyen, tüm dünya kendilerine verilse bile bir türlü doymayan insanlardır. Bundan dolayıdır ki daha çok kazanabilmek için insanlara ölçüp tartarken hep eksik ölçüp tartacaklar ve insanlara zulmedeceklerdir. Gelin vazgeçin bu işten ve Allah'ın istediği bir hayatı yaşayın. Allah'la barışık olun diyordu Allah'ın elçisi.

Benim başarım da Allah'tandır. Ben ancak başarıyı Allah'tan beklerim. O'ndan başka kimseye güvenmem. Ben ne ekonomik hayatıma, ne siyasal gücüme, ne bunlara sahip olanlara güvenip bel bağlarım. Çünkü onların hepsi fânidir, Bâkî olan sadece Allah'tır. Mu-vaffakiyetimin, başarımın kaynağı Allah'tır. Ben sadece O'na tevekkül ettim, işimi O'na havale ettim. Benim vekilim O'dur, vekaletin O'nun elindedir. O'na güvenip dayandım ve sadece O'nun benim hakkımdaki verdiği karaları yerine getiririm.

89,90. "Ey Milletim! Bana karşı gelmeniz, Nuh milletine veya Hud milletine veya da Sâlih milletine gelen felâketin bir benzerini, sakın başınıza getirmesin. Lût milleti sizden uzak değildir. Rabbinizden mağfiret dileyin; O'na tevbe edin; Doğrusu Rabbim merhamet eder ve çok sever."

Şuayb (a.s) ın toplumuyla kavgası devam ediyor. Ey kavmim, bana karşı gelmeniz, bana düşmanlık etmeniz sakın ha daha önce Nuh milletine, Hud toplumuna ve Sâlih milletine İsâbet eden bir felâketin size de gelmesine sebep olmasın. Dikkat edin sizden öncekiler de Rabbimin kendilerine gönderdiği elçilere kulak asmadılar. Tıpkı onların peygamberlerine yaptıkları gibi şimdi sizler de benimle bir ça-tışma içine giriyorsunuz. Bana düşman kesiliyorsunuz. Unutmayın ki bu kavga size pahalıya mal olacak. Tıpkı öncekiler gibi sizler de helâk olacaksınız. Allah ve elçisiyle savaşa tutuşmanın sonucu mutlak bir helâk kaçınılmazdır.

Bu Allah'ın yeryüzünde değişmez bir yasasıdır. Sizler sizden öncekilerin yolunda olduğunuz sürece aynı âkıbetin size de gelmesi kesindir. Lût (a.s) ın kavmi de sizden çok uzak değildir. Çok geçmedi o toplumun helâkinin üzerinden. Sizler o kavmin nasıl helâk edildiğini biliyorsunuz. Tarihi unutmayın. Sizden öncekilerin helâki sizin için bir ibret levhasıdır.

Bu uyarıları unutmayın da Rabbinize istiğfar edin. Elinizden geldiği kadar O'na kulluk yapın da beceremedikleriniz konusunda, kusurlarınızın konusunda O'nun affını isteyin. Tevbe edin Rabbinize. Yönelin Rabbinize. O'nun yörüngesine girin. Çünkü Rabbim Rahîmdir, merhametlidir, Vedûd'dur sevgilidir, kullarını sevendir. Sadece O'nu sevin, sadece O'nun sevgisine, beğenisine ulaşmaya çalışın.

91. "Ey Şuayb! Söylediklerinin çoğunu anlamıyor ve doğrusu seni aramızda güçsüz görüyoruz. Eğer taraftarların olmasaydı seni taşlardık. Esasen bizim gözümüzde pek itibarın da yoktur" dediler."

Allah'ın elçisinin kendileri hayrına bu çırpınışları karşısında dediler ki: Ey Şuayb, biz senin söylediklerinin bir çoğunu anlamıyoruz. Sen neden söz ediyorsun? Bizi neye çağırıyorsun? Biz senin ne dediğini? Neye dâvet ettiğini anlayamıyoruz dediler. Halbuki Şuayb (a.s) onlar gibi bir insandı. Onların içinde yaşayan, onların dilini konuşan, kendi kardeşlerinden, kendi içlerinden bir elçiydi. Peki acaba niye anlayamıyorlardı Onun dediklerini? Anlıyorlardı hainler de kendilerini sorumluluktan kurtarmak için böyle diyorlardı. Çünkü Şuayb (a.s) onlara yanlışlarını söylüyordu, hayatlarını sorguluyordu. Bu yaptık-larınız yanlış diyordu. Sadece Allah'a kulluk edin, Allah'tan başkala-rından yüz çevirin diyordu. Bal gibi anlıyorlardı peygamberin dedik-lerini ama hayatlarının değişmesini, keyiflerinin kaçmasını isteme-dikleri için anlayamıyoruz diyorlardı.

Ekonomik insan olup çıkmışlardı. Ekonomiden, ekonomik büyümeden, paradan, altından, gümüşten başka bir şey düşünemeyen insanlar olup çıkmışlardı. Dünyanın ve dünyalıkların esiri ve sarhoşu olarak ne Allah'ı, ne peygamberi, ne daha önce helâk edilen toplumları duymayan, düşünmeyen bir toplum olmuşlar, cenneti ve cehennemi gündemlerinde düşürmüşler, hatırlamaz olmuşlardı.

İşte şu anda aynen onların sarhoşluğuna kapılıp parayı, ekonomik büyümeyi kıble edinmiş şu topluma peygamber gelse ne ya-zar? Kim dinler? Kim anlar peygamberi? Kimin gündeminde âhiret? Kimin gündeminde cennet,

cehennem? Gündeminde olmayan bir konuyu nasıl anlayacaklar bu insanlar? Paradan bahsetsen, ekono-mik büyümeden bahsetsen, karıdan kızdan bahsetsen anlarız, ama bu dediklerine bizler çok yabancıyız ve anlayamıyoruz diyorlardı.

Yâni attan, arabadan, fabrikadan, çekten, senetten vakit bu-lamıyorlar ki Allah'la, Allah'ın elçilerinin mesajıyla ilgilenebilsinler. Şimdi adamlar dünya ekonomisine sahipken yanlış yoldasınız diyen bir peygamberi nasıl anlasınlar? Bu ekonomik saygınlıkları karşılık kendileri gibi bir ekonomik güce sahip olmayan birisini nasıl dinleyebilirlerdi? Şimdi böyle saygın bir hayatı bırakıp nasıl âhirete yönelebilirlerdi? Bu paranın, pulun, şöhretin, alkışın arasında cennet hesabına nasıl girilebilirdi? İşte onun için diyorlardı ki ey Sâlih biz senin dediklerinden bir şey anlamıyoruz. İşte âyetin devamındaki şu sözleri de bunu açık açık ortaya koyuyordu:

Ey Sâlih, seni aramızda zayıf görüyoruz. Sen zayıfsın. Malın yok, mülkün yok, ekonomik gücün, siyasal gücün yok. Sen bizim aramızda zayıf birisisin. Doğru dürüst bir evin, bir araban, bir fabrikan, şirketin, holdingin, bir siyasi gücün yok. Sen nesin ki? Sen kim oluyorsun ki bizim hayatımıza karışıyorsun? Bizler şu anda dünya çapında ticaretlerimizle ülke ekonomisini elimizde tutuyoruz. Siyasi hayatta söz sahibi bizleriz. Ülke sorunları bizden sorulur. İnsanlar bizim ekonomik, siyasal ve askeri gücümüzün önünde eğiliyorlar. Sense çulsuzun tekisin, gelmiş bize ahkam kesiyorsun. Bizim yolumuza çomak sokmaya çalışıyor, bizim büyüme hedeflerimize engel olmaya çalışıyorsun diyorlar. Bakın bu sözleriyle Sâlih (a.s)ın sözlerini çok iyi anladıklarını ortaya koyuyorlar hainler. Anlıyorlar ama reddediyorlar. Sonra da şu tehditleri savurmaya başlıyorlar:

Ey Şuayb, eğer senin aramızda kavmin, kabilen, ailen olmasaydı seni taşlar, recm eder ve işini bitirir, sesini keserdik. Senin bizim üzerimize bir izzetin, bir gücün kuvvetin de yoktur. Bizimle baş edecek bir durumun yoktur senin. Onların bu tehditlerine karşı Şuayb (a.s) dedi ki:

92. "Ey Milletim! Benim taraftarlarım size göre Allah'tan daha mı değerlidir ki Allah'a sırt çevirdiniz? Doğrusu Rabbim yaptıklarınızı bilgisiyle kuşatmıştır" dedi."

Ey kavmim, ne oluyor size? Nasıl düşünüyorsunuz böyle? Nasıl diyebiliyorsunuz bunu? Yâni şimdi benim kabilem, benim ailem size Allah'tan daha mı güçlü geliyor? Allah'tan çekinmiyorsunuz da ailemden mi çekiniyorsunuz?

Evet ekonomiyi temel kabul eden, ekonomik gücü temel kabul eden

insanlar kendilerinin güç ve kuvvetleriyle doğru orantılı olanlardan çekinirler. Eğer hayatlarında ekonomiyi değil de Allah'ı, Allah'a imanı temel kabul etseler o zaman zaten her şeyleri, tüm hedefleri, tüm hayatları boşa çıkacak.

Hayatlarında Allah'ın değer yargıları olmayacak ki kendi kendilerine oluşturdukları değer yargılarıyla bir yarışın içine girecekler ve insanlar arasında bir yer tutunabilsinler. Kendi değer yargılarıyla birilerine üstünlük taslayabilsinler.

Ama Allah'ın değer yargıları devreye girdi mi bu üstünlüklerinin orada beş para etmediği anlayacaklar ve rezil olacaklar.

O zaman tüm bu ekonomik kavgaları, siyasal ve askeri kav-gaları boşa çıkacaktır. Bu büyüme hedefleri hiç bir değer ifade et-meyecek, Allah'ın değer yargılarına göre çok küçük ve değersiz mahluklar olduklarını anlayacaklardır. Onun için reddediyorlar hainler ken-di yöntemleriyle, kendi değer yargılarıyla karşılarına çıkmayan Allah elçisini.

Öyleyse bizler de zinhar bu adamların kendi değer yargılarıy-la onların karşısına çıkmayacağız. Efendim bak bunlar zengin, bunların ekonomik güçleri var, bizler de bu adamların karşısına onların elindekilerle çıkmalıyız filân demeyeceğiz. Onların karşısına Allah'ın değer yargılarıyla çıkacağız, tıpkı işte bu sûrede anlatılan Allah elçileri gibi, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

Allah'ı arkanıza mı atıyorsunuz? Allah'la ilginizi kesiyor mu-sunuz? Halbuki Rabbim sizi de yaptıklarınızı da kuşatmıştır. Nasıl unutuyorsunuz Allah'ı? Halbuki Allah sizi çepeçevre kuşatmıştır. Beni yalnız mı zannediyorsunuz? Beni sadece ailemle mi değerlendiriyorsunuz? Sizi kuşatan, size egemen olan, sizin her şeyinizden haberdar olan Allah'ın gücünden gafil misiniz? Aklınız yok mu sizin?

93. "Ey Milletim! Durumunuzun gerektirdiğini yapın, doğrusu ben de yapacağım. Kime rezil edici bir azabın geleceğini, kimin yalancı olduğunu bileceksiniz. Gözleyin, doğrusu ben de sizinle beraber gözlüyorum."

Öyleyse ey kavmim! Buyurun konumunuzun gereğini yapın! Haydi bulunduğunuz makam ve mekânda gücünüz neye yetiyorsa yapın! Öldürecek misiniz? Recm edecek misiniz? Asacak, kesecek, susturacak mısınız? Haydi elinizden geleni geri bırakmayın. Ben de yapacağımı yapacağım diye onlara hücuma geçer Allah'ın elçisi.

Artık aradan yıllar geçmiş, savaşın sonuna gelinmiş, son raunda ulaşılmış. Allah desteğindeki Şuayb (a.s) Allah'tan aldığı izzet ve şerefle onlara meydan okuyordu. Haydi buyurun ne yapacaksanız yapın, ben de yapacağımı yapıyorum diyordu. Çünkü Allah elçisinin Rabbine güveni tamdır. Allah'ın onları helâk edeceğine itimadı, tevekkülü tamdır. Onlar kendisini tehdit edince O da onları tehdit etti. Çok yakında rezil rüsva eden azabın kime geldiğini? Kimin galip, kimin mağlup olduğunu görecek ve bileceksiniz diyordu.

O zaman yalancı kimmiş bileceksiniz diyordu. Allah'a imanı temel kabul eden mi doğrudaymış? Yoksa ekonomik anlayışı hayatın temeli kabul eden mi doğrudaymış bunu yakında bileceksiniz diyordu. Ekonomik güce sahip olanlar mı üstünmüş? Her şeyi ekonomide görenler mi izzet ve şeref sahibiymiş?

Yoksa hiçbir şeyleri olmasa da Allah'a iman edenler mi? Yakında anlayacaksınız diyordu. İşte bu tartışmaların hemen ardından:
94. "Buyruğumuz gelince, Şuayb'ı ve beraberindeki inananları katımızdan bir rahmet olarak kurtardık. Haksızlık yapanları bir çığlık yakaladı, oldukları yere diz üstü çöküverdiler."

Ne zaman ki emrimiz geldi, Şuayb ve beraberindeki mü'min-leri katımızdan bir rahmetle kurtardık, zulmedenleri bir sayha yakaladı da oldukları yerde diz üstü çöküverdiler. Korkunç bir gürültü, korkunç bir ses, bir çığlık, bir zelzeleyle Şuayb (a.s) ın kavminin de defteri dürülüverdi. Medyen bölgesi, o büyük ticaret merkezi bir azap ve gazap ortamı oluverdi. Dünyanın en büyük ekonomik gücü tarihin karanlıklarına gömülüverdi.

Tıpkı öncekiler gibi ebedîyen kaybedenlerden oluverdiler. Ne ekonomik, ne siyasal, ne de askeri güçleri hiçbir işe yaramadı. İşte böylece kimim üstün, kimin alçak olduğu, kimin izzet ve şerefli, kimin izzetsiz ve şerefsiz, kimin kazanıp kimin kaybettiği ortaya konuverdi.

95. “Sanki orada hiç yaşamamışlardı. Bilin ki Semûd milleti Allah'ın rahmetinden uzaklaştığı gibi Medyen halkı da uzaklaştı.”

Sanki onlar orada hiç yaşamışlar. Sanki orada hiç hayat sür-memişler, hiç şenlik yaşamamışlar. Sanki hiç oralara ticaret kervan-ları gelmemiş. Dikkat edin Medyen tıpkı Semûd’un Allah’ın rahmetin-den uzak olduğu gibi rahmetten uzak oldu. Medyen dünyada helâki tattığı gibi öbür tarafta da ebedîyen kaybedenlerden oldu. Onlar hayata veda edip giderlerken ekonominin üstünlüğü üzerine hayatlarını bina eden, ekonomik güçlerine güvenerek Allah’a savaş açan kıyâmete kadar gelecek tüm insanlığa bir mesaj sundular.

Gelin ey bizi takip edenler! Ey bizim gibi dünyayı kıbleleştirip Allah’ı unutanlar! Ey dünyaya tapınıp âhireti hesaba katmayanlar! Bizim durumumuza bakıp ibret alın. Nasıl ki bizi sahip olduklarımız kurtaramadıysa bilesiniz ki sizi de sahip olduklarınız kurtaramayacaktır. Kurtuluş Allah’a imandadır. Kurtuluş Allah ve peygamberlerin gösterdiği yolda yürümektedir, hayatın Allah’a teslimiyetin esas alınarak yaşanmasındadır diye insanlığa mesaj veriyorlardı.

Evet bir toplumun daha helâkine şahit olduktan sonra Rab-bimiz sanki insanlık tarihini gözümüzün önüne sunuyor. Nuh (a.s), Hud (a.s), Sâlih (a.s), İbrahim (a.s), Lût (a.s), Şuayb (a.s) la insanlık tarihinin birinci dönemi biterken şimdi de karşımızda Mûsâ (a.s) var. Mûsâ (a.s) nın gönderildiği Firavun toplumu ve İsrâil oğulları. Bir kavgaya daha şahit olacağız. Bakın Rabbimiz onu da anlatmaya başlıyor:

96,97. “Andolsun ki Mûsâ'yı Firavun ve erkanına mûcizelerimizle, apaçık bir delil ile gönderdik. Firavunun buyruğuna uydular, oysa Firavunun buyurduğu sağduyuya uygun değildi.”

Şüphesiz ki Biz Mûsâ’yı âyetlerimizle, mûcizelerimizle ve apaçık bir sultayla, apaçık bir haklılık ve delillerle Firavun ve toplumuna gönderdik. Rabbimizin Mûsâ (a.s)’a verdiği apaçık delil asa, Yed-i Beyza, Tur’da verilen âyetlerdir. Ama insanlar kendilerine gönderilen bu rahmet elçisine itibar etmediler, ona tâbi olmadılar, onu dinlemediler de Firavuna tâbi oldular, Firavunun emrine boyun eğdiler. Halbuki Firavunun emri, Firavunun yasaları, Firavunun hayat programı hiç de doğru değildi, hiç de hak değildi. Firavun doğru bir hayatın içinde değildi. Firavun Allah’a baş kaldıran, Allah’a isyan

eden, kendi Rabliğini, ilâhlığını iddia eden, küfür ve şirk bataklığına gömülmüş bir zâlimdi.

İşte böyle insanları köleleştirip kendisine kulluğa, kendi yasalarını uygulamaya zorlayan bir zâlime ve toplumuna elçi olarak gelen Hz. Mûsâ onunla ve toplumuyla amansız biz savaş başlatır. Kitabımızın pek çok yerinde bu konu bize anlatılır. Ayrıntılarını önceki sûrelerde uzun uzun gördüğümüz bu savaşın son raundunu burada anlatıvermiş Rabbimiz.

98. "Firavun, kıyâmet gününde milletine öncülük eder, onları cehenneme götürür. Gittikleri yer ne kötü yerdir!"

Kıyâmet günü o hain kavminin önüne düşecek ve onları ateşe götürecek. Ateşte sulamaya, ateşte onların su ihtiyaçlarını giderme-ye götürecek. Onun mihmandarlığında gidilen o ateş, o cehennem ne kötü bir yerdir? Eğer insanlar yaratıcılarına kulluğu bırakırlar da kendilerine rablik, ilâhlık iddiasında bulunan Firavunları dinlerler, Firavunlara itaat ederler, Firavunların yasarıyla bir hayat yaşamaya kalkışırlarsa elbette onlar da o Firavunların gittiği yere gideceklerdir. Dünyada Firavunları önlerine geçirenlerin, Firavunlar rehberliğinde bir hayat yaşayanların öbür tarafta da Firavunların arkasında, Firavunların rehberliğinde cehenneme gideceklerdir.

İşte o gün insanlar kendilerine gönderilen Allah elçisine tâbi olmadılar, Allah elçisi rehberliğinde bir hayata yanaşmadılar da Firavunun peşine düştüler. Tabii Firavun da bu gönüllü kullarını küçümsedi ve onların düşüncelerine inanışlarına ve değer yargılarına ipotek koydu. Siz de böyle inanacaksınız! Siz de böyle benim gibi düşüneceksiniz diyerek onları kendisi gibi düşünmeye, kendisi gibi inanmaya zorlayarak, kendi anlayışını zorla onlara empoze etti. Sizler beni dinlemek zorundasınız. Benim dediklerimin dışına çıkmamak zorundasınız. Sizin nasıl düşüneceğinizi? Nasıl inanacağınızı ben bilirim! Nasıl giyineceğinizi ben belirlerim! Siz anlamazsınız diyerek onları aptal yerine koydu.

Şimdi de öyle değil mi? Şimdi de aynı şeyleri söylemiyorlar mı Firavunlar? Sizler anlamazsınız! Sizler bilmezsiniz! Sizler bizi dinlemek zorundasınız! Eğer okulu bitirmek istiyorsanız, eğer diploma al-mak istiyorsanız, eğer dükkan açmak istiyorsanız, eğer bakan olmak, dekan olmak istiyorsanız, müdür olmak, doçent olmak istiyorsanız, sanayici olmak istiyorsanız benim dediğimi yapacak ve benim sözümden çıkmayacaksınız. Şöyle şöyle davranmadan, şunları şunları

yapmadan bunları yapamazsınız diyerek şu anda bu Müslümanlarla alay eden, onların her tür özgürlüklerine ipotekler koyanlar da aynı şeyi yapmıyorlar mı? Ama tabii Allah'a ve elçisine itaatten çıkıp Firavunlara kulluğa yönelen insanlar bunu hak ediyorlar.

Yâni eğer onlar onlara değer vermeseler yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Zaten zâlimin yanı başında ona koltuk değnekliği yapan mazlum olmasa, zâlim asla ayakta duramaz. Zâlimin varlığı mazlumun varlığına bağlıdır. Bu tür sahte Rablerin hayatını sürdüren mazlumun varlığıdır.

99. "Hem burada ve hem kıyâmet gününde lânete uğ-ratılırlar. Bu ne kötü bir bağıştır!"

Bu dünyada onlara lânet olduğu gibi kıyâmet gününde de onlara lânet üstüne lânet var. Yaptıklarına karşılık kıyâmet gününde onlara ateş ikram edilecek, dayanılmaz azaplar ikram edilecek. İnsanlara rablik ve ilâhlık iddiasında bulunan bir sahte tanrıya ve o tanrılara itaat eden, onların istediği gibi bir hayat yaşayan zavallı kul-larına bitmeyen, tükenmeyen azaplar var. Tanrılar da, kulları da birlikte cehenneme gidecekler ve buradaki beraberliklerini orada da sür-dürecekler cehennem azabının içinde.

100. "Ey Muhammed! Bu sana anlattıklarımız, kasabaların başından geçenlerdir. Onların bir kısmı hâlâ duruyor, bir kısmı ise silinip gitmiştir."

İşte ey peygamberim bu haberler, bu gaybî bilgiler, bu başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânına sahip olmadığın kasabaların, şehirlerin haberleridir. Bin yıllar önce yaşamış Nuh kavminin, Âd kav-minin, Semûd'un haberleri. İşte biz bunları sana anlatıyoruz. Biz bunları sana kıssa ediyoruz ki onlardan kimilerinin izleri, kalıntıları hâlâ duruyor, kimilerinin emareleri de silinip gitmiş. Hepsi sana haber verdiğimiz bir helâk yasasıyla yok olup gitmişler. Hani nerede onlar şimdi? O uzun ömürlerine güvenerek peygamberlerine kafa tutan Nuh kavmi nerede? Yeryüzünün en süper gücüne sahip olan, 30,40 metre boyundaki tuttuğunu deviren o büyük teknolojinin sahibi Âd kavmi nerede? Dünyayı kıbleleştiren, yeryüzüne kazık çakma sevdasına kapılan, yeryüzünde Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçilerine ha-yat hakkı tanımayan o Semûd nerede?

İşte hepsi yok olup gitmişler. Şehirlerinde, saraylarında, köşklerinde baykuşlar ötüyor şimdi. Cinsel ahlâksızlığı peygamberin misafirleri meleklere saldıracak boyuta ulaştıran Lût kavmi şu anda Lût gölünün altında yatıyor. Hani onlardan bir hareket, bir ses bile duyul-muyor. O rablik ve ilâhlık iddiasında

bulunan Firavun Kızıl denizin altında yatıyor. Hangi hatıra kalmış kendisinden? Ama şunu kesinlikle bilesiniz ki:

101. “Onlara Biz zulmetmedik, fakat onlar kendilerine yazık ettiler. Rabbinin buyruğu gelince, Allah'ı bırakıp taptıkları tanrılar kendilerine bir fayda vermedi, kayıplarını artırmaktan başka bir şeye yaramadı.”

Biz onlara zulmetmedik. Onlar kendi kendilerine zulmettiler. Kendi kendilerini harcadılar onlar. Onlar kendilerini Rablerine kulluk ortamından çıkararak kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde, Firavunlar istikâmetinde bir hayat yaşayarak kendilerini bozuk para gibi harcadılar. Allah asla zâlim değildir. Zâlim olanlar kendileridir. Zulmeden de kendileri, zulmettikleri de kendileridir. Bu insanlar kendilerinin hem zâlimi hem de mazlumudurlar. Her bir dönem uyarıcılar göndererek onları azapla, cehennemle, cennetle uyarmıştır Rabbimiz. Ama onlar ateşi tercih etmişler, cehennemi tercih etmişler Rabbimiz de onların hür iradeleriyle yaptıkları bu tercihlerini onaylamıştır. Bu âyetlerde gördüğümüz helâkler Allah’ın keyfi hareketi değildir. Onlar nefislerine zulmettikleri için helâk edildiler.

Onlar bu dünyada helâki yudumlarlarken Allah berisinde dua ettikleri, sözünü dinleyip arzularına tâbi oldukları ilâhlarının da kendilerine bir faydası olmadı. Allah’ın emri geldikten sonra Allah berisinde tapındıkları ilâhları onlara hiçbir şey sağlayamadı.

Öyleyse ey insanlar, nereye gidiyorsunuz? Hangi tarafı tercih ediyorsunuz? Batanların yolunu mu? Kurtulanların yolunu mu? Nuh kavminin batanları gibi mi yaşıyoruz? Yoksa Nuh (a.s) ve beraberindeki Müslümanlar gibi mi? Âd kavmi gibi dünyayı kıble mi ediniyoruz? Dünyada hiç ölmeyecekmiş gibi plan program mı yapıyoruz? Semûd kavmi gibi hayırlıyı hayırsız, hayırsızı hayırlı mı görüyoruz? Allah’ın âyetlerine onlar gibi ilgisiz veya düşmanca bir tavır mı sergiliyoruz? Yoksa Sâlih (a.s)ve beraberindeki Müslümanlar gibi mi davranıyoruz? Lût kavmi gibi ahlâksız bir hayatın adamı mıyız? Yoksa Lût (a.s) ve beraberindeki Müslümanlar gibi iffet ve haya sahibi miyiz? Medyen-liler gibi ekonomik bozukluğu Allah’a ve peygambere kafa tutacak boyutta doruklaştıranlardan mıyız? Yoksa Sâlih (a.s) gibi mi? Haya-tımız helâk olanlara mı benziyor yoksa kurtulanlara mı? Yolumuz Firavun yoluna, tavrımız Firavun tavrına mı benziyor? Yoksa Mûsâ (as)’ın yoluna mı? Durumumuzu, konumumuzu iyi belirlemek için bu âyetlerle bilgilenmemiz ne kadar? Bunu çok

iyi düşünmek zorundayız. Değilse siz bilirsiniz:
102. "Allah, kasabaların zâlim halkını yakalayınca, böyle yakalar; yakalaması da şiddetli ve elimdir."

Rabbinin zâlimleri yakalayışı işte böyledir. Zâlim olan, Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçilerine zulmeden, kendilerini Allah'a kulluk ortamından kopararak kendi kendilerine zulmeden köyleri, ka-sabaları kentleri Rabbin işte böylece yakalayıverir, işlerini bitiriverir. Unutma ki Rabbinin yakalaması çok şedittir. O'nun yakalaması karşısında hiçbir güç ve kuvvet duramaz, hiç kimse kurtulamaz. Bazen bir rüzgarla, bazen bulutla, bazen bir ses, bir sayha, bir çığlıkla, bazen suyla, bazen bir sinekle, bazen bir denizle bazen da birkaç tane melekle yakalayıverir Allah.

Tarih bunun şahitleriyle doludur. Allah'la savaşa tutuşan za-limlerin hepsi de sonunda mağlup oldular. Hepsi de ellerindeki güç ve kuvvetlerinin, imkân ve saltanatlarının hiçbir işe yaramadığını gördüler. Hiç birisi Allah'ın âyetlerini yalanlamalarının ve onlarla savaşa tutuşmalarının karşılığı olarak Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu azaptan kurtulamadılar.

103. "Âhiretin azabından korkanlara, bunda, hiç şüphesiz ibret vardır. Bu, insanların toplanacağı gündür; bu, görülecek bir gündür."

İşte âhiretin azabından korkanlar, âhiretin hesabından endişe duyanlar için bunlarda âyetler, ibretler, uyarılar vardır. O âhiret günü öyle bir gündür ki tüm insanlık onda toplanacaktır. Ve o gün şahitlerin hazır edilip dinlenecekleri de bir gündür. Arz şahit, sema şahit, melekler şahit, insanlar şahit, insanların azaları şahit. İşte tüm bu şahitlerin şehadeti altında herkesin hesapların açıktan açığa görüleceği bir gündür o gün.
104. "Biz, o günü, ancak belli bir süreye kadar geciktiririz."

Ve biz o günü, o hesap kitap gününü belli bir ecele kadar tehir ediyoruz. Biz o gün için belli bir zaman tayin ettik. Eğer Biz böyle bir karar vermiş olmasaydık çoktan bu zâlimlerin işlerini bitirirdik. Bu emir sadece Allah'a aittir. Bu emri verecek olan sadece Allah'tır. Ne melekler, ne Cebrâil, ne İsrâfil, ne peygamber hiç kimse bilemez bunu. Zamanını vaktini bilmesek de bizler kesinlikle şunu biliyoruz ki attığımız her adımla, aldığımız her nefesle ona doğru yaklaşmaktayız. Her saniye ona biraz daha yaklaşıyoruz.

105. "O gün gelince, Allah'ın izni olmadan hiç kimse konuşamaz; içlerinde

bedbaht olanlar da, mes'ud olanlar da vardır."

O gün geldiği zaman, o kıyâmet günü, o hesap günü, o azap, o mükafat günü gelip çattığı zaman Allah'ın müsaadesi olmadan hiçbir kimse konuşamaz. Hiç kimse konuşmaya muktedir olamaz. Herkes Allah'ın hükmüne teslim, herkes Allah'ın hükmüne boyun bükmüş, herkes Allah huzurunda suspus olmuş. Hiç kimsenin Allah'ın kararına isyan etme, kafa tutma gücü de, yetkisi de yoktur. İbadet etme, kulluk etme hakları da bitmiştir, isyan etme hakları da bitmiştir. Kimileri mesut, kimileri de bedbahttır o gün. Kimileri kazanmış, kimileri de kaybetmiştir o gün.

İşte sûrenin önceki bölümlerinde kaybedenleri, kazananları anlatmıştı Rabbimiz. Âdem (a.s) dan bu yana Müslümanlar hep ka-zanmışlar, kâfirler de hep kaybedenler olmuşlardı. Orada da kaza-nanlar, mes'ud olanlar Müslümanlar, bedbaht olanlar, hüsrana mahkum olanlar kâfirler ve zâlimler olacaktır. Dünyada da bunun örneğini sunuyordu Rabbimiz.

106. "Bedbaht olanlar cehennemdedirler. Onlar orada ah edip inlerler."

Şakiler, bedbaht olanlar, kem talih olanlar, analarından do-ğumlarıyla birlikte şakilik, bedbahtlık yolunu seçen, Allah'a isyan yolunu seçenler var ya, onlar cehennemdedirler. Onların ateşin için-dedirler ve onlar için korkunç bir soluma vardır. Bir soluk alışverişleri var ki; korkunç. mu korkunç, iğrenç mi iğrenç. İnsanın yüreğini hoplatan bir ah edip inlemeleri vardır orada onların. Ah! Keşke dünyada böyle bir hayatın adamı olmasaydık! Ah! Keşke kendimizi Rabbimize kulluk ortamından uzaklaştırmamış olsaydık. Ah! Vah! Keşke Rabbi-mizin kitaplarına ve elçilerinin dâvetlerine kulak verseydik. Keşke kendi hevâ ve heveslerimiz istikâmetinde bir hayat yaşamamış olsaydık diye bir ahu figanları olacak ki çok korkunç.

107. "Rabbinin dilemesi bir yana, gökler ve yer durdukça, orada temelli kalacaklardır. Rabbin, şüphesiz, her istediğini yapar."

Onlar orada ebedîyen kalacaklar. Gökler ve yer durdukça cehennemde ebedîyen kalacaklar, ancak Allah'ın diledikleri müstesna. Evet Allah'ın dilemesi, ya da Allah'ın diledikleri müstesna orada ebedîyen kalacaklar onlar. Demek ki âyet-i kerîmenin ifadesinden anlı-yoruz ki cehennemde ebedîyen kalmayanlar da olacaktır. Demek ki kimileri belli bir süre yandıktan sonra oradan çıkarılacaktır. Bunlar Müslümanların günahkârlarıdır. Onlar orada günahları kadar yandıktan sonra çıkarılacaklardır biliyoruz. Sünnet bunun böyle olduğunu haber verir.

İşte Rablerinin hükmüne boyun bükerek birileri gitti cehenneme. Halbuki dünyada ne saltanatları vardı, ne güçleri vardı, ne zevk-ü sefaları vardı. Ama orada her şey bitti. Hiçbir varlıkları onlara fayda vermedi.
108. "Mes'ud olanlar ise cennettedirler. Rabbinin dilemesi bir yana, sonsuz bir lütuf olarak, gökler ve yer durdukça, orada temelli kalacaklardır."

Ama beri tarafta mesutlara, bahtiyarlara, Müslümanlara ge-lince onlar da cennettedirler. Onlar da O cennette gökler ve yer durdukça kalacaklardır. Rabbin dilemesiyle. Hayat Allah'ın dilemesiyle ebedîleşecek. Allah kime ebedî bir mükafat, kime ebedî bir ceza vermişse onların bu hakkı doğmuş olacaktır. Bu hak sadece Allah'ın elindedir. İşte bitmeyen, tükenmeyen, kesintiye uğramayan bir atâ, bir mükafattır. Öyleyse ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları sakın ha:
109. "Ey Muhammed! Bu putperestlerin taptıklarının bâtıl olduğunda şüphen olmasın; daha önce babalarının tapmış oldukları gibi onlar da taparlar. Onlara paylarını şüphesiz eksiksiz olarak ödeyeceğiz."

Bu insanların, bu müşriklerin, bu kâfirlerin Allah'ı bırakıp da tapındıklarından şüpheye düşme. Bunlar sapıktırlar, bunlar yanlış yol-dadırlar. Bunlar bilgisizce atalarının yolunun takip eden insanlardır. Ataları daha önce neye tapınmışlarsa, ataları neyi putlaştırmışlarsa, ataları nasıl bir yanlış yola girmişlerse onlar da atalarının aynı yanlışlarını sürdürüyorlar. Şunu kesinlikle bilesiniz ki onlara yaptıkları bu sapıklıklarından meydana gelen nasipleri eksiksiz ödenecektir. Yaptıklarının karşılığı tastamam ödenecektir onlara.

Öyleyse ey peygamberim ve ey Müslümanlar bu karşınızdaki kâfirlerle, müşriklerle vereceğiniz savaşı Allah vahyiyle Allah bilgisiyle, Allah desteğiyle götürmek zorundasınız. Kâfirlerin size karşı kullandıkları hayali güçleri, baskıları karşısında, Allah'ın kendilerine verdiği geçici yetkileri karşısında sakın onların bir güçlerinin kuvvetlerinin olduğu zehabına kapılmayın. Siz kendinizi Allah'a teslim edin diyor.

Kâfirlerin bu geçici güç ve kuvvetlerinin karşısında peygamberin bile bir etkilenmesi söz konusu olabilir. Rabbimiz buyuruyor ki sakın ha onların tanrılarını, ibadetlerini bir şey görme. Onların tüm hayatları, tüm yaptıkları yanlıştır, sapıklıktır, ne kendilerinin ne de tanrılarının sana verebilecekleri hiç bir zararları yoktur. Bu konuda zerre kadar bir endişen, bir kuşkun olmasın. Sen Rabbine kul olduğun sürece, Rabbinin istediği gibi bir hayat yaşadığın sürece sen doğrudasın. Onların dayandıkları hiç bir şey yoktur. Onlar sadece babalarının

yoluna dayanıyorlar. Kör bir taklidin peşindedirler. İşte şu anda da bakıyoruz yeryüzünün neresinde bir kâfir, bir müşrik varsa mutlaka kendilerinden öncekilerin şirkini, küfrünü devam ettirmekten başka yaptıkları bir şey yoktur.
110. "Andolsun ki, Mûsâ'ya Kitap verdik; onda ayrılığa düştüler. Eğer Rabbinin verilmiş bir sözü olmasaydı, aralarında çoktan hükmedilmiş olurdu. Doğrusu onlar, Kitabın Allah katından olduğunda şüphe ve endişe içindedirler."

Burada tekrar Mûsâ (a.s)'a dönüldüğünü görüyoruz. Firavunun helâkinden sonra Mûsâ (a.s)'a Tevrat'ın verilmesiyle yeni bir çağ başlamıştır. Bu yeni çağın özelliği kitaplar dönemidir. Müslümanların yeryüzünde özgürlük döneminin başladığı bir dönemdir bu dönem. Bundan önce insanlık tarihinde herhangi bir kitap göremiyoruz. Peki bundan önceki elçilere vahiy gelmedi mi diyeceğiz? Hayır, tarihin hiçbir döneminde insanlık vahiyden mahrum olmamıştır. Ama bundan önce elçilere sözlü vahiyler geliyordu. Sözlü vahiyler, yahut sahifeler söz konusudur.

Allah'tan gelen bu sözlü vahiylerle peygamberler hareket ediyorlar ve bu vahiy nîmetinden insanları istifade ettiriyorlardı. Ama Rabbimizin bu sûresinde ve kitabımızın öteki sûrelerinde anlattığı bu helâklerden sonra, en son Mûsâ (a.s) nın suhuf'u döneminde de Firavun ve hempaları denizde boğuldu, İsrâil oğulları sağ salim karşıya geçtiler, işte bu zamandan itibaren Mûsâ (a.s)'a Tevrat verildi ve artık insanlık kitaplı bir döneme girmiş oldu. Artık bundan sonra toplumlar Allah'tan bir azapla helâk olmayacaklar, o zâlimlerin hakkından Müslümanlar gelecek ve Rabbimiz Müslümanlar eliyle kâfirlerin ve zâlimlerin cezasını verecek.

İşte Mûsâ (a.s)'a Tevrat veriliyor, o kitap konusunda da in-sanlar ihtilâfa düşüyorlar. tâbi o dönemde olmuyor da bu iş, kitabın gelişinden yıllar sonra insanlar o kitap hakkında kuşkuya düşüyorlar. Kitabı terk ediyorlar, kitapsız bir hayatı tercih ediyorlar. Eğer Rab-binden bir hüküm olmamış olsaydı, elbette Allah onların aralarında hemen hükmünü verirdi. Onların hemen defterini dürerdi, ama Allah verdiği hüküm gereği, koyduğu yasa gereği onları hemen yok et-meyip mühlet tanıdı. Kitabı kabul edip etmemelerinin sonucunu âhi-rete bıraktı. Dileyen kitaba iman eder, kitapla hayatını düzenler Cen-nete gider, dileyen de kitapsızlığı tercih eder ve sonunda Cehen-neme gider buyurarak onlara bu hayatta imkân ve fırsat tanıdı Allah.
111. "Rabbin, onların işlerinin karşılığını elbette tamamen verecektir. O, şüphesiz, onların yaptıklarını bilir."

Rabbin onların her birine amellerinin karşılığını verecektir. Zaten yaşanılan bu hayatın manası da budur. Burada bu hayat bunun için vardır. Kim nasıl bir hayat yaşayacak? Kim güzel ameller işleyecek? Kim Rabbini razı edecek? Kim de kötü ameller işleyerek imtihanı kaybedecek? İşte bu dünya, bu hayat bunun için vardır. Hayatın sebebi de budur, öte âlemde dirilişin sebebi de budur. İnsanlar bu dünyada kendilerine tanınan imtihan süresi içinde yaptıklarının karşılığını görmek için dirilecekler.

Allah'a isyan ya da itaatle bir dünya hayatı yaşayan insanlar, Tevrat'ı kabul eden ya da etmeyenler, İncili kabul edenler ya da etmeyenler, Kur'an'ı kabul edenler ya da etmeyenler yaşadıkları bu ha-yatın sonunda tekrar dirilecekler ve Allah'ın bu dünyada kendilerine verdiği özgürlükle bu tercihlerinin karşılığını göreceklerdir. Allah hiç kimseyi bu dünyada imana, ya da küfre zorlamadı. İmanı da, küfrü de, cenneti de, cehennemi de kendi hür iradeleriyle kazanmaları için onlara fırsat tanıdı. Eğer Bana kul olur, Benim istediğim gibi Müslü-manca bir hayat yaşarsanız cennete gidersiniz, aksini yaparsanız cehenneme gidersiniz dedi. Ne yaparsanız, neyi tercih ederseniz mutlaka onun karşılığını göreceksiniz buyurdu. Hiçbir kimseyi karşılıksız bırakmadığını bildirdi.

Evet Allah insanların yapıp ettiklerinin tümünden haberdardır. Herkesin yaptığını bilmektedir. Her şey Levh-i Mahfuz'da yazılıdır. Melekler yaptığımız her şeyi yazmaktadırlar. Allah'a gizli kalacak hiç bir şey de yoktur.
112. "Ey Muhammed! Sen, beraberindeki tevbe edenlerle birlikte emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Aşırı gitmeyin, doğrusu Allah yaptıklarınızı görür."

Ey peygamberim, sen emrolunduğun şekilde dosdoğru ol. Ve yanındaki tevbe edenlerle birlikte dosdoğru ol. Sakın azgınlaşma. Sakın azgınlardan, azgınlığı seçenlerden olma. Muhakkak ki Allah yaptıklarınıza Basîrdir. Allah yaptıklarınızı görmektedir. İşte Rasu-lullah efendimizin bizzat kendi beyanlarıyla onu ihtiyarlatan bir âyetle karşı karşıyayız. Beni Hud ve kardeşleri ihtiyarlattı buyurur Allah'ın Resûlü. Rasulullah efendimizin başındaki saçları ağartan sûre ve o sûrenin bu âyetidir. Ulemâ bu konuda der ki, Allah'ın Resûlünü ihti-yarlatan Hud sûresinin işte bu 112. âyeti ve ahavatından maksat da Şûrâ sûresinin 15. âyetidir. Oradaki âyet de şöyleydi:

"Ey Muhammed! Bundan ötürü sen birliğe çağır ve emrolunduğun gibi

dosdoğru ol; Onların hevâ ve heveslerine uyma ve şöyle söyle: "Ben Allah'ın indirdiği kitaba inandım ve aranızda adâletle hükmetmekle emrolundum. Allah bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim işlediklerimiz bize, sizin işledikleriniz de sizedir. Bizimle sizin aranızda tartışılacak bir şey yoktur. Allah hepimizi bir araya toplar, dönüş onadır."

(Şûrâ 15)

İşte Allah'ın Resûlünün sakallarının ve saçlarının ağarmasına sebep olan âyetler bunlardı. Her iki âyette de ona diyordu ki Rab-bimiz: "Ey Resûlüm! Emrolunduğun gibi dosdoğru ol!" Allah senden nasıl olmanı istiyorsa öylece ol! Allah senden nasıl bir kulluk istiyorsa öylece Rabbine kulluk yap! Kıyâmete kadar tüm insanlığa örnek olacak bir şekilde yamulmadan, inhiraf etmeden, eğrilmeden, kaçamak yapmadan, yan çizmeden Rabbinin emirlerini yerine getir! Tüm insanlığa örnek olacak dosdoğru bir Müslümanlık sergile diyordu. İmanıyla, takvasıyla, teslimiyetiyle, ameliyle, bireysel, sosyal ve ailevî yönüyle kıyâmete kadar tüm insanlığa örnek olacak Müslümanca bir yaşantı biçimi sergile. İnsanlığın örnek alıp uyguladıkları zaman cennete, reddettikleri zaman da cehenneme gidecekleri bir örnek kulluk sergile. Bu yolun pratiğini ortaya koy diyordu Rabbimiz ona. Gerçekten kolay bir şey değildi bu. Ama bu zoru başarmalıydı Rasulullah efendimiz. Bu zorda yardımcısı, destekçisi Allah'tı ve Rabbimiz yardım etti ona.

Allah peygamberinden böyle bir teslimiyet, böyle emrolundu-ğu gibi bir dosdoğru oluş istiyordu. Ama bu peygamber için zor değildi. Zira Allah'ın Resûlünde hiç eksiklik yoktu. O bunu yerine getirme konusunda kesinlikle yorulmamıştır.

Vakıa, biliyoruz ki vahyin gelişi Allah'ın Resûlünü yoruyordu. Âyetlerle karşı karşıya gelişi onu sarsıyordu. Zira o mütekelliminden dinliyordu onu. Allah'ın Resûlü Kur'an âyetlerini bizzat o âyetlerin mütekellimi olan Allah'tan dinliyor, bizzat O'ndan ahz ediyordu. Nitekim bir defasında bir sahâbenin dizindeyken vahiy gelmişti de o sahâbe sandım ki dizim felç oldu, kemiklerim eridi zannettim demiştir. Yine Kusva isimli devesinin üzerindeyken bir defasında toptan En'âm sûresi nâzil olmuştu da devenin ayakları kuma gömülüvermişti. Yine Ayşe annemiz ve diğer sahâbenin rivâyetlerine bakılırsa kış gününde vahiy gelirken Allah'ın Resûlünün mübarek yüzlerinde buram buram ter görünürdü.

Evet vahyin gelişi peygamberimizi yoruyordu ama bütün vahiy için geçerliydi bu. Bütün âyetler için geçerliydi. Halbuki burada asıl onu ihtiyarlatan

bölümün:

"Peygamberim! Sen beraberindeki tevbe edenlerle beraber emrolunduğun gibi dosdoğru ol!"

İfadesiydi. Yâni sen dosdoğru ol! Ama seninle beraber olan-ları da, sana tâbi olanları da kendin gibi dosdoğru hale getir! Seninle birlik olanlar da aynen senin gibi dosdoğru olsunlar! İfadesiydi onu ihtiyarlatan. Allah'ın Resûlü zaten kendisi dosdoğruydu, ama kendisine tâbi olanları da aynen kendisi gibi dosdoğru yapma derdi var ya, işte Allah'ın Resûlünün belini büken dert buydu. Onu ihtiyarlatıp saçlarını ağartan endişe buydu işte. Sadece kendisinin doğruluğu istenseydi iş kolaydı, ama beraberindekileri de dosdoğru hale getirilmesi isteniyordu ondan.

Evet yanındakileri dosdoğru hale getirme derdi Allah'ın Re-sulünün bile belini bükerken, onun mübarek saçını, sakalını ağar-tırken ya biz ne yapacağız? Ya bizim beraberimizdekiler? Ya bizim çevremizdekiler? Ya bizim hanımlarımız? Ya bizim analarımız? Ba-balarımız? Ya bizim çocuklarımız? Ya bizim komşularımız? Ya bizim dükkanımızdakiler? Biz de aynen Allah'ın Resûlü gibi onları da dosdoğru hale getirme derdiyle uykularımızı kaybedecek duruma gelebildik mi? Biz de bunun sorumluluğunu omuzlarımızda hissedebildik mi? Çevremizdekilerin dirilmeleri adına çareler aramaya koşabildik mi? Yoksa ne yapayım beceremiyorum diyerek yan çizme ye mi kalkıştık? Yoksa onları diriltme konusunda bir kaç gün uğraştık da sonunda usanıp bunlar adam olmuyorlar diye kırıp döktük mü onları? Allah'ın Resûlünün elinde de vardı kırıp dökmek ama Allah'ın Resûlü bunu asla kullanmamıştır. Taif'ten dönüşünde kan revan içinde bile meleğin kendisine teklifi karşısında onun cevabını çok iyi biliyoruz. Nesillerinden bir tek kişi bile iman edecekse ya Rabbi onları helâk etme! diyordu.

Öyleyse biz de ana babalarını kaybettiklerimizin çocuklarını kazanmaya çalışalım. Mü'minleri müminleştirmede, kâfirleri İslâmlaş-tırmada Allah'ın Resûlü ne kadar harisse biz de öyle olmaya çalışalım. Allah'ın Resûlünün belini büken sorumluluğu biz de üzerimizde hissedelim. Çoluk çocuğumuzu, hanımlarımızı, komşularımızı, arkadaşlarımızı İslâmlaştırma derdi bizim de belimizi büksün. Biz de hem kendimizi dosdoğru yapmaya, hem de çevremizdekileri dosdoğru hale getirmeye çalışalım. En büyük derdimiz bu olsun.

Dosdoğru olma bize Fâtihayı hatırlatır. Orada dosdoğru yol Kur'andı,

Kur’an’ın hidâyetine tâbi olmaktı. O halde peygamber (a.s) da onun yolunun yolcusu olan bizler de sürekli bu kitapla beraber olacak, yolumuzu bu kitapla bulacak ve bu kitabın tarif ettiği gibi dos-doğru olmaya çalışacağız. İşte bu dosdoğru olmanın en önemli gereklerinden birisi bundan sonraki âyette ortaya konuyor. Bunun için ne yapılacakmış? Bakın Rabbimiz şöyle anlatıyor:
113. “Haksızlık yapanlara yönelmeyin, yoksa ateş size de dokunur. Sizin Allah'tan başka dostunuz yoktur; sonra, yardım da göremezsiniz.”

Sakın ha sakın zâlimlere yönelme! Zâlimlerden yana olma! Zâlimlere meyletme! Zâlimlerle beraber olup onları savunma! O zaman kesinlikle bilesiniz ki ateş size dokunuverir. Ateş ashabından oluverirsiniz. Sakın ha sakın ey peygamberim ve ey peygamber yo-lunun yolcuları zulümden yana olmayın. Zulümden ve zâlimden yana bir tavır sergilemeyin. Müslüman hiçbir zaman zâlimden yana olamaz. Hayatta adâlet ve hak hakim olacaktır. Çünkü hayatın sahibi olan Allah Âdil ve Haktır.

Öyleyse Allah’a, Hak olan Allah’a iman eden Peygamber ve Müslümanlar hakça bir hayat yaşamak zorundadırlar. Günah işle-yerek, hainlik yaparak, Allah’a kulluktan çıkarak kendi kendilerine zul-metmekte olan, hainlik eden, hainliklerinde ısrar eden, tevbe ederek hainliklerinden vazgeçmeyen kimselerle beraber olan, onların zulümlerine destek olanlar elbette sonunda onların gittikleri Cehenneme gideceklerdir. Böyle insanları Allah sevmezken, bir Müslüman nasıl sevebilir? Allah’ın müdafaa etmediklerini bir Müslüman nasıl müdafaa edebilir?

Evet Allah’a karşı, peygambere karşı, Allah’ın kitabına karşı, mü’minlere karşı, paralarına karşı, mallarına karşı, hanımlarına ve çocuklarına karşı zâlim davranan, yapmamaları gerekeni yapan, her şeye zulmeden onlarla ilişkilerini Allah’ın istediği gibi ayarlamayan, Allah’ın kendisine emânet ettiği dine karşı zâlim davranan, tüm emânetlere hıyanet eden, emânetlerle alâkalı emânetin sahibinin dis-kalifiye ederek yaşayan insanlara gerek zâlim davrandıkları konularda, gerekse başka konularda asla destek olmayacağız. Zulümlerine ve hıyanetlerinde yardımcı olmayacağız.

Bakın Rabbimiz peygamberini şiddetle uyarıyor bu konuda. Biz biliyoruz ki Rasulullah efendimiz asla zâlimlere meyletmedi. Asla zâlimlerden yana olmadı. Biz Müslümanlar bu konuda çok titiz davransınlar diye onun şahsında bu uyarısını bize ulaştırıyordu Rabbi-miz.

Bunlar egemendir diye, bunlar güç ve kuvvet sahibidir diye, bunların

ekonomik, siyasal ve askeri güçleri var diye zâlimlerin emrine girmeyecek Müslümanlar. Zâlimlerin zulümlerine destek vermeyecekler. Peygamber ve Müslümanlar hakkın yanında, adâletin yanında, zayıfların yanında yer alacaktır. Peygamber ve Müslümanlar toplum içinde Allah'ın istemediği tüm sınıf ayırımlarını bir kenara atarak tavırlarını Allah'tan, adâletten, haktan yana belirleyecekler.

Eğer Allah'ın razı olmadığı bir tavır sergilerseniz, haktan yana, adâletten yana değil de güçlülerden yana, egemenlerden yana, zenginlerden ve zâlimlerden yana bir tavır sergilerseniz, zâlimlerle beraber olur, onlara destek olursanız, onların destekçisi olursanız kesinlikle bilesiniz ki Ben sizin dostunuz ve yardımcınız değilim diyor Rabbimiz. Sizin Allah'tan başka dostlarınız yoktur. Sonra yardım da olunmazsınız. Kendinize bir yardımcı da bulamazsınız. Allah desteğini kaybetmiş bir kimseye kim yardım edebilecek?

Evet demek ki dosdoğru olmanın yolu kâfirlere, zâlimlere destek olmamaktan, onlara meyletmemekten, onlardan uzak durmaktan geçmektedir. Sonra bu iş için bir de şuna dikkat edin:

114. "Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt kabul edenlere bir öğüttür."

Gündüzün iki tarafında, yâni sabah ve akşam ve geceye yakın zamanlarda namazı ikâme edin. Beş vakit namazı ikâme edin. Çünkü muhakkak ki iyilikleriniz kötülüklerinizi giderir. Hasenatınız seyyiatınızı yok eder. İşte bunun için bize namazı emrediyor Rabbimiz. Bize olan sonsuz rahmetinin gereği namazı emrediyor. Namazların arasında işlenen günahların silinmesi için gösteriyor bize namazı. Namaz iki namaz arasındaki günahların affına sebeptir. Görüyor musunuz? Rabbimiz bize rahmeti gereği bir günün aralarını namazlarla ayırmış ve o zamanlar içinde işlediğimiz günahları o namazlarımızla silmeyi murad buyurmuş.

Bakın bir gün bir günah işleyen bir sahâbe Rasulullah'a gelerek: Ya Rasulullah! Ben yapılmaması gereken bir şey yaptım! Evi-mize bir şey istemeye gelen bir komşumun karısına bakılmaması gereken bir bakışta bulundum! Benim durumum ne olacak? Allah için söyle yoksa ben helâkte miyim? der. Rasulullah efendimiz bir süre sükut eder ve işte bu âyet-i kerîme inzal buyurulur:

"Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt kabul edenlere bir öğüttür."

Evet namaz kıl, çünkü iyiliklerin kötülüklerini giderir buyuruyor Allah'ın Resûlü. Demek ki namaz artının eksileri götürdüğü gibi kişinin günahlarını götüren, silip süpüren bir ibadettir. Çünkü namaz başlı başına bir tevbe, bir yöneliş ve Allah'tan yardım isteme makamıdır.

Buhârî ve Müslim'de verilen nehir misâli bu türdendir. Allah'ın Resûlü sizden birinizin evinin önünden bir nehir aksa ve her gün beş defa bu nehirde yıkansa o kimse de kir kalır mı? Buyurur. Sahâbe-i kirâm efendilerimiz de elbette kalmaz deyince, Allah'ın Resûlü buyurur ki, işte beş vakit namaz da bu nehir gibi hataları siler, yıkar gider buyurur.

"Beş vakit Namaz aradaki işlenenlere kefarettir, Ramazan da iki ramazan arasında işlenenlere kefarettir, büyük günahlardan sakınıldığı müddetçe"
(Buhârî,Müslim)

Ebu Dâvûd, Tirmizî, İbni Mâce'nin Hz. Ebu Bekir efendimizden şunu rivâyet ederler:

"Bir adam Rasulullah'a gelip: Ya Rasulallah ben bir suç işledim, Allah'ın kitabında cezam nedir? Onu ikâme et dedi. Rasulullah bir süre sükut buyurdu. Nihâyet namaz vakti geldi. Sahâbeyle birlikte namazı kıldılar. O adam Rasulullah'a dönüp bir daha tekrarlayınca Rasulul-lah şöyle buyurdu: "Söylesene! Sen bizimle birlikte namaz kılmadın mı? Allah senin haddini affetmiştir."

Evet büyük günahlardan, Kebair'den sakınıldığı müddetçe iki namaz arasında işlenen ufak tefek günahlara bu namazlar kefarettir. Ramazan da böyledir. İki Ramazan arasında işlenmiş günahlara da Ramazan kefarettir.

İşte bu zâkirler için, zikir ehli için, Allah'ı Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın emir ve yasaklarını sürekli gündemde tutarak O'nun istediği gibi bir hayat yaşamaya çalışanlar için bir gündemdir, bir öğüttür. Öyleyse ey peygamberim:

115. "Sabret, Allah iyi davrananların ecrini elbette zâyi etmez."

Sabret! Dosdoğru, sırat-ı müstakîm üzere Müslümanca bir ha-yata dirençli ol! Rabbinin istediği kulluğa diren, dayan! Muhakkak ki Allah kendisini görüyormuşçasına, kendisine lâyık kulluk yapanların mükafatlarını asla zâyi etmez. Müslümanlar sabrettikleri müddetçe, geriye dönüşü akıllarının ucundan bile geçirmeden her şart altında Allah'ın istediği gibi bir hayata direnç gösterip,

Müslümanca kalabilmenin kavgasını verdikleri sürece kesinlikle bilelim ki Allah'ın mükafatına lâyık olacaklardır.

116. "Sizden önceki nesillerin ileri gelenleri, yeryüzünde bozgunculuğa engel olmalı değil miydiler? Onlardan kurtardıklarımız pek azdır. Kendilerine verilen nîmete karşı haksızlık edenlere uyanlar ise suçlu oldular."

Sizden önceki nesillerde, toplumlarda ileri gelen akıl sahipleri yeryüzünde fesada engel olmalı değiller miydi? İnsanları bozgunculuktan alıkoymalı değiller miydi ? Toplum içinde bu görevi üstlenen akıl sahipleri bulunmalı değil miydi? Evet o toplumların içinde bu görevi üstlendiklerinden ötürü kurtardıklarımız çok az kimselerdir. Halbuki böyle değil de bu tür insanlar toplum içinde çok olmalılardı. Çün-kü hayırlı insanlar bunlardı. Allah'ın rızası buradaydı. Toplum içinde insanları hayra, Hakka teşvik edecek, insanları ıslah edecek, onları zulümden alıkoyacak akıl sahiplerinin olması gerekiyordu. Dünya onlarla dengeye gelecek, insanlar onlar sayesinde cennet yolunu bu-lacaklardı. İşte Allah bunu istiyordu. Allah bundan razıydı. Ama bunlar işte önceki toplumlarda anlatıldı ki çok azdı.

Zâlimler o mütraf'ların, şımarıkların, azgınların yoluna tâbi ol-dular. Onlar mücrim kimselerdi. Onlar bu dünyada Allah'ı, Allah'ın yasalarını reddederek kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayata yöneldiler. Allah'ın kendilerine verdikleriyle şımarıklıkları, azgınlıkları, tuğyanları artıkça arttı. Hayatı ve elindekileri kendilerine veren Rablerine kulluk yapacakları yerde, Rablerine şükredecekleri yerde Rablerine isyan içinde bir hayattan yana oldular.

117. "Rabbin, kasabaların halkı ıslah olmuşken, haksız yere onları yok etmez."

Rabbin toplumları, kavimleri, şehirleri zâlimce helâk edici değildir. İnsanları haksız olarak cezalandırıcı değildir. Hiç bir topluma onlar helâki hak etmedikleri halde keyfine göre, haksız yere bir helâk emri vermemiştir Allah. Her zaman onları uyarıcı elçiler göndermiş, âyetleriyle onları yüz yüze getirmiş, zaman tanımış, mühlet vermiş, sonra da adam olmayacakları ortaya çıkınca adâletle karar vermiştir. Ehli Allah'la barışmadan yana olduğu halde hiç bir toplumu helâk etmemiştir. Ama ne zaman ki insanlar Allah'a, Allah'ın elçilerine düşmanca bir tavır takındılar, Allah ve elçileriyle savaşa tutuştular işte o zaman onlar hakkında helâk kararını vermiştir.

118,119. "Eğer Rabbin dileseydi insanları tek bir ümmet kılardı. Fakat, Rabbinin merhamet ettikleri bir yana, hâlâ ayrılıktadırlar, esasen onları bunun için yaratmıştır. Rab-bin "Andolsun ki cehennemi hep insan ve cin ile

dolduracağım" sözü yerine gelmiştir."

Şunu da unutma ki eğer Rabbin dileseydi insanları tek bir üm-met yapardı. Herkesi Müslüman yapardı. O zaman kitap ve peygamber göndermeye de gerek kalmazdı. Bakın semavat, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, hayvanlar, melekler hepsinin boyunlarındaki ipin ucu doğuştan Allah'ın elindedir. Allah'a karşı asla isyan etme imkânları yoktur. Allah'a kafa tutma imkânları yoktur bunların. Bunlar zoraki kuldurlar Allah'a.

Ama insanlar için Allah bunu murad etmemiştir. İnsanların i-manlarını zorunlu kılmamıştır Rabbimiz. Eğer bu insanlar yeryüzünde dün ve bugün küfrü, şirki tercih edebiliyorlar ve Allah'a rağmen, Allah'ın âyetlerine rağmen diledikleri gibi bir hayatı yaşama imkânı bulabiliyorlarsa unutmasınlar ki bu da Allah'ın yeryüzünde koyduğu bir yasası gereğidir. Allah'ın bunlara verdiği bir iznin sonucudur bu. Eğer Allah böyle murad etmeyip onlara bu konuda müsaade etmeseydi onlar asla ihtilâf edemez, ayrı ayrı gruplar olamazlardı. Rabbinin acıdığı, merhamet ettiği kimseler dinde ihtilâflardan uzak oldular ve Allah'ın dinini samimiyetle Allah'ın istediği şekilde uyguladılar. Zaten işte Allah onları bunun için yaratmıştır. İyi olsunlar diye, sâlih olsunlar, kul olsunlar diye yarattı Allah onları. Allah'ın onları yaratma sebebi onların Müslümanca bir hayat sürmeleri içindi. Ama eğer onlar bundan yüz çeviriyorlarsa elbette cezalarını vermek de Allah'a aittir. Onlar için de Allah'ın şu kelimesi, şu hükmü, şu yasası tamam oldu:

İnsanlardan ve cinlerden cehenneme lâyık olanların, cehennemi tercih ederek bir hayat yaşayanların tamamını cehennemde toplayacağım. Yeminle bu hükmünü, bu yasasını bildiriyor Rabbimiz. Çünkü onlar Allah'a iman etmediler. Allah'ın istediği gibi yaşamadılar. Cehenneme gitmeyi tercih ettiler. Cehenneme lâyık ameller işlediler ve Rabbim de onların bu tercihlerini onaylayıp onların cehennemine hükmetti o kadar.

120. "Peygamberlerin başlarından geçenlerden, sana anlattığımız her şey, senin gönlünü pekiştirmemizi sağlar; sana bu belgelerle gerçek; inananlara da öğüt ve hatırlatma gelmiştir."

Evet işte böyle senden önceki elçilerimizi sana anlatıyoruz. Peygamberlerimizin haberlerini sana kıssa ediyoruz. Bakıyoruz bu sûrede, diğer sûrelerde Rabbimiz ısrarla peygamberine ve onun şahsında bizlere anlatıyor. O peygamberin haberleriyle senin kalbini tespit edip sağlamlaştıralım diye.

İşte Rasulullah efendimize ve biz Müslümanlara bu peygam-berlerin

haberlerinin anlatılmasının sebebi kalplerimizin sağlamlaş-tırılması, kalplerimizin itminana, doyuma ulaştırılması içinmiş. Pey-gamberlerin Allah yolunda, Allah'a kulluk yolunda göğüs gerdikleri mücâdeleleri, toplumlarının, kâfirleri karşısında dirençleri, Müslü-manca bir hayata sabır örnekleri, Rabbimizin sürekli onların deste-ğinde oluşu, düşmanlarını helâk edişi anlatılıyor ki peygamber ve Müslümanlar aynen onlar gibi direncini kaybetmesinler. Rabbimizin kendisine anlattığı bu haberlerle büyüyen Rasulullah efendimiz yer-yüzünün en büyük izzet ve şerefine ulaşıyordu.

Eğer şu anda bizler de bu peygamber haberleriyle beraber olur, bu Allah haberleriyle büyürsek, kalbimizde, kafamızda, duyularımızda hep peygamber haberleri canlı olursa bizim kalplerimizde Allah'a kulluk yolunda sağlamlaşacak, hiç kimseden bir korkumuz kalmaz, desteğimizde Allah olduğunun itminanını elde etmiş oluruz.

Ama eğer bizler şu anda bu peygamber haberlerinden uzak bir hayat yaşar, Allah'ın bize yasal örnekler olarak sunduğu bu peygamberlerle beraber olmaz, başka örnek şahsiyetler peşine takılır, onları gündemimizde tutmaya çalışırsak o zaman kalplerimiz gevşer, korkular bizi sarar ve Allah'ın istediği bir hayatı yaşayamayız Allah korusun.

İşte ey peygamberim, bu sana anlattığımız peygamber kıs-saları haktır. Bu konuda hak sana gelmiştir. Mü'minlere bir zikir, bir gündem, bir şeref gelmiştir. Öyleyse zikir mi istiyoruz? Hayatımızı düzenleyeceğimiz tezkira mı istiyoruz? Gündem mi istiyoruz? Kalbimizin imanla yatışmasını, güçlenmesini mi istiyoruz? Korkusuz bir hayat yaşamak mı istiyoruz? İzzet ve şerefe ulaşmak mı istiyoruz? O zaman bu kitapla, bu tezkirayla beraber olmak zorundayız. Allah'ın bu haberleriyle bilgilenmek zorundayız. Kalplerimizi, gözlerimizi, kulaklarımızı Allah'ın elçileriyle doldurmak, bu haberlerle beraber olmak zorundayız. Peygamberleri gündeme almak zorundayız. Allah elçileri egemenliğinde bir hayat yaşamak zorundayız. Tanıdığımız, tanıttığımız, öğrendiğimiz, öğrettiğimiz, duyurduğumuz, örnek aldığımız, örnek gösterdiğimiz sadece peygamberler olsun.

121,122. "İnanmayanlara: "Durumunuzun gerektirdiğini yapın, doğrusu biz de yapıyoruz; bekleyin, biz de bekliyo-ruz" de."

İman etmeyenlere de ki, haydi ne yapacaksanız yapın. Onlar, o kâfirler durumları, konumları, makamları, ekonomik, siyasal ve askeri güçleri neyi iktiza ediyorsa onu yapsınlar. Ellerinden geleni arkalarına koymasınlar. Ne

yapabileceklerse yapsınlar. Evet dün bunu peygamber söylüyordu, bugün de biz söyleyeceğiz. Diyeceğiz ki ey kâfirler, ey zâlimler, ey Allah düşmanları, haydi gücünüz neye yeti-yorsa yapın yapacağınızı. Allah kullarını asmayı, kesmeyi, tanklarınızla ezmeyi yok etmeyi mi planlıyorsunuz? Müslümanları yeryüzünden silmeyi mi hedefliyorsunuz? Haydi buyurun ne yapacaksanız yapın. Siz yapacağınızı yapın biz de yaparız yapacağımızı. Bekleyin, biz de bekliyoruz.

Yanında bir avuç bile yardımcısının olmadığı bir Mekke at-mosferinde söylüyordu Allah'ın Resûlü bunları. Eğer bugün biz Müslümanlar da tıpkı elçileri gibi karşılarındaki tüm dünya kâfirlerine karşı bu sözü söyleyebilirler, onların karşılarına Allah desteğinde olmamın bilinci içinde bir tavırla çıkabildikleri an Müslümanlar için galibiyet başlamış demektir. Peki bu iş nasıl olacak? Tüm dünya kâfirlerine karşı böyle namüsait şartlar altında Müslümanların galibiyeti nasıl gerçekleşecek? Derseniz:
123. "Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir. Bütün işler ona döndürülür. Öyleyse O'na kulluk et. O'na güven. Rabbin, yaptıklarınızdan habersiz değildir."

Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir. Göklerin ve yerin gaybî bilgileri sadece O'na aittir. Çünkü göklerin ve yerin yaratıcısı, sahibi O'dur. Göklere ve yere egemen olan O'dur. Yarın ne olacak? Yarın neler gerçekleşecek? Bunu bilmiyoruz. Hani sûrenin önceki bölümlerinde verdiği kararları anlatmıştı Rabbimiz. Tûr'da neye karar verdiğine bizi muttali kılmıştı. Hatırlayın, neye karar vermişti Rabbimiz Tûr'-da? Firavun ve hempalarının helâkine, Kızıl denizde boğulmalarına karar vermişti. Ve işte gördük bu kararını nasıl gerçekleştirdiğini.

İbrahim (a.s)'a uğrayan meleklerle bir kararını bildirmişti Rab-bimiz. Neydi o karar? Boşuna uğraşma ey İbrahim, Rabbin karar-laştırdı Lût kavmi helâk olacak. Ne oldu sonunda? Lût kavmine kararını uygulamadı mı? Mekke'de, Belde-i Eminde karar verdi Rabbimiz. Neye karar verdi? Mekkeliler yıkılacak, Mekkeliler bitecek ve Peygamber (a.s) beraberindeki mü'minlerle beraber yeryüzünün en aziz ve şerefli insanları olacaklar. Olmadı mı? Uygulamadı mı Allah bu ka-rarını?

Acaba şu anda ekonomik, siyasal ve askeri gücü eline geçir-dikleri için şımaran, Allah'la savaşa tutuşan, yeryüzünde Müslüman-ları silmeye çalışan, Allah'a hayat hakkı tanımamaya yemin eden şu kâfirler ve zâlimler hakkında, onlar karşısında inim inim inleyen Müslümanlar hakkında verilmiş bir kararının

olmadığını mı zannediyorsunuz? Bugünün kâfirleri rezil rüsva olmayacaklar mı zannediyorsunuz? Tıpkı önceki Müslümanlar gibi onların yolunu izleyen günümüz Müslümanlarının yeniden izzet ve şerefe kavuşturulmayacaklar mı zannediyorsunuz? O zaman bu peygamber haberlerinden habersiz bir hayatın içindesiniz demektir. O zaman kalpleriniz bu haberlerle sağlamlaştırılmamış demektir. Şu anda nasıl bir karar verildiğini bilmiyoruz ki? Şeklini, biçimini, zamanını bilemesek de kesin biliyoruz ki eğer bizler de önceki peygamberlerin müminlerinin yolunda olursak kesinlikle Allah onlara lütfettiğini bize de lütfedecektir. Çünkü bu Allah'ın yeryüzünde asla değişmeyen sünnetidir bu, yasasıdır bu.

Evet göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir ve işlerin tamamı so-nunda O'na döner. Çünkü egemenliğin, mülkün, saltanatın sahibi O'-dur. Dilediğine mülkü veren, dilediğinden alan O'dur. dilediğini aziz, dilediğini zelil eden O'dur. Dilediğini kaldıran, dilediğini indiren O'dur. İşte gözlerimizle gördük bunu. Kâfirleri, zâlimleri nasıl yere batırdığını, Müslümanları nasıl kurtarıp izzet ve şerefe ulaştırdığını adım adım seyrettik. Onları buna ulaştıran Allah bugün de bunu yapacak güçtedir. Bu Allah'ın yeryüzünde vaadidir ve Allah'ın vaadi haktır, kimse O'nun vaadinin önüne geçemeyecektir. Tüm işler O'na döndürülecek. Peki bütün bu işleri Allah ayarlayacak, Allah yapacak da bize ne düşecek? İşte bize düşen de şudur:

Sen sadece Allah'a kulluk et. Sizler sadece Allah'ı dinleyin. Sadece Allah'ın istediği gibi yaşayın. Gecenizde, gündüzünüzde sadece Allah egemen olsun. Boyunlarınızdaki kulluk iplerinin ucunu Allah'ın eline verin. O nereye çekmişse, O ne demişse, O nasıl bir hayat istemişse öylece yapın, öylece yaşayın. O'nun seçimini kendiniz için seçim kabul edin. Sadece O'nu razı etmeye çalışın. Sadece O'nun beğenisine ulaşmak için çırpının.

Ve sadece O'na güvenin, dayanın. Vekaletinizi O'na verin. İşlerinizi O'na havale edin. Vekiliniz olarak, veliniz olarak, sahibiniz ola-rak O'nun aldığı kararları uygulayın. O'na güvenip teslim olun. O'nun koruması altına girin. Ve asla unutmayın ki Rabbiniz sizin durumla-rınızdan, içinde bulunduğunuz şartlarınızdan gafil değildir. Sizin yaptıklarınızdan, düşündüklerinizden habersiz değildir Allah. Sizi de gör-mektedir, düşmanlarınızı da. Her şeyi değerlendirme O'nda, hüküm O'nda, karar verme O'nda, kararını uygulama O'nda, galibiyet O'nda, zafer O'ndadır.

Öyleyse ne mutlu Allah'ı Velî bilip, vekil bilip O'nun istediği gibi bir hayat yaşayıp, O'nun yardımıyla izzet ve şerefe ulaşma ümidini yitirmeyenlere.

Ne mutlu bu hayatı Müslümanca tamamlayıp, Rab-binin rızasını kazanıp cennette uçanlara. Yazıklar olsun Rabbini tanımayıp, Rabbiyle ve O'nun diniyle bir savaş başlatıp, Rabbinin gazabına maruz kalıp, dünyada rezil rüsva olup öteler âleminde de cehenneme akıp gidenlere. Vel hamdü lillahi Rabbil âlemîn.

- 12 -

YUSUF SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 12, nüzûl sıralamasına göre 53, birinci miûn grubunun 3. sûresi olan Yunus sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 111 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

1. "Elif, Lam, Ra. Bunlar, gerçeği açıklayan Kitabın âyetleridir."

İşte bu harflerle başlayan bu âyetler, bu sûre apaçık kitabın âyetleridir. Kendisinin ne olduğunu apaçık bir şekilde kendisi açıklayan bir kitabın gün kadar açık âyetleridir bunlar.

2. "Biz onu, anlayasınız diye, Arapça bir Kur'an olarak indirdik."

Muhakkak ki biz onu anlayasınız diye, akıllarınızı kullanasınız diye Arapça bir Kur'an olarak indirdik. Bu kitabın Allah'tan geldiğini kavrayasınız diye. Allah'tan gelme bu kitabın âyetleri üzerinde ciddi ciddi kafa yorup onunla hayatınızı düzenleyesiniz diye. Kitap evrenseldir, kitap gelişinden kıyâmete kadar tüm nesillerin kendisiyle sorumlu olduğu bir kitaptır ve bu kitap sizin konuştuğunuz bir dille gönderilmiştir.

3. "Ey Muhammed! Biz bu Kur'an'ı vahy ederek, sana en güzel kıssaları anlatıyoruz. Oysa daha önce sen bunlardan habersizdin."

Sana vahy ettiğimiz bu Kur'an'la sana kıssaların en güzelini okuruz. Daha önce sen bu kıssadan habersizdin, haberi olmayanlardandın. Allah bilgisi olmadan peygamberin ne bu kıssayı ne de başka kıssaları bilmesi mümkün değildir. Mekke müşrikleri Rasulullah efendimizden İsrâil oğullarının Mısırda yerleşmeleri kıssasını sordular ve böylece peygamberi imtihan etmek istediler. İşte Rabbimiz kıssanın tamamen kendisinden olduğunu ve bu sûreyi Rasulullah efendimize vahy etmesinden önce bu konuda hiç bir bilgisinin olmadığını vurgulayıverdi.

4. "Yusuf babasına: "Babacığım! Rüyamda on bir yıldız, güneş ve ay'ın bana secde ettiklerini gördüm" demişti."

Hatırla, hani Yusuf babasına demişti ki, ey babacığım, ben on bir yıldız, bir güneş ve bir ay gördüm ki onlar bana secde ediyorlar.

Evet kitap Arapça'dır. Kitap Kur'andır. Kitabın Arapça olması, kitabın Cibril aracılığıyla Rasulullah efendimize vahy edilmesi, kitabın içinde en güzel kıssanın Rasulullah efendimize anlatılması ve onun şahsında tüm insanlığa hediye edilmesi. En güzel rüya Yusuf (a.s)'ın rüyasıdır. Gerçekten okuyup anladığımız zaman bize çok büyük dersler verecek, bizi tüm kâinata etkin ve egemen olan Rabbimizin kaderi, takdiri ve mutlak güç ve kudretiyle karşı karşıya getirecek. Bize hayata egemen tek varlık olarak Rabbimizi tanıtacak. İşte bakın sûre kıssaların en güzeli olan Yusuf aleyhisselâmın, babası Yakup aleyhis-

selâm ve kardeşleriyle ilgili kıssasının gündemiyle söze başlı-yor.
5. "Babası şunları söyledi: "Oğulcuğum! Rüyanı kardeşlerine anlatma, yoksa sana tuzak kurarlar; zira şeytan insanın apaçık düşmanıdır."

Babası Yakub (a.s) dedi ki, ey oğulcuğum rüyanı kardeşlerine anlatma. Yoksa sana bir tuzak kurarlar. Unutma ki şeytan insan için apaçık bir düşmandır. Kardeşlerde kıskançlık özelliği vardır. Kardeşler, kardeşlerin yükselmesini hazmedemezler, çekemezler. Kardeşler, kardeşlerinin kendilerinden ayrıcalıklı özelliklerine tahammül edemezler. İşte oğlu Yusuf'un rüyasını dinleyen, rüyasında oğlunun yükselişini gören ve öteki oğullarını çok iyi bilen Yakub (a.s)'ın küçük evlâdına tavsiyesi böyleydi. Oğlum, sakın bu rüyanı öteki kardeşlerine anlatma, çünkü onlar seni kıskanarak sana bir tuzak kurarlar. Sana bir kötülük yapmaya kalkarlar. Çünkü şeytan insan için apaçık bir düşmandır. Şeytan onları sana bir kötülük yapmaya teşvik eder de onlar sana ilişmeye kalkışabilirler.

Öteki kardeşler büyüktü, güçlüydü. Sayıları kabarık ve Yusuf küçüktü. Yusuf'un karakteri güzel, Yusuf'un geleceği parlaktı. İşte görülen rüya bunu ortaya koyuyordu. Peygamberlik makamı yorumladı rüyayı. Yakub (a.s) risâletle yorumladı rüyayı. Rüyada görülen güneş Hz. Yakub'du, ay Yusuf (a.s)'ın üvey annesi Yakub (a.s)'ın ha-nımıydı, yıldızlar ise, on bir yıldız ise on bir kardeşti. Yakub (a.s) bunu anlamıştı.

6. "Rabbin seni böyle rüyandaki gibi seçecek, sana rüyaları yorumlamayı öğretecek; daha önce, ataların İbrahim ve İshak'a nîmetlerini tamamladığı gibi sana ve Yakub soyuna da tamamlayacaktır. Doğrusu Rabbin bilir, Hakîmdir."

İşte bu rüyada gördüğün gibi Rabbin seni seçecek, seni Rab-bin kendisine ayıracak, seni elçi seçerek insanların en şereflilerinden, en seçkinlerinden kılacak. O gördüğün rüya senin geleceğini gösterir. İleride Rabbin sana peygamberlik verecek ve herkesi sana boyun büktürecek, hadiselerin, haberlerin tevilini, olayların yorumunu, düşlerin, rüyaların yorumunu, hayatın problemlerinin çözümünü, çözüm yollarını öğretecek. Rabbin Alîmdir, Rabbin Hakîmdir. Allah her şeyi bilen ve hikmetle hükmedendir. Olmuşu da, olacağı da en iyi bilen Allah'tır. Kimi elçi seçip şereflendireceğini, bu işe en lâyık kimin olduğunu en iyi bilen Odur. Yusuf (a.s) Kerîm bir silsilenin, şerefli bir soyun

çocuğuydu.

Yusuf (a.s)’ın babası Yakub (a.s), Yakub (a.s)’ın babası İshak (a.s), İshak (a.s)’ın babası da büyük ata İbrahim (a.s) dır. Kerîm bir atanın Kerîm bir torunu Yusuf (a.s) peygamber olacaktı.

7. “Andolsun ki, Yusuf ve kardeşlerinin olayında, soran-lara nice ibretler vardır.”

Muhakkak ki Yusuf ve kardeşleri kıssasında soranlara, ibret almak isteyenlere âyetler, dersler, ibretler vardır. Mekke’de ehl-i kitap kimsenin bilmediği, kendilerinin de tam olarak bilmedikleri bu soruyla Rasulullah efendimize gelmişlerdi. Ey Muhammed, anlat bize, İsrâil oğulları, Yakub çocukları Mısıra nasıl gitmişlerdir? diye sorarak onun peygamberliğini imtihan etmek isterler. Bu konuyu içlerinde hiç bir bilen yoktur. Güya kendilerince Rasulullah efendimizi sıkıştıracaklar, peygamberin bilmediği, bilemeyeceği gaybî bir konuda ondan bilgi isteyerek onun maskesini düşürecekler, peygamberi mars edecekler.

Söyle bakalım ey Muhammed, İbrahim (a.s)’ın oğlu, İshak (a.s)’ın oğlu, Yakub (a.s)’ın oğulları, yâni İsrâil oğulları Mısıra nasıl yerleşmişmişler? Ne işleri vardı onların Mısırda? Niye gitmişler, nasıl gitmişler oraya? Bereketli toprakları, ataları İbrahim (a.s)’ın yurdu olan Filistin’i niye terk etmişlerdi? Bu iş nasıl gerçekleşmişti? Onların hayatlarında neler olmuştu? Eğer gerçekten Allah vahyine muhatap, Allah bilgisine açık bir peygambersen bütün bunları bilebilirsin. Değilse bu gaybî bilgileri bilmene imkân yok diyerek bu konuda ve başka konularda sordular.

İşte Rabbimiz onların peygamberini zor durumda bırakmak, mat etmek için sordukları bu sorunun cevabını son derece güzel bir şekilde, Ahsenü’l Kasas olarak ortaya koyuverdi. İşte kıssa:

8,9. “Kardeşleri: “Biz birbirimize bağlı bir topluluk olduğumuz halde, babamız, Yusuf'u ve kardeşini daha çok seviyor. Doğrusu babamız apaçık bir yanılma içindedir. Yusuf'u öldürün veya onu ıssız bir yere bırakıverin ki

babanız size kalsın; ondan sonra da iyi kimseler olursunuz" dediler."

Hani bir vakitler Yusuf'un kardeşleri şöyle demişlerdi. Yusuf ve kardeşi Bünyamin babamıza karşı bizden daha sevimlidir. Yusuf ve kardeşi ifadelerinden anlaşılıyor ki Yusuf ve kardeşi Bünyamin ana baba bir kardeşler iken, diğer on kardeş bunların sadece baba bir kardeşleridir. O ikisi babamıza daha sevimlidir. Üstelik biz onlardan daha güçlü ve kuvvetli olduğumuz halde. Bizler kendi aramızda birbirine bağlı bir topluluk olduğumuz halde babamız Yusuf'u ve kardeşini daha çok seviyor. Kabilenin yükünü bizler çektiğimiz halde babamız bizi onlardan daha az seviyor. Böyle davranmakla babamız apaçık bir yanılgı içindedir. Bizim gibi sorumluluk yüklenebilecek bir durumda olan güçlü, kuvvetli oğullarını bırakır da nasıl onları sevebilir? diye si-tem ediyorlardı. Ve bu problemi halletmenin bir yolu olarak da bir birlerine şöyle dediler:

Yusuf'u öldürün, yahut da onu bir yere atıp bırakın ki böylece babanızın yüzü, sevgisi sadece size yönelsin. Böylece babanızın sevgisi, ilgisi size düşerse o zaman siz sâlihlerden olursunuz. Bu işi yaptıktan sonra döner yine sâlihlerden olursunuz. Evet bir yandan Allah'ın haram kıldığı bir eylemi işlemeyi düşünen, diğer yandan da Allah'a kulluktan vazgeçmeyen bir ruh haleti sergiliyorlar. Bu ruh halini taşıyan insanlar günâhı işleyecekleri zaman imanlarını bir kenara koyarak günâhı işlerler. Kendilerini rahatsız eden vicdanlarını da tevbeyle rahatlatıp sustururlar. Nasıl olsa tevbe ederim, Allah elbette kabul eder derler. İşte Yusuf'un kardeşleri de aynı yola baş vuruyorlardı. Hele şu önümüzdeki engeli bir kaldıralım, sonra tevbe eder iyilerden oluruz diyorlardı. Aralarında bu konuyu tartıştılar da:

10. "İçlerinden biri: Yusuf'u öldürmeyin, onu bir kuyunun derinliklerine bırakın. Böyle yaparsanız yolculardan onu bulup alan olur" dedi."

İçlerinde bir sözcü dedi ki, Onu öldürmeyin. Onu bir kuyunun derinliklerine atın. Böyle yaparsanız onu yolcular alır. Oradan geçen bir kervan bir yitik lukata, bir yitik mal olarak alsın. Eğer yapacaksanız böyle yapın ve ondan kurtulun dedi. Diğerlerinden daha merhametliydi o kardeş. Ya da Allah ona bu rolü oynatıyordu da küçük kardeşinin ölümüne razı olmuyordu. Kaderin seyrine uygun bir teklifte bulundu. Çünkü Allah'ın takdirine göre Yusuf ölmeyecekti.

11,12. "Bunun üzerine "Ey babamız! Yusuf'un iyiliğini istediğimiz halde, onu niçin bize emniyet etmiyorsun? Yarın onu bizimle beraber gönder de gezsin oynasın, biz onu herhalde koruruz" dediler."

Dediler ki ey babacığımız, sana ne oluyor ki Yusuf'u bize emânet etmiyorsun? Yusuf konusunda bize niye güvenmiyorsun? Oysa biz onun hakkında gerçekten samimiyiz. Biz onun iyiliğini isteyenleriz. Bizimle birlikte koşsun, oynasın, gönlünce eğlensin. Biz onu koruyup gözetiriz, ona göz kulak oluruz. Bizim onu muhafaza edeceğimizden endişen olmasın, güven bize dediler.

13. "Babaları! "Onu götürmeniz beni üzüyor; siz farkına varmadan onu kurdun yemesinden korkarım" dedi."

Yakub (a.s) dedi ki, onu götürmeniz gerçekten beni üzer. Korkarım ki onu kurda yedirirsiniz. Ondan gafil olduğunuz bir anda kurda yedirmenizden korkuyorum, endişeleniyorum. Koruyamazsınız da bir kurt yer onu, bir kurt kapar.

14. "Andolsun ki, biz kuvvetli bir toplulukken kurt onu yerse, biz âciz sayılırız" dediler."

Dediler ki, andolsun ki biz güçlü kuvvetli olduğumuz halde, birini kollayabilecek bir durumda olduğumuz halde onu kurt yerse o zaman biz zarara uğrayanlardan oluruz. Biz kaybedenlerden oluruz.

15. "Yusuf'u götürüp bir kuyunun derinliklerine bırakmayı kararlaştırdılar. Biz ona, kardeşlerinin bu işlerini kendileri farkına varmadan haber vereceksin, diye vahy ettik."

Ne zaman ki onu alıp götürdüler, onun hakkında kuyunun de-rinliklerine atmaya karar verdiler. Biz de vahy ettik Yusuf'a kuyunun derinliklerinde. Andolsun ki ey Yusuf, sen onlara bu işi haber vereceksin. Andolsun ki kendileri habersizken bu yaptıklarını onlara haber vereceksin. Onlar bilmiyorlar. Onlar anlamazlar, onların hiç bir şeyden haberleri yoktur. Bizim Yusuf'u seçtiğimizi, Yusuf'a değer verdiğimizi, Ona vahy ettiğimizi bilmiyorlardı onlar. Onlar bir gün bu kuyunun seni nerelere taşıyacağını, karşılarına nasıl bir konumda çıkacağını bilmiyorlardı. Seni kuyuya atma cürümünün karşılığında başlarına nelerin geleceğini bilmiyorlardı. Aylar, yıllar geçecek Yusuf bir gün karşılaşacak kendisini kuyuya atan, kendisinden kurtulmaya çalışan kardeşleriyle. Bir gün gelecek haber verecek onlara niçin oraya attıklarını. Soracak onlara sebep neydi diye. Evet bunlar ileride başlarına gelecekti, ama şu anda onlar bundan habersizdiler. Attılar kuyuya ve artık kurtuldular Yusuf'tan. Kurtuldular babalarının Yusuf'a meylinden. Artık babaları tüm sevgisini kendilerine yönlendirecek. Onlarda tevbe edip sâlihlerden olacaklar?

16,17. "Akşam üstü ağlayarak babalarına geldiklerinde: "Ey babamız! İnan

olsun biz yarış yapıyorduk; Yusuf'u eşyamızın yanına bırakmıştık; bir kurt onu yedi. Her ne kadar doğru söylüyorsak da sen bize inanmazsın" dediler."

Bir yatsı vakti ağlaya, ağlaya babalarına geldiler. İğrenç bir ağlamayla geldiler. Rol yaparak geldiler. Riyakarca bir tavırla geldiler. İçlerinde Yusuf probleminden kurtulmanın sevinci, ama dışarıdan da riyakarca bir üzüntüyle geldiler. Ağlamanın en adisiyle, en çirkiniyle babalarının karşısına çıktılar. Arkasında kahkahalar attıkları bir ağlamayla. Üzgün ve ağlamaklı bir edayla dediler ki, ey babamız biz gittik ve yarış yaptık. Yusuf'u da yiyeceklerimizin, eşyalarımızın başında bıraktık. Fakat Onu kurt yemiş. Gerçi biz sana doğruyu söyleyenlerden olsak da sen bize inanmayacaksın.

Babalarının uydurdukları bir yalanla kendilerine asla inanmayacağını da biliyorlar. Zira kendilerini bile inandıramadıkları bir konuya bir peygamber olan babalarını inandırmaları elbette mümkün olmayacaktı.

18. "Üzerine başka bir kan bulaşmış olarak Yusuf'un gömleğini de getirmişlerdi. Babaları: "Sizi nefsiniz bir iş yapmaya sürükledi; artık bana güzelce sabır gerekir. Anlattıklarınıza ancak Allah'tan yardım istenir" dedi."

Yusuf'un gömleğini yalancı bir kanla getirdiler. Yalandan kan sürülmüş bir şekilde onun gömleğini getirdiler. Bir başka kanla sürülmüş Yusuf'un gömleğini parçalanmamış bir vaziyette getirdiler. Yusuf'u kurt yemişti ama gömleği parçalanmamıştı. Yusuf'unun gömleği baba Yakub'un önünde duruyor. Dedi ki Yakub (a.s), bilâkis nefsiniz size bunu böyle gösterdi. Nefsiniz sizi yanıltıp böyle bir şeye sürüklemiş. Bundan sonra bana düşen iş ise sabrı cemildir, güzel bir sabırdır. Sizin bu düzdüklerinize, bu uydurduklarınıza karşı Allah benim yardımcımdır. Ben Ona sığınıyor, Ona dayanıyor ve işimi Ona havale ediyorum. O bu konuda en güzelini ortaya koyacaktır. Başka ben ne yapabilirim dedi. Kadere teslim olmanın dışında elimden bir şey gelmez dedi. Allah'ın kendisi ve oğlu hakkında belirlediği kadere razı olup teslimiyet ortaya koyarak kendini, işini Ona bağımlı kıldı, Ona havale etti. Sabır budur zaten. Allah'ın imtihan sorularına teslimiyet.

Resul-i Ekrem efendimizin bir hadislerinde beyanıyla ***sadme-i ûlâda***, ilk sadmede kişinin sabretmesi sabr-u cemildir. Evin yandı haberi, baban öldü haberi, oğlun öldü haberi kişiye ilk verildiğinde, haberin ilk sadmesiyle karşı karşıya kaldığı anda kişinin sabretmesi sabr-u cemildir. Değilse bir ay geçtikten

sonra ona sabret demenin anlamı kalmayacaktır. İşte Allah'ın elçisi Yakub (a.s) bu haber kendisine ilk verildiği anda yıkılmadı, dengesini kaybetmedi güzel bir sabırla sabretti.
19. "Bir kervan geldi, sucularını gönderdiler; sucu kovasını kuyuya saldı, "Müjde! İşte bir oğlan" dedi. Yusuf'u alıp onu ticari bir mal olarak sakladılar. Oysa Allah yaptıklarını bilir."

Bir kervan gelmeliydi. Bir kervan uğramalıydı oraya. senâryoyu böyle yazmıştı Allah. Takdir böyleydi. Bir kervan rolünü oynamalıydı. Ve işte geldi kervan. Gönderdiler sucularını kuyuya. Sarkıttılar kovayı. Su yoktu kuyuda. Ama olsun sarkıtılmalıydı kova kuyuya. Bağırdı kovayı çeken adam, müjde, müjde işte bir oğlan! Güzel bir çocuk çıktı kuyudan. Onu sakladılar, gizlediler. Bir ticaret metaı ola-rak sahiplendiler onu. Oysa Allah onların rollerini en iyi bilendir.
20. "Onu yanlarında alıkoymak istemedikleri için ucuz bir fiyata, bir kaç dirheme sattılar."

Yusuf'u yanlarında bulundurmak istemediler de ucuz bir fiyata, sayısı belli bir kaç dirheme satıverdiler. Onlar Onu pek önemsemediler. Çok az bir paraya ellerinden çıkardılar. Zaten ona pek de istekli değillerdi. Evet kardeşlerinin kendisine ihanetlerinden sonra Yusuf (a.s) artık pazarda satılan bir köleydi. Hem de satıcıları tarafından ki bunlar artık kardeşleri midir? yoksa kervan mıdır? çok az bir değere satılmış küçücük bir köledir. Allah tarafından seçilmiş, yüce makamlara doğru tırmanan Yusuf insanların bilmediği bir hayatın içinde, kendisinin de bilemediği bir kaderin içinde değersiz bir köle. Ama köle de olsa değerini bilenleri çıkaracak Rabbimiz onun karşısına. İşte çıktı bile.
21. "Mısır'da onu satın alan kimse karısına: "Ona güzel bak, belki bize faydası olur yahut da onu evlât ediniriz" dedi. Biz işte böylece Yusuf'u o yere yerleştirdik; ona, rüyaların nasıl yorumlanacağını öğrettik. Allah, işinde Hakîmdir, fakat insanların çoğu bunu bilmezler."

Mısırda onu satın alan Azîz dedi ki karısına, ona güzel davran, ona iyi bak, ona ikramda bulun, onun yerini üstün tut. Umulur ki bize bir yararı dokunur. Yahut onu evlât ediniriz. Yıllar sonra Mısırdan, Firavunun zulmünden kaçarak Medyen'e gelen Hz. Musâ (a.s)'ın kıymetini bilip ona ikramda bulunan Şuayb (a.s)'ın kızları gibi. Allah, Yusuf (a.s)'ın karşısına da onun değerini bilecek, ona ikramda bulunacak Mısırın Azîzini hazırlıyordu. Böylece Yusuf'u yeryüzüne yerleştirdik. Yusuf'u dünya devletinin merkezine, dünya siyasetinin merkezine

yerleştirdik ki böylece o hadiseleri iyi görsün, olayları iyi tahlil etsin, devlet yönetimi konusunda bilgi sahibi olsun. Toplum idaresini iyi anlasın. Rüyaların yorumunu, hayatın problemlerini insanlara bildirsin. İnsanları çözümsüzlüklerden kurtarsın ve bunu en güzel şekilde yapsın diye. Çünkü Mısır o günün dünyasında en büyük kültür ve Medeniyet merkeziydi. Bu yüzden böyle bir ülkeyi yönetmek için bir eğitimden geçmesi gerekiyordu. İşte bunun içindir ki Rabbimiz onu bir devlet adamının evine yerleştirdi.

Varsın kardeşleri atsınlar kuyuya onu. Varsın ondan kurtulduk diye sevinsinler. Varsın satsın kervandakiler onu değersiz bir meta gibi. Varsın Mısır Azîzi bir köle diye satın alsın onu. Allah ona değer vermekte ve onun için güzel kaderler ayarlamaktadır. Tüm işleri bilen, düzenleyen Odur. Yusuf'un kaderi de, kardeşlerinin kaderi de, kervanın kaderi de, Azîzin kaderi de, tüm dünyanın kaderi de Allah'ın elindedir. O Allah yaptığı her şeyi bir hikmetle yapmaktadır. Dilediğini baş yapar, dilediğini zelil eder. Onun iradesinin önüne hiç kimse ge-çemez. Ama insanların çoğu bunu bilmiyorlar, bilemiyorlar.
22. "Erginlik çağına erince ona hikmet ve bilgi verdik. İyi davrananları böyle mükâfatlandırırız."

Ne zaman ki Yusuf rüştüne erdi, ne zaman ki ergenlik çağına ulaşıp beden ve kuvvetinin kemal çağına ulaştı Biz Ona hüküm verdik. Biz ona hüküm, hikmet ve bilgi verdik. Böylece onu muhsinlerden kıldık. İşte biz muhsinleri böylece mükâfatlandırırız. Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluk yapanları işte böylece mükâfatlandırırız buyuruyor Rabbimiz. Evet böylece Onu elçilerimizden yaptık. Biz ona hikmet ve ilim verdik ifadesi ona peygamberlik lütfettik anlamına gelmektedir. Hüküm otoriteyi, gücü temsil eder, ilim de vahyi temsil eder. Yâni halkın işlerini düzenlesin diye, insanlar arasında adâletle hükmetsin diye Biz ona güç kuvvet ve peygamberlik verdik diyor Rabbi-miz.

Evet olgunluk çağında genç ve güzel bir delikanlı. Ülkesinden, ailesinden uzak diyarlarda bir ailenin evinde. Yalnızlığı, gurbeti so-lukluyor. Bakın onu ilk imtihanı şöyle bekliyordu:
23. "Evinde bulunduğu kadın onu kendine çağırdı, kapıları sıkı, sıkı kapadı ve "Gelsene" dedi. Yusuf: "Günâh işlemekten Allah'a sığınırım, doğrusu O Allah benim efendimdir; bana iyi baktı. Haksızlık yapanlar şüphesiz başarıya ulaşamazlar" dedi."

Evinde bulunduğu kadın, efendisi Azîzin karısı Yusuf'un sahibesi evinde

Onun nefsinden murad almak istedi. Evinde Ondan faydalanmak, Ona sahip olmak istedi. Kapıları sıkı sıkıya kilitledi ve haydi ey Yusuf seni istiyorum, beri gelsene dedi. Yanıma gel dedi. Yusuf: Allah'a sığınırım! Çünkü O benim Rabbimdir. O Allah benim hayat programımı, yaşam biçimimi belirleyendir. Ben Rabbimin emir ve yasaklarına nasıl karşı gelip zâlimlerden olabilirim? O Rabbim ki kardeşlerimin ihanetiyle bir köle olarak satıldıktan sonra beni böyle güzel bir evde yerleştirerek bana ikramlarda bulunmuştur. Bana ikramlarda bulunan Rabbime karşı ben böyle bir şeyi yapmaktan Ona sığınırım dedi.

Ya da maazallah, senin kocan benim efendimdir. O benim velînîmetimdir. Kocan bana güzel baktı. Yerimi güzel tuttu. Efendim bana değer verip iyilikte bulundu. Allah korusun, ben ona nasıl ihanet edebilirim? Haksızlık yapanlar, zâlimler, olmaması gereken yerde olanlar, yapılmaması gereken şeyleri yapanlar asla felaha ermezler. Allah saklasın, onun iyiliğine karşılık ben böyle bir şeyi nasıl yapabilirim? Ben nasıl zâlim ve nankörlerden olabilirim? dedi. Ama kadın çok arzuluydu. Çok istiyordu Yusuf'u. Kararlıydı kadın, bu işi kafasına koymuştu.

24. "Andolsun ki kadın Yusuf'a karşı istekli idi; Rab-binden bir işaret görmeseydi Yusuf da onu isteyecekti. İşte ondan kötülüğü ve fenalığı böylece engelledik. Doğrusu o bizim çok samimi kullarımızdandır."

Andolsun ki kadın Yusuf'a karşı çok istekliydi. Eğer Yusuf Rabbinin burhanını, delilini görmeseydi, Rabbinin zinayı yasaklayan deliline muttali olmasaydı O da o kadına yöneldi gittiydi. Kolay bir şey değildi bu. Cinsel meyil sadece tenasül uzvunun meyli değildir. Cinsel arzu tüm vücudun meylidir. Yâni 200 tonluk bir tırı yokuşta durdurmaya benzer bu. Kolay değil Allah öyle bir ortamda bırakmasın hiç birimizi. Genç bir insan ve karşısında da her şeyiyle kendisine teslim olmuş, ısrarla kendisini zorlayan güzel bir kadın vardı. Bu kadın Onun sahibesiydi. Onun elinde büyümüş, onun sarayındaydı Yusuf. Onun evinde ve onun odasında. Kimsenin şüpheleneceği bir durum da yoktu. Karşı koymanın zor olduğu bir ortamda bulunuyordu Allah'ın elçisi. Gençlik, fıtrat, istek ,arzu ve imtihan.

"Eğer Allah'ın size lütuf ve merhameti bulunmasaydı, hiç biriniz ebedîyen temize çıkamazdı. Fakat Allah dilediğini temize çıkarır. Allah işitir ve bilir."

(Nur 21)

Evet eğer üzerinizde Allah'ın fazlı ve rahmeti olmasaydı sizden hiç biriniz

temiz olamazdı, temiz kalamazdı. Lâkin Allah dilediklerini, temizleri, temiz olmak isteyenleri, temizlik isteyenleri temizler, tezkiye eder. Çünkü Allah işitendir, bilendir. Kimin temiz bir hayat istediğini, kimin namuslu bir hayatın peşinde olduğunu, kimin de günâh dolu, pislik dolu bir hayatın cazibesine kapıldığını Allah en iyi bilendir. İnsanların ne niyet taşıdıklarını, kalplerinde neleri tasarladıklarını, nelerden hoşlanıp nelerden nefret ettiklerini en iyi bilendir. Ve onun için de kime takva, temizlik vereceğini, kimi rezil ve rüsva edeceğini bilendir.

Yâni öyleyse şu toplumda Şeytana rağmen, Şeytan vahiylerine rağmen temiz bir hayat yaşayanlar, temiz kalabilenler kesinlikle bilesiniz ki ancak Allah'ın lütfu ve keremiyle bunu becerebilmişlerdir. Onun için bizler de sürekli Rabbimize sığınmak, Ondan istemek, Ona yalvarıp yakarmak zorundayız. Ya Rabbi bizleri koru, bizden bu lüt-funu esirgeme. Ya Rabbi biz temiz olmak istiyoruz. Hanımlarımızla, çocuklarımızla temiz bir hayat yaşamak istiyoruz. Şunu kesin biliyoruz ki bu kadar pis insanların içinde sen temiz kılarsan, sen korursan ancak biz temiz kalabiliriz. Sen bizi korursan biz korunmuş oluruz de-mek zorundayız. Temiz olmak, temizliği seçmek ve bu konuda Allah'a sığınmak zorundayız.

Evet Yusuf (a.s) çetin bir imtihanla karşı karşıyaydı. Ama Rab-bi koruyacaktı Yusuf'u. Çünkü O seçilmişlerdendi. O yücelere doğru tırmanacak, yüceldikçe yücelecekti. Onun nesebi Kerîmdi, tertemizdi. Atalarında böyle bir düşüklük yoktu. O İbrahim oğlu, İshak oğlu, Ya-kub oğluydu. Allah'ın izni ve yardımıyla ayağı kaymayacaktı orada. Atalarında olmayan bir iffetsizliğe düşmeyecekti. O kıyâmete kadar bir iffet abidesi olarak Allah'ın kitabında örnek olarak kıyâmete kadar yerini alacaktı. Kolay bir imtihan değildi bu, ama Allah'ın koruduğu başarabilirdi bunu. Allah'ın koruduğu korunabilirdi bundan.

Rabbimiz buyuruyor ki işte Biz böylece onu bu kötülükten koruduk, bu imtihandan yüz akıyla çıkardık, çünkü O Bizim samimi kullarımızdandı. Muhlislerdendi. Hayatını Allah için yaşayan, Allah yasalarına teslim olan kullarımızdandı. Şartlar tamamen Züleyha'nın lehine hazırlanmış da olsa Biz onu koruduk diyor Rabbimiz. Allah'ın koruduğunu kim saptırabilir de? Allah'a samimi kul olanı kim yoldan çı-karabilecek de?

İstediği kadar kardeşleri onu köle olarak satsınlar. İstediği kadar sahibesi ona sahip olmaya çalışsın. Allah koruduğunu koruyacaktır. İnsanlar rollerini

oynayacaklardı, ama devrede Allah vardı. Yusuf iradesi dışındaki Allah takdirlerine boyun büküyordu. Kardeşleri tarafından kuyuya atılışına rıza göstermeliydi. Kervan tarafından satılmasına razı oluyordu. Bunlar olacaktı, ama burada kadının kendisine sahip olmasına asla rıza göstermemeliydi. Çünkü eğer o kadının arzusuna boyun bükseydi kaybedecekti. Ama bu çetin imtihanı kaybetmeyecekti Yusuf. Kazanmaya devam edecekti. Belki bu teslim olmayışının karşılığında Onu sıkıntılı günler bekliyordu. Zindan bek-liyordu, mahrumiyetler bekliyordu. Ama ne olursa olsun imtihanı kazanmalıydı. Allah'ın yardımıyla bu badirelerden alın akıyla karşıya geçip başaranlardan olmalıydı.

Ve işte Allah korudu onu. Kimi korumaz da Allah? Kendisine sığınan, her şart altında kendisine kulluğa azim gösteren hangi kulunu, hangi müslümanı koruyup kollamamış da Rabbimiz? Tarih bunun canlı örnekleriyle doludur. Kim Allah'ı mutlak güç ve kuvvet sahibi bil-miş, kim güç kaynağıyla irtibatını kesmemişse, mutlaka korunmuş ve başarıya ulaştırılmıştır.

25. "İkisi de kapıya koştu, kadın arkadan Yusuf'un gömleğini yırttı; kapının önünde kocasına rastladılar. Kadın kocasına "Ailene fenalık etmek isteyen bir kimsenin cezası ya hapis ya da can yakıcı bir azab olmalıdır" dedi."

İkisi de, Yusuf ta, kadın da kapıya doğru koştular. Kadın Yusuf'un arkasından yetişip gömleğini arkasından çekip yırttı, parçaladı. Gömlek yine gündemdeydi. Kardeşlerinin yalancı bir kana bulayıp da babalarına onu kurt yedi, işte gömleği diye Yakub (a.s)'ın önüne attıkları gömlek. Yusuf bir belâdan kaçarken kadının arkadan çekip yırtığı gömlek.

Evet, hemen koşarlarken tam kapının yanında kadının efendisiyle karşılaştılar. Evin efendisiyle kapıda karşı karşıya geldiler. Suçüstü bir pozisyonda yakalanan kadın hemen ileri atılıp dedi ki, senin eşine fenalık düşünen, kötülükle yaklaşmak isteyen bir kimsenin cezası nedir? Ya zindan, ya da acıklı bir azaptan başka ne olabilir? dedi. Önce hapsi teklif ediyor. Çünkü kadın istiyor ki Yusuf ölmemeli, öldürülmemeli. O hayatta olmalı ve gözünün önünde olmalı. Bir gün elbette ona sahip olabilmeyi, ondan murad almayı hep düşlemeli. Hep onun hayaliyle, ona kavuşmanın beklentisiyle yaşamalıydı. Çünkü gözü, gönlü Yusuf'tan başkasını görmüyordu. Onun için önce zindan, sonra da ölümden söz etti.

O ortamda, o münâkaşa ortamında elbette Yusuf tepkisiz ve sessiz kalmayacaktı. Ortada bir suçlama vardı. Masum olduğu halde bir iftiraya kurban

gitmesi söz konusuydu. Bakın Yusuf dedi ki:
26,27. “Yusuf: “Beni kendine o çağırdı” dedi. Kadın tarafından bir şahit, “Eğer gömleği önden yırtılmışsa kadın doğru söylemiş, erkek yalancılardandır; şâyet gömleği arkadan yırtılmışsa kadın yalan söylemiştir, erkek doğrulardandır” diye şahitlik etti.”

Beni kendine çağıran odur. Bana sahip olmayı o istedi. Senin karın benden faydalanmak istedi. O arzuladı bunu. Ben asla böyle bir şeyi düşünmedim. Ben asla Rabbime ve sana ihaneti aklımdan geçirmedim. Kadının ehlinden bir şahit de şahitlik yaparak dedi ki, eğer gömlek önden yırtılmışsa kadın doğru söylüyor, Yusuf yalan söylüyor. Kadın kendisine saldıran Yusuf’tan kurtulabilmek için mücâdele verirken onun gömleğini yırmıştır. Saldırgan Yusuf’tur kendisini, namusunu koruyan da kadındır. Yok eğer gömlek arkadan yırtılmışsa kadın yalan söylüyor, Yusuf doğru söylüyor. Çünkü o zaman Yusuf kadından kaçmaya çalışmış ve kadın da onu arkadan kendisine doğru çekerek gömleğini yırtmıştır dedi. Gerçekten çok hoş, çok nezih bir ifade. Ne Yusuf ne de kadın aslında isim olarak geçmiyor.

Çok hoş bir çözüm. Öyle değil mi? Eğer onu Yusuf zorlamış olsaydı bu işe kadının gömleği yırtılmalıydı. Arzulayan, sahip olmak için zorlayan Yusuf olsaydı elbette kadında sıkıntı olması gerekirdi. Ama yırtılan gömlek Yusuf’undu. Ama olsun burası saraydı. Devlet eviydi orası. Koskoca bir sarayda, koskoca bir devlet reisinin karısı karşısında Yusuf ne ki? Yusuf orada sadece bir köleydi. Elbette böyle bir durumda asil, soylu bir kadın değil Yusuf suçlanmalıydı. Ortada bir suç varsa elbette ilk önce Yusuf’un üzerinde düşünülmeliydi. Suçsuz bile olsa o suçlanmalıydı. Saray suçlu olamaz ki. Devlet adamları suçlu olamazlar ki. Dokunulmazlar nasıl suçlu olabilirdi? Halk karşısında devlet nasıl suçlu olabilirdi? Halk suçlu olur, köleler suçlu olur, zayıflar suçlu olur. Evet Yusuf burada suçluydu. Potansiyel suçluydu ama şahide göre de durum tamamen farklı.
28,29. “Kocası gömleğin arkadan yırtılmış olduğunu görünce, karısına hitaben “Doğrusu bu sizin hilenizdir, siz kadınların fendi büyüktür” dedi. Yusuf'a dönerek: “Yusuf! Sen bundan kimseye bahsetme”; kadına dönerek: “Sen de günâhının bağışlanmasını dile, çünkü suçlulardansın" dedi.”

Baktılar gördüler ki gerçekten gömlek arka taraftan yırtılmış. Suçlu belliydi. Kadın suçlu, Yusuf suçsuzdu. Dedi ki Azîz, Yusuf’un sahibi, bu sizin tuzaklarınızdandır. Bu siz kadınların hilelerindendir. Muhakkak ki sizin

mekriniz, sizin tuzaklarınız, sizin fendiniz pek çetindir, çok büyüktür. Evet kadının tuzağı pek azîmdir. Kitabımız bir başka âyetinde şeytanın mekri, şeytanın tuzağı pek zayıftır buyuru-lurken, burada kadınların tuzakları pek büyüktür deniyor. İşte bir kadının tuzağı Yusuf (a.s)'ın geleceğini hazırlıyordu. Büyük tuzaklardan, kardeş tuzağından geçen Yusuf bu tuzaktan da, kadın tuzağından da geçecekti. Ve daha tuzaklar devam edecekti.

Kadının kocası Yusuf'un suçsuz olduğunu anlamıştı, ama ve-zir olmanın, devlet adamı olmanın sorumluluğu ile olayı örtbas etmek istedi. Yusuf'tan da bu olayı unutmasını istedi. Dedi ki ey Yusuf gel sen bu işten vazgeç, unut gitsin bu işi dedi. Sakın bunu kimseye söyleme dedi. Ve sen ey kadın günâhkâr olduğunu anla ve istiğfarda bu-lun, Af dile Allah'tan nedir bu yaptığın? dedi. Ama dedikodulara engel olamadı. Vezirin karısı dillere düşmüştü.
30. "Şehirde bir takım kadınlar: "Vezirin karısı kölesinin olmak istiyormuş; sevgisi bağrını yakmış; doğrusu onun besbelli sapıtmış olduğunu görüyoruz" dediler."

Şehrin ileri gelen kadınları, saray çevresindeki kadınlar dedikodu yapmaya başladılar. Dediler ki, Azîzin hanımı genç kölesine gönlünü kaptırmış. Kölesine sahip olmak istemiş. Kölesine sevgiyle bağlanmış, onu çok sever olmuş. Olacak şey midir bu? Bir Azîzin karısı nasıl böyle bir köleye gönül kaptırır? Gerçekten biz onu apaçık bir sapıklık içinde görüyoruz. Böyle saygın bir kadın nasıl kölesine sahip olmak ister? diye dedikoduya başlarlar. Bilmiyorlar ki o kadının nasıl bir halet-i ruhîye içinde olduğunu. Bilmiyorlar ki Yusuf'un nasıl bir genç olduğunu?

31. "Kadınların kendisini yermesini işitince onları dâvet etti; koltuklar hazırlandı; geldiklerinde her birine birer bıçak verdi. Yusuf'a: "Yanlarına çık" dedi. Kadınlar Yusuf'u görünce şaşıp ellerini kestiler ve "Allah'ı tenzih ederiz ama, bu insan değil ancak güzel bir melektir" dediler."

Kadın o kadınların kendisi hakkında dedikodularını, kendisini kınamalarını, suçlamalarını işitince hemen onlara haber gönderip dâvet etti. Bir yemek ikram etmek üzere evine, sarayına çağırdı onları. Onlara güzel bir sofra hazırladı, dayanıp yaslanacakları koltuklar hazırladı ve onlardan her birine de birer bıçak verdi. Önlerindeki meyveleri soymak üzere birer de bıçak verdi onlara. Kadınlar ellerindeki bıçaklarla meyveleri soymaya başladıklarında kadın Yusuf'a der ki ey Yusuf çık onların karşılarına. Hepsinin görebileceği bir

mekânda Yusuf onlara göründü, öyle beğendiler, öyle yücelttiler ki Onu, öyle hayran kaldılar ki Ona, öyle şaşırdılar ki Onu görünce heyecanlarından ellerindeki bıçaklarla meyve yerine ellerini kestiler. Ve dediler ki ***hâşâ lillah!*** Allah'ı tenzih ederiz, bu bir beşer değildir. Bu bir insan değildir. Bu olsa, olsa Kerîm bir melektir, üstün bir melektir dediler. Bir kere gördüler Yusuf'u. Ama Onun güzelliğine hayran kalıp ellerini kestiler.

32. "Vezirin karısı: "İşte sözünü edip beni yerdiğiniz budur. Andolsun ki onun olmak istedim, fakat o iffetinden dolayı çekindi. Emrimi yine yapmazsa andolsun ki hapse tıkılacak ve kahra uğrayanlardan olacak" dedi."

Hedefine ulaşan kadın dedi ki işte beni kınadığınız köle budur. İşte sözünü edip beni yerdiğiniz Yusuf budur. Andolsun ki ben Onun nefsinden murad almak istedim. İşte bana laf söylediğiniz, beni dilinize doladığınız manzara budur, ortam budur. Gördünüz işte. İşte benim gönül kaptırıp sahip olmak istediğim Yusuf budur. Ben Ona sahip olmak istedim, ama O iffetinden ötürü, namusundan dolayı çekindi. O tertemiz kaldı. Kendini benim isteğimden korudu. Benim gibi güzel bir kadın karşısında iffetini muhafaza etti O. Ama bundan sonra da emrettiğimi yapmazsa hapse girecek ve aşağılananlardan olacaktır.

Kendisine kafayı takmış bir kadın, kendisine baygın baygın bakan kadınlar ve onların arasında iffet abidesi bir Yusuf. Saray, sa-rayın şımarık erkanının tehdidi ve zindan. İşte imtihanların en zoru. Önceden olduğu gibi sadece bir kadın değil artık bütün kadınlarla mücâdelesi başlıyordu Yusuf'un. Çünkü Onu gören öteki kadınlar da Yusuf'a sahip olmayı planlayacaktı. Çünkü Onun karşısında hayran olmamak mümkün değildi. O kadınlar için önemli olan Yusuf'a sahip olabilmekti. Zaten Azîz'in karısının bu ahlâk dışı aşkını uluorta o kadınların yanında ortaya dökmesi o günün Mısır'ının ahlâken sükutunu, iffet ve namus anlayışını ortaya koyuyordu. Mısır sosyetesi bu durumdaydı.

Dikkat ediyorsanız öteki kadınlar o kadına hiç bir şey demiyor ve onlar da Yusuf karşısında kendilerinden geçiyorlardı ve o kadın yerine kendilerini koyuyorlardı. Evet şu anda bizim ülkenin sosyetelerinin de buna benzer yaptıkları pisliklerinin yeni bir şey olmadığını anlıyoruz. Yeni ve ilericilik değildir bu iffetsizlerin yaptığı şeyler. Çünkü kendilerinden binlerce sene önce de Mısırda olup biten şeylerdi bunlar. Züleyha diyor ki, ben Onu istedim, ama o benden kaçtı. Lâkin ben bu işin peşini bırakacak değilim. Eğer benim arzuma boyun büküp teslim olmazsa O zindanı boylayacak ve kahra uğrayanlardan olacak. Onun bu tehditlerini duyan Yusuf şöyle diyordu:

33. “Yusuf: “Rabbim! Hapis benim için, bunların istedik-lerini yapmaktan daha iyidir. Eğer tuzaklarını benden uzaklaştırmazsan onlara meyleder ve bilmeyenlerden olurum” dedi.”

Rabbim, benim için zindan bunların beni çağırdıkları şeyden çok daha hayırlıdır. Zindan benim için iffetimi kaybetmekten çok daha güzeldir. Bu kadınlar bana sahip olmaktansa, Senin arzularını çiğnemektense, Sana karşı gelmektense ben zindana gitmeyi tercih ederim. Eğer Sen rahmetinle bu kadınların tuzaklarından beni korumazsan, bu kadınların tuzaklarını benden uzaklaştırmazsan korkarım ki ben onlara meyledebilirim. Onlara eğilim gösterir ve cahillerden olurum. Ey Rabbim, ne olur bana sahip ol, beni koru, bana yardım et. Beni onlara meylettirme. Bana fırsat verme de ben böylece korunanlardan olayım.

Tüm sosyetenin onayını almış, haklılığını ortaya koymuş ve arzularına teslim olmadığı takdirde kendisini zindanla azapla tehdit eden bir kadının evinde. Kendisini tahrik edecek tüm vasıtalar devreye sokulmuş. Her taraftan kendisine pusular kurulmuş, şeytan da peşindedir. Tüm şartlar Onu bu işe zorlamaktadır. Ama ne gam Yusuf sığınılacak makamı bilmiştir. Dövülecek hacet kapısını bilmiştir. Tam bir teslimiyetle dua dua Allah’a yalvarıp yakarmaktadır. Rabbim, Sen beni bilirsin, Sen benim yaratıcımsın, ben zayıfım, aleyhimdeki bu tahriklerin benim dayanma gücümü aşmasından korkuyorum. Böyle her an kaybetme ihtimalimin bulunduğu bir ortamda bulunmaktansa zindanı tercih ederim diyordu.

34. “Rabbi onun duasını kabul etti ve kadınların tuzağına engel oldu. Zira O, işitir ve bilir.”

Rabbi Ona icâbet buyurdu. Onun duasını, yalvarışını kabul edip Ondan onların tuzaklarını giderdi. Onu onların tuzaklarından korudu. Allah’ın koruması sonucu hiç bir kadın Ona sahip olamadı. Ne Azîzin hanımı, ne de diğerleri. Kendisine pusu kuran tüm vasıtaları etkisiz bıraktı Allah. Önceleri kendisine sahip olmak isteyen bir tek kadın vardı, ama şimdi hepsi Onun için yanıp tutuşuyordu. Ama Rabbimiz koruyuverdi onların tümünden Yusuf’u. Allah her şeyi işiten ve bilendir.

35. “Sonra kadının ailesi delilleri Yusuf'un lehine gördüğü halde, onu bir süre için hapsetmeyi uygun buldu.”

Evet işte bunca alâmet, bunca işaret açığa çıkıp Yusuf'un mâsumluğu herkesin gözünde açığa çıktığı halde hakim güçlerin yasası, devlet yönetimi, kadınlarına sahip olamayan idareciler Yusuf'u suçladılar ve Onu zindana attılar. Çünkü bu skandal tüm ülkeye yayılmış ve devlet adamlarının itibarını tehlikeye sokmuştur. Onun için saraylılar, idareciler kadınlarının yaptıklarını örtbas etmek için Yusuf'u zindana atmakta buldular çareyi. Kadınlarını kontrol altında tutmanın en kestirme yoluydu bu. Bunun için hukuk ayaklar altına alınmalıydı. Devlet idarecilerinin suçlu gördükleri insanların sorgusuz sualsiz zindanlara atılması Medeniyet kadar eskidir. Günümüz zâlimlerinin Mısırdakilerden hiç bir farkları yoktur.

Zindan mazlumların sığınağı. Zindan zâlimler için karanlık, vahşi, ürpertici ama mazlumlar için aydınlık yolun başlangıcı. Zindan şirke düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalanlar için Allah'a ve Cennete açılan bir kapı.

36. "Hapse, onunla beraber, iki genç daha girdi. Biri, "Rüyamda şaraplık üzüm sıktığımı gördüm" dedi; diğeri "başımın üzerinde, kuşların yediği bir ekmek taşıdığımı gördüm" dedi. "bize bunu yorumla; senin iyi bir kimse olduğunu görüyoruz"

Evet Onunla beraber iki genç daha zindana girmişti. O iki genç, iki zindan arkadaşı Yusuf'a geldiler ve her ikisi de ayrı ayrı rüyalarını anlattılar. Onlardan birisi dedi ki, ben rüyamda kendimi üzümden şarap sıkar gördüm. Diğeri ise, ben de kendimi başımın üzerinde kuşların yediği bir ekmek taşırken gördüm. Başımın üstünde taşıdığım ekmekten kuşlar yiyorlardı. Ey Yusuf bize bunu yorumla, bize bunun tevilini haber ver. Biz seni muhsinlerden, iyilik yapanlardan görüyoruz dediler.

Evet iki zindan arkadaşının rüyalarını Yusuf (a.s)'a sormaları, onun hakkındaki bu şehadetleri, seni muhsinlerden görüyoruz ifadeleri, Yusuf'a itaat tavırları ortaya koyuyor ki Yusuf zindanda büyük bir saygınlık kazanmıştır. Gerek dışarıda, gerek içerde Onun mâsum olduğu yayılmıştı. İffetini korumak için gösterdiği o büyük mücâdelesi herkes tarafından biliniyordu.
37. "Yusuf: "Sizin rızıklanacağınız bir taam size gelmez-den önce ben sizin sorduğunuz bilgileri vereceğim. Bu Rabbimin bana öğrettiği bir bilgidir. Ben, Allah'a inanmayan ve âhireti inkâr eden, bir milletin dinini bırak-mışımdır."

Yusuf dedi ki ben Allah'a inanmayan, âhiret gününe inanmayan, âhiret

gününü hesaba katmadan yaşayan bir milletin dinini, yolunu, hayat programını terk ettim. Allah'ın ve âhiretin hesabının kâfiri olan bir toplumun dinini terk ettim. Ve ben:

38. "Atalarım İbrahim, İshak ve Yakub'un dinine uydum. Allah'a her hangi bir ortak koşmak bize yaraşmaz; bu, Allah'ın bize ve insanlara olan lütfudur; fakat insanların çoğu şükretmez" dedi."

Atalarım İbrahim'in, İshak'ın, Yakub'un dinine, yoluna, hayat tarzına uydum, tâbi oldum. Benim dinim, babam Yakub, Onun babası İshak ve Onun da babası İbrahim'in dinidir. Bizim Allah'a bir şeyi ortak koşmamız mümkün değildir. Allah'a şirk koşmamız, hayatımızın bazı alanlarında Allah'tan başkalarını dinlememiz, Allah'tan başkalarını söz sahibi kabul etmemiz bize hiç bir zaman yakışmaz. Biz yaşadığımız hayatın her alanında yalnızca Allah'ı dinlemek, yalnızca Allah'ı razı etmek, yalnızca Allah'a teslim olup, yalnızca Ona kulluk edip Ona hiç bir yetki sınırlaması getirmemekle emrolunduk. Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın yetkilerini, Allah'ın otoritesini, hâkimiyetini hiç kimseye vermemekle emrolunduk. Ve bu Allah'ın bize ve tüm insanlara bir fazlı, bir lütfudur, ama insanların pek çoğu şükretmiyorlar. Allah'ın verdiklerini Allah'a kulluk yolunda kullanmıyorlar. Kendilerine lütuflarda bulunan Rab'lerine kulluğa yönelmiyorlar.

39. "Ey mahpus arkadaşlarım! Ayrı ayrı bir sürü uydurma Rab'ler mi daha iyidir, yoksa her şeyden üstün tek Allah mı?"

Ey zindan arkadaşlarım, tek olan, Kahhâr olan, mutlak güç kuvvet sahibi olan, kendisini reddeden düşmanlarını kahretme, onlardan intikam alma kudretine sahip olan, göklere ve yere egemen olan Allah mı hayırlı, yoksa birbirinden ayrı ayrı dünyalarda, ayrı özelliklerde kabul edilen tanrılar mı? Allah mı daha hayırlı yoksa şu Onun berisinde Ona şirk koştukları varlıklar mı? Yâni ilk bakışta din bu kadar açıkken, Allah bu kadar ayan beyanken böyle bir sorunun sorulmaması gerekir diye düşünüyor insan değil mi? Bu şuna benzer: Yemek mi daha hayırlı, yoksa dayak mı? Yemeği mi tercih edersiniz, yoksa dayağı mı? Olur mu bu? Sorulur mu hiç bu? Yâni hiç yemekle dayak yan yana gelir de aklı başında bir adam dayağı tercih eder mi? Ama kimi beyinsizler bunu tercih ediyorlardı. Allah'tan başkalarını Allah'tan daha hayırlı görüp onlara kulluk ediyorlardı da Yusuf onlara soruyordu.

Söyleyin bakalım, Allah mı daha hayırlı, yoksa Onun berisinde, Onun dûnunda tanrı bilinen varlıklar mı? Bir tarafta tek olan, Kahhâr olan, kahredici

olan Allah, diğer tarafta sizin şu anda tanrı bildiğiniz âciz varlıklar. Hangisi hayırlı? Hangisine kulluk daha hayırlı? Bir tek olan Allah'a kulluk mu daha hayırlı, yoksa birden çok ilâhlara kulluk mu?

Bir adam düşünün ki bir tek Allah'ı razı etmeyi bırakmış da pek çok ilâhları razı etmeye yönelmiş. Bir tek Allah'a kulluğu bırakmış farklı farklı istekleri, farklı farklı özellikleri olan pek çok tanrıya kulluğa yönelmiş. Yâni sadece bir tek kimsenin kulu, kölesi değil. Efendisi bir tek değil. Bir tek efendinin hizmetinde değil. Hem de birbirine zıt, birbiriyle çekişen efendilerin hizmetkarı durumunda. Onun hakkında, onun üzerinde birbirine ortak olan sahipler var ki onlar onu mütemadiyen çekiştirip duruyorlar. Böyle bir adam düşünün. Bir de yine başka bir adam düşünün ki bir tek efendisi var. Bir tek efendiye teslim olmuş. Bir tek kişiyi memnun etmeye çalışıyor. Şimdi söyleyin bu iki kişi durum olarak, konum olarak hiç birbirine eşit olur mu? Bu iki tip insanın hali birbirine benzer olabilir mi?

İşte aynen bunun gibi efendisi, Rabbi bir tek Allah olan, sadece Allah'a kul köle olan, sadece Allah'a teslim olan, sadece Onu dinleyen, sadece Onu razı etmeye çalışan, sadece Onun emirlerine boyun büken kimse Rabbinin, efendisinin kendisinden ne istediğini bilmekte ve sadece Ona hizmet etmektedir. Sadece Onu memnun etmeyi düşünmektedir. Rabbini razı ederken acaba başkalarını da razı edemeyecek miyim? gibi bir korkusu, bir endişesi yoktur. Çünkü onun sorumlu olduğu efendisi, hesaba çekicisi tek bir Allah'tır. Ama bir de kendisi hakkında, hayatı hakkında söz sahibi bir çok varlık, bir çok efendisi bulunan adamı düşünün. Pek çok şürekası, pek çok rabbi olan ve her biri bir tarafa çeken, her biri farklı şeyler isteyen, her biri farklı bir yerlere asılıp duran ilâhların arasında kalmış ve onların hiç birisini razı edemeyen, birini memnun ederken ötekileri küstüren kalbi, hayatı parça parça olmuş bir adam düşünün.

Bir taraftan Rabbinin, diğer taraftan putların, tâğutların, modanın, çevrenin, âdetlerin, törelerin, yönetmeliklerin, ağanın, paşanın, müdürün kulu kölesi olmuş bir adam. Hepsini razı edeceğim derken hiç birisini razı edemeyen bir adam. Birinin istediğini yaparken öbürünü küstürecek, birinin nehy ettiğini ötekisi emredecek, birinin güzel dediğini ötekisi kötü görecektir. Ne yapacağını bilmez bir vaziyette baştan sona bir bocalama hayatı yaşayacaktır bu adam. Ne kendisinin yapacağı işin ne olduğunu bilebilecek, ne onu yapabilecek, ne de bunları yaptığı zaman bu ilâhlarından her hangi birini razı edebilecektir.

İşte sorduruyor Yusuf'a Rabbimiz. Bu iki durumdan hangisi daha hayırlı? Peki iş bu kadar net ve açıkken acaba bu insanlar niye şirki anlamıyorlar? Niye şirkten zorluğunu, iğrençliğini anlamaya yanaşmıyorlar? bunu anlamak gerçekten mümkün değildir. Evde, ca-mide, caddede, okulda, dükkanda, hayatın her bir alanında sadece tek bir efendiyi razı etmek, tek bir efendiyi dinlemek dururken pek çok efendiyi dinleyerek, pek çok ilâhı razı etmeye çalışarak kalbini parça parça etmeye mahkum olmanın ne anlamı var? Öyle değil mi? Camide Allah'ı, sokakta başkalarını dinleyen kişi. Namaz konusunda Allah'ın dediğini yaparak, kılık kıyafet konusunda başkalarının dediğini uygulayarak, oruç konusunda Allah'ı razı edip, hukuk konusunda başkalarını razı etmeye çalışarak ezilip büzülmeye ne gerek var?

40. "Allah'ı bırakıp taptığınız, sizin ve babalarınızın adlandırdığı putlardan başka bir şey değildir. Allah onların doğru olduğuna dair bir delil indirmemiştir. Hüküm vermek ancak Allah'a aittir; kendisinden başkasına değil, O'na tapmanızı emretmiştir. Bu, dosdoğru dindir, fakat insanların çoğu bilmezler."

Sizin ve babalarınızın isimlendirdiği bir takım isimlere, kendinizin uydurduğu bir takım hayali tanrı taslaklarına tapınıyor, onları dinliyor, onları razı etmeye çalışıyorsunuz. Halbuki bu konuda Allah hiç bir delil de indirmemiştir. Yâni bunların da kendisi yanında tanrı oldukları, bunların da yetki sahibi oldukları, bunların da sözleri dinlen-mesi, yasaları uygulanması gereken varlıklar olduğu konusunda Allah hiç bir delil indirmemiştir. Ya siz kendiniz, ya da atalarınız isimlendirmiş, yakıştırmış ve işte bunlar da sözü dinlenmesi gereken tanrılardır demişsiniz. Bunlar da kutsaldır, bunlar da tanrıdır, bunlar da egemen-dir, bunlar da yetkilidir demişsiniz. Kendi kendinize uydurduğunuz, kendi hevâ ve heveslerinizle isimlendirdiğiniz, kendi ellerinizle diktiğiniz bu putlara, kendi ellerinizle yaptığınız bu yasalara, bu yönetmeliklere, bu törelere, bu âdetlere, bu modaya, bu hukuk sistemine kendi ellerinizle seçtiğiniz bu tanrı taslaklarına kendinizi ve insanları itaate zorlamışsınız.

Şimdi bunlar nasıl tanrı olabilirler? Siz seçmediniz mi bunları? Siz koymadınız mı bu yasaları? Siz dikmediniz mi bu putları? Siz isimlendirmediniz mi? Siz vermediniz mi onlara bu yetkiyi? Bir defa bunların hiç birisinin gerçeklikleri yoktur. Gerçeklikleri olsa bile tanrılık özellikleri yoktur. Allah bu konuda bir bilgi, bir belge indirmemiş. Benim yanımda bunlar da yetkilidir dememiş. Ama sizler işte kendi istek ve arzularınızla oluşturduğunuz, kendi isimlendirdiğiniz sistemleri, yasaları yol kabul etmişsiniz, program kabul

etmişsiniz. Halbuki:

Hüküm ancak Allah'a aittir. Hâkimiyet Allah'a aittir. Allah'tan başka hiç kimsenin hüküm koyma hakkı, hâkimiyet yetkisi yoktur. Bu dünyada kullarının hayat programlarını belirleme hakkı, kullarına yasa belirleme hakkı sadece Allah'a aittir. Yaşanan bu hayatın kanunlarını, değer yargılarını belirleme hakkı sadece Allah'a aittir. Tek olan, Kah-hâr olan, kullarının tümüne egemen olan Odur. Hayata Hakîm olan Odur.

İşte bu Allah sadece kendisine kulluk etmenizi emrediyor. Sadece kendisini dinlemenizi, sadece kendisinin istediği bir hayatı yaşamanızı istiyor. Kendisinden başka hiç kimseyi dinlememenizi, kendisinden başka hiç kimsenin hayatımızda söz sahibi olmadığını emrediyor. Çünkü bu dünyada kendisine kulluk edilmeye lâyık, arzularına teslim olunmaya, çektiği yere gidilmeye lâyık Ondan başka varlık yoktur.

İşte bu ***gayyimen*** bir dindir. İşte bu sapasağlam bir yoldur. En doğru, en sağlam hayat programı budur. Bir başka dine, bir başka yola, bir başka sisteme, bir başka hayat programına ihtiyacı olmadan varlığını sürdürecek ve kıyâmete kadar tüm insanlığın hayatını düzenlemeye, problemlerini çözümlemeye, hayatlarını düzlüğe çıkarıp onları cennete ulaştırmaya yetecek bir dindir. Gayyum Allah'tan gelme Gayyimen bir dindir bu din. Hayatı kuşatan bir Allah'ın yine tüm hayatı kuşatan bir dinidir bu. Sadece bu dünya hayatını değil aynı zaman da âhireti de kuşatan, âhireti de kazandıran bir din. Hayatı, hayat öncesini, ölümü, ölüm ötesini, insanları, hayvanları, melekleri, cinleri, âhi-reti tanımlayan bir din. Ama insanların pek çoğu bunu bilmiyorlar, bi-lemiyorlar da bu Allah programını bırakıp kendileri gibi âcizlerin programlarına tâbi oluyorlar.

Evet zindanda, zindan arkadaşlarının sordukları sorularına, kafayı taktıkları rüyalarına karşılık Yusuf önce onların bundan önce muhtaç oldukları gerçek bilgiyi, gerçek Rab'lerini anlattı. Farkında ol-madıkları Rablerini tanıttı. Siz şimdi bırakın bu rüyayı filan da önce neyi düşünüp dert edinmeniz gerektiğini bir anlayıp kavrayın dedi. Bunu ortaya koyduktan sonra buyurdu ki:

41. "Ey mahpus arkadaşlarım! Biriniz efendisine şarap sunacak, diğeri asılacak ve kuşlar başından yiyecektir. Sorduğunuz iş işte böylece kesinleşmiştir."

Ey zindan arkadaşlarım, şu sizden biriniz bu zindandan çıkıp tekrar efendisine şarap sıkmaya, şarap sunmaya devam edecek. Onun rüyasının tabiri budur. Diğeri ise asılacak, kuşlar da onun başından yiyecekler. İşte hakkında yorum istediğiniz, tevil istediğiniz, fetva istediğiniz iş artık gerçekleşmiştir. Durum bundan ibarettir. Biriniz ölecek, kuşlar etini, başını yiyecek, diğeriniz de kurtulup saraydaki eski görevine dönecek.

Rivâyetlere göre bu arkadaşları rüyalarının böylece yorumlandığını işitince gülerek derler ki ey Yusuf, bizler aslında böyle bir rüya filan görmedik. Biz sırf senin bu konudaki bilginin sınırını ölçmek, seni denemek için bu rüyaları uydurduk derler. Bunun üzerine Allah'ın peygamberi der ki, hayır ister böyle bir rüyayı görmüş olun isterse görmemiş olun fark etmez, artık sorduğunuz konuda karar gerçekleşmiş, iş karara bağlanmıştır. Bundan, bu sonuçtan kurtulmanız da mümkün değildir buyurdu.

Evet Yusuf (a.s)'ın onları tevhide, bir tek Allah'a kulluğa çağıran bu ifadelerinden anlıyoruz ki O tebliğine zindanda devam etmektedir. Bu konuşma Onun bir peygamber kimliğiyle yaptığı konuşmaydı. Bundan önce başına gelenler konusunda Onun sessiz kalarak sabrettiğini, hiç bir şey söylemediğini görüyoruz. Onun içindir ki önceki dönemleri peygamberliğe bir hazırlık dönemiydi, şimdi zindanda kendisine peygamberlik verildi diyebilmekteyiz. Muhtemelen babasının bir peygamber olarak rüyasını tabirini, başına gelenlerin peygamberlik öncesi bir imtihandan geçirilme dönemi olduğunun farkındaydı. Ama artık o dönem bitmiş ve şimdi artık kendisine elçilik verilmişti ve artık kendini, görevini, dinini ortaya koymalıydı.

Nitekim kendisinden gördükleri rüyalarının yorumunu soranlara, tamam yorumlayacağım, ama önce size bana bu rüyaları yorumlama gücünü veren bilgimin kaynağını haber vereceğim diyerek onların kendisine müracaatlarını, yakınlığını fırsat bilerek hemen imanını, itikadını onlara anlatıyordu. Karşısına çıkan bir fırsatı değerlendiriyordu. Öyleyse bizler de bu tür fırsatları iyi değerlendireceğiz. Meselâ adam bize ailevi problemlerinden soruyorsa biz Ona tevhidi anlatacağız. Sizler karı koca olarak Rabbinize kul olup Onun haklarına riâyet etmedikçe birbirinizin haklarına asla riâyet edip evde huzuru

sağlayamazsınız diyerek konuyu o noktaya çekeceğiz.

Veya meselâ adamın ailevi geçimsizliği var. Karısı ve çocukları kendisine itaat etmedikleri için çaresizlik, üzüntü ve sıkıntı içinde size geliyor ve anlatıyor. Derdi konusunda sizden yardım istiyor. Siz ona farkında olmadığı sıkıntısının kaynağını göstererek, sıkıntısının asıl sebebine inerek ona yardım etmelisiniz. Ona onun farkında olmadığı asıl sıkıntısının İslâm dışı bir hayat yaşadığının sebep olduğu-nu, karısını ve çocuklarını Allah'la peygamberle tanıştıramadığı için, onları kitapla sünnetle, cennetle cehennemle tanıştıramadığı için, on-lara müslümanca bir eğitim veremediği onların kendisine ve Allah'a serkeş davrandıklarını ve evinin içinde Allah'ın istediği bir havayı ger-çekleştirmedikçe geçimsizliğin hiçbir zaman kalkmayacağını, bütün sıkıntılarının buradan geldiğini anlatmalıyız. Çocuklarından kendisine itaat bekleyen sen, hanımının sana itaat etmesini bekleyen sen, acaba sen Rabbine karşı ne kadar itaatlisin? Efendileri bulunduğun hanımın ve çocuklarının seni dinlemelerini bekleyen sen acaba efendinin emirlerine ne kadar itaat ediyorsun? Sen efendini ne kadar din-liyorsun? Unutma ki sen Rabbine ne kadar teslimsen çocuklarından ve hanımından da kendine ancak o kadar itaat bekleyebilirsin. Kendisi efendisine itaat edip emirlerini yerine getirmeyen birisinin kendi hizmetçilerinden itaat beklemeye hakkı yoktur diyerek, böylece onun farkında olmadığı esas derdine parmak basarak, esas derdinin kaynağını ona anlatarak ona yaklaşacağız.
42. "İkisinden, kurtulacağını sandığı kimseye Yusuf: "Efendinin yanında beni an" dedi. Ama şeytan efendisine onu hatırlatmayı unutturdu ve Yusuf bu yüzden daha bir kaç yıl hapiste kaldı."

O iki arkadaşından kurtulacağını zannettiği kimseye şöyle dedi: Sen Rabbinin yanına, efendinin yanına vardığında beni hatırla. Bak sen şu anda beni tanıdın. Benim misyonumu tanıdın. Bir peygamber olarak, Allah bilgisine sahip bir elçi olarak sana ulaştırdığım vahiy bilgisine muttali oldun. Artık bu görev senin de görevindir. Sen de gittiğin her yerde bunları gündemde tutmak zorundasın. Bunları efendine duyur ki o da bu gerçekleri anlayıp Müslüman olsun. Ben şu anda zindanda olduğum için dışarıdakilere bunu ulaştırma imkânından mahrumum, ama sen çıkıyorsun dedi. Arkadaşı dışarıya çıktı ama şeytan ona bunu unutturdu. Çünkü şeytan Yusuf'un misyonuna düşmandı. Elbette Yusuf'un mesajının insanlar tarafından duyulmasını istemezdi.

Yusuf (a.s) dışarıya çıkan bir arkadaşını gittiği yere tebliğci olarak gönderiyordu. Ama kimileri bunu yanlış anlamışlar. Şöyle demeye çalışıyorlar:

Benim bu zindandaki durumumu ona da hatırlat. Benim burada, bu zindanda suçsuz olarak yattığımı, bir iftiraya kurban gittiğimi ona bildir. Benim hiç bir kabahatimin olmadığını ona hatırlat. Ama şeytan o arkadaşına efendisinin yanında Yusuf'un durumunu hatırlatmayı unutturdu. Unuttu Onu zindan arkadaşı dışarıya çıkınca. Ve böylece Yusuf unutulmuş olarak senelerce zindanda kalıverdi. Hattâ onun yıllarca bu zindanda kalışının sebebini de buna bağlarlar. Eğer Yusuf böyle Allah'tan başkalarından yardım istemeseydi bu kadar kalmayacaktı filan demeye çalışıyorlar.

Kardeşleri ihanet edip kuyuya attı. Kervan değersiz bir meta olarak Mısırda sattı. Azîz Onu değerli bir mevkide tuttu. Kadının gözüne battı. Kadınların meyilleri, gönülleri Ona doğru aktı. Allah Ona nûrunu yaktı. Uzun yıllar suçsuz olarak hapiste yattı. Şimdi zindanın dışındaki dünya, devlet ona muhtaç olacak. Ve Allah'ın takdiri, Allah'ın yasası her şeye galip gelecek.

43. "Hükümdar: "Ben, yedi semiz ineği yedi zayıf ineğin yediğini; yedi yeşil başak ve bir o kadar da kurumuş başak görüyorum. Ey ileri gelenler! Eğer rüya yormasını biliyorsanız rüyamı söyleyiniz." dedi."

Hükümdar dedi ki, ben rüyamda yedi semiz inek görüyorum ki onları yedi zayıf inek yiyor. Ve yine yedi başak görüyorum ki yeşil, yedi başak görüyorum ki kupkuru. Ey ileri gelenler, ey kâhinler, ey bilginler eğer gerçekten bilenlerdenseniz haydi açıklayın bakalım. Nedir bu? Ben rüyamda ne yaptım? Ne gördüm? Bunların anlamı nedir? Haydi şu benim rüyamı çözüverin dedi. Çünkü kral gerçekten gördüğü bu rüyadan çok ürkmüştü. Kafası karışmış ve ülke çapında ferman çıkararak tüm bilginlerini, tüm kâhinlerini bu rüyayı yorumlamaya çağırmıştı.

44. "Etrafındakiler: "Bir takım karışık rüyalar; biz böyle rüyaların yorumunu bilmeyiz" dediler."

Çevresindekiler, toplananlar dediler ki bunlar karmakarışık rüyalardır. Yaşı kurusu birbirine karışmış ot demetleri, yahut da eskisi yenisine karışmış uyku hayalleridir bunlar. İçinden çıkılmaz karmakarışık şeylerdir bunlar. Biz böyle karışık şeylerin, içinden çıkılmaz karmakarışık rüyaların tabirini de bilmeyiz, bilemeyiz dediler. Hepsi bu rüyanın tabiri konusunda aciz kaldılar. Kıralı tatmin edecek tek kelime bile bir şey söyleyemediler, bir yorum getiremediler. Elbette Rab-bimiz onları Yusuf'una muhtaç edecekti. Elbette kıralı ve diğer insanları Yusuf'tan haberdar edecekti. Elbette Yusuf'un imanını, teslimiyetini, sadâkatini tüm dünyaya gösterecek ve onu Mısır'a sultan yapacaktı. Rabbimizin takdiri

buydu.

45. "Hapisteki iki kişiden kurtulmuş olanı, nice zaman sonra Yusuf'u hatırladı ve: "Ben size bunu yorumlayacağım, hele beni gönderin" dedi."

Hani o zindandan kurtulan Yusuf'un arkadaşı var ya, yıllar sonra arkadaşı Yusuf'u hatırladı ve dedi ki: Ben onun yorumunu size haber vereceğim. Ben o rüyanın tabirini yapacak birini biliyorum. Hele siz bana müsaade edip beni zinana gönderin. Ve hemen işte zindanda Yusuf'un karşısında.

46. "Hapishaneye varıp: "Ey doğru sözlü Yusuf! Rüyada görülen yedi semiz ineği yedi zayıf ineğin yemesi; yedi yeşil başak ve bir o kadar kuru başak nedir? Bize yorumla, ben de insanlara ulaştırayım da bilsinler" dedi."

Yusuf! Ey sadık dost! Ey doğru insan! Bize bildir. Yedi zayıf inek yedi semiz ineği yedi. Yedi yeşil başak ve yedi kuru başak. Nedir bunlar? Ne anlama gelir bunlar? Söyle, söyle de insanlara döneyim, umulur ki onlar da anlarlar bunların ne anlama geldiğini. Hem bunu anlarlar dışarıdakiler, hem senin bilginin yüceliğini anlarlar, hem de suçsuz yere bu zindanda senelerce yattığının farkına varırlar. Ben de yıllar önce içerdeyken sana verdiğim sözümü yerine getiririm dedi.

47. "Yusuf: "Devamlı yedi sene ekin ekip, biçtiğiniz ekinin yediğinizden artanını başağında bırakın."

Yusuf (a.s) dedi ki siz önceleri ektiğiniz gibi âdetiniz üzere yedi sene ekin. Yediğinizin az bir kısmı müstesna kaldırdığınızı başağında bırakın. Evet mahsulatınızın yiyeceğiniz kadarını alıp, geri kalanı başağında bırakın. Yâni az bir bölümünü yiyip geri kalan çoğunu bırakıp saklarsınız. Sonra:

48. "Sonra bunun ardından yedi kurak yıl gelir, bütün biriktirdiğinizi yer, yalnız az bir miktar saklarsınız."

Sonra onun arkasından yedi kurak yıl, yedi şiddetli sene gelir. O yedi şedit kuraklık senesi sizin bıraktıklarınızın hepsini yer bitirir. Ancak birazcık koruduklarınız kalır.

49. "Sonra, halkın yağmur göreceği bir yıl gelir, o zaman sıkıp sağarlar" dedi."

Sonra da onun arkasından bir yıl gelecek ki insanlar bol bol yağmurlara kavuşacak. Ve o senede de sıkıp sağacaklar. Allah'ın bol bol lütuflarına ulaşırlar,

kıtlıktan, kuraklıktan, sıkıntıdan kurtulmuş olurlar. O kadar çok meyve, o kadar çok bereket olur ki meyveler sıkılıp onlardan farklı çıkarımlar bile elde edilir.

Evet işte Yusuf (a.s)'ın rüyayı tabiri. Dikkat ederseniz rüyada yedi sene var. Tekrar bir yedi sene daha var. Allah bilgisiyle bilgilenmiş Yusuf (a.s) iki yedili on dört seneyi anlattığı gibi bir de on beşinci seneyi de haber verir. Rüyadakileri bildirmekle birlikte rüyada olmayanı da bildirir. Bu Onun Allah tarafından vahiyle desteklenmesinin, Allah bilgisiyle bilgilenmesinin bir göstergesiydi.

50. "Hükümdar: "Onu bana getirin" dedi. Yusuf'a elçi gelince, "Efendine dön, kadınlar niçin ellerini kesmişlerdi bir sor; doğrusu Rabbim onların hilesini bilir" dedi."

Yusuf'un bu yorumu kendisine ulaşan melik dedi ki Onu bana getirin. Yusuf'u çıkarın zindandan ve yanıma getirin dedi. Kral Onun ilmini ve yüceliğini anlamıştı. Getirin Onu bana diye emretti. Bunun üzerine kralın elçisi çıktı. O elçi ne zaman ki Yusuf'a geldi, Yusuf he-men zindandan çıkıvermedi. Dedi ki, ey elçi git, dön efendine ve sor ona ki; o kadınlar ellerini keserlerken dertleri neydi? Ellerini kesen o kadınların durumları neydi? O kadınların maksatları neymiş? sor bakalım. Hiç şüphesiz benim Rabbim onların keydlerini, hilelerini, tuzaklarını çok iyi bilendir. Benim Rabbim onların bana nasıl dolaplar çevirdiklerini çok iyi bilir. Söyle efendine Rabbimin bildiği bilgiyi o da bir araştırıp soruşturşun. Kim suçluydu? Kim suçsuzdu? araştırsın bakalım. Araştırsın da haksız yere, suçsuz yere yıllarca bu zindanda kaldığımı herkes bilsin. Bu açıklığa kavuşmadan buradan çıkmam der.

Rasulullah efendimiz Yusuf (a.s)'ın bu yüce tavrını değerlendirirken buyurur ki: Ben Onun gibi senelerce zindanda kalmış ve bana böyle bir haber gelmiş olsaydı hemen çıkardım, beklemezdim. Ama Yusuf (a.s) hayır diyor. Hükümdar benim suçlu olmadığımı, karısının ve diğer kadınların suçlu olduklarını bilip, anlayıp bunu ilân etmedikçe ben buradan çıkmam diyor. Nice suçsuzlar var değil mi şu anda zindanlar da? Orada olmaması gereken nice mâsumlar şu anda oralarda? Orada olması gereken nice suçlular vardır ki onlar dışarıdalar değil mi? Tüm zulüm sistemlerinde geçerlidir bu. Suçsuz olduğu halde Yusuf (a.s) yıllarca zindanda kalacak, suçlu oldukları halde kadınlar dışarıda keyif sürecekler. Şimdi kral işi soruşturmaya alıyor:

51. "Hükümdar kadınlara: "Yusuf'un olmak istediğiniz zaman durumunuz neydi? dedi. Kadınlar: "Haşa! Onun bir fenalığını görmedik" dediler. Vezirin

karısı: "Şimdi gerçek ortaya çıktı; onun olmak isteyen bendim; doğrusu Yusuf doğrulardandır" dedi."

Evet kral kadınlara diyor ki, ey kadınlar Yusuf'a sahip olmak isterken derdiniz neydi? Yusuf'un nefsinden murad almaya çalışırken durumunuz neydi? Ne istiyordunuz? Ne yapmaya çalışıyordunuz? Dediler ki kadınlar, hâşâ hâşâ, biz O Yusuf'ta her hangi bir kötülük görmedik. Onun hiç bir fenalığına, hiç bir iffetsizliğine şahit olmadık. O hiç bir zaman suçlu değildi. O kötü birisi değildi. Azîzin karısı da dedi ki, işte şimdi gerçek açığa çıktı. Ona sahip olmak isteyen benim. Ben Onun nefsine sahip olmak istedim, ben Onu elde etmek istedim, ama O sadıklardan oldu. Rabbine karşı, efendisine ve efendisinin karısına karşı sadık davrananlardan oldu ve korundu ve bana teslim olmadı.

52. "Yusuf, "Maksadım, vezire, gıyabında ihanet etmediğimi, hainlerin tuzaklarını Allah'ın başarıya erdirmediğini bilmesini sağlamaktı" dedi."

Yusuf dedi ki, işte böyle. Bilsin ki efendin ben onun bulunmadığı bir yerde ona asla ihanet etmedim. Benim derdim hainlerin tuzaklarını Allah asla başarıya ulaştırmayacaktır. İşte bu ona bunu bilmesini sağlamak içindi.

Veya burada bu sözü söyleyen hükümdardır. Diyor ki hükümdar, Yusuf bilsin ki, ben Onun bulunmadığı şu muhakeme ortamında Ona hıyanet edemeyeceğim, etmeyeceğim. Ve doğru Odur, haklı Odur, suçsuz Odur, suçlu ve kabahatli olan da benim. Allah hainlerin tuzağını asla başarıya ulaştırmaz. Ya da bu ifadeler Azîzin hanımının sözlerinin devamıdır. En doğrusunu Allah bilir.

53. "Ben nefsimi temize çıkarmam; çünkü nefs, Rabbi-min merhameti olmadıkça, kötülüğü emreder. Doğrusu Rabbim bağışlayandır, merhamet edendir."

Ben nefsimi temize çıkarmıyorum. Çünkü nefis Rabbimin mer-hamet edip korudukları hariç kötülüğü emreder. Eğer Rabbim rahmetiyle banim imdadıma yetişmeseydi, beni korumasaydı belki nefsim beni de saptıracak ve ihanet edecektim. Rabbim rahmetiyle beni nef-
simden korudu. Doğrusu Rabbim bağışlayandır ve merhamet sahibidir.

54. "Hükümdar: "Onu bana getirin, yanıma alayım" dedi. Onunla konuşunca: "Bugün senin yanımızda önemli bir yerin ve güvenilir bir durumun vardır." Dedi."

Hükümdar dedi ki, Onu bana getirin ki Onu kendim için seçeceğim. Getirin

de Onu kendime tahsis edeyim. Onu kendi yerime bırakacağım. İşlerimi Ona tevdi edeceğim. Benim işlerimi bundan böyle o yönetecek. Ülkemin meliki, hükümdarı O olacak. Ülkenin yönetimi Ona devredilecek dedi. Ve ne zaman ki Yusuf zindandan çıkıp hükümdarın yanına geldi, ne zaman ki hükümdar Onunla konuştu, dedi ki bugün senin bizim yanımızda güvenilir bir makamın vardır. Sen bugün bizim yanımızda emin bir makama sahipsin. Bunun üzerine Yusuf (a.s) dedi ki:
55. "Yusuf: "Beni memleketin hazinelerine memur et, çünkü ben korumasını ve yönetmesini bilirim" dedi."

O zaman yeryüzünün hazinelerini bana bırak. Şu arzı, şu Mısırı, şu devleti, şu yönetimi bana bırak. Muhakkak ki ben çok iyi bir muhafızım. Ben Allah'ın arzında, Allah'ın mülkünde Allah'ın istediği bir hayatı, Allah'ın istediği bir yönetimi, Allah'ın istediği bir adâleti uy-gulamada, gerçekleştirmede becerikli ve emin birisiyim. Ben Rabbi-min bana verdiği vahiy bilgisiyle bu işin üstesinden en güzel bir şekilde gelmeyi becerebilirim. Artık sen bu ülkenin yönetimini bana bırak. Bırak ki şu size haber verdiğim kıtlık senelerinde de, ondan önceki bolluk senelerinde de basiretle, vahiyle ülkeyi yöneteyim, insanları koruyayım, insanlara adâleti, özgürlüğü göstereyim. Ben bu idareciliği bilirim dedi. Rivâyetler gösteriyor ki o hükümdar iyi bir Müslüman olup yönetimini, tacını, tahtını tümüyle Yusuf (a.s)'a devretti. Çünkü baktılar gördüler ki Allah bilgisine sahip olan, geçmişiyle dürüstlüğünü, bilginliğini ortaya koymuş olan Yusuf'tan başka bu işe lâyık kimse yoktur. Ülke kaynaklarını Onun kadar güzel koruyacak, Onun kadar âdil davranacak, Onun kadar namuslu davranacak yoktur.

Evet kimileri Yusuf (a.s)'ın hükümdardan sanki bir hazine müsteşarlığı veya maliye bakanlığı istediğini iddia etmeye çalışmışlardır. Sanki bir peygamberi bir küfür sisteminin yedek parçası yapmaya çalışanlar olmuştur. Kendi durumlarına delil çıkarmaya çalışanlar böyle anlamışlar. Halbuki bir peygamberin böyle bir göreve talip olması düşünülemez. Halbuki ilerde gelecek 72. âyette kendisine melik diyecek Rabbimiz. Yine 100. âyette de arşından, tahtından, o tahta oturduğundan söz edilecek. Böylece Biz Yusuf'a iktidar verdik, artık ülkenin her tarafında dilediği gibi tasarruf hakkına sahip kıldık buyuracak Rabbimiz. Değilse bir peygamberin nefesini, gücünü, Allah bilgisini bir Kâfir devletin güçlenmesine harcaması kesinlikle düşü-nülemez. Çünkü Yusuf (a.s) sûrenin önceki âyetlerinde geçti. Hapisteyken hâkimiyet sadece Allah'ın dememiş miydi? Hapisteyken farklı, çıkınca farklı davranan bir kimse

peygamber olabilir miydi? Bu bir peygambere yapılabilecek en büyük bir iftiradır.

56,57. "Yusuf'u böylece o memlekete yerleştirdik; istediği yerde oturabilirdi. Rahmetimizi tıpkı bu misalde olduğu gibi istediğimize veririz; iyi davrananların ecrini zâyi etmeyiz. Ama âhiret ecri, inananlar ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için daha iyidir."

İşte böylece Biz Yusuf'u yeryüzünde yerleştirdik, Ona hâkimiyet verdik. Evet Ona vahiy göndererek, Ona ilim vererek insanların içinde Onu temayüz ettirdik, insanların kalplerine Ona güven duygusu verdik ve Yusuf'u Mısıra hükümdar yaptık. O arzda, o Mısırda, o ülkede dilediği şekilde hareket ediyordu. Ülke tümüyle avucunun içindeydi. İşte Biz dilediğimiz kimseleri rahmetimize böylece ulaştırırız diyor Rabbimiz. Biz muhsinlerin, Bizi görüyormuşçasına Bize kulluk edenlerin, gıyabında Bizden korkanların, bizim için bir hayat yaşayanların ecirlerini hiç bir zaman zâyi etmeyiz. Bu dünya mükâfatı, bir de âhireti vardır ki o iman eden ve muttaki davrananlar için, hayatlarını Allah için yaşayanlar için daha hayırlıdır. Onları dünyadakilerden çok daha hayırlı nîmetler ve mükâfatlar beklemektedir.

Allah'ın takdirine bakın. Allah'ın gücüne bakın. Kim tahmin edebilirdi? Kim nerden bilebilirdi? Küçücük bir çocuk. Babası tarafından çok sevilen bir çocuk. Kardeşleri tarafından kıskanılan bir çocuk. Babalarının sevgisi üzerlerine çekebilmek için kardeşlerinin ihanetiyle kuyuya atılan bir çocuk. Kendisine ihanet eden kardeşleri Onun bu makama ulaşmasına sebep oldular. Kardeşler Allah'ın takdirinin önüne geçemediler. Bilâkis takdirin gerçekleşmesi adına rol aldılar. Attılar kardeşlerini bir kuyuya, kervan Onu alıp uzaklara götürsün de ondan kurtulalım diye. Ama Yusuf dünya devletine doğru gitmişti. Dünya melikliğine yücelmeye doğru hareket etmişti. Koskoca bir dünya devleti kendisine teslim edilecekti. Bu yasa Allah yasasıydı. Allah kaderinin önüne kimse geçemezdi.

Ve işte kervan Onu değersiz bir meta gibi sattı Mısır Azîzine. Azîz de bilemedi Onun devlet başkanı olacağını. Orada kardeş ihaneti gibi bir ihanetle, bir kadın tuzağıyla karşı karşıya geldi. Kardeşlerin ihaneti Ondan kurtulmaktı ama kadının ihaneti ise Ona sahip olmak şeklindeydi. Belki en zor imtihanı buydu. Allah korudu Yusuf'u. Sarayın tüm kadınları bu yüzden başarılı olamadılar. Bu imtihandan başarıyla, yüz akıyla çıktı ama bu sefer de kendisini zindanda buldu. Suçsuzdu. Kabahati yoktu. Ama egemenler girmezlerdi zindana,

köleler girerdi oraya. Kendi kadınlarına sahip olamayan egemenler Onu atmalıydılar zindana. Zindanda bir de arkadaş ihanetine uğradı. Yıllarca unutuverdi arkadaşı Onu.

Dünya devletine oradan geçecekti Yusuf (a.s). Kendisine yeryüzünde devlet başkanlığı hükümdarlık yüklenecek olan Yusuf (a.s) devlet ilişkilerinin en çetinlerinden geçirilerek olgunlaştırılıyordu. Mazlum insanları zindanda tanıyordu. Kardeş ihaneti, kölelik, esaret, hizmet adamlığı ve zindana düşüş gibi devlet tebaa ilişkileriyle çilesi tamamlanacak ve kendisine devlet teslim edilecekti. İhanet, iftira, adam satma, ayak kaydırma, sıkandallar, politik unutkanlıklar, sigara kağıdı üzerine alınan notlar gibi devlet adamlarının çokça karşılaşabilecekleri bütün haller önceden başına getirilerek, bütün bu merhalelerden geçirilerek sabır ve irade imtihanına tâbi tutuluyordu. Kadın sıkandal-ları bunların belki en büyüğüydü.

Çünkü kadınların gözleri hep devletin üzerindedir. Azîz, karısının suçlu Yusuf'un mâsum olduğunu bildiği halde Onu suçlayıp zindana atıyordu. Çünkü Azîz devleti, düzeni, statükoyu temsil ediyordu. Yusuf'sa hakkı temsil ediyordu. Düzeni değiştirmeyi, değişmeyi temsil ediyordu. Onun için zindana gidecekti O. Zindandan yayılmaya başlayacaktı nûr. Bu ışık da saraya kadar uzanacaktı. Devletin bozuk düzen işleyişi açığa çıkacaktı. Zindan ve saray. Birbirine zıt ve birbirine içten açılan devletin iki ucu. Bedeni esir oldu belki zindan da ama asla ruhu esir olmadı. Ruhu hep hürdü orada.

İşte bu merhalelerden geçirildikten sonra devlet başkanlığına getiriliyordu Yusuf. Hz. Âdem'le yaratılış ve dünyaya geliş gerçekleşti. Hz. Nuh'la yaratılış gayesine ulaşıyordu. Hz. İbrahim'le yeryüzünde mü'minler inanmışlar milletine, İslâm ümmetine ulaşıyorlardı. Ümmet olma şuuruna eriyorduk. Ve Hz. Yusuf'la da yeryüzünde İslâm devletinin ilk temelleri atılıyordu. Yâni Hz. Âdem'le tohum atıldı toprağa, Hz. Nuh'la tohum kök saldı, Hz. İbrahimler filiz verdi, gövde oluşmaya başladı. Ve işte Hz. Yusuf'la da gövde olgunlaşmaya ve dış etkenlerden korunması için kabuk bağlamaya başladı. Daha sonra Hz. Musâ, Hz. Dâvûd ve Süleyman (a.s)'lar döneminde devlet daha da olgunlaşır. Ve nihâyet son elçi Hz. Muhammed (a.s)'la tamamlanır.

Evet Yusuf (a.s) devlet başkanıdır, Meliktir, sultandır. Ama tüm bu kademelerden geçirilmiş tecrübeli bir devlet başkanıdır. Mazlumları tanımış, suçsuzları, ezilenleri, horlananları tanımış bir peygamber olarak devletin tüm

kademelerinde adâletle hükmedecek, egemenliği, hâkimiyeti Allah'a verecek, Allah'ın istediği bir hayatı ku-racak, hiç bir mazlumun hakkını yemeden, hiç bir kimsenin sıkıntısını bırakmamak üzere bir dünya kuracaktı. Gerçi Azîzin evindeyken de tanımıştı dünyayı ama bu yetmeyecekti. Zindana da girerek oradakileri de tanıyacaktı. Onu da tanıdıktan sonra zindandan çıkması için Allah meliki zorladı. Ona bir rüya gösterdi. Yedi yıl bolluktan sonra yedi yıl kıtlık verecek ve Kenan diyarından kıtlık sebebiyle kardeşlerini ayağına getirecekti.

Ve böylece Yakub çocukları, yâni İsrâil oğulları Mısıra gelip yerleşeceklerdi. Yıllarca Mısırda egemen olacaklardı. Ama yine Allah'ın takdiriyle Firavun oğulları Mısırda egemenliği peygamber çocuklarının elinden alacaklar ve İsrâil oğullarını köleleştirecekler, yıllar süren bir kölelik hayatından sonra Yusuf'un torunlarından bir Musâ (a.s) gelecek ve onları kurtaracaktı. Ve İsrâil oğulları Mısırı terk edip geldikleri yöne doğru özgürlük arayışına çıkacaklardı. İşte bu kaderi tespit eden Allah'tır. Bir çocuk bir aileyi, bir aile bir devleti kuracaktı. O çocuklardan nehre bırakılan bir ötekisi de Firavunu ve ordularını yok edecekti.

Yusuf çölden geldi, yavaş yavaş kendisini sarayda buldu. Musâ sarayda büyüdü, sonra çöle gitti. Bütün bunlar Allah'ın takdirinden başka bir şey değildir. İşte bolluk seneler geldi geçti. Bu dönemde Allah'ın emriyle Yusuf (a.s) güzel bir siyaset uyguladı. Buğdayların az bir kısmını kullanıp çoğunu başağında bıraktı. İnsanları iktisada ve kanaate alıştırdı. Azla iktifaya ve fedâkarlığa alıştırdı. Sonra yedi yıllık kıtlık dönemi geldi. Tüm dünya açlık ve kıtlık altında inim, inim inlerken Mısır halkı son derece rahattı. Dış dünyadan insanlar oraya rızık istemeye geliyorlardı. Rızık için Mısıra, cömert sultana koşanların belki en değerlileri ise Yusuf'un kardeşleriydi.

58. "Yusuf'un kardeşleri gelip yanına girdiler. Kendisini tanımadıkları halde o onları tanıdı."

Bir gün Yusuf'un kardeşleri geldi. Kenan diyarında da kıtlık baş göstermişti. Yusuf'un yanına girdiler on kardeş. Çünkü Yusuf öyle emretmişti. Dışarıdan gelen hiç kimse Yusuf'un emri olmadan yiye-cek alamıyordu. Onlar da izin alabilmek için Yusuf'un yanına girdiler. On kardeş, hepsi birbirinden güzel. Hepsi de peygamber çocukları. Varsın daha önce kardeşlerine ihanet

etmiş, büyük bir günâh işlemiş olsunlar. Ama yine de onlar peygamber çocuklarıdır. Yine de kardeşleriydi onlar Yusuf'un. Huzuruna giren kardeşlerini tanıdı Yusuf (a.s). Ama onlar Yusuf'u bilemediler, tanıyamadılar. Nerden bilsinler ki? Yusuf çoktan köle olarak satılıp gitmişti. Nereden bir melik olabilecekti? Akla hayale bile gelebilecek bir ihtimal değildi bu. Ama kaderin sahibi Allah. Hiç bir melik güvenmesin mülküne, saltanatına. İndirir Allah onları, bir köle çocuğu oturtuverir onların mülküne.

59. "Onların yüklerini hazırlatınca şöyle dedi: "Baba bir kardeşinizi bana getirin. Sizlere ölçüyü bol tuttuğumu ve benim misafir konuklayanların en iyisi olduğumu görmü-yor musunuz?"

Ne zaman ki Yusuf onların yüklerini hazırlattı, isteklerini yerine getirdi, onları tam uğurlayacağı sırada dedi ki, hani sizin babanızdan bir kardeşiniz daha vardı. Görmüyor musunuz? Ben tartıyı güzel yapıyorum. Ben sizi güzel ağırladım. Sizin şu sözünü ettiğiniz o erkek kardeşinizi de getirin. Bünyamin'i de getireceksiniz.

60. "Eğer onu bana getirmezseniz bundan böyle benden bir ölçek bile alamazsınız ve bana artık yaklaşmayın da."

Eğer bir dahaki gelişinizde onu bana getirmezseniz bilesiniz ki artık sizin için benim yanımda hiç bir kile yoktur. Bana yaklaşmayın, benim yanımda size verilecek hiç bir şey yoktur. Kardeşinizi de getirmezseniz benim gözüme görünmeyin. Ya onu da getireceksiniz, yahut da benden bir şey beklemeyin.

61. "Kardeşleri: "babasını ikna etmeye çalışacağız ve her halde bunu yaparız" dediler."

Bunun üzerine dediler ki, onu babasından isteyeceğiz, babasını bu konuda ikna etmeye çalışacağız. Biz bu işi yapmaya çalışacağız, inşallah beceririz. Gerçi babası onu yanından ayırmak istemez de ama biz ikna etmek için bir yol arayacağız dediler.

62. "Yusuf adamlarına: "Karşılık olarak getirdiklerini de yüklerine koyun. Belki ailelerine varınca, onu anlarlar da bir daha dönerler" dedi."

Yusuf uşaklarına, hizmetçilerine dedi ki, onların buğday almak üzere getirmiş oldukları eşyalarını, takas için getirdiklerini geri verin, yüklerinin içine geri koyun. Umulur ki onu bilirler, sermayelerinin geri verildiğini ehillerinin, ailelerinin yanına döndükleri zaman anlarlar da bizim bu iyiliğimize karşı

gelecek sene tekrar gelirler.
63. "Babalarına döndüklerinde, "Ey babamız! Bize yiyecek yasak edildi, kardeşimizi bizimle beraber gönder de yiyecek alalım. Onu elbette koruruz" dediler."

Onlar babalarına döndüler. Dediler ki ey babacığımız artık bize buğday yasaklandı. Bundan sonra bize yiyecek verilmeyecek. Bizimle beraber kardeşimizi de gönder ki yiyecek alabilelim. Ve muhakkak ki biz onu da koruruz. Evet daha yüklerini açmadan bunu dediler babalarına. Ve bunu babalarına derlerken sanki boş gelmişler, hiç bir yiyecek getirememişler gibi bir halet-i ruhîye içinde diyorlardı. Kardeşimizi bizimle birlikte gönder ki zâhire alabilelim dediler. Babaları Yakub (a.s) onların bu tekliflerini ret ve kabulle karışık bir şekilde cevaplandırdı. Ama Yakub (a.s) da zorlanıyordu. Çünkü kıtlık vardı, açlık vardı. Kadınlar vardı, çocuklar vardı, onların kıtlıktan telef olmaları söz konusuydu.

64. "Daha önce kardeşini size emânet ettiğim gibi, şimdi onu emânet eder miyim? Ama Allah en iyi koruyandır, O merhametlilerin merhametlisidir" dedi."

Daha önce kardeşiniz Yusuf'u emânet ettiğim gibi ben onu size nasıl emânet edebilirim ki? Daha önce Yusuf'u size güvendiğim gibi nasıl güvenebilirim ki? Size güvenim yoktur. Yusuf'tan sonra bunu da mı elimden almak istersiniz? Allah muhafızların en hayırlısıdır. O Allah merhamet edenlerin de en merhamet edenidir. Ben onu Allah'a emânet ediyorum. Daha önce kardeşinin kanlı gömleğini getirdiniz bana kurt yedi diye.
65. "Yüklerini açınca karşılık olarak götürdükleri mallarının kendilerine iade edilmiş olduğunu gördüler. "Ey babamız! Daha ne isteriz; işte mallarımız da bize iade edilmiş; ailemize onunla yine yiyecek getirir, kardeşimizi de korur ve bir deve yükü de artırmış oluruz; esasen bu az bir şeydir" dediler."

Yüklerini açınca baktılar ki oraya takas yapmak üzere götürdükleri tüm eşyaları geri verilmiş. O zaman eşya karşılığı eşya alınıyordu. Baktılar ki götürdüklerinin tamamı geri verilmiş. Bu gerçekten çok güzel bir davranıştı. Demek ki melik çok iyi birisiydi. Hem birer deve yükü erzak verilmiş, hem de karşılığında da götürdükleri alınmamış. Bunu görünce dediler ki ey babamız, bak

bütün sermayemiz bize geri verilmiş. Ey babamız, artık bize o melikin istediğini yapmanın dışında ne gerekir? Kardeşimizi alıp tekrar gider ehlimize bir şeyler alırız. Kardeşimizi de koruruz. Ve üstelik bir deve yükü daha fazla buğday almış oluruz. Zaten bu bize ancak yetişiyor. Bir deve yükü daha buğday getirmiş oluruz. Bu az bir şeydir dediler. Ve iddiaları bi-raz daha haklılık kazanıyordu. Küçük kardeşin, Bünyamin'in Mısır'a götürülme isteği biraz daha haklılık kazandı. Yakub (a.s) dedi ki:

66. "Babaları: "Hepiniz helâk olmadıkça onu bana geri getireceğinize dair Allah' a karşı sağlam bir söz vermezseniz, sizinle göndermeyeceğim" dedi. Söz verdiklerinde: "Sözümüze Allah vekildir" dedi."

Dedi ki, onu asla sizinle göndermem, bir şartla ki bana onun hakkında Allah'tan bir söz, bir and verinceye kadar. Yâni Allah'a yemin ederek bana söz vermedikçe onu sizinle göndermem. Onu hepiniz helâk olmadıkça mutlaka bana getireceğinize dair bana yemin ederseniz ancak o zaman gönderebilirim. Yâni gerçekten büyük bir belâ başınıza gelir de onu koruyamazsanız o ayrı. Onlar bu konuda söz verince dedi ki, Allah sözlerimize vekildir. Yâni hepimiz Allah huzurundayız, sözü Allah'a verdik, Allah her an bizi görüyor ve O bizi bu sözlerimizde sorumlu tutacak dedi. Sonra onlara şu nasihatte bulundu:

67. "Babaları: "Oğullarım! Tek bir kapıdan değil, ayrı ayrı kapılardan girin. Ama Allah katında size bir faydam olmaz, hüküm ancak Allah'ındır. O'na güvendim, güvenenler de O'na güvensinler" dedi."

Ey oğullarım, sakın tek bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin. Hep birlikte bir kapıdan girerseniz size göz değerler, nazar değerler. Gerçi ben Allah'tan size gelecek bir şeye engel olamam. Hüküm Allah'ındır. Ben Ona tevekkül ettim ve tevekkül edenler de Ona tevekkül etsinler. Yâni ben size böyle bir tedbir öneriyorum ama yine de Rabbim bir şey dilemişse o olacaktır. Tedbir almak gerekiyorsa da bu tedbir asla takdirin önüne geçemez. Tevekkül edenler sadece Allah'a güvenip dayansınlar. Ne kendilerine, ne de başkalarına asla güvenmesinler. Yusuf da demişti zindan arkadaşlarına hüküm ancak Allah'ındır. Baba Yakub da aynısını söylüyordu evlâtlarına. Tedbir alırız, ama yine de ne olacağını bilmeyiz, çünkü hüküm Allah'ın. Onun takdirine boyun bükeriz, çünkü hüküm Allah'ındır. Vekil olarak sadece Onu kabul eder ve Onun bizim adımıza aldığı kararları uygularız.

68. "Babalarının emrettiği gibi girdiler. Esasen bu, Allah katında onlara bir fayda sağlamazdı, ancak Yâ'kub içindeki arzuyu ortaya koymuş oldu. O,

şüphesiz kendisine öğrettiğimizi bilir fakat insanların çoğu bilmezler."

Evet oğullar babalarının emrettiği şekilde Mısıra girdiler. Doğrusu bu tedbirleri onlara Allah'tan gelecek olan bir kadere engel olamayacaktı. Ama sadece Yakub'un nefsinde olan bir arzunun pratik uygulamasıydı, bir arzunun ortaya konulmasıydı bu. Babaları öyle istedi, onlar da öyle yaptılar. Ama yine de hüküm Allah'ın elindeydi. Kaderi tayin eden Allah'tı. Hesap Allah'ın hesabıydı. Yâni bir hırsızlık hadisesiyle kardeşleri Bünyamin'in orada ala konmasına engel olamayacaktı bu tedbirleri. Yusuf'u Mısıra getiren Allah, Mısırda kardeşi Bünyamin'le görüşmesini, sonra İsrâil oğullarının, Yakub çocuklarının Mısıra göçmelerini murad eden Allah'ın takdirine mâni olamayacaklardı. Bunu sadece Allah bilirdi. Ondan başka hiç kimse bilemezdi. Yetki Onun elindedir. Kararı veren ve uygulayan Odur. Fakat insanların pek çoğu bunu bilmezler, bilemezler. İnsanlara düşen kendi iradeleri dışındaki olaylara müdahale değil büyük iradeye teslimiyettir. İnsanlar sadece bu büyük iradeye en güzel nasıl kulluk yapabiliriz bunun hesabını yapmaktır. Bollukta, ya da kıtlıkta, hastalıkta, ya da sağlıkta Ona nasıl en iyi kulluk yapabiliriz bunun hesabını yapmaktır. Zindanda ya da dışarıda nasıl kul olabiliriz? İşte kullardan istenen budur.

Bizim Ona öğretmemiz sebebiyle O Yakub ilim sahibiydi. Lâkin insanların pek çoğu bunu bilmiyorlar.

69. "Yusuf'un yanına girdiklerinde, kardeşini bağrına bastı ve: "Ben senin kardeşinim, onların yaptıklarına artık üzülme" dedi."

Onlar ne zaman ki Yusuf'un huzuruna girdiler, bu sefer on bir kardeştiler, Yusuf hemen kardeşini bağrına bastı. Bunu da şöyle yaptı. Kardeşlerden her birine birer oda verdi, Bünyamin yalnız kalmıştı. Sordu ona senin kardeşin yok mu diye? O da dedi ki benim bir kardeşim vardı, ama işte şöyle şöyle yaptılar diye olayı anlattı ve Yusuf (a.s) dedi ki üzülme gel seninle ikimiz birlikte kalalım dedi. Ve işte baş başa kaldıkları bir ortamda ona dedi ki, işte o kardeşin benim. Ben Yusuf'um dedi. Onların yaptıklarına artık üzülme dedi. Aldırma onların yaptıklarına. Kadere bakın. Şu büyük iradenin takdirine bakın.

70. "Yusuf onların yüklerini yükletirken, bir su kabını kardeşinin yüküne koydurdu. Sonra bir münadi şöyle bağırdı: "Ey kervancılar, siz hırsızsınız!"

Yusuf (a.s) onların yüklerini hazırlattı, kardeşler ülkelerine dönmek

üzereler. Bir su kabını kardeşi Bünyamin'in yükünün içine koyuverdi. Tabii önceden durumu kardeşine anlattı. Seni burada alıkoyacağım dedi Yusuf (a.s). Sonra bir müezzin, bir münadi bağırdı. Ey kervancılar, sizler hırsızsınız! Kervan yavaş yavaş hareket ederken bir münadi bağırdı. Ey topluluk sizler hırsızsınız! Bir anda kardeşler arasında bir şaşkınlık başladı. Çünkü onlar peygamber çocuklarıdır. Nasıl olabilir böyle bir şey?

71. "Geri dönerek, "Ne kaybettiniz?" dediler."

Geriye dönüp kendilerine doğru yaklaşan bir grup insana dediler ki ne arıyorsunuz? Neyi kaybettiniz? Neyiniz çalınmış? demiyorlar da ne arıyorsunuz diyorlar. Çünkü bu hırsızlık olayıyla hiç bir ilgilerinin olmadığından emin bir edayla konuşuyorlar. Durun bakalım, önünüze geleni hırsızlıkla itham etmeyin. Bize böyle bir şey yakışmadığı gibi size de böyle hitap yakışmıyor dediler.

72. "Hükümdarın su kabını kaybettik, onu getirene bir deve yükü mükâfat verilecek, buna ben kefil oluyorum" dediler."

Dediler ki melikin su kabını arıyoruz. Kim onu bulur getirirse bir deve yükü ikram, mükâfat var. Ben ona kefil olmuşum, ben bunun çabası içindeyim. O tas benim zimmetimdedir, benim sorumluluğumdadır. Onu bulmak zorundayım.

73. "Allah'a yemin ederiz ki memleketi ifsad etmeğe gelmediğimizi ve hırsız da olmadığımızı biliyorsunuz" dediler."

Dediler ki Allah şahidimiz ki bizler buraya bozgunculuk yapalım diye gelmedik. Ve biz hırsız da değiliz.

74. "Yalancı iseniz, hırsızlığın cezası nedir?" dediler."

Öyleyse dediler, haydi sizin dediğiniz gibi olsun. Peki eğer sizler yalancılarsanız, siz hırsızlarsanız, yâni aradığımız şey sizin yanınızda çıkarsa o zaman söyleyin bakalım bunun cezası nedir?

75. "Cezası, kimin yükünde bulunursa, ceza olarak ona el konulur; biz zâlimleri böyle cezalandırırız" dediler."

Dediler ki onu kimin yükünde bulursanız cezası ona aittir. Onun cezasını o çekecektir. Her kimin yükünde çıkarsa o kendisi tutuklanır. Biz zâlimlere böyle ceza veririz dediler. Yakub (a.s)'ın dininde hırsızlık yapan kişi malın sahibine

teslim edilirdi. Bir yıl onun hizmetinde kalırdı. İşte onlar da bunu söylediler.
76. "Yusuf kardeşinin yükünden önce onlarınkini aramaya başladı; sonra kardeşinin yükünden su kabını çıkardı. İşte biz Yusuf'a böyle bir plan kullanmasını vahy ettik. Çünkü hükümdarın kanunlarına göre kardeşini alıkoya-mazdı, meğer ki Allah dileye. Dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Her ilim sahibinden üstün bir bilen bulunur."

Evet Yusuf kardeşi Bünyamin'in yükünden önce onların yüklerini aramaya başladı. Sonra su kabını kardeşinin yükünden çıkardı. Biz Yusuf'a bunu öğrettik. Çünkü kardeşini melikin dinine göre alması, ona melikin dinine göre bir hüküm uygulaması mümkün değildi. Bu Yusuf'a yakışmazdı. Ancak Allah'ın arzusu neyse onu uygulaması gerekiyordu. Yâni Yakub (a.s)'ın şeriatine göre hüküm vermesi ge-rekiyordu. Zaten Biz dilediğimiz kimsenin derecelerini böylece yüceltiriz ve her bir âlimin üzerinde, her bir ilim sahibinin üzerinde bir bilen vardır.

Evet Rabbimiz Hz. Yusuf'un planındaki eksikliği tamamlamıştır. Böylece Yusuf hem kardeşini orada alıkoymuş, hem de onu hapse atılmaktan kurtarmıştır. Çünkü o dönem henüz tümüyle İslâm yasalarını yürürlüğe koyamamış, bir tedriç uyguluyordu Yusuf (a.s). Nitekim biz biliyoruz ki Medine'de Allah'ın Resûlünün tümüyle İslâmî sistemi uygulaması 9, 10 seneyi almıştı. Meselâ içki, fâiz, gayri İslâmî miras, evlilik gelenekleri, bâtıl ticaret ilişkileri bir süre yürürlükte kalmıştır. Binaenaleyh Mısırda Yusuf (a.s)'ın melikliğinin ilk dokuz yılında kimi gayri İslâmî uygulamaların bulunması olabilecektir.

Şu anda bizler onların yerinde olalım. Yakub (a.s)'ın çocukları, on bir kardeş ve babalarına verilmiş bir sözleri olsun. Mutlaka onu babalarına getirecekler. Söz vermişlerdi babalarına, sözlerine Allah vekildi. Ama şimdi bir problem çıkmış ve ne yapacaklarını şaşırıp kalmışlardı. Şimdi ne yapacaklardı? Babalarına ne diyeceklerdi? Ve kardeşleri Yusuf ve Bünyamin'e karşı iyi niyet taşımadıklarına bir kere daha şahit olacağız. Bakın diyorlar ki:
77. "Çalmışsa, daha önce kardeşi de çalmıştı" dediler. Yusuf bunu içinde sakladı, onlara açmadı. İçinden "Durumunuz pek kötüdür; anlattığınızı Allah daha iyi bilir" dedi."

Dediler ki doğrusu bu hırsızlık yapmışsa daha önce onun bir kardeşi vardı o da hırsızlık yapmıştı. Kimdi onun kardeşi? Yusuf. Peki ne hırsızlığı yapmıştı Yusuf? Hâlâ Yusuf'a karşı kinleri mi var içlerinde? Hâlâ Onunla mı

uğraşıyorlardı? Ondan kurtulalı takriben bir otuz yıl olmuştu. Hâlâ unutmamışlar mıydı Onu? Ama işte unutmamışlardı. Kendilerini bu kötü durumdan kurtarabilmek için böyle bir suçlamada bulunuyorlardı. Anında kardeşleri Bünyamin'den kopup Ona yabancı oluvermişlerdi. Üvey kardeşlerine besledikleri duyguları hemen açığa vuruvermişlerdi. Ne yapmıştı Yusuf da böyle diyorlardı? Ama yakında Yusuf (a.s)'ın karşısına çıkacaklar ve bu yaptıklarından çok büyük pişmanlıklar duyacaklardı.

Yusuf onu kendi nefsinde gizledi. Yâni onların bu sözlerinden içi burkulmadı, sabredip bir şey demedi. Öfkelenip durumu onlara çaktırmadı. Onların bu kusurlarına bakmadı. Fakat kendi kendine şöyle dedi: Siz gerçekten çok fena bir durumdasınız. Ne söyleseniz sizin kusurunuza bakılmaz, Allah yaptıklarınızı, vasf ettiklerinizi biliyor dedi. Bünyamin hırsızlık yaptı diyorsunuz ama şu iç dünyanızda çok kötü bir hastalık içindesiniz.

78. "Kardeşleri: "Ey vezir! Onun yaşlanmış, kocamış bir babası vardır. Bizden birini onun yerine al. Doğrusu biz senin iyi davrananlardan olduğunu görüyoruz" dediler."

Bu sefer dediler ki ey Azîz, onun yaşlı bir babası var. Onun yerine içimizden birini al. Tamam o hırsızlık yapmıştır, suçludur ama ne olur onun yerine bizden birini alıkoy dediler. Biz gerçekten seni çok iyilerden görüyoruz, ne olur bize yardımcı ol dediler. Çünkü babalarına söz vermişlerdi. Kuşatılıp ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya kalmadıkları sürece Bünyamin'i geri getireceklerdi.

79. "Maazallah! Biz, malımızı kimde bulmuşsak ancak onu alı koruz, yoksa haksızlık etmiş oluruz" dedi."

Yusuf (a.s) dedi ki Allah korusun! Maazallah! Biz yitiğimizi ki-min yanında, kimin metaında bulmuşsak ancak onu alırız. Bize ancak onu almamız yakışır. Eğer böyle yapmaz da onun yerine bir başkasını alırsak o zaman zâlimlerden oluruz. Bizden böyle bir şeyi nasıl is-tersiniz? Muhsinlerden gördüğünüz bir melikin böyle bir adâletsizlik yapacağını nasıl düşünebilirsiniz?

Dikkat ederseniz Allah'ın elçisi hırsız kelimesi yerine yitiğimizi kimin yanında bulmuşsak diyor. Kardeşi Bünyamin'e böyle hitap et-miyor. Çünkü O gerçekten hırsız değildi. Biz böyle bir şeyi yapamayız. Bizim iyiliğimiz hak ve adâlet ölçülerini uygulamaktır. Biz kimseye zulmetmeyiz dedi.

80,82. “Ümitsizliğe düşünce, konuşmak üzere bir kenara çekildiler. Büyükleri şöyle dedi: “Babanızın Allah'a karşı sizden bir söz aldığını, daha önce Yusuf meselesinde de ileri gittiğinizi bilmiyor musunuz? Artık babam bana izin verene veya Allah hakkımda hüküm verene kadar ki O, hükmedenlerin en iyisidir bu yerden ayrılmayacağım. Siz dönün, babanıza gidin ve deyin ki: “Ey babamız! Senin oğlun hırsızlık yaptı, bu bildiğimizden başka bir şey görmedik; görülmeyeni de bilmeyiz; bulunduğumuz kasabanın halkına ve beraberinde olduğumuz kervana da sorabilirsin; biz şüphesiz doğru söylüyoruz.”

Yusuf’tan ümitlerini kesince, onun yerine bir başkasını bıraktırmak söz konusu olmayınca bir kenara çekilip kendi aralarında konuşmaya başladılar. Büyükleri dedi ki, bilmiyor musunuz? Babanız sizden Allah’ı şahit tutarak söz almadı mı? Siz değil misiniz Yusuf’u ondan kurtulmak için kuyuya atan? Bu küçük çocuğu babamızdan alırken Allah’a söz vermedik mi? Düşünmüyor musunuz bunları? Val-lahi ben buradan ayrılmıyorum. Gidin ne yaparsanız yapın. Benim babamın yüzüne bakacak yüzüm kalmadı. Ta ki babam beni affedip bana izin verinceye, yahut Allah bizim hakkımızda hükmünü verinceye kadar ben burada kalacağım. Muhakkak ki hüküm verenlerin en hayırlısı Allah’tır.

Evet diyor ki; haydi dönün babanıza da anlatın durumu. Deyin ki Ona ey babamız oğlun hırsızlık yaptı. Biz bildiğimize şahitlik ettik. Başka bir şey bilmiyoruz. Bizler gaybın muhafızları değiliz. Biz sadece gözlerimizle gördüğümüzü sana anlatıyoruz. İstersen ey babamız bizimle birlikte yolculuk yapan şu kervana, bu olaya şahit olan şu insanlara sor. Doğrusu biz sadıklardanız deyin.

Büyük kardeş bunu söyledi. Yıllar önce de Yusuf’u öldürmeyin, yapacaksanız Onu kuyuya atın diyenin de bu kardeş olduğu rivâyet edilir. Bu diğerlerinden daha insaflı. Ve işte şimdi de kendisini Mı-sırda hapse mahkum eder. Babasının karşısına çıkamayacaktı. Şimdi ne diyecekti babasına? Nasıl inandıracaktı Yakub (a.s)’ı? Şimdi de oğul hırsızlık yaptı? Olacak şey miydi bu? Bir peygamber çocuğunda böyle bir şey nasıl düşünülebilecekti? Gidin aynen olup bitenleri anlatın babamıza diyor.

Kervan mısırdan Filistin'e doğru yol aldı. Çölleri aştılar ve nihâyet Yakub yurduna geldiler. Geldi kervan ama buruk geldi. Yıllar önce geldikleri sahte bir burukluğa benzer bir buruklukla geldiler. Ama buradaki olay ciddiydi. Çünkü bu olayın sorumluluğu görünüşte kardeşlere ait değildi. Anlattılar olayı aynen olduğu gibi. O da dedi ki:

83. "Yakub: "Sizi nefsiniz bir iş yapmağa sürükledi, artık bana güzelce sabır gerekir; belki Allah hepsini birden bana getirecektir, çünkü O bilendir, Hakîmdir" dedi."

Sizi nefsiniz bir iş yapmaya sürükledi, artık bana güzel bir sabır gerekir. Yıllar önce Yusuf'u kaybettiği zaman da aynı sözü söylemişti, şimdi Bünyamin'i kaybedince de aynı şeyi söylüyordu. Bilâkis nefisleriniz bu işi size süslü gösterdi. Aynen Yusuf'a yaptığınız gibi, bu defa da benim küçük yavrumu elimden aldınız. Bana düşen iş güzel bir sabırdır. Ben Rabbimden ümidimi kesmiyorum. Umulur ki Allah onların hepsini birden bana getirir. Rabbimiz emriyle hepsine birden kavuşurum. Muhakkak ki O Allah Alîmdir, Hakîmdir.

84. "Onlara sırt çevirdi, "Vah, Yusuf'a yazık oldu!" dedi ve üzüntüden gözlerine ak düştü. Artık acısını içinde sa-klıyordu."

Onlardan yüz çevirdi, sırt döndü onlara ve dedi ki ey Yusuf'-tan dolayı kederler, üzüntüler. Yusuf gitti, Bünyamin gitti, en büyük oğlu gitti. Ama Yakub'un hüznü, kederi yine Yusuf'a. Çünkü Onun yü-celiğini biliyordu, Onun yüceliğine şahit olacaktı. O en sevgili oğlunun gördüğü rüyanın gerçekleşmesini gözleriyle görecekti. İşte onun içindir ki kalbinde en büyük sevgiye oturan Yusuf'tu. İşte bu sözün sonunda, bu hüznün sonunda gözlerine aklar düştü. O çok üzgündü, sıkıntılı ve perişandı. Üç oğlundan birden ayrılmak Onu çok perişan etmişti. Yıllardır Yusuf'undan bir haber alamaması Onu eritmişti. Ama bu arada asla Rabbinden ümidini kesmeyip Yusuf'a yaklaştığını hissediyordu.

85. "Allah'a yemin ederiz ki, Yusuf'u anıp durman seni bitkin düşürecek veya helâk olacaksın" dediler."

Dediler ki vallahi Yusuf'u hatırlaman, Yusuf'u anıp durman seni perişan ediyor. Ya hastalanacaksın, ya da helâk olanlardan olacaksın. Ne yapıyorsun bu kadar Yusuf'la ilgili? Yusuf, Yusuf, Yusuf derdin ne bu kadar? Bırak, unut artık Yusuf'u. Bu sözleri söyleyenler çocukları, gelinleri, torunlarıydı. Ve onların hiç birisi Yusuf'la ilgili bir beklenti içinde değillerdi. Yusuf'a kavuşmanın bu kadar yakın olduğunu da bilmiyorlardı da dedelerine nasihat ediyorlardı. Yapma, kendini harap etme diyorlardı.

86. “Yakub: “Ben üzüntü ve tasamı yalnız Allah'a aça-rım. Allah katından, sizin bilmediklerinizi bilirim” dedi.”

Dedi ki Yakub (a.s), Ben sıkıntımı, hüznümü, tasamı sadece Allah’a açıyorum. Benim sizinle bir derdim yoktur. Benim sizden bir beklentim yok. Allah’ın bana bildirdikleri sayesinde ben sizin bilmediklerinizi de biliyorum. Haydi siz kendinize bakın, işinize bakın da beni kendi halime bırakın. Ben esefimle, hüznümle Rabbime yalvarıp yakarıyorum diyordu.

87. “Ey Oğullarım! Gidin, Yusuf'u ve kardeşini arayın, Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin; doğrusu Kâfirlerden başkası Allah'ın rahmetinden ümidini kesmez.”

Ey oğullarım, gidin Yusuf’u ve kardeşini arayın. Bütün duyularınızı, hislerinizi kullanarak Ondan haber almaya çalışın. Elinizle yoklayınız, gözünüzle araştırınız, kulağınızla haber almaya çalışınız. Yeri belli olan ağabeyinizden, tutuk olan Bünyamin’den ve yitik olan Yusuf’tan ümit kesmeyiniz. Allah’ın rahmetinden asla ümit kesmeyin. Aradan yıllar geçmiş olmasına rağmen derdi hâlâ Yusuf (a.s)’dı. Onu bir türlü unutamadı. Yusuf’unu arıyor, Yusuf’unu istiyor, Yusuf’unu soruyordu. Her bir olayla Ona biraz daha yaklaştığını hissediyordu. Acaba Mısırda kalan Bünyamin’in, büyük oğulun yanında olmasındı Yusuf? Öteki oğullarına böyle diyordu. Ey oğullarım, gidin kardeşinizi arayıp soruşturun. Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyiniz. Onun rahmetinden ümit kesenler ancak kâfirlerdir diyordu.

88. “Kardeşleri vezirin yanına vardıklarında: “Ey Vezir! Biz ve çoluk çocuğumuz darlığa uğradık; pek değersiz bir malla geldik; ölçeği bize tam yap ve sadaka ver; Allah sadaka verenleri şüphesiz mükâfatlandırır” dediler.”

Evet Yakub çocukları yine Mısırdalar. Kardeşlerinin yanına vardıklarında dediler ki ey şerefli melik, bize ve ehlimize zarar dokundu ve bu sefer biz değersiz bir şeyle geldik. Bunların karşılığında bize bir şeyler ver, bize ölçeği tam yap, biraz da sadaka olarak fazladan bir şeyler ver. Muhakkak ki Allah sadaka verenleri sever. Bu sefer başlarına gelenlerden ötürü kalpleri yumuşamış,

biraz biraz onları olgunlaştırmıştır. Kardeşlerinin bu ezikliklerine karşı Yusuf (a.s) dedi ki:
89. "Siz, Yusuf ve kardeşine bilmeden neler yaptığınızın farkında mısınız?" dedi"

Siz cahiller olduğunuz halde Yusuf'a ve kardeşine ne yaptığınızı bildiniz mi? Cahilliğiniz döneminde Yusuf'a ve kardeşine ne yaptınız? Hani 15. âyette sen onlara bu sana yaptıklarını hiç ummadıkları, beklemedikleri bir anda haber vereceksin buyurulmuştu ya, işte o an gelmişti. Yusuf'un bu sorusu onların zihinlerinde şimşek gibi çaktı ve Onun Yusuf olduğunu anladılar ve hayretle, dehşetle irkilip dediler ki:
90. "Yoksa sen Yusuf musun?" dediler. "Ben Yusuf'um, bu da kardeşim. Allah bize iyilikte bulundu; doğrusu kim kötülükten sakınır ve sabrederse bilsin ki Allah iyi davrananların ecrini katiyen zâyi etmez" dedi."

Sen Yusuf! Sen Yusuf! Sen Yusuf musun? Dedi ki, evet ben Yusuf, bu da kardeşim Bünyamin. Allah bize lütfetti, Allah bize üstünlük verdi, Allah bize nîmet verdi. Muhakkak ki kim muttaki olursa, kim Allah'ın koruması altına girerse, kim Allah için bir hayat yaşarsa, kim Allah için sabrederse, kim Allah'ın takdirine razı olursa, kim Müslü-manca bir hayatın kavgasını verirse muhakkak ki Allah muhsinlerin ecrini asla zâyi etmez.

Kardeşler ihanet etsinler, ondan kurtulmak için kuyuya atsınlar, kervan onu değersiz bir emtia olarak pazarda satsın, Azîz evine, sarayına köle almanın sevincini yaşasın, kadın ona sahip olmanın heyecanıyla çırpınsın, kadınlar kendilerine boyun eğmeyen kölenin kaderini kendileri belirlemeye çalışsın, zindan Onun yurdu olsun. Ama bütün bunlara karşı Müslümanca kalmaya direnen Yusuf işte şimdi bir melik ve kardeşleri Onun önünde eğilmişler. Onun değerini bilmeyenler Onun değerini, Onun üstünlüğünü anlamışlardır. İşte Yusuf azîz ve şerefli bir melik ve işte kardeşleri Onun karşısında zelil, bitkin, perişan ve suçlular. Bakın diyorlar ki:
91. "Allah'a yemin ederiz ki, Allah seni bizden üstün tutmuştur; doğrusu biz suç işlemiştik" dediler."

Allah'a yemin ederiz ki, Allah seni bizden üstün tutmuştur. Doğrusu bizler suçluyuz, bizler sana karşı suç işledik. Evet böyle diyorlardı kardeşleri. Kıyâmette tüm kâfirler, tüm zâlimler bu sözü söyleyecekler Müslümanlar karşısında. Rasulullah efendimize zulmedenler, Ona değer vermeyenler de

Rasulullah efendimiz Mekke'yi fethettiği gün aynı sözleri söylüyorlardı. Ey kerîm oğlu kerîm, biz sana kötülük yaptık, biz sana zulmettik, biz suçluyuz diyorlardı.

Evet o gün onlara bu sözü söyleten Rabbimiz kıyâmete kadar kardeşlerine ihanet eden, kardeşlerinin Müslümanca tavırlarına engel olmaya çalışan, kendi yollarına kardeşlerini fedâ etmek isteyen herkese bu sözü söyletecek Rabbimiz en sonunda. Şu anda bu ülkede kâfirlerle işbirliği içine girerek, A.B.D ile, İsrâil ile, Batıyla birlikte hareket etme kararı alarak Müslüman kardeşlerine düşman kesilenler, Müslümanlıklarından dolayı onlara kan kusturmaya çalışanlar da yarın pişman olacaklar, kardeşleri önünde eğilmek ve onlardan özür dilemek zorunda kalacaklar.

İşte bakın diyorlar ki, vallahi Allah seni bize üstün kıldı, biz hatalıydık, biz yanlış yapmıştık. Ve yine kıyâmete kadar kardeşlerinin bu itiraflarına karşılık bir Müslümanın ne demesi gerektiğini de Rab-imiz Yusuf (a.s)'ın ağzından bize nakil eder.

92,93. "Yusuf: "Bugün azarlanacak değilsiniz, Allah sizi bağışlar. O, merhametlilerin merhametlisidir. Bu gömleğimi götürün, babamın yüzüne sürün, görmeğe başlar; bütün çoluk çocuğunuzla bana gelin" dedi."

Bunu Yusuf söylüyordu. Ve aynı sözleri Mekke'nin fetih günü beli kırılan zâlimlere Rasulullah efendimiz söylüyordu. Ve kıyâmete kadar peygamber yolunun yolcularının söylemeleri gerek söz şudur: Dedi ki, size bugün kınama yok. Ben sizi bugün kınamıyorum, suç-lamıyorum. Sizi hesaba çekmeyeceğim. Hiç merak etmeyin size bir şey yapmayacağım. Önceki gelişlerinizde olduğu gibi artık başınıza sıkıntılar gelmeyecek. Allah sizi bağışlasın. Sizin hakkınızda Rab-bimden bağışlanma dilerim. O Allah merhamet edenlerin en merha-metlisidir. Şu anda pişmanlığınız belli, haliniz bağışlanmaya elve-rişlidir.

Aradan yıllar geçti. Yusuf melik oldu Mısırda. Devlet Onun em-rindeydi. Kardeşler çölden geldiler. Allah'ın rahmetinden asla ümit kesmeyen Yakub (a.s)'ın beklentisi yavaş yavaş gerçekleşiyordu. Şimdi artık ikinci gömlek gidecekti Yakub (a.s)'a. Birinci gömlek kurt yedi diye Yakub'un önüne atılıyordu. İkinci gömlek Azîzin hanımı tarafından yırtılıyordu. Ve üçüncü gömlek ise yine Yakub (a.s)'a doğru gidecek. Bu sefer gömleği gönderen oğul Yusuf (a.s) olacaktı. Bakın diyor ki:

Bu gömleğimi götürün. Babamın yüzüne sürün, üzerine koyun ki görür olarak gelsin. Artık görmesi tekrar kendisine dönsün. Ve artık hepiniz, tüm ehlinizle bana gelin, Mısıra gelin, emin olarak gelin. Erkek dişi, çoluk çocuk Yakub hanedanından kim varsa hepiniz gelin.

94. "Kervan, memleketine dönmek için ayrıldığın da, babaları: "Doğrusu ben Yusuf'un kokusunu duyuyorum; ne olur bana bunak demeyin" dedi."

Ne zaman ki kervan memleketine dönmek üzere ayrıldığında. Mısırdan çölleri aşıp Filistin'e, Yakub'un yurduna doğru harekete geçince babaları dedi ki, ben dedi eğer bana bunak filan demezseniz Yusuf'un kokusunu alıyorum. Ben Yusuf'un kokusunu duyuyorum. Ne olur bana deli demeyin. Ne olur bana bunak demeyin, bana şaşkın demeyin, beni kınamayın.

95. "Çevresindekiler: "Allah'a yemin ederiz ki sen, hâlâ eski şaşkınlığındasın" dediler."

Gelinleri, torunları dediler ki, Allah'a yemin ederiz ki sen eski yanılgında, eski vehimlerinin içindesin. Elbette Onun özlemiyle yananlar alabileceklerdi o kokuyu. Ondan ümit kesip beklemeyenler nerden duyabileceklerdi ki?

96. "Müjdeci gelip, gömleği Yakub'un yüzüne bırakınca, hemen gözleri açıldı. Bunun üzerine Yakub "Ben size, Allah katından sizin bilmediğinizi biliyorum dememiş miydim? dedi."

Ta ki müjdeci geldi, gömleği Yakub'un yüzüne bıraktı ve birden bire Yakub (a.s)'ın gözleri açıldı ve dedi ki Yakub (a.s): Ben size demedim mi? Ben Allah'tan bildiğim bilgilerle sizin bilmediklerinizi bilirim. İşte Rabbimin bildirmesi. İşte Yusuf'umun kokusu. İşte Yusuf'umun haberi. İşte Yusuf'umun müjdesi.

97. "Oğulları: "Ey Babamız! Suçlarımızın bağışlanmasını dile, bizler hiç şüphesiz suçluyuz" dediler."

Oğulları, gelinleri, çocukları, torunları, Onu kınayanlar, Ona ihtiyarlamış diyenler, Ona ihanet edenler, Onun oğlunu Ondan koparanlar, Ona eziyet edenler hep birlikte dediler ki, ey babamız bize istiğfarda bulun. Bizi bağışla, bizim bu günâhlarımızdan dolayı Allah'a istiğfar et, biz hata etmişiz, biz yanlış yolda gitmişiz. Yusuf'un karşısında ezildiler, babaları Yakub'un karşısında ezildiler. Kim ezilmez ki peygambere, peygamber yolunu karşı gelir de? Kim sonunda pişman olmaz ki peygambere ihanet eder de? Kim pişman olmaz ki İslâm'a ve

Müslümanlara engel olmak için bir rol alır da? Müslümanca bir tavrın karşısına dikilenlerden kim rezil ve rüsva olmamış da sonunda?

İşte kıyâmete kadar tüm benzer tavırlara örneklik teşkil edecek bir kıssadır bu. Kıssayı anlatan tüm hayata egemen olan, tüm bu olayları yöneten büyük iradedir. Unutmayalım ki bu dünyada kıyâmete kadar her zaman ve zeminde aynı sosyal yasa geçerli olacaktır. Her zaman zâlimler bir gün mazlumların önünde eğilecek ve pişmanlıklarını bildireceklerdir. Ve mazlumlar, ezilenler mutlaka bir gün yeryüzünün meliki olacaklardır. Allah için bir hayat yaşayanlar, Allah'ın takdirine rıza gösterip her şart altında Müslümanca kalabilmenin hesabını yapanlar mutlak bir gün yeryüzünün hükümdarı olacaklar. Allah bulundukları coğrafyanın egemenliğini mutlak sûrette bir gün onlara verecektir. Ama onlar da imtihandadırlar. Onlar adâletten, Allah'a kul-luktan vazgeçmemek zorundadırlar. İmtihanlarının her bir kademesinde Allah'ın istediği gibi davranmaktan vazgeçmemek zorundadırlar.

98. "Yakub: "Rabbimden bağışlanmanızı dileyeceğim; o şüphesiz bağışlar ve merhamet eder" dedi."

Dedi ki Yakub (a.s), sizin için Rabbimden af dileyeceğim, istiğfar edeceğim. Sizin için Ondan bağış dileyeceğim. Muhakkak ki O Ğafûr dur, mağfiret sahibidir. Bu sefer kervan dördüncü yolculuğuna çıkıyordu. Ama bu sefer kervan Yakub (a.s)'ın rehberliğinde gidiyordu Mısır'a. Ana, baba, oğullar, kızlar, torunlar hep birlikte Mısır'a, Yusu-f'un yanına hareket eder. Yakub çocukları ata yurtları, İbrahim (a.s)'ın yurdu Filistin'den Mısıra doğru hareket eder. Ve işte girdiler bile Yusuf'un yurduna.

99. "Yusuf'un yanına geldiklerinde, o, anasını babasını bağrına bastı, "Allah'ın dilediğince, güven içinde Mısır'da yerleşin" dedi."

Yusuf'un topraklarına girdiklerinde Yusuf (a.s) büyük bir askeri erkanla onları karşıladı. Babası Ondan önce selâm verdi ve dedi ki, selâm sana ey hüzünleri gideren dedi ve Onu kucağına bastı. Yusuf anasını babasını kendisine âvâ etti. Boyunlarına sarılıp bağrına bastı onları. Ve dedi ki, Allah'ın dilemesiyle emin olarak buyurun Mısır'a giriniz.

100. "Ana babasını tahtın üzerine oturttu, hepsi onun önünde (Allah'a secde edip) eğildiler. O zaman Yusuf: "Babacığım! İşte bu, vaktiyle gördüğüm rüyanın çıkışıdır; Rabbim onu gerçekleştirdi. Şeytan, benimle kardeşlerimin

arasını bozduktan sonra, beni hapisten çıkaran, sizi çölden getiren Rabbim bana pek çok iyilikte bulundu. Doğrusu Rabbim dilediğine lütufkârdır, O şüphesiz bilendir, Hakîmdir" dedi."

Meliklik tahtına, krallık tahtına ana ve babasını çıkarıp oturttu. Ana, baba ve kardeşler, güneş, ay ve yıldızlar, on bir yıldız Yusuf'un önünde secdeye kapandılar. Yusuf'a selâm ve saygı secdesinde bulundular. Onun huzurunda baş eğerek, yüceliğini kabul ederek Onu selâmladılar. Nezaket gösterisinde bulundular. Veya Yusuf'a kavuşturan Allah'a şükür secdesi ettiler. Yusuf dedi ki, ey babacığım, işte vaktiyle gördüğüm rüyanın yorumu, tevili ve açığa çıkışı budur. Bir rüya görmüştü yıllar önce. Babasına anlatmıştı rüyasını. Gördüm ki bir güneş, bir ay ve on bir yıldız bana secde ediyor. Yusuf o zaman çocuktu. Şimdi büyümüş ve rüyası açığa çıkmıştı. İşte bir melik olmuş ve babasını, anasını meliklik tahtına oturtmuş, güneş, ay ve on bir yıldız selâm ve saygıda bulunuyorlardı.

Ey babacığım, İşte Rabbim rüyamı gerçek yaptı, hak yaptı. Beni zindandan çıkardığında bana iyiliklerde, lütuflarda bulundu. Ve şeytan benimle kardeşlerimin arasını açtıktan sonra çölden sizi buraya getirdi. Rabbim dilediklerine dilediği gibi lütuf sahibidir. O Allah Alîmdir, Hakîmdir. Her şeyi en iyi bilen ve her şeyi belli bir hikmetle yapan, hayata hakim olandır.

Evet işte hayata hakim olan, bilgi ve hikmet sahibi olan Allah böylece takdirini gerçekleştirmiştir. Baştan sona olayı planlayan, takdir eden ve uygulayan Allah'tır. İşte gördük. Rüyanın sahibi Allah'tı. Hayatın sahibi Allah'tı. Rüyayı gösteren Rabbimizdir. Sonra Yusuf (a.s) bu rüyasını babasına anlatıyor. Baba ve Yusuf (a.s)'lar haktan yana rol alıyor, ama kardeşleri hakka karşı rol alıyorlar. İsteselerdi onlar da hakka karşı rol almazlardı. Ama mesele neydi? İş nereye va-racaktı? Yâni Allah'ın takdir buyurduğu senâryo neydi? Mesele şuydu: İsrâil oğulları, yâni Yakub oğulları Mısıra gidecekti. Allah takdir etmişti bunu.

Lâkin bu senâryonun gerçekleşmesi adına perdede rol alan birileri vardı. Bu rolcülerden Yusuf'un kardeşleri Onu bir kuyuya atıyorlar. Bakıyoruz hemen sahnede rol alanlardan bir kervanı harekete geçiriyor Allah ve yollarını oraya denk getiriyor. Yıllardır o bölgede seyahat eden kervan o kuyuda suyun olmadığını bildikleri halde rolleri gereği kuyuya kova salıp çocuğu alıyorlar ve Mısıra götürüyorlar. Mısır pazarında çocuğu satmaya çalışırlarken Allah şehrin Azîzini harekete geçiriyor ve pazara uğratıyor. Sahnede Azîzin de rol aldığını

gö-rüyoruz. Azîz Yusuf'u satın alıyor ve artık Yusuf, Azîzin evindedir. Dikkat ediyor musunuz? Rabbimizin takdir buyurduğu senâryo nasıl da saat gibi işliyor? Sanki perdede, görünürde Yusuf'un kardeşleri var, kuyu var, kervan var, Azîz var rol oynayan, ama bu konularda sanki Allah'ın müdahalesi hiç yok gibi değil mi?

Her şey sanki kendiliğinden olup bitiyor gibi değil mi? Yâni şöyle dışarıdan sahneyi seyrettiğiniz zaman sanki kişiler bizzat kendi rollerini kendileri yapıyorlar gibi. Ama perde arkasında bir el var ki bunların hepsini O ayarlıyor. Sonra bir başka sahne, bir başka rolcü devrede. Azîzin karısı, onun Yusuf'a meyli, iftiralar, sıkandallar, zindan, kralın rüyası ve sonunda Mısıra sultan. Ama Allah'ın bizzat belli müdahaleleri var yine orada. Ne o? Krala rüya gösteriyor Allah. Bu Allah'ın bizzat ve direk müdahalesidir. İşte 7 semiz inek, 7 zayıf inek, Allah gösteriyor, Allah'tan başka kimse yapamaz ki bu işi. Allah sanki diyor ki bakın benim müdahalem var! Beni unutmayın! Meselâ Mısıra kıtlık veriyor, bunu Allah'tan başka kimse yapamaz.

Yusuf (a.s)'ın sözleri devam ediyor:
101. "Rabbim! Bana hükümranlık verdin, rüyaların yorumunu öğrettin. Ey göklerin ve yerin yaratanı! Dünya ve âhirette işlerimi yoluna koyan sensin; benim canımı Müslüman olarak al ve beni iyilere kat."

Ey Rabbim, bana mülk verdin, saltanat verdin ve bana hadiselerin yorumunu, problemlerin çözümünü, toplum yönetimini, devlet yönetimini öğrettin, rüyaların yorumunu öğrettin. Ey göklerin ve yerin yoktan var edicisi, Sen dünyada da âhirette de benim dostum, benim velîm, benim yardımcım. Beni Müslüman olarak vefat ettir, benim canımı Müslüman olarak al ve beni sâlihlerin arasına kat, sâlihlerle birlikte haşr et.
102,103. "Ey Muhammed! Sana böylece vahy ettiklerimiz, gayba ait haberlerdir. Onlar elbirliği edip düzen kurdukları zaman yanlarında değildin; sen ne kadar yürekten istersen iste, insanların çoğu inanmazlar."

İşte ey peygamberim, bunlar gayb haberleridir ki Biz onu saha vahy ediyoruz. Onlar içlerinde bir karara varmak isterlerken, onlar tuzak kurarlarken sen onların yanında değildin. Sen onlara şahit değildin ve onlardan haberin de yoktu. İşte senin hiç bilgin olmayan, geçmişin derinliklerinde kalıp kimsenin bilmesi mümkün olmayan bu olayı en küçük ayrıntılarına kadar sana bildirdik, sana vahy ettik. Ama sen haris olsan da, sen bütün varlığınla hırslanıp çabalasan

da insanların çoğu iman etmeyecekler. Hani soruyordunuz peygamberden? Bize İsrâil oğulları hakkında, Onların Mısıra gidişleri konusunda bilgi ver diyordunuz. İşte bilgi. Haydi iman etseniz ya. Haydi iman etseler ya ehl-i kitap olduklarını iddia edenler. Ama yine Müslüman olmuyor-lar, olmadılar.

Evet tıpkı Yusuf'un kardeşleri gibi davranacaklar kardeşleri Muhammed (a.s)'a. Tıpkı Yusuf'un ülkesinden ayrıldığı gibi kardeşleri Muhammed (a.s) da ülkesini terk edecek ve Medine'ye gidecek. Aynen Yusuf (a.s) gibi özleyecek Mekke'yi. Ama bir gün on bin kişilik bir orduyla Mekke'yi fethedecek. Artık Mekkeliler Onun da karşısında pişmanlık duyacaklar, boyun bükecekler, özür dileyecekler ve Müslüman olacaklar. Şu anda da Müslümanların Müslümanca hayatlarına geçit vermeyenler, Müslümanlara dünyayı zindan etmeye çalışanlar da bir gün gelecek onların karşısında ezilmişliği tadacaklar, onlardan özür dileyeceklerdir. Peki niye böyle olur insanlar? Bu gerçeği gör-müyorlar mı? Bilmiyorlar mı? Niye yıllar sonra gerçekleşecek bir teslimiyeti şu anda kabul edemiyorlar? Kaldı ki bu pişmanlık dünyada olmasa bile ölümle gerçekleşecektir. Bakın Mü'minûn sûresi bu gerçeği şöyle anlatıyordu:

"Allah da: "Az sonra pişman olacaklar" buyurdu."

(Mü'minûn 40)

Peygamberim sen üzülme, siz merak etmeyin, az bir zaman sonra onlar nadim olacaklar, pişman olacaklar. Siz sabredin, dirençle yolunuza devam edin, görevinizi yapmayı sürdürün, Müslümanca ka-labilmenin hesabını yapın. Kesinlikle bilesiniz ki ölüm çok yakındır, kı-yâmet çok yakındır, yakında onlar pişman olacaklar. Unutmayın ki dünya üzerinde hiç bir insan yoktur ki pek yakında keşke ben de Müslüman olsaydım diye pişmanlık duyacakları bir ortama gitmesinler. Hepsi hepsi bu yaptıklarından pişman olacaklar. Keşke, keşke di-yecekler, dövünecekler, yolunacaklar. Siz hiç onların yaptıklarına aldırış etmeden yolunuza devam edin.

Evet yarın ölümle birlikte bu adamlar pişman olacaklar ve keşke diyeceklerken niye ölüm gelmeden bu pişmanlığı gerçekleştirmi-yorlar? Niye acaba kendilerine hiç bir faydası olmayacak bir döneme bırakıyorlar bu pişmanlıklarını? Niye şu yaşadıkları dünya hayatında teslimiyet göstermiyorlar? Doğrusu bu insanları anlamak mümkün değildir. Halbuki peygamberler güvenilir insanlardır, kendilerine asla yük olmayan insanlardır.

104. "Oysa sen buna karşılık onlardan bir ücret de is-temiyorsun. Kur'an, âlemler için sadece bir öğüttür."

Sen onlardan bu yaptığın tebliğine karşılık, onları cennete kazandırmana karşılık bir ecir, bir ücret istemedin. O âlemler için ancak bir zikirdir. Evet ey peygamberim, sen bu dâvetinden ötürü, sen bu kıssayı, bu Allah vahyini kendilerine duyurmandan ötürü onlardan, onları hidâyete ulaştırandan ötürü onlardan bir mükâfat beklemedin. Mallarına, mülklerine, karılarına, kızlarına göz dikmedin. Âlemler için gündem olan, âlemler için şeref olan, âlemler için nasihat olan bir ki-tabı onlara duyurdun. Ama kabul etmeyenler kendi kendilerini bu şereften mahrum ettiler.

105. "Göklerde ve yerde nice belgeler vardır ki, yanlarından yüzlerini çevirerek geçerler."

Göklerde ve yerde nice âyetler var ki onlar o âyetlerin yanı başından geçerler de onlardan yüz çevirirler. İşte Yusuf sûresinin âyetleri, işte kitabın diğer âyetleri, işte işitsel âyetler, işte kâinatta serpiştirilmiş binlerce görsel âyetler. Arz, sema, bitkiler, bulutlar, hayvanlar, yıldızlar, dağlar taşlar, yağmurlar, geceler gündüzler... Bütün bunlar kendileriyle Allah'a gidilecek âyetlerken görmüyorlar, duymu-yorlar bu Allah âyetlerini. Bu âyetlerle mü'min olacakları yerde kâfir oluyorlar, zâlim oluyorlar.

106. "Onların çoğu ortak koşmadan Allah'a inanmazlar."

İnansalar bile onların pek çoğu Allah'a ancak müşrik olarak inanırlar. İlla Allah'a ortaklar bulurlar. Kendilerinin de tanrılıklarını iddia ederler. Kendileri gibi olanları da tanrı makamında görürler. Bazen güneşi, bazen ayı, bazen yıldızları, bazen insanları, idarecileri, tâğut-ları, bazen onların yasalarını, yönetmeliklerini, bazen âdetleri, bazen modayı tanrı makamında görürler. Hem Allah'ı dinleyelim hem de bunları derler. Hayatımızın bazı bölümlerine Allah, bazı bölümlerine de bunlar karışsın derler. Allah yoluna, peygamber yoluna, vahiy yoluna kurban olacakları yerde Allah ve peygamberi karşısında eğilenler karşısında eğiliyorlar. Allah'a kul olacakları yerde kendi hevâ ve hevesleriyle uydurdukları sistemlere, kendi diktikleri putlara kul köle olurlar. Ama sonunda o uydurdukları tanrılar kendilerine hiç bir fayda sağlamaz.

107. "Allah tarafından, onları kuşatacak bir azaba uğramalarından veya farkına varmadan, kıyâmet saatinin ansızın gelmesinden güvende midirler?"

Allah'ın azabı kendilerini bürüdüğü zaman, kuşattığı zaman mı iman edecek bu akılsızlar? Yahut hiç bir şeyden haberleri yokken kıyâmet ansızın

başlarına patladığı zaman mı iman edecek bu hainler? Neyi bekliyor bu adamlar? Ölümlerini veya kıyâmetlerini mi bekli-yorlar iman etmek için? Ne kıymeti olacak o zaman bu imanlarının?

108. "Ey Muhammed! de ki: "Benim yolum budur; ben ve bana uyanlar bilerek insanları Allah'a çağırırız. Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih ederim. Ben asla Allah'a eş koşanlardan değilim."

Sen onlara de ki peygamberim, işte bu benim yolumdur. İşte bu benim dinimdir. Ben ve bana uyanlar, benim safımda yer alanlarla, tercihini benden yana kullanan mü'minlerle birlikte insanları bu yola, Allah'a bir basiret üzere, bilinen, görünen, kimsenin yadırgamayacağı bir basiretle çağırıyorum. Allah'ın şanı şerefi çok üstündür. Allah yüceler yücesidir. Ve ben asla müşriklerden değilim. Ben hayatımda Al-lah'tan başka söz sahibi kabul etmiyorum. Benim hayatıma karışacak Allah'tan başka efendilerim, velîlerim yoktur. Ondan başka sığınacak, Ondan başka dua edecek, Ondan başka rızasını kazanacağım ve arzularını, yasalarını uygulayacağım varlık yoktur. Ben hayatı parçalayan müşriklerden değilim. Ben Rabbimin sıfatlarını, Rabbimin yetkilerini parçalayıp yerdekilere de yetki verenlerden değilim. Evet dâvet Allah'adır. Dâvet sadece hayata karışı olan ve kendisinden başka Rab, Melik ve İlâh olmayan Allah'a kulluğadır. Ve bunu yapacak olan da Allah'ın kutlu elçileridir:

109. "Senden önce kasabalar halkından şüphesiz, kendilerine vahy ettiğimiz bir takım insanlar gönderdik. Yeryüzün de dolaşmıyorlar mı ki, kendilerinden önce geçenlerin sonlarının ne olduğunu görsünler? Âhiret yurdu Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için hayırlıdır. Akıl etmez misiniz?"

Biz Senden önce kasabalar halkına hiç bir elçi göndermedik ki onlar ancak kendilerine vahy ettiğimiz bir takım erkeklerden olmasın. Onlar bir köy ahalisinden, bir kasaba ahalisinden, bir kent ahalisinden bir fert idiler. Ki onlar o toplumlar tarafından yadırganmasınlar. Bu da kim diyerek insanlar ürkmesinler. Bilmediğimiz, tanımadığımız bir insana biz nasıl iman edebiliriz? demesinler diye kendi köylerinden, kendi kasabalarından, kendi içlerinden, kendi akrabalarından kardeşlerinden elçiler gönderdik. İçlerinde doğup büyüyen, aralarında yaşayan, geçmişlerini bildikleri insanlar gönderdik.

Yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Kendilerinden önce geçenlerin âkıbetlerinin ne olduğuna hiç bakmazlar mı? Geçmişlerin âkıbetleri üzerinde hiç düşünmezler mi? Şu Kur'an sayfaları arasında bir gezinti yapmazlar mı? Şu batan kavimlerin, helâk olan toplumların kalıntılarının bulunduğu, harabelerinin,

yıkıntılarının bulunduğu arzda gezip dolaşmazlar mı? Görmüyorlar mı Nuh kavmini? Görmüyorlar mı Ad'ı, Semûd'u? Görmüyorlar mı Lût kavmini? Görmüyorlar mı Med-yen'i, Eykeliler'i? Görmüyorlar mı Firavunun yurdunu? Görmüyorlar mı Yusuf'un yurdunu? Görmüyorlar mı Süleyman ve Dâvûd (a.s)'ların saltanatlarını? Görmüyorlar mı Bizans'ı, Osmanlı'yı? Görmüyorlar mı geçmişle geleceği? Niye görmek istemiyorlar bu insanlar?

Yoksa görüyorlar da bir şey mi anlayamıyorlar? Yoksa bu kitabın sayfaları arasında gezinti yapmadıkları için mi bir şey anlayamıyorlar? Öyleyse kitap uzakta değil ki. Açsınlar bu kitabın sayfalarını. Gezsinler Bakara'da, Nisâ'da, Âl-i İmrân'da, Yusuf'ta. Çok mu zor şu kitabın rehberliğinde bir gezinti? Çok mu zor bu kitabın ba-siretine ulaşmak? Siz bilirsiniz, o zaman kör kalmaya mahkum olur-sunuz. Bunu tanımadıkça dünyayı da tanıyamayacaksın, bunu hiç bir zaman hatırından çıkarma. Bunu tanımadıkça ne geçmişi ne de geleceği bilemeyeceksin.

Unutmayın ki muttakiler için âhiret yurdu daha hayırlıdır. Âhi-ret yurdu hayatlarını Allah için yaşamak isteyenleri beklemektedir. Akıl etmez misiniz? Görmüyor musunuz? Anlamıyor musunuz Yusuf (a.s)'ın kıssasını? Görmediniz mi Allah'ın gücünü? Daha ne anlatılmalı size? Yoksa bu dünyada Firavunların, despotların, tâğutların, Al-lah'la savaşanların gücünü güç kabul edip de Rabbinizin gücünü güç kabul etmiyor musunuz?

110. "Öyle ki, peygamberler ümitsizliğe düşüp, yalanlandıklarını sandıkları bir sırada onlara yardımımız gelmiştir. Böylece, istediğimizi kurtarırız. Azabımız suçlu milletten geri çevrilemeyecektir."

Öyle ki Resuller üzüldüler, elçiler sıkıntı içinde bunaldılar, kuşatıldılar ve zannettiler ki artık insanlar tarafından yalanlandılar. Zannettiler ki artık kendilerine kimse inanmayacak, kendilerine kimse hüsnü kabul göstermeyecek ve artık başarılı olamayacaklar, artık başarı şansları kalmamıştır. Şu anda Müslümanların bir ümit inkisarına uğradıkları ve başarı şanslarının kalmadığını zannettikleri gibi. Evet peygamberler işkencenin, yalanlanmanın, yokluğun, güzsüzlüğün devam edip gideceğini zannettikleri bir anda Bizim yardımımız, Bizim imdadımız, Bizim desteğimiz onlara geldi de dilediğimizi kurtarıp

başarıya ulaştırıverdik. Mağlup durumdakileri galip konuma yükseltiverdik. Bizim baskımız, azabımız mücrimlerden asla ret olunmaz. Mücrimler yok olup giderken kurtulanlar ise peygamberler ve onların safında yer alanlardır.
111. "Andolsun ki, peygamberlerin kıssalarında, aklı olanlar için ibretler vardır. Kur'an uydurulabilen bir söz değildir. Fakat kendinden önceki Kitapları tasdik eden, inanan millete her şeyi açıklayan, doğru yolu gösteren bir rehber ve rahmettir."

Muhakkak ki bu peygamberlerin kıssalarında, Yusuf (a.s) ve kardeşlerinin kıssalarında, Nuh'un, Hûd'un, Sâlihin, İbrahim'in, Lût un, İsmail'in, İshak'ın, Yakub'un, Yusuf'un, Eyyub'un, Musâ'nın, Îsâ'nın kıssalarında ve Muhammed (a.s)'ın ve ashabının örnek hayatında akıl sahipleri için ibretler, dersler, âyetler vardır.

Bu Kur'an uydurulmuş bir söz değildir. Lâkin önündekini, yâni Tevrat'ı, Zebur'u, İncil'i tasdik eden ve her bir şeyi de tafsil edip açıklayan, insanlığın muhtaç olduğu her tür bilgiyi, her tür yasayı ortaya koyan ve hidâyet olan, yolunu şaşırmış insanlığa yol gösteren ve iman edenlere bir rahmet olan bir kitaptır. Bu kitap birileri tarafından uydurulmuş bir kitap değildir. Bu kitap Allah'tandır. Bu kitabı ne bir beşerin, ne bir peygamberin uydurması mümkün değildir. Bu kitap yi-ne önceden kendisi tarafından indirilmiş Tevrat, Zebur ve İncil'i tasdik etmektedir. Onları reddetmiyor. Ve bu kitap yollarını şaşırmış, programlarını şaşırmış insanlara yol göstermek ve mü'minlere rahmet olma özelliğinde bir kitaptır. Hidâyet bu kitabın hidâyetidir, yol bu kitabın yoludur, yasa bu kitabın yasasıdır, hayat programı bu kitabın programıdır, hüküm, kıssa bu kitabın kıssasıdır, rahmet, şifa bu kitabın şifasıdır. Allah bizi bu kitapla beraber olmaktan ayırmasın. Âmin.

- 13 -

RA'D SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kita-bımızın 13, nüzûl sıralamasına göre 96, birinci miûn grubunun 4. sûresi olan Ra'd sûresi Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 43. dür.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Resûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını “Gök gürültüsü” anlamına gelen sûre içindeki 13. âyette geçen “Er Ra’d” kelimesinden alan sûre Mekke’de nâzil olmuş 43 âyetlik bir sûredir. Bu isim sûrenin sembolik bir ismidir. Değilse sûre ne gökyüzünden, ne de gökyüzü cisimlerinden söz etmektedir. Sadece içinde geçen bu kelimeden ötürü kendisine bu isim verilmiştir.

Sûre Resûlullah efendimizin Mekke’deki sıkıntı içinde geçen döneminin sonlarına doğru Yunus ve Hûd sûrelerinin indiği dönemlerde nâzil olmuştur. Sûrenin muhtevası Resûlullah Efendimizin mesajını sunmasından epey bir zaman geçtiğini göstermektedir. Bir taraftan İslâm düşmanları onun mesajının önünü kesebilmek için farklı metotlara baş vururken, diğer taraftan onun mesajına gönül vermiş, ama müşriklerin dayanılmaz baskı ve zulümlerinden bıkmış müslü-manlar da ondan harikulâde mûcizeler beklemektedirler. Ey Allah’ın Resûlü öyle bir mûcize getir ki, bu müşrikler pes edip müslüman olsunlar ve biz de bu çektiğimiz işkencelerden kurtulalım demektedirler.

Onların bu arzularına cevap olarak Rabbimiz bu sûrede şöyle buyurur: Ey mü’minler vazgeçin bu isteklerinizden. Bunaltmayın elçimi. Elçimin böyle bir fonksiyonu ve yetkisi yoktur. Onun insanlara hidâyet etme gücü ve sorumluluğu yoktur. Bu yetki bana aittir. Sakın peygamberimi benimle karıştırmaya kalkışmayın. İnsanlar hidâyete talip olmuyorlar diye sakın üzülüp morallerinizi bozmayın. Onların bu inatları ne Rabbinizin gönderdiği âyetlerin azlığından, yetersizliğindendir, ne de elçinin görevini eksik yapışındandır. Onlar boş bir kibir ve inat içindedirler. Allah dilerse ölüleri mezarlarından diriltip onlarla konuşturabilir. Daha farklı görsel âyetler gönderebilir. Bu âyetler onları zoraki imana sevk etse bile, Allah bu zoraki imana iman demez. Böyle zoraki bir iman asla Allah’ın istediği iman değildir.

Benim elçimin benden onlara ilettiği mesaj hakkın, hakikatin ta kendisidir. Ama kâfirler gün kadar açık olan bu mesajı reddediyorlar. Mesajın temel unsurları olan tevhid, âhiret ve risâlet, nübüvvet haktır. Elçimin getirdiği bu mesaja iman edenler kendi menfaatleri gereği iman etmiş, inkâr edenler de kendi menfaatlerine zarar vermektedirler diyen sûre yine de bu gerçekler konusunda delilller ileri sürerek kalpleri ikna etmektedir. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım inşallah.

Sûre huruf-ı mukatta ile başlamaktadır.

1."Elif, Lâm, Mîm, Râ. Bunlar Kitabın âyetleridir. Sana Rabb'inden indirilen kitap haktır; fakat insanların çoğu inanmazlar."

Kur'an konusunda söz söyleme makamında bulunan âlimlerimiz sûre başlarında gelen bu âyetler Kur'an'a dikkat çekmedir demişler. Rabbimiz o güne kadar insanların, Kur'an'ın muhataplarının alışık olmadıkları bir ifadeyle söze başlayarak onların dikkatlerini kitap üzerine çekmek istemiştir. Allah buyuruyor ki sanki bu âyetleriyle: Kullarım! Dinleyin şu anda Allah konuşuyor! Bu sözü kendi sözlerinize benzetmeyin! İçinizden bir insan konuşuyor zannetmeyin! Şu anda içinizden birisi konuşmuyor! Şu anda Peygamber de konuşmuyor! Bu benim sözümdür! Şu anda Rabb'iniz konuşuyor! Gelin bunu benim sözüm olarak dinleyin! buyurarak kitabına ve kitabının önemine dikkat çekiyor.

Gelin ey insanlar, ey kullarım şu anda Allah konuşuyor! Bu söz insan sözüne benzemez! Âlim sözü, fazıl sözü, filozof sözü, psikolog sözü, sosyolog sözü, amir sözü, müdür sözü, baba ana sözü gibi dinlemeyin bunu! Sakın ha benim sözümü içinizden birinin sözüne benzetmeyin! İçinizden birinin sözünü dinleyip de çöpe attığınız gibi, ya da kulak ardı yaptığınız gibi benim sözümü de öylesine dinlemeye kalkışmayın! Şu anda ben konuşuyorum! Bu söz Allah sözüdür! İşte insanlar bu söze daha bir ciddi kulak versinler, daha bir ciddi dinlesinler diye böyle bir dikkat çekmedir denmiş.

İşte bunlar kitabın âyetleridir. Azîz olan, Alîm olan, ilim kendisinden olan, ilmin kaynağı olan, Rahîm olan, rahmeti sonsuz olan, sizi sizden çok seven, sizi sizden çok düşünen, sizin menfaatlerinizi, maslahatlarınızı sizden daha iyi bilen Rabb'inizin size hayat programı olarak gönderdiği kitabının âyetleridir bunlar. Çünkü bu kitap hayatın sahibi ve hayatı programlayan bir makamdan gelmektedir. Bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan Allah'tan gelme bir kitaptır bu. İşte böyle sözü söz olan, dediği dedik olan ve hayata hakim olan bir

kitaptır; bu kitap.

Aynı zamanda zaman içinde değeri, hükümleri, yasaları pör-süyüp, eskiyip, aşınıp değerini kaybetmeyecek bir kitaptır bu kitap. Çünkü bu kitabın yasaları zaman ve mekânla sınırlı değildir. Zamanın kendisini eskitemeyeceği, üzerinden yağmurlar, karlar, boralar geçse de, tek yasasına, tek harfine bile halel getiremeyeceği, asla hiçbir gücün ezip bozamayacağı kalpte olan, kabulde olan, Levh-i Mahfuzdan dünya âlemine yansıyan bir yazgının âyetleridir bunlar. Kıyâmete kadar eskimeden tüm insanlığın tüm problemlerini çözebilecek bir kitabın âyetleridir bunlar. Okunması, anlaşılması, üzerinde düşünülüp akıl yorulması ve hayatın kendisiyle düzenlenmesi gereken bir kitabın âyetleridir bunlar.

Bu kitap sana Rabb'inden hak olarak indirilmiştir. Kitabın indirilişi hak, kitabın kendisi hak, içindekiler haktır ama insanların pek çoğu bunu böylece bilip iman etmezler. İnsanlar ister kabullensinler, ister kabullenmesinler fark etmez, bu kitap hak bir kitaptır.

Allah kitabı hak ile indirmiştir. Allah kitabını haklı olarak indirmiştir. Her konuda hak odur. Rabbimiz kitabını hakkın ortaya çıması için, hakkın bâtıla galip gelmesi için indirmiştir. Veya insanların üzerinde ihtilâf ettikleri, çözüme kavuşturamadıkları, karar verip son sözü söyleyemedikleri her konuda son sözü söyleyecek olan, son hükmü verecek olan, hak olan, hukuk olan bir kitaptır bu. Hak kelimesi kitabımızda çok geçer. Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, cennet hak, cehennem hak, Sırat hak, terazi hak, Mizan hak, hepsi haktır. Ama insanlardan pek çoğu buna böylece inanmazlar. Kitabın hak oluşuna inanmayan kâfirler bir tarafa, bakıyorsunuz Müslümanlar bile bugün hak problemini gündeme getiriyorlar, lâkin problemi bu Hakka göre çözme konusunda kimse doğru dürüst iki kelime bile söyle-miyor.

Meselâ insan haklarını gündeme getiren Müslümanlar öncelikle Allah'ın haklarını gündeme getirmek zorundadırlar. Öncelikle Allah'ın hakkını gündeme getiremeyen Müslümanlar, kesinlikle hiç bir zaman kullarının hakkını gündeme getiremeyeceklerdir. Kaldı ki kulların hakkını değerlendirebilmek için de hak bir kitaba, hak bir mizana muhtaç olacaklardır, hak bir peygambere kulak vermek zorunda olacaklardır. İşte tüm problemlerin çözümü buradadır. Yâni bu kitaba gö-re bizim hakkımız nedir? Bunu bilmek zorundayız. Bulunduğunuz her bir ortamda hangi hak gündeme gelirse gelsin, kadın hakkı mı? Erkek hakkı mı? İşçi hakkı mı? İşveren hakkı mı? Öğretmen, öğrenci hakkı mı? Ana hakkı, baba

hakkı mı? Allah hakkı mı? Kulların hakkı mı? Bunu ancak bu kitap çözecektir. Bunun dışında bunları çözeceğine inandığımız başka bir kaynak bilmiyoruz. Çünkü bakın Rabbimiz buyurur ki:

"Haktan başka sadece dalâlet vardır."
(Yunus 32)

Eğer problemlerinizin çözümünü bu kitabın dışında ararsanız, kitabın ötesinde başka yerlerde ararsanız mutlaka bâtıla düşmek zorunda kalacaksınız. Başka değil, Hak sadece Rabb'inden gelendir. Kâbe konusunda, kıble konusunda, hukuk konusunda, kadın erkek hakları konusunda, ekonomi konusunda, kılık-kıyafet konusunda, si-yasal yapılanma konusunda eğitim konusunda da olsa, hangi konu olursa olsun bilelim ki hak Allah'tan gelendir. Hangi konu olursa olsun hak Rabb'inden gelendir. Hak Avrupa'dan gelen değil, hak A.B.D nin dediği değil, hak Avrupa'nın yaptığı değil, hak babamın dediği değil, hak hocamın dediği değil, hak bizim cemaatin dediği değil, hak Allah'tan gelendir. Hukuk Allah'ın hukukudur, yasa Allah'ın yasasıdır. İnsanların çoğu değil, hiçbirisi bunun böyle olduğuna inanmasa da biz böylece iman etmeliyiz ki mü'min olabilelim.

Evet hak olan, hukuk olan, tek yasa olan kitabını indirerek bi-ze emirlerini, yasaklarını bildiren, bizden istediği kulluğu, bizden istediği hayat programını gönderen Rabbimizin buna lâyık olduğunu, buna ehil olduğunu söylüyor. Onun gücünü, kudretini anlamak ister-seniz etrafınıza bir bakın. Etrafınızdaki Rabb'inizin âyetleri üzerinde bir gezinti yaparak düşünün diyerek bundan sonraki âyetinde Rab-bimiz rubûbiyetinin delillerini sunmaya başlayacak. Bakın ikinci âyet şöyle:

2. "Gökleri, gördüğünüz gibi, direksiz yükselten, sonra arşa hükmeden; her biri belli bir süreye kadar hareket edecek olan güneş ve ayı buyruğu altına alan, işleri yürüten, âyetleri uzun uzun açıklayan Allah'tır; ola ki Rabb'inize kavuşacağınıza kesin olarak inanırsınız."

Evet Allah semavatı direksiz yükseltmiştir. Şu semavata bir bakın ki o ve ondaki tüm gök cisimleri hiç bir imadı, hiçbir direği, payandası olmadan duruyor. Görünürde onları tutan hiçbir şey yok. Sadece Allah'ın kuvvet ve kudreti var. Siz bunun böyle olduğunu gözlerinizle görmektesiniz. Öyleyse gördüğünüz şeye delil getirmeye ne gerek var?

Âyetin bir başka mânâsı da: Sizin görebildiğiniz hiçbir direk olmadan

Allah semavatı yükseltmiş ve onlardakileri tutmaktadır. Yâni aslında semadaki gök cisimlerini orada tutan cazibe denen bir kısım direkler vardır ama siz onları görmüyorsunuz. Düşünebiliyor musu-nuz? Dünyamızdan milyarlarca daha büyük fiziki kütleye sahip olan şu güneşi, şu ayı, şu yıldızları, şu galaksileri, nebülözleri, bildiğimiz bilmediğimiz bu gök cisimlerini orada tutmak kolay değildir. Ama mutlak güç ve kudret sahibi Rabbimiz için hiç de zor değildir bu. Mahiyetini anlayamasak da Rabbimiz tutuyor onları orada. Onları ve bizi hikmet ve kudretiyle konumlarımızda tutan Allah'tır. İmtihan döneminin sona erip de kıyâmetin kopup, hesap kitap döneminin başlayacağı ana kadar da Rabbimiz onları yerli yerinde tutmaya devam edecek.

Hak olan kitabımızın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki kâinat imtihan konumundan hesap konumuna geçme komutunu alır almaz Rabbimiz şu andaki tutuşunu bırakıverecek. Her şeyin zimamını, ge-mini salıverecek ve işte o zaman güneşin defteri dürülecek, yıldızlar yerlerinden sökülüp imamesi kopmuş tesbih taneleri gibi sağa sola düşmeye, her şey birbirine vurmaya, her şey birbirine çarpmaya başlayacak ve ***Kaaria*** gerçekleşecek.

Veya en büyük olay, en büyük felâket gerçekleşecek. Kapıları çalan, akılları zayi eden, kalpleri yerinden oynatıp yürekleri hoplatan felâket gerçekleşecek. Korkunç dehşetiyle insanların kalplerini ve kulaklarını çarptığı için, insanların beyinlerinde patladığı bu isim verilmiştir. İnsanların kalplerine ve kulaklarına çarpacak, yürekleri yerinden oynatıp, kalpleri parça parça edecek, gökleri yarıp parça parça edecek, dağları ufalayıp tuz buz edecek, yıldızları yerlerinden söküp sağa sola atacak, güneşin ve ayın defterini dürecek, insanları hedefini şaşırmış ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilmez bir vaziyette kelebekler gibi sağa sola uçuracak kıyâmet hadisesi gerçekleşecek.

Evet şu anda bu cisimleri kudretiyle yaratan, var eden ve ye-rinde tutan Allah'tır.

Allah gökleri yerleri yaratmış, gökleri direksiz olarak yükselt-miş, ama sadece yaratmakla kalmamış arşı istivâ ederek yarattığı tüm varlıkları egemenliği altına da almıştır. Tüm kâinatı, tüm mevcudatı, tüm mülkünü hâkimiyeti altına, egemenliği altına almıştır. Canlı ve cansız tüm mevcudatı kendi saltanatı altına almıştır.

Rabbimizin arşı istivâ etmesi konusu Kur'an'ın başka yerlerinde de geçer. Rabbimizin bu âyetleri müteşabih ayetlerdendir. Öyley-se Rabbimizin arşı istivâ

etmesi konusunda fazla bir bilgimiz yoktur. Arş; sakf mânâsına bir yerin en yükseği, en üstü, en zirvesidir. Veya arş; kralların oturduğu tahtın lazımı olan mülk ve saltanattan kinayedir. Hani şu tabir kullanılır:

"Selle arşuhu"

Onun arşı (mülkü) yıkıldı. Mülkü yerinde olduğu ve hâkimiyeti devam ettiği zaman da:

"İsteva ala arşihi"

denir.

Arş bir kralın tahtına oturması demektir, ama böyle cismâni bir oturuş değil hükümdarlık sıfatıyla muttasıf olması demektir. Yâni hükümdarlığın taht sayesinde değil, tahtın hükümdar sayesinde ikâ-mesi anlatılır. Yâni

"İsteva maal arş"
Değil
"İsteva alel arş"

Yâni Allah arşla beraber oldu değil, Arştan üstün oldu, arşa hükmetti anlamınadır. Çünkü ***"İsteva"*** karar kılmak, tek düze ol-mak, yüksek olmak, yüce olmak, istila etmek, hâkimiyeti altına almak ve kaplamak anlamınadır.

Rabbimiz zaman ve mekândan münezzeh iken acaba bu âye-tiyle neyi kast ediyor. Burada imanımız gereği diyebileceğimiz en doğru ve en güzel söz şudur: Rabbimiz bu âyetiyle neyi kast ettiyse odur. Bu konuda tevile gerek de yoktur, imkânımız da yoktur. Çünkü bu tür âyetler müteşabih âyetlerdir ve bizim bu konularda bilgimiz olmadığı için aynen inanıyoruz. İnanıyoruz ki Rabbimiz arşı istivâ etmiştir. Ama bu istivânın ne demek olduğunu, keyfiyetinin ne olduğunu bilmiyoruz.

Birisi İmam Mâlik efendimize istivâdan sormuş, ***"keyfe"*** demiş. İmam Mâlik efendimiz bir müddet sustuktan sonra vücudundan müthiş bir ter boşanır ve der ki:

"İstivâ malum, keyf ise gayri makuldür. Buna iman vacip, sual ise

bidattir"

Allah haydir. Allah tüm kâinata hükmedendir. Allah tüm kâinatta sözü geçendir. Hıristiyanların dedikleri gibi Allah gökleri yeryüzünü yarattı da sonra yorulup dinlenmeye çekilmiş değildir. Aristo'nun ve Aristo yolunun yolcularının, demokratik kafaların dedikleri gibi dünyayı yaratmış sonra da ne haliniz varsa görün, nasıl isterseniz öylece yaşayın, ben dünyayla ilgilenmiyorum diyerek köşesine çekilmiş, dünya işini bize bırakmış değildir Allah. Hayata karışandır Allah. Hayata hükmedendir Allah. Tüm kâinatta hükmü geçendir Allah. Çünkü yaratılış bitmemiştir. ***"Kün"*** emriyle her an yaratılış devam etmektedir. Şu anda yaratılanlar Allah tarafından yaratılmakta, şu anda da tüm eylemlerimizi yaratan Allah'tır.

Güneşi ve ayı da Rabbimiz kendi emrine almıştır. Şu anda görebildiğiniz gök cisimlerinin en büyüğü olan güneşi ve ayı Allah kendi emrine almıştır. Her ikisi de Rab'lerine boyun büküp emrine teslim olmuşlardır. Öyleyse ey insanlar, sizden ve dünyanızdan mil-yarlarca kere daha büyük olan bu semavat bile Rabb'ine teslim olup boyun bükmüşken siz kime teslim oluyorsunuz? Semavat Rabb'ini dinlerken siz kimleri dinlemeye? kimlere kulluk etmeye, kimlerin yasalarını uygulayıp kimleri razı etmeye çalışıyorsunuz?

Bu tür gündüzden, geceden, semadan ve arzdan, çevreden ve insandan, yaratılıştan söz eden, yâni bizim duyu organlarımızla ulaşabildiğimiz bilgi alanlarından söz eden âyetler, Cenâb-ı Hakkın tek Rab olmasını ve tek İlâh oluşunu anlatan âyetlerdir. Bakın ey kullarım, Rabb'inizin ilmi ve kudreti işte budur! Bunları yapan, yaratan Allah'tır diyen âyetlerdir. Cenâb-ı Hakkın rubûbiyetini ortaya koyan âyetlerdir. Eğer bütün bunları yapan, yaratan Allah'sa, Allah'ın bütün bunlara gücü yetiyorsa, elbette size de gücü yeter. Sizi de yeniden öldürmeye, diriltmeye gücü yeter.

Veya eğer bu konuları idareye bilgisi yetiyorsa sizin de ha-yatınızı düzenlemeye bilgisi yeter mânâsına gelen âyetlerdir. Bütün bunları bilen, beceren Allah sizin hayat programınızı bilmez mi? Sizin hukukunuzu, sizin nasıl bir hayat yaşayacağınızı bilmez mi? Diyen âyetlerdir bunlar.

Tüm bu Rabb'inizin yarattığı varlıklar, gördüğünüz, görmediğiniz, bildiğiniz, bilmediğiniz tüm bu varlıklar Allah'ın kendilerine belirlediği yörüngelerinde programlarında yine Allah'ın takdir buyurduğu bir süreye kadar, kıyâmet gününe kadar yüzüp gitmekte akıp gitmektedirler. Müzzemmil

sûresinde de haber verildiğine göre peygamberin karada böyle bir yüzüşünden söz ediliyor. Ne demek bu? Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun mânâsı tüm varlıklar için kendilerine tahsis edilen programın devamının icrası demektir. Allah'ın belirlediği hayat programının icrası demektir. Allah güneşe, aya, yıldızlara bir yol, bir yörünge, bir program tahsis etmiştir ki onlar Rab'leri tarafından kendilerine tahsis edilen, çizilen bu programı icra edip yüzüp giderler.

Yâni tüm bu varlıklar Rab'lerinin kendileri için belirlediği yörüngenin içinde hareket ederler. İşte tıpkı onlar gibi insan da kendisine gece hazırlayacağı program içinde gündüz yüzüp gidecektir.

Gece okunan âyetler, gece ilgi kurulan vahiy ona bir program çizecek ve gündüz o bu vahyin kendisi için çizdiği program dahilinde yüzüp gidecek, yâni bu programı icra edecektir diğer varlıklar gibi.

Allah işlerin tümünü tedbir ediyor, idare ediyor, ayarlıyor, düzene koyuyor. Kullarına şah damarlarından daha yakın olarak Rabbi-miz, kulları neredeyse onlarla birlikte olarak hayatlarını düzenliyor. Yâni sadece gökleri yaratan, sadece göklere egemen olan ve dünya işlerini bize bırakan değildir Allah.

Ve sizler âhiret konusunda, diriliş ve hesap kitap konusunda yakîne ulaşasınız diye, âhiret konusunda yüzde yüzden de öte kesin bir bilgiye ulaşasınız diye, böylece bu âyetler üzerinde kafa yorup, iman edip, bu âyetlerle yol bulup bir gün Allah'a kavuşacağınız konusunda kesin bilgiye ulaşasınız, hesaba çekileceğinize kesin iman edesiniz diye Allah âyetlerini tafsil edip size açıklıyor. Artık insanların Allah'a karşı arkasına saklanacakları bir mâzeretleri, ileri sürecekleri bir delilleri kalmasın diye Allah âyetlerini açık açık ortaya koyuyor.

Yâni, ya Rabbi! Madem ki Rabbimiz olarak sen vardın! Ma-dem ki bizi sen yaratmıştın! Madem ki hayatımızı sana borçluyduk! Madem ki Rab olarak, İlâh ve Mâbud olarak sadece seni dinleyecektik! Senden başkalarına asla minnetimiz ve kulluğumuz olmayacaktı! Madem ki bizi yaşadığımız bu hayatın sonunda hesaba çekecek olan sendin! Madem ki hesabı sadece sana ödeyecektik! Madem ki öbür tarafta cennetin vardı, cehennemin vardı! Madem ki bizden kulluk istiyordun! Eh öyle de bize bunları niye bildirmedin? Niye bize önceden

haber vermedin? Bize niye kitaplar ve elçiler göndermedin? Madem ki bu kadar güzel bir cennetin vardı da neden bizi önceden bilgilendirmedin? Madem bu kadar dayanılmaz bir cehennemin vardı da niye önceden bizi onunla uyarmadın? diyerek Allah'a karşı delil getirmeye hiç kimsenin hakkı kalmasın diye âyetlerini tafsilatlı bir şekilde ortaya koyuyor Rabbimiz.

3. "Yeri düzleyen, orada dağlar, nehirler var eden, her türlü üründen çift çift yetiştiren, gündüzü geceyle bürüyen de O'dur. Doğrusu bunlarda, düşünen kimseler için ibretler vardır."

O Allah ki yeryüzünü yayan, uzatan bizim istifademize su-nandır. Evet semavatı anlattıktan sonra şimdi de arzdan, yaşadığımız yeryüzünden rubûbiyetine deliller anlatıyor Rabbimiz. Bir beşik gibi, bir döşek gibi arzı bizim altımıza yaymış, sermiş, geniş kılmış. Sonra:

O yeryüzünde dağlar ve nehirler var etmiştir Rabbimiz. Evet o Allah ki yerin üstünde sabit dağlar yaratmıştır. Yâni dağları arzın üstüne baskılar yaptı. Çiviler, kazıklar yaptı dağları. Kur'an'ın başka yerlerinde Rabbimizin yeryüzünü bu dağlarla dengelediği anlatılır. Yâni semada, fezada, boşlukta dönüp duran dünyanın dengesini sağlamak için dağları böyle kazıklar olarak çakıvermiştir Rabbimiz. Sonra bu dağların arasından nehirler akıtıvermiş. Evet işte bunu yapan Allah'tır. Bu dünyanızı böyle boşlukta tutan Allah'tır. Bu konuda işleyen kanunların tamamının arkasında işleyen el Rabb'inizin elidir.

Evet ekinlerinizi ekip dikmeniz için nehirleri akıttı da onunla her tür meyveden, her tür üründen çifter, çifter yetiştiriverdi. Evet yaratıp düzenlediği, yaydığı arzda nehirlerle Rabbimiz bereketler meydana getirdi. Yeryüzünde hayra ve hayata vesile olacak sular, madenler, hava ve diğer elementler gibi hiç bitip tükenmeyen bereketler yarattı, kullarının rızıklarını da takdir buyurdu. Rabbimiz binlerce yıldır üzerinde hayat sürenler için, insanlar ve diğer varlıklar için bitip tükenmeyen bereketler var etti. Bitmez tükenmez rızıklar yarattı. Tüm canlıların üzerinde hayatlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan bütün ihtiyaçlarını yaratmıştır orada Rabbimiz.

Üstelik üreme ve çoğalma için her şeyden de çift yaratmıştır. Erkek-kadın gibi meyve ve sebzelerde de erkek ve dişi organlar vardır. Bu organların döllenmesi sayesinde meyveler oluşmaktadır. Bazı ağaçlarda hem erkek hem de

dişi organ, bazılarında sadece erkek, ya da dişi organ vardır. Bu telkih sonucu tadı, rengi, kokusu farklı, her bireri değişik güzellikte meyveler sunulmaktadır bize. Sonra:

Allah geceyi gündüzün üzerine geçirmek, gündüzü de gecenin üzerine kapatmak sûretiyle, geceden gündüzü, gündüzden geceyi yarıp çıkarmak sûretiyle sizin hayatınızın devamını sağlamaktadır.

Evet gece ve gündüz Allah'ın iki ayrı âyetidir. Sadece Allah'ın egemen olduğu, sadece üzerlerinde Allah'ın sözünün geçtiği, başka hiç kimsenin sözünün geçmediği iki âyet. Egemenlik bizdedir diyen, hâkimiyet bizdedir diyen yeryüzü tanrılarının, yeryüzü tanrı ve sahte tanrıçalarının zerre kadar söz geçiremeyecekleri iki âyet. Bu iki âyetini bize tanıtırken buyuruyor ki Rabbimiz. Ey kullarım, sizin hiç müdahale edip değiştiremediğiniz gece ve gündüz benim âyetlerimdir. Onlar sadece bana teslim olup, bana boyun bükmüşlerdir. Gece ve gündüzü peş peşe getiren Benim. Geceye ve gündüze ferman eden, bu kâinat çarkını hiç durmadan çeviren, döndüren Benim. Öyleyse Rab ve İlâh Benim, sadece Bana kulluk edin buyurmaktadır.

Yâni ey kullarım unutmayın ki Ben, bütün bunları size coğ-rafya bilgisi vermek için, botanik konusunda sizi bilgilendirmek için, veya sizi eğlendirip hoş vakitler geçirmeniz için anlatmıyorum. Etrafınıza bir daha bakmanızı, çevrenizdeki âyetlerimi bir daha gözden geçirmenizi, Benim rubûbiyet ve ulûhiyetime delil olarak size arz ettiğim bu âyetlerim üzerinde ibretle ve tefekkürle kafa yorarak gücümü, kudretimi ve hikmetimi anlamanız, kavramanız ve Bana kul olmanız, teslim olmanız için anlatıyorum.

Şu altınıza bir döşek gibi yaydığım yeryüzüne, şu ona denge unsuru olarak çaktığım dağlara, o dağların eteklerindeki ekime dikime elverişli olsun diye düzenlediğim ovalara, şu dağların eteklerinden ovaları sulamak için akıttığım nehirlere, şu yiyip içtiklerinize bir bakın. Bakın da bunları Benden başka becerebilecek birileri var mı yok mu bir düşünün? Kimin ekmeğini yiyip de kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün? Ama işte bütün bu anlatılanlarda, bütün bu âyetlerde:

Düşünen kimseler için ibret alınacak âyetler vardır. Tabii dü-şünen, kafa yoran, aklını kullanan insanlar için bu âyetler bir değer ifade eder. Lâkin bütün bu âyetler düşünmeyen, akıllarını kullanmayan insanlar için hiçbir şey ifade etmeyecektir.

Bütün bu âyetleriyle rubûbiyetini gündeme getiren Rabbimiz bize diyor ki: Kullarım! Ben mülk elinde olanım! Ben mülke sahip ola-nım! Göklerin ve yerin mülkü Benimdir! Sizler de sahip olduklarınız da dünyanız da, arzınız da, semanız da, ayınız güneşiniz de, havanız, suyunuz da, yediğiniz içtiğiniz de hepsi Benimdir! Ben mülkün sahibiyim! Hayatın sahibi Benim! Ben bereket kaynağıyım! Sizi yaratan, sizi yoktan var eden, şu anda size sunduğum nimetlerimle sizin hayatınızı devam ettiren benim! Varlığınızı Bana borçlusunuz! Yiyeceğinizi, içeceğinizi, suyunuzu, semanızı, arzınızı her şeyinizi yaratan Benim! Unutmayın ki şu anda üstünde yaşadığınız arzı yaratan ve size boyun eğdiren, sizin emrinize âmâde kılan, onu sizin için zelûl kılan, onu sizin için bir döşek, bir firaş kılan, yayan, seren Benim!

Ama unutmayın ki Ben istediğim için arz size boyun bükmektedir. Ben istediğim için gece ve gündüz sizin emrinizdedir. Ben istediğim için bu dağlar, bu nehirler, bu meyveler ve sebzeler size sunulmaktadır. Bütün bunları sizin emrinize âmâde kılanın Ben olduğumu, Benim sayemde bunlara ulaştığınızı unutmayın. Beni böylece bilin, böylece tanıyın ve Bana böylece inanın. Beni arza hakim tanıyın. Beni arza etkin bilin. Beni arza galip bilin. Beni göklere ve yerlere egemen olarak tanıyın. Yerken, içerken, gezerken, dolaşırken, yatarken, kalkarken, binerken, kullanırken hep bu niyet içinde olun. Bana kul olduğunuzu unutmadan yaşayın diyor Rabbimiz.

4. "Yeryüzünde, hepsi de aynı su ile sulanan, bir-birine komşu toprak parçaları, tek ve çok köklü üzüm bağları, ekinler, hurma ağaçları vardır. Fakat onları şekil ve lezzetçe birbirinden farklı kılmışızdır. Düşünen kimseler için bunda ibretler vardır."

Evet arzda, yeryüzünde birbirine komşu kıtalar vardır. Birbi-rine bitişik, birbirine komşu ama birbirinden farklı fiziki özelliklere, bitki örtülerine sahip kıtalar, toprak parçaları vardır. Rabbimiz onların arasını denizlerle, okyanuslarla ayırmış. Bütün bunlarda insanlar için çok büyük menfaatler vardır.

Ve hepsinde aynı suyla sulanan **sınvan, gayrı sınvan** üzüm bağları, ekinler, hurma ağaçları vardır. Buradaki sınvan, gayri sınvan Allahu âlem tek gövde üzerinde duran, tek gövde üzerinde çatallanan anlamınadır. Aynı bitim yerinde; ama faklı gövdelere ayrılan anlamınadır. Tek bir gövde üzerinde yükselen ağaçlar ve çatallanan ağaçlar. Ekinler de tek gövde üzerinde yükselirler. Bunlar aynı sudan sulandıkları halde, aynı topraktan gıda aldıkları halde şekil ve lezzet bakımından birbirlerinden farklı kıldık diyor Rabbimiz.

Su aynı su, toprak aynı toprak, hava aynı hava, güneş aynı güneş ama bakıyoruz meyvelerin renkleri farklı, şekilleri farklı, tatları farklı, kokuları birbirinden farklıdır. Kimisi tatlı, kimisi tuzlu, kimisi ekşi, kimisi acı, kimisi yağlı, kimisi beyaz, kimisi siyah, kimisi sarı, kimisi kırmızı...

Meselâ elma ile armut aynı suyla sulandıkları, aynı toprakla beslendikleri halde birbirlerine benzemedikleri gibi elmanın kırk çeşidi de birbirlerinden farklıdır. Hangi fabrikada imal ediliyor bunlar? Hiç düşünmüyor musunuz? Lâkin bunlara ne kadar muhtaçsınız değil mi? Bunlarsız yaşayamazsınız değil mi? Hayatınızın devamı bunların varlığına bağlı değil mi? Şu insanların yaptıkları ve gururla insanlığa takdim ettikleri bu teknolojik şeylerin hiç birisi bunların yerini tutup karın doyurmuyor değil mi? Peki acaba bunlardan bir tanesini siz kendiniz yaratabilir misiniz?

Veya sizlerin şu anda güçlü gördükleriniz, hâkimiyeti kendilerine verip yasalarına tabi olduklarınız insanlar yapabilirler mi? yaratabilirler mi bunlardan bir tanesini? Güçleri yeter mi buna onların? Bir de meselenin bir başka boyutuna dikkatlerinizi çekerek şöyle sorayım. Acaba sizlerin şu anda bedava yiyip içtiğiniz tüm bu nimetler Allah’tan değil de insanlardan olsaydı, tüm bu nimetlerin sahibi insanlar olsaydı, acaba bu kadar rahat bu nimetlerden istifade imkânı bulabilir miydiniz? Onları bu kadar rahat alabilir miydiniz insanların ellerinden? Eğer bu dünya, bu nimetler insanların elinde olsaydı, insanların mülkünde olsaydı, bu kadar cömertçe onu insanlara sunabilir miydi? onu da bir düşünün.

İşte ey Allah’ın kulları unutmayın ki sizin böyle cömert bir Rabb’iniz var. Kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını salladığınızı bir dü-şünün. Kimin nimetlerinden istifade edip de kimlere kulluk ettiğinizi bir düşünün.

Demek ki bizi yaratan ama yarattığı gibi öyle başı boş bırakmayan, kendi halimize terk etmeyen ve hayatımızın devamı için dünyada yaşam şartlarımızı da ayarlayan bir Rab'le karşı karşıyayız. Dünyayı bizim için yaşam yeri olarak hazırlayıvermiş Rabbimiz. Ama elbette:

Bütün bunlarda akıl eden, aklını kullanan, akıl yoran insanlar için âyetler, ibretler vardır. Zaten tüm bunları düşünmeyen, tüm bunların kim tarafından ve ne için verildiği üzerinde ciddi ciddi kafa yormaya yanaşmayan insana insan demek mümkün müdür? siz söyleyin. Şu kupkuru üzüm çubuğunun içini şeker

usaresiyle dolduran kimdir? Şu gördüğümüz her bir ağacın her bir dalında yüzlerce fabrika kurup yediğimiz ayrı ayrı renklerde, ayrı ayrı tatlarda bu meyveleri yaratan kimdir? Bütün bunları düşünen anlayan bir kavim için, bir toplum için biz bu âyetlerimizi açıklıyoruz anlatıyoruz diyor Rabbimiz. Ama tüm bunları kendi güçlerine, kendi becerilerine, ya da işte kör tabiat güçlerine veren kimseler için bu âyetler hiç bir mânâ ifade etmeyecektir.

5. "Şaşacaksan, onların: "Biz toprak olunca mı yeniden yaratılacağız? "demelerine şaşmak gerekir. İşte onlar Rab'lerini inkâr edenlerdir. İşte onlar boyunlarına de-mir halkalar vurulanlardır. İşte onlar cehennemliklerdir, orada temelli kalacaklardır."

Eğer bunlar nasıl böyle oluyor? Bütün bu nimetler, bütün bu âyetler nasıl var ediliyor? diye hayret ediyorsan, asıl hayret edilecek, asıl şaşılıp taaccüp edilecek konu bunca âyetleriyle Rab'lerinin gücünü, kudretini tanıyamamış kâfirlerin şu sözleridir: Nasıl, nasıl? Bizler toprak olduktan sonra mı? Bizler öldükten, toprak bizim etlerimizi yiyip, kemiklerimizi çürüttükten sonra mı yeniden diriltileceğiz? Bu kesinlikle mümkün değildir. Sen onu bizim külahımıza anlat diyenlerin sözleridir. Bunlar Rab'lerine küfreden, Rab'lerini tanımayan, Allah'ın gücünden, kudretinden, Allah'ın âyetlerinden habersiz olan insanlardır. Bunlar Rab'lerini örten, örtbas eden, Rab'lerinin âyetleriyle ilgi kurmadan bir hayat yaşayan insanlardır.

Aslında öldükten sonra hesap kitap için tekrar diriliş hayret edilecek, şaşılacak bir şey değildir. Asıl hayret edilip şaşılacak şey bu hayatın sonunda bir dirilişin olmamasıdır. Asıl şaşılacak şey yaşa-dığımız bu hayatın sonunda bir hesap kitabın olmaması, herkesin yaptığının yanına kar kalmasıdır. Eğer bu hayatın sonunda bir diriliş yoksa, yaptıklarımızın hesabını ödemek yoksa o zaman gerçekten bu hayatın hiçbir anlamı kalmaz. O zaman zalimlerin, kâfirlerin yaptıkları yanlarına kar kalırken mü'minlerin, âdillerin, mazlumların yaptıkları da boşa gidecek, onlar tamamı enayi sayılacaklardır. Evet asıl hayret edilecek şey öldükten sonra tekrar diriliş değil, bilâkis dirilişin olmamasıdır.

Yâni bu kâfirler ölüm sonrası tekrar dirilişin gerçekleşeceğine taaccüp mü ediyorlar? Hayret edilecek bir şey mi kabul ediyorlar bunu? Niye şaşıyorlar da buna? İlk yaratılışları neydi bu adamların? İlk defa nasıl yaratılmışlardı bu adamlar? Onları ilk defa yaratan Allah ikinci defa yaratamaz mı? Nasıl düşünüyorlar bu adamlar? Toprak olduktan sonra bir daha diriltilemeyeceklerini mi söylüyorlar? Çok mu hayret edilecek bir husustur bu? Halbuki anamızın-

babamızın yedikleri yeryüzünün değişik meyvelerinden oluşan, meniden meydana gelmedik mi bizler?

Böylece bizi ilk defa topraktan toplayıp yaratan Allah ölümümüzden sonra aynı topraktan tekrar toplayıp diriltmeye kadir değil mi? Ama bu kâfirler, bu ölüm ötesi hayatı ve o hayatın hesabını ki-tabını reddedenler Rab'lerini örten, Rab'lerinin âyetlerini, Rab'lerinin gücünü kudretini örtbas eden, Rab'lerine karşı nankörlük eden kim-selerdir. Rab'lerinin bunca nimetlerine karşı nankörlük etmektedirler. Ama bakın âyetin devamında Rabbimiz onların bu nankörlüklerinin karşılığını ödeyeceklerini şöylece anlatıyor:

Onların boyunlarında ağlâl vardır. Allah onların boyunlarına boyunduruklar, tomruklar, zincirler, bukağılar vuracaktır. Ve onlar cehennem ashabıdırlar. Cehennemin sohbetçisidirler onlar. Ebedîyen, hiç çıkmamacasına orada azabın içinde unutulacaktır onlar. Hal böyleyken bu kâfirler:

6. "Puta tapanlar senden, iyilikten önce kötülük isterler, oysa onlardan önce nice ibret alınacak cezalar verilmiştir. Doğrusu Rabb'inin, insanların zulümlerine rağmen onlara mağfireti vardır. Rabb'inin cezalandırması çetindir."

Evet onlar iyilikten önce kötülüğü istiyorlar. Kendileri için iyilikten önce kötülüğe acele ediyorlar. Kötülüğü çabuklaştırmak istiyorlar. Hemen kendilerine vaat edilen azabın gelmesini istiyorlar. Hani nerde kaldı şu sözünü ettiğiniz azap? Bir an evvel gelse de görsek ya! Di-yorlar. Ey peygamber! Ve ey peygamber yolunun yolcuları! Şu bizi tehdit edip durduğunuz azap nerde kaldı? Hani niye gelmiyor ya? diyerek alay ediyorlar. Halbuki ölüm bize her şeyden daha yakındır. Gerçi şu anda bundan gafil olan insanlar ölümün, âhiretin, hesabın, kitabın değil de başka şeylerin acelecisidirler. Paranın, pulun, makamın, mansıbın, hattâ kimi günâha batmış kimseler yaşadıkları hayatın karşılığı olarak kendilerini bekleyen azabın, ateşin acelecisidirler.

Yaşadıkları hayatla sanki; gelsin bakalım, ne gelecekse gelsin de görelim diyorlar. Ey peygamber! Ve ey peygamber yolunun yol-cuları! Haydi ne getirecekseniz getirin de bir görelim! diyerek alaylı bir biçimde azaplarını acele istemektedirler. Akılsızlar gariptir ki Allah'tan istenmesi ve beklenmesi gereken şeyleri Allah elçilerinden ve onların yolunun yolcusu Müslümanlardan istiyorlar. Haydi ey peygamber şu bize vaat edip durduğun azap neyse getir de görelim bakalım diyorlar. Veya bugün kâfirler bunu şu andaki Müslümanlardan istiyorlar.

Tabii hainler ne peygamberlerin ne de onların yolcularının böyle bir azabı acilen kendilerine getiremeyeceklerini bildikleri için de bu konuda cesur davranabiliyorlar. Güya Müslümanlara delil getirmiş ve galip gelmiş sayıyorlar kendilerini ve işledikleri suçlara devama kılıf bulduklarını zannediyorlar. Tabii bunlar yeni değil, geçmiş toplumlar da peygamberlerinden aynı şeyleri istemişlerdi. Kur’an bunu detayıyla anlatır.

Evet bu beyinsizlerin bu isteklerine karşılık Rabbimiz buyurur ki bakın:

Halbuki bu beyinsizler bilmiyorlar, kendilerinden önce nice ibret alınacak cezalar verilmiştir. Kendilerinden önce niceleri de aynen bunlar gibi tavır takındılar da Allah onları yerin dibine batırmıştır. Öncekilerin başlarına gelenleri bilmiyorlar bu hainler. Ve bir de:

Doğrusu Rabb’in gece-gündüz günâh işleyen, kendilerini Allah’a kulluk ortamının dışında tutarak hem Allah’a karşı, hem kendilerine, hem de çevrelerine karşı zulmeden kimselere karşı merhametle muamele etmektedir. Halbuki Allah’ın yakalaması, Rabb’inin cezalandırması pek çetindir.

Yâni eğer Allah insanlar için onların işledikleri suçlar yüzünden hak ettikleri şerri acele etseydi, yâni bu insanların amellerinin karşılığını dünyada hemen gönderme konusunda acele etseydi, nasıl? Onların hayra, hayır konusuna acele edip istedikleri gibi, yâni paraya, pula, mala mülke, dünyaya, dünyalıklara acele edip onları istedikleri gibi, onların dünyalık oldukları, maddeci kesildikleri gibi Allah da onlar için amellerinin karşılığı olan cezalarını, azaplarını gönderme konusunda acele etseydi onların ecelleri hemen acele gelir ve defterleri dürülürdü. Ama böyle yapmıyor Rabbimiz. Mühlet veriyor, imkân tanıyor belki dönerler diye. Belki pişman olurlar da bana kulluğu karar verirler diye. Yâni Allah aslında bu hainler cahillikleri sebebiyle kendileri hakkında şerri acele isteseler de Allah’ın onlara imkân tanıması kendilerinin hayrınadır da bunlar farkında değiller.

Alçaklar bakmıyorlar öncekilerin başlarına gelenlere. Önceki toplumlar da peygamberlerinden azap istemişlerdi de Âd kavmi, Se-mûd toplumu, Nuh kavmi, Lût kavmi aynı tavrı sergilemişlerdi de, is-tedikleri azap kendilerini kuşatıvermişti. Ama merhametlilerin en mer-hametlisi olan Rabbimiz onlara acıdığı için onların bu zulümlerine, bu küfürlerine, bu şirklerine ve bu

cüretlerine karşılık hak ettikleri azabı hemen gönderip defterlerini dürüvermiyor. Mühlet tanıyor ki acaba küfürlerini, zulümlerini bir gün anlayıp dönerler mi diye. Ama eğer bu alçaklar akıllarını başlarına alıp adam olmazlarsa kesin bilsinler ki Allah ***Şediydül ikâptır.*** Yakalaması ve azap etmesi çok şedittir. Buna rağmen bakın kâfirler dediler ki:

7. "İnkâr edenler: "Rabb'inden Muhammed'e bir mûcize indirilmeli değil miydi?" derler. Sen ancak bir uyarıcısın. Her milletin bir yol göstereni vardır."

Evet kâfirler diyorlar ki o peygambere bir âyet inseydi ya! Ona bir âyet inmeli değil miydi? Rabb'inden bir mûcize gelse ya bu peygambere! Alçaklar peygamberden âyet istiyorlar. Sanki Allah peygamberine hiç âyet göndermemiş. Sanki yol bulabilmek için, iman edebilmek için, amele yönelebilmek için âyete ihtiyaçları var da Allah onları bundan mahrum bırakmış. Yeni ve farklı âyet istiyorlar. Âyet mi istiyorsunuz? Şu elinizdeki Allah'ın âyetleri yetmiyor mu size? Şu elinizdeki kitabın âyetleri, şu kâinatta Allah'ın serpiştirdiği meşhut âyetler yetmiyor mu? Allah'tan âyet istiyorlar, halbuki Allah'ın âyetlerinden habersizler alçaklar. Allah'ın kendileriyle konuşmasını istiyorlar, halbuki şu elimdeki kitabın âyetleriyle Allah'ın kendileriyle konuştuğunun farkında değiller. Anlıyorlar aslında da; yamukluk yapıyorlar.

Peygamberim, sen ancak bir uyarıcısın. Onlara bir âyet getirmek veya onların bu tür herzelerine cevap vermek gibi bir sorumluluğun yoktur senin. Sen sadece Rabb'inden gelen âyetleri onlara duyurmak, bu âyetlerle onları uyarmak zorundasın. Bunun ötesinde senin herhangi bir görevin yoktur. Âyet gönderme yetkisi Allah'a aittir. Peygambere verilen âyetler ne onun muhataplarının isteklerine, ne de peygamberin arzularına göre tespit edilmez. Ve bu iş sadece sana ait de değildir. Her topluma bir Hâdî, bir peygamber gönderilmiştir, onların hepsi için aynı yasa geçerlidir.

Öyleyse ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları bunu asla unutmayın. Size ancak sözü dinleyenler, söze kulak verenler, sözü işiten ve onu anlayan kimseler icabet edeceklerdir. Alıcı cihazları çalışan, fıtratları diri ve faal olan kimseler ancak icabet edecektir. Fıtratları bozulmuş olanlar, yaratılış melekelerini kaybetmiş, duymaz, işitmez hale gelmiş, doğruya yönelme istidatlarını kaybetmiş, ölü olanlara gelince bilesiniz ki onları ancak Allah diriltecektir. Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberlerin ne de başka

birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur.

Zira Allah'ın duyurmadığına kimse bir şey duyuramaz. Allah'ın söyletmediğine kimse bir şey söyletemez. Allah'ın göstermediğine kimse bir şey gösteremez. Allah'ın şaşırttığını kimse yola getiremez. Bunlar kabirdekiler gibi değillerdir. Bunlar vahye karşı kapılarını pencerelerini kapamış, duymayan duygulanmayan, düşünmeyen, idrak etmeyen hayattayken ölmüş insanlardır. Bu tür insanlara ne tür âyet getirirseniz getirin kesinlikle inanmayacaklardır. Öyleyse boşuna ken-dinizi zorlayıp üzülmeyin. Siz sadece Rabb'inizin âyetlerini duyurun, gerisini Allah'a bırakın diyor Rabbimiz.

8. "Allah her dişinin rahminde taşıdığını, rahimlerin düşürdüğünü ve alıkoyduğunu bilir. O'nun katında her şey bir ölçüye göredir."

Rahîmlerin taşıdığını, her dişinin taşıdığını, her hamilenin hamlini bilen Allah'tır. Rahîmlerin çoğaltıp eksilttiklerini de bilen Allah'tır. Rahîmlerin neleri ziyadeleştirip neleri noksanlaştırdıklarını bilen Allah'tır.

Evet Rabbimiz insanlara, kullarına o kadar yakındır ki, kullarına o kadar vakıftır ki rahîmlerdekini, her dişinin taşıdığı erkek mi, dişi mi? Mü'min mi, kâfir mi? Saîd mi, şaki mi? Güzel mi, çirkin mi? Uzun mu, kısa mı? Hilkati tam mı, noksan mı? En ince teferruatına kadar bildiği gibi, ayrıca onun rızkını, ecelini, şeklini, şemailini, ana rahmindeki gelişimini, organlarını, gücünü, kuvvetini, ne azalmakta ve ne çoğalmakta olduğunu tam bilen, en bilen, eksiksiz bilen ve tek bilen Allah'tır. Veya eksilen çoğalandan kasıt rahîmlerdeki çocuk adedi de olabilir. Zira rahîmlerde bir, iki, üç, dört olabileceği gibi, bazen de dü-şük de olabilmektedir. İşte Allah bunları bilendir. Rahîmlerdekinin doğum ve hamilelik süresini de Allah bilir. Bazen dokuz ay, bazen de daha aşağı olabilir. Bunu bilen de Allah'tır.

Ve Allah yanında, Allah katında her şey bir miktar, her şey bir ölçü ve kaderledir. Her varlığın ana karnında gelişip büyümesi, şe-killenmesi, ana karnında kalma zamanı, doğması, yaşaması, ölmesi, rızkı, eceli Allah'ın takdirine bağlı bir ölçü, bir takdir, bir kader iledir. Çünkü:

9,10. "Görüleni de görülmeyeni de bilen, yücelerin yücesi büyük Allah'a göre, aranızdan sözü gizleyen ile, açığa vuran ve geceye bürünerek gizlenip gündüzün ortaya çıkan arasında fark yoktur."

Gaybı da, şehadeti de, görüleni de, görülmeyeni de, bildik-lerinizi de,

bilmediklerinizi de, dünü de, bugünü de, yarını da ayrıntılarıyla bilen, Müteâl olan, en yüce olan, her şeyin üzerinde en Ulu olan, her şeye ve herkese egemen olan Allah'tır.

Evet, bu sıfatlar sadece Ona aittir.

Sizden sözü gizleyen ile açığa vuran, gecenin karanlıklarına gizlenip saklanan ve gündüz açığa çıkan arasında Onun bilmesi konusunda hiçbir fark yoktur. O Allah gece gizlice yaptıklarınızdan da, gündüzün yaptıklarınızdan da haberdardır. Hiçbir bakış, hiçbir düşünüş, hiçbir hareket onun ilminin dışında değildir. O Allah ki tüm gözlerin, tüm gönüllerin, tüm bedenlerin, tüm zihinlerin, tüm beyinlerin, tüm akılların düşüncelerini, taşıdıkları niyetleri bilmektedir. Herkesin, her varlığın iç dünyasına kadar bilen ve haberdar olandır. Varlıkların en ince noktalarına kadar, kalplerinin içine kadar nüfuz eder. Yerin derinliklerine kadar göğün zirvelerine kadar her yere ve her şeye nüfuz eder.

Yâni Allah her şeyden haberdardır. Onun bilgisinin dışında bir yaprak bile düşmez, bir damla bile inmez. Onun bilgisinin dışında hiçbir meyve tomurcuğundan çıkmaz, Onun bilgisi olmadan hiçbir dişi gebe kalmaz, ve Onun haberi olmadan hiçbir dişi de bir şey doğurmaz. Düşen bir yaprak bile onun ilmi dahilinde, onun programı dahilinde düşmektedir.

Hal böyleyken, yâni tüm kâinatta tek program yapıcısı ve her şeyi bilen Allah iken Onun hayat programını bırakarak yerde ken-dilerine bir kısın program yapıcılar bularak onları Allah'a ortak koşmaya çalışanlara, bir takım bilgiçler bularak onların bilgilerine sığınmaya çalışan, Allah berisinde birilerini hayata etkin zannederek ken-dilerine sığınmaya çalışanlara yuh olsun.

11.“Ardında ve önünde insanoğlunu takip edenler vardır; Allah'ın emriyle onu gözetirler. Bir millet kendini bozmadıkça Allah onların durumunu değiştirmez Allah bir milletin fenalığını dileyince artık onun önüne geçilmez. Onlar için Allah'tan başka hami de bulunmaz.”

İnsanların önlerinde, arkalarında adım adım onları takip eden Allah'ın takipçileri, görevlileri vardır. Allah emrinde insanları gözetirler ve şerlerden, kötülüklerden, şeytanlardan onları korurlar.

Bunlar hadisin beyanıyla ***hafaza melekleridir*** ki kulları onlara gelebilecek kötülüklerden muhafaza ederler. Bir de ***Kiramen Katibîn*** melekleri vardır. İnsan yaşadığı sürece ne yapmışsa, ne söylemişse, ne yapmayı ve ne söylemeyi niyet edip içinden geçirmişse tamamını yazıp kaydetmekle görevli meleklerdir. Gaf sûresi de bunu anlatır:

"İnsan hiç bir söz söylemez ki yanı başında onu zapteden bir melek bulunmasın." (Gaf 18)

İnfitâr'da da şöyle buyurulur:

"Muhakkak ki üzerinizde koruyucu melekler vardır. Şerefli yazıcılar her yaptığınızı bilmektedirler."
(İnfitâr 10,12)

İşte bütün bunlar Allah'ın sizin üzerinizde hâkimiyetini, Kah-hâr oluşunu, sizi kendi halinize bırakmayıp sürekli sizinle diyalog halinde oluşunu, sizin hayatınıza karıştığını ve sizin her anınızı kontrol ettiğini gösterir. Hiç kimse bir tek saniye bile kendi başına değildir. İnsanın her hareketini kontrol eden, her nefesini sayan melekler vardır yanında. Zaten İslâm'daki melek inancının odak noktası da budur işte. Yâni öyle bir Allah'a inanacağız ki melekleri vasıtasıyla sürekli bizimle diyalog halinde olan bir Allah. Yâni böyle kimilerinin iddia ettikleri gibi dünyayı yaratmış, yorulmuş, köşesine çekilmiş, dünyayla ilgilenmeyen ve ne haliniz varsa görün, bildiğiniz gibi yaşayın diyen bir Allah değil.

Öyleyse anlıyoruz ki insan her şeyiyle Allah'ın hâkimiyeti altındadır. İnsan her şeyiyle Allah'ın hâkimiyetine mahkumdur. Alıp verdiği nefesler bile Onun kontrolü, izni ve hâkimiyetine tabidir. Her şey Onun gücü ve tasarrufu altındadır. Her şey Ona boyun eğmiştir. Ve O Kahhâr olan, mutlak güç ve kuvvet sahibi olan Allah sizin üzerinize koruyucular göndermektedir. Sizlerin yeryüzünde yaşadığınız sürece işlediğiniz tüm amelleri tespit etsinler diye, sizi görüp gözetsinler, sizin amellerinizi yazıp muhafaza etsinler diye ve de sizleri korusunlar diye meleklerini göndermektedir. Hadisin ifadesiyle söyleyecek olursak, bir an bile bu melekler sizin üzerinizdeki korumalarını kaldırıverse şeytanlar tarafından kapılırdınız diyor Allah'ın Resûlü.

Âyetin bu bölümünde de Rabbimiz, bize değişimin; bireysel ve toplumsal değişimin yasasını anlatıyor. İnsanlar ve toplumlar kendi kendilerini

değiştirmedikçe, kendi içlerinde olanı değiştirip kendi kendilerini iyiliğe doğru götürmedikleri sürece Allah onları değiştirecek değildir. Öyleyse eğer Rabbimizin bizi değiştirmesini, bizi iyiye, doğruya, Hakka yönlendirmesini istiyorsak, biz önce kendimizi değiştirmek, kendimiz iyiye, doğruya, Hakka, hidâyete yönelmek zorundayız. Kendimizi ıslah etmek zorundayız.

Evet Allah'ın bizim durumlarımızı değiştirmesini mi istiyoruz? İnsanların durumlarını, çevremizdekilerin, çocuklarımızın, hanımlarımızın, arkadaşlarımızın, dostlarımızın, toplumumuzun mevcut hayatlarını beğenmedik de Allah'ın değiştirmesini mi istiyoruz? Veya bu insanların bu toplumun hayatlarını bir kademe ileriye götürmek, bir kademe daha güzelleştirmek, Müslümanlaştırmak mı istiyoruz? Kur'-an ve sünnete uygun bir bireysel ve toplumsal yapıya kavuşmak mı istiyoruz? Önce kendimizin ve toplumun hayatını değiştirmeye, Allah'ın istediği bir hayata yönelmeye mecburuz. Müslümanlığımızı güzelleştirme yoluna girmeye mecburuz. Biz böyle bir adım atarsak, biz kendimizi değiştirmeye karar verirsek Allah da bizi değiştirecektir. Bir kimse kendisini değiştirmeyi istemedikçe Allah onu değiştirmiyor. Bir toplum kendisini değiştirme yoluna girmedikçe Allah o toplumu değiştirmiyor. Bu Allah'ın değişmez bir yasasıdır. Yattığımız yerden Allah'ın bizi değiştirmesini beklememeliyiz. Bu sünnetullaha terstir.

Mala bakışı bozuk olan, dünyayla ilişkisini Allah'ın istediği bi-çimde ayarlayamayan, bireysel, toplumsal, ekonomik ve siyasal hayatını Allah'ın istediği biçimde dengede tutamayan, evinde karısını ve çocuklarını Allah'ın istediği biçimde eğitemeyen, evinde Allah'ın, Pey-gamberin, kitabın, sünnetin isminin dahi geçmediği, Allah'ın kitabından ve Resûlünün sünnetinden habersiz bir hayat yaşayan bir ferdi, bir aileyi, bir toplumu Allah asla değiştirmez. İnsanlar alıştıkları İslâm dışı yerleşik hayatlarından rahatsız olup mevcut hayatlarından farklı Allah ve Resûlünün istediği bir hayat programına geçmeye karar ve-rip bu yola girmedikçe Allah onları asla değiştirmez. Biz önce kendimiz değişikliğe talip olacağız, Allah da bizi değiştirecektir. Biz önce Allah'ın kitabıyla Resûlünün sünnetiyle tanışacak, tüm hayatımızı on-larla yargılayarak Allah'ın istediği bir hayata gireceğiz ki Allah da bizi düzeltsin. Okudukça hayatımız değişmelidir.

İşte İslâmî değişimin yasası budur. Küfrün ve şirkin de değişim anlayışları vardır. Bakın insanlara, hep değişim istiyorlar, değişmeden yanalar değil mi? Yeterli bulmuyorlar, tatmin olmuyorlar hep değişmeden ve değiştirmeden

yanalar da onun için moda denen şeyi icad ediyorlar. Arabasını değiştiriyor adam, evini değiştiriyor, modelini değiştiriyor, evindeki eşyasını değiştiriyor, değiştiriyorlar. Bu da küfrün değişim modelidir.

Allah bir toplumun fenalığını dileyince, bir topluma kötülük ulaştırmayı murad edince artık onun önüne geçilmez. Hiç kimse bunu engelleyemez. Onun takdirinin önüne hiç kimse geçemez. Onun isyankarlara yazdığı azabı hiç kimse engelleyemez. Dünyada insan-lara sınırlı bir özgürlük verir, ne yaparsanız yapın imtihan gereği size dokunmuyorum der, ama bir kere de onlara bir kötülük dokundurmayı diledi mi artık onun önüne kimse geçemez. Onlar için Allah'tan başka hâmî de bulunmaz.

12. "Korku ve ümide düşürmek için size şimşeği gösteren, yağmurla yüklü bulutları meydana getiren O'dur."

Rabbimiz bu ve bundan sonraki âyetlerinde kâinattaki egemenliği altındaki âyetlerinden bazılarını bize tanıtarak rubûbiyetini, gücünü, kudretini ortaya koyacak. Kâinatta işleyen sünnetullaha dikkat çekecek. Evet korku ve ümitle, havf ve tamahla Rabbimiz biz kul-larına şimşeği gösterir. Şimşek kimileri için bir korku sebebi, kimileri içi de bir ümit, bir rahmet vesilesidir. Kimileri için bir rahmet muştusu, bir yağmur habercisi, bir bereket müjdecisi, yağmurun yağacağına bir alâmet, ama kimileri için de isyanları, günâhları yüzünden toplumları helâk eden bir azap kamçısı, bir felâket habercisidir. Bundan dolayıdır ki insanlar şimşeği gördükleri zaman hem korkarlar hem de sevinirler. Yâni kimilerinin ödü koparken kimileri sevinir. Çünkü tarih içinde nice toplumlar savaikle, yıldırımlar ve şimşeklerle yok olup gitmişlerdir.

Yağmur yüklü bulutları yaratan, oluşturan, meydana getiren, inşa eden de Allah'tır. Bulutların yasasını koyan, onları hareket ettiren de Allah'tır. Yağmur yüklü bulutları inşa edip onlardan hayatbahş olan yağmurları indiren de Rabbimizdir.

Bulut da böyledir. Bulut Allah'ın emriyle bazen insanlara rah-met getirir, bazen de dolu getirir, azap getirir. Rüzgar, da bulut da, şimşek de Allah'ın askeridir. Rüzgar Allah'ın ordusudur, bulut Allah'ın ordusudur, sular Allah'ın ordusudur, ateş Allah'ın ordusudur, bulutlar, kuşlar, dağlar taşlar ve tüm varlıklar Allah'ın ordusudur. Tüm varlıkların varlık yasalarını koyan Allah'tır. Rüzgara, suya, buluta, şimşeğe, ateşe insanlar için hayat kaynağı olun! Kullarım için rahmet kaynağı olun! buyurduğu andan itibaren tüm bu varlıklar Rab'lerinin emriyle insanlar için hayat kaynağı olurlar. Ama bu varlıklarının yasalarını

değiştirip onlar için azap olun dediği anda tüm bu varlıklar insanlar için birer azap kaynağı oluverirler. İnsanlara rahmet getiren bulutlar ve rüzgarlar Rab'lerinin emriyle birden bire tufana dönüşür ve toplumları helâk ediverir.

13. "O'nu, gök gürlemesi hamd ile, melekler de korkularından tesbih eder. Onlar pek kuvvetli olan Allah hakkında çekişirken, O, yıldırımları gönderir de onlarla dilediğini çarpar."

Evet Ra'd O'nu hamd eder. Gök gürlemesi, gök gürültüsü de Allah'ı hamd eder. Gök gürlemesi hamd ile Allah'ın yüceliğini, azametini, rubûbiyetini gündeme getirerek Rab'lerine boyun bükerler. Ra'd şimşekten sonra gökyüzünde meydana gelen ve Rabbimizin azamet ve kibriyasını ilân eden gökleri ve yeri şiddetle sarsan gürültüdür. İşte bu göklerin tesbihi, göklerin hamdidir ki tüm kâinata ilân edilir.

Melekler de korkudan dolayı, Rab'lerinden haşyetlerinden ötürü Onu tesbih ederler. Evet melekler Rab'lerini tesbih ediyorlar. Yâni melekler Allah'ın Müslümanlardan istediği bir görevi yerine getiriyorlar. Sübhanallah diyorlar. Ya Rabbi Seni tesbih ederiz diyorlar. Ya Rabbi Sen Seni nasıl tanıttıysan Seni öylece kabul ediyoruz, Sen Seni hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişsen, hangi sıfatlardan münezzeh olarak anlatmışsan Sana öylece iman ediyoruz diyorlar.

Ya Rabbi Seni Senin sıfatlarınla tanıyor, Sana lâyık olmayan, Sana yakışmayan noksan sıfatlardan Seni tenzih ederiz diyorlar. Seni sıfatların konusunda tam ve mükemmel kabul ediyoruz diyorlar. Sana ait olan sıfatları asla başkalarına vermeyiz, Senin sıfatlarını parçalamayız diyorlar. Senin sıfatlarından bazılarını Senden başkalarına dağıtarak sana şirk koşmayız diyorlar. Ya Rabbi üstünlük Sendedir, güç kuvvet Sendedir, egemenlik Sendedir, ceberut azamet Sendedir, kulluk, itaat, ibadet Sanadır diyorlar. Biz asla Senden başkalarını dinlemeyiz. Asla Senden başkalarına ibadet ve itaat etmeyiz diyorlar.

Evet şimşek, bulut, gök gürlemesi, melekler gece, gündüz, ay güneş ve tüm varlıklar Allah'ın âyetleri, Allah'ın kullarıdır, Allah'ın yaratıklarıdır. Bunlar Allah'ın varlığına, ulûhiyet ve rubûbiyetine deliller, alâmetler, işaretler, âyetler ve nişanelerdir. Hepsi de Rablerini tesbih etmekte, Rab'lerine hamd etmekte ve Rab'lerine kulluk etmektedirler.

Öyleyse ey insanlar sizler bu yaratılmışlara değil de onların tümünün yaratıcısına kulluk etmeli değil misiniz? Bu varlıklara değil de onları yaratan Allah'a secde etmeli, O'na itaat etmeli, sadece O'nu dinlemeli, sadece O'nun yasalarına boyun bükmeli değil misiniz? Zira görüyorsunuz ki bunların hepsi Allah'ın kullarıdırlar. Ay da, güneş de, arz da, sema da bulutlar da, şimşek de, gök gürlemesi de, melekler de diğer tüm varlıklar da Allah'a boyun bükmüş, Rab'lerinin emirlerine teslim olmuş varlıklardır. Bu varlıkların tamamının şu anda Allah'ın kendilerine çizdiği hayat programının dışına çıkmadan, Allah'ın kendileri için takdir buyurduğu yörünge istikâmetinde hareket etmeleri, bu yörünge istikâmetinde görevlerini ve fonksiyonlarını icra etmeleri hepsinin de Rab'lerinin koyduğu sisteme boyun büktüklerini hepsinin de Rab'lerine kul olduklarını göstermektedir.

Öyleyse sizden milyarlarca kere daha büyük olan bu varlıklar bile Rab'lerine boyun bükmüşken siz kime boyun büküyorsunuz? Sizden milyarlarca kere daha büyük olan bu varlıklar Rab'lerinin emirlerine teslim olmuşlarken siz kimin emirlerine, siz kimin kanunlarına teslim oluyorsunuz? Tüm bu varlıklar hayat programlarını Allah'tan alırlarken, Rab'lerinin kendileri için çizdiği yörünge istikâmetinde hareket ederlerken, sizler hayat programlarınızı kimlerden almaya çalışıyorsunuz? Kimin hayat programına teslim oluyorsunuz? Siz kime kulluk etmeye, kime secde etmeye, kimi hamd etmeye, kimi tesbih etmeye, kimin programlarını gündemlerinize almaya çalışıyorsunuz? Tüm bu varlıklar Allah'a kulluk ederek, Allah'a secde ederek onun emirlerine boyun bükerlerken, sizler bu varlıkların kulluk yaptıkları Allah'ı bırakıp da bu varlıkların kendilerine mi secde etmeye çalışıyorsunuz? Yaratıcıyı bırakıp da yaratılmışlara mı kulluk etmeye kalkışıyorsunuz?

Bu varlıkların hepsi de Allah'ı en büyük olarak tanırlarken, Allah karşısında hiçliklerini itiraf edip dururlarken, hepsi de Allah'a kul olduklarını itiraf edip dururlarken, şimdi sizler bunların kulluk yap-tıkları Allah'ı bırakıp da bu kendileri kul olan varlıklara mı kulluk yapmaya çalışıyorsunuz? Yaratıcıyı bırakıp da yaratılmışlara mı kulluk yapmaya çalışıyorsunuz? Allah'ı bırakıp da Allah'ın kullarına kulluk yapmaya çalışan, Allah'ı bırakıp da kendilerini bile yaratmaktan âciz olan Allah kullarının kanunlarına itaat eden, onların programlarını uygulamaya çalışan, onların arzu ve istekleri önünde secde etmeye çalışan müşriklerin ne kadar mantıksız olduklarını, ne kadar akılsız olduklarını anlatıyor Rabbimiz. Bunlar hem Allah'a secde ettiklerini, hem Allah'a kulluk ettiklerini iddia ediyorlar hem de güneşe, aya, yıldızlara, putlara, meleklere,

liderlere, insanlara, kurumlara kulluk ettiklerini söylüyorlardı.

Evet geçmiş toplumlarda kimileri gök gürültüsünden, şimşekten, yıldırımlardan ve benzeri gök cisimlerinden korkup ürktükleri için, onları kendi üzerlerinde etkin büyük varlıklar gördükleri için onların gazaplarından emin olabilmek için onlara tapınmışlar, onları tanrı makamına oturtmuşlardır. Meselâ melekleri Allah'ın kızları bilmişler, cinlerle Allah arasında nesep bağı kurmuşlar ve onlara tapınmaya kalkışmışlardır.

Halbuki işte Rabbimiz anlatıyor, bunlar başka değil sadece Allah'ın kullarıdırlar. Hem de herkesten çok Rab'lerine teslim olmuş, boyun bükmüş Allah'ın has kullarıdırlar. Kendileri Allah'a kulluk ederlerken bu varlıkları putlaştırmak ne büyük aptallıktır değil mi? Gök gürlediği zaman kâfirlerin, müşriklerin yaptıkları gibi Allah'ın kulu olan ve mahza Allah'ı hamd ile tesbih eden, Allah'a kulluğunu ilân eden bu gök gürlemesini büyüterek, ona onda olmayan Rabb'inin sıfatlarını, Rabb'inin azametini yükleyerek ihtirama yönelmek ne büyük aptallıktır? Bunlar Allah'ın kullarıdır. Allah'ın kullarını Allah yerine koymamalıyız. Bakın âyetin sonunda Rabbimiz böyle yapanlar için şöyle buyuruyor:

Onlar pek kuvvetli olan Allah hakkında çekişirken, O, yıldırımları gönderir de onlarla dilediğini çarpıp işini bitiriverir. Evet böyle kulları Allah yerine koyanların üzerlerine Rabbimiz yıldırımlarını gönderiverir de, ordularını gönderiverir de defterlerini dürüverir.

Allah bu kadar büyük olduğu halde, göklere, yerlere, gök gürültüsüne, bulutlara, yıldırımlara, şimşeklere, meleklere ve her şeye egemen olduğu halde, hepsi O'nun kulu ve kölesi olduğu halde, her şeyin ve herkesin boynundaki kulluk ipinin ucu elinde olduğu halde bu insanlar hâlâ Allah konusunda mücâdele ediyorlar ha? Hâlâ bu insanlar Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasalarıyla, Allah'ın diniyle, Allah'ın ha-yat programıyla savaşa kalkışıyorlar öyle mi? Neye güveniyorlar bu insanlar? Hangi güçleriyle Rab'lerine kafa tutmaya çalışıyorlar? Allah'ın kulları olan gök gürültüsünden korkan, şimşekten ödleri patlayan, Allah'ın meleklerinden ürken ve Allah'ın bu âciz varlıklarını büyütüp onlardan gelebilecek tehlikelerden korunmak için onlara kulluk yapmaya çalışan bu zavallılar korktukları bu varlıkların tümünün sahibi olan, onların tamamına egemen olan, tüm bu orduların ipleri elinde olan Allah'tan hiç

korkmuyorlar mı?

Önceki toplumların başına gelenlerden ibret almıyorlar mı bu adamlar? Tarihi hiç okumuyorlar mı? Öncekilerden ne ayrıcalıkları var bunların? Daha önce Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasalarıyla savaşa tutuşanların, Allah yerine Allah kullarını tanrılaştıranların tamamı helâk oldu da bunlar mı kurtulacaklar? Bunların torpilleri nereden geliyor? Kime güveniyor bu adamlar da bu bozuk tavırlarını sürdürebiliyorlar? Ama elbette Allah'ı tanımayan, Allah'tan habersiz bir hayat yaşayan insanlar her şeyden korkacaktır. Allah'tan korkmayan her şeyden korkacaktır. Allah'ın yakalaması çok şedittir. Rabbimiz kullarına karşı çok merhametlidir, çok Ğafûr ve Rahîmdir, ama kulları akıllarını başlarına almazlarsa o zaman da cezalandırması çok fecidir Allah korusun.

14. "Gerçek dua ve ibadet ancak Onadır. O'ndan başka çağırdıkları putlar kendilerine hiç bir cevap vere-mezler. Durumları suyun ağzına gelmesi için avuçlarını ona açmış bekleyen adamın durumu gibidir. Hiçbir zaman suya kavuşamaz. İşte kâfirlerin yalvarışı da böyle, boşunadır."

Gerçek çağrı, gerçek dua, gerçek ibadet, gerçek kulluk Allah'adır, Allah'a yapılır, Allah'ın hakkıdır. Çünkü kulluğa, itaate, ibadete lâyık sadece Odur. Çünkü çağrıya, duaya icabet edecek olan sadece Odur. Onun berisinde çağrılanlar, kendilerine dua edilenler asla duymazlar, asla çağrılarına icabet edemezler. Allah'ı bırakıp da O'nun berisinde başkalarını çağıranlar, başkalarına dua edenler, Allah'tan başkalarını çağrıştıranlar, hayat problemini Allah'tan başkalarına arz edip onların çözüm önerilerine başvuranlar, Allah berisinde bir kısım yapay tanrıların ve tanrıçaların kapısında çözüm dilenenlerin durumu aynen şuna benzer: Ağızlarına suyun gelmesi için avuçlarını ona doğru açmış bekleyen kimsenin durumu gibidir. Onlar bu durumda hiçbir zaman suya ulaşamazlar. İşte kâfirlerin duaları, yalvarıp yakarmaları aynen böyle boşunadır, beyhudedir.

Kur'an-ı Kerîmin pek çok yerinde bu konu anlatılır. Yeryüzün-de hiçbir şey yaratmaya güç yetiremeyen, kendi varlıkları konusunda bile Allah'a muhtaç olan, yoku var etmeye, varı yok etmeye, fayda sağlamaya ve zararı def etmeye kadir olmayan bir kısım âciz varlıklara dua eden, onları imdada çağıran, onlara kulluk eden kimselerden daha akılsız ve daha zalim bir kimse düşünülemez. Allah'ı bırakıp da böyle dualarını bile duyamayacak, kendilerine icabet edemeyecek, kendilerinin imdadına yetişemeyecek varlıklara dua eden

kimselerden daha şaşkın, daha sapık kim olabilir? Çünkü bu varlıklar onların dualarından, çığırtkanlıklarından gafildirler. Onlar ne hakkıyla işitebilirler ne de icabet edebilirler. Çünkü her şeyi hakkıyla işiten ve bilen sadece Allah'tır.

Peki ne demektir hakkıyla işitmek? Ne demektir çağıranın çağrısına icabet etmek? Hakkıyla işitmek demek, işittiğine icabet edebilmek demektir. Hakkıyla işitmek işittiğinin derdine derman olabilmek onun imdadına yetişmek, onun problemini çözümlemek demektir. Allah, işittiklerine icabet etmek üzere işitir. Çağıranın elinden tutup onun derdine derman olmak üzere işitir. Allah'tan başka hiç kimse işittiklerinin imdadına yetişemez.

Bu kâfirlerin Allah'ı bırakıp da O'nun berisinde kıyâmete kadar kapılarını dövdükleri bu âciz varlıkların onlara hidâyet sunmaları, onlara yol göstermeleri, onlara reçeteler sunmaları, onların dertlerine derman olmaları, problemlerini çözümlemeleri mümkün değildir. Kıyâmete kadar onları Hakka ulaştırmaları mümkün değildir. İstedikleri kadar bu zalimler onların önünde eğilip onlardan yardım beklesinler. İstedikleri kadar onları Rab bilip onlardan hayat programı istesinler. Aman bizi kurtarın! Aman bize güzel yasalar yapıp bizi sahil-i selâmete çıkarın! Bizim ekonomik problemlerimizi çözüverin! Bizim eğitim sorunlarımızı hallediverin! diyerek istedikleri kadar onlara yalvarıp yakarsınlar. Kıyâmete kadar bir fayda sağlamaları mümkün olmayacaktır. Çünkü isteyenler de zayıf isteneler de âcizdir. İsteyenler de kul, istenenler de kul. Bu durumda onların Hakka ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır.

Öyle değil mi? Hani şu ana kadar bu âciz insanlardan han-gisinin insanlığa sunduğu sistem, hangisinin insanlığa sunduğu re-çete insanları huzur ve sükuna kavuşturabilmiştir? Dünya açısından bu böyle olduğu gibi âhiret açısından da böyledir. Dünyada bir fayda sağlayamadıkları gibi âhirette de insanları Allah'ın azabından kurtaramayacaklardır bu varlıklar. İşte görüyoruz bu âcizlerin elinde dünyamız kan gölüne döndürülmüştür.

Tarih boyunca, dün ve bugün kâfirlerin, müşriklerin Allah'ı bı-rakıp da kendilerine dua ettikleri varlıklar üç kısımdır.

Birincisi ruhsuz, şuursuz, cansız, putlardır. Taştan, tunçtan yapılmış cansız camitlere dua edip yalvarırlar.

İkincisi daha önceki dönemlerde yaşamış Allah'ın kutlu elçileri ve

Allah’ın sâlih kullarıdır.

Üçüncüsü de yine geçmişte yaşamış, sapmış, sapıtmış ve sapıklığı kendilerine din edinmiş, yol edinmiş ve kendileri saptıkları gibi Allah kullarını da saptırmak için çırpınmış, binlercesini Allah’a kulluktan çıkarmış, tâğutlar, sapıklar ve saptırıcılar olarak dünyadan göçüp gitmiş olan insanlardır.

Birinci sırada yer alan putların, cansız varlıkların ne kendi varlıklarından ne kendilerine dua edip yalvaranların dualarından haberleri yoktur. Bunlar zaten duymayan, duygulanmayan cansız varlıklardır.

İkincilere yâni Allah’ın kutlu peygamberlerine gelince ve de daha önce yaşamış vefat etmiş Allah’ın sevgili, sâlih kullarına gelince, aslında bunlar yaşadıkları dönemde Allah’a Allah’ın istediği biçimde kulluk etmiş ve insanları sadece kendi yollarına, kendi kulluklarına, Allah’a kulluğa çağırmış kimselerdir. Tüm hayatlarında bunun mücâdelesini vermiş insanlardır. Allah’ın bu sâlih kulları da vefatlarından sonra kendilerine yapılan duaları duymazlar, duyamazlar. Duymazlar çünkü vefat etmiştir onlar. Duymazlar çünkü duyurmaz Allah onlara bunu. Bu zalimlerin, bu akılsızların bu densizlerin densizliklerini duyurarak Allah üzüntüye sevk etmez bu sâlih kullarını. Bu zalimler tarafından kendilerinin putlaştırıldıklarını ve hayatları boyunca savundukları dâvânın tamamen aksine kendilerine ibadet edildiğini duyurarak bu kutlu kullarını üzmez Rabbimiz.

Çünkü bunlar hayatları boyunca sadece Allah’a kulluk yap-mışlar, hayatları boyunca sadece Allah’a dua etmişler, isteyeceklerini sadece Allah’tan istemişler, hayatları boyunca tevhide inanmışlar, tevhidi yaşamışlar ve çevrelerindeki insanları sadece buna çağırmışlardır. Bir ömür boyu çırpındıkları ve uğrunda şehit düştükleri dâvâlarının kendilerinden sonra gelen zalimler ve cahiller tarafından ne hale getirildiğini göstererek onları asla üzmez Rabbimiz.

Üçüncü gruptakilere gelince yâni geçmişte kendileri sapmış ve insanları saptırmış insanlara gelince bunlar zaten yaşadıkları pis hayatın cezası olarak, suçlu kimseler olarak Allah katında beklemektedir. Ve geberip gittikleri andan itibaren dünyadan hiç bir haber ulaş-maz onlara. Hem dünyadaki haberleri ulaştırarak sâlih kullarını üzmediği gibi bu zalimlerin de orada sevinmelerini sağlamaz Allah. Yâni bazen bu alçakların yaşadıkları dönemde savundukları sapıklıklar kendilerinden sonra gelen insanlar arasında yaygınlaşmış ve zâhiren zafere ulaşmış olabilir. Allah kendilerinin saptırdıkları haleflerinin yay-

gınlaştırdıkları bu sapıklıkları onlara haber vererek onların dâvâlarının galibiyetini göstererek onları asla sevindirmez.

Evet kâfirlerin duaları boşunadır. Sağanak bir yağmurda ellerini tamamıyla açmış bir kimsenin suya ulaşmasına benzer bu adamların durumu. Sicim gibi yağmur yağmaktadır ama adam iki avucunu da tamamen açtığı için suya ulaşma imkânı bulamamaktadır. Kâfirlerin müşriklerin durumları da aynen buna benzemektedir. Çünkü onlar Allah'a dua edip yalvarmamaktadırlar. Problemlerini Allah'a arz etmemektedirler. Problemlerini Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine havale etmemektedirler. Tüm hayat programlarında Allah'ın çözüm önerilerine müracaat etmiyorlar. Dilekçeyi yetkiliye vermiyorlar.

15. "Yerde ve göklerdeki kimseler de, gölgeleri de, sabah akşam, ister istemez Allah'a secde ederler."

Göklerde ve yerde canlı-cansız ne varsa hepsi Allah'ın yasalarına boyun büküp itaat ederler. Tüm varlıklar **tav'an ve kerhen**, isteyerek ve zoraki Rab'lerinin önünde eğilmektedirler. Rab'lerinin yasaları, Rab'lerinin buyrukları önünde diz çökmektedirler. Herkes ve her şey Allah yasalarına teslim olmaktadırlar.

Rabbimiz tüm varlıkları yaratmış ve onların varlık sebeplerini, varlık fonksiyonlarını, misyonlarını, rollerini, ne yapacaklarını, nasıl bir hayat yaşayacaklarını, problemlerinin neler olacağını, nasıl mutlu olacaklarını, ne yaptıkları zaman huzurlarının kaçacağını belirlemiş ve onlar da Rab'lerinin kendileri için belirlediği hayat tarzını, kendilerine yüklediği rollerini zerre kadar aksatmadan yerine getirerek Rab'lerine secde etmekte, Rab'lerini dinlemekte ve Rab'lerinin önünde eğilmektedirler tavan ev kerhen. Yâni ister isteyerek, isterse istemeyerek her hal ü kârda Rab'lerine itaat etmektedirler.

Demek ki; gökler, yer, göktekiler ve yerdekiler, melekler ve di-ğer tüm varlıklar Allah'ın kuludurlar ve Allah'ın bu yüce kulları ne kadar da yüce olurlarsa olsunlar, ne kadar da günâhsız olurlarsa olsunlar onların Allah karşısındaki konumları kulluktan başka bir şey değildir. Allah'ın yarattığı mahluklar ne kadar da cesim olurlarla olsunlar, ne kadar da yüce varlıklar olurlarsa olsunlar yine de kuldurlar. Kul ne kadar da yüce olursa olsun yine de yaratıcısına muhtaçtır. Abd her yerde her zaman ve mekânda yine abddır, Mâbud da Mâbud dur. Yaratılmış olan herkesin ve her şeyin yaratıcı karşısında konumu kulluktur.

Çünkü göktekiler ve yerdekiler konusunda söz sahibi O'dur. Gökler ve yer onun koyduğu İlâhî yasalara uymaktadır. Her ikisinde olanlar da Allah'ın emrine boyun bükmektedirler. Öyleyse nasıl ki canlı ve cansız tüm varlıklar yaratıcılarına boyun bükmüşler, sadece Onu dinliyorlarsa o zaman elbette ki yaratılış yönünden onlardan farklı olmayan, onlar gibi kul olan insan da sadece Allah'a secde etmeli, sadece Allah'ı dinlemeli, sadece Allah'ın kanunlarına boyun bükmeli, sadece Allah'ın yasalarına itaat etmelidir.

Fıtraten zaten insan Allah'ın yasalarına boyun bükmektedir. Kâfirler de şu anda Allah yasalarına boyun bükmektedir. Allah'ın yarattığı bu insan yaratılış yönünden üşümekte, acıkmakta, uyumakta, yorulmakta, hasta olmakta, erkek ve kadın olmaktadır. Mü'min kâfir hiç kimse bu Allah yasalarının dışına çıkamamaktadır. Mü'minler de doğmakta, ölmektedir, kâfirler de.

Yâni insan fıtraten Allah'ın koyduğu yaratılış yasalarının dışı-na çıkamamaktadır. Ama fıtrî hayatında kerhen Allah yasalarına boyun büken kâfir ihtiyarî, ya da günlük hayatında Allah'a itaat etmemektedir. İşte insan fıtrî hayatında böylece Allah'ın yasalarına boyun büktüğü gibi günlük hayatında da Allah'ın yasalarına boyun bükmek zorundadır. Değilse fıtrî hayatında Allah'ın yasalarına boyun büken bu insan günlük hayatında başkalarının yasalarına boyun bükerse, hayatının birinde Rabb'inin İlâhî yasalarına ötekisinde de beşer yasalarına teslim olursa, yâni iki Rabbi, iki İlâhı olursa onun, yâni onun fıtrî hayatıyla günlük hayatı çatışma içine girerse o zaman bu ikisi arasında insan ezilip gidecektir. Çatışan bu iki hayat arasında insan mahvolup gidecektir.

Bu âyetleriyle Rabbimiz; Allah'ı bırakıp, yaratıcıyı diskalifiye edip, kendilerini putlaştırarak, onlara güç kuvvet izafe ederek secde ettikleri yaratılmışların tamamının kendisine secde ettiğini haber vererek tüm kâfir ve müşriklere şu mesajı veriyor: Ey kâfirler! Ey müşrikler! Şu sizlerin tanrılaştırıp huzurunda secde ettiğiniz tüm varlıklar bana secde ederken, benim yasalarıma boyun büküp, sadece beni dinlerlerken size ne oluyor ki benim yaratıklarıma secde etmeye kalkışıyorsunuz? Nasıl oluyor da benim yaratıklarımı bana denk tutmaya çalışıyorsunuz? Ne hakkınız var bana yetki sınırlaması getirmeye? Ne hakkınız var benim yetkilerimi benim kullarıma vermeye? Size ne oluyor ki benim buyruklarım önünde eğilmiyorsunuz? Niye hayat programınızı benden değil de benim kullarımdan almaya çalışıyorsunuz? Niye benim yarattığım varlıklarımı bana denk tutmaya çalışıyorsunuz? Neden benim sıfatlarımı ve yetkilerimi hakkınız olmadığı halde o benim kullarıma vermeye

kalkışıyorsunuz? Nereden, kimden aldınız bu yetkiyi?

Bundan sonra Rabbimiz; sor bakalım onlara peygamberim bu-yurarak bir sorgulama yapacak, inşallah kitabımızla birlikteliğimizi sür-dürmek ve sûrenin bundan sonraki âyetlerini tanımak için 9. ciltte bu-luşmak üzere Allah'a emanet olun. Vel hamdü lillâhi Rabil âlemîn.

16. "De ki: "Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?" "Allah'tır" de. "O'nu bırakıp, kendilerine bir fayda ve zararı olmayan dostlar mı edindiniz? " de. "Kör ile gören bir olur mu? Veya karanlıkla aydınlık bir midir?" de. Yoksa Allah'a Allah gibi yaratması olan ortaklar buldular da, yaratmaları birbirine mi benzettiler? De ki: "Her şeyi yaratan Allah'tır. O, her şeye üstün gelen tek İlahtır."

Sor bakalım bu kâfirlere, bu müşriklere. Göklerin ve yerin Rabbi kimdir? Göklerin ve yerin egemenliği kime aittir. Göklerde ve yerde söz sahibi kimdir? Göklerin ve yerin, göklerdekilerin ve yer-dekilerin boyun büküp itaat ettiği varlık kimdir? Göktekiler ve yerdekiler kimin yasalarına teslimdir? Sor onlara, ama onların bu konudaki cevaplarını beklemeden cevabı kendin ver peygamberim. Rabbimiz cevabı peygamberin vermesini istiyor. Peygamberin sen bu cahillerin cevabını beklemeden de ki Allah'tır. Onlar nasıl düşünürlerse düşünsünler, ne derlerse desinler, ne yaparlarsa yapsınlar, sen hiç çekinmeden, hiç korkmadan de ki Allah.

Tabi bu soruyu önce kendimize soracağız, sonra da karşımızdakilere soracağız. Soracağız ama beklemeyeceğiz karşımızdakinin cevabını. Çünkü karşımızdaki yanılabilir, yanlış anlayabilir. Onun cevabını beklemeden biz kendimiz diyeceğiz ki Allah. Göklerin ve yerin tek Rabbi, tek yasa belirleyicisi vardır, O da Allah'tır. Çünkü her şey Allah'ındır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Eh madem bütün kâinat Allah'ınsa o zaman siz kiminsiniz? Bütün kâinat O'nun mülküyse siz kimin mülküsünüz?

Ya da tüm kâinat O'nun emrine boyun bükmüşken, tüm varlıklar O'na teslim olmuşken siz kime teslim oluyorsunuz? Bütün varlıklar Allah'a kulluk ederken siz kime kulluk ediyorsunuz? Tüm varlıkların yasalarını, hayat programlarını belirleyen Allahken sizin yasalarınızı kim belirliyor? Yegâne Rab olarak, Hakîm olarak, kanun koyucu olarak Allah'ı mı tanıyorsunuz? Yoksa

göklerde Allah'ın hâkimiyetini kabul edip de yerde kabul etmeyen müşriklerden misiniz?

Mekke müşrikleri böyleydi. Onlar göklerin hâkimiyetini Allah'a veriyorlardı ama onu yeryüzüne karıştırmamaya çalışıyorlardı. Onlar yerde Allah'ın yardımcıları olduğuna inanıyorlardı. Onlar yeryüzünde Allah'ın izni olmadıkça hiç kimsenin tasarruf hakkının olmadığını bir türlü kabule yanaşmıyorlardı. Hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırmayıp, bazı bölümlerinde Onu Hakîm kabul ediyorlardı. Onun için bunlara müşrik denmiştir. Peki ya günümüzde her türlü hâkimiyet haklarını Allah'tan alıp kendi ellerinde toplamaya çalışanlara ne demek lazım?

Hal böyleyken, göklerde ve yerde Rab ve İlâh sadece Allah iken O'nu bırakıp da, kendilerine bir hiçbir fayda ve zararı olmayan velîler, dostlar mı edindiniz? Allah'tan başka kendilerine bile fayda ve zarar sağlama gücüne sahip olmayan velîler mi buldunuz kendinize? Velâyetinizi, hayatınızı düzenleme yetkisini Allah'tan başka âcizlere mi verdiniz? Üstelik bu tanrı bildikleriniz bırakın size bir fayda ve zarar sağlasınlar, kendilerine bile yardımda bulunamazlar.

Allah diyor ki, ey insanlar bana şirk koşmaya, ortak bilmeye çalıştığınız bu tanrı taslakları bırakın size bir kısım yardımda bulunmayı onlar kendilerine bile yardım edemezler. Allah'tan, Rab'lerinden kendilerine gelebilecek bir belâyı, bir azabı def etmeye bile gücü yetmeyen bu varlıklar nerde kaldı size yardım edecekler? Kendilerine gelen açlık gibi, yorgunluk gibi, hastalık gibi, ölüm gibi bir sıkıntıyı bile defedemeyen bu âciz varlıklar nerde kaldı sizin sıkıntılarınızı giderebilecekler? Bu adamlar nasıl sizin arzularınıza, isteklerinize cevap verebilecekler? Sizi hem dünyada hem de Ukba'da nasıl mutlu edebilecekler? Ne yapabilecekler bunlar sizin için? Ölümü engelleyebilecekler mi? Ölüm döşeğine yattığınız zaman iki saatliğine olsun onu geciktirebilecekler mi? Zamana iki dakikalığına söz geçirebilecekler mi? Gökten sizin için iki damla yağmur indirebilecekler, yerden bir tek bitki bitirebilecekler mi? Kendilerine bile sahip olmayan bu tâğutlar nerde kaldı arkalarından giden enayilere bir şey sağlayabilsinler?

Yâni sizler bu putların, bu heykellerin, bu tâğutların, timsallerin sizin yardımınıza koşabileceklerini, sizin işlerinize, problemlerinize el atabileceklerini, sizin problemlerinizi çözüme kavuşturup, sizi sahil-i selâmete

çıkarabileceklerini mi umuyorsunuz? Yâni bunların sarılıp tutacak, işe el atacak elleri mi var zannediyorsunuz? Veya onların gördükleri, görecekleri gözleri, basiretleri mi var zannediyorsunuz? Yâni onların ileriyi görebildikleri basiretleri, basarları mı var zannediyorsunuz? Yâni onların ileriyi sezinleyebilecekleri, yarına ait sizin problemlerinizi, yarınlara ait sizi bekleyen bir kısım felâketleri sezinledikleri, veya sizin için ilerideki bir kısım menfaatleri görüp, sezinleyip celp edebilecekleri basiretleri mi var onların?

Hayır hayır bu da yoktur onlarda. Bu özellikten de mahrumdur onlar. Bunlar kendi önlerini bile görmeyen varlıklar olarak sizin için neyi görebilecekler de? Bu putların, bu heykellerin, bu tâğutların ne elleriyle bir iş becermeleri, ne bir fayda sağlamaları, ne de bir zararı defetmeleri mümkün değildir. Bu tanrıların insanların problemlerini halletmeleri şöyle dursun işte görüyoruz onların elleriyle ortaya koy-dukları yığınlarla problemler var. Hani ne duruyorlar? El atıp toplumun, kullarının problemlerini çözseler ya? Hiç bir problemi çöze-miyorlar. Hiç bir sıkıntıyı halledemiyorlar. İşte şu anda kendilerine bel bağlamış bir sürü insanın hayatında yığınlarla çözüm bekleyen problemleri var ama o maskotları yapılmış, heykelleri dikilmiş tanrılar bunların hiç birisini çözemiyorlar. Öyleyse de ki onlara peygamberim:

Kör ile gören bir olur mu? Alîm sıfatına, Basîr sıfatına sahip olan, her şeyi bilen ve gören Allah'la bu sıfatların tümünden mahrum olanlar bir olur mu? Karanlıkla aydınlık bir olur mu? Aydınlık vahiydir, nûr Kur'andır. Hakkın dışındaki, hak bilgisinin dışındaki, vahiy bilgi-sinin dışındaki her şey karanlıktır. Vahyi tanımayan, vahiyden habersiz olan tüm gözler, tüm yüzler karanlıktır. Allah'a dayalı, vahye dayalı yaşanan hayatlar nûrdur, aydınlıktır.

Öyleyse ey kâfirler, ey müşrikler sizler Rabb'inizin varlığını ve Ondan başka Rab ve İlâh olmadığını ispat eden göklerde ve yerde bu kadar âyete karşı kör ve sağır davranıyorsunuz diye onları gören peygamber ve onun yolunun yolcuları ne diye kör gibi davransınlar? Siz böylesiniz diye müminler ne diye sizin gibi düşe kalka yol alsınlar? Ne diye sizin gibi adım başına bir direğe toslayıp hayatlarını mahvetsinler mü'minler? Allah'ın kitabına, Allah'ın nûruna sahip olan mü'min-ler ne diye onu söndürüp karanlıkta el yordamıyla yol bulmaya kalkışsınlar? Sizler mü'minlerin yoluna girip cennete gitmeniz gerekirken ne diye müminleri kendi cehenneminize çekmeye çalışıyorsunuz?

Evet Allah gören ve bilendir. Allah bilgisi tam olandır. Allah hükmederken bu bilgilerle hükmeder, hâkimiyetini tam olan bilgisiyle gündeme getirir. Yâni

Allah sizin mabutlarınız gibi kör ve sağır değildir. Allah her şeyi bildiği için kullarından birini yargılarken ona onun hallerinden bazı ayrıntıların gizli kalması söz konusu değildir. Gizlide, tenhada işlediği amellerin ona gizli kalması gibi, ya da o amelleri işlerken içinden geçirdiği niyetinin Allah'a gizli kalması gibi bir şey söz konusu değildir. Çünkü Allah her şeyi bilendir. Ama sizin şu anda mâbud kabul ettikleriniz, İlâhlar kabul ettikleriniz, velî bilip eteğine yapış-tıklarınız, kapılarında yasa dilendikleriniz bu gizlilikleri asla bilemezler.

Meselâ bir insanı yargılarlarken işlediği bir amelin sadece dış görünüşüne bakarak yargılarlar. Kişinin o anda kalbinden geçen niyetini kesinlikle bilemezler. İşte görüyoruz Allah'tan başka hükmedenlerin hükümleri ortada. Allah'tan başka kanun koyanların kanunları ortada. Bilgileri tam olmadığından suçsuzu suçlu, suçluyu suçsuz yapabiliyorlar. Kanunları bir kaç yıl bile dayanmıyor. Hal böyleyken:

Yoksa Allah'a Allah gibi yaratması olan ortaklar buldular da, yaratmaları birbirine mi benzettiler? De ki: Her şeyi yaratan Allah'tır. O, her şeye üstün gelen tek İlâhtır. Yoksa Allah gibi yaratıcılar buldular da bunları Allah'la mı karıştırıyorlar? Ne yaratmışlar bu İlâh bildikleri? Yoksa bu Allah berisinde İlâh bildikleri varlıklar da tıpkı Allah gibi bir şeyler yaratmışlar da, bunlar da yaratıcı olan Allah'ın sıfatlarına sahipler de onun için Allah'la mı karıştırıyorlar bunları? Ne özellikleri var bu putların, bu heykellerin, bu tâğutların? Ne benzerlikleri var Allah'la bu âciz varlıkların? Bir sinek bile yaratabilmişler mi? Bırakın bir sinek yaratmayı, bir sineğin üzerlerine konup kendilerinden kopardıkları bir parçayı geri alabilecek bir güçleri var mı? Hangi mâzeretlerle karıştırıyorlar bunları Allah'la?

Halbuki Allah her şeyi yaratan ve herkese egemen olan tek Kahhâr'dır. Kulları üzerinde mutlak galip olan, her şeye güç yetiren mutlak otorite sahibi olandır. Bakın Onun egemenliğine, Onun mutlak güç ve kudretine birkaç delil:

17. "Allah gökten su indirir, dereler onunla dolar taşar. Sel, üste çıkan köpüğü alır götürür. Süslenmek veya faydalanmak için ateşte erittiklerinizin üzerinde de buna benzer bir köpük vardır. Allah, hak ve bâtıl için şöyle misal verir: Köpük uçup gider, insanlara fayda veren ise yerde kalır. Allah bunun daha gibi nice misaller verir."

Allah gökten su indirdi, dereler o sularla dolup taştı. Derelerden seller aktı.

Sel suları üzerinde köpük oluştu. Seller üzerinde oluşan bu köpüğü alıp götürür. Süslenmek veya faydalanmak için ateşte erittiklerinizin üzerinde de aynen buna benzer bir köpük oluşur. Allah işte böyle hak ve bâtıl için misal verir. Sel suları veya ateşte eritilen maddeler üzerinde oluşan ârızî köpük, cüruf uçup gider. İnsanlara faydalı olanlar ise yerinde kalır. Allah bunun gibi size daha nice misaller verir.

Hak ve bâtıl için iki misal anlatılıyor. Olayları biraz daha net anlayalım diye Rabbimiz bize yakın çevremizden, tabiattan, bildiğimiz, tanıdığımız, her an müşahede ettiğimiz sosyal hayatımızdan örnek veriyor. Vadilerden akan sel suları üzerinde köpükler oluşuyor. Bir süre sonra oluşan bu köpükler yok olup gidiyor da sonunda insanlar için faydalı olan su kalıyor. Yine kap kacak edinmek için ateşe tuttuğunuz madenlerde de köpük oluşuyor, cüruf oluşuyor. Zamanla bu köpükler, bu cüruflar yok olup giderken insanlara faydalı olan kısım kalıyor. İşte hak ve bâtıl da aynen buna benzer. Hak insanlara faydalı olan suyun ve madenin kendisine benzetilirken bâtıl da suyun ve madenlerin üzerinde olan ârızî köpüğe ve cürufa benzetiliyor.

Yâni zaman zaman geçici olarak bâtılın açığa çıktığını, bâtılın hakkın üzerine çıktığı görülebilir. Bâtılın Hakka egemenmiş gibi bir konuma geldiği görülebilir. Ey mü'minler sakın ha sakın bu duruma bakıp da aldanmayın. Böyle bir durum sakın sizi aldatmasın. Sizler Allah'ın istediği kullar olursanız, sizler Allah'ın istediği bir hayatın sahibi olursanız Allah, bâtılı giderir de hakkı hakim kılar.

Hakkı bâtılın üzerine vurur, çarpar da bâtılın beynini dağıtıp parçalayıverir Allah. Hakkı bâtılın başına çalar da Rabbimiz onun beynini, sistemini Allak bullak ediverir. Bâtılın tüm düşünce yapısını tepe takla getiriverir. Ama tabi Rabbimiz bunu bizim elimizle, bizim çabamızla gerçekleştirecektir. Bunu biz yapacağız. Bâtılı hakla biz devireceğiz. Allah sünnetullah gereği bunu bizden istiyor. Biz bize düşeni yapacağız, Allah da sünneti gereği kendisine düşeni yapacak, bâtılın yıkılışı ve hakkın egemenliği için bizi destekleyecektir. İşte yasa budur. Lâkin bizim elimizin uzanmadığı, gücümüzün yetmediği yerlerde de yine Rabbimiz bizim imdadımıza yetişecektir. İşte bu Rab-bimizin bize çağrısıdır.

18. "Rab'lerinin çağrısına gelenlere en güzel karşılık vardır. O'nun çağrısına uymayanlar ise, yeryüzünde olan her şey ve daha bir katı onların

olsa, kurtulmak için fidye verirlerdi. İşte hesapları kötü olanlar bunlardır. Varacakları yer cehennemdir; ne kötü konaktır!"

Rab'lerinin çağrısına uyanlar için, Rab'lerinin dâvetine icabet edenler için Hüsnâ vardır. Vahye icabet edenlere Hüsnâ vardır. Allah'ın çağrısına, Allah'ın dâvetine, Allah'ın vahyine icabet demek vahyi tanımak, okumak, öğrenmek ve gereğini yerine getirmek demektir. Vahyi tanıyıp ona sarılmak ve hayatı onunla düzenlemek demektir. Allah'ın dâvetini, Allah'ın çağrısını anlayıp Onun istediği bir hayatı yaşamak demektir. Öyleyse unutmayalım ki dâvete icabet dâveti işitmeyi, dâvete kulak vermeyi, indirileni bilmeyi, tanımayı gerektirir. Bilmek ve tanımak da okumayı ve ondan haberdar olmayı gerektirir.

Şimdi söyleyin bakalım: Kitaplarını tanımayan, kitaplarından habersiz bir hayat yaşayan müslümanlar nasıl diyecekler bunu? Ya Rabbi! Biz kitabını işittik ve onunla amel ettik. Ya Rabbi biz senin dâvetini duyduk, anladık ve gereğini yerine getirdik. Bizden istediğin kulluğu kavradık ve o yola girdik. Biz bize düşeni yaptık onun için sen de ya Rabbi bize mağfiret et! Bizim elimizde olmayarak işlediklerimiz konusunda bize mağfiret buyur! Onları görmeyiver ya Rabbi! O kusurlarımızı hesaba katmayıver ya Rabbi! Siliver Allah'ım! Yok farz ediver, kaale almayıver, hesaba katmayıver Allah'ım! Nasıl diyeceğiz bunu? Bunu demeye hakkımız olacak mı yâni?

Öyleyse önce bir işiteceğiz kitabı, önce bir kulak vereceğiz Allah'ın dâvetine, önce bir okuyacağız, tanıyacağız Allah'ın kitabını ve sonra itaat edeceğiz onlara, samimiyetle onları uygulamaya çalı-şacağız, bunu yaparken de ufak tefek kusurlarımız olmuşsa o zaman da aman ya Rabbi sen bilirsin diyeceğiz. İşte böyle yaptığımız zaman Allah diyor ki Hüsnâ vardır. En güzel mükâfat vardır, Allah'ın fazl u keremi ve cennet vardır.

Ama Allah'ın dâvetine icabet etmeyenler, Allah'ın dâvetine kulak vermeyenler, kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlar, sanki Allah'tan kendilerine hiçbir dâvet, hiçbir mesaj gelmemiş gibi davrananlar, sanki Allah'tan bir kitap, bir hayat programı gelmemiş gibi kitaptan yüz çevirenlere, sırt çevirenlere, kitaba karşı ilgisiz kalanlara gelince, onların yeryüzünde olan her şey onların olsa, tüm yeryüzü altınıyla-gümüşüyle, Markıyla-Dolarıyla, malıyla-mülküyle kendilerinin olsa ve hattâ bunun bir katı daha onların olsa, cehennemden kurtulmak için mutlaka hepsini fidye olarak verirlerdi.

Kur'an'ın başka yerlerinde de kâfir ve zalimlerin kendilerini ateşten

kurtarabilmek için her şeylerini fidye olarak verecekleri, ama onların bu fidyelerinin kendilerinden asla kabul edilmeyeceği anlatılır.

Meselâ bakın Âl-i İmrân sûresinde bu husus anlatılırken şöyle buyurulur:

"Doğrusu inkâr edip, inkârcı olarak ölenlerin hiç birinden, yeryüzünü dolduracak kadar altını fidye vermiş olsa bile, bu kabul edilmeyecektir. İşte elem verici azap onlaradır, onların hiç yardımcıları da yoktur."
(Âl-i İmrân 91)

Yine Zümer'de de Rabbimiz şöyle buyurur:
"Yeryüzünde onların hepsi ve bir misli daha zalimlerin olsa, kıyâmet günündeki kötü azab için fidye verseler kabul edilemez. Allah katından olanlara, hiç hesaplamadıkları şeyler beliriverir."
(Zümer 47)

Evet insanlardan kâfir ve zalimler, Allah'ın dâvetine icabet et-meyenler, kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlar tüm mallarını ve mülklerini, tüm ekonomik güçlerini fedâya hazır olacaklar. Ya da tüm sosyal çevrelerini, eşlerini, dostlarını, karılarını, kızlarını, kardeşlerini fidye olarak verecekler ve diyecekler ki aman ya Rabbi! dünya dolusu altınım da olsa fedâ olsun! Fidye olarak sana vereyim de bu ce-hennemden beni kurtar! diyecekler de kendilerine hayır! denilecek. Dünya ve bir misli daha kendilerinin olsa onu da verecekler ama bu fidyeleri kendilerinden kabul edilmeyecek. Zaten öbür tarafta mal mülk kimin de? Neye sahip olabilecekler de insanlar?

İşte hesapları kötü olanlar bunlardır. Bunlar için çok kötü bir hesap vardır ve bunların varacakları yer de cehennemdir. O cehennem ne kötü bir konak yeridir. Alçaklar, dünyadayken rahmete icabet etmediler, Allah'ın kendileri için açtığı rahmet kapılarından istifade etmeyi reddettiler, kitabı ellerinin tersiyle ittiler, elbette şimdi âhirette de bu rahmetten mahrum kalacaklar ve hesapların en kötüsüyle hesaba çekilip cehennemin berzahını boylayacaklar.

19. "Ey Muhammed! Sana Rabb'inden indirilenin gerçek olduğunu bilen kimse, onu bilmeyen köre benzer mi? Ancak akıl sahipleri ibret alırlar."

Evet ey peygamberim, sana Rabb'inden indirilen kitabı hak bilen, kitabın hak olduğuna inanan ve bu hak kitapla hayatını düzen-lemeye çalışan, bu Hakka göre bir hayat yaşamaya çalışan, tüm amellerinde, tüm düşüncelerinde, tüm hareketlerinde bu hakkı istinat noktası kabul eden, hakla düşünen, hakla bakan,

hakla gören, hakla yol bulan bir kimse hiç Hakkı görmeyen, Hakka karşı kör ve sağır davranan, Haktan habersiz bir hayat yaşadığı için tüm dünyasında karanlıklar içinde, bir ışık huzmesinden bile mahrum olan kimse gibi olur mu?

Hayatını vahiyle düzenleyen kişi elbette vahyi bir kenara bırakıp kendi hevâ ve hevesleriyle yaşayan kimse gibi olmaz. İlim sahibiyle, basiret sahibiyle cahil ve kör asla bir olmaz. İlmi olup da bu ilimle amel eden kişiyle, ilmi olup da bu ilmiyle amele koşmayan kişi de bir olmaz. Rabbi karşısında kendi haddini, kendi konumunu bilenle bunu bilmeyen cahil asla bir olmaz.

Vahye tabi olan kişi görendir, vahiyle irtibatı kesik olan da kör-dür. Vahyi tanımayan vahye tabi olmayan kâfirler de kör değillerdir aslında görmektedirler ama gerekeni görmemektedirler. Kişi eğer vahiyle, Kur'an ile beraber değilse, Kur'an'dan, peygamberden ve onun ashabından örnek alacak kadar onlara yakın değilse, Rasûlullah'ın ve ashabının tatbikatından haberdar değilse kördür.

Böyle karanlıkta el yordamıyla düşe kalka yürüyen bir adamla Allah'ın kendisine bir nûr verdiği ve onunla yürüyen insan bir olur mu? İşte iki insan tipi duruyor karşımızda. Biri nûr sahibi, basîret sahibi, yâni Kur'an sahibi, hadiseler karşısında ne yapacağını, nasıl hareket edeceğini bilen bir insan, öbürü de zulmette kalmış bir kişi.

Ama tabi bunu da ancak akıl sahipleri, akıllarını kullanan in-sanlar anlayabilecektir. Aklı olmayan, ya da aklını kullanamayan kimselerin bu gerçeği anlamaları asla mümkün olmayacaktır. Akıllı insan, aklını kullanabilen insan elbette vahyi tanıdıkça hayatı değişecektir. Vahyi tanıyan, Allah'ın âyetleriyle tanışan insan elbette vahiyden habersiz olandan farklı olacaktır. Vahyi tanıyanla tanımayanın hayatı farklı olmayacaksa vahyi tanıdım demenin hiç bir anlamı olmayacaktır.

Eğer şu anda bizler vahyi tanıdığımızı, vahiyle birlikte oldu-ğumuzu, vahiy eğitimine tabi olduğumuzu iddia ediyorsak, ama okuduğumuz Kur'an bizim hayatımızı, bizim düşüncemizi, bizim itikadımızı, bizim dünyamızı, değiştirmiyorsa, evimiz, ticaretimiz, mala ba-kışımız, çocuklarımızın eğitimi, hanımlarımızın yaşantısı değişmiyor-sa, yâni okumayan insanlarla hiçbir farkımız yoksa bu okumanın hiç bir değeri ve anlamı olmayacaktır.

Öyleyse unutmayalım ki Kur'an ile beraberlik bizi **ülü'l elbab** olmaya, basiret sahibi olmaya götürmelidir. Veya Kur'an ile beraberlik bizi Rabbimizin

bundan sonraki âyetlerinde zikrettiği sıfatların sahibi olmaya götürecektir. Neymiş o sıfatlar?

20. "Onlar, Allah'ın ahdini yerine getirirler, anlaş-mayı bozmazlar."

Evet işte Kur'an ile beraber olanlarda bulunması gereken birinci özellik. Onlar Allah'a verdikleri ahitlerine riâyet ederler, sözlerine sadık davranırlar. Mîsaklarını bozup nakzetmezler. Peki hangi mîsak-tır bu Rabbimize verdiğimiz mîsak? Araf sûresinde bu mîsak anlatılır. Bir dönem Rabbimiz bizi bize, bizi kendi nefislerimize şahit tutarak:

"Ben sizin Rabb'iniz değil miyim"

Buyurmuştu. Sizi yaratan, sizi yoktan var eden, sizi doyurup besleyen, size sizin sahip olduğunuz her şeyi veren, sizi koruyup gözeten, sizin üzerinize yegâne hâkimiyet, egemenlik sahibi olan, sizin hayat programınızı belirleyen, sizin nerede nasıl hareket edeceğinizi? Nasıl bir hayat yaşayacağınızı? Hayatınızda nasıl bir hukuk, nasıl bir ekonomi uygulayacağınızı? Nasıl giyineceğinizi, neyi nasıl düzenle-yeceğinizi belirleyen ben değil miyim? Buna ehil olan, buna yetkili olan ben değil miyim? Sizin boyunlarınızdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, sizin adınıza kulluk maddesi alan ben değil miyim? Yalnız kendisine itaat edeceğiniz, yalnız kendisini dinleyeceğiniz, kendisine kulluk edip sadece kendi yasalarını uygulayacağınız Rabb'iniz ben değil miyim? buyurmuştu da bizler de kendi kendimizin şahitleri olarak:

"Belâ ya Rabbi! Sen bizim Rabbimizsin, biz buna şahit olduk"

Demiştik. Tamam ya Rabbi! Evet ya Rabbi! Bizim Rabbimiz sensin! Bizim hayat programımızı, bizim yaşam biçimimizi belirleyecek, bizim hayatımıza kulluk maddesi alacak, hayatımız boyunca boyunlarımızdaki kulluk iplerinin ucu elinde olacak, kendisine kulluk edip teslim olacağımız, emirlerine boyun bükeceğimiz, seçimini seçim kabul edeceğimiz, çektiği yere gideceğimiz, yasalarını uygulayacağımız Rabbimiz sensin ya Rabbi. Söz ya Rabbi, bizler senden başkalarını Rab tanımayacağız. Senden başkalarına kulluk etmeyeceğiz. Senden başkalarını dinlemeyeceğiz. Senden başkalarının hayat programlarını uygulayıp onlara kulluk etmeyeceğiz. Senden başkalarının hatırına hareket etmeyeceğiz diyerek ona bu konuda söz vermiştik. İşte gerçek mü'minler, Kur'an ile beraberliklerini en güzel biçimde sürdüren, vahiyle hareket eden müslümanların en belirgin özellikleri budur diyor Rabbimiz.

Zaten Kur’an ile, vahiyle beraber olmayan bir kimsenin bu ahde sadık kalıp kalmadığını bilmesi mümkün olmayacaktır. Çünkü ezelde kendisine bu şekilde ahit vermiş olan kullarını bu ahitlerinde sadıklar mı? Yoksa bu ahitlerini bozmuşlar mı? Bunu denemek için Rabbimiz her bir dönem insanlığına kitaplar ve peygamberler gön-dererek bu ahitlerini hatırlatmıştır. Evet bir yandan gönderdiği kitaplar ve peygamberlerle bize bu ahitlerimizi hatırlatan Rabbimiz, bir yandan da çevremizdeki görsel âyetleriyle bizi bu ahitlerimize uygun müslümanca bir hayat yaşamaya dâvet etmektedir.

Öyleyse hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki bizler tüm hayatımızda Rabbimize verdiğimiz bu ahit üzere yaşarsak o zaman bizler bu ahitlerimize sadık kalmışız demektir. Hayatımızın tümünde yalnız O'nu Rab kabul edip, yalnız O'na kulluk edip, sadece O'nun yasalarını uygulayıp, sadece O'na kulluk edip sadece Onun istediği biçimde yaşarsak sözümüze sadık kalmış olacağız demektir. Aksi takdirde bunun dışında bir hayat yaşarsak, Allah'tan başkalarını Rab bilir, Allah'tan başkalarının yasalarını uygular, Allah'tan başkalarının çektiği yere gider, ya da O'nun gönderdiği kitabı bir kenara bırakıp kendi hevâ ve heveslerimizin istediği bir hayatı yaşamaya kalkışırsak o zaman da bu ahitlerimizi bozmuş ve yoldan çıkmış oluruz.

Tabi bu Allah'a verdiğimiz ahit, ahitlerin en başta gelenidir. Elbette Allah'a verdiğimiz bu ahit gereği kullara verdiğimiz ahitlerimizi de yerine getirmek zorundayız. Mü'minler kâfirlere karşı bile verdikleri ahitlerini onlar bozmadıkça bozmazlar, bozamazlar. Ama tabii birinci olmadan ikincinin olması mümkün değildir. Allah'a karşı verdikleri sözlerini bozan kimselerin insanlara karşı sözlerini yerine getirmeleri düşünülemez. Eğer bir kimse Allah'a verdiği bu söze riâyet etmiyor-sa, bu adamın insanlara verdiği sözlerine riâyeti de düşünülemez. Rabbi ile ahdine sadık davranmayan bir kimseden insanlara karşı sadâkat beklenebilir mi? Şair Sadi Şirazi öyle der: Namaz kılmayan birisine sakın borç para vermeyin. Çünkü namazı terk ederek Rabb'ine karşı borcunu düşünmeyen bir adamın sizin borcunuza sadâkatini düşünmeniz aptallıktır. Evet demek ki Kur'an okuyan, vahiyle beraber olduğunu iddia eden kimsede bulunması gereken ilk özellik budur. Başka ne gibi sıfatları varmış o mü'minlerin?

21. "Onlar, Allah'ın birleştirmesini emrettiği şeyi birleştirirler, Rabb'inden korkarlar; kötü hesaptan ürkerler."

Evet o mü'minler, o kitapla beraber olanlar Allah'ın birleştiril-mesini emrettiği şeyleri de birleştirirler. Allah neyle neyin arasını birleştirin diyorsa, neyle neyi birlikte düşünün, birlikte yapın buyuruyorsa mutlaka onu birleştirirler. Meselâ ailenin birleştirilmesini istiyorsa Rab-bimiz onu parçalamaz mü'minler. Aileyi bir bütün olarak anlarlar. Kadın, koca, baba, ana, büyük baba, büyük anne ve çocuklar, torunlar birlikte olsunlar, aralarındaki bağlar koparılmasın diyorsa Allah mü'-minler kendi aralarındaki sorumluluk ve görevlerini bilirler ve ona aynen Allah'ın istediği biçimde riâyet ederler. Aile içinde birlikteliğe azami ölçüde riâyet ederler. Veya komşular arası ilişkilerin güçlendirilmesini istiyorsa Rabbimiz, mü'minler Allah'ın bu emrine riâyet edip komşular arası ilişkilerin koparılmamasına azami dikkat gösterirler.

Evet Allah'la ilişkilerine azami dikkat eden bu mü'minler Allah'ın birleştirilmesini istediği her konuya riâyet ederler. Meselâ kendilerini hiçbir zaman kitaptan ayrı düşünemezler, peygamberden ayrı düşünemezler. Kitap ve peygamberle bir an diyaloglarının kesilmesini varlıklarının ve müslümanlıklarının bitme sebebi bilirler.

Yine onlar Rab'lerinden korkarlar ve kötü hesaptan da ürker-ler. Yâni o kitapla beraber olan, hayatlarını kitap kaynaklı yaşamaya çalışan mü'minler, vahyi kendilerine hareket noktası yapmış müslümanlar okudukları ve anladıkları kitapta kendilerinden istenilen kul-lukları en güzel bir biçimde yerine getirdikleri yine de kendilerini gü-vende hissetmezler. Allah'a Allah'ın istediği kulluğu icra etmeye gayret ettikleri halde yine de kendilerini garantiye alıp durumlarından mutmain olmazlar. Ne kadar da Allah'ı razı etmeye çalışarak güzel amellere koşmuş olurlarsa olsunlar hiçbir zaman kendilerini kesin cennetlik görmezler. Ne yaparlarsa yapsınlar, Allah'ın daha güzeline lâyık olduğunu ve cennete girebilmek için kesinlikle Allah'ın rahmetine muhtaç olduklarını hiç bir zaman hatırlarından çıkarmazlar.

Acaba yapamadık mı? Acaba beceremedik mi? Acaba Rabbi-mizin hatırını kazanamadık mı? Acaba yaptıklarımız bizi ateşe mi götürüyor? Diye tir tir titrerler. Âhireti, hesabı kitabı daima iki kaşlarının arasında hissederler. Rab'lerinden haşyet duyarlar. Acaba rızasına ulaşamadık mı? Acaba memnun edemedik mi? diye sürekli içlerinde bir endişe taşırlar. Hesabın kötüsünden, kötü hesaptan gamlanırlar. Rab'lerinden, Rab'lerinin rahmetinden ve cennetinden kesinlikle ümitlerini kesmemekle beraber acaba mı ki? diye yine de korku içinde bir hayat yaşayarak her an daha iyiye, daha güzel bir müslümanlığa çabalarlar. Başka?

22,24. "Onlar, Rab'lerinin rızasını dileyerek sabrederler, namazı kılarlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan, gizlice ve açıkça sarf ederler; iyilik yaparak kötülüğü ortadan kaldırırlar; işte onlara bu dünyanın iyi sonucu, girecekleri Adn cennetleri vardır; babalarının, eşlerinin, çocuklarının iyi olanları da

oraya girerler. Melekler her kapıdan yanlarına girip: "Sabretmenize karşılık size selâm olsun; burası dünyanın ne güzel bir sonucudur!" derler."

Onlar Rab'lerinin hatırına sabrederler. Rab'lerinin hatırı için her şeye göğüs gerip direnirler. Rab'lerinin rızası için dayanırlar, direnirler. Yaptıklarını ve yapmayıp terk ettiklerini sadece Rab'lerinin hatırı için yaparlar. Bıkmazlar, usanmazlar. Ama bunu da Rab'leri için yaparlar. Sabretmelerinin sebebi de sadece Rab'lerinin veçhidir. Yâni sabırlı ol-maları, dayanıp direnmeleri çaresizliklerinden dolayı değil, güçsüzlüklerinden dolayı değil, insanlar hoş görsünler diye değil, insanların alkışına ulaşmak için değil, Rab'leri öyle istediği için yaparlar bunu. Sabırlarının dayanağı sadece Allah'tır. Allah'a dayanırlar ve yürürler.

En uygunsuz, en namüsait şartlar altında bile Rab'lerinin istediğine yönelip geri adım atmazlar onlar. Allah var başkasına gerek yok derler. Eh efendim âlim yok, fazıl yok, para yok, pul yok, ekono-mik gücümüz yok, dergi yok, cemaat yok, cemiyet yok! bu durumda biz ne yapabiliriz? demezler asla onlar. Ah şunlar, şunlar bir olsa de-mezler. Allah var ya; tamam müslüman olmalıyız. Allah var ya; ne ya-pacaksak yapalım derler. Öyle değil mi Allah aşkına? Rabbimiz var mı? var. Öyleyse Rabbimiz ne dedi? Rabbimiz ne istedi? Rabbimiz nasıl istedi? Rabbimiz nasıl hükmetti? biz başkasına değil sadece O'na bakacağız. Sadece O'nu dinleyecek ve başkasına bakmayaca-ğız. Rabbimizin isteklerine sabredecek, direnecek, dayanacak ve her şart altında yolumuza devam edeceğiz, kulluğumuza devam edeceğiz.

Belâlara sabır, musîbetlere sabır, küfrün amansızlığına, küfrün enginliğine derdin çokluğuna, çevredekilerin ilgisizliğine, veya yakınların ihanetine, mü'minlerin cehaletine, veya toplumsal cinâyetlere rağmen mü'min sabretmek durumundadır. Her şeye rağmen mü'min Allah'a kulluk yolunda tökezlemeden yoluna devam etmeyi becerebilmelidir. Tüm insanlık karşımıza geçip alkışlasa, ya da tüm dünya bize düşman kesilip yuhâlâsa da Allah'ın istediği biçimde yapacağımızı yine yapmaya, yolumuza yine devam etmeye bakalım. Allah ne dediyse yapmaya, ne demeydiyse de yapmamaya çalışalım. Şımarmayalım, ya da korkup vazgeçmeyelim. Allah için sabredelim.

Yine onlar namazı da ikâme ederler. Namazı ayağa kaldırırlar. Yâni o mü'minler kitapla beraberliklerinin, kitaba sarılmalarının, kitaptan mesaj almalarının pratikteki ilk eylemi olarak namazı ikâme ederler. Salât aslında

yöneliş demektir. Öyleyse insanın bütün varlığıyla, içiyle dışıyla Rabb'ine yönelişinin, Rabb'ine ait oluşunun adıdır namaz. İşte o mü'minler namazlarını ayağa kaldırarak bunu gerçekleştirirler. Tüm hayatlarıyla, geceleriyle-gündüzleriyle, mallarıyla-ticaret-leriyle, oturmalarıyla-kalkmalarıyla, yemeleriyle-içmeleriyle Allah'a yönelirler, Allah'a teslim olurlar. İkâme de doğrultmak, ayağa kaldırmak demektir. Namazın ikâmesi de hayatın namazla doğrultulması demektir. Kişinin imanıyla doğrulması, imanını ayağa kaldırması, inancıyla ayağa kalkması ve hayatını iman kaynaklı yaşamaya karar vermesi demektir. İşte onlar bunu beceren insanlardır.

Yine namaz Allah'la buluşmak demektir. Namaz Allah'la ko-nuşmak, Allah'la sözleşmek demektir. Onun kelâmıyla, bizzat onunla sözleşmek demektir. O sözlere göre bir hayat yaşayacağına söz ver-mek demektir. Namazla özdeş bir hayat yaşamaya, namaza endeksli bir hayat yaşamaya, hayatı düzenleyecek bir namaz kılmaya sözleşmek demektir. Hukuka etkili, eğitime etkili, ekonomiye etkili, kazanmaya harcamaya ve tüm hayat birimlerine etkili bir namaz kılmaya ve bunun gereği olarak da namazda alınan mesajla hayatı düzenlemeye sözleşmek demektir.

Elbette böyle bir namaz kılabilmek için de kitaba sımsıkı sarıl-mak gerekmektedir. Kitabı bir an bile elimizden düşürmememiz, onunla oturup onunla kalkmamız, onu hayata tatbik etmemiz gerekmektedir. İşte o mü'minler böyle bir namaz kılarak tüm bedenlerinde, tüm hayatlarında Allah'ı söz sahibi kabul ettiklerini, Onun istediği bir hayatı yaşamaya doğrulduklarını ortaya korlar.

Sonra onlar gizli ve açık, sırri ve aleni olarak kendilerine verdiklerimizden infak ederler. Allah kendilerine ne vermişse onu Allah kullarıyla paylaşma kavgası verirler. Kur'an-ı Kerîmde Rabbimiz nerede namazdan söz etmişse infakla birlikte anlatmaktadır. Çünkü infak malî bir kulluktur, namaz ise bedenî bir kulluktur. İnfak, zekât toplumsal bir kulluk, namaz ise bireysel bir kulluktur. Veya namaz Allah'la diyalogdur, infak da namazla aldığımız bu mesajın topluma indirgenmesidir.

İşte o mü'minler namazla bireysel kulluklarını, infakla da toplumsal kulluklarını Allah'ın istediği şekilde icra ederler. Yâni namazla Allah'ın bedenlerine karıştığını ortaya koyarlarken, infakla da mallarında Allah'ın söz sahibi olduğunu ortaya koyarlar. Namazla Allah'tan mesaj alırlar, infakla da bu mesajı Allah kullarına duyurarak müslü-manlıklarını kardeşleriyle paylaşmanın,

imanlarını, teslimiyetlerini Allah kullarına ulaştırmanın kavgasını verirler.

Ve yine onlar kötülüğü iyilikle defederler. Kötülüğü iyilikle savarlar. Kötülüğe kötülükle karşılık vermezler. Kötülük en hafif, en iyi nasıl defedilecekse, nasıl bertaraf edilecekse öylece bertaraf ederler. Bu konuda bu âyetleri en güzel bir şekilde anlayan ve bu âyetler istikâmetinde bir hayat yaşayarak kendisine kötülük yapmaya çalışanlara bile iyilik yapmaya, kötülerin kötülüklerini iyilikle savuşturmaya çalışan örneğimiz ve onun pırlanta ashabının örnek hayatlarını iyi bilirsek Rabbimizin bu isteğini çok güzel bir şekilde uygulama imkânı bulabiliriz. Yeryüzünde mü'minler olarak kendi varlığına şahitler olmamızı isteyen Rabbimiz bu âyetleriyle bizden iyilik taraftarı olmamızı, iyiliğe sahip çıkmamızı, kötülüğü iyilikle defetmemizi, kötülük yapanlara iyilik yapmamızı emrediyor.

Öyleyse bizler yeryüzünde Allah'ın varlığının şahitleri olarak, iyiliğin temsilcileri olarak hep iyilikten yana olacağız. Bizler bize kötülük yapmadan yana olanlara iyilikten yana tavır belirleyeceğiz. Hep aftan yana olacağız. Bize kötülük yapan kimselere karşı kötülük yap-ma imkânına sahip olduğumuz halde kötülük yapmayacağız. Kötülük yapana kötülükle mukabelede bulunmamak ihsandır. Hattâ kötülük yapanlara karşı kötülükle mukabelede bulunmadığımız gibi bir de üstelik onlara iyilikte bulunmamız mesajımızın gönüllere nüfuzunu sağlayacaktır. Bizim bu ihsanımız karşısında en zalim insanlar, en katı kalpliler bile eriyecek ve sonunda bize düşmanlık besleyen insanların bize ve dâvâmıza sıcak bir dost olduğunu göreceğiz.

Çünkü Allah'ın Resûlü öyle buyuruyor. Dün sizi yok etmek isteyen zalimlerin yarın sizin dâvânıza gönül verdiğini göreceksiniz. Meselâ böyle gözü dönmüş, gemi azıya almış size kötülük yapmak isteyen birine karşı o anda söylenecek güzel bir söz, tatlı bir tebessüm, sakin bir konuşmanın o anda birden bire ortamı değiştiriverdiği, kötülük yapmak isteyenin bile utanarak bu kötülükten vazgeçtiği çok görülüştür. Öyleyse daha büyük kötülüklere fırsat vermemek, daha büyük felâketleri tevlid etmemek için kötülük karşısında kötülüğü değil kötülük karşısında iyiliği tercih etmeliyiz. Tüm kötülükleri iyilikle savuşturmak zorundayız.

İşte böyle olanlara, böyle yaşayanlara, vahiyle böyle birliktelik kurarak yaşayanlara bu dünyanın en iyi sonucu ve öbür tarafta da girecekleri Adn cennetleri vardır. Babalarının, eşlerinin, çocuklarının iyi olanları, sâlih olanları da oraya gireceklerdir. Melekler her kapıdan onları karşılayıp, her bir kapıdan onların yanlarına girip şöyle diyecekler: Sabretmenize karşılık size selâm olsun;

burası dünyanın ne güzel bir sonucudur!

Evet o mü'minler kendileri cennetlere girdirildikleri halde akrabaları da cennete girdirilecek. Yâni meselâ adam kendisi cennette olduğu halde, halde babası, anası, karısı, kızı başka cennetlerde, başka yerlerde, başka makamlarda olabilir. Bu durumda sevdiklerinden ayrılık mü'mini sıkabilir. Halbuki Rabbimiz cennette mü'minleri üzebilecek her şeyi kaldırmıştır. Cennette kulları sıkıntıya sokabilecek, orada huzuru kaçırabilecek hiçbir şey yoktur. Orada sadece huzur vardır, sükun vardır, mutluluk vardır. İşte babalardan, analardan, kocalardan, kadınlardan, çocuklardan hangisi cennetin en üst makamın-daysa, hangisi en üstün cennete gitmişse Allah öteki akrabalarını da oraya gönderecek ve onları sevdikleriyle birleştiriverecek, Rabbimiz onlara böyle bir ikramda bulunacak anlıyoruz.
Ve melekler de her bir kapıdan onları karşılayacak, istikbal edecekler onları ve diyecekler ki sabrınıza karşılık selâm olsun sizlere. Dünyada sabredip kulluklarınıza devamınıza karşılık esenlik, selâm, selâmet yurdu olan cennet sizin olsun. O ne güzel bir yurttur derler.

Meleklerin tahiyyeleri, birbirleriyle cennette karşılaştıkları zaman mü'minlerin tahiyyeleri böyledir. Orada tahıyye selâmdır. cennette mü'minler birbirleriyle karşılaştıkları ortamlarda da birbirlerine sözleri mukabeleleri, sadece selâm olacaktır. Birbirlerine selâm, selâmet ve esenlik dileyecekler. Çünkü Selâm Rabbimizin isimlerinden birisidir ve böylece melekler mü'minlere Rab'lerini hatırlatacaklar, bu nimetleri kendilerine veren Rab'lerine hamdi ve Rablerinin nimetlerinin güzelliklerini hatırlatacaklardır. Dünyada iken tüm bu nimetleri Rab'lerinden bilip O'na teşekkür adına kulluklar yapmışlardı. Rab'lerinin istediği kulluğa sabretmişler, direnmişler ve dayanmışlardı. İşte şimdi de bu sabırlarına mukabil cennette kendilerine gözlerinin görmediği, kulaklarının duymadığı, akıl ve hayallerinden bile geçiremedikleri envai çeşit nimet ve lütuflarda bulunan Rab'lerine karşı hamd ve kullukları devam etmektedir.

Elbette dünyada selâm, selâmet İslâm ve teslimiyet içinde bir hayat yaşayan mü'minlerin yurdu selâmet yurdu olan cennet olacaktır. Dünyada kişi nasıl bir hayat yaşamışsa sonunda bulacağı hayat da onun aynısı olacaktır. Dünyada cennnemî bir hayat yaşayan, cehennem isteyerek bir hayat yaşayan, yâni biletini cehenneme kesen bir kişi cehenneme giderken, cennet isteyerek bir hayat yaşayan kim-de de cennete gidecektir. Bunun tespit ve tayini insanın bizzat

kendisine, kendi tercihine bırakılmıştır.

İnsan şu anda nasıl bir hayat yaşıyorsa sonunda kavuşacağı hayat da onun aynısı olacaktır. Selâm, selâmet, emniyet, teslimiyet ve müslümanlık içinde bir hayat yaşayan kişi sonunda selâmet yurdunda selâmet ve emniyet içinde bir hayata kavuşacaktır. Zaten şu anda mü'minler dünyada böyle bir hayat yaşıyorlar. Yâni şu anda mü'minler dünyada cennet hayatı yaşamaktadır, kâfirler de cehennemi yaşamaktadırlar. Bakın bundan sonraki âyetlerinde de Rabbi-miz kâfirlerin âkıbetlerini, onların durumlarını şöylece anlatacak:

25. "Sağlam söz verdikten sonra Allah'ın ahdini bozanlar ve Allah'ın birleştirilmesini emrettiğini ayıranlar ve yeryüzünde bozgunculuk yapanlar, işte lânet onlara ve kötü yurt, cehennem, onlaradır."

Allah kendilerinden ahit aldıktan sonra, Allah'a ahitte bulunduktan sonra bu ahitlerini bozarlar. Bunlar da tıpkı mü'minler gibi ezelde Allah'a söz vermişlerdi. Bunlarda sadece Rab olarak Allah'ı kabul etmişler, Allah'a teslim olduklarını, Allah'a kul olduklarını kabullenmişlerdi. Ya Rabbi tek Rabbimiz sensin, sadece seni dinleyecek ve hayatımız boyunca sadece sana itaat edeceğiz demişlerdi. Allah'-la yaptıkları anlaşmayı bozdular. Ama anlaşma metinlerini imzaladıktan sonra bozdular. Bu konuda Allah'a kesin söz verdikten sonra bozdular.

Yâni önce Allah'la anlaşma yaptılar, Allah'a söz verdiler: Ya Rabbi ben senin kulunum, sen benim Rabbimsin, sadece senin dediğini yapacağım! Senden başkasının dediklerine gitmeyeceğim! Sen ne istersen tamam! Benim hayatıma sadece sen program çizeceksin! Ben de bu anlaşmaya sadık kalacağıma ve karşılığında cennet bulacağıma inanarak söz veriyorum ya Rabbi! Değilse cehennem konusunun farkındayım! diyerek Allah'a söz verdiler, ondan sonra da nakzedip bozdular bu anlaşmayı. Anlaşma konusuna aykırı hareket ettiler. Rab olarak, yasa belirleyici olarak kabul ettikleri Allah'tan gelen yasaların aksine hareket etmeye, vahyin ötesinde bir hayat yaşamaya başladılar. Rab olarak kabul ettikleri Allah'ın emirlerine itaat, nehiy-lerinden kaçınma hususunda Allah'ın kitaplarında açıkladığı konularda ait ahitlerini bozdular. Sonra da:

Daha önceki âyetlerde Rabbimizin anlattığı mü'minlerin özelliklerinin tamamen aksine bunlar Allah'ın bağlayın buyurduğu tüm bağları kopardılar. Allah'la bağlarını kopardılar, vahiyle bağlarını kopardılar, peygamberle bağlarını kopardılar, kulluk bağlarını kopar-dılar, aile bağlarını kopardılar, komşuluk

bağlarını, kardeşlik bağla-rını kopardılar. Kendi bağlarını kopardıkları gibi, kendi hevâ ve he-veslerinden kaynaklanan demokrasi vahiylerini göndererek öteki Allah kullarının da Allah'la bağlarını kopardılar. İnsanları İslâm'dan uzaklaştırdılar. Aileleri Rab'lerinden kopardılar, aileleri İslâm'dan kopardılar, aileleri birbirlerinden kopardılar. Kadını kocadan, evlâdı aileden kopardılar. Uyguladıkları materyalist eğitimlerle nesli tarihinden, ecdadından, imanından kopardılar.

Evlâtları ailelerinden koparıp İslâm düşmanı yaptılar. Toplumu kitabından ve peygamberinden kopardılar. Kadınları iffetlerinden kopardılar. İnsanları birbirlerinden koparıp herkesin kendi hayatını yaşadığı materyalist bir insan haline getirdiler. Ümmet bütünlüğünü parçalayıp mü'minleri sun'i sınırlarla birbirlerinden kopardılar. İçerdeki müslümanların kardeşliklerini dağıttıkları gibi dışarıdaki dünya müslümanlarının kardeşlik bağlarını kopardılar.

Allah neyle neyin arasını birleştirin! Onların arasını ayırmayın! demişse, meselâ sılayı rahîm. Akraba ziyaretleri, akrabayla ilişkilerin kesilmemesi. Allah birleştirin diyor ama onlar kesiyor, sılayı rahîm yapmıyorlar. Veya Allah'ın birleştirilmesini istediği başka neler var? Meselâ malla, zekâtı birleştirin! diyor Allah. Mal söz konusu oldu mu arkasından hemen zekât da söz konusu olmalıdır diyor. Ama bu kâfirler malla, zekâtın arasını ayırdılar. Başka? İnsanlarla sevgiyi, insanlarla emr-i bil'marufu, münkerle nehyi, marufla emri, başla örtüyü, vakitle namazı, selâm vermeyle almayı, dâvetle icabeti, imanla ameli, emirle itaati, sakalla suratı, başla örtüyü...

Yâni Allah neyi neyle birleştirmemizi, neyle neyi beraber kılmamızı, aralarını açmamamızı istiyorsa onu ayırmamamız gerekiyor. Meselâ müslümanla nasihati, selâmla selâm almayı, hastayla ziyareti, ziyafetle icabeti birleştirin! demişse Allah, yâni Allah'ın emir ve ne-hiylerinin aksine hareket etmeyin! demişse buna riâyet etmek zorundayız. Aksi takdirde kâfirlerden ve fâsıklardan oluruz.

Lânet bunlara ait olacak. Bunlara rahmet olmayacak ve en kötü ***Dara*** gidecekler bunlar. Cehennemi boylayacaklar. Dünyada şu anda bu kâfirlerin geçici olarak galipmiş gibi görünmeleri, feruh fahur dolaşmaları sakın sizleri üzmesin. Allah kendilerine verdikleriyle tedrici olarak kendilerini azapların en kötüsüne sürüklemektedir. Yurtların en kötüsüne gidecekler onlar.

Peki şimdi madem ki bu kâfirler Allah'ın düşmanlarıdır, o halde acaba niye

bu adamlara bolca nimetler verilmiş? Rab'lerine karşı verdikleri ahitlerini bozan bu alçaklar neden şu anda mal-mülk içindeler? diye aklınıza sorular geliyorsa, unutmayın ki:

‡¬G²T«<«: š³@«L«< ²w«W¬7 «'²+¬±I7!nK²A«< yÅV7«!

26. "Allah dilediği kimsenin rızkını genişletir ve bir ölçüye göre verir. Dünya hayatıyla övünenler bilsinler ki dünyadaki hayat âhiret yanında sadece bir geçimlikten ibarettir."

Evet demek ki Allah verdiklerini verdikleriyle imtihan etmektedir. Ne verişi imtihanı kazanma sebebidir, ne de vermeyip kısması imtihanı kaybetme sebebidir. Ne çok verilenler iyi insan, ne de az verilenler kötüdür. Yâni kendilerine dünyalık bir şeyler verilenler Allah katında şerefli de verilmeyenler şerefsiz değildir. Vermesi de vermeyip kısması da birer imtihan konusudur ve kimin kazandığı, kimin kaybettiği yarın belli olacak. Ve bu dünyada imtihan soruları da Allah'a aittir. Dilediğini dilediğiyle imtihan eder Allah. Kimsenin bu konuda O'na hesap sorma hakkı yoktur. Kul olarak bize düşen, ya Rabbi beni şu-nunla, beni bununla imtihan etseydin diyerek O'na akıl vermek değil, Onun takdir buyurduğu sorulara en kısa zamanda, en kısa yoldan cevap vermektir. Çünkü biliyoruz ki imtihanın süresi belli değildir.

Evet mü'min-kâfir Allah dilediklerine bol verir, dilediklerine de az verip kısıverir. Onun için kâfirlere verilenlerden ötürü onlara imrenmeye de, kıskanmaya da gerek yoktur. Çünkü zaten kâfirlerin oldum olası, gördüm göresi bir dünya hayatları var, yaşasınlar bakalım. Zaten şu anda cehennemi yaşıyorlar ve geberdikleri andan itibaren de cehenneme gidecekler. Yâni bütün dünyayı bir tek kâfire verse, hattâ her kâfire ayrı ayrı bir dünya verilse yine de azdır. Bize de hiç bir şey verilmese, yarım ekmek bile bulamasak yine de onlarınkinden çoktur. Bunu böyle biliyor ve böyle inanıyoruz.

Ne verilirse verilsin, ne kadar verilirse verilsin, değil mi ki hayat bir gün bitecektir. Biten bir dünyanın nimetlerine meyletmektense yarım ekmek de olsa bitmeyecek bir hayatın nimetlerine ulaşmayı he-defleyelim, onun peşinde olalım. Cennet var mı? Devlet var mı? Mükâfat var mı? Hasene var mı? Benim de hiç bir şeyim olmasın, yarım ekmekle huzur var mı? Elhamdülillah. İşte mülk, işte saltanat. Beni cennete götürecek bir hayat yaşıyorsam elhamdülillah...

Çünkü bu kâfirler neye sahip olurlarsa olsunlar yarın bu mülkleri onları cehennem ateşinden kurtaramayacaktır. Daha önceki âyetlerde anlattı Rabbimiz,

yarın bu kâfirler dünya kendilerinin olsa, hattâ dünyanın bir misli daha ellerinde olsa, bunu fidye olarak verecekler ateşten kurtulabilmek için ama bu fidyeleri kabul edilmeyecektir. Demek ki bugün onlara verilen tüm saltanatlar, tüm güçler, tüm mallar, tüm ekonomik, askeri ve siyasal güçler yarın hiçbir işe yaramayacaktır. Öyleyse onların şu anda sahip oldukları kesinlikle sizi üzmesin, sizi imrendirmesin. Siz hesabınızı bu anlayışa bina etmişseniz, bilesiniz ki üstün sizsiniz, kazanan sizsiniz. Bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

Alçaklar imtihan gereği kendilerine verilenlerle şımardılar. Kendilerine verilenlerin Azîzliklerinden dolayı verildiği zehabına ka-ıldılar. Biz şerefli insanlar olduğumuz, bizim yolumuz doğru oldu için, Allah tarafından sevildiğimiz için bunlar bize verildi dediler. Bundan dolayı kendi pis hayatlarına delil de buldular. Halbuki işte âyet-i kerîmesinde Allah son derece açık bir şekilde buyuruyor ki şu dünya hayat, şu alçak, şu deni hayat âhiret yurdu yanında hiç itibara bile alınmayacak kadar az bir metadır. Az bir geçimlik ve istifadedir. Bundan dolayıdır ki ey kendilerine Rab'lerine kulluğu unutturabilecek dünya nimetlerinden az verilen müslümanlar, sakın ha sakın bu kâfirlere bir şeylerin verilmesi sizi aldatmasın. Sakın ha sakın bu kâfirlerin hak yolda oldukları zehabına götürmesin sizi.

"Eğer Allah katında dünyanın sineğin kanadı kadar bir değeri olsaydı Allah ondan kâfire bir yudum su bile ver-mezdi"

Hadisini unutmayın.

27. "İnkar edenler: "Rabb'inden Muhammed'e bir mûcize indirilmeli değil miydi?" derler. De ki: "Doğrusu Allah dileyeni saptırır ve Kendisine yöneleni doğru yola eriştirir."

Evet kâfirler diyorlar ki Rabb'inden peygambere bir âyet, bir mûcize gelseydi ya. Alçaklar yeni bir âyet bekliyorlar. Halbuki şu elinizdeki Allah'ın kitabının âyetleri yetmiyor mu? Şu kâinatta Allah'ın serpiştirdiği meşhut âyetler yetmiyor mu? Allah'tan âyet istiyorlar, halbuki Allah'ın âyetlerinden habersizler. Allah'ın kendileriyle konuş-masını istiyorlar, halbuki şu âyetleriyle Allah'ın kendileriyle konuştuğunun farkında değiller. Anlıyorlar aslında da yamukluk yapıyorlar. Allah bu peygambere farklı bir mûcize, farklı bir âyet gönderseydi de biz de ona iman etseydik diyorlar. Halbuki dertleri iman değil bu adamların. Yâni farklı âyetler gelse inanacaklar mı? Bunların kâfirliklerinin sebebi bu konuda âyetlerin azlığı değil bilâkis inatlarıdır. Bakın Allah diyor ki

peygamberim sen deki onlara:

Allah dilediğini saptırır, yönünü kendisine döneni de hidâyet eder. Yâni kendi hür iradesini sapmadan yana, sapıklıktan yana kullananları, yönünü sapmaya dönenlere, dalâleti tercih edenlere ne kadar da âyet gönderilirse gönderilsin bu âyetler onu asla hidâyete ulaştırmayacaktır. Ama yönünü Rabb'ine doğru döndüren, Rabb'ine icabette bulunan, nerede ve hangi konumda olursa olsun tüm benliğiyle Rabb'ine yönelen, Rabb'ine muhtaç olduğunu anlayan, hayat pusulasını Rabb'ine doğru çeviren, Rabb'ine başvuran kişileri de Allah hidâyete ulaştıracaktır. İşte bu Rabb'ine yönelen kimselerin özellikleri şunlardır:

28. "Onlar inanmışlar, Kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşmuştur. Dikkat edin, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzura kavuşur."

Allah'a iman, Allah'tan gelenlerin tümüne iman demektir. Al-lah'a iman, Allah'ın hayata karışacağına iman demektir. Allah'a iman, O'nun Rab, Melik, ve İlâh oluşuna iman demektir. Allah'a iman, Allah'ın emir ve yasakları çerçevesinde bir hayat yaşamaya iman demektir. Allah'a iman, Allah'ın hayata karışacağına imandır. Allah'a iman, Allah'ın hayatı düzenlemek üzere hayat programı gönderdiğine imandır. Allah'a iman, Allah'ın belirlediği hayat programına iman demektir. Allah'a iman, kişinin boynundaki kulluk ipini yalnız Allah'ın eline vermeye imandır. İşte o mü'minler böylece Allah'a iman ederler ve:

Kalpleri inandıkları Allah'ın zikriyle mutmain olmuştur onların. Kalpleri zikrullah ile itminana kavuşmuştur. Kalpleri Allah'ın zikri olan kitabıyla, kitabın âyetleriyle doyuma ulaşmıştır. Buradaki zikirden kasıt Kur'andır, vahiydir. Öyleyse anlıyoruz ki kalpler ancak Kur'an ile mutmain olur. Ancak Kur'an ile itminan bulur, ancak onunla yatışır ve sükûnete kavuşur. Çünkü kalp Allah'ın âyetlerini duydukça, tanıdıkça, Allah bilgisine ulaştıkça cehaletten, bilgisizlikten, şüphe ve tereddütlerden kurtulup doyuma ve itminana ulaşacaktır.

"Mü'minler ancak o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir. Karşılarında Allah'ın âyetleri okunduğu zaman da imanlarını artırır ve yalnız Rab'lerine tevekkül ederler."

(Enfâl: 2)

Allah'ın âyetleri okundukça, mü'minler âyetlerle karşı karşıya geldikçe kalpleri coşar, taşar, sanki kabına sığmaz hale gelir. Kalbin sükûnete ve doyuma ulaşmasının birinci yolu Allah'ın kitabıyla birlikte olmak, Allah'ın âyetlerini tanımaktır. Yine Bakara sûresinin 260. âyetinin anlattığına göre kalplerin

mutmain oluşunun ikinci yolu da Allah'ın meşhûd âyetlerdir.

Hani İbrahîm (a.s): Ya Rabbi ölüleri ölümünden sonra nasıl dirilttiğini görmek istiyorum! demişti de Allah: "İnanmıyor musun ey İbrahîm?" buyurunca: İnanıyorum ya Rabbi! Ancak kalbim itminana kavuşsun için istiyorum demişti ya. İşte anlıyoruz ki kalplerin tüm tereddütlerden, şüphelerden kurtulup, tüm cehaletlerden sıyrılıp doyuma, sükuna ulaşmasının yolu bu iki yoldur. Birisi şu elimizdeki Allah'ın kitabının âyetlerini tanımak, ötekisi de Allah'ın kâinatta serpiştirdiği görsel âyetlerine muttali olmak, o âyetlerin bilincine ermektir.

İşte o Rab'lerine inabe edenler, Rab'lerinin dâvetine icabet edenler, Rab'lerine yönelenler, nerede ve hangi durumda olurlarsa olsunlar kıblelerini, pusulalarını Rab'lerine doğru çevirip Rab'lerinin hayat programını kabullenenler Allah'ın zikriyle, Allah'ın âyetleriyle mutmain olurlar. Sürekli Allah'ın kitabıyla beraber olurlar. Allah'ın kitabıyla yol bulurlar. Tüm hayatlarını kitap kaynaklı yaşarlar. Kitaptan asla uzak kalmazlar. Allah'ın kitabıyla mutmain olup başka şeylere ihtiyaç duymazlar, başka yollara gitmezler. Allah'tan başkalarına yönelip müracaat etmezler. Tüm problemlerini Allah'a havale ederler. Allah nasıl istemişse öylece yaparlar ve rahat ederler. Çünkü Allah'ın istediği, kitabın emrettiği şeylerin tamamı insan fıtratına uygun şeylerdir. Fıtratı yaratan, fıtratı en iyi bilen Rab'lerinden gelen bu kitapla o mü'minlerin kalpleri itminana kavuşuyor.

Evet unutmayalım ki kalplerdeki şüphe, tereddüt, küfür, şirk, nifak ve tüm diğer hastalıklara şifa olsun diye gelmiştir bu kitap. Ve yine kesinlikle bilelim ki bu kitapla tanışmadan, bu kitaptan haberdar olmadan, bu kitabın âyetleriyle birlikte olmadan kalplerin sıhhate ulaşması, doyuma ulaşması asla mümkün olmayacaktır. Tüm kalbi hastalıklara şifadır bu kitap. Bedeni, kalbî, aklî, ruhî, ailevî, toplumsal ne tür hastalık olursa olsun onların tümüne şifadır, çaredir, çözümdür bu kitap. Kalplerinizin huzursuzluğundan mı şikâyet ediyorsunuz? Cinlerden, perilerden, şeytanlardan mı korkuyorsunuz? Gamların, ke-derlerin kalbinizi istilasından mı dem vuruyorsunuz? Bir onulmaz karasevdaya mı tutuldunuz? Veya toplum olarak ekonominizin bozukluğundan mı şikâyet ediyorsunuz? Hukukunuzun felç olduğunu mu söylüyorsunuz? Toplumunuzun ahlâken sükut ettiğini mi düşünüyorsunuz? Ailevi bir huzursuzluk, bir geçimsizliğinizden mi dem vuruyorsunuz? Başınızın ağrısı, gözünüzün sancısı mı var? Oğlunuzdan, kızınızdan bir şikâyetiniz mi var? Ne tür bir hastalığınız, ne

tür bir sıkıntınız olursa olsun bilesiniz ki bu Kur'an tüm hastalıklarınıza şifadır. Yönelin Kur'an'a, okuyun kitabı, uygulayın kitabın âyetlerini, mutlak sûrette şifa bulacaksınız. Bundan zerre kadar bir şüpheniz olmasın.

Kalp Allah için niyet taşıyorsa, dil Allah namına konuşur, göz Allah'ın istediklerini görür, kulaklar Allah adına duyar, ayaklar Allah'ın istediği yere gider. Kalp mü'minse tüm azalar da mü'mindir, kalp kâfirse, kalp bozuksa tüm azalar bozuk demektir. Manevi yönden bu böyle olduğu gibi organik yönden de böyledir. İnsanın kalbi sıhhat-teyse tüm vücudu sıhhattedir, kalp hastaysa tüm vücut hastadır.

Bugünkü tıbb-ı nebeviye alternatif olarak çıkmış ve nerdeyse müslümanlara bile Rasûlullah'ın tıbbını unutturacak kadar hüsnü kabul görmüş şu materyalist tıpla İslâm tıbbının ayrıldığı nokta işte buradadır. İslâm insanı ruh ve bedenin bileşkesi görürken bugünkü mo-dern tıp Veya Hipokrat tıbbı insanı sadece organizmadan ibaret kabul etmektedir. Rasûlullah efendimiz bu hadisleriyle son derece açık ve net bir biçimde beden hastalıklarının kaynağını ruhta görürken bu-günkü materyalist tıp maddeci olduğundan, ruhu, manayı reddettiğinden hastalığın kaynağı olarak organizmayı kabul etmektedir.

Halbuki Rasûlullah efendimizin bu hadisine göre hastalığın kaynağı ruhtur, kalptir. İnsandaki ruhsal bir dengesizliğin, ruhsal bir depresyonun bedenin en zayıf yerinde patlak vermesinin adına hastalık diyoruz. Ya da kalbin uyumsuzluğunun bedende tezahürüdür hastalık. Çünkü kalp sıhhatteyse tüm beden sıhhatlidir, kalp hastaysa tüm beden hastadır. Kalpte bir uyumsuzluk, bir dengesizlik varsa bu bedenin an zayıf yerinde patlak verir. Kalpteki bir uyumsuzluk kimisinin midesi zayıftır orada patlak verirken, kimisinin dişi zayıftır orada patlak verir. Ruhun uyumsuzluğu ve dengesizliği de onun gıdası olan vahiyden mahrum oluşu ve günahlardır.

Evet ruhun hastalığı imansızlık ve günahlara bağlıdır. Onun içindir ki meselâ bundan yüz sene önce tıp bu kadar gelişmediği halde hastalıklar da o derece azdı. Bugün müşrik tıbbın zirveye ulaştığı söyleniyor ama hastalıklar da ona nispetle beş misli artmıştır. Acaba bunu neyle izah edeceğiz?

Tıp bu kadar ilerledi de hastalıkların kökü neden kesilmiyor? Hayır hayır, bunun sebebi toplumda günahların artması ve insanların ruh dengelerinin

bozulmasıdır. Ruhlar artık yüz yıl öncesinde olduğu gibi gıdasını alamaz olmuş, ruhlar vahiyden mahrum kalmış, ruhlar doyuma ulaşamamış ve dengeleri bozulmuştur. Kalpler bozulunca da bedenler bozulmuştur. Öyle değil mi? Yüz yıl önce tıp bu kadar ilerlemiş değildi. Günümüzde tıp zirveye çıktı deniyor, ama hastalıklar da önceki dönemlere göre çok fazlasıyla artmıştır. Bunun sebebi insanlarda ruh-beden dengesi bozulmuştur. Vahiyle doyurulamamış ruhlar, günahlara batmış kalplerdeki depresyonlar bedenlerde kendini gösterir olmuştur.

Evet işte kalp budur, işte hastalık budur ve işte tedavisi de va-hiydir. Allah düşmanları insanları vahiyden koparıyorlar, verdikleri materyalist eğitimleriyle insanları maneviyattan boşaltıyorlar tüm toplumu hasta ediyorlar sonra da tedavi edeceğiz diye materyalist tıplarının verileriyle insanları soymaya çalışıyorlar. Benim bu konuda dinim budur. Benim bu konuda, benim her konuda dinim vahiydir, kitaptır, sünnettir bundan başkasını da bilmem. Peygamberimden duyduğum bir hadise karşı tüm dünyayı delil olarak getirseniz bile benim için vız gelir. Çünkü Allah'a bilinen bilgi, vahiyle bilinen bilgi yüz de yüzden de öte kesin bir bilgidir ve de imanın konusudur. Dileyen buna böylece inanır mü'min olur dileyip inanmayan da dilediğini tercih eder.

Öyleyse gelin ey insanlar, tüm dertlerimizi, tüm hastalıklarımızı Allah'ın şifa kaynağı olarak gönderdiği elimizdeki bu kitabımızla tedavi edelim. Unutmayalım ki insanlar, aileler, toplumlar, kalpler, sadırlar bu kitapla şifa bulacaktır. Genç, ihtiyar, kadın, erkek, mü'min, kâfir, Yahudi, Hıristiyan fark etmez kim yolunu şaşırmış, kim bir problemle karşı karşıya gelmiş ama çözüm yolu bulamamışsa mutlaka bu kitaba yönelmek zorundadır. Şu anda yeni dünya düzenleri, şu veya bu düşüncelerle, şu veya bu tedbirlerle sizleri bu sıkıntılardan kurtaracaklarını iddia etseler de işte görüyoruz hastalıkların, problemlerin çözümü şöyle dursun onları çoğaltmanın ötesinde bir şey yapabildikleri yoktur.

29. "İnanan ve yararlı iş işleyen kimseler için hoş bir hayat ve dönülecek güzel bir yer vardır."

Evet o mü'minler iman ederler ama bu imanlarını sadece söz planında,

iddia planında bırakmayarak sâlih ameller işlerler. İman ederler ve bu imanlarının hayata aktarılması, imanlarının hayatlarında görüntülenmesi, imanlarının hayatta yaşanması adına sâlih ameller işlerler. İmanlarını söz planında bırakmayarak eyleme dönüştürürler. İmanlarını pratiğe dökerler. İman kaynaklı bir hayat yaşarlar. Fıtratlarına ve yaratılışlarına uygun ameller işlerler. Allah'ın razı olduğu ve emrettiği amelleri işlerler.

Sâlih amel fıtrata uygun amel demektir. Sâlih amel Allah'ın ra-zı olduğu, sevdiği ve emrettiği ameldir. Sâlih amel Resûlullah efendimizin hayatında, sünnette olan ve mahza Allah için yapılmış amel de-mektir. Sâlih amel sâlih bir imandan kaynaklanan ameldir. Yâni yaptırıcısı Allah olan amel sâlih ameldir. Unutmayalım ki yaptırıcısı Allah olmayan, meselâ toplum adına, çevreyi razı etme adına, insanların beğenisini kazanma adına, yönetmeliklere ters düşmeme adına, modaya uyma adına, amir, müdür, patron adına, efendi şeyh adına yapılan hiçbir amel sâlih amel değildir.

Gayri sâlih amel de imandan kaynaklanmayan, imanın gereği olmayan, ya da gayri sâlih bir imandan kaynaklanan, gayri sâlih bir inancın gereği olarak işlenen ameldir. Sâlih amel yaptırıcısı Allah olan amel, gayri sâlih ameller de yaptırıcısı Allah'tan başkaları olan amellerdir. İşte onlar sâlih ameller işlerler. Ne mutlu onlara. En güzel âkıbet, en güzel sonuç onlarındır.

30. "Ey Muhammed! Sana vahy ettiğimizi okuman için, seni de onlardan önce nice ümmetlerin gelip geçtiği bir ümmete gönderdik; o ümmet merhametli olan Allah'ı inkâr eder; de ki: O benim Rabbimdir, O'ndan başka İlâh yoktur, yalnız O'na güvenirim, dönüşüm de Onadır."

Evet, ey peygamberim, seni kendilerinden önce nice ümmetlerin gelip geçtiği, nice toplumların konup göçtüğü bir topluma, bir ümmete gönderdik ki o ümmet merhametli olan, kendilerine karşı Raûf ve Rahîm olan Rab'lerini küfretmektedirler. Rab'lerini, Rablerinin kitabını örtmekte, örtbas etmekte, görmezden ve duymazdan gelmektedirler. Sen de ki onlara: O Allah benim Rabbimdir. O'ndan başka ken-disine kulluk edilecek, O'ndan başka sözü dinlenecek, O'ndan başka yasaları uygulanıp çektiği yere gidilecek İlâh yoktur. Ben sadece O'na güvenir, sadece O'na teslim olurum. İşlerimi, problemlerimi sadece O'na havale eder, sadece O'nun dediklerini yaparım. Çünkü dönüşüm Onadır.

Allah niye gönderirmiş elçisini? Kulları adına aldığı kulluk maddelerini, kulluk programını ihtiva eden ve değeri hiçbir şeyle, hiçbir nimetle değişilmeyecek olan bu kitabı insanlara duyurmak, bu kitabı onlara okumak için. İşte peygamberin geliş sebebi budur. Çünkü Allah'ı tanıtan, kitaptır, kulluğu anlatan, kitaptır, sıratı gösteren, kitaptır, cenneti gösterip kazandıran, cehennemi gösterip ondan kurtuluş imkânı sağlayan, kitaptır. Evet insanları cennete ulaştıracak ve ateşten koruyacak olan bu kitaptır. Ve işte peygamberin temel görevi de bu kitabı insanlara okumak, bu kitabı insanlara duyurmaktır.

Öyleyse peygamber yolunun yolcuları olarak, peygamber misyonunun sahipleri, sâlikleri olarak unutmamalıyız ki bizim görevlerimiz de budur. Biz de tıpkı örneğimiz, önderimiz gibi topluma Allah'ın kitabını okuyacak, Allah'ın âyetlerini okuyacağız. Toplumda bu âyetleri duymamış bir tek insan kalmayacak biçimde okuyacak, duyuracak, anlatacak, öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz. Kadın, erkek, genç, ihtiyar herkese okumak zorundayız. E peki zaten bu insanlar Kur'an'a iman ediyorlar onlara niye okuyacağız? demeyeceğiz. Çünkü Kur'an müslümana da uyarıdır, kâfire de uyarıdır. Bilelim ki Kur'an müslü-mana hatırlatmadır, kâfire de uyarıdır.

Bu okuma görevi bizim en temel görevimizdir. Herkese okuyacağız bu kitabı. Bu okuduğumuz insanlar arasından öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz. Yâni Kur'an'ı pratikte yaşamak isteyenlere de işte kitabın pratiği budur diye onun pratiğini de göstereceğiz ve böylece o insanların Rahmân'ı örtmekten, Rahmân olan Allah'ın kendilerinden istediği kulluğu örtbas ederek bir hayat yaşamaktan kurtaracağız. Değilse işte Rabbimiz anlatıyor ki bu kitabı tanımayan insanlar kendilerini yaratan, her şeylerini kendilerine lütfeden Rab'lerini örtecekler, Rab'lerini gündemlerinden düşürecekler ve Rab'lerinin hayat programını bilemedikleri için ondan razı olmayacaklardır. Rab'lerinin kitabından habersiz yaşayan bu insanlar cahilce Rab'lerini dışlayacaklardır. Rab'lerine kulluğu bir kenara bırakıp başkalarına kulluk edeceklerdir.

Ama eğer bizler bu insanlara Rahmân olan Rab'lerini tanıtabilirsek, Rahmân olan Rab'lerinin kitabının âyetlerini tanıtabilirsek onlar kesinlikle Rab'lerine kulluğa yöneleceklerdir. Bilmiyorlar bu insanlar. Halbuki O Allah kullarının hayatını düzenleyendir. Halbuki O Allah Kullarına hayat programı göndererek onarın velâyetlerini elinde tutandır. O Allah sadece kendisine tevekkül edilecek, sadece kendisine güvenilecek, kulluk iplerinin ucu sadece kendisine teslim edilecek olandır. Herkes yaşadığı bu hayatın sonunda O'nun

huzuruna dönecek ve yapıp ettiklerinin hesabını O'na ödeyecektir.

31. "Eğer Kur'an ile dağlar yürütülmüş veya yeryüzü parçalanmış yahut ölüler konuşturulmuş olsaydı, kâfirler yine de inanmazlardı. Oysa bütün işler Allah'a aittir. İnananların, "Allah dilese bütün insanları doğru yola eriştirebilir" gerçeğini akılları kesmedi mi? Allah'ın sözü yerine gelinceye kadar, yaptıkları işler sebebiyle inkâr edenlere bir belânın dokunması veya evlerinin yakınına inmesi devam eder durur. Allah verdiği sözden şüphesiz caymaz."

Evet şâyet dünya ve dünyada olanların tamamından daha de-ğerli, daha üstün olan, bize hidâyeti, bize Sırat-ı Müstakîmi, bize kulluk ve cennet yolunu gösteren, bize dayanılmaz cehennem ateşinden kurtulma yollarını gösteren bu kitap, eğer dağlar onunla yürütülmüş, yeryüzü onunla paramparça parçalanmış olsaydı, yahut ölüler konuşturulmuş olsalardı bu muannit kâfirler yine de iman etmeyeceklerdir. Hani peygamberden âyet istiyorlardı ya. Yâni kendilerine Allah'ın farklı âyetler indirilmesini istiyorlardı ya. Bize farklı âyetler gelmeli ki inanalım diyorlardı. Peygamberler melek olmalı diyorlardı.

Veya Peygamberlerin yanında onları destekleyen veya kendilerinin gerçekten peygamber olduklarına şahitlik eden melekler olmalıydı. Bir melek desteklemeliydi peygamberleri. Sûrenin önceki bölümlerinde peygamberden bunu istemişlerdi. Eğer Allah'tan bize farklı âyetler, deliller, mûcizeler gelirse elbette biz de iman edeceğiz diyorlardı.

Rabbimiz burada ve Kur'an'ın değişik yerlerinde diyor ki bakın: Eğer onlara melekleri de indirmiş olsaydık, gözlerinin önünde yeryüzünü parçalayıp dağları da yürütmüş olsaydık, yahut onların gözleri önünde ölmüş insanları da diriltseydik, babalarını, dedelerini diriltip onlarla konuşma imkânını da onlara lütfetseydik, veya her şeyi derdest edip onların karşılarına getirseydik, ölüleri, dirileri, dağları taşları, canlıları, cansızları, kuşları, kurtları her şeyi toplayıp onların karşılarına dizseydik yine de bu adamlar iman edecek değillerdir. İman etmezler, etmeyecekler. Tabi Allah'ın dilemesi müstesnadır. Allah dilerse ancak bu adamlar iman ederler. Allah izin vermezse asla iman edemezler. Yâni iman etmek de onların kendi ellerinde değildir.

Veya âyetin bir başka mânâsı da şöyle olabilir: Yâni eğer bu sayılanlar yapılacak olsaydı mutlaka yine bu Kur'an ile yapılırdı. Yeryüzü Kur'an ile parçalanır, dağlar Onunla yürütülür, ölüler Onunla diriltilip konuşturulurdu.

Çünkü Allah yasası, Allah kelâmı olan bu kitap en ulu bir kitaptır.

Bakın, Haşır sûresinin sonunda da Rabbimiz bu hususu anlatırken şöyle buyuruyor:

"Ey Muhammed! Eğer Biz Kur'an'ı bir dağa indirmiş olsaydık, sen onun, Allah korkusuyla baş eğerek parça parça olduğunu görürdün. Bu misalleri, insanlar düşünsünler diye veriyoruz."
(Haşr 21)

Demek ki Rabbimizin bu kitabı; bu kadar azametli, bu kadar ağırlığı olan bir kitaptır. Mahlukât üzerinde bu kadar ağırlığı, bu kadar dehşeti olan, dağların bile azameti karşısında tahammül edemeyeceği, tuz buz olacağı bu kitap insanlar üzerinde de öylesine inkılaplar, öylesine değişimler gerçekleştirmiştir ki dağlar gibi toplumlar, dağlar gibi milletler bu kitap karşısında erimek zorunda kalmıştır. Bu kitap nice insanların, nice toplumların kayalar gibi katı kalplerini eritmiş, düşüncelerini değiştirmiş, alışılmış hayatlarını tezelzüle uğratmıştır. Sırtlanları, sırtlanlıkta geride bırakmış nice nesilleri meleklerin üstüne çıkarmıştır. Nice insanların ölü kalplerini diriltmiş, nicelerini hayata ve dirilişe kavuşturmuştur. Nicelerini fıtratlarına döndürmüştür bu kitap. Emir Allah'a aittir. Hâkimiyet, egemenlik tamamıyla Allah'a aittir. Tüm bunları yapan Allah'tır. O halde:

Mü'minler şu gerçeği hâlâ anlayamadılar mı ki Allah dileseydi insanların tamamına hidâyet ederdi. Eğer Rabbimiz dileseydi insanların tamamını müslüman yapardı. Evet Allah dileseydi bu insanların hiç birisi kâfir olamazdı, hiç birisi müşrik olamazdı. Allah öyle dileseydi bu insanların hiç birisi Allah'a şirk koşamaz, Allah'a kafa tutamaz ve Allah'a isyan içinde bir hayat yaşayamazdı. Eğer bu insanlar yeryüzünde şu anda küfrü, şirki tercih edebiliyorlar ve Allah'a rağmen, Allah'ın âyetlerine rağmen diledikleri gibi bir hayatı yaşama imkânı bulabiliyorlarsa unutmayasınız ki bu da Allah'ın yeryüzünde koyduğu bir yasası gereğidir. Rabbimiz toplumda bir sünnetullah, bir yasa koymuş, her şey O'nun kudreti ve meşieti dahilindedir. Eğer O dilerse hepsi hidâyete gelir, dilerse iman etmeyenleri de yerin dibine batırıverir. Allah'ın bunlara verdiği bir iznin sonucudur bu.

O halde unutmayacağız ki bu insanları imana bizler zorlayacak değiliz. Onların hidâyete gelmesi bizim planlarımıza, bizim programlarımıza bağlı değildir. Ne peygamber, ne de bizler şüphesiz ki dilediklerimizi hidâyete

erdiremeyiz. Allah'ın muradı gereği, Allah'ın yeryüzünde koyduğu yasaları gereği özgür iradesiyle küfrü ve şirki seçen bir kimseyi Allah'tan başkası asla hidâyete ulaştıramaz. Bu iş sadece Allah'ın elindedir. Bu Allah'ın koyduğu bir yasadır.

Öyleyse bizler bunu unutmadan yaşayacağız. Eğer Allah dileseydi Rabb'in o kâfirlerin tamamını melekler gibi, sema ve arz gibi, bitkiler ve hayvanlar gibi doğuştan isyan edemez biçimde yaratırdı. Yâni diğer varlıklar gibi doğuştan onların boyunlarındaki ipin ucunu eline alırdı da hiç birisi kâfirlik yapamazlardı. Yâni dileseydi bu insanların hepsini bir tek ümmet yapardı. Bunların tamamını hak din üzerinde toplar, tamamını müslüman yapar, mü'min yaratırdı. O zaman kitap ve peygamber göndermeye de gerek kalmazdı. Ama Rabb'in böyle dilememiş ve böyle olmamıştır.

Çünkü, geçen haftaki dersimizde de söylediğim gibi bu din fıtrata uygun bir dindir. Bu dinin sahibi olan Allah fıtratı yaratan ve en iyi bilendir. Onun içindir ki dinde zorlama yoktur. Gerek bu dine girme konusunda, gerekse bu dinin emir ve nehiylerini yaşama konusunda her hangi bir zorlama, zorluk söz konusu olamaz. Yâni bu dinin konusu zorunlu fiiller değil, kalbe, fıtrata ve isteğe bağlı fiiller ve davranışlardır. "İslâm dininde zorlamanın sonucunda yapılan amellere sevap verilmez." hadisi de işte bu gerçeği anlatır. Zorlama ile iman da, itikat da caiz değildir. Zorlamanın sonucunda gerçekleşecek imana iman denmez. Zorlamanın sonucu kabul edilen bir iman Allah'ın istediği bir iman değildir. Aynen bunun gibi zoraki kılınan namaz namaz değildir, zoraki tutulan oruç, oruç değildir. Çünkü zorlanma bir kişinin hoşlanmadığı halde kalben inanmadığı halde bir şeyi tehditle ve zorla yaptırmaktır.

Halbuki bu din hoşlanılmayacak bir din değildir. Bu din insanlara anlatıldığı zaman herkesin gönül rahatlığıyla kabullenebileceği bir dindir. Bu konuda insanları zorlama hakkı sadece Allah'a aittir. Yâni yaratıklarını, kullarını bu konuda zorlama hakkı sadece Allah'a aittir. Zorlamış da nitekim Allah kimi kullarını. Bakın semavat, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, hayvanlar, melekler hepsinin boyunlarındaki ipin ucu doğuştan Allah'ın elindedir. Zoraki kulluk yapmaktadırlar, Allah'a karşı asla isyan etme imkânları yoktur. Allah'a kafa tutma imkânları yoktur bunların. Bunlar zoraki kuldurlar Allah'a. Başka şansları yoktur yâni.

Ama insanlar için Allah bunu murad etmemiştir. İnsanların imanlarını

zorunlu kılmamıştır. Bakınız bu hususu Rabbimiz başka bir âyetinde şöyle anlatır:

"Eğer Rabbin dileseydi yeryüzünde kim varsa hepsi toptan iman ederdi. O halde sen mü'min olsunlar diye insanları zorlayacak mısın?"

(Yunus 99)

O halde din konusunda dine girme konusunda hiç kimse zorlanmamalıdır. Çünkü zorlanan bir kimsenin açığa vuracağı iman Allah katında makbul bir iman değildir. Ama şurası da unutulmamalıdır ki velev ki böyle bir zorlamanın sonucu da olsa ben iman ettim diyen kişiye: Sen bunu korktuğun için söylüyorsun! Sen aslında kâfirsin! Demek caiz değildir. Böyle bir iman iddiasında bulunan kişi için şüphe ortadan kalkacak kadar beklenir, ona kâfir muamelesi yapılmaz, o imanını açığa vurup amellerle ispatlayacak kadar beklenir. Eğer bu süre içinde amellerle imanını ispatlarsa mü'min, değilse kâfir kabul edilir.

Evet anlayabildiğimiz kadarıyla bu ve benzeri âyetlerde Rab-imiz birinci olarak peygamberini ve onun yolunun yolcuları olan bizleri teselli ediyor ve bizlere yol gösteriyor. Diyor ki Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları! Sakın bu insanlar yola gelmiyorlar, hakkı kabule yanaşmıyorlar diye kendi kendinizi yiyip bitirmeyin! Bu Allah için zor bir şey değildir. Eğer Allah dileseydi onların tamamını hak üzere toplayıverirdi. Diğer varlıklar gibi onların da boyunlarındaki ipin ucunu eline alıverirdi de hiç birisi Allah'a kafa tutamazdı. Ama Allah böyle murad etmiş, onlara irade vermiş iradelerini iyiye kullananları rahmetine sokuyor zalimleri de rahmetinden ve hidâyetinden mahrum bırakıyor.

Bir de kimileri dün de bugün de bu konuda yanlış bir mantık yürüterek dini reddetme cüretinde bulunmuşlardır. Şöyle diyorlar: Efendim eğer Allah gerçekten bu kâfirlerin iman etmelerini hidâyet üzere olmalarını istemiş olsaydı, yâni bizi kendi başımıza bırakmayıp da gerçekten bizim hayatımıza, insan hayatına karışmış olsaydı, yâni gerçekten kitap göndererek vahiy göndererek, peygamberler göndererek bizim hayatımıza karışmayı murad etmiş olsaydı, bizden bir şeyler istemiş olsaydı, bize emirlerini göndermiş olsaydı o zaman Allah böyle kitaplar ve peygamberler göndererek dolambaçlı yolları seç-mezdi. Herkesi müslüman olarak yaratır, diğer mahlukât gibi bizim de boyunlarımızdaki ipin ucunu doğuştan eline alıverir veya "müslüman olun!" "Teslim olun!" derdi semavat ve arza dediği gibi işi bitirirdi. Böyle demediğine göre, böyle yapmadığına göre Allah bizden bir şey istemiyor, Allah bize vahiy göndermiyor da kendilerinin peygamber olduklarını iddia eden kimi insanlar bizi aldatıyor

diyorlar. Allah vahiy göndermez Allah hayata karışmaz. Allah bizi kendi halimize bırakmış ve nasıl bilirseniz öylece yaşayın demiştir.

Eğer şu anda bizim yaptıklarımızdan bizim yaşadığımız hayattan Allah razı olmasaydı şu anda bize böyle razı olmadığı bir hayatı yaşama imkânı vermezdi. Şu anda bize bu hayatı yaşama imkânı verdiğine ve bizi bu yaptıklarımızı yapma konusunda durdurmadığına göre, böyle bir hayatı yaşayan bizleri hemen cezalandırmadığına göre, bu hayatımızdan dolayı bizler helâk olmadığımıza göre demek ki Allah bu yaptıklarımızdan razıdır diyorlar ve böyle bâtıl bir mantıkla İs

lâm'ı da vahyi de peygamberi de reddetmeye çalışıyorlar. Rabbimiz onların bu sapık mantıklarını reddetmek üzere buyurur ki eğer Allah dilemiş olsaydı hepsini tek bir ümmet yapardı. Yâni hepsini zoraki mü'min yapardı. Lâkin Allah öyle murad etmemiş. İnsanlara irade ver-miş ve bu iradelerini İslâm'dan yana, imandan yana kullananları rahmetine ulaştırmış aksini yapanları da dostsuz ve velîsiz bırakmış. İşte bu âyetiyle Rabbimiz bu hususu anlatır.

Allah'ın sözü yerine gelinceye kadar, yaptıkları işler sebebiyle inkâr edenlere bir belânın dokunması veya evlerinin yakınına inmesi devam eder durur. Allah verdiği sözden şüphesiz caymaz. Evet kâfirlere yaptıklarından ötürü, işledikleri suçlardan ötürü kendilerine bir **Kaaria,** bir belâ, kapılarını çalan, akıllarını başlardan alan, kulakları sağır eden bir azap, bir belâ gelecektir. Yaptıkları kâfirlikleri, zalimlikleri yanlarına kar kalmayacaktır. Evlerinin, barklarının yakınlarına bir belâ, bir musîbet gelecektir.

Zaten şu anda kâfirlerin evlerinin içinde, hayatlarında cehennemi yaşıyorlar. Allah yaşadıkları bu pis hayatla kendilerine sürekli muhtıralar gönderiyor. Sürekli uyarılar gönderiyor, ama alçaklar bu uyarıları farklı algılıyorlar, ibret alıp akıllarını başlarına almıyorlar.

Allah da bu muhtıralarından ders almadıkları zaman tüm dünya nimetlerini, tüm dünya zenginliklerini önlerine açıveriyor ve hızla kendilerine vaîd ettiği cehenneme yuvarlanmalarına imkân hazırlıyor. Çünkü Allah vaadinden asla dönmeyendir.

32. "Andolsun ki, senden önce de nice peygamberler alaya alınmıştı. İnkâr edenleri önce erteledim, sonra cezalarını verdim. Cezalandırmam nasıldı?"

Rabbimiz bu âyetiyle Resul-i Ekrem efendimizi ve Onun yolunun yolcuları olan bizleri teselli ediyor. Peygamberim bu adamların sana dedikleri, senden istedikleri yeni bir şey değildir. İlk defa olan ve sadece senden istenen bir şey değildir bunlar. Senden öncekilerle de aynı şekilde alay edilmiş, istihza edilmiş, onlara da aynı şeyler söylenmiş, onlardan da aynı şeyler istenmiştir.

Öyleyse şu anda bizler de birilerine Allah'ın dinini götürürken onlar bizi alaya alıyorlar, istihza etmeye kalkışıyorlarsa üzülmeyeceğiz. Çünkü yeryüzünde vahiyle desteklenen Allah'ın en gözde kullarına bile bunlar yapılmışsa bize haydi haydi yapılacaktır. Moralimizi bozmayacağız, görevimize devam edeceğiz. Unutmayasınız ki ben onlara mühlet veririm, belki dönerler, adam olurlar diye, sonra da onları azabımla yakalayıp muaheze ediverdim. Onların paylarını veriverdim. Benim elçilerimi alaya alanlar sonunda hak ettikleri cezayı bulmuşlardır.

Tabi bu âyet bir yandan Rasûlullah efendimizi teselli ederken, öbür taraftan da onu yalanlamaya çalışanlar için de çok ciddi bir tehdit unsuru oluşturuyordu. Sizler ey peygamber düşmanları! Seleflerinizin başına gelenleri sizler de bekleyin! Onların âkıbetlerine hazır olun! diyordu Rabbimiz.

Rabbimizin tarih içinde gerçekleştirdiği helâk yasasını çok iyi anlamak, bundan ders almak ve çevremize de bu âyetleri duyurmak, anlatmak, insanları bu âyetlerle uyarmak zorundayız. Önce Kur'an sayfaları arasında, sonra da geçmişin sahnesi olan yeryüzünde gezip dolaşarak, geçmişlerin sergüzeşti hayatlarıyla karşı karşıya gelecek ve böylece geçmişi tanıma imkânını elde etmiş olacağız. Bunu elde edince de geçmişi yargılama, geçmişten ibret çıkarabilme imkânını da elde etmiş olacağız. Yâni geçmiştekiler niçin helâk olmuşlar? Bunlar ne yapmışlar? Nasıl davranmışlar da helâk olmuşlar? Nasıl bir helâk yasası gerçekleşmiş? Bunu bilecek, bundan ibret alacak ve böylece biz de onların düştükleri hataya düşmemeye çalışacağız.

Ey peygamberim! Ve ey peygamber yolunun yolcuları! Geç-mişte hakkı yalanlayanların, dinin aleyhinde kıyam edenlerin âkıbeti ne oldu? Eyke'nin,

Ashab-ı Uhdud'un, Ashab-ı Hûd'un, kavm-i Lût'-un, Sodam Gomerin hali nice oldu? Bizans'ın Romanın hali ne oldu? Onlar hakkı yalanlamışlar, dini reddetmişler, peygamberleri alaya almışlar, Allah'ı bırakıp kendileri rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulunmuşlar. Ya Rabbi her ne kadar da sen eğitiminiz şöyle olsun demişsen de, hukukunuz böyle olsun, ekonominiz şöyle olsun, ticaretiniz, aile hayatınız, sosyal düzeniniz, siyasal yapılanmanız şöyle olsun diyorsan da biz böyle de yaparız, diyenlerin âkıbetleri ne oldu? bir görün diyor Rabbimiz.

Allah'ın dediklerini demedi diyerek, ya da Allah öyle demediği halde, Allah öyle buyurmadığı halde; Allah öyle dedi diyerek yalan söyleyenler. Allah dünyayı yarattı ve işi bitti diyerek, yâni artık Allah hayata karışmıyor, Allah hayata karışmaz diyerek yalan söyleyenler. Allah vahiy göndermez, Allah kitap göndererek, aramızdan elçiler se-çip görevlendirerek bize arzu ve isteklerini bize bildirmez diyerek yalan söyleyenler. Allah dünyanın idaresini bize bıraktı diyerek yalan söyleyenler. İnsanlık için en ideal sistem insanların tespit ettikleri sistemdir, Allah sistem konusunda bilgisizdir, Allah bu konuları bilmez diyerek yalan söyleyenler. Tüm bu yalancıların âkıbetleri nasıl olmuş bir bakın diyor Rabbimiz. Yeryüzü bunların enkazlarıyla doludur.

33. "Herkesin yaptığını gözeten Allah, bunu yapamayan putlarla bir olur mu? Onlar Allah'a ortak koştular; ey Muhammed, de ki: "Onlara bir ad bulun bakalım; yeryüzünde bilmediği bir şeyi mi Allah'a haber veriyorsunuz? Yoksa kuru sözlere mi aldanıyorsunuz? Fakat inkâr edenlere, kurdukları düzenler güzel gösterildi ve doğru yoldan alıkonuldular. Zaten Allah'ın saptırdığına yol gösteren bulunmaz."

Evet tüm nefislere, tüm nefislerde olanlara, tüm kalplerde olanlara, nefislerin tüm yaptıklarına, tüm kullarına Habîr olan, haberdar olan, herkese ve her şeye egemen olan Allah'a karşı tuttular da bu özelliklere sahip olmayan bir kısım varlıkları ortak koştular. Allah sıfatlarını bir kısım âciz varlıklara vererek Allah'ın hâkimiyetine, Allah'ın egemenliğine ortaklar buldular. Allah'ın yetkilerine ortak bir kısım varlıklar tanıyarak onlara da kulluk etmeye, onları da hayatlarında söz sahibi kabul edip onların yasalarını da uygulamaya çalışıyorlar. Bir kısım putları, bir kısım tâğutları Allah'ın rubûbiyetine ve ulûhiyetine ortak etmeye çalışıyorlar.

Halbuki Allah'a ortak yapmaya çalıştıkları varlıkların hiçbir güçleri ve

kuvvetleri yoktur. Onlara de ki peygamberim, haydi bu tanrılarınızı isimlendirin bakalım. Tanımlayın bakalım onları. Nedir bunlar söyleyin. Sizin aklınızın, sizin atalarınızın akıllarının ortaya koyduğu, kendinizin uydurduğu, kendi eseriniz olan, sizin ve atalarınızın hevâ ve heveslerinden kaynaklanan bir takım düşüncelerin, bir takım sistemlerin, bir takım yasaların, bir takım putların arkasına saklanarak, onlara dayanarak Allah'ı diskalifiye etmek mi istiyorsunuz? Yâni sizin eseriniz olan, insan aklının eseri olan bu putlar ne böyle? Siz kendiniz dikmediniz mi bu putları? Siz koymadınız mı bu yasaları? Siz kendiniz koymadınız mı bu kanunları? Allah'ın sisteminin karşısında şu savunduğunuz, şu tutunduğunuz demokrasiyi kendiniz icad etmediniz mi? Ona tutunarak Allah sistemini dışlamaya mı çalışıyorsunuz? İnsanları bu kendi diktiğiniz puta imana mı çağırıyorsunuz? Onun kesin hak olduğunu kabullenip tartışmasını bile yasaklamaya mı çalışıyorsunuz? En güzel sistem budur, en ideal hayat tarzı budur, bunun dışında insanları mutlu edecek sistem yoktur diye ona dayanarak Allah sistemini reddetmek mi istiyorsunuz? Üstelik:

Yoksa sizler Allah'ın bilmediğini ona haber vermeye mi çalışıyorsunuz? Bu konuda Allah size bir delil de indirmemiştir. Kendi akıllarınızdan kendi hevâ ve heveslerinizden kaynaklanan bu demokrasinin hak olduğuna dair Allah'tan bir delil de yok, bir âyet de yoktur. Ve yıllardır bu sistemi uygulayan ülkelerin durumları da belli. Ahlâklarıyla sosyal yapılarıyla, gençlikleriyle, sömürülüleriyle, intiharlarıyla kanları ve göz yaşlarıyla herkesin gözü önündedir. İçkileriyle, kumarlarıyla, eroinleriyle, homoseksüelleriyle, buhranları ve bunalımlarıyla insanların gözleri önündedir. İnsanların varmak istedikleri nokta bu mudur sizce?

Evet insanlar kendi kafalarından, kendi hevâ ve heveslerinden bir şeyler üretiyorlar ve onlara tutunarak Allah'ı diskalifiye etmeye. Diktikleri bu putlara dokunulmazlıklar izafe ederek, onların kesin doğru olduklarını kabul ederek onların tartışılmasına bile izin vermiyorlar. Meselâ laiklik dedikleri şeyin öyle bir reklamını yapıyorlar ki, demokrasi dedikleri puta öyle bir dokunulmazlık veriyorlar ki, neredeyse onların kesin bâtıl olduklarını bilen insanlar bile onlara dokunmaktan korkuyorlar.

Evet kendi elleriyle diktikleri putlara sarılarak bunlar Allah'ın-kinden daha üstün, bunlar Allah yasalarından daha doğrudur demeye çalışıyorlar. Meselâ kanun çıkarıyorlar, kendileri yasa yapıyorlar ve Allah'ın arzuları bu yasalarla çatıştığı zaman da eh ne yapalım yasalar böyle diyorlar. Ne yapalım yasalar izin

vermiyor diyorlar. Peki kim yaptı bu yasaları? Kim dikti bu putları? Allah yasalarına göre örtünmek isteyen kızların karşısına kendi yasalarını çıkarıyorlar, ne yapalım yasalar engel diyorlar.

Eskiden müşrik Araplar helvadan put yapıyorlar, bir süre tapınıyorlar sonra acıkınca da onu yiyiveriyorlardı. Şimdi de aynen öyledir. Yasa yapıyorlar, bir süre o yasalara saygı duyup uyguluyorlar onları, ama daha sonra işlerine gelmeyince de o yasaları yiyiveriyorlar. Hani şimdi şu anda on sene önceki yasalar var mı? Nerede onlar? Halbuki o günlerde o yasalar yüzünden ne canlar yakmışlardı değil mi? Ama aradan bir kaç sene geçince kendi yasalarını, kendi putlarını kendileri yiyorlar.

Bütün bu yaptıklarınız sadece isimden ibarettir diyor Rabbi-miz. Sadece isim ve altında da hiçbir şey yoktur. Meselâ adâlet di-yorlar ama adâletin a sına bile rastlamak mümkün değil. Hürriyet di-yorlar, eşitlik diyorlar yasalar diyorlar, demokrasi diyorlar, laiklik di-yorlar, din ve vicdan özgürlüğü diyorlar ama başörtülülere kan ağlatıyorlar. İnsan hakları diyorlar, adâlet konseyi diyorlar, güvenlik konseyi diyorlar ama sadece isimden ibaret, altında bu isme lâyık hiçbir şey yok. Tüm dünyaya korkudan başka zulümden başka hiçbir şey yay-mıyorlar. Sadece isimden ibarettir bunların yaptıkları şeyler altını kazıdığınız zaman hiçbir şey çıkmaz diyor Allah. İsimlendiremezler, tanımlayamazlar, doğru dürüst tarifini bile yapamazlar bunların.

Allah yeryüzünde böyle birilerine kendi yetkilerini vermediği halde, illa da verdin ya Rabbi, ama galiba sen bunu unuttun diye O'na unuttuğu bir şeyi mi hatırlatmaya çalışıyorsunuz? Allah'a akıl vermeye, O'na yol göstermeye, O'nu şartlandırmaya mı çalışıyorsunuz? Yoksa hiçbir mânâ ifade etmeyen zâhiri bir şeyler söyleyerek saç-malıyor musunuz? Laf olsun diye mi konuşuyorsunuz?

Hayır hayır bunların hiçbir gerçek yönü yoktur. Sadece bu kâfirlere, müslümanlara karşı tuzaklar kurmaları, hem kendilerini hem de mü'minleri aldatıp saptırmaları onlara güzel gösterilmiş, süslü gösterilmiştir. İşte bütün sebep budur diyor Rabbimiz. Bu İslâm düşmanı kâfirler bir ömür boyu Allah'a, İslâm'a ve müslümanlara tuzak kurmaya ayarlanmışlardır. Tüm işleri, tüm hayatları ve hedefleri budur. İnsanları Allah yolundan uzaklaştırıp kendi cehennemlerine sürüklemek tek hedefleridir bunların. Kurdukları eğitim sistemlerinin temel hedefi budur. Geliştirdikleri kitle iletişim araçlarının temel hedefi budur. Kurdukları sistemlerin temel hedefi budur. Kendileri adam olup

müslü-manların gittikleri cennete gidecek yerde illa da onları cehenneme ka-zandırmak için çırpınırlar.

Çünkü şeytan yaptıklarını onlara güzel göstermektedir, süslü göstermektedir. Yaptıkları bu kirli işlerin mantığını da buluveriyor şeytan. Öyle değil mi? Adam ineğe tapınıyor. Peki var mı bunun bir mantığı? Bize göre yok ama gidin bir de Hintliye sorun siz onu. O da elbette kendisine göre bir mantık geliştirmiştir. Öyleyse:

Allah kimi saptırmışsa artık onu hidâyet edecek yoktur. Kim kendi hür iradesiyle, kendi seçimiyle sapıklığı tercih etmiş ve Allah da onun bu tercihini onaylamışsa artık hiç kimse ona engel olamaz. Hiç kimse onu doğru yola getiremez. Allah'ın göstermediğine kim gösterebilir? O'nun duyurmadığına kim duyurabilir? Peygamber de dahil olmak üzere Allah'ın hidâyet etmediklerine hiç kimse hidâyet ede-mez. Kendi hür iradeleriyle hid3ayeti tercih etmiş, Allah'ın da onun bu tercihini onayladığı kimseyi de hidâyetten koparacak yoktur. Peki ne varmış onlar için? Dalâleti tercih edenler için:

34. "Onlara, dünya hayatında azab vardır, âhiret azabı ise daha çetindir. Allah'a karşı onları bir koruyan da yoktur."

Evet onlar için bu dünya hayatında mutlaka bir azap, bir sıkıntı bir huzursuzluk vardır. Çünkü onlar bu dünya hayatında fıtrata uygun bir hayatın içinde olmadıkları için, kendilerini yaratan Rab'lerinin kendilerine tahsis buyurduğu hayat programının dışında bir hayat yaşadıkları için dünyada asla huzur ve sükun bulamayacaklardır. Yaşadıkları hayatta devamlı bir stres, devamlı bir bunalım içinde yaşayacaklar. Gerçekten de bakıyoruz adamların hayatında huzur diye bir şey yoktur. Dünya azabının çeşitlerinden birisidir bu. Her türlü dünya zenginliğine, her türlü mal-mülk zenginliğine rağmen yine de adamların yüzleri gülmüyor. Neden? Çünkü bu adamların Allah'ın koyduğu fıtrata ters düşüyorlar. Fıtratı bilen, fıtratı yaratan Allah'ın fıtrî yasalarına göre bir hayat yaşamıyorlar. Dinden habersiz bir hayat yaşıyorlar da ondan.

Bu din fıtrata uygun bir dindir. İslâm'ı yaşamak çok kolaydır. Allah'ın istediği hayatı yaşamak çok kolaydır. Çünkü İslâm fıtrat dinidir. Bu yol fıtratın sahibinin yoludur. Bu din fıtratı bilenin dinidir. Eğer bir vida bir yer için yapılmışsa oraya kolayca zorlamadan girer. Ama vida o deliğe göre değilse, altından da olsa, gümüşten de olsa zorlanacaktır değil mi? Tıpkı şu anda fıtrata uygun olmayan, fıtratı bilmeyen beşer yapımı sistemlere uymaya zorlanan

insanların zorlandıkları gibi.

İşte kâfirlerin hayatında böyle bir zorlanma, böyle bir sıkıntı ve huzursuzluk olacaktır. Dünyaları böyledir bu adamların ama iş sadece bununla kalsa neyse ama, âhirette daha büyük bir azap onları beklemektedir. Âhiretteki azap bundan çok saha büyük ve dayanılmazdır.

Öyleyse ey müslümanlar, bu gelin bu fıtrat dinine, bu kolaya biz de talip olalım. Emin olun en kolayı İslâm'ın dediğidir. Evet İslâm en kolayıdır. Allah'ın istediği hayat en kolay hayattır.

35. "Allah'a karşı gelmekten sakınanlara vaat edilen cennetin altından ırmaklar akar; oranın yiyecekleri ve gölgeleri devamlıdır. Bu, sakınanların elde edeceği sonuçtur. İnkârcıların varacağı sonuç ise ateştir."

Evet kâfirlerin dünya ve Ukba hayatları anlatıldıktan sonra şimdi de muttakilerin âkıbetleri ortaya konuyor. Muttakiler, hayatlarını Allah için yaşayanlar, Allah'ın velâyeti altına girip, iradelerini O'na teslim edip hayatlarını O'nun yasalarıyla düzenleyenlere Rab'leri tarafından vaat edilen cennetin misali aynen şöyledir: O cennetin zemininden ırmaklar akar durur. Bal ırmakları, süt ırmakları, su ve şarap ırmakları akar durur. Ve o cennetin yiyecekleri, meyve ve sebzeleri, gölgeleri devamlıdır.

Cennette muttakiler için Rabbimizin hazırladığı meyveler daimidir. Hep taze ve de devşirilmeye, yenmeye hazırdır. Yâni yenileceği şeyler daha çiçekte değil, çağlada değil, koruk, ya da solgun değil, çürük değil... Dünyadaki meyvelere benzemez onlar. Bir meyve yendi mi yerine hemen bir meyve daha bitiriyor Rabbimiz. Yok, yok orada. Yaz geldi yaz meyvesi, kış geldi yaz meyvesi bitti, kış meyvesi bulabilirsiniz yoktur orada. Orada her tür meyve hazırdır.

Tabi hep bildiğimiz şeyler değildir orada bize ikram edilecek olanlar. Hiç bilmediğimiz, görmediğimiz, tatmadığımız şeyler de ikram edilecektir.

İşte muttakilerin, hayatlarını Allah için yaşayanların, yollarını Allah'a sorarak bulanların âkıbetleri, neticeleri de budur. Kitapla beraber olan, kitabı okuyan, kitabı anlamaya çalışan ve hayatlarını kitaba göre yaşayanların sonuçları da budur.

Bizi, bizden çok düşünen, bize, bizden çok merhametli olan Rabbimiz biz kulları cennete özensinler diye, cennete imrensinler de Onu hedef bilip, Onun için sa'y etsinler diye burada ve kitabının değişik yerlerinde sürekli cennetini tanıtmaktadır. Hani mallarının satılmasını isteyen, insanların ilgilerini çekmek isteyen nice tüccarlar nice reklam araçlarıyla, nice mübalağalı yollar ve yöntemlerle mallarını insanların taleplerine arz ederler ya, Allah da kitabında cennetini bizim talebimize sunuyor. Lâkin Allah'ın kitabında anlattığı cennetin öyle mübalağası filan yoktur. O cennet gözlerin görmediği, kulakların duy-madığı ve hiçbir insan kalbinin ihata edemeyeceği güzellikte bir cennettir. Öyleyse biz de cenneti sürekli zihnimizde canlı tutacağız. Sürekli cennet için say edeceğiz, yarışacağız.

"***Cennet, cennet dedikleri***
Üç beş ğılman, üç beş Huri,
İsteyenlere ver sen anı,
Bana seni gerek seni"

Zırvalarına aldanmayacağız. Çünkü Allah cennette görülecektir, cehennemde, başka bir yerde değil. Onun için Allah'ı isteyen, Allah'ı görmek isteyen de cenneti istemelidir. cenneti de cehennemi de basite indirgemeye kimsenin hakkı yoktur.

36. "Kendilerine kitap verdiklerimiz, ey Muham-med, sana indirilenden memnun olurlar. Karşı gruplar içinde ise, onun bir kısmını inkâr edenler vardır. De ki: " Ben ancak Allah'a kulluk etmekle ve O'na asla ortak koşmamakla emrolundum. Hepinizi ancak O'na çağırıyorum ve dönüşüm Onadır."

Hani önceki âyetlerinde Rabbimiz onlar zikirle, kitapla mutmain olurlar, kalpleri Allah'ın kitabıyla doyuma ulaşır buyurmuştu ya, işte burada da aynısı anlatılıyor. Ey peygamberim, o kendilerine kitap verdiğimiz ehl-i kitap sana indirdiğimiz bu kitapla sevinip övünürler. Onlar, Allah tarafından kitap gönderilen, kendilerini bir kitaba izafe eden, benim de bir kitabım var, ben de kitap sahibiyim diyen müslü-man, Yahudi, Hıristiyan herkestir.

Yâni bu ehl-i kitap kavramından sadece Yahudi ve Hıristiyanları anlamayacağız. Bizler de ehl-i kitabız. Çünkü biliyoruz ki bizden önceki iki kitap ehli toplum, Yahudi ve Hıristiyanlar Allah'ın kendilerine gönderdiği

kitaplarını bozup tahrif ettiler. Kitaplarının işini bitirip kendi hevâ ve heveslerine tabi oldular. Kuranda Rabbimiz ısrarla bize onları anlatarak onların durumuna düşmememiz konusunda bizi uyardığı halde maalesef şu anda müslümanlar da kitaplarına karşı aynen onlar gibi davranmaktadırlar. Tıpkı onlar gibi bugün müslümanlar kitaplarıyla bağlarını koparmışlar, kitaplarına karşı ilgisiz kalmışlar, kitaplarını arkalarına atıp kendi hevâ ve heveslerine tabi olmuşlardır.

Tıpkı onlar gibi bugün müslümanlar da kitaplarından habersiz bir hayat yaşamaktadırlar. Müslümanlar da şu anda kitaplarını oku-muyorlar, kitaplarını tanımıyorlar. Kitap kaynaklı bir hayat yaşamı-yorlar, hayatlarını kitaplarıyla düzenlemiyorlar. Okumadan, anlamadan sahiplendikleri, bağırlarına basıp kendilerini izafe ettikleri kitapları başka, hayatlarını düzenledikleri kitapları farklıdır. Bu açıdan ken-dilerine kitap verildiği halde bu kitabı tanımayan kitap ehli olan Ya-hudi ve Hıristiyanlarla müslümanların bir farkı kalmamıştır. Kitaplarını tahrif edip, onun âyetlerini kendi hevâ ve heveslerine göre yorum-layan önceki ehl-i kitapla şu anda kendi yaşadıkları hayatlarına göre, kendi düşüncelerine göre kitaplarını yorumlayarak, kitaba uyacakları yerde kitabı kendilerine uydurmaya çalışan müslümanların hiçbir farkları kalmamıştır.

Elbette kitabı tanımayanların bu kitapla sevinip övünmeleri mümkün olmayacaktır. Burada anlatılanlar kitaplarını okuyan, kitaplarını tanıyan, kitapla yol bulan, hayatlarını kitaba göre düzenleyen mü'minlerdir. İşte bu kitabı kabullenip kulluk için ona muhtaç olduklarının bilincine erenler, onsuz Sırat-ı Müstakîmi bulamayacaklarını, onsuz cennete ulaşamayacaklarının şuurunda olanlar bu kitapla sevinip coşarlar, içleri bu kitapla huzur bulur, kalpleri bu kitapla yatışır. Çünkü bir müslüman için bu kitap dünya ve içindekilerin tamamından daha hayırlıdır.

Evet gerçek mü'minler bu kitapla huzura kavuşup, bu kitabın değerini anlayıp, onu ellerinden, dillerinden, kalplerinden, zihinlerinden, gözlerinden, kulaklarından düşürmezlerken, kimileri de bu kitabın bir kısmını örterler. Kitabın işlerine gelen bir bölümünü kabullenirler, ama işlerine gelmeyen bir kısmını örtüp, örtbas edip gündeme getirmezler. Bakıyoruz şu anda müslüman cemaatler aynı şeyleri yapıyorlar. Her bir grup Kitabın bir kısmını, bir bölümünü gündemlerine alıp, bir kısmını örtmeye çalışıyor.

Veya şu anda müslüman olduklarını söyleyen kimi demokrat ve laiklerin kitabın bir kısmının mü'mini bir kısmının da kâfiri olduklarını görüyoruz. Kimi müslümanların da kitabın tehlike boyutuna varmayan bir kısmını gündeme

getirip, onları eyleme dönüştürme çabası içine girerlerken, düzenle çatıştığı için tehlike boyutunda olan bir kısmını görmezlikten gelmeye çalıştıklarını görüyoruz. Allah korusun bugün bu konu hemen hemen bütün müslümanların umumî belâsı haline gelmiştir. Bakıyoruz toplumda, salonlarda, mescitlerde, kürsülerde bir bölüm âyetler gün yüzüne çıkarılırken, bir kısım âyetler de kenara çekilmeye çalışılıyor. Bir kısım âyetler hep gündemde tutulmaya çalışılırken, kimi âyetler duyulmasın diye âdeta ağıza bile alınmamaya çalışılıyor.

Veya bakıyoruz müslümanlardan kimileri sadece zikir, fikir, tesbih, gece namazı âyetlerini gündeme getirirken öteki âyetleri sanki görmezden geliyorlar. Tamam bunlar da var Kur'an'da, bunlar da bilinmeli, bunlar da anlaşılmalı, ama ötekiler niye hiç ağıza alınmıyor? Bakıyoruz bir başka müslüman grup da işte vatan, devlet, nizam, intizam, Allah'ın indirdiği âyetlerle hükmeden hükmetmeyen filan, sadece o âyetleri gündeme getirmeye çalışıyorlar. Bir başka grup müs-lüman da kıssa ile başlıyor, kıssa ile bitiriyor. Sanki Kur'an'da başka âyet yokmuş gibi sadece bunları gündeme getiriyor.

Allah diyor ki; onlardan kimileri kitabın bir kısmına inanır da bir kısmını inkâr ederler. Kitaba karşı böyle davranmanın sonucunun Rabbimizin Kur'an'ın değişik yerlerinde anlattığına göre dünyada rezillik, rüsvalık, horluk, hakirlik, kölelik ve Allah'ın lânetine hak kazanmadır. Öncekiler bunu tattılar zaten dünyada da, şu anda da müslümanlar tadıyorlar bu horluğu, bu alçaklığı iliklerine kadar. Kitabı parçalayıp onun bir kısmını kabul edip bir kısmını reddeden, işlerine ge-lenleri kabul edip, işlerine gelmeyenleri reddeden kimselerin cezası çok çetindir dünyada.

Bakaradakileri kabul, ama Âl-i İmrân'dakilere hayır diyenler, Kur'an'ın namazını kabul ama, hukukunu reddederiz diyenlere, Kur'-andaki ibadet âyetlerine evet, ama aynı Kur'an'ın ekonomik düzenlemelerine hayır diyenler, Kur'an'ın orucunu kabul, ama kitabın siyasal bakış açısına hayır diyenler, kitabın sosyal yapılanmalarına hayır diyenler, kitabın bir kısmına inanıp da bir kısmını reddetmeye çalışanlara, kitabın tamamına iman etmeyenlere yeryüzünün en büyük belâları ve Allah'ın lâneti gelecektir. Çünkü bu suç suçların en büyüğüdür. Böyle kitaplarını parçalayanlara, hayatlarını parçalayıp bir bölümünü Allah kaynaklı, kitap kaynaklı öteki bölümlerini de başka kitaplar, başka tâğutlar kaynaklı yaşayanlara de ki peygamberim:

Sizler ne yaparsanız, nasıl düşünürseniz düşünün, ne suç işlerseniz işleyin. Benim sizinle ve yaptıklarınızla bir ilgim alâkam yoktur. Bana gelince, ben

sadece Allah'a kulluk etmekle, hayatımı parçalamadan her bir bölümünü sadece Onun yasalarına göre düzen-liyorum. Ben sadece Allah'a kulluk etmek ve kesinlikle Ona hiçbir şeyi ortak koşmamakla, Allah'a hiç kimseyi şirk koşmamakla emrolun-dum.

Eğer sizler hem müslüman olduğunuzu iddia ediyor, hem Allah'a hem de başkalarına kulluk etmeye çalışıyorsanız, hem Allah'ı hem de başkalarını dinliyorsanız, hayatı parçalıyor ve bir bölümünü Allah kaynaklı, bir bölümünü de başkaları kaynaklı yaşamaya çalışı-yorsanız, kitabın işinize gelen âyetlerini kabul ediyor, işinize gelme-yenleri reddetmeye kalkışıyor, reddettiğiniz bölümleri tâğutların yasalarına göre düzenlemeye çalışıyorsanız o zaman bilesiniz ki ben sizin Allah'tan başka taptıklarınızın hiçbirisine tapmam.

Sizin tüm küfür anlayışlarınızdan, şirk anlayışlarınızdan uzağım. Ben sizin kendi hevâ ve heveslerinizden kaynaklanan fikirlerinizden, felsefelerinizden, sizin tüm hayat anlayışlarınızdan beriyim. Ben ancak Allah'a kulluk ederim. Ben sadece Allah'a teslim olmakla em-rolundum. Sadece Allah'a iman edenlerden olmakla, hayatımın her bir anında sadece Allah'a teslim olanlardan olmakla emrolun-dum. Sizin gibi hayatın bazı alanlarında Allah'a söz hakkı verip, öteki alanlarında başka İlâhlara, başka Rab'lere kulluk etmemekle, hayatı parçalamamakla, hayatın tümünde Onun yasalarını uygulamakla emro-lundum. Çünkü sizin bu yaptıklarınız şirktir.

37. "Böylece Biz Kur'an'ı Arapça bir hüküm ve hik-met olarak indirdik. Sana ilim geldikten sonra onların heveslerine uyarsan, andolsun ki, Allah katında sana bir dost ve seni koruyan çıkmaz."

Evet bu âyetinde de Rabbimiz buyuruyor ki sana bu kitabı Arapça bir hüküm olarak indirdik. Kur'an'ın başka âyetlerinde de kitabın Arapça olarak indirilişinin hikmeti anlatılırken anlayasın diye bu-yurulmaktadır. Kitabın âyetlerini, kitabın hükümlerini anlayasınız ve niye bize, bizim anlayacağımız bir dilde indirilmedi demeyesiniz diye böyle yaptık buyurulmaktadır. Arkasından da hem peygamberimize, hem de onun şahsında hepimize müthiş bir tehdit geliyor:

Ey peygamberim, sana ilim geldikten sonra, sana kitap geldikten sonra, sana kesin vahiy bilgisi ulaştıktan sonra, vahiy bilgisine muttali olduktan, kitabı tanıdıktan sonra, bu vahyi, bu Allah bilgisini bir kenara bırakır da eğer vahiyden

mahrum insanların hevâ ve heveslerine uyarsan, onların istedikleri gibi hareket etmeye kalkışırsan bilesin ki Allah katında dostun da yoktur, yardımcın da. Benim dostluğum ve yardımım bittiği gibi, bana karşı sana seni koruyacak bir dost bir yardımcı da bulamazsın.

Bu âyetten anlıyoruz ki ilim Kur'andır, ilim vahiydir. Çünkü bakın Allah diyor ki sana ilim geldikten sonra. Peki ne geldi peygamberimize Allah'tan? Kitap geldi, vahiy geldi. Öyleyse ilim peygamberimize gelen vahiydir. Onun içindir ki vahyin dışındaki bilgilere ilim den-mez, onlar zandan ibarettir. Eğer sen sana gelen bu vahyi bırakır da onların ilme dayanmayan, vahiyden kaynaklanmayan hevâ ve heveslerine uyacak olursan artık dostun da yoktur yardımcın da. Gerçekten çok müthiş bir tehdit. Allah'ın velâyetini, Allah'ın dostluğunu kaybettikten sonra artık peygamber ve onun yolunun yolcuları olan biz mü'-minler için dünyada ne rahat yüzü, ne saadet, ne bereket, ne de âhi-rette cennet ve devlet olması mümkün değildir.

Evet eğer Allah'tan gelen bu kitaba uymayı bırakır da, hayatını bu kitabın yasalarıyla düzenlemekten vazgeçer de onların isteklerine, arzularına uyarsan, sevgilerine nefretlerine düşüncelerine, sosyal sistemlerine, ekonomi anlayışlarına, eğitimlerine, ceza kanunlarına, âhi-ret görüşlerine, yahut ahlâk siyaset anlayışlarına, kılık kıyafet anlayışlarına, düğünlerine, bayramlarına, kazanma ve harcama anlayışlarına, her şeylerine uyarsan artık senin için Allah'tan ne bir dostun vardır, ne de bir yardımcın. Allah desteğini kaybetmiş birisinin hayatının ne hale geleceğini varın siz düşünün.

Öyle olmamış mı diyesim geliyor. Bizim şu andaki durumumuz bunu göstermiyor mu? Yıllardır bizler vahyi bıraktık, Allah'tan gelen ilme sırt çevirdik ve bu kâfirlerin hevâ ve heveslerine uyduk. Ey Yahudi ve Hıristiyanlar! Ey bizim efendilerimiz! Ey bizim hocalarımız! Bak biz de sizin gibi olduk! Sizin gibi giyiniyor, sizin gibi soyunuyoruz! Eskiden tepeden tırnağa giyinirdik, ama şimdi bak sizin hatırınıza kılık kıyafetimizi değiştirdik! Sizin yazınızı kullanıyor, sizin eğitiminize sahip çıkıyoruz! Sizin kanunlarınızı, sizin tatillerinizi, sizin takvimlerinizi kullanıyoruz! Sizin hatırınıza NATO'ya girdik! Birleşmiş Milletlere üye olduk! A.T.E' la nikâhlandık, İ.M.F' ile nişanlandık, bugüne kadar bir dediğinizi iki etmedik! diye yıllardır kapılarında yalvarıp yakardığımız halde yine de kendimizi sevdiremedik. Ama beri tarafta Allah'ın yardımı kesildiği için de gittikçe batağa battık ve bir türlü belimizi doğrultamadık. Elbette öyle olacaktık. Ne diyor bakın Allah:

Eğer sizler Rabb'inizden size gelen vahyi bir kenara bırakır da onların hevâ ve heveslerine uyarsanız dostunuz ve yardımcınız olarak yokum diyor Allah. Üzerlerinden Allah'ın desteğini çektiği bir toplumun âkıbeti budur işte.

Ya Allah'tan gelen ilme tabi oluruz, ya bu kitaba evet deriz, ya bu kitapla birlikte oluruz, gerek kendi hevâ ve heveslerimize, gerekse bu kâfirlerin hevâ ve heveslerine tabi olmaktan vazgeçeriz o zaman dostumuz ve yardımcımız Allah olur. Ya da bu kitabı bıraktıktan sonra yeryüzünün tüm kâfirleriyle beraber olsak da cehenneme kadar yolumuz var demektir. O zaman hiç kimse de bizi bu cehennemden kurtaramaz. Zaten kâfirlerin bütün derdi bizi kendi cehennemlerine ortak etmek. Müslümanlar var oldukları ve İslâm'ı yaşadıkları müddetçe bu kâfirlerin aleyhinde delil vardır ve bu kâfirler bu delili yok etmek, bu kıstası yok etmek ve bizi de cehenneme sürüklemek için ellerinden gelen her şeyi yapacaklardır. Çünkü bunlar başka değil sadece hevâ ve heveslerine uymaktadırlar. Yâni bunlar bu halleriyle din diye sadece hevâ ve heveslerine uyduklarından, tahrif ve bid'at ehli olduklarından asla Hakka ve doğruya yanaşmayacaklardır.

38. "Andolsun ki, senden önce nice peygamberler gönderdik; onlara eşler ve çocuklar verdik. Allah'ın izni olmadan hiçbir peygamber bir âyet getiremez. Her şeyin süresi yazılıdır."

Evet ey peygamberim, andolsun ki senden önce de pek çok peygamberler gönderdik ve onlara da zürriyetler, hanımlar ve çocuklar kıldık, verdik. Demek ki peygamberler, peygamberlik böyle olacakmış. Yeryüzünün en büyük makamı, peygamberlik makamı, peygamberlik müessesesi böyle takdir buyurulmuş. Peygamberlik hanımlarla beraber, hısım akrabalarla beraber yaşanan bir olgu verilen bir mücâdeledir. Demek ki ben evlenmeyeyim, benim beni meşgul edecek karım ve çocuklarım olmasın da rahat bir şekilde Allah'ın dinine hizmet edeyim mantığı yanlıştır. Demek ki başka hiç kimseye değil kendimi sadece Allah'ın dinine vakf edeyim mantığı peygamberi bir hayat anlayışına, peygamberi bir mücâdele yöntemine terstir. Bakın bunun tamamen aksine kendi dinine hizmet için seçtiği yeryüzünün en kutlu elçilerine bile Rabbimiz hanımlar, oğullar, kızlar, zürriyetler vermiş.

Allah'ın elçileri toplumlarının yükünü omuzladıkları gibi bunun yanında hanımlarının ve çocuklarının sorumluluklarını da yüklenmiş ve bazıları onlarla beraber, bazıları da onlara rağmen başarıyla mücâdelelerini vermişlerdir. İşte

örnek mücadeleler peygamberlerin mücâdeleleridir. Peygamberlerin dışındakiler kim olurlarsa olsunlar onların mücâdeleleri kesin örnek değildir. Bu ayetler mü'minleri evlenmeye ve çoluk çocuk sahibi olmaya teşvik eden âyetlerdir. Yine bu âyetler peygamberlerin bizim gibi birer insan olduklarını anlatan âyetlerdir.

Her ne kadar Yahudi ve Hıristiyanlar peygamberlerini tanrılaştırma kavgası vermeye çalışsalar da Allah'ın elçileri bizim gibi yiyen, içen, evlenen, baba olan, koca olan, hasta olan, acıkan ve vefat eden insanlardır. Nitekim aynen Yahudi ve Hıristiyan mantığıyla hareket eden Mekke müşrikleri de peygamberimize böyle itiraz etmişlerdi. Bu ne biçim peygamber? Bizim gibi yiyip-içiyor, caddelerde yürüyor, çarşı pazarlarda dolaşıyor. Bizim gibi acıkıyor, susuyor, hasta oluyor, evleniyor. Biz şimdi bizim gibi bir beşere mi tabi olacağız? Hayır hayır biz böyle bizim gibi bir insana asla tabi olmayız. Bizim kendisini peygamber bilip tabi olacağımız kimsede olağanüstü bir takım vasıflar, bizden farklı bir takım özellikler olmalı diyorlardı da Rabbimiz işte bu ve benzeri âyetleriyle onlara cevap veriyordu.

Onlara geçmiş toplumlara gönderdiği peygamberlerinden örnekler veriyordu. Sizler ey Mekkeliler, geçmiş peygamberleri bilmiyor musunuz? Onlar da aynen sizin gibi birer beşer değil miydi? Onların da hanımları, çocukları, babaları, anaları yok muydu? buyurarak buna onların akıllarını erdirmek istiyordu. Zaten Kur'an'ın hemen hemen pek çok yerinde ısrarla peygamberlerin ağzından bu konu vurgulanır. Tüm peygamberlerin ısrarla toplumlarına söylediği şey şudur: Dikkat edin ben bir beşerim. Ben sizin gibi bir insanım. Ben sadece size Rabb'imin mesajını getirdim. Bu din benden değil Allah'tandır. Sakın beni Allah'la karıştırmayın. Sakın Allah'tan istenmesi gereken şeyleri benden istemeye kalkışmayın diyerek kendilerini putlaştırmaya çalışan, kendilerini Allah'la karıştıran toplumlarını uyarmışlardır.

Ama maalesef bütün bu uyarılara rağmen Yahudi ve Hıristiyanların peygamberlerini tanrılaştırmalarına karşılık, sanki onlara nazire olarak müslümanlardan kimi zavallılar da Rasûlullah efendimize, Onda olmayan bir kısın İlâhî sıfatlar yüklemeye kalkıştılar. Meselâ Rasûlullah efendimizden mervî olmadığı halde: “Levlâke levlâk lema halâktul eflâk” “Habîbim sen olmasaydın ben bu eflaki yaratmazdım” gibi uydurma sözlerle peygamberi yüceltmeye çalışıyorlar. Halbuki hem Keşful'hafa'da hem de Aliyyül Karinin mevzuatında bunun hadis olmadığı, uydurma olduğu söylenir. Allah'ın Resûlü:

“Kim bana benim demediğim bir sözü uydurup izafe ederse ateşteki yerini hazırlasın”

Buyurmaktadır. Meselâ yine Kur’an’ın ve sünnetin ifadesine göre Allah’ın Resûlü topraktan yaratılmış olduğu halde, sadece melekler nûrdan yaratılmış oldukları halde Onun nûr olduğunu, nûrdan yaratıldığını ve hiçbir şey yaratılmadan önce Onun yaratıldığını iddia edenlerin durumu da aynen böyledir.

Ve Allah izin vermedikçe, Allah’ın izni ve yardımı olmadan peygamber için hiçbir âyet, hiçbir mûcize indirmesi, getirmesi mümkün değildir. Bir kul ve beşer olarak peygamberin böyle bir gücü ve yetkisi yoktur. Allah peygamberlerine böyle bir güç vermemiştir.

Çevresindekiler önceki peygamberlerin toplumları gibi Ondan da bir kısım âyetler, bir kısım mûcizeler, harikalar istiyorlardı da Rabbimiz buyurdu ki: Hiç bir peygamber Allah’ın izni olmaksızın bir mûcize bir harika getiremez. Bunu peygamber değil, ancak Allah yapar. Kaldı ki Allah’ın bu tür inkârı mümkün olmayan mûcizeler göndermesi de o toplumun hayrınadır. Onlara merhametinden dolayı Rabbimiz bu tür âyetler göndermemektedir.

Evet bu âyetiyle Rabbimiz hem peygamberine, hem de bizlere bu tür kâfirler karşısındaki tavrımızı belirliyor. Ey peygamberim sen Rabb’inden istenmesi gerekenleri senden isteyen bu cahillere de ki tüm âyetler Allah’tandır. Sizin gibi bir kul olan bizler size nasıl bir âyet gösterebileceğiz de? Yâni ey peygamberlerim! Ve ey müslümanlar! Sizler bu tür cahiller karşısında kendinizi yormayın, onlara bu tür âyetler getireceğiz de onları ikna edeceğiz diye. Tüm kâinat âyet kesilse de bunların dertleri o değildir. Bunlar yine de inanmayacaklar. Siz üzülmeyin! Siz bu konuda kendinizi sorumlu zannetmeyin. Dilerler iman ederler cennete giderler, dilerler küfrederler cehennemi boylarlar. Cennet de cehennem de açıktır onlar için. Bir müslümanın onları razı edebilmek için yeni deliller, yeni âyetler peşinde koşmasına da gerek yoktur. Allah’ın elçileri hiçbir zaman onları memnun edecek bir âyet getiremediler ki bizler getirsek. Hattâ bakın En’âm sûresinde Rasûlullah efendimizin şöyle demesi anlatılır:

"De ki: Sizin acele istediğiniz şey benim elimde olsaydı, benimle aranızdaki iş bitmiş olurdu." Allah zulmedenleri en iyi bilendir."
(En’âm 58)

Eğer sizin acele istediğiniz şey benim elimde olsaydı, bende bir güç ve yetki bulunsaydı çoktan sizin işinizi bitirmiş olurdum. Burada Rabbimiz risâletle ulûhiyeti ayırıveriyor. Allah kendisiyle Peygam-berini ayırıyor. Peygamber sizin gibi bir beşerdir, binaenaleyh Peygamberi Allah makamında görmeye ve Allah'tan istemeniz gereken bir şeyi sakın peygamberden istemeye kalkışmayın diyor. Rabbimiz Peygamberden bile bir şey istenmemesi gerektiğini anlatıyor. Sonra da:

Her ecelin bir kitabı vardır. Her ecelin bir yazgısı vardır. Her ecel için Allah tarafından tespit edilmiş bir hüküm, bir zaman, bir süre vardır. Veya her bir dönem için o dönem insanlığının uygulayacağı bir kitap gönderir Allah. Sonra da bu kitaplardan:

39. "Allah dilediğini siler, dilediğini bırakır; Ana Kitap O'nun katındadır."

Evet Allah bu kitaplardan dilediğini siler, dilediğini bırakır. Yâni Allah bu kitaplardan dilediğini nesih eder, kaldırır dilediğini de bırakır. Elbette bu son kitapla, ümmü'l kitapla, ana kitapla tüm kitaplar nesih edilip kaldırılmıştır. Onun aslı da Levh-i Mahfuzdadır, Allah katındadır. Kıyâmete kadar tüm zamanlar için geçerli olacak kitap budur.

Allah'a isyan içinde olan, Allah'ı ve elçilerini reddeden her toplum için önceden takdir edilmiş bir azap yasası vardır. Allah bunlardan dilediğini mahveder, silip yok eder, dilediğini de tespit eder. Yâni o toplumlara takdir buyurduğu azabın bir kısmını dilerse o toplumlar üzerine gönderir, dilediklerini de affedip siliverir. Veya insanlar iyi kötü ameller işliyorlar ya, işte Allah'ın melekleri tarafından bu amellerin tamamı kayda geçirilir, ana bilgisayara kaydedilir, Levh-i Mahfuza aksettirilir de kul sonra bu işlediklerinden ötürü tevbe eder, Cenâb-ı Hak da dilerse onu siler dilerse ceza vermek, hesabını sormak üzere onu tespit eder.

40. "Ey Muhammed! Onlara vaat ettiğimiz azabın bir kısmını sana göndersek de, senin canını alsak da, vazifen sadece tebliğ etmektir. Hesap görmek Bize düşer"

Ey peygamberim! Biz onlara vaat ettiğimiz azabın bir kısmını dünyada sana gösteririz, yahut da biz seni onların arasından çekip alırız. Sen bunu hiç düşünmeden, bunun hesabına girmeden tebliğ görevine devam et. Tabi her dâvâ adamı hayatındayken dâvâsının yeşerdiğini, dâvâsının galibiyetini, dâvâsının önünü kesmek isteyen düşmanlarının mağlubiyetini hayattayken gözleriyle

görmek ister. Bunu dünyada görememeye dayanamaz. Mutlaka bunun için sabırsızlanır.

İşte zaman zaman düşmanlarının zâhiren güçlüymüş gibi göründüğü, dâvâsının zâhiren hüsnükabul görmemiş görünmesi karşısında Rasûlullah efendimiz de sabırsızlanıyor, üzülüyor, sıkıntı çekiyordu. Allah dâvâsının bir an evvel insanlar tarafından anlaşılıp sahiplenilmesini istiyordu. İnsanların cehenneme gidişine dayanamıyordu. Rabbimiz buyuruyordu ki ey peygamberim sen bunu hiç düşünme. Dâvânın galibiyetini hiç kafana takma. Bu dâvâ benim dâvâmdır ve bu dâvâyı galip getirecek olan benim.

İşte hayat budur. İşte Rabb'inin vadi budur. Allah yeryüzünde kendisini kendisinin tanıttığı gibi tanımaya, kendisinin istediği gibi kendisine kulluğa yanaşmayanlara mutlaka azap vaat etmiştir. Al-lah'ın bu konudaki azabı kesindir. Ama bu hemen olmayabilir. Dün-yada acilen olmayabilir. Bunu sen hayatında görebilirsin de görme-yebilirsin de.

Öyleyse ey peygamberim! Sen sabret! Her şeye rağmen, tüm bu karşı gelmelere, tüm bu alay edişlere, tüm bu müstekbirce davranışlara karşı sen sabret, dayan, diren! Aldırış etmeden yoluna devam et! Bıkma! Usanma! Şunu kesinlikle bilesin ki Allah'ın vaadi haktır. Allah seni ve dâvânı mutlaka galip getirecektir. Allah senin düşmanlarını mutlaka mağlup edecektir, bundan en küçük bir endişen olmasın. Sen görevini yap gerisini düşünme. Şunu kesinlikle unutma ki netice sana ait değildir. Bu dâvâ senin dâvân değil Allah'ın dâvâsıdır ve de bu dâvâ seninle bağımlı değildir. Dünyada, hayatında bu dâvânın galibiyeti veya düşmanlarının kahredilişi düşüncesiyle sen kendini meşgul etme. Senin görevin sadece çalışmak ve Rabb'inin istediği biçimde yürümektir.

Ama bilesin ki sana onlara, düşmanlarına vaat ettiğimiz azabın bir kısmını sana hayattayken göstereceğiz. Ya da senin hayatına son vereceğiz. Seni kendimize alacağız. Dâvânın ulaştığı yücelikların bir kısmını veya düşmanlarına yaptıklarımızın bir kısmını göreme-yebilirsin.

Öyle de olmuş nitekim. Rabbimiz Bedir günü düşmanlarından en büyüklerinin geberişini ona göstererek Rabbimiz peygamberinin gözünü aydın etmiş, sonra hayatındayken Mekke'nin fethini ve Arap yarımadasının hemen hemen tamamının fethini göstererek peygamberini sevindirmiştir. Ama bir kısmını göremesen bile ne gam onlar sonunda benim huzuruma gelecekler ve

onlara ne yapacağımı sana o zaman göstereceğim. Öyleyse sen bunu kafana takma! Sen bu konuda hiç endişe etme! Sen yoluna devam et, bizim buna gücümüz yeter! Sen hiç üzülme! öyle de böyle de olsa onlar kesinlikle Allah'ın azabından kurtulamayacaklardır onlar.

Öyleyse peygamber yolunun yolcusu olarak bize düşen de bu insanlara Allah'ın dinini duyurmaktır. Bir daha, bir daha duyurmak, herkese duyurmak. Ama bunu yaparken de herhangi bir hesabın içine girmemektir. Efendim şöyle yaparsak, şöyle bir metot izlersek, önce şunlara, şunlara anlatırsak, şunları kazanırsak yığınlarla insan kazanacağız. Önce zenginleri kazanmalıyız, önce toplumun elit tabakasına anlatmalıyız, zeki insanları bulmalıyız gibi hesapların içine girmemeliyiz. Çünkü bu işin hesabı bize ait değildir. Hesabı yapan Allah'tır.

Ama işte bu âyetlerin işaretinden anlıyoruz ki zaman zaman bir insan olarak dâvâsının galibiyetini tez zamanda görmek isteyen Allah'ın Resûlü de böyle hesapların içine girdi. Meselâ bu köleler varken senin yanına gelmeyiz. Onları yanından kov ki gelip bizler de seni dinleyelim diyen Mekke'nin elit tabakasını bu dine kazandırıp, bu dinin önündeki engeli kaldırmayı düşünen peygamberini Rabbimiz Abese sûresinde, En'âm da ve Kehf sûresinde uyarıverdi. Peygamberim vazgeç bu düşüncelerinden, bunun hesabını yapmak bana aittir, sen hesap yapma buyuruverdi. Bakın Allah nasıl hesap yaparmış?

41. "Görmüyorlar mı ki, Biz yeryüzünü etrafından gitgide eksiltmekteyiz. Hüküm Allah'ındır. O'nun hükmünü takip edip bozacak yoktur. O, hesabı çabuk görür."

Her geçen gün küfrün ve şirkin aleyhine İslâm'ın gönüllere nüfusu, Allah dâvâsının adım adım gönüllere yürümesi, İslâm coğrafyasının genişlemesi, küfür ve şirk coğrafyasının daralması, küçülmesi anlatılıyor. Görmüyorlar mı ki biz arzda ilerlemekteyiz. Görmüyorlar mı ki bizim dâvâmız, bizim mesajımız Arabistan yarımadasında hızla yayılıyor. Bizim mesajımızın yayılışı karşısında, mesajımızı yayanlarla birlikte bizim de yürümemiz, bizim de birlikte olmamız karşısında küfür ve şirk dünyası daralıyor. Küfrün ve şirkin etkisi azalıyor. Etki sahâları daralıyor. Egemenlikleri sarsılıyor.

Ey peygamberim, Bu kâfirler, bu müşrikler senden senin hak bir peygamber olduğuna dair bir âyet istiyorlardı. İşte onlara bir âyet. İşte bir delil. Görmüyorlar mı bu âyetleri? Allah'ın kâfirlerin ele başlarını yok ettiğini?

Kâfirlerin yok edilişi bazen müslümanların eliyle olur, bazen de Allah kendi kendilerine onların yok edilişini sağlayıverir. Daha dün bir zalim İzak Rabini kim yok etti? Müslümanlar mı yok etti? Allah kendi kendilerine yok ettiriyor zalimleri? Veya geçmiş dönemlerde ülkemizdeki din düşmanlarını birbirlerine kırdırmadı mı? Bazen bir fâsıkla da Allah düşmanlarını yok edip dinini yüceltiverir.

İşte Allah kâfirler hakkında, zalimler hakkında idam kararını, yok etme hükmünü böylece verir de Onun hükmünü takibata alacak hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Allah'ın verdiği hükmü hiç kimse sorgulamaya alamaz. Bunu niye böyle yaptın? diye hiç kimse verdiği hüküm konusunda Allah'a hesap soramaz. Allah kimseye karşı hesap verme durumunda değildir.

Hüküm, hâkimiyet, egemenlik sadece Allah'a aittir. O hükmünü tam verir ve Onun hükmünü bozacak, Onun hükmünün önüne geçecek de yoktur. Onun hükmünü bozacak yoktur. Allah peygamberinin dâvâsının galibiyetine hükmetmiştir. Küfrün ve şirkin yok olup gitmesine hükmetmiştir. Allah karar vermiştir ki; bu mesaj galip gelecek. Allah hükmünü vermiştir, hiç kimse buna engel olamayacaktır. Çünkü Allah hesabı çabukça görendir. Hesabı görülecek, defteri dürülecek insanlar hakkında hem bu dünyada hem de âhirette hesabı çok seri olandır Allah.

42. "Onlardan öncekiler de tuzak kurdular, oysa bütün tuzakların (cezası) Allah'ındır, herkesin yaptığını bilir. İnkarcılar da, neticenin kimin olduğunu göreceklerdir."

Ey peygamberim, eğer şu anda senin düşmanların senin dâvânın önünü kesmek için türlü türlü tuzaklar mı kuruyorlar? Üzülme sen buna. Çünkü önceki peygamberlerin toplumları da tuzak kurdular. Yâni önceki toplumlar da boylarını aşan, kendilerine yakışmayan tuzaklar kurdular. Senden önceki elçilerimin mesajının tesirini gönüllerden silebilmek için, böylece bana kulluğu unutturup insanları kendi yasalarına kul köle edebilmek için tuzaklar kurdular, hileler düşündüler. Hayatı, ekonomiyi, eğitimi, hukuku, kılık kıyafeti, vitrinleri, sokakları bana ve benin istediğim kulluğun aksine düzenleyerek tuzaklar kurdular.

Kendilerine göre din kitapları oluşturarak, resmi bir din oluşturup, işte din budur diye insanlara sunarak, benin dinimi bozarak tuzaklar kurdular. Din eğitimini yasaklayarak, benin kullarımın benin dinime ulaşma imkânlarını

ellerinden alarak bana ve benin dinime tuzaklar kurdular. Kendi âyetlerinin gündemde kalması adına benin âyetlerimi toplumun gündeminden düşürdüler. Kendi yasalarının ikâmesi adına benim sistemime yasaklar koyarak tuzaklar kurdular. Benin arzımda, benin mülkümde bana ve benim elçilerime hayat hakkı tanımayarak tuzaklar kurdular. Büyük imtihanı, büyük günün imtihanını unutturmak üzere dünyada kendilerince çeşitli imtihanlar düzenleyerek tuzaklar kurdular.

Çocukların beyinlerini orada Kur'an ve sünnete yer kalmasın diye çok lüzumsuz bilgilerle doldurarak tuzaklar kurdular. Sana kulluğa zamanları kalmasın diye insanların hayatlarını eğlencelerle, kendi vahiyleriyle, kendi oluşturdukları gündemlerle doldurarak tuzaklar kur-dular. Ama sen o tuzak kuranlara karşı benim ne yaptığımı gördün peygamberim. Çünkü tüm düzenler bana aittir. Onların tüm düzenlerini altüst edip mahvetmek bana aittir. Çünkü herkesin ne yaptığını? Ne kazandığını bilen sadece benim. Tüm insanlara hakim olan, egemen olan benim.

Ne yaparlarsa yapsınlar, ellerinden geleni geri koymasınlar. Onların bir hesapları varsa elbette benim de bir hesabım var diyor Rabbimiz.

Öyle değil mi? Kâfirler Allah'ın sistemine karşı, Allah'ın âyetlerine karşı, Allah'ın elçisine karşı ne kadar tuzak kurabilecekler? Üstelik onların tuzaklarının tümünün Allah biliyorken. Allah onların tuzaklarının tümünü bilir, ama onlar Rabb'inin tuzaklarını bilmezler bilemezler. Rabb'in onların kurdukları tuzakların nereye kadar gideceğini bilmektedir, ama onlar Rab'lerinin kendilerine karşı neler hazırladığını asla bilmemektedirler. Ama onlar gözlerinin önündeki çukuru bile görememektedirler. Elbette Allah'la, Allah'ın elçileriyle, Allah'ın mü'min kullarıyla girecekleri bir savaşta mağlup olanlar onlar olacaktır, galip olanlar da Allah desteğinde olan mü'minler olacaktır.

Çünkü Allah onların kendisine karşı, kendi âyetlerine ve siz müslümanlara karşı tüm niyetlerini, tüm komplolarını bildiği için unutmayın ki sizi onların komplolarından koruyacaktır. Onların kurdukları tuzaklar konusunda sizi bilgilendirecek ve korunma yollarını gösterecektir. Gerçi bundan sonra vahiy gelmeyecek ama Rabbimiz önce gönderdiği o vahiyleriyle müslümanlara öyle bir basiret, öyle bir feraset kazandırmıştır ki kendilerine nereden nasıl bir tehlike geleceğini müminler bilmektedirler. Çünkü Allah kâfirlerin tün tuzaklarını

bilmektedir, yazmaktadır, yazmıştır.

Şu anda irtica-mirtica hikayeleriyle müslümanları yok etmeye soyunanlar, Allah'la Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşanlar kiminle savaştığının farkında değildirler. Kiminle savaştığını dahi bilmeyen zavallı insanlardır bunlar. Zannediyorlar ki müslüman-lar zayıftır, zannediyorlar ki müslümanlar yalnız ve yardımcısızdırlar. Onların safında Allah'ın bulunduğunun farkında olmayan bu iman yoksunları yakında nasıl bir inkılapla sarsıldıklarını görecekler. Çok yakın bir gelecekte iyi sonucun, iyi âkıbetin, bu yurdun sonucunun kime ait olacağını, zaferin kime ait olduğunu bilip anlayacaklar o kâfirler.

43. "İnkâr edenler: "Sen peygamber değilsin" derler; de ki: "Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah ve Kitabı bilenler yeter."

Evet kâfirler sen Allah tarafından gönderilmiş, mürsel bir peygamber değilsin diyorlar. Allah peygamber göndermez, Allah hayata karışmaz, Allah mesaj göndermez, sen yalan söylüyorsun. Sen Allah'a iftira ediyorsun diyorlar. Sen böyle diyenlere de ki peygamberim:

Allah benimle sizin aranızda şahittir. Benim peygamberliğime Allah şahittir de onlara. Evet Onun peygamberliğine en büyük şahit Allah'tır. Allah şehadetiyle peygamberliğe ulaşan Rasûlullah, tüm dünya kendisini inkâr etse bile ne gam, O yoluna devam edecektir. Evet Onun peygamberliğine Allah şahittir bir, bir de yanında kitap bilgisi olan, yanında Allah bilgisi olan herkes şahittir. Vahiy bilgisine sahip olan herkes bilir ki O Allah'ın elçisidir. Evet Allah ve mü'minler hem peygamberin gerçek peygamber olduğuna, hem de Onu reddedenlerin yalancılıklarına şahittir.

Yâni Allah şahitliğindeki, Allah desteğindeki bir peygambere bizler inandıktan sonra tüm dünya bizden delil istese bile bu konuda, ne gam bizim peygamberimizin en büyük delili Allah şehadetidir. İşte bakın bizim **eşhedü** dediğimiz konu Allah'ın eşhedü dediği konudur. Bu ne muazzam bir şereftir bizim için ki bizim şehadet ettiğimiz konuya Allah da şehadet getiriyor. Âl-i İmrân sûresinde de Rabbimiz kendi kendine şehadet getiriyor. Burada da bakın peygamberine şehadette bulunuyor. Kendisinden başka İlâh olmadığına da peygamberinin hak peygamber olduğuna da Allah şehadet getiriyor. Allah'ın varlığına şahit, Rasûlullah'ın risâletine şahit Allah'tır. Bundan daha büyük bir şeref, bundan daha büyük bir delil olur mu? Müslümanların şehadetine Allah

sahip çıkıyor.

Öyle değil mi? Bundan daha büyük şahit olur mu? Düşünün şimdi Allah'a, Allah'ın Rab oluşuna, peygambere, peygamberin gerçek örnek oluşuna nasıl şahit getirirsiniz? Allah'ı ve peygamberi bilmeyenlere bu konuda nasıl delil getirilir? İslâm'ı tanımayanlara, kulluk bilincine ermeyenlere nasıl bir delil getirebilirsiniz?

Meselâ bakın bir hoca efendiyi sorgulamak ve aramak üzere evine giderler. Arama tarama esnasında hocanın evinde televizyonun olmadığının farkına varırlar ve sorarlar hocaya, o da evinde televizyonun olmadığını söyler. Adamlar buna kesinlikle inanamazlar ve hayret nasıl yaşar bu adam bu devirde televizyonsuz derler. Evet İslâm bilincinde olmayan bu adamlara nasıl anlatabilirsiniz bunu? Televizyonsuz da yaşanabileceğini nasıl inandırabilirsiniz bu adamlara? Nasıl bir delil getirebilirsiniz bu konuda? Sadece diyebileceğiniz bir tek şey var, o da:

Deki Allah sizinle bizim aramızda şahittir bu konuda. Meselâ deseniz ki birine soframda üç kaptan fazla yemek bulundurmuyorum, inanmaz adam buna. Veya deseniz ki ben soframda kesinlikle içki bulundurmuyorum, inanmaz buna adam. Veya meselâ bir Almana deseniz ki ben sabahtan akşama kadar hiçbir şey yemeden oruç tutuyorum, kesinlikle inanmaz buna. Adam öyle bir hayat yaşıyor ki, öyle bir hayata inanmış ki ben ona gerçek İslâmî hayatın bu olduğuna nasıl inandıracağım? Nasıl bir delil, ne tür bir şahit getireyim yâni onu buna inandırabilmek için? Adam modaya karşı gelinemeyeceğine öyle bir inanmış ki, âdetlere ters düşülmemesi gerektiğine öyle bir inanmış ki, çevrenin insan hayatına etkili olduğunu öyle bir kabullenmiş ki, şimdi ben bu adama nasıl bir delil, nasıl bir şahit getireyim ki çevrenin, modanın, âdetlerin, törelerin, ağanın, patronun, yönetmeliklerin, yasaların tanrı olmadıklarını ve tüm bunların bizim iyi bir müs-lüman olmamızı engelleyemeyeceğini ispat edeyim.

Bu sûreyle alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim iman edip gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Sübhanekallahümme ve bi hamdik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

İBRAHİM SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 14, nüzûl sıralamasına göre 72, birinci miûn grubunun 5, ve son sûresi olan İbrahim sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 52 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Sûreye Rabbimiz kitabın indiriliş sebebinin gündemiyle başlar. Kitabın ve peygamberin gönderiliş hikmeti vurgulanır. Daha önceki peygamberlerin toplumlarıyla ilişkisi, toplumların peygamberlerine karşı tavırları ortaya konarak son elçiye karşı benzer tutumlarından ötürü Mekke müşrikleri uyarılır. Peygamberlerle çatışma içine giren toplumların âkıbetlerinin cehennem olduğu

anlatılır. Mus'taz'af ve müstekbirlerin cehennemdeki karşılıklı atışmaları, birbirlerini suçlamaları gündeme getirilir. Şeytanın azdırıp, saptırıp cehennemin kapısının ağzına kadar getirdiği zavallılar karşısında okuyacağı hutbe anlatılır.

Kelime-i Tayyibe ve kelime-i Habise açıklanarak sonuçları ortaya konulur. Yâni iman ve küfrün, iman taraftarlarıyla küfür taraftar-larının âkıbetleri net bir şekilde ortaya konur. Göklerin, yerin, ayın, güneşin, gecenin, gündüzün yaratılışı, Rabbimizin sayısız nîmetleri gündeme getirilerek insanlar tek Rab, tek İlâh olan Allah'a kulluğa dâvet edilir. Sonra İbrahim (a.s) in duası, tevhidi, kulluğu, teslimiyeti, müslümanlığı ortaya konularak kendilerini İbrahim (a.s)'a izafe etmeye çalışan müşriklerin bu iddiaları yargılanır.

1,2. "Elif, Lam, Ra; Ey Muhammed! Bu, Allah'ın izniyle, insanları karanlıklardan aydınlığa, güçlü ve övülmeğe lâyık, göklerde ve yerde olanların sahibi Allah'ın yoluna çıkarman için, sana indirdiğimiz Kitaptır. Uğrayacakları çetin azaptan dolayı vay kâfirlerin haline!"

Elif, Lâm, Ra. Bunlar Allah sözüdür. Bunlar Allah yasalarıdır. Dinleyin şu anda Allah konuşuyor. Ey peygamberim, bir kitap ki Biz onu sana indirdik. Bir kitap ki onun sözleri tamamen Allah'a aittir. Peki ne için indirmiş Rabbimiz bu kitabı? Onunla yeryüzü insanlığını, kullarını karanlıklardan nûra çıkarmak için. Kullarını küfür, şirk, cehalet karanlıklarından iman, hidâyet, tevhid, ilim aydınlığına çıkarmak için. İnsanları Rablerinin izniyle övülmeye, hamd edilmeye, kulluk yapılmaya, sözü dinlenmeye, yasaları uygulanmaya lâyık olan, göklerin ve yerin sahibi olan, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin mâliki olan Allah'ın yoluna çıkarman için. Evet işte bu kitabın geliş gayesi budur. Tabii kitabını gönderiş sebebini açıklamakla birlikte Rabbimiz bu kitabın kendisine gönderildiği peygamber (a.s) ın misyonunu da ortaya koyuyor.

Peygamberin görevi Rabbinden gelen bu kitapla bütün insanları karanlıklardan, küfür, şirk, zulüm karanlıklarından, cehalet karanlıklarından hidâyet aydınlığına, vahiy bilgisi aydınlığına, İslâm'ın aydınlığına, aydınlık bir dünyaya ulaştırmak. Tabii peygamberin bir beşer olarak tek başına bunu becermesi mümkün değildir. O Allah'ın izniyle, Allah'ın yardımıyla ve Allah'tan gelen bu kitapla bunu gerçekleştirecektir. O insanlığı Allah yoluna, Allah'ın kitabına dâvet edecek. Aziz ve şerefli olan, düşmanlarına karşı intikamı şedit olan, göklerde ve yerde kimsenin kendisine kafa tutması mümkün olmayan, mutlak galip, mutlak egemen olan Allah'ın apaydınlık yoluna davet edecek.

O Allah ki göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibidir. Tüm varlıkları var eden ve onların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olandır. Hamde lâyık olandır. Övülmeye, sözü dinlenmeye, kendisine kulluk edilmeye lâyık olandır. Evet işte böyle yüce bir Allah rahmeti gereği kullarını karanlıklardan aydınlığı çıkarmak üzere yeryüzünde kullarından birisine kendi bilgisini, kendi vahyini, kendi kitabını gönderiyor.

Sen sadece Benim kitabımla, Benim iznimle insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarabilirsin buyuruyor. Senin bunun dışında başka bir gücün, başka bir yetkin yoktur buyuruyor. Kitabı ve peygamberi rehberliğinde yoluna tabi olanların da aziz ve şerefli bir yola girdiklerini haber veriyor. Bunun karşısında ise uğrayacakları çetin azaptan dolayı vay kâfirlerin haline! Yazıklar olsun o kâfirlere ki onlar bu aydınlık yola tabi olmadıkları için, kitabın ve peygamberin gösterdiği aydınlık bir dünyaya talip olmadıkları için şiddetli bir azabın mahkumu olmuşlardır. Cehennem azabı vardır onlar için. Sebep ne? Çünkü onlar Aziz ve Hamîd olan Allah'ın aydınlık yoluna, İslâm yoluna girmemişlerdir. Allah karşıtı yollara girmişler ve:
3. "Onlar dünya hayatını âhirete tercih ederler, Allah'ın yolundan alıkoyup onun eğriliğini isterler. İşte onlar uzak bir sapıklık içindedirler."

Onlar dünya hayatını âhirete tercih etmişlerdir. Âhiretin gü-zelliğini, mutluluğunu bırakıp dünyayı kıble edinmişlerdir. Fâniyi bâkiye tercih etmişlerdir. Gelip geçici olan dünya zevklerini, dünya mutluluklarını kalıcı olan âhiret hayatına tercih etmişlerdir. Dünya peşinde, mal mülk peşinde, ev bark peşinde, para pul peşinde, makam koltuk peşinde, diploma doktora peşinde koşacağız derken Allah'ı razı edecek, Allah'a kulluk yapacak ve âhireti düşünecek, âhireti kazanacak zamanları kalmamıştır. Dünyayı dert edindikleri kadar âhiretteki hesabı kitabı dert edinmemişlerdir. Burada kalacak olan üç kuruşluk dünya menfaati için kalıcı olan âhiretlerini öldürmüşlerdir.

Halbuki âhiret ise daha bâkîdir. Dünya göz açıp yumacak kadar kısa iken âhiret sonsuzdur. Dünyadakilerin hepsi burada kalacak, ama âhiret için yapılanlar kalıcıdır. Bunu hiç düşünmüyorlar da hep ileriye doğru bir hırs ve doyumsuzluğun içinde, önlerindeki ölümü, kabri, hesabı, kitabı, haşr'i, neşri görememişlerdir. Hayatı sadece bu dünyadan ibaret zannetmişler, bu dünyanın mamur edilmesinden başka, bu dünyanın zenginliğinden, bu dünyanın rahatından, bu dünyanın zevk ve sefasından başka bir şey düşünmemişlerdir. Ölüm ötesi hayata inanmamışlar, âhiret, hesap kitap endişesi taşımamışlardır.

Allah yoluna tabi olmadıkları gibi bir de üstelik insanları da Allah yolundan alıkoyabilmek için, insanların Allah'a kulluk yollarına engeller koyabilmek için ellerinden geleni de yapmaya çalışıyorlar. Allah'ın dinini, Allah'ın yolunu eğriltmeye, eğip bükmeye, yamultmaya çalışıyorlar. Allah'ın dinini bozmaya çalışıyorlar. İnsanların karşısına Allah'ın diniyle uzak ve yakından hiçbir ilgisi olmayan, hayata karışmayan, hayatta hiçbir etkinliği olmayan, vicdanlara hapsedilmiş resmî bir din çıkarıyorlar, işte Allah'ın dini budur diyorlar ve böylece hem kâfirlerin, müşriklerin bu dine girmelerine engel olmaya, hem de müs-lüman olanları kâfir ve müşrik yapmaya çalışıyorlar. Kendi hevâ ve heveslerini İslâm budur diye insanlara sunarak hem kendi hayatlarını, hem de insanların hayatlarını öldürmeye sa'y ediyorlar. İşte Mûsâ (a.s) nın yolu, İşte Îsâ (a.s) nın yolu, işte Muhammed (a.s) in yolu di-yorlar, peygamberlerin ismi var ama yolları ortada yok. Gösterdikleri yol ne Tevrat'ın, ne İncil'in, ne de Kur'an'ın yolu değil. Böylece Allah kullarını saptırıyorlar.

Bunlar bazen din adamlarıdır, bazen yöneticilerdir, bazen başkalarıdır. Bunu yapanlar kim olurlarsa olsunlar bilsinler ki acıklı bir azap, dayanılmaz bir azap onları beklemektedir. Kim böyle insanları Allah yolundan saptırabilmek için Allah'ın dinini tahrif etmeye çalışırsa, İslâm budur diye kendi hevâ ve heveslerini insanlara takdim etme yoluna girerse, kendi yasalarını Allah yasalarıymış gibi insanlığa sun-ma çabası içine girerse kesinlikle bilsinler ki onlar Allah'ın lânetine uğramışlardır. Allah'ın azabından ötürü yazıklar olsun onlara diyor Rab-bimiz. İşte böyleleri Allah'tan, Allah'ın rahmetinden çok uzak, İslâm-dan çok uzak bir yanılgı, bir sapıklığın içindedirler.

4. "Kendilerine apaçık anlatabilsin diye, her peygamberi kendi milletinin diliyle gönderdik. Allah dilediğini saptırır ve dilediğini de doğru yola eriştirir; güçlü olan, Hakim olan O'dur."

Biz her bir peygamberi kendilerine gönderilen vahyimizi onlara apaçık anlatsın diye, onları apaçık bir şekilde yolumuza dâvet etsinler diye o kavmin diliyle konuşur olarak gönderdik. Evet her bir peygamberi kendilerine gönderilen kavimlerin diliyle konuşur olarak gönderdik ki gönderileni onlara açıklasın, beyan etsin, onları Benim apaydınlık yoluma, İslâm yoluma dâvet etsin. Bütün peygamberler kavimlerinin lisânıyla gönderilmiştir.

İşte Rabbimiz önceki âyetlerinde Rasulullah efendimizin de gönderiliş

gayesini açıklamıştı. İnsanlığı bu kitapla, Allah'ın izni ve yardımıyla karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için görevlendirildiğini ortaya koymuştu. Peki şimdi bu iş bu âyetle birlikte düşünüldüğü zaman nasıl olacak? Tüm insanlık için gönderilmiş, tüm insanlığı dâvet göreviyle görevlendirilmiş bir peygamber, ama gerek onun gönderildiği dönemde, gerekse şu anda insanlar bir tek dil konuşmuyorlar. Yeryüzünde insanlar çok farklı diller konuşuyorlar. Rasulullah efendimizin gönderildiği toplum ise Arapça konuşuyordu. Rasulullah efendimiz de Arapça bir dille konuşuyordu. Ona gönderilen bu kitabın dili de Arapça idi. Peki acaba kıyâmete kadar bu dil problemi nasıl çözümlenecek?

Evet şu anda dünyada Arapça konuşan bir kitap ve Arapça konuşan bir peygamber Sünneti, bir peygamber örneği, bir peygamber yolu ve uygulamaları var. Allah'ın izniyle doğusundan batısına tüm dünyaya bu kitabın ve bu peygamberin mesajı ulaştırılacaktır. Tüm insanlar bu iki temel kaynağı, bu iki kulluk yasasını kendilerine aktaracaklar, kendi dillerine kazandıracaklar, çeviride bulunacaklar. Kendi dilleriyle kitabı ve Sünneti anlamaya çalışacaklar. Kendi dillerinin anlatımıyla bu mesajı toplumlarına sunacaklar. Bu mesajla toplumlarını uyaracaklar. Hem Arapça hem de kendi dilleriyle bunun eğitimini yapacaklar. Müslümanlar kitaplarının ve peygamberlerinin dili olan Arapça'yı da öğrenmeye çalışacaklar. Böylece bu kitabın ve kitabın pratiği olan peygamberin mesajını güzel bir şekilde anlayabilmenin yoluna girecekler.

Bu çok zor da değildir. İşte şu anda bizler Türkçe konuşan bir anadan babadan dünyaya geldiğimiz halde kitabımızın dilini anlıyoruz. Allah'ın bir lütfu olarak her dilde bu kitabın ve peygamberin an-laşıldığını görüyoruz. Fransızca konuşan bir Fransız'ın, Almanca ko-nuşan bir Almanın, İngilizce konuşan bir Amerikalının bu kitabın dilini anladığını görüyoruz. Ve gâyet güzel bir şekilde kendi dillerinde top-lumlarına bu kitabın âyetlerini anlattıklarını görüyoruz.

Allah dilediğini saptırır ve dilediğini de doğru yola eriştirir. Güçlü olan, Azîz olan ve Hakîm olan O'dur. Evet işte böyle yeryüzünde herkesin ulaşabileceği, herkesin anlayabileceği bir Kur'an'la, bir peygamberle karşı karşıya kalan insanları kendi tercihlerine göre, kendi seçimlerine göre Rabbimiz hidâyete ve dalâlete sevk ediyor. Hür iradeleriyle hidâyeti tercih edenleri hidâyete sevk ederken, dalâleti, sapıklığı tercih edenlerin de dalâletlerini onaylamaktadır. Hidâyet konusunda da, dalâlet konusunda da büyük irade sahibi Allah'tır. Güç kuvvet sahibi, yetki sahibi O'dur. Hidâyet isteyenler için hidâyet onayı da, dalâlet isteyenler için de dalâlet onayı O'na aittir. Hidâyet isteyenler de, dalâleti tercih edenler de Allah'ın onayı olmadan ne hidâyeti ne de sapıklığı

bulamazlar. Allah Azîzdir, intikam sahibidir, izzet ve şeref sahibidir. Kendi dinini, kendi yolunu tercih edenleri de izzet ve şerefe ulaştırandır, yaptığı her şeyi belli bir hikmetle yapandır. İşte Rabbimi-zin hikmetlerinde biri:
5. "Andolsun ki Mûsâ'yı âyetlerimizle, "Milletini karanlıklardan aydınlığa çıkar ve Allah'ın günlerini onlara hatırlat" diye göndermiştik. Bunlarda, çokça sabreden ve şükreden herkes için dersler vardır."

Andolsun ki Mûsâ'yı âyetlerimizle gönderdik. Ne için göndermiş Rabbimiz? Önceki âyetlerinde beyan buyurduğu gibi toplumunu, kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkarsın diye. Evet Rasulullah efendimizin görevi evrenseldi. O kıyâmete kadar gelecek tüm insanlığı karanlıklardan aydınlık bir dünyaya çıkaracaktı, ama Hz. Mûsâ (a.s) ise sadece gönderildiği kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkaracaktı. İsrâil oğullarını ve birlikte yaşadıkları Firavun oğullarını aydınlık bir hayata kavuşturacaktı. Tüm elçilerin görevleri, misyonları aynı, ama Rasulul-lah efendimizden öncekiler kendi toplumları için görevlendirilmişlerken Rasulullah efendimiz tüm insanlık için görevlendirilmiştir. Ama şu anda bizler her iki elçiden de sorumluyuz. Mûsâ (a.s)'a iman etmekle de, Rasulullah efendimize iman etmekle de mükellefiz. Mûsâ (a.s) nın hayatını da pratikte örnek almakla sorumluyuz, Muhammed (a.s) in hayatını da. Çünkü her ikisi de bizim kitabımızda anlatılmıştır.

Mûsâ (a.s) toplumunu karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için gönderilmiş bir, bir de kavmine Allah'ın günlerini hatırlatmak için gön-derilmiş. Allah'ın günleriyle insanları uyarmak için görevlendirilmiş. Allah'ın toplumları helâk günleriyle onları korkutmak için. Kendilerinden önce Nuh kavminin, Hud kavminin, Lût kavminin, Şuayb (a.s) ın kavminin helâk günlerini onlara hatırlatarak onları Allah'tan, Allah'ın azabından korkmaya, Allah'a kulluğa yönelmeye dâvet etmek için görevlendirilmiştir.

Tabii hem Allah'la savaşa tutuşan, Allah'la çatışma içinde bir hayatı tercih eden o toplumların zalimlerinin helâk edildikleri günler, hem de o toplumlar içinde Allah ve elçileri safında yer alarak, tercihlerini Allah ve elçilerinden yana kullanarak kurtuluşa eren mü'minlerin kurtuluş günlerini onlara haber vermekle görevlendirilmiştir. Rabbimiz elçisi Mûsâ (a.s)'a işte bu görevi veriyordu. Mûsâ (a.s) toplumuna bu helâk ve kurtuluş günlerini haber verecekti.

İşte bunlarda, bu hatırlatmalarda şükreden, Allah için bir ha-yat yaşamak isteyen kimseler için çok büyük dersler, ibretler vardır. İşte bakın bu görevlerle

kavmine gönderilen Mûsâ (a.s) onlara dedi ki:
6. "Mûsâ milletine dedi ki: "Allah'ın size olan nîmetlerini anın; size işkence eden, kadınlarınızı sağ bırakıp oğullarınızı boğazlayan Firavun ailesinden sizi kurtardı; bütün bunlarda Rabbinizden size büyük bir imtihan vardır."

Hatırlasanıza bundan önceki durumunuzu. Ne çabuk unutuyorsunuz dünü? Dün ne haldeydiniz? Sizi Rabbiniz Firavun ve ailesinin, avenesinin zulmünden kurtarmıştı. Gerçekten çok zalim olan Firavun size karşı çok zalimane davranıyordu. Sizleri köleleştirmiş ezim ezim eziyordu. Sömürüyordu sizin alın terlerinizi. Size hayat hakkı tanımıyordu. Her şeyinizi kaybetmiştiniz. Namusunuz, iffetiniz, kimliğiniz, şahsiyetiniz kalmamıştı. Sizin doğan erkek çocuklarınızı öldürüyor, kadınlarınızı da sağ bırakıyordu. Kadınlarınızdan istifade etmeye çalışıyordu. Erkeklerinizi boğazlıyor, kadınlarınızı da hayasızlaştırıyordu. İşlerini gördürecek, sırtlarına binecek adamlara, kölelere ihtiyacı olmasaydı hiçbir erkeğinizi sağ bırakmayacaktı. Kendi zulmüne, kendi saltanatına son erecek Mûsâ gelmesin diye, köleleri özgürlük savaşına girişmesinler diye, köleler palazlanıp kendisine kafa tutacak sayısal güce ulaşmasınlar diye bu tedbiri alıyordu.

Erkek çocuklarınızı bitiriyor, kadınlarınızı da Mûsâ'yı doğuracak özellikleri kalmasın diye hayasızlaştırdıkça hayasızlaştırıyorlardı. Sefil bir hayatın içine atıyordu kadınlarınızı. İffetlerine, namuslarına el atıyordu. Onların dinsizleştirmek, iffetsizleştirmek için elinden ne geliyorsa yapıyordu. Zorla baş örtülerini açtırıyordu. Her şeyinizi kaybetmiştiniz. Hiçbir kurtuluş ümidiniz de yoktu, çabanız da yoktu. Ama Allah hiçbir kurtuluş ümidiniz yokken Beni göndererek sizi o zulümlerden kurtardı.

Bunu hiç düşünmez misiniz? Mûsâ (a.s) bunları İsrâil oğullarının Firavunun zulmünden kurtulup Sina çölünde özgürce bir hayata kavuştukları bir dönemde söylüyordu. Bir düşünsenize. Gerçekten bunda sizin için Rabbinizden büyük bir belâ, büyük bir imtihan gelmiştir. Rabbiniz sizi bu durumdan kurtarmıştır. Firavunların verdikleri kararlarını, planlarını, komplolarını bozmuştur Rabbiniz. Onlar istiyor-lardı ki sizler hep onların kölesi olarak kalın. Hep onların yasalarına itaat edin. Hep onları sırtınızda taşıyın. Özgürlüğe kavuşacak bir yola girmeyin. Böyle bir güce ulaşmayın. Ama Rabbiniz ise bunun tamamen tersini istemiş, tersine karar vermişti. Allah'ın hükmü, Allah'ın kararı yeryüzünde ezilmiş, köleleştirilmiş, horlanmış, zulme maruz kalmış insanlar, toplumlar kesinlikle özgürlüğe kavuşacaklar. Zalimler kesinlikle

ezilecekler, helâk edilecekler ve mazlumlar dirilecekler. Zalimler kesinlikle mazlumlar karşısında bir gün diz çökecekler.

Evet Allah'ın iradesi böyleydi, yasası böyleydi, takdiri böyleydi yeryüzünde. Zalimler ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl yasa koyarlarsa koysunlar, nasıl tedbir alırlarsa alsınlar asla büyük iradenin yasasına engel olamayacaklardır. Yeryüzünde devletlerin, milletlerin, insanların kaderleri Allah'ın elindedir.
7. "Rabbiniz: "Şükrederseniz andolsun ki, size karşılığını artıracağım; nankörlük ederseniz bilin ki azabım çetindir" diye bildirmişti."

Evet İbrahim sûresinin 7. âyetinde Rabbimizin bir bildirisiyle, bir talimatıyla, bir yasasıyla karşı karşıya geliyoruz. Eğer şükrederseniz, eğer şu anda sahip olduklarınızın tamamını Benden bilir, Benim yolumda harcamaya, Bana kulluk yolunda değerlendirmeye çalışırsanız kesinlikle bilesiniz ki Ben de size artıracağım. Eğer nankörlük ederseniz kesinlikle bilesiniz ki Benim azabım çok çetindir.

Rabbimiz biz kullarından şükür istiyor. Şükür az evvel de ifa-de ettiğimiz gibi verileni verenin yolunda kullanmaktır. Şükür hayatı o hayatın sahibinin istediği şekilde yaşamaktır. Şükür dünyayı, hayatı, canı, malı, zamanı, imkânları, fırsatları onu verenin yolunda harcamaktır. Allah'ın verdiği nîmetler cinsinden Allah hatırına Allah kullarına harcamada bulunmaktır şükür. Tüm sahip olduğumuz imkânlarımızı, geceyi, gündüzü, aklı, fikri, bilgiyi, zamanı, malı, mülkü sahibinin razı olduğu yolda kullanmaktır.

Evet eğer böyle yaparsanız, Beni tüm nîmetlerin sahibi bilir, nîmet sahibi olarak Benim kadr-u kıymetimi bilir, Benim size sunduğum bunca nîmetlerime karşılık Benim istediğim bir hayata yönelirseniz, sahip olduklarınızı Bana kullukta kullanırsanız kesinlikle bilesiniz ki Ben de size artıracağım buyuruyor Rabbimiz. O zaman Beni de Şâkir bulacaksınız diyor. Beni kendinize şükreder, teşekkür eder bulacaksınız. Yaptıklarınızı karşılıksız bırakan değil, bilâkis yaptıklarınızdan ötürü size artıran olarak bulacaksınız.

Ama yok eğer Bana karşı nankörlük edecek olursanız, Benim mülkümde, Benim nîmetlerimle bir hayat yaşadığınız halde o hayatınızın programını Bana sormadan yaşamaya kalkışacak olursanız, Beni diskalifiye edecek olursanız, zamanınızı benim istediğim gibi değil de kendi bildiğiniz gibi doldurmaya,

mallarınızı o malların sahibi olan Benim razı olmadığım yerlerden kazanıp, Benim istemediğim yerlerde harcamaya, elinizi ayağınızı, gözünüzü kulağınızı, aklınızı fikrinizi, gecenizi gündüzünüzü Benim istemediğim yerlerde kullanmaya, hayatınızı Benim yolumda değil de onu size vermeyenlerin yolunda tüketmeye kalkışacak olursanız kesinlikle bilesiniz ki o zaman Benim azabım çok çetindir.

8. “Mûsâ: “Siz ve yeryüzünde olanlar, hepiniz nankörlük etseniz, Allah yine de müstağnî ve övülmeye lâyık olandır” demişti. “

Mûsâ (a.s) İsrâil oğullarına dedi ki. Tabii dün Mûsâ (a.s) nın diliyle bu söz İsrâil oğullarına söylenmişti, bugün de bizlere söyleniyor. Ey İsrâil oğulları, ve ey şu andaki müslümanlar, siz hepiniz, yeryüzündeki insanların tamamı eğer Rabbinize karşı nankörlük etseniz, Rabbinizi tanımayarak, O’na karşı zalimce bir tavır alsanız, hayatınıza O’nu karıştırmayıp O’nunla çatışma içine girseniz bilesiniz ki Allah’a hiçbir şekilde bir zarar veremezsiniz. Allah sizlerden müstağnîdir. Allah zengindir. O’nun mülkü çok geniştir. Hamd edilmeye, kulluk edilmeye, övülmeye lâyık tek varlık Allah’tır. Hiçbiriniz Allah’ı övmese, hiçbiriniz Allah’a hamd etmese, hiçbiriniz Allah’a kulluk etmese de O kendi kendini hamdedendir.

Yâni sadece sizler değil ey İsrâil oğulları. Sadece sizler değil ey Mekkeliler. Sadece sizler değil ey Türkiyeliler. Bugün yeryüzünde olanların tamamı, yarın olacakların tamamı, kıyâmete kadar geleceklerin tamamı Allah’a karşı kâfirce, nankörce bir tavır alsalar, Onu red-detseler, O’na düşmanlık etseler bile bilesiniz ki Allah zengindir. O’-nun sizin yapacağınız kulluklara zerre kadar bir ihtiyacı yoktur. O kendisi hamde lâyıktır, kimsenin hamdine muhtaç değildir. Kimsenin şükrüne ihtiyacı yoktur O’nun. O’nun katında O’nun yarattığı sayıları akla hayale gelmedik öyle varlıklar var ki, sizlerden güçlü, dünyanızdan çok daha büyük öyle kulları var ki, öyle melekleri var ki hepsi de Allah’a hamd ederler, hepsi de Allah’ı tesbih edip yüceltirler.

Evet işte bu âyetleriyle Rabbimiz kulu ve elçisi Mûsâ (a.s)’a seslenmiş. Ey Mûsâ, kullarımı, toplumunu bu âyetlerimle uyar, onları Benim helâk günlerimle tehdit et buyurmuştu. Allah’ın elçisi Mûsâ (a.s) da aynen Rabbimizin istediği şekilde işte bu âyetlerle toplumunu uyarmış ve aynı âyetler, aynı uyarılar bizim kitabımızda Rasulullah efendimize de emredilmiş, O da aynen Mûsâ (a.s) gibi bu âyetlerle toplumunu, ümmetini uyarmıştır. Ve işte şimdi de aynı âyetlerle ben de

kendimi ve sizleri uyarıyorum. Ve kıyâmete bu Kur'an'ı okuyan insanlar kendilerini ve çevrelerini bu âyetlerle uyarmaya devam edecekler.

Ama ne gariptir ki insanlardan kimileri Allah'ın bu tür âyetlerinin üzerini örttükleri için, işaret levhâlârını kamufle ettikleri için, Allah'ın âyetlerinden habersiz bir hayat yaşadıkları için, haktan hakikatten, hidâyetten, dosdoğru yoldan, şükürden, hayatı Allah için yaşamaktan yüz çeviriyorlar. Allah'tan yüz çevirip başkalarına yöneliyorlar. Nîmetlerin sahibi olan Allah'a değil de başkalarına teşekküre yöneliyorlar. Allah'a kulluk yapmaları gerekirken, Allah'ı razı etmeleri gerekirken, Allah'a teşekkür etmeleri gerekirken başkalarına teşekkür etmeye, başkalarına kulluk etmeye, başkalarını razı etmeye çalışıyorlar. Hayat programlarını hayatın sahibi olan Allah'tan almaları gerekirken başkalarının hayat programlarını alıp uygulamaya yöneliyorlar.

9. "Sizden önce geçen Nuh, Âd, Semûd milletlerinin ve onlardan sonra gelenlerin haberleri ki; onları Allah'tan başkası bilmez, size ulaşmadı mı? Onlara peygamberleri âyetlerle geldiler, fakat ellerini ağızlarına götürüp: "Biz, gönderilene inanmıyoruz. Bizi çağırdığınız şeyden de şüphe ve endişe içindedeyiz" dediler."

Ey kavmim, ey milletim, söylesenize size sizden öncekilerin haberleri gelmedi mi? Sizden önce yaşamış Nuh kavminin, Âd kav-minin, Semûd'un ve onlardan sonra gelenlerin haberleri size gelmedi mi? Allah onların haberleriyle, onların başlarına gelenlerle sizi bil-gilendirip uyarmadı mı? Tabii kendilerinden daha önce yaşamış, Allah ve elçileriyle çatışma içine girmiş, Allah karşıtı bir hayata yöneldikleri için her bireri değişik bir helâk yasasıyla helâk edilmiş olan bu toplumların başlarına gelenleri Allah'ın bildirmesiyle Mûsâ (a.s) toplumuna anlatmıştır anlıyoruz.

Evet siz bunları bilmiyor musunuz? Ki onları, o toplumların durumlarını, yaşadıkları coğrafyaları, Rablerine ve Rablerinin elçilerine karşı takındıkları tavırları ve başlarına gelenleri Allah'tan başka hiç kimse bilemez. Nerede kim yaşadı? Nasıl yaşadı? Ne dedi? Nasıl bir hayat yaşadı? Hangi kavimlere hangi peygamberler gönderildi? Bu toplumlar peygamberlerine karşı nasıl bir tavır aldılar? Hangi topumlar ne kadar yaşadılar? Ne kadar egemen oldular? Bütün bunları en iyi bilen, tek bilen Allah'tır. Ve bakın başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânımızın olmadığı o toplumların anlatımlarını her şeyi en iyi bilen Allah

bilgisiyle şöylece öğrenmeye devam ediyoruz.

Onlara peygamberleri apaçık âyetlerle, apaçık delillerle, Bey-yine'lerle geldiler. Onları Allah'ın apaçık âyetleriyle karşı karşıya getirdiler. Fakat onlar bu apaçık elçilerin getirdikleri apaçık âyetler karşısında ellerini ağızlarına götürüp dediler ki, biz sizinle gönderilene inanmıyoruz. Biz sizin getirdiklerinize de, size de iman etmiyoruz. Bizi çağırdığınız şeyden de ciddi bir şüphe ve endişe içindedeyiz. Sizden ve bizi kendisine dâvet ettiğiniz şeyden kuşkulanıyoruz diyerek Allah'ın elçilerini reddettiler. Halbuki Rableri tarafından kendilerine açılmış bu rahmet kapılarından istifade ederek Allah'ın elçilerini kabul etseler di elbette kendileri için çok daha hayırlı olacaktı. Çünkü nasıl olsa bu dünya, bu hayat, bu saltanat bir gün bitecekti. Eğer bu hayatı Allah'ın ve elçilerinin istediği gibi yaşasalardı elbette hayatları da güzel olacaktı âhiretleri de güzel olacaktı.

Hani şimdi kim kalmış onlardan? Hepsi de Allah'ın ölüm yasasına teslim olup kabre girmediler mi? Hepsi de mecburen bu hayata veda edip gitmediler mi? Keşke Allah'ın ve elçilerinin yoluna tabi olarak, müslümanca bir hayat yaşayarak bu dünyayı tamamlamış olsalardı. Keşke keyiflerini, arzularını, nefislerini putlaştırıp Allah'a ve elçilerine tercih etmemiş olsalardı. Keşke kendi bilgilerini Allah bilgisine tercih etmemiş olsalardı. O zaman ebedîyen kazanmış olacaklardı. Ebediyen cehennemden kurtulmuş ve cenneti hak etmiş olacaklardır. Ama heyhat ki

Evet o gün Mûsâ (a.s), daha sonra döneminde Muhammed (a.s) onlara böyle deyince, bakın karşısındakiler diyorlardı ki, hayır biz sizlerden şüphe ediyoruz ve sizi kabul etmiyoruz. Bunun üzerine Allah'ın elçileri de dediler ki:
10. "Onların peygamberleri: "Gökleri ve yeri yaratan, günahlarınızı bağışlamaya çağıran ve bir süreye kadar sizi erteleyen Allah'tan mı şüphe ediyorsunuz? "dediler. Onlar da: "Siz de sadece bizim gibi birer insansınız; bizi babalarımızın taptıklarından alıkoymak istiyorsunuz. Öyley-se bize apaçık bir delil getirmelisiniz" dediler."

Nuh kavminin, Âd kavminin, Semûd kavminin ve diğerlerinin kendilerine gönderilen elçileri de onlara dediler ki, söyleyin bakalım, gökleri ve yerleri yaratan, sizleri var eden, yaşatan, rızıklandıran, günahlarınızı bağışlayan, sizi bir süreye kadar erteleyen, hak ettiğiniz helâki acele size göndermeyen, sizi affetmek için kendisine yönelmeye çağıran Allah'tan mı şüphe ediyorsunuz? Varlığı böylesine ayan beyan olan bir Allah'tan mı kuşku ediyorsunuz? Böyle bir

Allah nasıl reddedilebilir? Yâni olacak şey midir bu? şeklindeki Allah elçilerinin uyarıları karşısında bakın kavimlerinin tavırları, cevapları şöyle olmuştu.

Allah hakkında hiçbir şey söyleyemeyeceklerini anlayınca, Allah'ın reddedilemeyeceğini bildikleri için, buna asla bir cesaretleri olmadığı için diyorlardı ki, sizler de ancak bizim gibi bir beşersiniz. Sizin bizden hiçbir farkınız yoktur. Yâni Allah konusunda bir şey diyemeyeceklerini, O'nu inkâr edemeyeceklerini anlayınca bu defa da peygamberleri eleştirmeye sığınıyorlardı. Neymiş mesele? Efendim böyle bir beşer peygamber olmamalıymış. Peygamber bir melek olmalıymış. Peygamber böyle kendileri gibi bir beşer değil, acayip bir varlık olma-lıymış.

Evet diyorlar ki olmaz, biz asla size inanmayız, çünkü sizler ancak bizim gibi birer insansınız ve bizi atalarımızın taptıklarından, atalarımızın yolundan alıkoymak istiyorsunuz. Öyleyse haydi bize apaçık bir âyet getirin dediler. Bir mûcize getirin dediler. Siz sadece bizi atalarımızın yolundan ayırmak istiyorsunuz. Bizi atalarımızın ibadet ettiklerinden ayırmak istiyorsunuz. Biz babalarımızın yolunda yürümek istiyoruz. Siz ise bizi atalarımızın yolundan koparıp Allah'a kulluğa çağırıyorsunuz. Haydi öyleyse bize bir delil getirin. Allah'ın göklerin ve yerin Rabbi olduğuna dair, göklerde ve yerde tek egemen olduğuna dair, bize getirdiğiniz dinin doğruluğuna dair haydi bize bir delil getirin bakalım diyorlar. Kavimlerinin bu teklifleri karşısında da bakın Allah'ın elçileri şöyle diyorlar:

1. "Peygamberleri onlara şöyle dedi: "Biz ancak sizin gibi birer insanız ama, Allah, kullarından dilediğine iyilikte bulunur. Allah'ın izni olmadıkça biz size delil getiremeyiz. İnananlar sadece Allah'a güvensin."

Elçiler dediler ki onlara, evet sizin dediğiniz doğrudur. Bizler ancak sizin gibi birer beşeriz. Bizler de sizin gibi birer insanız. Bizler de aynen sizin gibi bir ana babadan dünyaya gelen, sizin gibi yiyen, içen, hasta olan, acıkan, baba olan, koca olan birer insanız. Analarımız, babalarımız bellidir. Sizlerin akrabalarınızız. Bizler zaten size böyle bir iddiada bulunmadık. Bir beşer olmadığımızı, sizden farklı olduğumuzu iddia etmedik. Bizim sizden tek farkımız bize Rabbimiz vahy ediyor. Rabbimiz sizin içinizden bizleri seçti ve bizim aracılığımızla size âyetlerini, emirlerini ve yasaklarını bildiriyor. Sizden istediği kulluğu bizimle örnekliyor.

İşte Rabbiniz böylece kullarından dilediklerine bağışta bulunuyor. Dilediği kimseleri elçi seçip ona vahyini ulaştırıyor. Dilediği kimselere imanı, hidâyeti

nasip ediyor. Dilediği kimselere kulluk etme, şükretme hamd etme özelliği veriyor. İşte bize bunu Rabbimiz vermiştir. Bu bize Rabbimizin bir lütfudur. Gelin sizler de bize verilen bu nîmete ortak olun. Gelin siz de bizim gibi hidâyeti kabul edin. Gelin sizler de bizim gibi Rabbinize kul olun. Gelin sizler de bizim gibi Rabbinize kulluk şerefine ulaşın.

Bizden bir delil istiyorsunuz. Yanlış kapı çalıyorsunuz. Allah-tan istenmesi gereken şeyi bizden mi istiyorsunuz? Bu iş Allah'ın işidir. Biz sizin gibi beşer olarak delil getiremeyiz. Allah'ın izni olmadan bizim size bir delil getirmemiz mümkün değildir diyerek Allah'ın elçileri bu konuda özelliklerini, misyonlarını, konumlarını açık ve net bir biçimde ortaya koydular. Bu konuda yapabilecekleri bir şeyin olmadığını anlattılar. Ne yapabileceklerdi de Allah'ın elçileri? Neye güçleri yeterdi de? Yâni Allah'ın izni olmadan gökten bir âyet mi indirebileceklerdi? Yerden bir âyet mi çıkarabileceklerdi? Bir kul olarak onların da böyle şeylere güçleri yetmeyecekti. Onlar sadece Allah'ın istediği gibi iyi bir kuldular, iyi bir müslümandılar. İnsanlara onlardan Allah'ın istediği kulluğu en güzel bir şekilde örnekleyen birer müslümandı onlar.

Şöyle dediler: Mü'minler sadece Allah'a tevekkül etsinler. İ-nananlar sadece Allah'a inanıp teslim olsunlar. Sadece Allah'a güvenip bel bağlasınlar. Sadece Allah'a boyun büküp isteyeceklerini sadece Allah'tan istesinler. Boyunlarındaki kulluk ipinin ucunu sadece Allah'a teslim edip hayatlarını O'nun için yaşasınlar. Allah'ın rızası ve hoşnutluğunun dışında başka bir şey peşinde koşmasınlar. Vekaletlerini sadece Allah'a versinler. Hayatlarına kulluk maddesi alacak tek veli, programı uygulanacak tek Rab, arzuları yerine getirilip yasalarına teslim olunacak tek İlâh olarak Allah'ı bilsinler. O'ndan başkasını dinlemesinler, O'ndan başkalarının çektiği yere gitmesinler.
12. "Bize yollarımızı gösteren Allah'a niçin güvenmeyelim? Bize ettiğiniz eziyete elbette katlanacağız. Güvenenler ancak Allah'a güvensinler."

Bize ne oluyor ki Allah'a tevekkül etmeyelim? Bize ne oluyor ki vekaletimizi Allah'ın eline vermeyelim? Bize ne oluyor ki Rabbimizi vekil bilip O'nun bizim adımıza aldığı kararlara teslim olmayalım? Bize ne oluyor ki Rabbimizi övmeyelim? Bize ne oluyor ki Rabbimize kul olmayalım? Bize yollarımızı açan O'dur. Bize yolumuzu gösteren O'dur. Bize hidâyet eden O'dur. Rabbimiz lütfuyla bize kendi yolunu, kendi hidâyetini gösterdiği halde, bize bu dünyada nasıl bir hayat yaşayacağımızı, kendisine nasıl kulluk edeceğimizi, rızasını nasıl kazanacağımızı, cennetine nasıl ulaşabileceğimizi bildirdiği halde,

bizim adımıza en güzel kararları aldığı halde, bizi bizden daha iyi düşündüğü halde niye O'nu kendimize velî ve vekil kabul etmeyelim? Bizi yarattığı halde, bizi doyurduğu halde, bize rızık verdiği halde, bizi peygamber seçip yolunu gösterdiği halde, bize akla hayale gelmedik lütuflarda bulunduğu halde biz niye böyle bir Allah'a teslim olmayalım?

Şüphesiz ki bizler sizin bize olan eziyetlerinize sabredeceğiz. Sizler her ne kadar da size iyilikten başka bir şey düşünmeyen, sizin için cennetten başka bir şey düşünmeyen bizlere inanmasanız da, bize getirdiğimiz bu hak dinden ötürü düşman kesilseniz de, bizi ve getirdiğimiz Allah mesajını kabullenmeye yanaşmasanız da, bizlerle alay etseniz de, bize işkenceler tattırmaya çalışsanız da biz sizin hidâyetiniz ve kurtuluşunuz hatırına yine de sizden gelenlere sabredecek, dişimizi sıkacak ve dayanacağız. Zaten tevekkül edenler, kendilerine vekil arayanlar, vekaletlerini devredip arzularını yerine getirecekleri yasalarını uygulayacakları, boyunlarındaki ipin ucunu eline teslim edecekleri bir varlık arayanlar sadece Allah'a tevekkül etsinler. Sadece Allah'ın razı olduğu bir hayatı yaşasınlar. Sadece Allah'ın çektiği yere gitsinler diyorlardı tüm elçiler.

Evet gerçekten nasıl hamd edeceğiz? Nasıl teslim olacağız? Nasıl vekil bileceğiz Rabbimizi? Nasıl vereceğiz vekaletlerimizi O'na? Bakın İbrahim sûresinin bu âyetleri Rasulullah efendimize nâzil oluyor. Bizim kendisine kulluğumuzun, teslimiyetimizin anlatıldığı, örneklendiği bu bölümde yasal bir örneğimiz olarak Mûsâ (a.s) gündeme alınıyor. Ve bizden önceki toplumların peygamberlerine karşı takındıkları tavırlar da gözlerimizin önüne seriliyor. Bize çok güzel bilgiler, çok hoş örnekler sunuluyor. Rabbimiz gerçekten bize karşı çok merhametlidir. Şimdi artık elimizde bu kadar büyük nîmetler varken bu nîmetlere, bu rahmete kulak tıkayarak bir hayat yaşamaktan daha büyük bir zavallılık düşünülemez.

13,14. "İnkâr edenler, peygamberlerine: "Ya bizim dinimize dönersiniz ya da sizi memleketimizden çıkarırız" dediler. Rableri peygamberlere: "Biz, haksızlık edenleri yok edeceğiz, onlardan sonra yeryüzüne sizi yerleştireceğiz. Bu, makamımdan ve tehdidimden korkanlar içindir." diye vahy etti."

Evet kâfirler, Allah'ın bunca nîmetlerini, Allah'ın bunca âyetlerini, rahmetini örtenler, fıtratlarını, vicdanlarını, gözlerini, kulaklarını örterek bir hayat yaşamayı tercih edenler Rableri tarafından bir rahmet kapısı olarak kendilerine gönderilen elçilere dediler ki: Ey elçiler, sizi yerimizden, yurdumuzdan, ülkemizden çıkarırız. Yahut da sizler bizim dinimize, bizim hayat programımıza, bizim yaşam biçimimize dönersiniz. Sizler ya bu

anlayışlarınızdan, bu inançlarınızdan, bu dininizden döner, bizim gibi olur, bizim gibi inanır, bizim gibi düşünür, bizim gibi giyinir, bizim gibi yer içersiniz, yahut da sizi yurdumuzdan sürüp çıkaracağız. Evet peygamberlerin dâvetine muhatap olan kavmin kâfirleri böyle diyorlardı.

Çünkü ilk dönem toplumlarına gönderilen Allah elçilerinin muhatapları karşısında çok fazla güçleri kuvvetleri yoktu. İlk çağlarda peygamberlerin dâvetine inanan mü'minlerin sayıları çok azdı. Hattâ bazen bir peygamberin tek başına bir toplumu uyardığına şahit oluyoruz. İşte mevcut düzenden, statükodan yana olan kâfirlerin güçsüz olan peygamberleri atalarının dinlerine, atalarının yollarına, mevcut hayat programına karşı gelmekle suçladıklarına şahit oluyoruz. Di-yorlar ki, biz toplum olarak, çoğunluk olarak böyle bir hayattan, böyle bir dinden yanayız. Sizlerse azınlıksınız. Ya sizler de bizim gibi olacaksınız, bizim sistemimize tabi olacaksınız, bizim tanrılarımızı kabul edeceksiniz, ya da sizi bu ülkeden sürüp çıkaracağız.

Evet her dönem kâfirlerinin Allah elçilerine ve ol elçilerin yolunu takip eden mü'minlere aynı şeyleri söylüyorlar, aynı tehditleri savuruyorlar. Dün Mekke'de Rasulullah efendimize, bugün de onun yolunun yolcusu olan biz müslümanlara kâfirler tarafından aynı şeyler söyleniyor. Ey peygamber, ey müslümanlar, ya bizim dinimize dönersiniz, bizim gibi adam olursunuz, ya başlarınızı açıp, sakallarınızı kestirip, namazı niyazı bırakıp çağdaşlaşırsınız, bizim istediğimiz gibi inanır, bizim istediğimiz gibi düşünür, bizim istediğimiz gibi giyinir, bizim istediğimiz gibi yaşarsınız, ya da bilesiniz ki sizi memleketimizden söküp atacağız. Ya bizim gibi iktisâdi bozukluklarımıza ses çıkarmaz, bizim ahlâksızlıklarımıza siz de sahip çıkarsınız, bizim hayatımıza, bizim yasalarımıza, bizim ticaretimize, bizim çalıp çırpmamıza, devletin imkânlarını kullanmamıza hiç ses çıkarmazsınız, bizim hukukumuza, bizim eğitim anlayışımıza, bizim kılık kıyafet anlayışımıza ses çıkarmazsınız, ya da sürülmeyi göze alırsınız. Ya bizim fâizlerimize, bizim gasplarımıza, bizim genel evlerimize, bizim fuhuşlarımıza, bizim rüşvetlerimize dil uzatmayarak fitne çıkarmazsınız, yahut da sizi süreceğiz diyorlar. Yâni ya bizim huzurumuzu kaçırmaz, düzenlerimizi bozmazsınız ya da sürülmeyi göze alırsınız diyorlar.

Ya bizim hayatımızı benimsersiniz ya da çeker gidersiniz. Değilse atarız sizi okullarımızdan, atarız askeriyemizden, temizleriz sizi resmi dairelerimizden. Siz bilirsiniz. Ya bizim hayatımızı kabullenir-siniz, ya bizim anlayışlarımıza dönersiniz, ya bizim metotlarımızla hareket edersiniz, ya bizim gibi demokratik

usullerimizle çalışırsınız, bizim prensiplerimize uyarsınız ya da sizi ülkemizden çıkarır kurumlarınızı kapatır yok ederiz.

Peki kendilerini bir şey zannedip, güçlerine kuvvetlerine güvenip Allah elçilerine ve onların yolunun yolcusu olan müslümanlara karşı tehditlerde bulunan bu alçak kâfirler karşısında o elçiler ve müslümanlar ne yapmışlar? Nasıl davranmışlar? O elçiler ve müslü-manlar sadece Allah'a güvenmişler, sadece O'na tevekkül etmişler, işlerini O'na havale etmişler, vekaletlerini O'na teslim etmişler ve Rableri de bakın onlara şöylece vahy etmiş:

Evet Rableri onlara vahy etti ve dedi ki ey peygamberlerim, sizler yolunuza devam edin! Sizler Benim istediğim kulluğa, Benim istediğim hayata devam edin! Müslümanca bir hayata sabredin! Kesinlikle bilesiniz ki Ben zalimleri helâk edeceğim! Siz onları Bana bırakın! Ben onların ağızlarının payını vereceğim. Kim kimi çıkarırmış ülkesinden? yakın da siz de göreceksiniz onlar da görecekler. Kesinlikle bilesiniz ki Biz sizi oradan çıkarmak isteyenleri çıkarıp, helâk edip onların yerlerini yurtlarını size vereceğiz. Onların yerlerine sizleri egemen kılacağız. Yeryüzünde sizler söz sahibi olacaksınız. Çünkü mülk Benimdir, dilediğimize onu veririm. Unutmayın ki bu Benim makamımdan korkanlar, Bana ve dinime saygılı davrananlar içindir. Bu Benim tehdidimden korkup Benim istediğim şekilde bir hayat yaşamaya yönelenler içindir. Ben bu egemenliği onlara lütfedeceğim.

Evet buraya kadar Hz. Nuh (a.s)'dan Mûsâ (a.s) a kadar peygamberlerin bir özeti sunuldu. Yasal örneklerimizin bize lâzım olan, bizim kulluğumuza örnek olan bir anlatımı gerçekleştirildi. Ve tabii genel bir yasa belirlendi. Bu yasayla Mekke'de Rasulullah efendimiz ve beraberindeki müslümanlar, şu anda bizler ve kıyâmete kadar gelecek müslümanlar bilgilendirilmiş oldu. Nedir bu genel yasa? Allah insanlara, toplumlara elçilerini gönderiyor, elçileri toplumlarını Allah âyetleriyle, Allah diniyle uyarıyor, onlar peygamberlerinin getirdikleri hayat programını kabul etmeyip kendi hevâ ve heveslerince oluşturdukları hayat programlarına çağırıyorlar, bunu kabullenip kendileri gibi inanmadıkça onları sürgünle, hapisle, ölümle tehdit ediyorlar ve işte kıyâmete kadar genel geçer bir yasa olarak Rabbimiz de buyuruyor ki, siz yolunuza devam edin, Biz zalimleri helâk edeceğiz. Onların işlerini bitirecek ve sizleri onların yerlerine egemenler kılacağız.

İşte kıyâmete kadar değişmeyecek Allah yasası budur. Hangi insan, hangi aile, hangi cemaat, hangi toplum ki Allah'ın makamından korkar, Allah'ın

azametinden etkilenir, Allah'ın istediği gibi müslüman olma derdini içinde duyarsa, samimiyetle Allah'a kul olma kararı içine girerse o mutlaka Allah'ın bu vaadine ulaşacaktır. Benim takdirim, Benim yasam budur, bundan hiç kimsenin bir şüphesi olmasın diyor Rabbimiz.

15,16. Peygamberler yardım istediler ve her inatçı zorba hüsrana uğradı. Ardından cehennem vardır; orada kendisine irinli su içirilecektir."

Peygamberler kendilerine bu yasasını hatırlatan Rablerinden fetih istediler, düşmanlarına karşı yardım istediler, açılım arzu ettiler, karar istediler. Bizim için bu vaadini gerçekleştir ya Rabbi dediler. Dininin dinlere galibiyetini, dâvânın, yolunun, sisteminin sistemlere zaferini göster bize ya Rabbi dediler. Velilerine sığındılar, işlerini O'na havale ettiler de her inatçı zorba ise Allah karşısında, Allah elçileri karşısında hüsrana mahkum oldu.

Evet, Allah ve elçilerine kafa tutan, tehditler savuran, komplolar hazırlayan her inatçı zalim kaybetti. Alçaklar Allah dinine geçit vermediler. Allah elçilerine hayat hakkı tanımadılar. Rabbim Allah diyenlerin yolunu kesmeye çalıştılar. Allah'ın kendileri hakkında hükmü-nü vermesini beklediler. Gelsin bakalım, ne gelecekse gelsin de görelim dediler. Hakkımızda ne hüküm verilecekse verilsin dediler. Siyasal, ekonomik, askeri güçlerine, devletlerine, saltanatlarına güvendiler de Allah'la, elçileriyle ve müslümanlarla savaşa tutuştular.

Allah da bekleyip durdukları hükmünü veriverdi. Ağızlarının payını veriverdi de her inatçı zorba, zalim helâk oldu, yok oldu, geberip gitti. Ama iş bununla da bitmedi. Böylelerinin önünde de daya-nılmaz bir cehennem vardır. Orada onlara bu yaptıklarının karşılığı olarak irinli sudan içirilecektir. Yâni dünyadaki bu helâklerinin, bu yıkılışlarının arkasından cehennemde de onlar için dayanılmaz bir azap vardır.

17. "Onu yudum yudum içecek fakat yutamayacaktır. Ölüm ona her taraftan geldiği halde, ölemeyecek, arkasından da çetin bir azap gelecektir."

O kaynar, o irinli sudan içip yutmaya çalışacaklar ama yutamayacaklar, boğazlarından geçmeyecek. Ölüm onlara her taraflarından gelecek, ama ölemeyecekler. Ölüm isteyecekler bu korkunç durumdan kurtulmak için ama ölemeyecekler. Nerdesin ey ölüm! Gel de bizi bu durumdan kurtar! diyecekler

ama ölemeyecekler. Ölümü temenni ettiren, ölümü aratan korkunç azapların içinde olacaklar.

Güçlü kuvvetli bir toplum. Gücüne kuvvetine, imkânlarına, saltanatlarına güvenen bir toplum. Ekonomik, siyasal ve askeri güçlerine güvenerek Allah elçilerini, o elçilerin yolunun yolcusu müslümanları ülkelerinden atmaya, onlara hayat hakkı tanımamaya karar vermiş bir toplum. Allah'la baş edebileceğini zanneden zavallı bir toplum. Ama işte Rabbimin cezası geldi, toptan helâk oldular, işleri bitirildi, cehennem gittiler ve orada ölümü temenni ettiren azapların arasında acı acı feryatlarını duyuyoruz. Her taraftan ölüm kendilerini kuşattığı halde, her bir lahzada binlerce ölüm acısı tattıkları halde ölüp de kurtulamadıklarına şahit oluyoruz.

18. "Rablerini inkâr edenlerin işleri, fırtınalı bir günde, rüzgarın şiddetle savurduğu küle benzer; yaptıklarından hiçbir şey elde edemezler. İşte bu uzak sapıklıktır."

Rablerini örtenlerin, Rablerini gündemlerinden düşürenlerin, Rablerinin kitabını örterek bir hayat yaşayanların, Rablerinin dinini, Rablerinin peygamberlerini örtbas ederek bir dünya yaşayanların amellerinin benzeri, misâli aynen şöyledir: Onların yapıp ettikleri, onların işledikleri tıpkı fırtınalı bir günde şiddetli rüzgarın savurduğu küle benzer. Bir kül dağı, bir kül tepeciği düşünün ki şiddetle esen rüzgar onu savurup dağıtıveriyor. İşte Allah'a inanmayan, Allah için bir hayat yaşamayan kâfirlerin tüm yapıp ettikleri de bir anda savrulup dağılıverecek. Çünkü onlar bu amellerini Allah için yapmamışlardır. Allah'a kulluktan kaynaklanan ameller değildi bunlar. Yaptırıcısı Allah değildi bu amellerin. Dünya adına, dünyalık ikballer adına yapmışlardı onları.

Evet bu kâfirlerin göz kamaştırıcı kültürleri, büyük medeni-yetleri, görkemli saltanatları, muhteşem ekonomik ve askeri güçleri, övündükleri hayatları hepsi hepsi rüzgar karşısında bir anda savrulup giden bir kül yığınından başka bir şey değildir. Çünkü onlar Allah'tan, İslâm'dan, peygamberden çok uzak bir hayat yaşamışlardır ve yaptıklarının tamamı boştur. Rabbimiz hayatlarını kendisi adına yaşayan mü'minlerin tüm amellerini değerlendirmeye tabi tutarken, zerre kadar bir amellerini bile zayi etmezken onlar için terazi bile

koymayacaktır, değerlendirmeye bile tabi tutmayacaktır onların amellerini.
19,20. "Gökleri ve yeri gerçekten Allah'ın yarattığını bil-miyor musun? Dilerse sizi yok edip yeni bir topluluk var eder. Bu, Allah için güç değildir."

Bu kâfirler görmüyorlar mı ki Allah gökleri ve yeri hak ile yaratmıştır. Hak olan Allah, kitabını ve elçisini hak olarak, haklı olarak gönderen Allah gökleri ve yeri de hak olarak, hak yasalara göre yaratmıştır. Hak olan dininin haklılığı ortaya çıksın, hak dini hayata hakim olsun, hak yasaları diye yarattığını anlamıyorlar mı? Nasıl da kar-şı gelebiliyorlar bu hainler Allah yasalarına? Nasıl da Allah'ın hoşlan-madığı bir tavrı takınabiliyorlar? Bakmıyorlar mı şu gökyüzüne. Bak-mıyorlar mı yeryüzüne? Şu âlemde bâtıl bir şey görebiliyorlar mı? Oyun eğlence türünden bir yaratma var mı? Yaratılmış her şey bir hak yasaya istinat etmiyor mu?

Hayır hayır kendisi hak olan bir Allah'ın bâtıllarla, abeslerle işi yoktur. Yarattığı tüm varlıkları hak olarak yaratmıştır Rabbimiz. Onun içindir ki hiç bir varlık için zulme rızası yoktur. Hiçbir varlığın yaratılış gayesinin dışında hareket etmesine razı olmaz Allah.

Onun içindir ki dilerse sizi giderir de, sizi öldürür, sizi yok eder de yepyeni bir yaratışla gelir. Sizi helâk eder de sizin yerinize yepyeni bir halk getirir. Ya sizi, bu âlemi farklı bir şekle getirir veya insan cinsi olarak sizi toptan yeryüzünden siler de yepyeni bir varlık türü yaratır, ya da zalim olanlarınızı yok edip kulluk yapacakları yaratır. Bu Allah'a hiç de zor değildir. Allah ne sizlerden çekinir ne de size ihtiyacı vardır. İşte bir gün gelecek zaten yok edecek bu âlemi de sizleri yaşadığınız bu hayatın hesabını ödemek üzere huzurunda toplayacak.
21. "İnsanların hepsi Allah'ın huzuruna çıkarlar; güçsüzler, büyüklük taslayanlara: "Doğrusu biz size uymuştuk, Allah'ın azabından bizi koruyabilecek misiniz?" derler. Cevap olarak: "Allah bizi doğru yola eriştirseydi biz de sizi eriştirirdik. Artık sızlansak da sabretsek de birdir, çünkü kaçacak yerimiz yoktur"derler."

Bir gün gelecek bu dünya, bu hayat bitecek, sonra Allah herkesi tekrar diriltecek ve herkes Rablerinin huzurunda toplanacak. Zaten şu anda da herkes Allah'ın huzurundadır. Fakat insanlardan kimileri bunun farkında değillerdir. O gün herkes bunun farkına varacaktır. İşte o büyük iradenin huzurunda toplandıkları bir ortamda zayıflar, güçsüzler, zayıflatılmışlar, mus'taz'aflar zayıflatanlara, güçlülere, yöneticilere, müstekbirlere diyecekler ki. Bu dünyada

güçlerine, kuvvetlerine, saltanatlarına güvenen müstekbirler zayıfları, zayıf bıraktıkları insanları ezdiler. Onları kendi güç ve kuvvetleri önünde eğilmeye zorladılar. Kendi yasalarına itaate zorladılar. Hattâ kendilerinin tanrılığını onaylamaya zorladırlar onları. Bize boyun bükeceksiniz, bizim İlâhlığımızı kabul edeceksiniz, bizim istediğimizi yapacaksınız, bizim istediğimiz gibi yaşayacak, bizim istediğimiz gibi inanacak, bizim istediğimiz gibi düşünecek, bizim istediğimiz gibi inanacak, bizim istediğimiz gibi bir hayat yaşayacaksınız dediler.

Baskılarla, zulümlerle, eziyet ve işkencelerle onları köleleştirdiler, onların şahsiyetlerini bitirdiler. Ama şimdi herkes gerçek İlahın, gerçek Rabbin, gerçek otoritenin huzurundadır. Herkes kul, hiç kimsenin diğerinden bir ayrıcalığı, bir üstünlüğü yoktur. İşte orada, Allah huzurunda, büyük mahkemede dünyada zayıf düşürülenler yerlerini almışlar, büyükleneler de yerlerini almışlar ve bakın zayıflar büyüklenenlere, müs’taz’aflar müstekbirlere, idare edilenler idare edenlere, yönetilenler yönetenlere diyorlar ki:

Biz dünyadayken size tabi olmuştuk. Ey müstekbirler, doğrusu biz dünyada iken size uymuştuk. Dünyada emirlerinize boyun eğmiş, sizin kanunlarınıza itaat etmiş, sizin arzularınızı yerine getirmiş, sizin istediğiniz bir hayatı yaşamış, bizi neye çağırdıysanız koyun gibi arkanızdan gitmiştik. Sürüler gibi size tabi olmuştuk. Sizin gibi inanmış, sizin gibi yaşamış, sizin gibi giyinmiş, sizin gibi soyunmuştuk. Sizin gibi sevinmiş, sizin gibi üzülmüştük. Her şeyimizi, tüm hayatımızı, ekonomimizi, hukukumuzu, kılık-kıyafetimizi size bağımlı kılmıştık. Sizleri Rab ve İlâh bilip siz ne demişseniz ona tabi olmuştuk. Sizler güçlüydünüz, sizler kendinizi dünyada Rabler görüyordunuz, İlâh olduğunuzu iddia ediyordunuz. Şimdi ise burada, Rabbimizin huzurundayız. Şimdi şu anda sizlerin Allah’ın azabından bir şeyleri bizim üzerimizden savmaya gücünüz yeter mi? Hadi bakalım gücünüzü gösterin, İlâhlığınızı, Rabliğinizi gösterin de şu azabın bir kısmını olsun bizden defedin. Ya da azabın bir kısmını olsun bizim yerimize yüklenebilir misiniz? Engel olabilir misiniz Allah’ın azabının bize ulaşmasına? diyorlar. Berikiler, müstekbirler, yönetenler de diyorlar ki bakın:

Eğer Allah bize hidâyet etmiş olsaydı elbette biz de size hi-dâyet ederdik. Eğer Allah bizi kurtarmış olsaydı elbette bizler de sizleri kurtarırdık. Yâni eğer Rabbimizin takdir buyurduğu bu azabı sizden giderecek bir gücümüz olsaydı sizden önce kendimizinkini kaldırırdık, kendi azabımızı giderirdik. Onun için boşuna bağırıp çağırmayalım. Boşuna birbirimizi suçlayıp durmayalım. Şimdi siz de biz de isyanlarımızın, kazandıklarımızın karşılığı olarak azabı tadacağız, tatmak zorundayız diyecekler.

İşte şu anda cehennemde, ateşin içinde aynı azabı paylaşan insanların tartışmalarını, birbirlerini suçlamalarını dinliyoruz. Müstek-birler ve müs'taz'aflar, zayıflar ve güçlüler, yönetenler ve yönetilen-ler, yasa koyanlar ve onların yasalarına itaat edenler, tanrılar ve kullar. Dünya üzerine Allah'ın istediğine göre değil de birilerine göre yaşayan, Allah'ın istediği gibi değil de kendileri gibi insanların istedikleri gibi bir hayat yaşayan zayıf karakterli, silik şahsiyetli kimseler de orada, onlara karşı tanrılık iddiasında bulunanlar da orada. Özgürlüğün ne demek olduğunu bilmeyen köleler de orada, onları köleleştiren sahte tanrılar ve tanrıçalar da orada.

Demek ki bu iki grup da cehennemdedir. Demek ki mustaz'-afların, zayıfların zayıflığı onları kurtaramayacaktır. Davar sürüsü gibi idarecilerinin kanunlarına itaat etmek zorunda kalmış bu insanların, ne yapalım? Biz güçsüzdük, zayıftık, gücümüz kuvvetimiz yoktu, elimizden bir şey gelmiyordu demeleri onları kurtaramayacaktır. Çünkü Allah onlara akıl vermişti, Allah onlara irade vermişti. Seçme hürriyeti vermişti Allah onlara. Bunlar hiç bir zaman böyle sürüler değildi. Berikiler onların iradelerini satın almak istedikleri zaman, boyunlarına ip takıp kendilerine kul köle yapmaya zorladıkları zaman, hiçbir tepki göstermediler. Sanki bu işe dünden razıymış gibi boyunlarını teslim ettiler.

Ve şimdi o kendilerini kul köle edinmek isteyen insanları görünce, onların da aynen kendileri gibi azabı boyladıklarını görünce, Allah huzurunda onların tanrılıklarının sahteliğini anlayınca diyorlar ki ne olur haydi bizim azabımızın bir kısmını giderin. Biz sizin yolunuza tabi olduğumuz için şimdi buradayız diyorlar. Biz dünyada sizin hatırınıza Allah'ı da, kitabını da, peygamberini de bırakmıştık. Sizin istediğiniz bir hayatı yaşadığımız için şimdi buraya geldik.

Bakın mus'taz'aflar, yâni yönetilenler, idare edilenler müs-tekbirlere, yâni yöneticilere, idarecilere, yönlendirenlere diyorlar ki: Ey müstekbirler! Doğrusu biz dünyada iken size uymuştuk! Dünyada emirlerinize boyun eğiyor, kanunlarınıza itaat ediyor, arzularınızı yerine getiriyor, bizi neye çağırdıysanız koyun gibi arkanızdan geliyorduk. Sürüler gibi size tabi oluyorduk. Sizler güçlüydünüz. Sizler kendinizi dünyada Rabler görüyordunuz. İlâh olduğunuzu iddia ediyordunuz. Hadi bakalım, gücünüzü gösterin, İlâhlığınızı, Rabliğinizi gösterin de şu azabın bir kısmını olsun bizden defedin. Ya da azabın bir kısmını olsun bizim yerimize yüklenebilir misiniz? diyorlar.

Müstekbirler, idareciler de ne diyorlar bakın: Boşuna bağırıp çağırıp da kendinizi yormayın ey sürüler! Bağırsanız da çağırsanız da çare yok, siz de biz de bu ateşin içindeyiz! Çare yok siz de, biz de bu ateşe razı olmak zorundayız. iş bitmiştir bu konuda. Eğer Rabbimizin takdir buyurduğu bu azabı sizden giderecek bir gücümüz olsaydı, sizden önce kendimizinkini kaldırırdık, kendi azabımızı giderirdik.

Allah için bu âyetler ışığında kendimizi bir kontrol edelim. Burada anlatılan büyüklenenler, müstekbirler siyasal önderler olabilirler, dinî önderler olabilirler, yöneticiler, Allah yasalarını kaldırıp onun yerine kendi yasalarını hakim kılanlar olabilir. Eğer insanlar bunların arzularının Allah'ın kitabına ve Resûlünün Sünnetine uygun olup olmadığını araştırmadan, tahkik etmeden bunlara tabi olurlar ve efendim ne yapalım işte büyüklerimiz hayat diye, din diye bunları sundular biz de kabul ettik. Bu konuda bizim her hangi bir suçumuz yoktur. Eğer bir suç varsa, bir suçlu varsa gerçek suçlu onlardır demeye kimsenin hakkı yoktur.

Başka şeye benzemez, bu dindir, hayattır. Efendim filân hoca dedi ben de yaptım. Falan zât öyle buyurdu ben de uyguladım demek yarın bizi kurtarmayacaktır. Dinimizi kendimiz öğrenmek zorundayız. Allah bize de akıl vermiştir. Allah'ın bize verdiği bu akıllarımızı birilerinin cebine sokmaya ve körü körüne onların peşine takılmaya hakkımız yoktur. Her birerimiz kendi dinimizi öğrenmeye çalışırken eğer bir kısım yerleri anlayamamışsak o zaman elbette bizden bir adım ileride o konuda bilgi sahibi insanların bilgilerine müracaat edebiliriz. Ama körü körüne birilerine bağlanıyor, ya da din bilmeyenlere din soruyorsa kişi o da yanlış bir din tarif ediyorsa bu hiç bir zaman tabi olanlar için mâzeret sebebi olmayacaktır bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

22. "İş olup bitince, şeytan: "Doğrusu Allah size gerçeği söz vermişti. Ben de size söz verdim ama, sonra caydım; esasen sizi zorlayacak bir nüfuzum yoktu; sadece çağırdım, siz de geldiniz. O halde, beni değil kendinizi kınayın. Artık ben sizi kurtaramam, siz de beni kurtaramazsınız. Beni Allah'a ortak koşmanızı daha önce kabul etmemiştim; doğrusu zalimlere can yakan bir azab vardır" der."

Hüküm gerçekleşip iş tamamlandıktan sonra, şeytan ve ona tabi olanlar, şeytanı velî kabul edip onun istediği gibi bir hayat yaşayanlar cehenneme doğru

gönderilince, azapla karşı karşıya bırakılınca şeytan da dedi ki: muhakkak ki Allah size hak bir vaad ile vaad de bulundu. Allah size hak bir sözle söz verdi. Ey kullarım, eğer Beni dinler, Benim istediğim gibi müslümanca bir hayat yaşarsanız size cennet var dedi. Müslümanca bir hayatın karşılığı olarak size cennet vaadinde bulundu. Yok eğer Benim istediğimden çıkıp kâfirce bir hayatın mahkumu olursanız size cehennem var dedi. Ve işte gördünüz dediği de haktı Allah'ın. Allah vaadinde haklı çıktı.

Ben de size vaatlerde bulundum. Allah'ı bırakır benim gibi yaşarsanız, benim istediğim gibi olursanız benimde cennetim vardır dedim. Allah'ın istediği değil benim istediğim doğrudur dedim. Bana tabi olursanız benim cennetime girersiniz dedim. Beni izlerseniz ben de sizi doğru yola ulaştırırım dedim. Bana karşı gelirseniz dünyanızı cehenneme çeviririm, âhirette de kendi cehennemime atarım dedim.

Allah'a alternatif bir din, bir yol, bir hayat programı geliştirip sizi ona çağırdım. Siz de bana icabet ettiniz. Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın yolunu bırakıp bana uydunuz. Allah'a kulluğu bırakıp bana kul oldunuz. İşte gördünüz ki Allah vaadinde durdu, ama ben vaadimde duramadım. Allah dediklerini aynen gerçekleştirdi, ama ben hiçbir şey yapamadım. Vaadimi yerine getirme gücüm de yoktu zaten. Ne cennetim ne de cehennemim vardı benim. Ben de sizler gibi âciz bir kuldum. Üstelik benim size karşı baskı yapacak, sizi zorlayacak bir gücüm kuvvetim de yoktu. Sizi ben yaratmamıştım. Hayatınızı ben vermemiştim. Havanızı, suyunuzu, güneşinizi ben var etmemiştim. Size hâkimiyet kuracak bir saltanatım, sultanlığım, egemenliğim de yoktu. Sadece ben bâtıl, yalan bir vaad ile size vaadediyordum. Ancak sizi dâvet ettim, siz de bana icabet ediverdiniz.

Şimdi artık beni kınamayın, bana hakaret etmeyin, beni kötülemeyin. Kendinizi horlayın, kendinizi kınayın. Ben sizi bu cehennemden, bu azaptan kurtaramam, sizler de beni buradan kurtaramazsınız. Ben sizin beni Allah'a ortak koşmanızı daha önce reddettim, kabul etmedim. Beni tanrı kabul etmenizi ben reddettim. Muhakkak ki zalimlere acıklı bir azap vardır.

Alçak şeytan azdırıp saptırdığı insanları cehennemin kapısına kadar götürmüş, onları kendi ebedî azap mahalline kadar sürüklemiş ve orada yüksek bir yere çıkıp tüm çömezlerinin önünde bir hutbe okuyor. Diyor ki: Ey benim akılsız kullarım! Bugün sakın beni kınamayın! Benim üzerime gelmeyin! Siz kendi kendinizi kınayın! Zira dünyada iken benim sizin üzerinizde bir sultam bir

saltanatım, bir gücüm kuvvetim yoktu. Bir göz kırptım hemen peşime takılıverdiniz. Kalplerinizin ibresi o kadar zayıfmış ki hemen peşime takılıverdiniz! Rabbinizi dinlemeyip beni dinleyerek, Rabbinizin kitabını bırakıp benim vesveselerime kulak vererek beninle birlikte ebedî azap mahallime geldiniz diyerek kandırdığı, saptırdığı insanlara gülüp onlarla alay edince akılsızca onun peşine takılan zavallılar ona ve kendilerine gazaplana-caklar, mahvolacaklar, kahrolacaklar.

Evet işte İbrahim sûresinin bu âyeti de tüm dünya insanlığının kaderini ilgilendiren müthiş bir haber. Bütün dünya şu anda bunu yaşıyor. Şeytan ve onun yolunu takip edenler. Allah'ı, Allah'ın yolunu bırakıp şeytanların yollarına, şeytanların sistemlerine tabi olanlar. Tüm dünya insanlığının ibret ve dehşetle okuyup anlamaları, durup dinlemeleri gereken bir haber. Ve başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânımızın olmadığı bir gerçek, bir görüntü. Hüküm Allah'ındır. cennet Allah'ındır, cehennem Allah'ındır. Vaad Allah'ındır. Allah vaad eder. Müslüman olun cennet var. Yok eğer kâfir olursanız cehennemi boylarsınız. Benimle savaşamaz, Benimle başedemezsiniz. Gelin Bana tabi olun. Gelin Benim istediğim hayatı yaşayın. O zaman kazanırsınız cennetimi der.

Bunun alternatifi olarak alçak şeytan da der ki, hayır, bana tabi olursanız kazanırsınız. Beni izler, benim gösterdiğim yoldan giderseniz kurtulanlardan olursunuz diyerek ısrarla Allah'la kavgasını sürdürür. Allah'ın gücü ve saltanatı vardır, şeytanın gücü de saltanatı da yoktur. Allah'ın cenneti ve cehennemi vardır, şeytanın cenneti ve cehennemi yoktur. Allah vaadinde haktır, şeytansa yalancıdır. İşte bizzat kendisi bunu itiraf ediyor. Ve işte rahmeti bol olan Rabbimiz şeytan ve kendisiyle karşı karşıya olan tüm insanlığa bunu hatırlatır. Gelin Bana şeytanı tercih etmeyin diye uyarır. Gelin Benim yolumu bırakıp da şeytanların yollarına tabi olmayın der. Unutmayın ki bir gün gelecek o peşine takıldığınız şeytan bu sözleri söyleyecek. İyi bilin ki onun sizin üzerinizde hiç bir gücü ve saltanatı yoktur. O sadece gece gündüz oyun ve eğlencelerle sizi çağırıyor. Unutmayın ki bir gün sizler kendi kendinizi kötüleyeceksiniz, pişman olacaksınız, gelin şimdiden aklınızı başınıza alın diyor. Öyleyse bize düşen şeytanları bırakıp Allah yoluna tabi olmaktır.

23. "İnananlar ve yararlı işler yapanlar, içlerinden ırmaklar akan cennetlere konulurlar, Rablerinin izniyle orada temelli kalırlar. Oradaki dirlik temennileri: "Selâm!" dır."

İşte iman eden ve imanlarını amele dönüştüren, iman eden ve iman

kaynaklı bir hayat yaşayan, iman eden ve hayatlarını imanlarıyla düzenleyen, iman eden ve imanlarının gereği sâlih ameller işleyenler zeminlerinden ırmaklar akan, ya da tahtı tasarruflarında ırmakların akıp gittiği cennetlere idhal edilirler. Rablerinin izniyle onlar orada ebedîyen, hiç çıkmamacasına, hiç kaybetmemecesine orada kalırlar.

Orada onların birbirleriyle karşı karşıya geldikleri zaman birbirlerine mukabeleleri, hitap şekilleri, dirlik dilekleri sadece selâmdır. Birbirlerine esenlik dilerler. Birbirlerine selâmet temenni ederler. Birbirlerine İslâm'ı, teslimiyeti tavsiye ederler. Ya da Allah'ın Selâm olan ismini hatırlatırlar.

Zaten bu dünyada da Allah'ın istediği müslümanca bir hayatı gerçekleştirmek üzere çırpınan kimselerin birbirlerine hitap şekilleri de selâm idi ve işte bu cennette de devam edecek. Birbirlerine dua ediyorlar, esenlik diliyorlar ve birbirlerini tebrik ediyorlar. Bundan daha güzel, bundan daha kârlı bir iş olur mu?
24,25. "Allah'ın, hoş bir sözü; kökü sağlam, dalları göğe doğru olan Rabbinin izniyle her zaman meyve veren hoş bir ağaca benzeterek nasıl misâl verdiğini görmüyor musun? İnsanlar ibret alsın diye Allah onlara misâl gösteriyor."

Görmedin mi? Allah tertemiz bir kelimenin misâlini verir. Tertemiz bir kelime. ***La İlâhe illallah Muhammed ün Rasulullah***. İşte o tertemiz kelime tıpkı tertemiz bir ağaç gibidir. Kökü yere yerleşmiş, sapasağlam tutunmuş, dalları ise gökyüzüne ser çekip yükselmiş tertemiz bir ağaç. Adem (a.s)'la başlar bu kök, Nuh (a.s) la, İbrahim (a.s)'la devam eder. Ve nihâyet son elçi Muhammed (a.s)'la birlikte tam tamına bu âlemde yer etmiştir, sapasağlam yerleşmiştir. Bu dinin, bu kelimenin, bu anlayışın, bu inancın gerçekliliği göklere kadar yükselmiştir. Ve zaten onun gerçekliliği de Allah tarafından tasdik edilmiş, onaylanmıştır.

İşte bu kelime La İlâhe illallah Muhammed ün Rasulullah kelimesidir. Allah'tan başka İlâh yoktur. Allah'tan başka sözü dinlenecek, hatırı kazanılacak, çektiği yere gidilecek, yasaları uygulanacak İlâh yoktur ve Muhammed (a.s) da O'nun Resûlüdür, elçisidir. İşte bu kelime, bu inanç hayatın tek değer ölçüsüdür. Kâinattaki sistem bu esasa dayanmaktadır. Tüm varlıklar bu sistemle iç içedir. Çünkü bu göklerin ve yerin üzerine kurulduğu yasadır. Gökler ve yer, göklerde ve yerde olanların tamamı işte bu tevhid esasına göre kurulmuştur. Tüm kâinatta Allah'tan başkalarını İlâh kabul etmeme yapısı vardır. Güneşler, aylar, yıldızlar,

yerler, gökler, dağlar, taşlar, hattâ insanın tüm azaları sadece bu değişmez yasaya, Allah'a kulluk yasasına teslimdirler.

Rabbinin izniyle bu ağaç her zaman, her mevsim meyvesini verir. Bu söz, bu iman o kadar verimlidir ki hayatını hayat sistemini ona dayandıran bir fert, bir toplum her zaman ondan meyvesini alır. Bu inanç kimin kalbine girmişse, bu kelime kimin ağzından dökülmüşse mutlaka ondan güzel meyveler, sâlih ameller, namaz meyveleri, oruç meyveleri, sâlih davranışlar, iffetli namuslu davranışlar, âdil hareketler dökülecektir. Resullerin davranışları, ahlâkları, Allah'ın razı olduğu bir hayat tarzının oluşumları, meyveleri görülecektir o kimsede, o ailede, o toplumda. Kim bu kelimeye iman ederse, bu inanç kimin kalbinde dal budak salarsa, hangi ülke, hangi toplum tevhid inancına sahip çıkarsa o toplumun, o ülkenin, o insanlığın amelleri de, eylemleri de, davranışları da, hayatları, hukukları da, eğitimleri de, sosyal yaşantıları da, her şeyleri de güzel olur.

İşte Allah insanlara misâllerini böylece verir. Umulur ki insan-lar tezekkür ederler, bunlarla yol bulurlar, akıllarını başlarına alırlar. Umulur ki onlar Rablerinin kendilerine lütfetmiş olduğu izzet ve şereften nasiplerini alırlar.

İnsan birkaç kelime söyler ve müslüman olur. Bunun için uzun uzadıya merasimlere gerek yoktur. Sadece birkaç kelime; "Lâ ilâhe illallah Muhammedür Resûlullah." Bunu söyleyen kimsede çok büyük değişiklikler meydana gelir. Söylemeden önce kâfirse, söylediği andan itibaren artık o müslümandır. Önceden pis idi, necis idi şimdi ise tertemizdir. Önceden Allah'ın gazabına mahkum iken şimdi rahmetine lâyıktır. Önceden cehennemlik iken şimdi cennet kapıları yüzüne açılmıştır. Önceden kâfir milletin, küfür toplumunun üyesi iken şimdi bu kelimeyi söylediği andan itibaren artık o İslâm ümmetinin üyesi olmuştur. Artık küfür toplumuyla bir ilgisi kalmamıştır. Yâni eğer bu kelimeyi baba söylemiş, ama oğlu söylememişse, ortada ne babalık kalır, ne de evlâtlık. Aralarındaki miras da kalkmıştır, mahremiyet de. Eğer bu kelimeyi kadın söylüyor, kocası söylemiyorsa aralarında ne kadınlık kalmıştır, ne de kocalık. Nikâh da bitmiştir. Bakın bir tek kelime insanı bambaşka bir insan yapıyor.

Peki acaba ne var bu kelimede ki böyle insanı birden bire bambaşka bir insan yapıyor? Nedir bu kelime ki insanı babasına yabancı yapıyor, karısına yabancı yapıyor, kocasına yabancı kılıyor? Yâni altı harften meydana gelen bir kelimeyi iki dudağınızın arasından çıkardınız mı tıpkı sihirli bir değnek gibi insanı bambaşka bir insan yapıyor. Hayır, iş öyle değildir İslâm'da. İslâm'da

bütün mesele sözün dizilişinde değil, onun mânâsında ve muhtevasındadır. Lâfızların tesiri onların mânâlarıyladır. Eğer bir adam bu sözün, bu kelimenin mânâsını anlamadan, muhtevasını kavramadan, bu söz onun içine girmeden, bu sözün tesiri onun düşüncesinde, fikrinde, ahlâkında, ticaretinde, bireysel ve toplumsal hayatında, hasılı tüm hayatında kendini göstermezse, yâni onun üzerinde bir değişiklik yapmazsa, zaman Rabbimizin şu âyetinin hükmü geçerli olur:

Hayır; bu sadece diliyle söyleyiverdiği, ağzıyla geveleyiverdiği bir sözdür, kendi lafıdır.

(Mü'minûn 100)

Mânâsını anlamadan, ruhuna inmeden, ne dediğinin, hangi taahhüdün altına imza attığının farkına varmadan ağzının ucundan geveleyiverdiği bir sözdür o diyor Rabbimiz. Bu kelimeyi diliyle söylediği halde bu kelimenin gerektirdiği bir hayatı yaşamayan kişi tıpkı susayıp da su içmesi gerekirken suç içmeyip de eline tesbihi alıp sabaha kadar; su, su, su diye tesbih çeken kimse gibidir. Böyle yüz bin tesbih de çekse adamın susuzluğu asla geçmez. İşte aynen bunun gibi bir adam mânâsını anlamadan, gereğiyle amel etmeden günde yüz bin defa kelime-i tevhid çekse hiçbir faydası olmaz. Sadece diliyle bu kelimeyi söylemekle insan değişmez. Sadece bu kelimeyi söylemekle bir insan pis iken temiz olmaz, nefret edilen kimse iken sevilen kimse olmaz.

Bu kelimeyi söylerken bizler çok büyük bir mesuliyetin altına giriyoruz demektir. Çok büyük bir taahhüdün altına imza atıyoruz demektir. Bu düşünce bizim tüm hayatımıza hakim olmalıdır. Bundan sonra hayatımızda başka şeye yer veremeyiz. Bu kelimeye muhalif olan her söz, her hareket, her düşünce, her eylem, her sistem yalan ve yanlış olacaktır. Bu kelimeyi söyledikten sonra artık siz bir kâfir gibi başıboş değilsiniz. Tüm iradenizi Allah'a teslim etmişsiniz ve artık bir kâfir gibi dilediğinizi yapamazsınız. Seçim hakkınız kalmamıştır. Allah sizin için neyi seçmişse onu yapmak zorundasınız. Bir kâfir gibi; ben bundan hoşlanmadım, bu benim mantığıma yatmadı deme hakkınız yoktur. Allah'ın yap dediklerini yapmak, yapma dediklerinden de uzak durmak zorundasınız. Çünkü siz; Allah'tan başka hayatıma karışı ilâh yoktur, O bizim de, dünyanın da sahibidir, yaratan O'dur, rızık veren O'dur, hayatımda tek yetkili Rab O'dur, yalnız O'na kulluk edilir, sadece O dinlenir, sadece O'nun çektiği yere gidilir, sadece O'ndan korkulur, sadece O'na bel bağlanır, sadece O'ndan istenir, O'ndan başka itaat edilecek, sözü dinlenecek yoktur dediniz.

Bu kelime ile biz Allah'la bir anlaşma akdediyoruz. Bu kelime ile biz kendimizi Allah'a satıyoruz. Bütün dünyayı da buna şahit tutuyoruz. Buna muhalefet ettiğimiz zaman tüm dünya, sema, arz, kendi dilimiz, elimiz, ayağımız bu yalanımızı hakkın huzurunda yüzümüze vuracaktır. Yâni hem dilimizle bu kelimeyi söyleyerek Allah'tan başka Rab, O'ndan başka ilah yok der, hem de Allah'tan başka rabler, ilahlar bulup onlara kul köle olmaya kalkışırsak bu kelimeyi dil ile söylemenin hiçbir mânâsı kalmaz. Evet, işte kelime-i tayibe budur. Kelime-i tayyibe İslâm'ın esasıdır. Bu kelimeyi tam anlamayan kişi, bu kelimenin gerektirdiği bir hayatı yaşamayan kişi hakiki müslüman sayılmaz. Kelime-i tayyibe doğru sözdür. Bu öyle doğru bir sözdür ki yeryüzünde bundan daha doğru hiçbir söz yoktur. Göklerde ve yerde her şey bu söze, bu sözün doğruluğuna şahittir. Göklerde ve yerde Allah'tan başka hayata karışacak ilah yoktur ve bizler, tüm varlıklar O'nun kulu ve kölesiyiz. Bu âlemde bundan daha büyük bir gerçek yoktur. Tüm kâinat bunu ikrar eder. Bu sözü söylemekle bizler, tüm varlıkların baş eğdiğine baş eğmiş, kul olduğuna kul olmuş oluyoruz demektir. Bu sözle bizler gökler ve yerlerle birleşmiş oluyoruz. Bildiğimiz bilmediğimiz sayısız ordular bizim safımızdadır.

Evet işte kelime-i tayyibe budur. Bir de kelime-i habise vardır. Onu da bundan s0nraki âyetinde Rabbimiz şöylece ortaya koyuyor:
26. "Çirkin bir söz de, yerden koparılmış, kökü olmayan bir ağaca benzer."

Çirkin bir sözün, kötü bir sözün misâli, benzeri ise kötü bir ağaca benzer. O ağaç yerin üzerinde duruyor. Kökü yerden koparıl-mış, yere yerleşme, tutunma imkânı bulamamış. Kararı kalmamış. Esen bir rüzgarla, bir yağmurla veya gelip geçenlerin bir darbesiyle sağa sola gidip, yerinden oynayabilecek istikrarı olmayan kökü sağlam olmayan bir ağaca benzer ki onun ne meyvesi var, ne de kendisinde bir hayır var. Zaten bir gerçekliliği, bir geçerliliği, bir istikrarı da yoktur onun.

İşte küfür kelimenin, küfür anlayışının, Allah'ın razı olmadığı bir yaşantının misâli de budur. Köksüz bir hayat, köksüz bir anlayış. Neye yarar ki? Sahih bir imana, sâlih bir amele, güzel bir hayata da-yanmayan, güzel meyvelere sahip olmayan bir ağaç. Ne anlam ifade edecek de? Ne meyvesi var, ne de insanların istifade edebilecekleri bir gölgesi. Allah ve Resullerinin hoşlanmadığı hayat tarzları, vahye dayanmayan, vahiyden kaynaklanmayan sistemler, felsefeler, düşünceler neye yarar da? Ateizm, komünizm, sosyalizm ve Allah'tan, Resullerinden kaynaklanmayan tüm benzeri hayat tarzları. Hepsi

boştur bunların, hepsi sapıklıktır.

Evet, kelime-i habise, kötü kelime ise kelime-i tayyibenin tamamen zıddıdır. Bu dünyanın herhangi bir Rabbi, İlâhı, sahibi yoktur. Ya da Allah'tan başka ilahlar, rabler, tanrılar vardır. Allah'tan başka hayata karışı varlıklar vardır. Ulûhiyet ve rubûbiyette Allah'ın ortakları vardır. Bunlara da kulluk edilmeli, bunlar da dinlenmeli, bunlar da razı edilmeli, bunların arzu ve istekleri de yerine getirilmeli, bunların çektikleri yerlere de gidilmeli, bunların yasaları da uygulanmalı, bunlara da dua edilmeli, bunlara da sığınılmalı vs vs.

Kelime-i habise; toprağın yüzünde durmaktadır. Hafif bir rüzgarla devriliverecek durumdadır. Sanki hercai kendiliğinden çıkıveren çalı çırpı durumundadır. Bir çocuk tutup dalından çırpıverse kökten çıkarıverir. Bir rüzgar kaldırıp atıverir. Bir yerine el sürmek isteseniz dikenler batıverir, meyvesi yoktur. Allah bilir bir günde bunlardan kaçı yetişir, kaç gün ömür sürer. Kökleri yerin dibine inmiş değildir. Aslında bunlar ne yerde ne de gökte hayat hakkı bulamamışlardır. Kökleri olmadığından yerin altından istifade edemezler, havadan da gereği gibi faydalanamazlar.

Bazı kardeşlerimiz bize şunu soruyorlar: Bizler kelime-i tayyibeye iman ediyoruz, ona sahipleniyoruz. O zaman niçin biz büyüyüp gelişemiyoruz da hep kelime-i habise taraftarları büyüyüp gelişiyor? Bunun birinci sebebini az evvel ifade etim. Kelime-i tayyibe sadece dille söylenen bir kelime olursa elbette böyle olacaktır. Kelime-i tay-yibenin sadece lafzına iman yetmeyecektir. Bu kelimeye öyle bir ina-nılmalı ki bunun dışında hiçbir iman, hiçbir düşünce kalbe girme-melidir. Şimdi acaba şu anda bizler böyle miyiz? Acaba bu kelimeyi dilleriyle söyleyen müslümanların boyunları Allah'tan başkalarının ö-nünde eğilmiyor mu? Acaba sadece Allah'ı dinleriz diyen müslüman-lar şu anda Allah'tan başkalarının yasalarını uygulamıyorlar mı? Aca-ba müslümanlar Allah'tan başkalarından korkmuyorlar mı? Allah'tan başkalarına güven bağlamıyorlar mı? Allah'tan başkalarını Rezzak makamında görmüyorlar mı? İkinci üçüncü derecede inandıkları Rez-zaklarının gazabına uğramamak için maaşım kesilir endişesiyle Al-lah'a kulluklarında geri adım atmıyorlar mı? Rabbimiz Allah'tır dedik-leri halde Allah'tan başkalarının hüküm ve kanunlarına uymuyorlar mı? Kendi menfaatleri için hakkın hükümlerini çiğnemiyorlar mı? Şim-di bu durumda ne hakkımız var büyüyüp gelişmeye? Hayatımız bu kelimeye uymuyor ki. Şimdi böyle bir hayatın içindeyken Müslüman-lıklarının farkında olmayan kimi zavallılar Allah'ın dediği olmayınca -Allah affetsin- Allah'ın doğru

söylemediğini, yanlış bir yol tarif ettiğini iddia etmeye çalışıyorlar. Kendi durumlarını düzeltip söyledikleri ke-limeye lâyık hale gelecekleri yerde Allah'a iftira etmeye çalışıyorlar.

Sorulan soruya binâen bir de kelime-i habise taraftarlarına bakalım. Acaba sanıldığı gibi gerçekten onlar refah ve huzur içinde midirler? Acaba gerçekten bu kâfirler ve müşrikler bize göre daha iyi bir durumda mıdırlar? Bu tamamen yanlıştır. Tarih boyunca kâfir ve müşrikler hiçbir zaman mutlu olmamıştır. Siz acaba parayı, serveti, lüksü, keyf ve eğlenceyi refah ve saadet unsuru mu sayıyorsunuz? Acaba bir de bu adamların kalplerini sorsanız. Onların kalpleri, evleri, yurtları, hayatları cehennemdir. Belki dış görünüşleri itibariyle dünyayı hedefledikleri için dünyada gerçekten erişemedikleri bir şey yok gibi, ama nihâyet kendi elleriyle dünyalarını da bozmuşlar, mekânik bir hayata gelmişler, robotlaşmışlar, duyguları bitmiştir. Hisleri, hareketleri kaybolmuştur. Sevmek, sevilmek, ağlamak, gülmek gibi insani duyguları, fedâkârlık, cefakârlık gibi duyguları tükenmiştir. Yedirme, içirme, infak ve akrabalık bağları, karılık, kocalık bağları, babalık, oğulluk bağları bitmiştir. Her şeyleri bitmiştir. Böyle bir hayatın içinde tüm dünya onların olsa ne olacak ki? Şu anda aslında cehennemi yaşıyorlar, ama böyle bir hayat da onlara süslü geliyor. Bunu hayat zannediyorlar.

Yaşadıkları hayatları iç dünyalarında büyük ıstıraplar oluşturuyor, derin yaralar açıyor; ama bunu sanki fevkalâde güzel bir şeymiş gibi süslü görmeye çalışıyorlar ve her biri de bunu ortaya koymaktan hiç de sıkıntı duymuyorlar, çok rahat bir şekilde birbirlerini aşağıya indirebiliyorlar, çok rahat bir şekilde birbirlerini atlatabiliyorlar, rezil rüsva bir hayatı birlikte yaşıyorlar. Meselâ bir adam cadde ortasında herkesin gözleri önünde açlıktan ölüp gitse, necisin diye sormuyor, ama yine de bu hayat kendilerine süslü gösteriliyor. İşte böyle tüm gördükleri, oldum olası bir dünya hayatları var, yaşasınlar baka-lım; zaten bu adamların hepsi de cehenneme gidecekler. Tümüyle sefaleti yaşıyorlar, ölür ölmez de cehenneme gidecekler, kendilerini büyük bir azabın içinde bulacaklar.

Efendim bunların zirveye çıkmış teknolojilerini, sanayilerini, sosyal yaşantılarını, hukuklarını eğitimlerini, yollarını köprülerini takdir etmek gerekir, Alman bilmem ne buluşunu takdir etmek lazımdır, İsviçre'nin hukukunu takdir etmemiz lazım, Amerika'nın savaş bilmem nesini takdir etmemiz lazımdır gibi hepimizin kalbine yerleşen ufak tefek duyguları, aşağılık komplekslerini ısrarla bitirmek zorundayız. Bilmeliyiz ki yeryüzünde kâfirlere imreneceğimiz hiçbir

şeyleri yoktur. Güvenebileceğimiz hiçbir hareketleri yoktur, hiçbir karakterleri yoktur. Gerçekten onlar dünyanın en rezil ve en sefil mahluklarıdır. İntihar nispetlerine bakın, boşanma nispetlerine bakın, bulaşıcı hastalıkların nispetlerine bakın, o gördüğünüz muhteşem şehirlerde yüz binlerce insan bin bir çeşit belâ ve musibetlerin içinde kıvranmaktadır. Şimdi siz buna huzur mu diyorsunuz?

27. "Allah inananları, dünya hayatında ve âhirette sağlam bir söz üzerinde tutar; zalimleri de saptırır. Allah dilediğini yapar."

Allah mü'minleri hem dünya hayatında, hem de âhiret hayatında sağlam bir sözle tespit eder. Onların kalplerini sağlamlaştırır, ayaklarını sağlamlaştırır. O güzel sözle, o kelime-i tevhid ile, o inançla onları sağlama alır, hayatlarını düzene koyar. Dünyadaki hayatları kabullendikleri o güzel sözle, kökü ta derinliklerde olan, dalları da se-malara yükselen bu güzel söz mü'minlerin hem dünyada, hem de âhi-rette sebatlarına, hayatlarında istikrarlarına, dünyada mutlu ve dengeli bir yaşantıya, âhirette de cennete ulaşmalarına sebep olur. Allah böyle bir yöne döndürür onları. Hem dünyada hem de âhirette Rab-bimiz bu sözü söyleyen, bu söze iman eden ve hayatlarını bu söze uygun yaşayan mü'minlerin bu imanlarını koruma altına alır ve sağlamlaştırır onları. Zalimleri de saptırır Allah. Çünkü O Allah'ın dilediğini yapma gücü vardır. Hiç kimse O'na engel olamaz.

28,29. "Allah'ın verdiği nîmeti nankörlükle karşılayanları ve milletlerini helâk olacakları yere, yaslanacakları cehenneme götürülenleri görmüyor musun? Ne kötü bir duraktır."

Görmedin mi? Bilmiyor musun? Şu insanlar ki Allah'ın nîmet-lerini küfrettiler. Allah'ın nîmetlerini küfürle değiştirdiler. Allah'ın nîmetlerine karşı nankörce bir tavır sergilediler. Kendilerine bu nîmetleri yağdıran Rablerine kul olacakları yerde, O'na teşekkür edecekleri yerde küfrettiler. Milletlerini, kavimlerini, toplumlarını yıkıma ve yaslanacakları, varıp dolacakları cehenneme götürdüler. Kendileri cehenneme gittikleri gibi, çevrelerini, toplumlarını, çoluk çocuklarını da cehenneme götürdüler.

Şimdi kim kârda kim zararda? Kendileri kâfir oldukları gibi insanları da kâfir yaptılar. Şimdi kim kârlı kim zararlı? Hür iradeleriyle tercihlerini Allah'a imandan, kelime-i tevhidi tercihten yana kullanan ve Allah'ın da hem bu dünyada hem de âhirette sağlamlaştırdığı müs-lümanlar mı kârlıdır, yoksa küfrü tercih ederek hem kendi yurtlarını, hem de kavimlerinin kabilelerinin yurtlarını

helâk yurduna çeviren bu kâfirler mi karlıdır? Adamlar hem dünya yurtlarını hem de âhiret yurtlarını cehenneme çevirmişlerdir. Yarın varıp yaslanacakları cehennem ne kötü bir karar yeridir?

30. "Allah'ın yolundan sapıtmak için O'na eşler koşmuşlardı. De ki: "Yaşayın bakalım, hiç şüphesiz varacağınız yer ateş olacaktır."

Bunun sebebi neydi? Yâni Allah nîmet vermiş, onlarsa nîmet sahibini inkâr etmişler. Nîmet sahibine karşı nankörce bir tavır sergilemişler. Sebep ne? Niye böyle davranmışlar bu adamlar? Allah yolundan sapmak ve saptırmak için Allah'a eşler, nidler, ortaklar, şerikler koştular. Allah'ın yetkilerini sınırladılar, Allah'a yetki sınırlaması getirdiler. Hayatı Allah verdiği halde, nîmeti Allah verdiği halde, gücü, saltanatı Allah verdiği halde, havayı, suyu, ekmeği Allah verdiği halde bu insanların nîmetlerin sahibini bilemediler. Tüm bu nîmetleri Allah'tan bilmediler de başkalarından bildiler. Hayatı başka biri verdi dediler, ona şükrettiler. Ekmeği, elmayı, armudu başka biri verdi dediler, ona şükrettiler. Gözü, kulağı başkası verdi dediler, ona hamd ettiler, ona kulluk ettiler. Böylece Allah'a kulluğu aza indirdiler. Allah berisinde başkalarına da kulluk ettiler, başkalarını da dinlediler, başkalarını da yetkili görüp onları da razı etmeye çalıştılar.

Namazda Allah'a şükrettiler, ama hukuk konusunda başkalarına hamd ettiler. Oruçta Allah'a hamd ettiler ama kılık kıyafet konusunda başkalarına hamd ettiler. İşte bundan dolayı Allah da onların yurtlarını helâk etti.

De ki onlara peygamberim, haydi faydalanın biraz bakalım. Haydi her şeyinizi kendisine borçlu olduğunuz Rabbinize ortak koştunuz. O'nun yetkilerini başkalarına verdiniz. O'nu hayatınıza karıştırmadınız. Sadece O'na kulluk etmediniz. Sadece O'nu dinlemediniz. Zalim oldunuz. Zulmettiniz. Haydi biraz faydalanın bakalım. Keyfinize bakın bakalım. Yaşayın şu dünyada biraz bakalım. Ama unutmayın ki çok az bir zaman içinde faydalanacaksınız. Unutmayın ki azıcık bir faydalanmanın sonunda varacağınız, gideceğiniz yer cehennemdir.

Yâni gerçekten şu insan kadar nankör biri düşünülebilir mi? Hiçbir varlık Allah'a bu kadar kötü, bu kadar nankör davranamaz. Göklerdeki ve yerlerdeki bütün varlıklar iradeli olan şu insan cinsi hariç hepsi Allah'ı tesbih ederler, hepsi Allah'ı yüceltirler, Allah'a kulluk ederler. Hiçbirisi Allah'ın dediğinden dışarı

çıkmaz. Ama şu nankör insan halbuki Rabbine şükreden, Rabbini hamdeden, Rabbini dinleyip O'nun istediği hayatı yaşayan bir kul olsa, şükreden olsa çok yüce olacak, çok şerefli olacakken öyle sefil bir hayatın içine düşüyor ki nankörlüğüyle kendi kendini alçalttıkça alçaltıyor.

Hiç düşünmüyor nîmet sahibini. Halbuki tüm dünya senin olsa, ama onları yiyecek şu ağzı vermeyiverse Allah ne yapacak bu zavallı? Kimden alacak bu ağzı? Nereden bulacak onu? Şu dudaklarımızı, şu dilimizi alıverse Allah ne yapar bu zavallı insan? Şu aklı alıverse, vermeyiverse ne yaparız? Kime gideriz? Kim verebilir bunları bize? İşte şu anda gözleri olmayanlar, kulakları olmayanlar, aklı olmayanlar var. Ne yapabiliyorlar? Kime gidebiliyorlar? Rabbinizi tanımanız için illa bunların alınmasını mı bekliyorsunuz? Ama gelin görün ki bütün bunlara rağmen şu nankör insan tüm bu nîmetlerin sahibi olan Allah'ı bırakıyor da, O'nun dinini, Onun kitabını bir kenara bırakıyor da kendi kendilerine oluşturdukları tanrılar peşinde gidiyor. Başka başka dinler, başka başka hayat tarzları, başka başka kitaplar, peygamberler, önderler oluşturup onlar kaynaklı bir hayat yaşıyorlar.

31. "Ey Muhammed! İnanan kullarıma söyle, namazı kılsınlar; alış veriş ve dostluğun olmayacağı günün gelmesinden önce, kendilerine verdiğimiz rızktan açık ve gizli sarf etsinler."

De ki iman eden kullarıma ey peygamberim. İman etmeyenlerin cehennemin dibine kadar yolları var. Sen iman eden kullarıma söyle. Allah zorla herkesi mü'min yapacak değildir. Zaten kimsenin imanına da ihtiyacı yoktur. İman eden kullarıma şükrü icra etmeleri için de ki: Namazı ikâme etsinler. Namazı ayağa kaldırsınlar. Doğru dürüst hayatlarını düzenleyecek, hayatlarına etkili olacak bir namaz kılsınlar. Hayatlarına hakim olacak bir namaz kılsınlar. Tüm hayatlarında, almalarında vermelerinde, sevmelerinde küsmelerinde, kazanmalarında harcamalarında, giyimlerinde kuşamlarında, ekonomilerinde, siyasetlerinde, savaşlarında barışlarında aynen namazdaki gibi Allah huzurunda olduklarının bilincine ersinler.

Bizim kendilerine verdiğimiz rızklardan da gizli ve açık infak etsinler. Mallarında, hayatlarında, bilgilerinde, zamanlarında ve sahip oldukları her şeyde Bizi söz sahibi bilerek onları kardeşleriyle paylaşma kavgası içine girsinler. Versinler, ulaştırsınlar, paylaşsınlar kar-deşleriyle. Çünkü veren Biziz ve Biz takdir ediyoruz ki o verdiklerimiz sadece sizin değil, onda başkalarının da hakkı vardır. Veren bilsin ki verdiklerine kendi malından, kendi imkânlarından

vermiyor. Allah'ın malından, Allah'ın verdiklerinden veriyor. Veren bilsin ki, fakirin hakkı olanı veriyor.

Evet söyle ey peygamberim o iman eden kullarıma ki namaz kılarak bedenlerinde Benim söz sahibi olduğumu ortaya koysunlar, infak ederek de mallarında Benim söz sahibi olduğumu ortaya koy-sunlar diyor Rabbimiz. İnfakta bulunsunlar bir gün gelmezden önce ki, o gün geldiği zaman ne alışveriş var ne de dostluk vardır. O gün ne fidye var ne de şefaat vardır. Alışverişin ve dostluğun, fidyenin ve şefaatin olmadığı bir gün gelmezden önce vereceğinizi verin, yapacağınızı yapın ve kendinizi kurtarın. O gün artık namaz kılayım desem geçmiştir. O gün artık infak edip de Rabbimi razı edeyim desen faydası yoktur. Yapacaksan bugün yap.

Unutmayalım ki bugün yarım hurmayla da olsa kendimizi ateşten koruma imkânımız vardır. Bu imkân şu anda elimizdedir. Ama yarın tüm dünya sizin olsa hiçbir işe yaramayacaktır.

Tüm dünyayı fidye olarak verseniz de kabul edilmeyecektir. Kimin malını kime vereceksiniz de? Evet bugün yarım hurmanın yaptığını yarın dünya kadar altın yapmayacaktır.

Öyleyse aklımızı başımıza alalım. Gelin yarım hurmayla ken-dimizi ateşten korumanın hesabını iyi yapalım. Dünyalar kadar altın kazanma peşinde bir hayat yaşamadan yana olmayalım. Bize fay-dası olmayan şeyleri kazanmanın yolunda bir ömür tüketmeyelim. Unutmayalım ki yarım hurmayla da olsa Allah yolunda yaşayacağı-mız bir hayat ve infaklarımız bizi kurtaracaktır.

Ama maalesef bu insanlar Allah'ın bu âyetlerini bilmiyorlar. Allah'ın kitabından uzak bir hayat yaşadıkları için yarın kendilerine hiçbir fayda sağlamayacak şeylerin peşine düşüyorlar. Neye yarar da bunlar? En güzel evlere sahip olmuşsun. İnsanların alın terlerini sömürerek atlara, arabalara sahip olmuşsun. Yüzlerce insanın yiyebileceğini yalnız başına sen sofrana koymuşsun. Yüzlerce insanın oturabileceği eve yalnız başına sen oturmuşsun. Unutmayasın ki bunların vebali bir gün çok acı olacaktır. İnsanların ceplerindeki yarım ekmek

parasına bile göz dikip onu da cebine aşırmanın planlarını yapmışsın. İnsanların ihtiyacı olmayan üretimlerini reklamlarla ihtiyaçmış gibi gösterip onları sömürmüşsün. Tüm dünyaya da sahip olsan unutma ki bunlar yarın seni ateşten koruyamayacaktır.

Öyleyse gel aklını başına al. Allah şu anda sana ne vermişse ona kanaat edip, bunları sana lütfeden Rabbinin kitabı ve Resûlünün Sünnetiyle beraber olup o doğrultuda bir hayat yaşamaya yönel. Aksi takdirde bir gün gelecek ki para yok, pul yol, fidye yok, şefaat yok, kimsenin kimseye bir faydası yok. Allah'ın izni olmadan kimsenin kim-seye bir faydası yok. İşte o gün gelmezden önce gelin namazı ikâme edelim ve Allah'ın verdiklerinden Allah kullarına infak edelim.

32,33. "Gökleri ve yeri yaratan, yukarıdan indirdiği su ile size rızık olarak ürünler yetiştiren, emri gereğince denizde yüzmek üzere gemileri, nehirleri, belli yörüngelerinde yürüyen ay ve güneşi, geceyle gündüzü sizin buyruğunuza veren Allah'tır."

Allah'tır gökleri ve yeri yaratan. Allah'tır göklerin ve yerin sahibi. Ve gökyüzünden suyu indiren. Ve o suyla sizin için yerden rızık çıkaran da O'dur. Sizi doyuran da O'dur. Ve sizin için kendi emriyle denizlerde yüzen gemileri var eden, onların yasasını koyan, onları sizin emrinize âmâde kılan da O'dur. Nehirleri yaratan ve sizin için peş peşe giden güneşi ve ayı yaratan, geceyi ve gündüzü sizin emrinize âmâde kılan da O'dur.

34. Kendisinden isteyebileceğiniz her şeyi size vermiştir. Allah'ın nîmetlerini sayacak olsanız bitiremezsiniz. Doğrusu insan pek zalim ve çok nankördür."

İstediğiniz her şeyi size veren de O'dur. Eğer Rabbinizin nîmetlerini tek tek saymaya kalksanız sayamazsınız, bitirip tüketemezsiniz. İnsan zalimdir, insan nankördür.

Evet Rabbimizin üzerimizde o kadar çok nîmeti var ki bunların hangi birini sayabileceğiz? Hayat nîmeti, varlık nîmeti, vahiy nîmeti, kitap nîmeti, peygamber nîmeti, hidâyet nîmeti, dış dünyamızdaki nîmetleri. Bırakın onları bizler vücudumuzdaki nîmetlerini bile sayamayız. Bedenimizdeki nîmetleri, göklerdeki nîmetleri, denizlerdeki nîmetleri, karalardaki nîmetleri sayılamayacak

kadar çoktur Rabbimizin.

Ama tüm bu nîmetlerin sahibine karşı gerçekten insan çok zalim ve nankördür. İnsanlar Allah'ın nîmetlerini biliyorlar, nîmetlerin sahibi olarak Allah'ı tanıyorlar ama inkâr ediyorlar, nankörlük yapı-yorlar, zalimce bir tavır takınıyorlar. Gerçekten çok tuhaf bir şey. Nî-met sahibi olarak Allah'ı bilecekler, tanıyacaklar, tüm bu nîmetlere muhtaç olduklarını anlayacaklar, gözlerini ne tarafa çevirirlerse hep Allah'ın nimetleriyle yüz yüze gelecekler ve de üstelik Allah'ın elçileri kendilerine gelip açık ve net bir şekilde tüm bu nîmetlerin Allah'tan olduğunu haber verecek, kendilerine apaçık Allah'ın âyetlerini okuyacaklar ve bu insanlar her şeyi bile bile yine de inkâr edecekler, örtecekler, örtbas edecekler. Bu nasıl bir iştir? anlamak gerçekten mümkün değildir. Yâni bu insanlar kendi aleyhlerine böyle bir kararı nasıl verebiliyorlar? Böyle nankörce bir tavrı nasıl takınabiliyorlar? Anlamak mümkün değildir.

35. "İbrahim şöyle demişti: "Rabbim! Bu şehri güvenli kıl; beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut."

Hatırlayın hani İbrahim (a.s)şöyle demişti: Ey Rabbim, şu beldeyi emin bir belde kıl. Emin bir elçi, güvenilir bir peygamber Allah'a dua ediyor. Şu beldeyi, şu Mekke'yi emin kıl, emniyette kıl. Evet İbrahim (a.s) in Rabbinden emniyette kılmasını istediği belde emin belde olan, emin yurt olan kutsal yurt Mekke'dir. Ya Rabbi bu beldeyi emniyette kıl. Halkını güvenli kıl.

Ve ey Rabbim, beni ve oğullarımı da putçuluktan, putperestlikten, putlara kulluktan uzaklaştır, uzak kıl. Yıllar sonra atamızın dua dua yalvardığı, takva üzere bina ettiği O Beytullah, O Allah evi putlarla doldurulacak. İbrahim'in yolunda ve dininde olduklarını iddia eden insanlar o kutsal beldede putlar egemenliğinde bir hayat yaşayacaklar. Ve bir gün İbrahim (a.s) in torunlarından dünyaya gelecek olan Muhammed (a.s) o putların hiçbir anlam ifade etmediklerini ilân edecek. O bölge insanlarını tek Rabbin, tek İlâhın Allah olduğu gerçeğine çağıracak. Mekkeli müşrikler de biz İbrahim'in dinindeyiz, biz İbrahim'in yolundayız diyerek Ona karşı bir savaş verecekler. Allah peygamberine âyetler indirecek, Allah peygamberine İbrahim (a.s)'ı gündem yapacak, Onun dinini, Onun yolunu tanıtacak ve Onun hiç de o müşriklerin dedikleri gibi olmadığını ortaya koyacak. İşte burada duası gündeme getiriliyor. Ne diyor İbrahim (a.s)? Ya Rabbi beni ve oğullarımı putlara ibadetten uzak kıl.

Şimdi sizler ey Mekkeliler ve ey şu anda da İbrahim (a.s) in yolunda

olduklarını iddia eden insanlar işte İbrahim (a.s) in yolu ve dini. Sizler nasıl İbrahim (a.s) in dinini, Onun yolunu bırakır da kendi yonttuğunuz, kendi diktiğiniz, kendi hevâ ve heveslerinizle oluşturduğunuz putlara, sistemlere, tanrılara tapınırsınız? Sonra da nasıl olur da hâlâ İbrahim (a.s) in yolunda ve dininde olduğunuzu iddia eder-siniz? Kim inanır buna?
36. "Rabbim! O putlar çok insanları saptırdı; bana uyan bendendir, bana kaşı gelen kimseyi sana bırakırım; Sen bağışlarsın merhamet edersin."

Ey Rabbim, bu putlar, bu zalimler, bu kâfirler insanların pek çoğunu saptırdılar. Kim bana tabi olursa o bendendir. Kim de bana isyan ederse ben onu Sana havale ederim ya Rabbi. Çünkü sen Ğa-fûr ve Rahîmsin. Onların durumlarını en iyi bilen Sensin ya Rabbi. Sen onlara karşı merhametlisin, Sen onların Rabbisin, sahibisin ya Rabbi. Onlar Senin kulların. Bu insanlar bilmiyorlar. Bu insanlar ca-hiller. Bu insanlar seni ve elçini tanımıyorlar. Hayatın, ölümün, ölüm ötesi hesabın, kitabın farkında değiller. Kendilerini saptırdıkları gibi başkalarını da saptırıyorlar. Kendilerini ataşe attıkları gibi başkalarını da atmaya çalışıyorlar. Ya Rabbi onlar içinde bana tabi olanlar, beni kulluk örneği bilenler, benim gibi bir hayat yaşamaya çalışanlar muhakkak ki bendendir, onları koru, onlara yardım edip cennete giden yola ilet.

Ama onlardan kim bana isyan ederse, kim benim yoluma, benim örnekliğime teslim olmazsa sen onlara merhamet et ya Rabbi. Onlara da hidâyetini nasip et ya Rabbi. Onlara doğru yolunu göster ya Rabbi.

Dikkat ediyor musunuz yasal örneğimizin duasına. Ne kadar hoş değil mi? Çünkü çok merhametliydi İbrahim (a.s). **Evvab**'tı, halimdi. Hiç kimsenin kâfir olarak bir hayat yaşayıp, kâfir olarak ölüp cehenneme gitmesini istemiyordu. Ama ne yapabilirdi ki Allah'ın elçisi? İnsanlar kendi hür iradeleriyle illa da cehennemi tercih etmişlerse ne gelirdi ki elinden? Neye gücü yetebilirdi ki? Babasının hidâyetine bile gücü yetmiyordu. Ve İbrahim (a.s) in duası devam ediyor.
37. "Rabbimiz! Ben çocuklarımdan kimini, namaz kılabilmeleri için senin kutsal evinin yanında, ziraata elverişsiz bir vadiye yerleştirdim. Rabbimiz! İnsanların gönüllerini onlara meylettir, şükretmeleri için onları ürünlerle rızıklandır."

Ey Rabbim, ben çocuklarımdan kimilerini Beyt-i Haramının yanında ekini olmayan bir vadide yerleştirdim. Oğul İsmail (a.s), ana Hacer anamız. Oğul

memede ve baba Hz. İbrahim (a.s) Kudüs civarında. Allah'ın emriyle Kudüs'ten bir hicret gerçekleşecek. Allah'ın emriyle İbrahim (a.s) hanımı Hacer'i ve kucağındaki oğlu İsmail'i daha sonra insanlığın kıblesi olan Kabe'nin inşa edileceği Mekke vadisine yerleştirecek. Alır hanımını ve oğlunu yanına Allah'ın elçisi ve getirir şimdiki Zemzem kuyusunun bulunduğu yere. Ve yanlarında biraz su ve yiyecekle birlikte bırakır oraya. Ve geri döner Allah'ın istediği gibi. Sorar en az kendisi kadar Allah'ın emirlerine teslim olan Hacer anamız: "Bizi bu ıssız çölün ortasında kime bırakıp gidiyorsun ey İbrahim?" "Bu kararı kendin mi verdin? Yoksa Allah mı emretti?" diye. Atamız der ki: "Ey Hacer, bunu Allah istedi". "Öyleyse git ey İbrahim, sana ihtiyacım yoktur, O istediyse bizi koruyacaktır. Haydi git Allah bize yeter" diyordu Hacer anamız. Ve İbrahim (a.s) oradan uzaklaşıp tepeleri aşınca işte bu duayı yapıyordu.

Ya Rabbi, ben çocuklarımdan bazısını susuz, ekinsiz, çorak bir çölün ortasına bıraktım. Namaz kılabilmeleri için, sana kulluğa yönelebilmeleri için bu ziraata elverişsiz vadide insanların gönüllerini onlara meylettir ya Rabbi. Şükretmeleri için onları çeşitli ve bol ürünlerle rızıklandır ya Rabbi. Öyle rızklar gönder ki o bölgeye, bunları sadece Senden bilsinler ve bu nîmetlerin sahibi olarak Sana kul olmak zorunda kalsınlar. Senden başkalarına asla izafe edilemeyecek nîmetlerin karşısında insanlar sadece sana şükretsinler, sadece Sana minnet etsinler ve sadece Seni dinlesinler.

Yığın yığın insanların kalplerini Rabbimiz o bölgeye meylettirdi. O kutsal beytinin etrafındaki insanları, ekin bitmez, susuz, ziraatsız bir çöl ortamında çok çeşitli rızklarıyla açlıktan doyurdu. Bu bölgeye gelmeden önceleri zaten aç insanlardı, bu bölge de onları doyuracak bir yapısal özelliğe sahip değildi ama Rabbimiz onları doyuruverdi. Rabbimiz tüm civar Arap ve Arap olmayan kabileleri onlara ülfet ettirip zenginleşmelerini sağlayıverdi.

Yine atamızın duaları sebebiyle Rabbimiz O beldeyi Belde-i Emin kılıverdi. Gökten ve yerden gelebilecek her türlü belâ ve musîbetlerden koruyuverdi. Çevrelerinde insanların birbirlerini yediği, zulümlerle, haksızlıklarla birbirlerini yok etmeye çalıştığı, birbirlerine hak tanımadıkları bir dünyada o beldeyi emniyetin, güvenliğin sembolü yapıverdi. İşte şu anda bile tüm dünya insanlığının kalbi Rabbimizin kutsal beytinin bulunduğu o belde için atmaktadır.

38. "Rabbimiz! Doğrusu Sen gizlediğimizi de, açığa vurduğumuzu da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah'tan gizli kalmaz."

Atamız İbrahim (a.s) in duası devam ediyor. Ya Rabbi şüphesiz Sen bizim içimizde saklı tuttuklarımızı da, açığa vurduklarımızı da, esrarımızı da aleniyetimizi de bilensin. İçimizi de, dışımızı da bilensin. Dilimizle söylediklerimizi de, içimizde taşıdığımız niyetlerimizi de bilen Sensin ya Rabbi. Sen bizim her halimizden haberdarsın. Göklerde ve yerde hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz. Göklerde olanı da, yerde olanı da, gönüllerde olanı da, yerin altında olanı da Allah bilir. Allah bilgisi tam olandır, bilgi kendisinden olandır ve O'nun bilgisinin dışında kalan hiçbir şey yoktur.

39. "Kocamışken, bana İsmail ve İshak'ı veren Allah'a hamd olsun. Doğrusu Rabbim duaları işitendir."

Hamd, övgü, senâ, yücelik Allah'a aittir ki, O, bana yaşlılık dö-nemimde İsmail ve İshak'ı armağan etmiştir. Doğrusu Rabbim duaları işiten ve gereği gibi icabet edendir.

Babasıyla, kavmiyle, zalim idarecilerle şanlı bir mücâdele veren, Allah'ın kendisinden istediği müslümanca bir hayatı sürdürebilmek için hicret üstüne hicrete çıkan atamız nihâyet çok ihtiyarlamıştı. 90-100 yaşına yaklaşmış, karısı Sâra annemiz de 70-80 yaşlarında, o da ihtiyarlamış bir durumdaydı. Ve üstelikte Sâra annemiz kısırdı. Ama Rabbimiz onu ödüllendirecekti. Rabbimiz o yaşta onlara melekleriyle iki oğul müjdeledi. Birisi Sâra annemizden İshak (a.s), diğeri de Hacer annemizden İsmail (a.s). Kitabımızın başka âyetlerinin beyanıyla birisi bilgin bir oğul, diğeri de halim bir oğul.

Evet atamız Böyle dilediğini yaratan, dilediğine hükmeden, olmazı olduran, hayat ve ölüm mahza kendisine ait olan Rabbimize hamd ediyor.
40,41. "Rabbim! Beni ve çocuklarımı namaz kılanlardan eyle. Rabbimiz dualarımı kabul buyur. Rabbimiz! Hesap görülecek günde, beni, anamı babamı ve inananları bağışla."

Ya Rabbi beni ve çocuklarımı namazı ikâme edenlerden, namazı ayağa kaldıranlardan, namazı hayata hakim kılanlardan, hayata özdeş bir namaz kılan, namaza özdeş bir hayat yaşayanlardan eyle. Namazla tüm bedeni Senin emrine verenlerden eyle. Namaza devam edenlerden eyle. Ya Rabbi dualarımızı kabul buyur. Biz sadece sana dua ederiz, halimizi sadece sana arz eder,

isteyeceklerimizi sadece Senden ister, sadece Seni yetkili biliriz. Sadece Sana sığınırız. Ya Rabbi hesap görülecek bir günde beni, anamı, babamı ve iman eden mü'minleri mağfiret edip bağışla.

Bu duayı her mü'min yapar. Ebeveyni kâfir olanlar da yaparlar bu duayı. Çünkü bu bir dua kalıbıdır. Buradaki ebeveynden kasıt Hz. Adem (a.s)'a kadar mü'min olan tüm ebeveynlerimizdir. İşte İbrahim (a.s) da bu manada bir duada, bir istiğfarda bulunuyordu Rabbimize.

Evet atamız İbrahim (a.s) in böyle bir duası var. Ya bu az ev-vel ifade ettiğimiz anlamda Hz. Adem atamızdan bu yana Allah dini-ne iman etmiş atalarını kastederek yapılmış bir duaydı. Yahut da bizzat kendi babası için yapılmış bir duaydı. Yâni ya Rabbi babam kâfirlerdendir, sapıklardandır. Ya Rabbi lütfunla ona doğru yolu göste-river, hidâyete ulaştırıp onun huysuzluklarını bitiriver anlamına bir duaydı.

Tabi daha sonra böyle kâfir bir kişi baba da olsa onun hak-kında dua edip istiğfarda bulunmanın caiz olmadığına dair Rabbi-mizin uyarısı gelince İbrahim (a.s)böyle bir duadan vazgeçtiğini anlı-yoruz. Kimi müfessirler de bunu şöyle yorumlamışlar: İbrahim (a.s) in müşrik olan babası hakkındaki bu istiğfarı babası hayatta iken, henüz dönme, tevbe etme fırsatı varken bağışlanma ile ilgili olduğunu, bağışlanmanın da imanla ilgili olduğunu bildiği için hayatta iken ya Rab-bi sen onun aklını başına getir de iman etmesini sağla, iman nîmetini ona bahşet şeklinde yorumlamışlar. Yâni henüz hayattaysa ona iman yolunu göster, hidâyet yolunu göster, gidişini değiştir diye dua etmek caizdir. Ama kâfir olarak, müşrik olarak öldüğü belli olduktan sonra artık böyle bir insan için dua etmek de, istiğfar etmek de caiz değildir.

42,43. "Sakın Allah'ı, zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma; gözlerin dışarı fırlayacağı bir güne kadar onları ertelemektedir. O gün başları kalkmış, gözleri kendilerine dönemeyecek şekilde sabit kalmış, gönülleri bomboş halde koşup duracaklardır."

Ey peygamberim, sakın Allah'ı zulmeden zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma. Şu anda onlar yaşayabiliyorlarsa, zulüm edebiliyorlarsa, müslümanları ezmeye çalışıyorlarsa, seninle savaşlarını sürdürebiliyorlarsa bilesin ki bütün bunlar Bizim verdiğimiz imkânlarla olmaktadır. Biz onlara mühlet veriyoruz. Gözlerin korku ve dehşetten dışarıya fırlayacağı bir gün gelinceye kadar Biz onlara imkân veriyoruz, erteliyoruz onları. O gün bir kere

geldi mi artık başları kalkmış, gözleri kendilerine dönmeyecek şekilde hayret ve dehşetten donakalmış ve kalpleri de bomboş olduğu halde koşuşup duracaklar.

Evet o gün kalpler korkak, ürkek ve bomboş ve gözler de donuktur, dona kalmıştır. Yâni kalplerinin işlevi, eylemi, fonksiyonu bitmiştir. Gördükleri manzaralar karşısında tavır alma, duygulanma, etkilenme özelliklerini kaybetmiştir kalpleri. Hiçbir tavır, hiçbir kararı yoktur kalplerinin. Dursam mı, yürüsem mi? Ağlasam mı, gülsem mi? Gelsem mi, gitsem mi? hiç bir kararları kalmamıştır kalplerinin. Ve gözler de zillet içinde donup kalmıştır, donakalmıştır. Korkuyla, inkârlarının hayal kırıklığıyla, sarsıntı ve yıkılmışlığıyla önüne düşmüştür.

Evet Rabbimiz buyuruyor ki peygamberim, sakın sen Bizi onlardan gafil zannetme, onların bizi atlattıklarını sanma. Biz şimdilik onlara fırsatlar veriyoruz, imkânlar tanıyoruz, ama unutmasınlar ki onların ipleri Bizim elimizdedir. Şu anda bu zalimler seni ve beraberindeki müslümanları yalnız, sahipsiz ve korumasız zannederek zalimce saldırılarda bulunuyorlar. Halbuki sizin safınızda Benim olduğumu unutuyorlar. Onlar benimle savaştıklarının farkında değiller. Halbuki Ben onlara fırsat veriyorum. Dünya istediklerinin tamamını onlara veriyorum da bu yüzden başarılı olduklarını, doğru yolda olduklarını zannediyorlar ve aldanıyorlar. Aslında onlara zaman ve fırsat veren benim. Ama bilesin ki ey peygamberim bir gün onların defterlerini düreceğim.

Evet işte Allah Mekke'de fırsat tanıdı onlara. Muhammed (a.s) karşısında Mekke kâfirlerine fırsat tanıdı Rabbimiz. Uhut'ta fırsat verdi. Mûsâ (a.s) karşısında Mısırda Firavun oğullarına yıllar yılı fırsat tanıdı, belki adam olurlar diye. Nuh (a.s) karşısında 950 yıl fırsat tanıdı kâfirlere, belki müslüman olurlar diye. Allah'ın kutlu elçileri karşısında her bir dönem kâfirleri günler, geceler, aylar, yıllar yaşayıp saltanat sürdüler. Allah dokunmadı onlara. Hemen helâk edivermedi. Ama sonuç ne oldu? Ne yaptı Allah onlara? Nereye gittiler? Hepsi de geberip Rablerinin huzuruna gitmediler mi? Şimdi kendilerini alçaltacak acıklı bir azabın içinde bağrışmıyorlar mı?

Peki onların öldürdükleri, onların işkence ettikleri, zulmettikleri müslümanlar ne oldular? Onlar nereye gittiler? Onlar da uğrunda şehadeti yudumladıkları Rablerinin cennetine gitmediler mi? Peki sonuçta kim kazançlı çıktı? Kimin hayatı kendisi için hayırlı olmuş? Kim kazanmış, kim kaybetmiş? Acaba bu kâfirlere verilen imkânlar, fırsatlar, galibiyetler onları Allah'ın

azabından kurtarabilmiş mi? O zaman kesinlikle bilsinler ki bu imkânlar, bu fırsatlar kendileri için hayırlı değildir.

44,45. "Ey Muhammed! İnsanları, kendilerine azabın geleceği gün ile uyar. Haksızlık edenler: "Rabbimiz! Bizi yakın bir süreye kadar ertele de çağrına gelelim, peygamberlere uyalım" derler. Siz daha önce, sonunuzun gelmeyeceğine yemin etmemiş miydiniz! Üstelik kendilerine yazık edenlerin yerlerinde oturdunuz. Onlara, yaptıklarımız da sizlere açıklanmıştı. Size misâller de vermiştik."

Ey peygamberim, sen insanları kendilerine azabın geleceği bir gün ile uyar. Kıyâmet günüyle uyar onları. O gün zalimler şöyle diyecekler: Ya Rabbi ne olur bizi yakın bir tarihe kadar ertele de Senin dâvetine gelelim. Senin çağrına icabet edelim. Senin peygamberine uyalım. Senin peygamberini örnek bilip ona tabi olalım. Ya Rabbi ne olur bize azıcık bir ömür versen de, ömrümüzü biraz uzatsan da Senin dinine tabi olup sâlih kullarından olsak. Önceki hayatımızdan, önceki günahlarımızdan uzaklaşıp senin istediğin gibi bir hayat yaşasak. Sana asla şirk koşmasak. Yapay tanrılar tanrıçalar edinmeyip, kendi hayat programımızı kendimiz belirlemeye kalkışmasak. Ya Rabbi bize biraz süre tanı da Senin gönderdiğin kitabını ve elçilerini örnek alalım. Hiç hatırını sormadığımız kitabına yönelelim, peygamberini örnek alalım.

Evet kitabımızın pek çok yerinde anlatıldığı gibi bunlar, bu zalimler pek çok kereler söyleyecekler bunları. Nice kereler pişman olup müslüman olmayı arzu edecekler, temenni edecekler. Ölürken isteyecekler bunu, kabirde isteyecekler, Mizanın başında isteyecekler, cehennemde isteyecekler. Her bir ortamda pişmanlık ortaya koyacaklar, ama bu pişmanlıkları, bu temennileri onlara hiçbir fayda vermeyecektir.

Bunlar kendi kendilerini bozuk para gibi harcamış kimselerdir. Tüm imkânlarını, fırsatlarını kötüye kullanıp mahvetmiş kimselerdir. Çünkü Rabbimiz bu dünyada onlara düşünüp gerçeği anlayabilecekleri, Rablerine kulluk yapabilecekleri kadar bir ömür vermişti. Onlara uyarıcılar, kitaplar ve elçiler göndermişti. Ama bunlar tüm bu uyarıcılara kulak tıkayarak zalimce bir tavır takınmışlardı. Kendilerini yaratıcılarına kulluk ortamından çıkararak, Allah'ın hakkını vermeyerek, kitaplarının hakkını vermeyerek, görsel ve işitsel âyetlerinin hakkını vermeyerek elçilerinin hakkını vermeyerek hem bunlara hem de kendi kendilerine zulmeden, kendilerini ateşe hazırlayan insanlardı. Allah'a,

kitaba, peygambere, bedenlerine, nefislerine, azalarına, gözlerine, kulaklarına zulmetmiş kimselerdir bunlar. Her şeye zulmetmiş, eşyayı Allah’ın istediği yerde kullanmayarak varlıklara zulmetmiş, ailelerine, toplumlarına karşı Allah’ın istediği şekilde davranmadıklarından, insanlara karşı Allah’ın belirlediği hukuku yerine getirmediklerinden zulmetmiş insanlardır bunlar.

Onların bu taleplerine karşılık bakın Rabbimiz buyuruyor ki: Ey zalimler, sizler daha önce sonunuzun gelmeyeceği konusunda, hayatınızın, mülkünüzün, saltanatınızın asla zeval bulmayacağı konusunda yemin etmemiş miydiniz? Hani kimse sizin önünüze geçemeyecekti? Hani kimse size karşı galip gelemeyecekti? Hani sizler ölmeyecektiniz? Ne oldu şimdi? Rabbinizin ölüm yasasıyla karşı karşıya gelince mi anladınız O’nun Rab olduğunu? Sizden önce yaşadıkları hayatla kendi kendilerini helâke sürükleyenlerin yerlerine oturdunuz. Halbuki Biz onların âkıbetlerini de size ayan beyan açıklamıştık. Size onlardan yeterli misaller de vermiştik, lâkin sizler hiç ibret almadınız.
46. “Şüphesiz onlar düzenlerini kurdular; oysa dağları yerinden oynatacak olsa bile, bu düzenleri hep Allah'ın elindeydi.”

Şüphesiz onlar büyük büyük tuzaklar kurdular. Halbuki on-ların kurdukları düzenler dağları yerinden oynatacak olsa bile hep Allah’ın elindeydi. Allah bir tek karşı tuzakla onların tüm tuzaklarını helâk edecek güçteydi.

Evet tarih boyunca kâfirler, zalimler, Allah’a ve dinine karşı, Allah’a ve elçilerine, Allah’a ve müslüman kullarına karşı hep savaş açtılar, hep düzen kurdular, hep komplo peşinde oldular. Kurdukları düzenlerle Allah’la başedebileceklerini sandılar. Allah’ın dinini, Allah’ın Peygamberini ve müslümanları yok edebileceklerini sandılar. Halbuki onların kurdukları düzenleri dağları yerinden oynatabilecek güçte olsa bile Allah’ın kurduğu tuzağın yanında ne işe yarayacaktı da? Elbette Allah’ın kurduğu tuzak geçerli olacak ve onlarınkiler hiçbir neticeye ulaşmayacaktı. Çünkü onları da, tuzaklarını da çepeçevre kuşatan Allah’tı. Yâni onların her şeylerine Allah muttali iken, ilmiyle Rabbimiz onları kuşatmışken, onlar Rabbimizin tuzaklarından gafildiler.

Öyleyse ey Mekke’nin kâfirleri, ey tüm dünyanın kâfirleri sanki önceki seleflerinizin başlarına gelenlerden haberiniz yokmuş gibi şu anda sizler de Allah’a, Allah’ın dinine, Allah’ın elçisine, Allah’ın mü’-min kullarına karşı tuzaklar kurmakla meşgulsünüz. Kime tuzak kurduğunuzun, kiminle savaşa tutuştuğunuzun farkında değilsiniz. Unutmayın ki tüm tuzaklar Allah’a aittir.

Tüm düzenleri bozmak Allah'a aittir. Tüm tuzaklarınız Allah'ın elindedir. Unutmayın ki Allah sizin tuzaklarınızın nereye kadar gideceğini bilmektedir. Allah tüm tuzaklarınızı bozacak, elçisini ve müslümanları sizden koruyacak, tüm komplolarınızı kendi aleyhinize çevirecek ve helâkinize sebep kılacaktır.
47,48. "Yerin başka bir yerle, göklerin de başka göklerle değiştirildiği, her şeye üstün gelen tek Allah'ın huzuruna çıktıkları günde, sakın Allah'ın peygamberlerine verdiği sözden cayacağını sanma; doğrusu Allah güçlüdür, öç alandır."

Sakın ha sakın Allah'ı peygamberine verdiği sözden dönen sanma. Peygamberini destekleyeceğini, peygamberini düşmanları karşısında galip getireceğini, peygamberine karşı gelenleri mutlaka helâk edeceğini vaadetmişti Allah. Peygamberin dinini, dâvâsını yeryüzünde egemen kılacağını vaadetmişti. Peygamberin dinini tüm dinlere, onun sistemini tüm sistemlere üstün getireceğini vaadetmişti. Sakın Allah'ın vaadinde hulf ettiğini sanmayın. Ey kâfirler, ey zalimler Allah'ın şu anda sizlere fırsat vermesine, helâklerinizi geciktirmesine bakarak sakın boş ümitlere kapılmayın. Unutmayın ki Allah önceki elçilerine de vaadettiklerinin tümünü gerçekleştirmiştir. Allah için vaadinden dönme gibi bir şey söz konusu değildir.

Yerin başka bir yere, göklerin de başka göklere dönüştürüldüğü gün onlar tek olan, Kahhâr olan Allah'ın huzuruna çıkarılacaklar. Tüm yapıp ettiklerinin faturasını ödemek üzere Rablerinin mahkemesine çıkarılacaklar. Allah'ın hesabından kaçıp kurtulacaklarını sanmasınlar onlar.
49,51. "O gün, suçluları zincirlere vurulmuş olarak görürsün. Gömlekleri katrandan olacak, yüzleri ateş bürüyecektir. Bu, Allah herkese yaptığının karşılığını vereceği için böyledir. Doğrusu Allah hesabı çabuk görür."

Evet o gün mücrimleri, suçluları zincirlere vurulmuş olarak görürsün. Suçlular cehennemde zaten ne mümkün kaçsınlar da, ama yine de zincirlere vurulacaklar. Ellerinde, ayaklarında, boyunlarında zincirler, tasmalar, prangalar, bukağılar, lâleler vurulacaktır. Her tarafları ateşin içinde tasmalarla, prangalarla, bukağılar ve zincirlerle bağlanıp kelepçelenecektir. Zaten ateşin içindeler, zaten kaçıp kurtulmaları mümkün değildir de, ama bir de böyle bağlanacaklarmış anlıyoruz. Gömlekleri de katrandandır onların. Eritilmiş bakır giydirilecek onlara. Yüzlerini de ateş bürümüştür. Bu Allah'ın herkese yapıp ettiklerinin karşılığını tastamam vermesi içindir. Allah kimseye haksızlık etmez. Kim ne yapmışsa, kim nasıl bir hayat yaşamışsa tastamam onun karşılığını görecektir.

Doğrusu Allah hesabı çabuk görendir, defteri çabuk dürendir.

52. "Bu Kur'an, onunla uyarılsınlar ve tek bir İlâh bu-lunduğunu bilsinler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye insanlara tebliğ edilmiştir."

İşte bu Kur'an insanlar onunla uyarılsınlar, onunla ayıktırıl-sınlar diye ve göklerde ve yerde egemen tek bir İlâh olduğunu, O'n-dan başka söz sahibi, O'ndan başka yetkili olmadığını bilsinler diye tebliğ edilmiştir. Akıl sahipleri, akıllarını kullananlar bu kitapla yol bulsunlar, bu kitapla öğüt alsınlar, bu kitabı tezkire yapsınlar, bu kitabın âyetlerini hafızalarına kazısınlar, ellerinden dillerinden, gönüllerinden düşürmesinler, bu kitabı harita bilsinler, pusula bilsinler ve tüm hayatlarını bu kitapla düzenlesinler diye tebliğ edilmiştir. Bu kitap rehberliğinde bir hayat yaşayarak dünyalarını da, âhiretlerini de güzelleştirsinler diye gönderilmiştir bu kitap. Öyleyse sürekli kitap rehberliğinde bir hayat yaşayarak hem bu dünyamızı, hem de âhiretimizi kurtaralım inşallah. Rabbim yardımcımız olsun. Vel hamdü lillâhi Rabbil âlemîn.

- 15 -

HİCR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 15, nüzûl sıralamasına göre 54, ikinci miûn grubunun ilk sûresi olan Hicr sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 99 dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını 80. âyetten almış Mekke'de kavminin Resûlullah efendimizin mesajını kabule yanaşmadıkları, hattâ yalanlama, dışlama, alay ve işkencelerini artırdıkları bir dönemde nâzil olmuştur. Onların bu tavırlarından ötürü Resûlullah Efendimizin çok üzüldüğü, yorgun düştüğü ve Rabbimizin bu sûrede onu teselli ettiğini görüyoruz. Sûre şu iki ana konu etrafında oluşmaktadır:

1- Resûlullah Efendimizin dâvetini reddeden, reddetmenin de ötesinde

onun tebliğinin önünü tıkayabilmek için var güçleriyle saldırıya geçen müşrikler uyarılmaktadır.

2- Onların bu insanlık dışı tavırlarına karşı peygamber efendimiz teselli edilmektedir. Peygamberim, bu adamlar senin mesajına kulak vermiyorlar diye sakın üzülme, cesaretini, ümidini kaybetme. Onlar yakında; keşke bizler de müslüman olsaydık diye temennide bulunacaklar. Unutma ki, ilk defa sen değilsin yalanlanan. Senden önceki elçilerimiz de aynı şekilde karşılanmışlardır. Sen sabret ve görevini yerine getir. Benim onlara ne yapacağımı yakında göreceksin buyrulmaktadır. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım inşallah.

Rabbimiz bu sûresinde de sözlerine Huruf-ı Mukatta âyetiyle başlıyor:
1,2. "Elif, Lâm, Ra. Bunlar Kitabın ve apaçık olan Kur'-an'ın âyetleridir. İnkâr edenler, keşke müslüman olsaydık temennisinde bulunacaklardır."

İşte bunlar, bu âyetler, bu Allah sözleri, kitabın ve apaçık olan Kur'an'ın âyetleridir. İşte bu âyetler Rabbiniz tarafından rahmet kapısı olarak size indirilen, size açılan apaçık, net bilgilerdir. Kapalılığı olmayan, herkesin anlayabileceği âyetlerdir. Her şeyi bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan, geçmişi ve geleceği bilen, geçmiştekilerin yapmamaları gerekirken neleri yaptıklarını, yapmaları gerekirken de neleri yapmadıklarını bilen, şu anda bizlerin neleri yapmamız, neleri yapmamamız konusunda bilgisi tam olan dünyanın ve âhiretin sahibi olan Allah'ın yasalarıdır bunlar. Rabbimiz rahmeti gereği bu âyetlerini, bu bilgilerini bize açıyor, bizi kendi bilgileriyle bilgilendiriyor ki yaşadığımız bu hayatı müslümanca değerlendirebilelim, imtihanı kazanabilelim ve yarın Rabbimizin huzuruna pişmanlık içinde çıkmayalım. Bize sonsuz merhametinden dolayı işte Rabbimiz bu âyetlerini bize gönderiyor.

Bu apaçık âyetinin sonunda da diyor ki Rabbimiz: Siz bilirsiniz. İsterseniz size açtığım bu rahmet kapılarından istifade etmeyin. İsterseniz bu kitabın âyetlerini örtüp bir hayat yaşayın. Ama unutmayın ki kâfirler nice kereler müslüman olmayı temenni edip isteyecekler. Dünyada yaşadıkları bu hayatın bitiminde Rablerinin ölüm yasasına boyun büküp teslim olurlarken, melekler Allah'ın kendilerinde emaneti olan canlarını almaya geldiklerinde bütün çıplaklığıyla gerçeği anlayıp teslimiyet gösterecekler. Tamam, biz teslim olduk. Biz müslüman olduk diyecekler. Ama geçmiş olsun artık. Ölürken ortaya koydukları bu teslimiyetlerinin onlara hiç bir faydası olmayacaktır. Sonra yine

mezara girdikleri anda teslimiyet arz edecekler. Biz teslim olduk Rabbimizin kitabına. Biz teslim olduk Rabbimizin yasalarına. Biz müslüman olduk diyecekler. Hesap kitap dönemi kabirlerinden yeniden dirildikleri zaman yine teslim olacaklar. Mahşerde teslimiyette bulunacaklar.

Evet ebedî azap mahalleri olan cehenneme yuvarlandıkların-da yine müslüman olmayı dileyecekler. Ya Rabbi, ne olur bizi dünyada bir daha geri çevir de müslüman olalım. Âyetlerini dilimizden düşürmeyelim. Âyetlerin istikâmetinde sâlih ameller işleyelim. Müslümanlardan olalım diyecekler. Ama artık geçmişler olsun. Bunu bu dünyada diyeceklerdi, bu dünyada müslüman olacaklar, müslüman-ca bir hayat yaşayacaklardı.

Bize merhametinden dolayı Rabbimiz yarın olacakları bugünden haber veriyor. Bize karşı rahmeti geleceği gözlerimizin önüne seriyor. Ve diyor ki: Ey insanlar! Ey kullarım! Gelin akıllarınızı başlarınıza alın! Gelin yarın pişmanlık duyacağınız bir hayatı bugünden yaşamayın! Yarın eyvah diyeceksiniz. Yarın pişman olacaksınız. Keşke müslüman olsaydım. Keşke Rabbimin çağrısına kulak verseydim. Keşke Rabbimin kitabına, Rabbimin elçisine teslim olup müslümanca bir hayat yaşamış olsaydım diyeceksiniz. Ben size bütün bunları bu dünyada anlatıyorum. Gelin bunları bugün dinleyin. Değilse yarın hiç bir itiraz hakkınız kalmayacak buyuruyor.

3. "Bırak onları yesinler, zevk alsınlar; ümit onları avundursun; ileride öğrenecekler."

Peygamberim, Rabbinin bu apaçık âyetlerini dinlemeyen, senin apaçık dâvetine icabet etmeyen bu zalimleri bırak, bu dünyada yiyip, içip eğlensinler. Bırak biraz demlensinler, faydalansınlar bakalım. Boş emeller peşine takılıp oyalansınlar bakalım. Allah vahyinden habersiz, Allah dininden habersiz kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde yaşadıkları bir dünya hayatının boşluğunda bocalayıp dursunlar. Yeme içme, giyim kuşam, at araba, çek senet, borç dert, güç saltanat, altın gümüş hesapları içine gömülüp âhiretten, hesaptan, kitaptan habersiz sarhoşça bir hayatın içine gömülüp kendilerini kaybetsinler. Onlar yakında bilecekler nasıl boş bir hayatın içinde olduklarını. Yaşadıkları bu boş hayatın kendilerini nereye götürdüğünü yakında anlayacaklar onlar. Bu hayatın boş bir hayat olmadığını, Allah'ın bu hayatı, bu varlığı laf olsun diye yaratmadığını, oyun eğlence olsun diye yaratmadığını yakında anlayacaklar.

4,5. "Yok ettiğimiz herhangi bir kasabanın elbette belli bir yazısı vardır. Hiç bir

ümmet kendi süresini öne de alamaz, geciktiremez de."

Biz hiçbir ülkeyi, hiçbir kenti, hiçbir karyeyi helâk etmedik ki onların belli bir yazısı, belli bir yazgısı, kaderi olmasın. İşte bakın tarihe. Bu kitabın sayfaları arasında bir gezinti yapın. Biz hiç bir kenti, hiçbir toplumu helâk etmedik ki o toplumun bir yasası olmasın. Bir helâk yasası olmasın. Hepsinin mutlaka bir ecel yasası olmasın. Hepsinin mutlaka bir eceli vardır ki Biz onu belli bir kitapta, Levh-i Mahfuz'da yazmışızdır. Biz onu bir kader olarak belirlemişizdir. Ve hiçbir toplumun, hiçbir ümmetin eceli öne alınmamıştır, geriye de bırakılmamış, tehir de edilmemiştir.

İşte Nuh (a.s)'dan buyana benimle savaşa tutuştukları için helâk edilmiş, helâk yasamın mahkumu olmuş tüm toplumlar gözünüzün önünde duruyor. Nuh kavmi, Âd kavmi, Semûd kavmi, Lût kavmi, Firavunlar, diğerleri, diğerleri. Ne oldular? Onlar Bizim kendileri için takdir ettiğimiz ecelin mahkumu olmadılar mı? Bitmediler mi? Şimdi Rabbinizin bu yasaları üzerinde derin derin düşünüp O'na teslim olmaya, müslüman olmaya, O'nun istediği gibi bir hayat yaşamaya yönelmek dururken niye başka şeylerin peşine düşüyorsunuz? Niye tarihi değerlendirip akıllarınızı başlarınıza almıyorsunuz. Niye Allah'tan, Allah'ın âyetlerinden, Allah'ın elçilerinden, Allah'ın hayat programından habersiz boş bir hayata talip oluyorsunuz. Niye Allah'ın size bir şeref, bir zikir, bir gündem, bir örnek olarak gönderdiği elçisiyle ilgi-lenmiyorsunuz? Niye onun gibi olmaya çalışmıyorsunuz? Niye ona karşı acımasız bir tavır takınıyorsunuz?
6,7. "Onlar: "Ey kendisine Kitap indirilen kimse! Sen mutlaka delisin. Doğrulardan isen melekleri bize getirsene" dediler."

Dediler ki ey kendisine şeref indirilen kişi. Ey kendisine gündem indirilen, hayat programı, zikir indirilen kişi. Ey kendisine Kur'an indirilen, kendisine şan ve şeref verilen, elçilik verilen kimse, muhakkak ki sen delisin. Eğer deli sen değilsen, eğer sen ne dediğini bilmez birisi değilsen, yalancı değilsen, doğrulardan isen haydi melekleri bize getir bakalım.

Allah'ın Resûlüne böyle diyorlardı. Çok garip değil mi? Yâni böyle şerefli bir elçiye denecek şey midir bu? Emin bir elçiye denecek şey midir bu? Toplumun en akıllısına, toplumun en güvenilir insanına söylenir mi bu? Onu çok iyi tanıyorlardı. Çocukluğu, gençliği aralarında geçmişti. ***Muhammed'ül Emin*** diyorlardı ona. Tüm emanetlerini ona teslim ediyorlardı. İyi bir dosttu, iyi bir eşti, iyi bir komşu idi o. Mekke'de herkese kucak açan, her kesin yardımına

koşan bir kimseydi. Allah'ın sevdiği ahlâkla ahlâklanmış bir kimse olduğu için Rabbimiz de onu seçip destekledi, ona elçilik verdi. Onu yeryüzünde sözcü seçti. Ona kelâmını, vahyini indirdi. Kıyâmete kadar gelecek tüm insanlığa onu rehber kıldı. Onunla yeryüzünde istediği adâleti, huzuru, dengeyi kuracaktı. Onunla kullarını cehennem yolundan engelleyip cennet yoluna kazandıracaktı. Onunla yeryüzünde her türlü zulmü, her türlü haksızlığı, her türlü kötülüğü, her türlü bozuk düzeni, hırsızlığı, soysuzluğu, ahlâksızlığı kaldıracak, kullarına en büyük rahmet kapılarını açacaktı.

Ama insanlar bunu anlayamadılar. Kendilerine açılan bu rahmet kapısının kadrini, kıymetini bilemediler. Pislik içinde bir hayattan yana olanlar baktılar ki bu ahlâklı, bu şerefli, şerefi üzerine Allah tarafından şeref katılan, ahlâkı Allah tarafından güzelleştirilen, temizliği, eminliği, akıllılığı bizzat Allah tarafından tescil edilen Muhammed (a.s)'a karşı acımasız bir tavır takınıverdiler. Delilik suçlamasında bulunuverdiler. Sen ancak bir delisin, biz senin sözlerine itibar etmeyiz, seni kale alamayız deyiverdiler.

Tabii bunu söylediler ama söyledikleri bu söze kendileri de inanmadılar. Hem deli dediler, hem de tedbir üstüne tedbirler aldılar. Madem ki o bir delidir, öyleyse bırakın dilediği gibi konuşsun, dilediği gibi yaşasın. Bir delinin sözlerine kim itibar edecekti de? Kim gidecekti de böyle bir delinin arkasından? Bu korkunuz, bu telaşınız niye ya? Bugüne kadar hangi deliden bu kadar korktunuz? Hangi deli için bu kadar tedbir aldınız? Niye ona engel olmaya çalışıyorsunuz? Aman onun okuduğu Kur'an'ı insanlar duymasınlar, aman insanlar onu dinlemesinler diye niye ödünüz kopuyor? Niye Kâbe'de namaz kılmasına engel oluyorsunuz? İşte pek çok deli var aranızda dolaşan. Bırakın o delilerden birisi olarak o da keyfine göre bir hayat yaşasın. İnsanları uyarmayacaksın, evinde sesli Kur'an okumayacaksın, toplumu Allah bilgisiyle karşı karşıya getirmeyeceksin diye niye yasaklar koyuyorsunuz ona? Doğrusu sormak lâzım o günkü kâfirlere ve kıyâmete kadar aynı yolu izleyen kâfirlere. Madem ki bu peygamber deli, madem ki bu din saçma o halde bu korkunuz niye? Bu yasaklamalarınız niye? Bu telaşınız niye?

Diyorlar ki bakın: Ey peygamber, eğer gerçekten sen içimizde doğrulardan isen haydi bize melekleri getir de görelim. Bize melekleri getirmen gerekmez miydi? Çok garip ve mantıksız bir istek. Yâni nereden çıkarıyorlar bunu? Böyle bir şey mi vaadetmişti Allah'ın Resûlü onlara? Yâni eğer Allah'a iman ederseniz, benim elçiliğimi kabullenir ve benim gibi bir hayat yaşarsanız, ben

size melekleri getireceğim. Sizi meleklerle tanıştıracağım, konuşturacağım. Sizi göklere çıkaracak, yeryüzüne indireceğim. Size bağlar, bahçeler, altınlar, gümüşler vereceğim. Sizi ekonomik refahlara ulaştıracağım mı demişti? Halbuki ne o, ne de ondan önceki Allah elçilerinden hiçbirisi insanlara böyle şeyler vaadetmemiştir. Nerden çıkarıyorlar bunu? Bakın böyle cahilce şeyler isteyen, cahilce tavırlar takınarak peygamberden onun gücünün yetmeyeceği şeyler isteyen kâfirlere Rabbimiz şöyle cevap veriyor:
8. "Biz melekleri ancak gerekince indiririz. O takdirde de ceza görecekler asla geri bırakılmazlar."

Biz melekleri ancak hak olarak indiririz. Melekleri ancak Biz indiririz ve gerekince indiririz. Biz bir kere meleklerimizi gönderdik mi o zaman artık onların işleri biter, defterleri dürülür de kendilerine hiçbir mühlet de verilmez.

Halbuki meleklerini göndermemekle Rabbimiz rahmeti gereği onlara mühlet tanıyor. Belki adam olurlar diye onlara fırsat tanıyor. Melekler geldiği anda artık işleri bitmiş olacak onların. Bunu anla-mıyorlar mı? İşte okuduğumuz bu sûrenin ileriki âyetlerinde Rabbimiz Lût kavmine ve öteki kavimlere meleklerin gelmesiyle onların nasıl yerle bir edildiklerini anlatacak. Sizler de ey Mekkeliler, tıpkı onlar gibi sonunuzu mu bekliyorsunuz? Meleklerim geldiği andan itibaren artık size mühlet tanınmayacak, bunu anlamalısınız diyor Rabbimiz. Ya bu istedikleri melek kendi aslî sûretinde gelecek ve onlar buna tahammül edemeyerek helâk olacaklar veya bu melek kendileri gibi bir insan sûretinde gelecek, içlerinde doğup büyüyen tanıdıkları bir peygambere inanmayanlar tanımadıkları o Meleğe haydi haydi inanmayacaklar ve helâki hak edecekler, işleri bitirilecektir.
9. "Doğrusu Kitabı Biz indirdik, onun koruyucusu elbette Biziz."

Evet muhakkak ki zikri, Kur'an'ı, gündemi, hayat programını Biz indirdik, onun koruyucusu da elbette Biziz. Onu Biz indirdik, onu koruyacak olan da elbette Biziz. Bu peygamberi Biz görevlendirdik ve elbette onu koruyacak, onu başarıya ulaştıracak olan da Biziz. Bu dini, bu İslâm'ı, bu teslimiyet dinini son peygamberiyle birlikte gönderen Allah'tır. İlk insan, ilk peygamber Hz. Adem (a.s) dan bu yana tüm elçilerini aynı dinle, aynı teslimiyet diniyle gönderen Allah şimdi de aynı dini tüm insanlığa açıklamak, tüm insanlığa tebliğ etmek üzere son elçisine görev vermiştir.

Ve gönderdiği bu son elçisini, son elçisine gönderdiği bu kitabı, bu dini

koruma işini de Rabbimiz bizzat kendi üzerine almıştır. Yâni bu dinin, bu kitabın, bu peygamberin sahibi Allah'tır.

Evet zikir kitaptır, Kur'andır, zikir peygamberdir, zikir Allah'ın kitabı ve peygamberiyle yeryüzünde kullarından istemiş olduğu gündemdir, hayat tarzıdır. Ve kesinlikle bilesiniz ki bu dini koruyacak olan da Allah'tır. Kıyâmete kadar bu dini, bu kitabı bu peygamber yolunu koruyacak ve insanları bu kitap ve bu peygamber bilgisiyle şereflen-direcektir Rabbimiz.

Gerçekten bu insanlık için en büyük bir lütuftur. Tüm dünya bu kitaba, bu dine ve bu peygambere düşman kesilse, bu dini, bu kitabı ve peygamberi ortadan kaldırmaya, ilga etmeye, bozmaya, saptırmaya, tahrif etmeye soyunsa kimsenin asla buna gücü yetmeyecektir. Allah bu dini, bu kitabı kıyâmete kadar korumayı üzerine almıştır. Kimse bu kitabın bir tek harfini bile ortadan kaldıramayacak, değiştiremeyecektir. Kıyâmete kadar bu Kur'an ve bu Kur'an'ın pratiği olan Rasulullah efendimizin Sünneti, örnek hayatı dimdik ayakta duracaktır. Tamam yeryüzünde bu dinin, bu kitabın, bu peygamberin düşmanı kâfirler olabilecektir.

Zaten Adem (a.s) in İblisle kavgasından beri yeryüzünde iki grup hep olagelmiştir. Zaten Rabbimiz elçisini görevlendirirken yeryüzünde bir tek kâfir kalmayacak şeklinde görevlendirmemiştir. Ve Rab-bimiz İblisin istediği izni de kendisine vermiştir. Bundan da anlıyoruz ki peygamber yolu da, İblis yolu da kıyâmete kadar hiç bir zaman eksik olmadan yeryüzünde devam edecektir. İnsanlar ya şeytan tarafında yer alacaklar, ya peygamber safında. Mü'minler de olacak, kâfirler de. İblis-peygamber kavgası, iman-küfür kavgası kıyâmete kadar devam edip giderken Allah elçilerini gönderecek, onlara vahiyde bulunacak, desteğini gönderecek ve şeytanın hedefleri hep boşa çıkacak, ona tabi olanlar cehenneme akarlarken Allah ve Resûlünün yolunu takip edenler de dünyada başarıdan başarıya koşarlarken öbür tarafta da cennete uçacaklar.

10,11. "Ey Muhammed! Andolsun ki, senden önce çeşitli ümmetlere peygamber göndermiştik. Onlara gelen her peygamberi alaya alıyorlardı."

Muhakkak ki peygamberim, Biz senden önceki ümmetlere, toplumlara da peygamberler gönderdik. Asla vahiysiz, peygambersiz bırakılmamış olan o toplumlar her ne zaman ki kendilerine bir elçimiz geldi, hemen onunla alay ettiler. Onu alaya aldılar. Ona iman etmediler.

Öyleyse bilesin ki ey peygamberim, sen ilk değilsin. İlk alaya alınan, ilk yalanlanan sen değilsin. Senden öncekilerin tamamının kaderidir bu. Senden önceki toplumlar da kendilerinin kurtuluşu için gelmiş, kendilerinin dünyada mutlu bir hayat yaşamaları, âhirette de cennete ulaşmaları adına gelmiş elçilerini yalanladılar, alaya aldılar, dinlemediler, değer vermediler, eğlenceye aldılar. Kendileri için açtı-ğımız rahmet kapılarından istifade etmek istemediler. Kendileri için takdir ettiğimiz şerefle ilgilenmediler. Zikirle yol bulmadılar.

12,13. "Aynı şekilde biz de Kitabı suçluların kalplerine sokarız, ama ona yine de inanmazlar. Oysa kendilerinden öncekilerin uğradıkları meydandadır."

İşte böyle. Onlar böyle yaparlar, böyle yaptılar, ama Biz de kitabı o günahkârların, o suçluların kalplerine sokarız. Biz bu kitabı onların kalplerine ilka ederiz de onlar yine iman etmezler. Evet Biz bu kitabın âyetlerini onların kalplerine işletiriz, duyururuz, gösteririz ama onlar yine de iman etmeyerek yanlışlarını sürdürmeye devam ederler. Biz Peygamber vasıtasıyla, peygamber yolunun yolcusu mü'minler vasıtasıyla bu kitabın âyetlerini onların kalplerine kadar ulaştırırız, gönüllerini bu âyetlerle ezeriz, orada operasyonlar gerçekleştiririz, oradaki küfür ve şirk hücrelerini öldürürüz, ama yine de o kâfirlerden kimileri vardır ki iman etmezler.

Halbuki kendilerinden öncekilerin başlarına gelenler ortadadır. İşte eskilerin Sünneti ortadadır. Ben bu kitapta onu size anlattım. Siz biliyorsunuz ki onlar kendilerine gönderdiğim elçilerimi kabule yanaşmadılar. Bunca ayetlerime, bunca mûcizelerime, bunca uyarılarıma rağmen kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya devam ettiler de sonunda başlarına gelenler geldi. Şimdi de senden farklı âyetler isteyenler, meleklerin gelmesini isteyenler de tıpkı onlar gibi bir yasaya mahkum olacaklar.

14,15. "Onlara gökten bir kapı açsak da, oradan çıkmağa koyulsalar: "Gözlerimiz döndü, biz herhalde büyülendik" derler."

Evet kâfirlerin iman etmeyişlerinin, hakkı kabule yanaşma-malarının sebebini anlatıyor Rabbimiz. Yâni eğer onlara gökyüzünden bir kapı açmış olsak, açtığımız bu kapıdan onlar gökyüzüne çıksalar, semaya yükselseler, bundan daha büyük bir mûcize olur mu? Tabii ki bunu bir beşer olan Rasulullah efendimiz yapmayacaktı. Onun böyle bir olmazı oldurması mümkün değildi. Önceki peygamberlerden hiçbirisinin de böyle bir şeye güçleri yetmezdi. Bunu her şeye güç yetiren Allah yapacaktı. Allah böyle bir şeyi yapıp onları gökyüzüne yükseltseydi yine de; bizim gözlerimiz döndü. Galiba bizim

gözlerimiz sarhoş oldu. Herhalde bizim gözlerimiz bozuldu da biz bir sihrin mahkumu olmuş bir topluluğuz derlerdi.

Yâni kendilerine böyle bir mûcize göstermiş olsaydık bunu da anlamazlar, anlamaya yanaşmazlardı, iman etmezlerdi. Peygamber (a.s)'a verilen bu Allah desteği karşısında, bu Allah mûcizesi karşısında da farklı bir yorumda bulunurlar, ya bizler sarhoş olmuşuz, yahut da ne yaptığımızı bildiğimiz yok derlerdi. Veya bu adam gerçekten çok büyük bir sihirbazdır derlerdi. Yâni yine de peygambere iman etmezlerdi.

Evet bu muannit kâfirlerin iman etmeyişlerinin sebebi işte bu kibir ve inatlarıdır. Kibirleri ve iğrenç inatları yüzünden onlar bu kitabı reddediyorlar, peygamberi reddediyorlar. Bu yüzden kitaba ve peygambere karşı ilgisiz davranıyorlar. Kitabımızın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki bu kâfirler bu inatları ve kibirleri yüzünden eğer Rab-bimiz bu kitabını peygamberine onların gözleriyle göremedikleri bir yolla, vahiy yoluyla değil de elleriyle dokunabilecekleri, gözleriyle gö-rebilecekleri kitaplar halinde indirmiş olsaydı yine de bu gerçeği ka-bul etmezler, bu apaçık bir büyüdür derlerdi. Kibirleri, inatları ve ce-haletleri galebe çalar yine de iman etmezlerdi.

Öyleyse ey peygamberim, ve ey peygamber yolunun yolcuları, sakın ha bu tip insanlar karşısında üzülmeyin. Bunlar karşısında sakın morallerinizi bozmayın. Çünkü bunların iman etmeyişlerinin sebebi ne âyetlerin, delillerin azlığıdır, ne de sizin onlar karşısında örnekliğinizin yetersiz olmasıdır. Değilse eğer âyet istiyorlarsa, delil istiyor-larsa işte bir âyet, işte bir delil:

16,18. "Andolsun ki, gökte burçlar meydana getirdik, onları bakanlar için donattık. Onları, kovulmuş her şeytandan koruduk. Fakat kulak hırsızlığı yapan olursa, parlak bir ateş onu kovalar."

Andolsun ki Biz gökyüzünde burçlar yarattık. Andolsun ki Biz göklerde milyarlarca yıldızlar, yıldız kümeleri var ettik. Onları onlara bakan kimseler için bir ziynet bir süs yaptık. Kullarımızın bedii zevkini okşasın diye semanın simasını yıldızlarla donatıp süsleyiverdik. İşte şu başınızın üzerindeki semayı güneşle, ayla, yıldızlarla, gezegenlerle tezyin ettik ki bütün bunlar Rabbinizin olarak Bizim size lütfettiğimiz en güzel görüntülerdir.

Ve üstelik o gökyüzünü de her bir taşlanmış, rahmetten kovulmuş

şeytanlardan koruduk. Ama buna rağmen o şeytanlardan kim bir kulak hırsızlığı yaparsa, Levh-i Mahfuz'u, kaderi, kâinatın hayat programını yazan bizim görevli meleklerimizin konuştuklarından, yaz-dıklarından bir şeyler çalmaya gayret ederse apaçık bir yıldız, bir ateş onu takip eder ve yakalar. Böylece o şeytanlar oradan alacakları bir bilgiyi de, bir bilgi kırıntısını da, kendilerini de yakıp kül ediverir.

Evet Rabbimiz bu âyetinde bize gökyüzünde yarattığı yıldızlarını tanıtıyor. Demek ki neymiş bu yıldızların fonksiyonu? Yâni ne için var etmiş Rabbimiz onları? Bir, onlar semamızın süsüdürler. Bakan kulları zevk alsınlar, güzel bir görüntü görsünler diye yaratılmıştır onlar. İkincisi gökyüzünü şeytanlardan korumak için yaratmıştır Rab-bimiz onları. Kaderi yazan meleklerin konuşmalarından bir bilgi sızıntısı alamasınlar, yâni gaybını kimseye ezdirip bozdurmamak için şeytanlara atma konusu olarak yaratmıştır onları. Yine kitabımızın bir başka âyetinin beyanıyla karanın ve denizin karanlıklarında onlarla yol bulalım, yolumuzu görelim diye yaratmıştır Rabbimiz onları. İşte yıldızlarla alâkalı bunların dışında olur olmaz söz söylemek de caiz değildir. Şimdi de gözlerimizi yeryüzüne çeviriyor Rabbimiz:

19,21. "Yeri yaydık, oraya sabit dağlar yerleştirdik, orada her şeyi bir ölçüye göre bitirdik. Orada sizin ve rızık veremeyeceğiniz kimseler için geçimlikler meydana getirdik. Hazinesi Bizim katımızda olmayan hiç bir şey yoktur. Biz onu ancak belli bir ölçüye göre indiririz."

Yeryüzünü de Biz yaydık. Yeryüzünü de sizin yaşamanıza müsait hale Biz getirdik. Yeryüzünün dengesini sağlamak için de orada sabit dağlar yerleştirdik. Orada her bir şeyi belli bir ölçüye göre bitirdik. Her şeyi sizin ihtiyacınıza göre bitirdik. Sizin için orada geçimlerinizi, maişetlerinizi temin ettik. Vefat edeceğiniz ana kadar orada ihtiyacınız olan her şeyi var edip hazırladık. Tüm hayat şartlarınızı hazırlayıverdik. Anladınız mı? Hazinesi bizim yanımızda olmayan hiç bir şey yoktur. Her şeyin hazinesi bizim katımızdadır. Her şeyin sahibi, mâliki biziz. Her şey bizim elimizde, Bizim mülkümüzdedir. Mülk bizde, güç bizde, egemenlik bizde, yetki bizde, saltanat bizde, altın, gümüş bizde, ekmek su bizde, yerin hazineleri bizde, göğün hazineleri bizdedir...

Ama Biz onu ancak belli bir ölçüye göre indiririz. Sizin isteğinize göre

değildir onun inmesi. Kimsenin bir yetkisi yoktur bu konuda. Hiç kimse Allah dilemedikçe hiçbir şeye mâlik olamaz. Yetki elinde olan Allah her şeyi belli bir ölçüde indirmektedir. Herkese ihtiyacı kadar indirir. Herkesi düşünür Rabbimiz. Azmayacağımız kadar verir. Şımarıp kendisini unutmayacağımız kadar verir. Aynı zamanda isyan etmeyeceğimiz kadar verir. Çok az verip de bizleri isyan edecek noktaya da getirmez Rabbimiz. Ne çok verip azdırır, ne de az verip isyan ettirir, her şeyi belli bir ölçüde bize rahmetinin eseri olarak gönderir.

Evlerimizi yıkacak, tarlalarımızı silip süpürecek kadar gönder-mez yağmurlarını. Hayatımızı felç edecek kadar göndermez rüzgarlarını. Bizi yakıp kavuracak kadar göndermez güneşinin ışınlarını. Donduracak kadar da kısıvermez onu. Tüm hazinelerin sahibi olan Rab-bimiz her şeyi belli bir ölçüyle gönderir. İnsanların ihtiyacına göre, ya da yeryüzündeki hayatın devamına gerekli olan kadar gönderir.

22. "Rüzgarı aşılayıcı olarak gönderdik; yukarıdan su indirdik de sizi onunla suladık. Yoksa siz onu toplayamazdınız."

Evet biz rüzgarları göndeririz ki bitkiler arasındaki ilkahı, tohumlaşmayı, tozlaşmayı sağlasın diye. Bitkiler arasındaki çoğalmayı, üremeyi sağlasın diye biz rüzgarları göndeririz. Bir de bulutlar arasında döllenmeyi sağlasın, izdivacı gerçekleştirsin de yağmuru yağdırsın diye. İşte böylece semadan suyu indirdik de onunla sizleri suladık. İşte sizin için gökyüzünden tatlı bir su indiriyoruz da en büyük nîmetlerimizden birini tadıyorsunuz. Eğer biz size rahmetimizin gereği olarak sizin için böyle bir su indirmeseydik siz asla ona sahip olamazdınız, mâlik olamazdınız. Siz asla onu gökten indiremezdiniz. İndiremediğiniz gibi, ihtiyacınız anında kullanmak üzere onu yeryüzünde biriktiremezdiniz.

Öyle değil mi? İçtiğiniz sudan bir damla indirebilecek birileri var mı? Rabbiniz kesiverse sularınızı ne yaparsınız? Kime gidersiniz? Kimden yardım istersiniz? Kimin gücü yeter buna? İşte Rabbiniz sizi, sizin asla sahip olamayacağınız, güç yetiremeyeceğiniz rızıklarıyla rı-zıklandırmaktadır. Yetki O'nun elinde, güç O'nun elinde, hayat O'nun elinde, rüzgar onun elinde, yağmur O'nun elinde, bulut O'nun elinde, gökler ve yerler her şey O'nun elindedir. Hayat da, ölüm de O'nun elindedir.

23,24. "Doğrusu dirilten ve öldüren Biziz; hepsinin gerisinde de Biz kalırız. Andolsun ki, sizden önce geçenleri biliriz; andolsun ki, geri kalanları da biliriz."

Doğrusu dirilten de, öldüren de Biziz. Hayat veren de Biziz o hayatı alan da. Biz hepsinin gerisinde kalanız. Biz vâris olanız. Her şey ve herkes ölecek sonunda Allah kalacaktır. Herkes ve her şey fânidir, bâki olan sadece Allah'tır. Evet hayat O'ndandır. Hayatın sahibi O'dur, ölümün sahibi de O'dur. Gökler O'nundur, yerler O'nundur, güneş, ay, yıldızlar, bulutlar, rüzgarlar, dağlar, taşlar, bitkiler, insanlar, hayvanlar O'nundur. Bizi yaratan, bizi var eden, bizim rızkımızı veren, bizim ekmeğimizi, suyumuzu gönderen ve sonunda hepimizi öldürecek olan da O'dur. Bize ve tüm varlığımıza, tüm varlıklara vâris olacak olan da O'dur. Öyleyse böyle bir Rabbi kabulden başka çaremiz yoktur. Böyle bir Rabbe kul olmaktan, teslimiyetten başka bir çaremiz yoktur.

Biz sizden ileri gidenleri de, öne geçenleri de biliriz, arkada kalanları da biliriz. Sizden kim kulluk ve teslimiyette ileri gidiyor, kim geride kalıyorsa Biz onu biliriz. Siz ne kadar müslümansınız? Ne kadar isyancısınız? Ne kadar muttakisiniz? Ne kadar zalimsiniz? Ne kadar müşriksiniz? Ne kadar iyilik yaptınız? Ne kadar kötülük yaptınız? Ne kadar hayır işlediniz? Ne kadar şerre bulaştınız? Ne kadar yaşayacaksınız? Ne kadar ömrünüz var? Şu anda neredesiniz? Nereye doğru gitmektesiniz? Bunların hepsini bilen, takdir eden Allah'tır. O'nun bilgisine sınır yoktur. Öyleyse Ona teslim olmak zorundayız. O'nun istediği bir hayatı yaşamak zorundayız.
25. "Doğrusu Rabbin onları diriltip bir araya getirecektir. Şüphesiz O Hakîmdir her şeyi bilendir."

Muhakkak ki onların hepsini diriltip huzurunda toplayacaktır. Yaşadıkları bu hayatın hesabını sormak üzere, yaptıklarının faturasını sormak üzere Rabbin bir gün onların tamamını mahkeme-i kübra-sında haşr edecektir. Onlardan istediği gibi bir hayat yaşayanlara cennetini tattırmak, ebedî nîmetleriyle onları ebedîleştirmek, istediği gibi bir kulluk hayatı yaşamayanları da cehenneme doldurup orada akıl almaz azapların mahkumu etmek üzere herkesi toplayacak Rab-bin.

Rabbinin bu haşrinin karşısında, bu kararının karşısında hiç kimse direnemez. Hiç kimse buna karşı gelemez. Hiç kimse kendisini kurtaramaz. Rabbin kararını vermiş, ecel yasasını belirlemiştir. Eceli geldiği zaman herkes ölecek. Kıyâmet geldiği zaman her şey bitecek. Kalkın buyurduğu zaman da herkes kalkıp huzurunda toplanacak. Herkes O'nun huzurunda hesaba çekilecek. O'nun mahkemesinde cenneti kazananlar ebedîyen cennete uçup giderken, cehennemlik görülenler de cehenneme akıp dolacaklar. Kimse O'nun kararına

itiraz edemeyecek. Çünkü O Allah Hakimdir, her şeye hükmedendir, hâkimiyet elinde olandır, yaptığı her şeyi hikmetle yapandır ve her şeyi bilendir. Her şeyden haberdar olan ve dosdoğru karar verendir Allah.

26,27. "Andolsun ki, insanı kuru balçıktan, işlenebilen kara topraktan yarattık. Cinleri de, daha önce dumansız ateşten yarattık."

Muhakkak ki Biz insanı kuru bir balçıktan, kuru bir çamurdan, sonra işlenebilen, sertleşmiş, vurulduğu zaman ses getiren bir topraktan yarattık. Ondan önce cinleri de dumansız bir ateşten yarattık.

Evet bundan önceki âyetlerde göklerin ve yerin yaratılışını öğrendik. Rabbimiz önce gökleri ve yerleri yarattı. Yeryüzünde dağlar, taşlar, bitkiler, madenler yaratıldı. İnsanoğlunun yaratılışından önce dumansız bir ateşten cinler de yaratıldı ve yaratılış zincirinin son halkasını insan teşkil ediyor. Yâni kıyâmet öncesi son yaratılan varlık insan oluyor. Ve insanı yeryüzünde yaratmayı murad edip kararlaştırdığı zaman Rabbimiz hem meleklere, hem de cinlere şöyle buyurdu:

28,31. "Rabbin meleklere: "Ben, balçıktan, işlenebilen kara topraktan bir insan yaratacağım. Onu yapıp ruhumdan üflediğimde ona secdeye kapanın" demişti. Bunun üzerine, İblisin dışında bütün melekler hemen secde ettiler. O, secde edenlerle beraber olmaktan çekindi."

Hatırlayın, hani Rabbin meleklere buyurmuştu ki, Ben çıplak ve cıvıklaştırılmış bir çamurdan bir beşer yaratacağım. Ben balçıktan, işlenebilen, vurulduğu zaman ses getiren kara topraktan bir insan cinsi yaratmaya karar verdim.

Onu tesviye edip, elini, ayağını, gözünü, kulağını ve organlarını düzenleyip insan haline getirdiğim, adam ettiğim ve kendisine bir ruh üfürdüğüm, bir canlılık verdiğim zaman da hemen ona karşı secdeye kapanın. Evet hatırlayın ki işte Rabbiniz meleklere böyle buyurdu.

Bunun üzerine, Rablerinin bu emrini alır almaz hemen meleklerin hepsi secde ettiler. Rablerinin emrini uygulamaya koydular. Rablerinin emrine boyun büktüler, İblis müstesna. İblis secde etmedi. O secde edenlerle birlikte olmaktan çekindi. Rabbinin emrine boyun bükenlerden olmadı. Rabbinin emrine teslim olmaktan yüz çevirdi.

Evet atamız Adem'in varlık sahnesine çıkışı, Rabbimizin secde emrine tüm meleklerin imtisâl edişi, İblisin bu emre başkaldırması kitabımızın önceki âyetlerinde anlatıldı. Kısaca melekler Rablerinin emrini yerine getirmişler, Rablerinin yarattığı insanı, toprak ve ruh bileşimi olan Adem'i, beşer cinsinin varlığını onaylamış, kabullenmiş, boyun bükmüşlerdir. Ama İblis Rabbinin emrine itaat etmemiştir. Rab-binin secde emrini yerine getirmemiştir. Bu beşer cinsine düşmanca bir tavır almayı hedeflemiştir. Bunun üzerine Rabbimiz buyurdu ki:

32,33. "Allah: "Ey İblis! Secde edenlerle beraber olmaktan seni alıkoyan nedir?" dedi. O: "Balçıktan, işlenebilen kara topraktan yarattığın insana secde edemem" dedi."

Ey İblis, sen niye secde etmedin? Niye secde edenlerle beraber olmadın? Seni Rabbinin emrini dinleyip secde edenlerle beraber olmaktan alıkoyan neydi? Neden emrime boyun bükmedin? Ne mâzeretin vardı? Aslında onun içini, dışını, mâzeretinin olup olmadığını çok iyi bilen Rabbimiz bu soruyu sorarken İblise bir fırsat tanıyordu. Bir tevbe imkânı, bir özür dileme fırsatı tanıyordu ona. Çukur bir özür dileseydi. Ya Rabbi, ben ettim Sen etme! Deyiverseydi. Beni bağışla deyiverseydi belki affa mazhar olacaktı. Ama bakın İblis şöyle diyor-du:

Ben bir beşere secde edici olmadım. Bir çamurdan, cıvık bir çamurdan, değişken bir balçıktan kurumuş bir topraktan yarattığın bir beşere ben asla secde etmem dedi. Kitabımızın başka sûrelerinde beni ateşten, onu topraktan yarattın, binaenaleyh ben ondan üstünüm ve ona secde etmeyeceğim dedi. Ben kendimden alçak olan birine asla secde edemem dedi.

Halbuki secde emri için üstünlük ya da alçaklık söz konusu değildi. Kim üstün, kim alçak bunu Allah belirleyecekti. Ve bu secde emrini veren de Allah'tı. Bu emri veren Adem değildi ki üstünlük alçaklık gündeme gelsin ve İblis Adem'le kendisini kıyaslasın. Emri veren Allah'tı ve İblisin bir kul olarak hemen Rabbinin emrine boyun eğmesi gerekiyordu.

Öyle değil mi? Meselâ şu anda bir insan bize Allah'ın bir â-yetini okusa, Allah'ın bir emrini duyursa biz hemen ona sen kim oluyorsun ki? deme hakkına sahip değiliz. Velev ki o insan konum olarak, makam olarak bizden aşağı da olsa, yaş olarak bizden küçük de olsa. Yâni hiç bir özelliği olmayan birisi de olsa

Allah'ın emrini hatırlatan kimseye itiraz etmeye hakkımız yoktur. Çünkü o emri veren o değil Allah'tır. O sadece bize Allah'ın emrini duyuran birisidir.

Ama işte bakın İblis böyle bir Allah emri karşısında hemen secde edecek yerde, Allah'ın emrine boyun bükecek yerde kendisini Ademle kıyaslayarak secde edenlerden olmadı. Bunun üzerine Rabbimiz şöyle buyurdu:
34,35. "Öyleyse defol oradan, sen artık kovulmuş birisin. Doğrusu hesap gününe kadar lânet sanadır" dedi."

Öyleyse haydi defol oradan! İn oradan! Çık oradan! İn o makamdan! Defol o yüce makamdan! Muhakkak ki sen kovulmuş birisin! Rahmetten tart edilmiş birisisin. Sen kovulanlardan, taşlananlardansın! Ve kıyâmet gününe kadar lânet sanadır! dedi. Kıyâmet gününe kadar lânet senin üzerinedir. Cehenneme yuvarlanacağın güne kadar sen lânetliksin dedi. Rabbimizin lânetine uğrayan, lânetin mahkumu olan İblis dedi ki:
36,38. "Rabbim! Beni hiç olmazsa, tekrar dirilecekleri güne kadar ertele" dedi. Allah: "Sen bilinen gün gelene kadar bırakılanlardansın" dedi."

Ey Rabbim, beni **ba's** gününe kadar, insanların öldükten sonra tekrar dirilecekleri güne kadar ertele, bana mühlet ver dedi. O zamana kadar beni öldürme, beni yaşat dedi. Güya aklını çalıştırıyor hain. Akıllılık yapıyor. Güya o zamana kadar ertelendiği zaman ölümden kurtulmuş olacak. Ölümden kurtulmak, dirilişten kurtulmak, kıyâmetin dehşetinden kurtulmak, cehennemden, azaptan kurtulmak istiyor. Bana ba's gününe kadar izin ver, o güne kadar beni öldürme diyor. Çünkü alçak biliyordu ki diriliş var, biliyordu ki hesap kitap var, cennet cehennem var.

Rabbimiz buyurdu ki haydi sen izinlilerdensin. Sen bilinen güne kadar, kıyâmet gününe kadar mühlet verilenlerdensin. Evet sana mühlet verdim ama belli bir vakte kadar. Yâni kıyâmeti aşmayacaksın, ölümden kurtulmayacaksın. İnsanların öldükten sonra dirilecekleri zamana kadar değil. Yâni sen de öleceksin diyor Rabbimiz.

Evet o güne kadar Rabbimizden mühlet aldı İblis ve böylece hayata başladı, Allah karşısında, Adem karşısında düşmanlıkta yerini aldı. Ve böylece yeryüzünde kıyâmete kadar sürecek bir savaş, bir düşmanlık başlamış oldu. Şu anda hiçbirimiz İblisi yok etme imkânına sahip olmadığımız gibi onunla savaşı bitirme gücüne de mâlik değiliz. Rabbimiz bunu böylece takdir buyurmuştur.

Öyleyse bu dünyada İblissiz bir hayat düşünmeyeceğiz. İblise rağmen, onun saptırmalarına rağmen yeryüzünde müslümanca bir hayat yaşayabilmenin, müslümanca kalabilmenin hesabını güzel yapacağız. İşte zaten bu konuyu gündeme getirirken Rabbimizin bize anlattığı da budur. Ey insanlar, unutmayın ki bu dünyada İblisle, İblis doğrultusunda bir hayat yaşayan kâfirlerle, müşriklerle, düşmanlarla karşı karşıyasınız. Buna rağmen sizler müslüman olmak zorundasınız. Müslümanca bir hayat yaşamak zorundasınız buyurmaktadır. Bunun farkında olarak hesabınızı güzel yapın buyurmaktadır.

39,40. "Rabbim! Beni saptırdığın için, andolsun ki yeryüzünde fenalıkları onlara güzel göstereceğim; halis kıldığın kulları bir yana, onların hepsini saptıracağım" dedi."

İblis dedi ki: Ey Rabbim, beni saptırmana, beni azdırmana, beni yoldan çıkarmana karşılık ben de andolsun ki yeryüzünde kullarına kötülükleri, fenalıkları, senin haramlarını süsleyecek, güzel göstereceğim. Dikkat ediyor musunuz? Ne diyor hain? Ya Rab beni azdırmana, beni saptırmana karşılık diyor. Kim saptırmış onu? Kim yoldan çıkarmış? Kim saptırmış? Allah. Suçlu kim? Suçlu kendisi değil Allah. Suçu üzerine almıyor hain. Sapmasının, kulluktan, itaatten çık-masının faturasını Allah'a kesiyor. Kendi kibri yüzünden, gururu yüzünden çok yanlış bir yola giriyor ve de hatasını kabul etmeyerek, yaptığından pişmanlık duymayarak tevbe kapısını da kapatıveriyor.

Halbuki böyle yapmayıp da kendisini suçlamış olsaydı, yap-tığından dolayı bir pişmanlık duymuş olsaydı affedilecekti, ama bunu da kaybediyor. Kaderci kesiliyor hain. Tıpkı kimi kâfir ve müşriklerin Allah istememiş olsaydı, Allah izin vermemiş olsaydı ne bizler, ne de atalarımız asla O'na şirk koşamazdık. Asla şu yaptıklarımızı yapamazdık. Allah yasaları dururken bizler asla yasa belirleyemezdik di-yerek, kaderci kesilerek kendi pisliklerini Allah'a fatura etmeye çalıştıkları gibi.

Veya işte şu anda kimi zavallı müslümanların ne yapalım, kaderimiz böyleymiş. Ne yapalım, alınyazımız böyleymiş diyerek içinde bulundukları zilleti Allah'a fatura etmeye çalıştıkları gibi. Halbuki Allah kimseye zillet ve meskeneti yazmaz. Bu sizin kendi zavallılığınızın sonucudur.

Evet diyor ki İblis, onlara yeryüzünde kötülükleri süsleyeceğim. Yeryüzünü onlara süsleyeceğim. Bu dünyayı onların gözünde hedef yapacağım,

kıble yapacağım. Dünyaya tapınır hale getireceğim onları. Dünyanın ve dünyalıkların peşine takacak, Seni ve âhireti unutturacağım onlara. Dünyaya öyle bir saracağım ki onları ne Seni, ne kitabını, ne peygamberini hatırlayacak zamanları bile kalmayacak. Onların topunu azdırıp yoldan çıkaracağım. Hepsini saptıracağım. Hepsini itaatsizliğe, isyanlara, günahlara sevk edeceğim. Ancak Senin ihlâslı kulların müstesnadır. Sana samimiyetle kulluk eden kullarını azdırma, kandırma imkânım olmayacak.

Öyleyse hiçbir zaman unutmayalım ki bu alçağın ihlâslı kullar için, Allah'a samimiyetle kulluk içinde olanlar için hiç bir zaman herhangi bir otoritesi, herhangi bir yaptırım gücü de yoktur. İşte bizzat kendi diliyle itiraf ediyor İblis. Eğer Senin kulların halis müminseler ben onlara hiçbir şey yapamayacağım. Öyleyse biz şeytanın iğva-larına, hilelerine karşı halis müminler olmaya, yâni katışıksız, saf vahiy mü'mini, Kur'an ve Sünnet mü'mini olmaya çalışacağız. Babamızdan öyle gördük diye değil, hocamızdan böyle duyduk diye değil. Allah ve Resûlü böyle dedi, kitap ve Sünnet böyle istedi diye müslü-man olacağız. Saf ve katışıksız vahiy müslümanı olacağız. O zaman bilelim ki şeytan bize hiçbir şey yapamayacaktır.

Allah'a inanan, Allah'la yol bulmaya çalışan, sürekli Allah'ın Kitabı ve Peygamberinin Sünnetiyle beraber olan, vahye sarılan, hayatını vahiyle düzenlemeye çalışan Allah'ın muttaki ve sâlih kulları üzerinde onun da, avenelerinin de hiçbir etkisi ve yetkisi yoktur. Bu yüzden onu ve avenesini bir şeymiş gibi gözlerimizde büyütmemize ve onlardan korkmamıza da gerek yoktur. Şurası bir gerçek ki şeytan ve avenesinden korkan onları bir şey zanneden müslümanlar onlarla savaşı göze alamazlar. Allah korusun o zaman müslümanlar şeytan ve şeytani güçlerle savaş kapasitelerini kaybederler. Rabbimiz buyurdu ki:
41,42. "Allah şöyle dedi: "Benim gerekli kıldığım dosdoğru yol budur; "Kullarımın üzerinde senin bir nüfusun olamaz. Ancak sana uyan sapıklar bunun dışındadır."

İşte bu Benim Sırat-ı Müstakimimdir. İşte bu yol İslâm yoludur, peygamberler yoludur. Ve şüphesiz ki ey İblis, senin Benim kullarımın üzerinde bir gücün, bir nüfusun olamaz. Senin Benim kullarımı saptırma gücün ve yetkin yoktur. Onları Bana kulluktan uzaklaştırıp kendi cehennemine götürme gücüne sahip değilsin sen. Ancak sana uyanlar, sana tabi olan azgınlar bunun dışındadır. Senin yoluna uyan, seni dinleyen, senin vesveselerin ardınca giden azgınlar

müstesnadır. Sen ancak onları saptırabilirsin. Çünkü onlar Beni bırakmışlar, Benim kitabımı unutmuşlar, Benim peygamberimi terk etmişler, senin yolunu kabul etmişlerdir. Onlar Benimle değil, seninle beraber olmuşlardır. Böyle olmayan kullarım üzerinde zerre kadar bir yetkin, bir egemenliğin olmayacaktır senin.

43,44. "Ve cehennem onların hepsinin toplanacağı yerdir. O cehennemin yedi kapısı olup, her kapıdan onların girecekleri ayrılmış bir kısım vardır."

Evet kimler de Benim yolumu bırakıp senin yoluna tabi olur-sa, Benim kitabımı, Benim peygamberimi bırakıp senin vesveselerine, senin iğvalarına kapılırsa muhakkak ki onların hepsini cehennemde toplayacağım. Senin de, senin yoluna gidenlerin de toplanacakları yer cehennemdir. Cehennem onların toplantı yeri olacaktır. O cehennemin 7 kapısı vardır. Ve her bir kapı oradan girecekler için ayrılmış, belirlenmiştir. Kimlerin hangi kapıdan gireceği, o kapıların kimlere nasıl açılacağı belirlenmiştir.

Evet şeytana tabi olanlar, şeytanların felsefelerine tabi olanlar tabi oldukları şeytanların gittikleri yere gideceklerdir. Ama beri tarafta:
45,46. "Allah'a karşı gelmekten sakınanlar ise, cennetlerde, pınar başlarındadırlar. Oraya güven içinde, esenlikle girin, " denilir."

Muttakiler, Allah'la yol bulanlar, yollarını Allah'ın kitabına ve Resûlünün Sünnetine sorarak bulanlar, hayatlarını Allah için yaşayanlar, Allah'a kulluklarının bilinci içinde bir hayat yaşayanlar ise cennetlere gidecekler.

Evet bu dünyada şeytanlara tabi olmayanlar, hevâ ve hevesleri istikâmetinde değil de Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayanlar, sözleri ile, amelleri ile, düşünceleri ile, tavırları ile sadece Allah için bir dünya yaşayanlar akla hayale gelmedik cennet nîmetleri içinde olacaklar. Bağlar, bahçeler, meyveler, pınarlar, güzellikler ve nîmetler içinde olacaklar. Kendilerine denilecek ki: Buyurun, girin o cennetlere. Emin olarak, güvenlik içinde, emin kimseler olarak girin oraya. Bir daha artık orada asla sıkıntı görmeyeceksiniz. Üzüntü duymayacaksınız. Mahrumiyet çekmeyeceksiniz.

Ve bir de orada ölüm yok. Ölümü tatmayacaksınız. Derdiniz, gamınız, çileniz olmayacak. Dünyada olduğu gibi orada size yükletilen bir görev, bir

kulluk sorumluluğu da olmayacak. Namaz, oruç, zekât, cihad gibi bir sorumluluğunuz da olmayacak. Sadece zevk ve eğlence içinde sonsuz bir hayat yaşayacaksınız orada.

47,48. "Biz onların gönüllerinde olan kini çıkardık; artık onlar sedirler üzerinde karşılıklı oturan kardeşlerdir. Onlar orada bir yorgunluk hissetmezler. Oradan çıkarılacak da değillerdir."

Onların kalplerindeki, sadırlarındaki kıskançlık, kin, garaz ve kötü duyguların tümünü söküp çıkardık diyor Rabbimiz. Yâni mü'-minlerin birbirlerine karşı kinlerini, garazlarını, çekemezlik duygularını, bencillik özelliklerini Allah göğüslerinden söküp alıyor ki, orada bu tür rahatsızlıklar yaşanmasın. Cennette hayatlarının tadını kaçırabilecek her şeyi alıveriyor Rabbimiz. Onları tertemiz hale getiriveriyor ki, onlar orada kardeşler olarak bir hayat yaşasınlar.

Evet cennette mü'minler arasında ne karşılıklı, ne dünyadan taşıyıp getirdikleri, ne de orada gerçekleşecek hiçbir kırgınlık, hiçbir dargınlık olmayacak, hiçbir husûmet ve düşmanlık olmayacak. Her şeyden arınmış, arındırılmış olarak girecekler onlar cennete.

Sedirler üzerinde, yüksek tahtlar, köşkler üzerinde karşılıklı oturacaklar. Eşleriyle, dilberleriyle, kardeşleriyle, dostlarıyla, dünyada birlikte cennet kazanma kavgası verdikleri arkadaşlarıyla beraber karşılıklı oturmuşlar kadeh tokuşturup sohbet ederlerken, tomurcuk Huriler, Ğılmanlar da ellerinde kadehlerle etraflarında tavaf edip onlara zevkler sunacaklar, hizmet edecekler. Ve daha nice, nice güzel-likler yaşayacaklar. Orada onları rahatsız edecek zerre kadar bir şey olmayacak.

Ve onlar bir de orada yorgunluk da duymayacaklar. Yâni onlar orada yorgunluk, bıkkınlık nedir bilmeyecekler. Sıkıntı, keder, mahrumiyet nedir bilmeyecekler.

Ve onlar asla oradan çıkacak, orayı kaybedecek de değiller-dir. Öyleyse ey peygamberim:

49,50. "Ey Muhammed! Kullarıma Benim bağışlayan, merhamet eden olduğumu, azabımın can yakıcı bir azap olduğunu haber ver."

Sen Benim kullarıma haber ver. Muhakkak ki Ben kullarım için Ğafûr ve Rahîmim. Kullarım için Ben onların kusurlarını, hatalarını örten, örtbas eden, kale almayan, bağışlayanım, acıyanım. Bana kul olma niyeti, Benim istediğim hayatı yaşama çabası içinde olanlar için Ben affediciyim, ama şunu da söyle ki onlara, Beni tanımayanlar için, Bana kulluğa yönelmeyenler için de Benim azabım can yakıcıdır. Unutmasınlar ki Benim azabım can yakıcı, dayanılmaz bir azaptır.

Sen duyur bunu onlara peygamberim. Sizler duyurun onlara bunu ey peygamber yolunun yolcuları. Buyursunlar, hangisini seçerlerse seçsinler. Bağışlamamı mı? Cennetimi mi? Acımamı mı? Yoksa azabımı mı? Cehennemimi mi? Kendileri için ne seçeceklerse, hangisini seçeceklerse seçsinler. Hangisine karar vereceklerse versinler. Bunun ikisini de seçenlere gücü yeter Rabbimizin. Cehennemi, azabını seçenleri de sonsuz cehennemine, cennetini, rahmetini seçenleri de ebedî cennetlerine göndermeye kâdirdir Allah.

51,53. "Onlara İbrahim'in konuklarını da anlat: İbrahim'in yanına girdiklerinde selâm vermişlerdi. O: "Doğrusu biz sizden korkuyoruz" demişti de: "Korkma, biz sana, bilgin bir oğlun olacağını müjdelemeye geldik" demişlerdi."

Peygamberim, sen onlara İbrahim'in konuklarının, İbrahim'in misafirlerinin durumunu da anlat. Onlar, o elçiler İbrahim (a.s) in yanına girdiler ve selâm İbrahim'e dediler. İbrahim'e selâm, selâmet ve esenlik dileriz dediler. İbrahim (a.s) da onların selâmına aynıyla karşılık verdi. İbrahim (a.s) onları bilememişti. Onların Allah'ın Melekleri olduğunu anlayamamıştı. Demişti ki sizler tarafımızdan tanınmayan, bilinmeyen bir topluluksunuz. Sizlerle daha önce hiç görüşme şerefine mazhar olmadım. Biz sizden korkuyoruz, sizden çekiniyoruz. Siz kimsiniz? Beklediğimiz kimseler değilsiniz dedi. Belki de bu bölgeye yeni teşrif ettiniz dedi. Ya bunu onların yüzüne söyledi İbrahim (a.s) veya içinden söyledi, ya da evdeki ehline söyledi bunları. Yâni baktı ve pek tanıyamadı onları da kendi kendine böyle dedi.

Allah'ın melekleri de bunun üzerine dediler ki, korkma ey İbrahim, Biz

sana bilgin bir oğul, âlim bir oğul, Allah bilgisiyle, vahiy bilgisiyle bilgilenecek ve o bilgi doğrultusunda hayat yaşayacak bir oğul müjdelemeye geldik. Sana böyle bir oğul müjdeleriz. Başka sûrelerde bu müjdelemenin Sâre annemize yapıldığı anlatılır. Evet Allah bilgisine lâyık görülecek, vahiy bilgisiyle şereflendirilecek, ileride peygamber olacak bir oğul müjdelediler Ona.

Buradaki âlim bir oğulla kastedilen İshak (a.s) dır. Sâffât sû-resindeki Halîm bir oğul müjdesiyle de İsmail (a.s) kastediliyordu. Yine Hud sûresinde İshak (a.s) vasıtasıyla kendisine Yakub (a.s) gibi şerefli bir torun peygamber müjdesi de veriliyordu. Tabi İshak (a.s) ın müjdesinin verildiği bu dönemde İbrahim (a.s) yüz yaşını aşkın ihtiyar bir çağda bulunuyordu. Karısı da o yaşlarda çocuktan kesilmiş bir durumu yaşıyordu. Melekler böyle bir durumda yaşlı bir ana-babaya bir evlât müjdeliyorlardı. İbrahim (a.s) in da Sâre annemizin de böyle bir müjde karşısında tavırları şöyle oldu:
54,55. "Ben kocamışken bana müjde mi veriyorsunuz? Neye dayanarak müjdeliyorsunuz?" deyince, Seni gerçekten müjdeliyoruz, umutsuzlardan olma" demişlerdi."

Bu yaşımda mı bana bu müjdeyi veriyorsunuz? Bu halimle benim nasıl bir çocuğum olabilir? Yâni olacak şey mi dir bu? Neye dayanarak bir çocuk müjdeliyorsunuz bize? dedi. Gerçekten ikisinin de yaşları belliydi. 90,100 yaşını aşmışlardı. Her ikisinden de dünya hesabına göre bir çocuğunun olması mümkün değildi. O ana kadar Rabbimizin yeryüzünde uyguladığı yasası böyleydi. Ama Adem'i topraktan yaratan, Havva'yı da Ondan yaratan Allah elbette Sâre'den de bir çocuk dünyaya getirmeye muktedirdi. Allah'ın gücünün yetmeyeceği ne var ki? Fakat İbrahim (a.s) in bu sorusunu ve hayretini de yadırgamamak gerekir. O diyordu ki yâni bu iş nasıl olacak? Ben yüz yaşında, karım da kısır.

Evet İbrahim (a.s)böylece hayretini dile getirince melekler buyurdular ki Seni gerçekten müjdeliyoruz. Sana hak olarak müjde veriyoruz. O çocuğun dünyaya gelmesi haktır ve sen sakın bu konuda umutsuzlardan olma. Çünkü onu senden ve karından dünyaya getirecek olan başkası değil Allah'tır. Dilediği zaman var eden, dilediği zaman yok eden O'dur. Bu âlemde insanlar ancak O'nun izniyle bir hayat yaşamaktadırlar. Göklerin ve yerin egemeni O'dur. Göklerin ve yerin sahibi O'dur. Güç O'na aittir, yetki O'na aittir. Dilediğine oğullar kızlar verir, dilediklerini de çocuksuz bırakır. O Alîmdir, O Kadîrdir.
56,57. "Zaten sapıklardan başka kim Rabbinin rahmetinden umudunu keser!" diyerek sormuştu: "Ey elçiler! İşiniz nedir?"

İbrahim (a.s) dedi ki, dalâlette olanlardan, sapıtmışlardan baş-kası asla Rabbinin rahmetinden ümidini kesmez. Allah'ın Rahmetin-den sapıklar hariç kim ümit keser ki? Allah böyle buyurdu. Allah buyurmuşsa tamamdır. Allah hükmetmişse iş bitmiştir. Çünkü Allah her şeyi bilmektedir, her şeye güç yetirmektedir. Allah boşuna buyurmaz, Allah beyhude demez dediğini. Allah dilediğine hükmeder ve hükmettiğini de yerine getirir, bu konuda zerre kadar bir endişemiz yoktur dedi. Çünkü Allah göklerde ve yerde tek egemen olandır, dilediği yapandır. O'nun dilediğini kim engelleyebilir? O'nun hükmünün önüne kim geçebilir? Hayat O'na aitken, yaratma O'na aitken, dilediğini yaratmasını kim durdurabilir? Dilediğini dilediği zamanda, dilediği biçimde yaratan O'dur. Dilediğine hayat veren O'dur, dilediğini öldüren de O'dur dedi.

Tıpkı atamız İbrahim (a.s) gibi yıllar sonra torunu Yakub (a.s) da oğullarını yiyecek almak üzere Mısır'a gönderirken senelerce önce kaybolmuş Yusuf'unu araştırıp soruşturmalarını ve bu konuda Allah'tan ümit kesmemelerini tavsiye ediyordu. Allah'tan asla ümit kes-meyin. Çünkü kâfirler topluluğu hariç kimse Allah'tan ümit kesmez diyordu. Allah'ın elçisi Yakub (a.s) Rabbinden asla ümit kesmiyor ve Yusuf'una kavuşmayı ümit ediyordu. Çünkü Allah'tan ümit kesmek bir manada en büyük varlık olan Allah'a noksanlık izafesidir. Yâni ciddi ciddi neyi istedik, neyi arzu edip onun sebeplerini yerine getirdik de Rabbimiz onu bize lütfetmedi? Yâni Yusuf'unu aradın da bulamadın mı? Çocuklarını ıslaha sa'y ettin de onu mu beceremedin mi? Niye ümit kessin de İbrahim (a.s)? Niye ümit kessin ki Rasulullah efendimiz? İlk günlerde şartlar kötüymüş, insanlar kendisine hüsnü kabul göstermemiş, kavmi kendisini dışlamış. Ne gam? Allah var ya. En kısa zamanda Allah onları başarıya ulaştıracaktır. Onlar da Rablerinden, Rablerinin rahmetinden ümit kesmediler. Allah'ın yardımı, Allah'ın rahmeti mutlaka kendilerine gelecekti. Ve her zaman ve zemin-de müslümanlar müjdelenen kimseler olacaklardı.

İbrahim (a.s) meleklerden bu müjdeyi aldı. Bir evlât müjdesi aldı. Ve tabii meleklerin gelişinin sadece bununla sınırlı olmadığını, başka işlerinin de olduğunu sezinleyen İbrahim (a.s) dedi ki:

Ey elçiler, sizin ne işiniz var? Neye geldiniz? Ne var? Sebep ne? dedi. ***Ma hadbuküm***? dedi. Hadb Arapça'da çok ciddi bir iş için kullanılır. Ne için gönderildiniz ey Mürseller? Özel olarak sadece bana bir evlât müjdelemek üzere mi geldiniz? Yoksa başka bir göreviniz mi var? dedi. Onlar dediler ki:

58,60. "Şöyle cevap vermişlerdi: "Biz şüphesiz suçlu bir millete gönderildik.

Lût'un ailesi bunun dışındadır. Karısı hariç hepsini kurtaracağız. Karısının geride kalanlardan olmasını gerekli bulduk.”

Bizler mücrim, suçlu bir topluma gönderildik. Biz Lût kavmi için geldik. Rabbimiz tarafından zalim Lût kavmini yerin dibine batırmak için görevlendirildik. Rabbimizin haklarında helâk hükmünü verdiği bir kavme azap taşları atmak üzere görevlendirildik. Zalimleri yok etmeye geldik. Onların topunu helâk edeceğiz, ancak Lût’un ailesi bunun dışındadır. Karısı hariç Onun ailesini, Onunla birlik olanları, Onun safında yer alanları, tercihini Ondan yana kullananları kurtaracağız. Ama karısı bunun dışındadır. Onun geride kalanlardan olmasını gerekli bulduk.

Evet bu günahkâr, bu zalim, bu suçlu toplum Lût (a.s) un toplumuydu. Helâki hak etmiş suçlu bir toplumdu o toplum. Hiçbir toplumda görülmemiş bir ahlâksızlıkları vardı. Lûtîlik ahlâksızlıkları vardı. Erkekler Allah’ın kendileri için yarattığı kadınları bırakıp erkeklere gidiyorlar, erkeklerden zevk alıyorlardı. Tatminsizlikte, ahlâksızlıkta zirve noktasında rezil bir toplumdu. Hayvanları bile geride bırakacak bir toplumdu. Allah’ın elçisinin uyarılarına aldırış etmeyen, cinsel ahlâksızlığı peygambere kafa tutacak noktaya getirmiş bir toplumdu. Temizlikten, iffetten, hayâdan hoşlanmadıkları için içlerinde iffet ve hayâ abidesi olarak varlığını sürdürmeye çalışan peygamberi sürmeye çalışan bir toplumdu. İşte böyle helâki hak etmiş bir toplumu yok etmek üzere gelmişlerdi Allah’ın melekleri.

Başka sûrelerde İbrahim (a.s) in ey Allah’ın melekleri orada Lût var diyerek melekleri bu işten vazgeçirmek için mücâdeleye tutuştuğu anlatılır.

Evet o toplumdan kurtulacak, kurtulmaya lâyık bir tek aile var, o aileden de bir kadın hariç. O kadın da kurtulanlardan olmayacak, kaybedenlerden olacak. Koskoca ülkede, koskoca kentte, şu anda Lût gölünün derinliklerinde yatan insanlardan kurtulacak sadece Lût (a.s) ve kendisine iman etmiş iki kızcağızı.
61,62. “Elçiler Lût'un ailesine gelince, Lût: “Doğrusu siz tanınmayan kimselersiniz dedi.”

Elçilerimiz Lût’un ailesine geldiler. Lût (a.s) dedi ki, tıpkı az evvel anlatılan İbrahim (a.s) gibi doğrusu sizler tanımadığım kimselersiniz. Daha önce sizi görmedim dedi. Ve kitabımızın başka sûrelerinin anlatımından biliyoruz ki Allah’ın elçisi onlardan dolayı, onların bu gelişinden dolayı epey rahatsızlandı,

kötüleşti. İçi daraldı. Kendi kendine şimdi bu durumda ben ne yapacağım? dedi. Çünkü o güne kadar o ahlâksız toplum kendisine evine misafir almamasını söylemişler ve kendisine en büyük zulümleri evine misafir aldığı zamanlarda olmuştu.

Adamların derdi kimse evine misafir almamalıydı ki dışarıdan gelenleri ekonomik ve cinsel sömürülerine alet edebilsinler. Lokantalarında, otellerinde kalmak zorunda kalan yabancıları hem ekonomik sömürülerine, hem de cinsel ahlâksızlıklarına alet etmek istiyorlardı. Zaten o toplum içinde Lût (a.s)dan başka kimse de misafir kabul et-miyordu. Onların bu ahlâksız emellerine engel olmak için Allah'ın elçisi dışardan gelenleri evine alıyordu.

Ve işte şimdi Onun evine yine misafirler gelmiş, belki onlarla birlikte hareket eden karısı çoktan bu haberi onlara ulaştırmış ve neredeyse evine geldi geleceklerdi. Lût (a.s) büyük bir sıkıntı içine düş-müştü. Bu misafirleri onların elinden nasıl koruyacaktı? Bu tanrı misafirlerine nasıl muhafız olabilecekti? Az sonra toplum gelecek ve o misafirlerini cinsel ahlâksızlıklarına alet edeceklerdi. Gerçekten büyük bir sıkıntı içine düştü Allah'ın elçisi. Onun bu telâşını gören Allah'ın melekleri şöyle dediler:
63,65. "Biz sana sadece şüphe edip durdukları azabı getirdik. Sana gerçekle geldik. Şüphesiz biz doğru söyleyenleriz. Artık, geceleyin bir ara, aileni yola çıkar, sen de arkalarından git; hiç biriniz arkaya bakmasın; emrolundu-ğunuz yere doğru yürüyün" dediler."

Biz sana senin toplumun şüphe edip durdukları azabı getirdik. Kavminin Allah konusunda, Allah'ın dini konusunda, Allah'ın hayata karışması konusunda, Allah'ın kendilerine hayat programı göndermesi konusunda tereddüt içinde oldukları bir azabı getirdik. Senin kavmin Allah'ın hayat örneği, kulluk örneği olan peygamber göndermesi konusunda şüpheye düştüler. Onlar tüm bu konularda şüpheye düştükleri için biz geldik. Şüphe edip durdukları azabı getirdik biz onlara. Senin kavminin bu azaptan şüpheleri vardı. Bu yüzden seninle ve Rabbinle alay ediyorlardı. İşte bu tavırlarının karşılığı olan azabı getirdik. Ve biz sana hakla geldik, hakkı getirdik.

İbrahim (a.s)'a hak bir müjde getirmişlerdi. Lût (a.s)'a da hak bir azap müjdesi geliyordu. Hani önceki âyetlerde ne buyurmuştu Rabbimiz? Ey peygamberim, kullarıma Beni haber ver ki Ben onlardan Bana Benim istediğim gibi kulluk yapanlara son derece Gafûr ve Rahîmim, merhametliyim. İşte şimdi

de onlardan, o iman edenlerden Lût (a.s) ve kızlarına rahmet ve kurtuluş müjdesi geliyordu. Biz doğrularız. Biz Allah'ın hükmünü, Allah'ın kararını bildirmişsek o mutlaka gerçekleşecektir.

Evet korku içinde ne yapacağını bilmez bir vaziyette kıvranan Allah'ın elçisi Lût (a.s)'a melekler dediler ki, ey Lût korkmana gerek yok, biz Allah'ın elçileriyiz ve bu ahlâksızlar asla sana ulaşamazlar, sana ilişemezler, biz bu ahlâksızların defterlerini dürmeye geldik. Sen ey Lût, gecenin bir parçasında ehlinle birlikte yola çık. Ehlini al ve şehri terk et. Sen ehlinin arkasından git ki onlardan hiç birisi geride kalmasın. Sizden hiçbiriniz geriye bakmasın. Hiçbiriniz geriye iltifat etmesin. Başka sûrelerin beyanıyla karın hariç diyorlar. Karın hariç hiç kimse geride kalmasın. Hiçbirinizin o pis hayatta gözünüz olmasın. Geceleyin bu toplumu terk et.

Ama o kavme isâbet eden azap karısına da isâbet edecekti, çünkü o müslüman değildi. Müslüman olmadığı için o da o rezil ve rüsva azabın mahkumu olacaktı. Onların randevu zamanı, vaadleşme vakti sabah vaktidir. Onların yaşama süreleri gün doğana kadardır.

Allah'ın elçileri böyle diyorlar. Lût (a.s) ehliyle beraber, zaten ehlinden kendisine iman eden sadece iki kızıydı. İki kızından başka hiç kimse iman etmemişti. İki kızıyla birlikte gece yarısı şehri terk edecekler, Lût (a.s) onların arkasından gidecek, kimse geriye dönüp bakmayacak.

Evet işte meleklerin haberi böyleydi. Ve biraz sonra cinsel ahlâksızlığı doruklaştıran, Allah'a ve peygambere isyanı doruk noktaya çıkaran bir kavim biraz sonra helâk olacak. Şu anda gece vakti. Lût (a.s) gecenin yarısından sonra kızlarını alıp yola çıkacak, yanında hanımı da olacak ama, o iman etmediği için, sapıkların küfrünü tercih ettiği için kavimle birlikte helâk olacak. Kurtulanlar sadece Lût (a.s) ve iki kızcağızı olacak ve bir sabah vakti bir kavmin kökü kesilecek.

Aman ya Rabbi, geceleyin eğlenceler, akla hayale gelmedik çılgınlıklar, akla hayale gelmedik şımarıklıklar, azgınlılklar. Tüm oyun ve eğlence merkezleri ağzına kadar dolu. İnsanlar Rablerini unutmuşlar, Rablerinin kendilerine kurtarıcı olarak gönderdiği elçisini, o elçinin uyarılarını unutmuşlar, başlarına

geleceklerden habersiz çılgınca eğleniyorlar. Halbuki biraz sonra bu tavırlarından ötürü helâk edilecekler. Bir daha geri dönmemek üzere toprağın altına girecekler. Ne garip bir durum değil mi? İnsanlar kendi kurtuluşlarını değil de helâklerini seçiyorlar, helâklerine sa'y ediyorlar.

Şu anda tüm dünya şehirlerinin içine gömüldükleri eğlence-leri, şımarıklıkları düşünüyorum. Şu Allah'tan, Allah'ın azabından habersiz rezil ülke insanlarını düşünüyorum. Yaşadıkları küfür ve şirk içindeki hayatlarıyla helâklerine dâvetiye çıkaran dünya insanlığını düşünüyorum. Hiçbir şeyden haberleri yokken, gece gündüz çılgınca eğlencelerin içindeyken kendilerine korkunç bir azabın gelmesinden korkuyorum. O toplum da böyle bir gafleti yaşıyordu işte.

66,69. "Böylece Lût'a bunların sonlarının kesilmiş olarak sabahlayacaklarını bildirdik. Şehir halkı sevinerek geldiler. Lût: "Bunlar benim konuklarımdır, onlara karşı beni rüsva etmeyin, Allah'tan korkun, beni utandırmayın" dedi."

Evet böylece onların sonlarının gelmiş olarak sabahlayacaklarını Lût (a.s)'a bildirdik. Gaflet ve dalâlet içinde yaşayacakları son gece. Ahlâksızlar gelen misafirlerin çok güzel, çok yakışıklı erkekler olduklarını haber almışlardı. Çünkü Allah'ın melekleri Lût (a.s)'a çok güzel erkekler sûretinde gelmişlerdi. Alçaklar onlara sahip olmak arzusuyla geldiler. Onları pis arzularına alet etmek için geldiler. Öyle pis, öyle ahlâksız insanlardı ki kendi erkeklerinden de artık bıkıp usanmışlardı. Onun içindir ki ülkelerine her yeni gelenden istifade etmek istiyorlardı. Kadınlarından bıkmışlardı.

Ey Lût! O evindekileri bize teslim et. Biz onlara sahip olmak istiyoruz. Biz onlardan istifade etmek istiyoruz. Evet onların bu tavırları Lût (a.s)'a gerçekten çok ağır geldi. Misafirlerini kendi elleriyle bu ahlâksızlara teslim etmek durumunda kalmak onu çok üzdü ve dedi ki: Ey kavmim, bunlar benim misafirlerimdir. Allah'tan korkun da misafirlerin konusunda beni rezil rüsva etmeyin dedi. Allah'tan korkun da beni onlara karşı rezil etmeyin, mahcup etmeyin. Allah'tan korkun da beni misafirlerime karşı hüzne boğmayın, kedere boğmayın dedi. Gelin hayatınızı Allah için yaşayın da vazgeçin bu ahlâksızlıklardan dedi. Bunun üzerine ahlâksızlar dediler ki:

70,71. "Biz sana kimseyi misafir kabul etmeyi yasak etmemiş miydik? dediler. Lût: "Alacaksınız, işte benim kızlarım" dedi."

Ey Lût, biz seni âlemlerden yasaklamadık mı? Sana hiç kimsenin işine

burnunu sokmayacaksın demedik mi? Biz sana misafir kabul etmeyi yasaklamamış mıydık. Kimseyi evine misafir almaya-caksın dememiş miydik. Halbuki sen dışardan gelenleri evine almayacaktın ve biz onları otellerimizde, pansiyonlarımızda, lokantaları-mızda ekonomik ve cinsel arzularımızın kucağına düşürecek, onlardan istifade edecektik. Bu şehirde senden başka misafir kabul eden kimse var mı? Sen niye bizim planlarımızı bozuyor, menfaatlerimizi engelliyorsun? Şimdi sen bu adamları evinde misafir edince, onlara yiyecek, içecek, barınacak imkânları hazırlayınca, adamlar burada yabancılık çekmeyince biz emellerimize ulaşamıyoruz.

Evet o yabancıları kendi sefih arzularına, rezil arzularına alet edemeyince Lût (a.s)'a gazaplandılar ve biz sana daha önce tembih etmemiş miydik? dediler. Bunun üzerine çaresiz kalan Allah'ın elçisi onlara dedi ki: Ey kavmim, alacaksanız işte kızlarım, onları alın. Ey kavmim, işte kızlarım. Ya kendi kızları ya da ümmetin kızları. İşte bunlar tertemizdir sizin için dedi. Gerçekten evlenmek istiyorsanız onlarla evlenin de bu misafirlerime ilişmeyin dedi. İşte benim kızlarım, yahut da işte ümmetimin kadınları, eğer evlenmek istiyorsanız bu kadınlarla evlenin. Cinsel ihtiyaçlarını kadınlarınızla giderin. Tertemiz helâl yoldan ihtiyacınızı giderin. Niye böyle helâl yoldan evlenmek dururken, meşru yoldan arzularınızı tatmin etmeniz dururken Allah'ın yasakladığı sefih bir hayatı yaşamak istiyorsunuz? Hiç sizin içinizde akıllı uslu bir adam yok mu? Aklınız başınızda değil mi sizin? Vazgeçin bu misafirlerimden ve erkeklere gitmekten diyordu.

Onlar dediler ki: Ey Lût, bizim ne istediğimizi sen pek âlâ biliyorsun. Bizim senin kızlarında gözümüz yoktur. Kızlarında bir hakkımız yoktur. Biz kızları değil erkekleri istiyoruz ve onları almadan da buradan bir adım bile atmayacağız. Evet alçakların kızlardan, kadınlardan yana bir arzuları kalmamış, onların gözleri erkeklerde. Bizim ne istediğimizi biliyorsun, bize nasihat edip durma! dediler.

72,73. "Ey Muhammed! Senin hayatına andolsun ki, onlar sarhoşlukları içinde bocalayıp duruyorlardı. Tanyeri ağarırken, çığlık onları yakalayıverdi."

Evet ey peygamberim, senin hayatına, senin ömrüne andol-sun ki onlar sarhoşlukları içinde bocalayıp duruyorlardı da tanyeri ağarırken bir çığlık bir sayha onları yakalayıverdi. Rabbimiz peygamberi Muhammed (a.s) in hayatına, ömrüne yemin ederek helâki anlatıyor. Onlar böyle bir sarhoşluk içinde ne yaptıklarını, ne ettiklerini bilmez bir vaziyette peygamberlerinin evine gelmiş o

güzel güzel erkeklere sahip olamamanın çılgınlığı içinde, rezil kepaze bir halet-i ruhîye içindelerken sabaha doğru bir çığlık onları yakalayıverdi.
74,77. "Memleketlerini alt üst ettik, üzerlerine sert taş yağdırdık. "Bunda, görebilen insanlar için ibretler vardır. O şehrin kalıntıları işlek yollar üzerinde hâlâ durmaktadır. Bunda inananlar için ibret vardır."

Ülkelerinin, şehirlerinin altını üstüne getiriverdik. Melekler kaldırdılar şehirlerini tepe taklak getirip yerlere vuruverdiler. Ve onların üzerlerine de çamurdan taşlaştırılmış sert taşları yağdırıverdik. Böyle bir helâk yasasının mahkumu oldukları için o kavme kitabımızın bir başka sûresinde ***"Mu'tefikat"*** ismi verilmiştir. Yâni altı üstüne getirilmiş bir toplum. Rabbimizin melekleri bu toplumu kaldırıp yere çaldıktan sonra üzerlerine yağmur göndermiş, yağmurun arasında taş yağdırmış ve her bireri beş bin kişiden ibaret olan iki şehrin altını üstüne getirivermişlerdir. Evet böyle rezil bir toplumun hayatı da böylece bitiyordu.

Hani kâfirler önceki âyetlerde peygamber efendimize karşı bize bir melek getir demişlerdi. Bir melek gelsin de o zaman sana ve Rabbine iman edelim demişlerdi. Rabbimiz de Biz Meleği hak ile göndeririz, gerektiği zaman göndeririz ve melek geldi mi de artık size mühlet tanınmaz, defteriniz dürülür buyurmuştu. İşte buyurun geldi melek. Bakın yine adam olmuyorlar hainler. Meleklerden haberleri yok şaşkınlık içinde onlara sahip olmaya çalışıyorlar. Ve sonunda Rabbimizin kendilerine takdir buyurduğu azabın mahkumu oluyorlar.

Ey Mekkeliler! Ey şu andaki dünyalılar! Ne oluyor size? İşte size Benimle ve elçilerimle savaşa tutuşmuş bir toplumun daha feci âkıbetini anlattım. Bir helâk tablosu daha sundum. Ne oluyor? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Buy gerçekleri duyduğunuz halde yine küfürlerinize, şirklerinize mi devam ediyorsunuz? Helâk olanların yolunu sürdürmeye mi çalışıyorsunuz? Bunu mu istiyorsunuz? Kendi helâkinize mi dâvetiye çıkarıyorsunuz? Diyerek biz kullarını bize rahmeti gereği ısrarla, tekrar tekrar uyarısını sürdürüyor bu âyetleriyle Rab-bimiz.

İşte bunda, bu helâk haberinde, bu helâk yasasında gözü olanlar için, görebilenler için gerçekten çok büyük ibretler, dersler vardır. O şehrin kalıntıları şu anda işlek yollar üzerinde hâlâ belirgin bir şekilde bulunmaktadır. İşte şu anda bugünkü Lût gölü ve çevresinde bunu görüyorsunuz. Burası deniz seviyesinden çok daha aşağılarda bir çukurdur ki bu toplumun yere battığının göstergesidir.

Ama şu anda insanlar Allah'ın bu helâk yasasını yanlış yorumlamaya çalışıyorlar. İbret almıyorlar, ders çıkarmıyorlar. Allah'ın bu helâk yasasını insanların gözlerinden gizleyebilmek için atlaslardan Lût gölünün adını bile değiştirmeye çalışıyorlar. Aman bu insanlar Lût (a.s) ve onun yere batan ahlâksız toplumuyla ilgi kurmasınlar diye buranın adına ölü deniz demeye çalışıyorlar.

Tıpkı şu anda Allah'ın bir deprem uyarısını çok farklı yorumlamaya çalışanlar gibi. Bu konunun Allah'la yorumlanmasına bile tahammül edemiyorlar. Bu bir tabii olaydır. Bu işlere Allah'ı karıştırmayın demeye ve insanların gözlerinden Allah ayetlerini saklamaya çalışıyorlar. Allah akıl versin, şuur versin bu adamlara, başka diyecek bir şey bulamıyorum.

Evet işte ibret almamız gereken bir toplumun âkıbeti. Allah'ın elçisi kendilerine geldi. Kendilerini Allah'ın âyetleriyle uyardı, Allah'a kulluğa çağırdı, ahlâksızlıklardan vazgeçip Rablerinin istediği gibi bir hayat yaşamlarını istedi. Ama onlar peygamberi dinlemediler. Peygamberlerine karşı yan çizdiler, keyifleri ağır bastı, şehvetleri ağır bastı, menfaatleri ağır bastı da Rablerine ve Rablerinin elçisine isyan ettiler. Allah da onların defterlerini dürüverdi.

İşte bizler için en büyük bir ibret levhası. Ama ne gariptir ki insanlar gözlerinin önünde cereyan eden bu helâk yasasından ibret almıyorlar. Zalimlerin sonu hep böyle olduğu halde yine de insanlar onların hemen arkasından hiç bir şey olmamış gibi zalimliklerine devam edebiliyorlar.

Evet bundan sonra bir başka kavme geçiyoruz. Rabbimizin bir başka rahmet ve bereketine ulaşan bir peygamberine ve yine o peygambere Allah'ın istediği gibi davranmadığı için Allah'ın gazabına ve helâkine maruz kalmış bir başka topuma intikal ediyoruz. Bu toplum da Eyke toplumudur. Eyke'liler Lût (a.s) un yaşadığı bölgenin biraz daha güney taraflarında yaşayan bir kavimdi. Onlar da tıpkı Med-yen'liler gibi ekonomik bozukluğu doruk noktada yaşayan bir toplumdu. Ekonomik güçlerini tanrılaştırmış, dünyayı kıble edinmiş, âhireti unutmuş, Allah'ı unutmuş, kulluktan çıkmış bir toplum. Paradan, dünyadan, zevkten, lüksten başka hiç bir şey düşünmez olmuş bir toplum. Solucanlar gibi zevk ve eğlencelerinin peşinde kıvranan, haram helâl sınırları tanımayan bir toplum. Bakın Allah şöyle buyuruyor:
78,79. "Eykeliler de, şüphesiz zalim kimselerdi. Bunun için onlardan da öç aldık. Hâlâ her iki memleket de işlek bir yol üzerindedirler."

Eykeliler de zalim kimselerdi. Allah'a karşı, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçisine karşı zalimce tavırlarından ötürü, kendilerini Rablerine kulluk ortamından uzaklaştırarak kendi kendilerine zalimce davranmalarından ötürü onlardan da öç aldık. İşte hâlâ onlar da işlek bir yol üzerinde bulunmaktadırlar. Her ikisi de, Medyen'liler de Eyke'liler de aynı yol üzerindedirler. Her iki toplum da kaybetmişlerdir. Sizler şu anda Allah ve elçilerini kale almadıkları için, zalimce bir hayat yaşadıkları için kaybetmiş, helâk edilmiş bu iki toplumun kalıntılarının yanı başından geçiyorsunuz. Mekke'den çıkan bir kimse önce Lût (a.s) un kavminin yaşadığı, helâk edildiği bölgeye uğruyor, sonra da Eyke bölgesine uğruyordu. Onlar bu peygamberlerden ve helâk edilmiş toplumlarından haberdardılar.

Kitabımızın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki bu toplum da Şuayb (a.s) ın toplumudur. Ekonomik bozukluğu zirvede yaşayan bir toplumdu. Şuayb (a.s) onları şöyle uyardı: Ey kavmim! Gelin insanların mallarını haksız yere yemeyin! Gelin malla ilişkilerinizi Allah'ın istediği şekilde ayarlayın! Gelin dünyacı olmayın! Gelin muttaki olun! Gelin Allah'ı devre dışı bırakarak bir hayat yaşamaktan vazgeçin de hayatınızı Allah için ve Allah'ın gösterdiği haram helâl sınırları içinde yaşayın! Diye ısrarla uyardı onları. Ölçüye tartıya riâyet edin! dedi.

Sizler dünyanın en büyük bir ticaret merkezinde bulunuyorsunuz. Allah size en büyük lütfunu ulaştırmıştır. Gelin Allah'ın helâl dedikleriyle yetinip haramlara uzanmayın! Pisi bırakıp temizle yetinin! Çalmayı, çırpmayı bırakın! İnsanların ceplerine el atarak onların paralarını, eşyalarını eksiltmeyin! Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın! Fesat çıkarmayın! Enflasyon gibi haram yollarla, hilelerle insanları sömürmeye kalkışmayın! İnsanların alım güçlerini eksiltmeyin! Paralarının değerini düşürmeyin! Sizi de sizden öncekileri yaratan, tüm yaratıkları yaratan Allah'tan korkun! dedi. Onlara güzel güzel nasihatlerde bulundu.

Ama onlar elçilerini dinlemediler. Şuayb (a.s)'ı büyülenmişlikle itham ettiler. Rablerinin elçisini dinlemediler de şeytanlara kulak verdiler, nefislerine kulak verdiler, hevâ ve heveslerine kulak verdiler. Ekonomimizi biz kendimiz

ayarlarız dediler. Bizim ekonomi uzmanlarımız varken bu konuda asla seni ve Rabbini dinlemeyiz dediler. Ey Şuayb, sen bizim hayatımıza karışamazsın. Sen de, Rabbin de bizim ekonomik anlayışlarımıza düzenimize, dünya hâkimiyetimize burnunuzu sokup durmayın. Karışmayın bizim işlerimize. Sen kim oluyorsun da bizim düzenimizi eleştiriyorsun? diyerek Ona meydan okudular.

Allah'ı ve elçisini hayatlarına karıştırmayarak dediler ki; eğer doğru sözlü isen haydi o zaman gökten üzerimize bir parça indir de görelim. Haydi bize bir azap getir de görelim dediler. Kendi azaplarına, kendi helâklerine davetiye çıkardılar. Ne gelecekse gelsin de görelim dediler.

Bunun üzerine Rabbimiz de kendisini ve elçisini yalanlayan, kendisine ve elçisine hayat hakkı tanımayan, kendisini ve elçisini hayatlarına karıştırmamaya çalışan bu toplumu değişmeyen bir yasası olarak bulutlu bir günün azabıyla yakalayıverdi. Gölge gününün azabı yakalayıverdi onları. Onların üzerine sanki buluttan azap yağıyordu, helâk yağıyordu. Gerçekten bu büyük bir azap günüydü.

80,84. "Andolsun ki, Hicr halkı peygamberi yalanlamışlardı. Onlara âyetlerimizi verdiğimiz halde, yüz çevirmişlerdi. Dağlarda, güven içinde olarak evler yontuyorlardı. Sabaha karşı çığlık onları yakalayıverdi. Yaptıkları kendilerine fayda sağlamadı.

Şimdi de sıra Hicr ashabında, Hicr halkında. Bu toplum da Lût (a.s) un yaşadığı bölgenin kuzeyinde yaşamış bir toplumdu. Andol-sun ki Hicr halkı kendilerine gönderilen elçiyi yalanlamışlardı. Onlar kendilerine yol göstermek üzere, hayat programı olmak üzere o peygamberlerle gönderdiğimiz âyetlerimizden yüz çevirmişlerdi. Âyetlerimizle ilgilenmemişlerdi. Âyetlerimizi bir kenara bırakıp kendi hevâ ve heveslerince bir dünya yaşamaya yönelmişlerdi. Dağlarda güven içinde evler yontuyorlar, bu muhkem evlerde kendilerini Bizim

helâk yasamızdan kurtardıklarını zannediyorlardı. Kimse bizimle baş edemez, kimse bize bir şey yapamaz diyorlar kendilerini güvende hissediyorlardı.

Nuh toplumu bir suyla helâk edilmiş, Âd kavmi bir rüzgarla, Semûd kavmi onlardan ders çıkararak evlerini düzlüklerde kurmadılar. Kayaları yontarak sudan ve rüzgardan etkilenmemek için muhkem evler yaptılar. İşte bunlar da öyle yapıyorlardı. Sabaha karşı bir çığlık, bir sayha da onları yakalayıverdi de tüm bu tedbirleri yaptıkları kendilerine hiçbir fayda sağlamadı. Onlar Allah'ın bu helâk yasasıyla bir başka sûrenin beyanıyla hayvanların bile yiyemeyeceği bir kesmik kırıntısına dönüverdiler.

İşte Rabbimizle çatışma içine girdikleri için, Rabbimize ve elçisine hayat hakkı tanımadıkları için helâk edilen bir başka toplum. Önce Kur'an sayfaları arasında, sonra da geçmişin sahnesi olan yeryüzünde gezip dolaşarak, geçmişlerin sergüzeşti hayatlarıyla karşı karşıya gelecek ve böylece geçmişi tanıma imkânını elde etmiş olacağız. Bunu elde edince de, geçmişi yargılama, geçmişten ibret çıkarabilme imkânını da elde etmiş olacağız.

Bunlar ne yapmışlar? Nasıl davranmışlar da helâk olmuşlar? Nasıl bir helâk yasası gerçekleşmiş? Bunu bilecek, bundan ibret alacak ve böylece biz de onların düştüklerine düşmemeye çalışacağız. İşte Rabbimiz geçmişin bu ibret levhâlârını bize sunarken bizden istediği budur.
85,86. "Biz, gökleri, yeri ve her ikisi arasında bulunanları gereğince yarattık. Kıyâmet günü şüphesiz gelecektir. O halde yumuşak ve iyi davran. Doğrusu yaratan ve bilen ancak Rabbindir."

Biz gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak olarak ya-rattık. Oyun eğlence olsun diye yaratmadık bunları. Gökler ve yer, ikisi arasında olan tüm varlıklar bir imtihan sebebi olarak yaratılmıştır. Göklerde ve yerlerde olan her şey yeryüzünde imtihana tabi tutulan insanının imtihanına konu olarak yaratılmıştır. Her şey, tüm varlıklar hak temeller, sağlam temeller, sağlam yasalar üzerine bina edilmiştir. Her şey belli bir hikmetle yaratılmıştır. Tüm varlıklar üzerinde Allah'ın hak yasaları işlemektedir. Hiçbir şey başıboş, sahipsiz, gayesiz ve programsız değildir. Hepsinin yaratıcısı Allah'tır. Hepsi üzerinde söz sahibi O'dur.

Ve bir gün mutlaka bir kıyâmet gelecektir. Yâni Allah bir gün mutlaka bu kurduğu düzeni yıkacaktır. Yâni dünyada, semavat ve arzda şu anda kurduğu

düzeni yarın yok edip yepyeni bir düzen kuracak olan da Allah'tır. Ve işte bunların hepsini bilen, hepsine güç yetiren Allah'tır. Öyleyse ey peygamberim, sen güzel bir müsamaha ile müsamaha et onlara. Onlara bütün bunları güzellikle anlat. Tatlılıkla onların akıllarını erdirmeye çalış. Çünkü anlamıyorlar bu adamlar, ne yaptıklarını bildikleri yok. Gerçekten yaratan da O'dur, bilen de.
87. "Andolsun ki, sana daima tekrarlanan yedi âyetli Fâtihayı ve Kur'an'ı Azîm'i verdik."

Muhakkak ki Biz sana yedi âhenkli âyeti verdik. Sürekli her namazda tekrar edilen, her namazın her rekatında tekrar edilen, Kur'an'ın her bir sûresinde muhtevası tekrar edilen yedi âyetli, Fâtiha sûresini verdik sana. Azîm Kur'an'ı da verdik. Öyleyse haydi sen bunlarla uyar insanları. Ulaştır insanlara bunları. Rabbinin sana verdiği bu âyetlerle, bu sûrelerle güzel güzel insanları kulluğa çağır. Nasihatte bulun onlara. Ve sakın ha:

88,89. "Kâfirler içinde bazı kimselere verdiğimiz kat kat servete gözünü dikme; onlara üzülme; inananları kanatların altına al. De ki: "Doğrusu ben apaçık bir uyarıcıyım."

Gözünü Bizim o kâfirlerin kendilerine vermiş olduğumuz ziy-netlere, süslere, dünya mallarına, mülklerine, dünya saltanatlarına dikme. Sakın onlara imrenme. Sakın o dünyada kalıcı şeylere iltifat etme. Onlara üzülme. Bunlar niye bana verilmemiş de bu kâfirlere verilmiş? diye sakın mahzun olma. Bu kâfirlerin sahip oldukları şeyler karşısında sakın bir aşağılık duygusuna kapılma. Bir şahsiyet bozukluğu yaşama. Unutma ki onlar geçici dünya hayatının geçici ziynetleridir.

Evet işte şu anda bu emir bizlere de verilmektedir. Bakıyoruz ki şu anda kâfirlere bizden çok fazla şeyler verilmiş. Mal, mülk, ev, bark, at, araba, para, pul, saltanat hep onların elindedir. Fıtratımızda bunlara karşı bir meyil, bir arzu olduğu için şu anda bizler de onlara bakıp bakıp imreniyoruz. Keşke şu adamların ellerinde olanlar bizde de olsaydı diyoruz. Hattâ onların ellerindekilere olan meylimizden ötürü onların ülkelerine çalışmaya, onların hizmetinde bulunma zilletine katlanmaya çalışıyoruz. Onların içinde bulundukları nîmetler karşısında ayaklarımız kayıyor. Şahsiyet bozuklukları yaşıyoruz. Allah'ın bu âyetlerinden habersiz bir hayat yaşadığımız için neredeyse kâfirliği bile temenni edecek duruma gelenleri görüyoruz.

Ama bakın Rabbimiz buyuruyor ki ey müslümanlar, unutmayın ki bunlar sadece dünyanın süsü ve ziynetleridir. Unutmayın ki onlar bu sahip olduklarıyla Bizi ve âhireti unutuyorlar. Unutmayın ki çok çabuk biter. Ama bitmeyen, tükenmeyen, hayırlı olan, süresiz olan Rabbinizin katındaki rızıklardır. Cennet ölümsüzdür, cennet nîmetleri sonsuzdur, cennet hayatı bâkîdir. Siz Ona yönelin, hedefiniz O olsun, sa'yiniz Ona olsun. Ve sen ey peygamberim, mü'minlere de rahmet ve merhamet kanatlarını geriver. Mü'minlere müsamahalı oluver, şefkatli ve merhametli oluver. Ve onlara de ki ben apaçık bir uyarıcıyım.
90,93. "Kur'an'ı işlerine geldiği gibi bölenlere de, kendi Kitaplarının bir kısmına inanıp bir kısmını kabul etmeyen Yahudi ve Hıristiyanlara da nitekim kitap indirmiştik; Rabbine andolsun ki hepsini, yaptıklarından sorumlu tutacağız."

Evet tıpkı daha önce kendi kitaplarının bir kısmına inanıp bir kısmını kabul etmeyen Yahudi ve Hıristiyanlara kitap göndermiş olduğumuz gibi, bu Kur'an'ı işlerine geldiği gibi, menfaatlerine geldiği gibi bölen, parçalayan, her biri kitabın belli bir bölümünü bayraklaştıran, her biri kitabın belli bir bölümüne sarılan, kitabı bölüp parça-ladıkları gibi kendilerini de bölüp parçalayan insanları uyarman için bu kitabı da sana indiriyoruz. Rabbine andolsun ki onların hepsine bu yaptıklarının hesabını soracağız. Gerek kendilerinden önce kitapla-rını parça parça edip işlerine gelenlere inanıp işlerine gelmeyenleri reddedenleri, gerekse şimdi tıpkı olar gibi Kur'an'ı bölenlerin hepsini hesaba çekeceğiz.

Kur'an'ı ayıranlar, Kur'an'ı parçalayanlar, ayrımcılıktan yana olanlar da hesaba çekilecek, bu yaptıklarının cezasını çekeceklerdir. Dini parçalayanlar, kitabı parçalayanlar, peygamberi, parçalayanlar, hayatı parçalayanlar, toplumu parçalayanlar. Dini parçalayıp hayatın bazı alanlarında Allah'ın dinini, öteki alanlarında da başkalarının dinlerini, başkalarının hayat programlarını uygulayanlar. Kitabı parçalayıp her bireri kitabın bir bölümünü bayraklaştıranlar, her bireri kitabın bir bölümüne sarılıp kendilerini de parça parça edenler. Peygamberi parçalayıp, onun hayatının, onun sünnetinin bir bölümünü kabul edip, bir bölümünü reddedenler. Peygamberleri parçalayıp, bir kısmına inanan bir kısmını reddedenler. Hayatı parçalayıp bir bölümünde Allah'ın kulu öteki bölümlerinde başkalarının kulu olanlar. Hayatın her bir alanında Allah'ın kulu olduğunuzu unutmayın. Dini parçalamayın. Hiçbiriniz diğerinden ayrı bir dinin, ayrı bir dünyanın insanı olmayın. Kitabın tümüne imanla mükellef olduğunuzu unutmayın.
94,96. "Ey Muhammed! Artık sana buyurulanı açıkça ortaya koy, puta

tapanlara aldırış etme. Allah'la beraber başka bir tanrının bulunduğunu kabul eden alaycılara karşı şüphesiz Biz sana kafiyiz. Yakında ne olduğunu öğreneceklerdir."

Ey peygamberim, emrolunduğun şeyi yapıp açıkça ortaya koy. Rabbin sana ne emretmişse, nelerle sorumlu kılmışsa onları yerine getir. Senin gibi inanmayan, senin gibi düşünmeyen, senin gibi sadece Allah'a teslim olmayan müşriklerden yüz çevir, onlara aldırış etme. Bırak onları ve sen sadece Rabbinin istediği, Rabbinin emrettiği bir hayatı yaşamaya bak. Müşriklerden olma. Onlarla beraber hareket et-me. Onların anlayışları, onların düşünceleri, amelleri, hayat programları seni asla bağlamasın. Unutma ki Biz sana yeteriz. Seni yalanlayan, seni reddeden, seni alaya alan, sana zulmetmeye yönelen kimselere karşı Biz sana yeteriz. Biz sana yetmeliyiz. Biz varken onların sana yapabilecekleri hiçbir şey yoktur, sen yoluna devam et.

Onlar Allah'tan başka İlâhlar kabul ediyorlardı. Onlar Allah berisinde, Allah dışında İlâhlar, yetkililer peşinde koşuyorlardı. Allah'tan başkalarını, putları, cansız varlıkları, insanları İlâh biliyorlar, İlâh makamında görüyorlardı. Allah'la birlikte başkalarını da dinliyorlar, Allah'la beraber başkalarına da dua ediyorlar, başkalarına da kulluk ediyorlardı. Allah'ı razı etmeye çalıştıkları gibi çevreyi de, modayı da, âdetleri de, töreleri de, müdürü de, amiri de, kanunları da, yönetmen-likleri de, Allah'la çatışan tâğutları da razı etmeye çalışıyorlardı. Hem Allah'ın çektiği yere, hem de başkalarının çektikleri yerlere gitmeye çalışıyorlardı. Bazen Allah'ı, bazen başkalarını dinliyorlardı. Hayatlarında etkili olabildikleri, yol gösterebildikleri kadarıyla başka İlâhların kulu kölesi olurlarken, onların serbest bıraktıkları, ya da gaflet edip dolduramadıkları hayat birimlerinde de Allah'ın kulu ve kölesi oluyorlardı.

Yâni öteki İlâhlarının boş bıraktıkları, dolduramadıkları namaz gibi, oruç gibi, zekât gibi, zikir gibi hayat birimlerini de Allah'ın dinine göre dolduruyorlardı. İşte böyle yapanları, böyle yaşayanları bırak da sen sadece Rabbinin sana emrettiklerini yapmaya devam et peygamberim.

97,99. "Andolsun ki, söyledikleri şeylerden senin gönlünün daraldığını biliyoruz. Rabbini hamd ile an, secde edenlerden ol ve ölünceye kadar Rabbine kulluk et."

Andolsun ki Biz onların söyledikleri şeylerden, onların lakır-dılarından senin göğsünün daraldığını, kalbinin sıkıldığını, üzüldüğü-nü biliyoruz. Onların

işledikleri suçlardan senin sıkıntı içine girdiğini biliyoruz. Bizim haberimiz var bundan. Sen onlara en güzel bir şekilde Bizim kitabımızı, Bizim âyetlerimizi okuyorsun, duyuruyorsun, ama onlar seni dinlemiyorlar, sana kulak vermiyorlar. Onlar başka sevdaların peşindeler. Başka kitapları okumanın, başka haberleri dinlemenin, başka örneklerin arkasından gitmenin peşindeler. Sen onlara merhametinden dolayı ısrarla onları ateşten, cehennemden korumaya çalışıyorsun, ama onlar ısrarla ateşten yana bir tavır alıyorlar. Sana ve senin kendilerine okuduğun bu kitaba karşı kulaklarını tıkamışlar, kapılarını pencerelerini kapamışlar, çılgınca dünya zevklerine dalmışlar. Sen buna rağmen onların bu davranışları karşısında üzülme, canını sıkma, sıkıntı içine girme.

Rabbini hamd ile tesbih et. Sübhanallah de. Elhamdülillah de. Rabbini hep gündemde tut. Rabbini hep yücelt. Hep Onu noksan sıfatlardan tenzih edip mükemmel sıfatların sahibi kabul et. Ve Rab-bine secde edenlerden ol. Rabbine boyun büküp O'nun emirlerine teslimiyet gösterenlerden ol. Namaz kılanlardan ol. Tüm bedenine Allah'ın karıştığını, tüm hayatında Allah'ın egemen olduğunu ortaya koyanlardan ol. Rabbine ibadet et. Tüm hayatını Rabbin için yaşa. Tüm hayatında O'nun kulu ve kölesi olduğunu unutma. Ta ki sana ölüm gelinceye kadar. Rabbinin ölüm yasasına teslim olup, O'nun huzuruna gelmek üzere bu dünyadan göçeceğin ana kadar hep kullukta ol. Bir an bile O'na kulluktan uzak olma. İşte senin görevin budur. Senin görevin bu şekilde bir kulluk ve müslümanlıktır, hayatını Allah için yaşamaktır.

Evet peygamberin görevi budur ve peygamber yolunun yolcusu olan bizlerin de bu dünyada görevimiz işte budur. Bizler de tıpkı pişdarımız gibi, örneğimiz gibi bize ölüm gelinceye kadar sadece Rabbimize kulluğa devam edeceğiz. Unutmayacağız ki hepimizi, her-kesi ecel takip etmektedir. Kıyâmet çok yakındır. Ölüm çok yakındır. Hayat çok kısadır. Ve işte önümüzde bize bu kulluğu en güzel bir şekilde anlatan bir kitap ve bu kitabın istediği müslümanlığı en güzel bir şekilde pratize etmiş bir peygamberin sünneti durmaktadır. Haydi buyurun kitap ve peygamber rehberliğinde ölüme kadar müslümanca bir hayata. Allah hepimizi buna muvaffak kılsın inşallah. Sübhane-kallahümme ve bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 16 -

NAHL SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 16, nüzûl sıralamasına göre 70, ikinci miûn grubunun ikinci sûresi olan Nahl sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 128 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mekke döneminin sonlarına doğru nâzil olmuş 126 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. Sûrenin 41. âyeti müşriklerin işkenceleri altında bunalmış müslümanların Habeşistan'a hicret etmek zorunda kaldıklarını göstermektedir. Yine 106. âyetin beyanıyla dayanılmaz işkenceler karşısında müslümanlardan bazılarının kâfir olmadıkları halde kâfir olduklarını söylemeleri gündeme getirilir. Böyle hayatî bir durumla karşı karşıya kalmış bir müslümanın ne yapması, nasıl hareket etmesi gerektiği de bu sûrede anlatılır.

112-114. âyetler Resûlullah Efendimizi ve onun getirdiği hidâyet hediyesini yalanlamaların ötürü, sanki bir ceza olarak Mekkelileri kuşatan bir kıtlıktan ve bu kıtlık sonucu gerçekleşecek hadiselerden söz eder.

Yine tebliğ ve tebliğin usulleri, yöntemleri ortaya konur. Resû-lullah efendimizin ve kıyamete kadar onun yolunun yolcularının bu dini tebliğ ederlerken uyması gereken kurallar bildirilir.

En güzel bir biçimde sûrede tevhid anlatılır. Tevhidin, göklerde ve yerde tek egemen olan Allah'ın tekliğinin delilleri ortaya konur. Kâinatta en büyük gerçek olan bu Allah'ın tekliğini reddetmenin sonuçları anlatılır. Yâni tevhidin zıddı olan şirkin, Allah'ı ortaklı düşünmenin, Allah'a yetki sınırlaması getirmenin en büyük suç olduğu bildirilir.

Mekke müşriklerinin peygamber efendimize karşı getirdikleri bir delilin cevabı verilir. Müşrikler diyorlardı ki; ey Muhammed, yıllardır bize bir azaptan, ikâptan söz ediyorsun. Beni ve getirdiğim mesajı reddederseniz sizi büyük bir azap beklemektedir diyorsun. Hani nerede kaldı bu sözünü ettiğin azap? Uzun bir süredir seni de, Rabbini de, Rabbinden getirdiğin mesajı da reddettiğimiz halde halâ o sözünü ettiğin azaptan bir eser göremiyoruz. Öyleyse bu bizi tehdit edip durduğun şeyin aslı da, esası da yoktur diyorlardı da Rabbimiz sûrenin hemen baş kısmında onlara çok açık ve net bir cevap veriverdi. Eğer bu şirklerinizden vazgeçmezseniz öncekilerin başına gelenlerden kurtulamayacaksınız buyuruverdi. İşte bu minval üzere devam edip bize çok büyük bilgiler sunan sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

Nahl sûresine Rabbimiz şöyle başlıyor:

1. "Allah'ın buyruğu gelecektir; acele gelmesini isteme-yin, Allah, ortak koştukları şeylerden münezzehtir, yücedir."

Allah'ın emri gelmiştir. Ona acele etmeyin. Allah'ın takdirini acele istemeyin. Allah'ın şanı, şerefi yücedir. Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir, beridir, uzaktır. O kendini bilmez müşriklerin tüm şirklerinden yücedir. Neyi bekliyorsunuz ey insanlar? İşte Allah'ın emri geldi. Allah yasasını uygulamaya başladı. Allah dinini egemen kılma yasasını uygulamaya başladı. Bu yasanın ilk safhası olan Peygamberin Mekke'den Medine'ye hicret zamanı geldi. Mekke'de insanların, müşriklerin inkâr, isyan, zulüm ve işkencelerinin doruk noktaya ulaşmasıyla peygamberin ve beraberindeki bir avuç müslümanın ülkelerini terk etme zamanı gelmiştir.

Ve peygamberin Mekke'yi terk etmesiyle de Mekke toplumunun kaderi tayin edilmiştir. Bu kader şu iki şekilden birisi olarak Rab-bimiz tarafından takdir edilir. Kitabını, peygamberini reddetmelerinin karşılığı olarak ya Allah'tan bir azap, ya da peygamber ve ona iman edenler eliyle gerçekleşecek bir helâk. İşte bunu haber veriyor Rab-bimiz.

Mekke kâfirleri Allah'ın azabı konusunda acele ediyorlardı. Çünkü onlar peygamberin getirdiği tevhid inancının yanlışlığına, kendi şirk dinlerinin, kendi şirk programlarının da doğruluğuna inanıyorlardı. Değilse eğer peygamberin getirdiği bu din hak olmuş olsaydı, peygamberin arkasında bir Allah desteği bulunmuş olsaydı elbette onu inkâr etmelerinin karşılığında kendilerine bir azap gelmeliydi. İşte Rabbimiz ya bu bekledikleri azap konusunda, ya da kıyâmet konusunda, kıyâmetin dehşeti konusunda acele etmemelerini, yakında Allah'ın emrinin, vaadinin geleceğini, gerçekleşeceğini haber veriyor.

2. "Allah kullarından dilediğine buyruğunu bildirmek için meleklerini vahiyle indirerek şöyle der: "İnsanları uyarın ki, Benden başka İlâh yoktur. Benden sakının."

Allah kullarından dilediklerine meleklerini indirir de onlardan şunu ister: Benden başka İlâh olmadığını insanlara bildirsin ve o insanlar yalnız Benim için muttaki olsunlar, yalnız Beni hesaba katarak bir hayat yaşasınlar, yalnız Benim için bir dünya yaşasınlar, hayatlarında tek söz sahibi, tek Rab, tek İlâh Ben olayım. İşte yeryüzünde bunu gerçekleştirmek için Rabbimiz Ruhla, vahiyle meleklerini dilediği kullarına gönderir. İşte bu konuda Allah'ın yasası budur. Rabbimiz insanlar sadece kendisine kul olsunlar, sadece kendisini dinlesinler, sadece kendisi için bir hayat yaşasınlar ve yeryüzünde kendisinin istemediği, razı olmadığı küfrü, şirki terk etsinler. İnsanlar tüm yanılgılardan vazgeçip Allah'ın istediğine yönelsinler.

İşte peygamber gerçeği, peygambere vahyin melekler tarafından gönderilme gerçeği ve vahyin peygamberlere geliş gayesi ve tüm peygamberlerin Allah'ın seçkin kulları oluş gerçeği ve yine tüm peygamberlerin tüm insanlığı Allah'tan başka İlâhın olmadığı gerçeğine dâvet etmesi.

Bundan sonraki âyetlerde bu iki sûrede ortaya konan Allah'tan başka İlâh olmadığı gerçeğinin açıklanması gelecek. Kime kul olunacak? Kim dinlenilecek? Güç kuvvet sahibi kimdir? Göklerde ve yerde mülkün sahibi kimdir? Egemen kimdir? bu açıklanacak.

3. "Gökleri ve yeri gereğince yaratmıştır. Onların eş koştukları şeylerden yücedir."

Gökleri ve yeri hak olarak, hak yasalara bağlı olarak yaratan Allah'tır. Göklerde ve yerlerde Allah'ın hak yasaları geçerlidir. Gökler ve yerde tevhid geçerlidir, tevhid esastır. Gökler ve yer Allah'ın, İlâhın, yaratıcının tekliğine delildir. O Allah insanların şirklerinden, şe-riklerinden, şirk koşmalarından yücedir, münezzehtir. İnsanların şirkleri, ortakları asla Ona yakışmaz.

4. "İnsanı nutfeden yaratmıştır. Öyleyken o nasıl da açıkça karşı koymaktadır!"

Gökleri ve yerleri yaratan Allah aynı zamanda insanı yaratandır. Hem de insanı bir nutfeden, basit bir sudan yaratmıştır. Ama bu nankör insan aslını, yaratıldığı o basit suyu unutup da yaratıcısının karşısına bir hasım olarak dikilebiliyor. Rabbine karşı kafa tutmaya kalkışabiliyor. Sen varsan ben de varım, Sen tanrıysan ben de tanrıyım, Senin bilgin varsa benim de bilgim var, Seni gücün varsa benim de gücüm kuvvetim vardır diyebiliyor. Senin bir dinin, Senin bir hayat programın varsa benim de bir dinim, benim de bir hayat anlayışım vardır diyebiliyor. Neden yaratıldığını, kim tarafından var edildiğini unutarak Rabbine karşı tavır alabiliyor. Bir damla sudan meydana geldiğini unutuyor, ölümü unutuyor, hesabı kitabı unutuyor da yaratıcısıyla bir çatışma içine girebiliyor. Rabbimiz kendisini tanıtmaya devam ediyor:

5,6. "Hayvanları da yaratmıştır. Onlarda sizi ısıtacak şeyler ve birçok faydalar vardır. Onların etlerini de yersiniz. Onları getirirken de, gönderirken de zevk alırsınız."

Gökleri ve yeri yaratan, insanı basit bir sudan yaratan Allah aynı zamanda

şu gördüğünüz hayvanları da yaratandır. Deve, sığır, koyun ve keçi cinsinden olan hayvanları ve diğer tüm hayvanları, varlıkları yaratan yine O'dur. O Rabbinizin yarattığı hayvanlarda sizin için çok çok faydalar, menfaatler vardır. Isıtma özelliği olarak onlardan size gelen nîmetler vardır, onların etlerinden de yersiniz. Kimilerinin yünlerinden, kimilerinin tüylerinden, kimilerinin derilerinden faydalanır, ısınacak elbiseler yaparsınız, kimilerinin etlerinden, sütlerinden istifade edersiniz, kimilerinin üzerlerinde taşınırsınız, yüklerinizi taşırsınız.

Ve onlarda sizin için sevip beğeneceğiniz ne güzellikler vardır. Akşamleyin meralardan, otlaklardan, yaylım yerlerinden göğüsleri dolu dolu evlerinize dönerlerken, evlerinize doğru salınıp gelirlerken ne kadar hoşunuza gider. Ayrıca sabahleyin evlerinizden onları yaylım yerlerine doğru salarken de keyifle onların güzelliklerini seyredersiniz.

7. "Kendi kendinize zor varacağınız memleketlere, yüklerinizi taşırlar. Doğrusu Rabbiniz şefkatlidir, merhametlidir."

Kendi kendinize, kendi başınıza ancak büyük zahmetlerle, büyük sıkıntılarla ulaşabileceğiniz yerlere sizi ve ağırlıklarınızı, yüklerinizi de taşımaktadır o hayvanlar. Çok uzak mesafelere kolayca bu hayvanlarla taşınmaktasınız. Size karşı çok çok merhametli olan Rabbiniz size bu nîmetini de sunmuştur.

8. "Sizin için atları, katırları ve merkepleri binek ve süs hayvanı olarak yaratmıştır. Bilmediğiniz daha nice şeyleri de yaratır."

İşte sizin için atlar, katırlar, merkepler var etmiştir Rabbiniz. Onlara binmeniz için size sunmuştur Allah onları. Bir de ziynettir onlar. Daha bilmediğiniz nice şeyleri yaratan da yine Allah'tır. Bildiğiniz ve bilmediğin tüm varlıkları yaratan O'dur. O günün insanlarının bilmeyip bugün bizim bildiğimiz binit vasıtalarını yaratan, bugün bizim bilmeyip de yarının insanlarının bilecekleri daha nice varlıkları yaratan Allah'tır. Şimdi insanı Allah yaratsın, insanın şu anda sahip olduklarının tamamını Allah yaratsın, insana bu kadar merhamet edip onu bu kadar sayısız nîmetlerle donatsın, sonra da bu insanlar kalkıp yaratıcısını, nîmet vericisini bırakıp, O'nun istediği bir hayatı bırakıp O'ndan başka bir yola gitsinler. Yaratıcılarına kulluğu bırakıp başkalarına kulluğa gitsinler. Olacak şey mi bu? Bunu anlamak mümkün mü? Buna ne demek lâzım? Halbuki:

9. “Yolun doğrusunu göstermek Allah'a aittir. Yolun eğri olanı da vardır. Allah dileseydi hepinizi doğru yola iletirdi.”

Halbuki yolun doğrusunu göstermek Allah’a aittir. Yolun doğrusu Allah’ın gösterdiği yoldur. Yolun doğrusu Allah’a giden yoldur. Ama Allah yolunun dışında başka yollar da vardır. Allah gösterdiği kendisine kulluk yolunun, o dosdoğru yolun dışında başka yollar, eğri yollar da vardır. Allah böyle dilemiştir. Allah insana irade vermiş ve onun karşısına hem doğru yolunu, hem de eğri yolları çıkarmıştır. İnsana kendi iradesiyle bunlardan birisi seçme özgürlüğü tanımıştır. Eğer Allah dileseydi hepinizi kendi dosdoğru yoluna iletirdi. Hepinizi kendi yolunda yürütürdü. Dileseydi hepinizi iradesiz melekler gibi, dağlar taşlar, bitkiler, hayvanlar, semâvât ve arz gibi yaratırdı. Ama öyle murad etmemiş Allah. İnsanlara özgür bir irade vermiş ve o iradeleriyle onların tercihlerine imkân tanımış. Buyurun dileyen benim dosdoğru yolumda yürüsün, dileyen de dilediği gibi yaşasın demiş. Dileyen mü’min, dileyen de kâfir olsun buyurmuş.

10. “Yukarıdan size su indiren O'dur. Ondan içersiniz; hayvanları otlattığınız bitkiler de onunla biter.”

Yine O Allah ki gökten su indirendir. Ondan içersiniz ve onunla hayvanlarınızı otlattığınız otlar, bitkiler, çayırlar, çimenler de biter. Rabbiniz sizin ve hayvanlarınız için gökten o suyu indirmeseydi ne içecektiniz? Hayvanlarınızı nerede otlatacaktınız? O suyu nereden, kimden alacaktınız? O su olmasaydı şu yediğiniz meyveler, sebzeler nerede oluşacaktı? Bunlara nasıl ulaşacaktınız?

11. “Allah onunla size ekinler, zeytin, hurma, üzüm ve her türlü ürünü yetiştirir. Düşünen kimseler için bunda ders vardır.”

Düşünsenize o suyla sizin için ekinleri, zeytinleri, hurmaları, üzümleri ve her türlü meyveleri bitiren, yaratan kim? Allah değil mi? Hiç aklınızı kullanmaz mısınız? Muhakkak ki bunlarda akıllarını kullanıp ders almak isteyenler için âyetler, ibretler vardır. Ama bunu ancak düşünen, tefekkür eden, kafa yoran bir kavim anlayabilecektir. Öyle değil mi? Rabbimiz şu suyu indirmeseydi ne yapabilirdik? Bir damla su yaratabilir miydik? Bu suyun yetiştirdiği şu meyvelerden bir tanesini yaratabilir miydik? Hayatımızın devamını nasıl sağlayabilirdik? Şu nîmetlerini çekip elimizden alıverse ne yaparız? Kime gideriz? Allah’ın verdiği nîmetlerle O’na savaş açmak ne demektir?

Öyleyse söyleyin, şu kâfir insanın, şu nankör insanın yaptığı şey nedir? Bunun bir mantığını bilebiliyor musunuz? Bir anlam verebiliyor musunuz buna? Kendisi Allah yaratsın, sahip olduklarını Allah versin, yeryüzünde hayatının devamını sağlasın, yeryüzünde kendisine saltanat versin, hayvanlarını, suyunu, gökleri ve yeri O yaratsın, onun hizmetine sunsun, sonra da bu nankör insan kalkıp Rabbiyle savaşa tutuşsun. Buna ne demek lâzım? Evet şükür, teşekkür sadece tüm bu nîmetlerin sahibine yapılmalıdır. Kulluk sadece bu nîmetlerin sahibinin hakkıdır. Kulluk programı belirleme sadece yaratıcı olan Allah'ın hakkıdır. Düşünen bir insan bunu mutlaka anlayacaktır.

12. "Geceyi gündüzü, güneşi ayı sizin istifadenize ver-miştir. Yıldızlar da O'nun buyruğuna boyun eğmiştir. Bunlarda, akleden kimseler için dersler vardır."

Geceyi, gündüzü, ayı ve güneşi size musahhar kılan da Allah'tır. Sizler gece ve gündüz nîmetleriyle de nîmetlendirildiniz. Güneş ve ay da sizin için yaratıldı, sizin emrinize, sizin hizmetinize sunuldu. Yıldızlar da O'nun emrine boyun bükmüşlerdir. Akleden bir kavim için muhakkak ki işte bunlarda da âyetler vardır. Gece, gündüz, güneş, ay ve yıldızlar. Bunlar da Allah'ın âyetleridir. haberiniz var mı Allah'ın bu âyetlerinden? Farkında mısınız Allah'ın bu âyetlerini? Biliyor musunuz geceyi, gündüzü? Gecenin ve gündüzün ne anlama geldiği üzerinde hiç kafa yordunuz mu? Gecenin ve gündüzün sizin üzerinizde nasıl nîmetler taşıdığına hiç dikkat ettiniz mi? Hayat hep gece olsaydı veya hep gündüz olsaydı ne olurdu hiç düşündünüz mü? Veya şu güneş olmasaydı, şu ay, şu yıldızlar olmasaydı bu dünya, bu hayat ne olurdu hiç kafa yordunuz mu?

Kim yarattı bunları? Bedelini isteseydi bütün bunların Allah, ne yapardınız? Nasıl öderdiniz? hiç aklınıza getirdiniz, hesabını yaptınız mı? Gecenin, gündüzün bedeli, güneşin ayın bedeli nedir? Varlığınızın, elinizin, ayağınızın, gözünüzün, kulağınızın, kalbinizin, aklınızın bedeli nedir? Onu sizden satın almak isteyenlere karşı nasıl bir bedele razı olursunuz? Şimdi azıcık bir hizmet karşılığında insanlardan bedel isteyen sizler, bütün bunları size verenin sizden hiçbir şey istemediğini mi hesap ediyorsunuz? Allah'a bir borcunuzun olabileceğini hiç mi düşünmüyorsunuz? Yoksa bütün bu varlıkların sahibi olduğunuzu mu zannediyorsunuz? Güneşin, ayın, gecenin, gündüzün, göklerin yerlerin sahibi olduğunuzu mu iddia ediyorsunuz?

Eğer bunların sahibi olsaydınız muhakkak onlardan da bedel istemeye

kalkışırdınız. İnsanları sıkboğaz ederdiniz. Vergilendirirdiniz insanları. Ama bunu bildiğiniz için, kendinizi onların sahibi görmediğiniz için bunu yapmıyorsunuz. Madem siz değilsiniz kim bunların sahibi? Niye unutuyorsunuz O sahibi? Niye unutuyorsunuz Rabbinizi? Kendinizi, kendi haklarınızı unutmuyorsunuz da Rabbinizin haklarını niye göz ardı ediyorsunuz? Siz insanları sömürmeyi biliyorsunuz da, insanlardan bedel almayı hiç ihmal etmiyorsunuz da tüm bu nîmetleri karşılığında Rabbinize bir bedel ödemeyi niye aklınıza getirmiyor-sunuz? Niye Ona kulluk etmeyi diskalifiye etmeye çalışıyorsunuz?

13. “Yeryüzünde rengarenk şeyleri de sizin için yaratmıştır. Bunda, öğüt alan kimseler için ibret vardır.”

Yeryüzünde sizin için rengarenk yarattığı tüm varlıklarda da tezekkür eden, düşünen, Allah âyetleriyle şereflenmek isteyen kimseler için öğütler, ibretler, dersler vardır. İşte Allah yeryüzünde renkleri değişik, özellikleri değişik varlıklar yaratılmıştır. Bitkiler, çiçekler, böcekler, varlıklar, otlar, dağlar, kayalıklar, yollar, nehirler, göller... Bir bahar günü içinde boğulduğun, içine gömüldüğün şu şehrin kasvetli hayatını terk edip kırlara çık. Gör Allah’ın yaratıklarını. Seyret Rab-binin varlıklarını. Kendi yapıp tapındığın dünyandan şöyle biraz uzaklaşıp büyük güç ve kudretin âyetleriyle bir göz göze gel. Allah’ın yarattığı sayısız varlıkların yaratılış hikmetine şahit ol. Yaratılışı tanıklık et. Yaratıcıyı bil. Rabbini yücelt, Rabbine hamd et, Rabbine kulluğa koş. Şu rengarenk varlıkların yaratıcısına teşekküre yönel.

14. “Taze et yemeniz, takındığınız süsleri edinmeyiniz ve Allah'ın bol nîmetinden faydalanmanız için denize ki gemilerin onu yara yara gittiğini görürsün boyun eğdiren de O'dur. Artık belki şükredersiniz.”

Yine O Allah ki ondan taptaze etler yiyesiniz ve takındığınız takı maddelerini, süs eşyalarını edinesiniz diye denizi de sizin için yaratmıştır. Rabbinizin bol bol nîmetlerinden yiyesiniz diye denizi de sizin hizmetinize sunmuştur O Allah. Evet işte gözünüzün önünde duran deniz nîmetleri. Taptaze etler, tertemiz balıklar ve giyinip kuşandığınız inciler mercanlar nîmetleri.

Ve sonra o denizleri yara yara giden gemiler ve onların üze-rinde Allah’ın fazl u kereminden aradığımız rızıklar, ticaretler. İşte bunları da size boyun büktüren Rabbinizdir. Bunlar da Allah’ın bize lütuflarıdır. Belki şükredersiniz

diye, belki bütün bunları size lütfeden Rabbinize teşekküre, kulluğa yönelirsiniz diye. Şimdi teşekkür etme-yelim mi bu Allah'a? Şimdi yüceltmeyelim mi bu Allah'ı? Kulluk etme-yelim mi Ona? O yaratmasaydı bu denizden kim verebilirdi o taptaze balık etlerini? O yasasını koymasaydı kim durdurabilirdi o gemileri o suların üzerinde? Kim çıkarabilirdi o denizlerin derinliklerinden inciyi, mercanı? Bütün bu nîmetlerine karşı nasıl nankörlük edilebilir Allah'a?

15,16. "Yeryüzünde, sarsılmayasınız diye, sabit dağlar, nehirler ve belki yolunuzu bulursunuz diye yollar ve işaretler meydana getirmiştir. Onlar yıldızlarla da yollarını bulurlar."

Dağları da sarsılmayasınız diye var eden Allah'tır. Yeryüzünün dengesini sağlamak için sabit dağları yaratan, arza kazık gibi çakan Allah'tır. Nehirleri ve yolları da var eden O'dur. Umulur ki hidâyet bulasınız, umulur ki onlarla yol bulursunuz, yön tayin edersiniz, gideceğiniz yerlere rahat gidersiniz diye. Nice alâmetler, nice işaretler ve yıldızlarla da onlar yollarını bulurlar.

Evet yeryüzünün direkleri olarak dağları dikivermiş Rabbimiz. Sağlam yüce dağlar. Nehirler, yollar. Yeryüzünün ulaşım vasıtaları. Ne güzel değil mi? Böyle değil de hep dağlar olsaydı, her yer dimdik dağ olsaydı, her yer sarp kayalıklardan oluşsaydı, geçit vermeseydi ne yapardık? Nasıl yol bulurduk? Dağların arasından ırmaklar akıtmasaydı, yollar, geçitler var etmeseydi Rabbimiz ne yapardık bizler? Bütün bunları kendilerine lütfeden Rablerini niye düşünmezler bu insanlar? Niye yollara yazmazlar Allah'ın adını? Niye dağlara yazmazlar Allah'ın adını? Niye kendi adlarını yazıyorlar? Niye hamd etmiyorlar Allah'a? Bu yolu, bu dağı, bu ırmağı, bu barajı Sen var ettin ya Rabbi. Sen var etmeseydin biz hiç bir şey yapamazdık ya Rabbi diye niye Rablerine hamd etmiyorlar? Niye elhamdülillah demiyorlar? Niye Allahu ekber demiyorlar? Yoksa bu yolların, bu ırmakların, bu barajların sahibi biziz mi diyorlar?

17. "Hiç yaratan yaratmayana benzer mi? İbret almaz mısınız?"

Hiç yaratan yaratmayan gibi olur mu? Hiç yaratan yaratmayana benzer mi? Düşünmez misiniz? Tezekkür etmez misiniz? Akıllarınızı kullanmaz mısınız? Nasihatten faydalanmaz mısınız? Bunca varlıkları var eden Allah'la hiçbir şey yaratamayan, bir sinek bile yaratmamış olan varlıklar bir olur mu? Bunların ikisi de tanrı özelliğine sahip olabilir mi? Hiç düşünüp anlamaz mısınız?

18,19.“Allah'ın verdiği nîmetleri sayacak olsanız bitiremezsiniz; doğrusu Allah bağışlar, merhamet eder. Allah, gizlediklerinizi de, açığa vurduklarınızı da bilir.”

Allah’ın nîmetlerini saymak isteseniz sayamazsınız, bitiremezsiniz. Allah Ğafûr'dur, Allah Rahîm'dir. Sayabilir misiniz Allah’ın nîmetlerini? Bırakın dış dünyamızdaki nîmetlerini, sadece vücudumuzdaki nîmetlerini bile sayamayız Rabbimizin. Bedenimizdeki nîmetleri, göklerdeki nîmetleri, denizlerdeki nîmetleri, karalardaki nîmetleri sayılamayacak kadar çoktur Rabbimizin. Ve O Allah sizin gizlediklerinizi de bilir, açığa vurduklarınızı da bilir. Açıktan açığa yaptıklarınızı da bilir O Allah, gizli gizli yaptıklarınızı da. Ona hiçbir şeyi gizleyemezsiniz, hiç bir şeyi Onun bilgisinden saklayamazsınız.

20,21.“Allah'ı bırakıp taptıkları şeyler, hiç bir şey yaratamazlar; esasen kendileri yaratıktır. Onlar cansız, ölüdürler. Ne zaman dirileceklerini de bilemezler.”

Allah’ı bırakıp da O’nun berisinde, O’nun dûnunda, O’nun dışında dua ettikleriniz, tapındıklarınız, arzularını yerine getirmeye çalıştıklarınız, yasalarını uygulamaya çalıştığınız varlıklar ise hiç bir şey yaratmadıkları gibi üstelik kendileri de Allah tarafından yaratılmışlardır. Üstelik onlar ölüdürler diri de değillerdir. Ama ölüm Allah’a yakış-maz, Allah diridir. Allah berisindeki tapındıklarınızın tümü ölümlüdür.

Şu anda diriyseler bile mutlaka ölümü tadacaklardır. Her şeyi yaratan Allah’tır, onlarsa hiçbir şey yaratmamışlardır. Bir şey yaratmaları mümkün değildir, çünkü onlar kendileri yaratılmışlardır. Ve onlar ölümlerinden sonra ne zaman diriltileceklerini de bilmezler. Ama her şeyi bilen ve tek İlâh olan da Allah’tır.

22. “İlâhınız tek bir İlahtır. Âhirete inanmayanların kalpleri bunu inkâr eder; onlar büyüklük taslarlar.”

Sizin İlâhınız tek bir İlâh olan Allah’tır. Sizin kendisine kulluk yapmanız, sözünü dinlemeniz, arzularını gerçekleştirmeniz, yasalarını uygulamanız gereken tek İlâhınız Allah’tır. Ama âhirete inanmayanların kalpleri bu gerçeği inkâr ediyor. Onlar kibirleniyorlar, müstekbir davranıyorlar. Allah karşısında, Allah

âyetleri karşısında, peygamber karşısında kendilerinde bir şey görüyorlar. Ama:
23. "Onların gizlediklerini de, açığa vurduklarını da Allah'ın bildiğinde şüphe yoktur. O, büyüklük taslayanları sevmez."

Şüphesiz ki Allah onların gizlediklerini de açıktan açığa işlediklerini de bilmektedir. Allah'ın sizin her şeyinizi bildiğinde hiç şüphe yoktur. Ve Allah, asla büyüklenenleri, müstekbir davrananları sev-mez. Allah, asla kendi karşısında varlık iddiasında bulunanları sev-mez. Kul olanları sever, kendisine teslim olanları sever.
24. "Onlara: "Rabbiniz ne indirdi? "diye sorulsa: "Öncekilerin masalları" derler."

O Allah karşısında güç iddiasında, bilgi iddiasında bulunan, kendi tanrılıklarını iddia eden, ya da başlarının tanrılığıyla övünen bu insanlara Rabbiniz ne indirdi? diye sorulduğu zaman derler ki; ***esa-tîru'l evvelîn***. Eskilerin masalları. İşte sizin kitabınız Adem, Nuh, Hud, Sâlih'i anlatıyor. Allah sadece bunlardan söz ediyor, başka bir şey yok diyorlar. Ve böylece:
25. "Böylece kıyâmet günü kendi günahlarını tam olarak, bilmeden saptırdıkları kimselerin günahlarını kısmen yüklenirler. Dikkat edin, yüklendikleri yük ne kötüdür!"

Kıyâmet günü kendi günahlarını, kendi veballerini tam olarak, saptırdıkları kimselerin günah ve veballerinin de bir kısmını yüklenerek Allah'ın huzuruna gelecekler. İşte bunun için Allah onlara bu dünyada fırsat tanımaktadır. Sorar Rabbimiz onlara. Sordurur peygamberlerine. Sordurur müslümanlara. Allah ne indirdi? Allah ne gönderdi? diye. Onlar da derler ki geçmişlerin masalları. Geçmişe ait şeyler. Bugüne ait olmayan, bugünü ilgilendirmeyen, bizim dünyamıza hitap etmeyen şeyler. Günümüzde uygulanma imkânı olmayan demode olmuş şeyler derler ve böylece kâmileten, bütünüyle kendi günahlarını ve bilgisizce saptırdıkları kimselerin günahlarının da bir kısmını yüklenerek Allah'ın huzuruna gelirler. İşte bunun için Allah onlara fırsat vermektedir. Dâvetiye çıkarmakta, uyarılarını ulaştırmaktadır. Ama dikkat edin ki onlar ne kötü yükler yükleniyorlar? Kendilerini cehenneme götürecek yükler yükleniyorlar.

26. "Onlardan öncekiler düzen kurmuşlardı. Bunun üzerine Allah, binalarının temelini çökertti de tavanları başlarına yıkıldı. Azap, onlara fark

etmedikleri yerden geldi."

Onlardan öncekiler de aynı şeyi yapmışlar, Allah'a, Allah'ın elçilerine, müslümanlara karşı tuzaklar kurmuşlar, komplolar hazırlamışlardı. Allah'a, Allah'ın elçilerine ve Allah yolunun yolcularına tuzak kuranlar sadece bunlar değildir. Allah'la savaşa tutuşanlar sadece Mekke kâfirleri, ya da sadece şu andaki kâfirler değildir. Şu anda müslümanları yok etmek için komplolar hazırlayanlar ilk değillerdir.

Tarihin başlanıcından bu yana her dönemin kâfirleri aynı şeyi yapmışlardır. Hazreti Adem (a.s) döneminden kıyâmete kadar tüm kâfirlerin ortak ve değişmeyen özelliğidir bu. Her dönemde müslümanlara tuzak kuranlar olmuştur. Ama Allah onların binalarının temelinden geldi. Allah onların binalarının temelini yıkıverdi. Tavan onların üzerlerine çöktü ve bilmedikleri, ummadıkları, beklemedikleri yerler-den de azap onlara geliverdi. Evet Allah onların temellerini yıkıyor, tavanlarını üzerlerine çöktürüyor ve hiç ummadıkla bir zamanda, bir gece, yahut bir gündüzün eğlence anında helâk olup gittiler, yok olup gittiler. Kim Allah'la baş edebilir ki? Kim Allah'la savaşabilecek de? Bu onların dünyadaki helâkleri. Ama bir de:
27. "Sonra kıyâmet günü onları rezil eder ve: "Haklarında tartıştığınız Benim ortaklarım nerede? "der. İlim sahipleri şöyle derler: "Doğrusu bugün inkârcılara rezillik ve iğrençlik vardır"

Sonra kıyâmet günü Allah onları rezil ve rüsva ederek buyurur ki, hani nerede şu bana karşı ortak bildikleriniz? Haklarında mü'min-lerle tartıştığınız şu tanrı taslaklarınız nerede? Hani mabutlarınız? Nerede yasalarını uyguladıklarınız? Hani nerede arzularını yerine getirmeye çalıştıklarınız? Hani nerede o hukuk tanrılarınız? Nerede siyasal tanrılarınız? Nerede bilim tanrılarınız? Hani nerede Bana karşı, Benim mü'min kullarıma karşı savunduğunuz, bağlandığınız, sarıldığınız, müdafaa ettiğiniz, korumaya, koruma kanunları çıkarmaya çalıştığınız ortaklarınız nerede? Nerede o dünyada güç kuvvet sahibi zannettikleriniz? Cevabı onlar veremeyecek. Cevap vermeye bile muktedir olamayacaklar da, cevabı kendilerine ilim verilenler verecek. Diyecekler ki, bugün rüsvalık, bugün rezillik ve kötülük kâfirler içindir. Onlar:
28. "Melekler kendilerine yazık etmiş kimselerin canlarını alırken: "Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk" diyerek teslim olurlar. Hayır; öyle değil; doğrusu Allah onların yaptıklarını bilmektedir."

O kâfirler ki melekler onları kendi nefislerine zulmeder oldukları halde öldürür. Düşmanlıklarının kendilerine döndüğü, lânetin kendilerine söylendiği bir durumda, öteler ötesini gözleriyle görüp kaybettiklerini anladıkları bir ortamda, cehennemdeki yerlerini yurtlarını gözleriyle gördükleri bir halet-i ruhîye içinde melekler onların canlarını alırken derler ki biz teslim olduk, biz müslüman olduk. Biz müslümanız derler. Biz dünyada hiçbir kötülük yapmadık derler. Biz hiç bir kötülük yapmıyorduk derler. Ama geçmiş olsun. Bu lakırdılarının kendilerine hiç bir faydası dokunmaz. Dikkat edin Allah yaptıklarınızı bilmektedir. Müslüman mıydınız? Yoksa kâfir miydiniz? İyilik mi yapıyordunuz? yoksa kötülük peşinde miydiniz? Allah hepsini en iyi bilendir. O gün teslim olmanın, o gün müslüman olmanın yeri ve zamanı değildir. O gün bunun hiç bir faydası yoktur. Bir ömür boyu Rablerine isyan içinde bir hayat yaşayan insanların o gün geberirken biz müslüman olduk demelerinin hiç bir kıymeti yoktur.

Evet tüm kâfirler tüm zalimler ölüm anında Rablerine teslim olacaklar. Melekler onların canlarını almaya geldikleri bir ortamda çaresiz hepsi müslüman olacaklar. Öyleyse tüm insanlığa şunu duyurmak zorundayız. Ey insanlar, gelin ölürken müslüman olacaksınız, Allah'ın ölüm yasasına teslim olacaksınız. Ama bu teslimiyetinizin o anda size hiç bir faydası dokunmayacak. Gelin akıllarınızı başlarınıza alın da ölmeden önce müslüman olun. Ölmeden önce teslim olun Allah'a. Ölmeden önce müslümanca bir hayata girin. Aksi takdirde ölürken hepiniz teslim olacaksınız, hepiniz müslüman olacaksınız. Ama o gün zorunlu bir müslümanlığın size hiçbir faydası olmayacak. İşte yeryüzünün en büyük kâfiri, en büyük zalimi Firavun ölürken kelime-i şehadet getirdi ama kabul edilmedi. Gelin o zaman aklımızı başımıza alalım, ölmeden önce müslüman olalım da kendilerine şöyle denenlerden olmayalım:
29. "Temelli kalacağınız cehennemin kapılarından girin. Büyüklenenlerin durağı ne kötüdür!"

Evet ölmeden önce müslüman olmayıp da ölürken müslüman olanlara denecek ki, haydi girin ebedî kalacağınız o cehennemin kapılarından. Büyüklenenlerin, müstekbir davrananların barınağı, durağı olan o cehennem ne kötü bir varış yeridir. Eğer yaşadığımız bu hayatta müslüman olursak, bu dünyada müslümanca bir hayatın sahibi olursak bize bu denmeyecek, cennete gidebileceğiz demektir. Bakın onlara da şöyle denecektir:

30. "Sakınan kimseler: "Rabbiniz ne indirdi?" denince, "İyilik" derler. Bu

dünyada iyi davrananlara iyilik vardır. Âhiret yurdu ise daha da iyidir. Sakınanların yurdu ne güzeldir!"

24. Âyet-i Kerîmede Mekke dışından, taşradan gelenlerin Rabbiniz ne indirdi? şeklindeki sorularına kâfirlerin verdikleri cevap anlatılmıştı. Onlar eskilerin masalları diyorlardı. Böylece kendi kendilerini Allah yolundan saptırdıkları gibi, din konusunda kendilerinden bilgi almak isteyenleri de saptırarak hem kendi vizrlerini, hem de saptırdıkları insanların günah veballerini yüklenerek cehenneme giden insanlar anlatılmıştı.

Burada da muttakilerin, hayatlarını Allah için yaşayanların, Allah'ın koruması ve velâyeti altına giren, Allah'a teslim olan, hayrı Rablerinin indirdiklerinde gören mü'minlerin aynı soruya verdikleri cevap gündeme getiriliyor. Onlara denildi ki, Rabbiniz ne vahy etti? Allah ne indirdi? Onlar dediler ki, Rabbimiz hayır indirdi. Rabbimiz hidâyet indirdi, rahmet indirdi. Kendisiyle yol bulmak isteyenlere, iman edip uygulamak isteyenlere dünya ve Ukba hayırları, bereketleri indirmiştir Rabbimiz derler.

İşte böyle Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluk eden, hayrı Allah katında gören mü'minlere dünya hayatında iyilik vardır ve âhiret yurdu da sadece onlar içindir. Dünyada her türlü hayırlara ulaşacakları gibi âhiret yurdunun hayırları da onlar için olacaktır. Dünyaları hayırlı olacaktır ama âhiretleri daha hayırlı olacaktır onların. Muttakilerin yurdu ne güzeldir? Ne var onlar için orada?
31. "İçlerinden ırmaklar akan Adn cennetlerine girerler. Orada, diledikleri kendilerine verilir. Allah sakınanları böylece mükafatlandırır."

Onlar için orada Adn cennetleri vardır ki onlar oraya girerler. Orada diledikleri her şey kendilerine verilir. Hiçbir şek eksik bırakılmamıştır. Cennette canlarının çektiği her şey, arzu ettikleri her şey vardır onlar için. Ne arzu ederlerse hepsi vardır orada. Neyin gelmesini isterlerse mutlaka o kendilerine verilecektir. Yâni cennette acaba şu da var mı? Bu da var mı? diye sormaya gerek yoktur. Ne arzu etmişseniz hepsi vardır, yok yoktur orada. Canlarının çektiği türden her çeşit meyveler, istedikleri tatta, istedikleri renkte, istedikleri büyüklükte ve olgunlukta meyveler, kuş etleri, şarap ırmakları, su ırmakları, bal ve süt ırmakları, tertemiz eşler her şey vardır onlar için.

Orada mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü verici herhangi bir şey yoktur. Orada insanın beğenmeyip burun kıvıracağı hiçbir şey yoktur. Orada zevk vardır,

orada razı oluş vardır, orada istenilen her şeye ulaşma vardır. Orada hoşnutluk, orada Allah'ın nîmetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi vardır. İşte Biz muttakileri, Allah için hayat yaşayanları böylece mükafatlandırırız.

32. "Melekler onların canını temizlenmiş olarak alırken: "Selâm size; yaptıklarınıza karşılık haydi cennete girin" derler."

Melekler tayyibîn olarak, tertemiz olarak onların canlarını alırlar. Böyle temiz bir şekilde Rablerinin istediği bir hayatı yaşayan insanların, hayatları güzel olan insanların ölümleri de elbette güzel olacaktır. Allah'ın melekleri tertemiz bir şekilde canlarını alacaktır onların. Çünkü onlar abdestleriyle, gusülleriyle, namazlarıyla, ahlâklarıyla, iffetleriyle, aile hayatlarıyla temizlikten yana bir tavır alıyorlardı. Temizlikleriyle tanınıyorlardı dünyada. Melekler de onların canlarını küfürden, şirkten, zulümden, azaptan uzak bir şekilde alırlarken de şöyle derler: Selâm size! Allah'ın selâmı, selâmeti, esenlik, güven, emniyet sizin üzerinize olsun! Yaptıklarınıza karşılık girin cennete! derler. Ne güzel bir sonuç, ne güzel bir karşılama değil mi? Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz diyerek Allah'ın selâmı, Allah'ın rahmeti sizin üzerinize olsun diyerek karşılıyorlar onları. İşte temiz bir hayatın temiz karşılaması böyle olacaktır.

İşte bu âyetler bizim karşımıza iki insan tipi getiriyor. Bir grup insan önceki âyetlerde anlatıldı. Allah'ın kendilerine mahza rahmet olarak indirdiği kitabına, vahyine "esâtîru'l evvelîn" diyen, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamayan, geberip giderken meleklere teslim olan, meleklere teslimiyetini bildiren, ama bu teslimiyetleri kendilerine hiçbir fayda sağlamadığı için cehenneme yuvarlanıp giden bir kâfir insan tipi. Beri tarafta hayatı boyunca Allah'a teslim olmuş, hayatını Allah için yaşamış, hayrı, doğruyu, güzeli Allah'ın vahyinde görmüş, vahye teslim olmuş ve sonunda melekler canlarını alırken böyle güzel bir karşılama ile karşılanmış cennetlik mü'minler.

Buyurun hangi grubun içinde yer almak istiyorsanız onu belirleyin. Şu anda bu yetki sizin elinizdedir. Bu hayat bitmeden önce kararınızı verin. Cennete mi gitmek istiyorsunuz, yoksa cehennemi mi tercih ediyorsunuz? Şu anda karar verip ona göre bir hayat yaşayın. Biletinizi ona kesin.

33. "Onlar kendilerine yalnız meleklerin veya senin Rab-binin buyruğunun gelmesini mi bekliyorlar? Onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Allah

onlara zulmetmemişti, ama onlar kendilerine yazık ediyorlardı."

Ne bekliyorlar bu insanlar? Kendilerine meleklerin gelmesini mi? Yoksa senin Rabbinin emrinin gelmesini mi bekliyorlar? Neyi bekliyorlar? Ne zaman iman edecekler bu adamlar? Melekler geldiği zaman mı? Yahut Allah'ın azabının gelmesinden sonra mı müslüman olacaklar? Böyle zorunlu bir ortamda mı iman edecekler? Böyle yaptıkları zaman ne mânâsı olacak bu imanlarının? Böyle zoraki bir imanı Allah kabul etmiyor. Bunu bilmiyorlar mı? Okumuyorlar mı Allah'ın âyetlerini? Tanımıyorlar mı kitabı? Haberleri yok mu Allah'ın kitabından?

Halbuki onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Allah'ı görmedikçe, Meleği görmedikçe, Allah'ın azabına şahit olmadıkça inanmayız demişlerdi. Allah'ın âyetlerinin inişine şahit olmadıkça, Meleğe dokunmadıkça inanmayız demişlerdi. İmanı son dönemlerine geciktirmişlerdi de Allah'ın azabıyla, Allah'ın yakalamasıyla karşı karşıya gelivermişlerdi. Allah'ın mûcize devesini gördüler, kayalıklar arasından gözlerinin önünde Rabbimizin deveyi çıkarışına şahit oldular. Mûsâ aleyhisselâm'ın elindeki asanın gözlerinin önünde bir ejderha haline gelişini gördüler. Tur dağının üzerlerine kaldırılışına, Allah'ın konuşmasına şahit oldular, Allah'ın âyetlerini gördüler ama yine de iman etmediler. Şimdikiler de öyle yapıyorlar. Gözlerinin önünde yığınlarla Allah âyetlerine şahit oldukları halde iman etmiyorlar.

Aslında bu halleriyle Allah onlara zulmetmiyor. Lâkin bu insanlar kendi kendilerine zulmediyorlar. Allah kullarına karşı asla zalim değildir. Küfürlerinden, şirklerinden, isyanlarından ötürü Rabbimiz onları cezalandırıp cehennemine gönderirken, gerek eski toplumlara, gerek şu andaki kâfirlere, gerekse gelecekte yaşayacak kâfirlere azap ve ceza yasasını uygularken, böyle bir karşılık verirken asla zalimce bir karşılık vermiyor. Yeryüzünde yaratıcılarını, yaratıcılarının âyetlerini, yaratıcılarının hayat programını reddederek, hayatlarında yaratıcılarını diskalifiye ederek, yaratıcılarını hayatlarına karıştırmayarak küfür ve şirke yönelerek aslında kendilerine yazık ediyorlar. Kendilerini bozuk para gibi harcıyorlar.

34. "Bu yüzden, işledikleri kötülüklere uğradılar ve alay ettikleri şey onları kuşattı."

Bu yüzden işledikleri amellerinin kötülükleri onlara İsâbet eder. Yaşadıkları bu hayatta ne yapmışlarsa, ne tür ameller işlemişlerse tastamam karşılığını alırlar. Rabbimiz yapıp ettikleri şeylerde onları çepeçevre kuşatır.

Alay ettikleri şeyler onları çepeçevre kuşatır. Öy-leyse sizler ey peygamber düşmanları! Seleflerinizin başına gelenleri bekleyin! Onların âkıbetlerine hazır olun! Çünkü sizden öncekiler de şu anda sizin tavırlarınızı takındılar, benim elçilerimi alaya aldılar da işledikleri tüm kötülükleri, yaptıkları tüm pislikleri, küfürleri, şirkleri, Allah'tan habersiz yaşadıkları hayatlarının kötü sonucu, inkâr ettikleri azabın kuşatması altında buluverdiler kendilerini. İnkâr ettikleri, reddettikleri, alay edip durdukları azap, kıyâmet gerçeği kendilerini çepeçevre kuşatıvermiştir. Ve artık bundan kaçıp kurtulmaları da mümkün değildir. Sizler de onu bekliyorsunuz. Dünyada müslümanlar karşısında rezil edici bir yenilgi, kahredici bir hezimet ve âhirette de da-yanılmaz bir azap var sizin için.

35. "Allah'a eş koşanlar: "Allah dileseydi O'ndan başka hiçbir şeye, ne biz ne de babalarımız tapardık. O'nun buyruğu olmaksızın hiçbir şeyi haram kılmazdık" dediler. Kendilerinden öncekiler de böyle yapmıştı. Peygamberlere apaçık tebliğden başka ne vazife düşer?"

Müşrikler kendilerini temize çıkarmak için dediler ki, eğer Allah isteseydi ne bizler ne de babalarımız Ona şirk koşamazdık. Eğer Allah izin vermeseydi bizler Ondan başkalarına kulluk yapamazdık. Görüyor musunuz? Alçaklar şirklerini Allah'a izafe etmeye çalışıyorlar. Şirklerinden Allah'ı sorumlu tutmaya çalışıyorlar. Allah istediği için, Allah müsaade ettiği için biz bunları yapıyoruz diyerek kaderci kesiliyorlar. Allah istediği için biz bu putlara tapınıyoruz. Allah istediği için biz yasa yapıyoruz. Allah istediği için biz haram helâl koyuyoruz. Allah izin vermemiş olsaydı, Allah onaylamamış olsaydı biz bunların hiç birisini yapamazdık. Allah istemeseydi bizim hiçbir gücümüz ve yetkimiz olmazdı. Allah istemeseydi böyle yeryüzünde dilediğimiz gibi bir hayat yaşayamazdık. Tüm bu yaptıklarımız Allah'ın dilemesiyledir. Biz başka değil sadece kadere teslimiz. Biz kaderin mahkumuyuz. Kaderimiz böyle olduğu için biz bunları yapabiliyoruz diyorlar. Küfürlerinin, şirklerinin, işledikleri cürümlerin faturasını Allah'a çıkarmaya çalışıyorlar. Allah izin vermeseydi biz asla O'na şirk koşamazdık. O istemeseydi içki içemezdik, zina edemezdik diyorlar.

Çok garip değil mi? Bugünkü kâfirler ve müşrikler de aynı mantığa sığınmaya çalışıyorlar. Gerçekten anlamak mümkün değildir. Yâni adamlar bir hayat yaşayacaklar, yaşadıkları bu hayatta hiç bir sınır tanımayacaklar, sürekli özgürlükten, hürriyetten söz edecekler, bizler özgür insanlarız, yaşadığımız hayatta hiç bir kayd u şart altına girmeyiz, kimseye karşı sorumlu değiliz, dilediğimiz gibi özgürce yaşarız diyecekler. Dilediğimiz gibi dilediklerimizi yaparız diyecekler, dilediğimiz gibi hayatımıza yasa yaparız diyecekler,

dilediğimiz şeyleri haram, dilediğimiz şeyleri de helâl kılarız, kimse bu konuda bize baskı yapamaz, hesap soramaz diyecekler.

Yeryüzünde egemen bizleriz diyecekler. Egemenlik kayıtsız şartsız bizimdir diyecekler, sonra da yedikleri işedikleri suçların cezası ve sorumluluğuna katlanmaları söz konusu olunca da mantıksızca diyecekler ki biz kaderin mahkumuyuz. Allah dilemeseydi, Allah böyle istemeseydi biz bunları yapamazdık diyecekler. Alın yazımız böyleymiş ne yapalım? diyecekler. Allah bizi bu dünyada öteki varlıklardan farklı yaratmış. Bize bu dünyada mal, mülk, saltanat, yetki ver-miş. Dolayısıyla Onun verdiği yetkiyle bütün bunları yaptığımız için bunun sorumlusu Odur diyecekler. Eğer biz yanlış yapıyorsak bunun sorumlusu Allah'tır diyecekler.

Sormak lâzım bu kendilerini tanrı zanneden ve diledikleri gibi yaşayabileceklerine inanan zavallılara. Ey akılsız kâfirler! Ey beyinsiz müşrikler! Ey ne dediğini, ne yaptığını bilemeyecek kadar aptallık, sefihlik sergileyen akılsızlar! Söyleyin bakalım sizler yeryüzünde yaşadığınız hayatta Allah'ı da, Allah'ın âyetlerini de, Allah'ın yeryüzünde belirlediği hayat programını da reddederek özgürlük şarkıları söylerken, kendinizi tüm dünyaya karşı özgürlük ve hürriyet savaşçıları olarak lanse ederken, egemenlik bizdedir, biz dilediklerimizi yaparız derken, tanrılık iddia ederken, ne oldu da böyle birdenbire Allah'ın bir sorgulaması tepenize binince birden bire o özgürlük ve tanrılık şarkılarını unutup, dillerinizi yutup kuzu kesiliyorsunuz? Ne oldu? Hani siz özgür değil miydiniz? Hani siz hiçbir kayd-u şart altına girmeyen kimseler değil miydiniz? Hani siz tanrı değil miydiniz? Hani egemenlik sizde değil miydi? Niye suspus oldunuz böyle?

Dünyada özgürce dilediğinizi yaparken, özgürce Allah kullarına zulmederken, özgürce insanların mallarını gasp ederken, özgürce Allah'ın helâl haram sınırlarını çiğnerken, özgürce insanların özgürlük haklarını ellerinden alıp onları kendinize kul köle edinirken, insanları Rablerine kulluktan koparıp köleleştirirken, kendi yasalarınıza itaat etsinler diye Rablerinin yasalarını onlara duyurmamaya çalışırken şimdi ne oldu? Ne oldu ki birdenbire değişiverdiniz? Dünyada işlediğiniz amellerinizle Rabbinizin huzuruna çıkıp onların karşılığı olarak alacağınız cehennemi görünce niye böyle birdenbire kuzu kesildiniz?

Bizim elimizde bir yetki yoktur! Biz yaptıklarımızın tümünü Allah öyle istediği için yaptık! Bizi bu hale Allah getirdi! Değilse bunların hiç birisini

yapamazdık. Eğer Allah dilemeseydi biz ne şirk koşabilirdik, ne haram helâl belirleyebilirdik. Ne zulmedebilirdik, ne tanrılığımızı iddia edebilirdik, ne egemenlik bizdedir diyerek yeryüzünde kanun koyabilirdik. Üstelik bizim atalarımız da aynı şeyleri yapmışlardı diyerek kendinizi Allah'ın cehenneminden kurtarmaya çalışıyorsunuz?

Bu düpedüz Allah'a iftiradır. Eğer Allah böyle bir şey isteseydi, yâni eğer şirki, küfrü Allah emretmiş olsaydı o zaman kitabında onu bizzat emrederdi. Buna Allah'ın kitabından delil gerekir. Çünkü vahiy kitapla bilinir. Allah'ın emir ve yasakları kitapla bilinir. Allah arzularını kitapla bildirmiştir. Allah'ın emir ve yasakları konusunda kitap temel kriterdir. Kitabında Allah'ın emretmediği bir şeyi Allah da böyle ister diyerek Allah'a yol göstermeye çalışmak, Allah'ın emretmediklerini Allah emrediyormuş pozisyonunda yapmak veya insanlara tavsiye etmek iftiraların en büyüğüdür. Zira Allah asla küfür ve şirki emretmez. Utanmadan küfürlerinizi, şirkleriniz Allah'a onaylatmaya kalkışmayın. Şirklerinizi peygambere tasdik ettirmeye çalışmayın.

Doğrusu peygambere düşen iş apaçık bir tebliğden başka bir şey değildir. Bakın onların bu herzelerine Rabbimiz cevap verecek. Evet her şeyi Allah dilemiştir. Her şey Allah'ın dilemesiyledir. Eğer Allah dilemeseydi, onlara böyle bir özgürlük ve yetki vermemiş olsaydı elbette onlar asla kâfir ve müşrik olamazlardı. Diledikleri gibi bir hayat yaşayamazlardı. Diledikleri gibi kendilerine yasa yapamazlardı. Diledikleri gibi bu iyidir, bu kötüdür, bu haramdır, bu helâldir diyemezler-di. Bu müsaadeyi veren Allah'tır. Yâni onları böyle bir özgürlük özelliğinde yaratan, onlara irade veren Odur. Ama unutmayalım ki Rab-bimizin onları böyle özgür yaratması, onlara irade vermesi bu insanları asla sorumluluktan kurtarmayacaktır.

Çünkü aynı Allah yaşadıkları bu hayat içinde onlara yanlışa gitmeme, şirke düşmeme, müslümanca bir hayat yaşama iradesini, imkânını da lütfetmiştir. Şirki de tercih edebilirsiniz, tevhidi de. İmanı da tercih edebilirsiniz, küfrü de buyurmuştur. İnanı yaratırken ona böyle bir özgürlük, bir irade veren Rabbimiz, buyurun bu iradelerinizle dilediğinizi tercih edebilirsiniz ve sonucuna katlanmak kayd-u şartıyla mü'min de olabilirsiniz, kâfir de. Benim gönderdiğim kitap istikâme-tinde de yaşayabilirsiniz, Benim sistemimi diskalifiye ederek Benimkine alternatif haram ve helâller de üretedebilirsiniz. Sizin için gönderdiğim Benim hayat programımı da takip edebilirsiniz, kendinize düzenler

de koyabilirsiniz. Dilerseniz Benim gönderdiğim elçilerimin tarif ettiği bir hayatı yaşarsınız kazananlardan olursunuz, dilerseniz burnunuzun doğrusuna gider kaybedenlerden olursunuz.

Ama unutmayın ki kazananlar bana kul olanlar, benim istediğim gibi yaşayanlar, kaybedenler de bana alternatif dinler, hayat programları takip edenlerdir, buyurdu.

36. "Andolsun ki, her ümmete: "Allah'a kulluk edin, azdırıcılardan kaçın" diyen peygamber göndermişizdir. Allah içlerinden kimini doğru yola eriştirdi kimi de sapıklığı hak etti. Yeryüzünde gezin; peygamberleri yalanlayanların sonlarının nasıl olduğunu görün."

Biz her bir ümmet için, her bir toplum için mutlaka bir peygam-ber göndermişizdir. Kendilerine elçi gönderilmemiş bir tek toplum yoktur. Kendilerine vahiy ulaştırılmamış bir tek ümmet yoktur. Rabbimi-zin toplumlara gönderdiği elçilerinin ortak özellikleri de bakın şuy-muş: Bu elçilerin tamamı gönderildikleri toplumlara şunu söylemişler: Ey insanlar, sadece Allah'a kulluk edin. Hayatınızın her bir bölümünde sadece Allah'ı dinleyin. Hayatınızda hakim varlık sadece Allah olsun. Sadece Allah yasalarını uygulayın. Sadece Allah'ın istediği kulluğu yaşayın.

Allah karşıtı tanrılık iddiasında bulunan her bir tâğuttan, her bir azgından da uzaklaşın. Allah'ın dini karşısında din iddiasında bulunan, Allah'ın yasaları karşısında yasa belirlemeye kalkışan, insanları Allah'a kulluktan koparıp kendisine, kendi yasalarına itaate çağıran her bir azgın tâğuttan, o tâğutlara itaatten vaz geçin. O azgınları asla muhatap kabul etmeyin.

İşte Rabbimiz Hazreti Adem aleyhisselâm'dan bu yana elçi gönderdiği tüm toplumlara bu yasasını ulaştırmıştır. İşte gönderdiği son elçisine de emrini veriyordu. Ey peygamberim, sen insanları sadece Bana kulluğa dâvet et. Sen ve senin dâvetini kabul edenler Be-nim karşıtım azgın tâğutlardan uzak durun. Hayatınızın hiçbir bölümünde tâğutlara karışma alanı bırakmayın. Benimle

birlikte tağutların yasalarını da uygulamaya kalkışarak şirke düşmeyin.

Şimdi Rabbimiz tüm elçilerine böyle buyurmuşken, son elçisine de bunu emretmişken, tüm peygamberler tarih boyunca insanları yalnız Allah'ı dinlemeye, Allah karşıtı tâğutları reddetmeye çağırıp dururlarken tâğutlara itaat eden, putları Allah'a ortak koşan ve de eğer Allah istemeseydi biz bu suçları asla işleyemezdik diyerek küfür ve şirklerinin faturasını Allah'a kesmeye çalışan bu müşriklere ne demek lâzım? Bu durumda Allah'ı bırakarak, Allah'a kulluğu bırakarak, Allah'ın dinini terk ederek tâğutların dinini uygulamaya çalışan bu insanlar kendilerini nasıl mazur gösterebilirler?

İşte onlardan bazılarına Allah hidâyet edip doğru yolunu göstermiştir. Onlardan kimilerine de dalâlet isâbet etti. Kimileri Allah'a kulak verdiler, Allah'ın kitaplarına, Allah'ın elçilerine kulak verdiler, tevhide inandılar, Allah yoluna gittiler, müslümanca bir hayat yaşadılar. Kimileri de Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın dininden habersiz sapık bir hayat yaşadılar, hevâ ve heveslerine tabi oldular, tağutların yolundan gittiler.

Öyleyse şimdi sizler ey insanlar, arzda gezip dolaşın. Bir bakın ki yalancıların âkıbetleri nice olmuş? Allah'ı yalanlayanların, Allah'ın âyetlerini yalan sayanların, Allah'ın elçilerini yok farz ederek bir hayat yaşayanların âkıbetleri nasıl olmuş bir bakıverin. Âd kavmine, Hûd kavmine, Nuh kavmine, Lût kavmine, Semûd'a bir bakmaz mısınız? Ne âlemde şimdi onlar? O görkemli vücutlar, cüsseler, o görkemli şehirler, medeniyetler, o görkemli ordular, o görkemli egemenlikler nerede şimdi? Nerede o yeryüzünü titreten kralların haykırışları? Hepsi yıkılıp gitmediler mi? Hepsi yok olup gitmediler mi? Yerlerinde baykuşlar ötmüyor mu? Tarihten hiç ibret almıyor musunuz? Onlar gittiler de siz bâkî mi kalacaksınız? Onlar öldüler de siz ölmeyecek misiniz? Sizin saltanatınız bitmeyecek mi? Unutmayın ki bir gün bu dünya, bu hayat, bu güneş, bu yıldızlar ve her şey bitecek. Öyleyse sen ey Rasül:
37. "Ey Muhammed! Onların doğru yolda olmalarına ne kadar özensen, yine de Allah, saptırdığını doğru yola ilet-mez. Onların yardımcıları da olmaz."

Unutma ki sen onların hidâyeti için, sen onların müslüman olup cennete gitmeleri için çok hırslısın, çok harissin. Onların iman etmeleri için elinde avucunda neyin varsa harcayacak kadar, kendini yiyip bitirecek kadar hırslısın. Niye bu adamlar cehenneme, ateşe doğru koşuyorlar? Niye bu adamlar kendi kendilerine yazık ediyorlar? diye bütün gücünle çabalıyor, mahzun oluyorsun. Ne oluyor sana? Şunu unutma ki sen bu iş için ne kadar da özensen, ne kadar da

haris davransan Allah'ın saptırdığını asla hidâyete ulaştıramazsın. Allah, saptırdığını asla doğru yola iletmez. Allah, saptıran kimseye asla hidâyet etmez. Üstelik onlar için herhangi bir yardımcı da bulunmaz. Bir kimse sapmayı, sapıklığı tercih etmiş de, Allah da onun bu sapıklığını onaylamışsa artık onu hidâyete ulaştıracak yoktur. Böyle birine ne peygamberin ne de başka birisinin yapabileceği bir şey yoktur.

38,39. "Ölen kimseyi Allah'ın diriltmeyeceği üzerine bütün güçleriyle Allah'a yemin ederler. Hayır; öyle değil, ayrılığa düştükleri şeyi onlara açıklamayı, inkâr edenlerin kendilerinin yalancı olduklarını bileceklerini, Allah gerçekten vaat etmiştir, fakat insanların çoğu bilmezler."

Ölen bir kimseyi Allah'ın asla diriltmeyeceği konusunda bütün varlıkları ile, olanca güçleri ile Allah'a yemin ettiler. Allah öldürdüğü bir kimseyi asla diriltmez dediler. Öldükten sonra dirilme olmaz dediler. Rabbimiz buyuruyor ki doğrusu Biz kendi üzerimize bir vaat verdik. Kendi üzerimize hak bir vaat olarak yazdık ki Biz öldüreceğiz ve Biz dirilteceğiz. Bunu bir hak yasa olarak kendi üzerimize yazdık. Diriltecek, öldürecek ve hesaba çekeceğiz dedik. İşte bu Bizim kendi üzerimize yazdığımız bir sözdür, bir vaattir. Ama insanlardan pek çoğu Bizim bu yasamızı bilmiyorlar.

Evet istedikleri kadar bu insanlar dirilişi reddetsinler. İstedikleri kadar ölüm ötesi hayatı reddetsinler. Yaşadıkları bu kötü hayatın sonunda çekilecekleri hesaptan korkarak istedikleri kadar sümen altı edileceklerini iddia etsinler. Rabbimiz de buyuruyor ki Biz kendimize bir yasa olarak, bir vaat olarak yazdık ki öldürecek ve dirilteceğiz. Peki ne içinmiş bu? Niye böyle yapmış Rabbimiz?

İhtilaf edip durdukları şeyler onlara açıklansın, açıklığa ka-vuşturulsun diye. Ve kâfirler bu iddiada olanlar kendilerinin yalancı olduklarını bilsinler diye. İşte bunun için dirilteceğiz onları. Bir gün her şey apaçık ortaya çıkacak. Kim doğru söyledi? Kim yalan söyledi? Kim haktaydı? Kim bâtıldaydı? Tüm ihtilâflar, her şey açığa çıkarılacaktır. Gerçi insanların ihtilâf edip durdukları her şey bellidir. Hak ve bâtıl elimizdeki bu kitapta ve bu kitabın pratiği olan Rasûlullah Efendimizin sünnetinde belirtilip açıklanmıştır ama insanlar Rablerinin bu kitabından ve elçisinin sünnetinden habersiz bir hayat yaşadıkları için bu ihtilâflar devam etmektedir. Halbuki Rabbimizin yarın açıklayacağı her şey bu dünyada açıklanmıştır. Her şey vahiyle ortaya konmuştur. Hiçbir şey eksik bırakılmamıştır. Hak da belli, bâtıl da belli, iyi de belli, kötü de belli, hayır

da belli, şer de bellidir.

Şu anda Rabbimizin bu kitabını eline alıp okuyan herkes ayan beyan bunu görecektir. O zaman biz kullara düşen Rabbimizin kitabıyla birlikte olmak, kitabı tanımaya çalışmak, kitapla doğruyu, hakkı bulmak, yarın zorunlu olarak Allah'ın açıklayıp ortaya koyacağı hak bilgisine bu kitap vasıtasıyla bugünden ulaşarak Rabbimize Onun istediği kulluğun hesabını yapmaktır.
40. "Bir şeyin olmasını istediğimiz zaman sözümüz sadece ona " Ol" dememizdir ve hemen olur."

Biz bir şeyin olmasını istedik mi ona sözümüz sadece ***ol*** demektir. Sadece ona, ol deriz, o da hemen oluverir. Hani kâfirler Allah hiç kimseyi diriltmeyecek diyorlardı. Öldükten sonra asla bir diriliş yoktur, hesap kitap yoktur diyorlardı ya. İşte bakın Rabbimiz onların bu herzelerine cevap olarak buyuruyor ki, Bizim diriltmemiz hiç de zor değildir. Bu iş nasıl olacak acaba? Allah bu kadar insanı nasıl diriltecek? filan diyorsanız, bu işi zor görüyorsanız bilesiniz ki Biz bir şeyin olmasını istedik mi sadece ol deriz o da hemen oluverir. Ne olursa olsun. İster bir yaratma, bir diriltme, bir var etme olsun, isterse bir öldürme olsun Biz o konuda sadece ol deriz o kadar. Nasıl ki şu anda sizleri yaratmamız Bize hiç de zor gelmiyorsa, ölümlerinizden sonra sizleri tekrar diriltmek de zor gelmez. Bu konuda hiç kimsenin bir şüphesi olmasın buyuruyor.
41. "Haksızlığa uğrattıktan sonra, Allah yolunda hicret eden kimseleri, andolsun ki, dünyada güzel bir yerde yerleştiririz. Âhiret ecri ise daha büyüktür, keşke bilseler!"

Evet bu âyetinde Rabbimiz Mekke'de bunalmış müslümanlara yol gösteriyor. Mekke'de müslümanlar imanlarından ötürü bir kaşık suda boğulmak isteniyordu. O ortamda ben müslümanım diyen herkes âdeta işkenceye adaylığını koyuyordu. Allah'ın Resûlü çok kötü durumda olan müslümanlar için yeni bir yurt arayışı içine giriyordu. Taif denendi, olmadı. Sonra Habeşistan denendi. Medine düşünüldü. İşte Rabbimiz bu âyetinde kıyâmete kadar zalimlerin işkenceleri altında bunalmış, dinlerini yaşama imkânları ellerinden alınmış, Rabbim Allah demeleri yasaklanmış ve bir çıkış arayan mazlum müslüman-lara Rabbimiz hicret yolunu gösteriyor, hicret yasasını beyan ediyor.

Müslümanlıklarından ötürü haksızlığa uğradıktan, zulme maruz kaldıktan sonra hicret eden kullarımızı mutlaka dünyada güzel bir şekilde yerleştireceğiz. Onlara dünyada güzel yerleşim yerleri, yurtları nasip edeceğiz. Evet Mekke'de

müslümanlığından dolayı zulme uğrayıp da Medine İslâm yurdunda Allah ve Resûlü egemenliğinde müslümanca bir hayata yürüyenler, orada Allah'ın istediği kulluğu icra edebilme imkânı bulmak üzere hicret edenler Allah'ın lütfuyla en güzel bir yurda ulaşmış olacaklar. Böyle Allah'ın dinini yaşayamadıkları için hicret edenlerin hicret yurdunu mü'minler için güzel bir yurt yapacağını vaat ediyor.

Tabii bu vaat sadece o günkü Mekke'li müslümanlar için değil kıyâmete kadar aynı şartlarda bulunan tüm müslümanlar için geçerlidir. Kıyâmete kadar her kim ki bulunduğu coğrafyada Allah'a kulluğunu icra edemediği için Allah yolunda hicrete çıkarsa yeryüzünde pek çok barınacak, yerleşecek yerler ve bolluklar lütfedecektir Rab-bimiz. Gittiği hicret yurdunda kendisini büyük bolluklar, bereketler, genişlikler beklemektedir. Tarihin her döneminde bunun en güzel örneklerini görmek mümkündür. Hazreti Adem aleyhisselâmdan bu yana dünyanın hangi coğrafyasında olursa olsun Allah için hicret edenlerin çok büyük bolluklara, çok büyük bereket ve hayırlara, çok büyük mülk ve saltanatlara ulaştıklarını görüyoruz.

Meselâ Mısır'da Firavunun işkenceleri altında kıvranan İsrail oğulları Hazreti Mûsâ (a.s) la birlikte hicrete çıkınca Rabbimiz onlara Sina gibi güzel bir yurt nasip ettiğini ve orada onları bıldırcın eti ve kudret helvasıyla beslediğini biliyoruz.

Nuh aleyhisselâmla birlikte gemiye binerek onun hicretine katılan müslümanların kurtuluşunu biliyoruz.

İbrahim (a.s) ve beraberinde hicret eden ailesine bir Mekke şehrinin nasip edildiğini biliyoruz.

Yusuf (a.s) sebebiyle babası Yakub aleyhisselâm'ın ve kardeşlerinin hicretleri sonucu kendilerine bir Mısır'ın lütfedilişini biliyoruz.

Muhammed (a.s) ve müslümanların Medine'ye hicretleri sonucu Rabbimizin Medine'yi onlara nasıl güzel ve müsait bir vatan yaptığını biliyoruz.

İşte Rabbimiz diyor ki, kim Allah için, dini için, dininin güzel olması için, âhiretinin güzel olması için, cenneti için hicret ederse o kimse mutlaka hicret ettiği yerde çok büyük genişlikler bulacaktır.

Tabii bu dünyadaki güzelliktir. Âhiret yurdunun güzelliğine gelince, âhiretteki mükafatlarına gelince bundan çok daha büyüktür buyuruyor Rabbimiz. Keşke insanlar bunu bilebilselerdi. Keşke Rablerinin âhirette onlar için hazırladığı akla hayale gelmedik nîmetlerini bir anlayabilmiş olsalardı. Keşke dünyadaki malların mülklerin, evlerin barkların, yerlerin yurtların âhirettekiler yanında hiç bir şey ifade etmediğini bir hayal edebilselerdi. Âhiret mülküne sahip olan kim, dünyanın tüm mülklerine sahip olan kim? Cennete en son girecek bir müslümana dünyanın on misli bir mülk verileceğini bir düşünebilselerdi o zaman anlayabileceklerdi bunu.

42. "Onlar sabreden ve yalnız Rablerine güvenen kimselerdir."

Onlar sabredenlerdir. Müslümanca bir hayata sabredip direnenlerdir. Allah'ın istediği olma yolunda dişlerini sıkanlar, mazlum bir durumdayken de, zulümler altında inlerken de, fakirken de, zengin ve rahat bir hayatın içindeyken de, yeryüzünde, bulundukları coğrafyada egemenlik ellerindeyken de, hasta, ya da sıhhatli bir durumdayken de, hangi konumda olurlarsa olsunlar Allah'ın her bir konumda kendilerinden istediği kulluğu icraya sabredenler, müslüman kalabilmenin hesabını yapanlardır onlar. Geri adım atmayı akıllarının ucundan bile geçirmeyen ve sadece Rablerine tevekkül eden, Rablerine güvenip bel bağlayan, yardımı Rablerinden bekleyen kimselerdir onlar. İşte Rabbimizin vaat ettiği dünya ve Ukba mükafatlarına ulaşacak olanlar bunlardır.

43,44. "Ey Muhammed! Doğrusu senden önce de kendilerine kitaplar ve belgelerle vahy ettiğimiz bir takım adamlar gönderdik. Bilmiyorsanız kitaplılara sorun. Sana da, insanlara gönderileni açıklasın diye Kur'an'ı indirdik. Belki düşünürler."

Ey peygamberim, Biz senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki o peygamber erkeklerden olmasın. Erkek olarak gönderdiğimiz hiçbir peygamber yok ki Biz ona vahy etmiş olmayalım. Tüm elçilerimizi erkeklerden gönderdik ve her birerine vahy ettik. Eğer bu konuda bilginiz yoksa, bilmiyorsanız haydi isterseniz zikir ehline sorun. Buradaki zikir ehlinden kasıt ehl-i kitaptır. Zikir, kitap demektir, zikir ehli de bizden önceki kitap ehli olan Yahudi ve Hıristiyanlardır.

Evet Biz ilk elçi Adem aleyhisselâm'dan son elçi Muhammed aleyhisselâm'a kadar her ne zaman bir elçi göndermişsek mutlaka onu

erkeklerden gönderdik ve o gönderdiğimiz elçimize vahy ettik. Elçilerimizi erkeklerden seçtik ve kitaplarla, beyyinatla, delillerle, sahifelerle vahyimizi onlara ulaştırdık.

Ve sana da şu zikir olan, gündem olan, hayat programı olan, şeref olan, nasihat olan Kur'an'ı indirdik. Şu gündem maddeleri olarak tüm hayatı kuşatan Kur'an'ı indirdik. Niye indirmiş Rabbimiz bu kitabı? Kendilerine indirileni insanlara açıklayasın, beyan edesin diye. Umulur ki onlar da kendilerine indirilen bu kitap üzerinde tefekkür ederler, okurlar, anlarlar, kafa yorarlar da bu kitapta istenildiği gibi kul olma yoluna girerler. Gerçi yine bu kitabın beyanıyla Allah'ın vahyi peygam-berler dışında başka insanlara da inmiştir. Mûsâ aleyhisselâm'ın annesine, Îsâ aleyhisselâm'ın annesine de vahiy gelmiş, ama Allah onlara bu vahyi insanlara ulaştırma, yâni elçilik görevi vermemiştir. Sadece onları bu vahiy nîmetiyle nimetlendirmiştir. Elçilik görevi, Resûllük görevi verdiği kimseler sadece erkekler oluştur. Onlar da Allah tarafından kendilerine gönderilen vahiyleri insanlara açıklamışlarladır. Rabbimiz onları beyyinatlarla, züburlarla, sahifelerle, delillerle, kitaplarla şu dünya insanlığına hidâyet rehberleri olarak görevlendirmiştir.

45,46,47. "Kötü işler düzenleyenler Allah'ın kendilerini yere batırmasından yahut fark etmedikleri bir yerden onlara azabın gelmesinden güvende midirler? Veya hareket halindeler iken ki Allah'ı âciz bırakamazlar ya da yok olmak endişesindeyken onlara azabın gelmesinden güvende midirler? Doğrusu Rabbin şefkatlidir, merhametlidir."

Kötülük dolapları çevirenler, Allah'a karşı, peygambere karşı, müslümanlara karşı tuzaklar kuranlar, komplolar peşinde olanlar, müslümanları yok etmeyi planlayanlar Allah'ın bir azapla kendilerini yerin dibine batırmayacağından emin midirler? Bilmedikleri, hesap edemedikleri bir yönden Allah'ın kendilerine bir azap göndermeyeceğinden eminler mi? Bir garanti mi almışlar ki Allah'tan, Allah'ın elçi-lerine ve müslümanlara karşı tuzaklar kurmaya çalışıyorlar? Müslümanları yok etmenin planlarını yapıyorlar? Müslümanları yeryüzünden silmenin hesabını yapanlar Allah'tan kendilerini yere çakmayacağı konusunda bir teminat mı almışlar? Nelerine güveniyorlar bu insanlar? Yalnız mı zannediyorlar bu müslümanları? Tanklarıyla ezip geçeceklerini mi zannediyorlar? Dün Mekke'yi, bugün de tüm dünyayı müslümanlara dar etmeye çalışanlar hiç hesap edemedikleri bir yerden Allah'ın azabını gönderip boyunlarını kırmayacağını mı zannediyorlar?

Yahut onlar dönüp dolaşırlarken Allah'ın kendilerini yakalamayacağını mı zannediyorlar? Allah'ı atlatacaklarını, Allah'ı âciz bırakacaklarını, Allah'ı yeneceklerini mi hesap ediyorlar. Allah'la baş edeceklerini mi zannediyorlar? Onlar korku içindeyken Allah onları yakalayamayacak mı? Doğrusu Rabbin Raûf'tur, Rahîm'dir, merhametlidir, acıyandır, mühlet verendir, fırsat verendir. Düşünmüyor musunuz? Yâni eğer şu anda Allah sizin işinizi bitirmiyorsa bu Onun âcizliğinden değildir. Düşünmek zorundasınız. Allah'la başedebilecek misiniz? Allah'ın saltanatı karşısında sizin gücünüz kuvvetiniz ne ki? Sinek kanadı kadar bile bir gücünüz yokken Allah'a kafa tutarken hiç aklınız yok mu sizin? Neyinize güvenerek Allah'a, elçilerine ve müslüman-lara tuzak kurmaya kalkışıyorsunuz? Akıllı bir insana yakışır mı bu yaptıklarınız? Bakmaz mısınız dünya tarihine? Duymaz mısınız geçmişlerin başlarına gelenleri? Okumaz mısınız Allah'ın kitaplarını? Allah'la savaşa tutuşan toplumların başlarına gelenleri hiç düşünmez misiniz? Şu kâinattaki varlıkların Rableri karşısında boyun büküp Ona nasıl kul olduklarını görmez misiniz? Sizlerden çok daha büyük, dünyanızdan çok daha büyük varlıkların Allah'a nasıl kul olduklarına hiç bakmaz mısınız?

48, 49, 50. "Allah'ın yarattığı şeylerin, gölgeleri sağa sola vurarak, Allah'a boyun eğerek secde etmekte olduklarını görmüyorlar mı? Göklerde ve yerde bulunan her canlı ve melekler, büyüklük taslamaksızın Allah'a secde ederler. Fevklerinde olan Rablerinden korkarlar ve emrolunduk-ları şeyleri yaparlar."

Allah'ın yarattığı şu varlıklara bakmıyorlar mı ki küçülerek onların gölgeleri sağa sola dönüp de Allah'a secde ediyorlar. Göklerdeki ve yerlerdeki tüm varlıklar küçülerek, Allah karşısında küçüklüklerini takınarak Rablerine secde ediyorlar. Gökler, yerler, göklerde ve yerdeki tüm varlıklar, melekler büyüklük taslamaksızın Rablerine boyun bükerler, secde ederler. Üzerlerindeki Rablerinden korkarlar. Rablerinin emirlerine ters düşmekten ödleri kopar. Allah'ın kendilerine emrettiği her şeyi yaparlar. Madem ki melekler, göklerdeki ve yerlerdeki tüm varlıklar Rablerine teslim olmuşlar, Rableri karşısında küçülmüşler, kibirlenmeden Rablerine boyun eğmişler, Rablerine secde etmişlerse biz kim oluyoruz da O'na secde etmeyelim? Tüm varlıklar Allah'a teslimken biz kim oluyoruz da O'na teslim olmuyoruz? Neyimize güveniyoruz biz? Hayır hayır bizler de Rabbimize teslim olmak zorundayız. Bizler de Rabbimizin her emrine boyun bükmek, secde etmek zorundayız. Bizler de Rabbimizin istediği bir kulluk hayatını yaşamak zorundayız.

51. "Allah, "İki ilâh edinmeyin, O ancak bir tek İlâhtır. Yalnız Benden korkun" dedi."

Evet Allah buyurdu ki iki İlâh kabul etmeyin. Camide ayrı bir ilâhınız, caddede ayrı bir ilâhınız olmasın. Yerde ayrı bir ilâhınız, gökte ayrı bir ilâhınız olmasın. Namazda ayrı bir ilâhınız, hukukta ayrı bir ilâhınız olmasın. Oruçta ayrı bir ilâhınız kılık kıyafette ayrı bir ilâhınız olmasın. İbadette ayrı bir ilâhınız, sosyal ve siyasal hayatınızda ayrı bir ilâhınız olmasın. Hayatınızın bazı bölümlerine karışacak ayrı bir ilâhınız, öteki bölümlerinde söz sahibi ayrı bir ilâhınız olmasın. Sizin İlâhınız tek bir İlâhtır. Yalnız Benden sakının. Yalnız Beni dinleyin. Yalnız Bana kul olun. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi sadece Bana secde ediyorken, sadece Beni dinliyorken, sadece Benim emir ve yasalarıma boyun büküyorken sizler de sadece Beni İlâh bilin diyor Rabbimiz.

Rabbimiz elçiler göndermiş, bu elçileri vasıtasıyla insanları uyarmış, bu elçileri vasıtasıyla insanlara kendi güç ve kudretini tanıtmış, tarih içinde kendisiyle savaşa tutuşanların, kendisine, elçilerine ve mü'minlere tuzak kuranların başlarına gelenleri anlatmış, kendisinden başka İlâh olmadığını tüm delilleriyle ortaya koymuş, yalnız kendisine kul olmamız gerektiğini, yalnız kendisini İlâh bilmemiz gerektiğini, yalnız kendisinden korkmamız gerektiğini bildirmiş.

Göklerde ve yerde egemen tek İlâh, Benden başka sözü dinlenecek, arzuları yerine getirilecek, yasaları uygulanacak İlâh yok demiş. Şimdi böyle bir durumda bize düşen nedir? Yaşadığımız bu hayatın en küçük bir biriminde bile O'ndan başkalarını söz sahibi kabul etmeden sadece O'na kulluk, sadece O'nu dinlemek. Sadece O'nun razı olacağı bir hayatı yaşamaktır. Hayatın hiçbir bölümünde başkalarını, başka ilâhları O'na ortak kılmamaktır. Çünkü:
52. "Göklerde yerde olan O'nundur. Kulluk da daima O'nadır. Allah'tan başkasından mı sakınıyorsunuz?"

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun mülküdür. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi mülktür, Mâlik de O'dur. Mülkün Mâlikle ilişkisi de tıpkı kölenin efendiyle ilişkisi gibi sadece O'na kul olmaktır. Göklerin ve yerin mülkü konusunda, göklere ve yere egemenliği konusunda O'nun bir ortağı yok ki O'ndan başka ilâhlar olsun. Göklere ve yere egemen tek İlâh O olduğu için din de yalnız O'nundur. Göklerde ve yerde uygulanacak hayat programı da yalnız O'nundur. O'nun mülkünde O'ndan başka din koyacak, hayat programı vaz' edecek yasa belirleyecek, tanrılar, ilâhlar da yoktur.

Şu anda Allah’ın mülkünde, Allah’ın dünyasında Ondan başka tanrıların, O’ndan başka egemenlerin hakim olduğu, O’nun dininden başka dinlerin, O’nun yasalarından başka yasaların uygulandığı bir dünyada yaşıyoruz. Bakın bu durumda olan biz kullarına soruyor Rabbimiz: Söylesenize, Allah’tan başkalarından mı ittika ediyorsunuz? Benden başkalarından mı korkuyorsunuz? Benden başkalarına karşı mı takvalı oluyorsunuz? Benden başkalarının diniyle, Benden başkalarının yasalarıyla mı yol bulmaya, hayatınızı düzenlemeye çalışıyorsunuz? Benden başkalarına mı itaat ediyorsunuz? Halbuki:
53. “Size gelen her nîmet Allah'tandır. Sonra, bir sıkıntıya uğradığınızda yalnız O'na sığınırsınız.”

Size ulaşan her bir nîmet Allah’tandır. Hiç düşünmüyor musunuz? Şu anda istifade ettiğiniz her bir nîmet Bendenken, her şeyinizi, hayatınızı, yaşamınızı Bana borçlu iken siz kime kulluk ediyorsunuz? Kimin nîmetlerinden istifade edip kimin kılıcını sallıyorsunuz? Tüm nîmetleriniz Bendendir. Böyle hayatınız tıkırındayken Beni unutuyorsunuz ama size bir zarar dokunduğu zaman, bir fakirlik, bir hastalık, bir mahrumiyet dokunduğu zaman Bana sığınıp, Bana yalvarıp yakarıyorsunuz. İşiniz düştüğü zaman Beni hatırlıyor, başka zaman da unutuyorsunuz.
54,55. “Sıkıntılarınızı giderince de, içinizden bazıları kendilerine verdiğimize nankörlük ederek Rablerine eş koşarlar. Geçinin bakalım, yakında öğreneceksiniz.”

Bana sığındığınız, kurtulmak için dua dua yalvarıp yakardığınız o felâketi, o sıkıntılarınızı sizden giderince de sizden bir grup Bana şirk koşuveriyor. Bu nasıl bir iştir? Olacak şey midir bu? Yakışıyor mu size? Bizim sevgimize küfretmek için mi yapıyorlar bunu? Nîmet sahibine karşı yapılacak şey midir bu? Haydi yaşayın biraz bakalım. Biraz nîmetlenin bakalım. Küfürlerinizle, nankörlüklerinizle, şirklerinizle biraz oyalanın bakalım. Yakında öğreneceksiniz. Bu küfürlerinizin, bu şirklerinizin, bu nankörlüklerinizin size neler kazandırdığını. Bu hayatınızın size hiçbir hayır getirmediğini yakında anlayacaksınız. Hayata İslâm’dan başka, Allah’a kulluktan başka hiçbir şeyin hayır getirmediğini çok yakında anlayacaksınız. Yakında yaşadığınız bu hayatın size nasıl bir azap hazırladığını yakında gözlerinizle göreceksiniz.
56. “Kendilerine verdiğimiz rızıktan, onların ne olduğunu bilmeyen putlara pay ayırırlar. Allah'a andolsun ki, uydurup durduğunuz şeylerden elbette sorguya çekileceksiniz.”

Evet bu insanlar Allah'ın kendilerine verdiği malları, rızıkları sadece kendisi yolunda harcamaları gerekirken, sadece kendisinin gösterdiği gibi sarf etmeleri gerekirken utanmadan Allah'ın yanı başında ortaklar buluyorlar da onlara da mallarından paylar, nasipler, hisseler ayırıyorlar.

Bilmedikleri putlara, bilmedikleri tanrılara Bizim verdiklerimizden hisseler ayırıyorlar. Yâni tanrı mıdır, ilâh mıdır, önder midir, lider midir, şeyh midir, peygamber midir, in midir, cin midir? Nedir? Ne değildir? bilmedikleri ama işte bunlar bizim hayatımızda söz sahibi tanrılardır diye, hayatımızı düzenleyen sistemlerdir diye, hayatımızda söz sahibi varlıklardır diye onlara da rızıklarından bir hisse ayırıyorlar. Biliyoruz ki Allah dininin dışında, Allah sisteminin dışında tüm sapık sistemlerin, tüm sapık anlayışların kendilerine göre tanrıları vardır. Ama ciddi mânâda bunlar gerçekten tanrı mıdır? Bunlar gerçekten nedir? Ne anlamı vardır? diye kendilerine sorulsa neyin nesi olduklarını hiçbir zaman bilemeyeceklerdir. İşte bu bilmedikleri varlıklara, Bizim verdiğimiz rızıklardan belli bir hisse ayırıyorlar buyuruyor Rabbimiz. Allah'a andolsun ki bu uydurduklarınızdan, bu yaptıklarınızdan mutlaka hesaba çekileceksiniz.

Mülk Allah'ın olsun, gök Allah'ın olsun, yer Allah'ın, rızık Allah'ın olsun, buğday Allah'ın, elma, armut, para, pul, altın, gümüş Allah'ın olsun ve siz bütün bunları bunların sahibinin yolunda harcayacak yerde tutun Allah karşısında tanrılık iddia edenlerin istedikleri hayat tarzları yolunda harcayın. Allah affeder mi bunu? Allah hesabını sormaz mı bunun? Mallarından, paralarından, hayatlarından, zamanlarından, günlerinden, gecelerinden, mesailerinden bir hisse ayırıyorlar ve diyorlar ki bunlar da putlarımıza, putların arkasına saklanarak egemenliği ellerine geçirmiş olan egemen güçlerimize, toplumda iktidarı elinde bulunduranlara, ortaklarımıza, liderlerimize, idarecilerimize, otorite sahiplerimize aittir, bunları onlara ayırdık diyorlar.

İşte şirkin temel felsefesi budur. Şirkin hayat programı budur. Şirk kelimesinin ifade ettiği anlam budur zaten. Şirkte ikilem vardır. Sürekli bir ikilem içinde yaşar müşrik. Hayatının bir bölümünde söz sahibi Allah'tır, öteki bölümlerinde de söz sahibi başka tanrıları vardır. Onlara da hayatında yer vermek, onlar için de mal harcamak zorundadır. Bunlar bazen ekonomik tanrılardır, bazen siyasal tanrılardır, bazen bilimsel tanrılar, bazen hukuk tanrısı, bazen şifa tanrısı, bazen oyun eğlence tanrısı, bazen dua, tevbe ve sığınma tanrısı, bazen kılık kıyafet tanrısı, moda ve âdetler tanrısı vs vs. Tüm şirk

toplumlarında bu tanrıları yığınlarla görmek mümkündür. Allah'ın karıştırılmadığı alanlarda bu tanrılar söz sahibidir müşrik toplumlarda. Çünkü hayat ikiye bölünmüştür. Allah'ın karıştığı bölüm, başka tanrıların söz sahibi olduğu bölüm. Zaman da ikiye bölünmüştür. Allah'a ayrılan zaman, başkalarına ayrılan zaman. İbadet gibi Allah'ın karıştığı zaman birimi, onun dışında başkalarına kulluk yapılan zaman dilimi...

Şirk mantığı, müşrikin hayatında ilk önce ekonomik anlayışında kendisini gösterir. Yâni bir adamın müşrik mi, değil mi? olduğunu anlamak istiyorsanız onun mal anlayışına, kazanmasına harcamasına, ekonomik dünyasına bir bakmanız yeterli olacaktır. Şirk anlayışı önce kişinin mala bakışında tezahür eder. Şirk anlayışı kişilerin hayatında öyle israf yolları açar ki kapanması bir ömür içine sığdırılamaz.

Müşrik, tanrı bildiği toplum adına, çevre adına, moda adına, âdetler adına, töreler adına da harcama yapmak zorundadır. Çünkü sadece Allah'ın kulu değildir o. Sadece Allah'a karşı sorumlu değildir. Onun sorumlu olduğu, kulluk yaptığı başka tanrıları da vardır. Halbuki müs-lümanın hayatında sadece hakim güç Allah'tır. Razı edeceği varlık tek olduğu için de çok rahattır müslüman.

57. "Beğendikleri erkek çocukları kendilerine; kızları da Allah'a mal ediyorlar. O bundan münezzehtir."

Evet yine o müşrikler kızları Allah'a nisbet ediyorlar, sevip beğendikleri erkek çocuklarını da kendileri sahipleniyorlar. Yâni diyorlar ki melekler Allah'ın kızlarıdır. Kendileri için de iştahlarını çeken, iştahlarını kabartan oğlanları sahipleniyorlar. Yâni kendileri kız çocuğu istemeyip hep erkek çocukları isterlerken, erkek çocuklarına sahip olmayı arzu ederlerken Allah'a kız çocuklarını nisbet etmeye çalışıyorlar. Melekler Allah'ın kızlarıdır, Îsâ ve Uzeyr aleyhisselâmlar da Onun erkek evlatlarıdır demeye çalışıyorlar.

Bu adamlar kendisiyle bir savaş içinde bulundukları Allah'ı hep kendileri gibi bir insan olarak düşünüyorlar. Allah'ı hep kendilerini kendilerine zorla tanrı kabul ettiren putları gibi, egemen tanrıları gibi tahayyül ediyorlar. Ve böylece savaş içinde oldukları Allah'ı güçsüzleştirmeye çalışıyorlar. Allah'a kızları

vererek güçsüzleştirmeye çalışıyorlar ki onunla verdikleri savaşta kendileri galip gelebilsinler. Yâni düşmanımıza kızları verelim, güçsüzleri verelim, biz de O’nun karşısında erkek evlatları sahiplenelim, güçlüleri sahiplenelim ki safımızdaki güçlü ordularla Onunla başedebilelim, O’nu yenebilelim demeye çalışıyorlar hainler. O’nun içindir ki:

58, 59. “Aralarından birine bir kızı olduğu müjdelendiği zaman içi gamla dolar yüzü simsiyah kesilir. Kendisine verilen kötü müjde yüzünden, halktan gizlemeye çalışır; onu utana, utana tutsun mu, yoksa toprağa mı gömsün? Ne kötü hükmediyorsunuz!”

Onlardan birisine bir kız çocuğu müjdelendiği zaman perişan olur. Yüzü kapkara kesilir. İçi gamla, üzüntüyle dolar. Acaba şimdi kendisine müjdelenen bu kız çocuğundan dolayı, bu ar dolu müjdeden dolayı herkesten kaçıp saklansın mı? İnsanların yüzüne bakamayarak gizlensin mi? Nasıl çıkabilecek böyle bir ayıpla insanların karşısına? Ne yüzle bakabilecek insanların yüzüne? Ne yapsın şimdi? Her şeye rağmen insanlardan kaçsın mı? Utana, utana bunu kabullensin mi? Yoksa o kızcağızı toprağa mı gömsün? Bunun hesabı içinde kahroluyor adam. Sanki kendisi takdir etti alçak bunu. Sanki kendisi dünyaya getirdi o yavrucağızı. Sanki kendisi yarattı o çocuğu. Bu cahiliye anlayışının, bu şirk karakterinin günümüzde kimi müslümanların arasında hâlâ yaşadığına şahit oluyoruz.

Adam doğumu yaklaşmış karısına diyor ki, 4,5 kız doğurduktan sonra, eğer bir kız daha doğurursan seni öldürürüm. Kucağında bir kızla gelirsen seni kesinlikle eve sokmam. Bir kız daha doğurduğun anda seni boşarım. Behey zalim, haydi o kız çocuğunun saçının bir tek telini yarat bakalım. Erkeksen, gücün yetiyorsa haydi buyur sen yarat oğlanı. Gücün yetiyor da niye kız evladı getiriyorsun karından? Ne suçu var o kadının? Ne suçu var o çocuğun? Cahil aynı cahildir. Cahiliye aynı cahiliyedir. Aradan bin yıl geçse de Allah ve Resûlünden uzak kalanların, Allah’ın dinini, Allah’ın kitabını tanımayanların karakterleri hiç değişmiyor.

Dinsizlerden, imansızlardan birisine bir kız çocuğu haberi verilince perişan oluyordu. Acaba tüm horluğa, hakirliğe rağmen insanlardan saklanacak mı?

İnsanlardan saklayacak mı? O kız çocuğunun babası olarak kalma zilletine katlanacak mı? Yoksa hemen götürüp onu toprağa mı gömecek? Rabbimiz buyuruyor ki yâni bunlar ne kötü hüküm veriyorlar? Niye utanıyorlar kız çocuklarından? Niye utanılıyor? 2 çocuğu olan bir ana baba 3. çocuktan niye utanıyor bugün? 3 çocuğu olan bir ebeveyn 4. çocuktan niye utanıyorlar? 30 yaşından, 40 yaşından sonra çocuğa kavuşmaktan niye utanılıyor bugün? Bu yaştan sonra ben nasıl insanların yüzüne bakacağım? Olacak şey mi bu? El âlem ne der insana? Bu yaştan sonra çocuk olur mu? diyenler ne yapıyorlar? Böyle düşünen insanların çocukları olmadığı zaman da milyarları dökmüyorlar mı bu yolda? Tüm dünyayı verip de şu veya bu yollarla bir çocuğa ulaşmaya çalışmıyorlar mı? Zavallı insanlar, Allah verince kabul etmezler, Allah vermeyince de zorla ona ulaşmanın kavgası içine girerler.

Evet devir hangi devir olursa olsun, Allah'ı tanımayanlar, Allah'ın dininden, Allah'ın yasalarından habersiz bir hayat yaşayanlar hep böyle bir şirk anlayışını sürdüreceklerdir. Hep böyle kötü hüküm vereceklerdir. İşte:

60. "Âhirete inanmayanlar kötülük misâlidirler. En üstün misâli ise Allah verir. O güçlüdür, Hakimdir."

Âhirete inanmayanların misâli böyle kötüdür. Âhirete, ölüm ötesi hayata inanmayanların, âhiretin hesabını kitabını ummayanların yapıp ettikleri ne kadar kötüdür. Yücelik, üstünlükler de sadece Allah'a aittir. Yüce sıfatlar sadece Allah'a aittir. En yüce misâlleri verme yetkisi sadece Allah'a aittir. Allah Azîzdir, Allah izzet ve şeref sahibidir. Allah Hakîmdir, hikmet sahibidir.

Kadınlar ve erkekler böyle zillet içinde bir hayatı yaşıyorlar. Erkeğiyle kadınıyla insanlar Allah'a karşı zalimce bir hayat yaşıyorlar. Allah'ın âyetlerinden, Allah'ın yasalarından habersiz isyan içinde bir hayat yaşıyorlar, ama buna rağmen rahmeti bol olan Rabbimizin onlara karşı nîmetleri devam ediyor, hayat devam ediyor. Eğer:

61. "Allah insanları haksızlıklarından ötürü yakalayacak olsaydı, yeryüzünde canlı bırakmazdı. Fakat onları belli bir süreye kadar erteler. Süreleri dolunca onu ne bir saat geciktirebilirler ne de öne alabilirler."

Eğer bu Allah tanımaz, din tanımaz, kitap ve peygamber tanı-maz zalimlerin zulümleri sebebiyle onları yakalayıverecek olsaydı, onların hak ettikleri cezalarını hemen değerlendiriverecek olsaydı yeryüzünde debelenen hiç

bir varlık kalmazdı. Lâkin Rahmeti sonsuz olan Allah böyle yapmıyor. Suçluların, zalimlerin cezasını hemen veri-vermiyor. Bu insanları belli bir ecele tehir ediyor. İmkân veriyor, fırsat veriyor. Buyurun diyor dilediğiniz gibi yaşayın. İstediğiniz suçları işleyin. Buyurun zulmünüzle, isyanınızla, imanınızla, adâletinizle, kulluğunuzla yaşayın bir süreye kadar bakalım buyurarak hem kâfirlere, hem müşriklere, hem zalimlere, hem müminlere, hem de tüm hayvanata, tüm varlıklara müsaade ediyor.

Evet, yaptıklarımızdan ötürü Rabbimiz hemen bizi yakalayıp cezalandırıvermiyor. Bakın Şûra sûresinde de Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

“Başımıza gelen herhangi bir musibet ellerimizle işlediklerimizden ötürüdür. O, yine de çoğunu affeder. Sizler Allah’ı yeryüzünde âciz bırakacak değilsiniz. Allah berisinde ne bir dostunuz, ne de veliniz vardır.”

(Şura 30)

Canınıza, malınıza gelen herhangi bir musîbet sadece sizlerin ellerinizle işlemiş olduğunuz günahlar yüzündendir. Günahlar sadece ellerle işlenmez. Ama genellikle fiiller elle işlendiği için burada eller ifadesi kullanılmıştır. Evet mallarınız ve canlarınız konusunda size ulaşan musîbetler sizlerin ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. Ama sizin ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah affetmektedir. Ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah görmezden geldiği, kaale almayıp affettiği için bunların cezasını size tattırmıyor. Eğer Rabbiniz size bu kadar merhametiyle muamele etmeyip de yaptığınız her bir günah yüzünden hemen cezalandırılsaydınız mutlaka hepiniz helak olup giderdiniz. Kur’an’ın başka yerlerinde bu hususu anlatan âyetler vardır.

"Eğer Allah kazandıklarıyla insanları muaheze etmiş olsaydı yeryüzünde hiç bir canlı kalmazdı."

(Fâtır 45)

Evet Rabbimiz bizim işlediklerimizden pek çoğunu affetmekle birlikte bazıları yüzünden mallarımıza ve canlarımıza bir şeyler göndermektedir. Öyleyse bileceğiz ki başımıza ne gelmişse kendi işlediklerimizden dolayı gelmektedir. Ve yine mü'minlere gelen musîbet ve sıkıntıların onların günahlarına kefaret olduğunu Resûl-i Ekrem efendimizin hadislerinden öğreniyoruz. Müslümanın başına, malına ve canına gelen bir dert, bir sıkıntı, bir hastalık, hattâ onun ayağına batan bir diken bile onun işlemiş olduğu bir günahına kefarettir. Bunlar sadece mü'minin günahlarının silinmesine sebep olmakla kalmayıp aynı zamanda onun Allah katında bir derece daha

yükselmesine sebep olmaktadır. Allah'ın Resûlü Hz. Ayşe'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Kulun yeryüzünde günahları çoğalıp onlara kefaret olacak bir şeyler bulunmadığı zaman Allah onun günahlarına kefaret olmak üzere onu bir üzüntüye duçar kılar. Böylece onun günahlarını döküverir"

Bu nokta müslümanlar için büyük bir ümit ve müjde kaynağıdır. Zira İslâm'ın kâr zarar hesabı determinizm ölçüsüne uymaz. İslâm'da iyilikler hiç silinmez, ama kötülükleri iyilikler siliverir. Tıpkı suyun ateşi söndürdüğü, artının eksiyi giderdiği gibi. Bu baptaki müjde sadece bu kadar da değildir. Hadîd sûresinin 37. âyetinde anlatıldığı gibi ez'afen muzaafe vardır mü'minler için. Hattâ İslâm'da bir iyiliği, bir hayrı düşünüp de onu yapmamak, yapamamak bile mü'minin lehine bir sevaptır. Müslüman Allah'ın razı olacağı bir hayrı yapmayı niyet eder, düşünür ama onu yapmaya imkân bulamadığı için yapamasa bile bu niyetinden ötürü onu yapmış gibi Allah katında sevap kazanmaktadır. İşte İslâm'da kâr zarar bilançosu budur. O halde kişi sürekli iyilik yapacak, sürekli hayır peşinde olacak kötülüklerini silme adına, Allah'ın rızasını celp ve gazabından da kurtulma adına.

Ama bir kere de eceli geldi mi, bu dünya, bu hayat bitecek diye karar verdi mi; artık ne bir saat geri kalır, ne bir saat tehir edilir, ne de bir saat ileri alınır. Tüm toplumlar için bu böyle olduğu gibi insan için de böyledir. Toplumların eceli de böyle, imparatorlukların eceli de böyle, dünyanın eceli de böyledir. Hangi toplum, hangi ülke, hangi aile, hangi kent için, hangi insan için bu karar verilmişse o gider. Tüm dünya ve gökler için karar verildiği zaman da onlar gidecektir. Allah'ın bu kararı karşısında onları tutabilecek hiç bir güç ve kuvvet yoktur.

62. "Beğenmediklerini Allah'a mal ederler. Dilleri güzel şeylerin kendilerine ait olduğunu yalan yere söyler durur. Cehennemin onların olduğunda ve önceden oraya gideceklerinde şüphe yoktur."

Evet hoşlanmadıkları, beğenmedikleri şeyleri Allah'a isnat etmeye çalışıyorlar. Ecelli olmalarına rağmen, sonlu ve ölümlü olmalarına rağmen, güçsüz olmalarına rağmen yine de kendilerini bir şey zannederek beğenmedikleri kızları güç kuvvet sahibi olan Allah'a isnat etmeye çalışıyorlar.

Yahut da hoşlanmadıkları özellikleri, kendilerine lâyık görmedikleri sıfatları Allah'a izafe ediyorlar. Böylece yalanı da kendi dilleriyle söylüyorlar.

Hangi yalan? Hüsna bizimdir diyorlar. Sonunda güzel âkıbet, cennet bizimdir diyorlar. Bu dünyada başarı, bu dünyada en güzel sonuç, en güzel hayat, en güzel mükafat bizimdir, âhirette de en güzel sonuç bize aittir diyorlar. Bunu söylerken de yalan söylü-yorlar. Allah hakkında ise hiç mi hiç hoşlanmadıkları şeyleri söylüyor-lar. Hâşâ Allah, peygamber, kitap, iman, hidâyet, müslüman hiç hoşlanılmayan iğrenç şeylerdir. Allah karşıtı olarak kendi dünyalarında kendilerince, kendi keyiflerince, ama Allah'ın verdiği nîmetlerle hayatlarını sürdüren bu insanlar en güzel bir dünyanın, en güzel bir geleceğin sahibi olduklarını söylüyorlar.

Onlar ne söylerse söylesinler, nasıl düşünürlerse düşünsünler Allah buyuruyor ki hiç şüphesiz, kaçınılmaz cehennem onlarındır. Cehennem onlar içindir ve asla oradan çıkamayacaklardır. Çünkü insan oğlunun gelecek hakkında hiçbir gücü yoktur. Düşünün müşrik insana bir kız çocuğu müjdelendiği zaman gayz ve kinle doluyor ama hiçbir şey yapamıyor. Elinden hiçbir şey gelmiyor. Haydi gücü varsa o kız çocuğunu erkek haline getirsin bakalım. Kız yerine erkek yaratsın bakalım. Yetiyor mu buna gücü? Bakın işte şu anda da görüyoruz ki tıp bu kasar gelişmiş olduğu halde insanların buna güçleri yetmiyor. Adam ıararla erkek çocuğu istiyor ama Allah dilemedikçe ona ulaşa-mıyor. Hiç çocuğu olmayan nice aile vardır ki bu uğurda tüm servetlerini vermeye hazırlar, ama Allah dilemedikçe yapabilecekleri hiçbir şey yok.

Allah'ı yeryüzünde silmek isteyen, Allah'ın elçilerine ve o elçilerin yolunda yürüyen müslümanlara hayat hakkı vermemeye çalışan insanlar haydi güçleri yeriyorsa kız yerine bir erkek çocuğu yaratsınlar da görelim. Hayatlarının vazgeçilmez unsuru olan bir tek yağmur damlasını bile indirmeye güçleri yetmeyen bu insanlar ne hakla diyebiliyorlar ki bizim geleceğimiz güzeldir. Ne hakla diyebiliyorlar ki müslümanların gelecekleri kötüdür? Cennetin sahibini diskalifiye ederek bir hayat yaşadıkları halde nasıl diyebiliyorlar ki cennet bizimdir?

63. "Ey Muhammed! Allah'a andolsun ki, senden önceki ümmetlere peygamberler gönderdik. Şeytan yaptıklarını onlara hep güzel gösterdi. Bugün de dostları odur. Onlara can yakıcı azab vardır."

Vallahi, tallahi senden önce de ümmetlere, toplumlara peygamberler gönderdik. Şeytan onların amellerini de onlara süslü gösterdi. Bugün de onların dostları, velîleri, karar mercileri şeytandır. Yâ-ni bu iş sadece senin dönemine, senin toplumuna mahsus bir yanılgı değildir ey peygamberim. Önceki

peygamberlerin toplumlarında da bu böyle olmuştu. Senden önceki toplumlara, ümmetlere de Biz elçiler gönderdik. O elçilerimiz de kendi toplumlarını uyardılar. Onlar da elçilerimizi dinlemediler, şeytan onlara hakim oldu. Şeytan onlara küfürlerini, şirklerini, Allah ve elçileriyle savaşı onlara süslü gösterdi. Onlar elçilerimize düşman kesilirken şeytanın dostu oldular. Onun içindir ki kıyâmet gününde de şeytan onların dostu olacaktır. O gün onlar şeytanlara bitişik olarak, onların gittiği yere gideceklerdir. Onlar için orada acıklı bir azap vardır.

64. "Sana Kitabı, ayrılığa düştükleri şeyleri onlara açıklaman için, inanan kimselere de doğru yol rehberi ve rahmet olarak indirdik."

Şimdi sana da bir kitap indirdik. Tıpkı senden önceki elçilerimize kitaplar ve suhuflar indirdiğimiz gibi sana da bir kitap indirdik. Ne için? İnsanlara ihtilâf ettikleri konuları açıklayasın diye. Bazen doğru bazen yanlış olarak söyledikleri, hükmettikleri konularda onları doğruya, hakka, hidâyete ulaştırasın diye. İnsanlara hidâyet olsun diye. İnsanlara rahmet olsun diye. İnsanlara rahmet kapıları açılsın diye. Tabii iman edenlere, iman kaynaklı bir hayat yaşamak isteyenlere, rahmete ulaştıracak kapılar açılsın diye.

Kitap onunla yol bulmak isteyenlere en büyük hidâyet rehberidir. O zaman Rabbimizin peygamberimize gönderdiği bu rahmet kapısının kıymetini bilerek ondan istifade etmeye çalışmalıyız. Bu nîmetle birlikte olmaya çalışmalıyız.

65. "Allah gökten su indirir ve ölümden sonra yeryüzünü diriltir. Kulak veren kimseler için bunda ibret vardır."

Kitap nîmetinden başka nîmetleri de vardır Rabbimizin. Allah gökten su indirdi. O suyla ölümünden sonra, sararıp solmasından sonra toprağı diriltti. Kış mevsiminde ölmüş, donmuş araziyi diriltip hayat verdi. İşte Rabbimizin hidâyet olsun diye, rahmet olsun diye gönderdiği kitap nîmeti de, vahiy nîmeti de aynen bunun gibidir. Yağ-mur âyetiyle ölü toprağı dirilten Rabbimiz kitap nîmetiyle, vahiy nîmetiyle de ölü kalplere dirilik vermiştir. Bu kitabın âyetlerini dinleyen, bu kitabın âyetlerine kulak veren, bu kitapla yol bulmak isteyen, bu kitabın hidâyetine tabi olan insanlar da dirileceklerdir.

Tabii bu kitapla beraber olmayan, bu kitabın âyetlerinden habersiz yaşayan insanlar Allah'ın burada sözünü ettiği yağmur âyeti ve benzeri âyetlerinin de birer nîmet olduğunu anlayamayacaklardır. Bu kitapla beraber olan kimse

Allah'ın tüm nîmetlerinden haberdar olacaktır. Yâni göklerdeki ve yerdeki Allah âyetlerinden haberdar olmanın yolu bu kitaptan geçmektedir. Kitabı tanımayan bir kimse yıllarca gökyüzünü araştırsa, yeryüzünü incelese ne orada, ne de burada bir tek Allah âyetinin varlığının farkına varamaz. Ama her an bu kitapla beraber olan bir mü'min bir taş mı gördü? Bir üzüm tanesi mi gördü? Bir kar lapası mı gördü? O gördüğü, onu Allah'a, imana ve hidâyete götürecektir. Bakın Rabbimiz bu âyetlerden birisi için de şöyle buyuruyor:
66. "Hayvanlarda da size ibretler vardır. Bağırsaklarındakiler ile kan arasından, içenlere halis ve içimi kolay süt içiririz."

Hayvanlarda da sizin için ibretler vardır. Sizi onların karınlarından sularız. Onların karınlarında kan ve pislik arasından çıkardığımız halis bir sütle sizi doyuruyoruz. İçimi kolay, içenlere lezzet veren bir besinle sizi doyuruyoruz. İşte bunda da sizin için ibretler vardır. Bu mekânizmayı o hayvanların karınlarında kuran Biziz. Bu nîmeti sizlere sunan Biziz. Sizi sizden çok düşünen Biziz.

Gerçekten ne güzel nîmetlerdir bunlar? Hayvanlar sabahleyin evlerimizden çıkıyorlar, yiyorlar, içiyorlar ve akşamleyin sütlenmiş olarak bize dönüyorlar. Bizim için hareket ediyorlar, bize hizmete âmâde kılınmışlar. Karınlarında kanla işkembe pisliği arasında Rabbimizin koyduğu bir yasayla bembeyaz, taptaze süt ikram ediyorlar. Bu bir nîmet değil mi? Bu akıllara durgunluk verecek bir nîmet değil mi? Bu bir âyet değil mi? Başka? Başka ne nîmetler sunmuş Rabbimiz bize?
67. "Hurma ağaçlarının meyvelerinden ve üzümlerden şerbet, şıra ve güzel rızık elde edersiniz. Düşünen millet için bunda ibret vardır."

Şu hurma ağaçlarının meyvelerinden ve şu kupkuru çubuğun size sunduğu üzümlerden de sarhoşluk veren şıralar ve güzel nîmetler de çıkarıyor, elde ediyorsunuz. Onlardan şaraplar da elde edersiniz, güzel nîmetler de çıkarırsınız. Kurutmalar, içecekler, yiyecekler de yaparsınız.

İçki hakkında ilk inen âyet işte budur. Ya da insanların hurma ve üzümden içki yaptıklarını bu âyetiyle Rabbimiz haber veriyor. Ve dikkat ederseniz bunlardan çıkarılan diğer rızıklar için güzel ifadesini kullanırken içki hakkında aynı ifadeyi kullanmıyor. Üzümlerden de şıra çıkarırsınız diyor. Diğer rızıklar için kullandığı güzel tabirini içki için kullanmıyor. Sürekli Allah kontrolünde olan Peygamber Efendimiz zaten bidayetten beri ağzına koymamıştı da müslümanlardan bazıları bu ifadeye bakarak içkiden uzaklaşmışlardır.

Tabii bundan sonra da içki hakkında âyetler gelecek ve en so-nunda Mâide'yle içki yasak edilecek. Evet işte üzüm ve hurma da Rabbimizin âyetlerindendir. Bakın bundan daha garip bir âyetinden söz edecek Rabbimiz:

68,69. "Rabbin bal arısına: "Dağlarda, ağaçlarda ve hazırlanmış kovanlarda yuva edin; sonra her çeşit üründen ye; sonra da Rabbinin işlemen için gösterdiği yollardan yürü" diye öğretti. Karınlarından insanlara şifa olan çeşitli renklerde bal çıkar. Düşünen bir millet için bunda ibret vardır."

Rabbin arıya da vahy etti. O küçücük varlığa da Rabbin vahyini ulaştırdı ve buyurdu ki: Dağlardan evler yap, ağaçlardan evler yap, insanların yaptığı kovanlardan evler edin. İlk önce buralardan kendine evler edin. Sonra da her bir meyveden ye. Sonra Rabbinin yoluna itaat ederek yürü, devam et. Tüm çiçeklerden, çeşitli meyvelerden al diye öğretti, vahy etti. Böylece arı Rabbinin emrine boyun eğip Rabbinin vahyi ile dağlarda, ağaçlarda ve kovanlarda ev yaparak çiçeklerden bir şeyler toplayan arının karnından bir içecek, bir sıvı maddesi çıkar ki ayrı ayrı renklerde insanlar için şifadır. Muhakkak ki düşünen bir kavim için bunda da âyetler vardır.

Arıları da bizim emrimize musahhar kılan, onlara bu bal yap-ma içgüdüsünü veren de Rabbimizdir. Arı hangi mektepten mezun olmuş? Hangi fakülteyi bitirmiş ki en büyük mühendislerin bile yapa-mayacağı, en büyük matematikçilerin bile içinden çıkamayacağı bu işi becerebiliyor? Hayır hayır ona bu işi yapmasını Allah öğretmiş, Allah vahy etmiştir. Ve Hazreti Adem (a.s) dan bu yana arı insanlığın hizmetindedir.

Koyunu, deveyi, ineği, elma ağacını bizim hizmetimize sunan Rabbimiz bal arısını da bize âmâde kılmıştır. Haydi buyurun, yüksek teknolojinizle, yüksel bilimlerinizle küçücük bir arının yaptığını yapmaya gücünüz yeter mi? Becerebilir misiniz bunu? Öyleyse şimdi nasıl olur da her şeyi nîmet olarak bizim hizmetimize sunan böyle merhametli bir Allah'ı reddedebilirsiniz? Nasıl nankörlük edebilirsiniz böyle bir Allah'a? Hurmasını yiyip dururken, sütünü için dururken, balını tadıp dururken, üzümünü yiyip dururken, havasını teneffüs edip dururken, hayvanlarından faydalanıp dururken, dünyasında gezip dururken nasıl isyan edilebilir böyle bir Allah'a? Halbuki Allah insana akıl vermiştir. Bütün bunları bile bile, göre göre bir insanın Allah'a isyan içinde, kitabından habersiz, programından habersiz bir hayat yaşaması, aklını kullanmaması gerçekten çok gariptir.

70. "Allah sizi yaratmıştır, sonra öldürecektir, içinizden bir kısmını da ömrünün en fena zamanına ulaştırır ki, bilirken bilmez olurlar. Doğrusu Allah bilendir, her şeye Kâdirdir."

Allah sizi yaratmıştır. Sizi yaratan Allah'tır. Hayatınız, varlığınız O'ndandır. Hayatınızı Ona borçlusunuz. Sizi O yarattı, sonra da öldürecektir. Ölümünüz de O'na aittir. Bu hayat size ait olmadığı gibi ölümünüz konusunda da bir yetkiniz yoktur. Hayatın ve ölümün sahibi olan Allah kiminizi erken

öldürür, kiminizi de ömrünün en erzel dönemine, en rezil dönemine ulaştırır. İhtiyarlık dönemine ulaştırır da önceden bilir olduğu şeyleri bilmez, bilemez olur. Doğrusu Allah her şeyi bilendir, her şeye Kâdir olandır.

Evet dikkat ederseniz Rabbimiz önce dışımızdaki nîmetlerinden söz etti. Dışınızdaki nîmetlerin tamamının kendisinden olduğunu anlattı. Sonra bizzat kendi yaratılışımızın da kendisinden olduğunu haber verdi. Sonra ölümlerimizin de kendisinden olduğunu haber verdi. Erken ölmemizin de, ihtiyarlayıp ömrümüzün en rezil dönemine getirilerek bildiklerimizi bilmez hale gelmemizin de kendisinden olduğunu anlatıyor.

Yâni gerçekten bakıyoruz ki insan yaşlandığı zaman çocukluk dönemine dönüyor. Tıpkı çocukluk dönemindeki gibi çok az şey bilir, ya da hiçbir şey bilemez hale gelir. Ya da önceki bildiklerinin, gençlik dönemindeki bildiklerinin pek çoğunu unutuyor, bilemez hale geliyor. Kuvveti gidiyor, gücü azalıyor, hafızası, aklı, şuuru kaybolup bunaklık ortaya çıkıyor. Daha önceden bildiğini bilmez oluyor. Şimdi, hal böyleyken nasıl oluyor da size bu dönemleri yaşatan, sizin üzerinizde söz sahibi olan Rabbinizi inkâr edebilirsiniz? İşte Rabbinizin bu gücünü, kudretini gözlerinizle görüyorsunuz, bunları yaşıyorsunuz. Sonra:

71. "Allah rızıkta kiminizi diğerlerine üstün tutmuştur. Üstün kılınanlar, emirleri altında bulunanların rızıklarını vermezler. Oysa rızıkta hepsi eşittir. Allah'ın nîmetlerini bile bile inkâr mı ediyorlar?"

Allah rızık konusunda da kiminizi kiminize tafdil edip üstün kılmıştır. Rızknızı takdir eden, taksim eden de O'dur. Kiminize az kiminize de çok veriyor. Bu konuda da sizin bir yetkiniz yoktur. Doğrusu Allah'ın verdiği rızka sahip olanlar, Allah'ın verdiği rızkı elinde tutanlar elleri altında, emirleri altında olanlara, hizmetçilerine, ihtiyaç sahiplerine vermiyorlar ki onlar da bu konuda onlarla eşit bir konuma gelmiş olsunlar. Ya da o ihtiyaç sahipleri bu rızık konusunda onlara ortak oldukları halde onlara vermiyorlar. Böyle yapanlar Allah'ın nîmetlerini bile bile inkâr mı ediyorlar?

Allah'ın size verdiği o nîmetlerde, o rızıklarda senden başkalarının da ortak olduğunu inkâr mı ediyorsun? Elindekilerin sadece ken-dine ait olduğunu mu zannediyorsun? Unutma ki Allah'ın sana verdiklerinde hizmetçilerinin, çalıştırdıklarının, kölelerinin, ailenin, komşularının akrabalarının, köyündeki, kentindeki fakirlerin ortaklıkları vardır. Şu anda sahip olduğun nîmetleri veren

Allah’ın bu konudaki yasası böyledir. Onlar da bu nîmetlerden faydalandırılmaları gerekirken, onlar da bu nîmetlere ortak iken elindekileri sadece kendine harcayarak, hak sahiplerine haklarını vermeyerek Allah’ın yasasına karşı mı geliyorsun? Allah’ın nîmetlerini bile bile inkâr mı ediyorsun? Nîmet sahibine nankörlük mü yapıyorsun?

Bir düşünsene. Madem ki elindekiler sadece senin, öyleyse sana şu balı veren kim? Arıyı senin hizmetine sunan kim? Şu sütü veren kim? Koyunu, ineği senin hizmetine âmâde kılan kim? Şu havayı, şu güneşi, suyu var eden kim? Şu elma ağacını senin rızkına sebep kılan kim? Tüm bunların sahibi Allah olsun, tüm bu rızıklar Allah’tan olsun ve sen kalkıp O Allah’ı kendi üzerinde hakim bilme. Sen kalkıp Allah yasasına ters hareket et. Olacak şey midir bu? Tüm bu nîmetlerin sahibinin senin üzerinde hak sahibi olmadığını iddia etmek kadar küstahlık olabilir mi? Tüm bu nîmetler Allah’tan olsun ve sen kalkıp Allah’ın verdiği bu nîmetlerle ortak tanımayarak tanrılığını ilân ederek Allah’a ortaklık iddiasında bulun. Allah’ın kendi mülkünde ortakları olmadığı halde bu halinle sen Ona ortaklık iddiasında bulunuyorsun. Bu yapılacak şey mi? Bunu ancak kâfirler yapabilir. Bakın Rabbimizin nîmetleri devam ediyor:
72. “Allah size kendinizden eşler var eder. Eşlerinizden de oğullar ve torunlar var eder. Size temiz şeylerden rızık verir. Öyleyken bâtıla inanıyorlar ve Allah'ın nîmetlerini inkâr mı ediyorlar?”

O Allah ki size nefislerinizden, kendinizden zevceler, eşler yarattı. Kendinizden, kendi cinsinizden eşler var etti. Bu da Allah’ın nîmetlerindendir. Eşlerinizden de oğullar, kızlar, torunlar yarattı. Ve sizi tertemiz rızıklarla da rızıklandırdı. Evet Rabbimizin bu âyetinden de anlıyoruz ki eşler, oğullar, kızlar, torunlar da birer rızıktır. Hal böyleyken bu insanlar bâtıla inanıyorlar da Allah'ın nîmetlerini inkâr mı ediyorlar? Kadınıyla, erkeğiyle, oğuluyla, kızıyla insanlar Allah’ın nîmetlerine gark olsunlar, nîmet icre bir hayat yaşasınlar, sonra da kalkıp bunca nîmetin sahibine karşı nankörlük yapsınlar. Allah’ı bırakıp da kendi hevâ ve heveslerine, ya da başkalarına kulluk yapsınlar.

73,74. “Allah'ı bırakıp, göklerden ve yerden kendilerine verecek rızıkları olmayan ve vermeye güç yetiremeyen şeylere mi tapıyorlar? Allah'a benzerler koşmaya kalkmayın. Şüphesiz Allah bilir, siz bilmezsiniz.”

Onlar Allah’ı bırakıp da göklerden ve yerden hiçbir şeye mâlik olmayan,

hiçbir güçleri ve yetkileri olmayan, kendilerine hiçbir rızık veremeyecek olanlara ibadet ediyorlar. Rızkın sahibi olan Allah'ı bırakıyorlar da kendileri rızka muhtaç, âciz varlıkları dinliyorlar. Allah'ın yasalarını bırakıyorlar da bir takım zavallıların yasalarını uygulamaya çalışıyorlar. Allah'a benzer koşmaya kalkışmayın. Allah yanında etkili yetkili varlıklar kabul etmeyin. Allah'a misâller getirmeyin. Allah tek İlâh tır. Allah bilir siz bilmezsiniz. Allah kendisini kitabında ve elçisinin sünnetinde nasıl tanıtmışsa öylece inanın, öylece kabul edin.

Bana göre Allah böyledir, bana göre Allah şöyledir demeye kalkmayın. Bana göre Allah şöyle olmalıdır, böyle olmalıdır demeye kalkışmayın. Bana göre Allah şöyle buyurmalıdır, bana göre şunları istememelidir diyerek O'nu şartlandırmaya, O'na yol göstermeye, O'-na akıl vermeye kalkışmayın. Bana Allah'ın dini şöyledir, bana göre Allah'ın kitabı böyledir, bana göre peygamber şöyledir demeyin. Allah kendisini, Allah kitabını, peygamberini, dinini nasıl ortaya koymuşsa öylece öğrenin ve iman edin. Allah bilir siz bilmezsiniz.

Öyleyse biz Allah'ın dediğini söylersek o zaman doğru söylemiş oluruz. Aksi takdirde Allah'ı Allah'ın tanıttığı gibi tanımadan, kitabını O'nun bildirdiği gibi tanımadan bir yargıda bulunmuşsak yanlış yapmış oluruz. Öyleyse Allah'ın ve Resûlünün doğrularını bilmek zorundayız. Bakın Allah bir misâl veriyor:

5. "Allah, hiçbir şeye gücü yetmeyen ve başkasının malı olan bir köle ile, kendisine verdiğimiz güzel nîmetlerden gizlice ve açıkça sarf eden kimseyi misâl gösterir: Hiç bunlar eşit olur mu? Övülmeye lâyık olan Allah'tır, fakat çoğu bilmezler."

Evet Allah bir köleyi misâl verdi ki o kölenin hiçbir şeye gücü yetmiyor. Bir adamın, bir efendinin bir kölesi var ve o kölenin hiç bir şeye gücü yetmiyor. Efendinin dediklerini anlamaktan da âciz, emirlerini yerine getirmekten de, işlerini görmekten de âciz bir köle. Şimdi böyle bir köleyi karşınıza getirin. Bir

de Bizim kendisine katımızdan güzel bir rızık verdiğimiz kimse var. O da Bizim kendisine verdiğimiz rızıktan gizli ve açık infak ediyor. Hiç bunun ikisi eşit olur mu? Bunun ikisi bir olur mu? Yâni hiçbir şey bilmeyen, hiçbir şeye güç yetiremeyen böyle bir köle ile bizim kendisine verdiklerimizden gizli açık harcayan kimse bir olur mu?

Yâni hiç böyle bilmeyen bir kimseyle Allah'ı Allah olarak bilen, Allah'ı nîmetlerin sahibi olarak bilen, nîmet sahibini tanıyan, nîmetin kadrini, kıymetini bilen ve nîmet sahibine şükreden bir kimse bir olur mu?

Öyleyse bizler Rabbimizin bu misâlini çok iyi anlayalım, Rab-bimizin güzel rızık verdiği kimselerden olalım da O'na teşekkür için verdiklerini O'nun yolunda kullanarak gizli ve açık infakta bulunalım. Hamde lâyık olan, övülmeye lâyık olan, hayat programı uygulanmaya, kulluk edilmeye lâyık olan Allah'tır ama insanlardan pek çoğu bunu bilmiyorlar. İnsanlardan pek çoğu nîmetin sahibini bilmiyorlar. Tüm nîmetlerin sahibi olarak kendilerini görüyorlar. Biz bulduk, biz kazandık diyorlar. Bakın bir başka misâl daha anlatıyor Rabbimiz:
76, 77. "Allah iki adamı misâl veriyor: Birisi hiçbir şeye gücü yetmeyen bir dilsiz ki efendisine yüktür, nereye gönderse bir hayır çıkmaz, bu doğru yolda olan, adâletle emreden kimse ile bir olabilir mi? Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir, kıyâmet saatinin kopuşu bir göz kırpması kadar veya daha çabuk bir zaman içinde olur. Şüphesiz Allah her şeye Kâdirdir."

Yine iki adam, iki tip insan daha düşünün ki bunlardan birisi tattır. Adamın hiçbir şeye gücü yetmiyor. İfade gücü yok, anlatım gücü yok, meramını bile ortaya koyamıyor. Hiçbir şeyi yapma, hiçbir şeyi becerme feraseti yok. Böyle efendisine hizmet yerine, efendisine itaat yerine her zaman efendisine yük olan, sıkıntı olan bir insan düşünün. Efendisi onu nereye gönderse, hangi işi buyursa bir hayır getirmiyor, bir hayır sağlamıyor. Hep sıkıntıya sebep oluyor. Hep zarar tevlid ediyor.

Şimdi böyle bir adam hiç adâleti emreden, her zaman Sıratı Müstakimde yürüyen bir kimse ile bir olur mu? Böyle hiçbir işe yaramayan, sadece sıkıntı veren tat bir kimse ile toplumda adâleti emreden, adâleti hakim kılmaya çalışan ve de kendisi Allah yolunda yürüyen kimseyle hiç bir olur mu? Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir. Göklerin ve yerin gaybı Allah'ın emrindedir. Gelecek O'nun emrinde, hayat O'nun emrinde, memat O'nun emrindedir. Kıyâmetin emri de, kıyâmetin saati de gözün bir yerden bir yere kayması kadar, yahut da ondan

daha yakındır. Allah her şeye Kâdirdir. Demek ki Allah çok yakın bir zamanda dünyayı tepe taklak getirebilir. Bir anda gökleri ve yeri savuruverir. Kimse hiçbir şey yapamaz. Sura üfürmeyi emreder Rabbimiz de bu hayatı bitiriverir.
78. "Allah sizi annelerinizin karnından bir şey bilmez halde çıkarmıştır. Belki şükredersiniz diye size kulak, göz ve kalp vermiştir."

Bir baksanıza Allah sizi analarınızın karnından çıkardı. Siz hiçbir şey bilmiyordunuz. Bilgiden mahrum, ne kendinizi, ne babanızı annenizi, ne çevrenizi bilmez, tanımaz bir acziyet içinde Rabbiniz sizi analarınızın karnından çıkardı. Belki şükredersiniz diye, belki teşekkür edersiniz, belki Rabbinize kul olursunuz, belki verenin yolunda kullanırsınız diye Rabbiniz size gözler, kulaklar ve kalpler verdi. Sizi işiten, gören ve hisseden kıldı. Size anlayan gönüller verdi. Umulur ki akılarınızı başlarınıza alırsınız da sizi tüm bu nîmetlerle donatan Rabbinize hamd ü senâlar edesiniz, kulluğa yönelesiniz diye. Analarınızın karnından sizi çıkarmasaydı, hiç yaratmasaydı sizi kim yaratabilirdi? Kim bizi dünyaya getirebilirdi? Rabbimiz bizi böyle insan olarak değil de taş olarak, bir hayvan olarak, bir bitki olarak yaratmış olsaydı ne yapabilecektik? Bizi kim insan edebilirdi? Rabbimiz bize göz, kulak ve kalp vermeseydi nereden bulabilirdik bunları? Kim işitir yapabilirdi bizi? Kim görür yapabilirdi? Kim anlar hale getirebilirdi? Bir düşünelim.

Allah için şöyle alışık olduğumuz şu hayatımızdan biraz uzaklaşıp Rabbimizin âyetlerine bir dönelim. Âyetler rehberliğinde kafamızı ellerimize alıp biraz tefekkür edelim. Kendi hayatımızdan, şu eşyalarımızdan, teknolojiden, sanayiden, bilim, siyaset, felsefelerimizle kendi kendimize oluşturduğumuz dünyamızdan, hayat standartlarımızdan, düşüncelerimizden, kendi kendimize oluşturduğumuz tanrılarımızdan şöyle birazcık sıyrılıp şu kitabı elimize alalım ve dikkatlice, anlamak, kavramak üzere bir okuyalım. Rabbimizin bize sunduğu şu nîmetleri bir düşünelim. Analarımızın karnından nasıl çıkarıldığımızı, nasıl yaratıldığımızı bir düşünelim. Bir damla suyu gözümüzün önüne getirelim. Bu sudan önce alâka, sonra, mudğa, sonra küçücük bir cenin olarak büyümeye başladığımızı, sonra ruh üfürüldüğünü, ruh ve bedenden ibaret mükemmel bir bebek olarak, ama hiçbir şey bilmeyen, hiçbir şey anlamayan bir insan olarak ana karnından çıkarıldığımızı düşünelim.

Sonra Rabbimizin bizi duyan, işiten, gören ve hisseden bir insan yaptığını düşünelim. Sonra vahiyle, Risâletle rahmetlendirildiği-mizi düşünelim. Çevremizin gözlerimizle görebileceğimiz görsel âyetlerle donatıldığını,

kulaklarımızın da şu elimizdeki işitsel âyetlerle karşı karşıya getirildiğini düşünelim. Bütün bunları yapmasaydı, yaratmasaydı Rabbimiz biz ne yapardık? Kim verebilirdi bunları bize? Kim yaratabilirdi bizi? Kim verebilirdi bize bu gözleri? Nereden alabilirdik şu kulakları? Kimden satın alabilirdik bu kalplerimizi? Hani şu anda bunlardan mahrum olanlar tüm dünyayı verseler elde edebiliyorlar mı? Göze, kulağa, kalbe bir bedel ödeyebilir miyiz? Allah'ın bize lütfettiği şu nîmetlere, şu vahiy nîmetine, şu kitap nîmetine, şu risâlet nîmetine bir bedel ödeyebilir miyiz? Bu nîmetlerle ölümsüz bir cennete gidişe bir bedel ödeyebilir miyiz? Karşılığını verebilir miyiz bunların? Kendi kendimize kendimizi var edebilir miyiz? Tüm bu nîmetlerin sahibi bizleriz diyebilir miyiz? Mümkün müdür bu? Diyemeyeceksek, o zaman gelin Allah aşkına akıllarımızı başlarımıza alalım da tüm bu nîmetlerin sahibine şükredelim. Tüm bu nîmetleri sahibinin razı olacağı kullukta kullanalım.

İşte Rabbimiz bu âyetinde bizden bunu istiyor. Belki şükredersiniz diye, belki kulluğa yönelirsiniz diye tüm bu nîmetleri size verdik buyuruyor. Rabbimiz âyetlerini tanıtmaya devam ediyor. Tabii ancak kitapla beraber olduğumuz zaman ancak anlayabileceğimiz âyetlerdir bunlar. Değilse, eğer şu kitapla beraber değilsek üzerimizde milyonlarca kuşlar da uçuşsa, çevremizde binlerce koyun, deve, arı gezişse de bizim için hiç bir mânâ ifade etmeyecektir. İşte bunun içindir ki Rabbimiz ısrarla bizi bu kitapla beraber olmaya çağırmaktadır. İşte bakın bir dâvetiye daha alıyoruz bundan sonraki âyette:

79. "Göğün boşluğunda Allah'ın buyruğuna boyun eğerek uçan kuşlara bakmıyorlar mı? Onları Allah'tan başka tutan kimse yoktur. İnanan millet için bunda dersler vardır."

Gökyüzünün boşluğunda Allah'ın emirlerine, Rabbimizin yasalarına boyun eğerek uçan şu kuşlara bakmıyorlar mı? Onları orada, o boşlukta Allah'tan başkası tutmuyor. Onları Allah'tan başka kim tutabilir orada? Muhakkak ki bunda da iman sahipleri için âyetler, ibretler, dersler vardır.

80. "Allah size evlerinizi dinlenme yeri kıldı. Hayvanların derilerinden, yolculukta ve ikâmet zamanlarınızda kolayca taşıyacağınız evler; yün, tüy ve kıllardan bir süre kullanacağınız giyimlikler ve geçimlikler var etmiştir."

Yine bir baksanıza, Allah sizin ikâmet etmeniz, sakin olmanız, sükûnete ulaşmanız, rahata ermeniz, ikâmet etmeniz için evlerinizi dinlenme yeri kıldı. Ve ayrıca hayvanların derilerinden yolculukta ve ikâmet zamanlarınızda sizin için

evler yapmanızı öğretti size. Öyle evler ki onları hafifçe, kolayca taşırsınız. Evet hayvanların derilerinden yaptığınız çadırlarda nîmetlenmektesiniz. Ayrıca o hayvanların yünlerinden, yapağılarından, kıllarından da bir süreye kadar faydalanacağınız, kullanacağınız ev eşyaları, giyim eşyaları ve ticaret emtiaları da yaparsınız.

Evet Rahmeti bol olan Rabbimiz bizlere sakin olabileceğimiz, oturup içinde sükûnete kavuşabileceğimiz, mahremiyetlerimizi başkalarından koruyabileceğimiz ev yapma imkânı lütfetmiştir. Bize bu bilgiyi, bu beceriyi ve imkânı vermiştir. Bize bunu O öğretmiştir. Değilse bizler bunu nereden öğrenebilecektik? Hayvanları bizim için yaratmasaydı, onları bizim emrimize âmâde kılmasaydı, onların derilerinden çadır yapma, ev kurma bilgisini, imkânını bize lütfetmeseydi, o derilere ev yapımında kullanım yasasını koymasaydı biz bunu nereden yapabilirdik? Evet o hayvanların yünlerinden, yapağılarından, kıllarından giyimlikler elde etmemiz, ticaret emtialarına ulaşmamız bunların hepsi Rabbimizin lütfudur. Bunların hepsi Rabbimizin nîmetleridir.

81. "Allah yarattıklarından size gölgeler yapmış, dağlarda sığınacağınız barınaklar var etmiş, sizi sıcaktan koruyacak elbiseler, harpte sizi koruyacak zırhlar vermiştir. Size olan nîmetini müslüman olasınız diye işte bu şekilde tamamlamaktadır."

Yine Rabbimiz yarattıklarından bizim için bir gölge de var etmiştir. Gölgenin nasıl bir nîmet olduğunu bu iklimde anlamak belki mümkün değildir, ama bir ekvator ikliminde bunun ne demek olduğunu anlarsınız. Bir ağaç gölgesi, bir ev, bir çadır, bir bulut gölgesi ne büyük bir nîmettir değil mi? Sonra yine Rabbimiz dağlardan sığınaklar, barınaklar, yerleşim mahalleri de var etti. Ve yine bizler için elbiseler var etti ki onlarla sıcaktan, soğuktan korunuruz. Vücudumuzu başkalarından saklama imkânına ulaşırız. Ve yine Rabbimiz savaşta bizleri koruyacak zırhlar var etti. Böylece Rabbimiz nîmetlerini bizlere tamamladı. Umulur ki tüm bu nîmetleri lütfeden Rabbimizi tanıyalım da O'na teslim olalım diye. Tüm bu nîmetlerle bizi perverde kılan Rabbimize O'nun istediği kulluğu icra edelim, hayatımızı O'nun için ve O'nun belirlediği gibi yaşayalım diye.

Evet işte Rabbimizin bize lütufları, Rabbimizin sayısız nîmet-leri. Hayvanlar, hayvanların yünleri, yapağıları, evler, çadırlar, gölgeler, dağlarda kendiliğinden oluşmuş barınaklar, elbiseler, zırhlar vs, vs. Hayatın devamı için

bunlara ne kadar muhtacız değil mi? İşte tüm bu nîmetler karşılığında Rabbimizin biz kullarından istediği bir tek şey vardır. O da Onun emirlerine teslimiyet. Bu nîmetlerin sahibini bilmek ve tüm bu nîmetleri onları verenin yolunda kullanmak, tüm bu nîmetlerle bir kulluk hayatı yaşamak. Hayatı o hayatın sahibinin istediği gibi yaşamak. Hayatın ve ölümün sahibi olan Allah'a boyun eğerek, Onun arzularına teslim olmak. İşte tüm bu nîmetlerin sahibi olan Allah bizden bunu istiyor. Bizler böyle yapmak zorundayız. Değilse:
82. "Eğer yüz çevirirlerse, ey Muhammed! Sana düşenin sadece açıkça tebliğ olduğunu bil."

Eğer yüz çevirirlerse, tüm bu nîmetleri kendilerine lütfeden Rablerinden, Rablerinin kitabından, Rablerinin dininden, Rablerinin peygamberinden, Rablerinin kendilerinden istediği şükürden, kulluktan yüz çevirirlerse ey peygamberim o zaman sana düşen iş apaçık bir tebliğden başka bir şey değildir. Başka ne yapacak da peygamber? Başka ne yapılabilir de böylelerine? Düşünebiliyor musunuz? Adamlar Rabbimizin bunca nîmetlerini görecekler, bilecekler, bu nîmetlerin içinde bir hayat yaşayacaklar. Gökyüzünde Rablerinin yasalarıyla uçuşan kuşları, yeryüzünde taşınan çadırları, yapılan evleri, serinlik veren gölgeleri, barınak sağlayan dağları, elbiseleri, zırhları ve daha nice, nice Allah âyetlerini müşahede edecekler, Rablerinin nîmetleri içinde yüzecekler, bu âyetleri anlayabilecek göz, kulak, kalp gibi Allah nîmetleriyle de donatılacaklar, bütün bunlara rağmen yine de Allah'a teslim olmayacaklar.

Yine de tüm bu nîmetlerin de kendilerinin de sahibi olan Allah'a kulluğa yönelmeyecekler. Şimdi peygamber ne yapabilir böy-lelerine? Bir müslüman nasıl yola getirebilir bunları? Peygambere dü-şen sadece açık bir tebliğden başkası değildir. Allah'ı bilen, Allah'ın nîmetlerini tanıyan bu tür insanlara peygamberin yapabileceği başka bir şey yoktur. Çünkü onlar:
83. "Allah'ın nîmetini hem bilirler hem de inkâr ederler. Zaten çoğu kâfir kimselerdir."

Allah'ın nîmetlerini biliyorlar, nîmetlerin sahibi olarak Allah'ı tanıyorlar ama inkâr ediyorlar. Zaten onların pek çoğu kâfir kimselerdir. Gerçekten çok tuhaf bir şey. Nîmet sahibi olarak Allah'ı bilecekler, tanıyacaklar, tüm bu nîmetlere muhtaç olduklarını anlayacaklar, gözlerini ne tarafa çevirirlerse hep Allah'ın nîmetleriyle yüz yüze gelecekler, ve de üstelik Allah'ın elçileri kendilerine gelip açık ve net bir şekilde tüm bu nîmetlerin Allah'tan olduğunu kendilerine haber verecek, kendilerine apaçık Allah'ın âyetlerini okuyacaklar ve

bu insanlar her şeyi bile bile yine de inkâr edecekler, örtecekler, örtbas edecekler. Bu nasıl bir iştir? Anlamak gerçekten mümkün değildir. Yâni bu insanlar kendi aleyhlerine böyle bir kararı nasıl verebiliyorlar? Böyle bir nankörce bir tavrı nasıl takınabiliyorlar? Anlamak mümkün değildir. Yoksa onlar bir günü hatırlamıyorlar mı? Bir günden haberleri yok mu bu adamların ki:
84. "Kıyâmet günü her ümmetten bir şahit getiririz; inkâr edenlere itiraz için izin de verilmez, onların özürleri de dinlenmez."

Bir gün, kıyâmet günü Biz her ümmetten bir şahit getireceğiz. Her toplumu, her ümmeti şahitleriyle birlikte getireceğiz. Herkes şahitleriyle dipdiri ayakta olacaktır. Adam kendi kendine şahit, azaları şahit, elleri, ayakları, gözleri, kulakları şahit, arz şahit, yaşadığı dünya şahit, sema şahit, Resûller şahit, melekler şahit, Allah şahit. Tüm bu şahitlerin şehadeti altında hesap vermek üzere Rablerinin huzurunda, o büyük mahkemede dimdik ayaktalar. Artık orada kâfirlere, Rablerini örtenlere, Rablerinin nîmetlerini örtenlere, Rablerinin âyetlerini örterek, kitabı ve peygamberi örterek, fıtratlarını örterek bir hayat yaşayanlara ne itiraz için bir izin verilir, ne de mâzeretleri dinlenir. Ne konuşmalarına, ne de özür beyanlarına izin verilmez o gün. Fırsat ta-nınmaz artık o gün onlara. Her şey bitti artık. Özür de bitti, tevbe de bitti, dönüş de bitti. Onu bu dünyada anlamalı ve gerçekleştirmeliydiler. Geçmiş olsun. Tüm bu nîmetlerin sahibi olarak Allah'ı bu dünyada kabullenmeliydiler. Yaşadıkları bu dünya hayatında nîmet sahibine teşekkür etmeliydiler. Burada nîmetlerin sahibine nankörlük etmemeliydiler.
85. "Zulmedenler azap görürlerken, azapları hafifletilmez de geciktirilmez de."

Ama zalimler yaşadıkları bu nankörce bir hayatın karşılığı olan azabı gördükçe onların azapları asla hafifletilmeyecek, geciktirilmeyecek ve asla onlara bir mühlet de verilmeyecektir. Nefes aldırılmayacaklar, yüzlerine bakılmayacak onların. Çünkü bu alçaklar bu cezayı hak ettiler. Kendi yaptıklarının, kendi yaşadıkları hayatın karşılığıdır bu azap. Hainler Allah'ın kendilerine verdiği imkânları kullanmadılar. Fırsatları değerlendiremediler. Akıllarını, kalplerini, gözlerini, kulaklarını kullanamadılar. Gözleriyle Allah'ın âyetlerini göremediler, kulaklarıyla Allah'ın âyetlerini duyamadılar, kalpleriyle Allah'ın nîmetlerini algılayamadılar.

Gökyüzünü, yeryüzünü, çadırları, evleri, hayvanları, kuşları, arıları, balları, sütleri, etleri, hurmaları, üzümleri gördüler, onları yiyip içtiler ama; Allah'ın

nîmetleri içinde yüzdüler ama bu nîmetlerin sahibi bilemediler, bu nîmetlerin sahibine kulluğa yanaşmadılar. Bu nîmetlerin sahibinin kendilerine bu nîmetlerini tanıtmak üzere gönderdiği kitabı ve peygamberiyle ilgi kurmadılar. Şimdi artık istedikleri kadar hak ettikleri bu azaptan kaçıp kurtulmak için çareler arasınlar. İstedikleri kadar özürler beyan edip mâzeretlerin arakasına saklasınlar. Onlar için asla azapları hafifletilmeyecek, nefes aldırılmayacak, fırsat verilmeyecek.

86, 87. "Allah'a ortak koşanlar, koştukları ortakları gördüklerinde: "Rabbimiz! Seni bırakıp yalvardığımız ortaklar bunlardır" derler. Koştukları ortaklar, onlara: "Doğrusu siz yalancısınız" diye söz atarlar. Puta tapanlar o gün Allah'ın zulmüne teslim olurlar; uydurdukları şeyler onlardan uzaklaşırlar."

Evet şirk koşanlar, müşrikler koştukları ortaklarını gördükleri zaman derler ki, Rabbimiz Seni bırakıp da kendilerine dua ettiklerimiz, ibadet ettiklerimiz, itaat ettiklerimiz, yasalarını uygulamaya çalıştıklarımız işte bunlardır. Bakın yıllar sonra olacak bir konu ama Rab-bimiz sanki şu anda oluyormuş gibi bizim gözlerimizin önüne seriyor. Gaybın ve şehadetin âlimi olan, geçmişi ve geleceği bilen Rabbimiz, önceki âyetlerde istifade ettiğimiz tüm nîmetlerin sahibi olan Rab-bimiz burada bizi gelecekle yüz yüze getiriyor. Niye yapıyor Rabbimiz bunu? O gün yanlışa düşmeyelim diye. Yarın kimse kendi nefsinden başkasını suçlamasın diye. Yarın hiç kimsenin bir mâzeret hakkı kal-masın diye. Herkes bunu bilerek bir hayat yaşasın, herkes kendi durumunu muhasebe etsin diye.

Müşrikler, Allah'ın sıfatlarını parçalayanlar, Allah'a yetki sınırlandırması getirenler, Allah'ı hayatın bazı alanlarına karıştırmamaya çalışanlar, hayatta Allah'tan başka söz sahiplerinin de varlığına inananlar, hayatı parçalayıp bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başka tanrıları dinleyenler Allah berisinde dinledikleri, Allah berisinde itaat ettikleri ortaklarını gördükleri zaman diyecekler ki, ey Rab-bimiz, işte şunlar Seni bırakıp da dua ettiklerimiz, kulluk ettiklerimizdir. İşte biz bunlara dua ediyorduk. İşte biz bunları dinliyor, bunlara itaat ediyor, bunları hayatımızda etkili, yetkili görüyorduk. Biz bunların istediği gibi bir hayat yaşıyorduk. Onlar böyle deyince bakın o ortaklar, şerikler, tapınılanlar da diyecekler ki:

O yeryüzü tanrıları, yapay tanrılar, sahte tanrılar ve tanrıçalar da kendilerine kulluk edenlere, kendilerini etkili ve yetkili görüp kendilerine itaat eden kullarına derler ki, ey zavallılar, sizler yalancılarsınız. Yalan söylüyorsunuz. Sizler bize tapınmıyordunuz. Bizler size tanrılık iddiasında

bulunmadık. Sizler aslında bize değil kendi hevâ ve heveslerinize tapınıyordunuz diyerek Allah'a teslim olduklarını iddia edecekler.

Ve artık o gün putçuların, müşriklerin, Allah berisinde uydurdukları tüm şerikleri, tüm ortakları kaybolur ve sadece Allah kalır. Ne putçular, ne putlaştırılanlar, ne tanrılar, ne kullar hiçbirisi kalmaz. Zaten hiçbir anlam ifade etmiyordu onlar. Hepsi gittiler ve cehenneme odun oldular. İnsanlardan kendileri hayatlarında bizzat kendilerinin tanrılıklarını iddia etmedikleri halde, kimseye tanrılık iddiasında bulunmadıkları halde insanların kendilerini putlaştırdığı sâlih kimseler, peygamberler ve müslümanlar da cennete gideceklerdir. Bunun tamamen aksine kendileri kâfir oldukları halde bir de üstelik kendilerini insanlara tanrı olarak takdim eden, insanlardan kendi yasalarına itaat bekleyenler de o putçularla birlikte cehenneme gideceklerdir.

88. "İnkâr edenler, Allah'ın yolundan alıkoyanlara, bozgunculuklarına karşılık azab üstüne azab veririz."

Kâfirler ve insanları, Allah kullarını Allah yolundan alıkoymaya çalışan, engellemeye çalışanlara, Allah kullarının Allah yasalarını uygulamasına yasaklar koyarak onları kendi yasalarına uymaya zorlayan, Allah kullarının Allah dinini öğrenmelerine izin vermeyenlere, din eğitimini yasaklayanlara gelince, insanların din özgürlüklerini kısıtlamaya çalışanlara gelince onlara azap üstüne azap veririz. Bozgunculuklarından dolayı, Allah dinini bozmalarından ötürü, insanlara işte Allah'ın dini budur diye resmi bir din sunarak insanların dinlerini boz-malarından ötürü, yeryüzündeki hayatı Allah'a göre, Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine göre yaşamadıklarından, insanların böylece sahih bir din yaşamalarına izin vermediklerinden ötürü onlara azap üstüne azap tattıracağız diyor Rabbimiz.

89. "O gün her ümmetten bir kişiyi onlara şahit tutarız. Seni de ey Muhammed! Ümmetine şahit getiririz. Sana her şeyi açıklayan ve müslümanlara doğruyu gösteren bir rehber, rahmet ve müjde olarak Kur'an'ı indirdik."

O gün her ümmeti, her toplumu, her insanı onların aleyhine şahitlerle diriltiriz. Seni de ey peygamberim, senin ümmetine şahit getiririz. Seni de onların hepsine şahit yaparız. Yâni bir gün tüm insanlar, tüm ümmetler, tüm insanlar şahitleriyle birlikte diriltilirler, Allah'ın huzuruna getirilirler. Ve Rasul aleyhisselâm da tüm ümmetler üzerine şahit olarak getirilir.

Evet bütün ümmetler kendilerinin şahitleri olan peygamberleriyle geldikleri ve ey peygamberim, seni de kendi ümmetine, tüm insanlığa şahit olarak getireceğiz buyuruyor Rabbimiz. Buradan anlı-yoruz ki Rasulullah efendimiz tüm peygamberlere ve ümmetlerine şahittir. Muhammed aleyhisselâm ve onun ümmeti, son ümmet Nuh aleyhisselâm ve toplumuna şahitlik edecek, İbrahim aleyhisselâm ve ümmetine şahitlik edecek. Çünkü Rabbimiz son elçisine gönderdiği bu son kitabında o peygamberlerin tümünün hayatını, toplumlarıyla ilişkisini, toplumlarının onlara karşı tavırlarını son derece açık ve net bir biçimde haber vermiştir. Hiçbir toplum için, hiçbir fert için bizim böyle bir kitaptan, böyle bir elçiden haberimiz yoktu diye bir itiraz hakları olmayacak. Çünkü Sana her şeyi açıklayan ve müslümanlara doğruyu gösteren bir rehber, rahmet ve müjde olarak Kur'an'ı indirdik buyuruyor Rabbimiz.

Meselâ Nuh aleyhisselâma ve kavmine diyecek ki işte peygamberiniz, işte Onun size söyledikleri ve işte sizin Ona karşı söyledikleriniz. İşte Nuh peygamberimin sizin hayrınıza çırpınışları ve işte sizin Ona isyanınız, Ona kafa tutmalarınız. Âd kavmine buyuracak ki işte sizin hidâyetiniz için çırpınan Hûd peygamberim ve işte sizin Ona karşı tavrınız. Ve tüm dünya insanına buyuracak ki işte sizin topunuza elçi olarak gönderdiğim Muhammed aleyhisselâm ve işte sizin Ona karşı tutumunuz.

Evet bu kitap ve bu kitabın kendisine indirildiği peygamber size bir rahmettir, bir hidâyettir. Ve müslümanlara da bir müjde olsun diye indirdik biz bu kitabı. İşte bu kitap ve bu peygamber her şeyin şahiti olacak. İnsan bu kitapla ya kazanacak, ya da kaybedecek. İnsan bu kitapla ya cennete gidecek, ya da cehennemi boylayacak. Bu kitabı kabul eden, bu kitaba inanan ve bu kitabın içindekilerle bir hayat yaşayanlar cennete giderken, kitabı reddedenler, kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlar da cehenneme gideceklerdir. Çünkü bu kitap her şeyi açıklayan, insanlar için hidâyet olan, rahmet olan ve şahit olan bir kitaptır. İşte bu kitabında Rabbimiz Resûllerine ve onların yollarının yolcularına şunu emreder:
90. "Allah, şüphesiz adâleti, iyilik yapmayı, yakınlara bakmayı emreder; hayasızlığı, fenalığı ve haddi aşmayı yasak eder. Tutarsınız diye size öğüt verir."

Muhakkak ki Allah adâleti emreder. Her şeyi yerli yerinde tutmayı, yerli yerince kullanmayı emreder. Kendinizi ve eşyayı Allah'ın yarattığı gaye istikâmeti tutmayı, kullanmayı emreder. Kendinizi ve eşyayı Allah'a kulluk

ortamında tutmanızı emreder. İhsanı, Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluğu, sürekli O'nun kontrolü altında olduğunuzu unutmadan bir hayat yaşamanızı emreder. Ana babalarınıza karşı, çoluk çocuklarınıza karşı, akraba ve tüm insanlara karşı münâsebetlerinizi kendi istediği gibi ayarlamanızı emreder. Yakınlarınıza, akrabalarınıza karşı sahip olduklarınızdan vermenizi emreder. Cömert olmanızı, paylaşmadan yana olmanızı ister.

Ve sizi fahşadan, münkerden ve azgınlıktan, haddi aşmaktan, Allah'ın sınırlarını tecavüzden, Allah'ın yasalarını çiğneyip kendi hevâ ve hevesleriniz istikâmetinde bir hayat yaşamaktan da nehy eder. Tüm kötülüklerden, hayasızlıklardan, ahlâksızlıklardan ve aşırılıklar-dan sizi men eder. Umulur ki tezekkür edersiniz, tefekkür edersiniz, bu Allah uyarılarını hafızalarınızda canlı tutup hayatınızı bunlarla düzenlersiniz, Allah için bir hayat yaşayasınız.

Evet işte Allah'a kulluğun, Allah için bir hayat yaşamanın, Allah kontrolünde olmanın, Allah'ı görüyormuşçasına O'na kul olmanın yasaları bunlardır. Adâlet, ihsan, akrabaya vermek, fuhşiyatın, mün-keratın, ahlâksızlığın her türlüsünden, azgınlığın, bâğîliğin, haddi aş-manın, sınırları çiğnemenin, Allah'a isyanın her türlüsünden uzak dur-mak. Ayrıca:

91. "Ahitleştiğiniz zaman Allah'ın ahdini yerine getirin. Allah'ı kendinize kefil kılarak sağlama bağladığınız yeminleri bozmayın. Allah yaptıklarınızı şüphesiz bilir."

Söz verip ahitleştiğiniz zaman da Allah'a verdiğiniz sözlerinizi yerine getirin. Akitleşip anlaşma yaptığınız zaman Rabbinize verdiğiniz ahitlerinizi yerine getirin. Önce Allah'a karşı verdiğiniz taahhütlerinize, sonra da kullara karşı taahhütlerinize sadık davranın. Allah'ı kendinize kefil tutarak, şahit tutarak sağlamlaştırdığınız yeminlerinizi bozmayın. Allah adıyla pekiştirdikten sonra, vallahi billahi dedikten sonra yeminlerinizi, taahhütlerinizi bozmayın. Unutmayın ki Allah tüm yaptıklarınızı bilmektedir. Unutmayın ki sürekli O büyük iradenin gözetimi altındasınız. Unutmayın ki Allah'ı asla atlatamazsınız, diskalifiye edemezsiniz.

Hani sizler kendi aleyhinizde Allah'ı şahit tutmuştunuz. Kendi üzerinize Allah'ı şahit tutarak yeminler etmiştiniz. Hangi konuda? Hangi konuda yemin etmişseniz Allah onu bilmektedir. Allah yaptıklarınızın tümünden haberdardır. Allah'a karşı Allah'ı şahit tutarak sözler verdiniz. Söz ya Rabbi, Sen şahit ol ki ben senden başkalarını Rab ve İlâh bilmeyeceğim. Ben senden başkalarına

kulluk etmeyeceğim. Senden başkalarının çektiği yere gitmeyeceğim. Senden başkalarını hayatımda söz sahibi bilmeyeceğim. Hayatımın her alanında sadece Seni dinleyen bir müslüman olacağım, müslümanca bir hayat yaşayacağım diye Onu şahit tutarak yemin etmiş, söz vermiştiniz. Müslü-manca bir hayatın gereklerini yerine getireceğinize söz vermiştiniz. Çevrenize karşı en güzel bir müslümanlık örneği sunacağınıza söz vermiştiniz. Artık Rabbiniz adına verdiğiniz bu sözlere, yaptığınız mî-sâklara, gerçekleştirdiğiniz bu anlaşmalara sadık kalın.

Bu ne biçim iştir böyle? Hem başta Allah'a söz vereceksiniz, hem sözlerinize, yeminlerinize Allah'ı şahit tutacaksınız, hem de Al-lah'a verdiğiniz o sözlerinizden vaz geçeceksiniz. Müslümanlığınızın farkında olmadan bir hayat yaşayacaksınız? Olacak şey midir bu? Ama unutmayın ki Allah yaptıklarınızın tümünden haberdardır, her şeyinizi bilmektedir. Hal böyleyken sakın ha sakın:
92. "Bir ümmetin diğerinden daha çok olmasından ötürü, aranızdaki yeminleri bozarak, ipliğini iyice eğirip katladıktan sonra bozan kadın gibi olmayın. Allah onunla sizi dener. Andolsun ki, ayrılığa düştüğünüz şeyleri size kıyâmet günü açıklar."

İpliğini sağlamca eğirip büktükten sonra onu çözüp bozan kadın gibi olmayın. Akşama kadar emek, emek iplik büken, çalışıp çabalayan, yorulup ırılan ama ondan sonra da akşam o kadar emek çektiği ipliğini bozup dağıtan kadın gibi olmayın. Bir toplum diğer bir toplumdan daha çok olduğu için yeminlerinizi aranızda böyle bozarak yeminlerinizi fesat konusu yapmayın. Yeminlerinizi bozmak için fırsat kollamayın. Meselâ bir kavimle anlaştınız. Birileriyle aranızda bir sözleşme yaptınız. Sonra o anlaşma yaptığınız kimselerden daha güçlü birileriyle karşılaşınca, onlardan daha kârlı, daha menfaatli birilerini bulunca bu bizim için onlardan daha karlı diyerek daha öncekilere vermiş olduğunuz sözden vazgeçmeyin. Daha önce yaptığınız anlaşmayı bozmayın.

Bakın Allah sizi onunla imtihan ediyor. Unutmayın ki Allah sizi anlaştığınız, sözleştiğiniz o toplumla, o kimseyle deniyor. Daha menfaatli, daha karlı gördüğünüz kimseler lehine, öncekiler aleyhine anlaşmanızı bozup bozmadığınıza bakıyor. Şunu kesinlikle bilesiniz ki eğer öncekilere verdiğiniz sözünüzden dönmezseniz, Allah'ın bu ya-sasına sadık davranırsanız, kesinlikle bilesiniz ki Allah size ondan daha menfaatli, daha karlı işler lütfedecektir. Ama eğer akşama kadar iplik büken, örgü ören ve akşamleyin de onu bozuveren bir

kadın durumuna düşerseniz kesinlikle hep zarar edeceksiniz ve bu da sizin aleyhinize çıkacaktır. Yine unutmayın ki:

Allah kıyâmet günü size ihtilâf ettiğiniz, tartıştığınız, yamul-duğunuz tüm eylemlerinizi, tüm sözlerinizi, ahitlerinizi mutlaka açıklayacak, gözlerinizin önüne serecek ve hesabını soracaktır. Öyleyse size düşen, Rabbinizin sizden istediğine riâyet ederek verdiğiniz sözlerinizde durmak, anlaşmalarınıza sadık davranmaktır. Gerek Rabbi-nize karşı, gerekse kullara karşı verdiğiniz ahitlerden dönmemektir. Söz verip anlaşma yaptığınız kimse hattâ bir kâfir bile olsa sözünüzü asla yalamayın. Bu bir müslümana yakışmaz. Bu bir kâfirdir, bu bir düşmandır, ben buna verdiğim sözden vazgeçebilirim demeye hakkımız yoktur. Mü'min eman sahibi, güven sahibi insandır. Veya işte bu adam filan gruptan, bu güçsüz, bu zayıf, bunun elinde çeki, senedi yok falan demeyin.

Unutmayın ki kime bir söz vermişseniz aslında sözü ona değil, Allah'a vermişsinizdir. Söz Allah için verilmiştir. Vaat Allah'ın vaadidir. Unutmayın ki söz verdiğiniz o kişiden önce bu konuda Allah'a karşı sorumlusunuz. Yâni sözü ister Allah'a karşı, ister kullara karşı vermiş olun fark etmez, sorumlu olduğunuz makam Allah'tır. Öyleyse bu sorumluluğunuzun bilincinde bir hayat yaşayın. Öteler âleminde Rabbi-nizin sualiyle karşı karşıya kalacağınızı ve iyiliklerinizin sizi cennete, kötülüklerinizin de cehenneme doğru götüreceğini unutmadan yaşayın.

93. "Allah dileseydi, sizi tek bir ümmet yapardı. Ama O, istediğini saptırır, istediğini doğru yola eriştirir. İşlediklerinizden, andolsun ki, sorumlu tutulacaksınız."

Allah dileseydi sizi tek bir ümmet yapardı. Lâkin içinizden sap-mak isteyenleri, sapıklığı tercih edenleri, iradelerini sapıklıktan yana kullananları Allah saptırır, bunun tamamen aksini tercih ederek hidâyete yönelenlerin de bu yönelişini onaylayarak Allah hidâyete ulaştırır. Yâni sapmak dileyeni saptırır, hidâyet isteyene de hidâyet lütfeder Allah. İradelerinizle tüm yaptıklarınızdan, tüm tercihlerinizden bir gün mutlaka sorguya çekileceksiniz.

94. "Birbirinizi aldatmak için yemin etmeyim ki, bu yüzden sağlamca yere basmakta olan ayak sürçebilir; Allah yolundan alıkoymanıza karşılık kötü bir azab tadarsınız ve (âhirette) de size büyük bir azab vardır."

Sakın ha sakın yeminlerinizi aranızda ihlâl etmeyin. Yeminlerinizi birbirinizi aldatma sebebi kılmayın. Eğer böyle yaparsanız sağlamlaştıktan sonra ayaklarınız kayar gider. İmandan, Allah yolundan kayar gidersiniz Allah korusun. Böylece Allah yolundan saptığınız ve insanları sapıttığınız için de Allah size kötülük tattırır. Ve bu da sizin için büyük bir azap olur, büyük bir azap sebebi olur. Bunu da asla unutmayın. Söz verdiniz, yemin ettiniz ve aranızda bir anlaşma yaptınız. Bu yeminlerinizi aranızda fesat konusu, bozgunculuk konusu yapmayın. Eğer sürekli bozmadan yana bir tavır almaya alışırsanız bu sizin ayaklarınızın kaymasına sebep olacaktır. Hem sizin kendi ayaklarınız imandan kayıp gidecek, hem de insanları Allah yolundan kaydırmış olacaksınız. Çünkü bir müslüman olarak, Allah'a inandığını iddia etmiş bir kimse olarak sizdeki bu dönekliği, bu cıvıklığı, bu sözünde durmamayı görenleri de Allah yolundan alıkoyacağınızı, onları Allah dininden uzaklaştırıp soğutacağınızı unutmayın.

Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle diyordu: ***"Münafığın alâmeti üçtür. Söz verdiği zaman sözünde durmaz. Kendisine emanet edilene hıyanet eder. Konuştuğu zaman da yalan söyler."*** Evet bunlar kişiyi imandan uzaklaştıran özelliklerdir. Kişiyi imandan çok nifaka yaklaştıran özelliklerdir ki bir mü'minin böyle özellikleri taşıması mümkün değildir. Şimdi düşünün, bir müslüman olarak Allah'a yahut Allah adına bir insana bir söz vereceksiniz, bir taahhütte bulunacaksınız, bir anlaşma yapacaksınız, hem de Allah'ı şahit tutarak bu anlaşmaya sadık kalacağınıza yemin edeceksiniz, ondan sonra da dönüvereceksiniz bu sözünüzden. Bu halinizle siz nesiniz? Ve bu yaptığınızla insanları nereye götürüyorsunuz? Hem kendinizi hem de insanları Allah'tan, dinden, İslâm'dan soğutup uzaklaştırmıyor musunuz? Allah'tan korkun. Allah'ın size ulaştıracağı acıklı bir azaptan korkun da aklınızı başınıza alın!

95. "Allah'ın ahdini hiç bir değere değişmeyin. Eğer bilirseniz, Allah katında olan sizin için daha iyidir."

Allah'ın ahdini, Allah'la sözleşmelerinizi, Allah adına verdiğiniz sözlerinizi az bir pahayla satmayın. Allah'a verdiğiniz sözü değersiz bir pahaya satmayın. Hangi sözü? Hangi ahdi? Hani belâ demiştiniz ya Rabbinize. Ezelde, ya da müslüman olduğunuz gün, bu âyetle tanıştığınız gün söz vermiştiniz Rabbinize. Tamam ya Rabbi, Sana inandım ya Rabbi, Sana ve Senden gelenlerin tümüne inandım ya Rabbi, Sen ne demişsen tamam ya Rabbi, Senin dediğin gibi olacağım, Senin dediğin gibi yaşayacağım, Senin istediklerini yaptığım tak-dirde

karşılığında cennetin farkındayım, aksini yaptığım takdirde de cehennemin şuurundayım ya Rabbi demiştik ya, işte bu ahitlerinizi az bir pahayla değişmeyin diyor Rabbimiz.

Hani Bana söz vermiştiniz, her şart altında müslüman olacaktınız, her halükârda müslüman kalmanın hesabında olacaktınız. Yap-mayın, bozmayın bu ahitlerinizi, satmayın sözlerinizi diyor Rabbimiz. Siz bilirsiniz, Beni satabilirsiniz, Bana verdiğiniz sözlerinizi satabilirsiniz, imanlarınızı, İslâm'larınızı satabilirsiniz. Bana verdiğiniz tüm ahitlerinizden vaz geçebilirsiniz. Ama unutmayın ki bunun karşılığında bırakın üç beş kuruşluk menfaati, tüm dünyayı alsanız bile Benim sizin için hazırladığım cennetin yanında ne kadar az kaldığını, ne kadar bitici olduğunu unutmayın diyor, Rabbimiz.
96. "Sizde olanlar tükenir ama, Allah katında olanlar sonsuzdur, tükenmez. Sabredenlere ecirlerini, yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz."

Şunu kesinlikle bilesiniz ki sizin yanınızda olanlar, bu dünyada olanlar biter, tükenir ama Allah katında olanlar sonsuzdur, bâkîdir, asla tükenecek değildir. Allah yanındakiler sizin için hayırlıdır eğer bilirseniz. Öyleyse bırakın o bir gün bitecek, tükenecek olanları da Allah katındakileri elde etmeye çalışın. Sizin mallarınız, sizin mülkleriniz, sizin saltanatlarınız, sizin güçleriniz bir gün gelir yok olur, gün gelir biter. Çünkü sizler de fânisiniz elinizdekiler de fânidir, dünya da fânidir. Ama Allah'ın yanındakiler, Allah'ın katındakiler bâkîdir, ölümsüzdür, nihâyetsizdir, bitmez tükenmez olandır.

Unutmayın ki Biz sabredenlere, Allah'ın elindekilere ulaşmak adına, Allah'ın cennetine ulaşmak adına dünyanın basit menfaatlerine karşı kendisini tutmaya çalışanlara, Allah'ın rızasını kazanmak adına müslümanca bir hayata sabredenlere, müslümanca kalabilmenin, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamanın direncini gösterenlere amellerinin en güzelinin karşılığını vereceğiz diyor Rabbimiz.

Evet yaptığı bir anlaşmanın, verdiği bir sözün karşılığında gör-düğü dünyanın geçici ve sonlu menfaatleri karşısında Allah için direnen, o menfaatler karşısında yıkılmayan, sözünden vazgeçmeme ko-nusunda direnen kimselere Rabbimiz bunu vaad ediyor. Onların yaptıkları amellerin en güzeliyle mükafat vereceğiz diyor. Yâni bu dünyada onların kıldıkları tüm namazlarını en güzel namazlarıyla çarpacak, tüm infaklarını en güzel, en ihlaslı verdikleri infakları

gibi kabul edecektir. Tüm amellerini Rabbimiz onların en güzeli gibi kabul edecek ve mükafat verecektir.

97. "Kadın, erkek, inanmış olarak kim iyi iş işlerse, ona hoş bir hayat yaşatacağız. Ecirlerini yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz."

Evet erkek ve kadın kim ki iman etmiş olarak sâlih amel işlerse, imanının gereğini yerine getirirse, imanını hayatında görüntüler, fıtratının gereği bir hayat yaşayarak imanını gündeme getirirse, hayatını Allah'ın örnek kulu Rasûlullah'a benzetirse, Rasûlullah gibi yaşarsa ona hoş bir hayat sağlayacağız diyor Rabbimiz. Böyle yapan erkek ve kadınlara dünyada tertemiz bir hayatla dirlik ve düzenlik lütfedeceğiz diyor. Onların dünyadaki hayatlarını güzelleştireceğiz diyor. Onların hayatlarını, yaşantılarını mutlu kılacağız ve öbür tarafta da yapmış oldukları amellerin en güzeliyle onları mükafatlarını, karşılıklarını vereceğiz. Dünyada güzel bir hayat, tertemiz bir hayat, mutlu, canlı, huzurlu bir hayat, âhirette de ondan çok daha güzel bir hayat. İşte buna ulaşmanın yolu iman ve sâlih amelden geçmektedir. Erkek ve kadın Allah'a Allah'ın istediği gibi iman edecek, kitaba Allah'ın istediği gibi iman edecek, peygambere Allah'ın istediği gibi iman edecek ve hayatını bu imanla düzenleyecek, iman kaynaklı bir hayat yaşayacak.

Ve bu iş için kadın ve erkek ayırımı da yoktur. İster kadın olsun, ister erkek imanla ameli birleştiren, imanını amelle ispat eden herkese vaad ediyor Rabbimiz bunu. Böyle yaparsak dünyamız da güzel olacak âhiretimiz de güzel olacak. Tabii Rabbimizin istediği böyle bir hayatı gerçekleştirmenin yolu da elimizdeki şu kitaptan ve bu kitabın pratiği olan Rasûlullah efendimizin sünnetinden geçmektedir. İmanla amelin bütünleştirileceği bir hayatı yakalayabilmenin tek yolu sürekli bu kitap ve sünnetle birlikte olmaktır. Kur'an'la birlikteliğimiz esnasında da şuna dikkat edeceğiz:
98. "Kur'an'ı okuyacağın zaman, kovulmuş şeytandan Allah'a sığın."

Kur'an'ı okuyacağın zaman kovulmuş, taşlanmış, lânetlenmiş, rahmetten uzaklaştırılmış şeytandan Allah'a sığın. Hem Kur'an okuyacağız, Kur'an'la birlikte olacağız, hem de şeytan bize ilişebilecek öyle mi? Gerçekten şeytan çok büyük bir tehlikedir. Ama Rabbimiz kitabının başka bir yerinde Allah'ın muhlis kulları için onun hilesi, tuzağı, mekri çok zayıf diyordu. Ama ihlastan uzak, Allah'la samimi bir bağ kuramamış, şeytandan gafil olanlar için büyük bir tehlikedir şeytan. Eğer ondan onun ipleri elinde olan Rabbimize sığınabilirsek,

böyle bir tehlike karşısında güç kaynağımızla irtibata geçebilirsek elbette yapabileceği hiçbir şeyi olmayacaktır şeytanın.

Peki acaba şeytan Kur'an okuyan, Kur'an'la beraberlik gerçekleştiren bir insana nasıl zarar verebilir? Ne tür oyunlar oynayabilir?

Meselâ Kur'an okuruz ama anlamadan okuruz. Kur'an okuruz, ama uygulama sahasına koymayız. Kur'an okuruz, ama mânâya değil de sırf tecvitle okumaya, harfleri mahreçlerinden çıkarma gayretine kapılabiliriz. Kur'an okuruz, ama başkalarına okumayız. Başkalarına duyurma derdinden uzak oluruz. Kur'an okuruz, ama samimi olmayız. Şeytan işte bu noktalardan bizi yakalamaya çalışır. Öyleyse Allah'ın kitabını okumak üzere elimize aldığımızda şeytandan Allah'a sığınacağız. Kur'an okumaya başladığımızda anlamak, kavramak ve gereğini yerine getirmek üzere okuyacağız. Samimi olacağız, hasbi olacağız. Ben bununla hayatımı düzenlemek üzere okumaya başlıyorum diyeceğiz. Bu kitap benim hayat programımdır diyerek okumaya başlayacağız. Bu kitap benim için yol gösterici bir hidâyet rehberidir diyerek okuyacağız. Kur'an benim için bir Furkân ve basirettir diyerek okuyacağız. Kur'an'a bakışımızı Allah'ın istediği gibi düzelteceğiz ki o zaman şeytan bizi Allah'ın kitabından uzaklaştıramayacak. Unutmayalım ki:
99, 100. "Doğrusu şeytanın, inananlar ve yalnız Rabbine güvenenler üzerine bir nüfuzu yoktur. Onun nüfuzu sadece, onu dost edinenler ve Allah'a ortak koşanlar üzerinedir"

Şeytanın iman eden ve yalnızca Rablerine tevekkül eden, Rablerine teslim olan, hayatlarının tüm alanlarında karar vermeyi Rablerine bırakan, Rablerinin kendileri hakkında verdiği kararları uygulamaya yönelen, Rablerini kendileri için tek vekil kabul edip vekaletlerini Ona bırakan kullar üzerinde şeytanın hiç bir sultası, bir saltanatı, bir yaptırım gücü, bir baskısı, bir nüfusu olmayacaktır buyuruyor Rabbimiz. Allah'ın böyle kullarına karşı yapabileceği hiçbir şey yoktur.

Evet demek ki şeytan kime sahip olabiliyormuş? Kimler üzerinde etkili olabiliyormuş? İman etmeyenler ve Rablerine tevekkül etmeyenler. Rablerine sığınmayanlar, güvenmeyenler. Hayatlarını Rablerine bırakmayanlar. Rablerinin kendileri adına aldığı kararlarına güvenmeyerek kendi hayatlarını kendileri düzenlemeye, belirlemeye kalkışanlar. Rableri için bir hayat yaşamaya yönelmeyenler. İşte şeytan ancak böylelerine zarar verebilecektir. Çünkü

böylelerinin velîsi, dostu şeytandır. Onlar Velî olarak Allah'a güvenip dayanmadıklarından, Allah'ın istediği hayatı yaşamadıklarından şeytana güvenip dayanmışlardır. İşte şeytan böyle kendisine güvenip dayananları ve Allah'a şirk koşanları saptıracaktır.

İşte yaşadığımız dünyada en büyük tehlike boyutlarını böylece ortaya koyuyor Rabbimiz. Tabii tehlikeyi gösterirken aynı zaman da çareyi de gösteriyor. Öyle değil mi? Şeytan varsa, şeytan bir tehli-keyse sığınılacak yüce bir irade yok mu? Şeytan varsa sığınırız Rab-bimize. Okuruz Rabbimizin kitabını ve tanırız şeytanı. Tanırız şeytanın bize yaklaşma yöntemlerini. Okuruz Kur'an'ı ve bu kitapla hidâyet buluruz. Bu kitabın sahibine tevekkül ederiz. Onu Rab ve vekil biliriz ve ondan korunmuş oluruz. Dost bilmeyiz şeytanı. Onu Velî bilip hayatımızı ona teslim etmeyiz. Dinlemeyiz onu.

Şirk koşmayız Rabbimize. Hayatımızda Allah'tan başkalarına karışma alanı bırakmayız. Yetki sınırlaması getirmeyiz Rabbimize. Hep O'nu dinleriz. O zaman işte Rabbimiz haber veriyor ki biz böyle olursak onun bize karşı yapabileceği hiçbir şeyi yoktur. Evet işte iki yol da karşımızda duruyor. Birisi Velî Allah yolu, diğeri velî şeytan yolu. Buyurun sonucuna katlanmak kayd-u şartıyla dilediğimizi tercih edebiliriz.
101. "Bir âyetin yerini başka bir âyetle değiştirdiğimizde, ki Allah ne indirdiğini gâyet iyi bilir onlar, Muhammed'e: "Sen sadece uyduruyorsun" derler. Hayır, öyle değildir, ama onların çoğu bilmezler."

Biz bir âyeti bir başka âyetle değiştirdiğimiz zaman ki Allah indirdiğini en iyi bilendir. Allah en iyi bilen olduğu halde, bu konuda kimsenin etkisi altında kalmadan mutlak yetki sahibi olduğu halde kendisine ait olan bir âyeti başka bir âyetle değiştirdiği zaman derler ki sen iftira ediyorsun. Ey Muhammed sen uyduruyorsun bunları. Sen uyduruyor ve bir de Allah'a izafe ediyorsun derler. Hayır hayır öyle değil. Onlar bilmiyorlar. Onlar bilgisiz bir güruhtur. Bu âyetleri Allah indiriyor. Allah ne indireceğini en iyi bilendir. Ve bu âyetlerin mübelliği olan, mübeyyini olan, yâni tebliğcisi ve açıklayıcısı olan peygamberin bu konuda hiç bir yetkisi yoktur. Kur'an baştan sona Allah'ın kitabıdır, Allah'ın sözüdür.
102. "Ey Muhammed! De ki: "Kur'an'ı; Ruhül Kudüs (Cebrâil) Rabbinin katından, inananların inançlarını pekiştirmek, müslümanlara dostluk rehberi ve müjde olmak üzere gerçekle indirmiştir."

De ki ey peygamberim, Onu Ruhu'l Kudüs indirdi. Cebrâil onu Rabbinden

bir hak olarak, iman edenlerin imanlarını pekiştirmek, sağlamlaştırmak, onları hidâyete ulaştırmak ve müslümanlara müjde olmak üzere indirmiştir. Evet bu Kur'an'ı Allah tarafından hakla, hak yasalarla, hak âyetlerle, haklı olarak insanlara indiren Cebrâil'dir. Bu kitabın indirilişi konusunda peygamberin hiç bir yetkisi, dahli yoktur. Bu Kur'an'ı peygamber uydurmamıştır. Öyleyse bu kitabın âyetlerini değiştirme yetkisi de sadece Allah'a aittir. Allah dilediği âyetini dilediği âyetle değiştirme yetkisine sahiptir. Bu konuda kimsenin Ona hesap sorma hakkı olmadığı gibi peygambere iftira etme hakkı da yoktur.

103. "Andolsun ki: " Muhammed'e elbette bir insan öğretiyor" dediklerini biliyoruz. Kast ettikleri kimsenin dili yabancıdır, Kur'an ise fasih Arapça'dır."

Andolsun ki Biz Muhammed aleyhisselâma Allah tarafından Cebrâil vasıtasıyla indirilen bu kitap hakkında bunu ona elbette bir insan öğretiyor dediklerini biliyoruz. İnsanların bunu peygambere bir beşer öğretiyor dediklerini biliyoruz. Halbuki ona bunu öğretiyor dedikleri o kimsenin dili Acemcedir. Yâni o kimsenin dili Arapça değildir. Arap dilinin dışında bir dildir. Bu kitabın diliyse, bu kitabın kendisine indirildiği peygamberin dili ise apaçık bir Arapça'dır. Bu kitap Arapça bir dil üzerine iniyor, peygamber de Arapça konuşuyor. Şimdi Arap dilinin dışında bir dil konuşan, Acemce konuşan, acemi olan bir insan Muhammed aleyhisselâma nasıl böyle bir kitabı öğretebilir? Olacak şey midir bu? Kim inanır böyle bir şeye?

104. "Allah'ın âyetlerine inanmayanları Allah doğru yola eriştirmez. Onlara can yakıcı bir azab vardır."

Allah'ın âyetlerine inanmayan insanları Allah asla hidâyete, doğruya ulaştırmaz. Onları asla doğruya iletmez. Bu tavırlarından ötürü onlar için can yakıcı, elem verici bir azap vardır. Önceki âyetlerde ne buyurmuştu Rabbimiz? Kitabı gönderişinin sebebini nasıl açıklamıştı? Ruhu'l Kudüs'ü gönderen, Cebrâil ile hak bir kitap gönderen Rabbimiz bu kitaba iman edenlerin imanlarını pekiştirip sağlamlaştırmak ve mü'minlere müjde olsun, hidâyet olsun diye bu kitabı indirdiğini beyan buyurmuştu. İşte Rabbimiz bu âyetinde de bu kitabın kimin tarafından ve ne maksatla gönderildiğini bile bile âyetlere iman etmeyenler için de bu tavırlarının karşılığı olarak da can yakıcı bir azap olduğunu haber veriyor. Kitaba inanmadıkları için, kitaba baş vurmadıkları, kitap kaynaklı bir hayata yanaşmadıkları için onlar asla hakka, hidâyete, doğruya ulaşamayacaklardır. Bu dünyada asla bir başarıya ulaşamayacaklardır.

105. "Yalan uyduranlar; ancak Allah'ın âyetlerine inanmayanlardır. Yalancılar işte onlardır."

Muhakkak ki yalan uyduranlar, yalan iftira edenler Allah'ın âyetlerine iman etmeyenlerdir. Yalancılar işte onlardır. Onların yalancı oluşlarının belgesi de budur.Yâni Allah'ın âyetlerine inanmayanlar yalancıların ta kendisidirler. Bu Allah tescilidir.

106. "Gönlü imanla dolu olduğu halde, zor altında olan kimse müstesna, inandıktan sonra Allah'ı inkâr edip, gönlünü kâfirliğe açanlara Allah katından bir gazap vardır; büyük azab da onlar içindir."

Evet gönlü imanla dopdolu olduğu halde, imandan sonra, imana ve hidâyete ulaştıktan sonra kim ki Allah'a küfrederse, göğsünü, kalbini küfre açarsa, kalbi küfürle açılırsa, kalbini kâfirliğe karşı açık tutarsa işte onlar için de Allah'tan bir azap, bir gazap vardır. Büyük azap da onlar içindir. Ancak kalbi İslâm'la mutmain olduğu halde, kalbi imanla dolu, meşbu olduğu halde bir zorlamayla küfrü ikrar eden kimse bunun dışındadır. Böyleleri bundan müstesnadır.

Evet ciddi bir baskı var, ciddi bir zorlama, bir ikrah var, tehdit var, ölüm tehdidi, işkence tehdidi var ve böyle bir durumda o kişi karşısındaki zorlayanlara ben de sizin gibiyim, ben de sizin gibi inanıyorum diyen bir müslüman bunun dışındadır. Kalbi imanla dolu olduğu halde, kalben mutmain olduğu halde, kalben küfre razı olmadığı halde dışardan, zâhiren, diliyle bunu söyleyen kimse bunun dışındadır. Onlar için bir sorumluluk yoktur diyor Rabbimiz.

Bu âyet-i kerime Mekke'de imanlarından ötürü dayanılmaz iş-kencelere reva görülen Ammar bin Yâsir hakkında nazil olmuştur. Ammar dininden döndürülmek üzere korkunç bir işkence karşısında biz söz söylemişti. Rabbimiz bu âyetiyle kalbi imanla dopdolu olduğu halde işkencelere dayanamayarak söylediği o sözden ötürü onun sorumlu olmadığını, bu sözden ötürü herhangi bir günah kazanmadı-ğını anlatıyordu.

Hattâ onun bu sözlerinden ötürü üzüldüğünü gören Allah'ın Resûlünün kendisine şunları söylediği rivâyet edilmektedir:

"Eğer onlar tekrar sana işkenceye dönerlerse sen de yine aynı şekilde davran."

Âyetin tefsiri sadedinde imam Kurtubi der ki: Bir kimse öldürüleceğinden

korkacak noktaya kadar küfür ve inkara zorlanacak olursa kalbiyle dönmemek kayd u şartıyla kalbi imanla dopdolu olmak kayd u şartıyla diliyle inkarda bulunursa küfür sözü söylerse bunun geçerli olmayacağını, onun küfrüne hükmedilemeyeceğini ve böyle bir durumda hanımını zorla boşatsalar hanımının kendisinden boş olmayacağını anlattıktan sonra İmam Malikin ve İmam Şafinin görüşlerinin de bu istikâmette olduğunu zikreder. Âl-i İmrân sûresinin şu âyeti de bu hususa tanıklık etmektedir:

"Mü'minler, mü'minleri bırakıp kâfirleri dost edin-mesinler; kim böyle yaparsa Allah katında bir değeri yoktur, ancak, onlardan sakınmanız hali müstesnadır. Allah sizi Kendisiyle korkutur, dönüş Allah'adır."
(Âl-i İmrân 28)

İmam Kurtubi der ki takıyye ancak öldürülme yahut bir azanın kaybedilmesi tehlikesiyle karşı karşıya kalındığı zaman geçerlidir. Ama meselâ bir yönüyle tercih hakkı bulunan bir yönüyle de tercih hakkı bulunmayan bir zorlamayla karşı karşıya bulunsa. Meselâ kendisi bir işi yapmaya zorlansa ve o işi yapıncaya kadar kendisi veya bir yakını, bir başkası dövülmekle tehdit edilse bu durumda bu zorlanan kişinin böyle bir fiilde sorumluluğu söz konusu olur. Çünkü bu kişi o işi yapıp yapmamakta muhayyerlik durumuna sahiptir. Yani sadece dayakla tehdit o işi yapmayı tercihi şart kılmaz. Dayağa razı olup onu yapmamayı da tercih imkânı vardır.

İşte böyle ölüm yahut azalardan birinin telefiyle tehdit edilmeyen kimselerin yaptıkları konusunda iki görüş vardır. Meselâ bir adam başka birini öldürmeye zorlansa, eğer onu öldürmezsen senin malını alacağız, seni döveceğiz, seni hapse atacağız gibi bir ikrahla karşı-karşıya kalsa kesinlikle onu öldürmesi caiz olmaz. Hattâ onu öldürmediği takdirde kendisinin öldürüleceği konusunda zorlansa bile onu öldürmesi caiz değildir. Veya meselâ bir kadının namusunu kirletmesi konusunda bir adam zorlansa, eğer bunu yapmazsan seni döveceğiz diye tehdit edilse bunu da yapamaz. Kendi canını kendi malını kurtarma adına başka birinin canına kıyması başka birinin namusunu kirletmesi hiçbir zaman düşünülemez.

Âlimlerimizin görüşüne göre ölümle, öldürmeyle ikrah olunan kişi birisini öldürdüğü zaman hem öldürene hem de öldürmesi için ona ikrahta bulunana, yani onu bu işe zorlayana kısas uygulanır, her ikisi de öldürülür. Çünkü her ikisi de bu öldürme eyleminde ortaktırlar. Ama birisiyle zina etmesi konusunda zorlanan kimse hakkında iki gö-rüş vardır. Kimileri bu kişinin canını kurtarabilmek için böyle bir zinayı yapmasını caiz kabul ederlerken kimileri de bunun haram olduğunu söylemişlerdir. Ama haram da olsa böyle zoraki zina eden kişiye had uygulanmaz denmiştir.

Öldürme ve zinanın dışındaki Allah'ın haram kıldığı şeyleri iş-leme konusunda zorlanmaya gelince; âlimlerimizin çoğunluğu zorlanan kişinin bunları yapabileceği kanaatindedirler. Ancak böyle bir durumda kişinin başkalarının telef ettiği malını tazmin etmesi gerekir. Ve eğer yapmış olduğu fiil dolayısıyla yerine getirmesi gereken hükümler söz konusuysa onları da yerine getirmek zorunluluğu vardır. Ama zorlama sonucunda bazı sözleri söylemeye gelince âlimlerimiz ondan sorumlu olunmadığını haber vermektedirler. Çünkü sözlerin en büyüğü olan küfür sözünü bile böyle bir durumda söylemeye izin verildiğine göre bunun dışındaki sözleri söylemeye haydi haydi ruhsat verilmiştir.

Yine Bakara sûresinde Rabbimiz zorlanan mükrehin haramlardan yiyebileceğini anlatır:

"Fakat darda kalan, başkasının payına el uzatmamak ve zaruret miktarını aşmamak üzere bunlardan da yiyebilir. " Doğrusu Rabbin bağışlar ve merhamet eder.

(En'âm 145)

Âyetin evvelinde meytenin yani kendiliğinden ölen, yüksek bir yerden düşerek ölen, başka bir hayvanın toslamasıyla ölen, yırtıcı hayvanların artığı vs kesilmeden ölen hayvanların yenmesinin, akan kanın, domuzun hınzırın haram olduğunu bunların pis olduklarını necis olduklarını anlattıktan sonra buyuruyor ki Rabbimiz:

Ama kim de muzdar yani darda kalırsa, mecburiyet altında kalırsa, yani başka yiyecek içecek bir şey bulamazsa haddi tecavüz etmemek kayd u şartıyla ölmeyecek ve hayatını devam ettirecek kadar, bir de başka bir muzdarın hakkına tecavüz etmemek, onun elindekine uzanmamak şartıyla yeyip içmesinde bir günah yoktur. Bu konuda Rabbimiz bağışlama ve merhamet sahibi olduğunu

haber veriyor. Böyle darda kalmış, zaruret içinde bulunan kimse için bunlardan hangisini bulursa zaruret miktarı, yani diri kalacak kadar, ölmeyecek kadar yemesinde bir beis yoktur.

Hani fıkıhtaki: ***"Zaruretler haram olan şeyleri mubah kılar."*** Hükmü işte bu âyetin manasını içerir.

Evet ikrar zorlama kişinin iradesini bitirir. İkrah karşısında tamamıyla ihtiyarı ortadan kalkan ve kendisinden isteneni yapmama gücü kalmayan bir kimsenin yaptıkları ve söyledikleri konusunda herhangi bir günah söz konusu değildir.

Meselâ bir kimse girmemek üzere yemin ettiği bir yere zorla sokulsa bu kimse daha önce oraya girmeme konusunda yapmış olduğu yemini bozmuş sayılmaz. Veya kendi rızası olmaksızın zorla kendisine tecavüz edilen bir kadınında bu işten bir sorumluluğu yoktur. Tabii ki kendisinin karşı koyabilecek bir gücü ve imkânı olmaması halinde bu böyledir.

Yine “dinde zorlama (ikrah) yoktur” âyeti ve “ameller niyetlere göredir” hadisiyle birlikte düşünecek olursak şunu söyleyeceğiz: Zorlama ile iman da itikat da caiz değildir. Zorlamanın sonucunda gerçekleşecek imana iman denmez. Zorlamanın sonucu kabul edilen bir iman Allah’ın istediği bir iman değildir. Aynen bunun gibi zoraki kılınan namaz, namaz değildir, zoraki tutulan oruç, oruç değildir. Çünkü zorlanma bir kişinin hoşlanmadığı halde, kalben inanmadığı halde bir şeyi tehditle ve zorla yaptırmaktır. Halbuki bu din hoşlanılmayacak bir din değildir. Bu din insanlara anlatıldığı zaman herkesin gönül rahatlığıyla kabullenebileceği bir dindir. bu konuda insanları zorlama hakkı sadece Allah’a aittir. Yani yaratıklarını, kullarını bu konuda zorlama hakkı sadece Allah’a aittir.

Zorlamış da nitekim Allah kimi kullarını. Bakın semavat, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, hayvanlar, melekler hepsinin boyunlarındaki ipin ucu doğuştan Allah’ın elindedir. Zoraki kulluk yapmaktadırlar, Allah’a karşı asla isyan etme imkânları yoktur. Allah’a kafa tutma imkânları yoktur bunların. Ama insanlar için Allah bunu murad etmemiştir. İnsanların imanlarını zorunlu kılmamıştır Rabbimiz.

Evet ciddi bir zor karşısında kalan bir mü’minin durumu böyledir, ama

böyle değil de imandan sonra, iman şerefiyle şereflendikten sonra kim ki basit korkulardan, sudan sebeplerle kalbini küfre açarsa, Allah'a küfreder, Allah'ı inkâr ederse, kâfir olursa onlar için Allah'tan bir azap vardır bir de büyük bir azap vardır. Peki bir insan Allah'ı tanıdıktan, Allah'a iman ettikten sonra, hidâyeti bulduktan sonra nasıl kâfir olabilir? İmanın tadını tadan bir kimse nasıl yapabilir bunu? Akıl almaz bir hadise ama bakın bunun da yasasını bundan sonraki âyetinde anlatıyor Rabbimiz:
107. "Bu, dünya hayatını âhirete tercih etmelerinden ve Allah'ın da, inkârcı milleti doğru yola eriştirmemesinden ötürü böyledir."

Bunlar, bu tavır ve davranışlar dünya hayatını âhirete tercih edenlerin, dünya hayatına karşılık âhireti satanların, dünyayı kıble edinip ona tapınanların yapabilecekleri şeylerdir. İşte bu yüzden bu adamlar imandan sonra küfre kalplerini açmışlardır. Dünyaya tapındıkları için küfre meyledebilmişlerdir. Dünya tatlı geldiği için imanlarını satmışlardır. Dünya malı, dünya mülkü, dünya saltanatı, dünya makamları, dünya eğlenceleri tatlı geldiği için dinlerini satmış insanlardır bunlar. Âhiret mi? Çok uzak. Ne zaman gelir kim bilir? Önümüzde peşin peşin yaşayacağımız bir dünya hayatı varken böyle şeylerle ağzımızın tadını bozmayalım dedikleri için böyle yapıyorlar. Âhireti bir kenara bırakıp dünyayı tercih ediyorlar. Allah'ı bir tarafa bırakıp Allah karşıtı kimselerle beraber oluyorlar. Allah dinini, Allah kitabını, Allah âyetlerini, Allah yasalarını bir kenara bırakıp Allah karşıtı kimselerin yasalarını uygulamaya yöneliyorlar. Bir dünya sevdasına kapılıp imandan vazgeçiyorlar hainler.

Yâni gerçekten çok kötü bir şeydir bu. Rabbimiz de bu kâfirler topluluğuna asla hidâyet etmiyor. Nasıl hidâyet eder de böylelerine Rabbimiz? Yâni belki hayatında hiç imanla tanışmamış, Allah'ı bilmemiş, kitabı görmemiş, peygamberle diyalog kurmamış, Allah'ın dini konusunda hiçbir bilgisi olmayan bir kâfirden çok farklıdır böyleleri. Kaldı ki böyleleri bile bir anda hiç bilmedikleri bir iman dâvetiyle karşı karşıya kaldıkları zaman hemen müslüman olabiliyorlar. Ama bir adam düşünün ki imanı bilecek, Allah'ı tanıyacak, İslâm'la, hidâyetle tanışacak ve sadece bir dünya menfaati için, bir dünya sevdası için dinini, imanını satarak dünyadan yana bir tavırla kâfirliği seçecek. İşte böylelerine asla Rabbimiz doğru yolu göstermeyecek, hidâyet etmeyecektir.
108. "İşte Allah'ın kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlediği kimseler bunlardır. Gafiller de işte bunlardır."

İşte Allah böylelerinin kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlemiştir.

Bunlar gafil kimselerdir. Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın peygamberinden, Allah'ın dininden gafil olup gözleri, kulakları, kalpleri fonksiyonlarını yitirmiş, duymaz, duygulanmaz, anlamaz hale gelmiş mahluklardır. İnsanlardır diyemedim, çünkü böyleleri Rabbimizin beyanıyla değil insan hayvanlardan bile aşağı bir se seviyededirler. Halbuki önceki âyetlerde ne demişti Rabbimiz? Allah sizi hiç bir şey bilmezler olarak analarınızın karınlarından çıkardı ve sizlere göz, kulak, kalp verdi ki sizler Rabbinize şükredesiniz diye buyurmuştu.

Yâni size verdiğimiz bu azaları, bu nîmetleri kullanarak Rab-binize kul olasınız diye tüm bunları size verdik buyurmuştu. Lâkin bu insanlar Rablerinin kendilerine lütfettiği bu nîmetlerle Rablerine kul-luk edecekleri yerde nankörlük yaptılar. Allah'ın verdiği bu azalarını kullanmadılar da Allah da onları onların elinden alıverdi. Halbuki bu-rada sayılan göz, kulak ve kalp kişinin sorumluğunun ana merkeziy-di. Göz görecek, kulak işitecek ve kalp de iman adına tavır alacaktı. Onlar bunları kullanmayınca da Rabbimiz onları mühürleyip kapatı-verdi. Artık ne işiten kulakları, ne gören gözleri ne de hisseden kalp-leri kaldı da Allah'tan uzak bir hayatın sahibi olup çıktılar. Bu dünya böyle giderken:
109. "Âhirette zarara uğrayacakların bunlar olduğunda şüphe yoktur."

Şüphesiz ki öteler âleminde de en büyük zarara uğrayacak olanlar da işte bunlardır. Demek ki yaşadığımız şu dünya hayatında müslümanca bir hayat yaşayıp, Müslümanca ölmediğimiz sürece azaptan kurtuluş yoktur. Bu hayatta iki yol var. Bunlardan birisi hak yol, Allah yolu, İslâm yolu, ötekisi de bâtıl yollar, Allah karşıtı şeytan yolları. İman ya da küfür, tevhid ya da şirk, hayır ya da şer olarak karşımızda duran bu yollardan hangisine adım atarsak kendimizi içinde bulacağımız yollardır. Ve işte Rabbimizin beyanlarına göre bu dünyada en büyük zalim tercihini küfürden ve şirkten yana kullanandır. En büyük âlim de tercihini imandan, hidâyetten yana kullanandır. En büyük zalim dinini satarak dünyayı satın alandır. En büyük âlim de âhireti tercih edendir.

Evet işte böylece mü'min mü'minliğini devam ettirip cennete giderken, kâfir de kâfirliğini sürdürüp cehennemi boylamaktadır. Öy-leyse müslümanca bir hayat yaşayıp müslümanca ölebilmenin hesabını en güzel bir şekilde yapalım.

110. "Rabbin, türlü eziyete uğradıktan sonra hicret eden, sonra Allah uğrunda savaşan ve sabreden kimselerden ya-nadır. Rabbin şüphesiz bundan sonra da bağışlar ve merhamet eder."

Sonra muhakkak ki Rabbin türlü türlü eziyetlere uğradıktan, işkencelere maruz kaldıktan sonra, Allah'a kulluk yolunda, Müslü-manca bir hayat uğrunda bir sürü imtihanlardan, pek çok deneme-lerden geçirildikten sonra hicret edenler, hicretlerinin hemen son-rasında, özgürce bir hayata kavuşmalarına dayanamayan kâfirlerle Allah yolunda savaşanlar, cihad edenler ve sabredenler var ya bile-sin ki bundan sonra Rabbinin onlara tavrı mağfirettir, bağışlamadır, geçmiş kusurlarını sıfırlamadır. Rabbinin lütfu, bağışlaması, affı ve merhameti onlarla beraberdir.

Evet hayatta müslümanca kalabilmenin kavgasını veren, bu yolda başına gelenlere sabreden, Allah'a kulluk yolunda geri dönmeyi, tavizler vermeyi aklının ucundan bile geçirmeden direnç içinde yoluna devam eden kimselere Rabbin mağfiret sahibidir, merhamet sahibidir.

111. "O gün, herkesin kendi derdine düşüp çabalayacağı ve herkesin işlediğinin haksızlığa uğratılmadan kendisine ödeneceği bir gündür."

Bir gün ki her bir nefis gelir. Her bir nefis kendi derdine düşer. Her bir nefis kendi nefsiyle boğuşma içine düşer. Bir gün gelir ki herkes kendisiyle mücâdeleye tutuşur ve herkese kendi amelinin, kendi kazancının karşılığı verilir. Hiç kimse bir haksızlığa uğratılmaksızın yaptıklarının karşılığıyla buluşur. Ve onlar asla bir zulme uğratılmazlar. Allah'ın adâletiyle yaptıklarının tastamam karşılığını görürler.

Ve işte o gün kazananlar, yüzleri gülenler Allah'a Allah'ın istediği gibi iman edenler, imanlarıyla hayatlarını düzenleyenler, Müs-lümanca bir hayat yaşayabilmek için türlü türlü eziyetlere, işken-celere maruz kalanlar, çeşitli imtihanlardan geçirildikten sonra hicret edenler, dünyalarını, evlerini, barklarını Allah için bırakıp tercihlerini Allah'tan yana kullananlar, Allah için her şeylerini fedâ edenler, cihad edenler, bu yolda cehd ü gayret gösterenler ve sabredenlerdir. İşte böyle yaşayan müslümanların cenneti kazanacağı o günde herkes kendini kurtarabilmek için kendi derdine düşer. Herkes kendisi için uğraşıp çırpınır. O gün Allah'ın vereceği hüküm ise asla zalimce bir hüküm değil, her nefsin yaptığının karşılığı olan bir hüküm olacaktır. Bakın bundan sonraki âyetinde de

Rabbimiz bir ülkeden, bir kentten söz edecek:
112. "Allah size güven ve huzur içinde olan kasabayı misâl verir: Her taraftan oraya bolca rızık geliyordu. Ama Allah'ın nîmetlerine nankörlük ettiler; bu yüzden Allah onlara yaptıklarına karşılık açlık ve korku belâsını tattırdı."

Allah size bir kasabayı, bir ülkeyi misâl olarak veriyor. Allah size bir toplumun örneğini veriyor ki o köyde, o kasabada, o şehirde oturan insanlar emin bir haldeydiler. Güven ve huzur içinde bir hayat yaşıyorlardı. Düzenli, dengeli, mutlu, müreffeh ve mutmain bir hayatları vardı. Hoş bir dünyaları vardı. Öyle ki her bir taraftan, her bir mekândan rızıkları onlara bol bol geliyordu. Allah onlara bol bol rızıklar gönderiyordu. Allah'ın yasalarını uygulamalarının, hayatlarını Allah için yaşamalarının, müslümanlıklarının, teslimiyetlerinin, hidâyetlerinin, kulluklarının izzet ve şerefini zirve noktasında yaşıyorlardı. Sonra bu topluluk, bu ülke insanı önceki kulluk durumlarını değiştirip Allah'ın nîmetlerine küfrettiler. Kendilerine her taraftan bol bol nîmetler yağdıran Rablerine nankörlük yaptılar. Allah'ın en büyük nîmeti olan hidâyeti, kitabı, peygamberi terk ettiler. Allah'ın yasalarını uygulamaktan vazgeçtiler. Rab, İlâh ve Melik olarak Allah'tan başkalarına yöneldiler.

Allah'ın öteki nîmetlerini de inkâr ettiler. Allah yasalarına ihtiyaç duymadan da hayatımızı biz kendimiz düzenleyebiliriz dediler. Kitaba ve peygambere gerek duymadan da biz hukuk yapabiliriz dediler. Allah berisinde bizim hayatımızı düzenleyecek yeryüzü tanrılarımız var dediler. Ellerindeki tüm nîmetleri, içinde bulundukları bolluk ve güveni kendilerinden bilmeye başladılar. Bütün bunları biz bulduk, biz kazandık, biz sağladık, biz kurduk, biz biliriz, biz yaparız dediler. Biz artık güçlüyüz, kuvvetliyiz, bizim artık Allah'a da, elçisine de, dine de, kitaba da ihtiyacımız kalmadı dediler.

İşte onların bu kâfirliklerine, bu nankörlüklerine karşılık Biz de onlara açlık ve korku elbisesini giydiriverdik diyor Rabbimiz. Onlara açlık ve korkuyu tattırıverdik. Yâni onlar kendilerini değiştirince, önceki kulluk ve teslimiyetlerini değiştirince Biz de onların önceki durumlarını değiştiriverdik diyor. Neydi önceki durumları? Emniyet, güven itminan, huzur, sükun ve rızık bolluğu. Emniyetlerini, güvenlerini kaldırıp yerine korku, ekonomik bolluklarını kaldırıp yerine açlık elbisesini giydiriverdik diyor Rabbimiz. Emniyetleri, güvenleri kalmadı. Herkesten korkar hale geldiler. Müslüman olduklarını bile söyleyemez bir duruma düştüler. Baş örtülerini bile, sakallarını, sarıklarını, namazlarını bile saklar bir duruma düştüler. Rızık bolluklarını da kaybettiler. Beş paralık

kâfirlerin ülkelerinde, işyerlerinde çalışacak, onların eşiklerini temizleyip, ayakkabılarını silecek kadar alçaldılar. Huzur ve sükun içinde olan bir ülkeyi, bir toplumu Allah böyle rezil rüsva ediverdi. Açlık ve korku içinde bir hayatın mahkumu yapıverdi.

Yeryüzünün en güçlü, en emin toplumu şimdi her şeyini kay-betti. Açlık ve korku içinde ne yapacaklarını şaşırdılar. Acaba evi-mize ne zaman girecekler? Bizi ne zaman öldürecekler? Ne zaman yakalayacaklar? Başımıza ne tür felâketler gelecek? Nasıl ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya geleceğiz? Diye tir tir titrer bir duruma düştüler. Allah'ın tattıracağım buyurduğu azapları bir bir tatmak zorunda kaldılar.

Halbuki bundan önce ne güzel bir hayatları vardı değil mi? Bundan önce Allah'a teslimdiler. Allah'ın yasalarını uyguluyorlardı. Hayatlarından emindiler. Yeryüzünün en emin, en güvenli toplumuy-dular. Yeryüzünün en zengin toplumuydular. Allah'ın nîmetlerine karşı nankörlük ettiler. Kitap nîmetine, peygamber nîmetine, hidâyet nîmetine, iman nîmetine ve tüm nîmetlere karşı nankör kesildiler de Allah'ın cezası böylece onları yakalayıverdi. Ve tekrar eski müslüman-lıklarına, eski teslimiyetlerine dönecekleri ana kadar da bu zillet ve meskenetleri sürecektir.
113. "Andolsun ki, aralarından kendilerine bir peygamber gelmişti, onu yalancı saydılar. Haksızlık ederlerken azaba uğradılar."

Andolsun ki her ne zaman kendilerine bir peygamber gelmişti onu yalancı saydılar. Her ne zaman kendilerine kendilerinden, kendi içlerinden bir Allah elçisi gelmişse onu yalanladılar, yalan saydılar, yok farz ettiler, haksızlık ettiler de azap kendilerine geliverdi. Allah'ın azabına uğradılar.

Rabbimiz tarafından kendilerine gönderilen elçileri kabul etmediler. Kendilerine gelen elçiler onları her defasında önceki imanlarına, önceki kulluklarına çağırıp uyardılar. Bakın ey insanlar, sizler daha önceleri müslümandınız, Allah'ın elçilerine iman ediyor, Allah'a kulluğa yöneliyordunuz. Bu yüzden de Allah'ın lütfettiği nîmetlerle güzel bir hayat yaşıyordunuz. Tatlı bir hayatınız vardı. Bol bol rızıkla-rınız ve güvenliğiniz vardı. Bizler sizi tekrar o hayata döndürmeye geldik dediler. Gelin eskisi gibi Allah'la barışık olalım. Gelin eski ahitlerimizi Rabbimizle yenileyelim. Gelin tekrar Rabbimizle barış yapalım. Müslümanca bir hayata yönelelim de hem Allah'la aramız barışsın, hem toplumumuzda insanlar birbirleriyle barışık olsunlar diye Allah'ın elçileri

onları dâvet ettiler. Onları eski, güzel, şahmetli günlerine çağırdılar, çabaladılar. Ama maalesef bu insanlar kimin ne yaptığı belli olmayan kargaşa içinde bir hayata direttiler. Tekrar Allah'a dönecekleri yerde Allah'ın elçilerini dinlemediler. Ve zalimler olarak yok olup gittiler.

114. "Yalnız Allah'a kulluk ediyorsanız, Allah'ın size temiz ve helâl olarak verdiği rızıklardan yiyin. O'nun nîmetine şükredin."

Allah'ın size vermiş olduğu rızıkların helâl ve temiz olanlarından yiyin. Eğer sadece Allah'a kulluk ediyor, sadece Allah'ı dinliyor-sanız. Haram-helâl konusunda, pis-temiz konusunda eğer sadece Allah'ın dediklerine teslim oluyorsanız nîmetlerin en güzellerinden ve Allah'ın temiz dediklerinden, helâl dediklerinden yiyin. Eğer Allah'a kulluk eden kimselerdenseniz bu konuda sadece Allah'ı dinleyin, sadece Allah'ın yasalarına tâbi olun ve O'nun nîmetlerine karşı O'na şükredin. Nîmetlerine karşı O'na kul olun. Allah'ın haram-helâl yasalarına saygılı olun. Haramlara düşmeyin. Neymiş onlar:

115. "Allah size ancak leşi, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasının adına kesilenleri haram etmiştir. Darda kalan aşırı gitmemek ve başkasının hakkına el uzatmamak şartıyla bunun dışındadır. Allah şüphesiz bağışlar, merhamet eder."

Muhakkak ki Allah size şunları haram kılmıştır. Meyteyi, ölüyü, yâni kendi kendine ölmüş hayvanı, kanı, domuz etini ve Allah adına kesilmemiş, başkaları adına kesilmiş, üzerine besmele çekilmemiş hayvanları haram kılmıştır. Ama kim de mecbur kalır da, muzdar kalır da, yâni açlıktan ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalır da bunlardan yemek zorunda kalırsa, o zaman azgınlaşmadan, haddi aşmadan az bir miktar yemesi bundan müstesnadır. Doyacak kadar değil ölmeyecek kadar, helâl bilerek değil mecbur kaldığı için bu haramlardan bir miktar yemesinde bir günah yoktur. İşte bilesiniz ki o zaman Allah Ğafûr ve Rahîmdir.

Evet helâller bellidir, haramlar da bellidir. Ve bunun yasasını koyan da sadece Allah'tır. Allah'ın helâl dedikleri helâl, haram dedikleri de haramdır. Bu konuda Allah'tan başka hiç kimsenin yetkisi de yoktur. İşte Rabbimiz bu âyetinde yeme içme özelliğinde yarattığı kullarının karşısına yiyebilecekleri tertemiz rızıkları çıkararak işte bunlardan yiyebilirsiniz buyurmaktadır.

116, 117. "Diliniz yalana alışmış olduğu için, "Şu haram, bu helâldir" demeyin, zira Allah'a karşı yalan uydurmuş olursunuz. Allah'a karşı yalan uyduranlar ise, saadete erişemezler. "Az bir geçim ama ardından can yakıcı

bir azab onlaradır.”

Ve bir de dillerinizin yalanla vasf ettiği şekliyle, dillerinize geldiği şekliyle şu helâldir, bu haramdır demeyin. Haram ve helâlleri belirleme yetkisine sahip olan Allah’a karşı böylece yalan iftirada bulunmayın. Ya da Allah’a, Allah üzerine Onun demediğini diyerek yalanla iftira etmek için ağzınıza geldiği gibi, aklınıza estiği gibi şu helâldir bu haramdır demeye kalkışmayın.

Unutmayın ki böyle Allah demediği halde sanki O’na akıl veriyormuş, O’na yol gösteriyormuş pozisyonunda yalan iftira eden kimse hiçbir zaman felaha erişemez, kurtuluşa erişemez. Belki yaptıkları bu soytarılıklardan ötürü, bu iftiralarından ötürü bu tür insanlar bu dünyada bazı menfaatler sağlayabileceklerdir ama bilelim ki dünya çok basittir, az bir metadır. Ardında da can yakıcı bir azabın kendilerini beklediğini asla unutmasınlar.

Çünkü Allah’ın hakkı bellidir. Yaratan O’dur, Rab, Melik O’-dur. İnsanın da, yiyeceklerin, içeceklerin yaratıcısı da O’dur. Bu dünyada gerek insanla, gerek tüm diğer tüm varlıklarla ilgili yasa koyma hakkı sadece Allah’a aittir. Şunu yiyebilirsin, şunu yiyemezsin deme yetkisi sadece O’na aittir. Şu senin için serbesttir, şu da yasaktır deme hakkı sadece O’na aittir. Şu haramdır, bu helâldir deme hakkına sahip tek varlık, Allah’tır.

Çünkü göklerin ve yerin, göktekiler ve yerdekilerin tek yaratıcısı, tek sahibi, tek hakimi O’dur. Tüm varlıklar için tek hak sahibi O’dur. Çünkü yeryüzünde hiçbir hayvan yaratmasaydı ne yiyecektik biz? Hiçbir bitki yaratmasaydı ne yapacaktık? Bizi yaratmasaydı biz de olmayacaktık. Öyleyse bu hayatta şu haktır, bu bâtıldır, şu iyidir, bu kötüdür, şu helâldir bu haramdır, şu adâlettir bu zulümdür deme hakkına sahip; sadece Allah’tır. Kim ki Allah yasaları yanında yasa koymaya, Allah yetkisi yanında yetki iddia etmeye kalkışırsa bilsin ki Allah’a en büyük iftirada bulunmuş demektir.

Haramın ve helâlin tespitinde söz sahibi Allah ve Resûlüdür. Bu konuda söz söyleme hakkına sahip başka hiç kimse yoktur. Ama bunun tamamen aksine insanlar tarih boyunca faklı kıstaslar geliştirmeye çalışmışlar. Meselâ pragmatizm felsefesine göre mutlak mana-da eşyayı, fikirleri, düşünceleri Veya davranışları ikiye ayırırlar faydalı olanlar faydasız olanlar diye. Bu felsefeye göre faydalı olanlar iyidir, güzeldir, helâldir, faydasız olanlar da kötüdür, çirkindir ve haramdır.

Veya kimileri demişler ki bu konuda kriter birey olmalıdır. Haram ve helâl konusunda, iyi ve kötü konusunda kıstas bireydir.

Öyleyse insana göre, bireye göre faydalı olanlar iyidir, helâldir, zararlı olanlar da kötüdür haramdır. Bireyi temel kabul eden kapitalizme göre de haramın ve helâllerin tespitinde kıstas bireydir. Kimileri de bu konuda ölçü toplumdur demişler. Toplumun iyi dediği, güzel dediği, helâl dediği şeyler helâldir, kötü dediği şeyler de haramdır demişler. Kolektivizmi savunan komünistlerin bu konudaki düşünceleri de budur.

Halbuki bunlardan hiç birisi haram ve helâllerin tespitinde ölçü olamaz. İnsan üzerinde öyle bir güç olmalı ki mutlak ilim sahibi, mutlak hikmet sahibi, mutlak sûrette haramı helâlı, faydalıyı ve zararlıyı bilen, hali de geçmişi de geleceği de bilen ve bu bilgisi konusunda hiç kimseye ve hiç bir şeye bağımlı olmayan ve de gaddar olmayan, kullarının hayrını, iyiliğini düşünen, Rahman ve Rahim olan birisi olmalı ki bunu tespit etsin.

Mü'min kesinlikle bilir ve öylece iman eder ki haram ve helâl sınırlarını ancak Allah tayin eder. Allah berisinde ve bir de Resulü'ne verdiği yetki dışında bu konuda hiç kimse pay sahibi değildir. Bu konuda kıstas vahiydir. Vahyin helâl dedikleri helâldir tüm dünya bunun aksini söylese de. Vahyin haram dedikleri de haramdır tüm dünya zıddını ispat etmeye çalışsa da. Çünkü bu konuda insanlar ölçü olamazlar. Zira insanlar hiçbir zaman yarını hesap edemezler.

Ve yine insanlar hiçbir zaman kainat planında düşünce imkânına sahip değillerdir. Yani insanların tamamı birleşse de bin yıl önce kötü görülen bir şeyin bin yıl sonra iyi olabileceğini bilemedikleri gibi, burada iyi bilinen bir şeyin dünyanın başka bir yerinde kötü görülebileceğini bilemezler. Kâinat planında düşünebilmeye ve yarınların yarınını ihata edebilmeye sahip olan ancak Allah'tır.

O halde haram helâl konusunda iyi kötü konusunda, zararlı faydalı konusunda söz sahibi sadece Allah'tır. Mü'minler helâl kılınan şeylerdeki hikmeti anlamasalar da Allah'ın helâl kıldığı şeyleri temiz ve faydalı bilirler ve öylece inanırlar. Haram kıldığı şeyleri de pis ve zararlı bilirler. Ve haram helâl konusunda Rablerinin kanunlarına ve Rablerinin elçisinin beyanlarına teslim olan mü'minler kesinlikle akıllarına geldiği gibi konuşmaktan sakınırlar. Çünkü bakın Rabbimiz bu âyetinde kullarını bundan men etmektedir:

Nedense bizde haramı helâl sayan kişinin küfrüne hükmedilir de helâlı durup dururken haram saymaya kalkan kişinin küfrüne hük-medilmez. Halbuki İbni Abbas efendimizden rivâyet edildiğine göre helâlleri haram sayan kişi de aynen haramları helâl kabul eden gibidir.

Haramlar iki kısımdır. Ya farzların zıddıdır. Namaz kılmamak, oruç tutmamak, cihadı tek etmek savaştan kaçmak, ilim öğrenmekten vazgeçmek gibi. Yahut da bizzat Allah ve Resûlü tarafından haram kılınmış olanlardır. İçki içmek, zina etmek, adam öldürmek, şirk koşmak, tesettüre riâyet etmemek, domuz eti yemek yemek gibi.

Bir de başka bir tasnife göre haramlar ikiye ayrılır. Haram liay-nihi, haram ligayrihi diye. Haram liaynihi; Bizzat zatı itibariyle varlığı itibariyle haram olanlar. Aslı, maddesi haram olanlardır. Domuz eti ve şarap gibi. Aslı haram olduğu için bunlar herkes için haramdır. Ama ötekisi haram ligayrihi olanlar ise aslında kendisinde, maddesinde bir haramlık olmadığı halde bir başka bir şey sebebiyle haram olanlardır.

Meselâ ekmek helâldir, ama şarapla yenirse haramdır. Veya yemek helâldir ama bir fahişenin hatırına yenirse haramdır. Veya ekmek helâldir ama Ramazanda yemek haramdır. Veya aslı helâl olan bir şeyin kazanç yolu, iktisap yolu haramsa o da haramdır. Yani meselâ bir ekmek sahibine helâlken onun elinden onun rızası olmadan alan kişiye haramdır. Veya meselâ alış veriş helâldir ama cuma günü cuma ezanı okunmaya başladığı andan itibaren haramdır. Veya kişinin eşiyle cinsel münasebeti helâldir ama hac esnasında ihramlıyken haramdır. Veya meyhane çalıştırarak, kumarhane işleterek para kazanan bir adamın bu kazancı kendisine haramdır da onun bakmakla mükellef olduğu kimselere ve varislerine helâldir. İşte bu tür haramlara da haram ligayrihi denir.

Rabbimizin yasalarına göre eşyada aslolan ibahadır. Rabbi-mizin yarattığı her şey temizdir ancak hakkında nass bulunanlar müstesnadır. Beş şeyde aslolan hürmettir. Din, nesil, akıl, nefis ve mal. Mevcudatın tamamı insan için yaratılmış ve insanın hizmetine verilmiş olduğu için tüm mevcudatta aslolan ibahadır, helâllik ve temizliktir. Ama hakkında bunun zıddını ortaya koyan yani onun haramlığını anlatan nassın bulunduğu şeyler bunun dışındadır.

Haram olanlar haramdır, bunlara yaklaşılmamalıdır da helâl olanlardan

istifade şeklini belirleme hakkı da Allah'ın Resûlüne aittir. Tüm helâllerden nasıl istifade edileceğini, ne miktar ve hangi ölçüde istifade edileceğini de yine Allah'ın Resûlü belirlemiştir. İnsanlar Allah ve Resûlünün helâl dediği bölgelerde yer içerler giyinirler ama onların ruhsatını aşan bölgelerde de durmak zorundadırlar. Aslında bu sınırı Allah ve Resûlü belirler de ama insanlar da bunu seçebilirler. Yani insanlar Allah'ın kendilerine vermiş olduğu fıtrat gereği -tabi eğer bu fıtrat bozulmamışsa- hakkın tecellisi olarak insanlar da iyiyi kötüyü seçebilme ayırt edebilme özelliğine sahiptirler.

Ya da şöyle söyleyelim; insanlar Allah ve Resûlünün kendileri adına yaptıkları bu seçimini kabul etmeyerek kendi iradelerince iyiyi kötüyü haramı helâli seçebilirler. Kendilerince haram helâl sınırları belirleyebilirler ama sonucuna kendileri katlanmak kayd u şartıyla. Dünyada temiz ya da pis bir hayat yaşamak, âhirette de cennete ya da cehenneme razı kayd u şartıyla burada insanları serbest bırakmıştır Rabbimiz.

Rabbimiz diyor ki kullarım ben size irade verdim. Dünyada koyduğum yasa gereği imanı da küfrü de seçebilirsiniz. Haram helâl konusunda, hayat programı konusunda beni de dinleyebilirsiniz başkalarını da. Ama unutmayın ki bu seçimizin sonucuna kendiniz katlamak kayd u şartıyla dilediğinizi yapabilirsiniz. Eğer benim rızamı ve cennetimi kazanmak istiyorsanız her konuda beni dinlemek, benim hayat programımı uygulamak zorundasınız diyor.

Ama rızasını ve cennetini kazanma adına bizi kendisini dinlemeye çağırırken de, kendisinin bizim adımıza belirlediği haram helâl yasalarını dinlemeye çağırırken de merhameti bol olan Rabbimiz hiç bir zaman bizi sık boğaz etmemekte bizim önümüze gâyet rahat ve geniş bir cadde bir saha çıkarmaktadır.

Yani Rabbimiz altı veçhesi kapalı bir hayat emretmez bize. Hani adam oğlunu okutur, ve oğlu: Baba! O tarafa abdest bozma haramdır! Adam bu tarafa döner, baba: Sakın ha o tarafa dönme yasaktır. Beriki tarafa döner aman caiz değildir filan diyerek onu ne yapacağını bilmez bir vaziyette bırakır ya Rabbimiz öyle yapmaz. Her şeyi haram kılarak bizi sap gibi ortada bırakmaz Rabbimiz. Önümüze çok geniş bir saha bırakır ve kesinlikle biliyoruz ki insanlık ve müslüman-lık ancak Allah'ın çizdiği yolda mümkündür. Bizim için insanlığımız gereği fıtratımız gereği en geniş en rahat ve müsait yol en geniş cadde ve en uygun hayat programı Allah'ın çizdiği ve tespit buyurduğudur.

Çünkü bizi yaratan, bizi programlayan, bizim fıtratımızı en iyi bilen Odur. İnsan için yapılacak yapılmayacak işleri, haram helâl sınırlarını en güzel belirleyen Allah'tır.

118. "Sana anlattıklarımızı, daha önce, Yahudi olanlara da haram kılmıştık; biz onlara zulmetmedik, onlar kendilerine zulmediyorlardı."

Biz Yahudilere daha önce sana anlattığımız şekilde bazı şeyleri haram kılmıştık. Onu kitabımızın başka sûrelerinde anlattı Rab-bimiz. Tırnaklı hayvanları, deveyi, deve sütünü vs. haram kılmıştı onlara Rabbimiz. Tabii bu da onların Allah'a bozuk düzen tavırlarından kaynaklanıyordu. İşte bakın Diyor ki Allah Biz onlara asla zulmetmedik, onlar kendilerine zulmettiler. Biz de onlar zalim oldukları için işte bu helâlleri onlara haram kıldık. Yâni sonradan Allah haram-helâl yasasını değiştirmiştir. Ama bu konuda Rabbinin yasası da şudur:
119. "Sonra doğrusu Rabbin, bilmeyerek kötülük edip ardından tevbe eden ve ıslah olanlardan yanadır. Rabbin bundan sonra da bağışlar ve merhamet eder."

120. "İbrahim, şüphesiz Allah'a boyun eğen ve O'na yönelen bir önderdi; puta tapanlardan değildi."

Muhakkak ki İbrahim Allah'a boyun eğen, Allah'ın emir ve yasaklarına teslim olan, içiyle dışıyla, gecesiyle gündüzüyle, oğluyla karısıyla Allah'a yönelmiş, hep Allah'ı dinleyen, hep Allah'a kulluk eden bir önderdi. Yâni İbrahim Fıtratının gereğini yaşayan, bozulmamış bir kalp, bozulmamış bir yaratılışla Rabbine teslim olmuş bir peygamberdi. O bu haliyle yeryüzünde tek başına bir ümmetti. Kendi başına dimdik ayakta, kendi başına Allah'ın dinini ayağa kaldırmış bir ümmetti.

O müşriklerden, puta tapanlardan, Allah'a yetki sınırlaması koyanlardan, Allah berisinde hayatta yetkili varlık kabul edenlerden değildi. O aya, güneşe, yıldızlara, putlara, krallarına, siyasîlerine, egemen güçlere tapınan bir kavmin içinde zerre kadar bir şirk yanıl-gısına düşmedi. O asla bir müşrik değildi.

121. “Rabbinin nîmetlerine şükrederdi; Rabbi de onu seçti ve doğru yola eriştirdi”

O Allah’ın nîmetlerine şükreden bir müslümandı. Nîmetin sahibini, hayatın sahibini bilen ve tüm nîmetleri, tüm hayatını O Allah’a kullukta kullanan bir müslümandı. Gerçekten hamd eden, şükreden bir özelliğe sahipti O. Zerre kadar Rabbine karşı bir nankörlük ve kâfirlik özelliği yoktu. Onun içindir ki Rabbi de Onu seçti, seçkinlerden kıldı ve Ona hidâyet lütfetti. Dosdoğru yolda yürümesi için Ona yolunu, hidâyetini gösterdi.

122. “Dünyada ona iyilik verdik, doğrusu o âhirette de iyilerdendi.”

Ona dünyada hasene verdik. Dünyada en güzel nîmetlere ulaştırdık Onu. Ona peygamberlik verdik ve insanlığın imamı, müslü-manların atası yaptık. Ve âhirette de iyilerden olacaktır İbrahim aley-hisselâm. Âhirette de sâlihlerden olacak, sâlihlerin yurdunda olacak.

123. “Şimdi ey Muhammed! Sana, “Doğruya yönelen, puta tapanlardan olmayan İbrahim'in dinine uy” diye vahy ettik.”

Sonra sana vahy ettik. Evet şimdi de İbrahim aleyhisselâm’ ın oğlu İsmail aleyhisselâmın neslinden gelen Rasûlullah efendimize geldi sıra. Ey Muhammed, Biz sana vahy ettik. Sen de; ey peygamberim, İbrahim’in dinine hanif olarak tâbi ol. Hanif olarak, fıtratı salim olarak İbrahim’in yoluna tâbi ol. Tabii aynı emir burada bize de geliyor. Ey müslümanlar, sizler de bozulmamış bir fıtratla, fıtrat-ı selimeyle atanız İbrahim aleyhisselâmın yoluna tâbi olun. O hiçbir zaman şirkin içine düşmedi. Sizler de ey müslümanlar, Onun gibi bir hayatla Onun yoluna tâbi olun. Onun milletinden olun.

124. “Cumartesi ibadeti, ancak o gün üzerinde çekişenlere farz kılındı. Rabbin, ayrılığa düştükleri şeylerde, kıyâmet günü aralarında hükmedecektir.”

Biz sebt gününü ihtilâf edenlere farz kıldık. Araf sûresinde detayıyla anlatıldığı gibi Rabbimiz önce cum’a gününü Yahudilere tahsis buyurdu. Ama onlar bugünü değiştirdiler. Cumartesi günü hiçbir işle iştigal etmeyip sadece Allah’a ibadet edeceklerine dair söz verdiler. Ama bu sözlerini bozdular. Onların ihtilâf edip tartıştıkları konularda kıyâmet günü Rabbin hükmünü verecektir. Cumayı kabul etmeyip cumartesini kabul edenler, cumartesi yasağına riâyet edip etmeyenler arasında Rabbimiz yarın hükmünü verecektir. Rabbimizin hükmüyle, yargısıyla onlardan kimileri cennete giderken kimileri de cehennemi boylayacaktır. Yâni kim hak yoldaydı, kim sapmıştı? Kim mü’mindi, kim

kâfirdi? Kim Rabbinin emirlerine mûtiydi, kim isyan ediyordu? Yarın bunu, Allah ortaya koyacaktır. Peki böyle bir ortamda peygambere ve peygamber yolunun yolcularına düşen nedir?

125. “Ey Muhammed! Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütle çağır; onlarla en güzel şekilde tartış; doğrusu Rab-bin, kendi yolundan sapanları daha iyi bilir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilir.”

Haydi sen ey Peygamber ve sen ey müslüman hikmetle ve güzel bir nasihatle, güzel bir şekilde insanları Rabbinin yoluna dâvet et. Onlarla en güzel bir şekilde mücâdele et. En güzel bir şekilde Allah’ın dinini anlat insanlara. Anlatmanın ve dâvetinin temeli hikmet olsun, güzellik olsun, tatlı bir anlayış olsun. Ve dâvetin hak bir dâvet olsun. Dâvetin hakka olsun. İnsanlarla konuşurken, mücâdele ederken de çok güzel bir üslûpla mücâdeleni yap. İnsanları kırıp dökme. Karşındakileri ezmeye, onları mat etmeye, onlara hakaretler etmeye, onların inançlarına, tanrılarına sövüp saymaya kalkışma. Ama onlar hatırına, onların gönüllerini alacağım diye; sakın haktan da taviz verme. Onlar hatırına bâtılları savunmaya kalkışma.

Yâni onlarla tartışırken kendi hevâ ve hevesini ön plana çıkarma. Geçici dünya menfaatlerini göz önünde tutma. Ama karşı tarafı da unutma ki onlar da bir inandır. Onların şahsiyetli kalması, şah-siyetli müslümanlar olması senin şahsiyetinin de gelişmesine sebep olacağını unutma. Çünkü hayat şahsiyetle, şahsiyetli insanlarla güzel olacaktır.

Evet kendi şahsiyetini de, karşındakilerin şahsiyetlerini de göz ardı etme ki tartışman güzel olsun. Hikmetle hareket etmen hem karşı tarafa, hem de sana en güzel bir şekilde yol göstersin. Muhakkak ki Rabbin yolundan sapanı da bilir, hidâyette olanı da. Sen hep hidâyet yolunu seç. Ve diğer insanları da seçtiğin, üzerinde olduğun en güzel yola en güzel bir şekilde dâvet et. Dâvetin o zaman etkili olacaktır. Bugün olmazsa bile yarın etkisini mutlaka gösterecektir.

126, 127. “Eğer ceza vermek isterseniz size yapılanın aynıyla mukabele edin. Sabrederseniz andolsun ki bu, sabredenler için daha iyidir. Sabret, senin sabrın ancak Allah'ın yardımıyladır; onlara üzülme kurdukları düzenlerden

de endişe etme."

Ama eğer o karşınızdakiler size karşı kötülük yaparlar da sizler de size yapılanının karşılığı olarak onlara ceza vermek isterseniz ancak size yapılanın aynıyla, misliyle mukabele edin. Size yapılan kötülüğün aynıyla karşılık verin. Eğer sabrederseniz sabredenler için bu daha hayırlıdır. Yâni doğrusu size yapılan kötülükler karşısında sabredebilirseniz, şahsınıza kötülük yapılmamasına rağmen direnebilirseniz, güzel bir karşılıkla onlara davranarak onların kalplerini Allah'ın dinine kazandırabilirseniz bu çok daha güzeldir. Ama size yapılan kötülüğe karşılık illa da bir ceza verecekseniz-buna hakkınız vardır- o zaman ancak misliyle verebilirsiniz. Lâkin her şeye rağmen sabreder, dişinizi sıkar kötülüğe karşı iyilikle mukabelede bulunabilirseniz bu çok hayırlı olacaktır.

Yâni ey muhataplar, siz bize kötülük ediyorsunuz, haksızlık yapıyorsunuz, ama biz size karşı hep iyi davranıyoruz, hep iyi davranacağız. Biz sizin İslâm'ınızı istiyoruz. Sizin Rabbinize teslim olmanızı, kurtuluşa ermenizi istiyoruz diyebilmeniz bu sizler için çok daha kârlı bir iş olacaktır. Öyleyse ey Peygamberim ve ey müslümanlar bu noktada sabırlı ve dirençli olun. Müslümanca davranmada, müslü-manca dâvette, müslümanca görünmede sabırlı ol. Muhakkak ki sabrın Allah için olacaktır. Yâni Allah'ın rızasıyla, Allah'ın lütfuyla sabredebileceksiniz. Sakın ha sakın onlar adam olmadılar diye, onlar müs-lüman olmadılar diye kederlenip üzülme. Onların sana karşı düşündükleri tuzaklardan, komplolardan sakın endişelenme. Kesinlikle bilesiniz ki onlar sana karşı, size karşı hiçbir şey yapamayacaklardır.

Varsın direnSinler onlar kâfirliklerine. Varsın müslüman olmamaya sabır göstersinler. Elbet bir gün bir fetihle onlar da müslüman olacaklardır. Elbet bir gün onların da akılları başlarına gelecektir. Ya Nahl ile, ya İsrâ ile, ya Tâhâ ile, ya Meryem'le mutlaka bir gün onlar da dirilecekler ve hidâyetle müşerref olacaklardır. Tabii bu öyle kolay olmayacaktır. Bir ömrün değişimi kolay değildir. Sen güzellikle sabret, sizler güzellikle sabredin, ama bunun için de Rabbine dayanıp, yalvar. Çünkü böyle bir sabrı ancak Allah'ın yardımıyla başarabileceksin. Şunu da unutma ki onlar asla sana zarar veremeyeceklerdir. Onların tüm tuzakları, tüm komploları kendi aleyhlerine çıkacak, kendilerini bağlayacaktır. Sen onları da kurtarmak üzere hareket et. Onları da cennete kazandırmak üzere güzel bir anlayışla, bir hikmetle nasihatle devam et. Böyle devam ettiğin sürece senin işine güzellikler gelecektir.

Evet, bize zarar verene, bize kötülük yapana biz de kötülük yapmak zorunda değiliz. Ama bizim toplumda şöyle bir atasözü vardır: "Kocana kızdığın zaman yemeğin içine bir kaşık fazla yağ at ve böylece ona zarar vererek, onun malına zarar vererek ondan intikamını alırsın" sözünde anlatılan şey de zarara zararla mukabeledir. Kocan sana her ne sûretle olursa olsun bir zarar vermişse senin de ona ve malına zarar vermen caiz değildir.

Veya dükkanında çalıştırdığı işçilerin haklarını vermeyerek onlara zarar veren bir adamın malına zarar vererek işçilerin ondan haklarını almaya çalışmaları caiz değildir. Tamam aslında yapmamalılar, aslında işçilerinin haklarını yiyerek, onlara zulmederek biriktirdikleri paralarla başkalarına yardım ediyor muş gibi infak gösterisinde bulunmak yerine önce o işçilerine infakı ve önce onların haklarını vermeyi şiar edinmeliler iş verenler ama her şeye rağmen bir haksızlık yapmışlarsa onlardan hak almanın yolu bu değildir. Şunu da asla unutmayın ki ey müslümanlar:
128. "Allah şüphesiz sakınanlarla ve iyilik yapanlarla beraberdir."

Allah muttakilerle beraberdir. Muhakkak ki Allah kendisiyle yol bulan, kitabıyla, diniyle yol bulan kimselerle, hayatlarını Allah için yaşayanlarla beraberdir. Sözleri, amelleri, eylemleri, savaşları, barışları, namazları, oruçları Allah için olan kimselerle beraberdir. Evet Allah'ı görüyormuşçasına Allah'a kulluk eden, sürekli Allah kontrolünde olduklarının şuuru içinde olanlar yaşadıkları bu hayatta Allah'la beraber oldukları gibi, sürekli Allah desteğinde oldukları gibi, yaşadıkları bu hayatın sonunda yine Allah'la beraber olacaklardır. Rablerinin onlarla beraberliği devam edecektir. Hayat Allah'la beraber güzeldir. ölüm Allah yolunda güzeldir. Ve öteler âleminde böyle yaşayan kimseler için Rabbimizin vaadettiği cennetteki nîmetler güzeldir.

Bu sûrenin de sonuna geldik, gelecek hafta inşallah İsrâ sûresinde buluşmak üzere vel hamdü lillâhi Rabbil âlemîn.

- 16 -

NAHL SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 16, nüzûl sıralamasına göre 70, ikinci miûn grubunun ikinci sûresi olan Nahl sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 128 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mekke döneminin sonlarına doğru nâzil olmuş 126 âyetlik bir sûre ile karşı

karşıyayız. Sûrenin 41. âyeti müşriklerin işkenceleri altında bunalmış müslümanların Habeşistan'a hicret etmek zorunda kaldıklarını göstermektedir. Yine 106. âyetin beyanıyla dayanılmaz işkenceler karşısında müslümanlardan bazılarının kâfir olmadıkları halde kâfir olduklarını söylemeleri gündeme getirilir. Böyle hayatî bir durumla karşı karşıya kalmış bir müslümanın ne yapması, nasıl hareket etmesi gerektiği de bu sûrede anlatılır.

112-114. âyetler Resûlullah Efendimizi ve onun getirdiği hidâyet hediyesini yalanlamaların ötürü, sanki bir ceza olarak Mekkelileri kuşatan bir kıtlıktan ve bu kıtlık sonucu gerçekleşecek hadiselerden söz eder.

Yine tebliğ ve tebliğin usulleri, yöntemleri ortaya konur. Resû-lullah efendimizin ve kıyamete kadar onun yolunun yolcularının bu dini tebliğ ederlerken uyması gereken kurallar bildirilir.

En güzel bir biçimde sûrede tevhid anlatılır. Tevhidin, göklerde ve yerde tek egemen olan Allah'ın tekliğinin delilleri ortaya konur. Kâinatta en büyük gerçek olan bu Allah'ın tekliğini reddetmenin sonuçları anlatılır. Yâni tevhidin zıddı olan şirkin, Allah'ı ortaklı düşünmenin, Allah'a yetki sınırlaması getirmenin en büyük suç olduğu bildirilir.

Mekke müşriklerinin peygamber efendimize karşı getirdikleri bir delilin cevabı verilir. Müşrikler diyorlardı ki; ey Muhammed, yıllardır bize bir azaptan, ikâptan söz ediyorsun. Beni ve getirdiğim mesajı reddederseniz sizi büyük bir azap beklemektedir diyorsun. Hani nerede kaldı bu sözünü ettiğin azap? Uzun bir süredir seni de, Rabbini de, Rabbinden getirdiğin mesajı da reddettiğimiz halde halâ o sözünü ettiğin azaptan bir eser göremiyoruz. Öyleyse bu bizi tehdit edip durduğun şeyin aslı da, esası da yoktur diyorlardı da Rabbimiz sûrenin hemen baş kısmında onlara çok açık ve net bir cevap veriverdi. Eğer bu şirklerinizden vazgeçmezseniz öncekilerin başına gelenlerden kurtulamayacaksınız buyuruverdi. İşte bu minval üzere devam edip bize çok büyük bilgiler sunan sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

Nahl sûresine Rabbimiz şöyle başlıyor:
1. "Allah'ın buyruğu gelecektir; acele gelmesini isteme-yin, Allah, ortak koştukları şeylerden münezzehtir, yücedir."

Allah'ın emri gelmiştir. Ona acele etmeyin. Allah'ın takdirini acele

istemeyin. Allah'ın şanı, şerefi yücedir. Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir, beridir, uzaktır. O kendini bilmez müşriklerin tüm şirklerinden yücedir. Neyi bekliyorsunuz ey insanlar? İşte Allah'ın emri geldi. Allah yasasını uygulamaya başladı. Allah dinini egemen kılma yasasını uygulamaya başladı. Bu yasanın ilk safhası olan Peygamberin Mekke'den Medine'ye hicret zamanı geldi. Mekke'de insanların, müşriklerin inkâr, isyan, zulüm ve işkencelerinin doruk noktaya ulaşmasıyla peygamberin ve beraberindeki bir avuç müslümanın ülkelerini terk etme zamanı gelmiştir.

Ve peygamberin Mekke'yi terk etmesiyle de Mekke toplumunun kaderi tayin edilmiştir. Bu kader şu iki şekilden birisi olarak Rab-bimiz tarafından takdir edilir. Kitabını, peygamberini reddetmelerinin karşılığı olarak ya Allah'tan bir azap, ya da peygamber ve ona iman edenler eliyle gerçekleşecek bir helâk. İşte bunu haber veriyor Rab-bimiz.

Mekke kâfirleri Allah'ın azabı konusunda acele ediyorlardı. Çünkü onlar peygamberin getirdiği tevhid inancının yanlışlığına, kendi şirk dinlerinin, kendi şirk programlarının da doğruluğuna inanıyorlardı. Değilse eğer peygamberin getirdiği bu din hak olmuş olsaydı, peygamberin arkasında bir Allah desteği bulunmuş olsaydı elbette onu inkâr etmelerinin karşılığında kendilerine bir azap gelmeliydi. İşte Rabbimiz ya bu bekledikleri azap konusunda, ya da kıyâmet konusunda, kıyâmetin dehşeti konusunda acele etmemelerini, yakında Allah'ın emrinin, vaadinin geleceğini, gerçekleşeceğini haber veriyor.
2. "Allah kullarından dilediğine buyruğunu bildirmek için meleklerini vahiyle indirerek şöyle der: "İnsanları uyarın ki, Benden başka İlâh yoktur. Benden sakının."

Allah kullarından dilediklerine meleklerini indirir de onlardan şunu ister: Benden başka İlâh olmadığını insanlara bildirsin ve o insanlar yalnız Benim için muttaki olsunlar, yalnız Beni hesaba katarak bir hayat yaşasınlar, yalnız Benim için bir dünya yaşasınlar, hayatlarında tek söz sahibi, tek Rab, tek İlâh Ben olayım. İşte yeryüzünde bunu gerçekleştirmek için Rabbimiz Ruhla, vahiyle meleklerini dilediği kullarına gönderir. İşte bu konuda Allah'ın yasası budur. Rabbimiz insanlar sadece kendisine kul olsunlar, sadece kendisini dinlesinler, sadece kendisi için bir hayat yaşasınlar ve yeryüzünde kendisinin istemediği, razı olmadığı küfrü, şirki terk etsinler. İnsanlar tüm yanılgılardan vazgeçip Allah'ın istediğine yönelsinler.

İşte peygamber gerçeği, peygambere vahyin melekler tarafından gönderilme gerçeği ve vahyin peygamberlere geliş gayesi ve tüm peygamberlerin Allah'ın seçkin kulları oluş gerçeği ve yine tüm peygamberlerin tüm insanlığı Allah'tan başka İlâhın olmadığı gerçeğine dâvet etmesi.

Bundan sonraki âyetlerde bu iki sûrede ortaya konan Allah'tan başka İlâh olmadığı gerçeğinin açıklanması gelecek. Kime kul olunacak? Kim dinlenilecek? Güç kuvvet sahibi kimdir? Göklerde ve yerde mülkün sahibi kimdir? Egemen kimdir? bu açıklanacak.

3. "Gökleri ve yeri gereğince yaratmıştır. Onların eş koştukları şeylerden yücedir."

Gökleri ve yeri hak olarak, hak yasalara bağlı olarak yaratan Allah'tır. Göklerde ve yerlerde Allah'ın hak yasaları geçerlidir. Gökler ve yerde tevhid geçerlidir, tevhid esastır. Gökler ve yer Allah'ın, İlâhın, yaratıcının tekliğine delildir. O Allah insanların şirklerinden, şe-riklerinden, şirk koşmalarından yücedir, münezzehtir. İnsanların şirkleri, ortakları asla Ona yakışmaz.

4. "İnsanı nutfeden yaratmıştır. Öyleyken o nasıl da açıkça karşı koymaktadır!"

Gökleri ve yerleri yaratan Allah aynı zamanda insanı yaratandır. Hem de insanı bir nutfeden, basit bir sudan yaratmıştır. Ama bu nankör insan aslını, yaratıldığı o basit suyu unutup da yaratıcısının karşısına bir hasım olarak dikilebiliyor. Rabbine karşı kafa tutmaya kalkışabiliyor. Sen varsan ben de varım, Sen tanrıysan ben de tanrıyım, Senin bilgin varsa benim de bilgim var, Seni gücün varsa benim de gücüm kuvvetim vardır diyebiliyor. Senin bir dinin, Senin bir hayat programın varsa benim de bir dinim, benim de bir hayat anlayışım vardır diyebiliyor. Neden yaratıldığını, kim tarafından var edildiğini unutarak Rabbine karşı tavır alabiliyor. Bir damla sudan meydana geldiğini unutuyor, ölümü unutuyor, hesabı kitabı unutuyor da yaratıcısıyla bir çatışma içine girebiliyor. Rabbimiz kendisini tanıtmaya devam ediyor:

5,6. "Hayvanları da yaratmıştır. Onlarda sizi ısıtacak şeyler ve birçok faydalar vardır. Onların etlerini de yersiniz. Onları getirirken de, gönderirken de zevk alırsınız."

Gökleri ve yeri yaratan, insanı basit bir sudan yaratan Allah aynı zamanda şu gördüğünüz hayvanları da yaratandır. Deve, sığır, koyun ve keçi cinsinden

olan hayvanları ve diğer tüm hayvanları, varlıkları yaratan yine O'dur. O Rabbinizin yarattığı hayvanlarda sizin için çok çok faydalar, menfaatler vardır. Isıtma özelliği olarak onlardan size gelen nîmetler vardır, onların etlerinden de yersiniz. Kimilerinin yünlerinden, kimilerinin tüylerinden, kimilerinin derilerinden faydalanır, ısınacak elbiseler yaparsınız, kimilerinin etlerinden, sütlerinden istifade edersiniz, kimilerinin üzerlerinde taşınırsınız, yüklerinizi taşırsınız.

Ve onlarda sizin için sevip beğeneceğiniz ne güzellikler vardır. Akşamleyin meralardan, otlaklardan, yaylım yerlerinden göğüsleri dolu dolu evlerinize dönerlerken, evlerinize doğru salınıp gelirlerken ne kadar hoşunuza gider. Ayrıca sabahleyin evlerinizden onları yaylım yerlerine doğru salarken de keyifle onların güzelliklerini seyredersiniz.

7. "Kendi kendinize zor varacağınız memleketlere, yüklerinizi taşırlar. Doğrusu Rabbiniz şefkatlidir, merhametlidir."

Kendi kendinize, kendi başınıza ancak büyük zahmetlerle, büyük sıkıntılarla ulaşabileceğiniz yerlere sizi ve ağırlıklarınızı, yüklerinizi de taşımaktadır o hayvanlar. Çok uzak mesafelere kolayca bu hayvanlarla taşınmaktasınız. Size karşı çok çok merhametli olan Rabbiniz size bu nîmetini de sunmuştur.

8. "Sizin için atları, katırları ve merkepleri binek ve süs hayvanı olarak yaratmıştır. Bilmediğiniz daha nice şeyleri de yaratır."

İşte sizin için atlar, katırlar, merkepler var etmiştir Rabbiniz. Onlara binmeniz için size sunmuştur Allah onları. Bir de ziynettir onlar. Daha bilmediğiniz nice şeyleri yaratan da yine Allah'tır. Bildiğiniz ve bilmediğin tüm varlıkları yaratan O'dur. O günün insanlarının bilmeyip bugün bizim bildiğimiz binit vasıtalarını yaratan, bugün bizim bilmeyip de yarının insanlarının bilecekleri daha nice varlıkları yaratan Allah'tır. Şimdi insanı Allah yaratsın, insanın şu anda sahip olduklarının tamamını Allah yaratsın, insana bu kadar merhamet edip onu bu kadar sayısız nîmetlerle donatsın, sonra da bu insanlar kalkıp yaratıcısını, nîmet vericisini bırakıp, O'nun istediği bir hayatı bırakıp O'ndan başka bir yola gitsinler. Yaratıcılarına kulluğu bırakıp başkalarına kulluğa gitsinler. Olacak şey mi bu? Bunu anlamak mümkün mü? Buna ne demek lâzım? Halbuki:

9. “Yolun doğrusunu göstermek Allah'a aittir. Yolun eğri olanı da vardır. Allah dileseydi hepinizi doğru yola iletirdi.”

Halbuki yolun doğrusunu göstermek Allah’a aittir. Yolun doğrusu Allah’ın gösterdiği yoldur. Yolun doğrusu Allah’a giden yoldur. Ama Allah yolunun dışında başka yollar da vardır. Allah gösterdiği kendisine kulluk yolunun, o dosdoğru yolun dışında başka yollar, eğri yollar da vardır. Allah böyle dilemiştir. Allah insana irade vermiş ve onun karşısına hem doğru yolunu, hem de eğri yolları çıkarmıştır. İnsana kendi iradesiyle bunlardan birisi seçme özgürlüğü tanımıştır. Eğer Allah dileseydi hepinizi kendi dosdoğru yoluna iletirdi. Hepinizi kendi yolunda yürütürdü. Dileseydi hepinizi iradesiz melekler gibi, dağlar taşlar, bitkiler, hayvanlar, semâvât ve arz gibi yaratırdı. Ama öyle murad etmemiş Allah. İnsanlara özgür bir irade vermiş ve o iradeleriyle onların tercihlerine imkân tanımış. Buyurun dileyen benim dosdoğru yolumda yürüsün, dileyen de dilediği gibi yaşasın demiş. Dileyen mü’min, dileyen de kâfir olsun buyurmuş.

10. “Yukarıdan size su indiren O'dur. Ondan içersiniz; hayvanları otlattığınız bitkiler de onunla biter.”

Yine O Allah ki gökten su indirendir. Ondan içersiniz ve onunla hayvanlarınızı otlattığınız otlar, bitkiler, çayırlar, çimenler de biter. Rabbiniz sizin ve hayvanlarınız için gökten o suyu indirmeseydi ne içecektiniz? Hayvanlarınızı nerede otlatacaktınız? O suyu nereden, kimden alacaktınız? O su olmasaydı şu yediğiniz meyveler, sebzeler nerede oluşacaktı? Bunlara nasıl ulaşacaktınız?

11. “Allah onunla size ekinler, zeytin, hurma, üzüm ve her türlü ürünü yetiştirir. Düşünen kimseler için bunda ders vardır.”

Düşünsenize o suyla sizin için ekinleri, zeytinleri, hurmaları, üzümleri ve her türlü meyveleri bitiren, yaratan kim? Allah değil mi? Hiç aklınızı kullanmaz mısınız? Muhakkak ki bunlarda akıllarını kullanıp ders almak isteyenler için âyetler, ibretler vardır. Ama bunu ancak düşünen, tefekkür eden, kafa yoran bir kavim anlayabilecektir. Öyle değil mi? Rabbimiz şu suyu indirmeseydi ne yapabilirdik? Bir damla su yaratabilir miydik? Bu suyun yetiştirdiği şu meyvelerden bir tanesini yaratabilir miydik? Hayatımızın devamını nasıl sağlayabilirdik? Şu nîmetlerini çekip elimizden alıverse ne yaparız? Kime gideriz? Allah’ın verdiği nîmetlerle O’na savaş açmak ne demektir?

Öyleyse söyleyin, şu kâfir insanın, şu nankör insanın yaptığı şey nedir?

Bunun bir mantığını bilebiliyor musunuz? Bir anlam verebiliyor musunuz buna? Kendisi Allah yaratsın, sahip olduklarını Allah versin, yeryüzünde hayatının devamını sağlasın, yeryüzünde kendisine saltanat versin, hayvanlarını, suyunu, gökleri ve yeri O yaratsın, onun hizmetine sunsun, sonra da bu nankör insan kalkıp Rabbiyle savaşa tutuşsun. Buna ne demek lâzım? Evet şükür, teşekkür sadece tüm bu nîmetlerin sahibine yapılmalıdır. Kulluk sadece bu nîmetlerin sahibinin hakkıdır. Kulluk programı belirleme sadece yaratıcı olan Allah'ın hakkıdır. Düşünen bir insan bunu mutlaka anlayacaktır.

12. "Geceyi gündüzü, güneşi ayı sizin istifadenize ver-miştir. Yıldızlar da O'nun buyruğuna boyun eğmiştir. Bunlarda, akleden kimseler için dersler vardır."

Geceyi, gündüzü, ayı ve güneşi size musahhar kılan da Allah'tır. Sizler gece ve gündüz nîmetleriyle de nîmetlendirildiniz. Güneş ve ay da sizin için yaratıldı, sizin emrinize, sizin hizmetinize sunuldu. Yıldızlar da O'nun emrine boyun bükmüşlerdir. Akleden bir kavim için muhakkak ki işte bunlarda da âyetler vardır. Gece, gündüz, güneş, ay ve yıldızlar. Bunlar da Allah'ın âyetleridir. haberiniz var mı Allah'ın bu âyetlerinden? Farkında mısınız Allah'ın bu âyetlerini? Biliyor musunuz geceyi, gündüzü? Gecenin ve gündüzün ne anlama geldiği üzerinde hiç kafa yordunuz mu? Gecenin ve gündüzün sizin üzerinizde nasıl nîmetler taşıdığına hiç dikkat ettiniz mi? Hayat hep gece olsaydı veya hep gündüz olsaydı ne olurdu hiç düşündünüz mü? Veya şu güneş olmasaydı, şu ay, şu yıldızlar olmasaydı bu dünya, bu hayat ne olurdu hiç kafa yordunuz mu?

Kim yarattı bunları? Bedelini isteseydi bütün bunların Allah, ne yapardınız? Nasıl öderdiniz? hiç aklınıza getirdiniz, hesabını yaptınız mı? Gecenin, gündüzün bedeli, güneşin ayın bedeli nedir? Varlığınızın, elinizin, ayağınızın, gözünüzün, kulağınızın, kalbinizin, aklınızın bedeli nedir? Onu sizden satın almak isteyenlere karşı nasıl bir bedele razı olursunuz? Şimdi azıcık bir hizmet karşılığında insanlardan bedel isteyen sizler, bütün bunları size verenin sizden hiçbir şey istemediğini mi hesap ediyorsunuz? Allah'a bir borcunuzun olabileceğini hiç mi düşünmüyorsunuz? Yoksa bütün bu varlıkların sahibi olduğunuzu mu zannediyorsunuz? Güneşin, ayın, gecenin, gündüzün, göklerin yerlerin sahibi olduğunuzu mu iddia ediyorsunuz?

Eğer bunların sahibi olsaydınız muhakkak onlardan da bedel istemeye kalkışırdınız. İnsanları sıkboğaz ederdiniz. Vergilendirirdiniz insanları. Ama

bunu bildiğiniz için, kendinizi onların sahibi görmediğiniz için bunu yapmıyorsunuz. Madem siz değilsiniz kim bunların sahibi? Niye unutuyorsunuz O sahibi? Niye unutuyorsunuz Rabbinizi? Kendinizi, kendi haklarınızı unutmuyorsunuz da Rabbinizin haklarını niye göz ardı ediyorsunuz? Siz insanları sömürmeyi biliyorsunuz da, insanlardan bedel almayı hiç ihmal etmiyorsunuz da tüm bu nîmetleri karşılığında Rabbinize bir bedel ödemeyi niye aklınıza getirmiyor-sunuz? Niye Ona kulluk etmeyi diskalifiye etmeye çalışıyorsunuz?

13. "Yeryüzünde rengarenk şeyleri de sizin için yaratmıştır. Bunda, öğüt alan kimseler için ibret vardır."

Yeryüzünde sizin için rengarenk yarattığı tüm varlıklarda da tezekkür eden, düşünen, Allah âyetleriyle şereflenmek isteyen kimseler için öğütler, ibretler, dersler vardır. İşte Allah yeryüzünde renkleri değişik, özellikleri değişik varlıklar yaratılmıştır. Bitkiler, çiçekler, böcekler, varlıklar, otlar, dağlar, kayalıklar, yollar, nehirler, göller... Bir bahar günü içinde boğulduğun, içine gömüldüğün şu şehrin kasvetli hayatını terk edip kırlara çık. Gör Allah'ın yaratıklarını. Seyret Rab-binin varlıklarını. Kendi yapıp tapındığın dünyandan şöyle biraz uzaklaşıp büyük güç ve kudretin âyetleriyle bir göz göze gel. Allah'ın yarattığı sayısız varlıkların yaratılış hikmetine şahit ol. Yaratılışı tanıklık et. Yaratıcıyı bil. Rabbini yücelt, Rabbine hamd et, Rabbine kulluğa koş. Şu rengarenk varlıkların yaratıcısına teşekküre yönel.

14. "Taze et yemeniz, takındığınız süsleri edinmeyiniz ve Allah'ın bol nîmetinden faydalanmanız için denize ki gemilerin onu yara yara gittiğini görürsün boyun eğdiren de O'dur. Artık belki şükredersiniz."

Yine O Allah ki ondan taptaze etler yiyesiniz ve takındığınız takı maddelerini, süs eşyalarını edinesiniz diye denizi de sizin için yaratmıştır. Rabbinizin bol bol nîmetlerinden yiyesiniz diye denizi de sizin hizmetinize sunmuştur O Allah. Evet işte gözünüzün önünde duran deniz nîmetleri. Taptaze etler, tertemiz balıklar ve giyinip kuşandığınız inciler mercanlar nîmetleri.

Ve sonra o denizleri yara yara giden gemiler ve onların üze-rinde Allah'ın fazl u kereminden aradığımız rızıklar, ticaretler. İşte bunları da size boyun büktüren Rabbinizdir. Bunlar da Allah'ın bize lütuflarıdır. Belki şükredersiniz diye, belki bütün bunları size lütfeden Rabbinize teşekküre, kulluğa yönelirsiniz

diye. Şimdi teşekkür etme-yelim mi bu Allah'a? Şimdi yüceltmeyelim mi bu Allah'ı? Kulluk etme-yelim mi Ona? O yaratmasaydı bu denizden kim verebilirdi o taptaze balık etlerini? O yasasını koymasaydı kim durdurabilirdi o gemileri o suların üzerinde? Kim çıkarabilirdi o denizlerin derinliklerinden inciyi, mercanı? Bütün bu nîmetlerine karşı nasıl nankörlük edilebilir Allah'a?

15,16. "Yeryüzünde, sarsılmayasınız diye, sabit dağlar, nehirler ve belki yolunuzu bulursunuz diye yollar ve işaretler meydana getirmiştir. Onlar yıldızlarla da yollarını bulurlar."

Dağları da sarsılmayasınız diye var eden Allah'tır. Yeryüzünün dengesini sağlamak için sabit dağları yaratan, arza kazık gibi çakan Allah'tır. Nehirleri ve yolları da var eden O'dur. Umulur ki hidâyet bulasınız, umulur ki onlarla yol bulursunuz, yön tayin edersiniz, gideceğiniz yerlere rahat gidersiniz diye. Nice alâmetler, nice işaretler ve yıldızlarla da onlar yollarını bulurlar.

Evet yeryüzünün direkleri olarak dağları dikivermiş Rabbimiz. Sağlam yüce dağlar. Nehirler, yollar. Yeryüzünün ulaşım vasıtaları. Ne güzel değil mi? Böyle değil de hep dağlar olsaydı, her yer dimdik dağ olsaydı, her yer sarp kayalıklardan oluşsaydı, geçit vermeseydi ne yapardık? Nasıl yol bulurduk? Dağların arasından ırmaklar akıtmasaydı, yollar, geçitler var etmeseydi Rabbimiz ne yapardık bizler? Bütün bunları kendilerine lütfeden Rablerini niye düşünmezler bu insanlar? Niye yollara yazmazlar Allah'ın adını? Niye dağlara yazmazlar Allah'ın adını? Niye kendi adlarını yazıyorlar? Niye hamd etmiyorlar Allah'a? Bu yolu, bu dağı, bu ırmağı, bu barajı Sen var ettin ya Rabbi. Sen var etmeseydin biz hiç bir şey yapamazdık ya Rabbi diye niye Rablerine hamd etmiyorlar? Niye elhamdülillah demiyorlar? Niye Allahu ekber demiyorlar? Yoksa bu yolların, bu ırmakların, bu barajların sahibi biziz mi diyorlar?

17. "Hiç yaratan yaratmayana benzer mi? İbret almaz mısınız?"

Hiç yaratan yaratmayan gibi olur mu? Hiç yaratan yaratmayana benzer mi? Düşünmez misiniz? Tezekkür etmez misiniz? Akıllarınızı kullanmaz mısınız? Nasihatten faydalanmaz mısınız? Bunca varlıkları var eden Allah'la hiçbir şey yaratamayan, bir sinek bile yaratmamış olan varlıklar bir olur mu? Bunların ikisi de tanrı özelliğine sahip olabilir mi? Hiç düşünüp anlamaz mısınız?

18,19."Allah'ın verdiği nîmetleri sayacak olsanız bitiremezsiniz; doğrusu

Allah bağışlar, merhamet eder. Allah, gizlediklerinizi de, açığa vurduklarınızı da bilir."

Allah'ın nîmetlerini saymak isteseniz sayamazsınız, bitiremezsiniz. Allah Ğafûr'dur, Allah Rahîm'dir. Sayabilir misiniz Allah'ın nîmetlerini? Bırakın dış dünyamızdaki nîmetlerini, sadece vücudumuzdaki nîmetlerini bile sayamayız Rabbimizin. Bedenimizdeki nîmetleri, göklerdeki nîmetleri, denizlerdeki nîmetleri, karalardaki nîmetleri sayılamayacak kadar çoktur Rabbimizin. Ve O Allah sizin gizlediklerinizi de bilir, açığa vurduklarınızı da bilir. Açıktan açığa yaptıklarınızı da bilir O Allah, gizli gizli yaptıklarınızı da. Ona hiçbir şeyi gizleyemezsiniz, hiç bir şeyi Onun bilgisinden saklayamazsınız.

20,21."Allah'ı bırakıp taptıkları şeyler, hiç bir şey yaratamazlar; esasen kendileri yaratıktır. Onlar cansız, ölüdürler. Ne zaman dirileceklerini de bilemezler."

Allah'ı bırakıp da O'nun berisinde, O'nun dûnunda, O'nun dışında dua ettikleriniz, tapındıklarınız, arzularını yerine getirmeye çalıştıklarınız, yasalarını uygulamaya çalıştığınız varlıklar ise hiç bir şey yaratmadıkları gibi üstelik kendileri de Allah tarafından yaratılmışlardır. Üstelik onlar ölüdürler diri de değillerdir. Ama ölüm Allah'a yakış-maz, Allah diridir. Allah berisindeki tapındıklarınızın tümü ölümlüdür.

Şu anda diriyseler bile mutlaka ölümü tadacaklardır. Her şeyi yaratan Allah'tır, onlarsa hiçbir şey yaratmamışlardır. Bir şey yaratmaları mümkün değildir, çünkü onlar kendileri yaratılmışlardır. Ve onlar ölümlerinden sonra ne zaman diriltileceklerini de bilmezler. Ama her şeyi bilen ve tek İlâh olan da Allah'tır.

22. "İlâhınız tek bir İlahtır. Âhirete inanmayanların kalpleri bunu inkâr eder; onlar büyüklük taslarlar."

Sizin İlâhınız tek bir İlâh olan Allah'tır. Sizin kendisine kulluk yapmanız, sözünü dinlemeniz, arzularını gerçekleştirmeniz, yasalarını uygulamanız gereken tek İlâhınız Allah'tır. Ama âhirete inanmayanların kalpleri bu gerçeği inkâr ediyor. Onlar kibirleniyorlar, müstekbir davranıyorlar. Allah karşısında, Allah âyetleri karşısında, peygamber karşısında kendilerinde bir şey görüyorlar. Ama:

23. "Onların gizlediklerini de, açığa vurduklarını da Allah'ın bildiğinde şüphe yoktur. O, büyüklük taslayanları sevmez."

Şüphesiz ki Allah onların gizlediklerini de açıktan açığa işlediklerini de bilmektedir. Allah'ın sizin her şeyinizi bildiğinde hiç şüphe yoktur. Ve Allah, asla büyüklenenleri, müstekbir davrananları sev-mez. Allah, asla kendi karşısında varlık iddiasında bulunanları sev-mez. Kul olanları sever, kendisine teslim olanları sever.

24. "Onlara: "Rabbiniz ne indirdi? "diye sorulsa: "Öncekilerin masalları" derler."

O Allah karşısında güç iddiasında, bilgi iddiasında bulunan, kendi tanrılıklarını iddia eden, ya da başlarının tanrılığıyla övünen bu insanlara Rabbiniz ne indirdi? diye sorulduğu zaman derler ki; ***esa-tîru'l evvelîn***. Eskilerin masalları. İşte sizin kitabınız Adem, Nuh, Hud, Sâlih'i anlatıyor. Allah sadece bunlardan söz ediyor, başka bir şey yok diyorlar. Ve böylece:

25. "Böylece kıyâmet günü kendi günahlarını tam olarak, bilmeden saptırdıkları kimselerin günahlarını kısmen yüklenirler. Dikkat edin, yüklendikleri yük ne kötüdür!"

Kıyâmet günü kendi günahlarını, kendi veballerini tam olarak, saptırdıkları kimselerin günah ve veballerinin de bir kısmını yüklenerek Allah'ın huzuruna gelecekler. İşte bunun için Allah onlara bu dünyada fırsat tanımaktadır. Sorar Rabbimiz onlara. Sordurur peygamberlerine. Sordurur müslümanlara. Allah ne indirdi? Allah ne gönderdi? diye. Onlar da derler ki geçmişlerin masalları. Geçmişe ait şeyler. Bugüne ait olmayan, bugünü ilgilendirmeyen, bizim dünyamıza hitap etmeyen şeyler. Günümüzde uygulanma imkânı olmayan demode olmuş şeyler derler ve böylece kâmileten, bütünüyle kendi günahlarını ve bilgisizce saptırdıkları kimselerin günahlarının da bir kısmını yüklenerek Allah'ın huzuruna gelirler. İşte bunun için Allah onlara fırsat vermektedir. Dâvetiye çıkarmakta, uyarılarını ulaştırmaktadır. Ama dikkat edin ki onlar ne kötü yükler yükleniyorlar? Kendilerini cehenneme götürecek yükler yükleniyorlar.

26. "Onlardan öncekiler düzen kurmuşlardı. Bunun üzerine Allah, binalarının temelini çökertti de tavanları başlarına yıkıldı. Azap, onlara fark etmedikleri yerden geldi."

Onlardan öncekiler de aynı şeyi yapmışlar, Allah'a, Allah'ın elçilerine, müslümanlara karşı tuzaklar kurmuşlar, komplolar hazırlamışlardı. Allah'a, Allah'ın elçilerine ve Allah yolunun yolcularına tuzak kuranlar sadece bunlar değildir. Allah'la savaşa tutuşanlar sadece Mekke kâfirleri, ya da sadece şu andaki kâfirler değildir. Şu anda müslümanları yok etmek için komplolar hazırlayanlar ilk değillerdir.

Tarihin başlanıcından bu yana her dönemin kâfirleri aynı şeyi yapmışlardır. Hazreti Adem (a.s) döneminden kıyâmete kadar tüm kâfirlerin ortak ve değişmeyen özelliğidir bu. Her dönemde müslümanlara tuzak kuranlar olmuştur. Ama Allah onların binalarının temelinden geldi. Allah onların binalarının temelini yıkıverdi. Tavan onların üzerlerine çöktü ve bilmedikleri, ummadıkları, beklemedikleri yerler-den de azap onlara geliverdi. Evet Allah onların temellerini yıkıyor, tavanlarını üzerlerine çöktürüyor ve hiç ummadıkla bir zamanda, bir gece, yahut bir gündüzün eğlence anında helâk olup gittiler, yok olup gittiler. Kim Allah'la baş edebilir ki? Kim Allah'la savaşabilecek de? Bu onların dünyadaki helâkleri. Ama bir de:
27. "Sonra kıyâmet günü onları rezil eder ve: "Haklarında tartıştığınız Benim ortaklarım nerede? "der. İlim sahipleri şöyle derler: "Doğrusu bugün inkârcılara rezillik ve iğrençlik vardır"

Sonra kıyâmet günü Allah onları rezil ve rüsva ederek buyurur ki, hani nerede şu bana karşı ortak bildikleriniz? Haklarında mü'min-lerle tartıştığınız şu tanrı taslaklarınız nerede? Hani mabutlarınız? Nerede yasalarını uyguladıklarınız? Hani nerede arzularını yerine getirmeye çalıştıklarınız? Hani nerede o hukuk tanrılarınız? Nerede siyasal tanrılarınız? Nerede bilim tanrılarınız? Hani nerede Bana karşı, Benim mü'min kullarıma karşı savunduğunuz, bağlandığınız, sarıldığınız, müdafaa ettiğiniz, korumaya, koruma kanunları çıkarmaya çalıştığınız ortaklarınız nerede? Nerede o dünyada güç kuvvet sahibi zannettikleriniz? Cevabı onlar veremeyecek. Cevap vermeye bile muktedir olamayacaklar da, cevabı kendilerine ilim verilenler verecek. Diyecekler ki, bugün rüsvalık, bugün rezillik ve kötülük kâfirler içindir. Onlar:
28. "Melekler kendilerine yazık etmiş kimselerin canlarını alırken: "Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk" diyerek teslim olurlar. Hayır; öyle değil; doğrusu Allah onların yaptıklarını bilmektedir."

O kâfirler ki melekler onları kendi nefislerine zulmeder oldukları halde

öldürür. Düşmanlıklarının kendilerine döndüğü, lânetin kendilerine söylendiği bir durumda, öteler ötesini gözleriyle görüp kaybettiklerini anladıkları bir ortamda, cehennemdeki yerlerini yurtlarını gözleriyle gördükleri bir halet-i ruhîye içinde melekler onların canlarını alırken derler ki biz teslim olduk, biz müslüman olduk. Biz müslümanız derler. Biz dünyada hiçbir kötülük yapmadık derler. Biz hiç bir kötülük yapmıyorduk derler. Ama geçmiş olsun. Bu lakırdılarının kendilerine hiç bir faydası dokunmaz. Dikkat edin Allah yaptıklarınızı bilmektedir. Müslüman mıydınız? Yoksa kâfir miydiniz? İyilik mi yapıyordunuz? yoksa kötülük peşinde miydiniz? Allah hepsini en iyi bilendir. O gün teslim olmanın, o gün müslüman olmanın yeri ve zamanı değildir. O gün bunun hiç bir faydası yoktur. Bir ömür boyu Rablerine isyan içinde bir hayat yaşayan insanların o gün geberirken biz müslüman olduk demelerinin hiç bir kıymeti yoktur.

Evet tüm kâfirler tüm zalimler ölüm anında Rablerine teslim olacaklar. Melekler onların canlarını almaya geldikleri bir ortamda çaresiz hepsi müslüman olacaklar. Öyleyse tüm insanlığa şunu duyurmak zorundayız. Ey insanlar, gelin ölürken müslüman olacaksınız, Allah'ın ölüm yasasına teslim olacaksınız. Ama bu teslimiyetinizin o anda size hiç bir faydası dokunmayacak. Gelin akıllarınızı başlarınıza alın da ölmeden önce müslüman olun. Ölmeden önce teslim olun Allah'a. Ölmeden önce müslümanca bir hayata girin. Aksi takdirde ölürken hepiniz teslim olacaksınız, hepiniz müslüman olacaksınız. Ama o gün zorunlu bir müslümanlığın size hiçbir faydası olmayacak. İşte yeryüzünün en büyük kâfiri, en büyük zalimi Firavun ölürken kelime-i şehadet getirdi ama kabul edilmedi. Gelin o zaman aklımızı başımıza alalım, ölmeden önce müslüman olalım da kendilerine şöyle denenlerden olmayalım:
29. "Temelli kalacağınız cehennemin kapılarından girin. Büyüklenenlerin durağı ne kötüdür!"

Evet ölmeden önce müslüman olmayıp da ölürken müslüman olanlara denecek ki, haydi girin ebedî kalacağınız o cehennemin kapılarından. Büyüklenenlerin, müstekbir davrananların barınağı, durağı olan o cehennem ne kötü bir varış yeridir. Eğer yaşadığımız bu hayatta müslüman olursak, bu dünyada müslümanca bir hayatın sahibi olursak bize bu denmeyecek, cennete gidebileceğiz demektir. Bakın onlara da şöyle denecektir:

30. "Sakınan kimseler: "Rabbiniz ne indirdi?" denince, "İyilik" derler. Bu dünyada iyi davrananlara iyilik vardır. Âhiret yurdu ise daha da iyidir.

Sakınanların yurdu ne güzeldir!"

24. Âyet-i Kerîmede Mekke dışından, taşradan gelenlerin Rabbiniz ne indirdi? şeklindeki sorularına kâfirlerin verdikleri cevap anlatılmıştı. Onlar eskilerin masalları diyorlardı. Böylece kendi kendilerini Allah yolundan saptırdıkları gibi, din konusunda kendilerinden bilgi almak isteyenleri de saptırarak hem kendi vizrlerini, hem de saptırdıkları insanların günah veballerini yüklenerek cehenneme giden insanlar anlatılmıştı.

Burada da muttakilerin, hayatlarını Allah için yaşayanların, Allah'ın koruması ve velâyeti altına giren, Allah'a teslim olan, hayrı Rablerinin indirdiklerinde gören mü'minlerin aynı soruya verdikleri cevap gündeme getiriliyor. Onlara denildi ki, Rabbiniz ne vahy etti? Allah ne indirdi? Onlar dediler ki, Rabbimiz hayır indirdi. Rabbimiz hidâyet indirdi, rahmet indirdi. Kendisiyle yol bulmak isteyenlere, iman edip uygulamak isteyenlere dünya ve Ukba hayırları, bereketleri indirmiştir Rabbimiz derler.

İşte böyle Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluk eden, hayrı Allah katında gören mü'minlere dünya hayatında iyilik vardır ve âhiret yurdu da sadece onlar içindir. Dünyada her türlü hayırlara ulaşacakları gibi âhiret yurdunun hayırları da onlar için olacaktır. Dünyaları hayırlı olacaktır ama âhiretleri daha hayırlı olacaktır onların. Muttakilerin yurdu ne güzeldir? Ne var onlar için orada?
31. "İçlerinden ırmaklar akan Adn cennetlerine girerler. Orada, diledikleri kendilerine verilir. Allah sakınanları böylece mükafatlandırır."

Onlar için orada Adn cennetleri vardır ki onlar oraya girerler. Orada diledikleri her şey kendilerine verilir. Hiçbir şek eksik bırakılmamıştır. Cennette canlarının çektiği her şey, arzu ettikleri her şey vardır onlar için. Ne arzu ederlerse hepsi vardır orada. Neyin gelmesini isterlerse mutlaka o kendilerine verilecektir. Yâni cennette acaba şu da var mı? Bu da var mı? diye sormaya gerek yoktur. Ne arzu etmişseniz hepsi vardır, yok yoktur orada. Canlarının çektiği türden her çeşit meyveler, istedikleri tatta, istedikleri renkte, istedikleri büyüklükte ve olgunlukta meyveler, kuş etleri, şarap ırmakları, su ırmakları, bal ve süt ırmakları, tertemiz eşler her şey vardır onlar için.

Orada mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü verici herhangi bir şey yoktur. Orada insanın beğenmeyip burun kıvıracağı hiçbir şey yoktur. Orada zevk vardır, orada razı oluş vardır, orada istenilen her şeye ulaşma vardır. Orada hoşnutluk,

orada Allah'ın nîmetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi vardır. İşte Biz muttakileri, Allah için hayat yaşayanları böylece mükafatlandırırız.

32. "Melekler onların canını temizlenmiş olarak alırken: "Selâm size; yaptıklarınıza karşılık haydi cennete girin" derler."

Melekler tayyibîn olarak, tertemiz olarak onların canlarını alırlar. Böyle temiz bir şekilde Rablerinin istediği bir hayatı yaşayan insanların, hayatları güzel olan insanların ölümleri de elbette güzel olacaktır. Allah'ın melekleri tertemiz bir şekilde canlarını alacaktır onların. Çünkü onlar abdestleriyle, gusülleriyle, namazlarıyla, ahlâklarıyla, iffetleriyle, aile hayatlarıyla temizlikten yana bir tavır alıyorlardı. Temizlikleriyle tanınıyorlardı dünyada. Melekler de onların canlarını küfürden, şirkten, zulümden, azaptan uzak bir şekilde alırlarken de şöyle derler: Selâm size! Allah'ın selâmı, selâmeti, esenlik, güven, emniyet sizin üzerinize olsun! Yaptıklarınıza karşılık girin cennete! derler. Ne güzel bir sonuç, ne güzel bir karşılama değil mi? Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz diyerek Allah'ın selâmı, Allah'ın rahmeti sizin üzerinize olsun diyerek karşılıyorlar onları. İşte temiz bir hayatın temiz karşılaması böyle olacaktır.

İşte bu âyetler bizim karşımıza iki insan tipi getiriyor. Bir grup insan önceki âyetlerde anlatıldı. Allah'ın kendilerine mahza rahmet olarak indirdiği kitabına, vahyine "esâtîru'l evvelîn" diyen, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamayan, geberip giderken meleklere teslim olan, meleklere teslimiyetini bildiren, ama bu teslimiyetleri kendilerine hiçbir fayda sağlamadığı için cehenneme yuvarlanıp giden bir kâfir insan tipi. Beri tarafta hayatı boyunca Allah'a teslim olmuş, hayatını Allah için yaşamış, hayrı, doğruyu, güzeli Allah'ın vahyinde görmüş, vahye teslim olmuş ve sonunda melekler canlarını alırken böyle güzel bir karşılama ile karşılanmış cennetlik mü'minler.

Buyurun hangi grubun içinde yer almak istiyorsanız onu belirleyin. Şu anda bu yetki sizin elinizdedir. Bu hayat bitmeden önce kararınızı verin. Cennete mi gitmek istiyorsunuz, yoksa cehennemi mi tercih ediyorsunuz? Şu anda karar verip ona göre bir hayat yaşayın. Biletinizi ona kesin.

33. "Onlar kendilerine yalnız meleklerin veya senin Rab-binin buyruğunun gelmesini mi bekliyorlar? Onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Allah onlara zulmetmemişti, ama onlar kendilerine yazık ediyorlardı."

Ne bekliyorlar bu insanlar? Kendilerine meleklerin gelmesini mi? Yoksa senin Rabbinin emrinin gelmesini mi bekliyorlar? Neyi bekliyorlar? Ne zaman iman edecekler bu adamlar? Melekler geldiği zaman mı? Yahut Allah'ın azabının gelmesinden sonra mı müslüman olacaklar? Böyle zorunlu bir ortamda mı iman edecekler? Böyle yaptıkları zaman ne mânâsı olacak bu imanlarının? Böyle zoraki bir imanı Allah kabul etmiyor. Bunu bilmiyorlar mı? Okumuyorlar mı Allah'ın âyetlerini? Tanımıyorlar mı kitabı? Haberleri yok mu Allah'ın kitabından?

Halbuki onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Allah'ı görmedikçe, Meleği görmedikçe, Allah'ın azabına şahit olmadıkça inanmayız demişlerdi. Allah'ın âyetlerinin inişine şahit olmadıkça, Meleğe dokunmadıkça inanmayız demişlerdi. İmanı son dönemlerine geciktirmişlerdi de Allah'ın azabıyla, Allah'ın yakalamasıyla karşı karşıya gelivermişlerdi. Allah'ın mûcize devesini gördüler, kayalıklar arasından gözlerinin önünde Rabbimizin deveyi çıkarışına şahit oldular. Mûsâ aleyhisselâm'ın elindeki asanın gözlerinin önünde bir ejderha haline gelişini gördüler. Tur dağının üzerlerine kaldırılışına, Allah'ın konuşmasına şahit oldular, Allah'ın âyetlerini gördüler ama yine de iman etmediler. Şimdikiler de öyle yapıyorlar. Gözlerinin önünde yığınlarla Allah âyetlerine şahit oldukları halde iman etmiyorlar.

Aslında bu halleriyle Allah onlara zulmetmiyor. Lâkin bu insanlar kendi kendilerine zulmediyorlar. Allah kullarına karşı asla zalim değildir. Küfürlerinden, şirklerinden, isyanlarından ötürü Rabbimiz onları cezalandırıp cehennemine gönderirken, gerek eski toplumlara, gerek şu andaki kâfirlere, gerekse gelecekte yaşayacak kâfirlere azap ve ceza yasasını uygularken, böyle bir karşılık verirken asla zalimce bir karşılık vermiyor. Yeryüzünde yaratıcılarını, yaratıcılarının âyetlerini, yaratıcılarının hayat programını reddederek, hayatlarında yaratıcılarını diskalifiye ederek, yaratıcılarını hayatlarına karıştırmayarak küfür ve şirke yönelerek aslında kendilerine yazık ediyorlar. Kendilerini bozuk para gibi harcıyorlar.

34. "Bu yüzden, işledikleri kötülüklere uğradılar ve alay ettikleri şey onları kuşattı."

Bu yüzden işledikleri amellerinin kötülükleri onlara İsâbet eder. Yaşadıkları bu hayatta ne yapmışlarsa, ne tür ameller işlemişlerse tastamam karşılığını alırlar. Rabbimiz yapıp ettikleri şeylerde onları çepeçevre kuşatır. Alay ettikleri şeyler onları çepeçevre kuşatır. Öy-leyse sizler ey peygamber

düşmanları! Seleflerinizin başına gelenleri bekleyin! Onların âkıbetlerine hazır olun! Çünkü sizden öncekiler de şu anda sizin tavırlarınızı takındılar, benim elçilerimi alaya aldılar da işledikleri tüm kötülükleri, yaptıkları tüm pislikleri, küfürleri, şirkleri, Allah'tan habersiz yaşadıkları hayatlarının kötü sonucu, inkâr ettikleri azabın kuşatması altında buluverdiler kendilerini. İnkâr ettikleri, reddettikleri, alay edip durdukları azap, kıyâmet gerçeği kendilerini çepeçevre kuşatıvermiştir. Ve artık bundan kaçıp kurtulmaları da mümkün değildir. Sizler de onu bekliyorsunuz. Dünyada müslümanlar karşısında rezil edici bir yenilgi, kahredici bir hezimet ve âhirette de da-yanılmaz bir azap var sizin için.

35. "Allah'a eş koşanlar: "Allah dileseydi O'ndan başka hiçbir şeye, ne biz ne de babalarımız tapardık. O'nun buyruğu olmaksızın hiçbir şeyi haram kılmazdık" dediler. Kendilerinden öncekiler de böyle yapmıştı. Peygamberlere apaçık tebliğden başka ne vazife düşer?"

Müşrikler kendilerini temize çıkarmak için dediler ki, eğer Allah isteseydi ne bizler ne de babalarımız Ona şirk koşamazdık. Eğer Allah izin vermeseydi bizler Ondan başkalarına kulluk yapamazdık. Görüyor musunuz? Alçaklar şirklerini Allah'a izafe etmeye çalışıyorlar. Şirklerinden Allah'ı sorumlu tutmaya çalışıyorlar. Allah istediği için, Allah müsaade ettiği için biz bunları yapıyoruz diyerek kaderci kesiliyorlar. Allah istediği için biz bu putlara tapınıyoruz. Allah istediği için biz yasa yapıyoruz. Allah istediği için biz haram helâl koyuyoruz. Allah izin vermemiş olsaydı, Allah onaylamamış olsaydı biz bunların hiç birisini yapamazdık. Allah istemeseydi bizim hiçbir gücümüz ve yetkimiz olmazdı. Allah istemeseydi böyle yeryüzünde dilediğimiz gibi bir hayat yaşayamazdık. Tüm bu yaptıklarımız Allah'ın dilemesiyledir. Biz başka değil sadece kadere teslimiz. Biz kaderin mahkumuyuz. Kaderimiz böyle olduğu için biz bunları yapabiliyoruz diyorlar. Küfürlerinin, şirklerinin, işledikleri cürümlerin faturasını Allah'a çıkarmaya çalışıyorlar. Allah izin vermeseydi biz asla O'na şirk koşamazdık. O istemeseydi içki içemezdik, zina edemezdik diyorlar.

Çok garip değil mi? Bugünkü kâfirler ve müşrikler de aynı mantığa sığınmaya çalışıyorlar. Gerçekten anlamak mümkün değildir. Yâni adamlar bir hayat yaşayacaklar, yaşadıkları bu hayatta hiç bir sınır tanımayacaklar, sürekli özgürlükten, hürriyetten söz edecekler, bizler özgür insanlarız, yaşadığımız hayatta hiç bir kayd u şart altına girmeyiz, kimseye karşı sorumlu değiliz, dilediğimiz gibi özgürce yaşarız diyecekler. Dilediğimiz gibi dilediklerimizi yaparız diyecekler, dilediğimiz gibi hayatımıza yasa yaparız diyecekler, dilediğimiz şeyleri haram, dilediğimiz şeyleri de helâl kılarız, kimse bu konuda

bize baskı yapamaz, hesap soramaz diyecekler.

Yeryüzünde egemen bizleriz diyecekler. Egemenlik kayıtsız şartsız bizimdir diyecekler, sonra da yedikleri işedikleri suçların cezası ve sorumluluğuna katlanmaları söz konusu olunca da mantıksızca diyecekler ki biz kaderin mahkumuyuz. Allah dilemeseydi, Allah böyle istemeseydi biz bunları yapamazdık diyecekler. Alın yazımız böyleymiş ne yapalım? diyecekler. Allah bizi bu dünyada öteki varlıklardan farklı yaratmış. Bize bu dünyada mal, mülk, saltanat, yetki ver-miş. Dolayısıyla Onun verdiği yetkiyle bütün bunları yaptığımız için bunun sorumlusu Odur diyecekler. Eğer biz yanlış yapıyorsak bunun sorumlusu Allah'tır diyecekler.

Sormak lâzım bu kendilerini tanrı zanneden ve diledikleri gibi yaşayabileceklerine inanan zavallılara. Ey akılsız kâfirler! Ey beyinsiz müşrikler! Ey ne dediğini, ne yaptığını bilemeyecek kadar aptallık, sefihlik sergileyen akılsızlar! Söyleyin bakalım sizler yeryüzünde yaşadığınız hayatta Allah'ı da, Allah'ın âyetlerini de, Allah'ın yeryüzünde belirlediği hayat programını da reddederek özgürlük şarkıları söylerken, kendinizi tüm dünyaya karşı özgürlük ve hürriyet savaşçıları olarak lanse ederken, egemenlik bizdedir, biz dilediklerimizi yaparız derken, tanrılık iddia ederken, ne oldu da böyle birdenbire Allah'ın bir sorgulaması tepenize binince birden bire o özgürlük ve tanrılık şarkılarını unutup, dillerinizi yutup kuzu kesiliyorsunuz? Ne oldu? Hani siz özgür değil miydiniz? Hani siz hiçbir kayd-u şart altına girmeyen kimseler değil miydiniz? Hani siz tanrı değil miydiniz? Hani egemenlik sizde değil miydi? Niye suspus oldunuz böyle?

Dünyada özgürce dilediğinizi yaparken, özgürce Allah kullarına zulmederken, özgürce insanların mallarını gasp ederken, özgürce Allah'ın helâl haram sınırlarını çiğnerken, özgürce insanların özgürlük haklarını ellerinden alıp onları kendinize kul köle edinirken, insanları Rablerine kulluktan koparıp köleleştirirken, kendi yasalarınıza itaat etsinler diye Rablerinin yasalarını onlara duyurmamaya çalışırken şimdi ne oldu? Ne oldu ki birdenbire değişiverdiniz? Dünyada işlediğiniz amellerinizle Rabbinizin huzuruna çıkıp onların karşılığı olarak alacağınız cehennemi görünce niye böyle birdenbire kuzu kesildiniz?

Bizim elimizde bir yetki yoktur! Biz yaptıklarımızın tümünü Allah öyle istediği için yaptık! Bizi bu hale Allah getirdi! Değilse bunların hiç birisini yapamazdık. Eğer Allah dilemeseydi biz ne şirk koşabilirdik, ne haram helâl

belirleyebilirdik. Ne zulmedebilirdik, ne tanrılığımızı iddia edebilirdik, ne egemenlik bizdedir diyerek yeryüzünde kanun koyabilirdik. Üstelik bizim atalarımız da aynı şeyleri yapmışlardı diyerek kendinizi Allah'ın cehenneminden kurtarmaya çalışıyorsunuz?

Bu düpedüz Allah'a iftiradır. Eğer Allah böyle bir şey isteseydi, yâni eğer şirki, küfrü Allah emretmiş olsaydı o zaman kitabında onu bizzat emrederdi. Buna Allah'ın kitabından delil gerekir. Çünkü vahiy kitapla bilinir. Allah'ın emir ve yasakları kitapla bilinir. Allah arzularını kitapla bildirmiştir. Allah'ın emir ve yasakları konusunda kitap temel kriterdir. Kitabında Allah'ın emretmediği bir şeyi Allah da böyle ister diyerek Allah'a yol göstermeye çalışmak, Allah'ın emretmediklerini Allah emrediyormuş pozisyonunda yapmak veya insanlara tavsiye etmek iftiraların en büyüğüdür. Zira Allah asla küfür ve şirki emretmez. Utanmadan küfürlerinizi, şirkleriniz Allah'a onaylatmaya kalkışmayın. Şirklerinizi peygambere tasdik ettirmeye çalışmayın.

Doğrusu peygambere düşen iş apaçık bir tebliğden başka bir şey değildir. Bakın onların bu herzelerine Rabbimiz cevap verecek. Evet her şeyi Allah dilemiştir. Her şey Allah'ın dilemesiyledir. Eğer Allah dilemeseydi, onlara böyle bir özgürlük ve yetki vermemiş olsaydı elbette onlar asla kâfir ve müşrik olamazlardı. Diledikleri gibi bir hayat yaşayamazlardı. Diledikleri gibi kendilerine yasa yapamazlardı. Diledikleri gibi bu iyidir, bu kötüdür, bu haramdır, bu helâldir diyemezler-di. Bu müsaadeyi veren Allah'tır. Yâni onları böyle bir özgürlük özelliğinde yaratan, onlara irade veren Odur. Ama unutmayalım ki Rab-bimizin onları böyle özgür yaratması, onlara irade vermesi bu insanları asla sorumluluktan kurtarmayacaktır.

Çünkü aynı Allah yaşadıkları bu hayat içinde onlara yanlışa gitmeme, şirke düşmeme, müslümanca bir hayat yaşama iradesini, imkânını da lütfetmiştir. Şirki de tercih edebilirsiniz, tevhidi de. İmanı da tercih edebilirsiniz, küfrü de buyurmuştur. İnanı yaratırken ona böyle bir özgürlük, bir irade veren Rabbimiz, buyurun bu iradelerinizle dilediğinizi tercih edebilirsiniz ve sonucuna katlanmak kayd-u şartıyla mü'min de olabilirsiniz, kâfir de. Benim gönderdiğim kitap istikâme-tinde de yaşayabilirsiniz, Benim sistemimi diskalifiye ederek Benimkine alternatif haram ve helâller de üretedebilirsiniz. Sizin için gönderdiğim Benim hayat programımı da takip edebilirsiniz, kendinize düzenler de koyabilirsiniz. Dilerseniz Benim gönderdiğim elçilerimin tarif ettiği bir hayatı

yaşarsınız kazananlardan olursunuz, dilerseniz burnunuzun doğrusuna gider kaybedenlerden olursunuz.

Ama unutmayın ki kazananlar bana kul olanlar, benim istediğim gibi yaşayanlar, kaybedenler de bana alternatif dinler, hayat programları takip edenlerdir, buyurdu.

36. "Andolsun ki, her ümmete: "Allah'a kulluk edin, azdırıcılardan kaçın" diyen peygamber göndermişizdir. Allah içlerinden kimini doğru yola eriştirdi kimi de sapıklığı hak etti. Yeryüzünde gezin; peygamberleri yalanlayanların sonlarının nasıl olduğunu görün."

Biz her bir ümmet için, her bir toplum için mutlaka bir peygam-ber göndermişizdir. Kendilerine elçi gönderilmemiş bir tek toplum yoktur. Kendilerine vahiy ulaştırılmamış bir tek ümmet yoktur. Rabbimi-zin toplumlara gönderdiği elçilerinin ortak özellikleri de bakın şuy-muş: Bu elçilerin tamamı gönderildikleri toplumlara şunu söylemişler: Ey insanlar, sadece Allah'a kulluk edin. Hayatınızın her bir bölümünde sadece Allah'ı dinleyin. Hayatınızda hakim varlık sadece Allah olsun. Sadece Allah yasalarını uygulayın. Sadece Allah'ın istediği kulluğu yaşayın.

Allah karşıtı tanrılık iddiasında bulunan her bir tâğuttan, her bir azgından da uzaklaşın. Allah'ın dini karşısında din iddiasında bulunan, Allah'ın yasaları karşısında yasa belirlemeye kalkışan, insanları Allah'a kulluktan koparıp kendisine, kendi yasalarına itaate çağıran her bir azgın tâğuttan, o tâğutlara itaatten vaz geçin. O azgınları asla muhatap kabul etmeyin.

İşte Rabbimiz Hazreti Adem aleyhisselâm'dan bu yana elçi gönderdiği tüm toplumlara bu yasasını ulaştırmıştır. İşte gönderdiği son elçisine de emrini veriyordu. Ey peygamberim, sen insanları sadece Bana kulluğa dâvet et. Sen ve senin dâvetini kabul edenler Be-nim karşıtım azgın tâğutlardan uzak durun. Hayatınızın hiçbir bölümünde tâğutlara karışma alanı bırakmayın. Benimle birlikte tağutların yasalarını da uygulamaya kalkışarak şirke düşmeyin.

Şimdi Rabbimiz tüm elçilerine böyle buyurmuşken, son elçisine de bunu emretmişken, tüm peygamberler tarih boyunca insanları yalnız Allah'ı dinlemeye, Allah karşıtı tâğutları reddetmeye çağırıp dururlarken tâğutlara itaat eden, putları Allah'a ortak koşan ve de eğer Allah istemeseydi biz bu suçları asla işleyemezdik diyerek küfür ve şirklerinin faturasını Allah'a kesmeye çalışan bu müşriklere ne demek lâzım? Bu durumda Allah'ı bırakarak, Allah'a kulluğu bırakarak, Allah'ın dinini terk ederek tâğutların dinini uygulamaya çalışan bu insanlar kendilerini nasıl mazur gösterebilirler?

İşte onlardan bazılarına Allah hidâyet edip doğru yolunu göstermiştir. Onlardan kimilerine de dalâlet isâbet etti. Kimileri Allah'a kulak verdiler, Allah'ın kitaplarına, Allah'ın elçilerine kulak verdiler, tevhide inandılar, Allah yoluna gittiler, müslümanca bir hayat yaşadılar. Kimileri de Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın dininden habersiz sapık bir hayat yaşadılar, hevâ ve heveslerine tabi oldular, tağutların yolundan gittiler.

Öyleyse şimdi sizler ey insanlar, arzda gezip dolaşın. Bir bakın ki yalancıların âkıbetleri nice olmuş? Allah'ı yalanlayanların, Allah'ın âyetlerini yalan sayanların, Allah'ın elçilerini yok farz ederek bir hayat yaşayanların âkıbetleri nasıl olmuş bir bakıverin. Âd kavmine, Hûd kavmine, Nuh kavmine, Lût kavmine, Semûd'a bir bakmaz mısınız? Ne âlemde şimdi onlar? O görkemli vücutlar, cüsseler, o görkemli şehirler, medeniyetler, o görkemli ordular, o görkemli egemenlikler nerede şimdi? Nerede o yeryüzünü titreten kralların haykırışları? Hepsi yıkılıp gitmediler mi? Hepsi yok olup gitmediler mi? Yerlerinde baykuşlar ötmüyor mu? Tarihten hiç ibret almıyor musunuz? Onlar gittiler de siz bâkî mi kalacaksınız? Onlar öldüler de siz ölmeyecek misiniz? Sizin saltanatınız bitmeyecek mi? Unutmayın ki bir gün bu dünya, bu hayat, bu güneş, bu yıldızlar ve her şey bitecek. Öyleyse sen ey Rasül:

37. "Ey Muhammed! Onların doğru yolda olmalarına ne kadar özensen, yine de Allah, saptırdığını doğru yola ilet-mez. Onların yardımcıları da olmaz."

Unutma ki sen onların hidâyeti için, sen onların müslüman olup cennete gitmeleri için çok hırslısın, çok harissin. Onların iman etmeleri için elinde avucunda neyin varsa harcayacak kadar, kendini yiyip bitirecek kadar hırslısın. Niye bu adamlar cehenneme, ateşe doğru koşuyorlar? Niye bu adamlar kendi kendilerine yazık ediyorlar? diye bütün gücünle çabalıyor, mahzun oluyorsun. Ne oluyor sana? Şunu unutma ki sen bu iş için ne kadar da özensen, ne kadar da haris davransan Allah'ın saptırdığını asla hidâyete ulaştıramazsın. Allah,

saptırdığını asla doğru yola iletmez. Allah, saptıran kimseye asla hidâyet etmez. Üstelik onlar için herhangi bir yardımcı da bulunmaz. Bir kimse sapmayı, sapıklığı tercih etmiş de, Allah da onun bu sapıklığını onaylamışsa artık onu hidâyete ulaştıracak yoktur. Böyle birine ne peygamberin ne de başka birisinin yapabileceği bir şey yoktur.

38,39. "Ölen kimseyi Allah'ın diriltmeyeceği üzerine bütün güçleriyle Allah'a yemin ederler. Hayır; öyle değil, ayrılığa düştükleri şeyi onlara açıklamayı, inkâr edenlerin kendilerinin yalancı olduklarını bileceklerini, Allah gerçekten vaat etmiştir, fakat insanların çoğu bilmezler."

Ölen bir kimseyi Allah'ın asla diriltmeyeceği konusunda bütün varlıkları ile, olanca güçleri ile Allah'a yemin ettiler. Allah öldürdüğü bir kimseyi asla diriltmez dediler. Öldükten sonra dirilme olmaz dediler. Rabbimiz buyuruyor ki doğrusu Biz kendi üzerimize bir vaat verdik. Kendi üzerimize hak bir vaat olarak yazdık ki Biz öldüreceğiz ve Biz dirilteceğiz. Bunu bir hak yasa olarak kendi üzerimize yazdık. Diriltecek, öldürecek ve hesaba çekeceğiz dedik. İşte bu Bizim kendi üzerimize yazdığımız bir sözdür, bir vaattir. Ama insanlardan pek çoğu Bizim bu yasamızı bilmiyorlar.

Evet istedikleri kadar bu insanlar dirilişi reddetsinler. İstedikleri kadar ölüm ötesi hayatı reddetsinler. Yaşadıkları bu kötü hayatın sonunda çekilecekleri hesaptan korkarak istedikleri kadar sümen altı edileceklerini iddia etsinler. Rabbimiz de buyuruyor ki Biz kendimize bir yasa olarak, bir vaat olarak yazdık ki öldürecek ve dirilteceğiz. Peki ne içinmiş bu? Niye böyle yapmış Rabbimiz?

İhtilaf edip durdukları şeyler onlara açıklansın, açıklığa ka-vuşturulsun diye. Ve kâfirler bu iddiada olanlar kendilerinin yalancı olduklarını bilsinler diye. İşte bunun için dirilteceğiz onları. Bir gün her şey apaçık ortaya çıkacak. Kim doğru söyledi? Kim yalan söyledi? Kim haktaydı? Kim bâtıldaydı? Tüm ihtilâflar, her şey açığa çıkarılacaktır. Gerçi insanların ihtilâf edip durdukları her şey bellidir. Hak ve bâtıl elimizdeki bu kitapta ve bu kitabın pratiği olan Rasûlullah Efendimizin sünnetinde belirtilip açıklanmıştır ama insanlar Rablerinin bu kitabından ve elçisinin sünnetinden habersiz bir hayat yaşadıkları için bu ihtilâflar devam etmektedir. Halbuki Rabbimizin yarın açıklayacağı her şey bu dünyada açıklanmıştır. Her şey vahiyle ortaya konmuştur. Hiçbir şey eksik bırakılmamıştır. Hak da belli, bâtıl da belli, iyi de belli, kötü de belli, hayır da belli, şer de bellidir.

Şu anda Rabbimizin bu kitabını eline alıp okuyan herkes ayan beyan bunu görecektir. O zaman biz kullara düşen Rabbimizin kitabıyla birlikte olmak, kitabı tanımaya çalışmak, kitapla doğruyu, hakkı bulmak, yarın zorunlu olarak Allah'ın açıklayıp ortaya koyacağı hak bilgisine bu kitap vasıtasıyla bugünden ulaşarak Rabbimize Onun istediği kulluğun hesabını yapmaktır.

40. "Bir şeyin olmasını istediğimiz zaman sözümüz sadece ona " Ol" dememizdir ve hemen olur."

Biz bir şeyin olmasını istedik mi ona sözümüz sadece ***ol*** demektir. Sadece ona, ol deriz, o da hemen oluverir. Hani kâfirler Allah hiç kimseyi diriltmeyecek diyorlardı. Öldükten sonra asla bir diriliş yoktur, hesap kitap yoktur diyorlardı ya. İşte bakın Rabbimiz onların bu herzelerine cevap olarak buyuruyor ki, Bizim diriltmemiz hiç de zor değildir. Bu iş nasıl olacak acaba? Allah bu kadar insanı nasıl diriltecek? filan diyorsanız, bu işi zor görüyorsanız bilesiniz ki Biz bir şeyin olmasını istedik mi sadece ol deriz o da hemen oluverir. Ne olursa olsun. İster bir yaratma, bir diriltme, bir var etme olsun, isterse bir öldürme olsun Biz o konuda sadece ol deriz o kadar. Nasıl ki şu anda sizleri yaratmamız Bize hiç de zor gelmiyorsa, ölümlerinizden sonra sizleri tekrar diriltmek de zor gelmez. Bu konuda hiç kimsenin bir şüphesi olmasın buyuruyor.

41. "Haksızlığa uğrattıktan sonra, Allah yolunda hicret eden kimseleri, andolsun ki, dünyada güzel bir yerde yerleştiririz. Âhiret ecri ise daha büyüktür, keşke bilseler!"

Evet bu âyetinde Rabbimiz Mekke'de bunalmış müslümanlara yol gösteriyor. Mekke'de müslümanlar imanlarından ötürü bir kaşık suda boğulmak isteniyordu. O ortamda ben müslümanım diyen herkes âdeta işkenceye adaylığını koyuyordu. Allah'ın Resûlü çok kötü durumda olan müslümanlar için yeni bir yurt arayışı içine giriyordu. Taif denendi, olmadı. Sonra Habeşistan denendi. Medine düşünüldü. İşte Rabbimiz bu âyetinde kıyâmete kadar zalimlerin işkenceleri altında bunalmış, dinlerini yaşama imkânları ellerinden alınmış, Rabbim Allah demeleri yasaklanmış ve bir çıkış arayan mazlum müslüman-lara Rabbimiz hicret yolunu gösteriyor, hicret yasasını beyan ediyor.

Müslümanlıklarından ötürü haksızlığa uğradıktan, zulme maruz kaldıktan sonra hicret eden kullarımızı mutlaka dünyada güzel bir şekilde yerleştireceğiz. Onlara dünyada güzel yerleşim yerleri, yurtları nasip edeceğiz. Evet Mekke'de müslümanlığından dolayı zulme uğrayıp da Medine İslâm yurdunda Allah ve

Resûlü egemenliğinde müslümanca bir hayata yürüyenler, orada Allah'ın istediği kulluğu icra edebilme imkânı bulmak üzere hicret edenler Allah’ın lütfuyla en güzel bir yurda ulaşmış olacaklar. Böyle Allah’ın dinini yaşayamadıkları için hicret edenlerin hicret yurdunu mü’minler için güzel bir yurt yapacağını vaat ediyor.

Tabii bu vaat sadece o günkü Mekke’li müslümanlar için değil kıyâmete kadar aynı şartlarda bulunan tüm müslümanlar için geçerlidir. Kıyâmete kadar her kim ki bulunduğu coğrafyada Allah’a kulluğunu icra edemediği için Allah yolunda hicrete çıkarsa yeryüzünde pek çok barınacak, yerleşecek yerler ve bolluklar lütfedecektir Rab-bimiz. Gittiği hicret yurdunda kendisini büyük bolluklar, bereketler, genişlikler beklemektedir. Tarihin her döneminde bunun en güzel örneklerini görmek mümkündür. Hazreti Adem aleyhisselâmdan bu yana dünyanın hangi coğrafyasında olursa olsun Allah için hicret edenlerin çok büyük bolluklara, çok büyük bereket ve hayırlara, çok büyük mülk ve saltanatlara ulaştıklarını görüyoruz.

Meselâ Mısır’da Firavunun işkenceleri altında kıvranan İsrail oğulları Hazreti Mûsâ (a.s) la birlikte hicrete çıkınca Rabbimiz onlara Sina gibi güzel bir yurt nasip ettiğini ve orada onları bıldırcın eti ve kudret helvasıyla beslediğini biliyoruz.

Nuh aleyhisselâmla birlikte gemiye binerek onun hicretine katılan müslümanların kurtuluşunu biliyoruz.

İbrahim (a.s) ve beraberinde hicret eden ailesine bir Mekke şehrinin nasip edildiğini biliyoruz.

Yusuf (a.s) sebebiyle babası Yakub aleyhisselâm'ın ve kardeşlerinin hicretleri sonucu kendilerine bir Mısır'ın lütfedilişini biliyoruz.

Muhammed (a.s) ve müslümanların Medine’ye hicretleri sonucu Rabbimizin Medine’yi onlara nasıl güzel ve müsait bir vatan yaptığını biliyoruz.

İşte Rabbimiz diyor ki, kim Allah için, dini için, dininin güzel olması için, âhiretinin güzel olması için, cenneti için hicret ederse o kimse mutlaka hicret ettiği yerde çok büyük genişlikler bulacaktır.

Tabii bu dünyadaki güzelliktir. Âhiret yurdunun güzelliğine gelince, âhiretteki mükafatlarına gelince bundan çok daha büyüktür buyuruyor Rabbimiz. Keşke insanlar bunu bilebilselerdi. Keşke Rablerinin âhirette onlar için hazırladığı akla hayale gelmedik nîmetlerini bir anlayabilmiş olsalardı. Keşke dünyadaki malların mülklerin, evlerin barkların, yerlerin yurtların âhirettekiler yanında hiç bir şey ifade etmediğini bir hayal edebilselerdi. Âhiret mülküne sahip olan kim, dünyanın tüm mülklerine sahip olan kim? Cennete en son girecek bir müslümana dünyanın on misli bir mülk verileceğini bir düşünebilselerdi o zaman anlayabileceklerdi bunu.

42. "Onlar sabreden ve yalnız Rablerine güvenen kimselerdir."

Onlar sabredenlerdir. Müslümanca bir hayata sabredip direnenlerdir. Allah'ın istediği olma yolunda dişlerini sıkanlar, mazlum bir durumdayken de, zulümler altında inlerken de, fakirken de, zengin ve rahat bir hayatın içindeyken de, yeryüzünde, bulundukları coğrafyada egemenlik ellerindeyken de, hasta, ya da sıhhatli bir durumdayken de, hangi konumda olurlarsa olsunlar Allah'ın her bir konumda kendilerinden istediği kulluğu icraya sabredenler, müslüman kalabilmenin hesabını yapanlardır onlar. Geri adım atmayı akıllarının ucundan bile geçirmeyen ve sadece Rablerine tevekkül eden, Rablerine güvenip bel bağlayan, yardımı Rablerinden bekleyen kimselerdir onlar. İşte Rabbimizin vaat ettiği dünya ve Ukba mükafatlarına ulaşacak olanlar bunlardır.

43,44. "Ey Muhammed! Doğrusu senden önce de kendilerine kitaplar ve belgelerle vahy ettiğimiz bir takım adamlar gönderdik. Bilmiyorsanız kitaplılara sorun. Sana da, insanlara gönderileni açıklasın diye Kur'an'ı indirdik. Belki düşünürler."

Ey peygamberim, Biz senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki o peygamber erkeklerden olmasın. Erkek olarak gönderdiğimiz hiçbir peygamber yok ki Biz ona vahy etmiş olmayalım. Tüm elçilerimizi erkeklerden gönderdik ve her birerine vahy ettik. Eğer bu konuda bilginiz yoksa, bilmiyorsanız haydi isterseniz zikir ehline sorun. Buradaki zikir ehlinden kasıt ehl-i kitaptır. Zikir, kitap demektir, zikir ehli de bizden önceki kitap ehli olan Yahudi ve Hıristiyanlardır.

Evet Biz ilk elçi Adem aleyhisselâm'dan son elçi Muhammed aleyhisselâm'a kadar her ne zaman bir elçi göndermişsek mutlaka onu erkeklerden gönderdik ve o gönderdiğimiz elçimize vahy ettik. Elçilerimizi

erkeklerden seçtik ve kitaplarla, beyyinatla, delillerle, sahifelerle vahyimizi onlara ulaştırdık.

Ve sana da şu zikir olan, gündem olan, hayat programı olan, şeref olan, nasihat olan Kur’an'ı indirdik. Şu gündem maddeleri olarak tüm hayatı kuşatan Kur’an'ı indirdik. Niye indirmiş Rabbimiz bu kitabı? Kendilerine indirileni insanlara açıklayasın, beyan edesin diye. Umulur ki onlar da kendilerine indirilen bu kitap üzerinde tefekkür ederler, okurlar, anlarlar, kafa yorarlar da bu kitapta istenildiği gibi kul olma yoluna girerler. Gerçi yine bu kitabın beyanıyla Allah’ın vahyi peygam-berler dışında başka insanlara da inmiştir. Mûsâ aleyhisselâm'ın annesine, Îsâ aleyhisselâm’ın annesine de vahiy gelmiş, ama Allah onlara bu vahyi insanlara ulaştırma, yâni elçilik görevi vermemiştir. Sadece onları bu vahiy nîmetiyle nimetlendirmiştir. Elçilik görevi, Resûllük görevi verdiği kimseler sadece erkekler oluştur. Onlar da Allah tarafından kendilerine gönderilen vahiyleri insanlara açıklamışlarladır. Rabbimiz onları beyyinatlarla, züburlarla, sahifelerle, delillerle, kitaplarla şu dünya insanlığına hidâyet rehberleri olarak görevlendirmiştir.
45,46,47. “Kötü işler düzenleyenler Allah'ın kendilerini yere batırmasından yahut fark etmedikleri bir yerden onlara azabın gelmesinden güvende midirler? Veya hareket halindeler iken ki Allah'ı âciz bırakamazlar ya da yok olmak endişesindeyken onlara azabın gelmesinden güvende midirler? Doğrusu Rabbin şefkatlidir, merhametlidir.”

Kötülük dolapları çevirenler, Allah’a karşı, peygambere karşı, müslümanlara karşı tuzaklar kuranlar, komplolar peşinde olanlar, müslümanları yok etmeyi planlayanlar Allah’ın bir azapla kendilerini yerin dibine batırmayacağından emin midirler? Bilmedikleri, hesap edemedikleri bir yönden Allah’ın kendilerine bir azap göndermeyeceğinden eminler mi? Bir garanti mi almışlar ki Allah’tan, Allah’ın elçi-lerine ve müslümanlara karşı tuzaklar kurmaya çalışıyorlar? Müslümanları yok etmenin planlarını yapıyorlar? Müslümanları yeryüzünden silmenin hesabını yapanlar Allah’tan kendilerini yere çakmayacağı konusunda bir teminat mı almışlar? Nelerine güveniyorlar bu insanlar? Yalnız mı zannediyorlar bu müslümanları? Tanklarıyla ezip geçeceklerini mi zannediyorlar? Dün Mekke’yi, bugün de tüm dünyayı müslümanlara dar etmeye çalışanlar hiç hesap edemedikleri bir yerden Allah’ın azabını gönderip boyunlarını kırmayacağını mı zannediyorlar?

Yahut onlar dönüp dolaşırlarken Allah’ın kendilerini yakalamayacağını mı

zannediyorlar? Allah’ı atlatacaklarını, Allah’ı âciz bırakacaklarını, Allah’ı yeneceklerini mi hesap ediyorlar. Allah’la baş edeceklerini mi zannediyorlar? Onlar korku içindeyken Allah onları yakalayamayacak mı? Doğrusu Rabbin Raûf'tur, Rahîm'dir, merhametlidir, acıyandır, mühlet verendir, fırsat verendir. Düşünmüyor musunuz? Yâni eğer şu anda Allah sizin işinizi bitirmiyorsa bu Onun âcizliğinden değildir. Düşünmek zorundasınız. Allah’la başedebilecek misiniz? Allah’ın saltanatı karşısında sizin gücünüz kuvvetiniz ne ki? Sinek kanadı kadar bile bir gücünüz yokken Allah’a kafa tutarken hiç aklınız yok mu sizin? Neyinize güvenerek Allah’a, elçilerine ve müslüman-lara tuzak kurmaya kalkışıyorsunuz? Akıllı bir insana yakışır mı bu yaptıklarınız? Bakmaz mısınız dünya tarihine? Duymaz mısınız geçmişlerin başlarına gelenleri? Okumaz mısınız Allah’ın kitaplarını? Allah’la savaşa tutuşan toplumların başlarına gelenleri hiç düşünmez misiniz? Şu kâinattaki varlıkların Rableri karşısında boyun büküp Ona nasıl kul olduklarını görmez misiniz? Sizlerden çok daha büyük, dünyanızdan çok daha büyük varlıkların Allah’a nasıl kul olduklarına hiç bakmaz mısınız?

48, 49, 50. “Allah'ın yarattığı şeylerin, gölgeleri sağa sola vurarak, Allah'a boyun eğerek secde etmekte olduklarını görmüyorlar mı? Göklerde ve yerde bulunan her canlı ve melekler, büyüklük taslamaksızın Allah'a secde ederler. Fevklerinde olan Rablerinden korkarlar ve emrolunduk-ları şeyleri yaparlar.”

Allah’ın yarattığı şu varlıklara bakmıyorlar mı ki küçülerek onların gölgeleri sağa sola dönüp de Allah’a secde ediyorlar. Göklerdeki ve yerlerdeki tüm varlıklar küçülerek, Allah karşısında küçüklüklerini takınarak Rablerine secde ediyorlar. Gökler, yerler, göklerde ve yerdeki tüm varlıklar, melekler büyüklük taslamaksızın Rablerine boyun bükerler, secde ederler. Üzerlerindeki Rablerinden korkarlar. Rablerinin emirlerine ters düşmekten ödleri kopar. Allah’ın kendilerine emrettiği her şeyi yaparlar. Madem ki melekler, göklerdeki ve yerlerdeki tüm varlıklar Rablerine teslim olmuşlar, Rableri karşısında küçülmüşler, kibirlenmeden Rablerine boyun eğmişler, Rablerine secde etmişlerse biz kim oluyoruz da O’na secde etmeyelim? Tüm varlıklar Allah’a teslimken biz kim oluyoruz da O’na teslim olmuyoruz? Neyimize güveniyoruz biz? Hayır hayır bizler de Rabbimize teslim olmak zorundayız. Bizler de Rabbimizin her emrine boyun bükmek, secde etmek zorundayız. Bizler de Rabbimizin istediği bir kulluk hayatını yaşamak zorundayız.

51. “Allah, “İki ilâh edinmeyin, O ancak bir tek İlâhtır. Yalnız Benden korkun” dedi.”

Evet Allah buyurdu ki iki İlâh kabul etmeyin. Camide ayrı bir ilâhınız, caddede ayrı bir ilâhınız olmasın. Yerde ayrı bir ilâhınız, gökte ayrı bir ilâhınız olmasın. Namazda ayrı bir ilâhınız, hukukta ayrı bir ilâhınız olmasın. Oruçta ayrı bir ilâhınız kılık kıyafette ayrı bir ilâhınız olmasın. İbadette ayrı bir ilâhınız, sosyal ve siyasal hayatınızda ayrı bir ilâhınız olmasın. Hayatınızın bazı bölümlerine karışacak ayrı bir ilâhınız, öteki bölümlerinde söz sahibi ayrı bir ilâhınız olmasın. Sizin İlâhınız tek bir İlâhtır. Yalnız Benden sakının. Yalnız Beni dinleyin. Yalnız Bana kul olun. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi sadece Bana secde ediyorken, sadece Beni dinliyorken, sadece Benim emir ve yasalarıma boyun büküyorken sizler de sadece Beni İlâh bilin diyor Rabbimiz.

Rabbimiz elçiler göndermiş, bu elçileri vasıtasıyla insanları uyarmış, bu elçileri vasıtasıyla insanlara kendi güç ve kudretini tanıtmış, tarih içinde kendisiyle savaşa tutuşanların, kendisine, elçilerine ve mü'minlere tuzak kuranların başlarına gelenleri anlatmış, kendisinden başka İlâh olmadığını tüm delilleriyle ortaya koymuş, yalnız kendisine kul olmamız gerektiğini, yalnız kendisini İlâh bilmemiz gerektiğini, yalnız kendisinden korkmamız gerektiğini bildirmiş.

Göklerde ve yerde egemen tek İlâh, Benden başka sözü dinlenecek, arzuları yerine getirilecek, yasaları uygulanacak İlâh yok demiş. Şimdi böyle bir durumda bize düşen nedir? Yaşadığımız bu hayatın en küçük bir biriminde bile O'ndan başkalarını söz sahibi kabul etmeden sadece O'na kulluk, sadece O'nu dinlemek. Sadece O'nun razı olacağı bir hayatı yaşamaktır. Hayatın hiçbir bölümünde başkalarını, başka ilâhları O'na ortak kılmamaktır. Çünkü:
52. "Göklerde yerde olan O'nundur. Kulluk da daima O'nadır. Allah'tan başkasından mı sakınıyorsunuz?"

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun mülküdür. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi mülktür, Mâlik de O'dur. Mülkün Mâlikle ilişkisi de tıpkı kölenin efendiyle ilişkisi gibi sadece O'na kul olmaktır. Göklerin ve yerin mülkü konusunda, göklere ve yere egemenliği konusunda O'nun bir ortağı yok ki O'ndan başka ilâhlar olsun. Göklere ve yere egemen tek İlâh O olduğu için din de yalnız O'nundur. Göklerde ve yerde uygulanacak hayat programı da yalnız O'nundur. O'nun mülkünde O'ndan başka din koyacak, hayat programı vaz' edecek yasa belirleyecek, tanrılar, ilâhlar da yoktur.

Şu anda Allah’ın mülkünde, Allah’ın dünyasında Ondan başka tanrıların, O’ndan başka egemenlerin hakim olduğu, O’nun dininden başka dinlerin, O’nun yasalarından başka yasaların uygulandığı bir dünyada yaşıyoruz. Bakın bu durumda olan biz kullarına soruyor Rabbimiz: Söylesenize, Allah’tan başkalarından mı ittika ediyorsunuz? Benden başkalarından mı korkuyorsunuz? Benden başkalarına karşı mı takvalı oluyorsunuz? Benden başkalarının diniyle, Benden başkalarının yasalarıyla mı yol bulmaya, hayatınızı düzenlemeye çalışıyorsunuz? Benden başkalarına mı itaat ediyorsunuz? Halbuki:
53. “Size gelen her nîmet Allah'tandır. Sonra, bir sıkıntıya uğradığınızda yalnız O'na sığınırsınız.”

Size ulaşan her bir nîmet Allah’tandır. Hiç düşünmüyor musunuz? Şu anda istifade ettiğiniz her bir nîmet Bendenken, her şeyinizi, hayatınızı, yaşamınızı Bana borçlu iken siz kime kulluk ediyorsunuz? Kimin nîmetlerinden istifade edip kimin kılıcını sallıyorsunuz? Tüm nîmetleriniz Bendendir. Böyle hayatınız tıkırındayken Beni unutuyorsunuz ama size bir zarar dokunduğu zaman, bir fakirlik, bir hastalık, bir mahrumiyet dokunduğu zaman Bana sığınıp, Bana yalvarıp yakarıyorsunuz. İşiniz düştüğü zaman Beni hatırlıyor, başka zaman da unutuyorsunuz.
54,55. “Sıkıntılarınızı giderince de, içinizden bazıları kendilerine verdiğimize nankörlük ederek Rablerine eş koşarlar. Geçinin bakalım, yakında öğreneceksiniz.”

Bana sığındığınız, kurtulmak için dua dua yalvarıp yakardığınız o felâketi, o sıkıntılarınızı sizden giderince de sizden bir grup Bana şirk koşuveriyor. Bu nasıl bir iştir? Olacak şey midir bu? Yakışıyor mu size? Bizim sevgimize küfretmek için mi yapıyorlar bunu? Nîmet sahibine karşı yapılacak şey midir bu? Haydi yaşayın biraz bakalım. Biraz nîmetlenin bakalım. Küfürlerinizle, nankörlüklerinizle, şirklerinizle biraz oyalanın bakalım. Yakında öğreneceksiniz. Bu küfürlerinizin, bu şirklerinizin, bu nankörlüklerinizin size neler kazandırdığını. Bu hayatınızın size hiçbir hayır getirmediğini yakında anlayacaksınız. Hayata İslâm’dan başka, Allah’a kulluktan başka hiçbir şeyin hayır getirmediğini çok yakında anlayacaksınız. Yakında yaşadığınız bu hayatın size nasıl bir azap hazırladığını yakında gözlerinizle göreceksiniz.
56. “Kendilerine verdiğimiz rızıktan, onların ne olduğunu bilmeyen putlara pay ayırırlar. Allah'a andolsun ki, uydurup durduğunuz şeylerden elbette sorguya çekileceksiniz.”

Evet bu insanlar Allah'ın kendilerine verdiği malları, rızıkları sadece kendisi yolunda harcamaları gerekirken, sadece kendisinin gösterdiği gibi sarf etmeleri gerekirken utanmadan Allah'ın yanı başında ortaklar buluyorlar da onlara da mallarından paylar, nasipler, hisseler ayırıyorlar.

Bilmedikleri putlara, bilmedikleri tanrılara Bizim verdiklerimizden hisseler ayırıyorlar. Yâni tanrı mıdır, ilâh mıdır, önder midir, lider midir, şeyh midir, peygamber midir, in midir, cin midir? Nedir? Ne değildir? bilmedikleri ama işte bunlar bizim hayatımızda söz sahibi tanrılardır diye, hayatımızı düzenleyen sistemlerdir diye, hayatımızda söz sahibi varlıklardır diye onlara da rızıklarından bir hisse ayırıyorlar. Biliyoruz ki Allah dininin dışında, Allah sisteminin dışında tüm sapık sistemlerin, tüm sapık anlayışların kendilerine göre tanrıları vardır. Ama ciddi mânâda bunlar gerçekten tanrı mıdır? Bunlar gerçekten nedir? Ne anlamı vardır? diye kendilerine sorulsa neyin nesi olduklarını hiçbir zaman bilemeyeceklerdir. İşte bu bilmedikleri varlıklara, Bizim verdiğimiz rızıklardan belli bir hisse ayırıyorlar buyuruyor Rabbimiz. Allah'a andolsun ki bu uydurduklarınızdan, bu yaptıklarınızdan mutlaka hesaba çekileceksiniz.

Mülk Allah'ın olsun, gök Allah'ın olsun, yer Allah'ın, rızık Allah'ın olsun, buğday Allah'ın, elma, armut, para, pul, altın, gümüş Allah'ın olsun ve siz bütün bunları bunların sahibinin yolunda harcayacak yerde tutun Allah karşısında tanrılık iddia edenlerin istedikleri hayat tarzları yolunda harcayın. Allah affeder mi bunu? Allah hesabını sormaz mı bunun? Mallarından, paralarından, hayatlarından, zamanlarından, günlerinden, gecelerinden, mesailerinden bir hisse ayırıyorlar ve diyorlar ki bunlar da putlarımıza, putların arkasına saklanarak egemenliği ellerine geçirmiş olan egemen güçlerimize, toplumda iktidarı elinde bulunduranlara, ortaklarımıza, liderlerimize, idarecilerimize, otorite sahiplerimize aittir, bunları onlara ayırdık diyorlar.

İşte şirkin temel felsefesi budur. Şirkin hayat programı budur. Şirk kelimesinin ifade ettiği anlam budur zaten. Şirkte ikilem vardır. Sürekli bir ikilem içinde yaşar müşrik. Hayatının bir bölümünde söz sahibi Allah'tır, öteki bölümlerinde de söz sahibi başka tanrıları vardır. Onlara da hayatında yer vermek, onlar için de mal harcamak zorundadır. Bunlar bazen ekonomik tanrılardır, bazen siyasal tanrılardır, bazen bilimsel tanrılar, bazen hukuk tanrısı, bazen şifa tanrısı, bazen oyun eğlence tanrısı, bazen dua, tevbe ve sığınma tanrısı, bazen kılık kıyafet tanrısı, moda ve âdetler tanrısı vs vs. Tüm şirk toplumlarında bu tanrıları yığınlarla görmek mümkündür. Allah'ın

karıştırılmadığı alanlarda bu tanrılar söz sahibidir müşrik toplumlarda. Çünkü hayat ikiye bölünmüştür. Allah'ın karıştığı bölüm, başka tanrıların söz sahibi olduğu bölüm. Zaman da ikiye bölünmüştür. Allah'a ayrılan zaman, başkalarına ayrılan zaman. İbadet gibi Allah'ın karıştığı zaman birimi, onun dışında başkalarına kulluk yapılan zaman dilimi...

Şirk mantığı, müşrikin hayatında ilk önce ekonomik anlayışında kendisini gösterir. Yâni bir adamın müşrik mi, değil mi? olduğunu anlamak istiyorsanız onun mal anlayışına, kazanmasına harcamasına, ekonomik dünyasına bir bakmanız yeterli olacaktır. Şirk anlayışı önce kişinin mala bakışında tezahür eder. Şirk anlayışı kişilerin hayatında öyle israf yolları açar ki kapanması bir ömür içine sığdırılamaz.

Müşrik, tanrı bildiği toplum adına, çevre adına, moda adına, âdetler adına, töreler adına da harcama yapmak zorundadır. Çünkü sadece Allah'ın kulu değildir o. Sadece Allah'a karşı sorumlu değildir. Onun sorumlu olduğu, kulluk yaptığı başka tanrıları da vardır. Halbuki müs-lümanın hayatında sadece hakim güç Allah'tır. Razı edeceği varlık tek olduğu için de çok rahattır müslüman.

57. "Beğendikleri erkek çocukları kendilerine; kızları da Allah'a mal ediyorlar. O bundan münezzehtir."

Evet yine o müşrikler kızları Allah'a nisbet ediyorlar, sevip beğendikleri erkek çocuklarını da kendileri sahipleniyorlar. Yâni diyorlar ki melekler Allah'ın kızlarıdır. Kendileri için de iştahlarını çeken, iştahlarını kabartan oğlanları sahipleniyorlar. Yâni kendileri kız çocuğu istemeyip hep erkek çocukları isterlerken, erkek çocuklarına sahip olmayı arzu ederlerken Allah'a kız çocuklarını nisbet etmeye çalışıyorlar. Melekler Allah'ın kızlarıdır, Îsâ ve Uzeyr aleyhisselâmlar da Onun erkek evlatlarıdır demeye çalışıyorlar.

Bu adamlar kendisiyle bir savaş içinde bulundukları Allah'ı hep kendileri gibi bir insan olarak düşünüyorlar. Allah'ı hep kendilerini kendilerine zorla tanrı kabul ettiren putları gibi, egemen tanrıları gibi tahayyül ediyorlar. Ve böylece savaş içinde oldukları Allah'ı güçsüzleştirmeye çalışıyorlar. Allah'a kızları vererek güçsüzleştirmeye çalışıyorlar ki onunla verdikleri savaşta kendileri galip

gelebilsinler. Yâni düşmanımıza kızları verelim, güçsüzleri verelim, biz de O'nun karşısında erkek evlatları sahiplenelim, güçlüleri sahiplenelim ki safımızdaki güçlü ordularla Onunla başedebilelim, O'nu yenebilelim demeye çalışıyorlar hainler. O'nun içindir ki:

58, 59. "Aralarından birine bir kızı olduğu müjdelendiği zaman içi gamla dolar yüzü simsiyah kesilir. Kendisine verilen kötü müjde yüzünden, halktan gizlemeye çalışır; onu utana, utana tutsun mu, yoksa toprağa mı gömsün? Ne kötü hükmediyorsunuz!"

Onlardan birisine bir kız çocuğu müjdelendiği zaman perişan olur. Yüzü kapkara kesilir. İçi gamla, üzüntüyle dolar. Acaba şimdi kendisine müjdelenen bu kız çocuğundan dolayı, bu ar dolu müjdeden dolayı herkesten kaçıp saklansın mı? İnsanların yüzüne bakamayarak gizlensin mi? Nasıl çıkabilecek böyle bir ayıpla insanların karşısına? Ne yüzle bakabilecek insanların yüzüne? Ne yapsın şimdi? Her şeye rağmen insanlardan kaçsın mı? Utana, utana bunu kabullensin mi? Yoksa o kızcağızı toprağa mı gömsün? Bunun hesabı içinde kahroluyor adam. Sanki kendisi takdir etti alçak bunu. Sanki kendisi dünyaya getirdi o yavrucağızı. Sanki kendisi yarattı o çocuğu. Bu cahiliye anlayışının, bu şirk karakterinin günümüzde kimi müslümanların arasında hâlâ yaşadığına şahit oluyoruz.

Adam doğumu yaklaşmış karısına diyor ki, 4,5 kız doğurduktan sonra, eğer bir kız daha doğurursan seni öldürürüm. Kucağında bir kızla gelirsen seni kesinlikle eve sokmam. Bir kız daha doğurduğun anda seni boşarım. Behey zalim, haydi o kız çocuğunun saçının bir tek telini yarat bakalım. Erkeksen, gücün yetiyorsa haydi buyur sen yarat oğlanı. Gücün yetiyor da niye kız evladı getiriyorsun karından? Ne suçu var o kadının? Ne suçu var o çocuğun? Cahil aynı cahildir. Cahiliye aynı cahiliyedir. Aradan bin yıl geçse de Allah ve Resûlünden uzak kalanların, Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını tanımayanların karakterleri hiç değişmiyor.

Dinsizlerden, imansızlardan birisine bir kız çocuğu haberi verilince perişan oluyordu. Acaba tüm horluğa, hakirliğe rağmen insanlardan saklanacak mı? İnsanlardan saklayacak mı? O kız çocuğunun babası olarak kalma zilletine

katlanacak mı? Yoksa hemen götürüp onu toprağa mı gömecek? Rabbimiz buyuruyor ki yâni bunlar ne kötü hüküm veriyorlar? Niye utanıyorlar kız çocuklarından? Niye utanılıyor? 2 çocuğu olan bir ana baba 3. çocuktan niye utanıyor bugün? 3 çocuğu olan bir ebeveyn 4. çocuktan niye utanıyorlar? 30 yaşından, 40 yaşından sonra çocuğa kavuşmaktan niye utanılıyor bugün? Bu yaştan sonra ben nasıl insanların yüzüne bakacağım? Olacak şey mi bu? El âlem ne der insana? Bu yaştan sonra çocuk olur mu? diyenler ne yapıyorlar? Böyle düşünen insanların çocukları olmadığı zaman da milyarları dökmüyorlar mı bu yolda? Tüm dünyayı verip de şu veya bu yollarla bir çocuğa ulaşmaya çalışmıyorlar mı? Zavallı insanlar, Allah verince kabul etmezler, Allah vermeyince de zorla ona ulaşmanın kavgası içine girerler.

Evet devir hangi devir olursa olsun, Allah'ı tanımayanlar, Allah'ın dininden, Allah'ın yasalarından habersiz bir hayat yaşayanlar hep böyle bir şirk anlayışını sürdüreceklerdir. Hep böyle kötü hüküm vereceklerdir. İşte:

60. "Âhirete inanmayanlar kötülük misâlidirler. En üstün misâli ise Allah verir. O güçlüdür, Hakimdir."

Âhirete inanmayanların misâli böyle kötüdür. Âhirete, ölüm ötesi hayata inanmayanların, âhiretin hesabını kitabını ummayanların yapıp ettikleri ne kadar kötüdür. Yücelik, üstünlükler de sadece Allah'a aittir. Yüce sıfatlar sadece Allah'a aittir. En yüce misâlleri verme yetkisi sadece Allah'a aittir. Allah Azîzdir, Allah izzet ve şeref sahibidir. Allah Hakîmdir, hikmet sahibidir.

Kadınlar ve erkekler böyle zillet içinde bir hayatı yaşıyorlar. Erkeğiyle kadınıyla insanlar Allah'a karşı zalimce bir hayat yaşıyorlar. Allah'ın âyetlerinden, Allah'ın yasalarından habersiz isyan içinde bir hayat yaşıyorlar, ama buna rağmen rahmeti bol olan Rabbimizin onlara karşı nîmetleri devam ediyor, hayat devam ediyor. Eğer:

61. "Allah insanları haksızlıklarından ötürü yakalayacak olsaydı, yeryüzünde canlı bırakmazdı. Fakat onları belli bir süreye kadar erteler. Süreleri dolunca onu ne bir saat geciktirebilirler ne de öne alabilirler."

Eğer bu Allah tanımaz, din tanımaz, kitap ve peygamber tanı-maz zalimlerin zulümleri sebebiyle onları yakalayıverecek olsaydı, onların hak ettikleri cezalarını hemen değerlendiriverecek olsaydı yeryüzünde debelenen hiç bir varlık kalmazdı. Lâkin Rahmeti sonsuz olan Allah böyle yapmıyor.

Suçluların, zalimlerin cezasını hemen veri-vermiyor. Bu insanları belli bir ecele tehir ediyor. İmkân veriyor, fırsat veriyor. Buyurun diyor dilediğiniz gibi yaşayın. İstediğiniz suçları işleyin. Buyurun zulmünüzle, isyanınızla, imanınızla, adâletinizle, kulluğunuzla yaşayın bir süreye kadar bakalım buyurarak hem kâfirlere, hem müşriklere, hem zalimlere, hem müminlere, hem de tüm hayvanata, tüm varlıklara müsaade ediyor.

Evet, yaptıklarımızdan ötürü Rabbimiz hemen bizi yakalayıp cezalandırıvermiyor. Bakın Şûra sûresinde de Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

“Başımıza gelen herhangi bir musibet ellerimizle işlediklerimizden ötürüdür. O, yine de çoğunu affeder. Sizler Allah’ı yeryüzünde âciz bırakacak değilsiniz. Allah berisinde ne bir dostunuz, ne de veliniz vardır.”

(Şura 30)

Canınıza, malınıza gelen herhangi bir musîbet sadece sizlerin ellerinizle işlemiş olduğunuz günahlar yüzündendir. Günahlar sadece ellerle işlenmez. Ama genellikle fiiller elle işlendiği için burada eller ifadesi kullanılmıştır. Evet mallarınız ve canlarınız konusunda size ulaşan musîbetler sizlerin ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. Ama sizin ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah affetmektedir. Ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah görmezden geldiği, kaale almayıp affettiği için bunların cezasını size tattırmıyor. Eğer Rabbiniz size bu kadar merhametiyle muamele etmeyip de yaptığınız her bir günah yüzünden hemen cezalandırılsaydınız mutlaka hepiniz helak olup giderdiniz. Kur’an’ın başka yerlerinde bu hususu anlatan âyetler vardır.

"Eğer Allah kazandıklarıyla insanları muaheze etmiş olsaydı yeryüzünde hiç bir canlı kalmazdı."

(Fâtır 45)

Evet Rabbimiz bizim işlediklerimizden pek çoğunu affetmekle birlikte bazıları yüzünden mallarımıza ve canlarımıza bir şeyler göndermektedir. Öyleyse bileceğiz ki başımıza ne gelmişse kendi işlediklerimizden dolayı gelmektedir. Ve yine mü'minlere gelen musîbet ve sıkıntıların onların günahlarına kefaret olduğunu Resûl-i Ekrem efendimizin hadislerinden öğreniyoruz. Müslümanın başına, malına ve canına gelen bir dert, bir sıkıntı, bir hastalık, hattâ onun ayağına batan bir diken bile onun işlemiş olduğu bir günahına kefarettir. Bunlar sadece mü'minin günahlarının silinmesine sebep olmakla kalmayıp aynı zamanda onun Allah katında bir derece daha yükselmesine sebep olmaktadır. Allah’ın Resûlü Hz. Ayşe’nin rivâyet ettiği bir

hadislerinde şöyle buyurur:

"Kulun yeryüzünde günahları çoğalıp onlara kefaret olacak bir şeyler bulunmadığı zaman Allah onun günahlarına kefaret olmak üzere onu bir üzüntüye duçar kılar. Böylece onun günahlarını döküverir"

Bu nokta müslümanlar için büyük bir ümit ve müjde kaynağıdır. Zira İslâm'ın kâr zarar hesabı determinizm ölçüsüne uymaz. İslâm'da iyilikler hiç silinmez, ama kötülükleri iyilikler siliverir. Tıpkı suyun ateşi söndürdüğü, artının eksiyi giderdiği gibi. Bu baptaki müjde sadece bu kadar da değildir. Hadîd sûresinin 37. âyetinde anlatıldığı gibi ez'afen muzaafe vardır mü'minler için. Hattâ İslâm'da bir iyiliği, bir hayrı düşünüp de onu yapmamak, yapamamak bile mü'minin lehine bir sevaptır. Müslüman Allah'ın razı olacağı bir hayrı yapmayı niyet eder, düşünür ama onu yapmaya imkân bulamadığı için yapamasa bile bu niyetinden ötürü onu yapmış gibi Allah katında sevap kazanmaktadır. İşte İslâm'da kâr zarar bilançosu budur. O halde kişi sürekli iyilik yapacak, sürekli hayır peşinde olacak kötülüklerini silme adına, Allah'ın rızasını celp ve gazabından da kurtulma adına.

Ama bir kere de eceli geldi mi, bu dünya, bu hayat bitecek diye karar verdi mi; artık ne bir saat geri kalır, ne bir saat tehir edilir, ne de bir saat ileri alınır. Tüm toplumlar için bu böyle olduğu gibi insan için de böyledir. Toplumların eceli de böyle, imparatorlukların eceli de böyle, dünyanın eceli de böyledir. Hangi toplum, hangi ülke, hangi aile, hangi kent için, hangi insan için bu karar verilmişse o gider. Tüm dünya ve gökler için karar verildiği zaman da onlar gidecektir. Allah'ın bu kararı karşısında onları tutabilecek hiç bir güç ve kuvvet yoktur.

62. "Beğenmediklerini Allah'a mal ederler. Dilleri güzel şeylerin kendilerine ait olduğunu yalan yere söyler durur. Cehennemin onların olduğunda ve önceden oraya gideceklerinde şüphe yoktur."

Evet hoşlanmadıkları, beğenmedikleri şeyleri Allah'a isnat etmeye çalışıyorlar. Ecelli olmalarına rağmen, sonlu ve ölümlü olmalarına rağmen, güçsüz olmalarına rağmen yine de kendilerini bir şey zannederek beğenmedikleri kızları güç kuvvet sahibi olan Allah'a isnat etmeye çalışıyorlar.

Yahut da hoşlanmadıkları özellikleri, kendilerine lâyık görmedikleri sıfatları Allah'a izafe ediyorlar. Böylece yalanı da kendi dilleriyle söylüyorlar. Hangi yalan? Hüsna bizimdir diyorlar. Sonunda güzel âkıbet, cennet bizimdir

diyorlar. Bu dünyada başarı, bu dünyada en güzel sonuç, en güzel hayat, en güzel mükafat bizimdir, âhirette de en güzel sonuç bize aittir diyorlar. Bunu söylerken de yalan söylü-yorlar. Allah hakkında ise hiç mi hiç hoşlanmadıkları şeyleri söylüyor-lar. Hâşâ Allah, peygamber, kitap, iman, hidâyet, müslüman hiç hoşlanılmayan iğrenç şeylerdir. Allah karşıtı olarak kendi dünyalarında kendilerince, kendi keyiflerince, ama Allah'ın verdiği nîmetlerle hayatlarını sürdüren bu insanlar en güzel bir dünyanın, en güzel bir geleceğin sahibi olduklarını söylüyorlar.

Onlar ne söylerse söylesinler, nasıl düşünürlerse düşünsünler Allah buyuruyor ki hiç şüphesiz, kaçınılmaz cehennem onlarındır. Cehennem onlar içindir ve asla oradan çıkamayacaklardır. Çünkü insan oğlunun gelecek hakkında hiçbir gücü yoktur. Düşünün müşrik insana bir kız çocuğu müjdelendiği zaman gayz ve kinle doluyor ama hiçbir şey yapamıyor. Elinden hiçbir şey gelmiyor. Haydi gücü varsa o kız çocuğunu erkek haline getirsin bakalım. Kız yerine erkek yaratsın bakalım. Yetiyor mu buna gücü? Bakın işte şu anda da görüyoruz ki tıp bu kasar gelişmiş olduğu halde insanların buna güçleri yetmiyor. Adam ıararla erkek çocuğu istiyor ama Allah dilemedikçe ona ulaşa-mıyor. Hiç çocuğu olmayan nice aile vardır ki bu uğurda tüm servetlerini vermeye hazırlar, ama Allah dilemedikçe yapabilecekleri hiçbir şey yok.

Allah'ı yeryüzünde silmek isteyen, Allah'ın elçilerine ve o elçilerin yolunda yürüyen müslümanlara hayat hakkı vermemeye çalışan insanlar haydi güçleri yeriyorsa kız yerine bir erkek çocuğu yaratsınlar da görelim. Hayatlarının vazgeçilmez unsuru olan bir tek yağmur damlasını bile indirmeye güçleri yetmeyen bu insanlar ne hakla diyebiliyorlar ki bizim geleceğimiz güzeldir. Ne hakla diyebiliyorlar ki müslümanların gelecekleri kötüdür? Cennetin sahibini diskalifiye ederek bir hayat yaşadıkları halde nasıl diyebiliyorlar ki cennet bizimdir?

63. "Ey Muhammed! Allah'a andolsun ki, senden önceki ümmetlere peygamberler gönderdik. Şeytan yaptıklarını onlara hep güzel gösterdi. Bugün de dostları odur. Onlara can yakıcı azab vardır."

Vallahi, tallahi senden önce de ümmetlere, toplumlara peygamberler gönderdik. Şeytan onların amellerini de onlara süslü gösterdi. Bugün de onların dostları, velîleri, karar mercileri şeytandır. Yâ-ni bu iş sadece senin dönemine, senin toplumuna mahsus bir yanılgı değildir ey peygamberim. Önceki peygamberlerin toplumlarında da bu böyle olmuştu. Senden önceki toplumlara,

ümmetlere de Biz elçiler gönderdik. O elçilerimiz de kendi toplumlarını uyardılar. Onlar da elçilerimizi dinlemediler, şeytan onlara hakim oldu. Şeytan onlara küfürlerini, şirklerini, Allah ve elçileriyle savaşı onlara süslü gösterdi. Onlar elçilerimize düşman kesilirken şeytanın dostu oldular. Onun içindir ki kıyâmet gününde de şeytan onların dostu olacaktır. O gün onlar şeytanlara bitişik olarak, onların gittiği yere gideceklerdir. Onlar için orada acıklı bir azap vardır.

64. "Sana Kitabı, ayrılığa düştükleri şeyleri onlara açıklaman için, inanan kimselere de doğru yol rehberi ve rahmet olarak indirdik."

Şimdi sana da bir kitap indirdik. Tıpkı senden önceki elçilerimize kitaplar ve suhuflar indirdiğimiz gibi sana da bir kitap indirdik. Ne için? İnsanlara ihtilâf ettikleri konuları açıklayasın diye. Bazen doğru bazen yanlış olarak söyledikleri, hükmettikleri konularda onları doğruya, hakka, hidâyete ulaştırasın diye. İnsanlara hidâyet olsun diye. İnsanlara rahmet olsun diye. İnsanlara rahmet kapıları açılsın diye. Tabii iman edenlere, iman kaynaklı bir hayat yaşamak isteyenlere, rahmete ulaştıracak kapılar açılsın diye.

Kitap onunla yol bulmak isteyenlere en büyük hidâyet rehberidir. O zaman Rabbimizin peygamberimize gönderdiği bu rahmet kapısının kıymetini bilerek ondan istifade etmeye çalışmalıyız. Bu nîmetle birlikte olmaya çalışmalıyız.
65. "Allah gökten su indirir ve ölümden sonra yeryüzünü diriltir. Kulak veren kimseler için bunda ibret vardır."

Kitap nîmetinden başka nîmetleri de vardır Rabbimizin. Allah gökten su indirdi. O suyla ölümünden sonra, sararıp solmasından sonra toprağı diriltti. Kış mevsiminde ölmüş, donmuş araziyi diriltip hayat verdi. İşte Rabbimizin hidâyet olsun diye, rahmet olsun diye gönderdiği kitap nîmeti de, vahiy nîmeti de aynen bunun gibidir. Yağ-mur âyetiyle ölü toprağı dirilten Rabbimiz kitap nîmetiyle, vahiy nîmetiyle de ölü kalplere dirilik vermiştir. Bu kitabın âyetlerini dinleyen, bu kitabın âyetlerine kulak veren, bu kitapla yol bulmak isteyen, bu kitabın hidâyetine tabi olan insanlar da dirileceklerdir.

Tabii bu kitapla beraber olmayan, bu kitabın âyetlerinden habersiz yaşayan insanlar Allah'ın burada sözünü ettiği yağmur âyeti ve benzeri âyetlerinin de birer nîmet olduğunu anlayamayacaklardır. Bu kitapla beraber olan kimse Allah'ın tüm nîmetlerinden haberdar olacaktır. Yâni göklerdeki ve yerdeki Allah

âyetlerinden haberdar olmanın yolu bu kitaptan geçmektedir. Kitabı tanımayan bir kimse yıllarca gökyüzünü araştırsa, yeryüzünü incelese ne orada, ne de burada bir tek Allah âyetinin varlığının farkına varamaz. Ama her an bu kitapla beraber olan bir mü'min bir taş mı gördü? Bir üzüm tanesi mi gördü? Bir kar lapası mı gördü? O gördüğü, onu Allah'a, imana ve hidâyete götürecektir. Bakın Rabbimiz bu âyetlerden birisi için de şöyle buyuruyor:
66. "Hayvanlarda da size ibretler vardır. Bağırsaklarındakiler ile kan arasından, içenlere halis ve içimi kolay süt içiririz."

Hayvanlarda da sizin için ibretler vardır. Sizi onların karınlarından sularız. Onların karınlarında kan ve pislik arasından çıkardığımız halis bir sütle sizi doyuruyoruz. İçimi kolay, içenlere lezzet veren bir besinle sizi doyuruyoruz. İşte bunda da sizin için ibretler vardır. Bu mekânizmayı o hayvanların karınlarında kuran Biziz. Bu nîmeti sizlere sunan Biziz. Sizi sizden çok düşünen Biziz.

Gerçekten ne güzel nîmetlerdir bunlar? Hayvanlar sabahleyin evlerimizden çıkıyorlar, yiyorlar, içiyorlar ve akşamleyin sütlenmiş olarak bize dönüyorlar. Bizim için hareket ediyorlar, bize hizmete âmâde kılınmışlar. Karınlarında kanla işkembe pisliği arasında Rabbimizin koyduğu bir yasayla bembeyaz, taptaze süt ikram ediyorlar. Bu bir nîmet değil mi? Bu akıllara durgunluk verecek bir nîmet değil mi? Bu bir âyet değil mi? Başka? Başka ne nîmetler sunmuş Rabbimiz bize?
67. "Hurma ağaçlarının meyvelerinden ve üzümlerden şerbet, şıra ve güzel rızık elde edersiniz. Düşünen millet için bunda ibret vardır."

Şu hurma ağaçlarının meyvelerinden ve şu kupkuru çubuğun size sunduğu üzümlerden de sarhoşluk veren şıralar ve güzel nîmetler de çıkarıyor, elde ediyorsunuz. Onlardan şaraplar da elde edersiniz, güzel nîmetler de çıkarırsınız. Kurutmalar, içecekler, yiyecekler de yaparsınız.

İçki hakkında ilk inen âyet işte budur. Ya da insanların hurma ve üzümden içki yaptıklarını bu âyetiyle Rabbimiz haber veriyor. Ve dikkat ederseniz bunlardan çıkarılan diğer rızıklar için güzel ifadesini kullanırken içki hakkında aynı ifadeyi kullanmıyor. Üzümlerden de şıra çıkarırsınız diyor. Diğer rızıklar için kullandığı güzel tabirini içki için kullanmıyor. Sürekli Allah kontrolünde olan Peygamber Efendimiz zaten bidayetten beri ağzına koymamıştı da müslümanlardan bazıları bu ifadeye bakarak içkiden uzaklaşmışlardır.

Tabii bundan sonra da içki hakkında âyetler gelecek ve en so-nunda Mâide'yle içki yasak edilecek. Evet işte üzüm ve hurma da Rabbimizin âyetlerindendir. Bakın bundan daha garip bir âyetinden söz edecek Rabbimiz:

68,69. "Rabbin bal arısına: "Dağlarda, ağaçlarda ve hazırlanmış kovanlarda yuva edin; sonra her çeşit üründen ye; sonra da Rabbinin işlemen için gösterdiği yollardan yürü" diye öğretti. Karınlarından insanlara şifa olan çeşitli renklerde bal çıkar. Düşünen bir millet için bunda ibret vardır."

Rabbin arıya da vahy etti. O küçücük varlığa da Rabbin vahyini ulaştırdı ve buyurdu ki: Dağlardan evler yap, ağaçlardan evler yap, insanların yaptığı kovanlardan evler edin. İlk önce buralardan kendine evler edin. Sonra da her bir meyveden ye. Sonra Rabbinin yoluna itaat ederek yürü, devam et. Tüm çiçeklerden, çeşitli meyvelerden al diye öğretti, vahy etti. Böylece arı Rabbinin emrine boyun eğip Rabbinin vahyi ile dağlarda, ağaçlarda ve kovanlarda ev yaparak çiçeklerden bir şeyler toplayan arının karnından bir içecek, bir sıvı maddesi çıkar ki ayrı ayrı renklerde insanlar için şifadır. Muhakkak ki düşünen bir kavim için bunda da âyetler vardır.

Arıları da bizim emrimize musahhar kılan, onlara bu bal yap-ma içgüdüsünü veren de Rabbimizdir. Arı hangi mektepten mezun olmuş? Hangi fakülteyi bitirmiş ki en büyük mühendislerin bile yapa-mayacağı, en büyük matematikçilerin bile içinden çıkamayacağı bu işi becerebiliyor? Hayır hayır ona bu işi yapmasını Allah öğretmiş, Allah vahy etmiştir. Ve Hazreti Adem (a.s) dan bu yana arı insanlığın hizmetindedir.

Koyunu, deveyi, ineği, elma ağacını bizim hizmetimize sunan Rabbimiz bal arısını da bize âmâde kılmıştır. Haydi buyurun, yüksek teknolojinizle, yüksel bilimlerinizle küçücük bir arının yaptığını yapmaya gücünüz yeter mi? Becerebilir misiniz bunu? Öyleyse şimdi nasıl olur da her şeyi nîmet olarak bizim hizmetimize sunan böyle merhametli bir Allah'ı reddedebilirsiniz? Nasıl nankörlük edebilirsiniz böyle bir Allah'a? Hurmasını yiyip dururken, sütünü için dururken, balını tadıp dururken, üzümünü yiyip dururken, havasını teneffüs edip dururken, hayvanlarından faydalanıp dururken, dünyasında gezip dururken nasıl isyan edilebilir böyle bir Allah'a? Halbuki Allah insana akıl vermiştir. Bütün bunları bile bile, göre göre bir insanın Allah'a isyan içinde, kitabından habersiz, programından habersiz bir hayat yaşaması, aklını kullanmaması gerçekten çok

gariptir.

70. "Allah sizi yaratmıştır, sonra öldürecektir, içinizden bir kısmını da ömrünün en fena zamanına ulaştırır ki, bilirken bilmez olurlar. Doğrusu Allah bilendir, her şeye Kâdirdir."

Allah sizi yaratmıştır. Sizi yaratan Allah'tır. Hayatınız, varlığınız O'ndandır. Hayatınızı Ona borçlusunuz. Sizi O yarattı, sonra da öldürecektir. Ölümünüz de O'na aittir. Bu hayat size ait olmadığı gibi ölümünüz konusunda da bir yetkiniz yoktur. Hayatın ve ölümün sahibi olan Allah kiminizi erken öldürür, kiminizi de ömrünün en erzel dönemine, en rezil dönemine ulaştırır. İhtiyarlık dönemine ulaştırır da önceden bilir olduğu şeyleri bilmez, bilemez olur. Doğrusu Allah her şeyi bilendir, her şeye Kâdir olandır.

Evet dikkat ederseniz Rabbimiz önce dışımızdaki nîmetlerinden söz etti. Dışınızdaki nîmetlerin tamamının kendisinden olduğunu anlattı. Sonra bizzat kendi yaratılışımızın da kendisinden olduğunu haber verdi. Sonra ölümlerimizin de kendisinden olduğunu haber verdi. Erken ölmemizin de, ihtiyarlayıp ömrümüzün en rezil dönemine getirilerek bildiklerimizi bilmez hale gelmemizin de kendisinden olduğunu anlatıyor.

Yâni gerçekten bakıyoruz ki insan yaşlandığı zaman çocukluk dönemine dönüyor. Tıpkı çocukluk dönemindeki gibi çok az şey bilir, ya da hiçbir şey bilemez hale gelir. Ya da önceki bildiklerinin, gençlik dönemindeki bildiklerinin pek çoğunu unutuyor, bilemez hale geliyor. Kuvveti gidiyor, gücü azalıyor, hafızası, aklı, şuuru kaybolup bunaklık ortaya çıkıyor. Daha önceden bildiğini bilmez oluyor. Şimdi, hal böyleyken nasıl oluyor da size bu dönemleri yaşatan, sizin üzerinizde söz sahibi olan Rabbinizi inkâr edebilirsiniz? İşte Rabbinizin bu gücünü, kudretini gözlerinizle görüyorsunuz, bunları yaşıyorsunuz. Sonra:

71. "Allah rızıkta kiminizi diğerlerine üstün tutmuştur. Üstün kılınanlar, emirleri altında bulunanların rızıklarını vermezler. Oysa rızıkta hepsi eşittir. Allah'ın nîmetlerini bile bile inkâr mı ediyorlar?"

Allah rızık konusunda da kiminizi kiminize tafdil edip üstün kılmıştır. Rızknızı takdir eden, taksim eden de O'dur. Kiminize az kiminize de çok veriyor. Bu konuda da sizin bir yetkiniz yoktur. Doğrusu Allah'ın verdiği rızka sahip olanlar, Allah'ın verdiği rızkı elinde tutanlar elleri altında, emirleri altında olanlara, hizmetçilerine, ihtiyaç sahiplerine vermiyorlar ki onlar da bu konuda onlarla eşit bir konuma gelmiş olsunlar. Ya da o ihtiyaç sahipleri bu rızık

konusunda onlara ortak oldukları halde onlara vermiyorlar. Böyle yapanlar Allah'ın nîmetlerini bile bile inkâr mı ediyorlar?

Allah'ın size verdiği o nîmetlerde, o rızıklarda senden başkalarının da ortak olduğunu inkâr mı ediyorsun? Elindekilerin sadece ken-dine ait olduğunu mu zannediyorsun? Unutma ki Allah'ın sana verdiklerinde hizmetçilerinin, çalıştırdıklarının, kölelerinin, ailenin, komşularının akrabalarının, köyündeki, kentindeki fakirlerin ortaklıkları vardır. Şu anda sahip olduğun nîmetleri veren Allah'ın bu konudaki yasası böyledir. Onlar da bu nîmetlerden faydalandırılmaları gerekirken, onlar da bu nîmetlere ortak iken elindekileri sadece kendine harcayarak, hak sahiplerine haklarını vermeyerek Allah'ın yasasına karşı mı geliyorsun? Allah'ın nîmetlerini bile bile inkâr mı ediyorsun? Nîmet sahibine nankörlük mü yapıyorsun?

Bir düşünsene. Madem ki elindekiler sadece senin, öyleyse sana şu balı veren kim? Arıyı senin hizmetine sunan kim? Şu sütü veren kim? Koyunu, ineği senin hizmetine âmâde kılan kim? Şu havayı, şu güneşi, suyu var eden kim? Şu elma ağacını senin rızkına sebep kılan kim? Tüm bunların sahibi Allah olsun, tüm bu rızıklar Allah'tan olsun ve sen kalkıp O Allah'ı kendi üzerinde hakim bilme. Sen kalkıp Allah yasasına ters hareket et. Olacak şey midir bu? Tüm bu nîmetlerin sahibinin senin üzerinde hak sahibi olmadığını iddia etmek kadar küstahlık olabilir mi? Tüm bu nîmetler Allah'tan olsun ve sen kalkıp Allah'ın verdiği bu nîmetlerle ortak tanımayarak tanrılığını ilân ederek Allah'a ortaklık iddiasında bulun. Allah'ın kendi mülkünde ortakları olmadığı halde bu halinle sen Ona ortaklık iddiasında bulunuyorsun. Bu yapılacak şey mi? Bunu ancak kâfirler yapabilir. Bakın Rabbimizin nîmetleri devam ediyor:
72. "Allah size kendinizden eşler var eder. Eşlerinizden de oğullar ve torunlar var eder. Size temiz şeylerden rızık verir. Öyleyken bâtıla inanıyorlar ve Allah'ın nîmetlerini inkâr mı ediyorlar?"

O Allah ki size nefislerinizden, kendinizden zevceler, eşler yarattı. Kendinizden, kendi cinsinizden eşler var etti. Bu da Allah'ın nîmetlerindendir. Eşlerinizden de oğullar, kızlar, torunlar yarattı. Ve sizi tertemiz rızıklarla da rızıklandırdı. Evet Rabbimizin bu âyetinden de anlıyoruz ki eşler, oğullar, kızlar, torunlar da birer rızıktır. Hal böyleyken bu insanlar bâtıla inanıyorlar da Allah'ın nîmetlerini inkâr mı ediyorlar? Kadınıyla, erkeğiyle, oğuluyla, kızıyla insanlar Allah'ın nîmetlerine gark olsunlar, nîmet icre bir hayat yaşasınlar, sonra da kalkıp bunca nîmetin sahibine karşı nankörlük yapsınlar. Allah'ı bırakıp da kendi

hevâ ve heveslerine, ya da başkalarına kulluk yapsınlar.

73,74. "Allah'ı bırakıp, göklerden ve yerden kendilerine verecek rızıkları olmayan ve vermeye güç yetiremeyen şeylere mi tapıyorlar? Allah'a benzerler koşmaya kalkmayın. Şüphesiz Allah bilir, siz bilmezsiniz."

Onlar Allah'ı bırakıp da göklerden ve yerden hiçbir şeye mâlik olmayan, hiçbir güçleri ve yetkileri olmayan, kendilerine hiçbir rızık veremeyecek olanlara ibadet ediyorlar. Rızkın sahibi olan Allah'ı bırakıyorlar da kendileri rızka muhtaç, âciz varlıkları dinliyorlar. Allah'ın yasalarını bırakıyorlar da bir takım zavallıların yasalarını uygulamaya çalışıyorlar. Allah'a benzer koşmaya kalkışmayın. Allah yanında etkili yetkili varlıklar kabul etmeyin. Allah'a misâller getirmeyin. Allah tek İlâh tır. Allah bilir siz bilmezsiniz. Allah kendisini kitabında ve elçisinin sünnetinde nasıl tanıtmışsa öylece inanın, öylece kabul edin.

Bana göre Allah böyledir, bana göre Allah şöyledir demeye kalkmayın. Bana göre Allah şöyle olmalıdır, böyle olmalıdır demeye kalkışmayın. Bana göre Allah şöyle buyurmalıdır, bana göre şunları istememelidir diyerek O'nu şartlandırmaya, O'na yol göstermeye, O'-na akıl vermeye kalkışmayın. Bana Allah'ın dini şöyledir, bana göre Allah'ın kitabı böyledir, bana göre peygamber şöyledir demeyin. Allah kendisini, Allah kitabını, peygamberini, dinini nasıl ortaya koymuşsa öylece öğrenin ve iman edin. Allah bilir siz bilmezsiniz.

Öyleyse biz Allah'ın dediğini söylersek o zaman doğru söylemiş oluruz. Aksi takdirde Allah'ı Allah'ın tanıttığı gibi tanımadan, kitabını O'nun bildirdiği gibi tanımadan bir yargıda bulunmuşsak yanlış yapmış oluruz. Öyleyse Allah'ın ve Resûlünün doğrularını bilmek zorundayız. Bakın Allah bir misâl veriyor:

5. "Allah, hiçbir şeye gücü yetmeyen ve başkasının malı olan bir köle ile,

kendisine verdiğimiz güzel nîmetlerden gizlice ve açıkça sarf eden kimseyi misâl gösterir: Hiç bunlar eşit olur mu? Övülmeye lâyık olan Allah'tır, fakat çoğu bilmezler."

Evet Allah bir köleyi misâl verdi ki o kölenin hiçbir şeye gücü yetmiyor. Bir adamın, bir efendinin bir kölesi var ve o kölenin hiç bir şeye gücü yetmiyor. Efendinin dediklerini anlamaktan da âciz, emirlerini yerine getirmekten de, işlerini görmekten de âciz bir köle. Şimdi böyle bir köleyi karşınıza getirin. Bir de Bizim kendisine katımızdan güzel bir rızık verdiğimiz kimse var. O da Bizim kendisine verdiğimiz rızıktan gizli ve açık infak ediyor. Hiç bunun ikisi eşit olur mu? Bunun ikisi bir olur mu? Yâni hiçbir şey bilmeyen, hiçbir şeye güç yetiremeyen böyle bir köle ile bizim kendisine verdiklerimizden gizli açık harcayan kimse bir olur mu?

Yâni hiç böyle bilmeyen bir kimseyle Allah'ı Allah olarak bilen, Allah'ı nîmetlerin sahibi olarak bilen, nîmet sahibini tanıyan, nîmetin kadrini, kıymetini bilen ve nîmet sahibine şükreden bir kimse bir olur mu?

Öyleyse bizler Rabbimizin bu misâlini çok iyi anlayalım, Rab-bimizin güzel rızık verdiği kimselerden olalım da O'na teşekkür için verdiklerini O'nun yolunda kullanarak gizli ve açık infakta bulunalım. Hamde lâyık olan, övülmeye lâyık olan, hayat programı uygulanmaya, kulluk edilmeye lâyık olan Allah'tır ama insanlardan pek çoğu bunu bilmiyorlar. İnsanlardan pek çoğu nîmetin sahibini bilmiyorlar. Tüm nîmetlerin sahibi olarak kendilerini görüyorlar. Biz bulduk, biz kazandık diyorlar. Bakın bir başka misâl daha anlatıyor Rabbimiz:
76, 77. "Allah iki adamı misâl veriyor: Birisi hiçbir şeye gücü yetmeyen bir dilsiz ki efendisine yüktür, nereye gönderse bir hayır çıkmaz, bu doğru yolda olan, adâletle emreden kimse ile bir olabilir mi? Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir, kıyâmet saatinin kopuşu bir göz kırpması kadar veya daha çabuk bir zaman içinde olur. Şüphesiz Allah her şeye Kâdirdir."

Yine iki adam, iki tip insan daha düşünün ki bunlardan birisi tattır. Adamın hiçbir şeye gücü yetmiyor. İfade gücü yok, anlatım gücü yok, meramını bile ortaya koyamıyor. Hiçbir şeyi yapma, hiçbir şeyi becerme feraseti yok. Böyle efendisine hizmet yerine, efendisine itaat yerine her zaman efendisine yük olan, sıkıntı olan bir insan düşünün. Efendisi onu nereye gönderse, hangi işi buyursa bir hayır getirmiyor, bir hayır sağlamıyor. Hep sıkıntıya sebep oluyor. Hep zarar tevlid ediyor.

Şimdi böyle bir adam hiç adâleti emreden, her zaman Sıratı Müstakimde yürüyen bir kimse ile bir olur mu? Böyle hiçbir işe yaramayan, sadece sıkıntı veren tat bir kimse ile toplumda adâleti emreden, adâleti hakim kılmaya çalışan ve de kendisi Allah yolunda yürüyen kimseyle hiç bir olur mu? Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir. Göklerin ve yerin gaybı Allah'ın emrindedir. Gelecek O'nun emrinde, hayat O'nun emrinde, memat O'nun emrindedir. Kıyâmetin emri de, kıyâmetin saati de gözün bir yerden bir yere kayması kadar, yahut da ondan daha yakındır. Allah her şeye Kâdirdir. Demek ki Allah çok yakın bir zamanda dünyayı tepe taklak getirebilir. Bir anda gökleri ve yeri savuruverir. Kimse hiçbir şey yapamaz. Sura üfürmeyi emreder Rabbimiz de bu hayatı bitiriverir.
78. "Allah sizi annelerinizin karnından bir şey bilmez halde çıkarmıştır. Belki şükredersiniz diye size kulak, göz ve kalp vermiştir."

Bir baksanıza Allah sizi analarınızın karnından çıkardı. Siz hiçbir şey bilmiyordunuz. Bilgiden mahrum, ne kendinizi, ne babanızı annenizi, ne çevrenizi bilmez, tanımaz bir acziyet içinde Rabbiniz sizi analarınızın karnından çıkardı. Belki şükredersiniz diye, belki teşekkür edersiniz, belki Rabbinize kul olursunuz, belki verenin yolunda kullanırsınız diye Rabbiniz size gözler, kulaklar ve kalpler verdi. Sizi işiten, gören ve hisseden kıldı. Size anlayan gönüller verdi. Umulur ki akılarınızı başlarınıza alırsınız da sizi tüm bu nîmetlerle donatan Rabbinize hamd ü senâlar edesiniz, kulluğa yönelesiniz diye. Analarınızın karnından sizi çıkarmasaydı, hiç yaratmasaydı sizi kim yaratabilirdi? Kim bizi dünyaya getirebilirdi? Rabbimiz bizi böyle insan olarak değil de taş olarak, bir hayvan olarak, bir bitki olarak yaratmış olsaydı ne yapabilecektik? Bizi kim insan edebilirdi? Rabbimiz bize göz, kulak ve kalp vermeseydi nereden bulabilirdik bunları? Kim işitir yapabilirdi bizi? Kim görür yapabilirdi? Kim anlar hale getirebilirdi? Bir düşünelim.

Allah için şöyle alışık olduğumuz şu hayatımızdan biraz uzaklaşıp Rabbimizin âyetlerine bir dönelim. Âyetler rehberliğinde kafamızı ellerimize alıp biraz tefekkür edelim. Kendi hayatımızdan, şu eşyalarımızdan, teknolojiden, sanayiden, bilim, siyaset, felsefelerimizle kendi kendimize oluşturduğumuz dünyamızdan, hayat standartlarımızdan, düşüncelerimizden, kendi kendimize oluşturduğumuz tanrılarımızdan şöyle birazcık sıyrılıp şu kitabı elimize alalım ve dikkatlice, anlamak, kavramak üzere bir okuyalım. Rabbimizin bize sunduğu şu nîmetleri bir düşünelim. Analarımızın karnından nasıl çıkarıldığımızı, nasıl yaratıldığımızı bir düşünelim. Bir damla suyu gözümüzün önüne getirelim. Bu

sudan önce alâka, sonra, mudğa, sonra küçücük bir cenin olarak büyümeye başladığımızı, sonra ruh üfürüldüğünü, ruh ve bedenden ibaret mükemmel bir bebek olarak, ama hiçbir şey bilmeyen, hiçbir şey anlamayan bir insan olarak ana karnından çıkarıldığımızı düşünelim.

Sonra Rabbimizin bizi duyan, işiten, gören ve hisseden bir insan yaptığını düşünelim. Sonra vahiyle, Risâletle rahmetlendirildiği-mizi düşünelim. Çevremizin gözlerimizle görebileceğimiz görsel âyetlerle donatıldığını, kulaklarımızın da şu elimizdeki işitsel âyetlerle karşı karşıya getirildiğini düşünelim. Bütün bunları yapmasaydı, yaratmasaydı Rabbimiz biz ne yapardık? Kim verebilirdi bunları bize? Kim yaratabilirdi bizi? Kim verebilirdi bize bu gözleri? Nereden alabilirdik şu kulakları? Kimden satın alabilirdik bu kalplerimizi? Hani şu anda bunlardan mahrum olanlar tüm dünyayı verseler elde edebiliyorlar mı? Göze, kulağa, kalbe bir bedel ödeyebilir miyiz? Allah’ın bize lütfettiği şu nîmetlere, şu vahiy nîmetine, şu kitap nîmetine, şu risâlet nîmetine bir bedel ödeyebilir miyiz? Bu nîmetlerle ölümsüz bir cennete gidişe bir bedel ödeyebilir miyiz? Karşılığını verebilir miyiz bunların? Kendi kendimize kendimizi var edebilir miyiz? Tüm bu nîmetlerin sahibi bizleriz diyebilir miyiz? Mümkün müdür bu? Diyemeyeceksek, o zaman gelin Allah aşkına akıllarımızı başlarımıza alalım da tüm bu nîmetlerin sahibine şükredelim. Tüm bu nîmetleri sahibinin razı olacağı kullukta kullanalım.

İşte Rabbimiz bu âyetinde bizden bunu istiyor. Belki şükredersiniz diye, belki kulluğa yönelirsiniz diye tüm bu nîmetleri size verdik buyuruyor. Rabbimiz âyetlerini tanıtmaya devam ediyor. Tabii ancak kitapla beraber olduğumuz zaman ancak anlayabileceğimiz âyetlerdir bunlar. Değilse, eğer şu kitapla beraber değilsek üzerimizde milyonlarca kuşlar da uçuşsa, çevremizde binlerce koyun, deve, arı gezişse de bizim için hiç bir mânâ ifade etmeyecektir. İşte bunun içindir ki Rabbimiz ısrarla bizi bu kitapla beraber olmaya çağırmaktadır. İşte bakın bir dâvetiye daha alıyoruz bundan sonraki âyette:
79. “Göğün boşluğunda Allah'ın buyruğuna boyun eğerek uçan kuşlara bakmıyorlar mı? Onları Allah'tan başka tutan kimse yoktur. İnanan millet için bunda dersler vardır.”

Gökyüzünün boşluğunda Allah’ın emirlerine, Rabbimizin yasalarına boyun eğerek uçan şu kuşlara bakmıyorlar mı? Onları orada, o boşlukta Allah’tan başkası tutmuyor. Onları Allah’tan başka kim tutabilir orada? Muhakkak ki bunda da iman sahipleri için âyetler, ibretler, dersler vardır.

80. "Allah size evlerinizi dinlenme yeri kıldı. Hayvanların derilerinden, yolculukta ve ikâmet zamanlarınızda kolayca taşıyacağınız evler; yün, tüy ve kıllardan bir süre kullanacağınız giyimlikler ve geçimlikler var etmiştir."

Yine bir baksanıza, Allah sizin ikâmet etmeniz, sakin olmanız, sükûnete ulaşmanız, rahata ermeniz, ikâmet etmeniz için evlerinizi dinlenme yeri kıldı. Ve ayrıca hayvanların derilerinden yolculukta ve ikâmet zamanlarınızda sizin için evler yapmanızı öğretti size. Öyle evler ki onları hafifçe, kolayca taşırsınız. Evet hayvanların derilerinden yaptığınız çadırlarda nîmetlenmektesiniz. Ayrıca o hayvanların yünlerinden, yapağılarından, kıllarından da bir süreye kadar faydalanacağınız, kullanacağınız ev eşyaları, giyim eşyaları ve ticaret emtiaları da yaparsınız.

Evet Rahmeti bol olan Rabbimiz bizlere sakin olabileceğimiz, oturup içinde sükûnete kavuşabileceğimiz, mahremiyetlerimizi başkalarından koruyabileceğimiz ev yapma imkânı lütfetmiştir. Bize bu bilgiyi, bu beceriyi ve imkânı vermiştir. Bize bunu O öğretmiştir. Değilse bizler bunu nereden öğrenebilecektik? Hayvanları bizim için yaratmasaydı, onları bizim emrimize âmâde kılmasaydı, onların derilerinden çadır yapma, ev kurma bilgisini, imkânını bize lütfetmeseydi, o derilere ev yapımında kullanım yasasını koymasaydı biz bunu nereden yapabilirdik? Evet o hayvanların yünlerinden, yapağılarından, kıllarından giyimlikler elde etmemiz, ticaret emtialarına ulaşmamız bunların hepsi Rabbimizin lütfudur. Bunların hepsi Rabbimizin nîmetleridir.

81. "Allah yarattıklarından size gölgeler yapmış, dağlarda sığınacağınız barınaklar var etmiş, sizi sıcaktan koruyacak elbiseler, harpte sizi koruyacak zırhlar vermiştir. Size olan nîmetini müslüman olasınız diye işte bu şekilde tamamlamaktadır."

Yine Rabbimiz yarattıklarından bizim için bir gölge de var etmiştir. Gölgenin nasıl bir nîmet olduğunu bu iklimde anlamak belki mümkün değildir, ama bir ekvator ikliminde bunun ne demek olduğunu anlarsınız. Bir ağaç gölgesi, bir ev, bir çadır, bir bulut gölgesi ne büyük bir nîmettir değil mi? Sonra yine Rabbimiz dağlardan sığınaklar, barınaklar, yerleşim mahalleri de var etti. Ve yine bizler için elbiseler var etti ki onlarla sıcaktan, soğuktan korunuruz. Vücudumuzu başkalarından saklama imkânına ulaşırız. Ve yine Rabbimiz savaşta bizleri koruyacak zırhlar var etti. Böylece Rabbimiz nîmetlerini bizlere

tamamladı. Umulur ki tüm bu nîmetleri lütfeden Rabbimizi tanıyalım da O'na teslim olalım diye. Tüm bu nîmetlerle bizi perverde kılan Rabbimize O'nun istediği kulluğu icra edelim, hayatımızı O'nun için ve O'nun belirlediği gibi yaşayalım diye.

Evet işte Rabbimizin bize lütufları, Rabbimizin sayısız nîmet-leri. Hayvanlar, hayvanların yünleri, yapağıları, evler, çadırlar, gölgeler, dağlarda kendiliğinden oluşmuş barınaklar, elbiseler, zırhlar vs, vs. Hayatın devamı için bunlara ne kadar muhtacız değil mi? İşte tüm bu nîmetler karşılığında Rabbimizin biz kullarından istediği bir tek şey vardır. O da Onun emirlerine teslimiyet. Bu nîmetlerin sahibini bilmek ve tüm bu nîmetleri onları verenin yolunda kullanmak, tüm bu nîmetlerle bir kulluk hayatı yaşamak. Hayatı o hayatın sahibinin istediği gibi yaşamak. Hayatın ve ölümün sahibi olan Allah'a boyun eğerek, Onun arzularına teslim olmak. İşte tüm bu nîmetlerin sahibi olan Allah bizden bunu istiyor. Bizler böyle yapmak zorundayız. Değilse:
82. "Eğer yüz çevirirlerse, ey Muhammed! Sana düşenin sadece açıkça tebliğ olduğunu bil."

Eğer yüz çevirirlerse, tüm bu nîmetleri kendilerine lütfeden Rablerinden, Rablerinin kitabından, Rablerinin dininden, Rablerinin peygamberinden, Rablerinin kendilerinden istediği şükürden, kulluktan yüz çevirirlerse ey peygamberim o zaman sana düşen iş apaçık bir tebliğden başka bir şey değildir. Başka ne yapacak da peygamber? Başka ne yapılabilir de böylelerine? Düşünebiliyor musunuz? Adamlar Rabbimizin bunca nîmetlerini görecekler, bilecekler, bu nîmetlerin içinde bir hayat yaşayacaklar. Gökyüzünde Rablerinin yasalarıyla uçuşan kuşları, yeryüzünde taşınan çadırları, yapılan evleri, serinlik veren gölgeleri, barınak sağlayan dağları, elbiseleri, zırhları ve daha nice, nice Allah âyetlerini müşahede edecekler, Rablerinin nîmetleri içinde yüzecekler, bu âyetleri anlayabilecek göz, kulak, kalp gibi Allah nîmetleriyle de donatılacaklar, bütün bunlara rağmen yine de Allah'a teslim olmayacaklar.

Yine de tüm bu nîmetlerin de kendilerinin de sahibi olan Allah'a kulluğa yönelmeyecekler. Şimdi peygamber ne yapabilir böy-lelerine? Bir müslüman nasıl yola getirebilir bunları? Peygambere dü-şen sadece açık bir tebliğden başkası değildir. Allah'ı bilen, Allah'ın nîmetlerini tanıyan bu tür insanlara peygamberin yapabileceği başka bir şey yoktur. Çünkü onlar:
83. "Allah'ın nîmetini hem bilirler hem de inkâr ederler. Zaten çoğu kâfir kimselerdir."

Allah'ın nîmetlerini biliyorlar, nîmetlerin sahibi olarak Allah'ı tanıyorlar ama inkâr ediyorlar. Zaten onların pek çoğu kâfir kimselerdir. Gerçekten çok tuhaf bir şey. Nîmet sahibi olarak Allah'ı bilecekler, tanıyacaklar, tüm bu nîmetlere muhtaç olduklarını anlayacaklar, gözlerini ne tarafa çevirirlerse hep Allah'ın nîmetleriyle yüz yüze gelecekler, ve de üstelik Allah'ın elçileri kendilerine gelip açık ve net bir şekilde tüm bu nîmetlerin Allah'tan olduğunu kendilerine haber verecek, kendilerine apaçık Allah'ın âyetlerini okuyacaklar ve bu insanlar her şeyi bile bile yine de inkâr edecekler, örtecekler, örtbas edecekler. Bu nasıl bir iştir? Anlamak gerçekten mümkün değildir. Yâni bu insanlar kendi aleyhlerine böyle bir kararı nasıl verebiliyorlar? Böyle bir nankörce bir tavrı nasıl takınabiliyorlar? Anlamak mümkün değildir. Yoksa onlar bir günü hatırlamıyorlar mı? Bir günden haberleri yok mu bu adamların ki:
84. "Kıyâmet günü her ümmetten bir şahit getiririz; inkâr edenlere itiraz için izin de verilmez, onların özürleri de dinlenmez."

Bir gün, kıyâmet günü Biz her ümmetten bir şahit getireceğiz. Her toplumu, her ümmeti şahitleriyle birlikte getireceğiz. Herkes şahitleriyle dipdiri ayakta olacaktır. Adam kendi kendine şahit, azaları şahit, elleri, ayakları, gözleri, kulakları şahit, arz şahit, yaşadığı dünya şahit, sema şahit, Resûller şahit, melekler şahit, Allah şahit. Tüm bu şahitlerin şehadeti altında hesap vermek üzere Rablerinin huzurunda, o büyük mahkemede dimdik ayaktalar. Artık orada kâfirlere, Rablerini örtenlere, Rablerinin nîmetlerini örtenlere, Rablerinin âyetlerini örterek, kitabı ve peygamberi örterek, fıtratlarını örterek bir hayat yaşayanlara ne itiraz için bir izin verilir, ne de mâzeretleri dinlenir. Ne konuşmalarına, ne de özür beyanlarına izin verilmez o gün. Fırsat ta-nınmaz artık o gün onlara. Her şey bitti artık. Özür de bitti, tevbe de bitti, dönüş de bitti. Onu bu dünyada anlamalı ve gerçekleştirmeliydiler. Geçmiş olsun. Tüm bu nîmetlerin sahibi olarak Allah'ı bu dünyada kabullenmeliydiler. Yaşadıkları bu dünya hayatında nîmet sahibine teşekkür etmeliydiler. Burada nîmetlerin sahibine nankörlük etmemeliydiler.
85. "Zulmedenler azap görürlerken, azapları hafifletilmez de geciktirilmez de."

Ama zalimler yaşadıkları bu nankörce bir hayatın karşılığı olan azabı gördükçe onların azapları asla hafifletilmeyecek, geciktirilmeyecek ve asla onlara bir mühlet de verilmeyecektir. Nefes aldırılmayacaklar, yüzlerine bakılmayacak onların. Çünkü bu alçaklar bu cezayı hak ettiler. Kendi

yaptıklarının, kendi yaşadıkları hayatın karşılığıdır bu azap. Hainler Allah'ın kendilerine verdiği imkânları kullanmadılar. Fırsatları değerlendiremediler. Akıllarını, kalplerini, gözlerini, kulaklarını kullanamadılar. Gözleriyle Allah'ın âyetlerini göremediler, kulaklarıyla Allah'ın âyetlerini duyamadılar, kalpleriyle Allah'ın nîmetlerini algılayamadılar.

Gökyüzünü, yeryüzünü, çadırları, evleri, hayvanları, kuşları, arıları, balları, sütleri, etleri, hurmaları, üzümleri gördüler, onları yiyip içtiler ama; Allah'ın nîmetleri içinde yüzdüler ama bu nîmetlerin sahibi bilemediler, bu nîmetlerin sahibine kulluğa yanaşmadılar. Bu nîmetlerin sahibinin kendilerine bu nîmetlerini tanıtmak üzere gönderdiği kitabı ve peygamberiyle ilgi kurmadılar. Şimdi artık istedikleri kadar hak ettikleri bu azaptan kaçıp kurtulmak için çareler arasınlar. İstedikleri kadar özürler beyan edip mâzeretlerin arakasına saklasınlar. Onlar için asla azapları hafifletilmeyecek, nefes aldırılmayacak, fırsat verilmeyecek.

86, 87. "Allah'a ortak koşanlar, koştukları ortakları gördüklerinde: "Rabbimiz! Seni bırakıp yalvardığımız ortaklar bunlardır" derler. Koştukları ortaklar, onlara: "Doğrusu siz yalancısınız" diye söz atarlar. Puta tapanlar o gün Allah'ın zulmüne teslim olurlar; uydurdukları şeyler onlardan uzaklaşırlar."

Evet şirk koşanlar, müşrikler koştukları ortaklarını gördükleri zaman derler ki, Rabbimiz Seni bırakıp da kendilerine dua ettiklerimiz, ibadet ettiklerimiz, itaat ettiklerimiz, yasalarını uygulamaya çalıştıklarımız işte bunlardır. Bakın yıllar sonra olacak bir konu ama Rab-bimiz sanki şu anda oluyormuş gibi bizim gözlerimizin önüne seriyor. Gaybın ve şehadetin âlimi olan, geçmişi ve geleceği bilen Rabbimiz, önceki âyetlerde istifade ettiğimiz tüm nîmetlerin sahibi olan Rab-bimiz burada bizi gelecekle yüz yüze getiriyor. Niye yapıyor Rabbimiz bunu? O gün yanlışa düşmeyelim diye. Yarın kimse kendi nefsinden başkasını suçlamasın diye. Yarın hiç kimsenin bir mâzeret hakkı kal-masın diye. Herkes bunu bilerek bir hayat yaşasın, herkes kendi durumunu muhasebe etsin diye.

Müşrikler, Allah'ın sıfatlarını parçalayanlar, Allah'a yetki sınırlandırması getirenler, Allah'ı hayatın bazı alanlarına karıştırmamaya çalışanlar, hayatta Allah'tan başka söz sahiplerinin de varlığına inananlar, hayatı parçalayıp bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başka tanrıları dinleyenler Allah berisinde dinledikleri, Allah berisinde itaat ettikleri ortaklarını gördükleri zaman diyecekler ki, ey Rab-bimiz, işte şunlar Seni bırakıp da dua ettiklerimiz, kulluk

ettiklerimizdir. İşte biz bunlara dua ediyorduk. İşte biz bunları dinliyor, bunlara itaat ediyor, bunları hayatımızda etkili, yetkili görüyorduk. Biz bunların istediği gibi bir hayat yaşıyorduk. Onlar böyle deyince bakın o ortaklar, şerikler, tapınılanlar da diyecekler ki:

O yeryüzü tanrıları, yapay tanrılar, sahte tanrılar ve tanrıçalar da kendilerine kulluk edenlere, kendilerini etkili ve yetkili görüp kendilerine itaat eden kullarına derler ki, ey zavallılar, sizler yalancılarsınız. Yalan söylüyorsunuz. Sizler bize tapınmıyordunuz. Bizler size tanrılık iddiasında bulunmadık. Sizler aslında bize değil kendi hevâ ve heveslerinize tapınıyordunuz diyerek Allah'a teslim olduklarını iddia edecekler.

Ve artık o gün putçuların, müşriklerin, Allah berisinde uydurdukları tüm şerikleri, tüm ortakları kaybolur ve sadece Allah kalır. Ne putçular, ne putlaştırılanlar, ne tanrılar, ne kullar hiçbirisi kalmaz. Zaten hiçbir anlam ifade etmiyordu onlar. Hepsi gittiler ve cehenneme odun oldular. İnsanlardan kendileri hayatlarında bizzat kendilerinin tanrılıklarını iddia etmedikleri halde, kimseye tanrılık iddiasında bulunmadıkları halde insanların kendilerini putlaştırdığı sâlih kimseler, peygamberler ve müslümanlar da cennete gideceklerdir. Bunun tamamen aksine kendileri kâfir oldukları halde bir de üstelik kendilerini insanlara tanrı olarak takdim eden, insanlardan kendi yasalarına itaat bekleyenler de o putçularla birlikte cehenneme gideceklerdir.

88. "İnkâr edenler, Allah'ın yolundan alıkoyanlara, bozgunculuklarına karşılık azab üstüne azab veririz."

Kâfirler ve insanları, Allah kullarını Allah yolundan alıkoymaya çalışan, engellemeye çalışanlara, Allah kullarının Allah yasalarını uygulamasına yasaklar koyarak onları kendi yasalarına uymaya zorlayan, Allah kullarının Allah dinini öğrenmelerine izin vermeyenlere, din eğitimini yasaklayanlara gelince, insanların din özgürlüklerini kısıtlamaya çalışanlara gelince onlara azap üstüne azap veririz. Bozgunculuklarından dolayı, Allah dinini bozmalarından ötürü, insanlara işte Allah'ın dini budur diye resmi bir din sunarak insanların dinlerini boz-malarından ötürü, yeryüzündeki hayatı Allah'a göre, Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine göre yaşamadıklarından, insanların böylece sahih bir din yaşamalarına izin vermediklerinden ötürü onlara azap üstüne azap tattıracağız diyor Rabbimiz.

89. "O gün her ümmetten bir kişiyi onlara şahit tutarız. Seni de ey Muhammed! Ümmetine şahit getiririz. Sana her şeyi açıklayan ve müslümanlara doğruyu gösteren bir rehber, rahmet ve müjde olarak Kur'an'ı

indirdik.”

O gün her ümmeti, her toplumu, her insanı onların aleyhine şahitlerle diriltiriz. Seni de ey peygamberim, senin ümmetine şahit getiririz. Seni de onların hepsine şahit yaparız. Yâni bir gün tüm insanlar, tüm ümmetler, tüm insanlar şahitleriyle birlikte diriltilirler, Allah’ın huzuruna getirilirler. Ve Rasul aleyhisselâm da tüm ümmetler üzerine şahit olarak getirilir.

Evet bütün ümmetler kendilerinin şahitleri olan peygamberleriyle geldikleri ve ey peygamberim, seni de kendi ümmetine, tüm insanlığa şahit olarak getireceğiz buyuruyor Rabbimiz. Buradan anlı-yoruz ki Rasulullah efendimiz tüm peygamberlere ve ümmetlerine şahittir. Muhammed aleyhisselâm ve onun ümmeti, son ümmet Nuh aleyhisselâm ve toplumuna şahitlik edecek, İbrahim aleyhisselâm ve ümmetine şahitlik edecek. Çünkü Rabbimiz son elçisine gönderdiği bu son kitabında o peygamberlerin tümünün hayatını, toplumlarıyla ilişkisini, toplumlarının onlara karşı tavırlarını son derece açık ve net bir biçimde haber vermiştir. Hiçbir toplum için, hiçbir fert için bizim böyle bir kitaptan, böyle bir elçiden haberimiz yoktu diye bir itiraz hakları olmayacak. Çünkü Sana her şeyi açıklayan ve müslümanlara doğruyu gösteren bir rehber, rahmet ve müjde olarak Kur’an’ı indirdik buyuruyor Rabbimiz.

Meselâ Nuh aleyhisselâma ve kavmine diyecek ki işte peygamberiniz, işte Onun size söyledikleri ve işte sizin Ona karşı söyledikleriniz. İşte Nuh peygamberimin sizin hayrınıza çırpınışları ve işte sizin Ona isyanınız, Ona kafa tutmalarınız. Âd kavmine buyuracak ki işte sizin hidâyetiniz için çırpınan Hûd peygamberim ve işte sizin Ona karşı tavrınız. Ve tüm dünya insanına buyuracak ki işte sizin topunuza elçi olarak gönderdiğim Muhammed aleyhisselâm ve işte sizin Ona karşı tutumunuz.

Evet bu kitap ve bu kitabın kendisine indirildiği peygamber size bir rahmettir, bir hidâyettir. Ve müslümanlara da bir müjde olsun diye indirdik biz bu kitabı. İşte bu kitap ve bu peygamber her şeyin şahiti olacak. İnsan bu kitapla ya kazanacak, ya da kaybedecek. İnsan bu kitapla ya cennete gidecek, ya da cehennemi boylayacak. Bu kitabı kabul eden, bu kitaba inanan ve bu kitabın içindekilerle bir hayat yaşayanlar cennete giderken, kitabı reddedenler, kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlar da cehenneme gideceklerdir. Çünkü bu kitap her şeyi açıklayan, insanlar için hidâyet olan, rahmet olan ve şahit olan bir kitaptır. İşte bu kitabında Rabbimiz Resûllerine ve onların yollarının yolcularına şunu

emreder:
90. “Allah, şüphesiz adâleti, iyilik yapmayı, yakınlara bakmayı emreder; hayasızlığı, fenalığı ve haddi aşmayı yasak eder. Tutarsınız diye size öğüt verir.”

Muhakkak ki Allah adâleti emreder. Her şeyi yerli yerinde tutmayı, yerli yerince kullanmayı emreder. Kendinizi ve eşyayı Allah’ın yarattığı gaye istikâmeti tutmayı, kullanmayı emreder. Kendinizi ve eşyayı Allah’a kulluk ortamında tutmanızı emreder. İhsanı, Allah’ı görüyormuşçasına O’na kulluğu, sürekli O’nun kontrolü altında olduğunuzu unutmadan bir hayat yaşamanızı emreder. Ana babalarınıza karşı, çoluk çocuklarınıza karşı, akraba ve tüm insanlara karşı münâsebetlerinizi kendi istediği gibi ayarlamanızı emreder. Yakınlarınıza, akrabalarınıza karşı sahip olduklarınızdan vermenizi emreder. Cömert olmanızı, paylaşmadan yana olmanızı ister.

Ve sizi fahşadan, münkerden ve azgınlıktan, haddi aşmaktan, Allah’ın sınırlarını tecavüzden, Allah’ın yasalarını çiğneyip kendi hevâ ve hevesleriniz istikâmetinde bir hayat yaşamaktan da nehy eder. Tüm kötülüklerden, hayasızlıklardan, ahlâksızlıklardan ve aşırılıklar-dan sizi men eder. Umulur ki tezekkür edersiniz, tefekkür edersiniz, bu Allah uyarılarını hafızalarınızda canlı tutup hayatınızı bunlarla düzenlersiniz, Allah için bir hayat yaşayasınız.

Evet işte Allah’a kulluğun, Allah için bir hayat yaşamanın, Allah kontrolünde olmanın, Allah’ı görüyormuşçasına O’na kul olmanın yasaları bunlardır. Adâlet, ihsan, akrabaya vermek, fuhşiyatın, mün-keratın, ahlâksızlığın her türlüsünden, azgınlığın, bâğîliğin, haddi aş-manın, sınırları çiğnemenin, Allah’a isyanın her türlüsünden uzak dur-mak. Ayrıca:
91. “Ahitleştiğiniz zaman Allah'ın ahdini yerine getirin. Allah'ı kendinize kefil kılarak sağlama bağladığınız yeminleri bozmayın. Allah yaptıklarınızı şüphesiz bilir.”

Söz verip ahitleştiğiniz zaman da Allah’a verdiğiniz sözlerinizi yerine getirin. Akitleşip anlaşma yaptığınız zaman Rabbinize verdiğiniz ahitlerinizi yerine getirin. Önce Allah’a karşı verdiğiniz taahhütlerinize, sonra da kullara karşı taahhütlerinize sadık davranın. Allah’ı kendinize kefil tutarak, şahit tutarak sağlamlaştırdığınız yeminlerinizi bozmayın. Allah adıyla pekiştirdikten sonra, vallahi billahi dedikten sonra yeminlerinizi, taahhütlerinizi bozmayın. Unutmayın ki Allah tüm yaptıklarınızı bilmektedir. Unutmayın ki sürekli O

büyük iradenin gözetimi altındasınız. Unutmayın ki Allah'ı asla atlatamazsınız, diskalifiye edemezsiniz.

Hani sizler kendi aleyhinizde Allah'ı şahit tutmuştunuz. Kendi üzerinize Allah'ı şahit tutarak yeminler etmiştiniz. Hangi konuda? Hangi konuda yemin etmişseniz Allah onu bilmektedir. Allah yaptıklarınızın tümünden haberdardır. Allah'a karşı Allah'ı şahit tutarak sözler verdiniz. Söz ya Rabbi, Sen şahit ol ki ben senden başkalarını Rab ve İlâh bilmeyeceğim. Ben senden başkalarına kulluk etmeyeceğim. Senden başkalarının çektiği yere gitmeyeceğim. Senden başkalarını hayatımda söz sahibi bilmeyeceğim. Hayatımın her alanında sadece Seni dinleyen bir müslüman olacağım, müslümanca bir hayat yaşayacağım diye Onu şahit tutarak yemin etmiş, söz vermiştiniz. Müslü-manca bir hayatın gereklerini yerine getireceğinize söz vermiştiniz. Çevrenize karşı en güzel bir müslümanlık örneği sunacağınıza söz vermiştiniz. Artık Rabbiniz adına verdiğiniz bu sözlere, yaptığınız mî-sâklara, gerçekleştirdiğiniz bu anlaşmalara sadık kalın.

Bu ne biçim iştir böyle? Hem başta Allah'a söz vereceksiniz, hem sözlerinize, yeminlerinize Allah'ı şahit tutacaksınız, hem de Al-lah'a verdiğiniz o sözlerinizden vaz geçeceksiniz. Müslümanlığınızın farkında olmadan bir hayat yaşayacaksınız? Olacak şey midir bu? Ama unutmayın ki Allah yaptıklarınızın tümünden haberdardır, her şeyinizi bilmektedir. Hal böyleyken sakın ha sakın:
92. "Bir ümmetin diğerinden daha çok olmasından ötürü, aranızdaki yeminleri bozarak, ipliğini iyice eğirip katladıktan sonra bozan kadın gibi olmayın. Allah onunla sizi dener. Andolsun ki, ayrılığa düştüğünüz şeyleri size kıyâmet günü açıklar."

İpliğini sağlamca eğirip büktükten sonra onu çözüp bozan kadın gibi olmayın. Akşama kadar emek, emek iplik büken, çalışıp çabalayan, yorulup ırılan ama ondan sonra da akşam o kadar emek çektiği ipliğini bozup dağıtan kadın gibi olmayın. Bir toplum diğer bir toplumdan daha çok olduğu için yeminlerinizi aranızda böyle bozarak yeminlerinizi fesat konusu yapmayın. Yeminlerinizi bozmak için fırsat kollamayın. Meselâ bir kavimle anlaştınız. Birileriyle aranızda bir sözleşme yaptınız. Sonra o anlaşma yaptığınız kimselerden daha güçlü birileriyle karşılaşınca, onlardan daha kârlı, daha menfaatli birilerini bulunca bu bizim için onlardan daha karlı diyerek daha öncekilere vermiş olduğunuz sözden vazgeçmeyin. Daha önce yaptığınız anlaşmayı bozmayın.

Bakın Allah sizi onunla imtihan ediyor. Unutmayın ki Allah sizi anlaştığınız, sözleştiğiniz o toplumla, o kimseyle deniyor. Daha menfaatli, daha karlı gördüğünüz kimseler lehine, öncekiler aleyhine anlaşmanızı bozup bozmadığınıza bakıyor. Şunu kesinlikle bilesiniz ki eğer öncekilere verdiğiniz sözünüzden dönmezseniz, Allah'ın bu ya-sasına sadık davranırsanız, kesinlikle bilesiniz ki Allah size ondan daha menfaatli, daha karlı işler lütfedecektir. Ama eğer akşama kadar iplik büken, örgü ören ve akşamleyin de onu bozuveren bir kadın durumuna düşerseniz kesinlikle hep zarar edeceksiniz ve bu da sizin aleyhinize çıkacaktır. Yine unutmayın ki:

Allah kıyâmet günü size ihtilâf ettiğiniz, tartıştığınız, yamul-duğunuz tüm eylemlerinizi, tüm sözlerinizi, ahitlerinizi mutlaka açıklayacak, gözlerinizin önüne serecek ve hesabını soracaktır. Öyleyse size düşen, Rabbinizin sizden istediğine riâyet ederek verdiğiniz sözlerinizde durmak, anlaşmalarınıza sadık davranmaktır. Gerek Rabbi-nize karşı, gerekse kullara karşı verdiğiniz ahitlerden dönmemektir. Söz verip anlaşma yaptığınız kimse hattâ bir kâfir bile olsa sözünüzü asla yalamayın. Bu bir müslümana yakışmaz. Bu bir kâfirdir, bu bir düşmandır, ben buna verdiğim sözden vazgeçebilirim demeye hakkımız yoktur. Mü'min eman sahibi, güven sahibi insandır. Veya işte bu adam filan gruptan, bu güçsüz, bu zayıf, bunun elinde çeki, senedi yok falan demeyin.

Unutmayın ki kime bir söz vermişseniz aslında sözü ona değil, Allah'a vermişsinizdir. Söz Allah için verilmiştir. Vaat Allah'ın vaadidir. Unutmayın ki söz verdiğiniz o kişiden önce bu konuda Allah'a karşı sorumlusunuz. Yâni sözü ister Allah'a karşı, ister kullara karşı vermiş olun fark etmez, sorumlu olduğunuz makam Allah'tır. Öyleyse bu sorumluluğunuzun bilincinde bir hayat yaşayın. Öteler âleminde Rabbi-nizin sualiyle karşı karşıya kalacağınızı ve iyiliklerinizin sizi cennete, kötülüklerinizin de cehenneme doğru götüreceğini unutmadan yaşayın.

93. "Allah dileseydi, sizi tek bir ümmet yapardı. Ama O, istediğini saptırır, istediğini doğru yola eriştirir. İşlediklerinizden, andolsun ki, sorumlu tutulacaksınız."

Allah dileseydi sizi tek bir ümmet yapardı. Lâkin içinizden sap-mak isteyenleri, sapıklığı tercih edenleri, iradelerini sapıklıktan yana kullananları

Allah saptırır, bunun tamamen aksini tercih ederek hidâyete yönelenlerin de bu yönelişini onaylayarak Allah hidâyete ulaştırır. Yâni sapmak dileyeni saptırır, hidâyet isteyene de hidâyet lütfeder Allah. İradelerinizle tüm yaptıklarınızdan, tüm tercihlerinizden bir gün mutlaka sorguya çekileceksiniz.

94. "Birbirinizi aldatmak için yemin etmeyim ki, bu yüzden sağlamca yere basmakta olan ayak sürçebilir; Allah yolundan alıkoymanıza karşılık kötü bir azab tadarsınız ve (âhirette) de size büyük bir azab vardır."

Sakın ha sakın yeminlerinizi aranızda ihlâl etmeyin. Yeminlerinizi birbirinizi aldatma sebebi kılmayın. Eğer böyle yaparsanız sağlamlaştıktan sonra ayaklarınız kayar gider. İmandan, Allah yolundan kayar gidersiniz Allah korusun. Böylece Allah yolundan saptığınız ve insanları sapıttığınız için de Allah size kötülük tattırır. Ve bu da sizin için büyük bir azap olur, büyük bir azap sebebi olur. Bunu da asla unutmayın. Söz verdiniz, yemin ettiniz ve aranızda bir anlaşma yaptınız. Bu yeminlerinizi aranızda fesat konusu, bozgunculuk konusu yapmayın. Eğer sürekli bozmadan yana bir tavır almaya alışırsanız bu sizin ayaklarınızın kaymasına sebep olacaktır. Hem sizin kendi ayaklarınız imandan kayıp gidecek, hem de insanları Allah yolundan kaydırmış olacaksınız. Çünkü bir müslüman olarak, Allah'a inandığını iddia etmiş bir kimse olarak sizdeki bu dönekliği, bu cıvıklığı, bu sözünde durmamayı görenleri de Allah yolundan alıkoyacağınızı, onları Allah dininden uzaklaştırıp soğutacağınızı unutmayın.

Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle diyordu: ***"Münafığın alâmeti üçtür. Söz verdiği zaman sözünde durmaz. Kendisine emanet edilene hıyanet eder. Konuştuğu zaman da yalan söyler."*** Evet bunlar kişiyi imandan uzaklaştıran özelliklerdir. Kişiyi imandan çok nifaka yaklaştıran özelliklerdir ki bir mü'minin böyle özellikleri taşıması mümkün değildir. Şimdi düşünün, bir müslüman olarak Allah'a yahut Allah adına bir insana bir söz vereceksiniz, bir taahhütte bulunacaksınız, bir anlaşma yapacaksınız, hem de Allah'ı şahit tutarak bu anlaşmaya sadık kalacağınıza yemin edeceksiniz, ondan sonra da dönüvereceksiniz bu sözünüzden. Bu halinizle siz nesiniz? Ve bu yaptığınızla insanları nereye götürüyorsunuz? Hem kendinizi hem de insanları Allah'tan, dinden, İslâm'dan soğutup uzaklaştırmıyor musunuz? Allah'tan korkun. Allah'ın size ulaştıracağı acıklı bir azaptan korkun da aklınızı başınıza alın!

95. "Allah'ın ahdini hiç bir değere değişmeyin. Eğer bilirseniz, Allah katında olan sizin için daha iyidir."

Allah'ın ahdini, Allah'la sözleşmelerinizi, Allah adına verdiğiniz sözlerinizi az bir pahayla satmayın. Allah'a verdiğiniz sözü değersiz bir pahaya satmayın. Hangi sözü? Hangi ahdi? Hani belâ demiştiniz ya Rabbinize. Ezelde, ya da müslüman olduğunuz gün, bu âyetle tanıştığınız gün söz vermiştiniz Rabbinize. Tamam ya Rabbi, Sana inandım ya Rabbi, Sana ve Senden gelenlerin tümüne inandım ya Rabbi, Sen ne demişsen tamam ya Rabbi, Senin dediğin gibi olacağım, Senin dediğin gibi yaşayacağım, Senin istediklerini yaptığım tak-dirde karşılığında cennetin farkındayım, aksini yaptığım takdirde de cehennemin şuurundayım ya Rabbi demiştik ya, işte bu ahitlerinizi az bir pahayla değişmeyin diyor Rabbimiz.

Hani Bana söz vermiştiniz, her şart altında müslüman olacaktınız, her halükârda müslüman kalmanın hesabında olacaktınız. Yap-mayın, bozmayın bu ahitlerinizi, satmayın sözlerinizi diyor Rabbimiz. Siz bilirsiniz, Beni satabilirsiniz, Bana verdiğiniz sözlerinizi satabilirsiniz, imanlarınızı, İslâm'larınızı satabilirsiniz. Bana verdiğiniz tüm ahitlerinizden vaz geçebilirsiniz. Ama unutmayın ki bunun karşılığında bırakın üç beş kuruşluk menfaati, tüm dünyayı alsanız bile Benim sizin için hazırladığım cennetin yanında ne kadar az kaldığını, ne kadar bitici olduğunu unutmayın diyor, Rabbimiz.

96. "Sizde olanlar tükenir ama, Allah katında olanlar sonsuzdur, tükenmez. Sabredenlere ecirlerini, yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz."

Şunu kesinlikle bilesiniz ki sizin yanınızda olanlar, bu dünyada olanlar biter, tükenir ama Allah katında olanlar sonsuzdur, bâkîdir, asla tükenecek değildir. Allah yanındakiler sizin için hayırlıdır eğer bilirseniz. Öyleyse bırakın o bir gün bitecek, tükenecek olanları da Allah katındakileri elde etmeye çalışın. Sizin mallarınız, sizin mülkleriniz, sizin saltanatlarınız, sizin güçleriniz bir gün gelir yok olur, gün gelir biter. Çünkü sizler de fânisiniz elinizdekiler de fânidir, dünya da fânidir. Ama Allah'ın yanındakiler, Allah'ın katındakiler bâkîdir, ölümsüzdür, nihâyetsizdir, bitmez tükenmez olandır.

Unutmayın ki Biz sabredenlere, Allah'ın elindekilere ulaşmak adına, Allah'ın cennetine ulaşmak adına dünyanın basit menfaatlerine karşı kendisini tutmaya çalışanlara, Allah'ın rızasını kazanmak adına müslümanca bir hayata sabredenlere, müslümanca kalabilmenin, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamanın direncini gösterenlere amellerinin en güzelinin karşılığını vereceğiz diyor

Rabbimiz.

Evet yaptığı bir anlaşmanın, verdiği bir sözün karşılığında gör-düğü dünyanın geçici ve sonlu menfaatleri karşısında Allah için direnen, o menfaatler karşısında yıkılmayan, sözünden vazgeçmeme ko-nusunda direnen kimselere Rabbimiz bunu vaad ediyor. Onların yaptıkları amellerin en güzeliyle mükafat vereceğiz diyor. Yâni bu dünyada onların kıldıkları tüm namazlarını en güzel namazlarıyla çarpacak, tüm infaklarını en güzel, en ihlaslı verdikleri infakları gibi kabul edecektir. Tüm amellerini Rabbimiz onların en güzeli gibi kabul edecek ve mükafat verecektir.

97. "Kadın, erkek, inanmış olarak kim iyi iş işlerse, ona hoş bir hayat yaşatacağız. Ecirlerini yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz."

Evet erkek ve kadın kim ki iman etmiş olarak sâlih amel işlerse, imanının gereğini yerine getirirse, imanını hayatında görüntüler, fıtratının gereği bir hayat yaşayarak imanını gündeme getirirse, hayatını Allah'ın örnek kulu Rasûlullah'a benzetirse, Rasûlullah gibi yaşarsa ona hoş bir hayat sağlayacağız diyor Rabbimiz. Böyle yapan erkek ve kadınlara dünyada tertemiz bir hayatla dirlik ve düzenlik lütfedeceğiz diyor. Onların dünyadaki hayatlarını güzelleştireceğiz diyor. Onların hayatlarını, yaşantılarını mutlu kılacağız ve öbür tarafta da yapmış oldukları amellerin en güzeliyle onları mükafatlarını, karşılıklarını vereceğiz. Dünyada güzel bir hayat, tertemiz bir hayat, mutlu, canlı, huzurlu bir hayat, âhirette de ondan çok daha güzel bir hayat. İşte buna ulaşmanın yolu iman ve sâlih amelden geçmektedir. Erkek ve kadın Allah'a Allah'ın istediği gibi iman edecek, kitaba Allah'ın istediği gibi iman edecek, peygambere Allah'ın istediği gibi iman edecek ve hayatını bu imanla düzenleyecek, iman kaynaklı bir hayat yaşayacak.

Ve bu iş için kadın ve erkek ayırımı da yoktur. İster kadın olsun, ister erkek imanla ameli birleştiren, imanını amelle ispat eden herkese vaad ediyor Rabbimiz bunu. Böyle yaparsak dünyamız da güzel olacak âhiretimiz de güzel olacak. Tabii Rabbimizin istediği böyle bir hayatı gerçekleştirmenin yolu da elimizdeki şu kitaptan ve bu kitabın pratiği olan Rasûlullah efendimizin sünnetinden geçmektedir. İmanla amelin bütünleştirileceği bir hayatı yakalayabilmenin tek yolu sürekli bu kitap ve sünnetle birlikte olmaktır. Kur'an'la birlikteliğimiz esnasında da şuna dikkat edeceğiz:

98. "Kur'an'ı okuyacağın zaman, kovulmuş şeytandan Allah'a sığın."

Kur’an’ı okuyacağın zaman kovulmuş, taşlanmış, lânetlenmiş, rahmetten uzaklaştırılmış şeytandan Allah’a sığın. Hem Kur’an okuyacağız, Kur’an’la birlikte olacağız, hem de şeytan bize ilişebilecek öyle mi? Gerçekten şeytan çok büyük bir tehlikedir. Ama Rabbimiz kitabının başka bir yerinde Allah’ın muhlis kulları için onun hilesi, tuzağı, mekri çok zayıf diyordu. Ama ihlastan uzak, Allah’la samimi bir bağ kuramamış, şeytandan gafil olanlar için büyük bir tehlikedir şeytan. Eğer ondan onun ipleri elinde olan Rabbimize sığınabilirsek, böyle bir tehlike karşısında güç kaynağımızla irtibata geçebilirsek elbette yapabileceği hiçbir şeyi olmayacaktır şeytanın.

Peki acaba şeytan Kur’an okuyan, Kur’an’la beraberlik gerçekleştiren bir insana nasıl zarar verebilir? Ne tür oyunlar oynayabilir?

Meselâ Kur’an okuruz ama anlamadan okuruz. Kur’an okuruz, ama uygulama sahasına koymayız. Kur’an okuruz, ama mânâya değil de sırf tecvitle okumaya, harfleri mahreçlerinden çıkarma gayretine kapılabiliriz. Kur’an okuruz, ama başkalarına okumayız. Başkalarına duyurma derdinden uzak oluruz. Kur’an okuruz, ama samimi olmayız. Şeytan işte bu noktalardan bizi yakalamaya çalışır. Öyleyse Allah’ın kitabını okumak üzere elimize aldığımızda şeytandan Allah’a sığınacağız. Kur’an okumaya başladığımızda anlamak, kavramak ve gereğini yerine getirmek üzere okuyacağız. Samimi olacağız, hasbi olacağız. Ben bununla hayatımı düzenlemek üzere okumaya başlıyorum diyeceğiz. Bu kitap benim hayat programımdır diyerek okumaya başlayacağız. Bu kitap benim için yol gösterici bir hidâyet rehberidir diyerek okuyacağız. Kur’an benim için bir Furkân ve basirettir diyerek okuyacağız. Kur’an’a bakışımızı Allah’ın istediği gibi düzelteceğiz ki o zaman şeytan bizi Allah’ın kitabından uzaklaştıramayacak. Unutmayalım ki:
99, 100. “Doğrusu şeytanın, inananlar ve yalnız Rabbine güvenenler üzerine bir nüfuzu yoktur. Onun nüfuzu sadece, onu dost edinenler ve Allah'a ortak koşanlar üzerinedir”

Şeytanın iman eden ve yalnızca Rablerine tevekkül eden, Rablerine teslim olan, hayatlarının tüm alanlarında karar vermeyi Rablerine bırakan, Rablerinin kendileri hakkında verdiği kararları uygulamaya yönelen, Rablerini kendileri için tek vekil kabul edip vekaletlerini Ona bırakan kullar üzerinde şeytanın hiç bir sultası, bir saltanatı, bir yaptırım gücü, bir baskısı, bir nüfusu olmayacaktır buyuruyor Rabbimiz. Allah’ın böyle kullarına karşı yapabileceği hiçbir şey

yoktur.

Evet demek ki şeytan kime sahip olabiliyormuş? Kimler üzerinde etkili olabiliyormuş? İman etmeyenler ve Rablerine tevekkül etmeyenler. Rablerine sığınmayanlar, güvenmeyenler. Hayatlarını Rablerine bırakmayanlar. Rablerinin kendileri adına aldığı kararlarına güvenmeyerek kendi hayatlarını kendileri düzenlemeye, belirlemeye kalkışanlar. Rableri için bir hayat yaşamaya yönelmeyenler. İşte şeytan ancak böylelerine zarar verebilecektir. Çünkü böylelerinin velîsi, dostu şeytandır. Onlar Velî olarak Allah'a güvenip dayanmadıklarından, Allah'ın istediği hayatı yaşamadıklarından şeytana güvenip dayanmışlardır. İşte şeytan böyle kendisine güvenip dayananları ve Allah'a şirk koşanları saptıracaktır.

İşte yaşadığımız dünyada en büyük tehlike boyutlarını böylece ortaya koyuyor Rabbimiz. Tabii tehlikeyi gösterirken aynı zaman da çareyi de gösteriyor. Öyle değil mi? Şeytan varsa, şeytan bir tehli-keyse sığınılacak yüce bir irade yok mu? Şeytan varsa sığınırız Rab-bimize. Okuruz Rabbimizin kitabını ve tanırız şeytanı. Tanırız şeytanın bize yaklaşma yöntemlerini. Okuruz Kur'an'ı ve bu kitapla hidâyet buluruz. Bu kitabın sahibine tevekkül ederiz. Onu Rab ve vekil biliriz ve ondan korunmuş oluruz. Dost bilmeyiz şeytanı. Onu Velî bilip hayatımızı ona teslim etmeyiz. Dinlemeyiz onu.

Şirk koşmayız Rabbimize. Hayatımızda Allah'tan başkalarına karışma alanı bırakmayız. Yetki sınırlaması getirmeyiz Rabbimize. Hep O'nu dinleriz. O zaman işte Rabbimiz haber veriyor ki biz böyle olursak onun bize karşı yapabileceği hiçbir şeyi yoktur. Evet işte iki yol da karşımızda duruyor. Birisi Velî Allah yolu, diğeri velî şeytan yolu. Buyurun sonucuna katlanmak kayd-u şartıyla dilediğimizi tercih edebiliriz.

101. "Bir âyetin yerini başka bir âyetle değiştirdiğimizde, ki Allah ne indirdiğini gâyet iyi bilir onlar, Muhammed'e: "Sen sadece uyduruyorsun" derler. Hayır, öyle değildir, ama onların çoğu bilmezler."

Biz bir âyeti bir başka âyetle değiştirdiğimiz zaman ki Allah indirdiğini en iyi bilendir. Allah en iyi bilen olduğu halde, bu konuda kimsenin etkisi altında kalmadan mutlak yetki sahibi olduğu halde kendisine ait olan bir âyeti başka bir âyetle değiştirdiği zaman derler ki sen iftira ediyorsun. Ey Muhammed sen uyduruyorsun bunları. Sen uyduruyor ve bir de Allah'a izafe ediyorsun derler. Hayır hayır öyle değil. Onlar bilmiyorlar. Onlar bilgisiz bir güruhtur. Bu âyetleri

Allah indiriyor. Allah ne indireceğini en iyi bilendir. Ve bu âyetlerin mübelliği olan, mübeyyini olan, yâni tebliğcisi ve açıklayıcısı olan peygamberin bu konuda hiç bir yetkisi yoktur. Kur'an baştan sona Allah'ın kitabıdır, Allah'ın sözüdür.
102. "Ey Muhammed! De ki: "Kur'an'ı; Ruhül Kudüs (Cebrâil) Rabbinin katından, inananların inançlarını pekiştirmek, müslümanlara dostluk rehberi ve müjde olmak üzere gerçekle indirmiştir."

De ki ey peygamberim, Onu Ruhu'l Kudüs indirdi. Cebrâil onu Rabbinden bir hak olarak, iman edenlerin imanlarını pekiştirmek, sağlamlaştırmak, onları hidâyete ulaştırmak ve müslümanlara müjde olmak üzere indirmiştir. Evet bu Kur'an'ı Allah tarafından hakla, hak yasalarla, hak âyetlerle, haklı olarak insanlara indiren Cebrâil'dir. Bu kitabın indirilişi konusunda peygamberin hiç bir yetkisi, dahli yoktur. Bu Kur'an'ı peygamber uydurmamıştır. Öyleyse bu kitabın âyetlerini değiştirme yetkisi de sadece Allah'a aittir. Allah dilediği âyetini dilediği âyetle değiştirme yetkisine sahiptir. Bu konuda kimsenin Ona hesap sorma hakkı olmadığı gibi peygambere iftira etme hakkı da yoktur.
103. "Andolsun ki: " Muhammed'e elbette bir insan öğretiyor" dediklerini biliyoruz. Kast ettikleri kimsenin dili yabancıdır, Kur'an ise fasih Arapça'dır."

Andolsun ki Biz Muhammed aleyhisselâma Allah tarafından Cebrâil vasıtasıyla indirilen bu kitap hakkında bunu ona elbette bir insan öğretiyor dediklerini biliyoruz. İnsanların bunu peygambere bir beşer öğretiyor dediklerini biliyoruz. Halbuki ona bunu öğretiyor dedikleri o kimsenin dili Acemcedir. Yâni o kimsenin dili Arapça değildir. Arap dilinin dışında bir dildir. Bu kitabın diliyse, bu kitabın kendisine indirildiği peygamberin dili ise apaçık bir Arapça'dır. Bu kitap Arapça bir dil üzerine iniyor, peygamber de Arapça konuşuyor. Şimdi Arap dilinin dışında bir dil konuşan, Acemce konuşan, acemi olan bir insan Muhammed aleyhisselâma nasıl böyle bir kitabı öğretebilir? Olacak şey midir bu? Kim inanır böyle bir şeye?
104. "Allah'ın âyetlerine inanmayanları Allah doğru yola eriştirmez. Onlara can yakıcı bir azab vardır."

Allah'ın âyetlerine inanmayan insanları Allah asla hidâyete, doğruya ulaştırmaz. Onları asla doğruya iletmez. Bu tavırlarından ötürü onlar için can yakıcı, elem verici bir azap vardır. Önceki âyetlerde ne buyurmuştu Rabbimiz? Kitabı gönderişinin sebebini nasıl açıklamıştı? Ruhu'l Kudüs'ü gönderen, Cebrâil ile hak bir kitap gönderen Rabbimiz bu kitaba iman edenlerin imanlarını pekiştirip sağlamlaştırmak ve mü'minlere müjde olsun, hidâyet olsun diye bu

kitabı indirdiğini beyan buyurmuştu. İşte Rabbimiz bu âyetinde de bu kitabın kimin tarafından ve ne maksatla gönderildiğini bile bile âyetlere iman etmeyenler için de bu tavırlarının karşılığı olarak da can yakıcı bir azap olduğunu haber veriyor. Kitaba inanmadıkları için, kitaba baş vurmadıkları, kitap kaynaklı bir hayata yanaşmadıkları için onlar asla hakka, hidâyete, doğruya ulaşamayacaklardır. Bu dünyada asla bir başarıya ulaşamayacaklardır.

105. "Yalan uyduranlar; ancak Allah'ın âyetlerine inanmayanlardır. Yalancılar işte onlardır."

Muhakkak ki yalan uyduranlar, yalan iftira edenler Allah'ın âyetlerine iman etmeyenlerdir. Yalancılar işte onlardır. Onların yalancı oluşlarının belgesi de budur.Yâni Allah'ın âyetlerine inanmayanlar yalancıların ta kendisidirler. Bu Allah tescilidir.

106. "Gönlü imanla dolu olduğu halde, zor altında olan kimse müstesna, inandıktan sonra Allah'ı inkâr edip, gönlünü kâfirliğe açanlara Allah katından bir gazap vardır; büyük azab da onlar içindir."

Evet gönlü imanla dopdolu olduğu halde, imandan sonra, imana ve hidâyete ulaştıktan sonra kim ki Allah'a küfrederse, göğsünü, kalbini küfre açarsa, kalbi küfürle açılırsa, kalbini kâfirliğe karşı açık tutarsa işte onlar için de Allah'tan bir azap, bir gazap vardır. Büyük azap da onlar içindir. Ancak kalbi İslâm'la mutmain olduğu halde, kalbi imanla dolu, meşbu olduğu halde bir zorlamayla küfrü ikrar eden kimse bunun dışındadır. Böyleleri bundan müstesnadır.

Evet ciddi bir baskı var, ciddi bir zorlama, bir ikrah var, tehdit var, ölüm tehdidi, işkence tehdidi var ve böyle bir durumda o kişi karşısındaki zorlayanlara ben de sizin gibiyim, ben de sizin gibi inanıyorum diyen bir müslüman bunun dışındadır. Kalbi imanla dolu olduğu halde, kalben mutmain olduğu halde, kalben küfre razı olmadığı halde dışardan, zâhiren, diliyle bunu söyleyen kimse bunun dışındadır. Onlar için bir sorumluluk yoktur diyor Rabbimiz.

Bu âyet-i kerime Mekke'de imanlarından ötürü dayanılmaz iş-kencelere reva görülen Ammar bin Yâsir hakkında nazil olmuştur. Ammar dininden döndürülmek üzere korkunç bir işkence karşısında biz söz söylemişti. Rabbimiz bu âyetiyle kalbi imanla dopdolu olduğu halde işkencelere dayanamayarak söylediği o sözden ötürü onun sorumlu olmadığını, bu sözden ötürü herhangi bir günah kazanmadı-ğını anlatıyordu.

Hattâ onun bu sözlerinden ötürü üzüldüğünü gören Allah'ın Resûlünün kendisine şunları söylediği rivâyet edilmektedir:

"Eğer onlar tekrar sana işkenceye dönerlerse sen de yine aynı şekilde davran."

Âyetin tefsiri sadedinde imam Kurtubi der ki: Bir kimse öldürüleceğinden korkacak noktaya kadar küfür ve inkara zorlanacak olursa kalbiyle dönmemek kayd u şartıyla kalbi imanla dopdolu olmak kayd u şartıyla diliyle inkarda bulunursa küfür sözü söylerse bunun geçerli olmayacağını, onun küfrüne hükmedilemeyeceğini ve böyle bir durumda hanımını zorla boşatsalar hanımının kendisinden boş olmayacağını anlattıktan sonra İmam Malikin ve İmam Şafinin görüşlerinin de bu istikâmette olduğunu zikreder. Âl-i İmrân sûresinin şu âyeti de bu hususa tanıklık etmektedir:

"Mü'minler, mü'minleri bırakıp kâfirleri dost edin-mesinler; kim böyle yaparsa Allah katında bir değeri yoktur, ancak, onlardan sakınmanız hali müstesnadır. Allah sizi Kendisiyle korkutur, dönüş Allah'adır."
(Âl-i İmrân 28)

İmam Kurtubi der ki takıyye ancak öldürülme yahut bir azanın kaybedilmesi tehlikesiyle karşı karşıya kalındığı zaman geçerlidir. Ama meselâ bir yönüyle tercih hakkı bulunan bir yönüyle de tercih hakkı bulunmayan bir zorlamayla karşı karşıya bulunsa. Meselâ kendisi bir işi yapmaya zorlansa ve o işi yapıncaya kadar kendisi veya bir yakını, bir başkası dövülmekle tehdit edilse bu durumda bu zorlanan kişinin böyle bir fiilde sorumluluğu söz konusu olur. Çünkü bu kişi o işi yapıp yapmamakta muhayyerlik durumuna sahiptir. Yani sadece dayakla tehdit o işi yapmayı tercihi şart kılmaz. Dayağa razı olup onu yapmamayı da tercih imkânı vardır.

İşte böyle ölüm yahut azalardan birinin telefiyle tehdit edilmeyen kimselerin yaptıkları konusunda iki görüş vardır. Meselâ bir adam başka birini

öldürmeye zorlansa, eğer onu öldürmezsen senin malını alacağız, seni döveceğiz, seni hapse atacağız gibi bir ikrahla karşı-karşıya kalsa kesinlikle onu öldürmesi caiz olmaz. Hattâ onu öldürmediği takdirde kendisinin öldürüleceği konusunda zorlansa bile onu öldürmesi caiz değildir. Veya meselâ bir kadının namusunu kirletmesi konusunda bir adam zorlansa, eğer bunu yapmazsan seni döveceğiz diye tehdit edilse bunu da yapamaz. Kendi canını kendi malını kurtarma adına başka birinin canına kıyması başka birinin namusunu kirletmesi hiçbir zaman düşünülemez.

Âlimlerimizin görüşüne göre ölümle, öldürmeyle ikrah olunan kişi birisini öldürdüğü zaman hem öldürene hem de öldürmesi için ona ikrahta bulunana, yani onu bu işe zorlayana kısas uygulanır, her ikisi de öldürülür. Çünkü her ikisi de bu öldürme eyleminde ortaktırlar. Ama birisiyle zina etmesi konusunda zorlanan kimse hakkında iki gö-rüş vardır. Kimileri bu kişinin canını kurtarabilmek için böyle bir zinayı yapmasını caiz kabul ederlerken kimileri de bunun haram olduğunu söylemişlerdir. Ama haram da olsa böyle zoraki zina eden kişiye had uygulanmaz denmiştir.

Öldürme ve zinanın dışındaki Allah'ın haram kıldığı şeyleri iş-leme konusunda zorlanmaya gelince; âlimlerimizin çoğunluğu zorlanan kişinin bunları yapabileceği kanaatindedirler. Ancak böyle bir durumda kişinin başkalarının telef ettiği malını tazmin etmesi gerekir. Ve eğer yapmış olduğu fiil dolayısıyla yerine getirmesi gereken hükümler söz konusuysa onları da yerine getirmek zorunluluğu vardır. Ama zorlama sonucunda bazı sözleri söylemeye gelince âlimlerimiz ondan sorumlu olunmadığını haber vermektedirler. Çünkü sözlerin en büyüğü olan küfür sözünü bile böyle bir durumda söylemeye izin verildiğine göre bunun dışındaki sözleri söylemeye haydi haydi ruhsat verilmiştir.

Yine Bakara sûresinde Rabbimiz zorlanan mükrehin haramlardan yiyebileceğini anlatır:

"Fakat darda kalan, başkasının payına el uzatmamak ve zaruret miktarını aşmamak üzere bunlardan da yiyebilir. " Doğrusu Rabbin bağışlar ve merhamet eder.

(En'âm 145)

Âyetin evvelinde meytenin yani kendiliğinden ölen, yüksek bir yerden düşerek ölen, başka bir hayvanın toslamasıyla ölen, yırtıcı hayvanların artığı vs kesilmeden ölen hayvanların yenmesinin, akan kanın, domuzun hınzırın haram

olduğunu bunların pis olduklarını necis olduklarını anlattıktan sonra buyuruyor ki Rabbimiz:

Ama kim de muzdar yani darda kalırsa, mecburiyet altında kalırsa, yani başka yiyecek içecek bir şey bulamazsa haddi tecavüz etmemek kayd u şartıyla ölmeyecek ve hayatını devam ettirecek kadar, bir de başka bir muzdarın hakkına tecavüz etmemek, onun elindekine uzanmamak şartıyla yeyip içmesinde bir günah yoktur. Bu konuda Rabbimiz bağışlama ve merhamet sahibi olduğunu haber veriyor. Böyle darda kalmış, zaruret içinde bulunan kimse için bunlardan hangisini bulursa zaruret miktarı, yani diri kalacak kadar, ölmeyecek kadar yemesinde bir beis yoktur.

Hani fıkıhtaki: ***"Zaruretler haram olan şeyleri mubah kılar."*** Hükmü işte bu âyetin manasını içerir.

Evet ikrar zorlama kişinin iradesini bitirir. İkrah karşısında tamamıyla ihtiyarı ortadan kalkan ve kendisinden isteneni yapmama gücü kalmayan bir kimsenin yaptıkları ve söyledikleri konusunda herhangi bir günah söz konusu değildir.

Meselâ bir kimse girmemek üzere yemin ettiği bir yere zorla sokulsa bu kimse daha önce oraya girmeme konusunda yapmış olduğu yemini bozmuş sayılmaz. Veya kendi rızası olmaksızın zorla kendisine tecavüz edilen bir kadınında bu işten bir sorumluluğu yoktur. Tabii ki kendisinin karşı koyabilecek bir gücü ve imkânı olmaması halinde bu böyledir.

Yine “dinde zorlama (ikrah) yoktur” âyeti ve “ameller niyetlere göredir” hadisiyle birlikte düşünecek olursak şunu söyleyeceğiz: Zorlama ile iman da itikat da caiz değildir. Zorlamanın sonucunda gerçekleşecek imana iman denmez. Zorlamanın sonucu kabul edilen bir iman Allah’ın istediği bir iman değildir. Aynen bunun gibi zoraki kılınan namaz, namaz değildir, zoraki tutulan oruç, oruç değildir. Çünkü zorlanma bir kişinin hoşlanmadığı halde, kalben inanmadığı halde bir şeyi tehditle ve zorla yaptırmaktır. Halbuki bu din hoşlanılmayacak bir din değildir. Bu din insanlara anlatıldığı zaman herkesin gönül rahatlığıyla kabullenebileceği bir dindir. bu konuda insanları zorlama hakkı sadece Allah’a aittir. Yani yaratıklarını, kullarını bu konuda zorlama hakkı sadece Allah’a aittir.

Zorlamış da nitekim Allah kimi kullarını. Bakın semavat, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, hayvanlar, melekler hepsinin boyunlarındaki ipin ucu doğuştan Allah'ın elindedir. Zoraki kulluk yapmaktadırlar, Allah'a karşı asla isyan etme imkânları yoktur. Allah'a kafa tutma imkânları yoktur bunların. Ama insanlar için Allah bunu murad etmemiştir. İnsanların imanlarını zorunlu kılmamıştır Rabbimiz.

Evet ciddi bir zor karşısında kalan bir mü'minin durumu böyledir, ama böyle değil de imandan sonra, iman şerefiyle şereflendikten sonra kim ki basit korkulardan, sudan sebeplerle kalbini küfre açarsa, Allah'a küfreder, Allah'ı inkâr ederse, kâfir olursa onlar için Allah'tan bir azap vardır bir de büyük bir azap vardır. Peki bir insan Allah'ı tanıdıktan, Allah'a iman ettikten sonra, hidâyeti bulduktan sonra nasıl kâfir olabilir? İmanın tadını tadan bir kimse nasıl yapabilir bunu? Akıl almaz bir hadise ama bakın bunun da yasasını bundan sonraki âyetinde anlatıyor Rabbimiz:
107. "Bu, dünya hayatını âhirete tercih etmelerinden ve Allah'ın da, inkârcı milleti doğru yola eriştirmemesinden ötürü böyledir."

Bunlar, bu tavır ve davranışlar dünya hayatını âhirete tercih edenlerin, dünya hayatına karşılık âhireti satanların, dünyayı kıble edinip ona tapınanların yapabilecekleri şeylerdir. İşte bu yüzden bu adamlar imandan sonra küfre kalplerini açmışlardır. Dünyaya tapındıkları için küfre meyledebilmişlerdir. Dünya tatlı geldiği için imanlarını satmışlardır. Dünya malı, dünya mülkü, dünya saltanatı, dünya makamları, dünya eğlenceleri tatlı geldiği için dinlerini satmış insanlardır bunlar. Âhiret mi? Çok uzak. Ne zaman gelir kim bilir? Önümüzde peşin peşin yaşayacağımız bir dünya hayatı varken böyle şeylerle ağzımızın tadını bozmayalım dedikleri için böyle yapıyorlar. Âhireti bir kenara bırakıp dünyayı tercih ediyorlar. Allah'ı bir tarafa bırakıp Allah karşıtı kimselerle beraber oluyorlar. Allah dinini, Allah kitabını, Allah âyetlerini, Allah yasalarını bir kenara bırakıp Allah karşıtı kimselerin yasalarını uygulamaya yöneliyorlar. Bir dünya sevdasına kapılıp imandan vazgeçiyorlar hainler.

Yâni gerçekten çok kötü bir şeydir bu. Rabbimiz de bu kâfirler topluluğuna asla hidâyet etmiyor. Nasıl hidâyet eder de böylelerine Rabbimiz? Yâni belki hayatında hiç imanla tanışmamış, Allah'ı bilmemiş, kitabı görmemiş, peygamberle diyalog kurmamış, Allah'ın dini konusunda hiçbir bilgisi olmayan bir kâfirden çok farklıdır böyleleri. Kaldı ki böyleleri bile bir anda hiç bilmedikleri bir iman dâvetiyle karşı karşıya kaldıkları zaman hemen müslüman

olabiliyorlar. Ama bir adam düşünün ki imanı bilecek, Allah'ı tanıyacak, İslâm'la, hidâyetle tanışacak ve sadece bir dünya menfaati için, bir dünya sevdası için dinini, imanını satarak dünyadan yana bir tavırla kâfirliği seçecek. İşte böylelerine asla Rabbimiz doğru yolu göstermeyecek, hidâyet etmeyecektir.
108. "İşte Allah'ın kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlediği kimseler bunlardır. Gafiller de işte bunlardır."

İşte Allah böylelerinin kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlemiştir. Bunlar gafil kimselerdir. Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın peygamberinden, Allah'ın dininden gafil olup gözleri, kulakları, kalpleri fonksiyonlarını yitirmiş, duymaz, duygulanmaz, anlamaz hale gelmiş mahluklardır. İnsanlardır diyemedim, çünkü böyleleri Rabbimizin beyanıyla değil insan hayvanlardan bile aşağı bir se seviyededirler. Halbuki önceki âyetlerde ne demişti Rabbimiz? Allah sizi hiç bir şey bilmezler olarak analarınızın karınlarından çıkardı ve sizlere göz, kulak, kalp verdi ki sizler Rabbinize şükredesiniz diye buyurmuştu.

Yâni size verdiğimiz bu azaları, bu nîmetleri kullanarak Rab-binize kul olasınız diye tüm bunları size verdik buyurmuştu. Lâkin bu insanlar Rablerinin kendilerine lütfettiği bu nîmetlerle Rablerine kul-luk edecekleri yerde nankörlük yaptılar. Allah'ın verdiği bu azalarını kullanmadılar da Allah da onları onların elinden alıverdi. Halbuki bu-rada sayılan göz, kulak ve kalp kişinin sorumluğunun ana merkeziy-di. Göz görecek, kulak işitecek ve kalp de iman adına tavır alacaktı. Onlar bunları kullanmayınca da Rabbimiz onları mühürleyip kapatı-verdi. Artık ne işiten kulakları, ne gören gözleri ne de hisseden kalp-leri kaldı da Allah'tan uzak bir hayatın sahibi olup çıktılar. Bu dünya böyle giderken:
109. "Âhirette zarara uğrayacakların bunlar olduğunda şüphe yoktur."

Şüphesiz ki öteler âleminde de en büyük zarara uğrayacak olanlar da işte bunlardır. Demek ki yaşadığımız şu dünya hayatında müslümanca bir hayat yaşayıp, Müslümanca ölmediğimiz sürece azaptan kurtuluş yoktur. Bu hayatta iki yol var. Bunlardan birisi hak yol, Allah yolu, İslâm yolu, ötekisi de bâtıl yollar, Allah karşıtı şeytan yolları. İman ya da küfür, tevhid ya da şirk, hayır ya da şer olarak karşımızda duran bu yollardan hangisine adım atarsak kendimizi içinde bulacağımız yollardır. Ve işte Rabbimizin beyanlarına göre bu dünyada en büyük zalim tercihini küfürden ve şirkten yana kullanandır. En büyük âlim de tercihini imandan, hidâyetten yana kullanandır. En büyük zalim dinini satarak dünyayı satın alandır. En büyük âlim de âhireti tercih edendir.

Evet işte böylece mü'min mü'minliğini devam ettirip cennete giderken, kâfir de kâfirliğini sürdürüp cehennemi boylamaktadır. Öy-leyse müslümanca bir hayat yaşayıp müslümanca ölebilmenin hesabını en güzel bir şekilde yapalım.

110. "Rabbin, türlü eziyete uğradıktan sonra hicret eden, sonra Allah uğrunda savaşan ve sabreden kimselerden ya-nadır. Rabbin şüphesiz bundan sonra da bağışlar ve merhamet eder."

Sonra muhakkak ki Rabbin türlü türlü eziyetlere uğradıktan, işkencelere maruz kaldıktan sonra, Allah'a kulluk yolunda, Müslü-manca bir hayat uğrunda bir sürü imtihanlardan, pek çok deneme-lerden geçirildikten sonra hicret edenler, hicretlerinin hemen son-rasında, özgürce bir hayata kavuşmalarına dayanamayan kâfirlerle Allah yolunda savaşanlar, cihad edenler ve sabredenler var ya bile-sin ki bundan sonra Rabbinin onlara tavrı mağfirettir, bağışlamadır, geçmiş kusurlarını sıfırlamadır. Rabbinin lütfu, bağışlaması, affı ve merhameti onlarla beraberdir.

Evet hayatta müslümanca kalabilmenin kavgasını veren, bu yolda başına gelenlere sabreden, Allah'a kulluk yolunda geri dönmeyi, tavizler vermeyi aklının ucundan bile geçirmeden direnç içinde yoluna devam eden kimselere Rabbin mağfiret sahibidir, merhamet sahibidir.

111. "O gün, herkesin kendi derdine düşüp çabalayacağı ve herkesin işlediğinin haksızlığa uğratılmadan kendisine ödeneceği bir gündür."

Bir gün ki her bir nefis gelir. Her bir nefis kendi derdine düşer. Her bir nefis kendi nefsiyle boğuşma içine düşer. Bir gün gelir ki herkes kendisiyle mücâdeleye tutuşur ve herkese kendi amelinin, kendi kazancının karşılığı verilir. Hiç kimse bir haksızlığa uğratılmaksızın yaptıklarının karşılığıyla buluşur. Ve onlar asla bir zulme uğratılmazlar. Allah'ın adâletiyle yaptıklarının tastamam karşılığını görürler.

Ve işte o gün kazananlar, yüzleri gülenler Allah'a Allah'ın istediği gibi iman edenler, imanlarıyla hayatlarını düzenleyenler, Müs-lümanca bir hayat

yaşayabilmek için türlü türlü eziyetlere, işken-celere maruz kalanlar, çeşitli imtihanlardan geçirildikten sonra hicret edenler, dünyalarını, evlerini, barklarını Allah için bırakıp tercihlerini Allah'tan yana kullananlar, Allah için her şeylerini fedâ edenler, cihad edenler, bu yolda cehd ü gayret gösterenler ve sabredenlerdir. İşte böyle yaşayan müslümanların cenneti kazanacağı o günde herkes kendini kurtarabilmek için kendi derdine düşer. Herkes kendisi için uğraşıp çırpınır. O gün Allah'ın vereceği hüküm ise asla zalimce bir hüküm değil, her nefsin yaptığının karşılığı olan bir hüküm olacaktır. Bakın bundan sonraki âyetinde de Rabbimiz bir ülkeden, bir kentten söz edecek:
112. "Allah size güven ve huzur içinde olan kasabayı misâl verir: Her taraftan oraya bolca rızık geliyordu. Ama Allah'ın nîmetlerine nankörlük ettiler; bu yüzden Allah onlara yaptıklarına karşılık açlık ve korku belâsını tattırdı."

Allah size bir kasabayı, bir ülkeyi misâl olarak veriyor. Allah size bir toplumun örneğini veriyor ki o köyde, o kasabada, o şehirde oturan insanlar emin bir haldeydiler. Güven ve huzur içinde bir hayat yaşıyorlardı. Düzenli, dengeli, mutlu, müreffeh ve mutmain bir hayatları vardı. Hoş bir dünyaları vardı. Öyle ki her bir taraftan, her bir mekândan rızıkları onlara bol bol geliyordu. Allah onlara bol bol rızıklar gönderiyordu. Allah'ın yasalarını uygulamalarının, hayatlarını Allah için yaşamalarının, müslümanlıklarının, teslimiyetlerinin, hidâyetlerinin, kulluklarının izzet ve şerefini zirve noktasında yaşıyorlardı. Sonra bu topluluk, bu ülke insanı önceki kulluk durumlarını değiştirip Allah'ın nîmetlerine küfrettiler. Kendilerine her taraftan bol bol nîmetler yağdıran Rablerine nankörlük yaptılar. Allah'ın en büyük nîmeti olan hidâyeti, kitabı, peygamberi terk ettiler. Allah'ın yasalarını uygulamaktan vazgeçtiler. Rab, İlâh ve Melik olarak Allah'tan başkalarına yöneldiler.

Allah'ın öteki nîmetlerini de inkâr ettiler. Allah yasalarına ihtiyaç duymadan da hayatımızı biz kendimiz düzenleyebiliriz dediler. Kitaba ve peygambere gerek duymadan da biz hukuk yapabiliriz dediler. Allah berisinde bizim hayatımızı düzenleyecek yeryüzü tanrılarımız var dediler. Ellerindeki tüm nîmetleri, içinde bulundukları bolluk ve güveni kendilerinden bilmeye başladılar. Bütün bunları biz bulduk, biz kazandık, biz sağladık, biz kurduk, biz biliriz, biz yaparız dediler. Biz artık güçlüyüz, kuvvetliyiz, bizim artık Allah'a da, elçisine de, dine de, kitaba da ihtiyacımız kalmadı dediler.

İşte onların bu kâfirliklerine, bu nankörlüklerine karşılık Biz de onlara açlık ve korku elbisesini giydiriverdik diyor Rabbimiz. Onlara açlık ve korkuyu

tattırıverdik. Yâni onlar kendilerini değiştirince, önceki kulluk ve teslimiyetlerini değiştirince Biz de onların önceki durumlarını değiştiriverdik diyor. Neydi önceki durumları? Emniyet, güven itminan, huzur, sükun ve rızık bolluğu. Emniyetlerini, güvenlerini kaldırıp yerine korku, ekonomik bolluklarını kaldırıp yerine açlık elbisesini giydiriverdik diyor Rabbimiz. Emniyetleri, güvenleri kalmadı. Herkesten korkar hale geldiler. Müslüman olduklarını bile söyleyemez bir duruma düştüler. Baş örtülerini bile, sakallarını, sarıklarını, namazlarını bile saklar bir duruma düştüler. Rızık bolluklarını da kaybettiler. Beş paralık kâfirlerin ülkelerinde, işyerlerinde çalışacak, onların eşiklerini temizleyip, ayakkabılarını silecek kadar alçaldılar. Huzur ve sükun içinde olan bir ülkeyi, bir toplumu Allah böyle rezil rüsva ediverdi. Açlık ve korku içinde bir hayatın mahkumu yapıverdi.

Yeryüzünün en güçlü, en emin toplumu şimdi her şeyini kay-betti. Açlık ve korku içinde ne yapacaklarını şaşırdılar. Acaba evi-mize ne zaman girecekler? Bizi ne zaman öldürecekler? Ne zaman yakalayacaklar? Başımıza ne tür felâketler gelecek? Nasıl ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya geleceğiz? Diye tir tir titrer bir duruma düştüler. Allah'ın tattıracağım buyurduğu azapları bir bir tatmak zorunda kaldılar.

Halbuki bundan önce ne güzel bir hayatları vardı değil mi? Bundan önce Allah'a teslimdiler. Allah'ın yasalarını uyguluyorlardı. Hayatlarından emindiler. Yeryüzünün en emin, en güvenli toplumuy-dular. Yeryüzünün en zengin toplumuydular. Allah'ın nîmetlerine karşı nankörlük ettiler. Kitap nîmetine, peygamber nîmetine, hidâyet nîmetine, iman nîmetine ve tüm nîmetlere karşı nankör kesildiler de Allah'ın cezası böylece onları yakalayıverdi. Ve tekrar eski müslüman-lıklarına, eski teslimiyetlerine dönecekleri ana kadar da bu zillet ve meskenetleri sürecektir.

113. "Andolsun ki, aralarından kendilerine bir peygamber gelmişti, onu yalancı saydılar. Haksızlık ederlerken azaba uğradılar."

Andolsun ki her ne zaman kendilerine bir peygamber gelmişti onu yalancı saydılar. Her ne zaman kendilerine kendilerinden, kendi içlerinden bir Allah elçisi gelmişse onu yalanladılar, yalan saydılar, yok farz ettiler, haksızlık ettiler de azap kendilerine geliverdi. Allah'ın azabına uğradılar.

Rabbimiz tarafından kendilerine gönderilen elçileri kabul etmediler. Kendilerine gelen elçiler onları her defasında önceki imanlarına, önceki

kulluklarına çağırıp uyardılar. Bakın ey insanlar, sizler daha önceleri müslümandınız, Allah'ın elçilerine iman ediyor, Allah'a kulluğa yöneliyordunuz. Bu yüzden de Allah'ın lütfettiği nîmetlerle güzel bir hayat yaşıyordunuz. Tatlı bir hayatınız vardı. Bol bol rızıkla-rınız ve güvenliğiniz vardı. Bizler sizi tekrar o hayata döndürmeye geldik dediler. Gelin eskisi gibi Allah'la barışık olalım. Gelin eski ahitlerimizi Rabbimizle yenileyelim. Gelin tekrar Rabbimizle barış yapalım. Müslümanca bir hayata yönelelim de hem Allah'la aramız barışsın, hem toplumumuzda insanlar birbirleriyle barışık olsunlar diye Allah'ın elçileri onları dâvet ettiler. Onları eski, güzel, şahmetli günlerine çağırdılar, çabaladılar. Ama maalesef bu insanlar kimin ne yaptığı belli olmayan kargaşa içinde bir hayata direttiler. Tekrar Allah'a dönecekleri yerde Allah'ın elçilerini dinlemediler. Ve zalimler olarak yok olup gittiler.

114. "Yalnız Allah'a kulluk ediyorsanız, Allah'ın size temiz ve helâl olarak verdiği rızıklardan yiyin. O'nun nîmetine şükredin."

Allah'ın size vermiş olduğu rızıkların helâl ve temiz olanlarından yiyin. Eğer sadece Allah'a kulluk ediyor, sadece Allah'ı dinliyor-sanız. Haram-helâl konusunda, pis-temiz konusunda eğer sadece Allah'ın dediklerine teslim oluyorsanız nîmetlerin en güzellerinden ve Allah'ın temiz dediklerinden, helâl dediklerinden yiyin. Eğer Allah'a kulluk eden kimselerdenseniz bu konuda sadece Allah'ı dinleyin, sadece Allah'ın yasalarına tâbi olun ve O'nun nîmetlerine karşı O'na şükredin. Nîmetlerine karşı O'na kul olun. Allah'ın haram-helâl yasalarına saygılı olun. Haramlara düşmeyin. Neymiş onlar:

115. "Allah size ancak leşi, kanı, domuz etini ve Allah'tan başkasının adına kesilenleri haram etmiştir. Darda kalan aşırı gitmemek ve başkasının hakkına el uzatmamak şartıyla bunun dışındadır. Allah şüphesiz bağışlar, merhamet eder."

Muhakkak ki Allah size şunları haram kılmıştır. Meyteyi, ölüyü, yâni kendi kendine ölmüş hayvanı, kanı, domuz etini ve Allah adına kesilmemiş, başkaları adına kesilmiş, üzerine besmele çekilmemiş hayvanları haram kılmıştır. Ama kim de mecbur kalır da, muzdar kalır da, yâni açlıktan ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalır da bunlardan yemek zorunda kalırsa, o zaman azgınlaşmadan, haddi aşmadan az bir miktar yemesi bundan müstesnadır. Doyacak kadar değil ölmeyecek kadar, helâl bilerek değil mecbur kaldığı için bu haramlardan bir miktar yemesinde bir günah yoktur. İşte bilesiniz ki o zaman Allah Ğafûr ve Rahîmdir.

Evet helâller bellidir, haramlar da bellidir. Ve bunun yasasını koyan da sadece Allah'tır. Allah'ın helâl dedikleri helâl, haram dedikleri de haramdır. Bu konuda Allah'tan başka hiç kimsenin yetkisi de yoktur. İşte Rabbimiz bu âyetinde yeme içme özelliğinde yarattığı kullarının karşısına yiyebilecekleri tertemiz rızıkları çıkararak işte bunlardan yiyebilirsiniz buyurmaktadır.

116, 117. "Diliniz yalana alışmış olduğu için, "Şu haram, bu helâldir" demeyin, zira Allah'a karşı yalan uydurmuş olursunuz. Allah'a karşı yalan uyduranlar ise, saadete erişemezler. "Az bir geçim ama ardından can yakıcı bir azab onlaradır."

Ve bir de dillerinizin yalanla vasf ettiği şekliyle, dillerinize geldiği şekliyle şu helâldir, bu haramdır demeyin. Haram ve helâlleri belirleme yetkisine sahip olan Allah'a karşı böylece yalan iftirada bulunmayın. Ya da Allah'a, Allah üzerine Onun demediğini diyerek yalanla iftira etmek için ağzınıza geldiği gibi, aklınıza estiği gibi şu helâldir bu haramdır demeye kalkışmayın.

Unutmayın ki böyle Allah demediği halde sanki O'na akıl veriyormuş, O'na yol gösteriyormuş pozisyonunda yalan iftira eden kimse hiçbir zaman felaha erişemez, kurtuluşa erişemez. Belki yaptıkları bu soytarılıklardan ötürü, bu iftiralarından ötürü bu tür insanlar bu dünyada bazı menfaatler sağlayabileceklerdir ama bilelim ki dünya çok basittir, az bir metadır. Ardında da can yakıcı bir azabın kendilerini beklediğini asla unutmasınlar.

Çünkü Allah'ın hakkı bellidir. Yaratan O'dur, Rab, Melik O'-dur. İnsanın da, yiyeceklerin, içeceklerin yaratıcısı da O'dur. Bu dünyada gerek insanla, gerek tüm diğer tüm varlıklarla ilgili yasa koyma hakkı sadece Allah'a aittir. Şunu yiyebilirsin, şunu yiyemezsin deme yetkisi sadece O'na aittir. Şu senin için serbesttir, şu da yasaktır deme hakkı sadece O'na aittir. Şu haramdır, bu helâldir deme hakkına sahip tek varlık, Allah'tır.

Çünkü göklerin ve yerin, göktekiler ve yerdekilerin tek yaratıcısı, tek sahibi, tek hakimi O'dur. Tüm varlıklar için tek hak sahibi O'dur. Çünkü yeryüzünde hiçbir hayvan yaratmasaydı ne yiyecektik biz? Hiçbir bitki yaratmasaydı ne yapacaktık? Bizi yaratmasaydı biz de olmayacaktık. Öyleyse bu hayatta şu haktır, bu bâtıldır, şu iyidir, bu kötüdür, şu helâldir bu haramdır, şu adâlettir bu zulümdür deme hakkına sahip; sadece Allah'tır. Kim ki Allah yasaları yanında yasa koymaya, Allah yetkisi yanında yetki iddia etmeye kalkışırsa bilsin ki Allah'a en büyük iftirada bulunmuş demektir.

Haramın ve helâlin tespitinde söz sahibi Allah ve Resûlüdür. Bu konuda söz söyleme hakkına sahip başka hiç kimse yoktur. Ama bunun tamamen aksine insanlar tarih boyunca faklı kıstaslar geliştirmeye çalışmışlar. Meselâ pragmatizm felsefesine göre mutlak mana-da eşyayı, fikirleri, düşünceleri Veya davranışları ikiye ayırırlar faydalı olanlar faydasız olanlar diye. Bu felsefeye göre faydalı olanlar iyidir, güzeldir, helâldir, faydasız olanlar da kötüdür, çirkindir ve haramdır.
Veya kimileri demişler ki bu konuda kriter birey olmalıdır. Haram ve helâl konusunda, iyi ve kötü konusunda kıstas bireydir.

Öyleyse insana göre, bireye göre faydalı olanlar iyidir, helâldir, zararlı olanlar da kötüdür haramdır. Bireyi temel kabul eden kapitalizme göre de haramın ve helâllerin tespitinde kıstas bireydir. Kimileri de bu konuda ölçü toplumdur demişler. Toplumun iyi dediği, güzel dediği, helâl dediği şeyler helâldir, kötü dediği şeyler de haramdır demişler. Kolektivizmi savunan komünistlerin bu konudaki düşünceleri de budur.

Halbuki bunlardan hiç birisi haram ve helâllerin tespitinde ölçü olamaz. İnsan üzerinde öyle bir güç olmalı ki mutlak ilim sahibi, mutlak hikmet sahibi, mutlak sûrette haramı helâlı, faydalıyı ve zararlıyı bilen, hali de geçmişi de geleceği de bilen ve bu bilgisi konusunda hiç kimseye ve hiç bir şeye bağımlı olmayan ve de gaddar olmayan, kullarının hayrını, iyiliğini düşünen, Rahman ve Rahim olan birisi olmalı ki bunu tespit etsin.

Mü'min kesinlikle bilir ve öylece iman eder ki haram ve helâl sınırlarını ancak Allah tayin eder. Allah berisinde ve bir de Resulü'ne verdiği yetki dışında bu konuda hiç kimse pay sahibi değildir. Bu konuda kıstas vahiydir. Vahyin helâl dedikleri helâldir tüm dünya bunun aksini söylese de. Vahyin haram dedikleri de haramdır tüm dünya zıddını ispat etmeye çalışsa da. Çünkü bu konuda insanlar ölçü olamazlar. Zira insanlar hiçbir zaman yarını hesap edemezler.

Ve yine insanlar hiçbir zaman kainat planında düşünce imkânına sahip değillerdir. Yani insanların tamamı birleşse de bin yıl önce kötü görülen bir şeyin bin yıl sonra iyi olabileceğini bilemedikleri gibi, burada iyi bilinen bir şeyin dünyanın başka bir yerinde kötü görülebileceğini bilemezler. Kâinat planında düşünebilmeye ve yarınların yarınını ihata edebilmeye sahip olan ancak Allah'tır.

O halde haram helâl konusunda iyi kötü konusunda, zararlı faydalı konusunda söz sahibi sadece Allah'tır. Mü'minler helâl kılınan şeylerdeki hikmeti anlamasalar da Allah'ın helâl kıldığı şeyleri temiz ve faydalı bilirler ve öylece inanırlar. Haram kıldığı şeyleri de pis ve zararlı bilirler. Ve haram helâl konusunda Rablerinin kanunlarına ve Rablerinin elçisinin beyanlarına teslim olan mü'minler kesinlikle akıllarına geldiği gibi konuşmaktan sakınırlar. Çünkü bakın Rabbimiz bu âyetinde kullarını bundan men etmektedir:

Nedense bizde haramı helâl sayan kişinin küfrüne hükmedilir de helâlı durup dururken haram saymaya kalkan kişinin küfrüne hük-medilmez. Halbuki İbni Abbas efendimizden rivâyet edildiğine göre helâlleri haram sayan kişi de aynen haramları helâl kabul eden gibidir.

Haramlar iki kısımdır. Ya farzların zıddıdır. Namaz kılmamak, oruç tutmamak, cihadı tek etmek savaştan kaçmak, ilim öğrenmekten vazgeçmek gibi. Yahut da bizzat Allah ve Resûlü tarafından haram kılınmış olanlardır. İçki içmek, zina etmek, adam öldürmek, şirk koşmak, tesettüre riâyet etmemek, domuz eti yemek yemek gibi.

Bir de başka bir tasnife göre haramlar ikiye ayrılır. Haram liay-nihi, haram ligayrihi diye. Haram liaynihi; Bizzat zatı itibariyle varlığı itibariyle haram olanlar. Aslı, maddesi haram olanlardır. Domuz eti ve şarap gibi. Aslı haram olduğu için bunlar herkes için haramdır. Ama ötekisi haram ligayrihi olanlar ise aslında kendisinde, maddesinde bir haramlık olmadığı halde bir başka bir şey sebebiyle haram olanlardır.

Meselâ ekmek helâldir, ama şarapla yenirse haramdır. Veya yemek helâldir ama bir fahişenin hatırına yenirse haramdır. Veya ekmek helâldir ama Ramazanda yemek haramdır. Veya aslı helâl olan bir şeyin kazanç yolu, iktisap yolu haramsa o da haramdır. Yani meselâ bir ekmek sahibine helâlken onun elinden onun rızası olmadan alan kişiye haramdır. Veya meselâ alış veriş helâldir ama cuma günü cuma ezanı okunmaya başladığı andan itibaren haramdır. Veya kişinin eşiyle cinsel münasebeti helâldir ama hac esnasında ihramlıyken haramdır. Veya meyhane çalıştırarak, kumarhane işleterek para kazanan bir adamın bu kazancı kendisine haramdır da onun bakmakla mükellef olduğu kimselere ve varislerine helâldir. İşte bu tür haramlara da haram ligayrihi denir.

Rabbimizin yasalarına göre eşyada aslolan ibahadır. Rabbi-mizin yarattığı her şey temizdir ancak hakkında nass bulunanlar müstesnadır. Beş şeyde aslolan hürmettir. Din, nesil, akıl, nefis ve mal. Mevcudatın tamamı insan için yaratılmış ve insanın hizmetine verilmiş olduğu için tüm mevcudatta aslolan ibahadır, helâllik ve temizliktir. Ama hakkında bunun zıddını ortaya koyan yani onun haramlığını anlatan nassın bulunduğu şeyler bunun dışındadır.

Haram olanlar haramdır, bunlara yaklaşılmamalıdır da helâl olanlardan istifade şeklini belirleme hakkı da Allah'ın Resûlüne aittir. Tüm helâllerden nasıl istifade edileceğini, ne miktar ve hangi ölçüde istifade edileceğini de yine Allah'ın Resûlü belirlemiştir. İnsanlar Allah ve Resûlünün helâl dediği bölgelerde yer içerler giyinirler ama onların ruhsatını aşan bölgelerde de durmak zorundadırlar. Aslında bu sınırı Allah ve Resûlü belirler de ama insanlar da bunu seçebilirler. Yani insanlar Allah'ın kendilerine vermiş olduğu fıtrat gereği -tabi eğer bu fıtrat bozulmamışsa- hakkın tecellisi olarak insanlar da iyiyi kötüyü seçebilme ayırt edebilme özelliğine sahiptirler.

Ya da şöyle söyleyelim; insanlar Allah ve Resûlünün kendileri adına yaptıkları bu seçimini kabul etmeyerek kendi iradelerince iyiyi kötüyü haramı helâli seçebilirler. Kendilerince haram helâl sınırları belirleyebilirler ama sonucuna kendileri katlanmak kayd u şartıyla. Dünyada temiz ya da pis bir hayat yaşamak, âhirette de cennete ya da cehenneme razı kayd u şartıyla burada insanları serbest bırakmıştır Rabbimiz.

Rabbimiz diyor ki kullarım ben size irade verdim. Dünyada koyduğum yasa gereği imanı da küfrü de seçebilirsiniz. Haram helâl konusunda, hayat programı konusunda beni de dinleyebilirsiniz başkalarını da. Ama unutmayın ki bu seçimizin sonucuna kendiniz katlamak kayd u şartıyla dilediğinizi yapabilirsiniz. Eğer benim rızamı ve cennetimi kazanmak istiyorsanız her konuda beni dinlemek, benim hayat programımı uygulamak zorundasınız diyor.

Ama rızasını ve cennetini kazanma adına bizi kendisini dinlemeye çağırırken de, kendisinin bizim adımıza belirlediği haram helâl yasalarını dinlemeye çağırırken de merhameti bol olan Rabbimiz hiç bir zaman bizi sık boğaz etmemekte bizim önümüze gâyet rahat ve geniş bir cadde bir saha çıkarmaktadır.

Yani Rabbimiz altı veçhesi kapalı bir hayat emretmez bize. Hani adam

oğlunu okutur, ve oğlu: Baba! O tarafa abdest bozma haramdır! Adam bu tarafa döner, baba: Sakın ha o tarafa dönme yasaktır. Beriki tarafa döner aman caiz değildir filan diyerek onu ne yapacağını bilmez bir vaziyette bırakır ya Rabbimiz öyle yapmaz. Her şeyi haram kılarak bizi sap gibi ortada bırakmaz Rabbimiz. Önümüze çok geniş bir saha bırakır ve kesinlikle biliyoruz ki insanlık ve müslüman-lık ancak Allah'ın çizdiği yolda mümkündür. Bizim için insanlığımız gereği fıtratımız gereği en geniş en rahat ve müsait yol en geniş cadde ve en uygun hayat programı Allah'ın çizdiği ve tespit buyurduğudur.

Çünkü bizi yaratan, bizi programlayan, bizim fıtratımızı en iyi bilen Odur. İnsan için yapılacak yapılmayacak işleri, haram helâl sınırlarını en güzel belirleyen Allah'tır.

118. "Sana anlattıklarımızı, daha önce, Yahudi olanlara da haram kılmıştık; biz onlara zulmetmedik, onlar kendilerine zulmediyorlardı."

Biz Yahudilere daha önce sana anlattığımız şekilde bazı şeyleri haram kılmıştık. Onu kitabımızın başka sûrelerinde anlattı Rab-bimiz. Tırnaklı hayvanları, deveyi, deve sütünü vs. haram kılmıştı onlara Rabbimiz. Tabii bu da onların Allah'a bozuk düzen tavırlarından kaynaklanıyordu. İşte bakın Diyor ki Allah Biz onlara asla zulmetmedik, onlar kendilerine zulmettiler. Biz de onlar zalim oldukları için işte bu helâlleri onlara haram kıldık. Yâni sonradan Allah haram-helâl yasasını değiştirmiştir. Ama bu konuda Rabbinin yasası da şudur:
119. "Sonra doğrusu Rabbin, bilmeyerek kötülük edip ardından tevbe eden ve ıslah olanlardan yanadır. Rabbin bundan sonra da bağışlar ve merhamet eder."

120. "İbrahim, şüphesiz Allah'a boyun eğen ve O'na yönelen bir önderdi; puta tapanlardan değildi."

Muhakkak ki İbrahim Allah'a boyun eğen, Allah'ın emir ve yasaklarına teslim olan, içiyle dışıyla, gecesiyle gündüzüyle, oğluyla karısıyla Allah'a yönelmiş, hep Allah'ı dinleyen, hep Allah'a kulluk eden bir önderdi. Yâni İbrahim Fıtratının gereğini yaşayan, bozulmamış bir kalp, bozulmamış bir

yaratılışla Rabbine teslim olmuş bir peygamberdi. O bu haliyle yeryüzünde tek başına bir ümmetti. Kendi başına dimdik ayakta, kendi başına Allah'ın dinini ayağa kaldırmış bir ümmetti.

O müşriklerden, puta tapanlardan, Allah'a yetki sınırlaması koyanlardan, Allah berisinde hayatta yetkili varlık kabul edenlerden değildi. O aya, güneşe, yıldızlara, putlara, krallarına, siyasîlerine, egemen güçlere tapınan bir kavmin içinde zerre kadar bir şirk yanıl-gısına düşmedi. O asla bir müşrik değildi.
121. "Rabbinin nîmetlerine şükrederdi; Rabbi de onu seçti ve doğru yola eriştirdi"

O Allah'ın nîmetlerine şükreden bir müslümandı. Nîmetin sahibini, hayatın sahibini bilen ve tüm nîmetleri, tüm hayatını O Allah'a kullukta kullanan bir müslümandı. Gerçekten hamd eden, şükreden bir özelliğe sahipti O. Zerre kadar Rabbine karşı bir nankörlük ve kâfirlik özelliği yoktu. Onun içindir ki Rabbi de Onu seçti, seçkinlerden kıldı ve Ona hidâyet lütfetti. Dosdoğru yolda yürümesi için Ona yolunu, hidâyetini gösterdi.
122. "Dünyada ona iyilik verdik, doğrusu o âhirette de iyilerdendi."

Ona dünyada hasene verdik. Dünyada en güzel nîmetlere ulaştırdık Onu. Ona peygamberlik verdik ve insanlığın imamı, müslü-manların atası yaptık. Ve âhirette de iyilerden olacaktır İbrahim aley-hisselâm. Âhirette de sâlihlerden olacak, sâlihlerin yurdunda olacak.
123. "Şimdi ey Muhammed! Sana, "Doğruya yönelen, puta tapanlardan olmayan İbrahim'in dinine uy" diye vahy ettik."

Sonra sana vahy ettik. Evet şimdi de İbrahim aleyhisselâm' ın oğlu İsmail aleyhisselâmın neslinden gelen Rasûlullah efendimize geldi sıra. Ey Muhammed, Biz sana vahy ettik. Sen de; ey peygamberim, İbrahim'in dinine hanif olarak tâbi ol. Hanif olarak, fıtratı salim olarak İbrahim'in yoluna tâbi ol. Tabii aynı emir burada bize de geliyor. Ey müslümanlar, sizler de bozulmamış bir fıtratla, fıtrat-ı selimeyle atanız İbrahim aleyhisselâmın yoluna tâbi olun. O hiçbir zaman şirkin içine düşmedi. Sizler de ey müslümanlar, Onun gibi bir hayatla Onun yoluna tâbi olun. Onun milletinden olun.
124. "Cumartesi ibadeti, ancak o gün üzerinde çekişenlere farz kılındı. Rabbin, ayrılığa düştükleri şeylerde, kıyâmet günü aralarında hükmedecektir."

Biz sebt gününü ihtilâf edenlere farz kıldık. Araf sûresinde detayıyla

anlatıldığı gibi Rabbimiz önce cum'a gününü Yahudilere tahsis buyurdu. Ama onlar bugünü değiştirdiler. Cumartesi günü hiçbir işle iştigal etmeyip sadece Allah'a ibadet edeceklerine dair söz verdiler. Ama bu sözlerini bozdular. Onların ihtilâf edip tartıştıkları konularda kıyâmet günü Rabbin hükmünü verecektir. Cumayı kabul etmeyip cumartesini kabul edenler, cumartesi yasağına riâyet edip etmeyenler arasında Rabbimiz yarın hükmünü verecektir. Rabbimizin hükmüyle, yargısıyla onlardan kimileri cennete giderken kimileri de cehennemi boylayacaktır. Yâni kim hak yoldaydı, kim sapmıştı? Kim mü'mindi, kim kâfirdi? Kim Rabbinin emirlerine mûtiydi, kim isyan ediyordu? Yarın bunu, Allah ortaya koyacaktır. Peki böyle bir ortamda peygambere ve peygamber yolunun yolcularına düşen nedir?

125. "Ey Muhammed! Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütle çağır; onlarla en güzel şekilde tartış; doğrusu Rab-bin, kendi yolundan sapanları daha iyi bilir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilir."

Haydi sen ey Peygamber ve sen ey müslüman hikmetle ve güzel bir nasihatle, güzel bir şekilde insanları Rabbinin yoluna dâvet et. Onlarla en güzel bir şekilde mücâdele et. En güzel bir şekilde Allah'ın dinini anlat insanlara. Anlatmanın ve dâvetinin temeli hikmet olsun, güzellik olsun, tatlı bir anlayış olsun. Ve dâvetin hak bir dâvet olsun. Dâvetin hakka olsun. İnsanlarla konuşurken, mücâdele ederken de çok güzel bir üslûpla mücâdeleni yap. İnsanları kırıp dökme. Karşındakileri ezmeye, onları mat etmeye, onlara hakaretler etmeye, onların inançlarına, tanrılarına sövüp saymaya kalkışma. Ama onlar hatırına, onların gönüllerini alacağım diye; sakın haktan da taviz verme. Onlar hatırına bâtılları savunmaya kalkışma.

Yâni onlarla tartışırken kendi hevâ ve hevesini ön plana çıkarma. Geçici dünya menfaatlerini göz önünde tutma. Ama karşı tarafı da unutma ki onlar da bir inandır. Onların şahsiyetli kalması, şah-siyetli müslümanlar olması senin şahsiyetinin de gelişmesine sebep olacağını unutma. Çünkü hayat şahsiyetle, şahsiyetli insanlarla güzel olacaktır.

Evet kendi şahsiyetini de, karşındakilerin şahsiyetlerini de göz ardı etme ki tartışman güzel olsun. Hikmetle hareket etmen hem karşı tarafa, hem de sana en güzel bir şekilde yol göstersin. Muhakkak ki Rabbin yolundan sapanı da bilir, hidâyette olanı da. Sen hep hidâyet yolunu seç. Ve diğer insanları da seçtiğin, üzerinde olduğun en güzel yola en güzel bir şekilde dâvet et. Dâvetin o zaman

etkili olacaktır. Bugün olmazsa bile yarın etkisini mutlaka gösterecektir.

126, 127. "Eğer ceza vermek isterseniz size yapılanın aynıyla mukabele edin. Sabrederseniz andolsun ki bu, sabredenler için daha iyidir. Sabret, senin sabrın ancak Allah'ın yardımıyladır; onlara üzülme kurdukları düzenlerden de endişe etme."

Ama eğer o karşınızdakiler size karşı kötülük yaparlar da sizler de size yapılanının karşılığı olarak onlara ceza vermek isterseniz ancak size yapılanın aynıyla, misliyle mukabele edin. Size yapılan kötülüğün aynıyla karşılık verin. Eğer sabrederseniz sabredenler için bu daha hayırlıdır. Yâni doğrusu size yapılan kötülükler karşısında sabredebilirseniz, şahsınıza kötülük yapılmamasına rağmen direnebilirseniz, güzel bir karşılıkla onlara davranarak onların kalplerini Allah'ın dinine kazandırabilirseniz bu çok daha güzeldir. Ama size yapılan kötülüğe karşılık illa da bir ceza verecekseniz-buna hakkınız vardır- o zaman ancak misliyle verebilirsiniz. Lâkin her şeye rağmen sabreder, dişinizi sıkar kötülüğe karşı iyilikle mukabelede bulunabilirseniz bu çok hayırlı olacaktır.

Yâni ey muhataplar, siz bize kötülük ediyorsunuz, haksızlık yapıyorsunuz, ama biz size karşı hep iyi davranıyoruz, hep iyi davranacağız. Biz sizin İslâm'ınızı istiyoruz. Sizin Rabbinize teslim olmanızı, kurtuluşa ermenizi istiyoruz diyebilmeniz bu sizler için çok daha kârlı bir iş olacaktır. Öyleyse ey Peygamberim ve ey müslümanlar bu noktada sabırlı ve dirençli olun. Müslümanca davranmada, müslü-manca dâvette, müslümanca görünmede sabırlı ol. Muhakkak ki sabrın Allah için olacaktır. Yâni Allah'ın rızasıyla, Allah'ın lütfuyla sabredebileceksiniz. Sakın ha sakın onlar adam olmadılar diye, onlar müs-lüman olmadılar diye kederlenip üzülme. Onların sana karşı düşündükleri tuzaklardan, komplolardan sakın endişelenme. Kesinlikle bilesiniz ki onlar sana karşı, size karşı hiçbir şey yapamayacaklardır.

Varsın direnslinler onlar kâfirliklerine. Varsın müslüman olmamaya sabır göstersinler. Elbet bir gün bir fetihle onlar da müslüman olacaklardır. Elbet bir gün onların da akılları başlarına gelecektir. Ya Nahl ile, ya İsrâ ile, ya Tâhâ ile, ya Meryem'le mutlaka bir gün onlar da dirilecekler ve hidâyetle müşerref olacaklardır. Tabii bu öyle kolay olmayacaktır. Bir ömrün değişimi kolay

değildir. Sen güzellikle sabret, sizler güzellikle sabredin, ama bunun için de Rabbine dayanıp, yalvar. Çünkü böyle bir sabrı ancak Allah'ın yardımıyla başarabileceksin. Şunu da unutma ki onlar asla sana zarar veremeyeceklerdir. Onların tüm tuzakları, tüm komploları kendi aleyhlerine çıkacak, kendilerini bağlayacaktır. Sen onları da kurtarmak üzere hareket et. Onları da cennete kazandırmak üzere güzel bir anlayışla, bir hikmetle nasihatle devam et. Böyle devam ettiğin sürece senin işine güzellikler gelecektir.

Evet, bize zarar verene, bize kötülük yapana biz de kötülük yapmak zorunda değiliz. Ama bizim toplumda şöyle bir atasözü vardır: "Kocana kızdığın zaman yemeğin içine bir kaşık fazla yağ at ve böylece ona zarar vererek, onun malına zarar vererek ondan intikamını alırsın" sözünde anlatılan şey de zarara zararla mukabeledir. Kocan sana her ne sûretle olursa olsun bir zarar vermişse senin de ona ve malına zarar vermen caiz değildir.

Veya dükkanında çalıştırdığı işçilerin haklarını vermeyerek onlara zarar veren bir adamın malına zarar vererek işçilerin ondan haklarını almaya çalışmaları caiz değildir. Tamam aslında yapmamalılar, aslında işçilerinin haklarını yiyerek, onlara zulmederek biriktirdikleri paralarla başkalarına yardım ediyor muş gibi infak gösterisinde bulunmak yerine önce o işçilerine infakı ve önce onların haklarını vermeyi şiar edinmeliler iş verenler ama her şeye rağmen bir haksızlık yapmışlarsa onlardan hak almanın yolu bu değildir. Şunu da asla unutmayın ki ey müslümanlar:
128. "Allah şüphesiz sakınanlarla ve iyilik yapanlarla beraberdir."

Allah muttakilerle beraberdir. Muhakkak ki Allah kendisiyle yol bulan, kitabıyla, diniyle yol bulan kimselerle, hayatlarını Allah için yaşayanlarla beraberdir. Sözleri, amelleri, eylemleri, savaşları, barışları, namazları, oruçları Allah için olan kimselerle beraberdir. Evet Allah'ı görüyormuşçasına Allah'a kulluk eden, sürekli Allah kontrolünde olduklarının şuuru içinde olanlar yaşadıkları bu hayatta Allah'la beraber oldukları gibi, sürekli Allah desteğinde oldukları gibi, yaşadıkları bu hayatın sonunda yine Allah'la beraber olacaklardır. Rablerinin onlarla beraberliği devam edecektir. Hayat Allah'la beraber güzeldir. ölüm Allah yolunda güzeldir. Ve öteler âleminde böyle yaşayan kimseler için Rabbimizin vaadettiği cennetteki nîmetler güzeldir.

Bu sûrenin de sonuna geldik, gelecek hafta inşallah İsrâ sûresinde buluşmak üzere vel hamdü lillâhi Rabbil âlemîn.

- 17 -

İSRÂ SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 17, nüzûl sıralamasına göre 50, miûn kısmının ikinci ilk sûreler grubunun üçüncü sûresi olan İsrâ sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 111 dir.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

İsrâ sûresi, başında İsrâ hadisesini de konu edindiği için hicretten bir yıl önce Mekke'de son inen sûrelerdendir. 111 âyetlik bir sûre olan İsrâ sûresi Mekke'de Rasûlullah'la kavgalarını sürdüren Mekke müşriklerini, İsrâil oğullarını, kendilerinden önceki elçilerle kavgasını sürdüren toplumların başlarına gelenlerle uyarır. Kur'an'ın Ona inananları, Ona sarılanları, hayatlarını Onunla düzenleme çabası içine girenleri en doğru yola ilettiği vurgulanır. Rabbimiz bu sûrede kullarını sadece kendisini dinlemeye, sadece kendisine kulluğa çağırır ve bu kulluğun gereklerini ortaya koyar.

1. "Kulu Muhammed'i bir gece Mescid-i Haram'dan, kendisine bir kısım âyetlerimizi göstermek için, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah'ın şanı yücedir. Doğrusu O, işitir ve görür."

Kulu Muhammed (a.s)'ı bir gece Mekke'deki Mescid-i Haramdan kendisine bir kısım âyetlerini göstermek için çevresini mübârek kıldığı Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah sübhandır, mübârektir. Tesbi-he lâyık olan, gündemde tutulmaya, övülmeye, yüceltilmeye lâyık olan O'dur. En mükemmel sıfatların sahibi, noksan sıfatlardan münezzehtir O Allah. Yüceler yücesidir. Allah her şeyi işiten ve bilendir, her şey-den haberdar olandır.

Evet İsrâ gece yolculuğu demektir. Rabbimiz şerefli kulu, şerefli elçisi Hz. Muhammed (a.s)'ı bir gece Mekke'deki Mescid-i Haramdan alıp Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'ya götürdü. Rabbimizin etrafını bereketli kıldığımız buyurduğu mübarek bir yurda götürdü böylece ona bir kısım âyetlerini göstermek ve

Mekke'de kavminin baskıları ve zulümleri altında bunalmış olan Rasûlullah efendimizi içinde bulunduğu sıkıntılarından biraz biraz kurtarmak, rahatlatmak ve yüceliklerin zirvesinde bir izzet ve şerefe ulaştırmak istedi.

Böylece Rabbimiz, Efendimize yüce âyetlerini gösterecek, onu yüceliklerin zirvesine çıkaracak, göklere urûc ettirecek çıkaracak, yedi kat semaları aştıracak ve nihâyet Sidre-i Münteha'ya ve Onun ötesine kadar ulaştıracaktı. Rabbimiz orada, elçisini yükselttiği o makamda ona âyetlerinden bir kısmını gösterecekti. Acaba Rabbimizin elçisine göstermeyi murad buyurduğu bu âyetler nelerdi bunu bilmiyoruz. Bu sûrenin bu ifadesinden ve yine Necm sûresinin beyanlarından anlayabildiğimiz kadarıyla Rabbimiz orada Resûlullah Efendimize kendi rubûbiyet ve ulûhiyet'ini, mülk ve saltanatını, kelimelerle anlatılması mümkün olmayan ancak müşahede ile ulaşılabilecek büyük âyetlerinden bir kısmını gösterdi.

Ne büyük bir nimet, ne büyük bir şeref değil mi? Yıllar önce yine şerefli elçilerinden Mûsâ (a.s)'a Tur'da lütfettiği nimetini bu defa da Rasûlullah Efendimize nasip ediyordu. Elçisini yedi kat semaların ötesine, Sidre-i Münteha'nın da ötesine çağıracak, bizzat onunla direk konuşacak, onu şereflerin, yüceliklerin en zirve noktasına çıkaracak ve Mekke'nin kasvetli ortamından onu uzaklaştırıp müşriklerin baskısından rahatlatacaktı.

Ve böylece kıyâmete kadar gelecek onun yolunun yolcusu olan müslümanlara Mîrâç ve İsrâ'nın bereketini, şerefini yaşatacaktı. Rabbimiz kendi safında yer alan müslümanlara namazla kendisine yükselme imkânı lütfedecekti. Kıyâmete kadar kullarını şereflendirecekti.

2,3. "Mûsâ'ya kitap verdik. Ey Nuh'la beraber taşıyarak kurtardığımız kimselerin soyundan olanlar! Beni bırakıp başkasını vekil edinmeyesiniz diye onu İsrâil oğullarına doğruluk rehberi kıldık. Doğrusu Nuh çok şükreden bir kuldu."

Evet Biz Mûsâ'ya da kitap verdik, Tevrat'ı verdik ve o kitabı İsrâil oğulları

için bir hidâyet rehberi, bir yol gösterici kıldık. Ve bu kitapla onlardan şunu istedik. Ey İsrâil oğulları, sakın Rab olarak, İlâh olarak Beni bırakıp da Benden başkalarını vekil kabul etmeyin. Benden başka hayatınızda söz sahipleri bulmayın. Benden başkalarını Rab, Melik ve İlâh kabul etmeyin. Benden başkalarında egemenlik yetkisi görmeyin. Kulluk edilecek, sözü dinlenecek, çektiği yere gidilecek, ya-saları uygulanacak tek velîniz, tek Rabbiniz Benim, dedik.

Yâni dün Mûsâ (a.s)'a kitabı indirirken ne buyurmuşsa, kitabı hangi maksatla indirmişse şimdi şu anda son elçisi Muhammed (a.s)'a kitabı indirirken de Rabbimiz aynı şeyi söylüyordu. Sevgili elçisini Mescid-i Haram'dan alıp Mescid-i Aksâ'ya götürürken, oradan da alıp yedi kat semaya, Sidre-i Münteha'ya, yücelerin yücesine, şereflerin şerefine ulaştırırken de tüm kullarından istediği yine aynı şeydir. Sadece kendisi Rab ve İlâh bilmek, sadece kendisine kulluk etmek.

Evet şu anda o elçilerimizden birisi ve sonuncusu olan Mu-hammed (a.s) yeni, türedi birisi değildir. Bilâkis o köklü bir geçmişin sahibidir. O Nuh'un, İbrâhim'in, Mûsâ'nın, Îsâ'nın yolunun son temsilcisidir. Ve kıyâmete kadar insanlık onun temsilciliği, onun rehberliğiyle hidâyeti bulacaklardır. Onu kabul edenler hep kazanırlarken, reddedenler de hep kaybedenlerden olacaklardır. Mûsâ (a.s) da, Ona iman edip Onunla birlik olan İsrâil oğulları da, Muhammed (a.s) da, Ona iman edip tercihlerini Ondan yana kullanan mü'minler de hepsi hepsi Nuh (a.s) la birlikte gemide taşıdıklarımızın zürriyetleridirler.

Yâni onlar batan bir toplumun içinden kurtulanların, peygamber safında yer alan müslümanların torunlarıdırlar. Aynı inancın, aynı anlayışın sahibidirler. Nuh (a.s) şükreden, hayatını Allah için yaşayan bir kuldu.

Ondan sonra Onun kulluğuna, Onun teslimiyetine, Onun şükrüne sahip çıkan İsrâil oğulları yeryüzünde bir süre şerefli bir hayat yaşadılar. Ama sonradan bozuldular. Peygamberlerinin yolunu terk edip rezil bir hayatın mahkumu oldular.

Ve işte bu kitap son elçi Muhammed (a.s)'a geldiği dönemde son elçiye karşı amansız bir düşman kesildiler. Allah'ın son elçisini, son kitabını, son dinini reddettiler. Böylece onların daha önce ne kendi kitaplarına, ne de kendi peygamberlerine iman etmedikleri açığa çıkıyordu. Çünkü kendi

peygamberlerine, kendi kitaplarına iman eden kimseler olmuş olsalardı, yâni Allah'ın hayata karıştığına, hayatı düzenlemek üzere kitap ve peygamber gönderdiğine inanmış olsalardı, elbette aynı kaynaktan gelen bu son kitaba ve peygambere iman etmek zorunda kalacaklardı.

Çünkü Allah'a iman, Allah'ın hayata karıştığına imandır. Allah'a iman, O'ndan gelenlere imandır. Allah'a iman Allah'ın gönder-diklerine imandır. Şimdi elçi olarak Musa aleyhisselâmı gönderen, ama Muhammed aleyhisselâmı göndermeyen veya kitap olarak Tevrat'ı gönderen, ama Kur'an'ı göndermeyen bir yahudiye nasıl mü'min diyebiliriz? Kitap olarak İncil'i gönderen, ama Kur'an'ı göndermeyen bir Allah'a inanan hıristiyana nasıl müslüman diyebileceğiz?

4,6. "İsrâil oğullarına Kitapta: "Doğrusu yeryüzünde iki defa bozgunculuk yapacak ve kibirlendikçe kibirleneceksiniz" diye bildirdik. Bu ikisinden birincisinin vakti gelince, üzerinize pek güçlü olan kullarımızı salacağız. Onlar memleketlerinizde her köşeyi kontrollerine alacaklar. Bu, yerine gelecek bir vaattir. Bunun ardından sizi onlara galip getireceğiz; mallar ve oğullarla size yardım edecek ve sizin sayınızı artıracağız."diye yazdık."

Biz İsrâil oğullarına kitapta yazdık, takdir ettik, yasa yaptık. Peki nerede, hangi kitapta yazmıştı, belirlemişti Rabbimiz? Bunu bil-miyoruz. Ya Tevrat'ta, ya Levh-i Mahfuz'da, ya Kur'an'da, ya da tüm kitaplarda olabilecektir.

Neyi kararlaştırmış Rabbimiz? Şunu: Muhakkak ki siz yeryüzünde iki defa bozgunculuk yapacaksınız. Ve kibirlendikçe kibirleneceksiniz. Haddi aşıp isyankar olacaksınız. Yeryüzünde azgınlık yapacaksınız. İlk bozgunculuğunu, ilk isyanınızı gerçekleştirdiğiniz zaman Biz sizin üzerinize sizden intikam almak, sizin burnunuzu sürtmek için güçlü kuvvetli kullarımızı göndereceğiz. Öyle ki onlar evlerinize barklarınıza kadar girecekler, sizi araştıracaklar, arayacaklar, bulacaklar ve sizi ezecekler. Tüm ülkenize hakim olacaklar. İşte bu olan, gerçekleşen bir vaaddir.

Ve bunun ardından sizi tekrar onlara galip getiririz. Evet ikinci defa sizin üzerinize döneriz. Size bol bol mallar mülkler, güçler, imkânlar veririz. Ekonomik ve sayısal gücünüzü artırırız da bir mağlubiyetten, bir hezimetten, bir bozgundan sonra sizi tekrar eski güçlü kuvvetli döneminize kavuştururuz.

Düşmanlarınıza karşı size yardım ederiz, sizi destekleriz.

7. "İyilik ederseniz kendinize etmiş olursunuz. Kötülük ederseniz o da kendinizedir. İki vaadden ikincisinin vakti gelince, yeryüzünü üzüntüye sokmaları, kötülük yapmaları, önceden Mescide girdikleri gibi girmeleri, ele geçirdikleri yerleri harap etmeleri için onları tekrar göndereceğiz."

Ey İsrâil oğulları, ey peygamber çocukları, ey müslümanlar ğer siz iyilik ederseniz, muhsin davranırsanız, Allah'ı görüyormuş gibi Ona kulluğa yönelirseniz, her an Allah kontrolünde olduğunuzu unutmadan müslümanca bir hayat yaşarsanız bunun faydası kendinizedir. Kendi kendinize iyilik etmiş olacaksınız. Yok eğer kötülük peşinde olursanız, Bana kulluktan uzak bir hayatın mahkumu olursanız onun kötülüğü de kendinizedir. İki vaadden ikincisinin vakti gelince de, yeryüzünü üzüntüye sokmaları, kötülük yapmaları, önceden Mescide girdikleri gibi tekrar oraya girmeleri, ele geçirdikleri yerleri tamamen harap etmeleri için onları tekrar göndereceğiz. Onları tekrar sizin başınıza musallat edeceğiz.

8. "Umulur ki Rabbiniz size acır; ama siz dönerseniz Biz de döneriz. Cehennemi inkârcılara bir zindan kılmışızdır."

Umulur ki Rabbiniz size acır, size merhamet eder, size tekrar yardım eder. Her şeyinizi kaybettikten sonra Rabbiniz sizi tekrar diriltir. Ama şurasını da hiçbir zaman unutmayın ki siz tekrar dönerseniz Biz de döneriz. Siz tekrar kötülüklere, isyana, itaatsizliğe, kulluktan çıkmaya dönerseniz Biz de o kötülüklerinizin karşılığı olarak tekrar sizi cezalandırmaya döneriz.

Veya iyiliğe dönerseniz, kulluğa dönerseniz, itaate yönelirseniz Biz de size yardıma döneriz. İyiliğiniz karşılığında mükâfat ve yardımlarımız, kötülükleriniz karşılığında da cezalandırmamız devam edecektir buyuruyor Rabbimiz. Çünkü Biz cehennemi insanlara bir zindan yapmışızdır. Cehennemi, ateşi azabı onlara bir barınak, bir sığınak yapmışızdır.

Evet acaba Rabbimizin bu âyetinde haber verdiği İsrâil oğullarının bu iki bozgunu ve sonra bu bozgunların akabinde Allah'ın yardımı ve desteğiyle tekrar toparlanmaları ne zaman olmuştu? Kitabımızın bu genel ifadelerinden anladığımız şudur. Tabii en doğrusunu, en iyisini Allah bilir. İsrâil oğulları, Yakub çocukları Mısırda egemenliklerini kaybedip Firavun oğullarının kölesi durumuna düşerler. Uzun bir süre her şeylerini, dinlerini, imanlarını,

namuslarını, iffetlerini, kimliklerini kaybederler. Yıllar sonra bittikleri, tükendikleri bir dönemde Rab-bimiz gönderdiği elçisi Mûsâ (a.s) ile onları Firavun ve sisteminin zulmünden kurtarıp özgürlüğe kavuşturur.

Rabbimiz az evvel etrafını bereketli kıldığımız diye sözünü ettiği, peygamberi Muhammed (a.s)'ı bir gece Mescid-i Haramdan alıp götürdüğü mübarek peygamberler toprağı olan Filistin topraklarına onları ulaştırır. O topraklar atamız İbrâhim (a.s)'ın yurdu idi. Yusuf ve kardeşlerinin, babaları Yakub (a.s)'ın İbrâhim (a.s)'ın torunları olduklarını biliyoruz. Onlar önce Filistin topraklarında yaşıyorlardı, sonra Yusuf (a.s)ın Mısıra gelişiyle onlar da gelip Mısıra yerleşmişlerdir.

İşte İsrâil oğullarının Mûsâ (a.s) döneminde Mısırdaki kölelik hayatlarının sona ermesiyle hareketleri tekrar Filistin'e, ilk geldikleri bölgeye oluyordu. Çünkü Rabbimiz onlara o kutsal toprakları vaat et-mişti. Mısırdan yola çıktılar, ama Mûsâ (a.s)'ın sağlığında o topraklara ulaşamamışlardı. Harun (a.s)'ın da vefatından sonra ancak müslü-manlar o bölgeyi fethedebildiler. Filistin artık müslümanların elindeydi ve müslümanlar orada uzun bir süre orada güzel bir hayat yaşadılar.

Daha sonra müslümanlıklarında gevşemeler, çözülmeler oldu. Allah'a kulluktan uzaklaşıp kötülüklerin içine düşünce Allah onlardan desteğini çekiverdi de düşmanları onlara galebe çaldılar, darmada-ğın ettiler. Kudüs'ten çıkarıldılar, öldürüldüler, sürüldüler ve her biri bir tarafa dağılan müslümanlar özgürlüklerini kaybettiler. Allahu âlem işte bu birinci bozguna uğrama dönemi bu dönemdir. Azgınlaşmalarının, Allah'a kulluktan çıkıp isyanlara düşmelerinin karşılığı olarak Allah onlara böyle bir azabı tattırıverdi. Sonra toparlanıp Bakara sûresinin beyanıyla peygamberlerine müracaat ettiler. Dediler ki ne olur Allah bize bir kumandan tayin etse de bizler onunla birlikte savaşsak. Onun arkasında düşmanlarımızla vuruşsak da çocuklarımıza, ülkemize kavuşsak dediler.

Rabbimiz onlara komutan olarak Talût'u seçti. Önce işte elendiler, en samimileri kaldı ve kumandan Talût'un emrinde o az grup düşmanla savaştı ve Allah kendilerine zaferi nasip buyurdu. Müslüman ordu kâfirlerin kumandanı Calut'u öldürdü. Onu öldüren de henüz bir çocuk yaşta ordunun içinde bulunan Dâvûd idi ki bu başarısından dolayı daha sonra Rabbimiz kendisine peygamberlik ve saltanat verdi.

Evet bu diriliş döneminde ülkenin sahibi Dâvûd (a.s) dır. Ve artık yeryüzünde müslümanlar en güçlü dönemlerini yaşadılar. Hz. Adem (a.s)'a verilen halîfelik özelliği yeryüzünde Dâvûd (a.s) ile ger-çekleşmiş oluyordu. Kitabımızın başka bir âyetinin beyanıyla yeryü-zünde adâletle hükmetmesi için Dâvûd (a.s)'a peygamberlik ve sal-tanat verilmiştir.

Evet müslümanlar o dönemde büyük bir güce ulaştılar yer-yüzünde. İşte anlayabildiğimiz kadarıyla yıkılışlarından sonra tekrar dirilişleri de buydu. Yâni onlar Rablerine kulluğa, Rablerinin istediği müslümanca bir hayata ve ihsana dönünce Allah da onlara yardımını gönderiverdi. Allah'ın yardımı ve desteğiyle tekrar güçlendiler.

Hele hele Dâvûd (a.s)'ın oğlu Süleyman (a.s) döneminde devlet ve saltanatın zirve noktasına yükseldiler. İnsanlar değil cinler, hayvanlar, rüzgarlar bile onların egemenliği altına girivermişti.

Ama Süleyman (a.s)'ın vefatından sonra İsrâil oğulları, müs-lümanlar yoldan çıktılar, Rablerine itaatten çıkıp şeytanların yoluna tabii oldular. Allah'ı, peygamberi, kitabı terk edip kendi hevâ ve he-vesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya, günahlara yöneldiler de bu defa da başka zalim güçleri Rabbimiz onların üzerlerine musallat ediverdi. Kudüs'ten çıkarıldılar, öldürüldüler, sürüldüler, darmadağın oldular.

Hattâ o dönemde İsrâil oğulları artık tamamiyle müslümanlığı terk edip Yahudileşme sürecine girdiler. Bu dönemde onları tekrar terk ettikleri İslâm'a çağırmak üzere Rabbimiz elçiler gönderdi. Zeke-riya (a.s), oğlu Yahya (a.s) ve son elçi Îsâ (a.s) geldi kendilerine. Ama yoldan çıkmış İsrâil oğulları Allah'ın bu elçilerini reddettiler, kimini öldürdüler, kimine işkence etmeye kalkıştılar.

Ve nihâyet işte onların bu dağınıklıkları son elçi Muhammed (a.s)'ın Mekke'de zuhur edişine kadar sürüp gitti. Ve işte şu anda Mu-hammed (a.s) Mekke'de zuhur etmiş, kendisine Kur'an inmeye başlamış, İsrâ sûresinin bu âyetleri gelmeye başlamış ve kendilerine geç-mişleri hatırlatılarak dâvetini gerçekleştiriyordu. Ey İsrâil oğulları, ey Yakub çocukları, işte sizin geçmişiniz budur, şu andaki durumunuz budur, dün size yardımının ulaşmasıyla sizin yeryüzünün en güçlü insanları olmanızı sağlayan, desteğini kaldırıvermesiyle de sizi rezil bir duruma düşüren güç kuvvet sahibi, egemenlik sahibi Rabbiniz şu anda size sesleniyor.

Gelin tekrar yeryüzünün en aziz, en şerefli toplumu olmak istiyorsanız bu son elçime, bu son kitabıma iman edin. Gelin Benim istediğim gibi müslümanlar olun ki sizin makus kaderinizi değiştire-yim. Bakın Ben o son elçimi Medine'ye, ayağınızın ucuna kadar getirdim diyerek onları imânâ, İslâm'a çağırır ama onlar bu elçiye iman etmeyerek bu fırsatı kaçırırlar.

Evet tabii Rabbimizin bu hitapları sadece İsrâil oğullarına değil, aynı zamanda biz müslümanlaradır da. Yâni eğer biz müslüman-lar da Rabbimizin istediği bir ihsan hayatını, bir müslümanlık hayatını bırakıp isyanlara, günahlara dalarsak elbette Rabbimiz bizden de desteğini kaldıracak, bizim başımıza da bir takım güçlü zalimleri musallat edecek ve bizim burunlarımızı da sürtecektir. Ama eğer Ona kulluğa yönelirsek, Onun istediği gibi müslümanlar olabilirsek elbette yardımı ve desteğiyle bizi tekrar diriltecek ve yeryüzünde izzet ve şerefe ulaştıracaktır.

Nitekim aynen öyle de olmuştur. Rasûlullah ve dört halîfe döneminde, en güzel kulluğun yaşandığı dönemlerde müslümanlar yeryüzünün egemeni olurlarken, yeryüzünün en Azîz ve şerefli insanları olurlarken daha sonraları kulluklarının gevşemesi dönemlerinde bazen Moğolları, bazen Haçlı seferlerini musallat ediverdi de müslü-manlar darmadağın oldular. Tıpkı daha önce Kudüs'ü ve oradaki müslümanları kulluktan çıkmalarının cezası olarak Rabbimiz bir takım zalimlere fırsat verip hallaç pamuğu gibi attırdığı gibi bu sefer de aynı akıbeti müslümanların başına getiriverdi. Uzun bir süre tekrar Rablerine kulluğa dönecekleri ana kadar müslümanları yeryüzünde rezil ve perişan bir duruma getiriverdi Rabbimiz.

Ama ne zaman ki müslümanlar Rablerini hatırladılar, Rablerinin kitabını ve müslüman olduklarını hatırladılar, hemen Rabbimiz onlara yardımını ve desteğini gönderdi de yine yeryüzünde Çin sed-dinden Atlas Okyanusuna kadar tüm dünyayı onların egemenliğine teslim ediverdi.

Ve nihâyet müslümanlar son yüz yıl içinde Allah'ı unuttular, kitaplarını ve peygamberlerini unuttular. Allah'ın kitabının istediği bir hayatı bırakıp bâtılı kâfirlerin ve müşrik Amerikanın uydusu haline geldiler bunun cezası olarak bir daha izzet ve şereflerini, egemenlik ve güçlerini kaybedip bir daha darmadağın oldular. İşte şu anda zirve noktada o dağınıklığı yaşıyoruz. Bakalım bu dağınıklığımız ne kadar sürecek? Bakalım müslümanlar ne zaman kendilerine gelebilecekler? Ne zaman Rablerini, Rablerinin kitabını, Rablerinin elçisinin

yolunu hatırlayıp dönebilecekler? Kesinlikle bilelim ki bunu hatırladıkları anda Rablerinin desteğini yanı başlarında bulacaklar ve tekrar müslüman-lar yeryüzünün en aziz, en güçlü toplumu olacaklar.

Çünkü işte Rabbimiz açıkça vaadediyor ki siz dönerseniz Ben de dönerim buyuruyor. Ne zaman ki bizler Allah'la, Allah'ın kitabıyla, Allah'ın elçisiyle, Allah'ın diniyle barışırsak, Allah'ın dini yerine ikâme edilmiş şu beşer yasalarını terk edip Allah'a Onun istediği gibi kul olmaya yönelirsek kesinlikle bilelim ki o zaman şu makus kaderimizin değişmesi bir an meselesi olacaktır.

Peki bu iş nasıl olacak mı diyorsunuz? Bunu nasıl gerçekleştireceğiz mi diyorsunuz? Yâni O Mûsâ (a.s) dönemine, o Dâvûd ve Süleyman (a.s) lar dönemine, o Rasûlullah efendimiz ve dört halîfe dönemine, Emeviler, Abbâsîler, Selçuklular, Osmanlılar dönemine yâni yeryüzünün efendisi, yeryüzünün egemeni olma dönemine nasıl ulaşacağız mı diyorsunuz? Gerçekten bunu ciddi ciddi dert mi edindiniz? Bunun arzusu var mı gerçekten içinizde? Öyleyse işte çare:
9,10. "Doğrusu bu Kur'an en doğru yola götürür ve yararlı iş yapan mü'minlere büyük ecir olduğunu, âhirete inanmayanlara can yakıcı bir azap hazırladığımızı müjdeler."

Doğrusu bu Kur'an, şu elinizdeki Allah'ın kitabı en güzel, en doğru bir yola hidâyet eder. İyiler, iyi olan kimseler, sâlih ameller işleyen, en güzel davranışlarda bulunan kimseler, Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşamak isteyen kimselere bu Kur'an dosdoğru yolu gösterir ve mü'minlere de büyük müjdeler verir. Muhakkak ki bu Kur'an Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayan mü'minlere çok büyük, akla hayale gelmedik mükâfatlar müjdeler. Âhirete inanmayanlara da can yakıcı bir azabın müjdesini verir.

Rabbimiz Mûsâ (a.s) dönemindeki Tevrat'ını, Dâvûd (a.s) dönemindeki Zebur'unu, Îsâ (a.s) dönemindeki İncil'ini ve Muhammed (a.s) dönenimden kıyâmete kadar ki Kur'an'ını insanlık için bir hidâyet rehberi kılmıştır. Rahmeti ve merhameti sonsuz olan Rabbimiz yeryüzünü bir an vahiysiz bırakmayarak biz kullarına en büyük lütfunu ulaştırmıştır. Eğer Rabbimiz bize merhamet buyurup kitaplarını göndermeseydi, bize bilgisinden aktarımda bulunmasaydı gerçekten bizim halimiz perişan olurdu. Cehalet ve kan dökücülük özelliğimizden kurtulup dosdoğru kulluk yolunu, hidâyet yolunu bulmamız asla mümkün olmazdı.

Tamam şu anda bu Allah kitabından habersiz yaşadıkları için kan döken,

bozgunculuk çıkaran insanlar da az değildir bu dünyada, ama kitapla yol bulan erdemli müslümanlar hatırına şu anda onlar da bu dünyada hayat hakkı elde etmektedirler. Değilse bu hayatın kökünü kazırdı Rabbimiz.

Dosdoğru yola ulaşmanın reçetesi, hidâyeti bulmanın yolu bu kitaptan geçmektedir. Ey müslümanlar, ey şu anda zillet ve meskenet içinde kıvranan müslümanlar, bir düşünsenize geçmişinizi. Peygamberin zuhurundan sonra çok kısa bir süre içinde, henüz yüzyıla varmadan Çin sınırlarından Atlas Okyanusu sınırlarına, Kafkasya içlerinden Sibirya'ya kadar, Asya ve Afrika içlerine kadar geniş bir bölgede İslâm hakim olmadı mı? Allah bu dinini hakim kılmadı mı? Hatırlasanıza bir o günleri. O günlerde lütuflar Allah'tandı. Bütün bunları size o günlerde lütfeden Rabbinizdi. Bana verdiğiniz sözlerinize sadık kaldığınız için, Benim kitabıma sahip çıkıp hayatınızı onunla düzenlediğiniz için, peygamberimin yoluna sahip çıktığınız için lütfetmiştim Ben onları size. Sizler Beni, Bana kulluğu, Benim kitabımı, Benim elçimin yolunu terk edince Ben de size olan desteğimi çektim ve işte şu anda yeryüzünün en zelil toplumu oldunuz.

Haydi ey müslümanlar, ey içine düştükleri bataklıklardan, zillet ve meskenetlerden kurtulabilmek için kara düşünen, sağdan soldan yardım araştıran, önder bekleyen, kurtarıcı arayan müslümanlar, bilesiniz ki beklediğiniz önder, beklediğiniz zafer, beklediğiniz kurtuluş muştusu kitabınızın sahifeleri arasındadır. Açın kitabınızı! Açın peygamberinizin örnek sünnetini! Okuyun kitabınızı, tanışın peygamberinizle ve başka kimseden medet beklemeyin! Kimseden yardım ummayın! Kendiniz bulacaksınız beklediğinizi! Kendiniz ulaşacaksınız o doğruya, o hidâyete! Arayıp da başka yerlerde bulamadığınız gerçeği kendi kitabınızda bulacaksınız! Unuttuğunuz kitabınızda, terk ettiğiniz, hicret ettiğiniz kitabınızda. Hayatınızın tüm problemlerinin çözümünü kitabınızda ve Rasûlullah'ın sünnetinde bulacaksınız.

Haydi öyleyse kitabınıza yönelin! Yıllardır elinize almaya korktuğunuz, belki de yüzünüzün kalmadığı kitabınıza koşun! Onunla beraber olun, tüm sıkıntılarınız bitecek, tüm problemleriniz hallolacak, tüm hayatınız düzlüğe çıkacak ve Allah'ın yardımı, vaadi ve desteğiyle yeniden yeryüzünün efendisi olacaksınız diyor Rabbimiz.

Eğer biz bunu gerçekleştirebilirsek bilelim ki Allah da bize olan vaadini gerçekleştirecek ve bizi tekrar yeryüzünde izzet ve şerefe kavuşturacaktır. Bundan zerre kadar bir şüpheniz olmasın. Ama maalesef:

11. “İnsan iyiliğin gelmesine dua ettiği gibi, kötülüğün gelmesine de dua eder. Esasen insanoğlu acelecidir.”

Evet insan iyiliğin gelmesine dua ettiği gibi, kötülüklerin gel-mesine de dua eder. Gerçekten insanoğlu çok acelecidir. Yâni insan mal mülk konusunda aceleciliği gibi, mal mülk elde etmedeki istekliliği, mal kazanmadaki hırsı, dâveti, duası gibi şerre karşı da bir hırs, bir istek sahibidir. Şerri de kendisine dâvet eder. Şerre de dua eder, çağırır. İyiliğin gelmesine dua edip çabaladığı gibi kötülüğün gelmesi için de çabalar.

Kendisi için kötülüğü çabuklaştırmak ister. Allah’ın elçilerin-den kendilerine vaadedilen azabın bir an evvel gelmesini, getirilme-sini istiyorlar. Hani nerede kaldı şu sözünü ettiğiniz azap? Bir an evvel gelse de görsek ya! diyorlar. Adamlar kendilerini bekleyen bir âhiret azabının, ya da dünyadaki helâklerinin acelecisi bir tavır alıyorlar.

Rabbimiz işte bu âyetlerinde iman edenlere, hayatlarını Allah için yaşayanlara büyük mükâfatlar, ecirler müjdeleyip, kâfirleri de dayanılmaz azaplarla uyardığı halde maalesef insanlar Rabbimizin bu uyarılarını hiç de kaale almıyorlar. Rabbimizin bu âyetleri üzerinde hiç de düşünmüyorlar. Dünyayı, dünyanın mallarını, mülklerini kazanma konusunda çok hırslı olan, bunun için koşturan, dua eden, dünyalıklara ulaşma konusunda aceleci olan insanların aynı şekilde Allah’a isyan içinde bir hayat yaşarken de gelsin bakalım ne gelirse diyerek sanki azaba dâvetiye çıkarıyorlar.

Yâni ya Rabbi bize dünyada ver de öbür tarafta ne olursa olsun bizim için fark etmez derler. Dualarının konusu budur bunların. Aslında herkes dua eder. Yeryüzünde dua etmeyen insan yoktur. Bütün insanlar dua ederler ama duadan duaya fark vardır. Kişinin bir şeye yönelmesi onu elde etme adına çırpınması ona ulaşma dına çalışıp çabalaması dua demektir. Evet bu adamlar her şeyin dünyada bitip tükenmesi adına dua etmektedirler. Dünyada bitip tükenecek şeyler isteyerek dua etmektedirler.

İnsan acelecidir. Bu onun fıtrî bir özelliğidir. Yâni insan bu fıtrî özelliğinden kurtulamaz ama onu hayra kanalize ederse elbette hakkında hayırlı olacaktır. Halbuki Biz düşünmeleri için onlara âyetlerimizi sunduk. Hiç bakmıyorlar mı?

12. “Gece ve gündüzü varlığımıza birer delil kıldık. Bir delil olan geceyi kaldırıp yine bir delil olan gündüzü Rab-binizin bol nimetini aramanız, yılların sayısını ve hesabını bilmeniz için aydınlık kıldık. Her şeyi uzun uzadıya açıkladık.”

İşte size iki âyetimiz. Gece ve gündüz âyetleri. Gece ve gündüzü Biz birer âyet yaptık. Onları varlığımıza bir delil kıldık. Gece âyetini giderdik de gündüz âyetini bir göz aydınlığı yaptık. Görüyorsunuz ki göklere ve yere, geceye ve gündüze hakim olan Allah’tır. Güç kuvvet sahibi Odur.

İşte sizi tamamen kaplayan bir dünyada egemen olan, dile-diğine hükmeden sadece Allah’tır. Gecenin sahibi de, gündüzün sahibi de, hayatın sahibi de Allah’tır. İşte gündüz âyetini bir görüntü olarak, gözleriniz aydın olsun diye açığa çıkardık ki onda Rabbinizden bir fazilet, bir lütuf arayasınız diye, rızık elde edesiniz diye. Ve de yılların hesabını bilesiniz diye. Yâni böyle değil de hep gece, yahut hep gündüz olsaydı sizlerin ayırım özelliğiniz kalmayacaktı. Günlerin, ayların, yılların sayısını bilemeyecektiniz. İşte her bir şeyi Biz böylece açıklarız. Her şeyi ayrıntılarıyla ortaya koruz.

Evet anlayabildiğimiz kadarıyla önce bu dünyada karanlık vardı da Rabbimiz Biz onu mahvettik buyuruyor. Yâni tamamen karanlık olan bu âlemde karanlığın bir kısmını kaybettik de aydınlığı ortaya çıkardık buyuruyor. Tabii gece ve gündüzden önceki dönemi bilemediğimiz için böyle diyoruz.
13,14. “Her insanın boynuna işlediklerini dolarız ve kıyâmet günü açılmış Kitabı önüne çıkarırız. Kitabını oku, bugün, hesap görücü olarak sen kendine yetersin.”

Biz herkesin kaderini, kısmetini, amel defterini kendi boynuna astık, doladık. Gerek iyilik, gerek kötülük kişinin başına ne gelirse tü-münün sebep ve sonuçları kişinin kendi tercihindendir. İyi kararları, iyi niyetleri ve davranışlarının karşılığı olarak iyilikler görür, kötülüklerinin karşılığı olarak da kötü sonuçlar görür. Yâni kendi kaderi, kendi karar ve davranışlarına göre tesbit edilir.

Evet Rabbimiz Biz her bir insanın yaşam şeklini, yaşam tarzını, huyunu, ahlâkını boynuna astık buyuruyor. Yâni nasıl bir hayat yaşayacak, başına neler gelecek, Rabbinin huzuruna nasıl çıkacak bunu Biz bir kader olarak onun boynuna astık buyuruyor. Ve kıyâmet gününde insan için o kitap açılmış olarak

önüne çıkarılacaktır. Kıyâmet günü o kitap kişinin önüne açılmış olarak çıkarılacak. Demek ki boynumuzda bir kitap asılıdır ki yaptıklarımızın hepsi orada yazılıdır, hiçbir şey eksik değildir.

Ve nihâyet kıyâmet günü Rabbimiz o kitabı gözümüzün önüne getirecek ve diyecek ki bak senin dünyada sorumlu olduğun günden itibaren Bana kavuştuğun güne kadar işlediğin amellerinin tamamı işte burada yazılıdır. Buyur haydi kitabını oku. İşte senin doldurduğun, senin yazdığın kitabın bugün senin hakkında karar verecek. Bugün hesap görücü olarak sen kendi kendine yetersin. Seni hesaba çekmeye delil, bu kitabındır. Seni hesaba çekecek olan senin imanın, inkârın, itaatin, isyanın, adâletin, zulmün ve top yekün bir hayatın ve kulluğundur. Haydi buyur bak kitabına. Oku kitabını. Bugün senin nefsine hesap görücü olarak, hesap sorucu olarak, yargılayıcı olarak bu kitap yeterlidir. Bir bak ki dünyada yaptıklarının tamamı bu kitabında yazılıdır. Hiçbir şeyi eksik bırakmamıştır kitabın.

Evet bu hitabı duyunca, dünyada yaptıklarımızın tamamını içine alan bir kitapla karşı karşıya gelince şimdiden korkmaya, tedirgin olmaya başladık değil mi? Elimiz ayağımız şimdiden dolaşmaya başladı değil mi? Âkıl bâliğ olduğumuz günden itibaren gizli ve açık yaptıklarımızın tamamı, bütün hayatımızın gözler önüne serildiği, hiç bir şeyin gizli kalmadığı bir ortamda bir başkasının bizi hesaba çekmesine gerek kalmadan kendi hesabımızı kendi kendimize, kendi kitabımızla görecek olmamız bizi perişan ediyor değil mi? Buna ne kadar hazırız? diye kendi kendimizi bir hesaba çekelim. Başkalarıyla hesaplaşmamız, dış dünyayla hesaplaşmamız, onları suçlamamız, suçu onların üzerine atmamız kolaydır belki ama unutmayalım ki o anda herkes kendi hesabıyla meşguldür. Biz de kendi günahlarımızla karşı karşıyayız. Şu anda kitabımız gözümüzün önündedir. Eğer memnunsak yaptıklarımızdan devam edelim, yok eğer memnun değilsek hemen bu hayattan vazgeçelim. Terk edelim Allah'ın istemediği bir hayatı.

Evet kendimizi şimdi hesaba çekmeliyiz. Şimdi çare aramalıyız. Ama elbette kendimizi hesaba çekerken de elimizde bir değer yargısı olmalıdır. Nedir bu değer yargısı? Yarın tüm amellerimiz şu elimizdeki Allah'ın kitabına göre değerlendirileceğine göre değer yargısı, kıstas bu kitap olmalıdır. Allah'ın bu kitabında iyiler ve kötüler bellidir. Henüz o kitabımız bize açılmamıştır ama şu kitap açıktır, önümüzde durmaktadır. O kitaba yazdırdıklarımızı bu kitapla bir değerlendirmeye tabi tutmalıyız. Bu kitabın hayır dedikleri, iyi dedikleri bizde

ne kadar varsa o kadar kazançlıyız demektir. Bu kitabın hayırsız dedikleri, kötü dedikleri ne kadar varsa o kadar kayıptayız demektir. Öyleyse gelin şimdiden şu kitapla kendimizi iyi tartalım. Kendimizi bu kitabın terazisine çıkaralım. Bakalım ne çıkacak karşımıza?

15. "Kim doğru yola gelirse ancak kendi lehine yola gelmiş ve kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapıtmıştır. Kimse kimsenin günahını çekmez. Biz peygamber göndermedikçe kimseye azap etmeyiz."

Kim doğru yola girerse, kim hidâyete tabi olursa, kim Allah yolunda olursa kendisi için, kendi nefsi için, kendi menfaati için hidâyette olmuş demektir. Onun hidâyetinin ne Allah'a, ne peygambere bir faydası olmaz. Kim de saparsa, sapıtırsa o da ancak kendi nefsi için sapmıştır. Hidâyette olanın da hidâyeti kendi menfaatinedir, dalâlette olanın da dalâleti kendi aleyhinedir. Rabbinizin ne hidâyetinizden bir menfaati, ne de dalâletinizden bir zararı olmaz.

Çünkü Allah Ğanî'dir, zengindir. Sizin hidâyetinize, sizin kulluğunuza Onun hiçbir ihtiyacı yoktur, dalâletinizle de Ona bir zarar vermeniz söz konusu değildir. Allah size, sizin yapacaklarınıza muhtaç değildir. Yeryüzündeki tüm kullar melekler gibi, peygamberler gibi Allah'a kulluk yapsalar bile bu Allah'ın mülküne bir şey ilave etmeyeceği gibi, hepiniz, tüm insanlar Firavun gibi Rabbinize düşmanlık etseniz, Onunla savaşa tutuşsanız bile bunun bir sineğin kanadı kadar Allah'a bir zararı olmaz, olamaz. Tüm Kâinatın bir sinek kanadı kadar Allah yanında bir değeri yoktur. Allah'ın hiçbir zaman kullarından bir beklentisi, bir haceti yoktur.

Ve yine şunu da bilesiniz ki hiçbir kimse bir başkasının yükünü yüklenmez. Herkes sadece kendisinden, kendi yaptıklarından sorumlu tutulur. Herkes sadece kendi yüküyle Allah'ın huzuruna çıkacaktır. Kimse kimsenin yükünü, günahını paylaşmayacaktır. Hiçbir günah sahibi, hiçbir vizr sahibi bir başkasının yükünü yüklenmeyecek. Ne babanın evlâdına, ne evlâdın babasına, kadının kocasına, ne kocanın hanımına bir hayrı, bir faydası olmayacak. Hiçbir dostun hiçbir dosta sıcak bir kucak açması mümkün olmayacak.

Evet şu anda birbirlerine güvenenler, birbirlerini kurtarıcı görüp, birbirlerinin eteğinden yapışmaya çalışanlar yarın birbirlerinden kaçacak, birbirlerini tanımayacak. Herkes kendi yükünün, kendi viz-rinin karşılığıyla bir hesap vermenin sıkıntısıyla Rabbinin huzuruna çıkacak. Öyleyse biz sizin yüklerinizi yükleniriz, biz sizleri kurtarırız, siz bize güvenin, gerisini

düşünmeyin diyenlerin tamamı yalancıdır.

Tabii âyetin ifadesiyle bir insanın sadece kendisinden, kendi yaptıklarından sorumlu olması, kendi yükünü sadece kendisinin çek-mesi demek, başkalarına karşı sorumluluğu sebebiyle hesaba çekilmemesi anlamına gelmeyecektir. Rasûlullah efendimizin çığır açma hadisinden anlıyoruz ki iyi, ya da kötü çığır açanlar, o çığırdan gidenlerin günahları ve sevapları eksilmeksizin bir misli ona yüklenecektir.

Meselâ çocuklarımızın namazından, namazsızlığından, teset-türünden, tesettürsüzlüğünden, içkisinden, kumarından sorumluyuz. Ben sadece benden sorumluyum ama, onlardan da sorumluyum. Onlara namazı öğretip öğretmediğimden, namaz eğitimi verip verme-diğimden, namaz ortamı hazırlayıp hazırlamadığımdan da sorumlu tutulacağım. Ama ben onlara karşı bu görevlerimi yerine getirmişsem onların yaptıklarından sorumlu tutulmayacağım.

Biz kendilerini uyaran bir elçi göndermedikçe hiçbir kavme, hiç bir topluma azap etmeyiz. Evet Rabbimiz önce uyarıcılarını, elçilerini gönderecek, kullarını, toplumları kendi istekleriyle, kendi vahyiyle karşı karşıya getirecek, herkesin kendi yüküyle sorumlu tutulacağını haber verecek, insanları âhiretle, hesap kitapla uyaracak, iyilik ve kötülüklerin ne olduğunu onlara duyuracak, hidâyet ve dalâlet yolunun açık ve net bir biçimde onların karşılarına çıkaracak ve ondan sonra da iman eden kazanacak, iman etmeyenler de kaybedecek.

Ve işte bundan sonra eğer Rabbimiz iman etmeyenlere bir azap murad buyurmuşsa azap edecek. Değilse uyarıcılarını gönder-meden, kullarını kendi istek ve yasaklarıyla karşı karşıya getirmeden, onlara hidâyet ve dalâlet yollarını açmadan, hak ve bâtılı birbirinden ayırmadan, cennet ve cehennemini ortaya koymadan azap etmiyor.

Peki iman etmeyenlere niye azap ediyormuş Rabbimiz? Nasıl azap ediyormuş Rabbimiz? Bakın onun yasasını da şöylece ortaya koyuyor:
16. "Bir şehri yok etmek istediğimiz zaman, şımarık varlıklılarına yola gelmelerini emrederiz, ama onlar yoldan çıkarlar. Artık o şehir yok olmayı hak eder. Biz de onu yerle bir ederiz."

Biz bir ülkeyi, bir karyeyi, bir kenti helâk etmek istediğimiz za-man o köyün, o ülkenin, o kentin şımarık varlıklılarına emrederiz, böylelikle onlar

orada bozgunculuk çıkarırlar, isyan ederler, yoldan çıkarlar ve böylece artık o ülkedekiler helâki hak ederler. Biz de arkasından o bölgeyi yok ediveririz. O ülke üzerine Bizim helâkimiz gerçekleşiverir. İşte bir köyün, bir kentin, bir ülkenin helâk yasası budur.

Rabbimiz önce o köye, o kasabaya, o ülkeye uyarıcılarını, elçilerini gönderir. O toplumu elçileriyle, âyetleriyle karşı karşıya getirir. Sonra o kentin azgınları, ekonomik ve siyasal güç sahipleri, yöneticileri, kalbur üstü takımı, şımarık zenginleri ellerindeki imkânlarına, siyasal, askeri ve ekonomik güçlerine güvenerek Allah'ın elçilerini, Allah'ın âyetlerini reddederek azgınlaşırlar, tâğutlaşırlar ve hemen arkasından da toplumun helâki gerçekleşiyor.

Evet arkadaşlar, Hz. Adem (a.s)'dan bu yana bu hep böyle ol-muştur. Peygamberlerin karşısına çıkanlar hep bu mütraf grubu olmuştur. Kurulu düzenin menfaatçileri, statükodan yana olanlar, zenginler, ekonomik güç sahipleri, yöneticiler ilk karşı gelenler olmuşlardır. Çünkü bu adamlar çok iyi biliyorlar ki peygamber bunların toplum içindeki zulümlerine, ayrıcalıklarına, haksız yere insanların haklarını yemelerine bir son vermek için gelmektedirler. Peygamberler zulme dayalı, sömürüye dayalı tüm sistemleri yıkmak için gelmektedirler. Mazlumları zalimlerin elinden kurtarmak için gelmektedirler. İnsanların insanlara kulluğunu bitirmek için gelmektedirler. Toplum içinde peygamber dâvetinin maya tutması demek bu adamların tüm menfaat hortumlarının kesilmesi demek olduğu için onlara ilk karşı çıkanlar bunlar olmuştur. Tabii bunların zulümlerine ses çıkarmayan diğer insanlar da bunlarla birlikte helâki hak etmektedirler.

Yâni böylece helâkin yasasını Rabbimiz bildirdikten sonra artık kimsenin bir başkasını suçlamasına imkân yoktur. Hele hele Allah niye böyle yapıyor? Niye bizi helâk ediyor? diyerek Rabbiniz suçlamasına imkân yoktur. Çünkü işte yasa böyledir. Rabbimiz elçilerini gönderiyor, toplumun şımarıklarına fırsat veriyor, onlar azgınlaşıyor, onlar Allah'ın elçilerine, Allah'ın dinine hayat hakkı tanımıyor, toplum içinde Allah'a iman edenlerin Rabbim Allah demelerine izin vermiyorlar ve böylece sonunda helâki hak ediyorlar.

Hani önce âyetlerinde anlatmıştı ya Rabbimiz, sizler iyiliğe dö-nerseniz Biz de iyiliğe döneriz, sizler şımarıp kötülüklere yönelirseniz Biz de size kötülüğe, azaba döneriz buyurmuştu ya. İşte kötülüğe yönelmiş toplumlara azgınları, şımarık idarecileri musallat ediyor, onlar orada fısk-u fücur içine

giriyorlar ve toplum da onların bu sapıklıklarına ortak oluyor tam cezaya lâyık hale getiriyor Rabbimiz onları. Sonra da Rabbimizin emri geliyor ve o şehir, o ülke tümüyle yok olup gidiyor. İşte Rabbimizin kıyâmete kadar uyguladığı helâk yasası budur.

17. "Nuh'tan sonra nice nesilleri yok etmişizdir. Kullarının günahlarından haberdar ve onları gönderen olarak Rabbin yeter."

Biz Nuh'tan sonra ki onun toplumunu da helâk ettik, nice toplumları yok etmişizdir. Bu kitabımda Ben onları size uzun uzun anlattım. Benimle çatışmaya giren, elçilerimi reddeden, Benim kendilerinden istediğim kulluğu reddeden nice toplumlar bu helâk yasamızın mahkumu olmuşlardır. Tarih bunun örnekleriyle doludur. Kullarının günahlarından haberdar olan, onların her hallerine Basîr olan, helâki hak edenleri de, kurtuluşa ermesi gerekenleri de en iyi bilen Allah'tır. Allah hepinizi kontrolü altında tutuyor. Kimin ne durumda olduğunu biliyor. Bunun şuurunda bir hayat yaşarsanız karlı çıkacaksınız diyor Rabbimiz.

18,19. "Dünyayı isteyene istediğimiz kimseye dilediğimiz kadar hemen veririz. Sonra ona cehennemi hazırlarız; yerilmiş ve kovulmuş olarak oraya girer. Âhireti isteyip, inanmış olarak onun için gerekli çalışmada bulunan kimselerin, işte onların çalışmaları şükre değer."

Kim aceleyi isterse, kim dünyayı isterse, kim peşini isterse Biz dilediğimiz kimseye dilediğimiz şekilde, dilediğimiz miktarda onu veririz. İstediği dünyalığı hemen acilen kendisine veririz. Dünyada istediği her şeyi veririz ona ama sonra da ona o dayanılmaz cehennemi hazırlarız. O cehenneme girerken de yerilmiş, kınanmış, zemmedilmiş, her şeyden mahrum bırakılmış, cennetten, rahmetten tart edilmiş olarak girer.

Allah korusun kim böyle bir dünya hesabına girer ve sadece dünyalık isterse Rabbim veriyor ona istediği kadar bu dünyada ama âhiretini, geleceğini berbat ediveriyor. Kim dünyanın süsünü, ziynetini, malını, mülkünü, saltanatını, şöhretini, altınını, gümüşünü, Markını, Dolarını isterse, kim bunlara sa'y ederse, bunlara dua ederse bu duasının, bu sa'yinin karşılığı olarak Rabbimiz tam tamına veriyor, çabalarının karşılığını asla zayi etmiyor.

Yâni adam bu dünyaya ne kadar değer vermişse, bu dünyayı ne kadar kıble edinmişse, ne kadar hedeflemişse, kalbini, kafasını, gecesini, gündüzünü bu işe ne kadar teksif etmişse, ne kadar çalışıp, çabalamışa, ne kadarına ulaşmayı dert edinmişse ona dünyadan o kadarını veririz diyor Rabbimiz. Yâni ne kadar büyük düşünmüşse, ne kadar büyük hedefler yapmışsa, ne kadarını kucaklamayı

planlamışsa o kadarını veririz ona diyor Rabbimiz. Hiç hakkını zayi etmeyiz diyor. Hani diyorlar ya adamlar efendim büyük düşünmek lâzım. Büyük hedefler çizmek lâzım. Hedefimize ulaştık. Düşündüğümüz noktaya geldik. Siyasal, ekonomik planlarımızı gerçekleştirdik filân diyor-lar ya. Biliyorlar yâni adamlar bu işi.

Tabii şu anda çok zengin olanların nasıl ve ne için çok zengin olduklarını da anlıyoruz. Adamlar kafaya onu takmışlar, onu hedeflemişler, onun hesabını yapmışlar, ona sa'y etmişler, onun için çırpınmışlar Allah da vermiş. Sonunda büyük büyük makamlara, mevkilere, müesseselere, fabrikalara, mallara, mülklere, herkesin imrendiği şeylere ulaşmışlar.

Ama unutmayalım ki bu dünyacıların, bu dünyayı kıble edinenlerin, hesaplarını dünya adına yapanların sonu cehennemdir diyor Rabbimiz. Bu adamların nasipleri zemmedilmiş, kınanmış, horlanmış olarak ateşe yuvarlanmaktır diyor Rabbimiz. Allah aşkına gelin aklımı-zı başımıza alalım. Gelin tapınmayalım dünyaya. Tapınmayalım eşyaya. Gelin hesabımızı sadece bu dünya için yapmayalım. Gelin sadece bu dünya için yaşamayalım. Gelin Allah'ın bu uyarılarına karşı kör ve sağır kesilmeyelim. Unutmayalım ki Allah'ı, Allah'a kulluğu, Allah'ın kitabını, Allah'ın dinini bir kenara bırakarak sadece dünya için bir hayat yaşayanların, dünya saltanatları için koşturanların akıbetleri ateştir. Dünyada kazandıkları, yaptıkları her şey boşa gitmiştir. Tüm hasenatlarını, tüm tayyibatlarını dünyada yemiş bitirmişlerdir onlar. Âhirete intikal edecek hiçbir şeyleri yoktur. Sa'ylerinin, amellerinin karşılığını tamamen dünyada almışlardır onlar.

20. "Onların ve bunların her birine Rabbinin nimetinden ulaştırırız. Esasen Rabbinin nimeti kimseye yasak kılınmış değildir."

Evet Biz onların ve bunların her birerine Rabbinin nimetlerinden ulaştırırız. Dünyayı isteyenlere de, âhireti isteyenlere de istedik-lerini veririz. İşte bu Rabbinin bir atasıdır, Rabbinin bir lütfudur. Rab-bin cimri değildir, Rabbin kimseye kısıtlamada bulunmaz. Kim ne istemişse istediğini mutlaka ona tastamam verendir Rabbin. Rabbinin nimeti kimseye yasak kılınmış değildir.

Evet kimileri sadece bu dünyada ister, sadece dünyada kalacak şeyler ister. Tüm dualarını, tüm plan ve programlarını dünyalıklar adına yapar. Ama kimileri de hem dünyanın hem de âhiretin hase-nelerini ister. Hem dünyanın hayırlarını, hem de âhiretin hayırlarını ister. Planını, hesabını, kitabını buna göre yapar. Ya

Rabbi bize dünyada da âhirette de güzellikler ver derler. Ya Rabbi bize verdiklerin sadece dünya mutluluğu değil, aynı zamanda âhiret saadetini de sağlasın derler. Verdiklerin bizi Senin rızana ve cennetine ulaştırıcı olsun derler. Hesaplarını buna göre yaparlar, amellerini buna göre ayarlarlar.

Ve işte bu âyetlerde Rabbimizin beyanına göre bu iki grup insandan her ikisi de hedefine ulaşacaktır anlıyoruz. Her ikisine de istediğini verecektir Rabbimiz. Dünyalık isteyenlere istediği kadar dünyalık vereceği gibi, hem dünya hem de âhiret başarısı ve mutluluğu isteyenlere de istediğini tastamam verecektir. Mal isteyene mal verecek, mülk isteyene mülk, ilim isteyene ilim, cennet isteyene cennet, cehennem isteyene de cehennem verecektir. Öyleyse gelin ne isteyeceğimize iyi karar verelim. Seçimimizi güzel yapalım ki hem dünya mutluluğu bizim olsun hem de âhiret başarısı bizim olsun. Hem dünyayı kaybetmeyelim hem de âhireti kaybedenlerden olmayalım.

21. "Onları birbirlerinden nasıl üstün kıldığımıza bir bak! Doğrusu âhirette daha büyük dereceler ve daha büyük üstünlükler vardır."

Baksanıza Biz insanlardan kimilerini kimilerine üstün kıldık. Kimilerini zengin kimilerini fakir kıldık. Kimilerine az kimilerine çok verdik. Kimilerini boylu kimilerini boysuz kıldık. Kimilerini güçlü kimilerini zayıf kıldık. Bunlar Allah'ın bir lütfudur. Bunların hepsi birer imtihan konusudur. Kimin üstün, kimin alçak olduğu yarın belli olacak. Kimin hayırlı, kimin hayırsız olduğunu ancak Allah bilir. Ve âhirette daha büyük dereceler vardır, daha büyük üstünlükler vardır.

22. "Allah'la beraber başka bir İlâh edinme, yoksa yerilmiş ve tek başına kalmış olursun."

Öyleyse ey peygamberim, sakın ha sakın sen Allah'la birlikte başka İlâhlar peşinde koşma. Allah'la birlikte başka bir İlâh kabul etme. Hayatına karışacak, hayatında söz sahibi olacak Allah'la birlikte başka yetkililer bulma. Eğer Allah berisinde başka İlâhlar bulur, Allah'la birlikte onları da dinler, Allah'la birlikte hayatında onları da söz sahibi kabul eder, onlara da kulluk eder, onlara da dua edersen o zaman yerilmiş, zemmedilmiş, kötülenmiş, Benim desteğimi kaybet-miş ve tek başına kalmış olursun.

Evet görüyor musunuz Rabbimizin tehdidini? Gerçekten çok büyük bir

tehdit. Kime yapılıyor bu tehdit? Allah'ın en sevgili kulu peygamber (a.s) a. Yâni o bile böyle bir şeyi yapınca azaptan kurtula-mayacaksa çok ciddi düşünmek zorundayız. Çok korkmak zorundayız. Allah'tan başka tüm sahte İlâhları, tüm yapay tanrıları reddetmek, İlâh olarak, Rab olarak sadece Allah'ı kabul etmek zorundayız. Hayatımızı parçalayıp onun bazı bölümlerinde İlâh olarak Allah'ı öteki bölümlerinde de başka İlâhları dinleyip şirke düşmemek zorundayız. Hayatımızın tümünde söz sahibi tek İlâh olarak Allah'ın arzularını ger-çekleştirmek zorundayız.

Eğer Allah berisinde başkalarını da İlâh kabul eder, başkalarında da yetkilerin olduğunu kabul edersek, hayatımızda başkalarının da söz sahibi olduğuna inanırsak kesinlikle bilelim ki bizler de zemmedilecek, bizler de Allah desteğini kaybedecek ve yalnız kalacağız, bizler de asla azaptan kurtulamayacağız demektir. İşte Rabbimiz peygamber (a.s)'a ve onun şahsında hepimize bir uyarıda bulunuyor.

23. "Rabbin, yalnız Kendisine tapmanızı ve ana babaya iyilik etmeyi buyurmuştur. Eğer ikisinden biri veya ikisi, senin yanında iken ihtiyarlayacak olursa, onlara karşı "Öf" bile demeyesin, onları azarlamayasın. İkisine de hep tatlı söz söyleyesin."

Rabbin sadece kendisine kulluk etmenize, her konuda, hayatınızın her bir biriminde sadece kendisini dinlemenize, hayatınızı sadece kendisinin istediği gibi yaşamanıza ve ana babanıza karşı muh-sin davranmanıza, iyilikte bulunmanıza hükmetti. Evet Rabbin böylece yasasını belirledi, hükmünü verdi, sistemini ortaya koydu ve işte bu âyetiyle de sizi kendi hükmüyle, kendi yasasıyla karşı karşıya getirdi. Gecenizde gündüzünüzde, almanızda vermenizde, küsmenizde barışmanızda, yemenizde içmenizde, giyiminizde kuşamınızda, hukukunuzda eğitiminizde ve tüm hayatınızda sadece Allah'ı dinleyin. Sadece Rabbinizin arzularını yerine getirin. Ve Rabbinize kulluğun yanı başında ebeveynlerinize de iyi davranın. Ana babalarınıza karşı muhsin davranın.

Yâni onlar karşısında Allah huzurunda olduğunuzu unutmayın. Ana babalarınızın arzu ve istekleri karşısında Allah huzurunda olduğunuzun bilincinde bulunun. Onların emir ve yasaklarıyla karşı karşıya kaldığınız zaman önce Rabbinize bir sorun. Ya Rabbi Sen ne di-yorsun bu konuda? Bak babam benden şunu istiyor, anam bana bunu yasaklıyor. Sen ne diyorsun? Sen ne istiyorsun? Yapayım mı onların benden bu istediklerini? diye önce Rabbinize bir

sorun. O anda Allah huzurunda olduğunuzu unutmayın. Eğer onların istekleri Allah'ın razı olduğu şeylerse onları yapın, değilse yapmayın. Yâni ebeveyniniz Allah rızasına uygun arzularını yerine getirmeyerek Rabbinizi gazap-landırmadığınız gibi onların Allah rızasına uymayan her dediklerini ya-parak da onları rableştirmeyin. Eğer babanız ve ananızdan biri, ya da ikisi senin yanında ihtiyarlarsa, yaşlılık ve âcizlik dönemini idrak ederse sakın ha sakın onlara öf bile deme. Sakın onları azarlamaya, kırıp dökmeye kalkışma. Ve o ikisine de tatlı söz söyle, güzel söz söyle, Kerîm söz söyle, ikram makamında olacak, onların gönüllerini alacak mülayim söz söyle.

24,25. "Onlara acıyarak alçak gönüllülük kanatlarını ger ve: "Rabbim! Küçükken beni yetiştirdikleri gibi sen de onlara merhamet et!" de. İçinizde olanı en iyi Rabbiniz bilir. İyi kimselerseniz bilin ki O şüphesiz, Kendine baş vuranları bağışlar."

Sebebi vücudun, sebebi varlığın olan ve her türlü izzet-ü ikrama lâyık olan ana babana acıyarak, merhamet ederek alçak gönüllülük kanatlarını, şefkat ve merhamet kanatlarını onların üzerine ger. Onlar için çok çok mütevazı ol. Onlara rahmetin, şefkatin bol olsun. Ve onlar için de ki: Rabbim, ben küçükken, ben yardım ve merhamete muhtaçken onlar nasıl beni yetiştirmişler, beni nasıl eğitip büyütmüşlerse, bana nasıl merhamet etmişlerse, şimdi şefkat ve merhamete muhtaç oldukları demlerinde Sen de onlara karşı merhametli ol. Sen onları bağışlayıver ya Rabbi. Sen onların kusurlarını görmeyiver, hatalarını, eksiklerini kaale almayıver. Yaptıklarını tam ve eksiksiz kabul ediver ya Rabbi. Şimdi sen de onlara karşı merhametli oluver ya Rabbi de.

Rabbimiz önce kendisine kulluk istedi. Hayatımızın tümünde sa-dece kendisini dinlememizi, sadece kendisi için bir hayat yaşamamızı istedi. Sonra da kendisine kulluğun hemen yanında ebeveynlerimize ihsanı gündeme getirdi. Sadece Bana kulluk edin buyurduktan sonra Rabbimiz bu kulluğun ayrıntısını ortaya koyuverdi.

Evet demek ki biz tüm hayatımızı kuşatan bir kulluk şuuru içinde olacağız. Hayatın sadece belli bölümlerinde, belli birimlerinde değil tümünde Onun kulu olduğumuzu unutmayacağız. Çünkü Rab-bimiz hayatta boşluk bırakmaz.

Bunun becerdikten sonra da hemen karşımıza ana babalarımız çıkıyor. Allah'ın bir emri, bir hükmü, bir yasası olarak da sürekli ana baba karşısında Allah huzurunda olduğumuzun bilincinde olacağız. İşte bu da Rabbimizin bizden

istediği bir kulluktur. Hele hele ana babalarımız ihtiyarlık dönemlerine ulaştıkları zaman onlara karşı çok iyi davranmaya gayret edeceğiz. Çünkü o dönemde onlar çocukluk ve âcizlik dönemlerini yaşamaktadırlar. Bir evlât olarak bunu anlamak problemin çözümü konusunda ilk adımı atmak demektir.

Yâni karşımızda bir çocuk var diyeceğiz ve onları hoş görme-yi, onlara karşı Rabbimizin istediği gibi davranmayı becerebileceğiz demektir. Kendi çocukluğumuzu, âciz günlerimizi düşüneceğiz. O günlerimizde onların üzerimize nasıl titrediklerini gözümüzün önüne getireceğiz. Sonra yine küçük çocuklarımıza karşı bizim davranışlarımıza bakarak onların bizi büyütebilmek, eğitebilmek için ne zahmetlere katlandıklarını anlamaya çalışacağız.

Önce bizim kendilerine, sonra da kendilerinin bize emânet oluşlarını, Allah'ın emâneti olduklarını unutmayacağız. Hanımlarımız, çocuklarımız, evimiz, işimiz, aşımız, derdimiz, sıkıntılarımız bizi onlara muhsin davranmaktan alıkoymayacak. Eşimizle, çocuklarımızla onların rızasını alarak cennet kazanma kavgası içine gireceğiz. Onlarla Allah rızasını kazanmanın hesabını güzel yapacağız. Onları bir kenara atıp; karımız ve çocuklarımızla bir dünya hayatı yaşamaya kalkışmayacağız. Ve şunu da hiçbir zaman unutmayacağız ki Allah içimizde olanı en iyi bilir. İyi kimselerseniz bilin ki O şüphesiz, Kendine baş vuranları bağışlar.

26,27. "Yakınına, düşkününe ve yolcuya hakkını ver; elindekileri saçıp savurma. Saçıp savuranlar, şüphesiz şeytanla kardeş olmuş olurlar; şeytan ise Rabbine karşı pek nankördür."

Evet yalnız Allah'a kulluk etmenin, sadece Onu dinlemenin gereklerinden birisi de işte burada anlatılıyor. Neymiş o? Akrabalara, miskinlere, düşkünlere ve yolcuya hakkını ver. Elindekileri, sahip olduklarını Allah'ın bu dünyada imtihan için sana verdiklerini sakın saçıp savurma. Sakın israf etme. Yâni onları sakın kulluğun ve Allah'ın rızasının dışında kullanma. Allah'ın sana verdiği canı, malı, mülkü, bilgiyi, imkânı, fırsatı, zamanı, ömrü Allah için akrabalara, fakirlere, miskinlere, yolda kalmış durumda olanlara ulaştırmak, onlarla paylaşmak zorundayız. Sahip olduklarımızı ona muhtaç kimselerle paylaşma kavgası içinde olmamızı emrediyor Rabbimiz. Bizde olup da onlarda olmayan neyimiz varsa onlara ulaştırmak zorunda olduğumuzu, bunun da bir kulluk yasası olduğunu haber veriyor Rabbimiz.

İşte böyle yapmanız da Bana kulluktur buyuruyor. Değilse, eğer benim

istediğim gibi yapmazsanız, varlığınızı benim gösterdiğin yerlerde değil de boş yerlerde harcarsanız, saçıp savurursanız bilesiniz ki şeytanın dostları oldunuz demektir. Şeytan Rabbine karşı çok nankördür. Şeytan Rabbinin verdiklerini Onun yolunda kullanmayan, Rabbinin verdikleriyle Rabbine isyan içinde olan bir nankördür. Bu haliyle şeytan kâfirlerin, nankörlerin en büyüğüdür. Allah'ın verdiklerini Allah'ın istemediği yerlerde kullanmak, Allah'ın razı olmadığı yerlerde harcamak israftır ve şeytanlıktır.
28. "Rabbinden umduğun rahmeti elde etmek için, hak sahiplerinden yüz çevirmek zorunda kalırsan, onlara hiç değilse tatlı bir söz söyle."

Ama eğer umduğun Rabbinin rahmetini elde etmek için hak sahiplerine bir şeyler vermeye gücün yetmezse, yâni Rabbinin rahmetini umduğun ve Onun rızasını kazanmak istediğin halde gücün yetmezse o zaman da hiç olmazsa o veremediğin kimselere tatlı bir söz söyleyiver. Hiç olmazsa onlara onların gönlünü alacak bir söz söyleyiver. Çevrendeki senin malında Allah yasalarına göre hakkı olan fakirler, akrabalar, yolda kalmışlar var ki senden bir şeyler bekliyorlar, istiyorlar. Sen onların hepsine veremiyorsan, ya da onların istedikleri kadar, umdukları kadar veremiyorsan, buna gücün yetmi-yorsa hiç olmazsa onlara gönül alıcı güzel sözler söyle de onları üzme. Sonra:
29. "Elini boynuna bağlayıp cimri kesilme, büsbütün de açıp tutumsuz olma, yoksa pişman olur, açıkta kalırsın."

Elini boynuna bağlayıp cimrilik etme, büsbütün de açıp tutumsuz olma. Yoksa fakir düşer, pişman olur aç ve açıkta kalırsın. Ne cimrilik edip tutma, ne de her şeyini verecek kadar sa saçıp savurma. O zaman kınanır, kaybettiklerinin hasretini çekersin.

Evet elin boynunda asılı olmasın. Elin biraz biraz cebine gitsin. Biraz biraz dağıtmayı öğren. Cömertliği öğren. Harcamanda da mutedil ol ki her şeyini kaybedip birilerine el açacak duruma gelmeyesin. Evet cimri olmamak lâzım, ama israfçı da olmamak lâzımdır. israf önce de ifade ettiğimiz gibi bir şeyi yerli yerince harcamamaktır. Lüzumsuz ve yersiz verilen, harcanan, kullanılan her şey israftır. Lüzumlu olan yerde olan yerde malın tamamı da verilse israf değildir. Ama malını israfa, gösterişe, günah yollara harcayanlar şeytanın dostlarıdır. Maldan, ilimden, dinden Allah'ın verdiklerini gizleyenler, açığa çıkarmayanlar, onları Allah kullarıyla paylaşmadan yana tavır almayanlar şeytanın dostlarıdır.

Öyleyse bir müslüman kendi malını, kendi servetini sadece kendisine

harcamamalıdır. Kendi ihtiyaçlarını israfa varmayacak bir biçimde karşıladıktan sonra akrabalarının, komşularının, müslüman-ların haklarını vermek için elinden geldiğini yapmak zorundadır. Orta yolu takip etmek zorundadır. Yâni ne servetin dönüşümünü, dağılımını önleyecek, engelleyecek biçimde cimri, ne de kendi ekonomik durumlarını çökertecek kadar savurgan olmalıdır.
30. "Doğrusu senin Rabbin dilediği kimsenin rızkını genişletir ve bir ölçüye göre verir. O kullarını gören ve haberdar olandır."

Muhakkak ki Rabbin dilediği kimselerin rızkını genişletir, dilediğine yayar, açar dilediklerine de kısar. Dilediklerine çok verir, dilediklerine de az verir. Herkese rızkını belli bir ölçüyle verir. Bunun yasasını koyan Allah'tır. Mülk konusunda yetki Onundur. Niye böyle ya-pıyor Allah? Niye bana az veriyor? Niye falana çok veriyor? diye bir soru sormaya hiç kimsenin hakkı da yoktur, yetkisi de. İnsan, insanlar arasında var olan eşitsizliğin hikmetini anlayamaz. Bu nedenle Allah'ın takdirinin hikmetini anlayamayan kimi insanlar sun'i araçlarla insanlar arasındaki doğal servet dağılımını değiştirmeye, sınıfsız bir toplum kurmaya çalışmaktadırlar. Mülk elinde olan, her şeyin sahibi olan Rabbimiz bir deneme için, bir imtihan için bunu böylece tesbit buyuruyor. Çünkü O Allah; kullarını gören, onların durumlarını bilen, kimin neye muhtaç olduğunu, kime ne kadar vermesi gerektiğini, kimin için azın, kimin için de çoğun hayırlı olduğunu bilendir. Öyleyse:

31. "Çocuklarınızı yoksulluk korkusuyla öldürmeyin. Biz onlara da size de rızık veririz. Onları öldürmek, şüphesiz büyük bir günahtır."

Ey kullarım rızık sizden değil Bendendir. Rızkın sahibi sizler değil Benim. Öyleyse sakın ha sakın rızık sorumluluğunuz varmış zannederek çocuklarınızı yoksulluk korkusuyla, besleyememe korkusuyla öldürmeyin. Onları rızıklandıran da Biziz, sizleri rızıklandıran da Biziz. Onları doyuran da sizleri doyuran da Biziz.

Üstelik dikkat ederseniz çocuklarımızın doyurulması önce zikredildiğine göre anlıyoruz ki bizim doyurulmamız da çocuklarımız yüzünden olmaktadır. Hani Rasûlullah efendimizin hangi çocuğunuz sayesinde doyacağınızı, zengin olacağınızı bilemezsiniz buyruğu da bunu anlatıyordu.

Öyleyse her bir çocukla bizim eve belli bir rızık geliyor. Yâni o çocuklarımızı biz doyurmadığımız gibi, onların rızkını biz bulmadı-ğımız gibi

biz onlar sayesinde rızıklanıyoruz. O halde kendimizi rızık verici tanrı makamında görmeyelim ve besleyemeyeceğiz korkusuyla çocuklarımızı öldürmeye kalkışmayalım. Gerçekten bizim mallarımıza göz dikmiş şeytanların ve şeytan rolünü, şeytan misyonunu üstlenmiş tâğutların empoze ettikleri sakat düşüncelerle çocukların öldürülmesi çok büyük bir günahtır.

Öyle diyorlar değil mi? Sen bu dünyada rahat yaşamalısın, senin dünyan güzel olsun, hayatını bir başkasıyla paylaşmamalısın, evini daraltmamalısın, çok çocuk sahibi olmamalısın diyorlar. Ana rahmindeyken öldürmelisin diyorlar. Şeytanca yayınlarıyla insanların yatak odalarına kadar uzanıp onları etkilemeye çalışıyorlar. Henüz ana rahmine düşmeden çeşitli tedbirlerle öldürmelisiniz diyorlar. Hayata gelmiş olanları da ekonomik kaygılardan sonra öldürüyorlar, öldürtüyorlar. Soframıza bir kaşık daha uzanmasın diye, ekonomik sıkıntılar bizi sarmasın diye, ekonominin kurbanı edilerek öldürülüyor çocuklar.

Dikkat ederseniz Rabbimiz önceki âyet-i kerîmesinde rızkın takdirinin bizzat kendisine ait olduğunu haber verdikten sonra rızık korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin buyurdu. Öyleyse madem ki rızık Ondandır, o zaman çok çocuk sahibi olmakla fakirliğin bir ilgisi yoktur. Öyleyse ana babanın vazifesi geleceği getirmemek değil, geleceği yetiştirmektir. Çünkü geleceğin takdiri Allah'a aittir. Rabbimiz ezelî ve ebedî ilmiyle nesli tahdit için ölüm yasasını koymuştur. Böylece sınırsız çoğalmalar böyle elim tedbirlerle değil, Rabbimizin ortaya koyduğu emin tedbirleriyle olmalıdır. Değilse sanki Allah kendileri kadar plan program bilmiyormuş gibi ukalalık bir müslümânâ asla yakışmaz.

Halbuki Rabbimiz, Bana kulluk edin buyurdu ve kendisine istediği kulluğun ayrıntılarına girerek bu kulluğun gereği olarak ço-cuklarınızı öldürmeyin buyurdu. Kendisine kulluğun şartlarından biri olarak rızık endişesiyle evlâtlarınızı öldürmeyin buyurdu. Unutmayın ki onların rızıkları da sizin rızıklarınız da Bize aittir buyurdu. Sonra:

32. "Sakın zinaya yaklaşmayın; doğrusu bu çirkindir, kötü bir yoldur."

Zinaya da yaklaşmayın. Doğrusu zina, nikâh dışı ilişki çok çirkin bir iş, çok kötü bir yoldur. Evet Allah'ın istemediği, Allah'ın onaylamadığı, Allah'ın yasak kıldığı bir şekilde bir erkek ve kadının bir araya gelmeleri çok kötü bir eylemdir. Dikkat ederseniz çocuk öldürme yasağından sonra zina konusu gündeme getirilmektedir. Aslında zinanın aslı öldürmektir. Gayri meşru yerlere

akıtılanlar baştan öldürmektir. Gayri meşru doğan çocuklar yaşarken öldürülmektedir. Sıcak bir aile yuvasından, ana baba eğitiminden mahrum büyüyecek çocuklar yaşarken ölmüşlerdir. Evlilik olmadan, aile yuvası olmadan neslin sağlığı mümkün değildir.

Onun içindir ki Rabbimiz gayri meşru bir ilişki olan zina etmek şöyle dursun, ona yaklaşmayı bile yasaklamaktadır. Rabbimiz kitabının başka yerlerinde gayri meşru ihtilatı yasaklamaktadır. Kadınların İslâm dışı bir kıyafetle sokağa çıkmamalarını emretmektedir. Zinaya yaklaşmamamızı emretmektedir. Çünkü zina tüm vücudun meylidir. Sadece tenasül uzvunun, sadece elin, ayağın, gözün, kulağın, kalbin meyli değildir. Onun içindir ki bir kere yaklaşıldı mı artık önlemek çok zorlaşacaktır.

Evet bu eylemi yapmak şöyle dursun, ona yaklaşmayın bile. Zinaya götürücü yollara girmeyin. Zinanın kapısını açıcı ilişkilerden sakının. Bakmak gibi, dokunmak gibi, tutmak gibi, konuşmak gibi zinaya kapı aralayan durumlardan uzak durun. Tabii Rabbimiz insanları, aileleri mahveden bu zina illetinden korumak için nikâhlı evlilik yasasını getirmiştir.

Ve Rabbimiz kitabının pek çok yerinde ve Rasûlullah efendimiz de pek çok hadislerinde evlenmek durumunda olup da evlenemeyen, evlenme imkânı bulamayan kadın ve erkeklerin evlendirilmesini teşvik etmektedir. Toplumda evlenmeye ihtiyacı olan bir tek kişinin bile kalmamasını emretmektedir. Çünkü yeme ihtiyacı içinde yaratılmış bir adama yemek yeme demek neyse, evlenme ihtiyacı içinde olan bir kimseye de evlenme demek odur. Hiçbir kimseye senin evlenmeye ihtiyacın yoktur diyemezsiniz.

Çünkü bakın Rabbimiz zinaya yaklaşmayın diyor. Zinaya yaklaşmamanın yolu nikâhlı bir hayata kavuşmaktan geçer. Meşru yoldan adamın ihtiyacı giderilmeli ki zinaya gerek kalmasın. Meşru yollar kapanırsa elbette insanlar bu ihtiyaçlarını gayri meşru yollardan gidermeye çalışacaktır. Öyleyse müslümanlar olarak bizim görevlerimizden birisi de toplumda zinayı bitirecek fedâkarlıkları göze almaktır.

Yine biliyoruz ki dinimizde haramlar konusunda bir kesinlik var bir katiyet vardır. Meselâ desek ki birine; arkadaş, cebinde mark bulundurmayacaksın! Burada kesinlik vardır ve artık adam kesinlikle yanında, cebinde mark bulundurmamalıdır. İster büyüğü, ister küçüğü olsun fark etmez. Efendim fazla

değil sadece on mark vardı yanımda, fazla yoktu, olmaz hiç bulundurulmamalıdır. Veya meselâ birine desek ki; arkadaş bundan böyle falanla hiç görüşmeyeceksin! Falanların meclisinde bulunmayacaksın! Bu yasak sonucunda adam artık kesinlikle onunla görüşmemelidir. Efendim, işte şuradan geçiyordum da tesadüfen uğrayıverdim, olmaz. Zira emirde kesinlik var.

İşte bakın bu âyette de Rabbimiz; ***"Sakın zinaya yaklaşmayın; doğrusu bu çirkindir, kötü bir yoldur."*** Buyurarak zinaya yaklaşmayı yasaklar. Ama dikkat ederseniz burada âyet-i kerimede Rab-bimiz ***"Zina etmeyin"*** demez ***"Zinaya yaklaşmayın"*** der. Yani zina ile ilgili bir yolda, zina kokusu olan bir yolun başında durmayın, o bölgede bulunmayın der. Burada kesinlik var. Haramlar konusunda kesinlik vardır.

Haramlar konusundaki bu kesinliğe karşılık emirler konusunda ise; "gücünüz yettiğince" kaydı vardır. Resûlullah Efendimiz Ebu Hu-reyre efendimizin rivâyet buyurduğu bir hadislerinde; ***"Size neyi nehiy etmişsem ondan sakının. Emrettiğim şeyleri de gücünüz nispetince icra edin. Şüphe yok ki sizden öncekileri helak eden şey onların çok soru sormaları ve peygamberlerine karşı muhalefet etmeleridir"*** buyurur. Dikkat ederseniz nehiy ettiklerinin aksine, emirler konusunda ***"Gücünüz yettiği kadar"*** ifadesi vardır. Haramlardan kesinlikle uzak duracağız, ama emirleri ise gücümüz yettiği kadar yerine getirmeye çalışacağız. Yasaklananlar konusunda eksiksiz davranırken, istenenler konusunda becerebildiğimiz kadarıyla sorumlu oluyoruz.

Meselâ bizden ne istedi din, ne istedi Resûlullah? Meselâ misvak istedi, gece namazı istedi, cihat istedi, insanları diriltmemizi, insanlara din anlatmamızı, ailemize, çevremize müslümanca davran-mamızı, şirkten, zulümden kaçmamızı istedi. Hasılı Resûlullah biz den ne istediyse yapacağız. Ama gücümüz yettiği kadar yapacağız. Çünkü emirler konusunda bu geçerlidir. Eğer bu ifade olmasaydı o zaman Resûlullah gibi, Ebu Bekir gibi, Osman, Ali, Ebu Zer gibi, bir Fakih gibi, bir âlim gibi yapmak zorunda kalacaktık. Lâkin çok büyük merhamet sahibi olan Allah'ın Rauf ve Rahim olan nebisi bizden istediği emirler konusunda: ***"Gücünüz yettiği kadar"*** buyurmaktadır. Meselâ namaz kılacağız, onda rükûu, sücudu, kıyamı gerçekleştireceğiz, ama becerebildiğimiz kadar. Namazda Rabbimizden mesaj alacağız, yani namazda okuduğumuz âyetleri hafızamızda canlı tutacak ve namaz sonrası hayatımızı onlarla düzenleyeceğiz, ama gücümüz yettiği kadar. Zekât istiyor, hac istiyor. Malımızda, bedenimizde ve tüm ömrümüzde Rabbimizin söz sahibi olduğunu bilerek bunun şuuru içinde

zekâtımızı vermeye ve haccımızı yapmaya çalışacağız, ama gücümüz yettiği kadar. Ne kadar? Yapabildiğimiz becerebildi-ğimiz kadar. On milyonu olan o kadar, daha azı olan o kadar. Kur'-an'ın tümüne hakim olmamızı istiyor Resûlullah bizden. Kur'an'la birlikte olmamızı ve hayatımızı onunla düzenleyecek kadar onunla diyalog halinde olmamızı istiyor. Sünnetini tanımamızı istiyor bizden. Ama gücümüz yettiği kadar.

Evet yasaklarda tavır kesindir. Meselâ içki içmeyin diyor Allah'ın Resûlü. Bunda kesinlik vardır. İçkiyi içmeyin. Ne kadar? Hiç iç-meyin. Efendim, tamam işte ömrümde fazla değil bir iki kadeh alsak ne olur? Hayır hiç içmeyin. İçkiyi ömrümüz boyunca hiç içmeyeceğiz. Veya diyor ki Allah ve Resûlü zina etmeyin. Peki ne kadar? Ne kadarı olmaz bunun, zinayı hiç yapmayacağız, faizi ebediyen yemeyeceğiz. Belli bir zamanı ve belli bir miktarı yoktur yasakların.

Ama yapılması gerekenlere gelince meselâ namazı gücüm yettiği kadar kılacağım. Bütün zamanlarımın namazla geçmesi isten-miyor benden, bizden. Farz namazların dışında gece namazlarım da olacak, ama her an namaz halinde olmayacağım. Demek ki yasaklarla emirler arasında bu özellik var. Yasaklarda kesinlik var. Zina etmeyeceğim. Ne kadar? Hiç! Hayatım boyunca hiç zina etmeyeceğim. Hayatım boyunca zina etmemekle beraber olacağım. Beş vaktin ve nâfilelerin dışında namazda olmadığım zamanlarım da olacak.

33. "Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymayın. Haksız yere öldürülenin velîsine bir yetki tanımışızdır. Artık o da öldürmekte aşırı gitmesin. Zira kendisi, ne de olsa yardım görmüştür."

Rabbimizin hükümlerinden, yasalarından bir tanesi daha. Hak olarak hariç, haklı olarak, Allah'ın öldürün dedikleri hariç, şer'an ölümü hak edenler hariç hiçbir zaman Allah'ın öldürülmesini yasakladığı bir nefsi öldürmeyin. Hadislerde hak olarak, haklı olarak İslâm toplumunda ölümü hak edenler bellidir. Evli olduğu halde zina eden erkek ve kadın, müslüman olduktan sonra irtidat edip dinden çıkan kimse, ölümü hak etmeyen bir müslümanı öldüren kimse, İslâm cemaatinden çıkıp onun parçalanmasına sa'y eden kimse, müslümanlarla savaşan kimse gibi ölümü hak edenler bellidir. Bunu da zaten kişi kendi başına yapmayacaktır. İslâm devletinin başkanı yapacaktır.

Yâni yeryüzünde böyle ölümü hak etmemiş bir insanı öldürmek en büyük

günahtır. İşte böyle haksız yere öldürülen kimselerin velîsine bir hak, bir yetki tanınmıştır. Ama artık o yetki sahibi de öldürmekte aşırı gitmemelidir. Çünkü o Allah tarafından yardım görmüş bir durumdadır.

34. "Yetimin malına ergin çağa ulaşana kadar en güzel şeklin dışında yaklaşmayın. Ahdi de yerine getirin, doğrusu verilen ahitte sorumluluk vardır."

Yine Allah'a kulluğun, Allah'a itaatin gereklerinden birisi olarak yetimin malına yaklaşmayın. Yetim buluğ çağına ulaşana kadar ancak onun malına güzellikle yaklaşabilirsiniz. Yetim faydasını zararını bilecek, malına sahip olabilecek, o malıyla ilişkisini Allah'ın istediği şe-kilde ayarlayabilecek bir çağa ulaşıncaya kadar onun malıyla ilgilenme problemi Rabbimizin yasalarında yerini almıştır. Bunu kıyâmete kadar ortadan kaldırmamız mümkün olmayacaktır. Yâni ne yaparsanız yapın, toplumda nasıl tedbir alırsanız alın yetimi ortadan kaldırmanız mümkün değildir. Çünkü Allah'ın bir takdiri olarak toplumda henüz âkıl bâliğ olmadan babasını kaybeden çocuklar olacaktır.

Ve yine ne yaparsanız yapın toplumda bir Allah yasası olarak fakirler de hep olacaktır. Sizden istenen bunları ortadan kaldırmak değil, bunlarla Allah'ın istediği gibi bir ilişki içinde olmanızdır. Yetimleri analı babalılar gibi, fakirleri de paralılar gibi yaşatmanızdır sizden istenen. Öyleyse o yetimler büyüyünceye kadar onların mallarını ço-ğaltmak üzere, sahip çıkmak üzere ayaklaşın. Ancak onlara kâr ge-tirmek üzere yaklaşın.

Fakirlere de böyle davranın. Unutmayın ki bu Allah'ın yeryüzünde bir imtihan yasasıdır. İşte görüyoruz, kimine çok veriyor, kimine de az veriyor. Kimini analı babalı imtihan ediyor, kimini de yetim imtihan ediyor. Yetim olmak, yetim kalmak o çocukların kendilerinin takdir ettikleri bir şey olmadığı gibi, fakir olmak da berikilerin kendi ellerinde olan bir şey değildir.

İşte Rabbimiz kendi takdiriyle oluşan bu iki grup insana sahip çıkmaları konusunda müslümanlara yasasını bildiriyor. Emir ve buyruklarını duyuruyor. Müslümanlar kendi oğullarına, kızlarına gösterdikleri şefkat ve merhameti yetim ve fakirlere de aynen göstermekle mükelleftirler ki bu hayat onlar için de yaşanır olsun. Onlara da aynı kendi çocuklarına, kendi ehline yaptıkları harcamayı yapmalılar ki onlar da şahsiyet bozukluğu, kişilik bozukluğu olmasın.

Ve ahitlerinizi de yerine getirin. Gerek Rabbinize, gerekse insanlara karşı verdiğiniz sözlerinizi tutun. Zaten Allah'a verdiği sözlerine riâyet etmeyen bir kimsenin insanlara verdiği sözlerini yerine getirmesi de mümkün değildir. Allah'ın haklarına riâyet etmeyen bir adam nerde kaldı insanların hukukunu gözetsin? Ama unutmayın ki verdiğiniz her sözün büyük bir sorumluluğu vardır. Allah'a karşı verdiğiniz ahitlerinizin, sözlerinizin de, insanlara karşı verdiğiniz taahhütlerinizin de belli bir sorumluluğu vardır. O sözlerinizin belli bir bedeli vardır.

Öyle değil mi? Pîşdârımız münafığı tarif buyururken ne di-yordu? Münafığın alâmeti üçtür. Konuştuğu zaman yalan konuşur, vaadedip söz verdiği zaman cayar, kendisine bir şey emânet edildiği zaman da o emânete hıyanet eder. Öyleyse bize sorumluluk yükleyen verdiğimiz sözlerimizi, vaadlerimizi mutlak yerine getirmek zorundayız.

35. "Bir şeyi ölçtüğünüz zaman, ölçüyü tam tutun, doğru teraziyle tartın. Böyle yapmak, sonuç itibariyle daha güzel ve daha iyidir."

Rabbinize kulluğun bir gereği olarak ölçtüğünüz zaman ölçü-yü tam tutun, doğru teraziyle tartın. Ölçüp biçmeniz, tartıp takdir etmeniz Allah'ın istediği gibi dosdoğru olsun. Kendinize ölçerken farklı, başkalarına ölçerken değişik, farklı ölçüp biçmeyin. Alıcı konumundayken farklı, satıcı konumundayken farklı ölçmeyin. Borçlu konumundayken farklı, alacaklı konumdayken farklı ölçmeyin. Başkalarına söylerken ayrı kendinize uygularken ayrı uygulamayın. Birilerinden itaat beklerken ayrı, ama kendi sorumluluğunuz gündeme gelince ayrı tavır sergilemeyin. Her konuda ölçüyü Allah ve Resûlü belirlesin. Allah ve Resûlünün ölçüsünü ölçü olarak kabul edin. Ve sakın ha sakın:

36. "Bilmediğin şeyin ardına düşme; doğrusu kulak, göz ve kalp, bunların hepsi o şeyden sorumlu olur."

Bilmediğin bir şeyin ardına düşme. Unutma ki kulak, göz ve kalp bunların hepsi o şeyden sorumlu olacaktır. Evet kesinlikle bilesiniz ki kulaklarınız, gözleriniz ve kalpleriniz yaptıklarınızdan sorumlu tutulacaktır. Bilmediğimiz bir şeyin ardına düşmeyeceğiz. Bilmediğimizle amel etmeyeceğiz. Amellerimizi, hareketlerimizi, hareket noktamızı bilgisizlik ve cehalet üzerine bina etmeyeceğiz. O zaman bilerek bir hayat yaşamak zorundayız. Gözümüzü, kulağımızı kalbimizi ve tüm azalarımızı, tüm hayatımızı bir bilgiye teslim

edeceğiz.

Bu bilgi Allah bilgisi, vahiy bilgisi, kitap ve sünnet bilgisi olacaktır. Hayatımızı, düşüncemizi, amellerimizi, kararlarımızı, tüm hareketlerimizi vahye dayandıracağız. Gözümüzü Allah'ın âyetlerine dikeceğiz, kulağımızı Allah'ın âyetlerine vereceğiz, kalbimizi Allah'ın âyetlerine açacağız. Varlığımızı Allah'ın âyetlerine ve Resûlünün pratik sünnetine bina edeceğiz. İşte o zaman bilerek yaşayacağız, bilerek hareket edeceğiz. Tüm amellerimizi kitap ve sünnet kaynaklı yapacağız. Ve işte o zaman hayat güzel olacaktır. Değilse gözümüzü, kulağımızı ve kalbimizi bilmediğimiz bir dünyaya teslim edersek kesinlikle bilelim ki kaybedenlerden, pişman olanlardan olacağız.

Bir de bu âyet çerçevesinde şunu söyleyelim: Allah'ın bize lütfettiği vaktin kıymetini bilmek ve onu boş şeylere harcamamak zorundayız. Aklı başında bir müslümanın kesinlikle lüzumsuz şeylere harcayacak vakti yoktur. Bakın Allah'ın Resûlü İbni Abbas'ın (r.a) rivâyet ettikleri bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

"İki nimet vardır ki insanların pek çoğu onların kadrini kıymetini bilme noktasında aldanıyorlar. Bunlardan birisi sağlık, ötekisi de boş vakittir."
(Buhâri, Rikak: 1) (R. Salihin 99 nolu hadis)

Sağlığın kıymetini bilip onu satacak değiliz veya boş zamanın kıymetini bilip onu kiraya verecek değiliz elbette. Bundan anladığımız şudur: Zamanı ilk etapta Allah'ın bize farz kıldığı emirlere sarılarak doldurmaya cehd ü gayret ederken arta kalan zamanda da nâfilelerle Allah'a yaklaşma zemini aramak zorundayız. Yani şunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki boş vakitten ve sıhhatten kasıt mecburen yapmak zorunda olduğumuz farzlardan arta kalan hayat bölümüdür. Farzlardan artan zaman dilimidir. Yoksa bunun manası Allah bize bomboş bir zaman vermiştir de bizler onu dolduracağız değildir.

Bir de şunu söyleyelim ki bizler boş vakti İslâm'ın ölçülerine göre doldurmak zorundayız. İslâm'ın zaman içinde belirlediği kulluk programı nazar-ı itibara alınmazsa insanın bütün zamanı zaten boş demektir. Yani işte görüyoruz şu anda insanların Allah'a danışarak değil de kendi kendilerine ayarladıkları şu hayat programında insanların bir dakika bile boş zamanları yoktur. Sabahtan akşama kadar dükkana tezgaha satılmak, kahvede oturmak, sinemada bulunmak, televizyon seyretmek, maç izlemek, yemeğe, çaya, kahveye zaman ayırmak

zaten insanların hayatında yetecek bir zaman bırakmıyor bile.

Neyzenin başı dönmüş bir ara. Bir mahallenin başında ayakta zor duracak biçimde sallanarak kapılar önünden geçerken dikkatlice süzmeye çalışırken oradan geçenlerden birisi sorar: Hayrola Neyzen ne bu halin? Neyi takip ediyorsun öyle dikkatli dikkatli? der. Neyzen der ki Valla gözümün önünden kapılar gelip geçiyor birer birer de işte bizim kapının geçmesini bekliyorum. Eğer bir yakalarsam bizim kapıdan içeri dalacağım der. Millet hep sarhoş yani herkes bunu bekliyor. Bir boş vakit gelsin de işte şunu şunu yapacağım diyor. Veya işte her işi bitireyim, şu evi bir tamamlayayım, şu dükkanı bir düze çıkarayım şu emekliliği bir bitireyim de ondan sonra yapacağım diyor. Mümkün değil sittîn sene de beklese bu insanlar boş vakit gelmeyecek. Aslında bizim hayatımızı dolduranlar doldurmuşlarda onların gaflet edip dolduramadıkları boş bıraktıkları bölümlerini de biz doldurmaya çalışıyoruz. Öyle değil de müslüman zamanını Allah'ın farzlarıyla dolduran ve onlardan arta kalan zamanı da nâfilelerle Allah'a yaklaşma vesilesi bilen kişidir.

Hani Çinlinin birine demişler yakında öyle vasıtalar yapılacaktır ki işte filan şehre bir dakikada ulaşma imkânımız olacak. Çinli der ki iyi iyi anladık, mesafeleri bu kadar kısaltacağız da acaba geriye kalan zamanı neyle dolduracağız? Veya nerede kullanacağız? der. Öyle ya insanlar boş zaman çıkarabilmek için yeni yeni şeyler icad ediyorlar da acaba arta kalan zamanı neyle dolduruyorlar? Eğer Allah'a kulluğa değil de daha çok okey oynama zamanı, daha çok televizyon seyretme zamanı bulacaklarsa bu zamanı ne yapacaklar orasını bilmiyo-rum.

Bunun için de az evvel de ifade ettiğim gibi vahiyle birlikte olmak zorundayız. Allah'ın bize gönderdiği vahiyle birlikte olmak zorundayız başka çaremiz de yoktur. Çünkü neyin boş neyin dolu olduğunu ancak vahiyden öğrenebileceğiz ve vahyin tarif buyurduğu biçimde zamanımızı değerlendireceğiz inşallah.

37,38. "Yeryüzünde böbürlenerek yürüme, çünkü sen ne yeri delebilir ve ne de boyca dağlara ulaşabilirsin. Rabbi-nin katında bunların hepsi beğenilmeyen kötü şeylerdir."

Yeryüzünde zinhar kul olduğunuzu, âciz, sonlu bir varlık olduğunuzu unutmayın. Yeryüzünde kendinizi bir şey zannederek, kendinizde bir renk görerek sakın böbürlenerek, kibirlenerek, çalım satarak, hava atarak yürümeyin.

Ne kadar da sert ve haşin yürürseniz yürüyün, unutmayın ki ne yeri delebilirsiniz, ne de dağları geçebilirsiniz. Ne kadar da öyle başınız yukarda olursa olsun unutmayın ki ne arzı çökertebilirsiniz, ne de dağlarla boy ölçüşebilirsiniz. İstediğin kadar göklere çıkmanla övün, yerlere inmenle övün. İstediğin kadar bu dünyada siyasal gücünle, ekonomik varlığınla böbürlen. İsterse gücün, egemenliğin, saltanatın kıtalara ulaşsın. İsterse tüm yeryüzü insanlığına karşında boyun büktürmüş ol.

Unutma ki bir gün Allah'ın emri geldiği zaman yıkılıp gideceksin. Hayatı elinde olmayan, varlığı kendisinden olmayan, ölümü de kendisinden olmayan bir varlık nasıl olur da yaratıcısına kafa tutabilir? Dün doğduğun zaman hiçbir şeyin yoktu, yarın öldüğün zaman da hiçbir şeyin olmayacak. Toprak olup gideceksin. Köyünle, kentinle, mülkünle, saltanatınla yok olup gideceksin. Hani senden öncekiler öyle olmadılar mı? Hani nerede onlar?

39. "Bunlar Rabbinin sana bildirdiği hikmetlerdir. Sakın Allah'la beraber başka İlâh edinme. Yoksa yerilmiş ve kovulmuş olarak cehenneme atılırsın."

İşte bütün bunlar hikmetli olan, her şeyi bilen, tam bilen, mutlak bilen, bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan Rabbinin sana bildirdiği hikmetlerdir. Ne dedi buraya kadar Rabbimiz? Ne istedi biz kullarından? Sadece Rabbinize kulluk edin dedi. Sadece Onu dinleyin, sadece Onun için ve Onun istediği gibi bir hayat yaşayın dedi. Ana babalarınıza karşı muhsin davranın dedi. Onları incitmeyin dedi. Onlar yanınızda ihtiyarladıkları zaman onlara öf bile demeyin dedi. Onlar üzerine şefkat ve merhamet kanatlarınızı gerin ve onlar için Rabbinize dua edin dedi.

Sonra akrabalarınıza, fakirlere, yolda kalmışlara haklarını verin, onlara yardım edin dedi. Varlığınızı, imkânlarınızı insanlarla paylaşın, cimri olmayın, eli boynunda asılı olmayın dedi. Ama aşırı saçıp savuran şeytan gibi de olmayın dedi. Muhtaçlara verebilecek bir şey bulamazsanız hiç olmazsa onlara tatlı söz söyleyip gönüllerini alın dedi.

Sonra rızık endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin, çünkü onların rızkını verecek olan Benim dedi. Zinayı yapmak şöyle dursun yakın semtine bile uğramayın dedi. O gerçekten çok çirkin bir şeydir. Haksız yere adam öldürmeyin dedi. İyilikle olmanın dışında yetimlerin, garibanların mallarına el uzatmayın dedi. Allah'a ve insanlara karşı verdiğiniz sözlerinizi yerine getirin dedi. Ölçüyü

tartıyı güzel yapın, insanları aldatmayın dedi. Bilmediğiniz bir şeyin, bilmediğiniz bir hayatın ardına düşmeyin, bilinçsiz bir hayat yaşamayın dedi. Yeryüzünde gururlanarak yürümeyin, alçak gönüllü ve mütevazı olun dedi. İnsanlara tepeden bakmayın dedi. Ne güzel şeyler bunlar değil mi? Bundan daha güzel, bundan daha hikmetli şeyler olur mu? İşte Rabbimiz bize hikmetiyle en güzel şeyleri emrediyor ki hayatımız güzel olsun, âhi-retimiz güzel olsun. Öyleyse zinhar:

Hayatında sözünü dinleyecek, yasalarını uygulayacak, programını program bilecek başka İlâhlar peşinde koşma. Allah'la birlikte hayatına karışacak başka ilâhlar arayışı içine girme. Tamam hayatımın şu şu bölümlerinde Allah'ı dinlerim, ama hayatımın şu şu bölümlerinde sözünü dinleyeceğim, hatırını kazanacağım başka İlâhlar, başka yetkililer vardır demeye kalkışma. Hayatı parçalamadan yana, kulluğu parçalamadan yana, Allah'a yetki sınırlaması getirmeden yana, Allah'a birilerini ortak koşmadan yana olma.

Eğer böyle yaparsan, Allah yanında başka yetkililerin de varlığına inanırsan o zaman kesinlikle bilesin ki kınanmış, zemmedilmiş, Allah'ın rahmetinden kovulmuş cehenneme yuvarlanırsın. İşte bu da Rabbinden bir hikmet ve hükümdür, Rabbinin yasalarından bir yasadır. Buna çok dikkat etmek zorundasın. Ya Rabbi, tamam Sen göklerin İlâhısın, göklerde egemensin, ama yeryüzüne bizim Senden başka ilâhlarımız var. Senden başka program yapıcılarımız, yasa belirleyicilerimiz var. Ekonominin ayrı ilâhları, hukukun ayrı ilâhları, eğitimin ayrı ilâhları, kılık kıyafetin ayrı ilâhları, siyasetin ayrı ilâhları var dediniz mi küfre ve şirke düştünüz gitti, cehenneme yuvarlandınız gittiniz demektir Allah korusun. Yapmayın böyle. Ortaklar bulmayın Allah'a. Yetki sınırlaması getirmeyin Ona. Parçalamayın hayatınızı. Tüm hayatınızda sadece Onun kulu olun. Tüm hayatınızda sadece Onu dinleyin, sadece Onun istediği gibi olun.

40. "Rabbiniz oğulları size ayırdı, seçti de kendisi için kız olarak melekleri mi edindi? Doğrusu siz büyük söz söylü-yorsunuz."

Ne yâni? Şimdi Allah oğulları size seçti de, kızları kendisine mi seçti? Erkek oğullar sizin de kızlar olarak, dişiler olarak melekler onun mu? Doğrusu siz ne büyük sözler söylüyorsunuz? Ne dediğinizin farkında mısınız? Ağzınızdan çıkanı kulağınız duyuyor mu sizin? Ne kötü söz söylüyorsunuz?

Müşrikler melekler Allah'ın kızlarıdır dediler. Halbuki kendileri kız çocuklarını sevmiyorlar, beğenmiyorlar, erkek çocuklarıyla övünüyorlardı. Kendileri oğullarla güç kuvvet buluyorlarken kızları, zayıfları da Allah'a izafe etmeye çalışıyorlardı. Yâni Allah'la savaş halinde olan müşrikler Ona galip gelebilmenin yollarını arıyorlardı. Allah'a güçsüz varlıkları vererek, kendilerine de güçlü varlıkları seçerek Allah'a galip gelebileceklerini umuyorlardı. Hem Allah'ı, hem de Onun meleklerini yenmeyi planlıyorlardı.

Evet kendilerini Allah'tan gelebilecek belâlara, azaplara karşı sağlama almaya çalışıyorlardı. Kızları Allah'a, oğulları kendilerine veriyorlardı. Halbuki kitabımızın başka âyetlerinden anlatıldığına göre kendilerine bir kız çocuğu müjdesi verildiği zaman korkunç bir şekilde öfkeleniyorlar, kahroluyorlardı. İşte Rabbimiz onları reddederek, kınayarak buyuruyor ki, ne oluyor? Kızlar Allah'ın da erkekler sizin mi? Nereden çıkardınız bunu? Ne büyük bir iftirada bulundunuz Rabbi-nize?

41. "Biz, andolsun ki, öğüt almaları için bu Kur'an'da bunları türlü türlü açıkladık. Fakat bu açıklamalar ancak onların nefretini artırmıştır."

Andolsun ki Biz bu Kur'an'da her bir şeyi türlü türlü, açık ve ayrıntılı bir şekilde anlattık. Her şeyi ayan-beyan açıkladık ki insanlar onu zikir yapsınlar, onunla yol bulsunlar, onu gündem kabul etsinler, onunla şereflensinler diye. Evet insanlar onu hafızalarında canlı tutsunlar, harita bilsinler, pusula bilsinler de yolarını onunla bulsunlar, hayat programlarını ona sorsunlar diye biz her şeyi bu kitapta etraflıca açıkladık, hiçbir şeyi müphem bırakmadık diyor Rabbimiz.

Ama bu apaçık Kur'an, kendilerine yol göstermek, kendilerine gündem olmak, kendi şereflerini artırmak üzere gönderdiğimiz bu apaçık âyetler ancak onların nefretlerini artırmıştır. Zavallı insanlar onunla yol bulacakları yerde, onu kendilerine hayat programı yapacakları yerde, onunla şereflerini artıracakları yerde, ondan nasihat alacakları yerde ondan nefret ettiler, ondan kaçtılar, ondan hicret ettiler.

42,43. "Ey Muhammed! De ki: "Eğer dedikleri gibi Allah'la beraber ilâhlar bulunsaydı, o takdirde hepsi arşın sahibiyle savaşmaya bir yol ararlardı. O, onların söylediklerinden münezzehtir, yücedir, uludur."

Ey peygamberim, de ki, eğer onların söyledikleri gibi Allah'la beraber ilâhlar varsa, Allah'la beraber Onun yetkilerine sahip tanrılar, söz sahipleri, yetki sahipleri varsa, o zaman bu ilâhların tamamı arşın sahibine karşı, göklerin ve yerin egemen hükümdarına karşı savaşmaya, Onu yenmeye bir yol ararlardı. Allah'a karşı bir yol bulmaya çalışırlardı. Ya Onunla savaşmaya, ya da Ona yakınlık kazanmaya bir yol ararlardı. Ya Onun makamına göz dikerek, Ondan bir pay, bir yetki koparmaya çalışarak Ona bir yol ararlardı.

Peki mümkün mü bu? Becerebilen var mı bunu? Sübhanal-lah. Olacak şey midir bu? Allah'ı tesbih ederiz böyle şeylerden. Allah sübhandır. Allah böyle şeylerden uzaktır, münezzehtir. Allah onların bu iftiralarından, bu yakıştırmalarından yücedir, üstündür, yardımcıya ihtiyacı olmayandır. Melekler de ne Allah'ın kızlarıdır, ne de Onun yardımcılarıdır. Çünkü:

44. "Yedi gök, yer ve bunlarda bulunanlar O'nu tesbih ederler: O'nu hamd ile tesbih etmeyen hiç bir şey yoktur; fakat siz onların tesbihlerini anlamazsınız. Doğrusu O Halim olandır, bağışlayandır."

Yedi gök, yer ve bunlarda bulanan canlı cansız, bilinen bilinmeyen, görünen görünmeyen ne varsa hepsi Allah'ı tesbih ederler. Hepsi de sübhanallah derler. Hepsi de Allah'ı gündemlerine alırlar. Hepsi de Allah'a boyun büküp Onun istediği bir hayatı yaşarlar. Hepsi de Allah'ı tüm noksan sıfatlardan tenzih edip mükemmel sıfatların sahibi bilirler. Hepsi de Allah'ı yüceltirler, Ona hamd ederler. Allah kendisini nasıl tanıtmışsa, hangi sıfatların sahibi olarak ortaya koymuşsa öylece iman ederler.

Evet onlar böylece Rablerini tesbih ederler, fakat siz onların tesbihlerini anlayamazsınız, fıkh edemezsiniz. Ay, güneş, yıldızlar, sema, arz, bulut, hayvanlar, dağlar, taşlar, bitkiler, hepsi, tüm varlıklar Allah'ı tesbih ederler ama biz onların nasıl tesbih ettiklerini bilmiyo-ruz, bilemiyoruz, anlayamıyoruz. Allah Halimdir, Allah merhamet edendir, merhamet sahibidir, mağfiret sahibidir.

45,46. "Ey Muhammed! Kur'an okuduğun zaman senin ile âhirete inanmayan kimseler arasına görülmeyen bir perde çekeriz. Kur'an'ı anlarlar diye kalplerine örtüler ve kulaklarına da ağırlık koyduk. Kur'an'da Rabbini bir tek, olarak andığın zaman, onlar ürkerek artlarına dönerler."

Ey peygamberim, sen Kur'an'ı okuduğun zaman Biz seninle âhirete inanmayan o kâfirlerin arasına onların göremeyecekleri bir perde çekeriz. Sen Kur'an okurken seninle onlar arasına görünmeyen bir örtü vardır. Ve yine senin okuduğun O Kur'an'ı anlamamaları için, fıkıh etmemeleri için onların kalplerine kılıflar, izole maddeleri, örtüler, engeller, kulaklarına da okuduğun Kur'an'ı işitmemeleri için bir ağırlık koyduk. Kulaklarına kurşun dinlerler, dinler gibi görünürler ama işitmezler, anlamazlar, anlayamazlar, fıkhedemezler.

Sen bu kitabı okuyarak sadece Allah'ı zikrettiğin zaman, sadece Rabbini hamd ettiğin zaman, onları sadece Allah'a kulluğa, sadece Allah'ı dinlemeye dâvet ettiğin zaman senden ve okuduğun Kur'an'dan nefret ederek gerisingeriye dönüyorlar. Allah'tan, peygamberden, kitaptan yüz çeviriyorlar. Tabii önce kendileri inanmak istemedikleri, duymak, işitmek, anlamak, kavramak ve gereğini yerine getirmek istemedikleri, tercihlerini bu yönde kullandıkları için Rab-bimiz de onlara böyle bir yasa uygulayıveriyor. Onları kendi tercihlerinin karşılığı olarak duymaz, duygulanmaz, anlamaz hale getiriveriyor.

Evet, demek ki varlıklarını, fıtratlarını, hayatlarını Allah adına kıyama kulluğa adarlarken, Allah adına doğrulup hayatlarını Allah'ın emirleriyle doğrulturlarken, ahsen-i takvim özelliklerini muhafaza ederlerken, kimileri de bu yaratılış özelliklerine ihanet ettiler. Allah'ın kendilerine lütfettiği bu kıvamlarını, bu güç ve imkânlarını onun dinine kullanmadılar. Ona kullukta kullanmadılar. Allah onlara doğrulabilme imkânı vermişti, ama onlar Allah için namaza doğrulmadılar da başka şeylere doğruldular.

Allah onlara konuşma kıvamı vermişti, ama onlar bu imkânlarını Allah'ın âyetlerini konuşmada, Resûlünün hadislerini anlatmada kullanmadılar, hep başka şeyler konuşmakta kullandılar.

Allah onlara bakma, görme kıvamı vermişti. Ama onlar onu, onu kendilerine lütfeden Allah'ın görsel âyetlerini okumada ve kullukta kullanmadılar da hep başka şeyleri seyretmede kullandılar. Rab-imizin bu âlemde yarattığı bunca görsel ayetlerin yanından geçip gittiler de ilgilenmediler. Bunca âyet onlara hiçbir şey söylemedi. Bu âyetlere tutuna tutuna bu âyetlerin sahibine kulluğa yönelmediler.

Allah onlara kalp vermişti, akıl vermişti, anlayış ve kavrayış vermişti. Ama

onlar bu nîmetleri kulluğun ötesinde başka yerlerde kullandılar. Herkese ve her şeye açtıkları o kalplerini Rablerine ve Rablerinin âyetlerine açmadılar. Herkese ve her şeye gönül verdiler, ama onun sahibine gönül vermediler. her şeye ve herkese kulak verdiler, ama kulaklarının da kendilerinin de sahibi olan Allah'a, O'nun âyetlerine, O'nun elçisinin mesajına kulak vermediler. Allah'ın verdiklerini Allah yolunda kullanmadılar da böylece esfel-i safiline indiriverdiler kendilerini.

Çünkü kullanılmayan nîmetleri alıverir Allah. İnsanlar Allah'ın kendilerine lütfettiği nîmetleri kullanmayarak insanlık değerlerini düşürmeye kalkışırlarsa Allah da onları onlardan geri alıverir de onları hayvanların da altına indiriverir. İşte bunlar Allah'ın kendilerin everdiği kalplerini, akıllarını Allah'a kulluk yolunda kullanmadıkları için Allah'ın kalplerini mühürlemiş olduğu, bunun için de kendi hevâ ve heveslerine uyarak insanlıktan çıkmış kimselerdir.

İşte onlar böyle söz anlamaya yanaşmadıkları için, istifade et-mek üzere, iman etmek ve amel etmek üzere dinlemedikleri için Allah onların kalplerini mühürleyivermiştir. Yâni dinlemek ve anlamak için kendilerine verdiği hassalarını kullanmadan yana olmadıkları için Allah da bu hassalarını onlardan alıvermiştir. Kalplerine mühür vurmuştur Allah, çünkü bu adamlar Allah'ın kendilerine verdiği kalplerini kullanmak istememişlerdir. Allah böyle davranan kimselerin kalplerini mühürlerken, insanî özelliklerini alıp onları duymaz duygulanmaz hay-vanlardan daha aşağı varlıklar haline getirmektedir.

47,49. "Seni dinledikleri zaman neye kulak verdiklerini ve gizli toplantılarında zalimlerin: "Siz sadece büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz" dediklerini Biz çok iyi biliriz. Sana nasıl misaller verdiklerine bir bak! Bu yüzden sapıtmışlardır, artık bir yol da bulamamaktadırlar. Biz kemik ve ufalanmış toprak olduğumuz zaman, yeniden mutlaka dirilecek miyiz? derler."

Onlar seni dinlerlerken, sana ve okuduğun Kur'an'a kulak verirlerken ve kendi aralarında sana ve dinine gizli gizli komplolar peşinde koşarlarken, sinsi, sinsi düşmanlık planları kurarlarken, İslâm'ı ve müslümaları yok etmenin hesaplarıyla gizli gizli toplantılar yapıp kararlar alırlarken ve de senin hakkında şu sözü derlerken, "sizler ancak büyülenmiş, cin çarpmış deli bir sihirbaza tabi oluyorsunuz" Biz onların bu durumlarını çok iyi biliyoruz. Biz bunların hepsinden haberdarız.

Evet sen hiç düşünme bunları ey peygamberim. Sen hiç kafana takma onları. Sen yoluna devam et. Biz onların tüm söylediklerinden, tüm planlarından, tüm sinsi komplolarından haberdarız. Biz onları tümüyle kuşatmışızdır. Onların senin aleyhine konuştuklarının, planladıklarının tamamını boşa çıkarmak, onları başarısız kılmak ve seni onlara karşı korumak bize aittir diyor Rabbimiz.

Bak, bak sana nasıl da misaller veriyorlar? Nasıl da örnekler getiriyorlar? Onlar bu tavırlarıyla sapmışlar, sapıtmışlardır ve artık bir daha asla yol bulabilecek de değillerdir. Ve dediler ki yâni şimdi biz öldükten sonra, kemiklerimiz eridikten sonra, vücutlarımız çürüdükten sonra, azalarımız dağılıp, toprak olup gittikten sonra yeniden mi dirileceğiz? Sen bunu iddia ediyorsunuz öyle mi? Bizim bu safsatalara inanmamızı bekliyorsun öyle mi? diyerek sana misaller, örnekler, deliller getirmeye çalışıyorlar.

50,51. "De ki: " İster taş veya demir ya da kalbinizde büyüttüğünüz başka bir yaratık olsun, yine de dirileceksiniz". "Bizi tekrar kim diriltir? "derler; de ki: "Sizi ilk defa yaratan". Sana, başlarını sallayarak: "Ne zamandır bu?" derler. "Yakın olması mümkündür" de."

Peygamberim, sen onların bu saçma-sapan misallerine karşılık de ki onlara, ey kâfirler, ister taş olun, ister, ister demir olun, ya da kalbinizde büyüttüğünüz, gönüllerinizde büyükleştirdiğiniz daha başka bir yaratık olun. Ne olursanız olun, kesinlikle bilesiniz ki öldükten sonra tekrar dirileceksiniz. Ölümlerinizle Allah'ın yasasına teslim olduğunuz gibi dirilişlerinizle de Rabbinizin yasasına mutlaka boyun bükeceksiniz. Rabbinizin ölüm yasasından kaçıp kurtulamadığınız gibi diriliş yasasından da kurtulamayacaksınız.

Yine aynen bunun gibi öldükten sonra hepiniz tekrar dirilecek, Rabbinizin huzuruna getirilecek ve yaşadığınız bu hayatın hesabını ödeyeceksiniz. Tüm yapıp ettiklerinizden sorguya çekileceksiniz. O zaman diyecekler ki peki kim

diriltecek bizi? Kimin gücü yetecek buna? Kim koymuş bu yasayı? Kim diyor bunu? Nasıl olacak bu iş?

De ki peygamberim, sizi ilk defa yaratan Allah sizi tekrar di-riltecek. Siz yokken ilk defa sizi var eden bu işi yapacak. Ve onlar bu-nu duyunca alayla başlarını sallayacaklar, bunu imkânsız görecekler, yönlerini çevirecekler ve alaylarını zirveye çıkararak diyecekler ki hani ne zaman? Hani niye gelmiyor ya? Yıllardır duyduk bunu. Adem (a.s)'dan beri söylenir, ama bir türlü gerçekleşmez. Hani niye gerçek-leşmiyor ya? Peygamberim sen bu cahillere, sadece Allah bilgisinde olan, sadece Allah'ın bilebileceği, Onun dışında İsrâfil de dahil hiç kimsenin bilemeyeceği bir şeyi kendileri gibi bir beşer olan sana soran bu zır cahillere de ki, umulur ki o yakındır. Umulur ki o diriliş günü yakındır.

Evet bu Allah'ın takdir buyurduğu bir yasadır. Sizi ilk defa yaratmaya güç yetiren Allah elbette sizi ikinci defa yaratmaya, ölümlerinizden sonra tekrar diriltmeye kâdir olandır. Üstelik şu anda akılsızca deliller getirmeye çalıştığınız gibi değil toprak olmanız, değil vücutlarınızın çürüyüp gitmesi, yâni değil zaten toprak olan, topraktan meydana gelmiş olan insanların tekrar toprak haline dönüşmesi, isterseniz taş olun, isterseniz demir olun, ya da kalbinizde büyüttüğünüz başka bir şey olun kesinlikle bilesiniz ki tekrar diriltileceksiniz.

Çünkü eğer aklınız varsa anlarsınız, aslında bir şeyin yoktan var edilmesi, var olan bir şeyin tekrar var edilmesinden çok daha zor-dur. Biz yokken, bir benzerimiz yokken bizi yoktan var eden Allah bir benzerimiz varken bizi neden tekrar var edemesin? Yâni sizin bu itirazlarınız gerçekten çok anlamsızdır.

52. "Sizi çağırdığı gün, O'na hamd ederek dâvetine uyarsınız ve kabirlerinizde pek az bir müddet kaldığınızı sanırsınız."

Rabbiniz sizi tekrar diriltip, kabirlerinizden kaldırıp huzuruna çağırdığı gün hamd ile sizler Onun dâvetine icabet edeceksiniz. Hamd ile Onun çağrısına cevap vereceksiniz. Ve bileceksiniz ki bu dünyada, kaldığınız kabir hayatında pek az bir süre kaldınız.

Evet bir anda kendinizi yaşadığınız bu hayatın hesabını ödemek üzere Rabbinizin huzurunda bulacaksınız ifadesi, hem bu dünyanın çok kısa olduğunu hatırlatmak, hem de çok az kalabileceğiniz bir dünya hayatına bağlanarak aman ha Rabbinizi unutmayın uyarısında bulunmaktır. Rabbimiz bize olan sonsuz

rahmeti ve merhameti gereği bizleri böylece uyarıyor. Böyle birdenbire bitiverecek, birdenbire Rabbinizin huzuruna çıkıvereceğiniz ölümlü bir dünya hatırına sakın ha ölümsüz bir hayatı fedâ etmeyin. Bâkîyi verip de fâniye talip olmayın. Öyleyse sen onlara söyle peygamberim:

53. "İnanan kullarıma söyle, en güzel şekilde konuşsunlar. Doğrusu şeytan aralarını bozmak ister. Şeytan şüphesiz insanın apaçık düşmanıdır."

İnanan kullarıma söyle ki onlar en güzel şekilde konuşsunlar. Ahsen söz söylesinler. Söyle kullarıma sözleri, amelleri, hayatları güzel olsun. Peki nedir ahsen söz? Nedir en güzel söz? En güzel söz vahiydir. En güzel söz kitap ve peygamber sözüdür. En güzel amel, en güzel hayat Allah'ın istediği hayattır. Allah sözlerinin üstünde söz düşünmek, Allah yasalarının üstünde yasa düşünmek, Allah'ın hayat programının üstünde hayat programı düşünmek mümkün değildir.

Evet sözlerin en güzeli Kur'andır, öyleyse en çok Kur'an konuşacağız, başka sözleri, başkalarının sözlerini konuşmamaya çalışacağız. Çünkü bakın Rabbimiz buyuruyor ki doğrusu şeytan sizin aranızı bozmak ister. Dikkat edin şeytan sizin aranıza nizalar sokmak ister, ayrılık tohumları, düşmanlıklar atmak ister. Sizi Rabbinizin dosdoğru yolundan saptırıp perişan etmek isteyen apaçık bir düşmanınızdır o. Sizi Allah sözlerinden, sizi vahiyden uzaklaştırıp başka sözlerin, başka amellerin, başka hayatların içine çekmek isteyen amansız bir düşmandır o şeytan.

Öyleyse zinhar Allah sözlerinden uzaklaşmamalıyız. Kötü sözlerle, işe yaramaz sözlerle, olur olmaz tavır ve davranışlarla Allah'ın sözlerinden uzak bir hayat yaşamamaya gayret etmeliyiz. Yâni bizi Rabbimizden koparmak, bizi Allah yolundan saptırıp birbirimize düşürmek isteyen düşmanımıza fırsat vermemeliyiz. Bizi ümmet olma şuurundan uzaklaştırmak isteyen, bizi zina gibi, içki, fuhuş gibi, birbirimize düşmanlık gibi kötülüklerin kucağına atmak isteyen şeytanı diskalifiye ederek toplum olarak Rabbimize itaatimizi Rabbimize gerçekleştirmeliyiz. Şeytanın bizi kendi cehennemine dâvetine asla kapılmamalıyız. Ona karşı Rabbimizin bize gönderdiği kitabına ve elçisinin yoluna tabi olmalıyız. Unutmayın ki:

54. "Rabbiniz sizi daha iyi bilir. Dilerse size merhamet eder veya dilerse size azap eder. Ey Muhammed! Biz seni onlara vekil olarak göndermedik."

Sizi en iyi bilen Rabbinizdir. Rabbiniz sizin durumlarınızı en iyi bilendir. İçinizi, dışınızı, amellerinizi, niyetlerinizi, düşüncelerinizi, planlarınızı, geçmişinizi, geleceğinizi en iyi bilen Allah'tır. Kimin yolundasınız? Kimi razı etmenin kavgasını veriyorsunuz? En çok neleri konuşuyorsunuz? En çok neleri okuyor ve dinliyorsunuz? Kimden razısınız? Kimin istediklerini uygulamaya çalışıyorsunuz? Kimin hayat programının peşindesiniz? Bunu sizden daha iyi bilen Rabbinizdir. Bilesiniz ki Rabbiniz dilerse size merhamet eder, sizi bağışlar, dilerse de size azap eder. Hüküm Ona aittir, yetki Onundur.

Öyleyse sakın kendi kendinize karar vermeyin. Efendim, işte bizler şu anda dünyanın en iyi insanlarıyız. Bizler en iyi müslüman-larız. Bizim yaşadığımız hayat en iyi bir hayattır. Gerçek cennetlikler bizleriz. Bizler de gitmeyeceği de cennete sığırlar mı gidecek? filân diye kendi kendinizi tezkiye etmeye kalkışmayın. Unutmayın ki her birimiz Allah'ın affıyla, Allah'ın bağışlamasıyla, Allah'ın cennetiyle de, Onun azabıyla, Onun cehennemiyle de karşı karşıyayız. Bunu hiçbir zaman unutmayalım.

Ve peygamberim, Biz seni onlar üzerine vekil de yapmadık. Biz seni onlar üzerine kefil olarak da göndermedik. Senin bu konuda bir yetkin de yoktur, sorumluluğun da yoktur. Yâni senin onların cennet, ya da cehenneme gitmeleri konusunda herhangi bir müdahalen, bir yetkin olmadığı gibi bir sorumluluğun da yoktur. Bu konuda karar mercii sen değilsin. Sen onların ne cennete gitmelerine, ne de cehenneme yuvarlanmalarına karar veremezsin. Karar Allah'a aittir. Bu

konuda onlara zorbalık yapma yetkin de yoktur, baskı kurma selahi-yetin de yoktur senin. Hidâyet de dalâlet de Allah'ın elindedir. Allah dilerse onlara hidâyet eder, dilerse onları dalâlette bırakır.

Tabii onların tercihlerinin karşılığı olarak. Dilerse onlara azap eder, dilerse affeder. Ama O Allah merhametini de, azabını da elbette bir yasaya bağlamış ve o yasasından da kullarını haberdar etmiştir. Kendi yolunu takip edenlere, kendi istediği gibi bir hayat yaşayanlara merhamet edeceğini, aksini yapanlara da azap edeceğini bildirmiştir. Senin bu konuda bir sorumluluğun yoktur. Biz hiçbir zaman seni insanlara vekil yapmadık. Sen onlara görevini bildirirsin, onları Benim mesajımla uyarırsın tamam, senin görevin bitmiştir, gerisi Bana aittir. Çünkü:

55. "Göklerde ve yerde olan Kimseleri Rabbin daha iyi bilir. Andolsun ki peygamberleri birbirinden üstün kılmış ve Dâvûd'a Zebur vermişizdir."

Sen bilemezsin, ama Rabbin göklerde ve yerde olanları en iyi bilendir. Andolsun ki Biz Nebilerden bir kısmını diğerlerinden üstün kıldık. İşte o üstün kıldıklarımızdan birisi de Dâvûd'dur. Biz Ona Zebur'u vermişizdir. Daha küçük yaşlarında, çocuk yaşlarında Talût'un komutasında bir ordunun içindeydi Dâvûd. Müslümanlar bir özgürlük savaşının içindeydiler. Çeşitli denemelerden geçirilerek elenen ve çok az sayıda yiğitler olarak Calut'un ordularının karşısına dikilen müslümanlar Allah'ın yardımı ve desteğiyle düşmanlarına galip gelirler.

İşte bu savaşta henüz çok küçük yaşlarda olan Dâvûd (a.s) elindeki sapan taşıyla o günün en güçlü komutanı olan Calut'u öldürür. Ve böylece Dâvûd (a.s) Allah'ın mülk ve saltanatına lâyık hale gelir. İsrâil oğulları Mûsâ (a.s)'dan sonra yeryüzünde en zirvede bir güç ve saltanata kavuşurlar. Rabbimiz elçisi Dâvûd (a.s)'a Zebur'u gönderir. Dâvûd (a.s) Rabbinden gelen bu kitaba sarılarak, güzel sesiyle bu kitabı insanlara okuyarak, duyurarak yeryüzünde hem bir melik hem de bir peygamber olarak güzel bir hayat sürer.

İşte kendisine böyle bir kitabın, böyle bir dünya saltanatının verilmesi bir üstünlük anlamına geliyor anlıyoruz. Nitekim kitabımızın başka âyetlerinde Rabbimiz Mûsâ (a.s)'la konuştuğunu, Îsâ (a.s)'ı Ruh'ul Kudüs'le desteklediğini, İbrâhim (a.s)'ı tüm insanlığa imam ve önder yaptığını haber veriyor. Allahu âlem işte peygamberlerden kimilerine verilen üstünlüğü böyle anlamaya çalışıyoruz.

56. "De ki: "Allah'tan başka tanrı olduklarını sandıklarınızı çağırın; sizin bir sıkıntınızı gidermeye ve onu değiştirmeye güçleri yetmez."

Haydi Allah berisinde, Allah'tan gayri lider, tanrı, İlâh, yetkili bildiklerinizi, hayatınızda söz sahibi kabul ettiklerinizi dâvet edin, çağırın bakalım da sizden bir zararı defetmeye, zararı gidermeye, kötülüğü uzaklaştırmaya güçleri yeter mi? Becerebilirler mi bunu? Başınızdaki bir belâyı, bir hastalığı, bir sıkıntıyı kaldırabilecekler mi? Sizi sağlığa kavuşturabilecekler mi? Sizden ölümü def edebilecekler mi? Ekonomik problemlerinizi, hukuk problemlerinizi, eğitim sıkıntılarınızı, ailevi geçimsizliklerinizi düzlüğe çıkarabilecekler mi? Hayır hayır kimsenin yapabileceği bir şey yoktur. Yetkili sadece Allah'tır. Zararı veren de, takdir eden de, onu kaldırma yetkisine sahip olan da sadece Allah'tır. Fayda veren de sadece Odur. Onun faydasının da, zararının da önüne geçebilecek kimse yoktur.

Öyleyse hayatınızda Ondan başka yetkili, Ondan başka söz sahibi, Ondan başka Rab, İlâh, tanrı yoktur. Öyleyse kime gidiyorsunuz? Kime başvuruyorsunuz? Kimin yasalarını uygulamaya çalışıyorsunuz? Allah'ı bırakıp da kimleri övmeye, kimlere yetki vermeye çalışıyorsunuz? Kendinizi kimlere beğendirmeye çalışıyorsunuz?

İnsanların Allah'ı bırakıp da İlâh kabul ettikleri varlıklar bazan peygamberler, melekler ve sâlih kimseler de olabilmektedir. Allah'la birlikte onlara da yetkiler verebilmekte, hattâ Allah'ın rızasını kazanabilmek için bunları vesile yaptıklarına şahit olmaktayız. Bunlar Allah'a yakın varlıklardır, eğer bizler bunların hatırlarını kazanabilirsek Allah'ın da hatırını kazanmış olacağız diyerek bunlara sarılmakta, bunlara da kulluk etmekte, bunları da dinlemekte, bunlara da dua etmekte, bunlara da sığınmaktadırlar. İşte bakın Rabbimiz bundan sonraki âyetinde çok açık bir biçimde bu hususu da şöyle anlatır:

57. "Taptıkları putlar Rablerine daha yakın olmak için vesile ararlar. O'nun rahmetini umar, azabından korkarlar. Zira Rabbinin azabı korkmağa değer."

Allah'ı bırakıp da Onun berisinde tapındıkları, tanrı, ilâh, önder, lider kabul

ettikleri, Allah gibi kendilerini dinledikleri kimselerle Rablerine daha yakın olabilmek için vesileler ararlar. Böylece acaba bunlardan hangisi Allah'a daha yakındır? Acaba hangisiyle Allah'a daha fazla yaklaşabiliriz diye birinden diğerine koşturup dururlar. Ve bir de Allah'ın azabından korkarlar.

Yâni bu âyetin bir başka anlamı da onların Allah'ı bırakıp da kendilerini tanrı makamına çıkardıkları varlıklar, putlaştırdıkları var-lıklar Allah'ın rızasına, Allah'ın rahmetine vesile ararlar da Onun rah-metini umarlar. Yâni aslında o varlıklar kendilerinin insanlar tarafın-dan tanrılaştırılmalarından rahatsız olarak Rablerinin azabından korkarlar. Rablerinin rahmetini umarlar. Çünkü Allah'ın azabı gerçekten korkulmaya lâyık bir azaptır. Yâni fark etmez, olsa ne olacak, olmasa ne olacak denecek, hafife alınacak bir azap değildir Allah'ın azabı.

Peki acaba bu âyet ne dedi bize? Şu sizin Allah berisinde kendilerinde güç kuvvet gördüğünüz, kendilerinde yetki görüp put-laştırdığınız, kendilerine dua ettiğiniz, kendilerine sığınmaya çalış-tığınız, arzularını yerine getirip yasalarını uygulamaya çalıştığınız varlıklar kendileri bizzat Allah'tan korkarlarken, Rablerinin azabından ürperip rahmetini umarlarken size ne oluyor da onları putlaştırıyorsu-nuz? Peygamberleri, melekleri, ölmüş gitmiş sâlihleri ne hakla Allah makamına oturtmaya çalışıyor, Allah'a yapılması gerekenleri bunlara yapmaya çalışıyorsunuz? Ne hakla Allah demediği halde Ona yaklaşmak için onları vesile kabul ediyorsunuz? İşte onlar kendileri Allah'tan korkuyorlar. Allah'ın rızasını kazanmak için sebeplere sarılıyorlar. Şimdi böyle Allah'ın sevgili kullarının, peygamberlerin, meleklerin ve sâlih kişilerin bile Allah'a ortaklıklarının bulunmadığı bir dünyada Allah karşıtı bir hayat yaşayanların, Allah'ı diskalifiye edenlerin, Allah'la savaşa tutuşanların ilâh makamına getirilmeleri haydi haydi mümkün olmayacaktır. Bunu anlamanız lâzım.

58. "Kıyâmet gününden önce ortadan kaldırmayacağımız veya çetin azaba uğratmayacağımız bir şehir yoktur. Bu, Kitapta yazılıdır."

Evet hiçbir karye, hiçbir kent, hiçbir ülke yoktur ki Biz kıyâmetten önce orasını helâk edip ortadan kaldırmış olmayalım. Muhakkak ki kıyâmet gününden önce her yeri ve herkesi helâk ederiz. Yahut şiddetli bir azapla cezalandırırız. Bu kitapta yazılıdır. Bu Allah'ın takdirindedir. Yâni ne oluyor size? Allah'ı bırakıp da Onun berisinde birilerini tanrı yerine koymaya mı çalışıyorsunuz? Ne yetkileri var onların? Ne güçleri var? Hiçbir köy halkı, hiç bir kasaba ve kent halkı Allah'ın helâk yasasından kurtulamıyorken siz kime tabi olmaya, kime

teslim olmaya çalışıyorsunuz?

59. "Bizi mûcize göndermekten alıkoyan, ancak, öncekilerin onları yalanlamış olmalarıdır. Semûd milletine gözle görülebilen bir mûcize, bir dişi deve vermiştik de ona zulmetmişlerdi. Oysa Biz mûcizeleri yalnız korkutmak için göndeririz."

İnsanlar Allah'tan âyet istiyorlar. Allah'tan farklı âyetler istiyorlar. Bu konuda peygamberi sıkıştırmaya çalışıyorlar. Bize şöyle bir âyet gelirse o zaman biz de iman ederiz diyorlar. Hemen hemen her peygamberin toplumunda görüyoruz bunu. Her toplum elçilerinden farklı âyetler istediler. Bakın Rabbimiz âyet göndermeme hikmetini bu âyetiyle şöyle dile getiriyor:

Öncekiler bu tür âyetleri yalanlamışlar, şimdi Muhammed (a.s)'ın toplumu da yalanlayacaktır. Allah'ın böyle reddedilemeyecek, yalanlanamayacak biçimde âyetlerini yalanlayan toplumlar mutlak helâki hak etmişlerdir. Eh şimdi bu insanlar da sanki kendi helâklerini istiyorlar. Eğer Allah onlara da böyle bir âyet gönderir de yalanlamaya kalkışırlarsa kesinlikle helâk edilecekler. İşte Rabbimiz onların helâkini istemediği için bu tür âyetlerini göndermediğini açıklıyor. Değilse o tür âyetleri göndermeye gücü yetmediği için değil.

Çünkü bakın Allah Semûd toplumuna bu tür bir âyet gönder mişti. Gözleriyle görebilecek, elleriyle dokunabilecekleri bir dişi deve gönderdik buyuruyor. Bir mûcizevi dişi deve yarattı onlar için. Gözlerinin önünde bir kayalıktan yarattı Allah o deveyi. Gözleri açılsın, akılları alsın, kalpleri dirilsin, Rablerinin gücünü, kudretini bilip anlasınlar da Ona kulluğa yönelsinler diye.

Bu deve gerçekten akıllara durgunluk verecek seviyede mûcizevî bir deveydi. Asla reddedilmeyecek, yalanlanmayacak bir deveydi. Bir gün tüm kuyuların suyunu içecek ve ama içtiği o suyu süt diye tüm kavme ikram edecek ve toplumun tamamını doyuracak özellikte bir deveydi. Mahza nimet olan, mahza kendileri için hayır olan bir deve. Diğer develerin yanına bile yaklaşamayacağı korkunç özellikte bir deve görüntüsü vardı.

Bu mûcizevi deveyi görür görmez hemen iman etmeleri gereken bu insanlar o deveye ve Allah'ın elçisi Sâlih (a.s)'a karşı çok kötü davrandılar. Allah'ın devesine de, Allah'ın bu âyetine de, elçisine de zulmettiler. Takınmaları gereken iman ve teslimiyet tavrını takınmadılar. Deveyi öldürdüler, Sâlih (a.s)'ı da yalanladılar. Sonra Sâlih (a.s) ı da öldürmeye teşebbüs ettiler. Gece Allah'ın elçisini yok etmeyi planladılar. Rabbimiz elçisinin ağzıyla onlara üç gün müsaade ettiğini bildirdi. Ve o tanınan sürenin sonunda hepsini helâk ediverdi.

İşte bir örnek. Yâni Allah size de bu tür âyetler gönderip de sizler yine iman etmeseniz sizler de helâki hak edeceksiniz. Halbuki Rabbiniz bu tür âyetlerini göndermeyerek şu anda size fırsat tanıyor. Sizlere hemen azap etmek istemiyor. Belki zaman içinde düşünüp hidâyete erersiniz diye. Belki bu sûrelerin inişinden üç yıl sonra, beş yıl sonra, on yıl sonra, belki fetihten sonra müslümanlıkla şereflenir, cehenneme gitmekten kurtulursunuz diye. Gerçekten de öyle olmuştur. Bir zamanlar İslâm'ın azılı düşmanlarının tamamı müslüman olmuşlardır.

Öyleyse Allah'ın bu tür âyetler, mucizeler göndermemesi insanların hayrınadır. Onlara düşünüp, araştırıp iman etmeleri konusunda mühlet tanımak içindir. Değilse o tür âyetler geldikten sonra da iman etmezlerse, artık yaşama imkânları kalmayacaktır. Allah, böyle bir durumda onları hemen helâk edecektir.

60. "Sana: "Rabbin şüphesiz insanları kuşatmıştır" demiştik; sana gösterdiğimiz rüya ile Kur'an'da lânetlenmiş ağaçla sadece insanları denedik. Biz onları korkutuyoruz, fakat bu onlara büyük taşkınlık vermekten başka bir şeye yaramıyor."

Peygamberim, Biz sana demiştik ki, şüphesiz Rabbin insan-ları tamamıyla kuşatmıştır. Rabbin kuvvetlidir, Rabbin güçlüdür. Biz sana şu rüyayı da göstermiştik. Bu rüyayı insanlar için bir deneme sebebi kıldık, bir imtihan aracı yaptık. O melun ağacı, o lânetlenmiş ağacı da insanlar için bir imtihan konusu yaptık. Biz onları korkuturuz. Fakat bu onlara büyük taşkınlık vermekten başka bir şeye yara-mıyor. Yâni biz bu denememizle istiyoruz ki insanlar akıllarını başlarına alsınlar, iman etsinler, ama olmuyor işte. Tamamen aksine onların tuğyanlarını, azgınlıklarını artırıyor. İsyandan başka bir işe yara-mıyor.

Bu rüya Rabbimizin kulu ve elçisi Muhammed (a.s)'ı gece vakti Mescid-i Haram'dan alıp Mescid-i Aksâ'ya getirip, oradan da yedi kat semaya çıkarması,

çok enteresan sahneleri göstermesi, Sidre-i Münteha'ya kadar Cibril (a.s) la birlikte ulaştırması ve oradan sonrası için Rasûlullah efendimizi tek başına yolculuğuna devam ettirmesi ve âyetlerini ona göstermesi yolculuğudur.

Yâni Mi'râc yolculuğudur. Bu yolculukta bildiğimiz gibi Rab-bimiz peygamberine cennetini, cehennemini göstermiş, daha başka âyetlerini göstermiş, ve bunu insanlar için bir deneme sebebi, bir imtihan vasıtası yapmıştır. Kimileri Rasûlullah demişse doğrudur deyip hemen iman etmişler, kimileri de nasıl olur böyle bir şey? diyerek inkâr etmişlerdir. Müslümanlar gerçek bir müslümanlık tavrı sergilerlerken, kâfirler ve müşrikler de küfür ve şirklerine uygun bir tavır sergilemişlerdir.

Lânetlenmiş ağaç da cehennemde bir ağaç, yâni zakkum ağacıdır ki onun imtihan sebebi olması da, Mekke müşrikleri bunu duyunca şöyle demeye başlayıverdiler: Yâni bu nasıl bir iştir? Muhammed hem cehennemin ateş oluşundan söz ediyor, hem de o ateşin içinde bir ağaçtan söz ediyor. Böyle bir şey nasıl olabilir? Yanan bir ateşin arasında ağaç olur mu? diyorlardı. Allah'ın gücünü, kudretini anlayamıyorlar, takdir edemiyorlardı. Allah'ın azap şeklini bilemiyor-lardı. Allah'ı tanıyamıyorlardı. Rablerini tanıyamamanın yanılgısını yaşıyorlardı. İşte buda böyle bir imtihan konusu, bir deneme sebebi oluyordu.

61. "Meleklere: "Adem'e secde edin" demiştik, İblisten başka hepsi secde etmiş, o ise: "Çamurdan yarattığına mı secde edeceğim?" demişti."

Hani hatırlayın Biz meleklere demiştik ki, Adem'e secde edin. Tüm melekler bu emrimize imtisâlen Adem'e secde ettiler, ama İblis müstesna. İblis secde edenlerden olmadı. O dedi ki, yâni şimdi ben topraktan yarattığın, çamurdan yarattığın bir kimseye mi secde edeceğim? İnsanın yaratılışı, Adem'in yeryüzünde var edilişi, meleklerin Rablerinin emriyle Ona secde edişleri, İblisin ise buna karşı gelip rahmetten kovulması hadisesi daha pek çok sûrede anlatılır. Önceki sûrelerde uzun uzun bu konu üzerinde durduk.

Rabbimiz meleklerden bu yaratma eylemini, bu yasasını bu takdirini onaylamalarını istemiş, Adem'in varlığını ve fonksiyonunu kabul etmelerini istemiş, melekler Rablerinin bu emrine uyup Adem'i onaylarlarken İblisin buna karşı geldiği vurgulanıyor. İblisin itirazları devam ediyor:

62. "Benden üstün kıldığını görmüyor musun? Kıyâmet gününe kadar beni

ertelersen, andolsun ki, azı bir yana, onun soyunu buyruğum altına alacağım" demişti."

Dedi ki İblis, şu benden üstün kıldığını, bana kendisine secde ile emrettiğin kimseyi görmüyor musun? Bir baksana şu yarattığın Adem'e. Kime diyor bunu alçak? Allah'a diyor. Eğer kıyâmete kadar bana mühlet verirsen, o güne kadar beni öldürmezsen, bana uzunca bir ömür ve fırsat tanırsan yemin ederim ki Onun zürriyetinin çok azı müstesna hepsini kendime bağlayacak, kendime kul köle edineceğim. Hepsini yoldan saptıracağım. Hepsini sana kulluktan çıkaracağım. Yâni alçak kendisi secde etmediği gibi, kendisi Rabbinin emrine boyun bükmediği gibi insanları da kendi küfrüne, kendi isyanına, kendi secdesizliğine, kendi cehennemine çekeceğine dair yemin ediyor.

İnsanların ölüp de tekrar dirilecekleri güne kadar Allah'tan izin istiyor. Az bir kısmı hariç tüm kullarını saptıracağım diyor. Büyük bir iddiada bulunuyor. Allah'la savaşa çıkıyor. Ama bakın dikkat ederseniz hain açıkça Allah'la savaşacağını söyleyemiyor da Adem ve nesliyle savaşacağını söylüyor. Yâni aslında savaşı Allah'la da sözde Adem'in karşısında yerini alıyor. Adem'i ve zürriyetini hedef seçiyor. Ve kazanma iddiasıyla çıkıyor bu savaşa. Çünkü atak olmayanların, kazanma iddiası taşımayanların, hücumda olmayanların bir savaşı kazanmaları çok zordur.

Azı müstesna pek çoğunu saptıracağım diyor ve gerçekten hain bu dediğini yerine getiriyor. Bakıyoruz insanların pek çoğu onun bu sözünü doğru çıkarıyorlar. İnsanların pek çoğu Rablerini unutup, Rablerinin kitabını ve elçisinin yolunu bırakıp şeytanın yoluna tabi oluyorlar. Gerçekten çok garip bir şeydir bu. Bakın Rabbimiz İblis'e:

63. "Allah: "Haydi git! Onlardan sana kim uyarsa bil ki, cehennem hepinizin cezası olur, hem de tam bir ceza" dedi."

Haydi sana izin verdim. Haydi git ve yapacağını yap. Haydi elinden ne geliyorsa geri bırakma. Saptıracaklarını saptır. Onlardan sana kim uyarsa, kim seni dinlerse, kim Beni, kitabımı, dinimi, peygamberimi bırakıp senin yoluna tabi olursa bilesiniz ki cehennem hepsinin cezası olacaktır. Hepsi de cehenneme yuvarlanacaklardır. Ve bu ceza gerçekten tam size lâyık bir cezadır. Tam size uygun mü-kemmel bir ceza. Haydi buyur yapacağını yap. Ve buyursunlar sana uyanlar da uysunlar. Kim sana tabi olursa seninle birlikte onların gidecekleri yer

cehennemdir. Haydi:

64. "Sesinle, gücünün yettiğini yerinden oynat, onlara karşı, yaya ve atlılarınla haykırarak yürü, mallarına ve çocuklarına ortak ol, onlara vaadlerde bulun ama şeytan sadece onları aldatmak için vaadeder."

Haydi yapacağını yap. Onlardan gücünün yettiği her bir kimsenin ayaklarını kaydır. Üstesinden gelebildiklerini yoldan çıkar. Onlara karşı yaya ve atlılarınla haykırarak yürü. Onların üzerlerine yaygaranı basarak, bağırıp çağırarak onları azdırmaya çalış. Onların mallarına ve çocuklarına ortak ol. Haram malları, haram çocukları senin olsun. Helâl yollardan mal kazanmalarını onlara kötü gösterip haram yolardan kazanmalarını güzel göster. Nikâhlı ilişkiyi onlara çirkin gösterip haram yollardan çocuğa ulaşmayı güzel göster. Haydi dilediğin gibi onların mallarına ve evlâtlarına ortak ol. Onlara vaadlerde bulun. Önlerine ulaşmaları gereken hedefler dik. Doyumsuz hale getir onları. Gece gündüz ekonomik endişelerin peşine takıp âhireti unuttur onlara. Olmadık vaatlerle, olmadık tehditlerle oyala onları.

Ey insanlar, unutmayın ki şeytan size sadece vaadeder, sadece aldatır sizi. Sizi aldatmaktan başka hiçbir şey yapamaz o. Sadece bu kadar bir yetki vermiştir Rabbiniz ona. Bunun ötesinde size karşı onun yapabileceği hiçbir şey yoktur. İşte öyle diyor Rabbimiz. Buyur ey İblis, yayalarınla, atlılarınla, ordularınla, avenelerinle insanlar üzerine çullan. Bas onlara yaygaranı ve bir şeyler yap. Hiç olmayacak şeyleri olur gibi göster onlara. Gündemlerini değiştir. Onları kitaptan, peygamberden koparıp kendine kulluğa çağır. Yapabileceğin her şeyi yapmaya devam et, ama unutma ki bak Ben kullarıma ilân ediyorum senin ancak kullarımı aldatmaktan başka yapabileceğin hiçbir şey yoktur.

Ama insanlar Allah yasalarını bırakırlar da haram yollardan mal kazanmaya giderlerse elbette o mallarına şeytanı ortak edeceklerdir. Evlilik ilişkilerini Allah'ın gösterdiği gibi değil de şeytanın gösterdiği gibi yaparlarsa elbette kendi çocuklarına şeytanı ortak edeceklerdir. Hem şeytana, hem de ona tabi olmuş kullarına bunu hatırlatıyor Rabbimiz.

65. "Doğrusu Benim mü'min kullarım üzerinde senin bir Hâkimiyetin olamaz. Rabbin vekil olarak yeter."

Senin Benim kullarım üzerinde bir üstünlüğün, bir saltanatın, bir yetkin, bir hâkimiyetin, bir yaptırım gücün yoktur. Sen onlara ancak vaadedersin, ancak kandırırsın. Evet Rabbimiz onun bizim üzerimizde hiçbir yetkisinin, hiçbir gücünün olmadığını haber veriyor. Ama şeytan kendisini tüm dünyada güçlüymüş gibi, tüm dünyayı egemenliği altına almış gibi gösterir. Yaygaralarıyla, propagandalarıyla herkesi etkisi altına almaya çalışır.

İşte şu anda tüm ordularıyla, tüm basın ve yayın organlarıyla, tüm kendisine tabi olmuş çömezleriyle böyle bir görüntü vermeye çalışıyor. Halbuki ona ve dostlarına karşı, ordularına karşı vekil olarak Allah mü'minlere yeter. Eğer bizler Rabbimizi vekil bilebilirsek, Rab-bimize sığınabilirsek, Rabbimizin istediği gibi halis müminler olabilirsek kesinlikle bilelim ki onun da avenelerinin de bize karşı yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Allah'a Allah'ın istediği gibi inanan, Allah'la yol bulmaya çalışan, sürekli Allah'ın kitabı ve peygamberinin sünnetiyle beraber olan, vahye sarılan, hayatını vahiyle düzenlemeye çalışan Allah'ın muttaki kulları üzerinde onun da, avenelerinin de hiçbir etkisi ve yetkisi yoktur.

66. "Rabbiniz bol nimetlerden elde edesiniz diye, denizde gemileri sizin için yüzdürür. O, size merhamet eder."

Rabbiniz bol bol nimetlerine ulaşasınız diye, fazlından rızık arayasınız diye denizlerde sizin için gemileri yüzdürür. Gemileri sizin emrinize musahhar kılar. Lütuf sahibi Odur. Nimet sahibi Odur. Rah-met sahibi Odur. Allah size karşı çok merhametlidir. Rabbiniz sizi siz-den daha çok seven ve düşünendir. İşte size olan sonsuz rahmetinin gereği olarak denizleri, rüzgarları, gemileri sizin emrinize âmâde kılmıştır. Onlarla çok uzak yerlere gidip rızık arıyorsunuz, ticaret yapıyorsunuz, Allah'ın fazlına, bereketine nail oluyorsunuz.

67. "Denizde bir sıkıntıya düştüğünüz zaman, Allah'tan başka yalvardıklarınız kaybolup gider, fakat O sizi karaya çıkararak kurtarınca yüz çevirirsiniz. Zaten insan pek nankördür."

Denizde bir sıkıntıya düştüğünüz zaman, bir boğulma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığınız zaman Allah hariç kendilerine dua ettikleriniz, kendilerine sığındıklarınız, kendilerini bu âlemde etkili, yetkili zannettikleriniz kaybolup

giderler. Böyle bir tehlike anında daha önce dua edip sığındıklarınızın tümünü bir anda unutup sadece Rabbinize yalvarıp yakarmaya başlayıverirsiniz.

Evet kim olursa olsun tüm insanların böyle bir durumda dua edecekleri varlık sadece Allah'tır. Ne şeytanlar, ne kendilerinde güç kuvvet görülenler hatırlanmaz o anda. Öyle değil mi? Issız Okyanusların ortasında, korkunç fırtınaların arasında, dağlar gibi dalgaların tehdidi altında batma tehlikesiyle burun buruna kalan insanlar kime yalvarırlar? Kim duyabilir o anda onların imdatlarını? Kim yetişebilir yardımlarına? Kim kurtarabilir onları bu durumdan? O anda dua edilecek, yardıma çağrılacak tek varlık Allah'tır. İşte daha önce dua edip yalvardıkları tüm putları, tüm şerikleri, tüm tanrıları gözlerinden kaybolur, kalplerinden uzaklaşıp gider.

Ama O Allah sizi böyle bir tehlikeden kurtarıp karaya çıkarınca, sahil-i selâmete kavuşturunca da hemen Rabbinizden yüz çevirirsiniz. Başınız darda iken, ihtiyacınız varken dua dua yalvarıp yakardığınız Allah'ı unutuverirsiniz. Rabbinize karşı yan çizmeye başlayıverirsiniz. Doğrusu insan Rabbine karşı çok nankördür. İnsan Rabbine karşı çok inkârcıdır.

68. "Onun karada da, sizi yere batırmasından veya başınıza taş yağdırmasından güvende misiniz? Sonra kendinize bir koruyucu da bulamazsınız."

Rablerine karşı böyle nankörce bir tavır takınanlar, işleri düşünce Ona yalvarıp yakarıp, kulluk edip işleri bitince de yan çizmeye kalkışanlar, söyleyin bakalım, haydi denizden Rabbiniz sizi kurtardı; fakat karada sizi yere batırmasından veya üzerinize taş yağdırmasından emin mi oldunuz? Var mı böyle bir garantiniz? Denizden kurtulduk diye karada güvende mi zannediyorsunuz kendinizi? Karada da size bir azap göndermeyeceğinden, sizi toptan helâk etmeyeceğinden emin mi oldunuz? Bir garanti mi aldınız Allah'tan? Sizi yere batırıverir veya başınıza semadan taş yağdırıverir de sizler kendiniz için hiçbir vekil, hiçbir yardımcı bulamazsınız.

Ne yapabileceksiniz de Rabbinize karşı? Neye gücünüz yeter? Kimi yardıma

çağırabilirsiniz? Kim yetişebilir imdadınıza?

69. “Yoksa sizi tekrar denize döndürüp, üzerinize ortalığı yıkan bir fırtına gönderip, inkârlarınızdan ötürü sizi suda boğmasından güvende misiniz? O zaman bile soru soracak bir yardımcı da bulamazsınız.”

Tamam, denizdeki o fırtınayı, o belâyı savuşturup karaya çıktınız, selâmete erdiniz, ama sizi tekrar başka bir sefer denize sevk edip üzerinize ortalığı yıkan bir fırtına gönderip bu nankörlüğünüz, bu kâfirliğiniz sebebiyle sizi boğmaya güç yetiremez mi O Allah? Söyleyin bu da bir ihtimal değil midir? Yâni tamam fırtına dindi, artık yolumuza devam edelim demeyecek misiniz? Tekrar o gemilere binmeyecek misiniz? Nasıl güvende hissedebilirsiniz kendinizi? Nasıl diskalifiye edebilirsiniz Rabbinizi? Tekrar Rabbiniz sizi bir felâkete uğratırsa o zaman asla soru soracak, desteğine müracaat edecek bir yardımcı da bulamazsınız. Gücünüz, kuvvetiniz, saltanatınız, her şeyiniz bitecektir o zaman. Allah’ın azabıyla geminiz Okyanusların arasında tepetakla gelecek ve sizler ıssız suların derinliklerine gömülüp gideceksiniz.

70. “Andolsun ki, biz insanoğullarını şerefli kıldık, onların karada ve denizde gezmesini sağladık, temiz şeylerle onları rızıklandırdık, yarattıklarımızın pek çoğundan onları üstün kıldık.”

Andolsun ki Biz Ademoğullarını Kerîm kıldık, şerefli kıldık, üstün kıldık, ikrama lâyık kıldık, onlara yücelikler verdik. İşte onlara büyük ikramlarımızdan biri olarak karada ve denizde gezmelerini sağladık. Onlara tertemiz rızıklar verdik. Karanın ve denizin rızıklarını sunduk onlara. Yaratıklarımızın pek çoğundan onları üstün kıldık. Diğer varlıklarımıza vermediğimiz üstün özelliklerle donattık onları.

Evet ey insanlar unutmayın ki sizler Rabbinizin ikramlarına mazhar oldunuz. Ne büyük bir lütuf, ne muazzam bir şereftir bu? Öy-leyse gelin ey insanlar, Rabbimizin ikramlarına lâyık bir kulluk hayatı yaşayalım. Bunca ikramlarına karşı Rabbimize şükre koşalım. Gelin bizi böyle çok şerefli bir konumda yaratan Rabbimize en güzel şekilde kulluk yapalım. Hayat Allah’ın ikramıyla güzeldir. Hayat Allah’a kullukla güzeldir. Hayat Allah yolunda ve Onun istediği şekilde yaşanırsa güzeldir.

71. “Bir gün bütün insanları önderleriyle beraber çağırırız. O gün kitabı sağından verilenler, işte onlar Kitaplarını okurlar. Onlara kıl kadar haksızlık edilmez.”

Evet bir gün bütün insanları, herkesi imamlarıyla, önderleriyle birlikte çağırırız buyuruyor Rabbimiz. Herkesi kendi önderleriyle, imamlarıyla, peygamberleriyle, örnekleriyle, kitaplarıyla çağıracağız. Kim kimi peygamber bilmiş, kim kime tabi olmuş, kim kimin peşine düşmüş, kim kimi peygamber bilmiş, kim kimi ilâh tanımış, kim kimin kitabına, kimin yasalarına, kimin hayat programına göre bir hayat yaşamışsa onlarla birlikte çağıracağız. Herkesi dünyada kabul ettiği peygamberi, önderi, örneği, lideri, kitabı, kabul ettiği dünya görüşü ile, kendisince saygın gördüğü kimselerle çağrılacaktır.

Yâni kitabımızın başka âyetleriyle birlikte anlamaya çalıştığımız zaman insanlar amellerine göre, düşüncelerine göre, önder ve örneklerine göre gruplaştırılacaklar. Bunlar Budistler, bunlar Şinktoist ler, bunlar laikler, bunlar ateistler, bunlar demokratlar, bunlar sosyalistler, bunlar şeytanı imam kabul edenler, bunlar Firavuncular, bunlar Nemrutçular, bunlar filâncılar, bunlar falancılar diye insanlar gruplaştırılacaklar ve mahşer yerine öyle geleceklerdir. Kim kime tabi olmuşsa, kim kimin yolundan gitmişse onlarla birlikte getirileceklerdir. Hadislerin beyanıyla her peygamber bir grup oluşturacak ve mahşer yerine gidecektir.

Öyleyse yarın Rabbimizin huzuruna kiminle birlikte gitmek istiyorsak ona benzeyen yönlerimizi çoğaltmak zorundayız. Kimler gibi olmaya çalıştığımızı, kimlerin yolunda ve izinde olduğumuzu, hayatımızın, amellerimizin, kılık kıyafetimizin kimlere benzediğini çok iyi düşünmek zorundayız.

Kim kitabını sağından alırsa artık o kazançlı bir hayatın, kazançlı bir dünyanın müjdesini almıştır. Ve işte onlar, kitaplarına sağlarından erişenler artık kitaplarını okuyacaklar ve sevindikçe sevinecekler. Yaşadıkları müslümanca bir hayatın, dünyada işledikleri güzel amellerin sevinciyle coşacaklar, kitaplarını insanlara gösterecekler ve en küçük bir haksızlığa uğramadan kendi mükâfatlarının müjdesine erişmiş olacaklardır. Cehennemden kurtuluş ve cenneti kazanma sevinci. Bundan daha büyük bir başarı, bundan daha büyük bir sevinç olamaz.

72. “Bu dünyada kalbi kör olan, âhirette de kör ve daha şaşkındır.”

Ama kim de dünyada kör ise, kör kalmayı tercih etmiş ise, hakikatleri görmemişse, Allah'ın âyetlerine karşı kör kalmayı tercih etmişse, Allah'ın dinine karşı, Allah'ın elçisinin örnekliliğine karşı kör ve sağır davranmışsa bu kimse âhirette daha kör ve şaşkın olacaktır. Çünkü bu dünyada Allah kendilerini çok üstün yaratmıştı. Çok üstün özellikler vermişti. Ama onlar Allah'ın kendilerine verdiği bu özelliklerini kullanmak istemediler de kör kalmayı tercih ettiler.

Vahyi tanımayan, vahiyden habersiz olan tüm gözler kördür, tüm yüzler karanlıktır. Ancak Allah'a dayalı, vahye dayalı yaşanan hayatlar nûrdur, aydınlıktır. İşte bunlar âyetlerin nûrundan, âyetlerin ışığından mahrum kalmış, karanlıkta, zulümatta kalmış kör insanlardır. Dünyadaki tüm Allah âyetlerinden habersiz yaşıyor bunlar.

Halbuki Allah onlara hidâyeti, basîreti, basîret yollarını göstermiştir. Ama onlar körlüğü basîrete tercih ettiler. Körlüğü hidâyete tercih ettiler. Onlar küfrü imânâ, sapıklığı hidâyete tercih ettiler ve kör bir toplum olarak kalmayı tercih ettiler. Zaten bu kitabın âyetlerini gör-meyenler başka şeyleri de göremezler. Tüm hayata karşı kördür onlar.

Allah'ın dininden, Allah'ın kitabından, Allah'ın zikrinden yüz çeviren, vahye karşı kör davranan kimse bu dünyada kör olduğu gibi, bu dünyada sıkıntılı bir hayatın mahkumu olduğu gibi âhirette de kör yaratılacaktır. Yâni dünyadaki körlüklerinin, dünyadaki sıkıntılarının yanında âhirette daha büyük körlükler ve sıkıntılar beklemektedir onları. Dünyada Allah'ı unuttukları gibi, Allah'ın kitabını unuttukları gibi, vahye karşı kör ve sağır davrandıkları gibi onlar da cehennem ateşinin içinde unutulacaklar.

73,74. "Ey Muhammed! Seni, sana vahy ettiğimizden ayırıp başka bir şeyi Bize karşı uydurman için çağrışırlar. O zaman seni dost edinirler.Sana sebat vermemiş olsaydık, andolsun ki, az da olsa onlara meyledecektin."

Burada kâfirlerin, müşriklerin bir tuzaklarına, bir komplolarına karşı Rabbimiz elçisini uyarıyor. Buyuruyor ki ey peygamberim, onlar seni sana vahy ettiğimizden koparmak istiyorlar. Seni vahyin dışına çıkarmak istiyorlar. Seni sana vahy ettiklerimizi bırakıp başka şeyleri bize karşı uydurmaya çağırıyorlar. Eğer sen, Bizim gönderdiğimiz bu âyetlerin, bu vahyin bir kısmını terk edersen, bir kısmının dışına çıkarak onların hevâ ve heveslerine tabi olursan o zaman seni

seveceklerini, seni kabulleneceklerini söyleyerek seni saptırmak istiyorlar. Tamam ey peygamber, biz de kabul edeceğiz, biz de müslüman olacağız ama şunları, şunları demeyeceksin. Bize karşı şunları, şunları uygulamayacaksın.

Meselâ bize cihaddan söz etmeyeceksin. Bu devirde olmaz böyle şey. Veya namaz sorumluluğundan bizi kurtaracaksın. İçkimize, kumarımıza karışmayacaksın. Zinamıza, fuhşumuza ses çıkarma-yacaksın. Ekonomimize, hukukumuza, eğitimimize ilişmeyeceksin. Düzenimize, devletimize göz yumacaksın. İlâh olarak, sözü dinlenecek varlık olarak sadece Allah demeyeceksin. Çünkü bizim Allah berisinde hayatımızda söz sahibi kabul ettiğimiz, yasalarını uygulamaya çalıştığımız tanrılarımız var, siyasîlerimiz var, egemenlerimiz var, Lât'ımız, Menat'ımız, Uzza'mız, yönetmeliklerimiz, yasalarımız, âdetlerimiz, törelerimiz var.

Egemenlerden bir egemen olarak, tanrılardan bir tanrı olarak Allah'a da kulluk edelim. Hayatımızın bazı alanlarında Onun isteklerini de yerine getirelim. Ama hayatımızın öteki alanlarında öteki tanrılarımızı da dinlemek, onları da razı etmek zorundayız. Yâni biraz sen bize taviz ver biraz da biz sana taviz verelim. Sen bizim hayatımızı kabullen biz de seni sevip sayalım. Hayatımıza senin İlâhın da egemen olsun, bizim İlâhlarımız da egemen olsun diyerek haince fikirlerle, alçakça tekliflerle Allah'ın Resûlünü fitneye düşürmeye çalışıyorlardı da; Rabbimiz bu konuda çok sert bir dille elçisini uyarıyordu.

Dikkat et ey peygamberim, eğer sen bu alçakların tekliflerine, hevâ ve heveslerine meylederek sana vahy ettiğimiz vahyin bir kısmını terk edecek olursan işin biter. Eğer seni sağlamlaştırmamış olsaydık, eğer bu konuda sana sabır ve sebat vermemiş, seni bu alçakların alçaklıkları konusunda uyarmamış olsaydık neredeyse sen onlara aldanıp gidecektin. Meyledip gidecektin onlara. Belki diyecekti Allah'ın Resûlü, şimdilik bu adamların dostluğunu kazanıncaya kadar şunları, şunları gündeme getirmeyivereyim, onları elime geçirinceye kadar şimdilik şu şu tavizleri vereyim de ileride bu adamları müslüman yaparım, cennete kazandırırım. Belki böyle hesapların içine girecekti, ama Rabbimiz izin vermedi ona. Sağlamlaştırdı onu. Asla taviz verdirtmedi.

Çünkü bu dinin sahibi Allah'tı ve her şeyi en iyi bilen O'ydu. Ve Allah'ın dinini kimsenin yamultmaya, ezip bozmaya hakkı yoktu. Peygamber bile olsa Allah'ın vahyini, Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın istediği hayatı değiştirmeye yetkili değildi. Rabbimiz o gün peygamberine, bugün bize, yarın

kıyâmete kadar da tüm müslü-manlara bu konuda uyarısını ulaştırıverdi.
75. "O takdirde sana, hayatın da ölümün de, kat kat azabını tattırırdık. Sonra bize karşı bir yardımcı da bula-mazdın."

Eğer sen, Benim sana gönderdiğim vahyin dışına çıkarak birazcık onlara meyletseydin, onların hevâ ve heveslerine göre Benim dinimi ezip bozsaydın kesinlikle bilesin ki sana hayatın da ölümün de kat kat cezasını tattırırdık. Sonra da sen kendin için Bize karşı hiçbir dost ve yardımcı da bulamazdın. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Görüyor musunuz tehdidi? Kime yapılıyor bu tehdit? Allah'ın en sevgili kuluna. Demek ki iş bu kadar ciddi ki bu konuda peygamberin bize gözünün yaşına bakılmıyor.

Bir dünya hesabına kapılarak dinini menfaatlerine kurban edenlerden eyleme bizi ya Rabbi. Senin dinin senin emanındadır, onu bozmaya zaten gücümüz yetmez de yanlış bir teşebbüsümüz olursa izin verme, bizi saptırma ya Rabbi. Allah aşkına sizler de bu konuda sürekli dua edin. Dua edelim birbirimize inşallah.

Evet Rabbimizin uyarılarıyla, Rabbimizin yol göstermesiyle Rasûlullah efendimiz direndi, dayandı, sabretti, taviz vermeye yanaşmadı. Bu sefer karşı taraf başka hesapların içine girdiler. Bekledikleri tavizleri alarak Rasûlullah efendimize dinini bozdurmayacaklarını anlayınca, dinin temeline dinamit koyamayacaklarını fark edince bu sefer peygamberin ayağını bulunduğu coğrafyadan, yeryüzünden kaydırmayı düşündüler. Onu yurdundan, vatanından sürüp çıkarmayı böylece ondan kurtulmayı hedeflediler.

76,77. "Memleketinden çıkarmak için seni neredeyse zorlayacaklardı. O takdirde senin ardından onlar da orada pek az kalabilirlerdi. Bu, senden önce gönderdiğimiz peygamberlerimize de uyguladığımız yasadır. Ey Muhammed! Sen bizim yasamız da değişiklik bulamazsın."

Seni memleketinden çıkarmak için neredeyse zorlayacaklardı. Oradan çıkarmak için neredeyse seni sallıyorlardı. Rabbimiz henüz olmamış bir hadiseyi önceden gaybi bir haber olarak peygamberine bildiriyordu. Böylece kâfirleri ve planlarını ihata etmiş olduğunu ortaya koyarak peygamberine desteğini sunuyordu.

Çünkü bu sûrenin inmesinden takriben bir yıl sonra kâfirler Rasûlullah efendimizi hicrete zorlamışlardır. Ey peygamberim, eğer bu adamlar seni oradan çıkarmaya güçleri yeterse kesinlikle bilesin ki senin ardından onlar orada çok az kalabileceklerdir. Çok kısa bir süre sen oraya galip olarak girecek ve sadece Mekke değil, tüm Arabistan yarımadası müslüman olacaktır. Orada artık bir tek müşrik ve kâfir kalmayacaktır. Gerçekten de aynen Rabbimizin buyurduğu gibi ol-muştur.

Peygamberim, bu senden önceki peygamberlere de uyguladığımız bir yasadır diyor Rabbimiz. Senden önceki peygamberlere de uyguladığımız sünnet budur. Hangi toplum kendilerine gönderdiğimiz elçimizi sürmeye, onunla savaşmaya tutuşmuşsa asla o topraklarda kalamamışlardır. Benim azabım kısa bir süre sonra mutlaka onları yakalamış ve helâk etmiştir. Peygambere düşman olan kavimler mutlaka belâlarını bulmuşlardır. Peygamberi hayatlarından kovmaya çalışıp ta, peygamberi hayattan uzaklaştırıp da peygamberin sünnetinden uzaklaşmaya çalışıp da helâke uğramayan bir toplum yoktur. Bu Allah'ın değişmeyen bir yasasıdır. Allah'ın sünnetinde, Allah'ın yasalarında asla bir değişiklik olmaz.

Evet ey peygamberim, seni saptırmak istediler Biz koruduk sapmadın, seni vatanından çıkarmak istediler biz koruduk. Sana Biz sahip çıktık. Öyleyse tüm bu ikramlarımıza karşılık sen de sana düşeni güzel yap. Sizler ey müslümanlar, sizi de şu ana kadar koruyan Rabbinizdir. Sizi yok etmek isteyenlere karşı, sizi sürmek, sizi yok etmek, sizi kodeslere tıkmak isteyenlere, bunun için dosyalar tutanlara karşılık sizi koruyan da Rabbinizdir. Haydi öyleyse ey müslümanlar sizler de Rabbinizin şu isteğine karşı göreve koşun. Rabbinizin şu emrine boyun eğin:

78. "Güneşin batıya yönelmesinden gecenin kararmasına kadar namaz kıl; sabah vakti de namaz kıl, zira sabah namazına melekler şahit olur."

Güneşin batıya yönelmesinden gecenin karanlığı basıncaya kadar namazı ikâme et. Namazı ayağa kaldır. Ve sabah vakti de namaz kıl. Sabah okuyuşuna da en güzel bir şekilde riâyet et. Sabah okuyuşuna da dikkat et. Zira unutma ki sabah namazına melekler şa-hit olurlar. Aslında Allah'ın melekleri tüm namazlara, tüm güzel amellere şahittirler, ama burada özellikle sabah namazının zikri bu namazın önemine dikkat çekmek içindir. Onun içindir ki Allah'ın Resûlü ve sahâbe-i kirâm efendilerimiz sabah namazında uzunca Kur'an

okurlardı. Evet güneşin tam tepeden meyletmesinden sonra öğle ve ikindi namazlarını kıl, gecenin karanlığının basması zamanından itibaren akşam ve yatsı namazlarını kıl, sonra da sabah namazını da kıl emrini alıyordu Rasûlullah efendimiz Rabbinden ve tabii bizler de. Böylece İsrâ sûresinin 78. âyetiyle beş vakit namazla emrolunduk.

79. "Ey Muhammed! Geceleyin uyanıp yalnız sana mahsus olarak fazladan namaz kıl Belki de Rabbin seni övülecek bir makama yükseltir."

Ve ey peygamberim, geceleyin uyanıp teheccüd namazını da kıl. Bu sadece sana verilmiş, sadece sana emredilmiş bir nafiledir. Bu sadece senin gerçekleştirmen gereken bir görevdir. Umulur ki Rabbin böylece senin *Makam-ı Mahmud'a*, övülmüş, hamd edilmiş bir makama ulaştırır.

Evet Allah'ın Resûlü hepimize emredilen beş vakit namazı kılacak, sabah namazında meleklerin şehadeti şerefinden istifade edecek, sonra bir de bizden farklı olarak geceleyin uykusunu bölüp kalkacak, gecenin son üçte birinde teheccüd namazı kılacak, o ana kadar Rabbinden kendisine vahy olunmuş uzun sûrelerin tilavetiyle beraber olacak, duya, duya, hissede, hissede, anlaya, anlaya Kur'an okuyacak ve böylece sonunda Rabbinin kendisi için hazırladığı övülmüş bir makama, Makam-ı Mahmud'a ulaşmış olacak.

Evet demek ki bu son namaz, teheccüd namazı peygamber efendimiz için mecburi, ama bizler içinse ihtiyarî bir namazdır. ***Te-heccüd:*** Gece uykuyu bölmek ve kalkmak demektir. Bizler de Ra-sûlullah efendimize vaad edilen o şerefli makamlara ulaşmak için be-cerebildiğimiz kadar inşallah gece uykumuzu bölüp kalkmaya ve namaz kılarak Rabbimizin kitabıyla birlikte olmaya çalışacağız. Rabbi-miz tarafından övülmek, melekler tarafından övülmek, insanlar tarafından övülmek istiyorsak o zaman bunu bizler de yapmaya gayret edeceğiz.

Evet düşmanlarının zulüm ve işkencelerinin arttığı her bir döneminde Rabbimiz peygamberine namaz emrediyor. Sen namazla Bana sığın peygamberim. Namazla Benden yardım dile ve sabret. Aldırma onların sözlerine. Aldırma onların seninle alâkalı kurdukları plan ve komplolarına. Sen namazına devam et. Senin herkes tarafından övülüp saygıya mazhar olacağın günler çok yakındır.

80. "De ki: "Rabbim! Beni dahil edeceğin yere hoşnutluk ve esenlikle dahil et; çıkaracağın yerden de hoşnutluk ve esenlikle çıkar. Katından beni destekleyecek bir kuvvet ver."

De ki peygamberim, Rabbim beni girdireceğin yere esenlik ve hoşnutlukla girdir, çıkaracağın yerden de yine esenlik, güvenlik ve hoşnutlukla çıkar. Veya Rabbi bana katından destekleyici bir kuvvet ver. Katından bana bir sulta, bir destekçi ver ya Rabbi. Evet girdireceğin yere beni güzellikle idhal buyur, çıkaracağın yerden de beni doğrulukla çıkar ya Rabbi. Bana destek ol ya Rabbi. Beni yalnız bırakma ya Rabbi. Hep benim yanımda, benim desteğimde, benim yardımımda ol ya Rabbi.

Bu emrin verilişinden anlıyoruz ki artık Rasûlullah efendimize hicret yaklaşmıştı. Sanki Rabbimiz bu ifadeleriyle peygamberimizi hicrete hazırlıyordu. Ey peygamberim nerede ve hangi durumda olursan ol devamlı hak üzere olmalısın, hakkı takip etmelisin. Bir yere girerken, bir yerden çıkarken hep Rabbin için girmeli, Rabbin için çık-malısın. Tüm hareketlerinde, tüm eylemlerinde hakim güç Allah olmalıdır. Hicretinde de etkili varlık Allah olmalıdır. Allah için hicret et-melisin, Allah için yaşamalısın.

Rabbimiz kendisine kulluğu rahat bir şekilde icra edemediği Mekke'den çıkarıp Medine'ye girdirecekti peygamberini. Mekke'den çıkışım güzel olsun, çıkışım Senin için olsun, Medine'ye girişim de Senin için olsun dedirtiyordu peygamberine. Mekke'den kimsenin ha-beri olmadan güzel bir şekilde çıkarılacak ve Medine'ye de çok emin, çok güzel bir şekilde girdirilecekti Allah'ın Resûlü. İyi karşılanacaktı Medine'de. Medine'de Allah egemenliğinde çok güzel bir hayatı olacaktı. Allah ona orada güç ve kuvvet verecek, yoluna baş verecek sahabe lütfedecek, devlete ulaşacaktı.

Ve aynen buyurduğu gibi olmuştur. Sonra yine Medine'den güzellikle çıkacak Mekke'ye güzellikle büyük bir zaferle tekrar girecekti. Sonra Mekke'nin fethiyle beraber tüm Suudi Arabistan'ın her tarafına güzellikle girecek, her tarafını güzellikle fethedecekti. Artık güç ve kuvvet peygamberin ve beraberindeki müslümanların olacaktı. Sonra büyük halîfeleri döneminde de müslümanlar dünyanın pek çok yerlerine güzellikle gireceklerdi.

Evet bütün bunlar sadece Allah'tan istenmeliydi. Bütün bunları lütfetme gücüne sahip olan sadece Allah'tı. Rasûlullah efendimize ve tabii onun şahsında

bizlere istenecek makamı gösteriyordu Rab-bimiz. Biz de nerede, hangi konumda olursak olalım, nereye girersek girelim, nereden çıkarsak çıkalım hep bizi rızasına uygun olarak girdirip çıkarması için Rabbimize dua edeceğiz, Rabbimizden güç ve kuv-vet isteyeceğiz. Çünkü bulunduğu ortamda, yeryüzünde Allah'ın egemenliğini, İslâm'ın otoritesini gerçekleştirmek zorunda olan müslü-manın güç ve kuvvete ihtiyacı vardır. Bir yerde Allah'ın dinini hakim kılmak için elbette sadece tebliğ ve uyarı yeterli olmayacaktır. İşte bu duayı peygamberine ve onun şahsında bizlere öğreten Rabbimiz bu gücün önemine de dikkat çekmektedir.

81. "De ki: "Hak geldi, bâtıl ortadan kalktı. Zaten bâtıl ortadan kalkmaya mahkumdur."

Şunu da deki ey peygamberim, şunu da tüm dünyaya, tüm insanlığa ilân edip duyur ki hak geldi, bâtıl ortadan kalktı, bâtıl zail oldu. Zaten hak geldiği zaman, hak ortaya konulduğu zaman bâtıl yok olmak zorundadır, hak karşısında bâtıl yok olmaya mahkumdur. Belki ilk günlerde, ilk yıllarda kimse buna inanmıyordu. Ama bir gün muzaffer bir komutan olarak Allah'ın Resûlü Mekke'ye girerken işte bu âyeti okuyordu. Evet hak geldi, bâtıl yok oldu, zaten hak karşısında tüm bâtıllar yok olmaya da mahkumdur.

Mekke'de Resûlullah efendimizin ve beraberindeki müslü-manların çok sıkıntılı günler yaşadıkları bir dönemde iniyordu bu ayet. Akla hayale gelmedik işkenceler altında müslümanların inim, inim inledikleri bir ortamda geliyordu bu müjdeler. Sanki o gariban insanların yüreklerine su serpiyordu Rabbimiz. Hayır hayır ey mutsaz'aflar, ey Benim mazlum kullarım, korkmayın, dayanın, direnin, bugünler hep böyle gitmeyecek. Ben sizlere yardım edeceğim. Ben sizlerin desteğinizde olacağım. Bir gün sizler hakkın Hâkimiyetini ve hakkın karşısına dikilen tüm bâtılların yıkılıp gittiğini mutlaka göreceksiniz.

Üzülmeyin, sizler çok yakın bir gelecekte savunduğunuz hakkın, sahiplendiğiniz hak nizamın galibiyetine, Hâkimiyetine de, bâtılların yıkılışlarına da şahit olacaksınız. Ve kesinlikle bilesiniz ki kıyâmete kadar hak ve bâtıl taraftarlarının savaşlarının devam ettiği, edeceği bir dünyada kazananlar, başarıya ulaşanlar hep hak taraftarları olurken, kaybedenler de hep bâtıllar ve bâtıl taraftarları olacaktır, bu konuda zerre kadar bir şüpheniz olmasın diyordu Rabbimiz.

Kıyâmete kadar Allah'ın yeryüzünde koyduğu değişmeyen vaadi ve yasası işte budur. Hak gelince, hak ortaya konunca bâtıllar yok olacaktır. Çünkü hak karşısında bâtılın tutunma gücü yoktur. Çünkü hak karşısında bâtıllar yok olmaya mahkumdur. Bazen geçici bir şekilde Rabbimiz bâtıllara imkân verir. Tıpkı suyun yüzündeki köpük gibi, ya da madenin yüzündeki cüruf gibi bâtılların açığa çıktığını görürsünüz ve sanki galipmiş gibi bir havaya büründüğüne şahit olursunuz. Bu geçici ve aldatıcı bir durumdur. Bâtılın bu yalancı durumu hakkın ortaya çıkışına kadar sürer. Hak geldi mi bâtılın işi biter. Ama eğer şu anda yeryüzünde bâtıllar hâlâ varlığını sürdürebiliyorlarsa bu hakkın gücünü, varlığını ortaya koyamamasındadır.

82. "Kur'an'dan inananlara rahmet ve şifa olan şeyler indiriyoruz. O, zalimlerin ise sadece kaybını artırır."

Tüm bu bilgileri bize aktaran, tüm bu gündemlerle bizi şereflendiren, peygamberine en büyük desteğini vahyiyle ulaştıran Rabbimiz kitabının, vahyinin ne olduğunu anlatır bize. Biz bu Kur'an'ı, bu Kur'an'dan indirdiklerimizi mü'minlere bir rahmet, bir şifa yaptık. Bi-zim bu kitapta indirdiğimiz âyetler mü'minler için bir rahmet ve şifa-dır. Ve bu âyetler, bu kitap zalimlerin ise ancak kaybını, zararını, zi-yanını artırır.

Kur'an aynı Kur'an, sözler aynı sözler, vahiy aynı vahiy ama bu vahiy ona inanan, onu hidâyet rehberi bilen, onunla hayatlarını düzenlemeye çalışan mü'minler için en büyük bir rahmet, en büyük bir nimet ve şifa kaynağı olurken, mü'minlerin bireysel, sosyal, ailevi, hukukî, ekonomik, bedensel, zihinsel, psikolojik, ahlâkî, kültürel her türlü hastalıklarına şifa olurken aynı Kur'an kâfirlerin sadece helâklerini, hüsranlarını, zararlarını, ziyanlarını artırıcı bir özelliğe sahip oluveriyor. Yâni Rasûlullah efendimizin beyanıyla Kur'an insanların ona karşı takındıkları tavır sebebiyle ya aleyhte ya da lehte bir delil oluveriyor.

Evet mü'minler için bir rahmet ve şifadır bu kitap. Mü'minleri hidâyete ulaştırıcı, cennete götürücü bir özelliğinin yanında onların dünyalık tüm dertlerini, tüm problemlerini çözücü bir özelliği vardır bu kitabın. Eğer toplum olarak ekonominiz bozuksa, bir hukuk problemi yaşıyorsanız, ahlâk yönünden bir sükut yaşıyorsanız, evinizde ailevi bir sıkıntıdan muzdaripseniz veya bir organik hastalığınız varsa beraber olun bu kitapla, okuyun, anlamaya çalışın, uygulamaya çalışın bu kitabı mutlaka şifa bulacaksınız. Kesinlikle bilesiniz ki bu kitap kendisine inanan, hidâyetine teslim olan, gösterdiği yoldan giden kim-

selere, kendisiyle yol bulmak isteyenlere doğru yolu gösteren bir kitaptır. Rabbimizin biz kullarına mahza rahmetinin eseri olarak indirdiği bir kitaptır bu.

Ama bu kitaba karşı ilgisiz kalan, bu kitabın gösterdiği yola girmeyen kimseler hem dünyada hem de âhirette kaybedeceklerdir. Hayat problemlerine bu kitapla çözüm aramayan toplumlar hem dünyada hem de âhirette hüsrana mahkum olacaklardır. Dünyada Karanlıklar içinde, bunalımlar içinde, hastalıklar, çözümsüzlükler ve çaresizlikler içinde bocalamaya mahkum olacaklardır. Âhirette de cehenneme yuvarlanacaklardır. Onlar dünyalarını da âhiretlerini de mahveden kimselerdir. İşte eli boşa çıkanlar kaybedenler bunlardır.

Öyleyse yediğimiz ekmekten, içtiğimiz sudan çok bize şifa verecek, bize rahmet olacak, tüm problemlerimizi çözüme kavuşturacak olan bu kitapla beraberlik kurmak zorunda olduğumuzu unutmayalım. Unutmayalım ki Kur'ansız bir hayat zarardır, Kur'ansız bir hayat hüsrandır, Kur'ansız bir hayat kayıptır. İçinde Kur'an'ın olmadığı bir aile, bir ev, bir toplum dertlidir, sıkıntılıdır, problemlidir, hüsrandadır, kayıptadır. Allah'ın rahmeti asla o topluma gelmeyecektir. Dikkat edin bugün şu toplumun problemi fakirlik değildir. Bu toplumun problemi ekmek değildir, hastalıklar değildir. Bu toplumun problemi Kur'an'sız-lıktır. Bu toplumun gündemine Kur'an'ı indirmedikçe ne fakirliği, ne hastalığı, ne dengesiz büyümeyi, ne hukuku, ne eğitimi, ne fuhşiyatı, ne hırsızlığı, ne soygunculuğu düzeltmeniz mümkün değildir.

83. "İnsana nimet verdiğimiz zaman yüz çevirerek yan çizer; başına bir kötülük gelince de ye'se düşer."

İnsana nimet verdiğimiz zaman, bol bol nimetler tattırdık mı Allah'tan, Allah'a kulluktan, Allah'ın istediği bir hayattan yüz çevirir, yan çizer. Halbuki Allah'ın nimetlerine gark oldukça Allah'a kulluğu artmalıyken, itaati, teşekkürü artmalıyken tamamen aksine Allah'ın nimetlerine bol bol ulaştıkça itaatten çıkıp isyanlara yöneliyor. Ama kendisine bir zarar dokunduğu zaman, bir hastalık, bir fakirlik, bir sıkıntı geldiği zaman da hemen ye'se düşüyor.

Yâni bol bol nimetlere ulaştırıldığı zaman, sıhhate, zenginliğe, dirliğe, geçime, huzura, saadete kavuşturulduğu zaman bütün bunları kendisine lütfeden Allah'tan yan çiziyor, ama kendisine bir zarar dokunduğu zaman da hemen bir ye'se düşerek, kimseyi bulamadın da beni mi buldun? Ya Rabbi diye Allah'a kafa tutmaya, Allah'la bir çatışma içine girmeye başlayıveriyor.

84. "De ki: "Herkes yaradılışına göre davranır. Rabbiniz kimin en doğru yolda olduğunu bilir."

De ki herkes yaratılışına, huyuna, karakterine göre hareket eder. Herkesin davranışı, herkesin yaşantısı kendi mizaç ve karakterine göredir. Herkesin hayatı kendi dinine, kendi programına, kendi yoluna, kendi değer yargısına göredir. Herkes ona göre bir hayat yaşar. Herkes ona göre davranış normları geliştirir. Kimin hidâyette, kimin doğruda olduğunu da en iyi bilen Rabbindir. Kimin dininin, kimin hayat programının, kimin tavırlarının doğru olduğunu en iyi bilen Allah'tır. Kendi yolunda olanı da, yanlış yolda olanı da en iyi bilen O-dur.

85. "Ey Muhammed! Sana ruhun ne olduğunu soruyorlar, de ki: "Ruh, Rabbimin emrinden ibarettir. Bu hususta size pek az bilgi verilmiştir."

Peygamberim sana ruhtan sorarlar. Evet dikkat ederseniz Rabbimiz insan karakterlerini tahlil ederken birden bire ruha intikal buyurdu. Bakın insanların problemleri varlık yokluk, fakirlik zenginlik, hastalık sıhhat problemi değildir. Eğer şu anda insanlar içinde varlıklı olanlar, zengin olanlar, sıhhatli olanlar hep kazansa da ötekiler hep kaybetseler elbette o zaman tüm hedefimiz insanları sağlıklı, zengin hale getirmek olacaktır. Yâni bütün hedefimiz insanları yoksulluktan kurtarmak ve zengin hale getirmek olacaktır.

Ama bakıyoruz ki tarihin ilk dönemlerinden bu yana insanlığın değişmeyen bir özelliği şu ki; insanlar Allah vahyiyle tanışmadıkları sürece, Allah bilgisiyle hareket eder hale gelmediği sürece bakıyoruz varlıkta da, yoklukta da Allah'la barışık hale gelmiyor. Allah'la barışık hale gelmeyen toplumların, insanların kendileri ve çevreleriyle barışık hale gelip sıkıntılardan kurtulmaları da asla mümkün olmayacaktır.

Evet bütün dünya bir araya gelse Kur'an'la şifa bulmayan bir topluma şifa veremez, problemlerini çözemez. Kur'ansız şifa bulmak mümkün değildir. Tüm dünya insanlığını altınlara boğsanız, tüm dünya insanlığını müreffeh bir hayata kavuştursanız o insanların dünyalarında Kur'an yoksa o insanlar hastadır, o toplumlar hastadır. Allah'ın rahmetinin ulaşmadığı her yer ve herkes hastadır. Gelin bunun hesabını güzel yapalım. Çünkü bizim dünyamızda, bizim hayatımızda bilmediğimiz bir hayat, bilmediğimiz bir dünya daha var. Bakın

Rabbi-miz diyor ki burada:

Peygamberim, sana ruhtan sorarlar. Sana Cibril'den, sana ruhtan sorarlar. Sana vahiyden, dirilik kaynağından, dirilik olan vahyi sana getiren Cebrâil'den sorarlar. Ey Muhammed sen bu vahyi nereden alıyorsun? Kimden alıyorsun? Kim ulaştırıyor sana bütün bunları? Sen onlara de ki Ruh Rabbimin emrindendir. Bu Ruh, bu vahiy, bu vahyi bana getiren Cibril bana Rabbimin emriyle gelmektedir. Hayat Allah'ın emrindendir. Ve sizin doğrusu ilimden çok az bir nasibiniz vardır. Size ilimden çok az bir şey verilmiştir. Eh Allah bu kadar âyet indirmiş, bu kadar kitap indirmişken nasıl az bir şey vermiştir? Nasıl anlayacağız bunu? Allah'ın ilmi sadece bu Kur'an değildir. Sadece öteki kitaplar değildir. Hani Lokman sûresinde Rabbimiz kendi bilgisini anlatırken ne buyuruyordu?

"Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem olsa, denizler mürekkep olsa ve yedi misli deniz de yedekte bulunup yazılsa yine de Allah'ın sözleri bitmezdi. Doğrusu Allah güçlüdür, Hakim'dir."
(Lokman 27)

Evet Rabbimizin bilgisi sonsuzdur. Eğer yeryüzündeki tüm ağaçlar kalem olsa, denizlere de onların arkasından yedi deniz daha eklenip tamamı mürekkep olup yazsalar Allah'ın kelimeleri, Allah'ın sözleri, Allah'ın bilgisi asla bitmez, tükenmez. Evet denizler biter, ağaçlar biter, kalemler biter ama Allah'ın kelimeleri, Allah'ın kelâmı, Allah'ın bilgisi, Allah'ın yasaları bitmez. Allah'ın ilmi bitmez. Allah'ın ilmine bir nihâyet yoktur. Bu âyetin bir benzerini de Kehf sûresinde görüyoruz:

"De ki: "Rabbimin sözlerini yazmak için denizler mürekkep olsa ve bir o kadarını da katsak, Rabbimin sözleri tükenmeden denizler tükenirdi."
(Kehf 109)

Rabbimizin sözleri, Rabbimizin ilmi sonsuzdur, sınırsızdır. Dağlar sınırlıdır, denizler sınırlıdır, ama Rabbimizin ilmi sınırsızdır. Peki hal böyleyken nasıl oluyor da bu insanlar Allah'ın hikmet dolu şu kitabına karşı ilgisiz kalabiliyorlar? Nasıl oluyor da bilginin kaynağı olan, bilgi kendisinden olan,

bilgisine sınır olmayan böyle bir Allah'ın kitabından yüz çevirebiliyorlar? Kendilerine verilen bilgi çok çok azken nasıl oluyor da bu insanlar Allah'ın velâyeti altına, Allah'ın dini altına girmiyorlar da kendileri gibi âciz varlıkların velâyetleri altına girmeye çalışıyorlar? Nasıl oluyor da hikmeti ve bilgisi sonsuz olan Allah'ın göndermiş olduğu bu kitaptan bilgilenmeye yanaşmıyorlar da başka şeylerden bilgilenmeye çalışıyorlar? Gerçekten bunu anlamak mümkün değildir.

Yâni insanlar nasıl oluyor da bu kitaba karşı kayıtsız kalabiliyorlar? Nasıl oluyor da bu kitaptan habersiz bir hayat yaşayabiliyorlar? Allah'ın kitabıyla bilgilenmekten daha şerefli ne olabilir yeryüzünde? Ama bakıyoruz ki insanlar böyle bir Allah'tan bilgilenmekten, böyle bir Allah'a güvenmekten uzaklaşıyorlar da kendi bilgilerine, kendileri gibilerin bilgilerine güveniyorlar. Ne kadar zavallı bir düşünce değil mi?

86,87."Dileseydik andolsun ki, sana vahy ettiğimizi alıp götürürdük. Sonra bize karşı duracak bir vekil de bulamazdın. Bunu yapmayışı ancak Rabbinin sana merhamet etmesindendir. Çünkü O'nun sana olan nimeti büyüktür."

Eğer dilersek bu az bilgiyi de alırız sizden diyor Rabbimiz. Dilersek onu da alırız. Sana vahy ettiğimizin bir kısmını gideririz. Sonra sen kendin için Bize karşı hiçbir vekil, hiç bir koruyucu, savunucu da bulamazsın. Evet düşünün, şu elimizdeki az bir bilgiyi de alıverse Rabbimiz ne yaparız? Kime gideriz? O zaman Bakaranın beyanıyla yeryüzünde kan dökücülük ve bozgunculuğun dışında hiçbir şey kalmaz Allah korusun. Ne insanlık, ne adâlet, ne hak, ne iyilik, ne öz-gürlük, ne hayır, ne şifa ne rahmet hiçbir şey kalmayacaktır. Yâni şu yaşadığımız dünyada azıcık bir güzellik varsa vahyin eseridir. Tevrat'ın, İncil'in, Zebur'un, Kur'an'ın eseridir. Elbette bu güzellikler de onları isteyenlere verilecektir, onu istemeyenler de ondan uzak kalacaklardır.

Evet ancak Rabbinin rahmetiyledir bu vahiy. Rabbinin rahmeti sayesinde bu vahiy size gelmektedir. Ve muhakkak ki Allah'ın fazl-u keremi senin için çok büyüktür ey peygamberim. Allah gerçekten sana çok büyük üstünlükler, faziletler vermiştir. Öyleyse ey peygamberim, haydi sen de diğer insanları sana verilen, sana lütfedilen bu üstünlüğe dâvet et.

88. "De ki: "İnsanlar ve cinler, birbirine yardımcı olarak bu Kur'an'ın bir benzerini ortaya koymak için bir araya gelseler, andolsun ki, yine de benzerini ortaya koyamazlar."

Eğer hâlâ bu üstünlüğün, bu Ruhun, bu Kur'an'ın Allah'tan geldiği konusunda şüphesi olanlar varsa sen de ki onlara peygamberim, eğer bu Kur'an'ın bir benzerini meydana getirmek için bütün insanlar ve cinler toplansa asla onun bir benzerini meydana getiremezler, onların bir kısmı bir kısmına arka çıkıp yardımcı olsalar da.

89,92. "Andolsun ki, biz Kur'an'da insanlara türlü türlü misal gösterip açıkladık. Öyleyken insanların çoğu nankör olmakta direndiler. Şöyle söylediler: "Bize, yerden kaynaklar fışkırtmadıkça sana inanmayacağız veya hurmalıkların, bağların olup, aralarında ırmaklar akıtmalısın. Yahut da iddia ettiğin gibi, göğü tepemize parça parça düşürmeli, ya da Allah'ı ve melekleri karşımıza getirmelisin."

Andolsun ki Biz bu Kur'an'da insanlar için her türlü misali, örneği gösterdik, açıkladık. Bu akılsızlar reddede dursunlar bu kitabı.

Onlar çabalaya dursunlar bu kitabın bir benzerini meydana getirmeye. Onlar inkâr ede dursunlar bu kitabı. Araya dursunlar bu kitabın dışında başka bilgi kaynaklarını. Araya dursunlar bu kitabın dışında şifalar, problemlerine çareler. Onlar isyan ede dursunlar Allah ve elçisine. Kıymetini anlamasınlar bu Allah vahyinin. Ama onlara karşı sonsuz merhamet sahibi olan Rabbimiz yine onlara kitabını indiriyor. Onların buna lâyık olup olmadıklarına bakmadan yine onlara rahmetini, şifasını ulaştırmaya devam ediyor. Onların akıllarını erdirecek, onları adam edecek her bir güzel misallerini, her bir güzel örneklerini onlara ulaştırıyor.

Lâkin insanların pek çoğu bütün bu nimetlerin sahibi olan Allah'a, Onun kitabına, Onun elçisine karşı kâfirce, nankörce yüz çeviriyorlar. Halbuki Allah'ın vahyine, Allah'ın bilgisine teslim olup boyun eğiverselerdi, hayatlarını onunla yaşayıverselerdi elbette kendileri için, dünyaları ve âhiretleri için çok güzel olacaktı. Ve bakın bunun için bir takım şartlar ileri sürdüler.

Garip bir şey değil mi? Allah vahiy göndersin, Allah merhamet edip kitap göndersin, elçi göndersin sonra da insanlar merhameti sonsuz olan Allah'ın kitabına, dinine ve peygamberine karşı böyle davransınlar. Kendilerince bir sürü eften püften gerekçeler bularak Allah'ın kitabını reddetsinler. Bakın gerekçeleri de şöyleydi. Dediler ki:

Ey Muhammed, yeryüzünde bizim için bir kaynak fışkırtmadıkça sana asla iman etmeyeceğiz. Sen bizim için yeryüzünde pınarlar akıtacak, kaynaklar çıkaracak, nehirler akıtacaksın, sana ancak o zaman iman ederiz. Yahut senin yeryüzünde hurma ve üzüm bahçelerin olacak, o bahçeler arasında da ırmaklar akıtmalısın. Yahut da şu bizi tehdit edip durduğun gibi, iddia ettiğin gibi gökten üzerimize parçalar düşürürsün, yâni göğü üzerimize düşürürsün, üzerimize bir azap indirirsin, yahut Allah'ı ve meleklerini karşımıza getirirsin, şahit tutarsın ancak o zaman seni kabul ederiz. Şu ukalalıklarına bakın. Şu isteklerine bakın. Kimden istiyorlar bunu? Peygamberden. Kendileri gibi bir beşerden istiyorlar bunları. Allah'tan istenmesi gereken bir şeyi peygamberden istiyorlar akılsızlar.
93. "Veya altın bir evin olmalı, yahut göğe yükselmelisin ama oradan okuyacağımız bir kitab indirmezsen yine o yükselmene inanmayacağız. "De ki: "Fe sübhanallah! Ben peygamber olan bir insandan başka bir şey miyim?"

Yahut senin altından bir evin, bir köşkün olmalı. Yahut da gökyüzüne yükselmelisin. Göğe çıkmalısın. Gerçi senin göğe çıkmânâ da inanmayız, oradan bize okuyacağımız bir kitap getirmediğin müddetçe sana getirdiğin kitaba, getirdiğin hayat programına inanmayacağız. Sen de ki onlara peygamberim, ***fe sübhanallah***. Ben Rabbimi tesbih ederim. Rabbimi tenzih ederim. Rabbimi yüceltirim, Onun sizin iddia ettiğiniz tüm noksan sıfatlardan arındırırım. Doğrusu ben bir insandan ve elçiden başkası da değilim deyiver onlara peygamberin. Ben sizin gibi bir beşerim, benim böyle şeylere gücüm yetmez deyiver peygamberim. Peki bu insanların iman etmeyişlerinin sebebi nedir? Niye iman etmiyorlar bu insanlar?
94. "İnsanlara doğruluk rehberi geldiği zaman, inanmalarına engel olan, sadece: "Allah peygamber olarak bir insan mı gönderdi?" demiş olmalarıdır."

Evet kendilerine hidâyet geldikten sonra bu insanların iman etmelerine engel olan şey Allah bir beşeri mi bize Rasul olarak gönderdi? demeleridir. İşte böyle demeleri, böyle düşünmeleri onların iman etmelerine engel teşkil ediyor. Bir beşer değil elçi olarak Allah'tan melek bekliyorlar.

Bakın aralarında doğup büyümüş olan, çocukluğuna, gençliğine ve tüm hayatına şahit oldukları bir insandan insanüstü şeyler istiyorlar. Pınarlar, bağlar, bahçeler, ırmaklar istiyorlar. Yâni sen aynen bizim gibi bir insansın. Bizden farklı, beğenebileceğimiz, karşında eğilebileceğimiz hiçbir şeyin yok. Ne malın mülkün, ne ekonomik gücün, ne siyasal gücün, ne ordun, askerlerin var. Haydi

eğer bu bizi dâvet edip durduğun peygamberliğin haksa, gücün yetiyorsa bize gökten bir parça indir. Yıllardır seni ve getirdiğin mesajı inkâr ettiğimiz halde hani niye bize bir ceza, bir azap gelmiyor?

Veya haydi o sözünü ettiğin Allah'ı ve meleklerini getir dik karşımıza da görelim bakalım. Bir dokunalım onlara. Veya onlar gerçekten senin elçi olduğunu söylesinler. Veya altından bir evin olsun. Halbuki Allah'ın Resûlü hiç bunlardan söz etmemiştir onlara. Yâni beni kabul edip müslüman olursanız size şunları, şunları vereceğim dememiştir. Allah elçisine sübhanallah dedirtiyor bu iddiaları karşısında. Sübhanallah nereden çıkarıyorsunuz bunları? Ben size böyle bir şey dedim mi ki benden bunları istiyorsunuz? Ben size İlâh olduğumu mu söyledim ki benden böyle Rabbimden beklenecek şeyler bekliyorsu-nuz?

Evet tarih boyunca insanların inanmayışlarının altında yatan sebep hep budur. Sebep bu. Yâni sebep Allah'ın kendilerine kendi cinslerinden, kendi içlerinden bir Rasul göndermesidir. Niye yadırgıyorlar bunu? Halbuki Rabbimizin yaptığı iş en güzelidir. Rabbimiz bize bizim kendisiyle konuşabileceğimiz, kendisine sorular sorabilece-ğimiz, cevaplar alabileceğimiz, kendisini örnek alabileceğimiz bir beşeri elçi göndermesi bizim için en büyük bir rahmettir. Çünkü biz de aynen bizim gibi bir beşer olan o elçiyi örnek alıp, onun gibi bir hayat yaşayıp Rabbimizin rızasını kazanıp cennete gidebileceğiz. Bundan daha güzel ne olabilir de? Bakın devam eden âyetinde Rabbimiz o hususu şöyle açıklıyor:
95,96. "De ki: "Yeryüzünde yerleşip dolaşanlar melek olsalardı, biz de onlara gökten peygamber olarak bir melek gönderirdik. De ki: "Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Doğrusu O, kullarını görür, haberdardır."

De ki, eğer yeryüzünde insanlar değil de melekler yerleşmiş olsalardı, melekler yeryüzünde gezip dolaşıyor olsalardı elbette Biz de onlara gökten bir meleği Resul olarak gönderirdik. Evet insana, insan cinsine bir insanın elçi olarak gönderilmesi en güzelidir. İnsana insan, meleğe de melek. İnsana melek, meleğe de insan olmaz.

Yâni Allah'ın yaptığı en doğrusu ve en güzelidir. Eğer şu anda yeryüzünde yerleşmiş olanlar, yeryüzünde dolaşanlar insan değil de melekler olmuş olsaydı, elbette onlara Rasul olarak melekleri gönderirdik. Çünkü eğer bize bizim cinsimizden insanlar değil de melekler elçi olarak gönderilmiş olsaydı o zaman insanların itirazları daha çok olacaktı. Diyeceklerdi ki o zaman; ya Rabbi bu

nasıl bir iştir? Biz melek miyiz ki bize melek elçi gönderdin? Şimdi biz bu melek gibi nasıl olacağız? Bunu nasıl örnek alacağız? Bizden farklı bir varlığın hayatı bize nasıl örnek olacak? Bu Meleğin cinsel hayatı yok, yemesi yok, içmesi yok, iradesi yok, günah işleme özelliği, uykusu yok, gafleti yok. Bizim gibi isyan özellikleri yok. Biz kesinlikle bunun gibi olamayız diyecekti insanlar.

Öyleyse gerçekten böyle bir şey bizim insan olarak fıtratımıza ters olurdu. Rabbimiz öyle yapmamış da tam bize uygun, bizim fıtratımıza uygun, bizim gibi özellikleri olan yemesi içmesi olan, uykusu olan, gafleti olan bir kulu örnek olarak göndermiş.

Ve haydi ey kullarım, sizler de aynen bu kulum gibi olun dediği zaman artık hiç kimsenin bir itiraz hakkı da kalmamış oluyordu.

Ama adamlar zaten bunun için itiraz ediyorlar, reddediyorlardı. Çünkü kulluk dertleri yoktu onların. Tıpkı yahudi ve hıristiyanlar gibi. Onlar da peygamberlerine insan üstü bir takım özellikler izâfe ederek, onların kullukta örnekliklerini bitirmeye çalıştılar. O yarı Allah, yarı insan, insanla Allah karışımı bir varlıktır. Biz ise insanız, onun gibi olamayız ki. Onu örnek alamayız, onun gibi bir hayat yaşayamayız ki diyerek küfür ve şirk yolunu tuttular.

İşte bu adamların derdi de budur. Kendilerine elçi olarak bir melek geldiği zaman diyeceklerdi ki; efendim, bu bir melek, yemez, içmez, günah işlemez, biz bunu nasıl örnek alalım, bunun gibi nasıl yaşayalım? Diyecekler ve kendilerini kulluk sorumluluğundan kurtarmaya çalışacaklar alçaklar.

O zaman bize gönderilen bir peygamberin insan olmasından daha doğal hiçbir şey yoktur. Rabbimizin bu ifadelerinden anlıyoruz ki peygamber öyle kimi sapıkların iddia etmeye çalıştıkları gibi sadece Allah'ın kitabını, Allah'ın vahyini bize ulaştırıveren ve onun ötesinde başka hiçbir fonksiyonu olmayan bir posta memuru değildir. İşte Rabbimiz beyan ediyor ki o sadece vahyi bize ulaştırmakla kalmayıp aynı zamanda vahyin, Allah'ın istediği hayatın bize örnek olarak pratikte uygulanışını göstermek üzere gelmiş bir elçidir.

Zaten onu reddetmeye çalışanlar onun örnekliliğini bitirip kendi keyiflerince, kendi mantıklarınca bir din yaşamaya çalışan insanlardır. Eğer bizim cinsimizden bir beşer değil de bir melek elçi olarak gönderilmiş olsaydı işte o zaman onun görevi sadece vahyi bize ulaştırmak olacaktı. Nitekim

Cebrâil'in görevi de sadece işte buydu.

97. "Allah'ın doğru yola eriştirdiği kimse hak yoldadır. Kimleri de saptırırsa, artık onlar için Allah'tan başka dostlar bulamazsın. Biz onları kıyâmet günü yüzükoyun, körler, dilsizler ve sağırlar olarak haşr ederiz. Varacakları yer cehennemdir. Onun ateşi ne zaman sönmeye yüz tutsa hemen alevini artırırız."

Evet kendi hür iradesiyle hidâyeti tercih edip de Allah'ın da tercihini onayladığı kimse hidâyette, hak yoldadır. Kim de tercihini dalâletten, sapıklıktan yana kullanmış da Allah da onun bu tercihini onaylamışsa, böylece onu saptırmışsa artık onun için de Allah'tan başka dostlar bulamazsın.

İşte Rabbimizin lütfu. Demek ki kim Rabbimizin aramızdan seçtiği bir beşerin, güvenilir, emin bir elçinin peygamberliğini kabul edenler, böylece onun getirdiği hidâyeti kabul edenler kendi lehlerine hidâyete ulaşmışlar, kabul edemeyenler de kendi aleyhlerine dalâleti tercih etmiş oluyorlar. Rabbimiz her iki tarafın da tercihlerini onaylı-yor. Kim dalâleti tercih eder de Allah da onu saptırmışsa, onun tercihini onaylamışsa artık onu hidâyete ulaştıracak kimse bulamazsın. Allah'ın saptırdığına kim hidâyet edebilir? Allah'ın duyurmadığına kim duyurabilir? Allah'ın göstermediğine kim gösterebilir? Allah'ın diriltmediğini kim diriltebilir? Allah korusun, onları kıyâmet günü bu tercihlerinin karşılığı olarak yüzleri üzerinde körler, tatlar, sağırlar olarak haşr edeceğiz buyuruyor Rabbimiz. Yüzüstü tepetaklak gelmiş bir şekilde haşr edeceğiz buyuruyor.

Çünkü onlar dünyada da Allah'a karşı, Allah'ın kitabına, Al-lah'ın elçisine karşı kör, sağır ve tat olarak davranmışlardı. Allah'ın kendilerine lütfettiği azalarını kullanmamayı tercih etmişlerdi. İşte bu yüzden onların akıp dolacakları yer cehennemdir. O cehennemin ateşi ne zaman biraz sönmeye yüz tutmuşsa Biz onun alevini, ateşini, hararetini biraz daha artıracağız buyuruyor Rabbimiz. Dünyada Allah'ın uyarılarına, Allah'ın âyetlerine karşı kör ve sağır davranan kimselerin akıbeti işte budur.

98. "Bu, âyetlerimizi inkâr etmelerinin ve: "Kemik ve ufalanmış toprak

olduğunuzda mı yeniden dirileceğiz?" demelerinin cezasıdır."

İşte bu onların Bizim âyetlerimize karşı kâfirce bir tavır takınmalarının karşılığıdır. Ve bir de onların " demek şimdi bizler çürümüş kemikler olduktan sonra yenibaştan, yeni bir dirilişle dirileceğiz öyle mi? Tekrar dirilecek ve hesaba çekileceğiz öyle mi? Buna asla inanmayız" demelerinden ötürü, hayatlarında dirilişi, âhireti, hesabı, kitabı silmelerinden ötürü, keyiflerine göre bir hayat yaşamalarından ötürü Biz onları yüzün koyu, tepetaklak cehenneme yuvarlayacağız buyuruyor Rabbimiz.

Gidilir mi böyle bir cehenneme? Dayanılır mı böyle bir ateşe? Allah'a karşı, Allah'ın kitabına karşı, Allah'ın peygamberine karşı ilgisiz kalalım, kör ve sağır davranalım, örtelim, örtbas edelim, keyfimize göre bir hayat yaşayalım, Rabbimizin dinini diskalifiye edelim, günümüzü gün edelim ve sonunda böyle bir cehenneme gidelim mi? Akıl işi mi bu? Bu dünyada Allah'la, Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetiyle birlikte bir hayat yaşayarak, hidâyeti tercih ederek cennete gitmek varken yapılacak şey mi bu?

99. "Gökleri ve yeri yaratan Allah'ın, onların benzerlerini de tekrar yaratmaya Kâdir olduğunu görmezler mi? Onlar için şüphe götürmeyen bir süre tayin etmiştir. Öyleyken, zalimler, inkârcılıkta hâlâ direnirler."

Görmüyorlar mı bu adamlar? Gökleri ve yeri yaratan Allah, buna güç yetiren Allah o gökleri, yeri ve kendilerini tekrar yaratmaya güç yetiremez mi? Eğer yaratmak zorsa sizden çok daha büyük olan şu semanın ve arzın yaratılması zordur. Eğer zorsa bütün bu varlıkları ilk defa yaratmak zordur. Ama Allah için zor bir şey yoktur. Rabbiniz semavat ve arzı, semavat ve arzdakileri yarattı ve onlar için şüphe götürmeyen bir ecel tayin buyurdu. Gökler için, göktekiler için, yerler ve yerdekiler için mutlak bir ecel takdir etti.

Hal böyleyken kâfirler, zalimler haktan yüz çevirip inkârcılıklarında direniyorlar. Kendilerini yaratan, kendileri üzerinde mutlak egemen olan Allah'a isyan içinde bir hayatı sürdürüyorlar. Halbuki şu gökleri ve yeri yaratan, biz insanları yaratan Allah'ın hepimizi bir gün öldürüp yeniden dirilteceğine, yaşadığımız bu hayatın hesabını soracağına hiç mi hiç şüphe etmeden inanmamız gerekiyordu. Bundan daha güzel ve daha kolay bir inanç da olmazdı zaten.

Öyle değil mi? Şu anda 30 yaşında olanlarımız 40 sene önce var mıydı bu dünyada? Nasıl dünyaya geldik bizler? Örneğimiz var mıydı? Filân yerden kopya mı yaptı Allah bizi? Yoksa bizler kendi kendimizi mi var ettik? Yoksa bu hayat bizim de ölmemeyi mi becerdik? Kimseye hesap vermeyecek miyiz? Keyfimize göre burada bir hayat yaşayıp gideceğiz öyle mi? Niye inkâr ediyorlar bu insanlar âhireti? Niye gündemlerine almıyorlar hesabı, kitabı? Yoksa zalimce bir hayata engel olacak diye mi? Hesap kitap gündeme gelince zul-medemeyeceğiz, kan ememeyeceğiz, keyfimize göre bir hayat ya-şayamayacağız diye mi? Herhalde en büyük sebep bu gibi. Çünkü bir adamın hem âhirete inanması hem de kâfir olması mümkün değildir. Hem âhiret, diriliş, hesap, kitap var demesi hem de zulmetmesi mümkün değildir. Böyle birinin hayatında rahat edebilmesi için önce âhiret inancını silmesi gerekecektir.

100. "De ki: "Rabbimin rahmet hazinelerine siz sahip olsaydınız, tükenir korkusuyla yine de cimrilik ederdiniz. Zaten insanlar pek cimridir."

De ki eğer Rabbimin rahmet hazinelerine sizler sahip olsaydınız, o zaman tükenir korkusuyla hemen kısar, cimrilik ederdiniz. Zaten insan pek cimridir. Evet az önce buyurulduğu gibi yoktan var eden Allah bu hayatın sahibidir. Hayatın sahibi de Odur, ölümün sahibi de Odur, rızkın sahibi de Odur, sizi doyuran, size lâzım olan her türlü nimetlerini size cömertçe sunan da Odur. Eğer aptalca bir mantıkla Onun yaratıcılığını reddederek diyorsanız ki biz kendi kendimize var olduk, peki o zaman şu hayatınızın devamını sağlayan rızıklarınız kimden? Eğer bu rızıklar sizin elinizde, sizin mülkünüzde olsaydı kim-seye onlardan zırnık koklatmazdınız. Eğer sizler Allah'ın şu hazinelerinin sahibi olmuş olsaydınız kimseye bir şey vermezdiniz. Eğer şu güneşin sahibi sizler olsaydınız bu kadar cömertçe sunmazdınız insanlara onu. Karşılığını almadan kimsenin ısınmasına, aydınlanmasına izin vermezdiniz. Şu havanın, suyun sahibi sizler olsaydınız sıkboğaz ederdiniz insanları. Vergiler alırdınız insanlardan. Şu bulutların yağdırdığı yağmurların karşılığında büyük bedeller ödetirdiniz insanlara. Dağlardan, ormanlardan sömürürdünüz insanları...

Elhamdülillah ki bütün bu nimetler Allah'ın elindedir. Elhamdülillah ki insanların gerçek melikliği, gerçek sultanlığı yoktur bu konularda. Madem ki sizi ve sahip olduklarınızın tümünü yaratan Allah'tır, madem ki mülk Onundur öyleyse Ona kul olmak, Onun istediği gibi bir hayat yaşamak zorundasınız. Böyle cömert bir Allah'a teşekkür etmek zorundasınız. Hem öyle cömert bir Allah ki kendisine isyan içinde bir hayat yaşayanlardan bile bu nimetlerini

esirgemiyor. Biz olsak öyle mi yapardık? Allah etmesin birimizin eline geçmiş olsaydı bu dünya tüm dünyayı aç bırakırdı, tüm dünyayı sefil bırakırdı. Biter korkusuyla insanlardan kıskanırdı. Gerçekten insan çok cimridir, ama Allah ahlâkıyla ahlâklanır, Allah âyetlerinin eğitiminden geçerse o zaman Allah'ın istediği şekilde cömert oluverir.

101. "Andolsun ki, Mûsâ'ya dokuz tane apaçık mûcize verdik. Ey Muhammed! İsrâil oğullarına sor, Mûsâ onlara geldiğinde, Firavun kendisine: "Ey Mûsâ! Ben seni büyülenmiş sanıyorum" demişti."

Andolsun ki Biz Mûsâ'ya dokuz tane apaçık âyet, mûcize verdik. Sûrenin ilk âyetlerinde Rabbimiz Mûsâ (a.s)'ı gündeme getirmişti. Ve işte sûrenin sonlarına doğru kulluk örneğimiz Mûsâ (a.s)'ın tekrar gündeme alındığına şahit oluyoruz. Evet Mûsâ (a.s)'ı dokuz Beyyinât âyetle Firavuna gönderdik diyor Rabbimiz. Ey peygamberim, dilersen sor İsrâil oğullarına. Onlar da biliyorlar bu işi.

Rabbimizin burada sözünü ettiği dokuz âyet kitabımızın bu bölümünde, ya da başka yerlerinde açıkça ifade buyurulmadığı için bunların neler olduğu konusunda müfessirler güçlük çekmişlerdir. Ya bu dokuz âyet sûrenin önceki bölümlerinde Rabbimizin zikrettiği âyetlerdir. Neydi onlar? İşte Rabbin hüküm verdi ki Allah'tan başka kimseye kulluk etmeyin, ana babaya ihsanda bulunun, yetimlerin mallarına karşı tavrınız güzel olsun, cimrilik yapmayın, saçıp savurmayın, adam öldürmeyin, zinaya yaklaşmayın gibi emirler, âyetlerdi. Yahut da Araf sûresinde beyan edilen âyetlerdi. Bakın Rabbimiz orada da şöyle diyordu:

"Bunun üzerine su baskınını, çekirgeyi, haşaratı, kurbağaları ve kanı birbirinden ayrı mûcizeler olarak onlara musallat kıldık; yine de büyüklük taslayıp suçlu bir millet oldular."
(A'râf 133)

Bu âyette 5 mûcizeden, âyetten söz ediliyor. Tufan, çekirge, tahıl haşaratı, kurbağa ve kan. Bir de bunun dışında kitabımızın başka sûrelerinde anlatılan yedi beyza âyeti, yâni Mûsâ (a.s)'ın elini koynundan çıkarınca elinin bembeyaz olması âyeti, asanın bir ejderha olması âyeti, kıtlıkla Firavun oğullarının denenmesi âyetidir. Evet bunlardan hangisi olursa olsun Mûsâ (a.s) bu dokuz âyetle onlara gidince Firavun dedi ki, ey Mûsâ ben seni bir sihrin mahkumu

görüyorum. Sen bir sihre kapılmışsın. Sen sihirlenmiş, büyülenmişsin. Bunun üzerine Allah'ın elçisi Mûsâ (a.s) dedi ki:

102,103. Mûsâ da: "Andolsun ki, bunları göklerin ve yerin Rabbinin açık belgeler olarak indirdiğini biliyorsun. Ey Firavun! Doğrusu senin mahvolacağını sanıyorum" demişti. Firavun bunun üzerine onları memleketten sürmek istedi. Biz de onu ve beraberindekilerin hepsini suda boğduk."

Andolsun ki ey Firavun sen de biliyorsun ki bunlar göklerin ve yerin Rabbi olan Allah tarafından insanlar için basiretler, göz aydınlığı, yol gösterici olsun diye indirilmiş âyetlerdir. İnsanların gözleri, gönülleri bu âyetlerle açılsın, insanlar bu âyetlerle yol bulsunlar, bu âyetler onlara mihmandar olsun ve hayatlarını bu âyetlerle düzenlesinler diye göklerin ve yerin Rabbi tarafından gönderilmiş âyetlerdir bunlar. Bir büyü mahsulü, ya da bir beşer mahsulü şeyler değildir. Ne ben ne de bir başkasının söylemesi mümkün olmayan Allah âyetleridir bunlar. Ve ben biliyorum ki ey Firavun sen gerçekten helâk olacaksın. Sen beni bir sihrin mahkumu olarak görüyorsan ben de seni bir helâkin mahkumu olarak görüyorum. Ben kesin biliyorum ki bu Allah âyetlerini reddeden bir zalim olarak sen mahvolacaksın.

Evet bu konular kitabımızın önceki sûrelerinde uzun uzun anlatıldı. Zalim Firavun Allah elçisine hayat hakkı tanımadı. Allah âyetlerine inanmadı. Rabbim Allah diyenlere zalimce bir tavır takındı. Müslümanları arzdan çıkarmak istedi. Müslümanları yeryüzünden silmek istedi. Tıpkı o gün Mekke kâfirlerinin peygamberi ve beraberindeki bir avuç müslümanı Mekke'den sürmek istedikleri, ya da şu anda yirminci asrın zalim Firavunlarının müslümanlara bu ülkede hayat hakkı tanımayıp yok etmeyi planladıkları gibi. Rabbim geçici olarak Firavuna imkân tanıdı. Firavun kendisini bir şey zannedip müslümanların peşine takıldı ve Rabbimiz Onu da avenelerini de suda, denizde boğuverdi. Bundan sonra kurtardığı İsrâil oğullarına sesleniyor Rabbimiz:

104. "Sonra İsrâil oğullarına: "Bu memlekette siz oturun, kıyâmet koptuğunda hepinizi bir araya getiririz." dedik."

Evet ey İsrâiloğulları, buyurun artık yeryüzünde siz hakim olun, siz egemen olun. Yeryüzünde siz yaşayın artık. Mısır ve Firavunlar saltanatı

bitmiştir artık. Yeryüzü sizindir. Şu andan itibaren dünyada güç, kuvvet ve saltanat sahipleri olarak sizler imtihan olunacaksınız. Ama unutmayın ki bir gün sizin hayatınız da bitecek. Bir gün bu dünyada herkesin hayatı, herkesin saltanatı bitecek. Dünyadaki hayatın sonunu bildiren anons çalınca, kıyâmet kopunca unutmayın ki hepinizi toplayıp bir araya getireceğiz. Hepinizden bu dünyada yapıp ettiklerinizin hesabını soracağız bir gün buyurarak hepimize uyarısını ulaştırıverdi Rabbimiz.

Evet kıyâmete kadar kim bu kitapla beraber olursa, kim bu kitabın uyarısıyla karşı karşıya gelirse o gün İsrâil oğullarına yaptığı uyarıyla karşı karşıya bulacaktır kendisini. Hangimiz kaçabileceğiz bu sorgulamadan? Hepimiz, hepimiz yaşadığımız bu hayatın hesabını vermek üzerine zinhar Rabbimizin huzurunda toplanacağız yarın. Firavunlar da öldüler, İsrâil oğulları da öldü, peygamber (a.s) da, ona geçit vermemeye kalkışanlar da öldüler, bizler de öleceğiz. Peygamber de vefat etti peygamber karşıtları da geberdiler. Ölmeyen tek diri Allah'tır. Tek Melik, tek hükümdar Odur.

105. "Kur'an'ı ancak hak olarak indirdik ve o da indirdiği gibi hak olarak kaldı. Senin de, ey Muhammed yalnız müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik."

Biz Onu, O Kur'an'ı hakla indirdik, O da hak olarak indi. Hak olarak kaldı. Kur'an'ı hak olarak, haklı olarak, hak yasalara istinat ederek indirdik, O da hak olarak indi. Biz yarattığımız kullarımızın hayatına karışmak üzere, yarattığımız kullarımıza hayat programı yapmak üzere onların arasından elçiyi hak olarak seçtik, ona hak olarak yetki verdik, hak olarak ona vahyimizi, kitabımızı indirdik. Ve seni de ey peygamberim, sadece bir müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. İşte kitabın misyonu ve elçinin misyonu budur.

Evet böyle hak bir kitabın kendisine gönderildiği Hz. Muham-med (a.s) yeryüzünün geçmiş ve gelecek en hayırlısı olarak insanları cennetle müjdelemek ve cehennemle, azapla uyarmaktır. Rabbimiz önceki âyetlerinde müşriklerin taleplerine, ya da itirazlarına böylece cevabını vermiş oluyor. Ne diyorlardı Allah'ın Resûlüne? Sen bizim için kaynaklar fışkırtmadıkça, göğü parça parça bizim üzerimize indirmedikçe, bağların bahçelerin sahibi olmadıkça sana asla inanmayacağız.

Bakın Rabbimiz buyuruyor ki peygamberin böyle bir özelliği, böyle bir gücü ve yetkisi yoktur, böyle bir sorumluluğu yoktur. O ne göklerin ve yerin

sahibi, ne bağların bahçelerin sahibi, ne de gökten sizin üzerinize istediğiniz azabı indirme gücüne sahip birisidir. O sadece kendisine gönderilen hak bir kitapla sizi müjdeleme ve uyarma göreviyle görevlidir o kadar. Öyleyse ey peygamberim, sen bu hak kitabı insanlara duyur. Bu hak kitapla insanları uyar. İnanan kendi lehine inansın, inanmayan da kendi aleyhine dilediğini tercih etsin.
106. "Kur'an'ı, insanlara ağır ağır okuman için, bölüm, bölüm indirdik ve onu gerektikçe indirdik."

Biz bu Kur'an'ı insanlara dura, dura okuman için bölüm, bölüm ayırdık. Onu safha, safha bir indirme ile indirdik. Evet insanlara anlaya, anlaya, kavraya, kavraya, anlata, anlata okuyasın diye Biz O Kur'an'ı peyderpey, ara, ara indirdik. Hepsini bir çırpıda, bir anda değil âyet âyet, sûre sûre indirdik diyor Rabbimiz. Yâni Rasûlullah efendimiz O Kur'an'ı insanlara okuyacak, insanları Onunla uyaracak ama hem kendisi hem de insanlar Onu daha iyi anlasınlar, kavrasınlar diye Onu âyet âyet, sûre sûre okuyacak. Akıllarını erdire, erdire, kalplerine ve kafalarına sindire, sindire bu işi yapacak. O halde bizler de şu anda tıpkı Rasûlullah efendimizin yaptığı gibi âyet âyet, sûre sûre, anlaya anlaya, hazmede hazmede okuyacak, anlayacak ve insanları Onunla uyarmaya çalışacağız, bu kitapla hem kendimizi hem de insanları şereflendirmeye çalışacağız.

107,109. "De ki: "Kur'an'a ister inanın, ister inanmayın, O'ndan önceki bilginlere o okunduğu zaman, yüzleri üzerine secdeye varırlar" ve "Rabbimiz münezzehtir. Rabbi-mizin sözü şüphesiz yerine gelecektir" derler. Ağlayarak yüz üstü yere kapanırlar; bu, onların gönüllerindeki saygıyı artırır."

Peygamberim, sen de ki onlara ister inanın, ister inanmayın. Evet elbette böyle bir kitapla, böyle hak bir kitapla karşı karşıya kalan insanlara denilebilecek en güzel söz işte budur. Hak olan Allah'tan hak olan bir elçiye, hak olan bir kitap gelmiştir. Artık böyle bir kitaba iman edip etmemekte serbestsiniz. Allahu Ekber, Allahu ekber. Yâni göklerin ve yerlerin, göktekilerin ve yerdekilerin sahibi böyle hak olan bir Allah, böyle hak olan bir kitap göndersin. Kullarına sonsuz merhametinden dolayı onları muhatap kabul edip onlara kendi bilgisini, kendi rahmetini indirsin, onlara en büyük rahmet kapılarını açsın, sonra da tüm kullarının sahibi olarak onlara bu kitabı kabul ya da ret olarak bir özgürlük tanısın ve "ister iman edin, ister inanmayın" desin. Bu konuda serbestsiniz buyursun. Ne büyüksün ya Rabbi!

Evet ister inanın ister inanmayın serbestsiniz, ama unutmayın ki ondan önce kendilerine ilim verilenlere vahiy okunduğu zaman, Benim âyetlerimle karşı karşıya kaldıkları zaman hemen yüzleri üzerine secdeye varırlar ve şöyle derlerdi: Ey Rabbimiz Seni tenzih ederiz, Seni yüceltiriz, Seni tüm noksan sıfatlardan arındırırız, muhakkak ki Rabbimizin vaadi gerçekleşecektir.

Rabbimiz ey kullarım, siz bilirsiniz, dileyen iman eder, dileyen de inkâr eder buyurduktan sonra iman edenlerin çok hayırlı olduklarını, iman etmekle kendileri için çok hayırlı bir yola girdiklerini vurgu-luyor. Burada kast edilen müslümanlar önceki peygamberler dönemi müslümanları olabileceği gibi son dönem bu kitaba iman eden ehl-i kitabın müslüman olanları da kast edilmiş olabilir.

Öyleyse bizler de tıpkı onlar gibi Rabbimizin âyetleriyle karşı karşıya kaldığımız anda, bu âyeti okur okumaz Rabbimizi yücelterek secdeye kapanacağız. Rabbimize saygının zirvedeki şerefini yaşayacağız.

10. "De ki: "Gerek Allah deyin, gerek Rahmân deyin, hangisini derseniz deyin, en güzel isimler O'nundur. "Ey Muhammed! Namaz kılarken sesini yükseltme, gizli de okuma, ikisi ortasında bir yol tut."

De ki ister Allah diye dua edin, isterse Rahmân diye dua edin. Hangisiyle çağırıp dua ederseniz edin, bütün güzel isimler Onundur. Bütün güzel isimler Ona aittir. Allah, Rahmân, Rahim, Ğaffâr, Settâr Rabbimizin isimleridir. Ama Rabbimizin Allah ve Rahmân isimlerinin Onun iki özel ismi olduğunu biliyoruz. Allah isminin çoğulu olmadığı gibi bir başka dilde de karşılığı yoktur. Sadece Rabbimize mahsus bir isimdir. Ve bu ismin Rabbimizden başka birisine verilmesi de caiz değildir. Rahmân ismi de öyledir. Abdurrahman konabilir, ama Rahmân konursa o şeytandandır buyurur Allah'ın Resûlü bir hadislerinde. Rahmândır Allah. Öyle Rahmândır ki Rabbimiz kendisine kafa tutan, kendisine isyan içinde bir hayat yaşayanlara bile bol bol rızık verendir. Kendisini inkâr edenlere bile özgürlük verendir. Rahmetinin sınırı olmayandır.

Kur'an'da bazen Rabbimizin bazen Allah, bazen de Rahmân ismi zikredilince müşrikler kendi mantıklarınca peygambere itirazda bulundular. Dediler ki bu nasıl bir iştir? Muhammed tek bir İlâhtan söz ediyor, bizi tek bir İlâha kulluğa çığırıyor, hem de karşımıza iki İlâh çıkarıyor. Bazen Allah diyor, bazen Rahmân diyor dediler de işte bunun üzerine Rabbimiz böyle buyurdu.

İster Allah diye dua edin, ister Rahmân diye çağırın bilesiniz ki zaten en güzel isimler Allah'a aittir. En güzel isimler, Esmâ-i Hüsnâ Allah'ındır. Rabbinize bu güzel isimleriyle kulluk edin, ibadet edin, dua edin. Rabbinizin en güzel isimleriyle ilgi ve iletişim kurun. Rabbinizi o en güzel isimleriyle hafızanızda canlı tutun. O isimlerin muhtevalarını kafanızda canlandırın. Rabbinizi o en güzel isimleriyle başkalarından ayırın. Onu başkalarıyla karıştırmayın. Onun o en güzel isimlerini, sıfatlarını başkalarına vermeyin.

Rabbimizin bu en güzel isimlerini Rabbimizin kitabından ve elçisinin sünnetinden öğreneceğiz. Rabbimiz kendisini bize nasıl tanıtmışsa, hangi isimleriyle tanıtmışsa öylece iman edecek, Onu öylece tanıyacak ve bu isimlerin çağrıştırdığı şekilde kendisine karşı tavır takınacağız. Hangi kulluk ortamındaysak, hangi problemle karşı karşıya isek Rabbimizin o ismini çağrıştırarak O'na dua edeceğiz.

Ve bir de ey peygamberim, namaz kılarken sesini çok yükseltme. Namazında öyle fazla açıktan açığa bağırıp çağırma. Fazlaca da sesini kısma, sesini gizleme. İkisinin arasında orta bir yol tut. İbni Abbas efendimizin beyanına göre Mekke'de Rasûlullah ve müslü-manların yüksek sesle namazda Kur'an okumalarına bozulan müşriklerin küfürler etmeye kalkışmaları sebebiyle Rasûlullah efendimize bu emir verilmiştir. Evet ey peygamberim namazlarında böyle bir yol izle ve de ki:

111. "De ki: "Hamd, çocuk edinmemiş olan, hükümranlığında ortağı bulunmayan, düşkün olmayıp yardımcıya da ihtiyaç göstermeyen Allah'a mahsustur. " O'nu gereği gibi büyükle."

Elhamdülillah. De ki hamd Allah'a aittir. Övgüler, yücelikler, üstünlükler Allah'a aittir. O Allah ki; oğul edinmemiştir. Evlâdı yoktur Onun. Yetkilileri, yardımcıları yoktur. Mülkünde ortağı da yoktur. Kimseye yetki devrinde bulunmamıştır. Zilletten, ihtiyaçtan dolayı da bir velîye, bir yardımcıya, bir dosta ihtiyacı olmamıştır. Onu gereği gibi büyükle, gereği gibi yücelt Onu. O nasıl yüceltilecekse, nasıl yüceltilmesini istiyorsa öylece yücelt Onu. Allahu Ekber de. Allah en büyüktür de. Tüm hayatında en büyük olarak Onu kabul et. Ondan başkalarına büyüklük verme.

Rasûlullah efendimiz ashabına ve tüm müslümanlara şunu emrederdi. Çocuklarınız yeni konuşmaya, yeni dillenmeye başladıkları zaman onlara bu âyeti öğretin. Evet bizde Rabbimizi böylece tanıyacağız, böylece yücelteceğiz ve çocuklarımıza ilk defa bu âyeti öğreteceğiz. Ve âhiru dâ'vana enilhamdü lillâhi Rabbil âlemîn.

- 18 -

KEHF SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 18, nüzûl sıralamasına göre 69, ikinci miûn grubunun dördüncü sûresi olan Kehf sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 110 dur.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını içindeki 9. âyetten almış, Mekke'de nâzil olmuş bir sûreyle karşı karşıyayız. Muhtevasından da anlaşılacağı gibi sûre Mek-ke döneminin üçüncü aşamasında indirilmiştir. İkinci aşamada Re-sûlullah efendimizin dâvetini yalanlayıp reddeden Mekke müşrikleri, üçüncü aşamada peygamber efendimize ve beraberindeki mü'min-lere terör estirmeye ve işkence etmeye başlarlar. Ekonomik ambargolar koymaya, müslümanları toplumdan tecrit etmeye yönelirler. Onların bu bunaltıcı saldırılarından bunalan Müslümanlardan bir kısmı Habeşistan'a hicret etmek zorunda kalır. Geri kalan müslümanları peygamberleriyle birlikte Ebu Talip mahallesinde muhasara altına alırlar. Müslümanlara çok acı bir sosyal ve ekonomik ambargo uygularlar. Müşriklerin kendilerinden çekindikleri Ebu Talip ve Hz. Hatice anamızın vefatıyla mü'minlere karşı saldırılarını bir kat daha artırırlar.
Hicret öncesi çok çetin işkenceler döneminde bu sûre geliyordu.

İşte bu sûresinde Rabbimiz, mü'minlere güç vermek, teselli vermek üzere kendilerinden önceki Ashab-ı Kehf'in yaşadıklarını anlatır. Onların kıyamlarından, cesaretlerinden, yiğitliklerinden söz eder. Sabır ve sebatlarının neticesinde ulaştıkları başarılarını ortaya kıyar.

Bu sûre maddeci, materyalist, dünyacı tüm medeniyet anla-yışıylarıyla mânâ arasındaki savaşı konu edinir. Bir başka deyişle felsefeyle din arasındaki ezelî kavgayı konu edinir. Maddeden, elle tutulan gözle görülenden başka hiçbir şeye inanmayan, bu haliyle Allah yerine ikâme edilmeye çalışılan bilimle, bu bilime dayalı materyalist medeniyetlerle Allah arasındaki kavga. Allah'ı

insanlaştıran, insanı Allahlaştıran ve bunun neticesinde dünyaya tapınır hale gelen Hıristiyan ve Yahudi maddeciliğini, yani yalanın, hilenin, aldatıcılığın, küfrün, inkârın, süsleyiciliğin sembolü olan Deccali ve onun anlayışını kökünden kazımayı hedefleyen bir sûre.

Sûrede dört kıssa anlatılır.

1: Ashabu'l-Kehf ve Râkîm kıssası,

2: İki bahçe sahibi şımarık bir adamla gariban bir komşusunun kıssası,

3: Mûsâ (a.s) ile Hızır (a.s) arasındaki yolculuk kıssası,

4: Zü'l-Karneyn kıssası.

Bu kıssalar her ne kadar birbirinden müstakilmiş gibi görünseler de aslında gayeleri açısından onları birbirlerine bağlayan sağlam bir mânevi bağ vardır. Âdeta hepsi aynı konu etrafında dönüp dolaşmaktadırlar. Hepsinin etrafında dönüp dolaştığı ana tema şudur: Bu kâinat onun yaratıcısı olan Allah'ın koyduğu tabiî yasalara boyun bük-mektedir. Hiçbir varlık bu Allah yasalarının dışına çıkamamaktadır. Bu gerçeği göremeyen kör gözler zahirî görünüşten ve sebeplerden öteye geçememektedir. Bu zahirî sebeplerle netice arasına giren mutlak iradeyi bilememektedir. Bu mutlak gücün o zahirî sebepler olmadan da neticeyi meydana getirebileceğini kavrayamamaktadırlar.

Onun içindir ki bu körler zahirî sebepleri tanrılaştırmakta ve bir İlâh gibi onlara sarılıp tapınmaktadırlar. Bunun tabiî neticesi olarak da O Kadiri mutlak olan Allah'ı inkar etmekte, Onun hesap dönemi olan kıyâmeti reddetmektedirler. Tüm güçleriyle dünyaya sarılmakta ve onu elde edebilmek için her şeylerini harcamaktadırlar. Dünyadan elde ettiklerinin derecesine göre de kendilerinin egemenliklerini, tanrılıklarını iddia çılgınlığına kapılmaktadırlar. Ve sonunda da kendi tanrılıkları adına insanların, can, mal ve namuslarıyla oynamaya yönelmektedirler.

Halbuki işte bu sûre açıkça ortaya koyacak ki bu âlemdeki tabiî sebeplerin, yasaların üstünde, bunları koyan, bunlara hükmeden gaybi bir kuvvet vardır. Tüm bu sebepleri yaratan Allah'tır. Dilediği za-man o sebepleri neticeden ayırıverir. O Allah aslında sebeplerin sebebi ve illetlerin illetidir. Tüm sebepler

ve illetler Onda son bulur. Yâni onların tanrılaştırdıkları tüm bu sebepler Ona boyun eğmekten, Ona kul olmaktan öte gidemezler. Ona baş kaldırmazlar. Tüm bu sebepleri bağlayan ve çözen Odur. Eşyayı yoktan var eden Odur. Bir şeyin olmasını murad ettiği zaman ona sadece ***"Ol"*** demesi yeterlidir Onun.

İşte Kehf sûresi baştan sona bu iki anlayışın, bu iki inanışın arasındaki kavganın kıssasıdır. Maddeci, materyalist anlayışla imanın kavgasını gündem edinir bu sûre. Sadece zâhire inanan, gayba ve Allah'a inanmayan dünyacı kâfirlerle Allah'a ve vahye, gayba iman eden mü'minlerin kavgasını.

Sûre Mekke'de Nâzil olmuştur. Sûrenin nâzil olduğu döneme şöyle bir göz atacak olursak: Başta Allah'ın Resûlü olmak üzere ona ve getirdiği hidâyet hediyesine îman etmiş bir avuç müslümanın horlandıkları, hakaretlere maruz kaldıkları, âdeta Mekke'li müşrikler tarafından bir kaşık suda boğulmak istendikleri bir dönemde nâzil olmuştur. Mekke'de yeni oluşmaya başlayan Îslâmi hareketi boğmak için müşrikler ellerinden gelen her türlü işkenceyi müslümanlara reva görüyorlardı. Alaya alma, ekonomik baskılar ve bizzat kaba kuvvet kullanarak bu bir avuç müslümanı yok etmenin yollarını arıyorlardı.

Bu dayanılmaz zulümler altında bunalmış müslümanlardan bir kısmı Habeşistan'a hicret etmek zorunda kalmış, geriye kalan müs-lümanlar ise başlarında Allah'ın Resûlü olduğu halde ***"Şab-i Ebi Talib"*** denen Mekke'nin bir mahallesinde muhasara altına alınmışlar ve aç suzuz ölüme terk edilmişlerdi.

Mekke'de hemen hemen her evden ölsünler! Yok olsunlar! Kahrolsunlar! bedduaları yükseliyordu. Çok kötü şartlar altında bulunan bu garibanlara gizli gizli yiyecek, içecek ulaştırmaya çalışan, onlara destek olmaya çalışan Ebu Talip'in de vefatıyla müslümanlar tamamen desteksiz kalmışlardı.

İşte bu şartlar altında Allah'ın Resûlünü ve onun dâvâsına gönül vermiş bu bir avuç müslümanı teselli etmek üzere, onlara destek vermek ve onların düşmanlarına da tehdit oluşturmak üzere gelen bir sûreyle karşı karşıyayız. Geçmişte Allah dâvâsına gönül vermiş, îman etmiş ve bu îmanlarında sebat etmiş üç beş gariban müslümanı Allah'ın nasıl koruduğunu, onların düşmanlarını nasıl yok ettiğini anlatarak bir taraftan Allah dostlarına güç ve moral vermek, diğer taraftan da Allah düşmanlarını aynı âkıbetle tehdit etmek üzere gelmiş bir sûre. Sûrenin adı Kehf sûresidir. Yücelik anlamına, yükseklik anlamına gelmektedir. Bir şeref bölgesi, bir yücelik levhası demektir Kehf.

Bizler şu anda bu âyetlere bakarak, bu âyetleri okuyarak, bu âyetleri düşünerek, bu sûrenin gündemine teslim olarak o yüce makamda, o yüce mekânda kendimizi bulacağız inşallah. Yâni bu âyetlerle biz Rabbimizin, İlahımızın huzuruna gideceğiz. Yâni bu âyetler bizi Allah'ın tek Rab ve İlah oluşu gerçeğine götürecek. Rabbimizi hayatımıza karışmaya, hayatımıza program yapmaya tek yetkili olarak tanımaya götürecek.

Ashâb-ı Kehf, yâni mağara ashabı diye bilinen Allah adına Allah düşmanlarına karşı kıyam eden ve sonunda zafere ulaşan kahraman gençlerin kıssası. Sonra ikinci olarak iki bahçe sahibi zengin ve mağrur bir adamın kendisinden daha fakir bir arkadaşıyla diyalogundan söz eden bir kıssa. Daha sonra Hz. Mûsâ (a.s) ile Hızır (a.s) arasında geçen yolculuk ve daha sonra da Zülkarneyn kıssası anlatılır. Hayatımızı düzenlemek üzere kıssa anlatımının yoğun olduğu bir sûre. Sanki her bir kıssada kendi yerimizi bulabileceğimiz, kendimize dersler çıkarabileceğimiz, bize bizi anlatan, bize bizi tanıtan bir sûre.

Sûrenin nüzûl sebebiyle alâkalı şöyle bir rivâyet var: Mekke'li müşrikler Rasûlullah'ın dâvâsının önünü kesemeyince içlerinden bilgisine en çok güvendikleri Nadır Bin Haris ve Utbe Bin Muayt'ı Medine'ye ehl-i kitabın bilginlerine gönderdiler. Muhammed (a.s) ve onun işiyle alâkalı bizde olmayan bilgi onlarda vardır. Gidin onlardan buna karşı nasıl bir tedbir alacağımız konusunda bilgi toplayıp gelin. Bu Muhammed'in karşısına ancak o zaman çıkabiliriz diye onları gönderdiler. Giderler bu adamlar ve Medine'de Yahûdî bilginleriyle görüşürler. Yahûdî bilginleri onlara derler ki ona şu üç şey hakkında soru sorun. Eğer bu konuları bilirse o zaman bilin ki o hak peygamberdir. Zîra bu konuları bir peygamberden başka hiç kimse bilemez. Değilse ona dilediğinizi yaparsınız derler.

Bu üç konu ve üç soru da şunlardır:

a: Ona çok önceki dönemlerde müşrik toplumlarına karşı kıyam etmiş ve mağaraya sığınmış gençlerin durumunu sorun. Çünkü onların hikâyesi gerçekten çok tuhaftır.

b: Sonra ona yeryüzünün doğusuna ve batısına seferler düzenleyen kimseden sorun. Yeryüzünde gezip dolaşan kimsenin kıssasını anlatsın. Zülkarneyn hakkında ne biliyor onu anlatsın.

c: Bir de ondan Hızır'ın gerçek hikâyesini sorun. Başka bir rivâyette de ondan ruh hakkında bilgi isteyin ilâvesi vardır. Sorun bunları ona. Eğer bu konularda gerçek bir bilgiye sahip birisiyse ona tâbî olun. Değilse o bir falcı, yahut sahtekârdır ona dilediğinizi yaparsınız derler. Ehl-i kitap âlimlerinden bu bilgileri alarak Mekke'ye dönen Nadir, Kureyş'i toplayarak dedi ki: Ey Kureyş! artık işinizi kolaylaştırdım. Şimdi Muhammed'e gidip ona üç konuda üç soru soracağım ki bunlar onun ne olduğunu ortaya koyacaktır dedi. Sonra bir heyet halinde Rasûlullah efendimize geldiler ve sordular. Allah'ın Resûlü yarın size bunların cevabını vereceğim buyurdu ve inşallah demeyi unuttu. Sûrenin içinde Rabbimizin de dikkat çektiği gibi bir süre Allah'ın Resûlüne vahiy gelmedi. Kendisine bu konularda Rabbinden vahiy gelmeyince onun yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Müşrikler alaya başlamışlardı. Yarın size bunları anlatacağım dediği halde tam on beş gün geçti, ama hâlâ Muhammed'den bir ses yok diye alay etmeye başladılar. Sonra Rabbimiz bu sûreyi göndererek onların sorularının tamamını bu sûrede anlatıverdi. Vahyin bu şekilde bir süre kesilmesi aslında Allah'ın Resûlü için bir eksiklik değil aksine onun Allah'ın elçisi olduğuna ve Allah'tan vahiy gelmediği müddetçe onun hiç bir şey yapamayacağına bir delildi.

Evet Rabbimiz onların sordukları soruların tamamını en güzel bir biçimde onlara da bize de anlatıverdi. Üstelik onların peygambere karşı çevirdikleri bu silahları Rabbimiz kendilerine karşı çevirip onların işlerini bitiriverdi. Gûya onlar sordukları bu sorularla peygamberin işini bitirmek istiyorlardı. Halbuki Rabbimiz Rabbim Allah dedikleri için kendilerini ölümle tehdit eden toplumlarından kaçıp mağaraya sığınan o geçleri şu anda Mekke'de Rabbim Allah diyen bir avuç müslümânâ benzetmiş.

Dünkü o sizin sorduğunuz gençlerin yerinde şu anda sizin îman ettiklerinden dolayı zulmettiğiniz şu müslümanlar, o gençlere zulmeden zalimlerin yerinde de sizler varsınız. Allah dün o gençleri nasıl koruyup galip getirmişse sizin şu anda zulmettiğiniz bu müslü-manları da koruyup onları gâlip getirecek ve sizin topunuzu yok edecektir mesajını vererek silahı onlara çevirmiştir. Mekke'deki horlanan, hakaretlere maruz bırakılan, dinlerini, inançlarını yaşamalarına izin verilmeyen bu bir avuç müslümanı mağara ashabına, Mekke'li müşrikleri de onlara zulmedenlere benzetmiştir Rabbimiz. Sûre Allah'a hamd ile başlar.

1,4. “Hamd Allah'a mahsustur ki, kendi katından şiddetli bir baskını haber vermek ve yararlı iş yapan mü'minlere, içinde temelli kalacakları güzel bir mükâfâtı müjdelemek ve: “Allah çocuk edindi” diyenleri uyarmak için kulu Muhammed'e eğri bir taraf bırakmadığı dosdoğru kitabı indirmiştir.”

Kuluna kitabı indiren Allah’a hamd olsun. Hamd o Allah’a ki kulu Muhammed’e bir kitap indirmiştir. Rabbimiz hamd e lâyık olandır. Rabbimiz eksiği kusuru olmayan en mükemmeldir. Rabbimiz övülmeye en lâyık olandır, tek lâyık olandır. Rabbimiz bu sûrede hamde lâyık oluşunu, kuluna kitap indirmeye bağlamış. Yeryüzündeki kullarından birisini seçerek ona kitap indirmesi, onu muhâtap kabul ederek kendi bilgisinden ona bilgi aktarması ve kullarını ne yapacaklarını bilemez bir vaziyette bırakmamasına bağlamış. Ne kadar mükemmel, ne kadar hamda lâyık bir Allah ki O kuluna, kullarının kurtuluşu ve kullarının hayatlarını düzenlemek üzere bir kitap indirmiştir.

Öyleyse övülmesi gereken O’dur, kendisine kulluk edilmesi gereken O’dur, gönderdikleri övülmesi gereken, indirdikleri kabullenilmesi ve hayatta uygulanılması gereken O’dur. Ondan başkaları övülmeye lâyık değildir. Ondan başkaları kulluğa lâyık değildir. Ondan başkalarının hayat programı uygulanmaya lâyık değildir. Öyle değil mi? Kitabı olmayan bir Rab olur mu? Peygamberi olmayan bir Rab olur mu? Kitabı ve peygamberi vasıtasıyla kullarına kulluk programı ulaştırmayan bir Rab bir İlah olur mu? Bunu beceremeyen birisi Rab ve İlah olabilir mi? Bunu beceremeyen birisi hamde lâyık olabilir mi? İnsanlar da dün ve bugün kendi kendilerine kendi içlerinden ken-dilerinden tanrılar seçmeye, İlahlar belirlemeye ve o İlahlara bir kısım peygamberler ve kitaplar izafe etmeye çalışmaktadırlar. O tanrılar ve tanrıların kitaplarıyla hayatlarını düzenlemeye çalışmışlardır.

Evet bugün tüm toplumların kitapları ve o kitapların düzenleyicisi peygamberleri vardır. Kitapsız ve peygambersiz bir toplum düşünmek mümkün değildir. Şu anda tüm küfür ve şirk dinlerinin amel ettikleri ayrı ayrı kitapları ve yolundan gittikleri, örnek kabul ettikleri ayrı ayrı peygamberleri vardır.

Kitap, Allah’ın insan hayatına ilişkin ortaya koyduğu kuralların, yasaların tümüne birden verilen isimdir. Çünkü Kur’an kendilerine kitap verildiğini bildiğimiz peygamberlerin dışında tüm peygamberlere kitap verildiğini haber verir. Bakın kullarının hayatlarını düzenlemek üzere Rabbimizin gönderdiği kitabın özelliği nasılmış?

Eğri büğrülüğü olmayan bir kitaptır o. Yâni bu kitapta her hangi bir tenâkuz, her hangi bir çelişki, bir uyumsuzluk, bir münâsebetsizlik yoktur. Onda insanların anlayamayacağı, şaşkınlığa düşerek bocalayacakları bir karışıklık, bir bulanıklık bir tutarsızlık yoktur. Ne dediği, ne istediği belli olmayan bir kitap değildir bu. Bu kitap her sınıf ve her dönem insanlığının anlayabileceği doğrulukta, netlikte ve berraklıkta bir kitaptır. Sadece belli sayıda ve belli sınıf insanların anlayabilecekleri, diğerlerinin anlayamayarak bocalayacakları, içinden çıkamayarak sapıtacakları bir kitap değildir bu kitap. Bir açıdan doğru, bir başka açıdan eğri büğrü değildir. Birilerine göre doğru, bir baş-kalarına göre ise eğri büğrü değildir. Âyetlerinde, yasalarında, hükümlerinde hiçbir tenakuz yoktur. Tüm diğer kitaplardan üstün, arınmış, insan eli değmemiş bir kitaptır bu.

Tabii bu kitabın Allah sözü olduğunu unutanlar, teslimiyet mantığını yitirerek tenakuz ve çelişki mantığıyla bu kitaba yönelenler bu kitap konusunda da bu kitabın pratiği olan Rasulullah efendimizin hadisleri konusunda da pek çok çelişkiler bulduklarını söyleyebilmektedirler. Bazen Allah'ın elçisinin hadislerinde gördükleri güya tenakuzlar sebebiyle onlara itimatlarının sarsıldığını söylemeye cüret eden bu insanlar kitapta da bu tür bir mantıkla bakıldığı zaman tenakuzmuş gibi görünen âyetlerin varlığından habersizdirler.

Meselâ biliyorsunuz Mûsâ (a.s)ın anlatıldığı bölümlerde Onun elindeki asanın farklı isimlerle ortaya konduğuna şahit oluyoruz. Bir yerde "Can"dır o asa, bir yerde "Sü'ban"dır, bir başka yerde de "Hay-ye"dir. Peki hangisi doğrudur bunun? Tenakuz var Kur'an'da mı diyeceğiz şimdi? Yo bunun hepsi doğrudur. Her bireri o asanın bir özelliğini ortaya koyuyor. Hadisler de böyle anlaşılmalı değil mi?

Bir de ***"Gayyimen"*** dir bu kitap. Kitabın ikinci bir özelliği de "Gayyimen" oluşudur. Yâni başka hiç bir şeye muhtaç olmayan bir kitaptır bu kitap. Dosdoğru ama kendi kendine kâim bir kitap. Bir başkasının kitabına ihtiyacı olmayan, bir başkasının desteğine ihtiyacı olmadan kendi kendine var olan ve varlığını sürdüren bir kitaptır bu. Bir başka kitabın sağlamasına, bir başkasının desteğine ihtiyacı yoktur bu kitabın. Yardımcıya ihtiyacı yok, yardımcısız ve ihtiyaçsız bir kitap. Kendi kendine yeterli olan, kendi kendine kaim olan Hayyu Kayyûm olan bir Allah'ın bu ismi şerifi gereği yine başka hiçbir şeye muhtaç olmadan ayakta durabilmek üzere kuluna indirdiği bir kitaptır bu.

Nasıl ki bu kitabın göndericisi kendi kendine kâimse, yâni varlığı konusunda ve varlığını sürdürmesi konusunda hiç kimseye muhtaç değilse, hiç kimsenin yardımına muhtaç olmadan varlığını sürdürebiliyorsa ve varların tümünü var eden O ise, böyle bir kaynaktan gelen kitap da hiçbir yardımcı kitaba, hiçbir yardımcı kanuna ihtiyacı olmadan kıyâmete kadar tüm insanlığın, tüm toplumların hayatlarını düzenleme ve problemlerini çözümleme konusunda tek kitap olacaktır.

Eğer yeryüzünde Allah'tan başka böyle kendi kendine var olan ve varlığını sürdürmesi konusunda başkalarına muhtaç olmayan birileri varsa, tamam onları da hamd edelim, onları da övelim, onların hayat programlarını da uygulayalım, onların kitaplarını da uygulamaya alalım. Var mı böyle birileri? Yoksa hiç kimsenin kitabı bu kitapla mukayese edilemez. Hiç kimsenin kitabı bu kitabın önüne geçirile-mez. Hiç kimsenin tâlimatları ve yasaları bu kitaba tercih edilemediği gibi bu kitâbın onların desteğine de ihtiyacı yoktur.

İşte bu özelliklere sahip bir kitap, ancak yeryüzünde kulluk kitabı olabilir. İşte böyle bir Allah'tan gelen böyle bir kitap ancak yeryüzünde hayat programı olarak uygulamaya lâyık olabilir. Ve işte ancak böyle bir kitabı gönderen Allah, Rab olmaya İlah olmaya lâyık olan, hamd edilmeye lâyık olan Allah'tır. Rabbimize sonsuz hamd-ü senâlar olsun ki kullarından birini seçerek onun vasıtasıyla bize böyle bir kitap ulaştırmıştır. Zîra kitap nîmeti, vahiy nîmeti nîmetlerin en büyüğüdür. Rabbimizin öteki tüm nîmetleri işte bu kitap nîmetiyle tamamlanmaktadır.

Öyle değil mi? Rabbimizin bize ulaşan tüm nîmetleri bu kitap sayesinde ve bu kitabı bize ulaştıran, kitâbın bize ulaştırılmasında aracı olan Resûlüyle ulaşmıştır. Nimetlerin en büyüğü şüphesiz ki hidâyet ve iman nimetidir. İman ve hidâyet olmadan öteki nîmetlerin hiç birisine ulaşmak mümkün değildir. Hidâyet nîmeti de bize bu kitapla ulaşmaktadır. İşte kitâbı ve peygamberi vasıtasıyla bize imanı, bize hidâyeti ulaştıran Allah yegâne hamde lâyık olandır.

Eğer hamde lâyık olan Rabbimiz bu kitabını bize göndermeseydi, biz kullarını muhâtap kabul ederek kendi bilgisiyle bizi bilgilendirmeseydi, bize, bizim muhtaç olduğumuz hidâyeti sunmasaydı, bu cahil, bu bilgisiz halimizle biz ne yapardık? Bizi yoktan var eden Rab-bimizi, ve bu Rabbin bizden nasıl bir hayat istediğini nereden bilebilirdik? Bu dünyanın mânâsını, hayatın mânâsını, nereden geldiğimizi, bizi kimin var ettiğini, niçin dünyaya geldiğimizi ve nereye

gittiğimizi, ölümün ne olduğunu, ölümden sonra nasıl bir hayatın bizi beklediğini nereden bilebilirdik? Rabbimizin öteki nîmetlerine, rıza nîmetine, gazabından kurtulma nîmetine, cennet nîmetine ve cehenneminden kurtuluş nîmetine nasıl ulaşabilirdik?

İşte bizi tüm bu nîmetlerine ulaştırmak için, bizim cennet yollarımızı açıp, cehennem yollarımıza barikatlar koymak için bu kitabı gönderdiği için elhamdülillah diyoruz Rabbimize. Hamd Ona lâyıktır, övgü Ona lâyıktır, kulluk ona lâyıktır. Peki niye göndermiş Allah bu kitabını?

Kendi katından şiddetli bir azâbı, şedit bir baskını haber ver-mek ve sâlih ameller işleyen mü'minlere içinde ebedîyen kalacakları güzel bir cenneti, güzel bir mükâfatı müjdelemek ve de Allah çocuk edindi diyerek Allah'a iftirada bulunanları uyarmak için bu kitabı gön-dermiştir. Evet Allah'tan, bu kitabın sahibinden ve onun hayatlarını düzenlemek üzere gönderdiği hayat programından habersiz bir hayat yaşayan insanları katından büyük bir azapla, büyük bir baskınla uyarmak için. Allah'tan, Allah'ın kitâbından habersizce bir hayat ya-şayan insanları yaşadıkları bu hayatın sonunda kendilerini bekleyen müthiş bir cehennem baskınıyla uyarmak için ve de inanan ve inan-cını yaşayan mü'minleri de içinde ebedîyen kalacakları cennetle müj-delemek için bu kitabı indirdik. Yâni cenneti ve cehennemi tanıtmak için. Cennet yolunu kolaylaştırmak, cehennem yollarınıza barikatlar koymak için. Allah'tan ve Ona kulluktan kaçanları cehennemle uyarmak, inanan ve îmanlarını pratikte gösteren, îmanlarını hayatlarında görüntüleme kavgası verenleri de çok güzel bir âkıbetle müjdelemek için bu kitabı indirdik diyor Rabbimiz.

Bir de Allah evlât edindi diyenleri de Allah'a karşı cüret ettikleri bu ağır iftiralarının sonucuyla uyarmak için indirdik diyor. Allah oğul edindi, Allah'ın evlâtları vardır diyenleri bu tarihî yanılgıları içinde bocalayarak sonunda cehenneme doğru sürüklenip gitmelerini istemediği için onları da uyarmak için bu kitabı gönderdik diyor Rabbimiz. Allah'a kulluktan çıkan, Allah'a iftira eden, Allah'a Allah'ın kendisini tanıttığı gibi inanmayarak Allah'a zulmeden, onu kendilerince şekillendirmeye ve şartlandırmaya çalışan, Allah'a akıl vermeye ve yol göstermeye çalışan Yahûdîleri, Hıristiyanları ve müşrikleri uyarmak için gönderdik diyor. Kıyâmete kadar şirkin her çeşidinin içine düşmüş insanları uyarmak için.

Allah Kur'an'da kendisini bize tanıttığı gibi anlaşılsa, öyle bilinse ve iman edilse elbette O'nun çocuğu filan olmayacaktır. Çünkü o zaman herkesin

kendisine muhtaç olduğu, kendisinin ise hiç kimseye muhtaç olmadığı bir Allah'ın neden böyle bir şeye ihtiyacı olsun ki? Yani kullarından hiç birine ihtiyacı olmayan, kullarını ayırmayan, kayırmayan, haksızlık etmeyen, zulmetmeyen, adâleti elden bırakmayan, mülk kendisinin olan, herkese ve her şeye egemen olan bir Allah neden oğla, kıza ihtiyaç duysun ki? Ezelî ve ebedî olan, yetkilerini birisinden devralmamış, sonunda birilerine devretmeyecek olan bir Allah neden ihtiyaç duysun evlâda? Öyle değil mi? Böyle şeylere ihtiyaç duyanlar âcizler değil mi? Onunla itibar kazanmak, onunla güç ve kuvvete ulaşmak, menfaatlenmek isteyenler ancak evlât isterler. İşte şu anda evlâtları sebebiyle insanların değer kazandıklarını, hediyelere lâyık görüldüklerini görüyoruz. Peki, şimdi Allah'ın bunların hangisine ihtiyacı var? Hayır hayır Rabbimizin bunların hiç birisine ihtiyacı yoktur.

Meselâ Allah'ın sıfatlarını parçalayan, Allah'ın sıfatlarının bir kısmını Allah'tan başkalarına veren, yeryüzünde Allah'a bir kısım yardımcılar izafe ederek yeryüzünde Allah'tan başka yetkililer kabul eden, Allah'tan başka kanun koyucular, Allah'tan başka yasa belirleyiciler, Allah'tan başka hayata karışıcılar bulanları uyarmak için. Allah'tan başka kendilerine kulluk edilecek tâğutlar gibi, moda gibi, âdetler gibi, yönetmelikler gibi, putlar gibi ilahlar bulanları ve bunları Allah'a ortak edenleri da uyarmak için gönderdik bu kitabı diyor Rab-bimiz. Allah'tan başka arzularına teslim olunacak, sözü dinlenecek, hatırı sayılacak varlıklara da kulluk yapanları uyarmak için.

Rabbimiz ne kadar da merhametli değil mi? Kendisine kendisinde olmayan şeylerle iftiralarda bulunanları bile uyarmak için gönderdim bu kitabı diyor. Rabbimiz azaptan yana değildir. Zulümden ya-na değildir. Yıllar yılı kendisine küfredenleri bile cehenneminden kurtarmadan ve cennetine ulaştırmadan yana. Îsâ Allah'ın oğludur diyen Hıristiyanlar, Üzeyr Allah'ın oğludur diyen Yahûdîler ve melekler Allah'ın kızlarıdır diyen müşrikler ve kıyâmete kadar vahdet teorisi diye bilinen varlıkların Allah'la birleşmesi teorisine inanarak yerdekilerden kimilerinin Allah'a daha yakın olduğuna, Allah'ın bunlarla farklı ilgilendiğine inanan insanlar kendilerini bu sapıklıklardan kurtarmak üzere, bu halleriyle kendilerini cehenneme yuvarlanmaktan kurtarmak üzere rahmeti gereği kendilerine böyle bir kitap gönderen Rablerine ne kadar hamd etseler azdır. Onların içinden dün de, bugün de samimiyetle Rablerine hamd eden, teşekkür eden ve bu teşekkürün ifâdesi olarak da Rablerinden gelen bu kitapla diyalog kurarak bu kitabın uyarısına müsbet cevap veren pek çokları cehenneme gitmekten kurtulmuşlardır.

Evet Allah’a oğullar izâfe edenleri ya da yeryüzünde Allah’a yardımcılar izâfe ederek Allah’ın sıfatlarının ve yetkilerinin bir kısmını bu varlıklara vermeye çalışanları bakın sorgulamaya devam ediyor Rabbimiz:

5. “Allah'ın çocuk edindiğine dair ne kendilerinin ve ne de babalarının bir bilgisi vardır. Ağızlarından çıkan söz ne büyük iftirâdır. Onlar yalnız ve yalnız yalan söylerler.”

Bu konuda ne kendilerinin ne de hayatlarını inanışlarını örnek aldıkları müşrik babalarının hiç bir bilgileri yoktur. Bunu bilmeden söylüyorlar. Ya da aslında bilmeleri mümkün olmayan bir konuda söz söylüyor bu adamlar. Yâni bu konu gaybî bir konudur. Nereden bilmişler Allah’ın oğlu olduğunu? Nereden bilmişler yeryüzünde Allah’ın yetkili varlıklarının olduğunu? Allah’ın yerdeki kullarından bazılarına bazı yetkilerini devrettiğini, benimle beraber bunları da dinleyin! Benimle beraber bunların arzularını da gerçekleştirin! Benimkilerle beraber bunların kanunlarına da itaat edin! Bunlara da kulluk edin! buyurduğunu nereden ve kimden duymuşlar bu adamlar?

Ve bu varlıkların da kendisi gibi ilahlar edinilmesi gerektiği ko-nusundaki Allah’ın iznini, Allah’ın onayını nereden almış bu adamlar? Nereden bilmişler bunu? Acaba gaybın bilicisi olan Allah’tan bu konuda kendilerine bir bilgi, bir belge indirilmiş de oradan mı söylüyorlar bunu? Allah’ın önceki elçilerine indirdiği kitaplarının hiç birisinde bu konuda her hangi bir bilgi var mı? Bu konuda en küçük bir işaret var mı? Bir delil bulabilmişler mi? Allah önceki kitaplarının hiç birisinde bu konuda en küçük bir bilgi bile indirmediğine göre; acaba Allah bizzat kendileriyle özel olarak konuşarak mı söylemiş onlara bunu?

Yâni ne atalarının, ne de kendilerinin bu konuda hiçbir bilgiye hiçbir delile sahip olmadıkları halde Allah hakkında nasıl da diyebiliyorlar bunu? Utanmadan bu insanlar Allah’a karşı nasıl da iftirâ edebiliyorlar? Hayır hayır! Bu konuda ne kendilerinin yanında bir delil var, ne de kendilerinden önce aynı iftiralarda bulunan atalarının elinde bir delil var. Ne önceki indirdiğimiz kitaplarda bir delil var, ne de şu anda indirdiğimiz kitapta bir delil bulabilecekler. Hiçbir delile dayanmadan kendi kendilerine uyduruyorlar bunu ve kendi nânelerine kılıf bulmaya çalışıyorlar.

Evet onların bu konuda bir bilgileri yoktur. Çünkü ilim Allah’-tan gelendir.

Allah’tan gelenlere ancak ilim denir. Allah’tan gelmeyenler sadece zandan ibarettir. Kitabımız bunu başka sûrelerinde anlatır.

“Peygamberim! Sen onların milletine girinceye kadar yahudi ve hıristiyanlar asla senden razı olacak değillerdir. Gerçek hidâyet Allah’ın hidâyetidir, yol Allah’ın yoludur. Eğer sen sana gelen ilimden sonra hâlâ onların heva ve heveslerine uyarsan Allah’tan sana hiçbir dost ve yardımcı yoktur.”

(Bakara 120)

Sana gelen ilimden sonra. Hangi ilim gelmişti Rasulullah Efendimize? Buradaki ilim Kur’an’dır. İlim vahiydir. Çünkü peygamberimize gelen vahiydi. Eğer sen, sana gelen bu vahyi bırakır da onların ilme dayanmayan heva ve heveslerine isteklerine, arzularına, sevgilerine nefretlerine düşüncelerine, sosyal sistemlerine, ekonomi anlayışlarına, eğitimlerine, ceza kanunlarına, âhiret görüşlerine yahut ahlâk, siyaset yapılarına, her şeylerine uyarsan, artık senin için Allah’tan ne bir dostun vardır, ne de bir yardımcın. Allah’ın velâyetini, Allah’ın dostluğunu kaybetmiş olursun.

Evet ilim vahiydir. Rabbimizin Cebrail veya bir başka yolla peygamber efendimize indirdikleri ilimdir. Kur’an’ın ortaya koyduğu Allah bilgisinin dışındakilerin tamamı ümniyeden, zandan ibarettir. Vahiy kaynaklı olmayan bilgilere ilim denmez. Bakın burada da Rab-bimiz buyuruyor ki, Allah’ın evlâdı var diyenlerin bu konuda herhangi bir bilgileri yoktur. Allah’ın çocuğu varmış. Peki kim demiş bunu? Nereden varmışlar bu hükme? Eğer Allah dedi diyorsanız, haydi buyurun delilinizi getirin. Hangi kitap, hangi âyet dedi? Yok eğer bu bilgi bize atalarımızdan intikal eden bir bilgidir diyorsanız, devam edin 5. âyete; “Babalarının da böyle bir bilgileri yoktur” diyor Rabbimiz. Olamaz da zaten. Böyle ancak vahiyle bilinebilecek gaybî konularda Allah ve Resûlünden intikal edenlerin ötesinde bir bilgimiz olamaz.

İşte bunun içindir ki hadis imamlarımız tarafından bize bu hadistir diye aktarılan bir hadis konusunda, itirazı olanlara, böyle bir hadis olamaz diyenlere bunu soruyorum. Peki bunun hadis olmadığı konusunda kitaptan bir delilin var mı? Bir âyet biliyor musun bunun hadis olmadığını söyleyen? Çünkü bu gaybî bir konudur ve delil isteriz. Gaybî konular bir kişinin öyle kendi kendine

bilemeyeceği konulardır. Öyleyse bu konunun öylece olduğuna dair net bir âyet lâzımdır. Demeli ki Allah, insanlar şu sözün hadis olduğunu söylerlerse sakın dinlemeyin, o yalandır. İşte bu sûrenin ilerleyen bölümünde böyle bir uyarı göreceğiz. "Ashâb-ı Kehf'in sayıları konusunda bu anlatılanlardan öteye kimseden bilgi sorma peygamberim buyuracak Rabbimiz. Senin başka bilgiye ihtiyacın yok buyuracak.

Öyleyse kendi kendilerine, kendi kafalarınca bir Allah inancı içinde olanları dinlemeyeceğiz. Allah bilgisinden habersiz, vahiyden uzak Allah'ın oğlu, kızı, yetkilileri vardır diyenlere asla kulak vermeyeceğiz. Bu sapık yahudi ve hıristiyan dünyadan ve onlar kaynaklı, onlar kafalı düşünenlerden zerre kadar bir bilgilenme içinde olmayacağız. Çünkü bir konuda Allah bize bir bilgi bildirmemiş, peygamber efendimizden de bize bir ışık gelmemişse o konuda hiç kimsenin konuşma yetkisi yoktur.

Îsâ Allah'ın oğludur diyenler Allah'a torpilli varlık bulmaya çalışıyorlar aslında. Allah'a veliaht bulmaya çalışıyorlar. Yâni yarın oğlu vasıtasıyla babaya yaklaşıp, babaya torpil yaptırıp işlediğimiz nanelerden dolayı cehennemden kurtulma imkânı bulabiliriz demeye çalışıyorlar. Yahûdîler de Hz. Üzeyir'i öne sürerek babaya torpil geçebileceklerine inanıyorlar. Müşrikler de, ne de olsa babanın yanında kızlarının da hatırı vardır, Allah'ın kızları olan melekler vasıtasıyla babaya yaklaşabiliriz diyorlar, onlar da kendi nanelerine kılıf bulmaya çalışıyorlar. Allah buyurur ki:

Ağızlarından çıkan bu söz ne büyük ne çirkin bir sözdür. Bilmeden söyledikleri bu söz ne büyük bir iftiradır Allah'a. Nasıl da cesaret edebiliyorlar buna? Ağızlarından çıkan bu söz Allah'ı kızdıracak, Allah'ın gazabını celp edecek en büyük bir suç, en büyük bir küfür, en büyük bir şirk ve en büyük vebâli gerektirecek bir zulüm oldu, en büyük bir iftira oldu. Şu sıfatları kendisi tarafından bize anlatılan, hamd kendisine ait olan, kullarına karşı bu kadar merhametli olan, kulları için cennetinden yana olan, onların cennet yollarını açmak ve cehennem yollarını kapatmak isteyen, kullarını dünya ve ukba'da saâdetlere ulaştırmak isteyen bunun için her dönemde kitap ve elçi gönderen Allah'a karşı yapılacak şey miydi bu? O yüce Allah bu kadar yanlış tanınmaya lâyık mıydı? Değildi elbette, çünkü dosdoğru olan ve kendisinde eğri büğrülük olmayan, kendisinde herhangi bir çelişki olmayan, insanların anlayamayacakları bir kapalılık bir bulanıklık olmayan kitabında her şeyi anlatmıştı ama yine de bu kitaptan habersiz yaşayan insanlar yalan söyleyip Allah'a en büyük iftiralarda bulunmaya devam ediyorlar.

Evet ağızlarından çıkan Allah'la alâkalı bu söz, bu iftira ne ka-dar da büyük? Ne azîm bir söz? Nasıl da yalan söylüyorlar? Yâni gerçekten bu insanlar Allah hakkındaki bu sözü söylerlerken hiç dü-şünmüyorlar mı? Hiç çekinmiyorlar mı? Ama, galiba konumlarını muhafaza derdi onlara bu sözü söylettiriyor. Hani kitabımızın bir başka sûresinde şöyle deniyordu: Dikkat edin, bu adamlar (Musa ve Harun) sizi ülkenizden, yurdunuzdan etmek istiyorlar. Sizi vatanınızdan çıkarmak istiyorlar. Onun için bu adamları sakın dinlemeyin diyorlardı. Peygamberi dinlememe konusunda böyle mantık geliştirmişlerdi. Toplumun kulağına böyle bir yaftayı yerleştirmek istiyorlardı Firavun ve adamları. Tüm peygamberlere aynı şeyleri söylediler. Bu adam yalancı ve sihirbazdır, sakın dinlemeyin onu. Yâni En'âm sûresinin beyânıyla söylersek, hem kendileri inanmıyorlar, hem de insanların inanmasına engel olmaya çalışıyorlardı.

İşte onların bu iftiraları karşısında gökler gazâbından ve üzüntüsünden parçalanacak hale gelirken, melekler utançlarından Rablerine istiğfara varırken, Allah'ın Resûlü de elbette üzüntüsünden kendisini helâk edecek duruma geliyordu. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu şöyle dile getirir:

6. "Ey Muhammed! Bu inanmayanların ardından üzülerek nerdeyse kendini mahvedeceksin!"

Peygamberim! Neredeyse bu îman etmeyenlerin arkasından îman etmiyorlar diye, yola gelmiyorlar, istenilene yaklaşmıyorlar diye kendini parçalayacaksın. Bunlar Rablerine karşı bu tür iftiralarda bulunuyorlar, Rablerini gereği gibi tanımıyorlar diye neredeyse kendi kendini helâk edeceksin. Kendi kendini mahvediyorsun. Ne gerek var buna peygamberim? Kendi kendini parçala diye kim dedi sana? Böyle bir sorumluluğun olduğunu nerden çıkardın sen? Hangi âyet dedi sana bunu? Yâni bu adamların yola gelmeyişlerinden senin sorumlu olduğunu ve bunu becerinceye kadar kendi kendini yiyip bitirmen gerektiğini kim dedi sana? Ne oluyor sana! İnsanlar inanmıyorlar diye neredeyse kendi kendini kahredeceksin. Onların izleri, onları eserleri, tesirleri sebebiyle neredeyse kendini yiyip bitiriyorsun. Bu söze, bu Kur'an'a inanmıyorlar diye neredeyse kendi kendini mahvedeceksin.

Senin böyle bir sorumluluğun yok. Ben sana böyle bir yük yüklemedim. Bırakıver hâinleri îman etmiyorlarsa canları cehenneme. Senin Rabbini senin

tanıdığın gibi tanıyıp Ona teslim olmuyorlarsa, yerdekilere Rabbinin sıfatlarını vererek onlara kulluk etmeye çalışıyorlarsa, onların kanunlarını Rabbinin kanunlarına tercih etme budalalığında bulunuyorlarsa sen üzülme canları cehenneme onların. Kendini hârâp etmene, kendi kendini yiyip bitirmene değmez onlar için. Sen tebliğ edersin, anlatırsın, duyurursun eğer îman ederlerse, Allah'ın istediği biçimde bir hayat yaşarlarsa hem dünyada hem de âhirette kurtulacaklar. Yok eğer ayak diretirler, îman etmezler ve burunlarının doğrusuna giderlerse cehenneme kadar yolları var onların. Hem dünyada rezil rüsva olacaklar, hem de âhirette cehennemin berzahına yuvarlanacaklar onlar.

Peki biz ne yapacağız? Tanıdığımız, tanımadığımız ulaşabildi-ğimiz herkese bu âyetleri duyurmak, onların dirilişine sebep olmak, onların cennetlerine sebep ve cehennemlerine engel olmak için elimden gelen her şeyi yapacağım, bunun için var gücümle çırpınacağım, ama dinlemediler diye de kahrolmayacağım. Yâni insanlar istenilen noktaya gelmediler, adam olmaya yanaşmadılar diye kendimi kahredecek, kendimi ihmal edecek, kulluğumu aksatacak noktaya gelmeyeceğim. Çünkü ben anlatmakla, duyurmakla mükellefim, dinletmek ve hidâyet etmek konumunda değilim.

Şu anda insanlardan pek çoğunun bunu çokça dert edindiklerine şahit oluyoruz. Efendim, tamam anlatacağım da, ama ne yapayım dinlemiyorlar, dinlemek istemiyorlar. Eğer çevremdekiler-den birazcık ilgi görsem, birazcık dinleme meyli sezinlesem vallahi ben de anlatacağım.

Peki Kur'an'da dinlerlerse anlatın diyen bir âyet var mı? Gördünüz mü böyle bir âyet? Yok değil mi? Öyleyse ne yapacağımızı, ne edeceğimizi kendi kendimize belirlemeye kalkışmayalım da, Allah'a soralım. Bıkmadan, usanmadan vahyi insanlara duyurmaya devam edelim inşallah. Karşımızdaki dinlemezse biz dinliyoruz ya. O adam olmazsa biz oluyoruz ya. O görevini yapmıyorsa biz yapıyoruz ya. O vahiyle beraberlik kurmuyorsa biz kuruyoruz ya. O Allah'la beraber olmak istemiyorsa biz oluyoruz ya. Oysa biz kendimiz Müslüman olmak için anlatıyoruz olduğumuzu unutmamalıyız.

İnsanların îman etmeyişleri, Allah'a ve Allah'ın âyetlerine karşı vurdumduymaz davranarak, Allah'a ve Allah'ın elçisine karşı müs-tekbirce bir tavır takınarak süratle ateşe doğru gidişleri karşısında kahrolan mahvolan ve yerinde duramaz hale gelen Allah'ın Resûlüne en büyük teselli kaynağı oluyordu

bu âyetler. Nasıl rahat etsindi Allah'ın elçisi? Yanı başında hızla cehenneme gidenleri görüyordu. En yakınları, akrabaları Allah'ı ve Onun azâbını tanımadan gafilce bir hayat yaşıyordu. Top yekün çevresi ateşe doğru gidiyordu. Kadınlar, erkekler, çocuklar, babalar, analar bilmeden ateşe doğru koşuyorlardı.

İşte acı acı bunu seyreden Allah'ın Resûlü mahvoluyor, perişan oluyor ve zaman zaman dengesini kaybediyordu. Göz göre bu in-sanların farkında olmadıkları cehenneme gidişlerine vicdanı razı ol-muyor, yüreği dayanmıyordu. Üzüntüsünden, çâresizliğinden kendini yiyip bitiriyordu âdeta. Nasıl oluyor da bu insanlar anlamıyorlar? Nasıl oluyor da bu insanlar ateşe can atıyorlar? diye dengesini kaybedecek noktaya geliyordu da Rabbimiz onu bu âyetleriyle teselli ediyordu. Sen görevini yap peygamberim! Senin görevin bu insanları hidâyete ulaştırmak değil. Sen sana düşen tebliğ görevini yap gerisini bize bırak diyordu.

Öyleyse bizler de çevremizde Allah'ı tanımadıkları için, Allah'ın elçisiyle ve Allah'ın kendilerine gönderdiği kitabıyla diyalog kurma-dıkları için, Allah'ın kendileri için belirlediği hayat tarzını bilmedikleri için cehennem doğru koşan insanları gördükçe üzülmeli, yerimizde duramaz hale gelmeli ve tıpkı efendimiz gibi onların kurtuluşu için çırpınmalı ve onların cennete gidişlerini kendimize dert edinmeli, iş edinmeliyiz. Yeryüzünde en büyük derdimiz en büyük problemimiz, kafa yoracağımız en birinci işimiz bu olmalıdır. Gerekirse aç kalmayı gerekirse meteliksiz olmayı bile göze alarak Allah'ın kullarının kurtuluşunu en büyük dert edineceğiz. Üzüleceğiz, çalışacağız, çırpınacağız ama âyetin uyarısıyla hareket edecek ve bu üzüntümüz de hiç bir zaman bizi bitirecek noktaya da gelmeyecektir.

Çünkü şu gerçeği hiç bir zaman unutmayacağız ki Rabbimiz az evvel peygamberine anlattığı konu Rabbimizin yeryüzünde değişmeyen bir yasasıdır. Bu yasa gereği yeryüzünde kâfirler de olabilecektir. Rızası olmamakla beraber yeryüzünde kâfirin olabileceğini bildirmektedir Rabbimiz. Rabbimizin murâdı gereği yeryüzünde biz ne yaparsak yapalım, biz ne kadar çırpınırsak çırpınalım cehenneme gidenler de olabilecektir.

Yeryüzünde hiç kâfir insan kalmasa, yeryüzünün tamamı müslüman olsa ve bu müslümanların arasında bir tek kâfir kalsa bütün dünya müslümanları toplansa da bu bir tek kâfiri müslüman yapma imkânımız yoktur. Yeryüzünde bir tek kâfiri bile müslüman yapamayacağımızı, onu hidâyete ulaştıramayacağımızı bilerek, buna inanarak, hidâyetin Allah'a ait olduğunu anlayarak kendimizi

dengede tutmaya çalışacağız.

Biz bize düşeni yapıp yapmadığımıza, biz Allah'ın âyetleriyle önce kendi kendimizi sonra da insanları uyarıp uyarmadığımıza bakalım. Allah yolunda Allah'ın istediği hayatı yaşayıp yaşamadığımıza bakalım. Allah'ın bizden istediği hayatı yaşayıp bu yaşadığımızı da Allah'ın kullarına duyurduktan sonra gerisini bu dinin sahibine bıra-kalım. Kendimizi helâk edecek duruma da sokmayalım.

Allah'ın Resûlü Mekke'de kendisine ve beraberindeki bir avuç müslümânâ yapılan işkencelere, alaya almalara değil, inanmayanların îmansızlığına üzülüyordu. Onu en çok üzen konu onların kendisine yaptıkları değil, her şeye rağmen, bütün çabalarına rağmen onların adam olmayışlarıydı. Onların göz göre göre ateşe doğru gitmeleri onu çileden çıkarıyordu. Buhârî'de insanlara karşı konumunu ve sorumluluğunu anlatan bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bakın şöyle buyurur:

"Benim ve sizin misâliniz ateş yakan ve yaktığı ateşe kelebekler ve çekirgeler düşerek yanmaya başlayınca da onları ateşten kurtarmaya çalışan kimse gibidir. Ben sizi ateşe düşmekten kurtarmak için çırpınıyor eteklerinizden tutuyorum. Oysa sizler benim elimden kurtulmaya çalışıyorsunuz"

7. "İnsanların hangisinin daha iyi iş işlediğini ortaya koyalım diye, yeryüzünde olan şeyleri, yeryüzünün süsü yaptık."

Evet yeryüzünü ziynetlendirdik, süsledik diyor Rabbimiz. Yeryüzünde olanları bir süs, bir ziynet kıldık. Oradakilerin tüm ihtiyaçlarını temin ederek yeryüzünü hayat için hazırladık. Yeryüzünü her yönden hazırlayarak yaşanır hale getirdik. Ne için böyle yapmış Rabbi-miz yeryüzünü? Bizim imtihânımız için. İnsanların hangisinin daha güzel ameller işleyeceklerini deneyelim diye. Hangisi sâlih ameller işleyecek, hangisi de dünyanın bu süsüne ve ziynetine aldanarak imtihanı kaybedecek bunu deneyelim bilelim ve açığa çıkaralım diye tüm yeryüzü varlığını onun için bir süs, bir dekor kılmışız. Sebep; insanlardan hangisi daha güzel amel ortaya koyacaklar, bunu deneyip açığa çıkaralım diye. Evet, hayatın varlık sebebi imtihandır.

Demek ki yeryüzü bir imtihân salonudur. Bizim imtihânımız için bu dünya bu şekilde hazırlanmıştır. Dünyanın geçici zevklerine ve süslerine aldanmayıp, onun geçiciliğini anlayıp onun yaratıcısına yönelen, Onun rızasını kazanabilmek için sâlih ameller işleyen kimselerle, dünyayı hedef bilip onun süsüne ve ziynetine gönlünü kaptıranları ayıralım diye, Rabbimiz bu dünyanın süslendiğini anlatıyor. Dünyanın süsüne ve ziynetlerine aldanarak kulluğu terk eden insanların imtihânı kaybedecekleri anlatılıyor. Zîra dünyanın böyle câzip ve süslü kılınması aldanmaya müsait olduğunu göstermektedir. Sizin imtihânınız için kurulan bu dünya bir gün bitecektir. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu şöyle anlatır:

8. "Şüphesiz Biz, yeryüzünde olanları kupkuru bir toprak haline getirebiliriz."

Evet bir gün gelecek ki yeryüzündekileri kupkuru bir arâzî haline getireceğiz. O süslü o güzelim dünya, o güzelim hayat bir gün bitecek. Gençlik bitecek, güzellik bitecek, canlılık bitecek, hayat bitecek her şey bitecek. Baharınız bitecek, gençliğiniz bitecek, zindeliğiniz bitecek, sıhhatiniz bitecek, güçleriniz bitecek, devletiniz saltanatınız bitecek, gökler bitecek, yıldızlar bitecek, güneşiniz bitecek ve tüm kâinatta hayat bitecek. Zaten sizin imtihanınız için kurulmuştu bu dünya. Hanginiz ne ameller işleyecek? bunun için kurulmuştu bu dünya. Onun içindi bu kadar masraf, bu süsler bu ziynetler. Sizin imtihânınızın bitip de imtihân sonuçlarının açıklanma dönemine gelindiğinde bu ha

yat da bitecek. Tıpkı kışın tüm ağaçların, tüm çayır ve çimenlerin, tüm çiçeklerin ve güzelliklerin solup, kuruyup bittiği gibi. Bugün göz kamaştıran bu süsler, bu ziynetler bu hayat yarın solacaktır.

Öyleyse bunların birer imtihân vesilesi olduğunu unutmayın. Bu hayatı ebedî zannetmeyin. Dünyanın geçici süsüne ve ziynetine aldanıp da burada ebedî kalacağınızı sanmayın. Önemli olan bu dünyaya bel bağlayıp onun güzelliklerine meyledip imtihanı unutmamaktır. Baksanıza baykuşlar Efrasyab'ın çardağı üzerinde nöbet tutuyorlar ve örümcekler Kayzer'in köşkünde perdedarlık yapıyor. Hani dünyada güç kuvvet sahibi, egemenlik sahibi kralların, hükümdarların saltanatlarından ve devletlerinden hiçbir eser kalmamış. Bu dünyada gördüğünüz her şey sizin imtihanınız, sizin denenmeniz için yaratılmış süs ve ziynetlerdir.

Ama sizler bütün bunların hedef olduğunu zannediyor ve bunlar peşinde koşuyorsunuz. Sizi bu aldatıcı şeylerden koruyup Rabbinize kulluğa teşvik eden Rabbinizin âyetlerinden yüz çeviriyorsunuz buyurduktan sonra, bakın Rabbimiz burada hayatı Allah için yaşayan, hayatı değerlendiren ve güzel ameller işleyerek Rablerinin rızasını kazanma şerefine ermiş bir kaç yiğit müslümanın örneğini su-nacak.

Mekkeli gariban müslümanlar da tıpkı Ashabu'l-Kehf dönemi müslümanları gibi çok büyük bir baskı ve zulüm altındaydılar. Kitabımızın Enfâl sûresinin bir âyeti bunu şöyle anlatır:

"Yeryüzünde az sayıda olduğunuz ve zayıf sayıldığınız için insanların sizi esir alıp götürmesinden korktuğunuz zamanları, hatırlayın. Allah, şükredesiniz diye sizi barındırmış, yardımıyla desteklemiş, temiz şeylerle rızıklandır-mıştır."
(Enfâl 26)

Hatırlayın. Hani sizler çok azdınız, yeryüzünde müs'taz'afdı-nız, aşağılanıyor, horlanıyordunuz. İnsanlar, müstekbirler sizi zaafa düşürüyorlardı. İnsanlar sizi zayıf görüyorlardı. Zâlimlerin, kâfirlerin baskıları altında bir takım fonksiyonlarınızı icra edemiyordunuz.

Mekke, zulüm ortamında kâfirler tarafından mü'minlerin düşürüldükleri durum anlatılıyor. Mekke'de kâfirler tüm güçleriyle mü'min-lerin üzerine yükleniyorlar, onları bir kaşık suda boğmaya çalışıyorlardı. Bazen bir yerlere hapsediyorlar, ekonomik ambargolar uygulu-yorlar, bazen öldürüyorlar, bazen işkenceler altında inim inim inletiyorlardı. İşte ey Müslümanlar, o ortamı bir hatırlayın. Kimi görevlerinizi icra edemiyordunuz. İnsanların sizi esir alıp götürmelerinden korkuyordunuz. Bana imanlarınızı gündeme getiremiyor, Benim yüceliğimi açıktan açığa haykıramıyor, ilân edemiyordunuz. İnandığınız gibi bir hayat yaşayamıyordunuz. Kızgın kumlar üzerinde sürükleniyordunuz. İnsanların sizi kapıvermesinden korku içindeydiniz...

Böyle bir zulüm ortamındayken, Allah şükredesiniz diye, kendisine, kendisinin istediği gibi kulluk edesiniz diye sizi oradan kurtarmış, Medine'de, dar'ul İslâm'da barındırmış ve zaferiyle sizi teyit etmiştir. Sizi Allah ve Resulü egemenliğinde Medine özgür ortamına ka-vuşturmuştur. Medine'de size güzel güzel rızıklar lütfetmiştir. Tabii o gün için bu âyetin muhatabı o Müslümanlardı, ama kıyâmete kadar her bir dönem Müslümanları bu âyetin muhatabıdırlar. Her

çağın az olan, azınlıkta olan Müslümanları Rabbimiz tarafından aynen onlar gibi desteklenmekte, az iken, mus'taz'af iken, insanlar sizi kapıverecekler, boğuverecekler, tanklarıyla üzerlerinize yürüyüverecekler diye tir tir titrerken sizi onların elinden kurtaran, size güvenlik yurtları nasip eden de Rabbinizdir.

Öyleyse Allah'ın üzerinizdeki bu büyük lütuflarını unutmayın. Bunu sürekli gündemde tutarak Rabbinize şükredin. Rabbinizin verdiği nîmetleri O'nun istediği yerde kullanın. O'nun verdiği hayatı O'-nun için yaşayın. Hayatı Allah için yaşamak zorunda olduğunuzu hep gündemde tutun. Bunu sürekli gündemde tutuş kişinin Allah'la bağını artıracaktır. Evet sürekli Rabbinizin size olan ihsanlarını gündemde tutun.

Evet Bilâl'ın, Ammar'ın, Habbab'ın, Süheyb-i Rûmi'nin işkenceler altında inim, inim inledikleri, kurtuluş için hiçbir ümit ışığının görünmediği bir dönem. İşte böyle sıkıntının hat safhaya ulaştığı bir dönemde gelen bu sûrenin gençler kıssası, o garibanlara bu boğucu zulümattan sonra bir aydınlık, zorluktan sonra bir kurtuluş, zilletten sonra bir izzetin geleceği müjdesini veriyordu. Bakın ey müslümanlar, zâhirde hiçbir güçleri olmayan üç beş genci her türlü gücü, silahı ve iktidarı elinde bulunduran kâfirlere karşı nasıl galip getirmişse kesinlikle bilesiniz ki sizler de o yiğitlerin yolunda olduğunuz sürece sizi de galip getirecektir. Bundan hiç şüpheniz olmasın buyurmaktadır.

Yine aynı dönemlerde gelen Yusuf sûresi de müslümanlara bir teselli ve destek oluşturuyordu. Güçlü olan kardeşlerine karşı Rab-biniz güçsüz Yusuf'unu nasıl desteklemiş, ona kötülük eden kardeşlerini nasıl onun önünde diz çöktürmüşse kesinlikle bilesiniz ki şu anda size zulmedenleri de pek yakında sizin karşınızda özür dileyecek bir konuma getirecektir buyurmaktaydı.

Yine aynı dönemlerde Mûsâ (a.s) ile Firavun kıssası anlatılıyordu müslümanlara. Yeryüzünün en süper gücünün Allah desteğindeki bir tek mü'min karşısındaki hezimeti gündeme getirilerek hem kâfirlere bir tehdit, hem de onların işkenceleri karşısında âdeta ellerinde kor tutuyor gibi bir müslümanlık yaşamak zorunda kalmış mü'-minlere bir destek oluşturuluyordu. Çünkü onlar bu dünyanın tadı tuzuydu. Çünkü onlar kıyâmete kadar devam edecek bir iman ağacının en temiz ve taze çekirdeğiydi.

Evet gerek Ashab-ı Kehf ve gerekse Mekke müslümanlarının o günkü durumuna benzer durumlar her zaman olabilecektir. Rab-bimizin hikmeti gereği

inanmış kullarını eğitecek, olgunlaştıracak, yetiştirecek eziyetler, işkenceler, sürgünler her dönem olabilecektir. Bu bazen kâfir, zalim bir devletin, bir iktidarın gölgesinde olabileceği gibi, bazen de adı müslüman olan, İslâm'ın kimi emirlerini yerine getiren, mevlitler okutup mescitler inşa ettiren iktidarların gölgesinde olabilir. Çünkü adının ve halkının müslüman olmasının ötesinde bu iktidarlar İslâm'ı, tevhidi dinsizlik akımlarından, putperestlikten ve câhiliyenin her çeşidinden çok daha zararlı ve tehlikeli görebilen iktidarlar olabilir. İşte böyle ortamlarda bilelim ki Ashabu'l Kehf kıssası yeniden gündeme gelir ve güçlü zalimlerle Allah desteğindeki azınlık garibanlar arasındaki savaş yeniden başlayıverir.

Ashabu'l-Kehf kıssası Ahd-i Atik sifirlerinde de varit olmuştur. Çünkü bu olay Hıristiyanlık tarihin başlangıç dönemlerine vaki olmuştur. Elbette Hz İsa'ya (a.s) iman edenlerin istikâmet ve cesaretlerinin gündem edildiği bu kıssa Hıristiyanlar arasında bir iftihar konusu edilmiştir.

Evet şimdi nefeslerimizi tutuyor, Ashâbı Kehf diye bilinen kahramanlar geçidi önünde duruyor ve onları seyretmeye başlıyoruz. Kıyâmete kadar mü'minlere örnek olarak sunulan bu yiğitlerin hayatı nasıl değerlendirdiklerini, nasıl bereketlendirdiklerini, içinde bulundukları müşrik bir topluma karşı nasıl şanlı bir kıyamı gerçekleştirdiklerini anlamaya çalışacağız. Sûrede Rabbimizin bize anlattığı birinci kıssa ile karşı karşıyayız. Ya da Ashab-ı Kehf diye bilinen yiğit müslüman-ların mağarasına misafir olduk. Bakalım bize ne diyecekler? Ne anlatacaklar? Hangi mesajları verecekler. Onlarla beraber olmaya, onları tanımaya, onlarla sohbet edip hayatımızı onların bize anlattıklarıyla düzenlemeye çalışacağız.

Kehf sûresinin bu bölümünde Allah için kıyameden gençlerin ölümsüz kıyamlarıyla karşı karşıyayız. Hangi târihte, hangi dönemde ve yeryüzünün hangi ikliminde, hangi coğrafyasında oldukları bizce hiç önemli değil. Allah için, Allah'ın dinini yaşamak için, Allah'ın rızasını kazanmak için, hayatlarını Allah'a sunmak için Allah'ın hatırıyla çatışan dünyayı, dünyanın süsünü ve ziynetini, rahatlarını istirahatlarını, Allah'ın arzularıyla çatışan toplumlarını, babalarını, analarını, kavim ve kardeşlerini, kendilerini ilahlaştırmış toplumun zalim idarecilerini ve bu zalim idarecilere kulluğu sineye çekerek şirke düşmüş toplumlarını terk ederek Allah adına kıyam etmiş gençler.

Kendilerini ölümle tehdit eden sahte Rablerin tehditlerine ve toplumlarının

baskılarına aldırış etmeden yalnız Allah'ı Rab bilen ve sadece onu İlah tanıyarak onun rızası na yönelen yiğitler. İşte îmanları tehlikeye girdiği andan itibaren, tâğutların fitneleriyle karşı karşıya kalıp ya öldürülmeleri ya da zorla işkenceyle dinlerinden döndürülmeleri tehlikesiyle burun buruna geldikleri bir anda sayılarının azlığına bakmadan, güçsüzlüklerini hesap etmeden Allah'a güvenerek şanlı bir kıyam da bulunmaları bu gençleri kıyâmete kadar ölümsüzlüğe eriştirmiştir.

Kıyâmete kadar kendilerinden sonra gelecek ve kendilerini ta-kip edecek müslümanlara en güzel bir örnek oldular. Kendilerinden sonra gelecek ve yeryüzünün neresinde olursa olsun bu kitabı eline alan müslümanlara sürekli yayın yapacak ve yeryüzünde hiçbir yayın organının sunamayacağı en güzel mesajları sunacak yiğit gençler. Şanlı kıyamlarıyla kıyâmete kadar mü'minlerin dillerine destan oldular. Allah bu kıyamlarından ötürü onları destanlaştırdı, levhalaştırdı ve sembolleştirdi.

Eğer bu adsız-sansız gençler Allah adına böyle bir kıyamı gerçekleştirmeyip dönemlerinde aynı şehri, aynı mahalleyi, aynı hayatı paylaştıkları arkadaşları gibi, akranları gibi, babaları ve anaları gibi olsalardı, yâni çağdaşları gibi içinde yaşadıkları toplumun şartlarını kabul edip tâğutların arzularına boyun bükselerdi onlar da ötekiler gibi yok olup gideceklerdi. Unutulup gideceklerdi. Belki ötekiler gibi varlıklarından bile kimse haberdar olmayacaktı.

Ama bakın Allah adına bu şanlı kıyamı gerçekleştirdikleri için şimdi dünyanın her yerinde ben müslümanım diyen, benim de kitabım var diyen ve kitaplarıyla ilgi kuran, kitaplarını ellerine alıp onu tanımaya çalışan tüm müslümanların artık ortak kahramanıdır bunlar. Tüm müslümanların ortak kahramanları. Adsız kahramanlar, isimsiz kahramanlar. Allah için sundukları örnek îmanlarıyla, örnek teslimiyetleriyle, örnek hayatlarıyla ve örnek kıyamlarıyla, Allah'ı yegâne Rab ve İlah bilip onun dışındaki tüm sahte tanrıları reddedişleriyle, küfre ve şirke baş kaldırışlarıyla tüm müslümanlar için örnek oldular.

Rabbimiz sûrede bu yiğitlerin nerede ve ne zaman yaşadıklarını bize anlatmadığı için biz de bu konu üzerinde durmayacağız. Çünkü gaybî bir konu ve konunun sahibinden başka hiçbir kaynaktan bilgi edinme imkânımızın olmadığı için de onu konunun sahibine bırakıyoruz. O ne kadarını bildirmişse o kadarıyla iktifa ediyoruz. Allâm'ul ğuyûb olan, gaybın da şehâdetin de bilgisi

kendisinden olan Rab-bimizin sûrede hakkında bilgi vermediği bir konu üzerinde delilsiz konuşmak Rabbimizin ifadesiyle gaybı taşlamak olacağından onu geçiyoruz.

Ama bakıyoruz ki bu sûrede Rabbimiz bu yiğitlerin sığındıkları mağarada ne kadar kaldıkları, ne kadar yaşadıkları konusunda bilgi vermiş. Bu yiğitlerin âdetleri, sayıları konusunda da Rabbimizin bize sunduğu bilgiler belgeler var. Ama Rabbimiz bizim ilgimizi, düşüncemizi, dikkatimizi bu konular üzerine değil de başka şeyler üzerine yoğunlaştırmamızı, başka konular üzerine teksif etmemizi istemektedir. Bunların nerede? Hangi coğrafyada? Hangi dönemde? Kaç kişi olarak bu kıyamı gerçekleştirdikleriyle uğraşıp derinleşmekten ziyâde bizim anlamamızı, kavramamızı istediği başka konular var.

Rabbimizin bu sûrede onların kıssalarını bize anlatırken öz olarak bize sunmak istediği mesajı anlayabilirsek o zaman bu kahramanları daha güzel tanımamız ve onları hayatımızda örnek almamız mümkün olacaktır. Bizler de bir gün çevremizdeki küfrün ve şirkin bizi boğacak, bizim kulluğumuza imkân vermeyecek, bizi fitnelere düşürerek dinimizden îmanımızdan edecek bir noktaya geldiğinde tıpkı onlar gibi yapacağımız bir şey kalmayınca kendilerini ilahlaştırmış tüm tâ-ğutlara karşı ve içinde bulunduğumuz şirke batmış topluma ve o toplumun tüm şirklerine ve küfürlerine karşı şanlı bir kıyam gerçekleştirme imkânı buluruz inşallah.

Kim bilir belki bu yiğitleri çok iyi tanırız da bir gün tıpkı onlar gibi; biz de küfre batmış toplumumuzdan teberrî ettik! Biz sizlerden teberrî ettik! Biz sizin İlah kabul ettiğiniz, Rab kabul edip kanunlarını uygulamaya çalıştığınız, hayatınızda kendilerini söz sahibi kabul ettiğiniz tüm yapay tanrılarınızı, tüm sahte İlahlarınızı reddediyoruz! Bizim Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir! Biz sadece onu Rab biliyoruz! Sadece onun arzularını uygulamaya ve sadece ona kulluk etmeye karar verdik! Sizleri ve tüm inanışlarınızı reddediyoruz diyerek, ve sadece Allah'a dayanarak, sadece Allah'a güvenerek Allah adına yürürüz de Rabbimiz aynen o yiğitler gibi bizi de koruması altına alır, bizi de onlar gibi ölümsüzleştirir.

Çünkü sûrenin ilerleyen bölümlerinde Rabbimiz kendi kelimelerinde kendi yasasında değişikliğin olamayacağını vurgulamaktadır. Yâni dün o kendisi adına kıyam edenlere nasıl yardım edip onları galip getirmişse onların yolunun yolcusu olanları da mutlaka koruyacağını ve onları galip kılacağını anlatmaktadır.

Bir grup inanmış insanla kurtuluş mağarasına doğru gidiyoruz. Bakın kıssayı Rabbimiz şöylece anlatmaya başlıyor:

9. "Yoksa sen, ey Muhammed! Mağara ve kitâbe ehlini şaşılacak âyetlerimizden mi zannettin?"

Peygamberim! Sen zannediyor musun ki Kehf ashabı ve Ra-kîm ehli şaşılacak, hayret edilecek âyetlerimizdendir? Yâni sen onların durumunu pek şaşılacak hayret edilecek bir âyetimiz olduğunu mu zannediyorsun? Pek mi taaccüp ettin buna? Çok mu tuhaf karşıladın bunu? Halbuki bizim şaşılacak hayret edilecek daha nice âyetlerimiz vardır. Bizim öteki âyetlerimiz yanında bunun ne değeri olabilir ki? Üç beş genç, üç beş yüz yıl mağarada uyutulduktan sonra onları diriltmişiz. Bizim öteki âyetlerimizin yanında onlar nedir ki? Göklerin ve yerin yoktan var edilmesi, göklerde ve yerdekilerin yoktan var edilmesi, insanların yoktan var edilmesi, meleklerin, cinlerin, arşın, kürsinin yoktan var edilmesi yanında üç beş garip müslümanın bir mağarada önce öldürülüp sonra da tekrar diriltilmeleri belki biz kullar için gariptir, hayret edilecek bir konudur ama Allah için hiç de garip ve zor şeyler değildir bunlar.

Yine gece ve gündüz âyetlerini düşünün. Bir anda gece ol-muş, her tarafta kapkaranlık hâkim olmuş, ama bir süre sonra bakıyoruz gündüz gelmiş ve her taraf aydınlık içinde. Bunlar ne büyük âyettirler. Evet düşünün hiç yoktan bir insanın yaratılışı ne büyük âyettir. Hiç yoktan bir insanın yaratılışı yanında yaratılmış, yâni mevcut olan bir kaç insanın üç beş yüz yıl uyutulduktan sonra tekrar diriltilmeleri çok mu gariptir? Zor gelmez ki bu Allah'a. Tüm varlıkları yoktan var etmesi kendisine zor gelmeyen bir Allah'a yaratılmışları bir daha uyutmak, bir daha uyandırmak zor mu gelecek? Allah'ın sonsuz egemenliği ve saltanatı yanında bunlar öyle şaşılacak şeyler değildir. Allah'ın bundan başka şaşılacak nice âyetleri vardır. Yâni Ashab-ı Kehf âyeti Allah'ın tek âyeti değildir, Allah'ın âyetlerinden sadece bir tanesidir.

İşte bu sûrede anlatılan Musa ve Hızır kıssası daha az mı acayip? İki bahçe sahibiyle gariban arkadaşının kıssası daha az mı acayip? Yusuf sûresinde anlatılan Yakup, Yusuf ve kardeşlerinin kıssası daha az mı acayip? Ölüm meleği bir çölün ortasında, etrafında hiç kimsesi olmayan bir kadının canını almaya gidiyor. Öleceğinden habersiz kadıncağız kucağında çocuğunu emzirmekle meşgul. Acayip değil mi bu? Veya kendisini tanrı makamında görerek etrafına

emirler dağıtan bir adam düşünün ki, birkaç dakika sonra canı alınacak, ama bundan habersiz asıp kesmelerini sürdürüyor. Acayip değil mi? Bir kaşık yağla aylarca idare edenler, şimdi mallarının mülklerinin hesabını bilmiyorlar. Yaya bir yerlere giderken ayakları delinenler, şimdi araba beğenmiyorlar. O hanımı sayesinde bu noktaya gelenler, şimdi onu beğenmeyip bilmem kimlerin peşinde koşmuyorlar mı? Bir vakitler yalvaranlar, şimdi kendilerine yalvarılanlar olmadılar mı? Acayip değil mi bunlar?

Dikkat ederseniz âyet-i kerîmede bir Ashab-ı Kehf'ten söz edildi bir de Ashab-ı Rakîm'den söz edildi. Bunun ikisinin de aynı kimseler olduğunu söyleyenler, ayrı kimseler olduğu söyleyenler olmuş. Ashab-ı Rakîm'le kastedilenlerin Buhârî'de Resûl-i Ekrem efendimizin anlattığı yağmurdan mağaraya sığındıkları bir esnada Allah tarafından düşen bir taşla girdikleri mağaranın ağzı kapandıktan sonra her bireri daha önce Allah adına yapmış oldukları bir güzel ameli öne sürerek Allah'a dua ederek mağaradan kurtulan kimseler olduğunu söyleyenler olmuş. Mağara ashabı, mağara sohbetçileri, orada birlikte olanlar demektir. Allah'a imanlarını ayağa kaldırıp ilân etme cesaretini göstermiş gençler.

Bu Rakîm ifadesiyle o Ashab-ı Kehf'in sığındıkları mağaranın adı kastedilmiştir diyenler de olmuş. Kimileri de bunun o mağaraya sığınan gençler anısına dikilmiş veya yazılmış bir yazıt veya anıt olduğunu söylemişler. Allahu âlem diyoruz.

10. "Birkaç genç mağaraya sığınmış: "Rabbimiz! Katından bize rahmet ver ve işimizde doğruyu göster, bizi başarılı kıl" demişlerdi."

Onlar mağaraya sığınmıştılar. Bunu onlara onlardan biri teklif etmişti. Gençti bunlar, dinçti, dinamikti. Bir mağaraya saklanma gereği hissettiler.

Ey Rabbimiz katından bir rahmet ver ve başladığımız şu işimizde rüşdü, doğruyu göster dediler. Yâni şöyle diyorlardı; Ya Rabbi, Sen tarif buyur, biz yapalım, sen göster, biz gidelim, sen söyle biz yapalım, seninle birlik olalım ya Rabbi diyorlar. Rahmet istiyorlar, ama Allah'ınkinden olsun. İnsanlar bazen bir birlerine rahmet ettiklerini, merhamet ettiklerini iddia edebilirler. Ama biz insanlardan gelebile-cek bir rahmet, bir merhamet istemiyorlar. Ne kralın, ne toplumun, annenin, babanın merhametlerine ihtiyacımız yoktur. Ya Rabbi yeter ki sen bize merhamet buyur. Bizim buna ihtiyacımız var diyorlar. Çünkü her

kime Allah’ın rahmeti ulaşmışsa, o artık cennettedir, cehennemden kurtulmuştur, dünyada hasene ile, âhirette hasene ile beraberdir.

Rabbimiz, ledünnî bir rahmet, senden bir rahmet istiyoruz. Kaynağı sen olan bir rahmet istiyoruz diyorlar. Bu ledünnî rahmet va-hiydir, vahyin ta kendisidir. İnsanlar ancak onunla rahmet ve merhamete ulaşırlar. Ya da ledünnî rahmet bu Kur’an’ı insanlara ulaştıran, bu kitabı pratik hayatıyla örnekleyen peygamberler ve peygamberliktir. Bugün biz de aynı şeyi söylüyoruz. Ya Rab ledünnî bir rahmet olarak bizi vahyinden uzak bırakma, bizi vahyinle beraber kıl. Bize bu işimizde, vahyini tanıyıp onunla yol bulma işimizde kolaylıklar ihsan et, raşadâ ihsan buyur da hak nedir, bâtıl nedir bileyim. Önümdeki, arkamdakileri şeylerin lehime mi, yoksa aleyhime mi olduğunu bileyim. Cennete mi, yoksa cehenneme mi gittiğimin farkında olan birisi olayım diye dua ettiler.

Sığındılar gençler mağaraya. Allah’ın rızasını aramak adına. Allah düşmanlarından Allah’a sığınmak adına girdikleri bu mağarada şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Ey adına hayatımızı adadığımız Rabbi-miz! Ey adına her şeyimizi terk ettiğimiz ve sadece kendisine kulluk yapabilmek için müşrik toplumumuzdan yüz çevirdiğimiz Rabbimiz! Katından bize bir rahmet ver! Biz bu zalim toplumdan ve bu zalim toplumun İlahlaştırdığı zalim idarecilerinden senin rahmetine sığındık! Biz senin rahmetine muhtacız! Senin rahmetini ümit ediyoruz! Şu an-da rahmet kapını dövmeye çalışıyoruz! Ya Rabbi şu anda ve her za-man muhtaç olduğumuz rahmetini merhametini bizimle beraber kıl! Bize rahmetinle nazar kılıp işimizde bize bir kolaylık, bir çıkış nasip eyle! İşimiz konusunda, durumumuz konusunda bizi rüşte ulaştır, rüşte erdir bizi! Senin yol göstermenle biz doğruyu bulalım, senin inâyetinle hidâyete erelim, yanlışa düşmeyelim, hata etmeyelim.

Biz bir zalim kralın şerrinden, bir zalim toplumun şerrinden ve fitnesinden sana sığındık. Zalim bir krala kulluktan kaçıp sana kulluğa sığındık. Müşrik bir toplumun anlayışlarından kaçıp ancak seninle beraberliğimize imkân veren bu mağaraya sığındık. Seninle bizim aramıza giren sana kulluğumuzu engelleyen zalim bir hükümdardan, müşrik bir toplumdan aramıza giremeyecekleri ve kulluğumuzu engelleyemeyecekleri bir ortama hicret ettik. Ya Rabbi ne olur işlerimizde bize doğruluk ver. Hakkımızda vermiş olduğun hükmün âkıbetini bizim için doğru çıkar.

Yâni bizim âkıbetimizi, sonumuzu güzelleştir. Bizi dünya hayatının

zilletinden, dünya hayatında bu kâfir ve zalimlerin elinde oyuncak olmaktan ve böylece dinimizi kaybetmekten ve âhiretimizi berbat etmekten bizi koru.

İşte bu dua kıyâmete kadar her dönemde dinlerini korumak isteyen kimselerin yapacakları en güzel duadır. Ve işte bu tavır îmanları tehlikeye girdiği andan itibaren kıyâmete kadar tüm müslümanların küfür ve kâfirleri terk etmek îmanlarını fitnelerle karşı karşıya bırakmamak için toplumlarına karşı takınmaları gereken en meşru tavırdır.

11,12. "Mağaranın içinde onları yıllarca uyuttuk; sonra, iki taraftan hangisinin bekledikleri sonucu iyi hesaplamış olduğunu belirtmek için onları uyandırdık."

Onların bu şekilde dualarından sonra Rabbimiz diyor ki onları orada yıllarca uyutuverdik. Kulaklarını kapattık ve mağarada onlara uzunca bir uyku verdik. Ve yıllarca orada mağarada uyuyup kaldılar. Allah uyuttu orada onları, ama öteki uyuyanlar gibi değildi onlar. Öteki uyuyanlar gibi yok olmadılar, mahvolmadılar, telef olmadılar. Rab-bimiz onlara bu uykularında bir dirilik lütfetti. Allah adına uyuyan bu insanlar uyumayanlardan daha canlı ve diriydiler.

Çünkü yaşamları Allah adına olan bu insanların uykuları uyanıkların diriliğinden de değerliydi. Allah onlara bir dirilik lütfetti ölümden, bozulmadan, dağılmadan ve kokuşmadan korudu onları. Aslında uyku bildiğimiz gibi bir çeşit ölümdür. Uyku insanın duyularının kesim zamanıdır. Ama Rabbimizin onlara lütfettiği bu uyku aslında onların dirilişleri için bir müjde kaynağıydı. Çünkü yasa Allah'ın yasasıydı. Ya-sa koyucu sadece Allah'tı. Tüm yasaları koyan Allah ölümün ve uykunun yasasını, dirilişin yasasını koyan Allah ölümün ve uykunun yasasını değiştiriverdi onlar için. Uyku onlar için zalimlerin zulmünden kurtuluş vesilesi oldu. Başkaları için başka yasalar içeren uyku yasası onlar için huzur ve sükûnet yasası oluverdi.

Tıpkı İbrâhim'in ölümü için zalimler tarafından hazırlanan ateş yasasının değiştirilip İbrâhim'e selâmet oluverdiği gibi. Uyutuverdi Allah onları uzun süre. Tüm sıkıntılarını, tüm acılarını ve korkularını uyutuverdi Rabbimiz mağarada.

Evet onlar Rablerine dua etmişler, işlerini O'na havale etmişler, O'na sığınıp O'nun yardımını talep etmişlerdi, Allah da mağarada yatın dedi sanki onlara, işte bu size rahmetimin birinci bölümüdür, kurtardım sizi buyurdu. Gerçekten çok zor durumdaydılar. İmandan sonra şirke zorlandılar. Rabbimiz de

onlara rahmet ve merhametinin birinci basamağı olarak bir mağara lütfetti ve yatın, uyuyun dedi orada. Eğer kurtuluş böyle bir yatışta ise haydi hep beraber yatalım. Evet yatalım, ama yatış programımızı biz değil Allah belirlesin. Halbuki bakın bu yiğitler kıyam için, ayağa kalkmak için program yapmışlardı, ama Allah yatırıvermişti onları. Biz Bedir savaşında da kıyam gerçekleştirmiş, cihad için oraya kadar gelmiş müslümanları böyle bir uyku ile barındırdığını, sükûnete kavuşturduğunu biliyoruz. Uyudular ve yıllarca kaldılar orada. Neden? Sonunda açığa çıkaralım diye. Acaba insanlar onların ne kadar kaldıklarını sayabiliyorlar mı? Bilebilecekler mi? Bu iş kimin elindeymiş? Kim etkin, kim egemenmiş zamana? Kim uyur, kim uyuturmuş? Hayata hâkim olan kimmiş? Bunu açığa çıkaralım giye yıllarca uyutuvermiş onları orada. Sonra:

Kaldıkları zamanı uyudukları süreyi kimin daha güzel hesap ettiğini bilelim açığa çıkaralım diye onları tekrar diriltip kaldırdık diyor Rabbimiz. Ve onları kıyâmete kadar gelecek insanlar için bir âyet bir delil bir alâmet olarak lütfettik. Uzun yıllar uyuduktan sonra dirildiler onlar. Allah diriltti onları ve artık kıyâmete kadar bu diriliklerini muhafaza edecekler. Kıyâmete kadar diri kalacaklar Allah’ın âyetlerinde. Kıyâmete kadar diri kalacaklar mü'minlerin gönüllerinde. Kendileri dirildikleri gibi kıyâmete kadar kendilerinin yolunda giden, kendilerini örnek alan, kendileri gibi küfre ve şirke baş kaldıran tüm mü'minleri de diriltecekler diriltmeye devam edecekler Allah’ın kitabında.

Ayrıldılar aramızdan. Terk ettiler toplumu. Reddettiler Allah-tan başkalarına kulluğu. İsyan ettiler küfre. Baş kaldırdılar tüm tağut-lara. Kestiler müşrik çevreleriyle ilişkilerini. Tavır koydular babalarına analarına ve tüm akrabalarına. Kıyam ettiler tüm dünya müstekbir-lerine. Terk ettiler rahat yataklarını. Küstüler tüm Allah düşmanlarına. Terk ettiler, ayrıldılar aramızdan ama bakın ki şu anda bile hâlâ aramızdalar. Uyudular ama hâlâ uyuyanları uyandırmaktalar. Öldüler ama hâlâ ölüleri diriltmeye devam ediyorlar. Kıyâmete kadar aramızdalar onlar. Şanlarıyla şerefleriyle, yiğitlikleri ve kahramanlıklarıyla, îmanları ve kıyamlarıyla kıyâmete kadar dipdiri olarak bizlerden daha diri olarak aramızdadırlar. Rabbimiz burada onların durumuyla alâkalı kısa ve özet bir bilgi sunduktan sonra artık onların kıssalarının ayrıntılarını sunmaya başlıyor.

13,15. “Ey Muhammed! Onların olayını sana Biz gerçek olarak anlatıyoruz: Onlar Rablerine inanmış bir kaç gençti. Onların hidâyetlerini artırmış ve kalplerini pekiştirmiştik. Durup, şöyle demişlerdi: "Rabbimiz

göklerin ve yerin Rabbidir, O'nu bırakıp başka bir tanrıya yalvarmayız, yoksa andolsun ki, bâtıl söz söylemiş oluruz. Şu bizim milletimiz, Allah'ı bırakıp O'ndan başka İlâhlar edindiler. Onların gerçek olduğuna apaçık delil getirmeleri gerekmez mi? Allah'a karşı yalan uyduranlardan daha zalim kimdir?"

Evet peygamberim! Onların kıssalarını sana hak olarak anlatıyoruz. Hak olarak anlatırız. İşte yıllar önce gerçekleşmiş ve dilden dile dolaşan bir haberin iç yüzü. Kıssanın sahibi, kıssanın yönlendiricisi, olayın programlayıcısı ve yaratıcısı Allah. Yarattığı programladığı kıssayı yorumlayan ve haber veren de Rabbimiz. Olayı haber veriş sebebini de en iyi bilen şüphesiz yine Allah. Bu olay ve yorumla bize sunduğu mesaj istikâmetinde bizden de bir kulluk isteyen yine Allah.

Biz onların haberlerini hak açığa çıksın diye size haber veriyoruz, dinleyin öyleyse. Hak ile. Hak ortaya çıksın, hakikat anlaşılsın di-ye. Hak nedir? Hak; Allah'ın hayata karışıcı tek Rab ve İlâh oluşu gerçeği ile, benim kul olmam gerçeğidir. Allah insan hayatına karışan tek Rab, ben de onun kulu olmak zorundayım. İşte bu âlemde en büyük ve tek hak budur. Bundan başka hak mı var ki? İşte tüm bu haberler, işte bu kitap, bu peygamber bu hakkın açığa çıkması için gel-miştir.

Şu andaki haber merkezlerinin haberleri peşinde koşan bizler Rabbimizin bu haberiyle ne kadar ilgilendiğimizi düşünmek zorundayız. Bizim dirilişlerimize sebep olsunlar diye Rabbimizin yıllar sonra dirilttiği Ashab-ı Kehf'in haberiyle ilgilenmeyen bizler yoksa onların yerinde uyuyan insanlar konumunda mıyız? Onların uykusu uyandırma adına bir uykuydu. Tüm uyuyanları uyandırmak içindi onların uykuları. Tıpkı bir süre sonra uyanışıyla tüm tabiatı uyandıracak olan baharın uykusu gibi bir uykuydu bu. Bir neşv-ü nema uykusuydu bu. Bu uyku mesajın hüsnü kabul göreceği bir zamanın beklenmesiydi. Beklenecekti bir süre çaresiz. Kimi zaman zindanlarda bir bekleme, kimi zaman Hıra mağarasında bir bekleme, kimi zaman şehid olarak toprağın sinesinde bir beklemeydi bu. Geleceğe atılmış bir tohumun filizlenmesinin beklenmesiydi sanki bu.

Yusuf'un zindanı da böyleydi. Zindan kendi ölümünü hırsla isteyen zulüm düzenlerinin kendi elleriyle oyduğu mağaradan farksızdır. Resûlü Ekremin hayatında da böyle bir mağara görüyoruz. Bu mağaralar aydınlığa çıkışın

kapılarıdır.

Onlar gençtiler, dinç ve dinamiktiler. İman ettiler de Allah da imanlarını artırıverdi. Yaşları genç değil, imanlarıyla genç ve dinçtiler. Rablerine iman ettiler, Allah’ı Rab ve İlâh olarak kabul ettiler, bu kabulün, bu güvencesine evet dediler, Allah da bu kabullerinin gereği onlara hidâyetini, yol gösterisi lütfediverdi. Allah onlara hidâyet buyurdu ve hidâyetlerini daha da artırıverdi. Allah’ın hayata karışı tek Rab ve İlâh olduğuna inanmışlardı. İşte bu imanları kendilerine çok çok hidâyet kazandırıyordu. Bürûc sûresinde de aynı konu anlatılıyordu. Orada anlatılan, diri diri hendeklere gömülen mü’minlerin inanç modelleriyle buradaki gençlerinki aynıdır. Onlar Azîz olan, Hakîm olan ve göklere ve yere egemen olan bir Allah’a inanmışlardı da kâfirin gözünde suçlu görülmüş ve öldürülmüşlerdi. İşte bu gençler de onlar gibi inanmışlar ve suçlu görülmüşler.

Evet onlar daha gençtiler, tomurcuktular, henüz hayatlarının baharını yaşıyorlardı. Diriydiler, canlıydılar. Eğer Rablerine îmanları olmasaydı, eğer onları yerlerinde durdurmayan Rablerine teslimiyetleri olmasaydı, eğer peygamberlerinin getirdiği hidâyet hediyesiyle gönülleri çarpmasaydı, eğer öteki arkadaşları ve akranları gibi vahiy bilgisinden, kulluk bilincinden habersiz olsalardı o zaman belki de öteki gençler gibi, öteki akran ve arkadaşları gibi analarının kucağında, evlerinde, köşklerinde kendi dünyalarını yaşayıp gidecek, bir nebat gibi, bir böcek gibi sonunda yok olup gideceklerdi. Belki rahatları bozulmayacaktı. Belki böyle bir hicret, böyle bir ayrılık, böyle bir kıyam ve böyle bir mağara ve onun getirdiği korku ve sıkıntı olmayacaktı. Belki huzurları kaçmayacaktı, rahatları yerinde olacaktı ama beri tarafta hayatları da ölümsüzleşmeyecekti.

Toplumun öteki gençleri gibi yaşayıp ve ölüp gidecekler ama hayatları ölümsüzleşmeyecekti. Yâni kıyâmete kadar mü'minlerin gözünde kahramanlaşmayacaklar, destanlaşmayacaklardı. Bu îman ve teslimiyetleri olmasaydı tıpkı öteki akranları gibi unutulup gideceklerdi. Kendilerinden sonra ve şuanda kimse onları hatırlarına bile getirmeyecek, kendilerini saygı ve dua ile anmayacaktı. Bakın hayatlarını Allah için yaşayan, Allah için hayatlarından vazgeçen insanların hayatları nasıl değerleniyor? Allah böyle kimselerin hayatlarını nasıl bereketlendiriyor?

Yazıklar olsun bir böcek gibi yiyip, içip, yaşayıp, ölüp de unutulup

gidenlere. Ne mutlu hayatlarını o hayatın vericisi uğrunda fedâ ederek, Allah adına bu tür kıyamları gerçekleştirerek, hayatlarını Allah'a satarak ebedî ölümsüzlüğü elde edenlere. Ne mutlu fâni hayatı verip de bâkiyi satın alanlara. Ne mutlu gençliği tohum gibi ekip de kıyâmete kadar diri kalanlara.

Rabbimiz diyor ki onlar henüz gençtiler. Henüz hayatlarının baharını yaşıyordular. Onlar Rablerine Rablerinin istediği şekilde îman ettiler. İmanlarını gündeme getirdiler. İnandıkları Allah'ın emirlerine teslim oldular. Çünkü îman beraberinde teslimiyeti de gerektiriyordu. İnandılar ve inandıkları Allah'a teslim oldular. İnandıkları Allah'ın seçimini seçim kabul ettiler. Seçimlerini Rablerinden yana kullandılar. İnandıkları Allah'ın kendileri adına seçtiği hayatı tercih ettiler. Rablerine güvenip dayandılar. Onlar böyle Rablerinin istediği biçimde iradelerini, hayatlarını, kalplerini Allah'a teslim edince Rableri de onların hidâyetlerini artırıverdi. Allah da onların hidâyetlerini ziyâdeleştiriverdi. Girdikleri yolda Allah da onların teslimiyet ve güvenlerini artırıverdi. İmanlarını gürleştirip yollarını açıverdi Allah. İmkan verdi onlara bu konuda.

Kişi îman ettiği Rabbinin gösterdiği hidâyet üzere yürümeye karar verirse Allah da onun bu konudaki îmanını artıracaktır. Bu doğru orantılıdır. İman edenin hidâyeti artacak, hidâyette olanın da îmanı artırılacaktır. İlk önce bu gençler îman etmişler, ama teslimiyeti de gündeme getiren bir îmanla îman etmişler Allah da onların teslimiyetlerini ve hidâyetlerini artırıvermiş.

Sonra Allah için kıyama kalkıştıkları zaman da biz onların kalplerini sağlamlaştırıverdik diyor Rabbimiz. Kıyam ettiler. Kıyam ne-dir? Yâni namaz mı kıldılar? Öyle değil, bizim namazla ulaşacağımız şeyin eylemini yaptılar. Ya da bizim namazımız bize bunların eylemini kazandırmalıydı. İşte şu bizim kılmaya çalıştığımız namaz bunun eğitim programıdır. Onlar Allah'ın dininin ikâmesi adına Allah'ın dininin hâkimiyeti adına kıyama kalkınca Allah da onların kendisine bağlılıklarını, Allah'a güvenlerini, itimatlarını ve teslimiyetlerini raptedip kavileştirdik kuvvetlendirdik diyor. Allah'a olan güvenlerini tevekküllerini artırdık ki onlar kıyama kalkabildiler diyor Rabbimiz. Onlara imanda sebat, amelde sebat verdik. Evet onlar Allah'ın kendilerine verdiği bu güvenle kıyama kalktılar.

Kıyam: Ayağa kalkmak doğrulmak demektir. Kıyam müminin diniyle doğrulması dinini îmanını ayağa kaldırması demektir. Evet gençler sayısal azlıklarına bakmadan, güçsüzlüklerine, çaresizliklerine bakmadan gerçek güç

kaynağından aldıkları güçle ayağa kalktılar. Dinlerini îmanlarını ayağa kaldırmak istediler. İmanlarını tüm dünyaya ilân etmek istediler. İmanlarını açığa vurmak istediler. Kabuklarını yırtıp dışa taşmak istediler. Dinlerini imanlarını dışa taşırmak istediler. Çünkü kalbe hapsedilen ve sosyal hayatta yaşanmayan bir din Allah'ın istediği bir din değildi. Mabetlere hapsedilen ve toplum hayatında varlığı hissedilmeyen bir îman, îman değildi. Bu gençler îmanlarıyla hayatı doğrultmak için doğrulmak istediler. İnançlarıyla çevrelerini, babalarını, analarını akrabalarını ve tüm toplumlarını doğrultmak için doğrulmak istediler. Onlar doğrulup ayağa kalkmalıydılar ki toplum doğrulsun.

İşte bu niyetle doğruldular gençler. Dinlerini babalarına, analarına, akrabalarına, amirlere, müdürlere, başkanlara, tâğutlara, sahte İlahlara, yapay tanrılara ve onların kullarına, herkese ve her yere, her döneme, her asra îmanlarını haykırmak, Îslâmlarını ilân etmek istediler. Kulluğa lâyık varlığın sadece Allah olduğunu, kulları adına kulluk programı belirleme hakkının sadece Allah'a ait olduğunu, Allah'a kulluğun dışındaki tüm varlıklara kulluğun sahte olduğunu, Allah kullarına Allah'tan başkalarının belirlediği yasaların tümünün geçersiz olduğunu, Allah sisteminin dışındaki tüm sistemlerin bâtıl olduğunu, Allah'tan başkalarına kulluğu kesinlikle reddettiklerini tüm topluma, tüm dünyaya ve tüm çağlara ilân etmek istediler. Bakın kendilerini ortaya koyarak tıpkı bizim şu anda kıyamını gerçekleştirmek üzere doğrulduğumuz kıyamımız olan namazlarımızın başında dediğimiz gibi dediler ki;

Bizim Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir. Bizim hayat programımızı belirleyen, bizim yaşam biçimimizi belirleyen, bizim hareket tarzımızı belirleyen, bizim hukukumuzu, bizim ekonomimizi, bizim kılık kıyafetimizi, bizim eğitimimizi bizim her şeyimizi belirleyen Rabbimiz göklerin ve yerin Rabbidir. Bizim hayatımızda söz sahibi olan, bizim tüm yaptıklarımızı yaptıran, yapmayıp terk ettiklerimizi de yaptırmayan, adına hareket ettiğimiz Rabbimiz semavat ve arzın Rabbidir. Biz Ona îman edip teslim olmuşuz. Biz irademizi Ona teslim etmiş, Onun seçimini seçim kabul etmiş, oyumuzu Ondan yana kullanmış, Ona güvenip dayanmışız.

Evet, bizim Rabbimiz semavat ve arzın Rabbidir. Yâni tüm mevcudat ve mahlukatın hayatına program çizmeye tek yetkili olan Allah bizim de hayatımıza program çizmeye yetkili tek Rabdir. Bizim yememiz içmemizde, evlenmemiz boşanmamızda, giyimimiz kuşamımızda, eğitimimiz hukukumuzda, kazanmamız harcamamızda, sosyal siyasal hayatımızda, bireysel toplumsal görüntümüzde,

gündüzümüz gecemizde hakim tek varlık Allah'tır, biz O dedi diye yapar, O dedi diye terk ederiz. Çünkü göklere ve yere, göktekilere ve yerdekilere tek egemen O'dur. Bu varlıklar O var ettiği için vardır. O tüm kâinata egemendir.

Yeryüzünün küçücük bir ülkesinde, küçücük bir bölgesinde, küçücük bir şehinde hakları olmadığı halde insanlar üzerinde Rableşen Allah kullarının kendilerine kulluğunu isteyen, Allah yasaları dururken Allah kullarına yasa belirlemeye ve Allah'ın kullarını bu yasalara itaate zorlayarak onları kendilerine kul köle yapmaya çalışan sahte Rablere değil, biz onların da onlar gibi göklerde ve yerde ne varsa hepsinin de yaratıcısı ve Rabbi olan Allah'a îman ettik. Gökleri ve yeri yaratan, göklerde ve yerde olanların tümünü yaratan ve yarattıklarını yaşatıp doyuran, onlar üzerinde saltanat ve egemenliğini sürdüren Allah'ı Rab bildik. Ondan başka Rab, Ondan başka İlah da tanımıyoruz. Ondan başka kendilerine kulluk edilecek, yasaları uygulanıp hatırı kazanılacak, Ondan başka emirleri dinlenecek bir İlah da bilmiyoruz. Onun dışındaki tüm sahte Rableri, tüm sahte İlahları reddediyoruz.

Göklerde ve yerde Ondan başka Rab, Ondan başka kanun koyucu, Ondan başka İlah var mı ki onlara da kulluk yapalım? Göklerde ve yerde Ondan başka mülke sahip birileri var mı ki onun yasalarını da dinleyelim? Göklerde ve yerde Ondan başka yaratıcı var mı ki ona da minnet duyalım? Biz kendileri de bizim gibi âciz olan, kendilerini bile yaratmaktan âciz olan, ölümlerinin bile önüne geçemeyen bu sahte ilahların tümünü reddedip göklerin ve yerin Rabbine îman ettik. Hayatımızı Onun adına ve Onun belirlediği yasalar istikâmetinde yaşayacağız.

Kesinlikle O'nun berisinde kulu kölesi olunacak varlık yoktur. Biz O'nun berisinde kendisine kulluk yapılacak varlık tanımıyoruz. O'nun dışında, O'nun izni olmadan hiç kimseye boyun eğmez, kulu kölesi olmayız. Sözü dinlenecek, arzuları yerine getirilecek, çektiği yere gidilecek, yasaları uygulanacak başkasını tanımayız.

Kimileri için bu tür âyetler ilaç gibi sanki. Alırlar âyeti, istediklerini yükleyip kendilerince geliştirdikleri bir mantıkla herkesi kâfir ve müşrik ilan ederler. Eh madem ki bizler sadece Allah'ı dinleyecek, başkalarını dinlemeyeceksek, o zaman ne kadın kocasını, ne evlât babasını, anasını, ne talebe hocasını, ne tebaa reisini dinlemeyecek çıkar mı buradan? Hayır çıkmaz bu, Allah dediyse dinleyeceğiz çıkar. Allah'ın demediği konuda, evet kim olursa

olsun dinlemeyeceğiz, anamız, babamız da olsa. Ama Allah'ın dinleme dediği konuda. Çünkü ben anamı, babamı Allah onları dinle dedi diye dinliyorsam bu ayrı olacaktır elbette. Yâni sözü dinleneni razı etmek için değil, Allah'ı razı etmek için dinleyeceğiz. Çünkü dinle diyen Allah'tır, O dinle dediği için dinleyeceğiz.

Evet, gençler biz Allah'tan başkasını dinlemiyor, Allah'tan başkasını çağırmıyor, Allah'tan başkasına dua etmiyoruz. Eğer bunun aksini yapar, O'ndan başkalarını da dinler, O'ndan başkalarına da dua eder, O'ndan başkalarının arzularını da yerine getirmeye kalkışırsak, o zaman biz şaşırmış, sapmış, kaybetmiş oluruz dediler. Evet, "lâ ilâhe illallah" diyenler, Allah'tan başka İlâh yoktur diyenler bunu böylece yaşamak zorundadırlar. Öyleyse şu anda bu sözü söylediğini iddia eden bizler, hepimiz kendimizi bir ölçelim. Bu sözü söylemiş kimseler olarak acaba şu anda hayatımıza karışmaya yetkili Allah'tan başka varlık var mı, yok mu? Varsa, onlar Allah'ın izin verdikler mi, yoksa kendimiz mi öyle yaptık? Hattâ kendimiz de istemedik de birileri uzaktan kement atıp boynumuza ip mi geçirmişler? Herkes bir baksın hayatına.

Evet, diyorlar ki gençler, boşuna üzerimize gelmeyin. Bize bu-nun dışında bir şey söyletemezsiniz. Eğer biz böylece tanıdığımız ve böylece inandığımız Allah'tan başka ilahlar, Allah'tan başka tanrılar ve tanrıçalar kabul edip onları da hayatımızda söz sahibi bilerek onlara da kulluk ve itaat edecek olursak o zaman Allah korusun biz sapıtmış ve şirke düşmüş oluruz. Hem Allah'ı hem de onları dinlemeye kalkarsak, hem Allah'ı hem de onları razı etmeye çalışırsak o zaman biz sapıtmış ve dinimizi kaybetmiş oluruz. Bu şirktir. Hayatı parçalamak, hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı ama bazı bölümlerinde de öteki Rableri dinlemeye başlar, hayatımızın bazı bölümlerine Allah'ı karıştırır öteki bölümlerinde de Allah'tan başkalarının kanunlarını uygulamaya kalkışırsak o zaman şirke düşmüş oluruz. Yapamayız biz bunu. Yaptıramazsınız bize bunu.

Bize Rabbimizden hidâyet geldikten sonra, biz Rabbimizin kitabıyla, biz Rabbimizin elçisinin mesajıyla tanıştıktan sonra, biz yolumuzu bulduktan sonra artık ebedîyen dedirtemezsiniz bunu. Öldürseniz de, kesseniz de, zindanlara tıksanız da, vücutlarımızı lime, lime parçalasanız da dedirtemezsiniz bize bunu. Bizi artık kesinlikle şirke düşüremezsiniz. Bu hidâyetimizden sonra artık kesinlikle bizi küfre düşüremezsiniz. Biz Âlemlerin Rabbine inandık ve sadece Onu Rab ve İlah bildik. Boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu da Ona teslim ettik, O ne tarafa çekerse o tarafa gitmeye karar verdik. Biz hayatımızı o hayatın

sahibine adadık. Bu yola baş koyduk. Hayatımızı Allah için yaşamaya ve Allah için fedâ etmeye karar verdik diyerek ikrar ettiler imanlarını, ilân ettiler îmanlarını ve böylece kendilerini ortaya koydular. Biz buyuz diye kendilerini, kendi îmanlarını, kendi yollarını ortaya koyduktan sonra da toplumlarını ve toplumlarının şirkini küfrünü yargılama başladılar:

Şu bizim kavmimiz bunlar Allah'tan başka, Allah berisinde, Allah dununda ilahlar edindiler. Hayatlarına karışacak, hayatlarında söz sahibi olacak Allah'tan başka ilahlar buldular. Allah'tan başka ilahlar bulup onları söz sahibi kabul ettiler. Allah'tan başka ilahlar bulup hâkimiyeti onlara verdiler. Allah'ı hayatlarından kovdular. Tamam ya Rabbi! Sen kitap gönderensin, sen peygamber göndererek arzularını emir ve yasaklarını bize bildirensin, anladık da ama bizim hayatımız değişti. Devir değişti. Öncedenmiş bunlar. Şimdi artık bizim hayatımıza karışacak başka tanrılarımız da var. Hukuk tanrılarımız, eğitim tanrılarımız, şifa tanrılarımız, siyasal tanrılarımız var diyorlar. Tamam hayatımızın ibadet bölümünde seni dinleyelim ama hayatımızın öteki bölümlerinde söz sahibi başka ilahlarımız var diyorlar.

Bakın Rabbimizin bize örnek olarak sunduğu yiğit gençler diyorlar ki; şu bizim kavmimiz, şu bizim toplumumuz var ya, tutmuşlar Allah'tan başka ilahlar edinmişler. Allah'tan başka yetkililer bulmuşlar, onların dediklerini yerine getirmeye, onların arzularını gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Bir şeyler yapıyorlar, bir şeyleri yapmak zorunda olduklarını iddia ediyorlar, lâkin bu yaptıklarını kimin dediğini de bil-miyorlar. Efendim, işte düğünde şunlar şunlar yapılmalı, nişanda böyle olmalı, gelin şöyle giyinmeli, damat böyle yapmalıdır, okulda şöyle şöyle giyinilmeli, başlık parası şöyle ödenmeli, filan günde şunlar şunlar yapılmalı.

Peki kim dedi bunları? Kim koydu bu kuralları? Kimse yok ortada. Yâni kimin dediği de belli değil. Ondan dolayı da kimse sorgu-lanmıyor bu toplumda. Zaten kimin dediği ortada olmadığı için böyledir. Halbuki Allah'ın kitabı olsa, bakarız öyle mi, değil mi diye. Evet hayatta Allah'ın tek Rab ve İlâh oluşu gerçeğinin dışına çıkıldı mı, Allah korusun her şey kimvurduya gidecektir. Yâni ayağa basan da yok, ayağa basılan da yok, ama kavga edenler var piyasada.

Hani öyle bir fıkra var, anlatayım. Bir adam yolda giderken istemeden, kasıtsız olarak birinin ayağına basıvermiş. Ayağına basılan cıngar çıkarıp bağırıp çağırmaya başlamış. Berikisi son derece üzgün, mahcup özürler diler. Kusura bakma arkadaş, bilerek olmadı, istemeyerek oldu, filan dedikçe, ötekisi; olmaz

arkadaş, dikkat edecektin, basmayacaktın, bu yaptığın insanlık değil diye üzerine varınca, laf kalabalıklaşınca insanlar da kalabalıklaşır. Oradakilerden birisi araya girmiş ve demiş ki; yahu nedir sizin derdiniz? Adam anlatmaya başlar, yâni gerçekten bilmeden istemeyerek, bu arkadaşın ayağına basmışım, özür diledim ama anlamadı adam. Derken bu üçüncü şahıs dön-müş ayağına basılan adama; arkadaş, olur böyle şeyler, adam hata etmiş, etme, eyleme, insandır, sen de yapabilirsin. Derken o ayağına basılan bu üçüncü şahsa dönmüş ve başlamış ona çatmaya; Olur mu kardeşim, ne demek? Bu adam insan değil mi? Gözü kör mü? Kulağı sağır mı? Aklı yok mu? Filan diye çıkışmaya başlayınca, derken o birinci, ayağa basan şahıs, bakmış ki zaten kendisine laf düşmüyor, yoluna devam etmiş. İkinci ve üçüncü şahıs kavgayı sürdürürken, bir dördüncü adam devreye girmiş; ne oluyor yahu? Nedir bu kavganız? Yahu demiş üçüncü, bu adamın ayağına birisi basmış, bir insanlık görevi olarak bu işin olabileceğini anlatmaya çalıştım, adam anlamadı. Dördüncü adam diyor ki, yahu be kardeşim, sana ne? Niye burnunu sokuyorsun el âlemin işine? Seni ne ilgilendirir bu iş? Filan deyince, bu defa beriki, olur mu yahu? İnsanlık öldü mü? İki kişi arasına girmeyelim mi? Filan diye onunla tartışmaya başlayınca, o ikinci, ayağına basılan da bakmış ki kendisine laf düşmüyor, o da yoluna devam etmiş. Ayağa basan da yok, basılan da yok. Berikilerin tartışması mahkemeye intikal etmiş. Hakim dosyaları incelemiş ve demiş ki; oğlum, alın sanıkları içeriye. Almışlar. Hakim; ayağa basan! Kalk bakalım ayağa! Ses yok. Ayağa basılan! Sen kalk! O da yok. Peki siz nesiniz? Demiş hakim. Efendim, biz filan demeye başlayınca; çıkın ulan! demiş. Sizden başka işim yok mu benim? Yâni kim dedi? Kim yaptı? Belli değil.

Ya Rabbi! Bizim bu kavmimiz seni bırakıp başka ilahlar edindiler. Hayatlarını sana sorup öylece yaşamaları gerekirken seni unuttular. Çünkü Sûrenin başında Rabbimiz kendisinin Kayyûm olduğunu anlatmıştı. Kayyûm olan varlığı konusunda başka hiç kimseye muhtaç olmayan Allah kendi katından ıveci olmayan, eğri büğrülüğü olmayan ve başka hiçbir kitabın yardımına muhtaç olmadan insanlığın hayatını düzenleyebilecek ve insanların tümünü dünya ve âhiret saadetine ulaştıracak bir kitap göndermişti Rabbimiz. Halbuki kitap gönderen Oydu, halbuki peygamber gönderen Oydu, halbuki onları yaratan Oydu, öldüren de Oydu. Halbuki istifade ettikleri tüm nîmetleri kendilerine veren Oydu. Halbuki öteki İlahlar kendilerine hiçbir şey vermemişlerdi. Hiçbir şeyi yaratmamıştı onlar. Kendilerini bile yaratmamışlardı onlar. Gökten yağmuru yağdıran Oydu, rüzgarı estiren Oydu, rızık gönderen, doyuran besleyen Oydu. Mülkün sahibi Oydu mâlik Oydu. Halbuki ötekiler kendilerine bile mâlik değillerdi.

Bu insanlar Allah berisinde ilahlar bulmaya çalıştıklarında, onlar da dinlenmeli, onlar da hayatımızda söz sahibi olmalı, onlara da egemenlik hakları vermeliyiz dedikleri varlıkların bu yetkileri konusunda apaçık bir belge, bir delil bulmalı değiller miydi? Var mı böyle bir delilleri? Onların da Allah'ın ortakları olduğuna dair bir belgeleri var mı? Kitaptan bir hüccetleri var mı?

Hal böyleyken bütün bunlar güneş gibi ayan beyanken ya Rabbi şu bizim kavmimiz seni bırakıp da senin dununda kendilerine İlahlar ve Rabler buldular. Ama onların ilah edindikleri varlıklar ya kendileri ya da kendileri gibi âciz varlıklardır. Allah'tan kurtulalım da başka kim olursa olsun onlara kulluk edelim dediler. Çünkü biliyorlardı ki Allah'ı atlatmaları mümkün değildir, ama kendileri gibi âcizleri diskalifiye etme imkânları her zaman olabilecekti. Allah'ı şartlandırmaları, Allah'a yol gösterip akıl vermeleri mümkün olmayacaktı ama kendileri gibi olanları şartlandırmaları, yönlendirmeleri her zaman mümkün olabilecekti. Zaten tanrılarını kendileri seçecekti.

Bu da yeryüzünde işleyen Allah'ın bir yasasıdır. İnsanlara bu yasayı da Allah koymuştur. Rabbimiz yeryüzünde koyduğu bu yasa gereği insana demiş ki: Haydi seni yeryüzünde halîfe yaptım. Seni halîfelik özellikleriyle donattım, seni yeryüzündeki tüm varlıkların efendisi olacak biçimde yarattım. Bana kulluk yapmaya da bana isyan etmeye de imkân tanıyarak sana irade verdim. Yeryüzünde ilahlık taslayarak bana kafa tutmaya cüret etsen de sonucuna kendin katlanman kayd-u şartıyla sana bu iradeyi verdim demişti Allah. İşte insanlar yeryüzünde Allah'ın koyduğu bu yasa gereği ona kulluk yapmaya da ondan başkalarına kulluk yapmaya da izinlidirler.

İşte bu gençler kavimlerini sorguladılar. Toplumlarının şirklerini hayat anlayışlarını reddettiler. Toplumlarının değer yargılarını reddettiler. Biz sizden ayrıyız, bizim sizinle bir ilgimiz alâkamız yoktur dediler. Sizler Allah'a şirk koştunuz. Sizler Allah berisinde kendinize ilahlar buldunuz. Madem böyle iddia ediyorsunuz, buna apaçık bir delil getirmeli değil miydiniz? Allah'tan başka ilah edinenlerin bu konuda Allah'tan gelmiş bir delilleri olmalı değil miydi? Allah'tan gelme hiçbir delilleri yok. Öyleyse:

Böyle Allah'a karşı yalan iftira edenlerden daha zalim kim var-dır? Allah'ın dediğini demedi, demediği dedi diye iftira eden kimseden daha zalim kim vardır? Allah hayatı yönetmeye yetmedi, başkalarına da ihtiyaç var diyerek

Allah’a ortaklar bulmaya çalışan, Allah’a yetki sınırlaması getiren kimseden daha zalim kim vardır? Yalan isnâdıyla Allah’a iftira edenden daha zalim kim vardır? Allah’ın kitabında dedikleri bellidir. Altı bin küsûr âyet. İşte bu âyetlerde anlatılanlar mutlak gerçektir. Bu mutlak gerçeklerin, bu âyetlerin peygamber planında uygulaması olarak da diyelim ki atmış civarında hadis var. Şimdi bu âyetlerde ve hadislerde olmadığı halde yaptıklarımıza ne diyeceğiz? Biz bunları Allah’a iftira olarak yapmıyor muyuz? Sabahta ve akşamda yaptıklarımız, eğer bu âyet ve hadislerde yoksa iftira değil mi Allah’a? Allah’ın dediğini demedi, demediğini dedi anlamına gelmez mi bu yaptıklarımız? Sanki o konuda Allah bir şey dememiş gibi bu kitaba ilgisiz yaşamak iftira değil de nedir Allah’a? İşte böyle yapan kimseden daha zalim yoktur, diyor Allah. Öyleyse aklımızı başımıza alalım da yaptıklarımızı kitaptan delillendirecek biçimde kitabımızla ilgi kurmaya, vahiyle beraber olmaya çalışalım inşallah.

16. “Onlara: "Siz onlardan ve Allah'tan başka tap-tıklarından ayrıldınız, bunun için Mağaraya girin ki, Rab-biniz size rahmetini yaysın ve size işinizde kolaylık göstersin" denildi.”

Allah hariç onların tüm tapındıklarından ayrıldıktan sonra. Dikkat ederseniz Allah hariç onların tüm ilahlarını terk ediyorlar. Bu ifadeden de anlaşılacağı gibi onlar Allah’ı bilmeyen, Allah’ı tanımayan, Allah’tan habersiz bir toplum değildi. Aksine onların toplumu Allah’ı bilen, Allah’ı tanıyan Allah’a kulluk eden ama hayatlarının başka bölümlerine Allah’ı karıştırmayan, o bölümlerde öteki rablerini de dinleyerek şirke düşen bir toplumdu. Meselâ hukukları konusuna Allah karışmayacak başkaları karışacaktı, kılık kıyafet konularına Allah karışmayacak başkaları karışacaktı, kazanma harcama bölümlerine, eğitim bölümlerine başkaları karışacaktı.

Dediler ki gençler: Allah hariç onların taptıkları tüm ilahlarını terk ettikten sonra bir mağaraya sığınınki Rabbiniz size rahmetini ulaştırsın ve size işinizde bir kolaylık bir çıkış yolu göstersin. Çünkü artık yapabilecekleri bir şey yoktu. Azdılar, yalnızdılar, güçsüzdüler. Karşılarındaki müşrik toplumla savaşacak mücâdele verecek bir imkânları yoktu. Tüm çevreleri zalimlerle kuşatılmıştı. İdarecileri, toplumları, aileleri, akrabaları, çevreleri hep zalimdi. Etraflarında zulüm kol geziyordu. Zalimler bu bir avuç müslümânâ göz açtırmıyorlardı. Allah’a bile iftiradan çekinmeyen böyle müşrik bir toplumun bu müs-lümanlara karşı iyi davranmaları da beklenemezdi elbette. Rablerine zulmeden bu insanlar, Rabbim Allah diyen bu üç beş gariban müs-lümanın varlığına tahammül

edemeyecek ve onlara ellerinden gelen her türlü zulmü reva göreceklerdi.

Elbette Allah hakkını tanımayan insanlar kul haklarını hiç tanımayacaklardı. Bu durumda statükoyu tehdit eden bu üç beş müs-lüman ya hemen öldürülecekler, ya da müşrik toplum tarafından fitnelere düşürülerek zorla dinlerinden döndürüleceklerdi. Ya susturulacaklar, ya susturulacaklardı. Ya da o toplumun içinde kalmaları sonunda onların da o toplumun anlayışına meyletmelerine sebep olacaktı. İnandıklarını inandıkları gibi yaşayamayan bu garibanlar, inançlarını kalplerine hapsetmek zorunda kalan bu müslümanlar sonunda yaşadıkları gibi inanmak ve düşünmek zorunda kalacaklardı. Belki de toplumda şahsiyetleri silik birer miskin haline geleceklerdi.

İşte bütün bu sebeplerden ötürü ayrılmaları gerekiyordu o toplumdan. Ayrılmaları gerekiyordu babalarından analarından. Ayrılmaları gerekiyordu arkadaşlarından akranlarında ve toplumlarından. Zaten onlar kıyam edip kendilerini ortaya koyunca, Allah'tan başka toplumlarına hâkim olan tüm sahte tanrıları reddedince, şirke düşmüş toplumlarını ve toplumlarının hayat tarzlarını, inanışlarını, değer yargılarını reddedip açıktan açığa kendi îmanlarını haykırınca tüm şehir, tüm halk, tüm ülke ve o ülke insanlığının ilah kabul ettikleri, otorite ka-bul ettikleri tüm sahte tanrılar tüm sahte ilahlar onların üzerlerine çullanmışlardı.

Diyorlar ki öldürün onları! Yok edin onları! Şu bizim düzenimizi reddeden, şu bizim ilahlarımızın aleyhinde konuşan, şu bizim yasalarımızı reddeden ayak takımlarını öldürün! Hapsedin! Susturun bunları! Asın! Kesin! Hapsedin! Yok edin! diyerek tüm toplum üzerlerine çullanmışlardı. Eski arkadaşları, eski dostları, babaları anaları bile onları düşman ilân etmişlerdi.

Peki suçları neydi bu gençlerin? Ne yapmışlardı da bu kadar gazaplanmışlardı bu kâfirler? Bu müslümanların bir tek suçları vardı. O da Rabbim Allah demek. Sadece Rabbimiz Allah diyorlardı. Ama berikiler buna tahammül edemiyorlardı.

Çünkü ilah biziz diyorlardı. Rab biziz diyorlardı. Yetki bizdedir diyorlardı. Bizim sözümüz geçer bu ülkede diyorlardı. Bizim kanunlarımız, bizim yasalarımız diyorlardı. Bizi dinlemek zorundasınız, bizim istediğimiz gibi inanacak, bizim istediğimiz gibi yaşayacak, bizim istediğimiz şekilde giyineceksiniz! diyorlardı. Rızkı veren biziz. Ekonominizi ayarlayan biziz. Sizi

doyuran biziz. Hayatı veren biziz. Hayatınızı bize borçlusunuz diyorlardı.

Halbuki kendilerine bile bir saniye hayat veremeyen, ömürlerini bile bir saniye uzatamayan, üşümelerine, acıkmalarına bile engel olamayan, sineğin başlarına konmasına bile engel olamayan, ağaran saçlarına bile dur diyemeyen ve Allah'ın yeryüzünde koyduğu yasalara boyun bükmek zorunda kalan kimselerdi bunlar. Bunlar nasıl tanrı olabilirlerdi? Bunlar nasıl hâkimiyet bizdedir, yasaları biz belirleriz diyebiliyorlardı? Şirkin mantığı olmaz, diyorlardı işte.

Bu durumda ne yapsın bu garibanlar? Ya her şeye rağmen canlarını kurtarabilmek için döndük diyecekler, vazgeçtik diyecekler. Biz bu düşüncelerimizden vazgeçtik, sizin dininize girdik diyecekler, pişman olduk diyecekler, affedin diyecekler ve dinlerinden îmanlarından vaz geçecekler, hem dünyalarını hem de âhiretlerini mahvedecekler yahut da kaçıp kurtulacaklardı. Başka çareleri kalmamıştı.

Dinlerini değiştirip dünyalarını da âhiretlerini de mahvetme-yeceklerine göre tek seçenekleri kalmıştı o da kaçmak, saklanmak ve sığınmak. Sığınacakları yer de mağaraydı. Mağara mazlumların sığınağı. Zalimler için karanlık, vahşi, ürpertici ama onlar için aydınlık yolun başlangıcı. Mağara şirke düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalanlar için Allah'a ve cennete açılan bir kapı.

Şu anda bile metropollerde Allah'a kulluk imkânını kaybeden, Allah'ın rahmetini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya gelenlerin sığındıkları yerlerdir dağ başları, mağaralar.

Tek çıkar yol olarak bunu bulmuşlar ve birbirlerine bir mağaraya sığınalım ki Rabbimiz bize rahmetini yayıversin, bizi korusun, bizim îmanlarımızı korusun, bizi şirke düşmekten korusun ve bize bir çıkış yolu ve cennet nasip etsin dediler. Allah adına verdiğimiz bu karar ve çıktığımız bu yolculukta bu işimiz konusunda bize bir rıfk, bir kolaylık bir çıkış nasip etsin. Çünkü biliyor ve inanıyoruz ki tüm dünya bize düşman kesilse de Rabbimiz bizi korumasını bilir dediler. Yerde tüm kapılar kapansa bile Onun çıkış yolları bitmez dediler.

Anlayabildiğimiz kadarıyla bu, içlerinden birisinin teklifiydi. Bu zulümden kendinizi ancak bir mağaraya sığınmakla kurtarabilirsiniz diyerek ayrıldılar kentlerinden. Bir daha dönmemek üzere ayrıldılar evlerinden, barklarından.

Ayrıldılar tüm akrabalarından arkadaşlarından. Ayrıldılar tüm kavim ve kardeşlerinden. Terk ettiler doğup büyüdükleri memleketlerini. Terk ettiler tüm hatıralarını. Geride bıraktılar her şeylerini. Girdiler mağaraya, yoruldular ve uyudular. Uzun bir uykuya daldılar. Uyutuverdi Rabbim onları. Mağarada uyudular, ama kul olarak uyudular, kulluk makamında uyudular. Demek ki kulluk makamında olan kişi uyanıkken de kuldur, uyurken de kuldur. Böyle mü'-minlerin pozitif ve negatif tüm hayatları kulluktur. Müslüman namaz kılarken de kuldur, hiçbir şey yapmayıp otururken de kuldur. Eğer otururken isyan içinde değilse.

Onlar uykularına devam etsinler şimdi biz dışardan onların durumlarını takip edelim:

17. "Baksaydın, güneşin sağ tarafından doğup meylettiğini, sol tarafından onlara dokunmadan battığını, onların da mağaranın genişçe bir yerinde bulunduğunu görürdün. Bu, Allah'ın mûcizelerindendir; Allah'ın doğru yola eriştirdiği kimse hak yoldadır. Kimi de saptırırsa artık ona doğru yolu gösterecek bir rehber bulamazsın."

Evet güneşin sahibi olan Allah güneşe de hükmediyor. Görürsün ki güneş doğduğunda onların mağaralarına sağ tarafından meyleder. Batarken de onları sol taraflarında yalayıp geçerdi. Yâni Rab-binin emrini dinleyen güneş doğarken de batarken de onlara dokun-muyor ve onları rahatsız etmiyordu. Onlar da güneşin kendilerine ulaşamayacağı mağaranın içinde derin bir köşesinde mışıl, mışıl uyuyorlardı. İşte bu durum Allah'ın âyetlerindendir.

Evet güneş doğuyor, onların mağaralarının sağından yalayıp geçiyor, güneş batıyor, bu sefer de sol taraflarından teğet geçiyor. Mağara onları koruyor, güneş onları koruyor, yasanın sahibi onları koruyor. Güneş Allah'ın âyeti, mağara Allah'ın âyeti, gençler Allah'ın âyeti, mağaranın onları sinesinde barındırması, güneşin onlara zarar vermemesi tüm bunlar Allah'ın âyetleridir.

Onlar orada yüz yıllarca uyuyacaklar ve bu uzun süre orada uyumaları onları değiştirmeyecek. Hiçbir şey onları etkileyemeyecek. Allah tekvînî iradesiyle, ilmiyle hikmetiyle onları yüzlerce sene orada uyutacak, onları koruma altına alacak, bildiğimiz tüm yeryüzü yasalarını değiştirecek ve yıllar sonra onları tekrar uykularından uyandıracak ve yeryüzü insanlığına diriliş âyetini

gösterecekti.

Bakın ey kullarım! Yüz yıllarca uyuttuğum bu gençleri nasıl tekrar uyandırıp aranıza döndürmüşsem, binlerce yıl önce toprağın altına girenleri de aynen böylece; *kalkın emrimle* diriltecek ve yepyeni bir hayata kaldıracağım mesajını verecekti. İşte kıyâmet günü vereceği bu kalkın emrini Allah şimdi bu mağara ashabına veriyordu. Allah'ın emrini alan gençler hemen hayata dönüyorlardı.

İşte bu bir âyettir. İşte bu Rabbimizden bize ulaşmış bir hidâ-yettir, bir yol gösteridir, âhirete müteallik bir ibret ve levhadır. Kim Allah'ın bu ayan beyan âyetinden ibret alarak hidâyette olmayı murâd eder de Allah onu hidâyetine ulaştırırsa o hidâyeti bulmuştur. Ama kimde bütün bu âyetlere karşı gözlerini kulaklarını kapatır da illâ da dalâlette kalmak ister de Allah onu dalâlette bırakırsa artık onu yola ulaştıracak ne bir dost ne de mürşid bulabilirsin.

18. "Mağara ehli uykuda iken sen onları uyanık sanırdın, Biz onları sağa ve sola döndürdük. Köpekleri dirseklerini eşiğe uzatmıştı. Onları görsen için korkuyla dolar, geri dönüp kaçardın."

Peygamberim onlar o mağarada uyurlarken sen onları görsen onları bakar görürsün. Onları bakar zannedersin halbuki onlar uykudadırlar. Dıştan görünüşleri sanki diri gibi, sanki bakar gibi gözleri açık, sanki uyanık gibidirler ama aslında onlar uykudadırlar.

İşte Rabbimizin gücünü kuvvetini ve hikmetini ortaya koyan bir başka âyet. Yıllarca onlar mağarada kalacaklar, uyuyacaklar ama kendilerine en küçük bir zarar gelmeyecek. Vücutlarında en küçük bir değişme bir parçalanma, bir çürüme söz konusu olmayacak. Yıllarca onlar orada uyuyacaklar ve Allah tüm dış etkenlerden onları koruyacak ve hiç kimseye onların uykusunu bozdurmayacak. Hiçbir varlığı onların yakın semtine uğratmayacak.

Bir de biz onları soldan sağa, sağdan sola döndürüyorduk di-yor Rabbimiz. Sağlarına ve sollarına döndürüyorduk. Bir sağlarına bir sollarına döndürerek durumlarını değiştiriyorduk.

Sebebini bilmesek de herhalde varlığın uykuda böyle devam etme yasasından mı? Yoksa onların vücutlarının zarar görmemesi için mi? Onlara ıstırap vermemek için mi? Ölmedikleri belli olsun diye mi? Ya da başka hikmetlerden mi? Allah onları bir sağlarına bir sollarına döndürüyorduk buyuruyor. Mağaranın içinde görülmeyen bir el onları sağlarına, sollarına döndürüyordu.

Bir de köpekleri vardı onların. Belki içlerinden birinindi bu köpek veya onlardan birisi bir çobandı. Allah dâvâsına gönül vermiş bir çoban. Ya da belki yolda rastladıkları bir çobana da tebliğ etmişler, o çoban da onların dâvâlarını kabullenip onların kıyamına katılıvermişti köpeğiyle birlikte. Onlar mağaranın içinde uyurlarken köpekleri de mağaranın ağzında ayaklarını yaymış bekliyordu. O da tıpkı içerdekiler kadar canlı, içerdekiler kadar diri ve onları koruyucu biz özellik ser-giliyordu.

Peygamberim! Eğer onları o vaziyette görseydin, o haldeyken uykuda onlara muttali olsaydın kaçardın. Korku ile dolardın ve onlardan ürpererek kaçıp uzaklaşırdın. Onları o vaziyette gören hiç kimse onlara yaklaşamazdı.

Nitekim tarihi haberlere göre gelip bakmak isteyenler olmuş ve sanki bir elektrik akımına tutulmuş gibi gördüğü o manzaradan ötürü kaçmışlardır. Ölmemişler, sanki uykuya dalmış olarak Rabbimiz onları orada tutuverdi.

19,20. “Birbirlerine sorsunlar diye onları uyandırdık. İçlerinden biri: "Ne kadar kaldınız?" dedi. "Bir gün veya daha az bir müddet kaldık" dediler. "Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir. Paranızla birinizi şehre gönderin, en iyi yiyeceklere baksın ve size getirsin. Orada nazik davransın, sakın sizi kimseye duyurmasın" dediler. Zîra onların sizden haberi olacak olursa, ya taşlayarak öldürürler veya dinlerine döndürürler ve bu takdirde asla kurtulamazsınız.”

Sonra onları uyandırdık, dirilttik diyor Rabbimiz. Birbirlerine sorsunlar diye, kendi aralarında tartışıp orada ne kadar kaldıklarını? Ne kadar uyuduklarını araştırsınlar diye. Evet Allah onları uyudukları bu derin uykudan, yüz yıllar süren uykularından uyandırınca onlardan biri ötekilerine şöyle dedi: Ne kadar kaldınız burada? Ne kadar uyudunuz? Bir gün, yahut bir günden daha az kaldık dediler. Ama baktılar birbirlerine ve her halde durumlarının bu söylediklerine pek uygun olmadığını biraz biraz anlamış olmalılar ki; işi, her şeyi en iyi bilen Allah’a havale ettiler ve dediler ki ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir.

Diyorlar ki ne kadar kaldığınızı en iyi bilen Rabbinizdir. Ne hoş bir ifade

değil mi? İşte imanın gündemi. İşte Allah'ın zikri. İşte işin Allah'a havalesi. Allah'tır ancak onların orada ne kadar kaldığını bilen. Allah'tır her şeyin en iyisini, en doğrusunu bilen. O'nun gibi bilgisi tam olan, eksiksiz olan kim var da? Bu konu önemlidir. Çünkü kıssanın sonunda bu gençlerin sayıları konusunda insanların tartışmaları gündeme getirilecek. Nedense insanlar böyle kendilerine lâzım olmayan şeylerin peşine düşüyorlar. Halbuki Allah bilen olduğuna, ama bize de net bir şekilde bildirmediğine göre bizim susmamız gerektiğini, işin en doğrusunu Allah bilir dememiz gerektiği vurgulanıyor.

Evet, Allah onları birbirlerine ne kadar kaldıklarını sorsunlar diye kaldırdı. Sordu içlerinden biri; "ne kadar kaldınız?" Elbette bir Allah yasası olarak uyandıklarında orada ne kadar kaldıklarını sorgulayacaklardı. Bizler de bugün nerede, ne adına ve ne kadar kaldığımızı sormak, sorgulamak zorundayız. Bir plan uğruna, bir eylem adına bir yola çıkmışsak, bir yerlerde o hedefimize bir mola vermiş, biraz oyalanmışsak veya bir uyku, bir gaflet tutmuşsa bizi, elbette bunu kendimize sormak zorundayız. Ne kadar kaldık? Ne kadar oyalandık? Ne kadar hedeften ayrıldık?

Sordular birbirlerine ne kadar kaldıklarını. Dediler ki bir gün, ya da daha az bir süre burada kaldık. Anlayamadılar. Nasıl anlasın-lardı? Çünkü onlar bir âyettiler. Allah'ın kendileri aracılığıyla kıyamete kadar kullarına zamana egemenliği, zamana etkinliği konusunda mesaj ulaştıracağı seçilmiş kimselerdi onlar. Onun için ne kadar kaldıklarını bilemediler. Bilmemeleri gerekiyordu çünkü. Yarın kıyamet günü insanlar da aynı şeyi söyleyecekler. Bir kuşluk vakti kadar ancak dünyada kaldık diyecekler. Yâni öyle değil mi? Söyleyin 50 yaşında, atmış yaşında olanlar, bir gün gibi gelip geçmedi mi bu ömürleriniz? Öyleyse gelin acele edelim, çünkü sadece bir gün gibi gelip geçiyor bu hayat.

Ve uyandıktan sonra açlık hissederler. Yemek ihtiyaçları oldu. Orada yemeden yaşamışlardı. Allah acıkmayacak şekilde doyuruvermişti onları. Tıpkı çölde İsrail oğullarını bıldırcın eti ve kudret helvasıyla doyurduğu gibi. Ya da bizler çocukken, hiç haberimiz bile yok-ken anlarımızın göksünde sütü daha biz doğmadan hazır edip beslediği gibi. Ya da işte şu anda Allah'ın dediği gibi yaşayan nicelerini hiç çalışmadıkları halde Rabbimizin doyurup beslediği gibi.

Ellerinde gümüş paraları vardır, içlerinden birini şehre göndermeyi düşünürler. İçinizden birini şehre gönderin de size yiyecek getirsin. Ama müşrik

bir şehrin yiyeceklerine de güvenilmez, kestikleri yedikleri helâl mı haram mı böyle bir toplum buna pek dikkat etmez. En iyisi mi yiyecek için şehre inen kişi bizim için yiyeceklerin helâlini ve temizini araştırsın. Aman bir de orada, şehirde dikkatli davransın ve sakın sizi kimseye duyurmasın dediler. Çünkü eğer kaçıp kurtulduğumuz bu müşrik toplum bizim yerimizi tespit ederse sizi ya öldürürler ya da size zor kullanarak işkence ederek kendi milletlerine kendi sapık dinlerine döndürürler. O zaman da ebedîyen kaybedersiniz dediler.

Onun içindir ki gidenin cesaretli ve ferasetli olması gerekiyor. Çünkü karışık, kozmopolit bir toplum. Nereden kazandıkları, neler yiyip içtikleri belli değil. Yiyecek diye insanların ağızlarına sunduklarının içinde neler var, neler yok hiç belli olmayan bir toplum. Ne yapsınlar böyle bir şehirden bir şeyler alırken? Mevcudun en temizini, en helâlini araştırıp alsın. Çünkü vücudun, aklın, beynin, gözün, kulağın, elin, ayağın yapı taşlarıdır yenenler. Bir de bizi sezdirmesin, bizi hissettirmesin. Eğer onlar sizi fark ederler, yakalarlarsa sizi taşa tutarlar. Ya da sizi kendi dinlerine döndürürler. Bunun için ellerinden gelen her şeyi yaparlar.

Sanki bu âyetler bize diyor ki; ey müslümanlar unutmayın kâfirler sizi dinlerine döndürmeye çalışacaklar. Din bir yaşam biçimidir. Din bir hayat programıdır. Ev tefrişinden sofra tanzimine, ticaret şeklinden eğitim programlarına kadar hayatın tümünü kapayan programlar manzumesidir. Öyleyse sizler onların dinine girmeyin, onlar gibi olmayın, onlar gibi bir hayatın, bir programın insanı olmayın. Demek ki birileri var ayrı bir dinde, bizler varız ayrı bir dinde, biz onların dininde olmayacağız. Bizim dinimiz, bizim hayatımız, hayat programımız Allah endeksli olacak. Eğer onların dinlerine dönersek artık felâha eremeyiz, kurtulamayız, helâk oluruz Allah korusun.

Anlaşılıyor ki bilinmeme konusunda dikkatli davranmalarının sebebi işte bu korkularıdır. Allah korkusu. İman korkusu. Ya ölüm, ya da dinden döndürülmek sûretiyle dünyalarını da âhiretlerini de berbat etme korkusu. Çünkü aradan yıllar geçtiğini, korktukları kralın ve o krala kulluk eden müşrik toplumlarının geberip gittiğinin farkında değillerdi. Çünkü kendi hesaplarına göre daha dün şehri terk edip kaçmışlardı mağaraya. Olup bitenlerden haberleri olmadığı için tedbir alıyorlar ve gönderiyorlar içlerinden birini. Gönderdiler içlerinden birini şehre. Meselâ elli yıl önce Konya'yı terk edip tekrar dönen bir adam bu şehrin sokaklarını tanımakta çok zorlanır değil mi? O da şehri tanımakta zorlandı. Bir taraftan da insanlar kendisini tanımasınlar diye azami

gayret gösteriyordu. Onlar istedikleri kadar bilinmemek için tedbir alsınlar bakın Allah buyurur ki:

21. “Böylece, Allah'ın sözünün gerçek olduğunu ve kıyâmetin kopmasından şüphe edilemeyeceğini bilmeleri için, insanların onları bulmalarını sağladık. Nitekim halk, bunların hakkında çekişip duruyordu: "Onların mağaralarının çevresine bir bina kurun" diyorlardı. Oysa, Rableri onları çok iyi bilir. Tartışmayı kazananlar: "Onların mağaralarının çevresine mutlaka bir mescid kuracağız" dediler.”

Rabbimiz buyurur ki biz onları tanıtıverdik o kent insanlarına. Bildiriverdik onları, onlara. Neden? Çünkü onlarla Allah kullarına bir mesaj sunacaktı. Allah onlarla kıyâmete kadar tüm insanlığa görsel bir âyet sunacaktı. Rabbimiz buyuruyor ki; Biz onları insanlara gösterdik. O şehirdekileri onlardan haberdar ettik. Hattâ kıyamete kadar gelecek insanları haberdar ettik onlardan. İşte şu anda bizler de haberdar olduk. Onlar tanısınlar için onların huzuruna gönderdik onu. Değilse orada ölür giderler, bir süre sonra bakarlardı bir mağarada üç beş ceset, ya da çürümüş kemikler bulunurdu. Ama Allah onları diriltti ve insanlara tanıttı. Ne için? Şu iki şeyin mesajını insanlara sunmak için: Birincisi ölüm haktır, diriliş ve kıyamet haktır.

İkincisi; İnananlar galip gelecektir. Güç ve kudret sahibi Allah-tır. Allah birilerini korumayı murad etti mi, Allah bir inancı korumayı diledi mi, onu hiç kimsenin hatır ve hayaline gelmeyecek bir biçimde koruma altına alabilir. Hiç kimse O’na karşı gelemez. Hiç kimse O’-nun koruduklarının kılına bile dokunamaz. Kâfirler mağlup olacaktır. İnkâr edenler rezil ve rüsva olacaktır. İşte bunlar Allah’ın vaadidir. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. İman edenler hep kurtulurken, inkâr edenlerse hep mahvolmuşlardır.

Evet, ayrıldı aralarından biri ve dikkatlice şehre indi. Temiz yiyecek aradı orada arkadaşlarına. Ama ne kadar da dikkatli davranırsa davransın halk tanıdı onu. Belki yabancı birisi olarak tanıdılar. Bel-ki geçmişten birisi olarak yıllar öncesinden gelen birisi olarak tanıdılar. Yahut tarihin geçmiş zamanlarından beri dilden dile dolaşan şanlı bir kıyamın kahramanlarından birisi olarak tanıdılar. Tanıdılar çünkü tanıtmak istiyordu Rabbimiz. Tanıdılar çünkü Rabbimizin insanlığa sunmak istediği âyetlerinden bir âyetti onlar. Allah bu âyetle istedi ki tüm insanlık Allah’ın vadinin hak olduğunu anlasın. Allah istedi ki insanlık Allah’ın dostlarını koruduğunu anlasınlar. Üç beş kişi de olsalar, güçsüz de

olsalar, karşılarında koskoca bir dünya da olsa Allah kendi adına kıyam edenleri koruyacağını, onları zafere ulaştıracağını ve karşılarındaki güçlerin ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar tümünü mağlup edeceğini böylece vadini gerçekleştireceğini anlasınlar.

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber! Rabbimiz vadini ne kadar güzel gerçekleştirdi! Müşrik bir topluma karşı Allah adına kıyam etmiş üç beş genç dimdik ayakta ama onlara zulmetmek isteyenlerin hepsi geberip gitmiş. Hepsi sistemleriyle beraber, şirkleriyle beraber yok olup gitmiş. İşte insanlar kıyâmete kadar bu gerçeği anlasınlar diye onları tanıttık diyor Rabbimiz.

Bir de kıyâmet saatinin hak olduğunu, öldükten dirilmenim şüphe götürmez bir gerçek olduğunu bilsinler ve anlasınlar diye onları kaldırdık ve tanıttık diyor Rabbimiz. Tüm dünya insanlığının o gençlerin yüz yıllar sonra dirilişlerine şahit olsunlar da kıyâmetin vukuu konusunda şüpheleri kalmasın diye bunu yaptık diyor Rabbimiz.

Evet şehir halkı tanıdılar onu. Yıllar önce zalim bir iktidardan kaçan o yiğitlerden birisi karşılarındaydı. Halk şaşırıp dehşete kapıldılar. Bir zamanlar kendilerinin şu anda yaşadıkları Îslâmi hayatı gerçekleştirebilmek için Allah adına kıyam eden, her şeylerini terk eden şanlı atalarından biri karşılarındaydı. Çünkü artık düzen değişmişti, toplum değişmiş ve bu gençlerin bir zamanlar mücâdelesini verdikleri hak din hayata hâkim olmuş, zalimler geberip gitmiş ve toplum müs-lüman olmuştu.

Evet herkes anladı ki Allah'ın vaadi hak oldu. İnsanlar ölecekler ve dirilecekler Allah'ın vadi haktır. Üç beş genç galip gelecek, Allah'ın vaadi haktır. Kâfirler üç beş gencin bile hakkından gelemeyecekler, Allah'ın vaadi haktır. Allah adına kıyam edenlerin arkasında Allah vardır, Allah'ın vaadi haktır. Kâfirler yok olmuş, Allah'ın vaadi haktır. İşte gördüler bunu, işte biz de görüyoruz ki bu gençler galip geldiler.

Şehir halkı bu yiğidin peşine takıldılar, onunla birlikte mağaraya gittiler. O yiğit arkadaşlarının yanına girdi ve bir daha dışarıya çık-madılar. Onların görevleri bitmişti artık Allah onları huzuruna almıştı. Onlar Allah'ın âyetleriydiler ve Allah'ın kendilerinden istediği mesajını sunmuşlar ve artık görevleri bitmişti.

Sonra şehir halkı onların durumunu tartıştılar aralarında. Onlardan kimileri dediler ki bunların üzerine bir bina yapalım da daha sonra insanların onları kutsallaştırıp müşriklerin onlardan istifade etmelerine ve kötüye kullanmalarına engel olalım dediler. Ama idareciler ise bunlardan istifade etmek istediler. Dediler ki bunların üzerlerine bir mescid yapalım. Onlar bunu kendilerine kullanmak istediler. Kendi reklâmlarına, kendi çıkarlarına onları alet etmek istediler.

Evet, birbirlerine galip gelmek için onların halleri ile alâkalı fikirler ileri sürmeye başladı toplum. Allah'ın rızasına, lütfuna ulaşan bu mağara ashabının durumlarını tartışıyorlardı. O gün başlayan, ama bitmeyen, yıllar yılı devam eden bir tartışma. Sanki toplum üçe ayrıldı ve onlardan birileri dediler ki, yapılanmanızı onlar üzerine bina edin. Onlar üzerinde bir yapılanma, onlar üzerinde bir program yapın. Hayatınızı ona göre değerlendirin. Lâkin Allah hemen uyarıverdi onları: "Rabbuhum a'lemü bihim" Niye onlara bina edeceksiniz yapılanma-nızı? Niye onlara bina edeceksiniz hayat programınızı? Unutmayın ki onları da en iyi bilen Allah'tır. Neden Allah'ı bir kenara bırakıp da her şeyinizi onlara endeksleyeceksiniz? Kıyam onlar gibi yapılır, secde onlar gibi gerçekleştirilir, söz onlar gibi söylenir, amel onlar gibi işlenir, kıyafet onlar gibi giyilir, adım onlar gibi atılır, tavır onlar gibi belirlenir. Niye öyle? Neden onlar gibi ayarlayacaksınız? Oysa onlar bir insandır ve yanılabileceklerdir.

Unutmayın ki sizler Allah'ın dediği gibi olmak zorundasınız. Efendim, onlar Allah'ın Salih kullarıdır ve bizler onlar gibi olmak zorundayız. Oysa onlar gibi olarak müslüman olunmayacaktı. Allah'ın dediği gibi olarak müslüman olunacaktır.

Bir grup da dedi ki, biz hayatımızı yaşarız, onları şöyle mûtena bir yere, seçkin bir yere koyarız, zaman zaman ihtiyaç hissettiğimiz tapınma ve coşma olgularımızı da onlarla giderir, bu yönlerini topluma empoze ederiz, burada kullanırız diyorlar.

Evet kimileri yapılanmalarını onlar üzerine kuracaklar, dinsel hayatlarını onlarla dolduracaklar, tapınılarını, dindarlıklarını onlara benzemeye bina edecekler veya onları bir yerde bir secdegâh makamında tutacaklar. Hayatın tümünde başka programlar geçerli olacak, ama işte böyle zaman zaman özel günlerde, kutsal zamanlarda onlarla beraberlik kuruvermek yetecekti onlar için.

Yâni aslında harcamaya başladılar onları.

Veya az evvel ifade ettiğim gibi idareciler, yönetici kadro onlar üzerine bir mescit inşâ ederek onları kullanmak istediler. İdareciler her dönemde böyledirler. Tekkeleri, türbeleri kapattıklarını söylerler ama para getireceğine veya kendi reklâmları adına kullanabileceklerine inandıkları türbeleri de hep açık tutmaya çalışırlar. Halbuki önemli olan bu gençlerin türbeleri, yaşadıkları şehir değil veya önemli olan bu gençlerin sayıları da değildir. Önemli olan bu gençlerin bize sundukları mesajlarıdır. Ama ne gariptir ki kimi insanlar onların sundukları mesajdan ziyâde bu tür şeylerle meşgul olurlar. Bakın Allah diyor ki:

22. "Karanlığa taş atar gibi, "Mağara ehli üçtür, dördüncüleri köpekleridir" derler, yahut, "Yedidir, seki-zincileri köpekleridir" derler. De ki: "Onarın sayısını en iyi bilen Rabbimdir. Onları pek az kimseden başkası bilmez. "Bunun için, ey Muhammed! Onlar hakkında, bu kısaca anlatılanın dışında, kimseyle tartışma ve onlar, hakkında kimseden bir şey sorma."

Rabbimizin bu âyetlerinde kendilerine sunduğu mesajı anlamaya çalışmak yerine kendilerini hiç mi hiç ilgilendirmeyen konularda insanların tartışmalarına şahit oluyoruz. Gayba taş atar gibi, karanlığa taş atar gibi diyecekler ki, bu gençler üç kişiydiler ve dördüncüleri köpekleriydi. Kimileri de diyecekler veya diyorlar ki beş kişiydiler bunlar, altıncıları köpekleriydi. Sanki gayba taş atar gibi ne dediklerini, ne söylediklerini bilmiyorlar. Kendilerince gûya kıssada Allah'ın boş bıraktığı bölümleri doldurmaya çalışıyorlar. Sanki Allah o bölümleri bilememiş, ya da unutmuş gibi. Onların sayıları yedidir sekizincisi de köpekleri.

Evet tartışmalarının konusu bu. Onlar üç kişiydiler. Bu sayıları çok önemliydi ya sanki. Yaptıkları o kadar önemli değildi, çoktan unutmuşlardı yaptıklarını. Kıyamları, imanları, teslimiyetleri o kadar ö-nemli değildi. Bazıları da onlar şu kadardı da filan demeye çalışıyorlar. Halbuki Rabbimiz bu kıssasıyla bize onların sayısından öte şöyle diyor: Onlar bir gruptu, haydi bakalım onlara sizler de katılın. Siz de onların yanında, onların kıyam makamında yerlerinizi alın diyor.

Hani tavaf da böyledir değil mi? Bir hareket var, devam ediyor biz de ona

katılacağız. Çünkü o harekete katılmamız onu artırmayacak, ona belli bir şekil kazandırmayacaktır, ama ona benim katılmam bana kazandıracaktır. İşte tıpkı onun gibi Ashab-ı Kehf bir grup olarak tanıtılıyor ve bize sen de gir onların içine deniliyor. Haydi siz de Rabbim Allah deyin. Hayata O'ndan başka program yapıcı tanımıyo-rum deyin. Onlarla beraber olun. Tıpkı onların uyuduktan sonra hayata dönüşleri gibi, sizler de uyanıp hayata dönün. Yıllardır uykudaydınız, dalgındınız, kitaptan, sünnetten uzaktınız, haydi uyanın artık. Sizin neyinize gerek onların sayıları, ya da o mağarada ne kadar kaldıkları?

Oysa onlar bu yaptıklarıyla gabya taş atıyorlardı. Yâni karanlıkta göz kırpıyorlardı. Asla bilemeyecekleri, bilmeleri mümkün olmayan bir konu üzerinde söz söylüyorlardı. Size neydi bundan? Ama bunu önce kendimize söylemek zorundayız. Allah için şöyle bir düşünelim. Acaba bizler de şu anda bize hiç mi hiç lâzım olmayan konular üzerinde böyle münâkaşa ettiğimiz olmuyor mu? Nenize lâzım bunlar deniliverse ne diyeceğiz? Yâni o konuda Allah bir şey dememiş, peygamber bir açıklamada bulunmamışsa nemize gerek de konuşuyoruz onları?

Öyleyse bizim susmamız gereken konuları iki ana grupta toplayabiliriz. Birisi; bize kulluk sağlamayan, bizi cennete götürücü olmayan, cehennemden kurtarıcı olmayan konular. İkincisi; evet İslâm'ın o konuda bir şeyler söylediği, ama bizim bilmediğimiz konularda da susacağız. İslâm'ın o konuda ne dediğini bilmeden konuşuyorsak, gabya taş atmaktan başka bir şey yapmadığımızı bilmek zorundayız. Yok köpekleri şöyleydi, yok adları böyleydi, yok yaşları böyleydi… Birileri de şöyle diyor; bırakın tartışmayı, onlar yedi kişiydiler, sekizincileri de köpekleriydi.

Bu son ifade ya o kimselerin tartışmalarının ve sözlerinin ve zırvalarının devamıdır, yahut da bu Allah'a ait onların gerçek sayılarıyla alâkalı bilgidir. İbni Abbas efendimizden bir rivâyet var: Der ki onların sayıları yedidir ve sekizincileri de köpekleridir. Baksanıza Rabbimiz onların sayılarını bilen çok az kimse var diyor, işte ben bu az kimselerdenim. Eğer bu rivâyet doğruysa, sahihse o zaman bunların sayıları yedidir, sekizincileri de köpekleridir.

De ki onların sayılarını ancak Rabbin bilir ve onların sayısını bilen çok az insan vardır. Yine bilen Allah oldu. Peki Allah onu bilir, onu bilir, onu bilir de neyi bilmez söyleyin. Ne yiyeceğimizi mi? Nasıl bir yeme modelinden yana olacağımızı mı? Nerelerden kazanıp, nerelerde harcayacağımızı mı? Nasıl bir

hukuktan yana olacağımızı? Nasıl bir siyasal yaşam takip edeceğimizi mi? Neyi bilmez Allah? Elbette Allah her şeyi bilir. Ama bakın bu sûre ısrarla bunu gündem ya-pıyor.

Öyleyse ey peygamberim! sen bu anlatılanlar dışında, Rab-binin sana beyan buyurduğu bu açık ifadelerin dışında bu konuda kimseyle tartışmaya girme ve bu konuda da kimseden fetva isteme. Bu konuda bu açıkça verilen bilgiler dışında hiç kimseden bir bilgi sorma. Hiç kimseyle bu konuda tartışmaya girme. İşte Kehf ashabının durumu bu kadardır. Sana lâzım olan kadarını, size lâzım olan bölümü Allah çok açık ve net bir biçimde anlatmıştır, gerisiyle ilgilenme. İşte bir mağara, işte Allah için kıyam eden gençler, işte Allah'ın onları koruması ve işte yüz yıllar sonra Rabbinin onları hayata tekrar geri döndürmesi. Sen bunları düşün ve problemleri bununla çözüme kavuştur.

23,24. "Herhangi bir şey için, Allah'ın dilemesi dışında: "Ben yarın onu yapacağım" deme. Unuttuğun zaman Rabbini an ve şöyle de: "Umulur ki, Rabbim beni doğruya daha yakın olana eriştirir. "

Ve bir de ey peygamberim! herhangi bir şey hakkında yarın onu yaparım deme, inşallah onu yaparım de. Unuttuğun zaman da hemen hatırlar hatırlamaz Rabbini an ve ümit ederim ki Rabbim beni doğruya ulaştırır de. Bir şey mi yapacaksın? Yarınla ilgili bir tasarın, bir programın mı var? Sakın ha yarın ben şunu mutlaka yapacağım deme pozisyonunda olma. Ancak inşallah de. Allah dilerse, Allah izin verirse de. Diyelim ki insanlığın sebebiyle unuttun, hatırlar hatırlamaz yine O'nu gündemde tutuver. Ya Rab de, affet de, istiğfar et. Ve de ki, umarım ki Rabbim bundan daha güzeline, daha doğru olana beni yaklaştıracaktır.

Öyleyse hayatımıza, yarınımıza, yapacaklarımıza kendimiz kâ-diriz zannetmeyelim. Hep Allah'a muhtaç olduğumuzu unutmayalım da yapacağımız her iş konusunda inşallah demeyi unutmayalım. Allah'ın her ân hayata etkin ve egemen olduğunu unutmadan bir hayat yaşamaya çalışalım inşallah. İşte müslümanların buna imanına kader diyoruz.

Hayatta bu konuya bîgâne davranan nicelerinin başına nelerin geldiğini bilirsiniz. Allah'ı diskalifiye ederek yarın şunu şunu yapacağım diyen nicelerinin her şeylerini kaybettiğini biliriz. Bir hadislerinde Rasûlullah efendimizin şöyle buyurduğunu biliyoruz: "Yarınki programları konusunda eğer insanlar Allah'a kul köle olarak plan ve program yapmazlarsa onlar, kesinlikle helâktedirler"

Ehl-i kitap, yahut Mekkeli müşrikler Allah'ın Resûlünden bu konuyu Ashab-ı Kehf'in kıssasını sormuşlar Rasûlullah da yarın gelin size haber vereyim buyurmuştu. İnşallah demeyi de unutmuştu. Ertesi günü geldi ki vahiy gelmedi. Hattâ rivâyetlere göre bir süre vahyini kesivermişti Rabbimiz. Ve nihâyet daha sonra gelen bu sûresinde Rabbimiz hem peygamberini, hem de onun yolunun yolcusu olan bizleri bu konuyla uyarıverdi.

Öyleyse bizler de her işimizde her kararımızda inşallah de-meyi, maşallah demeyi unutmamalıyız. Her sözümüzde inşallah diyelim, her işimizde maşallah diyelim. Unutmayalım ki Allah her konuya güç yetiren, her istediği yapan, her şeyi var eden, yaratan, bilendir, tam ve mükemmel bilendir.

İnşallah meşietin Allah'a ait olduğunu anlamak, kavramak ve bu idrakle îman etmek demektir. Meşiet; dilemek demektir. Allah dilerse, Allah isterse, Allah izin verirse. Bu elde bir diyeceğiz bir kere. Ama Allah dilerseden sonra kişi kendinin dilemesini mutlak ortaya koyarsa, bu Allah'la dalga geçmek demektir.

Yâni yapacağı her hangi bir iş konusunda inşallah der de bir adam, yâni Allah dilerse, Allah izin verirse der de, ama bu işe kendini mutlak etkin ve yetkin zanneder ve öyle davranırsa bu inşallahla dalga geçmek demektir. Meselâ birine kafayı taktı bir delikanlı, onunla evlenecek, tamam inşallah. Ama öyle ısrar ediyorsa ki her çareye baş vuracak, illâ da evlenecek onunla. Veya bir yerden dükkan tutacak adam veya bir işin başına geçecek, biriyle beraber olacak, veya birine engel olacak, inşallah demiyor mu? Diyor ama kafaya öyle bir takıyor ki bu işi, mutlaka yapacak onu. Sanki bu konuda Allah haşa istese de yapacak istemese de. İşte bu Allah korusun da inşallahla dalga geçmek demektir.

Meselâ arkadaşın biri evlenme çabasındaydı, tamam inşallah da diyordu maşallah da diyordu. Ama konuşmasına bir bakın ki her şeye rağmen yer yerinden oynasa da onu alacaktı. Mümkün değil onu kimseye yar etmem diyordu. E hani inşallah diyordun? Hani Allah isterse, Allah dilerse diyordun? Nerde kaldı inşallah? Belki de onunla evlenmeni istemiyordu Allah. Belki o makama gelmene razı değildi Allah. Hayır öyle değil. Adam hem inşallah diyor, hem de o makama gelebilmek için Allah istese de istemese de her şeyini, namusunu, iffetini fedâ ediyor. İşte bu inşallahla dalga geçmek demektir.

Allah korusun da bugün müslümanın yalanı olmuş inşallah. Müslümanlar inşallah dedi mi nerdeyse bir sene sonraya söz veriyorlar. Oysa diyecekler, yarın öğle namazında buluşalım inşallah. Bu ne demek? İslâm'ın mâzeret kabul ettiği şeyler dışında orda olacağım demektir. Çok acil bir vaka olmadıkça hastalık gibi, ölüm gibi, mutlaka orada olacağım demektir bu. Öyleyse sözlerimize dikkat edelim durup dururken kendimizi münâfık yapmayalım.

Bundan sonra bu gençlerin mağarada kalış süreleriyle alâkalı da bir şeyler söyleyecek Rabbimiz:

25. "Onlar mağaralarında üç yüz dokuz yıl kaldılar derler."

Onlar mağaralarında tam üç yüz yıl kaldılar ve dokuz daha ilave edildi. Bu Arapça'da bir ifade tarzıdır. Araplar arasında o dönemde çok yaygın kullanılan bir ifade tarzı olduğundan Rabbimiz böyle buyurmuş. Onlar mağarada üç yüz yıl kaldılar, dokuz daha kattılar. Ama sen şöyle söyle ey peygamberim; bırakın bu tartışmaları, sayıları konusunda tartıştığınız gibi, bir de mağarada kalış süreleri konusunda tartışmalara girmeyin.

26. "De ki: "Onların ne kadar kaldığını en iyi Allah bilir. Göklerin ve yerin gaybı O'na aittir. O, ne mükemmel görendir! O ne mükemmel işitendir! İnsanların O'ndan başka dostu yoktur. O, hiç kimseyi hükümranlığına ortak kılmaz. "

Onların orada ne kadar kaldıklarını en iyi bilen Allah'tır. Allah onların orada ne kadar kaldığını en iyi bilendir. Allah'tır en bilen, tam bilen. Üç yüz yıl kaldılar, bir de dokuz yıl ziyade ettiler. Yâni üç yüz dokuz yıl mı? Hayır öyle değil. Bu tartışmalar da size bir fayda sağlamayacak. Unutmayın ki onların orada ne kadar kaldıklarını en iyi Allah bilir. Gökler ve yeryüzünün gaybını bilen O'dur.

Yukarıdaki söz eğer Rabbimize aitse o zaman şöyle diyeceğiz: Rabbin biliyor ki onlar orada 309 yıl kaldılar. Ama eğer bu söz de önceki zırvaların devamıysa o zaman bilmiyoruz onların ne kadar kal-dığını, aslını Allah bilir diyoruz. Eğer bilen Allah 309 yıl demişse Allah'ın dediği doğrudur diyoruz. Çünkü göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir, Ondan daha iyi hiç kimse bunu

bilemez. O ne güzel işitir ve ne güzel görür. Onun berisinde onlar için ne bir veli, ne de hükmünde ortağı vardır. Mülk tümüyle Onundur mülkünde hiç kimseyi kendisine ortak etmemiştir, hiç kimseyi bu konuda yetkili kılmamıştır.

Bazıları Allah bilir sözünden hareketle bunu diyenin Allah değil de başkalarının olduğunu, işin aslını ancak Allah'ın bildiğini demeye çalışmışlar. Kimileri de bu bölümün Allah'a ait olduğunu söylemişler. O zaman 309 yıl mı? yoksa 250 yıl mı? bunu sadece Allah bilir ve bizim için de fark etmeyecektir. Öldükten sonra dirilten Allah; bin yıl da olsa diriltme kudretine sahiptir.

Allah semavat ve arzın gaybını bilendir. Gaybın anahtarları elinde olandır. Kur'an'ın başka yerlerinden öğreniyoruz ki bu gaybını da kimseye ezdirip bozdurmayandır Rabbimiz. Yâni kimseyi buna muttali kılmayandır. Ee efendim Allah bunu başkalarına da bildire-mez mi? Elbette isterse bildirebilir de ama Allah bunun yasasını koy-muş ve bunu belirlemiştir. Onu kimseye muttali kılmam diyor.

Meselâ Allah dilerse kendisi gibi bir Allah daha yaratamaz mı? Son elçisi olan ahir zaman Nebîsinden sonra bir elçi daha göndere-mez mi? Evet gönderebilir ama bunun yasasını koymuş ve bitirmiş, bundan sonra bir daha elçi göndermeyeceğim demiş ve bitirmiş. Gaybımı da kimseye açmam demişse bunun yasasını koymuşsa, artık bunu kurcalamanın da anlamı yoktur.

27. "Ey Muhammed! Rabbinin kitabından sana vahy olunanı oku; O'nun sözlerini değiştirecek yoktur. O'ndan başka bir sığınılacak da bulamazsın."

Burada kıssa bitiyor. Rabbimiz kitabının Kehf sûresinde peygamberine vahy ettiklerini elçisine okudu. Elçisine anlattı. Şimdi de ona okuduğu bu âyetlerin onun tarafından bize okunmasını emrediyor. Allah elçisinin kendisine indirilen bu kitabı bize okumasını emrediyor. Allah'ın Resûlü Allah'ın kendisinden istediği biçimde okuyordu Allah'ın kitabını. Sürekli gündemde tutuyordu bu kitabın âyetlerini. Allah'ın Resûlü bunu önce sahabeye okudu, şu anda da bize okuyor. Sanki efendimizin ağzından dinliyormuş gibi kıssayı dinledik. Biz de okuyacağız hem kendimize hem de en yakınlarımızdan başlamak sûretiyle herkese.

Onun sözlerini değiştirecek yoktur. Acaba bugün bizler de bu Ashab-ı Kehf

gibi olursak Allah bize de yardım eder mi? demeyin. Biz de eğer bu gençler gibi yapar, Allah için bir kıyamı gerçekleştirecek olursak kesinlikle inanalım ki Allah bize de yardım edecektir. Tüm düşmanlarımıza karşı bizi de koruyacaktır. Allah'ın dışında bir melce, bir sığınak da yoktur. Vekil Odur ve O ne güzel vekildir. Koruyucu Odur ve ne güzel koruyucudur O. O gün o müslümanları âyet olarak şereflendiren ve kıyâmete kadar ümmete örnek yapan Allah unutmayalım ki aynı yolun yolcularını da aynı şerefle şereflendirecektir. Onları da ölümsüzlüğe ulaştıracaktır. Kendisine sığınanları mutlaka koruyup rüşte ulaştıracaktır.

İşte üç beş genç ve karşılarında bütün dünya. Matematik hesaplarına göre onların başarması kesinlikle mümkün değil. Ama gördük ki Allah'ın izniyle başarıya ulaştılar. Kıyâmete kadar Allah yolunda olan müslümanlar hep kazanacak ve karşılarındaki kâfirler ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar hep kaybedecekler. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmeyen yasasıdır.

Sûrenin bu bölümünde son derece açık ve net bir şekilde gör-dük ki imanla maddecilik, imanla materyalizm arasındaki savaş böylece imanın galibiyetiyle son buluyor. Sebepleri putlaştıran, eşyayı putlaştıran ve maddenin ötesinde bir Allah'ın varlığını reddeden küfür taraftarlarıyla, tüm bu sebeplerin, maddenin ve eşyanın, âlemin yaratıcısı mutlak egemen bir Allah'ın varlığına iman eden iman taraftarları arasındaki kavga inananların zaferiyle sonuçlanıyor. Allah için dünyalarından, rahatlarından, devletlerinin kendilerine lütfedeceği makamlardan, ailelerinden, akrabalarından, dostlarından, vatanlarından, evlerinden, barklarından vazgeçebilenleri bekleyen Allah desteği ve zaferi. Evet hem dünyada, hem de âhirette güzel âkıbet muttakilerindir.

Gördük ki toplum ve zalim iktidar taraftarları putlara, şehvetlere, maddeye ve kuvvete tapınmaya başlamıştır. Maddeci ve materyalist bir anlayışla sadece görünene inanan, onun ötesinde başka hiçbir değer tanımayan, tüm imanî ve ahlâki değerleri reddeden bir duruma gelmiştir. Bu mantığın getirdiği tabii bir sonuç olarak iktidarda bulunanlar doyumsuzca ülkenin tüm gelir kaynaklarına el koymuş ve gücüne güç katmıştır. Ulaştığı bu gücün sarhoşluğuyla kendisini tanrı görmeye başlayan iktidar kendisi gibi düşünmeyen, kendisi gibi inanmayan, kendisi gibi yaşamayanların peşine takılmıştır. Tek tip insan, tek tip inanç dayatmasıyla insanları takibe almıştır.

İşte böyle boğucu bir ortamda bir kısım gençlerin kalbine İsa'nın (a.s)

hayatbahş olan mesajı ulaşır. Bu kutlu peygamber mesajıyla dirilen bu gençler sebeplerin ötesinde işleyen mutlak iradeyi, Allah'ı tanırlar. Sebeplere de, devlete de, devlet kapısına da, topluma da asla boyun eğip teslim olmamaları ve sadece Allah'a güvenip teslim olmaları gerektiğinin bilincine erdiler. Allah'ın sebepler sebebi olduğunu, tüm sebeplerin yaratıcısı ve sahibi olduğunu anlayıverdiler.

Her kim ki böylece Allah'a iman eder ve teslim olursa kesinlikle bilelim ki Allah da onu destekleyecek, ona sabır, sebat, güç, kuvvet, rüşt işlerinde başarılar, kolaylıklar verecektir. Tüm sebepleri onun hayrına, yardımına seferber edecektir.

Evet inançsız bir dünyaya sahip olmaktansa, imansız, izzetsiz, hürriyetiz ve şerefsiz bir hayata sahip olmaktansa hayatsız, malsız, mülksüz, makamsız, ikbalsiz bir imana sahip olmayı yeğleyenler var ya Allah imanlarını onların imdadına koşturuveriyor. İman ve hidayet onların yollarını açıveriyor. İmanları onlara her yerde ve her konumda sadece Rablerine güvenmeleri, Rablerine sığınmaları ve Onun istediği yolda olmaları gerektiğini söyleyiveriyor, onlara bu yolda sabır ve kararlılık veriyor.

Dikkat ederseniz birlikte gerçekleştirdikleri bu kıyamın sonunda yine birlikte hareket ediyorlar, bölünmüyorlar, parçalanmıyorlar, her biri ayrı bir yere kaçmayı, her bireri ayrı bir mağaraya sığınmayı düşünmüyorlar. Hepsi birden Rablerine sığınarak aynı mağaraya gi-riyorlar.

Dikkat ederseniz adına kıyam gerçekleştirdikleri Allah'ın güneş, hava gibi tüm nimetlerden onları istifade ettirdiğini görüyoruz. Elbette bu sebeplerin, bu yasaların sahibi olan Allah onları sevdiklerinin emrine ve hizmetine âmâde kılar.

İşte böyle hayatın sahibi olan Allah tüm hayatı, tüm eşyayı, tüm varlıkları, tüm sebepleri sevdiği kul-larının emrine sunarken aynı sebepleri, aynı eşyayı onları putlaştıranların helâklerine sebep kılıveriyor.

Öyle değil mi? Göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin tamamının sahibi ve yaratıcısı olan Allah'ı reddederek, Allah'la çatış-maya girerek, maddeyi, eşyayı, sebepleri, yasaları putlaştıran, onlara tapınmaya başlayan, Allah'a kulluğa ayıracakları akıllarını, bilgilerini, zamanlarını ve imkânlarını dünyayı, dünyada rahat bir hayatı kazanabilmek için seferber edenlere dünya ve topladıkları dünyalıklar hep karşı gelmiştir. Hiç beklemedikleri bir anda, hiç

ummadıkları bir ortamda Allah karşılarına çıkmış, yollarını kesmiş ve bu zavallılar kendi icatlarının, kendi vasıtalarının kurbanı olarak geberip gitmişlerdir. Mü'-minlere hayatbahş olan eşya, sebepler bunlar için helâk sebebi olmuştur. Kendi ürettikleri şeylerin mikroplarıyla, kendi ürettikleri harp ve benzeri problemlerle yok olup gitmişlerdir.

Ve işte şimdi Mekke'deyiz. Mekke'de Ashâb-ı Suffa'nın rolünü oynayan, onların misyonunu ve dâvâsını üstlenen bir avuç müslü-man var. Tıpkı onlar gibi Allah'a Allah'ın istediği gibi îman etmiş, Allah'a Allah'ın istediği gibi teslim olmuş ve hayatlarını Allah adına yaşama mücâdelesi veren bir avuç müslüman. Bilallar, Ammarlar, Sü-heybi Rumilerden oluşan bir avuç müslüman.

Ve bir de Mekke'de Ashab-ı Kehf dönemi zalimlerinin rolünü üstlenmiş müşrikler var. Onların o gençlere yaptıklarını aratmayacak biçimde bu bir avuç müslümanı bir kaşık suda boğmak isteyen Mekkeli müşrikler var. Onlar da diyorlar ki ey Muhammed! Sen bu ayak takımını yanından kovmadıkça kesinlikle bizler senin yanına gelemeyiz. Biz onlarla birlikte oturamayız.

28. "Sabah akşam Rablerinin rızâsını dileyerek O'na yalvaranlarla beraber sen de sabret. Dünya hayatının güzelliklerini isteyerek, gözlerini o kimselerden ayırma. Bizi anmasını kendisine unutturduğumuz ve işinde aşırı giderek hevesine uyan kimseye uyma."

Peygamberim sen sürekli onlarla beraber ol, onları yanından kovma. Unutma ki yarın onlar da tıpkı Ashab-ı Kehf gibi olmaya nam-zet insanlardır. Şu anda horlansalar da, hakaretlere maruz kalsalar da unutma ki onların şu andaki konumu Ashab-ı Kehf'in konumuyla aynıdır. Tıpkı onlar gibi bunlar da seneler sonra yeryüzünün efendisi olmaya namzet kimselerdir. Onlar bir dönem gelecek ki kıyâmete yeryüzünün ölümsüz kahramanları, örnek şahsiyetleri olacaklardır. Kıyâmete kadar insanlık onları baş tacı edecektir.

Evet, ey peygamberim sakın sabah akşam seninle birlik olanlara karşı rahatsızlık gösterme, burun kıvırma, onları yanından kovma. Peki acaba böyle

yapmış mı Allah'ın Rasûlü? Sadece Ümmü Mektûm'a küçücük bir tavrının akabinde bile hemen uyarıldığını biliyoruz.

Peki ya bu neyin nesi? Anlayabildiğimiz kadarıyla müşriklerden peygamberimize bir teklif var. Diyorlar ki ey Muhammed, tamam senin yanına gelelim, ama bir konu var ki biz ona tahammül edemi-yoruz. Şu senin yanındaki malsız mülksüz, statüsüz, adam bile diye-meyeceğimiz baldırı çıplaklar var ya, şu seni çepeçevre kuşatanlar var ya, sen onları bizim yanımıza almazsan ancak o zaman gelebiliriz. Kabul edersen geliriz diyorlar. Yâni belki dış görünüşüyle güzel bir teklifti bu. Onların hidâyetine çok hâris olan Allah'ın Rasûlü; acaba bu adamlar biraz biraz dinlerlerse adam olurlar mı? Acaba bizim yakınımızda oluşları onların kalplerini ısındırır mı? Diye düşünürken, aklından geçirirken Rabbimiz hemen uyarıverir onu. En'âm sûresinde de böyle bir uyarı gelir. Eğer onları kovacak olursan, zalimlerden olursun buyuruluyor.

Peki acaba bu konuda biz ne durumdayız? Peygamber bile böyle yapınca zalimlerden olacaksa, biz ne haldeyiz bu konuda? Allah'ın bize lütfettiği imkânlardan birisini kullanacak durumda olan komşularımıza, bize ihtiyacı olanlara karşı nasıl davranıyoruz? Aman belki bu kardeşimin, bu komşumun evinin ihtiyacı mı var? Hastası mı var? Arabaya mı ihtiyacı var? Onu mu yük sürecek acaba diye mi ka-çıyorsun ondan? Kimlere karşı yan çizmeye çalışıyoruz? Sosyal hayatta gariban bilinenlerden kaçmaya mı çalışıyoruz? Müstahdemlere karşı farklı davranmaya mı çalışıyoruz?

Öyleyse peygamberim, sen onlarla beraber ol, ve sabret. Sa-habi diyor ki vallahi bu âyet geldikten sonra Allah'ın Resûlü biz yanından ayrılmadıkça bizim yanımızdan ayrılmıyordu. Allah'ın bu uyarısından sonra Rasulullah Ashab-ı Kehf konumunda bulunan toplumun bu en garibanlarıyla hayatını birleştirivermişti. Zîra Allah'ın dininde yeryüzünde hiçbir sınıf ayırımı yoktur. Ne sosyal, ne ekonomik, ne dinsel hiçbir ayırım söz konusu değildir.

Bakın aynı konuda Allah'ın Resûlü En'âm sûresinde de uyarılmıştır:

"Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları Kur'an'la uyar. Onlar için Allah'tan başka ne bir dost, ne bir şefaatçi vardır. Gerekir ki Allah'tan korkarlar. Sırf Allah'ın rızası nı dileyerek sabah akşam Rablerine dua edenleri huzurundan kovma. Onların hesabından sen sorumlu değilsin, onlar da senin hesabından sorumlu değildirler. Onları huzurundan kovduğun takdirde zalimlerden olursun."

İslâm'ın ilk maya tuttuğu Mekke toplumunda Rasûlullah'ın çevresinde onun dâvetine kucak açanlar toplumun en gariban insanlarıydı. Mekke'nin ileri gelen zenginleri, kendini beğenmiş müstekbir, toplumun kalburüstü insanları Resûlü Ekremin yanına geldikleri zaman, bu gariban insanlarla onun meclisinde birlikte yan yana oturmak şöyle dursun, tükürüklerini bile bu adamlara reva görmüyorlardı. Rasûlul-lah'ın yanına geldiklerinde Bilal gibi, Habbab Bin Eret gibi, Ammar Bin Yasir gibi, Süheybi Rumi gibi garibanları, kendi ifadeleriyle baldırı çıplakları orada, onun yanında gördükleri zaman kahroluyorlar, mahvoluyorlar ve: Ey Muhammed! eğer bizim senin yanına gelmemizi isti-yorsan kov bu adamları. Bu baldırı çıplaklar senin meclisinde bulundukları sürece kesinlikle senin yanına gelmeyiz, gelemeyiz. Biz bu adamlarla birlikte asla oturamayız diyorlardı. Biz aziz, bunlarsa zelil diyorlardı.

Malda, makamda, elbisede, servette, samanda izzet görüyorlardı. Bunlara sahip olanlar aziz, bunlardan mahrum olanlar da zelildir diyorlardı. Ey Muhammed! Kavminden bunlara mı razı oldun? Bu kadar insanın içinden bunları mı seçip beğendin? Yâni sence aramızda Allah'ın nîmet verip üstün kıldıkları bunlar mıdır yâni? Biz bunlara mı tabî olacağız? Bunlara mı uyacağız? Senin bu anlayışından vazgeçip bize bu adamlardan ayrı bir meclis yapmanı istiyoruz. Dışarıdan gelen Arap elçilerinin bizleri bu düşük insanların yanında görmelerini iste-miyoruz, buna tahammül edemiyoruz diyorlardı. Biz senin yanından ayrıldıktan sonra onları yanına alabilirsin. Biz çıktıktan sonra istediğin kadar onlarla otur, ama biz varken onları çıkar diyorlardı.

Bunların İslâm'a girmeleri konusunda çok haris davranan Allah'ın Resûlü, bunların cehenneme gitmelerine vicdanı asla dayanmayan Allah'ın Resûlü, peki bunu bir düşüneyim buyurunca, hemen arkasından bu âyet-i kerîme geliyordu. Bakın Allah diyor ki peygamberim, sen bırak başkalarını da Rablerinden

korkanları, Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları, bu dünyadaki imtihânları bitip de tüm yaptıklarının hesabını vermek üzere Allah'ın huzuruna gideceklerini ve huzurda toplanacaklarını bilen ve buna inananları ve hayatlarını bu îmânâ bina etmeye çalışanları Kur'an'la uyar. Âhirette kendilerini kurtaracak Allah'tan başka bir velileri, Allah'tan başka hayatlarına kulluk maddesi alacak bir velileri, Allah'tan başka bir kurtarıcıları, bir dostları ve şefaatçileri yoktur onların. Babalarının, dedelerinin, şeyhlerinin, liderlerinin, mürşitlerinin, hattâ peygamberlerinin bile kendilerini kurtaramayacağına inananları uyar peygamberim.

Zîra uyarıdan nasibini alacak olanlar da bunlardır. Söz dinleyecek olanlar da bunlardır. Sakın buna inanmayanları inananlara tercih etme! Allah'a îman edip sırf Allah'ın rızasını kazanmak derdiyle sabah akşam Rablerine dua eden ve bu dâvânın temel taşları, yâni bu dâvânın temel taşları ve bereketi durumunda olan bu garibanları sakın berikilerin hatırına huzurundan kovma!

Çünkü ne sen onların hesabından sorumlusun ne de onlar senin hesabından sorumludur. Senin hesabın sana, onların hesabı da kendilerine aittir. Yâni bu gariban müslümanların gariban olmaları ya da onların fakir olmaları benim Rableri olarak onlara takdir ettiğim rızın neticesidir. Bu benim takdirimdir, senin bununla bir ilgin alâkan yoktur.

Sonra bu gibi şeylerin, fakir fukara olmak gibi ölçülerin îman yönünden hiçbir değeri yoktur. Yâni ne zenginler daha iyi müslüman-dır, ne de fakir olanlar daha az müslümandır. Bunun îmanla bir ilgisi yoktur. Öyleyse ey peygamberim, sakın bu insanlar fakirdir diye huzurundan kovmaya ve ötekileri bunlara tercih etmeye kalkışma.

Resûl-i Ekremin hayatında bir Abese hadisesi var. Allah'ın Resûlü kâfirlere Mekke'de büyük kabul edilenlere, bu müdürdür, bu reistir, bu liderdir, bu kalburüstü, bu elit tabakadır denenlere İslâm'ı anlatma çabası içindeyken ama bir sahabe, Abdullah İbni Ümmü Mektum çıkagelir ve Allah'ın Resûlünden İslâm talebinde, îman talebinde bulunur. Allah'ın Resûlü onu bırakarak berikilere anlatmaya devam eder. Ümmü Mektum ısrar eder. Allah'ın Resûlü onun bu ısrarını münâsebetsizlik kabul eder. Zîra beriki reis konumunda olan kimse-lerin İslâm'a girmelerini istemektedir ve onlara tebliğine özen göstermektedir. Âdeta onları kazanabilmek için bütün gücüyle çırpınmaktadır.

Rasûlullah'ın bir mâzereti vardı bu konuda. Ümmü Mektum Rasûlullah'ın akrabasıydı, binaenaleyh başka zaman da anlatabilirdi ona. Bir ikinci mâzereti de Abdullah müslümandı, o anda ölseydi cen-nete gidecekti, ama berikiler kâfirdi, o anda ölselerdi onlar cehenneme gideceklerdi. Onun için Allah'ın Resûlü felâketin ciddiyetine binaen berikilere yöneliyordu. Lâkin Abdullah Bin Ümmü Mektum amaydı, zor gelmişti oraya kadar. Düşe kalka gelmişti, samimi olarak gelmişti, amel etmek üzere gelmişti, işkenceye adaylığını koyarak gelmişti.

Ama berikiler ona karşılık şartlı gelmişti. Bizim bu dine ihtiyacımız yoktur diyerek gelmişlerdi. Müstekbirce müstağnîce gelmişlerdi. Onun yanında berikilere yönelmek cahili değer yargısından kaynaklanıyordu. Bunlar müdürdür, bunlar amirdir, bunlar elit tabakadır diyerek, bunlar îman ederlerse Îslâm güç bulacaktır diyerek bunlara yönelmek cahili bir anlayıştı. İşte o anda Rabbimiz Abese sûresini gönderivermişti. Rasûlullah donakalmış, Ümmü Mektum donakalmış, kâ-firlerin hepsi şaşırıp kalmışlardı. Allah o anda, o ortamda âyetlerini gönderivermiş ve peygamberini düşmanlarının gözü önünde uyarıvermişti. Bir daha bunu yapma peygamberim! Buyuruvermişti.

Öyleyse müslümanlar hüküm verirken cahiliyeden, cahilî değer yargılarından etkilenmelidir. Bu konuda her zaman vahiy önde olmalıdır. Kim iyi? Kim kötü? Kim büyük? Kim küçük? Kim önce? Kim sonra? Kim bereketli kim bereketsiz? Bunu vahiy belirlemelidir. Bunu kendi kendimize belirlemeye kalkışmamalıyız. Müslüman ne kadar da fakir olursa olsun, ne kadar da sosyal yönden zayıf olursa olsun her zaman kâfire tercih edilmelidir.

Yâni yirmi dört saatimizin herhangi bir bölümünde bizden Îs-lâm isteyen bir talep olursa, bunu derhal yerine getirmek zorunda ol-duğumuzu asla unutmamalıyız. Ya da insanlardan böyle bir talep ol-madığı halde kendiliğinden bir fırsat oluşmuşsa yine hemen onu yerine getirmek zorunda olduğumuzu da unutmamalıyız. Yâni karşımız-daki insanların, hanımlarımızın, çocuklarımızın, komşularımızın illâ da dilleriyle bizden İslâm'ı sormalarını, istemelerini beklememeliyiz. Halleriyle, vaziyetleriyle sorduklarının ve istediklerinin hemen farkına va-rarak onlara onların muhtaç oldukları İslâm'ı anlatmaya başlayıvere-lim.

Evet garibanları etrafımızdan kovmamalıyız. Zîra Rabbimiz buyurur ki

onların hesabından siz sorumlu değilsiniz. Onlar da sizin hesabınızdan sorumlu değildir. Bunun niyeti öğrenmek değil! Bunun niyeti dalga geçmek! Bunun niyeti beni oyalamak! Demeyelim.

Bakın Allah diyor ki: Sana ne bundan? Seni ne ilgilendirir bu? Onun hesabı senden sorulmayacak, senin hesabın da ondan sorulmayacak. Ne bilirsin? Belki samimi olarak dinleyip amel edecektir o.

Allah peygamberine diyordu ki sakın o garibanları yanından kovma! Eğer bunlar garibandır diye onları yanından kovarsan o zaman sen zalimler den olursun.

Peygamberim, sakın dünya hayatının güzelliklerini isteyerek gözlerini o kimselerden ayırma. Gözlerini o garibanlardan ayırma. Yâni onlar bir yana sen bir yana program arama. Onlarla beraberken saate bakıp durma. Birilerini gözleme bahanesiyle sakın dışarıya bakıp, içeriye girip durma. Dersim vardı, işim vardı, toplantım vardı filan deme. Onlarla beraberliğe sabret. Biz onlarla beraber olunca Allah bizden razı olacaksa niye yapalım bunu?

Bunu ancak şu dünya hayatının geçici zevk ve eğlencelerini isteyenler yapabilir. Yâni bunu yapanlar ne için yaparlarmış? Bakın devamında Rabbimiz onu şöyle anlatıyor: Ya şu dünya hayatının ziynetini, ya da Allah’ı ve âhireti istersiniz. Peki ikisini birlikte istesek olmaz mı? Mümkün değil. Yâni hem Konya’da olmayı, hem de İstanbul’da olmayı istemek gibi bir şeydir bu. Hem arabayı satmak istiyor-sun, hem de aynı arabaya binmek istiyorsun. Yâni hem o, hem o olmaz. Bakın Ahzâb sûresinin 28 ve 29. âyetlerinde Rabbimiz bu ko-nuyu bize çok hoş anlatır.

“Ey peygamber! Eşlerine şöyle söyle: “Eğer dünya hayatını ve süslerini istiyorsanız gelin size bağışta bulunayım ve güzellikle salıvereyim. Eğer Allah'ı, peygamberini, âhiret yurdunu istiyorsanız bilin ki, Allah içinizden iyi

davrananlara büyük ecir hazırlanmıştır.”
(Ahzâb 28,29)

Rasûlullah efendimizin hanımları Beni Kureyza Yahudilerinin ganimetleri müslümanların ellerine geçince Rasûlullah efendimizi sıkıştırdılar. Dediler ki; “ey Allah’ın Resûlü, başkalarının hanımları refah içinde bir hayat yaşarlarken görüyorsun ki bizler sıkıntı ve yokluk içinde kıvranıyoruz. Bizim de bolluk içinde yaşamak hakkımız değil mi? Diyerek Rasûlullah efendimizden dünyalık bir şeyler istediler. Tabi o günlerde müslümanların ellerine son savaşlarda bolca ganimet geçince hayat standartlarında değişmeler oldu. Bu durumdan tüm mü’minler etkilendikleri gibi Rasûlullah efendimizin hanımları da etkilendiler. Bizim de başkaları gibi yiyip içmeye, giyinip kuşanmaya hakkımız vardır derler. Bizim de hayat standardımız biraz değişsin, biz de biraz rahat edelim, bizim evimiz, eşyamız da biraz hoşumuza gidecek hale gelsin derler. Ey Allah’ın Resûlü biraz da biz hanımlarını düşünsen, biraz da bizim için harcama yapsan derler.

Belki peygambere karşı hanımlarının istekleri, bu tavırları Onun insanlığa getirip sunmuş olduğu, insanlardan istemiş olduğu hayat tarzının bir bakıma bir sorgulanması anlamına da geliyordu. Belki de Rasûlullah’ın hanımları Onun diğer müslümanlar gibi şimdiye kadar elinde avucunda bir şey olmadığı için böyle garipçe bir hayat yaşadığı hükmüne, zannına varmışlardı. Şimdi ise müslümanların eline bolca ganimet malı geçmişti. İster o sebeple, isterse bolluk içinde bir hayat özlemiyle olsun Resûlullah efendimizi sıkıştırırlar. Resûlullah efendimiz bu duruma çok üzülür. Rabbimiz buyurur ki;

Ey peygamber! Eşlerine şöyle söyle: Eğer dünya hayatını ve süslerini istiyorsanız gelin size bağışta bulunayım ve güzellikle salıvereyim. Eğer Allah'ı, peygamberini, âhiret yurdunu istiyorsanız bilin ki, Allah içinizden iyi davrananlara büyük ecir hazırlanmıştır.

Tehdidin büyüklüğünü anlayabiliyor musunuz? Eğer sizler peygamber eşleri olarak dünya hayatını, dünya hayatının ziynetini, süsünü, rahatlığını, konforunu, lüksünü istiyorsanız. Eğer derdiniz dünyada refah içinde bir hayat yaşamaksa, gelin sizi metalandırayım. Size bağışta bulunayım. İstiyorsanız sizi boşayayım, boşamam do-layısıyla size vermem gereken mutayı, mehirlerinizi vereyim de gü-zellikle sizi salıvereyim. Böylece benim içinde bulunduğum sıkıntılı hayattan kurtulup serbest olursunuz. Özgürce dilediğiniz gibi bir ha-yat

yaşarsınız. İstediğiz şekilde yer, içer, giyinir, kuşanırsınız.

Evet işte peygamber hanımlarına söylenen söz budur. Peki bize söylenen nedir? Bize ne söyleniyor burada? Ey insanlar, ey müs-lümanlar eğer dünya hayatını ve süsünü istiyorsanız gelin sizi serbest bırakayım, keyfinize göre bir hayat yaşayın. Ama unutmayın ki bu tercihinizle peygamber ailesinden, peygamber çevresinden, peygamberle birlik olmaktan, peygamber yolunun yolcusu olmaktan uzaklaşmış olursunuz. Buyurun dilediğiniz gibi yaşayabilirsiniz. Yine peygamber ailelerine ve bizlere ikinci teklifte şöyle. Yok eğer dünyayı değil de Allah'ı, Resûlüne ve âhiret yurdunu istiyorsanız muhakkak ki Allah sizden muhsin olanlara, Allah'ı görüyormuş gibi Ona kulluk yapanlara büyük mükâfat hazırlamıştır. Haydi buyurun bu mükafat da sizi bek-liyor. Evet hem hanımlarına hem de kıyâmete kadar gelecek tüm erkek ve hanımlara bunu teklif ettiriyordu Rabbimiz.

Arkadaşlar, bakın burada bu ikisinin birbirine zıt olarak bir değerlendirilmesine şahit oluyoruz. Rabbimizin yaptığı bu değerlendirme gerçekten çok önemlidir. Teklif çok açık ve net. Bir tarafta dünya, diğer tarafta âhiret ve Allah'ın rızası. Öyleyse Rabbimizin bu değerlendirmesinden anlıyoruz ki bunun her ikisi de birlikte olmayacaktır. Yâni hem dünya olsun, hem dünyanın süsü ve ziyneti olsun, hem de Allah, Resûlü ve âhiret olsun. Niye biri olunca diğeri olmuyor? diye bir soru soruyor veya işte bu konuda şu andaki mevcut hayatımıza göre bir takım felsefeler geliştirmeye çalışıyorsak, kesinlikle bilelim ve iman edelim ki işte Rabbimizin bu âyet-i kerimesindeki değerlendirmesi bizim şu andaki yanlış anlayışlarımızı kesinlikle reddediyor. Vallahi ben demedim bunu gardaş, bunu Allah dedi. İşte âyet, buyur sen de oku ve nasıl anlaşılması gerektiğini sen de düşün. Bu kitap benim olduğu kadar senin de kitabın.

Acaba aynı durumda bizim hanımlarımız olsa hangisini tercih ederlerdi? Ey müslüman hanımlar, sizler hangisini tercih ediyorsunuz bugün bir düşünün. Hangisinden yanasınız? Dünya ve dünya nimetlerine ulaşmak mı? yoksa Allah ve Resûlünün hoşnutluğu mu? Dünyada lüks bir hayat mı? Yoksa cennet mi? Hangisinden yanasınız? Önce dünyayı bir kazanalım, sonra âhireti de ayarlarız mı diyoruz? Dünya hayatı ve süsü olsun, bunun yanında âhiret de olsun mu diyoruz? Yoksa dünya hayatı ve süsünü bir tarafa bırakıp, bu konuda kendi kendimize hiçbir yorum yapmadan, hiçbir çıkış yolu aramadan Allah, Resûlü ve âhiret yurdunu mu tercih ediyoruz? Böyle yapalım da efendimizin hane-i

saadetlerinde bizim de yerimiz olsun, biz de ehl-i beytten olalım mı diyoruz? Öteler âleminde Rasûlullah yanında bir yerimiz olsun mu diyoruz? Tercih bize bırakılmış, buyurun neyi, hangisini tercih edeceksek tercihimizi güzel yapalım.

Ey peygamber yolunun yolcuları, öyleyse sabah akşam Allah'a kul olanlarla, Allah'a kul köle olanlarla, Allah'a dua edenlerle birlikte olmayı kendinize bir şeref kabul edin. Sakın ha düzeni bozmayın. Dünya hayatının süsü ve ziyneti hatırına sakın gözlerinizi başka tarafa çevirmeyin. Yâni mal mülk sevdasına onlardan uzaklaşmayın. Kalem sûresinde de fakir fukarayı diskalifiye etmeye çalışanların bağlarını kaybettikleri anlatılır.

Evet bu uyarının gelişinden sonra Allah'ın Resûlü çok korkmuştur. Hattâ sahâbe-i kirâmın ifadelerinden anlıyoruz ki bu âyetin gelişinden sonra Allah'ın Resûlü biz kendisinin yanından ayrılmadıkça bizim yanımızdan ayrılamıyordu diyorlar. Kılıçlarına kendi kılıçları, paralarına kendi paraları, evlerine kendi evleri gibi bakabilme özellikleri onları öyle bir kardeş yapmıştı ki aralarında ne sosyal sınıf farkları ne de üstünlük alçaklık anlayışları kalmıştır. Hepsi yıkılıp gitmiştir.

Bu âyetlerden anlıyoruz ki tebliğ edeceğimiz insanların sıralamasını biz kendi kendimize yapmayacağız. Karşımızdaki insanları şu şekilde gruplamamız güzel olacaktır. Karşımızdaki insan ya müslü-manlığının farkında olmayan birisidir, ona İslâm'ı ulaştıralım, belki bizim uyarımız ona fayda verecek ve adam olacaktır. Ya da mü'mindir, bizim anlatmamız sonucunda hayatına biraz daha çeki düzen verecektir. Öyleyse biz neticeyi düşünmeyeceğiz. Çünkü bakın Allah âyet-i kerîmesinde belki diyor. Belki yola gelirler, belki adam olurlar.

Öyleyse inzar edeceğiz, ama kovmayacağız. Uyaracağız, a-ma azarlamayacağız. İnzarımız onları kovma ve azarlama mânâsına gelmeyecek, aksine onlara acıma mânâsına gelecektir. İnsanların her zaman bize ulaşabilmeleri için imkân hazırlayacağız. İnsanlardan uzaklaşıp, fildişi kulelerimize çekilmeyeceğiz. Allah korusun da bugün kimi hocaların evlerine insanlar gündüz saat ondan önce, gece de saat ondan sonra girememektedirler. Neden? Efendim zatı alileri istirahat buyuracaklarmış. Bu gerçekten çok ayıp bir şeydir. Allah'ın Resûlünü az evvel anlattım, onun hayatında böyle bir şey kesinlikle yoktur. İnsanlar her an ona ulaşma imkânına sahiptiler. Gerçekten mü'-minlerin ihtiyaçları varsa gelebilmeliler, girebilmeliler, bulabilmeliler bizi.

Ve sakın ha peygamberim, o garibanları bırakıp da kalbi bizim zikrimizden gafil olan, yâni bizi anmasını kendisine unutturduğumuz ve işinde aşırı giderek kendi hevâsına uyan kimseye uyma.

Evet, sakın ha şu bizim zikrimizden, zikir olarak, hayat programı olarak gönderdiğimiz kitabımızdan kalbi gafil olan, kalbi uzak olanlar var ya, işte onlara da itaat etme. Sakın onları dinleme. Onlardan yana meyletme. Çünkü onlar başka değil, sadece hevâ ve heveslerine uyuyorlar. Kitabı bir kenara bırakıp kendi kendilerine program yapmaya çalışıyorlar. Onların işleri de gerçekten çok dağınıktır. Ne yaptıklarını bilmiyorlar.

Ne dersiniz? Kimi dinliyorsunuz bugün? Kitapla beraber olma-yanları mı dinliyorsunuz, yoksa kitapla konuşanları mı? Kendi hevâ ve heveslerinden konuşanları mı dinliyorsunuz, yoksa vahiyle konuşanları mı? Düşüncelerini, fikirlerini, fikri yapılarını Kur'an ve sünnetten bağımsız geliştirenleri mi dinliyorsunuz, yoksa vahye teslim olanları mı?

Meselâ yeme, içme ve doyma modelimizde kimin peşi sıra gidiyoruz? Kılık kıyafet mantığında, ev tefrişi konusunda kimleri din-liyoruz? Kendilerinden öğrenilecek hiçbir şeyiniz olmayanları mı dinli-yoruz, bunu düşünmek zorundayız. Âyetin ifadesiyle söylersek; işleri güçleri aşırılıktır onların. Aşırılıktan yanadırlar. Çizgi, had, hudut, sınır tanımaz onlar. Böylelerini asla dinlemeyeceğiz. Kalem sûresinin baş taraflarında da itaat edilmeyecek kimselerin özellikleri anlatılıyordu.

"Ey Muhammed! Diliyle iğneleyen, kovuculuk eden, iyiliği daima önleyen, aşırı giden, suç işleyen, çok yemin eden alçak zorbaya, bütün bunlar dışında bir de soysuzlukla damgalanmış kimseye"
(Kalem 10,13)

29. "De ki: "Gerçek Rabbinizdendir. "Dileyen inansın, dileyen inkar etsin. Şüphesiz zalimler için, duvarları çepeçevre onları içine alacak bir ateş hazırlamışızdır. Onlar yardım istediklerinde, erimiş maden gibi yüzleri kavuran bir su kendilerine sunulur. Bu ne kötü bir içecek ve cehennem ne kötü bir duraktır!"

Diyeceğiz ki hak Rabbimizden gelendir. Hak Allah'tan gelendir. Hukuk Allah'tan gelendir. Allah'tan gelenler dışında hak yoktur, hukuk yoktur. Evet hak

Allah'tan gelendir. Hak babamın dediği değil, hak hocamın dediği değil, hak bizim cemaatin dediği değil, hak toplumun öngördüğü değil, hak A.B.D.den gelen değil, hak Avrupa'nın dediği değil, hak Allah'tan gelendir ve bunun dışında ne varsa hepsi bâtıldır, hepsi boştur. Hak Bakaradakilerdir, hak Nîsa'dakilerdir, hak Kehf'tekilerdir. Yeryüzündeki insanlığın hakça bir hayat yaşayabilmeleri için hak olan Rabbimiz hak olarak bir kitap ve o kitabıyla hak olarak bir hayat sunmuştur.

Rabbimiz hak, kitabımız hak, peygamberimiz hak, yolumuz hak, ölüm hak, kabir hak, diriliş hak, sırat hak, terazi hak, cennet hak, cehennem de haktır. Bakara sûresinde de Rabbimiz kıblenin değişikliğiyle gündeme gelen hak tartışmalarını bitirmek için şöyle buyurdu:

"Hak Rabbindendir. Sakın ha sakın bu konuda şüpheye düşenlerden olma Peygamberim."
(Bakara 147)

Hak kelimesi kitabımızda çok geçer. Ama bakıyorsunuz müs-lümanlar hak problemini gündeme getiriyorlar, lâkin problemi bu hakka göre çözme konusunda kimse doğru dürüst iki kelime bile söyle-miyor. Meselâ insan haklarını gündeme getiren müslümanlar öncelikle Allah'ın haklarını gündeme getirmek zorundadırlar. Allah'ın hakkını gündeme getiremeyen müslümanlar kesinlikle hiçbir zaman kullarının hakkını gündeme getiremeyeceklerdir. Kaldı ki kulların hakkını da de-ğerlendirebilmek için hak bir kitaba, hak bir mîzana muhtaç olacaklardır. Hak bir peygambere kulak vermek zorunda olacaklardır.

İşte tüm problemlerin çözümü buradadır. Yâni bu kitaba göre bizim hakkımız nedir? Bunu bilmek zorundayız. Bulunduğunuz her bir ortamda hangi hak gündeme gelirse gelsin, kadın hakkı mı? Erkek hakkı mı? İşçi hakkı mı? İş veren hakkı mı? Öğretmen öğrenci hakkı mı? Ana hakkı, baba hakkı mı? Allah hakkı mı? kulların hakkı mı? Bunu ancak bu kitap çözecektir. Bunun dışında bunları çözeceğine inandığımız başka bir kaynak başka bir hak, başka bir hukuk bilmiyoruz.

"Haktan başka sadece dalâlet vardır."
(Yunus 32)

Problemlerinizin çözümünü bu kitabın dışında ararsanız, başka yerlerde ararsanız mutlaka bâtıla düşmek zorunda kalacaksınız.

Evet hak Allah'tan gelendir. Allah herkesin anlayabileceği, herkesin ulaşabileceği biçimde hakkı göndermiştir. Hak apaçık ortadadır binaenaleyh:

Allah'ın onayladığından öte hak olur mu? Hayata program çiz-meye tek yetkili olan Allah neler gönderdiyse işte hak odur. Öyle olunca kim dilerse iman eder bu hakka, kim de dilerse bu hakkı ortadan kaldırmaya çalışır. Hak; Allah'ın tek Rab ve İlâh oluşu gerçeğidir. Hak; benim O'na kul köle olmam gerçeğidir. Bu hayatta bundan başka gerçek yoktur. İşte bu gerçek ortada olduktan sonra siz bilirsiniz,
dileyen inansın, dileyen küfretsin. Kimseye ihtiyacı yoktur O'nun. Dileyen inansın, dileyen bu hakkı örtüp örtbas etsin. Hakla bâtıl apaçık ortadadır. Ve Rabbimiz; ben hakkı gönderiyorum, sizi bu konuda ser-best bırakıyorum buyurmuştur. Bizler de bugün insanları iman etmeye, inkârdan dönmeye zorlamaya imkân sahibi değiliz. Biz sadece hakkı ortaya koymakla mükellefiz. Allah işte bu hakkı gönderdi, buyurun deriz o kadar. Kabul ederler, etmezler bunu onlar bileceklerdir.

Dileyen îman etsin dileyen de küfretsin. Artık hak bu kadar açık ve net bir biçimde ortadayken ve herkesin ona ulaşma imkânı da varken artık tartışmaya gerek yoktur. Birilerinin müslümanların inanışlarını, hayatlarını sorgulamaya hakkı yoktur. Bizim yaşadığımız hayat Allah'tan gelen bir hayat tarzıdır. Rabbimizden hak olan kitabında bize hak olarak ne gelmişse, Rabbimiz bizim adımıza nelerden razı olmuş ve bizi nelerle sorumlu tutmuşsa biz onları yapıyor ve öylece yaşıyoruz. Bizim bu konuda herhangi bir hakkımız ve sorumluluğumuz yoktur. Yâni bu yaşadığımız hayatı biz düşünüp taşınıp kendimiz belirlemedik. Rabbimiz dedi biz de yapıyoruz, yaşıyoruz hepsi bu kadar. Sorgulayacaklarsa bizi değil Allah'ı sorgulasınlar.

Hak Allah'ındır, din Allah'ındır, hukuk Allah'ın hukukudur, yasa Allah'ın yasasıdır. Dileyen buna îman eder, dileyen de dilediği gibi yaşar. Dileyen Rab olarak Allah'ı, din olarak Onun dinini, yol olarak Onun yolunu, sistem olarak Onun sistemini kabul edip öylece yaşar, dileyen de Allah'tan başkalarının yasalarını, yollarını, sistemlerini benimser ve onlara kulluk eder. Dileyen Allah'ın kulu olarak mü'min, dileyen de dilediği kimselerin kulu olarak kâfir

olabilir. Hattâ dileyen de yeryüzünde kendisinin ilahlığını bile iddia edebilir. Allah yeryüzünde yasaları gereği bu imkânı vermiştir kullarına. Sonuna kendileri katlanmak kayd-u şartıyla dileyen dilediği yolu tercih edebilir. Ama arkasından şunu da ortaya koyalım da insanlar dönüvermeye yol bulsunlar:

Ama zalimler için öyle bir azap hazırladık ki duvarları çepe-çevre onları kuşatmıştır. Biz zâlimlere, yapması gerekenleri yapmayıp, yapmaması gerekenleri yapanlara, bulunmaması gereken yerde bulunup bulunmaları gereken yerden kaçıp kaybolanlara, yâni kendilerini Allah'a kulluk ortamından uzaklaştıranlara öyle bir ateş hazırlamışız ki, kesinlikle hiçbir zaman o duvarları aşıp o azaptan kurtulmaları mümkün değildir. Onların çıkış ve kurtuluş yolu yoktur. Onlar yandık diyerek su isteyecekler, erimiş maden gibi yüzleri yakıp kavuran, yüzleri haşlayan, yüzlerini yüzlükten çıkaran, yüzlerinde yüz kılığı bırakmayan bir içecek sunulacak onlara. Bir su ile yardımlarına koşulur onların, ama o su sanki erimiş maden gibi. Sanki pişmiş kelle gibi dişler sırıtıp kalıyor. Bu ne çirkin bir içecek ve bu cehennem ne kötü bir duraktır.

Evet yollar açıktır. Allah imkân vermiştir. Allah hakkı da bâtılı da, hakkı yaşayanların da bâtılı yaşayanların da sonunu anlatmış açıklamıştır. Artık dileyen mü'min dileyen de kâfir olabilir. İkisine de yollar sonuna kadar açıktır.

Dikkat ediyor musunuz Rabbimiz îmânâ da küfre de imkân veriyor. Bu ne büyük bir hürriyet. Kullarını yoktan yaratan O, onların muhtaç oldukları rızıklarını, yağmurlarını, sularını, havalarını, güneşlerini, yaşam şartlarını yaratan O, ama şu rahmete bakın ki onları illâ da bana kulluk yapacaksınız, illâ da bana bütün bu verdiklerime karşılık teşekkür edeceksiniz demiyor.

Düşünün şu anda yeryüzünde hiç bir beşerî sistem Allah'ın kullarına verdiği bu hürriyeti vatandaşlarına vermiyor. Bizim gibi düşüneceksiniz! Bizim gibi inanacaksınız! Bizim istediğimiz şekilde giyineceksiniz! Bizim dediklerimizin dışına çıkmayacaksınız! Laik olacaksınız! Kemalist olacaksınız! Demokrat olacaksınız! Vs, vs.

İşte yasaları belirleme hakkını Allah'tan alıp, Allah'ı hayata karıştırmayıp Allah'tan başkalarını hayatta söz sahibi kabul ederseniz Rabbinizin size tanıdığı haklarının milyarda birini bile elde etme hakkınız kalmayacaktır.

Evet kâfirler için böyle bir hayat varken acaba mü'minler için neler varmış?

30,31. "İyi hareket edenin ecrini zayi etmeyiz. Doğrusu, inanıp yararlı iş yapanlara, işte onlara, içlerinden ırmaklar akan Adn cennetleri vardır. Orada altın bilezikler takınırlar, ince ve kalın ipekliden yeşil elbiseler giyerek tahtları üzerinde otururlar. Ne güzel bir mükâfât ve ne güzel yaslanacak yer!"

İman edenler Allah'a, Allah'ın kitabına ve kitabı vasıtasıyla Allah'ın gönderdiği hayata, Allah'ın elçisinin örnekliliğine. İman edenler ve bu îmanlarını sadece sözde bırakmayarak amele dönüştürenler, îmanlarını hayatlarında görüntüleyenler, hayatlarını Allah adına ve Allah'ın belirlediği ölçüler istikâmetinde yaşayanlar var ya, biz onların amellerini asla zayi etmeyeceğiz. Onlar için taht-ı tasarruflarında, egemenlikleri altında ırmaklar akan cennetler hazırladık. Hem de içi dışından, dışı içinden görülen Adn cennetleri, Firdevs cennetleri ve Naiym cennetleri hazırladık. Orada onlara bal ırmakları, süt ırmakları ve şarap ırmakları hazırladık. Ama bunların içecekleri ötekilerin içecekleri gibi içildiği zaman yüzü yüzlükten çıkaran, insanı insanlıktan çıkaran bir içecek değildir. Bundan başka orada onlar altın bileziklerle süslenirler. İnce ve kalın her cinsten ipekli elbiseler giyerek tahtları üzerinde, çevrelerinde Hurileriyle beraber zevk içinde yaşayacaklar.

Evet Allah güvencesinde olanlar, bir de salih ameller işleyerek inançlarının gereği bir eylemin insanı olmuşlarsa. Amelin en güzelini yapanları karşılıksız bırakmayacağız diyor Allah. Eğer insanlar iman ederlerse, Kur'an sünnetin istediği inancın eri olurlarsa, kitabın tanıttığı gibi bir Allah inancının sahibi olurlar, bu Allah'ın hayata karışmak, hayata program yapmak üzere

peygamberler seçip onlara kendi programını aktardığına, kitaplar indirdiğine, bu kitaplar doğrultusunda peygamber rehberliğinde bir hayat istediğine, böyle bir hayat yaşanıp yaşanmadığının açığa çıkarılması adına yarın hesaba çekeceğine, gereği gibi hareket edenlerin cennete, aksini yapanların da cehenneme gideceğine inanan ve bu imanını görüntüleyerek bir hayat yaşarsa cennet onlarındır.

Onlar kendilerine Adn cennetleri lütfedilecek kimselerdir. Bu amellerin karşılığı Adn cennetleridir. İşte yarışanlar bunun için yarışmalı. Plan yapanlar bunun için plan yapmalı. Rasûlullah efendimizin hadisinin beyânıyla Rabbimizden en üstün cennet istenmelidir. Allah'tan az istenmez. Direk cennete gitmek için çalışıp çabalayıp işi garantiye almak dururken, birilerine şefaat edecek kimselerden olmak dururken neden birilerinin şefaatiyle cennete gitmeye razı olalım da? Birilerinin şefaatiyle cennete girmek ümidiyle gafil, pespaye bir hayat yaşamaktansa elbette birilerine de şefaat edebilecek bir iman ve teslimiyetin sahibi olmaya çalışmak çok daha evlâ olacaktır. İşte Rabbimiz bize Adn cennetlerini hedef gösteriyor ki biz bunu isteyelim, buna sa'y edelim diye.

Öyle değil mi? Dünya konusunda, dünyalıklar konusunda hangimiz daha azına razı oluyoruz? Bir bakın hayatınıza, bir bakın birikimlerinize, on yıl öncesine göre hepimiz daha dünyevileşmedik mi? On yıl öncesine göre hepimizin dünyalığı artmadı mı? Öyleyse Allah için söyleyin, bu mal mülk hırsı hep önde gider de, cennet için aza razı olacağız? Aman şu kadar süre içinde şu kadar Kur'an oku, şu kadar hadis oku diye yüklendiğimiz, zorladığımız müslümanlardan pek çoğunun; "Çok oldu, bu kadarını yapamam" diye sızlandığına şahit oluyoruz. Neden? Kur'an'la beraber olacak ya, peygambere daha yakın olacak ya. Sevabı daha çok olacak ya. Zamanını daha çok Allah'a kulluğu ayıracak ya. Daha azına razı oluyor adam. Dünya ve dünyalıklar için hep çoktan yana olan bu insanlar maalesef âhiret için azına talipler. Gerçekten çok garip değil mi?

Cennetin bir tarifini, bir açılımını alacağız burada. Altından ır-maklar akan. Altın ırmak. Altından ırmak akıyor. Böyle anlayanlar da olmuş, ama öyle değil, zemininden ırmakların akıp gittiği cennet. Ya da taht-ı tasarruflarında ırmakların akıp gittiği cennetler. Yâni cennetliklerin tasarrufları altında, yetkileri altında, emirleri doğrultusunda akıp giden ırmaklar. Hani Firavun Nil nehri için öyle diyordu ya:

“Firavun, milletine şöyle seslendi: "Ey milletim! Mısır hükümdarlığı ve memleketimde akan bu ırmaklar benim değil mi? Görmüyor musunuz?”
(Zuhruf 51)

Rabbimizin ve elçisinin tüm uyarıları karşısında adam olmaya yanaşmayan alçak kendi yanlışına kendi sapıklığına insanları da ortak etmek istiyordu. Firavun şöyle seslendi şöyle ünledi. Aslında seslenen oydu da onun tellalları onun adına bağırdılar. Basınları vasıtasıyla medyası vasıtasıyla Firavun şöyle seslendi: Ey kavmim! Mısır mülkü benim değil mi? Mülk benim değil mi? Şu ırmaklar, şu akıp giden Nil de benim taht-ı tasarrufumda değil mi? Siz hiç düşünmüyor musunuz?

Mısırı kendisinin yarattığını söylemiyordu ama kendisinin mülkün sahibi olduğunu söylüyordu. Kendisini mülkün sahibi görüyor Hz. Musâ’yı da gariban birisi görerek küçümsüyordu. Tabii kendi saltanatı yanında Hz. Musâ’nın Mısırın bir mahallesinde belki çocuklarıyla birlikte yaşadığı küçücük bir evi veya annesinin evi vardı. Kendisi güçlüydü egemenlik sahibiydi. Allah’ın kendisine verdiği bu imkânlarla Allah’a hamd etmesi gerekirken onlarla insanlara Rablik taslamaya çalışıyordu.

Bakın Musâ’yı küçük görerek kendisini büyük görerek diyor ki; İşte şu nehirler benim emrim altında akıyorlar, bunlara egemen be-nim, bunlar benim yetkim altındadır diyordu. Bu nehirler, bu topraklar, bu ülke benimdir, sizler de benimsiniz, bana itaat etmek zorundasınız, bana isyan edemezsiniz diyordu. Benim taht-ı tasarrufum altındasınız diyordu ya, işte bu ifadeyi de böyle anlamaya çalışıyoruz. O nehirler cennetlik mü’minlerin egemenliği altındadır. O nehirlere etkindir o mü’minler. İstedikleri yerden akıtacaklar, istedikleri kadar akıtacaklar, istedikleri miktar akıtacaklar, istedikleri yöne çevirecekler, istedikleri şekle sokabilecekler.

Orada takılar da var. Yeşil elbiseler, yeşilin her tonunda elbiseler. Cennet hak etmek için dünyada ipek elbise giymeyenlerin hak edecekleri elbiseler vardır orada. Koltuklara yaslanmışlar zirvede bir zevk ve nimet icredirler onlar.

Rabbimiz diyor ki onlar orada altın bilezikler takacaklar ve ipek elbiseler giyinecekler. Dünyada Allah bunları mü'min erkeklere yasak kıldığı için bunlardan Allah hatırına uzak durmuşlardı. Evet orada Allah bunları onlara

ikram edecek. Daha neler neler ikram edecek Rabbimiz onlara. Zevk içinde, huzur içinde hiçbir şeyin mahrumiyetini çekmeden, kavga yok, kin yok, düşmanlık yok, ölüm yok, hastalık yok, yaşlanma yok, üşüme yok, terleme yok, ayrılık yok, hasret yok, bıkkınlık yok, usanma yok tahtlar üzerinde, koltuklar üzerinde oturmuşlar içkilerini Hurileriyle beraber yudumlamaktadırlar. Dünyada krallara bile nasip olmayan bir hayatı yaşayacaklar onlar.

İşte görüyoruz bir süre dünyada zevk-ü safa içinde yaşayanların zevk-ü sefası bir rüya gibi ölür ölmez bitiveriyor. Halbuki orada mü'minler ebedîyen yaşayıp gidecekler. Bu ne güzel bir hayat? Ne güzel bir ikram? Ne güzel bir yaşantı?

Bundan sonra Kehf sûresinde anlatılan bir başka kıssa ile bir başka darb-ı meselle karşı karşıyayız. Bu bölümde Rabbimiz daha önce sûrenin 28. âyetinde peygamberine ve kıyâmete kadar peygamber yolunun yolcularına yaptığı uyarıyı şerh ederek ona bir örnek sunmaktadır. Hatırlayın Rabbimiz sûrenin 28. âyetinde Mekke'de zor günlerde îman etmiş, işkenceye adaylığını koymak adına îmanlarını ilân etmiş, samimi olarak Rablerinin hidâyet hediyesini kabullenmiş, gariban müslümanları, fakir müslümanları yanından kovmamasını, onlarla beraber olmasını, hayatını onlarla birleştirmesini emretmiş ve toplumda onları küçük gören, onlarla birlikte aynı mecliste oturmayı gururlarına yediremeyen zenginlerin cahili değer yargıları hatırına onlardan yüz çevrilmemesi gerektiğini anlatmıştı. İşte burada da onların temsilcisi şımarık bir zenginle îmanlı bir fakir arasındaki bir diyalogdan söz edecek ve ikisinin farkını ortaya koyacak.

32. "Onlara iki adamı misâl olarak göster: Birine iki üzüm bağı verip, etrafını hurmalıklarla çevirmiş ve aralarında ekinler bitirmiştik."

Şu iki kişinin örneğini de söyle insanlara ey peygamberim. Dün Rasûlullah Efendimiz söyledi etrafına, bugün ben söylüyorum, buradan ayrılır ayrılmaz sizler de söyleyeceksiniz hanımlarınıza, ço-cuklarınıza, çevrenize, tanıdıklarınıza, eşinize, dostunuza. Şu iki adamın örneğini düşünün.

Peygamberim! Sen onlara şu iki adamın misâlini de anlat. Bu iki adam o dönemde yaşamış iki adam olabileceği gibi, daha önceki dönemlerde, yâni kıssanın nüzûlünden önceki dönemlerde yaşamış da olabilir. Ama bu iki adam kıyâmete kadar her dönemde bulunabilecektir. İşte karşımızda her zaman ve zeminde bulunabilecek iki tip insan örneği. İki insan modeli. Birbirlerini tanıyan

iki arkadaş. Birinin malı mülkü var. Sosyal çevresi, sosyal imkânları ve ekonomik gücü var. Allah tarafından kendisine ekonomik ve siyasal güç verilmiş. Ama bunlar kendisine azsın, şaşırsın, şımarsın diye verilmemiştir. Adamın orada bir yanılgısı var. Bilemiyor, keşke tüm bu imkânlar elinden alınmadan bilseydi.

Allah, kimilerine vererek, kimilerine de vermeyerek, ya da alarak imtihan eder. Hangi konumda imtihan edilen kişi diğerine göre üstünlük sahibidir? İşte yanılgı burada başlıyor. Vererek imtihana çekilenler sanki kendilerini alarak, ya da verilmeyerek imtihana çekilenlerden üstün zannediyorlar. Hayır hayır, Allah diler öyle, dilerse böyle imtihan eder. Bu konuda hiç kimse karışamaz O'na. Meselâ Kur'an'-da, akla gelebilecek her türlü imkânların kendisine sunulduğu bir örnekten bahsedilir. Süleyman (as). Eğer o şaşırmamışsa, şımarmamışsa, kulluğunu unutmamışsa bize ne oluyor?

Bakın bu adamın hayat hikâyesinden bize lâzım olacak kadar bir pasaj sunuluyor. Bunlardan birisi Allah'ın kendisine bolca servet verdiği ve kendisine verilen bu servetin kendisini şımarıklaştırdığı, elindeki nîmetlerin ebedî olduğunu, hiç bitmeyeceğini zanneden ve hayatını bu düşünceye bina eden bir adam. Sahip olduğu malını mül-künü, servetini, samanını, makamını mevkiini, gücünü kuvvetini, gençliğini zindeliğini hiç yitirmeyeceğine inanan bir adam. İzzet ve şerefi bunlarda gören, bunlarda arayan bir adam.

Ötekisiyse fakir ama Allah'a Allah'ın istediği biçimde îman etmiş, Allah'a Allah'ın istediği biçimde teslim olmuş, izzet ve şerefi Allah'ta, Allah'a îmanda ve Allah'a kullukta gören ve dünyaya fazla de-ğer vermeyen bir adam. Allah'ın kendisine verdiği nîmetleri, o nîmetin vericisini unutmadan, onun yolunda kullanarak Rabbine şükretmesini bilen ve hayatını bu îmânâ bina eden bir adam.

Burada bize iki örnek sunulacak. Galiba şöyle olanlar cenne-te, böyle olanlar da cehenneme gidecek diye bu konuya iki canlı örnek sunulacak. Bizim zaaflarımızı, acziyetimizi bizden çok iyi bilen Rabbimiz sapmamızın muhtemel olduğu konularda iyi anlayalım diye bize böyle örnekler sunar. Birisi şöyle, ötekisi böyle olan bu iki insan tipine baka baka bizler cennete mi gidiyoruz, yoksa cehenneme mi bunu anlayacağız. Bu örneklerle kendimizi tartma ve kontrol etme imkânı elde etmiş olacağız.

Allah diyor ki onlardan birinci adamı bahçeli kıldık. İki tane bahçe verdik

ona. İki bahçesi var o adamın. Veya işte iki arsası, iki tarlası, iki dükkanı, iki apartmanı, iki fabrikası var adamın. Yâni şu an-da içimizden biri bu adam. İki büyük bahçe verdik ona ve bu iki bahçeyi de hurma ağaçlarıyla çevirdik. Bahçeyi veren Allah, bahçenin etrafını hurma ağaçlarıyla çeviren Allah.

Öyleyse sakın ha sakın hiç kimse şu anda sahip olduklarının sahibini kendisi zannetmesin. Hiç kimse bunların sahibi benim zannetmesin. Bağın bahçenin, evin barkın, dükkanın tezgahın, paranın pulun, çoluğun çocuğun sahibi benim zannetmeyin. Hocalığımızın, bilgimizin, tecrübemizin, çevremizin, kredimizin sahibi biziz zannetmeyelim. Bunların tümünü bize veren Allah'tır, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım. Ona bahçeyi veren, bahçenin kenarını ağaçlarla çeviren ve bahçenin içinde ekinler bitiren de Allah'tır.

33. "Her iki bahçede ürünlerini vermişlerdi, hiçbir şeyi de eksik bırakmamışlardı. İkisinin arasında bir de ırmak akıtmıştık."

Allah ona iki tane bahçe verdi. Her iki bahçe de meyvelerini bitirdi, meyveye durdu. Ve her iki bahçe de hiçbir şeyi eksik bırakma-mışlardı. Hiçbir şeyi eksik bırakmadan bahçeler Allah'ın emrini dinleyerek meyvelerini verdiler. Ve ikisinin arasında da bir ırmak akıttık. Dikkat ediyorsanız âyet-i kerîmede o iki bahçe hiçbir şeyi eksik bırakmadan ürününü verdi ifadesi ²v¬V²P«# ²v«7«: kelimesiyle ifade ediliyor. Allah zulmetmiyor ona, ya da bahçeler zulmetmiyor ona. Yâni onlardan biri yapılmaması gereken şeyi yaparak, olunmaması gereken konumda olarak, ona zulmetmedi. Bu iki bahçe de ne vereceklerse veriyorlar o adama. Bütün ikramlarını tastamam sunuyorlar ona. Hiçbir eksik bırakmıyorlar. Zulmetmiyorlar. Yapmaları gereken görevlerini tam yapıyorlar, takınmaları gereken tavırlarını eksiksiz takınıyorlar.

Sanki bahçedekilerin aklı başında ki, ürünlerini eksik de tutmamışlar. Tabiri caizse şöyle diyorlar adama; "Ey Allah'ın kulu, bizler sana vereceğimizi veriyoruz, sen bu konuda hiç endişe etme!" dercesine ürünlerini tam veriyorlar, eksiksiz veriyorlar. Ama adam, keşke kendisine verilen bu nîmetlerle Rabbine kulluğa yönelseydi. Keşke bu nîmetlerin sahibi bilseydi.

Evet işte zulüm buydu. Ama bu bahçe kendisine zulmetmediği halde o bahçenin sahibi zulmediyordu. Yâni nîmete ve o nîmeti verene karşı

takınılmaması gereken tavrı takınarak hem kendisine, hem öteki arkadaşına, hem de Allah'a zulmediyor.

34. "Onun gelirleri de vardı. Bu yüzden, arkadaşıyla konuşurken: "Ben malca senden zengin, nüfuzca da senden daha itibarlıyım" dedi."

Sadece o iki bahçe değil onun dışında işte ticaret yerleri var, dükkanları var, fabrikaları var, büroları var, şirketleri var, ithalat ihracat bağlantıları var. Var da var... Burası belki sadece adamın yazlık yeri. Ya da işte şehirden bunaldığı zaman, işinden aşından sıkıldığı zaman şöyle bir dinlenmek, piknik yapmak için gidip geldiği bir yer.

Burada bu yazlık bahçesinin yanında temel dibi komşu bir de arkadaşı var. Bir komşusu veya bir hizmetçisi, kahyası var. Şüphesiz ki bu kadar malı mülkü olan birinin yanında, etrafında adamı, avanesi de olmalıdır. Bu kadar servetin içinde yüzerken kendisi çalışacak de-ğil ya? Elbette hizmetçileri de olacak. Hizmetçileri, sekreterleri, şoförleri, kahyaları, müdürleri, genel müdürleri de olacak elbette. Böyle bir adamın nesi olmaz da?

Adam bahçesine bakıyor, yüzü gülüyor, içi gururla doluyor ve yanındakine karşı böbürlendikçe böbürleniyor, kendisini ondan üstün görüyor, ve ona karşı hava atmaya başlıyor. Belki o arkadaşı bir zamanlar beraber koştukları, beraber oynadıkları, ayakkabıları bile yokken beraber koyun güttükleri, beraber soğan ekmek bile bulamadıkları, güçbelâ karınlarını doyurdukları bir arkadaşıydı. O günleri unuttu adam tabi, adam oldu, büyüdü, zengin oldu. Arkadaşına diyor ki, ben mal olarak senden daha fazlayım, güç olarak da seni beşe, ona katlarım, çoluk çocuk, nüfuz yönünden de senden çok fazlayım. Gücüm kuvvetim var, param pulum var, oğlum kızım var, çevrem kredim var. Halbuki sende bunların hiç birisi yok. Hem ekonomik yönden senden çok üstünüm, hem de siyasal gücümle seni ayağımın altına alabilirim. Hem cüzdanım kabarık, hem de güçlüyüm. Yâni benim karnımdaki senin karnındakinden daha çoktur. Karın hesabında adam?

Adam hakimiyet iddiasıyla lâf açmış konuşuyor ve başlıyor arkadaşına hava atmaya. Şu anda, bu toplumda, bu halimle ben istediğim her şeyi yaparım diyenleri görür gibi oluyorum. Pek çoktur böyleleri. Meselâ Kalem sûresinde de böyle servetiyle hava atmaya çalışan bir adamdan söz edilir. Âyeti inşallah bulayım.

"Mal ve oğulları vardır diye aldırış etmeyerek âyetlerimiz ona okunduğu zaman: "Öncekilerin masalları" der."

(Kalem 14,16)

Malı, mülkü, serveti, oğlu, kızı, çevresi, siyasal ve ekonomik gücü var diye, Allah'ın âyetleri kendisine duyurulunca; "yok, bunlar çağdaş değil, bunlar bize göre değil, eskilerin masallarıdır bunlar, mitolojik şeyler bunlar, bunlar beni ilgilendirmez" dediği anlatılır. Neden böyle diyormuş adam? Çünkü malı, mülkü, ekonomik ve siyasal gücü varmış adamın. Ama bütün bunlar onu isyana değil, verene kulluğu yönlendirmeli değil miydi? ……. Ben ölmeyeceğim….

Dünyayı kucaklama sevdasıyla koştururken biz de bu adam tavrında değil miyiz? Dünyaya kazık çakma sevdalısı plan program yaparken biz de aynen onun gibi değil miyiz? Meselâ sıhhat adına nice imkânlar yaşıyoruz. Ama öyle inanıyor ve davranıyoruz ki, sanki bun bizden hiç alınmayacak. Sanki dimdik ayakta olacağız hep. Onu bize veren Allah'ın istediği gibi değerlendirebiliyor muyuz? Sanki bu gün, güneş hiç bitmeyecek, sanki bu çeşmenin suyu hiç kuramayacak, bu gelirler hiç bitmeyecek gibi hovardaca bir harcama programının içinde değil miyiz? Sanki hesaba çekilmeyecekmişiz, sanki Allah huzuruna hiç gitmeyecekmişiz gibi bir hayatın adamı değil miyiz? He-sabımız böyle değil mi? Onun için değil mi ölüm geliverince apışıp kalıvermemiz? Kafalarımız, düşüncelerimiz, hesaplarımız, planlarımız bir depremle evlerimizden önce yerle bir olmuyor mu? Bir yangın yaktıklarından önce neden ciğerlerimizi yakıyor? "Olacak bu" demeyi bilemediğimiz için değil mi? Buna hazır olmadığımız için değil mi? Sanki ölmeyecekmiş gibi bir hayat yaşadığımız için değil mi bütün bunlar? Bizler de buradaki insanın yanlışına düşmemiş miyiz?

Evet adamın gururlanma sebebi kendisini üstün karşısındakini alçak görme sebebi işte bunlar. Mal çokluğu, nüfuz çokluğu ve fiziki güç. Bakıyoruz tarih boyunca ve şu anda da tüm çağdaş müşrik sistemler bunların topluma yansıyan temelleri üzerine kurulmuştur. Tüm müşrik sistemler bu üç şeyin çokluğu esasına dayanmaktadır.

1: Ya mal, mülk servet çokluğuna, ekonomik güce dayanır ki bunun adı: **Kapitalizmdir.**

2: Ya çoluk, çocuk, sülale, ırk çokluğuna dayanır ki bunun adı: **Faşizmdir.**

3: Ya da güçlü olmaya dayanır ki bunun adı da: **Despotizm veya krallıktır.**

Halbuki bunların hiç birisi üstünlük sebebi değildir. Bunların tamamını veren Allah'tır. Malı-mülkü veren Allah, çoluk-çocuğu veren Allah, fiziki gücü veren de Allah'tır.

Dönüyor arkadaşına, onun bağı yok, bahçesi yok, parası yok, pulu yok. Onu küçük görmeye, ona tepeden bakmaya, onunla alay etmeye başlıyor. Adam Allah'ın kendisine imtihân gereği verdiği şeylerle arkadaşına üstünlük tasladı ve:

35,36. "Kendisine böylece yazık ederek bahçesine girerken: "Bu bahçenin batacağını hiç zannetmem. Kıyâmetin kopacağını da sanmıyorum. Eğer Rabbime döndürülürsem, andolsun ki orada bundan daha iyisini bulurum" dedi."

Evet, bahçesine girer azgınlık içinde, kendisine zulmederek, haksızlık ederek. Öyle yapmamalıydı. O göz olayı öyle görmemeli, o kalp olayı öyle değerlendirmemeli, o ağız öyle terennüm etmemeliydi. Başka türlü duymalıydı, başka türlü bakmalıydı olaya. Ama yapmadı, yazık etti. Yapmaması gerekeni yaparak, yapması gerekeni yapmayarak zulmetti, yazık etti kendine. Bakın daha da zulmederek şöyle dedi: "Zannetmiyorum ki bu bağım bahçem, bu malım

mülküm elimden alınsın. Bu imkânlar hep benim olacak. Ben buna lâyığım zaten.” Nasıl da sigortalatmış kendine göre değil mi? Nasıl da bilivermiş yarını? Dahası; “Kıyamet de kopmaz da, ben ölmem de, bu mümkün değil de, hadi diyelim ki, gerçek olsa bile, elbette orada da Rabbim bana senden daha hayırlılarını verecektir.” Diyor. Öyle değil mi? Bu dünyada sana değil de bana verildiğine göre, elbette öbür tarafta da beni lâyık görecek, sana vermeyecek bana verecektir. Küstahlığın zirve noktası. Halbuki o içinde bulunduğu hayatı düzenleme noktasında etkisi ne ki? Tüm hayatını düzenleyen Allah değil mi ki? Bunu düşüne-miyor adam. Karşısındaki bunu düşündürüyor ama bakın.

Malı, mülkü, serveti, oğlu, kızı, çevresi, siyasal ve ekonomik gücü var diye, Allah’ın âyetleri kendisine duyurulunca; “yok, bunlar çağdaş değil, bunlar bize göre değil, eskilerin masallarıdır bunlar, mitolojik şeyler bunlar, bunlar beni ilgilendirmez” dediği anlatılır. Neden böyle diyor mu adam? Çünkü malı, mülkü, ekonomik ve siyasal gücü varmış adamın. Ama bütün bunlar onu isyana değil de verene kulluğa yönlendirmeli değil miydi? Ama adamın tavrına, planına, programına bir bakın ki; ben ölmeyeceğim diyor.

Dünyayı kucaklama sevdasıyla koştururken biz de bu adam tavrında değil miyiz? Dünyaya kazık çakma sevdalısı plan program yaparken biz de aynen onun gibi değil miyiz? Meselâ sıhhat adına nice imkânlar yaşıyoruz. Ama öyle inanıyor ve davranıyoruz ki, sanki bun bizden hiç alınmayacak. Sanki dimdik ayakta olacağız hep. Onu bize veren Allah’ın istediği gibi değerlendirebiliyor muyuz? Sanki bu gün, güneş hiç bitmeyecek, sanki bu çeşmenin suyu hiç kuramayacak, bu gelirler hiç bitmeyecek gibi hovardaca bir harcama progra-mının içinde değil miyiz? Sanki hesaba çekilmeyecekmişiz, sanki Al-lah huzuruna hiç gitmeyecekmişiz gibi bir hayatın adamı değil miyiz? Hesabımız böyle değil mi? Onun için değil mi ölüm geliverince apışıp kalıvermemiz? Kafalarımız, düşüncelerimiz, hesaplarımız, planlarımız bir depremle evlerimizden önce yerle bir olmuyor mu? Bir yangın yaktıklarından önce neden ciğerlerimizi yakıyor? “Olacak bu” demeyi bilemediğimiz için değil mi? Buna hazır olmadığımız için değil mi? Sanki ölmeyecekmiş gibi bir hayat yaşadığımız için değil mi bütün bunlar? Bizler de buradaki insanın yanlışına düşmemiş miyiz?

Öyleyse, eğer biz kendimiz böyle bir durumda isek, bizde de şımarıklık varsa, biz de küstahlık yapıyorsak, biz de malımız mülkü-müz konusunda yanılgı içindeysek, o zaman biz de bir dost bulalım. Yakınlarımızdan, çevremizden, arkadaşlarımızdan bir dost bulalım da ona zaman zaman söyleyelim, aman ha,

eğer bende bir şımarıklık görürsen dikkat et, uçarsam tut ayaklarımdan ve beni uyar diyelim. Çevremizde böyle bizi uyaracak dostlarımız olsun.

Bir çok zenginde, bir çok ekonomik, siyasal ve askeri güç sa-hibinde, bir çok idarecide ayaklanan huy bu kişide de harekete geçiyor. Nedir o huy? İmanın, hidâyetin, vahyin kontrolüne verilmediği için, İslâm'a kanalize edilemediği için bu tür insanlarda uyanan huy kendisine verilen her şeyi, malı, mülkü, aklı, bilgiyi, beceriyi, sağlığı, sıhhati, gücü, kuvveti kendisinden bilmesi. Gerçekten bu çok kötü bir huydur ve vaktiyle Firavunda aynı huy açığa çıkmıştı. Kasas sûresi bunu anlatır.

Kendine, nefsine zulmederek girdi.... Adam nefsini bilmiyor, Rabbini tanımıyordu. Mülk ile sahibini, nefsiyle Allah'ı, sebeplerle se-bepler ötesi, sebepler sebebi Allah'ı ayırt edemiyordu.

Ama arkadaşı öyle değildi. Allah onun basiretini açmış ve onu rüşte ulaştırmış, hakkı ve hidâyeti göstermişti ona. Bu âlemde her şeyi evirip çeviren, her şeye hükmeden, sebepleri yaratan ve bu dün-yayı idare edenin yalnız Allah olduğunu biliyor, iman ediyor ve bu imanının sevinciyle seviniyordu. Bu imanının savunusu olarak, imanının gereği olarak arkadaşını uyardı. Ona aslını, yaratılışını hatırlatarak söze başladı. İnsanların, daha ziyade varlıklı insanların, ekonomik ve siyasal güç sahiplerinin nedense az hatırladıkları bir gerçekti bu.

Böylece üstünlük taslayarak, kendisine yazık ederek bahçesine, cennetine girdi. Adam o bahçeyi cennet kabul ediyordu. Cenneti dünyada arama cinnetine kapılan ve dünyada cenneti yaşadıklarına inanan insanlar. Bizim için dünyada olanlar yeterlidir, bizim bunun dışında başka cennete ihtiyacımız yoktur havasına girenler, elbette bu tür dünyalık bahçeleri cennet bilecekler ve onu kucaklamaya çalışacaklardır. Çünkü görüp görecekleri budur zaten.

Ya da cennetlerini dünyada yiyip bitirenler elbette öbür taraftaki cennetlerini kaybetmenin azgınlığı içinde buradaki cennetlere sıkı sıkıya sarılacaklardır. Elbette buradaki cennetler hatırına Allah'ı unutacaklar, Allah'a kulluğu unutacaklar, hayatlarında Allah'ı diskalifiye edecekler ve kendilerini mülkün sahibi bileceklerdir. Kendilerini hayata ve mülke etkin ve yetkin bilecekler ve şöyle diyeceklerdir: Bu bahçenin batacağını, bu bahçenin harâp olacağını hiç sanmıyorum. Bu bahçem hiçbir zaman harâp olmaz, olamaz diyecek ve bu inancı, bu zannı, sonunda onu kıyâmetin kopacağını da

yalanlamaya kadar götürecektir. Diyecektir ki kıyâmetin kopacağını da hiç sanmıyorum. Kıyâmetin kopacağına da inanmıyorum.

Evet dikkat ediyor musunuz? Dünya sevgisi, mal mülk tutkusu ve elindekilere güvenerek onlarla duyduğu bu gurur adamı nereye kadar götürüyor? Adam gurur ve kibir içinde bahçesinin içine giriyor. Ya da işte şirketinin içine giriyor, fabrikasının oturma bölümüne giriyor, saltanatının içine giriyor, makamına giriyor. Kendisinde güç ve kuvvet görerek gurur ve kibir içinde, nefsine ve çevresindekilere zulmeder, tepeden bakar olduğu halde, Allah'ı da diskalifiye ederek di-yor ki: Ben gerçek güç ve kuvvet sahibiyim! Bütün bunların sahibi be-nim! Bu gücümün, bu saltanatımın, bu çevremin, bu kredimin, bu ha-yatımın sahibi benim ve artık ben bu mülkün batacağına da inan-mıyorum!

Yok olmaz bu iş yerleri! Yok olmaz bu fabrikalar! Bitmez bu saltanat! Son bulmaz bu hayat! Gelmez ölüm bana! Ben ebedîyen yaşarım bu saltanatımın içinde! Bütün bunlara sahipken artık ben kıyâmetin kopacağına da ihtimal vermiyorum! Bu saltanatın, bu gücün ve bu imkânın sahibi olan birinin üzerine kesinlikle kıyâmet kopmaz! Benim üzerime kıyâmet kopmaz! Kimse benim önüme geçemez! Kimse benimle baş edemez! Allah'ın da beni öldüreceğini sanmıyo-rum! Gerçi eğer bu zavallı fakirlerin, şu ayak takımının dedikleri doğru da kıyâmet kopacaksa bile ne önemi var?

Eğer bunların dedikleri gibi ölecek ve yeniden dirileceksek elbette yine bize orada ayrıcalık tanınacak ve ayrı muamele yapılacaktır. Zatıalileri orada da korunacaktır elbette. Çünkü dünyada bu kadar servetin bu kadar saltanatın sahibi değil miydik bizler? Öyleyse sayın cenapları elbette âhirette de düşünülecek, elbette orada da protokol bozulmayacak, orada da saygınlığını koruyacaktı. Böyle düşünüyordu adam.

Evet zenginler ölmez, paralılar ölmez, makam sahipleri, sal-tanat sahipleri ölmez. Karun bir gün karşısına geçip sevinçten mest olup ayakkabıya döndüğü paracıklarını sayarken, hizmetçisi de uzaktan gülerek onu seyrediyormuş. Hizmetçisini böyle garip bir tavır içinde gören Karun, onun paracıklarına göz koyduğunu ve onları çalmayı planladığını zannederek onu ayaklarının altına alıp ezmeye başlar. Niye gülüyordun lan söyle bakalım? Diye onu ezmeye çalışırken bir ara fırsat bulan hizmetçi bağırır: Efendim! vallahi onları çalmayı filan düşünmedim! Düşündüm ki siz ölünce.. Filan demeye çalışırken daha onun

sözünü boğazında kesen Karun der ki: Sus lan! Ben ölmem! Zenginler ölmez! Paralılar ölmez! Saltanat sahipleri ölmez! diye onu daha bir beter yapmaya koyulur.

Evet zenginler ölmez! Paralılar ölmez! Saltanat sahipleri ölmez! Bu Ehramlar, bu anıt kabirler de onun için var ya. Ölmediklerini ortaya koymak için, ölümsüzlüklerini ispat için, ya da öldükten sonra da hegemonyalarını sürdürebilmek için yaptırıyorlar bunları.

Hani Selçuklular döneminde zalim mi zalim bir vezirden söz edilir. Sadettin Köpek diye maruf, ismiyle müsemma bir adam. Zulmetmedik, canını yakmadık adam bırakmamış bölgesinde. Herkes yaka silkeleyip illallah eder olmuş. Bu pislikten bizi kurtar Allah'ım di-ye herkes dua eder olmuş. Nihâyet bir gün gebermiş. Şairin birisi öy-le demiş arkasından:

"Ne kendi etti rahat ne başkasına verdi huzur,
Yıkıldı gitti dünyadan dayansın ehli kubur!"

Yâni biz kurtulduk bu zalimin şerrinden ama vay ki kabir ehlinin bunun elinden çekeceği var deyivermiş. Adamın tabutunu katafalk mı derler? Oraya koymuşlar gece. İşte sabah olsun da bir çukura atıverelim diye. Ama işin garibine bakın ki gece oradan geçen bir ga-riban kafasını tabutuna vurmuş ve oracıkta can vermiş. Gebermiş git-miş ama bakın ki tabutu bile adam öldürüyor alçağın. Nice geberip gidenler var ki şu anda tabutu bile adam öldürmeye devam ediyor. Allah böylelerinin şerrinden korusun bizi.

Evet bakın adam bahçesine girerken diyor ki ben bu bahçenin yok olacağını sanmıyorum ve ben kıyâmetin kopacağına da inan-mıyorum. Gerçi kıyâmet kopup oraya gitsem de ben bu hayatımdan daha iyisini orada da bulurum. Orada da keyfime göre mülk ve saltanat içinde yamasını bilirim diyordu. Yâni dikkat ederseniz adamın ilk tezi kıyâmetin kesinlikle kopmayacağı iken, sonradan kopsa bile bu aklıyla bu becerisiyle orada da işi kıvıracağını söylüyor. Mantık bu. Bu dünyada işini becerenler öbür tarafta da işini becerecektir. Bu dünyada kendisine mal mülk verilenler, saltanat imkân verilenler elbette öbür tarafta da bunlara sahip olacaklar ve işlerini orada da becereceklerdir diyorlar.

Evet bakıyoruz adamlar dünyada işlerini çok rahat becerebiliyorlar. Mal sahibi mi olmak istiyorlar? Kolayca bunun yolunu bulabiliyorlar. Meselâ adamlar ekonomik gücü şu kadar olanlar ancak bu haktan istifade edebilecektir diye bir yasa çıkarıyorlar, bir hak çıkarıyorlar ve...

Evet kıyâmet kopsa bile biz öbür tarafta da işimizi beceririz diyorlar. Zannediyorlar ki bu dünyada geçerli olan değerler öbür tarafta da geçerlidir. Madem ki bu dünyada kendilerine mal mülk verilip insanlara hâkim konuma getirilmişler, öyleyse neden öbür tarafta da kendileri için özel yerler hazırlanıp düşünülmüş olmasın? Öteki arkadaşına gelince cıbılın teki. Malı yok, mülkü yok, bağı bahçesi yok, atı arabası yok, makamı koltuğu yok, oğlu kızı, sülalesi onun kadar değil, sosyal statüsü çevresi kredisi yok, cüzdanı onunki kadar şişkin değil, karnında onunki kadar şey de yok. Sadece imânâ yatırım yapmış çulsuzun teki.

Evet adam arkadaşına karşı böyle deyince arkadaşı da ona şöyle demişti:

37,38. "Kendisiyle konuştuğu arkadaşı ona: "Seni topraktan, sonra da nutfeden yaratanı, sonunda da seni insan kılığına koyanı mı inkar ediyorsun? İşte O, benim Rabbim olan Allah'tır. Rabbime kimseyi ortak koşmam."

Sen, seni topraktan, sonra nutfeden yaratan sonra da seni insan kılığına koyan Rabbini mi inkar ediyorsun? Evet anlıyoruz ki bu adamın tavrı Allah'ı inkar anlamına geliyordu. Her ne kadar adam diliyle Allah'ı inkar ettiğini söylemiyorsa da tavrıyla, hayatıyla Allah'ı ve Allah'tan gelen âhiret gerçeğini inkar ediyordu. Mülkün Allah'a ait oluşunu inkar ediyordu. Sahip olduğu şeylerin tamamının Allah'ın ken-disine bir lütfu olarak değil de, kendi planlarının kendi becerilerinin bir meyvesi olarak görüyordu ve bütün bunların ebedîyen kendisinde kalacağına, hiç kimsenin onları kendisinden alamayacağına, bu imkânlarını keyfinin istediği biçimde kullanabileceğine, bu konuda kimseye hesap vermek zorunda olmadığına inanıyordu.

Böyle düşünen, böyle inanan kişi Allah'ı inkar ediyor demektir. Adam sahip olduğu şeyler konusunda Allah'ın hayatına karışacağını reddediyordu. Malım benimdir, onu istediğim yerden kazanır, dilediğim yerde harcarım, bundan kime ne? Diyordu. Midem benimdir, istediğim şeyi oraya indiririm, kime ne? Diyordu. Kızım benim kızımdır, istediğim kıyafetle onu sokağa salarım,

kime ne? Diyordu. Ne kendi hayatına, ne malı mülküne, ne de ailesinin hayatına Allah'ı karıştır-mıyordu.

İşte böyle küfreden birine arkadaşı diyor ki; sen, seni topraktan yaratan, seni adam edeni inkar mı ediyorsun? Sen, kendi kendini yarattığını, kendi kendini adam ettiğini mi zannediyorsun? Topraktan ana rahmine düştüğün zamanı bir hatırla, adam olacak hiçbir tarafın yoktu. Gücün kuvvetin yoktu, bilgin görüşün yoktu, elin ayağın yoktu, çevren fırsatın imkânın yoktu, evin barkın, paran pulun yoktu, bağın bahçen yoktu. Hiçbir şeyin yoktu. Şu anda sen adamsan ve bütün bu imkânlara sahipsen unutma ki bütün bunları sana Allah verdi ve seni adam eden de Allah'tır. Şu anda aklım var diyorsan, onu sana veren Allah'tır. Şu anda malım var diyorsan, onu sana veren Odur. Ekonomik gücüm var, siyasal gücüm var diyorsan bunları da sana veren Odur. Sahip olduğun, benim, benim dediğin neyin varsa hepsini sana veren Odur.

Şimdi sen bütün bunları sana veren ve seni yoktan var eden Rabbini nasıl inkar ediyorsun? Nasıl oluyor da her şeyini kendisine borçlu olduğun Rabbini diskalifiye ederek, kendinin tanrılığını iddia ediyorsun? Utanmadan nasıl oluyor da kıyâmetin kopacağını da zan-netmiyorum, bu saltanatımın biteceğini de ummuyorum diyerek Allah'ın haberlerini inkar ediyorsun? Nasıl oluyor da kıyâmet kopsa bile orada ben mutlaka istediğim hayatı elde ederim diyerek Allah'a akıl vermeye, Allah'a yol göstermeye ve ona ortaklık iddia etmeye kalkışıyorsun? Bunu nasıl yapabiliyorsun? Allah'ın yoktan var ettiği, Allah'ın topraktan çıkarıp adam ettiği bir varlık olarak, nasıl Ona isyan edebiliyorsun? Kendini bir nane mi zannediyorsun diyerek ısrarla onu hakka dâvet ettiğini görüyoruz.

Burada inşallah şunları söyleyelim: Kesinlikle arkadaşlarımıza dikkat edelim. Kimlerle düşüp kalktığımıza, kimlerle beraber olduğumuza âzamî dikkat edelim. Yanıldığımız zaman bizi uyaracak, bizi cennete götürecek kimselerle arkadaşlık kuralım. Hani Tevbe sûresinde Rabbimiz öyle diyordu:

"Ey inananlar! Allah'tan sakının ve sâdıklarla beraber olun."
(Tevbe 119)

Allah'a karşı takvalı olun. Allah'a karşı kulluğunuzun bilincinde olun. Hep bir kulluk içinde olduğunuzun bilinci içinde yaşayın. Rabb'inizin emirlerine karşı gelmekten sakının ve sadıklarla, doğrularla beraber olun. Doğru

söyleyenlerle, doğru yaşayanlarla beraber olun. İman iddiasında sadâkat gösterenlerle beraber olun. İman iddialarını, teslimiyet iddialarını eyleme dönüştürenler safında yerinizi alın.

Sadıklarla, Kur'an ve sünnetin tasdikçileriyle beraber olalım. Sadıkane vahye bağlı olanlarla birlikte olalım. Değilse, bizi tam ve mükemmel kabul eden, bizim yaptığımız her şeyi yalayıp yutanlarla beraber olursak helâkin eşiğinde olduğumuzu unutmayalım.

Eğer biz böyle değil de karşımızdaki insanlar böyle ise, o za-man da inşallah şu arkadaş gibi olalım. Açıkça onlara bu yaptıkları-nın, bu tavırlarının yanlışlığını ortaya koyan mü'min gibi olalım. Bakın diyor ki:

Seni topraktan yaratan, adam eden Allah'ı göz ardı ediyorsun öyle mi? O'nu örtüyor, örtbas ediyorsun öyle mi? Allahsız düşündün öyle mi? Yorumunu Allahsız ortaya koydun öyle mi? Sanki bu sahip oldukların konusunda hiç Allah bölümü yok öyle mi? Allah'la ilgisi yok mu bunların? Kendin mi yarattın kendini? Kendin mi buldun bu sahip olduklarını? Hiç çocuk olmadın mı sen? Hiç güçsüz olmadın mı? Hiç malsız, mülksüz olmadın mı? Seni topraktan yaratan Allah değil miydi? Halen şu andaki oluşumun topraktan sürmüyor mu? Topraktan yediğin gıdalar seni oluşturmuyor mu? Daha önce ananın, babanın sulbünde topraktan oluşmuş bir nutfeden, bir meniden meydana gel-medin mi? Ne diye bütün bunları unutuyorsun? Ne çabuk onlardan vazgeçtin? Seni adam eden Rabbini ne çabuk unuttun? Neden küf-rettin? Neden örttün? Neden gündeme almadın?

Böyle bir gerçekle yüz yüze gelmek, böyle bir sözü duymak böyle kibir abidesi olmuş şımarık tiplere ne kadar ağır gelir değil mi? Böylece o mü'min kişi kendisiyle aynı kulvarda olmadığını, aynı yolu yürümediğini, aynı bakış açısını paylaşmadığını ortaya koymak için de dedi ki:

Lâkin O senin göz ardı ettiğin, yaratıcılığını gizlemeye çalıştığın, unutmak istediğin Allah benim Rabbimdir. Ben O Rabbime hiçbir şeyi ortak koşmuyorum. Rabbimi hiçbir şekilde ortaklı düşünmüyo-rum. Sadece O'nu İlah ve Rab biliyorum.

Ben hiç kimseyi ona ortak koşamam. Zîra yeryüzünde ona or-tak olacak

başka varlık yoktur. Ne ekonomik güce sahip olanlar, ne siyasal nüfuza sahip olanlar hiç kimse Rab değildir. Hiç kimse hayata karışma hakkına sahip değildir. Allah'tan başka hiç kimse hayatı belirleme hakkına sahip değildir. Allah'tan başka hiç kimse insan hayatına yasa koymaya program belirlemeye yetkili değildir. Benim Rabbim sadece Allah'tır. Benim hayat programımı, mala bakışımı, dünyaya bakışımı, hareket tarzımı belirleyen Rabbim Allah'tır. Yaptıklarım konusunda hayatımda tek etkili varlık Allah'tır. Tüm yaptıklarımı yaptıran, sevdiklerimi sevdiren, küstüklerime küstüren, beni hareket ettiren Allah'tır.

Ben boynumdaki ipin ucunu yalnız ona verdim. O nereye çekerse ben o tarafa giderim. Ben irademi ona teslim ettim. Ben onun benim adıma seçimini, seçim kabul ettim. Ben onun benim adıma belirlediği ve razı olduğu hayat neyse, düşünce neyse, bakış neyse ondan razı oldum ve ona teslim oldum. Ben onun hatırını senin hatırına ve yeryüzünde kim olursa olsun insanların hatırına tercih etmem. Onun için arkadaşım da olsan onun adına seni uyarıyor, seni tevbeye dâvet ediyor ve bu inanışından vazgeçmeye çağırıyorum.

Evet işte mü'min kişinin dünyaya bakışı. Mü'min dünyaya imtihân için geldiğini, bu dünyaya kendisinin Rabbi tarafından getirildiğini, Rabbi tarafından yaratıldığını bilen ve imtihan için geldiği dünyada Rabbini unutup, Rabbine kulluğu unutup dünyanın süsüne ve ziynetine meyletmemesi gerektiğini bilen kişidir. İmtihan için yaratılan dünyalıklara gönlünü kaptırıp onu yegâne hedef ve şeref sebebi gör-memesi gerektiğini, hedef ve şeref olarak sadece Allah'a kulluğu ka-bullenmesi gerektiğini asla unutmayan kişidir mü'min. Onun için de Allah'tan başka hiç kimseden korkmaz o. Malı mülkü olanlar karşısın-da hakkı söylemekten çekinmez. Şımarık servet sahipleri karşısında onların ellerindekine minneti olmadığı için aşağılık kompleksine kapılıp ezilip bükülmez. Onların servetlerine, makamlarına, siyasal güçlerine güvenerek yedikleri nanelere asla göz yummaz. Onların yanında gerçekleri gizleyerek dilsiz şeytan olmaktan Allah'a sığınır.

Çünkü mü'min izzet ve şerefi malda mülkte gören ve bunları kaybettiği zaman da izzetsiz ve şerefsiz hale gelen kimselerden değildir. Mü'min izzet ve şerefi Allah'ta, Allah'ın dininde, Allah'a kullukta, îmanda ve İslâm'da gören kişidir.

Sûrenin bundan sonraki âyetlerini tanımak için 10. ciltte buluşmak üzere Allah’a emanet olun. Vel hamdü lillâhi Rabil âlemîn.

39,40,41. “Bahçene girdiğin zaman, her ne kadar beni kendinden mal ve nüfuz bakımından daha az buluyorsan da: "Maşallah! Kuvvet ancak Allah'a mahsustur, demen gerekmez mi? Rabbim senin bahçenden daha iyisini bana verebilir ve seninkinin üzerine gökten bir felâket gönderir de bahçen yerle bir olabilir. Yahut suyu çekilir bir daha da bulamazsın" dedi.”

Hiç olmazsa oraya, bahçene girdiği zaman bu Allah’ın dilemesiyle, Allah’ın izniyle olmuştur, bunu bana Allah vermiştir, Allah’tan başka güç kuvvet sahibi yoktur deseydin ya! Maşallah güç ve kuvvet ancak Allah’a aittir deseydin. Ne olurdu şu bağına girerken “Ya Rabbi sen dilemezsen olmaz. Sen dilediğin sürece vardır deyiverseydi. Malını mülkünü, gücünü kuvvetini Allah’tan biliverseydi. Öyle değil mi? Mal verir, Onun dilemesiyle olur, güç kuvvet verir, Onun dilemesiyle olur, evlât verir, Onun dilemesiyle, oğul verir, Onun dilemesiyle, kız verir Onun dilemesiyle, ilim verir, fırsat verir, imkân verir, hastalık ve-rir, sağlık verir hep Onun dilemesiyle. O dilemesiydi o vermeseydi nereden bulabilecektik bütün bunları?

Öyle değil mi? Haydi analarımızdan doğduğumuz günden bir yıl öncesine gidelim. Neydik o dönem bizler? Bir topraktık değil mi? Peki bizi o topraktan kim yarattı? Biz kendi kendilerimizi mi yarattık? Ben kendi kendimi yarattım diyorsan, haydi kendin gibi bir daha yaratsana bakalım? Veya beni işte falan kişi yarattı filan diyorsan hani onlar gözümüzün önünde bizim gibi birilerini de yaratsalar ya? Şu ölen çocuğunu geri getirseler ya? Şu ölen komşunun ömrünü bir yıl kadar uzatsalar ya? Hayır hayır, bütün bunları yapan, yaratan Allah-tır. Allah dilemedikçe hiçbir şey olmaz. Güç ve kuvvet bütünüyle Allah’a aittir. Yâni eğer şu anda bizler bir şeyler yapmayı, bir şeyler dü-şünmeyi, bir şeyler ortaya koymayı becerebiliyorsak bilelim ki bu Allah’tandır. Allah’ın izin vermesi ve dilemesiyle olmuştur.

Her ne kadar mal mülk yönünden çoluk çocuk yönünden beni kendinden alçak görüyor, kendinin üstünlüğünü savunmaya çalışıyorsan unutma ki Rabbim seninkinden daha güzelini bana verebilir ve senin bahçenin üzerine de gökten bir azap, bir felâket gönderip bahçeni yerle bir edebilir. Yahut suyunu Allah çekip alıverir de sen bir yerlerden asla su bulamazsın.

Gerçi sana göre benim bunları sana söylemeye hiç de hakkım yok değil mi? Benim senin gibi malım yok, mülküm yok, siyasal gücüm de yok. Sana göre ben söz söylemeye yetkisi olmayan gariba-nın biriyim. Ama gel istesen beni bir dinle de şöyle bağına, bahçene girerken şöyle deyiver; Ya Rab, bütün bunlar sen istediğin için var, senin istediğin süre var, sen istemediğin süre yoktur. Çünkü güç de senden, kuvvet de, imkân da senden, fırsat da. Mümkün mü sen izin vermeden bunlara sahip olmak? Keşke öyle deseydin.

Dikkat ederseniz bu sûre bize böyle bir edep açtı. Yarın yapa-cağımız bir şey konusunda inşallah diyeceğiz. Bize verilen bir imkân ve fırsat konusunda da maşallah diyeceğiz. Yâni sabah akşam, yaptığımız yapacağımız her işte Allah'ı gündemde tutacağız. İnşallah di-yeceğiz, maşallah diyeceğiz, sübhanallah diyeceğiz, elhamdülillah di-yeceğiz, lâ havle velâ kuvvete illâ billah diyeceğiz. Hep Rabbimizle beraberliğimizin bilincinde ve O'nun koruması altında olacağız. Rasû-lullah Efendimizin bir hadisinden hatırladığıma göre; "eğer bir şeyden hoşlanmışsak maşallah lâ havle velâ kuvvete illâ billah" deyin. Böy-lece ona bir kötü bakıştan kendinizi korumuş oluruz, ya da o konuda kendimizi her hangi bir kötü düşünceye saplanmaktan korumuş oluruz. Bir şey gördünüz. Mal, mülk, ev, bark, para, pul, çocuk, insan. Çok hoşlandınız. Ama hemen o konudaki inancınızı gündemde tutarak maşallah dediniz.

Yâni bunu var eden Allah'tır. Bunun varlık sebebi Allah'tır. Yâni bunu buna veren Allah'tır. Allah verdiği için bu, bu adamda var. Allah hikmet sahibidir. Allah yanılıp şaşırmaz. Allah âdildir, zulmetmez. Allah'ın yaptığı her şey güzeldir. Öyleyse bu malın, bu eşyanın, bu paranın, bu çocuğun, bu bahçenin, bu zekanın, bu ilmin bu adamda olması güzelmiş ki Allah ona vermiş. Allah onu ona mübarek kılsın demek durumundayız. Böyle değil de; Aa! Oo! Diye başladınız mı haset, fesat açığa çıkacaktır.

Evet adamlığını kendi güç ve kuvvetine, kendi başarılarına, çalışıp çabalamasına bağımlı kılan birisiyle adamlığını, varlığını Allah'a, Allah'ın yardımına, Allah'ın güç ve kuvvetine bağımlı kılan birisinin mukayesesi anlatılıyor. Varlığını ve her şeyini kendinden bilen birisiyle her şeyini Allah'tan bilen iki adam anlatılıyor. Varlığını ve her şeyini Allah'tan bilen adam ötekisine diyor ki varlığınla, bağın bahçenle bana karşı üstünlük iddia ediyorsan, Allah belki bana seninkilerden daha hayırlısını verir. Senin cennetinden daha hayırlı

cennetler verir bana, hem dünya cennetlerinden hem de âhiret cennetlerinden diyor, Allah'a güveniyor, veren ve alanın Allah olduğunu söylüyor.

Evet dün Mekke'de gariban gibi gördüklerine Allah çok kısa bir süre sonra dünyanın bağlarını bahçelerini verdiği gibi âhiretin en güzel cennetlerini de veriverdi. Tüm yeryüzünün egemenliğini onlara verdi. Tüm dünyayı onlara verdi. Görünüşte gariban görünenler bir kaç yıl sonra tüm dünyanın iktidarına sahip olurken o güçlü gibi görünenler ve onlara zulmetmeye çalışanlar da yok olup gittiler. Garibanlar dünyada dünyanın egemenliği kendilerine verilirken, öbür taraf da âhiretin cennetleri verilecektir kendilerine.

Evet mü'min arkadaşı o gururlu kişiye diyordu ki bu elindekilerle, bu Allah'ın sana lütfettikleriyle bana üstünlük taslamaktan vaz geçip bunu sana veren Rabbine karşı nankörlükten etme. Değilse Allah sana gökten bir azap indirir de; o bağın bahçen kupkuru bir toprak haline geliverir. Yahut onu canlı hale getiren suyu çekiliverir de sen onu bir yerlerden bulup getiremezsin diyerek Allah'ın gücünü kudretini ona hatırlatmaya çalışıyor.

Ne kadar hoş ifadeler, ne güzel uyarılar değil mi? Bakın onun durumunu çok güzel değerlendirdikten sonra diyor ki; istersen benim tarafımı da bir değerlendireyim. Sana göre benim malım, mülküm yok öyle mi? Fakir olduğum için beş para etmem öyle mi? Sen benden daha kalabalıksın öyle mi? Ama düşünür müsün, Rabbimden ümit ederim ki Rabbim şu senin sahip olduklarından çok daha hayırlılarını bana verir. Hattâ bana verdiği bir yana, seninkilerin üzerine de kavurucu, yakıcı, mahvedici bir âfet gönderir de, bir de bakmışsın ki yerle bir oluvermiş. Yahut da sularını kurutuvermiş de işini bitirivermiştir.

Öyle değil mi ama? Bu ihtimal her an herkes için yok mu? İşte eline aldığı üç beş parça malı satmaya başlar birileri. Seyyar bile de-ğildir hattâ. Sadece elindedir tüm malı. Veya sırtındaki küçük bir çantasının içindedir tüm sermayesi. Ama sonra bir de bakarsınız ki bir dükkân, sonra ardiyeler, depolar, fabrikalar, şubeler, merkezler olmuştur. Sonra malının, menkullerinin, gayri menkullerinin hesabını bile bilemez olmuştur. Ama veren Allah alamaz mı? Bir de bakmışsınız ki tekrar başa dönüvermiş. Bilmeyenler için, önceki durumunu yükseklik görenler için ne kadar düşüklüktür bu değil mi? Tabii eğer malla beraberlik yükseklik ise, üstünlük sebebi ise, malsızlık da elbette alçaklık olacaktır. Halbuki hangisinin alçaklık, hangisinin yükseklik olduğu, hangisinin kazançta, hangisinin kayıpta olduğu yarın belli olacaktır. Bunu önceki derslerimizde anlatmaya

çalıştık.

Bağına girdiğin zaman ***mâşâllah lâ kuvvete illâ billâh*** de. İşte burada yine sûrenin mihenk taşı yine gündeme getiriliyor. Âdeta sûrenin ruhudur bu konu. Rabbimiz daha önce peygamberine aynı uyarıda bulunmuştu. Ey peygamberim! Başlayacağın, niyetlendiğin her işini Allah'a havale et! Her işini Onun dilemesine bağlı kıl! Yapacağın hiçbir şey hakkında ben bunu herhalde yarın yapacağım deme! Meğer ki o işini Allah'ın dilemesine bağlamış olasın! Unuttuğun zaman da Rabbini an! Ve umulur ki Rabbim beni bundan daha yakın bir hayra ve muvaffakiyete erdirir de! Buyurmuştu. Bakın burada da aynı uyarı bir daha geliyor.

Artık böylece Allah'ı sebepler üstü mutlak bir egemen bilip her işini Ona havale eden bir mü'min sebeplere, eşyaya asla boyun eğmeyecektir.

Bu mâşâllah ve inşallah ifadeleri meşieti, dilemeyi ve yaratmayı sadece Allah'a veren, nefse, iradeye ve tüm eşyaya bağlanıp kalmayı kökünden kazıyan bir iman ve teslimiyet gerçeğidir.

Maddeyi, eşyayı, gücü putlaştırmış şu medeniyetin kör gözünün bunu anlaması mümkün değildir. İşte görüyoruz. Üç yıllık, beş yıllık planlar yapıyorlar. Şu kadar yılda şu kadar ekonomik güce ulaşacaklarını söylüyorlar. Fakat haberleri yok ki her şeye egemen olan Allah onlara gülüyor. Mal eksikliği, bolluk, darlık, ölüm, açlık, yağmur, rızık, bereket, sel felâketleri, deprem, zelzele gibi Kadir-i Mutlak'ın takdirleri sonucu tüm hesaplarının altüst olacağını hesap edemiyor-lar. Gerekli olan tüm hesapların, tüm tedbirlerin ötesinde her şeye ilâhî iradenin hakim olduğunu göz ardı ediyorlar. Ve işte maddeye dayanan günümüz materyalist medeniyet anlayışıyla gayba imana dayan İslâm medeniyeti arasındaki en bariz farklılık bu noktada kendini gösteriyor.

Bakın mü'min arkadaşı adamı bununla uyarıyor. Diyor ki bu taksimi yapan Allah'tır. Hayata egemen olan Allah'tır. Sebepler her zaman Allah'ın elindedir. Allah'ın dilemesiyle, Allah'ın sebeplere müdahalesiyle bugünkü şâki yarın mü'min, mü'min de şâki olabilir. Bugünkü zengin yarın fakir, fakir de zengin olabilir.

Evet aralarında bu konuşma geçtikten sonra bakın olup bitenleri Rabbimiz

şöyle anlatır. Bundan sonra birden bire Rabbimiz bizi o canlı, o cıvıl, cıvıl görkemli bahçe manzarasından alıyor ve felâket, yokluk, hasret ve ölüm tablosunun önüne çekiyor. Az evvelki gurur, kibir, şımarıklık, Allah'a karşı eyvallahsızlık, fakir arkadaşa karşı atılan havalar birden bire bir hasret, bir pişmanlık ve bir yıkılış havasına dönüşüyor.

42. "Nitekim, ürünleri yok edildi; bağın altüst ol-muş çardakları karşısında, sarf ettiği emeğe içi yanarak ellerini ovuşturup "Keşke Rabbime kimseyi ortak koşmasaydım" diyordu."

Evet o bahçenin meyveleri kuşatılıverdi. Dolu mu vurdu? yoksa yakıp kavurucu bir rüzgar mı uğradı? Yoksa bir iflas mı yalayıp geçti? Yoksa bir ölüm mü üflendi? Allah bir azap gönderdi mülküne saltanatına ve bir anda tüm meyveleri yok edilmiş. Her şeyi iflas edivermiş. Adamın iyi ki yine iflas sadece malına gelmiş. Kendisi de gi-debilirdi tabi. Her şeyi elinden alınıverdi. Çardakları yere düşmüş, al-tüst olmuş, yıkılmış, yok olmuş. Az evvelki gururlu adam, kibrinden yanına bile yaklaşılamayan adam, müstağnî adam, bu bahçe yıkıl-maz! Bu saltanat bitmez! Bu hayat sarsılmaz! Ben bu hayatın sahibiyken kesinlikle kıyâmetin kopacağına ve bana ölüm geleceğine de inanmıyorum! Bu hayatımın, bu saltanatımın biteceğini sanmıyorum! diyen adama bakıyoruz şimdi. Bahçenin kenarına büzüşmüş ellerini ovuşturuyor.

Kaybolan bahçesine, mahvolan malına, yok olan emeğine, yıkılan havasına ve gururuna bakıyor acı acı yutkunuyor ve ne yapacağını bilmez bir vaziyette şaşkın, şaşkın, ellerini ovuşturuyor. Bağlar, bahçeler, fabrikalar, şirketler, iş yerleri bir anda bitiverdi. Ve dedi ki keşke Rabbime şirk koşmasaydım. Keşke hayatımda Rabbimi diskalifiye etmeseydim. Keşke hayatımı kendim belirlemeye kalkmasaydım. Keşke hayatıma kendim etkinim demeseydim. Keşke Rabbime karşı bilgi iddiasında, güç iddiasında bulunmasaydım. Keşke hayatıma Allah'ı karıştırmayıp kendi kendime hayatımı belirlemeye, hayat programımı Allah'tan bağımsız, Allah'ın kitabından bağımsız yaşamaya kalkışmasaydım. Keşke hayatımı Rabbime sorarak yaşasaydım. Keş-ke malım, mülküm konusunda, çoluk çocuğum konusunda onu söz sahibi kabul etseydim. Keşke Rabbimin dediği biçimde hareket etseydim. Meğer güç ve kuvvet sadece Rabbime aitmiş.

Evet netice de aynen o şuurlu, imanlı arkadaşının dediği gibi oldu. Bahçenin işini bitiriverdi mutlak irade. Gelen geldi, olan oldu. Bütün malı mülküyle, bütün imkânlarıyla adam çepeçevre kuşatılı-verdi. Bütün imkânları elinden alınıverdi.

Büyük iradeden gelen bu uyarıyla kendinde olmayan gafil adam kendine geliverdi. Bakın şöyle diyor:

Keşke, keşke Rabbime kimseyi şirk koşmasaydım. Ne olaydı, keşke Rabbimi ortaklı gibi düşünmeseydim. Demek ki bir insan hayatının tümüne Allah'ı karıştırırsa müslümandır. Hayatının bir kısmına karıştırıp, bir kısmına karıştırmazsa şirkten kurtulamaz. Bakın bu adam Allah'ı tanyor, inanıyor, ama hayatının tümünde egemen kabul etmiyor. Mal veren, onun sahibi olan, onun kazanç ve sarf yollarını gösteren, benim istediğim gibi yapmazsanız onu elinizden almaya güç yetiririm diyen bir Allah'a sanki inanmıyordu adam. Malı vermek zorunda olan, ama almaya yetkisi olmayan bir Allah'a inanıyordu.

İşte böyle Allah'ın gücü yanında kendi gücünün de olduğuna iman şirktir. Rabbimiz bu ifadesiyle adamın yaptığının şirk olduğunu haber veriyor. Peki bunu nasıl anlayacağız? Yani nasıl bir şirktir bu? Bu esbabı Allah yerine koyma, sebepleri putlaştırma türünde bir şirkti Allah korusun. Yâni esbaba, sebeplere itimat edip, onlara güvenip Allah'ı ikinci plana atma şirki. İşte bu da bir çeşit şirkmiş ki Rabbimiz böyle tanımlıyor. Allah'ın mutlak tasarruf yetkisini Ondan alıp başka şeylere verme şirki.

İşte asrımızın modern şirkidir bu. Asrımızın modern şirk medeniyeti Allah'ı bir kenara bırakıp Onun yerine bilimi, maddeyi, ekonomiyi, eşyayı, fenni putlaştırmıştır. Böylece maddenin ve kâinatın sahibi ve yaratıcısı olan Allah yerine ikâme ettikleri bilime, tabiata ve maddeye tapar olmuştur.

43. "Ona, Allah'tan başka yardım edebilecek a-damları da yoktu, kendi kendini de kurtaramadı."

Meğer ondan başka güç ve kuvvet sahibi yokmuş. Meğer on-dan başka velî yokmuş, ondan başka yardımcı yokmuş. Meğer ben de, benim gibiler de hep âciz ve güçsüz varlıklarmış. Meğer hepimiz ona muhtaçmışız. Meğer şu anda sahip olduklarımızın tamamı kendimizden değil Allah'tanmış.

Ona hiç kimse yardım edemeyecekti. Gel arkadaş, bağın bahçen böyle olduysa, gel sana yenisini verelim, gel onu eski haline getirelim diyebilecek kimse yoktu. Allah'ın dışında kim kime yardım e-debilecek de?

İşte yeryüzünde Allah'a kafa tutarak, tâğutluk yaparak, hayatlarında Allah'ı diskalifiye ederek kendi kendilerini güçlü kuvvetli görenlerin düşüşü. Ve işte Rabbimizin yegâne güç kuvvet sahibi, göklerin ve yerin mülkünün sahibi, göklerin yerin tümünde egemen olan, Kahhâr olan, tasarruf yetkisi elinde olan, dilediğine dilediği kadar ve-ren, dilediğinden dilediği zaman verdiklerini alma yetkisine sahip olan, kendisine karşı gelinmez, kendisine kafa tutulmaz mutlak güç ve kuvvet sahibi Rabbimiz bütün azamet ve Celaliyle sahnede canlanıyor.

Evet adamın ifadelerinden anlaşılan o ki adam bu hadiseden sonra aklı başına gelmişe benziyor. Allah'tan gelene karşı kendisine hiçbir dost, hiçbir yardımcı da bulamadı. Zaten Allah'tan gelene Allah'tan başkaları hiç bir fayda sağlayamazdı.

44. "İşte burada Kudret ve hâkimiyet, varlığı gerçek olan Allah'ındır. Mükâfâtlandırma bakımından hayırlı olan da, sonuçlandırma yönünden hayırlı olan da O'dur."

İşte bundan sonra denilebilecek en doğru söz "velâyet hak Allah'ındır. Velâyet, hakkın tâ kendisi olan Allah'ındır. Hayata karışma-ya tek yetkili, hakkımızda karar almaya tek yetkili sadece Allah'tır. Al-lah'tan daha hayırlısı yoktur. Allah'tan daha hayırlısı düşünülemez.

Hak veli Allah'tır, hak olmayan veliler de O'nun dışındaki ve-lilerdir. Mü'minlerin hak velisi Allah'tır, diğerleri de kâfirlerin velileridir. Şeytan ve tâğutlar. Mü'minler adına tek taraflı karar vermeye yetkili veli Allah'tır, kâfirlerin karar mercileri de şeytan ve tâğutlar dır.

Çünkü velî Allah'tır, velâyet sadece Allah'a aittir ve en güzel âkıbeti lütfedecek olan da odur. Velâyetimiz onun elindedir. Bize danışmadan bizim adımıza aldığı kararlarla bizim için en güzel âkıbeti belirleme hakkı sadece ona aittir. O bahçe, o dükkan, o şirket, o hayat bizim için hayırlı mı? Yoksa hayırsız mı? Bunu en iyi bilen Rab-bimizdir. Bizim için, bizim cennetimiz için, hayırsızsa bazen alıverir Rabbimiz onu elimizden. Bizim için hayırlı olanları

bize veriverir. Çün-kü velî Odur, çünkü boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucu elinde olan Odur, çünkü bizi bizden iyi bilen, bizim hayrımızı menfaatimizi bizden daha çok bilen Odur.

Öyleyse bizler yaşarken hayatımızda Onu diskalifiye etmemeye, hayatımızı kendimiz belirlemeye kalkışmayacak, tâğutluk yapmayacak, Onun istediği biçimde bir hayat yaşayarak hem dünya, hem âhiret yurdunun güzel âkıbetlerini Ondan istemeye çalışacağız. Zira en iyi âkıbet verici, en iyi sevap verici Allah'tır.

Ve işte dikkat ederseniz burada Kehf sûresinin etrafında dönüp durduğu ana temayı gündeme getirdi. İş sebeplerde değil, o sebeplerin sahibine imanda ve her şeyi Ondan beklemededir. Unutma ki şu anda sahip olduğun için bana ve etrafına hava atmaya çalıştığın şu malların, servetlerin, imkânların, fırsatların zannettiğin gibi sebeplerin veya kendi zekânın, kendi ilminin, kendi plan ve projelerinin kazancı değildir. Bütün bunların her şeyin mâliki olan Allah'ın takdiridir.

Anladınız mı ey insanlar? Anlayabildiniz mi ey kullarım? Rab-binizin gücünü kuvvetini, onun karşısında kendi âcizliğinizi, güçsüzlüğünüzü anlayabildiniz mi? Anlayabildiniz mi Allah karşısında bir hiç olduğunuzu? Rabbinizin hayat programına teslim olup onun istediği biçimde yaşamak zorunda olduğunuzu hâlâ anlayamadıysanız, hâlâ hayatınızda Rabbinizi diskalifiye etmeye, Rabbinizin sizin dünya ve âhiret saadetiniz için gönderdiği kitabına karşı hâlâ vurdumduymaz bir hayat yaşamaya devam edecek olursanız size sizin hayatınızdan bir örnek daha vereyim.

Görüyor musunuz Rabbimiz sürekli uyarıyor bizi. Merhamet-lilerin en merhametlisi olan Rabbimiz bizi sürekli cennet yolunda tutmayı, kulluk yolunda tutmayı ve cehennemden, isyandan korumayı murad ediyor. Bizim cehennemimize asla rızası olmayan Rabbimiz bakın bundan sonra hâlâ anlayamayanlara bir örnek daha veriyor:

45. "Onlara, dünya hayatı misâlinin tıpkı şöyle olduğunu anlat: Gökten indirdiğimiz su ile yeryüzünde yetişen bitkiler birbirine karışır, ama sonunda rüzgarın savuracağı çerçöpe döner. Allah her şeyin üstünde bir kudrete sahip olandır."

Dünya hayatının misâli şudur: Gökten su indiririz ve indirilen bu su ile yetişen bitkiler birbirine girer. Yağmur yağdırdı Rabbimiz ve çok güzel bir hayat ortaya çıktı. Ama sonunda o gördüğünüz güzellik, o yemyeşil hayat taşıyan şeyler kısa bir süre sonra rüzgarın önünde sağa sola savrulan kupkuru çerçöp haline geldi. Evet yağan yağmurla oluşan o güzelim hayat durmadı, duramadı. Zaten durmaya gücü de yetmeyecekti onun. Gençlik, hayat, saltanat elbette bir gün bitecekti. Elbette bunları var eden bir gün yok edebilecekti.

İşte dünya hayatın örneği budur. Bu hayat tıpkı bir su gibidir. Bir lütuf ve rahmet olarak inen bu su, bazen de azap ve gazap sebebidir ki kitabımızın başka âyetleri bunu anlatır. İnen bu sularla yeryüzü bütün güzelliğini, bütün ziynetlerini takınır. Arkasından bir de bakarsınız ki kurumuş, solmuş, rüzgar önünde savrulup gider bir vaziyet almıştır.

Dünya da öyle değil mi? Verir Allah bazen, ama bir süre sonra bakarsınız ki yavaş yavaş çekilir gider. O, verdiği dönemin imtihanıydı, sonra alırken de aldığı dönemin imtihan sorusudur. Ne fark eder? Yâni ne dersiniz, hangi soru daha başarılı kılar insanı? Toplama mı, yoksa çıkarma mı? Ama bakın ki ekonomik kaygı ve kavgada, dünya ile ilişkide sanki onu kucaklama sevdasına kapılanlar hep toplama türünde bir imtihandan yanalar. Yâni hep Allah alarak değil de vererek imtihan etsin arzusundadırlar. İmtihan gereği Allah ellerinden alıverdiğinde feryadı basmadan yanalar. Halbuki işte Rabbimizin şu beyanları mal mülk, çoluk çocuk hepsi bu dünya hayatın ziynetidir, süsüdür.

Bakın dikkat ediyorsanız çok kısa çok özlü kelimeler ve son derece süratlice sunulan yıldırım hızıyla gözümüzün önünden gelip geçen bir tablo sundu Rabbimiz bize. İşte hayat ve işte yok oluş. Fa-i takibiyelerle birbiri ardından gelen üç cümle. Hayat ve hemen arkasından gelen ölüm. Üç cümle, üç merhale ve göz açıp yumacak kadar kısa süren bir ömür. Ne kadar kısa süren bir hayat değil mi? Kısa olmasının da yanında, ne kadar değersiz bir hayat değil mi? Öyleyse değmez bu hayata bağlanmaya. Değmez bu hayat için ebedî bir hayatı mahvetmeye.

Öyleyse dünyaya meyledip hayatlarında Allah'ı diskalifiye edenler gibi olmayalım. Çünkü o Allah her şeye Kâdir olandır. Her şeye güç yetiren ve her şeyi takdir edendir. Hayatı ve ölümü yaratan ve takdir eden Odur. Bu dünyayı bizim imtihânımız için kuran, düzenleyen ve bizi bu dünyaya getiren odur. Şu

anda sahip olduğunuz şeylerin tamamını imtihân için size lütfeden Odur. Sonra imtihan bitimi sizi öldürecek ve şu anda sahip olduklarınızın tümünü sizden geri alacak olan Odur. Dünyayı ve dünyadakilerin tümünü yok edip size imtihan sonuçlarını ilân etmek göstermek üzere yeni bir hayat gösterecek olan, sizi tekrar diriltecek olan da odur. Unutmayın ki ya biz onu bırakıp gidiyoruz, ya da o bizi bırakıp gidiyor. Veren alıveriyor, ama ne zaman alacağını da söylemiyor.

İşte görüyoruz, adam kazanıyor, kazanıyor ama kazandığını yiyemeden göçüp gidiyor. Yâni nice imkân ve fırsat sahibi görüyoruz ki kullanamıyor bu imkânlarını. Sadece para adına demedim bunu. Meselâ zamana sahip olan niceleri, gözü gören, kulağı duyan, ağzı konuşabilenler, dimdik ayakta durabilenler de bugün bu imkânlarını har vurup harman savurmuyorlar mı? Dünya hayatıyla sanki bir anlaşmaları varmış, bugün kullanmazlarsa yarın kullanabileceklerine dair bir garantileri varmış gibi davranmıyorlar mı? Halbuki ya o kullanmadığımız imkânlar bir gün elimizden alınacak, ya da zamanı gelince bir onları kendi başına bırakıp gideceğiz. Daha doğrusu onları bizsiz bırakacağız. Kural böyledir, yasa böyledir.

Evet aldanıyor insanlar. Bugünkü sıhhat ve âfiyetlerini on sene sonra kullanmaya kararlı olanlar, bugünkü akıllarını, bugünkü gözlerini, bugünkü kulaklarını on sene sonra vahyi tanımada kullanmaya kararlı olanlar hep aldanıyorlar. Beş aylık bir işim var, on ay sonra emekli olacağım, Kur'an'ı o zaman okumaya başlayacağım diyenler hep aldanıyorlar. Peki o gün ölürse, o zaman da adamın mezar taşına yazarlar; rahmetli tam başlayacaktı, ama öldü diye.

Hep öyle olmamış mı? Gidin mezarlıkları bir dolaşın isterseniz. Göreceksiniz ki niceleri nice programlarını yarıda kesip gitmişlerdir. Unutmayalım ki bizimki de onlarınkinden farklı olmayacaktır. Bugün başlasan, ölsen bile başladığın hayrı yarım bıraksan da tam sayılacaktır. Çünkü onu değerlendirecek olan Allah Alîmdir, Rahîmdir, Rahmândır ve Rauftur. Hani Abdullah İbni Ömer (r.a) efendimizin bir gü-zel sözü vardı:

"Akşamladığın vakit sabaha çıkmayı bekleme, sabahladığın vakit de akşamı bekleme! Sıhhatinden istifade edip hastalık dönemin için hazırlık yap, hayatından istifade edip ölümünden sonrası için hazırlık yap!"

Ne koş bir ifade değil mi? Elbette söz sultanının dizlerinin dibinde yetişen

bir sahabe söyleyebilecekti bunu. Yani bir şeyi yapman gerektiğini akşam mı anladın, hemen onu icra edip sabaha bırakma, çünkü sabaha çıkmayabilirsin. Allah'ın senden istediği bir görevi yapman gerektiğini sabah mı anladın, aman hemen icra et onu, akşama bırakma, çünkü akşama ulaşmayabilirsin diyor Abdullah İbni Ömer efendimiz. Evet akşam mı aklın başına geldi? Kulluğuna engel olan okulu bırakmayı, içkiyi atmayı, namaza başlamayı, açık saçıklığı terk etmeyi, Kur'an'a sarılmayı, sünnete yönelmeyi akşam mı bildin, akşam mı anladın? O halde hiç bekleme hemen yerine getir. Sakın sabahı bekleme. Zira sabaha çıkmaya bilirsin. Belki o akşam senin son akşamın olabilir. Sabah mı anladın? Akşamı bekleme. Belki akşama ulaşmayabilirsin.

Bir de sağlığından sıhhatinden istifade edip hastalığına, hastalık dönemine hazırlık yap. Hayatından hayatta oluşundan istifade edip ölümüne hazırlık yap. Hasta olup elinin kolunun kalkmayacağı zamanlarını düşünüp sıhhatliyken yapacağını yap, bir gün ölümle yapacağın her şeyin bitme zamanı gelmeden hayattayken yapman gerekenleri yap diyor İbni Ömer efendimiz. Ne kadar hoş bir söz değil mi?

Yani eğer şimdi iyiysen, şimdi gençsen, şimdi sıhhatliysen şimdi oku, zira yarın okuyamayabilirsin. Yarın gözlerinin feri kaçar da okuyacak bir imkân bulamayabilirsin. Şimdi iyiysen, şimdi gücün kuvvetin varsa şimdi kıl namazını, öünkü yarın kılamayabilirsin. Yarın namaz kılacak dizlerinde derman kalmayabilir. Şimdi varsa ver elinde yarın vereceğin kalmayabilir. Şimdi infak et, şimdi zekât ver yarın fa-kir düşüp elinde avucunda verebilecek bir şeyin kalmayabilir. Şimdi çalışabilirsen İslâm için çalış, Allah dininin hakimiyeti için çırpın yarın bu zemin kalmayabilir. Şimdi hayattaysan cihadını yap, yarın toprağın altına girebilirsin. Şimdi düzelt evinin içini, yarın buna fırsat bulamayabilirsin. Şimdi eğit eğitebilirsen çocuklarını, yarın büyüdükleri zaman seni dinlemeyebilirler. Şimdi kazandır ehlini cennete, yarın ölebilirsin ve çoluk çocuğun başkalarının elinde kalabilir. Şimdi konuş, şimdi anlat, şimdi kavgasını ver inancının, zira yarın şartlar değişebilir. Yarın bir Velid Bin Mugire çıkıp ağzına bir bant yapıştırabilirler. Şimdi yap yapacağını, yarın kodese tıkılabilirsin.

Bakın Allah'ın Resûlü bir başka hadislerinde buyurur ki:

"İki nimet vardır ki insanların pek çoğu onların kadrini kıymetini bilme noktasında aldanıyorlar. Bunlardan birisi sağlık, ötekisi de boş vakittir."
(Buhâri, Rikak:1)

(R. Salihin 99 nolu hadis)

Sağlığın kıymetini bilip onu satacak değiliz veya boş zamanın kıymetini bilip onu kiraya verecek değiliz elbette. Bundan anladığımız şudur: Zamanı ilk etapta Allah'ın bize farz kıldığı emirlere sarılarak doldurmaya cehd ü gayret ederken arta kalan zamanda da nâfilelerle Allah'a yaklaşma zemini aramak zorundayız. Yani şunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki boş vakitten ve sıhhatten kasıt mecburen yapmak zorunda olduğumuz farzlardan arta kalan hayat bölümüdür. Farzlardan artan zaman dilimidir. Yoksa bunun manası Allah bize bomboş bir zaman vermiştir de bizler onu dolduracağız değildir. Bir de şunu söyleyelim ki bizler boş vakti İslâm'ın ölçülerine göre doldurmak zorundayız. İslâm'ın zaman içinde belirlediği kulluk programı nazar-ı itibara alınmazsa insanın bütün zamanı zaten boş demektir. Yani işte görüyoruz şu anda insanların Allah'a danışarak değil de kendi kendilerine ayarladıkları şu hayat programında insanların bir dakika bile boş zamanları yoktur.

Sabahtan akşama kadar dükkana tezgaha satılmak, kahvede oturmak, sinemada bulunmak, televizyon seyretmek, maç izlemek, yemeğe, çaya, kahveye zaman ayırmak zaten insanların hayatında yetecek bir zaman bırakmıyor bile.

Evet Allah Resûlü böyle diyor, onun pırlanta sahâbesi İbni Ömer efendimiz böyle diyor, diyor ama, bunu birbirlerine tatlı tatlı hi-kaye cinsinden anlatsınlar, dergilerde yazıp çizsinler diye değil. Duyar duymaz tatbik etsinler diye söylüyor. İman etsinler ve hayatlarını bu imanla düzenlesinler diye söylüyor. Ama heyhat ki bizler tam tersini yapıyoruz. Yolcu gibi olun dünyada diyor ama biz doğmadık kızımızın çeyizini hazırlıyoruz. Kışlık ve yazlık konforlu evler yaptırıyoruz. Bir yıllık patatesimizi, iki yılık unumuzu hazırlamak için çırpınıyoruz. Bu günün işini sakın yarına bırakmayın diyor Allah'ın Resulü, ama biz doktoranın bitmesini bekliyoruz. Ondan sonra yapacağız yapacağımızı. Sabaha ulaştığınız zaman akşamı beklemeyin deniyor ama biz emeklik maaşının tahakkukunu bekliyoruz. Daha doğmadık çocuklarımızın oturacağı evleri hazırlıyoruz. Halbuki bütün eşyası bir valizi doldurmayacak insanları da tanıdığımız, gördüğümüz halde yine kendi bildiğimizi okumaya devam ediyoruz.

Öyleyse ey Allah’ın kulları! Ey şu anda dünyada imtihan sahnesinde olan insanlar! Yaşadığınız bu hayatın bir imtihan olduğunu asla unutmayın. Yaşadığınız bu hayatta Allah’ı ve onun yasalarını diskalifiye kalkışmayın. Allah’ı ve Allah’ın size gönderdiği kitabını u-nutarak kendi kendinize bir hayat şamaya kalkışmayın. Unutmayın ki eğer bugün servetler içinde, bolluklar içinde, mallar mülkler içinde, bağlar bahçeler içinde bir hayat yaşıyorsanız bunun kendinizden ol-duğunu zannetmeyin. Tüm bunların size Allah tarafından verildiğini ve günün birinde tüm bu imkânlarınızın biteceğini unutmayın. Elinizdekilerin tümünün bu dünyada da bir imtihan sebebi Allah tarafında bir anda alınıvereceğini de sakın unutmayın! diyor Rabbimiz.

Yunus sûresi bunu daha keskin ifadelerle şöylece ortaya koyar:

“Dünya hayatı gökten indirdiğimiz su gibidir ki, onunla insan ve hayvanların yiyeceği bitkiler yetişip birbirine karışmıştır. Yeryüzünün süslenip bezendiği ve yerin sahiplerinin bütün bunlara mâlik olduklarını sandıkları sırada, gece veya gündüz buyruğumuz o yere gelmiş ve orayı hiç bir şey bitirmemişe çevirmişiz; bir gün önce bir şey yokmuş gibi olmuştur. Düşünen millet için, âyetleri böylece uzun uzun açıklıyoruz.”
(Yunus 24)

İşte günümüz maddeci medeniyetin tapındığı dünya hayatını Rabbimiz böyle tasvir buyuruyor.
Rabbimiz işte bu beyanlarıyla dünya hayatının kısalığını, sonluluğunu, faniliğini, ehemmiyetsizliğini, ebedî ve sermedî olan âhiret hayatının yanında bir hiç mesabesinde olduğunu anlatıyor. Tıpkı Tevbe sûresinin beyan buyurduğu gibi:

“Oysa dünya hayatının geçimi âhirete göre pek az bir şeydir.”
(Tevbe 38)

Yine Hadîd sûresinde de konu şöyle anlatılır:

“Bilin ki, dünya hayatı oyun, oyalanma, süslenme, aranızda övünme ve daha çok mal ve çocuk sahibi olmaktan ibarettir. Bu, yağmurun bitirdiği, ekicilerin de hoşuna giden bir bitkiye benzer; sonra kurur, sapsarı olduğu görülür, sonra çerçöp olur. Âhirette çetin azap da vardır. Allah'ın hoşnutluğu ve bağışlaması

da vardır; dünya hayatı ise sadece aldatıcı bir geçinmedir."
(Hadîd 20)

Bunların anlamı: Âhireti unutmadan bir dünya yaşamak zorunda olduğumuz anlamınadır. Dünyada da, âhirette de dünyanın ve âhiretin sahibinden hasene isteyerek bir dünya yaşamamız anlamınadır. Bu hayatın her şey olduğu gafletine düşmeden bir hayat yaşa-mamız anlamınadır. Tıpkı Müslim'in rivayet ettiği bir hadislerinde Ra-sulullah efendimizin buyurdu gibi:

"Ey Rabbim! Muhammed'in ehlinin rızkını ihtiyacını giderecek kadar gönder."

İşte dünyayı böyle anlayan, böyle değerlendiren ve böylece bir hayat yaşayan pişdarımız bakın başka bir hadislerinde de şöyle buyurmaktadır:

"Allah'a yemin ederim ki, âhirete nispetle dünya herhangi birinizin şu parmağını denize daldırışı gibi bir şeyden başka değildir. Buna o kişi baksın bakalım, o parmak denizden ne kadar bir ıslaklıkla döner?"
46. "Mal ve oğullar, dünya hayatının süsüdür. Ama bâki kalacak yararlı işler, sevab olarak da, amel olarak da Rabbinin katında daha hayırlıdır."

Rabbimiz sûrede önce peygamberine sabah akşam Allah'ın rızasını dileyerek Rablerine ibadet eden garibanlarla beraber olmasını dünyaya meyleden ve dünyayı kıble edinen insanlardan uzaklaşmasını öğütlemişti. Bundan sonra da yine dünyayı hedef bilip, dünyayı kıble edinen ve hayatında Allah'ı, âhireti ve hesabı diskalifiye ederek yaşamaya çalışan iki bahçe sahibi bir adamdan örnek vererek yine dünya hayatıyla alâkalı bir örnek sunmuştu. Burada da yine dünya hayatı ve bu hayat sonrası bâki kalacak değerleri yerleştirmek üzere, insanların hayata bakışlarını düzeltmek üzere şöyle buyuruyor.

Mal mülk, oğullar, kızlar dünya hayatının süsü ve ziynetidir. Dünya hayatının eğlencesidir. Ama bâki olanlar, kalıcı olanlar, ölümsüz olanlar, öbür tarafa intikal edecek olanlar ise sâlih ve güzel amellerdir. Sürekli olanlar, devamlı olanlar, kalıcı olanlar sâlih amellerdir. Yaşadığımız bu hayatın sonunda bizimle beraber olacak, bizi asla terk etmeyecek ve bizi cennete götürecek olanlar sâlih amellerdir. O zaman ölümsüzlüğü aramak zorundayız. Sonunda dünyada kalacak şeyler peşinde olmaktan vaz geçip sürekli bizimle beraber olacak şeylerin peşinde olmak zorundayız. Yok olmayacak sâlih amellerin

peşinde olmak zorundayız.

Bakın Kasas sûresinde de Rabbimiz bu hususu şöyle anlatıyordu:

"Size verilen herhangi bir şey, dünya hayatının bir geçimliği ve süsüdür. Allah katında olan daha iyi ve devamlıdır. Akl etmez misiniz?"
(Kasas 60)

Sanki o bölüm şöyle diyor: Bu dünyada size bir şeyler veriliyor, bu verilenleri siz hevef kabul etmeyin, amaç kabul etmeyin, her şey o zannetmeyin! Bunlar dünya hayatın metaıdır. Dünya denaet ten türetilmiş bir kelimedir. Denaet de alçaklık demektir. Dünya kelimesi hem de onun müennesi olunca kancıkça ve alçakça bir hayatın gereksinimidir bunlar demektir. Bağlanmaya değmez demektir birde o dünyanın süsleridir. Dünyanın süsünün şeytan tarafından süslenmiş süsler olduğunu da hatırlarsak yâni süsle alâkalı hemen şeytanın gündeme geldiğini düşünürsek o zaman bunlara kanmamızın hiçbir anlamının olmadığını çok rahat anlayıvereceğiz demektir.

Çünkü bakıyoruz bir varmış, bir yokmuş. Hadîd sûresinde de hatırlatıldığı kadarıyla o dünya süsünün geçici ve aldatıcı olduğu beyan edilir.İşte bu deni, alçak hayat, yakın hayat, yaşadığınız hayat oyundur, eğlencedir, ziynettir, övünç vesilesidir, övünme vesilesidir. Paranız, malınız ve evlâtlarınızın çoğalması konusunda aranızda övünme zeminidir.

Peki ne gibiymiş? Allah bunu bize bir örnekle anlatıyor diyor ki: Bir yağmur düşünün ki Onun bitirdiği bitkiler çiftçileri sevindirir, bah-çıvanı sevindirir. Ama sonra bir de bakarsın ki boyun bükmüş **müs-ferran** olmuş. Yâni görürsün ki sararmış solmuş. Sonra da bakarsın ki **hutama** olmuş. Yâni odun olmuş, çerçöp olmuş.

İşte dünya bu. Hangi zevkiniz yarın da böyle devam ediyorsa o âhirettir, hangi zevkiniz de yarına intikal etmiyorsa işte o da dünyadır. Çocukken oynadığınız oyunları düşünün, attığınız goldeki sevinci düşünün veya damat olurken giydiğiniz elbisedeki güzelliği düşünün, okula kaydolduğunuz günkü sevincinizi veya okulu bitirdiğiniz günkü sevincinizi düşünün, bugün hiçte anlamı yok değil mi onların? Yâni o günküler, o günkü anlamını hep kaybetmişlerse bunların hepsi dünya hayattır, hep geçici şeylerdir. Ama Allah'ın yanında hep hayırlı ve bâ-ki olanlar vardır.

Cennet tariflerinde kâfirler hep böyle kafa tutarmış. Karı kız mı? İstediğimi bulurum. Bağ bahçe mi? istemediğim kadar var. Altlarından ırmaklar akan mı? üstlerinden de ırmaklar akıtabilirim. Hattâ camdan köşkler içine saraylar da yaptırabilirim diyorlarmış ama ***"Halidîne fîha ebeda"*** olunca işleri bitiyor onların. Çünkü bulurlar dünyada bir şeyler belki ama ne kadar bulurlar? Ne kadar bir süreyle istifade edebilirler o bulduklarından? Ölünceye kadar değil mi?

Veya işte bazen de harp oluyor, darp oluyor, ihtiyarlık oluyor, ölüm oluyor, bayram, seyran oluyor adamın elinden alınıveriyor o. Ama âhiretteki o ebedî dara, ebedî yurda gidince her şey sürekli olacaktır, sonsuz olacaktır. Hesabınızı iyi yapın dedikten sonra diyor ki Allah: Aklınız ermez mi sizin? Size verdiğim aklı bunu anlamada hiç kullanmayacak mısınız? Aklınızı hâlâ arabanın modelini değiştirmede, evin şeklini değiştirmede, halının kilimin modelini anlamada mı kullanacaksınız onu? Bu gerçeği anlamakta hiç mi kullanmayacaksınız?

47. "Bir gün dağları yürütürüz de yeri dümdüz görürsün. Hiç birini bırakmaksızın diriltip bir araya toplarız."

Evet bir gün dağlar yürütülecek ve hayat son bulacak. Şu sa-pasağlam bildiğiniz dağlar gün olacak yürütülecek. Yeryüzünün dengede durması için Rabbimizin denge unsuru olarak kazık gibi arza çaktığı dağlar yok olacak. Yeryüzünde düzen bozulacak, yerçekimi kuvveti kaldırılacak ve dağlar yürütülecek, yeryüzü dümdüz olacak ve saklanma mekânizmaları yok edilecek. Hz. Adem'den beri gelip geçmiş tüm insanlar orada Rablerinin huzurunda toplanacaklar. Onlardan hiç birini ihmal etmeden, saf dışı bırakmadan hepsini diriltip saf saf toplayacağız. Yeryüzü insanların toplanması için dümdüz oluyor. Oyun ve eğlenceden ibaret olan dünya hayatı son bulmuş, imtihan bitmiş ve artık imtihan sonuçlarının okunması dönemi, hesap kitap dönemi başlamıştır.

Evet Hz. Adem'den beri ağaların, beylerin, paşaların, zenginlerin, fakirlerin, zalimlerin, mazlumların, ezenlerin, ezilenlerin, ölenlerin, öldürenlerin, kölelerin, kileleştirenlerin yaşadığı bir dünya hesap kitabı için, yaşadıkları hayatın muhasebesi için, yaptıklarının değerlendirilmesi için Allah'ın huzurunda toplanmışlar. Herkes Rableri huzurunda saf saf durmaktadır.

Evet, diyor ki Rabbimiz; biz insanların tümünü o gün huzurumuzda toplarız, onların hiç birisi sayının dışında kalmaz. Herkes mecburen orada toplanıp beklerler. Ben kalkmak istemiyorum, ben bulunmak istemiyorum, ben

şahitlik istemiyorum, ben muhakeme ol-mak istemiyorum demeye hiç kimsenin hakkı ve selâhiyeti yoktur. Hani Nuh aleyhisselâmın oğlu öyle diyordu değil mi? Baba, ben senin gemine binmek istemiyorum, dağa çıkar ve tufandan kurtuluş ümidi ararım, bulurum belki de sığınacak bir yer diyordu. İşte şu anda herkes kendince bir sığınak, bir yükseklik arıyor farkındaysanız. Ya kasasının yüksekliğine, ya makamının, koltuğunun yüksekliğine, ya kesesinin şişmanlığına, ya cirolarının yüksekliğine sığınarak dünya planında kendilerini kurtaracaklarına inanıyorlar. Ama bilesiniz ki gün gelecek bütün dağlar, bütün sığınma mekanizmaları bitecektir. İmtihanın bitip de imtihan sonuçlarının okunma dönemi, ya da insanların imtihan sonuçlarına göre hesaba çekilmeleri dönemi gelecek.

48. "Dizi dizi Rabbine sunulduklarında onlara: "Andolsun ki, sizi ilk defa yarattığımız gibi Bize geldiniz. Sizi bir yere toplamak için söz vermediğimizi iddia etmiştiniz değil mi? " denir."

Saf saf insanlar Rablerine arz edilmişlerdir. Herkes saf saf Al-lah'ın huzuruna, Allah'ın mahkemesine arz olunacaklar. Hem de bize geldiniz ilk yaratıldığınız gibi. Sizi ilk yarattığımız biçimde bizim huzurumuza geldiniz. İnsanlar ilk yaratıldıkları gibi Allah huzuruna geliyorlar. Çırılçıplak, güçsüz kuvvetsiz, malsız mülksüz, akılsız bilgisiz, evsiz barksız ilk yarattığım gündeki gibi huzuruma geldiniz. Ne malınız var ne mülkünüz, ne bilginiz var, ne aklınız, ne bağınız var ne bahçe-niz, ne atınız var ne arabanız, ne hocalığınız var ne hacılığınız, ne diplomanız var ne doktoranız. Tıpkı sizi dünyaya ilk getirdiğim gibi huzuruma geldiniz. Şairin dediği gibi;

"Hatırından çıkmasın uryan cihana geldiğin,
Nice kim geldin, yine anın gibi gitmen gerek.

Dünyaya çırılçıplak geldiğini unutma! Ama nasıl geldiysen öy-le git. Günahsız geldin, âciz olduğunu bile bile geldin, malın mülkün, ipin sapın yoktu geldin, yine aynen öyle gitmeye çalış. Keşke bu hiç hatırımızdan çıkmasa. Bu hayat böyleymiş, bu hayatı var eden kurallar koymuş, biz O'nun istediği gibi yaşamak ve sonunda yine O'nun huzuruna gideceğiz gerçeği hep hatırımızda olsa güzel olacak. Yaşantımız hep ölüme ve sonunda dirilişe doğru programlansa bu hayat çok kolay olacak. Ama heyhat ki insanlar; nasıl olsa öleceğiz, bari yaşarken bu dünyadan kam alalım diye bir hayat yaşamadan yanalar. Evet tıpkı yaratıldığımız günkü gibi çırılçıplak Allah zuruna gideceğiz. Hani Müddessir sûresinde bu konuyu Rabbimiz şöyle anlatıyordu:

“***Ey Muhammed! Tek olarak yaratıp, kendisine bol bol mal, çevresinde bulunan oğullar verdiğim ve nîmetleri yaydıkça yaydığım o kimseyi Bana bırak. Bir de verdiğim nîmetten artırmamı umar; Hayır; hayır; çünkü o, Bizim âyetlerimize karşı son derece inatçıdır***
(Müddessir 12,13,14)

Peygamberim sen onu ve benzerlerini bana bırak diyor Rab-bimiz. Kim o? Şu yapayalnız yaratılanı, yalnızca yarattığımı.

1. Ana karnındayken, malı, mülkü, çevresi, hanımı, akrabası, bilgisi, ilmi, irfanı, gücü kuvveti olmadan kendi başına. Hiçbir şeysiz yapa yalnız, güçsüz kuvvetsiz bakışsız, görüşsüz, konuşmasız; işte öyle yarattığımı sen bana bırak...

2. Diğeri ise bizzat Cenâb-ı Hakkın kendisine râci anlamına gelecek. Yâni yaratma konusunda kimseye ihtiyacım olmadan, kimseyi yardıma çağırmadan, ben yapayalnız yarattığımı sen bana bırak! Bu hepimizi ilgilendiren bir tehdit unsuru. Ne oluyor yâni? Yapa yalnızdık, kimsesizdik, hiçtik, bir şeyimiz yoktu, Allah da bizi var etmek için kimseye sormamış, danışmamış, kimseden yardım falan da almamış, öyleyse ne bu halimiz? diyeceğiz...

Allah peygamber ve peygamber yolunun yolcularına diyor ki "Sen onu bana bırak! Başka ne özellikleri varmış bu kişinin? Malı uzun uzadıya uzatılmış, malı, mülkü, arâzisi, çiftliği, neleri neleri vardı. Kim bu? Sen ben bizim oğlan. Tüm piyasadaki zenginler. Yazlıkları, kışlıkları, evleri atları arabaları bulunanlar. 30 yıl önce neyimiz vardı? Bir beş yıl daha gidin, neyimiz vardı? Biraz daha ileri gidin, baba evinde kendimize ait bir evimiz olmadığı gibi evde bize ait bir bölümümüz, bir odamız bile yoktu neydik yâni? Gücümüz neydi? Bilimiz neydi? Babamızıanamızı bilmediğimiz gibi kendimizi bile bilmiorduk. Fırsatımız, imkânımız neydi? Niye? Şimdi kendimizde ne görüyoruz da? Yokluğu ne çabuk unutuyoruz?

Hani kefenin cebi yok ki bir şeyler götürelim diye biz söz söylenir. Düşününce biraz var gibi geliyor bana. Hattâ kefenin cebi o ka-dar büyük ki oraya tüm amellerimiz konulacak, düşündüklerimiz, niyet ettiklerimiz, ihmal ettiklerimiz konacak. Evimiz barkımız, malımız mülkümüz, eziyetlerimiz, sabırlarımız, yiyip içtiklerimiz, biriktirip büyüttüklerimiz, şükür ve hamdlerimiz, isyanlarımız, günahlarımız hülâsa her şeyimiz oraya konmuştur. Onların tümü mezara bizimle beraber gitmektedir.

Hani Resûlullah Efendimizin öyle bir hadisi vardı değil mi? Ki-şi ölünce üç şey onunla birlikte mezarın yanına kadar gider. Birincisi, malı mülkü, serveti samanı. İkincisi, oğlu kızı, eşi dostu, akrabası ya-ranı. Üçüncüsü, imanı ve salih amelleri. O mezara konunca ilk ikisi geri döner, sonuncusu onunla birlikte mezara girer. Öyleyse neyin peşinde olduğumuzu bir düşünelim. Yarın bizimle birlikte mezara gi-recek, orada bize hayat arkadaşı olacak iman ve salih amellerin mi peşindeyiz, yoksa bizi orada terk edecek şeylerin mi peşindeyiz?

Evet Rabbimiz buyurur ki onu yalnız yaratmıştım, yapayalnız, hiçbir şeye sahip olmayarak yaratmıştım da sonra:

Sonra da ona ***malen memdûd*** verdim.

Bu memdud kelimesi üç anlama geliyormuş

1: Kesintisiz demektir. Yâni sürekli, kesintisiz, ay be ay gelen, geliri olan demektir. Yapayalnız yarattım, tuttum ona mal verdim, ben verdim onu! Niye unutuyor bunu?

Sonra ortada gezip dolaşan, gözünün önünde gezip dolaşan çocuklar verdim ona. 5 tane, 10 tane, 13 tane çocuk verdim ona. Bu kim? denecektir o zaman. İşte Velid Bin Muğire, Halid Bin Velid'in babası. Değilse bize de öyle, Allah bize de çoluk çocuk verdi.

Başka? Başka neler vermiş Allah ona? "Ve ona döşedim de döşedim" Fırsat verdim, güç kuvvet verdim, şan şeref verdim, riyaset verdim.

İster ki daha da ziyâde edilsin ona. Öyle haris ki her şey onun olsun ister. Hep cennete gidecek o olsun, ya da daha çok malı mülkü olsun ister. 300'le yaşarken 500'e doymaz gibi.

Hayır hayır, mümkün değil, çünkü bizim âyetlerimize karşı pek inatkar, anut davranıyor. Buradaki "Âyâtina" dan maksat:

A: Kur'an-ı Kerîmidir denmiş. Allah'ın kitabına karşı pek anud davranıyor.

B: Bir de hak olan hakikat olan her şeydir denmiş. Yâni hak olan hakikat

olan şeylere karşı anûd davranıyor, inatçı davranıyor.

C: Ya da Rasûlullah Efendimizdir denmiş. Allah'ın Rasûlüne ve onun sünnetine karşı da inatçı davranıyor ihtiyaçsız ve eyvallahsız davranıyor. Yâni hakka istinat etmeyen îmanın devamcısı anlamına inatçı diyoruz.

Âyet ne derse desin o bildiğini okuyor, Kur'an ne derse desin, Rasulullah ne derse desin o bildiğini okuyor. Ya da kitaba rağmen, peygambere rağmen kendi kendine yol bulmaya çalışıyor. Kitaba ve peygambere yol sormadan kendi kendine bir hayat yaşamaya çalışıyor.

Evet sizi ilk defa yarattığımız gündeki gibi tekrar huzurumuza getireceğiz. Siz buna inanmıyordunuz. Sizi tekrar sizi diriltmeyeceğimizi zannediyor, hesap kitap yok diyor ve hayatınızı bu inanca bina ediyordunuz. Aslında yaşadıkları hayatın kendilerini ateşe doğru götürdüğünün farkında olan insanlar vicdanlarını susturabilmek için di-rilişi reddetmeye çalışıyorlar.

Yahudi ve Hıristiyanların derdi de işte budur. Ne diyorlardı adamlar? Efendim Allah gökleri ve yeri yaratırken çok yoruldu da cu-martesi veya pazar günü dinlenmeye çekildi. Niye söylüyorlar bunu? Şunun için: Efendim birincide yorulan ikinciyi hiç beceremez demeye getiriyorlar hainler. Yâni yeniden dirilişi inkâr edecekler, dertleri budur. Bakın Kaaf sûresi bu konuyu şöyle anlatıyordu:

"Biz ilk yarışta yorulduk mu? Hayır; onlar yeniden yaratılmaktan şüphe etmektedirler."

(Kaaf 15)

Ne yâni biz ilk yaratışta yorulduk öyle mi? Biz ilk yaratışta sanki aciz kalıp yorgun mu düştük ki tekrar sizi ikinci defa yaratamayacağız? Yani gerek kendilerini, gerek başka varlıkları ilk defa yaratırken kudretimizi ortaya koymuş değil miyiz ki ikinci defa yaratışı uzak görüyorlar? İlk defa kendilerini yaratırken aciz kalıp birilerinden yardım mı istedik ki ikinci yaratışa güç yetiremeyeceğimiz zehabına kapılıyor bu adamlar? Eğer bu iş zannettikleri kadar zor ve imkânsızsa ilk defa yaratmak zordur. İşte gördükleri gibi biz gökleri, yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratırken sanki yorulduk ta tekrar onları diriltemeyeceğimizi mi zannediyorlar? Yok ya Rabbi, sen zaten bizi ilk defa yaratırken yorulmuştun, ikinci yaratılışımızı beceremezsin diye Allah'a iftira atmaya çalışıyorlar.

Hayır hayır onlar yeniden diriliş konusunda şüphe içindeler, kuşku içindeler, çelişki içindedirler. İlk yaratışı kabul etmekle beraber, şu anda var olduklarını bilmekle beraber, şu içinde yaşadıkları düzenin kuruluşunu, yaratılışını görmekle beraber işi karıştırıp içinden çı-kılmaz hale getirmeye çalışıyorlar. İkinci yaratış konusunda hiç şüphe etmesinler ki onları yenibaştan yaratacağız ve hesaba çekeceğiz. Zaten dertleri işte budur. Tüm dertleri yaşadıkları bu hayatta hesap kitap gündeme gelerek iştahları kaçmasın, işleyecekleri suçları rahat işlesinler, rahat rahat zulmetsinler, rahat rahat kan içsinler, öldürsünler, diledikleri gibi bir hayat yaşasınlar ve sonunda bir diriliş ve hesap olmasın. Sümen altı edilsinler, yaptıklarının hesabı sorulmasın, tüm yaptıkları yanlarına kâr kalsın. Yeniden dirilişi imkânsız görerek reddedişlerinin altında yatan sebep işte budur.

49. “Amel defteri ortaya konunca, suçluların, onda yazılı olanlardan korktuklarını görürüsün, "Vah bize, eyvah bize! Bu defter nasıl olmuş da küçük büyük bir şey bırakmadan hepsini saymış! derler. İşlediklerini hazır bulurlar. Rabbin kimseye haksızlık etmez.”

Kitap da ortaya konulmuştur. Kur’an ortaya konulmuştur. Ya da insanların amel defterleri ortaya konulmuştur. Herkes defterini al-mış, bu ana kitapla karşılaştırma imkânı bulmuştur. Dünya hayatındaki dosyaları sicilleri ortaya konunca, tıraşları gözlerinin önüne inince mücrimler alel acele kitaplarına şöyle bir göz atarlar. Kitaplarının içindekilerden dolayı hesaplarının zorluğundan dolayı korkularından tirtir titremeye başlarlar. Çünkü o zalimler Rablerini tanımamışlar, Rablerinin hayat programıyla ilgilenmemişler, hattâ kendilerini Rab bilmişler ve şimdi inkar ettikleri O Rab onları hesaba çekecek. Derler ki vah bize! Eyvah bize! Yazıklar olsun, bu kitap da nasıl bir kitapmış ki ne büyük günahlarımızı koymuş, ne küçüklerini koymuş, hepsini sayıp tesbit etmiş! Ne gizlide işlediklerimizi koymuş, ne açıkta işlediklerimizi koymuş, hepsini yazmış, hepsini tespit etmiş.

Halbuki biz şunları, şunları hiç kimsenin göremeyeceği ıssız bir ormanda işlemiştik! Şunları, şunları önemsiz zannetmiştik! Ne bü-ük koymuş, ne küçük koymuş, ne gizli demiş ne aşikâr demiş hepsini tesbit etmiş. Halbuki dünya hayatında zalimlerin haberleri yoktu hiçbir şeyden. Haram helâl aramamışlardı hayatlarında. Zulmetmişler, haksızlık etmişler, inkar etmişler, duymazdan gelmişler, müstekbirce davranmışlardı. Ne yapmışlarsa tüm amellerini karşılarında buluyorlar. Amellerinden dolayı değerlendirilecekler şimdi. Hani

dünyadayken bu zalimler amellerimizden dolayı bizi değerlendirmeye çalışmıyorlar mıydı? Dosyalıyorlardı ya mü'minleri. Şimdi de onların dosyaları alabildiğine kabarıktır. Zulmettikleri insan sayısınca dosyaları kabarık olacak. Kimileri bir milyona zulmetmişse bir milyonluk bir dosya, beş milyona zulmedenlerin dosyaları beş milyonluk, tüm yeryüzü insanlığına zulmedenlerin dosyaları o kadar kabarıktır.

Dünyada müslümanları dosyalamaya çalışan, müslümanlara dosyalar hazırlayanlara orada dosyalar hazırlanmıştır. Dosyaladığı müslüman sayısınca orada, onlara dosyalar açılmıştır. Dosyalar birer birer açılacaktır. Zulmettikleri insanların dosyaları, haklarını yedikleri insanların dosyaları, bombaladıkları insanların dosyaları, aç bıraktıkları, sömürdükleri insanların dosyaları birer birer açılmaya başlamıştır.

Ya da kitap açılmıştır. Onların kendisiyle yargılanacakları Allah’ın kitabı açılmış ve onunla yargılanma başlamıştır. Her bir dosya açıldıkça zalimler amellerini ve amellerinin karşılığını orada hazır bulacaklar. Allah hiç kimseye zulmetmemektedir. Bu amelleri kendileri işlemiştir. Kendi amellerinin karşılığıdır bunlar. Değilse yapmadıkları, işlemedikleri suçlardan ötürü Allah hiç kimseyi cezalandırarak zul-metmez. Ya da başkalarının günahlarını yanlışlıkla bir adamın defte-rine yazarak işlemediği günahlardan ötürü ona zulmetmez. Yaptıklarının bir kısmını zayi etmek sûretiyle Allah kimseye zulmetmez. Hayır hayır Allah hiç bir haksızlık yapmaz bunlar bu adamın bizzat dünyadayken kendi elleriyle işlediği amellerin değerlendirilmesidir.

Evet insanlık bu kitabın hükümleriyle yargılanacaktır. Bu zalimler yeryüzünde bir tek kitap bırakmamak için mücâdele verip yeryüzündeki tüm kitapları yok etmeyi becerseler de sonunda yine yargılanmaları bu kitapla olacaktır, bu kitaba göre olacaktır. Hükmü bu kitap verecektir.

Evet kitap açığa çıkmıştır. Mücrimler, suçlular, kâfirler perişan oluyorlar, ne yapacaklarını şaşırıyorlar. Yazıklar olsun bize, bu kitaba da ne oluyor ki büyük küçük hiçbir şeyi bırakmamış, hepsini tespit etmiş? Hayır hayır onlar amellerini onda hazır bulmuşlardır. Kitaptan ve peygamberden uzak bir hayat yaşayanlar, yaptıklarını ve yapmadıklarını kitap kaynaklı belirlemeye yanaşmayanlar o gün kendi amelleriyle, kendi kitaplarıyla baş başa kalınca perişan oluyorlar. Niye? Ne var? Ne oluyor? Kim yazdı o kitabı? Kim yazdırdı orada olanları? Kim yaptı onları? Kim işledi o amelleri? Siz kendiniz

yapmadınız mı onları? Siz kendiniz yazmadınız mı o kitabı? Size ait değil mi o ameller? Daha önceki derslerimizden birisinde söylemiştim, yeri gelmişken bir daha söyleyeyim:

Amellerimizi, amel defterlerimizi yazanlar meleklerdir, ama as-lında yazan, yazdıran biziz. Bizim amellerimizin tespiti ve yazılması hususunda melekler tıpkı bizim elimizdeki kalem veya daktilonun tuş-ları mesabesindedirler. Öyle değil mi? Eline kalemi alıp bir şeyler ya-zan bir kimseye; bunu kim yazdı diye sorsalar ne der? Bunu kalem yazdı, yahut daktilonun tuşları yazdı filan mı der, yoksa bunu ben yazdım mı der? Ben yazdım der değil mi? Kalem yazdı, ama ben yazdım, ben yazdırdım kaleme veya daktiloya. İşte bizim amellerimizin yazıcısı, yazdırıcısı da biziz. Melek yazıyor ama, yazan ve yazdıran aslında biziz.

Yâni sanki adam eline daktiloyu alıyor, A tuşuna basıyor ve A yazıyor, sonra da diyor ki, a ne oluyor buna yahu? Niye yazdı bunu? Demeye hakkı var mı? Yâni başkasını mı yazsaydı? Sen A yaz diye o tuşa bastın, o da onu yazdı. Sen bir yazarsan bir yazar, yok yazarsan yok yazar, var yazarsan var yazar kalem. Sen ne yazarsan onu yazar daktilo. Daktilo isyan etmez, sen isyanda kullanıyorsun onu. Ama adamlar şaşkınlıktan böyle diyorlar. Hani şaşıran adam hanımına teyze teyze dermiş. Nitekim şaşkın ördek başın kor kıcından dalar göle derler ya işte aynen o gibi şaşırıyorlar adamlar da diyorlar ki; ne oluyor bu kitaba? Büyük küçük her şeyi sayıp dökmüş. Adamlar bomboş bir kitap bekliyorlar. Peki madem defter bomboş da hani o zaman senin kulluğun denilmeyecek mi? Hani nerede kulluk? Sen hiç dünyada yaşamadın mı? Hiçbir şey yapmadın mı?

Ey Kehfi tanıyanlar, bazen bazen düşünmeli, kendi kendimize sormalı değil miyiz? Acaba ben bugün meleklere ne yazdırdım? Acaba bugün benim defterime neler yazıldı diye düşünmek zorunda değil miyiz? Yatınca mı, kalkınca mı? Bizim için herhalde yatarken çok zor. Efendim tam yatarken dükkanı getirdik yatağın ucuna, tezgahı getirdik yorganın yanına, çekler, senetler yastığın yanında ve sızmışız o kadar. Ama kalkınca da zor. Kalkmışız, koltuğa yaslanmışız, karşımızda ekranda bir şeyler gelip geçiyor derken haydi dükkana. Yahu ne zaman düşüneceğiz bunu? Ne zaman hesaba çekeceğiz kendimizi? Ben bugün meleklere ne yazdırdık? Ne zaman düşüneceğiz bunu? Ne zaman muhasebe edeceğiz kendimizi?

Ama şurasını da unutmayalım ki, yanlışlar ve doğrular bilinmeden yapılan muhaseberin de hiçbir değeri olmayacaktır, bunu da unutmamalıyız. Yanlışların ve doğruların ortaya koyucusu kitap ve sünnet tanınmadan yapılan kontroller de boş olacaktır. Vahyi tanımayan insanlar elbette kendilerini hep doğruda kabul etmeye devam edeceklerdir. Yemeleri doğru, içmeleri doğru, kılık kıyafetleri doğru, her şeyleri doğrudur onların.

Öyleyse kendimizi hesaba çekişte kıstas kitap olmalıdır. Vahiy eşliğinde bir muhasebeden yana olmalıyız. Yâni önce Kur'an'dan bir şeyler öğrenelim, sonra da acaba ben bu öğrendiğimden meleklere bir şeyler yazdırabildim mi diyelim. İşte o zaman güzel olacak bu mu-hasebe. İşte böyle bir hesap bizi cennete götürecektir. Değilse kendileri dalâlette olduğu halde hep hidâyet üzere zannedip yarın eyvah diyenler gibi olmaktan kurtulamayız Allah korusun.

Amel defterlerini ellerine alma konusu gündeme gelince, hatırladığım bir hadisi de burada nakledeyim inşallah: Resûlullah efendimiz buyurur ki; yarın müslümanlar da amel defterlerini ellerine alınca, onlar da biraz şaşkınlık geçirecekler. Eyvah, şu da, bu da var dercesine bir sıkıntı yaşayacaklar. Ama ikinci defa bakınca bir de ne görsünler onların hepsi silinivermiş, tertemiz bir sayfa halini alıvermiş. Melekler hemen fısıldayacaklar; geçmiş olsun tevbe etmişsin, istiğfar etmişsin, pişman olmuşsun, onun üzerine, o hatayın üzerine birkaç salih amel işlemişsin de Allah onları silivermiş. Âyet neredeydi? Evet işte burada:

"Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt kabul edenlere bir öğüttür."
(Hûd 114)

Gündüzün iki tarafında, yâni sabah ve akşam ve geceye yakın zamanlarda namazı ikâme edin. Beş vakit namazı ikâme edin. Çünkü muhakkak ki iyilikleriniz kötülüklerinizi giderir. Hasenatınız seyyiatınızı yok eder. İşte bunun için bize namazı emrediyor Rabbimiz. Bize olan sonsuz rahmetinin gereği namazı emrediyor. Namazların arasında işlenen günahların silinmesi için gösteriyor bize namazı. Namaz iki namaz arasındaki günahların affına sebeptir. Görüyor musunuz? Rabbimiz bize rahmeti gereği bir günün aralarını namazlarla ayırmış ve o zamanlar içinde işlediğimiz günahları o namazlarımızla silmeyi murad buyurmuş.

Bakın bir gün bir günah işleyen bir sahâbe Rasulullah'a gelerek: Ya

Rasulullah! Ben yapılmaması gereken bir şey yaptım! Evi-mize bir şey istemeye gelen bir komşumun karısına bakılmaması gereken bir bakışta bulundum! Benim durumum ne olacak? Allah için söyle yoksa ben helâkte miyim? der. Rasulullah efendimiz bir süre sükut eder ve işte bu âyet-i kerîme inzal buyurulur:

“Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt kabul edenlere bir öğüttür.”

Evet namaz kıl, çünkü iyiliklerin kötülüklerini giderir buyuruyor Allah’ın Resûlü. Demek ki namaz artının eksileri götürdüğü gibi kişinin günahlarını götüren, silip süpüren bir ibadettir. Çünkü namaz başlı başına bir tevbe, bir yöneliş ve Allah’tan yardım isteme makamıdır.

Buhârî ve Müslim’de verilen nehir misâli bu türdendir. Allah’ın Resûlü sizden birinizin evinin önünden bir nehir aksa ve her gün beş defa bu nehirde yıkansa o kimse de kir kalır mı? Buyurur. Sahâbe-i kirâm efendilerimiz de elbette kalmaz deyince, Allah’ın Resûlü buyurur ki, işte beş vakit namaz da bu nehir gibi hataları siler, yıkar gider buyurur.

"Beş vakit Namaz aradaki işlenenlere kefarettir, Ramazan da iki ramazan arasında işlenenlere kefarettir, büyük günahlardan sakınıldığı müddetçe"
(Buhârî,Müslim)

Ebu Dâvûd, Tirmizî, İbni Mâce’nin Hz. Ebu Bekir efendimizden şunu rivâyet ederler:

“Bir adam Rasulullah’a gelip: Ya Rasulallah ben bir suç işledim, Allah’ın kitabında cezam nedir? Onu ikâme et dedi. Rasulullah bir süre sükut buyurdu. Nihâyet namaz vakti geldi. Sahâbeyle birlikte namazı kıldılar. O adam Rasulullah’a dönüp bir daha tekrarlayınca Rasulul-lah şöyle buyurdu: “Söylesene! Sen bizimle birlikte namaz kılmadın mı? Allah senin haddini affetmiştir.”
Evet büyük günahlardan, Kebair’den sakınıldığı müddetçe iki namaz arasında işlenen ufak tefek günahlara bu namazlar kefarettir. Ramazan da böyledir. İki Ramazan arasında işlenmiş günahlara da Ramazan kefarettir.

Burada Resûlullah efendimizin şu hadisini de okuyalım:

"Bir kötülük yaptığında, hemen arkasından bir iyilik yap ki o kötülüğü yok etsin!"
(Tirmizî, kitabu'l- Birr 4/355)

İşlenen bir günahın akabinde yapılacak bir iyiliğin, hayırlı bir amelin o günahı silip süpüreceğine dair Kur'an'da ve sünnette pek çok deliller vardır. Bir kötülük, bir günah mı işledik, arkasından bir sa-lih amel işleyiverin ki böyle o onu silsin, süpürüp yok etsin. Peki nedir bu salih ameller? Kısaca özetleyelim inşallah.

1: Bunlardan birisi namaz kılmaktır. Hadisi demin okudum:

"Beş vakit namaz aradaki işlenenlere kefarettir, Ra-mazan da iki ramazan arasında işlenenlere kefarettir, bü-yük günahlardan sakınıldığı müddetçe"
(Buhâri-Müslim)

Ebu Dâvud, Tirmizî, İbni Mâce'nin Hz. Ebu Bekir efendimizden şunu rivâyet ederler:

"Bir adam Rasûlullah'a gelip: Ya Rasulullah ben bir suç işledim, Allah'ın kitabında cezam nedir? Onu ikâme et dedi. Rasûlullah bir süre sükut buyurdu. Nihâyet namaz vakti geldi. Sahâbeyle birlikte namazı kıldılar. O adam Rasûlullah'a dönüp bir daha tekrarlayınca Rasûlul-lah şöyle buyurdu: "Söylesene! Sen bizimle birlikte namaz kılmadın mı? Allah senin haddini affetmiştir."

2: Kitabımızın beyanına göre hataları, günahları silip süpüren salih amellerden bir ikincisi de tevbedir. İşlenen bir günahtan sonra o günahın silinmesine sebep olmak üzere yapılacak bir başka iş tev-bedir, günahtan dönüştür. En'âm sûresi bunu şöyle anlatır:

"Sizden her kim bilmeyerek bir kötülük işleyip de arkasından tevbe eder, kendini düzeltirse, muhakkak ki O, bağışlayan ve esirgeyendir."
(En'âm 54)

Sizden her kim ki bir bilgisizlik, bir cehalet sonucu bir kötülük yapar, bir günah işleyecek olurda hemen arkasından tevbe eder ve durumunu düzeltirse, cehaletle günaha gittiği bir anda hemen kıblesini değiştirir ve Allah dönerse

bilesiniz ki ben böyle yapanlar hakkında rahmeti kendi üzerime yazdım buyuruyor Rabbimiz.

Evet demekki mü'min bir günahı ancak bir bilgisizlik sonucu, bir gaflet sonucu işleyebilir. Yâni ya onun isyan olduğunu bilmeyerek, ya işleyeceği o isyanın sonucunda, o günahın sonucunda başına gelecekleri bir an unuttuğundan dolayı günah işler, ya da isyanı taate tercih ederek bir isyanda bulunabilir ki bu da ayrı bir cehalettir. İşte bu durumda hemen kendine gelir gelmez tevbe eden, günahtan vazgeçen, yönünü, kıblesini değiştiren ve bir daha bu duruma düşmeme konusunda kesin kararlı olan mü'minleri affedeceğini bildiriyor, Rabbimiz.

Evet işlenen günahın akabinde hemen tevbe edilecek ve bir daha o günaha dönmeme kararı verilecek. Bu konuda Rasûlullah'ın pek çok hadisi vardır.

"İşlediği bir günahın akabinde tevbe eden (Pişman-lık duyarak, bir aha dönmeme azmi içinde olan, kişi günah işlememiş gibidir."
(İbni Mâce)

Bir adam gelip Rasûlullah'a: Ya Rasûlullah bir kul bir günah işlese sonra tevbe etse Allah affeder mi? dedi. Allah'ın Resûlü buyurur ki:

"Bir kul günah işledi, tevbe etti. Affedilir. Yine günah işledi yine tevbe etti, yine affedilir. Yine günah işledi, tevbe etti yine affedilir. En son Rasûlullah şöyle buyurdu. "Hattâ şeytan melül mahsur oluncaya, ümidini kesinceye kadar"
(Hakim)

Ama şunu da unutmamalıyız ki işlenen bir günahın arkasından sadece tevbe yetmemektedir. Bakın Rabbimiz Furkân sûresinde tevbeyle birlikte yapılması gereken başka şeylerden söz ederek şöyle buyurmaktadır:
"Ancak tevbe eden, inanıp yararlı iş işleyenlerin, işte Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah bağışlar ve merhamet eder.
(Furkân 70)

Yâni kim önceki programından vazgeçerek Allah'ın programına dönerse. Allah için bir hayat yaşamaya yönelirse ve de iman eder, imanını pratik hayatına aktararak, iman kaynaklı bir hayatı tercih ederse. Yâni imanının gereği olan sâlih

amellere yönelirse işte Allah onların seyyiatlarını, günahlarını, kötülüklerini iyiliğe tebdil edecektir. Çünkü artık o Allah'ın istediği gibi müslüman olmuş, Allah'ın emirlerine teslim olmuş, Allah'a dönmüş, kıblesini değiştirmiş, tevbe etmiştir. Bu tevbesinin gereği olarak da Allah'la bozulan arasını düzeltme adı-na imanının gereği sâlih amellere yönelmiştir. Allah da onun hayatını iyiliğe döndürecektir. Bakın Resûlullah efendimiz bir hadislerinde şöye buyurur:

"Nefsim yed-i kudretinde bulunan Rabbime yemin ederim ki, eğer sizler günah işlememiş olsaydınız, sizin yerinize günah işleyip de Allah'a istiğfar edecek bir kavim getirirdi de onları mağfiret ederdi."

(Müslim, Kitabut- tevbe 4/210)

Evet tevbe iman ve amel-i salih istenmektedir. Yani işlenen günahtan tevbe edip vazgeçilecek, arkasından iman edilecek, Allah'-la koparılan diyalog yeniden düzeltilecek ve de salih amellere koşulacak.

3: İşlenen günahları silen bir başka salih amel hakkında da yine Rasûlullah şöyle buyurur:

"İslâm, kendinden önceki günahları siler; hicret, kendinden öncekileri siler, hac da kendinden önce işlenenleri siler mahveder.

[Müslim]

Evet İslâm kendinden öncekilerin tümünü siler. Kişi müslüman olduğu andan itibaren önceki işlediği günahlarının tamamı silinmiştir. Hicret de böyledir. Hicrette hicret öncesi işlenmiş olan günahları siler. Hac da böyledir. Mebrûr ve makbul bir haç kişinin anadan doğduğu gündeki gibi tüm günahlarını siler.

4: Bir dördüncüsü; bir adam Rasûlullah'a gelip: Ya Rasûlullah ben azim bir günah işledim. Benim için bir tevbe imkânı var mıdır? Buyurunca Rasûlullah ona şunu sordu:

Annen var mı? dedi. Adam yok dedi. Peki baban? ada evet deyin Rasûlullah git ona iyilikte bulun!" buyurdu

(İ. Ahmed- Tirmizî)

İmam Tirmizî der ki: Bu hususta icma vaki olmuştur. Rasûlul-lah'ın vefatından sonra gelen bir adama ashab-ı kiram aynı tavsiyede bulunmuşlardır. Kişinin yanında ihtiyarlamış annesine ve babasına hizmet etmesi, onların şer'i ihtiyaçlarını görüp onların yüzünü güldürmesi onun günahlarının affına sebep olacaktır.

5:Yine dünyada insanın başına gelen kimi sıkıntılar da hadis-lerin ifadesine göre günahların affedilmesine sebep olmaktadır. Bu yüzden âyet-i kerimede tevbe ile günahların affedilmesi ayrı ayrı zikredilmiştir diyoruz Allahu alem. Bakın Şûrâ sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Başımıza gelen herhangi bir musibet ellerimizle işlediklerimizden ötürüdür. O, yine de çoğunu affeder. Sizler Allah'ı yeryüzünde âciz bırakacak değilsiniz. Allah berisinde ne bir dostunuz, ne de veliniz vardır."
(Şûrâ 30)

Canınıza, malınıza gelen herhangi bir musîbet sadece sizlerin ellerinizle işlemiş olduğunuz günahlar yüzündendir. Günahlar sadece ellerle işlenmez. Ama genellikle fiiller elle işlendiği için burada eller ifadesi kullanılmıştır. Evet mallarınız ve canlarınız konusunda size ulaşan musîbetler sizlerin ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. Ama sizin ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah affetmektedir. El-lerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah görmezden geldiği, kaale almayıp affettiği için bunların cezasını size tattırmıyor. Eğer Rabbiniz size bu kadar merhametiyle muamele etmeyip de yaptığınız her bir günah yüzünden hemen cezalandırılsaydınız mutlaka hepiniz helak olup giderdiniz. Kur'an'ın başka yerlerinde bu hususu anlatan âyetler vardır. Allah'ın Resûlü Hz. Ayşe'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde şöy-le buyurur:

"Kulun yeryüzünde günahları çoğalıp onlara kefaret olacak bir şeyler bulunmadığı zaman Allah onun günahlarına kefaret olmak üzere onu bir üzüntüye duçar kılar. Böylece onun günahlarını döküverir"

6: Günahların silinmesinin bir altıncı yolu da; kişi kendisi sü-rekli muttaki davranarak hayatının her bir anında Allah huzurunda ol-duğunu Allah kontrolünde olduğunu unutmadan bir hayat yaşayacak, kendisini kurtaracak ama bu ittikasının yanında, seyyiattan kurtulmasının yanında bu ittikasının gereği olarak da başkalarını da kurtarmanın gayreti içine girecektir. Kendisi cennete gitmeye çalıştığı gibi başkalarını da cennete götürme çabası içine girecektir. Bu

da onun vazifesidir. İnsanlara onların razı olacağı muameleyi değil Allah ve Resûlünün isteği gibi davranmak ve onların kurtuluşu için gayret etmek zorundadır. Mü'minin bu sahadaki gayreti de onun günahlarının silinmesine vesile olacaktır inşallah.

7: Yine bir defasında Allah'ın Resûlü:

"Sizden biriniz işlediği bir günahın arkasından bir hasene yetiştirip onu sildirsin buyurunca sahâbeden birisi sordu: Ey Allah'ın Resûlü "La İlahe illallah" da hasene midir buyurunca Allah'ın Resûlü buyurdu ki: "O hasene-lerin en güzelidir"

Demek ki işlenen günahın arkasından söylenmesi gereken sözlerden birisi de kelime-i tevhittir anlıyoruz. kelime-i tevhid de günahların silinmesine sebep olacaktır.

8: Rasûlullah bir başka hadisinde günahları mahveden ameli
şöyle anlatır:

"Mescidlere yürümek, her bir namazdan sonra bir başka namazı gözetlemek, işte bunlar ribattır."

Evet Allah'ın Resûlü buyurur ki bir günah işler işlemez hemen onun ardından bir iyilik işleyin, bir hasene yetiştirin ki o günah silinsin buyuruyor. Ancak burada şunu da söyleyelim. Bundan sonra yapılacak iyiliğin işlenen kötülüğün bir muâdili olma şartı aranmaz. Meselâ adam bir hırsızlık yaptı bu günahın affı için illa da hırsızları affetmek türünde bir iyilik yapma şartı yoktur. Yani yapılacak iyiliğin işlenen kö-tülük cinsinden olma şartı yoktur. İşlenen günah ne olursa olsun karşılığında Allah ve Resûlünün istediği hayırlı bir amel işlemek yeterlidir. Meselâ bir müslümana Kur'an'dan bir âyet öğretmek, sünnetten bir bölüm tanıtmak günahların silinmesine sebep salih amellerdendir. Hattâ bunun için bir saatını ayıran bir müslüman 700 saat 700 kişiye 700 âyet öğretme sevabını bile alacaktır.

50. "Meleklere: "Adem'e secde edin" demiştik. İblisten başka hepsi secde etmişti. O, cinlerden idi. Rabbinin buyruğu dışına çıktı. Ey İnsanoğulları! Siz beni bırakıp onu ve soyunu dost mu ediniyorsunuz? Halbuki onlar size düşmandır. Kendilerine yazık edenler için bu ne kötü

değişmedir!”

Biraz önce mahşerdeydik. Kitaplarımızı ellerimize almış hesap kitap dönemini yaşıyorduk ama bakıyoruz bir anda Rabbimiz bizi in-sanlığın ilk yaratılış dönemine götürüverdi. Atamız Adem yaratılıyor, sonra yeryüzünde Onun sulbünden bizler yaratılacağız, tüm insanlık yaratılacak, tüm insanlık gelecek yeryüzüne, ama bundan önce bir deneyimden geçirileceğiz. Bakarada detayıyla anlatıldığı gibi Rab-bimiz buyurur ki: “meleklere dedik ki Adem’e secde edin. Onlar, tüm melekler Adem’e secde ettiler ama İblis müstesna.” Tüm melekler Rablerinin emrine boyun büküyorlar, insanlığın yeryüzüne gelişini onaylıyorlar ama İblis geri duruyor. Allah’ın emrine isyan ederek yeryüzüne yeni gelen bu insanın varlığını kabullenmiyor. Böylece Allah’ın secde emri havada kaldı, askıda kaldı.

Çünkü İblis melek değil, o cinlerdendi. Cinlerden olduğu için Rabbinin emrinin dışına çıkabilme imkânı buluyordu. Meleklerde böyle bir irade yoktur. Onlar kesinlikle Allah’a isyan edemezler. Rableri kendilerine ne emrederse onu uygulamak zorundadırlar. Halbuki İblis cinlerden olduğu için tıpkı insanlar gibi itaat etmeye de isyan etmeye de imkân bulabilmektedir Rabbimizin yasası gereği.

Rabbimiz buyurur ki Beni bırakıp da sizler bu şeytanı ve onun zürriyetlerini veliler mi edindiniz? Rabbiniz olarak sizi yaratan, sizi yeryüzünün efendisi ve halîfesi yapan, tüm melekleri size secde ettirecek biçimde sizi üstün vasıflarla donatan Rabbinizin sizin adınıza aldığı kulluk maddeleriyle ilgilenmeyerek, Rabbinizin kitabına karşı nötr davranarak sizin düşmanınız olan, sizin varlığınızı onaylamayan, sizin yeryüzüne gelişinizden memnun olmayan ve atanızı cennetten çıkarmak ve intikam almak için çırpınan ve kıyâmete kadar da sizi ce-henneme çağırma konusunda Allah’tan izin alan bu şeytanı ve onun soyunu veliler edindiniz ha? Allah’ı dinlemiyor da bu düşmanınızı din-liyorsunuz? Onu ve soyunu yolundan gidilecek, sözü dinlenecek veliler dostlar edindiniz öyle mi? Halbuki onlar sizin için çok açık düşmandırlar. Şeytanların yoluna tâbî olarak, şeytanları velî kabul ederek bu zalimlerin kazandıkları cehennem ne kötü bir varış yeridir!

Evet şeytanı veli eden zalimlere verilecek karşılık ne kadar kötüdür. Eğer insanlar yarın; eyvah diyeceklerse, yazıklar olsun bize diyeceklerse, kesinlikle bilelim ki bu, onların şeytana uymalarından kaynaklanmaktadır. Onları ve

avanelerini velî bilmelerinden kaynaklanmaktadır. Rabbimiz; ey kullarım, ben size bunu ta baştan bildirme-dim mi? Onun Adem babanıza secde etmediğini size anlatmadım mı? Size sizin tanımanız gereken bir imtihan modeli, motifi olarak onu tanıtmadım mı? Ne diye gaflet edip ona tabi oldunuz? Ne diye onun gibi zalim oldunuz? Yarın pişman olacaksınız. Gelin melekler gibi kul olun, şeytan gibi secdesizliği kabullenerek zalimlerden olmayın diyerek Rabbimiz bize bir uyarıda bulunuyor. Zalimler için ne kötü bir karşılık, ne kötü bir bedel, ne kötü bir değiştirme. Adem peşinde, melekler peşinde olacak yerde şeytan peşinde oldular. Kulluk peşinde olacak yerde isyan peşinde oldular. Velî olarak Allah'ı bırakıyorlar da başkalarının peşine takılıyorlar.

51. "Oysa Ben onları ne göklerin ve yerin yaratılmasında ve ne de kendilerinin yaratılmasında hazır bulundurdum. Saptıranları hiçbir işte asla yardımcı da edinmedim."

Ben onları ne kâinatın yaratılışına ne de kendilerinin yaratılışına şahit kılmadım. Kâinatı yaratırken de kendilerini var ederken de onların hiç haberleri yoktu. Kendilerinin yaratılışında bile söz sahibi olmayan bu varlıklar nereden İlah ve Rab olabilecekler de? Benim ortaklarım değil ki onlar? Ben böyle saptıranların hiç birisini ortak e-dinmedim. Ben onların hiç birisine yetki vermedim. Ve yine ben saptıranları destekleyecek de değilim. Göklerin ve yerin saltanatı konu-sunda göklere ve yere egemenliğim konusunda onlara her hangi bir yetki vermedim ben. Göklerin ve yerin yaratılması konusunda ve bu ikisini idare konusunda onlardan yardım da istemedim. Gökleri ve yeri kendim yarattım ve bunlar üzerindeki egemenliğimi kendim kurdum. Ben bunları yaratırken ve bunlar üzerinde egemenliğimi kurarken bunların haberleri bile yoktu, onlara danışmadım ben. Bir gün diyeceğim ki:

52. "O gün Allah: "Bana ortak olduklarını iddia ettiklerinize seslenin" der. Onları çağırırlar, fakat hiçbirisi onların çağrılarına gelmez. Aralarına bir cehennem deresi koyarız."

Bir gün gelecek Allah diyecek ki: Hâdî benim yanımda ortak kabul ettikleriniz, bana ortak kabul ettikleriniz, benimle birlikte yetkili kabul ettikleriniz şu liderlerinizi, şu önderlerinizi, şeriklerinizi, şürekanızı çağırın bakalım. Allah yanında kendilerine dua ettikleriniz, Allah berisinde şafi kabul ettikleriniz, Allah berisinde hayata hâkim bildikleriniz, Allah berisinde hukuk tanrısı kabul ettikleriniz tüm yardımcılarınızı çağırın bakalım. Haydi çağırın onları da sizi şu içinde bulunduğunuz durumdan kurtarsınlar. Sizi Allah'ın

yargılamasından, Allah'ın azabın dan kurtarsınlar.

Onlar da çağırırlar; bu Allah berisinde yardımcı bildiklerini, ama heyhat ki onlar onlara cevap veremezler, veremiyorlar. Onların arasına büyük bir uçurum yerleştirdik. Ortakları ayrı bir yerde onları ortak kabul edenler, ilah kabul edenler ayrı bir yerde. Hepsi de çaresiz cehenneme doğru yaklaştıklarını anlayacaklar, bilecekler.

Bu ***"Mevbikan"*** kelimesi helâk olunacak bir yer, cehennemde bir vadidir demişler, ya da onların yardımcılarının, ilahlarının kendilerine kendilerinin de onlara ulaşamayacakları bir uçurumdur demişler. Yâni dünyadaki sahte ilahlarla o ilahlara tapınanların araları yarılmıştır açılmıştır. Onların dünyadaki dostlukları âhirette korkunç ve derin bir düşmanlığa dönüşmüştür.

Kimi müfessirler de bu sûrenin evvelinde anlatıldığı gibi onların Rap ve İlah kabul ettikleri Hz. Îsa, Hz. Üzeyr ve melekler gibi varlıklarla onların aralarında uzak bir mesafe koyarız şeklinde anlamışlardır. Çünkü onların ilah kabul ettikleri Allah'ın bu sâlih kulları; cennetin en yücelerinde öbürleri ise cehennemin ta derinliklerindedirler.

Kimileri de bu uçurumun hidâyet ehliyle dalâlet ehlinin birbirlerinden ayrılacağını anlatır demişlerdir. Rum sûresinin 14. âyeti ve Yâ-sîn sûresinin 39. âyetleri bu hususu anlatır.

53. "Suçlular ateşi görürler ve ona düşeceklerini anlarlar, fakat ondan kaçacak yer bulamazlar."

Girecekleri yeri görürler, ateşi görürler. Cehennemi görür gör-mez artık anlarlar ki az sonra girecekleri yer orasıdır. Az sonra bu mücrimler, bu Allah berisinde başka Rabler bulup onları da hayatlarında söz sahibi kabul edenler kendilerini o ateşin içinde bulacaklarını artık anlamışlardır. Ve de artık bir daha oradan çıkış yollarının olmadığını da anlamışlardır. Bu konuda hükmün Allah'a ait olduğunu, yetkinin Allah'a ait olduğunu bilmişlerdir. Kimse onlara yardım edemeyecek, kimse Allah'ın hükmüne itiraz edemeyecek, kimse onun

hükmünün dışına çıkamayacaktır. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde kâfirlerin kırk yıllık mesafeden cehennemi görüp oraya düşeceklerini anlayacaklarını, kahrolacaklarını, mahvolacaklarını anlatır.

54. "Andolsun ki, Biz bu Kur'an'da insanlara türlü türlü misâli gösterip açıkladık. İnsanın en çok yaptığı iş tartışmadır."

Evet gerçekten biz bu Kur'an'da kullarımıza her türlü örneği verdik, her tür örnekten söz ettik. İnsanlar gerçekleri anlasınlar daha hata etmesinler, şaşırıp kalmasınlar, ateşe gitmesinler diye her şeyi açık açık anlattık biz bu kitapta. Ama buna rağmen insan gerçekten tartışmaya pek meyyaldir. Tartışmak istiyor. Hakikati anlayıp kabul edip ona teslim olmak yerine hep tartışmayı tercih ediyor. Hep tartışmadan yana insan. İşi gücü tartışmadır insanın.

Yâni bu kitapta Rabbimiz her şeyi açık açık anlattığı halde bu kitapta neyi eksik buluyor ki Allah'la tartışmaya giriyor bu insan? Bu kitapta bu insanlar Rablerini tanımak istediler de bulamadılar mı? Kendilerini tanımak istediler de, ne olduklarını? Nereden geldiklerini? Nereye gittiklerini? Ne için yaratıldıklarını? Allah'ın kendilerinden nasıl bir kulluk istediğini öğrenmek istediler de bulamadılar mı bu kitapta? Cenneti kazanmak istediler de bunun yolunu mu bulamadılar? Dünyada mutlu olmak için müracaat ettiler de yol mu göstermedi bu kitap kendilerine? Cehennemi bilmek ve ondan korunmak istediler de göstermedi mi Allah bu kitabında? Hayatlarının problemlerini çözmek için müracaat ettiler de yol mu göstermedi Allah onlara?

Âhiret hayatları için azık hazırlamak istediler de tarif mi etme-di bu kitap? Gökler âleminden, melekler âleminden, cinler âlemin-den, arştan, kürsiden haberdar olmak istediler de Kur'an onlara yetersiz mi kaldı? Allah onları sordukları konularda mahrum mu bıraktı? Hayatlarında iyiliklerini kötülüklerini, kendileri için hayırlı olanları şer olanları öğrenmek istediler de Allah onlara bilgi vermedi mi? Yâni kıyâmete kadar insan nesli hangi dönemde, hangi devirde olurlarsa olsunlar, hangi şartlar altında bulunurlarsa bulunsunlar, ne tür problemlerle karşı karşıya gelirlerse gelsinler problemlerine samimiyetle çare aramak üzere bu kitaba baş vururlarsa ne ararlarsa bulabileceklerdir bu kitapta. Hiç bir konuda çaresiz bırakmayacaktır bu kitap insanları.

Kıyâmete kadar ailevî problemler, hukukî problemler, sosyal sıkıntılar, ekonomik sıkıntılar, siyasal dertler ne olursa olsun Allah o konuda mutlaka bir çözüm yolu gösterecek ve insanlığın tüm problemlerini çözecektir bu kitabıyla.

Ama buna rağmen ellerinde böyle mübârek bir kitap bulunduğu halde, Allah onlara rahmetinin gereği böyle bir kitap göndererek, onları adam yerine koyarak onlara kendi bilgisini sunduğu halde ona teslim olmaları gereken bu insanlar Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın kitabıyla tartışmaya girmek istiyor-lar. Allah'ın kitabıyla tartışmaya girerek kendi bilgilerini Allah'ınkiyle yarıştırmaya kalkışarak hep kaybediyorlar. Halbuki tartışmaya girmek yerine teslim olsalardı kazanacaklardı. Peki acaba bu insanları bu tartışmaya iten sebep nedir? Neden böyle davranıyorlar bu insanlar?

55. "İnsanlara doğruluk rehberi gelmişken, onları inanmaktan, Rablerinden mağfiret dilemekten alıkoyan öncekilere uygulananın kendilerine de uygulanmasını veya gözleri göre göre azaba uğramayı beklemeleridir."

Bu insanları Allah'a, Allah'ın âyetlerine iman etmekten ve Rablerine karşı istiğfar etmekten engelleyen sebep nedir? Niye iman etmiyor bu insanlar Rablerine? Kendilerine Allah'ın yol gösterisi, Allah'ın kitabı ve Allah'ın elçileri geldiği halde, hak bütün çıplaklığıyla kendilerine beyan edildiği halde niye bu insanlar istiğfara yanaşmı-yorlar? Niye kendilerine gelen bu hidâyet rehberinden istifade etmeye yanaşmıyorlar? Allah'ın âyetlerine niye yönelmek istemiyorlar?

Eğer onlara Rableri merhamet buyurup da böyle bir kitap göndermeseydi, Allah onları muhatap kabul buyurup kendi bilgisiyle onları bilgilendirmeseydi, onlara böyle bir rahmet kapısı açmasaydı o zaman şöyle diyeceklerdi: Ya Rabbi! Şimdi biz ne yapalım? Nasıl e-delim? Bize senden yol gösteren bir kılavuz gelmedi! Bize katından bir elçi göndermedin! Ne yapalım bizim senden de senin yolundan da senin kitabından da senin cennetinden de cehenneminden de haberimiz yoktu! diyeceklerdi. Bizim hiçbir şeyden haberimiz yoktu. Günahı bilmiyorduk, sevabı bilmiyorduk, hayrı şerri bilmiyorduk diyebileceklerdi. Ya da demeye hak kazanacaklardı belki. Bize bir şey gönderseydin de biz de onunla amel etseydik, onunla yol bulup seni razı etmeye, sana kulluk yapmaya çalışsaydık diyebilirlerdi.

Halbuki durum hiç de öyle değildir. Allah kendilerine hak bir kitap gönderdiği halde, bu kitabında onların muhtaç oldukları her şeyi onlara açık açık beyan buyurduğu halde acaba bu kitapla bu hidâyet rehberiyle ilgilenmeyerek küfrü tercih etmelerinin sebebi ne? Bunun sebebi şudur:

Onlar başka değil kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlerin kendi başlarına da gelmesini bekliyorlar. Ansızın onların başlarına gelen belâların

kendi başlarına da gelmesini bekliyorlar. Bunlar; kendilerinden önce Âd kavminin başına gelenleri gördüler, Semûd'un başına gelenleri duydular. Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle ve Allah'ın elçileriyle tartışmaya giren Firavunları, Nemrutları tanıdılar. Ashab-ı Kehf'i tanıdılar. Onların başlarına gelenleri öğrendiler de hâlâ niye imânâ yanaşmıyorlar?

Her halde bunlar başka değil bu kendi seleflerinin başlarına gelenlerin göz göre göre kendi başlarına gelmesini bekliyorlar. Hayatlarında Allah'ı diskalifiye ederek bilgilerini, güçlerini, imkânlarını, servetlerini, gençliklerini hayatlarını kendilerinden biliyorlar. Ben olacağımı oldum beni kimse alt edemez demeye çalışıyorlar. Ben güçlü-yüm, ben zenginim, kimse benim karşıma geçemez demeye çalışıyorlar. Halbuki Allah'ın bu kitabında haber verdiği kendilerinden önce Rabbimizin helâkinden kurtulamayanlar kendilerinden daha güçlüydüler. Kendilerinden daha zengin ve saltanat sahibiydiler. Kendilerinden daha güçlü olanlar yok olup gittiler.

Bakıyoruz bir yerlerde belli makamlara gelenler önlerinde eğilen yardakçıları gördükçe Allah'ın kendilerine geçici olarak lütfettiği şeylerle aldanmaya başlıyorlar. Allah bize de diyor. Ey kullarım! bu âyetler sizleri de uyardığı halde siz neyi bekliyorsunuz? Allah'ın kitabı sizi uyardığı halde onun uyarısından habersiz olarak, öncekilerin ha-yatlarına benzer bir hayatı sürdürmeye çalışan sizler neyi bekliyorsu-nuz? Onların başlarına gelenlerin sizin de başınıza gelmesini mi bekliyorsunuz? Üstelik öncekiler sizden daha üstündüler. Ama onlardan hiç birisi Allah'la başedemediler. Allah'tan kendilerine gelen azabın önüne geçemediler kendilerini kurtaramadılar.

Yoksa şöyle mi demeye çalışıyorsunuz: Onlar kavim kavimdi, onlar küçük, küçük kavimler halinde yaşıyorlardı. Güçsüz oldukları için Allah'la başedemediler. Lâkin şimdi bizler Birleşmiş Milletler oluşturduk, Avrupa topuluğunu oluşturduk, Nato'muzu kurduk. Binaenaleyh biz bugün onunla pek ala başedebiliriz demeye mi çalışıyorsunuz? Allah önceki kavimler parça olduklarından, güçsüz olduklarından onları parça parça halledebilir ama, O bizimle başedemez mi de-mek istiyorsunuz? Vazgeçin bu tavırlarınızdan. Vazgeçin bu küstahlıklarınızdan. Dünyanın konumu gereği her ne kadar Allah fırsat tanı-yorsa da Allah'ı atlattık zannetmeyin ve unutmayın ki cehennem sizi bekliyor.

Öyleyse gelin Allah'la savaşı sürdürmeyelim. Gelin Allah'ın kitabıyla

savaşa tutuşarak küfrü ve şirki genelleştirmeyelim. Gelin Rab-bimizin bir lütuf olarak bize verdiği güç ve kuvvetlerimizi, imkân ve fırsatlarımızı Allah'a karşı putlaştırmaya çalışmayalım. Allah'ın verdikleriyle ona karşı varlık iddiasında bulunmaya kalkışmayalım.

Evet bu insanlar kendilerinden öncekilerin başlarına gelenler kendi başlarına gelinceye kadar uyanmayacaklar. Bunlar helâklerini bekliyorlar. Helâkleri gelmeden de bir türlü hakkı kabule yanaşmı-yorlar. Tıpkı selefleri olan Firavun gibi geberirken iman edecekler, ama bu imanlarının onlara hiçbir faydası olmayacaktır. Ya dünyada bir helâkle karşı karşıya gelince akılları başlarına gelecek ya da âhi-rette Allah'ın cehennemini gördükleri zaman. Bunların tabiat leri hakkı kabule müsait değildir.

Halbuki Kur'an bu adamların zihinlerini kalplerini harekete getirmek için her türlü aracı kullanmış, her türlü misali, her türlü örneği anlatmış, onları hakkı kabule yanaştırabilmek için denemediği yol bırakmamıştır. Ama bunlar hâlâ tartışmadan yana, mücâdeleden yana olmuşlardır.

Bir de bu sûrede sûrenin belkemiğini teşkil eden dünyanın süslenmesi, süslü gösterilmesi de bu adamların iman etmelerine engel teşkil etmektedir. Dünyanın süsüne ve ziynetine aldanmaları imânâ gelmelerine engel olmaktadır.

56. "Biz peygamberleri ancak müjdeci ve uyarıcı olarak göndeririz. Oysa inkarcılar hakkı bâtılla ortadan kaldırmak için çekişirler. Âyetlerimizi ve kendilerine yapılan uyarmaları alaya alırlar."

Rabbimiz müjdeci ve uyarıcı olarak elçiler gönderir. Allah'ın elçileri bizi Allah'ın emirleriyle, bizi Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya getirip bizi onlarla uyarıyorlar. Bizi cennet ve rahmetle müjdeliyorlar bizi cehennem ve Allah'ın gazabıyla uyarıyorlar. Allah'ın elçileri kıyâmet günü gelmeden önce insanları yapacakları kötülüklerin karşılığı olarak cehennemle ve yapacakları iyi amellerin sonucu olarak da cennetle uyarmak için gelmişlerdir. Bize Allah'ı tanıtıyorlar, bize Allah'ın âyetlerini tanıtıyorlar, bize Rabbimizi razı etmenin ve onun gazabından emin olmanın yollarını gösteriyorlar, bize nasıl bir hayat ya-şarsak karşılığında nelerin bizi beklediğini anlatıyorlar. Yaşadığımız bu hayatın

sonunda bizi nelerin beklediği konusunda bizi uyarıyorlar. Bizi kıyâmet gerçeğiyle, hesap kitap gerçeğiyle uyarıyorlar. Bize rah-metinin merhametinin gereği Rabbimiz her dönem uyarıcılar gönderiyor.

Ama anlayışsız ve nasipsiz insanlar kendilerinin kurtuluşu için gelmiş, kendilerinin saadeti için Rableri tarafından açılmış bu rahmet kapılarından istifade etmek yerine onlara düşman kesilirler ve onların haber verdikleri kötü sonu görmekte ısrar ederler.

Ya da eğer Allah'ın size haber verdiği ve sizi kendisiyle uyardığı bu azabını illâ da görmek istiyorsanız bunu peygamberlerden istemeyin. Bunu Allah'tan istemelisiniz. Çünkü peygamberler azabı getirmek için değil azabı haber vermek için görevlidirler. Onların azap göndermeye güçleri yetmez. Onlar azabı anlatmak ve size bu azaptan kurtulmanın yollarını tarif etmek için gelmişlerdir. Öyleyse bu uyarıcıların uyarılarına kulak vermek zorundayız.

Ama gelin görün ki kâfirler, bâtıl hesabına hakla savaşmaya çalışıyorlar. Hak karşısında bâtıla tutunuyorlar. Yâni peygamberler Allah vardır diyorlar, hesap kitap vardır, diriliş vardır diyorlar. Ama karşılarındakilerin bunlar karşısında ya da bu var denenlerin yokluğu konusunda dayandıkları hiçbir delilleri yoktur. Sadece bâtıla dayanıyorlar. Sadece alay edip geçiyorlar. Dolayısıyla onların dayandıkları şey sadece bâtıldır, sadece boştur. Bâtıl namına, hakkı yok etmeye çalışıyorlar. Hakkı ezmek istiyorlar, hakkı susturmak istiyorlar, hakka hayat hakkı tanımamak istiyorlar. Kendilerine güvenerek, kendi fikirlerine, kendi sistemlerine dayanarak Allah'ın sistemini yok etmeye çalışıyorlar.

Evet, yeryüzünde, Allah'ın arzında Allah'a hayat hakkı tanımı-yorlar. Allah'ın sistemine uygulanma alanı bırakmamaya çalışıyorlar. Herkese evet, herkesin fikrine evet, ama Allah'ın fikrine asla geçit yoktur demeye çalışıyorlar. Bir şarkıcı, bir sanatçı, bir yazar çizer, bir homoseksüelin bile önerilerine kulak verebiliriz, onun dediklerini deneyebiliriz ama kesinlikle Allah'ın dediklerine uygulama alanı tanıyamayız demeye çalışıyorlar.

Hâsılı Allah'la savaşa tutuşuyorlar. Allah'la savaşa tutuşan bir toplum iflah eder mi? Allah'a hayat hakkı tanımayan bir toplumun ba-şı belâlardan kurtulabilir mi? Bakın Allah buyurur ki:

57. "Rabbinin âyetleri kendisine hatırlatılmışken onlardan yüz çeviren ve önceden yaptıklarını unutan kimseden daha zalim var mıdır? Kur'an'ı anlarlar diye kalplerine örtüler, kulaklarına da ağırlıklar koyduk. Sen onları doğru yola çağırsan da asla doğru yola gelmezler."

Rabbinin âyetlerinden yüz çevirenden daha zalim kim vardır? Allah'ın âyetlerinden yüz çeviren, onlarla ilgilenmeyen, onları yok farz edip görmezden gelen kimselerden daha zalim kim vardır yeryüzünde? Alçaklar Allah'la alay ediyorlar, Allah'ın âyetleriyle alay ediyorlar, kitap da neymiş? diyorlar, peygamber de kimmiş? diyorlar. Allah'ın kitabını ve peygamberinin hayatını hayatlarında diskalifiye etmeye çalışıyorlar. Kesin biliyorlar ki toplumun hayatında Allah ve Allah'ın âyetleri gündemi işgal ederse kendi pilleri bitecektir. Kesin biliyorlar ki toplumda Allah'ın âyetleri, Allah'ın Resûlünün sünneti ısrarla gündemde tutulursa sihirbazlar karşısında asanın oynadığı rol neyse; bunun da aynı rolü oynayarak tüm sihirbazların, tüm halkın imânâ yöneleceğini bilmektedirler. Eğer Kur'an ve sünnet ısrarla gündemde tutulur da, Allah'ın kulları Allah'ın kitabı ve peygamberin sünnetiyle tanışma imkânı bulurlarsa; kesinlikle bilirler ki kendilerine ve kendi sistemlerine hayat hakkı kalmayacaktır. Her şeyleri yok olacak, tüm dayanakları yıkılacaktır.

İşte bunu çok iyi bildiklerinden Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışıyorlar. Allah ve peygamber sözünün dışında kimin sözünü ederseniz edin fark etmez. O zaman siz objektifsiniz, siz aydınsınız, siz entelsiniz, siz çağdaşsınız. Yeter ki Allah'tan, Allah'ın âyetlerin-den ve Resûlünün hayatından bahsetmeyin. Allah'ın vahyini gündeme getirmeyin o zaman sanki dünya başlarına yıkılmış gibi hayır hayır! Onu konuşmayın! O tarafsız değildir! Allah tarafsız değildir! Kitap tarafsız değildir! Peygamber tarafsız değildir! Ondan söz etmeyin, o çağdaş değildir! Şimdi onun zamanı değildir! diye ateş püskürmeye, kin kusmaya başlıyorlar. Yâni sanki yeryüzünün sahibinin yerdekilerden birisi kadar hayat hakkı yoktur. Gökleri ve yeri ve yerdekileri yaratan Allah'ın sanki yarattığı kullarından birisi kadar konuşma hakkı yoktur.

Ey gafiller! Ey zalimler! Ey Allah'tan korkmaz kuldan utanmazlar! hiçbir

şey bilmeyen ihtiyar bir kadının bile, bir çobanın bile, bir cincinin bile, bir homoseksüelin bile ülke problemlerinin çözümü konusunda konuşmaya hakkı vardır da onların tümünün yaratıcısı olan Allah'ın konuşmaya hakkı olmaz mı? Allah bu zalimlere akıl versin de bu milleti bu zalimlerin elinden kurtarsın.

Bizler toplum olarak dönüp Allah'a iltica etmek zorundayız. İçimizdeki bu beyinsizler yüzünden bu toplumu helâk etme ya Rabbi! diye dua dua Allah'a yalvarmak ve af dilemek zorundayız. Affet ya Rabbi! yıllar yılı içimizdeki beyinsizlerin yanlış yönlendirmeleri sonucu seninle savaşa tutuştuk. Bilmeden senin kitabınla, senin âyetlerinle ve senin sisteminle harp ettik. Cehaletimizden dolayı senin kitabına karşı başlattığımız bu savaşta galip geleceğimizi zannettik. Ama sonunda anladık ki battıkça battık. Ne yapacağımızı bilemez hale geldik. Kime baş vuracağımızı bilemez hale geldik. Sana hiç söz hakkı vermedik. Senin dediklerini duyurmaya çalışanları susturduk. Kitabını susturduk, peygamberini susturduk. Hayatımızı hep başkalarına sorduk. Bunalımlara girdik. Ama anladık ki hata etmişiz.

Şimdi anladık ki söz hakkı seninmiş. Anladık ki hayatımıza hâkim olan yegâne varlık senmişsin. Anladık ki hayatımızda uygulamanız gereken sadece senin kitabınmış. Biz seninle sulh yapmaya geldik ya Rabbi. Hep başkalarının dediklerini uyguladık. Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine yönelmek zorundayız. Tüm problemlerimizi bu iki kaynakla çözümlemek zorundayız. Böyle yaparsak kazanacağız, böyle yaparsak mutlaka kurtulanlardan olacağız Allah'ın izniyle.

Bakın Allah diyor ki biz böyle yapan zalimlerin kalplerine ör-tüler, kulaklarına da ağırlıklar koyduk. Sen onları doğru yola çağırsan da artık onlar yol bulamazlar. Çünkü eğer bir insan Allah kendisini adam yerine koyup ona kitap ve peygamber göndererek kendi bilgisini ulaştırdığı halde Allah'ın bu hidâyetine karşı gelmeye, onunla savaşıp yenmeye ve onu reddetmeye kalkışırsa Bu merhametli Allah'ın açtığı kapıya nankörlük etmeye kalkışırsa elbette Allah da onun kalbinin üzerine perde çekecek ve kulaklarına da hakkı duymalarına engel ağırlıklar koyacaktır. Dolayısıyla sonunda bu adamlar duymaz duygulanmaz hale geleceklerdir. Ama unutmamalıyız ki bu Allah'ın onara bir zulmü değildir. Onlar kendileri duymak duygulanmak istemeişler Allah da onların bu özelliklerini alıvermiştir. Onlar kalplerini kullanmak istememişlerdir Allah da onların kalplerine mührünü basıvermiştir. Çünkü:

58. "Bununla beraber, Rabbin mağfiret ve merhamet sahibidir. Eğer

onları yaptıklarından dolayı hemen hesaba çekmek isteseydi, azaba uğratmakta acele ederdi. Ama onların bir vadesi vardır. Onlardan kaçıp sığınacak yer bulamazlar."

Evet Allah gafur ve Rahîmdir. Eğer dünyada yedikleri nanelerden dolayı hemen yakalayıp cezalarını veriverseydi elbette onların işlerini bitirdi. Bir anda onların defterlerini dürer ve azabını onlara gönderiverirdi. Ama öyle yapmıyor Rabbimiz. İmkân tanıyor onlara, mühlet veriyor. İşte Allah'ın onlara imkân tanıması zaman tanıması onun rahmetinin gereğidir. Allah kullarına süre tanır, mühlet verir ama asla ihmal etmez.

Öyleyse insanlar dünyada imtihan gereği, dünyanın konumu gereği işledikleri naneler yüzünden hemen kendilerinin cezalandırılmamaları sebebiyle sakın aldanmasınlar. Dünyanın yasaları sakın insanları aldanmaya sevk etmesin. Hani bu yaptıklarımız karşısında hiç bir ceza görmedik bundan sonra da hiçbir ceza görmeyeceğiz diyerek Allah'ı atlattıklarını zannetmesinler. Rahmeti gereği ve imtihan gereği dünyada onlara dokunmayan Allah diyor ki bakın biz onlar için bir süre tayin ettik. Allah onlar için bir buluşma zamanı, bir randevu zamanı tayin etmiştir. Bir hesap kitap zamanı tayin etmiştir ki insanlar asla ondan kaçıp kurtulamayacaklardır.

Allah'ın kendilerine tanıdığı dünyadaki bu sürenin, bu imtihan döneminin bitiminde takdir ettiği bir hesap kitap günü vardır ki o günde hiç kimse yakasını kurtaramayacaktır. Evet ya dünyada bir helâk ya da âhirette bir azap onların kaçınılmaz sonlarıdır. Evet tarihten buna örnek mi istiyorsunuz?

59. "Haksızlıklarından ötürü işte yok ettiğimiz şehirler! Onları yok etmek için bir süre tayin etmiştik."

İşte zulmettiklerinden dolayı halkını helâk ettiğimiz, insanlarını yıkıma uğrattığımız şehirler. Allah'a karşı geldikleri için, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın elçileriyle ve Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşup kendi âyetlerini kendi sistemlerini Allah sistemi yerine ikâme etmeye kalkıştıkları için halkını yerle bir ettiğimiz şehirler. Şüphesiz ki biz onların yıkımları için de bir zaman tayin ettik. Onları helâk etmek için de tayin edilmiş bir zamanımız vardır. O zaman gelince kesinlikle onlar bir sa-at bile ertelenmeyeceklerdir. İşte hikmetini anlamasanız da yeryüzünde Allah'ın işleyen sünneti budur. Bizim anlayamadığımız ve sadece Rabbimizin bildiği hadiselerin arka planıyla alâkalı Rabbimiz burada bir kaç

örnek verecek. Mûsâ (a.s) ve Hızır kıssasını anlatmaya başlayacak.

Sûrenin başında da ifade ettiğimiz gibi müşriklerin Rasulullah efendimizden sordukları kıssalardan birisi de Mûsâ Hızır kıssasıydı. Bu kıssada Rabbimiz hem kâfirlere hem de mü'minlere çok önemli mesajlar sunmaktadır. Bu kıssa insanlara çok önemli bir gerçeği sun-mak için anlatılmıştır. Olayların sadece zâhiren görünen yönlerinin olmadığı onların bir de görünmeyen yönlerinin olduğu, yâni olayların insanlar tarafından asla bilinemeyen bir de arka planlarının olduğu anlatılmaktadır. Ve olayların sadece zâhiren görünen yönlerine bakarak sonuca gitmenin hatalı olduğu anlatılmaktadır.

Yâni yeryüzünde cereyan eden hadiselerin perde arkasında işleyen hikmetlerinin de olduğu, bu hikmetleri insanların anlama ve kavrama imkânlarının olmadığı, bunları sadece Allam'ul Ğuyub olan, gaybın da şehadetin de bilgisine sahip olan Allah'ın bildiği ve insanların onun bilgisine, onun takdirine teslim olmak zorunda oldukları anlatılmaktadır. İnsanların yeryüzünde işleyen hadiselerin dış yönüne bakarak sonuca gitmelerinin çok tehlikeli olduğu anlatılmaktadır.

Meselâ işte sûrede anlatıldı Allah'ın dinine inanmış Allah adına hareket eden gençlere karşı karşılarındaki zalimlerin güçlü oluşları veya imanlı arkadaşına karşı iman zaafı içinde olan iki bahçe sahibine bu kadar fazla nimet verilmesi veya işte görüyoruz günlük hayatta zalimlerin zenginliği, mazlumların fakirliği, Allah'a isyan içinde olanların refah içinde bir hayat yaşamaları, mü'minlerinse zorluk ve sıkıntılar içinde kıvranmaları, günahkârların ve kâfirlerin zevk-ü sefa içinde bir hayat yaşamalarına karşılık imanlı mü'minlerin acılar içinde kıvranmaları, kâfirlere bazen hiç hastalık gelmediği halde mü'minlerin çeşitli hastalıklara maruz kalmaları gibi dünya hayatında cereyan eden olayları gördükçe insanlar şaşkınlık içine düşmekte ve olayların arka planını anlayamadıkları için yanlışlara düşebilmektedirler. Mü'-minler de, kâfirler de yanlışa düşebilmektedirler.

Kâfirler ve günahkârlar perde arkasını göremedikleri bu hadiselere bakarak alabildiğine hırçınlaşmakta ve küfürlerini günahlarını artırmaktadırlar. Dünyada kendilerine dur diyecek hiçbir gücün olmadığı veya bu dünyada uymaları gereken hiçbir ahlâkî kuralın olmadığı zehabına kapılıyorlar. Bu dünyada dilediğimiz her şeyi yapabiliriz. Çünkü hesap verecek hiç kimse yoktur. Hiç kimseye karşı sorumlu değiliz demeye başlıyorlar. Gururları, kibirleri,

azgınlıkları bir kat daha artmaya başlıyor. Imardıkça şımarıyorlar. Eğer sizin dediğiniz gibi göklere ve yere egemen, bizim hayatımıza karışıcacak bir Allah olsaydı elbette şu ana kadar bizden bir hesap sorardı. Allah'ın günü O'na isyan içinde bir hayat yaşıyoruz. O'nun emirlerini icra etmeyip yasaklarının tümünü çiğnediğimiz halde hani nerede bu Allah? Niye gök kubbeyi başımıza geçirmiyor? Neden havamızı, suyumuzu, güneşimizi kesmiyor? Neden bizden bir hesap sorup intikam almıyor? Bizden intikam almadığı gibi üstelim müslümanlara vermediği mülk ve saltanatı bize veriyor derlerken, mü'minler de cereyan eden bu olayları gördükçe moralleri bozulup cesaretlerini kaybetmektedirler.

Tabii kâfirleri ve Allah düşmanlarını bu tür bir hayatın içinde gördükçe mü'minlerin imanları gerçekten zor bir imtihana tabi tutulmaktadır. Halbuki insanlar bu olayların arka planını bilmemektedirler. Bu olayların arkasında işleyen Rabbimizin hikmet parmağını görememektedirler. Bütün bu olayların sonunda öbür tarafta kendilerini ne tür bir hayatın beklediğini, yaşadıkları bu olayların kendilerine neleri kazandırdığını, karşılarındaki kâfirlere de hem dünyada hem de âhi-rette neleri kaybettirdiğini bilmemektedirler.

Hattâ bakın Yunus sûresinde Rabbimiz tarafından kendilerine verilmediği halde düşmanlarına verilen nimetlerin, mülk ve saltanatın onlara veriliş sebebini ve bu olayların arka planını bilemediği için Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ'nın bile şöyle dua ettiğine şahit oluyoruz:

"Mûsâ: "Rabbimiz! Doğrusu sen Firavuna ve erkanına ziynetler ve dünya hayatında mallar verdin. Rabbi-miz! Senin yolundan şaşırtmaları için mi? Rabbimiz! Mallarını yok et, kalplerini sık; çünkü onlar can yakıcı azabı görmedikçe inanmazlar" dedi."

(Yunus 88)

Görüyor musunuz bir peygamber bile yeryüzünde Allah'ın tak-dir

buyurduğu olayların arka planını bilemediği için Allah’a karşı böyle bir serzenişte bulanabiliyor.

İşte Rabbimiz bu kıssada yeryüzünde yaşadığımız ve arka planını anlayamadığımız, hikmetini kavrayamadığımız bir kaç olayın üzerindeki esrar perdesini aralayarak, bir kaç olayın arkasında yatan hikmeti bize anlatacak ve hem kâfirlere hem de mü'minlere çok büyük mesajlar sunacak.

Bu kıssa bu kâinatta bilinen ve görünen şeylerin dışında bilinmeyen pek çok şeyin varlığını ortaya koyar. Bu dünyada yaşayan insan hükümlerini daima gördüğü, duyduğu, hissedip algıladığı şeyler üzerine bina eder. Bu sebeple de bildiklerine nazaran bimediklerinin daha çok olduğu bir ortamda insan çoğu kez hataya düşer. Eğer böyle değil de tüm gaybî bilgilere muttali olmuş olsaydı insan elbette şu andakinden çok daha farklı olurdu. İşte bu kıssa insanın aklı, görüşü, ilmi, zekâsı ve duyularıyla vereceği kararlara, hükümlere güven olmayacağı, çünkü bu dar yaratılışla onun bu geniş kâinat gerçeklerini kuşatamayacağı anlatılır.

O zaman ısrarla insanın her konuda hüküm vermede aceleci olmaması gerektiği vurgulanacak. Çünkü insan bilgisi ne kadar da genişlerse genişlesin onun asla çözemeyeceği, içinden çıkamayacağı, keşfedilemeyecek sırlar vardır. Eğer şu akıllara durgunluk veren muazzam kâinat bu haliyle insanın uhdesine verilmiş olsaydı orada çoktan fesat olurdu. İşte Rabbimiz Kehf sûresinin bu kıssasında ***“Gayba iman”***dediğimiz bu büyük hakikati gündeme getirecek.

Bunlar, bu kıssalar insanların kendi hayal güçleriyle bulabilecekleri, uydurabilecekleri cinsten şeyler değildir. Ancak Allah’ın ayarlaması ve belirlemesiyle ortaya çıkan şeylerdir. Biz bu kıssalar içinde kendimize çok güzel yer bulabiliriz. Kur’an’da Rabbimizin anlattığı kıssaların genel özelliğidir bu. İşte hayat böylece yaşanabilir ve kıyamete kadar insanlar arasında yaşanacak şeylerdir bunlar. Öyleyse bizler bu kıssa içinde kendi yerimizi, kendi konumumuzu, kendi rolümüzü belirlemeliyiz. Bu hadisede, bu kıssa içinde acaba ben Musa mıyım, yoksa Hızır mıyım? Herkesin Musa olması elbette mümkün değil. Hızır olması, kendisine özel bilgi ulaştırılmış birisi olması belki daha imkânsız. Ama Musa’nın peşine takılan, onunla beraber olmaya çalışan o genç olabiliriz.

Kehf sûresinde anlatılacak bu olayın nerede ve ne zaman meydana geldiği

konusunda Kur’an-ı Kerîmde her hangi bir bilgi verilmiyor. Rabbimiz olayın yeri ve zamanıyla alâkalı bir şey söylemiyor. Allahu âlem bu konudaki rivâyetleri birleştirirsek bu olayın Mûsâ (a.s)'ın peygamberliğinin ilk yıllarında vukua geldiğini söylememiz ge-rekecektir. Yâni bu olay Mekke’de eziyetlere maruz kalmış mü'minleri rahatlatmak üzere anlatıldığına göre herhalde aralarında bir benzer-lik kurmak üzere tıpkı Mekkeli müşriklerin bu Allah’ın Resûlü ve bera-berindeki bir avuç müslümânâ yaptıkları işkenceler gibi Firavun ve çevresindekilerin Hz. Mûsâ’yı ve İsrâil oğullarını şiddetli işkencelere maruz bıraktıkları bir dönemde vukua gelmiştir.

Aynen şimdi Mekke müşriklerinin düşündükleri gibi o gün Firavun ve adamları da yeryüzünde işleyen hadiselerin arka planından habersiz olduklarından Allah’ın elçisine ve ona inanan insanlara reva gördükleri eziyetler karşısında kendilerine ses çıkarılmayışı ve azabın kendilerine gecikmesini kendilerine hesap soracak bir gücün olmadığının ispatı zannederek Hz. Mûsâ’ya ve İsrâil oğullarına yüklendikleri bir dönemde vukua geldiğini söyleyebiliriz Allahu âlem.

İbni Kesir kıssada anlatılan Hz. Mûsâ ile yolculuk yapan bu arkadaşının Hızır olduğu konusunda ve bu yolculuğa konu olan Mûsâ’nın (a.s) İsrâil oğullarının Mûsâ’sı değil de başka bir Mûsâ olduğunu iddia edenlere karşı bu Mûsâ’nın (a.s) İsrâil oğullarına peygamber olarak gönderilen Mûsâ (a.s) olduğu konusunda bir hayli hadis nakletmektedir. İmam Buhârî efendimiz de bu kıssa ile alâkalı Rasulullah efendimizin uzun bir hadisini nakleder. Hadisin tamamını nakil etmeyeceğim ancak yolculuğun sebebiyle alâkalı Allah’ın Resûlünün şu beyanını söylemek zorundayım.

Buhârî’de c:2 Kitabu’t-Tefsir bölümünde Rasulullah efendi-mizden rivayet edildiğine göre: “Bir gün Mûsâ (a.s) İsrâil oğullarına bir konuşma yaptı. Konuşmasının sonunda kendisine yeryüzünde en bilgili insanın kim olduğu soruldu da Hz. Mûsâ da: "Benim" deyince Allah da ona ey Mûsâ iki denizin birleştiği yerde senden daha bilgili bir kulum var buyurdu. Mûsâ dedi ki: Ey Rabbim! Onu nasıl bulabilirim? Diye sorunca Allah şöyle buyurdu: Beraberine bir balık alırsın, onu bir zembile koyarsın, o balığı kaybedeceğin yerde o kulumuzu bulacaksın buyurdu..." Diyerek Rasûlullah’ın bu konuyla alâkalı beyanı devam eder. Rabbimiz kıssayı şöylece anlatmaya başlıyor:

60. “Mûsâ, genç arkadaşına: "Ben iki denizin birleştiği yere ulaşmağa,

yahut yıllarca yürümeye kararlıyım" demişti."

Hz Mûsâ (a.s) ilim arayışına çıkmıştı. Allah'ın kendisine haber verdiği kendisinden daha âlim olan, Allah'ın kendisine bildirmeyip de ona bildirdiği bir kulu aramaya ve Allah'ın ona bildirdiği bilgilere muttali olmaya çıkmıştı. Yanındaki gence dedi ki; ben Rabbimin bana kendisini bulabileceğim yer olarak tarif buyurduğu iki denizin birleştiği yere ulaşıncaya kadar, yahut bu yolculuğum yıllarca sürse bile devam etmeye kararlıyım. Kendisinden bu bilgileri alabileceğim kişiye ulaşıncaya kadar bu yolculuğa devam etmeye kararlıyım dedi. İbni Abbas'ın rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü Hz. Mûsâ'nın birlikte yolculuğa çıktığı bu geç adamın Hz. Mûsâ'dan sonra halîfe olarak İsrâil oğullarının başına geçen Yuşa Bin Nun olduğunu söylemiştir.

Musa aleyhisselâm ona dedi ki, haydi iki denizin birleştiği yere. Orada Allah'ın kendisine ilim ulaştırdığı, Allah'ın rahmetine erdirdiği bir kul bulacak ve ondan bilmediklerini öğrenecekti.

Bu iki denizin birleştiği yer konusunda da müfessirler bunun Akdeniz ile Atlas Okyanusunu birleştiren Cebeli Tarık boğazının olabileceğini ifade etmişler. Bazıları da bu iki denizin Mûsâ (a.s) ile Hızır'ın kendileri olduğunu, çünkü her ikisinin de ilimde deniz gibi olduklarını demeye çalışmışlar. İki deniz. Neresi burası? Kutuplarda mı? Okyanusların kenarında mı? Nehirlerin denizlere dökülme deltaları arasında mı? Bilmiyoruz. Sahilde yürüdüler. Yüz yıllar olsa da, yüz yıllar sürse de yürüyeceklerdi. Şu anda bizler de yürümüyor muyuz? Ne kadar yürüyoruz? Kimisi elli yılın sonunda Allah'la buluşacaksa, o kadar yürüyor, kimisi seksen yıl, kimisi doksan yıl yürüyor. Yürüdüler.
Hz. Mûsâ bu iki denizin birleşip tek bir deniz haline geleceği ana kadar yürüyeceğim buyurdu demişler. Evet yürüyor Hz. Mûsâ:

61. "İkisi, iki denizin birleştiği yere ulaşınca, ba-lıklarını unutmuşlardı, Balık bir delikten kayıp denizi boyladı."

İki denizin birleştiği yere vardılar. Ama varacakları yerin orası olduğunun farkında değillerdi. Delikanlı o balık sepetini, zembilini şöyle bir kenara koymuştu. Balık denizde bir yol tutup kayıp gitti. De-likanlı gözleriyle gördü bu olayı, ama unuttu o anda. Demek ki unutması gerekiyordu. Orada

beklemeyeceklerdi. Yâni ilim öğrenmeye talip olanlar ilim öğreticisinin yanına gideceklerdi, o bunların yanına gelmeyecekti. Allah onların buluşmalarını böyle takdir buyurmuştu.

Evet, nihâyet ikisi o iki denizin birleşme noktasına vardıklarında, yâni o bilginin sahibine yaklaştıklarında, buluşma zamanı yaklaştığında onlardan birisi balığı unutmuştu. Balık da bir delikten kayıp denize yol bularak gizlendi. Daha önce de Rabbimiz bu balığın dirilerek kaybolmasının o zatı bulabileceklerinin delili olduğunu haber ver-mişti. İşte deniliyor ki: Yuşa abdest alıyordu veya tuzlu olduğu için balığı yıkamaya çalışıyordu birdenbire balık dirildi ve denizde yüzerek gözden kaybolup gitti.

62. "Oradan uzaklaştıklarında Mûsâ, yanındaki gence: "Azığımızı çıkar, andolsun bu yolculuğumuzda yorgun düştük" dedi."

Nihâyet oradan uzaklaştılar ve yollarına devam ettiler. Mûsâ (a.s) yanındaki gence: Kuşluk yemeğimizi (Sabah kahvaltımızı) getir dedi. Yemin olsun ki bu yolculuk bizi bayağı yordu. Ondan önce Hz. Mûsâ ne yorulmuş, ne de acıkmıştı. Ancak bu buluşma yerini geçtikten sonra açlık ve yorgunluk hissetti. Yanındaki gençten azıklarını getirmesini isteyince o genç dedi ki:

Evet az beklediler orada. Sonra devam ettiler yollarına. Dedi ki; haydi şu azığımızı getirsene. Eğer biz olsaydık, her mola yerinde bir yemek yer, yemek için bir mola daha verirdik. Yol acıktırır derdik, acıkmak zorundayız derdik ve sürekli yerdik. Böyle acıkma modellerimiz var bizim değil mi? Belki de böyle şartlandırıldık. Ama onlar böyle yapmıyorlar, gittikçe gidiyorlar ve çok acıkıyorlar. Çünkü onlar yemek için yola çıkmadılar. Onlar hayatın gerçeklerini öğrenmek için, perde arkasına ait bilgilere ulaşmak için yola çıkıyorlar. Hattâ böyle bir yolculukta mümkünse daha az yenmelidir. Beyniniz midenizde, mideniz de beyninizde olmamalıdır. Çünkü hazım için kanlar mideye doğru akın edince, beyindekiler azalır ve kafanın kavrama ve çalışma kapasitesi oldukça azalacaktır.

Öyleyse insanlar ağızlarında girenlerin vücutlarının yapı taşlarını oluşturduğunu düşünerek ağızlarına neleri gönderdiklerini çok ciddi düşünmek zorundadırlar. Bina yapımında kullandıkları malzemelere çok dikkat eden bu insanların, kendi vücutlarının yapı taşlarına karşı bu kadar kayıtsız kalmaları ne

kadar garip değil mi? Evet yasal örneğimiz Musa (a.s)'ın bu ifadesinden anlıyoruz ki, Allah için çıkılan yolda çok gıdaya ihtiyaç olmayacaktır. Kulluğu yeterli miktarda gıda yetecektir. O zaman vücut daha sıhhatli, kafa daha sakin olacaktır. Musa aleyhisselâm o gençten azığı isteyince, genç fark edip, hatırlayıp dedi ki;

63. "O da: "Bak sen! Kayalığa vardığımızda balığı unutmuşum. Bana onu hatırlamamı unutturan ancak şeytandır. Balık şaşılacak şekilde denizde yolunu tutup gitmiş" dedi."

Ey Mûsâ o kayalığa vardığımız zaman başıma gelenleri gördün mü? Ben orada balığı unutmuşum. Onu sana söylememi ancak bana şeytan unutturdu. Balık orada şaşılacak bir sûrette dirilip denize atlayıp, yolunu tutup gitmişti. Bundan anlaşılıyor ki o genç gördüğü bu acayip manzara karşısında şaşakalmış olmasından onu unutmuştu. Bir de unutmayı Allah yaratmadığından bu eylemin Allah'a değil de şeytana izafesini anlıyoruz buradan. Onu sana söylememi bana şeytan unutturdu. Kalbime beni meşgul edecek düşünceler yerleştirip beni onlarla meşgul ettiği için şeytan bana unutturdu dedi.

Ne kadar rahat değil mi genç? Elbette peygamber yanında insan çok rahat olur. Çünkü fıtratı bilen ve onu asla gözardı etmeyen bir peygamber yanındakileri rahat ettirir. Biz olsak ne yapardık? Hanımımız bir şeyi unutsa, çocuklarımızdan birisi, hizmetçimiz unutsa biz ne yapardık? İnsandır tabii unutabilir. Çocuklarımız, hizmetçilerimiz, hanımlarımız, memurlarımız unutabilirler. Çünkü insandır onlar. Unutmak insanlığın gereğidir. İşte bakın bu örnek hadise bize insanın unutabileceğini gösteriyor. Belki de bazen unutmamız bizim hayrımıza olacaktır. Bana bunu şeytan unutturdu diyor. Demek ki bu tür unutmalarımızda bizim kendi müdahalemiz yoksa, unutmak için uğraşmamışsak, şeytan yaptırmışsa, Allah bizi bu unutmalarımızdan sorumlu tutmuyor.

"Hata ve unutmadan doğan sorumluluklar ümmetimden kaldırılmıştır."
(İbni Mâce, Talâk 16)

Unutma bir kişinin bir şeyi bilip de onu yaparken unutmasıdır. Meselâ kişi abdestsiz olduğunu unutarak namaz kılarsa bu fiilinden ötürü ona günah yoktur. Ama abdestsiz olduğunu hatırlar hatırlamaz namazını iade etmesi gerekir. Bir kişi besmeleyi unutarak hayvan ke-serse İmam Ahmed'e göre bu hayvan yenir,

zira bundan geri dönüşü yoktur. Kişi unutarak bir namazı terk etse bunda bir günah yoktur. Hatırlatınca o namazı kaza eder. Uyku da böyledir. Ama kişi bunun ortamını kendisi hazırlarsa, meselâ gece geç saatlere kadar televizyon seyrederken sabah namazına kalkamıyorsa bundan sorumlu olacaktır Allahu âlem. Oruç da öyledir, ama oruç için özel bir nas var. Unutarak yiyip içeni şeriat affetmiştir ve o kişi, tekrar orucuna devam ediyor. Allah'ın Rasûlü bir hadislerinde:

"Kim unutarak orucunu yemiş içmişse orucunu ikmal etsin. Zira onu ona yediren içiren Allah'tır."

Buyurur.

Ama nikâh konusunda durum böyle değildir. Meselâ bir kadın ve erkeğin evlenmesinden önce, unutup da ses çıkarmayan bir kadın sonradan durumu hatırlayıp da: "Eyvah! Ben ikinizi de birlikte emzirmiştim!" derse bu yapılan nikâh hatadır ve başkasının nisyanından kaynaklanarak meydana gelmiş olan bu hatadan taraflar ayrılarak, boşanarak dönülür. Burada geriye dönüş emredilmiştir. Ama kimi nis-yanlardan geriye dönüş mümkün değildir. Meselâ üç bardaktan ikisinde su, birisinde de içki var. Unutarak su zannıyla içkiyi içmişse bir kişi, bunun geriye dönüşü yoktur. Bunun geriye dönüşü ancak inti-badır, bu kişinin, dikkatli olması ve tevbe etmesi istenir.

Eğer kişi bunları kendi ihmalinden ötürü meydana getirirse, meselâ dini vazifelerini öğrenme yoluna girmez, veya belledikten sonra onu unutmamak için tekrar tekrar mütalaada bulunmaz, onu amel haline getirmez ve onu başkalarına duyurarak kendi malı haline getirmezse ve böylece onu unutursa bu unutma da mazur sayılmayacaktır diyoruz.

Evet o genç unuttuğunu söyleyince Hz Musa aleyhisselâm da şöyle buyurdu:

64. "Mûsâ: "İstediğimiz zaten buydu" dedi. He-men geldikleri yoldan izleri üzerinde geri döndüler."

İşte bizim aradığımız da oydu dedi. Yâni bizim aradığımızı el-de ettirecek işaret ve alâmet oydu dedi ve hemen izleri üstüne gerisin geriye döndüler. Çünkü Cenâb-ı Hakkın daha önceki beyanına göre balığın kaybolması Hızır'la

buluşmalarının deliliydi. O zatla buluşma yerini geçmiş olduklarını anlayınca hemen gerisin geriye döndüler. Acıkma, yorulma, balığı kaybetme, unutma, hatırlama, geri dönme işte bunların hepsi insanların işidir. İnsanlar bunlara maluldürler.

Evet Musa (a.s) da zaten onu arıyormuş. Dedi ki; hah! İşte aradığımız da oydu. Anlıyoruz ki Musa (a.s) yanındaki gence nereye ve ne için gittiklerini söylememiştir. Bundan dolayı mıdır bilmem, Ra-sûlullah efendimiz bir tek Tebuk seferi hariç çıktığı seferlerinin hedefini kimseye söylememiştir. Kafamdakileri sakalımın bir tek telinin bil-diğini bilsem, onu keser atarım diyen Fâtih'in hedefi de bu muydu bil-mem? Yönetici insanların, sorumluluk yüklenmiş insanların kimi şeyleri insanlara söylememesi bazen daha uygundur.

Nice garip şeyler var değil mi bu dünyada? Nice garipliklerin perde arkasını bilemiyoruz? Adam yıllarca gece gündüz çırpınıp kazanıyor, ama bir anda elinden uçup gidiyor. Bir yangın, bir deprem, bir sel geliyor, bir hırsız uğruyor, tüm birikimini alıp götürüyor, neden? Bilemiyoruz neden olduğunu. Bir başkası oturduğu yerden kazanıyor, malı çoğalıyor rahat, doğuyor rahat, ölüyor rahat. Neden? Bilemiyo-ruz perde arkasını. Allah en iyi bilendir ya. İmtihanı Allah ayarlıyor ya. Kimilerini servetler içinde imtihan ediyor, kimilerini meteliksiz. Kimilerine hep vererek, kimilerini de alarak imtihan ediyor.

İzleri üzerine gerisin geriye döndüler. İnsan yanılabilir, hakkı, doğruyu, gerçeği sonradan görmüşse, sonradan anlamışsa hemen dönüvermelidir. Gurura, kibire kapılmamalıdır. Ben böyle biliyordum, bana ne dememelidir. Tıpkı örneğimiz Musa (a.s) gibi diyeceğiz ki, ha ben bilememişim dön geriye. Birilerine suçu atıp savuşturmanın anlamı yok. Ben yanılmışım deyip yanlıştan dönüvereceğiz. Bakın şu anda insanların kendi bilememelerinin faturasını kendilerine değil de hep başkalarına çıkarıyorlar. Geri döndüler ve derken:

65. "Bu arada ikisi katımızdan kendisine bir rahmet verdiğimiz ve kendisine ilim öğrettiğimiz kullardan birini buldular."

Derken orada katımızdan bir rahmet verdiğimiz ve kendisine bilgilerimizden bazılarını öğrettiğimiz kullarımızdan bir kul buldular. Allah'ın kendisine rahmet verdiği ve kendisine kimseye öğretmediği bilgilerinden bazısını açtığı bu kul, güvenilir tüm hadis kitaplarında Allah'ın kendisine katından bir rahmet verdiği ve kendisine kendi bil-gilerinden bazılarını öğrettiği

bu zatın adından Hızır olarak söz edilir. Alimlerimizin ekseriyeti bu kulun Hızır (a.s) olduğunu ve kendisinin bir peygamber veya bir melek olduğunu söylemişlerdir. Bunun münakaşasına da burada girmiyorum, ileride inşallah değineceğim.

O da görevli bir kul. Allah tarafından gönderilmiş, görevlendirilmiş bir kul. Yaptığı, gösterdiği her şeyi Allah emretti, Allah görevlendirdi, Allah bildirdi diye yapan bir kul. Zaten eğer o yaptıklarını kendi kendine yapmış olsaydı, elbette Musa (a.s) onun canına okurdu. Allah kullarından bir kul. Rasûlullah efendimize de kitabımız kul der.

Buradaki "ledün" ifadesine kafayı takıp Allah'ın muradının dışında akıllarına estiğince çok yanlış mânâlara çekenler olmuştur. Bu konuyla alâkalı sadece birkaç söz söyleyip esas diyeceklerimi daha sonraya bırakacağım. Dikkat ederseniz azap konusunda da "min le-dün" denmişti. Azap Allah'tan, ilim Allah'tan, hayat Allah'tan, ölüm Allah'tandır, rahmet Allah'tan, her şey O'ndandır. Öyleyse söylesenize hangi peygamber sahip olduğu ilmi Allah'tan almamıştır? Ledünnî olmayan bir ilim, ledünnî olmayan bir hayat, ledünnî olmayan bir mal bir varlık, bir eşya var mı? Yâni Allah'tan olmayan, Allah kaynaklı ol-mayan bir şey var mı? Allah kaynaklı olmayan bir iman, bir tavır, bir hareket var mı? Her şey Allah'tan değil mi?

Hattâ bir zamanlar Mekke kâfirleri; "Biz şu anda canımız istemediği için inanmayacağız, biz iman etmeyeceğiz, canımız istediği zaman iman ederiz" dediler de, Rabbimiz buyurdu ki; "Ben size izin vermeden iman bile edemezsiniz." Yâni ne zaman iman edeceğiniz konusunda da bize bağımlısınız buyurdu. İşte gördük bu sûrede Ra-sûlullah Efendimiz kendisine gaybî konularda sorular soran Mekke müşriklerine; "Yarın gelin de size bu konularda bilgi vereyim" buyurmuştu, inşallah demeyi unuttuğu için Rabbimiz bir süre kendisine vahyi kesivermişti de peygamber efendimiz hiçbir şey bilememiş, hiç bir şey söyleyememişti.

Peki birinde "min indina", ötekisinde ise "min ledünna" dendi. Yâni rahmet kelimesi "min indina" şeklinde ifade edilirken, ilim kelimesi ise "min ledünna" şeklinde kullanılmış. Bu ikisinin arasında bir fark mı var ki böyle buyurdu Rabbimiz diye tartışmaya girmenin anlamsızlığını düşünüyorum. Öyleyse Allah'ın kendisine ait rahmeti ve ilmiyle donattığı bir kul olarak Musa (a.s)'ın karşısına çıkarılmış bir kul olarak anlıyoruz onu. Buluştular. Bizler de şu

anda onların arkasında yerimizi aldık. Biz orada, o ortamda öğrenme makamındayız. Tıpkı ondan sonra kendisine düşen hiçbir görevden söz edilmeyen o genç durumundayız. Ben orada Hızır'ın Musa'ya dediklerini öğrenme, Musa'nın Hızır'dan öğrendiklerini anlama makamındayım. Adım adım, kulağımı dört açarak, gözümü bir ân bile üzerlerinden ayırmadan olayı takip etmek makamındayım.

Bir yere Allah rızası için din anlatmaya, yahut da Allah hatırına iki küs insanı barıştırmaya, bir problemi çözmeye gidersiniz de, orada bin yıl düşünseniz aklınıza gelmeyen nice sözler, nice formüller aklınıza gelir değil mi? İşte bunlar da ledünnî bilgilerdir. Allah'ın size lütfudur bunlar. Ama buradaki ledünnî bilgi ile bu söylediklerimiz arasında belirgin bir fark olduğunu unutmamalıyız. O da şudur: Bu tür bize gelen bilgiler konusunda kesinlikle bu Allah'tandır demeye kimse cesaret etmemeli, bu bilgileri hak yolda, doğru yolda, cennet yolunda, kulluk yolunda kullanmakla görevli olduğunu unutmamalıdır. Burada bu kadarla iktifa ediyorum, ileride biraz daha söz edeceğim bu konuda inşallah. Evet Hz. Mûsâ orada böyle bir kul buldu ve ona dedi ki:

66. "Mûsâ ona: "Sana öğretileni bana hayra gö-türen bir bilgi olarak öğretmen için peşinden gelebilir miyim? " dedi."

Kıssanın başında arz ettiğim hadisin ifadesine göre Hz. Mûsâ aradığı bu kulu bulunca ona: "**selâmun aleyküm**" dedi. O da: "**Ve aleykesselâm ey İsrâil oğullarının peygamberi!**" dedi. Bunun üzerine Mûsâ (a.s): "Sen bunu nereden bildin?" Dedi. O da: "Seni bana gönderen" dedi. Hz. Mûsâ dedi ki: "Sana öğretilen doğru ilimden bana da öğretmen için kendimi sana tabi kılabilir miyim?" Sana öğretilen doğru ilimden bana da öğretmen için peşinden gelebilir miyim? Yâni sana öğretilen o ilim vasıtasıyla dinimde doğruluk bulabilmek için onu senden öğrenme adına sana uyabilir miyim? Mümkün mü? Ben sana ittiba etsem. Hak nedir, rüşt nedir, doğru yol nedir, doğru yolda olmak nedir, cennet yolunda olmak nedir ben bunu senden öğrenmek istiyorum. Şu kâinattaki olayların perde arkasını öğrenmek istiyorum. Senin öğrendiğin bu bilgileri bana da öğretmen şartıyla

Evet görüyoruz ki Allah'ın peygamberi Hz. Mûsâ, Hızır'a ittiba edeceğini söylüyor. Kişi kendisinden ilim öğreneceği kimseye karşı alçak gönüllü davranmak zorundadır ve bu konuda ondan izin almak zorundadır. Yine Hz. Mûsâ'nın ilmi hocasına, cehaleti de kendisine izafe ettiğini görüyoruz. "Sana

verilen bu ilimden bana da öğretebilir misin?" diyor. Ama hocasındaki bu ilmin de Allah'tan olduğunu ifade etmek için de: "Sana öğretilen bu ilimden" diyor. Yâni Allah'ın sana lütufta bulunup bu ilmi öğrettiği gibi, sen de Rabbinin sana yaptığı gibi onu bana öğretebilir misin? diyerek işi Allah'a raci kılıveriyor.

Mûsâ (a.s)'ın kendisinde olmayan bir ilmi öğrenebilmek için her türlü fedâkarlığı göze aldığını, bu ilmi öğretecek kimseye teslim olduğunu, ona tabi olmanın karşılığında ondan her hangi bir şey talep de etmediğini görüyoruz.

Hızır önce ona işin önemini anlattı. Hakkında bilgin olmadığı şey konusunda nasıl sabredeceksin? Yâni Musa (a.s)'ın mazeretini baştan Hızır (a.s) da kabul ediyor. Çünkü Allah Musa (a.s)'a bu hayatı düzenlemenin bilgisini vermişti. Adam öldürmenin suç olduğunu, gemi delmenin, insanların mallarına zarar vermenin yasak olduğunu bildirmişti. Şimdi perde arkasına ait bilgilere nasıl sabredecekti? Öyleyse oğlu ölen birisi, hattâ bu peygamber bile olsa, perde arkasını bilemediği için, hikmetini anlayamadığı için ağlayabilecektir. Yine bunun tam tersi olarak yarın büyüyünce kâfir olacak bir çocuğu doğduğunda da yarınını bilemediği için sevinecektir. Bilmedikleri konularda insanların böyle davranmalarına Allah izin vermiştir. İşte Hızır (a.s) karşısında da Musa (a.s)'ın durumu da buydu. Onun için Hızır aleyhisselâm ona dedi ki;

67,68. "O: "Sen doğrusu benim yaptıklarıma dayanamazsın, bilgice kavrayamadığın bir şeye nasıl dayana-bilirsin? " dedi."

Hızır (a.s) ona dedi ki: Doğrusu sen benim yanımda asla sabredemezsin! Anlayamadığın kavrayamadığın bir bilgiye nasıl sabredeceksin? Benden senin şeriatine muhalif gibi görülebilecek bir takım şeyler görebileceğinden benimle beraber olmaya dayanabilecek misin? Ben Allah'ın sana öğretmediği bir bilgiye, sen de Allah'ın bana öğretmediği bir bilgiye sahipken, her ikimiz de farklı emirlerle görevli iken, benden mahiyetini anlayamadığın bir takım şeylerin zuhuruna nasıl dayanacaksın? Sen buna asla tahammül edemezsin. Çünkü sâlih bir insan, sahih bir insan künhünü anlayamadığı aslını kavrayamadığı ve kendince dış görünüşüyle münker bildiği bir olay karşısında mutlaka sabırsızlık göstermek zorundadır. Yâni sen senin bilmeyip de benim bildiğim bir takım işlere tepki göstereceksin. Çünkü sen bu konuda mazursun. Benim yaptıklarıma dayanamayıp mutlaka tepki göstereceksin.

Gerçekten de meselâ şu anda Rabbimiz yaşadığımız şu hayatta bizim

gözümüzün önündeki gayb perdesini kaldırıverse bu hayata kim tahammül edebilecek de? Gözümüzün önündeki gayp perdelerini aralayıp geleceklerle bizi yüz yüze getiriverse, yaşanır mı bu hayat? Düşünün şu anda on yıllık veya yüz yıllık hayatımızın geleceği gözümüzün önüne geliverse ne yaparız biz? Yakında bizim başımıza gelecekler, yakınlarımızın başına gelecekler, ölümler, zulümler, haksızlıklar, acılar, kederler, hastalıklar, hapisler... Yâni kendi kaderimiz, yakınlarımızın kaderi, babalarımızın, analarımızın kaderi, hanımlarımızın çocuklarımızın kaderi, sevdiklerimizin kaderleri. Bir anda onların ve bizim başımıza gelecekleri biliversek yaşayabilir misiniz? Yaşanır mı bu hayat?

İçimizden kimi beyinsizler varsınlar gaybı bildiklerini filan iddia ede dursunlar Rabbimize sonsuz hamdü senâlar olsun ki bundan do-layı gaybını kimseye muttali kılmıyor. Peygamberler de dahil gaybını kimseye ezdirip bozdurmuyor Rabbimiz. İhtiyaçları kadar bir bölümünü peygamberlere bildiriyor, da altından kalkamayacakları bölümü onlara da bildirmiyor.

İşte burada biraz sonra göreceğiz ki Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ da bunları bilmiyordu ve Hz. Mûsâ da bu tür gaybi bilgilere muttali olunca tahammül edemiyordu.

Ama burada Hızır vasıtasıyla Rabbimiz Hz. Mûsâ'ya ve onun şahsında hepimize künhünü anlayamadığımız, bizim içim kapalı olan gaypdan bir kaç perde aralayacak. Bize bir kaç gayp penceresi açacak ve bize bir kaç konuda bilgi verecek. Bir kaç olayın arka planını bize arz ederek hayatın mânâsını anlatacak bize ve sonunda diyecek ki kullarım işte hayat budur. Yaşadığınız hayatta mânâsını anlayamadığınız bu tür olaylarla karşılaştığınız zaman sakın yanlışa düşmeyin ve hayatı böylece kabul edin diyecek.

Evet diyor ki Hızır, Mûsâ (as)'a kavrayamadığın, anlayamadığın bir bilgiye nasıl sabredeceksin? Hazmedemediğin bir şeye nasıl tahammül edeceksin? Hz. Mûsâ dedi ki:

69. "Mûsâ: "İnşallah sabrettiğimi göreceksin, sana hiç bir işte baş kaldırmayacağım" dedi."

İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın. İnşallah beni sabırlı bulacaksın. Ve de senin işine karışmayacağım. Hiçbir zaman senin işine karışıp müdahalede ya da muhalefette bulunmayacağım. Yâni Allah benim sabırlı olmamı dilerse,

Allah bana sabır verirse sen beni sabırlı bulacaksın dedi.

Evirip çevirip bu sûre bu konuyu anlatıyor. Yarın birşey yapa-cağınızda inşallah deyin. Bağınıza, bahçenize girerken maşallah deyin. Allah kontrolünde bir hayat yaşadığınızı unutmayın. Allah'la beraberliğinizi unutmadan bir hayat yaşayın. Bakın Musa (a.s) diyor ki; inşallah beni sabredenlerden bulursun." Ben diyor, kendi kendime bu sabır işini beceremem. Kendi kendime söz veremem. Bir insan olarak bu konuda kendime güvenemem. Ama inşallah diyorum. Allah izin verirse diyorum.

Evet, söz verdi ama yaptıkları isyan değildi. Ben hiçbir konuda sana isyan etmeyeceğim demişti, ama karşı gelişi ona isyan mânâsına gelmiyordu. Meselâ bir iş yerinde çalışmak üzere mesai saatlerinin altına imza atan bir müslümanın, namaz saatlerinde mola vererek namaz kılması, asla o attığı imzaya isyan değildir. Çünkü namaz emri büyük yerden geliyor, yapmak zorundadır müslüman. İşte Musa (a.s)'ın da Hızır karşısındaki durumu bundan ibaretti. Söz verdi, sana hiçbir konuda isyan edip karşı gelmeyeceğim dedi, ama Hızır çocuğu öldürünce hemen itiraz ediverdi. Çünkü emir büyük yerden geliyordu, nasıl tepkisiz kalsın ki? Allah'tan kendisine gelen bilgiye göre, vahye göre bu yasaktı. Bunun üzerine Hz. Hızır dedi ki:

70. "O da: "O halde, bana uyacAksân, ben sana anlatmadıkça herhangi bir şey hakkında bana soru sormayacaksın" dedi."

Eğer bana tabi olmak ve benimle beraber olmak istiyorsan bunun şartı; her hangi bir konuda ben sana bilgi verinceye kadar bana o konuda hiçbir şey sormamandır. Ben sana bir şey dememişsem o konuda bana soru sormayacaksın. Sen bana soru sormayacak ve benim o konuda sana bilgi vermemi bekleyecek ve sabredeceksin. Yâni benden mahiyetini kavrayamadığın bir şey sadır olduğunu görürsen o zaman sen sormadan, ben sana onu anlatacağım. Bu şartlarda anlaştılar. Hz. Mûsâ soru sormayacak ve işine karışmayacaktı. Yürüdüler.

Ancak bundan ve sonraki ifadelerden anlaşılıyor ki yanlarında o genç yok. Sadece bu yolculukta o Abd ve Mûsâ var.

71. "Bunun üzerine kalkıp gittiler; sonunda bir gemiye bindiklerinde; O, gemiyi deliverdi; Mûsâ: "Gemiyi içindekileri boğmak için mi deldin? Doğrusu şaşılacak bir şey yaptın" dedi."

Kalkıp yürüdüler ve derken gemiye binmeleri gereken bir yere geldiler ve bir gemiye bindiler. Ve o kul bindikleri gemiyi delmeye başladı. Geminin duvarından bir delik açmaya başladı. Böylece gemidekilerin boğulmalarına sebebiyet vermeyecek derecede gemide göze çarpan bir kusur meydana getirmeye yöneldi. Onun bunu yaptığını gören Hz. Mûsâ dayanamayarak dedi ki: Şu yaptığını beğendin mi yâni? Gemiyi ve içindekileri boğmak için mi bunu yapıyorsun? Doğrusu hayret edilecek bir iş yaptın. Korkunç bir şey yaptın. Yâni olacak şey mi bu? Yapılacak şey mi bu senin yaptığın? Adamlar üstelik bizden gemiye binmemizin ücretini de istemediler. Bize karşı böyle davranan adamlara karşı şu yaptığına bir baksana! dedi.

Evet Hızır aleyhisselâm başladı gemiyi delmeye. Yâni o gemiyi ayıplı, kusurlu bir gemi yapmaya çalışıyor. Gerçekten acayip bir şeydi bu yaptığı. Musa (a.s) elbette tepkisiz kalmayacaktı. Çünkü o kendisine sunulmuş bilgilerle hareket ediyor, kendi görevini yapıyor, Hızır da kendisine sunulan bilgilerin gereğini yerine getiriyordu. Hep öyle olmaz mı zaten? Ben benim bildiğim kadarıyla sorumluyum, sen de bildiğin kadarından sorumlusun. Şimdi böyle bir durumda ne yapabilirdi Musa (a.s)? Bir sözü vardı Hızır (a.s) a verilmiş. İtiraz etmeye-cek, karşı gelmeyecek, soru sormayacaktı. Ona tabi olacak, onun peşi sıra gidecek ve ondan bilmediklerini öğrenecekti. Ama kendi bil-diği Allah bilgilerine ters bir durumla karşı karşıya kalınca hemen itiraz ediverdi.

Öyle değil ni? Anlaşmanın şartlarına göre Hz. Mûsâ'nın onun yaptıklarına karşı hiç sesini çıkarmaması gerekiyordu. Onun işine ka-rışmaması gerekiyordu ama unuttu ve Hz. Mûsâ itiraz ediverdi. Daha sonra o kul Hz. Mûsâ'nın kendisine verdiği sözü unutup şartına muhalefetini görünce:

72. "Mûsâ'ya: "Ben sana yaptığım işlere dayanamazsın demedim mi? " dedi."

Sen bu işin iç yüzünü bilmiyorsun! Sen bu olayın arka planını bilmiyorsun! Elbette bu yaptığımın senin bilmediğin bir hikmeti vardır! Ben sana benim yaptığım işlere karşı dayanamazsın demedim mi? deyince Hz. Mûsâ da:

73. "Mûsâ: "Unuttuğum için bana çıkışma, gücümün yetmediği bir şeyden beni sorumlu tutma ve şu işimden dolayı bana bir zorluk çıkarma"

dedi.”

Unuttuğundan dolayı beni muaheze etme! Unuttuğum şeyden dolayı bana çıkışma! Unuttuğum için sana müdahale ettim, binaen aleyh işimde bana zorluk çıkarma, ben senden senin bildiğin bu bilgileri öğrenmek istiyorum dedi. Yâni insan olarak gücümün yetmediği bir şeyden dolayı beni sorumlu tutma diyordu. Elbette Mûsâ'nın şeriatında unutan kimse unuttuğu konuda sorumlu değildi. Bu bizim şeriatta da geçerlidir. Mûsâ mazur bir konumda unuttuğu için o kulun yaptığı işe müdahale ediyor ve ilk tepkisini gösteriyordu.

74. “Yine gittiler; sonunda bir erkek çocuğa rastladılar, O, hemen onu öldürdü. Mûsâ "Bir cana karşılık olmaksızın mâsum bir cana mı kıydın? Doğrusu pek kötü bir şey yaptın" dedi.”

Yine yollarına koyuldular. Sonunda bir oğlan çocuğuna rastladılar ki akranları arasında en güzel ve en sevimlileriydi. O kul, tuttu arkadaşları arasından onu alıp boynunu koparарak öldürüverdi. Bunu gören Hz. Mûsâ hayretler içinde bir önceki olaydan daha büyük bir tepki göstererek; bir cana karşılık olmaksızın, yâni kısas olmaksızın bir cana kıydın ha! Bunu nasıl yaptığını bir türlü anlayamıyorum? Göz göre göre çocuğu öldürdün. Ne suçu vardı bu yavrucağın? Bir adam öldürmüş değildi ki onun karşılığında kısas uygulayarak onu öldüresin. Gerçekten çok kötü bir şey yaptın dedi.

Evet yine yollarına devam ettiler. Yâni hayatı birlikte yaşamaya devam ettiler. Yapıp ettiklerini henüz yargılama imkânına sahip değiliz. Ne Hızır (a.s)'ın Allah'tan aldığı bir emirle yaptıklarını, ne de Musa (a.s)'ın yine Allah'tan aldığı bilgilerle yaptığı itirazını yargılamadan, sorgulamadın onları takip etmeye devam ediyoruz. Bir çocukla karşılaşırlar. Hayatın içinde her çocuk gibi bir çocuğa rastlarlar. Anası babası olan, hısımı akrabası olan, eşi, dostu, akranı, arkadaşı olan bir çocuk. Öldürüverir Hızır onu. Niye öldü çocuk? Bin bir beklentiyle doğmuş, doğumu gözlenmiş, doğumu anası babası için büyük sevinç kaynağı olmuştu. Anası babası bu çocukla ilgili ne kadar büyük hesapların içine girmişlerdi. O çocuk sebebiyle bacaları tütecek, ışıkları sönmeyecek, adları anılacak, soyları devam edecek, malları başkalarına kalmayacaktı.

Veya onların arkalarından o çocukları bıraktıkları dinlerini yaşayacak, yollarını, izlerini canlı tutacaktı. Ama gelin görün ki Hızır (a.s) onu öldürüverdi. Hani şu anda bir başka öldürücü daha var, Az-rail (a.s). Bunun öldürdüğüne

kimse lâf edemezken, bunun öldürdüğüne lâf edilecek öyle mi? Öldürdü çocuğu ve Musa (a.s) yine soruverdi; demek sen bir can karşılığı olmaksızın onu öldürdün ha!

Önce gemide bir ârıza girişimine, sonra da bu çocuğun öldürülmesine şahit olan Musa (a.s) birden bire yine Musa oluyor, yine peygamberlik göreviyle sahnede ve soruyor; neden yaptın bunu? Demek ki perde arkasını bilmeyenlere göre haksız yere yapılan bir iştir bu. İşin arka planını bilmeyenlere göre çocuğun öldürülmesi bir suçtur. Ama emri büyük yerden alana göre ise, o bir görev icabıdır. İşte şu anda Azrail her gün binlercesini öldürürken kim suçlar da Onu? Elbette Allah dedi diye yapılanlar suç olmayacaktır. Hattâ İslâ-m'a göre öldürülmesi gerekenleri öldüren celladı ve ona bu emri veren devlet başkanını kim suçlamış?

Ama çaresiz Allah'ın elçisi buna da tepki gösterecekti. Zira onun şeriatına göre ancak kısasla adam öldürülürdü ve bu çocuk asla bunu hak etmemişti. Dikkat ederseniz Hz. Mûsâ o kulun birinci yaptığı iş konusunda:

Demişti, burada ise:

Diyor. Yâni bu ikincisini daha büyük bir suç kabul ettiğini vur-gulamak istiyordu. Bu çocuğun öldürülmesinin geminin delinmesin-den daha büyük bir iş olduğunu demek istiyordu. Mûsâ (a.s) bu ikinci defa da sabredemeyip onun işine karışınca o kul:

75. "O: "Ben sana, yaptığım işlere dayanamazsın demedim mi? dedi."

Aynen önceki sözünü tekrar ederek ben sana benimle yolculuğa dayanamazsın demedim mi? Sadece öteki sözüne ilaveten bu âyette "leke" ifadesini ilave etmiştir. Çünkü bu kelimeye kınamaya daha elverişli bir kelimedir. Bu durumda Mûsâ (a.s) ancak şunu diyebilmişti:

76." Mûsâ: "Bundan sonra sana bir şey sorarsam bana arkadaş olma, o zaman benim tarafımdan mazur sayılırsın" dedi."

Bu sondur artık. Eğer bundan sonra sana bir soru daha sorarsam, bu seferden sonra yahut bu olaydan sonra sana bir soru daha sorarsam o zaman artık bana arkadaş olmazsın. O zaman benim tarafımdan mazur sayılırsın dedi. Ya da artık benim sana karşı bir mâzeret hakkım kalmamıştır. Vazgeçtim artık bundan sonra ne bir soru soracağım, ne de senin işine karışacağım dedi. Bir daha senin

işine karışırsam işimiz bitmiştir dedi.

77. "Yine yola koyuldular; sonunda vardıkları bir kasaba halkından yiyecek istediler. Kasaba halkı, bu ikisini misafir etmek istemedi. İkisi, şehrin içinde yıkılmağa yüz tutan bir duvar gördüler, Mûsâ'nın arkadaşı onu doğrultuverdi; Mûsâ: "Dileseydin buna karşılık bir ücret alabilirdin" dedi."

Yine yolculuklarına devam ederek nihâyet bir kasabaya vardılar. Kasaba halkından yemek istediler ve kendilerini misafir etmelerini arzuladılar. Hadis-i şerifte anlatıldığına göre onların uğradıkları kasaba halkı aşağılık insanlardı. Onlara yiyecek de vermediler onları misafir de etmediler. İkisi o şehrin içinde duvarları yıkılmaya yüz tutmuş bir duvar gördüler. Sonra Mûsâ'nın arkadaşı o duvarı doğrultuverdi. Yâni yıkılmak üzere olan duvarı eski haline getiriverdi. Ona hiçbir şey dememesi gereken Hz. Mûsâ yine sabredemeyerek: Dileseydin yaptığın bu işe karşılık onlardan bir ücret alabilirdin! dedi. Bak bu adamlar bize yemek vermediler, bizi misafir de etmediler. Yemeğe de ihtiyacımız vardı. Bize bu şekilde davranan bu adamlara karşı yaptığın bu iş karşılığında hiç olmazsa bir ücret talep etseydin dedi. Bunun üzerine o kul dedi ki:

78. "O: "İşte bu, seninle benim ayrılmamamızı gerektiriyor; dayanamadığın işlerin yorumunu sana anlatacağım"dedi."

Artık bu seninle benim aramı ayıran şeydir. İşte bu ayrılışımızın sebebidir. Artık yolun sonuna geldik. Şimdi artık sana bu senin dayanamadığın, sabredemediğin olayların yorumunu, arka planını anlatacağım dedi.

Üç olay yaşanmıştı. Rabbimiz üç olayla üç perde açmıştı bizim gözümüzün önünden ve bu üç olayın bizim anlayamadığımız perde arkasını bize sunmuştu. Bu olayların üçü de gaybi olaylardı. Allah'a havale etmeden bu ve benzeri cereyan eden olayları hiç kimsenin bilmesi ve anlaması mümkün değildi. Gemi deliniyor, çocuk öldürülüyor ve duvar düzeltiliyor. Durup dururken bütün bunlar neyin nesiydi acaba? Bu sene iki defa hastalık geçirdim bu neyin nesiydi?

Geçenlerde bir arkadaşım hanımıyla beraber trafik kazasında hayatlarını kaybederken dört çocuklarının burnu bile kanamamıştı bu neyin nesiydi? Yaşamak isteyenler ölüyor, ölmek isteyenler yaşıyor, bu neyin nesi? Varlık bitiyor, yokluk geliyor bu neyin nesi? Yokluk bir anda varlığa dönüşüyor, varlık bir anda yokluğa dönüşüyor bu neyin nesi? Başımıza gelen tüm bu olaylar neyin nesi? Çok sevdiğimiz ço-cuğumuz bizden ayrılıp gidiyor bu neyin nesi? Kimileri evini kaybediyor, kimilerinin başına sıkıntılar geliyor, kimileri gülüyor kimileri

ağlı-yor bu neyin nesi? Kimileri kız beklerken hep erkek veriliyor, kimilerinin şansı hep kızdan açılıyor bu neyin nesi?

Kâfirler servet içinde, zevk ü sefa içinde yüzerken müslüman-lar sıkıntı içinde kıvranıyor bu neyin nesi? Bu hayat neyin nesi? Yeryüzünde yaşadığımız hayatta bütün bu cereyan eden olayları yorumlayabilmek için, bütün bu olayların arka planını anlayabilmek için bu üç olayda Rabbimizin bize açtığı üç pencereden çok iyi bakmak ve bu üç olayı çok iyi anlamak zorundayız. Bu anlatılan üç konuyu çok iyi anlamalıyız ki; tüm hayatı bunlarla yorumlama imkânını elde etmiş olabilelim. Rabbimize hamd edelim ki onu bize bu sûrede bu kıssasında öğretiyor. Bakalım ne diyecek Rabbimiz:

«

79. "Gemi, denizde çalışan birkaç yoksula aitti; onu kusurlu kılmak istedim, çünkü peşinde her sağlam gemiye zorla el koyan bir hükümdar vardı."

Gemiyi delip kusurlu hale getirme işine gelince o gemi denizde çalışan ve onunla geçimlerini sağlayan birkaç yoksul kişiye aitti. Önlerinde gidecekleri yerde de bulduğu her sağlam ve kusursuz gemiye el koyan, müsadere eden bir kral vardı. Ben de böyle onu kusurlu hale getirdim ki o kral bu gemiyi beğenip bu garibanların ellerinden almasın. Binaenaleyh daha büyük bir zarara uğramamaları için bu küçük zarar onların başına gelmiştir.

İşte bizim için gayb olan bir hadisenin arka planı. İşte hikmetini anlayamadığımız garip bir olayın perde arkası. Şimdi ne bilebiliriz ki bizim hayatımızda da bir kısım yaralar olmuş. Bize göre hayatımızda bir kısım delikler açılmış. Dükkanımıza tezgahımıza ticaretimize bir kısım zararlar gelmiş.

Ya da yaşadığımız hayatta çevremizde birileri hiç beklemediğimiz halde bize bir kısım zararlar vermeye başlamışlar. Çevremizden birileri bize zarar vermeye başlamış. Hadiselerin arka planını bilmediğimiz için tüm bunların bizim zararımıza olduğunu zannedebiliriz. Gayb Allah'ın elinde olunca, başımıza gelen bu olayların sonucunun nasıl tecelli edeceğini bilen sadece Allah olduğuna göre ve bu gaybını peygamberine bile açmadığına göre biz de bu hayatı böylece kabullenmek zorunda olduğumuzu asla unutmayacağız.

Dış görünüşü itibariyle musîbet gibi görünen böyle her hangi bir şey

başımıza geldiği zaman Onu takdir buyuran ve onun arkasında yatan şeyi en güzel bilen Rabbimize dua edecek ve sadece ona sığınacağız. Ne biliyoruz belki de kendisine sığınmamızı, kendisini daha çok hatırlamamızı istediği için Rabbimiz o hadiseyi bizim başımıza göndermiştir. Belki de kulluğumuzdaki kusurlarımızı anlayıp da daha çok kulluğa koşalım diye bizim başımıza bunları göndermiştir.

Yâni bilemiyoruz, belki dış dünyamızdaki bir açık, malımız-daki bir açık, arabamızdaki bir delik belki de bizim iç dünyamızdaki bir deliği kapatacaktır. Belki de o açık bizim inanç dünyamızdaki bir açığı kapatmak için başımıza gelmiştir. Küfür gibi şirk gibi ilerde vukua gelebilecek ve bizi sonunda bizi kralların, zalimlerin beğenip de kendilerine kul köle olarak almaları zararından korumak için küçük açıklarla bizi kendimize getirmek için Rabbimiz başımıza bunları getirmiş olabilecektir.

Ya da belki en önemlisi cennette bir açığımızı kapatmak için hayatımızda bu delikleri açıvermiştir Rabbimiz. Çünkü hadisten bili-yoruz ki tırnağımıza batan bir diken bile bizim bir günahımızın silin-mesine sebeptir. İşte bu olayı böylece Rabbimiz bize çözümleme im-kânı vermiştir.

80.81. "Oğlana gelince; onun ana babası inanmış kimselerdi, çocuğun onları azdırmasından ve inkara sürüklemesinden korkmuştuk" Rableri o çocuktan daha temiz ve onlar daha çok merhamet eden birini vermesini istedik."

Evet o çocuğun hayatta kalması ana ve babası hakkında büyük bir mefsedet olacaktı. Bu çocuk Rabbin sicilinde ilk günden itibaren kâfir olarak kaydedildiği için, Allah onun kaderini bildiği için yaşadığı zaman babası ve anasının hem dinlerini hem de dünyalarını et-kileyecek ve belki de onları ona sevgisinden dolayı küfre sürükleyecekti. Büyüyüp de ebeveynini küfre düşürmesinden korktuğum için onu öldürdüm.

Kim bilebilirdi bunun böyle olacağını? Halbuki o çocuğun babasının da

anasının da bundan hiç mi hiç haberleri yoktu. O çocukları dünyaya geldiği gün hiç bir şeyden haberdar olmayan bu ebeveyn çok sevinmişlerdi. Öldüğü gün de belki üzüntülerinden ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Ama hadisenin arka planını bilselerdi ne doğduğu gün sevinecekler ne de öldüğü gün bu kadar üzüleceklerdi. Belki de o kulun, o çocuğu öldürdüğü günkü zararları o çocuğun yaşadığı zamanki zararlarından çok daha az olmuştur. Halbuki onlardan aldığı bu çocuğun yerine Rabbimiz belki onlara daha yakın ve merhametli bir çocuk verecek hem dünyaları hem de dinleri konusunda Allah onlara yardımda bulunacaktı.

O halde yaşadığımız hayatta başımıza gelen bu tür olaylar karşısında hadiselerin arka planını bilmeyen bizler, Allah'ın kazasına razı olmak ve bizden aldığının yerine daha güzeliyle bize mukabelede bulunması için Rabbimize dua edeceğiz.

Ama bakıyoruz çocukları ölen ana baba feryadı basıveriyor. Başkalarınınkini değil de bizimkini mi buldun diye. Peki bilmiyoruz ki bizim çocuk niye öldü? Adamın dükkanı yanıyor basıyor feryadı figanı. Bilmiyoruz ki niye yandı? İşte bütün bunları bu bilgiye havale edelim ki yorumlama imkânımız olsun diye Rabbimiz bize bu kıssayı anlatıyor. Değilse tüm bu başımıza gelenleri Rabbimizin ilmine havale etmeden işin içinden çıkamayız ve sonunda bizin için hayırlı olabilecek şeylerin ecrini de kaçırmış oluruz, Allah korusun.

Öyle değil mi? Zararımız oluyor, kaybımız oluyor, üzüntümüz oluyor, sıkıntımız oluyor, bazen büyük, büyük deneyimlerle karşı karşıya geliyoruz. Ama bunların sonunda bize neler kazandıracağını, neler kaybettireceğini bilmiyoruz.

Meselâ size bir soru sorayım: Şu anda biz rahat kahvelerimizi yudumlayıp, rahat hayatımız yaşarken çevremizde bizim inancımızı paylaşan pek çok kardeşimiz kâfirler tarafından öldürülüyorlar. Bizler yurtta sul cihanda sulh içindeyken kardeşlerimiz savaşın içindeler. Acaba şu anda savaşta ölenler mi kazançta? Yoksa savaş dışında gül gibi yaşayıp giden bizler mi kazançtayız? Bunu nereden bilebileceğiz de biz?

Yâni şu anda evleri yıkılan çocukları öldürülen, kocaları öldürülen, mallarını mülklerini kaybeden insanlar mı kârlı? Yoksa çevremizde hiçbir şey

olup bitmiyormuşçasına mal mülk derdinde olan ve onların içine gömülmüş olan bizler mi kârlıyız? Bütün bunların sonucunda karşımıza nelerin çıkacağını bilemediğimiz için kimin kârlı kimin zararlı olacağı yarın belli olacaktır.

82. "Duvar ise, şehirde iki yetim erkek çocuğa aitti. Duvarın altında onların bir hazinesi vardı; babaları da iyi bir kimseydi. Rabbin onların ergenlik çağına ulaşmasına ve Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini çıkarmalarını istedi."

Evet o duvarın düzeltilmesinden duvarı düzelten kişilere doğacak meşakkat o duvarın yıkılması halinde iki sâlih çocuğa ya da babaları sâlih olan iki çocuğa gelebilecek zarardan daha ehvendir. Çünkü o duvarın önceden yıkılması halinde o yetimler zarara uğrayacak ve malları zayi olacaktı.

Bilmeyiz ki bu yeni yaptırdığımız ev niye göçtü? Bilmeyiz ki bu ev ya da bu dükkan niye yapıldı? Bu para ummadığımız bir yerden niye geldi? Bugün niye bu kadar fazla kazandık? Dün niye bu kadar az müşteri geldi? Bu para niye geldi? Bu para niye gelmedi? Bu belâ niye geldi? Bu belâ niye savuştu? Tüm bunları bilmiyoruz. Peki nesini biliyoruz bunun? Bildiğimiz bir şey varsa Allah'ın mü'minlere gönderdiği şeylerin tamamı onun mü'minlere karşı işleyen sonsuz rahmetinin gereğidir.

Bakın gemi delindi rahmet, çocuk öldü rahmet, duvar yapıldı rahmet. Ben bu konuda sadece Allah'a güvenirim ve ben ona kulluk yaptığım sürece benim başıma gelenlerin hikmetini anlayamasam da onların tümünün benim hayrıma olduğuna inanır ve Rabbime dua ederim. İyi şeyler gelince hamd ederim, bana göre kötü gibi görünen şeyler gelince de yine O'na sığınır, O'nun bunlardan beni koruması için dua ederim. Gerisini bilmem, bilemem de zaten. Bilmem de gerekmez. Gaybı bilmeye de çalışmam, çünkü ben kulum. Kul olarak bana düşen sadece Rabbime güvenmek ve Ona tevekkül etmektir.

Bütün bu olayların arka planını anlattıktan sonra o kul der ki:

"Ben bunları kendiliğimden yapmadım. İşte dayanamadığın işlerin

içyüzleri budur."

Yâni sana gösterdiğim bütün bu garip işleri ben kendi kafamdan yapmadım. Kendi içtihadımla, kendi bilgimle yapmadım. Rab-bimin emriyle yaptım, Rabbimden aldığım emirle yaptım. Bu bana Al-lah'ın öğretmesidir. İşte ey Mûsâ senin dayanamadığın ve bir türlü sabredemediğin bu olanların iç yüzü buydu. Sorular sorduğun olayların tevili işte bunlardır.

Evet dünyadaki, yaşadığımız hayattaki cereyan eden tüm olayların arka planını böylece bu üç olayda bize gösteriverdi Rab-bimiz. Hattâ Allah'ın Resûlünün keşke kardeşim Mûsâ biraz daha sabırlı davranabilseydi de o kulu vasıtasıyla Rabbimizin bundan başka konuları da bize öğretmesine imkân bulsaydık buyurduğu rivâyet edilir.

Acaba bu kıssada anlatılan Allah'ın kendisine rahmet ve katından bir ilim verdiği Mûsâ (a.s)'a hocalık yapan bu kul kimdi? Bu kulun peygamber karşısında konumu neydi? Bizim için Rabbimiz anlatmadığına göre aslında kimliği lâzım değildir, asıl bize lâzım olan onun bize sunmak istediği mesajdır; ama günümüzde kimileri bunu çok değişik yerlerde kullanmaya kalktıkları, bundan çok değişik deliller istidlal etmeye çalıştıkları için bu konuda da bir şeyler söylemeyi uygun gördüm.

Rabbimiz hatırlayın kıssanın başında buyurmuştu ki:

Derken orada katımızdan bir rahmet verdiğimiz, ve kendisine bilgilerimizden bazılarını öğrettiğimiz kullarımızdan bir kul buldular. Allah'ın kendisine rahmet verdiği ve kendisine kimseye öğretmediği bilgilerinden bazısını açtığı bu kul hakkında kimi insanlar bu zatın İsrâil oğullarından mertebesi çok yüce bir zat olduğunu, Allah'ın velî kullarından bir kul olduğunu Allah'ın kendisine "ledün" ilmini, yâni vasıtasız olarak direk Allah tarafından öğretilen bir ilme sahip olduğunu ve kıssada anlatıldığı gibi onun ilminin peygamber Mûsâ (a.s)'ın ilminden daha üstün olduğunu söylemeye çalışıyorlar. Geçmişte ve günümüzde bu ilme sahip olanların peygamber bilgisinden daha üstün bir ilme sahip olduklarını iddia ediyorlar.

Yâni peygamberlere gönderilen vahiy ilminden farklı olarak meleksiz, vasıtasız öğrenilen ledün ilminin olduğunu ve de bu ilmin melek vasıtasıyla öğrenilen nübüvvet ilminden daha üstün olduğunu iddia ediyorlar. Yâni yeryüzünde peygamberden daha üstün ilim sa-hiplerinin olabileceğini söylemeye

çalışıyorlar. Bu son derece tutarsız ve delilsiz bir iddiadır.

Halbuki bütün güvenilir hadis kitaplarında Allah'ın kendisine katından bir rahmet verdiği ve kendisine kendi bilgilerinden bazılarını öğrettiği bu zatın adından Hızır olarak söz edilir. âlimlerimizin ekseriyeti bu kulun Hızır (a.s) olduğu ve kendisinin bir peygamber veya bir melek olduğunu söylemişlerdir.

Çünkü dikkat ediyorsanız Rabbimiz "Biz ona katımızdan bir rahmet verdik" buyurmaktadır. Rabbimizin kastettiği bu rahmet nübüvvettir, peygamberliktir. Çünkü bakıyoruz Kur'an-ı Kerîmde bu rah-met kelimesinin Nübüvvet anlamına kullandığını görüyoruz.

Meselâ Zuhruf sûresinde Rabbimiz peygamberin ve peygamberliğin kendilerinden veya kendilerinin istediği insanlardan birisine verilmesi konusunda itiraz edenlere cevap olarak şöyle buyurur:

Ey Muhammed! Rabbinin rahmetini onlar mı taksim edip paylaşıyorlar?
(Zuhruf 32)

Evet Rabbinin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Halbuki o rahmeti, yâni o risâleti, nübüvveti kime göndereceğini bilen ve bu taksimi yapan Allah'tır. Tıpkı onların maişetlerinin taksimini Rabbinin yaptığı gibi.

Yine bakıyoruz Kasas sûresinde de Rabbimiz Rahmet kelimesiyle peygamberliğin kastedildiğini anlatır:

"Sen, sana bu kitabın verileceğini ummazdın. O ancak Rabbinin bir rahmetidir. Öyleyse sakın inkarcılara yardımcı olma."
(Kasas 86)

Bu âyet-i kerîmede de rahmet ile peygamberlik kastedilmektedir.

Yine dikkat ediyorsanız Rabbimiz burada:

Buyurmaktadır. Yâni "kendisine nezdimizden bir ilim öğrettik" buyurmaktadır. Bu ilim onun insanlardan, bir muallimden veya bir mürşidden öğrendiği bir ilim değildir. Aksine âyet-i kerîmeden anlaşılıyor ki insanların müdahalesi olmaksızın Allah'ın kendisine öğrettiği bir ilimdir bu.

Alimlerimizden bazıları da bu zatın bir melek olduğunu savunmuşlardır. Elbette olayın cereyanı bizi bu şekilde de düşünmeye mecbur ediyor. Yâni eğer Rabbimiz kıssada anlattığı bu kulunun bir insan olduğunu söylemiş olsaydı bu konuda hiç tereddüdümüz olmayacaktı. Sünnette de bu konuda onun bir insan olduğuna dair bir bilgi göremiyoruz. Evet Rabbimiz Kur'an-ı Kerîmde onun bir insan olduğunu söylemiyor. Ne diyor?

Diyor. Yâni kullarımızdan bir kul ifadesini kullanıyor Rabbimiz. Bu ifade de onun bir insan olduğunu göstermemektedir. Bakıyoruz kitabımızda bu "abd" yâni kul ifadesi sadece insanlar için değil, hem melekler için hem cinler için hem de öteki varlıklar için kullanılmak-tadır. Çünkü varlıkların tümü Allah'ın kuludur. Bakın meselâ Zuhruf sûresinde Rabbimiz melekleri için de kul ifadesini kullanmaktadır:

Onlar, Rahmân olan Allah'ın kulları melekleri de dişi saydılar. Yaratılışlarını mı görmüşler? Onların bu şahitlikleri yazılacak ve sorguya çekileceklerdir.

(Zuhruf 19)

Bu âyet-i kerîmesinde ve yine meselâ Enbiyâ sûresinin 26. âyetinde Rabbimiz melekleri için de kul ifadesini kullanmaktadır.

Onun bir insan olduğunu iddia edenlerin bu konuda gösterdikleri bir delil var. O da Rasulullah efendimizin bu kul hakkında racül ifadesini kullanmış olmasıdır. Madem ki hadiste racül ifadesi kullanıl-ıştır o halde bu kul bir insandı demeye çalışıyorlar. Halbuki bakıyoruz bu racül ifadesini Rabbimiz Cin sûresinde cinler için de kullanmıştır:

"Gerçekten, insanlardan bir takım Racüller, cinlerin birtakım racüllere sığınırlardı da onların azgınlıklarını artırırlardı. "

(Cin 6)

Bakın âyet-i Kerîmede Rabbimiz cinler için de "Racül" ifadesini kullanmaktadır. O halde Rasulullah efendimizin bu kul hakkında racül ifadesini kullanmış olması onun bir insan olmasını gerektirmeyecektir.

Sonra eğer bu kul yâni Hızır bir insansa o zaman bu yaptıklarını neyle izah edeceğiz? Peygamber değilse, bir melek de değil ve bir insansa o zaman bu insan İsrâil oğullarından Mûsâ (a.s)'ın ümmetinden biridir. O zaman acaba bu

yaptıklarını yaparken kimin şeriatıyla amel ediyordu bu kimse? Öyle değil mi? O dönemde yaşayan ve kendisi de peygamber olmayan bir insanın mutlaka bir peygamberin şeriatına tabi olması gerekiyordu. Ve o zaman bakıyoruz şu yaptıklarının hiç birisi o dönemin peygamberi olan Hz. Mûsâ'nın şeriatına uygun değil. Gemiyi deliyor suç, çocuk öldürüyor suç. Eğer bunlar zaten Hz. Mûsâ'nın şeriatına göre ve de şu andaki bizim şeriatımıza aykırı olmasaydı Hz. Mûsâ ona niye itiraz etsindi? Eğer o, o dönemde yaşamış ve hiç bir peygamberin şeriatına tabi olmayan bir insansa o zaman Mûsâ (a.s)'ın onun şeriatının onun yanında ne değeri kalıyor? Ve bu adamın konumu dinde nedir?

Bugün de meselâ Muhammed (a.s) getirdiği şeriata uymayan bir adama ne gözüyle bakacağız? Vardır bir hikmeti mantığıyla işi savuşturmaya mı kalkacağız? Yoksa hayır! Tüm insanlık bu şeriatla sorumludur! Kim bunun dışında bir şeyle amel ederse o mü'min değildir mi diyeceğiz? Bu anlayış hiç uygun düşmüyor yâni.

Ama onun bir melek oluşunu düşünürsek o zaman bütün bu yaptıklarının izahını yapmak çok kolay olacaktır. Çünkü melek mâsumdur, çünkü Meleğin iradesi yoktur ve o yaptığı her şeyi Allah'tan aldığı bir emirle yapmaktadır.

Veya geçenlerde Dinarda onlarca insanı öldürüverdi de kimse onu İslâm şeriatına göre sorumlu tutmadı. Allah'tan aldığı emirle melek dilediğini yapar ama kimse ona hesap soramaz. Çünkü onlar için haram helâl söz konusu değildir. Ama insan asla böyle değildir. Bu insan kim olursa olsun, makamı konumu ne olursa olsun, ister peygamber olsun, ister ledün ilmine sahip birisi olsun kim olursa olsun fark etmez yaptığı şeyler Allah'ın gönderdiği şeriata aykırıysa o cezalandırılır.

Yâni bu tür âyetleri delil getirerek kimse kendi nanelerine kılıf bulmaya çalışmasın. Efendim bizim yaptıklarımız kitaba ve sünnete uymasa da biz bunları Rabbimizden aldık filan diyerek kimse kendisine paye çıkarmaya çalışmasın. Kimse üstünlük taslamaya çalışmasın. Çünkü Allah katında en üstün insan Allah'ın elçileridir ve onlar bile Allah'ın gönderdiği şeriata ters düşseler Allah onların bile şah damarını koparacağını dost ve yardımcıları olmayacağını beyan buyurmaktadır.

Öyleyse bu kul ya bir peygamberdir ki Allah'ın kendisine gönderdiği bir şeriatla amel etmektedir, ya da bu bir melektir ve yaptığı işlerin arka planını da

ona Allah bildirmektedir. Zaten âyet-i kerîmede de bu kul öyle diyordu:

Ben bu yaptıklarımı kendimden, kendi içtihadımla, kendi bilgimle yapmadım, ben bunları Rabbimin ilahi emirleri doğrultusunda yaptım diyordu.

Sonra bakıyoruz Hz. Mûsâ'nın o kula şöyle dediğini görüyoruz:

Bana öğretmen için sana tabi olabilir miyim? Halbuki bir pey-gamber öğrenme hususunda peygamber olmayan veya melek olmayan birisine teslim olamaz. Eğer öyle olsaydı o peygamberin toplumu sen bunu birilerinden öğreniyorsun demez miydi? Nitekim Bu ifade Duhân sûresinin 15. âyetinden anlıyoruz ki Allah'ın Resûlü için öyle olmadığı halde söylenmişti. Bu âyet o kulun Hz. Mûsâ'dan ilim yönünden üstün olduğunu göstermektedir. Halbuki peygamber yahut melek olmayan birisi kesinlikle peygamberden üstün olamaz.

Mûsâ'nın (a.s) ilmi ile, görüşü ve anlayışı ile perde arkasına dair gördükleri uyuşmaz. Mûsâ'nın (a.s) işin dış görünüşüne bakarak verdiği karar o işin bilinmeyen, perde arkasına yönelik yönüyle ters düşer. Musa'nın (a.s) dış görünüşüne bakarak verdiği hüküm geminin delinmesiyle gemiye ve içindekilere verilecek bir zarardır. Halbuki durum bilinmeyen yönüyle hiç de öyle değildir. Çocuğun öldürülmesi, kendilerine yiyecek vermeyen insanların duvarlarının düzeltilmesi de böyledir. Aslında bunları akıl ve mantık kabul edemez. Onun içindir ki gördüğü bu münker işler karşısında Hz. Mûsâ söz verdiği halde tepkisini gizleyemiyordu. Evet ama bakın işin arka planı hiç de Mûsâ'nın (a.s) zannettiği ve bildiği gibi değildi. İşin arka planında başka bilinmeyen hakikatler gizliydi.

Öyleyse insan her şeyi bildiği cüretkârlığına kapılmamalıdır. Öyleyse insan hayatı sadece bu dünyadan ibaret görmemelidir. Öy-leyse hakikat şu materyalist medeniyetin iddia ettiği gibi sadece görülen ve bilinenlerden ibaret değildir. Öyleyse insan kendisine verilen kıt bilgiyle, sınırlı aklıyla hemen hüküm vermede acele edip Allah'ı, gaybı inkara yönelmemelidir. Çünkü bu âciz insan asla unutmamalıdır ki, bilmediklerinin yanında bildikleri denizden bir damla bile

değildir. Biraz sonra Allah söyleyecek:

"De ki: "Rabbimin sözlerini yazmak için denizler mürekkep olsa ve bir o kadarını da katsak, Rabbimin sözleri tükenmeden denizler tükenirdi."
(Kehf 109)

Aynı hususu anlatan Lokman sûresi de:
"Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem olsa, denizler mürekkep olsa ve yedi misli deniz de yedekte bulunup yazılsa yine de Allah'ın sözleri bitmezdi. Doğrusu Allah güçlüdür, Hakimdir."
(Lokman 27)

Allah'ın buradaki kelimelerinden maksat şu kitabımızın içindeki kelâmı, kelimeleri değildir. Öyle olmuş olsaydı işte yazılabilmiştir. Buradaki kelimelerden kasıt Rabbimizin sonsuz ilim ve hikmetinin kelimeleridir. Onlardan sadece ***"Ol"*** buyurarak takdir ettikleri işte bu kitabıyla bize ulaşmıştır.

Öyleyse bütün bu sözlerin sonunda şu gerçeği ifade edelim: İnsanlık kendisinden başka bir şeyle asla saadete ulaşamayacağı, dünyasını da, ukba'sını da asla kazanamayacağı, mamur edemeyeceği sâlih ve sahih bir bilgiye muhtaçtır. Bu bilgi de bilineni de bi-linmeyeni de, görüleni de görülmeyeni de, perde önünü de perde ar-kasını da, gaybı da şehadeti de bilen, tam bilen, eksiksiz bilen, mut-lak bilen bu hayatın sahibinden gelen ***Vahiy*** bilgisidir. Bu bilgiye iman eden, bu bilgiye sarılan, bu bilgiyle hayatı, bu bilgiyle ölümü, bu bilgiyle âhireti değerlendirenler dünyalarını da, âhiretlerini de mamur ederlerken, bu bilgiyi göz ardı edenler, bilimi, maddeyi, eşyayı, dünyayı putlaştırıp bu bilgiye sırt dönerek bir hayat yaşayanlar da dünyalarını da mahvetmişler, âhiretlerini de berbat etmişlerdir.

Bundan sonra Rabbimiz Zülkarneyn'in kıssasını anlatacak. "Ve yes'elûneke" İfadesinden anlıyoruz ki bu kıssa da müşriklerin ve ehl-i kitabın Rasûlullah'a sorduğu sorulardan birisiydi. Zülkarneyn de kıssada göreceğimiz gibi güç kuvvet sahibi, iktidar sahibi bir sâlih kuldur. Allah'ın yeryüzünde kendisine güç kuvvet verdiği, kendisine yeryüzünde büyük saltanat verdiği kullarından biri. Ama Allah'ın ken-disine verdiği bu gücü ve kuvveti, bu iktidarı kendisinden değil Allah-tan bilen ve Allah yolunda kullanmaya gayret eden birisidir. Zülkar-neyn (a.s) gücünü kuvvetini Allah'a kullukta kullanan, gücüne kuvvetine mağrur olmayan ve Allah'ı asla unutmayan birisi. Yeryüzü

meliklerinden tüm meliklere örnek olacak bir melik ve mülk ve saltanatını Allah'ın emrine veren bir melik.

Rabbimiz Kehf sûresinde anlattığı bu son kıssanın kahramanının kimliği konusunda da bilgi vermez. Kimdi? Nerede ve hangi dönemde yaşamıştı bu konuda bilgi yok. Belki de kıssanın hedefi de budur. Kıssadan maksat hisse almaktır. Hisse de hiçbir zaman zaman ve mekânla sınırlı değildir. Yâni kıyâmete kadar her dönemde her devirde yaşayabilecek bir örnektir bu. Gerçi müfessirler bu olayın kahramanının kimliği konusunda epey tartışmalara girmişler. Kimileri Onun işte büyük İskender olabileceğini, kimileri de başkalarının olabileceğini söylemeye çalışmışlar.

Kim olursa olsun bizim için onun kimliği önemli değildir. Bize lâzım olan yeryüzünün doğusuna, batısına fetihler yapması, kuzeye ve güneye uzanması, buralara Allah'ın dinini götürmesi, yeryüzünde iradesini, gücünü, kuvvetini ve iktidarını Allah'a teslim ederek Allah'ın istediği biçimde adâletle hükmetmesi, ayrıca Allah kullarını Ye'cuc ve Me'cüc akımlarından korumak üzere küfrün, şirkin karşısına sağlam bir bent yapmasıdır. Yâni hayatını Allah adına yaşayan Allah'a ve âhirete iman eden âbid bir kul olmasıdır. Bu açıdan Zülkarneyn yeryüzünün doğusuna ve batısına hâkim olan bizdeki cihangir anlamına gelen bir kelime de olabilir. Kimilerinin iddia ettikleri gibi belki bir peygamber belki de Sîret-i İbni Hişam'da Hz. Ali efendimizin dediği gibi, Allah'ın kendisini sevdiği kendisi de Allah'ı seven sâlih bir kuldur.

Bakın Rabbimiz kıssayı şöylece anlatmaya başlıyor:

83. "Ey Muhammed! Sana Zülkarneyn'i sorarlar, " Onu size anlatacağım" de."

Evet Zülkarneyn kıssası da bir zikirdir. Bir zikradır. Kıyâmete kadar insanların gündemlerine almaları gereken, hatıralarında hayatlarında diri tutmaları gereken bir gündem maddesidir. Bir tezkiradır ki insanlar onunla yol bulsunlar, insanlar onunla hayata bakışlarını, mala bakışlarını, güç ve kuvvetlerine, iktidarlarına bakışlarını onunla belirlesinler.

Zül Karneyni soruyorlar. Nesini sormuşlar? İnsanlar nesini sorarlarsa sorsunlar, onunla alâkalı şunlar önemlidir, bize şunlar lâzımdır diyerek Rabbimiz o konuda bize bir hatıra, bir zikra nakledeceğini haber veriyor. O'nun gündemini

size sunacağım buyuruyor.

Zül Karneyn; iki çağ anlamına da gelir. Tıpkı Hızır'ın Arapça-da yeşillik anlamına gelse de, tercüme edilemediği gibi, Zül Karney-n'in de tercüme edilmeyerek Zül Karneyn olarak bilinmesi gerekecektir. Eğer bu bir isim değil de, bir sıfattır diyecek olursak, o zaman iki çağ sahibi, iki çağ insanı, ya da iki bölge insanı veya iki saltanat sahi-bi, doğunun ve batının egemeni anlamlarına gelecektir. Allah'ın izniyle mekânın tümüne egemen bir kuldu.

Acaba bu mânâda herkes kendince iki çağ sahibi mi dersiniz? Bir oğul çağ, bir baba çağ dönemi mi vardır herkesin? Veya gençlik çağı, olgunluk çağı. Öyleyse biz de Zülkarney gibiyiz ve onun gibi ol-mak, onun rolünü oynamaya namzediz. Çünkü Allah yeryüzünde bi-ze de imkânlar vermiştir. Birilerine verilmeyen, bize verilen imkânlar. Herkeste olmayan, ama bize lütfedilen imkânlar. Haydi biz de kullanalım o imkânları.

84. "Doğrusu biz onu yeryüzüne yerleştirmiştik ve her şeyin yolunu ona öğretmiştik."

Onu yeryüzüne yerleştirdik. Gerçekten çok büyük bir güç ve kuvvet sahibi olarak onu yeryüzünde hâkim bir konuma getirdik. Onu yeryüzünde iktidar mevkiine oturttuk. Her bir sebebi de ona lütfettik ki artık yeryüzünün dilediği bölgesine gidebilsin ve yeryüzünün dilediği iklimine hükmedebilsin. Takip ettiği hedefine ulaşabilmesi için ilim, zeka, güç, kuvvet, asker, ordu, siyaset bilgisi gibi her türlü hükmetme ve fethetme vasıtalarını da ona verdik. Sebepsiz, hikmetsiz ve düzensiz hareket etmeyecek biçimde onu sebep bilgileriyle donattık. O her ne zaman neyi yapmaya karar verirse onu o hedefine götürecek bir sebep yarattık. Çünkü hedefe varmada kullanılan eşya, yol ve metot sadece bir sebeptir. Aslında hedefe ulaştıran şey bizzat o eşyanın, o sebeplerin yâni tutulan yolun kendisi değil Allah'tır. Çünkü biliyoruz ve iman ediyoruz ki eşyaya fonksiyonunu veren Allah'tır. Ateş yakmaz o sadece yakan Allah'ın yakma eylemini gerçekleştiren bir sebeptir.

Yâni yeryüzü adına, mekân adına, dünya adına, dünyada egemenlik kurmak adına ona imkân ve fırsat verdik. Bu konuda neye ihtiyacı varsa hepsini ona lütfettik. Her şeyin yolunu, her şeyin sebebini, imkânını ve fırsatını ona veriverdik. Her konuda söz sahibi, hakimiyet sahibiydi. Peki hani Süleyman (a.s)'a verilenler kimseye verilmemişti. Evet O dünyanın da ötesinde cinlere,

şeytanlara, kuşlara ve rüzgarlara da egemendi.

Evet ona sebeplere sarılarak hedefe ulaşma bilgisini öğrettik. Bu kıssada Rabbimiz bize sebepler dünyasında hedefe ulaşabilmek için yeryüzünde koyduğu yasalar gereği o hedefi gerçekleştirecek sebeplere sarılmayı ama bu sebeplerin de Allah'ın izniyle bir anlam taşıdığını unutmamayı ve sonucu bu sebeplerden değil Allah'tan beklemeyi öğretiyor. Evet o artık sebeplerine sarılarak yeryüzünün doğusuna da, batısına da, kuzeyine güneyine de, ya da gün doğumuna ve gün batımına da gidebiliyordu.

85. "O da bir yol tuttu."

İşte Zülkarneyn Allah'ın kendisine öğrettiği bu sebeplerden birisine sarıldı ve Allah'ın emrettiği biçimde Allah'ın emrettiği yerlere gitmeye başladı. Nerelere gitmiş? Sebebe sarıldı, şu imkânı değerlendirelim dedi. Kendisine lütfedilen imkânları değerlendirdi de güneşin battığı yere kadar vardı. Güneşin battığı yere de hâkimdi.

86. "Sonunda güneşin battığı yere ulaşınca onu, kara balçıklı bir suda batıyor gördü. Orada bir millete rastladı. "Zülkarneyn! Onlara azap da edebilirsin, iyi muamelede de bulunabilirsin" dedik."

Batıya doğru gitti. Bir yol tutup batıya doğru yürüdü. Yâni o yeryüzünün batı tarafına ulaşabilecek bilgileri tedbirleri aldı, bunun sebeplerine sarılarak dünyanın en batısına kadar gitti. En sonunda güneşin kara balçıkla battığı bir yere kadar ulaştı. Yâni belki en sonunda kara parçalarının tükenip okyanusun sularının başladığı bölgeye kadar ulaştı da orada güneşin sanki siyah bir çamura batıyormuşçasına okyanusun suları içinde battığını gördü. Orada bir kavim buldu. Rabbimiz buyurur ki: Ey Zülkarneyn! Onlara azap da edebilirsin, iyi muamele de edebilirsin! dedik.

Yâni ya bu zat bir peygamberdi Allah ona bu şekilde vahy etmişti, ya da o ülkeleri fethettiği zaman Allah onun kalbine böyle bir ilham bırakmıştı. Onları cezalandırmak ve onlara adâletle muamele etmek durumlarından birini seçme

hürriyetiyle karşı karşıyaydı tüm fatihler gibi.

Dilersen hak etmişlerse onlara azap edersin. Yâni zevkin bilir, keyfin bilir, onlara keyfine göre davran demek değildir elbette bu. Bunu Firavunlar yapar, Nemrutlar yapar. Allah'la diyalog halinde olan bir müslüman yapabilir mi bunu?

Evet görüyoruz ki o bu konuda serbest bırakılmıştı. Onları cezalandırmak yahut da affetmek konusunda serbest bırakıldığı halde o onlara iyi davranmayı, âdil davranmayı tercih ediyordu. Çünkü Allah'a inanıyordu. Çünkü bu zaferi kendisine lütfeden Allah'ın farkındaydı. Çünkü sonunda Allah huzurunda hesaba çekileceğine inanıyordu. Biliyor ve inanıyordu ki Allah deniyordu onu ona verdikleriyle. Allah kendisine verdikleriyle deniyordu onu. Şu anda her birerimize verdikleriyle bizi de denediği gibi.

Haydi gidelim biz de batıya. Kimilerinin güneşi batmış, karanlıktalar, zifiri karanlığın içindeler. Cehalet karanlıklarının, bilgisizlik zulmetlerinin içinde bunalmışlar, ne yaptıklarını, ne yapacaklarını bi-lemedikleri için bocalayıp duruyorlar. Kitap ve sünnetten haberdar ol-madıkları için, o karanlıkların içinde cezayı hak edecek davranışlarda bulunuyorlar. Küfür, şirk ve isyanların karanlıklarına gömülmüşler ce-henneme doğru gidiyorlar, ama nereye gittiklerinin bile farkında değiller. Onların üzerlerine bir güneş doğduracak, dünyalarını aydınlatacak, onları kulluğa sevk edecek seni bekliyorlar. Haydi var mısınız siz de sizin dünyanızın Zülkarneyni olsanız. Güneşi kaybetmiş, nuru kaybetmiş, ışığı kaybetmiş, karanlıkta el yordamıyla yol almaya çalışan yığınların imdadına koşacak bugünün Zülkarneyn'leri nerede? Siz olmak istemez misiniz? Bir ev ki, bir mahalle ki, bir yer ki, bir ülke ki, bir toplum ki eğer aydınlatıcılar, uyarıcılar, tebliğciler kaybolmuşsa bize düşen onlara ışığı sunmak ve şöyle demektir.

Gelin işte yol budur, işte hidayet budur, eğer zulmeder, haksızlık yapar, kendinize yazık ederseniz sizi ben cezalandırırım, ama yarın Allah'ın görülmemiş cezası çok daha çetindir ki o sizi beklemektedir. Siz o cezaya doğru gidiyor, kendi kendinize zulmediyorsunuz. Dilerseniz iman eder, Salih ameller işler cennete gidersiniz, diler bu zulümlerinize devam eder kendinizi cehenneme götürürsünüz. Haydi bunu yapmaya ne dersiniz? Güneşin battığı evlere gitmeye ne dersiniz?

Veya bir zamanlar Dâvûd (a.s)'ı denemişti, Süleyman (a.s)'ı denemişti,

Rasûlullah'ı denemişti, Sahabeyi denemişti, Raşit Halîfeleri denemişti, saltanat döneminin meliklerini denemişti, müslüman idarecileri denemişti. Dedelerimizi, babalarımızı denemişti. Allah verdikleriyle ne yapacak? Diye tüm kullarını denemektedir. Kendilerine verilenleri kendilerinden bilip kendi keyifleri istikâmetinde mi kullanacaklar? Yoksa verilenleri Allah'tan bilip ona kulluk istikâmetinde mi kullanacaklar diye Rabbimiz tüm kullarını denemektedir. Allah'ın kendi-lerine verdiği malı nerede kullanacaklar? Parayı nerede kullanacaklar? Güç ve kuvveti nerede kullanacaklar? Zekayı, aklı, bilgiyi nerede kullanacaklar? Allah'ın kendilerine lütfettiği iktidarı nerede kullanacaklar? Allah denemektedir.

Evet o isterse onlara zulmedebilirdi, isterse onları sömürebilirdi, isterse onları haraca bağlayabilirdi, isterse onları köleleştirip mallarını mülklerini cebine aktarabilirdi, isterse onları bir kültür istilasına maruz bırakıp, hafıza kaybına uğratabilir veya asimilasyona tabi tutabilirdi. İsterse onları ezip ömürlerinin sonuna kadar vergiye bağlayabilirdi, isterse de erkeklerini öldürüp kadınlarını câriye olarak alabilirdi. Şu andaki yeryüzü hâkimlerinin yaptıkları gibi.

Ama gücünü kuvvetini, iktidarını saltanatını Allah'tan bilen ve sahip olduğu her şeyin sahibi olarak Allah'ı tanıyan ve ne yaparsa yapsın sonunda Allah'a hesap ödeyeceğinin farkında olan Zülkar-neyn böyle yapmadı. Dilediği her şeyi yapabilecek bir konumda iken, karşısındakiler onun hükmüne boyun bükmüşlerken o yine de seçimini Allah'tan yana kullandı. Allah'ın seçimini seçim kabul edip onlara Allah'ın razı olduğu davranıştan yana hareket etti. Bu noktada da sebepsiz hareket etmedi. Burada da sebebe sarıldı ve azabı zalimlere, iyiliği ve affı da iman edip sâlih ameller işleyenlere izafe ediverdi. Dedi ki bakın:

87,88. "Haksızlık yapana azap edeceğiz, sonra Rab-bine döndürülür, onu görülmemiş bir azaba uğratır; ama inanıp yararlı iş işleyene, mükafat olarak güzel şeyler vardır, ona buyruğumuzdan kolay olanı söyleriz" dedi."

Azap zalimlerin hakkıdır. Kim zulmederse, kim kendisine çevresine ve Allah'a karşı zulmederse yâni kim ki kendisine hak din olan İslâm arz edildiği halde bu fırsatı tepip de illâ da küfür ve şirk üzerinde kalmaya ısrarlı davranırsa işte ona azap edeceğim. İşte bu kişi zaten dünyada da âhirette de azabı hak eden kişidir. Ama kim de iman eder ve bu imanını yaşamaya çalışırsa hem dünyada, hem de âhirette en güzel bir hayat onu beklemektedir. Ona zor ve ağır gelecek şeyleri değil kolay ve hoşuna gidecek şeyleri emredeceğiz dedi.

Evet diyor ki; ya Rabbi, elbette cezayı hak edenleri cezalandıracağım, mükâfatı, iyi davranmayı hak edenleri de mükâfatlandıraca-ğım. Kim zulmederse, kendisine, kendi âzâlarına, bedenine, eline, a-yağına, ağzına kulağına, çevresine ve ailesine. Nasıl? İnanması gerekirken inanmaz, inancının gereği bir hayat yaşaması gerekirken o hayatı yaşamaz, inancının gereği amel-i salih işlemesi gerekirken yapmazsa ona azap edeceğim. Ama iman edenlere, imanlarının gereğini yerine getirenlere, inançları kaynaklı bir hayat yaşayanlara da güzel bir mükâfat vereceğim. İşte hayatı ilgilendiren bir yasadır bu.

Ne hoş bir ifade değil mi? Ne güzel bir sebebe bağlanma örneği değil mi? Allah'ın yasalarını ne kadar da güzel biliyor Zülkar-neyn değil mi? Elbette kendisi Allah'a teslim olmuş bir kişi tebaa-sından da teslimiyet isteyecektir inandığı Allah'a. Kendisi Allah'a teslim olmuş kişi elbette gücünü kuvvetini de Allah'a teslim edecektir. İktidarını Allah'a teslim edecek, Allah'ın istediklerini isteyecek, Allah'ın yasakladıklarını yasaklayacak, Allah'ın emrettiklerini emredecek, Allah'ın razı olduklarından razı olacak ve Allah'ın gazap ettiklerinden de nefret edecektir.

İşte Allah'a teslim olmuş bir hükümdar bir devlet başkanı örneği. Dâvûd (a.s) da böyleydi Süleyman (a.s) da böyleydi ve Allah'ın Kerîm elçilerinin tamamı böyle güçlerini iktidarlarını Allah'ın emrine teslim etmiş kimselerdi. Çünkü onlar o güçlerinin kimin tarafından ve ne için kendilerine lütfedildiğinin farkındaydılar.

Bakın dikkat ediyor musunuz elinde güç ve kuvvet bulunan bu Allah eri, elindeki gücü ve devlet imkânını kullanmazlık yapmıyor. Sebepleri çok iyi bildiğinden her sebebe sarılarak elindeki gücü ve imkânı Allah yolunda son kuruşuna kadar harcamasını da biliyordu. Diyor ki bakın zalimlere önce biz haddini bildiririz. Çünkü bu gücü bize Allah verdi. Allah'ın verdiği bu gücü kullanarak Allah düşmanlarına elbette ilk hadlerini biz bildiririz. Zalimler ilk defa karşılarında bizi bulurlar. Bizi bulacaklar. Yeryüzünde adâletin ve Allah'a kulluğun ilk garantisi biz oluruz. Bizler yeryüzünde güç ve kuvvet sahibi olduğumuz müddetçe, Allah bize bu imkânı lütfettiği müddetçe, bizler iktidarda olduğumuz müddetçe adâletin savunucusu, dinin müdafii, imanın ve İslâm'ın askeri olmaya devam etmek zorundayız.

Evet kim zulmeder ve zalimlik yaparsa onları biz cezalandı-rırız. Ama kim

de Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman eder ve sâlih ameller işlerse onlar için de iyi davranırız. Zaten onlar için dünyada da, ukba'da da haseneler vardır diyordu.

Evet işte böyle müslümanın egemen olduğu toplumlarda zalimler cezalandırılır, âdiller mükâfatlandırılır. Ama zalimlerin, kâfirlerin egemen oldukları toplumlarda da âdiller, mü'minler cezalandırılırlarken, zalimler mükâfatlandırılmaktadır. Bu değişmeyen bir yasadır. Zalimler zalimlere sahip çıkarken, âdiller de âdillerden yana olacaklardır. Artık bu mânâda şu anda içinde bulunduğunuz toplumun yöneticilerinin âdillerden mi yoksa zalimlerden mi olduklarını siz düşünün. Bu toplumda müslümanlar mı cezalandırılıyor, yoksa zalimler mi onu siz düşünün.

Evet Zülkarneyn batıya gitmiş, biz de gidelim. Peki doğuya gitmeyelim mi? Haydi bir de doğuya gidelim. Güneş öyle net doğuyor ki, öyle ayan beyan ki önünde hiçbir engel yok. Hakikatler o kadar apaçık gözler önünde ki, insanlar çok net ve açık o hakikatlerle baş başalar, yüz yüzeler. Ama üzerlerinde hiçbir şey yok. Beyinlerinde hiçbir şey yok, fikir çıplakları insanlar. O kadar düşünce fakirleri ki, si-zin götüreceğiniz her şeye muhtaçlar. Bilgi olarak, basiret olarak, an-layış olarak sadece sizin götüreceklerinize bakıp duruyorlar. Biz ne biliyoruz ki? Bizim bilgimiz ne ki? Filan demeyin sakın, inanın en az bileninizin bile bildiğiniz en küçük bir bilgi kırıntısına bile ihtiyaçları var. Haydi öyleyse ne duruyoruz? Niye gitmiyoruz onlara? Şu şehrin doğusundaki mahallelere, evlere gitmek için acele edelim. Bizi cennete götürecek bu ameli aman ihmal etmeyelim.

Kimileri Zülkarney'i uzayda filan düşünmeye çalışmışlar. O zaman bana ne uzaydaki bir olaydan? Halbuki Allah benim dünyamı ilgilendiren konuları anlatıyor. Ben bu olayı benim dünyamda bilmek ve bana örnek olarak anlamadıktan sonra ne kıymeti olacak da bunun? Bakın Allah anlatıyor;

89,90. "Sonra yeni bir yol tuttu. Sonunda güneşin doğduğu yere ulaşınca, güneşi, kendilerine elbise, bina gibi şeylerle örtmediğimiz bir millet üzerine doğuyor buldu."

Sonra bir başka sebebe daha sarıldı. Bir iş bitince elbette bir başkasına yönelecekti. Bugün de oralarda fetihler gerçekleştirecekti Allah adına. Çünkü bu gücü, bu imkânı, bu bilgiyi Allah vermişti ona. Ve Allah verdiği bu imkânla

deniyordu hayatının sonuna kadar onu. Bir sebebe daha sarılıp bu defa da doğuya doğru yürüdü. Ve güneşin doğduğu yere kadar gitti. Yeryüzünde güneşin arada bir engel olmaksızın doğduğu doğunun da doğusuna gitti.

İşte Afrika'nın doğu kıyıları veya Asya'nın uzak doğu bölümleri. Gitti ve nihâyet güneşin doğduğu yere kadar ulaşınca orada güneşi öyle bir kavim üzerine doğuyor buldu ki hiç onlara güneşin berisinde bir siper yapmamıştı Rabbimiz. Binaları yok, gölgelikleri yok, çadırları yok, ağaçlıkları yok belki elbiseleri de yok, böyle güneş direkt olarak doğuyordu onların üzerlerine. Belki de bir çöl ortamında yaşayan insanların ülkesine gitti.

Evet diğer fırsatları değerlendirmek istedi. Kendisine sunulan başka imkânlardan faydalanmak istedi. Ya da görevini bir başka alanda icra etmek istedi. Sonra güneşin doğduğu yere vardı. Güneşin doğduğunu gördüğü yere vardı. Güneşle doğrudan ilgiliydiler. Güneşle aralarında engel yoktu. Güneş onların üzerlerine doğuyordu. Güneşle iç içe bir hayat yaşıyorlardı.

Yâni böyle uzak dememiş, yakın dememiş, zor dememiş zahmet dememiş ulaşabildiği her yer ve ülke insanına Allah dinini ve hâ-kimiyetini ulaştırma çabası içine girmiş. Her sebebi, her fırsatı değer-lendirmeye çalışmış Allah için. Peki neymiş, nasıl mış bu toplumun durumu? Neydi bu toplum? Kimdi bu doğudakiler? Güneşin doğduğu yerde miydi bunlar? Ya da güneşin doğrudan üzerlerine doğduğu kimseler miydi? Evleri, barkları, elbiseleri, barınakları yok muydu? Ya da bunlar güneşi daha iyi anlayan kimseler miydi? Yâni Allah'ın âyet-lerini anlamaya, Allah'ın âyetleriyle ilgi kurmalarına engelin olmadığı bir toplum muydu? Ayakkabıları olmayan, ayakları güneşle direk te-mas halinde olan çocuklar mı? Üzerlerinde elbiseleri bile olmayan garibanlar mı? Yoksa evsizler, barksızlar, evleri olmadığı için, dışarı-da yatıp kalktıkları için güneş doğunca direk üzerlerine doğanlar mı yoksa bunlar?

Peki şimdi var mı sizin şehirde de böyle insanlar, garibanlar, aç ve açıkta yaşayanlar? Gitmezseniz şehrin doğusuna, batısına nereden göreceksiniz de onları? Giderseniz hattâ üzerlerine hiç güneş doğmayan nice köleleri göreceksiniz. Yâni bizim ülke ve içindekiler veya bizim şehir ve içindekiler anlatılıyor sanki. Evsiz insanlar. Köprü altı çocukları. Ana baba gibi sıcak bir yuvayla, eş dost gibi sıcak bir ortamla tanışamamış, sıcaklığa hasret büyümüş insanlar.

91. "İşte bunun gibi, onun yaptıklarının hepsini baştan başa

biliyorduk."

İşte böyle. Onun yaptıklarını baştan sona biliyorduk biz diyor Rabbimiz. Onu Allah kuşatıyordu. Yaptıklarını yaptıran, hedeflerine ulaştıran, sarıldığı sebeplerin tümünü ona gösteren ve kolay kılan Allah'tı. Onun her bir haline Allah muttali idi. Allah gözetiminde yapıyordu o bütün bunları. Onun halinden Allah'a gizli kalacak hiç bir şey yoktu. Allah veriyordu ona bütün bu imkânları.

Evet, Allah yeryüzünde Zülkarneyn'e hikmeti gereği ve onu onlarla denemek için pek çok şey nasip etmiş, ama bu gördüğü in-sanlara hiçbir şey vermemişti. Hattâ kendilerini güneşten koruyacak bir örtü vasıtası bile vermemişti. İşte Allah'ın kendilerine bolca servetler verip her şeye sahip kıldıkları ve işte Allah'ın kendilerine hiçbir şey vermedikleri. Allah kimilerine bolca vererek, kimilerini de her şeyden mahrum bırakarak imtihan eder.

Koskoca yeryüzü bir imtihan salonu ve yeryüzündeki tüm insanlar da bu imtihan salonunda imtihan edilmektedirler. Ama bakıyoruz ki yeryüzünde herkesin sorusu farklıdır. İşte Allah'ın vererek kendisini imtihan ettiği Zülkarneyn Allah'ın vermeyerek imtihana tabi tuttuğu bu kullarını görünce onun kalbinden elbette bir takım duygular geçmişti. İşte buradaki Allah onun her halini ihata etmişti âyetinin mânâsını böylece de anlamaya çalışıyoruz.

Güçlü birinin zayıf birisi karşısında kalbinden ne geçirdiğini Allah bilmektedir. Ona karşı gücüyle gurur mu duymaktadır? Yoksa bu gücü ben kendim bulmadım, bunu bana veren Allah'tır, beni bununla öbürünü de onunla imtihan eden Rabbimdir diyerek bunun bir imtihan sebebi olduğunu mu düşünecek? Bunu bana veren ve beni bununla imtihan eden, öbürünü de onunla imtihan eden Rabbimdir mi diyecek? Zengin birisi fakir karşısında ne yapacak? Ne düşünecek? Ve nasıl bir tavır takınacak? Bunu Allah bilmektedir.

92,93 "Sonra yine bir yol tuttu. Sonunda, iki dağın arasına varınca, orada nerdeyse hiç laf anlamayan bir millete rastladı."

Sonra bir sebebe daha tutunarak kuzeye ya da güneye doğru gitti. Artık Konya'nın güneyi kuzeyi mi? Araplar, bin konutlar tarafına mı? Aydınlık taraflarına mı? Yoksa Adana Antalya taraflarına mı? Bir yol tutup güneye yahut kuzeye doğru gitti. Nihâyet iki seddin arasına, iki dağın arasına vardığında. Sed;

iki şeyin arasına engel olan perde olan şeye sed denir. Dağa da sed denir. Bazıları bunu "süd" okumuşlar bazıları da "sed" okumuşlar. Birisi gözle görülen, ötekisi de gözle görülmeyen engel anlamına gelmektedir. Benim anladığım o ki; burada kastedilen iki dağ değil, iki set, iki engeldir. Çünkü kitabımızda dağ ifadesi var, set ifadesi de var. Bakın Yâsîn sûresinin dokuzunca âyetinde şöyle buyurulur:

"Önlerine ve arkalarına set çekmişizdir. Gözlerini perdelediğimizden artık göremezler."
(Yâsîn 9)

Evet onların önlerine bir set, arkalarına da bir set çektik, gözlerini de perdeledik ki artık görmüyorlar, görmezler diyor Rabbimiz. Yâni bu tavırlarından ötürü onları kuşatmışız da artık baksalar da gö-remiyorlar. Allah'ın kitabına karşı böyle nötr bir tavır almış insanların bir şey görmeleri ne mümkündür? Allah'a imanın güvencesinde olmayan, kitabın emanı ile bir hayat yaşamaya yanaşmayan bu insanlara bir cezadır bu. Allah'ın vahyi, Allah'ın kitabı kendilerine ulaştırılıp ta onu duyan, onu anlayan insanlar ona teslimiyet göstermeyince el-bette fıtratları bozulmuş insanlar haline geleceklerdir. Artık onların önlerinde önlerini görmelerine engel setler oluşacak, arkalarında geç-miştekilerin başlarına gelenlerden ibret almalarını engelleyecek setler oluşacaktır.

Demek öyle bir insan grubu varmış ki bunlar, Allah'ı dinlemeyenler, Allah ne derse desin ben bildiğim gibi yaşarım diyenler var ya, işte onların önlerinde ve arkalarında birer set vardır. Onların gözleri kapalıdır, görmüyorlar, göremiyorlar, görmek istemiyorlar. Ne geçmişlerine bakabiliyorlar, ne kulluk endişesiyle geleceği programlayabiliyorlar. Bakın bu âyette de set kelimesi geçmektedir.

Demek ki insanlar setler arasındadırlar, engeller arasındadırlar. İşte burada da set arasına, setler arasına sıkışıp kalmış bir kavim vardır ki, o setler sebebiyle hakka, hidâyete ulaşamıyorlar, ya da o setlerden gelebilecek tehlikelere karşı korunmasız durumdalar. Ezilmişler, kahredilmişler, soykırıma uğratılmışlar, her şeylerini kaybetmişler de neredeyse meramlarını bile anlatmaktan âciz bir konuma düşürülmüşlerdi. Veya harf devrimine maruz kalmışlar, dillerini bile kaybetme durumuna düşürülmüşlerdi. Cesaretleri kalmamıştı konu-şup dertlerini gündeme getirmeye.

Evet sonra Allah'ın kendisine tanıdığı bir fırsatı daha kullandı. İmtihan pozisyonunda olduğunu unutmadan bir imkânını daha kulluğa kullanmaya koyuldu. Zülkarney (a.s) Allah'ın verdiği fırsatların nasıl değerlendirileceği konusunda bize yol göstermeye devam ediyor. İşte karşısına bir fırsat daha çıktı ve yürüdü. Hattâ iki set arasına kadar geldi. Oraya vardığı zaman neredeyse söz anlamayan bir toplum buldu. Neredeyse meramlarını bile anlatamayacak mahcubiyet içinde bir kavim buldu orada. Söz anlamayacak, yahut söz anlatamayacak bir toplum.

Bizim şehrin, bizim ülkenin doğusunda batısında nice böyle insanlar var değil mi? Hattâ belki bizim evin içindekiler de böyle değil mi? Söz anlamayacak, söz anlatamayacak kadar nice cahil, nice İs-lâm'dan, Allah'tan, kulluktan habersiz insan var değil mi?

Meselâ bizim evdekiler, sizin evdekiler, Bakarayı soracaklar ama bilmiyorlar. Âl-i İmrân'ı soracaklar ama ne soracaklarını bile bil-miyorlar. Bu sûrelerin adından bile haberleri yok garibanların. Biz du-yurmadık çünkü onlara bunu. Akşam eve giderken koltuğumuzun al-tında iki âyet iki hadis götürmedik onlara. Dükkanı taşıdık evlerimize. Kendimizin dükkana tezgaha köleliğimiz yetmiyormuş gibi akşam bir de çocuklarımıza onu taşıyarak onları da köle etmenin mücâdelesini verdik. Biz anlatmadığımız için de, biz bildirmediğimiz için de onlar bilmiyorlar. Ne soracaklarını, ne isteyeceklerini bile bilmiyorlar.

Evet böyle konuşamayacak kadar âciz bir toplum buldu orada. Ama biraz sonra göreceğiz ki bu söz söylemekten bile âciz insanlar kendilerine hak anlatıldıktan sonra, İslâm'la tanıştıktan sonra bülbül kesilecekler. Sarraflarını bulduktan sonra, ehlini bulduktan sonra hemen kendilerinden beklenen değişimi gösterecek cevheri içlerinde bulunduran kimselerdi bunlar. Zülkarneyn onlarla konuştu. Onların dirilişine sebep olacak İslâm'la tanıştırdı onları. Onlara hakkı duyurdu da; onlar hemen anlar oldular, konuşur oldular. Dostlarını düşmanlarını seçer oldular. Bakın dirildikten sonra ona dediler ki:

94. "Dediler ki: Zülkarneyn! Doğrusu Ye'cuc ve Me'cüc bu ülke de bozgunculuk yapıyorlar. Bizimle onların arasına bir sed yapman için sana bir vergi verelim mi?"

Ey Zülkarneyn! Biz inandık Rabbimize! Biz teslim olduk onun emirlerine. Ama bizim imanlarımızı tehdit eden, bizim Allah'a kulluğumuzu engelleyen

Ye’cuc ve Me'cüc isimli iki toplum var. Onlar boz-gunculuk yapıyorlar. Bizimle onların arasında bir set yapman için sa-na bir vergi verelim mi? Bu iş karşılığında sana haraç versek de bizi onlardan kurtarsan dediler. Yâni kendi aralarında mal toplayıp bunu Zülkarneyn’e vermek istediler sed yapsın diye.

Evet diyorlar ki; ey Zülkarneyn şu seddin ötesindeki toplum var ya, şu bizim karşımızda yer almış olanlar var ya, gerçekten bu adamlar yeryüzünde bozgunculuk sevdasındadırlar. Bizim hayatımızı, bizim inancımızı, bizim itikadımızı bozuyorlar. İfsât ehlidir bunlar. Ne dersin ey Zülkarneyn, sen onlarla bizim aramızda bir set yapsan da bunun karşılığında biz sana bir haraç ödesek. Biz tüm imkânlarımızı sana sunsak da sen bu bir engel yapsan ki, onlar bunu asla aşaasalar, geçemeseler.

Bu insanlar düzen bozuyorlar. Çocuklarımızın eğitimini bozmalarından, ekonomik düzenimizi bozmalarından, kılık kıyafet düzenimizi bozmalarından, bireysel ve toplumsal hayatımızı ifsât etmelerinden, ürünlerimizi fesâda vermelerinden, hukukumuzu felç etmelerinden, her şeyimizi tarumar etmelerinden korkuyoruz. Çünkü onlar kendilerini bize karar mercii olarak lanse ediyorlar. Yasa belirleyici olarak takdim ediyorlar. Egemen biziz diyorlar. Hayatı biz düzenleriz diyorlar. Ne yaparlarsa öylece dinlemek zorunda olduğumuzu kabule zorluyorlar. Onların istediği gibi giyinmemizi soyunmamızı, onların istediği gibi yiyip içmemizi, onların istediği gibi yaşamamızı istiyorlar. Oysa biz, onların dışında bir veli, onlardan başka bir karar mercii is-tiyoruz. Ey Zülkarneyn, ne olur, bize düşen neyse yapalım, paraysa para, malsa mal getirelim de, sen onlarla bizim aramıza bir set yapıver diyorlar.

Hocam, ben okumayı bilmem, sen benim yerime biraz okur musun diyenler de mi aynı ki? Hacı efendi, şu parayı alsan da benim geçmişlerime bir Yâsîn okuyuversen de onlarla cehennem arasına bir set çekiversen diyenler de mi aynı? Tıpkı ben yemek yemeyi bilmem, sen bir zahmet yiyiver de ben doyayım demek gibi garip bir şey değil midir bu? Yâni insanlardan kimileri kendi yapacaklarını bir başkalarına yüklemeden yana oluyorlar. Bilmiyor zavallılar ne yapsınlar? Din diye birilerinden yıllarca bunu öğrendiler adamlar. Güzel güzel, kırıp dökmeden anlatsak inşallah anlayacaklar. Hırpalamayalım böyle garibanları. Zaten setlerin arasında, set sahiplerinin arasında sıkışmış kalmış garibanlar, bari bizim yanımızda rahat konuşsunlar. Öyle çok setler, set sahipleri, Ye’cûc’ler var ki. Ekonomik dünyanın Ye’cûc’leri, sosyal hayatın Ye’cûc’leri, siyasal hayatın Ye’cûc’leri, din sınıfının Ye’cûc’leri var. Her bir

alandan gelen baskılarla garibanlar ne yapacaklarını şaşırmışlar. Gelin onları biraz dinlemeye sabır gösterelim.

Ne yapıyormuş Ye'cûc ve Me'cûc? Yeryüzünde fesât çıkarıyormuş. Peki nedir fesât? Nedir ifsât? Yâni düzen bozmak ne demektir? Düzen ne demektir? Bu konuyu tek cümleyle özetlersek: Allah'ın düzen dediği şey düzendir, düzensizlik dediği de düzensizliktir. Düzen, ya da düzensizlik, fesat, ya da sulh, ifsat, ya da ıslah bunlardan biri mü'minin tavrı, diğeri de kâfir ve münafığın tavrıdır. Veya değişik söyleyelim: Bunlardan biri imanın sonucu, diğeri de küfrün sonucudur. İnancın gereği olan amel amel-i salihtir. İmansızlığın gereği olan amel de amel-i gayri salihtir.

Fesat; ıslahtan sonra yapılan şeydir. Yâni fesat bozmadır, dü-zeni bozmak demektir. Allah: Ben arzı ve ondakileri düzenledikten sonra sakın onu bozmayın diyor. Allah, düzenlediği arzda bir vakte kadar bizim oturmamızı istemiş ve onun ıslahı ve fesadından bizi so-rumlu tutmuştur. Cenab-ı Hak da Hz. Adem Aleyhisselâm'dan bu ya-na bu dünyada bir düzen koymuş ve bundan bizi haberdar etmiştir. Kan dökmeyin! Adam öldürmeyin! Zina etmeyin! Küfretmeyin! Mü-nâfıklık etmeyin! Namaz kılın! Oruç tutun! Bana kul olun! Beni dinleyin! Benim emirlerimi yerine getirip, yasaklarımdan sakınarak koyduğum düzeni koruyun, bozmayın buyurmuştur. Evet ifsat, bozmak de-mek; yeryüzünde Allah'ın koyduğu bu düzenini bozmak demektir. Allah'ın isteklerinin dışına çıkmak, Allah'ın istediklerinden farklı yaşa-mak demektir ki bu kâfir ve münâfıkların işidir. Bir de Ye'cuc ve Me'-cuc'un işiymiş. Bu Ye'cuc ve Me'cüc konusun Buhârî ve Müslimde anlatılan bir hadis var. O hadiste anlatılır bunlar Adem'in soyundandırlar. İşte bunların şerlerinden bizi koruyacak bir sed yapman için sana para yardımında bulunalım derler. Onların bu teklifleri karşısında Zülkarneyn der ki:

95,96. "Rabbimin bana verdikleri sizinkinden daha iyidir. Bana gücünüzle yardım edin de sizinle onların arasına bir sed yapayım. Bana demir kütleleri getirin" dedi. Bunlar iki dağın arasını doldurunca: "Körükleyin" dedi. Demir kor haline gelince; "Bana erimiş bakır getirin de üzerine dökeyim" dedi."

Rabbimin bana verdikleri sizin bana vereceklerinizden daha hayırlıdır. Ben bu yapacağım işi Allah adına yapıyorum. Binaen aleyh sizin paralarınıza ve maddî yardımlarınıza da ihtiyacım yoktur. Allah zaten bunun için beni yeryüzünde hâkim konuma getirdi. Ben sizin bu konuda paranızı pulunuzu

istemiyorum, ben yapacağımı kendi gücüm nispetinde yapmakla mükellefim. Yâni Zülkarneyn (a.s) diyor ki; sizin hayatınızı ipotek etmem gerekmiyor bu iş için benim. Haraç vermeniz germiyor bana. Ancak eğer yardım edecekseniz o zaman bizzat sizler de benim bu sorumluluğumu üstlenmek zorundasınız. Sizler de eğer benim dâvâma sahip çıkar, onun sorumluluğunu omuzlamayı kabul ederseniz işte o zaman bana en büyük desteği yapmış olursunuz.

Bakıyoruz bu güz bize de aynı şeyleri söylüyorlar. Hocam biz para verelim, sen çalışıver. Biz paralarımızla seni destekleyelim, sen de şu bizi tehdit eden küfrün karşısında duruver. Küfrün karşısına bir sed çekiver. Âyet mi anlatacaksın, hadis mi duyuracaksın, mücâdele mi edeceksin, hapse mi gireceksin? Bunu sen yapıver diyorlar. Bizim programımız bozulmasın. Biz rahat dükkanlarımızda para kazanmaya, rahat plajlarımıza gitmeye, rahat pikniklerimizi yapmaya devam edelim. Bizim huzurumuz kaçmasın, sen git çalış diyorlar. Ben de ay-nen Zülkarneyn efendimin dediğini diyorum bu insanlara. Ben para pul istemiyorum. Eğer bana yardım etmek istiyorsanız benim sorumluluğumu siz de omuzlarsanız, benim derdimi siz de dert bilirseniz o zaman haydi buyurun Allah kullarına din anlatmaya ve uygulamaya.

Evet Zülkarneyn onlara dedi ki benim yardıma ihtiyacım yoktur. Ben sizden bu konuda haraç da istemiyorum. Ancak iş gücünüzle bana yardım ederseniz, benim dâvâmı siz de omuzlarsanız sizinle onlar arasına bir sed yaparım. Ne hoş bir ifade değil mi? Şu anda yeryüzündeki egemen güçlerin ellerine böyle bir fırsat geçtiği zaman neler yapacaklarını bir düşünün.

Meselâ dün körfezde birilerini kurtarma amacıyla geldiklerini iddia edenlerin ne yaptıklarını gördünüz. Güya yardım ettik dedikleri ülkelerin tüm servetlerinin yüzde ellisine el koyup geçip gittiler. Ömürlerinin sonuna kadar bellerini doğrultamayacak hale koyup gittiler o zavallıları. Yüzde ellisini kendileri aldılar yüz de yirmisini de o bölgede kendilerine yardım eden dostlarına ve kendilerine itaat eden yöneticilere dağıttılar. Tam bir soygun, tam bir sömürü ve zulüm sergilediler.

Evvelki gün Amerika'ya giden Hıristiyanların oradaki yerli kızıl derililere yaptıkları da bunun aynısıydı. Dün Avrupalıların Afrika'dan milyonlarca insanı katlederek köleleştirmeleri de aynı senâryoydu.

Evet zalimlerin ellerine imkân geçti mi böyle yaparlar. Onların dertleri

sömürmek ve kan emmektir başka onlardan beklenen bir şey yoktur. Ama elhamdülillah ki bu zalim egemen güçler yavaş yavaş güçlerini kaybetmeye başladılar. Dünyanın her bir yanındaki bu savaşlar da bundandır zaten. Müs'taz'aflar yavaş yavaş ayağa kalkıp silahlanmaya başladılar elhamdülillah. Müslümanlar son zamanlarda böyle bir diriliş sürecine girmeselerdi savaşa da gerek kalmadan durumu idare ediyorlardı ama şimdi durum değişince savaş kaçınılmaz hale gelmeye başladı.

Evet diyor ki Zülkarneyn benim sizin paranıza pulunuza ihtiyacım yok, Rabbimin bana verdikleri sizin vereceklerinizden daha hayırlıdır. Ben bu yapacağımı Rabbim için yapıyorum, Rabbimin rızasını kazanma adına yapıyorum. Eğer bu yeryüzüne müslümanlar hâkim olsaydı bu insanlık bunun çok örneklerini görecekti ama heyhat ki şu anda dünya siyasetinde gayri müslimler olduğu için bunu görmek mümkün değildir.

Ve hemen Zülkarneyn işe koyuldu. Bana demir kütleleri getirin dedi. İki dağın arasını demir kütleleriyle doldurunca da körükleri çalıştırın dedi. Körükle demir kor haline gelince de bana erimiş bakır getirin ki onu bu demir kütlelerinin üzerine dökeyim dedi.

97. "Artık Ye'cuc ve Me'cüc onu ne aşabildiler ve ne de delip geçebildiler."

Öyle bir sed yapıyor ki Ye'cuc ve Me'cüc'e karşı herkesi âciz bırakacak bir seddi bu. Demir kütleleri var onları eritiyor sonra da daha sağlam olsun diye bugünün tekniğini bile şaşırtacak biçimde onun üzerine erimiş bakır döküyor. Kütleleri demir, harcı da bakır eriiği bir sed. Artık bu Ye'cuc ve Me'cüc onu ne aşabildiler ne de ondan bir delik delebildiler. Artık orada düzen bozanlar düzen bozmaya imkân bulamıyorlardı. Uğraşacaklar, didinecekler ama artık Zülkarneyn (a.s)'ın seddini aşmaya imkân bulamayacaklardı. Yâni artık bu insan-ların düzenini bozamayacaklardı.

Peki siz de sizin dininizi, sizin düzeninizi bozmaya yeltenenlere karşı peygamberinizin yanına gitseniz ve böyle bir teklifte bulunsanız olmaz mı? Ey Allah'ın Resûlü, şu bizim hayatımızı ifsât edenlere karşı bir set yapıversen de bu adamlar bizim düzenimizi bozmasınlar deseniz, peygamber efendimiz de demirle mi, bakırla mı, yoksa Kur'-an'la mı, sünnetle mi, âyetle mi, hadisle mi, sizi müslümanlığınızın gereği bir hayata çağırmakla mı, yoksa sizin

düşmanlarınızı size tanıtarak mı? Bir set yapsa nasıl olur? Siz gidip Buhâri'ye, Müslim'e müracaat etseniz güzel olmaz mı? Peygamberinizin düzenlediği bir ekonomik anlayışla birilerinin ürünlerinin önüne bir set çekiverseniz, istemiyorum bundan böyle kola içmeyi deyiverseniz onun işini bitirmiş olmaz mısınız? İstemiyorum bu şeytan vahiylerini dinlemeyi, deyip Rabbinizin kitabını dinlemeye yöneliverseniz o düşmanın işini bitirmiş olmaz mısınız? İstemiyorum dinimi dinamitleyen bu gazeteleri okumayı. İstemiyorum bu medya Ye'cûc'lerinden bilgilenmeyi. İstemi-yorum bu moda tanrılarının, bu moda Ye'cûc'lerinin istedikleri kıyafetleri giymeyi diyerek onlarla kendi arana bir set çekiversen işlerini bi-tirmiş olmaz mısın o düşmanların?

Ne onu aşabilecekler, ne de delmeye güç yetirebilecekler. Peki nedir bu set? Nasıl bir şeydir bu set? Öncekilere akıl erdirdik de bir tek bu kalmışsa, ne'liği üzerinde söz edelim. Sûrenin önceki bölümleri bize demedi mi, bırakın akıl erdirmeyi de teslim olun diye?

Peki acaba bu set nerededir? Bu set; düzen bozanlarla, düzenleri bozulanların arasındadır. Kur'an bize böyle anlatıyor, başkasına ne gerek var? Nerede olduğu denmiyor bakın. Anlıyoruz ki fiziksel olarak böyle bir set var, ama ben onun nerede olduğunu bilmiyorum. Tıpkı Musa Hızır kıssasının nerede geçtiğini, mağara ashabının nerede yaşadığını bilmediğim gibi.

Öyleyse bu set, bizim kafa düzenimizi, aile düzenimizi, hukuk düzenimizi, ekonomik düzenimizi, hayat düzenimizi bozanlarla bizim aramızda olan bir settir. Ve biz böyle düzen bozucular karşısında, müfsitler karşısında mutlaka peygambere koşmak, peygambere mü-racaat etmek zorundayız. Peygamber rehberliğinde bir çare bulmak ve uygulamak zorundayız. Zülkarneyn'e dedi ki:

98. "Zülkarneyn: "İşte bu, Rabbimin bir rahmetidir. Rabbimin tayin ettiği zaman gelince onu yerle bir eder; Rabbimin verdiği söz gerçektir" dedi."

İşte bu benden değil Rabbimdendir. Bu Rabbimin rahmetidir. Müslüman yaptığı her işin sonunda, başardığı her eserin sonunda bunu demelidir. İşte bu Rabbimin yardımı ve rahmetiyle olmuştur. Bunu ben yaptım! Bunu ben becerdim! Bu benim ürünüm dememeli, böyle demelidir. Bu Rabbimin rahmetidir ve de bu sonsuza kadar da sürecek değildir. Bu Allah'ın dilediği zamânâ kadar sağlam kalacak Rabbimin vaadi geldiği zaman param parça olacaktır. Rabbimin vaadi geldiği zaman ifadesinin iki anlamı vardır. Birincisi bu duvarın bu yapının miadı dolduğu zaman demektir. İkinci bir mânâsı da kıyâmet

geldiği zaman demektir. Kıyâmet geldiği zaman her şeyin yok edileceği gibi bu da yok edilecektir diyor.

Bunu kıyâmet alâmetlerinden sayanlar olmuş. Öyle bir zaman gelecek ki tıpkı barajların sedlerinin yıkılıp da muhteşem suların akması gibi bu sed de yıkılacak ve bu Ye'cuc ve Me'cüc yeryüzüne da-ğılacaktır deniyor. Ama bu inşallah bizi üzmeyecek zaten kıyâmetle birlikte yeryüzünde bizim hayatımız da bitecektir. Bu hususu da Rab-bimiz kıssanın son bölümünde şöyle anlatır:

99. "Biz o gün onları bırakırız, dalgalar halinde birbirlerine girerler. Sur'a üflenince hepsini bir araya toplarız."

Evet Kehf sûresinde anlatılan son kıssa da burada son buluyor. Rabbimiz ehl-i kitap bilginlerinin Resûl-i Ekreme sormaları öğütledikleri Zülkarneyn kıssasını da yine öteki kıssalar gibi hem ehl-i kitaba, hem de Mekkeli müşriklere bir cevap olarak anlatıverdi. Yâni ey ehl-i kitap ve ey müşrikler! Sizin şöhretini duyduğunuz ve Peygamberime sorduğunuz bu Zülkarneyn sizler gibi sadece dünyalık peşinde koşan, dünyayı kıble edinmiş, kendini üstün gören, insanları ezmek ve sömürmek peşinde olan bir fatih değildi. Aksine o şu anda sizin karşınızda duran Allah elçisi ve ona iman eden sahabesi gibi tüm gücünü ve varlığını Allah'tan bilen ve hayatını Allah adına yaşayan bir muvahhid idi. O sizin gibi elindekilerin kulu kölesi olan, elindekilere güvenerek Rabbini unutan birisi değildi buyurarak hem onun yolunun yolcularına bir destek hem de düşmanlarına karşı bir tehdit unsuru oluşturmak üzere kıssayı böylece ortaya koyuverdi Rabbimiz.

Evet bu kıssa ile anladık ki bizler de esbap âlemi çerçevesinde yâni sebeplere sarılarak, sebeplerini işleyerek Allah'ın dinini yeryüzü insanlığına anlatmakla ve bu dini yaşamak ve yaşatmakla mükellefiz. Çünkü Rabbimiz yeryüzünde böyle bir yasa koymuştur. Allah'ın yasalarına göre hareket etmekle mükellefiz. Bu sebeplerin ötesinde harikulade bir şeyler beklemek zorunda değiliz. Biz beklemek zorunda değiliz ama dilerse Rabbimiz harikulade bir kısım olaylarla bize yardımda bulunabilir. Bu başkadır ancak bizlerin mükellefiyeti esbap âlemi yasasına göredir. Biz müslümanlar Allah'ın dinini yaşayıp hâkim kılabilmek için Allah'ın bize verdiği gücümüzü, kuvvetimizi, imkânlarımızı ortaya koyarak çalışıp çabalamak zorundayız. Zülkarney-n'in de tüm sebepleri kullandığını gördük. Kendisini gayelerine ulaştıracak tüm esbaba tutunduğunu anladık.

Öyleyse bizler de sebepleri ihmal etmemek zorundayız. Yâni evlenmeden çocuk talebinde bulunmamalıyız. Her türlü hazırlıkları yapıp silahı elimize almadan zaferi beklemeden yana olmamalıyız. Malımızı ve canımızı ortaya koymadan galibiyeti beklememeliyiz. Şe-hadeti göze almadan cenneti ummamalıyız. Allah bize bunları anlatıyor.

Bakın bundan sonra, sûrenin sonunlarına doğru bir değerlendirme geliyor. Acaba bizler bu kıssalarda neler anlamalıydık? Bizler kul olarak bu kıssalarda cennet ve cehennemi anlamalıydık. Zaten bu kitap bunun için vardı. Bana Rabbimi tanıtmak, bana beni tanıtmak için geliyordu bu kitap. Bana hayatı öğretmek için vardı bu kitap benim dünyamda. Yaşadığım hayat bana ne kazandıracak? Sonunda ne kazanacağım, ne kaybedeceğim? İşte Kur'an'ın varlık sebebi buydu. Beni cennet ve cehennemle uyarsın diye gelmişti bu kitap. Bir gün gelecek, kıyamet kopacak ve insanlar Rablerinin huzurunda toplanacak. İşte o gün;

100,101. "Gözleri bizim öğüdümüze karşı kapalı olan ve öfkelerinden onu dinlemeye tahammül edemeyen kâfirlere o gün cehennemi öyle bir gösteririz ki!"

Evet kâfirlerin bunları dinlemeye bile tahammülleri yoktur. Bunları gündeme getirmeyin de ne yaparsanız yapın diyorlardı. Kur'-an okumayın da ne okursanız okuyun. Çünkü Kur'an okununca, Allah'ın bu tür âyetleri gündeme geldikçe huzurları kaçıyordu. Çünkü gidecekleri yer gündeme geliyordu. Çünkü Kur'an okununca bana göre sana göre diyemeyeceklerdi. Çünkü Kur'an okununca istedikleri gibi yaşama imkânları kalmayacak yedikleri nanelere devam edemeyeceklerdi. Çünkü Kur'an gündeme gelince, Allah'ın sistemi gündeme gelince bunun karşısında duracak güçleri yoktu. Toplumda Allah ve peygamberi konuşulmaya başlandı mı kendilerinin sözleri bitecekti. Kendi sistemleri çöpe atılacaktı. Bunu çok iyi bildikleri için kâfirlerin Kur'an'ın gündeme gelmesine asla tahammülleri yoktur. Onun için sürekli gündem değiştiriyorlar. İnsanların gündemlerini değiştiriyorlar. Bakın adamların programlarının gündemlerine. Hiç Allah var mı? Din var mı? Kitap var mı? Peygamber, âhiret, hesap, kitap, diriliş, cennet, cehennem var mı?

Zikre gözleri kapalı olanlar, Kur'an'a gözleri kapalı olanlar, Allah'ın tek Rab ve İlâh oluşuna kalpleri kapalı olanlar var ya işte cehenneme arz olunacak olanlar onlardır. Dinlemiyorlardı onlar, dinlemeye güçleri yetmiyordu. Kur'an'ı

dinlemeye eyvallah etmiyorlardı. Kulaklarını tıkıyorlar, elbiselerine bürünüyorlar, çevreleriyle bürünüyorlar, Kur'an'ı duymamak için parmaklarıyla kulaklarını tıkamaya ça-lışıyorlardı. Kendileri duymaya, dinlemeye tahammül edemedikleri gibi, başkalarının dinlemesini de engellemeye çalışıyorlardı. Allah'ın zikrinden perdelenmeye çalışıyorlar, gözlerine perde çekmeye çalışıyorlardı.

Halbuki Allah tüm âlemler için zikir, program, gündem olarak göndermişti. İnsan zaman ve mekânın kesiştiği noktada Allah'ı, Allah'ın istediklerini bu kitapla hatırlayacaktı. Ben burada, bu zaman ve mekânda Allah'a karşı ne yapmalıyım? Allah benden ne ister? Sorusunun cevabını bu kitapla öğrenecekti. Ama kâfirler bu kitaptan perdeli oldular. Allah'ı da, Allah'ın kendilerinden istediği programı da bi-lemediler. Çünkü o kadar yoğundular ki, o kadar müstağniydiler ki o-nu dinlemeye zaman bulamadılar.

Evet o gün cehennem insanlara, ona sa'y edenlere, onu hak edenlere arz olunur. Sanki denir ki onlara; hayrola neydi sizin derdiniz? Bunu mu istiyordunuz? Bundan mı kaçıyordunuz? Neydi sizin dünyadaki derdiniz? Neydi hedefiniz? Buyurun, işte kendisine koşup durduğunuz cehennem. Veya işte kaçıp durduğunuz ateş denilecek.
Kitabımızın başka sûrelerinden de öğreniyoruz ki cennet de cehennem de insanlara yaklaştırılacak o gün. Böylece kâfirler iki kere kahrolsunlar, mü'minler de iki kere sevinsinler diye.

102. "İnkar edenler, Beni bırakıp da kullarımı dost edinmelerini yeterli mi sandılar? Doğrusu biz cehennemi inkarcılara konak olarak hazırladık."

Evet inkar edenler tüm bu uyarılarımıza rağmen, tüm bu âyetlerimize rağmen hâlâ Allah'ın velâyeti altına girmeyi kabul etmeyerek kullarımızın velâyetini mi kabul etmek istiyorlar. velî olarak, hayatlarına kulluk maddesi alıcı olarak hayatlarında hayat programı belirleyici ve kanun koyucu olarak beni kabul etmiyorlar da bu kâfirler yerde benden başka veliler mi arıyorlar? Sûrenin başında anlatıldığı gibi bana kulluğu bırakıp da benim kullarımdan birilerine kulluk etmeye mi çalışıyorlar? Kullarımdan Îsâ'ya, Üzeyir'e ve meleklere ibadet etmek mi istiyorlar?

Ya da benim kendilerine gönderdiğim kitabımın ve peygamberimin kendilerine gösterdiği hayatı yaşamaya yanaşmayarak şeytanın velâyetini mi kabullenmek istiyorlar? Şeytanın ya da kendileri gibi âciz varlıkların velâyetleri altına girerek onların hayat programlarını mı uygulamak istiyorlar? Bizim arzularımızı gerçekleştirmeyi bırakıp onların emir ve yasaklarına mı uymak istiyorlar? Biz böyle bizim kitabımızdan, bizim peygamberimizden ve bizim hayat programımızdan habersizce yaşayarak başkalarının hayat programlarının peşine takılan kâfirler için cehennemi bir konak olarak hazırladık. Onların varacakları barınacakları sığınacakları yer orasıdır.

Kâfirler öyle mi hesap ediyorlar? Öyle mi zannediyorlar? Zanlarını temel kabul edip hesaplarını buna göre mi yapıyorlar? Ama bil-sinler ki onların hesapları sadece zanna dayalıdır ve sonunda boşa çıkacaktır. Demek Rab olarak, İlâh olarak, velî olarak beni bırakacaklar da kendilerine başkalarını bulacaklar. Benim dışımda hayatlarına karar mercileri bulacaklar öyle mi? Bana sormadan hayatlarına program yapacaklar öyle mi? Şu benim berimde tâgutları velî biliyorlar öyle mi? Sosyal hayatlarıyla ilgili, ekonomik programlarıyla ilgili, kılık kıyafetleriyle ilgili, hukukları eğitimleriyle ilgili yapılanmalarında beni bırakacaklar da başkalarına gidecekler öyle mi? Beni dinlemeyecekler de başkalarını dinleyecekler öyle mi? Hangi insan hayatı Allah'tan daha iyi bilir?

Evet şu kâfirler, benim Rab ve İlâh oluşum gerçeğini gündem-den kaldırmaya çalışanlar, kendilerinin sadece bana kul köle olmaları gerçeğini örtüp, örtbas edenler, benim zikrimi, kitabımı göz ardı edenler, işlevini bitirip, defterini dürenler ne zannediyorlar? Nasıl bir hesabın içine giriyorlar? Beni bırakacaklar velî olarak, benim dışımda kendilerine velî bulacaklar öyle mi? Beni bırakacaklar Rab olarak, benim dışımda kendilerine hayat programı yapacak rabler bulacaklar öyle mi? Eğer küfürlerinde ısrar ederlerse, hayat programlarını benim dışımda başkalarından almaya devam ederlerse, iyi bilsinler ki; ben cehennemi onlara nüzula eyledim. Cehennem onları bekliyor. Kendi-leri bilir.

103.104 "Ey Muhammed! "Size, amelce en çok kayıpta bulunanları haber vereyim mi?" de. Dünya hayatında, çalışmaları boşa gitmiştir, oysa onlar, güzel iş yaptıklarını sanıyorlardı."

Dünya hayatında amelleri boşa giden ve insanların en zararda olanlarını

size haber vereyim mi? Onların dünya hayatında tüm sa'y leri, tüm mesaileri, tüm yaptıkları ve kazandıkları boşa gitmiştir. Ya da onlar tüm çabalarını, tüm plan ve programlarını dünya adına harcamış kimselerdir. Yâni bunlar dünyayı kıble dinmiş, tüm plan ve programlarını dünyayı kazanmak adına yapmışlar, dünyalık elde etmek üzere, dünyada zengin ve başarılı olmak üzere yapmış insanlardır. Tüm yatırımlarını dünyada kalıcı ve âhirete intikal etmeyici şeylere yapmışlar. Dünyada zengin olmak ve dünyada başarmak onların tek amacıydı. Âhiret adına bir endişeleri yoktu onların. Bu yüzden hayat-larında Allah'ı diskalifiye etmişler, peygamberi unutmuşlar kitabı yok farz etmişler hesabi yok farz etmişler. Hesabı yok farz edince de kendilerini her türlü sorumluluktan zade saymışlar ve tıpkı hayvanlar gibi, ipini koparmış danalar gibi sorumsuzca bir hayat yaşamışlar.

Bunu yaparken de çok iyi bir şey yaptıklarını zannetmişler. Böylece hayatlarını mahvetmişler. Tüm yaptıkları boşa gitmiş, ken-dilerini de kendilerine verilen imkânlarını da boşa harcamışlar. Çünkü yaptıkları ve kazandıklarının tamamı dünyada kalmıştır. Zaten bu tür insanlar sermayelerini bile kaybetmiş insanlardır. Sermayeyi kaybeden birinin kar etmesi de düşünülemez.

105. "Bunlar, Rablerinin âyetlerini ve O'na kavuşmayı inkar edenlerdir. Bu yüzden işleri boşa gitmiştir. Kıyâmet günü Biz onlara değer vermeyeceğiz."

İşte bunlar Rablerinin âyetlerini ve ona kavuşmayı inkar eden kimselerdir. Allah'ın kendilerine yol göstermek üzere gönderdiği kitabının âyetlerini inkar etmişler. Allah'ın âyetlerini örtmüşler, âyetleri gündemlerinden düşürmüşler, âyetlerden habersiz bir hayat yaşamışlar. Ve de ona kavuşacakları günü hesaplarına katmadan yaşamış-lar. Yaşadıkları bu hayatın sonunda kendilerinden hesap sorulma-yacak zannederek yaşamışlar. Onun için tüm amelleri boşa gitmiştir. Rabbimiz buyurur ki biz onlar için kıyâmet günü her hangi bir tartı da tutmayacağız. Onların amelleri asla değerlendirmeye tabi tutulmaya-caklardır. Amellerinin hiç bir değeri olmayacaktır yâni. Ne yaparlarsa yapsınlar, isterse büyük, büyük ameller işlesinler, fabrikalar, yollar, köprüler kursunlar, açları doyurup çıplakları giydirsinler değil mi ki tüm bu amellerinin yaptırıcısı Allah değil, hepsi boştur bunların.

106. "İşte onların cezası; inkarlarına, peygamberlerimi ve âyetlerimi alaya almalarına karşılık olarak, cehennemdir."

Evet Allah’ı inkâr eden hayatında Allah’ı hesaba katmadan yaşayan, Allah’ın elçilerini ve Allah’ın âyetlerini alaya alan insanların cezası cehennemdir. Çünkü yeryüzünde bundan daha büyük bir suç olamaz.

107,108. “Ama inanıp yararlı iş işleyenlerin ko-nakları Firdevs cennetleridir. Orada temelli kalırlar, başka bir yere gitmek istemezler.”

Kâfirler yaşadıkları hayatın karşılığı olarak cehennem azabını boylarken iman edip imanlarını yeryüzünde yaşama savaşı veren mü'minler de Firdevs cennetlerindedirler. Onlarda orada temelli ka-lacaklar ve başka hiçbir yere gitme arzusu duymayacaklardır. Yâni bu mü'minlerin aynı yerde aynı nimetler ve aynı hayat içinde kalmaları kesinlikle onlara bir bıkkınlık vermeyecek ve onlar orada ebedîyen nimet içinde yaşayıp gideceklerdir.

109. “De ki: "Rabbimin sözlerini yazmak için denizler mürekkep olsa ve bir o kadarını da katsak, Rabbi-min sözleri tükenmeden denizler tükenirdi. "

Rabbimin sözleri, Rabbimin kelimeleri, Rabbimin ilmi ve hikmeti sonsuzdur, sınırsızdır. Denizlerse sınırlıdır. Sınırlı olan tükenmeye mahkum olan bir şeye yine onun gibi sınırlı ve tükenmeye mahkum olan bir şey eklense de yine sınırsız olanın yanında tükenmeye mahkumdur. İşte Allah’ın kelimeleri, Allah’ın âyetleri, Allah’ın bilgisi ve hikmeti böyledir. Peki durum böyle olunca bu insanlar nasıl oluyor da Allah’ın hikmet dolu bu kitabından yüz çeviriyorlar? Nasıl oluyor da bu insanlar Allah’ın velâyeti altına Allah’ın dini altına girmiyorlar da kendileri gibi âciz varlıkların velâyetleri altına girmeye çalışıyorlar? Nasıl oluyor da hikmeti ve bilgisi sonsuz olan Allah’ın göndermiş olduğu bu insanların bilmesi mümkün olmayan gaybî kıssaları ve baştan sona kulluğu anlatan kitabından gafil olabiliyorlar? Gerçekten bunu anlamak mümkün değildir.

Yâni insanlar nasıl oluyor da bu kitaba karşı kayıtsız kalabiliyorlar? Nasıl oluyor da bu kitaptan habersiz bir hayat yaşayabiliyorlar? Ama onlar ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl yaşarlarsa yaşasınlar sen onlara şunu söyle peygamberim:

110. “De ki: "Ben de ancak sizin gibi bir insanım; ancak bana İlâhınızın tek bir İlâh olduğu vahy olunuyor. Rabbine kavuşmayı uman kimse yararlı iş işlesin ve Rab-ine kullukta hiç ortak koşmasın. "

Bende sizin gibi âciz bir beşerim. Allah'ın bu sonsuz ilmini ve hikmetini benim de kuşatıp kavramam mümkün değildir. Kardeşim Mûsâ'nın da kavrayamadığı gibi Rabbimin hikmetini benim de kavra-mam mümkün değildir. Ben size asla böyle bir iddiada bulunmuyo-rum. Ben bunları size kendimden değil Rabbimden okuyorum. Bak bunları siz bana sorunca Rabbim vahyini kesiverdi de benimde yapacağım bir şey kalmadı. Ben de sizin gibi bir insanım. Ancak benim sizden bir farkım var o da Rabbim bana vahy ediyor. Rabbim kendi bilgisinden bana bilgi ulaştırıyor. Rabbim sizin hayatınıza karışma ko-nusunda beni sözcü seçti ve size söyleyeceklerini benimle söylüyor.

O halde beni dinleyin. Bana tabi olun ki hepimizin, sizin de benim de İlahımız tek bir İlahtır. Hepimizin kendisini dinleyeceğimiz, hepimizin boyunlarındaki kulluk ipinin ucu elinde olan İlahımız Rab-bimiz tek İlahtır, tek Rab'tır. Ben nasıl Ona kulluk ediyor ve sadece Onun çektiği yere gidiyorsan sizler de yalnız Onu dinlemek ve sade-ce Onu razı etmek zorundasınız.

Artık bundan böyle kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, kim bu hayatının sonunda onunla karşı karşıya gelerek ona hayatının hesabını vereceğine inanıyorsa, kim Rabbiyle güzel bir karşılaşmayı ümit ediyorsa, onunla karşılaştığı zaman Rabbinin kendisinden razı olmasını istiyorsa, Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini istiyorsa ona lâ-yık ameller işlemeye baksın. Ve de en önemlisi yaptığı amellere hiç kimseyi de Ona ortak koşmasın. Yaptıklarını sadece Allah dedi diye ve Allah hatırı için yapsın. O zaman Rabbi kendisinden razı, kendisi de Rabbinden ve Onun kendisine bahşettiği cennetinden razı, çok hoş bir hayatı elde etme imkânını elde etmiş olacaktır inşallah.

- 19 -

MERYEM SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 19, nüzûl sıralamasına göre 44, ikinci miûn grubunun beşinci ve son sûresi olan Meryem sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 98 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Meryem sûresi kitabımızın 19. sırasına yerleştirilmiş, Mekke'de Rasulullah efendimizin bi'setinin beşinci yıllarında nâzil olmuş 98 âyetlik bir sûredir.

Rasulullah efendimizin dâvetinin önünü alamayacağını anlayan Mekke

müşrikleri Ona ve beraberindeki bir avuç müslümana her türlü işkenceyi artırmışlardı. Allah'ın Resûlü kâfirlerin işkenceleri altında bunalmış müslümanlara bir hicret yurdu arıyordu. İşte böyle bir ortamda Habeşistan'a hicret öncesi bu sûre nâzil oluyordu. Sanki Habeşistan öncesi bir azık olarak Rabbimiz bu sûreyi indiriyordu. Çünkü orada başlarına nelerin geleceğini Rabbimiz çok iyi biliyordu. Habeş kralı Necaşi'nin Meryem anamız hakkında, babasız dünyaya gelmiş Îsâ (a.s) hakkında soracağı soruların çok net ve açık bir şekilde açıklandığı bir sûre indiriyordu Rabbimiz. Sanki bu sûresiyle müslümanlara diyordu ki: Ey kullarım, sizler, size dininizi yaşama fırsatı vermeyen vatanınızdan bu imkânı bulabileceğiniz bir Hıristiyan ülkeye gidiyorsunuz. Gittiğiniz o ülkede korkmadan, cesurca Benim bu sûrede anlattığım şekilde Meryem'i ve oğlu Îsâ'yı tebliğ edeceksiniz. Îsâ (a.s) nın Allah'ın oğlu olmadığını, tanrı olmadığını, tanrının yetkilerine sahip olmadığını, Meryem'den dünyaya gelme bir kul ve elçi olduğunu açıkça Hıristiyanlara tebliğ etmelisiniz diye size böyle bir sûre indiriyorum.

Arkadaşlar, Rabbimiz bu sûrede yedi yerde müminlere gündem belirlemesi yapar. Kitapta Zekeriya'yı an, kitapta Meryem'i an, kitapta İbrahim'i an, Mûsâ'yı, İsmail'i, İdris'i an diye gündem maddelerimizi, gündeme almamız gereken imamlarımızı, önderlerimizi hatırlatır. Gündemlerimizi bu elçileriyle bu imamlarımızla oluşturmamızı, onları tanımamızı, onlar gibi bir hayat yaşamamızı ister. Sûrenin ilk âyeti mukatta âyetiyle başlıyor:

1. "Kâf, Hâ, Yâ, Ayn, Sâd."

Sûre hurûf-ı mukatta ile başlıyor. Bu konuda önceki sûrelerde geçmişti.

2. "Bu, Rabbinin kulu Zekeriya'ya olan rahmetini anmadır."

Kulu Zekeriya (a.s)'a Rabbimizin rahmetinin gündemidir bu. Rabbimizin kulu Zekeriya (a.s)'a lütuf ve ikramlarını gündeme alan bir sûredir bu. Meryem anamız ve Ona lütfedilen Îsâ (a.s) nın zikri, hatıraları, gündeme alınışlarıdır bu sûre. Evet bu sûre, Meryem sûresi tıpkı Âl-i İmrân sûresi gibi İmrân ailesini, Zekeriya'yı, Meryem'i, Yahya'yı ve Îsâ (a.s)'ları bizim gündemimize getiren bir sûredir. Her an bizi ilgilendiren, her an muhtaç olduğumuz Rabbimizin rahmetinin Zekeriya (a.s)'a ulaşması hadisesinin zikri. Acaba Rabbimiz kulu Zekeriya (a.s)'a diğer insanlardan farklı neler lütfetmiş?

3,4. "O Rabbine içinden yalvarmıştı. Şöyle demişti: "Rab-bim! Gerçekten

kemiklerim zayıfladı, saçlarım ağardı. Rabbim! Sana yalvarmakla şimdiye kadar bedbaht olup bir şeyden mahrum kalmadım.”

Zekeriya (a.s) gizlice, kendi kendine, içinden Rabbine dua et-mişti. Çok yaşlanmıştı Zekeriya (a.s), ihtiyarlık döneminde dua ediyordu Rabbine. Bakın diyordu ki: Ya Rabbi ben çok yaşlandım. Benim kemiklerim gevşedi. Saçlarım da ağardı. Aklar düştü başıma. Ama ya Rabbim, şimdiye kadar ben hiçbir zaman sana dualarımda bedbaht olmadım. Sana dualarımda kem talih olmadım. Senden hiçbir zaman ümitsizliğe düşmedim. Lâkin şu anda Senden isteyeceğim şey konusunda duanın şartlarından birisi olan esbaba tevessül imkânım yoktur.

Çünkü isteyeceğim şey konusunda o kadar yaşlıyım ki saçlarım beyazların tutuşturduğu bir alev içindedir. İhtiyarlığın alâmeti beni çepeçevre sarmıştır. Gücümü kaybettim. Ama ya Rabbi biliyorum ki senden şimdiye kadar ne istediysem beni mahrum etmedin. Tüm du-alarıma icabet buyurdun. Tüm istediklerimi bana verdin. Onun için senin rahmetinden asla ümit kesmeden içinde bulunduğum bu ihtiyarlığım, bu âcizliğim, zaaflarım içinde de olsa senin rahmetinin genişliğine tamah ederek Sana dua ediyorum.

5,6. “Doğrusu, benden sonra yerime geçecek yakınlarımın iyi hareket etmeyeceklerinden korkuyorum. Karım da kısırdır. Katından bana bir oğul bağışla ki, bana ve Yakup aline mirasçı olsun. Rabbim! Onun, rızanı kazanmasını da sağla”

Ya Rabbi ben arkamdan geleceklerden korkuyorum. Arkama kalacak akrabalarımdan endişe ediyorum. Benim varislerimin, akrabalarımın durumunu beğenmiyorum. Onların benim arkamdan dinimi, yolumu değiştirmelerinden korkuyorum. Arkamdan geleceklerin ümmete halifelik görevini yapamayacaklarından endişe ediyorum. Benim dinimin, benim dâvâmın, benim yolumun takipçilerinin biteceğinden korkuyorum.

Onun için ya Rabbi senden sulbümden dinimi ayakta tutacak, yolumu diri tutacak sâlih bir evlât, sâlih bir mirasçı istiyorum. Ya Rab-bi ben kendime bir şey isteyecek, bir şey talep edeceğim ama ben çok yaşlıyım, karım da kısır. Bana katından, hazinenden bir velî lütfet. Bana bir dost, bir halef, bir yardımcı, bir evlât ver ya Rabbi. Benim yo-lumu takip edecek, benim dâvâmı sürdürecek, benim dinimi yaşatacak, benim mirasıma sahip çıkıp onu gelecek nesillere

aktaracak bir evlât ver ya Rabbi.

Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Ra-sulullah efendimizin şöyle buyurur:

"Biz peygamberler topluluğu miras bırakmayız. Biz peygamberlerin mirasçısı olmaz. Biz arkamızda ne bırakırsak o sadakadır"

Zekeriya (a.s) da: Ya Rabbi bana bir evlât ver ki o evlât bana vâris olsun derken elbette malına mülküne değil dinine, yoluna vâris olmasını istiyordu. Ya Rabbi bana bir evlât ver ki Yâkup ailesine vâris olsun, ve de ya Rabbi Sen ondan razı ol. Senin kendisinden razı ola-cağın bir evlât ver bana ya Rabbi. Senin katında ve yaratıklarının ya-nında sevimli olsun. Senin de mahlukâtının da sevdiği sâlih bir kul olsun. Sana ve kullarına karşı zâlim ve zorba birisi olmasın. Senden, Sana kulluktan, Senden gelenlerden, Senin hükümlerinden razı ve hoşnut olsun. Yâni o peygamber olsun.

İşte evlât bunun için istenecekti. Malıma, mülküme sahip olsun diye değil. Adımı, namımı sürdürsün diye değil. Bana hizmet etsin di-ye değil. Benim dinimi sürdürsün diye, benim yolumu, benim dinimi, benim dâvâmı takip edip devam ettirsin diye istenir evlât.

Evet ihtiyar, karısı da kendisi kadar yaşlı ve kısır. Allah'ın kutlu elçisi içinde bulunduğu Yahudi toplumuna bakıyor, insanların alabildiğine tefessüh ettiğini görüyor ve için için ağlıyor, bu manzara karşı-sında ve Rabbine dua dua yalvarıyordu. Çevresine bakıyor, İsrâil oğullarının Dâvûd ve Süleyman (a.s) lar dönemindeki kulluklarının, iz-zet ve şereflerinin zirvedeki durumlarını kaybedip, zilletin, tedenninin en alt sınırına doğru hızla yuvarlanmaya başladıklarını görüyor, böylesine materyalistleşmiş bir toplum içinde dâvâsını, yolunu sürdürecek ciddi, samimi müslümanların azaldığını görüyor ve gelecek ko-nusunda endişe içine düşüyordu.

Allah'ın elçisi hayattayken gözleriyle yolunun takipçisini görmek ve arkasından emin olmak istiyordu. Allah'ın elçilerinin tümünde aynı endişeyi görüyoruz. Kendilerinden sonra kendi misyonlarını üstlenecek, kendi dâvâlarına sahip çıkacak, yollarını kaybetmeyecek bir oğlu, bir varisi hepsi de görmek istemektedirler. Gözleri arkada kalmasın istemektedirler. Çevrelerinde, akrabaları arasında böyle kendi kulluklarını devam ettirecek birilerini

göremeyince de üzülüyorlar.

İşte Zekeriya (a.s) da böyle bir halet-i ruhîye içinde Rabbine dua ediyordu. Tek arzusu vardı, o da dininin kıyâmete kadar devam ettirilmesi. Gerçi Rabbimiz bu dinin kendileriyle kaim olmadığını, dininin kıyâmete kadar yeryüzünde sahipsiz bırakılmayacağını onlara bildirmiş, güven vermiş ama yine de Allah'ın elçisi gözleriyle bunu görmek istiyordu.

Rasulullah efendimizin hayatında da bunun benzerini görüyoruz. Allah'ın Resûlü zaman zaman dininin, dâvâsının hâkimiyetini ha-yattayken bir an evvel gözleriyle görmek istiyordu. Dâvâsının galibiyetine, düşmanlarının hezimetine şahit olmak istiyordu da Rabbimiz Kur'an'ın pek çok yerinde onu bu konuda uyarıyordu. Meselâ bakın Ra'd sûresindeki uyarılarından birisi şöyleydi:

"Ey Muhammed! Onlara vaad ettiğimiz azabın bir kısmını sana göndersek de, senin canını alsak da, vazifen sadece tebliğ etmektir. Hesap görmek Bize düşer"
(Ra'd 40)

Ey peygamberim! Biz onlara vaad ettiğimiz azabın bir kısmını dünyada sana gösteririz, yahut da biz seni onların arasından çekip alırız. Sen bunu hiç düşünmeden, bunun hesabına girmeden tebliğ görevine devam et.

Tabii her dâvâ adamı hayatındayken dâvâsının yeşerdiğini, dâvâsının galibiyetini, dâvâsının önünü kesmek isteyen düşmanlarının mağlubiyetini gözleriyle görmek ister. Bunu dünyada görememeye dayanamaz. Mutlaka bunun için sabırsızlanır.

İşte zaman zaman düşmanlarının zâhiren güçlüymüş gibi görünmesi, dâvâsının zâhiren hüsnükabul görmemiş gibi görünmesi karşısında Rasulullah efendimiz de sabırsızlanıyor, üzülüyor, sıkıntı çekiyordu. Allah dâvâsının bir an evvel insanlar tarafından anlaşılıp sahiplenilmesini istiyordu. Dâvâsından habersiz insanların cehenneme gidişine dayanamıyordu da Rabbimiz buyuruyordu ki:

Ey peygamberim! Sen bunu hiç düşünme. Dâvânın galibiyetini hiç kafana takma. Bu dâvâ Benim dâvâmdır ve bu dâvâyı galip geti-recek olan Benim. Ama bu hemen olmayabilir. Dünyada âcilen olmayabilir. Bunu sen hayatında görebilirsin de, görmeyebilirsin de. Sen sabret, dayan, diren! Aldırış etmeden

yoluna devam et! Bıkma! Usan-ma! Şunu kesinlikle bilesin ki Allah'ın vaadi haktır. Allah seni ve dâvâ-nı mutlaka galip getirecektir. Allah senin düşmanlarını mutlaka mağlup edecektir, bundan en küçük bir endişen olmasın. Sen görevini yap gerisini düşünme. Şunu kesinlikle unutma ki netice sana ait değildir. Bu dâvâ senin dâvân değil Allah'ın dâvâsıdır ve de bu dâvâ seninle bağımlı değildir buyuruyordu.

İşte Zekeriya (a.s) da kesin biliyor ve inanıyordu ki Allah kendi dinini, kendi dâvâsını yeryüzünde sahipsiz bırakmayacaktı ama yine de bir vâris isteyerek bunu hayattayken gözleriyle görmek istiyordu. Çünkü Âl-i İmrân sûresinde anlatıldığına göre Rabbimizin Meryem'e ihsanlarını görmüş, daha önce yine Rabbimizin yaşlılık döneminde üstelik karısı da çok yaşlı iken ama İbrahim (as)'ın karısı kısır değil, sadece yaşlıydı ona bir evlât lütfettiğini biliyordu. Bunu bildiği için Rabbine dua dua yalvarıyor, bir evlât istiyordu. Bakın Allah'ın elçisinin bu samimi duasının karşılığına:

7. "Allah: "Ey Zekeriya! Sana, Yahya isminde bir oğlanı müjdeliyoruz. Bu adı daha önce kimseye vermemiştik" buyurdu."

Evet ey Zekeriya, Yahya adında bir oğulla seni müjdeleriz. Yahya ile müjdeler olsun sana. O öyle bir evlât ki şimdiye kadar yeryüzünde bu isim hiç kimseye verilmemiştir. Şimdiye kadar yeryüzünde Yahya isminde bir çocuk dünyaya gelmemiştir. Bu isimde hiçbir kimseye Allah bir çocuk vermemiştir.

Yahya diri demektir. Yahya hayat sahibi demektir. Diri, dirilik, canlılık demektir. Neden böyle bir ismi vermişti Rabbimiz ona? Son derece yaşlı bir babadan, yine onun gibi çok yaşlı, çocuk doğuramayacak kadar ihtiyar ve üstelik de kısır bir anadan meydana gelen, ta-biri caizse, iki kurudan, iki ölüden dünyaya gelecek bir diriydi Yahya. Kemikleri gevşemiş, saçları ağarmış bir babadan ve kısır bir anadan meydana geliyordu Yahya. Yahya ile olmazı olduruyordu Rabbimiz. Yahya ile müstahili, mümkün olmayanı mümkün kılıyordu Allah. Tıpkı daha önce atamız İbrahim (a.s)'a ve hanımı, annemiz Sara'ya çok ih-tiyar hallerinde İshak (a.s)'ı lütfedip olmazı oldurduğu gibi.

Rabbimiz kendisine dua dua yalvaran elçisi Zekeriya'ya bir oğul müjdeliyordu ki bu oğulun adını da bizzat Rabbimiz kendisi koyuyordu. Yahya, yâni hayat sahibi, dirilik sahibi bir evlât. Yahya (a.s) nın hayatı, dünyaya gelişi dirilik olduğu gibi vefatı da dirilikti. Genç yaşında, babasından evvel şehadeti

yudumlaması sebebiyle vefatı da dirilik olacaktı. Genç yaşında oğlunun Allah yolunda şehadetini gören yaşlı baba da Onun arkasından şehadet şerbetini içecek, O da ölümsüzlük makamına, dirilik makamına erişecek, baba oğul, iki kutlu elçi ebedîyen dirilik özellikleriyle cennete kanat açarlarken, peygamberler kanına girenler, müşrik Roma ve onlarla işbirliği eden Yahudi toplumu da kıyâmete kadar horluk, hakirlik damgasını yiyecek ve cehennemi boylayacaktı.

Evet Allah'ın bu iki kutlu elçileri kıyâmete kadar tüm müminlerin dilinde, gönlünde diriliğini muhafaza ederlerken, sadece onların kanına değil, yüzlercesinin kanına giren bu lânetlik toplum, Allah'ın arzında Allah'ın elçilerine hayat hakkı tanımayan, şu anda da yeryüzünde Allah'a inanan müminlere hayat hakkı tanımamaya çalışan bu lânetlik toplum, daha sonra Îsâ (a.s)'a karşı, daha sonra Muhammed (a.s)'a karşı da aynı şeyi yapmaya çalışan bu lânetlik toplum yeryüzünde en büyük zulmü, en büyük cinâyeti işlediler.

Allah, Zekeriya (a.s)'a Yahya adında bir evlât müjdeliyor. Böyle bir durumda, böyle bir ortamda, baba Zekeriya (a.s) nın çok yaşlandığı bir dönemde, ölüme çok yaklaştığı, kendisinden ve hanımından ümidini kestiği bir dönemde, her ikisinden de bir çocuğun dünyaya gelme ihtimalinin âdeta imkânsız göründüğü bir dönemde Onun duasını kabul ederek Rabbimiz Ona bir oğul müjdeliyordu ki dipdiri, canlı bir Yahya idi O. Doğarken, doğuşu Yahya idi, hayatı, Yahya idi, yaşayışı Yahya idi, ölürken, şehit edilirken, ölümü Yahya idi, Allah'ın selâmına, selâmetine lâyık oluşu Yahya idi, dirildiği gün Rabbinin Ona selâm deyişi Yahya idi. Allah'ın en büyük lütuflarına erişmiş bir Yahya idi O. Rabbinin bu müjdesini alan Zekeriya (a.s) şaşkınlık ve hayret içinde dedi ki:
8. "Zekeriya: "Rabbim! Karım kısır, ben de son derece kocamışken nasıl oğlum olabilir? dedi."

Ya Rabbi, bu durumda benim nasıl bir çocuğum olabilir? Çün-kü ben yaşlılığın zirvesindeyim. Hayatın son merdivenlerine dayanmışım, karım da kısırdır. Onun da çocuk doğurma ihtimali yoktur. Nasıl olacak bu iş? Bizden, bizim gibi iki ölüden, bizim gibi iki ihtiyardan na-sıl bir çocuk dünyaya gelebilir?

Zekeriya (a.s) hem kendisine bir evlât isteyecek Allah'tan, bunun için dua dua yalvaracak Rabbine, hem de hayret ederek diyecek ki: Ya Rabbi, bu yaşta bu şartlarda bizden nasıl bir çocuk dünyaya gelecek? Tabii Onun bu sözleri böyle bir ihtimali uzak görmesi anlamına gelmiyordu. Rabbinin böyle bir şeye

gücünün yeteceğine kesin inanıyordu Zekeriya (a.s). Rabbinin olmazı olduracak bir mutlak bir güç ve kudret sahibi olduğunu biliyordu.

Lâkin bir insan olarak, bir beşer olarak Allah'ın kendisine müjdelediği o çocuğun nasıl olacağını açıkça öğrenmek için böyle diyor-du. Acaba kendisi ve karısı böyle çocuk doğuracak bir yaşta olmadıkları halde mi çocuğa kavuşacaklardı? Yoksa her ikisi de çocuğa ulaşacak bir yaşa mı indirilecekler, yâni gençleştirilecekler miydi?

Anladınız değil mi espriyi? Allah'ın kutlu elçisi önce Allah'tan bir oğul istedi. Yolunu devam ettirecek, dinine inancına, dâvâsına vâ-ris olacak tertemiz bir vâris istedi, bir zürriyet istedi. Hem istedi, hem de Allah'ın müjdesiyle karşı karşıya gelince de sarsılıverdi, heyecanlanıp hayretini izhâr ediverdi, Nasıl olacak bu iş diye. İnanıyordu, şekki şüphesi yoktu. Allah'ın olmazı oldurma gücüne sahip olduğunu çok iyi biliyordu.

Ama belki atası İbrahim (a.s) in Bakara 260. âyetinin kalplerin mutmain oluşunun ikinci yolu olarak anlattığına göre meşhûd âyetleri görme arzusu içine doğmuştu. Hani İbrahim (a.s): Ya Rabbi ölüleri ölümünden sonra nasıl dirilttiğini görmek istiyorum! demişti de Allah: İnanmıyor musun ey İbrahim? Buyurunca: İnanıyorum ya Rabbi! Ancak:

"Kalbim tatmin olsun için"
(Bakara 260)

İstiyorum bunu! demişti ya. Değilse atamız İbrahim'in insanların diriltileceği konusunda hiçbir şüphesi filan yoktu. Ama işte böyle bir görsel âyete tanık olarak kalbinin itminana kavuşmasını istiyordu. İşte aynen Onun gibi Zekeriya (a.s) da bir benzerini söylüyordu. Onun bu talebine karşılık bakın Rabbimiz de buyurdu ki:

9. "Allah: "Rabbin böyle buyurdu; çünkü bu Bana kolaydır, nitekim sen yokken daha önce seni yaratmıştım" dedi."

Allah buyurdu ki işte böyle. İşte Allah böyle dilediği yapandır ve bu Bana hiç de zor değildir. Bu iş Bana kolaydır. Nitekim sen hiçbir şey değildin. Sen yoktun da; daha önce seni yaratmıştım. Seni daha önce yoktan nasıl var

etmişsem bu da bana çok kolaydır buyuruyor Rabbimiz. Senin yaratılışın neyse, senden iznimle bir çocuk yarat-mam da aynıdır.

Durum aynen senin dediğin gibidir. Yâni sen bir çocuk dünyaya getiremeyecek kadar yaşlısın, karın da kısırdır. İkinizden de bir ço-cuğun normal şartlarda meydana gelmesi mümkün değil gibidir. Ama Ben istemişsem kendi koyduğum yasaları değiştirir, olmazı oldururum. Benim için her şey kolaydır, hiçbir şey Bana zor gelmez. Çünkü Ben göklerde ve yerde tek egemen olanım. Ben dilediğimi yapanım. Benim dileğimi, Benim emrimi kim engelleyebilir? Benim fermanımın önüne kim geçebilir? Hayat tümüyle Bana aitken, yaratma Bana aitken, Benim yaratma dileğimin önünde kim durabilir? Kim engel olabilir? Dilediğimi dilediğim zamanda, dilediğim biçimde yaratan, dilediğime hayat veren, dilediğimi öldüren Benim. Benim hayat verdiklerimi kim öldürebilir? Benim öldürdüklerimi kim diriltebilir? Var mı Benden başka hayatın sahibi? Var mı Benden başka göklere ve yere egemen? Var mı Benden başka güç kuvvet sahibi?

Allah için yaratıkların büyüğü küçüğü, zoru kolayı olmaz. Şu kâinâtı, ayı, güneşi, yıldızları, semayı, arzı, dağları, bu muazzam kâinâtı yaratmaya gücü yeten Allah'ın ihtiyar bir babadan, kısır ve yaşlı bir anadan bir çocuk yaratmaya gücü yetmez mi? Allah'ın azameti ve kudreti yanında daha büyük ve daha küçük diye bir şey olur mu? Allah'a daha kolay, daha zor diye bir şey söz konusu olur mu? Hayır hayır Allah için zor diye bir şey düşünülemez. O ol! der, her şey oluverir.

Yaşlı bir erkeğin ve kısır bir kadının doğuramama yasasını koyan Allah, bu yasaya söz geçiren Allah, elbette bu yasanın tersine de güç yetirecektir.

Evet Rabbimizin bu uyarına muttali olan Zekeriya (a.s) bu konuda Rabbimizden bir alâmet, bir işaret istedi.

10. "Zekeriya "Rabbim! Öyleyse bana bir alâmet ver" dedi. Allah: "Senin alâmetin, sağlam ve sıhhatli olduğun halde üç gün üç gece insanlarla konuşmamandır" buyurdu."

Zekeriya (a.s) dedi ki: Ya Rabbi bana bir âyet kıl. Bana bu ko-nuda bir alâmet ver. Bu işi takdir buyurduğun zaman, bana oğul ver-me işi gerçekleştiği zaman bana bir işaret ver. Ben ne bileyim? Nasıl anlayayım oğlumun dünyaya geleceğini? Bana bunu anlayabilmem için bir delil, bir işaret ver. Çünkü benim

karım hamile olacak, çocuk doğuracak yaşta değildir. Bu konuda senden bir alâmet isterim ey Rabbim dedi. Allah buyurdu ki:

Onun alâmeti, Onun ana rahmine düştüğünün işareti, karıyın Ona yüklü oluşunun delili senin üç gece peş peşe insanlarla konuşamamandır. Azaların, organların yerli yerinde ve sıhhatte olmakla beraber sen bu üç gece içinde insanlarla konuşamayacaksın. Konuşmaktan ala konacaksın.

Âl-i İmrân sûresinde de üç gün konuşamayacaksın buyurulur. Aslında gecenin zikri gündüzü de kapsar. Yâni anlıyoruz ki sen üç gün, üç gece konuşamayacaksın deniliyor. Yine Âl-i İmrân sûresinin beyanıyla ancak bir işaretle, bir remizle konuşabileceksin, işte senin istediğin alâmet, işaret budur buyuruluyor.

Evet Zekeriya (a.s) nın istediği işaret de böylece belirlendi.

Aynen Rabbimizin buyurduğu gibi oldu. Zekeriya (a.s) herhangi bir hastalığı olmadığı halde üç gün üç gece insanlarla, kavmiyle konuşamadı. Ve artık Rabbimizin bu işaretiyle Zekeriya (a.s) ın karısı Yahya'ya hamileydi, Yahya dünyaya gelecekti. Rabbimizin fermanı gereği Zekeriya (a.s) insanlarla konuşamadığı, Rabbi tarafından nutkunun alındığı o üç gün, üç gece içinde elbette boş duracak değildi. Allah'ın elçisi bu süre içinde yine kendisine konuşma yeteneğini veren, onu kendisinden alma gücüne sahip olan Rabbini zikredecek, Rabbini tesbih edecek, Rabbine kulluğa devam edecek ve insanları bu kulluğa dâvet etmeye devam edecekti. Çünkü Allah öyle istiyordu. O da Rabbinin istediği gibi hareket ediyordu.

11. "Zekeriya bunun üzerine mabetten çıkıp milletine:" Sabah akşam Allah'ı tesbih edin" diye işarette bulundu."

Evet konuşabilecek dili elinden alınmış ne gam? İşaretle konuşmak ne güne duruyordu? Eli kolu da hareket etmiyor değildi ya? Allah'ın emriyle kavmine, insanlara konuşamıyordu ama hareketleriyle, tavırlarıyla, işaretleriyle kavmini kendi kulluğuna, kendi teslimiyetine çağırıyordu.

Tesbih zaten sadece dille olmaz. Bedenle, hareketlerle, ta-vırlarla, amellerle, azalarla da Allah tesbih edilecektir. Malın tesbihatı da o malı verenin, malın gerçek sahibinin bilinip iktisâp ve sarf yollarının Onun istediği biçimde ayarlanması, o mal konusunda Allah'ın söz sahipliğinin bilinip Onun yolunda harcanmasıdır.

Evet Zekeriya (a.s) işaretle kavmine sabah akşam Rablerini tesbih etmelerini, Rablerini kendisini tanıttığı gibi tanımalarını, tüm noksan sıfatlardan münezzeh ve tüm mükemmel sıfatlarla muttasıf bilmelerini ve hayatlarını böyle bir Rab adına yaşamalarını öğütlü-yordu. Böylece Rabbine kendisine lütfundan dolayı şükrediyor ve kavmini de şükretmeye dâvet ediyordu.

Ve işte böylece Yahya (a.s) dünyaya geliyordu. Rabbimiz da-ha gençlik çağında Yahya'ya hikmet verdi, peygamberlik verdi, bilgi verdi. Babası Zekeriya (a.s)ın duasını tümüyle kabul buyurdu Rab-bimiz. Tam Onun istediği bir evlât, tam Onun istediği vâris kıldı Onu. Bakın burada Rabbimiz hemen Yahya (a.s)'a sözü çevirerek şöyle buyuruyor:
12,14. "Ey Yahya! Kitaba kuvvetle sarıl" deyip daha çocukken ona hikmet, katımızdan kalp yumuşaklığı ve safiyet verdik. O, Allah'tan sakınan ve anasına babasına karşı iyi davranan bir kimse idi, baş kaldıran bir zorba değildi."

Yahya (a.s) nın doğumu, çocukluğu, büyümesi konusunu hiç anlatmıyor Rabbimiz. Hadisenin ayrıntılarına girilmiyor. Bize lâzım da değil zaten. Bize lâzım olacak, bizim kulluğumuza örnek olacak bölümü anlatır Rabbimiz. Bize lâzım olan yönü neymiş Yahya (a.s) nın? Büyüyüp elçi olunca Rabbimiz buyuruyor ki: Ey Yahya kitaba kuvvetlice sarıl. Kitaba kuvvetlice tutun. İşte Yahya (a.s) şahsında bizden istenen de budur.

Ey Yahya kitaba kuvvetle sarıl. Bu kitabın, Rabbimizin Mûsâ (a.s)'a verdiği ve kendisinden sonra İsrâil oğullarının peygamberlerinin tabi olup kendisiyle yol bulduğu Tevrat olduğu söylenir. Peki acaba kitaba kuvvetlice tutunmayı nasıl anlayacağız?

Kitaba sarılmak demek kitabın âyetlerini ve o âyetlerin ortaya koyduğu manayı hiç kaybetmeden hayatta uygulamaya çalışarak onu muhafaza etmek demektir. Ben bunsuz yaşayamam. Ben bunsuz hayatıma çeki düzen veremem. Ben bunsuz yol bulamam. Ben bu kitapsız hayat programı yapamam. Ben bunsuz hayat programı yapıp cennete ulaşamam. Ben bunsuz dünyamı da, âhiretimi de kazanamam, ben bunsuz Rabbimin rahmetine ulaşamam diyerek kitabın âyetlerine sarılıp, kitabın âyetlerini anlayıp sürekli onlar kılavuzluğunda yol bulmak, yolunu onlara sormak ve onlarla bir hayat yaşamak demektir.

Kitaba sımsıkı, kuvvetlice sarılmak demek tüm ciddiyetle, tüm himmet ve dikkatle O kitaba sarılıp onu kendimizden, kendimiz de asla ondan ayırmamak, kitabı her şeyin önüne geçirmek, her şeyden önce onu tanıyıp, onunla amel etmek demektir. Kitaba tüm kuvvetimizle, tüm himmet ve gayretimizle tutunup onu asla elimizden bırakmamak, kitabın sürekli elimizde ve önümüzde olması ve her konuda ona müracaat etmemiz, tüm hayatı onunla düzenlememiz demektir.

Kitaba sarılmak sürekli kitabın âyetlerini konuşmak, sürekli onu gündeme getirmek, sürekli onu zikretmemiz, yâni hayatımızı onunla düzenlemek için onu sürekli hafızalarımızda canlı tutmamız demektir.

Kitaba sarılmak demek onu insanlara duyurmak, onu insanların gündemine indirmek ve hayatın her alanında onun uygulanmasını sağlamak demektir.

Evet Rabbimiz Yahya (a.s)'a işte bunu emrediyordu. Allah'ın emriyle kitaba sarılan Yahya (a.s) kitapla dirilik kazanıyordu. Kitapla canlılık kazanıyordu ve Yahya oluyordu. Çünkü kitabın bir adı da ruh-tur, hayattır. Kitabın olmadığı yerde, kitabın olmadığı gönüllerde, kita-bın olmadığı toplumlarda îman yoktur, orada inanç yoktur ve bunun için de orada hayat yoktur. Çünkü vahiyden uzak olan bir yerde hayat da yoktur. Kur'an ve Sünnetin olmadığı bir yerde, vahyin bulunmadığı bir yerde, bir evde, bir ülkede kesinlikle hayat da yoktur. Vahiyle irtibatları olmadığı için ölüdür onlar.

Ama şurasını hiçbir zaman unutmayalım ki Yahya (a.s)'a hitap eden bu emir şu anda bizim kitabımızda bir âyettir. Öyleyse bu sadece Yahya (a.s)'a ve Onun toplumu olan İsrâil oğullarına değildir bu hitap. Bu kitap bize gelmiştir. Bize de bir kitap verilmiştir. Öyleyse bu emir aynı zamanda bize de veriliyor ve biz de kitaba böylece sarılacağız. Demek ki biz de Allah'ın bize gönderdiği bu kitaba sımsıkı kuvvetlice tutunmak zorundayız.

İkinci boyutu da kuvvetli müminler olarak kitaba tutunun demektir bunun manası. Kavî müminler olarak, kuvvetli müminler olarak, ciddi, îmanı bütün müminler olarak kitaba sarılın diyor Rabbimiz. Yâni îman kuvvetini, amel kuvvetini, ahlak kuvvetini gündeme getirerek bu kitaba sarılın. Çünkü îmanla, amelle, ahlakla desteklenmeyen bir tutuş kuvvetli bir tutuş değildir. Hayatta kitabın içindekileri, kitabın âyetlerini tatbik gerçeğiyle desteklenmeyen bir tutuş ciddi bir tutuş değildir.

Sadece okunan, sadece ezberlenen, sadece konuşulan ama hayatta tatbik edilmeyen, hayatta yaşanmayan bir kitap, kitap olarak korunma özelliğini kaybedecektir. Bireysel hayatla, aile hayatıyla, toplum hayatıyla, ekonomik hayatla, siyasal hayatla hukukla ve tüm hayat programlarıyla görüntülenerek, tatbik edilerek desteklenmeyen bir tutuş gerçek bir tutuş değildir.

Meselâ düşünün ki şu anda toplum olarak, müslümanlar olarak kitapla diyalog kursak, gece gündüz kitabın âyetlerini okuyup an-lasak, okunup anlaşılması adına paneller, konferanslar düzenlesek, ama anladığımız bildiğimiz bu âyetleri bireysel hayatımızda, aile hayatımızda, toplum hayatımızda, hukuk hayatımızda, ekonomik hayatımızda, toplum hayatımızda uygulamıyorsak, bu âyetlerin istediği bir hayatı yaşamıyor ve hayatımızı onlarla düzenlemiyorsak o zaman biz ne o kitaba inanmış sayılırız, ne de o kitaba kuvvetlice tutunmuş sayılırız.

Yâni inandığımız, okuduğumuz, anladığımız kitabın âyetleri hayatımızda görüntülenmiyorsa, hukukumuzda bu kitabın etkisi görülmüyorsa, kılık kıyafet konusunda bu kitap kendini hissettirmiyorsa, ekonomide etkili değilse, kılık kıyafet bu kitabın âyetlerine göre şekil-lenmiyorsa, kazanmamız harcamamız bu kitabın istediği biçimde şe-killenmiyorsa, evimiz, eğitimimiz, amellerimiz bu kitaba göre şekillen-miyorsa, yâni ortada kitaba dayalı görünür bir hayat yoksa, bir gö-rüntü, bir eylem, bir amel bir aksiyon yoksa bu îman Allah'ın istediği bir kitap îmanı olmadığı gibi, bu tutuş da Allah'ın istediği bir tutuş değildir. Çünkü Allah'ın istediği tutuş kuvvetle, îman kuvvetiyle, amel kuvvetiyle uygulama kuvvetiyle bir tutuştur.

İşte Rabbimiz bu âyetinde Yahya (a.s) şahsında bizlerden kitabına böyle bir tutuş istemektedir.

Evet kendimiz bu kitaba böyle kuvvetlice tutunup sarıldığımız gibi, çevremizdekilere de bu kitabı emredeceğiz. Çevremizdekileri de bu kitaba tutunup onunla amel etmelerini emredeceğiz ki onlar da bu kitaba sarılıp hayatlarını bu kitapla düzenlesinler. Eğer bunu yaparsanız, kendiniz Benim kitabıma kuvvetlice tutunur, onun emirlerini uygular, nehiylerinden de kaçınırsanız ve de onu toplumunuza duyurursanız, toplumunuz da Allah'ın kitabıyla en güzel bir şekilde diyalog kurar ve hayatlarını onunla düzenlerlerse kesinlikle bilesiniz ki Ben sizi de diriler yapacağım, sizin hayatınızı da bereketlendirecek ve düşmanlarınız karşısında sizi de zafere ulaştıracağım diyor

Rabbimiz.

Evet daha çocuk yaşındayken Ona hikmet verdik, hüküm verdik. Kuvvetle sarılmasını emrettiğimiz kitabın bilgisini, kitabı anlama, kavrama gücünü, kitapla hareket etme yeteneğini, kitabı hadiselere, hayatın problemlerine indirgeme, hayatı kitapla yorumlama gücünü, kitap bilgisiyle hayatı düzenleme, kitabı hayata indirgeyip intibak ettirme bilgisini, kitabı hayatta hakim kılma gücünü verdik Yahya'ya.

Ve yine katımızdan bir kalp yumuşaklığı ve safiyet, temizlik verdik Ona. O, Allah'tan sakınan, Allah'ı sevendi. O Allah'ı seviyor, Allah da Onu seviyordu.

Elbette Allah'ı en çok sevenler ve Allah tarafından en çok sevilenler Allah elçileriydi. Allah'ı en yüce derecede sevenler ve bu sevgilerine Allah dûnunda hiçbir şeyi ortak etmeyenler Allah elçileridir. Onların sevgileri Allah içindi. Sevdiklerini Allah sevgisinden ötürü severler, sevmeyip düşman olduklarına da Allah düşmanlığından dolayı düşman olurlardı. Allah'ın razı olduklarından razı olurlar, Allah'ın gazap ettiklerine de gazap ederlerdi. Sevgileri, nefretleri, kabulleri, retleri hep Rablerine râci idi, Rablerine bağımlı idiler. Hayatı tertemizdi Yahya (a.s) nın. Rabbimizin terbiye ettiği, Rabbimizin eğitip bize yasal örnek yaptığı Allah elçilerinin hayatlarında şirk gibi, zulüm gibi, haksızlık gibi, günah gibi, riya gibi hiçbir necaset yoktu.

Aynı zamanda O bir muttaki idi. Allah'tan bir takva sahibiydi. Hayatını Allah için yaşıyordu. Yolunu Allah'la buluyordu, hayat programını Rabbinden alıyordu. Hayatını Allah için yaşıyordu. Yaptıklarını Allah'a lâyık yapmaya çalışıyor, Allah'a kulluğunun, Allah kontrolünde bir hayat yaşadığının bilincindeydi. Tüm hayatını Allah'ın beğenisine sunmaya çabalıyordu.

Ve anasına babasına karşı iyi davranan bir kimse idi. Sebebi vücudu olan ebeveynine karşı muhsin davranıyordu. Onlar karşısında Allah huzurunda olduğunu unutmadan davranıyordu. Ebeveynine karşı baş kaldıran, itaat etmeyen bir zorba değildi. Hem Rabbine kar-şı hem de ana-babasına karşı asi ve zorba olmadı O. Allah'a karşı itaatliydi, ebeveynine karşı da muhsin idi. Allah'a itaatinin gereği olarak Allah kullarına karşı da son derece merhametli davranıyor, Allah'ın kendisine verdiklerini Allah kullarıyla paylaşma, Allah

kullarına ulaştırma kavgası veriyordu.

Tabii bütün bu güzel özellikler çalışıp çabalamakla elde edilecek cinsten şeyler değil Rabbimizin verdiği özelliklerdi. Elbette Rabbi-miz yeryüzünde sözcü seçtiği bu mübârek elçilerine, bu gönül mimarlarına böyle bir kalp yumuşaklığı, insanları temizlemek, arındırmakla görevli elçilerine böyle bir temizlik, böyle bir arınmışlık lütfedecek, in-sanlara itaatin ne olduğunu gösterecek bir itaat örnekliği verecekti.

Elbette takvanın yolunu insanlara gösterecek olan elçilerine böyle bir takva özelliği verecekti. Çünkü onlar Allah'ın yeryüzünde seçtiği yasal örneklerdi. Hayatlarında asla falso olmayan, kendilerine tabi olanları dosdoğru hakka, hayra hidâyete sevk edecek model kul-lardı onlar.

15. "Doğduğu günde, öleceği günde ve dirileceği günde, ona selâm olsun!"

Selâm Onun üzerine olsun. Selâm Yahya'nın üzerine olsun. Ona selâm dedi Rabbimiz doğduğu gün, şehit olduğu gün, dirildiği gün. Allah'ın selâm ismine mazhar olsun Yahya (a.s). Bizler de şu anda selâm diyoruz Ona. Selâm gönderiyoruz kutlu imamımıza. Allah'ın selâmı, selâmeti Yahya efendimizin üzerine ve cümle Enbiyânın üzerine olsun diyoruz.

Evet Meryem sûresinin bu bölümünde Rabbimiz mutlak sûrette gündeme almamızı emrettiği yasal imamlarımızdan Zekeriya ve Yahya (a.s)'ların perdesini kapatıp karşımıza bir başka perde açıyor. Belki yaratılışı Yahya (a.s)'dan çok daha fevkalade olan İmrân ailesinin bir başka üyesi, bir başka yasal imamımız Îsâ (a.s) nın Meryem annemizden dünyaya gelişini gündemimize getirecek. Îsâ (a.s) nın yaratılışı Yahya (as)'ın yaratılışından çok daha enteresan ve hayret vericidir. Yahya (a.s) nın yaratılışında ihtiyar da olsa baba var, ana var, ama Îsâ (a.s) babasız, bakire bir kızcağızdan dünyaya gelecektir.

İmamımız Îsâ (a.s) nın dünyaya gelişi gerçekten insanlık tarihinin şahit olduğu en garip bir hadisedir. Gerçi yine Kur'an'ın beyanıyla Adem (a.s) in yaratılışı bundan da gariptir ama, insanlık bu ilk atamızın yaratılışına şahit olmamıştır. Onu sadece Rabbimizin gaybî beyanından öğreniyoruz. Sanki bu konunun anlatılmasından önce ona bir mukaddime olarak bu konu anlatıldıktan sonra bakın Rabbi-miz yeni bir gündem maddesini şöylece ortaya koyuyor.

16. "Ey Muhammed! Kitapta Meryem'i de an. O, ailesinden ayrılarak, doğu yönünde bir yere çekilmişti."

Ey peygamberim kitapta Meryem'i de an. Kitapta Meryem'i de gündem yap. Kitapta Meryem de bulunsun. Rabbinin kitabıyla Meryem ile de tanış. Meryem'i de gündemine al. Ve ey peygamber yolunun yolcuları, sizler de anın Meryem'i. Sizler de tanışın Meryem'le. Sizler de gündem maddesi yapın Meryem'i.

Evet işte bizim örneklerimizden, örnek ailelerimizden birisi gündem yapılıyor burada. Hayatları kesin doğru, mutlak doğru olarak Allah tarafından tescil edilmiş elçiler sunuluyor bize. Ama Allah korusun da bakıyoruz bugün müslümanlar bu yasal örnekleri bir kenara bırakıp, iyilikleri, hayatları, takvaları, takva anlayışları tartışılabilecek bir kısım insanları gündeme getiriyorlar. Onları gündemlerine alıyorlar, onları konuşuyorlar, onları tanımaya çalışıyorlar, onlar için anma törenleri, yâd etme günleri düzenliyorlar. Günlerce sözlerini, hayatlarını tartışıyorlar. Ama Rabbimizin tanıttığı, Rabbimizin kulluk maddesi yaptığı peygamberleri tanıtmak ve tanıtmak için gündeme almıyorlar.

Halbuki yarın bunların hiçbirisinden hesaba çekilmeyeceğiz. Peygamberiniz, imamınız, örneğiniz, modeliniz kimdi? diye sorulacak. Kime uymuştunuz? Kimi örnek almıştınız? Kimin peşindeydiniz? Amellerinizi kimden almıştınız? Kimi gündemde tutmaya çalışıyordunuz? Kimi tanıyıp onun gibi olma savaşı veriyordunuz? Kimin anma törenlerini düzenleme savaşı veriyordunuz? Peygamber mi yoksa başkaları mı? Kimin sözlerini öğrenmeye, kimin sözlerini ısrarla öğretmeye çalışıyordunuz? Kimin Sünneti, kimin modeli kafalarınızda canlıydı? Peygamberinkiler mi? Yoksa başkalarınınkiler mi? Unutmayın ki yarın bundan hesaba çekileceğiz.

Eğer Allah'ın yasal örneklerini, bu örneklerin hayatlarını bize aktaran Rabbimizin şu âyetlerini, şu gündem maddelerini bir kenara bırakır da hep kendi oluşturduğunuz konularla, kendi oluşturduğunuz gündemlerle, kendi oluşturduğumuz kitaplarla, kendi oluşturduğunuz önderlerle, liderlerle günlerimizi, gecelerimizi doldurursak, tıpkı bizden önceki Allah'ın lânetlik toplumu Yahudi'ler gibi bizim îmanlarımızdan kaynaklanmayan bir hayatın adamı olursak, yâni hem bu âyetlere, bu elçilere inandığımızı iddia eder, hem de bu îmanlarımız bu kitaba ve bu kitapla gündeme alınan peygamberlere hayat

hakkı tanımamayı emrederse Allah korusun işimiz bitmiş demektir.

Hayır hayır tüm sun'i gündemleri, tüm şeytan gündemlerini bir kenara bırakıp Rabbimizin bu gündemlerini ilk dert edinmek zorundayız. Eğer şu anda müslüman olduğumuzu iddia eden bizler önümüze sunulan her şeyi bir kenara iterek Allah'ın haber verdiği bu gerçek haberlerle ilgilenir, bu gerçek haberlerle beslenir, gece-gündüz bu haberlerle beraber olursak kesinlikle bilelim ki o zaman hem dünyamız düzelecek, hem âhiretimiz güzelleşecektir. Ama eğer şu anda İslâm dışı tavırlarımızdan vazgeçmez, rahmetinin gereği Rabbimizin dünya ve âhiret kurtuluşumuz için bize seçip haber verdiği bu örnek ailelerin haberleriyle ilgilenmez, onları tanıyıp kendimize örnek almaya çalışmazsak, işte Zekeriya (a.s)'ı, Yahya (a.s)'ı, Meryem'i, Îsâ (a.s)'ı gündemimize almadan bir hayat yaşar, onlar kaynaklı, onlar örnekli bir hayata yönelmezsek kesinlikle bilelim ki yaşadığımız hayatta asla doğruyu, hakkı, hidâyeti bulamayacak, dünyamızı da, âhi-retimiz de berbat etmiş olacağız.

Çünkü Allah'ın bizim seçip anlattığı bu örnek aileleri tanımayan, onları kendilerine örnek alamayan insanlar mutlaka kendilerine örnek olarak başka aileleri bulacaklar, onlar gibi olmaya çalışacaklar ve dünyada onlar gibi mutsuz oldukları gibi âhirette de onların gittiği cehenneme gideceklerdir. Gerçekten şu anda Allah'ın örnekleyip onayladığı, bu peygamberleri, bu örnek şahsiyetleri tanımayanların mutlaka onların yerini dolduracak başka örnekler peşine düştüklerini görüyoruz. Şu anda Allah'ın kitabını, Resûlünün Sünnetini bir kenara bırakıp oraya buraya koşup kendilerine örnek şahsiyet arayanların peygamberleri tanıma zahmetine katlanamayanların zavallılıklarını müşahede ediyoruz. Öyleyse arkadaşlar unutmayalım ki şu anda biz-ler iki seçenekten birisiyle karşı karşıyayız.

1: Ya Allah'ın kitabıyla, peygamberin Sünnetiyle beraber oluruz, Allah'ın kitabında haber verdiği bu haberleriyle beraber oluruz, Allah'ın kitabında bize tanıttığı bu örnek aileleri, bu peygamberleri tanıyıp kendimize örnek kabul ederiz, Hz. Adem'le başlayıp Hz. Muhammed (a.s) ile son bulan bu şahsiyetler dünyada bizim örneğimiz olur, böylece hem dünyamız, hem de âhiretimiz düzgün olur.

2: Ya da kitabı ve peygamberi, kitabın ve peygamberin bize aktardığı bu haberleri bir kenara bırakır, Allah'ın bize seçtiği bu örnekleri bir kenara bırakır, kendimizi, kendimiz gibileri örnek alır dünyamızı da âhiretimizi de mahvederiz.

Şu anda bu seçim bizim elimizdedir. Sonucuna kendimiz katlanmak şartıyla dilediğimizi tercih edebiliriz.

Evet, ya gece-gündüz kitapla beraber olur, kitabın haber verdiği peygamberlerle beraber olur, onları kendi öz anamızdan, öz ba-bamızdan, kendi oğlumuzdan, kendi kızımızdan, kendi evimizden, barkımızdan, dükkanımızdan, işimizden, aşımızdan daha iyi tanırız. Yâni ya bu kitap ve peygamberler aklımıza, fikrimize, kalbimize, bel-leğimize, duygumuza, düşüncemize, gözümüze, kulağımıza herkes-ten ve her şeyden daha çok yerleşir, hayatımızda onların örneklilik-leri canlanır, attığımız her adımda, verdiğimiz her kararda, sergile-diğimiz her tavırda onlar gözümüzün önünde canlanır ve böylece ha-yatı onlarla birlikte yaşarız, Allah'ın rızası ve cennet bizimle olur, yahut da başkalarını örnek alır dünyamız da, âhiretimiz de onlarınki gibi olur.

Evet ey peygamberim ve ey müslümanlar kitapta Meryem'i de an. O, ailesinden ayrılarak, doğu yönünde bir yere çekilmişti. Meryem anamız, gencecik bir kızcağız. İmrân ailesinin daha ana karnındayken Allah'a kulluğa, Allah'ın mabedine, Mescid-i Aksâ'ya hizmete adan-mış, akrabası Allah'ın kutlu elçisi Zekeriya'nın (a.s) gözetiminde, vekaletinde büyüyen tertemiz bir genç kızcağız. Henüz bu haliyle dünyanın gündemine girmemiş bir kızcağız. Ama ileride Allah'ın bir yasasını, Allah'ın bir kelimesini doğuracak ve kıyâmete kadar bir imamımızın annesi olarak tarihe geçecek, bize gündem olacak, kadınlar âlemi içinden seçilip üstün kılınacak, ama bu şerefiyle orantılı olarak ta yeryüzünde kadın cinsinin imtihanlarının belki en büyüğüne, en çetinine, en dayanılmazına tabi tutulacak bir genç kızcağız. İşte bakın hemen Rabbimiz bu imtihanların en büyüğünü şöylece anlatmaya başlıyor:

Meryem, genç kız ailesinden doğu tarafına, mescitte bulunduğu bölgenin doğusuna doğru gitmişti. Yakınlarından kaçıp gözden ırak olmayı gerektiren, ama kitabımızın onun özel bir durumunu deşifre etmediği için bilemediğimiz bir sebeple yalnız kalmayı tercih ediyor.

17. "Sonra, insanlardan gizlenmek için bir perde germişti. Cebrâil'i göndermiştik de ona tam bir insan olarak görün-müştü."

Evet insanlarla kendi arasında da bir perde vardı. Yâni kendisini gizliyordu insanlardan. İnsanlardan uzak, ama Rabbiyle baş başa huzur içinde Rabbine ibadet ederken bir de bakıyoruz ki gerçekten dehşetli, tüyler ürperten bir manzarayla karşı karşıya geliveriyor. Bir de baksın ki karşısında seviyyen bir beşer, mükemmel ve her şeyi yerinde birisi duruyordu. İnsanlardan saklanmaya,

hicaplaşmaya çalışan tertemiz, iffet abidesi kızcağızın karşısında bir insan vardı. Rabbimiz buyurur ki: Biz ona Ruhumuzu göndermiştik de o, ona tam bir insan şeklinde görünmüştü.

Buradaki Ruh Cebrâil (a.s) dır. Kitabımızın başka yerlerinde ve Rasulullah efendimizin Sünnetinde bu Ruhun Cebrâil (a.s) olduğu anlatılır. Evet Rabbimizin göndermesiyle Cebrâil (a.s) Onun karşısına bir beşer olarak çıkıverdi. Şimdi böyle bir ortamda o tertemiz, iffet âbidesi, afîfe kızcağızın halet-i ruhîyesini bir düşünün. Toplumun, İs-râil oğullarının yozlaştığı, peygamberlerinin yolundan uzaklaşıp, Allah'ın elçilerine düşmanlıklarını onların kanına girmeye kadar götürdükleri ve hızla Allah'a kulluktan uzaklaşıp materyalistleştikleri bir toplum içinde peygamber sülalesinden bir müslümanın yaptığı ufacık bir hareketin bile çok büyük spekülasyon yapıldığı bir ortamda, onların diline dolayabilecekleri bir falso yapmamak için çok dikkatli ve hassas davranan, insanların gözlerinden ırak olmayı yeğleyen, tüm tedbirlerini alan bir genç bütün bunlara rağmen inzivaya çekildiği me-kânda bir erkekle karşı karşıya. Birden bire tüm varlığıyla, tüm îmanıyla, tüm hayasıyla sarsıldı. Hemen silkinip Rabbine sığındı. Hem Rabbinin yardımını harekete geçirmek, hem de karşısındaki adamın ruhundaki Allah korkusunu harekete geçirmek için bakın şöyle diyor-du:
18. "Meryem: "Eğer Allah'tan sakınan bir kimse isen senden Rahmâna sığınırım" dedi."

Evet genç kızın o anda yapabileceği başka bir şey yoktu. Sadece diyor ki bakın, ben Rahmâna sığınırım senden, eğer sen muttaki birisiysen. Eğer sen O'ndan korkan, O'na karşı saygı duyan, ha-yatında Rahmân olan, hayatını Rahmân için yaşayan birisiysen. Baş-ka ne yapabilirdi bir genç kız? Karşısında bir erkek vardı ve kendisi de genç bir kızcağızdı. Yâni böyle aralarında bir güç dengesi de yoktu. Ama yaratan, öldüren, koruyan, doyuran, göklere ve yere egemen olan güç kudret sahibi bir Allah'ın koruması altında ya, inanıyordu ki karşısındaki kim olursa olsun kendisine sığınanları O Rab korurdu. Kesin biliyor ve inanıyordu ki O Rahmân herkesten ve her şeyden güçlüydü. Kesin biliyordu ki Kulları O'nu koruyucu bildikleri sürece, kulları O'nun koruması altında olduğu sürece O kullarını koruyacaktı. Ama ne zaman ki kulları O'ndan gafil olurlarsa, ne zaman ki kulları O'nun koruması altından çıkmışlarsa işte o zaman O Rahmân onlardan desteğini çekiverecek ve korumasız bir duruma düşüvereceklerdi. Bunu çok iyi bilen Meryem sürekli Rabbimizin koruması altında, Rahmânın yasalarına uygun bir tavır içindeydi.

Sâliha kadınları anlatırken Rabbimiz Nisâ sûresinin 34. âyetinde şöyle buyuruyordu:

İyi kadınlar, sâliha kadınlar, gönülden Allah'a itaat eden, kocalarının meşru isteklerine itaat eden, kendileri üzerindeki Allah'ın belirlediği Allah'ın haklarına, hukuklarına, kocalarının haklarına hukuklarına riâyet eden kadınlardır.

Evet ne anladık? Ne dedi Rabbimiz? Rabbimiz Nisâ sûresinin bu âyetinde, sâliha kadın, iyi kadın Allah'ın haklarına, kocasının haklarına riâyet eden ve Allah onların kendilerini ve haklarını nasıl korumuşsa kendileri de Allah'ın hakkı olan gizliyi, gaybı, görünmeyeni ko-ruyan kadınlardır. Gizliyi koruyan, gaybı koruyandır o kadınlar. Yâni kocaları yanlarındayken onların haklarını koruyup onlara Allah'ın istediği gibi davrandıkları gibi, kocalarının olmadığı ortamlarda da korunması gerekenleri korurlar.

Allah'ın haklarını korurlar, ırzlarını, namuslarını korurlar. Allah'ın kendilerini muhafaza edip koruduğu gibi onlar da bunları muhafaza edeceklerdir. Allah'ın kendilerini koruduğu gibi onlar da ken-dilerini koruyacaklardır. Nasıl? Yâni sürekli Allah'ın emirlerine, yasaklarına riâyet ederek, Allah'ın hukukunu gözeterek, Allah'ın koruması altında kalarak, Allah'ın kendileri hakkında koyduğu yasalara riâyet ederek. İşte bir kadın böyle bir titizlikle Allah'ın koruması altında olursa Allah da onu korur. Ama Allah'ın yasalarını çiğneyerek, Allah'ın emirlerine ters düşerek O'nun korumasından çıkan bir kadının ya da erkeğin üzerinden Allah korumasını kaldırıverdi mi artık o insanın kendi kendisini koruyabilmesi mümkün değildir.

Meselâ bir kadın Allah'ın yasak kıldığı bir takım yerlere gider, bir takım ilişkiler içine girerse, Allah'ın yasalarını delerse, Allah'ın ken-disini görmek istemediği bir yerlerde bulunursa, Allah da onu korumasından çıkarıverir ve böyle bir kadının kendisini koruması da müm-kün değildir artık. Onun başına her türlü belâ gelir.

İşte Meryem bunu çok iyi bildiği için Allah'ın koruması altında bir hayat yaşamış olmanın îmanıyla hem Rahmân'ın yardımını çağırıyor, hem de karşısındakine Allah'a kulluğunu, teslimiyetini hatırlatarak, îmanını tahrik ederek kendisine bir kötülük yapmaktan engellemeye çalışıyordu. Çünkü az evvel de dediğim gibi yapabileceği başka bir şeyi yok, kaçabileceği bir yeri yok, yardım isteyebileceği kimsesi yoktu o anda. O anda îmanıyla, hayasıyla düşündü

ki eğer o anda karşısındaki erkeği Allah'la karşı karşıya getirip, onun kulluğunu, takvasını gündeme getirip sarsabilirsem böylece onun bana yapabileceği kötülüğü engelleyebilirim tavrını sergiliyor.

Gerçekten de büyük bir imamın anası olmaya, kıyâmete ka-dar İslâm ümmetinin anası olmaya lâyık bir kızcağızın o anda îma-nıyla ortaya koyduğu örnek bir tavır. Karşısındakine Rahmân'ı hatırlatarak kötülüğünü engellemek, rahmetini celp etmek gerçekten bizler için çok hoş bir örnektir. Eğer gerçekten sen Allah'tan korkan muttaki birisiysen ben de senden korktuğun Allah'a sığınıyorum. Çünkü Allah'ın kendisine insan sûretinde gönderdiği Meleğinden korkmuş ve kendisinden murat almak niyetinde olduğunu zannetmişti. Elbette Allah'tan korkan birisi kendisine Rahmân hatırlatılır hatırlatılmaz kendine gelir ve nefsinin, şeytanın teşvik ettiği şehvet sâikinden hemen vazgeçerdi. Ama iş hiç de zannettiği gibi değildi. Bakın karşısında if-fetinden tir tir titreyen kızcağıza o melek kendi kimliğini açıklayarak, onun korkusunu izale ederek dedi ki:

19. "Cebrâil: "Ben temiz bir oğlan bağışlamak için, Rab-binin sana gönderdiği elçiden başkası değilim" dedi."

Dedi ki elçi: Ben Rabbinin elçisiyim. Adına bir hayat yaşadığın, adına iffetli olduğun, adına beni uyarmaya çalıştığın Rabbinin görevli elçisiyim ben ve sana tertemiz bir oğlan bağışlamak, vermek üzere geldim. Evet böylesine afife bir kızcağıza müjdelenen bir evlât. Tertemiz bakire bir kızcağıza bir evlât. Annemiz bu defa başka bir ür-pertiyle ürperir ve şaşırır. Bu duydukları onun utancını ve dehşetini bir kat daha artırır. Şu anda henüz gerçekten Allah'ın elçisi olup olmadığı konusunda kesin emin olamadığı karşısındaki adam bakire halindeyken kendisine bir çocuktan söz ediyordu. Belki de kendisini aldatıp bekaretini izaleye ikna edebilmek için düpedüz yalan söyleyen birisiydi o. Ama Allah'ın elçisi onun bu şüphelerini tamamen yok edecek şu sözleri söylemeden önce namusu tehlike altında bulunan bir yiğit mümine edasıyla soruyor karşısındakine:

20. "Meryem: "Bana bir insan temas etmemişken, ben kötü kadın da olmadığım halde, nasıl oğlum olabilir?" dedi."

Sen söylesene bana, bu iş nasıl olabilir? Benim nasıl bir çocuğum olabilir? Bana hiçbir beşer dokunmamış, ben hiçbir insanla beraber olmamışım ve üstelik ben bâğıye, azgın birisi de değilim. Yâni ben bugüne kadar ne meşru olarak, nikâhlı olarak bir erkekle evlenmişim, ne de gayr-i meşru erkeklerle birlikte

olup Rabbimin yasalarını, sınırlarını çiğneyecek bir tavırda, bir ilişkide bulundum. O halde bu durumda benden nasıl bir evlât dünyaya gelecek? Benim nasıl bir oğlum olacak? Hâlâ bu işin nasıl olabileceğini anlayamıyor, ama karşısında kendisinin Allah'ın elçisi olduğunu söyleyen bu esrarengiz adamın çok açık ve net ifadeleri yine de içinde bulunduğu nazik durumun, halet-i ruhîyesinin dehşetini azaltmıyordu. Tamam kendisinin Allah'ın elçisi olduğunu söylüyordu ama afife genç her şeyin açıklığa, netliğe kavuşmasını istiyordu. Çünkü o ana kadar genç kız bir çocuğun dünyaya gelebilmesi için Rabbimizin yeryüzünde işleyen genel yasası gereği bir dişiyle bir erkeğin meşru olarak birleşmesinin dışında gerçekleşebileceğini tasavvur edemiyordu. Allah'ın elçisi diyor ki bakın:

21. "Cebrâil: "Bu böyledir, çünkü Rabbin: "Bu Bana kolaydır, onu insanlar için bir mûcize ve katımızdan da bir rahmet kılacağız; hem bu önceden kararlaştırılmış bir iştir" diyor" dedi."

Evet elçi dedi ki, bu iş böyledir. Tıpkı sûrenin evvelinde, Ze-keriya (a.s)'a denenin aynısı. Evet bu iş böyledir. Yâni gerçekten du-rum senin dediğin gibidir. Yâni ne nikâh yoluyla, ne de zina yoluyla bir erkekle bir araya gelmedin. Sana bir erkek dokunmamıştır. Sen iffetli ve namuslu bir kızsın. Ama Allah dilediğini dilediği şekilde yaratandır. Allah güç ve kudret sahibidir. Allah mutlak egemenlik sahibidir. Yasayı koyan Allah'tır. Dilediği zaman yasasını değiştirme gücüne, yetkisine sahip olan da Allah'tır. Allah bir şeye hükmetti mi, Allah bir şeyin olmasını diledi mi ona "Ol" der, o da oluverir. Bu Rabbin için zor bir şey değildir. Bu Rabbine çok kolaydır. Çünkü yasanın sahibi Allah'tır, hayatın sahibi O'dur.

Böylece ey Meryem, senin de, senin gibi âciz kulların da alışık olmadığınız bir hükümle, bir takdirle, bir yaratış yasasıyla Rabbin diler ki, Rabbin buyurur ki Onu, oğlun Îsâ'yı insanlığa bir âyet kılacağız ve katımızdan bir rahmet olarak lütfedeceğiz biz. Artık iş bitmiştir. Bu işi Rabbin Levh-i Mahfuzda yazıp karara bağlamıştır. Yâni başka çıkar yolu yok bu iş olacaktır.

22. "Meryem oğlana gebe kaldı; o haliyle uzak bir yere çekildi."

Rabbimizin emriyle artık Meryem, Ona gebe kaldı ve bununla uzak bir yere çekildi. Çocuğu yüklendi ve uzak bir yere, uç bir yere gitti. Hamlini bir süre de olsa insanlardan gizleyebilmek için insanlardan, aile efradından uzak bir yere

çekildi.

Ahlâken tefessüh etmiş bir toplumun üyesi olarak, bir insan olarak Meryem anamız Onu ne kadar da saklamaya çalışsa da Rab-bimiz buyuruyor ki: Ey Meryem, biz Onu, karnındaki Îsâ'yı (a.s) insanlara bir âyet kılacağız. Onu kudretimizi insanlara açıklayan bir âyet, bir ibret, bir nişâne yapacağız. Yaratıcılığımıza bir delil, bir alâmet kılacağız. Hayatın ve ölümün sahibi oluşumuza, göklerdeki ve yerdeki tüm yasaların sahibi oluşumuza bir hüccet kılacağız. Aynı zamanda Onu insanlara bir rahmet kılacağız.

Evet ilk insan Hz. Adem (a.s) in yaratılışından sonra yeryüzünde en büyük, en harikulâde bir hadise gerçekleşiyordu. Yahya'nın (a.s) dünyaya gelişi de enteresandı. Ama Allah'ın bu âyeti ondan daha büyük bir âyet olacaktı. Bakire bir genç kız bir çocuk dünyaya getirecekti. Hem de ataerkil aile sisteminin hakim olduğu, materyalist bir anlayışın hakim olduğu Roma gibi bir toplumun içinde, insanların gözleri önünde. İnsanların içine gömüldükleri bu yanlış ataerkil aile geleneğini, bu yanlış materyalist felsefeyi kökünden yıkacak, insanların zihinlerini altüst edecek bir hadiseydi bu. Babasız bir kızcağızdan bir çocuk dünyaya gelecek ve atalar egemenliği yıkılacaktı. Allah'ın sınırsız gücüyle babasız bir çocuk dünyaya gelecek materyalist felsefe, Allahsızlık inancı kökünden devrilecekti. Allah'ı inkâr eden, her şeyi maddeye bağlayan bilimsel kâfirlik yıkılacaktı.

Artık hayat ve ölüm konusunda, güç kuvvet konusunda, yaratma konusunda, hâkimiyet konusunda yetki, otorite ataların değil Allah'ın olduğu anlaşılacak, egemenlik hakkı ihtiyarların değil sadece yoku var eden, varı yok eden, olmazı olduran, her şeye güç yetiren, her şeye söz geçiren Allah'ın olduğu ortaya konacaktı. Eğer söz sahibi onlar olsalardı asla böyle bir genç kız çocuk doğuramazdı. Mevcut yasalar buna elvermezdi. Eğer yetki onlarda olsaydı böyle bir çocuk beşikteyken onlarla konuşamazdı.

Evet yüklendi çocuğu ve uzak bir köşeye çekildi. Nihâyet:

23. "Doğum sancısı onu bir hurma ağacının dibine gitmeye mecbur etti: "Keşke ben bundan önce ölmüş olsaydım da unutulup gitseydim" dedi."

Evet doğum anı yaklaşıp ta doğum sancısı onu sarınca bir hurma ağacının

yanına gitti. Keşke, keşke demeye başladı. Ah! Keşke bundan önce ölmüş olsaydım da unutulup gitseydim. Evet artık Hz. Îsâ dünyaya gelecektir. Ve artık sıkıntılı günler başlayacaktır tertemiz genç kız Hz. Meryem için. Bunu ya henüz melek çocuğu kendisine müjdeleyip hamile kaldığında demiştir, ya da doğum sancıları kendisini yakaladığı zaman söylemiştir. Her ikisi de mümkündür. Öyle ya, karnındaki bir çocukla kavminden uzaklaşacak, insanlardan kaçacak, uzak bir yere, mescidin tenha bir köşesine çekilecek, karnındaki çocuğunu insanlardan gizlemeye çalışacak, insanların sansasyonlarından, dedikodularından korkacak, ürkecek ve oğlunu doğururken de şöyle diyecek: Keşke bugünden önce ölüp gitseydim. Doğumundan sonra insanların kendisine diyecekleri şeylerin gözünün önüne gelmesi Ona bundan önce ölümü temenni ettiriyordu. Keşke bu olaydan önce ölseydim de bu başıma gelmeseydi, unutulup gitseydim. Keşke hakkında dedikodu edilmeyen, hakkında konuşulmayan birisi olsaydım.

Kucağında babası belli olmayan bir çocukla onların karşılarına çıkageldiği an o insanların kendisine nasıl bir gözle bakacaklarını, neler söyleyeceklerini, nasıl karşılayacaklarını düşünüyor ve üzüntüsünden ölüm istiyordu. Düne kadar mescide, Allah'ın mabedine hizmete adanmış, mübârek bir ailenin çocuğu olarak, üstelik bir peygamberin kefaletinde, Zekeriya'nın (a.s) gözetiminde büyümüş birisi olarak, o güne kadar hiçbir erkek eli değmemiş, iffet ve haya timsali bir genç kız olarak böyle kucağında babasız bir çocukla insanların karşısına nasıl çıkacağını, bunu onlara nasıl izah edeceğini, onları buna nasıl inandıracağını düşündükçe ölümü temenni ediyordu.

Gerçekten kendisine çok büyük bir rol yükleniyordu. Çok zor bir imtihandan geçiriliyordu. Tertemiz bir kızcağız olarak kucağındaki Îsâ (a.s) ile birlikte kavminin huzuruna çıktığı zaman kesin biliyordu ki tüm kavmi, tüm ailesi üzerine yürüyeceklerdi. Bu neyin nesi ey Meryem? Sen kötü, iffetsiz birisi değildin! Anan-baban da kötü, ahlâksız, iffetsiz değillerdi. Onların çocukları olarak kucağında getirdiğin bu ço-cuk kim? Nerden aldın, kimden aldın bunu? Diyenlere karşı nasıl ce-vap verecekti? Ne diyecekti? Nasıl temize çıkaracaktı kendini? Nasıl temize çıkaracaktı ailesini? Nasıl temize çıkaracaktı Zekeriya'yı (a.s)? Nasıl bakabilecekti insanların yüzüne?

Düşünebiliyor musunuz? Gerçekten çok büyük bir imtihandı. Bırakın insanları, dağların bile dayanamayacağı bir imtihandı Meryem'in imtihanı. Bunun bir benzeri de Ayşe anamıza yapılmıştı. Çok çetin bir imtihandı bu. Hem Meryem için çetin bir imtihan, hem ailesi için, hem velîsi, kefili Zekeriya (a.s)

için, hem de kıyâmete kadar İs-lâm yolunun yolcuları biz müslümanlar için çok büyük bir imtihandı. Belki o günün tüm müslümanları, belki şu anda bizler gerçekten sı-kıntılanacağız, ıstıraba boğulacağız.

Ama korkmayın, anamız adına üzülmeyin, Allah çok kısa bir zaman içinde sevdiği kulunun, mümin kulunun imdadına yetişecekti. Tıpkı Zekeriya'nın (a.s) yaşlılık halinde, karısının da kısır halinde Yahya'yı dünyaya getirirken konuşmadığı gibi Meryem anamız da ko-nuşmayacaktı. Allah savunacaktı Onu. Allah koruyacaktı Onu. Kendisi hiç konuşmayacak, eserini konuşturacaktı, amelini konuşturacaktı, beşikteki çocuğunu konuşturacaktı. Meryem işaret edecekti beşikteki çocuğuna ve çocuk Allah'ın âyeti olarak, Allah'ın bir kelimesi olarak beşikteki çocuk konuşacak ve bu Allah âyetine, Allah yasasına, Allah kelimesine şahit olan tüm Roma, tüm dünya sarsılacaktı.

O gün Allah'ın bu âyeti karşısında kâfir Roma sarsılacak, şirk dininin mensubu, atalar dininin mensubu Romalıların akılları başlarından gidecek, Yahudiler sarsılacak, bugün biz sarsılacağız ve kıyâmete kadar Allah'ın gücü karşısında, Allah'ın kudreti karşısında, Allah'ın olmazı oldurması karşısında tüm dünya insanlığı sarsılmaya devam edecek. Allah'tan, Allah'ın gücünden, Allah'ın egemenliğinden şüphe içinde olan kâfiriyle, müşrikiyle tüm insanlar beyinlerinden vurulmuş gibi olacaklar.

Evet O doğum sancıları içinde, ondan öte bu sancılar ve ıs-tıraplar içinde hurma ağacının altında kıvranırken ya bizzat Rabbimiz, ya melek, ya da karnından dünyaya gelen O çocuk, Îsâ (a.s) bakın Ona şunları söyler:

24,25,26. "Onun altından bir ses kendisine şöyle seslendi: "Sakın üzülme, Rabbin, içinde bulunanı şerefli kılmıştır. Hurma ağacını kendine doğru silkele, üstüne taze hurma dökülsün.. "Ye iç; gözün aydın olsun. İnsanlardan birini görecek olursan "Ben Rahmâna oruç adadım, bugün hiçbir insanla konuşmayacağım" de."

Şâyet bunu söyleyen Îsâ (a.s) ise onun eteğinin altından, yok Cebrâil (a.s) ise Onun bulunduğu mekânın alt kısmından bir mekândan söylüyordu. Diyordu ki: Ey Meryem! Sakın üzülme! İnsanların karşısına nasıl çıkacağım? Aileme nasıl hesap vereceğim? diye sakın mahzun olma! İçin rahat olsun; Rabbin içinde bulunanı şerefli kılmıştır. Rabbin senin ayağının altından bir ırmak akıtacak ve sen ondan istifade edeceksin. Hurma ağacını kendine doğru silkeleyip salla, üzerine taptaze hurma dökülsün ve ondan gıdalan. Ye, iç, gözün, gönlün aydın olsun. Eğer insanlardan birini görecek olursan, ben Rahmâna oruç adadım, bugün hiçbir kimseyle konuşmayacağım de.

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber! Görüyor musunuz Allah'ın yüceliğini? Görüyor musunuz Rabbimizin kuluna ikramını? Zor bir imtihana çekileceksiniz, sırtınıza bir dağ yüklenecek Rabbiniz tarafından ve Allah'tan geldiğini bildiğiniz bu imtihana Rabbiniz hatırına katlanacak, O'nun takdirine isyan etmeyeceksiniz. Allah'ın emriyle gencecik bir kızcağız bir çocuk yüklenecek, şehrinden, ailesinden uzak bir kenarda kendi başına çocuğunu doğuracak ve bakın Allah onun o andaki ihtiyacı olan tatlı bir suyunu, taze bir hurmasını nasıl emrine âmâde kılıyor? Hurma dalları nasıl üzerine eğiliyor?

Rabbinden böyle nîmetlerle karşı karşıya gelen, kucağındaki çocuğunun bir Allah elçisi olarak kendisiyle konuştuğunu duyan, gören Meryem'de hiç üzüntü kalır mı? Tüm gamları, tüm sıkıntıları gidiyor, içi rahatlıyor, kalbi huzura eriyor. Bir peygamber anası olarak yüzü gülüyor. Meleğin müjdelediği bir mûcizenin kendisiyle gerçekleştirilmesinin şerefiyle başı göklere değiyor. Ve derken gâyet rahat bir şekilde kucağındaki Allah âyetini alarak kavmine geliyor.

27,28. "Çocuğu alıp kavmine getirdi, onlar: "Meryem! Utanılacak bir şey yaptın. Ey Harun'un kız kardeşi! Baban kötü bir kimse değildi, annen de iffetsiz değildi" dediler."

Allah'ın kutlu elçisinin kutlu anası, imamımızın anası, bizim anamız kucağında çocuğuyla birlikte kavminin karşısına çıkınca aynen önceki beklediği gibi oldu. Şu müthiş tabloyu gözünüzün önüne bir getirin. Tabi işin aslına eren, şereflerin en büyüğüyle şereflenen Meryem anamız adına değil de, ailesinin, yakınlarının dehşet tablosunu gözlerinizin önüne bir getirin. Müslümanların, Allah'a samimiyetle inanmış peygamber ailesine bağlı yaşayanların yüzlerindeki müthiş hali bir tasavvur edin. Tıpkı Ayşe annemize yapılan o iftiradan sonra Rasulullah efendimizin ve onun yoluna canını fedâya hazır müslümanların yüz

ifadeleri gibi, mahvolmuşlar, yerin dibine geçecek duruma gelmişler.

Diyorlar ki bakın: Ey Meryem, andolsun ki utanılacak bir şey yaptın. Ey Harun'un kız kardeşi, biz biliyoruz ki senin baban kötü birisi değildi, annen de iffetsiz değildi. Çok kötü bir iş yaptın. Senin bu yaptığını sığdırabilecek bir yer bulamıyoruz dediler. İffeti, namusu tam olan babanla, ananla, onların seni adadığı bu mabedin inşa edicisi olan Harun'la, ya da Harun ismindeki temiz kardeşinle senin işlediğin bu amelin arasında hiçbir benzerlik göremiyoruz, sen böyle iffetli kimselerin değil iffetsizlerin işiyle bizim karşımıza geldin dediler. Bütün bunları dinleyen Meryem kucağındaki çocuğa yöneldi.

29. "Meryem çocuğu gösterdi: "Biz beşikteki çocukla nasıl konuşabiliriz?" dediler."

Evet kucağındaki çocuğu gösterdi, buyurun, sorun bunun cevabını o versin dedi. Meselenin çözümü için Ona baş vurun dedi. İnsanlar böyle suçlu birinin böyle bir yola başvurması karşısında kızdılar, yahut hayrete düşüp dediler ki, beşikteki bir çocuk nasıl konuşabilir? Ya da böyle beşikteki bir çocukla biz nasıl konuşabiliriz? Bunun üzerine beşikteki çocuk:

30,33. "Çocuk: "Ben şüphesiz Allah'ın kuluyum. Bana ki-tap verdi ve beni peygamber yaptı; nerede olursam olayım, beni mübarek kıldı. Yaşadığım müddetçe namaz kılmamı, zekât vermemi ve anneme iyi davranmamı emretti. Beni bedbaht bir zorba kılmadı. Doğduğum günde, öleceğim günde, dirileceğim günde bana selâm olsun" dedi."

Dedi ki, ben Allah'ın kuluyum. ***İnnî Abdullah***. İşte bu Hz. Îsâ'-nın insanlara söylediği ilk sözüydü. Ben Allah'ın kuluyum. Ben Rab değilim, ben İlâh değilim, ben Rabbin oğlu değilim, ben Rabbin yetkilerine sahip birisi değilim. Ben başka değil, sadece Allah'ın kuluyum. Îsâ (a.s) ilk sözünde yüce Rabbini evlât edinmekten tenzih ederek kendisinin O'nun bir kulu olduğunu ilân ederken sanki daha sonra biz Îsâ'nın (a.s) yoluna taabiyiz dedikleri halde, Onu insanlıktan, kulluktan çıkarıp tanrılık, ya da tanrının evlâtlığı makamına oturtarak küfre sapacak Hıristiyanlara en güzel mesajı sunuyordu. Ben Allah'ın kulu-yum ve Rabbim bana bir kitap verdi, bana bir kitap vermeyi hükmetti ve beni peygamber kıldı. Gelecekte peygamber olmama hükmetti.

Ve yine Rabbim ben nerede olursam olayım beni mübârek kıldı. Beni

bereketli kıldı. Berekete konu yaptı beni. İnsanlara bir rah-met kapısı olarak açtı beni ve insanların cennetine sebep kıldı. Ve yaşadığım müddetçe, hayatta olduğum sürece de namaz kılmamı ve zekât vermemi emretti bana. Hayatım boyunca namaz kılarak bedenimde Rabbimin söz sahibi olduğunu ortaya koymamı, zekât vererek de malım konusunda, sahip olduğum şeyler konusunda O'nu söz sahibi bilmemi istedi benden. Bir de anneme karşı iyi davranmamı, kendisine ve anneme karşı bir bedbaht ve zorba kılmadı. Selâm olsun bana doğduğum günde, öleceğim günde ve diri olarak kalkacağım günde.

Evet bakın sözlerinin sonunda Allah'ın mübârek elçisi yine aynı konuya ısrarla parmak basıyordu. Ben Allah'ın kuluyum dedikten sonra, doğan, yaşayan, ölen, Rabbine kulluk eden bir insan olarak asla Rab olmadığını, Rabbin sıfatlarına sahip olmadığını ortaya koyuyordu.

34. "İşte hakkında şüpheye düştükleri, Meryem oğlu Îsâ gerçek söze göre, budur."

Meryem oğlu Îsâ'nın söylediği hak söz budur. O sadece ben Allah'ın kuluyum demiştir. İşte Îsâ'nın (a.s) keyfiyeti, aslı, esası budur. Öyleyse ey Îsâ'ya (a.s) inandığınızı iddia eden siz hain Hıristiyanlar, işte işin aslı budur. Peygamberiniz bizzat kendi dilinden ben bir kulum dediği halde, bunu duyduğunuz halde hâlâ ne diye Onun Rab olduğunu, Allah'ın oğlu olduğunu iddia eder durursunuz? Nereden çıkarıyorsunuz bunu? Bakın kendi dilinden Onun kendisi hakkındaki beyanını duydunuz. Vazgeçin bu küfürlerinizden, şirklerinizden. O ne tanrıdır, ne tanrının oğludur, ne tanrının yetkilerine sahiptir. İş bu kadar açıkken, bu kadar ayan beyanken hâlâ ne diye bu tür sapıklıkların peşine düşüyorsunuz? Eğer Onun böyle mûcizevi doğumu sizi yanıltıyorsa, işte Allah anlattı; Yahya'nın doğumu da böyledir, Adem'in (a.s) dünyaya gelişi de böyledir, ama onların birer insan olduklarını, tanrı olmadıklarını, tanrının oğlu olmadıklarını söyleyen sizler; Îsâ (a.s) hakkında neden sapıyorsunuz? Halbuki:

35. "Allah çocuk edinmez. O münezzehtir. Bir işin olma-sına hükmederse ona ancak " Ol" der, o da olur."

Bir oğul edinmek asla Allah'a yakışmaz. O bu gibi hallerden yüce ve münezzehtir. Hayır! O bu tür ilişkilerden uzaktır. Zira bu tür şeyler Allah'a eksiklik ve ihtiyaç izafesidir. Halbuki Allah'ın varlıklarıyla ilişkisi birbirinden farklı değildir. Hepsi O'nun kuludur. Yâni Cenâb-ı Hakkın kullarından bazısına

daha yakın, bazısına daha uzak olduğu asla düşünülemez. Allah göktekilerin ve yerdekilerin sahibi iken, herkes ve her şey O'nun iken, her şey O'nun kulu ve kölesi iken, O mülkün sahibi iken neden bir çocuğa ihtiyaç duysun da? Neden onlardan birini, ya da birkaçını evlât edinsin de? Zira eninde, sonunda o da O'nun kulu ve kölesi değil mi yâni?

Aslında Allah'tı, Allah'ın oğluydu, Allah'ın yetkilerine sahipti derlerken hainler Allah yanında etkili, yetkili, torpilli varlıklar icat edip işledikleri günahlara şefaatçiler bulmaya, kılıflar ayarlamaya çalışıyorlardı. Başka bir dertleri yoktu adamların. Öyle ya bir insana çocuğundan, oğlundan daha yakın birisi olmayacağına göre, ya da adam çocuğunun hatırından çıkamayacağına göre, bunlar da sanki Allah'ı insan gibi, kendisine çocuğu vasıtasıyla yaklaşılabilecek bir varlık bildiklerinden ötürü torpil yaptırma derdiyle bu herzelere yöneliyorlardı.

Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri söyleyerek iftira ediyorsunuz. O'nun oğlu da yoktur, kızı da yoktur, hanımı da yoktur, yetkilileri de yoktur, yeryüzünde yetkilerini devrettiği varlıkları da yoktur, temsilcileri de yoktur, O'nun namı hesabına iş yapacak, karar verecek hiç kimse yoktur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun kulu ve mülküdür. Her şey ve herkes mülktür mâlik olan sadece O'dur. O bir şeyi yaratacağı zaman sadece ol der ve oluverir. Allah böyle irade, böyle güç kuvvet sahibiyken hayrola, yâni bu dünyayı, bu yaratıklarını idare etmekten âciz kaldı da onun idaresini Îsâ'ya (a.s) Üzeyr'e (a.s), ya da başka birilerine devretti mi demeye çalışıyorsunuz yoksa?

Bakın sizin kendisine yeryüzünde en büyük iftirayı yakıştırdığınız elçinin ağzından bir daha dinleyin gerçeği:

36. "Doğrusu Allah, benim de, sizin de Rabbinizdir. O'na kulluk edin, bu doğru yoldur."

Allah benim de sizin de Rabbinizdir. Muhakkak ki kendisine kulluk edilmeye lâyık, kulluk programını bilen, sizden nasıl bir kulluk isteyeceğini bilen ve size bir hayat programı belirleyen benim de sizin de Rabbiniz Allah'tır. Sizin için de benim için de kendisine kulluk edilecek, hayat programı uygulanacak O'ndan başka Rab yoktur. Bu konuda benim sizden bir farkım yoktur. Ben de sizin gibi Allah'ın ku-luyum. Benim boynumdaki ipin ucu da Rabbimin elindedir. O ne tarafa çekerse ben o tarafa gitmek zorundayım. Ben

her zaman O’na muhtacım. Beni yaratan, beni besleyen, beni yaşatan ve bana yol gösteren O’dur. Ben nasıl O’nu Rab bilmiş ve irademi O’na teslim etmişsem gelin siz de sizin Rabbiniz olan Allah’a kulluk edin ve O’n-dan başkalarını Rab bilmeyin. Allah yolundan başka yol yoktur. Allah’a kulluk yolundan başka yol yoktur. Yahudilik, Hıristiyanlık, İslâ-m’ın dışındaki tüm dinler, tüm yollar Allah’ın razı olmadığı dinler ve yollardır diyerek Îsâ (a.s) aynen kendisinden önceki peygamberlerin dâvetini tekrar ediyordu. Ve artık bu konuda zerre kadar bir şüpheye mahal bırakmıyordu. O böyle diyordu ama Onun yolunda olduklarını iddia edenler Ona en büyük iftirayı yapıyorlardı.

37. “Fırkalar, kendi aralarında anlaşmazlığa düştüler. Vay o büyük günü görecek kâfirlerin haline!”

Sonradan zuhur eden Hıristiyan gruplar, hizipler aralarında ihtilâf ettiler. Hıristiyan ve Yahudi hizipler kendi aralarında Îsâ (a.s) hakkında ihtilâfa düştüler. Hıristiyan gruplardan bir kısmı O’nun Allah’ın kulu ve elçisi olduğuna inanmaktadır, bir kısmı O’nun Allah’ın oğlu olduğuna inanmaktadır, bir kısmı da Allah olduğuna ve kendisine kulluk yapılması gerektiğine inanmaktadır.

Ya da Hz. Îsâ (a.s) konusunda Yahudiler başka söylediler, Hıristiyanlar da başka şeyler söylüyorlar. Yahudiler Onun sebebiyle kendi kitaplarının ve peygamberlerinin hükmü kaldırıldı diye Ondan intikam almak için Onun veled-i zina olduğunu iddia ettiler. Hıristiyanlar da onların gözünde Hz. Îsâ’yı temize çıkarabilmek için o kadar büyüttüler o kadar yücelttiler ki Onu Allah yerine oturtuverdiler. Kimisi ileri giderek kimisi geri kalarak bu konuda kendilerine zulmettiler. Allah’a zulmettiler, Allah’ın tertemiz elçisine zulmettiler. Allah’ın hakkını vermeyerek zulmettiler, peygamberin hakkını vermeyerek Ona ve kendilerine zulmettiler. Peygambere karşı böyle aşırı davranmak da zulümdür, Ona karşı ilgisiz kalarak geri durmak da zulümdür.

Evet Hıristiyanlar Allah’ın kulu ve elçisi olan Hz. Îsâ’yı İlâh edinmekle en büyük suçu işlemişlerdir. Bu onların Hz. Îsâ’yı Allah’la insan karışımı bir varlık sayma yanılgılarından, vücutta vahdet denen Allah’la insanın birleşimi teorisinden kaynaklanmıştır. Bu yanılgı yıllarca tartışmalarına rağmen meseleyi işin içinden çıkılmaz bir duruma getirmiştir. Bu karmaşık şahsiyetin, yâni Allah’la insan karışımı kabul ettikleri şahsiyetin insani yönünün ağır bastığı kanısına varanlar onun Allah’ın oğlu olduğu zehabına kapılırken, Onun İlâhlığa yakınlığını düşünenler de Onun insanlaşmış bir Allah ya da Allahlaşmış bir

insan olduğu inancına düştüler. Allah bunlar için diyor ki bakın:

38. "Bize geldikleri gün neler görüp neler işitecekler! Ama zâlimler bugün apaçık bir sapıklık içindedirler."

Evet bu ihtilâfların çözümünü ertelediğimiz o büyük günü mutlak görecek olan kâfirlerin vay haline. Allah'ın bir beşer olan Meryem'den dünyaya getirdiği bir beşer olan Hz. Îsâ (a.s) hakkında böyle olmadık iftiralarda bulunarak küfre düşenlerin vay haline. Hem de kendisine iftira ettikleri Allah'ın elçisinin huzurunda Onun kendilerini Allah'a kulluğa çağıran nidalarının arasında, Ondan sonra gelip Onun durumunu ayan beyan, şeksiz şüphesiz ortaya koyan şu Kur'an'ın şe-hadeti altında o gün neler görüp, neler işitecekler o kâfirler. Ne gerçekler işitecekler, ne hakikatler görecekler o gün ama zâlimler apaçık bir sapıklık içinde görmüyorlar, işitmiyorlar. Dünyadaki hidâyet işaretleriyle ilgilenmiyorlar. Dünyada kurtuluş vasıtası olması için kendilerine lütfedilmiş olan gözlerini, kulaklarını, kalplerini kullanmıyorlar, ama yarın zorunlu olarak görüp işitecekleri bir ortamda zillet ve mahcubiyet içinde bu organlarını kullanacaklar. Duyacaklar, işitecekler, görecekler.

39. "Ey Muhammed! Hâlâ gaflet içinde bulundukları ve hâlâ inanmayanları -onları- işin bitmiş olacağı o hasret günü ile uyar."

Kıyâmet günüyle korkut onları. Çünkü o gün kaybedilen fırsatlara, kaybedilen cennete hasret ve pişmanlık duyulacak bir gündür. Ama onlar bu müthiş gün hakkında şu anda gaflet içindedirler. Perişan olacakları bu hasret gününe inanmamakta direniyorlar. Sen onları bu gafletlerinden uyandır peygamberim. O gün gelip de Eyvah! pah! Tuh! Yazıklar olsun bize! Yuh olsun bize! Vah orada yaptıklarımıza! Yazıklar olsun bizim anlayışlarımıza! Diyerek dövünecekleri, kaybettikleri fırsatlarından ötürü hasret çekecekleri o gün gelmeden önce uyanmalı onlar.

Çünkü o gün eyvah diyecekler, keşke yaşamasaydım böyle bir hayatı. Keşke gaflet içinde olmasaydım böyle bir günden. Keşke kulak verseydim Rabbimin uyarılarına. Keşke dinleseydim peygamberimin dâvetini. Yazıklar olsun bana. Ben niye böyle şuursuzca bir hayat yaşamışım. Kitap varken, ona ulaşma imkânım varken, Resul varken, örnek varken niye ben başka başka şeylerin peşine düşüp, başka başka bir hayat yaşamışım? Diyecekleri, ama bu

pişmanlıklarının kendilerine hiç bir faydasının olmayacağı bir gün gelmeden uyanmalılar, diyor Rabbimiz.

40. "Şüphesiz biz bütün yeryüzüne ve üzerinde bulunan-lara vâris olacağız. Onlar Bize döneceklerdir."

Evet bir gün gelecek yeryüzünde hayat bitecek, herkes ve her şey ölecek ve yeryüzüne Allah vâris olacak. Her şey yok olacak ve sadece Allah bâkî kalacak. Konumuyla sanki yok olmayacakmış gibi, yıkılmayacakmış gibi görünen şu süslü, şu aldatıcı, şu güzelim dünya, şu hayat bir gün bitecek. Gençlik bitecek, güzellik bitecek, canlılık bitecek, hayat bitecek her şey bitecek. Baharınız bitecek, gençliğiniz bitecek, zindeliğiniz bitecek, sıhhatiniz bitecek, güçleriniz bitecek, devletiniz saltanatınız bitecek. Gökler bitecek, yıldızlar bitecek, güneşiniz bitecek ve tüm kâinâtta hayat bitecek... Zaten sizin imtihanınız için kurulmuştu bu dünya. Hanginiz ne ameller işleyecek? İşte bunun için kurulmuştu bu dünya ve imtihan sonrası bir komutla hesap konumuna geçilecek. İnsanlar Rablerine dönecekler. Herkes imtihan mAksâdıyla getirildiği bu dünyada yaşadığı hayatın hesabını Allah'a ödeyecek.

41. "Ey Muhammed! Kitapta İbrahim'e dair anlattık-larımızı da an; o şüphesiz dosdoğru bir peygamberdi."

Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, kitapta İbrahim'i de anın. İbrahim'i de gündem yapın. Örneklerinizden, önderlerinizden İbrahim'e de hayatınızda yer verin. Onu da hatırlayıp gündem maddesi yapın. Ona da zaman ayırın. Muhakkak ki o sıddîk idi, dosdoğru bir peygamberdi. İnandım dediği her konunun eylemini gerçekleştiren bir peygamberdi. Îmanını, iddiasını ameliyle ispat eden bir elçiydi. Bunu da haber ver insanlara ey peygamberim. Onun gibi sadâkat ehli olmak isteyenler İbrahim'i de tanısınlar ki o:

42. "Babasına şöyle demişti: "Babacığım! İşitmeyen, görmeyen ve sana bir faydası olmayan şeylere niçin tapıyorsun?"

Babacığım, konuşulanı işitmeyen, kendisine dua edip sığınanları duymayan, onların dualarına icabet etmeyen, görmeyen, sana hiçbir faydası olmayan şeylere niçin tapınıyorsun? Sana ne faydası dokunacak bunların? Bu âciz varlıkların kendilerine bile yardımda bulunmaları mümkün değildir. Allah'tan kendilerine gelebilecek bir belâyı, bir azabı def etmeye bile gücü yetmeyen bu varlıklar nerde kaldı sana yardım edecekler, fayda sağlayacaklar?

Kendilerine gelen açlık gibi, yorgunluk gibi, hastalık gibi, ölüm gibi bir sıkıntıyı bile defedemeyen bu varlıklar nerde kaldı senin sıkıntılarını giderebilecekler? Bu adamlar nasıl senin arzularına, isteklerine cevap verebilecekler? Seni hem dünyada hem de ukba'da nasıl mutlu edebilecekler? Ne yapabilecekler bunlar senin için? Ölümü engelleyebilecekler mi? Ölüm döşeğine yattığın zaman iki saatliğine olsun onu geciktirebilecekler mi? Zamana iki dakikalığına söz geçirebilecekler mi? Gökten iki damla yağmur indirebilecekler, yerden bir tek bitki bitirebilecekler mi?

43. "Babacığım! Doğrusu, sana gelmeyen bir ilim bana geldi. Bana uy, seni doğru yola eriştireyim."

Babacığım, doğrusu sende olmayan bir ilim var bende. Doğrusu benim Rabbim sana gelmeyen bir ilim, vahiy gönderdi bana. Yâni bunlar benden değil Rabbimdendir. Onun içindir ki Allah'ın elçisi son derece saygıyla, hürmetle hitap ediyor. Bunların kendisinden değil Allah'tan olduğunu ortaya koyuyor. Bana vahiy geliyor, ben Rabbimin vahyiyle hareket ediyorum. O halde gel bana uy, bana tabi ol. Allah'a kulluğu benden öğren.

44. "Babacığım! Şeytana tapma. Çünkü şeytan Rahmâna baş kaldırmıştır."

Ey babacığım, şeytana kulluk etme. Çünkü şeytan Rabbine baş kaldırıp isyan etmiştir. Şeytan kendisi Allah'a kulluktan çıktığı gibi insanları da Rabbine kulluktan çıkarmak için çırpınır. Kendisine itaat edenleri kendi isyanına, kendi cehennemine çağırır şeytan.

45. "Babacığım! Doğrusu sana Rahmân katından bir azap gelmesinden korkuyorum ki böylece şeytanın dostu olarak kalırsın."

Babacığım, doğrusu sana Rahmân'ın katından bir azap gel-mesinden endişeleniyorum. Eğer şeytana uymaya devam edersen korkarım ki Rahmân'ın azabı seni kuşatacak ve sen şeytanın dostu olarak kalacaksın. Korkarım ki şeytanla beraber oluşun seni onun ateşine ortak edecek. Onunla birlikte cehenneme götürecek seni.

Evet İbrahim (a.s) babacığım, babacığım diyerek son derece saygılı bir biçimde babasını şirkten ve şeytana kulluktan koparıp tevhide, Allah'a kulluğa çağırıyor. Onun bu tavrına karşılık bakın babası şöyle diyor:

46. "Babası: "Ey İbrahim! Sen benim tanrılarımdan yüz çevirmek mi istiyorsun? Bundan vazgeçmezsen mutlaka seni taşlarım; uzun bir süre benden uzaklaş git. " dedi."

Ey İbrahim, sen benim tanrılarımı beğenmiyor musun? Sen benim tanrılarımdan yüz çeviriyorsun? Benin tanrılarıma kulluktan iraz ediyorsun? Eğer bundan vazgeçmezsen, bu tavrından, şu tanrılarımıza hakaretten vazgeçmezsen mutlaka seni taşlarım, seni öldürürüm. Eğer benim gazabımdan kurtulmak istiyorsan, yaşamak istiyorsan bir süre benden uzaklaş. Dargınım sana. Uzak dur benden. Uzun bir süre gözüme görünme.

İşte îmanla küfrün farkı. İşte îman ehliyle şirk ehlinin belirgin özelliği. Birisi son derece saygılı, hürmetli öbürü son derece haşin ve sert. İbrahim (a.s): Babacığım, babacığım diyerek merhamet ve şefkatle yaklaştığı halde, onu diriltmeye, onu cennete kazandırmaya çır-pındığı halde, berikisi oğlum bile demiyor da, ey İbrahim diyor. Ey İb-rahim eğer bu yaptıklarından vazgeçmezsen, eğer benim gibi inanmazsan seni öldürürüm diyor. Küfrün îmana asla tahammülü yoktur. O böyle deyince bakın Allah'ın elçisi de:

47. "İbrahim şöyle cevap verdi: "Sana selâm olsun. Senin için Rabbimden mağfiret dileyeceğim, çünkü O, bana karşı çok lütufkardır."

Selâm olsun sana. Bana gelince ben sana selâmet ve esenlik diliyorum. Rabbim selâmet versin, Rabbim hidâyet versin sana. Senin hakkında asla bir düşmanlık düşünmüyorum. Benden sana hiç bir kötülük gelmeyecek. Ben senin hoşuna gitmeyecek hiç bir davranışta bulunmayacağım. Seni üzmeyeceğim. Ancak senin için Rabbimden mağfiret dileyeceğim. Rabbimden seni mağfiret etmesini, geçmiş günahlarını, isyanlarını bağışlamasını ve seni hidâyetine ulaştırmasını dileyeceğim. Çünkü Rabbim bana karşı çok lütufkardır. Rabbim şimdiye kadar benim dualarımı kabul buyurdu. Bana değer verdi.

48. "Sizi Allah'tan başka taptıklarınızla bırakıp çekilir, Rabbime yalvarırım. Rabbime yalvarışımda mahrum kalmayacağımı umarım."

Sizi ve Allah'tan başka taptıklarınızı terk edip ayrılıyorum. Rabbime yalvarıyorum. Rabbime yalvarışımda asla bedbaht olmayacağımı umarım. Sizin tapındıklarınıza yaptığınız dualarınızın, ibadetlerinizin sonunda bedbaht olup ümit inkisârına uğradığınız gibi ben Rabbimden ümitsiz olmayacağım. Ben sizden de, putlarınızdan da, putçuluk anlayışlarınızdan da, put sistemlerinizden

de ayrılıyorum.

Ben sizin tapındığınız şeylerin tamamından beriyim. Sizin iba-det ettiklerinizin tümünden uzaklaşıyorum. Allah berisinde itaat edip sözünü dinlediklerinizin tümünden teberrî ediyorum. Allah berisinde otorite kabul ettiklerinizin, hayatınızda söz sahibi kabul ettiklerinizin tamamından uzaklaşıyorum. Şirki somutlaştırarak onu görülür, duyulur ve hissedilir hale getirerek diktiğiniz tüm putlara ibadetten yüz çe-virdim ben. Tüm putlarınıza, tüm tâğutlarınıza, tüm liderlerinize, tüm efendilerinize, tüm eğlence tanrılarınıza, tüm sanatçılarınıza, tüm si-yasilerinize ibadetten nefret ettim ben. Allah yerine ikame ettiğiniz modalarınıza, âdetlerinize, törelerinize kulluktan, onlar hatırına Allah hatırını çiğnemekten uzaklaştım ben. Allah sever gibi sevdiğiniz ve uğrunda fedâi can ve fedâ-i mal eylediğiniz toprak, sancak, vatan, millet, bayrak, lider, önder, sistem gibi tüm putlarınıza kulluk etmekten kaçtım ben. Geleneklerinize ibadetten, atalar yoluna kulluktan ve toplumunuzda putlaştırıp Allah sisteminin yerine ikame ettiğiniz ya-saların tümüne kulluk etmekten kaçtım ben diyor İbrahim (a.s).

49, 50. "İbrahim onları Allah'tan başka taptıklarıyla baş başa bırakıp çekilince ona İshak ve Yâkub'u bahşettik ve her birini peygamber yaptık. "Onlara rahmetimizden bağışta bulunduk. Onların her dilde üstün şekilde anılmalarını sağladık."

Evet Allah'ın elçisi onları Allah'tan başka taptıklarıyla baş başa bırakıp, terk edip hicret edince, Allah için bir hicret gerçekleştirince Rabbimiz onu mükafatlandırıyor, rızıklandırıyor. Ona İshak ve Yâku-b'u lütfediyor. Ve her ikisine de peygamberlik vererek İbrahim (as)'ı ödüllendiriyor. O kâfirleri terk edip onlardan ayrılınca;Rabbimiz ona müslümanlar veriverdi. Onları övgüye mazhar kıldı Rabbimiz. Kıyâmete kadar gelecek tüm nesillerin saygı ve sevgiyle söz edecekleri önderler kıldı.
51,52,53. "Ey Muhammed! itapta Mûsâ'ya dair anlattıklarımızı da an; o seçkin kılınmış bir insan, tarafımızdan gönderilmiş bir peygamberdi. "Ona Tur dağından seslenmiş ve konuşmak için onu yaklaştırmıştık. Rahmetimizden, kardeşi Harun'u bir peygamber olarak ona bağışladık."

İbrahim (a.s) in gündeminden sonra Mûsâ (a.s) nın konu edildiğini görüyoruz. Rabbimiz Mûsâ (a.s)'ı da seçilmişlerden kılmıştı. İhlâsa erdirilmişlerden kılmıştı da Turun sağ tarafından seslenmiş, konuşmak için Onu

yaklaştırmıştı. Tabii buradaki yaklaştırma mekân yaklaştırılması değil makam yaklaştırılmasıdır. Yâni Allah Ona değer verdi de kendisine, kendi kelâmına muhatap kabul edip konuştu onunla. Buradaki Turun sağ yanından ifadesi de Allahu âlem doğu ta-rafından anlamına gelmektedir. Tur dağının sağ canibinden mübârek bir ağaçtan bir ses gelmişti. Bu da Mûsâ (a.s) nın Medyen'den Mısır'a dönüşü esnasında olmuştur. Mübârek bir ağaçtan Mûsâ (a.s)'a nida edildi. Bu ağaç Hz. Mûsâ (a.s) nın sağına düşen dağın yan tarafında bulunuyordu. Ve Mûsâ (a.s) nın ısrarlı duaları ve talebini kabul ederek kardeşi Harun'u da peygamber yaptık.

54, 55. "Ey Muhammed! Kitapta İsmail'e dair anlattıklarımızı da an; çünkü o, sözünde doğru bir kimseydi, tarafımızdan gönderilmiş bir peygamberdi. Çevresinde bulunanlara namaz kılmalarını, zekât vermelerini emrederdi. Rabbinin katında hoşnutluğa ermişti."

Burada İbrahim (a.s) in büyük oğlu İsmail (a.s) da gündem yapılıyor. Bizim için yasal örneklerden birisi de İsmail (a.s) dır. Çünkü o sözüne sadık bir elçiydi. Rabbine verdiği tüm sözlerini, adaklarını yerine getiren bir peygamberdi. Babası İbrahim Rabbine verdiği ahdini yerine getirmek için kesmek üzere ayaklarının altına yatırdığında: "**B*abacığım emrolunduğun şeyi yerine getir. İnşallah beni bu konuda sabır edenler bulacaksın***"

O aynı zamanda çevresindekilere, ehline, ev halkına, ümme-tine namazı ve zekâtı emrederdi. Namaz kılarak Allah'la diyaloglarını sürdürmelerini, namazla Allah'tan mesaj almalarını, namazla Allah'a hayatlarının raporunu vermelerini, namazla bedenlerinde Allah'ı söz sahibi bilmelerini, zekâtla da toplumu ıslah etmelerini, zekâtla da mallarında Allah'ı söz sahibi bilmelerini emrediyordu.

56, 57. "Ey Muhammed! Kitapta İdris'e dair söylediklerimizi de an; çünkü o dosdoğru bir peygamberdi. Onu yüce bir yere yükselttik."

Adem (a.s) in zürriyetinden,Nuh (a.s) dan önce peygamber olmuş Adem (a.s) in torunlarından İdris'i de gündemimize almamızı istiyor Rabbimiz. O da sadıklardan, tasdik edenlerden, dosdoğru olanlardandı. Çok yüce bir mevkie sahip Allah'ın elçilerindendi.

58. “İşte onlar Adem'in ve Nuh'la beraber taşıdıklarımı-zın soyundan; İbrahim ve İsmail'in soyundan ve seçip doğru yola eriştirdiğimiz, Allah'ın kendine nîmet verdiği peygamberlerdendir. Rahmân'ın âyetleri onlara okunduğu zaman, ağlayarak secdeye kapanırlardı.”

Evet işte bu peygamberler Adem (a.s) in ve Nuh (a.s) ile birlikte gemide taşıdıklarımızın zürriyetindendir. İbrahim’in ve İsmail’in soyundan seçip doğru yola eriştirdiklerimiz ve kendilerine nîmet verdiklerimiz elçilerimizdirler. Peygamberler yeryüzünde kendilerine nîmet verilen insanlardır. Nîmet budur işte. Allah kendilerine vahiy gön-dermiş, kendilerine hidâyet edip doğru yola, hak yola ulaştırmıştır. Onlar da kendilerine bu nîmetleri ulaştıran Rablerinin âyetleri kendilerine okunduğu zaman içinde bulundukları bu nîmetlere şükrederek, ağlayarak Rablerine boyun bükerler, secde ederlerdi.

59. “Onların ardından, namazı bırakan, şehvetlerine uyan bir nesil geldi. İşte bunlar azgınlıklarının karşılığını göreceklerdir.”

Ama onların ardından öyle halefler, öyle nesiller geldiler ki onlar namazlarını terk ettiler, şehvetlerine uydular. Allah’la aralarındaki bağı kopardılar, Allah’la diyaloglarını kestiler. Namazla hayatı düzenleyecek Allah’tan mesaj almayı bıraktılar da onun yerine kendi şehvetlerine uymaya başladılar. Allah’ın emirlerini, Allah’ın yasalarını bırakıp kendi hevâ ve heveslerine tabi oldular. Nefislerinin zevklerinin peşinden gitmeye başladılar.

Her Resulden sonra ümmetinin büyük bir kesiminin saptığı anlatılıyor bu âyet-i kerîmede. Namazı terk ettiler. Allah’la bağlarını kopardılar. Nefislerine, şehvetlerine tabi oldular. Allah’ın kendilerinden istediği kulluklardan uzaklaştılar. Mescitleri işlemez hale getirdiler. Tarlalarının, eşlerinin, işlerinin başından ayrılıp mescitlere gelemez oldular. İşte her bir peygamberin toplumu böyle bozuldukça Rabbimiz elçilerini göndererek onlardaki bu bozuklukları düzeltmiştir. Bunlar azgınlıklarının karşılığını, cezasını göreceklerdir.

60,61. “Ancak tevbe eden, inanıp yararlı iş yapanlar bunun dışındadır. Bunlar, hiçbir haksızlığa uğratılmadan, Rahmân'ın kullarına gaypta vaat ettiği cennete, Adn cennetlerine gireceklerdir. Şüphesiz O'nun sözü yerini bulacaktır.”

Ancak tevbe edip durumlarını düzeltenler, namazsız hayatlarından

vazgeçip Rableriyle diyaloga geçenler, Rableriyle aralarını düzeltenler, sâlih amel işleyenler bunun dışındadır. Onlar hiç bir zul-me uğratılmaksızın Rablerinin kendilerine gıyaben vaad ettiği Cen-nete, Adn cennetlerine gireceklerdir. Hiç şüpheniz olmasın ki O'nun vaadi mutlaka gerçekleşecektir.

Tevbe kişinin Allah'la ilişkisini düzeltmesinin adıdır. Bir insan için Allah'la yakın ilgiden mahrum oluş kadar büyük bir hüsran olamaz. Tevbe, dönüş demektir. Tevbe yöneliş demektir. Tevbeyi Hz. Adem'le anlatır Rabbimiz bize. Hz. Adem bir an kıblesini değiştirmiş ağaca doğru giderken, yasaklanmış meyveye doğru giderken, şeytanın yörüngesine girip o istikâmette giderken, birden bire hatasını an-lar, pişmanlık duyarak Rabbinin arzularına doğru dönüverir. İşte tev-be budur. İşte böyle namazı terk etmiş, Allah'a itaatten çıkmış, Allah-la diyalogu kesilmiş, dünyaya doğru dönmüş, şehvetlerini kıble edin-miş, dünyayı kıble edinmiş, dünyalık programlar peşinde giderken veya şeytana yönelmiş, şeytanın yörüngesine girmiş, onun arzuları istikâmetinde bir hayat yaşarken, nefsin istekleri peşinde koşarken, bir anda yönünü, kıblesini değiştirip Rabbine yönelen ve O'nun istediği bir hayatı yaşamaya karar veren kişinin bu yaptığına tevbe denir.

Aman bakın burada tevbeyle birlikte îman ve ameli sâlih istenmektedir. Yâni işlenen günahlardan tevbe edilip vazgeçilecek, arkasından da îman edilecek, Allah'la koparılan diyalog yeniden düzeltilecek ve de sâlih amellere koşulacak. Meselâ kitabımızın haber verdiği gibi namaz kılınacak, çünkü namaz başlı başına bir tevbe, bir yöneliş ve Allah'tan yardım isteme makamıdır. Veya hac edilecek, çünkü mebrûr ve makbul bir haç kişinin anadan doğduğu gündeki gibi tüm günahlarını siler. Veya anaya babaya iyilikte bulunulacak. İmam Tirmizî'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü buyurur ki:

"Kişinin yanında ihtiyarlamış annesine ve babasına hizmet etmesi, onların şer'i ihtiyaçlarını görüp onların yüzünü güldürmesi onun günahlarının affina sebep olacaktır."

Evet tevbe edenler sâlih ameller işleyenler Adn cennetlerine gidecektir.

62, 63. "Orada boş sözler değil sadece esenlik veren sözler işitirler. Orada rızklarını sabah akşam hazır bulurlar. Kullarımızdan, Allah'a karşı gelmekten sakınanları mirasçı kılacağımız cennet işte budur."

Onlar orada, o cennette hiç bir boş söz, boş lâkırdı duymayacaklar, sadece selâm sözü işiteceklerdir. Orada lağıv yoktur. Boş söz, bâtıl söz, yoktur. Kimse

orada lüzumsuz söz konuşmayacaktır. Çünkü o müminler orasını dünyada boş sözlerin, boş ve bâtıl işlerin peşine düşerek kazanmamışlar ki boş şeylerle harcasınlar. Veya lağvın bir başka anlamı da yemin demektir, o halde orada yemin de olmayacaktır. Kavga, gürültü, sataşma da olmayacaktır. Ne birbirlerine, ne de Rablerine karşı isyan da söz konusu olmayacaktır orada.

Onların orada birbirlerine sözleri sadece selâm olacaktır. Birbirleriyle karşılaştıkları zaman birbirlerine mukabeleleri sadece selâm olacaktır. Birbirlerine selâm diyecekler, selâmun aleyküm diyecekler. Birbirlerine selâm, selâmet ve esenlik dileyecekler. Çünkü Selâm Rabbimizin isimlerinden birisidir ve böylece müminler birbirlerine Rablerini hatırlatacaklar, bu nîmetleri kendilerine veren Rablerine hamd edecekler. Tüm bu nîmetleri kendilerine lütfeden Rablerine teşekkür edecekler. Elbette dünyada selâm, selâmet, İslâm ve teslimiyet içinde bir hayat yaşayan mü'minlerin yurdu selâmet yurdu olan cennet olacaktır. Yâni dünyada yaşadıkları bir teslimiyet hayatının sonunda yine selâmet yurdu olan cennette bu teslimiyetlerini sürdürecekler.

Sabah akşam onlar rızklarını orada hazır bulacaklar. Tabi ora-da ne gün vardır, ne güneş vardır, ne gece vardır, ne sabah vardır. Orada müminler için Rablerinin nûruyla özel bir aydınlanma içindedirler. Öyleyse bu ifadeyi şöyle anlamaya çalışıyoruz: Onlar her an rızklarını hazır bulacaklardır. Rızkları devamlı ve garantili olacaktır. Dünyada olduğu gibi rızık aramaya, rızık kazanmaya çıkmayacaklar. Ne isterlerse, ne arzu ederlerse zahmetsiz, meşakkatsiz bir şekilde, hem de kesintisiz olarak ayaklarının ucunda bulacaklardır.

İşte kullarımızdan, Allah'a karşı gelmekten sakınanları, ha-yatlarını Allah için yaşayanları mirasçı kılacağımız cennet budur. Tevarüs edecekler onlar bu cennetlere. Yaratılan her insan için Rabbi-miz biri cennette, diğeri de cehennemde olmak üzere iki makam, iki yerleşim merkezi yaratmıştır. Kâfirler, iradelerini cehennemden yana kullandıkları için cehenneme gidince cennette onların boş kalan yerlerini, yurtlarını da Rabbimiz bu müminlere verecektir. Böylece bir kendi cennetleri, bir de vâris oldukları cennetleri olacaktır onların. Tabii müminlerin cehennemdeki boş kalan yerlerine de kâfirler vâris olacaklardır.

64, 65. "Cebrâil Muhammed'e şöyle dedi: "Biz, ancak Rabbinin buyruğuyla ineriz; geçmişimizi geleceğimizi ve ikisinin arasındakileri bilmek O'na mahsustur. Rabbin unutkan değildir. O, göklerin, yerin ve ikisi arasında

bulunanların Rabbidir; öyleyse O'na ibadet et ve bu ibadette sabırlı ol. Hiç O'na benzeyen bir şey bilir misin?"

Evet Allahu Âlem Rasulullah efendimizin Cebrâil (a.s) in kendisine daha sık gelmesi yönünde bir arzusuna, bir talebine karşılık Allah'ın Kerîm elçisi Cebrâil'in bir cevabıdır bu. Biz ancak Rabbinin buyruğuyla ineriz. Bizim inmemiz Allah'ın emriyledir. Bizim önümüz, arkamız ve içinde bulunduğumuz mekân Allah'a aittir. Rabbimizin izni ve emri olmaksızın bizler hiçbir harekette bulunamayız.

Ya da bir süre Rasulullah efendimize vahiy kesilmişti de Ra-sulullah efendimiz Cebrâil (a.s)'a çok geciktin, kendini özlettin buyurmuştu da Cebrâil (a.s) da böyle demiştir. Biz ancak Rabbinin emriyle vahiy getiririz. Her şeyi bilen O'dur. O'nun için asla unutkanlık ve gaflet düşünülemez. O Allah göklerin ve yerin, ikisi arasında bulunanların Rabbidir. Gökte ve yerdeki varlıkların tümünün boyunlarındaki ipin ucu Allah'ın elindedir. Hepsi de Allah'a kulluk etmektedir. Hepsi de Allah'ı dinlemekte ve O'nun yasalarına boyun bükmektedir. Hiç bir varlık Allah'ın kendisi için belirlediği bu kulluk yasasına karşı gelip isyan edemez. Göklerde, yerde ve ikisi arasında ne varsa hepsinin Rabbidir Allah. Tüm varlıklar, melekler, peygamberler, insanlar, hayvanlar, ay, güneş, yıldızlar, dağlar taşlar, bitkiler, yağmurlar, bulutlar, rüzgarlar hepsi de Rableri olan Allah'a teslim olmuşlar, boyun bükmüşlerdir.

Tüm varlıkların Rabbi Allah ise, dini İslâm ise öyleyse sen de Rabbine kulluk et, Tüm hayatını Allah adına yaşa ve O'na yapacağın kulluğunda sabırlı ol. Rabbin ne istiyorsa, nasıl istiyorsa onu gerçekleştirme konusunda diren, dayan. Hiç O'na benzer var mı? O'nun bir adaşını biliyor musun? Var mı O'nun gibi güç ve kudret sahibi? Var mı O'nun gibi Rab? Var mı O'nun gibi Mâlik? Göklerde ve yerde ne vara hepsi Allah'ındır. Mülkün sahibi Allah'tır. Mülkün sahibi Allah'sa, mülke mâlik olan O ise elbette o mülk konusunda söz sahibi de O olacaktır. Mâlik O ise, elbette kulluk edilmeye lâyık olan da O olacaktır. Hayatın sahibi O ise, elbette hayatın karışıcısı, hayatın program yapıcısı da O olmalıdır. Mâlik Allah ise Rab ta, İlâh ta O olmalıdır.

66, 67. "İnsan: "Ben öldüğümde mi dirileceğim?" der. Bir insan, kendisi

önceden bir şey değilken onu yaratmış olduğumuzu hatırlamaz mı?"

Evet şu insan, şu nankör insan kendisi önceden hiç bir şey değilken, bizim kendisini yarattığımızı, yoktan var ettiğimizi, bir damla meniden yarattığımızı, kendisini adam ettiğimizi bilmiyor mu ki şimdi ben öldüğüm zaman, yok olup gittiğim zaman mı dirileceğim? diyor. Onu yoktan var eden biz değil miyiz? Bizim karşımızda kendisini bir şey mi zannediyor ki öldükten sonra Allah beni nasıl diriltecek diye delil getirmeye, itiraz etmeye çalışıyor? Nankör insan kendi yaratılışını, var edilişini unuttu da Allah karşısında Allah'ı yalanlamaya, yalancı çıkarmaya, Allah'ın âyetlerini reddetmeye, Allah'la mücâdeleye tu-tuşuyor. Kendi yaratılışını unuttu da şöyle diyor: Şimdi ben ölüp gittikten sonra, vücudum toprak olup, tüm hücrelerim dağılıp gittikten sonra dirileceğim ha? Kimin gücü yeter buna? Olacak şey mi bu? Demeye kalkışıyor. Öldükten sonra yeniden dirilişi reddetmeye çalışıyor.

Bu nankör insan yaratılışını hiç düşünmüyor mu? Nasıl da unutuyor ana rahmine atılmış bir damla sudan yaratıldığını? Neyine güveniyor da Allah karşısında bilgi iddiasında bulunuyor? Allah'a delil getirmeye kalkışıyor? İlk defa onu yaratan Allah tekrar yaratmaya, tekrar diriltmeye güç yetiremez mi?

68,69,70. "Rabbine andolsun ki, Biz onları mutlaka uydukları şeytanla beraber haşr edeceğiz; sonra cehennemin yanında diz çöktürerek hazır bulunduracağız. Sonra her toplumdan Rahmâna en çok kimin baş kaldırdığını ortaya koyacağız. Cehenneme girmeye en lâyık olanları Biz biliriz."

Rabbine andolsun ki:Biz âhireti, öldükten sonra dirilişi, ölüm ötesi hayatın hesabını, kitabını reddeden, bu dünyada yaptıklarının hesabının sorulmayacağını düşünen, hayatını bu inanca bina eden ve bu yüzden de bu dünyada hiçbir sınır tanımadan kâfirce, zâlimce bir hayat yaşayan kimseleri mutlaka uydukları, tabi oldukları şeytanla beraber haşr edeceğiz diyor Rabbimiz. Âhireti reddeden her bir kâfiri kendisine âhiretin yokluğu düşüncesini empoze eden, onu dirilişin olmayacağı inancına bağlı bir hayata sevk eden bir şeytanla birlikte zincire bağlayacak Rabbimiz. Zaten dünyada da şeytanlara bitişikti bu alçaklar.

Zuhruf sûresinde Rabbimiz Kur'an'dan yüz çevirenlere şeytanı musâllat kıldığını anlatır. Kim Allah'ın kitabından yüz çevirirse, kitaba karşı kör ve sağır

davranır, kitapla ilgilenmezse, Allah'a kulluktan yüz çevirirse, kitaptan habersiz bir hayat yaşarsa Allah ona bir şeytanı mûsâllat kılar ki o hiç bir zaman onun yanından ayrılmaz. Yâni sanki o şeytan ona bitişik oluverir. Yâni şeytan onun etrafını öyle bir sarar, onu öyle bir esir alır ki artık o şeytanın hâkimiyeti altına girer ve ondan kurtulamaz.

Elbette dünyada Allah'ı reddeden, Allah'ın vahyine karşı kör ve sağır davranan bir kimsenin âkıbeti budur. Vahyin, kitabın alternatifi budur. Rahmânın vahyiyle beraber olmayan kişi elbette şeytanın vahyiyle beraber olmak zorundadır. Allah'a kul olmayan elbette şeytanın kulu olmak zorundadır. Kur'an'ı tanımayan Kur'an'la beraber olmayan bir adam ne yapar da başka? Hayatında amel edecek kitabı olmayan bir adam ne yapar? Ya bizzat şeytanın, ya da yeryüzündeki iki ayaklı şeytanların kulu kölesi olur.

Evet böylelerini yanlarındaki dostları, velîleri olan şeytanlarıyla beraber cehennemin yanında diz çöktürecek Rabbimiz. Sonra da her bir topluluk içinden onların önderlerini ortaya çıkaracağız. Her toplumun ileri gelen kâfir müstekbirlerini ilan edeceğiz. Her bir toplumun en azgınlarını, o toplum içinde en çok baş kaldıranlarını ilân edip ortaya çıkaracağız. Sonra da zâlimlik, azgınlık sıralarına göre cehenneme atılacaklardır.
71,72. "Sizden cehenneme uğramayacak yoktur. Bu, Rab-binin, yapmayı üzerine aldığı kesinleşmiş bir hükümdür. Sonra biz Allah'a karşı gelmekten sakınmış olanları kurtarır, zâlimleri de orada diz üstü çökmüş olarak bırakırız."

Evet herkes cehenneme uğrayacak, herkes cehenneme sunulacak, bu Rabbimizin kesinleşmiş bir hükmüdür. Sizin Ona uğramanız kaçınılmazdır diyor Rabbimiz. Vazgeçilmez bir yasadır, bir hüküm-dür. Herkes oraya uğrayacak, ama Rabbimiz muttakileri oradan çekip kurtaracağız buyuruyor. Zâlimleri de orada diz üstü çökmüş olarak bırakacağız.

Burada anlatılan sırat köprüsünün cehennem üzerine kurulmuş olması ve herkesin oradan geçmesi anlamınadır. İmam Ahmet İbni Mes'ud, efendimizden rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Bütün insanlar oraya gelir. Ondan sonra da herkes ameline göre oradan ayrılır.

Yine İbni Mesudun rivâyet ettiği başka bir hadislerinde de:

"Orada insanlar ateşin etrafında ayakta dururlar. Daha sonra amellerine göre kimisi şimşek gibi, kimisi rüzgar gibi, kimisi kuş gibi, kimisi de en hızlı giden deve gibi hızlı geçip gider. Kimisi koşar, nihâyet onlardan en son gelecek kişinin ışığı baş parmaklarının ucunun bulunduğu yere varacaktır. İnsanlar oradan geçerken sırat sağa sola meyledecektir. Sırat oldukça kaygan ve kaydırıcı bir zemindir. Onun üstünde deve dikeni gibi dikenler vardır. Etrafında da melekler durmaktadır. Bu meleklerin yanında ateşten kancalar vardır. Melekler onlarla,onları yakalarlar." Buyurur.

Evet herkes oraya uğrayacak ama müminler, muttakiler Allah'ın izniyle cennete uçarlarken kâfirler de diz üstü cehenneme yuvarlanacaklardır.

Hadislerin ortaya koyduklarına bakılırsa yine insanlardan, müslümanlardan kimileri günahlarının cezasını çektikten sonra tekrar cehennemden çıkarılacaktır. Hadisler konuyu böylece ortaya koymaktadır. Değilse mesele ne Mürcie'nin dediği gibidir, ne de Mutezilenin anladığı gibi. Mürcie kebire sahipleri, yâni büyük günah işleyen kimseler asla cezalandırılmayacaklar, İslâm'la beraber mâsiyet kişiye hiçbir zarar vermez. Binaenaleyh kişi müminse ne kadar günahkâr da olsa direk cennete gidecektir derken, Mutezile de onların tamamen aksine kebire işleyenler cehennemde ebedîyen kalacaktır der. Biz böyle inanmıyoruz. Biz hadislerin delâletiyle günahkâr müminlerin cehennemde ebedî kalmayacaklarına, belli bir azabı çektikten sonra oradan çıkarılacaklarına inanıyoruz.

73. "Âyetlerimiz kendilerine apaçık okunduğu zaman inkâr edenler, inananlara: "Bu iki takımın hangisinin makamı daha iyi ve yeri daha güzeldir?" derler."

Evet insanların, müminlerin, muttakilerin, kâfirlerin, müşriklerin âkıbetlerini ortaya koyan bu âyetler kâfirlere duyurulduğu zaman derler ki; bu iki grubun hangisinin makamı, konumu, durumu daha iyi? Yeri daha güzeldir? Kimin daha güzel evleri var? Kimin hayat standartları daha yüksek? Kimin yolları, mektepleri, sosyal ve siyasal yapılanmaları daha üstün? Kimin parası daha çok? Kimin hayatı daha lüks? Dünyaya kim egemen? Adım adım bizi takip ediyorsunuz. Bize imreniyor, bizim gibi olmaya can atıyorsunuz. Bizim kapımızda hukuk dileniyorsunuz, eğitim dileniyorsunuz, para dileniyorsunuz.

Bizim iş yerlerimizde çalışıyor, bizim artıklarımızla doyuyorsunuz. Ekonominizle, siyasetinizle, eğitiminizle, hukukunuzla, sosyal, siyasal yapılanmalarınızla, ahlakınızla, ailenizle, düğününüz, derneğinizle, her şeyinizle bize tabi oluyorsunuz. Ne olur bizi koltuğunuzun altına alın diye kapımızı dövüyor, eşiğimize yüz sürüyorsunuz. Şimdi böyle bir durumda sizin makamınız, konumunuz mu daha iyi? Yoksa bizimki mi? Biz size niye inanalım? Biz inandığınız âyetlere niye îman edelim? Niye sizin gibi müminler olalım? diyorlar. Allah'ın âyetlerine teslim olacakları yerde kendilerini üstün görüyorlar, kibirleniyorlar, zenginliklerinin bir haklılık sebebi olduğunu, üstünlük sebebi olduğunu iddia etmeye çalışıyorlar.

74. "Onlardan önce nice nesilleri yok ettik ki, onlar varlıkça ve gösterişçe bunlardan daha üstündüler."

Halbuki sizden önce sizlerin şu anda övünmeye çalıştığınız şu mallarınızdan, zenginliklerinizden çok daha fazlasına sahip olan nicelerini biz helâk ettik. Hiç düşünmüyor musunuz? İşin farkında değil misiniz? Tarihten hiç ibret almıyor musunuz? Sizlerden önce nice nesilleri yok ettiğimizi bilmiyor musunuz? Sizden öncekilerin başlarına gelenlerden haberleriniz yok mu?

Arkadaşlar, tarihe bakıldığı zaman güçlü, kuvvetli, Medenî-yetler kurmuş nice toplumların helâk edildiğini görürüz. Eğer tarih içinde Rabbimizin helâkine maruz kalmış bu toplumlar gerçekten güçlü kuvvetli olmasalardı elbette onlardan günümüze intikal eden bu kalıntılar olmazdı. Onların günümüze intikal eden bu kalıntılarından anlıyoruz ki kendilerine Rabbimiz tarafından çok büyük imkânlar, fırsatlar verilmiştir. Ama onlar Allah'ın helâkinden kurtulamadılar. O zaman anlıyoruz ki bunun gerekçesi şudur: Gerekçe Allah'ı ret, Allah'ın hayat programını ret ve Allah elçileriyle alay. İşte tarih boyunca helâk yasasının gerekçesi budur. Allah'ı hayata karıştırmamak, Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaya yanaşmamak. Hayatı Allah'ın değer yargılarıyla değerlendirmemek.

75. "De ki: "Sapıklıkta olanı Rahmân ne kadar ertelese bile, sonunda, tehdit edildikleri azap ya da kıyâmet gününü gördükleri zaman onlar kimin yerinin daha kötü ve taraftarlarının daha güçsüz olduğunu bilecektir."

Evet böyle Allah âyetlerini, Allah'ın değer yargılarını reddederek

kendilerine göre bir dünya yaşayan, dünyanın konumu gereği, Rabbimizin dünyada hikmetiyle koyduğu yasaları gereği kendilerine bu dünyada zaman, imkân, fırsat tanındığı için rahat hareket eden kâfirler âhirette kimin üstün, kimin alçak olduğunu anlayacaklar. Pey-gamberim, sen onlara de ki, sapıklıkta olanın;Rahmân günlerinin u-zunluğunu uzattıkça uzatsın. Böylece tuğyanı, azgınlığı arttıkça artsın. Bu ancak onların cehenneme gidişlerini hızlandıracak, azaplarını artıracaktır. Değilse bir gün gelip bitecek olduktan sonra dünyada verilenlerin hiç bir değeri yoktur. Yaşasınlar bakalım dünyada bolluk ve refah içinde. Nasıl olsa bir gün gelip tehdit edildikleri azapla karşı karşıya geldikleri zaman kimin üstün, kimin alçak olduğunu, kimin bâtıl ehli, kimin de hak ehli olduğunu, kimin yerinin daha kötü, kimin yerinin, makamının da daha iyi olduğunu, kimin taraftarlarının daha zayıf, kimin yardımcısının daha güçlü olduğunu, kimin kaybedip, kimin kazandığını o zaman anlayacaklar.

76. "Allah doğru yolda olanların doğruluğunu artırır. Bâkî kalacak yararlı işler Rabbinin katında sevap olarak da daha iyidir, sonuç olarak da daha iyidir."

Evet doğru yolda olanların, hidâyet üzere bir hayat yaşamak isteyenlerin hidâyetlerini artırır Rabbimiz. Yâni kim hidâyette olmak isterse, iradesini hidâyetten yana kullanırsa, Rabbimiz onun göğsünü, İslâm'a genişletir. Onun sadrını İslâm'a açıverir ve hidâyetini artırıverir. Tabii bunun için kulun bizzat hidâyeti istemesi gerekmektedir. Eğer kişi hidâyeti talep eder, tüm benliğiyle Rabbine yönelir, Rabbine muhtaç olduğunu anlar, hayat pusulasını Rabbine doğru çevirir, Rab-bine başvurursa Allah onu mutlaka hidâyete ulaştıracak ve hidâyetini artıracaktır. Allah'ın hidâyetini artırdığı kimse de İslâm'a yönelecek, îmana yönelecek, kulluğa yönelecek, Kur'an'a yönelecek, Sünnete yönelecek, cennete, itaate, âhirete ve ölüme hazırlığa yönelecektir.

Yâni Rabbimiz hidâyetini artırdığı kullarının önüne öyle bir ufuk açar ki, o kadar rahat bir gönül huzuruna kavuşur ki İslâm'ı çok rahat yaşar. Allah'a çok rahat kulluk yapar. Allah'ın emir ve yasaklarının tümünden razı olur. Emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından sakınmak onun için çok kolay hale gelir. Dünyası da düzgün olur o kişinin âhireti de.

Evet unutmayın ki bâkî kalacak olanlar, Rabbinizin katında sevap yönünden daha iyi, sonuç olarak daha hayırlı olacak olanlar sâlih amellerdir. Yâni şu kâfirlerin varlığıyla övünüp müslümanlara karşı üstünlük tasladıkları mallar, mülkler değil;sâlih ameller bâkîdir. Unutmayın ki mallar, mülkler, oğullar, kızlar, makamlar, mansıplar dünya hayatının süsü ve ziynetidir. Dünya

hayatının bir eğlenceliğinden başka bir şey değildir bunlar. Ama bâkî olanlar, kalıcı olanlar, ölümsüz olanlar, öbür tarafa intikal edecek olanlar ise sâlih ve güzel amellerdir. Sürekli olanlar, devamlı olanlar, kalıcı olanlar sâlih amellerdir. Yaşadığımız bu hayatın sonunda bizimle beraber olacak, kabirde bizimle beraber olacak, bizi asla terk etmeyecek ve bizi cennete götürecek olanlar sâlih amellerdir.

Öyleyse ey müslümanlar, sakın ha sakın kâfirlerin size karşı hava attıkları şu geçici dünya mal mülklerini heves kabul etmeyin, hedef kabul etmeyin, amaç kabul etmeyin, her şey zannetmeyin. Bağlanmaya değmez bunlara. Bakıyoruz bir varmış, bir yokmuş. Öyleyse iyi anlayın. Hangi zevkiniz yarın da böyle devam ediyorsa o âhirettir, hangi zevkiniz de yarına intikal etmiyorsa işte o da dünyadır. Çocukken oynadığınız oyunları bir düşünün. Karşı takıma attığınız goldeki sevinci bir düşünün. Veya damat olurken giydiğiniz elbisedeki güzelliği düşünün. Okula kaydolduğunuz günkü sevincinizi veya okulu bitirdiğiniz günkü sevincinizi bir düşünün. O sevinçlerinizden, heyecanlarınızdan bugüne intikal eden bir şey var mı? Hatırlamıyorsunuz bile değil mi? Bugün hiç de anlamı yok değil mi onların? Yâni o günküler, o günkü anlamını hep kaybetmişlerse bunların hepsi dünyadaki hayattır, hep geçici şeylerdir. Ama Allah'ın yanında hep hayırlı ve bâkî olanlar vardır.

Meselâ ilk defa kıldığınız bir namazdan duyduğunuz zevki bir düşünün. Bugün de aynen devam ediyor değil mi? İşte bu sâlih ameldir. Veya tuttuğunuz ilk oruçtan duyduğunuz heyecan bugün de devam ediyor değil mi? İşte bâkî olan sâlih amel budur.

77. "Ey Muhammed! Âyetlerimizi inkâr eden ve: "Bana elbette mal ve çocuk verilecektir" diyeni gördün mü?"

Allah'ın âyetlerini inkâr eden, Allah'ın âyetlerini örten, Allah'ın âyetlerini işlemez hale getiren şımarık bir insan tipi anlatılıyor. Ben üstünüm, ben akıllıyım, benim Allah katında üstün bir yerim var. Bana elbette mal ve evlâtlar verilecektir. Ben bunu hak etmişim. Ben buna layığım diyerek Allah'a akıl vermeye, insanlara tepeden bakmaya çalışan ve sahip olduğu malını, mülkünü, servetini, sâmânını, çolu-ğunu, çocuğunu, makamını mevkiini, gücünü, kuvvetini, gençliğini, zindeliğini hep kendisinden bilen ve bunları hiç yitirmeyeceğine inanan zorba bir adam. İzzet ve şerefi bunlarda gören, bunlarda arayan bir adam.

Elbette Allah'ın âyetlerini örtüp bir hayat yaşayan, Allah'ın âyetlerinden habersiz değer yargıları geliştiren bir adam buradaki malı mülkü, çoluğu, çocuğu makamı mansıbı hatırına Allah'ı unutacak, Allah'a kulluğu unutacak, hayatında Allah'ı diskalifiye edecek ve kendini mülkün sahibi bileceklerdir. Kendini hayata ve mülke etkin ve yetkin bilecek ve elbette bunlar bana verilmeli diyecektir.

Dünyada bize ayrıcalık tanınarak mal mülk, çoluk çocuk verildiğine göre, ya da siyasal ve ekonomik güçler verildiğine göre, dünyada bunlara biz lâyık görüldüğümüze göre elbette âhirette de bize ayrıcalık tanınacak, ayrı muamele yapılacaktır. Zatıalileri orada da korunacaktır elbette. Çünkü dünyada bu kadar servetin, bu kadar saltanatın sahibi değil miydik bizler? Öyleyse sayın cenapları elbette âhirette de düşünülecek, elbette orada da protokol bozulmayacak, orada da saygınlığını koruyacaktı. Böyle düşünüyor adam. Çünkü bu dünyada her türlü dümen çevirerek çok rahat işini beceriyor. Ama böyle diyen, böyle düşünenlere Rabbimiz diyor ki bakın:
78,79, 80. "O, görülmeyeni mi biliyor, yoksa Rahmân katından bir söz mü almıştır? Hayır; söylediğini yazacağız ve onun azabını uzattıkça uzatacağız. Bahsettikleri şeyler Bize kalacaktır, kendisi Bize tek olarak gelecektir."

Nerden konuşuyor bu adam? Yoksa gaybı mı bilmiş? Görünmeyeni mi görmüş? Gayb bilgisi yanında da ileride neler olacak? Kendisine neler verilecek? Bunu biliyor mu bu adam? Gaybı biliyor da, Levh-i Mahfuzu okuyor da oradan mı söylüyor? Yâni hayatı değerlendirirken, âhiret gününü değerlendirirken, bu dünyada da, âhi-rette de bana şunlar şunlar verilecek, ben buna layığım derken acaba neye dayanıyor bu adam? Levh-i Mahfuzu görüyor, okuyor da, orada ne var ne yok bakıyor da ona göre mi karar veriyor? Rabbimizin kitabında beyanına göre gayb bilgisi sadece Allah'ın elindedir. Allah kimseyi ona muttali kılmamıştır. Öyleyse yoksa bu adam kendisinin Allah olduğunu mu iddia etmeye çalışıyor? Yoksa Allah'tan bu konuda bir ahit, bir söz mü almış? Benim katımda sen çok değerlisin. Ben sana şunları, şunları vereceğim diye Allah kendisine bir teminatta mı bulunmuş?

Hayır hayır böyle Allah'ın âyetlerini kapatan, âyetlerden habersiz alçakça söz söyleyenlerin sözlerini yazacağız ve onların azaplarını uzattıkça uzatacağız diyor Rabbimiz. Ve onların sözünü ettiği şeylerin, bu dünyada varlığıyla üstünlük taslamaya çalıştığı malların, mülklerin, evlâtların tamamı Bize kalacak.

O insanların hepsi ölecek, göklerin ve yerin mirası sonunda Bizim olacaktır. İnsanlar sahip oldukları şeylerin hepsini bir gün terk etmek zorunda kalacaklar ve Bizim huzurumuza yapa yalnız, tek başına geleceklerdir. Her şeylerini, tüm mallarını, mülklerini, tüm güçlerini, kuvvetlerini, tüm saltanatlarını, eşlerini, dostlarını, yardımcılarını terk edip yapayalnız, tek başına Rablerinin huzuruna gelecekler, tek başına hesaba çekilecekler, ne bir dostları, ne de yardımcıları olmayacaktır.

81,82. "Onlar kendilerine kuvvet ve şeref kazandırsın diye, Allah'ı bırakarak tanrılar edindiler. Hayır; tanrıları kendilerinin ibadetlerini inkâr edecekler ve onlara düşman olacaklardır."

Evet onlar dünyada kendilerine izzet ve şeref kazandırsınlar, sayelerinde menfaatler devşirsinler, âhirette de kendilerini Allah'ın azabından korusunlar diye Allah berisinde bir takım İlâhlar edindiler. Allah'ı bıraktılar da Onun dununda bir takım sahte İlâhlar, yalancı tanrılar buldular. Allah'a kulluğu bıraktılar da onlara kulluk yaptılar. Böylece onlarla izzete ulaşmayı hedeflediler. İzzet ve şerefi onlara kullukta gördüler. Yaratılışlarını, hayatlarını Allah'a borçlu oldukları halde, Rablerine şükredecekleri, kulluk edecekleri yerde o tanrılara şükrettiler, onlara kulluk ettiler. Allah'tan başkalarının sözünü dinlediler. Allah'tan başkalarının kanunlarına teslim oldular.

Peki dertleri neydi bu adamların? İşte Rabbimiz haber veriyor ki dertleri izzet ve şerefe ulaşmak. Bu yapay tanrılarla güç kazanmak. Allah'ı güçsüz, ama tâğutları güçlü gördüler. Halbuki Allah berisinde sözünü dinledikleri o tanrıların hiç bir güç ve kuvvetleri yoktu.

Ve yarın bu tanrıları onların kendilerine yaptıkları ibadetlerini, teslimiyetlerini, kulluklarını reddedecekler, inkâr edecekler ve kendilerine düşman kesilecekler. Bu alçakların kulluk yaptıkları gerek dünyada kendilerini hiç duymayan putlar, cansız varlıklar, gerekse on-lara hiçbir şey sağlamaya güçleri yetmeyen kendileri gibi âciz in-sanlar, tapındıkları, yasalarını uyguladıkları tâğutlar, gerekse kendilerine dua edip yalvardıkları, sığınmaya çalıştıkları ölmüş sâlih kişiler kıyâmet günü onlardan teberrî edip uzaklaşacaklar. Onların kendilerine kulluklarını ret edecekler. Vallahi ya Rabbi! Bu alçakların yaptıklarından bizim haberimiz yoktu! Bizi sana ortak koşarak, bizde güç kuvvet görerek bize dua eden bu zâlimlerin bu yaptıklarıyla bizim ilgimiz alâkamız yoktur. Ya Rabbi sen şahitsin ki biz hayatımız boyunca sadece sana dua ettik, sadece sana kulluk yaptık ve sadece sana kulluğa çağırdık. Hayatımız bunun

ispatıdır. Bu zâlimlere de bize kulluk yapın demedik diyecekler ve onlardan uzaklaşıp Allah'a sığınacaklar.

Ya da dünyada tanrılık taslayan, Allah yasalarını kaldırıp yerine kendi yasalarını yerleştiren ve insanların kendisine kul köle olmalarını isteyen, emreden zâlim tâğutlar da bakacaklar ki öbür tarafta pabuç pahalı onlar da böyle diyecekler. Bu soytarılara bize kulluk edin demedik biz ya Rabbi. Kendileri aşağılık insanlar oldukları için bizi tanrı gördüler diyecekler.

83, 84 "Kâfirlerin üzerine onları kışkırtan şeytanlar gönderdiğimizi bilmiyor musun? Öyleyse onların acele yok olmalarını isteme, Biz onların günlerini saydıkça sayıyoruz."

Bilmiyor musun? Kâfirler üzerine biz onları kışkırtan şeytanlar göndeririz. Onları şeytanlarla baş başa bırakırız, şeytanları onlara bitişik kılarız da o şeytanlar onları küfrettirirler. Onları günahlara, isyanlara sevk ederler, teşvik ederler. Çünkü kâfirlerin velîsi şeytandır. Kâfirlerin karar mercileri şeytandır. Gerek cin şeytanları, gerekse iki ayaklı insan şeytanları onlar adına aldıkları kararlarlarla onların küfürlerini, azgınlıklarını artırırlar. Onların azmaları, sapmaları konusunda onlara imkân ve fırsatlar sağlarlar. Onların günah yollarını açarak gü-nahlara sevk ederler. Sizler özgür insanlarsınız, sizler dilediğiniz her şeyi yapabilme haklarına sahipsiniz diyerek onları her şeye, her türlü pisliğe bulaştırmak isterler. Yiyeceklerinin, içeceklerinin, mallarının, mülklerinin ve hayatlarının pisleşmesi için ellerinden gelen her şeyi yapmaktan geri durmazlar.

Öyleyse peygamberim, şeytanların kulu kölesi olmuş bu ha-inler hakkında acele etme. Helâkleri konusunda acele davranma. Çünkü biz onların günlerini saydıkça sayıyoruz. Biz onların nefeslerini sayıyoruz. Şimdilik biz onlara mühlet veriyoruz. Kendileri için belirlenmiş süre bitti mi artık onların defterlerini düreriz.

85,86. "Sakınanları o gün Rahmân'ın huzurunda O'na gelmiş konuklar olarak toplarız; suçluları suya götürür gibi cehenneme süreriz."

O gün muttakileri, hayatlarını Allah için yaşayanları, yolunu Allah'la bulanları, Allah'ın bu âyetlerinin rehberliğinde bir ömür tamamlayanları Rahmânın huzuruna binitler üzerinde konuklar olarak getireceğiz buyuruyor. Onlar böyleyken suçluları da hayvanları suya sürer gibi cehenneme süreceğiz.

87. "Rahmân'ın katında bir ahit almış olanlardan başkası asla şefaatte

bulunamayacaktır.”

Rahmândan izin almamış olanların şefaatte bulunması mümkün değildir. Ancak Rahmânın izin verdikleri,Rahmânın izin verdiklerine şefaatte bulunabileceklerdir. Şefaat edilecekleri de, şefaat edecekleri de Rabbimiz belirleyecektir.

88, 89,90,91. “Bazı kimseler: “Rahmân çocuk edindi” dediler. Andolsun ki, ortaya pek kötü bir şey attınız. Rahmâna çocuk isnat etmelerinden ötürü, nerdeyse gökler parçalanacak, yer yarılacak, dağlar göçecekti.”

Allah çocuk edindi dediler. Üzeyr Allah’ın oğludur dediler. Îsâ Allah’ın oğludur dediler. Melekler Allah’ın kızlarıdır dediler. Andolsun ki çok büyük şey söylediler, çok çirkin bir iddiada ortaya attılar. Nasıl diyebilirler bunu Allah’a? Ağızlarından çıkan bu söz ne büyük ne çirkin bir sözdür? Bilmeden söyledikleri bu söz ne büyük bir iftiradır Al-lah’a? Nasıl da cesaret edebiliyorlar buna? Ağızlarından çıkan bu söz Allah’ı kızdıracak, Allah’ın gazabını celp edecek en büyük bir suç, en büyük bir küfür, en büyük bir şirk ve en büyük vebali gerektirecek bir zulüm oldu, en büyük bir iftira oldu. Onların bu iftiraları karşısında gökler gazabından ve üzüntüsünden parçalanacak hale gelirken, dağlar çökecek, arz yarılacak, utançlarından tuz buz olacak hale geldiler.

92,93. “Oysa Rahmâna çocuk edinmek yaraşmaz; çünkü göklerde ve yerde olan her şey Rahmâna baş eğmiş kul olarak gelecektir.”

Halbuki Rahmân çocuk edinmez. Rahmâna evlât edinmek yakışmaz. Çünkü çocuk edinmek bir ihtiyacın, bir acziyetin gereğidir ve Rahmân için böyle bir şey asla söz konusu olamaz. Halbuki göklerdekiler ve yerdekilerin hepsi O’nundur. Göklerde ve yerde, canlı cansız ne varsa hepsi O’nun kulu ve kölesidir, hepsi Onun mülküdür. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’na boyun büküp itaat etmektedir. Tüm oğullar O’nundur, babalar O’nundur, analar O’nundur, kızlar O’nundur, gökler O’nundur, yerler O’nundur, denizler O’nundur, yıldızlar O’nundur, her şey O’nundur. Her şey Allah’ın kuludur. Tüm varlıklar O’nun iken, tüm yaratıklar O’nun kulu iken bunlardan birini veya bir kaçını kendisine oğul edinmesine ne gerek var da?

94. “Andolsun ki onların adedini bilmiş ve teker, teker saymıştır.”

Andolsun ki Allah; onların adedini bilmiş, ilmiyle, kudretiyle kullarının tamamını kuşatmıştır. Kullarının tümünü bilmektedir Allah. Göklerde ve yerde olan hiçbir şey O'nun ilminden gizli kalamaz. İnsanların, yaratıklarının ihtiyaçlarını en güzel bilen Allah'tır. Onların nasıl yaşamaları gerektiğini, hayatlarını nasıl tanzim etmeleri gerektiğini, hangi kurallara uymaları gerektiğini en iyi bilen Allah'tır. Yâni kullarına nasıl bir kitap göndereceğini, nasıl bir sistem göndereceğini, onları nelerle sorumlu tutacağını en güzel bilen Allah'tır. O'nun emirleri, Onun kanunları bir ilme ve hikmete dayanmaktadır. Onda yanlışlık, onda yanılma kesinlikle yoktur. O Allah ki insanların sadece eylemlerini, amellerini değil aynı zamanda niyetlerini de bilmektedir.

95. "Kıyâmet günü hepsi O'na tek olarak gelecektir."

Herkes yalnız başına gelecektir Onun huzuruna. Tek başına hesaba çekilecektir. Krallar yalnız, kraliçeler yalnız, ağalar, paşalar yalnız, hacılar, hocalar yalnız olarak gelecekler.

96. "İnanıp yararlı iş işleyenleri Rahmân sevgili kılacaktır."

Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'tan gelenlere Allah'ın istediği şe-kilde îman eden ve bu îmanlarını söz planında, iddia planında bırakmayarak amele dönüştüren, îman kaynaklı bir hayat yaşayan, hayatlarını îmanlarıyla düzenleyen, sâlih ameller işleyen, fıtratlarına uygun hareketlerde bulunan müminleri sevgili kılacağım diyor Rabbimiz. Ben onlar için bir sevgi peyda edeceğim. Yeryüzünde kullarımın kalplerine onların sevgisini koyacağım, herkes onları sevecek diyor Rabbimiz. Allah sevdiği sâlih kullarına onların güzel amellerinin elbisesini giydirir, amellerinin, ahlaklarının kisvesine büründürür de onları herkese sevdirir. Herkes onları, herkes saygı duyar onlara. Rasulullah efendimiz de bir hadislerinde: "...Cebrâil'e emrederek ben falan falan kullarımı seviyorum, sen de sev ve onları yerdekilere sevdir" buyurduğunu anlatır.

97. "Ey Muhammed! Biz Kur'an'ı Allah'a karşı gelmekten sakınanları müjdelemek ve inatçı milleti uyarman için senin dilinde indirerek kolaylaştırdık."

Evet ondan öğüt almak isteyen, onunla yol bulmak, hayat programlarını ona sormak, hayatlarının tüm problemlerini onunla çözümlemek ve de sonunda cennete, Allah'ın lütfuna ulaşmak isteyenleri cennetle, Allah'ın rızasıyla

müjdelemen ve inatçı, Allah'a kulluğa yanaşmayan, yolunu Allah'a sormak istemeyenleri de ateşle, cehennemle uyarman için biz bu Kur'an'ı senin lisânında kolaylaştırdık di-yor Rabbimiz.

Rasulullah efendimizin dilinde kolaylaştırılmıştır. Okunması kolay, öğrenilmesi kolay, anlaşılması kolay, ezberlenmesi kolay, uygulanması kolay, yaşanması kolay, istediği hayat kolay, her şeyi çok kolaydır. Allah onu bizim için kolaylaştırmıştır. Belki onu okurlar, anlarlar, zikrederler, zikir haline getirirler, hatırlarlar, kafalarında kalplerinde canlı tutarlar da hayatlarını onunla düzenlerler diye. Belki onu tezkira yaparlar, kafalarında kalplerinde hayat programı yaparlar da, haftalık ders programı gibi, günlük, aylık, haftalık sürekli bakılacak bir konuma getirirler diye Allah bizim için onu kolaylaştırmıştır. Kur'an öyle olmalıdır zaten. Kur'an anlaşılıp hayat onunla düzenlenecek ve kafalarda ve kalplerde canlı tutulacaktır. Çünkü hayat programıdır o. Ona bakılmadan, ona sorulmadan hayat yaşanmamalıdır. Çünkü bu kitap hayatımızın her bir saniyesinde bize yol gösterecek bir kitaptır.

Evet Allah biz onu sizler için kolaylaştırdık diyor ama unutmayalım ki ona yönelenlere kolaydır bu kitap. Onunla ilgilenenlere kolaydır. Ona yönelenlerin hayatları kolaylaşacaktır.

98. "Onlardan önce nice nesilleri yok ettik, şimdi onlardan hiçbirini duyuyor veya hiçbir ses işitiyor musun?"

Evet sûrenin önceki âyetlerinde de kendilerinden önce kendilerinden fizik olarak, ömür olarak, medeniyet olarak kendilerinden çok daha güçlü, kuvvetli nice nesilleri helâk ettiğini anlatmıştı Rabbimiz. Burada da deniyor ki, hani onlardan, o helâk edilenlerden hiçbirini duyuyor musunuz? Onlardan bir ses, bir haber, bir hareket, bir devinim duyuyor musunuz? Hani onlardan bir eser, arta kalan bir bâkîye var mı? Hani boyları posları vardı? Hani cennetleri, bağları, bahçeleri vardı? Hani evleri, apartmanları, sarayları, köşkleri vardı? Söyleyin arta kalan neleri var onların? Hiçbir şeyleri yok değil mi? Sanki onlar bu dünyada hiç insan yaşamamış.

TÂHÂ SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 20, nüzûl sıralamasına göre 45, üçüncü miûn grubunun ilk sûresi olan Tâ-Hâ sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 135 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Ta-Hâ sûresi Mekke'de Habeşistan'a hicret sonrası Meryem sûresinin akabinde nâzil olmuş 135 âyetlik bir sûredir.

Rivâyetlere göre Mekke'de Hz. Ömer efendimiz henüz müslü-man olmadan önce Resûlullah efendimizin vücudunu ortadan kaldırmak için eline kılıcını alıp yola çıkar. Yolda karşısına müslümanlardan Hz. Nuaym çıkar ve sorar; böyle hızlı hızlı nereye ey Ömer? Hz Ömer efendimiz der ki; Muhammed'in kellesini almaya gidiyorum. Onu bu işten engellene konusunda bir zaaf gösteren Hz. Nuaym sadece ona şunu diyebildi; Ey Ömer, sen bırak peygamberi öldürmeyi de, eğer gücün yetiyorsa müslüman olmuş kız kardeşin ile enişteni hallet. Bunu duyan Ömer son derece gazaplanıp doğruca kız kardeşinin evine gider. Orada kız kardeşi Fatıma ile eniştesi Said'i bir kâğıt parçasından Kur'an okurlarken bulur. Her ikisi de Ömer'in geldiğini anlayınca ellerindeki o kâğıt parçasını saklamaya çalışırlar. Ama Ömer onların okuduklarını duymuştu. Onun için hemen onlara sorular sormaya başlar. Yoksa sizler de mi? Diyerek eniştesini dövmeye çalışırken, kocasını korumak için çırpınan Fatımayı da dövmeye başlayınca, Fatıma bir aslan gibi kükreyerek; evet ey Ömer, bizler de müslüman olduk! Haydi elinden ne geliyorsa arkana koyma! Biz Allah'tan başka hiç kimseden korkmuyoruz diye haykırır.

İşte Fatıma anamızın bu tavrı Ömeri dirilten tavır olmuştur. Kız kardeşindeki bu sarılmaz imanı, bu yenilmez cesareti görünce Ömer bir anda çözülüverir. Şu okuduğunuzu hele bir de bana verir isiniz, bir de ben bakayım der.

Evet, bir erkek olan Hz. Nuaym'ın karşısında dirilmeyen Ömer bir kadın karşısında diriliverir. Hem de o dönemde bir eşyadan farksız görülen bir kadın. Neden? Çünkü Hz. Nuaym o anda bir zaaf geçirmişti. Ben Ömeri engelleyemem. Benim buna gücüm yetmez. Ben kim, onu bu işten engellemek kim? Diyerek zaafa kapılmıştı. Ama Fatıma öyle yapmadı. Güç kaynağının farkında olarak yiğitçe bir tavırla kimliğini haykırdı. Evet, ben müslümanım, var mı diyeceğin! Dedi. İşte bu tavır Ömerin dirilmesine sebep oldu.

Eğer bugün bizler de Ömer karşısında, Ömerler karşısında, Ömerin o günkü niyet ve hedefinde olan tüm dünya kâfirleri karşısında Fatıma rolünü oynayabilirsek, evet biz de müslümanız, var mı di-yeceğiniz diyerek hiç kimseden korkmadan imanımızı haykırabilirsek, kesinlikle bilesiniz ki karşımızdaki Ömer bile olsa dirilmek zorunda kalacaktır.

Böyle bir durumda zaaf göstermeyeceğiz. Ben bunu beceremem, benim

buna gücüm yetmez diye peşin bir yenilgiye, bir zaafa kapılmamalıyız. Belki o anda güçsüz olabiliriz, karşımızdaki bizden kat kat güçlü olabilir. Yardımcılarımız da olmayabilir. Ama hele bir başayalım, belki de daha sonra hemen yardımcılar gönderecektir Rabbimiz.

Bakın size yaşadığım bir hatıramı anlatayım. Bir defasında İstanbuk'a gidiyordum. Otobüste sabah namazı vakti girmişti. Önce muavine nazik bir şekilde namaz için durmalarını söyledim. Olmaz arkadaş, duramayız dedi. Sonra şoförün yanına kadar gidip ona söyledim, o kesinlikle yasaktır, duramayız dedi. Yolcular uyuyorlardı. Sonra otobüsün ortasına doğru geldim ve yüksek sesle bağırdım; kardeşim, sabah namazı geçmek üzere, mümkünse bir kenarda durun da namazımızı kılalım dedim. Bununla sesimi herkese duyurmayı hedefledim. Çünkü belki de yolculardan uyanıp bana destek çıkan müslümanlar olabilirdi içerde. Şoför ve muavin benim sesimin iki misli bağırarak yerime oturmamı ve sesimi kesmemi söylediler. Elbette pes edecek değildim. Sonra otobüsün arkasına doğru yürüyüp; inecek var diye bağırdım. Uyananlar ve yüzüme bakanlar oldu. Yahu bu adam delimi ne? Gecenin bu saatinde bu kırın yüzünde inilir mi? Filan diye mırıldananlar oldu. İkinci defa bağırdım; inecek var kardeşim. Namaz geçiyor, ben müslümanım, durun ineceğim. Durdular ve indim. Sonra yürüdüler, az gidip tekrar durdular. Sonra gerisingeriye gelip bana dediler ki; yahu be kardeşim, gel bin de şu ilerideki benzin istasyonunda duralım, sen ne biçim adamsın böyle?

Az ilerde durunca baktım ki on kişi kadar yolcu indi aşağıya benimle birlikte namaz kılmaya. Onları görünce fena sinirlendim. Dedim ki; yahu madem nemaz kılıyordunuz da neden otobüste beni desteklemek için tek kelime söylemediniz? Bu nasıl namaz kılmak? Bu nasıl müslümanlık yahu dedim. Meğer şoför beni indirdiğinde onlar müdahale etmişler. Yahu ayıptır, bu adam gecenin altında burada bırakılıp gidilir mi? Öyle yaparsanız bir daha sizin arabanıza binmeyiz filan demişler de şoför onun korkusuyla arabayı durdurup beni almış. Bakın Allah nasıl yardımcılar gönderirmiş. İlk anda güçsüz gibiydim, yardımcısız gibiydim, ama sonunda Allah bana yardımcılarını gönderiverdi.

Hoca efendilerden birisini İstanbulda idamla yargıladılar. Sonunda idam olduğu için hocanın avukatları mahkemede korku içindelerdi. Mahkeme heyetinin başkanı da bir kadın hakimdi. Hoca efendi mahkeme başlar başlamaz hemen başı açık olan o hakime dönerek nasihat etmeye başlar. Kızım, bak burada muhakeme olacağız. Mec-buren ben konuşurken sizin yüzünüze bakacağım. Gel etme, şu başına bir örtü al da beni de kendini de günaha sokma

diyerek tebliğ etmeye başlar. Avukatların içi gider korkudan. Yahu hocam sen ne yapıyorsun? Dikkat et filan derler. Hoca onlara der ki; evladım, siz işi-nize bakın, ben bana düşen bir görevi icra ediyorum. Nihayet hocanın bu ısrarlı nasihatlerine bozulan kadın hakim mahkemeyi terk eder ve yerine bir erkek hakim gönderirler ve hoca suçsuz bulunarak berat eder. Mahkeme çıkışında avukatlar derler ki; hocam sen ne yaptın? Bizim yüreğimizi ağzımıza getirdin. Hoca gayet rahat der ki; yavrularım, o an benim Rabbimin yardımına en çok muhtaç olduğum bir an-dı. Onun adına bir üreyim de O da bana bunun karşılığında yal çalsın istedim. Onu ve dinini, Onu ve ilkelerini savunayım da karşılığında ba-na yardımını ulaştırsın istedim, işte ulaştırdı da der. Öyle değil mi kendisi adına üren köpeğe yal çalar ve doyurur değil mi sahibi?

Ben konuyu biraz dağıttım galiba. Şuradan girmiştik bunlara: Fatımanın bu yiğitçe tavrı karşısında eriyen ve kendine gelen Ömer; şu okuduğunuz şeyi bir de bana verin bakalım dedi. Onlar da sakladıkları kağıdı çıkarıp yıkanan Ömerin eline verdiler. O kâğıtta yazılı olan da işte bu sûreydi. Tâhâ sûresiydi. Okudu bu sûreyi ve onda di-rilen Ömer heyecanla şöyle bağırmaya başladı; Ne mükemmel şey! Ne yüce sözler! Diyerek hemen Resûlullah efendimizin yanına gidip İslâm şerefiyle şereflendi.

Huruf-ı mukatta âyetiyle başlayan sûre kitabın indiriliş gayesini gündem yapar. Peygamber (a.s) Allah'ın kendisine yüklemediği şeylerle kendi kendini sorumlu kılmaması gerektiği konusunda uyarılır. Bu kitabı sana sıkıntı çekesin diye göndermedik peygamberim, sen bu kitabı kâfirlerin kalplerine sokmakla görevli değilsin buyurulur. Sonra tevhid, âhiret konuları anlatılır.

Tevhid ve şirk mücâdelesinde Mûsâ (a.s) ve Firavun örneği ortaya konur, peygamber karşıtı bir karakter sergileyen Mekke müşrikleri ve kıyâmete kadar onların yolunu izleyenler tehdit edilir. Daha sonra Adem (a.s) kıssası gündeme getirilerek Allah taraftarlarıyla şeytan taraftarları karşılaştırılır. En sonunda da Rasûlullah efendimize ve kıyâmete kadar onun yolunun yolcularına kulluk yolunda sabır tavsiye edilir. Ey peygamberim ve ey peygamberimin yolunun yolcusu olan müslümanlar, işte size sunduğumuz bu örneklerde olduğu gibi sizler de bana kulluk yolunda sabredin. Sizden öncekilerin sabredip kullukta geri adım atmayı akıllarının ucundan bile geçirmedikleri gibi sizler de her şart altında benim istediğim kulluğu sürdürmeye çalışın. Kesinlikle bilesiniz ki sizden

öncekilere olan desteğim ve yardımım aynen size de gerçekleşecektir, bu konuda zerre kadar bir endişeniz olmasın buyurulur. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım.

y0

1. Ta, Ha.

Az evvel de ifade ettiğimiz gibi mânâsını ancak Allah'ın bildiği bir ifadeyle, huruf-ı mukatta âyetiyle, ya da bu şekilde Rasûlullah efendimize bir hitapla sûreye başlar Rabbimiz. Rasûlullah efendimiz ve beraberinde bir avuç müslümanın sıkıntılı günlerinde inen bir sûrenin ilk hitabı böyle. Bir zamanlar kendisine emin insan dedikleri, güvenilir insan dedikleri, tüm emânetlerini kendisine teslim ettikleri Muhammed (a.s) Allah'tan vahiy alıp hayatlarını bu vahiyle sorgulamaya başladığı andan itibaren onu sevmez olmuşlar, ona düşman kesilmişlerdi. Her evden ona karşı beddualar yükseliyordu. En yakınlarını sıkıştırıyorlar, dünyayı onlara dar ediyorlardı.

İşte böyle başta, başlarında Allah'ın kutlu elçisi olmak üzere bir avuç insanı Rabbim Allah dedikleri için bir kaşık suda boğmak istedikleri bir dönemde, Rasûlullah ve müslümanların bunaldıkları bir atmosferde geliyordu bu sûre. Bakın Rabbimiz elçisini teselli ederek şöyle buyuruyor:

2,4. "Ey Muhammed! Kur'an'ı sana, sıkıntıya düşesin diye değil, ancak Allah'tan korkanlara bir öğüt ; yeri ve yüce gökleri yaratanın katından bir kitap olarak indirdik."

Peygamberim, biz bu Kur'an'ı sana sen bedbaht olasın diye indirmedik. Biz bu Kur'an'ı sana,sen mutsuz olasın, sıkıntı içine düşesin, huzurunu yitiresin diye göndermedik. Bu kitap huzursuzluk kaynağı değildir. Bu kitabı sana haşyet sahibi olanlara, Rab'lerini incitmekten endişe içinde olanlara, Rab'lerinin arzularını yerine getirme konusunda duyarlı olanlara, Rab'leri için bir hayat yaşamak isteyenlere bir zikra, bir yol gösteri, bir hayat programı, bir şeref, bir öğüt, bir hatırlatma, bir uyarı olsun diye gönderdik. Kitabın indiriliş sebebi budur.

Öyleyse ey peygamberim, ne oluyor sana? İnsanlar bu kitaba yönelmediler diye, bu kitabın istediği gibi adam olmadılar diye niye kendi kendini yiyip bitiriyorsun? Biz bu kitabı herkesi zorla müslüman yapasın diye, olmazlarsa da

kendi kendini yiyip bitiresin diye göndermedik. Senin görevin bu değildir. Sen ancak haşyet duyanları bu kitapla uyarmakla görevlisin buyurunca Rasûlullah efendimiz rahatladı, müslümanlar rahatladı.

Çünkü anladılar ki bu kitap onları mutsuz etmeyecekti, bedbaht etmeyecekti. Sıkıntıları çoğalsa da, inanmayanların kendilerine işkenceleri artsa da, gariban müslümanlar, Bilallar, Ammarlar, Sü-heyb-i Rumiler asla mutsuz olmayacaklardı. Çünkü bu kitap onlar için bir şerefti, bir müjdeydi. Onlar bu kitabın âyetlerine iman ettikçe, bu kitabı hayat programı bildikçe, bu kitapla yol bulmaya çalıştıkça, bu kitabın istediği hayatı yaşamayı sürdürdükçe bu kitap onlar için bir rahmet olacaktı.

Çünkü bu kitap Gökleri ve yeri yaratan tarafından indirilmiştir. Göklerin ve yerin sahibi bir Allah'tan gelmedir bu kitap. Böyle her şeyin sahibi, her şeye egemen olan bir Allah'tan gelme tüm insanlara hidâyet olsun, tüm insanlara yol göstersin, tüm insanlık için rahat ve huzur kaynağı olsun diye geliyordu bu kitap. Böyle bir Allah'tan gelme böyle bir kitap nasıl olur da huzursuzluk kaynağı olabilir? Böyle bir kitap nasıl olur da dünya ve Ukba'da kullarına mutluluk ve saadet kazandırmaz? Böyle bir Allah kullarının huzur ve saadetini bilmez mi? Üstelik az sonra diyecek Rabbimiz O Rahmândır da. Kullarına karşı son derece merhamet sahibi olan bir Allah kullarına mutluluk yollarını göstermez mi? Mülkünü yolsuz, yordamsız, gözetimsiz bırakır mı?

Evet bu kitap mutluluk kaynağıdır, bu kitapla beraber olanlar mutludur, huzurludur. Bu kitabın dışında bu dünyada huzur bulmak mümkün değildir. Çünkü bu kitap fıtratın sahibinden gelmektedir. Ve bir de bu kitaptan ancak haşyet duyanlar istifade edebileceklerdir. Sadece bu kitaba tabi olanlara, bu kitabı izleyenlere, bu kitabı oku-yup onunla yol bulmaya çalışanlara fayda verecektir bu kitap. Bu ki-tabı kulluk kitabı bilip hayatlarını onunla düzenleme kavgası içinde olanları uyaracaktır bu kitap. Haşyet duyanları, gıyabında Rabbinden haşyet duyanları, görmedikleri halde Allah'a karşı saygı duyanları uyaracaktır. Her an Rab'lerinin murâkabesi altında olduklarını bilerek Ona karşı haşyet içinde olanlar bu uyarıya müspet tavır takınacaklardır. Her an Rab'lerini razı edememekten, Onu gücendirmekten korkan, Rab'lerinin gazabına uğramaktan tir tir titreyen insanlar üzerinde etkili olacaktır bu kitap.

5. "Rahmân arşa hükmetmektedir."

Rahmân arşa istivâ etmiştir. Evet o yüce arşı hâkimiyeti altına aldı, hâkimiyetiyle arşı kapladı. Tüm kâinatı, tüm mevcudatı, tüm mülkünü egemenliği altına almıştır. Canlı ve cansız tüm mevcudatı kendi saltanatı altına almıştır. İşlerini de O tedbir edip düzenliyor. Tüm mevcudatı O yönetiyor. Her şeyin melekûtunu, mülkiyetini elinde tutuyor.

Bu tür âyetler müteşabih âyetlerdir. Bizden amel değil iman isteyen âyetlerdir. Rabbimizin gücünü, kudretini anlatan ama bizler tarafından bilinmesi mümkün olmayan âyetler. Onun için aynen Rabbimizin bildirdiği şekilde iman ediyoruz. İnanıyoruz ki Rabbimiz arşı istivâ etmiştir. Ama bunun keyfiyetini bilmiyoruz. Seleflerimizden İmam Mâlik efendimiz de aynı şeyi söyler.

Öyleyse anlıyoruz ki Rabbimiz arşı istivâ etmiş, tüm mevcu-datı egemenliği altına almıştır. Allah'ın hayatla, mevcudatla ilgisi kesilmemiştir. Allah her an hayata karışandır. Allah kullarının hayatına hükmedendir. Allah tüm kâinatta hükmü geçendir. Böyle hükmü tüm mevcudatı kaplayan bir Allah'ın insanları ihmal etmesi, onlara bir ha-yat programı gönderip mutluluk yollarını göstermemesi düşünülebilir mi?

6. "Göklerde ve yerde, her ikisi arasında ve toprağın altında bulunanlar O'nundur."

Göklerde ve yerde, ikisi arasında ne varsa hepsi Onundur. Toprağın altında bulunanlar da Onundur. Tüm varlıklar Onun kulu ve kölesidir. Her şey mülk O Mâliktir. Herkes Onu dinlemekte ve Ona kulluk etmektedir. Öyleyse ey Allah'ın kulları sizler de diğer iradesiz varlıklar gibi sahibinize kul olun. Kulluğunuz sadece yaratıcınıza olsun.

7. "Sen sözü istersen açığa vur, şüphesiz O gizliyi de gizlinin gizlisini de bilir."

Evet sözü gizlesen de açsan da, gizli konuşsan da açıktan açığa konuşsan da bilesin ki O Allah gizliyi de, gizlinin gizlisini de bilir. O Allah her şeyi bilir. Ama hiç kimse O Allah'ı bilemez. Çünkü O gizlidir. Her şey Ona açık, O her şeye kapalıdır. Kimse Onun künhünü bilemez. İnsanlar ancak Onu Onun kendisini açtığı kadar bilebilirler. Allah kullarına gönderdiği kitabı ve o kitabın pratiği olan elçileri vasıtasıyla kendisi hakkında ne kadar bilgi göndermişse bizler ancak o kadarını bilebiliriz. Değilse Allah'ın sıfatları konusunda, Esmâsı konusunda, efali konusunda bizim bilgilenebileceğimiz hiçbir kaynak yoktur.

8. “Allah'tan başka İlâh yoktur, en güzel isimler O'nun-dur.”

Allah kendisinden başka İlâh olmayandır. Kendisinden başka sözü dinlenecek, kulluk edilecek olmayandır Allah. Göklerde ve yerde tüm kullarının, tüm varlıkların kulluk ipleri elinde olan, sadece kendisine ibadet edilen, sadece kendisinin sözü dinlenen, sadece kendisinin hayat programı program kabul edilen, sadece kendisinin kanunları geçerli olan, herkesin kendisine boyun büktüğü tek varlık Allah’tır. Kendisine yönelinecek, kendisine kulluk edilecek, kendisi razı edilecek tek varlık Allah’tır. Ondan başka İlâh yoktur. Ondan başka sözü dinlenecek, ondan başka hatırı kazanılacak varlık yoktur. İbadetin, duanın, tevekkülün sadece kendisine yapılacağı imdadın yardımın sadece kendisinden isteneceği tek varlık Allah’tır.

Tüm varlıklar adına kanun koymaya, onlara din ve şeriat belirlemeye, onlara hayat programı çizmeye yetkili tek varlık Allah’tır. Allah’tan başka hiçbir kimsenin kanun yapmaya, din belirlemeye, hayat tarzı koymaya, hayat programı belirlemeye hakkı yoktur. Din koyucusu sadece Allah’tır. Hayat programını belirleyici sadece odur. Çünkü tüm varlıklar Onundur, herkes ve her şey Onun kuludur, Onun mülküdür ve mülkünde söz hakkı da sadece Ona aittir.

En güzel isimler, tüm güzel isimler Onundur. En güzel sıfatlar Rabbimize aittir. Güzelliklerin tamamı Ona aittir. Rabbimiz en güzel isimlerini kitabında bize tanıtmıştır. Bizler bize tanıtılan isimleriyle ilgi kurarak Rabbimizi tanıyacak, iman edecek, onları kafamızda canlı tutacak ve onlarla Ona karşı tavrımızı, kulluğumuzu belirleyeceğiz. Rasûlullah efendimizin bir hadislerinden öğreniyoruz ki Rabbimizin kendisine ait olarak bize haber verdiği 99 Esmâsını başkalarından ayıran, bu isimleri başkalarına vermeyen ve bu isimleri sayarak Rab-b’ine iman eden, dua eden kişi cennetliktir.

Tabii sadece Rabbimizin bu isimlerini ezberlemek değildir mesele. Bu isimlerle ilgi kurarak onların muhtevasına uygun bir hayat yaşamak önemlidir. Peki mânâsına uygun bir hayat yaşamakla mükellef olduğumuz Rabbimizin bu güzel isimlerini nereden öğreneceğiz? Elbette bunları Rabbimizin kitabı ve elçisinin beyanlarından öğreneceğiz.

A’râf sûresinde de Rabbimizin bu güzel isimleriyle Ona dua etmemiz tavsiye edilir. Yâni bu isimlerle tevessül edecek ve isteyeceğimizi onlarla

isteyeceğiz. Konumumuz, durumuz, hacetimiz hangi isme mütenasipse onunla dua edecek, tavır belirleyeceğiz. Meselâ bir rızık isteme pozisyonundaysak ya Rezzak diyerek. Günâhlarımızın affını, kusurlarımızın örtülmesini isteme makamındaysak ya Gaffâr, ya Settâr diyerek. Korktuğumuz bir şeyden bizi korumasını isteme or-tamındaysak ya Hafız, şifa isteme atmosferindeysek ya Şâfî diyerek dua edeceğiz. Ve tabii en önemlisi sadece Rabbimize ait olan bu isimleri, bu sıfatla asla başkalarına vermeyeceğiz.

Rabbimiz peygamberine seslenerek söze başladı. Kitabını onu bedbaht etmek, üzmek için değil mahza rahmet için indirdiğini ortaya koydu. Arşa istivâ ettiğini anlatarak gücünü, kudretini anlattı. Göklerin ve yerin mülkünün sadece kendisine ait olduğunu, göklerde ve yerde sadece kendisinin egemen olduğunu ve en güzel isimlerin kendisine ait olduğunu vurgulayarak peygamberine karşı böyle bir dostluk, böyle bir destek, böyle bir teselli sunduktan sonra bakın ona ve kıyâmete kadar onun yolunun yolcularına desteğini sürdürdüğünü şöylece ortaya koyacak:

9. "Mûsâ'nın başından geçen olay sana geldi mi?"

Peygamberim, sana Mûsâ'nın haberi geldi mi? Sen Mûsâ'nın haberini hiç duydun mu? Bir başka yerde de sana orduların haberi geldi mi? buyuruyordu. Rasûlullah efendimizin bunaldığı bir atmosferde tarihin en büyük güçlerinden birisi olan Firavun karşısında bir Allah elçisinin galibiyeti, başarısı ortaya konarak Rasûlullah efendimize büyük bir moral, büyük bir destek kazandıracak Rabbimiz. Mûsâ (a.s) nın Firavunla kavgası gerçekten kitabımızın pek çok yerinde anlatılır. Rabbimizin Resûlüne destek olarak sunduğu bu habere gerçekten bugün bizim çok ihtiyacımız var. Dün bunaldığı, zorlandığı bir ortamda peygamberimize ve beraberindeki mü'minlere gündem olan bu haber inşallah bugün bizim de gündemimiz olsun. Çünkü Allah yolunun yolcularına dün de, bugün de bundan daha büyük bir destek olamaz. Hak bâtıl savaşlarında, iman küfür savaşlarında yeryüzünün en büyük hadisesi. Gerçekten yeryüzünün en dengesiz bir savaşı. Bakın Rabbimiz başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânına sahip olmadığımız Rabbimizin haberi şöyle başlıyor:
10. "Bir vakit o hani bir ateş gördü de ehline: "Durun!" dedi; benim gözüme bir ateş ilişti, belki size ondan bir yalın kor getiririm, yahut orada bir yol kılavuzu bulurum!"

Evet Mûsâ (a.s) bir ateş görmüştü. Ailesine dedi ki ben bir ateş gördüm, siz

burada bekleyin, ben ona ünsiyet ettim. Ben bana teselli verecek bir şey gördüm. Bu ateş bana sevimli geliyor. Siz burada bekleyin de ben gidip o ateşten bir parça, bir kor alıp getireyim, ya da belki onun yanında bir yol rehberi bulurum.

Medyen'deki gizlenmesinin arkasından Mısıra dönüşünde cereyan eden bir hadiseyle başlıyor Rabbimiz. Mûsâ (a.s) Medyenden tekrar doğup büyüdüğü Firavunun ülkesi Mısıra dönüyordu. Tabii yolu o ıssız Sina çölünden geçecekti. İşte Allah'ın elçisi Sina'dan Mısır'a doğru gelirken çölde yolunu kaybeder. Yanında hanımı ve çocukları da olduğu halde soğuğu şiddetli bir gecede çölde yolunu şaşırır. Bir taraftan da bir adam öldürerek kaçtığı Firavunun topraklarının, karakollarının yakınlarındadır. Hâlâ içinde bir korku vardır. İşte böyle bir atmosferde, ne tarafa gideceğini de bilemez bir vaziyette, gece uzakta yanan bir ateş görür. Hanımına ve çocuklarına der ki siz burada beni bekleyin. Ben şu ateşten bir parça getireyim ki ısınasınız, ya da belki orada bize yol gösterecek birilerini bulurum der ve çocuklarını orada bırakıp ateşe doğru gider.

11. "Mûsâ ateşin yanına gelince: "Ey Mûsâ! " diye seslenildi:"

Ateşin yanına vardığında kendisine ey Mûsâ! diye seslenilir. Evet Mûsâ o ateşin yanına vardığında bir ses Ona hitap eder. Ve işte o anda yeryüzünün en harikulade, en büyük hadisesiyle karşı karşıyayız. Evet yeryüzünde sadece Hz. Mûsâ (a.s) nın karşılaştığı başka hiç kimsenin müşahit olmadığı bir hadise. Rabbimiz bir beşerle konuşuyordu. Mûsâ'ya sesleniyordu. Ne büyük bir hadise değil mi? Sizce de öyle mi? Gerçekten sizce de yeryüzünün en şerefli olayı mıdır bu? Öyleyse kesinlikle bilesiniz ki, Rabbimizin ve efendimizin beyanlarından umarız ki şu anda bizlerin de bu şerefe ulaşma imkânlarımız vardır. Nasıl? İşte şu kitabıyla Rabbimiz bizimle de konuşmaktadır. Rabbimizin bu kitabını elimize alıp okumaya başladığımız andan itibaren kesinlikle bilelim ki Rabbimiz bizimle konuşmaya başlamış ve bizler de Mûsâ (a.s) nın ulaştığı şerefe ulaşmışız demektir.

Unutmayalım ki Mûsâ (a.s) la Turda konuşan Rabbimiz bizimle de Bakarayla, Âl-i İmrân'la, Nisâ'yla, Tâ-Hâ'yla konuşacaktır. Yeter ki bizler de elimize bu kitabı alıp Rabb'imizle konuşmaya başlarken Mûsâ (a.s) nın Turun eteklerindeki tavrına benzer bir tavır içine girelim. Rabb'imizle konuştuğumuzun, Rabbimizin huzurunda olduğumuzun ve hayatımızı düzenlemek üzere Rabbimizden mesaj aldığımızın bilincinde olalım. Bilelim ki biz bir insanla konuşmuyoruz. Bu söz insan sözü değil. Bir melek sözü, bir

Melik sözü de değildir bu. Göklerin ve yerin sahibi, arşın sahibi, tüm mevcudatın Rabbi, tüm varlıklarının İlâhı ve kendisinden başka da İlâh da olmayan Rabb'imizle konuştuğumuzun şuurunda olalım.

Evet yeryüzünün en büyük buluşması, yeryüzünün en büyük toplantısı, yeryüzünün en büyük zirvesi. Bu zirvenin iki tarafı var. Birisi göklerin ve yerin sahibi ve Mâliki olan Allah, diğeri de bir insan. Yeryüzünde Rabbimizin seçip vahyine odak nokta yaptığı, kendisiyle konuşma şerefine erdirdiği Hz. Mûsâ.

12. "Ben şüphesiz senin Rabb'inim; ayağındakileri çıkar; çünkü sen, kutsal bir vadi olan Tuva'dasın."

Ey Mûsâ! Gerçekten Ben, Ben senin Rabb'inim! Şu anda sana hitap eden, seninle konuşan Rabb'indir! Allah'ın kutlu elçisi Hz. Mûsâ o anda kendisiyle konuşanın gerçekten Allah olduğunu bütün yönlerden ve tüm azalarıyla işitmesinden anlamıştı. Anlamıştı ki bu kelâm Allah kelâmıydı.

Ayağındaki pabuçlarını çıkar, çünkü muhakkak ki sen kutsal Tuva'dasın. Tertemiz, mübarek kılınmış Tuva vadisindesin sen. Anlı-yoruz ki Ona ayakkabılarını çıkartma emri o bölgeye ihtiram sebebiyledir. Yahudiler belki o sebepten ayakkabılarıyla ibadet etmemeye, dua etmemeye özen gösterirler. Ama Allah'ın Resûlü bir hadislerinde siz onların aksine hareket ederek onlara bu konuda muhalefet edin buyurmaktadır.

Tabii Rabbimizin Hz. Mûsâ'ya henüz peygamberlik şeref ve müjdesinden önce böyle bir ayakkabı çıkarma emrinde bulunmasını belki de o anda neye uğradığını bilemeyip şaşkınlık geçiren Mûsâ'yı böyle bir işle meşgul ederek rahatlatmak istemişti Rabbimiz. Bakın Rabbimizin Ona hitabı devam ediyor:

13. "Ben seni seçtim; artık vahiy olunanları dinle:"

Ey Mûsâ, Ben seni seçtim. Seni seçmiş bulunuyorum. Şimdi sen de sana vahiy olunanları dinle. Vahyimi dinle, sözlerime kulak ver. Rabbimiz önce ayakkabılarını çıkartmasını, mütevazı olmasını emretti, sonra da kendisine karşı, vahyine karşı, sözlerine karşı takınması gereken tavrı takınmasını istedi Ondan. Çünkü vahiyden, bilgiden istifade etmenin yolu budur. Eğitimci önce öğreteceklerine karşı talebesinden ilk önce edep ve ciddiyet istemelidir. Nitekim eğitimcilerin en büyükleri olan Allah elçileri kendilerine inananlardan ilk önce

takva ve itaat istemişlerdir. İnsanlara Allah bilgisi öğretmek isteyen muallimler de, onlardan vahiy öğrenmeye talip olanlar da buna çok dikkat etmelidirler.

14. "Şüphesiz Ben Allah'ım, Benden başka İlâh yoktur; Bana kulluk et; Beni anmak için namaz kıl."

Şüphesiz ki Ben Allah'ım. Benden başka İlâh yoktur. Bana kulluk et, Beni dinle ve Beni zikretmen, beni hatırlaman, beni hatı-rında canlı tutman, hep beni yüceltmen için namaz kıl. Beni anlamak, Beni tanımak için namaz kıl. Benimle ilgi kurmak, benimle diyalogu kesmemek için namaz kıl. Namaz kıl değil de namazı ikâme et. Yâni namazı ayağa kaldır, hayatını düzenleyecek mesaj almak üzere namazı ikâme et.

Evet dikkat ederseniz tevhidden sonra, Allah'tan başka İlâh olmadığını kabulden sonra hemen namaz isteniyor. Namaz Hz. Adem'den bu yana bütün peygamberlerin hayatında değişmeyen ilk ibadettir. Namaz bütün risâlet silsilelerinde ameli farzların ilkidir. Namaz peygamberlerin risâlet, vahiy ve tebliğ yükünü kaldırabilmeleri için onların ilk dayanaklarıdır. Namaz mü'minin mü'minliğini ortaya koyan en baş ve en vazgeçilmez sıfatıdır. Namaz küfürden imana geçişin ilk ameli tatbikatıdır. Namaz mü'mini kâfirden ayıran en belirgin özelliktir. Namaz dinin dışa yansıyan yönüdür. Namaz baştan so-na temizliktir. Namaz Allah'la buluşma makamıdır. İşte Rabbimiz buyuruyor ki ey Mûsâ Beni hatırlamak için, Beni unutmamak, Benden gafil olmamak için namazı ikâme et.

15. "Herkes işlediğinin karşılığını görsün diye, zamanını gizli tuttuğum kıyâmet mutlaka gelecektir."

Kıyâmet muhakkak gelecektir. Onun gelip çatması mutlak sûrette kaçınılmazdır. Ve her bir insan, her bir nefis mutlaka ameliy-le, çabasıyla, değerlendirilmek için Benim huzuruna gelecektir. Ben onu gizli tutuyorum. Kıyâmetin ne zaman gerçekleşeceğini hiç kimse bilmez. Eğer gönderdiğim kitaplarımda kıyâmetin onun vaktini, saatini bildirmeksizin geleceğine dair haberlerim olmasaydı o bütünüyle insanlara gizli kalacaktı. Benim onun zamanını gizli tutmamın hikmeti insanlar onun zamanını bilmedikleri için her an ondan korkup hazırlıklı bulunmalarıdır.

Öyle değil mi? Her şey insanlara gösterilseydi onların tüm çabaları, gayretleri durur ve kokuşmaya mahkum olurlardı. Ama böyle olunca insanlar

korku ve ümit arasında kendilerini Rab'lerinin hesabından kurtarmak ve rızasını kazanmak için kalpleri o bilinmez kıyâmet saatine rabıtalı olarak koşturup duracaklar.

Evet herkes yaptıklarının yaşadığı hayatın karşılığını görsün diye Biz mutlaka kıyâmeti gerçekleştireceğiz diyor Rabbimiz. Eğer öyle olmasaydı, herkes yaptıklarından hesaba çekilmeseydi zaten bu dünyanın hiçbir anlamı kalmazdı. Öyleyse kesinlikle bilelim ki zerre kadar bir hayır işlemişsek, bir şer işlemişsek onun karşılığını göreceğimiz, hesabını vereceğimiz bir gün gelecektir.

16. "Buna inanmayan ve hevesine uyan kimse seni ondan alıkoymasın, yoksa helâk olusun."

Buna inanmayan, kıyâmetin kopacağına dair Allah'ın bu kesin haberlerini yalanlayan, vahyi bir kenara bırakıp hevâ ve hevesine tabi olan, hevâ ve hevesini putlaştırıp vahiy yerine ikâme eden kimseler sakın peygamberim seni ondan, ona imandan, onu gündemde tutmaktan, hayatını bu imana bina etmekten, hesaba çekileceğin şuuru içinde bir hayat yaşamaktan alıkoymasın. Aksi takdirde helâke uğrar yok olup gidersin. Sakın ha Allah'ı, Allah'ın kıyâmetini, hesabını, kitabını unutarak dünyaya dalanlar, zevk ve eğlencelerinin peşine düşenler gibi olma. Böylelerine sakın bulaşma, zarar edersin. Tabii bu Mûsâ (a.s) nın şahsında Onun ümmetine ve bize bir uyarıdır.

17. "Ey Mûsâ! Sağ elindeki nedir?"

Sağ elindeki nedir ey Mûsâ? Rabbimiz soruyor. Bilginin sahibi olan, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan Rabbimiz soruyor. Rabbi-miz elbette Onun elinde bir asa olduğunu biliyor ve görüyor. Belki de biraz sonra elindeki asanın bir mûcizeye konu olacağını hatırlatarak Rabbimiz Onu buna hazırlıyordu. Issız bir çölün içinde, karanlık ve soğuk bir gecede yolunu şaşırmış Mûsâ yolsuzlara yol gösterecek, tüm insanlığa mihmandarlık yapacak. Karanlık gecelerin aydınlatıcısı olacak. İnsanlığa hidâyet ve rahmetin müjdecisi olacak.

Rabbimiz Mûsâ (a.s) la konuşuyor, Ben Allah'ım diyor, Benden başka sözü dinlenecek, kulluk edilecek İlâh yoktur diyor, Beni hatırlamak, Beni unutmamak için namazı ikâme et diyor. Allah en iyi-sini bilir, Mûsâ (a.s) nın heyecanı doruk noktaya vardı ki Rabbimiz Onu rahatlatıyor. Kolay bir mükâleme ortamındaymış gibi hemen soruveriyor. Sağ elindeki nedir ey Mûsâ diye. Bakın Hz. Mûsâ şöyle

diyor:

18. "Mûsâ: "O benim değneğimdir, ona dayanıyorum, onunla davarıma yaprak silkerim, ondan daha birçok işlerimde faydalanırım" dedi."

Dedi ki o benim asamdır. Ona dayanırım, onunla davarlarım için ağaçlardan yaprak silkelerim. Ve benim için onda daha başka menfaatler de vardır. Dikkat ederseniz Allah'ın elçisi bilerek sözü uzatmış, kısaca o benim asamdır deyivermemiştir. Çünkü Mûsâ (a.s) Rabb'iyle bu müthiş buluşma ve konuşma anını biraz uzatmayı dilemiştir. Rabbimiz buyurdu ki:

19,20. "Allah: "Ey Mûsâ bırak onu" dedi. Bırakınca, değnek hemen, koşan bir yılan oluverdi."

Mûsâ (a.s) onu yere bıraktı bir de ne görsün hemen o asa koşan bir yılan oluverdi. Mûsâ (a.s) nın on yıl elinde taşıdığı, koyunlarını güttüğü, yorulduğu zaman yaslanıp dinlendiği, davarları için ağaçlardan yaprak döktüğü, kendisiyle korunduğu o asa birdenbire bir gece vakti Allah'ın izniyle bir yılan oluveriyor. Rabbimiz azametiyle, güç ve kudretiyle tecelli ediyor. Atıyor asayı kıvraklıkta, hareketlilikte koşan bir yılana dönüşüveriyor. Burada Hayye, kitabımızın bir başka âyetinde de Sü'ban deniliyor.

21,23. "Allah: "Onu al, korkma; biz onu yine eski durumuna çevireceğiz. Daha büyük mûcizelerimizi sana göstermemiz için elini koltuğunun altına koy da, diğer bir mûcize olarak, kusursuz, bembeyaz çıksın" dedi."

Rabbimiz buyuruyor ki;ey Mûsâ, onu al ve hiç korkma. Biz onu yine eski durumuna çevireceğiz. Elini koynuna sok, bir hastalık, bir sıkıntı olmaksızın başka bir mûcize olarak bembeyaz bir durumda çıksın. Böylece sana daha büyük âyetlerimizden gösterelim. Elin güneş gibi parlayacak ama asla sana bir zarar vermeyecektir.

Evet düşünebiliyor musunuz? On yıl Medyen'de Firavundan gizlenen Hz. Mûsâ bir anda Tûr'un eteklerinde göklerin ve yerin Rabbi ile karşı karşıya, Onunla konuşuyor. Elindeki asa bir yılan haline geliyor, tekrar onu eline alıyor eski asa halini alıyor, koynuna sokup çıkardığı eli bembeyaz bir nûr kesiliyor. Mûsâ (a.s) rahmet, nimet ve lütuflarla kuşatılıyor. Ve bütün bunların beraberinde gelen bir sorumluluk, bir büyük görev var. On yıl Medyen'de çobanlık yapan Mûsâ şimdi insanlara çobanlık yapacaktı, insanları güdecekti. Bu görev öncesi

Rabbimizin takdiriyle böyle bir çobanlık eğitiminden geçirilmişti. Dağda, çölde âdeta gelecekteki görevi için pişirilmiş, olgunlaştırılmıştı. Açlığa, susuzluğa, yoksulluğa, sıkıntıya, mahrumiyete alıştırılmıştı. Çünkü kendisini büyük bir görev bekliyordu. Bakın işte görevi:

24. "Firavuna git, doğrusu o azmıştır."

Firavuna git, çünkü O tuğyan etmiş, azmıştır. Ey Mûsâ, Fira-vun'a git, çünkü O kul olduğunu unutup tanrılık sevdasına kapıl-mıştır. Git çünkü tâğutluk yapmaktadır.Tâğutluk Firavunluk demektir. Allah'a kafa tutmak, hayat programını Allah'a sormadan yaşamak, Allah karşısında benlik iddiasında bulunmak, varlık iddiasında, bilgi, güç, kuvvet iddiasında bulunmak demektir. Allah'ın hayata karışırlılığını reddetmek, Allah'ın vahyini, Allah'ın yasalarını reddedip onun ye-rine kendi yasalarını ikâme iddiasında bulunmak demektir. Ben kendi hayatımı kendim yaşarım. Benim de aklım var, benim de bilgim, benim de keyfim var, bu hayatı nasıl yaşayacağımı ben de bilirim diyerek Allah'ın gönderdiği hayat programını diskalifiye eden kişi tâğuttur.

Rabbimiz Mûsâ (a.s)'a emrediyor ve:Git Firavun'a O azmıştır. Hz. Mûsâ daha önce sarayında büyüdüğü, gençlik yıllarında adamlarından birini öldürerek kaçtığı Mısıra, Firavunun ülkesine tekrar gönderiliyordu. Azgınlaşan, tâğutlaşan Firavunu uyarmak, Onu kulluğa çağırmak ve Onun elinde köleleştirilmiş müslümanları, İsrâil oğullarını Allah'a kulluğa ve özgürlüğe dâvet etmek görevini alıyordu Allah'tan. Çünkü artık büyük irade Firavun ve saltanatının, Firavun ve azgınlığının, zulmünün bitişine karar vermişti. Bu zirvede bunun kararı alınmış ve uygulamaya konulacaktı. Bakın hadise şöyle gerçekleşiyor:
25,35. "Mûsâ: "Rabbim! Göğsümü genişlet, işimi kolay-laştır, dilimin düğümünü çöz ki sözümü iyi anlasınlar. Ailemden kardeşim Harun'u bana vezir yap, beni onunla destekle, onu görevimde ortak kıl ki, Seni daha çok tesbih edelim ve çokça analım. Şüphesiz Sen bizi görmektesin" dedi."

Evet Rabb'inden bu emri alan Hz. Mûsâ dedi ki, Rabbim, göğsümü genişlet, sadrımı şerh et. Ben böylece dünyanın basitliğini bileyim, âhiretin yüceliğini anlayayım. Sana kulluğa koşayım. Ölüm gelmeden önce ona hazırlıkta bulunayım.

İnşirâh-ı sadrı böyle anlamaya çalışıyoruz. Hz. Mûsâ Rabbimi-zin kendisine yüklediği bu risâlet vazifesini, Firavun ve toplumuna gidip o azgın

insanları uyarma işini, bu çok zor işi Allah’ın istediği gibi icra edebilmek, Allah düşmanları karşısında yıkılmadan ayakta durabilmek, onlardan gelebilecek tehlikelere karşı sabırla göğüs gerebilmek için Rabb’inden kalbine bir dayanıklılık, bir cesaret, bir genişlilik istiyordu. Elbette O Allah’ın yeryüzünde seçtiği bir elçi olarak, Allah’ın yeryüzünde istediği kulluğun pratik örnekleyicisi, göstericisi olarak, bir üsve olarak hem bu vahye dayanıcı, hem de onu bizzat icra edici olmalıydı. Elbette karşısındaki amansız düşmanlarına karşı, açlığa susuzluğa karşı, dertlere ıstıraplara karşı, reddedişlere, alaylara, yalanlamalara karşı göğüs gerebilme güzüne, cesaretine, tahammülüne sahip olmalıydı. İşte İnşirâh-ı sadır Allah tarafında elçilerine verilen bir güç, bir destek, bir cesaretti ki Mûsâ (a.s) Rabbimizden onu istiyordu.

Ya Rabbi benim işimi kolaylaştır, görevimi, yüklediğin vazife-mi kolay kıl. Bu risâlet görevimi, bu uyarı misyonumu kolayca icra et-me imkânı ver. Şu dilimin bağını da çözüver ya Rabbi. Dilimdeki bağı da çöz ki sözümü anlasınlar.

Ehlimden birini de bana vezir kıl, yardımcı kıl ki bu kardeşim Harun olsun. Onunla beni destekle, güçlendir ya Rabbi. Bu işimde, bu görevimde Onu bana ortak kıl. Ona da elçilik ver ki seni çok çok yüceltelim. Seni hep gündemde tutalım. Senin istediğin kulluğu icra ederek tesbih edelim. Sen nasıl tanınacaksan seni öylece tanıyalım. Sana nasıl hamd edilecekse öylece hamd edip, nasıl övüleceksen se-ni öylece övelim. Nasıl gündeme alınacAksân Seni öylece gündemimize alalım. Seni çok zikredelim, seninle yücelelim, sana kullukla şe-ref kazanalım. Senin zikrinle, senin şanınla dünyayı yüceltelim, bizim zikrimiz, fikrimiz hep sen ol. Şüphesiz ki Sen bizi görüyorsun, bizim halimize muttalisin, biz sadece Sana muhtacız, sadece Senden isti-yoruz ve böyle zorlu bir görevde ancak Senin yardımınla başarılı olabiliriz. Bize yardım et, bizi destekle ya Rabbi. Değilse ben kendi kendime ne yapabilirim? İşte gücüm belli, imkânım belli, konuşmam belli.

Mûsâ (a.s) nın dilimdeki bağı çözüver ya Rabbi şeklindeki duasını, kimileri işte Onun dilinde bir kekemelik vardı filan diye anlamaya çalışmışlar. Halbuki durum hiç de öyle değil gibi. Bakın bu konunun anlatıldığı Şuarâ sûresinde de şöyle deniyordu:

Mûsâ: "Rabbim! Doğrusu beni yalanlamalarından korkuyorum; göğsüm daralıyor, dilim açılmıyor. Onun için Harun'a da elçilik ver. Onların bana isnat ettikleri bir suç da vardır. Beni öldürmelerinden korkuyorum" demişti.”

Şuarâ 12,14)

Evet orada da diyordu : Sözümü dinleyip de aldırış etmeme-lerinden, bana inanmamalarından korkuyorum. Onun içindir ki göğsüm daralıyor, lisanım intikal etmiyor, yâni derdimi anlatamama endişem var. Bir de onların benim aleyhime kullanabilecekleri, beni peşin peşin suçlayabilecekleri bir suçum da var. Ben daha önce bir adamlarını öldürüp kaçmış birisiyim. Ben onlar nazarında suçlu birisiyim. Kor-karım ki beni dinlemeyebilirler. Bunun için Ya Rabbi Harun'u da gönder! Yâni bu görevi Harun'a da ver! Onu da Peygamber yapıp, benimle beraber Ona da elçilik veriver ya Rabbi diyor.

Mûsâ (a.s) da bir suçluluk halet-i ruhîyesi var. Diyor ki; ya Rabbi, ben küçüklüğümden beri günâh psikozu, suçluluk psikozu içinde olduğumdan dolayı, beni reddedecekleri korkusundan dolayı bocalayıp dilim sürçebilir, dilim dolaşabilir, onun için yanıma kardeşim Harun'u da ver ya Rabbi! şeklinde anlıyoruz. Yâni dilinde herhangi bir rahatsızlık filan yoktur da daha önce bir adam öldürüp Mısırdan, Firavunun ülkesinden Medyen'e kaçtığı için suçluluk halet-i ruhîyesiyle belki anlatacaklarımı rahat anlatamam diyordu Hz. Mûsâ (a.s). Yâni ya psikolojik bir destek, ya da biyolojik bir destek olarak Harun'u isti-yor yanına.

Çünkü bakıyoruz Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ (a.s) kendilerine gel-diği zaman ne Firavundan, ne de başkalarından böyle bir itiraz göremiyoruz. Hayrola ey Mûsâ! Ne oluyor? Bak sen konuşmayı bile doğ-ru dürüst beceremiyorsun. Allah senin yerine daha fasih konuşan biri-ni niye göndermedi? diye hiç kimseden böyle bir itiraz göremiyoruz. Ve Firavuna gittikleri andan itibaren hep sahnede olan, konuşan, mü-câdele veren de Mûsâ (a.s) dır.

Mûsâ (a.s) Risâlet görevini alır almaz böyle diyor. Ya Rabbi şimdi ben adam öldürüp kaçtığım bir ülkeye dönüyorum. O ülkenin zalim hükümdarı yıllarca ben doğmayayım diye, ben gelmeyeyim diye yıllarca benim kavmimin, İsrâil oğullarının erkek çocuklarını öldürdüğü, kadınlarını hayasızlaştırdığı, erkeklerini köleleştirip en zor şartlar altında çalıştırdığı bir ülkeye gidiyorum. Bu durumda senin yardımın olmaksızın kendi başıma ben nasıl muvaffak olabilirim? İnsanlara kar-şı seni unutturarak tanrılığını iddia eden, senin yasalarını ilga edip kendi yasalarını zorla topluma empoze etmiş, bir ayağını Karun'un, diğer ayağını da Bel'am'ın omzuna basmış kazıklar sahibi, insanlara eziyet ve işkence yapmada zirvede, kullarını öldürüp hayasızlaştırmada şedit mi şedit, siyasal, ekonomik ve askeri güç bakımından eşi benzeri olmayan Karun'u, Bel'am'ı,

orduları, askerleri olan bir Firavuna gidiyorum. Tek başıma onun karşısına çıkacak ve onu İslâm'a dâ-vet edeceğim.

Ve bu arada onun zulmünden kurtarmaya gittiğim benim kav-mimin, İsrâil oğullarının durumu da hiç de iç açıcı bir manzara arz et-miyor. Beni anlayamayacak kadar her şeylerini kaybetmişlerdir. Anlasalar bile korkularından benim yanımda yer alamayacak bir durumdalar. Yıllar yılı Firavunun zulüm ve işkenceleri altında, Firavun sisteminin materyalist eğitim sistemi kıskacında müslümanlıklarını unutmuş, namuslarını iffetlerini, şahsiyetlerini kimliklerini kaybetmiş, tarihlerini hafızalarını yitirmiş bir durumdalar. Ne olur şu istediklerimi bana lütfet de beni her iki gruba karşı da galip getir ya Rabbi.

36,39. “Allah: "Ey Mûsâ! İstediğin sana verildi" dedi, "Zaten sana başka bir defa da iyilikte bulunmuş ve annene vahiy edilmesi gerekeni vahy etmiştik: Mûsâ'yı bir sandığa koy da suya bırak; su onu kıyıya atar, Bana da, ona da düşman olan biri onu alır. Ey Mûsâ! Gözümün önünde yetişesin diye seni sevimli kıldım.”

Rabbimiz buyurdu ki ey Mûsâ muhakkak ki istediğin sana ve-rilmiştir. Ne istemişti? İnşirâh-ı sadır istemişti Rabbimizden. Sadrının, göğsünün şerhini, cesaret, şecaat, metanet ve sabırla, dayanıklılıkla doldurulmasını istemişti. Rabbimiz buyurdu ki evet ey Mûsâ, sana şerhu‘s sadır verilecek. Sana bir kalp itminanı, bir gönül ferahlığı verilecek. Ölüme hazır olacaksın. Cennet ve âhiret gözünde, gönlünde büyüyecek, dünya önünde küçüldükçe küçülecek. İşini kolaylaştıracağım, önünü açacağım. Dilindeki o bağı çözeceğim. Seni o suçluluk psikozundan kurtaracağım. Güzel ve rahat konuşacaksın, konuşmanı anlaşılır kılacağım.

Ve kardeşin Harun'u da sana vezir, yardımcı, peygamber kılacağım. Onu bu risâlet işinde sana ortak ve destek yapacağım, O da bir peygamber olacak. Artık işini Onunla paylaşacaksın. Rabbinizi çok çok zikredecek, Beni gündeminize alacak, Benimle, Benim zikrimle şereflenecek, yüceldikçe yüceleceksiniz.

Baksana başka kereler de, başka zamanlar da biz sana yardımda bulunmamış mıydık? Başka ortamlarda da sana lütuflarda bu-lunmuştuk, sana iyilikte bulunmuş, yardımımızı üzerinden eksik etmemiştik. O gün seni yalnız ve

yardımcısız bırakmayan biz şimdi mi bırakacağız? Hayır hayır, sen bu konuda hiç tasalanma. Biz hep senin yanında ve yardımızda olduk, burada da seni yalnız bırakmayacağız. Sen bize güven ve bizim senden istediğimiz kulluğu yerine getirmeye yönel, gerisini merak etme diyor Rabbimiz. Tabi arkasında böyle bir Allah desteği olan bir kişi kimden ve neden korkacak da? Kimden çekinip ürkecek de? Keşke müslümanlar güç kaynaklarının bir farkına varmış olsalardı. Kimin safında olduklarının, kimin desteğinde olduklarının bir bilincine ermiş olsalardı, elbette onlar şu içinde bulundukları durumdan çok farklı olacaklardı. Ve tabi eğer bu silahı karşılarındaki kâfirlere karşı bir kullanabilmiş olsalardı. Onlar da kiminle savaştıklarının, kime kafa tuttuklarının bir farkına varabilmiş olsalkardı.

Hani hatırlasana ey Mûsâ, Biz senin annene bir vahiyle vahy etmiştik. Demiştik ki annene onun için, çocuğun için bir tabut yap. Mûsâ'yı o tabutun içine koy ve içindekini denize bırak. Deniz de onu sahile taşısın. Bana da, ona da düşman olan biri onu alır diye annene vahy etmiştik. Ey Mûsâ! Gözümün önünde yetişesin diye seni sevimli kılmıştım. Düşünsene, hatırlasana. Yâni bilesin ki ey Mûsâ, Bizim sana olan lütfumuz, rahmetimiz, nimetlerimiz sadece şimdi değil çok önceleri de Biz sana nimetimizi ulaştırıyorduk, şu anda da Bizim rahmetimiz altındasın, bilesin ki yarın da bu rahmetimizi senden esirgeyip uzak etmeyeceğiz.

Ezilen, köleleştirilen İsrâil oğullarının arasında uzun zamandan beri, ta İbrahîm (a.s)'dan bu yana bir söz dolaşıyordu. İsrâil oğullarının içinden İbrahîm (a.s) in torunlarından bir çocuk çıkacak, bir Mûsâ dünyaya gelecek bu Mûsâ onları kölelikten kurtaracak, Firavununun mülkünü yıkacak, saltanatını yerle bir edecek. Zulüm üzerine bina edilen o sitemin defterini dürecek. İşte İsrâil oğullarının arasında yaygın olan bu söz zalim Firavunların uykusunu kaçırıyor, aklını başından alıyordu. Alçak Firavun da Mûsâ'nın gelmemesi ve sistemlerinin yıkılmaması için tedbirler alıyordu. Bunun için de İsrâil oğullarından doğan bütün erkek çocuklarını öldürüyorlardı. Bunlardan birisi mutlaka Mûsâ'dır diye, bir Mûsâ gelmesin diye binlerce Mûsâ can veriyordu.

Sosyolojik bir tahlille diyoruz ki aslında tüm egemen güçler, yeryüzündeki tüm hakim güçler, tüm müstekbirler, tüm sömürgeci ve zalim güçler, yâni dünya üzerinde küfrü, şirki ayakta tutmaya devam eden tüm tâğutî güçler ezdikleri, sömürdükleri, kanını emdikleri toplulukların bir gün akıllarını başlarını alıp, tüm

kelepçeleri ve prangaları çözüp kendilerinden hesap sormak üzere karşılarına dikileceklerini biliyorlar. Kesinlikle biliyorlar ki bir gün bu mazlumlar uyanacak ve kendilerinde hesap soracaklar. İşte bunun bilincinde olan bu zalimler bunun korkusuyla hafakanlı geceler ve korkulu rüyalarla bir ömür sürerler. Ha uyandılar ha uyanacaklar. Zincirleri ha kırdılar ha kıracaklar, silahlarına ha davrandılar ha davranacaklar diye ödleri kopmaktadır. Kesin bilirler ki bu köleler bir gün uyanacak ve bir gün tüm bu zulümlerinin hesabını vermekle karşı karşıya geleceklerdir.

Bu sosyolojik kuralı bildikleri için aman bu İsrâil oğulları bize kafa tutacak sayısal güce ulaşmasınlar, bu nüfuza ulaşmasınlar diye onların doğan erkek çocuklarını öldürüyorlardı.

Ama bunu yaparken de şunu unutuyorlardı zalim Firavun oğulları. Bu yasa Allah'ın yasasıydı. Yasayı koyan Allah'tı. Onları bu akıllara durgunluk veren tedbirleri takdiri bozamayacaktı. Zulüm ilelebet yaşamayacaktı. Ve daima mazlumlar, ezilenler, zulme uğrayanlar bir gün Allah'ın yardımıyla zalimlerin hakkından geleceklerdi. Ve nitekim bakın Mûsâ gelmesin diye binlerce Mûsâ'nın kanına giren Firavun bir gün Mûsâ'yı kendi kucağında, kendi sarayında buluverecekti.

Evet öldürdüler Mûsâları, öldürdüler İsrâil oğullu müslümanların erkek çocuklarını. O kadar çok kıyım yapıldı ki, doğan bütün er-kekleri öldürünce de bu defa işlerinde çalıştıracak insan kalmayıverdi. Kendilerine hizmet edecek, en kötü işlerde çalıştıracak bu kölelerin sayısı azalınca, böyle bir korku gündeme gelince şöyle bir karara vardılar. Dediler ki bunları bir yıl öldürelim ertesi da canlı bırakalım. Böylece hiç olmazsa biraz biraz işlerimizi gördürecek köle bulabilelim. Evet böyle yapıyorlar sağ bıraktıklarını da köleleştiriyorlardı. Onları en ağır işlerde çalışmaya mecbur bırakıyorlardı. Ehram yapımı, inşaat işleri, tarla tapan işlerinde hizmetçilik işlerinde çalıştırıyorlardı. Var-lıklarının tek sebebi de işte buydu. Erkeklerinin kimileri öldürülüp kimileri de böyle ezilmeye mahkum edilince de bu İsrâil oğullarının kadınları Firavun oğullarının elinde oyuncak durumuna düşüyordu.

Elbette erkekleri olmayan kadınlar toplum içinde tamamen iffetsiz ve hayasız hale geliyordu. Ve işte bu uygulama devam ederken Mûsâ (a.s) nın annesi çocuğunu dünyaya getirir. Tabii ölüm senesi, kıyım senesi dünyaya getirdiği için de Mûsâ'nın annesi sıkıntılıdır. Cellatlar ha geldiler, ha gelecekler

korkusu içinde kıvranmaktadır. Çünkü mahallede kapı, kapı dolaşıyorlar ve haber aldıklarını hemen öldürüyorlar. Düşünün bir kadın için, bir anne için daha yeni dünyaya getirdiği bir çocuğunun gözleri önünde öldürülmesi, canciğer yavrusunun öldürülmesine şahit olması onun için nasıl bir azaptır değil mi?

Ama yeryüzünde Allah'la savaşa tutuşmuş, yeryüzünde Al-lah'a hayat hakkı tanımayan, Allah'ı silmeye çalışan tüm zalimlerin, tüm tâğutların özelliği işte budur. Ölsün Mûsâlar, ölsün müslümanlar ve onların sistemleri, onların egemenlikleri devam etsin. Ne önemi var ki bu ölenlerin? İsterse milyonlarcası ölsün, yeter ki onların hege-monyaları devam etsin. Yeter ki bu çocuklara harcanacak paralar on-ların kursaklarına gitsin. İşte şu anda da öldürüyorlar. Daha ana Rahîmlerine düşmeden propagandalarla öldürüyorlar.

Ana rahmine düşenleri öldürüyorlar. Doğanları dinsiz bıraka-rak, din eğitiminden mahrum bırakarak, materyalist bir eğitim sisteminin kucağında öldürüyorlar, öldürüyorlar, öldürüyorlar. Niye? Ama bu mar günün birinde sayısal çoğunluğa ulaşıp ta bize kafa tutabilecek bir konuma gelmesinler diye. Firavunlar hiç değişmiyor. Tüm Fira-vunlar, tüm zalimler böyle isterler. Önemli olan onların zulüm ve sömürü düzenlerinin devamıdır.

Onlar istedikleri kadar öldürsünler, onların bu tedbirleri Al-lah'ın takdirinin önüne geçemeyecektir. İşte o çocuk dünyaya gelecek ve bu Mûsâ kendisinin gelmemesi adına öldürülmüş binlerce Mûsâ'ların kanları kendi vücudunda timsalleşmiş olarak bir gün Firavunun karşısına çıkıp hesap soracaktır. Ve sonunda yeryüzünün en güçlü devleti yerle bir olacaktır. Çünkü Allah desteğindeki bir mü'min karşısında duran tüm dünya bile olsa ne ifade edebildi ki? İşte bunu hatırlatır Rabbimiz Mekke'nin bir avuç garibanlarına. Bunu hatırlatır Rabbimiz yirminci asrın mus'tazaf'larına. Ey müslümanlar! En kötü şartlar altında bile olsanız üzülmeyin! İşte bu Allah sizinle beraberdir! Siz ona lâyık kullar olduktan sonra korkmayın Allah size yardım edecektir! müjdesi verilir hepimize.

Hem de bugün siyah dünyasıyla, Afrika ve Asya dünyasıyla müslümanların bulunduğu bölgelerde aynen dünkü Firavun oğullarının İsrâil oğullarının üzerinde uyguladıkları bir yöntemle müslüman-ların çocuklarının öldürüldüğü, yeryüzünde oluk oluk müslüman kanının akıtıldığı, müslümanların köleleştirilip efendilerinin ülkelerinde en kötü şartlar altında çalıştırıldığı, müslüman ülkelerin servetlerinin efendi ülkelere aktarıldığı bir dönemde bu

âyetiyle Allah müslümanlara bu mesajı veriyordu.

Ey müslümanlar üzülmeyin bakın İsrâil oğulları içinden çıkan bir Mûsâ tek başına Allah'ın yardımıyla Firavunlar sitemini yerle bir edip toplumunu kölelikten kurtarmışsa sizin içinizden çıkacak bir kurtarıcı da size izzet ve şerefinizi yeniden iade edecektir. Çünkü mülkün sahibi sadece Allah'tır. Onu kime vereceğini çok iyi bilmektedir. Elverir ki Rabb'inizi Rab olarak tanıyın, Rabb'inizin kitabını yegâne çözüm bilip ona yönelin.

Evet Mûsâ'nın annesi çocuğunu doğurur ve şaşkınlık içinde ne yapacağını bilmez bir vaziyette kıvranırken Rabbimiz ona vahy eder. Tehlikeyi sezdiğin an onu bir sandığa, bir sepetin içine koy ve Nil'e terk et ve Rabb'ine tevekkül et. Tıpkı atan İbrahîm'in kucağında küçücük İsmail'le birlikte ıssız bir çölün ortasında bırakıp giderken tevekkül ettiği gibi. Hacer'in o çölün ortasında Allah'a güvendiği gibi. İşte Mûsâ (a.s) nın annesi de Rabb'ine tevekkülünü gösteriyor ve ço-cuğunu bir sepetin içine koyup Nil nehrine terk ediyor.

İşte Rabbimiz Mûsâ'nın hiç haberinin olmadığı bu hadiseyi Ona anlatıyor. Ve buyuruyor ki ey Mûsâ, kendimden bir sevgiyi Ben senin üzerine atıverdim. Gerçekten Benim sana sevgim var. Ve unut-ma ki sen hep Benim gözetimim altında olacaksın. Sürekli gözümün önünde, korumam altında olacaksın. Ben seni seviyorum ve başkalarına da sevdireceğim.

Evet anası bıraktı onu nehre. Gitti, götürdü onu nehir sahile. Sahilin kenarında da Firavunun sarayı vardır. Firavunu ve hanımını gezintiye çıkarır Allah. Çünkü senâryoyu yazan, her şeyi takdir eden Allah'tır. Bakıyorlar ki ilerden bir sepet geliyor kendilerine doğru. Yaklaştı, yaklaştı baktılar ki içinde nûr topu gibi güzel mi güzel bir çocuk. Bunu gören Firavunun karısı hemen çocuğu kucağına alır, çocuğu olmayan bir kadın şefkati ve sevinciyle onu elinde hoplatmaya başlar ve al sana bir çocuk! Onunla gözün aydın olsun! Diyerek çığlıklar atan Firavunun karısının sevinci gündemdedir. Mûsâ'yla sevinip coşan, Allah tarafından sevgisi o çocuk üzerine düşürülen bir kadının sevinç çığlıkları. Zalim Firavunun zalimliği üzerindedir o an. Senin gözün aydın olsun kadın! O asla benim göz aydınlığım olamaz der. Ben böyle bir çocuktan göz aydınlığı filan istemem diyen bir zalimin, bir bedbahtın, bir şakinin karısı çocuğu kucağında sıkıca tutar ve ona sahiplenir.

Hani Rabbimiz ey Mûsâ, Ben seni seviyorum ve seni sevdireceğim

buyurmuştu ya, işte sevdiriverdi o kadına. Evet kadının ısrarıyla çocuk alınır. Gerçekten de ilerde o kadının gözü o çocukla aydın olacaktır. Ama bedbaht, zalim Firavunun gözü onunla asla aydın ol-mayacak, o çocuk onun yıkılışına, kâfir ve zalim olarak bu dünyadan göçüp gitmesine sebep olacaktır. Evet bir tarafta bu tablo, diğer tarafta da çocuğunun âkıbeti konusunda merak içinde olan Mûsâ'nın annesi ve kız kardeşinin tablosu var. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:
40. "Kız kardeşin Firavunun sarayına giderek: "Ona bakacak birini size göstereyim mi? diyordu. Böylece, annen üzülmesin, sevinsin diye, seni ona iade etmiştik. Sen bir cana kıymıştın, seni üzüntüden kurtarmış ve seni birçok musîbetlerle denemiştik. Bunun için Medyen halkı arasında yıllarca kalmıştın. Sonra, ey Mûsâ, peygamberlik görevini yüklenecek bir yaşa gelince dönüp geldin."

Hani hatırlasana, sen nehre bırakıldığın zaman kız kardeşin yürüyor, seni takip ediyor, seni araştırıyordu. Annen senin arkandan kız kardeşini yollamıştı da o seni takip ediyordu. Ve sen Firavunun sarayına girince orada hiçbir kadının göğsünü almıyordun, kimsenin göğsünden süt emmiyordun da, çünkü biz başka kadınların sütünü sana haram etmiştik de böylece seni annene döndürmek istiyorduk. Seni senin için yanıp tutuşan öz annenle buluşturacaktık. Biz böyle takdir etmiştik. Bu işi Biz ayarladık. Seni takip eden kız kardeşin saraya girerek dedi ki bu çocuğu emzirecek, bu çocuğa tekeffül edecek bir aile tanıyorum, onu size haber vereyim mi? Bu konuda size delalet edeyim mi? Böylece annen üzülmesin, sevinsin istedik. Haydi şimdi ananın gözü aydın olsun. Annen üzülmesin diye seni ona döndürdük. Seni annenin sütüyle besleyip Bizim gücümüzü, kudretimizi, her şeye kadir olduğumuzu, her şeye egemen olduğumuzu Firavuna ve tüm dünyaya gösterelim diye işte böyle yaptık.

Varsın zalim Firavun tedbirler alsın. Varsın yasa çıkarsın tüm müslüman çocuklar ölecek diye. Allah da yasa koyuyor Mûsâ doğacak diye. Allah da yasa koyuyor Mûsâlar galip gelecek diye. Fira-vunlar, zalimler, despotlar, Allah düşmanları yok olacak diye. Bakın bakalım kimin gücü geçerli? Bakın bakalım kimin yasası geçerli? Fi-ravun mu? Firavunlar mı? Allah düşmanları mı? Yoksa Allah mı? Kim egemen? Kim güçlü? Kimin elindedir hâkimiyet? İşte yeryüzünün en güçlü ordusuna, en güçlü askerine sahip bir Firavun ve kendisini yı-kacak çocuk kucağında büyüyor. Kendisini yıkacak çocuktan habersiz. Tüm zalimlerin bir gün kendi açtıkları okullarda yetişenlerin kendilerini yıkacaklarından hiç şüpheleri olmasın. Bu bir Allah yasasıdır ve hiç kimse ne tedbir alırsa alsın, bunun önüne geçemeyecektir.

Tur'un eteğindeki konuşma devam ediyor. Rabbimiz buyuruyor ki, ey Mûsâ sen orada, Firavunun sarayında büyümüştün de gençlik yıllarında Firavunun adamlarından bir adam öldürmüştün bundan dolayı Firavundan korkarak keder ve sıkıntı içine düşmüştün de seni bu gam ve kederden kurtarmıştık. Seni bu sıkıntılı dönemlerden geçirmiş ve hepsinden kurtarmıştık. Onun için yıllarca Medyen ehli içinde kalmıştın. Orada Şuayb peygamberin yanında on yıl çobanlık yapmıştın. Saraydan, Firavunun yanından çobanlığa döndürdük seni. Bunu biz yaptık. Çobanlıkla seni eğittik. İlerde mazlumları, köleleri eğitme deneyiminden geçirdik seni. Çölde açlığa, susuzluğa, mahrumiyete katlanmaya alıştırdık seni. Eğer sarayda peygamber olsaydın o zaman asla yoksul, gariban insanların dünyalarını bilemeyecektin. Onlarla birlikte böyle bir özgürlük kavgasının içine giremeyecektin. Böyle bir kavgayı götüremeyecektin. İşte bunun için seni sarayda büyüttük ama çöle getirdik. Ve şimdi bu olgunluğu kazandırdıktan sonra seni oraya gönderiyoruz. Ve işte ey Mûsâ, peygamberlik görevini yüklenecek bir yaşa gelince dönüp oraya gidiyorsun. İşte bir kader, bir yasa ile, bizim emrimizle tekrar ayrıldığın ülkeye dönü-yorsun.

41. "Seni kendim için ayırdım."

Bilesin ki seni nefsim için, kendim için seçtim. Seni seçtikle-rimden kıldım. Seni peygamber yaptım. Seni elçiliğime kabul ettim.

42. "Sen ve kardeşin, âyetlerimle gidin; Beni anmakta gevşek davranmayın."

Sen ve kardeşin âyetlerimle git. Benim zikrimden de asla gafil olma. Sakın Beni unutma. Sakın Benim âyetlerimden, Benim kulluk programımdan gaflet içinde olma. Sürekli beni yücelt ve benimle yücelmeyi hedef bil. Sakın Ben konusunda, Benim arzularım konusunda gevşek davranma. Hep Beni hatırla, hep Bana güven, hep Benim desteğimi yanında bil, hep Bana kul ol, hep Beni dinle, hep Bana yalvar yakar, haydi yolun açık olsun.

Tur'daki zirve, Tur'daki konuşma burada sona eriyor. Eğer Rabbimizin âyetleri arasındaki boşlukları kitabımızın başka âyetleri aracılığıyla dolduracak olursak, tabii en doğrusunu Allah bilir, şöyle diyeceğiz: Mûsâ (a.s) Tur'un ilerisinde bıraktığı eşine ve çocuklarına döner. Onları oradan alıp Mısıra doğru hareket eder. Mısırda kardeşi Harun'u bulur. Ona başından geçenleri bir bir

anlatır. Harun'un da Allah tarafından bir peygamber olarak görevlendirildiğini kendisine müjdeler. Ve işte bundan sonra Rabbimiz artık ikisine birden tekrar görevlerini hatırlatmak üzere şöyle seslenir:

43. "Firavuna gidin, doğrusu o azmıştır. Ona yumuşak söz söyleyin, belki öğüt dinler veya korkar."

Ey Mûsâ ve ey Harun, ikiniz birlikte Firavuna gidin, çünkü az-mış, tâğutluk yoluna girmiştir. Evet her ikisine birden bir emir verilir. Gidin, o azgınlaşmış, haddi aşar olmuştur. Ona gidin ve yumuşak söz söyleyin. Hak söz söyleyin. Doğru söz söyleyin ama bunu yumuşak bir tarzla söyleyin. Çünkü o zaman belki O nasihatten faydalanır, belki aklını başına alır da kurtulanlardan olur. Evet iki şerefli Allah elçisi bir şerefsizin ayağına gönderiliyor. Öyleyse bizler de şu anda böyle şerefsizlerin ayağına gitmek zorundayız. Gideceğiz bizler de çağdaş Firavunlara. Ama şu iki şeyi unutmayacağız.

1: Allah adına gideceğiz, Allah'ın âyetleriyle gideceğiz.

2: Onlara kavl-i leyyin söz söyleyeceğiz. Hak söz söyleye-ceğiz, İslâm sözü söyleyeceğiz ama yumuşak söyleyeceğiz. Onları kırıp dökmeyeceğiz.

Birinciye bir daha dikkat çekeyim. Gittiğimiz yere Allah'ın âyetleriyle gideceğiz. Elimizde kitapla gideceğiz. Konuşacaklarımız kitaptan olacak. Konuşmalarımızı kitapla destekleyeceğiz. Kendi plan ve projelerimizle, kendi fikirlerimizle gitmeyeceğiz. Böyle yaparsak, onları Allah'la, Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya getirebilirsek kesinlikle bilelim ki karşımızdaki Firavun bile olsa erimek zorunda kalacaktır. Allah'tan bu emri alan Mûsâ ve Harun dediler ki:

45. "Mûsâ ve kardeşi: "Rabbimiz! Onun bize kötülük etmesinden veya azgınlığının artmasından korkarız" dediler."

İkisi dediler ki, Rabbim Onun bize azgınlık yapmasından, kö-tülük yapmasından, zulmetmesinden korkuyoruz. Zaten bu Firavun bizim neslimizi yok etmiş, bizim ailemize olmadık zulümleri, işken-celeri reva görmüş, toplumumuzu köleleştirmiş, ailemize dünyasını zindan etmiş yeryüzünde eşi benzeri görülmemiş bir zalimdir O. Onun için biz korkuyoruz Ondan. Bizi dinlemeyeceğinden, bizi kale almayacağından, bize değer vermeyeceğinden korkuyoruz. Bu durumda biz ne yapalım ya Rabbi? Elimizden ne gelir? diyerek

her ikisi de korkmaya, korkularını izhâr etmeye başladılar.

Tabii korkmaya da hakları vardı. İkisi de köle bir toplumun, yıllar yılı ezilmiş, her şeylerini kaybetmiş bir toplumun üyesiydiler. Ve şimdi böyle hiç bir yardımcıları, hiçbir güçleri ve destekleri olmayan iki garip insanın O zalimin sarayına girmeleri bile imkânsız. Düşünebiliyor musunuz? O kadar askeri, o kadar muhafızı atlatıp saraya gi-recekler ve onları İslâm'a, Allah'a kulluğa dâvet edecekler. Bunun zorluğunu bildikleri için Allah'a iltica ediyorlar. Rabbimiz buyuruyor ki bakın:

46,48. "Allah: "Korkmayın, Ben sizinle beraberim; görür ve işitirim. Ona gidin şöyle söyleyin: "Doğrusu biz senin Rabb'inin elçileriyiz. İsrâil oğullarını bizimle beraber gönder, onlara azap etme; Rabb'inden sana bir mûcize getirdik; selâm, doğru yolda gidene olsun! Doğrusu bize, yalanlayıp sırt çevirene azap edileceği vahiy olundu."

Evet işte Allah desteği. Korkmayın, çekinmeyin Ben sizinle beraberim. Ben sizi görüyorum, sizi işitiyorum, siz yolunuza devam edin Ben sizin desteğinizdeyim, arkanızdayım. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Bunu duyan bir insan artık korkar mı? Allah desteğinde olan bir insan artık neden? Kimden çekinecek de? Korkmayacaklar, ürkmeyecekler, emin bir şekilde saraya girecekler, Firavunun karşısına dikilecekler ve her şeyin, herkesin sahibinin yardımıyla yeryüzünün en güçlü, en zalim insanını devirecekler.

Gidin Ona ve deyin ki: Firavun, biz senin Rabb'inin elçileriyiz. Biz senin Rabb'in adına geliyoruz. Bizi sana görevlendiren, bizi sana ve toplumuna gönderen Rabb'indir. Biz kendi kendimize gelmedik, söyleyeceklerimiz kendimizden değildir. Kendi fikirlerimizle, kendi planlarımızla gelmedik sana. Biz Allah'ın elçileriyiz. Şu köleleştirdiğin, şu ırzlarını, namuslarını kullandığın, şu alın terlerini istismar ettiğin, şu kanlarını emdiğin İsrâil oğullarını bize ver, artık onlar kölelikten, sömürülmekten kurtulup özgür olsunlar. Çek artık şu gariban müslümanlardan elini. İn artık onların sırtından. Bitsin artık onlara yaptığın zulümler. Yeter artık kanlarını emdiğin. Yeter artık onları soyup soğana çevirdiğin.

Eğer sen kendin müslüman olmazsan bile, zalimliğine, azgın-lığına, kan içiciliğine, tâğutluğuna, Allah'la savaşına devam edeceksen bile, şu müslümanları serbest bırak ta onlar kendi hayatlarını yaşasınlar. Bırak onları

kendi inandıkları gibi yaşasınlar. Vazgeç bu garibanları kullanmaktan. Vazgeç bu garibanları Allah'a kulluktan ko-parıp kendi yasalarına kulluğa zorlamaktan. Bırakıver yakalarını da istedikleri gibi inansınlar, istedikleri gibi giyinsinler, istedikleri gibi davransınlar. Onlara azap etmekten elini çek deyin.

Bizler Allah'ın elçileri olarak sana Rabb'inden bir âyetle geldik. Sana Rabb'inin âyetlerini getirdik. Selâm, selâmetlik, esenlik, kurtuluş hidâyete tabi olanların üzerine olsun deyin. Yine Ona deyin ki, bize Rabbimizden vahiy olundu ki azap yalanlayan, yalan sayan, yok farz eden, kaale almayan ve tevella yapan, Allah'tan yüz çeviren, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın elçileriyle ilgilenmeyen kimselerdir. Böyle davrananlar Allah'ın azabını beklesin diye vahiy olundu bize. Gidin ve böylece söyleyin Ona. Siz Benim dediğim gibi yapın, benim dediğim gibi söyleyin, gerisini düşünmeyin, gerisini siz Bana bırakın.

Gerçekten de büyük bir cesaret isteyen bir göreve sevk ediyordu Rabbimiz onları. Yâni herkesin, her babayiğidin harcı değildi bu iş. Firavun çok güçlüydü, ama Allah Ondan daha güçlüydü. Firavunun askerleri, orduları vardı ama onlar da Allah desteğini almışlardı. Gidecekler ve ülkesinde Rab'lik iddiasında bulunan, İlâhlık iddiasında bulunan, herkesi önünde secde ettiren, herkesi kendi yasalarına itaat ettiren, herkesi kendisi gibi inanmaya, kendisi gibi düşünmeye, kendisi gibi yaşamaya boyun büktürmüş bir zalime biz senin Rabb'inin elçileriyiz, biz Ondan ve Onun adına geliyoruz diyecekler, Onu İslâm'a çağıracaklar, tâğutluğundan vazgeç diyecekler, değilse sen bilirsin, eğer iman etmezsen Allah'ın azabını bekle diyecekler. Selâm hidâyete tabi olanlara, azap ta zalimlere diyecekler. Yaşasın senin gibi zalimlere, despotlara azap diyecekler.

Evet diyecekler ki ona, ey Firavun, şu müslümanların yaka-sından elini çek diyecekler. Yeter onlara kan kusturduğun diyecekler. Yeter onları yakın takibe alıp sorguladığın, fişlediğin diyecekler. Çekil kenara ve vazgeç bu garibanlara tasalluttan diyecekler. Çekil kenara ve kendi hayatını yaşa diyecekler. Bırak bu beyazıyla, siyahıyla üzerlerine egemenlik kurup yok ettiğin müslümanları diyecekler.

Allah'ın kutu elçilerinin Allah desteğinde ellerini kollarını sallaya sallaya saraya girişleri, Firavunla karşılaşmaları, Firavunun karşına dikilmeleri kitabımızın başka sûrelerinde anlatılır. Bakın konuşmaları başladı bile. Onların bu tekliflerini duyan Firavun onlara diyor ki bakın:

49. “Firavun: "Mûsâ! Rabb’iniz kimdir? " dedi.”

Şu sizin Rabb’iniz kim? Ey Mûsâ bir Rabb’ten filan söz ettin. Biz Onun elçileriyiz filan dedin. Sahi kim bu Rab? Sizin benden başka kanun koyacak, yasa belirleyecek, hayat programı tespit edecek, insanların ne yapacaklarını, nasıl bir hayat yaşayacaklarını, nasıl gi-yineceklerini, nasıl düşüneceklerini, nasıl inanacaklarını belirleyecek benden başka bir İlâh, benden başka bir Rab mi var? Bu ülkede bütün bu konularda yasa yapacak benden başka kim var? Sizin benden başka bir Rabb’iniz mi var? Bu ülkede yasa koyacak, kendisine itaat edilecek, yasalarına teslim olunacak, sözü dinlenecek benden başka kim var? deyince bakın Mûsâ (a.s) dedi ki:

50. “Mûsâ: "Rabbimiz her şeye ayrı bir özellik veren, sonra doğru yola eriştirendir" dedi.”

Dedi ki Rabbimiz. O her şeyin sahibi ve mâlikidir. Her şeyi ya-ratan, her şeyi var eden, her varlığa her şeyi verendir. Herkesi yaratan ve onlara yol gösteren Odur. Yarattığı varlıkların hiçbirisini yolsuz, yordamsız, kanunsuz, programsız bırakmayandır O Allah.

51. “Firavun: "Öyleyse önceki nesillerin durumu ne olur? " dedi.”

Firavun dedi ki, ey Mûsâ, o zaman öncekilerin durumundan ne haber? Yâni senin bu dâvetin önceki toplumlarda, önceki dönem-lerde yoktu. Söylesene önceki asırların durumu ne olacak o zaman? Önceki toplumların durumu neydi? Onlardan haber ver bakalım sen diyor. Çünkü Firavunların tarif felsefelerinde peygamberler yoktur, peygamberlere yer yoktur.

Firavunların tarih perspektiflerinde ne Adem var, ne Nuh var, ne İbrahîm var. Onların yazdıkları, okudukları, bildikleri tarih peygambersiz bir tarihtir. Onların tarihlerinde ne Allah var ne de peygamber. Onların oluşturdukları tarihlerinde ne vahiy var, ne de din var. İşte gö-rüyoruz Firavunların okuttukları tarih kitaplarını. Meselâ Mısır tarihinden söz edilir, ama hiçbir an, bir satır bile olsa, bir sayfa, bir cümle bi-le olsa Mısırı Mısır yapan Hz. Yusuf’tan, Hz.

Mûsâ'dan söz edilmez.

Veya genel tarihten, insanlık tarihinden söz edilir, ama bu tarihin baş imamları, baş mimarları olan peygamberlerden bir satır bile söz edilmez. Peygambersiz, vahiysiz, kitapsız bir insanlık tarihi gündeme getirilir. Materyalist tarih felsefesinde tarihten söz edilir, ama hep saraylardan, köşklerden, yapılardan, yapıtlardan söz edilir.

Veya tarihten söz edilirken sadece savaşlardan, vuruşmalar-dan söz edilir, ama insanların inanışlarından, dinlerinden, yaşayışla-rından söz edilmez.

Veya tarihten söz edilirken sadece idarecilerden, ezenlerden, önde gidenlerden, zalimlerden, despotlardan söz edilir, onların tarihlerinden söz edilir, ama mazlumların, mustaz'afların, garibanların, ezi-lenlerin tarihinden söz edilmez. İşte böyle bir tarih felsefesine sahip olan Firavun Mûsâ (a.s)'ı tarihle sorgulamak istiyor. Çünkü Firavunlar kendi tarihlerini kendi mantıklarına göre yazıyorlar. Kendi materyalist anlayışlarına göre yazdırıyorlar.

Evet işte Firavun bu materyalist tarih felsefesine dayanarak, ey Mûsâ sen nereden çıktın? Tarihte senin gibilerden hiç bahis yok. Sen bütün bunları kendi kendine uyduruyorsun diyerek Mûsâ (a.s)'ı susturmayı deniyor. Onun bu sözleri karşısında Mûsâ (a.s) diyor ki:

52,53. “”Mûsâ: "Onların bilgisi Rabb'imin katında yazılıdır. Rabbim şaşırmaz ve unutmaz. Sizin için yeryüzünü döşeyen, yollar açan, gökten su indiren O'dur. "Biz o su ile türlü türlü, çift çift bitkiler yetiştirdik.”

Onu Rabbim bilir. Onun bilgisi her şeyi bilen Rabb'imin yanın-dadır. Şüphesiz ki Rabbim şaşırmaz, yanılmaz. Bilgi Ondandır, bilginin kaynağı Odur.

Mûsâ (a.s) Firavuna şöyle diyerek cevap vermez: Ey Firavun sen yanılıyorsun, sen bunu bilmiyorsun. Bak ilk çağlarda Adem, Nuh, Hûd, Sâlih vardı. Allah onları kendi toplumlarına peygamber olarak göndermişti. Onların

toplumları peygamberlerine karşı şöyle şöyle davrandılar, Allah'ın elçilerini dinlemediler, Allah'la ve elçileriyle savaşa tutuştular da Allah da onların tümünü helâk etti demiyor da onu Allah bilir diye cevap veriyor. Çünkü öyle deseydi o zaman Firavun di-yecekti ki hayır bunları sen kendin uyduruyorsun. Bunu çok iyi bilen peygamber anlatacağını Allah'a râci olarak ortaya koyuyordu. Öyle bir cevap veriyor ki Allah'ın elçisi, karşısındaki ne diyeceğini şaşırıyor.

Bakın dedi ki, o sözünü ettiğin ilk çağların bilgisi, tarihin bilgisi ve yorumu Allah'a aittir. O bilgi Rabb'imin yanında bir kitaptadır. O Rabbim ki ne yanılır, ne de unutur diyerek karşısındakini direk Allah-la, Allah bilgisiyle karşı karşıya getiriyor. Taa ki reddedecekse Allah'ı reddetsin, kabul edecekse Allah'ı kabul etsin. Evet o ilk çağların bilgisi Rabb'imin yanındadır. Bu sualin cevabı Kasas'da şöyle veriliyor: Gerçekten biz o ilk çağlarda senin gibi küfürde direnenleri helâk ettik deniyor.

O, sizin için yeryüzünü döşeyen, yollar açan, gökten su indirendir. Biz o su ile türlü türlü, çift çift bitkiler yetiştirdik. İşte tarihin bilgisi tarihin sahibi olan, zamanın sahibi olan böyle bir Allah yanındadır.

54. "İster yiyin, ister hayvanlarınızı otlatın, onlarda akıl sahipleri için şüphesiz dersler vardır."

Yiyin için. İster kendiniz yiyin, ister hayvanlarınızı otlatın. Biz bunları sizin için yarattık, sizin hizmetinize sunduk. Muhakkak ki bunda akıl sahibi, aklını kullanan, düşünen insanlar için dersler, ibretler vardır.

55. "Sizi yerden yarattık, oraya döndüreceğiz, sizi tekrar oradan çıkaracağız."

Sizi yarattık, sizi o yerden yarattık, yeryüzünde yarattık ve sizi oraya döndüreceğiz. Sizi topraktan yarattık tekrar öldürüp toprağa döndüreceğiz. Sonra oradan sizi bir daha diriltip çıkaracağız. Evet sizi dünyada topraktan yarattık. Yaratıldınız, var edildiniz, yaşayacaksınız bir süre, dünya sizin olacak, sonra öleceksiniz, öldüreceğim sizi, sonra tekrar diriltilip hesaba çekileceksiniz. Yaşadığınız hayatın hesabını ödemek ve yaptıklarınızın karşılığını görmek üzere huzuruma getirileceksiniz.

56,58. "Andolsun ki Firavuna bütün delillerimizi gösterdik de yalan sayıp kabulden çekindi ve: "Ey Mûsâ! Sihirbazlığınla bizi yurdumuzdan çıkarmaya mı geldin? Şimdi biz de seninkinin benzeri bir sihri sana göstereceğiz. Bizimle

senin aranda bir vakit tayin et ki sen de biz de düz bir yerde bulunalım da caymayalım" dedi.”

Biz Ona bütün âyetlerimizi gösterdik, ama O tüm âyetlerimizi yalan saydı, yok farz etti, kabul etmedi, inanmak istemedi, boşa çıkardı âyetlerimizi.

Rabbimizin anlattığı asa âyeti, yed-i beyza âyeti ve bunların dışında daha pek çok âyet sundu Rabbimiz onlara, ta ki akılları başlarına gelsin de iman etsinler diye. Meselâ Allah o topluma tufan gönderdi. Mahvoldular, kahroldular ve Allah’ın elçisi Hz. Mûsâ’ya gelip: Ey Mûsâ! Allah’la aranızdaki ahit hatırına, ya da seninle bizim aramız-daki ilişki hatırına Rabb’ine bir dua ediver de Rabb’in şu belâyı üzerimizden kaldırsın biz de o zaman senin getirdiğin hidâyet hediyesini kabul edelim dediler. Hz. Mûsâ dua etti, Rabbimiz o tufan belâsını üzerlerinden kaldırdı, ama yine iman etmediler. Sonra Allah onların üzerine kurbağa yağdırdı. Evlerinin içi, yiyecekleri ve tüm hayatları kurbağa ile doldu. Hemen gelip Hz. Mûsâ’dan Rabb’ine dua etmesini isterler. Hz. Mûsâ dua etti, Allah bu belâyı da kaldırdı ama onlar yine iman etmediler.

Sonra Rabbimiz onların üzerlerine çekirgeler sürüsünü gönderdi. Tarlalarındaki mahsulleri çekirgeler sürüsünün istilasına uğrayınca yine Hz. Mûsâ’nın dua etmesini istediler. Hz. Mûsâ yine dua etti Allah onu da kaldırdı. Sonra Rabbimiz onlara bit gönderdi. Öyle ki tüm vücutları, tüm yatak ve yorganları, tüm ambarları ürünün defterini düren bitlerle doluverdi. Mûsâ (a.s) yine dua etti ve Allah onu da kaldırır. Arkasından onlara kan gönderdi Rabbimiz. Her şeyleri kan olur. Ekmeğe el atarlar kan, suya el atarlar kan, tüm yiyecek ve içecekleri kan haline geliverdi. Fakat işin garibi bütün bu gelenler Mısırda yaşayan Firavun oğullarına geliyordu. Aynı şehirde yaşayan İsrâil oğullarına hiç bir şey olmuyordu. İsrâil oğulları bunların hiç birisinden etkilenmiyorlardı.

Evet bütün bu âyetleriyle uyardı Rabbimiz Firavun ve toplu-munu ama onlar bu âyetlere iman etmediler. Bütün bunların bir si-hirden ibaret olduğunu söylediler.

Ey Mûsâ, bu sihirlerinle bizi yurdumuzdan çıkarmaya mı gel-din? Bizi buradan çıkarıp ta sen mi sahipleneceksin? Senin bizim ül-kemizde, bizim iktidarımızda gözün mü var? Devletimize, vatanımıza göz mü diktin? Sen bizim devletimizi yıkmaya çalışıyorsun dediler. Şimdi biz de seninkine benzer bir sihir getireceğiz. Sana karşı senin sihrine benzer bir sihirle karşı çıkacağız dediler.

Böylece senin sihrini yok edecek, sana üstün geleceğiz dediler. Haydi bizimle kendin aran-da bir gün belirle. Bir gün seç. O güne ne biz ne sen muhalefet etmeyelim. O günde duralım, o herkesin görebileceği geniş bir meydan ol-sun.

59. “Mûsâ: "Buluşma zamanımız sizin bayram günü-nüzde, insanların toplandığı kuşluk vaktidir" dedi. Firavun döndü, tuzaklarını toplayıp o gün geldi.”

Mûsâ (a.s) dedi ki buluşma yerimiz, karşılaşma alanımız, savaş meydanımız, vaatleşme vaktimiz sizin bir bayram gününüz olsun. İnsanların tamamının toplandığı bir kuşluk vakti olsun. Kuşluk vakti, herkesin gözünün kulağının açık olduğu, zihinlerinin dinlengin olduğu bir vakitti. Toplanacakları vakit o vakitti. Firavun hesapların içine girdi. Şehirlerine toplayıcılar gönderdi. Ülkesinin en ücra köşesine kadar sisteminin en iyi savunucularına haberciler gönderdi. Gelin ey sihirbazlar, toplanın, eğer galip gelirsek hem sizler kurtulacaksınız, hem ülke kurtulacak, hem ben kurtulacağım. Hem de sizin ülkenize, sizin vatanınıza, sizin devletinize göz diken Mûsâ’nın işini böylece bitirmiş olacağız diyordu.

Evet o gün geldi. Sihirbazlar toplandı. Bunlar Firavun sisteminin yetiştirdiği, kendilerine paye verdiği, başı daraldığı zaman sistemi korumak, müdafaa etmek üzere çağırdığı proflar, ekonomistler, hukuk uzmanları, sanatkarlar ve her sahada uzman kimselerdi. Sihir, si-hirbaz Mûsâ karşısında Firavunu, Mûsâ’nın getirdiği vahiy karşısında, Allah’ın gönderdiği hayat programı karşısında Firavun sistemleri savunan, yâni hakkı bâtıl, bâtılı hak gösterme kavgası veren, Allah ve peygamber karşıtı anlayışları ayakta tutmak üzere sahip oldukları ilim dallarını ustaca kullanan kimselere sihirbaz, bunların yaptıkları bu işe de sihir denir.

Allah’ın dinine karşı Firavunî sistemleri ayakta tutmak için çırpınan kimselere sihirbaz denir. Bunlar Allah dini karşısında ellerindeki tüm bilgileri, tüm imkânlarını Firavunî sistemi haklı çıkarmak ve ya-şatmak üzere kullanırlar. Meselâ adam şairdir, edebiyatçıdır. Eğer bu adam sahip olduğu edebiyat bilgisini İslâm dâvâsı karşısında Firavunu ve Firavunî sistemi ayakta tutma adına kullanıyorsa işte bu adam sihirbazdır. Meselâ adam sanatkardır ve bu sanatını Firavunun hizmetinde kullanıyorsa bu adam da sihirbazdır.

Veya adam bir dalda doçenttir, prof'tur, hukuk bilgisine sahiptir, teknik bilgilere sahiptir ve bu bilim dalıyla Firavun sistemini des-tekliyorsa, Mûsâ'yı ve Mûsâ gibileri, müslümanları yalancı çıkarma kavgası veriyorsa, halkın gözünü boyama kavgası veriyorsa bunlar da sihirbazdır.

Şarkıcılar böyledir, tiyatrocular böyledir, para babaları böy-ledir, medya böyledir. Zaten sihir; beyazı siyah, siyahı beyaz, hakkı bâtıl bâtılı hak gösterme el çabukluğudur ve bunu yapan herkes sihirbazdır. Mûsâ'yı Firavun, Firavunu Mûsâ gösteren herkes sihirbazdır. Kendi hevâ ve heveslerinden kaynaklanan bir sistemi hak, Allah'ın yasalarına bağlı İslâm sistemini de bâtıl göstermeye çalışan bu uğurda sa'y eden herkes sihirbazdır. Karıyla kocanın arasını ayıran, kardeşi kardeşe düşman yapan, farklı farklı hiziplere ayırarak müslü-manları birbirleriyle vuruşturan demokrasiyi hak İslâm'ı da bâtıl gös-termeye çalışan herkes sihirbazdır. İnsanın insana kulluğu anlamına gelen demokrasiyi savunan, bu sistemin en güzel bir sistem oldu-ğunu, insanların saadetini temin eden bir sistem olduğunu savunan herkes sihirbazdır.

Evet topladı Firavun sihirbazlarını. Bunlar hep birlikte birbir-lerine destek vererek sistemi tehdit eden Allah elçisiyle mücâdele verecekler. Tabii ya, ne için yetiştirmişti sistem bu adamları? Ne gü-ne besliyordu sistem bunları? Böyle bir zamanda da gelmeyeceklerdi de ne zaman geleceklerdi bu adamlar? Evet hepsi toplanıp Firavun sisteminin devamı için mücâdele vereceklerdi Allah'la ve Allah elçisiyle. Toplandılar bir bayram günü. Herkes oradaydı. Firavun ve saray erkanı, Firavun oğulları, hakim güç ve Mûsâ (a.s) nın toplumu köle İs-râil oğulları, köleler de oradaydı. Ve Firavunun destekçisi tüm sihirbazlar orada. Hepsi de Allah elçisine karşı fikir birliği, güç birliği oluşturdular. Karşılarında Mûsâ ve Harun. Allah'ın elçisi Mûsâ (a.s) sihirbazlara dedi ki:

61. "Mûsâ onlara: "Size yazıklar olsun! Allah'a karşı yalan uydurmayın, yoksa sizi azapla yok eder. Allah'a iftira eden hüsrana uğrar" dedi."

Yazıklar olsun size ey sihirbazlar. Allah'a karşı yalan uydur-mayın. Allah'a iftira etmeyin. Allah hakkında yalan söylemeyin. Al-lah-a ait olan yetkileri şu adama vermeyin. Değilse bilesiniz ki Allah göndereceği bir azapla sizin kökünüzü kurutur. Allah'a iftira edenlerin so-nu mutlak felâkettir. Bunu bile bile Allah'a karşı şu zalimi savunma-yın. Sizler de biliyorsunuz ki şu Firavun Allah kullarından bir kuldur. Kulu Allah yerine koymayın dedi.

Mûsâ (a.s) nın bu son derece açık ve net sözleri karşısında si-hirbazlar etkilenip temellerinden sarsıldılar. Karşılarındaki insanın ne olduğunu? Neye çağırdığını? Kendilerinin ne olduklarını? Kime hizmet ettiklerini? Ne adına orada bulunduklarını? çok iyi biliyorlardı. Tüm çabaları, tüm kaygıları bir Allah düşmanından aparacakları üç beş kuruşluk bir dünya menfaatinden başka bir şey değildi. İşte bunun için Allah elçisinin karşısındaydılar. İşte bunun için Firavunun yanındaydılar. İşte bunun için Allah kullarını Firavuna ve Firavun sistemine itaate çağırıyorlardı. İşte bunun için Allah'la ve elçileriyle savaşa tutuşuyorlardı. Tüm dertleri buydu. Kendi konumlarını çok iyi bil-dikleri için Allah elçisi Hz. Mûsâ'nın bu hak uyarısı karşısında sarsıldılar, irkildiler. Ve hemen kendi aralarında bir durum değerlendirmesi yaptılar.

62,64. "Sihirbazlar işi aralarında tartıştılar ve konuşmalarını gizli tuttular. "Mûsâ ile Harun'u göstererek: "Bu iki sihirbaz, sihirleriyle sizi yurdunuzdan çıkarmak, sizin en üstün dininizi ortadan kaldırmak istiyorlar; onun için tuzaklarınızı bir araya getirin, sonra sırasıyla gelin. Bugün üstün gelen başarıya erecektir" dediler."

Gizlice bir toplantı yapıp durum değerlendirmesinde bulundu-lar. Sonra okuduğumuz bu sûrede anlatılmayan, kitabımızın başka sûrelerinde anlatılan bir talepleri oldu Firavundan. Dediler ki ey Firavun, şimdi bu Mûsâ'ya karşı biz galip gelirsek, Mûsâ karşısında seni ve sistemini galip getirirsek, insanların gözünde Allah'ı, Allah'ın elçisini, Allah'ın sistemini küçük düşürüp seni ve sistemini kurtarırsak karşılığında bize ne var? Bize nasıl bir mükâfat vaat edeceksin? dediler.

Tek endişeleri ceplerini doldurmaktı. Başı darda olan Firavun, Allah elçileri karşısında sistemi tehlikede olan Firavun dedi ki, sizler Mukarrabundansınız. Size her şey var, yeter ki sizler Mûsâ karşısın-da beni bir temize çıkarın.

Yeter ki sizler Allah dini karşısında, Allah sistemi karşısında benim sistemimi yıkılmaktan bir koruyun. Ne isterseniz sizindir. Banka kredileri, teşvik primleri, fabrikalar, müdürlükler, genel müdürlükler, bakanlıklar, dekanlıklar, hepsi hepsi sizindir.

Yeter ki sizi ülkenizden çıkarmak isteyen, sizin örnek dininizi, örnek

sisteminizi yıkmak isteyen şu iki sihirbazı bir yenin, bir mat edin, bir susturun, bir mağlup edin, gerisini hiç düşünmeyin dedi. Artık tüm dünyanın sahiplendiği, tüm dünyaya ihraç ettiğimiz, tüm dünyaya kabul ettirdiğimiz, tüm dünyaya mal olmuş şu sistemimizi reddeden bizi Allah'a kulluğa çağıran şu iki insanın işini bitirin dedi.

Sonra sihirbazlarını da uyarmayı ihmal etmedi hain. Dedi ki, aman dikkat edin. Hepiniz tek bir kalp halinde, tek bir vücut halinde, tek bir saf halinde onlara saldırın, sakın parçalanmayın dedi. Onun bu uyarısıyla sihirbazlar tek bir saf haline geldiler. Az evvel ifade ettiğim aralarındaki ihtilâfları bitirerek fikir birliği, hedef birliği içinde Mûsâ (a.s)ın karşısına dikildiler. Ve dediler ki hep birlikte, gerçekten bugün galip gelecek olanlar bizleriz. Bugün üstün gelen taraf kurtulmuştur dediler.

Evet bu söz doğruydu. Çok doğru söylemişlerdi sihirbazlar. O gün galip gelen taraf, o gün üstün gelen taraf kurtulacak, başarıya ulaşacak, mağlup olan taraf da kendisini azapların en büyüğüne mahkum edecekti.

Gerçekten çok çetin, çok büyük bir savaştı bu. Ama büyük-lüğü yanında çok ta dengesiz bir savaştı. Belki o güne kadar gerçek-leşmiş, belki de kıyâmete kadar gerçekleşecek savaşların en dengesiziydi bu savaş. Neden? Çünkü bir tarafta iki insan, Mûsâ ve Harun öbür tarafta tüm dünya. Yeryüzünün en büyük gücü, en süper gücü iki insanın karşısında duruyordu. Bir tarafta ordularıyla, askerleriyle, Firavunuyla, sihirbazlarıyla, bilim adamlarıyla, sanatçılarıyla, medyasıyla bir dünya, diğer tarafta iki tane insan. Ama Allah desteğinde iki insan, iki Allah dostu.

Bu yönüyle tabii Allah açısından da çok dengesiz bir karşı-laşmaydı bu. Çünkü Allah safında, Allah desteğinde bulunan o iki in-san karşısında kim durabilecekti de? Allah desteğindeki iki Allah elçisi karşısında tüm dünya ne ifade eder de? Allah'a göre mutlak galip gelecek olanlar onlardır. Ama meseleye materyalist açıdan baktığımız zaman, Firavunların gözüyle meseleyi tahlil ettiğimiz zaman da tüm dünya karşısında o silahsız, güçsüz, kuvvetsiz zavallı iki insanın hiç şansı yok. Firavun ve askerleri karşısında ne mümkün onlar kazanan taraf olsunlar? Tanklarıyla ezip geçerler onları?

Evet her iki zaviyeden de bu kadar dengesiz bir savaş ortamı. İnsanların heyecanları doruk noktasında. Herkes nefesini tutmuş bu savaşın neticesini

merak ediyor. Allah mı güçlü? Yoksa Firavun mu? Allah mı galip gelecek? Yoksa dünya devleti mi? Allah mı egemen yoksa Firavunlar mı? Allah'ın hesabı mı tutacak? Yoksa Firavunların hesabı mı?

Herkes bunun merakı içindeydi. Çünkü o güne kadar Firavun gerçekten insanları çok korkutmuştu. O güne kadar insanlara tanrılığını, egemenliğini kabul ettirmişti. Bu ülkede söz benim, benim yasalarım geçerlidir, herkes bana ve yasalarıma itaat etmek zorundadır di-yerek herkesi önünde secde ettirmişti. Ülke insanlarını gruplara, partilere bölerek, halkı birbirlerine düşman ederek, birlerine kırdırarak e-gemenliğini koruyordu. Böylece insanlara zulmedecek, insanları ezecek gücü kendisinde buluyordu. Ama onun bir hesabı varsa elbette Allah'ın da bir hesabı vardı. Göklere ve yere, göktekilere ve yerdekilerin tümüne egemen olan Allah'ın iradesi yeryüzünde ezilenleri, mazlumları ezenlere karşı galip getirmek, zayıfları, mus'taz'afları üstün getirmek ve zalimlerin boyunlarını kırmaktı. Büyük iradenin kararı, yasası buydu.

İşte şu anda bu savaşın yapılacağı, bu Allah iradesinin gerçekleşeceği, bunu gözlerimizle görebileceğimiz bir meydandayız. Tâ-Hânın basiretiyle, Tâ-Hânın yardımı ve delaletiyle şu anda bizler de seyrediyoruz tüm dünyaya karşı Allah desteğindeki iki insanın savaşını. Rabbimizin yardımı ve inâyetiyle sanki şu anda bizler de oradayız. Evet sıkı durun savaş başlıyor:
65. "Ey Mûsâ! Mârifetini ya sen ortaya koy, ya da önce biz koyalım" dediler."

Sihirbazlar bir centilmenlik örneği sergileyerek dediler ki, ey Mûsâ! Mârifetini önce sen mi ortaya koyacaksın? Yoksa biz mi? Numaralarımızı önce biz mi ortaya atalım? Yoksa sen mi başlayacaksın?

Tabii güveniyorlar adamlar kendilerine. Güveniyorlar sanatlarına, bilim dallarına. Güveniyorlar hukukçuluklarına, eğitimciliklerine, ekonomisyenliklerine. Güveniyorlar profluklarına, doçentliklerine. Gü-veniyorlar siyasîliklerine, askerlerine, ordularına, tanklarına, uçaklarına. Kendilerinden emin bir eda ile Hz. Mûsâ'ya meydan okumaya ça-lışıyorlar. Önce sen mi başlayacaksın? Yoksa biz mi başlayalım? Di-ye hava atıyorlar. Hz. Mûsâ dedi ki:

66. "Mûsâ: "Siz koyun" dedi. Hemen, değnekleri ve ipleri, sihirleri yüzünden, Mûsâ' ya sanki yürüyorlarmış gibi geldi."

Haydi ne atacaksanız atın bakalım. Buyurun bir numaranız varsa ortaya atın da görelim. Sonra da ne yapacaksak biz de yaparız dedi. Çünkü Allah'ın elçisinin onlardan korkacak bir şeyi yoktu. Çünkü onlar ne atarlarsa atsınlar hakkın karşısında dayanma güçleri yoktu. Hakkın karşısında bâtılların asla dayanma gücünün olmadığını Allah'ın elçisi çok iyi biliyordu. Ne atarlarsa atsınlar, ne numara çekerlerse çeksinler, ister teknolojiyi kullansınlar, ister sanatlarını kullansınlar, ister edebiyatlarını gündeme getirsinler, ister falanca bilim dalını, filanca silahlarını kullansınlar fark etmez, hakkın karşısında hiç birisinin dayanma gücü yoktur. Hakkın karşısında bâtıllar yok olmak zorundadır. Hakkın karşısında her şey yerle bir olmak zorundadır. İman karşısında hiçbir bâtılın dayanma gücü yoktur.

Evet Hz. Mûsâ dedi ki neyiniz varsa atın. Neyiniz varsa, hangi fikriniz, hangi usulünüz, hangi tekniğiniz, hangi nazariyeniz varsa atın ortaya. Hz. Mûsâ'nın hiçbir endişesi yoktu. Çünkü Allah âyetleriyle, vahiyle beraber olan, Allah âyetlerine sahip olan bir müslüman, karşısında kim olursa olsun asla korkmayacaktır. Ama Allah âyetlerine sa-hip olursa tabii. Çünkü onların ortaya attıklarının tümünü kaldıracak olan, iptal edecek, susturacak olan Allah âyetleridir. Bizim planımız, bizin fikrimiz, bizim metodumuz, bizim zekamız değil.

O halde eğer bizler de Allah âyetlerinin bilgisine sahipsek o zaman hiç kimseden korkmayacağız. Hiçbir güç, hiçbir fikir, hiçbir ide-oloji vahyi bilen mü'min karşısında dayanamaz. Ama eğer bizler Allah âyetlerinde mahrumsak, Allah âyetlerinden habersizsek o zaman da her şeyden korkarız, korkacağız, korkuyoruz da işte. Evet atın bakalım ne atacaksanız dedi Hz. Mûsâ:

Onlar attılar atacaklarını ortaya, bir de ne görsün Mûsâ, onların ortaya attıkları ipleri, sapları hayal olarak sanki koşuyorlar. Yâni Mûsâ (a.s) nın gözüne hareketli bir görünümde görünüverdi onlar. Gerçekten çok korkunç, çok acayip bir manzara. Koşan korkunç varlıklar tüm meydanı kaplayıverdiler. Hayaletler tüm meydanı, tüm mey-danları kaplayıverdi. Tüm sahâlârda, tüm meydanlarda, tüm ül-keler-de, tüm mahallelerde, tüm evlerde bu sihirbazların teknolojik ge-liş-meleri, ekonomik büyümeleri, siyasal ve askeri güçleri, eğitim seferberlikleri, oyun eğlence vasıtaları, şarkıcıları, türkücüleri, futbolcuları etkisini gösteriverdi. Her biri ayrı bir hesapla, her biri ayrı bir etkiyle meydanları dolduruverdi ve hayaller gerçekmiş gibi görünüverdi. Bunların etkisinde kalan, gözleri boyanan tüm halk çılgınlar gibi çığlıklar atmaya başlayıverdi. Tabii Mûsâ (a.s) da bir insandı.

67. “Bu yüzden Mûsâ içinde bir korku hissetti.”

Mûsâ (a.s) nın nefsinde de onların bu sihirleri karşısında bir korku belirdi. Onların bu sihirlerinden O da etkilendi, çünkü O da bir insandı. İşte şu anda bizler de görüyoruz bu sihirleri ve etkileniyoruz onlardan. Eğitim, siyaset, teknoloji, bilim, sanat, felsefe, savaş, uçaklar, avakslar, bombalar, tanklar, ordular, askerler...

Tüm dünyaya güçlerini gösteriyorlar, meydanlarda, medya-larda egemenliklerini, saltanatlarını ortaya koymuşlar. Şu anda bizim bu hayalleri gerçek zannedip korktuğumuz gibi peygamber de korkmuş. Ama Mûsâ ve Harun (a.s) lar bizim gibi değiller. Onlar sürekli Allah desteğinde, Allah kontrolündedirler. Rabbimizin o ortama, o ha-diseye hâkimiyeti devam ediyor. Bakın:

68. “Korkma, sen muhakkak daha üstünsün" dedik.”

Korkma ey Mûsâ, muhakkak sen üstünsün. Korkma, sen Be-nim desteğimdesin. Korkma, sen Benim safımdasın. Korkma arkan-da Ben varım.

69. “Sağ elindekini at da onların yaptıklarını yutsun, yaptıkları sadece sihirbaz düzenidir. Sihirbaz nereden gelirse gelsin başarı kazanamaz.”

Sağ elindekini atıver. Sağ elindeki asanı at da onların ortaya attıkları sihirlerini yalayıp yutsun. At asanı da onların sihirlerinin defterini dürsün. Çünkü onların yaptıklarının gerçekle bir ilgisi yoktur. Onların yaptıkları bir sihirbaz düzeninden başka bir şey değildir. Bu hayallerle sadece göz boyamadan başka bir şey yapmıyorlar onlar. Sihirbaz nereden gelirse gelsin, ne yaparsa yapsın asla başarıya ulaşa-maz.

Allah yolunun yolcusuna hemen Allah desteği, Allah yol gösterisi, Allah vahyi ulaşıyor. Mûsâ (a.s) nın imdadına Allah vahyi yetişiyor. Onlar sihirbazdı. Siyahı beyaz, beyazı siyah gösteren, hakkı bâtıl, bâtılı hak gösteren, Mûsâ’yı Firavun, Firavunu Mûsâ gösteren, hakikati yalan, yalanı hakikat gösteren, adâleti zulüm, zulmü adâlet gösteren, özgürlüğü kölelik, köleliği özgürlük gösteren, Allah’ın sistemi, Allah’ın hayat programı olan İslâm’ı kötü, kulların sistemlerini iyi, Allah’ı bilgisiz, Firavunları âlim gösteren bir sistemin paralı aktörleridir onlar.

Ve anlıyoruz ki sihirleriyle, medyalarıyla, basın ve yayın or-ganlarıyla herkesin gözünü korkutan, hayalleri gerçekmiş gibi insan-lara yutturmaya çalışan bu sihirbazlar karşısında da sadece vahiyle durulabilecektir. Ve yine şunu da anladık ki bu sihirbazların kurduğu, desteklediği bu hayali sistemlerini de sadece vahiy çökertecektir. Ve yine şunu da anladık ki insanlığı hayvanlığı, hürriyeti köleliği, adâleti zulmü insanlık ancak Allah vahyiyle tanıyabilecek, ayırt edebilecektir. Vahiy tanınmadan, vahiy bilinmeden bunların tanınması mümkün değildir.

Ekonominin, hukukun, eğitimin, siyasetin, dinin, dünyanın, ha-yatın, ruhun, bedenin, felsefenin, tarihin yorumunu ancak vahiyle ya-parsanız doğruya ulaşabilirsiniz. Bu yerli ve yabancı sihirbazlar tüm dünyayı kaplayabilirler, tüm meydanları, tüm evleri etkileri altına alabilirler, tüm dünyayı etkileyecek araçları, müesseseleri olabilir. Çok bü-yük teknolojik güce, çok etkili siyasete de sahip olabilirler. Tüm dünyanın siyasetinde biz varız, eğitiminde biz varız, tüm dünyada biz söz sahibiyiz, tüm dünyaya egemen biziz diyebilirler. Bu sihirbazlık numaralarıyla tüm dünya insanlığını etkileri altına alabilirler. Akla ha-yale gelmedik medyatik görüntüleriyle tüm dünya insanlığını kendilerinin İlâhlığına, kendilerinin doğruluğuna inandırmış olabilirler.

Unutmayın ki eğer sizler onların karşısına Allah bilgisiyle, vahiy bilgisiyle donanmış olarak değil de onların geliştirdikleri sihirle çık-maya çalışırsanız, onların metotlarıyla çıkmaya çalışırsanız kesinlikle bilesiniz ki onların karşısında baş edemeyeceksiniz. Çünkü sihir onların işitir, onların mesleğidir. Çünkü sihirde onlar uzun bir dönemin biri-kimiyle sizin karşınızdadır. Çünkü onlar senin gözlerinle gördüğün, kulaklarınla duyduğun, kalbinle hissettiğin bir olayı ellerindeki sihir ay-gıtlarıyla, sihir imkânlarıyla tamamen tersyüz edip sana farklı gösterebilmektedirler. İşte görüyoruz. Gözlerimizle gördüğümüz bir zulmü, bir zulüm sistemini adâletmiş gibi kabul ettiriyorlar. Gözlerimizle gördüğümüz bir efeliği, bir terörizmi mi erdemlilik olarak takdim edebiliyorlar. Bir erdemliliği terörizm olarak lanse edebiliyorlar.

Öyleyse onların karşısına her şeyi en doğru değerlendiren, her şeyi yerli yerince oturtan vahiyle çıkmak zorundayız. Onların bu sihirleri karşısında vahye sarılmak zorundayız. Tıpkı örneğimiz, önderimiz Mûsâ (a.s) gibi vahye tutunmak zorundayız, değilse yutuluruz Allah korusun.

İşte şu anda vahyi tanımayanların, kitap ve peygamberden ha-bersiz bir

hayat yaşayan müslümanların hepsinin yutulmuşluğunu acı acı seyrediyoruz. Hepsi yutulmuştur Allah korusun.

İşte Hz. Mûsâ Allah vahyine teslim oldu, Allah vahyine kulak verdi. Rabbimiz ey Mûsâ, hiç korkma ve at asanı yere dedi, onlar si-hirbazdır ve asla başarıya ulaşamayacaklar dedi. Ve gerçekten de öyle oldu.

Mûsâ (a.s) Rabb'ini dinledi, Rabb'ine teslim oldu ve asasını yere attı. Ve sihirbazların tüm sihirlerini eritip, tüm numaralarını yalayıp yutuverdi. Siyaset sihirbazlarının, ekonomi sihirbazlarının, hukuk sihirbazlarının, sanat, tarih, oyun, eğlence sihirbazlarının sihirlerini, fi-kirlerini bitirip bu yol yanlış yol, bu sokak çıkmaz sokak deyiverdi. Siz-ler yanlış yoldasınız, sizler bâtıl yoldasınız, doğrusu Allah'tır, doğrusu Allah'ın yoludur, doğrusu Allah'ın dediklerine teslimdir, doğrusu Allah'a kulluktur, doğrusu benim dediğimdir, doğrusu benim örneklediğimdir deyiverdi. Doğrusu bana itaat etmeniz, benim elçiliğime teslim olmanızdır diyerek hakkı ortaya koyuverdi. Asa, vahiy birer birer onların ortaya attıkları fikirleri, sistemleri, yasaları yuttu, iptal etti, ilga etti, temizledi. Asa onların tümünü yedi bitirdi, geçersiz hale getirdi.

Sonra Mûsâ (a.s) asasını eline aldı, kupkuru bir değnek, ortada hiçbir şey kalmamıştı. Hani materyalist felsefeye göre de, determinizme göre de sığındıkları bir düşünce, geliştirdikleri bir mantık vardı değil mi? Bir şey var iken yok olmayacaktı, yok iken de var olmayacaktı değil mi? Ama işte görüyoruz bir şey varken yok oldu. Si-hirbazların tüm numaralarını asa bitirdi. Tüm hayali varlıklarını, düzenlerini vahiy bitirdi. Vahiy sihre galip geldi. Vahiy insan mahsulü tüm sistemlere galebe çaldı. Bir Allah elçisi Firavuna karşı üstün geldi.

Böylece alçak Firavun ve taraftarları Allah elçisi karşısında ilk yenilgisini tatmış oldu. İlk raunt Allah desteğindeki bir peygamberin oldu. Bundan sonra yenilgiler, hezimetler devam edecek Firavun için; zaferler, galibiyetler devam edecek peygamber için.

70. "Sonunda sihirbazlar: "Biz Mûsâ ve Harun'un Rab-b'ine inandık" deyip secdeye kapandılar."

Sihirbazlar hemen secdeye kapandılar. Dediler ki biz Mûsâ ve Harun'un Rabb'ine inandık. Evet o günün kuşluk vaktine kadar Firavunu tanrılaştıran,

Firavun sistemini savunan, Firavunu galip getirip ondan bir şeyler almanın kavgasını veren, dünyalık peşinde koşan bu insanlar gerçeği görür görmez hemen iman ettiler. Var güçleriyle imanlarını haykırmaya başladılar. Firavuna verdikleri söz üzerinden daha iki saat bile geçmemişti ki onu reddedip Rab'lerine iman ediverdiler.

Öyleyse yıllarca tâğutlara kul köle olmuş insanları sakın bunlar adam olmaz diye ihmal etmeyin. Duyurun hakkı, duyurun Allah'ın âyetlerini, anlatın İslâm'ı, kesinlikle bilesiniz ki hakkı anladıkları andan itibaren onlar da Firavunların hizmetçisi olmaktan vazgeçecekler, Rab'lerine imana ve kulluğa yöneleceklerdir. Bundan hiç şüpheniz olmasın.

Evet hemen oracıkta iman ediverdiler ve korkusuzca bu imanlarını da çevreye haykırdılar. Heyecan doruk noktada. Firavun bu yenilgiyle aptallaşmış, halk şaşırmış, yıllar yılı Firavunun köleleştirdiği İsrâil oğulları, müslümanlar şaşkın. Çünkü onlar da kendilerini Firavunun zulmünden kurtarmaya gelmiş iki Allah elçisine çok kızıyorlardı. Şimdi zamanımıydı ey Mûsâ? Şimdi sırası mıydı ey Harun? Bizi sıkıntıya sokacaksınız. Bizim başımızı belâya sokacaksınız. Zaten bu Firavunun bize yapmadığı kalmadı. Şimdi bir de sizin yüzünüzden başımız belâya girecek diyorlardı. Peygamberliğin, müslümanlığın zamanı mıydı şimdi? diyorlardı. Şöyle durumu idare ediyorduk, siz geldiniz ne yapacağımızı şaşırdık diyorlardı.

Evet onlar şaşırıp kalmışlar, Firavun oğulları aptallaşıp kal-mışlardı. Çünkü gerçekten çok garip bir manzarayla karşı karşıya idi-ler. Yıllar yılı köleleştirdikleri, ezdikleri, horladıkları bir toplumun içinden çıkan iki kişi onları yerle bir ediyordu. İki insan koskoca bir devletin saltanatını çatır çayır sallıyordu. İki insan karşısında, hem de kölelerinden iki insan karşısında bir dünya gücü yıkılıyordu. Gerçekten kabullenilecek, hazmedilecek bir şey değildi bu. Herkes şaşkındı. Ama Firavun hemen kedini toparlayıp zalimliğini ortaya koymakta ge-cikmedi.

71. “Firavun “Ben size izin vermeden mi O'na inandınız? Doğrusu size sihri öğreten, büyüğünüz odur. Andolsun ki, ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim, sizi hurma kütüklerine asacağım. Hangimizin azabının daha çetin ve daha devamlı olduğunu bileceksiniz" dedi.”

Firavun hemen zalimliğini hatırlayıp tehditler yağdırmaya başladı. Tüm zalimlerin karakteristik özelliğidir bu. Evet bundan sonra artık kendisine kulluğu terk edip Rab’lerine kulluğa yönelen, kendisini dinlemeyerek Rabb’ini dinlemeye karar veren mü’minlere karşı zalimlerin zulüm mekânizmaları çalışmaya başlayacaktı. Tarihin her devrinde bu böyle olmuştu. Tarihin her devrinde tâğutlar, zalimler, despotlar kendilerine kulluktan çıkan, kendi yasalarına itaatten çıkıp Allah’a kulluğa yönelen mü’minlere kan kusturmuşlar, dünyalarını zindan etmişlerdir. Bakın bu mü’minlere karşı Firavun şöyle diyordu:

Ben size izin vermeden inandınız ha! Benim onayımı almadan secde ettiniz ha! Bana danışmadan, benim onayımı almadan Mûsâ’ya ve onun Rabb’ine secde ettiniz ha! Benden izin almadan beni ve benin yasalarımı terk edip, bana kulluğu terk edip Allah’ın kulu oldunuz ha! Allah’ın yasalarını benimkilere tercih ettiniz ha! Bana karşı baş kaldırıp Allah karşısında secdeye vardınız ha! Halbuki sizi ben çağırmıştım. Sizler benim memurlarımdınız. Sizler benim kullarımdınız. Ben tayin etmiştim sizleri. Mükâfatınızı, maaşınızı ben verecektim. Sizler benim ülkemde yaşıyor benim nimetlerimden istifade ediyordunuz. Sizleri ben yetiştirmiştim. Size sanatkâr, size şarkıcı, size prof, size bakan, dekan payelerinizi ben vermiştim.

Dikkat ediyor musunuz? Bana danışmadan, benim onayımı almadan mı iman ettiniz? diyor. İlâhtı ya O. Tanrıydı ya. Allah’a inan-mak için bile onlardan izin almak gerekiyordu. Onların izin verdiği ka-dar inanabilirsiniz. Onların izin verdiği kadar mallarınıza sahip olabilirsiniz. Onların izin verdiği kadar hanımlarınıza sahip olabilirsiniz. Onların izin verdiği kadar çocuk yapabilirsiniz. Onların izin verdiği kadar giydirebilir, onların izin verdiği kadar eğitebilirsiniz. Kararı onlar verirler. Çünkü tanrıdır onlar. İnanan birisi olsanız bile imanınızı sergileme konusunda, imanlarınızı yaşama konusunda, inandığınız Allah’ın emirlerini yerine getirme konusunda Firavunlara danışmak zorundasınız. Müslümanca bir hayat yaşayabilir miyiz yaşayamaz mıyız? Allah’ın istediği biçimde örtünebilir miyiz örtünemez miyiz? Allah’ın istediği biçimde

nikâhlanabilir miyiz nikâhlanamaz mıyız? Allah'ın istediği biçimde mirasımızı paylaşabilir miyiz paylaşamaz mıyız? Allah ve Resûlünün istediği biçimde çocuklarımızı eğitebilir miyiz eğitemez miyiz? Allah'ın istediği biçimde yaşayabilir miyiz, yaşayamaz mıyız?

Tüm bu konuları Firavunlara sormak zorundasınız. Adım atarken bile onların iznine muhtaçsınız. Onların izin vermediklerini kesinlikle yapamazsınız. Onlar ne kadar istiyorsa, nasıl istiyorsa. Onların anladıkları ve istedikleri gibi bir namaz, onların anladıkları gibi bir oruç, bir kılık-kıyafet, bir kitap, bir din, bir peygamber, bir hayat olsun. Ama onların anlayışlarını aşarsanız, Allah'a Allah'ın istediği şekilde, peygambere Allah'ın istediği şekilde inanmaya kalkışırsanız bu zalimlerin, bu tanrıların işkencelerine hazır olmak zorundasınız.

Şimdi de çağdaş Firavunlar aynı şeyi demiyorlar mı? Sizler bi-zim kullarımız, bizim vatandaşlarımızsınız. Nasıl giyineceğinize, nasıl yaşayacağınıza, nerede ve nasıl okuyacağınıza, ne kadar örtüneceğinize, dininizi hangi sınıra kadar yaşayacağınıza, ne kadarını anlatabileceğinize, nasıl bir kisveye bürüneceğinize, nasıl bir hukuk uygulayacağınıza, ekonominizin nasıl olacağına, bayramlarınızın tatillerinizin neler olacağına biz karar veririz. Tüm hayatınız konusunda bize danışmak, bizim yasalarımıza karşı gelmemek zorundasınız diyorlar.

Meselâ müslüman bir kızcağız Rabb'inin istediği biçimde örtünüverdi mi hemen Firavunlar harekete geçerler. Bizden izin almadan örtündün ha! Bizden izin almadan bizim yasalarımızı çiğnedin ha! Rabb'ini bize tercih ettin ha! Rabb'inin yasalarını bizimkilere tercih ettin ha! diyerek onu bundan vazgeçirebilmek için ellerinden ne geliyorsa yaparlar.

Veya meselâ bir öğretmen okulda talebelerine biraz fazlaca İslâm duyursa, bir vaiz kürsüden cemaatine biraz açık anlatsa hemen sorguya çekerler. Bizden izin almadan bunları, bunları konuştun ha! Halbuki neleri anlatacağını, ne kadarını anlatacağını biz belirleyecektik. Halbuki seni biz tayin etmiştik. Sen bizim memurumuzdun. Senin maaşını biz veriyorduk. Seni özellikle bize kulluk etsin diye Mûsâ'nın karşısında, Mûsâların karşısında bizi savunasın diye okullarımızda eğitmiştik diyerek onların hemen Firavunlar tarafından sorgulandıklarını görürsünüz.

Evet Firavun müslümanlığı tercih eden sihirbazlara yöneliyor ve diyor ki

benden izin almadan iman ettiniz ha! Ya da bunu bir de şöyle anlıyoruz: Yâni eğer sizler bana danışıp benden izin alsaydınız elbette ben size bu konuda izin verirdim diyor.

Yâni hain Firavun bu durumda yavaş yavaş egemenliğinin sar-sıldığının, inisiyatifin yavaş yavaş elinden çıktığının, insanların Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ'ya meylettiklerinin farkına varıyordu da güya bunu nasıl olsa insanlar yapacak, insanlar nasıl olsa müslümanlaşmaya karar vermişler hiç olmazsa ben izin vereyim de rezil olmayayım diye politika değiştiriyor hain.

Toplum imana yönelince yapabileceği bir şey kalmadığı için kendisini izin verme makamında görüyor, yine bir taraftan kendisini büyük görerek kuyruğu dik tutmaya çalışırken diğer taraftan da tavizini gündeme getiriyor. Tabi toplum imana yönelince aslında Firavunların yapabilecekleri bir şey kalmamıştır. Dine izin verdikleri gibi, din dersi programları bile hazırlarlar. Ama dine yönelmiş insanların karşılarına din budur diye yanlış bir din sunarak, hayata karışmayan bir din sunarak yine onların imanlarını bozmaya çalışırlar.

Demek ki bu Mûsâ size sihri öğreten, büyüğünüzmüş. Demek ki sizin reisiniz Oymuş. Demek ki sizler daha önce Onunla anlaşıp bana karşı düzen kurmuşsunuz. Andolsun ki bunu sizin yanınıza bırakmayacağım. Yemin olsun ki sizin ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim. Sonra da sizi sallandıracağım. Topunuzu çivilerle ağaçlara çivileyeceğim diyor.

Alçak baktı ki iş kötüye gidiyor. Hz. Mûsâ'nın mûcizesi karşı-sında kendi adamları bile toptan iman edince rezil rüsva oldu. Durumunu kurtarabilmek için, kaybettiği itibarını yeniden kazanabilmek için tüm zalimlerin yaptığı gibi son çare olarak mü'minlere işkence etmeye, baskı yaparak insanları caydırmaya, döndürmeye çalışacaktı.

Ve de esasen bununla onları kaybettim ama en azından onların arkasından halkın toptan iman etmelerini önleyeyim diye bu tedbiri alıyordu. Çünkü ülkenin en bilgiçleri Mûsâ'ya iman etmişti. Tüm şehirlerden toplayıp getirdiği en bilgili insanlar, en güvendiği adamlar, bakanlar, dekanlar, ekonomistler, sanatkarlar, bilimciler Mûsâ'ya ve Onun Rabb'ine iman edince elbette halk ta onların peşinden imana yönelecekti. İşte bundan korkan Firavun bu iman edenleri cezalandırmalıydı ki peşlerinden birileri de imana heveslenmemeliydi.

Evet size ne yapacağımı göreceksiniz. Ve bileceksiniz hangimiz? Allah mı,

yoksa ben mi daha büyük azap yaparım? Allah'ın azabı mı daha şedit, yoksa benim azabım mı? bunu yakında anlayacaksınız. Ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim ve sizi hurma ağaçlarına çivileyeceğim. Siz de dünyanın kaç bucak olduğunu bilecek ve anlayacaksınız diyordu. İnanan insanları kendisi gibi zanneden hain bu tehditler karşısında onların dinlerinden dönüvereceklerini zannediyordu. Onun bu tehditlerine karşılık sihirbazların, müslüman-ların tarihe geçecek şu cevaplarını görüyoruz:

72,73. İman eden sihirbazlar: "Seni, gelen apaçık mûcizelere ve bizi yaratana üstün tutmayacağız. Ne hüküm vereceksen ver. Sen, ancak bu dünya hayatına hükmedebilirsin. Doğrusu biz, yanılmalarımızı ve bize zorla yaptırdığın sihri bağışlaması için Rabbimize iman ettik. Allah'ın vereceği mükâfat daha iyi ve daha devamlıdır" dediler.

Diyorlar ki; biz seni bize Rabbimizden gelen şu Beyyine'lere, şu apaçık âyetlere, şu gün kadar ayan beyan mûcizelere tercih mi edeceğiz? Allah'ın bu apaçık âyetlerini bırakıp ta seni mi dinleyeceğiz? Allah'ın yasalarını bırakıp ta senin arzularına, senin yasalarına mı kul olacağız? Senin gibi âciz birisini bizi yaratan Rabbimizden üs-tün mü tutacağız? Seni Rabbimizin, Rabbimizin âyetlerinin, Rabbimi-zin elçilerinin önüne mi geçireceğiz? Rabbimizi darıltma pahasına sa-na itaat mı edeceğiz? Bunu mu bekliyorsun bizden? Bize gelen delillerden, bize gelen bunca âyetlerden, bize gelen İslâm'dan, bize gelen hidâyetten sonra bütün bunları bırakıp ta seni tercih etmemizi mi istiyorsun bizden?

Halbuki bizi yaratan Rabbimizden geldi bu deliller bize. Sen keyfine bak ey alçak Firavun. İstediğini yap. İstediğin hükmü ver. İs-tediğin gibi hükmet. Şu anda hüküm verici sensin tamam. Bu ülkede hakim sensin. Geçici olarak bu mülk senindir. Şu anda hakim sensin, savcı sensin, yargıç sensin. Karar verecek de, o kararı uygulayacak ta sensin. Ama unutma ki sen ancak bu dünyada hüküm verebilirsin. Senin kararın sadece bu dünyada geçerli. Senin kararların öbür âlemde asla geçerli değildir.

Yâni sen ancak bizim bedenlerimize hükmedebilirsin. Ancak canlarımızı alabilirsin. Ancak öldürene kadar bize hükmedebilirsin. Ama ölüm ötesine ne sen, ne de biz karışamayız. Bu konuda sadece Allah'a teslim olmak zorundayız. Doğrusu bizler Rabbimize iman ettik. Şu ana kadar bizi kullanma, bizi seni ve sistemini destekleme günâhına ortak etme günâhlarımızı bağışlaması için Rabbimize yalvarıyoruz.

Gerçekten bizi çok kötü kullandın. Bize pek çok günâh işlettin. Bizi Allah elçilerinin karşısına diktin. Bizi Allah'la savaşa sürükledin. Bugüne kadar bizler hep seni kutsadık. Sana ve senin zalim düzenine kulluk ettik. İnsanları hep senin doğruluğuna çağırdık. Elimizdeki bilim dallarını hep senin tanrılığına hizmette kullandık. Senin zalim düzenini insanlara hep şirin göstermeye çalıştık. Ama artık bitti. Çok şükür Rabbimizi tanıdık. Rabbimizin âyetleriyle, Rabbimizin elçileriyle tanıştık. Ümit ediyoruz ki bu imanlarımız, bu dönüşlerimize karşılık Rab-bimiz bizi bağışlar. Doğrusu hayırlı olan da Rabbimizdir, biz Ona inandık, Ona yöneldik, artık senin yapacakların, senin tehditlerin bizim için vız gelir diyorlar. Firavunun azap olarak hangimiz güçlüyüz onu göreceksiniz sözüne cevapları da işte böylece geliyordu.

Ne güzel iman, ne güzel ifadeler değil mi? Bu yiğit mü'minle-rin bu aslanca ifadelerinden anlıyoruz ki zaten bunlar önceden de sihri zorla yapıyorlardı. Bunlar Firavunlara zoraki kulluk ediyorlardı. O ana kadar istemeyerek Firavuna kulluk yapan ama Mûsâ'nın getirdiği vahiyle tanışır tanışmaz hemen iman eden bu insanlar işte böyle diyorlardı.

Yâni az evvel Firavunun eline bakan dilencilerin ağzından dökülen sözlere bir bakın Allah aşkına. İslâm'la tanışır tanışmaz in-sanlardaki şu değişikliğe bir bakın Allah aşkına. Biz iman ettik diyor-lar. Biz değiştik diyorlar. Biz önceki pis halimizi, necis halimizi terk et-tik diyorlar. Küfürlerimizden, şirklerimizden arınarak Rabbimize döndük diyorlar.

Meğer bizler sana kulluk ederken ne kötü bir hayatın ada-mıymışız da farkında değilmişiz. Meğer bizler seni razı edeceğiz derken Rabbimizi gazaplandıran insanlarmışız. Meğer senin yasalarına sahip çıkarken Rabbimizin yasalarını çiğniyormuşuz. Meğer bizler kendimiz gibi bir beşeri, kendimiz gibi bir âcizi razı edeceğiz diye ce-henneme doğru koşuyormuşuz. Biz önceki pisliklerimizden arınmış olarak Rabbimize döndük. Yâni ey Firavun senin tehditlerin vız gelir artık bize. Değil mi cennet yolunu bulmuşuz, üç gün önce ölmüşüz, beş gün sonra ölmüşüz ne fark eder? dediler. Ölmeden önce cehennemden kurtulduk ya. Ölmeden önce Rabbim bize hidâyet edip sana kulluktan kurtardı ya, artık bizim için ölüm oğul balıdır, senin tehditlerinden zerre kadar korkmuyoruz buyur yapacağını arkana koyma dediler.

Evet bir saat öncesine kadar Firavundan devşirecekleri paraların,

mükâfatların hesabını yapan adamlar bir anda o kadar değişmişlerdi ki artık tüm dünya da, dünyanın malı mülkü de gözlerinde küçülüvermişti. Bir saat öncesine kadar Firavun sisteminin destekçisiydiler ama şimdi Rab'lerinin dininin Rab'lerinin yasalarının savunucusu olarak Firavunun karşısındaydılar.

Öyleyse bizler de insanlara Allah'ın dinini götürürken bu bakandır, bu dekandır, bu müdürdür, bu genel müdürdür. Bunların Hakka yönelmeleri mümkün değildir. Bunlar bizi dinlemezler demeyelim onlarında hakkı tanıdıktan sonra hemen döneceklerini, tâğutlara hizmet yerine Rablerine hizmete yöneleceklerini hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

74. "Rab'lerine suçlu olarak gelen bilsin ki, cehennem onun içindir. Orada ne ölür, ne yaşar."

Unutma ki ey Firavun, kim ki Rabb'ine günâhkâr olarak gelir-se onun gideceği yer muhakkak cehennemdir. Orada ne ölüm var, ne de hayat. Oraya gidenler ne ölüp kurtulacaklar, ne de insan gibi bir hayatı görebilecekler. Buna yaşamak da denmez, ölüm de denmez.

75,76. "Rab'lerine inanmış ve yararlı iş yaparak gelenlere, işte onlara, en üstün dereceler, içlerinden ırmaklar akan, içinde temelli kalacakları Adn cennetleri vardır. Bu, arınanların mükâfatıdır."

Ama kim de küfrünü, şirkini, tâğutluğunu, Rabb'lığını, İlâhlı-ğını bitirir de iman ederse, Rabb'inin huzuruna mü'min olarak gelirse, imanının gereği olan sâlih ameller işleyerek, hayatını iman kaynaklı yaşayarak gelirse işte onlar için de en üstün dereceler, taht-ı tasarruflarında akıp giden, içinde ebedîyen kalacakları Adn cennetleri vardır. Bal, süt, şarap ırmaklarının arasında sonsuza dek yaşamak vardır. Orada onlar için ölüm yok, hastalanma yok, sıkıntı yok, mahrumiyet yok, zulüm yok, keyiflerinin istediği gibi ilelebet yaşayıp gideceklerdir. İşte temizlenen, arınan, tâğutluğu, küfrü, şirki, Allah'a, Allah'ın elçilerine, Allah'ın dinine kafa tutmaktan vazgeçip Allah'a iman eden, hayatını Allah için yaşayanların mükâfatları da budur.

Firavun istediği kadar zulmetsin, istediği kadar gururlanıp tan-rılık taslasın, istediği kadar hüküm versin, bakın müslüman olan, özgürlüğü bilen sihirbazlar Onu uyarmaya devam ediyorlar. Onu kendi imanlarına, kendi teslimiyetlerine, kendi kurtuluşlarına, kendi cennetlerine çağırmaya devam ediyorlar. Şu merhamete, şu cesarete bakın. Adam onları ölümle tehdit ediyor, onlarsa Ona merhametlerinden ötürü Onu imana ve cennete çağırıyorlar. Onun cehenneme gidişine, ateşe gidişine engel olmaya çalışıyorlar. Elbette, o günün kuşluk vaktine kadar onların durumu da öyle değil miydi? Lütfuyla kendilerine cennete gidiş yolunu gösteren Allah hatırına onlar da Onu Hakka dâvet etmeliydiler.

Onlar Onu Hakka çağırıyor, berikisi de onlara karşı ateş püs-kürüyordu. Asacağım, keseceğim, öldüreceğim diye naralar atıyordu. Suçu neydi bu insanların? Suçları sadece Allah'a iman etmek. Başka hiçbir suçları yoktu bu insanların. Zaten kâfirin gözünde en büyük suç Allah'a imandır.

İşte şu anda da onun yolunun yolcusu zalimlerin müslümanlardan intikam almaya soyunduklarını görüyoruz. Sebep ne? Suçları ne bu müslümanların? Zina mı etmişler? Hırsızlık mı yapmışlar? Ça-lıp çırpmışlar mı ülkenin hazinesini? Rüşvete, suiistimalleri mi bulaş-mışlar? Vergilerini mi vermemişler? Veya bombalar imal edip insanlar için katliamlar mı gerçekleştirmişler? İnsanların can ve mallarına mı kast etmişler?

Hayır hayır bu insanların bir tek suçları var o da müslüman olmak. Kendileri gibi âciz insanların egemenliklerini reddedip Rab-lerinin egemenliğini savunmak, işte hepsi bu. İmanları sebebiyle zulmediyorlar zalimler müslümanlara. Eğer şu anda devlet dairelerinde üçüncü sınıf vatandaş oluyorsanız imanınız sebebiyle değil mi? Askerde dışlanıp dayak yemeye götürülüyorsanız müslümanlığınız sebebiyle değil mi? Birileri kendilerinden olmadığınız için, kendileri gibi sizler de içemediğiniz için, kendileri gibi namazsız bir hayatı kabul edemediğiniz için, kendileri gibi rüşveti kabul edemediğiniz için, kendileri gibi çıplak gezmeyi sineye çekemediğiniz için, kendileri gibi balolara gidemediğiniz için horlanıyor ve hakaretlere maruz kalıyorsunuz.

Evet işte böyle bir devri devrimleriyle silmeye çalıştılar, ama bir Mûsâ geliverdi de kül altında kalmış közler yeniden canlanıp açığa çıkıverdi. İnsanlar imana yöneliverdiler. Beyyine'yle tanışıp küfürlerini şirklerini anlayıverdiler.

Demek ki insanların ve toplumların dirilişi için Beyyine'nin gelmesi şarttır. Beyyine gelmeli ki insanlar değişsinler. Beyyine ortaya konmalı ki insanlar sapıklık noktalarını onda anlasınlar. Beyyine anlaşılmalı ki insanlar kimlere kulluk ettiklerini anlayıversinler. Kur'an insanların hayatına girmeden bunun gerçekleşmesi asla mümkün olmayacaktır.

Evet Mûsâ (a.s) nın ortaya koyduğu bu Beyyine'yle bakın insanlar ne kadar değiştiler. Firavunların ölüm tehditleri bile artık vız geliyordu onlar için. Haydi ey Firavun ne yapacaksan yap da görelim diyorlardı. Onların bu tavırları karşısında Firavun da diyordu ki; sizin çaprazlama el ve ayaklarınızı keseceğim

ve sizi yirmilik çivilerle ağaçlara asacağım.

Rabbimiz Tâ-Hâ sûresinde konuyu burada bitirir. Artık o yaman dönen insanları öldürdü mü? Öldüremedi mi? Bu konuda bilgi vermiyor Rabbimiz. Ama ne fark eder? Ölseler de galip o müslüman-lar, sağ kalsalar da. Rasûlullah efendimizden de bu konuda açıklayıcı bir bilgi intikal etmediği için bir şey diyemiyoruz. Ama başka sûrelerden anlıyoruz ki bu hadiseden sonra Firavun âdeta kudurdu, çılgına döndü bu yenilgisini kapatmak için İsrâil oğullarının erkek çocuklarını tekrar öldürmeye yöneldi.

Mûsâ (a.s)'a iman etmiş çok az sayıda insan vardı. Rabbimiz Firavunun zulümlerine karşılık o müslümanlara evlerini mescit yapıp orada kendisine kulluk etmelerini emretti. Namaz kılın ve Bana güvenin, kesinlikle bilesiniz ki sizi Onun zulmünde Ben kurtaracağım buyurdu. Mûsâ (a.s) Rabbine dua etti. Ya Rabbi, sen bu zalimlere mal mülk verdin. Egemenlik, saltanat verdin. Sen Ona bunları bu kullarını saptırsın diye mi verdin ya Rabbi? Sana ve dinine düşmanlık yapsın diye mi verdin ya Rabbi? Ya Rabbi seninle savaşa tutuşan bu zalimin tüm malını mülkünü, tüm saltanatını bitir ya Rabbi! Kalbinin üzerine baskı kur ya Rabbi! Onu sıkıştır ya Rabbi! Sıkıştır ki kullarına zulmedemesin. Sıkıştır ki kullarını ezemesin diye dua ediyordu Mûsâ (a.s).

Nihâyet uzun bir mücâdeleden sonra Rabbimiz elçisinin duasını kabul ediyordu. İlk önce Firavun ve avenelerine bir kıtlık belâsı gönderdi. Firavun şaşırdı, dengesini kaybetti. Çünkü tanrıydı ya. Rezzak'tı ya. Rızık veren de oydu, doyuran da oydu, bilgi veren de oydu, idare eden de, egemen de oydu? Onun üzerinde hiçbir güç yoktu. Ama şu anda rızık veremiyordu. Tanrılığı bitmiş probleme çare bu-lamıyordu. Ne yapacağını şaşırdı ve Mûsâ (a.s)'a geldi, dedi ki, ey Mûsâ Rabb'ine bir dua et, şu belâyı üzerimizden bir savuştursun, sana ve Rabb'ine iman edeceğiz ve İsrâil oğullarını sana vereceğiz dediler.

Rabbimiz Mûsâ (a.s)'a şöyle buyurdu:
77. "Andolsun ki Mûsâ'ya: "Kullarımı geceleyin yürüt, denizde onlara kuru bir yol aç, batmaktan ve düşmanların yetişmesinden korkma, endişe etme" diye vahy ettik."

Ey Mûsâ, kullarımı geceleyin al, yürüt. Kullarımdan iman edenleri alıp geceleyin şehri terk et. Evet Mûsâ (a.s) la birlikte yıllar yılı Firavunun köleleştirdiği, Firavun hâkimiyetindeki müslümanlar ülkeyi terk etme emrini

alıyorlardı Rabbimizden. Ezilmişler, horlanmışlar, Firavun ve sistemini omuzlarında taşıyanlar artık direnişe geçiyorlardı. Köleler, Firavuna karşı tavır alıyorlardı. Artık kendisini tanrı ilân eden Firavuna kulluğa, onun sistemine hizmete hayır deyip başkaldırıyorlardı. Ve işte köleler dirilip de efendilerine, kullar silkinip de tanrılarına karşı bir direnişe geçer geçmez tanrı Firavun bitecekti. Firavunun sonu gelecekti.

Öyle ya, Firavunu omuzlarında taşıyan insanlar bir gün Onu indirmeye yöneldikleri anda Onun işi bitecek değil miydi? Firavunu Firavun yapan onlar değil miydi. Firavunu güçleriyle, itaatleriyle, vergileriyle ayakta tutan onlar değil miydi? Ülkenin tüm işleri onların omuzlarında değil miydi? Ekonomik köleler, siyasal köleler, bilim köleleri, sağlık köleleri, temizlik köleleri, din köleleri onlar değil miydi? Onlar ayakta tutmuyorlar mıydı Firavunun ülkesini? Üretenler, çalışanlar, boğaz tokluğuna efendilerine hizmet verenler onlar değil miydi? Böylece ülke onların sırtında, dünya onların sırtında yürümüyor muydu? Piramitleri, anıtkabirleri, sarayları, okulları, mescitleri onlar yapmıyor muydu? Vergiyi onlar vermiyor mıydı? Hayatın yükünü onlar çekmiyor mıydı? Şimdi bu gönüllü köleler bir tavır koyacaklar, hayır diyecekler, kölelik bitti diyecekler, yüklerini indirip kendi dünyalarına çekilecekler, efendilerini terk edip çöle gidecekler de Firavunun düzeni allak bullak olmayacak öyle mi? Firavunun zulüm düzeni olduğu gibi çökecekti.

Rabbimiz vahy etti peygamberine. Ey Mûsâ iman eden kul-larımı geceleyin al ve Mısır'ı terk edip çöle doğru yürü. Mûsâ (a.s) aynen Allah'ın istediği gibi yaptı, müslümanları alıp şehri terk etti. Ki-tabımızın başka sûrelerinde beyan edildiğine göre ertesi gün durumu öğrenen Firavun çıldırdı, deliye döndü. Nasıl olurdu? Nasıl yapabilirlerdi böyle bir şeyi? Nasıl indirirlerdi bu adamlar beni omuzlarından? Nasıl yüz üstü bırakıp giderlerdi beni bu köleler? Nasıl benim düzenimi çökertirlerdi bu adamlar? Nasıl bütün işleri yüzüstü bırakıp kaçardı bu adamlar? Yıllarca ben bu adamların sırtına binmemiş miy-dim? Yıllarca ben bunların alın terleriyle palazlanmamış mıydım? Yıl-larca bunların kanıyla beslenmemiş miydim? Ne oldu? Beni niye böyle indirdiler? Beni yüzüstü bırakıp nereye kaçtılar bu adamlar? diyerek deliye döndü:
78. "Firavun, ordusuyla onları takip etti, deniz de onları içine alıverdi, hem de ne alış!"

Ordusuyla onları takip etmek için genel bir seferberlik ilân etti Firavun. Kitabımızın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki, bunlar derme çatma insanlar,

bizimse düzenli ordularımız vardır. Biz onları ayaklarımızın altında ezer geçeriz diyerek müslümanların peşine takıldı. Ülkesinin her tarafından ordular toplayarak müslümanları yakın takibe aldı. Her şeyden habersiz müslümanlar ata yurtları olan Filistin'e doğru kaçıyorlardı. Firavun da onları yakın takibe alıyor.

Elbette efendiler, kölelerini asla kaybetmek istemezler. Bu adamlar giderlerse bizim işlerimizi kim görecek? Bu köleleri kaybe-dersek bizi kim destekleyecek? Onlarsız biz ne yaparız? Nasıl yaşarız? Bize kim hizmet eder? Alın terleriyle, vergileriyle bizi kim ayakta tutar? Bizi kim sırtında taşır? Bunları kaybedersek bize kim alkış tutacak? Bize kim oy verecek? Tüm dünyada süper güç olduğumuzu bize kim sağlayacak? diyerek onları yakalamayı hedefler.

Firavunun bu endişesinin yanında bir büyük endişesi daha vardı. Diyordu ki, şimdi bizim eğitimimizde yetişmiş, kölelik psikozu içinde büyümüş bu insanlar eğer bizim kontrolümüzden bir çıkar-larsa, kendi başlarına bir kalırlarsa ne olur ne olmaz belki hürleşive-rirler, belki özgürlüğü anlayıverirler diye ödü kopuyordu.

Veya bu adamlar kaçarlarken tekrar dönerler de Firavunun zaten çökmekte olan sistemine bir hücum ederlerse Mûsâ ile beraber, işimizi bitirirler diye korkudan deliye dönüyordu hain. Çünkü Firavun hayatı seven birisiydi, ölümü göze alamayacak kadar da korkaktı.

Ve İsrâil oğulları kendi kontrolü altında oldukları sürece ona hizmet edecekler ve ona karşı gelme cesaretini kesinlikle kendilerinde bulamayacaklardı. Zira Firavunun sistemi onları bu şekilde eğitiyordu. Ne olur ne olmaz, bu köleler Mûsâ ile bir süre baş başa kalırlar, vahyi tanırlar ve bilinçleşirlerse, geriye dönüp kendisinin işini bitirebilirlerdi.

İşte bu yüzden onları yakın takibe alması gerekiyordu. Bir hesabı vardı Firavunun, ama Allah'ın da bir hesabı vardı ve o bunun farkında değildi. Tıpkı bugün dünya üzerindeki tüm Firavunî güçlerin müslümanları yakın takibe aldıkları gibi. Müslümanlar bugün tüm dünyada kendilerine en yakın Firavunların yakın takibi altında bir hayat sürmektedirler. Müslümanlara egemen olan güçler müslümanları sürekli kontrolleri altında tutup, onların birlikte hareket ederek kendilerine karşı bir çıkış eyleminde bulunmamaları için, birleşmemeleri için tüm imkânlarını kullanmaktadırlar. Aynen o gün İsrâil oğullarının Firavun oğulları tarafından yakın takibe alındıkları gibi. Ama

Allah’ın da bir hesabı vardır.

İsrâiloğulları kaçıyordu. Bıktıkları usandıkları kölelikten kaçıyorlardı. Özgürlük aramak için kaçıyorlardı. Mısır’da kölelik içinde bir hayat yaşamaktansa çölde seve seve açlığı ve ölümü yudumlamak için kaçıyorlardı. Kölelerini kaybetmenin çılgınlığı içinde gözü dönmüş Firavun da onları takip ediyordu.

Yeryüzünün en büyük olayı cereyan ediyordu. Öyle bir an geldi ki akıllara durgunluk veren bir olay yaşandı. Firavun arkalarında yetişmişti. Önlerinde alabildiğine haşin bir deniz, arkalarında da az-gın Firavunun orduları. İsrâil oğulları işe böyle bir kaos içindeydiler. Ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Mûsâ (a.s) onları teskin etmeye çalışıyordu. Korkmayın Allah bizimle beraberdir! Diyordu.

Mûsâ (a.s) nın asası tekrar gündemdeydi. Rabbimiz buyurdu ki: Ey Mûsâ asanı denize vur! Vurdu asasını denize ve o asa denizde kupkuru yollar oluşturuverdi. Ya bir yol ya da on iki yol açıverdi. Bir med cezir olayı filan değildi bu. Allah’ın müslümanlara bir desteği olarak deniz kupkuru açılıyordu. İsrâil oğulları sağ salim karşıya geçtiler. Arkalarından yeryüzünün en büyük gücü, yeryüzünün en büyük devleti komutanlarıyla, askerleriyle onlar da arkalarından o yola girdiler. Mûsâ (a.s) asasıyla denizde açılan o yolu kapatmak istedi, ama Allah dedi ki, bırak kapatma ey Mûsâ.

Çünkü Mûsâ (a.s) geleceği bilmiyordu, gaybı bilmiyordu. O istiyordu ki deniz kapansın da Firavunun orduları arkalarından yetişemesinler. Onun bilmediği Allah’ın bir hesabı vardı. Onların tümünü denizde boğacağım, helâk edeceğim diyordu Rabbimiz. Büyük iradenin kararı böyleydi. Mûsâ (a.s) asasını vurmadı denize ve deniz açık kaldı. Ve denizi açık gören Firavun ordusuyla birlikte yürüyor, tam denizin ortalarına geldiklerinde denizin gemini, zimamını salıverdi Allah. Deniz eski haline geldi ve Firavun oğulları tümüyle denizin altına gömülüp hayata veda ettiler. Nice bağları bahçeleri, nice sarayları köşkleri, nice mülkleri saltanatları geride bırakarak denizin derinliklerinde yokluğa doğru yol alıyorlardı. İşte yeryüzünde Allah’a kafa tutmanın sonucu budur.

İşte yeryüzünde Allah’la, Allah’ın elçileriyle, Allah’ın diniyle sa-vaşa tutuşmanın âkıbeti budur. Bakın yeryüzünün en güçlü adamı, en müstekbir insanı Firavun suda boğulurken şu sözü söylemekten kendini alamıyordu:

"İnandım ki İsrâil oğullarının iman ettiği Allah'tan başka İlâh yok muş. Ben de müslümanlardanım!"
(Yunus: 90)

Gerçekten bugün bu sözü tüm dünya müstekbirlerine duyurmamız gerekmektedir. Tüm dünya Firavunlarına duyurmalıyız bu sö-zü. Ey müstekbirler! Ey kendilerinde güç kuvvet olduğunu zanneden zalimler! Firavunun söylediği bu sözü sizler ne zaman söyleyeceksiniz? Size hiç bir şey hatırlatmıyor mu bu söz? Ölürken mi söyleyeceksiniz bunu? Ama Firavuna fayda vermediği gibi o zaman söyleyeceğiniz bu sözün size de hiçbir faydası olmayacaktır.

Bakın diyor ki Firavun: İsrâil oğullarının inandığı İlâhtan başka İlâh yoktur. Ama bunu ölürken söylüyordu hain. Halbuki şimdi inandım dediği İlâhın gönderdiği Mûsâ'yı dün öldürmeye çalışıyordu. Yıllarca O İlâhın dinini reddetmiş, O İlâhın gönderdiği peygamberi reddetmiş, O İlâha inanan İsrâil oğullarına kan kusturmuş, kendinin ülkesinin yegâne İlâhı olduğunu ilân etmişti. İşte kıyâmete kadar gelecek nesiller içinde kendisine özenen, kendi yoluna imrenen, yeryüzünde Rabliğini iddia ederek Allah'a ve Allah'ın dinine savaş açan tüm Firavun taslaklarına bu sözleriyle şu mesajı veriyordu: Gelin ey beni taklit edenler benim düştüğüm yanlışa düşmeyin! Ben imanı son dönemime tehir etmiştim. Ama gördünüz ki o iman benden kabul edilmedi. Siz bunu önceden anlayın da benim durumuma düşmeyin. Şimdiden hatalarınızdan dönüp müslümanlığınızı ilân edin diyordu.

Mûsâ (a.s) ve Firavun arasındaki son raunt da böylece bitiyordu. Bir iman küfür savaşında, bir hak bâtıl kavgasında Allah destekli Mûsâ (a.s) galip geliyor, Allah'ın iradesi galip geliyordu. Hani raun-dun ilk başlarında ne diyordu Rabbimiz? Rabbimiz diyordu ki Firavunlar asla galip gelemez, asla başarıya ulaşamaz. İşte ulaşamadı Firavun. Zalimler asla kurtulamaz diyordu Rabbimiz. Ve işte zalimler geberip, yok olup giderlerken, müslümanlığa doğru koşanlar, özgürlüğe doğru koşanlar dimdik ayaktaydılar.

79. "Firavun milletini saptırdı, onlara doğru yolu göstermedi."

Firavun kavmini saptırdı. Onlara doğru yolu göstermedi. Halbuki alçak Firavun bunu önceden biliyordu. Mûsâ (a.s) Medyen'den dönüp ilk karşısına

çıktığı anda gerçeği anlamıştı. Mûsâ dünyaya gel-mesin diye öldürdüğü binlerce çocuğun kanıyla gerçeği biliyordu. Zalimliğiyle biliyordu, despotluğuyla biliyordu, öldürdüğü, kanlarını emdiği insanların acı bakışlarıyla, ırzına geçtiği kadınların ölümcül feryatlarıyla, baş örtülere uzanan ellerinin karalığıyla biliyordu. Ülkesinde yükselen mazlum feryatlarıyla biliyordu. Biliyordu hain zalim olduğunu. Mûsâ (a.s) sarayına bir bebek olarak ilk geldiği günde biliyordu. Kendisinin asla tanrı olmadığını, olamayacağını, Allah'ı diskalifiye ederek Onun yasaları yerine kendi yasalarını ikâme edemeyeceğini biliyordu. İnsanları Allah'a kulluktan koparıp kendisine kul köle etmesinin imkânsız olduğunu biliyordu.

Her şeyi biliyordu ama saltanatına güveni, gücüne kuvvetine güveni bildiği haktan uzaklaştırdı Onu. Ve işte böylece tüm dünyanın gözleri önünde Allah'la savaşa tutuşan bir dünya devleti bitti. Onun karşısında müslümanlığa koşan, özgürlüğe koşan insanlara Rabbi-miz bakın ne buyurdu:

80. "Ey İsrâil oğulları! Sizleri düşmanınızdan kurtardık, Tur'un sağ yanını size vaat ettik ve üzerinize kudret helvasıyla bıldırcın indirdik."

Ey İsrâil oğulları, ey peygamber çocukları, muhakkak ki sizi düşmanlarınızdan kurtardık. Tur'un sağ tarafını, daha önce Rabbimi-zin Medyen'den dönerken Mûsâ (a.s) ile konuştuğu Tur dağının sağ tarafları olan mukaddes bölgeyi size vaat ettik, lütfettik. Ve o bölgede iken sizin üzerinize nimet olarak kudret helvası ve bıldırcın eti indirip onlarla sizi doyurduk.

Evet Rabbimiz onları Firavunun zulmünden, kölelikten kur-tardı. Tabii sadece onları değil şu anda bizleri de bizim çağdaşımız Firavunlardan kurtaran Rabbimizdir. Öyle değil mi? Eğer şu anda Firavunlara rağmen, Firavunî sistemlere rağmen bizler, çocuklarımız müslüman kalabilmişsek, Firavunların bizim önümüze kazdıkları eğitim barikatlarını yararak sağ salim, imanlarımızı yitirmeden bugünlere ulaşabilmişsek unutmayalım ki bizi de onlardan kurtaran Rabbimizdir. Bizler de Rabbimize hamd etmek, şükretmek ve Ona Onun istediği kulluğa yönelmek zorundayız. Men ve Selva Cenâb-ı Hakkın onları doyurmak için verdiği iki ayrı nimetti. Satın almak için paraya gerek yoktu, elde etmek için zahmete ihtiyaç yoktu. Firavunun sarayında yağlı ballı bir köle hayatı yaşamaktansa çölde hür bir şekilde Allah'a kul olmayı tercih eden Hz. Mûsâ'yı ve beraberindeki müslümanları Rabbimiz bu nimetlerle doyuruverdi.

81,82. "Size verdiğimiz rızıkların temizlerinden yiyin, bunda aşırı gitmeyin ki gazabımı hak etmeyesiniz. Gaza-bımı hak eden kimse muhakkak mahvolur. Doğrusu Ben, tevbe edeni, inanıp yararlı iş işleyerek doğru yola gireni bağışlarım."

Evet size verdiklerimizin temizlerinden, helâllerinden yiyin ve sakın azgınlaşmayın. Haddi aşmayın. Yiyecekler konusunda, haram helâl konusunda benim belirlediğim sınırları aşmayın. Kim benim belirlediğim yasalarımı çiğneyerek yasakların ötesine, berisine uzanırsa bilesiniz ki benim gazabımı celp eder. Benin gazabımı hak eden kimse de muhakkak helâke uğrayıp mahvolur. Ama tevbe edenleri, yürüdükleri yanlış yolları terk ederek Benim yoluma dönenleri, Benim yolumda durumunu düzelterek sâlih ameller işleyenleri affederim, geçmişlerini silerim diyor Rabbimiz.

Evet İsrâil oğulları Mısırdan, Firavunların zulmünden kurtul-muş, Sina çölünde, Tur dağının yanı başında, mukaddes bir bölge-de, özgürlük yurdunda, özgürlük ortamında bulunuyorlar. Hiç bir sı-kıntıları yok. Rabbimiz her türlü temel ihtiyaçlarını sağlayıvermiş. Başka sûrelerin anlattığına göre üzerlerine serinlik veren, güneşten koruyan bir bulut gönderip gölgelendirmiş, barınma ihtiyaçlarını gidermiş. Sonra bıldırcın eti ve kudret helvası indirerek yiyecek gereksinimlerini karşılamış. Özgür bir ortamda, başlarında Allah'ın elçisi Mûsâ (a.s), ellerinde Tevrat, çok rahat bir hayatın içindeler. Kimsenin ırzına geçilmiyor, kimse öldürülmüyor, kimse ekonomik yönden sö-mürülmüyor, kimsenin sırtına binilmiyor, kimsenin kanı emilmiyor, kimsenin evine girilmiyor, kimsenin elindekiler, cebindekiler alınmıyor, kimsenin karısı ve çocukları zorla evlerinden götürülmüyor, kimse materyalist bir eğitime zorlanmıyordu. Herkes hür, herkes özgür, herkes peygamber rehberliğinde, herkes Tevrat'ın hükmü altında bir hayat yaşıyordu.

Rabbimiz artık Mûsâ (a.s)'a nimetlerinden en büyüğünü lütfetmek üzere Tur'a çağırdı. Daha önce de Rabbimiz Onu Mısıra gönderirken de Tur'da Onunla konuşmuştu. Rabbimiz bu ayetiyle Mûsâ (a.s)'a Tevrat verecekti. Bundan sonra müslümanlar Tevrat rehberliğinde Filistin topraklarına girecekler ve devletlerini kuracaklar ve düşmanlarıyla farklı bir hesaplaşmanın içine girecekler.

Evet Rabb'inden bir dâvetiye alan Mûsâ (a.s) acele bir şekil-de kavminden

ayrılarak Tur’a geldi. Rabb’iyle buluşmanın heyeca-nıyla kavminden önce koşup geldi. Rabbimiz buyurdu ki:

83. “Mûsâ! Seni milletinden daha çabuk gelmeye sevk eden nedir?” dedik.”

Ey Mûsâ, kavminden acele seni buraya getiren sebep nedir? Bu inkâr için bir sorudur. Yâni Rabbimiz Onun bu acelesini tasvip etmediğini haber vermek istiyor. Çünkü ümmetin işleriyle ilgilenmek, toplumunu Allah’ın istediği noktada tutmak, sıkıntılı da olsa toplumun içinde bulunup onları gözetmek, onları bozulmaktan korumak, onları terk etmekten, tek başına hareket etmekten daha güzel bir harekettir. Allah’ın istediği de budur. İşte bu konuda Rabbimiz elçisini uyarıyor. Rabbimizin bu ifadesine cevap olarak Mûsâ (a.s) buyurdu ki:

84. “Mûsâ: "Onlar ardımdadır, Rabbim! Hoşnut olman için Sana acele geldim" dedi.”

Ya Rabbi onlar arkamda izin üzerindedirler. Onlar beni takip ediyorlar. Ya Rabbi ben Senin için, Seni hoşnut etmek, Senin rızanı kazanmak için acele ettim. Senin sevgin için sana acele geldim. Ben-den daha çok razı olasın diye randevuma acele geldim. Senin konuşma şerefinle şereflenmek için böyle bir içtihatta bulundum ya Rabbi diyerek Mûsâ (a.s) mâzeretini beyan etti.

Rabbimizin acele gelme uyarısı bu aceledeki hatanın tamamı ile toplumuna yansıdığını Rabbimiz elçisine hissettirmiş oluyordu.

85. “Allah: “Doğrusu Biz, senden sonra milletini sınadık; Sâmirî onları saptırdı" dedi.”

Ey Mûsâ: Biz senden sonra, senin onların arasından ayrılmandan sonra senin kavmini fitneye düşürdük. Onları bir imtihandan geçirdik. Onları Samirî saptırdı. Onları Buzağıya tapınmaya dâvet ederek azdırdı. Bu, Allah’ın elçisi Mûsâ (a.s) için çok zor bir hadise, çok büyük bir imtihan, çok müthiş bir haberdir. Nasıl olabilirdi böyle bir şey? Çok kısa bir süre önce Allah onları Firavun’un elinden kurtarsın. Karşılarında gözlerinin önünde deniz yarılıp sağ salim karşı tarafa geçsinler. Allah gözlerinin önünde düşmanlarını denizde boğsun. Çölde onları bulutla gölgelendirsin, bıldırcın eti, kudret helvasıyla beslesin. Tüm nimetlerini üzerlerine yağdırsın. Allah’ı tanısınlar, peygamberi

tanısınlar, sonra da yanı başlarındaki elçisi Mûsâ (a.s)'ı kendilerine hayatlarını düzenleyecekleri bir kitap vermek üzere Tur'a çağırsın, peygamberlerinin kısa bir dönem aralarından ayrılmasını fırsat bilsinler ve içlerinden birisi onları azdırsın ve Allah'a isyana, put tapıcılığına sürüklesin. Gerçekten de olacak bir şey değildi bu.

86. "Mûsâ, milletine kızgın ve üzgün olarak döndü. "Ey milletim! Rabb'iniz size güzel bir vaatte bulunmadı mı? Uzun bir zaman mı geçti, yoksa Rabb'inizin gazabına uğramak istediniz de mi bana verdiğiniz sözden caydınız? " dedi."

Mûsâ (a.s) üzgün ve gazaplı bir şekilde kavmine döndü. Ve dedi ki, ey kavmim! Rabb'iniz size güzel bir vaatte bulunmadı mı? Rabb'iniz benim vasıtamla size hem dünyada, hem de âhirette her türlü güzel âkıbetleri vaat etmedi mi? Rabb'iniz size bu dünyada özgürlük, zafer, kurtuluş, hidâyet sözü vermedi mi? Âhirette de cennet vaadinde bulunmadı mı? Rabb'inizin bu dünyada size açık desteğini gözlerinizle görmediniz mi? Size Rabb'inizin yağdırdığı nimetlerin üzerinden çok bir zaman mı geçti ki hemen unuttunuz? Dün Firavunun elinde inim, inim inleyen sizler değil miydiniz? Malları mülkleri, ırzları namusları yok edilenler sizler değil miydiniz? Köleler olarak en kötü işlerde çalıştırılanlar sizler değil miydiniz? Ne oldu? Allah'ın size öteki vaatlerini bekleme konusunda sabırsızlandınız mı? Allah'ın vaadini beklemeniz uzun mu sürdü?

Yoksa size Rabb'inizden bir gazabın inmesini mi istediniz? Rabbinizin gazabını celp edecek bir yola mı girmek istediniz de bana verdiğiniz sözden caydınız? Hani bir ahitleşmede bulunmuştuk. Hani benim getirdiğim hidayete tabi olacaktınız. Hani Allah'a kul olacaktınız. Hani sadece Allah'ı dinleyecektiniz. Hani benim örnekliğimde Allah'ın istediği bir hayatı yaşayacaktınız. Hani putlara tapınmayacaktınız. Hani Mısırdaki tüm pis alışkanlıklarınızı terk edecektiniz. Hani size egemen olan, size zulmeden güçlerin tanrılarını, yollarını bırakıp sadece Allah'a kul olacaktınız. Ne oldu? Nereye gitti o vaatler, o sözler? Dediler ki:

87. "Onlar: " Sana verdiğimiz sözden kendi başımıza caymadık. O milletinin ziynet eşyasından bize yükler dolusu taşıtıldı. Biz onları ateşe attık, aynı şekilde Sâmirî de attı" dediler."

Dediler ki, ey Mûsâ, biz sana verdiğimiz sözden kendiliğimiz-den caymadık. O vaatten kendi isteğimizle dönmedik. Lâkin biz kavmin yüklerinden, kavmin ziynet eşyalarından bize yükler taşıtılmıştı. Bir takım yükler taşımıştık Mısırdan çıkarken. Altın, gümüş, inci, mercan neyse erkeklerimizin ve kadınlarımızın takındığı o süs eşyalarını taşımamız bize zor ve ağır geldi. Ve biz de onları attık. Onları eritmek ve çubuklar haline getirmek üzere ateşe attık. Böylece Sâmirî de attı. Sonra:

88. "Bunun üzerine Sâmirî onlara böğüren bir buzağı heykeli ortaya koydu. O ve adamları: "Bu sizin de Mûsâ'nın da İlâhıdır, ama o unuttu" dediler."

Sonra Sâmirî ateşe atılan, eritilen o süs eşyalarından, ziynet eşyalarından onlar için böğürmesi, acayip ses çıkarması olan bir Buzağı heykeli çıkardı. Evet diyorlar ki bizler Samirî'nin ne yapacağını bilmeden altınlarımızı getirip onun önüne attık. O da sığır gibi böğüren bir Buzağı yapıp adamlarıyla birlikte şöyle dediler: İşte bu sizin de Mûsâ'nın da tanrısıdır. Yâni bu Mûsâ'nın tanrısıdır ama Mûsâ onu unutup onu başka yerlerde aramaya gitti dediler. Eğer bu **hu** zamiri ile Sâmirî kast edilmişse o zaman mânâ şöyle olacaktır: Sâmirî bu eylemiyle Allah'ı unuttu da Ona olan imanını terk etti dediler. Veya Sâmirî alçağı bir putun İlâh olamayacağını unuttu da onu Allah yerine koydu dediler. Bundan sonra gelen âyetin ifadesi de buna münasip gibi geliyor.

89. "Görmüyorlar mıydı ki, o heykel onlara ne söz söyleyebilir, ne zarar ve ne de fayda verebilir?"

Görmüyorlar mıydı bu adamlar? Bu tapındıkları buzağı onlara bir söz söyleyemiyordu. Ne konuşabiliyor, ne de kendilerine bir fayda ve zarar sağlayabiliyordu. Yâni nasıl oluyordu da böyle duymayan, konuşmayan, fayda ve zarar sağlama gücüne sahip olmayan bir buzağıyı tanrı edinip ona tapınabiliyorlardı? Nasıl yapabiliyorlardı insanlar bunu? Ama işte İsrâil oğulları böyle bir puta tapınmaya başlamışlardı bile. Altın, gümüş, inci, mercan gibi ziynet eşyaları ve dünya gözlerinde putlaşıvermişti.

Evet dikkat ederseniz buzağı ziynet eşyasından yapılıyor. Bu-gün de bakıyoruz ziynet eşyalarının, altının, gümüşün, paranın putlaştırıldığını görüyoruz. İnsanlar bugün de bunlara tapınıyorlar âdeta. Ziynet esasen süs demektir. Dünyanın süsü ve ziyneti. Bugün de insanlar âdeta bunlara tapınıyorlar. Öyleyse bizler de buna çok dikkat etmeliyiz. Dünya ve dünyanın süsü ve ziyneti olan şeyler hayatımızda putlaşmasın.

Adamlarda Mısırdan taşıyıp getirdikleri put sevgisi vardı. Mısırda yaşadıkları köleliğin getirdiği aşağılık duygusu vardı. Nitekim A'râf'ta anlatılır denizi sağ salim karşıya geçtikten sonra puta tapan bir kavme rastladılar da peygamberleri Mûsâ'ya şöyle demişlerdi:

"Ey Mûsâ! Onların tanrıları gibi bize de bir tanrı yap" dediler. Mûsâ: "Doğrusu siz bilgisiz bir milletsiniz, bunlar yok olacaklar ve işledikleri boşa gidecektir" dedi."

(A'râf 139)

Evet denizden karşıya geçtiklerinde bir kavme uğradılar ki, onlar puta tapınıyorlardı. Onları gören İsrâil oğulları dediler ki: Ey Mûsâ bak bu adamların putları var ama bizim putumuz yok. Bize de onlarınki gibi bir put yapsan olmaz mı? Mısırda put sevgisi âdeta kalplerine içirilmişti adamların. Çünkü yıllar yılı insanı insanlıktan çıkaran, fıtratı bozan işkenceler altında yaşamışlar, âdeta hafızalarını bile kaybedecek noktaya gelmiş insanlardı bunlar. Zaten genelde köle toplumların akılları çalışmaz. Çalışacak durumda olsa bile onu asla kullanmaz köleler.

Çünkü efendilerinden onun aksi istikâmetinde bir emir geldiği zaman bir çatışma yaşamaktansa akıllarını hiç kullanmamayı yeğlerler köleler. Çünkü onlar efendilerine mutlak itaat etmek zorundadırlar. Firavunun zulmü altında o kadar ezilmişler, Firavunun materyalist eğitimi altında o kadar kendilerini kaybetmişler ki kendilerine hakim olan gücün tapındığı tanrısına bile, ineğine bile tapınma cesaretini kendilerinde göremiyorlardı onun küçüğüne, yâni buzağıya tapınma gücünü kendilerinde bulabiliyorlardı. Köleler efendiler gibi olamazlardı. Köleler efendilerinin yaptıklarını asla yapamazlardı. Efendileri gibi dünya siyasetinde asla bulunamazlar. Dünya ekonomisinde asla efendileri kadar söz sahibi olamazlar. Bu işler efendilere aittir. Onlar sadece efendilerinin bir gülüşüne, bir okşayışına lâyık olsunlar onlar için yeter bu.

Şu anda da az gelişmiş, gelişmekte olan yaftalarıyla uyutulmuş köle ülke insanlarda da aynı psikolojik kompleksi görüyoruz. Tüm baskıcı rejimlerin, tüm zalim idarelerin insanların kalplerini bu hale getirdiğini görüyoruz. İnsanların gönüllerine hegemonya kurduklarını, onların neyi sevip neyi sevmeyeceklerine, neyi giyinip neyi giyinmeyeceklerine bile ipotekler koyduklarını görüyoruz. Böyle zalim sistemlerin ezdiği insanlar tanrılarından çok uzaklarda olsalar bile,

tanrılarının gözlerinin önünde boğulduklarını görmüş olsalar bile, özgürlük ortamına ulaşmış olsalar bile hâlâ kalplerindeki kölelik hastalığını atamıyorlar.
90. Andolsun ki, Harun da onlara önceden: "Ey milletim! Siz bu buzağı ile sınanıyorsunuz. Sizin gerçek Rabb'iniz Rahmândır. Bana uyun, emrime itaat edin" demişti."

Halbuki daha önce Harun onlara şöyle demişti: Ey kavmim, onunla sizler deneniyorsunuz. Yâni bu buzağıyla sizler imtihan olunuyorsunuz. Rabb'iniz o buzağı değil Rahmân olan Allah'tır. Bana tabi olun, benim emrime itaat edin. O buzağıyı bırakıp bana uyun, benim hak olan dinime tabi olun. Buzağı terk etme emrime tabi olun dedi. Onlarda bunun üzerine dediler ki:

91. "Mûsâ bize dönene kadar buna sarılmaktan vazgeçmeyeceğiz" demişlerdi."

Mûsâ aramıza dönünceye kadar ona karşı, o puta karşı samimiyetle ibadet etmekte, ona karşı kulluk etmekte, dua etmekte, secde etmekte kararlıyız bundan asla ayrılmıyoruz dediler. Yâni gerçekten çok garip değil mi? Peygamberi tanıyorlar, peygamberin hayatlarında varlık misyonunu biliyorlar, peygamberin ne için ve nereye gittiğini biliyorlar ama yine de zalimliklerini ortaya koyuyorlardı. Diyor-lar ki yahu nereye gitti bu Mûsâ? Eğer bir Allah aramaya gitmişse bir-likte arasaydık! İşte İlâh yanımızda. Onun da bizim de İlâhımız şu puttur. Bizler onun yokluğuna dayanamayız! Onsuz biz kime sığınacağız? Onsuz hayatımızı neyle dolduracağız? Olmaz, biz onsuz yapamayız edemeyiz diyerek o putla Peygamberden boşalan hayatlarını doldurmaya kalktılar.

Peygamberi yok farz eden, peygamberi ölmüş bilen bir toplum, peygamberi tanımayan, peygamberin uygulamalarını tanımayan, bilmeyen insanlar elbette peygambersiz hayatlarını başka şeylerle doldurmak zorunda kalacaklardır. Bakın İsrâil oğulları Peygamberleri Mûsâ (a.s) kısa bir dönem aralarından ayrılıp vahiy almak için Tur'a gidince hemen putlarına, putçuluklarına dönüverdiler. Elbette peygamberi yok farz eden bir toplumun bundan başka yapabileceği bir şey de yoktu.

Mesela bakın Hıristiyanlar da Allah'ın peygamberi Hz. Îsâ'yı hayatlarından kovup o hale getirince rahat bir nefes alabildiler. Îsâ için Allah

dediler, Allah'ın oğlu dediler, yarı Allah, yarı insan karışımı bir varlık dediler, peygamberi insanlıktan, örneklikten çıkarıp gökyüzüne gönderince sonunda rahat bir nefes alma imkânını elde ettiler. Allah, insan, yarı Allah yarı insan karışımı bir varlık, bu bize örnek olamaz! Biz onun gibi olamayız! dediler ve ondan kurtuluverdiler.

Evet peygamber azıcık yanlarından ayrıldı diye İsrâil oğulları Allah'ı, Allah'ın elçisini unutup Buzağıya tapmaya başlayıverdiler. Şimdiki insanlar da eğer peygamberi yok farz eder, peygamberi öl-müş kabul eder, peygamberin sünnetini, peygamberin uygulamalarını tanımazsa, eğer bizler onlara peygamber modelini, peygamber an-layışını tanıtamazsak elbette bu insanlar da peygambersiz, örneksiz, modelsiz hayatlarını kendi keyifleriyle dolduracaklar ve kendi putlarına tapınmaya devam edeceklerdir. Peygambersiz hayatlarını bir şeylerle doldurmaya devam edeceklerdir.

Meselâ eğer yemek yemede sünnet modelini öğrenmemişse adam elbette bir başkasının yemek yeme modelini onun yerine ikâme edecektir. Veya meselâ giyim kuşamda peygamber modelini bil-miyorsa kişi onun yerine bir başkasının giyim kuşam modelini benimseyecektir. Peygamberimizin böyle bir hadisini hatırlıyorum:

"Her sünnet ortadan kalkınca yerine bir bidat yerleşir."

Yâni eşyanın tabiatı bunu gerektirir. Eğer bir konuda sünnet uygulamaya konulamıyorsa elbette onun yerine başka bir şey uygulamaya konulacaktır. Kaçınılmazdır bu. Çünkü o hayatın vazgeçilmez bir unsurudur. İşte şu anda görüyoruz, peygamberi tanıma zahmetinden kaçan insanlar kendilerine yaşayan örnekler aramaktadırlar.

Mûsâ aralarından ayrıldı diye hemen buzağıya tapınmaya başlarlar. Harun (a.s) onları uyarır, yapmayın etmeyin der. Ama Harun (a.s)'ı dinlemezler ve Mûsâ (a.s) onlara döner, ilk sözü Harun (a.s)'a dır. Çünkü kitabımızın A'râf sûresinden öğreniyoruz ki Mûsâ (a.s) Tur'a vahiy almaya giderken kardeşi Harun'u kendi yerine vekil olarak bırakmıştı. Onun için ilk muhatabı Harun (a.s) idi:

92,93. "Mûsâ gelince: "Harun! Onların sapıttığını görünce seni benim yolumdan gitmekten alıkoyan nedir? Benim emrime karşı mı geldin? " dedi."

Ey Harun, onların sapıklıklarını gördüğün zaman, bunların Al-lah'ı bırakarak bu buzağıya tapınma sapıklığına şahit olduğun zaman seni alıkoyan neydi? Niye müdahale etmedin? Niye bunların sapıklıklarına engel olmadın? Seni benim ardımdan gelmekten engelleyen neydi? Onlar böyle seni dinlemeyip buzağıya tapınma sapıklığına düşünce niye arkamdan gelip bana haber vermedin?

Niçin iman edenlerle birlik olup bu sapıklarla savaşmadın? Niye engel olmadın bunlara? Niye ben varken yapacaklarımı sen yapmadın? Yoksa bana uymuyor musun? Bana tabi olmuyor musun? Benim emrime isyan mı ettin? Bana ve dinime baş mı kaldırdın? Bu arada Mûsâ (a.s) kardeşinin sakalından tutar. Şiddetle silkeler. Harun (a.s):
94. "Harun: "Ey Annem oğlu! Saçımdan sakalımdan tutma; doğrusu İsrâil oğulları arasına ayrılık koydun, sözüme bakmadın demenden korktum" dedi."

Ey anamın oğlu. Ana baba bir kardeş oldukları halde Onun şefkatini celp etmek için böyle sesleniyordu Harun (a.s). Ey şefkatin, merhametin doğurduğu diyerek kendisine merhamet etmesini diliyordu. Ey anamın oğlu, saçımdan, sakalımdan, başımdan tutma. Bu ifade Hz. Mûsâ'nın hamiyet-i diniyesi sebebiyle çok gazaplandığını göstermektedir. Harun (a.s) sözlerine devam ediyor. Ben senin şöyle demenden korkmuştum: Demek ki sen İsrâil oğulları arasında ayrılık çıkardın. Ve benim sözümü önemsemedin, gözetmedin. Benim emrime boyun eğmedin demenden korktum. Ama ben yapmadım bu işi.

Hz. Harun'un bu sözlerinden ben İsrâil oğulları arasında tefrika çıkmasından korktuğum için böyle yapıp sessiz kalmayı tercih ettim şeklinde anlamaya çalışmışlardır ki bu son derece sapık bir an-layıştır. Çünkü toplumda tefrika çıkmasın diye küfrü, şirki sineye çek-mek asla doğru bir iş değildir. Küfürle birlikte ümmetin birliğini korumak hiçbir zaman ıslah değildir. Öyleyse Harun (a.s) ın bu sözlerini A'râf sûresiyle birlikte anlamaya çalışırsak hiç de böyle demiş olmadığını anlayacağız. Bakın A'râf ta şöyle diyordu:
"Ey annem oğlu! Bu millet beni küçümsedi; az kalsın öldürüyorlardı. Bana düşmanları sevindirecek şekilde davranma beni bu zalim milletle bir sayma" dedi."
(A'râf 150)

Harun (a.s) diyor ki, bu millet beni küçümsedi. Kavmim beni zayıflattı. Az

kalsın neredeyse beni öldürüyorlardı. Düşmanlarımın gözleri önünde beni rezil etme. Bana düşmanları sevindirecek şekilde davranma. Ve sakın beni bu zalim milletle bir sayma, beni bu zalimlerle aynı kefeye koyma, benin bunlarla da yaptıkları bu şirkleriyle de uzaktan ve yakından bir ilgim alâkam yoktur. Benim bu adamlara gücüm yetmedi. Benim üzerime galip geldiler. Kendilerini uyardığım zaman benim üzerime o kadar saldırdılar, o kadar yüklendiler ki az kalsın beni öldürüyorlardı diyordu.

Evet bundan şunu anlıyoruz: Eğer bir toplumda bir zulüm var-sa, eğer bir toplumda şirk varsa, küfür varsa, ahlâksızlık ve haksızlık varsa ve eğer o toplumun üyeleri olan bizler toplumdan bu küfrün, şirkin ve zulümlerin kalkması kaldırılması adına ciddi bir çalışmanın bir mücâdelenin içine girmiyorsak, eğer karşı çıkmıyor, tavır almıyor-sak, susmayı tercih ediyor, sineye çekiyorsak bilelim ki onların küfürlerinin şirklerinin ve zulümlerinin tümüne bizler de ortağız demektir.

95. “Mûsâ: "Ey Sâmirî! Ya senin yaptığın nedir?" dedi.”

Bu sefer Hz. Mûsâ Sâmirî’ye dönerek şöyle dedi: Ey Sâmirî, senin zorun neydi? Sen ne yapmak istedin? Ne diye bu işleri yaptın? Bunu nereden çıkardın? Sâmirî Mûsâ (a.s) ve müslümanlarla beraber özgürlüğe koşuyor. Firavun ve peygamber savaşında tercihini peygamberden yana kullananların arasında. Yâni İsrâil oğullarından, müslümanlardan birisi. Ama gelin görün ki eski yaşadığı hayatın fitne ve fesadı baskın gelmiş, Mûsâ (a.s) nın yokluğundan faydalanarak bulduğu bir boşlukta putçuluğa dönerek müslümanları saptırıvermiş. Ama bakın yaptığı işe bir kutsallık ta kazandırmaya çalışıyor. Çünkü zalimler gerçekten kendilerinin en hayırlı işler yaptıklarını zannederler. Allah’ın sevdiği bir işi yaptıklarını iddia ederler. Bakın diyor ki:

96. “Sâmirî: "Onların görmedikleri bir şey gördüm ve o sana İlâhî elçinin bastığı yerden bir avuç avuçladım. Bunu ziynet eşyasının eritildiği potaya attım. Nefsim böyle yaptırdı" dedi.”

Onların görmediklerini, göremediklerini ben gördüm. Cebrail’i, vahiy Meleğini gördüğünü söylüyor hain. Resûlün izinden, elçinin eserinden bir avuç toprak parçası aldım, onu o ateşin içine attım ve nefsim bunu bana hoş gösterdi. Böylece bu işi böyle yaptım. Ben bunu kendi kafamdan yapmadım diyor. Yâni

güya Cebrâil geldi, Mûsâ (a.s) ile konuştu, Onun ayak bastığı yerden bir avuç toprak aldı ve o onu altınları kaynattığı kazanın içine attı ve böylece o buzağı ses çıkaran bir canlı haline geliverdi.

Ya da Mûsâ (a.s) ayaklarını toprağa bastığı yerlerden bir şeyler aldığını ve böylece buzağının kutsallaşmış olduğunu iddia etti. Yâni Allah adına, peygamber adına, onların etkisiyle bir buzağı yaptı. Bu anlayışı, bu ekolü Allah'a ve elçiye dayandırmaya çalışıyor. Zaten tüm küfür ve şirk anlayışların temelinde bu vardır. Kendi başlarına bir şey yapamayacaklarını, yapsalar bile insanlar tarafından hüsnü kabul görmeyeceğini, uzun süreli yaşayamayacağını bildikleri için yarı hak, yarı bâtıl, yarı Rahmân, yarı şeytan yapmaya çalışıyorlar. İşte Sâmirî de diyor ki ben elçinin ayak izlerinden bir şeyler aldım ve bu buzağı bu hale geldi diyor.

Veya bu sözün bir başka anlamı da, ben elçiyi, Mûsâ (a.s)'ı izledim, Ona tabi oldum. Nihâyet Onun imanında, Onun teslimiye-tinde, Onun takvasında insanların görmediği bir eksiklik, bir zayıflık gördüm ve belli bir yere kadar takip ettiğim Onun izini terk ettim. Peygamberden farklı bir takva anlayışı, Ondan farklı bir din anlayışı geliştirmeye çalışanlar gibi. Peygamberin yapmadıklarını yaparak, peygamberin istemediği şeyleri yaparak bid'atlere düşenler gibi. Onun bu cevabı karşısında Mûsâ (a.s) dedi ki:

97. "Mûsâ: "Defol! Doğrusu artık hayatta, Bana dokunmayın! demenden başka yapacağın yoktur. Senin için asla kaçamayacağın bir ceza daha vardır. Durup üzerinde titrediğin tanrına bak, onu yakacağız, sonra denize dökeceğiz" dedi."

Defol! Haydi git! Bizim yanımızdan uzaklaş! Yaşadığın sürece dünyada senin şöyle demen senin için cezadır: Bana dokunmayın! Bana dokunmayın! Bu gerçekten büyük bir cezadır, Rabbim korusun. Yâni yaşadığı hayatta sürekli bir sürgün hayatı yaşadığı gibi aynı zamanda bu sürgünlüğünü herkese ilân etme azabının da tattırıldığını anlıyoruz. Yaşadığı sürece kimi görürse, bana dokunma! Bana dokunma! Benden uzak dur! diyecek ve herkesten ürkecek, kaçacak. Tıpkı cüzzamlı birinin insanları kendisine dokunmaktan uyardığı gibi veya cüzzamlı birinden insanların kaçtıkları gibi. İşte Sâmirî'nin cezası bu olacaktır.

Ayrıca senin için bir de vaatleşme, randevu günü vardır ki on-dan asla kendini kurtaramayacaksın. Yeryüzünde şirke düşerek, Allah'ın koyduğu sadece

kendisine kulluk düzenini bozup ifsat ettiğin için hem bu dünyada, hem de âhirette bu azaba mahkum olacaksın.

Şu üzerine titrediğin, önünde eğilip kendisine kulluk yaptığın tanrına da, buzağına da bak ki onu yakacağız, sonra da onun külünü denize savuracağız. Gördün mü? Hani tanrıydı. Hani Mûsâ'nın da İs-râil oğullarının da İlâhıydı. İşte yanıp kül oldu. Hani niye koruyamadı kendisini? Hayır hayır:

98. "Sizin İlâhınız, ancak, O'ndan başka İlâh olmayan Allah'tır. İlmi her şeyi içine almıştır."

Muhakkak ki sizin İlâhınız kendisinden başka İlâh olmayan Allah'tır ve O Allah ilmiyle her şeyi kuşatmıştır. Kendisinden başka sözü dinlenecek, yasaları uygulanacak, kulluk edilecek İlâh yoktur.

Böylece İsrâil oğullarının eski kölelik dünyalarından getirdik-leri altın, gümüş, inci mercan gibi süs eşyaları da bitmiş oldu. Bir deneyimden geçirildiler, kalplerindeki mal mülk sevgisi, altın gümüş sevgisi, buzağı sevgisi açığa çıkarıldı, bunların tanrı olamayacağı or-taya konuldu, kitabımızın başka âyetlerinde anlatıldığı gibi tevbeleri, dönüşleri gerçekten çok ağır oldu. Birbirlerini öldürdüler. Puta tapmayanlar tapanları öldürdüler, şirke düşmeyenler şirke düşenleri öldürdüler. Ve artık üzerlerinde sadece elbiselerinin dışında Mısırı hatırlatacak hiçbir şeyleri kalmadı. Böylece kalplerinde Mısır silindi, Firavunların etkisi kazındı, sevgileri bitti, tek olan İlâhın kendilerine hâkimiyeti ve O İlâhın elçisi Mûsâ (a.s) önderliğinde yepyeni özgürce bir hayata devam etme dönemi başladı.

99,100. "Ey Muhammed! Geçmiş olayları sana böylece anlatırız. Katımızdan sana da bir kitap verdik; kim ondan yüz çevirirse bilsin ki kıyâmet günü bir günâh yükü yüklenecektir."

İşte böyle. Geçmişlerin haberlerini işte böylece sana kıssa ederiz, okuruz. Muhakkak ki Biz sana katımızdan bir zikir, bir nasi-hat, bir gündem ve bir şeref vermiş oluyoruz. Evet buraya kadar pey-gamber bir haber okudu, bir haber dinledi. Biz bir haber okuduk, bir haber dinledik. Bu haberi okuyan Allah. Bu

haberi dinleyen Rasûlul-lah. Allah'ın okuduğu, Rasûlullah'ın dinlediği, sonra Rasulullah'ın okuyup ashabının dinlediği, Rasûlullah ve ashabının kalbinin imanla ve cesaretle dolduğu, kâfirler karşısında direnmeyi öğrendikleri, Allah safında ve Allah desteğinde olmanın izzet ve şerefini yaşadıkları, Allah dışındaki tanrı taslaklarının hiç bir değer ifade etmediklerini öğ-rendikleri bu haberlerle bizler de şu anda beraber olduk.

Gelin öyleyse bu haberlerin dışında bize hidâyet, bize özgür-lük kazandıracak haber arayışları içine girmeyelim. Gelin Allah'ın haberlerinden, Resûlünün haberlerinden haberdar olmanın yollarını arayalım. Kesinlikle bilelim ki izzet ve şeref bu haberlerle ilgilenen, hayatını bu haberler doğrultusunda yaşayanların olacaktır. Ama:

Her kim ki Allah'ın bu haberlerinden yüz çevirir, bu haberlerle ilgilenmez, kim bu zikri, bu Kuranı kapatarak bir hayat yaşamaya kal-karsa, kim peygamberden yüz çevirirse kıyâmet günü günâhını yüklenerek gelecektir. Evet bu Tâ-Hâ'dan, bu âyetlerden, bu gündemlerden yüz çevirerek bir hayat yaşayan kimse kıyâmet günü günâh yükleriyle gelecektir.

101. "Devamlı bu günâhın azabında kalacaklar. Kıyâmet günü onlar için ne kötüdür bu yük!"

Orada ebedîyen bu yüklerin altında kalacak ve doğrusu kıyâmet günü o yük ne kötü bir yüktür. Her toplum, her ülke ve her çağ insanını ilgilendiren bir uyarıdır bu. Bu yükün cezası da ebedî olacaktır. Bir insan için kendisini cehenneme, ateşe götürecek olan bir yükten daha büyük, daha kötü bir yük düşünülebilir mi?

102. "Sur'a üflendiği gün, işte o gün, suçluları gözleri korkudan göğermiş olarak toplarız."

O gün sura üfürülür. Biz o gün mücrimleri gözleri korkudan gömgök olarak, perişan bir şekilde haşr ederiz. O günün dehşetin-den, korkusundan sanki betleri benizleri atmış, vücutlarında kan kalmamış bir şekilde haşr ederiz onları. Gözlerinin feri kalmamıştır onların. Her tarafları morarmıştır korkudan.

103. “Siz dünyada sadece on gün eğleştiniz" diye, aralarında saklı, saklı konuşurlar.”

Kendi aralarında gizlice konuşurlar. On gün kaldınız değil mi dünyada? Hemen o kadar değil mi? Veya ölümlerinizden sonra kabirlerinizde sadece on gün kaldınız değil mi? Ya dünyada, ya da kabirlerde. Çünkü Mü’minûn sûresinde Rabbimizin onlara şöyle sorduğu haber verilir:

“ Dünyada kaç yıl kaldınız?” Onlar: Bir gün, ya da bir günün birazı kadar kaldık, sayanlara sor derler”

Rûm sûresinde de kıyâmetin kopacağı gün günâhkârlar kabirlerinde tek bir saatin dışında kalmadıklarına dair yemin ettikleri anlatılır. Rabbimiz diyor ki:

104. “Aralarında konuştuklarını Biz daha iyi biliriz. En akıllıları: "Sadece bir gün eğleştiniz " der.”

Onların dediklerini en iyi Biz biliriz. Elbette Mahşer yerinde onların gizlice birbirlerine fısıldadıklarını bilen Allah’tır. Onların kendi

lerine örnek olarak aldıkları der ki, hayır hayır on değil bir gün kaldınız, bir gün. Evet geri gelmeyecek günler bin yıl olsa ne yazar? Uzun bile olsa kısa görüyorlar bugünleri. Evet dünya bir günmüş. Sadece bir gün. Eh Firavun hanedanı binlerce sene saltanat sürmedi mi? Öteki, beriki böyle olmadı mı? Ad, Semûd şu kadar yaşamadı mı? Nuh toplumu şu kadar zulmetmedi mi? Saltanatlar, sultanlar, devletler, egemenler ne kadar da mağrur değiller miydi? Ne kadar da müs-tekbir, astıkları astık, kestikleri kestik değiller miydi? Demek dünya bir gün kadarmış öyle mi? Peki o bir günlük bir dünya için zalim olmak ne anlama geliyor? Ya da o bir günlük dünya hayatı için zalimlere im-renmenin ne anlamı kalıyor? Demek ki yolun iyisini, doğrusunu bilenlerin söyledikleri çok daha doğrudur.

Bakın bir gün Ömer efendimiz Rasûlullah efendimizi görür. Rasûlullah efendimiz evinde içindeki samanlar dökülmeye yüz tutmuş bir yastığın üzerine başını koymuş yatmaktadır. Gözleri dolar Ömer efendimizin ve der ki: Ey Allah’ın Resûlü Bizans’ın Kayserleri, Kisrâlar şöyle şöyle bir hayatın içindelerken biz senin başının altına bir yastık bile yaptıramadık der. Rasûlullah

bir günlük dünya onların olsun ey Ömer, âhiret bizim için yetmez mi? Denize parmağını daldırsan ne kadar suyla gelir? İşte âhiretin yanında dünya bu kadardır buyurur. Bir yolculuğa çıkmışım, bir ağacın altında biraz oturup dinlenmişim, sonra kalkıp yoluma devam etmişim. İşte ey Ömer dünya bu kadardır buyurur.

Eh şimdi bizler bir günlük dünya hayatı için mi çırpınıyoruz? Bir günlüğüne mi evler yapıyoruz? Bir günlük için mi bu kadar saraylar peşindeyiz? Bir günlük rızık için mi bu uğraşları veriyoruz? Yâni bir günün rızkını bulamadık ta onun için mi bu kadar gece-gündüz koşturuyoruz? Bu bir günlük dünya için mi zalimlere boyun eğiyoruz? Bir günlük dünya için mi zalim oluyoruz? Bu nasıl bir iş? Bu nasıl bir anlayış? Bu nasıl bir hayat?

105,108. "Ey Muhammed! Sana dağları sorarlar; de ki: "Rabbim onları ufalayıp savuracak, yerlerini düz, kuru bir toprak haline getirecek; orada ne çukur, ne tümsek göreceksin O gün, hiç bir tarafa sapmadan bir dâvetçiye uyarlar. Sesler Rahmân'ın heybetinden kısılmıştır; ancak bir fısıltı işitirsin."

Peygamberim, sana dağlardan sorarlar. Kıyâmet günü onlar yerlerinde kalacak mı? Yoksa zeval bulacaklar mı? De ki, Rabbim onları darmadağın edip savuracak. Rabbim onları tuz buz edip savuracak. Yerlerini dümdüz edip kuru bir toprak haline getirecek. Tabii kâfirler bu dağları dağıtmaya, yerinden oynatmaya kimin gücü yeter? filan diyorlardı da Rabbimiz böyle buyuruyordu. Evet o dağların yerleri bomboş olacak, çırılçıplak kalacak. Ve yine o dağların bulunduğu dünyada ne bir eğrilik göreceksin, ne de bir tümsek. Ne bir alçaklık, ne de bir yükseklik göreceksin. Yumurta gibi dümdüz bir dünya.

O gün artık kendisinde hiçbir eğrilik bulunmayan bir elçinin dâvetine icabet ederler. Hiçbir kimsenin artık o gün Rahmânın emri-ne isyan etme hakkı da, yetkisi de, gücü de yoktur. Herkes Rahmâ-nın emrine boyun eğecek. Ve sesler, soluklar Rahmânın huzurunda kısılmış, boğulmuş artık hırıltıdan başka bir şey duyulmaz olmuştur. Evet Rahmânı tazimden ötürü sesler kesilmiş, fısıltıdan başka bir şey duyulmaz olmuştur artık. Herkes suspus olmuş ve artık gizli gizli, hafif, hafif dudak kıpırdamalarından başka bir şey duyulmuyor olmuştur. Ya da Mahşere giderken ayak seslerinden başka bir ses duyulmaz

olmuştur. Herkesin boyunları önüne düşmüş, sessiz sedasız haklarında verilecek kararı bekliyorlar.

109. "O gün Rahmân'ın izin verdiği ve sözünden hoşnut olduğu kimseden başkasının şefaati fayda vermez."

O gün şefaat ta fayda vermez. Ancak Rahmânın izin verdik-leri müstesna. Ve kimin sözünden razı olup hoşlanmışsa ancak şefaat onlara fayda verir. Şefaat edecekleri de, şefaat edilecekleri de Rahmân belirler ve şefaatin fayda vereceği kimseler de sözünden razı olduğu kimselerdir, Amelinden, hayatından razı olduğu kimselerdir. Bunların dışında kimsenin şefaatten faydalanma imkânı yoktur. Dünyada peygamber akrabasıydım, dünyada falan zata intisaplıydım, şöyle idim, böyle idim, hocaydım, hacıydım, insanlara hizmet ediyordum, şu şu sülâlelerdendim vs. vs. hiç bunların önemi yoktur. Orda tek yetkili var Allah ve o gün Onun hükümranlığında herkes mahkumdur.

110. "Allah onların geçmişlerini de, geleceklerini de bilir. Onların hiçbirinin ilmi ise O'nu kuşatamaz."

Çünkü onların önlerini de arkalarını da, önlerinde olanı da, arkalarında bıraktıklarını da bilen Allah'tır. Evet insanların önlerini ar-kalarını, cinslerini, cibilliyetlerini, kalplerini, niyetlerini, amellerini, dosyalarını bilen yalnız Allah'tır. Hiçbir melek, hiçbir peygamber, hiçbir Azîz, hiçbir kimse bunu bilemez. Hiçbir kimse bir başkasının hesabını, amelini, amel defterini, dosyasını bilemez. ben ne bir başkasının bunu bilmesi mümkün değildir. Hiç kimsenin ilmi bunu kuşatamaz.

Yâni yarın Rabbim bana şefaat etme yetkisi verse bile ben bilemem ki insanların önlerini, arkalarını. Ben bilemem ki insanların ne tür bir dosyayla Allah'ın huzuruna geldiğini. Ben bilemem ki kimin direk cennete gideceğini, kimin cehenneme uğrayacağını. Çünkü kalpleri, niyetleri, amelleri, bu amellerin önünü arkasını bilen sadece Allah'tır. Onun için ben istediklerime şefaat etmeye kalkarsam zulme-debilirim, hata edebilirim, cennete gitmesi gereken birini cehenneme, cehenneme gitmesi gereken birini cennete postalama çabası içine girebilir ve zulmetmiş olabilirim, haksızlık etmiş olabilirim. Onun için tüm insanları en iyi bilen, amellerini, o amelleri işlemeye iten niyetlerini, yâni insanların önlerini arkalarını en iyi bilen Allah'tır ve ancak Allah bunu belirleme hakkına sahiptir. Çünkü Rabbimizin ilmi her şeyi kuşatmıştır. İnsanların yaptıklarının tümünden haberdardır. Allah'ın ne olduğunu, Allah'ın bilgisinin ne

olduğunu hiç kimse bilemez.

111. "İnsanlar, diri ve her an yaratıklarını gözetip duran Allah'a boyun eğmiştir. Yükü zulüm olan kimse ise hüsrana uğramıştır."

İnsanlar, yüzler Hayy u Kayyûm olan, diri ve diriliği kendinden olan, varlığı konusunda bir başkasına bağımlı olmayan, kullarının tamamını gözetleyen, kollayan, işlerini çekip çeviren, kontrol altında tutan Allah'ın önünde eğik durmuş, boyun bükmüş, itaat etmiş, önünde diz çöküp küçüklüğünü, horluğunu, hakirliğini itiraf etmiştir. İşte o gün zulüm yüklenen kimse de hüsrana uğramış, her şeyini kayetmiş ve Allah'tan ümit keserek yok olup gitmiştir.

Evet Allah huzurunda sesler kısıldı, insanlar Rab'lerine boyun eğdiler, günâh ve zulüm taraftarları da ebedîyen kaybettiler.

112. "İnanmış olarak, yararlı işler işleyen kimse, haksızlıktan ve hakkının yeneceğinden korkmaz."

İşte orada, o atmosferde kim de mü'min olduğu halde sâlih ameller işlemişse, fıtratına, yaratılışına uygun ameller işlemişse, hayatını iman kaynaklı yaşamış, hayatıyla imanını özdeşleştirmiş, Allah'a lâyık ameller peşinde koşmuş, Allah'ı kendisinden razı etmişse artık o kimse ne zulümden korkar, ne de zerre kadar kendisine bir haksızlık yapılmasından. Ne yaptıklarının zayi edilmesinden, ne de yapmadıklarıyla kendisine ceza verilmesinden korkmaz o.

Yâni yaşadığı bir dünya hayatında Allah'ın istediği sâlih amelleri gerçekleştirenler, Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayanlar kesinlikle bilsinler ki Allah onlara zalimce karar vermeyecektir. Yaptıkları amellerinin karşılığını kat kat vereceği gibi hiçbir şeyi de onlar için ek-siltmeyecektir. Mü'minlerin durumları böyle. Ama beri tarafta zalimlerin yüzleri eğilmiş, günâhları, isyanları, küfürleri ve şirkleri bellerini bükmüş, kendilerini ezmiş ve yok olup gitmişler cehenneme. Ama bir ölümle yok olup kurtuluş değil, sadece azabın içinde yok olup gitmişler. Kurtuluş imkânları kalmamıştır.

İşte Mûsâ (a.s), Onun kıssası, Kur'an, Onun okunuşu ve kı-yamet, Onun gündemi, dağlar, ölüm, ölüm ötesi hayata geçiş, mah-şer, zalimler, mü'minler, kurtulanlar, kaybedenler. İşte Tâ-Hâ sûre-sinde birlikte anlatılıyor.

113. “İşte Kur'an'ı, Arapça okunmak üzere indirdik, onda tehditleri türlü türlü açıkladık ki belki sakınırlar yahut onlara ibret verir.”

İşte böylece Onu Arapça bir Kur’an olarak indirdik. Bu kitabı Arapça bir Kur’an olarak böylece sana indirdik. Ve O Kur’an’da tehditleri de ayrıntılı bir şekilde ifade ettik. Umulur ki bu insanlar Onunla yol bulurlar, hayatlarını Ona sorarlar, Onunla düzenlerler, hayatlarını bu kitabın sahibi için yaşarlar. Yahut da onlar için bu Kur’an bir zikir, bir uyarı, bir gündem, bir pusula, bir harita, bir yol gösterici olur, bir mihmandar olur. Belki sakınırlar, korunurlar, belki ibret alırlar diye.

Kur’an Arapça, Muhammed (a.s) ve çevresindeki Mekkeliler Arapça konuşmaktadırlar. Bu kitabın âyetlerini duyan herkes de Allah’ın ne dediğini anlar ve kavrar. Âyetler insanların anlayabilecekleri bir şekilde ayrıntılı olarak ifade edilir. Cennet, cehennem, sâlih amel, gayri sâlih amel, salah, ifsat, eski toplumlar, haberler her şey her şey açık ve net bir şekilde ortaya konur. Ve hiçbir kimsenin, yahu burada ne deniyor? Burada ne anlatılıyor? demeye ve itiraz etmeye hakkı da kalmıyor.

O gün öyleydi, bugün de böyledir. İnsanlar kıyâmete kadar bu Kur’an’ı anlamak zorundadırlar. Türk bir ana-babadan doğanlar da, İngiliz bir ana-babadan doğanlar da, Arapça’yı da hiç bilmeyenler iman ederler. Allah’tan hidâyet isterler. Allah ta hidâyetini kitabında ve elçisinde gösterir. O hiç Arapça bilmeyen insan müslüman olduktan sonra başlar yavaş yavaş Allah’ın kitabını anlamaya. Resûlünü tanımaya, Resûlünün hadislerini öğrenmeye, anlar ve tanır. Rasûlullah ve ashabına hidâyet olan bu Arapça Kur’an o dönemin Arap olmayanlara hidâyet olan bu kitap hangi dili konuşursa konuşsun bu kitabın hidâyetiyle hidâyet bulur ve şereflenir. Ve şunu da hemen ilân eder:

114. “Gerçek Hükümdar olan Allah Yücedir. Ey Muham-med! Kur’an sana vahy edilirken, vahy bitmezden önce, unutmamak için, tekrarda acele edip durma, "Rabbim! İlmimi artır" de.”

Hak olan, Melik olan Allah ne yücedir. Evet o müslüman okuduğu kitabın Tâ-Hâ sûresine gelince, bu âyetine gelince bunu da okur, bunu da öğrenir ve tüm dünyaya bunu ilân eder. Ulûhiyet ve rubûbiyetine Hak olan Allah, göklerin ve

yerin mülkünün sahibi olan Allah ne yücedir. İşte görüyoruz, yeryüzünün tüm coğrafyalarında, tüm iklimlerinde müslümanlar aynı gerçeği haykırıyorlar. Dilleri farklı da olsa, coğrafyaları farklı da olsa tüm müslümanlar aynı şeye inanıyorlar, aynı şeyi haykırıyorlar. Arapça bilenler de, sonradan öğrenenler de, Arap bir babadan-anadan doğanlar da, Arap olmayan ana-babadan doğanlar da, bütün müslümanlar bilirler ki en büyük Hak Allah'tır. Allah'ın şanı, şerefi üstündür ve yücedir.

Şimdi sizler de bu Kur'an ile karşı karşıya mısınız? Öyleyse dün sen ey bu kitabın muhatabı olan Muhammed (a.s) ve bugün sen ey müslüman:

Sana vahiy tamamlanıncaya kadar Kur'an konusunda acele etme. Bu ilk gelen sûrelerde birkaç defa geçti. Cebrâil Rabb'inden vahiy getirecek, Rasûlullah efendimiz Onu acele öğrenmek, ezberlemek için nötr vaziyetini bozacak, dilini hareket ettirmeye çalışacak, bir çabanın, bir uğraşın içine girecek ve Rabbimiz de onu uyararak buyuracak ki sen hiç acele etme. Yavaş yavaş. Sen sadece de ki Rabbim benim ilmimi artır. Biz de böyle diyeceğiz ve Kur'an'da acele etmeyeceğiz. Kesinlikle bilelim ki Kur'an'a baskın çıkamayız. Yaşanmasında da, öğrenmesinde de, okunmasında da biz Ona baskın çıkamayız, O bize baskın çıkar. Hakkından gelemeyiz.

Öyleyse acele etmeyeceğiz. Haftada on âyet programlayaca-ğız. Haftada on hadis belirleyeceğiz. Bu on âyeti ve hadisi iyice öğrenip belleğimize yerleştireceğiz. Aklımıza, kalbimize, gözümüze, ku-lağımıza iyice yerleştireceğiz. Her gün ve gece bu âyetleri ve hadisleri gündeme getireceğiz. Evimizde, çarşıda pazarda, dostumuza düş-manımıza, kadına erkeğe, gence ihtiyara, müslümana kâfire kim olursa olsun, kiminle karşılaşırsak bu on âyet ve hadisle o haftamızı değerlendireceğiz. Öteki hafta bir başka on âyet ve hadise geçelim.

Böyle devam ede ede göreceksiniz ki Kur'an size hakim olmuş, siz de Kur'an ile düşünmeye, Kur'an ile konuşmaya başlamış-sınız demektir. Gece-gündüz Allah'ın sözcülüğünü yapma şerefiyle şereflenmiş olacaksınız Allah'ın izniyle. Bir ömür boyu bir tek insanın senin elinle hidayete ulaşması bilesin ki dünya ve içindekilerin tamamından daha hayırlıdır.

Evet ağır ağır başla bu işe. Ve sürekli de ki ya Rabbi benim ilmimi artır. Sakın ha ben ihtiyarladım, benim işim çok, ben bunu beceremem deme. Ben bilmiyorum deme. Sen bilirsin, bilmek zorundasın. Çünkü sen sana lazım olmayan çok gereksiz şeyleri biliyorsun. Çok lüzumsuz şeyleri okuyor ve dinliyorsun. Halbuki sen de biliyorsun ki Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın haberlerinden daha önemli, daha gerekli hiçbir şey yoktur.

115. "Andolsun ki daha önce Adem'e ahit vermiştik, fakat unuttu; onu azimli bulmadık."

Adem (a.s) in kıssası bizim kıssamızdır, insanlığın kıssasıdır. Bizim insan olarak yeryüzünde varlığımızın başlangıç noktası. Adem'in dostları ve düşmanları anlatılacak. Adem'in dostları insanlığın dostlarıdır, düşmanları da yine insanlığın düşmanlarıdır. Burada anlatılacak olan, Bakara'da, A'râf'ta, Hicr'de, Kehf'te gündeme getirilen atamızın varlık kıssası bizim kulluğumuzun bir anlatımı olacaktır. Biz Rabbimizin kuluyuz. Bizim yaratılışımızda, bu dünyaya gelişimizde yaratıcı olarak Allah vardır. Bizim geçmişimiz de, geleceğimiz de Allah kontrolü altındadır. İşte burada anlatılacak ve başka hiçbir yerden, başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânımız olmayan bu gaybı konuda, hayatın başlangıç noktasında Adem, Havva, melekler ve iblisi karşımızda bulacağız. Allah'tan başka hiç kimsenin bilmediği, bilemediği, bilmesinin mümkün olmadığı bir bilgiyle karşı karşıya geleceğiz.

Adem, yâni varlığın başlangıcı, yâni sen, ben. Kur'an'da nerede bir Adem sözü görürseniz anlayın ki o sensin, sizsiniz. Nerede Nuh, Hûd, Mûsâ, İsrâil oğulları ifadesini görmüşsen kendini bilmek zorundasın. O sensin. Ya eyühennas, ya eyyühelleziyne amenu denince karşıda kendinin olduğunu bil. Değilse binlerce yıl önce olup biten bir konunun bu kitapta gündeme getirilmesinin hikmeti ne ola ki? Öyle değil mi? Hani şu anda Adem yok. cennete girip çıkan da yok. Şimdi sen varsın. Cennete girip çıkan, Şeytanla kavgasını sürdüren sensin. Şu anda cennet ve cehenneme ayağı kayan, imtihan salonunu işgal eden sensin. O zaman burada gündeme getirilen atan Adem'de kendini bulmak zorundasın.

116. "Meleklere: "Adem'e secde edin" demiştik; İblisten başka hepsi secde etmiş, o çekinmişti."

Hatırlayın, hani Biz meleklere Adem'e secde edin demiştik. Adem'in varlığını onaylayın. Adem'in misyonuna boyun eğin. İblis hariç hepsi secde

etmişti, İblis secdeden çekinip geri durdu. Adem'e secdeden yüz çevirdi. İşte hayatın başlangıcı, kavganın başlangıcı, sen ve şeytan. Sen ve nefsin, sen ve karşındakiler. Bakara'da, A'râf-ta bunu anlatmıştı. Tüm melekler Rabbimizin bu secde emrini yerine getirirken İblis secde etmedi. Tabii iblis melek değildi, O farklı bir yaratılıştaydı. Nitekim ilerde gelecek Onun bu farklı yaratılışı rolünü de değiştirecektir. Rabbimizin emirlerinden, Rabbimize kulluktan yüz çevirecek, Rabbimize karşı savaş açanlardan olacaktır.

Adem'e secde etmeyecek, Adem'in yaratılış gerçeğini kabul etmeyecek, Adem'in şahsında Rabbimizin imtihanını kaybedecek, kulluktan çıkacak, Allah'la bir çatışma içine girecek, Allah'a isyan bayrağını çekecek, Rabbimizin rahmetinden kovulacak ve atamız Adem'i ve kıyâmete kadar Onun çocuklarını saptırma iznini alacak, Rabbimiz kendisine kıyâmetin kopacağı zamana kadar mühlet tanıyacaktır.

117,119. "Ey Adem! Doğrusu bu, senin ve eşinin düşma-nıdır. Sakın sizi cennetten çıkarmasın, yoksa bedbaht olursun. Doğrusu cennette ne acıkırsın, ne de çıplak kalırsın; orada ne susarsın ne de güneşin sıcağında kalırsın" dedik."

Rabbimiz buyurdu ki: Ey Adem, doğrusu Şeytan senin de, eşin Havva'nın da düşmanıdır. Her ikinize de düşmandır Şeytan. Aman size karşı amansız bir düşman olan Şeytan sizi bir vartaya düşürüp de Bana kulluktan, Beni dinlemekten ve cennetten çıkarmasın. O zaman her şeyinizi kaybeder, mutsuz olursunuz, bedbaht olursunuz, kaybedenlerden, hüsrana mahkum olanlardan olursunuz. Sakın Onun yüzünden cennetinizi kaybetmeyin. Çünkü Onun en baş hedefi budur. Sizi ne yayıp yapıp ayağınızı kaydırmak, cennetinizden etmek isteyecektir. Doğrusu cennette sizin için açlık da yoktur, çıplak kalma da yoktur, susama da yoktur, güneşin sıcağında yanmak da yoktur. Hiçbir sıkıntı, hiç bir mahrumiyet ve dert yoktur sizin için orada.

Adem (a.s) da Havva anamız da cennette, Allah'ın mükemmel nimetleri içinde mükemmel bir hayat yaşamaktadırlar. İşte böyle güzel bir cennet

ortamında Rabbimiz düşmanları konusunda onları uyarıyor. Tabii Rabbimizin bu uyarıları sadece Adem ve Havva için değil, şu anda aynı düşmanla karşı karşıya bulunan hepimiz içindir. Şu anda dünyada yaşayan tüm Ademleri, tüm Havvaları uyarıyor Rabbimiz. Ey kullarım iyi bilin ki Şeytan sizin düşmanınızdır. Şeytan sizin apaçık düşmanınızdır. Sizler de düşmanınızı iyi tanıyın. Onun saptırmalarına, onun vesveselerine itibar etmeyin. Sakın dinlemeyin onu. Unutmayın ki o alçak saptırdıklarını, müntesiplerini cehenneme çağırır. Aman dikkat edin sizlere cennetinizi kaybettirmesin buyuruyor.

Evet atamız ve anamız cennette ve Şeytan onları kaydırıp oradan uzaklaştırma çabası içinde. Şu anda bizler de cennette değiliz ama cennet yolundayız. Ve atamızı, anamızı oradan çıkarma kavgası veren aynı Şeytanın şu andaki hedefi de bizleri cennet yolundan saptırmak ve kendisinin gideceği cehennem yoluna sevk etmektir. Tüm derdi budur Şeytanın. Yâni bir taraftan cennettekileri oradan çıkarma kavgası verirken, diğer taraftan oraya doğru gidenlerin yolunu saptırmaktır. Evet İblisin görevi bitmemiştir. Dünkü Adem'i ve Havva'yı saptırma misyonu bugün de aynen devam etmektedir. Dün muhatapları Adem ve Havva'ydı, bugün de onların çocuklarıdır.

Öyleyse Rabbimizin bu âyetleri, bu uyarıları, bu vahiyleri bize yöneliktir. Rabbimiz bize söylüyor bunları. Ey kullarım, akıllarınızı başlarınıza alın. Düşmanınızı iyi tanıyın. Şeytanın vesveselerine kulak vermeyip Rabb'inize razı ederek cennete gittiğiniz zaman bilesiniz ki orada ne açlık, ne susuzluk, ne çıplaklık, ne de güneş altında yanma yoktur. Mükemmel bir hayat, mükemmel nimetler sizi beklemektedir. Haydi o cennete koşun. Ama dikkat edin o yolda Şeytan vardır, Şeytanlar vardır. İzinleri kaldırmışlar sizi o yoldan saptırmak için her türlü yolu deneyen Şeytanların varlığını bilerek yürüyün diyordu.

Evet Rabbimiz Şeytan dedi, Şeytanın saptırmalarına dikkat dedi, aman düşmanınıza karşı ağâh olun, uyanık olun dedi, şimdi de bakın bu Şeytan insanları işte şöylece saptırır diyerek atamızın ve anamızın hayatından bize bir örnek sunacak. Bu melun düşmanın atamıza ve anamıza nasıl yaklaşma imkânı bulduğunu, onları nasıl kandırdığını anlatarak bize bu konuda bir ibret levhası arz edecek, bir miras sunacak.

120. "Ama şeytan ona vesvese verip: "Ey Adem! Sana sonsuzluk ağacını ve

çökmesi olmayan bir saltanatı göstereyim mi? " dedi.”

Adem (a.s) Rabbimizin bu uyarısını almıştı. Ve Şeytan gö-revine başladı. Adem’e vesvese verdi. Dedi ki, ey Adem, sana sonsuzluk ağacını göstereyim mi? Sana ebedîyet ağacına delalet edeyim mi? Sana sonsuzca yaşamaya, bitmeyecek, asla sonu olmayacak bir mülke ulaştıracak bir yola, bir usule delalet edeyim mi? Sana bunun yolunu göstereyim mi? Gel benim sözümü dinle, gel benim gösterdiğime tabi ol da şu sana göstereceğim ölümsüzlük ağacından ye ve sonunda ebedîliğe ulaş. Eğer şu ağaçtan yersen kesinlikle bilesin ki hiç bitmeyen, tükenmeyen bir ömrü, sonu gelmeyen bir hayatı yudumlamış olacaksın. asla sana ölüm gelmeyecek. Ebedîyen yaşayıp gideceksin. Ölümsüz bir saltanatın sahibi olacaksın.

Kitabımızın başka âyetlerinden anlıyoruz ki Rabbimiz Cen-nette atamızla anamıza bir ağacı yasaklamıştı. Dilediğinizden yiyip için amma şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz buyurmuştu. Kimileri bu yasak Adem ile Havva’nın iradeleridir demişler. Yâni bu yasak iradeyi, Adem ile Havva’nın seçebilme özelliklerini anlatır demişler. İyi ya da kötü, haram ya da helâl, hayır ya da şer, iman ya da küfürden birini seçebilme özelliklerinin varlığını anlatır bu yasak. Esasen irade yasakla yeşerebilir. Eğer varlıkların hayatında yasak yoksa onların şahsiyetlerinin gelişmesi de mümkün değildir. Şahsiyetlerin gelişmesi için yasak lazımdır. Meselâ her istediğini yapabilen bir çocuk düşünün şahsiyeti gelişmez bu çocuğun. Bunların da şahsiyetlerinin gelişip yeşermesi için bir yasak var hayatlarında. Allah buyurmuştu ki şu ağaca yaklaşmayacaksınız.

İşte böyle bir ortamda Şeytan harekete geçer. Allah’a verdiği Adem’i ve Havva’yı saptırma sözünü yerine getirmek için ilk deneyimini vermek üzere şeytan harekete geçer. Adem ve Havva’yı kandırarak hem onlara hem de kıyâmete kadar onların neslinden gelecek insanlara ilk numarasını, ilk kandırma tekniğini göstermek ister ve böylece işe başlar.

Adem’e vesvese verdi. Bu vesvesenin şekli, Adem’e nasıl yaklaştığı bizim için önemli değildir. Eğer önemli olsaydı Rabbimiz burada bize anlatırdı. Ama burada esas Şeytanın Adem’e yaklaşma taktiği çok önemlidir. Bunu çok iyi bilmek zorundayız. Şeytanın bu taktiğini Rabbimiz bize anlatıyor ki ona karşı uyanık olalım. Neymiş onun yaklaşma planı?

Bakın diyor ki: Ey Adem, bu ağaçtan yediğin zaman kesinlikle bilesin ki

sen bir melek olacaksın ve ebedîyen yaşayacaksın. Ebedî yaşayan bir melek olarak sana hiç ölüm gelmeyecek, hayatın ve zevklerin asla son bulmayacak, ebedîlik hakkını elde etmiş olacaksın. Adem atamızı en zayıf yerinden vuruyordu hain. Onu zaaf noktalarından yakalıyor hain. İnsanın zaaf noktalarını çok iyi bilmektedir alçak.

İnsanın en büyük iki zaaf noktası vardır. Birincisi ebedîleş-mek, ölümsüzleşmek, ebedîyen yaşamak arzusu, ikincisi de yaşadığı hayatta mal, mülk, makam sahibi olmak, rahat bir hayat yaşamak. Şeytan insanların bu en büyük zaaf noktalarını çok iyi bildiği için genelde onları kandırabilmek için bu noktalarından yaklaşıyor.

Gerçekten insanda mal sevgisi, makam sevgisi ve yaşama sevgisi, dünyada ebedî kalma arzusu fıtratında var olan şeylerdir. Zaten insanın gözünde dünyada mal, mülk ve makam sahibi olmak ebedîleşme sebebidir. İnsan bunlara sahip olmakla dünyada ebedîleşeceğini zanneder. Malı, mülkü ve makamı dünyada ebedîlik sebebi zanneder. Bunlara sahip olduğu zaman sanki artık kendisinin kimseye ihtiyacının olmadığı zehabına kapılarak müstekbirce bir tutum sergilemeye başlar. Kur'an'ın pek çok yerinde azgınlaşan, tâğutlaşan, yeryüzünde tanrılığını iddia ederek Allah'a karşı savaş açma bedbahtlığında bulunan insanların genellikle mal, mülk sahibi, makam mevki sahibi, sulta saltanat sahibi kimseler olduğunu görüyoruz.

Evet atamız Adem'e böylece yaklaşır. A'râf'ta da sözlerine inandırıp Adem'i kandırabilmek için Allah adına yeminler ettiği anlatılır:
"Doğrusu ben size öğüt verenlerdenim" diye ikisine yemin etti."
(A'râf 21)

Ey Adem vallahi de billahi de ben sizin kötülüğünüzü değil iyiliğinizi istiyorum. Allah şahidimdir ki ben sizin için hayırhah bir dostum. Ben sadece sizi düşünen bir dostunuzum. Benim bu işte en küçük bir menfaatim yoktur. Eğer kendim için istiyorsam, kendi menfaatimi düşünüyorsam namerdim. Bütün derdim sizin şu söylediğim nimetlere ulaşmanızdır. Benim bundan başka bir derdim yoktur diyerek onlara Allah adına yeminler etti. İşte onun bu yeminleri, bu hayırhah görünümü Adem atamızı aldatmaya sebep oldu. Ve sonunda:

121. "Bunun üzerine ikisi de o ağacın meyvesinden yedi, ayıp yerleri görünüverdi. Cennet yapraklarıyla örtünmeye koyuldular. Adem, Rabb'ine baş

kaldırdı ve yolunu şaşırdı."

Ve nihâyet her ikisi de, Adem de, Havva da o ağaçtan, o yasaktan yediler. Hemen üzerlerindeki elbise soyuluverdi de ayıp yerleri, edep yerleri açığa çıkıverdi. Ya da günâhları açığa çıkıverdi. Ya da iradeleri, insan oluşları, zaafları açığa çıkıverdi. Önceleri ikisinin de avret yerleri Allah'tan bir nûrla örtülü idiydi de işledikleri bu günâhla açığa çıkıverdi. Ya da özlerinde, fıtratlarında, mayalarında bulunan günâh özelliği, günâh işleme özelliği, irade özelliği açığa çıkıverdi. Yâni insan oluşları açığa çıkıverdi.

Çünkü insan oğlu iki şeyden meydana gelmiştir. Birinci yönü çamur yönüdür. Allah onu topraktan, balçıktan yaratmıştır. İkinci yönü de ruh yönüdür. Çamurdan yarattığı bu varlığa Allah bir de ruh vermiştir. İnsan ele alınıp tanınırken, değerlendirilirken bu iki yön ihmal edilmemelidir. Zira insan ne yalnızca ruh, ne de sadece çamurdur. Bu bizim babamız, anamız, karımız, kocamız, oğlumuz kızımız olabilir. Onlarla ilişkilerimizde, onlara ulaştıracağımız eğitimlerde onun bu iki yönünü ihmal etmeyecek ve dengeyi kurmaya çalışacağız. Bunu en iyi bilen elbette onun kurucusu, onun yaratıcısı olan Allah'tır. İşte onu en iyi bilen Allah ona kanun vazediyor. Allah'ın insan adına koyduğu kanunların, yasaların uygulanması bu iki yönün unutulmamasını gerektirir.

Evet böylece fıtratları, iradeleri, günâh işleme özellikleri açığa çıktı ve de avret yerleri açılıverdi. Ve hemen cennet yapraklarıyla, hurma yapraklarıyla açılan yerlerini örtmeye başladılar, kapatmaya çalıştılar. Evet Adem atamız ve Havva anamız cennette açılan avret yerlerini hayalarından, edeplerinden ötürü hemen yapraklarla örtmeye çalışıyorlar. Halbuki ilk insandı bunlar. Önceden açıklık ya da örtünme nedir bilmiyorlardı da birdenbire avret yerleri açılıverince hemen yapraklarla oralarını yamamaya, örtmeye çalışıyorlar.

Eğer o ikisi çıplaklıklarını devam ettirmiş olsalardı, hemen örtünme yoluna gitmemiş olsalardı belki de ebedîyen kaybedenlerden olacaklardı. Aynı şekilde şu anda Şeytanın vartalarına gelerek, moda sûretindeki, âdetler kılığındaki, yönetmelikler kisvesindeki, toplum ve çevre görünümündeki Şeytanların vesveselerine kulak vererek üzerlerindeki Allah'ın istediği elbiselerini çıkarıp Şeytanın emrine boyun eğen, Şeytana teslim olan, ilk raundu Şeytana kazandıran bir insan da, bir kadın da eğer hemen kendini toparlayıp örtünmeye çalışmaz-sa, kaybettiği elbisesini, örtüsünü terk etmekte devam ederse, örtüsüzlüğü

kabullenirse kesinlikle bilelim ki o da aynen İblis gibi ebedîyen kaybedenlerden olacak, kaybedenlerin yoluna girmiş olacaktır. Ama olabilir. Bu bir savaştır ve gafleti sebebiyle, bilgisizliği sebebiyle savaşın ilk raundunu kaybedebilir insan. Bir anda Şeytanın vartasına düşebilir. Hemen kendisini toparlayıp kaybettiğini yeniden kazanma kavgası içine girerse Rabbimiz onu affedecektir unutmayalım.

Örtünmeye çalışıyorlar. Ve işte savaşın ikinci raundunu kazanan onlar oluyor. Eğer o ilk yıkılışta üzerlerine elbiselerini almayı düşünmeselerdi elbette Şeytanın galibiyeti devam edecekti. Ama işte Şeytana en büyük darbe Onun vartasına düştükten sonra hemen toparlanıp, hemen aklını başına alıp, hemen ayağa kalkıp Allah'a yö-nelmektir. Hemen tevbe edip, hemen dönüş yapıp Allah'tan af dilemektir.

İşte atamız ve anamız da öyle yaptılar. Elbise bulamasalar bile yapraklarla örtmeye çalışarak dönüşlerini, tevbelerini ortaya koyuyorlardı. Onlar böyle Rab'lerine dönüverince de Şeytanın burnu yere sürtülüyordu. Yâni onlar tevbe bilincine erince, dönüş şuuruna ulaşınca Şeytan yine yese düştü, yine kaybedenlerden oluverdi.

Evet öyleyse unutmayalım ki bir anlık bir gaflet sonucu Şeytanın çelmesine takılıp düşen kişi hemen tevbe edip Allah'a dönerse kesinlikle bilelim ki Rabbimiz onun tevbesini kabul edecektir.

Görüyoruz ki cennette avret yerleri açılan ebeveynimiz hemen örtmeye, örtünmeye çalışıyorlar. Peki, acaba O cennet ortamında kim vardı onları görecek de örtünüyorlardı? Kimden çekinip utanıyorlardı? Ve onlara bu utanma duygusunu kim vermişti? kimden öğrenmişlerdi örtünmeleri gerektiğini? Yâni hocaları kimdi onların? Kimse yoktu değil mi cennette? Sadece karı koca iki insandan başka hiç kimse yoktu.

Hani kimi kâfirler öyle diyorlar değil mi? Efendim, eğer bu kadınlara, bu kızlara utanmaları, örtünmeleri gerektiği konusunda bir eğitim verilmese bunlar asla örtünmezler. Şu anda örtünenler mutlaka kendilerine ailelerinden, okullarından verilen bir telkin sonucu örtünmektedirler. Değilse hiçbir kadın örtünme gereksinimi duymaz di-yorlar. Şimdi sormak lâzım bu kâfirlere: İşte cennette iki insan örtü-nüyorlar. Kim dedi onlara örtünün diye? Kim telkinde bulundu? Ho-caları kimdi? Babaları kimdi onların? Nereden, kimden duydular örtünmek zorunda olduklarını. Hayır hayır yalan söylüyorsunuz alçaklar.

Örtünmek fıtrîdir. Fıtratında vardır insanın bu. İşte bakın mayalarındaki örtünme duygusu açığa çıktı da Adem'le Havva onun için ör-tündüler.

Ve bir de yine fıtratlarındaki utanmaları gereken çevrelerini bildiler de ondan örtündüler. Öyle değil mi? Kitabımızdan ve Rasûlul-lah efendimizin sünnetinden biliyoruz ki insanın iki çevresi vardır. Bi-rincisi maddî çevresi, ikincisi de manevî çevresi. Maddî çevre şu etrafımızda gördüğümüz insan, ağaç, taş her şeydir. Manevî çevremiz de Allah, melekler, cinler. Değilse materyalist kâfirlerin dedikleri gibi insan sadece maddeden ibaret değildir. Ve işte insan hem maddî çevresinden, hem de manevî çevresinden utanacaktır. Tabii asıl utanılması gereken Allah'tır. Zira utanmayı bizim fıtratlarımıza koyan, utan-mayı yaratan ve utanmanın sınırlarını belirleyen Rabbimizdir. Yâni ben önce Allah'ın utan dediklerinden utanacağım, utanma dediklerinden de utanmayacağım.

Evet bir anlık bir gafletin sonucu düşen Adem ve Havva hemen doğrulup Rab'lerine yöneldiler. İnsan olmaları sebebiyle, insanî özellikleri sebebiyle, Şeytanın vesveselerine kanma özellikleriyle bir an Rab'lerine isyan ettiler ve de şaşırdılar. Ama Adem'in isyanı İblisin isyanı gibi devamlı olmadı. Şaşkınlığı devamlı olmadı. Birdenbire kendilerine gelip Rablerini tesbihe ve tevbeye yöneldiler. Tesbihlerini de A'râf sûresi şöyle anlatıyordu:

"Her ikisi, "Rabbimiz! Kendimize yazık ettik; bizi bağış-lamaz ve bize "merhamet etmezsen biz kaybedenlerden oluruz" dediler."
(A'râf 23)

Ya Rabbi biz nefislerimize zulmettik. Bulunmamamız gereken konumda bulunarak, yapmamamız gereken şeyi yaparak, dinleme-memiz gereken varlığı dinleyerek, gösterdiği yolda yürümememiz ge-reken düşmanın yoluna tabi olarak, dinlememiz gereken Senin emirlerinden bir an gaflet ederek biz kendi kendimize zulmettik. Eğer bu yaptığımızdan dolayı bizi bağışlamaz, bizi affetmezsen biz hüsrana mahkum olanlardan oluruz. Biz rahmeti kaybeden, cehenneme yuvarlanan ve ebedîyen amelleri boşa gidenlerden oluruz.

Öyleyse ne olur ya Rabbi bizi affet, bizi bağışla ve bize merhametinle muamelede bulun diyorlar. Böylece suçlu olduklarını itiraf ederek Rab'lerine tevbe ediyorlar ve Allah ta onları affediyor. Bakın bundan sonraki âyet bunu şöyle ortaya koyuyor:

122. "Rabbi yine de onu seçip tevbesini kabul etti, ona doğru yolu gösterdi."

Sonra Rabbi Onu seçti. Rabbi Onun tevbesini kabul etti ve Onu peygamber seçti. Tevbesini, dönüşünü kabul etmekle beraber Onu çocuklarına peygamber de yaptı. Ve işte yeryüzünde peygamberlik yolunun ilk rehberi Hz. Adem oluyordu.

Evet bu konuda ilk olan Hz. Adem aynı zamanda Şeytanın vesvesesine kulak vermede de ilk oluyordu. İnsanlığın düşmanı Şeytana ilk aldanan da yine Adem (a.s) oluyor ve Rabbimiz bu konuda Onu sorumlu tutuyordu:

Buyuruyordu. Demek ki ailede ilk sorumluluk Adem'indir, erkeğindir. Demek ki bir ailede düzen varsa, bir ailede Allah'ın istediği şekilde kulluk ve teslimiyet varsa bunun başarısı erkeğe aittir. Ama ailede bir bozukluk, bir itaatsizlik, bir geçimsizlik varsa bunun sorumluluğu da yine ilk olarak erkeğe aittir. Öyleyse ilk irkilmeyi, ilk tevbeyi, ilk dönüşü, ilk düzelmeyi erkekler yapacak ve tabii onlar düzelince de kadınlar düzeleceklerdir. Evet bundan sonra Rabbimiz buyurdu ki:

123. "Onlara şöyle dedi: "Birbirinize düşman olarak hepiniz oradan inin. Elbet size benden bir yol gösteren gelir; Benim yoluma uyan ne sapar ve ne de bedbaht olur."

Haydi ikiniz de inin. Ey Adem ve Havva haydi ikiniz birden dünyaya inin. Bakarada ve başka yerlerde de Rabbimiz çoğul kul-lanır. ***"İhbitu"*** Hepiniz inin şeklinde. Ama burada tesniye kullanılmış. Tabii hem o ikisi, hem de onların zürriyetleri olan insanlık da iniyordu onlarla birlikte.

İşte bu andan itibaren yeryüzünde Allah'a isyanın temsilcisi olan İblis'le, Allah'ın yeryüzündeki halifesi olan insan arasında kıyâmete kadar sürecek bir düşmanlık başlıyordu. Evet o andan itibaren bu düşmanların birlikte yaşamak zorunda oldukları bir savaş alanı oluyordu dünya. Adem, Havva, çocukları ve İblis. Adem ve Havva İblise, İblis de onlara düşman. Adem ve Havva'nın çocukları İblise düşman, İblis de onların amansız düşmanı. İblise düşman olan Adem ve Havva Allah'la barışık, Adem ve Havva'ya düşman olan İblis Allah'a düşman. Allah'ın düşmanı olan İblis bizim de düşmanımız.

İşte bizler bu dünyada Rabbimizin düşmanını düşman bilerek, Rabbimizin dostlarını da dost bilerek bir hayat yaşayacağız ve sonunda İblise düşman ve Allah'la barışık olarak ölmeyi becereceğiz. İşte hedefimiz bu olacak. Bu savaşta safımızı iyi belirleyeceğiz. Bu savaş imanla küfür, hak ile bâtıl, hidâyetle dalâlet arasında devam edecek bir savaştır. Ve anlıyoruz ki artık hiçbir zaman İblis bizimle asla barış masasına oturmayacaktır. Hiçbir zaman bizimle sulha yanaşmayacak ve sürekli bizi yoklayacak, zayıf anımızı bulmaya çalışacaktır.

Öyleyse yeryüzünde mutlaka iki cephe, iki kutup olacaktır. İman cephesi, küfür cephesi, secdeliler cephesi, secdesizler cep-hesi, Adem'in cephesi, şeytanın cephesi. Bu iki cephe arasında kı-yamete kadar düşmanlık devam edecektir. Şeytan ve taraftarlarıyla, şeytani güçlerle savaşımız kıyâmete kadar sürecektir. Bakıyoruz ki şu anda dünya siyasetine hakim olan şeytani güçler sürekli savaşı kö-rüklüyorlar. Her toplantıda barıştan söz edilir, ama bir türlü barış ger-çekleşmez. Barıştan bahsedenler hep müslüman kanı akıtmaktan ya-nadırlar. Barış sözleri bile müslümanları yok etme planlarıdır. Hayır hayır müslümanlar bu sözlere aldanmamalıdır. Rabbimiz buyuruyor ki siz silahlarınızı terk etseniz bile onlar asla sizin varlığınıza tahammül etmeyecekler ve kıyâmete kadar bu savaşı sürdüreceklerdir. Bunların sizin karşınızda barış havarisi kesilmelerine sakın aldanmayın ey müslümanlar. O halda sizler de hakkın savaşını vermeye, hak adına ve hak safında onlarla karşılaşmaya hazır olun diyor Rabbimiz.

Evet bir tarafta kendi cinsinden olan İblisin taraftarları, İblisin zürriyeti düşmanımızdır, öbür taraftan da kıyâmete kadar İblise uşaklık eden iki ayaklı İblis yanlılarıyla savaşımız sürecektir. Bazen kendi başımıza, tıpkı atamız Ademle anamız Havva gibi veya Firavunun sarayında tek başına kavgasını sürdüren bir Asiye anamız gibi veya tek başına Nemrut ve toplumuyla savaşını sürdüren İbrahîm babamız gibi veya önceki âyetlerde anlatılan Şeytan ve onun dostu Firavun karşısında Mûsâ ve Harun (a.s) lar gibi Sadece Allah'a güvenerek, sadece vahye kulak vererek bu savaşımızı sürdüreceğiz ve Allah'ın izniyle bizler de onlar gibi galip geleceğimizi asla unutmayacağız.

Öyleyse bu âyetlerle bizden istenen; iman cephesinde, Adem cephesinde yerimizi almak, safımızı iyi belirlemek Allah'ın düşman-larını düşman bilmek, dostlarını dost bilip hayatımızın sonuna kadar böyle bir şuurla yaşamaktır. Hayatımızın sonuna kadar şeytanla ve şeytan taraftarları Allah düşmanlarıyla

savaşta olduğumuzu unutmamaktır. Bu dünyada geçici bir geçimlik için ve imtihan için bulunduğumuzu unutmamak ve sonunda hesap vermek üzere gideceğimiz âhireti bir an bile hatırımızdan çıkarmamaktır. Rabbimizin bize bu konuda, her konuda yol gösteren vahyinden, kitabından uzak kalmamaktır. Bakın Rabbimiz diyor ki:

Ey Adem ve ey Havva. Ey Adem ve Havva çocukları. Ey tüm insanlık. Ey kullarım, indiğiniz o dünyada, yaşadığınız o hayatta benden size hidâyet, yol gösteri, hayat programı gelecektir. Benden size vahiy gelecektir, kitap gelecektir. Benden size elçiler, mihmandarlar, yol göstericiler gelecektir. Benden size Nuh gelecek, Hûd gelecek, Sâlih gelecek, İbrahîm gelecek, Mûsâ, Îsâ gelecek, Muhammed (a.s) gelecektir. Kim benim hidâyetime tabi olursa, kim Benim kitaplarıma, kim Benim elçilerime tabi olur, hayatını onlar kaynaklı yaşarsa onlar asla ne sapıtırlar, ne de şaki olup sıkıntı içine düşerler. Ne yollarını kaybederler, ne de bu hayatta bir sıkıntı içine düşerler. Kitabıma, vahyime, elçime tabi olanlar asla mutsuz olmazlar, asla bedbaht olmazlar. Benimle barışık bir hayat, elçilerim ve kitaplarımla tanışık bir hayat asla mutsuzluk ve huzursuzluk getirmeyecektir.

Değilse siz bilirsiniz. Eğer Benim vahyimden uzak, elçilerime küskün bir hayatın insanı olursanız, Bana düşman Şeytanlara dost olursanız o zaman işte size önceki âyetlerimde anlattığım gibi tufanınızı, belânızı bekleyin. Kan gölüne dönmüş bir dünyayı bekleyin. müslüman oldunuz mu, Bana teslim oldunuz mu dünyanız da güzel olur, âhiretiniz de. Siz yeter ki Benden gelen vahye teslim olun. Varsın tüm dünya küfür içinde, şirk içinde birbirini yesin. Siz yeter ki Bana dost olun, varsın tüm dünya size düşman olsun. Siz Benimle barışıksanız dünyanız güzel olacaktır, asla size bir sıkıntı, bir mutsuzluk göstermeyeceğim. Benimle beraber olanın kalbi de huzurludur, ailesi de mutludur, hayatı da düzgün olacaktır diyor Rabbimiz. Ama:

124. “Benim Kitabımdan yüz çeviren bilsin ki onun dar bir geçimi olur ve kıyâmet günü de onu kör olarak haşr ederiz.”

Kim de Benim vahyimden, Benim zikrimden, Benim kitabım-dan, Benim peygamberlerimden yüz çevirirse, Benim dinimden, Benim hayat programımdan, Benim yolumdan iraz eder, uzaklaşırsa kesinlikle bilesiniz ki onun içinde bu dünyada sıkıntılı bir hayat vardır. Dünyada bir geçim darlığının, bir mahrumiyetin, bir sıkıntının yanında âhirette de onu ama olarak huzurumuza getireceğiz. Onu kör olarak haşır edeceğiz. Dünyada sıkıntılı, bunalımlı bir hayat yaşayacaklar, âhirette de kör olarak haşır edilecekler onlar. İşte görüyoruz

milyarların içinde, trilyonların arasında hâlâ fakirlik korkusu içinde kıvranıyorlar adamlar. Veya bir tek müslümanın Allahu Ekber demesinden bile sıkıntılanıyorlar. Dünyada böyle olanları âhirette daha büyük sıkıntılar beklemektedir. İki gözleri de kör olarak gelecekler Allah'ın huzuruna.

125. "O zaman: "Rabbim! Beni niçin kör olarak haşr ettin, oysa ben gören bir kimseydim" der."

O zaman diyecekler ki, zikirden yüz çeviren, kitapla diyalog-ları kesilen, peygamberle ilgilenmeyen, Allah'a, peygambere ve müs-lümanlara karşı azgın bir düşman kesilen, hayatına Allah'ı karıştırma-yan, hayatında kitabın izi bile bulunmayan, bu dünyada kitabın varlığına tahammül edemeyen, var gücüyle müslümanları yok etmenin hesabını yapan bu aşağılık mahluklar diyecekler ki Rabbim, bizi niye böyle kör haşrettin? Oysa bizler dünyada görenlerdendik. Dünyada gözlerimiz görüyordu. Şimdi niye bizi kör ettin? Rabbimiz buyuracak ki:

126. "Allah: "Böyledir, âyetlerimiz sana gelmişti de sen onları unutmuştun, bugün de öylece unutulursun" der."

Kezalik. Evet öyle. Dünyada sana Benim âyetlerim gelmişti de, sen nankörce onları unutmuştun. Sizler dünyada size gelen âyetlerimi yok farz etmiştiniz. onları görmezden gelmiştiniz. Hayatınızı bu âyetlere göre düzenlememiştiniz. Hiçbir şey ifade etmemişti Benim âyetlerim sizin için. Ha var, ha yok, fark etmez demiştiniz. Âyetlerimle ilgilenmemiştiniz. Kendiniz onları okumadığınız gibi, duymadığınız gibi, onları size duyuranları da susturmaya çalışmıştınız. Dünyada gözleriniz vardı ama kullanmıyordunuz. Kulaklarınız vardı, kalpleriniz vardı, ama kullanmıyordunuz. sizler de işte aynen bunun gibi bugün burada cehennemin bir köşesinde dayanılmaz azapların kucağımda unutulacaksınız. Sizin orada azabın içinde kıvrandığınızı hiç kimse görmeyecek, hiç kimse ilgilenmeyecek buyuracak. Tıpkı dünyada si-zin Bizi unuttuğunuz gibi Biz de sizi unutacağız. Aman ya Rabbi Sen bizi unutma. Aman ya Rabbi Sen bize kendini unutturma. Sen de bizi unutma ya Rabbi. Kendini unutturma bize ya Rabbi. Âyetlerini unutturma bize, kitabını unutturma, peygamberini unutturma ne olur ya Rabbi.

Bu duaya amin diyen bizler acaba nasıl bir hayat yaşıyoruz? Allah'ın

zikriyle, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın kitabıyla birlikte bir hayatımız mı var? Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçisini unutmadan bir hayat mı yaşıyoruz? Tâ-Hâ ile, Bakara ile, Âl-i İmrân ile birlikte, onların rehberliğinde bir hayat mı yaşıyoruz? Yoksa bunları unutarak, bunlardan habersiz bir hayat mı yaşıyoruz? Unutuyor muyuz Allah'ı? Unutuyor muyuz kitabı? Unutuyor muyuz peygamberi? Unuttuk mu İblisin düşmanlığını? Unuttuk mu Şeytanın vesveselerini? Dost mu olduk düşmanla? Düşman mı kesildik dosta? Unuttuk mu örtünmeyi? Unuttuk mu tevbeyi? Unuttuk mu hesabı? Unuttuk mu Allah'ı? Siz bilirsiniz, o zaman siz de unutulacaksınız.

O zaman unutmayalım ki biz de unutulacağız. Eğer unutma-mışsak, hep hafızamızda canlıysa Allah, kitap, peygamber, âhiret, hesap, kitap o zaman korkmayın, asla unutulmayacaksınız. Allah as-la sizi unutmayacaktır. Ve Allah'ın unutmadıklarının dünya hayatları da güzel olacak, âhiret hayatları da. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah.

127. "İşte haddi aşanları, Rabb'inin âyetlerine inanma-yanları böylece cezalandıracağız. Hem, âhiretin azabı bu dünya azabından daha şiddetli ve daha devamlıdır."

Evet, işte böyle israf eden, hayatını israf eden, fıtratını israf edenler, hayatlarını boşa harcayanlar, ömürlerini, imkânlarını, fırsatlarını kötüye harcayanlar, ölçüsüzce bir hayat yaşayanları ve âyetlerimize inanmayanları, âyetlerimizi boşa çıkaranları böylece cezalandıracağız. Dünyada onları rezil rüsva edeceğiz. Ama âhiret azabı bu dünya azabından çok daha şedit, çok daha sürelidir. Dünya azapları ne kadar şiddetli olursa olsun bir gün ölünce biter, ama âhiret azabı sonsuzdur Allah korusun. Evet âhiret gününde kör olarak haşır olacak bir adama verilen bir cevap ama bugün hepimize bir uyarıdır, korkalım, ürkelim, aklımızı başımıza alalım Rabbimizin bu uyarısıyla.

Şimdi bir soru. Bir durum değerlendirmesi. Bir tarih sorgulaması. Eğer bu kadar âyet size hidâyet etmemişse, bu kadar uyarı sizin akıllarınızı başınıza getirmemiş, sizi adam etmeye yetmemişse şu âyetlerimde mi yetmeyecek? Şu ayetlerimle de mi adam olmaya yanaşmayacaksınız? buyurarak Rabbimiz bizi bir uyarısıyla, bir âyetiyle daha karşı karşıya getirecek.
128. "Onları yerlerinde gezdikleri, kendilerinden önce yok etmiş olduğumuz bunca nesiller doğru yola sevk etmedi mi? Doğrusu bunlarda akıl sahipleri

için ibretler vardır."

Onlardan önce Biz bir sürü insanı helâk etmedik mi? Şu anda onların kalıntıları üzerinde gezip dolaştığınız nice nesilleri yok etmedik mi? Gözünüzün önünde gerçekleşen bu helâkler bari sizi uyandırmadı mı? Uyanıp Rabb'inize kulluğa dönmenize yetmedi mi bunlar? Nuh kavmi, Âd kavmi, Semûd kavmi, Lût kavmi, Medyenliler, Eyke'liler, Firavun ve toplum helâk oldu. Onlardan sonra gelenler bu helâklerden ibret almalı değiller miydi? İbret almalı değil miyiz? Onlar helâk oldular da bizler olmayacak mıyız? Onlar gittiler de biz gitmeyecek miyiz? Yâni şu anda bizler onların yerlerinde, yurtlarında yaşamıyor muyuz? Onların yurtlarında oturan dünün Mekkelilerine bir hitaptı bu âyetler. Şu anda da bizler varız. Şu anda da onların mekânlarını şenlendirenler bizleriz. Onlar gittiler de biz ebedî mi kalacağız? Biz gitmeyecek miyiz? Evet akıl sahipleri için doğrusu bunda ayetler, ibretler vardır.

129. "Eğer Rabb'inin verilmiş bir sözü ve tayin ettiği bir süre olmasaydı, hemen azaba uğrarlardı."

Eğer Rabb'inin bir hükmü, verilmiş bir sözü olmasaydı, onlar için takdir edilmiş toplumsal bir ecel muhakkak ki onların yıkımı da hemen gerçekleşmiş olurdu, onların da işler bitmiş olurdu.

Allah'ın bu âyetlerine inanmamaya ısrar eden Mekke müşrikleri soruyorlardı Allah'ın Resûlüne. Ey Muhammed, hani bizler niye helâk olmuyoruz? Üç senedir, beş senedir seni ve sana gelen bu âyetleri inkâr etmeye, senin Rabb'ine kafa tutmaya devam ediyoruz. Hani niye gelmiyor bu helâk? Niye yerin dibine batırmıyor bu Allah bizi?

Veya işte şimdi şu anda da yirminci asrın kâfirleri, zalimleri aynı şeyi söylüyorlar. On senedir, yirmi senedir, elli senedir, yüz senedir şu bizim küfürlerimiz devam ediyor. Allah'a ve peygamberlerine karşı isyanlarımız devam ediyor. Her gün Allah'a ve müslümanlara küfrediyoruz. Hani biz niye helâk olmadık ya? Hani bu sözünü ettiğiniz helâk nerde kaldı? derlerse işte Rabbimizin cevabı budur. Rab-bimiz tüm toplumlar için, tüm devletler için bir ecel tayin etmiş, o ecelleri dolmadıkça ve de her bir kavme mühlet tanımadan, onlara uyarıcılar göndermeden onları helâk etmeyeceğine dair söz vermiştir.

130. "Ey Muhammed! Onların dediklerine sabret; güneşin doğmasından ve batmasından önce Rabb'ini hamd ile tesbih et; gece saatleri ve gündüzleri de

tesbih et ki; Rab-b'inin rızasına eresin."

Ey peygamberim, sen onların sözlerine sabret. Kesinlikle dinleme onları. Sen sabret. Sen dayan ve diren. Sen yoluna devam et. Sen onlar için kulluk programını bozma. Sen sakın kulluğundan vazgeçme peygamberim. Onlar ne derse desin sen aldırma ve yoluna devam et.

Ve güneşin doğmasından önce ve batmasından önce Rab-b'ini hamd ile tesbih et, Rabb'ini yücelt, Rabb'ini noksan sıfatlardan tenzih et, Onu büyük bil, Onu Azîz bil, Onu şerefli bil, yaratan bil, öldüren bil, dirilten bil, cennetin sahibi bil, cehennemin sahibi bil. Gecenin bir bölümünde de tesbih et Onu. Gündüzün başında ve sonunda da tesbih et. Umulur ki Allah'tan razı olabilirsin, Allah'ı razı edebilirsin, sen Allah'tan razı, Allah ta senden razı olur.

Evet, ey peygamberim sen böylece yoluna devam et. Onlar azgınlıklarına devam ede dursunlar. Hani niye helâk olmuyoruz ya? Diye dursunlar. Bizimle, bizim gücümüzle Allah baş edemez diye dur-sunlar. Sen boş ver onları da Rabb'ini iyi tanı. Kitabında sana haber verdiği isimleriyle, sıfatlarıyla Rabb'ini iyi tanı, bu isim ve sıfatları Ondan başkalarına verme ve Rabb'ine Onun istediği gibi kulluk yap. Hep Onunla beraber ol. Ve bir de şuna dikkat et:

131. "Kendilerini sınamak için, dünya hayatının süsü olarak bol bol geçimlik verdiğimiz kimselere sakın göz dikme. Rabb'inin rızkı daha iyi ve daha devamlıdır."

Sakın ha, bizim kendilerini imtihan için kendilerine verdikle-rimize göz dikme. Onlara verdiklerimize imrenmeye kalkma. Bu adamların ellerindeki dünyalıklar karşısında yıkılma. Onlar dünya hayatının süsü ve geçimliğidir. Rabb'inin katında olan rızıklar daha hayırlı ve daha kalıcıdır, daha süresizdir. Sakın bunu unutup ta onların elindekilere imrenme peygamberim.

Evet peygamber Allah'a kulluk yapacak, müslüman Allah'a kulluk yapacak, Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayacak, ama bakacak görecek ki, tüm nimetler kâfirlerin elinde, tüm mallar, mülkler, servetler onların elinde. Mal, mülk, saltanat, imkân, fırsat, zevk, eğlence hepsi onların elinde. Eh elbette beriki de insan. O da bu dünyada yaşamaktadır. Onun fıtratında da bunlara karşı bir arzu, bir meyil vardır. Elbette o da bunlara imrenecektir. Elbette o da isteyecektir malı mülkü olsun, atı arabası olsun, altını gümüşü olsun. Ama bakacak ki

kendisinde kâfirin elindekilerden hiçbirisi yok. Sadece Allah'a imanı, Allah'a kulluğu ve Rabb'ini yüceltmesi var. Tabii bir de isyan edenlerin, kâfirlerin, zalimlerin kendisi üzerinde baskıları, zulümleri de var. Sırf müslümanlığından dolayı kâfirlerin zulümlerine de maruz kalıyor.

Yâni gerçekten böyle bir durumda insanın ayağının kayması, kâfirlere meyletmesi, kulluğundan vazgeçivermesi bir an meselesidir. Öyle değil mi? Karşı tarafa geçivermesi, kâfirlerin safına geçivermesi bunların tamamının değişmesi anlamına gelecektir. Hem o kâfirlerden gelen saldırılardan, eziyetlerden, işkencelerden kurtulacak, hem de onların elindeki tüm dünya mallarına, mülklerine, dünya zevk ve eğlencelerine o da ulaşmış olacaktır.

Ama Allah diyor ki bakın, ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, sakın ha sakın onların elindekilere göz dikmeyin. Dünya hayatından onlara bolca verdiğimiz süslere, ziynetlere imrenmeyin. Unutmayın ki Biz bütün bunları onlara sadece imtihan için veriyoruz. İyi bilin ki onlar çok çabuk biter. Ama bitmeyen, tükenmeyen, hayırlı olan, süresiz olan Rabb'inizin katındaki rızıklardır. cennet ölümsüzdür, cennet nimetleri sonsuzdur, cennet hayatı bâkîdir. Siz Ona yönelin, hedefiniz O olsun, sa'yiniz Ona olsun.
132. "Ehline namaz kılmalarını emret, kendin de onda devamlı ol. Biz senden rızık istemiyoruz, sana rızık veren Biziz. Sonuç Allah'a karşı gelmekten sakınanındır."

Ehline namazı emret. Kendin de onda devamlı ol, kararlı ol, dirençli ol. Sen kendin namaza dayanıklı olduğun gibi onu ehline de emret. Var malın, mülkün olmasın, hiç dert değil, hiç kafanı yorma. Var saltanatın olmasın var dünyanın keyfini çıkaranlar başkaları olsun. Hiç önemli değil bunlar. Sen namaza devam et ve ehlinin de ilk problemi, tek problemi namaz olsun. Ne kendin için, ne de ehlin için dünyanın zevk-ü sefası dert olmasın, problem olmasın. Çünkü seni de aileni de, seni de oğlunu kızını da kurtaracak olan güzel bir namazdır. Hepinizi kurtaracak olan Allah'la diyalogdur. Unutmayasın ki bir vakit namaz dünya ve üzerindekilerden, dünya mülklerinden daha hayırlıdır. Bir vakit namaz oğlun, kızın için hazırladığın bir dünya geleceğinden çok daha hayırlıdır.

Öyle değil mi? Şu dünya mülklerinin çok büyüklerine sahip olanlar kurtulabildiler mi? Kesinlikle bilesin ki bir tevhid, bir tekbir bir Tâ-Hâ sûresi, Tâ-Hâ sûresinin bir tek âyeti tüm dünyadan daha hayırlıdır. Eğer bir vakit

namaza, bir tek âyete tüm dünyayı kurban edebilirsen kesinlikle bilesin ki tüm dünya senin peşinden gelecek, tüm dünya sana teslim olacaktır. Eğer kitabın bir sûresine dünyayı kurban edersen kesinlikle bilesin ki tüm dünya senin önünde secdeye kapanacaktır. Altınlarıyla gümüşleriyle, Marklarıyla Dolarlarıyla, devletleriyle güçleriyle tüm dünya senin önünde eğilecektir. Yeter ki sen öncelikle namaz, öncelikle Allah'la diyalog, öncelikle Allah'a kulluk diyebilmeyi bir becer mutlaka kazanacaksın.

Ama şunu da kesinlikle bilesin ki bunu tercih etmediğin süre-ce asla kazanamayacaksın. Çocuğuna önce namaz bilincini ver-mediğin sürece, çocuklarına önce en üst düzeyde vahiy bilincini, Kur'an bilgisini vermediğin sürece onu dünyacı olmaktan kurtara-mayacaksın. Oğluna kızına namaz. İlk işin de, son işin de; işte bu ol-malıdır. Sen bunu düşünmelisin. Sen onların rızkını düşünmemelisin.

Biz senden rızık istemiyoruz. Senin bir rızık endişen olma-malı. Biz senden onları doyurmanı, onlara rızık hazırlamanı, çalışıp çabalamanı istemiyoruz. Senin böyle bir sorumluluğun yoktur. Onların istikballerini garanti etme diye bir görevin yoktur senin. Onları doyuracağım, besleyeceğim, onlara rızık hazırlayacağım diye şaşkınlık yapma. Seni de onları doyuracak olan Benim. Bu iş bana ait.

Allah bizden rızık istemiyor. Bizden namaz istiyor namaz. Bizden vahiy istiyor vahiy. Bizden kulluk istiyor kulluk. Eh efendim, yâni rızık ta bir kulluk değil mi? Rızık kazanmak için çalışıp çabalamak ta bir ibadet değil mi? Değil! Yanlış! Yanlış anlıyorsunuz! Yanlış biliyorsunuz! Yanlış bilgilendirildiniz! Yanlış yoldasınız! Sizler din gibi ticarete, din gibi rızık kazanmaya, din gibi dünyaya bağlanmışsınız. Söylesenize, sizler şu anda peygamber standartlarına göre mi rızık peşindesiniz? Peygamber gibi yaşayın, peygamberin ihtiyaç anlayışına sahip olun, eğer evinizde yiyecek yoksa o zaman rızık peşinde koşun, bir diyeceğim yoktur. Ama yedi sülâlemize yetecek kadar rızık sahibi olan, mal mülk sahibi olan sizler nasıl rızık peşindeyiz diyebilirsiniz? Aldatmayalım kendimizi. Paralarımızla beslediğimiz din adamları bizleri aldatmasın. Rızık peşinde değil köşe dönme peşindeyiz bizler, köşe dönme.

Arkadaşlar, aynı konuyu anlatan bir âyet de Zâriyât sûresinde:
"Onlardan bir rızık istemem; Beni doyurmalarını da istemem. Şüphesiz rızıklandıran da, güç ve kuvvet sahibi olan da Allah'tır."

(Zâriyât 57)

Ben onlardan rızık istemiyorum. Onların böyle bir mükellefi-yetleri yoktur. Ben onları böyle bir şeyle sorumlu tutmuyorum? Ne-reden çıkarıyorlar bunu? Kendilerini doyurmalarını da, beni doyur-malarını da istemiyorum onlardan. Rezzak biz değiliz ya. Rezzak Al-lah'tır. Kendimizi Rezzak görmenin ne anlamı var? Allah'ın bizi sorumlu tutmadığı bir şeyle kendi kendimizi sorumlu tutarak niye sapıyoruz?

Âkıbet, gelecek muttakiler içindir. Gelecek Allah'ın bu âyetle-riyle yol bulan, yolunu Allah'ın bu ayetlerine soran, Allah nasıl istiyor-sa öylece yaşayan, öylece inanan kimselere aittir. Gelecekte başarılı olanlar, kurtulacak olanlar işte bunlardır.

133. "Rabb'inden bize bir mûcize getirseydi ya" derler. Onlara, önceki Kitaplarda bulunan belgeler gelmedi mi?"

Evet diyorlar ki, ey Muhammed, Rabb'inden bize bir âyet, bir mûcize getirmeli değil miydin? Halbuki gerçekler tüm kitaplarda ve sahifelerde bildirilmiştir. Bu kitap kendisinden önceki tüm kitaplarda bulunan tüm gerçekleri ihtiva etmektedir.

134. "Eğer onları Muhammed'den önce bir azaba uğratarak yok etseydik: "Rabbimiz! Bize bir peygamber gönderseydin de, alçak ve rezil olmazdan önce âyetlerine uysaydık, olmaz mıydı? " diyeceklerdi."

Evet, eğer onları peygamberden önce gelen bir azapla helâk etseydik, onlar şöyle diyeceklerdi: Ya Rabbi, keşke bize bizden istediklerini anlatacak bir elçi gönderseydin. Keşke bize bir peygamber gönderseydin de zelil olmadan, rezil rüsva olmadan ondan faydalansaydık. O peygamber sayesinde sana senin istediğin gibi kulluk yapsaydık ta helâkten kurtulanlardan olsaydık diyeceklerdi. Eh işte geldi elçimiz. Şimdi deseler ya bunu. Şimdi yönelseler ya kulluğa. Şimdi korunmaya çalışsalar ya rezillikten, zilletten.

Evet ne bekliyoruz? Bir elçinin gelmesini mi bekliyoruz şu an-da bizler? İşte elçi, işte kitap, işte Kur'an. Eğer şu anda bizler de sıkıntılı bir dünya yaşıyorsak kesinlikle bilelim ki bunun ilk sorumlusu, tek sorumlusu bizleriz. Zalim de mazlum da biz kendimiziz. Kesinlikle bilelim ki bu durumdan tek kurtuluş yolumuz da Allah'a teslim olmaktır.

135. "De ki: "Herkes gözlemektedir siz de gözleyin. Şüphesiz düz yolun

sahiplerini ve hidayette olanın kimler olduğunu bileceksiniz."

De ki herkes bekliyor, siz de bekleyin. Bekleyin, gözleyin, gö-zetleyin bakalım. Azap mı bekliyorsunuz? Yoksa gazap mı? Yakında göreceksiniz Allah yolunda yürüyenler kimlermiş? Yakında bileceksiniz sırat-ı müstakimde olanlar, hidâyet üzere olanlar kimlermiş? Yakında göreceksiniz, kim doğru yolda, kim de bâtıl yollardaymış? Kim galip, kim mağlup olacak bunu yakında siz de göreceksiniz biz de göreceğiz.

- 21 -

ENBİYÂ SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 21, nüzûl sıralamasına göre 73, üçüncü miûn grubunun ikinci sûresi olan Enbiyâ sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 112 dir.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Resûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Enbiyâ sûresi Mekke’de nâzil olmuş 112 âyetlik bir sûredir. Sûrenin başında Rabbimiz insanları yaklaşmakta olan kıyâmetle, hesaplarının görülme, defterlerinin dürülme zamanıyla uyarır. Ama insanların bundan gaflet içinde olduklarını, Rablerinden kendilerine gelen her bir uyarıyı alaya aldıklarını, Rablerinin elçisini bir sihirbaz, onun okuduğu âyetleri de karmakarışık rüyalar olarak itham ettiklerini anlatır. Bu halleriyle tıpkı iman etmeyen öncekiler gibi kendilerinin de helâkten kurtulamayacaklarını haber verir.

Daha sonra sûreye ismini veren imâmlarını, Enbiyâyı gündeme getirir ve onların hayatlarından, dualarından kesitler sunar. Toplumlarının tıpkı şu anda Mekkelilerin yaptıkları gibi onları reddedişleri ve buna rağmen o peygamberlerin yollarına devam edişleri ve sonunda Allah’ın yardımıyla düşmanları karşısında zafere ulaşmaları anlatılarak hem Rasulullah efendimize, hem onun yolunun yolcularına bir destek, hem de peygamber düşmanlarına büyük bir tehdit oluşturulur. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım inşallah.

1. “İnsanların hesap görme zamanı yaklaştı, fakat onlar hâlâ habersiz, haktan yüz çeviriyorlar.”

İnsanların hesap günleri, hesaba çekilecekleri zaman yaklaştı. Kıyâmet yaklaştı, ama onlar hâlâ gaflet içindeler. Yarın başlarına gelecekler konusunda gaflet içinde bir hayatın içine gömülüp Allah’ın bu uyarılarından yüz çeviriyorlar. Evet hesaplarının görülme zamanı yaklaştı, ama onlar o gün konusunda hiçbir hazırlık içinde değiller. Allah’ın uyarılarına, Allah’ın âyetlerine kulak asmıyorlar, âkıbetlerini hiç düşünmüyorlar.

Kamer sûresi de aynı uyarıyla başlamaktadır. Hesaba çekilme zamanı yaklaşmıştır. Her gelecek yakındır zaten de, bir de kıyâmet her şeyden yakındır. Bir göz açıp yumması kadar insana yakındır.

Evet kıyâmet vakti yaklaşmıştır. Çünkü biliyoruz ki dünya ömrünün son dönemlerini yaşamaktadır. Kitabımızın ve Rasulullah efendimizin beyanlarına göre bu dünyada insanın yaratılışı dönemin sonlarına rast gelmektedir. İnsan cinsinin yaratılmasından önce tüm varlıklar yaratılmış, varlıklar zinciri tamamlanmış ve en son insan yaratılmıştır.

Hz Adem yaratılmadan önce, yeryüzüne insan nesli gelmeden önce tüm varlıklar yaratılmıştı. Bu varlıklar zincirinin son halkasını teşkil ediyordu insanın yaratılışı. Daha önce melekler yaratılmış, cinler yaratılmış, dünya yaratılmış, semalar yaratılmış, güneş, ay, yıldızlar yaratılmış, arz yaratılmış, hayvanlar yaratılmış, bitkiler, madenler yaratılmış, mahlukât tamam, mevcudat tamam ve zamanın sonunda, âhir zamanda insan yaratılıyordu. Yaratıkların en son zinciri olarak insan dünyaya geliyordu. Ve böylece yaratılış süreci tamamlanıyor, ondan sonra da artık tamam dünyanın işi bitecek ve kıyâmet kopacaktır.

Evet dünyanın ömrü sonuna yaklaşmış, Peygamberlerin tamamı gelip geçmiş, en son olarak âhir zaman Nebisi de gelmiş. Kitabın ve Rasulullah'ın haber verdiği şartların pek çoğu gerçekleşmiştir. Nitekim Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şehadet parmağıyla orta parmağını birleştirerek şöyle buyuruyordu:

"İşte ben ve kıyâmet böylece gönderildik"

Buyurmuştur. O halde kıyâmet çok yakındır. İnsanların hesaplarının görülme, defterlerinin dürülme vakti çok yaklaşmıştır. Ama bu insanlar ondan gafildirler. Bedenleri oyun ve eğlencede olan bu insanların kalplerinin gaflette olmaması zaten mümkün değildir. Şimdi Rabbimiz Kitabında bu kadar açık ve net bir şekilde hesap kitap gününün yaklaştığını haber verdiği halde acaba bu insanlar daha neyi bekliyorlar? Bu Kitabı dinledikleri halde anlamaya yanaşmayan, onunla hayatlarını düzenlemeye ve onu hayat programı olarak kabul etmeye yanaşmayan, kitabı dinledikleri halde hiçbir şey anlamamış gibi, hiçbir şey duymamış gibi davranan ve kitaba rağmen kitapsız bir hayat yaşamaya çalışan bu gafiller daha ne bekliyorlar?

Unutmasınlar ki o kıyâmet saati ona hazırlıksız olan kimselere ansızın gelecektir. Zira kendileri kıyâmetin geleceğinden gafil bir şekilde dünyaya dalmış, onu hatırlarından çıkarmış ve böylece lüzumuz şeylerin peşine takılmış insanlar için elbette kıyâmet ansızın gelecektir. Kıyâmete inanmayan ve onun hazırlığı içinde Allah için bir hayat yaşamayan insanlar onun kopmasına yakın bir dönemde alâmetler belirdiği zaman bile uyanmayacaklar, o zaman bile oyun ve oynaşlarını sürdüreceklerdir. Onun için şuurları yerinde değilken, haberleri yokken kıyâmet gelip onların tepelerinde patlayacaktır. Artık ondan sonra pişman olma ve geriye dönme imkânı da kalmayacaktır.

2, 3. "Rablerinden kendilerine gelen her yeni ihbarı mutlaka, gönülleri gaflet içinde eğlenerek dinlerler. Zulmedenler, gizli toplantılarında: "Bu zât, sizin gibi bir insandan başka bir şey midir? Siz, göz göre göre sihre mi uyarsınız?" diye konuşurlar."

Rablerinden her ne zaman kendilerine yeni bir kitap, yeni bir din, yeni bir uyarı, yeni bir âyet geldiği zaman onlar kalpleri gaflet içinde eğlenerek, alaya alarak onu dinlerler. Çünkü onların kalpleri dünya tutkusuyla oyalanmaktadır. Dünyayı kıble edinmişlerdir onlar. Dünya boyunlarına öyle bir dolanmış ki; Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın Kitabıyla ilgilenecek zamanları kalmamıştır. Onlar bu hayatı oyun ve eğlence zannediyorlar. Veya Allah'ın uyarılarını ihtiva eden bu kitabı oyun ve eğlence yerine koyup ciddiye almıyorlar. Ve işte böyle kalpleri oyun ve eğlencede olan kimseler için uyarının varlığıyla yokluğu müsavi oluyor. Peygamber onları ha uyarmış ha uyarmamış, Kur'an diye bir kitap yeryüzüne ha gelmiş ha gelmemiş fark etmez oluyor.

Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Bizden önceki kitap ehline Rabbimiz ne zaman yeni bir kitap, yeni bir uyarıcı göndermişse mutlaka onu eğlence yerine almışlar, alay konusu yapmışlardır. Allah'ın âyetlerini, Allah'ın elçilerini alaya almışlar, dalga geçmişlerdir. Allah'ın hak elçilerinin kendilerine getirdikleri âyetleri dinleyip onlar üzerinde ciddi ciddi düşünmek ve bir karara varmak yerine, kulak verip tanıdıktan sonra onları kabullenmek veya bir delille reddetmek yerine alaya alıyorlar, oyun ve eğlence yerine koyuyorlar. Neden? Çünkü sepetleri boştur adamların. Dağarcıklarında onu değerlendirecek sermayeleri yoktur adamların. Kafalarının içi bomboştur adamların. Bütün sermayeleri alay etmek, tekzip etmek, yalanlamak, karşı çıkmak, susturmak, asmak, kesmek, tehditler savurmaktır. Her devirde bu böyledir. Her devirde kâfirlerin karakteri budur işte. Halbuki her hangi bir kimseden bir söz duyulunca onu dinlemek, anlamaya çalıştıktan sonra ya kabullenmek ya da delilleriyle

reddetmek icap etmek-tedir.

Öyleyse aman Kur'an okurken çok dikkatli olalım. Kur'an o-kurken, Kur'an dinlerken onun Allah sözü olduğunu hiçbir zaman unutmayalım. İyi kulak verelim ona. O, okunurken mutlaka kalbimiz devrede olsun. Onu anlayabilmek için tüm dikkatimizi ona teksif etmek zorundayız. Bu kitabı okurken, dinlerken mutlaka susacağız. Başka hiçbir şeyle meşgul olmayacağız. Bütün benliğimizle, bütün varlığımızla ona yönelip anlamaya çalışacağız. Ukalalık etmeyecek, kendi düşüncelerimizi, önyargılarımızı, başkalarının düşüncelerini onun önüne geçirmeyeceğiz. Gündemi bu kitaba belirlettireceğiz. Gündemimizi bu kitap belirleyecek ve biz bu kitabın istediği gibi bir hayatı yaşayacağız, sergileyeceğiz. Yâni Allah'ın Resûlü bu kitabı nasıl okuduysa biz de öylece okuyacağız. Rasulullah hangi gayeyle, hangi niyetle okuduysa biz de o şekilde okuyacağız. Yâni okumanın şeklini, biçimini, zamanını, miktarını, sayısını, oranını, hedefini peygamberin tayin buyurduğu biçimde tayin edeceğiz. Bunları ondan bağımsız belirlemeye kalkıştığımız zaman da mutlaka yanlışa düşeceğimizin şuurunda olacağız.

Biz biliyoruz ki Allah'ın Resûlü bu kitabı anlamadan sadece mücerret okumak için okumadı. Sadece bilgi olsun diye de okumadı. Âyetler kalbine indi Rasulullah efendimizin. Âyetler hayatına indi. İşte biz de tıpkı onun gibi okuyacağız. Anlamak ve hayatımızı onunla düzenlemek üzere okuyacağız. Kalbimizde ve hayatımızda tesirler ve değişiklikler icra edecek biçimde okuyacağız. Zaten okuma budur.

Okuma, üç azanın işidir. Dil âyetleri telaffuz eder, akıl tercüme eder, kalp de okunan âyetlere göre tavır alır. İşte okuma budur. Dil, akıl ve kalp uyumu içinde okuyacağız. Hattâ Rasulullah efendimizin bu konuda bir hadisini hatırlıyorum:

"Kur'an kıraatine Kur'an'la kalpleriniz arasında bir uyum mevcut olduğu sürece devam edin. Bu bağ ortadan kalktığı anda okumaya ara verin."

Buyurmaktadır. Yâni kişi okuduğu âyetlerle kalbinin irtibatı kesilip de kalbi başka şeyler düşünmeye, başka şeylerle ilgilenmeye başladığı anda Kur'an okuma kesilmelidir. Çünkü o bir eğlence değil Allah kelâmıdır. Öyleyse bu konuya çok dikkat edelim inşallah. Allah'ın âyetlerini oyun konusu yapmaya kalkmayalım. Allah'ın âyetlerini alaya almayalım. Allah'ın âyetlerini kendi

zevklerinizi tatmine imkân verecek şekilde oyun ve eğlence yerine koymayalım. Allah'ın âyetleriyle dalga geçmeye kalkmayalım.

Evet kâfirler, zalimler Allah'ın Kitabını eğlenceye alıyorlar ve gizli toplantılarında da şöyle diyorlar: Ne oluyor? Şimdi de sihre mi uyacağız? Bir sihirbazın dediklerine mi tabi olacağız? Bir sihre mi inanacağız? Mekke'de kâfirler kendi aralarında toplanıp Rasulullah efendimizin durumunu konuşuyorlardı. Bu adam asla bir peygamber olamaz. Çünkü bizden biridir. Bizimle hiçbir farkı yoktur. Bizim gibi yiyip içen bir beşerdir. O profesyonel bir sihirbaz olduğu için kendisiyle ilgi kuran, kendisini dinleyen herkesi sihirliyor. Kimse onun etkisinden kendisini kurtaramıyor. Onun içindir ki ne yapıp, yapıp kendimizi ve çevremizi ondan uzak tutmalıyız diyorlardı.

Gerçekten de bir kerecik onu dinleyen kişi mutlaka onun etkisi altında kalıyordu. Ebu Cehil, Velid Bin Muğıre gibi toplumun en akıllı, en kültürlü insanları, İslâm'ın en amansız düşmanları bile bunu itiraf ediyorlar. İşte bunun için tedbirler alıyorlar. Mekkelilere ve taşradan gelenlere ısrarla onun bir sihirbaz olduğunu, okuduğu kitabın bir sihir olduğunu ve kesinlikle ondan uzak durmaları gerektiğini tavsiye ediyorlardı. Onların bu iftiralarına karşılık Rasulullah efendimizin şöyle demesini emrediyor Rabbimiz:

4. "Peygamber: "Benim Rabbim gökte ve yerde söyleneni bilir. O, işitendir, bilendir" dedi."

Evet göklerde ve yerde gizli ve açık kim ne konuşuyorsa, kim ne dolap çeviriyorsa Rabbim onu bilir. Benim Rabbim Alîm ve Habîr-dir. Sizi O'na havale ediyorum. Sizin gece gündüz neler konuştuğunuzu, neler planladığınızı da, bu tavırlarınızın karşılığı olarak size nasıl bir ceza vereceğini de bilen O'dur. Yâni ben sizin bu iftiralarınıza, bu saçmalıklarınıza cevap verecek değilim. Sizin muhatabınız ben değil Rabbimdir. Çünkü ben Rabbimin elçisiyim. Bu söylediklerimin hiçbirisi benden değil, Ondandır. Sizin işinizi O görecektir. Çünkü her şeyi bilen ben değil O'dur. Göklerde olsun, yerde olsun, gizli olsun, açık olsun kim ne söylemişse, kim ne düşünmüşse bilen O'dur.

Evet onların terbiyesizce, seviyesizce, küstahça takındıkları alaylı tavırlarına Rabbimiz tarafından verilmiş en güzel bir cevaptır bu.

5. “Onlar: “Hayır, onun söyledikleri karmakarışık rüyalardır.” Hayır, onu uydurmuştur.” Hayır; o bir şairdir” “Haydi önceki peygamberler gibi o da bize bir mûcize getirsin” dediler.”

Görüyor musunuz saçmalamalarını? Duyuyor musunuz zır-valarını? Çok değişik şeyler söylüyorlar. Hayır hayır bu senin söylediklerin karmakarışık düşlerdir. İçinden çıkılmaz rüyalardır bunlar. Hayır onu kendisi uyduruyor. Kendi kendine düzüp ortaya koyduğu şeyleri Allah’a izafe ederek, bunlar bana Allah’tan geliyor diyerek Al-lah’a iftira ediyor. Yo hayır, o bir şairdir. Eğer gerçekten bir peygamberse o zaman haydi önceki peygamberler gibi bize bir âyet, bir mûcize getirsin de görelim diyorlar. Ne dediklerini bilmiyor adamlar.

Sanki gece rüyalarında gördükleri belli belirsiz şeyleri, karmakarışık rüyaları onlara yol gösteriyor. Rüyalarında gördüğü şeyleri söylüyor adamlar. Yâni bu Allah elçisini reddetme işini, bu Allah âyetlerini reddetme işini bir bilgiye, bir delile dayandırmıyorlar. Bir belgeyle hareket etmiyorlar da bunu onlara akılları, hayalleri, rüyaları, düşleri emrediyor. Peygambere isnat ettikleri bu sözlerindeki çelişkileri, bu saçmalıkları onların akılları emrediyor? Ve tabii böylece bu adamların akılsızlıkları açığa çıkıyor.

Yâni akıl işi mi bu yaptıklarınız? Hangi akla, hangi mantığa sı-ğar bunlar? Kâh şair diyeceksiniz, kâh deli diyeceksiniz, olmadı kâhin diyeceksiniz, olmadı sihirbaz diyeceksiniz. Yâni nasıl iştir bu? Diyecekseniz bari bir tanesini deyin. Birbiriyle taban tabana zıt, birbiriyle asla uyuşmayan şeylerdir bunlar. Hiç deliden şair olabilir mi? Hiç deli bir kimse şiir söyleyebilir mi? Hiç deli birisi kâhin olabilir mi? Kâhin akıllı, zeki kimsedir.

Yok yok, bu adamlar azgın, haddi aşmış, bildikleri halde pey-gamberi kabule yanaşmayan bir topluluktur. Yâni bu adamların akıl-ları kendilerine saçma sapan şeyler emrediyor? Yoksa gece rüya-larında gördükleri şeyleri mi peygamber hakkında, din hakkında, müslümanlar hakkında söylüyorlar? Zaten kendileri de inanmıyorlar bu söylediklerine. Herhalde bu adamlar akıllarına esen şeyleri söylü-yorlar. Bugün beyaz dediklerine yarın siyah diyorlar. Bugün doğru dediklerine yarın yanlış diyorlar. İşte kıyâmete kadar ki kâfirlerin değişmeyen özellikleridir bu.

Bakıyoruz tıpkı dünküler gibi günümüz kâfirleri de kitap ve peygambere aynı şeyleri söylüyorlar. Ya Rabbi senin gönderdiğin ki-tap, senin gönderdiğin peygamber bin dört yüz yıl öncesinin hayatını düzenlemiş. Aradan bin dört yüz yıl geçmiş. Devir değişmiş. Zaman değişmiş. Şimdi bizim bilimlerimiz var, bizim pozitif bilimlerimiz gelişti. Bizim laboratuarlarımız var, teknik bilimlerimiz var, bilimsel çalışmalarımız var. Binaenaleyh artık senin modası geçmiş Kitabına ve peygamberine ihtiyacımız kalmadı diyorlar. Kitap ve sünnet için pozitif değildir diyorlar, tarafsız değildir diyorlar, günümüz hayatının çözümü değildir diyorlar. Bakın bir de şöyle diyorlar:

Ey Muhammed, eğer gerçekten sen peygambersen, gerçekten bu söylediklerin Allah'tansa, haydi o zaman evvelki elçiler gibi bize bir âyet getir, bir mûcize getir de görelim. Ölmüşleri dirilt, atalarımızı geri getir de bizimle konuşsunlar. Şu dağları altın yap, gökten bize bir sofra indir de yiyelim vs.vs.

6. "Onlardan önce yok etmiş olduğumuz kasabalar halkı inanmadılar, bunlar mı inanacaklar?"

Kendilerinden önceki beyinsizler de elçilerinden bu tür âyetler istediler. Ama Allah kendilerine istedikleri cinsten âyetler gönderdiği halde onlar yine inanmadılar. Onlar inanmadılar da bunlar mı inanacaklar? Yâni şu anda kendilerine arz ettiğimiz bunca görsel ve işitsel âyet yetmiyor da başka âyet mi bekliyorlar? Şu Kitabın âyetleri yetmi-yor mu? Şu kâinatta serpiştirdiğimiz meşhut âyetler az mı geliyor? Bu tutumlarıyla Rablerinden helâklerine dâvetiye çıkardıklarının farkında değil mi bu adamlar? Allah o tür âyetleri de göndermeye kadirdir. Ama o tür inkârı asla mümkün olmayan âyetler geldi mi artık defteriniz dürülecek demektir. Eğer şu anda önceki beyinsizlere yaptığı gibi size bu tür âyetler gönderilmiyorsa bu size Rabbinizin merhametinin, dönüş imkânı tanımasının gereğidir.

7,8. "Ey Muhammed! Senden önce de, kendilerine vahy ettiğimiz adamlar gönderdik. Bilmiyorsanız Kitaplılara sorun. Biz onları yemek yemez birer ceset kılmadık ve onlar ölümsüz de değillerdi"

Peygamberim, senden önce de kendilerine vahiy gönderdiğimiz kişiler insandı. Senden önce de biz insanlara vahiy gönderdik. Önceki peygamberler insan değil miydi ki sana itiraz ediyorlar? Eğer bilmiyorlarsa sorsunlar ehl-i kitaba? Sorsunlar Yahudi ve Hıristiyanlara? Sorsunlar akıl hocalarına? Sorsunlar Yahudilere Mûsâ (a.s) bir insan değil miydi? Îsâ (a.s) bir insan değil miydi?

Yolundan gittiğini iddia ettikleri İbrahim (a.s) bir beşer değil miydi? Sorun bakalım sizi kışkırtan, size peygambere karşı mücâdele yöntemleri ulaştırmaya çalışan şu kitap ehline.

Yâni şimdi bu adamlar Rablerinden kendilerine insan yerine bir Meleğin gönderilmesini mi bekliyorlar? Eğer sizler insan değil de yeryüzünde dolaşan melekler olsaydınız tamam elçi olarak Allah'ın bir melek göndermesi uygun olurdu. Ama sizler insansınız ve peygamber de size kulluk örneği olmak ve sizi gittiğiniz yolun yanlışlığı konusunda uyarmak için gelmektedir. Sizi Allah'ın rahmetine ulaştırmak için gelmektedir. Böyle bir neticeyi sağlamak ve sizi Allah'ın cennetine ulaştırmak için içinizden seçilmiş, bildiğiniz, tanıdığınız bir elçiyi neden garip karşılıyorsunuz? Rabbinizin sizin içinizden sizin gibi yaşayan, sizinle konuşan, sizin problemlerinizi bilen ve her an kendisini örnek alabileceğiniz bir elçiyi seçip göndermesi size merhametinin gereğidir.

Değilse Allah size elçi olarak bir melek gönderseydi, Onunla nasıl diyalog kuracak, nasıl anlaşacak, nasıl örnek alacaktınız? Sizler o melek gibi nasıl yaşayacaktınız? O Meleği nasıl örnek alacaktınız? Hoş zaten bu adamların böyle bir kulluk dertleri de, kullukta örnek arama dertleri de yoktu. Zaten bu adamların peygamberi reddetmelerinin altında yatan sebep de işte buydu. Adamlar peygamberi örnek alma, peygamber gibi kulluk yapma, peygamber gibi yaşama derdinden kurtulmak için onu reddediyorlardı. Peygamberi reddederlerken birinci dertleri Allah'ın vahiy göndererek, hayat programı göndererek hayatlarına karışmasını reddetmekti. Allah böyle içimizden bir beşerî elçi seçerek, kitap göndererek, vahiy göndererek bizim hayatımıza karışmasın demeye çalışıyorlardı. Onun için olmaz böyle şey derken şaşkınlıkları da buradan kaynaklanıyordu aslında.

Biz onları, o elçileri yemek yemez birer ceset kılmadık ve onlar ölümsüz de değillerdi. Onlar da aynen sizin gibi yiyen, içen, doğan, ölen insanlardır. Onların sizden tek farkları bizim kendilerini sözcü seçmemizdir. Kendilerine kendi bilgimizi aktarmamızdır.

9. "Sonra Biz onlara verdiğimiz sözü yerine getir-dik, kendilerini ve dilediklerimizi kurtardık; aşırı gidenleri ise yok ettik."

Evet elçilerimize kendilerini reddedenler karşısında vaad et-tiğimiz zafer sözümüzü, kurtuluş vaadimizi yerine getirdik, onların hepsini toplumlarına galip getirdik. Onlar elçilerimizi yalanladılar, biz de onları ve beraberlerindeki

inananları, onların mücâdelelerini destekleyenleri kurtardık diyor Rabbimiz. Evet tercihini peygamber yolunda olmaya kullanan, oylarını peygamber safında olmaya kulla-nanları kurtardık.

Evet peygamberlerimizi ve dilediklerimizi kurtardık, müsrifleri de helâk ettik. Müsrif hayatını israf eden demektir. Allah'ın kendisine verdiği fıtrî özellikleri gereği gibi kullanamayarak boşa harcayan demektir. Veya müsrif böyle sere serpe istediği gibi bir hayat yaşamadan yana olan, ne Allah, ne din, ne iman hiçbir kayıt tanımadan, hiçbir sınır tanımadan canı ne isterse yapmaya çalışan kimsedir. İşte böyle keyfine göre bir hayat, keyfine göre bir kılık kıyafet, keyfine göre bir hukuk, keyfine göre bir ekonomi, keyfine göre bir inanç sistemi, keyfine göre bir itikat sistemi belirleyerek hayat yaşayanları, Alah'ın yasalarını görmezden gelenleri helâk ettik diyor Rabbimiz. Allah'ı İlâh kabul etmeyerek kendi kendilerini İlâh makamına koyanları, kendilerine hidâyet kapısı olarak gelen Allah elçilerini reddederek kendi kendilerini, kendi bilgilerini putlaştıranları helâk ettik.

Bu müsrifler, kendi hayatlarını israf ettikleri gibi toplumlarını israf etmişlerdir. Kendilerini mahvettikleri gibi etraflarındaki insanları da kendi görüşlerine, kendi yasalarına çağırıp onları buna uymaya mahkum ettikleri için; tüm toplumu da israf etmiş zalimleri helâk ettik. Çünkü toplumunun iradesini ipotek altına alarak herkesi kendisi gibi düşünmeye, kendisi gibi inanmaya zorlayan zorba zalimler hem kendilerini, hem de tüm toplumlarını israf etmişledir. İşte bunlar hem dünyada hem de Ukba'da helâk üstüne helâke uğramaya lâyık insanlardır.

10. "Andolsun ki, size şerefiniz ve öğüt veren bir Kitap indirdik; akıl etmiyor musunuz?"

Evet ey Mekkeliler, ey Kureyş, andolsun ki size bu kitabı indirmekle, sizi bu kitapla şereflendirmekle sizi başkalarına üstün kıldığımızı anlamıyor musunuz? Size bu kitapla şeref kazandırdığımızı düşünemiyor musunuz? Bu kitapta sizin şerefiniz vardır. Bir zamanlar bu zikir, bu şeref, bu liderlik İsrail oğullarındaydı. Kendilerine gönderilen kitaplar ve elçilerle Rabbimiz onları âlemlere tafdil buyurmuş, kendilerine büyük şeref kazandırmıştı. Ama onlar kitaplarını arkalarına atarak, peygamberlerine karşı ilgisiz kalarak bu şerefe lâyık olmaktan uzaklaşınca Rabbimiz bu şerefi onlardan alıp İsmail oğullarına

devrediverdi. Peygamberliğin İsrail oğullarından İsmail oğullarına intikali, kıblenin değişmesi onların bu şereflerinin ve liderliklerinin bittiğinin beyanıdır. Kudüs merkezli dinler artık yerini Mekke merkezli, Kâbe merkezli dine bırakmıştır. Ve böylece şan, şeref, liderlik, halifelik İsrail oğullarından alınıp bu son elçiye, bu son kitaba iman etmiş İslâm ümmetine verilirken, bu son elçiye inanmayan İsrail oğulları için de kıyâmete kadar horluk, hakirlik, zillet ve meskenet yasa oluyordu.

Evet bu kitap izzet ve şeref kaynağıdır. Çünkü bu Kitabın sa-hibi izzet ve şeref sahibi, güç ve kuvvet sahibidir. Ve yine kesinlikle bileceğiz ki bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde en büyük izzet ve şeref sahibi, hikmet ve hâkimiyet sahibidirler. Bu kitapla beraber o-lanlar şereflidirler. Bu kitapla beraber olanlar güçlüdürler. Bu kitapla beraber olanlar, bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde ha-reket edenler yeryüzünün en şerefli insanlarıdır.

Zikri şeref olarak anladık. Rabbimiz bu kitapta sizin zikriniz vardır buyururken Allahu âlem bu kitapta sizin şerefiniz vardır, bu kitap sizin için inmiştir, bu kitap sizi konu edinir, sizin hayatınızı, sizin problemlerinizi, sizin mutluluğunuzu, sizin cennetinizi konu edinir. Bu kitap sizin fıtratınızı, sizin kökeninizi, sizin kulluğunuzu konu edinir.

Bunun dışında zikir şu anlamlara da gelmektedir. Sizin için bu kitap bir zikirdir, bir gündemdir, bir hayat programıdır. Doğumdan ölü-me tüm hayatınız bu kitaptadır. Zikir, dindir. Öyleyse sizin dininiz bu kitaptadır. Zikir, öğüt demektir. Öyleyse sizin alacağınız öğüt bu kitaptadır. Sürekli bu kitapla beraber olmak ve hayatınızı bu kitapla düzenlemek zorundasınız diyor Rabbimiz. Değilse siz bilirsiniz:

11,12,13. "Halkı zalim olan nice kasabaları kırıp geçirdik ve onlardan sonra başka milletler var ettik. Onlar bizim baskınımızı hissettiklerinde, oradan kaçmağa koyuluyorlardı. Koşup kaçmayın; size nîmet verilen yere, yurtlarınıza dönün, elbette sorguya çekileceksiniz" dedik."

Evet biz halkı zalim olan, kendilerini olmamaları yerde tutan, kendilerini Rablerine kulluk makamından indirip kendi hevâ ve heveslerine, ya da kendileri gibilerinin hevâ ve heveslerine kulluk ortamında tutarak Allah'ın hakkını vermeyen, Kitabın, peygamberin hakkını, fıtratının hakkını vermeyen nice kasabaları, nice kentleri kırıp geçirdik. Onların yerine başkalarını getirdik.

Unutmayın ki sizi de helâk eder, yerinize başkalarını getiririz. Eğer zikriniz olan, gündeminiz olan, dininiz olan, hayat programınız olan bu kitaptan ve bu Kitabın pratiği olan peygamberden uzak bir hayat yaşamaya kalkışırsanız sizin sonunuz da onlarınkinden farklı olmayacaktır buyuruyor Rabbimiz. Onlar bizim baskınımızı, azabımızın gelişini hissettikleri zaman oradan kaçıp kurtulmaya çalışıyorlardı. Nereye kaçabilecekler de Allah'ın azabından? Onlara dendi ki kaçmayın.

14,15. "Vay başımıza gelenlere! Doğrusu biz haksızlık yapmış kimseleriz" dediler. Biz onları biçilmiş ot ve bir yığın kül haline getirinceye kadar haykırmaları devam etti."

Eyvah! Yazıklar olsun bize! Doğrusu bizler zalimler idik. Bizler yapmamamız gereken şeyleri yaparak, olmamamız gereken yerlerde bulunarak, kendimizi Rabbimize kulluk ortamından çıkararak, kendimizi Rab ve İlâh makamında görüp hayat programımız konusunda Rabbimizi diskalifiye ederek, Rabbimizin kitabını, Rabbimizin elçisini görmezden gelerek kendi kendimize zulmedenlerden olmuşuz dediler ve hemen yaptıklarından pişman oldular.

O ana kadar, Allah'ın azabı kendilerine gelmeden önce Al-lah'a isyan içinde çok rahat bir hayat yaşıyorlarken, yaşadıkları hayattan memnunlarken, Allah'ın azabı kendilerine geliverince hemen pişman olup zalimliklerini itiraf ediyorlar, hayatlarını sorgulamaya baş-lıyorlar. Allah'ın azabına lâyık olduklarını haykırmaya başlıyorlar. Dün böyle demiyorlardı hainler. Dün Allah'ı da, Allah'ın elçisini de, Allah'ın yasalarını da diskalifiye ederek, Allah'a kulluktan yüz çevirerek bir hayat yaşayan zalimler kendilerine azap geldiği zaman, başları daraldığı zaman Allah'ı hatırlıyorlar. Eyvah! Yazıklar olsun bize! Meğer biz-ler zalimlermişiz! Meğer bizler Rabbimize ve kendimize karşı zulüm içindeymişiz! Meğer bizler Rabbimizin hayat programını terk edip ken-di hayatımızı kendimiz belirlemeye kalkışmışız. Meğer Rabbimizi bı

rakıp kendi tanrılığımızı iddia etme cehaletine düşmüşüz. Meğer Allah yasaları dururken, Allah elçileri dururken ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı kendimiz belirlemeye kalkmışız diye feryadı figan ediyorlar.

Şimdi de öyle değil mi? İşleri yolundayken, hayatları tıkırındayken Allah'ı hiç hatırlamayan, peygamberi dışlayan, hayatlarını yer-yüzü tanrılarının yasalarıyla düzenleyen insanların bir sıkıntıyla kaşı karşıya geldikleri, rahatları

kaçtığı, sistemleri tıkandığı zaman, uyguladıkları yasalar kendilerini çıkmazlara sürüklediği zaman acı acı feryatlarının yükseldiğini, birbirlerini suçlamaya yöneldiklerini, ama Allah yasalarını da bilmedikleri için yine bir pislikten başka bir pisliğe, bir çıkmazdan başka bir çıkmaza yuvarlandıklarını görüyoruz. Hani Ra-sulullah efendimizin bir hadisi vardı:

“Bir toplum kendilerini mazur görmeyecek bir hale gelmedikçe helâk olmazlar”.

Evet işte bakın adamlar kendilerini mazur görmüyorlar, kendilerini suçluyorlar, biz gerçekten zalimler olarak Rabbimizin bu aza-bını, bu helâkini hakkettik diyorlar. Yazıklar olsun bize, biz buna lâyıktık diyorlar. Geçmiş olsun. Bunu azap gelmeden diyecektiniz.

Peki dün Mekkelilere, bugün de bize ne diyor bu âyet? Ey yirminci asrın insanları, ey sizler, ey bizler, aklınızı başınıza alın! Değilse Rabbinizin helâki geldiği zaman son pişmanlıklarınızın hiç bir faydası olmayacaktır. Biçilmiş bir yığın ot haline getirilinceye kadar haykırmak, feryat etmek istemiyorsanız bugünden pişman olacaksanız. Bugünden pişman olun, bugünden bu pişmanlığı gerçekleştirin, bugünden tevbe edin ve Rabbinize kulluğa yönelin. Değilse yarın mecburi bir pişmanlığın gerçekleşeceği bir ortamda bu pişmanlıklarınızın hiçbir kıymeti olmayacaktır, bunu unutmayın diyor Rabbimiz.

16, 17. “Biz gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri oyun olsun diye yaratmadık. Eğlenme dileseydik, bunu yapacak olsaydık, şanımıza uygun şekilde yapardık; ama yapmayız.”

Evet biz gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık diyor Rabbimiz. Bu, kâfirlerin: Bizler bir daha asla dirilip hesaba çekilmeyeceğiz. Ölümlerimizden sonra sümenaltı edilecek ve yaptıklarımızın hesabı sorulmayacaktır şeklindeki inançlarına ve bu düşünceye bağlı olarak yaşadıkları hayatlarının bozukluğuna bir cevap oluyor. Çünkü kâfirlerin bu iddiaları bu âlemin boşluğunu ortaya koyuyor. Göklerin ve yerin lâf olsun diye yaratıldığı, hiç bir anlam taşımadığı mânâsına geliyor. Halbuki bu kâinat boşuna ya-ratılmamıştır. İşte Rabbimiz buyuruyor ki; gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık.

Bu âyette göklerin ve yerin, ikisi arasında olanların yaratıcısının Allah olduğu haber veriliyor. Öyleyse kâinatta ne varsa onların tümünü Allah yarattığı için hepsinin üzerinde söz sahibi, hak sahibi, hukuk sahibi, hâkimiyet sahibi sadece Allah'tır. Allah'tan başka bu varlıklar üzerinde hâkimiyet ve otorite sahibi yoktur. Ve işte görüyoruz, gökler de, yerler de, göklerdeki ve yerdeki tüm varlıklar da yaratıcılarına kulluk yapmaktadırlar. Tüm varlıklar kendilerini var edenin kulluk yasalarına teslimdirler. Güneş hiçbir zaman O'nun hak yasasının dışına çıkamaz. Ay O'nu dinlemektedir, yıldızlar O'na teslimdirler. Göklerde ve yerde sadece Allah'a kulluk ve O'na itaat yasası işlemektedir. Ama sadece insanlar bunu bilmezler. Sadece insanlar bu yasanın dışına çıkabilmekte, sadece insanlar Rablerine kafa tutabilmektedirler.

Evet gökler, yer ve ikisi arasında bulunanların tamamı kuldur ve bu varlıklar âleminin yaratılış sebebi de yaratıcılarına kulluktur. Değilse bu varlıklar oyun ve eğlence olsun diye yaratılmamıştır. Eğer biz eğlence yapacak olsaydık -ki bu bizim şanımıza asla yakışmaz- o zaman bu mahlukâtı yaratmadan onu kendi katımızdan edinirdik. Eğlenceyi katımızdan edinirdik. Bunun için bu kadar varlığı yaratmamıza gerek kalmazdı. Bunun için hayatı, ölümü, dünyayı, âhireti, cenneti, cehennemi yaratmamıza gerek kalmazdı. Ama kâfirler, önceki âyetlerde de ifade edildiği gibi kalpleri hep oyunda eğlencede olanlar, Rahmânın bunca uyarılarından gafil olanlar elbette bu âlemin boş olduğunu iddia edecekler. Bu işlerine geliyor adamların. Çünkü hesabın Kitabın gündeme gelmesi rahatlarını kaçırıyor. Onun içindir ki ne yapıp yapıp bu dünyanın, bu hayatın bir oyun ve eğlence olduğunu savunmak zorundadırlar.

Hayır hayır bu yaratıklar birer oyun olmadığı gibi, yaratıcı da bir oyuncu değildir. Bu hayatın sebebi imtihandır. Allah imtihan için yaratmıştır bu âlemi. Gökler, yer ve ikisi arasında olanlar Rabbimiz tarafından belli bir hak üzere yaratılmıştır. Gökler ve yer hak üzerine, sağlam temeller üzerine kurulmuş ve belli bir hikmetle yaratılmıştır. Yaratılan her şey üzerinde belli bir kanun işlemektedir. Tüm kâinatta hak esastır. Her şey hak üzerine bina edilmiştir. Bâtıl ise ârızî ve geçicidir. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu şöyle dile getirir:

18. "Gerçeği, bâtılın başına çarparız ve onun beynini parçalar; böylece bâtıl ortadan kalkar. Allah'a yakıştırdığınız vasıflardan ötürü yazıklar olsun size!"

Hakkı bâtılın tepesine vururuz. İlk insan Hz. Ademden bu yana bu bizim

sünnetimizdir diyor Rabbimiz. Biz hakkı bâtılın üzerine darp ederiz de, bâtıl hak karşısında can çekişe çekişe geberip gider. Bu bizim değişmeyen yasamızdır diyor Rabbimiz. Hakkı bâtılın üzerine öyle bir vurur, öyle bir çarparız ki hak bâtılın beynini dağıtıp parçalayıverir. Dün de bu böyle olmuştur, bugün de böyle olmaktadır, yarın da böyle olacaktır. Hakkı bâtılın başına öyle bir çalar ki Rabbimiz onun beynini, sistemini Allak bullak ediverir. Bâtılın tüm düşünce yapısını tepetakla getiriverir. Ama tabii Rabbimiz bunu bizim elimizle, bizim çabamızla gerçekleştirecektir. Yâni bunu biz yapacağız. Bâtılı hakla biz devireceğiz. Rabbimiz sünneti gereği bunu bizden istiyor. Biz önce hakka sahip çıkacağız, hak taraftarı olacağız, hakkın galibiyeti için say edeceğiz, biz bize düşeni yapacağız. Lâkin bizim elimizin uzanmadığı, gücümüzün yetmediği yerlerde de yine Rabbimiz bizim imdadımıza yetişecektir. İşte bu Rabbimizin bize çağrısıdır.

Hak, bâtıl karşısında daima galip gelecektir. Ama bazen günümüzde olduğu gibi suyun üzerindeki köpük, ya da madenin üzerinde oluşan cüruf gibi, küf gibi bâtılların zâhiren hakimmiş gibi bir durum arz ettiğini görürsünüz. Yâni zaman zaman geçici olarak bâtılın açığa çıktığını, bâtılın hakkın üzerine çıktığı görülebilir. Tıpkı köpüğün suya, cürufun demire galebe çalıp egemen olması gibi bâtılın da hakka egemenmiş gibi bir konuma geldiği görülebilir.

Rabbimiz buyurur ki ey müslümanlar, ey hak taraftarları, sakın ha sakın bu duruma bakıp ta aldanmayın. Böyle bir durum sakın sizi aldatmasın. Bâtıl, suyun üzerinde oluşan ârızî köpüğe benzer. Bâtıl, demirin üzerinde oluşmuş ârızî küfe benzer. Sakın suyun tamamını köpük zannetmeyin. Sakın demirin tamamını küf zannetmeyin. Eğer hak safında yerinizi alır, Allah'ın istediği kullar olursanız, sizler Allah'ın istediği bir hayatın sahibi olursanız, Allah hakkı bâtılın üzerine öyle bir vurur ki o köpük ve cüruf mahiyetinde olan bâtıl çok kısa bir zaman içinde yok olup gider. Çünkü bâtıl ârızîdir, kabuktur, köksüzdür, gelip geçicidir, gücü, kudreti, otoritesi yoktur. Ama hak hiçbir zaman bâtıla benzemez. Hak bu kâinatın tabiatında, varlığın fıtratında köklü olan bir esastır. Bâtıl gibi ârızî, gelip geçici değildir. İşte bu âlemin yaratılış gerçeği budur. Çünkü bu âlemin sahibi Allah yasayı böyle koymuştur. Çünkü mülkün sahibi O'dur.

19,20. "Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Katında olanlar O'na kulluk etmekten çekinmezler ve usanmazlar. Gece gündüz, bıkmadan tesbih ederler."

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın kuludur, Allah'ın kölesidir, Allah'ın mülküdür. Her şey kuldur, her şey mülktür, Mâlik O'dur. Hiçbir varlık O'nun mülküne ortak değildir. Katında olanlar, melekler, peygamberler ve sizin tanrılaştırdığınız varlıkların tamamı O'na kulluk etmekten asla çekinmezler, usanmazlar. Gece gündüz bıkıp usanmadan Rablerini tesbih ederler. Rablerini gündemde tutarlar. Ey Hıristiyanlar, bilesiniz ki sizin tanrılaştırdığınız Îsâ (a.s) da, ey müşrikler, sizin tanrılaştırdığınız melekler de Allah'ın kullarıdırlar. Gelin Îsâ (a.s)'ı Allah, ya da Allah'ın oğlu kabul etmeyin. Gelin Allah'ı üç-lemeyin. Allah'a ortaklar, yardımcılar izafe etmeyin. Hâşâ hâşâ Allah'ın kulu olan Meryem'i ve Onun oğlu olan peygamberi Allah'a yardımcılar yapmayın. Gelin ey zavallılar! Bu sapıklıklarınızdan vazgeçin.

Bu varlıklar Allah'ın kullarıdır ve asla Allah'a kulluktan istinkâf edip çekinmezler, müstekbir davranmazlar. Bunlar kendileri Rablerine kul köle iken, sizlere ne oluyor da onları ilâhlaştırmaya kalkışıyorsunuz? Nereden alıyorsunuz bu cesareti? Onlar Allah'a kulluktan asla çekinmezler. Çünkü kul olarak onlar için Rablerine, yaratıcılarına kulluk şereflerin en büyüğüdür. Bunu herkesten iyi bilen, Rablerini herkesten daha yakın tanıyan peygamberler ve melekler nasıl terk edecekler Rablerine kulluğu? Hiç aklınız ermez mi sizin? Bu varlıklar ne kadar da yüce olurlarsa olsunlar, ne kadar da günahsız olurlarsa olsunlar onların Allah karşısındaki konumları kulluktan başka bir şey değildir. Kul ne kadar da yüce olursa olsun yine de yaratıcısına muhtaçtır. Âbid her yerde, her zaman ve mekânda yine âbiddir, Mabûd da Mâbud'dur. Yaratılmış olan herkesin ve her şeyin yaratıcı karşısında konumu kulluktur.

Bakın işte onlar Rablerini tesbih ediyorlar, Rablerini azametine uygun sıfatlarıyla tanıyorlar, noksan sıfatlardan tenzih ediyorlar. Bir taraftan bu şekilde Rablerini tesbih ederlerken, diğer taraftan da yerdeki ukalaların Rablerine karşı işledikleri saygısızlıklarından, iftiralarından, isyanlarından ötürü de utançlarından yüzlerini yerlere koyup Rablerine, sıfatlarıyla tanıdıkları Rablerine özürler beyan ediyorlar. İnsanlar adına O'ndan özür diliyorlar. Rablerine boyun büküyorlar, her bir makamda O'nun emirlerini uyguluyorlar. Rablerinin her bir fermanı karşısında teslimiyetlerini izhâr ediyorlar. Allah bizleri de onlar gibi kendisine kulluk yapan, kendisini tesbih edip, kendisini kendisinin haber verdiği gibi tanıyıp iman eden ve tüm hayatında O'nun emirlerine boyun büküp ukalalık etmeyen kullarından eylesin.

21,22,23. "Yeryüzünde edindikleri tanrılar mı, onlar mı ölüleri

diriltecekler? Eğer yerde, gökte Allah'tan başka ilâhlar olsaydı, ikisi de bozulurdu. Arşın Rabbi olan Allah, onların vasıflandırdıklarından münezzehtir. O, yaptığından sorumlu değildir, onlar ise sorumlu tutulacaklardır.”

Sizi şu yeryüzünde, Allah berisinde edindiğiniz tanrılarınız mı diriltecek? Var mı onların böyle bir güçleri? Varsa hani şu anda onlar neyi yaratmışlar? Sizi ölümlerinizden sonra onlar mı diriltecek? Onlar mı hesaba çekecek? Yarın hesabı onlara mı ödeyeceksiniz? Cennet ve cehennem onların mı? Eğer göklerde ve yerde egemen Allah’tan başka tanrılar olsaydı göklerin ve yerin dengesi altüst olurdu. Arzuları, emirleri çatışan bu tanrılar göklerin ve yerin düzenini bozarlardı. Eğer birbirinden bağımsız ilâhlar, Rabler, yöneticiler, egemenler olsaydı bir saniye bile bu düzen devam etmezdi. Tek bir yasa var, tüm bu kâinatta geçerli. Bir tek İlâh var. Bir tek Rab var egemen. Sadece Onun iradesi geçerlidir. Halbuki arşın sahibi olan Allah onların vasıflandırdıklarından münezzehtir, uzaktır. Rab olarak, İlâh olarak, yaratıcı olarak Allah yaptıklarının hiç birisinden sorumlu değildir. O mülkünde dilediğini yapar, dilediğine hükmeder. Ama Onun dışında herkes kul olarak, köle olarak, mülk olarak yaptıklarının tümünde Mâlike karşı sorumludur. Çünkü mülkün Mâlike hesap verme zorunluluğu vardır, ama Mâlikin mülküne karşı hesap verme sorumluluğu yoktur.

24. “O’nu bırakıp ilâhlar mı edindiler? De ki: “Kesin delilinizi getirin. İşte benim ve ümmetimin Kitabı ve benden öncekilerin Kitapları.” Hayır; onların çoğu gerçeği bilmez de yüz çevirirler.”

Hal böyleyken onlar Allah’ı bırakıp ta kendilerine başka tanrılar mı edindiler? Var mı buna bir delilleri? İşte bu kitap benim ve bana iman etmiş ümmetimin delilidir, zikridir, şerefidir, aynı zamanda benden öncekilerin de zikridir. Yâni bu Kur’an kendisinden önceki ki-taplardan farklı şeyler söylemiyor. Kaynak aynı kaynak olduğu için farklı şeyler yoktur bu kitapta. Tüm kitaplar Allah’tan başka İlâh olmadığını söylüyor. Öyleyse onların tüm kitapların haber verdiği tevhidi kabule yanaşmayışlarının sebebi cahillikleridir. Cahillikleri ve kibirleri yüzünden hakkı kabule yanaşmıyorlar. Onların pek çoğu hiçbir şey bilmiyorlar.

25. “Ey Muhammed! Senden önce gönderdiğimiz her peygambere: “Benden başka İlâh yoktur, Bana kulluk edin” diye vahy etmişizdir.”

Evet ey peygamberim, senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki ona vahy etmiş olmayalım. Senden önce gönderdiğimiz hiçbir elçimiz yoktur ki ona bizim vahyimiz ulaşmış olmasın. Tüm peygamberlerimize vahy ettik. Peki neyi vahy etmiş Rabbimiz? Tüm elçilerine gönderdiği vahyin konusu: Benden başka İlâh yoktur. Benden başka sözü dinlenecek, Benden başka yasaları uygulanacak, Benden başka kendisine kulluk edilecek İlâh yoktur. Öyleyse sadece Bana kulluk edin. İşte Rabbimizin tüm elçilerine vahyinin ana konusunu, temelini oluşturan budur. İlk elçi Adem (a.s) ile son elçi Muhammed (a.s) arasındaki tüm elçilere gönderilen vahyin, mesajın, dinin temelini Rabbimiz bu âyetinde özetliyor.

Allah'tan başka İlâh yoktur. Allah kendisinden başka İlâh olmayandır. Tüm varlıkların kulluk ipleri elinde olan, sadece kendisine ibadet edilen, sadece kendisinin sözü dinlenen, göktekiler ve yerdekiler konusunda sadece kendisinin kanunları geçerli olan, herkesin kendisine boyun büktüğü tek varlık Allah'tır. Kendisine yönelinecek, kendisine kulluk edilecek tek varlık Allah'tır. Ondan başka İlâh yoktur. Ondan başka sözü dinlenecek, Ondan başka hatırı kazanılacak varlık yoktur. İbadetin, duanın, tevekkülün sadece kendisine yapılacağı, imdadın, yardımın sadece kendisinden isteneceği tek varlık Allah'tır. Tüm varlıklar adına kanun koymaya, onlara din ve şeriat belirlemeye, onlara hayat programı çizmeye yetkili tek varlık Allah'tır. Çünkü onları yaratan O'dur. Onların sahip oldukları her şeylerini onlara lütfeden O'dur ve sonunda onları öldürecek ve hesaba çekecek olan da O'dur.

Onun dışında hiçbir kimsenin bu konuda tek kelime bile söz söyleme hakkı yoktur. Allah'tan başka hiçbir kimsenin kanun yapmaya, Allah'tan başka hiçbir kimsenin din belirlemeye, yâni hayat tarzı koymaya, hayat programı belirlemeye hakkı yoktur. Din koyucusu sadece Allah'tır. Hayat programını belirleyici sadece O'dur. Çünkü tüm varlıklar O'nundur, herkes ve her şey O'nun kuludur, O'nun mülküdür ve mülkünde söz hakkı da O'na aittir. Gökler ve yerde tek Melik, tek hükümdar O'dur. Yaratıcı, hayat veren, dirilten, öldüren, rızık veren, doyuran O'dur. İşte Rabbimiz buyuruyor ki İlâh Benim. Kulluğa lâyık, ibadete lâyık, sözü dinlenmeye lâyık Benden başka hiç kimse yoktur. Evet tüm yaratıklarından, meleklerden, cinlerden, insanlardan, kullarından, mülklerinden kulluk isteme hakkı da sadece Allah'a aittir. Ama:

26. " Rahmân çocuk edindi" dediler. Hâşâ; hayır; melekler şerefli kılınmış kullardır."

Evet buna rağmen dediler ki Rahmân kendisine bir oğul e-dindi. Rahmân kendisine bir evlât seçti.

Üzeyr Allah'ın oğludur dediler. Îsâ Allah'ın oğludur dediler. Me-lekler Allah'ın kızlarıdır dediler. Nasıl diyebilirler bunu Allah'a? Halbuki göklerdekiler ve yerdekilerin hepsi O'nundur. Hepsi O'nun kuludur. Hepsi O'na boyun büküp itaat etmektedir. Oğullar O'nundur, babalar O'nundur, analar O'nundur, kızlar Onundur, gökler O'nundur, yerler O'nundur, denizler O'nundur, yıldızlar O'nundur, her şey O'nundur. Her şey Allah'ın kuludur. Tüm varlıklar O'nun iken, tüm yaratıklar O'nun kulu iken bunlardan birini veya bir kaçını kendisine oğul edinmesine ne gerek var da?

Nasıl da diyebiliyorlar bunu Allah'a? Nasıl da iftira edebiliyorlar hiçbir şeye ihtiyacı olmayan bir Allah'a? Allah'ın hanımı mı var ki bunu diyebiliyorlar? O'nun bir güç ve kudret problemi mi var ki O'na evlâtlar, yardımcılar, veliahtlar bulmaya çalışıyorlar? Yâni mülkünde, saltanatında, kullarını idaresi konusunda bir kudret problemi mi var ki, bazı işlere gücü yetmiyor mu ki, bazı konularda âciz mi kalıyor ki onları kendilerine havale edecek, yardımlarına başvuracak evlâtlar edinsin? Birilerinin yardımına ihtiyacı mı var ki evlâtlar edinsin? Neye ihtiyacı var ki yetkilerinin bir kısmını onlara devretsin? Zira bu tür şeyler Allah'a eksiklik ve ihtiyaç izafesidir. Halbuki Allah'ın varlıklarıyla ilişkisi birbirinden farklı değildir. Yâni Cenâb-ı Hakkın varlıklarından bazısına daha yakın, bazısına daha uzak olduğu asla düşünülemez. Allah göktekilerin ve yerdekilerin sahibi iken, göktekilerin ve yerdekilerin tamamı O'nun kulu ve kölesi iken neden bir çocuğa ihtiyaç duysun da?

Hıristiyanlık dünyasına, Yahudi dünyaya ve müşrik dünyaya sormamız gerekiyor. Îsâ Allah'ın oğludur, Üzeyr Allah'ın oğludur. Allah yeryüzünün idaresini insanlara devretmiştir. Allah hayata karışmamaktadır. Falanlar, filanlar yer yüzünde egemendir. Onların da yasa belirleme konusunda yetkileri vardır. Onlar da bizim hayatımızda söz sahibi varlıklardır. Bizler onları da dinlemek zorundayız. Bizler Allah'la birlikte onlara da kulluk etmek, onların arzularını da yerine getirmek zorundayız derken, bu tür zırvaların peşine takılırken acaba bu konuda dayandığınız nedir? Neye dayanarak söylüyorsunuz bu sözleri? Deliliniz nedir bu konularda? Halbuki Allah kendisini kendisinin tanıttığının ötesinde tanıma imkânımız olmayandır. Allah kitaplarında kendisini nasıl tanıtmışsa öylece tanıyıp inanmamız gereken varlıktır.

Hal böyleyken nasıl oluyor da kendisini apaçık kitaplarında ortaya koymasının ötesinde bu insanlar O'nu O'nda olmayan noksan sıfatlarla tanımlama yoluna gidebiliyorlar? Nereden çıkarıyorlar bunu? Sübhanallah. Hayır hayır sizler Allah hakkında ancak bilmediklerinizi söylüyor, yalan söylüyor ve Allah'a iftira ediyorsunuz. Çünkü Allah hakkında söz söyleyen kişi bunu Allah'ın Kitabından delillendirmek zorundadır. Allah hakkında söz söyleyen kişi ya Kuranla konuşur, ya peygamberle konuşur doğru söyler, ya da vahyin dışında kendi hevâ ve hevesleriyle konuşur ve yalan söyler.

Bizler şu anda Allah hakkında Kur'an ve sünnetle konuşuruz. Allah hakkında, toplum hakkında, toplumsal problemlerin, hayatın problemlerinin çözümü hakkında vahiyle konuşuruz. Âhiret hakkında vahiyle konuşuruz. Hayat hakkında, ölüm hakkında, hayatın yasaları hakkında, ekonomi hakkında, eğitim hakkında, her konuda vahiyle konuşuruz ve doğru söyleriz. Bir kişi tüm bu konularda Allah'la, kitapla, peygamberle konuşmadığı sürece, Allah ve peygamberin sözcülüğünü yapmadığı sürece, söylediklerini vahiy destekli söylemediği sürece yalan söylüyor, iftira ediyor demektir.

Sübhanallah. Tesbih Allah'ı ve Allah'ın tanıttıklarını Allah'ın ta-nıttığı şekilde kabul demektir. Allah kitabında ve elçilerinin sözlerinde kendisini nasıl tanıtmışsa bizler O'nu öylece tanıyacağız ve Sübhanal-lah diyeceğiz. Yahudi'nin, Hıristiyanın düştüğü hataya bizler düşmeyeceğiz. Kitabın ve peygamberin ortaya koyduğuna göre Allah'ın ne oğlu vardır, ne kızı vardır, ne de yeryüzünde yetkilileri vardır. Ne melekler, ne peygamberler, ne yeryüzü yöneticileri, ne melikleri, ne kralları, ne hacılar, ne hocalar, ne şeyhler, ne mürşitler Allah yetkilerine sahip değillerdir. Allah'ın rubûbiyetine, ulûhiyetine, egemenliğine hiç kimse ortak değildir. Hiçbir varlık O'nun sıfatlarına, O'nun yetkilerine sahip değildir.

Binaenaleyh Hz. Îsâ (a.s) da, Üzeyr (a.s) da, melekler de, diğer peygamberler de Allah'ın mükramun kullarıdır. Allah'ın ikramına lâyık kıldığı, Allah'ın yarattığı ve varlıklarını sürdürme konusunda Allah'a muhtaç kullardır. Bunların öteki varlıklardan tek farkı Rabbimiz onlara lütfedip ikramına, risâletine mazhar kılıp peygamber seçmiş olmasıdır. Bu Allah'ın biz fazlıdır ki dilediğine onu verir.

Yahudi ve Hıristiyanların düştükleri bu yanlışa her zaman insanların

düşebileceklerini çok iyi bilen Rabbimiz Kitabının pek çok yerinde ısrarla bu konuyu gündeme getiriyor. Şu anda da bakıyoruz kimileri yöneticilerini, kimileri idarecilerini, kimileri şeyhlerini, hocalarını çok fazla yücelterek, onlara Allah sıfatlarını vererek, sevgide, hürmette aşırı giderek yanılgı içine düşmektedirler. Müslümanlar bu konuda çok dikkatli davranmak zorundadırlar.

27. "Allah'tan önce söz söyleyemezler; ancak Onun emri üzerine iş işlerler."

Allah berisinde İlâhlar bildiğiniz, tanrılar bildiğiniz, kendilerine Allah sıfatlarını yüklemeye çalıştığınız, Allah'ın oğlu kızı demeye çalıştığınız varlıklar var ya, onlar sözle bile asla Allah'ı geçemezler. İn-sanlar, kullar Allah'ın önüne sözle bile geçemezler. Çünkü onlar, o melekler, o peygamberler herkesten çok Rablerine teslim olan, herkesten çok O'na kulluk eden varlıklardır. Onlar asla kendi sözlerini Allah sözünün önüne geçirmezler. Onlar Rablerinin emriyle hareket ederler. Emir olunmadıkları hiçbir şeyi söylemezler, hiçbir şeyi yapmazlar. İnsanlar sözle bile olsa Allah'a karşı gelemezler, isyan edemezler. Bilâkis onlar Allah'ın emrini, Allah'ın yasalarını pratikte uygularlar, O'nun emrinde bir hayat sürerler. Hiç kimse Allah'ın hükmünün, Allah'ın sözünün, Allah'ın muradının dışına çıkamaz.

Zaten ne Îsâ (a.s), ne Üzeyr (a.s) ne de melekler sözle böyle bir şey söylememişlerdir. Bizler Allah'ın önündeyiz, bizler Allah yetkilerine sahibiz, bizler Allah'ın oğulları kızlarıyız, bizler de tanrılarız, bizlere de kulluk etmek, bizim arzularımızı, bizim yasalarımızı da uygulamak zorundasınız dememişlerdir. Öyleyse nasıl oluyor da bu in-sanlar onların demedikleri bir şeyi onlar namına söylemeye çalışıyorlar? Nereden alıyorlar bu yetkiyi?

Aslında bunların derdi şuydu. Üzeyr Allah'ın oğludur, Îsâ Allah'ın oğludur derken bu adamlar esasen Allah'a karşı torpilli varlıklar bularak, işledikleri şeylere kılıflar bulmaya çalışıyorlardı. Allah'a veliahtlar bulmaya çalışıyorlardı ki böylece Allah'a yaklaşabilme, O'na torpil yaptırabilme imkânı bulabilsinler. Böyle çabaları vardı adamların. Öyle ya bir insana çocuğundan daha yakın birisi olmayacağına göre, ya da adam çocuğunun hatırından çıkamayacağına göre, bunlar da sanki Allah'ı insan gibi, kendisine çocuğu vasıtasıyla yaklaşılabilecek bir varlık bildiklerinden ötürü torpil yaptırma derdiyle bu herzelere yöneliyorlardı. Bu varlıkların yarın Allah huzurunda şefaatte bulunarak kendilerini kurtaracaklarına inanıyorlardı. İşte bu yüzden bu sapıklıkların içine giriyorlardı. Bakın bundan sonraki âyetinde Rab-bimiz bu hususu şöylece

açıklığa kavuşturuyor:

28. "Allah, onların yaptıklarını ve yapmakta olduk-larını bilir. Onlar Allah'ın hoşnut olduğu kimseden başkasına şefaat edemezler; O'nun korkusundan titrerler."

Allah onların önlerini de, arkalarını da, önlerinde olanı da, ar-kalarında olanı da, yaptıklarını da, yapmadıklarını da, önceden yaptıklarını da, sonradan yapacaklarını da, amele, eyleme dönüştürdüklerini de, kalplerinde yapmayı tasarladıkları niyetlerini de, düşündüklerini de, fiillerini de, hareketlerini de, geçmişlerini de, geleceklerini de bilmektedir.

Evet İnsanların öncesini ve sonrasını bilendir Allah. Yâni varlıklardan önce ne vardı? Varlıkların varlığından önce ne vardı? İnsanların yaratılmasından önce ne vardı? Onların yokluğundan sonra ne olacak? Bunu bilen ancak Allah'tır. Allah her şeyi bilendir, O'nun bilgisinin dışında kalan hiçbir şey yoktur. Ve hiçbir kimse Allah'ın bildik-lerinden hiçbir şeye dair bilgiyi Allah onu kendisine öğretmeksizin elde edemez. Allah izin vermedikçe hiçbir kimse Allah'ın bilgisinden hiçbir bilgiye muttali olamaz.

Öyleyse onlar Allah'ın razı olduklarından, hoşnut olduklarından başkalarına asla şefaatte bulunamazlar. Ne Îsâ (a.s), ne Üzeyr (a.s), ne Allah'ın melekleri, ne de Allah'ın öteki peygamberleri Allah'ın izin vermediği, Allah'ın razı olmadığı kimselere şefaat etme yetkisine sahip değillerdir. Çünkü bunların hiçbirisi insanların, kulların önlerini, arkalarını, niyetlerini, amellerini, yaptıklarını, yapmadıklarını bilemezler. Kimin hangi niyetle ameller işlediğini, kimin ne adına bir hayat yaşadığını Allah'tan başka hiç kimse bilemez.

Kur'an-ı Kerîmde bu ve benzeri âyetlerden anlıyoruz ki yarın şefaatte bulunabilecek, şefaat edebilecek insanları da, şefaat edilecek kimseleri de Allah belirleyecektir. Bunu Allah'ın izni belirleyecektir. Allah'ın izin vermediği hiç bir kimse şefaat etme hakkını kendisinde bulamayacağı gibi, Allah'ın lâyık görmediği hiçbir kimse de şefaat edilmeye hak kazanamayacaktır. Yâni meselâ yarın Allah bana şefaat edebilme hakkını verse, ben babama, anama, kayınpederime, ba-canağıma, arkadaşlarıma şefaat edemeyeceğim de, Allah'ın şunlara şunlara şefaat edebilirsin diye benim karşıma çıkardığı listede yazılı olanlara, yâni Allah'ın razı olup izin verdiklerine ancak şefaat edebileceğim.

Peki bunun sebebi nedir? Yâni eğer yarın Allah bana şefaat izni verirse niye ben kendi istediklerime, sevdiklerime şefaatte bulunamayacağım da sadece Allah'ın belirlediği kimselere şefaat edebileceğim? Allah'ın elçileri niye kendi istediklerine şefaatte bulunamayacaklar? Bunun sebebi nedir?

"O kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir"

Evet insanların önlerini arkalarını, cinslerini, cibilliyetlerini, kalplerini, niyetlerini, amellerini, amellerinin zâhirîni, bâtınını, o amelleri işlerken nasıl bir niyet taşıdıklarını, Allah için mi, yoksa toplum için mi yaptıklarını, dosyalarını, sicillerini tutan, bilen yalnız Allah'tır. Peygamber bilemez ki bunları. Ben bilemem ki insanların önlerini arkalarını. Ben bilemem ki insanların ne tür bir dosyayla, ne tür bir niyetle, ne tür amellerle Allah'ın huzuruna geldiklerini. Bir insanın direk cennete gitmesi gereken biri mi, yoksa bir süre cehennemde yanması mı gerektiğini kesinlikle peygamber bilemez, biz bilemeyiz. Çünkü kalpleri, niyetleri, amelleri, bu amellerin önünü, arkasını bilen sadece Allah'tır. Onun için ben istediklerime şefaat etmeye kalkarsam zulmedebilirim, hata edebilirim. Cennete gitmesi gereken birini cehenneme, cehenneme gitmesi gereken birini cennete postalama çabası içine girebilir ve zulmetmiş olabilirim, haksızlık etmiş olabilirim. Bakın Nebe' sûresi de bu hususu şöyle anlatıyordu:

"...Ona onun huzurunda hiçbir söz söylemeye Mâlik olamazlar. Konuşamayacaklar, ancak Rahmânın izin verdikleri (konuşabilecekler) O konuşanlar da sevaba konuşacaklardır."
(Nebe' 37,38)

Yâni Onun huzurunda kimse söz söyleyemeyecek, ancak O'nun izin verdiği peygamberler söz söyleyecekler ve onlar da sa-dece sevap söz söyleyeceklerdir. Yâni doğru söyleyeceklerdir. Yâni ancak şefaate lâyık olan kişilere, Allah'ın razı olduklarına şefaat edebileceklerdir. Yâni Allah'ın şefaate izin verdiği kimselere şefaat edecekler, Allah'ın kendilerinden razı olduğu insanları kurtarmaya kalkışacaklardır. Allah'ın şefaate izin vermediği, kendi istediklerine şefaat etmeye kalkışarak yanlışa düşmeyeceklerdir. Yanlış yapmayacaklardır.

Öyleyse Allah'ın vermediği yetkiyi birilerine vererek yarın bunlar bize şefaat etsinler demenin anlamı yoktur. Kendi kafamıza göre bu dünyada bir

kısım Şafii'ler belirleyerek, onları şafi makamına oturtarak, onların eteğine yapışarak, onların önlerinde eğilerek, onlardan yardım bekleyerek, onların hatırını kazanmaya çalışarak, Allah'a yapılması gereken kulluk vazifelerinden bir kısmının bunlara yaparak şirke düşmeye gerek yoktur. Kul oluruz Allah'a, O dilerse dilediklerinin şefaatiyle bizi lütfuna, cennetine ulaştırır.

29. "Bunlar içinde kim "Ben, Allah'tan başka bir ilâhım" derse, işte onu cehennemle cezalandırırız. Zulmedenlerin cezasını işte böyle veririz."

Evet onlardan her kim ki, ben de Allah berisinde tanrıyım dese, Allah yetkilerine sahip olduğunu, kulluğa lâyık olduğunu, insanların hayatında söz sahibi, egemenlik sahibi olduğunu iddia etse biz kesinlikle onu cehennemle cezalandırırız. Böyle bir şeyi iddia etmek en büyük zulümdür ve işte biz zalimleri böylece cezalandırırız.

Mümkün değil, hiçbir peygamber böyle bir şey demez. Hiçbir peygambere yakışmaz bu. Ben İlâhım! Ben İlâhlık sıfatlarına sahibim! Ben Allah yetkileriyle donanmışım! Ben kendisine kulluk edilecek varlığım! Ey insanlar, bana da kulluk etmek zorundasınız! Beni de dinlemek zorundasınız! Bana dua etmek, istediklerinizi benden de istemek, bana da sığınmak zorundasınız! Hayatınız, ölümünüz benim elimdedir! Rızkınız, şifanız bendendir! Sizin hayatınızda egemen olan, size hayat programı belirleme yetkisine sahip olan benim! Bana kulluk etmek zorundasınız diyerek bir peygamber kendisini Allah yerine koyarak, İlâh ve Rab pozisyonunda insanlara lanse etmeye çalışsa biz onu cehennemle cezalandırırız diyor Rabbimiz.

Allah yasalarını örterek, kendisini İlâh makamında görerek in-sanlara benim yasalarıma tabi olmak zorundasınız, benim istediğim gibi yaşamak zorundasınız, benim istediğim gibi giyinmek zorundasınız, benim gibi olmak, benim gibi düşünmek, benim gibi yaşamak zo-rundasınız, benim istediğim gibi bir aile hayatınız, benim istediğim gibi bir eğitiminiz, benim istediğim gibi bir hukukunuz, benim istediğim gibi bir siyasal yapılanmanız, bir miras yasanız olacak derse kesinlikle bilesiniz ki o zalimdir ve onun yeri cehennemdir diyor Rabbimiz.

30. "İnkar edenler, gökler ve yer yapışıkken onları ayırdığımızı ve bütün canlıları sudan meydana getirdiği-mizi bilmezler mi? İnanmıyorlar mı?"

Bu kâfirler, bu zalimler bilmiyorlar mı, görmüyorlar mı ki ken-dilerini Rab ve İlâh makamında görüyorlar? Görmüyorlar mı ki ken-dilerini tanrı olarak insanlara takdim ediyorlar bu zalimler? Halbuki gökler ve yer bitişikti de biz ikisinin arasını ayırdık. Gökle yer, sema ile arz bitişikti, birdi de biz onu ayırdık diyor Rabbimiz. Hepsi bir bü-tündü. Göklerle yer birbiriyle ilişki içinde değildi de biz onları birbir-leriyle ilişki içine soktuk. Yeryüzünde hayat yoktu, yeryüzünde can-lılar yoktu da biz orada hayatı var ettik. Gökyüzünden arza yağmur yağmıyordu, arza vahiy inmiyordu da biz vahiy indirdik. Gökle yerin ilişkisini biz gerçekleştirdik.

Evet göklerle yer birlikte bir özelliğe sahipti, birbirinden ayrıldılar da sema oluştu, arz oluştu. Semanın sinesinde yıldızlar, ay, güneş oluştu. Sonra arzdaki varlıklar, madenler, bitkiler, hayvanlar ve insanlar oluştu. Bunu bilmiyorlar mı bu zalimler? Bu hayatı var eden Rablerinin gücünü, kudretini anlamıyorlar mı, görmüyorlar mı ki Onu diskalifiye ederek kendilerinin tanrılığını iddia etmeye kalkışıyorlar? Ne güçleri, ne imkânları, ne kudretleri var ki egemenlik iddiasında bulunuyorlar? Ve yine görmüyorlar mı ki:

Sonra yine bakmıyorlar mı, görmüyorlar mı bu kâfirler; biz her şeyi, her bir diriyi de sudan yarattık. Hâlâ Rablerinin gücünü, kudretini görüp iman etmeyecek mi bu zalimler? Tüm canlıların, bitkilerin, insanların ama maddelerinin sudan olduğunu, sudan yaratıldıklarını biliyoruz. İnsanın bir nutfeden yaratıldığını biliyoruz. Varlığın başlangıcı sudan olduğu gibi, devamının da suyla mümkün olduğunu biliyorlar bu insanlar. İşte böyle akıllara durgunluk verecek biçimde varlığı suyla yaratan, sudan böyle bir hayat çıkaran, kendilerine hayatı lütfeden Rablerine inanmayacaklar mı bu insanlar?

Evet gökleri ve yeri yaratan, var eden Allah'tır. Yeryüzünde hayatı başlatan, açığa çıkaran O'dur. Sizi sudan yaratan O'dur. Şu anda içtiğiniz sularınızı yaratan, gökten indiren de O'dur. Öyle değil mi? Şu anda içtiğiniz sularınızı kesiverse, gökten su indirmeyiverse ne yaparsınız? Tüm canlılarla birlikte boyunlarınızı büküp Rabbinize yalvarmaz mısınız? İlla da nîmetlerini çekip alması mı lâzım O'na kulluğa yönelmeniz için? Bir düşünsenize. Bir anda sularınız yok oldu? Ne yaparsınız? Kime gidersiniz? Kimden yardım istersiniz? Bir yudum suyu nereden bulursunuz? Tüm dünyalılar olarak bir araya gelseniz bir yudum su bulabilir misiniz? Öyleyse İlâhlık hakkı yaratıcıya aittir. Yaratıcı olan Rab ve İlâhtır.

Yoksa sizler yaratıcı olarak Allah'ı kabul ediyor da, hayata karışıcı olarak O'nu reddetmeye mi çalışıyorsunuz? Tamam göklerin de, yerlerin de, göktekilerin de, yerdekilerin de yaratıcısı Allah'tır ama bu Allah bizim hayatımıza karışmaz mı demeye çalışıyorsunuz? Biz hayatımızı bildiğimiz gibi yaşarız, ya da bizim hayatımıza karışacak başka Rablerimiz başka tanrılarımız var demeye mi çalışıyorsunuz? Allah bizim hayatımızı bilmez mi demeye çalışıyorsunuz? Gökleri ya-ratan, göktekilere hükmeden, yerleri yaratmaya güç yetiren Allah si-zin hukukunuzu hiç bilmez mi? Sizin eğitiminizi bilmez mi? Sizin sosyal, ekonomik ve siyasal yapılanmalarınızı hiç bilmez mi?

Halbuki yaratan da O'dur yarattığını idare etmesini bilen de O'dur. Yaratan da O'dur yarattığının hayat programını belirleyen de O'dur. Yaratan da O'dur, Rab da O'dur. Geceyi gündüzü yaratan, geceye gündüze söz geçiren, güneşe, aya ve yıldızlara hükmedebilen birileri var mı? Varsa tamam onlara da kulluk edin. Onlara da minnet duyun. Onların arzularını da yerine getirin. Halbuki Allah'tan başka hiç kimsenin bu konularda gücü ve kuvveti yoktur. Göklerin ve göktekilerin işlerini düzenlediği gibi, yerdekilerin işlerini de düzenleyen Allah'tır.

Ey bizler İlâhız diyenler, ey bizler Rabbiz diyenler. Ey egemenlik bizdedir, bu insanlara biz hükmederiz diyenler. Ey bizim ha-yatımıza Allah karışamaz diyenler. Söyleyin, bir yaratma gücünüz var mı? Bir yudum su bulabilir misiniz? Rızık verebilir misiniz bu insanlara? Yaratabilir misiniz bir tek canlıyı? Diriltebilir misiniz bir tek ölüyü? Eğer bu anlatılanlarla Rabbinizin gücünü kudretini hâlâ anlayamadıysanız bir de şunu dinleyin.

31. "Yeryüzüne, insanlar sarsılmasın diye sabit dağlar yerleştirdik; rahat gidebilsinler diye aralarında geniş yollar var ettik."

Evet sarsılmasın diye, alabora olmasın diye, arzı dengede tutalım diye yeryüzünde sabit dağlar yarattık buyuruyor Allah. Rab-bimiz yerin üstünde sabit dağlar yaratmıştır. Yâni dağları arzın üstü-ne baskı yaptı. Çiviler, kazıklar yaptı dağları. Yâni semada, fezada, boşlukta dönüp duran dünyanın dengesini sağlamak için dağları böyle kazıklar olarak çakıvermiştir Rabbimiz. Sonra bu dağların arasından rahat geçebilmeniz için geniş, geniş yollar, caddeler var ettik de sizler gidebileceğiniz yerlere gidebiliyor, menzillerinize ulaşabiliyorsunuz. Dağların arasındaki o vadileri, o geçitleri yaratan da Allah'tır.

Şimdi söyleyin bakalım, yeryüzünde İlâhlık, Rablik iddiasında bulunan hangi tanrı taslağı becerebilir bunu? Kim yapabilir? Kim yaratabilir bu dağları? Kim var edebilir bu vadileri? Şu anda egemenlik bizdedir diyerek kendilerini insanlara tanrı olarak takdim eden sahte yeryüzü tanrılarından hangisinin yarattığı bir dağı var? Hangisinin bu dağların arasından açtığı bir vadisi, bir yolu var? Ama insanlar o kadar nankörleşmiş, o kadar zalimleşmişler ki neredeyse yeryüzünün bir tek dağında ufacık bir yol açmışlarsa, küçücük bir iş yapmışlarsa, gururlarından, tekebbürlerinden o dağlara Allah'ın bir ismini vermi-yorlar da kendi isimlerini vermeye çalışıyorlar. Allah'ın büyük, büyük dağların arasında açtığı o vadilerde, o yollarda yürürlerken hamd ol-sun Rabbimize ki bize bu yolları açmış diye küçücük bir hatırlatmaya bile tahammül edemiyorlar. Allah'ın kendilerine vermiş olduğu akılla, güç ve kuvvetle yapmış oldukları ufacık bir işi o kadar büyütüyorlar ki Allah'ın kendilerine lütfettiği çok büyük nîmetleri o küçücük işlerinin arkasında gizleyerek kendilerini ön plana çıkarıyorlar.

İşte görüyoruz şu müşrik toplum Allah'ın âyetlerini o kadar örtüyor ki, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın gücünü kudretini o kadar örtbas etmeye, kamufle etmeye çalışıyor ki, bundan daha büyük bir zulüm düşünmek mümkün değildir. Kendi âyetlerini gündeme getirdiklerinin binde biri kadar Allah'ın âyetlerini gündeme getirmiyorlar. Kendi âyetlerine, kendi kendilerine hamd ettiklerinin binde biri kadar Allah'a hamd etmiyorlar.

Meselâ kendi âyetleri olan elektriğe hamd ettikleri kadar, elektriği gündeme getirdikleri kadar Allah'ın eşsiz bir âyeti olan güneşi gündeme getirmiyorlar. Kendi buldukları bilgisayar aletine değer verdikleri kadar Allah'ın gece ve gündüz âyetlerine, Allah'ın akıl âyetine değer vermiyorlar. Allah'ın âyetlerini gündeme getirmiyorlar da kendi yapmış oldukları putların önünde secdeye kapanıp onlarla övünmeye çalışıyorlar. Efendim insanlık artık bilgisayar çağına geçmiştir, robot çağına fırlamıştır. İnsanlar kendilerinden daha hızlı düşünebilecek çağa ulaşmıştır diyerek kendi kendilerini, kendi yaptıklarını putlaştırmaya, en büyük benim! En büyük biziz! Benden başka, bizden başka büyük yoktur! diyerek kendi kendilerine secde etmeye başlamışlar, kendi kendilerinin tanrılıklarını ilân etmeye başlamışlardır.

32. "Göğü karışıklıktan korunmuş bir tavan kıldık; oysa onlar bundaki delillerden yüz çeviriyorlar."

Sonra yine semayı korunmuş bir tavan yaptık diyor Rabbimiz. Evet

yeryüzünü yaratan, düzenleyen Allah olduğu gibi, gökyüzünü de yaratan, düzenleyen O'dur. Yeryüzü tanrıları ve tanrıçalarının elleri gökyüzüne de uzanmamaktadır. Orada da etkileri, yetkileri yoktur onların.

Rabbimiz semayı da koruduk, korunmuş bir tavan kıldık. Neden korumuş Rabbimiz semayı? Bozulmaktan, yıkılmaktan korudu. Kıyâmete kadar bozulmayacak o sema. Ya da şeytanlardan koruduk o semayı. Şeytanların bilgi almasından korudu. İşte bu, Azîz ve Alîm olan, mutlak bilgi sahibi, mutlak güç ve kuvvet sahibi olan Allah'ın takdiridir. Bunu Azîz ve Alîm olan Allah'tan başka kim yapabilir?

Allah semayı bina etmiş binasından sonra da bu binanın devamını sağlamış, kıyâmete kadar bozulmaktan korumuştur onu. Peki ne diyor Rabbimiz bu âyetleriyle bize? Bu âyetleriyle Rabbimiz bize diyor ki, ey kullarım, sizin arzınızı, semanızı yaratan Benim. Öyleyse Rab ve İlâh Benim. Sadece bana kulluk edin buyurmaktadır.

Ben bütün bunları size Coğrafya bilgisi vermek için, Astronomi konusunda sizi bilgilendirmek için veya sizi eğlendirip hoş vakitler geçirmeniz için anlatmıyorum. Arza, dağlara, ovalara, semaya bir daha bakmanızı, çevrenizdeki Benim âyetlerimi bir daha gözden geçirmenizi, Benim rubûbiyet ve ulûhiyetime delil olarak size arz ettiğim bu âyetlerim üzerinde ibretle ve tefekkürle kafa yorarak Benim gücümü, kudretimi ve hikmetimi anlamanız, kavramanız ve Bana kul olmanız, Bana teslim olmanız için anlatıyorum.

Şu altınıza bir döşek gibi yaydığım yeryüzüne, şu ona denge unsuru olarak çaktığım dağlara, o dağların arasında yarattığım geçitlere, yollara, o dağların eteklerindeki ekime dikime elverişli olsun diye düzenlediğim ovalara, şu dağların eteklerinden ovaları sulamak için akıttığım nehirlere, şu yiyip içtiklerinize bir bakın. Bakın da bunları Benden başka becerebilecek birileri var mı, yok mu? bir düşünün? Ki-min ekmeğini yiyip de kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün diyor Rabbimiz.

Ama onlar âyetlerimizden yüz çeviriyorlar. Ama onlar Allah'ın âyetlerine karşı geliyorlar. Âyetlerle ilgilenmiyorlar. Âyetler üzerinde düşünmüyorlar, kafa yormuyorlar, görmüyorlar, göremiyorlar. Allah bu kadar âyet yaratsın, gökyüzü Allah'ın olsun, yeryüzü Allah'ın olsun, dağlar O'nun olsun, yollar O'nun olsun, varlıklar O'nun olsun, her şey O'nun mülkü olsun da, bu insanlar böyle mülkün

sahibi olan, hayatın sahibi olan bir Allah'ın kendileri için yarattığı bunca âyetlerinden yüz çevirsinler. Böyle bir Rabbin âyetleriyle, yasalarıyla ilgilenmesinler. Böyle bir Allah'a kulluğa yönelmesinler. Gerçekten çok garip bir şeydir bu.

33. "Geceyi ve gündüzü, güneşi ve Ay'ı yaratan O' dur. Her biri bir yörüngede yürür"

Evet O Allah geceyi de, gündüzü de, ayı da, güneşi de yaratandır. Bunların sahibi ve yaratıcısı da Allah'tır. O zaman insanlara ne kaldı? Yeryüzü tanrılarına ne kaldı? Hiçbir şey kalmadı değil mi? Hayır hayır, onlara tek bir şey kaldı, o da böyle bir Allah'a teslimiyet, böyle bir Allah'a kulluk. Göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin, arzın ve semanın, gecenin ve gündüzün, ayın ve güneşin, tüm varlıkların teslim olup boyun büktükleri böyle bir Rabbe insanlar da teslim olup, boyun büküp, kulluk etmek zorundadırlar. Ama bakıyoruz ki Allah'tan, Allah'ın âyetlerinden habersiz yaşayan insanlar böyle bir Allah'a teslimiyeti, kulluğu bir kenara bırakıp da kendi kendilerini Rableştirip, İlâhlaştırıp hevâ ve heveslerine sarılarak insanlara tanrılık taslamaya kalkışıyorlar. Allah yasalarını bir kenara bırakarak kendi yasalarını insanlara empoze etmeye, insanları kendilerine kul köle edinmeye çalışıyorlar.

Allah'ın yarattığı kullar olarak çok garip bir imtihan içindeyiz. Rabbimiz yaratıp dünyaya getirdiği biz kullarına bir kısım yetkiler vermiş. Rabbimizin biz kullarına verdiği yetki kendi yetkisine benzemektedir. Güç kuvvet vermiş Rabbimiz bize. Sahip olduğumuz bu güç ve kuvvetle kendisine asla benzememekle birlikte bize öyle bir yetki vermiş ki bu dünyada aynen O'nun yetkisini kullanabiliyoruz. Dünyada pek çok varlığa hükmedebiliyoruz. Gerçekten bu çok yaman bir imtihandır. Bu imtihanda yetki vereni unutmadan, şu anda sahip olduğumuz bu hayatın, bu gücün, kuvvetin kendimizden değil Allah'tan olduğunu bir an bile unutmadan bir hayat yaşamak zorundayız. Kendimizin asıl değil, vekil olduğumuzu unutmadan, yeryüzünde Allah'ın verdiği yetkilerle Allah'ın istediği bir hayatı yaşamak zorundayız. O'nun yaratıp görevlendirdiği halifeler, kullar olduğumuzu unutmadan bir hayat yaşamak zorundayız. Rabbimizin yetkilerini aşmamaya azami dikkat ederek yaşamak zorundayız.

Biz müslümanız, biz bizi yaratana teslim olduk, biz O'na kul olduk dedik mi işte o zaman kazandık demektir. Ama ne zaman ki kul olduğumuzu unutur,

Allah'ın bize verdiği geçici yetkileri kendimizden zanneder, daimi zanneder ve yaratıcımızın varlığını ve bizden istediği kulluğu görmezden gelerek kendi tanrılığımız istikâmetinde, hevâ ve heveslerimiz doğrultusunda bir hayat yaşamaya kalkışırsak kesinlikle bilelim ki bu imtihanı kaybettik demektir Allah korusun. Çünkü bu ha-yat bizim değildir. Hayatın sahibi Allah'tır. Gecenin, gündüzün sahibi Allah'tır. Hayatımızın vazgeçilmez unsurları olan arz da, sema da, güneş de, yıldızlar da, dağlar da, yollar da, havamız da, suyumuz da hepsi hepsi Allah'ındır. Tüm bunları, hayatımızın devamı için gerekli olan tüm bu varlıkları biz yaratmadık. Bu varlıklar bizi dinlemiyorlar, bizden emir almıyorlar. Bakın âyetin sonunda diyor ki Rabbimiz:

Hepsi bir yörüngede yüzüp gitmektedirler. Gece, gündüz, ay, güneş, yıldızlar her biri belli bir felekte yüzmektedirler. Evet tüm varlıklar Allah'ın yarattığı, Allah'ın tespit ettiği, Allah'ın belirlediği bir düzeni, bir yasayı, bir hayatı, bir programı yaşarlar, uygularlar. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun mânâsı yeryüzünde tüm bu varlıklar Rablerinin programına, Rablerinin yörüngesine girip, Rablerinin arzularına teslim olup bir hayat yaşarlar. Yâni bir felekte, bir yörüngede yüzüp gitmek demek, her varlık için kendisine Allah tarafından tahsis edilen programın devamının icrası demektir. Allah'ın belirlediği hayat programının icrası demektir. Allah güneşe, aya, yıldızlara bir yol, bir yörünge, bir program tahsis etmiştir ki onlar Rableri tarafından kendilerine tahsis edilen, çizilen bu programı aynen icra edip, yüzüp giderler. Yâni tüm bu varlıklar Rablerinin kendileri için belirlediği yörüngenin içinde hareket ederler.

Bu varlıkların tamamı böyle iken sadece insanlar Rablerinin bu dünyada imtihan gereği kendilerine verdiği iradeleriyle isterlerse Allah'ın yarattığı dinini, Allah'ın kendileri için belirlediği hayat programını kabul ederler, istemezlerse de reddederler. Diğer varlıklardan farklı yaratmıştır Rabbimiz insanları. Kul olmaya da, isyan etmeye de iradeleri vardır. Öyleyse tüm varlıklar Rablerine kulluk ederlerken, Rablerinin kendileri için belirlediği programını icra edip dururlarken isterlerse insanlar Rablerine kulluğu terk etsinler. İsterlerse Rablerine isyana yönelsinler. Bu, insanların kendi kendilerini ateşe atmaktan başka Allah'a hiçbir zarar veremez.

Gerçi insanın da hür iradesinin dışındaki tüm hayatı Allah'ın yaratışına, Allah'ın yaratış yasasına, Allah'ın fıtrat yasasına göre hareket etmektedir. Evet insanın eli, ayağı, gözü, kulağı, kalbi Allah'ın emrindedir. Fıtraten zaten insan Allah'ın yasalarına boyun bükmektedir. Allah'ın yarattığı bu insan yaratılış yönünden üşümekte, acıkmakta, uyumakta, yorulmakta, hasta olmakta ve

ölmektedir. Yâni insan fıtraten Allah'ın koyduğu yaratılış yasalarının dışına çıkamamaktadır. Yâni fıtraten insanın tüm azaları Allah'a kuldur.

İşte insan fıtrî hayatında böylece Allah'ın yasalarına boyun büktüğü gibi, günlük hayatında da Allah'ın yasalarına boyun bükmek zorundadır. Değilse fıtrî hayatında Allah'ın yasalarına boyun büken bu insan, günlük hayatında başkalarının yasalarına boyun bükerse, hayatının birinde Rabbinin İlâhî yasalarına, ötekisinde de beşer yasalarına teslim olursa, yâni iki Rabbi, iki İlâhı olursa onun, yâni onun fıtrî hayatıyla günlük hayatı çatışma içine girerse o zaman bu ikisi arasında insan ezilip gidecektir. Çatışan bu iki hayat arasında insan mahvolup gidecektir.

İşte şu anda insanlığın bunalımlarının temeli budur. Hem ken-disiyle, yâni kendi fıtratıyla, hem de kendisinin dışındaki tüm varlıklarla böyle bir çatışma içinde olan bu insanlar nasıl huzura kavuşsun da? Mümkün müdür bu? Yâni düşünün göklerde ve yerdeki tüm varlıklar boyunlarındaki kulluk iplerinin ucunu Allah'a teslim etsinler, tüm varlıklar Allah'ın yaratış yasasına teslim olsunlar, Allah'ın programına göre hareket etsinler, ama insan onlarla çatışma içine girerek, onlardan ayrı bir yol takip ederek sonunda huzurlu ve mutlu olsun. Mümkün mü bu?

İnsanın bedeni, eli, ayağı, saçı, tırnağı Allah'ın yolunda yürüsün, Allah'ın fıtrat yasasına teslim olsun, ama iradesi desin ki ben bu yolda yürümeyeceğim. Ben Allah yasalarına teslim olmayacağım. İş-te yanılgı burada başlıyor. İşte bunalım burada başlıyor. Öyle değil mi? Bir mahallede, bir köyde, bir kentte çevresindeki insanlarla uyumsuzluk içine düşen bir insan, çevresiyle çatışma içine giren bir insan huzursuz olur da tüm varlıklarla, kendi organlarıyla çatışma içine giren insan bunalımların girdabına yuvarlanmaz mı? Allah'la çatışan bir insanın bu dünyada mutlu olması mümkün mü?

Öyleyse başka çaresi yok, insan da tıpkı öteki varlıklar gibi Allah felekinde, Allah yörüngesinde, Allah dininde, Allah programında bir hayatın içine girmek zorundadır. Tıpkı bedeni gibi, azaları gibi Allah yasalarına teslim olmak zorundadır. Öteki varlıklar gibi insan da kendisine gece hazırlayacağı program içinde gündüz yüzüp gidecektir. Gece okunan âyetler, gece ilgi kurulan vahiy ona bir program çizecek ve gündüz o bu vahyin kendisi için çizdiği o kulluk programı dahilinde yüzüp gidecektir. Yâni tıpkı öteki varlıklar gibi Rablerinin kendileri için belirlediği hayat programını icra edeceklerdir.

Bundan sonra Rabbimiz Nübüvvet problemini, Risâlet konusunu gündeme getirecek. Bakın şöyle buyuruyor:

34. "Ey Muhammed! Senden önce de hiçbir insanı ölümsüz kılmadık, sen ölürsün de onlar bâkî kalır mı?"

Biz senden önce hiçbir beşeri ebedî kılmadık. Hiçbir beşere ebedîlik vermedik. Bu Allah'ın bir yasasıdır. Resuller de ölümlüdür. Sen öleceksin de, onlar bâkî mi kalacaklar? Bir gün sen de bu dünyaya veda edeceksin. Çünkü peygamberin Allah gibi yetkileri yoktur. Hayat ve ölüm peygamberin kendi elinde değildir. Peygamber Allah'ın yarattığı, Allah yasalarına teslim bir kuldur. O mükemmel bir kuldur. Evet ey peygamberim biz senden önce hiçbir insana, hiçbir insan cinsine ebedîlik vermedik. Evet her şey ve herkes kuldur ve herkes için bir zaman, bir ecel belirlemiştir Rabbimiz. Kendisinden başka her şey fânîdir. Her şey eceli geldiği zaman yok olmaya mahkumdur. Bâkî olan sadece bu kâinatın yaratıcısı ve yarattığı varlıkların yasalarının ve ecellerinin tayin edicisi olan Rabbimizdir. Öyleyse ey peygamberim:

Sen öleceksin de onlar ebedî mi kalacaklar? Sen öleceksin de onlar dünyaya kazık mı çakacaklar? Mekkeli kâfirler Rasulullah efendimizin ölümünü bekliyorlardı. Beddua ediyorlardı, ölsün, yok olsun diye. Nasıl da bozuk düşünüyorlar? Şimdi sen öleceksin de o kâfirler ölmeyecekler mi? Allah'ın Resûlü vefat etti de, Ebu cehiller yaşadı mı? Ölüme inananlar öldüler de, ölümü değil de yaşamayı seçenler ölümden kurtuldular mı? Cenneti seçenler öldü de, dünyacı kesilenler kurtuldular mı? Allah için cennet için, ebedî hayat için gözünü kırpmadan savaşa atılanlar öldüler de, Âd ve Semûd gibi âhireti unutup da dünyayı kıbleleştirenler, Firavunlar gibi dünyaya kazık çakma sevdasına kapılanlar ölmediler mi? Yeryüzünün en büyük saltanatına sahip Süleyman ve Dâvûd (a.s) lar öldüler de, Nemrutlar, Karunlar yaşamaya devam mı ettiler? Allah'a kul olanlar öldüler de kâfirler yaşadılar mı? Müslümanlar öldüler de ötekiler bâkî mi kaldılar?

Öyleyse ey şu anda yeryüzünde müslümanlara hayat hakkı tanımayanlar, Allah kullarına zulmedenler, zannetmeyin ki bu dünya, bu hayat devam edecek. Zannetmeyin ki ölmeyeceksiniz. Sizden öncekiler ölmediler mi? Sizden önceki kâfirler yaşıyorlar mı? Kim kur-tulmuş ölümden? Hangi taraf olursa olsun, ister tercihini Allah'tan yana kullanan, hayatını Allah için yaşayan müslümanlardan olsun, isterse hayatlarına Allah'ı karıştırmayarak kendi hevâ ve hevesleri

istikâmetinde bir hayat yaşamadan yana olan kâfir ve müşrik dünyadan olsun. İster Allah'ın en sevgili peygamberleri olsun, ister en büyük Allah düşmanı olsun Allah herkes için ölümü yazmıştır. Kimse bu yasanın dışına çıkma imkânına sahip değildir. Çünkü:

35. "Her can ölümü tadacaktır. Bir imtihan olarak size iyilik ve kötülük veririz. Sonunda Bize dönersiniz".

Her nefis ölümü tadacaktır. Yeryüzünde Allah'ın genel yasasıdır bu. Mü'minler de ölecek, kâfirler de. Allah'a, Allah'ın elçilerine, Allah'ın kitaplarına iman edip bu imana bağlı bir hayat yaşayanlar da ölecek, iman etmeyip kendi kendilerine bir hayat yaşayanlar da ölecektir. Kendilerini yeryüzü tanrısı olarak ilân edenler de ölecektir, onların kulları da ölecektir. Hiç kimse ölümden kaçıp kurtulamayacaktır. Nereye kaçacaklar da? Bir ülkeden başka bir ülkeye, bir kıtadan başka bir kıtaya, dünyadan başka bir gezegene kaçsalar da Allah'ın ölüm yasasından asla kurtulamayacaklardır. Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu değişmez bir yasasıdır.

Nuh (a.s) da öldü, ona inanmayan, onunla kavgalarını sürdüren toplumu da öldü. Dünyayı cennetleştirip ebedî yaşayacaklarına inanan, ölümü akıllarının ucundan bile geçirmeyen Âd kavmi de öldü, onlara elçi olarak gönderilen Hûd (a.s) da öldü. Semûd toplumu da öldü, Sâlih (a.s) da, İbrahim (a.s) da gitti toplumu da, Süleyman (a.s) da gitti, Muhammed (a.s) da gitti. Mülk ve saltanat sahipleri de gitti, hiçbir şeyleri olmayan garibanlar da gitti. Mekke'de Allah'ın sevgili elçisine ve ona iman eden müslümanlara hayat hakkı tanımayanlar da gitti, müslümanlar da gitti. Yaratılmış olan hiçbir varlığının bu dünyada ölümsüzlük hakkı yoktur. Herkes ölümlüdür. Sadece bâkî olan Allah'tır.

Evet yaşadığınız bu dünya hayatında, bu imtihan salonunda bir imtihan olarak size iyilik ve kötülük veririz. Sonunda Bize dönersiniz. Demek ki hayatın ve ölümün sebebi imtihandır. Allah buyuruyor ki, sizi bu dünyada hayırla ve şerle deneyerek imtihan ediyoruz. Rabbimizin bu âyetinden anlıyoruz ki hayatın temeli işte bu imtihandır. Hayat baştan sona imtihandan ibarettir. İmtihanın konusu da ha-yır ve şermiş. Hayırla imtihan, şerle imtihan. İyilikle imtihan, kötülükle imtihan. Kolaylıkla imtihan, zorlukla imtihan. Varlıkla imtihan, yoklukla imtihan. Savaşla imtihan, barışla imtihan. Hastalıkla imtihan, sağlıkla imtihan. Zaferle imtihan, mağlubiyetle imtihan. Hayatla imtihan, ölümle imtihan. İmanla imtihan, küfürle imtihan. Soğukla imtihan, sıcakla imtihan.

Açlıkla imtihan toklukla imtihan. Evlenme ile imtihan, boşan-mayla imtihan. Kazanmayla imtihan, kaybetmeyle imtihan. Her an, her saniye bir imtihanın içindeyiz. İmtihanın dışında bir tek saniyemiz bile yoktur. Bir an bile gaflet etmeden sürekli bu imtihanın şuurunda olmak zorundayız. Ne zamanki bir imtihanda olduğumuzu unuttuk, ne zamanki bu imtihandan gaflet ettik bilelim ki kaybımız başlamış demektir.

Ve yaşadığımız bu imtihanın sonunda Allah'a döndürüleceğiz. Bir gün gelecek, bir ölüm bizi O'nun huzuruna götürecek. Ya-şadığımız hayatın hesabını ödemek üzere Rabbimizin huzuruna gideceğiz. Hiç kimsenin bundan kaçıp kurtulması, unutulup sümenaltı olması, Allah'ın sorgulamasından kurtulması mümkün değildir.

36. "İnkârcılar seni gördükleri zaman, şüphesiz, seni alaya almaktan başka bir şey yapmazlar. "Sizin İlâhlarınızı diline dolayan bu mudur? "derler ve Rahmân'ın Kitabını işte onlar inkâr ederler."

Evet kâfirler seni gördükleri zaman, seninle karşı karşıya geldikleri zaman seninle alay ediyorlar, seni alay konusu yapıyorlar. O kendilerine Allah'ın bir rahmet kapısı olarak gönderdiği peygamber, o kendilerine Allah'ın en büyük lütfu olan peygamber, o erdemli peygamber kendilerini sadece Hakka çağırdığı halde, hayra dâvet ettiği halde, ateşten, cehennemden cennete çağırdığı halde, onlardan ha-yırdan başka bir şey istemediği halde onu gördükleri zaman alay edi-yorlardı. Kendilerini üstün bir konumda, peygamberi de alçak bir konumda görerek gülüyorlardı. Allah elçisini alay konusu ediyorlardı.

İşte bir peygamber ve işte onu alaya alan, ona değer vermeyen bir kâfir ve müşrik güruhu. Tarih boyunca bu hep böyle olmuş-tur. Tarih boyunca tüm Firavunların, tüm kâfirlerin ve küfür sistemini ayakta tutmaya çalışan insanların tamamının yaptığı iş budur. Al-lah'ın âyetlerini ve Allah'ın elçilerini alaya almak ve onlarla dalga geçmek. Allah'ın hak elçilerinin kendilerine getirdikleri âyetleri dinleyip onlar üzerinde düşünmek ve bir karara varmak yerine, düşünüp taşındıktan sonra onları kabullenmek veya bir delille onları reddetmek yerine alaya alarak gülüp geçiyorlar. Neden? Çünkü sepetleri boştur adamların. Dağarcıklarında onu değerlendirecek sermayeleri yoktur adamların. Kafalarının içi bomboştur adamların.

Bütün sermayeleri sadece gülmek, alaya almak ve reddetmek. Tek

yapabilecekleri şey alay etmek, tekzip etmek, yalanlamak, karşı çıkmak, susturmak, asmak, kesmek, tehditler savurmaktır. Her devirde bu böyledir. Her devirde kâfirlerin, müşriklerin, küfrü ve şirki yasallaştırıp ayakta tutmaya çalışanların karakteri budur işte. Halbuki herhangi bir kimseden bir söz duyulunca onu dinlemek, anlamaya çalıştıktan sonra ya kabullenmek, ya da delilleriyle reddetmek icap etmektedir. Ama bu hainler anlamadan, dinlemeden peygamberi redde-diyorlar, onu alaya alıyorlar ve şöyle diyorlar:

Sizin İlâhlarınız hakkında ileri geri konuşan, İlâhlarınızı diline dolayan bu mu? Peygamber efendimiz onların putlarını, ilâhlarını eleştiriyordu. Onların hayatlarını, inanışlarını sorguluyordu. Hakaret etmiyordu, sövmüyordu onlara ve putlarına, ama onların akıllarını er-direbilmek için, yanılgılarını, sapıklıklarını ortaya koyabilmek için şöyle diyordu: Şu hiçbir fayda ve zarar sağlamaya gücü yetmeyen, hayatınızda hiçbir etkileri, yetkileri olmayan, kendilerini bile yaratmaktan âciz cansız varlıklara mı tapınıyorsunuz? Bunların hiç birisi Allah berisinde İlâh değillerdir.

Ne Lat, ne Uzza, ne Hubel, ne de başkaları gibi cansızlar, ne de canlı ekonomik tanrılarınız, ne sosyal ve siyasal tanrılarınız, ne hukuk tanrılarınız, ne oyun ve eğlence tanrılarınız, ne sanat tanrılarınız ve tanrıçalarınız, ne siyasal tanrılarınız, ne bilim tanrılarınız, ne şifa tanrılarınız, ne eğitim tanrılarınız asla İlâh olamazlar. Bunların hiç birisi Allah yetkilerine, Allah sıfatlarına sahip değildir. Göklere ve yere egemen, kullarının hayatına egemen tek İlâh vardır, O da Allah'tır diyordu.

Kimileri ekonomiyi ben bilirim, ben ekonomi tanrısıyım! Kimileri siyaseti ben bilirim, ben siyaset tanrısıyım! Kimileri hukuku ben bilirim, ben hukuk tanrısıyım! Kimileri hayatın sahibi benim, ben tanrıyım! Kimileri şifa benim elimdedir, ben şifa tanrısıyım! Kimileri diyor ki dinden ben sorumluyum, dini ben bilirim! Kimileri kutsal mekânların sahibi benim! Diyerek tanrılıklarını iddia ediyorlar. Bir sürü tanrı taslağı var piyasada. İşte aynen şu bizim toplum gibi müşrik bir toplum içinde Allah'ın Resûlü Allah'tan aldığı vahiyle insanları uyarıyordu. Kendilerini hayra, Hakka ulaştırmak için çırpınan rahmet peygamberini anlayamadılar o insanlar da, bu mu diyorlardı şu İlâhlarınızı diline dolayan? Bu mu şu İlâhlarınızın aleyhinde konuşup duran?

Halbuki onlar Rahmânın zikrine karşı gafildiler. Rahmânın zik-rinden gaflet içindeydiler, bilmiyorlardı, anlamıyorlardı. Rahmânın zik-ri, Rahmânın

gündeme alınması demektir. Rahmânın zikri, Rahmâ-nın Kitabının, Rahmânın âyetlerinin okunması, anlaşılması, tezekkür ve tefekkür edilmesi demektir. Rahmânın istediği hayatın hatırlanıl-ması ve uygulanması demektir. İşte onlar Rahmânın zikrinden habersizdiler. Eğer onlar Rahmânın zikrine yönelselerdi, Rahmânı gündemlerine alsalardı, Rahmânın Kitabını ellerine alsalardı, Rahmânın âyetleriyle ilgilenselerdi elbette kazananlardan olacaklardı. Ama Rahmânın zikrinden, Rahmânın Kitabından, Rahmânın âyetlerinden gaflet içinde olanlar, Kitaba ve peygambere kulak vermeyenler kaybettiler. Onlar bugün dünyada kaybettikleri gibi, yarın âhirette de kaybedecekler.

37. "İnsan aceleci olarak yaratılmıştır. Size âyetlerimi göstereceğim, bunu Benden acele istemeyin."

Evet insan aceleden yaratıldı. Acelecidir insan oğlu. İnsan dünyada hep aceleden yanadır. Allah'ın kitabında kendileri için sözünü ettiği âhiretin, hesabın kitabın, azabın, ikabın gelmesi konusunda acele ediyorlar. Bir azaptan söz ediliyor, hani niye gelmiyor ya bu azap? diye alaylı bir şekilde acele ediyorlar. Kendilerini Allah'ın helâkiyle uyaran peygambere karşı haydi ne getireceksen getir ey peygamber de görelim diye acele ediyorlar. Azaplarına, helâklerine acele dâvetiye çıkarıyorlar. Evet insan acelecidir. Ama bu onun fıtrî bir özelliğidir. Yâni insan bundan, bu fıtrî özelliğinden kurtulamaz ama, elbette bunu hayra kanalize ederse hakkında hayırlı olacaktır.

İşte Rabbimizin buyurduğu gibi her zaman, her işimizde acele ediyoruz değil mi? Meselâ istiyoruz ki insanlar hemen kurtuluversinler. Tebliğimiz acele meyve versin. Anlattığımız insanlar acele ve kolayca değişsinler. Çevremizdekiler acele müslümanlaşıversinler. Veya dünyada yaptığımız kulluklar, iyilikler karşılığında acele mükafat bulalım. Acele karşılık görelim. Acele dünyada üstünlük buluverelim. Dünyada acele zafer elde edelim demelerimizin, aceleden yana olmamızın anlamsızlığı anlatılıyor burada.

Ama dünya konusunda aceleci olmak, dünyada istediklerinize acele kavuşmak veya mükafata acele ulaşmak, zaferi acele kucaklayıvermek konusunda, sakın ha sakın âhireti terk ettirici bir acelede bulunmayın diyor Rabbimiz. Dünya konusunda aceleci olmayacağız, ama âhireti kazandıracak bir konuda aceleci olacağız. Çünkü bakıyoruz ki Kur'an'da ve sünnette pek çok yerde hayır konularda acele etmemizin istendiğini görüyoruz. Hayırda acele edin diyor Allah'ın Resûlü. Öyleyse bize âhireti kazandıracak bir hayırda acele

edeceğiz. Ama dünya konularında acele etmeyeceğiz.

Acele etmeyin, biz size âyetlerimizi göstereceğiz. Siz acele etseniz de Allah acele etmez ki. O’nun kimseden ne bir korkusu, ne de bir çekinmesi yoktur. Evet insanlar acele ediyorlar da bakın diyorlar ki:

38. “Doğru sözlü iseniz bildirin bu tehdit ne zaman-dır?” derler.”

Eğer sâdıklarsanız, eğer sözünüzü ispat edicilerseniz bu va-ad ne zaman? Bu âyetlerin gerçekleşme zamanı ne zaman? Bu hesap kitap, bu cennet, bu cehennem ne zaman? Korkuttuğunuz bu âhiret, bu kıyâmet, bu tekrar diriliş ne zaman? İnsanlar ne zaman ölecekler? Ne zaman dirilecekler? Ne zaman müslümanlar cennete uçacak? Kâfirler ne zaman cehenneme yuvarlanacaklar? Yahut bu kitapta vaad edilen müslümanların galibiyetleri, müslümanların yeryüzünde hâkimiyetleri ne zaman? Bedir ne zaman? Fetih ne zaman? Yardım ne zaman? Nusret ne zaman? Diyorlar. Allah taraftarı şu müslümanların kölelikten kurtuluşları ne zaman? Allah bu kitaptaki müslümanlara vaadini, hükmünü ne zaman tamamlayacak? Ne zaman bu müslümanlar dünyada egemen duruma gelecekler? Bunu kâfirler de söylüyorlar. Allah’ın yardımıyla uzun bir yıkılıştan sonra İslâm dünyasının yavaş yavaş kendine gelmeye başladığı şu günlerde müslümanlıklarının farkında olmadan bir hayat yaşayan müslü-manlar da söylüyorlar. Allah’ın zafer vaadi ne zaman?

39. “Bu kâfirler, ateşi yüzlerinden ve sırtlarından men edemeyecekleri ve yardım da göremeyecekleri zamanı keşke bilseler.”

Ah böyle diyen kâfirler bir bilselerdi. Keşke gerçeği bir anlasalardı. Hangi gerçeği? Ateşi yüzlerinden ve sırtlarından men edemeyecekleri ve asla yardım da göremeyecekleri bir ortamı keşke bir dü-şünüp anlayabilselerdi. Bir gün gelecek böyle diyen, Allah’ın âyetlerini, Allah’ın vadini, Allah’ın yargılamasını, Allah’ın cehennemini sorgulamaya çalışan bu kâfirler reddettikleri, alaya aldıkları cehennem ateşini yüzlerinden ve sırtlarından engelleyemeyecekler. Yüzlerindeki ateş azabına engel olamayacaklar. Sırtlarındaki yangın azabını defedemeyecekler. Kendilerine de hiç kimse yardım edemeyecek. Hiçbir yerden yardım göremeyecekler. Ah bu kâfirler yarın mutlak başlarına gelecek bu durumu bugünden bir bilselerdi, anlasalardı.

O günü bir anlasalardı bu zavallılar hiç isterler miydi acele onu? Ama

Rahmânın zikrinden, Rahmânın âyetlerinden, Rahmânın Kitabından ve Rahmânın elçilerinden gafil bir hayat yaşayan zavallılar nereden bilecekler de bunu? Halbuki Rahmân olan, kullarına karşı kendilerinden daha merhametli olan Rabbimiz onları bu konuda uyarmıştır. Evet dün de, bugün de bu azap insanlara duyurulmuştur. Her bir dönem insanlığı içlerinden seçilen kutlu elçiler vasıtasıyla bu azapla uyarıldılar. İnsanlardan kimileri Rablerinin bu uyarısından nasibini alıp kurtulurken, kimileri de Rablerinin bu uyarılarıyla ilgilenmeyerek, kulak vermeyerek kaybettiler. İşte şu anda da Rabbimizin bu âyetleri tüm dünya insanlığını uyarmaya devam ediyor.

Keşke şu anda Allah'ın bu uyarılarına kulaklarını tıkayarak bir hayat yaşayan kâfirler neyi inkâr ettiklerini bir bilebilselerdi. Reddettikleri, alaya aldıkları cehennem ateşinin yüzlerini nasıl kavurup onu yüzlükten çıkardığını, sırtlarını nasıl dağladığını keşke bir anlayabil-selerdi. Allah'ın azabına karşılık kendilerine asla yardım da edilmeyeceğini bir anlayabilselerdi. Yarın mutlak sûrette gerçekleşecek böyle bir azap ortamını anlayıp keşke müslüman olabilselerdi.

40. "Belki aniden gelecek de onları şaşırtacaktır. Artık onu geri çeviremezler; kendileri de ertelenmez."

Evet o azap, o ateş, o dünya mağlubiyeti, o dünya yıkılışı an-sızın, hiç beklemedikleri bir şekilde gelecek de şaşırıp kalacaklar, hiçbir şey yapamayacaklar. Ve asla geri dönme imkânları olmayacak. Yâni kendilerine asla mühlet de tanınmayacak. Evet Allah müslümanlara vadini tamamlayıp ta kâfirlerin dünyada yıkılışları bir başladı mı, hezimetleri bir başladı mı veya akılları baştan alan, yürekleri hoplatan kıyâmetin o korkunç sayhası bir başladı mı, Allah'ın melekleri onların defterlerini dürmek üzere yeryüzüne inmeye bir başladılar mı, rüzgarlar esmeye bir başladı mı, denizler kaynamaya, yıldızlar yerinden oynaya bir başladı mı artık onların zilletleri o gün çok daha büyük olacaktır.

41. "Andolsun ki, ey Muhammed! Senden önce birçok peygamber alaya alınmıştı da, alaya alanları, eğlendikleri şey mahvetmişti."

Peygamberim, eğer şu anda seninle alay ediyorlarsa bilesin ki senden önceki elçilerimizle de alay ettiler. Senden öncekiler de alaya alınmışlar ve bilesin ki kendilerini alaya alanlar sonunda hak ettikleri cezayı bulmuşlardır.

Tabii bu âyet bir yandan Rasulullah efendimizi teselli ederken, öbür taraftan da onu yalanlamaya çalışanlar için de çok ciddi bir tehdit unsuru oluşturuyordu. Sizler ey peygamber düşmanları! Seleflerinizin başına gelenleri bekleyin! Onların âkıbetlerine hazır olun! diyordu. Çünkü sizden öncekiler de şu anda sizin tavırlarınızı takındılar. Benim elçilerimi alaya aldılar da işledikleri tüm kötülükleri, yaptıkları tüm pislikleri, küfürleri, şirkleri yakalayıverdi onları. Allah'tan habersiz yaşadıkları hayatlarının kötü sonucu sarıverdi onları.

Yâni inkâr ettikleri, alaya aldıkları azabın kuşatması altında buluverdiler kendilerini. İnkâr ettikleri, reddettikleri, alay edip durdukları azap, kıyâmet gerçeği kendilerini çepeçevre kuşatıvermiştir. Ve artık bundan kaçıp kurtulmaları da mümkün değildir. Sizler de şu an-da onu bekliyorsunuz. Dünyada müslümanlar karşısında rezil edici bir yenilgi, kahredici bir hezimet sizin için olduğu gibi, âhirette de da-yanılmaz bir azap var sizi beklemektedir. Rabbimizin bu tehdidi gerçekten hicretten iki yıl sonra gerçekleşiyordu. Çok geçmeden bu tehdit gerçekleşmiştir.

42. "De ki: "Geceleyin ve gündüzün sizi Rahmândan kim koruyabilir? Ama onlar Rablerinin Kitabından yüz çevirmektedirler."

Evet ey kâfirler, ey zalimler, hiç düşünmüyor musunuz? A-kıllarınız ermiyor mu sizin? Anlamıyor musunuz? Gece ve gündüz sizi Rahmândan kim koruyabilir? Rahmân olan Allah size bir zarar, bir azap göndermeyi murad etse gece, ya da gündüz O'ndan sizi kim koruyabilir? Evet kiminiz var sizin? Kime güvenip sığınıyorsunuz? Ki-mi koruyucu biliyorsunuz? Sığınağınız, korunağınız, barınağınız kim sizin?

Allah size bir zarar ulaştırmayı dilese, ya da Allah berisinde yerdeki ordulardan size bir zarar, bir hücum, bir saldırı gerçekleşse. Ordular üzerinize yürüse, sizi yok etmeye yönelik tehlikeler söz konusu olsa, böyle bir durumda sizi koruyacak, kurtaracak Allah'tan başka kiminiz var? Kime güveniyor, sığınıyorsunuz? Yapabilecekleri, sığınabilecekleri hiç kimseleri yokken, bunu bile bile bu kâfirler:

Rablerine sığınacaklarken, Rablerinin koruması altına girip Onun istediği gibi bir hayatı yaşayacaklarken bilâkis bu kâfirler Rablerinin zikrinden yüz çeviriyorlar. Rablerini gündeme almaktan, Rablerinin Kitabına yönelmekten, Rablerine kulluğa yönelmekten yüz çeviriyorlar. Ne kadar garip değil mi? Rab

ve İlâh Allah olsun, göklere ve yere egemen Allah olsun, güç kudret Allah'a ait olsun, hayatın ve ölümün sahibi Allah olsun, azabın, ikabın sahibi Allah olsun, cennetin cehennemin sahibi Allah olsun ve buna rağmen insanlar tutup böyle bir Allah'tan, böyle bir Allah'ın Kitabından, böyle bir Allah'ın hayat programından yüz çevirsinler. Olacak şey mi bu? Akıl işi midir bu?

43.“Yoksa kendilerini bize karşı savunacak İlâhları mı var? O İlâhlar kendilerine bile yardım edemezler. Katımızdan da yardım göremezler.”

Yoksa, yoksa onların güvenip bel bağladıkları tanrıları mı var ki onları bize karşı savunacaklar? Bize karşı, katımızdan olana karşı onları savunup koruyacak tanrıları mı var onların? Kime güveniyor bu adamlar? Kimi tanrı biliyorlar? Bizden kendilerine gelecek bir ölüme, bir helâke, bir mağlubiyete, bir hezimete, bir dünya azabına, bir dünya hastalığına, bir dünya depremine, zelzelesine, bir dünya tufanına, bir âhiret azabına, bir ateşe, bir cehenneme karşı kim koruyabilecek onları? Elleriyle işledikleri yüzünden Allah onlara bir kıtlık gönderse hangi ekonomik tanrıları kurtarabilecektir onları bundan? Bir sâri, bir toplumsal hastalık gönderse Allah, hangi şifa tanrıları kurtaracak? Bir felâket, bir azap gazap gönderse Allah hangi korumacı İlâh kurtarabilecek onları?

Halbuki onların şu anda Allah berisinde tanrı bilip kendilerine sığındıkları, kendilerine kulluk ettikleri, yasalarını uyguladıkları bu yapay tanrıları ve tanrıçaları bırakın onlara bir fayda ve zarar sağlamayı, kendilerine bile yardımda bulunamazlar. Bana şirk koşmaya, ortak bilmeye çalıştığınız bu tanrı taslakları bırakın sizi korumayı, onlar kendi nefislerini bile koruyamazlar. Allah'tan, Rablerinden ken-dilerine gelebilecek bir belâyı, bir azabı, bir ölümü def etmeye bile gücü yetmeyen bu insanlar nerde kaldı size yardım edip sizi benden geleceklerden koruyacaklar? Kendilerine gelen açlık gibi, yorgunluk gibi, hastalık gibi, ölüm gibi bir sıkıntıyı bile defedemeyen bu varlıklar nerde kaldı sizin sıkıntılarınızı giderebilecekler?

Evet bu adamlar nasıl sizin arzularınıza, isteklerinize cevap verebilecekler? Sizi hem dünyada, hem de Ukba'da nasıl mutlu edebilecekler? Ne yapabilecekler bunlar sizin için? Ölümü engelleyebilecekler mi? Ölüm döşeğine yattığınız zaman, iki saatliğine olsun onu geciktirebilecekler mi? Zamana iki dakikalığına söz geçirebilecekler mi? Gökten iki damla yağmur indirebilecekler, yerden bir tek bitki bitirebilecekler mi? Kendilerine bile sahip olmayan bu tağutlar nerde kaldı arkalarından giden enayilere bir şey sağlayabilsinler?

Evet o sizin Allah’a ortak koşup yasalarını Allah yasalarına tercih ettiğiniz, hayatınızı düzenleme konusunda Allah’tan daha bilgili kabul ettiğiniz varlıklar, onlar kesinlikle size hiçbir yardımda bulunamazlar. Buna onların güçleri yermediği gibi, güçleri yetse bile size yardımda bulunmayı asla istemezler onlar. ***“İstetaa”*** kelimesinde bu mânâ da vardır. Yâni onlar size herhangi bir yardım sağlamaya, sizi korumaya güç yetiremezler, güç yetirseler bile bunu asla istemezler demektir. Çünkü onlar başkalarına vermeye değil, almaya alışmış varlıklardır. Başkalarını korumaya değil, başkaları tarafından korunmaya alışmış varlıklardır. Sizler tarafından korunan, sizler tarafından beslenen bu âcizlerden ne bekliyorsunuz?

Onlar sizi koruyamadıkları gibi bizden herhangi bir yakınlıkta da bulunamazlar. Yâni bizim yanımızda bir yakınlıkları, bir şefaat hakları da yoktur onların. Bizim katımızda kendilerine şefaatçi de bulamazlar. Ne kendi kendilerini koruyabilirler, ne de onlar yüzünden birileri korunur.

44. “Biz bunlara ve babalarına geçimlikler verdik de ömürleri uzadı; şimdi memleketlerini her yandan eksilttiğimizi görmüyorlar mı? Üstün gelen onlar mıdır?”

Bilâkis biz onlara ve atalarına pek çok nîmetler, geçimlikler verdik. Dünyada onlara imkânlar, fırsatlar verdik. Ta ki onlara bu dünyada tanıdığımız ömürleri uzadı da, sağlıkları, sıhhatleri, bollukları, nîmetleri uzadı da, güçleri, kuvvetleri, mülkleri saltanatları uzadı da 70,80 yaşlarına geldiler. Küfürlerine rağmen biz onların üzerinden nîmetlerimizi eksik etmedik. Şu andaki kâfirleri düşünün. Veya meselâ Nuh (a.s) karşısında 950 yıl peygambere isyan, Allah’a küfür içinde hayat yaşayanları bir düşünün. Şimdi Allah’ın kendilerine yıllarca imkân tanıdığı bu kâfirler:

Görmüyorlar mı yeryüzünü etrafından eksilttiğimizi? Hâlâ görmüyorlar, düşünmüyorlar, anlamıyorlar mı yeryüzünü etrafından eksiltmeye başladığımızı? Farkında değiller mi bunun? Allah’ın kendilerine uzun uzun ömürler verdiği bu kâfirler yavaş yavaş etraflarının nasıl eksiltilip daraldığını görmüyorlar mı? Her geçen gün küfrün ve şirkin aleyhine İslâm’ın gönüllere nüfusu, Allah dâvâsının

adım adım kalplere yürümesi, İslâm coğrafyasının genişlemesi, küfür ve şirk coğrafyasının daralması, küçülmesi anlatılıyor. Görmüyorlar mı ki biz arzda ilerlemekteyiz. Görmüyorlar mı ki bizim dâvâmız, bizim mesajımız Arabistan yarımadasında hızla yayılıyor. Bizim mesajımızın yayılışı karşısında, mesajımızı yayanlarla birlikte bizim de yürümemiz, bizim de birlikte olmamız karşısında küfür ve şirk dünyası daralıyor. Küfrün ve şirkin etkisi azalıyor. Kâfirlerin etki sahâlârı daralıyor. Egemenlikleri sarsılıyor. Köleleştirdikleri müslümanlar birer birer uyanıyorlar. İslâm dünyası birer birer kâfirlerin egemenliklerinden kurtuluyorlar.

Görmüyorlar mı bu âyetleri? Allah'ın kâfirlerin elebaşlarını yok ettiğini görmüyorlar mı? Kâfirlerin yok edilişi bazen müslümanların eliyle olur, bazen de Allah kendi kendilerine onların yok edilişini sağlayıverir. Daha dün müslüman kanına doymayan zalim İzak Rabini kim yok etti? Müslümanlar mı yok etti? Allah kendi kendilerine yok et-tiriyor zalimleri? Veya geçmiş dönemlerde ülkemizdeki din düşmanlarını birbirlerine kırdırmadı mı? Bazen bir fâsıkla da Allah düşmanlarını yok edip dinini yüceltiverir.

Evet Allah kâfirlerin egemenliklerini, güçlerini eksiltiyor, bunu görmüyorlar mı? Etraflarını daraltıyor. Tabi bu âyeti önce Mekke için düşünürsek, Rabbimiz her gün bir kaç insanı müslüman yaparak kâ-flerin sınırlarını, sayılarını daraltıyordu, bunu görmüyorlar mı? Kölelerini kaybediyorlardı. Her gün bir küfür beldesinin İslâm beldesine katılmasını, her gün bir küfür ailesinin İslâm ailesine katılmasını ve böylece etraflarının daraldığını görmüyorlar mı? Hattâ kendi oğullarının bile müslüman olduklarını görmüyorlar mı? Kendi egemenlik sahâlârının evlerinin içinde bile daraldığını, bitmeye başladığını görmüyorlar mı? O gün böyle olmuştu, bugün de böyle olacak Allah'ın yardımıyla. Bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Şimdi ne bekliyor bu kâfirler? Bunu göre göre hâlâ galibiyet mi bekliyorlar? Müslümanlar karşısında üstün gelenler, galip olanlar onlar mı olacak? Galip gelenler onlar mı olacak, yoksa Allah mı? Bunlar kiminle savaştığının farkında değiller mi? Bugüne kadar kim baş edebilmiş Allah'la? Göklerde ve yerde egemen olan Allah'sa, mutlak güç kudret sahibi Allah'sa, Allah'ın dilemesiyle onların çocukları bile, vatandaşları bile müslüman oluyorsa kesinlikle bilelim ve inanalım ki galip gelen de Allah olacaktır, Allah taraftarları olacaktır.

45.“De ki: “Ben ancak sizi vahy ile uyarıyorum” Uyarıldıkları zaman, sağırlar çağrıyı duymazlar.”

Ey peygamberim, sen de ki onlara ben sizi vahiyle uyarıyorum. Benim istinat noktam, hareket noktam, uyarım vahiydir. Ama in-sanları benim vahyimle uyardıktan sonra da sakın peygamberim, yo-la gelmediler diye, uyarıya müspet cevap vermediler diye üzülme. Çünkü uyarıldıkları zaman sağırlar dâveti işitmiyorlar. Sağırlar işitmeyecekler. Sağırlar dâvetle ilgilenmeyecekler. İşte peygamberin görevi budur. Peygamber Allah’ın emriyle insanları vahiyle uyaracak. İnsanlara vahyi duyuracak, ama unutmayacak ki bu dâvet karşısında sağırlar da olabilecek.

Dolayısıyla yeryüzünde peygamber yoluna, peygamber misyonuna sahip çıkan, peygamber sorumluluğunu üstlenen Müslü-manların görevi de işte budur. Ey peygamberim, de ki, ben sizi va-hiyle uyarıyorum. Emrin ilk muhatabı Rasulullah efendimizdir. Rab-bimizden bu emri ilk alan Rasulullah efendimizdir. Ama onun şah-sında kıyâmete kadar bu emri alan müslümanlar da bununla sorum-ludur. Nasıl ki bu emri alan Rasulullah efendimiz Mekke’de bir tek ev, bir tek insan kalmayacak biçimde Allah âyetlerini, Allah vahyini insanlara duyurmuşsa, bu dünyadan ayrılacağı ana kadar bu mesajla insanları uyarmaya devam etmişse, onun yolunun yolcusu olarak bizler de Rabbimizin bu emrini yerine getirmek ve ulaşabildiğimiz tüm insanlığı vahiyle uyarmak zorundayız.

Bu âyet Rasulullah efendimizin risâletini tescili oluyordu. Yâni Rasulullah efendimizin ben sizi vahiyle uyarıyorum sözünün, iddiasının tesciliydi bu âyet. Allah’ın Resûlü bu âyetin inişinden önceki dönemlerde insanları Allah vahyiyle uyarıyordu. Peygamber olup yeryüzünde Allah sözcülüğünü üstlendikten sonra peygamberimiz sürekli insanları cennetle, cehennemle uyarıyor, müjdeliyor, korkutuyor ve Allah’a kulluğa dâvet ediyordu.

Ama eğer şu ana kadar hayatımızda vahiy yoksa, vahiyle uyarı yoksa, uyarılarımız vahye dayanmıyor, vahiyden kaynaklanmıyorsa, vahyin dışında, Allah âyetlerinin dışında başka şeyler duyuruyorsak insanlara, o zaman elbette bu sözü söyleme hakkımız olmayacaktır. Yâni hem kendi dünyamızda âyetler yoksa, hem de insanlara yaptığımız konuşmalarda âyetler yoksa, o zaman bunu demeye hakkımız olmayacaktır. Öyleyse eğer şu ana kadar hep vahiyle konuşmamış-sak, vahiyle beraber olmamışsak, insanları vahiyle uyarmamışsak bu âyeti duyduğumuz şu andan itibaren vahyi tanıma ve hem kendimizi hem de

dışımızdaki insanları vahiyle uyarma yoluna girelim inşallah. Böylece bu âyetiyle Allah'ın bizden istediğini yapmayı, Allah'ın bizi görmek istediği noktaya gelmeyi becerelim Allah'ın izniyle.

Evet Allah'ın Resûlü insanları vahiyle uyarıyordu, ama sağırlar bu uyarıyı, bu dâveti işitmiyorlardı. Yâni Allah yeryüzüne vahiy gibi en büyük nîmetini indirsin, yeryüzüne kendi bilgisini sunsun, bu iş için insanların arasından sözcü olarak şerefli bir elçi seçsin de bu insanlar hâlâ bu elçinin mesajına kulak vermesinler. Ve şu anda da peygamber yolunun yolcuları kendilerine hâlâ bu mesajı sunmaya devam ettikleri halde bu insanlar buna ilgisiz kalsınlar. Canları isterse. Bunun zararı bu işitmeyenlere aittir. Değilse hiçbir zaman bunun zararı ne bu dâvetin sahibi olan Allah'a, ne sadâkatle bu mesajı insanlara ulaştıran peygambere, ne de peygamber misyonunu üstlenerek gece gündüz kendilerini vahiyle uyarmaya çalışan müslümanlara ait değildir.

46. "Rabbinin azabından onlara bir esinti dokunsa: "Vah bize! Doğrusu biz haksızdık" derler."

Evet her ne zamanki Rabbinin azabından bir nefha, bir esinti onlara dokunsa, hemen cıyak cıyak ötmeye başlarlar. Kendilerine Rabbinden bir azap haberi yaklaştırıldığı zaman hemen zalimliklerini, Allah karşısında güçsüzlüklerini anlayıp vah bize, yazıklar olsun bize, biz zalimlerden olduk derler. Rablerinden kendilerine gelebilecek ufacık bir nefha bile, küçücük bir zarar bile onların zalimliklerini anlamalarına yetmektedir. O kadar âciz ki bu insanlar ufacık bir sarsıntı, ufacık bir hastalık, ufacık bir ekonomik kriz bile zalimliklerini itiraflarına yetmektedir.

Bu durum belki Allah'ın insan fıtratına koyduğu ve yerinde kullanıldığı zaman insanın hayrına sebep olabilecek iyi bir özelliktir. Başlarına Allah'tan ufacık bir belâ geldiği zaman, Allah'ın küçük bir azabıyla, uyarısıyla karşı karşıya geldikleri zaman, başları daraldığı zaman hemen Allah'ı hatırlayıp ya Rabbi! diyebiliyorlar. Allah karşısında tavırlarını yargılayıp ya Rabbi yazıklar olsun bize, meğer biz zalimlik etmişiz diyebiliyorlar. Kendi zulümlerini idrak edip kavrayabiliyorlar. İşte Rabbimizin onların fıtratlarına koyduğu bu özellikleri sebebiyle bu insanlar daha büyük belâlarla, daha çetin azaplarla karşı karşıya geldikleri zaman Rablerine kulluğa dönebilirler. Bu onların müslüman olmalarını sağlayabilir.

Gerçekten bakıyoruz her bir dönem peygamber karşısında zalimane davrananların, Allah ve elçileriyle en büyük savaş verenleri bu fıtrî özellikleri sayesinde yavaş yavaş da olsa İslâm'a döndüklerine şâhit oluyoruz. Yâni insanlar tüm âcizliklerine rağmen yaratıcılarına kafa tutacaklar, yaratıcılarının elçilerine zulmedecekler, Rabbim Allah diyen insanlara hayat hakkı tanımayacaklar, yeryüzünde Allah'ı diskalifiye ederek kendi Rabliklerini, kendi İlâhlıklarını iddia edecekler, ama günün birinde Rabbimiz kendilerine ufacık bir azap, ufacık bir baş ağrısı gönderecek ve bu insanlar hatalarını anlayacaklar, zalimliklerini anlayacaklar, yazıklar olsun bize biz zalimlerden olduk diyecekler.

Evet bu itiraf, bu yargı böyle diyenler için onlar namına gerçekten güzel bir şeydir. Ama Allah azaplarıyla, Allah uyarılarıyla karşı karşıya geldikleri halde hiç tınmayan, hiç sarsılmayan, Allah'ın uyarılarını kendi kendilerince bir yoruma tabi tutup, bunlar tabii olaylardır. Bunlar önceden de olan olağan hadiselerdir. Atalarımız da bu tür ha-diselerle karşılaşmışlar. Bunlar normal şeylerdir diyerek bu tür imtihan konularından ibret almayan insanların, toplumların Allah'a dönmeleri mümkün olmayacaktır.

Evet elleriyle işledikleri şeyler sebebiyle merhameti bol olan Rabbimiz hemen onları yakalamayıp merhameti gereği onlara uyarıcılar, belâlar, mûsibetler göndermiş. Kıtlıklar, hastalıklar, bitler, çekir-geler, tufanlar göndermiş. Gökten yağmurlarını kesivermiş. İnsanları birbirlerini kıracak, birbirlerini yiyecek duruma getirmiş. Ama insanlar Allah karşısında kendi durumlarını sorgulayıp, bu gelenlerden dersler çıkarıp, yahu biz suçluyuz, biz zulmediyoruz da onun için bütün bunlar başımıza geliyor diyerek Allah'a kulluğa yönelmemişler. İşte insanların, toplumların kaybı burada başlıyor. Çünkü Allah'ın gönderdiği bu uyarıcılar aslında insanların, toplumların uyanmalarına sebep olmalıydı. Ama bugün bu tür azaplarla uyanmayanlar yarın o büyük azapla uyanacaklar. Uyanmaz komaz olsunlar. Ne kıymeti olacak ta bu uyanmanın?

Eğer Allah'ın rahmeti gereği toplumlara gönderdiği bu belalar, bu azaplar karşısında bağışıklık kazanmış, hiç tınmaz, hiç aldırış etmez hale gelmiş bir toplum içinde insanlardan bazıları çıkıp ta toplumu bu kötü gidişiyle uyarmazsa, onları vahiyle, Allah'ın âyetleriyle, kıyâmetle, azapla uyarmazsa, artık Allah'ın azabı o toplumu top yekun kaplayacaktır. O toplum top yekun azabı hakketmiş olacaktır. Ama Allah'la savaşa tutuşmuş, Allah'ın elçileriyle, Allah'ın diniyle sa-vaşa tutuşmuş bir toplum içinde insanlardan bazıları çıkıp ta, ey insanlar,

Allah'ın size uyarıcılar olarak gönderdiği bu belâların, bu depremlerin, bu açlıkların, bu kıtlıkların, bu ekonomik sıkıntıların, bu ailevi ve toplumsal huzursuzlukların, bu sari hastalıkların, bu siyasal bunalımların temel sebebi bilesiniz ki önceki toplumlarda da görülen tabii olaylar, olağan hadiseler değildir. Bütün bunlar bizim zulümlerimizin neticesidir. Bizler Allah'a karşı, Allah'ın kitabına karşı, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçisine karşı zulmettiğimiz için, hayatımızda Allah'ı diskalifiye ettiğimiz için, kitapsız bir hayat yaşadığımız için, peygambersiz bir hayat yaşadığımız için, Allah'a kulluktan kaçtığımız için Rab-bimizden gelen uyarılardır bunlar. Rabbimiz bütün bu belâlarla bizi uyarıyor. Bunlar Allah'ın bizi denemeleridir.

Gelin ey insanlar, bu uyarılardan ibret alalım da hep birlikte Allah'a yönelelim. Allah'a kulluğa yönelelim. Yıllardır kaçtığımız Rab-bimize tövbe edelim. Yönümüzü, kıblemizi Allah'a doğru çevirelim. Allah'la, Allah'ın Kitabıyla, Allah'ın elçisiyle barışık bir hayatın içine girelim. Günahlarımızdan, zulümlerimizden vazgeçip Rabbimize yalvarıp yakaralım da Rabbimiz bu belâlardan, bu çıkmazlardan, bu bu-nalımlardan bizi kurtarsın. Bizi sahil-i selâmete çıkarsın demek zorundayız. Demek zorundayız ki daha büyük, daha genel azaplardan bu toplumu, bu zavallı insanları kurtarmış olalım. Değilse Allah korusun böyle bir toplum içinde uyarıcılar da susarsa, onlar da evlerine, işlerine çekilir, onlar da günahkârların üyesi olmaya başlarlarsa genel bir azaptan sonra bunu demenin, Allah'a yalvarıp yakarmanın hiçbir kıymeti kalmayacaktır. Çünkü, unutmayın ki bir gün gelecek:

47. "Kıyâmet günü doğru teraziler kurarız; hiç bir kimse haksızlığa uğratılmaz. Hardal tanesi kadar olsa bile yapılanı ortaya koyarız. Hesap gören olarak Biz yeteriz."

Allah kıyâmet günü adâlet terazisi koyacaktır. Evet artık kı-yamet günü hesap kitap başlayacaktır ve artık geriye dönüş imkânı da kalmayacaktır. Rabbimiz öyle âdil bir terazi koyacak ki insanın tüm amelleri bu terazide tartılacak. Bir ölçü, bir tartı vazedilecek ki yarın bizce meçhul, bizce malum değil o. Ama bizler mahiyetini bilmesek de, anlamasak da âhirete müteallik her bir iman konusuna olduğu gibi inanıyoruz. İnanıyoruz ki yarın Rabbimiz bizim amellerimizi tartmak, değerlendirmek için bir mîzan vazedecektir. Mü'minler için böyle bir mîzan konulacağını anlatan Rabbimiz Kehf sûresinin 105. âyetinde de kâfirler için terazi konulmayacağını, onların amellerini değerlendirmeye bile tabi tutmayacağını anlatır.

“Bunlar, Rablerinin âyetlerini ve O’na kavuşmayı inkâr edenlerdir. Bu yüzden işleri boşa gitmiştir. Kıyâmet günü Biz onlara değer vermeyeceğiz.” (Kehf 105)

Evet kâfirler için terazi konmayacak. Çünkü bunlar Rablerinin âyetlerini ve O’na kavuşmayı inkâr eden kimselerdir. Allah’ın kendilerine yol göstermek üzere gönderdiği kitabının âyetlerini inkâr etmişler, Allah’ın âyetlerini örtmüşler, âyetleri gündemlerinden düşürmüşler, âyetlerden habersiz bir hayat yaşamışlar. Ve de O’na kavuşacakları günü hesaplarına katmadan yaşamışlar. Yaşadıkları bu hayatın sonunda kendilerinden hesap sorulmayacak zannederek yaşamışlar. Onun için tüm amelleri boşa gitmiştir kâfirlerin.

Rabbimiz buyurur ki biz onlar içim kıyâmet günü herhangi bir tartı da tutmayacağız. Onların amelleri asla değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır. Amellerinin hiçbir değeri olmayacaktır yâni. Ne ya-parlarsa yapsınlar, isterse büyük büyük ameller işlesinler. Fabrikalar, yollar, köprüler kursunlar. Açları doyurup çıplakları giydirsinler. Değil mi ki tüm bu amellerinin yaptırıcısı Allah değil, hepsi boştur bunların.

Ya da onlar tüm çabalarını, tüm plan ve programlarını dünya adına harcamış kimselerdir. Yâni bunlar dünyayı kıble edinmiş, tüm plan ve programlarını dünyayı kazanmak adına yapmışlar. Dünyalık elde etmek üzere, dünyada zengin ve başarılı olmak üzere yapmış insanlardır. Onun içindir ki yaptıklarının hiç birisi âhirete intikal etmeyecektir. Hiçbir amellerinin karşılığını görmeyeceklerdir.

Evet sadece mü’minler için konulacak bir terazi, bir mîzan. Kur’an ve sünnette ortaya konduğuna göre öyle bir terazi düşüneceğiz ki bu terazide kul kendisi tartılacak, sözleri, amelleri, düşünceleri, kelimeleri, eceli, rızkı her şeyi tartılacak. Hem ameli, hem imanı, hem düşünceyi, hem kişiyi o ameli işlemeye sevk eden niyeti, yâni adamın ciğerini, bağırsaklarını bile tartabilecek bir terazi konulacak yarın.

Evet Kur’an ve Sünnette ortaya konduğuna göre öyle bir terazi düşüneceğiz ki bu terazide kul kendisi tartılacak, sözleri, ameli, düşünceleri, kelimeleri, eceli, rızkı her şeyi tartılacak. Tabi biz hep iki kefeli bir terazi düşünüyoruz. Onun içindir ki tamam bu terazinin bir kefesine bizim amellerimiz

konacaktır anladık da acaba bu terazinin öbür kefede ne olacak? diyoruz. Ama şimdi elektronik teraziler çıktı. Ve artık iki kefeye gerek olmadığını tek kefeli bir terazinin de olabileceğini gördük. Bir de şöyle düşünüyoruz. Tamam maddi şeylerin tar-tılabileceğini anlıyoruz da acaba madde olmayan amel, cisim olmayan düşünce, niyet nasıl tartılacak? Acaba bir söz, bir hareket nasıl ölçülecek? Bunu nasıl anlayacağız?

Hani yaşadığımız şu dünyada biz de tartarız değil mi? Bir şahsı, bir düşünceyi, bir hareketi bir tavrı biz de ölçüp tartarız. Meselâ hasan deriz şöyle bir tartıveririz ve yok ya onda hayır yoktur deyiveririz. Bir kooperatifte birine bir görev verilecekse hemen kendisine verilecek o göreve göre şöyle bir ölçüp tartarız onu ve deriz ki tamam bu işin ehli odur deriz, ya da olmaz bu iş onun işi değildir deriz. İşte Rabbimizin yarın koyacağı terazi, mizan hem ameli, hem imanı, hem düşünceyi, hem ameli, hem kişiyi o ameli işlemeye sevk eden niyeti, yani adamın ciğerini, bağırsaklarını bile tartabilecek bir terazi. Bizce malum olmayan hakikatler misallerle anlatılır. Meselâ Rabbimiz bizim görmediğimiz, duyularımızla idrak edemediğimiz gaybî bir konu olan cenneti anlatırken ırmaklar, Huriler, Ğılmanlar, elmalar, incirler, üzümler, atlas elbiseler, inciler, zebercetler vs ile anlatır.

Kâfirler için böyle asla bir mizanın konulmayacağını onların amellerinin kaale bile alınmayacağını anlatan Allah'ın Resûlü Abdullah İbni Mes'ud efendimizin incecik bacaklarına gülüşen kimselere şöyle buyuruyordu:

"Onun bacakları incedir diye gülmeyin, Allah'a yemin ederim ki o bacaklar mizanda Uhut dağından daha ağır geleceklerdir."

Hiçbir nefis, hiçbir kimse hiçbir şekilde zulme uğratılmayacaktır. Allah öyle güzel hükmedicidir ki hükmünde kullarına zerre kadar zulmetmez. Hükmünde, kararında asla adâletsizliğe, zulme düşmez Rabbimiz. Gerek dünyada kendisine kendisinin istediği gibi kulluk yapmış, müslümanca bir hayat yaşamış müminlere, gerekse emirlerine, yasalarına isyan içinde bir hayat yaşamış olan kâfirlere adâletle bir hüküm verecek, adâletle karşılık verecek Rabbimiz. İnsanlar yarın bir kıl kadar, bir iplik kadar bile zulme uğramayacaklardır. Allah adına yaptıklarının, yaşadıkları hayatın karşılığını mutlaka göreceklerdir. Bir tek nefesleri, bir damla terleri bile zâyi olmayacaktır. Herkes dünyada ne yapmışsa, ne tür ameller işlemişse onunla karşı karşıya kalacak. Çünkü bu amelleri kendileri işlemiştir. Kendi amellerinin karşılığıdır

bunlar.

Değilse yapmadıkları, işlemedikleri suçlardan ötürü Allah hiç kimseyi cezalandırarak zulmetmez. Ya da başkalarının günahlarını yanlışlıkla bir adamın defterine yazarak, işlemediği günahlardan ötürü ona zulmetmez. Veya yaptıklarının bir kısmını zâyi etmek sûretiyle Allah kimseye zulmetmez. Hayır hayır, Allah hiçbir haksızlık yapmaz, bunlar bu adamın bizzat dünyadayken kendi elleriyle işlediği amellerin değerlendirilmesidir. Allah âdil bir Melik olarak, âdil bir hükümdar olarak hükmünü verecektir. Tabi sadece o gün değil, bugün de adildir Rabbimiz.

Yâni Rabbimiz o gün kullarının amellerini değerlendirirken ne kadar adilse, bugün O'nun Kitabına göre, mîzanına göre, hayat programına göre hüküm vermek de o kadar adâlettir. Ve bu Kitabın, bu Mîzanın dışında da başka bir adâlet, başka bir doğru hüküm, başka bir doğru Mîzan da yoktur.

Evet hardal tanesi kadar bir amel bile olsa biz onu getirip teraziye koyacağız, onu değerlendirmeye tabi tutacağız diyor Rabbimiz. Zerre kadar, hardal tanesi kadar bir amel de olsa onu terazide söz konusu ederiz diyor. İster iyi bir amel olsun, isterse kötü bir amel olsun. Öyleyse Allah adına yaptıklarımızı, yapacaklarımızı asla küçük görmeyelim. Bunlar küçük, bunlar değersiz demeyelim. Büyük küçük fark etmez Allah adına verelim. Allah'ın rızasını kazanmak ve yarın defterimizde yazılı bulmak, teraziye konmak için en küçük amelleri bile ihmal etmeyelim. Yarım hurmayla da olsa, güzel bir çift sözle de olsa kendimizi cehennemden kurtarmaya çalışalım. İyilikler konusunda böyle olduğu gibi günahlar konusunda da, kötülükler konusunda da aynı hassasiyeti gösterip, küçük görülen günahlardan da sakınmasını bilmek zorundayız.

Hesap görücü olarak Allah yeter. Belki şu anda yaşadığınız hayatta kendi kendinize bir düzen dolap içine girerek, yaptığınız haksızlıklar konusunda kılıflar hazırlayarak, tüm çevreyi atlatmayı becermiş olabilirsiniz, ama unutmayın ki Allah sizi görmektedir. Allah tüm yaptıklarınıza şâhittir ve hesap görücü olarak yetmektedir. İşte tüm hayatımızda, tüm yapıp ettiklerimizde Allah bu hesap görücülüğü ile toplumu murakabesi altına alıyor. Yaşadığımız bu dünyada sürekli kendisinin gözetimi ve kontrolü altında bir hayat yaşadığımızı unutmamamızı, bunu çok iyi anlamamızı, yaptıklarımızın tümünü kendisine lâyık bir şekilde muhsinler olarak yapmamızı istiyor Rabbimiz.

Öyleyse gelin ey insanlar, Allah kontrolünde olduğumuzu unutmadan yaşayalım. Bunlar bunlar küçüktür, bunlar bunlar değersizdir diye Rabbimizin istemediği kötülükleri işlemeye kendi kendimize cevazlar bularak cesaret etmeyelim, cüret etmeyelim. Küçük görerek güzel amelleri de işlemekten uzak durmayalım. Bir gün bu küçük gördüğümüz iyiliklerin bizi cennete götüreceğini, bu basit gördüğümüz kötülüklerin de bizi baş aşağı cehenneme yuvarlayacağını unut-mayalım. Haydin öyleyse hesabımızı buna göre güzel yapalım. Hesabımızı güzel görecek Allah huzuruna çıkmazdan önce, fırsat eldeyken O'nun hesap ölçülerine göre, O'nun kitabının mîzanına göre bir hayat yaşamanın, bir hesap ödemenin sıkıntısını bugünden yaşayalım. Tüm hayatımızı, tüm amellerimizi Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünneti belirlesin. Kitap ve sünnet desin biz öyle yapalım da öte âlemde hesabımız güzel çıksın inşallah.

48. "Andolsun ki, Mûsâ ve Harun'a eğriyi doğrudan ayıran Furkân'ı, sakınanlar için ışık ve öğüt olarak verdik."

Biz Mûsâ'ya ve Harun'a Furkân'ı verdik. Mûsâ (a.s)'a verilen Furkân Tevrat'tır. Harun (a.s) da Onunla birlikteydi. İkisi birlikte Allah'tan görev aldılar. Rabbimiz Tur dağında Mûsâ (a.s)'a elçilik verip kendisini şereflendirince Mûsâ (a.s) bu şerefli görevi kardeşi için de istedi. Kardeşi Harun'un da elçilik göreviyle görevlendirilmesi konusunda Rabbine dua dua yalvarıp yakardı da Rabbimiz Onu da elçi seçti. Mûsâ (a.s) en güzel bir kardeşlik numunesi sergileyerek kardeşi için de hidâyeti istedi. Biz de bunu kendimize örnek alacağız. Biz de kardeşlerimiz için hidayet isteyeceğiz. Biz de kardeşlerimizin hidayeti için çırpınacağız. Biz de kardeşlerimizin şerefe, şerefli konumlara ulaşmasını isteyeceğiz.

Evet her ikisine de verilen Tevrat Furkân'dır. Tevrat'ın bir adı Furkân olduğu gibi, bizim Kitabımız Kur'an'ın bir adı da, bir özelliği de Furkân'dır. Furkân; fark eden, fark ettiren, ayıran demektir. Allah'ın kitaplarının böyle bir özelliği vardır. Yâni Allah'ın kitapları hakkı bâtıldan, bâtılı haktan ayırırlar. Bir de hakkı bâtılı, iyiyi kötüyü fark ettirirler kitaplar. Kitap onunla birlikte olan kişiye yolunu fark ettirir, hayatını fark ettirir. Kitapla beraber olan kişi hayatındaki tüm bozuklukları, tüm yanlışlıkları, tüm bozuk düzenlikleri fark ediverir. Kitapla birlikte oluverdiniz mi, hadiselere Kitabın gözlüğüyle bakıverdiniz mi o her şeyi size fark ettiriverecektir. Hayatınızdaki küfür alâmetlerini, şirk unsurlarını, nifak eserlerini ve tüm bozuk düzenlikleri kitapla fark ediverirsiniz. Kitapla tanışmamışsanız, kitapla beraber değilseniz bunları

anlamanız mümkün olmayacaktır.

Öyleyse şunu kesinlikle bilelim ki bu Kitabı tanımadan, bu kitapla tanışmadan bizim hak ve bâtılı tanıma imkânımız yoktur. Kitaptan bağımsız olarak bir şeye iyi, ya da kötü deme yetkimiz yoktur. Haram, ya da helâl deme yetkimiz yoktur. Çünkü Kitabın iyi dediği iyidir, hak dediği haktır, bâtıl dediği de bâtıldır. Onun ötesinde hiç kimsenin değer yargısına itibar edilmez.

Evet Allah kitaplarının bir başka özelliği de, gerek Tevrat ve gerekse Allah'ın bu son Kitabı Kur'an aynı zamanda ziyâdır, ışıktır, nûrdur. İnsanlığın yolunu aydınlatan, küfür, şirk karanlıkları içinde ne yapacaklarını bilmez bir vaziyette kıvranan tüm dünya insanlığını aydınlığa çıkaran bir özelliğe sahiptirler. Karanlık bir dünyanın insanları, çözümsüz bir dünyanın insanları, bunalımlı bir dünyanın insanları kıyâmete kadar bu özelliğe sahip olan bu kitapla ancak aydınlığa çıkabilecektir.

Öyle değil mi? Eğer şu anda Allah'ın kendilerine gönderdiği bu ışığa sırt dönmüş, kitapla diyaloglarını kesmiş, şeytan vahiylerinin gündemlerinin içine dalmış, değer yargıları tefessüh etmiş bir dünyada, eğer şu anda Rabbimiz bizi kendi gündemleriyle, kendi değer yargılarıyla, kendi ışıklarıyla, kendi âyetleriyle karşı karşıya getirmeseydi biz ne yapardık? Hakkı, bâtılı, adâleti zulmü, iyiliği kötülüğü, doğruyu yanlışı biz nereden öğrenebilirdik? Tüm dünyayı kaplayan, tüm dünyayı etkisi altına alıp, tüm değer yargılarını altüst eden bu şeytan vahiylerinin arasında bizler Hakka nasıl ulaşabilirdik? Rahmeti bol olan Rabbimiz rahmetinin gereği olarak bize böyle Furkân bir kitap göndermeseydi, şu anda karanlık güçlerin egemen olduğu, karanlık güçlerin beyinleri kararttığı bir dünyada şu anda ulaştığımız aydınlığa nasıl ulaşabilirdik?

Bir de Allah'ın kitapları zikra'dır. Zikirdir. Gündemdir bu kitaplar. Müslümanın gündemidir. Müslümanın gündemini Allah'ın kitabı oluşturur. Rabbimiz hangi konunun gündem olmasını istiyorsa, hangi konuyu gündeme almamızı istiyorsa onu gündeme almak zorundadır müslüman. Rabbimiz hangi konunun düşünülmesini, hangi konunun konuşulmasını istemişse onu düşünmek, onu konuşmak zorundadır müslüman.

İşte şu anda peygamberleri gündeme almamızı istedi Rabbi-miz, biz onu gündeme aldık. Biraz sonra başka konuların gündem olmasını isteyecek ve onları gündemimize alacağız. Şeytan gündem-leriyle asla meşgul olmayacağız.

Zaten Kitabı gündemine almayan insanlar mecburen şeytan vahiylerini gündemlerine alıyorlar. Kim bu Kitabın âyetlerini gündemine alırsa, hayatını bu kitapla düzenleme gayreti içine girerse, işte o muttakidir, kitapla yol bulan, hayatını Allah için yaşayan kimsedir. Bakın bundan sonra Rabbimiz muttakilerin özelliklerini anlatacak:

49. "Onlar görmedikleri halde Rablerinden korkarlar; kıyâmet saatinden de titrerler."

Evet o muttakiler, kitapla yol bulanlar, Allah'ın Kitabından istifade edebilme hakkına sahip olanlar, kitabın esrarını kendilerine açtığı insanlar, gıyaben Rablerinden korkan, gıyabında Rablerinden haşyet duyanlardır. Evet onlar Rablerini görmüyorlar, duyularıyla O'nu algılama imkânına sahip değiller, ama vahye imanları gereği, gayba imanları gereği, muhsin olmaları gereği Rablerinin sürekli kendilerini gördüğünü, sürekli O'nun kontrolü altında olduklarını bilirler ve gıyabında O'ndan haşyet duyarlar. Rablerine boyun eğenler, Allah'ı gücendirmekten korkarlar, Allah'ı razı edememekten korkarlar.

Ve bir de onlar saat konusunda, kıyâmet saati konusunda da tir tir titrerler. O saati hep gündemde tutarlar. Kıyâmetin hesabını kitabını bir an bile unutmadan bir hayat yaşarlar. Ne kadar da güzel kulluklar yapmışlarsa da hiçbir zaman kendilerini kesin cennetlik görmezler. Ne yaparlarsa yapsınlar, Allah'ın daha güzeline lâyık ol-duğunu ve cennete girebilmek için kesinlikle Allah'ın rahmetine muhtaç olduklarını hiçbir zaman hatırlarından çıkarmazlar. Acaba yapamadık mı? Acaba beceremedik mi? Acaba Rabbimizin hatırını kazanamadık mı? Acaba yaptıklarımız bizi ateşe mi götürüyor? diye tir tir titrerler. Âhireti, hesabı kitabı daima iki kaşlarının arasında hissederler. Rablerinden haşyet duyarlar. Acaba rızasına ulaşamadık mı? Acaba memnun edemedik mi? diye sürekli içlerinde bir endişe taşırlar. Hesabın kötüsünden, kötü hesaptan korkarlar. Rablerinden, Rablerinin rahmetinden ve cennetinden kesinlikle ümitlerini kesmemekle beraber, acaba mı ki? diye yine de korku içinde bir hayat yaşayarak her an daha iyiye, daha güzel bir müslümanlığa çabalarlar. Hayatlarına buna göre program yaparlar. Hayatlarının her bir saniyesine bu imanın mührünü vururlar. Evet işte böyle âhiret konusunda, ölüm ötesi hayatın hesabı kitabı konusunda müşfik olan, tir tir titreyen insanlardır muttakiler. Allah bizleri de onlardan eylesin inşallah.

50. "İşte bu, indirdiğimiz kutsal bir Kitaptır. Siz mi onu inkâr

ediyorsunuz?"

İşte Azîz olan Allah'tan gelme Azîz olan ve müntesiplerini Azîz kılan bir zikir. İşte yeryüzünün en büyük gündemi. Hem de bereketli olan, berekete konu olan, berekete kaynak olan, kendisiyle birlikte olanların hayatlarını bereketlendiren, ona sarılanları, onunla hareket edenleri cennete ulaştıran bir zikir.

İşte şu anda yeryüzünde en büyük zikir olan, yeryüzünde en mübarek gündem olan bir kitapla beraberiz. Kim bu zikre tabi olursa, kim bu zikri gündemine alırsa, kim bu zikirle bir hayat yaşarsa, kim bu zikri okur, anlar, konuşur ve insanlara ulaştırırsa, insanların gündemlerini bu zikirle oluşturma kavgası içine girerse, hep bunu konuşur, hep bunu gündeme getirirse kesinlikle bilesiniz ki yeryüzünün en mübarek insanı odur. Yeryüzünde tebrik edilecek tek insan odur. Hal böyleyken:

Siz böyle mübarek bir Kitabı, böyle tebrike şayan bir zikri inkâr mı ediyorsunuz? Onu reddetmeye mi çalışıyorsunuz? Onu gündemlerinize almamaya, onunla birlikte olmamaya, onu konuşmamaya, ona karşı ilgisiz kalmaya mı çalışıyorsunuz? Gündemlerinizi bu kitabın dışında başka şeylerle mi oluşturmaya çalışıyorsunuz? Başka şeyler konuşmaya, başka şeyler anlatmaya, başka şeyler dinlemeye mi çalışıyorsunuz? Şeytan vahiyleriyle oluşturduğunuz gündemlerinizin içinde Kitaba yer vermemeye mi çalışıyorsunuz? O zaman o gündemlerinizin bereketsizliği içinde mahvolup gitmeye hazır olun.

Evet Mûsâ ve Harun (a.s)'ların gündeminden sonra şimdi de bir başka kutlu peygamber gündeme alınacak.

51. "Andolsun ki, daha önce İbrahim'e de akla uygun olanı göstermiştik. Biz onu biliyorduk."

Evet İbrahim (a.s) gündem yapılıyor. Muhakkak ki biz daha önce İbrahim'e de rüştünü verdik. İbrahim'i rüşte ulaştırdık. Onu Sırat-ı Müstakime hidâyet ettik. Rızaya ve cennete ulaştıran yolu, hak yolu, İslâm yolunu, teslimiyet yolunu gösterdik ona. Raşit kıldık onu. Kitabın, vahyin yönlendirmesine tabi kıldık onu. Çünkü biz onu bilenlerden idik. Ona Rüştü, hakkı bâtıldan, iyiyi kötüden ayırt edebilme gücünü verirken, Biz onun buna lâyık olduğunu biliyorduk diyor Rab-bimiz. İşte Allah'ın kutlu elçisi İbrahim

(a.s) Allah'ın lütfuyla, Allah'ın verdiği rüştle, Allah'ın vahyiyle hakkı hak, bâtılı da bâtıl bilerek, bâtıldan sarf-ı nazar edip, Hakka yönelerek bakın şöyle buyurdu:
52. "İbrahim, babasına ve milletine: "Bu tapınıp durduğunuz heykeller nedir?" demişti."

Rabbimizin rüşte ulaştırdığı İbrahim (a.s) babasına ve toplumuna dedi ki: Samimiyetle kulluk ettiğiniz bu putlar, bu heykeller, bu timsaller, bu semboller neyin nesi? Nedir bunlar? Ne anlama geliyor bunlar? Bunlar ne ki sizler karşılarında samimiyetle kulluk ediyor, söz-lerini dinliyor, arzularını yerine getiriyor, yasalarını uygulamaya çalışıyorsunuz? Kendi akıllarınızla, kendi ellerinizle ortaya koyduğunuz, kendi ellerinizle diktiğiniz, kendi hevâ ve heveslerinizle icat ettiğiniz bu putlar, bu sistemler, bu yasalar, bu âdetler, bu yönetmelikler neyin nesi? Benim Rabbimden getirdiğim dinimin karşısına çıkıp tutunmaya, savunmaya çalıştığınız, korumaya çalıştığınız bu timsaller neyin nesi? Sizin eseriniz değil mi bu sistemler? Siz kendiniz dikmediniz mi bu putları? Siz koymadınız mı bu yasaları? Siz kendiniz koy-madınız mı bu kanunları?

Allah'ın sisteminin, Allah'ın mesajının karşısında şu savun-duğunuz, şu tutunduğunuz demokrasiyi kendiniz icat etmediniz mi? Ona tutunarak Allah sistemini dışlamaya mı çalışıyorsunuz? Allah dinine, Allah Rabliğine alternatif olarak diktiğiniz bu putları siz kendiniz kendi ellerinizle dikmediniz mi? Bu sistemleri kendiniz icat etmediniz mi?

Evet insanlar kendi kafalarından, kendi hevâ ve heveslerinden bir şeyler üretiyorlar ve onlara tutunarak Allah sistemiyle savaş vermeye kalkışıyorlar. Diktikleri bu putlara dokunulmazlıklar izafe ederek, onların kesin doğru olduklarını kabul ederek onların tartışılmasına bile izin vermiyorlar. Meselâ kendi elleriyle laiklik diye bir put dikiyorlar, ona öyle bir sarılıyorlar ki, öyle bir kutsiyet izafe ediyorlar ki, öyle bir dokunulmazlık veriyorlar ki onların kesin bâtıl olduğunu bilen insanlar bile ona ilişmekten korkuyorlar.

Evet adamlar kendi yaptıklarına sarılarak Allah yasalarıyla savaşmaya çalışıyorlar. Bunlar Allah'ınkinden daha üstün, bunlar Al-lah yasalarından daha doğrudur demeye çalışıyorlar. Meselâ kanun çıkarıyorlar, kendileri yasa yapıyorlar ve Allah'ın arzuları bu yasalarla çatıştığı zaman da eh ne yapalım yasalar böyle diyorlar. Ne yapalım yasalar izin vermiyor diyorlar. Peki kim yaptı bu yasaları? Kim dikti bu putları? Allah yasalarına göre örtünmek isteyen

kızların karşısına kendi yasalarını çıkarıyorlar ne yapalım yasalar engel diyorlar.

Eskiden müşrik Araplar helvadan put yapıyorlar, bir süre tapınıyorlar, sonra acıkınca da onu yiyiveriyorlardı. Şimdi de aynen öyledir. Yasa yapıyorlar, bir süre o yasalara saygı duyup uyguluyorlar on-ları, ama daha sonra işlerine gelmeyince de o yasaları yiyiveriyorlar. Hani şimdi şu anda on sene önceki yasalar var mı? Nerede onlar? Halbuki o günlerde o yasalar yüzünden ne canlar yakmışlardı değil mi? Ama aradan bir kaç sene geçince kendi yasalarını, kendi putlarını kendileri yiyorlar.

Bütün bu yaptıklarınız sadece isimden ibarettir diyor Rab-bimiz. Sadece isim, altında da hiçbir şey yoktur. Meselâ adâlet di-yorlar, ama adâletin asına bile rastlamak mümkün değil. Hürriyet di-yorlar, eşitlik diyorlar, yasalar diyorlar, demokrasi diyorlar, laiklik di-yorlar, din ve vicdan özgürlüğü diyorlar, ama başörtülülere kan ağla-tıyorlar. İnsan hakları diyorlar, adâlet konseyi diyorlar, güvenlik konseyi diyorlar ama sadece isimden ibaret, altında bu isme lâyık hiçbir şey yok. Tüm dünyaya korkudan başka, zulümden başka hiç bir şey yaymıyorlar. Sadece isimden ibarettir bunların yaptıkları şeyler. Altını kazıdığınız zaman hiç bir çıkmaz. Sadece timsal ve sembolden ibarettir.

Evet İbrahim (a.s) böyle buyurunca toplum diyor ki bakın:

53. "Babalarımızı onlara tapar bulduk" demişlerdi."

Evet diyorlar ki ey İbrahim, biz atalarımızı bunlara ibadet eder bulduk. Atalarımızı bu yolda bulduk. Biz atalarımızı bazı değerlerin bu temsilcilerine ibadet ve itaat eder bulduk. Dolayısıyla biz de atalarımızın yoluna tabi oluyoruz. Atalarımızın yoluna, anlayışına sahip çıkıyoruz. Onlar böyle deyince bakın Allah'ın elçisi çok tekitli bir ifadeyle şöyle buyuruyor:

54. "İbrahim: "Andolsun ki sizler de babalarınız da apaçık bir sapıklık içindesiniz" dedi"

Yemin üstüne yemin olsun ki, sizler de, atalarınız da apaçık bir sapıklık içindesiniz. Allah yanında hiçbir değer ifade etmeyen bu âciz varlıklara ibadet etmekle atalarınız da, onların yolunu körü körüne sürdüren sizler de çok büyük bir sapıklık içindesiniz.

Evet diyorlar ki biz aba ve ecdadımızdan böyle gördük. Aba ve ecdadımızı

bunun üzerine bulduk. Aba ve ecdadımızı da bunları yapar bulduk. Eğer bu yaptığımız şeyler kötü bir şey olsaydı, elbette atalarımız yapmazlardı bunu diyorlar. Atalarımız da bunları yaptığına göre bunlar günah değildir diyorlar. Biz atalarımızı bir din, bir yol üzerine bulduk, biz de onların izleri üzerinde güdülüp gideceğiz. Onlar bizi nereye çekerlerse, nereye sürüklerlerse oraya doğru gideceğiz diyorlar.

Tıpkı şu anda müslümanım diyen insanlardan pek çoğunun kör bir taklidin peşine takılıp, dinlerinin aslını araştırma gereği duymadan atalarından intikal edenin doğruluğuna güvenerek onların izlerini takip ettikleri gibi. Bu tür insanların bizim toplumda çoğunlukta olduğunu görüyoruz. Ya da işte uydum cemaate diyerek çoğunluğun yaptıklarının doğruluğuna itikat eden ve hiç düşünmeden onların peşine takılan insanlar gibi. Allah korusun bu insanların ne amel edecek bir kitapları var, ne kitaptan haberleri var, ne de dayandıkları bir delilleri vardır. Onlar sadece cahil babalarının yoluna tabi oluyorlar. Diyorlar ki biz atalarımızı bir sebil üzere, bir yol üzere, bir mezhep üzere, bir tarz üzere, bir hayat programı üzere bulduk, biz de onların izleri üzerinde gitmekteyiz.

Atalar dini. Atalar yolu. Bunların işi gücü kör taklittir. Dinin te-mel kaynakları olan kitap ve sünneti tanıma ve amellerini onlara da-yandırma zahmetinden kaçan bu taklitçiler, atalarının sünnetine tabi olarak kolay yoldan doğru yolu bulabileceklerini zanneden zavallılardır. Bakın diyorlar ki İbrahim (a.s)'a:

55. "Sen bize gerçeği mi getirdin yoksa şaka mı ediyorsun?" dediler."

Ey İbrahim, gerçekten sen bize bir hakla mı geldin? Bize gerçekten bir hak mı getirdin? Yoksa bizimle oyun oynayanlardan mısın? Gerçekten bu söylediklerin hak mı, yoksa bizimle dalga mı geçiyorsun? Bunları lâf olsun diye, eğlence olsun diye mi konuşuyorsun? Yoksa bu dediklerin doğru mu? Bizimle şaka mı ediyorsun, yoksa ciddi misin?

56. "O şöyle dedi: "Hayır; Rabbiniz, göklerin ve yerin Rabbidir ki onları, O yaratmıştır. Ben de buna şâhitlik edenlerdenim."

İbrahim (a.s) dedi ki, benim Rabbim, göklerin ve yerin Rab-bidir ki onları yoktan var edendir. Büyük atamız dikkat ederseniz hemen gerçeği yerine oturtuverdi. Rabbin yaratıcı özelliğini ortaya koyuverdi. Rab olanın, göklere ve yere egemen olanın, göklere ve yere söz geçirenin yaratıcı olması gerektiğini,

yaratıcı olmayanların asla Rab ve İlâh olamayacağını, insanların hayatına karışamayacağını or-taya koyuverdi.

Evet şu hiçbir özellikleri olmayan, ne kendilerini, ne de başkalarını yaratma gücüne sahip olmayan, rızık verme, doyurma, koruma özellikleri olmayan, bırakın başkalarına, kendilerine bile bir fayda ve zarar sağlama güçleri olmayan, konuşamayan, yeme, içme özellikleri olmayan, sadece insanların kendi kafalarından uydurdukları bu varlıklara, bu putlara tapınanların ne kadar akılsız, ne kadar aptal olduklarını, bu aptalların sapıklıklarını ortaya koyduktan sonra bakın İbrahim (a.s)öyle diyordu:

Ey insanlar, bunların hiçbirisi Rab ve İlâh olamazlar. Bilâkis Rabbiniz, kendisine ibadet edeceğiniz, sözünü dinleyeceğiniz, yasalarını uygulayacağınız, hatırını kazanacağınız, boyunlarınızdaki kulluk iplerini eline vereceğiniz, çektiği yere gideceğiniz, dua edeceğiniz, sığınacağınız, saygı duyacağınız, hamd edeceğiniz Rabbiniz göklerin ve yerin de Rabbidir. O Rab şu anda tanrılaştırdığınız varlıklar gibi sadece yeryüzünün Rabbi değil, sadece belli ülkelerin Rabbi değil, sadece insanların Rabbi değil, gökler ve göktekilerin de, yerler ve yerdekilerin de Rabbidir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'na boyun büküp teslim olmuştur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsini yaratan ve hepsinin yasalarını belirleyendir O Rabb'tır. Şu sizin Allah berisinde tanrı kabul ettiğiniz varlıkların hangisinin böyle bir özelliği vardır? Hangi tanrı ve tanrıçanızın göklerde ve yerde egemenliği vardır? O Rabbin bir başka özelliği de:

Onları yoktan var etmesidir. Gökleri ve yeri, göktekileri ve yer-dekileri yoktan var edendir O. Peki Allah özelliğine sahip başka biri var mı? Allah'tan başka yoktan bir şey var eden var mı? Hattâ işte bundan dolayı Allah'ı hayatlarında devre dışı bırakarak hiçbir şey ya-ratma özelliğinde olmayan bu sahte tanrılar egemenliğinde bir hayat yaşamaya çalışan müşriklerin yanılgıları bilimlerinde de söz konusudur. Kendi kendilerine uydurdukları, kendi elleriyle diktikleri tanrılarında olmayan Allah'ın bu yaratıcılık özelliğini diskalifiye edebilmek için diyorlar ki, hiçbir varlık yoktan var olmaz, var iken de yok olmaz. Var yok olmaz, yok da var olmaz diyorlar. Neden diyorlar bunu? Çünkü ne kendileri, ne de tapındıkları tanrıları kesinlikle hiçbir şeyi yoktan var etmeye, varı da yok etmeye güç yetirememektedirler. Herhangi bir varlığı yaratmaya da, yok iken var etmeye de, var iken öldürmeye de mâlik değillerdir. Yaratan da, öldüren de Allah'tır. Ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkaran sadece Allah'tır. İşte

Allah'ın bu sıfatını diskalifiye edebilmek için bu saçmalığı bilimsel bir gerçekmiş gibi sunmaya çalışıyorlar alçaklar.

Ve ben buna şâhitlik edenlerdenim. Ben Rabbimin bu sıfatlara sahip oluşuna şahidim. Gözümle görmeden de öte kesin bir bilgiyle buna şehadet ediyorum ben. Ben de göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin Rabbi olan, göklerde ve yerde egemen olan, göklerin ve yerin yoktan var edicisi olan Allah'ın benim de, sizin de Rabbimiz olduğuna şehadet ediyorum.

57. "Allah'a yemin ederim ki, siz ayrıldıktan sonra, putlarınıza bir tuzak kuracağım!"

İbrahim (a.s) dedi ki, Allah'a yemin olsun ki ben sizin bu Allah sıfatlarına sahip olmadıkları halde Allah yerine, Rab ve İlâh makamına oturttuğunuz putlarınıza, tanrılarınıza bir tuzak kuracak, bir oyun oynayacağım. Bu âciz varlıkların asla tanrı olmadıklarını, olamayacaklarını size göstereceğim. Siz ayrıldıktan sonra, siz arkanızı dönüp gittikten sonra onlara bir düzen kuracağım diyor.

58. "Hepsini paramparça edip, içlerinden büyüğünü ona başvursunlar diye, sağlam bıraktı."

O putların en büyükleri hariç diğerlerini kırıp param parça etti. Hepsini kırdı, sadece bir tanesi hariç. Onu kırmadı, belki ona dönerler diye. Umulur ki ona dönerler, kendisine müracaat ederler diye ona dokunmadı. Ya o puta dönerler, müracaat ederler, ya da kendisine müracaat ederler diye onu kırmadı İbrahim (as.) Ya da onların âcizliklerini, güçsüzlüklerini, kendilerini bile koruma gücüne sahip olmadıklarını anlayıp Rablerine kulluğu dönerler diye böyle yaptı.

Evet Allah'ın elçisi, halk orayı terk ettikten sonra, topluca bir bayram yerine gittikten sonra put haneye giriyor ve orada bulunan irili ufaklı tüm putları kırıyor, sadece bir tanesini, onların en büyüklerini bırakıyor. Belki bu olayla kendilerine gelirler, kendilerine dönerler, akıllarını başlarına alırlar diye. Belki bunun çözümü konusunda kendisine müracaat ederler de bu işin aslını onlara anlatma, onları uyarma fırsatı bulurum diye. Sonra halk dönünce görüyorlar ki tüm tanrıları yerle bir edilmiş. Tüm tanrıları kırılmış, yok edilmiş. Bu manzara

karşısında şaşkına dönmüş insanlar gazapla diyorlar ki:

59. "Milleti: "İlâhlarımıza bunu kim yaptı? Doğrusu o zalimlerden biridir" dediler."

İlahlarımıza bunu kim yaptı? Bunu İlâhlarımıza kim yaptıysa muhakkak ki o zalimlerdendir. Böyle bir şeyi İlâhlarımıza yapmakla o zulümlerin en büyüğünü irtikap etmiştir diyorlar. Putlarımıza yapılan bu iş zulümlerin en büyüğüdür diyorlar. Çünkü her ne kadar bizim bu İlâhlarımız, bu putlarımız konuşma yeteneğine sahip olmasalar da, kendi kendilerini koruma, düşmanlarıyla savaşma yeteneğine, hüküm verme, hüküm uygulama yeteneğine sahip olmasalar da, bizim tarafımızdan dikilip korunsalar da, bize muhtaç olsalar da biz onları seviyor, onlara saygı duyuyorduk. Onların arkasına saklanıp istediğimiz şeyleri yapabiliyorduk. Keyfimize göre bir hayat yaşayabiliyorduk.

Peki acaba bu putlar ne istiyorlardı onlardan? Nasıl bir kulluk istiyorlardı, nasıl sorumluluklar istiyorlardı onlardan? Aslında o putların onlardan ne istedikleri değil, onları dikip arkalarına saklananların onlara ne söylettirdikleri önemlidir. Evet o putlar onlardan bizzat bir şeyler istemese de, istetiyorlardı. Putlar kendilerine konuşmasa da, onlar o putları kendilerince konuşturuyorlar, putlara kendi istedikleri bir kısım şeyleri dedirtiyorlar ve o dediklerini de yapıyorlardı tabii. Yâni aslında onlar o putlara değil kendi arzularına, kendi hevâ ve he-veslerine tapınıyorlardı.

Put budur zaten. Put insanlara hiçbir şey demese de, dedirtirler ona. Put aslında konuşmaz, ama putun arkasına saklanan birileri istediklerini o putlara söyleterek onun arkasında kendi egemenliklerini, kendi hegemonyalarını gerçekleştirirler.

Meselâ şimdi insanların hayatına bir put olarak dikilmiş olan şu yönetmelikler konuşur mu? Konuşmaz değil mi? Ama konuşturuyorlar değil mi insanlar şu anda onları? "Olmaz arkadaş! Bu yönetmeliklere aykırıdır!" diyor müdür efendi. Veya olmaz arkadaş! Bu âdetlere terstir diyor adam. Yâni bu yönetmenlik dedikleri şey ne? Ya da bu âdet dedikleri ne? Kim koydu bunu? İnsanlar koymadılar mı? Yâni şimdi bu yönetmeliklerin, bu âdetlerin arkasında birileri yok mu? Birileri konuşturmuyorlar mı onları? Birileri onların arakasında kendi arzularını putlaştırmıyorlar mı? Aslında hiçbir put insanları kendisine kulluğa çağırmaz, çağıramaz. Lâkin onu dikenler onlara kulluğa çağırmaktadırlar.

Bakın bu diktikleri putları, bu tanrıları kendilerine kulluk edenlerine bir şeyler sağlamak, kendilerine kulluk edenleri korumak, onları doyurmak şöyle dursun, kendilerini bile korumaktan âcizdirler. Bu âciz varlıklar kendilerine bel bağlayan, kendilerine gönüllü kulluk eden, velâyeti altındaki kullarını, kölelerini, vatandaşlarını doyurmak ve beslemek şöyle dursun onlardan beslenmek durumundadırlar. Kullarını korumak şöyle dursun kullarının korumasına sığınmaktadırlar. Kullarından aman beni koruyun! Beni yıkmak, beni kırmak, beni yok etmek isteyenlere karşı aman beni koruyun! diye onlardan korunma talep etmektedirler.

Öyle değil mi? Hiçbir put onu diken kullarından saygı, kabul görmedikçe tapınılmaya lâyık olamaz. Hiçbir Firavun kullarından, metbularından vergi almadıkça ayakta duramaz. Hiçbir Firavun kullarından destek almadıkça ayakta duramaz. Hiçbir put kendisine tapınanlardan kendisine bir mozole, bir anıtkabir istemedikçe tapınılmaya değer görülemez. Hiçbir sistem kullarından oy istemedikçe, kullarından sahiplenme istemedikçe yaşayamaz. Hiçbir âdet, hiçbir töre, hiç bir yasa, hiçbir yönetmelik, hiçbir moda bağlılarından talep görmedikçe yaşayamaz.

Bakın İbrahim (a.s) in toplumu da korudukları putlarının yanın-dan ayrılır ayrılmaz bir çocuğun kendilerini paramparça etmesine engel olamıyorlar. Tanrılarının başına gelen bu olaya üzülüyorlar ve di-yorlar ki kim yaptı bunu? Bunu İlâhlarımıza kim yapmışsa gerçekten o en büyük zalimdir. Sonra diyorlar ki:

60,61. "Bazıları: "İbrahim denen bir gencin onları diline doladığını duymuştuk" deyince, "O halde bunların şâhitlik edebilmeleri için onu halkın gözü önüne getirin" dediler."

Evet kendi kendilerine diyorlar ki, biz İbrahim denen bir genç duymuştuk. Onun özelliği şuydu: O bizim putlarımız hakkında bir şeyler söylüyordu. O bizim İlâhlarımız hakkında ileri geri konuşmalar yapıyor, bizim İlâhlarımızı diline doluyordu. Onların tanrı olmadıklarını, onların hiçbir değer ve anlam ifade etmediklerini, sadece birer timsal olduklarını, içi boş birer kadavradan, birer heykelden, birer isimden, yakıştırmadan ibaret olduklarını söylüyordu. Herhalde putlarımıza bu kötülüğü yapsa yapsa o yapar, ondan başka bunu onlara yapacak

hiç kimse yoktur dediler.

Buradan anlaşılıyor ki toplum İbrahim (a.s)'ı ve Onun inancını tanıyorlardı. Allah'ın elçisi toplum içinde sürekli onların İlâhlarının, putlarının aleyhinde konuşuyor, onların asla tanrı olamayacağını, gerçek İlâhın âlemlerin Rabbi olan Allah olduğunu gündemde tutuyordu. Sürekli toplumu Allah'a kulluğa dâvet ediyordu. Herkes onun bu tavrını biliyordu. Onun içindir ki putlarının başına gelen bu hadiseden ilk planda onu sorumlu tutuyorlardı.

62. "İbrahim gelince, ona: "Ey İbrahim! Bunu İlâhlarımıza sen mi yaptın?" dediler."

Putların bulunduğu put hanenin çevresinde kümelenen halkın konuşmaları, tartışmaları devam ediyor. Dediler ki onu insanların gözleri önüne getirin. Olur ki bu halk ona şâhitlik eder. Bakalım, bu hadiseyi bir tahkik edelim, araştıralım, onu sorgulayalım dediler ve herkes toplanıp İbrahim (a.s)'ı çağırdılar. İşte Allah'ın elçisinin beklediği, planladığı da buydu. Bu hadisenin tüm insanların gözleri önünde şüyu bulmasını istiyordu. Herkesin önünde bu putların asla tanrı olmadıklarını anlatmak, onların akıllarını erdirmek, onları uyarmak istiyordu. Tıpkı Mûsâ (a.s) gibi halkın arasına geldi.

63. "İbrahim: "Belki onu şu büyükleri yapmıştır, konuşabiliyorlarsa onlara sorun" dedi."

Dediler ki ey İbrahim, bunu putlarımıza sen mi yaptın? Herkes susmuş dinliyorken İbrahim (a.s)şöyle buyurdu: Bilâkis bunu o yapmıştır. Bilâkis tanrılarınıza bunu; şu büyükleri yapmıştır. İşte bu onların büyükleridir. Eğer konuşurlarsa sorun onlara. Hepsi, bütün küçükleri kırılıp o kaldığına göre ve onları kıran balta da onun boynunda olduğuna göre, elbette bu işi o yapmıştır. İbrahim (a.s) o putlara tapınan bu âcizlerin akıllarını erdirmek için böyle bir yöntem takip ediyordu. Bu İbrahim (a.s)'in söylediği bir yalan değil aksine tartışmada bir yöntemdi. Tıpkı En'âm sûresinde toplumunun akıllarını erdirebilmek için ay, güneş ve yıldızlar için şöyle buyurduğu gibi:

"Bu Rabbim ha?"

(En'âm 76)

Bu benim Rabbim ha? Şimdi ben hayat programımı bundan alacağım ha? Siz bu yıldızı Rab kabul ediyorsunuz ve ben de ona ibadet edeceğim öyle mi? Ben hayatımı buna danışacağım öyle mi? Şimdi benim Rabbim bu yıldız ha?

Ben bunu Rab bileceğim öyle mi? diyor ve onların gözünde o yıldızın Rab olamayacağını anlatmaya çalışıyordu. Bu, tartışmada bir ikna yöntemidir. İşte bakın burada da kırdığı putların karşısında:

Derken görüyoruz. Bu söz de aynen bunun gibiydi. Hz. İbrahim burada da bu sözü söylerken o putların konuşmayacağını, konuşamayacağını pek ala biliyordu. Ama bunu bile bile yine de muhataplarına bunu anlatabilmek, onların akıllarını erdirebilmek için böyle diyordu. Sorun o putlara da kendilerini kimin kırdığını söylesinler. O böyle deyince:

64,65. "Kendi kendilerine: "Doğrusu siz haksızsınız", sonra kafalarında olan eski inançlarına dönerek: "Ey İbrahim! Bunların konuşmayacağını, andolsun ki, bilirsin" dediler."

Evet onlar nefislerine döndüler. Çünkü Allah'ın elçisi gerçekten onları can alıcı noktalarından yakalamıştı. İbrahim (a.s)'in bu akılları erdirici sözünden sonra kendilerine gelip akıllarını kullanmaya, kalpleriyle tefekkür etmeye başladılar. Ve kendi kendilerine dediler ki gerçekten siz zalimlerin ta kendilerisiniz. Bu cansız ve akılsız varlıklara tapınan sizler zalimlik ediyorsunuz diyerek kendi kendilerine bu yargıya varıp içlerinden böyle dediler. Bu âciz varlıkları Allah makamına oturtarak Allah'a zulmediyorsunuz. Akıllarınıza, kalplerinize, insan oluşunuza zulmediyorsunuz. Gerçekten bu putları kıran İbrahim değil, onlara tapınan sizler zalimlersiniz dediler. Çünkü kendilerine gelip düşününce hemen anladılar ki; ne bu en büyükleri onları kırabilir, ne de bu paramparça olan küçükler kendilerini kimin kırdığını söyleyebilirler.

Sonra, kendilerine gelip gerçeği anladıktan hemen sonra çaresiz mahcup olup başlarını önlerine eğdiler, hatalarını anladılar, bunların hiçbirisinin tanrı olamayacağını anladılar. Ya da bu gerçeği kavrayıp zalimliklerini itiraf ettikten hemen sonra başları üzerine, tepeleri üstüne gerisingeriye döndüler. Tepe taklak gelerek eski inançlarına, eski kafalarına, eski mantıklarına, eski şirklerine döndüler. Yükseldikleri az evvelki kavrayışlarından baş aşağı yuvarlandılar. Tekrar eski dünyalarına dönüverdiler de: Ey İbrahim, sen de pekala biliyorsun ki bu putlar konuşmazlar. Şimdi bunu bile bile sen nasıl oluyor da kendilerini kimin kırdığını onlara sormamızı teklif ediyorsun? Onları bu noktaya getiren Allah'ın elçisi buyurdu ki:

66,67. "İbrahim: "O halde, Allah'ı bırakıp da size hiçbir fayda ve zarar veremeyecek olan putlara ne diye taparsınız? Size de, Allah'ı bırakıp

taptıklarınıza da yazıklar olsun! Akletmiyor musunuz?" dedi."

Öyleyse Allah'ı bırakıp ta niçin konuşamayan, ne kendilerine, ne de size karşı hiçbir fayda ve zarar sağlama imkânına sahip olmayan bu putlara tapınıyorsunuz? Allah'ı bırakıp ta kendilerine tapındığınız bu putlar size ne bir fayda verebilirler, ne de en ufak bir zarar verebilirler. Şimdi sizler fayda ve zarar verebilecek tek egemen olan Allah'ı bırakıp ta O'nun berisinde bunlara mı ibadet ediyorsunuz? Kulluk, güç ve kudret sahibi Allah'a lâyıkken O'nu bırakıp ta hiçbir güç ve kuvvet sahibi olmayan bu putlara mı kulluk ediyorsunuz? Bunlar size hiçbir zarar veremeyecekleri gibi, fayda da sağlayamazlar.

Size de Allah berisinde tapındığınız bu putlarınıza da, bu tanrılarınıza da yuh olsun. Akletmez misiniz? Aklınız yok mu sizin? Akıllarınızı kullanmaz mısınız? Evet İbrahim (a.s) insanlar karşısında söyleyeceğini söylüyor. Ta baştan beri hedefi buydu zaten. Baştan beri sadece o dönem insanlığına değil kıyâmete kadar tüm insanlığa bu ölümsüz mesajı ulaştırmaktı derdi. Allah'ın elçisinin tevhidi haykıran bu çağrısı sadece o günün Ur kentinde yankı yapmıyordu, kıyâmete kadar Allah'ı unutup O'nun berisinde yapay tanrılara ve tanrıçalara tapınan müşriklerin akıllarını başlarına getirecek, başlarına inen bir balyoz yankısını yapacaktı.

Tevhid peygamberi İbrahim (a.s)'in: Ey kavmim, sizler size hiç bir fayda ve zarar vermeyenlere mi ibadet ediyorsunuz? Şeklindeki akıl erdirici sorgulaması onlarda şok etkisi yapıyordu. O insanlar bu sözlerle sarsılıyorlardı, ama elbette sadece onlar değil, kıyâmete kadar tüm insanlık sarsılmaya ve kendine gelmeye devam edecek.

Ey akılsızlar, ey akıllarını kullanmayanlar, ey düşünmeyenler, yuh olsun size de, bu putlarınıza da. Hiç aklınız yok mu sizin? Ne güçleri var bu putların? Ne yetkileri var? Şu Allah berisinde dua ettikleriniz, çağırdıklarınız, Allah yasaları dururken yasalarını çağrıştırdıklarınız, Allah berisinde kendilerinde bir şey var zannederek imdadınıza çağırdıklarınız, kendileriyle iletişim kurmaya çalıştıklarınız, kendilerine bel bağladıklarınız var ya. Kapılarında hukuk dilendikleriniz, eğitim konusunda kendilerine baş vurup istekte bulunduklarınız var ya, onların hepsi de kuldurlar. Sizler gibi kuldur onlar. Allah'ın kulları ve mülkleridir onlar. Yaratılışları Allah'tan, rızıkları Allah'tan, hayatları ve ölümleri Allah'tan olan kullardır onlar. Hepsi de çaresiz Allah yasalarına mahkumdur.

Tabi tanrılaştırılan bu varlıklar her zaman taştan, tunçtan olmayabilir.

Bazen de insanlar putlaştırılır. Kurumlar, müesseseler putlaştırılır. Tüm bu putlar ve onları putlaştıranlara Allah'ın elçisi diyor ki, bunların hepsi güçsüzdür, hepsi kuldur. Bunlara dua edilemeyeceği gibi, bunların kendileri duaya muhtaçtır. Durum böyle olunca bu varlıklar nasıl putlaştırılabilir? Nasıl bu âcizlerin İlâh diye arkalarından gidilip, yasaları uygulanabilir?

Bunların hepsi kuldur, hepsi Allah'ın kullarıdır, hepsi Allah'ın yaratıklarıdır. Hiçbir güçleri, hiçbir yetkileri yoktur onların. Ne kendilerine, ne de kullarına hiçbir fayda ve zarar sağlama imkânına sahip değillerdir onlar. Eğer aksini iddia ediyorsanız söyleyin bakalım, niye koruyamadılar benim gibi bir genç karşısında kendilerini? Hani neredeydi onların güçleri kuvvetleri? Kendilerini bile kırılmaktan koruyamayan bu tanrılar sizi nasıl koruyacaklar?

Eğer gerçekten bunların tanrı olduklarını samimiyetle savunuyorsanız haydi çağırın onları da size icabet etsinler bakalım. Başınız derde düştüğü zaman, sıkıştığınız zaman, büyük felâketlere maruz kaldığınız zaman, meselâ bir depremle, bir ölümle, bir kıtlıkla karşı karşıya kaldığınız zaman çağırın imdadınıza da kurtarsınlar bakalım sizi? Böyle bir durumda kime yalvarırsınız? Kimi çağırırsınız imdadınıza? Bunları mı çağırıyorsunuz, yoksa Allah'ı mı? Haydi böyle içinden çıkamadığınız konularda çağırın o putlarınızı, çağırın o tâğutla-rınızı da sizi kurtarsınlar bakalım. Çağırın bakalım da eğer onlar sizin gibi kullar değiller de tanrısal bir güçleri varsa size icabet etsinler bakalım.

Gerek canlı, gerekse cansız bu varlıklarda İlâhlık gören, tanrısal güç gören herkes yalan söylüyor demektir. Çünkü bunların hiçbirisi çağıranın çağrısına icabet edemezler. Evet bu insanların Allah'ı bırakıp da kıyâmet gününe kadar kendilerine cevap veremeyecek, dualarına ve çağrılarına ebediyen icabet edemeyecek âciz varlıklara kulluk yapan akılsız kimselerdir.

Yeryüzünde hiçbir şey yaratmaya, yapmaya güç yetiremeyen, kendi varlıkları konusunda bile Allah'a muhtaç olan, yoku var etmeye, varı yok etmeye, fayda sağlamaya ve zararı def etmeye kadir olmayan bir kısım âciz varlıklara dua eden kimselerden daha akılsız ve daha zalim kim vardır? Allah'ı bırakıp da böyle dualarını bile duyamayacak, kendilerine icabet edemeyecek, kendilerinin imdadına yetişemeyecek varlıklara dua eden kimselerden daha şaşkın, daha sapık kim vardır diyor İbrahim (a.s).

Kıyâmete kadar kapılarını dövdükleri bu âciz varlıkların onlara hidâyet

sunmaları, onlara yol göstermeleri, onlara reçeteler sunmaları mümkün değildir. Kıyâmete kadar onları Hakka ulaştırmaları mümkün değildir. İstedikleri kadar bu zalimler onların önünde eğilip onlardan yardım beklesinler. İstedikleri kadar onları Rab bilip onlardan hayat programı istesinler. Aman bizi kurtarın! Aman bize güzel yasalar yapıp bizi sahil-i selâmete çıkarın! diyerek istedikleri kadar onlara yalvarıp yakarsınlar. Kıyâmete kadar onların bunlara hiçbir fayda sağlamaları mümkün olmayacaktır. Çünkü isteyenler de zayıf, istenenler de âcizdir. Onların Hakka ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır.

Öyle değil mi? Hani şu ana kadar bu âciz insanlardan hangisinin insanlığa sunduğu sistem, hangisinin insanlığa sunduğu reçete insanları huzur ve sükûna kavuşturabilmiştir? Dünya açısından bu böyle olduğu gibi, âhiret açısından da böyledir. Dünyada bir fayda sağlayamadıkları gibi âhirette de insanları Allah'ın azabından kurtaramayacaklardır bu varlıklar. İşte görüyoruz bu âcizlerin elinde dünyamız kan gölüne döndürülmüştür.

Evet İbrahim (a.s)'in bu son derece etkili, akılları erdirici, be-yinleri sarsıcı sözlerinden sonra bakın diyorlar ki:

68. "Onlar: "Bir şey yapacaksanız, şunu yakın da İlâhlarınıza yardım edin" dediler."

Evet hak karşısında, hakkı ortaya koyan Allah elçisi karşısında kâfirlerin, müşriklerin başka yapabilecek bir şeyleri yoktur. Asmak, kesmek, öldürmek, susturmak, hapse atmak, tehdit etmek, korkutmak, ürkütmek. Başka yapacakları bir şey yoktur. Diyorlar ki: Yakın onu ve İlâhlarınıza yardım edin.

Bir sürü İlâhlar manzumesi ki kullarının yardımına muhtaç. Bir sürü tanrı taslağı ki kullarının desteğine muhtaç. Ve adamlar öyle akılsızlar ki korudukları, destekleyip yaşatmaya çalıştıkları kendilerine muhtaç varlıklara tapınıyorlar. Düşünmüyorlar, düşünemiyorlar. Böyle İlâh olur mu hiç? Kullarının korumasına, kullarının yardımına muhtaç İlâh olur mu?

Bakın diyorlar ki: Yakın İbrahim'i ve putlarınıza, tanrılarınıza yardım edin. İbrahim'e ve onun getirdiği mesaja aldırış etmeden hayatınıza devam edin. Ve aman İlâhlarınıza sıkı tutunun. İlâhlarınıza bağlılık konusunda direnin, dayatın, sabredin. İlâhlarınıza sahip çıkarak yardım edin. İbrahim'in getirdiği mesaja karşı kendi hayatlarınıza, kendi inanışlarınıza sabrederek, dayanıp direnerek

ilahlarınıza yardım edin. Eğer siz İlâhlarınıza sımsıkı sarılırsanız, o peygamberin size karşı yapabileceği bir şey yoktur diyorlar.

Tıpkı günümüzde peygamber düşmanlarının peygamber mesajı gündeme geldiği zaman, aman İlâhlarınıza sahip çıkın! Aman laikliğe sahip çıkın! Aman demokrasiye sahip çıkın! Aman şu düzeninize sahip çıkın! Eğer sizler bu İlâhlarınıza sımsıkı sarılırsanız, hayatınızdan, inanışlarınızdan vazgeçmezseniz peygamberin de, peygamber mesajının da, peygamber yolunun yolcusu olanların da size yapabileceği bir şey yoktur diyerek İlâhlarına sadâkat yeminleri istiyorlar.

Allah'ın elçisi onların tapındıkları tüm sahte tanrılarını reddedince, onların asla tanrı olamayacaklarını ortaya koyup onları âlemlerin Rabbi olan Allah'a kulluğa dâvet edince, Allah'ı bırakıp şirke düşmüş toplumunun hayat tarzını, inanışlarını, değer yargılarını reddedip açıktan açığa kendi imanını haykırınca tüm şehir, tüm halk, tüm ülke ve o ülke insanlığının İlâh kabul ettikleri, otorite kabul ettikleri tüm sahte tanrılar, tüm sahte İlâhlar onun üzerine çullanmışlardı. Öldürün onu! Yok edin onu! Yakın onu! Şu bizim düzenimizi reddeden, şu bizim İlâhlarımızın aleyhinde konuşan, şu bizim yasalarımızı reddeden bu peygamberi yakın! Susturun onu! Asın! Kesin! Hapsedin! diyerek tüm toplum üzerine çullanıyorlar.

İbrahim (a.s) in bir tek suçu vardı, o da Rabbim Allah demekti. Sadece Rabbimiz Allah'tır diyordu. Ama berikiler buna tahammül edemiyorlardı. Çünkü İlâh biziz! diyorlardı. Rab biziz! diyorlardı. Yetki bizdedir! diyorlardı. Bizim sözümüz geçer bu ülkede! diyorlardı. Bizim kanunlarımız! bizim yasalarımız! diyorlardı. Bizi dinlemek zorundasınız! Bizim istediğimiz gibi inanacak, bizim istediğimiz gibi yaşayacak, bizim istediğimiz şekilde giyineceksiniz! diyorlardı. Rızkı veren biziz! Ekonominizi ayarlayan biziz! Sizi doyuran biziz! Hayatı veren biziz! Hayatınızı bize borçlusunuz! diyorlardı. O putların arkasına saklanmış birileri kendi Rabliklerini, kendi İlâhlıklarını iddia ediyorlar, kendi hegemonyalarını gerçekleştirmeye çalışıyorlardı.

Evet onların tümünün egemenliğini reddedip, sadece Allah'ın egemenliğini savunan İbrahim (a.s)'a karşı putlarına yaptığına misilleme olarak onu yakmayı öğütlüyorlar. Dağlar gibi ateş hazırlanır. Halk toplanır. O anda yeryüzünün en büyük olayı gerçekleşiyordu. Mezopotamya'nın Ur şehrinde dünyanın en büyük hadisesi gerçekleşecekti. Materyalist tarihin, putçu tarih kitaplarının unuttuğu,

göz ardı ettiği, tek kelime, tek cümle bile söz etmediği bir hadise gerçekleşecekti. Yalancı tarihin, kendisini yıkacağından korktuğu için söz etmekten kaçındığı yeryüzünün en büyük hadisesi.

Yalancıdır tarih. Meselâ Mısır tarihinden söz edilir, ama hiçbir an, bir satır bile olsa, bir sayfa, bir cümle bile olsa Mısır'ı Mısır yapan Hz. Yusuf'tan, Hz. Mûsâ'dan söz edilmezse yalancı değil de nedir bu tarih? Veya genel tarihten, insanlık tarihinden söz edilir, ama bu tarihin baş imâmları, baş mimarları olan peygamberlerden bir satır bile söz edilmezse, peygambersiz bir insanlık tarihi gündeme getirilirse baştan sona yalan değil de nedir?

Veya tarihten söz edilir, ama hep saraylardan, köşklerden, yapılardan, yapıtlardan söz edilirse. Veya tarihten söz edilirken sadece savaşlardan, vuruşmalardan söz edilir, ama insanların inanışlarından, dinlerinden, yaşayışlarından söz edilmezse işte bu yalanların en büyüğüdür.

Veya tarihten söz edilirken sadece idarecilerden, ezenlerden, önde gidenlerden, zalimlerden, despotlardan söz edilir, onların tarihlerinden söz edilir, ama mazlumların, mus'taz'afların, garibanların, ezilenlerin tarihinden söz edilmezse işte bu, tarih adına söylenmiş en büyük yalandır. Şu anda okuduğunuz tarihin bu yalanlarla dolu olduğunu biliyorsunuz. İşte bu tarih tek cümle bile İbrahim (a.s) dan, İbrahim (a.s)'in toplumuyla mücâdelesinden, İbrahim (a.s)'in tevhidi anlayışından, karşısındakilerin felsefelerinden söz etmiyor. Çünkü bu olayı anlatsalar materyalist tarihin temelleri yıkılacaktır.

Evet ateş yakılıyor, halk hazır, toplumun kıralı hazır. Ve Al-lah'ın elçisi Hz. İbrahim uzaktan bile yaklaşılamayacak derece yanan dağlar gibi ateşin içine atılarak cezalandırılacak. Hem putları reddeden, putların ve put sistemlerinin aleyhinde olan İbrahim (a.s) cezalandırılacak, hem de böylece putlara yardım edilecek. İlâhlara yardım edilecek. İlâhlar kendi düşmanlarından kendi intikamlarını alamıyorlar da kullarına sığınıyorlar. Kulları yapmalıydı bunu.

Evet bir meydanda halk hazır, kral hazır, askerleri hazır, İb-rahim (a.s) da hazır. Ve bakın Rabbimiz ateşe şu emri veriyor:

69. "Biz: "Ey ateş! İbrahim'e karşı serin ve zararsız ol" dedik."

Evet ateşin sahibi ateşe emrediyor. Ateşin Rabbi olan, ateşe hükmetme

yetkisi elinde olan, ateşin boynundaki kulluk ipinin ucu elinde olan Rabbimiz diyor ki: Ey ateş, İbrahim'e serin ve selâmette ol! Elbette o ateşe ancak o ateşin sahibi olan hükmeder. Ateşe ancak onun sahibi emir verir ve ateş ancak Rabbini dinler. Ateşi yaratan, onu var eden, ateşin yasasını belirleyen, ona yakma özelliğini veren Rab, elbette ona verdiği bu özelliği geri alma yetkisine sahip olacaktı. İşte bu egemenliğe sahip olan Rabbimiz buyurdu ki ateşe: Ey ateş, ey kulum, İbrahim'e serin ve selâmette ol! Yakma onu! Zarar verme ona. Ve elbette Rabbinin kendisine verdiği bu emirle yakıcı olan ateş İbrahim'i yakmayacaktı. Elbette sahibinin fermanıyla İbrahim'e serin ve selâmette olacaktı.

Tıpkı suyun Rabbini dinlediği, Rabbinin emrine teslim olduğu gibi. Rabbinin fermanıyla suyun Mûsâ'yı ve ona iman edenleri boğmayıp, Firavun ve hempalarını boğduğu gibi. Yine aynı su Nuh (a.s)'ı ve onun yolunun yolcularını değil de, kavmini helâk ettiği gibi. Çünkü emir Allah'ın emridir. Emir göklere ve yere, göktekilere ve yerdekilerin tümüne egemen olan bir Rabbin emridir. Emir tüm varlıkların boyunlarındaki ipin ucu elinde olan yüce makamdan geliyordu. Ateş de onun emrindedir, su da onun askeridir, rüzgar da, tüm varlıklar da sadece O'na teslimdir.

İşte ateş de Rabbini dinliyor ve İbrahim (a.s)'a serin ve selâ-mette oluyordu. İbrahim (a.s)'ı yakmıyordu. Rabbinin emrine karşı gelmiyordu. Elbette onların kendilerine hiçbir fayda ve zarar vere-meyen, bir peygamber tarafından kırılıp dökülmelerine bile engel ola-mayan tanrıları gibi âciz değildi Allah.

70. "Ona düzen kurmak istediler, fakat Biz onları hüsrana uğrattık."

Ona tuzak kurmak istediler, Ona bir komplo hazırlamak is-tediler. İbrahim (a.s)'a bir dümen çevirmek istediler. Onu yakmak, öl-dürmek istediler ve böylece kıyâmete kadar putlarına, İlâhlarına karşı gelenlere unutulmayacak, ibret olacak bir ders vermek istediler, ama Allah onları hüsrana uğrattı. İbrahim (a.s)'a karşı çevirdikleri düzeni, kurdukları komployu Allah boşa çıkardı. Tüm planlarını etkisiz ve so-nuçsuz kıldı Allah. Hüsrana uğrattı Rabbimiz onları. Zarara uğrayanlardan, elleri boşa çıkanlardan kıldı. Allah dostu İbrahim'e bir zarar veremediler. Onlar İbrahim (a.s)'a her hangi bir zarar veremezlerken, Allah onlara zarar verdi.

71. "Onu da, Lût'u da, âlemler için kutsal kıldığımız yere ulaştırıp

kurtardık."

Onu ve Lût'u âlemler için mübarek kıldığımız arza doğru, Kudüs civarına doğru kurtarıp sevk ettik. Çünkü İbrahim (a.s)'a iman eden sadece Lût (a.s) vardı, bir de Sara annemiz vardı. Üçü birden Mezopotamya'nın Ur kentinden, Bağdat'tan Harran bölgesine, sonra oradan Urfa taraflarına, oradan Şam bölgesine, sonra oradan da Beyt'ül Makdis civarına, Kudüs civarındaki Halilür Rahmân kentine gelip yerleşiyor. Buradan daha sonra oğlu İsmail'i ve Hacer annemizi bırakmak için Harem-i şerif bölgesine gidiyor, sonra tekrar oğlu İsmail'le birlikte Kabe'yi inşa etmek amacıyla bir kaç ziyareti daha oluyor.

72. "İbrahim'e, buna ilâveten İshak ve Yâkub'u da verdik, her birini iyi kimseler kıldık."

Kudüs'te bulunduğu dönemde Rabbimiz Sara annemizden oğlu İshak (a.s)'ı İbrahim (a.s)'a lütfediyor. Gerek baba İbrahim (a.s), gerekse ana Sara annemizin çok ihtiyarlık dönemlerinde Rabbimiz İshak'ı ona lütfediyor. Buna ilâveten, üstüne, fazladan olarak, nafile olarak Yâkub'u da lütfediyor.

Yâkup (a.s) İshak (a.s)ın oğludur. Yâni daha hayattayken hem oğlu İshak'ı, hem de onun oğlu, yâni torunu Yâkup (a.s)'ı da gösteriyor Allah İbrahim (a.s)'a. Ve her birerini sâlihlerden kıldık diyor Rabbimiz. İbrahim (a.s) sâlih, Sara annemiz sâliha, Lût (a.s) sâlih, İshak (a.s) sâlih, İsmail (a.s) sâlih, hepsi de sâlihlerdendi.

73. "Onları, buyruğumuz altında insanları doğru yola götüren önderler yaptık; onlara, iyi işler yapmayı, namaz kılmayı, zekât vermeyi vahy ettik. Onlar, Bize kulluk eden kimselerdi."

Evet onları imâmlar, doğru yolun rehberleri, kendilerine u-yanları hidâyete ulaştıran, hidâyeti gösteren önderler, rehberler yaptık diyor Rabbimiz. İşte imâmlarımız, işte önderlerimiz bunlardır. Varlık sebepleri, görevleri, fonksiyonları nedir bu imâmların? Allah niye seçmiş bu elçilerini? Niçin sâlihlerden kılmış onları? Ya da kulları ara-sından seçtiği bu imâmlara nasıl bir yük yüklemiş Rabbimiz?

Bizim emrimizle insanlara hidâyet etsinler diye. Onlar bizim emrimizle hidâyet ederler diyor Rabbimiz. Onlar Allah'ın emriyle in-sanları hidâyete sevk edecekler, insanlara hidâyet yolunu gösterecekler. Allah'ın emriyle hidâyetin

rehberidir onlar. Allah'ın seçip görevlendirdiği imâmlar olarak onlar insanların önlerine düşecekler, onları Allah'a götürecekler. Kendilerine tabi olan, kendilerini imâm bilen insanları hayra, Hakka, doğruya, cennete götürecekler.

Evet bu peygamberler, bu imâmlar, bu önderler Allah tarafından seçilmiş, Allah tarafından eğitilmiş ve hayatları da yine Allah tarafından yasallaştırılıp onaylanmış olarak bize sunulmuş kimselerdir. İşte bizim için en mükemmel örnekler, en mükemmel imâmlar bunlardır. Hayatlarında kesinlikle falso olmayan ve bizim kendilerini örnek alıp hayatlarını yaşadığımız zaman, kendilerini taklit ettiğimiz zaman kesinlikle hata etmeyeceğimiz mükemmel örnekler.

Evet hayatları Allah tarafından kesinlikle onaylanmış insanlar bunlardır. Yasal örnekler ve önderler bunlardır. Biz kendimiz için on-ları örnek bilmek, imâm bilmek zorunda olduğumuz gibi, insanları da Allah'ın bu örnek insanlarına çağırmak zorundayız. İnsanları kendimize, kendimiz gibilere değil bu yasal örneklere çağırmak zorundayız. Gelin ey insanlar, gelin ey Allah kulları, yeryüzünde en güzel örnek-ler bunlardır. Yeryüzünde hayatları Allah tarafından onaylanmış en mükemmel önderler bunlardır. Gelin hepimiz bunları örnek alalım. Gelin hepimiz bunlar gibi yaşayalım. Gelin bireysel ve toplumsal tüm hayatımızda bunlara benzeyelim, bunları örnek alalım, bunlar gibi yaşayalım demek zorundayız. Çünkü örnek kullar işte bunlardır.

Ama biz onları bırakıp da birbirimizi, ya da içimizden birilerini örnek aldığımız zaman, bilelim ki Allah'ın onaylamadığı bir hayat bizim için örnek olamaz. Ne benim, ne de benim gibilerin hayatı Allah tarafından onaylanmış değildir. Bundan dolayıdır ki toplumun kendilerini örnek kabul ettikleri, önder kabul ettikleri insanlar, hacılar, hocalar, mürşidler, şeyhler daima kendilerine bir görev olarak şunu çok iyi bilmeliler: İnsanlara gelin peygamberlerle beraber olalım. Gelin hayatları Allah tarafından onaylanmış elçilere benzeyelim. Gelin kitabın dediği gibi olalım demeliyiz. Kesinlikle insanları kendimize veya kendimiz gibilere çağırmamalıyız. Gelin bizim gibi olun! Gelin bizim gibi yaşayın! Bizi örnek alın! Bize bakın! Biz nasıl yaşıyorsak siz de öyle yaşayın! dememeliyiz. Çünkü eğer insanlar bizi örnek alır, bizim gibi olmaya çalışırlarsa bizde çakılır kalırlar ve bizi bir adım bile öteye aşamazlar, ancak bizim kadar olabilirler. Daha öteye geçemez bu in-sanlar.

Ve yine biz onlara, o imâmlara hayır işlerini, hayırlı ve bereketli amelleri vahy ettik, bildirdik. Her türlü hayırlı işleri onlara öğrettik biz. Ve onlara namazı

ikameyi emredip vahy ettik de onlar namazı ikame ettiler. Zekâtı emrettik de onlar zekâtı verenlerden oldular. Kendileri namazı ikame edip, zekâtı verdikleri gibi aynı zamanda bunu toplumlarına da aktardılar. Toplumlarına da duyurdular, onlara da bunu uygulattılar. Bu imâmlar kendileri canları ve malları konusunda Allah'ı söz sahibi bildikleri gibi, toplumlarının da böyle olmasını sağladılar. Toplumlarının da hidâyete sevk edici, hayırlı işlerde yarışıcı, namazı ikame edici, zekâtı verici olmalarını istediler.

Evet imâmlardan, hidâyet rehberlerinden İbrahim (a.s) in gün-demi burada biterken hemen arkasından Lût (a.s) un gündeme alındığını görüyoruz. Lût (a.s) da tıpkı İbrahim (a.s) gibi Allah tarafından seçilip görevlendirilen şerefli imâmlardan birisidir.

74. "Lût'a da hüküm ve ilim verdik; onu, çirkin işler işleyen kasabadan kurtardık. Doğrusu onlar yoldan çıkmış kötü bir milletti."

Ona da hüküm ve ilim verdik diyor Rabbimiz. Lût (a.s) İbrahim (a.s) in yeğenidir. İbrahim (a.s) in kavmiyle, toplumuyla, devletiyle verdiği onurlu mücâdelesinden ve sonunda ateşe atılmasından sonra yeğeni Lût (a.s)'la beraber ülkesinden hicret etmiş. İbrahim (a.s) Filistin bölgesine, yâni Beyt-i Makdis civarına, Lût (a.s) da Ürdün'e, Sodam ve Gomore kentlerinin bulunduğu bölgeye yerleşmiştir. Kudüs'le Amman arasında bir bölgedir burası.

Lût'a da hüküm ve ilim verdik. Ona da Allah bilgisi ve bu bilginin pratikte uygulanma nîmeti veriliyor. Allah'a nasıl bir kulluk yapılacağı, Allah'ın istediği biçimde nasıl bir hayat yaşanacağı konusunda insanlara imâm olma, örnek ve önder olma nîmeti veriliyor. Allah bilgisi ve Allah hükmüyle toplumunu dâvet eden Lût (a.s)'ı toplumu kabullenmediler. Peygamberin getirdiği hidâyet hediyesine karşılık ken-di pis hayatlarına devam etmeyi tercih ettiler. Kur'an'ın başka sûrelerinde anlatıldığına göre Lût (a.s) un toplumunun bir büyük hastalığı vardı. Yeryüzünde hiçbir kavmin yapmadığı korkunç bir hastalık. Lûtîlik. Erkeğin erkelere gitmesi. Erkeklerin kadınları bırakıp hemcinslerine gitmeleri. Allah'ın elçisi toplumunu bu çirkin işle uyardı.

Dedi ki onlara: Ey kavmim, ne oluyor size? Hayvanların bile yapmadığı, yapamadığı bu fıtrat bozukluğuyla kadınlar dururken erkeklere mi gidiyorsunuz? Yapmayın, etmeyin, Allah sizi bu yüzden helâk edecek diye gece gündüz çırpınıp uğraştı. Ama dinlemediler. Allah'ın kendilerine verdiği erkeklik güçlerini, bu cinsel potansiyellerini meşru yollarda kullanacakları yerde,

Allah'ın kendilerine verdiği bu güç sayesinde nesillerini devam ettirecekleri yerde, beşeriyetin devamını sağlayacakları yerde israf ederek onu kötü yerde kullanmaya devam ettiler. Halbuki meşru dairede erkekse kadına, kadınsa erkeğe gidecekler ve Allah'ın kendilerine gösterdiği yollardan bu arzularını tatmin edeceklerdi. Oysaki bu ahlâksız toplum Allah'ın kendilerine lüt-fettiği bu gücü, bu enerjiyi gerekli yerde kullanmayarak israf ettiler. Allah'ın elçisinin uyarılarına kulak asmaz hale gelince de:

O pis işleri yapan, o çirkin amelin sahibi habis toplumdan, kentten biz de Onu kurtardık. Onlar gerçekten çok pis, çok kötü, çok israfçı ve fâsık bir kavimdi. İsrafta, fısk-u fücurda, isyanda, ahlâksızlıkta, fuhuşta, Allah'a ve elçisine kafa tutmakta çok ileri gitmiş, haddi aşmış bir toplumdu. Rabbimizin kendilerine imâm olarak, hidâyet rehberi olarak gönderdiği, onlara bir rahmet kapısı olarak görevlendirdiği elçisi gerçekten kendilerini bu pis işlerden kurtarmak için çok çabaladı. Gecesini gündüzüne katarak onları hayra, Hakka, hidâyete dâvet etti. İçinde bulundukları hayvanları bile utandıracak o kötü halden kendilerini arındırmak, temizlemek istedi. Ama toplum onu kabule yanaşmadı. Bu rahmet kapısından istifade etmek istemedi. Temizlenmek istemedi, pisliği, pis kalmayı tercih etti. İşte bu tavırlarından, bu tercihlerinden ötürü Rabbimiz de o günahkâr kavmi, o kötü toplumu helâk ederken, yerle bir ederken elçisi Lût (a.s)'ı ve beraberindeki iki kızını kurtarıp selâmete çıkarıyordu. Çünkü toplum içinde kendisine inanan sadece iki kızıydı.

75. "Lût'u rahmetimizin içine aldık; doğrusu o iyilerdendi."

Onu rahmetimize dahil kıldık, rahmetimize kattık diyor Rabbi-miz. Pislerin içinden çekip aldık Lût (a.s)'ı da rahmetimize gark ettik. Bizim rahmetimiz Onu kuşatıverdi de O kurtulanlardan oldu. Çünkü O sâlihlerdendi. Rabbimiz kitabında bu işin, bu helâk işinin ve bu he-lâkten kurtarılma işinin yasasını anlatır.

"Allah'ın geçmişlere uyguladığı yasası budur ve Allah'ın yasasında bir değişme bulamazsın."

(Ahzâb 62)

Allah'ın sünnetinde, Allah'ın yasalarında bir değişiklik bulamazsınız. İşte dün Allah dostlarına yardım etmiş ve onları destekleyerek tüm düşmanlarına karşı galip getirmiştir ve böylece kıyamete kadar dostlarına, müminlere yardım vadinde bulunmuştur. Rabbimiz Mûsâ (a.s)' a yardım etmiş, Nuh (a.s)'a yardım

etmiş, İbrahim (a.s)'a yardım edip desteklemiş. Ve işte burada da görüyoruz ki habis bir toplum içinde, Allah'a savaş açmış ahlâksız bir kavim içinde insanları Allah'a kulluğa dâvet eden, böyle bir görevi üstlenen bir peygambere Allah yadım ediyor.

Acaba bugün mü'minler olarak bize de yardım eder mi? diye bir derdiniz varsa şunu kesinlikle unutmayın ki Allah'ın kelimelerini, Allah'ın vadini ve yasalarını değiştirecek yoktur. Bizler de yasalara riâyet ettiğimiz sürece, bizler de tıpkı o Allah elçileri gibi Allah yolunda olduğumuz sürece, onların misyonlarına sahip çıktığımız sürece kesinlikle bilelim ki Allah bize de yardım edecek, bizi de destekleyecek ve tüm düşmanlarımıza karşı bizi de galip getirecektir.

Evet böyle pislik içinde yüzen bir toplum içinde eğer bizler de aynen bir peygamber misyonuna sahip çıkar, toplumu isyanları ko-nusunda uyarır, onları Allah'a kulluğa dâvetimizi sürdürebilirsek, ke-sinlikle bilelim ki toplumumuz bizim uyarılarımıza aldırış etmeseler bile, bizi dinlemeseler bile aynen öncekiler gibi Rabbimiz onları helâk ederken, onların içinde tıpkı bir peygamber gibi çabalayan bizleri, bir peygamber örnekliliğini sergileyen bizleri kurtaracaktır. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmeyen bir yasasıdır. Toplum içinde toplum kendisine itibar etmese bile peygamberi bir hayat yaşayan müslümanlar mü-kafatlarını alacaklardır.

Evet işte Lût (a.s)'dan sonra bir başka Allah elçisinin, bir başka imâmın gündeme alındığını görüyoruz:

76. "Nuh da daha önceleri bize yalvarmıştı, onun duasını kabul edip, kendisini ve ailesini büyük sıkıntıdan kurtardık."

Allah'ın yeryüzünde imâm kıldıklarından bir başka peygamber. Nuh (a.s). Daha önce O da dua etmişti. Rabbine çağrıda bulunmuştu Nuh (a.s).

Allah'ın elçisi Allah'tan aldığı vahiyle toplumunu uyardı. Ey kavmim, Allah'a kulluk edin! Allah'a kulluk yapın! Sizin O'ndan başka İlâhınız yoktur! Allah'ı dinleyin! Allah'ın dediklerini yapın! Allah'ın istediği hayatı yaşayın! Çünkü sizin Ondan başka sözünü dinleyeceğiniz, rızasını kazanacağınız varlık yoktur. Değilse ben sizin adınıza, sizin namınıza, sizin aleyhinize büyük bir günün, azîm bir günün, herkesin önünde saygıyla eğilmek zorunda kalacağı ve hiç kimsenin itiraz edemeyeceği bir günün azabından korkuyorum dedi. Ey

kavmim, sadece Allah'ı dinleyin! Yalnızca Allah'a kulluk yapın! Sadece Allah'ın hayat programını uygulayın! Eğitiminizi Allah'ın istediği biçimde düzenleyin! Hukukunuzu Allah'ın istediği biçimde ayarlayın! Ticaretinizi Allah yasalarına göre belirleyin! Evinizi, eşyanızı, kazanmanızı, harcamanızı, hayata bakışınızı, insanlarla olan ilişkilerinizi, gecenizi gündüzünüzü Allah'ın istediği biçimde ayarlayın! Çünkü sizin için Allah'tan başka sözünü dinleyeceğiniz İlâhınız yoktur. Allah'tan başka hayat programı kabul edilmeye lâyık Rab ve İlâh yoktur.

Değilse ben sizin için azîm bir günün azabından endişe ediyorum. Ya sizin için tufan gününden korkuyorum, ya da kıyâmet günü şirklerinize karşılık sizi bekleyen azaptan korkuyorum dedi.

Kavmi Onu yalanlar ve bu görevini hafife alır. kavmi Onun kendilerine duyurduğu âyetlerle dalga geçer. Allah'ın elçisini alaya alırlar. Allah'tan aldığı emirler gereği peygamber onların alaylarına, dışlamalarına, yalanlamalarına aldırış etmeden görevine devam eder. Yoluna devam eder. Sonra kavmi Onu tehdit eder, Onunla ilgiyi keserler, Ondan desteklerini çekip onu yalnız bırakırlar. Ama peygamber yine görevine devam eder. Sonra kavmi şiddete başvurur. Allah elçisine eziyet etmeye başlar. En yakınlarını sıkıştırarak Onun etrafındaki inananları dağıtmaya çalışırlar. Peygamber yine yılmadan yoluna devam eder. Ve dile kolay 950 yıl bu mücâdele devam eder.

Allah'tan aldığı emri savsaklamamanın, işi oluruna bırakma-manın, görevi geçiştirmemenin sembolü olan, 950 yıl her türlü fırsatı değerlendirerek çevresindekileri uyarmaya çalışan, bıkmadan, usan-madan bu işi sürdüren Hz. Nuh bakın en sonunda Kamer sûresinin 10. âyetindeki sözlerini söylüyordu.

Ya Rabbi ben mağlup oldum, bana yardım et. Ben bu zalimlerin haklarından gelemiyorum ya Rabbi. Bunların hakkından sen gel ya Rabbi diyordu. Günler, aylar, yıllar, yüzyıllar geçmişti aradan, ama olmamıştı. Toplum adam olmamıştı. Allah'ın elçisi çırpındıkça onların fısk-u fücurları artmıştı. Onların bu küfürde ısrarları karşısında Allah'ın elçisi artık âciz kalmıştı. Tüm çırpınışlarına rağmen toplumda doğanlar kâfir doğuyor, ölenler kâfir ölüyorlardı. Yaşlılar çocuklarına, torunlarına kendi küfürlerini vasiyet ederek ölüyorlardı.

Bu durumu gören yaşlı peygamber artık dayanamayarak işte bunları söylüyordu. İşi Allah'a havale ediyordu. Ya Rabbi ben bittim, bana yardım et

diyordu. Artık yeryüzünde bir tek kâfir bırakma ya Rabbi! Yeryüzündeki tüm kâfirlerin kökünü kes ya Rabbi! Çünkü eğer yeryüzünde onlardan bir tek fert, bir tek aile bırakırsan onlar kâfirden başkasını doğurmazlar. Kâfirler kâfir yetiştirirler. Kâfirler kâfir doğururlar. Kâfirlerin eğitimi insanların kâfirleşmesini sağlar. Kâfirlerin egemen olduğu yerde ancak kâfir yetişir. Bunlara fırsat verirsen yeryüzünde kâfir yetiştirirler ya Rabbi. Binaenaleyh yeryüzündeki tüm kâfirleri yok et! diyordu. Allah da diyor ki bakın:

Evet biz de Onu ve ehlini o büyük sıkıntıdan, o büyük üzüntüden, 950. yıllık eziyetten kurtardık. Nuh (a.s)'ı beraberindeki inananlarla birlikte, Onun mücâdelesini destekleyenlerle birlikte gemide kurtardık.

Evet tercihini peygamber yolunda olmaya kullanan, oylarını peygamberin gemisinde, peygamberin terekesinde, peygamberin sa-fında olmaya kullananları kurtardık diyor Rabbimiz. Bunlar inanan in-sanlardı. Belki peygamber safında yer alan bu insanların içinde günahkârlar da vardı ama, değil mi ki tercihlerini peygamberden yana kullanmışlardı, günahkâr da olsalar Allah onları tercih ettikleri safta kurtarıyordu.

Meselâ tercihini Hz. Mûsâ'nın yanında olmaya kullanan bir Sâ-mirî de denizi geçip, kurtulanların arasındaydı. Bunlar günahkâr da olsalar imanlarından ötürü, tercihlerinden ötürü dünyada kurtulan-lardan oluyorlardı. Ama tercihlerini peygamberden yana kullanma-yanlar, Allah ve âyetlerini yalanlayanları da denizde boğuyordu Rab-bimiz.

77. "Âyetlerimizi yalanlayan millete karşı ona yardım ettik. Doğrusu onlar fena bir milletti, hepsini suda boğduk."

Evet işte bir toplum daha helâk ediliyor ve yasanın değişmediği bir daha ortaya konuyordu. Allah'a karşı gelen, Allah'ın elçisine karşı gelen ve hayatlarına Allah'ı da, Allah'ın elçisini de karıştırmak istemeyen, kendi bildiklerince bir hayat yaşamaktan yana tavır sergileyen bir toplum helâk edilirken, Allah'a ve Allah'ın elçisine teslim olanlar da kurtulanlardan oluyordu. Bundan sonra iki peygamber daha tanıyoruz:

78. "Dâvûd ve Süleyman da milletin koyunlarının yayıldığı bir ekin hakkında hüküm veriyorlarken, Biz onların hükmüne şahittik."

İmâmlarımızdan, önderlerimizden iki peygamberi daha tanı-yoruz. Allah'ın şerefli elçisi Dâvûd (a.s) ve Onun oğlu Süleyman (a.s)'ları gündeme alıyoruz şimdi de. Dâvûd (a.s) ve oğlu Süleyman (a.s) yeryüzünde kurulan ilk İslâm devletinin halifelik özelliğini gerçekleştiren iki peygamber. Bakara sûresinde yeryüzünde halife olarak Adem (a.s) in yaratıldığını biliyoruz. Ama bu hilafet Dâvûd ve Sü-leyman (a.s)'lar dönemine kadar yeryüzünde hiç gerçekleşmemişti. müslümanlar yeryüzünde Dâvûd ve Süleyman (a.s)'lar döneminde güçlerinin zirve noktasına ulaşırlar ve ilk defa yeryüzünde İslâm devleti gerçekleşir. Ve işte bu devletin ilk halifeleri de Dâvûd ve Süleyman (a.s)'lar olur.

Dâvûd (a.s) un yaşadığı bölge Kudüs şehri merkez olmak üzere Filistin'dir. Dâvûd ve oğlu Süleyman (a.s) ların her ikisine de Rabbimiz yeryüzünde çok büyük izzet ve şeref, güç ve kuvvet, mülk ve saltanat vermiştir.

Her ikisi de hem peygamber, hem de yeryüzünün en büyük melikleri, hükümdarları idi. Dâvûd (a.s) un Bakara sûresinde daha önce gördüğümüz gibi yeryüzünün en süper gücü, en büyük devleti olan, yeryüzünün en büyük komutanlarından biri olan Calût'u öldürdüğünü biliyoruz. Dâvûd (a.s) o dönem Talût'un ordusunun içinde kü-çüçük bir çocuktu. Elindeki sapan taşıyla Calût'u gebertmiş ve Allah'ın lütfuyla mülke ve hikmete sahip kılınmıştı. Artık Dâvûd (a.s) döneminde müslümanlar, İsrail oğulları yeryüzünde en güçlü, en iz-zetli dönemlerini yaşamaya başlarlar.

Sonra Süleyman (a.s)'ı Rabbimiz Ona vâris kılar. Süleyman (a.s)'a da yeryüzünde hiç kimseye verilmemiş büyük bir mülk nasip eder Rabbimiz. Kur'an'ın değişik yerlerinde anlatılır, şeytanlar Onun emrinde, cinler Onun emrinde, kuşlar, kurtlar, dağlar, taşlar, rüzgarlar hepsi Onun emrinde. İşte bakın burada ikisini de birden gündeme getirerek Rabbimiz şöyle buyurur:

Hatırlayın o ikisi bir ekin hakkında, bir ekin tarlası hakkında hüküm vermişlerdi. O ekin tarlası ki kavmin koyunları onun içine dalıp yayılmışlardı. Bir adamın koyunları başka bir adamın ekinine girmişti. Tarlanın sahibi gelip ekininin davarlar tarafından tamamen yenip bitirildiğini Dâvûd (a.s)'a anlatarak hakkını ister. Bu işin çözümü konusunda Allah'ın elçisine müracaat eder. Allah buyuruyor ki biz onların hükümlerine şâhittik. Yâni o iki elçinin bu konudaki verdikleri hüküm Allah'ın kontrolü altındaydı. Rabbimiz gözetiyordu onları. Biz

onları gözlüyorduk ki hangisi doğru hüküm verecek diye. Dâvûd (a.s) koyunların tarla sahibine, ekin sahibine verilmesine karar verir. Çünkü koyunların maddî değeri zâyi olan ekinin değerine eşitti. Onun için koyun sahibinin koyunlarının tamamını ekin sahibine vermesini emrederek, hükmederek işi bitirir.

Bunun üzerine henüz on yaşlarında olan oğlu Süleyman (a.s) bu hükmü kabullenmeyerek ben bunun dışında bir hüküm biliyorum ki her ikisi açısından da daha uygundur der. Babası Dâvûd (a.s) oğlunun bildiği hükmünü söylemesini ister. O da der ki, benim hükmüm şudur: Koyunları sahibinden alıp ekin sahibine veriniz. Ekin sahibi ekininin zararını giderinceye kadar koyunların sahibi olsun. Zararını tazmin edinceye kadar o koyunların sütlerinden, yünlerinden, yavrularından faydalansın. Ekini de koyun sahibine veriniz. Ekini ıslah edip bozulmadığı dönemine getirene kadar o da ona sahip olsun. Ve nihâyet ekin sahibi zararını giderdikten sonra tarlasına, koyun sahibi de koyunlarına sahip olsun der. Oğlunun bu hükmünü duyan Dâvûd (a.s): Hüküm senin dediğin gibidir diyerek hemen o istikâmette hükmünü verir. Bakın Rabbimiz o hükmün ayrıntılarını bundan sonraki âyetlerinde şöyle anlatıyor:

79. "Süleyman'a bu meselenin hükmünü bildirmiştik; her birine hüküm ve ilim verdik. Dâvûd'la beraber tesbih etsinler diye dağları ve kuşları buyruk altına aldık. Bunları Biz yapmıştık."

Biz o hüküm işini, o ayrıştırma işini Süleyman'a fehmettirdik, kavrattırdık, öğrettik. Zaten önceki âyetinde Rabbimiz onlar bizim kontrolümüz altında, gözetimimiz altındaydı buyurmuştu. İşte burada da Rabbimizin öğretmesiyle Süleyman (a.s) ın doğru hüküm verdiği anlatılıyor. Ama:

Hepsine, her birerine hüküm verdik, ilim verdik diyor Rabbi-miz. Hayatla, hakikatle mutabakatı olan bir bilgidir Allah'ın elçilerine verdiği bilgi. Yâni hayatla birleştirilmesi gereken bilgidir. Hayatlarını bu bilgiyle düzenleyecekleri bir bilgiydi bu bilgi. Onlara ilim verdi Rab-bimiz de onlar hayatlarını onunla düzenlediler, hükümlerini o bilgiyle verdiler. Böylece Allah'ın elçileri bu bilgiyle şereflendiler. Değilse mücerret bilgi insanı hiç bir zaman tafdil etmez, üstün kılmaz, üstün kılacak değildi. Zira Ebu Cehil de bilgiliydi, biz onu biliyoruz. Hattâ İblisin bildiği çok daha kesin. Yâni âyetle sabittir ki İblis Allah'ı da biliyor, Allah'tan korkulması gerektiğini de biliyor, âhireti de biliyordu, ama bu bilgi ona hiçbir şey kazandırmadı. Ya da Firavunun bilgisini hatırlayın.

Peki Hz. Süleyman'la Dâvûd (a.s) un ilmi neydi? Ya da Al-lah'ın öteki

elçilerine bildirdiği bilgi neydi? Kendileri ve Allah, kendileri ve mahlukât, kendileri ve insanlar, kendileri ve mevcudat arasındaki diyalogu kurabiliyordular. Bu ilimle onlar kendilerinin varlık âlemindeki yerlerini bulmuşlar ve bu yerlerinin diğer varlıklarla diyalogunu kurabilmişlerdi. Benim anlayabildiğim budur buradan.

Zaten peygamberlere verilen ilim bir mânâda da hikmetin mânâsı olacaktır. Yâni nerede nasıl hareket edeceklerini, konuşma olarak, susma olarak, ölme olarak, öldürme olarak, ya da tavır ve davranış olarak ne yapmaları gerektiğini, her bir konumda, her bir makamda Allah'ın kendilerinden nasıl bir davranış beklediğini bilmeleri mânâsınadır, Allah'ın verdiği ilim de budur.

Yâni hayat programı ilmidir, hayatı anlama ilmidir. Ama onlar hangi hayatı yaşayacak idiydiyse öyle bir hayatın bilgisi verilmiştir. Meselâ Süleyman (a.s)'a verilen hayat bilgisi elbette Nuh (a.s)'a verilmemişti. Lâzım da değildi zaten ona. Meselâ bir karıncanın konuşmasını anlaması gerekmiyordu Nuh (a.s) un. Neden? Çünkü öyle bir sorumluluğu yoktu onun.

Tabii Süleyman (a.s)'la Dâvûd (a.s) a verilen bu ilim biraz da siyasal platformda bir etkinlik bilgisi de oluyordu. Peki bunu nereden çıkardım? Kur'an'ın tümünde anlatılan Dâvûd ve Süleyman (a.s) ların anlatılışından çıkarıyorum. Yâni onlara bu ilim verilmiş ki idareciliği bilmişler, yöneticiliği bilmişler, devleti idare etmeyi bilmişler, ya da saltanatı yürütebilmeyi bilmişlerdir. Dâvûd (a.s) un da ayrıca bir otoritesi vardı devlet planında.

Rabbimiz elçilerine kendi bilgisinden bilgi aktarıyor, vahy ediyor ve Allah'ın elçileri de Rablerinin kendilerine vahy ettiği bu Allah bilgisiyle hareket ediyorlar, bu Allah hükmüyle hükmediyorlar, asla adâletten ayrılmıyorlar, asla zulme düşmüyorlar. İşte Allah elçilerinin ayrıcalıklı yönleri budur. Aynen onlar gibi peygamber yoluna, peygamber misyonuna sahip çıkan müslümanların da dünya insanlığından ayrıldıkları nokta işte burasıdır. Onlar da tıpkı örnekleri, pişdarları peygamberler gibi Allah bilgisiyle, peygamber bilgisiyle donanırlar, kitap ve sünnet bilgisiyle bilgilenirler, vahyi kuşanırlar ve tüm hayat problemlerine bu bilgiyle çözüm ararlar, bu bilgiyle hükmederler. Müslümanların hayatlarında Allah vardır, Allah bilgisi vardır, vahiy vardır, hayatlarına karışan Allah'ın kitabı ve elçilerinin sünnetidir.

Dâvûd'la beraber biz dağları da musahhar kıldık. Biz dağları Dâvûd'a

musahhar kıldık ta onlar da Dâvûd'la birlikte tesbih ediyorlardı. Kuşlara da aynı şeyi emrettik. Dağlar da, kuşlar da akşam sa-bah Onun tesbihine katılıyorlardı. Dâvûd (a.s) Rabbimiz tarafından kendisine vahy edilen Zebur'u o güzel sesiyle, o Davudî sesiyle okurken dağlar onun okuyuşunu yankılandırıyor, Onun okuyuşuna tabi oluyordu. Kuşlar havada toplanıp Onun okuyuşuna karşılık veriyorlardı. Evet görünürde hiçbir gücü olmayan dağlar ve kuşlar Onun tes-bihine, Onun tahmidine eşlik ederek Onun şanını, şerefini artırıyordu. Hep birlikte Onun Rabbi yüceltmesine, Rabbi Rab olarak ta-nımasına onlar da eşlik ediyorlardı.

Bizler de tıpkı Allah'ın elçisi gibi Rabbimizi tüm noksan sıfatlardan münezzeh ve tüm kemal sıfatlarla muttasıf biliyoruz diyorlardı. Bizler de tıpkı Allah'ın elçisi gibi Rabbimizin emrindeyiz. Rabbimizin yaratış yasasının dışına çıkmadan Ona kulluk ediyoruz diyorlardı. Çünkü tesbihin böyle bir anlamı da vardır. Tesbih bir varlığın yaratılış gayesi istikâmetinde hareket etmesidir. Bu mânâda gülün kokuşu, ateşin yakışı, bülbülün ötüşü, suyun akışı, bulutun yağmur yağdırması, güneşin aydınlatması, kuşun ötüşü tesbihtir. Gerçi kitabımızın bir âyetinden öğreniyoruz ki tüm varlıklar Rablerini tesbih ederler, ama biz onların tesbihlerinin mahiyetini bilemeyiz.

İşte biz böyle yaparız diyor Rabbimiz. Yeryüzünde hiçbir kimseye verilmeyen bu mülk ve saltanatın Dâvûd ve Süleyman (a.s)'a verilmesi, beşerî planda onların yeryüzünde halife olmaları, kuşların, kurtların, dağların, taşların, rüzgarların, cinlerin, şeytanların ve insanların onların emrine verilmesi, hepsi hepsi bendendir diyor Rabbimiz.

80. "Ona, sizi savaşta korumak için zırh yapma sanatını öğrettik, artık şükreder misiniz?"

Ona sizin için yapacağı zırh sanatını da öğrettik. Savaşlarda düşmanlarınıza karşı sizi koruyacak, sizi muhafaza edecek zırh yap-ma becerisini de öğrettik Ona. O dönemde Rabbimizin öğretmesiyle hiç kimsenin bilmediği zırh yapma ve onunla korunma işini ilk defa Dâvûd (a.s) gerçekleştiriyordu. Demir Onun elinde bir hamur gibi yu-muşatıldı. Demir Onun emrine boyun büktürüldü de Allah'ın kendisine öğrettiği şekilde dilediği gibi ondan savaşta müslümanları koruyacak zırhlar yapıyordu. Tabi Allah rehberliğinde yapıyordu bunu. Tıpkı Nuh (a.s) un Allah gözetiminde gemi yaptığı gibi.

Bunca nîmetine karşı Rabbinize şükretmeyecek misiniz? Hayatınızı o hayatın sahibine vermeyecek misiniz? Hayatınızı Allah için yaşamaya yanaşmayacak mısınız? Rabbinizin size böylece ilim ve hikmet vermesine karşılık sizler Rabbinize teşekkür etmeli, Ona kulluğa yönelmeli değil misiniz?

81. "Bereketli kıldığımız yere doğru Süleyman'ın emriyle yürüyen şiddetli rüzgarı, onun buyruğuna verdik. Biz her şeyi biliyorduk."

Bereketli, mübarek kıldığımız yere doğru esip giden rüzgarları da Süleyman (a.s) ın emrine verdik. Rüzgarlar Onun emriyle mübarek arza doğru esip gidiyordu. Etrafını, veya içini, ya da içindeki Mescid-i Aksâ'yı mübarek kıldığımız Filistin arzına doğru rüzgarlar Onun emriyle Allah'ın rahmetinin müjdecisi olarak esiyordu. Tabi Allah'ın bir âyeti olan rüzgarlar kimilerine rahmet, kimilerine de helâk sebebi, azap unsurudur. Meselâ Âd kavmi gibi yoldan çıkıp Allah'la savaşa tutuşmuş kimselere yok edilişlerinin, helâk edilişlerinin habercisidir rüzgârlar. Rüzgarıyla, rüzgar ayetiyle, rüzgar ordusuyla yok etmişti Allah nice düşmanlarını. İşte o silah, o ordu, o ayet Süleyman (a.s) ın emrindeydi.

Düşünebiliyor musunuz Süleyman (a.s) nın gücünü, kuvvetini? Anlayabiliyor musunuz Onun devletini, saltanatını? Kim karşı koyabilirdi böyle bir Allah elçisine? Yeryüzünde hangi melik, hangi hükümdar böyle bir güce sahip olabilmiş bugüne kadar? Kim rüzgarlara hükmedebilmiş? Yazmış mı tarih böyle bir şeyi? Allah desteğindeki Süleyman (a.s) dan daha güçlü kim olabilir yeryüzünde? İşte Rab-bimiz kendisine iman etmiş, ilmine güvenmiş, o ilimle hayatını düzenlemeye yönelmiş bir kuluna veriyordu bu imkânı.

Elbette bu Allah'ın bir yasasıdır. Süleyman yolunda olan, Süleyman misyonuna sahip çıkan her müslümana Allah bu desteğini, bu yardımını vaad etmektedir. Yeryüzünde böyle Allah'a güvenmiş, vahyine teslim olmuş bir tek müslüman olsa ve tüm dünya kâfirleri onun üzerine yürüseler bile Allah tüm ordularını onun yardımına gönderecek ve onu galip getirecektir, bundan hiç kimsenin zerre kadar bir şüphesi olmasın.

Biz her şeyi biliriz diyor Rabbimiz. Bilgi bizim elimizdedir. Evet bilgi Allah bilgisidir. Bilgi Allah'ın elindedir ve yeryüzünde Ondan başka da bilgi

sahibi yoktur. Öyleyse Allah bilgisine sahip olan bilgindir. Allah bilgisiyle hareket eden âlimdir. Allah bilgisine sahip olmayan, hayatını Allah bilgisiyle düzenleyecek kadar vahyi tanımayan herkes cahildir, profesör de olsa, ordinaryüs profesör de olsa?

Evet yeryüzünde Allah'ın dinini, Allah'ın vahyini, Allah'ın gönderdiği hayat programını bilmeyenler, Allah'ın kitabını bir kenara bırakarak kendi hevâ ve heveslerine göre bir hayat yaşayanlar, kendi arzularına göre bir din, bir hayat tarzı ortaya koyanlar, yâni kendi kendilerine tapınanlar bilesiniz ki yeryüzünün en cahil insanlarıdır. Kâfirler ve müşrikler yeryüzünün en cahil, en akılsız insanlarıdır. Çünkü Kur'an'da Rabbimizin bu âyetlerinden öğreniyoruz ki gerçek bilgi vahiydir. Gerçek bilgi Allah'ın bildirdiği bilgidir. Allah bilgisine sahip olan, vahiy bilgisinden haberdar olan kişi âlimdir.

Kur'an'ı ve sünneti tanıyan kişi, vahiyden haberdar olan kişi dünyanın en âlim kişisidir. Vahiyden habersiz yaşayan insanlar hem dünyalarını, hem de âhiretlerini berbat etmiş cahil insanlardır. Kitap ve sünnetten habersiz yaşayan kimseler zalimlerdir ve Allah asla zalimlere yol gösterecek değildir. Onlar dünyada da, âhirette de kaybetmiş kimselerdir.

Allah böyle zalim ve cahil bir toplumu asla kurtuluşa ve düzlüğe ulaştırmayacaktır. Allah'ı, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın hayat programını reddederek kendi kendilerine bilgisizce yasa belirlemeye kalkışan, kanun koyma hakkını, haram helâl belirleme hakkını kendilerinde gören cahil bir toplumu asla Allah kurtuluşa ulaştırmayacaktır. Böyle bir toplum ne hukukta, ne eğitimde, ne ekonomide, ne amelde, ne düşüncede kesinlikle doğruya ulaşamayacaktır. İyi şeyler yapmak için çırpınsalar da Allah'ın yasalarından habersiz hareket ettiklerinden, istinat noktası olarak Allah'ın kitabını tanımadıkların ne yaparlarsa yapsınlar hep batacaklar. Karmaşa içinde bir hayat yaşamaktan asla kurtulamayacaklardır bunlar. Hiç bir konuda doğru ve sıhhatli bir noktaya varamayacaklardır. Hiç bir konuda çözüme ulaşamayacaklardır. Çözümü bulduk sandıkça batacaklardır. Çünkü Allah'ın yasalarını reddetmiş ve zalimin zalimi, cahilin cahili olmuştur o toplum.

82. "Dalgıçlık yapan ve bundan başka işler de gören şeytanlardan da onun buyruğu altına verdik. Onların hepsini gözetiyorduk."

Şeytanlar da Süleyman (a.s) nın emrindeydiler. Dalgıçlık yapan şeytanlar,

ayrıca Sâd sûresiyle söyleyecek olursak bina Kur'an, dalgıçlık yapan şeytanları, demir halkalarla bağlı diğerlerini de Onun buyruğu altına verdik diyor Rabbimiz.

Evet bu âyetlerde anlatıldığına göre Rabbimiz cinleri, şeytanları Süleyman (a.s) nın emrine vermiş ve Süleyman (a.s) prangalara bağlanmış olarak onları Mescid-i Aksâ'nın yapımında çalıştırıyordu. Kimilerini denizlere gönderiyor, denizlerin dibine dalıyorlar, oradan Süleyman (a.s) nın istediği nîmetleri çıkarıyorlardı.

Yine Belkıs'ı karşılamak istediğinde köşk yaptırıyordu onlara. Rivâyetlere göre Hz. Süleyman (a.s) Mescid-i Aksâ'nın yapımı esnasında gözlerinin önünde asasına yaslanarak vefat etmişti. Ama cinler inşaat bitene kadar Onun vefat ettiğini bilememişler. Nihâyet inşaat tamamlandıktan sonra asayı kurt yiyip de Süleyman (a.s) nın vefat ettiğini anlar anlamaz tüm cinler sağa sola dağılıvermişlerdi.

Bakın gözlerinin önünde bir peygamberin vefatını bile bile-miyorlardı bu cinler. İşte cinlerin bilgisi bu kadardır anlıyoruz. Sonra yine bu âyetlerin ifadesiyle cinlerin insanlardan tamamen farklı olduklarını, farklı özellikler taşıdıklarını da anlıyoruz.

Evet şeytanlar onun emrinde, cinler onun emrinde, rüzgarlar, kuşlar, kurtlar onun emrindeydi. Hayvanlarla da konuşuyordu, onların dilinden de anlıyordu Allah'ın elçisi. Ama Onun saltanatı sadece bunlarla da sınırlı değildi, tüm mevcudat Onun mülkünün Onun hükümranlığının altındaydı.

Ama demin de ifade ettiğim gibi Kur'an'da hiçbir peygamberin vefat haberi, vefat hadisesi zikredilmediği halde Süleyman (as)ın ve-fatı anlatılır. Sebep ne? Cinlerin hiçbir şey bilmediklerini ortaya koyuyordu Rabbimiz. İkinci sebebi de, anlayabildiğimiz kadarıyla bir beşerin, bir insanın güç ve kuvveti zirvede olsa da, saltanat ve devleti sa-dece insanları değil tüm mevcudata ulaşmış olsa da, o bu dünyaya veda etmek zorunda kalacaktır. Ölümü tatmak zorunda kalacaktır. Anlıyoruz ki hiç kimse Allah'ın ölüm yasasından kendini kurtaramayacaktır.

Evet onlar üzerinde muhafız olan bizdik diyor Rabbimiz. Yâni onları koruyan, onları muhafaza eden, yaşatan, öldüren, rızık veren biz idik. Ya da onların tümünü Süleyman (a.s) nın emrine âmâde kı-lan biz idik. Onların

boyunlarındaki iplerin ucu bizim elimizdeydi. Yâni onların Süleyman (a.s)'a itaatini, isyan etmemelerini sağlayan Allah'tı.

83. "Eyyub da: "Başıma bir belâ geldi, (Sana sığındım), Sen merhametlilerin merhametlisisin" diye Rabbine nida etmişti."

Evet kendisine imâmlık verilen, önderlik verilen şerefli elçilerden birisi de Eyyub (a.s) dır. O da Rabbine dua eder. Ya Rabbi bana bir zarar dokundu, sen merhametlilerin en merhametlisisin der.

Rabbimiz kitabında bize şerefli elçilerinden farklı dua modelleri sunar. İşte bizim örneklerimizin kabule şayan duaları bunlardır. Bizler kendi kendimize dua modelleri oluşturma çabası içine gireceğimize, pişdarlarımızın dua modellerini öğrenerek Rabbimize öyle dua etsek elbette çok daha hayırlı olacaktır.

Bakın Eyyub (a.s) un duası da farklı bir duadır. Nuh (a.s) un toplumunun helâki için Rabbimize duasını öğrenmiştik. O konumda olan kullarına bunu öğretti Rabbimiz. Eyyub (a.s) da hastalığının iyileştirilmesi için, hastalığına Şafi olan Rabbimizin şifa lütfetmesi için dua ediyordu. Hastaydı Allah'ın elçisi, Rabbimiz tarafından hastalıkla imtihan ediliyordu.

Eyyub (a.s) Kur'an'da Rabbimizin bize haber verdiğine göre önceden çok zengin, çok fazla mal mülk sahibiyken, Rabbimizin kendisini tuttuğu bir imtihan sonucu tüm servetini, malını, mülkünü ve de sıhhatini kaybeder. Allah Onu bir hastalıkla da imtihan eder. Her şeyini kaybeden Allah elçisi Allah'ın bu durumda kullarından beklediği sabrı gerçekleştirir ve Allah'ın rıza ve rıdvanına kavuşur. Çünkü O bu durumda Allah'ın rahmetine, Allah'ın şifasına muhtaçtı. Şeytan Onu bu zayıf noktasından vurup kendisini hastalıkla imtihan eden Rabbine karşı isyana teşvik edince dayanamayan Eyyub (as): Ya Rabbi, dedi bana fazlasıyla zarar isâbet etti. Bana zarar dokundu ve sen merhametlilerin en merhametlisisin.

Dikkat ediyor musunuz? Hastalıkla imtihan edilen müslüman-lara ne güzel bir dua örneği sunuluyor. Allah'ın kutlu elçisi böyle bir durumda sırf Allah'ın merhametine sığınıyor ve şifayı sadece Allah'tan bekliyor. Üstelik dikkat ederseniz ya Rabbi bana şifa ver bile demiyor. Sadece ***Erhamur Rahîmin*** olan Allah'a güvenip teslim oluyor. İşi Ona havale ediyor. Çünkü bilmiyor ki imtihan eden Allah ilminde hastalığının devamıyla imtihan olması mı hayırlı kendisi için, yoksa sağlığa kavuşması mı? Bunu bilmediği için Rabbinin hayırlısı neyse

onu takdir buyurmasını diliyor.

84. “Biz de onun duasını kabul etmiş ve başına gelenleri kaldırmıştık. Katımızdan bir rahmet ve kulluk edenlere bir hatıra olmak üzere ona tekrar ailesini ve kaybettikleriyle bir mislini daha vermiştik.”

Allah’ın imtihan konusuna sabreden bir yiğit peygamber dua eder de, dua edilecek, istenilecek makamı bilir de, Rabbi ona icabet etmez mi? Allah’ın kendisini böyle bir hastalıkla imtihan ettiği bir mü’-min Şafi olarak Rabbini bilir, sadece Ondan şifa ister, dua dua halini O’na arz eder de Rabbi ona cevap vermez mi? Rabbi onun imdadına yetişmez mi? Böyle bir mü’mine hayatın da, ölümün de, sağlığın da, hastalığın da sahibi olan Rabbimiz şifa vermez mi? Hangi peygambere, hangi mü’mine icabet etmedi ki Allah? Yeter ki kullar O’nu bilsinler, O’nu yetki sahibi, güç kuvvet sahibi, şifa sahibi bilip O’na yönelsinler. Yeter ki kullar O’na yalvarıp yakarsınlar. Yeter ki O’na dua etsinler, O’na kulluk etsinler, Ondan istesinler. Yeter ki hastalar, yeter ki fakirler, yeter ki günahkârlar hallerinin arz edecekleri, isteyecekleri kapıyı bilsinler. Öyle değil mi? Biz kulları bütün kulluğumuz, bütün âcizliğimiz içinde, bütün samimiyetimizle dua dua yalvararak Rabbi-mize yönelsek hiç O Rab dualarımızı reddeder mi? Hiç cevapsız bırakır mı?

Rabbimiz buyuruyor ki biz kulumuz Eyyub’un duasına icabet ettik. Onda olan zararı giderip, Onu kurtardık ve ehlini de ona verdik. Karısını ve çoluk çocuğunu Ona tekrar verdik.

Rivâyetlere göre ya ehli Onun bu hastalığına tahammül ede-meyerek yanından ayrılmıştı da, sıhhatine kavuşmasından sonra tek-rar ehlini Ona döndürdük. Ya da sadece Eyyub (a.s) değildi bu ölümcül hastalıkla imtihana tabi tutulan. Ehli, karısı, çoluk çocuğu da bu hastalığa tutulmuştu da hepsini Rabbimiz iyileştirivermiştir. Rabbimiz ehlini Ona gerisingeriye lütfettiği gibi fazlasını da veriyor. Ya Ona daha başka sâliha kadınlar veriyor, ya da evlâtlar, oğullar, kızlar veriyor ve ailesi çoğalıyor. İşte tüm bu verilişler Allah katından bir rahmettir. Şifayı veren Allah’tır, sağlığı veren O’dur, ehlini veren O’dur, her şeyini veren O’dur.

“Ey Muhammed! Kulumuz Eyyub'u da an; Rab-bine: "Doğrusu şeytan bana yorgunluk ve azap verdi" diye seslenmişti. "Ayağını yere vur! İşte yıkanacak ve içilecek soğuk bir su" dedik. Katımızdan bir rahmet ve akıl sahiplerine bir öğüt olmak üzere, ona tekrar aile ve geçmiş olanlarla bir mislini daha vermiştik.”

(Sâd 41,42,43)

Evet işte bu âyetlerde anlatıldığına göre Rabbimizin emriyle Eyyub (a.s) ayağını yere vurur ve vurduğu yerden bir su fışkırır, ondan içer, yıkanır ve hastalığından kurtulur.

Ve gerçekten Onun gibi Allah'a dua eden, Onun gibi Allah'ın imtihan konusuna sabreden, Onun gibi Allah'ı her konuda tek merci bilen, Onun gibi Allah'a kulluk eden mü'minler için bu bir zikra oldu diyor Rabbimiz. Biz bunu onlara bir zikra, bir hatırlatma, bir uyarı, bir hatıra yaptık. Mü'minler için en güzel bir gündem maddesi yaptık. Yâni kullarımızdan kıyâmete kadar benzer durumda, hastalıkla, yoklukla, sıkıntıyla imtihan edilenlere güzel bir örnek, hoş bir ibret yaptık bunu.

Allah'ın elçisi Eyyub (a.s) gibi hastalıkla imtihana tabi tutulanlar sadece Rablerini Şafi bilip, sadece şifayı O'ndan bekleyip, O'na dua ettikleri, O'nun kapısını dövmeye devam ettikleri ve O'nun rahmetine sığındıkları sürece kesinlikle bilsinler ki bu dünyada kaybettiklerini yeniden bulacaklar, yitirdiklerine yeniden kavuşacaklar, hattâ fazlasına ulaştıracak Rableri onları.

Süleyman ve Dâvûd (a.s) ların çok farklı bir durumları var. Çok farklı bir imtihan konuları var. Kendileri bu dünyada hiç kimseye nasip olmayacak güç verilmiş, saltanat verilmiş, imkân verilmiş, fırsat verilmiş. Kuşlar onlara ordu, cinler onların ordusu, şeytanlar, rüzgarlar, dağlar, taşlar onların ordusu. Saltanatları mevcudatı kaplamış. İşte böyle büyük bir varlıkla, büyük bir saltanatla imtihan edilen Süleyman ve Dâvûd (a.s)'lara karşılık, hastalıkla, yoklukla, tüm dünyalıklarını kaybetmekle imtihan edilen bir elçi. Eyyub (a.s). Birbirine tamamen zıt iki imtihan konumu!

Öyleyse şunu kesinlikle unutmamalıyız ki imtihanı yapan Allah'tır. İmtihanın konusunu takdir eden Allah'tır. Bizi bu dünyada güç, kuvvet, zenginlik, servet ve saltanatla, imkân ve fırsatla da imtihan edebilir, bunun tamamen zıddına fakirlikle, yoklukla, hastalıkla, mahrumiyetle de imtihan edebilir. Her iki durumda da kuluz ve Allah'ın takdirine, Allah'ın imtihan konularına rıza göstermek zorundayız. Asla Rabbimizi unutup, Rabbimize isyan içinde bir hayatın adamı olmamamız gerektiği bilmek zorundayız.

Öyle değil mi? Dâvûd ve Süleyman (a.s) gibi de imtihan edilebiliriz bu dünyada, Eyyub (a.s) gibi de. Süleyman ve Dâvûd (a.s) gibi Mülk ve saltanatla

imtihan edildiğimiz zaman asla şımarmayacak, müstekbirleşmeyecek, Allah'a kafa tutup O'na isyan etmeyecek, sürekli bütün bunları kendisine borçlu olduğumuzu, her şeyimizle kendisine muhtaç bir kul olduğumuzu, imtihanda olduğumuzu unutmayacağız, Eyyub (a.s) gibi mahrumiyetlerle imtihana çekildiğimiz zaman da bize tahsis buyurduğu bu imtihan konusundan ötürü asla O'na isyan etmeyeceğiz, kafa tutmayacağız, kendimizi dağıtmayarak kul olduğumuzun şuurunda O'na dua dua yalvarıp yakaracağız.

Peki şu anda bizler de bu elçiler gibi mi imtihan ediliyoruz? Elbette. Gerçekten bir insan her ne kadar kıyâmete kadar Süleyman (a.s) nın saltanatına erişemeyecek idiyse de Allah bazılarına çevresine göre Süleyman saltanatını verebilmiştir değil mi? Çevresine göre tabii. Yâni şu bizzat Süleyman (a.s) nın saltanatı kimsede olmayacak, kimseye vermiyor Allah da, çevresindekilere verilenlere nispetle onun gibisini verebiliyor kimilerine. Yâni kimi insanların kendi çevresine göre saltanatı Süleyman (a.s) gibi olabilir. İşte çevresine göre böyle kendisine çok fazladan bir şeyler verilenlerin bu verilenlerle şımarıklaşmaması, haddini bilmesi, bunu kendisine veren Allah'ın sadece kendisine vermediğini, kendisinden önce de birilerine, hem de peygamber olarak lütufta bulunduğunu unutmaması gerektiğini anlatmak üzere galiba Süleyman ve Dâvûd (a.s) hadisesinden söz ediliyor anlıyoruz.

Ama meselâ bu dünyada bir Eyyub (a.s) gibi hastalıkla, sı-kıntıyla, fakirlikle, her şeyini kaybetmekle imtihan edilebilirsiniz. Veya bir Nuh (a.s) gibi ezilmişlerin peygamberi, çevresinde rezil rüsva insanların alaylarına maruz kalmış bir peygamber konumunda imtihana çekilebilirsiniz.

Veya Hûd (a.s) gibi, Ya da Lût (a.s) gibi belki sadece iki kızı ile o bölgeden çıkması emrolunan geri kalanların tümünün helâk edildiği bir toplumun peygamberi olabilirsiniz. Evet kimi yok, kimsesi yok, gücü yok, kuvveti yok gibi görülen bir peygamber konumunda olabilirsiniz. Ama Dâvûd (a.s) öyle değil mi? Hele Süleyman (a.s) hiç öyle değil. Süleyman (a.s) kendi döneminin daha güçlü, daha kuvvetli bir peygamberi olarak karşımıza çıkmaktadır.

85,86. "Ey Muhammed! İsmail, İdris ve Zülkifl hakkında anlattığımızı da an; onların her biri sabredenlerdendi. Onları rahmetimizin içine aldık; doğrusu onlar iyilerdendi."

İsmail, İdris ve Zülkifl onların hepsi sabredenlerdendi. İsmail (a.s)

bildiğiniz gibi insanlığa imâm kılınan atamız İbrahim (a.s) in Hacer annemizden dünyaya gelen oğludur. Babası İbrahim (a.s) tarafından annesiyle birlikte Mekke'ye yerleştirildi. Allah'ın emriyle babasıyla birlikte yeryüzünde Allah'ın kıblesi, Allah'a kulluğun sembolü olan Kabe'yi inşa edecekti İsmail (a.s). Ve yıllar sonra onun soyundan Mekke'de Muhammed (a.s) elçi olarak görevlendirilecekti.

İdris (a.s) da atamız, insanlığın atası ve ilk peygamber Hz. Adem'e en yakın olan, Onun torunlarından olan bir peygamberdir. İlk dönemin, tevhidin bozulmadığı, yeryüzünde fesadın, küfrün, şirkin bulunmadığı dönemin peygamberi. Hz. Ademle Hz. Nuh (a.s) arasında gelmiş bir elçi.

Zülkifl (a.s) da imanlarımızdan birisidir, hakkında pek fazla bir şey bilmiyoruz. O da Rabbimiz tarafından vahiyle şereflendirilip yüceltilmiş bir elçi. İşte bunların hepsi Allah'ın kendilerine biçtiği rollerine, kendilerine yüklediği kulluk programlarına, Risâlet misyonlarına sabreden, böylece Rabbimizin rahmetine lâyık olan insanlardır. Onların tümünü rahmetine erdirdi Rabbimiz. Rahmetine idhal buyurdu, çünkü onlar sâlihlerdendi.

87. "Zün-Nun hakkında söylediklerimizi de an. O, öfkelenerek giderken, kendisini sıkıntıya sokmayacağımızı sanmıştı; fakat sonunda karanlıklar içinde: "Senden başka İlâh yoktur, Sen münezzehsin, doğrusu ben haksızlık edenlerdenim" diye seslenmişti."

Evet, Zün-Nun'u da hatırla peygamberim. Zün-Nun'a söylediklerimizi de hatırla. Onu da gündeme al. Zün-Nun balık sahibi demektir. O da Allah elçilerinden bir elçiydi. Kalem sûresinde bir adının Zün-Nun olduğu, bir başka yerde de onun adından Yunus olarak söz edilir. Evet Yunus (a.s)'ı ve ona söylediklerimizi de gündeme alın diyor Rabbimiz.

Hani O gazaplanarak, öfkelenerek gitmişti, kavminden ayrılmış, toplumundan uzaklaşmıştı. Niye kaçıp gitmişti toplumundan? Sebep şuydu: Yunus (a.s) Allah'tan aldığı görevle toplumunu uyarır, toplumunu Allah'a kulluğa çağırır. Ama toplum Onu dinlemez, uyarılarına aldırış etmez. Nihâyet toplumunu Allah'tan kendilerine gelmekte olan bir azapla tehdit eder. Ama haber verdiği azap biraz gecikir. Toplumuna gazaplanan peygamber henüz azap gelmeden ve de Al-lah'tan kendisine toplumundan hicret emri de gelmeden

hemen alelacele toplumunu terk eder. Onlara nefret ederek görevinden kaçar.

Halbuki bir peygamberin Allah'tan kendisine bir hicret emri gelmeden görev mahallini terk etmemesi gerekiyordu. Ölecekse orada ölmeliydi. Allah dilemedikçe orada da ölmeyecekti tabii. Dövecekler, sövecekler, hapse atacaklar, ateşe atacaklar ama yine de gitmeyecekti oradan. Fakat gitti işte. Niye gitti? Öyle yapılınca başımıza ne-lerin geleceğini bize anlatma adına, gösterme adına, bize bir ders verme adına gitti. Bize bir misâl olsun diye arz etti Allah. Yunus sûresinin anlattığına göre koşarak gitmişti. Kölenin efendisinden kaçtığı gibi toplumundan kaçtı ve bir gemiye bindi.

Allah'tan kendisine bir emir gelmeden böyle gazapla kaçıp giderken zannediyordu ki bizim kendisine gücümüz yetmeyecekti. Yâni ne yapabilecekti bir peygamber? Nereye kaçabilecekti Allah'-tan? Nereye gidebilecekti? Ama bilemedi işte. Halbuki Allah onu yakalayacaktı. Allah'tan asla kaçamayacaktı. İşte yakaladı da. Bir gemiye bindi. Yolda bir fırtına sonucu alabora oldu ve gemide bir kura çekildi. Yunus (a.s) kendi suçluluğunun farkındaydı ya, belki bizzat kendisi bunu teklif eder, ya da kura kendisine çıktığı için denize atılmayı rahat rahat kabul eder ve atılır. Sonra denizde bir balık tarafından yutulur. Balığın karnında dua dua Rabbine yalvarır. Karanlıklar içinde bir cezaydı bu kendisine. Kederle dolu olduğu halde yutkunarak Rab-bine dua edip, hatasını anlayıp affını ister. Rabbini tesbih eder. Tes-bihi de bakın şöyleydi:

Allah'ım! Seni tesbih ederim! Senden başka İlâh yoktur, Sen münezzehsin, doğrusu ben haksızlık edenlerdenim. Rabbim ben zalimlerden oldum. Hem Rabbime, hem toplumuma, hem de kendi ken-dime zulmedenlerden oldum. Ben görevimi terk ettim! Ben toplumum-dan uzaklaştım! Ben hata ettim! Ben bunu yapmamalıydım! diyerek kendi kendisini suçladı, özür dileyerek Rabbine yalvarıp yakardı.

88. "Biz de ona cevap verip, onu üzüntüden kurtarmıştık. İnananları böyle kurtarırız."

Ona da icabet ettik, Onun duasına da cevap verdik diyor Rab-bimiz. Eyyub (a.s) un duasına icabet eden, Nuh (a.s) un duasına ica-bet eden Rabbimiz burada da Yunus (a.s) un duasına icabet ettiğini bildiriyor. Var mı Ondan başka dövülecek kapımız? Var mı Ondan başka dualara icabet eden? Evet Onun duasını da kabul edip, Onu gamdan, kederden kurtardık diyor Rabbimiz. Bakın burada

da:

1: Bize imâmlarımızdan, örneklerimizden böyle bir dua modeli, böyle bir tesbih örneği sunuluyor. Biz kullarına bir imâm şahsında bir tövbe usulü, bir dönüş örneği sunuyor. Bu tövbe örneğinin yanında bir de şu husus anlatılıyor burada. Allah'la savaş içinde bulunan, Allah'a kulluktan kaçan tüm kâfirlere bir uyarıda bulunuyor Rabbimiz burada. Bakın, dikkat edin, Allah'ın en sevgili kulu, Allah'ın kutlu elçisi bile Allah'a isyan edince Allah Onun cezasını verdi. Bir peygamberi bile yaptığı bir eyleminden ötürü böylece cezalandıran Allah size ne yapacak? Sizi bağışlayacak mı? Sizin yaptıklarınızı görmezden mi gelecek? Hayır hayır kesinlikle bilesiniz ki Allah size de ceza verecektir. Bir peygamber yanında sizin ne değeriniz var da? Neyinize güveniyorsunuz?

Ama Şurasını da göz ardı etmeyin ki tövbe edince de Allah Onu affetti. Eğer sizler de şu anda yaptığınız yanlışlardan döner, eğer tövbe ederseniz bilesiniz ki sizleri de aynen Onun gibi affederim deniyor. Kâfirler için böyle denirken, mü'minler için de deniyor ki burada: Ey mü'minler iman ettik diye, müslüman olduk diye sakın şımarmayın ha! Allah'a, peygambere yakınlığınızdan dolayı şımarmayın! Yapacağınızı yapın, değilse peygamber bile olsanız gözünüzün yaşana bakılmaz, cezaya çarptırılırsınız! Bu işin şakası yoktur denmektedir.

2: Müslümanlığımızı, kulluğumuzu, Allah'a karşı sorumluluklarımızı Allah adına icra etmeye çalışalım. Birilerine rağmen, ya da birilerine binaen hareket etmeyelim. İnsanlar dinlemediler diye, anlamadılar diye hareketlerimizi onlara göre ayarlamaya, tavırlarımızı onlara göre belirlemeye kalkışmayalım. İnsanlar bize ve anlattıklarımıza değer vermediler diye üzülüp kendimizi dağıtmamalıyız. Ya da tam tersi de geçerlidir. Nasıl? İnsanlar bizi dinler ve değer verirler görününce de şımarmayacağız. Tüm hareketlerimizi Allah'a göre ayarlamalıyız.

3: Her konuda, bilhassa müslümanlığın toplum içinde icrası konusunda başkalarını değil kendimizi suçlamasını bileceğiz. Toplumun yaptıklarından toplumu değil kendimizi suçlayacağız. Şeytan gibi suçu Allah'a, ya da başkalarına atmak ve sorumluluktan kolayca kurtulmak yerine; Adem (a.s) gibi suçu kabullenmek zorundayız. O zaman içinde bulunduğumuz bozukluktan kurtulabilmek için çare arayacağız ve Rabbimize yöneleceğiz demektir. O zaman işte âyetlerde gördük, Rabbimiz kendisine yönelip dua dua yalvaranları mutlak sûrette affedecek ve yol gösterecektir, bunu hiç bir zaman unutmayalım.

Bir imâm daha, bir dua örneği daha geliyor:

89. "Zekeriya da: "Rabbim! Beni tek başıma bırakma, Sen varislerin en hayırlısısın" diye nida etmişti."

Evet önderlerimizden Zekeriya (a.s) da bir başka dua konusuyla Rabbine dua ediyor ve diyordu ki: Ey Rabbim, beni evlâtsız, beni varissiz tek başıma bırakma. Bana bir vâris ver. Ama ilmin, takdirin, buyruğun gereği bana bir vâris vermesen de aldırmam. Çünkü ben biliyor ve inanıyorum ki sen varislerin en hayırlısısın diyordu. Evet önce dua dua yalvarıp yakararak bir evlât istiyor, sonra da işini teslimiyetle Allah'a havale ederek, sen bâkî kalacak mirasçımsın diyordu.

Ya Rabbi, bana vâris olacak, benim yolumu devam ettirecek, peygamberler yolunun toplumda ilelebet silinmemesine, unutulmamasına say-ü gayret edecek, benim dinime, benim inancıma, benim yoluma sahip çıkacak, kullarını senin dinine çağıracak, sana senin istediğin kulluğu gerçekleştirecek, senin razı olduğun müslümanca bir hayat yaşayacak bir evlât, bir vâris istiyorum Allah'ım senden. Evet işte Zekeriya (a.s) nın evlât arzusunun hedefi buydu. İstiyordu ki bu evlât kendi dinine, kendi inancına, kendi yoluna vâris olsun ve bu yolunu devam ettirsin. İstiyordu ki bu evlât kendi yolunu, kendi sünnetini, kendi risâletini devam ettirsin.

Meryem sûresiyle birlikte söyleyecek olursak Zekeriya (a.s) arkasında kendisine halef olacaklardan, vâris olacaklardan da korku duyuyordu. Ya Rabbi, ben arkamdan geleceklerden korkuyorum. Be-nim arkamda kalanların dâvâmı, yolumu bitireceklerinden, unutacaklarından korkuyorum. Ne olur Allah'ım, bana katından bana bir vâris lütfet, bana bir dost, bir yardımcı ver ki o benim dinimi, benim yolumu sürdürsün diyordu.

Dikkat ediyor musunuz Allah'ın elçisinin evlât istemedeki hedefine, niyetine? İşte evlât böyle istenir. İşte vâris bunun için istenir. Malıma mülküme, dükkanıma tezgahıma sahip olsun diye, param pu-lum el âleme kalmasın diye, ihtiyarladığım zaman bana yardımcı olsun diye, adımı sürdürsün diye değil. Bana hizmet etsin diye değil. Benim dinimi sürdürsün diye, benim yolumu, benim dâvâmı takip edip sürdürsün diye istenir evlât. O böyle halis bir niyetle Rabbine dua edince:

90. "Biz de ona icabet ederek, Yahya'yı bahşetmiş, eşini de doğum yapacak hale getirmiştik. Doğrusu onlar iyi işlerde yarışıyorlar, korkarak ve umarak Bize yalvarıyorlardı. Bize karşı gönülden saygı duyuyorlardı."

Biz de Onun duasını kabul edip, yaşlı ve kısır olan karısının kısırlığını tedavi ederek olmazı oldurduk ve Yahya'yı Ona bahşettik diyor Rabbimiz. Rabbimiz kendisine dua dua yalvaran kulunu, elçisini mahrum bırakmıyor ve kendisine Yahya isminde sâlih bir evlât lütfediyor. Yahya diri, dirilik, canlılık demektir. Elbette böyle yüz yaşını aş-mış yaşlı bir babadan, yine onun kadar yaşlı, doğurma yaşını çoktan aşmış ve de kısır bir anadan meydana gelen, yâni tabiri caizse iki ölüden dünyaya gelen bir diriydi Yahya. Dirilik ve canlılık sembolüydü Yahya. Bir de daha gencecik yaşında, hayatının baharında Allah dâvâsı uğrunda babasından önce şehit olarak ebediyen dirilerin içine katılacaktı Yahya (a.s). Ölümsüzlük makamına ulaşacaktı. Rabbi ka-tında dirilerden olarak rızıklandırılacaktı Yahya. Arkasındaki müslü-manları diriltmeye, diri tutmaya sebep olacaktı Yahya. Bizi diriltecekti Yahya.

Onların, o imâmların, o elçilerin hepsi de hayırlı yollarda yarışıyorlar ve ümit ederek, ümit kesmeyerek, korkarak, haşyet içinde bize dua ediyorlar, ibadet ediyorlardı. Bize karşı gönülden teslim olarak kulluk ediyorlardı. Böyle oldukları için de biz onların dualarına icabet ediyorduk. Öyleyse bizler de hayırlara koşalım, hayır peşinde olalım. Hep hayır yollarında yarışalım, hep Rabbimizin rızasını celp edecek, O'nun gazabından sakındıracak ameller peşinde, tavırlar pe-şinde, kulluklar peşinde olalım da Rabbimiz bizim dualarımıza da ica-bet buyursun. Rabbimize karşı hep bir saygı içinde, hep bir haşyet içinde olalım da dualarımız geri çevrilmesin inşallah.

Evet bundan sonra Allah'ın lânetine ve gazabına uğramış iki toplumun sapma noktalarına işaret ederek bir imâmın, bir elçinin daha annesiyle birlikte gündeme alındığını görüyoruz. Meryem anamız ve tertemiz bir kız olarak onun dünyaya getirdiği, bir Allah yasası, bir Allah kelimesi olarak doğurduğu Hz. Îsâ (a.s) dan söz edilecek. Ve Hz. Îsâ (a.s) nın da tıpkı öteki elçiler gibi, öteki imâmlar gibi bir beşer olduğu, asla bir İlâh, bir tanrı, ya da tanrının yetkilerine sahip olmadığı, tanrının oğlu olmadığı vurgulanacak.

91. "Mahrem yerini koruyan Meryem'e ruhumuzdan üflemiş, onu ve oğlunu, âlemler için bir mûcize kılmıştık."

Evet mahrem yerini koruyan, ırzını, namusunu koruyan ter-temiz bir kızcağız olan Meryem'e biz kendi ruhumuzdan üfledik, Onu ve oğlunu tüm insanlığa bir âyet, bir ibret, bir yasa yaptık. Evet Îsâ (a.s) Allah'ın Meryem'den İlâhî bir yasa olarak babasız dünyaya getirdiği bir elçisidir. O Allah'ın bir kelimesi, bir yasası, bir âyeti, bir mûcizesi, bir ruhudur ki Onu Meryem'e ilka etmiştir. Rabbinizin Cebrâil (a.s) vasıtasıyla Meryem'e gönderdiği, Meryem'e ilka ettiği, Merye-m'in rahminde meydana getirdiği bir ruhudur. Böyle mûcizevi olarak babasız dünyaya getirdiği Allah'ın bir âyeti, bir yasasıdır O. İş bu ka-dar net ve açıkken, Rabbimiz Kur'an-ı Kerîminde Ondan daha enteresan bir yaratılış yasasıyla hem babasız, hem de anasız bir şekilde Ademin yaratılışıyla da bu işe açıklık getirirken yine de maalesef Hıristiyanlık dünyası bu konuda çok büyük bir yanılgı içine düştüler. Îsâ (as)'ın bu mûcizevi yaratılışından ötürü Onun tanrı, ya da tanrının oğ-lu olduğunu iddia ederek Allah'a en büyük iftirayı yaptılar ve şu anda da bu sapıklıklarını sürdürmektedirler.

Rabbimiz Îsâ (a.s) nın gündeme getirildiği bu âyetinden önce peygamberler silsilesini gündeme getirerek bunların her birerinin bir beşer olduklarını, hepsinin kul olduklarını, her birerinin Rablerine dua edip yalvardıklarını, kendileri için hiçbir şeye kadir olamayıp isteyeceklerini Rablerinden istediklerini, Rablerine herkesten çok teslim olarak ibadet ettiklerini ve bunların hiçbirisinin İlâhlıkta hiç bir payelerinin bulunmadığını ısrarla anlattı. Onların kendi hastalıklarına şifa verecek, kendilerine ya da başkalarına çocuk verebilecek güçte olmadıklarını, Allah'ın vahyine aykırı hareket eden bir Yunus peygamberin cezalandırıldığını anlattı, anlattı sonra da onlardan biri olan ve Meryem isimli bir kızdan dünyaya gelen Îsâ (a.s)'a sözü getirdi. Öyleyse tüm bu gerçekleri bildikleri halde ey Allah elçisini ve anasını tanrılaştırma kavgası veren Hıristiyanlar, bu sapıklıklarınızdan vazgeçmezseniz Allah'a en büyük iftirayı yaparak cehennemi boylayacaksınız buyurulmaktadır.

92. "Doğrusu tevhid dini olan müslümanlık, bir tek din olarak sizin dininizdir ve Ben de Rabbinizim, artık bana kulluk edin."

İşte bu anlattığımız peygamberler, imâmlar rehberliğinde sizin tek ümmetiniz bu ümmettir. Hz. Adem (a.s) dan bu yana işte size an-lattığım bu peygamberler silsilesi tek bir ümmettir. Tek bir ümmet üzerindedirler. Bu ümmet onların mübarek yolunun yolcusu olan sizlerin müntesibi olmakla şeref bulduğunuz, izzet kazandığınız İslâm ümmetidir. Ve ben de sizin tek Rabbinizim. Yalnız bana kulluk edin, yalnız beni dinleyin, yalnız beni Rab bilip

hayatınızı benim adıma ve benim yasalarım istikâmetinde yaşayın.

Evet ümmet; İslâm ümmeti, din; İslâm dini, teslimiyet dini ve Rab, İlâh da Allah'tır. Bir tek ümmet olabilmek için elbette tüm peygamberlerin kulluk ettikleri bir tek Rabbe kulluk edilecekti. Ama:

93. "Ama insanlar, din konusunda aralarında bölüklere ayrıldılar, hepsi Bize döneceklerdir."

Onlar aralarında işlerini paramparça ettiler. Onlar hepsi bir tek ümmet olan, hepsi bir tek dinin sahibi olan, hepsi bir tek Rabbe inanıp bir tek Rabbe kulluk eden peygamberleri parçaladılar. Peygamberlerin tümünün mensubu bulundukları tek ümmeti, tek milleti, tek dini, tek yolu paramparça yaptılar. Böylece kendi kendilerini de parçaladılar. Gruplaştırdılar da her bireri bir parçasına sarıldılar. Tek bir ümmet olan İslâm ümmetini parçaladılar da her biri farklı bir isimle anılmaya başladılar. Halbuki az evvel anlattı elçilerini Rabbimiz. Onların tamamı tek dinin, tek ümmetin mensubuydular. Hepsinin dini İslâm'dı, hep-si müslümandı onların. Onlar bu peygamberlerin yolunu, dinini parçaladılar.

Yâni onlar o peygamberlerin dininden ayrıldılar. Din asıldır, ondan ayrılanlar tefrikacıdır. Onlar Allah'ın Hz. Adem (a.s)'dan bu ya-na gönderdiği İslâm'dan, tüm peygamberlerin dini olan İslâm dinin-den ayrılıp ayrı dinler iddiasına kapıldılar. Param parça parçalandılar. Tüm peygamberlerin dini olan İslâm'ı terk ettiler de Yahudilik ve Hıristiyanlık diye ayrı ayrı dinlere inandıklarını iddia ettiler.

94. "İnanmış olarak yararlı iş işleyenin ameli inkâr edilmeyecektir. Biz onu yazmaktayız."

Allah'a, Allah'tan gelenlere, Allah'ın elçilerine Allah'ın istediği biçimde inanıp, sâlih ameller işleyen, imanını sadece söz planında, iddia planında bırakmayarak hayatını bu imanla düzenleyen kulumuzun ameli asla inkâr edilmeyecektir. Yâni inanan, iman kaynaklı bir hayat yaşayan, imanını sadece iddia planında, söz planında bırakmayarak sâlih amellerle ispat eden, fıtratına yaraşır ameller işleyen, Allah'ın istediği hayatı yaşayan kulumuzun ameli asla inkâr edilmeyecektir. Kıl kadar bile kendisine bir haksızlık yapılmayacaktır. Kıl ka-dar bile olsa yaptıkları boşa gitmeyecek, kendisine asla zulmedilmeyecektir. Çünkü biz onu yazmaktayız diyor Rabbimiz.

Evet inanarak, imanlarına yaraşır sâlih ameller işleyerek hayatlarını Allah için yaşayanların, Allah'a lâyık bir hayat yaşayanların, Allah kontrolü altında bir hayat yaşayanların, Allah'ın kitabına, Allah'ın yasalarına, Allah'ın elçilerinin, imâmların hayatlarına, örneklediklerine uygun bir hayat yaşayanların hayatlarını bereketlendirecek ve asla zayi etmeyeceğim diyor Rabbimiz. Onların zerre kadar iyiliklerini bile büyütülmüş olarak onlara karşılık vereceğim diyor. Evet Rabbimiz onların yaptıklarının zerresini bile zayi etmeyeceğim diyor. Büyük küçük, gizli açık ne yapmışlarsa, ne düşünmüşlerse, ne niyet etmişlerse tümünü değerlendirecek ve karşılığını tastamam kendilerine vereceğim diyor. Çünkü o ameller boşa gitmesin diye melekler tarafından sürekli yazılmakta, kaydedilmekte ve muhafaza edilmektedir.

95. "Yok ettiğimiz kasaba halkının âhirette ceza görmek üzere Bize dönmemesi imkânsızdır."

Evet, bu âyet-i kerîmeye üç türlü mânâ vereceğiz:

1: Allah'ın gazabına uğrayarak yıkıma uğratılmış, helâk edil-miş her bir kasaba halkının artık bir daha dünyaya geri dönmesi mümkün değildir. Çünkü artık Allah tarafından onların defterleri dürülmüştür. Allah'ın gazabına uğrayarak gebertilmiş olan bu insanlara artık bir daha denenme fırsatı tanınmaz. Öyleyse ey insanlar, Rab-binizin yıkımı, helâki gelip de defteriniz dürülmeden önce, fırsat el-deyken Rabbinize kulluğa dönün. O'nun elçilerinin örnekliğinde sâlih ameller işlemeye ve Rabbinizi kendinizden razı etmeye çalışın.

2: Helâk ettiğimiz, yıkıma uğrattığımız her bir kasaba halkı mutlaka dirilerek yaşadıkları hayatın hesabını ödemek üzere Bizim huzurumuza gelmemeleri, unutulmaları, sümenaltı edilmeleri, hesaptan, Bizim sorgulamamızdan kurtulmaları asla mümkün değildir. El mahkum herkes dirilecek ve Bizim huzurumuza gelecektir.

3: Veya bir üçüncü mânâsı da şöyle olabilir: Ahalisi bize isyan içinde, Bizim elçilerimize isyan içinde bir hayat yaşayıp ta bu isyanlarından ötürü kendilerine azabımızı, helâkimizi takdir edip kararlaştırdığımız hiçbir kasaba halkına artık asla tövbe imkânı, isyandan itaate, küfürden, şirkten İslâm'a dönme fırsatı verilmez. Bir kere helâklerine hükmettik mi artık onlara hiçbir mühlet tanınmaz. Onlara göz açtırılmaz diyor Rabbimiz.

96. "Ye'cuc ve Me'cuc'un seddi yıkıldığı zaman her dere ve tepeden

boşanırlar."

Kehf sûresinde Zülkarneyn (a.s) in Ye'cuc ve Me'cüc için bir set yaptığı ve onları yıkılması mümkün olmayan bu seddin arkasına hapsederek o bölge insanını onların belâlarından koruduğu, ama kı-yâmetin gerçekleşmesiyle bu seddin yıkılıp onların bırakılacağı ve dalgalar halinde birbirlerine girerek arza yayılacakları anlatılmaktadır. Bunu kıyâmet alâmetlerinden sayanlar olmuş. Öyle bir zaman gelecek ki tıpkı barajların setlerinin yıkılıp da muhteşem suların akması gibi bu sed de yıkılacak ve bu Ye'cuc ve Me'cüc yeryüzüne dağılacaktır deniyor. Ama bu inşallah bizi üzmeyecek zaten kıyâmetle birlikte yeryüzünde bizim hayatımız da bitecektir. Kıyâmetin kopmasından kısa bir süre önce Rabbimiz yeryüzündeki mü'min kullarının canını alacak ve kıyâmet kâfirlerin üzerine kopacaktır. Rabbimiz kıyâmetin dehşetinden mü'min kullarını koruyacaktır.

97. "Gerçek vaat yaklaşmıştır. O zaman inkâr edenlerin gözleri beleriverir:" Vah bize! Bundan önce gaflet içindeydik, hem de zalimdik" derler."

Evet gerçek vaat, kıyâmet günü, kıyâmet saati yaklaşmıştır. İnsanların defterlerinin dürülüp, hesaplarının görüleceği zaman yaklaşmıştır. O kıyâmet saati ona hazırlıksız olan kimselere ansızın gelecektir. Zira kendileri kıyâmetin geleceğinden gafil bir şekilde dünyaya dalmış, onu hatırlarından çıkarmış ve böylece lüzumsuz şeylerin peşine takılmış insanlar için elbette kıyâmet ansızın gelecektir. Kıyâmete inanmayan ve onun hazırlığı içinde Allah için bir hayat yaşamayan insanlar onun kopmasına yakın bir dönemde alâmetler belirdiği zaman bile uyanmayacaklar, o zaman bile oyun ve oynaşlarını sürdüreceklerdir. Onun için şuurları yerinde değilken, haberleri yokken kıyâmet gelip onların tepelerinde patlayacaktır. Artık ondan sonra pişman olma ve geriye dönme imkânı da kalmayacaktır.

O gün kâfirlerin gözü belerip kalmıştır. Ona inanmayanların gözleri dehşet ve korkudan yuvalarından, yerlerinden fırlayacak hale gelmiştir. Ve gözleri zillet içinde donup kalmıştır, donakalmıştır. Evet o gün kâfirler zelil, hor, hakir, gözleri önlerine düşmüş, suspus olmuşlardır. Kıyâmet sûresinin ifadesiyle bâsira olmuştur. Yâni Abus bir çehre olarak pusarır, asılıp kalır o gün kâfirler. Suçundan dolayı, kaybından dolayı, ayıbından dolayı, ıstırabından, üzüntüsünden dolayı suspus olmuş, yıkılmış bitmiş tükenmiştir kâfirler. Böyle

bir durumda diyorlar ki bakın alçaklar:

Vah bize! Eyvah biz! Biz bundan önce bu kıyâmetten gaflet içindeydik, hem de zalimdik diyorlar. Aslında bugünle uyarıldık, ama biz bu kıyâmetten gaflet içindeymişiz. Uyarılara kulak asmayan zalimlermişiz meğer diyecekler. Gerçeği bütün çıplaklığıyla anlayacaklar ve kuzuya dönecekler.

Evet alçakların tüm kâfirlikleri, tüm müşriklikleri, tüm müstekbirlikleri bitmiştir. Tüm tâğutlukları son bulmuş, tüm zulümleri ve şir-retlikleri, azgınlıkları kalmamış. Ne Rablikleri kalmış, ne ilâhlıkları kal-mış, ne krallıkları, ne egemenlikleri kalmış. Ne biz bilirizleri, ne biz ya-parızları kalmış. Her şeyleri bitmiş suspus olmuşlar ve korku içinde, dehşet içinde zalimliklerini itiraf ediyorlar. Kış sineği gibi başlarına gelecek felâketi beklemektedirler. Çünkü artık gerçeği anlamışlardır alçaklar. Allah'ı diskalifiye ederek, Allah'la, Allah'ın elçileriyle sava-şarak, Allah'a kulluktan kaçarak bir hayat yaşamakla ne kadar büyük zulümler işlediklerini anlamışlar.

Allah yerine koyup, Rab makamına oturtup kanunlarını uygulamak için çırpındıkları, hatırlarını kazanmak için koşturdukları tâğut-ların, modanın, çevrenin, âdetlerin ve tüm yapay tanrıların ve tanrıçaların meğer Allah'ın ortakları olmadıklarını, meğer onların hiç bir güç ve kuvvete, hiç bir yetki ve salahiyete sahip olmadıklarını, onların da kendileri gibi âciz birer varlık olduklarını, Rab olmaya, İlâh olmaya, kanun koymaya, din belirlemeye, hayat programı tespit etmeye, ha-tırı kazanılmaya lâyık olanın da sadece Allah olduğunu anlamışlardır artık. Anlamışlardır ama zaten inkârı mümkün olmayan, reddedilmesi mümkün olmayan bir ortamda anlamışlardır. Bakın onlara denilecek ki:

98. "Siz ve Allah'tan başka taptıklarınız cehennemin yakıtısınız; oraya gireceksiniz."

Evet ey kâfirler, sizler de, Allah berisinde tapındıklarınız da, sizler de, sizleri Allah berisinde kendilerine tapınmaya çağıran tanrı taslakları da cehennemin yakıtı olacaksınız. Hepiniz, tapınanlarınızla, tapınılanlarınızla çaresiz oraya gireceksiniz. Tanrılarınız da, kullarınız da cehennemi boylayacaksınız.

Tabi bu kâfirlerin dün ve bugün tanrı bilip tapınmaya çalıştıkları kimi varlıklar bunun dışındadır. Hıristiyanların tanrı bilip kulluk etmeye çalıştıkları

Îsâ (a.s), Yahudilerin tanrılaştırdıkları Üzeyr (a.s) ve müşriklerin tapındıkları Allah'ın melekleri bunun dışındadır. Çünkü Allah'ın bu sâlih kullarının hiçbirisi kendilerini insanlara tanrı olarak takdim etmemişler, insanlardan kendilerine asla kulluk istememişlerdir. Bunların hiçbirisinin bu kâfirlerin tapınmaları konusunda hiçbir sorumlulukları yoktur.

Ama insanlara egemenlik taslayan, tanrılık taslayan, insanları kendisinin İlâhlığına çağıran, insanları kendisini dinlemeye çağıran, insanları kendi yasalarına kulluğa çağıran tüm tanrı taslakları cehennemin yakıtı olacaktır. Aynı zamanda insanları kendisine kulluğa çağırmamakla birlikte, ama kendisinden başka insanlara kulluğa çağıran, insanların yasalarına itaate çağıranlar da cehennemin yakıtı ola-caklardır. Ne tanrılar kullarını, ne de kullar tanrılarını cehenneme yu-varlanmaktan kurtaramayacaktır.

Her kim ki Allah'ı reddederek, Allah'ın dinini yok farz ederek, Allah yasalarını örterek, kendisini İlâh makamında görerek, insanlara tanrılık taslayarak, benim yasalarıma tabi olmak zorundasınız, benim istediğim gibi yaşamak zorundasınız derse kesinlikle bilesiniz ki o zalimdir ve onun yeri cehennemdir diyor Rabbimiz. Evet her iki taraf ta cehennemdedir o gün.

Kâfirlere o gün pişmanlıkları hiçbir şey fayda sağlamayacak. Çünkü onlar zalimdiler. Çünkü onlar Allah'ı bırakıp O'nun berisinde bir takım âciz varlıklara tapınarak haksızlık yapıyorlardı. Allah berisinde bir takım insanları hayatlarında egemen kabul ederek, onların yasalarını uygulayarak, Rahmânın hakkını vermiyorlardı. Kitabın hakkını vermediler. Peygamberin hakkını vermediler. Çünkü onlar olmamaları gereken yerde oldular. Bulunmamaları gereken konumda bulundular. Kendilerini Rablerine kulluk makamından uzaklaştırdılar. Küfür ortamında, şirk ortamında tutarak kendi kendilerine zulmettiler. Dinlenmesi gereken makamı dinlemeyip, dinlenmemesi gereken makamı dinlediler. Rahmânın zikrine karşı kör ve sağır kesildiler. Vahiyle beraber olmadılar. Hayat programlarını vahiyden almadılar. Rahmânın kendileri için, kendi cennetleri için, kurtuluşları için açtığı rahmet kapısını kapattılar. Şimdi artık kendilerini saptıranlarla beraber cehenneme yuvarlanıyorlar. Üstelik Allah'ın azabını bu tanrı taslaklarıyla birlikte tatmış olmaları, yâni azabı tanrılarıyla paylaşmaları, aynı azabın içinde olmaları onlara hiçbir fayda vermeyecektir.

99. "Eğer bunlar İlâh olsaydı cehenneme girmez-lerdi; hepsi orada

temelli kalacaktır."

Evet eğer bu tapındıklarınız tanrı olsalardı elbette cehenneme gitmeyeceklerdi. Eğer gerçekten bu Allah berisinde kendilerinde güç kuvvet gördükleriniz tanrı olsalardı hiç cehenneme girerler miydi? Allah berisinde kendilerinde bir yetki olsaydı kurtarmazlar mıydı kendilerini bu ateşten?

100. "Orada onlara ah etmek vardır; bir şey de işi-temezler."

Onlar için orada içinde bulundukları dayanılmaz azaptan ö-türü zor nefes alma, derinden derinden ah çekmeler, pişmanlıklar, nedametler, dövünmeler vardır ve asla işitmezler de. Kendilerinden yardım isteyen kullarının yardım çağrısını da işitmezler onlar. Ama beri tarafta:

101. "Yaptıklarına karşılık katımızdan kendileri için iyi şeyler yazılmış olanlar, işte onlar cehennemden uzak tutulanlardır."

Dünyada işledikleri sâlih amellerine karşılık Bizim katımızdan kendilerine Hüsnâ yazılanlar, rahmet ve cennet takdir edilenler cehennemden, ateşten uzak tutulacaklardır. Dünyada Allah'ın hidâyetine tabi olanlar, Rablerinin koruması altına girenler, imâmların, elçilerin yol gösterisine uyanlar, yollarını yol bilene sorarak yaşayanlar, yol göstericinin elinden tutarak hayat yaşayanlar var ya, işte onları cehenneminden koruyacaktır Rabbimiz. Onlar için korku da yoktur, mahzun olmak ta.

Yâni ne cehenneme gitme korkusu, ne de cenneti kaybetme hüznü olmayacaktır onlar için. Korku da yok, mahzun olma da yoktur. Yine onlar için yaptıklarının boşa gitme korkusu yoktur. Zira Rableri onların kendisi için yaptıkları tüm amellerini, tüm döktükleri terlerini, akıttıkları her damla kanlarını, harcadıkları tek kuruşlarını, attıkları her bir adımlarını, tükettikleri her bir nefeslerini garanti ediyor. Kulum, on-lar Benim yanımda emanette kalsın, onlara muhtaç olduğun bir dönemde onları Benden alırsın diyor. Cennete girmek için mi lâzım oldu? Cehennemden kurtuluş için mi lâzım oldu? O zaman onları Benden alırsın diyor.

Evet Enbiyâ sûresinde anlatılan Enbiyâya, imâmlara, Allah elçilerine tabi olan, takvayı seçen, gayba inanan, namaz kılıp, infak eden, hayatını Allah için yaşamaya karar veren ve hayatı boyunca iyi bir müslüman olmak için çırpınanlar

cehennemden korunacaktır.

102. "Cehennemin uğultusunu duymazlar. Canlarının istediği şeyler içinde temelli kalırlar."

Onlar cehennemin uğultusunu bile duymazlar. Canlarının istediği her şeye sahip olarak onlar cennette ebedî kalırlar.

Kur'an'ın anlatışına bakılırsa cehennemin sanki bir insan gibi ne yapacağını? Ne edeceğini? Kime azap edeceğini bilen şuurlu bir varlık olarak anlatıldığını görürüz. Cehennem müşterilerini tanımaktadır ve uzaktan onları gördüğü zaman:

Bu ateş, onlara uzak bir yerden gözükünce, onun kaynamasını, öfkesini ve uğultusunu işitirler."
(Furkân 12)

Sanki müşterilerini tanıyor ve uzaktan onları görünce de kükremeye, homurdanmaya başlıyor.

"Cehennem, yalnız azgınları bekleyen yerdir. Dönecekleri yer orasıdır."
(Nebe' 21,22)

Evet işte cehennem sanki şuurlu bir varlık olarak böyle korkunç bir bekleyicidir. Bekledikleri içine atıldığı zaman da Mülk sûresinin ifadesiyle:

Evet insanlar oraya atıldıkları zaman, o çılgın ateşe yuvarlandıkları zaman onun bir kükreyişini, bir hırlayışını, bir uğultusunu işitirler ki, sanki çıldırıyor, sanki kükrüyor. Müşterilerinden her bir grup, her bir alay atıldıkça gazabından kükreyerek çıldıracak duruma gelir diyor Rabbimiz. İşte o mükramun olan mü'minler, değil O cehenneme atılmak, onun bu uğultusunu bile duymaktan korunacaklardır.

Ve onlar o cennette canlarının çektiği her şey olduğu halde, arzu ettikleri her şeyin içinde ebediyen yaşayacaklardır. O cennette sizin canınızın çektiği her şey vardır. Yâni ne arzu ederseniz hepsi vardır orada. Neyin gelmesini isterseniz mutlaka o size getirilecektir orada. Canlarının çektiği türden her çeşit meyveler, istedikleri tatta, istedikleri renkte, istedikleri büyüklükte ve olgunlukta meyveler, kuş etleri, şarap ırmakları, su ırmakları, bal ve süt ırmakları, tertemiz eşler her

şey vardır onlar için. Orada mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü ve-rici herhangi bir şey yoktur.

Orada insanın beğenmeyip burun kıvıracağı hiçbir şey yoktur. Orada zevk vardır, orada razı oluş vardır, orada istenilen her şeye ulaşma vardır. Orada hoşnutluk, orada Allah'ın nîmetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi vardır. Orada Allah'ın nî-metlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hisse-dilecektir. Sevinçleri, memnuniyetleri, yüzlerinde, gözlerinde, halle-rinde ve tavırlarında etrafa taşacaktır. Yâni onları görenler her taraf-larından bu nîmetlerin sevincinin aktığını hissedecek. Nîmetlerin eseri her hallerinden görünür biçimde bir sevinç vardır yüzlerinde ve bu nîmetleri asla kaybetmeden ebediyen bir hayat vardır onlar için.

103. "En büyük korku bile onları üzmez; kendilerini melekler: "Size söz verilen gün işte bugündür" diye karşılarlar."

Evet boru çalındığında, sura üflendiğinde, insanların akıllarını zayi eden, yüreklerini hoplatan kıyâmet gerçekleştiğinde, o gün gerçekten çok çetin, çok zorlu bir gündür. İnsanların zorlanacağı bir gündür o gün. Rabbimizin ifadesiyle kâfirler için hiç kolaylanmayacak bir zorluk günüdür o gün. Ama o günün dehşetinden, o büyük günün felâketinden Rabbimiz mü'minleri koruyacaktır. O gün mü'minler hiç etkilenmeyecektir.

Ayrıca melekler o müminlere inecekler, onları karşılayacaklar ve diyecekler ki: Ey mü'minler, sakın korkmayın! Sakın üzülmeyin! İş-te bugün size vaad edilen gündür. Rabbinizin kitabında size vaad ettiği bir gündür bugün. Bugün sizin inandığınız, iki kaşınızın arasında canlı tuttuğunuz, bir an bile unutmadığınız, bir ömür boyu kazanmak için çırpındığınız kıyâmet günüdür. Siz zaten bugünü biliyordunuz. Siz zaten bir ömür boyu bugünün heyecanıyla çırpınıyordunuz. Her an Allah'la karşı karşıya gelivereceğinize inanıyordunuz. Yâni her an ölüp de Allah'ın huzuruna çıkacakmış gibi yaşıyordunuz. Ha şu köşeyi döndüm dönmeden, ha şu sözü bitirdim bitirmeden, ha şu lokmayı yuttum yutmadan ölüm geliverecek ve biz hesap kitap için Rabbimizle karşı karşıya geleceğiz hesabı içinde yaşıyordunuz. Ölümü her an yanınızda biliyordunuz. Ölüm için hazırlık yapıyordunuz, hesabı kitabı sağlam tutuyor, kasa hesabını her an sıfırlayıp rahat bir şekilde her an ölümü bekliyordunuz. İşte size vaad edilen gün, size vaadedilen cennetle sevinin! Rabbinizin mükafatlarıyla sevinip coşun! diyorlar.

Allah'ın melekleri onlara gidecekleri yer konusunda, başlarına gelecekler konusunda hiç korkmamalarını, serin olmaları söylerler. Dünyada, yaşadıkları hayatta tüm kötülüklerin sona erdiğini, tüm sı-kıntıların, tüm meşakkatlerin bittiğini ve bundan sonra sonsuz hayırların başladığını haber verirler. Korkmayın ey müslümanlar! Mahzun da olmayın! Ne geçmişiniz konusunda, ne de geleceğiniz hususunda endişe etmeyin! Sizler Allah yolunda olduktan sonra, hayatınızı Allah için yaşadıktan sonra, Sırat-ı Müstakimde olduktan sonra, geçmişiniz konusunda da, geleceğiniz konusunda da hiçbir endişeniz olmasın! Vaad olunduğunuz cennetle sevinip coşun derler.

104. "Göğü, kitap dürer gibi dürdüğümüz zaman, yaratmaya ilk başladığımız gibi katımızdan verilmiş bir söz olarak onu tekrar var edeceğiz. Doğrusu Biz yaparız."

Evet göğü kitap dürer gibi dürdüğümüz, gökyüzünün defterini dürdüğümüz gün, yaratmaya ilk başladığımız gibi onu yeniden var edeceğiz, ya da onu yine eski durumuna iade edeceğiz. Yâni gökyüzünü ve tüm mahlukâtı ilk defa nasıl yaratmışsak ikinci defa öylece yaratacağız. Katımızda vaad edilmiş bir söz olarak Biz muhakkak bu-nu yapacağız.

Hani sûrenin 30. âyetinde Rabbimiz:

"İnkâr edenler görmüyorlar mı ki gökler ve yer bitişikti de biz onları ayırdık."

Buyurmuştu ya, işte burada da eski haline getirileceği anla-tılıyor. İşte dünyadaki bizim imtihanımız için, bizim imtihan salonu-muzun oluşması için bir komutla bu ikisini ayıran, bu ikisini imtihan konumuna getiren Allah, şimdi de imtihanın sona ermesiyle, imtihan sonuçlarının okunma döneminin gelmesiyle artık gökle yeri eski haline döndürüveriyor. Yâni daha önce bir komutla imtihan konumuna getirilen sema ve arz, bu defa da ikinci bir komutla hesap konumuna getiriliyor. Hesap kitap konumu alın! diyecek Rabbimiz ve sema da arz da eski hallerine getirilecek Allahu âlem.

Evet gökleri ve yeri yaratan Allah, göktekileri ve yerdekileri yaratan Allah, tüm bu varlıkları yaratan, gökleri ve yeri yaratan Allah, sizi ilk defa yaratan Allah sizi ikinci defa yaratamaz mı? Bütün bunlara güç yetiren Allah sizi ikinci defa yaratmaya güç yetiremez mi?

105. “Andolsun ki, Tevrat'tan sonra Zebur’da da yeryüzüne ancak iyi kullarımın mirasçı olduğunu yazmıştık.”

Tevrat’ta da, Tevrat’tan sonra Zebur’da da yeryüzünde kulları adına yazdığı, belirlediği bir yasasından söz ediyor Rabbimiz. Tüm kitaplarında yazdığı ve yeryüzünde hiçbir zaman değişmeyen bir ya-sa ki; yeryüzüne sâlih kullar vâris olacaktır. Yeryüzünde sâlih mü’-minler egemen olacaktır. Bu Allah’ın değişmeyen bir vadidir. Sâlihler, yeryüzünde ıslahtan yana olanlar, yeryüzünde Allah’ın kulluk programının icrasından yana olanlar, Allah’ın koyduğu yasalara riâyet ederek bir hayat yaşayanlar, Allah’ın düzenini bozmadan yaşayanlar, bozgunculuk yapmayanlar, düzen bozmadan yana olmayanlar, fesat çıkarmayanlar mutlak sûrette yeryüzüne egemen olacaklardır. Rab-bimiz arzını her zaman sâlih kullarına vaad etmektedir. Hiç şüphemiz olmasın ki tüm dünya yakında gerçek sahiplerini bulacak ve müslümanlar tüm dünya egemenliğine sahip olacaklardır.

Bu yeryüzünde Rabbimizin değişmeyen yasasıdır. Sâlihler, müslümanlar yeryüzünde zayıf da olsalar, sayısal yönden az da olsalar, müstekbirler tarafından köle konumuna düşürülmüş de olsalar, eğer sabrederler, müstekbirler karşısında dirençlerini kaybetmezler ve Allah’ın kendilerinden istediği gibi olmaya çalışırlarsa sonunda mutlaka Allah’ın yardımı gelecek ve düşmanları helâke mahkum olurken kendileri de yeryüzüne egemen olacaklardır. Bu Allah’ın yeryüzünde hiç değişmeyen bir yasasıdır, tarih bunun örnekleriyle doludur.

Zira Allah sözünden dönmeyendir. Rabbimiz kullarına bir şey vaadetmişse o mutlaka gerçekleşecektir. Allah’ın kelimelerinde, Allah’ın yasalarında asla değişiklik olmaz. Geçmiş toplumlarda da bu böyle olmuştur. Tarihin her bir döneminde sâlihlere, mus’taz’aflara, zalimler tarafından ezilmiş, horlanmış, hayat hakları ellerinden alınmış müslümanlara Rabbimizin bu vadi aynen gerçekleşmiştir. Rabbimiz vaad etmişti kendilerine. Arz Benimdir demişti. Oraya dilediklerimi, lâyık olanları vâris kılarım demişti ve işte böylece bunun gerçekleştiğini görüyoruz.

Evet eğer bizler de bugün sabreder, Allah’ın bizden istediği kulluğa devam eder, geri adım atmaz, bütün güç ve kuvvetin Allah’ta olduğunu bilir ve O’nun yardımı konusunda ümitsizliğe düşmez, Allah’ın istediği kulluktan vazgeçmez, yılgınlık göstermez, direnir, dayanır ve Allah’tan yardım istersek bilelim ki yeryüzünün sahibi O’dur, kullarından dilediğini ona vâris kılar. Tabi Allah’tan

yardım dilemek de O'nu Rab bilmeye, O'nu Melik, Kahhâr ve Hakim bilmeye ve tanımaya bağlıdır. Öyle bir Allah'a iman edeceğiz ki O yalnız kendisinden yardım istenen, yalnız kendisine güvenilen, yalnız kendisine sığınılan, yalnız kendisine kulluk edilen, her şeye güç yetiren bir Allah olacak. Böyle bir Allah'a iman edip güveneceğiz.

Bir de sabredeceğiz. Her şeye rağmen Allah'a kulluğa sabır. Her şeye rağmen Allah'ın istediklerini yapmaya devama sabır. Düşmanlarımız güçlü olsalar da, Allah'ın bize karşı yardımı gecikse de, dostlarımız az olsa da, en kötü şartlar altında bulunsak da yılmadan, yıkılmadan yine kulluğumuza devam edeceğiz. Böylece biz bize düşeni yerine getirirsek yeryüzünde değişmeyen yasası gereği Rabbi-miz yeryüzün mirasını bize devredecek, yeryüzünün egemenliğini bi-ze verecektir.

106,107. "Doğrusu bu Kur'an'da, kulluk eden kimselere açık mesaj (Gerçek bir çıkış yolu) vardır. Ey Muhammed! Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."

Evet muhakkak ki bu Kur'an'da, Kur'an'ın içindeki bu sûrede kulluk edecekler için, ibret alacaklar için, bununla yol bulup Allah'ın istediği bir hayatı yaşayacaklar için apaçık mesajlar vardır. Evet hayatlarını bu kitapla düzenlemek isteyen fert ve toplumlar için bu Kur'-an'da yeteri kadar öğüt, nasihat, bildiri vardır. Tek başına bu sûre bi-le kendisine müracaat edenleri Hakka, doğruya, Allah'ın istediği bir hayata yönlendirmeye yetecektir. Biz Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik. Peygamberin gelişi tüm âlemler için Rabbimizin rahmetinin gereğidir. Rabbimiz tüm dünya insanlığına bu son elçisini rahmet olarak bağışta bulundu. Hem o peygambere iman etmiş müminlere, hem de ümmet-i dâvet dediğimiz tüm diğer insanlara rahmettir peygamber. Rabbimizin biz kullarına açtığı en büyük rahmet kapısıdır. Allah'ın size karşı en büyük rahmetidir O. Tüm âlemlere rahmettir.

Rabbimiz sahâbe ve tüm insanlık için kendilerinden, kendi içlerinden bir peygamberi Resul olarak göndermiştir. O peygamber onlara Allah'ın âyetlerini okuyor, Allah'ın âyetleriyle onlara yol gösteriyor. Müjdeler veriyor, âyetlerle onları uyarıyor, âyetlerle onların gün-demlerini belirliyor, ne yapacaklarını, nasıl bir hayat yaşayacaklarını âyetlerle onlara beyan ediyor. Sonra bu peygamber

onları tezkiye e-diyor, temizliyor. Onlara kitabı ve hikmeti öğretiyor. Halbuki onlar da-ha önceleri, kendilerine böyle bir elçi gelmeden önce apaçık bir sapıklık içindelerdi. Bu peygamberin gelişinden önce cahildiler. Vahiyden uzak bir körlük, bir bilgisizlik ve şaşkınlık içinde yuvarlanıp gidiyorlardı.

O peygamber insanları tezkiye ediyor. İnsanları arındırıp tertemiz hale getiriyor. Küfürden, şirkten, nifaktan, cahiliyeden insanları arındırıyor. Onların vicdanlarını, kalplerini, düşüncelerini, niyet ve amellerini, aile hayatlarını, sosyal ve içtimaî yaşantılarını, hayat programlarını temizliyor. İnsanları her türlü bâtıl düşüncelerden, efsane-lerden temizleyerek onları apaçık imana ve hidâyete ulaştırıyor. Peygamber olarak geldiği toplumu, dünyanın en vahşi bir toplumunu dün-yanın en medeni toplumu haline getiriyordu. Dünyanın en zalim insanlarını âdil hale getiriyordu. Belki dünyanın en cahilleri olan bir toplumu dünyanın en âlimleri haline getiriyordu, dünyanın hocası haline getiriyordu.

Mekkelileri, Medinelileri sonra da tüm dünya insanlığını hidâyete ulaştırıyor, tertemiz hale getiriyordu. Çünkü o peygamber sadece kendi dönemine değil, tüm âlemlere rahmet olarak gelmişti. Yâni peygamberin misyonu sadece kendi döneminde bitmeyecek, kıyâmete kadar devam edecekti. Kıyâmete kadar bu din kendilerine ulaşan herkese uyarısı devam edecekti. Kıyâmete kadar her dönem in-san-lığı bu kitapla temizlenecek, bu peygamberin sünnetiyle, bu peygamberin tertemiz hayatıyla arınmasını sürdürecektir. Ama bu kitap ve bu kitabın pratiği olan peygamberin sünnetinden uzak kalanlar da yeryüzünde pisler olarak, necisler olarak hayatlarını sürdürerek apaçık bir sapıklığı yaşamaya devam edeceklerdir.

Evet peygamber rahmettir. Peygamber Rabbimizin rahmetidir. Rahmân olan Allah bize rahmeti gereği Peygamberini göndermiştir. Peygamberlerin gönderilmesi mahza Rabbimizin rahmetidir. Rabbi-miz kullarını karanlıklar içinde bocalar bir vaziyette bırakmak istemediği için kitapla birlikte peygamberini göndermiştir. Hakkı bâtılı, hidâyeti dalâleti, doğruyu yanlışı anlayabilmeleri için kullarına bu kitabı ve peygamberini göndermiş ve kendi bilgisiyle kullarını bilgilendirmiştir. Allah bu elçilerini seçip bize göndermeseydi, onları kendi bilgisiyle bilgilendirip bize örnek yapmasaydı biz ne yapardık? Bu dünyada Allah'ın bizden istediği kulluğu nasıl bilebilirdik?

Yeryüzünde peygamberin ve peygamber yolunun yolcusu mü'minlerin varlığı tüm insanlar için rahmettir. Müminiyle, kâfiriyle tüm insanlık için

peygamber ve onun yolunun yolcusu olan müslümanlar rahmettir. Peygamberler yeryüzünde toplumlar için rahmettirler. Allah'ın tüm kutlu elçileri insanlara Allah'ın rahmet kapılarının açılışı konusunda birer vasıtadırlar. Birer sebeptirler. Allah onları toplumlarının kurtuluşu adına seçmiş, onlara kendi bilgisinden bilgi göndermiş ve onlar aracılığıyla insanlara rahmetini ulaştırmıştır.

Meselâ bazen koskoca bir toplumda sadece bir tek kişinin kurtuluşu için şerefli bir Nuh peygamberini 950 sene tebliğle görevlendirmiş. Şimdi nasıl oluyor da bu kâfirler kendilerinden bir tek insanı kurtarabilmek için bu kadar sıkıntılara katlanmış, kendilerinin kurtuluşu için gelmiş, kendilerinden gelebilecek her türlü sıkıntılara, yalanlamalara göğüs germiş, kimisi memleketinden sürgün edilmiş, kimisi belinden testereyle biçilmiş, kimisi değişik işkencelere göğüs germiş bu peygamberlerin ortadan kaldırılmasını isteyebilmektedirler? Nasıl oluyor da bu insanlar mahza kendilerinin kurtuluşu için, kendilerinin cenneti için gelmiş bir vahyin, bir kitabın ortadan kaldırılmasını istemektedirler? Nasıl oluyor da böyle bir peygamberin sünnetini ortadan kaldırmak için say edebiliyorlar?

Ya da nasıl oluyor da kendileri için denge unsuru olan, kendilerinin kendilerine bakarak yanılgı noktalarını anlayacakları hayatlarında kıstas olan mü'minlerin ortadan kaldırılmalarını isteyebilmektedirler? Bunu anlamak, buna hayret etmemek mümkün değildir. Yeryüzünde vahyin ortadan kaldırılmasını istemek, yeryüzünde peygamberin yolunun, peygamberinin anlayışının, peygamberin sünnetinin ortadan kaldırılmasını istemek yeryüzünde varlıkları mahza rahmet olan mü'minlerin varlıklarının ortadan kaldırılmasını istemek en büyük ahmaklıktır, en büyük aptallıktır ve bunu kâfirlerden başkası da isteyemez.

108. "De ki: "Doğrusu İlâhınızın tek bir İlâh oldu-ğu bana şüphesiz vahy olundu. Artık müslüman olacak mısınız?"

Evet de ki, peygamberim, bana Rabbim vahy ediyor. Ben bunları size kendimden değil, Rabbimden okuyorum. Ben de sizin gibi bir insanım. Ancak benim sizden bir farkım var, o da Rabbim bana vahy ediyor. Rabbim kendi bilgisinden bana bilgi ulaştırıyor. Rabbim sizin hayatınıza karışma konusunda beni sözcü seçti ve size söyleyeceklerini benimle söylüyor. Değilse ben sizlerden farklı birisi değilim. Ben de sizin gibi bir kulum, bir beşerim. Bu dinin, bu kitabın sahibi ben değilim. Bu konuda sizi zorlayamam. Sizin kalplerinize nüfuz

edip zorla bu mesajı size empoze edemem. Ancak bu mesajı dinlemek ve kabullenmek isteyenlere ulaştırabilirim ben. Beni rahmet bilenlere rahmet olabilirim.

Rabbim bana kendi bilgisinden vahiy göndermektedir. Onunla hayatımızı düzenleyelim diye bana kitap gönderiyor. O halde beni dinleyin. Bana tabi olun. Rabbim bana gönderdiği o mesajında diyor ki, sizin İlâhınız bir tek İlâhtır. Rabbim bana vahy ediyor ve bildiriyor ki, kendisinden başka İlâh yoktur. Kulluk edilmeye lâyık tek İlâh O'-dur. Hepimizin, sizin de, benim de İlâhımız tek bir İlâhtır. Hepimizin kendisini dinleyeceğimiz, hepimizin boyunlarındaki kulluk ipinin ucu elinde olan İlâhımız, Rabbimiz tek İlâhtır, tek Rab tır.

Ben nasıl sadece O'na kulluk ediyor, sadece O'nu dinliyor ve sadece O'nun çektiği yere gidiyorsam, sizler de yalnız O'nu dinlemek ve sadece O'nu razı etmek zorundasınız. O'ndan başkalarını İlâh bilmeyin. O'ndan başkalarına kulluk yapmayın. Sığınılacak tek varlık O'dur, O'ndan başkalarına sığınmayın. Kendisine dua edilecek tek varlık O'dur, O'ndan başkalarına sığınmayın. Sözü dinlenecek tek varlık O'dur, O'ndan başkalarının koyduğu kanunlara ve kurallara ita-at etmeyin. Hayatınızda yalnız O'nu memnun etmeye çalışın, yalnız O'nun çektiği yere gidin, yalnız O'nun programını icra edin.

Artık teslim olmayacak mısınız? Artık müslüman olmayacak mısınız? Rahmeten lil âlemin olarak size gönderilen elçinize, o elçinizin size getirdiği kitaba iman edip tek olan İlâhınızın istediği bir hayata yönelmeyecek misiniz?

109, 110. "Eğer yüz çevirirlerse, de ki: "Size düpe-düz açıkladım; tehdit olunduğunuz şeyin yakın mı uzak mı olduğunu bilmem. Doğrusu O, açığa vurulan sözü de bilir, gizlediklerinizi de bilir."

Evet ey peygamberim, onları böyle açık ve net bir biçimde uyardıktan sonra eğer hâlâ yüz çevirirlerse onlara de ki, ben bana düşeni yaptım. Artık bu küfürlerinizin, bu isyanlarınızın karşılığı olan bir dünya azabı, bir dünya yıkımı, ya da sizlerin tehdit olunduğunuz kıyâmet saatinin yakın mı, uzak mı olduğunu ben bilmiyorum.

Ey kâfirler, benim Rabbimden getirdiğim bu mesajımı reddetmenizin, Allah'la savaşa tutuşmanızın karşılığında hak ettiğiniz azabın size ne zaman geleceğini ben bilmiyorum. Onu ancak Rabbim bilir. Azabın ne zaman geleceğini, yahut size ne kadar bir süre tanındığını ben değil Rabbim bilir. Bu konuda karar verecek olan ben değil Rabbimdir. Bu konudaki ilim sadece Allah

katındadır. Ben bunun bilgisine sahip değilim. Ben kaderin bilgisini bilmem. Ben gaybı bilmem, ben sadece benimle gönderilenleri size ulaştırıyorum. Ben Rabbimin bana indirdiği şeyleri size söylüyorum, ötesini bilmem, bilemem ben.

Onun görevi sadece Allah'tan gelenlere tabi olmak ve onu Allah'ın istediği biçimde Allah kullarına ulaştırmaktı, gerisini bu dinin sahibine bırakmaktı.

Ve işte bakın Allah'ın Resûlü aynı şeyi yapıyordu. Yâni ben kendi kaderimi de sizin kaderinizi de bilmiyorum. İlerde bana da, size de nelerin takdir edildiğini bilmiyorum. Çünkü ben gaybı bilmiyorum. Ben gelecekte nelerin olacağını, sizi de beni de nelerin beklediğini bilmiyorum. Ben ancak Rabbimden bana vahy edilenlere uymakta-yım. Tüm bunları bilen ancak Rabbimdir. Bana düşen sadece Rabbi-min bana indirdiklerine uymaktır. Değil sizlerin geleceği, değil sizlerin kaderi, ben kendi geleceğimi, kendi kaderimi bile bilmiyorum. Benim kaderim bile kendi elimde değildir. Ben hayatımın tümünde Rabbime teslim olmuşum. Ben bir kulum ve benim Rabbim de Allahtır. Açığa vurulanı da, gizlide yapılanı da bilen O'dur. Bana ve benim yolumun yolcusu müslümanlara kalplerinizde taşıdığınız düşmanlıklarınızı, gizli gizli planladığınız komplolarınızı da benim Rabbim çok iyi bilmektedir.

111. "Bilmem; belki bu gecikme sizi denemek ve bir süreye kadar geçindirmek içindir."

Yine ben bilmiyorum, bilmem mümkün değil, belki de Rab-binizin size vaad ettiği azabın gecikmesi sizin için bir imtihan sebe-bidir. Sûrenin başındaki hesabınızın görüleceği günün yaklaştığını ifade eden Rabbimin beyanıyla anlıyorum ki, belânız yakındır. Ben bunu çok iyi biliyorum. Ama ya pişman olup dönersiniz diye, ya da belki de azabınız, cezanız biraz daha artsın diye Allah size imkân tanımaktadır, mühlet vermektedir. Belli bir süreye kadar Rabbiniz sizi bu dünyada yararlandırmakta, oyalamaktadır.

Allah size mühlet veriyor. Bu dünyada arzu ve isteklerinizle sizi baş başa bırakıyor. Dünyada imtihan gereği istediklerinizin ta-mamını size veriyor. Dokunmuyor size. İşte sizler de dünyanın bu konumuyla aldanıp Allah'ı atlattığınızı, başarılı olduğunuzu, doğru yolda olduğunuzu zannediyorsunuz ve aldanıyorsunuz. Aslında u-nutmayın ki sizi imhal eden, size mühlet tanıyan Allah'tır. Size zaman ve fırsat veren O'dur. Bilesiniz ki Rabbim imhal eder, mühlet tanır, zaman verir, fırsat verir ama asla ihmal etmez. Çünkü Allah'ın

fendi sağlamdır. Allah'ın tuzağı, Allah'ın planı, Allah'ın tedbiri pek yamandır. Allah tuzak kurdum mu, Allah yakaladım mı yaman yakalar, kimse O'ndan kaçıp kurtulamaz.

Rasulullah efendimiz karşısında Mekke kâfirlerine fırsat tanıdı Rabbimiz. Uhut'ta fırsat verdi onlara. Mûsâ (a.s) karşısında Mısır'da Firavun oğullarına yıllar yılı fırsat tanıdı, belki adam olurlar diye. Nuh (a.s) karşısında 950 yıl fırsat tanıdı kâfirlere, belki müslüman olurlar diye. Allah'ın kutlu elçileri karşısında her bir dönem kâfirleri günler, geceler, aylar, yıllar yaşayıp saltanat sürdüler. Allah dokunmadı onlara. Hemen helâk edivermedi. Ama sonuç ne oldu? Ne yaptı Allah on-lara? Nereye gittiler? Hepsi de geberip Rablerinin huzuruna gitmediler mi? Şimdi kendilerini alçaltacak acıklı bir azabın içinde bağrışmıyorlar mı?

Peki o kâfirlerin öldürdükleri, onların işkence ettikleri, zulmet-tikleri müslümanlar ne oldular? Onlar nereye gittiler? Onlar da uğrun-da şehadeti yudumladıkları Rablerinin cennetine gitmediler mi? Peki sonuçta kim kazançlı çıktı? Kimin hayatı kendisi için hayırlı olmuş? Kim kazanmış, kim kaybetmiş? Acaba bu kâfirlere verilen imkânlar, fırsatlar, galibiyetler onları Allah'ın azabından kurtarabilmiş mi? O za-man kesinlikle bilsinler ki bu imkânlar, bu fırsatlar kendileri için hayırlı değildir. Şu anda da tüm kâfirler akıllarını başlarına almak zorundadırlar.

112. "Peygamber dedi ki: "Rabbim! Aramızda gerçekle hükmet, Bizim Rabbimiz sizin her türlü nitelendirmelerinize karşı yardımına sığınılan Rahmân olan Allah-tır.

Evet görevini en güzel bir şekilde ifa eden, insanları açık ve net bir biçimde Allah'ın âyetleriyle uyaran Allah'ın Resûlü dedi ki, ey Rabbim, artık aramızda hükmünü ver. Kavmimle bizim aramızı hakla, adâletinle ayır ya Rabbi. Sen aramızda hakla hükmet ya Rabbi. Bu kâfirlere karşı vaad ettiğin adâletin artık daha fazla gecikmesin.

Sûrenin başındaki ifadelerle söyleyecek olursak, ey kâfirler Rabbimden getirdiğim bu din hakkında, bu mesaj hakkında bu sihirdir, bu anlaşılmaz karmakarışık rüyadır gibi isnatlarınıza, iftiralarınıza karşı, Allah'ın dinine karşı, müslümanlara karşı çevirdiğiniz dolaplarınıza, hazırladığınız komplolarınıza karşı yardımına sığınılacak olan sadece Allah'tır. Biz, sizin tüm düzenlerinize

karşı Allah'a sığınıyoruz.

Evet peygamberinin böyle demesini ve kendisine sığınmasını istiyor Rabbimiz. Eğer bizler de tıpkı peygamberimiz gibi Rabbimize sığınır, Rabbimizin istediği yolda olursak, kesinlikle bilelim ki tüm düşmanlarımıza karşı bizi de koruyacak ve galip getirecektir Rabbi-miz, bu konuda zerre kadar bir endişemiz olmasın.

Bu sûreyle alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereği gibi iman edip amele dönüştüren kullarından eylesin. Sübhanekallahüm-me ve bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illa ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 22 -

HAC SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kita-bımızın 22, nüzûl sıralamasına göre 103, üçüncü miûn grubunun üçüncü sûresi olan Hacc sûresi bazı âyetleri müstesna Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 78 dir.

“Rahmân ve Rahim olan Allah'ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Resûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını Rabbimizin Hz. İbrahim’e Kâbe’nin ziyaret edilmesiyle ilgili emrini ihtiva eden 27. âyetindeki “Hac” kelimesinden almış, Mekke’de nâzil olmuş 178 âyetlik bir mübarek sûre ile yüz yüzeyiz. Medine’de inmiş olduğuna dair de rivayetler vardır. Din konusunda, kitap konusunda söz söyleme hakkına sahip âlimlerimizce, müfessirlerimizce nüzul zamanı ihtilâflı bir sûredir. Mekkî’dir diyenler olmuş, Medenîdir diyenler olmuş, kimileri de sûrenin bir bölümünün Mekkî, diğer bölümünün de Medenî olduğunu söylemişler.

Sûrede genel olarak tevhid, Allah’ın tekliği, kıyametin mutlak kopacağı, öldükten sonra hesap kitap için tekrar dirilmenin ve Allah huzurunda toplanmanın kesin vukua geleceği vurgulandıktan sonra dinin özünden ve haccın amacından sapmaların ortaya konup kınandığına şahit olmaktayız. Çünkü Mekke müşrikleri Hanif dininin vazgeçilmez tevhid ilkesinden sapmışlar, haccın gözettiği yüce amaçlardan da uzaklaşmış olup onu bir çeşit toplu eğlenceye, festivale ve panayıra dönüştürmüşlerdi. Bu yönüyle sûrenin vurgularına bakılırsa muhataplarının Mekke müşrikleri olduğunu ve sûrenin de Mekke’de inmiş olması ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Sûrede hac ibadetinin ruhundan, amacından, bazı ilke ve me-nasikinden bahsedilmektedir. Aslında bu âyetler haccın farz kılınışını değil Hz. İbrahim aleyhisselâm döneminde hangi yüce amaçları gerçekleştirmek için ortaya konduğunu belirtmektedir. Bu cümleden olarak haccın en önemli hedeflerinden birinin tevhid inancını yerleştir-mek, yaşatmak bu inanç etrafında insanları kaynaştırıp toplumsal ba-rışı sağlamak olduğuna dikkat çekilmektedir.

Sûreyi dört ana bölüm olarak ele alıp anlamaya çalışabiliriz. Birinci bölümde (âyet 1-24) tüm insanlığa takvayı, Allah’a karşı kulluklarının bilincinde olup, O’nun koruması altında olmayı ihtar eden bir emirle söze başlanır ve hemen akabinde kıyametin korkunç bir sarsıntıyla kopacağı haber verilir. O gün korkudan her emzikli kadın emzirdiği çocuğunu unutacak, her hamile kadın

çocuğunu düşürecek ve insanlar sarhoş olmadıkları halde sarhoş gibi görüneceklerdir. (âyet 2). Daha sonraki âyetlerde bir kısım zır cahil kimselerin Allah hakkında tartışmalara girmesi ve şeytana uyup yoldan çıkması gündeme getirilir, şiddetle kınanır. Sonra ölüm ötesi hayatı reddeden, öldükten sonra dirilişin imkânsızlığını iddia eden kâfirlere, onların akıllarını erdirmek için bir insanın yaratılışındaki aşamalar hatırlatılarak bunun insanların gözleri önünde sürekli olarak tekrar edildiğine dikkat çekilir. Yine ölü toprağa hayat veren Allah'ın hak olduğu ve üstün kudretiyle ölüleri tekrar diriltmeye güç yetireceği anlatılır. Sonra herhangi bir bil-gisi, herhangi bir rehberi, vahye dayalı aydınlatıcı bir kitabı olmadığı halde sırf kendisini ve insanları Allah yolundan saptırmak için büyüklük taslayan inkârcılara hem dünyada rezilliği tadacakları, hem de âhi-rette yakıcı bir ateşin kucağına gidecekleri ihtar edilir. Buna karşılık Allah'a, Allah'tan gelen hayat programına iman edip hayatını bu imana dayalı bir şekilde yaşayanlara cennete gidecekleri, orada hoş bir hayatı elde edecekleri müjdelenir. Yâni bir insanın inancını, bu dünyadaki hayatını işte bu kâr ve zarar hesabına göre kurması gerektiğine işaret edilir (âyet 11). Sonra (âyet 12) de de hiçbir zarar vermeye ve fayda sağlamaya güç yetirmeyen âciz putlara, güçsüz tanrı taslaklarına tapınmanın anlamsızlığı ortaya konur.

Sonra Allah'a güvenmenin, O'na sığınmanın, O'nun için bir hayat yaşamanın önemi vurgulanır (âyet 15). Sonra Rabbimizin bu Kur'an'ı âyetler halinde indirdiği; onun mü'minler, yahudiler, sabiler ve müşrikler hakkında kıyamet günü ayrı ayrı hükümler vereceği; ay, güneş, dağlar, ağaçlar, hayvanlar gibi akıl ve şuurdan mahrum tüm varlıklar Allah'a secde ederlerken insanların bir kısmının O'nu inkâra kalkıştığı ve bu yüzden de azabı hak ettiği anlatılır. Sonra bu inkârcı güruhun cehennemde karşılaşacakları dayanılmaz azap tasvir edilirken mü'minlerin cennette kavuşacakları mükâfatlar tekrar edilir. Ve bu bölüm mü'minler hakkındaki, "Onlar sözün en güzeline yönelmişlerdir, övgüye lâyık olan Allah'ın yoluna hidayet edilmişlerdir" meâlindeki âyetle son bulur.

Sûrenin ikinci bölümünde (âyet 25-41) inkâr enlerden inkârla yetinmeyip insanları Allah yolundan saptırmak ve haccı engellemek suretiyle küfür ve zulümde ileri gidenler gündeme getirilir. Kâbe'nin in-şasında gözetilen tevhid akidesi gibi kutsal amaçlar ve haccın sağladığı dünyevî ve uhrevî faydalarla kurban konusu ele alınır. Allah'ın koyduğu kurallara ve yasaklara karşı saygılı davrananların önemi üzerinde durularak asıl amacın kalplerde takvayı yerleştirip pekiştirmek olduğu vurgulanır (âyet 32). Sonra bu dünyada iyilerin, Salihlerin kötülere ve müfsitlere karşı mücadeleleri olmasaydı yeryüzündeki mâbedlerin yıkılıp yok edileceği, bundan dolayı zulme maruz kalan mü'minlerin kendilerini

ve inançlarını savunmak için savaşabilecekleri bildirilir. Bu bölüm bütün işlerin sonunun Allah'a ait olduğunu vurgulayan bir âyetle son bulur.

Bu ikinci bölümde yer alan 30-32. âyetler Kur'an'ın ortaya koyup tavsiye ettiği iman ve ahlâkın en mühim temellerinden biri olan "takva" kavramına açıklık getirmesi bakımından özel bir anlam taşır. Burada tüm hayatı Allah kontrolünde yaşamak, tüm hayatta Allah'ı kale almak, O'nun emir ve yasaklarına saygılı olmak, Allah dışındaki varlıkların hatırı adına yaşamaktan, yani putperestlikten uzaklaşmak, yalancı şahitlikten kaçınmak, tevhide bağlanmak ve İslâm'ın alâmetlerinden, sembollerinden, şiarlarından olan temel değerlere tâzim göstermekten söz edildikten sonra, "İşte bunların kalplerin takvasındandır" buyurulmakta ve böylece takva kavramının, "Allah tarafından konulan kurallara gönülden saygı gösterme ve böylece Allah için bir hayat yaşama" anlamına geldiği bildirilmektedir. Aynı yaklaşım sûrenin bu bölümünde yer alan, "Kurbanlarınızın etleri de kanları da asla Allah'a ulaşmaz; fakat O'na sizin takvanız ulaşır" buyurularak (âyet 38) de de dikkat çekilmektedir. Bir rivayete göre Medine'de indiği söylenen 39. âyetle Müslümanlara ilk defa müşriklere karşı silahlı mücadeleye girişmelerine izin veriliyordu. 40. âyette ise Müslümanların mescidleriyle birlikte manastırlar, kiliseler ve havraların da dokunul-mazlığına işaret edilmektedir.

Üçüncü bölümde (âyet 42-57) Resûl-i Ekrem efendimize karşı inkârda direnen müşriklerin durumları ele alınır. Lâkin bunun sadece son peygambere karşı bir tavır olmayıp, Hz. Nûh'tan beri tüm peygamberlerin buna benzer direnişlerle karşılaştıkları ortaya konarak hem peygamber efendimize teselli verilir, hem de inkârcılar uyarılır. Önceki beldelerin inkâr, kötülük ve zulüm yüzünden yıkıldığı, gezip dolaşanların yeryüzünün bir çok bölgesinde hâlâ görülen o harabelerden ders almaları gerektiği hatırlatılır. Bunun yanında hiçbir peygamberin kötülerin şerrinden ve şeytanın vesvesesinden uzak kalmadığı ancak bu kötü tesirlerin Allah'ın yardımıyla etkisiz hale geldiği bildirilir. İlim ehlinin esasen bu Kur'an'ın Allah katından gelmiş bir gerçek olduğuna inanacakları ve onların hidayete erdirilecekleri ifade edilerek insanların ilme dâvetleri gerçekleştirildikten sonra cehalete dayalı inkârın da çok tehlikeli ve çıkmaz bir yol olduğuna işaret edilir. Bu bölümün son iki âyetinde inkârcılarla iman ehlinin durumları, âkıbetleri şöylece ortaya konur: "O gün mülk Allah'ındır. O insanlar arasında hüküm verir. Bu hüküm gereği iman edip iman kaynaklı bir hayat yaşayanlar naîm cennetlerindedirler. İnkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlara gelince, onlar için de alçaltıcı bir azap vardır" (âyet 56-57).

Dördüncü bölüm (âyet 58-78) sanki sûrenin bir özeti mahiyetindedir. Bu bölüm Allah yolunda öldürülen veya hicrete zorlanan, bu uğurda akçıl, yokluk, meşakkat çeken insanlara Allah'ın yardımını va-ad eden âyetlerle başlar. Hakka tapanlarla bâtıla tapanların asla bir tutulmayacakları vurgulanır. Allah'ın her şeye gücü yettiği hatırlatılır. Bundan şüphe edenlerin göklerde ve yeryüzünde O'nun kudretini ser-gileyen kâinat hadiselerine, kâinat âyetlerine dikkat etmeleri tavsiye edilir ve ilâhi kudretin kevnî delillerinden bazı örnekler verilir. Birinci bölümde dile getirilen, Allah'ın her şeye kâdir olduğuna ve kendisinden başka ilah bulunmadığına delâlet eden tevhid gerçeği (âyet 6) burada da tekrar beyan edilir. Evet böyledir, çünkü Allah hakkın ta kendisidir. O'nun berisinde insanların tapındıkları ise bâtılın ta kendileridir. Bu kâinatta Allah'ın sözü dinlenecek tek Rab ve İlâh oluşu, bizim de sadece O'na kul köle oluşumuz gerçeği gerçeklerin en büyüğüdür, tek gerçektir. Görmedin mi ki Allah gökten yağmur indirdi de bu sayede yeryüzü canlanıp yeşeriyor. Gerçekten Allah kullarına karşı çok lütufkârdır ve her şeyden haberdardır. Göklerde ve yerde canlı ve cansız ne varsa hepsi O'nundur. Hepsini var eden ve hepsi üzerinde sözü geçen egemen O'dur. Hakikaten sadece Allah zengindir. Bu bakımdan övgüye, hamde, hatırı kazanılmaya, çektiği yere gitmeye lâyık olan sadece O'dur (âyet 62-64).

Allah'tan başka tapınılan, sözü dinlenilen, arzuları ve yasaları uygulanan varlıkların tamamı bir araya getirilse bir sinek bile yaratma-ya güçlerinin yetmeyeceği haberi verilerek putperestleri aşağılayıcı bir misal gündem getirilmektedir. Anlayabildiğimiz kadarıyla bu âyetler hicret önceki Mekke'de müşriklere yapılan son ihtarlar gibi görünmektedir. Bu akılsızlara bilgi ve akıl yürütme yoluyla yapılabilecek bir tebliğin artık bir fayda sağlamayacağı görüldüğünden, öldürülen ve hicrete zorlanan Müslümanların artık bundan böyle savaş yoluyla haklarını korumaları gerektiği ilan edilir. Allah'ın kadrini ve kudretini idrakten âciz olan müşriklerin Allah'a inanan mü'minlerin haklarını da gözetemeyeceği anlatılır. Allah'a karşı sorumluluklarının bilincine ere-meyen bu adamların size karşı saygılı davranmaları beklemeyin ey Müslümanlar, kendi haklarınızı kılıçlarınızla söke söke alın buyurul-maktadır.

Daha sonra mü'minlere secde etmeyi, rükua varmayı, Allah karşısında boyun büküp teslim olmayı, birbirlerine karşı iyilik yapmayı, Allah yolunda gayret gösterip cihad etmeyi emreden, Müslümanların Allah tarafından bu işleri gerçekleştirmek için seçilmiş olduklarını, Allah'ın asla onları zora koşmak

istemediğini, ancak Müslüman olmanın, İbrahim'in dininden sayılmanın gereğinin bunları yerine getirmek olduğunu bildiren âyetlerle devam eden sûre, "Artık namazı kılın, zekâtı verin, Allah'a sımsıkı sarılın, sizin yâriniz O'dur; O ne güzel bir yâr, ne güzel bir yardımcıdır" öğüdüyle sona erer.

Böylece gördüğümüz gibi sûrede ifade edilen iman, şirk, iba-det, itaat ve cihad gibi konuların üç ana çerçevede anlatılmıştır. Bunlar hicret, savaş ve hacdır. Her üçünde de Allah adına bir müslüma-nın vatanını, yerini, yurdunu, imkân ve fırsatlarını terk edip uzaklara gitmesi, rahatını bozması, çeşitli sıkıntılara katlanması söz konusu-dur. Bu konuda inananların kader birliği yapması da ümmet olmanın, cemaat halinde bulunmanın temel şartıdır. Müslümanlar kendileri gibi inanmayan müşriklerden gördükleri işkence, zulüm ve eziyetler, can ve mal kaybı sonunda ülkelerinden, konumlarından hicret etmeye ya-naşmasalardı elbette aralarındaki sevgi, saygı ve dayanışma bu kadar kuvvetli olmayacaktı. İnsanların Allah yolunda kader birliği yap-ması daha önceleri birbirlerine düşman kabileler olmalarına rağmen onları tek yumruk haline getirmiştir. Şimdi artık özetle tanımya ça-lıştığımız sûrenin tek tek âyetlerini tanımaya başlayabiliriz.

1. "Ey İnsanlar! Rabbinizden sakının; doğrusu kıyâmet gününün sarsıntısı büyük şeydir."

Ey insanlar, Rabbinizden ittika edin, Rabbinize karşı muttaki davranın. Rabbiniz için bir hayat yaşayın. Yolunuzu Rabbinizle bulunun. Hayat programınızı Rabbinizin kitabına ve O'nun elçisine sorarak yaşayın. Hayatınıza hakim olan Rabbiniz olsun. Hayatınıza Allah karışsın. Hayat çizginizi Allah belirlesin. Yemenizi içmenizi, giyiminizi kuşamınızı, kazanmanızı harcamanızı, hukukunuzu eğitiminizi, savaşınızı barışınızı, namazınızı orucunuzu, evlenmenizi boşanmanızı Allah belirlesin. Hayatınız Allah için olsun.

Muhakkak ki kıyâmet çok büyük bir şeydir. Kıyâmetin başlangıcı ve habercisi olan o zelzele çok azıym bir hadisedir. Zelzele çok şiddetli sarsıntı demektir. Vakıa sûresinin beyanıyla yeryüzü çok şedît bir sarsıntıyla sallanacak. Yeryüzü şiddetli bir depremle sallanacak. Ama Rabbimizin haber verdiği bu zelzele, şu zaman zaman yeryü-zünün bazı bölgelerinde meydana gelen bölgesel depremler gibi değil, arz tümüyle sarsılacak, tümüyle sallanacak. İşte tüm dünyanın düzeninin yıkılacağı şedît sallanma gelmeden önce akıllarınızı başlarınıza alın da gelin Rabbinizden ittika edin diyor Rabbimiz. Gelin o gün

gelmeden Rabbinizin koruması altına girin. Gelin O'nun rubûbi-yetini kabul edin de O'nun istediği gibi bir hayat yaşayın. Değilse ba-kın o gün şunlar şunlar olacak diye Rabbimiz o günün dehşetini gözler önüne seriverir:

2. "Kıyâmeti gören her emzikli kadın emzirdiğini unutur, her hamile kadın çocuğunu düşürür. İnsanları sarhoş gibi görürsün, oysa sarhoş değillerdir, fakat bu sadece Allah'ın azabının çetin olmasındandır."

O gün her emzikli kadın emzirdiğini unutur. O gün öyle dehşetli, öyle korkunç bir gündür ki; emzikli kadın emzirdiğini bile hatır-layamaz olur. O müthiş karışıklık içinde kadın can ciğer yavrusunu, en çok sevdiğini bile unutur. Halbuki insanların en şefkatlisi annedir. Kimse kimseye bir kadının çocuğuna şefkat ettiği gibi şefkat edemez. Bakın o bile çocuğunu unutuyor.

Her yüklü yükünü doğurma zamanından önce onu düşürüverir. İnsanları sarhoş olmuş gibi görürsün, halbuki onlar sarhoş değillerdir. İçinde bulundukları durumun şiddetinden dolayı sarhoş gibi zihinlerini kaybetmişlerdir insanlar. Akılları gitmiştir. Sarhoşlar gibi ne yapacaklarını bilmez bir vaziyette düşüp kalkmaktadırlar. Aslında on-lar sarhoş değillerdir de Allah'ın azabı çok şedittir, ondan korku içindedirler.

Ey insanlar, öyleyse gelin o gün gelip çatmazdan önce akıl-larımızı başlarımıza alalım. Gelin kime kulluk edeceksek, kime teslim olacaksak, kimin hatırını kazanacak, kime kendimizi beğendireceksek kendimizi O'na beğendirmeye çalışalım. Boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu kime vereceksek, kime kul olacaksak bugünden onu iyi belirleyelim. Hayatımızı kimin için Yaşayacaksak, kime teslim olacaksak onu iyi kararlaştıralım. Eğer hayatın ve ölümün sahibi olan, kıyâmetin sahibi olan Allah'a kulluk edeceksek, eğer kendimizi sadece O'na beğendireceksek, sadece O'nun için ve O'nun belirlediği ölçülerde bir hayat yaşayacaksak hemen o yola girelim ve sakın geç kal-mayalım. Aksi takdirde bir an bile hatırımızdan çıkarmayalım ki kıyâmet de, onun habercisi olan zelzele de çok büyük, çok azıym bir hadisedir. En şefkatli kadınlar çocuklarını terk edecekler, yavrularını unutacaklar, çocuklarını atacaklar, onlara şefkat edemeyecekler.

Gerçi şu anda bireysel kıyâmet dediğimiz, her gün yaşadığı-mız ölüm anında bile hangi dişi yavrusunu terk etmiyor ki? Hangi kadın ölüm anında çocuğuna merhamet ve şefkat edebiliyor ki? Öyle değil mi? Ölümle pençeleşen

hangi kadın çocuğunu düşünebiliyor? Ölüm anında karnındakini düşünebilen bir kadın gördünüz mü? Ölüm sarhoşluğu içinde kıvranan bir canlı, bir insan etrafındakileri düşünebiliyor mu? Mümkün mü? Adam kendi can derdine düşmüş bir durumda nasıl düşünebilsin çocuklarını? Öyleyse yarın mutlak sûrette başımıza gelecek Allah'ın bu şedit azabı gelmeden önce muttakiler olmak zorunda değil miyiz? Hayatımızı Allah için yaşamak zorunda değil miyiz? Hal böyleyken:

3. "Allah hakkında bilmeden tartışan ve her azılı şeytana uyan insanlar vardır."

İnsanlardan kimileri Allah hakkında bilgisizce tartışırlar. Bil-gileri olmadığı halde Allah konusunda tartışmalara girerler. Hiç bir bilgileri olmadığı halde, Allah'ın kitabından, peygamberinin sünnetinden zerre kadar nasipleri olmadığı halde Allah hakkında, Allah'ın sıfatları hakkında, Allah'ın yetkileri hakkında ileri geri ağızlarına geldiği gibi, akıllarına estiği gibi tartışmaya girerler. Ve bu konuda da her inatçı, azgın şeytana uyarlar. Şeytanların peşi sıra giderler.

Allah hakkında, Allah'ın dini hakkında, Allah'ın yetkileri hak-kında, Allah'ın yolu, Allah'ın hayat programı hakkında, Allah'ın kitabı, Allah'ın elçileri hakkında saçma sapan şeyler söylerler. Hiçbir bilgileri olmadığı halde şeytanlara uyarak, şeytanların fısıltılarına kulak vererek iftiralarda bulunurlar. Halbuki Allah'ın kitabının kapağını bile açmamışlardır. Veya Allah elçilerine bir kerecik bile sormamışlardır. Ka-falarına estiği gibi ahkâm keserler.

Bana göre Allah şöyle olmalıdır. Bana göre Allah böyle buyurmaktadır. Bana göre Allah'ın dini böyledir. Bana göre Allah'ın ki-tabı böyle olmalıdır. Allah'ın kitabı da böyle buyurmaktadır. Bana gö-re kitabın fonksiyonu şöyledir. Bana göre kitap şöyle okunmalıdır. Al-lah da demokrasiden yanadır. Din de bu tür bir kıyafetten yanadır. Bana göre Allah hayata karışmamalıdır. Bana göre hukuk böyle olmalıdır. Allah da böyle bir hukuktan yanadır. Bana göre sosyal hayat, bana göre siyasal yapılanma, bana göre ekonomik hayat böyle olmalıdır. Allah da böyle istemektedir. Bana göre kılık kıyafet böyle olmalıdır. Bana göre kılık kıyafetin bu kadarını da Allah istememektedir diyerek Allah'a iftirada bulunurlar. Allah'ı şartlandırmaya, Allah'a yol göstermeye, akıl vermeye kalkışırlar. Halbuki Allah kitabıyla ve elçilerinin beyanıyla bilinir. Allah'ın ne istediği, nasıl istediği, neden yana olduğu kitabı ve o kitabının pratiği olan

peygamberinin hayatıyla bilinir. Allah hakkında konuşabilmek için kitaba ve elçilerine müracaat şarttır. Kitabı ve peygamberi tanımayanların Allah hakkında, Allah'ın dini hakkında söz söyleme yetkileri yoktur, olamaz.

Allah'tan habersiz oldukları halde Allah hakkında konuşurlar. Dinden habersiz oldukları halde din hakkında konuşurlar. Kur'an'dan habersiz oldukları halde Kur'an hakkında konuşurlar. Peygamberi ta-nımadıkları halde peygamber hakkında fikir yürütürler, ahkâm keserler. Kendi fikirlerini, kendi görüşlerini ve hevâlarını Kur'an'la, peygam-berle ve dinle özdeşleştirmeye çalışırlar. Sanki bana göre sen böyle olmalısın ya Rabbi! Biz senin böyle olmanı istiyoruz! Sen bizim istediğimiz gibi olmak zorundasın! Sen bizim istediklerimizi istemek, bizim istediklerimizi emretmek zorundasın! diyerek Allah'ı yönlendirmeye çalışanlar. Demediğini dedi, dediğini de demedi diyerek zorla Allah'a, peygambere, kitaba kendi hevâlarını söyletmeye çalışırlar.

Peygamber de böyleydi. Peygamber de bizim gibi düşünüyordu. Peygamber de tıpkı bizim gibi yaşıyordu. Peygamber de bizim dü-şüncemizin üyesiydi. Eğer peygamber şu anda hayatta olsaydı bizim dediğimizden farklı yapmazdı diyerek peygamberi de şartlandırmaya çalışırlar. Bana göre, bize göre Allah'ın istediği hayat, Allah'ın istediği kılık kıyafet, Allah'ın istediği hukuk, eğitim, nikâh, talâk böyle olmalıdır diyerek kendilerince bilgisizce bir şeyler ortaya koyarlar. Böyle kimseler için bakın Allah buyuruyor ki:

4. "Onun hakkında şöyle yazılmıştır: O kendini dost edinen kimseyi saptırır ve alevli azaba götürür."

Onun için yazılmıştır. Onun hakkında, onun aleyhinde yazılmış ve kararlaştırılmıştır. Her kim ki onu veli edinirse, kim o şaşkını, o sa-pığı veli bilir, onun velâyeti altına girer, onun aldığı kararları uygular, onun peşi sıra giderse o şeytan onu saptırır, ona yolunu kaybettirir ve çılgın ateşin azabına yöneltir.

Evet şeytan kendisine uyanı dosdoğru yoldan saptırır ve alevli ateşin, cehennemin azabına götürür. İşte bu Allah tarafından bir yasa olarak, bir realite olarak yazılmıştır. Kendisini veli edineni saptırmak ve cehenneme götürmek şeytan için değişmez bir hüküm olmuştur. Allah, peygamber, kitap, din, hayat, hayat programı, yol, yordam, dünya, âhiret, ölüm, hesap, kitap konularında kim ki Allah'ı, Allah'ın kitabını bırakıp ta şeytanların peşinde koşarsa kesinlikle bilesiniz ki şeytan tıpkı kendi saptığı gibi onu da saptıracak ve kendi ebedi azap

yerine onu da götürecektir. Evet Allah karşıtı kimseleri veli edinenlerin, onların yasalarını, programlarını uygulayanların vazgeçilmez sonucu işte budur.

Evet demek ki buraya kadar Rabbimiz bize şunları söyledi: Ey kullarım, Benden ittika edin. Bana karşı takvalı olun. Yolunuzu Benimle bulun. Hayatınızı Benim için ve Benim belirlediğim ölçüler istikâmetinde yaşayın. Çünkü kıyâmetin zelzelesi çok azıym bir şeydir. Attığınız her adım, alıp verdiğiniz her nefes sizi ölüme doğru yaklaştırmaktadır. O kıyâmet geldiği zaman sizin sarhoşluktan başka bir görüntünüz olmayacak. Sarhoş değilken sarhoş gibi olacaksınız.

Böyle sizi insanlıktan çıkaracak adım adım yaklaştığınız bir gün varken birileri sizi Rabbinize itaatten, yaklaşmakta olan kıyâmet bilincinden uzaklaştırıp bu hayatı, bu dünyayı kendi istek ve arzularına göre yaşatmak isterlerse. Birileri sizi cehenneme çağırmak, cehenneme götürmek isterlerse. Bu şeytan olabilir. Bu iki ayaklı şeytanlar olabilir. Şimdi bu durumda bizler onlara mı kulak vereceğiz, yoksa Allah'a mı? Onları mı dinleyeceğiz, yoksa cenneti ve cehennemi olan Allah'ı mı? Onları mı veli kabul edeceğiz, yoksa Allah'ı mı? Onların velâyeti altına mı gireceğiz, yoksa Allah'ın mı? Onlar için mi hayatımızı yaşayacağız, yoksa Allah için mi? Kendimizi onlara mı beğendireceğiz, yoksa Allah'a mı?

Evet bizler velî olarak sadece Rabbimizi kabul ederiz. Kâfirler ve zalimler gibi tâğutları ve şeytanları asla velî bilmeyiz. İradelerimizi onlara telsim edip, onların kararlarını, yasalarını uygulamadan yana olmayız. Çünkü onlar velâyeti altına girenleri nûrdan, imandan, İslâm'dan, Allah'a kulluktan yaratılışlarından, fıtratlarından, insanlıklarından, doğru yoldan çıkarıp karanlıklara, küfre, inkâra, ilhada ve karanlıklara sürüklerler. Gidilmeyecek yollara sürüklerler onları. Aklı, ilmi, düşünceyi fesada verirler. Ahlâkı ve fıtratı bozarlar. Allah ve Resûlüyle yarış iddiasıyla yapılmayacak şeyleri yaparlar. Peşlerine taktıkları kullarını belâların kucağına taşırlar. Boyunlarındaki ipin ucunu o ipin de kendilerinin de sahibi olan Allah'a vermeyerek kendi ellerinde tutmak isteyen, ya da onu boşlukta tutmak isteyen herkesin iplerini ellerine alırlar ve onları kendilerine kul köle edinirler.

İnsanlar güya Allah'a kulluktan kaçarken bu defa tâğutların kulu kölesi olurlar. Allah'ı inkâr eden, velâyetini Allah'a vermeyen kişi binlerce tâğutun kulu olur. Bir tek Allah'a kulluktan kaçarken pek çok tâğutlara kulluğa razı olur. Meselâ Allah'a kulluktan kaçan kişi evvela kendisini Allah'a kulluktan koparıp

ayaklarını kaydırmak için fırsat kollayan şeytanın kulu durumuna düşer.

Sonra onu Allah'ın arzularından koparıp kendi arzu ve şehvetlerinin kulu kölesi durumuna düşürmek isteyen nefsinin kulu durumuna düşer. Daha sonra başkaları, karısı, babası, anası, çocukları, akrabaları, kavmi, kabilesi, milleti, devleti, politik ve dini liderleri, ağası, patronu, çevresi, âdetleri, töreleri, modası ve daha yüzlerce tâğutların kulu kölesi durumuna düşecektir.

Görüyoruz işte Allah'ın velâyetini kabul etmeyen insanlar bir tek Allah'a kulluktan kaçarken yığınlarla tâğutun kulu kölesi olmuşlar. Kimisi Şeytanın kulu, kimisi nefsin kulu, kimisi modanın kulu, kimisi şehvetlerinin, kadının, âdetlerin, törelerin, kanun koyucuların, çevrenin, ağalarının, patronlarının kulu, kimisi bu âlemde sebepler nizamı üzerinde galip ve müessir zannettikleri, zarar ve felâketler anında kendilerinden medet bekledikleri, kendilerine sığındıkları, kendilerini kurtarıcı olarak bildikleri kimselerin kulu.

Yâni güya bir tek Allah'a kulluktan kurtulup özgürlüğe kavuşacaklarını zanneden bu insanlar boyunlarına pek çok varlığın kulluk iplerini takmışlar ve onların çektikleri yere gitmek zorunda kalmışlardır. Hepsini aynı anda razı etmek zorunda kalmışlar, kalpleri parça parça olmuş, burunlarına vurulmadık zincir kalmamış, zillet ve meskenetin esfeline düşmek zorunda kalmışlardır.

Öyleyse Allah dışındaki tüm tâğutları inkâr edip, hayatımızda onlara karışma alanı bırakmayıp, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu sadece Allah'ın eline verip, sadece Rabbimizi velî kabul etmek zorundayız. Sadece Allah'ı velî kabul edip, kulluğumuzu sadece Allah'a yapıp, Allah'ın bizim adımıza aldığı kulluk maddelerine sım sıkı sarılıp bu karanlıklardan kurtulmak zorundayız. Bundan başka çaremiz de yoktur. Allah yardımcımız olsun inşallah.

5. "Ey İnsanlar! Öldükten sonra tekrar dirilmede şüphede iseniz bilin ki, ne olduğunuzu size açıklamak için, Biz sizi topraktan, sonra nutfeden, sonra pıhtılaşmış kandan, sonrada yapısı belli belirsiz bir çiğnem etten yaratmışızdır. Dilediğimizi belli bir süreye kadar rahimlerde tutarız; sonra sizi çocuk olarak çıkartırız, böylece yetişip erginlik çağına varırsınız. Kiminiz öldürülür, kiminiz de ömrünün en fena zamanına ulaştırılır ki, bilirken bir şey bilmez olur. Yeryüzünü görürsün ki, kupkurudur; fakat Biz ona su indirdiğimiz zaman harekete geçer, kabarır, her güzel bitkiden çift çift yetiştirir"

Evet öldükten sonra dirileceğinize, hesaba çekileceğinize, yaptıklarınızın,

yaşadığınız hayatın hesabını ödemek üzere Allah hu-zuruna gideceğinize inanmıyorsanız. Hesaba çekilmeyeceğinizi, sü-menaltı edileceğinizi zannediyorsanız. Eğer hayat bu hayattır. Hayat yaşadığımız bu dünya hayatıdır. Bunun dışında başka bir hayat yoktur. Bir daha asla dirilmeyeceğiz ve kimse bizi hesaba çekmeyecek diyorsanız. Eğer bir şüpheniz varsa bu konuda. Şunu iyi bilin ki Biz sizi topraktan yarattık. Adem (as) topraktan yaratıldı. Bizler de şu anda topraktan yaratılıyoruz. Öyle değil mi? Bizler de şu anda topraktan aldığımız gıdalarla oluşmuyor muyuz? Topraktan aldığı gıdalarla babalarımızda, analarımızda oluşan bir damla sudan meydana geliyoruz bizler.

Evet Allah diyor ki sizi topraktan, sonra nutfeden, bir damla meniden, sudan, sonra alâkadan, sonra yaratılışı belli belirsiz bir çiğ-nem etten yaratıyoruz. Neden? Size varlığımızı ve kudretimizi açıkça gösterelim, sizin akıllarınızı erdirelim diye. Size varlığımızı ve kudretimizi ispat edelim diye. Size sizin üzerinizdeki egemenliğimizi, yaratıcılığımızı gösterelim diye. Size sizi kudretiyle böyle topraktan yaratıp merhale merhale adam edenin sizi tekrar diriltmeye muktedir olduğunu gösterelim diye.

İstediğimizi rahimlerde belli bir süreye, yâni doğum vaktine kadar tutarız. Rahimlerde kalmasını dilediğimizi orada tutar, orada kalmasını istemediğimizi de rahimler düşürür.

Sonra çocuk olarak sizi rahimlerden çıkarırız. Çocuk olarak sizi dünyaya getiririz. Bebek olarak yaratırız. Evet güçsüz kuvvetsiz bir çocuk, sonra gençlik çağına, ergenlik çağına ulaştırırız. Ona im-kân ve fırsat veririz. Kimileriniz bu arada ölür, kimilerinizi de ömrü-nüzün en rezil dönemine kadar yaşatırız da bildiğiniz şeyleri bilmez hale getiririz. Yâni insan yaşlandığı zaman çocukluk dönemine dö-nüyor. Tıpkı çocukluk dönemindeki gibi çok az şey bilir, ya da hiçbir şey bilemez hale gelir. Kuvveti gider. Aklı, şuuru kaybolur. Bunaklık ortaya çıkar. Daha önceden bildiğini bilmez olur.

Şimdi, hal böyleyken nasıl oluyor da dirilişi inkâr ediyorsu-nuz? Rabbinizin bu gücünü, kudretini gözlerinizle gördünüz. Sizler hiç yokken topraktan yaratan Allah sizi tekrar diriltmeye, tekrar yaratma-ya güç yetiremez mi?

İşte Rabbimizin öldükten sonra insanları dirilteceğine birinci delili budur.

İnsanı böyle topraktan merhale merhale yaratan Allah, bir halden bir hale geçirerek var eden Allah elbette ölümünden sonra, toprak oluşundan sonra da onu tekrar diriltmeye güç yetirendir. Sonra:
Yeryüzünü görürsün ki kupkurudur. Hiçbir canlılık alâmeti kal-mamıştır. Kış mevsimi her yer donmuştur, ölmüştür. Biz ona su indirdiğimiz zaman o ölü toprak hemen harekete geçer, bir kabarma, bir hareket, bir canlanma başlar. Ve onda göz alıcı her çeşit bitkiden çift çift bitiriverir Allah. Kim yapar bunu? Kim diriltir bu ölü ve don toprağı? Kim başlatır orada hayatı? Niye kış günü toprakta aynı canlılık yok? Baharla birlikte Allah'ın yağmur âyetinin inişiyle, Allah'ın vahyinin gelişiyle birdenbire diriliyor toprak. Evet ey kullarım, bir kendi yaratılışınıza, bir de ölü toprağın dirilişine bakın. Bakın da Allah'ın öldükten sonra sizleri nasıl dirilteceğini anlayın.

6,7. "Bunlar, yalnız Allah'ın gerçek olduğunu, ölüleri dirilttiğini, gücünün her şeye yettiğini, şüphe götürmeyen kıyâmet saatinin geleceğini, Allah'ın kabirlerde olanı dirilteceğini gösterir."

İşte Hak olan O'dur. Hak olan sadece Allah'tır, O'ndan başka her şey batıldır. İşte bütün bunlar Hak olan Allah'tandır. Bütün bunları yapan, yaratan Hak olan Allah'tır. Eğer Allah olmasaydı bunların hiçbirisi meydana gelmezdi. Veya bu sözler, bu Allah sözleri haktır, gerçektir. Allah hak söylüyor, doğru söylüyor ama sizler Allah'ın söylediği diriliş konusunda şüphe içindesiniz. Allah'ın her sözü, her fiili mutlak bir Hakka dayanır, hikmete dayanır. Allah hakkın ta kendisidir.

Ölüleri O diriltir. Hayat O'ndandır, ölüm O'ndandır, öldükten sonra diriliş de O'na aittir. Ve kıyâmet gelecek, onda şüphe yoktur. Eğer kıyâmet olmasaydı, eğer yeniden diriliş ve hesaba çekiliş olmasaydı bu dünya da, sizler de olmazdınız. Dünyanın, hayatın, varlıkların hiç bir manası olmazdı o zaman. Zerre kadar bir şüpheniz olmasın ki kıyâmet mutlak sûrette gelecek ve Allah kabirdekileri diriltecektir. Çünkü O Allah haktır, yaptığını, yarattığını hak olarak yapar, yaratır. O'nun batıl bir işle, boş bir şeyle ilgisi yoktur. Lâf olsun diye, eğlence olsun diye yaratmamıştır sizleri.

Şimdi tüm bu âyetleri, tüm bu uyarıları görmezden, duymaz-dan gelerek keyfinize göre bir hayat yaşamaya devam mı edecek-siniz? Yoksa bu âyetleri, bu âyetlerin sahibini hak kabul edip, bu uyarıları gerçek kabul edip Allah'ın istediği bir hayata mı yöneleceksiniz? Farz edin ki kapattık bu âyetleri. Örttük bu

uyarıları. Kapattık kitabı. Kapattık ölümü. Kapattık dirilişi. Kapattık hesabı kitabı. Dinlemedik Allah'ı ve istediğimiz gibi bir hayat yaşadık. Acaba kapattığımız bu ki-tabın sahibinin hükmünden kurtulabilecek miyiz? Ölümden, dirilişten, diriliş sonrası hesabından kendimizi kurtarabilecek miyiz?

Öyleyse akıllı insan Allah'ın bunca uyarılarını görmezden, duymazdan gelerek, kitabı örterek bir hayat yaşayan insan değildir. Akıllı insan ölüm ötesi için hazırlık yapan insandır. Çünkü işte görü-yoruz ki dünya çabuk bitiyor. Attığımız her adımı dünyanın, dünya-daki hayatın bitimine doğru atıyoruz. Alıp verdiğimiz her nefes bizi bir sona doğru yaklaştırıyor. Yâni ebedileşmeye, süresiz kalmaya adım atmıyoruz. Hal böyleyken insanlardan kimileri:

8,9. "Bilmeden, doğruya götüren bir rehberi olmadan, aydınlatıcı bir kitabı da bulunmadan Allah yolundan saptırmak için büyüklük taslayarak Allah hakkında tartışan insan vardır. Dünyada rezillik onadır; ona kıyâmet günü yakıcı azabı tattırırız."

Evet insanlardan kimileri de vardır ki Allah hakkında bilgileri yok, bilgi yok, hidâyet yok, bu konuda aydınlatıcı bir kitaba da sahip değiller, buna rağmen Allah hakkında ileri geri tartışmalara giriyorlar. Allah hakkında, Allah'ın dini, Allah'ın kitabı, Allah'ın peygamberi hakkında tartışmalara giriyorlar.

Az evvel de demişti Rabbimiz. Hiç bir bilgileri olmadığı halde Allah hakkında, Allah'ın sıfatları, Allah'ın isimleri, Allah'ın yetkileri ko-nusunda tartışırlar. Halbuki bir insan Allah hakkında konuşacağı zaman durup bir düşünmeli değil mi? Meselâ şu dünyada geçici güç ve kuvvet sahipleri, saltanat sahipleri hakkında bile ister lehlerinde, ister aleyhlerinde bir şey söyleyecekleri zaman ne kadar korkarlar, ne ka-dar tedirgin olurlar değil mi? Ne olur ne olmaz? Belki onların kulaklarına gider de beni cezalandırırlar diye ödleri kopar; ama bakıyoruz ay-nı adamlar Allah hakkında ağızlarına geleni, akıllarına eseni söylü-yorlar.

Sormak lazım bu adamlara: Yahu yöneticiler hakkında, patronlar hakkında, şu âciz varlıklar hakkında konuşurken tir tir titreyen sizler, Allah hakkında bu

olur olmaz, abuk sabuk sözleri söylerken, Allah hakkında bilgisizce tartışmalara girerken bu cesareti nerden alıyorsunuz? Allah hakkında bir bilginiz yok. Allah'ı tanımıyorsunuz. Görmediniz O'nu. Kitabını tanımıyorsunuz. Allah size hidâyet de et-memiş. Bu konuda yol da göstermemiş. Zaten hidâyete kitap ve pey-gamberle ulaşılır. Hidâyet rehberi kitap ve peygamberi tanımamışsınız. Nasıl konuşuyorsunuz Allah hakkında?

Çünkü pozitivizm, Rasyonalizm, materyalizm Allah hakkında bilgi vermez. Sistematiğini Allah'ı, dini, peygamberi, vahyi ortadan kaldırmak üzere koyan şu materyalist bilgilenme kaynaklarının hangisi Allah hakkında bilgi verebilecek de? Hangisi ne diyebilecek de bu konuda? Fizik mi bir şeyler söyleyecek Allah hakkında? Matematik mi? Sosyoloji mi? Tarih mi? Öyle demiyorlar mı bu bilim dalları? Elimizin dokunduğu, gözümüzün gördüğünden başkasına inanmayız. Başta bunu diyerek işe başlayan bu bilim dallarından bunun dışında başka ne bekleyeceğiz de?

Hani senin felsefenin temeli bu değil miydi? Hani sen görmediğin, dokunmadığın şeye inanmazdın? Peki o zaman Allah hakkında, din hakkında, peygamber hakkında, vahiy hakkında bu doğrudur, bu yanlıştır derken, bu böyle olmalıdır, şu şöyle olmalıdır derken neye dayanıyorsun? Sen bu konularda hiç konuşmayarak, susarak felse-fenin gereğini yerine getirmek zorundasın. Evet hiç olmazsa bu konuda namuslu olmalısın. Çünkü Allah'ı, kitabı, vahyi, peygamberi reddeden bir adam hiçbir şey bilemez bu konuda. Bilmediğine göre de bu konuda hiçbir şey konuşamazsın.

Öyleyse susarak hiç olmazsa kendi felsefene, kendi inancına saygılı ol. İslâm'a, benim inancıma saygılı ol filân demiyorum sana. Çünkü benim dinimin, benim inancımın, İslâm'ın kimsenin saygısına filân ihtiyacı yoktur. İslâm azizdir. Müslüman azizdir. İzzet ve şeref sa-hibidir. Yeryüzünde hiç kimse müslüman olmasa da İslâm yine izzet ve şeref sahibidir. Öyleyse kendi inancına saygılı ol da bilmediğin şey özerinde konuşma.

Sen Allah'ı bilmezsin. Sen kitabı bilmezsin. Sen vahyi bilmezsin. Sen din konusunda cahilsin. Sen peygamber konusunda söz söyleme hakkına sahip değilsin. Sen bildiğin konularda konuş. Sen dünyayı bilirsin, konuşacaksan o konuda konuş. Sen kazanmayı bilirsin. Sen kan emmeyi bilirsin. Sen sömürmeyi bilirsin. Sen kan dökmeyi bi-lirsin. Sen savaşı bilirsin. Sen teknolojiyi bilirsin. Sen elmayı, armudu bilirsin. Sen kadını, kızı bilirsin. Konuşacaksan onlar

hakkında konuş. Zaten dünyan bu kadar basittir senin. Onun için bilmediğin yüce şeylerle alâkalı susman tek kelime bile konuşmandan daha hayırlıdır.

Ama eğer diyorsanız ki bizler şeytanlarız. Bizler yeryüzünde şeytan misyonunu üstlendik. Bu dünyada bizim görevimiz bilmediğimiz konularda konuşarak insanlara Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın ki-tabını, Allah'ın elçilerini yanlış tanıtarak, insanların yollarını saptırarak yeryüzünde ateizmin temelini atmak, küfrün, Allahsızlığın egemenliğini kurmaktır diyorsanız, o zaman şunu unutmayın:

Onlar için dünyada rüsvalık vardır. Dünyada rezillik, horluk, hakirlik, küçülmüşlük vardır. Allah'a karşı, Allah'ın âyetlerine karşı bü-yüklük taslayan böyle kimseler dünyada rezil rüsva olacaklardır. Ama bununla bitse ne var? Kıyâmet günü onlara ateş azabını tattıracaktır Rabbimiz. Kıyâmet gününün en büyük azabı da onları beklemektedir.

Evet insanları saptırmak için eğilip bükülenlere, dillerini eğip bükenlere, Allah hakkında, din hakkında, kitap ve peygamber hakkında bilir bilmez konuşarak insanları saptırmaya çalışanlara işte böyle bir dünya rüsvalığı, böyle bir âhiret azabı takdir ederken Rabbimiz onlara zulüm de etmediğini şöylece anlatıyor:

10. "Ona: "Bunlar senin yaptıklarından ötürüdür" denir, yoksa Allah, kullarına karşı hiç de zalim değildir."

O zaman böyle kimselere denilecek ki bunlar senin yaptık-larının karşılığıdır. Bunlar senin kendi ellerinle yaptıklarının karşılığı-dır. Bu senin iki elinin takdim ettiği kendi amelin, kendi eylemin, kendi işindir. Allah zalim değildir. Seni yapmadığın şeylerle suçlayarak sana asla zulmetmez Allah.

Sen insanları saptırdın. Benim hakkımda, kitabım, dinim, peygamberim hakkında olmadık yalanlar söyleyerek, olmadık iftiralarda bulunarak, akla hayale gelmedik düzen ve dolaplar peşinde koştun. Yalanlarla, dolanlarla tüm dünya insanlığını aldattınız. Böylece tüm dünyaya, tüm dünya insanlığına egemen olmak istediniz. Beni insanlara yanlış tanıtmaya çalıştınız. Müslüman olmak, bana kul olmak is-teyen bir insanın önüne engeller koydunuz. Din eğitimini engellediniz. İmam Hatipleri, Kur'an kurslarını kapattınız. Benimle kullarım arasına barikatlar koydunuz. Kendinize göre bir din, kendinize göre bir Allah düşleyip bunu insanlara empoze ettiniz. Resmi bir din çıkardınız insanların önüne. İşte din budur dediniz. İşte Allah bunu ister dediniz.

Her şeye rağmen sizin kendilerine sunduğunuz bu resmi dini aşarak Benim istediğim şekilde müslüman olanları zorla müslüman-lıktan çıkarmaya, zorla başlarını açtırmaya, sakallarını kestirmeye ça-lıştınız. Gece gündüz bunun peşinde koştunuz. Elbette kendi amellerinize, kendi eylemlerinize karşılık size verdiğim bu cezadan Ben değil siz kendiniz sorumlusunuz diyor Rabbimiz.

11. "İnsanlar içinde Allah'a, bir yar kenarındaymış gibi kulluk edenler vardır. Ona bir iyilik gelirse yatışır, başına bir bela gelirse yüz üstü döner. Dünyayı da âhireti de kaybeder. İşte apaçık kayıp budur."

Allah diyor ki: İnsanlardan kimileri de Allah'a kulluk ediyorlar. Ama işin bir ucundan, kenarından, kıyısından tutarak kulluk ediyorlar. Sanki bir yarın kenarındaymış gibi kulluk ediyorlar. Gönülden Allah'a kulluk değil de, ya gerçekten Allah varsa! Ya gerçekten âhiret varsa! Ya dedikleri doğruysa! gibi şüphe ve çıkar duygusuyla dil ucuyla kulluk ederler. İşleri iyi gittiği sürece Allah'a kulluk ederler. Ama işleri iyi gitmediği zaman, menfaatleri bittiği zaman bırakıverirler. Veya bir teh-like boyutuna kadar Allah'a kulluk eder, ama ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya kaldığı zaman bırakıverir. Namaz tamam belki ama cihat olmaz derler. Oruç tamam belki ama tesettür olmaz derler.

Allah'a kulluğunda sabit değildir adamlar. Kararları yoktur. Kullukları gelip geçicicidir. Menfaat hesapları içindedirler. Allah'a böyle kıyıdan köşeden ibadet ederler. Kullukları ciddi ve oturmuş değildir. Meselâ namazı kılarlar, ama tesettüre riâyet etmezler. Orucu kabul ederler, ama İslâm'ın ekonomisini reddederler. Veya Allah'ın göklerdeki egemenliğini kabul ederler, ama yeryüzüne karışmasını reddederler. Böyle lehimli bir kullukları vardır adamların. Hem müslüman-lar hem laikler. Hem müslümanlar, hem demokratlar. İşlerine geldiği yerde müslümanlar, işlerine gelmediği yerde başka şeyler. Bakın âyetin devamında Allah buyurur ki:

Kendilerine bir hayır gelirse idare ederler Allah'ı, idare ederler müslümanları. Meselâ müslümanlıklarından ötürü kendilerine Allah mal verdi mi, oğul verdi mi, güç, kuvvet, saltanat verdi mi derler ki bi-raz idare edelim Allah'ı. Şöyle arada bir cumalarda filân görünelim. Arada bir turistik hac ziyaretinde filân bulunalım. Arada bir oruç da tu-talım. Arada bir mevlit filân da okutalım. Yâni böyle hepten bırakıvermek ayıp olur derler. Yâni işleri, ticaretleri, düzenleri yolunda gittiği sürece arada bir kulluk da yaparlar. Ama:

Allah’tan bir fitne, bir imtihan, bir deneme gelip de işleri ters gitmeye başladı mı, ticaretleri, carkları curkları bozuldu mu, veya me-selâ Allah’tan kendilerine bir hastalık, bir ölüm, bir kıtlık, bir darlık, bir sıkıntı geldi mi, yâni Allah kendilerini alarak imtihan etti mi o zaman da hemen ökçelerinin üstünde gerisingeriye dönüverirler. Ben buna mı lâyıktım? Ben bunu mu hak etmiştim? Bula bula beni mi buldun? Benden başkasını bulamadın mı? Sana yaptığım kulluklarımın karşılığı bu mu olacaktı? Bizler şu Allah’ın günü sana isyan içinde olanlar gibi mi olacaktık? Bak şu kâfirlerin hayatları ne güzel devam edip gi-diyor. Mal, mülk, huzur, düzen, saltanat, sağlık, sıhhat hep onlarda. Adamlar lüks içinde bir hayat yaşıyorlar. Ama buna karşılık fakirlik, rezillik, hastalık, dert, sıkıntı da bizim gibi kulluk yapanlarda. Bizlerde onların onda biri kadar bile bir şey yok diyerek, Allah’a kulluğu terk ederek dünyasını da, âhiretini de berbat ediyor.

Evet bunlar varken müslüman, nimetler varken, işleri yolundayken müslüman, ama bir imtihan sebebiyle bunlar elinden alındığı zaman da müslümanlıktan uzaklaşıyor adam. Ve sonuçta tabii dünyasını da, âhiretini de kaybediyor. Elbette böyle düşünen, böyle yaşayan bir kimsenin dünyası da perişandır, âhireti de perişandır. Dünyayı da kaybetmiştir, âhireti de. Zaten dünyada Allah’ın imtihanını kaybederek belasını buldu adam. Mal mülk gitti, sıhhat afiyet gitti, ev bark gitti. Dünyasını kaybettiği gibi bütün bu alınanlara sabretmediği için, bütün bunların Allah’tan bir imtihan sebebiyle geldiğini bilemediği için âhiretini de kaybetti.

Halbuki sabredip teslim oluverseydi o anda Allah’a. Ya Rabbi her şey sendendir deyi verseydi. Veren de sensin, alan da deyiver-seydi. Dün vermiştin, bugün alıyorsun deyiverseydi. Sağlık ta sen-den, hastalık ta deyiverseydi. Zenginlik de senden fakirlik de deyiverseydi imtihanı kaybetmeyecek, dünyası da güzel olacak, âhireti de güzel olacaktı. Ama ne yazıktır ki böyle yapmıyor.

İşte apaçık kayıp budur. İşte dünyanın da, âhiretin de hüsranı budur. Adamlar dünyalarını da, âhiretlerini de kaybedecek davranışlar sergileyerek kendi kendilerine yazık ediyorlar. Peki böyle bir durumda kime dua eder bu adamlar? Bakın Rabbimiz onu da şöylece ortaya koyuyor:

12. “Allah'ı bırakıp, kendisine fayda da zarar da veremeyen şeylere yalvarır. İşte derin sapıklık budur.”

Allah'ı bırakıp ta O'nun berisinde, O'nun dûnunda kendilerine ne bir fayda sağlayabilecek, ne de bir zarar verebilecek şeylere dua ediyorlar. Allah'tan başka kim bir fayda sağlayabilecek? O'ndan başka kim bir zarar verebilecek? Bırakın insanlara fayda veya zarar sağlamayı, kendilerine bile bir fayda sağlama gücüne sahip olmayan kim-selere dua edip dâvetiye çıkarıyorlar. Kendi gönüllü kullarının saye-sinde varlıklarını sürdüren kimselere dua ediyorlar. Kendi kullarının koruması altında gezebilenlerden yardım bekliyorlar. Durumlarını, problemlerini onlara havale ediyorlar, onlardan çözüm bekliyorlar.

Aman şu ekonomik problemlerimizi, şu hukuk sıkıntılarımızı, şu eğitim açmazlarımızı çözüverin. Bizi sahil-i selamete çıkarıverin di-ye onlara yalvarıp yakarıyorlar. Korumaları olmadan, kullarının desteği olmadan insanlar arasına bile çıkamayan zavallılara bel bağlıyor-lar. Kendi karınlarını bile doyurmaktan âciz olanların kapısında rızık dileniyorlar. Başkalarının yetiştirdiği buğdaya, başkalarının ürettiği ek-meğe, başkalarının elindeki petrole muhtaç olan bu insanları Allah ye-rine koyuyorlar, onlara dua ediyorlar, onlara başvuruyorlar, onlara sı-ğınıyorlar, onlardan yardım bekliyorlar.

Hayatlarını kime borçlu olduklarını unutuyorlar. Nefes alırken kime muhtaç olduklarını unutuyorlar. Yiyecekleri içecekleri konusun-da, havaları, suları konusunda kime muhtaç olduklarını unutuyorlar da kendileri gibi âcizlere dua dua yalvarıyorlar. Hiç akılları yok mu bu insanların? Hiç düşünmezler mi? Kendilerine bile bir fayda ve zarar vermekten âciz olan bu şeytanlara, bu Firavunlara, bu tağutlara nasıl kulluk ediyorlar? Nasıl bu âcizlerin yasalarını uyguluyorlar? İşte bu gerçekten çok derin, çok büyük bir sapıklıktır.

13. "Kendisine zararı faydasından daha yakın olana yalvarır. Yalvardığı şey ne kötü yardımcı ve ne kötü yoldaştır!"

Evet onların dua edip yalvardıkları, kulluk ettikleri, sözünü din-ledikleri kimselerin zararları, faydasından daha çoktur. Bu insanlar kendilerine faydasından çok zararı dokunacak olanlara kulluk ederler. İşte görüyoruz, bu tür müşriklerin dua ettikleri, tapındıkları varlıkların kendilerine faydalarından çok zararları dokunmaktadır. Tanrıları onlara faydadan çok zarar getirmektedirler. O tanrı onların kendisine teslimiyetini gördükçe istedikçe istiyor artık onlardan. Kulluk istiyor, telsi-miyet istiyor, itaat istiyor, ekmek istiyor, su istiyor, para istiyor, vergi istiyor, kan istiyor, ilik istiyor, çocuklarını istiyor, istiyor, istiyor... Doyumsuzca her şeyini istiyor artık. Halbuki bu zavallı kullar kendilerine

muhtaç olan, kendilerine zarar vermekten, kendilerini kullanmaktan başka bir şeyleri olmayan bu âcizleri bırakıp ta Rablerine kulluğa yöneliverseler onların kendilerine yapabilecekleri hiç bir şey olmadığı gibi Rableri de öteki tanrıları gibi kendilerinden, kullarından hiçbir şey istemiyor.

Çünkü Allah kullarının tümünü doyurandır, ama kullarının doyurmasına muhtaç olmayandır. Allah kullarına rızık veren, ama kimsenin rızkına muhtaç olmayandır. Allah tüm kullarını koruyan, ama kullarının korumasına muhtaç olmayandır.

Evet kullarının yaratıcısı, var edicisi olarak onlardan kulluk istiyor; ama Onun bizden istediği kulluk bizim menfaatimiz içindir. Bizim kulluğumuza ihtiyacı yoktur O'nun. Yeryüzünde hiç kimse kendisine kulluk etmese bu zerre kadar bile O'nun şanına nakısa getirmez. Ama beriki tanrılar işte görüyoruz kullarının vergisine muhtaç, kullarının korumasına muhtaç. Kullarının desteğini almadıkça bu tür tanrıların hiçbirisi varlığını sürdüremez. Kullarının sırtına basarak tanrılıklarını sürdürebiliyorlar.

Hem de kullarına faydadan çok zarar veriyorlar. İşte görüyoruz, duyuyoruz. Adamlar en sadık kullarını, en samimi bağlılarını öl-dürüyorlar. En teslim adamlarını öldürebiliyorlar. Allah berisinde, Allah dunûnda kim büyüklenmiş, kim Allah makamına oturtulmuş, kime dua edilmiş, kime kulluk edilmişse ondan kullarına mutlaka zarar gelmiştir. Onlara kul köle olanlar mutlaka onun bir zararını görmüşlerdir. Çünkü o kullardan hangi biri onun makamına, onun konumuna, saltanatına göz dikmemiştir ki? O zaman elbette bize muhtaç olmayan, bize bağımlı olmayan, varlığı bize bağımlı olmayan, bizim sırtımıza basmayan, bizi satmayan, satmayacak olan, bizden geçinmeyecek olan, biz-den bir çıkarı olmayan Allah'ı bırakıp ta başkalarına dua etmemize, kulluk etmemize ne gerek var?

Ne kötü arkadaş, ne kötü yoldaştır bu sahte tanrılar? İnsanı hem Allah'tan uzaklaştıran, hem de kullarına faydasından çok zararı dokunan çok kötü yoldaştır onlar.

14. "Doğrusu Allah, inananları ve yararlı işler işleyenleri, içlerinden ırmaklar akan cennetlerine koyar. Allah, şüphesiz, istediğini yapar"

Evet şüphesiz ki Allah iman eden ve inancını yaşayan, inanan ve hayatını

bu imanla düzenleyen, inanan, ama bu imanını söz planında, iddia planında bırakmayarak hayatında görüntüleyen, sâlih ameller işleyen, fıtrata uygun ameller işleyen kullarını zeminlerinden ırmaklar akan cennetlerine koyacaktır.

İşte Allah'a kulluğun sonucu. Az evvel tâğutlara kulluğun sonucunu ortaya koymuştu Rabbimiz, şimdi de bakın kendisine kulluğun sonucunu anlatıyor. İşte tâğutlara kulluğun neticesi ve işte Allah'a kulluğun neticesi. Tâğutlara kulluğun sonucu hep zarar, hep za-rar, ama Allah'a kulluğun neticesi hep kâr, hep kâr.

Öyleyse kime kulluk ettiğimizi, kime dua ettiğimizi ve kulluk ettiğimiz varlıktan sonunda ne beklediğimizi, ne umduğumuzu, ama so-nunda ne bulduğumuzu çok iyi hesap etmek zorundayız. Buyurun işte iki tür kulluk ve sonunda karşılaşılacak iki tür âkıbet. Hangisinden razı iseniz onu tercih edin. Ve şunu da asla unutmayın ki:

Allah dilediğini yapar. Kimse dilediklerini gerçekleştirme ko-nusunda O'na engel olamaz, O'nun önüne geçemez. Yâni işte böyle bir dünya içinde, sadece fayda ve zarar sağlamaya Allah'ın güç yetireceği, O'nun dışında hiç kimsenin ne kendisine ne başkalarına fayda ve zarara yetkili olmadığı bir dünyada kim ki Allah'ın dünya ve âhirette kendisine yardım etmeyeceğini, edemeyeceğini düşünürse, yâni tamam, ben O'nu dinleyeceğim, ben O'na kulluk edeceğim, ben O'nun istediği gibi bir hayat yaşayacağım, ben sadece O'nun yasalarını uygulayacağım ama ben O'nun bu kulluğuma karşılık ne bu dünyada, ne de öbür tarafta hiçbir yardımının olacağına inanmıyorum diyorsa:

15. "Allah'ın peygambere dünyada ve âhirette yardım etmeyeceğini sanan kimse, yukarı bağladığı bir ipe kendini asıp, boğsun; bir düşünsün bakalım, bu hilesi kendisini öfkelendiren şeye engel olabilir mi?"

Evet böyle düşünen kimse haydi gökyüzüne doğru bir mer-diven dayasın, sonra da kessin onu. Gökyüzüne bağladığı bir ipe tu-tunsun da sonra kessin o ipi. Yâni intihar etsin adam. Sonra baksın bakalım kurduğu tuzak onun öfkesini dindirebiliyor mu? Yâni böyle düşünen kişi, Allah'ın kendisine bir yardımının olmayacağına inanan kişi hiç yaşamasın bu dünyada.

Kim ki Allah'ın kendi dostlarına, kendisine kulluk eden kullarına ki bunların başında Rasulullah geliyor yardım etmeyeceğini düşünüyorsa gökyüzüne yükselsin de Allah'ın yardımını, Allah'ın vahyini durdurmaya,

engellemeye çalışsın becerebilirse. Yükselsin gökyüzüne de peygambere ve peygamber yolunun yolcularına inen nîmetleri engellesin. Evet buradaki ***ona*** ifadesini hem kendisine, hem de peygambere anladık.

Yâni eğer burada kastedilen böyle düşünen kimse ise, o zaman Allah'ın yardımından ümit kesen kimse hiç yaşamasın, intihar etsin şeklinde anlaşılıyor. Yok eğer burada peygamber (as) kastediliyorsa haydi gücü yetiyorsa onu engellesin deniliyor. Allah'ın peygamberine ve peygamber yolunun yolcusu müslümanlara ulaştırmayı mu-rad buyurduğu yardımı engellesin. Allah'ın takdirinin önüne geçsin. Çatlasın, patlasın, intihar etsin, gebersin deniliyor. Başka türlü bu öf-kesini gidermesi mümkün değildir onun.

16. "İşte böylece Kur'an'ı apaçık âyetler olarak indirdik. Allah, şüphesiz, dilediğini doğru yola eriştirir."

İşte böylece bu kitabı beyyin âyetlerle, gün gibi apaçık âyetlerle indirdik. Beyanı çok açık olan âyetlerle indirdik bu kitabı. Âyetleri apaçıktır bu kitabın. Hakkı, hidâyeti, kulluğu apaçık, hiç bir şüpheye mahal bırakmayacak biçimde ortaya koyandır bu kitap. Âyetleri arasında herhangi bir tenakuz, herhangi bir çelişki, bir uyumsuzluk, bir münâsebetsizlik, bir kapalılık yoktur. İnsanların anlayamayacağı, şaş-kınlığa düşerek bocalayacakları bir karışıklık, bir bulanıklık, bir tutar-sızlık yoktur.

Bu kitap her sınıf ve her dönem insanlığının rahat bir şekilde anlayabileceği doğrulukta, netlikte ve berraklıkta bir kitaptır. Sadece belli sayıda ve belli sınıf insanların anlayabilecekleri, diğerlerinin anlayamayarak bocalayacakları, içinden çıkamayarak sapıtacakları bir kitap değildir. İşte böyle apaçık bir kitap göndererek Rabbimiz kendisine kul olmak isteyenlere, hidâyeti bulmak isteyenlere hidâyetini ulaştırmıştır.

17. "Doğrusu, inananlar ve Yahudiler, sabiîler, Hıristiyanlar, Mecusiler, puta tapanlar arasında, kıyâmet günü Allah kesin hüküm verecektir. Doğrusu Allah her şeye şahittir."

Mü'minler, Yahudiler, Sabiiler, Hıristiyanlar, ateşe tapanlar, puta tapanlar. İnsanlar ne olurlarsa olsunlar, kim olurlarsa olsunlar, hagi dinde, hangi inançta, hangi düşüncede olurlarsa olsunlar, hangi sistemin kulu olurlarsa olsunlar kim hidâyet olmak isterse, kim hidâyeti bulmak isterse Allah onun geçmişine

bakmaksızın, öncesini kale almaksızın hidâyetine ulaştıracaktır. Her kim olursa olsun tercihini hi-dâyetten yana kullanan, hidayete yönelen, Allah'a kulluğa yönelen herkese Rabbimiz ölümüne kadar hidâyet kapısını açık tutacaktır.

Ve bu insanlar arasında Allah kesin hükmünü kıyâmet günü verecektir. Kimin haklı, kimin haksız olduğunu, kimin hidâyette, kimin dalâlette olduğunu o gün açıklayıp ortaya koyacaktır Allah. Bugün bunu yapmıyor Rabbimiz. İmtihan gereği, dünyanın konumu gereği haklıyı haksızı, doğruyu yanlışı burada ortaya koymuyor. Kâfirlerin, zalimlerin, müşriklerin, yanlış yapanların cezalarını burada tümüyle vermiyor. Mü'minlerin, iyilerin, doğruların, sâlihlerin, hakta olanların mükafatlarını da hemen burada vermiyor. Kim hak yolda, kim batıl yolda? Elbette bunu kitaplarında açıklayıp ortaya koyuyor da ama karşılığını öbür tarafa ertelediği için hükmünü burada vermiyor diyo-ruz.
18. "Göklerde ve yerde olanların, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanların ve insanların birçoğunun Allah'a secde ettiklerini görmüyor musun? İnsanların birçoğu da azabı hak etmiştir. Allah'ın alçalttığı kimseyi yükseltebilecek yoktur. Doğrusu Allah ne dilerse yapar."

Görmedin mi? Görmüyor musun? Göklerde ve yerde ne varsa, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanlardan bir çoğu Allah'a secde ediyorlar. Evet madem ki göklerde ve yerde olanlar Allah'a secde ediyorlarsa, madem ki her şeyin bilicisi olan Rab-bimiz tarafından bu gerçek bilgi şu anda bize sunuluyorsa, o zaman hemen biz de secde edelim. Buyurun hemen secdeye.

Evet göklerde ve yerde olan tüm varlıklar Allah'a boyun büküp secde etsinler, tüm varlıklar Allah'ı dinlesinler, tüm varlıklar hayat programlarını Allah'tan alsınlar, tüm varlıklar Allah'ın çizdiği yörünge istikâmetinde hareket etsinler, buna karşılık onlardan çok daha mü-kerrem yaratılmış olan insan onlardan ayrılarak Rabbine secde etmesin. Tüm varlıklar Rablerini dinlesinler, Rablerinin buyruklarına teslim olsunlar, ama insan Rabbine baş kaldırarak bir hayat yaşasın.

Düşünün, Allah onu yeryüzünün halifesi yapsın, onu bu alemin efendisi, idarecisi yapsın, diğer varlıkların hiçbirisine vermediği iradeyi versin ona, aklı versin ona, sonra da bu insan yaratıcısına secdesiz bir hayatın mahkumu olsun. Gerçekten bu çok utanç verici bir durumdur. Düşünebiliyor musunuz? Bu insan önce göklerin ve yerin yüklenmekten kaçındıkları Allah emanetini yüklensin, bu işe ben varım desin, sonra da kalkıp Allah'a secde etmesin. Bu gerçekten insanın kendi kendisini aşağılayıcı, rezil rüsva edici bir tavırdır. Allah'ı dinleme

konusunda, Allah'a kulluk konusunda, Allah'ın buyruklarına boyun bükme, Allah'a teslimiyet konusunda göklerde ve yerdeki diğer varlıklardan ayrılan insan kendisini aşağıların aşağısına indirmiş, kendisi için rezil rüsva bir durumu seçmiş demektir.

İşte böylece secde etmeyerek insanların birçoğu da azabı hak etmiştir. Allah'ın alçalttığı kimseyi yükseltebilecek yoktur. Doğrusu Allah ne dilerse yapar. Evet Allah'ın azabı secdesizler için, Allah'a boyun bükmeyenler için hak olmuştur, yasa olmuştur, realite olmuştur.

19,21. "İşte Rableri hakkında tartışmaya giren iki taraf: O'nu inkâr edenlere, ateşten elbiseler kesilmiştir, başlarına da kaynar su dökülür de bununla karınlarındakiler ve deriler eritilir. Demir topuzlar da onlar içindir."

Ve işte bu iki insan tipi karşımızda duruyor. Allah'a secde eden, Allah'tan gelenlere baş üstüne diyen, Allah'ın emirlerine boyun büküp teslimiyet gösteren, hayatını Allah için yaşayan mü'min insanla; bunun tam tersini yapan kâfir insan. Allah'ı tesbih eden, Allah'ı yücelten, hayatında Allah'ı söz sahibi bilen insanla; Allah'a secde etmeyen, Allah karşısında ukalalık eden, Allah karşısında güç ve bilgi iddiasında bulunan, hayatına Allah'ı karıştırmadan yaşayan, kendi kendini, yahut kendisi gibileri tesbih edip onları yücelten, onlar kaynaklı bir hayat yaşayan insan. Rableri hakkında karşılıklı hasımlaşıyorlar, karşılıklı tartışıyorlar, kavga veriyorlar.

Evet bu iki tarafın, secdeliler ve secdesizler tarafının bu kavgası kıyâmete kadar sürecektir. İman cephesi ve küfür cephesinin savaşı kıyâmete kadar hiç bitmeyecektir.

Şimdi Rabbimizin bu beyyin âyetleri çerçevesinde her iki tarafın da tablosuna, her iki tarafın da âkıbetlerine iyi bir bakalım, iyi bir anlayalım, iyi bir görelim de safımızı iyi belirleyelim. Buyurun kendi kararınızı kendiniz verin diyor.

Şu kâfirler, şu secdesizler, şu seçimlerini küfürden, secdesizlikten yana kullananlar, Allah'ı Allah'ın istediği gibi tanımayanlar, Allah'a Allah'ın istediği gibi teslim olmayanlar, Allah'ı tesbih etmeyenler, Allah'ı yüceltmeyenler, Allah'ın hayat programını reddederek, Allah'a savaş açanlar, Allah'ı, peygamberini ve müslümanları yeryüzünden silmeye çalışanlar var ya, işte onlar için ateşten bir elbise biçilmiştir. Üzerlerine bir elbise giyeceklerdir ki o ateştendir.

İş bununla bitmiyor. Onların başları üzerinden de kaynar su dökülecektir. Beyinleri üzerinden aşağıya doğru dökülen o kaynar suyla derileri ve karınlarının içinde olan her şey eriyiverecek. Bar-sakları, mideleri, ciltleri, derileri her şeyleri eriyiverecek.

Evet onların elbiseleri ateştir ve üzerlerinden dökülen kaynar suyla da tüm vücutları eriyecek. Bir de onlar için demir topuzlar var-dır. Meleklerin, Zebanilerin ellerinde onlara vurmak üzere demir topuzları, demirden kırbaçları da vardır.

22. "Orada, uğradıkları gamdan ne zaman çıkmak isteseler her defasında oraya geri çevrilirler.: "Yakıcı azabı tadın" denir."

Onlar her ne zaman o ateşten, o cehennemden, o azaptan, o gamdan, o kederden, o sıkıntıdan kurtulmak, çıkmak isteseler her defasında oraya döndürülecekler, iade edilecekler ve denilecek ki kendilerine: Haydi tadın bakalım bu yakıcı azabı.

İşte küfürlerinize, zulümlerinize karşılık size vaad edilmiş olan cehennem. Haydi dünyada inkâr ettiğiniz, örtüp örtbas ettiğiniz, hiçbir zaman gündemlerinize almadığınız o cehenneme girin bakalım. İnkar etmekte oluşunuzdan, hesaba katmayışınızdan dolayı haydi tadın bakalım o azabı. Kâfirliğinizin karşılığıdır o ateş. Kâfirlerin cezası cehennemdir. Çünkü onlar yeryüzünde her şeylerini bitirmişlerdir. Halbuki dünyada kendilerine söylenmişti bu cehennem. Kitapları ve elçileri vasıtasıyla uyarmıştı Rabbimiz onları. Fıtratlarında da cennet ve cehennem bilgisi, ceza ve mükafat bilinci vardı.

Oyunuyla eğlencesiyle, kadınıyla erkeğiyle, parasıyla puluyla, altınıyla gümüşüyle, eviyle barkıyla, devletiyle saltanatıyla yaşanan bir dünya hayatı. Ama bu aldatıcı dünya hayatı insanlardan kimilerini aldatıyor. İnsanlardan kimilerini Allah'a kulluktan koparıp azgınlaştırıyor, secdesizleştiriyor. İnsanlardan kimilerini tâğutlaştırıp Allah'la, elçileriyle ve müminlerle savaşmaya sevk ediyor. İnsanlardan kimileri bu kancık dünyaya aldanarak, parasına puluna, makamına mansıbına, ekonomik ve siyasal gücüne, devletine saltanatına güvenerek bu dünyada bu dünyanın sahibine hayat hakkı tanımamaya çalışıyor. Allah kullarına hayat hakkı tanımamaya çalışıyor. Allah kullarının Allah arzında Rabbim Allah demelerine izin vermemeye çalışıyor.

Evet böyle kâfirler, zalimler bu dünyada Allah'ın verdiği bir ha-yatı yaşayacaklar, Allah'ın verdiği imkânları kullanacaklar, Allah'ın lütfu olarak saltanat içinde bir hayat sürecekler. İstedikleri her şeyi yapabilecekler. Ama bu hayat çok kısa sürecek. Kısa bir süre sonra hayat bitecek, dünya bitecek ve işte Allah'ın takdir ettiği bir sonla karşı karşıya gelecekler. Ateşten bir elbise, karınlarındakileri, derilerini tamamen yakıp eritecek bir kaynar su dökülecek üzerlerinden ve gamdan, kederden her ne zaman kahrolup çıkmak isterlerse tekrar iade edilecekleri sürekli bir azap.

Çünkü sizler dünyada zalimdiniz. Çünkü sizler haksızlık yapıyordunuz. Allah'ın hakkını vermiyordunuz. Allah'ın kitabının hakkını vermiyordunuz. Peygamberin hakkını vermiyordunuz. Çünkü siz ol-mamanız gereken yerde oluyordunuz. Bulunmamanız gereken konumda bulunuyordunuz. Kendinizi Rabbinize kulluk makamından uzaklaştırıp küfür ortamında, şirk ortamında tutarak kendi kendinize zulmediyordunuz. Dinlemeniz gereken makamı dinlemeyip, dinlenmemesi gereken makamı dinliyordunuz. Secde etmeniz gereken ma-kama secde etmeyip kendinize, ya da başkalarına secde ediyordunuz. Allah'a değil de başkalarına hamd ediyordunuz. Allah'ı değil de başkalarını dinliyordunuz. Allah yasalarını değil de başkalarının yasalarını uyguluyordunuz. Rahmânın zikrine karşı kör ve sağır kesiliyordunuz. Vahiyle ilgi kurmuyordunuz. Hayat programınızı vahiyden almıyordunuz. Rahmânın sizin için, sizin cennetiniz için, sizin kurtuluşunuz için açtığı rahmet kapılarını kapatıyordunuz. Haydi şimdi bu yaptıklarınıza karşılık tadın bakalım Allah'ın azabını! denilecek.

23. "Doğrusu Allah, inanıp yararlı iş işleyenleri, içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyar. Orada altın bilezikler ve inciler takınırlar. Oradaki elbiseleri de ipektendir."

Allah'ın istediği gibi iman edip sâlih ameller işleyenler için ze-minlerinden bal, şarap, su ve süt ırmaklarının akıp gittiği cennetler vardır. Onların taht-ı tasarruflarında ırmaklar akar durur. Cehennemliklerin ateşten elbiselerine karşılık onların elbiseleri ipektendir. Altından takılar, bilezikler ve inciler vardır onlar için.

Bakın işte yine bir durum değerlendirmesi. Bir tarafta Allah'a düşman olanlar, Allah'la savaşa tutuşanlar, diğer tarafta Allah'a Allah'ın istediği gibi

iman edip hayatlarını bu imanlarıyla düzenleyenler. İman kaynaklı, sâlih ameller peşinde bir dünya yaşayanlar. Şimdi bir onların hayatına bakın, bir de bunların. Bir onların cehennemini görün, bir de bunların cennetini ve tercihinizi güzel yapın. Şu anda hayattayız ve her iki taraftan birini tercih hakkı elimizdedir. Şu anda iki yere de gitme imkânına sahibiz. Ve işte bizim için cennetten razı olan Rabbimiz rahmeti gereği bizi bu âyetleriyle uyarıyor. âdeta bizi cehennemden kırbaçlayıp cennete zorluyor.

Bakın işte görüyoruz buraya kadar bazen bizi cehennemle korkutuyor, bazen de cennetle sevindiriyor. Hem korkutarak, hem müjdeleyerek bizi dengede tutuyor Rabbimiz. İşte böyle bir durumda ya sadece Allah'a kul köle oluruz, sadece O'nu dinleriz, sadece O'nu hesaba katarız, sadece O'nun istediği gibi yaşarız, kendimizi sadece O'na beğendirmenin, O'nu memnun etmenin kavgasını veririz, sadece O'na secde ederiz, sadece O'nun önünde boyun bükeriz ve sonunda cennete gideriz. Tüm diğer mahlukâtla birlikte boyunlarımız-daki kulluk ipinin ucunu O'nun eline verir, O'nun çektiği yere gider, O'ndan yana bir tercihte bulunur sonunda cennete gideriz, ya da ötekiler gibi bir hayat yaşar cehenneme gideriz. Bu şu anda bizim elimizdedir. Bakın tercihlerini Allah'tan ve Allah'ın cennetinden yana kullananların özellikleri şöyleymiş:

24. "Bu kimseler, sözün güzelini işitecek duruma ulaştırılırmışlar, övülmeye lâyık olan Allah'ın yoluna eriştirilmişlerdir."

Onlar sözün en güzeline tabi olurlar. Sözün en güzelini işi-tecek ve ona tabi olacak duruma eriştirilmişlerdir onlar. Evet onlar sözün en güzeli olan Elhamdülillah, sübhanallah, Lâ ilâhe illallah, Al-lahu Ekber gibi tamamen Rablerini yüceltecek, Rablerine hamd ede-cek, Rablerine teslimiyeti gündeme getirecek, Rablerinin İlahlığını ilân edecek, rubûbiyetin, güç ve kudretin, egemenliğin sadece Rablerine ait olduğunu haykıracak sözlere iletilmişlerdir.

Veya onlar Rableri tarafından kendilerine bildirilen bu sözleri söyleyerek kendileri de yüceltilmişlerdir. Şereflerin en yücesine erdirilmişlerdir. Dillerini, yollarını çok yüce olan Hamîd'in yoluna doğru iletilmişlerdir. Hamîd olan Allah'ın hamdıyla kendileri de yücelmişler, övülmüşler, övgüye lâyık hale getirilmişlerdir. Dünyada böylece güzel bir hayat yaşamışlar, güzel bir ölümle ölmüşler ve güzel bir cennete ulaşmışlardır. Elhamdülillah! Rabbim bizleri de onlardan eylesin inşallah. Aman bizi şunlardan eyleme ya Rabbi:

25. “Doğrusu inkâr edenleri, Allah yolundan, yerli ve yolcu bütün insanlar için eşit kılınan Mescid-i Haramdan alıkoyanları ve orada zulüm ile yanlış yola saptırmak isteyeni, can yakıcı bir azaba uğratırız.”

Ama kâfirler, örtenler, fıtratlarını örtenler, fıtratlarını açığa çıkaracak Allah âyetlerini örtüp örtbas edenler, hidâyeti örtenler, tevhidi örtenler. Kendileri örtüp kâfir oldukları gibi başkalarını da saptırıp kâfirleştirmeye çalışanlar, kendileri Allah safında, Allah tarafında olmadıkları gibi başkalarının da müslümanlıklarına, Allah’a kul olup O’nun dinini yaşamalarına engel olmaya çalışanlar, kendileri Cehennemi hak ettikleri gibi başkalarının da cennetine engel olup kendi cehen-nemlerine gitmelerine sebep olanlar, insanları Mescid-i Haramdan uzaklaştırmaya çalışanlar, mescitleri kapatmaya sa’yedenler, mescitlerde Allah talimatları yerine kendi talimatlarını gündeme getirerek, oralarda yalnız Allah yüceltilmeliyken, sadece Allah’ın zikri geçerli olmalıyken oraları gasp ederek buna izin vermeyenler var ya: onlara acıklı bir azabı tattırırız diyor Rabbimiz.

Evet gerek Mescid-i Haram, gerekse diğer mescitlerde, ge-rekse tüm arz mescidinde Allah kullarını Allah’ın istediği müslüman-ca bir hayat yaşamaktan engelleyenler, yasaklar koyanlar, zulme-denler için acıklı bir azap vardır. İnsanların din özgürlüklerini, ibadet özgürlüklerini yok etmeye çalışan, yeryüzünde Allah’ın tüm insanlık için eşit kullanım hakkı tanıdığı mescitlerde, arz mescidinde gasıpça, zalimce bir tavır sergileyenlere, mescitlerde, arzda Allahu Ekber sözüne, en büyük Allah sözüne tahammül edemeyerek insanları kendi büyüklüklerine çağıranlar, Allah kullarının Allah yasalarının uygulamalarına izin vermeyerek onları kendi yasalarına kulluğa çağıran kâ-firlere korkunç bir azap vardır buyurulduktan sonra şimdi de hacla karşı karşıya getiriliyoruz:

26. “Hani Biz İbrahim’e Kâbe’nin yerini belirtip hazırladığımız zaman şöyle emretmiştik: “Bana hiçbir şeyi ortak koşma; tavaf edenler, orada kıyama duranlar, rüku edenler ve secdeye varanlar için Evimi temiz tut" diye İbrahim Kabe'nin yerine yerleştirmiştik.”

Hatırlayın, hani biz İbrahim’e beytin yerini bildirip orasını hazır hale getirmiştik. Ona beytin yerini, temellerini göstermiş, Ona Onu teslim etmiş ve

Onu inşa etmesi için Ona emir vermiştik, izin vermiştik ve demiştik ki: Ey İbrahim! Bana hiçbir şeyi ortak koşma! 24 saatlik hayatının tümünde, gecende ve gündüzünde, malında ve çocuklarında, almanda ve vermende, küsmende ve sevmende, savaşında ve barışında, nikahında ve talâkında, giyiminde ve kuşamında sadece Beni dinle! Sadece bana kul ol ve Bana başkalarını asla ortak etme! Tavaf edenler, kıyama duranlar veya Mekke'de ikâmet edenler, rüku edenler ve secdeye varanlar için, yâni namaz kılanlar için evimi maddi ve manevi her tür pisliklerden temiz tut! diye emretmiştik.

Mekke İbrahim (as) için hicret yurduydu. İbrahim (as) Kudüs'te yaşıyordu. Kitabımızın başka sûrelerinde anlatıldığı gibi atamız babası ve kavmiyle verdiği çetin bir kavganın sonunda öz vatanı olan Kudüs'ten Mekke'ye hicret etti. Karısı ve oğlu İsmail'i orada bıraktı ve geri döndü. Sonra tekrar Mekke'ye döndü ve oğlu İsmail ile birlikte Kabe'yi inşa ediyordu. Yıllar önce Adem atamızın bina ettiği özgürlük beldesindeki, emin beldedeki özgürlük evini şimdi İbrahim (a.s) inşa ediyordu. Ve Rabbimiz tarafından kendisine bu evin temizlenmesi, temiz tutulması emrediliyordu. Namaz kılanlar için beytimi temiz tutun diye emir vermiştik Ona.

Evet Allah beytinin ilk görevlileri iki Allah elçisiydi. Beyti onlar temizleyecekler, beyte hizmetçi onlar olacaktı. Çünkü beyt Allah'ın beytiydi ve bu beyte gelenler de Allah misafirleriydi. Ve bu Allah evi temiz tutulacaktı. Peki neden temizlenecekti Allah evi? Putlardan, putların egemenliğinden, küfürden, şirkten, orada Allah'tan başkalarının yüceltilmesinden, orada Allah'tan başkalarının talimatlarının zik-redilmesinden. Orada sadece Allah'ın adı zikredilecek ve yüceltilecekti. Orada sadece Allah yasaları geçerli olacaktı. Orada Allah'tan başkalarına yer olmayacaktı. Orada Tâğutlara yer olmayacaktı. Tabii Rabbimiz burada bize bunu anlatırken bizlerin de Allah evlerini temiz tutmamızı istiyor. Tüm arz mescidini temizlememizi, küfrün şirkin eserlerini yok etmemizi, tüm arz mescidinde sadece Allah'ın arzularını hakim kılmamızı istiyor. Bir ömür boyu putlarla, put sistemleriyle savaşan atamız İbrahim gündeme getirilerek bizim de Onun yolunda olmamız isteniyor.

27. "İnsanları hacca çağır; yürüyerek veya binekler üstünde uzak yollardan sana gelsinler."

Evet ey İbrahim! İnsanları hacca dâvet et! İnsanları hacca çağır ki yaya yürüyerek veya binitler üzerinde uzak yollardan sana gelsinler. Yürüyerek ve her

türlü binitler üzerinde ta uzak yerlerden, uzak yollardan, uzak ülkelerden sana gelsinler. Kabe'ye gelsinler, haram beldeye, emin beldeye, özgürlük yurduna gelsinler. Rabbi-mizden aldığı bu emirle İbrahim ve İsmail (as) lar Kabe'yi, haccı in-sanlara duyurdular. İnsanları hacca çağırdılar. Allah kullarını Allah'ın beytine çağırdılar ve Rablerinin bu dâvetini alan insanlar gerek yaya, gerek binitler üzerinde Allah'ın beytine koşar oldular.

28. "Ta ki kendi menfaatlerine şahit olsunlar; Allah'ın onlara rızk olarak verdiği hayvanları belli günlerde kurban ederken O'nun adını ansınlar. Siz de bunlardan yiyin, çaresiz kalmış yoksulu da doyurun."

Gelsinler ve orada kendileri için hazırlanmış olan menfaatleri görsünler, onlara şahit olsunlar. Peki ne vardı orada? Hangi menfaatler var? Nelere şahit olacağız orada? Allah'ın beyyin âyetleri vardır. Apaçık âyetler, apaçık deliller vardır. Eğer insanlar görmemek için kaçıp saklanmazlarsa orada da beyyinat âyetlerle karşı karşıya geleceklerdir. Nereye bakarlarsa baksınlar, dağları âyettir, Hıra âyettir, Sevr âyettir, Arafat âyettir, Mina, Müzdelife, Meş'ar, Safa, Merve bunların hepsi Allah'ın birer âyetidir. Hem de gün kadar açık, beyyin âyetlerdir bunlar. Her bireri insanın elinden tutup Allah'a götürecektir. Bütün bu bölgeler âyât beyyinât bölgelerdir. Seması öyle, arzı öyle, kendisi öyle, Safa'sı öyle, Merve'si öyle, Sa'yi öyle, Zemzemi öyle, her şeyiyle apaçık beyyinât âyât vardır orada.

Yâni Allah'ı tanıtan, Rabbi tanıtan, İlahı tanıtan, bu İlahın dün-yaya ilişkin kanunlarını tanıtan, düzenini, nizamını tanıtan âyetler var-dır, açılmış, açımlanmış âyetlerdir bunlar. Yâni herkesin anlayabileceği dilden terennüm edip duran âyetler. Ya da insanın gözüne, kulağına, kalbine hitap edip duran âyetler vardır orada. Rabbimiz kullarını bu tür âyetleriyle menfaatlendirmek istiyor.

Orada Allah'ın adını yüceltsinler. Belli günlerde Allah'ın adını ansınlar. Belli günlerde tekbir getirtsinler. Burada anlatılan sayılı günler Zilhiccenin ilk on günü veya Zilhiccenin on bir ve on ikinci günleridir veya Eyyam-ı teşriktir. Teşrik günleridir. Teşrik, yüksek sesle Allah'ı büyüklemek, yüksek sesle tekbir getirmektir. Hac günlerinde Hz. İbrahim'e izafe edilen bu tekbirlerin adına teşrik tekbirleri denir. Arefe günü sabahından başlamak şartıyla kurban bayramının dördüncü günü akşamına kadar tekbir ve zikir günleridir. Evet tekbir getirin, Al-lahu Ekber deyin, en büyük Allah deyin, Allah'ın büyüklüğünü ilân edin. Tekbirlerle Allah'ı zikredin. Mina'da tekbirlerle şeytanları taşlayarak Allah'ı zikredin. İçinizdeki ve dışınızdaki tüm şeytanları telin ederek Allah'ı

büyükleyin. Tüm şeytanları, şeytan dostlarını, şeytani sistemleri reddederek hayatın her alanında Allah'ı büyükleyin.

Tabi hayatın her alanında Allah'ı söz sahibi kabul ederek O'nu büyükleyin. Hayata Allah'ı karıştırmamaya çalışan tüm şeytanları reddederek Allah'ı tekbir edin. Mina'da kurbanlarınızı keserek Allah'ı büyükleyin. Malda ve canda Allah'ı söz sahibi kabul ederek Allah için maldan ve candan geçerek Allah'ı tekbir edin, Allah'ı büyükleyin. Mal da, can da senindir Allah'ım! İşte kes dedin kesiyorum! Ver dedin ma-lımı yoluna kurban ediyorum! Yarın inşallah canımı da yoluna fedâ edeceğim! Sen şahit ol ki ben buna hazırım ya Rabbi! diyerek Allah'ı büyükleyin. Yeryüzünde büyüklenen tüm müstekbirleri küçülterek Allah'ı büyükleyin. Allah'ı büyükleyerek zikredin, Allah'ın büyüklüğünü hatırlayın ve hayatınızın sonuna kadar orada anladığınızı unutmayın.

Allah'ın size rızık olarak verdiği hayvanları sahibiniz adına kurban ederken de Allah'ın adını anın. Bismillah diyerek onları kesin. Allah adına kestiğiniz o hayvanların etlerinden yiyin. Onlardan istifade edin. Siz kendiniz istifade ettiğiniz gibi onların etlerinden fakirleri de istifade ettirin. Bütün bunları gerçekleştirmek için sizi oraya çağırıyor Allah.

29. "Sonra kirlerini giderip temizlensinler. Adaklarını yerine getirsinler. Kâbe'yi tavaf etsinler."

Sonra kirlerini gidersinler, tertemiz temizlensinler. Bir ömür boyu işledikleri günahlarından, islerinden, paslarından arınsınlar, analarından doğdukları gündeki gibi tertemiz bir duruma gelsinler. Tüm günahlarını döksünler. Veya hac bittikten sonra tırnaklarını, saçlarını, sakallarını, bıyıklarını vs temizlesinler. Adaklarını, nezirlerini yerine getirsinler. Yâni hac esnasında hangi vecibeleri yerine getirmeleri gerekiyorsa veya hac esnasında neleri yapmayı nezretmişlerse, hangi hayırlı amelleri yapmaya söz vermişlerse onları yerine getirsinler ve O Beyt-i Atik'i, O en antik, en eski evi, O Allah evini tavaf etsinler. Yâni hac için ihramdan çıkmadan evvel Beyt-i Atik'i ziyaret tavafını yapsınlar. Çünkü Âl-i İmrân sûresinin beyanıyla yeryüzünde ilk inşa edilen ev Allah evidir.

"Doğrusu insanlar için ilk kurulan ev, Mekke'de, dünyalar için mübarek ve doğru yol gösteren Kabe'dir."
(Âl-i İmrân 96)

Atik; özgürlük evi anlamına gelmektedir. Rasulullah efendimizin bir hadisinde böylece anlatılır.

Evet Rabbimiz kullarını hacca çağırıyor. Âl-i İmrân sûresinin beyanıyla:

“Oraya yol bulabilen insana, Allah için Kâbe'yi haccetmesi gereklidir.” (Âl-i İmrân 97)

Gücü yetenleri, oraya yol bulabilenleri beytini hacca çağırıyor. Kullarının orada hidâyet bulmalarını istiyor. Kullarına orada ömürlerinin sonuna kadar unutmayacakları tüm hayatlarında uygulayacakları bir kulluk maketi göstermek istiyor. Onları izzet ve şerefe ulaştırmak istiyor. Ümmet bilincine erdirmek istiyor. Gücü yeten herkesi evine çağırıyor. Peki gücü yeten kim?

1: Efendim henüz zengin değiliz, hele bir zenginleyelim de öyle gidelim diyenler. Ne zaman zenginleyecekler bu adamlar? Bir dükkan, ikinci dükkan, bir ev, ikinci ev, bir milyon, yüz milyon, beş milyar ama hâlâ adam zengin olamıyor. Ne kadar fırsat vermiş Allah kendilerine de; hâlâ bu adamlar fırsat bekliyorlar. Hele bir zenginleşelim de ondan sonra Allah için haccedelim diyorlar.

2: Kimisi de diyor ki efendim henüz rüyamızda çağrılmadık, inşallah çağrılırsak biz de gideriz. Eh yıllar önce Hz İbrahim’e demiş ki Allah: Ey İbrahim çağır bu insanları hacca. Çağırmış İbrahim (as). Ondan sonra Rasulullah efendimiz çağırmış. Şu anda ben çağırıyorum. Daha kimin çağırmasını bekliyorsunuz yahu? Allah imkân verdi, iman verdi, duyurdu bu insanlara. Bazen belalar gönderip ikazlarda da bulundu, ama kimileri hâlâ dâvetiye bekliyorlar. Hani bir âyet vardı: İnandık dedikten sonra deneneceksiniz diyordu Rabbimiz. İman iddiasında bulunduğunuz her konuda mutlaka size bir denenme gelecektir. Ciddi mi inandınız? Yoksa cıvık mı inandınız? bunun açığa çıkarılması için o konuda Allah size imkân verecek ve sizi deneyecek diyordu. İşte galiba Allah’la aldatılmak budur ki en çetin aldatılmadır, aldanmadır bu.

3: Üçüncü bir grup müslüman da Rabbinin bu emrini duyar duymaz hemen icabet ediyorlar. Her tür vasıtalarla Allah’ın dâvetine, İbrahim (as)’ın çağrısına koşuyorlar. İstikrarlı bir hayata, emin bir beldeye, emin bir hayata koşuyorlar. Kimisi Çin’den, kimisi Avustural-ya’dan, kimisi siyah, kimisi beyaz İbrahim’in dâvetine koşuyorlar. Orada özgürlük evinin avlusunda toplanıyorlar ve hepsi

aynı şeyleri düşünüyorlar, hepsi aynı şeyleri görüyorlar ve hepsi aynı şeyleri söy-lüyorlar. Hepsinin söylediği tek sözdür. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber! Hepsi de Allah'ı büyüklüyorlar. Asyalısı da, Avrupalısı da, beyazı da, siyahı da, zengini de, fakiri de, kadını da, erkeği de aynı giysiler içinde mahşeri bir ortamı andırmaktadırlar. İşte böyle:

30. "İşte böyle. Kim Allah'ın yasaklarına saygı gösterirse, bu Rabbinin katında kendi iyiliğindendir. (Haram olduğu) size okunanlar dışında kalan hayvanlar, size helâl kılındı. O halde pis putlardan sakının; yalan sözden kaçının."

İşte böyle kim Allah'ın haramlarını, Allah'ın sembollerini, Al-lah'ın yasalarını büyükler, onlara karşı saygılı davranırsa Allah ka-tında iyiler, hayırlılar onlardır. Evet Allah'ın yerine getirilmesini iste-diği emirlerini yerine getirenler, haccın menasikine riâyet edenler, Allah'ın her tür hudutlarını koruyanlar, Allah'ı hatırlatan, Allah'a kulluğu çağrıştıran her türlü Allah işaretlerini, Allah sembollerini korumadan yana tavır alanlar hayırlılardır diyor Rabbimiz.

Size haklarında yasaklar okunan hayvanların dışındakiler de helâl kılındı. Bu haklarında yasaklıkları okunanlar konusu En'âm sû-resinde anlatılıyordu:

"Ey Muhammed! De ki: "Bana vahy olunanda, leş, akıtılmış kan, domuz eti ki pistir ve günah işlenerek Allah'tan başkası adına kesilen hayvandan başkasını yemenin haram olduğuna dair bir emir bulamıyorum; fakat darda kalan, başkasının payına el uzatmamak ve zaruret miktarını aşmamak üzere bunlardan da yiyebilir. "Doğrusu Rabbin bağışlar ve merhamet eder."
(En'âm 145)

İşte burada sayılanların dışındaki hayvanlar size helâl kılınmıştır. Böylece haram helâl yasalarını belirleme konusunda Allah'ı söz sahibi kabul etmeyerek kendi kendilerine haram helâl belirleme-ye kalkışanlara cevap veriliyordu. Ve deniliyordu ki o halde pis putlar-dan sakının. Allah'a iftira ettiren, Allah'ı diskalifiye ederek hayatınıza haram helâk koyanlardan, Allah berisinde yasa belirleyenlerden, Allah'a şirk koşturanlardan, hayat konusunda, hayat programı konusunda yalan söyleyenlerden uzak durun. Ne putlarla, ne putçularla, ne put sistemleriyle ilginiz alâkanız olmasın. Az evvel Allah'ın saydığı maddi pisliklerden temizlenip arındığınız gibi, put ve putçuluk gibi manevi pisliklere de bulaşmayın.

Bir de kötü sözden, yalan sözden de sakının. Kendiniz asla yalan söz söylemediğiniz gibi, yalan sözlere de asla değer verip iti-bara almayın. Allah'ın haram helâl koyma yetkisini reddedip kendi-lerinin bu konuda yetkili olduklarını söyleyenlerin yalanlarına asla inanmayın. Allah'ın hayat programını, Allah'ın yasalarını reddedip kendi yasalarını size empoze etmeye çalışan yalancılara asla inanıp değer vermeyin. Allah'ın haramlarını helâl, helâllerini de haram sayan yalancıların sözlerine asla kanmayın. Küfür şirkin dayanak noktası olan yalanlara asla inanmayın.

31. "Allah'a ortak koşmaksızın O'na yönelerek pis putlardan kaçının, yalan sözden de çekinin. Allah'a ortak koşan kimse, gökten düşüp de kuşların kaptığı veya rüzgarın bir uçuruma attığı şeye benzer."

Bırakın o yalancıları, bırakın o putları, putçuları, put sistemlerini de sizler Allah için hayat yaşayan Hanifler olun. Aman ha, sizin fıtratlarınız bozulmasın. Müslümanca hayatınız, inancınız bozulma-sın. Şirkten uzak durun. Hayatınıza Allah'tan başkalarını karıştırma-yın. Hayatı parçalamayın. Hayatınızın bazı bölümlerinde Allah'ı, öteki bölümlerinde başkalarını dinleyerek şirke düşmeyin. Kâbe'nin Rabbi Allah'tır ama kılık kıyafetin Rabbi başkalarıdır diyerek, namaz konusunda Allah'ı dinleyelim, ama hukuk konusunda başkaları söz sahibidir diyerek şirke düşmeyin. Hayatın her alanında Allah'ı dinleyen, hayatı tümüyle Allah'a kulluk olarak değerlendiren samimi müslümanlar olun.

Unutmayın ki kim Allah'a şirk koşarsa, sanki gökten düşüyor da kuşlar onu kapıp parçalıyorlar, yahut sanki rüzgar onu almış uçsuz bucaksız uçurumlara parçalamaya götürüyormuş gibi bir durumdadır. Evet işte müşrikin dünyadaki hali, psikolojisi budur. Arkadaşlar insan fıtratında tevhid vardır. Kim ki tevhidi terk eder, sadece Allah'a kulluğu terk eder, hayatı parçalar, kulluğu parçalar, bir bölümünde Allah'a, öteki bölümünde başkalarına kulluk yapmaya başlar, hayatında Allah'a yetki sınırlaması getirir, Allah hayatın tümüne karışmamalıdır diyerek bazı işlerine Allah'ı karıştırmamaya çalışır, bu işleri sen bilmezsin ya Rabbi demeye kalkışırsa işte böyle bir adamın dünya hayatındaki halet-i ruhiyesini haber veriyor Rabbimiz.

Böyle bir müşrikin durumu aynen şuna benzer: Bir adam düşünün ki gökten yere doğru düşüyor. O yere doğru, aşağıya, aşağı-lığa doğru yuvarlanırken büyük büyük kuşlar onu ayağından, başından yakalayıp parçalıyor. Rüzgarlar da onu alıp paramparça etmek için uçurumlara sürüklüyor.

İşte dünyada müşrikin yaşadığı hayat bu-dur. Her an bu ıstırabı, bu azabı, bu işkenceyi, bu ölümü yaşamaktadır müşrik.

Öyle değil mi? Bir insan düşünün ki yaratıcısını tanımıyor. Yaratıcısını, sahibini reddediyor, sahibine secde etmiyor. Böyle yaşa-yabilir mi? Bu durumda mutlu olabilir mi? İşte bunun içindir ki müşrik insan ne hatırlamak ister, ne de kendisine yaratıcısını, sahibini, Rab-bini birilerinin hatırlatmasına tahammül edebilir. Allah'ı, âhireti, cenneti, cehennemi, hesabı, kitabı, azabı, ikabı duydukça adam hafakanlar geçirmektedir. Sürekli bir düşüş, bir aşağılanış yaşamaktadır müşrik. Sürekli gökyüzünden düşüyormuş gibi, insanlık şerefini kaybediyormuş gibi bir hayat yaşar. Kuşların pençesinde, rüzgarların pençesinde, çeşitli soruların, çeşitli düşüncelerin pençesinde, çözümsüzlüklerin girdabında parçalanıyormuş gibi bir hayat yaşar.

Evet müşrik sadece Allah'a kulluğu, sadece Allah'a itaati bı-rakıp ta başkalarına da kulluğa yönelince elbette birilerinin iştahını celbedecek ve onu kapmak için harekete geçenler olacaktır. Onu kendisine kul köle edinmek isteyenler olacaktır. Tâğutlar, şeytanlar, nefis, arzuları onu yakalayıp işini bitireceklerdir.

Allah'a kulluktan kaçan böyle müşriklerin başına kuzgun gibi tâğutlar çöker ve zorlamayla, dayatmayla, hile ve aldatmalarla onları her taraflarından kıskıvrak bağlarlar, ağlarına düşürürler onları, yularlarını ellerine alırlar ve kendilerine kul köle ederler. Onları imandan, İslâm'dan, Allah'a kulluktan yaratılışlarından, fıtratlarından, insanlıklarından, doğru yoldan çıkarıp karanlıklara, küfre, inkâra, ilhada sürüklerler. Gidilmeyecek yollara götürürler onları. Peşlerine taktıkları kullarını belaların kucağına taşırlar. Hayatlarını paramparça ederler. İşte görüyoruz bu adamlar güya Allah'a kulluktan kaçarken bu defa tâ-ğutların kulu kölesi olurlar. Allah'a kulluktan kaçan kişi binlerce tâ-ğut'un kulu olur. Bir tek Allah'a kulluktan kaçarken pek çok tâğutlara kulluğa razı olurlar. Şeytanın kulu, nefsinin kulu, karısının, babasının, anasının, çocuklarının, akrabalarının, kavminin, kabilesinin, milletinin, devletinin, politik ve dini liderlerinin, ağasının, patronunun, çevresinin, âdetlerin, törelerin, modanın ve daha yüzlerce tâğutların kulu kölesi durumuna düşecektir.

Yâni güya bir tek Allah'a kulluktan kurtulup özgürlüğe kavuşacaklarını zanneden bu insanlar boyunlarına pek çok varlığın kulluk iplerini takmışlar ve onların çektikleri yere gitmek zorunda kalmışlardır. Hepsini aynı anda razı

etmek zorunda kalmışlar, kalpleri parça parça olmuş, burunlarına vurulmadık zincir kalmamış, zillet ve meskenetin esfeline düşmek zorunda kalmışlardır.

32. "Bu böyledir; kişinin Allah'ın nişanelerine hürmet göstermesi, kalplerin Allah'a karşı gelmesinden sakınmasındandır."

İşte böyle kim Allah'ın şiarlarını, Allah'ın sembollerini, Kâbe'yi, Haccı, Arafat'ı, Mina'yı, Müzdelife'yi, Safa'yı, Merve'yi, Cumayı, Bayramı, namazı, Allah'ın istediği hayatı, Allah'ın istediği kulluk birimlerini korursa, onları ihya etmeden, onları yüceltmeden yana bir tavır alırsa, işte bu kalplerin takvasıdır. İşte kalpler böylece takvaya ulaşacaktır. Evet işte takvanın işareti, takvanın göstergesidir budur. Kim bu Allah sembollerine, bu Allah işaretlerine saygılı olursa bu onun kalbinde takva olduğunu gösterir. Bu Allah âyetlerine, Allah nişanelerine, görülünce Allah'ın hatırlanacağı bu Allah sembollerine saygılı olmayanların da kalplerinde takvanın olmadığı anlaşılacaktır.

33. "Bu nişanelerde sizin için belli bir süreye kadar faydalar vardır. Sonra bunlar Beyt-i Atikte, Kâbe'de son bulurlar."

İyi bilin ki o âyetlerde, o nişanelerde sizin için belli bir süreye kadar menfaatler vardır. Allah'ın şiarlarından kurban ve kurbanlıklar gündeme geldi. Öyleyse şunu anlayacağız: Belli bir süreye kadar o hayvanların sütünden, yününden, hizmetinden istifade etmeniz, menfaatlenmeniz vardır deniyor. Yâni bu kurbanlık hayvanlardan is-tifa edilemez şeklindeki bir yanlış anlaşılma da böylece düzeltilmiş oluyordu. Çünkü Araplar bu hayvanlardan hiçbir sûrette istifade edilemeyeceğine inanıyorlardı. Buradaki belli bir süreden kasıt ta hayvanın kurban edileceği zamana kadar demektir. Sonra onların varacakları yer de; Beyt-i Atiktir, Kâbe'dir.

34,35. "Her ümmet için, Allah'ın kendisine rızk olarak verdiği kurbanlık hayvanların üzerine O'nun adını anarak kurban kesmeyi meşru kıldık. Sizin İlâhınız tek bir İlâh'tır, O'na teslim olun. Ey Muhammed! Allah anıldığı zaman kalpleri titreyen, başlarına gelene sabreden, namaz kılan, kendilerine verdiğimiz rızıktan sarf eden ve Allah'a gönül vermiş olan kimselere müjde et."

Biz her bir ümmet için bir kurban şekli, ya da bir ibadet yasası belirledik. Kendilerine şeriat gönderdiğimiz her bir peygamber ve her bir ümmet için kan

akıtmayı, kurban kesmeyi meşru kıldık. Yâni kurban kesmek tüm ümmetler için Allah'a kulluğun bir göstergesidir. Allah'a iman eden tüm mü'minler malları konusunda Allah'ı söz sahibi bilmelerinin ifadesi olarak, Allah adına kurban keserler. Ama sadece Allah için ve Allah adını anarak keserler. Allah'tan başkaları adına kurban kesmek şirktir. Çünkü sizin İlahınız tek bir İlahtır. Sizin boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu elinde olan, sadece kendisini dinlemeniz, sadece kendisine kulluk etmeniz, sadece kendisini dinlemeniz gereken İlahınız tek bir İlahtır. Tüm peygamberler, değişik dönemlerde gelmiş olsalar da, şeriatlerinde farklılıklar olsa da hepsi de tek bir İlaha kulluk etmişlerdir. Hepsi de sadece Allah adına kurban kesmişler, sadece Allah'ı dinlemişlerdir.

Öyleyse sizler de sadece Ona teslim olun. Her konuda sa-dece tek olan İlaha teslim olun. İradelerinizi, boyunlarınızdaki kulluk iplerini sadece Allah'a teslim edin. Her konuda sadece Allah'ı dinleyin.

Muhbitiyni de müjdele peygamberim. Allah karşısında güç ve bilgi iddiasında bulunmayan, varlık iddiasında, benlik iddiasında bulunmayan, küçülen, tevazu gösteren, varlıklarını Allah'a kulluğa adayan, iradelerini Allah'a teslim ederek O'nun seçimini kendileri için seçim kabul eden, tüm hayatlarını Allah için yaşayan kimseleri sen müjdele peygamberim. Âyetin devamında zaten Rabbimiz bu muh-bitiynin kimler olduğunu, hangi özelliklere sahip olduklarını açıklıyor:

Allah anıldığı zaman kalpleri tir tir titreyenlerdir onlar. Allah'ın zikriyle kalpleri ürperir. Yâni yanlarında Allah zikredildikçe, Allah hatırlatıldıkça, Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya geldikçe, Allah'ın âyetleri okundukça, kitabın âyetlerine muttali oldukça o mü'minlerin kalpleri ürperir. Allah'ın büyüklüğü karşısında titrerler, coşarlar, taşarlar, kabına sığmaz hale gelirler. Allah'ın metluv ve meşhûd âyetleriyle engin denizler kadar engin hale gelirler, sükunete ererler, Rablerine karşı saygıyla dolup taşarlar. Sonra yine onlar:

Kendilerine isabet edene, Allah tarafından gönderilenlere, başlarına gelenlere, imtihan sorularına sabrederler. Allah'ın takdirine asla isyan etmezler, karşı gelmezler, Allah'a küsmezler, Allah'a kul-luktan uzaklaşmazlar, her şeye rağmen müslümanca kalmaya çalı-şırlar. Başlarına gelen varlık, yokluk, hastalık, sıkıntı, keder, savaş, yaralanma, ölüm ne olursa olsun, asla onları Rablerine kulluktan alı-koymaz.

Namazlarını ikâme ederler, namazlarını ayağa kaldırırlar. Na-mazı hayatlarına hakim kılarlar, hayata özdeş bir namaz, namaza öz-deş bir hayat yaşarlar ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden de infak ederler. Kendi

evlerine götürdüklerinden müslüman kardeşlerinin evine de götürürler. Mallarını, imkânlarını, bilgilerini kardeşleriyle paylaşmanın kavgasını verirler. Kestikleri kurbanlarından müslüman kardeşlerine ikram ederler.

36. "İşte kurbanlık deve ve sığırları Allah'ın size olan nişanelerinden kıldık. Onlarda sizin için hayır vardır. Bağlı halde keserken üzerlerine Allah'ın adını anın. Yan üstü düşüp ölünce onlardan yiyin, isteyene de istemeyene de verin. Şükredersiniz diye onları böylece sizin buyruğunuza verdik."

Şu iri cüsseli, büyük bedenli develer var ya, sizin için o koskoca develeri Biz şeair kıldık. O develeri sizin için âyet yaptık. Şeriatın belirgin işaretlerinden kıldık o develeri. Allah'ın beytine gönderilen en büyük hediyelerden kılınmıştır o develer. Onda sizin için hayırlar vardır. Onu keseceğiniz zaman Allah'ın adını zikredin. Allah adına kesin onları. Savvâf kesin onları. Ayakta bir ayağını bağlayın, üç ayağı serbest ayakta iken bismillah Allahuekber diyerek kesin. Rasulullah böyle kesmiştir, biz de böyle keseceğiz. Sonra yan taraflarına düştükleri zaman da, tamamen hareketsiz kaldıkları zaman da onların etlerinden yiyin. Onların etlerinden muhtaç olanlara da, kanaatkar olanlara da yedirin, ikram edin. İsteyenlere de, iffetinden isteyemeyenlere de yedirin.

Böylece o koskoca develeri size lütfeden Rabbinize bu lü-tuflarından ötürü şükredin, şükür görevinizi yerine getirin. Rabbiniz o develeri, o sığırları sizin için yaratmasaydı, sizin için zelil kılmasaydı, sizin emrinize boyun büktürmeseydi siz nereden onlara hükmedip kesebilecektiniz? Canınıza okurlardı onlar sizin.

Evet onları size musahhar kıldık diyor Rabbimiz. Rableri adına size boyun bükmüş kesmeniz için itirazsız sizin emrinize itaat ediyorlar. Sanki ey sahibim, ben sana Allah adına teslim oluyorum. Ben bu canı sana Allah adına veriyorum dercesine boyun büküyorlar. Öyleyse bizler de onları sadece Allah adına keselim, Allah adına onun etinden Allah kullarına yedirelim ve böylece Rabbimize şükre-delim inşallah.

37. "Bu hayvanların ne etleri ve ne de kanları Allah'a ulaşacaktır. Allah'a ulaşacak olan ancak sizin O' nun için yaptığınız gösterişten uzak amel ve ibadettir. Size doğru yolu gösterdiğinden, Allah'ı yüceltmeniz için onları böylece sizin buyruğunuza vermiştir. Ey Muhammed! İyilik yapanlara müjde

et.”

Şunu da kesinlikle unutmayın ki bu kurbanlarınızın ne etleri, ne de kanları Allah'a ulaşacak değildir. Allah'ın size hiçbir ihtiyacı yoktur. Lâkin sizin takvanız Allah'a ulaşır. İbadetlerinizin dış formlarına hiç bakmaz Allah. O ibadetleri yaparken taşıdığınız takvalarınıza, Allah için taşıdığınız güzel niyetlerinize bakar.

Evet yaptığınız kulluklara, haclarınıza, kurbanlarınıza, kur-banlarınızdan insanlara yedirmelerinize, namazlarınıza Allah'ın hiç mi hiç ihtiyacı yoktur.

“Rabbin Müstağnî ve rahmet sahibidir. Dilerse, sizi başka bir milletin soyundan getirdiği gibi, sizi yok eder, dilediğini yerinize getirir.”
(En'âm 133)

Evet yaptıklarımızın tümünü biz kendimiz için yapıyoruz. Çünkü Allah Ganidir, Allah zengindir. Allah hiç kimseye ve hiç kimsenin amellerine muhtaç değildir. Ne ibadetlerimize, ne çalışmalarımıza, ne gayretlerimize hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Ne amellerimize, ne kulluklarımıza ne de bize ihtiyacı vardır Allah'ın. Bizi yalnızlığını gidermek veya amellerimizden istifade etmek için de yaratmadı. Dilediği zaman da bizi yok etmeye muktedirdir.

Öyleyse size hakim olan, sizin üzerinize Kahhâr olan Rabbi-nize teslim olup O'nun istediği gibi bir hayat yaşayın. Asla O'nun e-mirlerine isyan içine girmeyin. Haccınızı Allah adına yapın, kurban-larınızı Allah adına kesin. Hayatınızı Allah'ı yüceltme adına değerlendirin. Sadece Allah'a secde edin. Allah adına takvalı olun. Lebbeyk deyin. Buyur ya Rabbi! Emret ya Rabbi! Emrine hazırım ya Rabbi! Diyerek bir hayatı Allah için güzelce değerlendirin. Unutmayın ki sizden Allah'a sadece takvalarınız, teslimiyetleriniz ulaşacaktır.
38. “Allah şüphesiz inananları savunur, çünkü hainleri ve nankörleri hiç sevmez.”

Allah iman edenleri korur. Kâfirlere karşı, hainlere karşı Allah mü'min kullarını savunur, müdafaa eder. Onlara karşı hainleri, nankörleri asla savunmaz.

Rasulullah efendimiz beraberindeki müslümanlarla Mekke şirk ortamını terk edip Medine'ye gelir gelmez orada Allah egemenliğinde müslümanca, özgürce bir hayatın temellerini oluşturmaya başlayınca, orada devletini kurunca işte bu âyetlerle ilk savaş işaretleri veriliyordu. Müslümanlara Allah'ın desteğinde oldukları, Allah'ın koruması altında oldukları, kâfirlerin ve müşriklerin de Allah düşmanı oldukları vurgulanarak bir yandan düşmanları hatırlatılırken, diğer yandan da güven ve cesaret kazandırılmaktadır.

Böylece müslümanlara kendilerine savaş açanlara karşı Allah desteğinde savaş izni veriliyordu. Halbuki o zamana kadar savaş yasağı devam ediyordu. O zamana kadar Allah kendilerinden sadece tebliğ, dâvet istiyordu. Kendiniz müslümanca bir hayat yaşayın ve bu imanlarınıza diğer insanları da çağırın deniyordu. Medine'ye hicretle birlikte ensar ve muhacirin arasında bir güç oluşturuldu. Ama tabii Medine'de herkes müslüman değildi. Medine'de müslüman olmayan unsurlar da vardı. Yahudiler ve inanmadıkları halde inanmış görünen münafıklar vardı. Rasulullah efendimiz bunlarla bir anlaşma yaptı. Rasulullah efendimize ve beraberindeki müslümanlara Mekke'de ha-yat hakkı tanımayan, onları Medine'ye hicrete zorlayan Mekkeli müşrikler orada da müslümanları takip etmek ve onlara rahat vermemek niyetindeydiler.

İşte böyle bir ortamda Rabbimiz zulme uğradıkları için onları savaşa hazırlıyor ve savaş izni veriyordu. Açıkça mü'minlere karşı desteğini de böylece ortaya koyuyordu. Ben sizinle beraberim. Sizler benim desteğimdesiniz diyordu.

Çünkü mü'minler bütün yeryüzü insanlığının inanç ve ibadet hürriyetini teminat altına almak için hareket etmekteydiler. Ayrıca karşılarındaki azgınlar da tümüyle zulmün içindeydiler, zalimdiler. Hem kendilerine karşı zalimdiler hem de başkalarına karşı zalimdiler. Bu durumda Cenâb-ı Hak bu âyetiyle açıkça mü'minleri savunduğunu garanti etmektedir. Burada aklımıza bir soru geliyor. Madem ki Allah mü'minleri savunacaktır, savunacağını garanti ediyor. Hal böyle olunca acaba neden onlara bu cihat emri gelmektedir? Neden savaşa katılarak ölümle, yaralanma ile, çeşitli sıkıntılarla karşı karşıya gelmeleri istenmektedir? Halbuki netice belli olduğuna göre Rabbimiz onları hiç yormadan, üzmeden, acı çektirmeden, ölmeden, öldürmeden neticeyi gerçekleştiriverseydi olmaz mıydı? Bütün bunların hikmeti nedir acaba? Bütün bu sorulara verilebilecek bir tek cevap vardır, o da Cenâb-ı Hakkın yüce hikmetidir. Bizimse o hikmetten kavrayabildiğimiz ancak çok az bir kısımdır.

39. "Haksızlığa uğratılarak kendilerine savaş açılan kimselerin karşı koyup savaşmalarına izin verilmiştir. Allah onlara yardım etmeğe elbette Kadirdir."

Onlar ki zulme uğradılar. Onlar ki zulmen vatanlarından çı-karıldılar. Onlar ki öz yurtlarında suçlu kabul edildiler. Onlar ki ülkelerinde kendilerine hayat hakkı tanımadılar. Peki suçları neydi bu müs-lümanların da kâfirleri, müşrikleri bu kadar kızdırdılar? Bu müslü-manların bir tek suçları vardı. O da Allah'a inanmak, peygambere inanmak ve Rabbimiz Allah demek. Biz Allah'a inandık, hayatımızı O'nun adına ve O'nun belirlediği şekilde yaşayacağız dediler. Koskoca bir dünya üzerinde onların varlığından rahatsız olan, onların müs-lümanca bir hayat yaşamalarından ürken, onlara özgürce bir hayat hakkı tanımayan kâfirler, müşrikler onların Rabbimiz Allah demelerine dayanamadılar. Hazmedemediler böyle imana bağlı bir hayatı. Reddettiler imanı ve imansızlığın kavgasına giriştiler.

Küfrün, şirkin karakteridir bu. Küfür hiçbir zaman imana ta-hammül edemez. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. İman cephesi kendileriyle bir savaşa girişmese bile küfür imana savaş açar. Bakın ilk dönemler müslümanların onlarla savaşacak hiçbir gücü yoktu. Müslümanların topluma egemen olma, topluma hükmetme, toplumda söz sahibi olma gibi bir iddiaları da, imkânları da yoktu. Sadece Allah'a ve elçisine iman ediyorlar, Rablerinden gelen vahyi dinliyorlar, Allah ve Resûlünün kendilerinden istediklerini amele dönüştürüyorlar. Vahyin, imanın gereği neyse evlerinde onu icra ediyorlar. Allah vahyini kendilerine ve evlerindekilere gündem yapıyorlar. Allah bilgisiyle bilgileniyorlar ve bu bilgi istikâmetinde bir hayat yaşamaya çalışıyorlardı.

Halbuki o bölgenin egemenleri, toplumda söz sahibi olduklarını iddia edenler onların bu durumlarına gazaplanıyorlar ve nasıl oluyor da bu adamlar bizi dinlemiyorlar? Nasıl oluyor da egemenliği bizden alıp Allah'a veriyorlar? Nasıl oluyor da bizim gibi inanmıyorlar? Nasıl oluyor da bizim gibi bir hayat yaşamıyorlar? Nasıl oluyor da bizim gibi yiyip içmiyorlar? Nasıl oluyor da bizim gibi giyinip kuşan-mıyorlar? Nasıl oluyor da bizim gibi putlara tapın mıyorlar? Nasıl oluyor da bizim gibi faiz yemiyorlar? Bizim gibi çıplak gezmiyorlar da Al-lah'ın dediği gibi bir hayat yaşıyorlar? Neden bizden farklı yaşıyorlar? Neden bizi dinlemiyorlar da Allah dedikleri bir varlığı dinliyorlar? Diye kendilerinden farklı inanan, farklı düşünen, farklı yaşayan mü'minlere gazaplanıyorlar, bir türlü onların farklılıklarına tahammül edemiyor-lardı. Bir türlü bu müslümanların varlığını kabul edemiyorlardı.

Bugünün kâfirleri de öyle düşünüyorlar değil mi? Tek tip a-dam yetiştirmeye çalışıyorlar? Herkesin kendileri gibi inanmasını, kendileri gibi düşünmesini, kendileri gibi yaşamasını istiyorlar ve ken-dileri gibi olmayanları yok etmeye çalışıyorlar. Kâfir hiç değişmiyor.

Tarihte Nuh (as)'a takındıkları tavırdan itibaren kıyâmete kadar ben müslümanım diyen, benim Rabbim Allah'tır, ben hayatımı Allah adına yaşamak istiyorum diyen her müslümana küfrün tavrı hiç değişmemiştir. Kâfirlerin, müşriklerin gözünde en büyük suç işte bu olmuştur. İşte bakın şu anda yerli ve yabancı kâfirlerin müslümana bakışları öyledir. Müslümanlar dünyada katil değiller, zalim değiller, soyguncu değiller, hırsız değiller, çalıp çırpmıyorlar, kan dökmüyorlar, ırz düşmanlığı, namussuzluk yapmıyorlar. Peki neden sevmiyorlar müslümanları? Nedir bu insanların suçları? Neden potansiyel suçlu görülüyorlar müslümanları bu dünyada? Neden yok edilmeye çalışılıyorlar müslümanlar?

"Allah belasını veresi, o hendek ashabı mü'minleri diri diri a-teşlere attılar. Müslümanları inandıkları dinlerinden döndürmek için onlara işkenceler ettiler. Onları ölümle, ateşle küfür arasında tercihe zorladılar. Müslümanları dinlerinden döndürüp kendileri gibi inanma-ya, kendileri gibi yaşamaya zorladılar. Kendileri gibi kâfir olmadıkları için müslümanları potansiyel suçlu ilân ettiler. Rabbim Allah dedikleri için suçlu kabul ettiler onları. Hayatlarını Allah için yaşamak istediler diye suçladılar. Allah yasalarını kralın yasalarından üstün tuttukları için suçladılar. Allah'ın hatırını egemen kralın hatırından üstün tuttukları için suçladılar. Allah'tan başka egemenlik sahibi varlık kabul etmedikleri için suçladılar. Suçlarının bedeli olarak da onları diri diri içi ateş dolu hendeklere atıp yaktılar."

"Bu inkârcıların, inananlara kızmaları; onların sadece, göklerin ve yerin hükümranlığı kendisinin bulunan ve övülmeğe lâyık ve güçlü olan Allah'a inanmış olmalarındandır. Allah her şeye şahittir." (Bürûc 8,9)

Evet görüyormusunuz suçu? Bunların bütün suçları Allah'a inanmak. İşte en büyük suç budur kâfirin gözünde. Bugün de kâfirlerin gözünde en büyük suç budur. Allah'a iman etmek. Ben müslüma-nım diyen kişi, ben Allah'a iman ediyorum, ben Allah'ın istediği biçimde yaşamak istiyorum diyen kişi dünyanın en büyük suçlusudur. O mürtecidir ve kesinlikle yok edilmelidir.

Evet işte müslümanlar burada da hicrete zorlanırlarken suçları sadece buydu. Başka bir suçları yoktu. Kitabımızın başka yerlerinde anlatılır. Meselâ

Mısır'da müslümanlar Firavun zaliminin zulüm ve işkenceleri altında her şeylerini kaybetmiş, ırzları, namusları yok edilmiş perişan bir vaziyette inlerlerken, nihâyet Firavun onları kurtarmaya gelmiş Allah elçisi Mûsâ (as)'ı öldürmeye teşebbüs edince o ana kadar imanını gizlemiş bir mü'min kişinin o anda ileri atılıp söylediği bir söz vardır. Peygamberi müdafaa etmeye çalışan, peygambere kendisini siper yapmaya atılan o yiğit adına Rabbimizin indirdiği Mü'-min sûresi o sözü şöyle ortaya koyar:

"Firavun ailesinden olup, imanını gizleyen bir mü'-min adam şöyle dedi: Siz bir adamı "Rabbim Allah'tır" diyor diye öldürecek misiniz?
(Mü'min 28)

Ne yâni şimdi başka hiçbir suçu olmayan, sadece Rabbim Allah diyen bir kimseyi böyle dediği için öldürmek mi istiyorsunuz? sözü de bu gerçeği aynen ifade ediyor. Kâfirlerin tarih boyunca hiç değişmediklerini ortaya koyuyordu. Evet demek ki dünyada iman küfür kavgasının temelinde sadece bir tek gerçeğin yattığını görüyoruz. Rabbim Allah demek ve buna karşı çıkış. Başka hiçbir şey yoktur. Çünkü Mûsâ (as)'ın bundan başka hiçbir suçu yoktu. Ne iktidar derdi vardı, ne ülkeyi ele geçirme kavgası, ne Firavunun saltanatına göz dikme hadisesi vardı. Sadece diyordu ki ben Allah'a inandım. Benim Rabbim Allah'tır. Ben Allah için bir hayat yaşayacağım.

Ve işte aradan yılar geçmiş, Mekke kentinde ben Allah'a inandım, benim Rabbim Allah'tır diyen Muhammed (as)'a ve tercihini ondan yana kullanan beraberindeki bir avuç müslümana dünyalarını dar edip, ülkelerini terk etme kararı verilirken yine tek suç Rabbim Allah demeleriydi. Müslüman olmayan kimselerin gözünde en büyük suç işte budur. Ben Allah'a inanmıyorum, ben Allah'ın Rabliğini kabul et-miyorum, ben kendi kendimin Rabbiyim, ben kendi programımı kendim yaparım, ben hayatımı nasıl yaşayacağımı kendim belirlerim diyen kimselerin gözünde en büyük suç Allaha imandır. Allah'ı değil de kendisi gibi âcizleri Rab kabul eden, benim Rabbim falan falan tâğut-lardır diyen insanlar için en büyük suç ben müslümanım de mektir. Yeryüzünde kâfiri en çok kızdıran gerçek işte bu imandır.

Bundan sonra sırf Rabbim Allah'tır demelerinden başka bir suçları olmayan gariban mü'minlerin ülkelerinden sürülüp hicrete mahkum edilişlerinin ve hemen bu hicretin ardından cihadın gündeminden bahsedilişine şahit olacağız. Hem yüce özelliklere sahip olan peygambere hem de onun şahsında onun

yolunun yolcularına Rab-bimizden teselli ve yardım vaadi gelecek. Kitabımızla beraberliğimizi sürdürüp sûrenin bundan sonraki âyetlerini tanıyabilmek için 11. ciltte buluşmak üzere Allah'a emanet olun. Vel hamdü lillâhi Rabil âlemin.

40. "Onlar haksız yere ve "Rabbimiz Allah'tır" dediler diye yurtlarından çıkarılmışlardır. Allah insanların bir kısmını diğerleriyle savmasaydı, manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın adı çok anılan camiler yıkılıp giderdi. Andolsun ki, Allah'a yardım edenlere O'da yardım eder. Doğrusu Allah kuvvetlidir, güçlüdür."

Rabbimiz Allah'tır diyenler, biz Allah'a inandık diyenler, biz ha-yatımızı Allah için yaşamaya karar verdik diyenler haksız yere yurtlarından çıkarıldılar. Halbuki bu insanların hepsi emin idiler, hepsi güve-nilir idiler, hepsi sâdık idiler. Ama Allah bu dünyada mutlak egemenliği hiç kimseye vermiyor. Allah insanlara dünyada sınırsız yetki vermi-yor. Tamam bir şeyler yapabilecek yetkiler veriyor ama bu yetkiler ge-çici ve sınırlıdır. Sonsuza dek sürecek bir yetki değildir bu. Kâfirler Al-lah'ın kendilerine imtihan konusu olarak verdiği bu kısıtlı yetkileriyle müslümanlara zulmetmeye, onlara hayat hakkı tanımamaya çalışıyorlar. Lâkin Allah kısa bir süre sonra bu yetkilerini alıveriyor. Bakın işte âyet-i kerîmenin devamında Rabbimiz o değişmez yasasını anlatıyor:

Eğer Allah insanların bir kısmını diğerleriyle savmasaydı, eğer Allah insanların bir kısmıyla bir kısmını kontrol edip durdurmasaydı, bir kısmının gücü kuvvetiyle bir kısmının gücünü kuvvetini dengede tutmasaydı, bir kısmıyla bir kısmının zulümlerine, haksızlıklarına dur demeseydi o zaman Manastırlar, Kiliseler, Havralar ve içinde Allah'ın adı çok anılan Camiler yıkılıp giderdi. Harap olup giderdi. Bunların hiç birisi yeryüzünde varlıklarını koruyamaz, işlevleri kalmazdı. Andolsun ki Allah'a yardım edenlere O'da yardım eder. Doğrusu Allah kuvvetlidir, güçlüdür.

Evet eğer Rabbimiz yeryüzünde devletlere, egemen güçlere, devletlere, devlet başkanlarına, toplumlara, zalimlere, despotlara, az-gınlara sınırsız ve süresiz bir yetki verseydi, fırsat verseydi. Eğer onların zulümlerini adillerle, sâlihlerle kırıp defetmeseydi. Adillerle, sâ-lihlerle, mü'minlerle onların boyunlarını kırıp bertaraf etmeseydi o za-limler asla Kiliselere, Havralara,

Manastırlara ve Allah'ın adının yü-celtildiği mescitlere hayat hakkı tanımazlardı. Buraları yerle bir ederlerdi. Allah'a kulluk mabetlerini yok ederlerdi. Ama Allah onlara bu ka-dar yetki ve fırsat vermiyor. Yetkilerini sınırlandırıyor, güçlüleri güçsüzleştiriyor. Ve onlar karşısında zayıfları güçlendiriyor. Mustazaflara kuvvet ve imkân veriyor. Birini alçaltırken diğerini güçlendiriyor. Ve işte böylece bu müesseseler yaşama hakkı buluyor.

Yâni eğer Allah mü'minlere cihadı emretmeseydi, cihada izin vermeseydi, kendi yolunda cihat eden müminlerin desteğinde olmasaydı, onlar eliyle kâfirlerin, zalimlerin boyunlarını kırmasaydı bu kâfirler tüm yeryüzü mabetlerine hakim olurlar ve tümünü harap ederler, Allah kullarına, kulluğa imkân bırakmazlardı.

Öteki mabetler mescitlerden öne alınmış, önce zikredilmiştir. Bunun sebebi anlayabildiğimiz kadarıyla ya bu mabetler mescitlerden daha önce inşa edildiği içindir, ya da yıkılmaya daha lâyık, daha yakın olmaları sebebiyledir. Çünkü buralarda Allah'ın adı Allah'ın istediği gi-bi yüceltilmemektedir. Allah'ın istediği şekilde fonksiyonlarını icra etmemektedirler.

Allah kendisine yardım edenlere mutlaka yardım edecektir. Hâşâ Allah'ın kimsenin yardımına ihtiyacı yoktur. Öyleyse Allah'a yardım Allah'ın dinine yardımdır. Allah'a yardım Allah'ın dininin korun-masına, dinin ayakta tutulmasına yardımdır. Allah'a yardım Allah'ın emir ve yasaklarını, Allah'ın hukukunu korumak demektir. Allah'a yardım Allah'ın emirlerini icra ve nehylerinden kaçınmakla gerçekleşecektir. Allah'a yardım Allah'ın dininin hâkimiyeti adına çalışıp çırpınmakla gerçekleşecektir. Allah'ın dininin hâkimiyeti adına fedâ-i mal ve fedâ-i canla gerçekleşecektir. Allah'a yardım O'nun dini adına cihadı ve şahadeti göze almakla gerçekleşecektir.

Evet Allah kendi dinine sahip çıkan, kendisinin istediği hayata, kendisinin istediği kulluğa sahip çıkan kullarına Allah'ın yardımı mutlaktır. Eğer istiyorsak Rabbimiz tarafından korunmayı, istiyorsak düş-manlarımız karşısında Rabbimizin yardım ve desteğine ve zafere u-laşmayı, o zaman biz de Allah'ın dinine yardım edeceğiz.

Değilse hâşâ Allah'ın bizim yardımımıza asla ihtiyacı yoktur. Çünkü dininin hakim olacağını zaten Allah müjdelemektedir. Ama unutmayalım ki bizlerin kendi lehimize Allah'ın dininin hâkimiyeti adına vereceğimiz yarım

hurma, dökeceğimiz bir kaç damla ter ve kan bizim cennet yolunda ayaklarımızın kaymamasına sebep olacaktır. Dünyada galibiyet ve zafere, izzetli bir hayata, âhirette de cennete ulaşmamıza sebep olacaktır. Unutmayalım ki Allah Gavidir, Allah güçlüdür, Allah Azîzdir. Allah kime yardım edip desteklemişse onun mağlup olması asla mümkün değildir.

Evet demek ki Allah'ın kendilerine yardım edeceği kimselerin hangi özellikleri varmış? Allah'ın dinine yardım edip, Allah'ın dinine sahip çıkıp böylece Allah'ın yardımına ehil hale gelen kimseler kimlermiş? Onların ne gibi özellikleri varmış? Bakın bundan sonraki â-yetinde Rabbimiz onu şöyle anlatır:

41. "Onları biz yeryüzüne yerleştirirsek namaz kılarlar, zekât verirler, uygun olanı emrederler, fenalığı yasak ederler. İşlerin sonucu Allah'a aittir."

Onlar öyle kimseler ki; yeryüzünde yerleştirdiğimiz zaman, on-ları yeryüzünde egemen kıldığımız zaman, yardımımızla onları arzda iktidar mevkiine getirdiğimiz zaman, kendilerine imkân ve fırsat verdiğimiz zaman, yeryüzünde söz sahibi edip dünya insanlığına yön verir bir konuma getirdiğimiz zaman, yeryüzünde denge unsuru oldukları zaman:

Hemen onlar namazı ikâme ederler. Hemen ilk görevleri olarak, ilk eylemleri olarak namaz ortamı hazırlarlar onlar. Namazın önündeki barikatları temizlerler, namazın önündeki engelleri kaldırırlar. Hayatı namaza endekslerler. Hayata özdeş bir namaz, namaz kaynaklı bir hayat kurarlar. Bedenlerinde Allah'ın söz sahipliğini kabul adına bedenlerini Allah'ın emrine verirler.

Sonra ikinci görev, ikinci eylem olarak onlar zekâtı verirler. Yâni mallarında da Allah'ın söz sahipliğini ortaya korlar. Allah'ın verdiklerini Allah kullarıyla paylaşmaya koşarlar. Malla ilişkilerini o malın sahibi olan Allah'ın istediği gibi ayarlarlar. Malın kazanma ve sarf yerlerini Rablerine sorarak belirlerler. Mala bakışlarını Allah'ın istediği gi-bi tespit ederler. Malları üzerindeki tasarruflarını Allah'ın istediği gibi icra ederek, Allah'ın ver dediği yere vererek mallarını temizlerler. Allah için vermeye alıştırarak, Allah için fedakârlığa alıştırarak nefislerinin cimriliğini temizlerler. Ve mallarını kendileriyle paylaşmaya çalıştıkları çevrelerindeki fakir kardeşlerinin kendilerinin mallarına bakışlarını temizlerler.

Yine sözlerinde, ahitlerinde dururlar o mü'minler. Sözlerine sâdık

davranırlar. Gerek Rablerine verdikleri sözlerine, gerekse Allah kullarına verdikleri sözlerine sâdık davranırlar. Emânete ihanet etmezler. Emin ve güvenilir insanlar olurlar. İyiliği emrederler kötülükleri yasaklarlar. Sadece kendilerinin değil, tüm toplumun güzel ve dengeli olmasını sağlarlar. İnsanları cehennemden, cehenneme gidişten ko-ruyup, cennete ulaştırmayı kendilerine en büyük iş, en büyük dert edi-nirler. Toplumda iyilerin, iyiliklerin yaygınlaşıp, kötülüklerin ve kötülerin yok olmasına say ederler. Tüm dünyada huzur ve sükunu sağlarlar. Âhiretten, Allah'ın azabından, Allah'ın sorgulamasından tir tir titrerler. Herkesin, zayıf güçlü, zengin fakir, kadın erkek, çoluk çocuk hakkına-hukukuna riâyet ederler. İnsanların gözleri önünde güzel bir hayat yaşarlar, temiz bir hayat sergilerler. İnsanlara Allah'ın istediği güzel bir hayat yaşamanın esaslarını gösterirler.

Zaten işlerin sonu Allah'a aittir. İşler sonunda Allah'a döndürülecektir. Dünya da Onundur, âhiret de Onundur. Hayat da Onundur, ölüm de O'nundur. Yaratan, yaşatan da O'dur, öldürecek ve sonunda hesaba çekecek de O'dur.

İşte böylece Rabbimizin bu âyetleriyle, bu yol gösterileriyle Rasulullah efendimiz ve beraberindeki müslümanlar Medine'de böyle bir iman, böyle bir teslimiyet, böyle örnek bir hayat sergileyecekler ve tüm dünya insanlığına işte müslümanlık budur. İşte Allah'ın istediği hayat budur diyebilecek bir ortamı hazırladılar. Namazı Allah'ın istediği şekilde ikâme ettiler. Namazı Allah'tan vahiy alma vasıtası yaptılar. Namazı Allah'la diyalog unsuru yaptılar. Namazı hayatın, hayat programının odak noktası yaptılar. Zekâtı; Allah için paylaşmayı, Allah için diğer gamlığı, fedâkârlığı, özveriyi ortaya koydular. Toplumda iyilikleri hakim kıldılar, kötülüklerin kökünü kazıdırlar. Dünyayı cennete çevirdiler. Allah hepsinden razı olsun.

42-44. "Ey Muhammed! Seni yalancı sayıyorlarsa bil ki, onlardan önce Nuh milleti, Âd, Semûd, İbrahim milleti, Lût milleti ve Medyen halkı da peygamberlerini yalancı saymış ve Mûsâ da yalanlanmıştı. Ama Ben, kâfirlere önce mehil verdim, sonra da onları yakalayıverdim. Beni tanımamak nasılmış görsünler."

Peygamberim, eğer seni yalanlarlarsa, senin yolunu, senin imanını, senin teslimiyetini, senin hayat programını yalanlayacak olurlarsa, bilesin ki ilk defa yalanlanan sen değilsin. Senden öncekiler de yalanlandılar, buyurarak tarihi gözlerimizin önüne serer Rabbimiz. İşte tarihte önceki elçilerimi de yalanladılar. Nuh toplumu Nuh (as)'ı yalanladı, Âd kavmi Hud (as)'ı yalanladı, Semûd milleti

Sâlih (as)'ı, İb-rahim toplumu İbrahim (as)'ı, Lût milleti Lût (as)'ı, Medyen halkı Şu-ayb (as)'ı yalanladılar. Mûsâ (as) da toplumu tarafından, Firavun ve yandaşları tarafından yalanlanmıştı.

Öyleyse bu genel bir yasadır. Toplumlar atalarından gördükleri hayatı birden bire terk edip Allah elçilerinin çağırdığı hayatı kabul edemiyorlar. Demek ki toplumlar kendilerine egemen olmuş zalim güçlerin egemenliğinde alıştıkları köle bir hayatı bir anda terk edip Allah'ın dâvetine icabet edemiyorlar.

Lâkin ben kâfirlere, zalimlere mühlet verdim. Onlara imkân ve fırsat tanıdım. Ama bir bak peygamberim, Benim inkârım nasılmış? Onların Beni inkâr etmelerinin sonucu nasıl olmuş bir bakın diyor Rabbimiz. Allah tarafından elçiler gönderilmiş toplumlar içerisinde Allah karşıtı, peygamber karşıtı tavır almış, Allah'ı da, elçisini de reddetmiş, Allah'la da, elçileriyle de savaşa tutuşmuş toplumların ne hale getirildiklerini kitabımızın değişik sûrelerinden biliyoruz. Ama elbette sadece geçmişler için işleyen bir yasa değildir bu helâk yasası. Kıyâmete kadar aynı tavrı sergileyen, Allah ve peygamber karşıtı bir tavır içine giren, Allah'ı ve elçilerini reddedenleri de Rabbimiz aynı helâk yasasının mahkumu yapacak ve onların âkıbetlerini de tüm dünyaya gösterecektir. Yâni kesinlikle biliyoruz ki şu andaki Allah ve peygamber düşmanlarını da Rabbimiz çok kısa bir zamanda yakalayacak ve tüm dünyaya bu yakalamanın nasıl olduğunu gösterecektir. Bu konuda hiç kimsenin zerre kadar bir şüphesi olmasın.
45. "Nice kasabaların halkını haksızlık yaparken yok ettik. Artık çatıları çökmüş, kuyuları metruk, sarayları bom-boş kalmıştır."

Evet nice kentleri, nice şehirleri, nice kasabaları, nice ülkeleri halkı zalimken, zulmediyorken yakaladık ve helâk ettik. Bizim helâkimiz, Bizim yakalamamız geldi onlara da, onların altları üstlerine gelmiş, alabora olmuşlar, çatıları, tavanları çökmüş, kuyularının suyu çekilmiş, kullanılmaz olmuş. Evleri, barkları, yüksek yüksek sarayları, köşkleri terkedilmiş oluverdi.

Gelin ey insanlar, önce Kur'an sayfaları arasında, sonra da yeryüzünde bir gezinti yapın. Hz.Adem'den bu yana yeryüzünde kurulan şehirleri, kentleri, sarayları, mâmur yerleşim merkezlerini bir düşünün. Hangisi ayakta kalmış? Hepsi, hepsi bitmiş. Ülkeler yıkılmış, saraylar çökmüş, prensler devrilmiş, prensesler yıkılmış, krallar, kraliçeler gitmiş. O görkemli saraylar baykuşların öttüğü birer viraneye dönmüştür. Kuyuları kurumuş, bomboş, çın çın öten kalıntılara dönmüştür. görmüyorlar mı? Gezmiyorlar mı bu insanlar o kalıntıları?

Statik, durağan bir hayattan sıyrılıp şöyle geçmişin kalıntılarını seyretmek için seyahat etmiyorlar mı bu insanlar? İşte bir saray kalıntısı. Kemikler var oralarda. Bir zamanlar insanların yakın semtine bile uğ-ramaktan korktukları haşmetli bir kralın eli, ayak kemikleri, kafatası şu anda insanların ayaklarının altında sürünüyor.

46. "Yeryüzünde dolaşmıyorlar mı ki, orada onları akl edecek kalpleri, işitecek kulakları olsun. Ama yalnız gözler kör olmaz, fakat göğüslerde olan kalpler de körleşir."

Evet gezip dolaşmıyorlar mı bu insanlar yeryüzünde? Keşke bu insanların kalpleri olsaydı da bu manzaraları anlasalardı. Ama olmuyor işte. Görecek gözleri olmadığı için, anlayıp değerlendirecek kalpleri olmadığı için anlamıyorlar, anlayamıyorlar, düşünemiyorlar, değerlendirip ibret alamıyorlar. Çünkü eğlenceden, zevki sefadan, dünyadan kendilerini kurtarıp bu tür âyetler üzerinde kafa yoracak zamanları yok adamların. Bildikleri, düşündükleri, kafa yordukları sa-dece kendi dünyaları, kendi lüksleri, kendi paraları, evleri, arabaları, dükkanları tezgahları, iş dünyaları. Sanki sabahtan akşama kadar sağlarına sollarına bile bakmadan dünyaya, paraya endeksli statik, sönük bir hayat yaşıyorlar.

İşte teknolojik çağın, işte bilgisayar çağının insanlara verdiği budur. Durağan ve kokuşmaya mahkum bir hayat. Ne geçmişini dü-şünür, ne hali bilir, ne de geleceğine bakabilir. Üzerindeki Allah'ın gü-neş âyetinden bile haberi yok adamın. Allah'ın âyetlerinden habersiz pis bir hayatın mahkumu olmuşlar.

Şöyle akıllarını toparlayıp bu Allah âyetleri rehberliğinde geç-mişe bir bakıverseler, elbette yüz yıllarca bu dünyada saltanat sür-müş nice kralların, nice meliklerin yok olup gittiklerini görecek, nice devletlerin, nice iktidarların yıkılıp gittiklerini görecekler. Şu anda on-ların saraylarının, onların köşklerinin yıkıntıları arasında dolaşırken o kralların, kraliçelerin cesetleri, kemikleri üzerine ayak bastığını anla-yacaklar. Ve hemen aklını başına alacak ve diyecek ki bir gün gelecek insanlar beni de böylece çiğneyecekler. Bir gün gelecek ben de öleceğim ve bu insanların gittiği yere gideceğim. Bir gün gelecek ben de yaptıklarımdan hesaba çekileceğim diyebilecektir. Ama heyhat ki ne bunu düşünebilecek kalpleri var adamların, ne de kıble edindikleri dünyadan arta kalan zamanları. Ne bu kitabın âyetlerini anlayacak kalpleri var, ne de bu görsel âyetleri değerlendirecek gözleri var.

Aslında gözleri var bu adamların. Yâni gözler kör olmuyor da şu

sadırlardaki gözler kör olunca bu gözler bir işe yaramıyor. Sadırlar kör olduğu, kalpler kör olduğu zaman artık şu gözler de kör olmuştur. Kalplerin işlevi bittiği zaman kulaklar da sağırdır. Kalpler öldüğü zaman beyinler de dumura uğramıştır. Kalbi ölen kişinin gözleri sadece şu basit dünyanın basit eğlencelerinden başka bir şey göremez. Ev, araba, para, pul, makam, mansıp, elma, armuttan başka bir şeyi ne görebilir, ne de düşünebilir adam. İşte görüyoruz, öğlen yiyeceği yemeği düşünüyor adam, akşam önüne gelecek sofrayı düşünüyor. Allah âyetlerini düşünecek ne zamanı var, ne de imkânı. Zaten bu ki-tabın âyetlerini görmeyenler başka şeyleri de göremezler. Bu kitabın âyetlerini düşünmeyenler başka şeyleri de düşünemezler. Kur'an'ı anlamayan hiçbir şeyi göremez. İşte bakın bu körler:

47. "Senden, başlarına acele azap getirmeni istiyorlar. Allah sözünden asla caymayacaktır. Rabbinin katında bir gün, saydıklarımızdan bin yıl gibidir."

Senden acele azap istiyorlar. Azapları konusunda acele e-diyorlar. Azaplarını çabuklaştırmak istiyorlar. Acilen kendilerine vaad edilen azabın gelmesini bekliyorlar. Hani nerde kaldı şu sözünü ettiğiniz azap? Bir an evvel gelse de görsek ya! diyorlar. Hani şu bizi kendisiyle tehdit edip durduğunuz azap niye gelmiyor ya? diyerek alay ediyorlar. Zalimler yaşadıkları hayatın karşılığı olarak kendilerini bekleyen azabın, ateşin acelecisidirler. Yaşadıkları hayatla, tavırla-rıyla sanki gelsin bakalım, ne gelecekse gelsin de görelim diyorlar. Hadi ne getirecekseniz getirin de bir görelim diyorlar.

Dün peygambere diyorlardı bunu, bugün de Müslümanlara diyorlar. Ahmaklar Allah'tan istenmesi gereken şeyleri peygamberden ve Müslümanlardan istiyorlar. Halbuki Allah ne zaman getireceğim demişse o zaman getirecektir onu. Bu adamlar hiç mi düşünmüyor-lar?

O'nun yanındaki bir gün, sizin saydığınızdan bin yıl gibidir. Allah'ın katındaki bir gün sizin bin yılınız gibidir. Öyleyse ey şu anda peygamberden azap bekleyen, Allah'ın azabını sorgulamaya çalışan Mekkeli kâfirler ve ey şu anda aynı tavrı sergileyen yirminci asrın kâfirleri, anladınız mı şimdi konuyu? Anladınız mı gerçeği? Bu dünyadaki ömürlerinizi, bu ömürleriniz içindeki saltanatlarınızı bir düşünün. Allah size bir gün bile müsaade etmedi bu dünyada. Bir gün bile yaşama imkânı vermedi size. Ey çağdaş kâfirler şu anda dünyadaki hükümranlığınız bir gün bile değil. Şunun şurasında birkaç yüz yıldır dünyaya egemen olduk diye sevinip coşmanıza hiç gerek yoktur. Şimdi Rabbiniz tarafından size lütfedilen bu ömürlerinizi, bu fırsatlarınızı, yaşadığınız bu yıllarınızı kendi lehinize mi zannediyorsunuz? Kâr mı sayıyorsunuz

bugünlerinizi?

Nuh toplumunun peygamberleriyle süren 950 yıllık amansız kavgalarını bir düşünün. Onlar sizden çok daha uzun ömürlülerdi. Firavun toplumunun 4,5 yüzyıllık Mûsâ (as)'la savaşlarını bir düşünün. Yeryüzünün en süper gücü, en güçlü toplumu olan Âd kavminin Hud (as)'la uğraşılarını bir gözünüzün önüne getirin. Allah nasıl bitirdi onları? Nasıl yerin dibine geçirdi? Öyleyse bir düşünün. Kim bitmedi bu dünyada da siz bitmeyeceksiniz? Kim kazandı Allah'la savaşı da siz kazanacaksınız? Kim baş edebilmiş Allah'la da siz baş edeceksiniz? Bakın, unutmayın ki:
48. "Nice kasabalara, haksız oldukları halde, mehil vermiştim; sonunda onları yakalayıverdim. Dönüş ancak Ba-nadır."

Alçaklar bakmıyorlar öncekilerin başlarına gelenlere. Önceki toplumlar da peygamberlerinden azap istemişlerdi de Âd kavmi, Se-mûd toplumu, Nuh kavmi, Lût kavmi aynı tavrı sergilemişlerdi de istedikleri azap kendilerini kuşatıvermişti. Ama merhametlilerin en merhametlisi olan Rabbimiz onlara acıdığı için onların bu zulümlerine, bu küfürlerine, bu şirklerine ve bu cüretlerine karşılık hakkettikleri azabı hemen gönderip defterlerini dürüvermiyor. Mühlet tanıyor ki acaba küfürlerini, zulümlerini bir gün anlayıp dönerler mi diye. Ama eğer bu alçaklar akıllarını başlarına alıp adam olmazlarsa kesin bilsinler ki Allah ***Şediyd'ül ikapdır***. Yakalaması ve azap etmesi çok şedittir.

Allah mühlet veriyor onlara. Akılları başlarına gelsin de bu za-limler adam olsunlar diye. Azap gelmeden Rablerine dönsünler diye onlara imkân veriyor. Tevbe ve dönüş hakkı tanıyor.
49. " Ey İnsanlar! Ben sizin için ancak apaçık bir uya-rıcıyım" de."

Öyleyse de ki onlara Peygamberim, ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım. Ben size geldim. Ben sizin için varım. Benim varlık sebebim sizlersiniz. Allah beni size apaçık bir uyarıcı olarak gönderdi. Allah sizi benimle şereflendirdi. Rabbiniz sizi muhatap kabul edip sizin kurtuluşunuz için size, beni gönderdi. Sizin için beni görevlendirdi. Bana uyarıcılık görevini verdi. Öyleyse gelin ey insanlar beni, Rabbi-nizin uyarıcısı kabul edin ve benim uyarılarıma kulak verin, Beni dinleyin ve benim gibi olun.
50. "Cömertçe verilmiş rızık ve mağfiret, inanan ve yararlı iş işleyenleredir."

Kim benim bu uyarılarımı dikkate alır, kim bana kulak verir, beni dinler, benim istediğim kulluğa, benim örneklediğim müslümanca bir hayata yönelirse onlar için mağfiret vardır. Geçmişlerinin affedilmesi, günâhlarının sıfırlanması ve kerîm bir rızık, cömert bir cennet vardır. Allah onlara bu dünyada çok çok rızık verecek ve onları mağfiret edecektir. Allah onların karınlarını doyuracak, kusurlarını örtecek, problemlerini çözüme kavuşturacak ve onları bu dünyada sahil-i selâmete çıkaracaktır. Sıkıntısız, problemsiz bir aile, mutlu bir toplum haline getirecektir onları. Dünyada böyle yaptığı gibi âhirette de onların günâhlarını örtecek, hatalarını örtbas edecek ve onları cennetlerine koyacaktır.

51. "Âyetlerimizi tartışarak bozmağa uğraşanlar, işte onlar cehennemliklerdir."

Ama âyetlerimizle mücâdeleye koşanlar, âyetlerimizi ve Bizi âciz bırakmak için say edenler, Bizimle ve âyetlerimizle savaş vermek isteyenler ise ateşin sohbetçileridir, cehennemin ashabıdır.

Ekonomik, siyasal ve askeri güçlerine güvenerek Bizim âyet-lerimizi, Bizim yasalarımızı, Bizim sistemimizi âciz bırakmak, ilga etmek, onun yerine kendi sistemlerini ikâme etmek isteyenleri de cehennem azabıyla yüz yüze bırakırız. Malına, mülküne güvenerek, gü-cüne askerine, silahına, tanklarına güvenerek Allah'a kafa tutmaya kalkışan, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın sistemini kabul etmeyen, âyetlerimizi yeryüzünde silmeye çalışanlara, âyetlerimizi örtüp, örtbas etmeye çalışanlara, âyetlerimizi gündemden düşürüp hem kendi gözlerinden gönüllerinden, hem de insanların dikkatlerinden kaçırmak için çalışanlara, Bizim gücümüzü kudretimizi, egemenliğimizi, dinimizi, yasalarımızı âciz bırakarak yeryüzünde silmeye çalışanlara, yeryüzünde bize hayat hakkı tanımamaya, kendi yasalarının uygulanması adına bizim yasalarımızı ilga etmeye çalışanlara gelince işte onlar cehennem ashabıdır.

Evet mü'minlere ***rızkun kerîm***, kâfirlere de çok acı bir azap vardır diyor Rabbimiz. İşte adâlet budur. İşte adâlet bunu gerektirir. Elbette adâlet bu dünyada bu dünyanın sahibinin istediği gibi iman edip sâlih ameller işleyenlerin, iyilik sahiplerinin mükafatlandırılması, kâfirlerin de, kötülük sahiplerinin de cezalandırılmalarıdır. Değilse iyilik sahiplerinin de, kötülük sahiplerinin de sonunda denk tutulması adâlete ters olduğu gibi, yaşadığımız bu dünyayı da çok anlamsız kılacak bir durumdur.

Bakıyoruz kitabımızda cennet ve cehennem ikili bir şekilde anlatılıyor. İşte

cennete giden bir yol ve işte cehenneme götüren bir yol. Ve bizler şu anda, yaşadığımız hayatta bunların her ikisini de tercih hakkına sahibiz. Rabbimiz son derece açık bir şekilde her ikisini de anlatıyor ki yarın hiç kimse, ya Rabbi benim bundan haberim yoktu deme imkânına sahip olmasın.

Rabbimiz her iki yolu da ayan beyan açıklarken tabii şeytan da tüm gücüyle peygambere gelen vahyi saptırma, peygamberi aldat-ma, bozguna uğratma gayret ve çabası içindedir. Tabii bu dünyada ona da verilen bir yetki var. Ama elbette onun bu yetkisini sıfırlaya-cak bir güç var. Bakın Rabbimiz buyuruyor:
52. "Ey Muhammed! Senden önce gönderdiğimiz hiçbir elçi ve peygamber yoktur ki, bir şeyi arzuladığı zaman, şeytan onun arzusuna vesvese karıştırmamış olsun. Allah şeytanın karıştırdığını giderir, sonra Allah kendi âyetlerini tahkim eder. Allah bilendir, Hakimdir."

Evet ey peygamberim, Biz senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki, o peygamber bir arzu içine girsin, bir şeyi arzuyla istesin de onun düşüncesine, onun isteğine şeytan bir şeyler katmasın, şeytan onu azdırmaya, saptırmaya çalışmış olmasın. Evet âyetlerin arasına girdiler yapmak ister şeytan, sapıtmak ister, yamultmak ister. Ama Rabbimiz onun ilka ettiği şeyi bitirir. Tamamen yok eder de peygamberine indirdiği âyetlerini sağlamlaştırır. Ve böylece peygamberin kalbi Allah âyetleriyle bilgilenmiş olur. Şeytanın iğvalarından kurtulmuş olur.

Evet demek ki vahiy gelirken şeytan müdahale ediyor. O vah-ye girdiler, eklemeler, çıkarmalar yapmak istiyor. Bunu yapamıyor, bunu beceremiyor, ama peygamber kendisine gelen o vahyi tebliğ ederken, kendi iç dünyasından dışa yansıtırken şeytan bir şeylerle peygamberi saptırmaya çalışıyor, ama hiçbir zaman muvaffak olamı-yor.
53. "Allah şeytanın karıştırdığını, kalplerinde hastalık bulunan ve kalpleri kaskatı olan kimseleri sınamaya vesile kılar. Zalimler şüphesiz derin bir ayrılık içindedirler."

Çünkü onlar sırf kuruntuların, ümniyelerin peşine takılmış insanlardır.

Allah o şeytanın hükümranlığını bitirir, âyetlerini sağlamlaştırıp pekiştirir. Peygamberine ne vahy ettiğini bilir. Peygamber o vahyi insanlara nasıl aktaracak onun yolunu da gösterir. Şeytanların bu ilka çabasını böylece bir fitne kılar

Allah. Kime karşı? Kalplerinde hastalık bulunanlar için. Kalpleri zikirden, Kur'an'dan uzak kaldığı için kaskatı olmuş insanlar için. Peki nasıl bir fitne kılıyor Allah bunu? Acaba bu insanlar şeytanın dışardan müdahalesine mi kulak verecekler? Yoksa kesinkes Allah'tan geldiği belli olan peygamberin dediği vahye mi teslim olacaklar? Şeytanı mı dinleyecekler, yoksa vahyi mi dinleyecekler? Bunu ortaya çıkarmak üzere bir imtihan konusu yapıyor. İşte bunun için şeytana böyle bir yetki veriyor Rabbimiz. Ama henüz bu yetki gerçekleşmeden de hemen geri alıyor ve böylece insanları deniyor Allah.

Yâni anlayabildiğimiz kadarıyla konu şöyle: Peygamber ko-nuşuyorken, peygamber vahyi aktarıyorken beri tarafta şeytan da bir şeyler söylüyor ve insanlar zannediyorlar ki peygamber böyle söyledi. Peygamber kendisine gelen vahyi okuyor, beri tarafta şeytan da bir şeyler diyor. İnsanlar zannediyorlar ki peygamberin okuduğuyla şeytanın okuduğu aynı şey. Peki Şeytana niçin böyle bir yetki veriyor Rabbimiz? Aslında peygamberin söylediği son derece açıktır, nettir. Şeytanın söyledikleri de bellidir. İşte buna rağmen acaba insanlar peygamberin söylediklerini mi dinleyecekler? Ona mı teslim olacaklar? Yoksa şeytana mı kulak verecekler? Bunu denemek için yapıyor Allah bunu. Zalimler haktan çok uzak olduklarından Allah'ın bu denemesinden zararlı çıkıyorlar. Ama:
54. "Bu, kendilerine ilim verilenlerin Kur'an'ın, senin Rabbinden bir gerçek olduğunu bilip de ona inanmaları ve gönüllerini bağlamaları içindir. Allah inananları şüphesiz doğru yola eriştirir."

Kendilerine ilim verilenler, Allah vahyinden nasibi olanlar, kitap bilgisine sahip olanlar da bu vahiy Allah'tandır, bunu böylece bilsinler diye. İlim ehli kesinlikle bilirler ve inanırlar ki peygamberin ağzından vahyin dışında bir şey çıkmaz. Onlar kesinlikle bilirler ki Şeytanın peygamberi saptırmada, peygambere Allah tarafından gelen vahyi değiştirmede, eksiltmede, çoğaltmada hiçbir yetkisi yoktur. Onlar kesin bilirler ki vahiy haktır. Böylece iman edenlerin kalpleri de o vahye boyun eğer. İman ederler vahye ve vahyin istediği bir hayatı yaşamaya yürürler. Allah böylece iman edenleri şüphesiz dosdoğru yoluna eriştirir. Mü'minlerin böyle mutmain durumlarına karşılık kâfirler çok farklıdırlar:
55. "İnkâr edenler, ceza saati kendilerine ansızın gelene veya gecesi olmayan günün azabı çatana kadar Kur'an-dan şüphe etmekte devam ederler."

Kâfirler sürekli bir şüphe içindedirler. Onlar kıyâmet saati ansızın

kendilerine geleceği ana kadar, veya gecesi olmayan bir günün azabı kendilerini kuşatana kadar Kur'an'dan, vahiyden şüphe içindedirler. Kâfirler şek ve şüphe içindedirler. Hangi konuda? Her konuda. Kur'an konusunda, vahiy konusunda, bu vahyin Allah'tan gelişi konusunda, peygamberin hak olup olmadığı konusunda, öldükten sonra tekrar dirilme konusunda şüphe içindedirler. Kâfirler ve müşrikler hayatlarından ve inanışlarından şüphe içindedirler. Kâfirler ve müşrikler Allah berisinde tapındıkları varlıkların ilahlığı konusunda kuşku içindeler. Hayatlarından ve tapındıklarından emin değiller. Acaba mı diye bir tereddüt içinde kıvranmaktadırlar.

Evet hiç bir kâfir Allah yok derken bundan emin değildir. Bu konuda bir delile dayanmış değildir. Hiç bir kâfir diriliş yok derken bu konuda emin değildir. Kâfirlerin de, müşriklerin de dinleri, hayat programları şüphe üzerine bina edilmiştir. Esasen onlar din konusunda, hayat programı konusunda ciddi ciddi endişe taşıyan akıllı insanlar da değillerdir. Onlar için din önemli değildir. Onlar için önemli olan dünyadır. Onlar için din sadece bir oyun ve eğlenceden ibarettir. Bu yüzden de ciddi ciddi bu konuda düşünecek zamanları da yoktur.

Evet Allah'tan gelen mahza hak olan bu kitaba inanmayan, vahye karşı gözlerini ve kulaklarını kapatarak kendilerine göre bir dünya kuran insanlar elbette her şeyden şüphelenmek zorundadırlar. Bir şüpheden öteki şüpheye böyle bocalayıp duracaklardır bunlar. İşte görüyoruz, kitaba inanmayan, peygamberi reddeden insanlar bu kararlarında, bu tavırlarında hiçbir zaman emin gözükmüyorlar. Kur'-an'ı ve Rasulullah'ı inkâr ediyorlar ama içleri rahat değil. Kitaba ve peygambere karşı takındıkları bu tavır karşısında sürekli rahatsızlık duyuyorlar. Kitap ve elçiye karşı sergiledikleri tavırları konusunda sürekli bir tedirginlik yaşıyorlar, bunalım içine düşüyorlar.

Peygambere yalancı diyorlar, ama kalpleri bunun tamamen tersini söylüyor. Ona mecnun diyorlar, ama vicdanları bunu asla kabul etmiyor. İşte bütün bunları vicdanlarında değerlendiren, beyinlerinde ölçüp biçen bu insanlar Kur'an konusunda da peygamber konusunda da şüphe içinde kıvranıyorlar. âdeta hastalığa tutulmuş insanlar gibi çok tuhaf tavırlar sergilemekten geri kalmıyorlar.

56,57. "İşte o gün hükümranlık Allah'ındır. O aralarında hükmeder. İnanıp yararlı iş işleyenler nîmet cennetlerindedirler. İnkar edenler, âyetlerimizi yalan sayan kimseler, işte onlar için hakir düşüren azap vardır."

O gün mülk sadece Allah'a aittir. Onlar şüphe ede dursunlar, o gün ansızın gelip işleri bitecektir. O gün gelince onların dünya mülkleri, saltanatları, dünyadaki yetkileri, imkânları, fırsatları bitmiş ve mülkün sahibi olan Allah o gün mülk ve saltanatını eline almıştır. Bugün insanlara geçici olarak verdiği mülkünü eline alan mülkün sahibi gerçek Mâlik o gün insanlar arasında hükmedecek, hükmünü verecektir. Artık o gün O'ndan başkalarının hükmü geçerli değildir, sadece O'nun hükmü geçerlidir.

Dünya meliklerinin, dünya krallarının melikliği, egemenliği bitmiştir artık. O güne kadar asıp kesenler, biz de mülkün sahibiyiz diyenler, bizim de bu mülkte yetkimiz vardır diyenler, dünyada hükümranlık, egemenlik iddiasında bulunanlar bulunsunlar bakalım. Kendi kendilerine hüküm verenler versinler bakalım. Hakları olmadığı halde insanlara karşı üstünlük taslayanlar, insanlara rablik, ilahlık taslayanlar, Allah yasalarını kaldırıp yerine kendi yasalarını koymaya ve insanları kendilerine kul köle edinmeye çalışanlar unutmasınlar ki bir gün gelecek bu hayat bitecek. Ve sonsuza dek hüküm Allah'a ait olacak. Yarın haklarındaki hükmü Allah verecek. Ve hiçbir kimse Allah'ın verdiği hükme itiraz edemeyecek.

Peki acaba yalnız âhirette mi verecek Allah hükmünü? Ya da: Acaba sadece o gün mü hakimdir Allah? Sadece o gün mü mülkün sahibidir? Bugün mülkün sahibi değil midir? Bugün egemen değil midir Allah? Evet şu anda da hakim Odur, şu anda da hüküm veren O,dur. Şu anda da mülkün sahibi O'dur, ama imtihan sebebiyle bugün Allah kimseye dokunmuyor. Bu dünyada imtihan sebebiyle Rab-bimiz kullarına geçici bir yetki vermiştir. Rabbimiz şu anda verdiği hükmünü kullarının özgürlüklerine, özgür iradelerine göre veriyor. İnsanlar yeryüzünde Allah'ın kendilerine tanıdığı yetkiyle kendi kendilerine hükümranlık yapabiliyorlar. Dilediklerini yapabiliyorlar. Ama o gün insanlar hakkında hükmünü Allah verecek. Peki nasıl bir hükümdür bu? Bu hüküm Allah'a Allah'ın istediği gibi inanan, Allah'ın istediği gibi kulluk yapan müslümanlar için cennetler, nîmetler, aksini yapan kâfirler ve müşrikler için de cehennem, aşağılayıcı bir azap. İşte Allah'ın hükmü budur ve bu hükme kimse itiraz edemeyecektir.

O günde kârlı çıkacakların özelliklerinden bir kısmını da şöylece anlatıyor Rabbimiz:
58. "Allah yolunda hicret edenlere, sonra öldürülen veya ölenlere Allah,

elbette onlara güzel bir rızık verecektir. Rızık verenleri en hayırlısı Allah'tır.”

Allah yolunda, Allah’a kulluk yolunda, Allah’a kulluğu icra yolunda zorlandıkları bir ortamdan, bir konumdan, bir vatandan hicret edenler. Mekke küfür ortamında Allah’ın istediği bir hayatı yaşamalarına engel olundukları için evlerini, barklarını, mallarını, mülklerini, kadınlarını, çocuklarını, her şeylerini terk ederek özgürce bir kulluk sergileyebilecekleri Medine özgürlük yurduna hicret edenler. Ve kıyâmete kadar kulluklarına engel gördükleri ülkelerini, vatanlarını, mahallelerini, mesleklerini, arkadaş gruplarını, okullarını, işyerlerini, konumlarını, makamlarını terk ederek Allah’a hicreti yaşayacak müs-lümanlar. Dünya durdukça Allah için, Allah’a kulluk için, Allah’a kullar kazandırmak için, cihat için, ilim için herhangi bir yolculuğa çıkanlar. Küfürden şirkten, isyandan, zulümden, haksızlıklardan, günâhlardan, günâh ortamlarından Allah’a kulluğa hicret edenler. Sonra da bu yolda, Allah yolunda, kulluk yolunda ölenler, yahut öldürülenler kesinlikle bilsinler ki Allah onları kerîm bir rızıkla, güzel bir mükâfatla mükâfatlandıracaktır.

Evet Rabbimiz kendi yolunda hicret’e çıkacak kullarının en-dişelerini izale ediyor. Hangi endişeler bunlar? Rızık ve ölüm endişesi. Ev bark endişesi. Gurbet, geçim endişesi. Şu anda bizler de böyle bir duygu var değil mi? Sanki Allah için vatanını, işini, aşını, mesleğini, eşini dostunu terk ederek hicrete çıkan birisinin tüm dünyasının yıkılacağını, mahvolacağını, hayatının, düzeninin, huzurunun altüst olacağını, bir dilim ekmeğe muhtaç olacağını, kimsenin yüzüne bakmayacağını, herkesin kendisinden yüz çevirip yalnızlıktan bunalımlara düşeceğini var sayıyoruz değil mi? Ya da ölümü göz önüne getiriyoruz değil mi? Halbuki ölüm, ya da öldürülme bir kere gelecektir ve onun tehir edilmesi de, öne alınması da mümkün değildir.

Ve işte bu konuda Rabbimiz en büyük garantiyi veriyor. Kim Allah için hicret eder, muhacir olarak evinden çıkarsa, Allah ve Resûlüne itaat kastıyla, Allah ve Resûlünün emirlerini icra maksadıyla, kulluk niyetiyle evinden, şehrinden, köyünden, kentinden, ülkesinden, mahallesinden, işinden çıkarsa, sonra da kendisine ölüm ulaşırsa. Yâni hicret mahalline, hicret yurduna varmadan, hedefine ulaşmadan, maksuduna ermeden, bu hicretinin sonunda Allah’ın kendisine vaad ettiği dünya mülk ve saltanatına, dünya izzet ve şerefine nail olmadan yarı yolda ölüm vaki olursa, ölüm ona ulaşırsa şüphesiz ki onun ecri, onun ücreti Allah’a aittir. Allah onun ecrini, ücretini tastamam verecektir. Hicretinde başarı sağlamış olarak Allah onun ecrini zayi etmeyecektir. Bu

Allah’ın kesin vaadidir.

Sonra kitabımızın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki, Allah yolunda hicrete çıkanlar yeryüzünde pek çok barınacak, yerleşecek yerler, bolluklar ve genişlik bulacaktır. Ayrılırken zorlandığı, zorluk çektiği o ülkesini, kavmini, konumunu, eşini dostunu terk edip giderken kendisini büyük bolluklar, bereketler, genişlikler beklemektedir. Gerçekten bakıyoruz ki, Hz.Adem (as) dan bu yana dünyanın hangi zaman ve mekânında olursa olsun, dünyanın hangi coğrafyasında olursa olsun Allah için hicret edenlerin çok büyük bolluklara, çok büyük bereket ve hayırlara, çok büyük mülk ve saltanatlara ulaştıklarını görüyoruz.

59. “Andolsun ki, onları hoşnut olacakları bir yere koyar. Şüphesiz Allah bilendir, Halimdir.”

Evet Allah onları mutlak razı olacakları, mutlu olacakları bir cennete koyacaktır. Orada bir sıkıntı, bir darlık, bir yokluk çekmeyeceklerdir onlar.

60. “Bu böyledir; kim kendisine verilen kadar ceza verirse ve kendisine yine de saldırılırsa, Allah ona, andolsun ki yardım edecektir. Allah şüphesiz, affeder ve bağışlar.”

İşte böyle kim ki kendisine karşı gerçekleştirilen bir fenalığa, bir kötülüğe karşı aynıyla, misliyle mukabelede bulunur, sonra yine kendisine bir hücum, bir saldırı vaki olacak olursa. Yâni düşünün ki içinizden birine bir zulüm yapıldı, bir saldırı yapıldı, bir haksızlığa maruz kaldınız, o da karşısındakine haddi aşmadan, sınırı çiğnemeden aynıyla karşılık verdi. Fakat sonra tekrar bir daha zulme uğradı, bir saldırı daha yapıldı kendisine. Bu sefer onun yardımcısı Allah’tır. Allah ona mutlak sûrette yardım edeceğini vaad ediyor. Çünkü o kişi hakkını alırken haksızlığa düşmedi, karşısındakine zulmetmeye kalkışmadı, taşkınlık etmedi. Ama karşı taraf ona tekrar bir saldırıda bulununca Allah ona yardım edecektir.

Yâni anlıyoruz ki çevresi ne yaparsa yapsın, nasıl davranırsa davransın müslüman hiç değişmeden müslümanca yoluna devam edecektir. İnsanlara rağmen, insanların bozuk düzen tavırlarına rağmen Müslümanlığını sürdürecektir. Sapmayacak, sapıtmayacak, karşı tarafın İslâm dışı tavırlarına, saldırılarına hiç mi hiç önem vermeyecek. Ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl davranırlarsa davransınlar hep ben müslümanım diyecek. Böyle olursa bilsin ki onun yardımcısı, onun müdafaacısı Allah’tır. Allah mutlaka onu destekleyecek,

koruyacak, yalnız bırakmayacak, güçsüz olsa da galip gelen taraf o olacaktır.

Allah affedendir. Tarih bunun en güzel şahididir. Tarihin her döneminde Allah kendisinin istediği gibi davranan, kendisi için hayat yaşayan ve böylece desteğine ehil hale gelmiş peygamberlerine ve peygamber yolunun yolcusu Müslümanlara yardım etmiştir. Sayıları az da olsa düşmanlarına karşı onları hep galip getirmiştir. Çünkü ba-kıyoruz kitabının pek çok yerinde Rabbimiz şu müjdeyi veriyor: Ey müslümanlar! Şundan kesinlikle emin olun ki, kâfirler sizinle savaşmı-yorlar! Sizinle savaşanlar karşılarında önce Beni bulacaklardır! Siz Benim safımdasınız! Sizin desteğiniz Ben varım! buyurarak hem Müslümanlara desteğini, hem de kâfirlere tehdidini ortaya koymaktadır. Eğer Rabbinizin gücünü, kudretini anlamak istiyorsanız:
61,62. "Böyledir; Allah geceyi gündüze katar, gündüzü de geceye katar ve Allah şüphesiz işitir ve görür. Keza Hak yalnız Allah'tır; O'nu bırakıp taptıkları sadece batıldır. Doğrusu Allah yücedir, büyüktür."

Allah geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Geceyi gündüzün üzerine geçirmek, gündüzü de gecenin üzerine kapatmak sûretiyle, geceden gündüzü, gündüzden geceyi yarıp çıkarmak sûretiyle bizim hayatımızın devamını sağlayandır Allah. Geceyi de, gündüzü de yaratan, geceyi de, gündüzü de buyruğuna boyun büktüren, geceye de, gündüze de egemen olan Allah'tır. Gece de, gündüz de Allah'ındır. Gece de, gündüz de sahiplerine boyun bükmüş iki Allah âyetidir. Onlar sahiplerine teslim olup boyun bükmüşlerken, onlar Rablerinin yasalarına teslim olmuşlarken, onlar sadece mâliklerini dinlerlerken, siz kime teslim oluyorsunuz? Siz kime kulluk ediyorsunuz? Onlar hayat programlarını Rablerinden alırlarken siz kimin yasalarını uyguluyorsunuz? Unutmayın ki göklerde ve yerde egemen olan sadece O'dur. Gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratan da O'dur, onların hayat programını belirleyen de O'dur. Yaratan da O'dur Rab da Odur, güç ve kudret sahibi de O'dur.

Öyleyse Hak sadece Allah'tır. Allah'ı bırakıp tapındıkları batıldır. Yüce olan, Âli olan, büyük olan, Basîr olan, her şeyi gören, gecenin ve gündüzün sahibi olan, geceye ve gündüze, her şeye egemen olan böyle bir Allah'ın safında, böyle bir Allah'ın desteğinde olan bir müslüman için bundan daha büyük bir şeref, bundan daha büyük bir müjde yoktur. Ve böyle bir müslüman için asla kayıp yoktur, yenilgi yoktur. Allah yolunda, Allah desteğinde olduğu sürece böyle bir müs-lüman ölse de galiptir, öldürülse de. Her halükârda o mutlaka cennete gidecektir. Allah her şeye hakimdir ve Rabbimizin hükmü de haktır. En

güzel hüküm O’nun hükmüdür.

63,64. “Allah'ın gökten indirdiği su ile yerin yemyeşil olduğunu görmez misin? Doğrusu Allah Latîftir, haber-dardır. Göklerde olanlar, yerde olanlar O’ nundur. Doğrusu Allah müstağnîdir, övülmeye lâyık olandır.”

Görmedin mi? Bakmıyor musun ki Allah gökten su indirdi. O’nun indirdiği suyla yeryüzü yemyeşil olmuştur. İndirdiği suyla Rab-binizin yeryüzünde rengârenk meyveler, sebzeler bitirdiğini görmez misiniz? Bunu yapan Allah iradesinden başkası mıdır? Bu size Rab-binizin gücünü anlatmıyor mu? Öyle kadiri mutlak bir Allah ki; işte gözlerinin önünde gökten su indiriyor ve onunla yeryüzünde hayatı var ediyor. Su âyetiyle yeryüzüne hayat verdiği gibi, bizzat hayat suyu olan şu vahyini indirerek size de hayat veriyor. Ölü kalplerinizi diriltip yeşertiyor. Allah vahyi insanların gönüllerine girince onlarda da rengârenk karakterler oluşturuyor.

Gökler yüzü ve yeryüzünün sahibi de O’dur. Göklerde ve yerde her ne varsa hepsinin mülkü O’na aittir. Göklerin ve yerin mülkü O’nundur. Göklerde ve yerde mülk olarak ne aklınıza gelirse hepsi üzerinde egemen olan, söz sahibi olan O’dur. Sadece O’nun sözü geçerlidir. Mülkünde tasarruf yetkisi sadece O’na aittir. Mülkünü yönetme hakkı sadece O’na aittir. Her şey O’nun mülküdür. Bizler de O’nun mülküyüz. O’nun mülkü olarak bizim O’nunla ilişkimiz kölenin efendisiyle ilişkisine benzer. Efendi karşısında nasıl ki bir kölenin özgürlüğü yoksa, nasıl ki o sadece efendisini dinlemek ve onun istediği gibi bir hayat yaşamak zorundaysa bizim görevimiz de her halükârda Rabbimize, efendimize, sahibimize O’nun istediği gibi kulluktur. Bunun dışında başka bir seçeneğimiz de yoktur.

O Allah Ganidir, zengindir, müstağnîdir, kimseye ihtiyacı ol-mayandır. Herkes O’na muhtaç, ama O kimseye muhtaç değildir. Eğer şu anda Allah’a kulluk yapıyorsak unutmayalım ki, bu kulluklarımız O’nun için değil kendimiz içindir. Allah’ın bizim kulluklarımıza hiçbir zaman ihtiyacı yoktur. Hiç birimize ihtiyacı yoktur Rabbimizin. O Hamîd’dir de. O kendi kendisini hamd edendir. Göklerde ve yerde hiç kimse O’nu hamd etmese de, hiç kimse Ona kulluk etmese de, hiç kimse O’nu övmese de O kendi kendisini övendir.

Yâni bilesiniz ki işte böyle Hamîd olan, mülke sahip olan bir Allah hamd edilmeye lâyıktır. Hamd sadece O’na yapılır. Övülmeye lâyık, sevilmeye, şükredilmeye, kulluk edilmeye, teslim olunmaya, itaat edilmeye, sözü

dinlenmeye, arzuları, yasaları uygulanmaya lâyık olan sadece Allah'tır. O'ndan başka hiçbir kimsenin hamde, şükre, övgüye, kulluğa hakkı yoktur. Bu dünyada Allah'ı hamd edenler, Allah'ı övenler, Allah'ın övdüklerini övenler, Allah'ın övdüğü bir hayatı yaşayanlar elbette yarın övgüye lâyık bir hayata gideceklerdir.

65,66. "Allah'ın yerde olanları ve emriyle denizlerde yürüyen gemileri buyruğunuz altına vermiş olduğunu; buyruğu olmaksızın yere düşmemesi için göğü O'nun tuttuğunu görmez misin? Doğrusu Allah insanlara karşı şefkatli ve merhametli olandır. Sizi dirilten, sonra öldürecek sonra yine diriltecek olan O'dur. İnsan gerçekten pek nankördür."

Evet yine görmez misiniz ki O Allah yeryüzündekileri sizin emrinize vermiş, size boyun büktürmüştür. Her şeyi sizin keyfinize göre hazırlamış ve sizin için zelil kılmıştır. Dilediğiniz gibi yaşıyor, dilediğiniz gibi kullanıyorsunuz.

Yine denizlerde yüzüp giden, akıp giden gemileri de sizin hizmetinize sunan O'dur. Sakın o sizi taşıyan gemilerin kendiliğinden yürüdüklerini zannetmeyin. Onlara bu yüzme, yürüme yasasını koyan, onları su üzerinde hareket ettiren, yürüten Allah'tır. Suya kaldırma yasasını koyan, gemileri yürütme yasasını koyan Allah'tır. Onları hareket ettiren rüzgarları gönderen Allah'tır. Sonra yere düşmemesi için üzerinizdeki gökyüzünü tutan da Allah'tır. Rabbiniz tutmasaydı gökyüzünü kim durdurabilirdi?

Ve yine O Allah sizi dirilten, sizi yaratan, size hayat veren, sizi yaşatan ve öldürendir. İşte bütün bunlar göklere ve yere egemen olan, mülkün sahibi olan Allah'ın, kendisini hamd etmeniz gereken, kendisine kul olmanız gereken Allah'ın kuvvet ve kudretini, rubûbiyet ve ulûhiyetini gösteren âyetlerdir. Doğrusu Allah kullarına karşı Raûf ve Rahîmdir.

Ama muhakkak ki insan kâfir oldu, münkir oldu. İnsan inkârcı oldu, nankör oldu. İnsan örtücü, örtbas edici oldu. Rabbinin gücünü kudretini, Rabbinin mülke sahip oluşunu, Rabbinin göklere ve yere, göklerdekilere ve yerdekilere egemen oluşunu, kendilerine Raûf ve Rahîm oluşunu, kendini kendinden çok düşündüğünü, dünya ve uk-ba mutluluğu için kendisine vahiy gönderdiğini bilemedi, anlayamadı da Rabbini unutarak derbeder bir hayatın adamı oldu. Öyle değil mi? Yâni Allah kendisini yoktan var etsin, kendisine bu

kadar nîmet versin, yeryüzünü kendisine musahhar kılsın, ona değer verip, onu muhatap kabul edip kendi bilgisini aktarsın, sonra Allah kendisinin asla bir ihtiyacı yokken mahza insanın kendi hayrı için, kendi menfaati için ondan kulluk istesin de bu insan O'na kulluğa yönelmesin. Bu gerçekten çok onur kırıcı, çok kötü bir tutumdur. Çok büyük bir nankörlüktür. Nîmete küfürdür, nîmeti örtmedir bu.

67,69. "Her ümmete, yerine getirmeleri gerekli ibadetler koyduk. Öyleyse ey Muhammed! Bu konuda seninle çekişmelerine fırsat verme; Rabbine dâvet et, sen şüphesiz doğru yol üzerindesin. Seninle tartışırlarsa: "Allah yaptığınızı çok iyi bilir; ayrılığa düştüğünüz şeyler hakkında, kıyâmet günü aranızda Allah hükmedecektir" de."

Biz her bir toplum için, her bir ümmet için bir kulluk yasası, bir ibadet tarzı belirledik. Geçmiş toplumların, ümmetlerin her birerine kulluk programı belirledik. Adem, Nuh, Hud, Sâlih, İbrahim (as) ların her birerinin ümmetlerine tevhid esas olmak şartıyla, sadece Allah'a kulluk esas olmak şartıyla ufak tefek farklılıklar içeren ibadet biçimleri, kulluk yasaları belirledik. O ümmetlerin hepsi Benim kendilerine belirlediğim bu hayat tarzına tabi oldular, hayatlarını ona göre düzenlediler.

Öyleyse artık bu insanlar seninle bu konuda asla bir tartışmaya, bir nizâya girmesinler. Hakları yoktur buna. Nasıl? Efendim işte biz Mûsâ (as) döneminde şöyle yaşıyorduk, İsa (as) döneminde böyle yapıyorduk, İbrahim (as)'dan şöyle duymuştuk, Tevrat'tan, İncil'den böyle öğrenmiştik demesinler. Din konusunda seninle bir çekişmenin içine girmesinler. Artık bu insanların sana karşı böyle bir itiraz hakları kalmamıştır. Hakları olmadığı halde eğer insanlar sana bu tür şeylerle itiraz edecek olurlarsa o zaman sen onların lâkırdılarına iltifat etme. Aldırış etme onlara. Bu konuda onlarla bir tartışmaya da girme.

Sen sadece Rabbinin yoluna dâvet et. Evet İncil'de öyleyse, Tevrat'ta öyleyse şimdi de böyledir de ve Rabbin ne demişse, ne indirmişse insanları ona çağır. Şüphesiz ki sen dosdoğru bir hidâyet, dosdoğru bir yol üzeresin.

Allah her bir sonraki gönderdiği peygamberle bir önceki peygamberin şeriat'ından kaldıracağını kaldırmış, nesih edeceğini nesih etmiş, iptal edeceğini, geçersiz kılacağını kılmış ve yeni bir elçiyle yeni bir şeriat, yeni bir yasa, yeni bir kitap indirmiştir. Ve nihâyet kıyâmete kadar geçerli olacak, kıyâmete kadar değiştirilmeyecek, yenilenmeyecek, yerine bir şey konulmayacak en son hayat tarzını, en son kitabını, en son yasasını indirdi. Ve öncekileri de bu son kitabına,

bu son elçisine tasdik ettirdi. Bu son kitap onların doğrularını yanlışlarını ortaya koydu. Önceki kitaplardan, önceki şeriat'lardan bu son kitaba aktarılacaklar aktarıldı, nesih edilip kaldırılacaklar da belirtilip kaldırıldı. Ve artık kıyâmete kadar varlığını ve geçerliliğini sürdürecek olan bu son kitabını, bu son elçisini tüm dünya insanlığına sundu.

Öyleyse ey insanlar, önceki tüm kitapların, tüm şeriat'ların, tüm peygamberlerin bu kitaba aktarılanları hariç hükümleri bitmiştir. Artık bundan sonra ben Hıristiyan'ım, ben İncil'le amel ediyorum, benim peygamberim İsa (as) dır. Ben Yahudi'yim, benim kitabım Tevrat'tır, benim örneğim Mûsâ (as) dır demeye hiç kimsenin hakkı da, salahiyeti de kalmamıştır. Yâni bir zamanlar İsa (as) a iman etmiş, İn-cil'e inanmış olabilir insan. Şimdi aynı kaynaktan gelmiş Muhammed (as) vardır, Kur'an vardır. Şimdi Muhammed (as)'a ve Kur'an'a inanmak zorundadır.

Veya daha önce cinleri, melekleri, insanları, hayvanları, taşları tanrılaştırmış, onlara kulluk etmiş olabilir insan. Bir kısım tâğutlara kulluğu meşru görmüş olabilir. Allah dinini bırakarak, Allah dinini tanımayarak kendi kendine dinler, sistemler, hayat tarzları geliştirmiş ve onlara tapınmış olabilir. Küfrün ve şirkin girdabına yuvarlanmış olabilir. Ama şu anda Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed (as) da O'nun elçisidir demek zorundadır. Eski yolunu, eski anlayışını, eski inanışını terk edip böylece inanmak zorundadır.

İşte ey peygamberim, sen bunu böylece açıkla ve insanları bu dine, Allah yoluna dâvet et. Hiç böyle ileri-geri kimseyle tartışmaya girme. Çünkü Allah kimseyi zorla müslüman yapmadı. Kimseyi İslâm olmaya zorlamadı. Sen de ey peygamberim, sizler de ey peygamber yolunun yolcuları, bunu insanlara duyurun ve onları Allah yoluna dâvet edin, sizin göreviniz budur.

Evet biz de bunu böylece insanlara duyuracak ve onları Allah yoluna, sırat-ı müstakime dâvet edeceğiz. Öyle bir dâvet edeceğiz ki, bu dâveti insanlara öyle bir ulaştıracağız ki, yeryüzünde ben bunu duymamıştım, ben bunu bilmiyordum, benim böyle bir şeyden haberim yoktu diyecek bir tane insan bile kalmamalı. Bu mesajdan haberdar olmadık bir tek fert bile kalmayacak biçimde bunu insanlara ulaştırma kavgası içine girmek zorunda olduğumuzu unutmayacağız. Peygamber yolunun yolcusu olarak bizim görevimiz de bugün işte budur.

Eğer yine de seninle tartışmaya girerlerse ağızlarını payını vermek ve tartışmadan vazgeçmelerini sağlamak için de ki onlara, Allah yaptığınızı çok iyi

bilir. Allah sizin benimle niçin tartıştığınızı, kaçma amacıyla mı? Anlama, öğrenme amacıyla mı? Beni oyalama amacıyla mı? Ne niyetle yaptığınızı Allah bilmektedir de ve işi bitir peygamberim. Sizinle bizim aramızda bir tartışma konusu yoktur. Çünkü artık hak beyan edilmiştir. Hak güneş kadar açıktır ve nettir. Sizler inatlarınız ve kibirleriniz yüzünden, kıskançlığınız yüzünden bildiğiniz halde hakkı kabule yanaşmıyorsunuz. Hak bu kadar belli iken, bu kadar ayan-beyan ortada iken, Rabbim kitabıyla hakkı bu kadar açıklamışken ve ben de size onu Rabbimin istediği biçimde tebliğ etmiş, duyurmuş iken artık onun karşısında inattan başka bir şey yoktur. İnatçı insanlar karşısında da delile ihtiyaç yoktur. Delil hakkı bilmeyen ve hak kendisine beyan edildiği zaman onu kabule hazır olan kimseler için söz konusudur de ve onlardan ayrıl. Çünkü:

Allah yarın aramızdaki hükmünü verecektir. Aramızda ihtilâf ettiğimiz konularda yarın Allah hükmünü verecektir. Kim haklı, kim haksız onu yarın ortaya koyacaktır. Şimdi sizler Allah'ın verdiği yetkiyle, özgür iradelerinizle keyfinize göre bu böyledir, şu şöyledir diye hükümler verebilir, aklınıza göre yargılar geliştirebilirsiniz. Dilediğinizi affedip, dilediklerinizi cezalandırabilirsiniz. Dilediklerinizi nîmetlere boğup, dilediklerinize eziyetler çektirebilirsiniz. Dilediğinizi emredip, dilediğinizi yasaklayabilirsiniz. Dilediğinizi giyinip dilediğinizi soyunabilirsiniz. Dilediğiniz yerlerden kazanıp dilediğiniz yerlerde harcayabilirsiniz. Dilediğiniz gibi hukuk yapıp, dilediklerinize tapınabilirsiniz. Dilediğinize hayat hakkı tanıyıp dilediklerinizi susturabilirsiniz.

Ama unutmayın ki evlerinde kendilerini kral zannedenler, ev halkına diledikleri gibi zulmedenler. Köyünde, kentinde, ülkesinde kendilerini tanrı yerine koyup, kendilerinde güç kuvvet görerek: Ben asarım! Ben keserim! Diyenler. Egemenlik bendedir! diyerek Allah kullarına yasa koymaya, insanları Allah'a kulluktan koparıp kendilerine kul, köle edinmeye çalışanlar. Allah'la, Allah'ın diniyle, Allah'ın â-yetleriyle, Allah'ın yasalarıyla savaşa tutuşanlar. Allah'a iman edenleri yok etmeye soyunanlar. Unutmayın ki bireysel kıyâmetiniz gelir gel-mez, kıyâmet kopar kopmaz elinizde hiçbir yetkiniz kalmayacak. Şu anda karşınızda hanımlarınız, çocuklarınız tir tir titreyebilir. Karşınızda vatandaşlarınız ezilebilir. Karşınızda işçileriniz kan kusabilir. Siyasal gücünüz karşısında, ekonomik varlığınız karşısında, askeri kuvvetiniz karşısında, zulmünüz, azgınlığınız karşısında insanlar diz çökmüş olabilir.

Ama unutmayın ki bir gün öleceksiniz. Bir gün kıyâmet kopar ve her şey biter. İşte o zaman hakkınızdaki hükmünü Allah verecektir. Ne doğru, ne yanlış? Ne hak, ne batıl? Kim zalim, kim adil? Kim cennetlik, kim cehennemlik? Bu

konuda Allah hüküm verecek ve herkes çaresiz O'nun hükmüne boyun eğmek zorunda kalacak.

Aslında o gün vereceği hükmünü Rabbimiz bugün kitabında vermiştir. O gün diyeceğini bugün kitabında demiştir. Bugün elimizdeki şu kitapta her şey bellidir. Öyleyse ey insanlar, gelin yarın gelsin de o zaman Rabbimizin hükmüne tabi olalım demeyelim. Gelin bugün bu kitabın dediklerine tabi olalım. Bu kitabın hak dediklerini hak, batıl dediklerini batıl bilelim. İyi dediklerini iyi, kötü dediklerini kötü bilelim. Eğer bugün bu kitabın dediği gibi bir hayat yaşarsak o gün Allah'ın doğru diyecekleri bellidir.

70. "Göklerde ve yerde olanı Allah'ın bildiğini bilmez misin? Bunlar hiç şüphesiz Kitaptadır ve şüphesiz bunlar Allah'a kolaydır."

Biliyor musunuz? Göklerde ve yerde ne varsa hepsini bilen Allah'tır. Göklerde ve yerde hiçbir şey Allah'a gizli kalamaz. Göklerde olanı da, yerde olanı da, gönüllerde olanı da bilir Allah. Allah bilgisi tam olandır, bilgi kendisinden olandır ve O'nun bilgisinin dışında kalan hiçbir şey yoktur. İşte kulluk, itaat, teslimiyet böyle her şeyi bilen bir Allah'ın hakkıdır. Göklerde ve yerde mülkü olarak, kulu olarak ne varsa hepsi Allah bilgisinde, Levh-i Mahfuz'da yazılıdır.

Evet zerreler de, küreler de, galaksiler de, yıldızlar da, insanlar da, sinekler de, atomlar da, moleküller de Allah bilgisinde yazılıdır. Herkes için, her varlık için, her insan için bir dosya tutulmaktadır. Herkesin en küçük amelinden, en büyük amellerine kadar Allah'ın melekleri dosyalar tutmaktadırlar. Şu anda Müslümanları fişleyenlerin de, dosyalayanların da dosyaları tutulmaktadır. Ve nihâyet bir gün vakti gelip te o gerçek bilgiyi, o kıyâmet bilgisini Rabbimiz insanlar üzerinde uygulamaya başladı mı artık kimse Onun takdirinin önüne geçemeyecektir.

Allah'ın göklerde ve yerdeki tüm kullarını, tüm varlıkları bil-mesi de öyle zor değildir. Bu Allah için çok kolaydır. Şu anda gökten ne kadar yağmur damlası düşer? Güneşten ne kadar ısı ve ışık gelir? Ağaçlardan kaç yaprak düşer? Ne kadar çiçek açar? Toprağın altına günde kaç insan düşer? Karanlıklarda ve aydınlıklarda kim nerede devinir? Her şeyi, her şeyi bilir Allah. Hal böyleyken:

71. "Onlar Allah'ı bırakıp da O'nun, haklarında hiçbir delil indirmediği, kendilerinden de bir bilgi olmayan şeylere taparlar. Zulmedenlerin yardımcısı

olmaz."

Evet insanlar böyle Alîm ve Habîr olan, göklere ve yere bilgisi ve gücüyle egemen olan bir Allah'ı bırakıp da O'nun berisinde, O'nun dununda başka varlıklara tapınıyorlar. Gerçekten çok hayret edilecek bir durumdur bu. Üstelik bu konuda da hiç bir bilgileri de, hiç bir delilleri de yoktur. Allah kitaplarının hiç birisinde Benim dûnumda şunlara, şunlara da kulluk edebilirsiniz. Ben onlara da yetki verdim. Falanlar filânlar da güçlüdür, onlar da tanrıdır dememiş. Bu konuda hiç bir bilgi indirmemiş, kimseye böyle bir yetki vermemiş. Şimdi bu durumda nasıl oluyor da bu insanlar Allah'ın bir takım kullarını tanrı bilip, tanrı yetkilerine sahip bilip onlara kulluk edebiliyorlar? Nasıl oluyor da hayatlarında onları da söz sahibi kabul edebiliyorlar? Nasıl oluyor da onları yasalarını da uygulamaya çalışıyorlar? Bu Allah'ın hakkını gasp değil mi? Bu Allah'a karşı zalimce bir tavır değil mi?

Böyle yapanlar hiçbir zaman unutmasınlar ki zalimlere asla yardımcı yoktur. Zalimleri, kendilerini sadece Allah'a kulluk ortamından çıkarıp şirk pisliğine atanları, Allah'a karşı, Allah bilgisine karşı zulmedenleri yarın Allah'ın azabına karşı koruyacak hiç bir yardımcı yoktur. İşte konuşuyorlar insanlar. Haktan, hukuktan, insan haklarından, kadın haklarından, işçi, işveren haklarından konuşuyorlar. Hepsininki boş laftan ibaret. Allah hakkını bilmeyen, Allah hakkını gündeme getiremeyen insanlar hiçbir hakkı gündeme getiremezler ve hiç bir hakkı alamazlar. Önce Allah hakkı bilinmeli, önce Allah hakkı gündeme getirilmelidir.

Eğer Allah hakkını bilirsek, Allah hakkını gündemde tutarsak o zaman ancak kadın hakkını, erkek hakkını, işçi hakkını, mazlumun, fakirin yetimin hakkını, devletin hakkını, toplumun hakkını, hayvanların hakkını verebilirsiniz. Ama başta Allah'ın hakkının gasp edildiği bir toplum içinde hiçbir hak söz konusu olamaz. Çünkü hakkı ortaya koyan Allah'tır. Allah hakkını veremeyen insanlar başkalarının haklarını nasıl verecekler? Allah'a karşı zalimce bir tavır sergileyen insanlar hak arayışına hiçbir zaman girmesinler. Çünkü hakları yoktur buna.

72. "Onlara âyetlerimiz apaçık olarak okunduğu zaman, inkâr edenlerin yüzlerinden inkârlarını anlarsın. Nerdeyse, kendilerine âyetlerimizi okuyanlara saldıracaklar. De ki: "Size bundan daha fenasını haber vereyim mi? Allah'ın inkârcılara vaad ettiği ateş! Ne kötü bir dönüştür!"

İşte böyle Allah'a karşı zalimce bir tavır takınan, Allah'ın hakkını gasp

eden, sadece O'nun hakkı olan kulluğu O'nun dûnunda, O'nun berisinde, O'nun dışında bir kısım varlıklara lâyık gören insanlara Allah'ın apaçık âyetleri okunduğu zaman, duyurulduğu zaman onların yüzlerinde bir buruşma, bir ekşime, bir kabul etmeme görürüsün. Neredeyse kendilerine hakkı duyuranlara, kendilerine Allah'ın âyetlerini okuyanlara saldıracaklar, üzerlerine çullanacaklar. Çünkü adamlar Allah'ın âyetlerini, Allah'ın dinini, Allah'ın sözlerini duymak, dinlemek istemiyorlar. İşte görüyoruz, şu bizim toplumda Allah'ın kitabı kapatılmış, bu kitabın dışında her türlü kitaplar açılmış. Gece yarılarına kadar başka kitapları okuyor bu insanlar. İnsanın dili varmıyor söylemeye; yoksa insanların kalplerine bu kitabın inkârı mı sevdirildi? Acaba bu insanların kalplerine bu kitabın nefreti, bu kitabın kapatılıp başka kitapların açılması, başka kitapların izletilmesi mi sevdirildi?

Allah için bir düşünelim. Gece gündüz hangi kitabı okuyoruz? Hangi kitaptan bilgileniyoruz? Hangi kitabın değer yargılarını sahipleniyoruz? Yoksa bizler de bu âyetlerde anlatılan inkârcıların tavırlarını benimsedik, onların düşüncelerini benimsedik de adım adım onları mı takip ediyoruz. İşte bakın Allah kitabı kapatan, kitapla ilgisi kesilen, kitabın âyetlerini duymak, dinlemek istemeyen insanları anlatıyor. Yoksa karın doyurmuyor mu bu Kur'an? Hiçbir işe yaramıyor mu bu âyetler? Bu kitabın dışında kendilerine çok daha fazla menfaat sağlayanlar var da onun için mi onlara gidiyorlar? Onun için mi onların eğitimlerine teslim oluyorlar?

De ki: Size bundan daha fenasını haber vereyim mi? Allah'ın inkârcılara vaad ettiği ateş! O ne kötü bir dönüştür! Evet bundan daha şerlisi, Kur'an'ı kapatan, Kur'an'la ilgisini kesen, Kur'an'a karşı düşman kesilen, Allah'ın kitabını susturmak için hücum eden, kendisine Kur'an duyurulduğu zaman inkârcı kesilen, Kur'an okuyanları boğmaya çalışan, yüzünü ekşiten, Kur'an öğrenme müesseselerinin kökünü kazımaya sa'yeden kimseden daha beteri ateştir. Cehennem ateşidir.

Öyleyse haydi buyurun, kapatın Kur'an'ları. Almayın elinize kitabı. Çıkarın evlerinizden bu kitabı. Atın şehirlerinizden bu kitabı. Kovun hayatınızdan Onu. Kapatın kulaklarınızı... Duymayın... Kimse okumasın bu âyetleri. Kimse rahatsız etmesin sizleri. Susturun şu Kur'an okuyanları. Keyfinize bakın. Tatlı gelsin dünya, tatlı gelsin mark dolar hesapları, tatlı gelsin altın gümüş sesleri. Büyütün ticaretlerinizi. Büyütün Holdinglerinizi. Yenileyin arabalarınızı. Yükseltin makamlarınızı mevkilerinizi. Tüm dünya sizi alkışlasın. Tüm dünya önünüzde secdelere kapansın. Soygunlarınız, vurgunlarınız, hırsızlıklarınız ayyuka çıkarak devam etsin...

Ama unutmayın ki ateş var, cehennem var. Bu kitabı kapatmanızın, bu kitabı duyuranlara saldırmalarınızın karşılığı cehennemdir. Sen kapatırsan kapat, bunu sen bilirsin, ama kesinlikle bilesiniz ki kapatmak istemeyenlere yapabileceğiniz hiçbir şey yoktur, bunu da asla unutmayın. Ve sizler de kesinlikle bilesiniz ki ey müslümanlar, ey kitapsız Müslümanlığın olmayacağına inananlar, ey bu kitabı Allah kullarına duyurmak zorunda olduğuna inananlar sizler bu kitapla beraber olursanız tüm dünya size düşman olsa da, tüm dünya üzerinize çullansa da; kitapla beraber olduğunuz sürece Allah yardımınızda olacaktır. Bundan zerre kadar şüpheniz olmasın. Rızka Allah kefildir. Ama şunu da unutmayın ki siz kendiniz bu kitabı kapatırsanız hiç kimse de sizi bu kitaba döndüremeyecektir.

73. "Ey İnsanlar! Bir misal verilmektedir, şimdi onu dinleyin: Sizlerin Allah'ı bırakıp taptıklarınız bir araya gelseler, bir sinek bile yaratamayacaklardır. Sinek onlardan bir şey kapsa, onu kurtaramazlar; isteyen de, istenen de âciz!"

Ey insanlar size bir misal verildi. Aman iyi dinleyin, iyi kulak verin. Allah'ı bırakıp ta tapındıklarınız, bağlandıklarınız, dua ettikleriniz, eteğine yapıştıklarınız, güvendikleriniz, şifa dilendikleriniz, hukuk dilendikleriniz, yasa beklediklerinz, ululadıklarınız, yetkili ve etkili gördükleriniz bir araya gelseler bir sinek bile yaratamazlar.

Evet Allah berisinde sözünü dinledikleriniz, büyükledikleriniz, dinine, yasalarına, hayat tarzına itibar ettikleriniz, tüm tanrılarınız, tanrıçalarınız birleşseler bir sinek bile yaratamazlar. Bir sineğin bir kanadını bile yaratamazlar. İşte bir darb-ı mesel. İşte size akıllarınızı erdirecek bir örnek:

Eğer sinek onlardan bir şey koparsa ona engel bile olamazlar. Onun kendilerinden kopardığı parçayı geri bile alamazlar. Meselâ milyonlarca insanın tapındığı bir put bir kuşun üzerine işemesine bile engel olamıyor. Veya milyonlarca askeri olan bir tanrı kral bir sineğin kendisinden alıp kaçtığı bir damla kanı bile geri alamaz. Tüm ordularını toplayıp üzerine gönderse yapabileceği bir şey yoktur. Her ülkenin tanrısı böyle olduğu gibi tüm dünya tanrılığına soyunan büyük tanrılar da böyledir.

İsteyen de güçsüz, istenen de. Tanrılar da güçsüz kullar da. Tapınılanlar da güçsüz, tapınanlar da. İşte şirk mantığı. Kendini bile korumaktan âciz, kullarının korumasına muhtaç putlara tapınıyorlar zavallılar. Müşrikler tarih boyunca böyledir. Onların aklını, mantığını, gerçekten anlamak mümkün değildir. Zaten akılları, mantıkları olsaydı bu adamlar müslüman olurlardı. Be beyinsiz adamlar!

Eğer bu put kendi kendini korumaktan âcizse niye ona tapınıyorsunuz? Yok kendisine tapınılacak, kendisine sığınılacak kadar güçlü birisiyse bırakın kendi kendini korusun, neden onu korumaya çalışıyorsunuz? Aman koruyun! Aman koruyalım! Aman sahip çıkalım! Aman onu birilerine yıktırmayalım diye..? Bırakın da kendi kendini korusun put, madem tapınılacak kadar güçlüyse.

Akılsız adamlar tanrılarını korumaya çalışıyorlar. Tanrıları kendilerini koruyacakları yerde onlar tanrılarını korumaya çalışıyorlar. Küfür ve şirk inancıyla İslâm inancının ayrıldığı nokta da işte burasıdır. İslâm inancında koruyan Allah, korunan kullardır. Küfür ve şirk inancında da bunun tamamen tersi geçerlidir. Koruyan kullar, korunan da tanrılardır. Kullar tanrılarının gönüllü ordularıdır. Çünkü kulları tarafından korunmasalar o putlar tapınılmaya lâyık görülmezler. Kulları tarafından kendilerine değer verilmeyen, sahip çıkılmayan hiçbir yapay tanrı tapınılmaya lâyık görülmez. Kulları tarafından kendisine bir mozole, bir anıt yapılmadıkça onlar tanrı olamazlar. Kulları onları sahiplenmeli, korunmalı, değer vermeli ki onlar bir değer ifade etsinler. Halbuki Allah, kullarının korumasına muhtaç olmayandır. Tüm kul-larını koruyan, ama kendisi korunmaya muhtaç olmayandır. Tüm kullarını doyuran, onlara rızık veren, ama kendisi onlar tarafından doyurulmaya muhtaç olmayandır. Hal böyleyken:
74,75. "Allah'ı gereği gibi değerlendiremediler. Doğrusu Allah kuvvetlidir, güçlüdür. Allah meleklerden ve insanlardan peygamberler seçer. Doğrusu Allah işitir ve görür."

Bu insanlar gerçek Rablerini tanımlayamadılar, İlahlarını bilemediler. Gerçekten bu insanlar Allah'ı hakkıyla tanıyamadılar, Allah'ı hakkıyla bilemediler. Allah'ın zatını, sıfatlarını, rubûbiyetini, ulûhiyeti-ni, azametini, kibriyasını tanıyamadılar. O'nun rahmetini, rahmetinin eseri olarak gönderdiği kitabını, âyetlerini, peygamberlerini hakkıyla tanıyamadılar. Allah'ın kendilerini adam yerine koyup kitap göndermesindeki hikmetini anlayamadılar. Onlara merhameti gereği Peygamber görevlendirmesindeki hikmetini, yeryüzünü yaratmasındaki, kendilerini var etmesindeki gâyesini, muradını tanıyamadılar, bilemediler. Allah meleklerden ve insanlardan onların hayatlarına karışmak üzere, onlara vahiy göndermek üzere elçiler seçer. Allah işitendir, görendir.
76. "O, geçmişlerini geleceklerini bilir. Bütün işler Allah'a döner."

Allah kullarının önlerini, arkalarını, başlangıçlarını, sonlarını, yukarılarını, aşağılarını, önlerindekileri, arkalarındakileri, bildiklerini bilmediklerini her şeyi bilendir. İnsanların öncesini ve sonrasını bilendir Allah. Yâni insanlar

yaratılmadan önce neydiler? Neredeydiler? Onların varlığından önce ne vardı? Onların yokluğundan sonra ne olacak? Bunu bilen, her şeyi bilen Allah'tır. Allah her şeyi bilendir, O'-nun bilgisinin dışında kalan hiç bir şey yoktur. Ve hiçbir kimse Allah'ın bildiklerinden bir şeye O bildirmeksizin ulaşamaz. Öyleyse insanlar dün, bugün, yarın neyi bilmişler, neyi bilebileceklerse, ne tür bir bilgiye sahip olabileceklerse, ister gayb aleminden, isterse şahadet aleminden, ister Allah'ın zatına, ya da sıfatlarına dair, ya da bu kâinatın kanunlarına dair neyi bilebilmişlerse bu ancak Allah'ın meşieti ve bildirmesi ile olmuştur.

Ve işler sonunda bilgisi tam olan Allah'a döndürülecektir. Sonunda herkes Rabbine dönecek, hesabı O'na ödeyecek ve Onun hükmüne, O'nun kararına boyun bükmek zorunda kalacaktır.

77. "Ey İnananlar! Rüku edin, secdeye varın, Rabbinize kulluk edin, iyilik yapın ki saadete erişesiniz."

Ey iman edenler Rüku edin ve secdeye varın. Allah karşısında, yaratıcınız karşısında, sahibiniz, Mâlikiniz karşısında, Rabbinizin emir ve nehyleri karşısında boyun bükün, teslimiyet gösterin. Hiçliğinizi itiraf adına O'nun önünde eğilin. Rükulu ve secdeli namazlarınızla hayatınızı sadece Allah'a kulluğa sevk edin. Sadece O'nu dinleyin. Sadece O'na itaat edin. Sadece O'nun seçimini seçim bilin. Sadece O'nun çektiği yere gidin. Tüm hayatınızı Allah kaynaklı yaşayın. Hayatınızı O'nun beğenisine sunun. Yaptıklarınızı O'na beğendirin. Ölünceye kadar O'nun huzurunda, O'nun kontrolü altında olduğunuzu bir saniye bile unutmayın. O'na lâyık olun. Kendinizi hep O'na beğendirmeye çalışın. O sizi beğendikten sonra tüm dünya beğenmese vız gelir. O'nu razı edememişseniz tüm dünya sizi alkışlasa ne yazar? Çünkü sonunda hesabı O'na ödeyeceksiniz. Sonunda o'nun yargısına boyun bükmek zorunda kalacaksınız.

Hep hayır yapın. Hep hayır peşinde olun ki kurtuluşa eresiniz. Siz hayrı arayıp bulun, hayır gelip bizi bulsun diye beklemeyin. Bugün Allah için nasıl bir hayır işlesem diye niyet taşıyın. Hayır, Allah'ın istedikleridir. Hayır, Allah'ın hayır dedikleridir. Hayır, Allah'ın istediği kulluktur. Hayır, Allah'ın konuşun dedikleridir, yapın dedikleridir. Hayır, Allah'ın kitabının ve onun pratiği olan peygamber (as) ortaya koyduğu İslâm'dır, kulluktur. Öyleyse hayatınızı sadece Allah için yaşayarak, Allah'ın hayır dediklerinin peşinde olarak bir dünya değerlendirin ki hem dünyada, hem de âhirette korktuklarınızdan emin olup,

umduklarınıza nail olasınız.

78. “Allah uğrunda gereği gibi cihat edin. O, sizi seçmiş, babanız İbrahim'in yolu olan dinde sizin için bir zorluk kılmamıştır. Daha önce ve Kuran’da, peygamberlerin size şahit olması, sizin de insanlara şahit olmanız için size müslüman adını veren O’dur. Artık, namaz kılın, zekât verin, Allah'a sarılın. O sizin sahibinizdir. Ne güzel sahip ve ne güzel yardımcıdır!”

Bir de Allah yolunda, Allah uğrunda cihat edin. Allah’ın iste-diği şekilde müslümanca bir hayat yaşamaya, müslümanca kalmaya cehd-ü gayret edin. İşiniz gücünüz Müslümanlık olsun. Çünkü O Allah sizi seçmiştir. Ve sizin için dinde herhangi bir zorluk ta kılmamıştır.

Evet kendi yolunda, Müslümanlık yolunda sizden cehd-ü gayret isteyen, sizi seçen Allah size bir ayrıcalık tanıyor. Ve üstelik sizi seçtiği, size yüklediği bu Müslümanlık yolunda, yüklediği bu kulluk yükünde bir zorluk ta yoktur. Yâni müslümanlar olarak sizin gücünüzü aşan, takatinizi zorlayan bir sorumluluğunuz da yoktur. Tam size uygun bir kulluk yasası belirledim, buyuruyor Rabbimiz.

Siz atanız İbrahim’in dini üzeresiniz. Atanız İbrahim’in milleti üzeresiniz. Evet biz müslümanlar atamız İbrahim’in dinine nispet ediliyoruz. Bu bizim için şereflerin en büyüğüdür. Atamız, imamımız, önderimiz, liderimiz İbrahim (as) dır.

Peki İbrahim (as)’ın dini, milleti neydi? Atamızın milleti İslâm’dı, İslâm milleti idi. Daha önce de, şimdi de size müslüman ismini veren Allah’tır. İbrahim (as)’ın dini İslâm’dı, İbrahim (as) müslümandı. Kitabımızın başka âyetlerinin beyânıyla Hz Âdem aleyhisselâmdan bu yana Rabbimizin seçtiği tüm elçilerine gönderdiği din İslâm’dı ve tüm peygamberleri de müslümandı.

Evet dün de, bugün de insanlar kendilerini hep İbrahim (as)’a izafe etmeye çalışırlar. Herkes İbrahim (as)’a yakınlık iddiasında bulunuyor. Yahudi’si de Hıristiyan’ı da, müslümanlar da İbrahim (as)’ın dininde, İbrahim (as)’ın yolunda olmakla övünüyorlar. Peki acaba gerçekten İbrahim (as)’a yakın olanlar, Onun dininde, onun yolunda olanlar kimlerdir? İşte Rabbimiz bu âyetinde Onun dininde, Onun yolunda olanları haber veriyor.

Ey müslümanlar, madem ki Rabbiniz daha önce de, şimdi de size

müslüman ismini verdi, öyleyse adınız sadece müslüman olsun. Çünkü bu ismi size Allah verdi. Bu ismin dışında kendinize başka şeref aramayın. Sizi müslüman diye çağırsınlar ve siz müslüman ola-rak ölün. Adımız müslüman. Bütün insanlığın imamı, imamımız İbrahim (as), dinimiz İbrahim (as)'ın dini İslâm'dır. Kendimize bunun dışında ne bir din ararız, ne bir şeref ararız, ne de bir isim peşine düşeriz.

Böylece şu son peygamber size şahit olsun diye ki bu dini o getirdi, bu kitabı o getirdi. Sizi İbrahim (as)'a nispet ettiren o Resul size şahittir. Sizler de tüm insanlığa şahitler olasınız diye Rabbiniz size müslüman ismini vermiş, sizi şereflerin en yücesiyle şereflendirmiştir.

Rasulullah efendimiz biz ümmetine şahittir, bizler de tüm insanlığa şahitleriz. Allah'ın Resûlü çok güzel bir Müslümanlık sergileyerek biz ümmetine şahit oldu. Bizler de öyle güzel bir Müslümanlık sergileyeceğiz ki tüm dünya insanlığına şahit olacağız. Evet bu ümmet, bizler, biz müslümanlar Bakaradaki âyetle birlikte söyleyecek olursak: ***"...vasat bir ümmetiz ve de şahit bir ümmetiz..."*** Bizi bu dünya üzerinde vasat ve şahit bir ümmet yaptı Rabbimiz. Tüm dünya insanlığına karşı hem denge unsuru, hem de kulluğunun şahitleri yaptı Rabbimiz bizi. Hükmüne tüm insanlığın boyun eğeceği, tüm insanlığın bize bakıp hizaya geleceği, sapıkların sapıklık noktalarını bizde anlayacağı, hakkı bulmak isteyenlerin bize bakarak hakkı bulabilecekleri şahit ve denge unsuru bir ümmet yaptı Allah bizi. Yeryüzünün dengesi bizimle, bu ümmetle kurulacaktır.

Yeryüzünde Allah'a kulluk bizimle açığa çıkacaktır. Peygamber (as) şahsında yaşadığı Müslümanlıkla nasıl ümmetine kulluğu örneklemişse bizler de tüm insanlık için kulluk nümunesi olmak zo-rundayız. Bu görev tıpkı peygamberin ashabına ve diğer insanlara kendisine vahy olunan dini anlatma ve yaşama konusunda şahitlik etmesi gibi bir görevdir. Çok şerefli, ama o nispette de sorumluluğu olan bir görevdir. Ümmeti içinde peygamberin görevi, sorumluluğu ve şerefi neyse diğer toplumlara karşı bizim de sorumluluğumuz ve şerefimiz odur. Bizler müslümanlar olarak şu anda tıpkı peygamber gibi tüm insanlık önünde İslâm'ın yaşanırlılığını pratiğini göstermek zorundayız. Bu konuda peygamberin ümmetine karşı şahit olduğu gibi, biz de tüm insanlara şahitler olmak zorundayız.

Şimdi biz insanlara şahitler olmak zorundayız. Peki nasıl şahit olunur insanlara? Bunun yolu, bütün insanlara bu dini götürür, Kur'an âyetlerini bütün

insanlara ulaştırır, dünya üzerinde Allah'tan ve Onun âyetlerinden, cennetten, cehennemden haberdar edilmedik bir tek insan kalmayacak biçimde herkesi haberdar edebilirsek işte o zaman biz insanlara şahitlik görevimizi yapmışız demektir. Tıpkı Resululla-hın bu ümmet üzerine şahitlik yaptığı gibi.

Öyleyse gelin ey müslümanlar, öyle güzel bir Müslümanlık ya-şayalım ki tüm dünya insanlığı güzeli bizde görsün, kulluğu bizde görsün ve dirilsin. Öyle güzel tebliğ edelim ki Allah'ın dinini yeryü-zünde benim bundan haberim yoktu diyen bir tek insan kalmasın. Al-lah yardımcımız olsun. Bu sûreyle alâkalı bu kadar söz yeter. Rabbim gereği gibi anlayıp, iman edip amel etmeyi hepimize kolay getirsin. Sübhanekallahümme ve bihamdik, eşhedü enlâ ilâhe illâ ente, estağ-firuke ve etûbü ileyk.

- 23 -

MÜ'MİNÛN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 23, nüzûl sıralamasına göre 74, üçüncü miûn grubunun dördüncü sûresi olan Mü'minûn sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 118 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını ilk âyetindeki "mü'minûn" ifadesinden almış Mekke'de nâzil olmuş 118 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. İnşallah bu haftadan itibaren bu sûreyi tanımaya başlayacağız.

Sûrenin nüzul zamanı gerek üslubu ve gerekse ihtiva ettiği ko-nular itibariyle Mekke döneminin ortalarında indirildiğini anlıyoruz. Âyetlerin seslenişine kulak verdiğimiz zaman Resûl-i Ekrem efendimizin Mekke müşrikleriyle mücadelesinin ritimlerini duyar gibi oluyoruz. Mekkeli müşriklerin dâveti reddedip, dâvetçiye ve beraberindeki mü'minlere işkencelerini artırmaları sonucunda Resûlullah efendimizin Rabbimizden onların Yusuf'un kıtlık yıllarına

benzer bir kıtlıkla sarsmasını istemesi üzerine gönderilen kıtlık senesinde nâzil olmuştur. O yıllarda Müslüman olup, hidâyet şerefiyle şereflenmiş olan Ömer efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edilir: “Bu sûre nâzil olduğu sırada ben peygamber efendimizin yanında idim ve onun durumunu gözlüyordum. Vahyin inzâli bittiği zaman Resûlullah Efendimiz şöyle buyurdu: “Şimdi bana on âyet geldi ki, onlara uyan kişi kesinlikle cen-nete girecektir.” Sonra da sûrenin başındaki âyetleri okudu. (A. B. Hanbel, Tirmizî)

Sûrede işlenen ana temaya, yâni ana fikrine gelince; Mekke müşriklerini peygamber efendimizin getirdiği hidâyet hediyesini kabule dâvet olan sûreyi genel hatlarıyla 8 bölümde ele alıp incelememiz mümkündür.

Birinci bölümde (âyet 1-11) kurtuluşa eren mü’minlerin özellikleri sayılarak gerçek mü’minler tanıtılmış oluyor. Resûl-i Ekrem efendimizin Allah’tan getirdiği mesajını kabul eden, Allah’a ve elçisine Al-lah ve Resûlünün istediği gibi iman eden mü’minlerin iman kaynaklı bir hayat yaşayarak önceki kötü özelliklerini atıp bu güzel ve yüce özellikleri kazanmış olmaları Allah’ın, mesajının ve peygamberinin hak oluşunun, doğruluğunun en büyük ispatıdır.

İkinci bölümde (âyet 12-22) insanın ve tüm kâinatın yaratılışına dikkat çekiliyor. Tek yaratıcı olan Allah’ın bu yaratıklarını yaratmasındaki esas hikmete dikkat çekiliyor. Tüm bu varlıkların yaratıcısı Al-lah’tır ve bu yaratıklar asla lâf olsun diye, oyun eğlence olsun diye ya-ratılmamıştır. Bu varlıkların var edilişinin sebebi kâinatta sözü dinlenecek, arzuları yerine getirilecek, çektiği yere gidilecek tek olan Allah’a iman ve O’nun elçisinin O’ndan getirdiği tevhid inancını kabul etmeniz içindir. Tüm kâinatta bir tek gerçek var; o da yaratıcı olan Al-lah’ın tek Rab ve İlâh olması ve biz kullarının sadece O’na kul köle olmamız gerçeğidir. İşte bu âlemde var olan tüm varlıklar peygamberin çağırdığı tevhid ve âhiret gerçeğinin açık bir delilidir.

Üçüncü bölümde (âyet 23-54) peygamber efendimizden önce yaşamış Allah’ın kutlu elçilerinin toplumlarıyla ilişkileri, mücadeleleri, toplumları karşısında tavırları, toplumlarının onlara karşı tutumları an-latılır. Böylece önceki elçilerden örnekler verilerek peygamber efendimizin dâvetinin, mesajının hak oluşuna, haklı oluşuna tarihî deliller getirilir. Şu anda Muhammed aleyhisselâmın şu anda söylediklerinin, yaptıklarının aynısını önceki peygamberler de söylemişler, şu anda onun muhatapları olan Mekke müşriklerinin ona karşı takındıkları tavırların aynısını önceki peygamberlerin

toplumları da takınmışlardır. Yani bu son peygamber türedi, yeni, ilk defa duyulmuş, ne olduğu açık seçik belli olmayan birisi değildir. Ondan önce de aynı kaynaktan pek çok elçiler gönderilmiş ve toplumları tarafından yalanlanmıştır. Öyleyse ey insanlar, gelin bu tarihi delilden ibret alın da tarih içinde elçilerine karşı gelerek Allah'ın helâk yasasının mahkumu olanlar safında değil de, o elçilere iman ederek, onlar safında yer alarak kurtuluşa erenlerden olun denilmektedir.

Dördüncü bölümde (âyet 55,67) önceki elçilerin hayat hikâyesi anlatıldıktan sonra biz kullarını ilgilendiren temel bir ilkenin gündeme getirildiğini görüyoruz. Şurası hiçbir zaman unutulmamalıdır ki; dünya hayatındaki başarı ve mutluluk, Allah katındaki baları ve mutluluğun ölçüsü değildir. Bu dünyada başarıya ulaşmış, mutlu ve müreffeh bir hayat yaşamış kimse yarın âhirette de başarıya ulaşacak, cennete gi-decek, orada huzura kavuşacak değildir. Bu dünyada kendilerine servet verilenler, siyasal ve ekonomik güç ve imkân verilenler, sıhhat ve âfiyet verilenler Allah'ın sevgilileri ve dostları oldukları için bunlar kendilerine verilmiş değildir. Diğer taraftan verilmeyenler de Allah'ın kendilerinden razı olmadıkları kimseler oldukları için mahrum bırakılmış değillerdir. Bunlar bu dünyada imtihan sorularıdır. Her iki taraf da kendilerine verilenlerle imtihana çekilmektedirler. Kimin kazanıp kimin kaybedeceği henüz belli değildir. Kimin dost kimin olmadığı yarın ortaya çıkacaktır. Mekke müşrikleri kendilerine verilen imkân ve fırsatlarla övünerek, karşılarındaki kendi sahip olduklarına sahip olmayan gariban Müslümanlara bakarak; biz hak yoldayız, bizim yolumuz doğrudur, biz Allah'ın sevgili kullarıyız, biz O'nun dostlarıyız, O bizden, bizim hayatımızdan razıdır. Eğer öyle olmasaydı Allah bize, onlara vermediği şu imkânları vermez, onlara verirdi diye övünüyorlardı. İşte Rabbimiz bu bölümde bunun böyle olmadığını, işin iman ve takvaya, teslimiyet ve itaate bağlı olduğu ortaya konur. Âhirette gerçek başarının, gerçek kurtuluşun, mutluluk ve saadetin ölçüsü iman ve takvadır. Kim iman eder ve Allah'a kulluğunun bilincinde bir hayat yaşarsa o kesinlikle kurtuluşa erecektir. Kim de küfür ve şirk içinde bir hayatın sahibi olursa, o da kesinlikle başarıya ulaşamayacaktır.

Beşinci bölümde (âyet 68-77) Mekke müşriklerini peygamber efendimizi ve onun getirdiği mesajı kabule ikna edici deliller sunulmaktadır. Gerek kevnî âyetlerden, gerekse metlûv âyetlerden sunulan delillerle insanların akılları erdirilme hedeflenir. Kullarına karşı rahmeti sonsuz olan Rabbimiz hep onların kurtuluşundan yanadır.

Altıncı bölümde (Âyet 78-95) önceki bölümlerde olduğu gibi yine kâinattaki delillerin önüne çekilmektedirler. Hem kâinattaki görsel âyetler üzerinde, hem de kendi enfüslerindeki, kendi bedenlerindeki âyetler üzerinde düşünüp ibret almaya dâvet edilmektedirler. Çevrenizdeki Allah âyetlerinden gafil bir hayat yaşıyorsunuz, bari kendi üzerinizdeki Allah âyetlerine bakarak O'nun tek Rab ve İlâh olduğunu, kendinizin de O'nun kulları olarak O'na kul köle olmak zorunda olduğunuzu anlayın denilmektedir.

Yedinci bölümde (âyet 96-97) Resûl-i Ekrem Efendimize bir tavsiye gelmektedir. Kâfirlerin, müşriklerin, zalimlerin ahlâk dışı, İslâm dışı, edep dışı davranışlarına bakarak peygamber efendimizin de onlara misilleme olarak onlar gibi davranmaması emrediliyor. Tavrını insanlara, insanların tutumlarına göre değil Allah'a, Allah'ın rızasına göre belirlemesi emrediliyor. Zulme uğrasa da, haksızlığa maruz bırakılsa da şeytandan bir dürtüye tabi olarak karşısındakilere kötülük yapmaya yönelmemesi, hep aftan yana, hep onların İslâm'a ve kulluğa kazanılmasından yana tavır alması isteniyor.

Sekizinci ve son bölümde de (Âyet 98,118) Allah'ı tek Rab ve İlâh kabul etmeyen, Allah'ı hayatlarına karıştırmak istemeyen, Allah'ın elçisini ve onun getirdiği hayat programını reddederek kendi bildikleri gibi bir hayat yaşayan insanların bu yaptıklarından ötürü âhirette hesaba çekilecekleri, peygambere ve mü'minlere yaptıkları işkencelerin sonucuna katlanmak üzere cehenneme yuvarlanacakları ortaya ko-nularak uyarı sürdürülür. Bu mukaddimeden sonra sûrenin âyetlerini tek tanımaya geçebiliriz inşallah.

1. "Mü'minler saadete ermişlerdir."

Muhakkak ki mü'minler felâha ermiştir, mü'minler başarıya ulaşmıştır, mü'minler kurtulmuştur. Yeryüzünde felâha erenler, kurtulanlar, başarıya ulaşanlar yalnızca mü'minlerdir. Dünya ve âhirette kaybetmekten, zarara uğramaktan kurtulanlar, kazananlar sadece mü'minlerdir. Mü'minlerin dışında herkes hem dünyada, hem de uk-bada kaybetmişlerdir, hüsrana mahkum olmuşlardır.

Mü'minler kesinlikle kazandılar. Dünyada zilletten, kaybetmekten, âhirette de cehenneme gitmekten, ateşe yuvarlanmaktan kurtuldular onlar. Korktuklarından emin oldular ve umduklarına ulaştılar onlar. Dünya ve ukba

saadetine ulaştılar onlar. Peki neymiş onların özellikleri? Kimmiş o dünya ve ukba kurtuluşuna erip kârlı çıkanlar? Bakın onların birinci özellikleri:
2. "Onlar namazda huşu içindedirler."

Onlar namazlarında huşu sahibidirler. Namazlarında huşu içindedirler. Onlar haşyet içinde bir namaz ikame ederler, Allah huzurunda olmanın bilinci içinde bir namaz icra etmektedirler. Onlar namazda Allah'tan mesaj almanın, Allah'a tekmil vermenin bilinci içindedirler. Onlar namazlarında huzurunda bulundukları Rablerinden haşyet içindedirler, Rablerinin azametinden tir tir titremektedirler. Kalpleri Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini anmakla yumuşamış, Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini hatırlamaktan zevk alan kimselerdir onlar. Rablerini razı edememenin, Rablerinin hatırının kazanamamanın, Rablerinin istediği kulluğu yapamamanın endişesi ve derdiyle kıvranırlar. Allah'ı gücendirmekten korkarlar, Allah'ı razı edememekten korkarlar.

Haşyet korku mânâsınadır, ama yılandan, çıyandan, akrepten korkmak ayrıdır, kişinin anasından korkması ayrıdır değil mi? Niye korkar kişi anasından? Acaba kalbini kırdım mı? Diye. İşte o müminler de Rablerinden böylece bir haşyet içindedirler. Rablerinden, Rablerinin rahmetinden ve cennetinden kesinlikle ümitlerini kesmemekle beraber acaba mı ki? diye yine de korku içinde bir hayat yaşayarak her an daha iyiye, daha güzel bir Müslümanlığa çabalarlar.

Onlar namazlarında aldıkları mesajları hayatlarında uygulayamamanın endişesiyle üzülürler. Namazlarında okudukları cehennem âyetlerinin, vaiyd âyetlerinin korkusuyla sapsarı kesilirler. Cennet ve mükâfat âyetleriyle sevinip coşarlar. Rableri tarafından kendilerine sunulan yasal örneklere, peygamberlere benzemeye çalışırlar.

Namazın bilincindedirler onlar. Namazda okudukları âyetlerin bilincindedirler. Namazın tekbirinin, kıyamının, rükusunun, secdesinin farkındadırlar. Namazda ne dediklerinin, ne yaptıklarının farkındadırlar onlar.

Evet namazda huşulu olabilmek için namazda ne dediğimizin, ne okuduğumuzun farkında olmak zorundayız. Ne dediğini, ne okuduğunu, okuduklarının ne anlama geldiğini bilmeyen kimsenin kıldığı namaz sarhoşun namazı gibidir.

Çünkü Rabbimizin, kitabımızın başka bir âyetinde ne dediğinizi, ne

söylediğinizi bilemeyecek kadar aklınız başınızda değilse namaza yaklaşmayın buyurduğunu biliyoruz. Ne dediğimizi bilerek bir namaz kılacağız ve namazda nasıl bir mesaj almışsak öylece bir hayat yaşayacağız. Aksi takdirde namazda bir şeyler okuyorsun ama okuduğun bu âyetlerin ne dediğinden habersiz olursanız böyle namaz olmaz.

Evet o mü'minlerin birinci özellikleri buymuş. İkinci özellikleri de:

3. "Onlar boş şeylerden yüz çevirirler."

Yine o mü'minler lağviyyattan, boş işlerden, boş sözlerden, boş bir hayattan yüz çevirirler, uzak dururlar. Lüzumsuz şeyleri terk ederler onlar. Evet tüm hayatlarında, tüm konuşmalarında, tüm bakışlarında, tüm düşüncelerinde, tüm davranışlarında, tüm hareketlerinde boş şeyleri terk ederler. Meselâ bir adım atacaklar, bir söz söyleyecekler, bir bakış yapacaklar, bir karar verecekler, bir eylem gerçekleştirecekler, ama bu lüzumsuzsa hemen onu terk ederler.

Fakat burada önemli bir şey var. O da kişi için lüzumlu ve lüzumsuzu, boş ve doluyu Allah ve Resûlü söyleyecektir. Öyleyse kişi önce Allah ve Resûlünün dediklerini tanımalı ki lüzumluyu ve lüzumsuzu ayırabilsin. Demek ki bu iş Kitap ve sünneti tanımaktan geçmektedir. Demek ki iyi bir Müslüman olmanın yolu kitap ve sünneti tanımaktan geçmektedir. Kitap ve sünnet bilinmeden lüzumlu ve lüzumsuz, boş ve dolu bilinemeyeceğine göre iyi bir Müslüman da olunamayacak demektir.

Evet bizi ilgilendirmeyen, amelin konusu olmayan ve yarın mîzanımıza konmayacak cinsten olan konsa bile cennete götürücü olmayan sözlerin, amellerin tümünden yüz çevirmek zorundayız.

Müslüman gerek söz ve gerek amel olarak boş şeylerin peşine takılmayan kimsedir. Çünkü kavil ve fiillerden ibaret olan amellere İslâm'ın damgalarını biliyoruz. Sâlih amel, gayr-i sâlih amel. Sâlih bir imandan kaynaklanan amellere sâlih amel, sâlih ve sahih bir imandan kaynaklanmayan ya da küfürden kaynaklanan amellere de gayr-i sâ-lih ameller denir.

Veya yine Kur'an'ın ifadesiyle ahsen amel, gayr-i ahsen amel tarifini görüyoruz. Veya değişik bir ifadeyle İslâm amellere üç damga vurur. Sahibini cennete götürücü olan ameller, sahibini cehenneme götürücü olan ameller, bir de sahibini cennete de cehenneme de götürücü olmayan ameller. Cehenneme götürücü olanlarını reddedeceğiz, cennete götürücü olanlarına sarılacak ve ne

cennete ne de cehenneme götürücü olmayanlarından da sakınacak uzak duracağız. Bakın Resûlullah Efendimiz bir hadislerinde şöyle buyurur:

“Ebu Hureyre (r.a) Rasûlullah efendimizin şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir: “Kişinin iyi bir müslüman olduğunun alâmetlerinden birisi de onun kendisini ilgilendirmeyen şeyleri tek etmesidir.”
(Tirmizî, K. Zühd: 4/558)

Evet kişinin mâlâyaniyi, yani kendisine gerekli olmayan şeyleri terk etmesi iyi bir müslüman olduğunun alâmetidir, delilidir, ispatıdır. Kişi iyi bir müslüman olmak isterse lüzumsuz şeyleri tek edecek. Eyvah! Bu bizim hayatımızın tümünü kapsıyor. Tüm hayatımızı içine a-lan bir konudur bu. Tüm konuşmalarımızı, tüm bakışlarımızı, tüm dü-şüncelerimizi, tüm davranışlarımızı, tüm hareketlerimizi içine alan bir konu. İnsan bir adım atacak bir söz söyleyecek, bir bakış yapacak, bir karar verecek, bir eylem gerçekleştirecek ama bu lüzumsuzsa, kendisi için gereksizse hemen onu tek edecek.

Fakat burada önemli bir şey var. O da kişi için lüzumlu ve lüzumsuzu Allah ve Resûlü söyleyecektir. Öyleyse kişi önce Allah ve Resûlünün dediklerini tanımalı ki lüzumluyu ve lüzumsuzu ayırabilsin ve lüzumsuzu hemen tek edebilsin. Demek ki bu iş kitap ve sünneti tanımaktan geçmektedir. Demek ki iyi bir müslüman olmanın yolu ki-tap ve sünneti tanımaktan geçmektedir. Kitap ve Sünnet bilinmeden lüzumlu ve lüzumsuz bilinemeyeceğine göre iyi bir müslüman da olunamayacak demektir. Müslümanlık güzelleşmeyecek demektir.

Esasen kişinin Rasûlullah efendimizin hayatın tümünü içine alacak biçimde anlattığı bu hadisi tam olarak anlaması demek dinin özünü kavraması demektir. Dinin fıkhını teşkil eden bu hadisin anlaşılması kişinin dinde fakih olmasını ve Allah’ın istediği biçimde gerçek bir kul olmasını gerçekleştirmesi demektir. Nitekim Allah’ın Resûlü başka bir hadislerinde: ***“Kişinin kendisini ilgilendirmeyen konular üzerinde lüzumsuz bir şekilde konuşmaması onun fakihliğindendir”*** buyurmaktadır. Bu hadisten de anlıyoruz ki müslümanlığın güzelleşmesi için tek edilmesi gereken lüzumsuzluklardan birisi boş sözlerdir. Dinimizi ilgilendirmeyen, kulluğumuzu ilgilendirmeyen ve amelin konusu olmayan, amele dönüştürülmesi müm-kün olmayan tüm sözler boş sözlerdir ve müslümanın tek etmesi gerekmektedir. Çünkü Rabbimiz Saf sûresinde amelin konusu olmayan şeylerin konuşulmasını men etmektedir.

"Ey mü'minler yapmadığınız şeyin niye sözcülüğünü yapıp

duruyorsunuz?"
(Saf: 2)

Yani konuştuğunuz şey konusunda niye kendinizi unutuyorsunuz? Bir şeyin sözcülüğünü yapıyorsanız, onu eyleme geçirin! Ya da birilerinin yapmasını emrediyorsanız siz kendiniz de bizzat onu yapın! Anlamına gelir.

İnsanlara bir şeyler söyler de kendinizi unutur musunuz? Veya kendinizin yapmadığı, yapmayacağı şeyleri niye söylüyorsunuz? Demek ki âyetin iki boyutundan söz ettik.

1: Yapmanın konusu olmayan şeyleri niye konuşuyorsunuz? demektir bunun manası. Yani amelin konusu olmayan şeyleri, yarın amele dökülemeyecek konuları, sizi ilgilendirmeyecek konuları, sizi amele sevk etmeyecek konuları niye konuşup duruyorsunuz? Meselâ ne gibi? A.B.D yi konuşuyoruz, Çini, Maçin'i, Mançurya'yı konuşuyoruz. İnkaların Amerikan kültürüne etkilerini konuşuyoruz. Sumatra dosyasını konuşuyoruz, Filadelfia'nın kahvelerini konuşuyoruz veya devlet kurmadan devlet yıkmadan konuşuyoruz. Kendi çocuklarımızın eğitim derdini unutup başkalarının çocuklarının eğitim problemini konuşuyoruz. Veya adam henüz evlenmemişken boşanma konularını tartışıyor. Veya oturmuş kadınlar kendilerine farz olmadığı halde ko-calarının Cuma problemlerini halletmeye çalışıyorlar. Veya her gün yatağa girerken okunacak duaları bırakıp Hac ortamında değilken oturduğumuz yerlerde ihramlıyken okunacak duaları, ihramlıya yasak olan konuları konuşuyoruz. Veya işte oturduğumuz her bir mecliste attan, avrattan, fiyattan, murattan, saptan, samandan, marktan, dolardan söz ediyoruz. E niye konuşuyoruz bütün bunları? Yani bizden amel istemiyor ki bütün bu konular! Lüks şeyler bunlar! Yarın amele dökülemeyecek fantezik konuları niye konuşuyorsunuz? diyor Allah.

2: Bir ikinci manası da: Yani sizler hep söz müslümanı mı olacaksınız? Hep söz planında mı müslüman olacaksınız? Amel planında müslüman olmayacak mısınız? Hep sözlümü olacaksınız? Hep böyle sözlümü kalacaksınız? Nişanlanıp evlenmeyi hiç düşünmüyor musunuz? Namazını kılmayacağınız yere niye abdest alıyorsunuz? Abdest bir daha abdest bir daha abdest! Yeter ya bir de namaz kılmayı öğrensenize! Halbuki konuşma yerine iş yapmayı sever Allah.

Evet bizi ilgilendirmeyen, amelin konusu olmayan ve yarın mi-zana konmayacak cinsten olan konsa bile cennete götürücü olmayan sözlerin

tümünden yüz çevirmek zorundayız. Kur'an-ı kerimde bizi bundan men eden pek çok âyet vardır:

Kaf sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Sağında ve solunda, onunla beraber oturan iki alıcı melek, yanında hazır birer gözcü olarak söylediği her sözü zapt ederler."

(Kaf: 18)

"Onlar yalan yere şehâdet etmezler; faydasız bir şeye rastladıkları zaman yüz çevirip vakarla geçerler."

(Furkân: 72)

"Onlar, boş söz işittikleri vakit ondan yüz çevirirler. "Bizim işlediğimiz bize, sizin işlediğiniz sizedir. Size selam olsun cahillerle ilgilenmeyiz" derler."

(Kasas: 55)

Allah'ın Resûlü Buhâri ve Müslim'in Ebu Musa (R.A) dan birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde: "***Gerçek müslüman müslü-manların elinden ve dilinden sâlim kaldıkları kimsedir"*** buyurmaktadır. Demek ki bizim elimizden ve dilimizden sadır olan şeyler insanları darusselâm'a, selamet yurdu olan cennete kazandırıcı olacaktır. İnsanları cennete götürücü iş yapacağız, söz söyleyeceğiz. Ama sadece dilimizin başkalarını sâlim kılmasını düşünmeyeceğiz. Bunu becermekle beraber, yani elimizden ve dilimizden sadır olanlarla insanların darusselâm saâdetlerini temim etmeye, insanları selamet yurduna kazandırmaya çalışmakla beraber aynı zamanda dilimizin kendimizi de sâlim kılmasını isteyeceğiz. Yani dilimizden çı-kanların kendimizi de cennete götürücü olmasına dikkat edeceğiz. Çünkü Bakın Allah'ın Resûlü Müslim'in rivâyet ettiği bir hadislerinde:

"İnsan manasını hiç düşünmeyerek (Hiç ehemmiyet vermeyerek, önemsemeyerek) bir söz söyleyiverir de o yüz-den Cehennemin şark ile garp arasındaki bir mesafesinden daha uzak bir yerine yuvarlanıverir"

(Buhâri: K. İman 1/10)

Yine Tirmizî'nin Süneninde Kitabuz Zühd bölümünde Ebu Ab-durrahman Bilal Bin Haris El Müzeni (R.A) den rivâyet edildiğine göre Allah'ın Resûlü şöyle buyurmuştur:

"Muhakkak ki insan sonucunun nereye varacağını düşünmeden bazen Allah'ın rızasına uygun bir söz söyler. Allah o söz sebebiyle kişiye kendisiyle

karşılaşacağı güne kadar hoşnutluğunu yazıverir. Bazen da yine sonucunu iyice hesaplamadan Allah'ın gazabına sebep olacak bir söz söyler de Allah o sözü sebebiyle o kişi kendisiyle karşılaşacağı güne kadar gazabını yazıverir"

Buyurur. (Tirmizî, İ. Arabi Şerhi: K. Zühd 9/197)

Evet manasını ve nereye varacağını hiç düşünmeden her hal-de bundan Allah gücenmez diyerek söyleyeceğimiz bir tek söz bizi cehennemin en uzak bir mesafesine atıverecektir. Çünkü bilelim ki Rabbimizin rızası bizim planımıza bağlı değildir. O neleri söylememizi nasıl söylememizi nasıl yapmamızı istemişse rızası oradadır. Dinde kendi mantığını temel kabul edip Allah'ın da ondan razı olacağına inanan kişi Allah'a akıl verme küstahlığına düşen kişidir. Öyleyse kendimiz de kendi dilimizden kendi konuştuklarımızdan sâlim olmalıyız.

Allah'ın Resûlü başka bir hadislerinde bu hususu anlatırken yine bakın şöyle buyurur: ***"Kim ki dilini ve tenasül uzvunu şerlerden korumayı bana garanti ederse ben de ona cenneti garanti ederim."***

(Riyazus -Sâlihîn: 1548 nolu hadis)

Öyleyse iki yoldan, iki kanaldan cennete yahut cehenneme gidişle karşı karşıyayız. İki çenenin arası ve iki bacağın arası. Bunlardan iki çenenin arası özellikle pek çok hadislerde anlatılmaktadır ki buna çok dikkat etmek zorundayız. Yine İmam Nevevî'nin kitabına al-dığı hadislerinden birinde Allah'ın Resûlü şöyle buyuracak: ***"Allah'a ve âhiret gününe inanan kişi ya hayır söylesin yahut da sussun"***

Allah'ın Resûlünün bu hadisi elbette susmayı değil konuşmayı amirdir. Ama konuşacağımız hayır olduğu sürece konuşmak, konuşacağımız kitap ve sünnete uygun olduğu sürece konuşmak, konu-şacağımız hem kendimizi hem de başkalarını cehennemden sâlim kılıcı ve daruseselâm'a yani cennete götürücü olduğu sürece konuşmak değilse hayrın bittiği yerde de susmak zorundayız.

Evet müslüman gerek söz ve gerek amel olarak boş şeylerin peşine takılmayan kimsedir. Çünkü kavil fiillerden ibaret olan amellere İslâm'ın damgalarını biliyoruz. Salih amel gayri salih amel. Salih bir imandan kaynaklanan amellere salih amel, salih ve sahih bir imandan kaynaklanmayan ya da küfürden kaynaklanan amellere de gayri salih ameller denir. Veya yine Kur'an'ın ifadesiyle ahsen amel, gayri ahsen amel tarifini görüyoruz. Veya

değişik bir ifadeyle İslâm amellere üç damga vurur. Sahibini cennete götürücü olan ameller, sahibini cehenneme götürücü olan ameller bir de sahibini cennete de cehenneme de götürücü olmayan ameller. Cehenneme götürücü olanlarını reddedeceğiz, cennete götürücü olanlarına sarılacak ve ne cennete ne de cehenneme götürücü olmayanlarından da sakınacak uzak duracağız.

Evet İslâm'ın lüzumsuz dediği, boş dediği amelleri tek eden mü'minler ihsan derecesine ulaşan kimselerdir. İhsan Allah'ı görüyor muşçasına O'na kulluk yapmaktır. İhsan her an Allah huzurunda olduğu şuuru içinde davranmaktır. Hani arabasıyla seyir halinde olan birisine arkanda trafikler var dendiği zaman davranışları bir anda farklılaşır değil mi? Veya dükkanında ticaretle meşgul olan birisine maliyeciler burada denildiği zaman adam biraz daha dikkatli davranır değil mi? İşte şu anda Allah huzurundasın anlayışına ulaştığı zaman, her an ve her makamda Allah'ın kendilerini gördüğü şuurunu kazanan kişi de yaptıklarını konuştuklarını Allah'a lâyık yapmaya çalışacak ve Allah'ın hoşnut olmayacağı boş şeylerden yüz çevirmesini becere-bilecektir.

Allah'ı tanıyan, tanıdığı Allah'ı yanında bilen, yanında bildiği Allah'ın o anda kendisinden nasıl bir kulluk istediğini, nasıl bir tavır sergilemesini istediğini, neleri konuşup neleri konuşmamasını, neleri yapıp neleri terk etmesini istediğini bilen bir müslüman ihsan makamındadır ve her an kendisini kontrol etmesini bilebilecek demektir. Ama Allah'ı tanımayan, esmasıyla sıfatlarıyla Allah'ı tanımayan, Allah'ın kendisinden neler istediğini bilmeyen, Allah'ın nelerden razı ol-duğunu, nelere gazaplandığını bilmeyen, Allah'ın istediklerini yapma-dığı zaman sonunda başına nelerin geleceğini bilmeyen, yani cenneti ve cehennemi tanımayan bir adam kendisini kontrol etmesini de boş şeylerden uzaklaşmasını da bilemez beceremez.

Allah'ın Resûlünün başka bir hadisinden öğreniyoruz ki akıllı insan nefsini hesaba çeken ve ölümden sonrası için hazırlık yapan kimsedir. Ne dünyasını ne de âhiretini ilgilendirmeyen konularla uğraşan, boş şeylerin peşine takılarak zamanını ve imkânlarını boşa harcayan insan akıllı insan değildir. Çünkü zaman çok kısa, yolculuk çok uzun ve ilerde başımıza gelecek şeyler pek çetindir. Onun için akıllı bir müslümanın lüzumsuz şeylerle geçirecek vakti yoktur.

Cinler, şeytanlar ve iki ayaklı insan şeytanları insanları Allah'a kulluktan, Allah'ın istediklerini yapmaktan alıkoyup boş ve lüzumsuz şeylerin peşine takılmamızı isterler. Kur'an'ın pek çok yerinde görüyoruz ki şeytan insanları

Allah adına yeminler ederek, aldatarak onları salih amellerden uzaklaştırmaya çalışır. Yığınlarla boş ve lüzumsuz amelleri insanların gözünde süsleyerek Allah'ın rızasının onlarda ol-duğu vehmettirerek bu tür boş şeylerin peşine çeker insanı. Eğer bu-nu beceremezse, insanı salih amellerden boş işlere yönlendiremezse o zaman insanın yaptığı amellere şirk, riya ve kibir gibi pislikler bulaştırmaya çalışır. Böylece insanın amellerini boşa çıkarmak ister. İnsanların gözünde haramları bile güzel göstererek onların işini bitirmek is-ter. Meselâ şu anda mayın tarlasında geziyormuş gibi haramların içi-ne dalanlar, Allah'ın kulları için yaratıp takdim buyurduğu helâl alanlar dururken şüpheli şeylerin etrafında dolaşanlar veya nâfilelerin peşinde koşarken farzları tek edenler şeytanın ağına yakalanmış insan-lardır.

Müslümanların gündemlerini lüzumsuz ve şahsi konularla dol-durmaya çalışanlar, yersiz ve zamansız tartışmalarla müslümanların enerjilerini boş yere harcamayı hedefleyenler, Allah'ın kitabı dururken başkalarını kitaplarını, Allah'ın elçisinin sünneti dururken başkalarının sünnetlerini ve örnekliliklerini gündeme getirenler, Allah'ın âyetleri, Allah'ın hükümleri yerlerde sürünürken çok basit ve fer'i meseleleri gündeme getirerek asli görevlerini unutanlar, Allah kullarına onların Rabbi ve elçilerinin bile yüklemediği görevler yükleyerek müslüman-ların ezilmelerini sağlayanlar şeytanların oyuncağı olmuş kimselerdir. Bana göre bu böyle olmalı, bana göre bu şöyle olmamalı diyerek Allah'ın kitabını ve peygamberinin sünnetini bile diskalifiye edercesine kendi indi görüşlerini öne sürerek mü'minlerin saf ve temiz itikatlarını idlal edenler ve böylece ümmetin enerjilerini boş yere harcayanlar şeytana kölelik eden onun işini kolaylaştıran kimselerdir.

Bakın bir gün Hz. Muaz Bin Cebel (R.A) Hz. Allah'ın Resûlüne sorar: Ey Allah'ın Resûlü bu konuşmalarımızın tümünden sorulacak mıyız? Onun bu sorusuna karşı Allah'ın Resûlü buyurur ki: ***"Ey anası kaybedesice! İnsanlar cehennemdeki çukurlarına an-cak dilleriyle kazandıkları yüzünden atılmayacaklar mı?"***

Tirmizî'nin Ümmü Habibe annemizden rivâyet ettiği bir hadislerinde de yine Allah'ın Resûlü şöyle buyurur: ***İnsanın tüm ağzından çıkanlar kendi aleyhinedir. Ancak emr-i bil'ma'ruf ve nehy-i anil'münker yapması ile Allah'ı zikretmesi müstesnadır"*** buyurur.

Ebu Hureyre efendimizden rivâyet edilen bir hadiste Allah'ın Resûlü bir

gün ashabı ile birlikte otururken Rasûlullah efendimiz: ***Biraz sonra cennet ehlinden bir adam gelecek”*** buyurdu. Ve az sonrada Abdullah İbni Selam çıkageldi. Az evvelki müjdeyi duyan sahâbe-i kiram ona en güvendiği amelini sormaya başladılar. O da: Banim amellerim zayıftır. Ama kendisiyle umutlandığım en güvenilir amelim şudur dedi. Kalbimi mü'minlere karşı selamette tutmam ve beni ilgilendirmeyen konuları kesinlikle terk etmemdir dedi.

Hasan Basrî Hz. der ki: ***“Allah'ın bir kuldan uzaklaşmasının alâmeti o kulun kendisini ilgilendirmeyen boş ve gereksiz şeylerle meşgul olmasıdır”***

Müslim Ebu Hureyre (R.A) den şu hadisi rivâyet eder: ***“Sizden birinizin İslâm'ı güzel olursa işlediğiniz her hasene için on mislinden yedi yüz misline kadar ecir yazılır. İşlediğiniz her kötülük için de Allah'a kavuşuncaya kadar bir misli yazılır”***

Ahmed Bin Hanbel'in Müsnedinde Hz. Enes (R.A) den Allah'ın Resûlü şöyle buyurur: ***“Kişinin kalbi istikâmet üzere olmadıkça imanı istikâmet üzere olmadığı gibi dili istikâmet üzere olmadıkça da kalbi istikâmet üzere olmaz.”*** buyurulur.

Müddessir sûresinde boş şeylere dalanların akıbetini anlatırken Rabbimiz şöyle buyurur:

" Sizi bu yakıcı ateşe sürükleyen nedir? diye sorarlar. Onlar derler ki: Namaz kılanlardan değildik.. Düşkün kimseyi doyurmuyorduk. Batıla dalanlarla biz de dalardık.. Ceza gününü yalanlardık. Ölüm bize o haldeyken geldi. "
(Müddessir 42,47)

Cennette Rablerinin devlet ve nimetlerine kavuşmuş olan mü'minler kendi aralarında cehennemlikleri, mücrimleri sorup soruştururlar. Onlar bu konunun sözünü açınca cehennem ve cehennemlikler de gözlerinin önüne kadar getirilmiştir. Mü'minler orada dünyada tanıdıkları bildikleri simaları görürler. Dünyada mü'min zannettikleri müslüman bildikleri kimi insanları orada ateşin içinde görünce şaşkınlıklarını dile getirerek şöyle diyorlar: Ne oluyor? Hayrola? Ne işiniz var sizin orada? Yoksa bir yanlışlık filan mı oldu? Siz mü'minler değil miy-diniz dünyada? Hangi rüzgar attı sizi bu ateşin içine? Sizi bu cehenneme

sürükleyen bu ateşe iten sebep nedir? diyecekler ve sorup soruşturacaklar.

Onlar cehenneme gidiş sebeplerini sayarken biz namaz kılanlardan değildik, miskinleri doyuranlardan değildik dedikten sonra biz batıla, batıl tutkulara, boş şeylere, lüzumsuz şeylere dalanlarla birlikte dalıp gidiyorduk ki ansızın ölüm gelip bizi yakalayıverdi diyorlar.

Evet boş şeylere dalıp gidiyorduk. Bizi ilgilendirmeyen dünyamızı da âhiretimizi de ilgilendirmeyen boş şeylere daldıkça dalıyorduk. Yarın Mîzana konulunca insanı cennete götürücü olmayan her şey boştur. Mîzana konunca isterse insanı cehenneme götürmesin ama cennete götürücü olmayan her şey boştur.

Adam özel krem rengi takke ördürüyor, rengini desenini, modelini beğenmiyor bozdurup bir daha ördürüyor boş şey bunlar. Veya arabasının renginde elbise giymeye çalışıyor. Veya tesbih illa da Oltu olacak diye onun peşine takılıyor. Boş işler bunlar. Yarın Mîzana konunca kişiyi cennete götürücü olmayan her şey boştur.

Meselâ adamın kâlemine gösterdiği titizliği bir düşünün. Her kalemle yazamaz adam, illa falan model ve filan marka olacak. Veya adamın yemeğin tuzuna biberine modeline gösterdiği titizliği bir düşünün. Saatlerce akvaryum karşısında veya televizyon ekranı karşısında öldürdüğü zamanları bir düşünün. Arabalarının üzerinde gördükleri ufacık bir çizik karşısında aman eyvah ne oldu? Nasıl oldu? diye abananları ve üzüntülerinden deliye dönenleri bir düşünün. Halbuki adamların kendi inanç dünyalarındaki veya çocuklarının itikat dünyalarındaki çatlaklıklara neredeyse araba girecek ama onu gördükleri yok adamların. Hepsi boş şeydir bunların.

Bir ömür boyu yaptıklarımızı bir düşünelim. Ne kadarı dolu, ne kadarı boş bir düşünelim. Meselâ bir ilkokul diyoruz beş yıl harcıyo-ruz, dönüp bir bakıyoruz ki bomboş. Yani mübalağa yapmıyorum ina-nın orada öğrendiklerimiz beş haftaya sığabilecek şeyler. Ondan sonra yaptıklarımızı düşünelim. Hayatın tümünü düşünelim. Acaba bu yaptıklarımızın yaptırıcısı kimdi de yaptık? Allah dedi diye mi yaptık? Yoksa toplum öyle istedi diye mi? Çevremiz bundan razıdır diye mi? Ya da âdetler veya Zerdüşt böyle buyurdu diye mi yaptık? Tüm yaptıklarımızı bir düşünelim. Neyle geçti bizim ömrümüz? Oturamayacağımız evler, yiyemeyeceğimiz paralar toplamakla mı geçti? Eğer böy-leyse tüm

hayatımız boşa gitmiştir Allah korusun.

Neyle geçirdik ömrümüzü? Müzik dinleyerek mi? Kaldırım çiğ-neyerek mi? Ekran başında akvaryum önünde mi? Aynanın önünde mi? Panayır veya piknikte mi? Oya için Boya için mi? Para pul peşin-de mi? Yoksa kendisine kulluk yapmaya çalıştığımız çevrenin alkış tufanları arasında mı? Veya kulluğa râcî olmayarak, amele müstenit olmayarak gayri dini ilimlerde tefegguh adına mı çırpındık? Öyleyse eyvaaah bize! Vaah bize! Yuh!! Bize!!!

Evet bakın öyle diyor cehennemdekiler. Bizler boş şeylere, bi-zim dinimizi de dünyamızı da ilgilendirmeyen, olsa da olur olmasa da olur şeylerin peşine takılıyorduk. Ya da bizden istenmeyen şeylerin peşine veya kesinlikle haram olmayan ama bizden istenmeyen şeylerin peşine takılıyorduk. Elbisenin yeni, tipi, biçimi, rengi, modeli. Yemeğin modeli, tadı, tuzu servis biçiminden tutun da çayın deminden, kahvenin rengine varıncaya kadar, peynirin küflüsünden soğanın cücüğüne kadar her şeyi dert ediniyorduk da ama kitabı dert ediniyorduk, Sünneti dert edinmiyorduk diyenlerden birisi de biz olmak iste-miyorsak yarın yaptıklarımıza dikkat etmek zorundayız. Yarın mîza-nımıza konduğu zaman bizi perişan edecek boş şeylerin peşinde değil de bizi kesin cennete götürecek Allah ve Resûlünün istediği şeylerin peşinde olalım.

Bakın Rabbimiz İsrâ sûresinde kendilerini ilgilendirmeyen boş ve lüzumsuz şeylerin peşine takılan insanların yarın büyük pişmanlık içine düşeceklerini şöyle anlatır:

"Bilmediğin şeyin ardına düşme; doğrusu kulak, göz ve kalp, bunların hepsi o şeyden sorumlu olur."
(İsrâ 36)

Allah'ın bize lütfettiği vaktin kıymetini bilmek ve onu boş şeylere harcamamak zorundayız. Aklı başında bir müslümanın kesinlikle lüzumsuz şeylere harcayacak vakti yoktur. Bakın Allah'ın Resûlü İbni Abbas'ın (R.A) rivâyet ettikleri bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

"İki nimet vardır ki insanların pek çoğu onların kadrini kıymetini bilme noktasında aldanıyorlar. Bunlardan birisi sağlık, ötekisi de boş vakittir."
(Buhâri, Rikak: 1) (R. Salihin 99 nolu hadis)

Sağlığın kıymetini bilip onu satacak değiliz veya boş zamanın kıymetini

bilip onu kiraya verecek değiliz elbette. Bundan anladığımız şudur: Zamanı ilk etapta Allah'ın bize farz kıldığı emirlere sarılarak doldurmaya cehd ü gayret ederken arta kalan zamanda da nâfilelerle Allah'a yaklaşma zemini aramak zorundayız. Yani şunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki boş vakitten ve sıhhatten kasıt mecburen yapmak zorunda olduğumuz farzlardan arta kalan hayat bölümüdür. Farzlardan artan zaman dilimidir. Yoksa bunun manası Allah bize bomboş bir zaman vermiştir de bizler onu dolduracağız değildir. Bir de şunu söyleyelim ki bizler boş vakti İslâm'ın ölçülerine göre doldurmak zorundayız. İslâm'ın zaman içinde belirlediği kulluk programı na-zar-ı itibara alınmazsa insanın bütün zamanı zaten boş demektir. Yani işte görüyoruz şu anda insanların Allah'a danışarak değil de kendi kendilerine ayarladıkları şu hayat programında insanların bir dakika bile boş zamanları yoktur. Sabahtan akşama kadar dükkana tezgaha satılmak, kahvede oturmak, sinemada bulunmak, televizyon seyretmek, maç izlemek, yemeğe, çaya, kahveye zaman ayırmak zaten in-sanların hayatında yetecek bir zaman bırakmıyor bile.

Neyzenin başı dönmüş bir ara. Bir mahallenin başında ayakta zor duracak biçimde sallanarak kapılar önünden geçerken dikkatlice süzmeye çalışırken oradan geçenlerden birisi sorar: Hayrola Neyzen ne bu halin? Neyi takip ediyorsun öyle dikkatli dikkatli? der. Neyzen der ki Valla gözümün önünden kapılar gelip geçiyor birer birer de işte bizim kapının geçmesini bekliyorum. Eğer bir yakalarsam bizim kapıdan içeri dalacağım der. Millet hep sarhoş yani herkes bunu bekliyor. Bir boş vakit gelsin de işte şunu şunu yapacağım diyor. Veya işte her işi bitireyim, şu evi bir tamamlayayım, şu dükkanı bir düze çıkarayım şu emekliliği bir bitireyim de ondan sonra yapacağım diyor. Mümkün değil sittîn sene de beklese bu insanlar boş vakit gelmeyecek. Aslında bizim hayatımızı dolduranlar doldurmuşlarda onların gaflet edip dolduramadıkları boş bıraktıkları bölümlerini de biz doldurmaya çalışıyoruz. Öyle değil de müslüman zamanını Allah'ın farzlarıyla dolduran ve onlardan arta kalan zamanı da nâfilelerle Allah'a yaklaşma vesilesi bilen kişidir. Hani Çinlinin birine demişler yakında öyle vasıtalar yapılacaktır ki işte filan şehre bir dakikada ulaşma imkânımız olacak. Çinli der ki iyi iyi anladık, mesafeleri bu kadar kısaltacağız da acaba geriye kalan zamanı neyle dolduracağız? Veya nerede kullanacağız? der. Öyle ya insanlar boş zaman çıkarabilmek için yeni yeni şeyler icad ediyorlar da acaba arta kalan zamanı neyle dolduruyorlar? Eğer Allah'a kulluğa değil de daha çok okey oynama zamanı, daha çok televizyon seyretme zamanı bulacaklarsa bu zamanı ne yapacaklar, orasını bilmiyorum.

Bunun için de az evvel de ifade ettiğim gibi basiretlerle birlikte olmak zorundayız. Allah'ın bize gönderdiği vahiyle birlikte olmak zorundayız başka çaremiz de yoktur. Çünkü neyin boş neyin dolu olduğunu ancak vahiyden öğrenebileceğiz ve vahyin tarif buyurduğu biçimde zamanımızı değerlendireceğiz inşallah.

4. "Onlar zekât verirler."

Yine o kurtuluşa eren, dünyada da âhirette de başarıya ulaşan mü'minler zekâtı verirler. Zekâtla iç içedir onlar. Zekâtı asla unutmazlar. Namazda huşu sahibidirler onlar, namazda ne dediklerinin, ne okuduklarının, Allah'a ne tür sözler verdiklerinin, Allah'tan ne tür mesajlar aldıklarının farkındadırlar ve namazla aldıkları mesajı kardeşleriyle paylaşmanın kavgasını vermektedirler. Namazla bedenlerinde Allah'ı söz sahibi kabul ettikleri gibi, zekâtla da Allah'ın mallarına karıştığını ortaya koyarlar. Allah'ın kendilerine verdiği mallarından Allah kullarına da verirler.

56. "Onlar, eşleri ve câriyeleri dışında, mahrem yerlerini herkesten korurlar. Doğrusu bunlar yerilemezler."

Yine o mü'minler hanımları ve câriyeleri müstesna ferçlerini, avret yerlerini herkesten korurlar. Irz ve namuslarını muhafaza ederler. Allah'ın kendilerine tanıdığı nikâh dışı ilişkilere girmezler. O mü'-minler ırz ve namuslarını korumalarının felâha erme sebebi olduğunu bilirler. Felâha erebilmek için mutlaka Allah'ın istediği biçimde ırz ve namusun korunması gerekmektedir. Allah'ın yasakladığı nikâh dışı ilişkiden, zinadan, fuhuştan uzak durmak gerekmektedir. Bu korunmanın ölçüsünü de Allah ve Resûlü belirleyecektir.

Yâni bir Müslüman erkek ve kadın ırzını kime karşı koruyacak, kime karşı korumayacak bunu kendi kendine belirlemeye kalkışmayacaktır. Bu konuda da söz sahibi Allah ve Resûlü olmalıdır. Erkekler hanımları ve câriyelerine karşı, kadınlar da kocalarına karşı ırzlarını korumak zorunda değillerdir. Kadınlar kocalarının kocalar da kadınları ve câriyelerinin namuslarını kullanabilir, onlardan istifade edebilir.

Onlar bu konuda asla kınanmazlar. Yâni meşru dairede, Allah'ın izin verdiği sınırlar içinde dört tane karısı olan ve de câriyeleri olan bir Müslüman onların namuslarından istifade konusunda asla kınanmaz. İstediği kadar Allah

kınanmaz desin şimdi insanlar kınayıp geçiyorlar. Birden çok evlenen Müslümanlar bu toplum tarafından kınanıyor, yadırganıyor, dışlanıyor. Sanki insanlar Allah'la yarışırcasına, sanki bu işi Allah'tan daha iyi bilircesine böyle Müslümanları kınamadan yana bir tavır alıyorlar.

7. "Bu sınırları aşmak isteyenler, işte bunlar aşırı gidenlerdir."

Kim bu konuda sınırı aşarsa, bunlar sınırı taşmıştır, haddi tecavüz etmiştir. Kim ki zevceleri varken, câriyeleri varken, Allah'ın kendisine helal kıldığı, namuslarını kullanma hakkı verdiği bu yasal hakkının ötesine uzanırsa, hanımlarının ve câriyelerinin ötesine taşarak başkalarının namuslarına uzanmaya kalkışırsa, nikâh dışı ilişkilere girerse işte onlar sınırı çiğnemiş, haddi tecavüz etmiş kimselerdir ki ne bu dünyada ne de öbür tarafta böylelerinin kurtulması, başarıya ulaşması mümkün olmayacaktır.

8. "Onlar emânetlerini ve sözlerini yerine getirirler."

O mü'minler emânetlerine ve ahitlerine riâyet ederler. Emânetlere ve verdikleri sözlerine, randevularına sâdık davranırlar. Allah'ın emânetlerine, Allah'a ve insanlara verdikleri sözlerine riâyet ederler. Emânet olarak gerek Allah emânetini, gerekse kulların emânetini emânet bilirler. Emâneti, emânetin sahibinin istediği gibi kullanırlar. Emânetle ilişkilerini, emânetin sahibinin istediği şekilde ayarlarlar. Allah emânet olarak kendilerine ne vermişse. Din mi verdi? Kitap mı verdi? Peygamber mi verdi? Akıl mı verdi? Sıhhat mı verdi? Zaman mı verdi? Mal, mülk, fırsat, imkân mı verdi? Ev, araba, arsa mı verdi? Evlât mı verdi? Hanım mı verdi? Veya din mi gönderdi? Kitap, peygamber mi gönderdi? İrade mi verdi emânet olarak? Namaz mı? Oruç mu? Abdest mi? Namus mu? İffet mi? Hac mı? Arafa mı? Bayram mı? Cuma mı? Bunların tümünü emânetin sahibinin razı olduğu yerlerde kullanarak emânetlerini yerine getirirler onlar. Yâni dinin tamamına riâyet ederler, Allah'ın kendilerinden istediği bir hayatı yaşarlar onlar.

Bir de onlar kullar arasındaki emânete de riâyet ederler. İnsanların kendi aralarında birbirlerine emânet ettiği, emânet verdiği şeylere de riâyet ederler. Bir mü'min kardeşinin, ya da bir kâfirinin emânetine de riâyetkar davranırlar. Yâni bir kâfir kendilerine bir şeyler emânet etmişse asla ona hıyanet etmezler. Kullara, insanlara verdikleri sözlerine de riâyet ederler onlar. Randevularına riâyetkar davranırlar, nezih davranırlar. Emânet sahiplerine karşı sahtekârlık yapmazlar. Hattâ savaş halinde oldukları insanlara bile namuslu davranırlar. Sözlerine,

anlaşmalarına sâdık davranırlar. İşte gerek bu dünyada, gerekse âhirette felâha ermenin şartı bunlardır, felâha erenler bunlardır.

Tabii evvela Rabbimize ezelde verdiğimiz ahitlerimize riâyet etmek zorundayız. Allah ahdine riâyet etmeyenlerin insanların ahitlerine riâyet etmeleri mümkün değildir. Evet önce Allah ahitlerine riâyet ederler, ona sâdık kalırlar, sonra da insanlara verdikleri ahitlerine, taahhütlerine sâdık davranırlar onlar. Ahitleri, sözleri İslâm'a zıtsa hemen vazgeçerler, değilse ne pahasına olursa olsun verdikleri sözlerinden dönmezler.

9. "Namazlarına riâyet ederler."

Namazlarını muhafaza ederler. Namazlarını korurlar. Namazlarını kaybetmemek için tüm gayretlerini teksif ederler. Namazlarının üzerine titrerler. Çünkü namaz gitti mi tüm hayat gitmiş demektir. Bir Müslüman için namazsız bir hayatın düşünülmesi mümkün değildir. Ben müslümanın diyen bir insanın namazsız bir hayat yaşaması hiçbir zaman düşünülemez. Namazsız Müslümanlık olmaz.

Namazın korunması namazın hayatta fonksiyonunun korunması, varlık sebebinin korunması demektir. Yâni namazın top yekun hayata hakim olmasının korunması demektir. Yâni namazı muhafaza demek, namazla Allah'tan alınan mesajı muhafaza etmek ve namaz sonrası hayatı onunla düzenlemek demektir.

İşte bu mü'minler namazla Allah'tan mesaj alan ve bu mesajı seccadede unutmayan, namaz sonrası hayatlarında da sürdüren, muhafaza eden ve hayatlarını bu namazla, bu mesajla dengede tutmayı beceren kimselerdirler. Namazda okudukları sûrelerin mânâlarını, muhtevalarını unutmayıp, muhafaza edip vermelerinde, almalarında, küsmelerinde, barışmalarında, giyimlerinde, kuşamlarında, ev-lenmelerinde, boşanmalarında, okumalarında, yazmalarında, hukuklarında, eğitimlerinde, namuslarında, iffetlerinde uygulamaya koyan kimselerdir onlar. Yâni namazda aldıkları mesajla hayatlarını düzen-lemeyi beceren kimselerdir onlar.

10,11. "İşte onlar, temelli kalacakları Firdevs cennetine vâris olanlardır."

İşte onlar Firdevs cennetlerine vâris olanlardır. Firdevs cennetleri bunlarındır. Firdevs cennetleri cennetlerin en yüce dereceleridir ve Rasulullah efendimiz istediğiniz zaman Allah'tan Firdevs cennetlerini isteyin buyurur. Evet işte bu mü'minler cennetin en yüksek derecelerine ulaşmış kimselerdir diyor

Rabbimiz. Firdevs cennetlerine ulaşmak hedefimiz olacak, düşüncemiz olacak. Oraya ulaşmanın yolunu da işte Rabbimiz sûrenin başındaki bu âyetlerle anlattı.

Evet demek ki namazda huşu duyacağız. Namazlarımızda ne dediğimizin, ne okuduğumuzun farkına varacağız, namazlarımızı Allah'ın istediği gibi ikame edeceğiz. Sonra boş şeylerden, dünyamızı da, âhiretimizi de ilgilendirmeyen, bizi cennete götürü olmayan boş şeylerden, boş bir hayattan uzaklaşacağız. Zekâtımızı, malla ilişkilerimizi Allah'ın istediği şekilde ayarlamanın hesabını güzel yapacağız. Ferçlerimizi, ırzlarımızı, namuslarımızı koruyacağız, iffetli, hayalı olacağız. Gerek Allah'a verdiğimiz sözlere, gerekse Allah kullarına verdiğimiz va'dlerimize sâdık davranacağız. Hayatımızda namazın fonksiyonunu koruyacağız, namazlarımızı muhafaza edeceğiz. Ve işte böylece hem dünyada, hem de ukba'da başarıya, felâha erenlerden olacağız ve sonunda inşallah Firdevs cennetlerine gitme hakkını elde etmiş olacağız.

12,13. "Andolsun ki, insanı süzme çamurdan yarattık. Sonra onu nutfe halinde sağlam bir yere yerleştirdik."

Andolsun ki Biz, insanı bir süzme çamurdan yarattık. Özlü bir çamurdan yarattık. İlkimizin yaratılışından söz ediyor Rabbimiz. Adem atamızın yaratılışı süzülmüş özlü bir çamurdandı. Evet Onu çamurdan yarattık, sonra onu nutfe halinde bir karar-ı mekînde, sağlam bir yerde yerleştirdik. Yâni o nutfeyi ana rahmine yerleştirdik. Tabii bu âyet sadece atamız Adem (a.s) in yaratılışını değil aynı zamanda bizim yaratılışımızı da anlatıyor. Çünkü bizim yaratılışımız da bir nutfeden, bir meniden meydana geliyor ki onun aslı da topraktan meydana gelen yediğimiz gıdalardandır.

14. "Sonra nutfeyi kan pıhtısına çevirdik, kan pıhtısını bir çiğnemlik et yaptık, bir çiğnemlik etten kemikler yarattık, kemiklere de et giydirdik. Sonra onu başka bir yaratık yaptık: Yaratanların en güzeli olan Allah ne uludur!"

Sonra o nutfe alakaya dönüştü, o nutfeden alakayı yarattık. Alakayı da bir mudğa yaptık, bir çiğnemlik et haline getirdik. Ve o mudğayı da kemikler halinde yarattık, kemiklere dönüştürdük. Ve o ızam haline, kemik haline dönüşen o varlığa da et giydirdik. Sonra onu bambaşka, apayrı bir yaratık haline getirdik. Farklı bir yaratılışla yarattık. İşte bir insan yaratılıyor, bir insan dünyaya gözlerini açıyor. İşte bir insanın yaratılma aşamaları böylece tamamlanıyor. Yâni bir süre önce toprak olan, sonra babanın sulbünde, ananın sulbünde olan, sonra bir nutfe olarak ana rahme, sağlam bir yere yerleştirilen insan 9 ay sonra dünyaya geliyor.

Peki niye anlatıyor Rabbimiz bize bunu? Şunun için: Size varlığımızı ve kudretimizi açıkça gösterelim diye, sizin akıllarınızı erdirelim diye. Size varlığımızı ve kudretimizi ispat edelim diye. Size sizin üzerinizdeki egemenliğimizi, yaratıcılığımızı, ulûhiyet ve rubûbiyetimi-zi gösterelim diye. Size sizi kudretiyle böyle topraktan yaratıp mer-hale merhale adam edenin kendisine kulluk edilecek, çektiği yere gi-dilecek tek varlık olduğu bilincini kazandıralım diye. Sizi böylece yaratmaya güç yetirenin tekrar diriltmeye muktedir olduğunu gösterelim diye...

Ey insanlar! Ey kullarım, ilmiyle, kudretiyle sizi yaratan, sizi yoktan var eden Allah'tır. Sizi yaratan Benim. Yaratılışınız konusunda siz sadece Bana muhtaçsınız. Rabbiniz olan Ben, sahibiniz olan Ben, atanız Ademi topraktan yarattım, sonra da Onun soyu olan sizleri bir nutfeden, meniden, sonra da diğer aşamaları tamamlayarak yarattım.

Yaratıcıların en güzeli olan Allah'ın şanı ne yücedir? Yaratanların en güzeli olan Rabbinizin şanı, şerefi ne mübârektir, ne yücedir? Var mı böyle bir yaratıcıdan daha üstün, daha yüce birisi?

15. "Sizler, bütün bunlardan sonra ölürsünüz."

Sonra Allah sizi öldürür. Allah, size tayin ettiği belli bir süre sonra da ölümünüze hükmeder. Hayatın sahibi de, ölümün sahibi de Allah'tır. Hayatın yasasını böylece koyan da, ölümün yasasını koyan da Allah'tır. Evet işte Rabbimiz böylece bize kendini tanıtıyor, bize bizi tanıtıyor. Sizler yoktunuz, isminiz, esameniz de yoktu da; sizi yoktan var eden Benim. Sizin sahibiniz Benim, Rabbiniz Benim. Hayatınızı, varlığınızı Bana borçlusunuz. Öyleyse sizler Beni dinlemek, Bana kul olmak zorundasınız. Sizin hayat programınızı düzenleme hakkı Bana aittir. Size dünyada da, ukba'da da felâh yollarını, başarı yollarını gösterecek olan Benim. Sakın ha kendi hevâ ve heveslerinize göre bir hayat yaşamaya kalkışmayın. Hayatın yolunu bilen Benim. Benim istediğim gibi yaşayın. Öleceksiniz ama bu ölümleriniz bir son olmayacak:

16. "Şüphesiz kıyâmet günü tekrar diriltilirsiniz."

Unutmayın ki ölümlerinizden sonra yaşadığınız bu hayatın hesabını ödemek üzere kıyâmet günü tekrar diriltileceksiniz. Evet sümen altı edilmeyecek, unutulmayacaksınız. Tekrar dirilip hesaba çekileceksiniz. Öyleyse ölüm ötesi hayattan zerre kadar bir şüpheniz olmasın. Varlık dünyasına yokluktan geldiğinizi ve bu varlığınızdan sonra da tekrar dirileceğinizi

unutmadan bir hayat yaşayın. Şunu kesinlikle bilin ki bunu unuttuğunuz an, sizin için kayıp başlayacak demektir. Sizi yoktan var eden Allah'ın sizi tekrar diriltip hesaba çekeceğini unuttuğunuz an, felâha erenler zümresinden çıktınız demektir.

Evet işte sûrenin başından buraya kadar Rabbimiz bize, bizi anlattı, bize tarihimizi, geçmişimizi anlattı. Sonra bir anda yarın olacakları bugün olmuş gibi rahmeti gereği bizim gözümüzün önüne ka-dar getirdi. Başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânımızın olmadığı en doğru bilgilerle bizi bilgilendirdi. Ama tabii bütün bu Allah bilgilerine ulaşmanın yolu bu kitapla birlikte olmaktan geçer. Bu kitapla beraber olanlar ancak bu bilgilere ulaşabilir.

Bundan sonraki âyetlerinde de Rabbimiz bizim dışımızdaki âlemleri, varlıkları nasıl yarattığını, dışımızdaki varlıkların da yaratıcısı olduğunu bize anlatmaya başlayacak.
17. "Andolsun ki, üstünüzde yedi tabaka yarattık. Biz, yarattığımızdan habersiz değiliz."

Evet muhakkak ki sizin üzerinizde yedi tabaka yarattık. Üzerinizde yedi kat sema yarattık. Bilesiniz ki Biz yaratmadan, yaratıklarımızdan gafil değiliz, habersiz değiliz. Yaratıklarımızın hepsinin ne yaratılışından, ne de onların her birerinin hayat programlarından, ya-şam biçimlerinden, korunmalarından, rızklarından, doyurulmalarından gafil değiliz.
18. "Gökten suyu ölçülü indirdik de, onu yerde durdurduk. Şüphesiz onu gidermeye de kâdiriz."

Ve gökten ölçülü bir biçimde su indirdik. Gökten indirilen su konusunda da ölçüyü belirleyen Rabbimizdir. İhtiyaca göre indirir Allah onu. Ölçüyü değiştirdiği an ya tûfan gerçekleşir, ya da insanlar ve diğer canlılar kuraklıktan mahvolup giderler. Nuh kavminin nasıl suyla helâk olduğunu gördük.

Ve o indirdiğimiz suyu yeryüzünde durdurduk. Irmaklar, göller, denizler şeklinde yeryüzünde sizin istifadenize sunduk, onu yeryüzünde sükûnete erdirdik.

İstediğimiz taktirde onu gidermeye, yok etmeye de kâdiriz. Gökten suyunuzu hapseder, yerdekilerin de tamamını çekip bitiririz. Böyle yaptığımız zaman da hiçbirinizin yapabileceği bir şey yoktur. Evet Rabbimiz buna kâdirdir. Gökten suyumuzu kesiverse, yerdeki sularımızı kurutuverse, yerde o suları

yerleştirmeyiverse kimse onu bize getiremez.
19,20. "Onunla, içinde, yediğiniz birçok meyveler bulunan hurmalık ve üzüm bağları, Tûr-i Sina'da yetişen, yiyenlere yağ ve katık veren zeytin ağacını var ettik."

O indirdiğimiz suyla sizler için hurmalıklar, üzümler, bağlar bahçeler var ettik. İşte Rabbimizin indirdiği suyla meyve veren ağaçlar. İşte Rabbimizin indirdiği suyla bize rızık olacak bağlar, bahçeler, ekinler, hububatlar, meyveler, sebzeler, üzümler... Siz onlardan yemektesiniz. Sonra Bunları da bizim gözlerimizin önünde birer âyet olarak sundu Rabbimiz. Bu âyetlerimizi de mi görmüyor bu adamlar? Bu âyetler üzerinde de mi düşünmüyorlar? Bunlar da mı bir şey ifade etmiyor bu adamlara? Hiç düşünmüyorlar mı? Gökyüzünden Rabbimiz şu suyu indirmeseydi bir damla su bulabilecekler miydi? Yeryüzünden bitkileri çıkarmasaydı, buğday bitirmeseydi bir tek buğday tanesi bulabilecekler, yaratabilecekler miydi? Ne yiyeceklerdi? Nasıl yaşayacaklardı? Hiç düşünmüyorlar mı? Allah'ın takdiri ve yaratması olmasaydı bir tek meyve bulabilir miydiniz? Bir tek yağmur tanesi indirebilir miydiniz? Bir tane hurma meydana getirebilir miydiniz?

Mûsâ (as)'a vahyin geldiği Tûr-i Sina'da bir ağaç çıkardık, bir ağaç var ettik ki ondan hem bir yağ gelir, hem de yiyenler için bir katık olur. Bu zeytin ağacıdır. Zeytinin kendisi de yiyecektir, katıktır, ondan yağ da çıkarılmaktadır. Rabbimiz lütfundan, kereminden o zeytin ağacını da sizin emrinize sunmuştur.
21. "Ehli Hayvanlarda size ders vardır; onlardan çıkan sütten size içiririz; onlarda daha birçok menfaatiniz vardır. Onlardan yersiniz."

Ehli hayvanlarda da size ibretler, dersler vardır. Sizi onların karınlarından sularız. O hayvanların karınlarından çıkan sütlerle sularız, doyururuz. Ve yine sizler için o hayvanlarda başka bol bol menfaatler vardır. Onlardan yersiniz de.

Evet o hayvanlarda öyle bir mekânizma koymuş ki Rabbimiz karınlarındaki kan ve pisliklerin arasından süt süzülüp gelmektedir. Tatlı tatlı onların sütlerinden içiyorsunuz. Onlarda sizin için daha pek çok menfaatler vardır. At, deve, merkep gibi kimilerine binersiniz, yük taşımada kullanırsınız, koyun, keçi, inek, tavuk gibi kimilerinin etinden, sütünden, yününden istifade edesiniz. Kimilerinin yünlerinden istifade edersiniz. Yünlerinden elbise yaparsınız, yatak yapıp üzerinde yatarsınız, çadır yaparsınız. Kimilerinin derilerinden istifade edersiniz. Rabbiniz sınıf, sınıf, cins cins, çeşit, çeşit

hayvanlar yaratmış ve sizin istifadenize sunmuştur. Denizlerde ayrı, karalarda ayrı varlıklar yarattı Allah.

Bilelim ki bütün bunlar birer âyettir. Tüm bu varlıklar Allah'ın âyetleridir. Haydi bakalım bu insanlar bu varlıklardan bir tanesini yaratsınlar. Bu füze çağında, bilgisayar çağında olduklarını iddia eden insanlar, kendi tanrılıklarını ilan etmeye çalışan bu insanlar bir tek varlık yaratsınlar da görelim. O zaman onların tanrılıklarını biz de kutsayalım, o zaman biz de onların önünde secdeye kapanalım?

Ama bakıyoruz ki tüm bu âyetleri kapatıyorlar, gündeme getirmiyorlar, örtüyorlar, örtbas ediyorlar, kamufle ediyorlar ve kendi âyetlerini gündeme getirmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaya çalışıyorlar. Halbuki onların yaptıklarının hiçbirisi karın doyurmuyor, hiçbirisi bir işe yaramıyor.
22. "Hem onların ve hem de gemilerin üzerinde taşınır-sınız."

O hayvanlar üzerinde, o develer, atlar, merkepler üzerinde ve de gemiler üzerinde taşınırsınız. Onlar üzerinde Allah'ın yardımıyla, Allah'ın onları sizin emrinize musahhar kılması sonucunda uzun mesafelere onlar üzerinde taşınırsınız. Yine Allah'ın size lütfettiği gemiler üzerinde aşılmaz denizleri, deryaları aşarsınız. Bu yasayı sizin lehinize koyan da yine Allah'tır. Geminin yasasını, suyun, rüzgarların yasasını koyan, onlara hükmeden, onları sizin emrinize âmâde kılan Allah'tır. Eğer bize karşı rahmeti sonsuz olan Rabbimiz böyle bir yasa koymasaydı, müsaade etmeseydi, bütün bu varlıkları bizim için zelûl kılmasaydı, boyun büktürmeseydi hangimiz o bizden çok daha güçlü olan varlıkları itaat altına alabilirdik? Kim menfaatlenebilirdi bunlardan? Rabbimiz suya üzerindekini kaldırma yasasını koymasaydı kim durdurabilirdi o denizin üzerinde gemiyi?

İşte bütün bu varlıkları yaratan Allah yeryüzünde halifem dediği insanın emrine vermiş, insanı bu nimetlerle nimetlendirerek kendisine kulluk istemektedir, tüm bu nimetlerine karşılık şükür istemektedir. İşte bundan sonraki âyetlerinde geminin ilk çıkışını ve bu nimetlere karşı istediği kulluğun bir örneğini sunacak:
23. "Andolsun ki Nuh'u milletine gönderdik; onlara: "Ey milletim! Allah'a kulluk edin; O'ndan başka İlahınız yoktur; sakınmaz mısınız?" dedi."

Nuh'u kavmine gönderdik. Kavmine dedi ki: Ey kavmim, sadece Allah'a

kulluk edin, O'ndan başka sizin İlâhınız yoktur, ittika etmez misiniz? Muttakiler olmaz mısınız? Allah'ın koruması altına girip hayatınızı Onun için yaşamaz mısınız? Nuh (a.s) un toplumuna gönderilişi, toplumunu Allah'a kulluğa dâvet edişi, toplumunun tavrı önceki sûrelerde uzun uzun anlatıldı.

24,25. "Milletinin inkârcı ileri gelenleri: "Bu, sizin gibi bir insandan başka bir şey değildir. Sizden üstün olmak istiyor. Allah dilemiş olsaydı melekler indirirdi. İlk atalarımızdan beri böyle bir şey işitmedik. Bu adamda nedense biraz delilik var, bir süreye kadar onu gözetleyin" dediler."

Tüm peygamberlere olduğu gibi kavminin ileri gelen Mele' grubu, toplumun yöneticileri, statükodan yana olanlar, düzenci kesilenler, düzenden beslenenler, düzenin kaymağını yiyenler, toplumu sömürenler, kan emiciler, zâlimler, azgınlar dediler ki: Bu tıpkı sizin gibi bir insandır. Sizden farklı olmadığı halde, sizin gibi bir beşer olduğu halde size üstün gelmek istiyor. Evet Allah'ın elçisinin tebliğine muhatap olup ona ve getirdiği mesaja iman etmek durumunda olan halka, insanlara böyle diyorlar. Çünkü insanlar Nuh (a.s)'a iman ettikleri zaman kendilerinin menfaat hortumları kesilecek, zulümleri bitecekti. Aman dikkat edin, bunun bütün derdi size karşı üstün bir konuma gelip sizi sömürmektir diyorlar.

Halbuki hiç bir peygamberin toplumuna karşı bir üstünlük derdi olmamıştır. Hiçbir peygamberin toplumunu sömürme gibi bir derdi olmamıştır. Onlar toplum içindeki sömürü odaklarının zulümlerine son vermek için gelmişlerdir. Toplum üzerinde Rableşen, insanların hürriyetlerini, mallarını, mülklerini gasp edenlerin hegemonyalarına son vermek için gelmişlerdir Allah'ın elçileri. Onlar toplum için, toplumun kurtuluşu için onlardan bir şey almadıkları gibi, her şeylerini feda etmiş insanlardır. Onların tek hedefleri insanları Allah'a kul yapıp onları cehennemden kurtarıp cennete göndermektir. Çok çabuk biteceğini bildikleri dünya mallarına, mülklerine, saltanatlarına hiç meyilleri yoktur onların.

Kendileri bunlara tapındıkları için bu zavallılar peygamberleri de öyle zannediyorlar. Bu peygamber bizim elimizdekilere göz diken, onları bizden almak isteyen birisidir diyorlar. Halbuki peygamber toplumda halkın bu zâlimler elinde ezilmesini istemiyor. Toplumda güçlülerle zayıfların, zorba idarecilerle, idare edilenlerin hiçbir farklarının olmamasını, hepsinin Allah katında eşit olmalarını istiyor. Sistemlerinin, zulümlerinin, hegemonyalarının biteceğini fark eden idareciler de halk nazarında Onu böylece mahkum etmek istiyorlar.

Allah’ı da işin içine karıştırmayı ihmal etmiyorlar hainler. Di-yorlar ki bakın: Eğer Allah dileseydi size melekler indirirdi. Eğer Allah sizin hayatınıza karışsaydı, size bir mesaj göndermeyi dileseydi böyle sizin gibi bir beşer göndermek yerine bir melek gönderirdi. Bu bizim gibi bir beşer.

Halbuki biz bizden önceki atalarımızdan böyle bir şey de duymadık. Daha önceki babalarından kasıtları da işte beş on yıl önceki yaşadıkları o hayatı, o sistemi kendilerine emânet eden, tıpkı kendileri gibi inanan, kendileri gibi düşünen kimselerdir. Değilse biraz ileriye gitseler Şit (a.s), İdris (a.s), Adem (a.s) da babalarıydı ve onlar da tıpkı torunları Nuh (a.s) gibi toplumlarını sadece Allah’a kulluğa dâvet eden birer peygamberdi. Bunu biliyorlardı. Nuh (a.s)’a bir beşer diyerek inanmayan bu insanların yine hayatlarında putlaştırıp Nuh (a.s) un getirdiği mesajın önüne kalkan olarak diktikleri de gariptir ki insanlardan olan sâlih kişilerdi. Yâni bu bizim gibi bir insandır diye Allah’ın elçisini reddederlerken yine daha önce ölmüş sâlih insanların arkasına saklanıyorlardı.

Şimdi de öyle değil mi? Biz babalarımızdan böyle gördük diyen insanlara sormak lâzım. Hangi babalarınızdan gördünüz? Üç beş sene önceki kendiniz gibi düşünen babalarınızı bırakın da elli sene, yüz sene önceki babalarınıza gidin bakalım ne göreceksiniz? Daha ilerdeki atalarınıza, Rasulullah’a, sahâbeye, Îsâ atanıza, Mûsâ atanıza, İbrahim atanıza, Yakub atanıza, İsmail atanıza gidin bakalım ne göreceksiniz?

Bakın önceki dedikleri tutmayınca bu defa da diyorlar ki; bu adam cinlenmiştir. Bunda cinnet var dediler. Küfür mantığı böyle kar-makarışıktır işte. Ne dedikleri belli değil. Kâh biz atalarımızdan daha önce böyle bir şey duymadık, görmedik diyorlar, kâh bu da bizim gibi bir beşerdir diyorlar, kâh bu cinnetleşmiştir diyorlar. Yâni peygambere ne diyeceklerini şaşırıyorlar. Tarih boyunca tüm peygamberlere aynı şeyleri söylüyorlar. Halbuki Allah elçilerinin tamamı Allah kontrolünde emin kimselerdi. İşte reddedilmeleri kesinlikle mümkün olmayan Allah elçilerine olmadık şeyler söylüyorlar ve kendi kendilerine bekleyin hele yakında onun işi bitecek, sonu gelecek diyorlardı.

Madem ki o peygamber bir delidir, öyleyse niye bırakıvermiyorsunuz yakasını? Bırakıverin de öteki deliler gibi o da dilediğini söylesin. Hangi deliden bu kadar korktunuz bu güne kadar? Hangi deliye karşı bu kadar tedbir aldınız bu güne kadar? Hangi deli sizin düzeninizi sarsacak arkasına bu kadar insan toplayabilmiş şimdiye kadar? O’nun deli olmadığını kendileri de biliyorlar ve tedbirler dü-şünüyorlar, halkı ona karşı şartlandırmaya çalışıyorlardı hainler.

İşte şu anda da görüyoruz ki günümüz kâfirleri bir müslüma-na deli diye alay ederken ondan korktukları için yakasını bırakmıyorlar.

Asla samimi değiller hainler. Esas delilik, esas cinnet onların kendi kafalarında, kendi anlayışlarında, kendi düşüncelerindedir. Ne yaptıklarını bilmiyorlar. Bakın onların saçma sapan sözlerine karşı Allah'ın elçisi dedi ki. Tabii 950 yıllık akıllara durgunluk veren bir uğraşının sonunda der ki Nuh (a.s):
26. "Nuh: "Rabbim! Beni yalanlamalarına karşılık bana yardım et" dedi."

Ey yüce Rabbim, ey yüce sahibim, ey adına bunca sıkıntılara katlandığım, ey programını kendime program edindiğim, irademi eline verdiğim Rabbim, bu kâfirlerin yalanlamalarına, saldırılarına karşılık bana yardım et. Bunlara karşı beni koru, bana güç kuvvet ver, sabır ver, direnç ver.
27. "Bunun üzerine ona şöyle vahy ettik: "Nezaretimiz altında, sana bildirdiğimiz gibi gemiyi yap; buyruğumuz gelip tandırdan sular kaynayınca her cinsten birer çifti ve aleyhine hüküm verilmiş olanın dışında kalan çoluk çocuğunu alıp gemiye bindir. Haksızlık yapanlar için Bana baş vurma, çünkü onlar suda boğulacaklardır."

Bunun üzerine Biz de ona vahy ettik: Bizim gözetimimizde, Bizim vahyimizin yol gösterisi altında, sana bildirdiğimiz gibi bir gemi yap. Evet geminin yapımı, planı, projesi Allah'tandır. Ustası, yol göstericisi Allah'tır. Tarihte insanlık ilk defa gemiyi tanıyacak, gemiye şahit olacak.

Ve nihâyet emrimiz geldi ve Tennur kaynamaya başladı, sular gümbürdemeye, gemi çalışmaya başladı. Biz dedik ki: Ey Nuh, her cins varlıklardan birer çift al ve aleyhine hüküm verilmiş olan kimsenin dışında kalan çoluk çocuğunu, tercihini senden yana kullanan mü'minlerle birlikte gemiye bindir. Ehlinden kendilerine azap gerçekleşecek olanlar hariç, tüm iman edenleri gemiye bindir. Ve zâlimler hakkında da sakın Bana müracaat etme. Zâlimler hakkında dua ederek sakın onların kurtuluşunu Benden isteme. Çünkü onlar tercihlerinin karşılığı olarak suda boğulacaklar, helâk olacaklardır.

Rabbinden aldığı bu emirle Nuh (a.s) bir gemi yapmaya başladı. Allah'ın gözetimi altında gemi tamamlandı ve işte müslümanlar gemiye bindiler bile. Biraz sonra tûfan kopacak ve bu tufandan kurtulanlar sadece tercihlerini Allah ve elçisinden yana kullanan mü'minler olacaktır. Tabii sadece o tûfanda değil kıyâmete kadar yeryüzünde gerçekleşecek tüm tûfanlardan kurtulanlar sadece

mü'minler olacaktır.

İşte şu anda da tüm dünyada tûfanlar var. Zulüm tûfanı, küfür tûfanı, şirk tûfanı, sömürü tûfanı, zâlimlerin azgınlık tûfanı, mazlumların, Müslümanların gaflet tûfanı, ezenlerin, ezilenlerin tûfanı vs, vs. İşte tüm bu tûfanlardan kurtulmanın yolu Allah ve peygamber safında yer almak, Allah ve peygamberin istediği müslümanca bir hayata ta-lip olmaktır. Kıyâmete kadar bu tûfanlardan kurtulanlar Allah'ın istediği şekilde Müslümanlık kavgası verenler olacaktır. Öyleyse eğer bizler de bu tür tûfanlardan kurtulmak istiyorsak, Allah'a Allah'ın istediği gibi inanmak ve peygamber gemisine binmek zorundayız. Peygamber rotasına girmek, peygamber yörüngesine girmek, peygamber yoluna, peygamber dinine tabi olmak zorundayız. Olayın seyrini Mü'minûn sûresinde takip edelim.
28. "Ey Nuh! Sen ve beraberindekiler gemiye yerleşince: "Bizi zâlim milletten kurtaran Allah'a hamd olsun" de."

Ey peygamberim, sen ve beraberindeki mü'minler gemiye yerleşince şöyle deyin, şöyle dua edin: Bizi şu zâlim toplumdan kurtaran Rabbimize hamd olsun. Evet gemiye bindiğiniz zaman elham-dülillah deyin. Sizi o zâlimlerin zulmünden kurtaran Rabbinize hamd edin. Sizi zâlim bir toplumun sultasından, egemenliğinden kurtaran Rabbinize hamd edin. 950 yıllık bir iman küfür kavgasının sonunda bizi onlar safında yer alıp onlar gibi boğulup gitmekten kurtaran Rab-bimize hamd olsun deyin. Eğer bizler de şu anda Allah ve peygamber düşmanlarının safında değilsek, bizi koruyan, kurtaran da Rabbi-mizdir ve bizler de hep Rabbimize hamd edeceğiz. Bizi onlar gibi helâki hak edenlerden kılmadığı için Rabbimize hamd olsun diyeceğiz.

Evet o toplum içinde sayıları çok az olan mü'minlerin ki; sayıları en fazla rivâyete göre 80 kişi kadardı, Rablerine hamd etmekten başka yapacakları bir şey yoktu. O zâlimler karşısında elleri kolları bağlı inandıkları Allah'tan yardım istiyorlardı. Ve işte büyük irade olan, tüm savaşların galibi olan, göklerde ve yerde tek söz sahibi olan Allah'ın değişmeyen yasası gereği yardımı imdatlarına yetişiyordu.
29. "Rabbim! Beni mübârek bir yere indir. Sen indirenlerin en iyisisin" de."

De ki ey peygamberim, ey Rabbim beni mübârek bir yere in-dir. Beni mübârek, şerefli bir indirişle indir. Muhakkak ki sen indirenlerin, yerleştirenlerin, hayatı düzene koyanların, hayatı bereketlendirenlerin, bundan sonraki hayatımızda güzelliklerle karşılaştıranların en hayırlısı sensin ya Rabbi.

İşte Allah'la ve elçisiyle savaşa tutuşan kâfirlerin, zâlimlerin helâkinden sonra Nuh (a.s) ve beraberindeki Müslümanlar Cûdî dağına inecekler, Allah onlara nimetler verecek, izzet ve şeref verecek, çünkü nimet verenlerin en hayırlısı O'dur.

30. "Doğrusu bunlarda dersler vardır. Biz şüphesiz insanları denemekteyiz."

Gerçekten bunlarda dersler, ibretler, âyetler vardır. Biz şüphesiz ki insanları denemekte, imtihan etmekteyiz. O boğulanların arkasından şu anda kurtulanlar imtihandadır. Her zaman bu imtihanı kaybedenler kâfirler olurken, kazananlar da hep Müslümanlar olacaktır. Rabbimizin bu yasası hiç değişmeden kıyâmete kadar böyle devam edip gidecektir. Nuh (a.s) un gemisine binenler, Mûsâ (a.s) ile birlikte Sîna'ya yürüyenler, Îsâ (a.s)'a Havari olanlar, Muhammed (a.s) ile birlikte Medine'ye gidenler ve kıyâmete kadar peygamber safında yer alanlar hep kurtulanlardan olacaklardır. Müslümanların sıkıntılı günleri uzun dönemler de sürse, kâfirlerin zulümleri, saltanatları çok uzun da sürse, tüm dünyayı sömürecek bir duruma da gelseler, Müslümanlara hayat hakkı tanımayacak bir noktaya da gelmiş olsalar sonunda kazananlar Müslümanlar, kaybedenler de kâfirler olacaktır. Sonunda cennete giden Müslümanlar, cehenneme gidenler de mutlak sûrette kâfirler olacaktır. Bu konuda hiç kimsenin zerre kadar bir şüphesi olmasın.

31. "Bunların ardından başka nesiller var ettik."

Sonra onların ardından başka başka nesiller, başka başka toplumlar var ettik. Onların yerlerine başkalarını getirdik ve bu sefer de onları imtihana tabi tuttuk. Nuh kavminden sonra Âd kavmi, onlardan sonra Semûd kavmi, onlardan sonra Sâlih kavmi ve kitabımızın haber verdiği öteki kavimler, öteki nesiller.

32. "Onlara aralarından: "Allah'a kulluk edin, O'ndan başka İlâhınız yoktur, sakınmaz mısınız? "diyen bir elçi gönderdik."

Aynen kendilerinden öncekilere yaptığımız gibi, onlara da kendilerinden, kendi içlerinden sadece Allah'a kulluk edin, sizin O'n-dan başka sözünü dinleyeceğiniz bir İlâhınız yoktur diyen, kendilerini Bize kulluğa çağıran ve sakınmaz mısınız? Korunmaz mısınız? Muttaki olmaz mısınız? Allah için bir hayat yaşamaz mısınız? diyen elçiler gönderdik. Yâni Rabbimizin her bir topluma, her bir nesle gönderdiği elçileri hep aynı şeyleri söylediler, hep aynı tevhide çağırdılar toplumlarını. Sadece Allah'a kulluğa çağırdılar onları. Kelime-i tevhide çağırdılar. Allah'tan başka İlâh olmayan bir hayata çağırdılar. Takvaya

çağırdılar. Hayatın her alanında sadece Allah'ı dinlemeye, sadece Allah'a teslim olmaya çağırdılar. İnsan hayatına Allah'tan başka müdahale hakkına sahip olan başka hiç kimse yoktur dediler.
33. "Onun, inkârcı ve âhirete kavuşmayı yalanlayan milletinin ileri gelenleri ki; Biz onlara bu dünya hayatında nimet vermiştik şöyle dediler: "Bu, yediğinizden yiyen, iç-tiğinizden içen sizin gibi bir insandan başka bir şey değildir."

Allah elçilerinin bu değişmeyen çağrılarına, bu samimi da-vetlerine karşılık kavimlerinin kâfirlerinin ileri gelenleri, kalburüstü olanları, mele grubu, yönetici grubu, üst düzey yöneticiler, toplumun ekonomik, siyasal, askeri hayatına hakim olanlar, statükodan yana olanlar, düzenden yana, mevcut düzeni, mevcut hayatı korumadan yana olanlar ki; bunlar o hayat devam ettikçe menfaatlerinin devamını sağlayan insanlardı. Bunlar yaşadıkları bu hayatları gereği, zulümleri sebebiyle âhirete kavuşmayı da yalanlayan insanlardı. Rahat zulümlerine devam edebilmek için âhireti, dirilişi, hesabı, kitabı inkâr etmekten başka da bir seçenekleri olmayan insanlardı bunlar. İnkâr etmeliydiler ki âhireti huzurları kaçmasın.

Evet bu dünyada âhireti inkâr edenler hep zâlimlerdir. Zâlim olmayanlar, gelecekleri konusunda korkuları olmayanlar niye inkâr etsinler de âhireti? Yâni hem âhirete iman edip hem de zâlim olması mümkün değildir bir kişinin. Böyle zâlimce bir hayat yaşayanlar, insanların haklarını gasp edenler, insanlara zâlimce davrananlar, zulmedenler, sorumsuzca bir hayat yaşayanların âhireti inkâr etmekten başka çareleri yoktur.

İşte görüyoruz yeryüzünde zulmü seçen toplumlar önce Allah'ı, dini, peygamberi, âhireti, hesabı kitabı devre dışa bırakıyorlar ve keyiflerine yaşayacakları hayatı Allahsız, peygambersiz, dinsiz olarak kendileri belirlemeye çalışıyorlar.

Bunların bir başka özellikleri de Rabbimiz onlara mal, mülk vermiş, saltanat vermiş ve onları bu verdikleriyle şımartmıştır. İşte güç ellerinde, yetki ellerinde, dünya mülkleri ellerinde, tüm dünya kendilerini alkışlıyor. Tüm dünya insanlığı biz size muhtacız diyorlar, yaşa, var ol diyorlar. Sistem sizdendir, yasa sizdendir, biz sizin ya-salarınıza muhtacız diye insanlar onları pohpohluyorlar. Bunu gören adamlar da ne oldum delisi oluyorlar. Halbuki bir bakıverse tarihe kendisinden önce nice güçlüler, nice varlık sahipleri, nice krallar gelip geçmiştir.

Benim akıbetim de aynen onlarınki gibi olacak, bir gün ben de öleceğim diyemiyor ve hakkı olmadığı halde şımardıkça şımarıyorlar. İşte her toplumda mevcut olan bu Mele' grubu diyorlar ki:

Bu sizin gibi bir beşerdir. Sizin yediğinizden yiyen, içtiğinizden içen bir. Yâni sizin gibi yiyen, için, gezen, dolaşan, evlenen, koca olan, baba olan, hasta olan, ekmeğe suya muhtaç olan birisi nasıl peygamber olabilir? Olacak şey midir bu? diyorlar. Tabii bunları peygamberin karşısına geçip söyleyemiyorlar da köşede bucakta halka söylüyorlar. Peygamberin karşısına geçip onunla mücâdele edecek, deliller getirecek seviyeleri de yoktur.

Yâni ne olmuş peygamber insansa? Niye insan olmayacakmış peygamber? İnsan değil de bir melek mi olacaktı peygamber? Peygamberin bir melek değil de insan olması sizin hayrınıza, menfaatinize değil mi? Rabbiniz size olan rahmeti ve merhameti gereği sözünü anlayabileceğiniz, sorular sorup cevaplar alabileceğiniz, kendisini ör-nek alabileceğiniz, kendisine tabi olabileceğiniz bir insan değil de bir melek gönderseydi daha mı iyi olurdu? O zaman bir melek gibi nasıl kulluk edecektiniz? Bir meleği nasıl örnek alacaktınız? Kendi içinizden bildiğiniz, tanıdığınız bir insana güvenemeyen sizler, bilmediğiniz, tanımadığınız bir meleğe nasıl güvenecek ve inanacaktınız? Zaten adamların peygambere iman etme ve onu örnek alma gibi bir dertleri de yoktu.

34. "Kendiniz gibi bir insana itaat ederseniz hüsrana uğrayacağınızda hiç şüphe yoktur."

Eğer sizin gibi yiyen, içen, sizin gibi bir hayat yaşayan bir insana itaat ederseniz, böyle birine tabi olursanız o zaman hüsrandasınız, kaybediyorsunuz demektir. Sormak lâzım bu hainlere şimdi: Ey zâlimler, ey kâfirler, madem ki biz, bizim gibi bir insana tabi olunca kaybedeceksek, zarar edeceksek o zaman siz nesiniz ya? Siz niye varsınız ya hayatımızda? Size niye tabi oluyoruz? Sizin yasalarınıza niye uyuyoruz? Kendinize, kendi yasalarınıza niye çağırıyorsunuz? Siz de bizim gibi birer beşer değil misiniz? Siz insan değil misiniz? Peygamber bir beşer, bir insan da sizler tanrı mısınız? Bu ne mantıksızlık böyle? Peygambere inanmayacaksak, sana niye inanalım? O zaman sen de çekil aradan istediğimiz gibi karar verip yaşayalım. Ne hakkın var bizim özgürlüğümüzü kısıtlamaya? Ne hakkın var bize hayat programı belirlemeye? Senin gibi düşünmek, senin gibi inanmak zorunda değiliz ki biz. Niye ipotek koyuyorsun hayatımıza?..

35. "Öldüğünüz, toprak ve kemik yığını olduğunuz zaman tekrar dirilmenizle sizi tehdit mi ediyor?"

O insan size olmayacak şeyler vaadediyor. Akıl ve mantığın kabul etmeyeceği şeylerden söz ediyor o peygamber. Düşünebiliyor musunuz? Yâni sizler öleceksiniz, toprağın altına girecek, orada tüm vücudunuz çürüyecek, toprak olacaksınız, kemik yığınları haline geleceksiniz sonra da siz tekrar dirilecek ve çıkacakmışsınız. Olacak şey mi bu? Aklın, mantığın kabul edeceği bir şey midir bu? O sizi bunarla tehdit ediyor. Onu bizim külahımıza anlatsın. Bu asla kabul edilecek bir şey değildir diyorlar. Hikaye bunlar diyerek halkı peygambere karşı şartlandırmaya çalışıyorlar.

36,37. "Oysa tehdit edildiğiniz şey ne kadar, hem de ne kadar uzak! Hayat ancak bu dünyadakidir. Ölürüz ve yaşarız; tekrar diriltilmeyiz."

Heyhat, heyhat. Bu vaad olunduğunuz şey ne kadar uzak? Olacak şey midir bunlar? Gerçekleşmesi ne kadar da imkânsız şeyler bunlar? Ne kadar hayal mahsulü şeyler bunlar? Hayır hayır yaşadığımız hayat işte şu dünya hayatıdır. Varsa da yoksa da işte bu dünya hayatı vardır, bunun dışında başka bir hayat yoktur. İşte burada yaşar ve ölürüz. Öldükten sonra da asla bir daha dirilmeyiz.

Evet felsefesini, yargısını koydu, ahkâmını kesti adam tamam başkasını kabul etmez. Bundan başka bir şey yapması mümkün değil ki adamın? Milyonlarca insanı sömürsün, milyonlarca insanın kanını emsin, zulmetsin, öldürsün, çalsın, çırpsın sonra da âhiretin varlığından söz etsin öyle mi? O zaman bir hesap endişesiyle tüm bu yaptıklarını yapamayacak. Ne yapsın? Milyonlarca insan ölsün, milyonlarca insan aç kalsın kendisi tok kalsın hedefinde olan bir adam âhireti inkâr etmenin dışında ne yapabilir? Daha fırsat yakalasa daha fazla zulmetmeye yönelmiş bir adamın bundan başka yapabileceği bir şeyi de yoktur. Bir gün bu yaptıklarının hesabını vereceğini nasıl kabul etsin? Nasıl düşünsün bunu ?

İşte şu anda da ellerine geçirdikleri silahlarıyla elinde bir bıçak bile bırakmadığı insanları öldürmeye soyunan tüm dünya kâfirlerinin felsefeleri budur. Böyle yaşayan zâlimlere bir peygamber ya da bir peygamber yolunun yolcusu Müslüman ölümden, dirilişten, hesaptan, kitaptan bahsetti mi bu sefer de ne yapacaklarını, ne diyeceklerini şa-şırırlar. Kendilerini rahatlatmak için ret edip geçip giderler.

38. "Bu, sadece Allah'a karşı yalan uyduranın biridir. Biz ona inanmayız."

Bu peygamber olduğunu iddia eden adam başka değil sadece Allah'a iftira

ediyor. Hainler bir yandan da Allah'ı kabul ediyormuş gibi görünmeye çalışıyorlar. Tamam, Allah vardır, birdir, severiz, sayarız ama bu adam kendisi bir şeyler uyduruyor ve utanmadan onu Allah'a izafe ederek, bunlar Allah'tandır diyerek Ona iftira etmeye çalışıyor diyorlar. Adam tutmuş bana vahiy geliyor, ben Allah'ın elçisi ve söz-cüsüyüm diyor. Halbuki Allah hayata karışmaz, Allah elçi gönder-mez, Allah vahiy göndermez, gönderse bile böyle birine değil bu toplumun ileri gelenleri olan bizlere gönderir.

Yâni bizim köleleştirdiğimiz, ezdiğimiz insanların içinden birine asla vahiy gelmez diyorlar. Yâni burada topluma yön veren, topluma egemen olan bizler dururken Abdü'lmuttalib'in yetimine vahiy gelir mi? Olacak şey mi bu? diyorlar. Bize gelmediğine göre bunlara da as-la vahiy gelmemiştir demeye çalışıyorlar. Biz böyle birine de asla iman edecek değiliz diyorlar. Tarih boyunca tüm peygamberlere denen bu. Tüm peygamberlere karşıt ortaya atılan bu. Bakın Allah'ın elçileri de onların bu tavırlarına karşılık şöyle diyorlardı:
39. "O peygamber: "Rabbim! Beni yalancı saymalarına karşılık bana yardım et" dedi."

Ya Rabbi bu zâlimlerin, bu kâfirlerin beni yalanlamalarına, beni reddedişlerine karşı bana yardım et. Bunlar beni yalanlıyorlar, beni reddediyorlar, ben senin elçinim, senin görevlinim bana yardım et ya Rabbi. Bu kâfirlere karşı kulunu, elçini destekle, koru ya Rabbi. Elbette Allah elçilerinin sığınacakları bir tek kapıları vardı, onlar işte güç kaynaklarına sığınıyorlar. Ve elçilerinin bu taleplerine karşılık bakın Rabbimiz de şöyle buyuruyor:
40. "Allah da: "Az sonra pişman olacaklar" buyurdu."

Peygamberim sen üzülme, siz merak etmeyin, az bir zaman sonra onlar nadim olacaklar, pişman olacaklar. Siz sabredin, dirençle yolunuza devam edin, görevinizi yapmayı sürdürün, Müslümanca ka-labilmenin hesabını yapın. Kesinlikle bilesiniz ki ölüm çok yakındır, kıyâmet çok yakındır, yakında onlar pişman olacaklar. Unutmayın ki dünya üzerinde hiçbir insan yoktur ki pek yakında keşke ben de Müslüman olsaydım diye pişmanlık duyacakları bir ortama gitmesinler. Hepsi, hepsi bu yaptıklarından pişman olacaklar. Keşke, keşke diyecekler, dövünecekler, yolunacaklar. Siz hiç onların yaptıklarına aldırış etmeden yolunuza devam edin.
41. "Gerçekten, onları bir çığlık yakaladı ve onları süprüntü yığını haline getirdik. Haksızlık eden millet, rahmetten ırak olsun!"

Evet bir çığlık, bir sayha onları yakaladı da işte onları süprüntü haline getiriverdi. Çer çöp haline getiriverdi. Zâlimler topluluğu Allah'tan, Allah'ın rahmetinden uzak olsun. Allah kahretsin onları. Bir toplum daha silindi tarih sahnesinden. Allah'la, Allah'ın diniyle, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle, Allah'ın elçileriyle savaşa tutuşmuş bir toplumun daha defteri dürüldü. Geberip gitti alçaklar ama hayat bitmedi, dünya bitmedi:

42. "Artlarından başka nesiller var ettik."

Onların da arkalarından onlara halef yeni nesiller, başka toplumlar getirdik, yarattık. Helâk olanlar geberip giderken yaptıklarından pişman oldu, Müslüman olmak istedi, Firavun gibi küfrü ve inkârı içinde geberip giderken gerçeği anlayıp kelime-i şehadet getirdi, kendisinden sonraki tüm Firavunlara kendisi gibi yapmamaları konusunda bir mesaj sundu, ama kendilerinden sonra gelenler anlayamadılar. Ama eğer Müslüman, Müslümanlığına direnebilirse belki bu kâfirlerin ölümlerinden önce Müslüman olmalarını sağlayabilecek, hidâyetlerine sebep olabilecektir.

İşte Rabbimiz bu âyetlerinde bizden böyle izzet ve şeref içinde bir direnç istiyor. Ama belki bu sabrımız, bu direncimiz uzunca sürebilir. Allah'ın va'dinin gelmesi uzun zamanları alabilir. Bakın işte bundan sonraki âyetinde Rabbimiz o yasasını bize şöylece anlatır:

43. "Hiçbir ümmet, kendi süresini ne çabuklaştırabilir ve ne de geciktirebilir."

Ve hiç bir ümmet bu dünyadaki kendi sürelerini, kendi ecellerini asla ne çabuklaştırabilirler, ne de geciktirip tehir edebilirler. Evet hiçbir toplum Allah tarafından kendilerine taktir edilen ecelleri ile karşı karşıya kalmadıkça o toplumun helâki söz konusu olmayacaktır. Ama kimin de, hangi toplumun da taktir edilmiş eceli gelmişse onun tehir edilmesi de söz konusu değildir. İşte toplumlar için Rabbimizin yasası budur. Hiçbir toplum bu yasanın dışına çıkamaz. Hangi toplum için, hangi devlet için Rabbimiz bir helâk taktir buyurmuşsa artık kimse onun iradesinin, taktirinin önüne geçemez. Ama henüz Allah'ın helâk kararı gerçekleşmemişse kimse de o toplumun yıkılışını gerçekleş-tiremez. Bu yasa fertler için de böyledir, toplumlar içinde. Yâni tüm insanların, tüm toplumların çöküş kararı Allah'ın elindedir. Bu tamamen Allah'a bağlıdır. Allah onların durumlarına göre bazen biraz izin verir, bazen çok uzun süre izin verir, isyanlarına müsaade eder ama bir gün gelir ki defterlerini dürüverir.

44. "Sonra birbiri peşinden peygamberlerimizi gönderdik. Her ümmete

peygamberleri geldikçe onu yalancı saydılar. Onları birbiri peşinden yok edip hepsini birer efsane yaptık. İnanmayan millet, rahmetten ırak olsun!"

Sonra birbirinin arkasından elçilerimizi gönderdik. Ne zaman ki her bir toplumun elçileri onlara geldi, hemen onu yalanladılar. Biz de onların bir kısmını bir kısmına tabi kıldık. Yâni birinin arkasından başkalarını getirdik. Bir sonraki gelen yalanlayanlar, bir sonraki yalanlayanları takip edip gittiler. Sanki bir önceki helâk olan yalanlayıcılardan ibret almadılar, sanki yalanlama işini birbirlerine vasiyet ederek gittiler. Rabbimiz de birer birer onların defterlerini dürerek sanki onları insanların dillerine destan, ya da efsane yapıverdi. Onlar insanların dillerinde, tarihlerinde, edebiyatlarında birer hatıra olarak kalıverdiler.

Hani Âd kavmi vardı bir zamanlar, bilirsiniz değil mi? Dünyayı cennete çevirme sevdasına kapılmışlardı. Bir Semûd vardı bilirsiniz değil mi? Bir Lût kavmi vardı, Bir Eyke vardı, Bir Sodam, Gomer vardı, bir Bizans vardı bilirsiniz değil mi? Hani nerede şimdi onlar? Masallarda kaldılar onlar. Kitaplarda, harabelerin arasında kaldılar.

İman etmeyenler haktan uzak olsun. Mü'min olmayan bir toplum Allah'ın rahmetinden ırak olsun. İman etmeyen bir millet Allah'ın bereketinden, izzet ve şerefinden ırak olsun. Allah'ın gazabına uğrasın onlar, uğradılar da zaten. Bundan sonra Rabbimiz elçilerinden Mûsâ (a.s)'ı kulluk örneği olarak bizim gündemimize getirecek.
45,46. "Sonra Mûsâ ve kardeşi Harun'u, Firavun ve erkanına mûcizelerimiz ve apaçık delillerle gönderdik. Büyüklük tasladılar. Zaten mağrur bir topluluktular."

Sonra Biz Mûsâ'yı ve kardeşi Harun'u Firavun ve avenesine, Firavun ve toplumuna apaçık âyetlerimizle, mûcizelerimizle ve bir sultayla, bir sultanla, bir delille, haklılıkla gönderdik. Evet kitabımızın pek çok yerinde anlatıldığı gibi Rabbimiz asa âyetiyle, yed-i beyza âyetiyle, ne yapacağına dair, insanları neye dâvet edeceğine dair kendisine verdiğimiz bilgilerle, delillerle gönderdi de onlar o elçimize karşı büyüklük tasladılar, müstekbir davrandılar, ihtiyaçsız bir tavır sergilediler. Zaten onlar mağrur, azgın, şımarık bir toplumdu.
4748. "Bu yüzden: "Milletleri bize kul iken, bizim gibi iki insana mı inanacağız?" deyip onları yalancı saydılar. Bu yüzden yok edildiler."

Dediler ki elçimize, yâni şimdi ailelerini, toplumlarını köleleştirdiğimiz,

köle bir toplumun üyesi olan bizim gibi iki insana, iki beşere mi tabi olacağız?. Evet şu anda kavmini, İsrail oğullarını köleleştirmişken, onlar bize kulluk edip dururlarken onların içinden çıkan bu iki insana mı tabi olacağız? diyorlar. Yâni şu anda Mûsâ ve Harun'un kavmi bize ibadet ediyorlarken, bizim yasalarımıza teslim olmuşlarken, bizim emir ve yasaklarımıza boyun eğmişlerken, bizim istediğimiz gibi bir hayat yaşarlarken, tutalım biz aynı toplumun üyesi olan iki insanın emirlerine boyun eğelim. Olacak şey mi bu? Ne kadar bayağıca, ne kadar adice ve zâlimce bir tavır değil mi? Hem bir toplumu köleleştireceksiniz, onları ezim, ezim ezeceksin, inançlarını bozacak, düşüncelerine ipotekler koyacak, namuslarını, iffetlerini ellerinden alacak, alın terlerini istismar edecek, en kötü işlerde köle olarak çalıştıracaksın, Rabbim Allah demelerine müsaade etmeyeceksin, ana rahîmlerinden çocuklarını çıkarıp öldüreceksin, yaşayanları da kurduğun materyalist bir eğitimle telef edeceksin, sonra da diyeceksin ki bu kölelerin içinden çıkan insana mı tabi olacağız? Alçaklığın daniskası değil de nedir bu?

Elçilerimizin ikisini de yalanladılar. Ve bu yalanlamalarının ve zulümlerinin karşılığında da tıpkı kendilerinden öncekiler gibi helâki yudumlayanlardan oldular. Evet başka sûrelerde uzun uzun anlattığı bu konuyu bakın burada kısaca özetleyiverdi Rabbimiz. Zaten mesele ne Mûsâ (a.s)'ı, ne de Firavunu ve toplumunu hikaye etmek değildi. Mesele bizim kulluğumuzu anlatmaktı ve işte böylece bir örnek sunuverdi. Sonunda yeryüzünün en büyük güç ve saltanatına sahip olan Firavun ve toplumu Allah'ın helâk yasasının mahkumu olacaktır. Ve kesinlikle bilesiniz ki şu anda yeryüzündeki Müslümanları köleleştirmeye çalışanlar, Müslümanlara hayat hakkı tanımamaya sa'y edenler, Allah'la savaşa tutuşanlar, Müslümanların inanç ve ibadet özgürlüklerini kısıtlamaya çalışanlar da kesinlikle bilsinler ki onlar da Allah'ın bu helâk yasasından asla kurtulamayacaklardır.

Hiç bir toplum, hiçbir devlet yoktur ki Firavunların yolunu takip etsin de Firavunların kaderinin mahkumu olmasın. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmeyen bir yasasıdır. Ve yine unutmayalım ki Firavunlardan, Firavun sistemlerinden özgürlüğe doğru kaçan hiç bir Müslüman toplum yoktur ki Allah onları Firavunlara galip getirmesin. İşte bu âyetlerde bizlere anlatılmak istenen budur. İzzet ve şeref Allah'ın elinde olduğu gibi, zillet horluk ta O'nun yetkisindedir. Dilediklerini aziz eden, diledikleriniz de zelil eden O'dur. Dilediklerine mülkünü veren, diledikleriden de zorla söküp alan O'dur.

49. "Andolsun ki Mûsâ'ya, doğru yola girsinler diye Kitab verdik."

Muhakkak ki Biz Mûsâ'ya ve onunla birlikte olan, tercihini peygamberden yana kullanan mü'minler onunla yol bulsunlar, hayatlarını onunla düzenlesinler, o kitabın istediği gibi hidâyet üzere bir hayat yaşasınlar diye Tevrat'ı verdik. Mûsâ (a.s) ve İsrail oğullarının Mısırdaki dönemlerinin bitip, Sina çölündeki özgürce bir hayata başlamalarından sonra Rabbimiz Mûsâ (a.s)'a Tevrat'ı verir.

50. "Meryem oğlunu da, annesini de mûcize kıldık. Her ikisini de, pınarı bulunan, oturmaya elverişli yüksek bir tepeye yerleştirdik."

Mûsâ (a.s)'la birlikte Allah'a kulluğun, özgürce bir Müslümanlığın tadını tadan bu İsrail oğulları Mûsâ (a.s) dan sonra tekrar bozuldular, Allah'a isyan ettiler, Allah'ın dinini terk edip Yahudileştiler ve Rabbimiz onlara tekrar tekrar, peş peşe peygamberler gönderip onları uyardı. Ama onlar bu azgınlıklarını sürdürerek Allah'ın elçilerinden kimisini öldürdüler, kimilerini de reddettiler. Nihâyet kendilerine son bir elçi daha gönderildi Îsâ (a.s), onu da reddettiler. İşte Rabbimiz sûrenin bu bölümünde onlara en son gönderilen Îsâ (a.s) ve Onun

annesi Meryem validemizi gündemimize getiriyor ve diyor ki: Biz oğlunu da annesini de bir âyet, bir mûcize kıldık. Her ikisini de pınarları bulunan ve yerleşmeye elverişli yüksek bir tepede yerleştirdik. Bu yerin neresi olduğu konusunda elimizde bir bilgi yok. Rabbimiz bu konuda bize bir ayrıntı vermiyor.
51. "Ey Peygamberler! Temiz şeylerden yiyin, yararlı iş işleyin; doğrusu Ben, yaptığınızı bilirim."

Ey peygamberler, dünya üzerinde Rabbinizin sizin için yarattığı, hazırladığı tertemiz rızklardan yiyin. Helal olan temiz olan şeylerden yiyin. Ve size yaraşan, mü'mine yaraşan, fıtratınıza uygun olan sâlih ameller işleyin. Sahih bir imandan kaynaklanan sâlih ameller işleyin. İmanlarınızın gereğini yerine getirin. İmanlarınızı hayatınızda görüntüleyin. Yâni hedefiniz sadece yiyip içmek olmasın, yiyip içerek kazandığınız güç ve kuvvetlerinizle Bana lâyık ameller işlemeye yönelin. Beni razı edecek bir hayat yaşayın.

Peygamberler temizlerden yiyecekler, elbette onların şahsında onların yollarının yolcuları olan biz müslümanlar da temiz şeylerden yiyeceğiz. Peki temiz nedir? Temiz deyince ne anlayacağız? Meselâ domuzu omo ile yıkadık, ozonla temizledik yiyecek miyiz bunu? Temiz midir yani şimdi bu? Nedir bu temizlik? Meselâ elimi sabunla daha önce yıkamamışım, alkolle mikropları gidermişim, kir namına bir şey kalmadı elimde. Eh artık elim temizdir, namaz kılmak için abdes-te gerek kalmadı mı diyeceğim? Hayır, temiz ve piste ölçü dindir. Te-miz ve pis konusunda kıstas vahiydir, akıl değildir. Yani dinin temiz dediği temizdir, pis dediği de pistir.

Öyleyse bu konuda tüm yetkiyi Rabbinizde görün, O'nun temiz ve helâl dediklerinden yiyin, temiz ve temiz olmayanlar konusunda, helâl ve haramlar konusunda Rabbinizi şârî kabul edin, kıstas kabul edin diyor Rabbimiz. O'nun temiz dediklerinden yiyin ve de salih ameller işleyin. Yani imanlarınızın icabını yapın. İmanlarınızın gereği olan ameller işleyin.

Salih amel; yarayışlı amel demektir. Salih amel; insan fıtratına uygun amel demektir. Salih amel; Allah'ın razı olduğu, sevdiği ve em-rettiği ameldir. Salih amel; imanın gereği olan amel demektir. Gayr-ı salih amel de; imansızlığın, küfrün gereği olan ameldir. Buna delilimiz de Hz. Nuh'un oğlu için Allah'ın dediği şu âyettir:

"Dedi ki ey Nûh o senin ehlin değildir. Çünkü O gayri salih bir ameldir!"

(Hud: 46)

Diyor Allah. Yani o küfrün gereği olan bir amel işlemiştir diyor Hz. Nuh'un boğulan oğlu için. O zaman anlıyoruz ki küfrün gereği o-lan ameller gayri salih amellerdir ve tümüyle boşa gitmiştir.

Veya bir başka ifadeyle salih amel, yaptırıcısı Allah olan ameldir. İnsanın yaptığı tüm amellerinde o amellerin yaptırıcısı kimse ona kulluk ediyor demektir. İnsan kimin arzularını gerçekleştiriyorsa, kimin dediği gibi yaşamaya çalışıyorsa onun Rabbi odur. Rab insanın yaptıklarını yaptıran yapmadıklarını da yaptırmayan güçtür, otoritedir. Şöyle giyiniyor veya böyle giyinmemeye çalışıyoruz. Kim dedi bunu? Kimi razı etmek için böyle yapıyoruz? Yani öyle ya da böyle giyinirken bunun yaptırıcısı kimse o konuda Rabbimiz odur. Moda mı? Toplum mu? Çevre mi? Âdetler mi? Töreler mi? Müdür mü? Amir mi? Yönet-melikler mi? Yasalar mı? Yoksa Allah mı? Kim dedi de böyle yaptık? Kimdir bize bunu yaptıran? Kimse işte kişinin Rabbi odur.

Birine küsüyoruz yaptırıcısı kim? Allah mı? Yoksa para mı? Menfaat mı? Birini seviyoruz. Kim dedi diye? Birileriyle beraber olma-ya çalışıyoruz. Kimi memnun etmek için? Filan mektepte okuyoruz. Kim dedi bunu? Evimizi şöyle şöyle tefriş ediyoruz. Kim dedi diye? Şu şu meslekleri seçiyoruz kim dedi? Evet yaptıklarımızın yaptırıcısı kimse bizim Rabbimiz odur. Öyleyse geçen ay neler yaptınız ve kim yaptırdı bunları size? Veya dün neler yaptınız? Bugün neler yaptınız ve kim yaptırdı? Bunları size bunu düşünmek zorundayız.

Çünkü Allah bizim Rabbimizdir. Bizi yaratan, bizi büyütüp besleyen, bizi koruyup doyuran, bizim için yeryüzünde yasa belirleyen Rabbimiz Allah'tır. Onun tarafından getirildiğimiz şu dünya hayatında neler yapacağımızı, neler yapmayacağımızı, ona ait olan bu hayatımızı nasıl yaşayacağımızı belirleyen Allah'tır. Bizim günlük hayat programımızı tespit eden Allah'tır. Bizim boynumuzdaki kulluk iple-rinin ucu elinde olan ve çektiği yere gitmemiz gereken Rabbimiz O'-dur. Gece hayatımızın nasıl olacağını, gündüz hayatımızın nasıl olacağını, aile hayatımızın nasıl olacağını, sabah kaçta kalkacağımızı, soframızda nelerin bulunacağını nelerin asla bulunmayacağını, neleri yiyip neleri yemeyeceğimizi, nerelerden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, çocuklarımızı nasıl eğiteceğimizi, hanımlarımızla nasıl bir münasebet kuracağımızı, onları nasıl giydireceğimizi, kılık kıyafetimizin nasıl olacağını belirleyen Rabbimiz Allah'tır. Müslüman Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eden, seçimini

Allah'tan yana kullanan kişidir. Müslüman iradesini Allah'a teslim eden kişidir. Müslüma-nım diyen birisinin gerek kendisi hakkında, gerek evi ve ev halkı hakkında, gerek malı ve işi hakkında söz söyleme ve hüküm beyan etme hakkı yoktur. Bu benim mantığıma hoş geliyor, bu bana yakışıyor de-meye hakkımız yoktur. Bunu Allah'a inanmayan bir kâfir diyebilir. Çünkü o Allah'a inanmamıştır. Ben Allah filan tanımam ben kendi ha-yatımı kendim belirlerim demiştir ve dilediğini yapabileceğine inanmıştır. Ama bizler Allah'a iman etmiş insanlarız. Allah'a teslim olmuş müslümanlarız. Öyleyse kâfirler gibi bizim muhayyerlik hakkımız, seç-me hakkımız yoktur. Allah'ın bizim adımıza seçtikleri ve beğendikleri güzeldir, gerisi boştur ve batıldır.

İşte peygamberler bunu bilen ve yaptıklarını Allah dedi diye yapan, Allah kitabında böyle istiyor diye yapan, Allah şu anda beni görüyor diye yapan ve yaptıklarının tümünü Allah'a lâyık olarak yapan kimselerdir.

Mü'minlerden de şunu istiyor Allah: ***"Ey mü'minler sizler de rızıkların temizlerinden yiyin!*** "Öyleyse biz hayatta bize tahsis edilmiş ulaşabileceklerimiz rızıklardan sadece peygamberlerin bize gösterdikleri ve işte şunlardan istifade edin, işte şunlardan yiyin dediklerinden yiyeceğiz. Sadece temiz ve helâl olanlardan yiyeceğiz zira sadece onlar temizdir. Sadece Allah ve Resûllerinin temiz dedikleri temizdir. Allah ve Resûlünün yasaklamadıkları temizdir. Allah hem temiz olanlardan yiyin! diyecek, hem de bazı temizleri yasaklayacak, bu kesinlikle olmaz.

Ve yine biz pisleri Rasûlullah'ın uygulamasından öğreniyoruz ki, bunlar iki kategoride görülür.

1. Bizatihi haram (pis) olanlar: Domuz, kan, şarap vs.

2. Aslında temiz olup, bir başka sebeple temizliğini kaybedenler. Meselâ tertemiz ekmek çalınırsa bu pistir ve yasaktır. Tertemiz bir ekmek gasp edilir yahut içkiyle yenirse veya İslâm'ın izmihlaline matuf kullanılırsa, meselâ bir kâfirin, bir fâsıkın şerefine veya küfrün ikâmesi adına hazırlanan tertemiz sofra ve ekmek haram (pis) olmuştur.

Yediklerimiz temiz olduğu gibi yeme modelimiz de temiz olacak. Yani Allah'ın ve resûlünün istediği gibi yiyeceğiz. İsraflı yemeye, komşusu açken yemeye, soğuk ve sıcak yemeye uzanmayacağız. Acıkmadan oturmamaya,

doymadan kalkmaya, açlarla, fakirlerle yemeye, misafirle ikramlı yemeye varıncaya kadar hep güzeli tercih edeceğiz. Allah'ın verdiği rızkı Allah'ın verdiği bedenin ikâmesi için yemeye çalışacağız. Yediklerimizle salih amellere, kulluğa koşacağız. İbâdet için değil de yemek için yiyenlerden doyumsuzlardan olmayacağız. Rabbimizin tarif buyurduğu güzel olanı, temiz olanı değil de çirkin olanı tercih edenlerden olmayacağız inşallah.

Bunu anlatabildim mi bilmem? Bir daha söyleyeyim: Yediklerimizin temiz olması kadar yeme modelimizin de temiz ve İslâmî olması çok önemlidir. İşte şu anda görüyoruz, nice insanlar var ki adamın yeme modeli batıl. Yani adamın yemede bir anlayışı var. Özel bir hazırlık olacak sofra için. Çorbası, etlisi, sütlüsü, tatlısı, salatası, garnitürü eksik olmayacak. Bu merasim pek çoğumuzun hastalığıdır. Sa-hâbe zaman gelmiş deve kesmiş, ciğer yemiş, ama hiç bir zaman bu yemek için özel bir zaman ayırmamıştır. Ama bizde hayatın üçte biri yemeğe gidiyor. Nice insan bilirim ki yeme içme giyinme ve harcama konusunda kaşınan yerlerini bile kaşıyamıyor, ama niceleri de vardır ki gicişmedik yerlerini kaşıma kavgası veriyor. Ben öyle insanlar tanırım ki sadece bir akşam yemekleri mübalağa etmiyorum fakir bir ailenin bir aylık yiyeceği. Fakir bir ailenin bir ayda yiyeceğini bir akşam yiyebiliyorlar adamlar. Yani sanki adamların ağzı mutfakta ensesi tu-valette, hiç ığranmıyor, yemekten başka bir şey düşünmüyor adam.

Halbuki vücutlarımız bize Allah'ın emânetidir. Vücutlarımızın yapısını değiştirmeye, bozmaya ve işleyişini zorlaştırmaya yönelik her şey yasaktır. Emânete hıyanettir. Bir mideye her gün inen mayeyi şöyle bir düşünün. Sabahleyin beş bardak renkli su çay, gündüz akşama kadar renkli su, ayran, göze faydalıdır diye bir iki bardak havuç suyu, vitamin vardır diye bir iki bardak portakal limon suyu, bir iki şişe meşrubat, her uğradığı yer de hatır için çay üstüne çay, kahve üstüne kahve. Şimdi bu mideyi düşünün siz. Boğulacaktır bu mide ya. Lâkin şurası bir hakikat ki bütün bu içmeler ihtiyaç adına, beslenme adına değil hatır adına, israf ve lüks adınadır. Vücudun yapı taşlarını bozma adınadır. Dostluk adına veya müşterinin her isteğini yerine getirme adına bunlara karşı çıkamayan kişi israfın içine gömülüyor demektir. Meselâ gittiğiniz her yerde size su ikram edilse siz de bunu reddetmeseniz ölürsünüz ya. Ama renkli su olunca akşama kadar içmeye devam ediyor adamlar.

Vücut Allah'ın bize emânetidir. Onun düzenini bozacak, yapısını değiştirmeye yönelik, işleyişini zorlaştırmaya yönelik her şey yasaktır. Emânete

hıyanettir. Bir mideye her gün inen mayeyi bir düşünün! Sabahleyin beş bardak çay. Gündüz ayran, göze faydalıdır diye bir iki bardak havuç suyu, portakal suyu, limon suyu, bir iki şişe meşrubat, her uğradığı yerde kahve üstüne kahve, çay üstüne çay. Şimdi bu mideyi düşünün siz. Bozulacaktır bu mide. Bütün bu içmeler beslenme ve ihtiyaç adına değil, israf ve lüks adına, hatır adına, vücudun yapı taşlarını bozma adınadır. Dostluk adına, müşteri veya arkadaşının her ikramına karşı çıkmayan kişi israf içinde demektir. Meselâ bu adama gittiği her yerde su ikram edilse, o da bunları reddetmese ölür sonunda. Ama renkli su (çay) olunca akşama kadar hiç reddedilmez. Gasp şekliyle içiş, gönüllü gönülsüz içiş, ihtiyaç dışı içiş, içmek için içiş, sakat ikram anlayışı adına içiş, birilerinin hatırı adına içiş.

Ya böyle yeme içme modeli bozuktur, ya da yiyip içtiği şeylerin kazancı haramdır. Haram yollarla kazanıp yiyor adam. Halbuki Rab-bimiz hem peygamberlerine hem de mü'minlere tayyibattan yemelerini emrediyordu. Peygamber de mü'minler de tayyibattan yemelidirler. Habis olanlardan asla yememelidirler. Bakın yine Rabbimiz Kur'an-ı Kerimde Mâide sûresinde habis olanlarla tayyib olanların mukayesesini şöyle anlatır:

"Ey Muhammed! De ki: "Helâl ile haram, haram şeylerin çokluğundan hoşlansan bile, eşit değildir. "Ey akıl sahipleri, Allah'tan sakının ki kurtuluşa eresiniz."

(Mâide 100)

Evet haramın çokluğu hoşunuza gitse de helâlle haram hiç bir zaman bir değildir. Yeryüzünde haramlar helâllerden, kötüler iyilerden, habisler tayyiblerden daha çok olabilir. Boncuk elmastan daha çoktur. Bâkir altından daha çoktur. Isırgan dikeni gülden daha çok, hayvan insandan daha çok, cahil âlimden daha çok, fâsık salihten daha çok, kötü iyiden daha çok olabilir. Haram helâlden daha çok olabilir. Haramın çokluğuna aldanıp helâle tercih edilmemelidir. Allah diyor ki sakın haramın çokluğu hoşunuza gidip harama yönelmeyin. Bin kilo temiz et bin kilo kokmuş etten daha iyidir. Haramın çokluğu hoşunuza gitse de siz yine helâlleri tercih edin.

Evet işte bu yeme içme işi hayatın tabii yanıdır ve Resuller de birer beşer olduklarından elbette onlar da yiyip içeceklerdir. Ama bu hayata sadece yiyip içmek için de gelmedik. Bizi bu dünyaya getiren, bu dünyada bizim hayatımızı sürdürebilmemiz için her türlü yaşam şartlarını, her türlü rızkları hazırlayan Rabbimize kulluk edeceğiz, sâlih ameller işleyeceğiz. Yâni yenilen içilen bir

hayatın sahibini tanı-yacak, O'na karşı şükür görevimizi de yerine getireceğiz. Bilesiniz ki Ben sizin yaptıklarınızın tümünü bilmekteyim.

52. "Şüphesiz bu Müslümanlık, bir tek din olarak sizin dininizdir ve Ben de Rabbinizim; öyleyse Benden sakının."

Ve bir de şunu unutmayın ki sizin ümmetiniz tek bir ümmettir. Adem (a.s) çocuklarıyla, Nuh (a.s) toplumundan kendisine iman edenlerle, Hud (a.s), Sâlih (a.s), İbrahim (a.s), Mûsâ, Îsâ (a.s) lar, Muhammed (a.s) ve ona iman eden mü'minler bunların hepsi tek ümmettir. Hz. Adem (a.s) dan bu yana iman edenlerin tamamı tek ümmettir. Hz. Adem (a.s) dan bu yana tüm peygamberlerinin ve ümmetlerinin dini de İslâm'dır ve bu dinin mensubu olanların tamamı Müslümandır. Kıyâmete kadar da bu tek ümmetin üyesi olarak Müslümanlar yaşamaya devam edeceklerdir.

Evet adımız Müslüman ve ümmetimiz İslâm ümmetidir ve bunun dışında, bu özelliğimizin dışında başka hiçbir isimle, hiçbir özellikle kendimizi tanımamıza, tanıtmamıza da Allah'ın izni yoktur. Çünkü O Allah bizi Müslüman olarak isimlendirmiştir. Bu ismin dışında başka bir isimde asla izzet ve şeref aramayız, görmeyiz.

Hz. Adem atamızdan beri bizler Müslümanlar olarak tek ümmet olduğumuz gibi, bizim karşıtımız olan kâfirler de tek ümmettirler. Rasulullah efendimizin bir hadisinden de öğreniyoruz ki kâfirler farklı farklı olsalar da tek ümmettirler, küfür de tek ümmettir. Hıristiyan, Ya-hudi, Mecusi, Sabiî, müşrik, münâfık, ateist diye farklı isimlerle anılsalar da hepsi kâfirdir ve tek ümmettirler.

Evet sizin ümmetiniz tek ümmettir ve Ben de sizin Rabbinizim diyor Rabbimiz. Sizin Rabbiniz, sizin hayatınızı belirleyeniniz, sizin hayatınıza program yapıcınız, sizin sahibiniz Benim, öyleyse bana karşı muttaki olun. Bana kulluk edin, Beni dinleyin, hayatınızda Ben hakim olayım ve tüm hayatınızı Benim için yaşayın. Sınırlarını benim belirlediğim bir hayatı yaşayın. Benim haramlarımı haram, helallerimi de helal bilerek yaşayın. İşte elçilerine Rabbimizin fermanı bu. Rab-bimizin elçileri asla bu konuda Rabbimizin sınırını aşmamıştır. Öy-leyse ey Müslümanlar haydi sizler de onların yolunda gidin. Rabbimiz elçileri şahsında bize bu dâvetiyeyi ulaştırdığı halde gelin görün ki:

53. "Ama insanlar din konusunda aralarında bölük bölük oldular. Her bölük kendi tuttuğu yoldan memnundur."

Ama onlar, bu insanlar, bu Mûsâ (a.s) nın ümmeti, Îsâ (a.s) nın ümmeti, o peygamberlerin ümmetleri, o peygamberlere iman ettiklerini söyleyenler peygamberlerinden sonra hayatlarında fırkalaştılar, işlerini aralarında parçaladılar, peygamberlerinin yolunu, anlayışını kesintiye uğrattılar, parça parça oldular, her biri ayrı bir inancın, ayrı bir düşüncenin, ayrı bir hayatın insanı oldular. Her bir grup, her bir hizip, her bir fırka kendi yoluyla, kendi özelliğiyle, kendi hayatıyla sevindiler, mutmain oldular. Herkes, her bir grup kendi anlayışıyla, kendi yoluyla şımarıklaştı, ben haklıyım dedi, biz haklıyız dedi, biz haktayız dedi, bizden başka hakta kimse yok dedi...

Ve işte şu anda Muhammed (a.s) in ümmeti içinde de bu fırkalaşmaları görüyoruz. Tek ümmet oldukları halde, hepsi de Müslüman oldukları halde aralarındaki ufak tefek imana taalluk etmeyen metot farklılıklarını öne sürerek birbirlerini tekfir ederek, sadece kendilerini haklı ve hak yolda olduklarını iddia ederek, diğerlerini sapıklıkla itham ederek bir fırkalaşmanın içine girdiklerini görüyoruz.

54. "Ey Muhammed! Onları bir süreye kadar sapıklıklarıyla baş başa bırak."

Ey peygamberim, bırakıver onları da sarhoşlukları içinde, şaşkınları içinde bocalayıp dursunlar. Belli bir süreye kadar sapıklıkları içinde yuvarlanıp gitsinler onlar. Nasıl olsa bir gün bu hayat bitecek. Nasıl olsa bir gün Benin huzuruma gelecekler.

55,56. "Kendilerine mal ve oğullar vermekle, iyiliklerde onlar için acele ettiğimizi mi zannederler? Hayır; farkında değiller."

Onlar öyle mi zannediyorlar? Öyle mi hesap ediyorlar? Öyle mi umuyorlar ki Biz kendilerine bu dünyada bol bol mallar, mülkler, oğullar, kızlar vermekle, onlara bol bol lütuflarda bulunmakla kendilerine iyiliklerde acele ediyoruz? Öyle mi bekliyorlar? Onlara daha çok mal, daha çok saltanat, daha çok ekonomik güç vermemizin kendileri hakkında hayırlı olduğunu mu düşünüyorlar? Bütün bu

kendilerine verilenlerin kendileri için hayır olduğunu mu hesap ediyorlar. Bizim kendilerini çok sevdiğimizi, kendilerine değer verdiğimiz için bunları verdiğimizi mi zannediyorlar? Hayır hayır bu adamlar bilmiyorlar. Bu dünyada geçici olarak kendilerine verilenlerin kendileri hakkında bir hayır sebebi olmadığını, bu verilenlerin kendilerini daha çok saptırdığını, daha şımarık hale getirdiğini bilemiyorlar, anlayamıyorlar da biz Allah'ın sevgili kullarıyız, biz Allah'ın sevgili kulları olduğumuz için bunlar bize veriliyor diyorlar.

Görüyorsunuz değil mi? Yâni hem bu dünyada Allah'ı reddedecekler, hem Allah'la savaşa tutuşacaklar, hem Allah'ın yetkilerini gasp edecekler, hem Rabbimiz Allah diyen Müslümanlara hayat hakkı tanımayacaklar, hem de Allah'ın sevgili kulları olarak Allah kendilerine nimetler yağdıracak. Bunu anlayamıyorlar. Neyin hayırlı, neyin hayırsız olduğunu bilmiyorlar.

Hattâ bırakın o kâfirleri Müslümanlıklarının farkında olmayan Müslümanlar bile bunu anlayamıyorlar da eğer bu insanlar iyi insanlar olmasaydı Allah onlara bu kadar mülk ve saltanat vermezdi diyerek onların ellerindekileri baygın baygın seyrediyorlar. Zannediyorlar ki mal mülk, saltanat bu dünyada bir üstünlük sebebi, bir hayır sebebidir ve sadece iyilere verilmektedir.

Peki iyi insanlar kimlermiş? Bakın bundan sonraki âyetinde de Rabbimiz onları anlatacak:
57,61. "Rablerinden korkarak titreyenler, Rablerinin âyetlerine inananlar, Rablerine eş koşmayanlar, Rablerine dönecekleri için kalpleri ürpererek vermeleri gerekeni verenler, işte onlar iyi işlerde yarış edenler, o uğurda ileri geçerler."

Onlar Rablerinden, Rablerinin emirlerini yerine getirip nehiy-lerinden kaçınma konusunda tir tir titrerler. Rablerini memnun ede-memekten, Rablerinin hatırını kazanamamaktan, Rablerine lâyık kulluk yapamamaktan, Rablerini darıltmaktan korkarlar. Rablerini üzmeden bir hayat yaşamanın hesabını yaparlar. Rablerinin kitabının ve o kitabın pratik örneği olan peygamberlerinin bir emrine ters düşmeyelim diye ürkerler, korkarlar.

Ve yine o mü'minler Rablerinin âyetlerine iman ederler. Hayatlarını onlarla düzenlemek üzere o âyetlerin gösterdiği biçimde bir hayat yaşamak üzere Rablerinden gelen âyetlere iman ederler.

Rablerine asla şirk koşmazlar. Rablerinden başkalarını hayatlarına karıştırmazlar. Rablerinden başka hayatlarında söz sahibi varlık kabul etmezler. Hayatlarını parçalamazlar. Hayatlarının bazı bölümlerini Rableri kaynaklı, öteki bölümlerini ortakları kaynaklı yaşamazlar. Hayatlarının tümünde, 24 saatlerinin tümünde sadece Rablerini dinlerler. Rablerinin sıfatlarını, yetkilerini parçalamadan yana, O'nun sıfatlarını ve yetkilerini başkalarına vermeden yana bir tavır sergilemezler. Yâni Allah'la birlikte kulluk edecekleri, Allah'la birlikte sözünü dinleyip yasalarını uygulayacakları başka ortakları, şerikleri yoktur onların.

Peygamberlerin toplumları arasında işte bir grup var ki onlar böyledirler. Rablerinin âyetlerine iman ediyorlar. Önce Tevrat'a, Ze-bur'a, İncil'e ve şimdi de Kur'an'a iman ediyorlar ve bu imanlarının gereği olarak tevhide sarılıyorlar, Allah'a hiç kimseyi ortak koşmu-yorlar. Kitabı tanıdıkları için, kitapla beraberliklerini sürdürdükleri için Allah'ı tam tanıyorlar, Allah'ın yetkilerine bir sınırlama getirmiyorlar.

Ve yine onlar Rablerine döneceklerini, Rablerinin huzuruna varacaklarını, Onun sorgulamasıyla karşı karşıya kalacaklarını bildikleri için, bunun endişesiyle kalpleri ürpererek Allah tarafından kendilerine verilenleri vermeleri gerekenlere vermenin, ulaştırmanın kavgası içine girerler. Nasıl olsa Rabbimize döneceğiz. Nasıl olsa Rabbimizin hesabıyla karşı karşıya geleceğiz diyerek kalpleri ürpermiş olarak Allah'ın verdikleri mallarını muhtaçlara ulaştırıyorlar. İşte kazananlar bunlardır. Allah'a, Allah'ın istediği gibi iman ediyorlar. Hiç kimseyi O'na ortak koşmuyorlar, Allah'ın hesabını düşünerek O'nu memnun edememekten tir tir titriyorlar. Allah'ın âyetlerine iman ediyorlar. Onları tanımanın, onları öğrenip onların istediği bir hayatı yaşamanın çabası içine giriyorlar. Allah'ın kendilerine verdiği maldan mülkten, ilimden, zamandan, akıldan, ömürden de Allah kullarına dağıtıyorlar.

İşte bunlar hayırda yarışanlardır. Hayırda yarışanlar, hayır yollarında koşturanlardır. Yarışları, müsabakaları, birbirlerini geçme endişeleri sadece hayırlı işlerde, hayırlı amellerdedir. Ötekiler ise dün-ya ve dünyalıklar için yarışıyorlar. Daha çok malım olsun, daha çok mülküm, daha çok Markım, Dolarım, daha çok makamım, daha çok saltanatım, daha çok gücüm kuvvetim olsun diye yarışırlar. Allah'ın kendilerine verdikleriyle övünerek, böbürlenerek Allah'a karşı savaşa yönelirler. Onlar böyle yaparlarken bakın Müslümanlar hep

hayırda, kullukta, takvada ve teslimiyette yarışıyorlar. Allah'a daha iyi kul olma, Allah'ın dinini daha güzel öğrenme, Allah'ın kitabını ve elçisini daha iyi tanıma, Allah'ın dinini daha güzel yaşama ve yaşatma, Allah yolunda daha fedakâr olabilme konusunda yarışıyorlar. Biri Allah'ın rızası konusunda yarışırken, ötekisi dünya ve dünyalıklar konusunda yarışıyor. İşte kâfirle mü'minin arasındaki fark budur.

62. "Biz herkese ancak gücünün yeteceği kadar yükleriz. Katımızda gerçeği söyleyen bir kitap vardır; onlar haksızlığa uğratılmazlar."

Biz hiçbir nefse, hiçbir kimseye takatinin altından kalkamayacağı, üstesinden gelemeyeceği bir yük yüklemeyiz. Herkese vüsatinde bir yük yükleriz. Yapabilecekleri, uygulayabilecekleri, gerçekleşti-rebilecekleri bir sorumluluk, yaşayabilecekleri bir hayat programı yükleriz. Ve Bizim katımızda, bizim yanımızda da bir kitap vardır ki muhakkak o hakla, doğruyla konuşur ve onlar asla bir haksızlığa da ma-ruz bırakılmazlar.

Evet bizi yaratan, bizi bizden daha iyi bilen Rabbimizin bize karşı rahmeti, merhameti sonsuzdur. Rabbimiz tam bize göre, tam bi-ze uygun, bizim yapabileceğimiz, bizim gerçekleştirebileceğimiz kullukları bize yüklüyor. Bize bizim altından kalkamayacağımız yükler yüklemiyor. Zengin olmayan bir adamdan zekât istemiyor. Hasta olan bir adamdan savaş istemiyor. Sıhhati yerinde olmayan bir kimseden oruç istemiyor. Sıhhati yerinde olmayan bir adamdan ayakta namaz istemiyor. Rabbimiz bize karşı o kadar merhametlidir ki bize, bizim çok rahat uygulayabileceğimiz kulluklar yüklemektedir. Ve bizim bu dünyada yaptıklarımızın en küçüğünden en büyüğüne hiç birisini zayi etmiyor. Meleklerine yazdırıyor ve kimseye zerre kadar zulmetmiyor. Yaptıklarımıza dünya şahit, sema şahit, azalarımız şahit, melekler şahit, dağlar taşlar şahit... Her sözümüz, her nefesimiz tespit ediliyor.

63. "Ama, kâfirlerin kalpleri bundan habersizdir. Bundan başka da onların yapa geldikleri işler de vardır."

Ama buna rağmen gelin görün ki bu kâfirlerin kalpleri bundan habersizdir. Bu kadar şahitlerin şehadetiyle tüm yaptıklarının tespit edildiğinden, hiç bir hareketlerinin zayi edilmediğinden ve o yaptıklarının tamamından yarın hesaba çekileceklerinden gafildir bu kâfirler. Bundan başka onların yaptıkları işler de vardır. Onlar o bozuk düzen işlerine devam edip gidiyorlar. Yâni bu adamlar bu kadar gafil olmasalar, Allah'ı iyi bir tanısalar, Allah'ın hesabını iyi bir düşünseler dünya ne güzel olur değil mi? Ama işte böyle hiçbir şeyden haberleri

olma-dan yuvarlanıp gidiyorlar. Ne zamana kadar?
64. “Sonunda şımarık, varlıklarını azapla yakaladığımız zaman feryat ederler.”

Ta ki sonunda, azgınlıklarının, şirretliklerinin, şımarıklıklarının zirveye çıktığı bir dönemde, siyasal, askeri, ekonomik güçlerine en çok güvenip zâlimliklerini zirveye çıkardıkları bir dönemde, işte tamam artık Allah’ı yendik, Allah’ı susturduk, Allah’ı bitirdik, Rabbim Al-lah diyenlerin kökünü kestik, yeryüzünde Allah’a kulluk mescitlerini, din eğitimi veren okulların köküne kezzap döktük, dindarların belini kırdık dedikleri, nâra attıkları bir dönemde, silahlarını havaya kaldırıp nerde bu Müslümanların Allah’ı? Gelsin de kullarını bizim elimizden kurtarsın dedikleri bir anda onların en azgınlarını, Allah’a karşı, Müslümanlara karşı en acımasız olanlarını hiç beklemedikleri biz azapla yakalarız da feryad-u figan etmeye başlarlar. Ciyak ciyak ötmeye başlayıverirler.
65. “Onlara şöyle deriz: “Bugün feryat etmeyin, doğrusu katımızdan bir yardım göremezsiniz.”

Biz de onlara deriz ki: Bugün bağırıp çağırmayın. Bugün feryad-u figan etmeyin. Boşuna ağlayıp sızlamayın; belânızı buldunuz artık. Niye bağırıp çağırıyorsunuz? Siz istemediniz mi bunu? Siz değil miydiniz Bizimle savaşa tutuşan? Siz değil miydiniz Benim dinime, Benim şeriatıma, Benim kitabıma, Benim peygamberime, Benim Müslüman kullarıma hakaret edenler? Siz değil miydiniz kahrolsun şeriat diye sokaklarda ürenler? Siz değil miydiniz Müslümanlara küfredenler? Siz değil miydiniz elinizdeki askerî, siyasal, ekonomik güçlerinize güvenerek bu dünyanın bitmeyeceğini zannedenler? Siz değil miydiniz Benim mülkümde Bana hayat hakkı tanımayanlar? Siz değil miydiniz Benim arzımda Benim sistemime geçit vermeyenler? Ne oldu? Niye ağlaşıp sızlanıyorsunuz şimdi? Boşuna feryat edip durmayın bizden size bir yardım yok, sizin defteriniz dürüldü. Sizin işiniz bitiktir, bitecektir. Öyle değil mi? Bugüne kadar ölenler hep Allah’ın emrine boyun bükmediler mi? Hep Allah’ın yasası gereği ölmediler mi? Kurtulan var mı? Hal böyleyken:
66,67. “Âyetlerim size okunduğunda büyüklük taslayıp, gece ağzınıza geleni söyleyerek ardınıza dönüyordunuz.”

Size âyetlerimiz okunduğu zaman, size âyetlerimiz sunulduğu, duyurulduğu zaman büyüklük taslayarak, müstekbir davranarak, onlara ihtiyaçsız bir tavır sergileyerek ökçelerinizin üzerinde gerisingeriye dönüyor ve kaçıyordunuz. Benim âyetlerimin karşısında kibirleniyordunuz. Âyetlerime karşı

ters bir tavır sergiliyordunuz. Geceleri akla hayale gelmedik oyunlar, dalavereler yapıyordunuz. Tamam bitirdik Allah'ı, bitirdik âyetleri, sildik kitabı, kapattık kursları, susturduk peygamberi, etkisini sildik toplumdan dinin, diye heyecanlı naralar atıyordunuz. Artık bu dünyanın egemeni, bu dünyanın Rabbi biziz diye kadehler kaldırıyordunuz. Ne oldu şimdi?

68. "Söyleneni hiç düşünmezler mi? Yoksa onlara, önce geçmiş atalarına gelmeyen bir şey mi geldi?"

Bu adamlar hiç düşünmüyorlar mı? Hiç söz dinlemiyorlar mı? Bu âyetlere bu uyarılara hiç kulak vermiyorlar mı? Hiç akıllarını, kulaklarını kullanmıyorlar mı bu adamlar? Yoksa onlara babalarına gel-meyen bir şey mi gelmiş? Babalarının bilmediği şeylere mi muttali ol-muşlar? Babalarından, atalarından uyarılıp ta uyarıya müspet tavır alanlar kurtulurken kendileri gibi davranalar helâk olmadı mı? Bunu bilmiyor mu bu adamlar? Yoksa kendilerine atalarına uygulanan yasadan başka bir yasanın uygulanacağı konusunda bir müjde mi gelmiş? Yâni şimdi şu anda kendilerine gelen bu son kitap öncekilerden farklı şeyler mi söylüyor? Tevrat'ı ve İncil'i gönderen Allah da bu son kitabı gönderen Allah değil mi? Öncekilere inandığını iddia eden bu insanlar aynı kaynaktan gelen bu son kitaba niye iman etmiyorlar?

69. "Veya peygamberlerini tanımadılar da bu yüzden mi onu inkâr ediyorlar?"

Yoksa bunlar Resullerini tanımıyorlar da onun için mi O'na karşı inkârcı davranıyorlar? Tanımıyorlar mı aralarında doğup büyüyen peygamberi? Yoksa tanımak mı istemiyorlar? Daha önce O'na Muhammed'ül Emin diyenler kendileri değil miydi? Tüm emânetlerini güvenip kendisine teslim ettikleri O değil miydi? Kâbe'nin imarında hakemliğine başvurdukları o değil miydi? Peki şu anda Muhammed (a.s)'ı duymayan, bilmeyen, tanımayan bir tek insan var mı? Kesinlikle yoktur. Herkes tanıyor peygamberi ama hinliğinden tanımazlıktan geliyorlar. Muhammed (a.s)'ı olduğu gibi tanısam, peygamber olarak örnek olarak tanısam, evim, ticaretim, ekonomik anlayışım, siyasal yapılanmam aynen onunki gibi olacak, huzurum kaçacak diyerek in-sanlar onu tanımazlıktan gelmeye çalışıyorlar. Müslümanlar bile böyle düşünüyorlar ve kaçıyorlar onu yakînen tanımaktan.

Ama unutmayın ki ölür ölmez tanımadığımız bir peygamberden hesaba çekileceğiz. Yâni onu tanımamak, tanımazdan gelmek bu konuda mazur olduğumuz anlamına gelmeyecektir. Öyleyse gelin kaçmayalım peygamberden.

Gelin Onu tanıyalım ve Onun gibi olmaya çalışalım da; kabirdeki sorumuzda başarılı olalım.
70. "Ya da: "Onda delilik var" diyorlar öyle mi? Hayır; onlara gerçeği getirmiştir, ama çoğu ondan hoşlanmamaktadır."

Peygambere, kıstasa, örneğe deli mi diyorlar? Öyle ya o toplumdan farklı bir hayat yaşıyor. Apayrı bir yaşantısı var. Peygamber onlara hiç benzemiyor. Topluma intibak edemeyen, toplumun diğer üyeleri gibi davranmayan bir kimse deli değil de nedir? Elbette kendileri gibi olmayan birine deli diyeceklerdi, manyak diyeceklerdi.

Meselâ şimdi şu anda Allah'ın Resûlü imanıyla, teslimiyetiyle, yaşadığı hayatıyla şu bizim şehre gelse ne der ona bu insanlar? Nasıl bir tavır takınırlar? Yanında dokuz tane karısıyla çıkagelse Rasulul-lah en iyi Müslümanlar ne derler ona? Ya Rasulallah bu ne do-kuz tane kadın? Bizim huzurumuzu kaçırmaya mı geldin demezler mi? Veya meselâ Medine'deki evini şu bizim Konya'ya yapsa Rasu-lullah. Ne der bu insanlar? Ya Rasulallah gel şu bizim evlerimizin görüntü-sünü kaçıran ini yıkalım da şu bizim evlerimizden birine oturtalım seni demezler mi? Sana bu yakışmıyor demez mi en muttakilerimiz? Yemesi, içmesi, ikramı, kazanması, harcaması, biniti, hayata bakışı, na-mazı, orucu, savaşı, infakı yadırganıp reddedilmez mi?

Evet söyleyin Allah aşkına, Muhammed (a.s) in hangi hayatına evet der bugünkü Müslümanlar? Hangi hayatına cinnet demeyiz? Hangi ameline, hangi yaptığına delilik demeyiz bugün? İşte o günküler de bu şekilde sende cinnet var diyorlardı. Kabul edemiyorlardı onun hayatını. Böyle yaşamak, böyle hayat olmaz diyorlardı. Sofranda içki bulundurmayacaksın, karıdan kızdan faydalanmayacaksın, paranı başkalarına vereceksin, kendin aç kalacak başkalarını doyuracaksın, garibanlarla oturup kalkacaksın, âhiret adına dünyayı ikinci plana atacaksın bu delilikten başka bir şey değildir diyorlardı. Böyle hayat olmaz diyorlardı. Deli dedikleri adam hayatı değiştiriyordu. Hayır hayır:

Onda ne delilik var, ne de cinnet. Bilâkis O onlara hakla gel-miştir. Ama onların pek çoğu hakkı kabul etmiyorlar, hakka karşı is-teksiz davranıyorlar. Hakkı kerih görüyorlar, kabul etmiyorlar.
71. "Eğer gerçek onların heveslerine uysaydı, gökler yer ve onlarda bulunanlar bozulup giderdi. Onlara, kendilerine öğüt veren bir şey getirdik; onlar ise öğütlerinden yüz çevirirler."

Eğer hak onların hevâ ve heveslerine uysa, tabi olsaydı, yâni Muhammed (a.s) eğer onlar gibi yaşasaydı, onların hayat anlayışlarını, yaşam biçimlerini benimseseydi o zaman gökler ve yer, onlarda bulunan tüm varlıklar fesada uğrar, bozulup giderlerdi. Evet eğer hak onlara tabi olsaydı, Muhammed (a.s) Allah'ın istediği bir hayat tarzını bırakıp ta insanların arzularına, insanların hevâ ve heveslerine tabi olup onlar gibi yaşamaya kalkışsaydı mutlaka göklerin ve yerin dengesi, düzeni altüst olurdu. İşte şu anda bizler Allah'ın istediği hak bir Müslümanlığı, hak bir hayatı terk edip hevâ ve heveslerimiz istikâmetinde bir hayata yöneldiğimiz için göklerin ve yerin düzeni, dengesi bozulmuştur.

İşte şu anda hayatın düzeni de kalmadı, bereketi de kalmadı. Biz böyle olunca şimdi nasıl peygamberin bize benzemesini, bizim gibi yaşamasını isteyeceğiz? Olur mu bu? Yakışır mı? Hayır hayır ge-lin Muhammed (a.s)'a tabi olalım. Onda asla bir delilik yoktur. O, insanlığın en akıllısıdır. O, en muttakimiz; O, en iyimizdir. Onun hayatından daha güzel bir hayat bulamayız, bilemeyiz. Bunu hiçbir zaman unutmayalım.

Bilâkis Biz O hak peygamberle, O hak kitapla, O hak dinle, hak hayat programıyla onlara, onların zikrini, onların izzet ve şerefini getirdik. Bu Kur'an, bu peygamber onlar için bir şereftir. Ama onlar kendi şereflerine itiraz ediyorlar, kendi şereflerinden iraz ediyor yüz çeviriyorlar. Bu kitapla, bu peygamberle kendilerinin başkalarına üstün kılındıklarının farkına varamıyorlar. Bu kitap ve peygamberin kendilerine gönderilmesiyle liderliğin, izzet ve şerefin İsrail oğullarından alınıp kendilerine verildiğini anlayamıyorlar. Kitaplarına ve peygamberlerine ters düştükleri için liderlik İsrail oğullarından alınıyor, Kudüs merkezli dinler artık yerini Mekke merkezli Kâbe merkezli dine bırakıyordu. Ama bu Mekkeliler, bu akılsızlar Muhammed (a.s)la şereflenecekleri yerde, Kur'an'la izzet ve şerefe ulaşacakları yerde kitabın ve peygamberin dışında bir hayat sürmeye çalışıyorlar, bu şerefi reddetmeye çalışıyorlardı.

Şu anda da öyle değil mi? Şu anda Müslümanlar da kitaplarına ve peygamberlerine karşı aynı tavrı takınmıyorlar mı? Kitaplarının ve peygamberinin dışında başka yerlerde şeref aramıyorlar mı? Kendi şereflerine karşı gelmiyorlar mı bu Müslümanlar? Mekkelilerin akılları başlarına geldi ama bir 15,20 yıl sonra geldi. Biz öyle yapmayalım. Bilelim ki bu kitap, bu peygamber izzet ve şeref kaynağıdır. Çünkü bu kitabın sahibi izzet ve şeref sahibi, güç ve kuvvet sahibidir.

Ve yine kesinlikle bilelim ki bu kitapla, bu peygamberle beraber olanlar

yeryüzünde en büyük izzet ve şeref sahibidirler. Bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde hareket edenler yeryüzünün en şerefli insanlarıdır.

Evet bu kitap sizin şerefiniz, üstünlüğünüzdür. Bu kitapta sizin zikriniz vardır. Bu kitap sizin için inmiştir, sizi konu edinir. Bu kitap sizin hayatınızı, sizin problemlerinizi, sizin mutluluğunuzu, sizin cennetinizi konu edinir. Bu kitap sizin fıtratınızı, sizin kökeninizi, sizin kul-luğunuzu konu edinir. Yâni bu kitap sizin için bir zikirdir, bir gündemdir, bir hayat programıdır. Doğumdan ölüme tüm hayatınız bu kitaptadır. Gelin bu kitabın, bu peygamberin istediği gibi bir hayat yaşayın da şerefiniz artsın, hayatınız güzelleşsin.

72. "Ey Muhammed! Yoksa sen onlardan bir ücret mi istiyorsun? Rabbinin ecri daha iyidir. O, rızık verenlerin en hayırlısıdır."

Ey peygamberim, yoksa sen onlardan bir ecir, bir ücret, bir haraç mı istedin? Yâni bu Risâletinin, bu uyarılarının karşılığında sen onlardan bir şeyler mi istedin? Para, pul, ev, araba, makam, mevki, kadın, kız mı istedin onlardan? Niye seni kabule yanaşmıyorlar bu adamlar? Niye senden kaçıyorlar? Onları çok ağır yüklerin altında mı bıraktın? Ağır ağır vergiler mi istedin onlardan ki senden nefret ediyorlar? Yaptığın bu Risâletinin, bu dâvetinin karşılığında kendine bir teşekkür mü istedin? Önünde eğilmelerini mi istedin? Mallarına, mülklerine göz mü diktin? Halbuki Rabbinin ecri, Rabbinin ücreti, mükâ-fatı senin için daha hayırlıdır. Rabbinin elinde olanlar onların elindekilerden senin için çok daha hayırlıdır. Rabbin sana bol bol veriyor. Gerçekten Rabbimiz peygamberine pek çok nimet vermiştir. Hepimize veren de Allah'tır zaten. Ona Allah verdi de şu anda sahip olduklarımızı bize başkası mı verdi?

Gelelim bize. Biz niye kaçıyoruz peygamberden? Neden ka-çıyoruz peygamberden ve Onun sünnetinden? Neden yaklaşmıyoruz peygambere? Neden arz etmiyoruz problemlerimizi peygambere? Ne-den hep başkalarına gidiyoruz sormaya? Hadis kitaplarının arasında peygamber her gün bizi bekliyorken, peygamber raflarda hep bizi bekliyorken, kütüphanede bizi bekliyorken, kendisine sormamızı, kendisine müracaat etmemizi, kendisinden öğrenmemizi bekliyorken, söylediğini dinlememizi bekliyorken, gidip sözlerine kulak vermemizi bekliyorken neden bir kerecik de problemlerimizi sormaya gitmiyoruz ona? Cüzdanlarımıza el atacağından mı korkuyoruz? Şu anda hayat programımızı kendilerine sormaya gittiklerimiz gibi sırtımıza mı binecek de korkuyoruz ondan? Bize vergiler yükleyecek, kemerlerinizi sı-kın mı diyecek de korkuyoruz? Halbuki Allah'ın elçisi kimseden bir şey istemiyor. Bizden sadece

kulluk istiyor, teslimiyet istiyor, Müslüman-ca bir hayat istiyor ve sonunda dünyada güzel bir hayat âhirette de cennet istiyor.
73,74. "Aslında sen onları doğru yola çağırıyorsun ama, âhirete inanmayanlar bu yoldan sapmaktadırlar."

Peygamberim başka değil sen ancak onları sırat-ı müstakime dâvet ediyorsun. Sen onları kulluğa dâvet ediyorsun. Sen onları Benim yoluma çağırıyorsun. Bundan daha güzel bir şey olur mu? Peygamber bizi Allah'ın yoluna çağırıyor. Bu çizgiden, sırat-ı müstakimden daha güzel bir yol olur mu? Öyleyse buyurun mahza bizim hayrımıza olan, mahza bizim cennetimiz için çırpınan bu Allah elçisini iyi tanıyalım, Onun hayatını, Onun yolunu, Onun sünnetini iyi öğrenelim. Onun tüm hayatı bizim için en güzel örnektir unutmayalım. Kendi an-layışlarımızı, kendi düşüncelerimizi, kendi hevâ ve heveslerimizi peygamberin önüne geçirmeyelim. Peygamberin örnek hayatı karşısında kendi kendimizi putlaştırmayalım, başkalarını putlaştırmayalım. Hiçbir kimseyi Onun önüne geçirmeyelim. Ama bakıyoruz ki:

Allah'a, peygambere, âhirete inanmayanlar Allah yolundan, Allah'ın sırat-ı müstakiminden Allah'ın dosdoğru yolundan yüz çeviriyorlar. Allah'ın yolunu, Allah'ın hayat programını bırakıyorlar da başka başka yollara, başka başka hayat programlarına gidiyorlar. Yok bu iş o dönemmiş, bu din, bu yol sadece o gün için geçerliymiş, devir değişmiş, şartlar değişmiş, iklim farklıymış, çağmış, dönemmiş, bugün öyle olmazmış, öyle yaşanmazmış, bizi bağlamazmış vs, vs.

Hayır hayır Rasulullah'ın tüm hayatı, tüm sünneti, tüm uygulamaları bugün de geçerlidir, bizim için de bağlayıcıdır, bizim için de örnektir ve Onun tüm hayatından bizler de sorgulanacağız. Onun hayatını parçalamadan, kimileri bizi bağlar, kimileri bağlamaz demeden tüm hayatını öğrenip Onun gibi olacağız başka çaremiz yoktur.

Evet Rabbimiz kendisinden, kitabından, peygamberinden, sırat-ı müstakiminden kaçanları çeşitli uyarılarıyla uyarır. Bazen varlıkla, bazen yoklukla, bazen sıkıntıyla, bazen kederle, bazen hastalıkla, bazen sıhhatle gibi ferdi veya toplumsal planda denemeleriyle Rabbimiz sürekli onları kulluğa çağırırken yine onlar inanmamakta ısrarla diretirler. Bakın Rabbimiz bundan sonraki âyetinde bunu şöyle anlatır:
75. "Biz onlara acısak ve başlarındaki sıkıntıyı gidersek bile, azgınlıkları içinde bocalayıp kalırlar."

Eğer Biz onlara merhamet edip acımış olsaydık ve başlarındaki belâları, içinde bulundukları sıkıntılarını giderseydik, yine bu adamlar körleşerek azgınlıklarında direnirler, tuğyanlarında ısrar ederler ve şaşkın bir şekilde bocalayıp giderlerdi. Anlayabildiğimiz kada-rıyla bu insanlar şöyle düşünüyorlar. Şöyle değerlendiriyorlar: Allah'ın bu dünyada bize gücü yetmiyor. Bak kendisine karşı küfür içinde, isyan içinde bir hayat yaşadığımız halde, her gün kendisine küfrettiğimiz halde, elçisini, dinini, kitabını reddettiğimiz halde bize hiçbir şey yapamıyor. Şu gücümüz kuvvetimizle, şu medeniyetimizle biz Allah'ı yendik diyerek azgınlıklarına, küfürlerine, şirklerine Allah'la savaşla-rına devam ediyorlar. Halbuki eğer şu anda Allah onlara dokunmu-yorsa, bu Rabbimizin rahmetinin gereğidir, onlara acımasının gereğidir.

76. "Andolsun ki, Biz onları azapla yakalamıştık, yine de Rablerine boyun eğmemişler ve yakarmamışlardı."

Ama onları azapla yakaladık mı da yine Rablerine yönelme-diler, Rablerine boyun bükmediler ve O'na yalvarıp yakarmadılar. Yâni sevdikleri, beğendikleri cinsten kendilerine bir şeyler verilince de Rablerine yönelmiyorlar, Rableri kendilerine merhametiyle muamele edince de kulluğa yanaşmıyorlar, kendilerine bir azap gönderdiği zaman da yine Allah'a yönelip, yalvarıp yakarmıyorlar. Rabbimiz En'âm sûresinde de bunun bir benzerini anlatır. Orada da önce onları belâlar, musibetler göndererek uyardığını, bundan ibret alıp adam olmayanları bolluklar yağdırarak, bolluk kapılarını açıvererek şımaranları azapla yakalayıverdiğini anlatır. İşte bu âyette de anlatılan budur. Bakın işte bundan sonraki âyette de Rabbimiz şöyle buyuruyor:

77. "Sonunda onlara şiddetli bir azap kapısı açtığımız zaman ümitsiz kalıverdiler."

Evet sonunda onlara şiddetli bir azap kapısı açtığımız zaman da tüm ümitlerini kaybederek, ümit inkisârına uğrayarak, şaşkın bir duruma düşüverdiler. Her şeylerini kaybetmiş bir vaziyette iblisleşiverdiler. Niye önceden böyle davrandınız? Niye Allah'ın önceki uyarılarından ibret alıp da adam olmadınız? Rabbiniz önce size merhamet edip iyilikler gönderdi. Rahmeti gereği size sayısız lütuflarda bulundu. Kitap gönderdi, peygamber gönderdi. Mal, mülk, sağlık, sıhhat, saltanat verdi. Sonra yine size olan merhametinden dolayı azabının habercileri olarak sıkıntılar, yokluklar, hastalıklar, belâlar gönderdi. Akıllarınız başınıza gelsin diye önce verdiği nimetlerini elinizden geri aldı. Sizi sıkıntılarla terbiye etti. Hiç olmazsa o zaman bari Rabbinize

yalvarmalı, yakarmalı değil miydiniz? O zaman bari Rabbinize yönelmeli değil miydiniz? Dün elimizde olanlar bugün alındı, demek ki tüm bunları bize veren Rabbimiz bizi deniyor diyerek O'na itaate yönelmeli değil miydiniz? Ama işte insan oğlunun bu yapısı devam ediyor. İsyan içinde bir hayata devam ederken bir gün de Allah'ın azabı geliyor ve işleri bitiveriyor.

78. "Oysa, sizin için kulaklar, gözler ve kalpler var eden O'dur. Pek az şükrediyorsunuz."

Halbuki O Allah sizin bu gerçekleri anlayabilmeniz için size kulaklar, gözler ve kalpler de vermişti. Ama ne kadar da az şükrediyorsunuz? Evet Rabbiniz kendisini tanıyıp kulluğa yönelebilmeniz için göz, kulak ve kalp verdi. O halde sizler ne kadar da az şükrediyorsunuz? Yâni bunları, Allah'ın size verdiği bu kulluk vasıtalarını ne kadar da az kullukta kullanıyorsunuz? Allah'ın size verdiklerini ne kadar da az Allah için kullanıyorsunuz? Gözlerinizi ne kadar da az Allah'ın âyetlerini görmede, kulaklarınızı ne kadar da az Allah'ın âyetlerini, Allah'ın uyarılarını işitmede, kalplerinizi ne kadar da Allah'ın kitabını anlamada kullanıyorsunuz? Halbuki sizleri Bizim görsel ve işitsel âyetlerimize mutabakat edebilecek biçimde yarattık. Yâni sizin imtihanınıza konu olarak görsel ve işitsel türden âyetler yarattık ve size bu âyetleri okuyabilecek, görüp değerlendirebilecek gözler, kulaklar ve kalpler verdik.

Evet Rabbiniz sizi böyle yarattığı halde, size bunca nimetler verdiği halde sizler bunları ne kadar da az kullukta kullanıyorsunuz? Şimdi düşünelim. Allah'ın verdiği bu nimetleri nerelerde kullanıyorsunuz? Acaba Allah'ın kullukta kullanın diye verdiği bu kulağı kimlere veriyoruz? Kimlere kulak veriyoruz? Kimlere kulak verdik bugüne ka-dar? Hanıma kulak verdik, çocuğa kulak verdik, amire, fısıltılara, dedikodulara, çevreye, TV'ye, bize lâzım olana, olmayana kulak verdik. Kimlere kulak vermedik ki bugüne kadar? Peki onlar mı verdi bize bu kulağımızı ki onlara veriyoruz onu? Niye Bakaraya, Âl-i İmrân'a, Nisâya, Mü'minûn'a ve Rasulullah'a kulak vermiyoruz?

Allah'ın size verdiği gözünüzü kimlere, nelere veriyorsunuz? Kalplerinizi kimlere açıyorsunuz? Kimlere gönül veriyorsunuz? Kalplerinizi o kalplerinizin sahibine mi açıyorsunuz? Yoksa başkalarına mı kaptırıyorsunuz? Kimleri daha

çok seviyorsunuz? En çok Allah'ımı seviyorsunuz? Yoksa Allah sevgisine yer kalmayacak biçimde kalplerinize başka şeylerin sevgilerini mi dolduruyorsunuz? Niye böyle yapıyorsunuz? Niye şükretmiyorsunuz? Niye gözlerimizi Allah'ın âyetlerini görmede, kulaklarımızı Allah'ın âyetlerini işitmede, kalplerimizi Allah'ın âyetlerini anlamada kullanmıyoruz? Niye Allah'a kulluk yolunda tüm azalarımızla bir kavganın içine girmiyoruz? Niye hayatımızı, duyularımızı Allah'tan başkalarına feda ediyoruz?

Allah korusun. Kimse için istemeyiz, isteyemeyiz. Allah kimseye akıl, fikir, göz, kulak, kalp, noksanlığı, vücut noksanlığı, güç ve kuvvet noksanlığı, hidâyet noksanlığı, din iman noksanlığı vermesin. Bütün bunlar Rabbimizin bize en büyük lütuflarıdır, nimetleridir. Bu nimetleri hiçbir şeyle değiştiremezsiniz. Öyle değil mi? Şu elimizdeki kitap nimetini neyle değiştirebilirsiniz? Meselâ şu iki gözünüzü neyle değişebilirsiniz? Gözünüzü, kulağınızı, kalbinizi satın almaya gelseler ne istersiniz karşılığında? Kaça satarsınız onları? Veya şu anda kör bir adama, sağır bir adama sorsalar dünyayı mı istersin yoksa gözünü mü? Dünyayı mı istersin yoksa kulağını mı? Dünyayı mı istersin yoksa kalbini mi? deseler ne der o adam? Gözlerim görmedikten sonra on dünya verseniz neye yarar, ben dünya filan değil gözümü isterim demez mi? Kulağımı isterim demez mi? Aklımı isterim demez mi?

Eh şu anda bunların hepsine sahipsek bunlar adedince bize dünyalar verilmiş değil mi? Bunları veren kim? Allah. Peki tüm bu her biri dünyalarla değiştirilemeyecek nimetleri bize veren Allah karşılığında ne istemiş? Hiçbir şey. Peki niye O Allah'a kul olmazsınız? Niye teşekkür etmezsiniz Ona? Niye dinlemezsiniz Onu? Niye şükretmezsiniz? Niye bunları Ona kulluk yolunda kullanmaya yanaşmazsınız? Bütün bu Allah'ın verdikleri, istediğiniz zaman ulaşabileceğiniz ucuz şeyler mi? Allah vermeseydi bütün bunları başka yerlerden bulabilecek miydiniz? Hiç düşünmez misiniz?

İşte anlatıyor Rabbimiz âyetlerinde. Bir kâfir, hidâyet nimetinden mahrum bir kişi yarın bir dünyaya sahip olsa, hattâ iki dünyaya sahip olsa bunların tamamını verecek ama cennete gidemeyecek. Evet iman, hidâyet bu kadar önemlidir. Öyleyse niye şükretmiyorsu-nuz Rabbinize? Niye bu kâfirlerin elindekilere imreniyorsunuz? Bir dü-şünsenize sahip olduğunuz şu imanın en azına sahip olanlara bile; şu anda üstünde gezdiğiniz dünyanın on misli bir makam verilecek.

79. "Sizi yerde yaratıp yayan O'dur ve O'nun huzurunda toplanacaksınız."

O Allah ki sizi yarattı, yaydı, arzda sizi tohumladı. Sizi yeryüzünde ekip tohumladı, yeryüzünde sizi yayıverdi, dağıtıverdi. Ve hepinizi sonunda toplayacak ve haşr edecek. Evet hepimizi yeryüzünde yaratan yayan sonra da öldürüp tekrar huzurunda toplayacak olan da Allah'tır. Bizi bu dünyada yayıvermiş Rabbimiz işte her birerimiz bir yerlere yerleşmişiz. Herkes için bir yer, bir yurt, bir vatan kılmıştır. Ne bu yerlerimizi, yurtlarımızı, vatanlarımızı biz kendimiz belirliyoruz, ne de dünyaya geleceğimiz zamanı biz tespit ediyoruz.

Ve bu konuda da Rabbimize hesap sorma hakkımız da yoktur. Yâni beni neden filan aileden getirmedin? Keşke beni falan babadan ve anadan dünyaya getirseydin! Veya beni İstanbul'da imtihan etseydin. Veya beni asr-ı saadette dünyaya getirseydin. Veya beni kadın olarak, erkek olarak yaratsaydın gibi bir itiraz hakkımız da yoktur. Bir yerlerde dünyaya getirir, bir yerlerde yaşatır, bir yerlerde öldürür ve en sonunda tekrar bizi huzurunda toplar.
80. "Dirilten de, öldüren de O'dur. Gece ile gündüzün bir-biri ardından gitmesi de O'nun emrine bağlıdır. Düşün-mez misiniz?"

Evet dirilten de O'dur, öldüren de. Hayat veren de O'dur bu hayatı alan da. Hayatın da, ölümün de sahibi O'dur. Gecenin gündüzün sahibi de O'dur. Geceyi gündüzü hiç şaşmadan peş peşe getirilmesi de O'na aittir. Geceye ve gündüze hükmeden de O'dur. Öy-leyse akletmiyor musunuz? Akletmek zorunda değil miyiz? Allah'ın verdiği şu akıllarımızla bu gerçeği anlamalı değil miyiz? Gözlerimizi O verdi, kulaklarımızı, kalplerimizi, varlığımızı, hayatımızı, gecemizi, gündüzümüzü O verdi. Tüm bu nimetlerimizi vereni hâlâ akletmiyor muyuz?
81. "Hayır; yine de öncekilerin dediklerini derler."

Bilâkis bunlar aynen kendilerinden öncekilerin dediklerini dediler. Anlamıyorlar bu insanlar. Akletmiyorlar, akıllarını kullanmıyorlar. Yoksa anlamak mı istemiyorlar? Anlamaya mı yanaşmıyorlar? Hep öncekilerin ağızlarını kullanıyorlar. Hep öncekilerin söylediklerini söy-lüyorlar. Peki ne demişlerdi öncekiler?
82,83. "Öncekiler: "Ölüp toprak ve bir yığın kemik olduğumuzda mı diriltileceğiz? Andolsun ki biz ve daha önce de babalarımız tehdit edilmişti; bu, öncekilerin masallarından başka bir şey değildir" demişlerdi."

Dediler ki yâni şimdi biz öldükten sonra, toprağın altında vücutlarımız

toprak olduktan sonra, bir kemik yığınına döndükten sonra tekrar dirileceğiz ha? Bu kitap, bu peygamber böyle söylüyor ha? Şimdi biz böyle bir saçmalığa iman edeceğiz öyle mi? Hayatımızı böyle bir saçmalığa bina mı edeceğiz?

Daha önce bizler de, babalarımız da bununla vaad olunduk. Bu iş yeni bir iş değil ki. Tarih içinde hep gündeme getirilmiş bir iştir bu. Adem (a.s) söyledi bunu, Nuh (a.s) söyledi, Sâlih (a.s) söyledi, tüm peygamberler söyledi bunu. İyi de madem ki yüz yıllardır, bin yıllardır söylenip duruyor bu iş, öyleyse hani nerede bu? Niye gel-miyor? Niye gerçekleşmiyor? Niye kopmuyor bu kıyâmet? Yok yok:

Başka değil bu eskilerin masalıdır. Eskiden beri konuşulup durulan ama bir türlü gerçekleşmeyen bir mitolojidir. Kendi felsefeleri efsane değil de Allah'ın âyetleri efsane. Akılsız, zavallı insanlar. Allah'ın ölüm yasasından kurtulabileceklerini mi zannediyorlar da böyle zavallıca laflar ediyorlar?

Evet öncekilerde böyle dediler, sonrakiler de böyle dediler, şimdikiler de böyle diyorlar. Kıyâmete kadar tüm kâfirler aynı şeyi söylüyorlar, söyleyecekler. Aksi takdirde âhireti kabul etseler şu anda yaşadıkları hayatı yaşamaları mümkün olmayacaktır. Âhireti kabul ettikleri anda tüm iştahları, tüm rahatları kaçacak ve hayatları zehir zindan olacaktır. Hem âhiret var diyecekler, hem diriliş var diyecekler hem de kâfirce, zâlimce, keyiflerince bir hayat yaşayabilecekler bu mümkün değildir.

Öyle değil mi? Allah'ı, âhiretin varlığını kabul eden bir insan bu dünyada keyfine göre bir hayat yaşayabilir mi? Bu kesinlikle mümkün değildir. Keyfine göre yaşayabilmek için önce Allah'ı, âhireti diskalifiye etmek zorundadır. İşte öncekilerin de sonrakilerin de dedikleri, yaptıkları budur. Ama Rabbimiz kullarına o kadar merhametli ki bakın tekrar tekrar onları uyarmaya devam ediyor:

84,85. "Ey Muhammed! De ki: "Biliyorsanız söyleyin, yer ve onda bulunanlar kimindir? "Allah'ındır" diyecekler, "Öyleyse ders almaz mısınız?" de."

Peygamberim de ki onlara, haydi biliyorsanız söyleyin bakalım, yeryüzü ve içinde bulunanlar kimindir? Bu dünya ve içinde bulunan varlıkların tamamı kimindir? Derler ki, diyecekler ki Allah'ın. Diyebilirler mi ki acaba bizimdir? Dünya da içindekiler de bizimdir, dünyanın da içindekilerin de sahibi biziz diyebilirler mi ki acaba? Ama tarihin başlangıcından bu yana en zâlim, en şaşkın bir kâfirin bile ağzından böyle bir şey duyulmamıştır. Eğer böyle bir iddiada bulunacak birisi çıkarsa ahmaklığın, alçaklığın zirvesindedir o kişi.

Evet böyle bir soru sorulsa diyecekler ki göktekiler ve yer-dekiler Allah'ındır. Peki o zaman siz kiminsiniz? Siz kime aitsiniz? Siz kimin kulusunuz? Hiç düşünmüyor musunuz? Madem ki bu mülkün sahibi Allah'sa, madem ki göklerin ve yerin sahibi Allah'sa niye sahibinize kul olmuyorsunuz? Niye mâlikinizin istediği gibi bir hayat ya-şamıyorsunuz? Eğer bu dünyanın, bu dünyadakilerin kendilerine ait olduğunu iddia eden birileri çıkarsa. Bu arza, bu ülkeye, bu şehre egemen benim diyen bir ahmak, bir zavallı çıkarsa o zaman şunu so-run ona:
86,87. "Yedi göğün de Rabbi, yüce arşın da Rabbi kimdir?" de" "Allah'tır" diyecekler!" Öyleyse O'na karşı gel-mekten sakınmaz mısınız?" de."

Peki yedi kat gökyüzünün ve yüce arşın Rabbi kim? Bu göklerin ve arşın sahibi kim? Yedi kat gökyüzüne ve arşa egemen olan kim? Bunlara söz geçiren kim? Gökler ve arş kimi dinler? Haydi bakalım diyebilirseniz deyin oralar da bizim diye. Söyleyin bakalım oralarda da sözünüzün geçtiğini. Diyebilir misiniz bunu? Haydi söz geçirin bakalım semavat ve arşa. Yapabilir misiniz? Becerebilir misiniz?

Hayır hayır ister kabul, edin ister etmeyin, göklerin de yerlerin de, göktekilerin de, yerdekilerin de, arşın da Rabbi Allah'tır. Zaten bakın bu soruya da diyecekler ki Allah. Evet evet bu soruya herkes böyle cevap verecek. Herkes göklerin, arşın Rabbinin Allah olduğunu itiraf edecek. Peki o zaman muttaki olmaz mısınız? Böyle bir Rabbe takvalı olmaz mısınız? Böyle bir Rab için bir hayat yaşamaz mısınız? Böyle bir Rabbin gösterdiği kulluk yoluna girmez misiniz? Niye muttakiler olmuyorsunuz?

Ve üçüncü bir soru daha:
88,90. "Biliyorsanız söyleyin her şeyin hükümranlığı elinde olan, barındıran fakat himayeye muhtaç olmayan kimdir?" de. "Allah'tır" diyecekler;" Öyleyse nasıl aldanıyorsunuz" de. Hayır; Biz onlara gerçeği getirdik ama, onlar yalancıdırlar."

Her şeyin melekûtu, mülkiyeti, sahipliği kime aittir? Her bir şey kimindir? Allah'ındır. Mülkün sahibi Allah'tır. Mülk elinde olan, mülke egemen olan Allah'tır. Mülkünde ortağı olmayandır Allah. Tüm mülkü üzerinde söz sahibi olan O'dur.

Allah, herkesi ve her şeyi barındıran fakat kendisi barınmaya muhtaç olmayandır. Herkesi koruyan, kollayan fakat kendisi korunmaya, himayeye muhtaç olmayandır. Herkese hakim olan, herkese egemen olan ama kendisine hiç kimse hakim olamayandır. Haydi biliyorsanız söyleyin bakalım kimindir mülk? Kimindir hükümranlık? Göklerin ve yerin egemenliği kime aittir? Göklere ve yere söz geçiren kimdir? Herkese müdahale eden, her kese hayat veren, öldüren, ama kimsenin kendisine müdahalesine izin vermeyen kimdir?

Bu soruya da diyecekler ki Allah'ındır. O Allah'tır diyecektir. Tüm varlıkların egemenliği, tüm varlıkların yönetim yetkisi Allah'a aittir. Göklerin ve yerin mülkiyeti Allah'a aittir. O'na denk hiç bir güç ve kuvvet sahibi de yoktur derler. O zaman de ki onlara peygamberim, öyleyse niye aldanıyorsunuz? Niye Allah'ı bırakıp ta başka bir hayata gidiyorsunuz? Niye aldanıyorsunuz? Biz onlara gerçeği indirdik ama onlar ise yalanlıyorlar.

Rabbimiz peygamberine sor diyor: Göklerde ve yerlerde olanlar kimindir? İşte hepimize sorulan bir soru. Yeryüzü kimindir? Ve yeryüzünde olanlar kimindir? Diyecekler ki Allah'ındır. Peki yedi göğün ve arşın Rabbi kim? Diyecekler ki Allah'ındır.

Peki o zaman aklınızı başınıza almaz mısınız? De ki göklerin yerin, meleklerin, cinlerin, insanların, hayvanların, bitkilerin, canlıların, cansızların Melekûtu, mülkiyeti kimin? Herkesin mâliki, sahibi, yöneticisi, Rabbi kim? Diyecekler ki Allah. Peki o zaman niye Allah'ın âyetlerine değil de sihirbazların sözlerine tabi oluyorsunuz? Niye Rabbi-nizin âyetlerini bırakıyor da zâlimlerin tâlimatlarına tabi oluyorsunuz?

Biz onlara hakla geldik, onlara hakkı getirdik ama onlar yalancıdırlar. İstedikleri kadar müşrikler yalanlasın, biz Rabbimizi aynen kendisini tanıttığı gibi tanıyor ve iman ediyoruz. Tüm varlıkların da, bizim de sahibimiz, Rabbimiz O'dur ve biz O'ndan başka sahip, O'n-dan başka Rab ve İlâh tanımıyoruz. Biz hayatımızı sadece O'nun için ve sadece O'nun belirlediği yasalar istikametinde yaşarız.

91. "Allah çocuk edinmemiştir; O'nun yanında hiçbir İlâh yoktur, olsaydı, her İlâh kendi yarattığı ile beraber gider ve birbirinden üstün olmağa çalışırlardı. Allah onların vasıflandırdıklarından münezzehtir."

Allah'la birlikte O'nun yetkilerine sahip bir İlâh olmadığı gibi O Allah asla bir evlât da edinmemiştir. Allah'a oğullar kızlar izafe etmek O'na en büyük iftiradır. O'nun ne oğulları, ne kızları vardır, ne de or-takları, yardımcıları, yetkilileri. Eğer Onunla birlikte başka İlâhlar olsaydı, O'nun egemenliğine, mülküne, saltanatına ortaklar olsaydı, O'ndan başka yetkililer bulunsaydı, başka yaratıcılar olsaydı o zaman her bir İlâh kendi yarattıklarıyla beraber gider ve birbirinden üstün ol-maya, birbirlerine galip gelmeye çalışırlardı. Yâni her bir İlâh kendi yarattıklarına hakim olmaya çalışır, yarattıklarını safına alarak biri diğeriyle savaşmaya kalkışır, biri diğerine galip gelmeye yönelirdi. Böylece bu kâinatta düzen denge diye bir şey olmazdı.

Olacak şey midir bu? Allah onların vasfettiklerinden, söylediklerinden, iftiralarından, yakıştırmalarından münezzehtir, uzaktır, yücedir, üstündür.

Evet bu asla mümkün değildir. Göklerde ve yerde birden çok İlâhın olması asla mümkün değildir. Çünkü öyle olsa biri diğerine galip geldiği zaman ötekinin İlâhlığı düşecektir. Her biri birbirine galip gelemeyecek olsalar bu da mümkün değildir. Çünkü o zaman bu âlemde iki ayrı tercihte birinin dediği ne olacaktır? Öbürünün dediği ne olacaktır? Arzuları, emirleri çatışan bu tanrılar göklerin ve yerin düzenini bozarlardı. Eğer birbirinden bağımsız İlâhlar, Rabler, yöneticiler, egemenler olsaydı bir saniye bile bu düzen devam etmezdi. Çünkü bakıyoruz alemde tek bir yasa var, tüm bu kâinatta geçerli, bir tek İlâh var, bir tek Rab var egemen, sadece O'nun iradesi geçerlidir. Halbuki arşın sahibi olan Allah onların vasıflandırdıklarından münezzehtir, uzaktır. Rab olarak, İlâh olarak, yaratıcı olarak Allah; sadece Allah vardır.

92. "O, görülmeyeni de, görüleni de bilir. Koştukları ortaklardan yücedir."

Allah gaybın da, şehadetin de, bilinen ve görünenin de, bilinmeyen ve görünmeyenin de bilicisidir. Şu varlıklar aleminde bildiğimiz bilmediğimiz, gördüğümüz görmediğimiz her şeyi bilen, hiçbir şey bilgisinin dışında kalmayan Allah'tır. Ve O müşriklerin şirklerinden de çok çok yücedir. Onların iddialarından, iftiralarından yücedir Allah. Onların yakıştırmalarından yücedir, üstündür.

Müşrikler istedikleri kadar Allah'ı yanlış tanısınlar. İstedikleri kadar Allah'ın yetkilerini parçalamaya çalışsınlar. İstedikleri kadar Allah sıfatlarını Ondan başkalarına vermeye, yeryüzünde Allah'tan başka yetkililer kabul edip hayatlarında onların da söz sahibi olduklarını iddia etmeye çalışsınlar. İstedikleri

kadar tamam göklerde İlâh Allah'tır, ama yeryüzünde başka İlâhlarımız da var. Namazın, orucun, zekâtın İlâhı Allah'tır ama hukukun İlâhları başkalarıdır. Abdestin İlâhı Allah'tır, ama ekonominin İlâhları başkalarıdır. Haccın İlâhı Allah'tır, ama kılık kıyafetin İlâhları başkalarıdır diyerek istedikleri kadar müşrikçe bir kabulden yana olsunlar. Allah onların bu iddialarından, bu zırvalarından münezzehtir. Çünkü Allah tek İlâhtır. Oğlu da yoktur, kızı da yoktur, yetkilileri de yoktur, ortakları da. Allah böyle iftiralardan çok uzaktır.

İşte Rabbimiz bu âyetlerinde kendini tanıtıyor. Allah'ı Allah'ın kendisini tanıttığı gibi tanıyıp kabul etmedikçe kişi Müslüman olamaz. Kitabıyla Allah'ı tanıyacağız, elçisiyle Allah'ı tanıyacağız ve O'na O'nun istediği şekilde iman edecek, O'nun istediği şekilde kulluk yapacak, O'nun istediği şekilde hayat yaşayacak, O'nu övecek, O'nu yüceltecek, O'nun övdüklerini övecek, O'nun yüceltin dediklerini yüceltecek ve böylece Müslüman olacağız.

93,94. "De ki: "Rabbim! Onların tehdit olundukları şeyi bana mutlaka göstereceksen, o zaman beni zâlim milletin içinde bulundurma."

De ki, ey Rabbim, eğer bu kâfirlere, bu zâlimlere, yeryüzünde Seni reddedenlere, Senin yetkilerini sınırlandırmaya çalışanlara, Sana hayat tanımamaya çalışanlara, Seninle ve dininle savaşa tutuşanlara tehdit ettiğin azabı bana göstereceksen. Eğer onlara vaadettiğin dünya azabını, dünya rezilliğini, dünya helâkini bana gösterecek, benim gözümü bununla aydın edeceksen, eğer ben hayattayken onlar helâk olacaklarsa. Nuh kavmine gönderdiğin bir tûfan gibi, Âd kavmine gön-derdiğin bir rüzgar gibi, Semûd kavmine gönderdiğin bir sayha gibi, Lût kavmine gönderdiğin meleklerinin onları altüst ettiği gibi, Firavunlara gönderdiğin bir deniz azabı gibi şu beni yalanlayanlara da eğer bir azap göndereceksen, ne olur ya Rabbi beni bu zâlimlerin içinde kılma. Beni bu zâlimlerin içinde tutma ya Rabbi. Beni bunlarla beraber sayma ya Rabbi.

Benim onlarla bir ilgim alakam yoktur. Ben onların tüm küfürlerinden, şirklerinden uzağım. Ben Senin ulûhiyet ve rubûbiyetini par-çalamıyorum. Ben Senden başka Rab ve İlâh kabul etmiyorum. Ben Sana, Senin kendini tanıttığın gibi iman ediyor ve Senin benden istediğin kulluğu bütün gücümle icra etmeye çalışıyorum. Eğer oları helâk edeceksen ben onlarla beraber değilim. Beni onlardan sayma ya Rabbi. Beni Sana teslim bir mü'min say. Beni kâfirlerden ve müşriklerden sayma. Ne güzel bir yakarı değil mi? Bakın Rabbini ve O'nun gücünü çok iyi tanıyan ve O'nun azabından korkan Rasulullah'ın bu duasına, bu talebine karşılık Rabbimizin cevabı da şöyle oluyordu:

95. “Biz onlara vaadettiğimizi sana elbette gösterebiliriz.”

Biz onlara vaadettiğimizi muhakkak ki sana göstermeye kâdiriz. Biz buna güç yetireniz. Onlara tehdit ettiklerimizin tümünü nasıl sana indirdiğimiz bu kitapta bildirmişsek, şüphesiz ki onlara uygulayacağımız o azapları sana göstermeye de kâdiriz. Ama bu sana düşen bir iş değildir. Bu seni ilgilendiren bir şey değildir. Sana düşen şudur:

96. “Kötülüğü en iyi ile sav. Onların vasıflandırmalarını Biz daha iyi biliriz.”

Kötülüğü iyilikle def et. Kötülüğe iyilikle mukabelede bulun. Kötülük yapanlara karşı iyilik yap. Onlar, o kâfirler, o zâlimler, o müşrikler sana karşı ne yaparlarsa yapsınlar, sana karşı nasıl bir tavır sergilerlerse sergilesinler sen onlara en güzel bir şekilde davran ve onların Müslüman olmalarına sa’y et. Onlar sana karşı ne yaparlarsa yapsınlar, sen onların hidâyetleri için çırpın. Sen sana düşmanca tavır takınanlara karşı nasuh ol. İşte Rabbimizin tüm elçilerinden istediği budur. Elçiler tüm yalanlamalara, tüm düşmanlıklara, tüm eziyetlere karşı, karşısındakilere nasuh davranacaklar. Onlar her türlü kötülükleri, her türlü zulümleri Allah elçilerine lâyık görecekler ama o peygamberler yine de onlara karşı hayırhah olacaklar, onların iyiliğini, onların kurtuluşunu isteyecekler ve buna sa’y edecekler. Tekrar tekrar onları hakka dâvet edecekler, her fırsatta İslâm’a çağıracaklar, onların kurtuluşu için çırpınacaklar, onları cehenneme gidişten engelleyip cennete kazandırmaya sa’y edecekler. Zor değil mi? Konuşması kolay da, iddiası kolay da gerçekten uygulaması çok zordur.

İşte bir kaç kere birisine gidiyoruz, anlamadı, dinlemedi diye kızıp, küsüp siliveriyoruz onu. Bizim şu gidişlerimizi yüzle katlayın, binle katlayın, 950 yıl gidecek ayaklarına Allah’ın elçisi, alaya alınacak, şahsiyeti rencide edilecek, deli denilecek, sihirbaz denilecek, dövülecek, sövülecek ama yine de kırılıp dökülmeden onların ayağına bir daha, bir daha gidecek. Çok zor değil mi böyle bir düşmanın ayağına bir daha, bir daha gitmek? Çok zor değil mi hâlâ bu düşmanlara karşı iyi niyet beslemek? Çok zor değil mi bu düşmanların bir gün hidâyetini umarak her şeylerine göğüs germek? İşte Allah’ın elçileri bununla emrolundular ve bunu yaptılar. Bu zoru başardılar o kutlu insanlar. Gerçekten onların bu sabırlı halleri çok mükemmeldir ve bize örnektir.

Biz onların yakıştırmakta olduğu şeylerin hepsini en iyi şekilde biliriz. Evet onlar Allah hakkında, Allah’ın dini hakkında, peygamber hakkında ne diyor? Neler uyduruyor? Allah bilmektedir. Sen sorumlu olduğunu yapmaya devam et. Sen sabırla yoluna devam et. Sen na-suh olarak onları Allah’ın dinine

dâvete devam et, gerisini Bize bırak. Ama peygamberin, peygamber yolunun yolcularının sabırla kulluklarına, sabırla insanları Allah'a kulluğa dâvetleri konusunda en büyük engel, en büyük ayak bağı şeytanlardır. Peygamber ve Müslüman, Allah kullarını Allah'a dâvet ve sabır savaşına girdiği andan itibaren şeytan ve dostları vesveselere başlayacaklardır. Hem dâvetçiye hem de özellikle dâvetin muhataplarına vesveseler vererek onları bu dâvete karşı çıkmaya, dâveti kabul etmemeye çağıracak. Sakın kabul etmeyin, bunun aslı yoktur diyecek. O peygamber sizin gibi bir beşerdir diyecek. Onun derdi sizin üzerinizde hegemonya kurmaktır diyecek. O sizin atalarınızın yolunu bozmak istiyor diyecek. Peygamberin va'd lerine karşı alternatif va'd ler geliştirecek. Peygamberin kitabına alternatif kitaplar, peygamberin hayat programına alternatif sistemler geliştirecek. Peygamberin bahsettiği cennete karşılık dünya cennetleri, cehenneme karşılık dünya azapları, dünya zindanları, dünya azapları geliştirecek. İnsanlardan çoğu şeytanın vartalarına düşerek peygambere karşı gelirlerken, bir kısmı da şeytanın iğvalarını tanıyarak peygamber safında yer alacak.

Peygamber ve Müslüman her şeye rağmen sabırla yoluna devam edecek. Şeytanın kışkırttığı kâfirler tüm hışımlarıyla peygamber ve taraftarlarının üzerine çullanırlarken onlar da sabırla yine onların kurtuluşu için, cennetleri için çırpınmaya devam edecek. Bu sefer şeytan Peygambere ve Müslümanlara gelecek onları tahrik edecek. Sen yüzde yüz haklı iken sana saldıran bu insanlara karşı niye sabrı, susmayı tercih ediyorsun? Seninle alay eden bu insanlara karşı niye bir cevap vermiyorsun? Niye sen bu düşmanların hakkında hâlâ iyi niyet taşıyorsun? Onların sana yaptıklarının aynıyla sen de mukabelede bulunsana diyecek. İşte insan ve cin şeytanlarından gelen bu iğvalara karşı Peygamber ve Müslüman Allah'a sığınacak. Çünkü Peygamber ve Müslümanlar bu şeytanların iğvalarına kapılarak kötülüğe kötülükle mukabeleye yöneldikleri anda kesinlikle kaybedeceklerdir. Bakın işte bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu şöylece ortaya koyuyor:

97, 98. "De ki: "Rabbim! Şeytanların kışkırtmalarından Sana sığınırım. "Rabbim! Yanımda bulunmalarından da Sana sığınırım."

Evet peygamberin ve onun yolunun yolcularından Rablerine şöyle demelerini istiyor Allah. Ey Rabbimiz, şeytanların hemezatın-dan, şeytanların vartalarından, kışkırtmalarından Sana sığınırım. Evet Peygamber ve Müslüman şeytanlara karşı Allah'a sığınacak. Başka sığınacak bir kapı yoktur. Allah'a

sığınmaz da kendimize, kendi gücümüze kuvvetimize güvendiğimiz anda kaybederiz. Kendi kendimize şeytanlarla baş etme imkânına sahip değiliz. Çünkü bakın işte Rab-bimiz kitabında bize bu konuda yol gösteriyor ve onlardan kendisine sığınmamızı emrediyor. Bizi, bizden daha iyi tanıyan, şeytanları bizden daha iyi tanıyan Rabbimiz bizden bunu istiyorsa elbette biz de onlardan Allah'a sığınmak zorunda kalacağız. Sadece Allah'a güvenecek, Allah'a sığınacak ve O'nunla onlardan kurtulma imkânı bulacağız. Değilse Rabbimize sığınmadan şeytanlardan korunmamız mümkün olmayacaktır bunu unutmayalım.

Bir de şundan sığınacağız. Ey Rabbim onların yanımda bulunmalarından da Sana sığınırım. Onlar benim yanımda olmasınlar. Onlar bana yaklaşmasınlar. Ben onlarla birlikte olmayayım. Beni onların etki alanında kalmaktan koru ya Rabbi. Bana yardım et de; Ben onlarla barışık olmayayım. Beni koru da; ben daima onlarla bir savaş içinde olayım. Yardımınla onlara karşı direnip Müslümanca kalabileyim.

99,100. "Onlardan birine ölüm gelince: "Rabbim! Beni geri çevir, belki, yapmadan bıraktığımı tamamlar, iyi işler işlerim" der. Hayır; bu söylediği sadece kendi lafıdır. Tekrar dirilecekleri güne kadar arkalarında geriye dönmekten alıkoyan bir engel vardır."

Ta ki onlardan birine ölüm geldiği zaman, yâni şeytanların iğvasına kapılan, şeytanlardan Allah'a sığınmayıp onların emrine giren, Allah'ın istediği bir hayatı değil şeytanların istediği bir hayatı yaşayan birisine ölüm geldiği zaman. Ya şeytanın azdırdıklarından, saptırdıklarından birine, ya da bizzat o şeytanlardan herhangi birisine ölüm geldiği zaman der ki ya Rabbi beni döndür, ne olur bana biraz daha müsaade et de biraz daha yaşayayım da daha önce yapmadığım sâlih ameller işleyeyim, daha önce yaşamadığım sâlih bir hayatı yaşayayım. Ne olur beni biraz geciktir de Müslümanca bir hayat yaşayayım. Hayır hayır bu sadece ağızlarından geveledikleri bir sözdür. Sadece bir lakırdıdan ibarettir bu. En'âm'da da eğer bunlar geri döndürülselerdi yine eski hayatlarına, eski şirklerine, eski küfürlerine, eski nifak ve şikaklarına dönerlerdi buyurur Rabbimiz.

Yâni bunların bu geri döndürülme talepleri iyi bir Müslümanlık değil sadece gördükleri sorgulamaktan ve azaptan kurtulmaktır. Çünkü dünya üzerinde onlara bu gerçeği anlayabilecekleri, Müslümanca bir hayat yaşayabilecekleri uzunca bir ömür verildi, fırsat verildi. Kendilerine uyarı üstüne uyarılar

gönderildi. Görsel ve işitsel âyetler sunuldu. Ama buna rağmen onlar tüm bu âyetleri, tüm bu uyarıları görmezden geldiler. Ama işte şimdi melek karşılarına çıkıp ta azaplarından, cehennemlerinden haberdar olunca ya Rabbi ne olur bizi geri döndür diyorlar. Asla! Allah artık onları geri döndürmeyecek.

Ölümlerinden sonra dirilecekleri ana kadar onların arkasında bir berzah var. Yâni dirilecekleri zamana kadar bekleyecekleri, kalacakları bir yer var. Bir yerde dirilişi bekleyecekler onlar. Ve nihâyet bir gün kalkış emri gelecek:
101. "Sur'a üflendiği zaman, o gün, aralarındaki soy yakınlığı fayda vermez ve birbirlerine de bir şey soramazlar."

Sura üfürüldüğü zaman o gün artık aralarında soy sop yakınlığı, birbirlerini sorup soruşturmaları, birbirleriyle yakından ilgilenmeleri de olmayacak. Birbirlerine sıcak bir kucak açmaları, yardımlaşmaları da olmayacak. Birbirlerine hiçbir şey soramayacaklar, birbirlerinden hiçbir şey isteyemeyecekler. Tüm akrabalık bağları, tüm dostluk bağları bitmiştir artık. Kavgalarının, saltanatlarının hiçbir özelliği kalmamıştır.

Bir hadislerinde bu konunun açıklanması sadedinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"***Her kimi de ameli geciktirecek olursa nesebi onu öne geçiremez."***

Ameli eksik olanın, amelleri bozuk olanın nesebi onu kurtara-maz. Öyleyse hiç kimse nesebine güvenmesin. Efendim işte ben pey-gamber çocuğuydum, ben peygamber torunuydum, ben falan zarın damadı muhteremleri, ben falan zatın evlad-ı tahireleri idim, ben şu kadar yıl falan zat-ı muhteremin hizmetinde bulunmuşum, ben falan zatın eteğinden tutup onun tekkesinde çorba içmiş adamım. Bunların hepsi boştur.

Evet sura üfürüldüğü andan itibaren her şey bitmiştir. Tüm ar-kadaşlıklar, tüm akrabalık bağları, tüm protokoller ve tüm ilişkiler bit-miştir.

Böyle bir günün heyecanıyla tir tir titreyin ki o gün oğul babadan, baba oğuldan kaçacak, kadın kocadan, koca karısından kaçacaktır. Hiçbir kimseden fidye kabul edilmeyecek. Dünya kadar malınız mülkünüz olsa bile beş para etmeyecek. Hiçbir kimseden de fidye kabul edilmeyecek. Hiçbir kimse de kimseye şefaat edemeyecek, herkes Rabbinin huzurunda bir hesabın beklentisi içinde olacaktır. Ve hiç kimseye de yardım olunmayacaktır. Öyleyse gelin ey

insanlar o günün heyecanıyla, o günün sıkıntısıyla Allah'ın size verdiği nimetleri hatırlayın ve hazırlıklı olun. O gün bizi kurtaracak olan iyi ameller işlemeye koşalım. İşleyeceğimiz amellerle Rabbimizi kendimizden razı etmeye çalışalım ve sadece buna güvenip başka hiçbir şeye bel bağlamayalım.

Sakın ha filanların Allah'la arası iyidir, benim de onlarla aram iyidir, o halde onlar beni kurtaracak ümitleriniz olmasın. O gün ne ba-banın evladına, ne evladın babasına, ne kocanın karısına, ne amirin memuruna sağlayabileceği bir şey yoktur. Herkes yardımcısız ve yal-nız olarak Allah'ın huzuruna gidecektir. Melikler yalnız, malikler yalnız, hükümdarlar, krallar yalnız, hacılar, hocalar yalnız ve hattâ peygamberler bile yalnız. Hepsi de çaresiz işlediklerine karşılık, yaşadıkları hayatlarına karşılık Allah'ın kendilerine vereceği hükme razı olacaklardır. Ulü'l azim peygamberlerden Hz. Nûh (as) oğlunu, İbrahim (as) babasını kurtaramayacaktır.

Bakın Buhâri'de 1375 nolu hadiste İbrahim (as) ile babası Âzer arasında kıyamet günü geçecek bir olay anlatılır. İbrahim (as) yüzü gözü toz toprak içinde perişan bir vaziyette karşılaştığı babasına: Baba! Ben sana bana âsî olma dememiş miydim? buyuracak. Babası Âzer de işte şimdi sana âsî olmayacağım diyecek. Bunun üzerine Hz. İbrahim'in: Ya Rab! Sen bana insanların tekrar dirildikleri günde beni rezil ve rüsva etmeyeceğini vaad etmiştin. Şimdi babamın bu durumunu görmekten benim için daha çok ar ve hayayı mûcib bir rüsvalık olabilir mi? diyecek. Allah da: Ya İbrahim, ben cennetimi kâ-firlere haram kıldım buyuracak. Sonrada ayaklarının altından yaka-lanarak babasının cehenneme yuvarlandığını görecek buyuruluyor.

Bakın Allah'ın Resûlü Şuarâ 214. âyetiyle akrabalarını, yakınlarını uyarmakla görevlendirilince tüm yakınlarına şöyle diyordu:

"Ey Kureyş topluluğu, sizler canlarınızı Allah'tan satın almaya ve kurtarmaya bakınız, vallahi benim Allah'a karşı size hiçbir faydam dokunmayacaktır. Ey Ra-sûlullah'ın halası Safiye, bilmiş olasın ki Allah'a karşı benim sana hiçbir faydam olmayacaktır. Ey Muhamme-d'in kızı Fatıma, malımdan neyi istersen benden iste, istediğini benden alabilirsin, ama unutma ki Allah'a karşı benim sana hiçbir faydam olmayacaktır."

(Buhâri, K. Vesaya 3/190)

Evet bir peygamber bile böyle derse gerisini siz düşünün.

102,103. "Tartıları ağır gelenler, işte onlar kurtuluşa ermiş olanlardır. Tartıları hafif gelenler, işte onlar, kendilerine yazık edenlerdir, cehennemde temellidirler."

O gün tartıları ağır gelenler felâha erenler, kazananlardır. Ama kimin tartısı da hafif gelirse işte onlar da kendilerine yazık etmiş, kendilerini bozuk para gibi harcamış insanlardır. Ve işte onlar ebediyen cehennemde kalacaklardır. Evet terazileri ağır basanlar, yâni ya terazilerinin hayır kefesine konulanları ağır basanlar, ya da terazisinde iyi amelleri ağır basanlar, ya da teraziye konan amelleri, değerlendirilmeye tabi tutulan amelleri Allah katında değer ifade edenler, Allah katında ağırlığı olan amellerin sahibi olanlar demektir. Evet kendilerinin, sözlerinin, kelimelerinin, düşüncelerinin, amellerinin, hayatlarının tartılacağı terazileri ağır basanlar, ya da amelleri, düşünceleri, hayatları Allah katında bir ağırlık, bir değer ifade edenler felâha ermişler, kurtulmuşlardır.

Peki acaba bugün bu ameller belli değil mi? Elbette belli. Rab-bimiz kendi katında değer ifade eden amelleri, katında ağırlığı olan bir hayatı bu dünyada kitabıyla bize haber vermiştir. Hangi ameller değerli, hangileri değersiz, hangileri ağır hangileri hafif bunları kitabında anlatmıştır. Bu konuda vahiy kriterdir, kıstastır. Evet işte bu kitaba göre bir hayat yaşayanlar kurtulacak, hayatını bu kitaba göre yaşamayanlar da kaybedeceklerdir. Onlar cehenneme gideceklerdir. Öyle bir cehennem ki:

104. "Ateş onların yüzlerini yalar, dişleri sırıtıp kalır."

O ateş onların yüzlerini yalayıp yutacak, dişleri de sırıtıp kalacak. Ateş bir anda yüzlerinin derisini bitirecek te sırıtıp kalan bir kelle haline geliverecekler. Böyle bir cezadan, böyle bir akıbetten Rabbim hepimizi korusun. Korkunç bir şey.

Rabbimiz bize ölüm ötesi hayatın bir görüntüsünü sundu. Yarın mutlak sûrette olacakları bize rahmetinin gereği olarak bugünden olmuş gibi sunuverdi. Bizi yarın mutlak karşılaşacağımız bir akıbetle uyarıverdi. Ölüm gelir bir insana. Ölüm öncesinde Allah'ın istediği bir hayatı yaşamayan kimse pişmanlık içinde geri döndürülmek ister. Ya Rabbi, ne olur beni geri çevir de senin istediğin gibi

bir hayat yaşayayım. Yapmam gerekirken yapmadıklarımı yapayım, yapmamam gerekirken yaptıklarımı terk ederek Müslümanca bir hayatı Sana takdim edeyim der. Rabbim buyurur ki bu sadece ağzından gevelediği bir sözdür. Pratikte bu lakırdının hiçbir değeri yoktur. Esasında geri dönüş mümkün değil de bu adamlar geri dönseler de yine Allah'a kulluğa değil de eski hayatlarına dönecekler.

Ve ölümün gerçekleşmesinden sonra tekrar diriliş dönemine kadar ara dönem, berzah dönemi, o kabir alemi devam edecek. Nihâyet bir gün sur üfürülecek, kıyâmet kopacak ve insanlar ayağa kalkacaklar. Her şey bitmiş, sadece söz konusu amel var, iman var, Allah için yaşanan bir hayat ya da küfür var, isyan var, Allah'ın istemediği bir hayat var. İşte bunlar değerlendirilecek ve karar verilecek. Orada hiç kimsenin yapabileceği bir şey de yoktur. Kimsenin kimseye sağlayabileceği hiçbir şey yoktur. Kabul edilen, reddedilen cennet, cehennem, melekler insanların gözlerinin önünde durmaktadır. Artık orada ben Allah'a, cennete, cehenneme, meleklere, âhirete iman et-tim demenin hiç bir anlamı da kalmamıştır.

Daha önce yaşadığı hayatta inanmayan bir kimsenin orada ben inandım demesinin hiçbir değeri olmayacaktır artık. Dünyada ya-pılıp edilenler oraya aktarılmış ve tartılmaktadır. Tartısı ağır gelenler kurtulurken, hafif gelenler de cehennemi boylayacaklardır. Kâfir olarak, müşrik olarak gelenler ebediyen, hiç çıkmamacasına cehennemde kalırlarken, ateşin yüzlerini yalayacağı korkunç bir azabın içinde kalırlarken, mü'min oldukları halde Allah'ı razı edecek amelleri az, günâhları çok olanlar belli bir süre cehenneme gidecekler. Allah onlara orada şöyle bir soru soracak:

105. "Allah: "Âyetlerim size okunurken onları yalanlıyordunuz değil mi?" der."

Size Benim âyetlerim okunmadı mı? Size Benim âyetlerim du-yurulmamış mıydı? Duymamış mıydınız âyetlerimi? Haberiniz yok muydu âyetlerimden? Siz onu yalanlamıştınız değil mi? Benim âyetlerimi yok saymıştınız değil mi? Beni âyetlerimden habersizdiniz değil mi? Âyetlerimin uyarısına rağmen ne işiniz var şimdi burada? Bu yanılgılarınız niçin sizi bu cehenneme getirdi? Niye Benim âyetlerimle ilgilenmediniz? Benim uyarılarımı niçin kale almadınız?

106. "Şöyle derler: "Rabbimiz! Bizi bedbahtlığımız yenmişti; sapık bir millet olmuştuk."

Onlar derler ki, ey Rabbimiz bize bedbahtlığımız, bize kem talihliğimiz, bize isyanımız galebe çaldı. Bizim Seni inkârımız, Senin âyetlerine düşmanlığımız, Seninle savaş düşüncemiz bize galip geldi. Biz sana ve dinine, âyetlerine karşı isyan ederek bedbaht olmayı, terörist olmayı yeğledik. Sana karşı düşmanca hayatımız bize galip geldi de biz sapık bir toplum olduk. Biz de sana iman özelliği de vardı. Seni ve âyetlerini tanıma istidamız da vardı. Ama Senin bize verdiğin o fıtratlarımızı öldürerek bile bile sana karşı eşkıya olmayı tercih ettik. Sen bizi sadece bu özelliğimizle yaratmamıştın. Bu özelliğimizin yanında iman edebilme, itaat edebilme özelliğimizi de bize vermiştin. Ama biz Sana teslimiyeti bırakıp, Müslümanlığı bırakıp bedbahtlığı tercih ettik. Muttaki olmayı terk edip eşkıya olmayı tercih ettik. İşte böylece itiraf edecekler. Ve sonunda da diyecekler ki:

106. "Şöyle derler: "Rabbimiz! Bizi oradan çıkar, eğer biz dönersek o zaman zâlimlerden oluruz."

Ey bizim Rabbimiz, ey dünyada bilemediğimiz, tanıyamadığımız, yoluna giremediğimiz Rabbimiz ne olur bizi oradan çıkar, eğer biz tekrar Senin istemediğin bir hayata dönersek zâlimlerden oluruz. Tekrar dünyaya döndürdüğünde eğer eski şirklerimize, eski bedbahtlıklarımıza dönersek, aynı yanılgılarımıza, aynı eşkıyalıklarımıza, seninle yarıda bıraktığımız savaşlarımıza dönersek o zaman biz zâlimlerden olmuş oluruz. Evet önceki âyetlerde geçti, bunu ölürken de söylüyorlardı. Ya Rabbi şu ölümümüzü biraz tehir et ki sâlih ameller işleyelim diyorlardı. Şimdi cehennemle karşı karşıya geldikleri zaman yine aynı şeyleri söylüyorlar.

Evet alçaklar nice kereler Müslüman olmayı arzu edecekler. Ölürken isteyecekler bunu, kabirde isteyecekler, Mîzanın başında isteyecekler, cehennemde isteyecekler. İşte şu anda Rabbimiz bütün bunları haber vererek, şimdi Müslüman olun olacaksanız buyurmaktadır. Evet onların bu geri dönme isteklerine karşılık bakın Rabbimiz şöyle cevap veriyor:

108,111. "Allah: "Sinin orada! Benimle konuşmayın. Kullarımdan bir topluluk: "Rabbimiz! İnandık, artık bizi bağışla, bize acı. Sen acıyanların en iyisisin" diyordu. Siz ise, onları alaya alıyordunuz. Bu yaptıklarınız size, Beni

anmayı unutturuyordu. Onlara hep gülüyordunuz. Sabretmelerine karşılık bugün onları mükâfatlandırdım. Doğrusu onlar kurtulanlardır" der."

Yıkılın orada, alçalın orada, alçaldıkça alçalın orada. Artık Benimle konuşmayın. Mâzeret beyan etmeyin. Rezil rüsva olun orada. Ezildikçe ezilin. Dünya hayatında Bana ve kitabıma karşı takındığınız o müstekbir, o kibirli tavırlarınıza karşılık küçüldükçe küçülün orada. Biz dünyada Allah'ı bitirdik, Allah'ın âyetlerinin defterini dürdük, Müslümanların işini bitirdik demelerinize karşılık, Allah'a kulluk evlerini kapattık naraları atmanıza karşılık, dünya bizimdir, yetki bizimdir demelerinize karşılık haydi artık konuşmayın huzurumda. Benimle konuşma hakkınız bitti. Sizin artık orada konuşma hakkınız yok-tur alçaklar. Suspus olun. Bitin artık orada.

Size düşen o ateşe direnebilirseniz direnmektir, bunun dışında başka hiçbir çıkış yolunuz kalmamıştır artık. Size ölüm de yoktur ar-tık. Ebediyen bu azabın içindesiniz. Allah korusun bu sözleri duymaktan. Rabbim korusun bu sözlerin muhatabı olmaktan. Ölümün öldürüldüğü bir atmosferde, kurtuluşun olmadığı bir ortamda bulunmaktan Allah'a sığınırız, Rabbim bizi korusun inşallah. Bir gün değil, bir yıl de-ğil, bir asır değil, milyarlarca asır değil ölümsüzlüğün azapla tadılıp, ölümün oğul balı gibi arandığı ebedî bir azap mahalli. Bunun ne anlama geldiğini anlayabiliyor musunuz? Öyleyse en büyük derdimiz, en büyük sıkıntımız, en baş hesabımız buradan kurtulmak olsun. Tüm çabamız bu olsun.

Kullarımdan bir grup vardı da onlar şöyle diyorlardı. Ey Rab-bimiz biz sana iman ettik. Bizi bağışla. Bize mağfiret et. Bizim ku-surlarımızı örtüver. Bize merhamet et. Çünkü merhamet edenlerin en hayırlısı Sensin. Sen bize acı, bizi bağışla. Onlar böyle diyorlardı da siz ey cehennemlikler o kullarımı dünyada alaya alıyordunuz. Alay konusu ediyordunuz onları. Şu geri zekalılara bakın hele. İman di-yorlar, Allah diyorlar, bağış diyorlar, merhamet diyorlar. Ne bunlar? Bunlar karın doyurmayan boş şeyler diyordunuz. İşte bu alaylarınız size Benim zikrimi, Benim gündemimi, Benim kitabımı, âyetlerimi ve Benim istediğim bir hayata yönelmeyi unutturdu. Müslümanlara karşı bu düşmanlığınız, bu tepeden bakışınız size, Benimle birlikte olmayı unutturdu. Beni hatırlamayı unutturdu. Benimle, Bana kullukla şereflenmeyi size unutturdu. Bana imanı ve teslimiyeti unutturdu.

Ve bundan dolayı da onlara gülüp geçiyordunuz. Eğlenceye alıyordunuz Müslüman kullarımı. Size göre onlar akılsız, anlayışsız, yalnız, fakir, mazlum insanlardı. Onlara göre sizler güçlüydünüz, saltanatınız vardı. Elinizdekilere

güvenerek dünyada onlarla oyuncak gibi oynuyordunuz. Zulmediyordunuz, öldürüyordunuz onları. Onlar sizin karşınızda Müslümanca bir hayatın direnişini veriyorlardı. Rab-bimiz biz iman ettik, bizi bağışla bize merhamet buyur diye dua dua Bana yalvarıp yakarıyorlardı. Sizin karşınızda dişlerini sıkıyorlar, vaz-geçmiyorlardı Müslümanca bir hayattan.

Bakın şimdi şu anda o sizin alay ettiğiniz insanlara. Ben onları sabırlarından dolayı mükâfatlandırdım. Sabırla Müslümanca bir hayata devamlarından ötürü Ben onları cennetle mükâfatlandırdım. Onların mükâfatı cennet ve işte kazananlar onlar oldu. Başarılı olanlar on-lar oldu.

İşte bir değerlendirme. İşte yıllar sonra gerçekleşecek bir olayın gözlerimizin önüne serilmesi. Başka hangi kaynaktan alabiliriz bu haberi? İşte şu anda Rabbimizin ilmine, Rabbimizin haberlerine muttali ediliyoruz. Mü'minlerin en büyük şerefi işte budur. Allah yine sorar onlara:
112,113. "Allah onlara yine: "Yeryüzünde kaç yıl kaldı-nız" der. Bir gün veya daha az bir süre kaldık, sayanlara sor" derler."

Söyleyin bakalım, orada, yeryüzünde ne kadar kaldınız? Kaç yıl kaldınız dünyada? Derler ki bir gün, ya da bir günün bir parçası kadar kaldık orada. İsterseniz işte sayanlara sor derler. Evet işte dünyada kaldıkları süre bir gün, yahut ondan biraz daha az bir süre. Ashab-ı Kehf de aynı şeyi söylüyordu değil mi? Yıllarca saltanat sü-renlerin bu dünyadaki saltanatları işte bu kadar sürüyor. Yâni bir gün gelip bitecek ve asla bir daha geri gelmeyecek günler bin yıl olsa, milyon yıl olsa ne yazar da? Uzun bile olsa kısa görüyorlar bugünleri. Evet bakın işte dünya sadece bir günmüş. Sadece bir gün. Peki Firavun hanedanı binlerce sene saltanat sürmedi mi? Âd Semûd şu kadar yaşamadı mı? Nuh toplumu şu kadar payidar olmadı mı? Saltanatlar, sultanlar, devletler, egemenler ne kadar da mağrur değiller miydi dünyada? Ne kadar da müstekbir, astıkları astık, kestikleri kestik değiller miydi? Demek dünya bir gün kadarmış öyle mi? Peki o bir günlük bir dünya için zâlim olmak ne anlama geliyor? Ya da o bir günlük dünya hayatı için zâlimlere imrenmenin ne anlamı kalıyor? Bizim şu andaki çırpınışlarımızın ne anlamı kalıyor?

İşte dünya bu. Yolculuğa çıkmış bir adamın yolunun üzerindeki bir ağacın gölgesinde kısa bir süre dinlenip de sonra yoluna revan olması gibi bir şeydir dünya. Hepsi bu kadar. İşte âhiretin yanında dünya bu kadardır. Şimdi söyleyin bana. Şu anda bizler bir günlük dünya hayatı için mi çırpınıyoruz? Bir

günlüğüne mi evler yapıyoruz? Bir günlük için mi bu kadar saraylar peşindeyiz? Bir günlük rızık için mi bu uğraşları veriyoruz? Yâni bir günün rızkını bulamadık ta onun için mi bu kadar gece-gündüz koşturuyoruz? Bu bir günlük dünya için mi zâlimlere boyun eğiyoruz? Bir günlük dünya için mi zâlim oluyoruz? Bu nasıl bir iş? Bu nasıl bir anlayış? Bu nasıl bir hayat? Bu ka-darcık bir dünya için âhiret feda edilir mi? Feda edelim mi? Hiç mi aklımız yok?
114,115. "Allah: "Pek az kaldınız, keşke bilseydiniz! Sizi boşuna yarattığımızı ve Bize döndürülmeyeceğinizi mi sandınız? " der."

Allah buyuruyor ki, keşke bir bilseniz siz dünyada çok az kaldınız. Siz dünyada çok az kaldınız. Çok uzun gibi geliyor bize değil mi? Rasulullah efendimiz bir hadislerinde elinizi denize sokun, parmağınız ne kadar suyla geri gelirse işte âhiretin karşısındaki dünya o denizin yanındaki o su kadardır. Âhiretin yanında dünya çok azdır. Eh şimdi bu kadar az bir dünya için âhireti feda etmenin ne anlamı var? Cenneti feda etmenin ne anlamı var? Hiç aklımız yok mu?

Siz öyle mi hesap ediyorsunuz? Öyle mi zannediyorsunuz ki Biz sizi boş yere, laf olsun diye yarattık? Öyle mi zannediyorsunuz? Öyle mi kabul ediyorsunuz? Sizi eğlence olsun diye yarattık ve Bize dönmeyecek misiniz? Bize dönüp hesaba çekilmeyeceğinizi, sümen altı edileceğinizi, yok olup gideceğinizi mi zannediyorsunuz? Yâni ya-şadığınız bu dünya hayatının bitmeyeceğini, ölmeyeceğinizi, ölürseniz bile tekrar dirilmeyeceğinizi mi hesap ediyorsunuz? Dünyadaki hesabınızı bu zanna mı bina ediyordunuz?
116. "Gerçek hükümdar olan Allah yücedir. O'ndan başka İlâh yoktur. O, yüce arşın Rabbidir."

Hak olan, gerçek olan, Melik olan Allah'ın şanı şerefi çok yücedir. Hak olan Melik, yüceler yücesidir. Melik sadece O'dur, egemen sadece O'dur. O'ndan başka Melik, O'ndan başka egemen, O'ndan başka İlâh, O'ndan başka söz sahibi, O'ndan başka hükümdar, O'n-dan başka yetkili yoktur. İşte şu anda cennetlikler ve Cehennemlikler hakkında hüküm veren ve verdiği hükmünü uygulayarak cennetlikleri cennete, cehennemlikleri de cehenneme gönderen O'dur. Herkes o Melikin, O hükümdarın hükmüne boyun bükmüştür.

O Allah ki kendisinden başka İlâh yoktur. Herkesin boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan sadece O'dur. O Allah Kerîm olan arş'ın Rabbidir.

117. “Allah'la beraber, varlığına hiçbir delili olmadığı halde başka İlâha tapanın hesabını Rabbi görecektir. İnkarcılar elbette kurtulamazlar.”

Hal böyleyken kim de Allah’la birlikte bir başka İlâha dua eder, kulluk eder, onu da hayatında söz sahibi bilirse. Bütün bu uyarılardan sonra kim ki bu dünyada Allah’la birlikte başka yetkililerin de varlığına inanır, onlara da hayatına karışma alanı bırakırsa, kim ki başkalarına sığınır, onlara dua ederse bilesiniz ki onun hesabı Rabbinin katında görülecektir. Allah onun hesabını görecektir. Böyle kâfirlerin kaçmaları, kurtulmaları da asla mümkün olmayacaktır. Kâfirler asla başarılı olamayacaklar, hiçbir zaman kurtuluşa, felâha eremeyecekler.

118. “Ey Muhammed! De ki: “Rabbim! Bağışla, merhamet et, Sen merhamet edenlerin en hayırlısısın.”

Öyleyse sen de ki peygamberim, ey Rabbim bana mağfiret et. Ben sadece Seni Rab ve İlâh bilip gücüm yettiği kadar Sana kulluk ediyorum. Kusurlarım olmuşsa Sen beni bağışla. Bana mağfiret edip acı, merhamet et. Sen rahmet edenlerin, merhamet edenlerin en ha-yırlısısın. Rabbimiz sevgili peygamberine bunu tavsiye etti ve pişdarımız da söyledi bu sözleri. Şu anda onun yolunun yolcusu olan bizlere de bunu tavsiye ediyor Rabbimiz, inşallah bizler de hep böyle diyeceğiz, hep böyle bir hayat yaşayacağız. Hep bir kulluk, hep bir dua hayatı yaşayacağız. Gücümüz yettiği kadar Rabbimize kulluğa koşacağız, ama falsolarımız olacak, sürçmelerimiz olacak, onun için de ey Rabbimiz bizi bağışla, kusurlarımızı örtüver ve bize merhamet et, çünkü sen merhamet edenlerin en merhametlisisin diye yalvarıp yakaracağız.

Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim gereği gibi anlayıp, gereği gibi iman edip kulluğa yönelen kullarından eylesin. Rabbim bu âyetlerle hem kendimizi, hem ailemizi, hem de çevremizi diriltip cennete giden kullarından eylesin. Rabbim yolundan ayırmasın. Ve âhiru dâvana enilhamdü lillahi Rabbil’âlemîn.

- 24 -

NÛR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 24, nüzûl sıralamasına göre 102, üçüncü miûn grubunun beşinci sûresi olan Nûr sûresi Medine'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 64 dür.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Nûr sûresi Medine’de gelmiş ve Medine’de Allah ve Resûlü egemenliğinde Müslümanca bir hayat yaşamaya başlamış İslâm cemaatinin temellerini atan, Müslümanların bireysel ve toplumsal hayatlarını, aile yapılarını Allah’ın istediği biçimde düzenlemeyi, kadınıyla erkeğiyle Müslümanları temizlemeyi hedefleyen 64 âyetlik bir sûre.

Sûrede toplumsal bir felâket olan zina konusu, zinâkârlara verilecek cezalar ortaya konularak toplumun Allah’ın istemediği nikâh dışı ilişkilerin tümünde arındırılmak hedeflenir. Sonra tertemiz kadınlara yapılacak zina iftiralarının kötülüğü ve cezası gündeme getirilerek Müslümanlar şiddetle uyarılır. Belki yeryüzünün en temiz ailesinin en temiz bir üyesine, bir peygamber hanımına yapılan ifk hadisesi etrafında hem münâfıklar, hem de Müslümanlar uyarılır. Böyle bir hadise karşısında Müslümanlara nasıl davranacakları öğretilir.

Toplum içinde insanların şeref ve haysiyetlerini rencide edici davranışlardan şiddetle kaçınılması tavsiye edilir. Bu konuda şeytanın adımlarına tabi olmamak öğütlenir. Sosyal hayatın kurallarından olarak evlere nasıl girileceği, iffet ve hayaya nasıl azami dikkat edileceği, Müslüman erkek ve kadınların hemcinslerine karşı gözlerine nasıl sahip olacakları, nasıl örtünecekleri, bu âyetleriyle, hidâyetiyle Rabbi-mizin nasıl nûr olduğu, Allah’ın nûr olan bu âyetleri sayesinde mü’-minlerin nasıl aydınlık bir dünyanın, bu âyetlerden mahrum yaşayan kâfirlerinse nasıl karanlık bir dünyanın insanı oldukları anlatılır.

İslâm hukukuna göre zina; arada nikâh akdi veya nikâh akdi şüphesi

olmaksızın, aklî dengesi yerinde, ergin erkekle ergin kadının cinsel temasta bulunmasıdır. Zina suçu; zina eden kimsenin suçunu itiraf etmesi, kocasız olan kadının gebe kalması, zina fiilini dört kimsenin gözleriyle gördüklerine şahitlik etmesiyle sabit olur. Evli kimsenin zina etmesi halinde uygulanan recm (taşlayarak öldürme) cezası, Hz. Peygamber'in hadislerine dayanır. Zinada, dört tane görgü şahidinin istenmesi, cezada asıl amacın caydırıcılık olduğunu gösterir. Üçüncü âyette, zina eden erkekle kadının, ancak birbiriyle veya Al-lah'a ortaklık koşan birisiyle evlenmeye denk ve lâyık olduğu, bunların iffetli kimselerle evlenmeye lâyık olmadıkları bildirilir.

Allah ve Resûlüne itaat eden mü'minlerle itaat etmeyen kâ-firlerin mukayesesi yapılır. Allah'ın istediği tertemiz bir aile düzeninin nasıl kurulması gerektiği anlatılır. Evlerde ebeveynin ve çocukların nasıl davranacakları, nelere dikkat edecekleri ortaya konur.

Yine sûrede Allah'ın semaların ve yerin nûru olduğu ortaya konur. Nûr, kalplerde ve ruhlardaki belirtileriyle zikredilmektedir. Sûre, bu belirtilerin meydana getirdiği edep ve ahlâk temellerine oturtulmuştur. Bunlar, kalbi ve hayatı aydınlatan ruhî, ailevî ve içtimaî ahlâklardır. Bu belirtiler cihanşümul nûra bağlanmaktadır. Bunlar ruhlardaki nûr, kalplerdeki aydınlık ve vicdanlardaki berraklıktır. Hepsi de bu büyük nurun parıltısıdır.

Sûre içerdiği cezaları ve mükellefiyetleri, edep ve ahlâkı, kuvvetli ve kesin bir şekilde tespit eder. Aile yuvasının korunması, kadın ve çocukların eğitimi ile ilgili önemli hükümleri de kapsayan sûrede çok önemli konular anlatılır.

Hârise b. Mudarrib, bu sûre hakkında; "Hz. Ömer bize Nisâ, Ahzâb ve Nûr sûrelerini öğrenin, diye yazılı emir gönderdi" demiştir (Şevkâni, Fethul-Kadir, IV, 3).

Bu kısa mukaddimeden sonra sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçebiliriz inşallah.

1. "Bu, indirip, hükümlerini kesinleştirdiğimiz sûredir. Öğüt alasınız diye onda apaçık âyetler indirdik."

Bir sûre ki onu Biz indirdik. Bir sûre ki onu farz olarak, yasa olarak Biz belirledik. Bu Bizim sözümüzdür. Sakın ha başkalarının sözü yerine koymayın bunu. Onun içinde apaçık âyetler, deliller var. Öğüt alasınız diye, zikredesiniz diye, hafızalarınızda canlı tutasınız ve hayatınızı onunla düzenleyesiniz diye, mutlak itaat edesiniz diye herkesin anlayabileceği açıklıkta ve netlikte âyetlerle indirdik onu.

Rabbimiz sûre içinde indirdiği çok önemli farizalara dikkat çek-mek için sûre başında böyle bir hitapla söze başlıyor. Rasûlullah efendimiz Mekke'den Medine'ye hicret buyurur. Hicret sonrası on yıllık bir dönemde Medine İslâm toplumunun temellerini atmak üzere Bakara, Âl-i İmrân, Nisâ, Mâide, Nûr, Ahzâb gibi sûreler geliyordu. Medine'de Allah ve peygamber egemenliğinde yeni oluşan İslâm toplumu-nun nasıl yaşayacaklarını, nelere dikkat edeceklerini, nelerden kaçınacaklarını, nasıl bir İslâmî hayat yaşayacaklarını ortaya koyan âyetler, hükümler, farizalar ortaya koyuyordu.

Toplumun lideri, devletin başkanı olan Allah Resûlü gelen bu âyetleri topluma duyuruyor, nasıl anlaşılması gerektiğini, nasıl pratize edilmesi gerektiğini, Allah'ın kendilerinden nasıl bir toplumsal hayat istediğini anlatıyor, uyguluyor ve gösteriyordu. Eğer uygulamaların-da, yaşantılarında Müslümanlar Allah'ın âyetlerine, Allah'ın yasalarına ters düşmüşlerse Allah'ın o konudaki cezalarını da öğreniyorlardı. Tabii Allah ve Resûlünün istediği istikâmette hareket ederler, Allah ve Resûlünün emirlerinden çıkmazlarsa, Müslümanca bir hayatı gerçekleştirirlerse karşılığında kendilerine Rabbimizin ne tür mükâfatlarının vaat edildiğini de öğreniyorlardı. Mükâfatların müjdelerini de alıyorlardı.

İşte bu sûrede Müslümanların aile hayatlarının değerlendirilmesini göreceğiz. Sûrede ilk dile getirilen konu zina konusudur. Al-lah'ın koyduğu nikâh yasasının dışına çıkılarak, meşru nikâh dışı ilişkilere giren insanlara verilecek ceza gündeme gelecek. Daha önce Nisâ sûresinde de bu konu gündeme getirilmişti.

"Kadınlarınızdan zina edenlere, bunu ispat edecek aranızdan dört şahit getirin, şahadet ederlerse, ölünceye veya Allah onlara bir yol açana kadar evlerde tutun."

(Nisâ 15)

Kadınlarınızdan fuhşiyyat yapanlara, zina yapanlara onların aleyhinde dört şahit tutun. Yâni o kadının böyle bir şey yaptığını dört şahitle belgeleyin. Eğer dört kişi şehadette bulunursa, o zaman ölüm kendilerine gelene kadar veya Allah kendilerine bir yol açana kadar onları evlerinizde hapsedin, evlerinizde tutun. Onları hiç kimseyle karşı karşıya getirmeyin. Kimseyle görüştürmeyin. Tâ ki Allah onlar hakkında bir hüküm gönderene, bir yol açana kadar buyuruluyordu. Nûr sûresinin ikinci âyetiyle Rabbimiz o kadınlar hakkında yolunu aç-mış ve ne yapılması gerektiği ortaya koymuştur.

2. "Zina eden kadın ve erkeğin her birine yüzer değnek vurun. Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsanız, Allah'ın dini konusunda o ikisine acımayın. Onların ceza görmesine, inananlardan bir topluluk da şahit olsun."

Zina suçunu işleyen erkek ve kadından her birerine yüz değnek vurun. Eğer Allah'a ve âhiret gününe iman ediyorsanız, Allah'ın dinini uygulama konusunda, onlara Allah'ın istediği şekilde ceza verme konusunda sakın merhametiniz tutmasın. Sakın onlara acımanız tutmasın. Allah nasıl istiyorsa öylece yapın ve onlara uygulayacağınız cezaya Müslümanlardan bir grup ta şahit olsun. Allah'tan bir ceza ve ümmet için de ibret olması açısından, caydırıcılık özelliği taşımasından ötürü bu cezanın mü'minlerden bir topluluğun önünde ve aleni icra edilmesi gerekmektedir.

Bu cezayı infaz edenin de merhamete kapılmadan, acıma hislerine kapılmadan icra etmesi Rabbimizin emridir. Hattâ kendisine celde vurulacak suçlunun kalın bir elbise giyerek değneğin acısından kurtulmasına izin verilmemelidir. Parmak kalınlığında budaksız bir sopayla hep vücudunun aynı yerlerine vurmamak ve de özellikle yüzüne, başına vurmamak kaydı şartıyla muhtelif yerlerine vurarak icra edilmelidir.

Nisâ sûresindeki "...Allah onlara bir yol açıncaya kadar onları evlerinizde hapsedin..." ifadesi böylece açıklığa kavuşmuş oluyordu. Evet işte bu konuda Rabbimiz onlar hakkında böylece bir yol açmış, bir ceza belirlemiş oluyordu. Âyet-i kerîmede gündeme getirilen bu cezanın erkek, ya da kadın, evli olmayan, üzerinden herhangi bir ni-kâh da geçmemiş olan kimseler hakkında olduğu Rasûlullah efendimizin sünnetiyle belirlenmiştir. Evet bu ceza evli olmayan erkek ve kadınlar içindir. Evli olan erkek ve kadınlar hakkında da Rasûlullah efendimizin uygulamasında taşlanarak recm edilmeleri yasası belirlenmiş oldu.

Hz. Ömer efendimiz diyor ki Rasûlullah efendimiz recm etti, Ebu Bekir'de recm etti, Ben de recm ettim. Evli oldukları halde zina eden erkek ve kadının cezasını böylece verdim. Eğer Allah'ın kitabına bir ilavede bulunmayı kerih görmeseydim ben bunu Mushaf'a yazardım. Çünkü öyle bir zaman gelecek ki bu emri Allah'ın kitabında bulamadıkları için insanlar reddedecekler, inkâr edecekler. Recm kitap-ta yoktur diyecekler. Kitapta olmayan bir şeye inanmayız diyecekler. Tirmizî'nin rivâyetinde İmam Mâlik der ki:

"***Erkeklerden ve kadınlardan evli olanlar zina fiilini irtikap ettikleri zaman, bu durumları ya dört şahitle, ya da bizzat bu fiili işleyenlerin itiraflarıyla sabit olduğu zaman onlara recm cezasını uygulamak Allah'ın kitabında bir haktır."***

Yine Buharî Müslim ve Ebu Dâvût'ta Ubade Bin Essamid der ki: Rasûlullah şöyle buyurdu:

"Benden alın! Allah onlar için bir yol açmıştır. Bekâr bekâr ile zina ettiği zaman o ikisine yüz değnek vurun ve bir yıl onları sürgün edin. Evli evliyle zina ettiği zaman da yüz değnek ve recm cezasına çarptırılır."

Buhârî, Müslim ve Tirmizî'nin rivâyet ettikleri başka bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

Abdullah İbni Mesud (r.a) dan. Demiştir ki Rasû-lullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Şu üç sebepten biri olmadıkça hiç bir Müslümanın kanı helâl olmaz: Başından ni-kâh geçmiş zâni (zinâkâr), katl-i nefis eden mü'min, üçüncüsü de dinini terk eden ve cemaatten ayrılan kişi"

[Buhârî, Kitabud Diyat 8/38)
(Müslim, Kitabul Kasame 3/1303)
(Tirmizî, Kitabud Diyat 4/19)

Evet bu hadislerinde Allah'ın Resûlü İslâm toplumunda öldürme yollarını, öldürme sebeplerini, nasıl ve kimlerin öldürüleceğini anlatır. İslâm toplumunda ölümü hak edenler anlatılırken tabiidir ki öldürülmeleri yasak olanlar da anlatılmış oluyor. Demek ki evli olduğu halde zina eden mü'min erkek ve kadınlar öldürülecektir. Evli erkek ve kadınların recm edileceği konusunda Müslümanlar arasında Haricilerin dışında ittifak vardır. Yâni bu recm konusu

Rasulullah'ın hayatında hem kavli hem de fiili olarak varit olmuştur. Ama bizim için Kitap temeldir, sünnete itibar edilmez dendi mi elbette recm reddedilmek zorunda kalınacaktır. Recm konusunda Rasûlullah'ın kavli sünneti az evvel zikrettiğim hadislerdir. Bunun dışında bu konuda daha pek çok hadis vardır.

Fiili sünnete gelince Allah'ın Resûlünün Maiz ve Gamidli ka-dını ve bunlardan başka zina eden bir Yahudi çiftinin recm edilmelerini emrettiği bizzat Rasûlullah efendimizden nakil edilen rivâyetlerdir.

Elimizdeki en muteber hadis kaynaklarından öğreniyoruz ki Rasûlullah efendimizin hayatında en az dört recm cezası uygulaması vardır. Müslim'in rivâyetinde bir gün Maiz isminde bir kişi Rasûlullah efendimize gelerek: Ya Resullah beni temizle! der, Rasûlullah efendimiz: Yazık sana! Çık git tevbe et! Allah'a istiğfarda bulun! der. Maiz geri gelip tekrar itirafta bulunur. Rasûlullah efendimiz aynı ifadelerle onu üç defa daha geri gönderir. Dördüncü gelişinde: Seni hangi günâhtan temizlememi istiyorsun? buyurur. Maiz zinadan cevabını verir. Allah'ın Resûlü bu adamda akıl hastalığı filan var mıdır? diye etrafından soruşturur. Böyle bir rahatsızlığının olmadığı söylenir. Peki içki içmiş, sarhoş olabilir mi? diye sorar. Etrafındakiler kontrol edip hayır böyle bir durumu da yok derler. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü: Sen gerçekten zina ettin mi? Şöyle şöyle oldu mu? diye sorar. O da evet cevabını verince Maiz Rasûlullah'ın emriyle recm edilmiştir.
(Müslim; Hudut,22)

Yine Müslim ve İbni Mâce'nin rivâyetlerinde Gamidli bir kadın gelip: Ey Allah'ın Resûlü beni temizle! der. Allah'ın Resûlü ona da aynen Maiz'e dediğini der ve dışarı çıkarır. Kadının hamile olduğu anlaşılınca doğumuna kadar beklenir, doğumundan sonra çocuk sütten kesilince Ensâr'dan bir kadın çocuğun bakımı üzerine alır ve kadın recm edilir.
(Müslim; Hudut 22) İbni Mâce; Diyat 36)

Yine Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyetlerinde zina eden bir kadının kocasıyla zina eden işçinin babası Rasûlullah efendimize gelerek, ey Allah'ın Resûlü bunların arasında Allah'ın kitabıyla hüküm ver derler. İşçinin babası şöyle der: Ya Rasulallah benim oğlum bu adamın yanında işçi iken bu adamın karısıyla zina etmiştir. Oğlum için recm cezası gerektiğini söylediler. Fakat ben adına yüz koyun ile bir câriye fidye verdim. Daha sonra oğlum bekâr olduğu için ona yüz değnek ve bir yıl sürgün, kadının da recm edilmesi gerektiğini öğrendim

der. Bunu dinleyen Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Allah'a yemin ederim ki aranızda Allah'ın kitabıyla hüküm vereceğim. Câriye ve koyunlar geri verilecek. Oğluna yüz değnekle bir yıl sürgün cezası verilecek. Ve ey Üneys sen de bu adamın karısına git. Şâyet o kadın zina yaptığını itiraf ederse ona recm cezasını uygula"

Bunun üzerine o kadına recm cezası uygulanmıştır.
(Buhârî; Hudut 38) (Müslim; Hudut 25)

Yine Müslim'in rivâyetine göre evli bir Yahudi erkekle kadının zinasının hükmü sorulmuş, Rasûlullah efendimiz de bu konudaki Tevrat'ın hükmünü sormuş, Yahudiler Tevrat'ın hükmünü gizlemeye çalışsalar da Tevrat'ta da aynı hüküm bulunduğundan o kadın ve erkek recm edilmişlerdir.
(Müslim; Hudût 26)

Yine Ebu Hureyre efendimizin Rasûlullah efendimiz huzurunda dört defa zina ettiğini itiraf eden bir kimseyi namazgahta recm ettik ve onu recm edenler arasında ben de vardım. Taşlar atılmaya başlanınca adam kaçtı ve biz ona Harre'de ulaştık ve recm ettik; hadisi müttefekun aleyh bir hadistir. Herhalde bu da az evvel dediğimiz Maiz'in recm edilme hadisesidir.

Yine İbni Ömer efendimizden Müslim ve Darekutni'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde anlatıldığına göre Yahudilerden zina etmiş bir erkekle bir kadın getirildi. Allah'ın Resûlü buyurdu ki:

"Bunlar hakkında sizin kitabınızda neler görüyorsunuz?"

Dediler ki:

"Onların yüzlerini karartır ve rezil ederiz"

Allah'ın Resûlü***:***

"Yalan söylediniz! Sizin kitabınızda onlar recm edilir, Tevrat'ı getirin de eğer doğru söylüyorsanız size o kısmı okuyayım"

Buyurunca, onlar Tevrat'ı getirdiler, bir okuyucu o âyeti gizlemeye çalıştı

da kendisine elini o âyetin üzerinden kaldır denildi. O da elini kaldırınca baktılar ki zina edenin recm edileceğine dair âyet oradadır. Bunun üzerine Yahudiler dediler ki: Ey Muhammed! Evet bu hüküm vardır Tevrat'ta ama biz onu kaldırdık dediler. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü onların recm edilmelerini emretti. İbni Ömer der ki: Vallahi ben onların kendilerine atılan taşlardan kendilerini nasıl korumaya çalıştıklarını bizzat görenlerdenim der.

3. "Zina eden erkek, ancak zina eden veya putperest bir kadınla evlenebilir. Zina eden kadınla da, ancak zina eden veya putperest olan bir erkek evlenebilir. Bu, mü'minlere yasak edilmiştir."

Evet zina eden bir erkek ancak zâniye veya müşrike bir kadından başkasıyla evlenemez. Zâniye bir kadın da ancak zina eden veya müşrik olan bir erkeğin dışında başkalarıyla evlenemez. Evet pisin temizle evlenmesini yasaklıyor Rabbimiz. Zâni zâniyeye, zâniye de zâniye denktir. Yâni ne zâniye bir kadın temiz bir erkek arzular, ne de zinâkâr bir erkek temiz bir kadın arzular.

İslâm dini öyle bir toplum oluşturmayı hedefler ki o toplumda kadın da, erkek de temiz olacak, iffetli olacak. Her ikisi de Allah'ın meşru kıldığı nikâh dışı ilişkiyi asla benimsemeyecek. Rabbimiz nikâh dışı ilişkiyi pis kabul etmiştir. Hiç bir zaman Allah'a inandığını iddia eden ne Müslüman erkek, ne de Müslüman kadın Allah'ın yasaklamış olduğu bir davranışta bulunmayı düşünemez. Şâyet bir erkek veya bir kadın Allah'ın yasaklamış olduğu böyle bir ilişkide bulunmuş ama hemen arkasından tevbe etmiş ve o işle bir daha ilgilenmemişse elbette Allah onu affeder. Böyle birisi asla bir daha Müslüman ve temiz bir kadınla evlenemeyecek demek caiz değildir.

Allah'ın istediği şekilde gerçekleştirilmiş bir evlilikte kadın da, erkek de birbirlerini Allah adına ve Allah emâneti olarak kabul etmişlerdir. Her iki tarafta birbirlerine karşı temiz ve emin olmalıdırlar. Önce adına birleştikleri Allah'a karşı, sonra da birbirlerine karşı ihanet etmemelidirler. Çünkü onları tertemiz bir fıtratla yaratan Allah'tır. Bir kadın ya da erkek Allah'ın kendisine verdiği, Allah'ın yarattığı tertemiz vücudunu, azalarını Allah'ın gösterdiği yolda kullanmak zorundadırlar. Eğer o vücudu Allah'ın istemediği yerlerde kullanırlarsa önce Allah'a sonra da birbirlerine karşı ihanet etmiş sayılırlar. Bir erkek evinde kendisini bekleyen tertemiz karısı dururken Allah'ın yasaklamış olduğu bir ilişki içine girerse elbette evindeki Allah emânetine karşı ihanette bulunmuş demektir.

Aynı durum kadın için de böyledir. Bir kadın da evinde Allah'ın emâneti kocası dururken başkalarına gayri meşru bir ilişkiye girerse Allah'ın emâneti olan kocasına karşı ihanette bulunmuş demektir. Hiçbir şekilde bir Müslümanın hain olması düşünülemez. Allah'ın emânetine en fazla riâyet etmesi gerekenler elbette Müslümanlardır. Ve elbette ancak Allah'ın emânetine riâyet edenler kulların emânetlerine de riâyet ederler. Çünkü kulların emânetlerine riâyet etmeyenleri Rasûlullah efendimiz münâfık saymıştır. İşte Rabbimiz ister erkek olsun, isterse kadın kendi emânetine riâyet etmeyenlerin birbirleriyle evlenmelerini hoş görmüyor.

Nesâi, Abdullah Bin Amr el As'tan şunu rivâyet eder: ***"Üm-mü Mahzul adında bir kadın Medine'de fahişelik yapardı. Bir Müslüman bu kadınla evlenmek için Rasulullah'a müracaat edince Allah'ın Resûlü onun bu kadınla evlenmesini reddetti ve işte ona bu âyeti okudu."***

Yine Tirmizî ve Ebu Dâvût Mekke'nin cahiliye dönemi ahlâksız kadınlarından birisiyle evlenmek isteyen bir Müslümanı Rasûlullah efendimizin kendisine işte bu âyeti okuyarak menettiğini haber verir. Allah'ın Resûlü kendisine yapılan bu tür müracaatlar karşısında şöyle buyurmaktadır: ***"Karısının ahlâksız olduğunu bildiği halde onunla beraberliği sürdüren kimse asla cennete giremeyecektir."***Yine Nesâi ve Ebu Dâvût'un rivâyetlerine göre Rasûlullah efendimiz bekâr oldukları halde zina eden kadın ve erkeğe cezalarını uyguladıktan sonra onları evlendirdiğini görüyoruz. Abdullah İbni Ömer efendimiz bir olay anlatır. Bir adam kendisinin evine misafir olarak gelen bir kişinin kendi kızıyla zina ettiklerini tespit eder ve üstü kapalı olarak bunu Rasûlullah efendimize anlatmaya çalışır. Rasû-lullah efendimiz de Hz. Ömer'e der ki; dışarı çık ve müsait bir yerde bu adamın ne demek istediğini anlamaya çalış. Ömer efendimiz durumu anlayınca Rasûlullah efendimize anlatır. Rasûlullah efendimiz de: Yazıklar olsun, kızının sırrını neden gizliyorsun? buyurur, sonra her ikisinin de cezalarını verdikten sonra o ikisini evlendirip bir yıl sürgün ettiğini anlatır.
4. "İffetli kadınlara zina isnat edip de, sonra dört şahit ge-tiremeyenlere seksen değnek vurun; ebedîyen onların şahitliğini kabul etmeyin. İşte onlar yoldan çıkmış kimselerdir."

Bizi yaratan, bizim fıtratımızı en iyi bilen Rabbimizin bizim için gönderdiği hayat tarzı gerçekten insan fıtratına, insan şahsiyetine, insan onuruna o kadar dikkat ediyor ki, bakın işte bu Âyet-i kerîmede bir örneğine şahit

oluyoruz. Muhsana bir kadına, hür, iffetli, namuslu bir kadına kazf'ta bulunan, zina iftirasında bulunarak, yapmadığı bir şeyi ona izafe eden, sonra da bunu ispatlayacak, delillendirecek dört şahit getiremeyen müfteriye seksen celde, değnek vurun diyor Rab-bimiz. Evet burada iffetli bir kadına zina iftirasından söz ediliyor. Lâkin sadece iffetli bir kadına zina iftirası değil ne bir kadına, ne bir erkeğe hiçbir Müslümanın iftira etme hakkı yoktur.

Meselâ bir Müslüman karşısındaki veya gıyabındaki bir Müs-lümana ey fâsık, ey fâizci, ey şarapçı gibi bir isnatta bulunsa, bunun karşılığında sözünün doğruluğunu ispat için iki şahit getirmek zorundadır. Değilse kendisine tazir cezası uygulanır. Ama eğer bir Müslüman bir Müslümana ey zâni veya ey zâniye derse, yâni zina suçu is-nat ederse o zaman dört şahit getirmek zorundadır. Eğer dört Müslüman, birisinin zina ettiğini bizzat gözleriyle görürlerse ancak o zaman onun zinasının sabitleştiğini ortaya koyarlar. Değilse üç kişi bile olsa bir kadına zina etti derlerken, bir kişi hayır diyorsa bu üç kişi kazf, yâni iftira cezasına çarptırılacaklardır. Bu iftirayı yapanlar ister erkek olsunlar, isterse kadın olsunlar, ister bir kadın hakkında zina iftirasında bulunmuş olsunlar, isterse bir erkek hakkında bulunmuş olsunlar durum fark etmeyecektir.

Ama tabii âyetin ifadesi gereği bu yasa sadece muhsan ve muhsanalar hakkındaki bir zina iftirasını kapsamaktadır. Yâni zinayla suçlanan kadın veya erkek eğer İslâm imanı ve ahlâkıyla korunmuş iffetli kişiler değillerse, iffetsizlik ve ahlâksızlık kisveleriyle maruf, ünlü kimselerse o zaman iftira eden kimselere bu ceza verilmeyecektir. Bir de yine müfteriye böyle bir cezanın tatbiki için müfterinin âkıl bâliğ olması gerekmektedir. Buluğ çağına ulaşmamış veya aklı başında olmayan kimselere bu ceza uygulanmaz. Yine müfterinin bir başkasının zorlamasıyla değil kendi hür iradesiyle bu iftirayı gerçekleştirmiş olması şartı vardır.

Makzuf, yâni kendisine zina suçu isnat edilen kimse hakkında da bazı şartlar vardır. Onun da âkıl bâliğ olması, Müslüman olması, hür olması, köle ya da câriye olmaması, temiz ve lekesiz olması, daha önce zina ile suçlanmış olmaması gibi şartları vardır.

İşte böyle olan erkek ve kadın mü'minleri Rabbimiz koruma altına alıyor. Toplumun şerlilerinden, iftiracılarından korumak istiyor. Böyle tertemiz kimselere zina iftirasında bulunup da ispat edemeyenlere seksen değnek vurun ve ebedîyen onların şahitliklerini kabul etmeyin diyor Rabbimiz.

Namus ve iffet sahibi bir kimseye böyle bir isnatta bulunmak gerçekten onun canını almaktan çok daha ağır gelir. Böylelerinin hem değnek vurarak bedenlerine, hem de şehadetlerini kabul etmeyerek, sözlerine itibar etmeyerek ruhlarına ceza verilmesini istiyor Rabbimiz. Ve de böylece toplum hayatı bu tür ifsatlarla bozulmaktan korunacaktır. Birileri bu tür yanlışların içine girmiş olsa bile bu toplumda yayılmayacak, yaygınlaştırılmayacaktır. Aksi takdirde herkes insanların çok kötü olduğunu, herkesin gece gündüz zina ettiğini, fuhuş yaptığını, iftira ettiğini yaygınlaştırırsa o zaman toplumun bozulması, toplumun tefessüh etmesi, hızla kötülüğe doğru kayması daha da çabuklaşacaktır.

Öyleyse hiç kimsenin kötülüğü yaygınlaştırmaya, kötülüğü yasal hale getirmeye ve toplumu dejenere etmeye hakkı yoktur. Bırakın toplumda münferit bir kaç olayı yaymayı, hele hele toplumda hiç olmayan, milyarda bir bile olmayan olayları varmış gibi lanse ederek herkesi kötü düşünmeye sevk etmeye kimsenin hakkı yoktur. Veya bir insan hakkında, bu adam şöyle kötüdür, böyle kötüdür, bu adam şu şu işleri yapmaktadır, bu kadın şöyle şöyle bir kadındır, toplumda şu şu işleri yapmayan kalmamıştır, toplumda iffetini koruyan bir tek insan yoktur gibi sözlerle acayip bir şekilde toplumu top yekun karalama çalışmaları gerçekten o toplum için çok büyük bir felâkettir. İşte bu toplumu yıkmayı hedefleyen şu alçak medyanın, şu satılmış basının yaptığı bundan başka bir şey değildir.

Dört zibidi oturmuşlar, nerede münferit işlenmiş bir kötülük varsa büyük puntolarla onu toplumun gözleri önüne getirerek herkes böyleymiş gibi, herkes böyle yapıyormuş gibi bir imaj uyandırarak bu toplumu yıkmak istiyorlar. Hiçbir kimsenin ne toplumun tamamını, ne de bir şahsı hedef alarak onun hakkında dört tane şahit olmaksızın şu şu kötülüğü yaptı diyerek suçlamaya hakkı yoktur. Eğer diyorsa ve de şahitlerle bunu ispat edemiyorsa ona seksen değnek vurulacak ve ölünceye kadar da adamın sözü dinlenmeyecek.

Ama ne yazık ki bugün bu âyetlerin muhatabı olan, lâkin kitaplarından habersiz bir hayatın mahkumu olmuş Müslümanlar bırakın sözünü dinlememeyi her gün, her gece âdeta içercesine bu kâfirlerin sözlerine, vahiylerine, haberlerine, yalanlarına müptela olmuş durumdadırlar. Bu şeytan vahiylerinden kurtulup Rablerinin vahyine kulak verecek zamanları da, güçleri de kalmamış.

Halbuki bir okusalar bu âyetleri, bir tanışabilseler Rablerinin bu

yasalarıyla o zaman kesinlikle anlayacaklar ki bu şekilde hareket edenler fâsıklardır ve asla fâsıkların sözlerine itibar edilmeyecektir. O zaman anlayacaklar ki temiz bir toplum oluşturmayı hedefleyen Rablerinin kitabı ve önderlerinin sünneti aralarında kötülüğün yaygınlaştırılmasını ve insanlar arasında konuşulmasını istemiyor. Toplumda daima iyilikler konuşulacak, iyilikler yaygınlaştırılacak, iffetli, hayalı bir hayat konuşulacak ve herkes iyiliğe doğru yönlendirilecek.

5. "Ama bundan sonra, tevbe edip düzelenler bunun dışındadır. Şüphesiz Allah bağışlar ve merhamet eder."

Ama bundan sonra, muhsan ve muhsanalara, tertemiz erkek ve kadınlara zina iftirasında bulunduktan, onların namus ve iffetlerini lekeledikten sonra tevbe edip pişman olanlar, ıslah olup durumlarını düzeltenler, Allah'a dönenler, Allah'la barışanlar, Allah'la aralarını ıslah edenler. Ben bu erkeğe iftira ettim. Ben bu kadına onun yapmadığı şeyi isnat ettim diyerek kendisinin, yaptığının yanlışlığını ortaya koyar, Allah'la, toplumla barışır, kötülüğü bırakır iyilikten yana bir tavır alırsa, kesinlikle bilsin ki Allah onun için Ğafûr ve Rahîmdir. Allah onun için son derece merhametlidir. Böyle yaptığı takdirde kesinlikle bilsin ki Allah onu bağışlayacaktır.

Bundan sonra İslâm toplumunda bir başka ailevi problemi gündeme getirecek Rabbimiz. Önceki âyetlerde yabancı kadın ve erkeklere zina isnadı anlatılmıştı, bundan sonraki âyette de eşlerine zina isnat eden kimselerin durumları anlatılacak. Nikâhlı insanların nikâhlıları hakkındakilere isnatları gündeme gelecek. Evli olan bir ka-dının kocası hakkında, yahut kocanın karısı hakkında zina isnadında bulunması ki gerçekten çok karmaşık bir durumdur.

Buhârî ve Müslim'in rivâyetlerinde bu konu Sa'd Bin Ubadenin sözleriyle gündeme gelir. Bu zât Rasûlullah efendimize gelerek, ey Allah'ın Resûlü, ben bu âyetin Rabbimden geldiğine iman ediyorum. Rabbimin buyruğunun doğruluğuna aynen inanıyorum. Ancak ben şu hususa hayret ediyorum. Şimdi ben hanımımı bir başkasıyla zina ederken görsem; hanımımın bacaklarının arasında âdi bir herif göreceğim ve ona hiçbir şey yapmadan dört şahit bulmaya gideceğim. Ve ben şahit getirene kadar adam da işini bitirip gidecek. Böyle değil de oracıkta şu kılıcımla bu işi halletsem, onun işini bitirsem karşılığında kısasen beni öldürür müsün? diye sordu. Allah'ın Resûlü ses çıkarmadı ve hemen bunun üzerine bu

âyetler nâzil oldu. Rivâyetlere göre Hilal Bin Ümeyye de bu işin pratik örneği oluyordu.

İbni Abbas efendimizin beyanına göre bu esnada Hilal Bin Ümeyye çıkageldi. Rasûlullah'ın ve ashabının huzurunda şu açıklamalarda bulundu: Ey Allah'ın Resûlü akşam bahçemden evime döndüğümde karımı bir başkasıyla buldum. Gözlerimle gördüm, kulaklarımla duydum diye gördüklerini anlattı, Allah'ın Resûlü buna son derece üzüldü. Hilal vallahi bu konuda Rabbimin bana bir çıkış yolu göstereceğini ümit ediyorum dedi ve hemen arkasından Rasûlullah efendimize vahiy geldi. Rabbimiz şöyle buyurdu:

6,9. "Karılarına zina isnat edip de kendilerinden başka şahitleri olmayanların şahitliği, kendisinin doğru sözlülerden olduğuna Allah'ı dört defa şahit tutmasıyla olur. Beşincisinde, eğer yalancılardan ise Allah'ın lânetinin kendisine olmasını diler. Kocasının yalancılardan olduğuna Allah'ı dört defa şahit tutulması, cezayı kadından savar. Beşincisinde, kocası doğrulardan ise kendisinin Allah'ın gazabına uğramasını diler."

Evet kendi eşlerine zina suçu atıp da, kendi eşlerine zinâ kârlık isnadında bulunup da; kendileri dışında şahitleri olmayan kimselerin şahitliği kendilerinin doğru sözlülerden olduğuna dair dört defa şahit tutmalarıdır. Yâni "Allah adına yemin ediyorum ki karım falanla zina etmiştir" diyerek dört defa yemin eder, beşincisinde ise eğer bu sözümde yalancıysam, yalan söylüyorsam "Allah'ın lâneti benim üzerime olsun" der ve bunu kabul eder. Onun bu yeminleri dört şahit yerine geçmektedir. Bir erkek gelip karısı hakkında bunu söyleyince karısına sorulur. Eğer karısı onun bu isnadını kabullenirse, evet kocam doğru söylüyor diye ikrar ederse iş biter. Ama karısı da dört defa hayır, kocam yalan söylüyor, ben böyle bir şeyi yapmadım derse dört defa, beşincide de eğer ben yalan söylüyorsam "Allah'ın lâneti benim üzerime olsun" derse o kadından ceza kaldırılır ki bunun adına lian denir. Böylece kadın ve erkek birbirlerinden ayrılırlar. Ve artık ebedîyen bir daha bir araya gelmeleri mümkün değildir.

Allah'ın Resûlü pek çok lian uygulamasında bulunur. Lânetleşen kadın ve erkeği uyarır ve şöyle buyururdu:

“Bu yeminleri yaparken Allah’tan korkun. Muhakkak ki ikinizden birisi yalan söylüyor. Lianın gerçekleşmesinden sonra da adama dönerek, artık o senin değildir, bu kadının seninle bir ilgisi kalmamıştır. Ona hiçbir şekilde intikam alıcı bir davranışta bulunamazsın. Mehirini de geri almaya hakkın yoktur.”

(Buhârî, Müslim, Ebu Dâvût)

10. “Allah'ın size nimet ve rahmeti bulunmasa ve Allah tevbeleri kabul eden ve Hakîm olmasaydı suçlunun hemen cezasını verirdi.”

Eğer Allah’ın fazlı ve rahmeti olmasaydı, Allah tevbeleri kabul eden Tevvab olmasaydı, Hakîm olmasaydı sizler ne yapardınız? Onun âciz ve güçsüz kulları olarak ne yapabilirdik? Hiçbir şey yapa-mazdık. Rabbimiz böylece Müslümanların aile hayatına çok güzel hükümler, çok hoş çözümler getiriyor.

Bundan sonra Rabbimiz yeryüzünün en büyük iftira olaylarından birini gündeme getirecek. Hz. Ayşe annemize yapılan ifk hadisesi, iftirası anlatılacak. Bundan sonra gelecek on âyet bu konuyu anlatacak. Ancak konuyu anlatan âyetlere geçmeden önce şu anda da zaman zaman Peygamber düşmanlarının gündeme getirmeye, dillerine dolamaya çalıştıkları, böylece Peygambere, Peygamber hanımlarına ve Peygamber yolunun yolcularına, Peygamber hanımlarının çocuklarına saldırmaya çalıştıkları bu olayın ayrıntılarını Ayşe annemizin dilinden bir özetleyelim. Ondan sonra Rabbimizin beyanlarına kulak verelim.

İmam Ahmet Zührî’den nakil ediyor. Rasûlullah efendimizin en sevgili zevcesi, sevgilinin en sevgilisi Ebu Bekir’in kızı Ayşe diyor ki: Rasûlullah efendimiz sefere çıkacağı zaman hanımları arasında kura çekerdi. Kura hanımlarından her kime çıkarsa o sefere onunla birlikte çıkardı. Yine böyle savaşlardan birine gideceğinde aramızda çektiği kura bana çıktı. Ve bu sefere beraber çıktık. Bu sefer hicap âyetinin nüzûlünden sonraydı. Kadınlar cilbablarını üzerlerine almışlardı. Ben bu seferde deve üzerindeki bir tahtırevanda taşınıyordum. Konak yerlerinde de ondan iniyordum. Allah’ın Resûlü savaş sonrası yola koyuldu. Medine’ye dönüyorduk ve Medine’ye yakın bir bölgede konakladık. Geceleyin bir müddet orada kaldıktan sonra hareket emri verildi. O sırada ben tek başıma kalkıp def’-i hacet için oradan uzaklaşıncaya kadar yürüdüm. İşimi bitirip kervanın konaklama yerine

döndüğümde elimi göğsüme attım, baktım ki Yemen boncuğundan dizilmiş olan gerdanlığımı düşürmüşüm. Tekrar geri dönüp gerdanlığımı aramaya koyuldum.

Onu aramam ve bulmam bayağı zaman almıştı. Beni taşıyan kafile de benim tahtırevanımın içinde olduğumu sanarak devemi kaldırıp yola koyulmuşlar. Çünkü o zaman kadınlar az yemek yerlerdi ve şişman değillerdi. Bu sebeple adamlar tahtırevanı kaldırdıklarında durumu fark edememişler. Ben o zamanlar genç bir kız idim. Onlar da deveyi önlerine katıp yola koyulmuşlar. Askerler epey yol aldıktan sonra nihâyet gerdanlığımı buldum ve konakladıkları yere geldiğimde kimseyi bulamadım. Farkına varıp ta aradıklarında beni orada bulabileceklerini düşünerek orada kaldım. Orada beklerken uyku bastırdı ve uyudum. Safvan Bin el Muattal es Sülemi ve ez Zekvani ordunun arkasından gidiyor ve askerlerin unuttuklarını topluyordu. Safvan oraya gelince benim karartımı gördü ve dikkat edince benim olduğumu tanıdı. Çünkü o beni örtünme emrinden önce gördüğü için rahatlıkla tanıdı ve inna lillah ve inna ileyhi raciun dedi. Biz Allah'a aidiz ve Ona döndürüleceğiz dedi. Sesini duyunca hemen uyandım. Hemen başörtümle yüzümü örttüm. Vallahi o bana az evvel ki sözünden başka hiçbir şey söylemedi. Eğilip devesini çökertti ve binmem için işaret etti. Ben de hemen devesine bindim. Devenin yularını çekerek beni askerlerin arkasından yetiştirdi. Nihâyet öğle zamanı konaklayan orduya yetiştik.

Artık benim bu durumum sebebiyle olan olmuştu. Bu iftira işinin büyük bir kısmını Abdullah Bin Übey Bin Selül üzerine almıştı. Nihâyet Medine'ye vardık. Tam bir ay süreyle hastalandım. Medine'de benim hakkımda dedikodu alıp yürümüş. İnsanlar Medine'de iftiracıların sözlerini dillerine dolaştırıyorlarmış. Rasulullah'a gelince hastalandığım zaman bana gösterdiği o eski ilgiyi, şefkati göstermiyordu. Bu benim sancımı, üzüntümü daha da artırıyordu. Rasûlullah sadece içeriye girip bana selâm veriyor ve nasılsın? deyip çıkıyordu. Onun bu tutumu beni şüphelendirmişti. Ama yine de hiçbir şeyden haberim yoktu.

Nihâyet biraz iyileştikten sonra dışarı çıktım. Benimle beraber Ümmü Mıstah da çıktı. Beraber bizim abdest bozduğumuz yere kadar gittik. Tuvalet ihtiyacı açıkta giderileceği için geceden geceye çıkardık. Bu hadise helâları evlerimize yakın inşa etmemizden önceydi. Tuvalet hususunda âdetimiz Arapların ilk âdetiydi. Ümmü Mıstah'la beraber yürüdük. İşimizi bitirip geri dönerken Mıstah'ın annesi örtünün içinde tökezledi ve şöyle dedi: Kahrolası Mıstah! Ben dedim ki, çok kötü bir söz söyledin. Bu sözü Bedirde bulunmuş bir

adam hakkında mı söylüyorsun? Bunun üzerine bana iftira edenlerin sözlerini ve Medine'de çalkalanan dedikoduları bir bir anlattı. O zaman üzüntüme üzüntü katıldı. Hastalığım da arttı. Evime döndüğümde Rasû-lullah (a.s) yanıma girerek nasılsın? diyerek hatırımı sorunca, bana ana babamın evine gitmem için izin vermesini istedim. Gidip durumumu tam mânâsıyla onlardan öğrenmek istiyordum. Bana izin verdi. Hemen baba evime gidip anama sordum. Anacığım, insanların söyledikleri doğru mudur? Sakin ol kızım, üzülme! Vallahi pek az güzel kadın vardır ki kendisini seven bir adamla evli olsun, ortakları olsun da onun aleyhinde pek çok dedikodu üretmiş olmasınlar dedi. Kendimi şöyle demekten alamadım: Demek ki halkın diline düştüm. O gece sabaha kadar ağladım. Ne gözümün yaşı dindi, ne de gözlerime uyku girdi. Sabah olunca Rasûlullah (a.s) Ali ve Üsameyi çağırdı. Bu konuda vahiy gecikince hanımıyla ayrılıp ayrılmaması konusunda onlarla istişare etti.

Rasûlullah sıkıntılı, Ebu Bekir sıkıntılı, Ayşe annemiz sıkıntılı, Müslümanlar sıkıntılı ve henüz vahiy de gelmemişti. Ali Rasûlullah'ın amcasının çocuğu, Üsame de Zeydin oğlu idi. İstişarede Üsame benim tertemiz bir kadın olduğumu ve asla böyle bir şeyi yapamayacağımı anlatırken Rasulullah'a şöyle diyordu: Ey Allah'ın Resûlü o senin hanımındır. Ve vallahi ben onun hakkında hayırdan, temizlikten, namusluluktan başka bir şey bilmeyiz dedi. Ali ise şöyle dedi: Ey Allah'ın Resûlü Allah seni asla darda koymaz. Ayşe'den başka bu dünyada daha çok kadın vardır. Fazla düşünmene gerek yok, câriyesine sor, o sana doğrusunu söyler dedi. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü Berireyi çağırıp sordu. Ey Berire, Ayşe'de seni şüphelendirecek bir şey gördün mü? O da: Hayır ey Allah'ın Resûlü, seni hak ile gönderen Allah'a yemin ederim ki o böyle bir şeyi yapmaz. Ben onda hiçbir kusur görmedim. Sadece o çok genç ve o kadar saftır ki ailesi için hamur yapar da sonra uyuyakalır, sonra da bir oğlak gelip onun hamurunu yiyiverir, hepsi bu kadar.

Bunun üzerine Allah'ın Resûlü Abdullah Bin Übeyin iftirasını hükümsüz kılmak için ertesi günü minbere çıkıp şöyle konuştu: Ailem hakkında yaptığı eza ve cefayı bertaraf edecek ve iftiracıyı cezalandıracak kimse yok mu? O anlattıkları adamda, Safvan'da iyilikten, namustan başka bir şey bilmiyorum. Ailemin yanına o ancak benimle girerdi dedi. Bunun üzerine Sa'd Bin Muaz ayağa kalkıp şöyle dedi: Ey Allah'ın Resûlü, vallahi ben onun cezasını veririm. Bu iftirayı eğer Evs'ten birisi yapmışsa hemen onun boynunu vururum. Yok eğer kardeşlerimiz Hazreç'ten birisi yapmışsa emret ona da aynısını yapalım. Hazrec kabilesinin reisi olan Sa'd Bin Ubade de kalktı, Sa'd Bin Muaz'a çıkışarak,

yalan söylüyorsun! Sen onu öldüremezsin! Buna gücün de yetmez! Eğer o adam senin kendi kabilenden olsaydı böyle konuşmazdın! dedi. Bunun üzerine hemen Sa'd Bin Muaz'ın amcası Üseyd Bin Hudayr kalkıp Sa'd Bin Ubade'ye şöyle seslendi: Allah'a yemin ederim ki sen yalan söyledin! Biz mutlaka onu öldürürüz! Sen münâfıkları savunan bir münâfıksın! dedi. İki kabile böylece ayaklandılar. Neredeyse savaşacaklardı. Rasûlullah minberden devamlı olarak onları teskin etmeye çalışıyordu. Nihâyet sakinleşip sustular. Rasûlullah (a.s) da ses çıkarmadı.

Öbür yandan ben bütün gün ağladım. Göz yaşlarım dinmedi. Gözüme uyku girmedi. O gece de sabaha kadar ağladım. Anam babam da benimle beraber uykusuz sabahladılar. Tam iki gece bir gün ağladım. Ağlamak nerdeyse ciğerimi parçalayacaktı. Derken Ensâr'-dan bir kadın gelip izin istedi, izin verdim içeriye girdi. O da benimle beraber ağlamaya başladı. Tam o esnada Rasûlullah selâm verip içe-riye girdi ve yanıma oturdu. O iftiradan sonra o güne kadar yanıma hiç gelip oturmamıştı. Tam bir ay olmuş ve henüz hakkımızda vahiy gelmemişti. Oturduktan sonra şehadet kelimesini getirip şöyle buyurdu: Ey Aişe, senin hakkında şöyle şöyle duydum. Eğer mâsumsan, temizsen Allah mutlaka senin temizliğine dair vahiy indirecektir. Eğer bir günâh işlemişsen Allah'tan mağfiret dile. Çünkü kul günâh işleyip, günâhını itiraf edip tevbe ettiği zaman Allah mutlaka onun tevbesini kabul eder dedi. Sözünü bitirdiği zaman artık göz yaşlarım dinmişti. Artık ağlamıyordum.

Babama dönüp dedim ki, söylediği şeyler konusunda Rasu-lullah'a sen cevap ver. Bunun üzerine babam şöyle dedi: Vallahi Ra-sûlullah'ın sözlerine ne diyeceğimi, nasıl cevap vereceğimi bilmiyo-rum. Anama döndüm, anacığım, haydi sen cevap ver dedim. O da şöyle dedi: Vallahi Rasulullah'a ne diyeceğimi bilemiyorum. Ben o zamanlar küçük yaşta bir kadın olduğum ve Kur'an'dan çok fazla bir şey bilmediğim halde dedim ki: Vallahi sizi insanların dedikodularına inanmış görüyorum. Maalesef bu söz sizin kalbinizde de yer etmiş. Size desem ki ben böyle bir şey yapmadım, ben suçsuzum, bana inanmayacaksınız. Yapmadığım halde yaptım desem ki Allah yapmadığımı biliyor, beni tasdik edersiniz. Vallahi ben aramızdaki durumla ilgili Hz. Yusuf'u babasının dediği:

"Bana düşen güzelce sabretmektir. Sizin bu söylediklerinize karşılık yardım talep ettiğim de Allah'tır"

Sözünden başka bir şey bilmiyorum dedim ve ondan sonra da Allah'ın

mutlaka beni temize çıkaracağı inancı içinde gönül huzuruyla gidip yattım. Ancak hakkımızda okunacak bir vahyin gelmesini bek-lemiyordum. Benim gibi âciz bir kul hakkında Allah'ın vahiy göndereceğini hiç ummuyordum. İçimden belki Rasûlullah benim beraatıma dair bir rüya görür diye geçiriyordum. Vallahi daha oradan hiç kimse çıkmadan Rasulullah'a vahiy geldiğini anladım. Çünkü kış günü olduğu halde alnı terlemiş, inci taneleri gibi ter döküyordu. Pek sıkıntılı bir hali vardı. Üzerine inen vahyin ağırlığından dolayı o hali almıştı. Bu durum bitince Rasûlullah gülüyordu. Ve bana sevinç ve müjde dolu ilk sözü şu oldu: Ey Ayşe, haydi Allah'a hamd et, Rabbim senin mâsum olduğunu bildirdi. Müjde sana. Anam dedi ki, haydi kalk Rasulullah'a git. Ben ona şu cevabı verdim: Vallahi kalkıp ona teşekkür etmem. Allah'tan başka hiç kimseye teşekkür etmem. Çünkü benim beraatim hakkında âyet gönderen O dur. Beni O yüce Mevlâ'm temize çıkarmıştır.

Evet Rabbimiz Onu temize çıkaran âyetler göndermişti. Rab-bim benim beraatım hakkında âyetler göndererek beni temize çıkardı. İşte o âyetler şöyle başlıyordu:

11. "Muhammed'in eşine o yalanı uyduranlar içinizden bir güruhtur. Bunu kendiniz için kötü sanmayın, o, sizin için hayırlı olmuştur. O kimselerden her birine kazandığı günâh karşılığı ceza vardır; içlerinden ele başılık yapana ise büyük azab vardır."

Evet Peygamberin eşine karşı o uydurulmuş, düzmece yalanla gelenler sizin içinizden, sizinle birlikte olan bir gruptur, bir topluluktur. Bir grup gelecek ve anamıza iftira edecek. Ama ey Müslümanlar sakın ha sakın bunu kendiniz için şer sanmayın, şer kabul etmeyin. Bu sizin hakkınızda hayırlı olmuştur. Peki nasıl bir hayır? Anamıza iftira ediliyor. Peygamber zevcesine iftira ediliyor. Peygamber ailesi küçük düşürülüyor. Peygamber ailesi ağlatılıyor. Kâfirler, münâfıklar gülüyor. Nasıl hayırlı olabilir böyle bir şey?

Rabbimiz bu sûresiyle temizdir peygamber, temizdir Ayşe, temizdir peygamber ailesi, temizdir Müslümanlar diyecek, hiç kimsenin yalanına kulak asmayın buyuracak ve bunu bizzat kendi sözleriyle tescil edecek. Kıyâmete kadar Rabbimizin bu sûresiyle bu konu perçinlenmiş olacak. Eğer böyle bir hadise olmamış olsaydı ve Rabbimiz peygamberinin, ailesinin ve Müslümanların temizliğine dair bu âyetleri indirmemiş olsaydı o zaman sadece o günkü kâfirlerin ve münâfıkların değil kıyâmete kadar gelecek Yahudilerin,

Hıristiyanların, kâfirlerin, oryantalistlerin, ateistlerin, dinsizlerin iftiralarına hiç kimse, hiçbirimiz bu kadar olgun ve dolgun cevap veremeyecektik. Onların ve kı-yâmete kadar gelecek Allah ve peygamber düşmanlarının bu tür iftiralarına cevabı Rabbimiz o gün verdi ve o gün için gerçekten peygamberin ve Müslümanların aleyhine gibi olan bir konu böylece bizim için hayır olarak, hayırlı olarak sonuçlanmış oldu. Artık hiç kimse Peygamberin temizliği konusunda, ailesinin paklığı konusunda, onun yolunun yolcuları olan Müslümanların berraklığı konusunda tek kelime bile söyleyemeyecektir. Söyleyenler bu Allah cevabıyla karşı karşıya kalacaklardır.

Evet bu hadise Müslümanların lehine olmuştur. Müslümanlar münâfıkları tanımışlar, onların bu tür oyunlarına, komplolarına karşı uyanık hale gelmişler ve güçlenmişlerdir. Sonra yine Müslümanlar Peygamber (a.s) in gaybı bilmediğini, Onun bildiğinin sadece vahiyle sınırlı olduğunu bütünüyle anlamışlardır. İşte anlatıldı. Allah'ın Resûlü bu konuda kendisine vahiy gelinceye kadar hep tedirgin olmuş, bir ay süresince konuyu bazen hizmetçisinden, bazen diğer hanımlarından, bazen öteki Müslümanlardan, bazen da bizzat Ayşe annemizin ağzın-dan öğrenmeye çalışmış, sorup soruşturmuştur. Hiç gaybı bilseydi Allah'ın Resûlü karısı Ayşe'yi üzecek bu tür ifadelerde bulunur muydu? Hiç karısına eğer böyle bir şeyi yaptıysan tevbe et der miydi? Belki de vahyin gecikmesinin hikmeti buydu.

Peygamber zevcesine, mü'minlerin annesine o iftirayı atanların her birine kazandığı günâhtan bir ceza vardır. Kimi susmuş, kimi gülmüş, kimi de konuşmuş, yaymış. Herkesin durumuna göre vebali vardır. Ama o iftiranın büyüğünü yüklenen, onu kuran, onu yayma işini üzerine alan kişi ki; Abdullah Bin Übey Bin Selül'dür. Medine'de münâfıkların reisi konumundaydı. Onun için de büyük bir azap vardır. Çünkü o iftirayı ilk ortaya atan, propaganda yapan oydu. Müslümanlar içinden de şair Hassan ve Mıstah gibi safdil kimseler de onun dümen suyuna kapılmışlardır.

Evet ey Peygamberim, ey Müslümanlar bunlar sizin aranızdan bir gruptur. Ve üstelik bir iki kişi değil, bir gruptur onlar, bir cemaattir. Müslümanların kalplerine şüphe tohumları ekmeye çalışan münâfık bir gruptur onlar. Durum Rabbimizin bu sûresiyle yapacağı beyana kadar yaklaşık bir ay sürüverdi.

12. "Onu işittiğiniz zaman, erkek kadın mü'minlerin, kendiliklerinden hüsnü zanda bulunup da: "Bu apaçık bir if-tiradır" demeleri gerekmez miydi?"

Şimdi Müslümanlara yönelik bir sorgulama. Onu işittiğiniz zaman erkek ve

kadın mü'minler olarak, Allah'a ve elçisine iman etmiş kimseler olarak nefisleriniz adına hayırlı bir zanda bulunup, bu açıkça uydurulmuş bir iftiradır demeniz gerekmiyor muydu? Müslümanlar kendileri hakkında, kendi içlerinden olan hemcinsleri hakkında hüsnü zan beslemeleri gerekmiyor muydu? Kendi nefisleriyle kıyasta bulunmaları ve kardeşlerinin asla böyle bir şey yapmayacaklarına hükmetmeleri gerekmiyor muydu? Kendilerinden bir şüpheleri olmadığı gibi kardeşleri hakkında da şüphelenmemeleri gerekmiyor muydu? Müslümanlar hakkında beraat-i zimmetin asıl olduğunu bilmeleri gerekmiyor muydu? Birer Müslüman olarak en iyi, en akıllıca yapılacak iş bu iftiradan başka bir şey değildir demeniz ve bu işin peşine düşmemeniz gerekli değil miydi? Sizden beklenen böyle bir davranış değil miydi? Peygamberinizin hanımına böyle bir iftiranın vaki olduğunu duydukları anda Müslüman erkek ve kadınların tavrı şöyle olmalıydı diyor Rabbimiz: Bu apaçık bir iftiradır. Bizler ne Ayşe'den, ne de diğer Müslümanlardan asla şüphe edemeyiz. Peygamber de, onun pak eşleri de temizdir demeli değil miydiniz?

Peygamberin eşi bir sebeple kervandan geri kalıyor, geride kalmış bir Müslüman da onu devesine bindirip kervana yetiştiriyor hepsi bu. Hiç bir Müslüman böyle bir durumda kalmış bir kardeşini, bir komşusunun, bir dostunun karısını hemen kirletmeye kalkışır mı? Bir Müslüman kendisinin böyle bir şeyi yapamayacağını bilmez mi? Ve üstelikte eğer o kadın kendisinin annesi makamında kendisine haram kılınmış bir peygamber eşiyse böyle bir şeyi düşünmek bile mümkün değildir. Ve yine üstelik bu işi yaptığı söylenen Müslüman Bedirde tüm varlığını ortaya koyarak liderinin komutasında savaşan birisidir. Böyle bir durumda, böyle bir suçlamada bulunan insanların ahlâken sükut etmiş münâfıklardan başkası olamayacağı çok açıktır. Onun içindir ki bir münâfık kendi nefsi böyle bir şeyi kabullenebildiği için bunu rahatlıkla söyleyebilirdi, ama Müslümanların bunu hemen anında reddetmeleri gerekiyordu.

Peki acaba niçin Rasûlullah ve beraberindeki Ebu Bekir gibi Müslümanlar hemen ilk planda reddetmeleri gerekirken bu kadar önem verip üzerinde durdular? Böyle bir olayda kocanın da, babanın da durumu çok farklıdır. Bir koca, bir baba yakiynen tanıdığı karısından, kızından asla şüphe etmese de, hemen bunu reddetseler de suçlayanlar onların bu reddedişlerini kaale almazlar. Kadının babasını, kocasını kandırdığını, ya da kendi kızı, kendi karısı olduğu için onların bu olayı örtbas ettiğini söylerler. İşte baba olarak Ebu Bekir'in de, koca olarak Rasûlullah efendimizin de içinde bulundukları sıkıntı buydu. Değilse

o kızından, Rasûlullah ta karısından şüphe etmiyordu. Ama ortada bir dedikodu vardı ve dev adımlarla herkesin diline dolanıyordu. Nitekim Rasûlullah efendimiz hutbesinde ne karısından, ne de kendisine iftira edilen Safvan'dan herhangi bir şüphesi olmadığı açıkça ortaya koymuş ve bu iftirayı atanları kim cezalandıracak buyurmuştu.

İslâm toplumunda, Müslümanların arasında hüsnü zan esastır. Ortada açık ve net bir durum, açık ve net bir delil olduğu zaman ancak sû-i zanda bulunulabilir. Ortada böyle bir şey olmadığı zaman Müslümanların suçsuzluğu, yâni beraat-i zimmeti esastır.

13. "Dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? İşte bunlar, şahit getirmedikçe Allah katında yalancı olanlardır."

Haydi bunu diyemediler, bu tavrı gösteremediler, bari ona karşı dört şahitle gelmeleri gerekmez miydi? Bu işin doğruluğunu ispat için şahitler getiremediklerine göre artık onlar Allah katında yalancıların, müfterilerin ta kendileridirler. Yâni bu iftirayı atanların hiçbirisi dilleriyle söylediklerine bizzat şahit olmuş değillerdir. Çünkü olay Hz. Ayşe'nin kervandan geri kalması ve Safvan'ın devesine bindirip onu getirmesine dayanıyordu. Eğer üçüncü bir şahıs, ya da suçlayanlar onların bir şeyler yaptıklarını gözleriyle görmüş olsalar neyse. Ama öyle bir şey de yok.

14. "Allah'ın dünya ve âhirette size lütuf ve merhameti olmasaydı, o kötü sözü yaymanızdan ötürü büyük bir azaba uğrardınız."

Eğer Allah'ın dünya ve âhirette sizin üzerinize fazlı ve rahmeti olmasaydı içine daldığınız bu dedikodulardan dolayı, o iftira sözünü yaymanızdan dolayı çok büyük bir azaba uğrardınız.

15. "Onu dilinize dolamıştınız. Bilmediğiniz şeyleri ağzınıza alıyordunuz. Onu önemsiz bir şey sanıyordunuz, oysa Allah katında önemi büyüktü."

O durumda sizler o iftirayı dilinize doladınız. O iftirayı, bilmediğiniz şeyi dillerinizle aktarıp yaydınız. Hakkında hiçbir bilginizin olmadığı şeyi ağızlarınızla konuştunuz. Ve bunu kolay sandınız. Oy sa bu yaptığınız Allah katında çok büyük bir suçtu. Evet iftirayı ilk yapanlar münâfıklardı, ama daha sonra rahatlıkla bu iftiraya katılan Müslümanlar da oldu. İşte Rabbimiz şimdi onlara hitap ediyor. Nasıl yaptınız bunu? Nasıl kandınız münâfıkların fitnelerine? Nasıl düşünebildiniz Peygamberin hanımı hakkında böyle bir şeyi? Nasıl dolayabildiniz bunu dillerinize? Nasıl katıldınız bu dedikodulara? Üstelik

bu konuda hiç bir bilginiz de yoktu? Gözlerinizle görmediniz. Nasıl kandınız münâfıkların sözlerine? Yâni birisinin ağzından bir söz duydunuz ve hemen onu siz de söylemeye başlayıverdiniz. Hiç düşünmediniz mi ki gerçekten bu Allah katında çok büyük bir suçtur. Nasıl işlediniz böyle azîm bir suçu? diyor Rabbimiz.

16. "Onu işittiğinizde: "Bu konuda konuşmamız yakışık almaz; hâşâ, bu büyük bir iftiradır" demeniz gerekmez miydi?"

Onu işittiğiniz zaman, bu çirkin sözü duyduğunuz zaman, bu konuda söz söylemek bize yakışmaz, biz bu konuda asla bir şey diyemeyiz, Allah'ım sen yücesin, hakkında bilgi sahibi olmadığımız bir sözü söylemekten sana sığınırız, gerçekten bu büyük bir iftiradır demeniz gerekmez miydi? Allah'ı tenzih ederiz, biz asla böyle bir sözü söylemeyiz demeniz geremiyor muydu?

17. "Eğer mü'min kişilerdenseniz, Allah buna benzer bir şeye bir daha dönmemenizi tavsiye eder."

Eğer gerçekten mü'minler iseniz, gerçekten inanıyorsanız asla buna benzer bir duruma düşmemenizi Allah size tavsiye eder. Yapmayın bir daha böyle bir şeyi! Hiç yakışmıyor size bu! Hem iman, hem nifak. Hem mü'min hem de münâfıklık alâmeti. Olacak şey değildir bu! diyor Rabbimiz.

İşte âyetleriyle, bu uyarılarıyla Rabbimiz hem peygamberini, hem Ayşe annemizi, hem de Müslümanları temize çıkarıyor, hem Müslümanları eğitiyor, bu tür komplolar karşısında nasıl davranmaları gerektiği konusunda onları eğitiyor, basit gördükleri ama gerçekten Allah katında çok büyük bir günâha düşmemeleri konusunda uyarıyor ve böylece kıyâmete kadar Rasûlullah efendimiz ve pak zevcelerinin tertemiz olduklarını kendi bilgisiyle, kendi vahyiyle, kendi şehadetiyle ortaya koyuyordu.

18. "Allah size âyetleri açıkça bildirir, Allah bilendir, Hakîmdir."

Evet dünya tarihinde en müstesna bir kişiliğe sahip olan, iffet ve hayada, edep ve ahlâkta zirvede olan, yeryüzünün en temiz bir ailesinin üyelerinden birine, o ailenin en gözde elemanına, Rasû-lullah efendimizin kendisine en yakın olan hanımı Hz. Ayşe annemize yapılan bir iftira hadisesi anlatıldı. İftiranın ayrıntıları ve sonunda bu iftirayı yapanların büyük bir cezayla cezalandırılacağı ve anamızın tertemiz olduğunu anlatan âyetlerle karşı karşıya kaldık. Kıyâmete kadar Rasulullah'a ve hanımlarına saldıracak olanlara en güzel cevabını verdi Rabbimiz. Ve böyle tertemiz insanlara iftira edildiği zaman Müslümanların böyle

bir hadise karşısında takınmaları gereken tavır da belirlenmiş oluyordu.

İşte böylece Rabbimiz bilen ve Hakîm olarak âyetlerini açık-lıyor ve bu konuda kıyâmete kadar uygulanacak yasalarını koyuyordu. Ama gelin görün ki insanlar arasında, müminler arasında fuhşi-yatın, azgınlığın, zinanın, çirkinliğin, iftiranın yayılmasını isteyenler işte hesabı burada yapıyorlardı.
19. "Mü'minler arasında hayasızlığın yayılmasını arzu edenlere, işte onlara, dünya ve âhirette can yakıcı azab vardır. Allah bilir, siz ise bilmezsiniz."

Mü'minler arasında, İslâm toplumunda hayasızlığın, ahlâk-sızlığın yayılmasını isteyenlere, zinanın yaygınlaşmasına sa'y edenlere dünya ve âhirette can yakıcı, elim bir azap vardır. Kendileri hayasızlaşmış, iffet ve namuslarını kaybetmiş insanlar elbette kendilerinden farklı olan Müslümanları da aynen kendileri gibi iffetsiz ve hayasız hale getirmenin kavgasını verirler. Yaygaralarla, propagandalarla sanki dünyada herkes fuhşun, zinanın içine düşmüş gibi, yeryüzünde bir tek iffetli insan kalmamış gibi göstererek sonuçta bakın bu işleri yapan sadece bizler değiliz, işte tüm dünya bunları yapıyor demeye çalışırlar. Tüm dünyayı küfrün, şirkin, isyanın, zinanın, ahlâksızlığın, karmaşanın, fuhşiyatın yayılmasına doğru çekerler ki; kendi pislikleri olağan karşılansın. Köşede bucakta gördükleri, görüntüledikleri bir kaç münferit olayı tüm Müslümanlara, tüm topluma mal ederek, sanki tüm toplum öyleymiş gibi gece-gündüz bir savaşın içindedirler.

Onları dinlediğinizde, okuduğunuzda zannedersiniz ki dünyada bir tek iffetli insan kalmamıştır. İnsanların birbirlerinden, insanların ailelerinden, hattâ insanın kendi kendisinden bile şüphelenmesini sağlayacak şekilde bunu kendilerine temel felsefe kabul ederler de gece gündüz yayınlarıyla koştururlar ve dünyayı kendi pisliklerine doğru çekerler. Konuşmalarında, kitaplarında, romanlarında, piyeslerinde, sanatlarında, sanat anlayışlarında, filmlerinde, şarkılarında, türkülerinde bu gayretlerini görmek mümkündür.

Halbuki Müslümanlar temizdir. Müslüman Allah'ın kendisine gösterdiği nikâh dışı hiçbir ilişki içine girmez. Bir ömür boyu Allah'ın istediği hayatı yaşamak için çırpınan iffet ve hayasını kaybetmeyen insandır Müslüman. Toplumda ahlâksızlıkların yayılmasını istemeyen insandır Müslüman. İşte önceki âyetlerde gördük, tek başına bir kimsenin bir ahlâksızlığına şahit olsa bile bir Müslüman bunu ulu orta söyleyemeyecektir. Tâ ki dört şahitle bunu ispat edecek bir konumda olacağı ana kadar. Neden? Çünkü toplumda bir günâh

yayılmayacak, yaygınlaştırılmayacaktır. Zaten yaygın olmayan bir davranış toplumda yaygınmış gibi ortaya konmayacak.

20. "Allah'ın size lütuf ve merhameti bulunmasaydı, Allah şefkatli ve merhametli olmasaydı hemen cezanızı verirdi."

Önce demişti Rabbimiz, burada bir daha söylüyor. Allah'ın size karşı fazlı ve rahmeti olmasaydı, Allah sizin iffet ve hayalarınızı korumasaydı, Allah size iftiralardan dolayı gelebilecek belâ ve musîbetlerden sizi korumasaydı, Allah size acıyarak uymak zorunda olduğunuz bu yasaları göndermeseydi ne olurdu sizin haliniz? Size iftira edenlerin iftiralarını boşa çıkarıp temizlerin temizliğini ortaya koymasaydı ne yapardınız? İşte bunu anlamak zorundayız. Yâni Allah'ın bizim üzerimizdeki fazlını ve rahmetini, Rabbimizin bize merhamet ederek bizi korumasını, bizi kötülüklerden, pisliklerden arındırıp tertemiz bir dünya yaşatmasını çok iyi anlamak zorundayız ki bundan dolayı hep Rabbimizi dinlemeli, hep Ona itaat etmeli, hep Onun istediği bir hayatı yaşamaya yönelmeliyiz. Biz eğer Onun koruması altına girer, Onun istediği hayatı yaşamaya çalışırsak işte o zaman Onun koruması ve rahmeti bize ulaşacaktır. Değilse Onun korumasını, Onun rahmetini, desteğini kaybedeceğiz demektir. İşte bakın bundan sonraki âyet bunu çok hoş ortaya koyuyor:

21. "Ey inananlar! Şeytana ayak uydurmayın. Kim şeytanın arkasına takılırsa, bilsin ki, o, hayasızlığı ve fenalığı emreder. Allah'ın size lütuf ve merhameti bulunmasaydı, hiçbiriniz ebedîyen temize çıkamazdı. Fakat Allah dilediğini temize çıkarır. Allah işitir ve bilir."

Ey iman edenler, şeytanın yoluna gitmeyin, şeytanın adımlarına uymayın, şeytanın vesveselerine, vartalarına düşmeyin. Şeytanın peşine takılarak Onun istediği bir hayatı yaşamayın. Allah'ın yasakladığı nikâh dışı bir ilişki içine girmeyin. Allah ne demişse, Peygamber ne istemişse ona tabi olun. Kim ki Allah'ın ve elçisinin yolunu bırakarak şeytanın adımlarına tabi olursa, yâni Allah'ın yasalarının dışına çıkar, Allah'ın yasakladığı davranışların içine girerse kesinlikle bilesiniz ki şeytan fuhşiyatı, münkeratı, kötülüğü emreder. Çirkin hayasızlıkları, aşırılıkları emreder. Nikâh dışı gayri meşru ilişkileri emreder. Şeytan size maddî ve manevî her tür aşırıkları emreder. Mal talebinde aşırılık, ev mesken konusunda, mal mülk konusunda, sevgi saygı ko-nusunda, kadın erkek ilişkileri konusunda, her konuda aşırıkları emreder.

Tabii ki fahşanın ve münkeratın ne olduğunu yine Allah ve Re-sûlü belirleyecektir. Hiç kimsenin şu iyidir, şu kötüdür, şu münkerdir demeye hakkı

yoktur. İnsanların değer yargıları değişip de toplum Allah'ın değer yargılarını bir kenara bırakarak efendim bir erkekle bir kadının kendi istek ve arzularıyla, hiç kimsenin baskısı olmaksızın bir araya gelmelerinde bir sakınca yoktur demeleri Allah ve Resûlünün değer yargılarıyla çatıştığı için çirkin bir davranıştır. Eğer Allah ve Resûlü nikâh dışı bir ilişkiye çirkin demişse, fuhşiyyat demişse o çirkindir, o fuhuştur. Evet erkek evlendiği zaman karısının hakkına riâyet ederek başkalarıyla düşüp kalkamaz. Ama bekârken, kimseye karşı sorumlu değilken o dilediğiyle dilediği ilişkiyi kurabilir demeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

Çünkü Allah, ona çirkinlik demişse, fahşa demişse kimsenin onu değiştirmeye hakkı yoktur. Veya kadınlar iffet ve hayalarını korusunlar, onlar namuslu yaşasınlar, ama erkekler bırakın onlar serbest yaşasınlar, diledikleri kadınlarla düşüp kalksınlar demeye de hiç kimsenin hakkı yoktur. Kadınlar için bu büyük bir günâh ve suçtur, ama erkekler için günâhlık yoktur. Zaten erkek adam dediğin dilediğini yapandır demek de Allah ve Resûlüyle çatışmaya girmek demektir.

İşte bütün bunları şeytan istiyor ve insanları bu taraflara doğru çekiyor. Rabbimiz de bizleri uyararak diyor ki sakın şeytanın çektiği tarafa gitmeyin. Öyleyse kesinlikle şeytan vahiylerini dinlemeyeceğiz, hep Allah'ın vahyini dinleyeceğiz. Allah'ın helâl dediği helâldir, haram dediği de haramdır. Allah'ın çirkin dediği çirkin, fahşa dediği fahşa, münker dediği de münkerdir. Allah doğru söyler, Allah güzel söyler diyeceğiz ve şeytana uymayacağız. Allah karşıtı düşüncelerin, sistemlerin egemenliğinde bir hayata asla razı olmayacağız.

Eğer üzerinizde Allah'ın fazlı ve rahmeti olmasaydı sizden hiçbiriniz temiz olamazdı, temiz kalamazdı. Lâkin Allah dilediklerini, temizleri, temiz olmak isteyenleri, temizlik isteyenleri temizler, tezkiye eder. Çünkü Allah işitendir, bilendir. Kimin temiz bir hayat istediğini, kimin namuslu bir hayatın peşinde olduğunu, kimin de günâh dolu, pislik dolu bir hayatın cazibesine kapıldığını Allah en iyi bilendir. İnsanların ne niyet taşıdıklarını, kalplerinde neleri tasarladıklarını, nelerden hoşlanıp nelerden nefret ettiklerini en iyi bilendir. Ve onun için de kime takva, temizlik vereceğini, kimi rezil ve rüsva edeceğini bilendir.

Yâni öyleyse şu toplumda şeytana rağmen, şeytan vahiylerine rağmen temiz bir hayat yaşayanlar, temiz kalabilenler kesinlikle bilesiniz ki ancak Allah'ın lütfu ve keremiyle bunu becerebilmişlerdir. Onun için bizler de sürekli Rabbimize sığınmak, Ondan istemek, Ona yalvarıp yakarmak zorundayız. Ya

Rabbi bizleri koru, bizden bu lüt-funu esirgeme. Ya Rabbi biz temiz olmak istiyoruz. Hanımlarımızla, çocuklarımızla temiz bir hayat yaşamak istiyoruz. Şunu kesin biliyoruz ki bu kadar pis insanların içinde, sen temiz kılarsan, sen korursan an-cak biz temiz kalabiliriz. Sen bizi korursan biz korunmuş oluruz demek zorundayız. Temiz olmak, temizliği seçmek ve bu konuda Allah'a sığınmak zorundayız.

Evet temizlik Allah'ın istediği temizliktir. Tezkiye Allah'ın ortaya koyduğu tezkiyedir. Şu dünya üzerinde herkesin, her toplumun bir temizlik anlayışı olabilir. Herkes kendine göre bu konuda bir değer yargısı geliştirip bu dünyada kendi keyiflerince yaşayabilirler. Ama ölümleriyle birlikte geçerli olacak olan bilelim ki Allah'ın değer yargılarıdır. Allah'ın temiz dedikleri temiz, pis dedikleri de pis olacaktır. Unutmayalım ki insanların ortaya attıkları tüm değer yargıları, meselâ eğitimle ilgili, hukukla ilgili, ekonomiyle, kılık-kıyafetle, erkek kadın ilişkileriyle ilgili, nikâh, talakla ilgili, siyasetle ilgili tüm değer yargıları ölümle birlikte bitecek Allah'ın değer yargıları devreye girecektir. Şu anda altı milyar insan kafa ve kalp bütünlüğü içinde bizim bu konudaki görüşümüz şudur dese, Allah ta onun zıddını söylese, o altı milyar insan öldükleri zaman Allah'ın değer yargısına teslim olmak zorunda kalacaklardır. Sonuçta bu dünyada Allah'ın değer yargılarına sahip çıkanlar, onu yaşayanlar kurtulacaklar, reddedenler de kaybedeceklerdir.
22. "İçinizde lütuf ve servet sahibi olanlar, yakınlarına, düşkünlere ve Allah yolunda hicret edenlere, vermemek için yemin etmesinler, affetsinler, geçsinler. Allah'ın sizi bağışlamasından hoşlanmaz mısınız? Allah Bağışlayandır, merhametli olandır."

Ayşe annemiz iftiraya maruz kalmıştır. Ayşe annemizin babası Ebu Bekir efendimiz bundan çok etkilenmiştir. İftirayı yapanların büyüğü münâfıkların reisi Abdullah Bin Übey'dir, ama Müslümanlardan da bu işe karışanlar olmuştur. İşte bu işe karışan Müslümanlardan birisi de Mıstah'tır ve fakir olduğu için sürekli Ebu Bekir efendimizin kendisini kolladığı birisidir. Mıstah Ebu Bekir efendimizin bu iyiliklerini görmezden gelerek bilmediği bir konuda susmaya değil de konuşmaya ve bu dedikoduyu yaymaya çalışmıştır. Hz. Ebu Bekir efendimiz onun bu durumunu öğrenince: " Vallahi ben de bundan böyle ona ve ailesine yardımımı kesiyorum" demişti. Tabii bu kararı alan sadece Ebu Bekir efendimiz değildi. Müslümanlardan bazıları bu tür insanlara yardım etmeme kararı almışlar, bu konuda yemin etmişlerdir.

Allah buyurdu ki sizden faziletli ve varlıklı olanlar, hali vakti yerinde olanlar yakınlara, yoksullara ve Allah yolunda hicret edenlere yadım etmekte eksiltme yapmasınlar. Onlara vermeye devam etsinler. Affetsinler, onları hoş görsünler, onlara karşı müsamahalı davransınlar. Allah'ın sizi bağışlamasını, Rabbinizin sizin günâhlarınızı, kusurlarınızı örtmesini, hatalarınızı örtbas etmesini istemez misiniz? Eğer istiyorsanız Rabbinizin size mağfiretini, o zaman onlar size karşı kötülük etmiş olsalar bile siz de onlara vermeye devam edin. Kin tutmayın. Onları bağışlayın. Tıpkı Rabbinizin sizi bağışladığı gibi sizler de onları bağışlayıp Rabbinizin ahlâkıyla ahlâklanın.

Hz. Ebu Bekir bunu duyar duymaz hemen: Vallahi biz Rab-bimizin bizi bağışlamasını dileriz. Biz bunu isteriz diyerek hemen yardım ettiği Mıstah'a önceki yaptığı yardımını artırıverdi. Diğer Müslümanlar da öyle yaptılar. Çünkü Allah'ın hoşnutluğu, Allah'ın mağfireti her şeyden önde geliyordu. Evet dün o Müslümanlar kendilerine seslenen Rabbimizin bu dâvetine icabet ediyorlardı. Şimdi bu âyetler bize sesleniyor. Allah tarafından bağışlanmayı sevmez misiniz? Allah'ın mağfiretine ulaşmayı istemez misiniz? Şu anda çevremizde problemli olduğumuz akrabalarımız var, Müslümanlar var. Belki haklı da olabiliriz. İşte Ebu Bekir'de haklıydı. Eğer Rabbinizin sizi bağışlamasını istiyorsanız sizler de onları bağışlayın. Size karşı yanlış yapan, hata eden kardeşlerinizi bağışlayın ki Allah ta sizi bağışlasın.
23,24. "İffetli, habersiz, mü'min kadınlara zina isnat edenler dünya ve âhirette lânetlenmişlerdir. Kendi dilleri, elleri ve ayakları, yapmış olduklarına şahitlik ettikleri gün onlar büyük azaba uğrayacaklardır."

Tertemiz, namus ve iffet sahibi kadınlara, bir şeyden habersiz sâliha kadınlara, iffet ve hayasını koruyan kadınlara zina suçu atanlar var ya işte dünyada ve âhirette en büyük onlar içindir. Ve onlar için büyük bir azap vardır. Allah korusun. Hiç bir şeyden haberi yok, tertemiz bir kadın. Hiç bir oyun oynaş bilmeyen, kalbinde hiçbir ahlâksızlık düşüncesi taşımayan, hile ve desisesi bulunmayan, ismi hiçbir şüphe çağrıştırmayan iffet ve haya abidesi bir kadın, iffet ve hayasını korumak için çırpınıyor. Allah'a ve eşine bağlı, asla ne kocasına ne de Rabbine ihanette bulunmamış bir kadın düşünün. Kalkmış birisi böyle bir kadına iftira atıyor. İşte az evvel anlatıldı, Ayşe anamız, ya da bir başka Müslüman hanım. Kıyâmete kadar Ayşeler, Fatmalar, Hacerler ne fark eder? Çünkü hiçbir Müslüman kadının iffet ve namusunun korunması Ayşe annemizden aşağı değildir. Tüm Müslümanların iffet ve hayalarının değeri aynen peygamber hanımlarının değeri gibidir. Çünkü tüm Müslümanlar peygamber ve

hanımları gibi yaşamak zorundadırlar. Tüm Müslümanlar iffet ve hayalarını korumak zorundadırlar.

Evet kim böyle Allah tarafından korunma altına alınmış bir Müslümana iftira ederse onun cezası dünyada ve âhirette lânete uğramaktır. Dünyada da âhirette de melundur bunlar. Allah'ın rahmetinden kovduğu uzaklaştırdığı kimselerdir bunlar. Allah kime lânet edip de rahmetinden mahrum etmişse artık ona kimse yardımcı olamaz ve kimse onu Allah'ın gazabından, azabından kurtaramaz. Çünkü Allah'ın lânetine uğramak, Allah'ın dostluğunu kaybetmekten daha büyük bir kayıp yoktur. Çok dikkat etmeliyiz buna.

Bir gün gelir ki o gün dilleri, elleri ve ayakları kendi aleyhlerinde yaptıklarına şahitlik yapar. Şimdi dilediğimizi yapabiliriz. İstediğimiz gibi bir hayat yaşayabiliriz. Dilediklerimizi karalayalım, dilediklerimize iftira edelim, dilediklerimize çamur atalım, dilediklerimizin namus ve iffetiyle oynayalım, dilediklerimize zulmedelim, dilediğimiz gibi ağzımızı kullanıp Allah'ın razı olmadığı sözleri konuşalım, yazalım. Ama unutmayalım ki bir gün gelecek dillerimiz, ellerimiz, ayaklarımız, kulaklarımız artık bizim emrimizde değil Rablerinin emrindedirler. Bakın Fussilet sûresi bunu şöyle anlatıyordu:

"Nihâyet oraya vardıkları zaman kulakları, gözleri ve derileri yaptıkları şeyler hakkında onların aleyhinde şahitlik ederler."
(Fussilet 19,20)

Evet o gün onların kulakları, gözleri ve derileri yaptıkları şeyler hakkında kendi aleyhlerinde şahitlikte bulunurlar. Kendi azaları, kendi organları kendileri hakkında şahitlikte bulunurlar. Yâsînin beyanıyla da Rabbimiz buyurur ki o gün onların ağızlarına mühür vuracağız ve sonra uzuvlarına da haydi konuş diyeceğiz. Uzuvları da dünyada yapıp ettiklerinin tamamını sayıp dökmeye başlayacak. Ya Rabbi benimle filan zaman şunu yaptı, benimle bunu etti, benimle şuna, şuna iftira etti, benimle şuna, şuna zulmetti diyerek her şeyi ortaya dökecekler. Sonra kişi konuşmak için serbest bırakılacak. O zaman da şöyle diyecek: Canınız cehenneme! Lânet olsun size! Ben sizi savunuyordum! Ben sizin kurtuluşunuz için mücâdele veriyordum! Halbuki siz benim işimi zorlaştırdınız! Beni rezil rüsva ettiniz! diyecek. Bu konuda pek çok hadis vardır.

Öyleyse gelin ey Müslümanlar, Allah'ın değer yargısına göre bir hayat yaşayalım. Gelin Allah'ın istediği iffet ve haya anlayışına göre bir dünya yaşayalım. Gelin Allah'ın nikâh ve temizlik yasasına göre ilişkilerimizi

ayarlayalım. Unutmayalım ki bir gün gelecek hiçbirimizin hiçbir yetkimiz kalmayacak. Hiç kimse bizi dinlemeyecek, azalarımız bile bizi dinlemeyecek, hiç kimse bizi kurtaramayacak. Bugün belki birilerinin istediği gibi yaşadığımız zaman birileri bizi alkışlayacak, bize diplomalar verecek, statüler verecek. Belki birileri tamam işte bizim istediğimiz insan tipi böyle olmalı diyecek. İşte kadın böyle giyinmeli, erkek böyle olmalı diyecek. Ama unutmayın ki o gün onların da bir yetkileri kalmayacak. O gün onların elleri, ayakları da kendi aleyhlerinde konuşmaya başlayacak. Onların değer yargıları da o gün bitecek. Bugün bizi alkışlayan, hah böyle olmalısın! diyenler yarın bizim gibi âciz bir konuma düşecekler. Öyleyse niye bugün bizler onların değer yargılarına göre, onların arzularına göre bir hayat yaşayalım? Niye onların beğenilerine kendimizi kurban edelim de?

Öyleyse öyle bir hayat yaşayalım ki yarın bizi yargılayacak Rabbimizin değer yargıları istikâmetinde olsun. Öyle bir hayat yaşayalım ki şahitlerimiz aleyhimizde değil lehimizde konuşsunlar. Tüm azalarımızın Müslümanlığımıza şahit olsunlar. Tüm azalarımız desin ki: “ Ya Rabbi işte bu kulun senin istediğin şekilde tertemiz bir hayat yaşadı. İffet ve hayasını senin istediğin şekilde korudu. Senin için bizi kullandı. Senin rızan istikâmetinde bizleri kullandı” desinler. Çünkü o gün:
25. “O gün, Allah onlara kesinleşmiş cezalarını verecektir. Allah'ın apaçık hak olduğunu bileceklerdir.”

Evet o gün Allah herkesin cezasını hak olarak verir. Herkesin mükâfatını hak olarak verir. Kimseye zerre kadar bir zulüm, bir haksızlık yapmaz. Ve onlar o gün artık bilirler ki gerçekten apaçık hak Allah’mış. Hak Allah’tır, hakikat Allah’tır Onun dışında hak yoktur. Hak yasa Onundur, hak hayat Onun istediği hayattır, hak değer yargıları Onun değer yargılarıdır. İffetin, hayanın, temizliğin, kadın ve erkek ilişkilerinin en doğrusu, en gerçeği Allah’ın istediğidir.
26. “Kötü kadınlar kötü erkeklere, kötü erkekler kötü kadınlara yakışırlar. İyi kadınlar iyi erkeklere, iyi erkekler de iyi kadınlara yakışırlar. Bunlar onların söylediklerinden uzaktırlar. İşte bunlara mağfiret ve cömertçe verilmiş rızık vardır.”

Dileyen dilediği yolu seçebilir. Dileyen dilediğini tercih edebilir. Allah’ın istediği temizliği tercih edenler temiz olur, Allah’ın değer yargılarına göre pisliği tercih edenler de pis olabilirler. Allah bu dünyada kimseyi zorlamıyor. Eğer Rabbimiz zorla benim dediğim gibi olacaksınız deseydi hepimizi temiz yaratırdı,

hattâ cinsel organlarımızı ya-ratmazdı, melekler gibi, ya da şu taşlar gibi hiç birimizi günâh işleye-mez bir biçimde yaratırdı olur biterdi. Ama Allah böyle istememiş. Bizleri hem tayyip hem de habis olabilme özelliğinde, ikisinden birini tercih edebilme iradesinde, özgürlüğünde yaratmış ve haydi dileyen dilediğini tercih etsin buyurmuştur. Ve işte bunun kaderini de şöylece belirliyor Rabbimiz:

Habis kadınlar habis erkekler içindir. Kötü kadınlar kötü erkekler içindir. Habis erkekler de habis kadınlar içindir. İffet ve hayasız kadınlar iffet ve hayasız erkekler içindir, namussuz erkekler de namussuz kadınlar içindir. İffet ve hayalı kadınlar iffet ve hayalı tertemiz erkekler içindir, iffet ve hayalarını Allah'a göre ayarlayan tertemiz erkekler de iffet ve hayalı tertemiz kadınlar içindir. Evet demek ki temiz erkeklere temiz kadınlar, temiz kadınlara temiz erkeler yaraşır, onlar kendilerine ancak onları lâyık görürler. Kötü erkekler de aynen kendileri gibi kötü kadınları eş seçerler, kötü kadınlar da kendileri gibi kötü erkeklerden hoşlanırlar.

Veya kötülük, kötü söz, çirkin söz kötü erkekler hakkındadır, kötü erkeklere de kötü söz yakışır. İyi söz, tayyip söz iyi ve temiz erkeklere aittir, güzel sözler iyi erkeklere, temiz erkeklere yakışır. Kötüler, kötü sözlere dalarlar, iyilerin o kötü sözlerle asla bir ilgisi olamaz.

Evet burada bir hususa dikkat çekelim. Bir delikanlı düşünün ki Allah'ın ortaya koyduğu temizlik anlayışından uzak bir hayat yaşıyor. İstediği yerlerde istediği kimselerle düşüp kalkıyor. Toplumun yasallaştırdığı pis yerlere gidip geliyor. Namussuz ve iffetsiz bir hayat yaşıyor. Sonra nihâyet evlenme vakti geldiği zaman da iffetli ve namuslu bir kadın arıyor kendisine eş olarak. Peki kadın için de aynı şey mümkün mü? Elbette hayır. Bırakın nikâh dışı bir ilişkide bulunarak bir günâh işlemeyi, sözlüsünden ayrılan, kocasından boşanan bir kadın bile sanki ebedîyen suçlu görülmektedir. Ama erkek delikanlılık döneminde istediği gibi yaşayacak, istediği şeyleri yapacak ama evlenirken tertemiz bir kız arayacak ve onunla evlenecek.

Tabii evlendikten sonra da yine aynı pislikleri yapmaya devam edecek, ama evdekinin tertemiz kendisini beklemesini isteyecek. İşte Rabbimizin bu âyetlerinde böyle bir anlayışa yer yok. Hanımının temiz olmasını isteyen erkek kendisi de temiz olmak zorundadır. Kocasının temiz olmasını isteyen kadın kendisi de temiz olmak zorundadır. Öyle değil mi? Sen Allah'a ihanet et, sen

kendine ihanet et, sen azalarına ihanet et, sen karşındaki kocana, hanımına ihanet et sonrada da karşındakinin tertemiz olması konusunda çaba harca. Olacak şey mi bu?

Öyleyse hanımımız hakkında istediğimizi kendimiz için de isteyeceğiz. Kocamız hakkında istediğimizi kendimiz hakkında da isteyeceğiz. Biz tertemiz olalım ki tertemiz kadınlar bize gelsin. Biz tertemiz olalım ki hanımlarımız da tertemiz hayatlarını devam ettirsin. Allah'a hainlik yapan, Allah'a karşı gelerek bir hayat yaşayan ne erkeğin, ne de kadının tertemiz insanların kanına girmeye hakkı yoktur. Öyle değil mi? Eğer sen Allah tanımaz, temizlik tanımaz, pislik içinde bir hayattan hoşlanıyorsan o zaman git keyfine göre yaşayan, Allah tanımaz kimselerle evlen. Niye temiz bir Müslümanın kanına girmeye çalışıyorsun da?

Eğer namusluluktan, temizlikten hoşlandığın için temiz bir kadın arıyorsan sen de namuslu ol. Niye Müslümanların tertemiz kızlarına, tertemiz erkeklerine ihanet ediyorsunuz? Niye kendi değer yargılarınızla başkalarının değer yargılarını sıfırlamaya çalışıyorsunuz? Ne hakkınız var buna? Allah diyor ki bakın: Ey adam, eğer benim değer yargıma göre habissen, pissen git dünyada benim değer yargılarıma göre yaşamayan bir çok insan var onlardan biriyle evlen. Git dilediğin gibi yaşa, ama benim tertemiz kullarıma ilişme, bulaşma ve onları kö-tülüğe doğru çekip götürme, onların kanlarına girme diyor Rabbimiz.

Sûrenin bundan sonraki bölümünde Rabbimiz toplumu kötülüğe, zinaya götürücü tüm yolları kapatıyor. Bakın şöyle buyuruyor:

27. "Ey inananlar! Evlerinizden başka evlere, izin almadan, seslenip sahiplerine selâm vermeden girmeyiniz. Eğer düşünürseniz bu sizin için daha iyidir."

Ey iman edenler, kendi evlerinizin dışındaki evlere, sizin olmayan, mâliki olmadığınız evlere girerken bir ünsiyet bulmadan, bir izin almadan, size buyurun denilmeden ve ehline selâm vermeden girmeyin. ***İsti'nas*** aslında keşifte bulunmak demektir. Öyleyse size izin verilip verilmeyeceğini araştırıp öğrenmeden girmeyin buyuruluyor. Böyle davranmanız sizin için daha hayırlıdır, umulur ki tezekkür edersiniz. Evet bir insanın, ister erkek, ister kadın bir başkasının evine kapıyı çalmadan, izin istemeden, ehline selâm da vermeden öyle paldır küldür girmeyecek. Rabbimiz daha kötülük doğmadan boğmak

istiyor. Kötülüklere açılan kapıları kapatmak istiyor. Yâni muhtemeldir ki o eve bir kadın girerken evde yalnız erkek vardır veya bir erkek girerken evin hanımı yalnızdır. Bir mahremiyete muttali olma, uygunsuz bir duruma düşme söz konusu olabileceği için Rabbimiz bunu yasaklıyor. Peki ne yapılacak:

1- Kapıyı çalacak bir Müslüman. Bir, iki, üç kere çalar. İçerden kim o? denilirse, Selâmun aleyküm, ben filan oğlu filanım. Veya ben falan kızı filanım der. Kendini tanıtmadan aç benim denmeyi Rasû-lullah efendimiz yasaklıyor. Eğer müsaade ederlerse girilir. Diyelim ki hiç ses gelmedi içerden. İkinci kere daha çalarsın, yine kim o? denilirse selâm verip ben filanım dersin. İzin verilirse girersin. Ses gelmi-yorsa, üçüncü defa çalarsın içerden ses gelmezse, ya da içerden ge-len ses dön git derse dönüp gidersin. Tabii çalarken de kapının tam karşısında durulmaz. Kapının sağında veya solunda durulmalı ki içerden çıkan erkek ya da kadın o haliyle görülmemelidir.

Yâni kapıyı açan aceleyle Allah'ın görülmesini istemediği bir durumda bulunabilir. Ve yine az evvel ifade ettiğim gibi yalnız başına bir kadının bulunduğu bir eve yalnız başına bir erkek girmemelidir, yalnız başına erkeğin yanına da bir kadın girmemelidir. Hattâ kişi kendi evine girerken bile, kendi öz annesinin evine girerken bile böyle paldır küldür girmeyecektir. Sahâbeden birisi Rasûlullah efendimize sorar: Ey Allah'ın Resûlü, annemin evine girerken de izin isteyecek miyim? Allah'ın Resûlü evet der. Adam der ki ya Rasulallah o benim annem deyince, Rasûlullah anneni çıplak bir vaziyette görmek ister misin? buyurur. Müslüman karısı evdeyken, dışardan gelirken bile ök-sürerek, haberdar ederek girmelidir.

Böylece hem meskenler korunmuş olacak, hem de insanları zinaya, kötülüklere götürücü yollar kapatılmış olacaktır. Yine Rasû-lullah efendimizin beyanları ve uygulamalarıyla biliyoruz ki kapının, ya da pencerenin yanından bağırmak, Şiddetle kapıyı çalmak haramdır. Hucurât sûresinde de Rabbimiz bunu şöyle anlatır:

"Ey Muhammed! Sana odaların ötesinden seslenenlerin çoğu akl etmeyen kimselerdir."

(Hucurât 4)

Yine kapıdan, pencereden, duvardan içeriyi gözetlemek de yasaktır. Rasûlullah efendimiz azatlısı Sevban'a bir gün buyurur ki:

“İçeriye göz attıktan sonra izin istemenin ne anlamı kalır?”

Hattâ böyle evinin içini dikizleyen bir adamın gözünü yara-layan ev sahibine hiç bir cezanın uygulanmayacağına dair rivâyetler vardır. Tabii dinlemek de aynı şekilde yasaktır. Başkalarının mahremiyetini ihlâl etmeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

Evet bunları size anlatıyoruz, böyle yaparsanız sizin hakkınızda daha hayırlıdır, umulur ki öğüt alırsınız diyor Rabbimiz. Bu sizin için daha hayırlıdır. Sizleri bir töhmete düşmekten, bir töhmet makamında bulunmaktan kurtarır, iffet ve temizliğinizi artırır.

28. “Eğer evde kimseyi bulamazsanız, yine de size izin verilmedikçe içeriye girmeyiniz. Size "Dönün" denirse dönün. Bu, sizi daha çok temize çıkarır. Allah yaptıklarınızı bilir.”

Eğer orada, o evde kimse yoksa, kimseyi bulamazsanız, size izin verilinceye kadar oraya girmeyin. Kimse yoksa zaten boş bir eve girmek yasaktır. Eğer size deniliyorsa ki evden, dönün gidin, şu anda sizi kabul edecek durumda değilim, hemen dönüp gidin. Tekrar tekrar ısrarla izin istemeye çalışmayın, ya da illa da izin çıkacak diye kapının ağzında beklemeyin. A! Geldik de kabul edilmedik filan diyerek sitemlerde bulunmayın. Unutmayın ki ziyaretine gittiğiniz bir Müslümanın kapısından içeriye alınmanız da sevap, alınmamanız da sevap, kimseyi bulamayıp boş dönmeniz de sevaptır. Bu maksatla attığınız her adım sevaptır. Dönün denilirse sakın kızmayın, darılmayın. Ya belki de içerdeki kardeşinizin sizi karşılayacak uygun bir pozisyonu yoktur. Durumu müsait değildir. Almayabilir, alamayabilir sizi evine. Ya olur mu? Yapılır mı bir Müslümana? Olur, işte bunu Allah diyor. Yâni gerçekten her iki taraf için de çok güzel bir davranıştır bu.

Evet dön git diyen Müslüman da çok rahat Allah’ın kendisine tanıdığı bir haktan istifade ettiği için, bunu çok rahat ortaya koyduğu için, dönüp giden Müslüman için de Allah’ın bu tavsiyesine uyduğu için sevap vardır. Allah diyor ki, dönün gidin, unutmayın ki bu sizin için daha hayırlıdır ve Allah yaptıklarınızın tümünü bilmektedir.

Ziyarete giden Müslüman da, ziyaretine gidilen Müslüman da bunu anlamıyorlar maalesef. Ne ev sahibi rahatlıkla, haydi git seni şu anda kabul edemeyeceğim demeyi kabullenebiliyor, ne de ziyaretçi ev sahibi tarafından kendisine böyle bir şeyin denmesini normal görebiliyor. Buyurun denilse de, gidin denilse de, evde bulamasak ta sevap alınmıştır. Ama her şeyi materyalist bir mantıkla düşündüğümüz için bunu da aynı mantıkla düşünmeye çalışıyoruz. Halbuki doğrusu, güzeli Allah'ın dediğidir.

29. "İçinde malınız bulunan boş evlere girmenizde bir sorumluluk yoktur. Allah, açığa vurduğunuzu da, gizlediği-nizi de bilir."

Ama şu evler bunun dışındadır. Oturulmayan evler, genelde herkese açık olan odalar, ardiyeler, hanlar, misafirhaneler, dükkanlar, oteller, ya da ortak kullanım alanları olan yerlere girebilirsiniz, çünkü orada bir erkek, ya da bir kadın yoktur. Zaten konu hep Allah'ın bizi görüp gözettiği imanına, anlayışına bina edilecektir, bilesiniz ki Allah sizin açıkladığınızı da gizlediğinizi de bilir. Yâni sizin iç dünyanızı da, esrarınızı da, dış dünyanızı da bilir Allah.

Yâni tamam böyle kimseye ait olmayan, ya da herkesin kullanım alanı olan bir ardiye var. Oraya bir kadın gitti, ya da bir erkek oraya gitti ve siz bunu biliyorsunuz, sırf orada onunla karşılaşmak için gidiyorsunuz. Niyetiniz bu. Unutmayın ki sizin oraya ne için gittiğinizi, hedefinizin, niyetinizin ne olduğunu Allah bilmektedir. Kimse Allah'ı aldattığını, atlattığını zannetmesin. Allah içinizi de dışınızı da bilmektedir.

30. "Ey Muhammed! Mü'min erkeklere söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, mahrem yerlerini korusunlar. Bu, onların arınmasını daha iyi sağlar. Allah yaptıklarından şüphesiz haberdardır."

Önce erkeklere bir hitap. Peygamberim, mü'min erkeklere de ki gözlerini indirsinler, gözlerini kıssınlar, haramdan sakınsınlar. Ve yine ferçlerini, bacaklarının arasını, mahremleri hariç başkalarına açmaktan, göstermekten, ırz ve namuslarını zinadan korusunlar. İşte bu onlar için daha temizdir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır. Demek ki insanların ferçlerini, ırz ve namuslarını haramdan korumanın ilk yolu, gözlerden geçmektedir. Gözler korundu mu namus da korunacak, gözler hain olmayacak. Gözler Allah'ın bakma dediği yere bakmayacak. Gözler Allah'ın yasakladığı yerlerde dolaşmayacak, kısılması gereken yerlerde kısılacak, görüş alanı daraltılacak, uluorta her yere de-ğil de

sadece bakılabilecek alanlarda gezecek.

Bakın dikkat ederseniz Rabbimiz önce erkeklere sesleniyor. Emrin ilk muhatabı erkeklerdir. Toplum ne derse desin, nasıl bir değer yargısı geliştirirse geliştirsin. Demin ifade ettiğim gibi istediği kadar erkek dilediği bir hayatı yaşayabilir diyerek ona sınırsız bir özgürlük tanısın. Bakın Allah'ın değer yargısı öyle değil. İlk önce erkeklere diyor ki Rabbimiz, peygamberim mü'min erkeklere söyle ki gözlerini aşağıya indirsinler, gözlerini harama bakmaktan alıkoysunlar. Irz ve namuslarını da muhafaza etsinler. Öyleyse anlıyoruz ki erkek de kadın da aynen Allah'ın istediği bir iffet hayatını yaşamak zorundadır.
31. "Mü'min kadınlara da söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, iffetlerini korusunlar. Süslerini, kendiliğinden görünen kısım müstesna, açmasınlar. Baş örtülerini yakalarının üzerine salsınlar. Süslerini kocaları veya babaları veya kayınpederleri veya oğulları veya kocalarının oğulları veya erkek kardeşleri veya erkek kardeşlerinin oğulları veya kız kardeşlerinin oğulları veya Müslüman kadınları veya câriyeleri veya erkekliği kalmamış hizmetçiler ya da kadınların mahrem yerlerini henüz anlamayan çocuklardan başkasına göstermesinler. Gizledikleri süslerin bilinmesi için ayaklarını yere vurmasınlar. Ey inananlar! Saadete ermeniz için hepiniz tevbe ederek Allah'ın hükmüne dönün."

Ve yine mü'mine hanımlara da söyle ki onlar da gözlerini harama bakmaktan korusunlar, sakınsınlar, onlar da ferçlerini, cinsiyetlerini harama düşmekten korusunlar. Evet kadınlar da gözlerini aşağıya indirecekler, bakışlarını sınırlandıracaklar. Hem erkekler için, hem de kadınlar için namuslarını zinadan korusunlar emrinden önce gözlerini harama bakmaktan korusunlar emri verilmektedir. Bunun sebebi hevânın tohumu gözün tamahkârlığıyla atılmaktadır. Zinaya ilk atılan adım gözlerle bakmaktır. Onun için Rabbimiz işe önce oradan başlamaktadır. Gözler haramdan korunduğu zaman o gözün sahibi de kendisini haramlardan koruyabilecektir. Çünkü Rasûlullah efendimizin bir hadisi gerçekten bunu çok hoş anlatır.

Göz görür, kulak işitir, dil konuşur, el tutar, ayak yürür ve en sonunda cinsel organ da ne yapacaksa yapar ifadesi başlangıçla sonun en iyi şekilde muhafaza edilmesi, korunması gerektiğini göstermektedir, emretmektedir. Öyleyse bir Müslüman elini, ayağını, gözünü, kulağını, derisini, tenasül uzvunu Allah'ın istemediği yerlerde kullanmayacak. Tüm bedenini, tüm azalarını Allah'ın yasaklamış olduğu ilişkilerden uzak tutacaktır. Elin şuralardan başka

yerlere dokunma-malı, gözün şuralardan başka yerlere bakmamalı, kulağın şunlardan ötesini dinlemeli, cinsel organların şuraların dışındaki yerlerde kullanılmamalı dediği yerlerde bunlar kullanılmamalıdır.

Bütün bunlar kitap ve sünnetle ortaya konmuştur ve artık kı-yamete kadar insanların bunları değiştirme yetkisi yoktur. Kur'an'ın mücmel bıraktığı yerleri Allah'ın Resûlü yine vahyin yol göstermesiy-le açıklamıştır, uygulamıştır, pratikte bize göstermiştir. Erkeğin avret yerlerinin dizkapağı ile göbeğinin arası olduğunu, kadının avret yerinin de avret yerlerinin neresi olduğunu belirlemiştir.

Avret mahalleri dörttür. Erkeğin erkeğe karşı avreti, kadının kadına karşı avreti, erkeğin kadına karşı avreti, kadının erkeğe karşı avreti.

Erkeğin erkeğe karşı avreti, dizkapağıyla göbeğinin arasıdır. Kadının kadına karşı avreti ise, tıpkı erkeğin erkeğe karşı olan avreti gibidir. Kadının erkeğe karşı avreti bedeninin tümüdür. Ancak bir kadınla evlenmek isteyen erkek onun ellerine ve yüzüne bakabilir. Erkeğin kadına karşı avretine gelince, bir kadın için erkeğin bakılması haram olan yerleri dizkapağı ile göbeği arasıdır.

Evet erkekler için de kadınlar için de gözlerini mahremlerine dikmesi haramdır. İrade dışı tesadüfi ilk bakış bağışlanmışsa da, karşıdakinin çekiciliği hissedildikten sonra ikinci defa bakmak, üçüncü defa bakmak ve bakmaya devam etmek helâl değildir. Çünkü gözlerin zinası işte bu şekilde bakmaktır diyor Rasûlullah efendimiz. Rasû-lullah efendimiz kendisine sorulan bir soru üzerine tesadüfen ilk bakıştan sorumlu olmazsın ama hemen ondan sonra gözünü aşağıya indirmen şartıyla buyurmaktadır.

Erkekler kadınlara bakmayacaklar, kadınlar da erkeklere bak-mayacaklar. Erkeklerin gözleri de temiz olacak, kadınların gözleri de tertemiz olacak. Allah için, niye kadınlarımıza başkalarını gösteriyoruz? Niye biz başkalarına bakıyoruz? Neden başkalarına gösteriyoruz kadınlarımızı? Ekran olarak niye çağırıyoruz evimize birilerini? Niye birileri oturtulup konuşturuluyor gösteriliyor evimizde kadınlarımıza? Niye gösteriliyor, seyrettiriliyor birileri? Elin âlemin ayyaşlarının, namussuzlarının ne işi var bizim evin içinde? Tamam belki diyeceksiniz ki; efendim o televizyondaki ayyaşlar bizim karılırımızı görmüyor ki. İyi de sizin kadınlarınız görmüyorlar mı onları? Bakmıyorlar mı elin âlemin adamlarına? Göstermiyor musunuz o namussuzları kadınlarınıza?

Hani iki gözü kör bir sahâbe olan Abdullah İbni Mesut evine gelirken Allah'ın Resûlü, hanımlarına: ***"İhteceba! İhteceba!"*** de-miyor muydu. Yâni örtünün! Örtünün! Abdullah geliyor demiyor muydu? Hanımları: Ey Allah'ın Resûlü o amadır, bizi görmez ki örtünelim? deyince: O sizi görmüyorsa da siz onu görmüyor musunuz? Buyur muyor muydu Allah'ın Resûlü? Tamam belki evimizin içine çağırdığımız o ayyaşlar bizim kadınlarımızı görmüyorlar ama bizimkiler onları görmüyorlar mı? Böylece kadınlarımız elin âlemin deyyuslarına bak-mıyorlar mı? Hakkımız var mı buna? Allah için bir düşünün?

Evet erkeklerden farklı olarak kadınlara biraz daha farklı emirler gelir. Erkeklere sadece gözlerini ve ferçlerini korusunlar dendiği halde kadınlara emirler devam ediyor. Ziynetlerini teşhir etmesinler. Ziynetlerini görünen müstesna hiç kimseye göstermesinler. Top yekun vücutlarını başkalarına göstermesinler. Ziynet takınılan azalarını ve tüm diğer vücutlarını kimseye göstermesinler. Kadının tüm vücudu ziynettir. Erkeğin vücudu da top yekun ziynettir, o da ayrı bir güzelliğe sahiptir, ama cinsiyet açısından değerlendirildiği zaman kadının ayrı bir konumu olduğu için tepeden tırnağa kadar, saçından tırnağına ka-dar tüm vücudu bir ziynettir ve başkalarına göstermesi haramdır. Erkeğinki göbekle diz kapağı arası iken kadının tüm vücudu mahremdir.

Buyurularak tüm vücuttan bir istisna yapılmıştır. Zarûrî olarak korunması zor olan, mümkün olmayan eller ve yüz müstesna ki bu da sadece el midir? yoksa ellerle birlikte yüz müdür? Bu konu ihtilâflıdır. Ama el ve yüzün dışında hiçbir azasını göstermeyecektir kadın.

Bu ***"illa ma zahera minha"*** Ancak görünen kısımlar müstesna, ifadesini şöyle anlayanlar da olmuştur: Kadının elinde olmayan sebeplerle, iradesi dışında meselâ bir kaza sebebiyle, attan, deveden düşmesi veya rüzgarın açması sebebiyle iradesinin dışında bir anda açılıveren yerleri müstesna şeklinde anlayanlar da olmuştur. Abdullah İbni Mesut efendimiz, Hasan Basri, İbni Sirin, İbrahîm Ennehai böyle anlamışlardır. Buna göre kadının tüm vücudu avrettir, lâkin elinde ol-mayarak bir kazayla bir yeri açılmışsa Allah onu ondan sorumlu tutmayacaktır. Buna göre kadınların yüzleri de avrettir, tüm vücudu da avrettir ve örtülmesi gerekmektedir.

Ve başörtülerini tamamen yakalarının üzerine vursunlar, alsınlar, atsınlar, ne gerdan, ne göğüs, ne omuz hiçbir tarafları görünmesin, göstermesinler. Allah'ın emâneti olan vücutlarını, cinsel organlarını başkalarından korusunlar.

Ayşe annemizin şu sözü var: Allah kendilerine rahmet etsin, onlar ne iyi kadınlar. İşte bu âyetler geldiği zaman sabahleyin bir de baktık ki ellerinde

örtünecek neleri varsa tüm vücutlarını örtünüp gelmişler, namazda sanki mescidin içi karakargaları andırıyordu buyurmaktadır. Evet O güne kadar farklı bir biçimde giyinen kadınlar âyetin gelişi ve Rasûlullah efendimizin bu âyeti yorumlama biçimine göre hemen tepeden tırnağa örtündüler ve bir daha o örtülerini açmadılar. Bazen tabii ufak tefek problemler oldu. Meselâ Ayşe annemizin kardeşi Esma bir defasında biraz şeffaf bir elbiseyle Rasûlullah efendimizin yanına geldi, Rasûlullah efendimiz hemen onu şöylece: Ey Esma, bir kadının buluğ çağına gelmesinden sonra artık böyle şeffaf bir elbise giymesi haramdır diyerek uyarıverdi. Yâni vücut hatlarını belli edecek bir şekilde Müslüman bir kadın giyinemez buyurarak onu uyardı. Yâni elbise top yekun ziynet olan vücudu, vücut hatlarını göstermeyecektir.

Rabbimiz âyet-i kerîmesinde başörtülerini örtsünler demiyor da, darp etsinler, vursunlar diyor. Bundan anlaşılıyor ki eskiden, ca-hiliye dönenimde de aslında baş örtme vardı. Ama kadınlar bugünkü hâlâyık diyebileceğimiz biçimde başın arkasında bağlanan bir tür örtü ile başlarını örtüyorlardı, gerdanları, göğüslerinin üst kısımları açıkta kalıyordu da Rabbimiz başörtülerini başlarını, göğüslerini ve sırtlarını tümüyle örtecek şekilde aşağıya doğru sıkıca bağlamalarını emretti.

Peki bunun hiç mi istisnası yoktur? Yâni bir kadın vücudunu hiç kimseye mi göstermeyecek? Hiçbir kimsenin onun vücudunu gör-me hakkı yok mu? Ellerini, yüzünü, saçlarını, dirseklerine kadar el ve bileklerini, ayaklarını, kollarını kimse göremeyecek mi? Rabbimiz onu da açıklamış. Bakın bir kadının ancak kimlere açılabileceğini âyetin bundan sonraki bölümü açıkladığı gibi, anlaşılamayan bir husus olmuşsa onu da Rasûlullah (a.s) ortaya koymuştur.

Evet o kadınlar ziynetlerini açmasınlar, kimseye göstermesinler ancak kocaları müstesna. Tüm vücutlarını kocalarına gösterebilirler, kocaları onların bütün vücutlarına bakma hakkına da, kullanma hakkına da sahiptir. Sadece istisna kendisine yasaklanan durum kadın hayızlı olduğu zaman, doğum sonrası kendisinden kan geldiği dö-nemlerde aynen kadınların kendi aralarındaki mahremiyetleri gibi gö-bekle diz kapakları arası kapatarak bunun dışında yine o erkek tüm vücudundan istifade hakkına sahiptir. Yine çocuk doğurma organının dışında başka bir organından cinsel olarak faydalanma hakkı da yoktur.

Nisâ sûresinde Rabbimiz verim alma, ürün alma mahallinden kadınlara yaklaşılması gerektiğini anlatmıştı. Kadınlardan verim alma yeri de sadece fercidir bunu biliyoruz. İşte bunun dışında erkek karısının tüm vücudunu görme

ve kullanma hakkına sahiptir. Evet sınırlarını böylece çizdiğimiz bu yetki sadece kadının kocasına aittir. Bunun dışında:

Kendisinin babası ve kocasının babası. Bir kadının kendi babası gibi kocasının babası da onun ellerine, ayaklarına, saçlarına baktığı zaman bir sorumluluk yoktur. Allah böyle değerlendiriyor. Çün-kü kocasının babasına da ebedîyen nikâhı düşmez o kadının. O da aynen onun babası hükmündedir. Ona da görünmesinde hiçbir beis yoktur. Ama yanlış anlamayalım bu bir kadının aynen kocasının yanında bulunduğu gibi bulunacağı, kocasının istifade haklarına babasının, ya da kocasının babasının da sahip olduğu anlamına gelmeyecektir. İşte korunması zor olan eller, ayaklar, saçlar, başlar gibi yerler onların yanında da açık olabilecektir. Ya da oturmak, kalkmak, konuş-mak gibi, birlikte yemek, yemek gibi konularda, elini öpme gibi hu-suslarda serbest olabilecektir kadın. Tabii babalar denince, babanın babası, onun babası, dedeler ila nihaye yukarıya doğru devam edecektir. Sonra ayrıca:

Oğullarına, evlâtlarına görünebilir kadın. Yâni oğulları, oğullarının oğulları. Kadının kendi oğulları ve torunları, kocası tarafından oğullar ve torunları ki bunlar ister öz oğulları, isterse üvey oğulları ve torunları olsun fark etmeyecektir. Bu saydığımız yerlerini oğullarına göstermesinde bir beis yoktur. Tabii tıpkı baba konusunda dediğimiz gibi kocasının yanındaki gibi çıplak olarak, açılmış saçılmış olarak oğullarının yanında bulunacak değildir. Ayrıca yine:

Kocasının oğulları, yâni üvey oğulları da böyledir. Nikâhlandığı andan itibaren kocasının başka kadınlardan olan oğulları da o kadının kendi oğulları gibidir. Sonra yine:

Erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, yâni yeğenleri. Bu kardeşler ister öz kardeşleri olsun, isterse üvey kardeşleri olsun durum aynıdır. Yahut:

Kendi kadınları, yâni kendisinden olan Müslüman kadınlar. Müslüman kadınların Müslüman kadınlara karşı mahremiyetleri biliyoruz ki göbekle dizkapağı arasıdır. Ama Müslüman olmayan gayri müslime kadınlara karşı bir Müslüman kadın aynen erkekler gibi mahremdir. Erkeklerden kendisini nasıl koruması gerekiyorsa onlardan da kendisini korumak zorundadır. Tabii Müslüman kadınların kendi aralarındaki mahremiyet serbestisinden ötürü bir Müslüman hanım bir Müslüman hanımın muttali olduğu vücudunu, güzelliğini kocasına an-latması da yasaktır. Rasûlullah efendimiz bunu Şiddetle men ediyor. Sonra:

Sağ ellerinin sahip olduğu câriyeler. Burada kimileri sadece bir kadının kadın olan câriyeleri kast edilmiştir derken; kimileri de erkek olan köleleri de bu

işin içine girer demişlerdir.

Ayrıca erkekliği bitmiş, kadınlara ilgi duymayan, kadınlara ihtiyacı olmayan, kadın cinsiyle bir farkı kalmamış, ihtiyarlamış erkeklerin yanında da bir kadının ellerini, yüzünü, ayaklarını vs açmasında bir sakınca yoktur. Yâni zor olan bir hayatta böyle bir kolaylık imkânı sağlıyor Rabbimiz. Bir de:

Henüz kadınların avret mahalline muttali olmayan, kadınların avret yerleri bilinci henüz kendilerinde oluşmamış, ne kadınlığı, ne erkekliği bilmeyecek küçük yaşta olan çocukların yanında da vücudunun sayılan yerlerini göstermesinin bir sakıncası olmayacaktır. Yâni yine de vücudunun her tarafını gösterecek anlamında değildir tabii bu.

Gizledikleri süsleri bilinsin diye ayaklarını yere vurmasınlar. Yâni vücutlarının, ziynetlerinin açığa çıkmaması, insanlar tarafından fark edilmemesi için güzel bir şekilde yürümeleri emredilir kadınlara. Çünkü farklı bir yürüyüş şekli üzerinde bedenini örten bir elbise olsa bile o kadının vücut hatlarının, ziynetlerinin ortaya çıkıp belirginleşmesine sebep olabilir. Ziynetleri, süsleri, vücutları bilinsin diye ayaklarını yere vurarak yürümesinler. Yâni dışarıya çıkmak mecburiyetinde kalan bir kadın ki Ahzâb sûresinde kadınlar için en hayırlı mekânların evleri olduğu anlatılıyordu, ama zorunlu olarak dışarıya çıkmak zorunda kalmış bir kadın nasıl yürüyecek? onu anlatıyor Rabbimiz.

Tabi kadınların koku sürünerek dışarıya çıkmalarını Rasûlul-lah efendimiz yasaklamıştır. Rasûlullah efendimiz kadınları mescide gelmekten engellemeyin, ancak koku sürünmemek kaydıyla buyurmuştur. Yine Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyetlerinde kadının sesi-nin de erkekler için avret olduğu anlatılır. İmam önde yanılınca erkekleri sübhanallah diyerek sesle imamı uyardıkları halde kadınların sadece el çırparak uyardıkları anlatılır.

Öyleyse ey mü'minler, o gün için ey ensâr, ey muhacirin, bugün de ey Müslümanlar haydi hepiniz, hep birlikte toptan Allah'a tevbe edin. Toptan Allah'a yönelin. Kıblelerinizi değiştirin. Yönelişlerinizi, teveccühlerinizi Allah'a döndürün. Allah'ın bu emirlerine, Allah'ın bu âyetlerine, Allah'ın bu yasalarına boyun eğip teslim olun. Allah'ın istediği bir temizliğe, Allah'ın istediği bir hayata yönelin. Allah'ın kitabına, Resûlünün sünnetine, uygulamalarına dönün. Şimdiye kadar nasıl yaşamışsanız yaşadınız, ama bu âyetler nâzil olduktan sonra, bu âyetlerle tanıştıktan sonra artık iffet ve hayanızı Allah'ın istediği şekilde belirleyin. Allah'ın sizde emâneti olan ziynetlerinizi, vücutlarınızı Allah'ın istediği şekilde koruyun. Allah'ın istediklerini uygulama konusunda zorlanacağınız ortamlarda bulunmayın. Sürekli Rabbinizin kitabı ve Resûlünün sünnetiyle birlikte olabileceğiniz, sürekli kendinize bu âyetlerin bilincine

ulaşabilmenin, bu âyetlerle bilgilenmenin ortamlarını hazırlayın. O zaman bu âyetleri anlamanız da, uygulamanız da, sonunda güzel ve temiz bir hayat yaşayarak cennete gitmeniz de çok kolay olacak. Dünyada da, âhirette de felaha ermeniz, kurtuluşa kavuşmanız ancak böyle olacaktır.

Rabbimizin temel bir dinî emri olan tesettürü başka türlü an-layarak yasaklamaya çalışıyorlar. Efendim, bu dinî bir özellik taşımı-yor, bu siyasî bir özellik arz ediyor diyorlar. Gerçekten bu, çok utandırıcı bir durumdur. Adamlar hem din adına konuşuyorlar, din adına hüküm veriyorlar, hem de dinden habersizler. Bakın işte bu sûrede, Ahzâb sûresinde, Nisâ sûresinde son derece açık bir şekilde ortaya konmaktadır.

Kimi zavallılar da; efendim, tesettür lâikliğe aykırıdır filan demeye çalışıyorlar. Halbuki lâiklik eğer din işleriyle devlet işlerinin birbirlerine karışmaması ise, elbette devlet bir müslümanın dinî inanışını koruması, ona baskı yapmaması gerekir. Öyle değil mi? Lâiklik dinsizlik değildir demiyorlar mı? Öyleyse devleti Allah ile kul arasına sokup bir müslümanın yapması gereken ibadetlerini devlet otoritesi ile engellemeye çalışmak lâikliğin ihlalinden başka neyle izah edilebilir? Şimdi Allah'ın emri gereği başını örten bir kızcağıza; eğer burada okumak istiyorsan başını açmak zorundasın demek, o müslümanı Al-lah'ın emriyle başkalarının emri arasında bir tercihle karşı karşıya ge-tirir. Böyle bir durumda Allah'a Allah'ın istediği gibi inanan, Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilen, O'nun istediği gibi bir hayat yaşamadıkça mü'min olunamayacağının bilincinde olan bir mü'min nasıl olur da Allah'ın emrini terk edip bir Rektörün veya Dekanın emrini tercih edebilir? Peygamberinin; "Allah'a isyan olan hiçbir konuda bir beşere itaat edilmez" hadisini bilen hangi müslüman açabilir başını? Lâikler istedikleri kadar lâik hocalara fetvalar verdirsinler, hiçbir müslüman onların fetvalarına inanmayacaktır. Halbuki lâik devleti meselenin din yönü ilgilendirmemelidir. Çünkü o dinle ilgilenmeyen bir devlettir. Bı-raksınlar da müslümanlar inandıkları gibi yaşasınlar. Medine yahudi-lerinin, İzmir'e çıkan Yunanlıların, Maraş'ı işgal eden Fransızların, Er-zurum'u işgal eden Rumların yaptıklarını yapmak zorunda değilsiniz müslümanlara.

Dine inanmayanların din adına fetva vermeleri çok namuslu bir şey değildir. Meselâ şu anda A.B.D devlet başkanı; ben dini papadan daha iyi bilirim dese, bütün Katolik dünyası ayağa kalkar, yer yerinden oynar. Ama bakıyoruz şu anda gazetecisinden simitçisine, dekanından profesörüne kadar herkes müftü kesildi. Herkes fetva ve-riyor, diyânet hariç tabii. Onlar ne zaman konuşacaklar bilmiyorum. Efendim, bu baş örtüsü dinî değil ideolojiktir. E ne olacaktı? Ben şah-sen ideolojisi olmayan bir iman düşünemiyorum. Yâni eğer bir insanın bir hedefi, bir fikri, bir ideolojisi yoksa, o hayvandan farksızdır. Zira in-sanı hayvandan ayıran özellik onun ideolojik yönüdür. Düşünün, şu anda Ankara İlâhiyatta okumak isteyen bir yahudi, bir hıristiyan, bir de müslüman var. Kanun

yahudiye de, hıristiyana da dinî ve milli kıyafetlerinizle okuyabilirsiniz diyor. Hıristiyan öğrenci eğer bir rahibeyse, ta-mamen kanmışsa, yahudi öğrenci dini inancı gereği başında bir takkeyle gelmişse herhangi bir zorlamayla karşılaşmaz. Ama dinî inancı gereği başını örterek gelen bir müslüman okula alınmaz.

Peki acaba bu şartlar altında inanmış bir müslüman ne yap-malıdır? Ne yapalım, zaruret var, başımızı açmadan bu okullarda o-kuyamıyoruz, biz de başımızı açıverelim mi diyeceğiz? Hayır, bu şartlarda avret yerlerini açmak haramdır. Buna zaruret demiyor dinimiz. Zaruret; yasak bir şeyi yapmadığı takdirde helâki gerekli kılan şeydir. Yapmadığı zaman ölümle karşı karşıya kalacaksa kişi, o zaman zaruret var demektir. Değilse ileride İslâm'a hizmet ederiz gayesiyle bu o-kullarda baş açarak okumanın zaruret kabul edilmesi mümkün değildir. Çünkü emr-i bil'maruf farz-ı ayın olmadığı gibi, bir müslümanın iti-kadı ve ibadeti için gerekli olan ilimlerin dışındaki bilgileri tahsil etmesi de farz-ı ayın değildir. Kaldı ki mutlaka bilmeleri gereken farz-ı ayın ilimleri başlarını açmadan başka yerlerden de öğrenme imkânı vardır. İslâm'a hizmet mutlaka resmî bir okulda okumayı veya resmî bir dairede çalışmayı gerektirmez. Evet kadınların ilmi yönden yetişmeleri iyidir, ama bu bir haram işlemeyi asla tecviz etmez.

Bilindiği gibi; "mazarratı def, menfaati celpten daha evlâdır". Bu bir fıkıh kaidesidir. Dinimizde bir haramla bir emir karşı karşıya geldiği zaman, haram emirden önceliklidir. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bunu şöyle anlatır: "Ben size bir şeyi emrettiğim zaman, gücünüz yettiği kadarını yapın, bir şeyi nehyettiğim zaman da ondan kaçının." Dikkat ederseniz emirler için "gücünüz yettiği kadar" ifadesi ge-çerli iken, yasaklar için kesinlik söz konusudur. Meselâ ilim öğrenin der İslâm, ne kadar? Gücünüz yettiği kadar, becerebildiğiniz kadar. Ama içki içmeyin der, ne kadar? Hiç içmeyin, bir damla bile içmeyin der.

Evet, unutmayalım ki bir farzla, bir emirle bir yasak, bir haram karşı karşıya geldiği zaman, haram emirden önceliklidir. Bir harama düşmektense farz terk edilir. Avret yerini örtecek bir şey bulamayan kişi bir nehir kenarında bile olsa istincayı terk eder. Çünkü haram em-re tercih edilir. Gusletmesi gerek bir kadın, eğer erkeklerden gizlene-bilecek bir ortam bulamazsa guslü terk eder. Çünkü gusül farzdır, av-ret yerlerini başkalarına göstermesi ise haramdır ve harama düşmektense farz olan gusül terk edilir. Öyleyse velev ki şu anda bu okullarda öğrenilecek bilgiler farz-ı ayın bilgiler olsa bile, bir harama düşürecekse o ilimler terk edilir. Kaldı ki bu ilimler farz-ı ayın ilimler bile

değildir.

Evet bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bütün bu hususları uygulayabilmenin yolunu gösterecek. Yâni bundan önce anlatılan ko-nuları, zinadan korunabilmenin, toplumu bu tür ilişkilerden koruyabilmenin, erkek ve kadın olarak temiz kalabilmenin, ziynetlerimizi Allah'ın istediği şekilde muhafaza edebilmenin, iffet ve hayalarımızı ko-ruyabileceğimiz bir toplumu kurabilmenin tek garantili yolunu anlatacak Rabbimiz.

32. "İçinizdeki bekârları, kölelerinizden ve câriyelerinizden iyi olanları evlendirin. Eğer yoksul iseler. Allah onları lütfu ile zenginleştirir. Allah lütfu bol olandır, bilendir."

Evet toplumda evlenmemiş tek bir insan kalmayacak. Bir kadının ve bir erkeğin mutlaka eşe sahip olması gerekecek. Bu olursa toplum içinde temiz bir hayat yaşanır, bu olursa toplum içinde Allah'ın istediği mahremiyet de korunur, bu olursa zinasızlık da gerçekleşir, bu olursa iffetler ve namuslar da korunmuş olur. Eğer toplum içinde evlenme sağlanamazsa kesinlikle erkeğin de kadının da hayasını korumak mümkün değildir. Eğer toplum içinde evlenmemiş bir erkek, bir kadın kalmayacak biçimde bir nikâh uygulamasını gerçekleştire-mezsek kadını da erkeği de temiz bir ortama çekmemiz mümkün olmayacaktır. Erkek ve kadın olarak bir insanın fıtrî, cinsel ihtiyacı helâl yoldan karşılanacak, doyuma ulaştırılacak ki onun kendisinden istenen sorumlulukları yerine getirmesi söz konusu olsun.

Öyle değil mi? Meselâ fıtraten yemek zorunda olan bir adamın önüne helâl olan hiçbir rızık koymasak, sonra da desek ki tüm rızıklar yasaktır. Ne yapar bu adam? Eh yemek insanın fıtrî bir ihtiyacıdır. Yaşamak için yemek zorundadır. Adamın karşısında helâl yiyecekler olmalı ki şunları, şunları yiyebilirsin ama şunlar yasaktır denmeli ki adam buna riâyet edebilsin. İşte aynen bunun gibi insanın fıtrî bir ihtiyacı vardır ki o da cinsel ihtiyaçtır. İnsan midesini helâl rızıkla, kafasını, kalbini Allah bilgisiyle doyurmak zorunda olduğu gibi cinsi organını da, cinsiyetini de helâl olarak doyurmak zorundadır. İşte bakın Allah öyle buyuruyor:

Ey Müslümanlar, sizden, içinizden evli olmayanları, bekârları, dulları, kocasızları, kadınsızları, yâni nikâha ihtiyacı olanları mutlaka nikâhlandırın, evlendirin. Hiç evlenmemiş kızlarınızı, oğlanlarınızı, bo-şanmış dul kadınlarınızı, boşanmış dul erkeklerinizi, ihtiyar erkeklerinizi, ihtiyar

kadınlarınızı yâni ölümlerine kadar nikâha ihtiyacı olan herkesi evlendirin. Evet bu hitap Müslüman bireye, Müslüman babaya, anaya, Müslüman topluma, yâni hepimizedir. Öyleyse Rabbimizin bu emri gereği buluğ çağına gelip de evlenmeyi bekleyen kızlarımızı, oğullarımızı hemen evlendireceğiz. Boşanmış, ya da eşleri ölmüş ka-dın ve erkek kardeşlerimizi hemen evlendireceğiz. Tabii iddetleri biter bitmez. Kocası ölmüş ve ya boşanmış bir kadın iddeti biter bitmez he-men süslenme hakkına ve evlenme hakkına sahiptir. İster genç yaşta olsun, ister orta yaşta olsun, isterse ihtiyar olsun fark etmeyecektir. Ayrıca:

Kölelerinizden ve câriyelerinizden sâlih olanları, samimi Müslüman olanları da evlendirin. Sâlih olan ve evlendikleri zaman eşlerine karşı sorumluluklarını yerine getirebileceklerine güvendiklerinizi de evlendirin. Yâni onlar içinden bir başkasının hayatını mahvetmeyeceklerine güvendiklerinizi evlendirin. Evet hür olan erkek ve kadınlarınızı evlendirmeye teşvik etmemizi isterken Rabbimiz sâlih olan câriye ve kölelerimizi de evlendirmemizi emrediyor. Ve yine dikkat ederseniz hür olan kimseler hakkında kullanılmayan sâlih kavramı köleler ve câriyeler hakkında kullanılıyor. Evet kölenin de câriyenin de evlenmeye hakkı vardır. Onun da cinsel ihtiyacı vardır.

Evet Müslümanlara yapılan bu emir bir tavsiye niteliğindedir ve toplum içinde hiçbir kimse bekâr kalmayacak biçimde Müslümanlar bu sorumluluklarını yerine getirmek zorundadırlar. Toplumun düzelmesi, toplumun temizlenmesi için, toplumun iffetli ve hayalı bir toplum olabilmesi için tüm Müslümanların buna riâyet etmeleri gerekmektedir. Ya Müslümanlar bu görevlerini yerine getirerek, tertemiz bir toplum oluşturarak, namus ve iffetlerini koruyarak sonunda cennete doğru giderler, ya da bu sorumluluklarından kaçarlar, evlenemeyenlere yardımcı olmazlar, bunun sonucu olarak ta toplumda nikâh dışı gayri meşru ilişkiler yayılır ve kirli bir toplum oluşur, Allah'ın gazabı o toplum üzerine olursa işimiz biter Allah korusun. Bu iş için şu materyalist toplum içinde en büyük dert ekonomik derttir..

Birinci olarak kimi bekâr kadınlar, ister kız olsun isterse dul ol-sun, kimi kadınlar, kimi erkekler şöyle düşünüyorlar: Efendim, benim param var, pulum var, imkânlarım var, çevrem var. Benim bu durum-da evlenmeye hiç de ihtiyacım yoktur derler. Meseleye sadece ekonomik güç noktasından bakarlar.

Kimi kadınlar ve erkekler de bunun tamamen aksine, benim hiç bir şeyim yok. Ne param var, ne pulum var, ne imkânım var. Bu durumda evlilik kim ben kim? Ben nasıl evleneyim?

Meselenin bir üçüncü boyutu da diğer Müslümanların tutumudur. Yahu benim ne gücüm var ki bu Müslümanların evlendireyim? Etim ne? Budum ne ki bu iki garibanı evlendirmeye el atayım? Bir şeyler harcasam kendim aç kalacağım diyerek bu işe yardımcı olmaktan kaçıyorlar. Bir taraftan kendilerine yapacakları harcamaları çoğaltıyorlar. Meselâ çocuklarını evlendirirlerken çok büyük harcamalar yaparak, çok pahalı düğünler yaparak hakları olmadığı halde toplumda sosyal ahlâkı, ekonomik dengeleri altüst ediyorlar, evlenmeleri, düğünleri zorlaştırıyorlar.

İşte bu üç şekilde bir toplum içinde ekonomik sebeplerle ev-lenmenin, nikâhın engellenmesi toplumun en büyük belâlarından birisidir. Çünkü ekonomi hayatın temeli değil ki. Hayatın temeli imandır. Toplum Müslüman olsa, Müslümanlığı ön plana çıkarsa, ben bir Müslüman olarak Rabbimin helâl kıldığı nikâhla bu nimetten istifade edeyim diye karar verse ekonomi engel mi olacak? İşte Rasûlullah efendimizin kendisinin, kızlarının, sahâbesinin evlenme modelleri önümüz-de. Onların örnek hayatları o kadar güzel, o kadar kolaydır.

Evlenecek kızımızın nasıl olsa iyi kötü evde bir yatağı vardır, oğlumuzun da bir yatağı vardır. İşte bu iki yatağı birleştirdiniz mi ta-mam. Yiyecek mi? Eh zaten evimizde oğlumuz da yiyor, kızımız da yi-yor. Aç değiller ki şu anda onlar. Aynı ekmeği birleştirip yiyip giderler. Ama öyle değil de hayatı eşyaya, hayatı modernizme bağlarsanız, hayatı bunlarla boğarsanız elbette bu iş zorlaşacaktır. Kızımız şu anda çıplak mı? Üzerinde bir elbise yok mu? Oğlunuz giyinik değil mi? Tamam. Başka neye ihtiyaç var? 25-30 yaşına gelmiş bir kız ve bir erkek düşünün. Böyle bir delikanlının, böyle bir kızın yağlı ballı ama kocasız, karısız yaşaması mı daha iyidir, yoksa evli ama az malla ikti-fa etmesi mi daha tatlıdır? Hangisi daha mutlu eder onları? Altında bir çulu olsa bile, kuru ekmekle ömür sürse bile kocasıyla güzellikle beraber olması onun için daha tatlıdır değil mi? Tüm aileler, tüm ailelerin kızları, erkekleri bunalımda değiller mi bu açıdan? Ne hakkımız var hayatı böyle zorlaştırmaya?

İşte şu anda görüyoruz, duyuyoruz ki kimi kâfir ve zalim toplumlar, nikâh dışı ilişkilerle bu ihtiyaçlarını Allah'ın istemediği yollarla karşılıyorlar. Yâni bizler de böyle mi yapalım? Hayır, işte bunun alternatifini anlatıyor Rabbimiz. Böyle bir pisliğe düşmek istemiyorsanız evlenmeyi kolaylaştırın, Müslüman kardeşlerinizi evlendirin. İşte bunun çaresi, bunun alternatifi budur.

Şimdi söyleyin bana şu babalardan hangisi daha güzeldir? Bir baba düşünün ki gidip bir Müslümana diyor ki evlâdım, kardeşim benim bir kızım var, sen onunla evlenir misin? Meselâ Ebu Bekir efendimiz geliyor Allah'ın Resûlüne, ya Rasulallah benim kızımla evlenir misin? diyor. Bir başka baba Hz. Ömer kocası ölmüş kızının iddeti bi-ter bitmez Ebu Bekir'e gidiyor ve ey Ebu Bekir benim kızımla evlenmek istemez misin? diyor. Ey Osman benim kızımla evlenemez misin? diyor. Böyle bir baba mı daha güzel? Böyle bir baba mı kızını dü-şünüyor? Yoksa kızım işte ev, işte ekmek, işte para, pul. İşte seveceksen benim çocuklarım, benim torunlarım gel babanın evinde otur diyen zalim bir baba mı daha kızının fıtratını düşünüyor? Söyleyin hangisi iyi bunların? Hangisi merhametli? Sen keyfine göre karınla beraber ol, birinci yetmedi ikinciyi, üçüncüyü al, eşinden bir hafta bile ayrılığa tahammül etme, ama bekâr kızın, kocası ölmüş ya da boşan-mış kızın eşsiz kalsın. Bu nasıl bir iş? Nasıl bir babalık bu?

Sen ey Müslüman eşini koynuna almışsın, bir gün bile ondan ayrılığa tahammül edemiyorsun da bu çevrendeki eşsiz Müslümanları hiç düşünmüyor musun? Yıllardır kocasızlığa dayanamayarak yatağını, yastığını göz yaşlarıyla sulayan o dul kadınları, o bekâr erkekleri hiç düşünmüyor musun? Siz ey oğullar analarınız, babalarınız öldüğü zaman dul kalmış analarınızı, babalarınızı hiç düşünmüyor musunuz? Dul kalmış kardeşlerinizi düşünmüyor musunuz? O zaman yapabiliyorsanız, siz de ayrı kalın hanımlarınızdan, kocalarınızdan. Becerebiliyor musunuz bunu? Kendiniz için düşünemediğiniz bir şeyi nasıl olu-yor da kızınıza, oğlunuza böyle bir şeyi lâyık görebiliyorsunuz? Bu işin yolu kalplerin Kur'an ve sünnetle dolmasına, gönüllerimizin kitap ve sünnetle atar hale gelmesine bağlıdır.

Eğer hadiselere kitap ve sünnetle bakabilecek, hayatı vahiyle sorgulayabilecek bir noktaya gelebilirsek elbette bunlar çok kolay ha-le gelecektir. Bizler şu anda kitabın bu âyetlerini bilmediğimiz için, bu kitabın pratiği olan Rasûlullah efendimizin bu konudaki uygulamalarından habersiz olduğumuz için, sahâbenin evlenme ve evlendirme modellerini tanımadığımız için bizim toplumuzda ya Katolik bir anlayış, ya Protestan anlayışı, ya Yahudilik ya da örfler hakim olmuştur.

Bakın buyuruyor ki Rabbimiz:

Eğer onlar fakir iseler Allah onları zenginleştirecektir. Yâni na-sıl bir hesabın içindeyiz bizler böyle? Sanki şu anda zengin olanlar kendi kafalarıyla,

kendi plan ve programlarıyla mı zengin olmuşlar? Nasıl da böyle kâfirler gibi düşünüyorsunuz? Öyleyse bırakın Allah'ın fakir kulları da evlensinler. Ne olur yâni bir yatak bir yorganla evlendiriverelim, başka hesapların içine girmeyelim, bak işte Allah onları da zenginleştireceğini haber veriyor. Yâni Rabbimiz bu âyetiyle Müslümanlara bırakın şu para pul hesabına girmeyi buyuruyor. Niye Allah'ın lütuf ve ihsanlarından ümit keserek kendi kendinize bu tür materyalistçe hesapların içine giriyorsunuz? Halbuki Allah'ın lütfu geniştir. Dilediğine hiç ümit etmediği yerden hiç beklemediği, hesap edemediği kadar rızık yağdırır. Yâni kime ne kadar vereceğini? Kimin neye ih-tiyacı olduğunu herkesten daha iyi bilendir. Kullarını doyurmak asla Onu fakir düşürmez. Onun hazinesi asla bitmez.

33. "Evlenemeyenler, Allah kendilerini lütfu ile zenginleştirene kadar iffetli davransınlar. Kölelerinizden hür olmak için bedel vermek isteyenlerin, onlarda bir iyilik görürseniz, bedel vermelerini kabul edin. Onlara Allah'ın size verdiği maldan verin. Dünya hayatının geçici menfaatini elde etmek için, iffetli olmak isteyen câriyelerinizi fuhşa zorlamayın. Kim, onları buna zorlarsa bilsin ki; Allah hiç şüphesiz onu değil, zorlanan kadınları bağışlar ve merhamet eder."

Nikâha güç yetiremeyenler, evlenmek için bir şeyler tedarik edemeyenler, etraflarındaki materyalist insanlardan da yardım göremeyen Müslümanlar da afif davransınlar, iffetli olsunlar. Allah kendi-lerini zenginleştirip bir nikâhla cinsel arzularını giderebilecekleri zamana kadar sabretsinler. Tertemiz Allah'ın istediği hayatı devam ettirsinler. Oruç tutarak, Allah'a sığınarak namus ve iffetlerini korusunlar. Nikâh imkânı bulamadım diye, meşru yoldan bu ihtiyacımı gideremedim diye bir Müslüman erkeğin ve kadının iffet ve hayasını terk etmeye, gayri meşruya uzanmaya hakkı yoktur. Allah'ın kendisine bir emâneti olan iffetini korumak zorundadır. Rasûlullah efendimiz insanları nikâha teşvik ederken, böyle durumdaki erkek ve kadınlara şöyle buyurmaktadır:

"Ey gençler, içinizde kimin evlenmeye gücü yeterse evlensin, çünkü bu gözleri kötü bakıştan alıkor ve kişinin temiz kalmasını sağlar. Evlenmeye gücü yetmeyen ise oruç tutsun. Çünkü oruç ihtirasların bastırılmasına yardım eder.
(Buhârî, Müslim)

Yine Tirmizî Ebu Hureyre efendimizden şu hadisi nakleder:

"Allah üç kişiye yardım etmeyi üzerine almıştır. Bunlardan birincisi iffetini korumak için evlenen kimsedir, ikincisi hürriyetini kazanmak için

çalışan köle, üçüncüsü de Allah yolunda savaşa çıkan kimsedir.”

Rabbimizin bu âyetleri ve Rasûlullah efendimizin bu beyanlarından öğreniyoruz ki bu konuda iffet ve hayasını koruyan Müslümanlara, Allah mutlaka bir çıkış yolu verecektir. Rabbim onların yolunu açacaktır. Allah'a ihanet etmeyen kimseye Allah mutlaka yardım edecektir. Böyle bir Müslümana Rabbimiz cennette ne güzel nimetler ha-zırlamıştır?

Ve yine sahip olduğunuz kölelerden mükatebe yapmak istediklerinizi, yâni onlardan hür olmak, azât olmak için size bir bedel ver-mek isteyenleri, eğer onlarda bir hayır görüyorsanız mutlaka bu imkânı tanıyın. Mutlaka onların özgürlük isteklerini gerçekleştirin. Eğer onlarda size vaat ettikleri bedellerini kazanıp ödeyeceklerine dair bir güven hali, bir dindarlık hali görürseniz, size bir güven verirlerse onlara bu konuda yardımcı olun. Özgürlüklerinin sonunda güzel bir aile hayatı kurmaları, yâni evlendirilmeleri konusunda da onlara yardımcı olun.

Allah'ın size verdiği mallardan verin onlara. Ne hoş bir ifade değil mi? Kendi mallarınızdan, sizin olan mallarınızdan verin denmiyor da Allah'ın malından verin. Demek ki bu konu gerçekten çok önemlidir. Evet kölenin, câriyenin, bu malların, bu paraların sahibi biz gibiyiz ama bütün bunların gerçek sahibi Allah'tır. Allah bütün bu sahip olduklarımızı bize vermeseydi biz bunları nereden bulabilecektik? Bu köleler anamızdan doğduğumuz gün bizim miydi? Bu mallar mülkler dünyaya geldiğimiz gün bize mi aitti? Bir gün ölüm gelip çattığında bunları kaybetmeme imkânımız var mı? Ya da ölüm gelmeden bir gün onlar bizi terk edip gitmiyorlar mı? İyi düşünelim. Allah'ın verdiğini kaybetmeyen var mı bu dünyada? Allah'ın verdiği bu malları mülkleri bırakıp gitmeyen var mı bu dünyada? Ebedî yaşayan var mı?..

Öyleyse bütün bu malların, mülklerin, bütün bu sahip olduğumuz kölelerin, câriyelerin bizim olmadığını anlayarak özgürlük iste-yenlerin özgürlüğe kavuşması için elimizden geleni yapmak zorunda olduğumuzu unutmayalım. Şu anda elimizde olanlarda fakirlerin haklarının olduğunu unutmamak zorundayız. Nasıl ki önceki âyetlerin be-yanıyla ellerimizin, ayaklarımızın, gözlerimizin kulaklarımızın ve tüm azalarımızın Allah'ın bizde birer emâneti olduğunu ve onları Allah'a ihanet yolunda kullanmamamız gerektiğini anlamıştık, burada da mallarımızın mülklerimizin bize ait olmadığını, onları Allah'ın istediği yerlerde kullanmak zorunda olduğumuzu anlıyoruz. Allah'ın bize verdiği bu mal emânetine de hainlik yapmamak zorundayız. Bu emânetin gereğini de yerine getirmek zorundayız.

İşte bu emânetin sahibi eğer bunu özgürlüğe kavuşmak isteyenlere harcamamamızı emrediyorsa hemen hiç tereddüt etmeden Rabbimizin istediği yolda onu harcamak zorundayız. Fakirlere verin mi dedi? Hemen vereceğiz. Evlenmeye ihtiyacı olan kardeşlerinize verin mi dedi? hemen vereceğiz. Muhtaç kardeşlerinize verebilmek için kendinize yapacağınız harcamalarınızı kısın mı dedi? Diğer Müslüman kardeşlerimizin karşımızda aşağılık duygusuna kapılacağı bir hayat standardı değil, onların karşımızda şahsiyet bozukluğuna düşmeyecekleri bir hayatı yaşayıp arta kalanlarımızla onlara yardıma ko-şacağız. Bu toplumun orta halli bir ferdinin yaşadığı hayatı yaşayıp, oğlumuzu kızımızı orta halli bir kişinin evlendireceği imkânlarla evlendireceğiz ki, gücümüz var diye çok para harcamayacağız ki toplumda sosyal dengeyi, ekonomik ve ahlâkî dengeyi bozmayacağız.

Sahip olduğu kölelere, ellerinin altındaki câriyelere zorla zina, iffetsizlik, fuhuş yapmalarını isteyip onlar sırtından ekonomik güç elde etmek isteyen kimselere de diyor ki Rabbimiz, geçici bir takım dünya menfaatleri elde etmek için sakın iffetini korumak isteyen câriyelerinizi fuhşa zorlamayın. Evet demek ki bu dünya hayatında dünyanın kulu köle olan karakteri bozuk insan her zaman mevcut olmuştur. Medine-de de kölelerinin, câriyelerinin namuslarını satarak para kazanmaya çalışan insanlardan varmış ki Rabbimiz uyarıyor. Münâfıkların içinde bunu normal görenler vardı. Rabbimiz buyuruyor ki eğer o câriyeleriniz ırz ve namuslarını koruyorlarsa sakın sizler onları şu dünya hayatının basit ve geçici metaları karşılığında fuhşa zorlamayın, zinaya zorlamayın. Hem onları hem de kendinizi cehenneme göndermeyin.

Ama kim de buna rağmen, Allah’ın bu uyarılarına rağmen zorlar, onların sırtından para kazanmak için onları buna mecbur ederse, onları Allah’ın istemediği bir hayata zorlarsa, berikiler de onların zorlamasına karşılık Allah’ın istediği bir hayatı yaşamaya ayak direrler, zinaya, fuhşa düşmemeye çalışırlarsa bilesiniz ki Allah Ğafûr ve Ra-hîmdir. Yâni birilerinin zorlamasıyla genelevlerine doldurulup para karşılığında insanların iştahlarına sunulanların da bu işi yapmamak için, bu işten kurtulmak için bir kavga vermesi gerekmektedir. Allah’ın emrini çiğneme karakterinde olan bu patronlar da bilsinler ki bu yoldan kazandıkları paraların tamamı haramdır ve bu paralar kendilerini cehenneme götürecektir.

34. “Andolsun ki, size apaçık âyetler, sizden önce geçenlerden misal ve sakınanlara öğüt indirdik.”

Evet şu ana kadar çözüme kavuşturulan toplumsal problem-lerin bir

değerlendirilmesi yapılıyor. Muhakkak ki Biz size apaçık âyetler ve deliller indirdik ve sizden öncekilerin hayatlarını anlatan âyetleri, onların haberlerini de anlattık ve muttakiler için, hayatlarını Al-lah için yaşamak isteyen kimseler için mevizalarımızı da ulaştırdık. Her insan ya kadındır, ya erkektir. Her insan beden ve ruh taşımaktadır. Her insanda iyilik ve kötülüğe, hayır ve şerre meyli vardır, bunlardan birisini seçme özgürlüğü vardır. Her insanın cennete ve cehenneme gitme hakkı vardır ve ortaktır. İşte geçmişi anlatan âyetler, geç-mişten verilen haberler bizi anlatan haberlerdir. Önceki toplumlar da aynı yasalarla mükellef tutulmuşlardır. Onların içinde Allah'ın ortaya koyduğu bu hayat programlarına, bu yasalara ters düşenlerin başlarına gelenler bugün bu yasalara karşı gelenlerin de başına gelecektir. Kim de muttaki davranır, bu âyetlere kulak verir, hayatını bu âyetlerle düzenlemeye çalışırsa tıpkı önceki toplumlarda olduğu gibi hem bu dünyada hem de âhirette kurtulanlardan olacaktır.

Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz yine bizi bir benzetmeyle karşı karşıya getirecek. Bizler de sürekli Rabbimize dua edeceğiz. Ya Rabbi ilmimizi artır. Ya Rabbi anlayışımızı artır. Ya Rabbi bizi senin âyetlerini, Senin misallerini, Senin teşbihlerini anlama gücüne ulaştır bizi diye dua ederek Rabbimizin bu âyetini anlamaya çalışacağız. Çünkü Rabbimiz Ankebût sûresinde şöyle buyuruyor:
"Biz bu misalleri insanlara veriyoruz, onları ancak bilenler anlayabilir."
(Ankebût 43)

Sahâbe-i Kiram efendilerimiz bu tür misallerle karşı karşıya kaldıkları zaman anlayamama korkusuyla tir tir titrerlermiş. İşte şu anda bizler de gerçekten zor anlayabileceğimiz, ama Rabbimizin bir âyeti olduğu için, bizi ilgilendiren bir âyet olduğu için mutlak anlamak zorunda olduğumuz bir misalle karşı karşıyayız. Çünkü Rabbimiz, Ben bunu size anlayasınız diye indirdim diyor, akıl sahipleri bunu anlar diyor. Elimizdeki bu kitabın âyetlerinin tamamını anlamakla mükellefiz. Düşüneceğiz, üzerinde akıl yoracağız, tefekkür edeceğiz, tezekkür edeceğiz, akıl edeceğiz çünkü bunları akıl edenler anlar diyor Rabbimiz. Tüm varlığımızı, aklımızı, fikrimizi, duyularımızı bu âyeti anlamaya teksif edeceğiz, araştıracağız, soruşturacağız, bilenlere gideceğiz. Elimizden gelem tüm imkânlarımızı seferber ettikten sonra da Rabbimize dua edeceğiz. Ya Rabbi bizim ilmimizi, Fehmimizi, anlayışımızı artır da Senin bu âyetlerini anlayalım diyeceğiz. Çünkü Rabbimiz bize yardım edip, aklımızı, fikrimizi, zihnimizi açmadığı sürece kendi kendimize anlama imkânımız da yoktur.
35. "Allah göklerin ve yerin Nûru'dur. O'nun nûru, içinde ışık bulunan bir kandil yuvasına benzer. O ışık bir cam içindedir, cam ise, sanki inci gibi

parlayan bir yıldızdır; bu, ne yalnız doğuda ve ne de yalnız batıda bulunan bereketli zeytin ağacından yakılır. Ateş değmese bile, nerdeyse yağı kendisi aydınlatacak! Nûr üstüne nûrdur. Allah dilediğini nûruna kavuşturur. Allah insanlara misaller verir, O, her şeyi bilir.”

Önce bu âyetle alâkalı selef âlimlerimizin dediklerini kısaca söyleyelim. Allah semavat ve arzın nûrudur dedikten sonra uzun uzun ışıktan, güneşten, nûrdan söz etmişler. Allah varlığın sebebi ve kaynağıdır demişler. Bu kâinatta tezahürün, görünümün, ortaya çıkışın sebebi Allah’tır demişler. Eğer Rabbimiz bu varlıkları var edip ortaya çıkarmasaydı kâinatta yokluktan, karanlıktan başka bir şey olmayacaktı demişler. Kimileri nûr kelimesi kitap ve sünnette bir de bilgi anlamına kullanılır demiş. Aydınlık bilgidir, karanlık ta cehalettir. Öyleyse hakikatin, bilginin kaynağı Allah’tır. Onun vahyi, Onun bilgisi olmadan bu kâinatta karanlıktan, cehaletten ve şerden başka bir şey olmayacaktır demişler. Kimileri bunu yokluk ve varlıkla izah etmeye çalışmış. Yokluk karanlığından, varlık aydınlığına çıkaran Allah’tır. Bilinmezlik karanlığından, bilinirlilik aydınlığına çıkaran Allah’tır demişler.

En’âm sûresinin başındaki âyette Rabbimiz nûrun kendisi değil, kendisinin nûrun yaratıcısı olduğunu anlatır. Hattâ âyetin sonunda da; nûru kendisiyle denk tutanların, yarattıklarını kendisiyle denk tutanların kâfirler olduğunu ortaya kor:
"Hamd gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah’a mahsustur. Öyle iken inkâr edenler Rablerine başkalarını eşit tutuyorlar."
(En’âm 1)

Hamd gökleri ve yeri yaratan, yerdekileri ve göktekileri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı yaratan, karanlıkları ve nûru yaratan Allah’a aittir. Övgü, senâ, itaat, kulluk Allah’a aittir. Övülmeye lâyık tek varlık Allah’tır. Kulluk edilmeye lâyık tek varlık Odur. Böyle iken insanlardan kimileri, Allah’ı tanımayanlar Rablerini bırakıp ta başkalarına hamd etmeye başkalarına kulluk etmeye çalışıyorlar. Başkalarını övmeye, başkalarını dinlemeye çalışıyorlar. Yaratıkları yaratıcıya tercih ediyorlar. Allah’ın yarattığı varlıkları yaratana denk tutmaya çalışıyorlar. Kimileri Allah’ın yarattığı maddeyi Allah yerine koyarak Allah’a denk tutuyorlar, kimileri Allah’ın yarattığı ayı, güneşi, aydınlığı, karanlığı Allah makamına oturtarak Ona denk tutuyorlar. Halbuki bunların hepsi birer yaratıktır. Hepsi de Allah’ın yarattığı hepsi de Allah’ın kulu ve mülküdür.

Yine bakıyoruz Teğabun sûresinde elimizdeki şu Kur’an’a nûr isminin

verildiğini görüyoruz:

"Öyleyse Allah'a, Peygamberine ve indirdiğimiz nûra, Kur'an'a inanın; Allah işlediklerinizden haberdardır."

(Teğabun 8)

Yine Nisâ sûresinde Kur'an'ın nûr olarak isimlendirildiğini görüyoruz:

"Ey İnsanlar! Rabbinizden size açık bir delil geldi, size apaçık bir nûr, Kur'an indirdik."

(Nisâ 174)

Ahzâb sûresinin 46. âyetinde de peygamberin nûr olduğu anlatılır:

"Ey Peygamber! Biz seni şahit, müjdeci, uyarıcı; Allah'ın izniyle O'na çağıran, nûrlandıran bir ışık olarak göndermişizdir."

(Ahzâb 45,46)

Allah semavat ve arzın nûrudur. Allah göklerin ve yerin nûrudur. Onun nûrunun misali bir oyuk gibidir. Hani eskiden evlerin içinde idare dediğimiz ışıklıkları koyduğumuz duvardan pencerelerin yanı başında bulunan oyuk gibidir. İşte o oyuğun içinde bir kandil var. **Misbah ta zücacedendir**, yâni parlak ve şeffaf bir özelliğe sahiptir. O zücace, o şeffaf ve parlak olan madde, yâni kandil sanki inci gibi parıl, parıl parlayan bir yıldızdır. Bir oda düşünün, odanın kenarında bir oyuk var, oraya bir kandil asılmış, sanki orada inci gibi bir yıldız parlıyor. Ve o parlayan yıldız mübârek zeytin ağacından tutuşturulmuş, o mübârek zeytin ağacı ne doğuya aittir, ne de batıya. Bir başkasına ihtiyacı olmaksızın kendi kendine tutuşturulur.

O zeytin ağacının yağına dışardan tutuşturucu bir ateş gelmese bile neredeyse kendi kendine parlaklığını devam ettirecek bir özelliğe sahip. Nûr üzerine nûr. Hep nûr, hep aydınlık. O oyuktan sürekli aydınlık saçılıyor, sürekli yıldız parlıyor. Ve onu yakan yağ da o kadar mübârek bir ağacın yağı ki ne doğuya mahsus, ne batıya mahsus, ne doğuya, ne batıya ne de insanlara hiçbir ihtiyacı olmayan kendi kendine yanabilen bir özelliktedir. Aydınlık devam ediyor, nûr devam ediyor. İşte Allah nûruyla dilediği kimselere hidâyet eder.

Öyleyse Rabbimizin bu teşbihini, bu benzetmesini nûr kaynağı olan, hidâyet rehberi olan peygamberi olarak anlıyoruz. Rabbimizin bu benzetmesini hidâyet rehberi ve nûr kaynağı olan kitabı olarak, Kuranı olarak anlıyoruz. Rabbimizin bu benzetmesini aynı özellikteki dini olarak, vahyi olarak anlıyoruz.

Yâni nûr kitaptır, nûr peygamberdir, nûr dindir, hidâyettir. Âyet-i Kerîmedeki kandil yuvası mü'mindir. Cam kafes mü'minin kalbidir. Çerağ da mayası iman ve tevhidle yoğrulan mü'minin fıtratıdır. Yağ da mü'minin sâlih amelleridir.

Öyleyse bir mü'minin kalbine aynen o oyuktaki gibi bu nûr bir kere yerleşti mi, bu peygamber, bu kitap, bu hidâyet bir kere oraya girdi mi, bir kere orası Allah'ın hidâyetiyle buluşup aydınlandı mı artık o mü'minin kalbi, o mü'minin bulunduğu ev, o mü'minin bulunduğu mahalle veya bu kitabın, bu dinin nûrunun, hidâyetinin yerleştiği kalp, ev, mahalle, ülke artık tamamen aydınlanacak ve artık bir başka ışığa, bir başka hidâyete, bir başka bilgilenmeye ihtiyacı olmadan o kalbin, o evin, o ülkenin aydınlığı sürekli olacak, o insanın, o ailenin ve o toplumun Müslümanca hayatı devam edecektir. Sürekli o kitabın âyetleri, o peygamberin sünnetleri o kimsenin kalbine gelmeye devam ettiği sürece artık nûr üzerine nûr olacaktır.

Fâtihâdan sonra Bakara, Bakaradan sonra Âl-i İmrân, Ondan sonra Nisâ, Ondan sonra Mâide ve devam eden sûreler ve âyetlerle bilgilenen bir kalp, bir toplum sürekli nûr üzerine nûr özelliğine kavuşacak ve Allah'ın izniyle en aydınlık dünyayı yaşayan bir kimse, bir aile, bir toplum haline gelecektir. Ve bu nûr da asla sönmeyecektir. Hiç kimse bu nûru söndürmeye güç yetiremeyecektir. Çünkü bu nûr dışardan bir etkiyle değil, Allah'ın lütfuyla varlığını devam ettirecektir.

İşte Allah insanlara misallerini böylece veriyor. Allah her şeyi bilendir. İşte nûr sûresinin ilk âyetlerinde sosyal hayatımızın, aile düzenimizin, iffet ve hayamızı koruyabilmemizin nasıl olacağını, Allah'a ihanet etmeden, birbirlerimize haince davranmadan bir hayatın nasıl yaşanacağını öğrettikten sonra, bunun temel esasının da, buna ulaşabilmenin yolunun da kalbimizin, ailemizin, toplumumuzun Allah'ın nûruyla nûrlanması gerektiğini öğreten bir âyetle karşı karşıya kaldık. İşte kendimizin, ailemizin, toplumumuzun nûr üzerine nûr, aydınlık üzerine aydınlık bir dünyaya ulaşmasının yolu budur. Bu iş Allah'ın nûr olan kitabına ve Resûlünün aydınlık örnekliliğine yönelmekle mümkün olacaktır.

Üstelik bu dinin, bu Allah yolunun kuzeyden, ya da güneyden, doğudan, ya da batıdan gelecek bir sisteme, bir anlayışa ihtiyacı olmadan varlığını devam ettireceği de ortadadır. Yâni bu kitap ve bu ki-tabın pratiği olan sünnet baştan sona tüm insanlık problemlerini kıyâmete kadar çözebilecek bir kapasitededir.

Tüm dünya insanlığının yolunu aydınlatabilecek bir özelliktedir. Aynen inciden bir yıldız gibi, kendi kendine tutuşan, dışardan hiçbir müdahale ihtiyacı olmayan bir özellikte dünyayı aydınlatmaya devam eden bir nûr gibi olacaktır.

Allah kimi dilerse kendi nûruna, kendi hidâyetine yöneltip iletir. Yâni her ne kadar bu nûr tüm dünyayı aydınlatmaya devam ediyorsa da, herkes bunu kabulde, herkes bu nûra müracaatta, ondan yararlanma isteğinde eşit değildir. Vahiyden istifade konusunda herkes aynı durumda değildir. İradesini aydınlanmadan yana, bu nûrdan istifadeden yana kullananları Rabbimiz nûruyla aydınlatırken, iradesini karanlıkta kalmadan yana kullananları da karanlıklar içinde bırakmaktadır.

Allah her şeyi bilir. O bir gerçeği hangi benzetmeyle anlatacağını çok iyi bilir. Hangi teşbihin hangi konuyu en güzel açıklayacağını, insan zihnine yerleştireceğini çok iyi bilir. Bu hidâyete, bu nûra kimin lâyık kimin lâyık olmadığını da en iyi bilen Allah'tır.

Ve işte bakın bu nûrun girdiği, bu nûrun egemen olduğu, bu aydınlığın hakim olduğu nice evler vardır ki:

36. "Allah'ın yüksek tutulmasına ve içlerinden adının anılmasına izin verdiği evlerde, insanlar sabah akşam O'nu tesbih ederler."

Öyle evler var ki; o evlerde Allah kendisinin isminin zikredilmesine, kendi şanının şerefinin yüceltilmesine izin verdi, imkân verdi, lütfetti. O evlerde sadece Allah yüceltilir, sadece Allah gündeme alınır, sadece Allah'ın âyetleri okunur, sadece Allah'a kulluk gerçekleştirilir. O evlerde Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasalarıyla aydınlık bir dünya yaşanır. O evlerde gece-gündüz Allah tesbih edilir. İşte Allah'ın hidâyetinin girdiği, kitabın, peygamberin, vahyin girdiği, Allah'ın nûruyla nûrlanmış, aydınlanmış, Allah nûrunun egemen olduğu kalplerin yaşadığı, mü'minlerin ikâmet ettiği o evlerde sadece Allah yüceltilir. Sadece Allah övülür. Sadece Allah gündeme alınır, Allah'ın âyetleri gündemi doldurur. Evet mü'minlerin evleri işte böyledir.

Şimdi Allah için kendi kendimizi bir sorgulayalım. Evlerimizi bir gözden geçirelim. Gerçekten evlerimizde sabah akşam tesbih edilen, yüceltilen, zikredilen Allah mı? Allah'ın âyetlerimi zikrediliyor evlerimizde? Allah'ın kitabı mı okunuyor? Madem ki Allah'ın nûruyla aydınlanan bir Müslümanın

yaşadığı evde, Müslümanların ikâmet ettiği evlerde Allah tesbih ediliyor, Allah gündeme alınıyorsa, acaba gerçekten bizim evlerde bu var mı? Acaba hayatımızı kitapla mı düzen-liyoruz? Acaba akşam sabah kitap ve sünnetle bilgilenebiliyor muyuz? Acaba aile hayatımızı şu okuduğumuz sûreye göre mi düzen-liyoruz? Acaba kazanma harcama anlayışlarımızı, giyim kuşam anlayışlarımızı, erkek kadın ilişkilerimizi, oturma kalkma düzenlerimizi, ziyaret ve ziyafet anlayışlarımızı bu kitaba göre ve bu kitabın pratiği olan Rasûlullah efendimizin uygulamalarına göre mi düzenliyoruz? Hukukumuzu, eğitimimizi, siyasal yapılamalarımızı bu kitaba göre mi ayarlıyoruz? İşte Allah'ı tesbih, Allah'ı zikir, Allah'ı yüceltmek demek budur.

Evet evlerimizde Allah'ın adının anılması, Allah'ın yüceltilmesi demek, Onun nûrunun, Onun kitabının, Onun peygamberinin, Onun dininin anlaşılması ve Onun istediği gibi bir hayatın gerçekleştirilmesi demektir. Eğer günlük ve gecelik hayatımızda Kur'an yoksa, peygam-ber yoksa, dilimizde, gözümüzde, kulağımızda, kalbimizde Allah'ın âyetleri yoksa, Allah'ın âyetleri bize yol göstermiyorsa, keyfimize göre bir hayat yaşıyorsak kesinlikle bilelim ki bize, kalbimize nûr girmemiştir, bizim eve nûr girmemiştir ve bizim evlerimizde Allah'tan başkalarının zikri, Allah'tan başkalarının yüceltilmesi, Allah'tan başkalarının gündeme alınması söz konusudur. Biz evlerimizde başka şeyleri tes-bihle meşgulüz demektir. Öyle değil mi? Eğer bizim evlerimizde Allah'ın değil de şeytanların vahiyleri izleniyorsa, bize hakim olan Allah kitabı değil de başkalarının kitaplarıysa o evde Allah zikrediliyor, o evde Allah tesbih ediliyor, Allah yüceltiliyor denebilir mi?

İşte nûru böyle anlayacağız, nûrun hâkimiyetini böyle anlayacağız. Allah nûrunun egemenliği budur işte. Ve kimin evinde, kimin kalbinde bu nûr var? Kimin evinde yok, bunu anlatıyor Rabbimiz. Öy-leyse kalplerimizi, evlerimizi Allah'ın nûruyla, Allah'ın istediği hidâyetle doldurmak zorundayız. Kalplerimizde, evlerimizde Allah nûrunu egemen kılmak, hep o nûrla bakmak, hep o nûrla görmek ve o nûrun ay-dınlığında bir dünya yaşamak zorundayız ki bu nûr inşallah sürekli artarak bizi cennete kadar götürsün. Sadece bizim kalp değil, sadece bizim ev değil diğer kalplere, diğer evlere de bu nûrumuz taşınsın ve tüm dünya bu nûrun aydınlığına ulaşsın. Bizim ev nûr saçan bir ev olsun ki böylece tüm evlerde, tüm dünyada Allah'ın adı anılsın, tüm dünyada Allah yüceltilsin, tüm dünyaya Allah egemen olsun, Allah'ın nûru, Allah'ın hidâyeti egemen olsun. Kalplerimiz Allah'ın kitabının bilgisiyle öyle bir dolsun ki, evlerimiz Allah'ın âyetleriyle öyle bir yükselsin ki herkes bunu fark edip nûra koşsun. Herkesi aydınlatacak tüm kalpleri bu nûrla tutuşturacak bir noktaya

gelelim. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bunu şöyle anlatır:
37. "Bunları ne ticaret ve ne de alışveriş Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan, zekât vermekten alıkor. Bunlar, gönüllerin ve gözlerin döneceği günden korkarlar."

İşte böylece Allah'ın nûruyla nûrlanmış, Allah'ın hidâyetiyle kalpleri dolmuş, kalplerinde, evlerinde sadece Allah'ın emirleri yaşanan erler var ya, ne bir ticaret, ne de bir alışveriş onları Allah'ın zikrinden, Allah'ın kitabından, Allah'ın nûrundan alıkoyamaz. Allah'ın istediği namazı Allah'ın istediği gibi ayağa kaldırmaktan hiçbir şey onları alıkoymaz. Allah'la diyaloglarını hiçbir şey engelleyemez. Bedenleri konusunda Allah'ın istediklerini uygulamaktan, bedenlerini, azalarını Allah'ın istediği yerde kullanmaktan hiçbir şey onları alıkoymadığı gibi, malları konusunda da Allah'ı söz sahibi bilmekten, mallarının zekâtını vermekten hiçbir şey onları engelleyemez. Yâni zikrin, kitabın istediği bir hayatı yaşamaktan hiçbir şey onları engelleyemez.

Evet kalpleri vahye çırağlık yapan o Allah erleri öyle kimselerdir ki ne ticaret, ne para pul, ne dünya hesabı, ne altın gümüş hesabı, ne ev bark, ne dükkan tezgah hesabı onları Allah'ı gündeme almaktan, Allah'ı yüceltmekten, Allah'ın istediği bir Müslümanlık hayatını yaşamaktan, Allah'la, Allah'ın kitabıyla beraber olmaktan, Allah'la bil-gilenmekten, Allah'la şereflenmekten hiçbir şey alıkoyamaz. Yine on-lar hangi şart altında olurlarsa olsunlar asla namazı ikâmeden vazgeçmezler. Namaz ve zekâta özdeş bir hayat yaşamaktan asla taviz vermezler. Namazın ve zekâtın egemen olduğu bir dünyayı yaşamaktan asla vazgeçmezler.

Namaz sayesinde Allah'la diyalogu gerçekleştirirler, namazla Allah'tan vahiy alırlar ve aldıkları bu mesajı Allah kullarına ulaştırmanın kavgasını verirler. Namaz ve zekâtla toplumsal problemleri çözmeyi hedeflerler. Allah'ın verdiklerini kardeşleriyle paylaşmayı he-deflerler. Ne bedenlerini, ne de mallarını sadece kendileri için harca-yarak bencillik etmekten uzaktır onlar. Zamanlarını, imkânlarını, be-denlerini, mallarını Müslüman kardeşlerinin, insanlığın hizmetine vakf ederler onlar. Böyle tüm dünya insanlığının parmakla işaret ettiği, işte Müslüman budur dedikleri, Allah'a kulluğun sembolü olmuş insanlar olurlar.

İşte Allah'ın nûru, işte Allah'ın bir önceki âyette anlattığı teş-bihin canlı örneği diyecekleri, doğruyu, hakkı kendilerinden görecekleri insanlardır onlar.

Bunlar kendileri yemez başkalarına yedirirler. Kendileri giymez başkalarına giydirirler. Başkalarının oğullarını, kızlarını aynen kendi oğulları gibi değerlendirip onları da eğitmenin, onları da cennete götürmenin derdini taşırlar. Hayatlarında bencillik, hodfu-ruşluk yoktur. Sadece Rablerinin rızasını düşünürler.

Evet hiçbir şey, hiçbir ticaret, hiçbir dünya meşgalesi onları Allah'ın istediği gibi kitapla beraber olmaktan, Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini gündemde tutmaktan, namazı ikâme etmekten ve zekâtı vermekten alıkoyamaz. Peki acaba bu Müslümanlar hiç mi ticaretle uğraşmazlar? Rızık dertleri hiç mi yoktur? Dükkanlarını tezgahlarını tamamen kapatmışlar mıdır? Öyleyse nasıl zekât verebilecek bu adamlar? Hayır işleri de vardır, dükkanları tezgahları da vardır belki, ama Allah'ın hakkını yerine getirmeleri konusunda ne işleri, ne ticaretleri asla engel değildir.

Onlar öyle bir günden korkarlar, ürkerler ki o gün kalplerin ve gözlerin döndüğü bir gündür. O günün dehşetinden kalpler ve gözler tepe taklak gelecek, allak bullak olacak. İşte böyle bir günden tir tir titrerler. Böyle bir günü iki kaşlarının arasında hisseder, kıyâmet, hesap kitap elde bir derler ve hayatlarını bu inanca bina ederler.

38. "Allah, onları işlediklerinin en güzeliyle mükâfatlandırır ve lütfundan onlara fazlasıyla verir. Allah dilediğini hesapsız şekilde rızıklandırır."

Rabbimiz Onların işledikleri amellerinin en güzeliyle onlara mükâfat verecek, ayrıca fazlından kereminden bol bol da artıracaktır. Rabbimiz dilediklerini hesapsız rızıklandırandır.

Evet Rabbimiz diyor ki o yiğitlerin, o erlerin o mü'minlerin amellerinin en güzeliyle onları mükâfatlandıracağız. Ne büyük bir müjde, ne büyük bir lütuftur değil mi? Onların tüm amelleri en iyi, en güzel, en ihlaslı yaptıkları bir amelle çarpılıverecektir. Yâni bütün amel-leri o en güzel amelle çarpılacak, tüm amelleri o en güzel amel gibi kabul edilecek. Ne büyük bir rahmet değil mi? Yâni Rabbimiz o Müslümanların amellerini değerlendirirken bakacak ki namazlarının içinde öyle bir namazı var ki gerçekten çok güzel eda edilmiş, ömründe bir zekât vermiş ki gerçekten tam Allah'ın istediği gibi, öyle bir savaşta bulunmuş ki çok güzel, zalim bir yönetici karşısında öyle bir hakkı haykırmış ki gerçekten çok güzel, bir yerde bir fedâkârlık gerçekleştirmiştir ki dillere destan. Yâni böyle o kişi hayatında en güzel hangi kulluğu gerçekleştirmişse, en güzel

hangi ameli icra etmişse tüm amelleri onun gibi kabul edilecek, tüm amelleri onunla çarpılacaktır. Üstelik daha da artıracak, daha da artıracak Rabbimiz...

39. "İnkâr edenlerin işleri engin çöldeki serap gibidir. Susayan kimse onu su zanneder, fakat oraya geldiğinde hiçbir şey bulamaz. Orada Allah'ı bulur ve O da hesabını görür. Allah hesabı çabuk görendir."

Kâfirlere gelince, o gün onlar için çok korkunç günler olacak. Allah'ı örtenler, Allah'ın âyetlerini örtenler, Allah'ın nûrunu örtenler, Allah'ın vahyini örtenler, fıtratlarını örtbas edenler var ya gerçekten onlar için çok korkunç azaplar başlayacak. Allah'ın hidâyetiyle, Allah'ın nûruyla ilgilenmeyen, Allah'ın dinine karşı nötr davranan kimselerin, kâfirlerin, nankörlerin, nasipsizlerin, Allah'ın diniyle şereflenmek istemeyenlerin kıyâmet günündeki durumlarını anlatıyor Rabbimiz. Allah'ın nûrunu, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçilerini kapatıp, gündemden düşürüp bir hayat yaşayanların durumu anlatılıyor. Biraz önce Allah'la beraber olan mü'minlerin aydınlık dünyaları anlatıldı, şimdi de Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayanların karanlık dünyaları anlatılıyor.

Kâfirlerin amellerinin benzeri de şöyledir. Onların amelleri bir serap gibidir. Çöl yolculuğuna çıkmış, günlerce yol yürümüş, susamış bir kişi düzlükte, çöl düzlüğünde karşısında bir serap belirir. Uzaktan bir göl, bir deniz, bir su birikintisi görür. Susuzluğu had safhaya varmıştır adamın. Ölümle karşı karşıya kalmıştır. Susayan o kişi karşısında gördüğü o serabı su zanneder ve can havliyle ona doğru koşar. Fakat yanına vardığı zaman da; zannettiğinin su olmadığını görür.

Evet dünyada her şeye sahip olabileceğini, her şeye ulaşa-bileceğini zanneden bir kâfir, dünyada her şeye egemen olabileceğini zanneden bir kâfir, dilediği gibi bu dünyada bir hayat yaşayabileceğini, yaşadığı bu hayatın sonunda asla hesaba çekilmeyeceğini, sümen altı edileceğini zanneden bir kâfir, yaşadığı bu hayatın bir sonunun olmadığını, ölmeyeceğini zanneden bir kâfir, ölüm sonrası bir dirilişin olmayacağını, kıyâmetin kopmayacağını, cehenneme gitmeyeceğini zanneden bir kâfir, bir zavallı zanneder ki karşısındaki bir su. Ama ne zaman ki o serabın, o su umudunun yanına varır, orada umduğu hiçbir şeyi bulamaz ve onun yanında Allah'ı bulur. Allah'ın hesabını, kitabını, Allah'ın sorgulamasını, Allah'ın azabını ve cehennemini bulur... Hiç beklemiyordu halbuki bunu. Dünyada diskalifiye ettiğini zannediyordu Allah'ı. Dünyada Allah'ın nûrunu kapattığını, Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini ortadan kaldırdığını, Allah'ın sistemini yok ettiğini, peygamberleri öldürdüğünü, İslâm'ı

ve Müslümanları susturduğunu zannediyordu. Artık yeryüzünde Allah'ı yendiğini, Allah'ın dinini sildiğini zannediyordu. Ama işte şimdi karşısında Allah'ı buldu. Öldü, dirildi ve kabirde Allah'ı buldu. Kabirden kalktı Mahşerde Allah'ın hesabıyla karşı karşıya geldi. Cehenneme girdi Allah'ın azabıyla burun buruna geldi. İşte kâfirin amelleri budur. O hiçbir amelini Allah'ın belirlediği yasalara bina etmemişti. Allah onun da hesabını alır ve tamı tamına amellerinin karşılığını eksiksiz olarak verir. Çünkü Allah hesabı çok seri olandır. Onun saymaya, ölçüp biçmeye ihtiyacı yoktur. Birisinin hesabıyla uğraşması başkasının hesabını görmesine engel değildir. Ya da Allah'ın hesabı çok yakındır. Göz açıp yumacak kadar yakındır.

Uzun süre yaşayan o kâfir zannetti ki kendisine asla ölüm gel-meyecek. Zannetti ki ebedîliği yakaladı. Zannetti ki dünyada her şeye güç yetirebilecek. Zannetti ki Allah'la savaşabilecek, zannetti ki Allah'ın dinine karşı galip gelebilecek, zannetti ki elindeki ekonomik ve siyasal gücüyle, askeri gücüyle Rabbim Allah diyen Müslümanlara bu dünyayı zindan edebilecek, zannetti ki İmam Hatipleri kapatacak, Kur'an kurslarını bitirecek, Müslümanlara istediği gibi zulmedecek. Zannetti ki bu dünyada Allah yetkilerini eline alacak, zannetti ki tanrı kendisidir, zannetti ki İlâh kendisidir, zannetti ki herkes önünde secde edecek, ama işte Rabbi ile karşı karşıya kaldı. Allah'ı bitirdik dediği bir anda Allah'la karşı karşıya buluverdi kendini. Aradan binlerce yıl geçmiş de olsa hesabı çok seri olan Allah işte onu karşısına aldı ve hesabını süratle görüverdi, defterini çabucak dürüverdi. Ve sonunda amellerinin boşa çıktığını, hiçbir işe yaramadığını anlayıverdi o kâfir. İşte onun amelleri bir serap gibi oluverdi. Yâni kendi değer yargılarının, kendi kişisel değerlendirmelerinin beş para etmediği görüverdi. Hani Ğaşiye sûresinde de bu husus anlatılıyordu değil mi?
"Zor işler altında bitkin düşmüştür. Yakıcı ateşe yaslanırlar." (Ğaşiye 3,4)

Yâni bu kâfirler dünyada çalışıp çabalamışlar ama tüm a-melleri, tüm yaptıkları, tüm enerjileri boşa gitmiştir. Zira amel Allah'-ın istediği biçimde olmalıdır. Çalışma Allah'ın belirlediği yasalara uy-gun olmalıdır. Kâfirlerin koşturmaları, yorulmaları Allah yolunda ol-madığı için onlarınkilerin tamamı boştur, boşa gitmiştir. Bakın Kehf de bunu şöyle anlatır:

"Ey Muhammed! "Size, amelce en çok kayıpta bulunanları haber vereyim mi?" de. Dünya hayatında, çalışmaları boşa gitmiştir, oysa onlar, güzel iş yaptıklarını sanıyorlardı."
(Kehf 103,104)

Dünya hayatında amelleri boşa giden ve insanların en zararda olanlarını

size haber vereyim mi? Onların dünya hayatında tüm sa'yleri, tüm mesaileri, tüm yaptıkları ve kazandıkları boşa gitmiştir. Ya da onlar tüm çabalarını tüm plan ve programlarını dünya adına harcamış kimselerdir. Yâni bunlar dünyayı kıble edinmiş, tüm plan ve programlarını dünyayı kazanmak adına yapmış, dünyalık elde etmek üzere, dünyada zengin ve başarılı olmak üzere yapmış insanlardır. Tüm yatırımlarını dünyada kalıcı ve âhirete intikal etmeyici şeylere yapmışlardır. Dünyada zengin olmak ve dünyada başarmak onların tek amacıydı. Âhiret adına bir endişeleri yoktu onların. Bu yüzden hayatlarında Allah'ı diskalifiye etmişler, peygamberi unutmuşlar, kitabı yok farz etmişler, hesabı yok farz etmişler. Hesabı yok farz edince de kendilerini her türlü sorumluluktan azâde saymışlar ve tıpkı hayvanlar gibi sorumsuzca bir hayat yaşamışlar.

Bunu yaparken de çok iyi bir şey yaptıklarını zannetmişler. Böylece hayatlarını mahvetmişler. Tüm yaptıkları boşa gitmiş, ken-dilerini de kendilerine verilen imkânlarını da boşa harcamışlar. Çünkü yaptıkları ve kazandıklarının tamamı dünyada kalmıştır. Zaten bu tür insanlar sermayelerini bile kaybetmiş insanlardır. Sermayeyi kaybeden birinin kâr etmesi de düşünülemez. Onlar sonunda Hamiye bir ateşe yaslanacaklardır.

40. "Veya engin denizin karanlıklarına benzer. Onu üst üste dalgalar ve dalgaların üstünde de bulutlar örter; karanlıklar üstünde karanlıklar; insan elini uzattığı zaman, nerdeyse onu bile göremez. Allah'ın nûr vermediği kimsenin nûru olmaz."

Rabbimiz kâfirler için bir benzetme daha yapıyor. O kâfirlerin, o Allah'ı, Allah'ın nûrunu karartmaya çalışan, Allah'ın dinini yok etmeyi, Allah'ın sisteminin işini bitirmeyi hedefleyen, Allah'ın Müslüman kullarına, hayatlarını Allah için yaşayan, Allah için örtünen, Allah için iffetli ve hayalı bir hayata yönelen Müslümanlara kan kusturmaya ça-lışan, eğitimde, hukukta, ekonomide, ahlâkta, siyasette Allah'ın aydınlık yasalarına geçit vermeyen o kâfirlerin bir özellikleri de, bir misalleri de şöyledir:

Yahut da onların durumu, o kâfirlerin amellerinin misali ka-ranlıklar içinde, denizin zifiri karanlıklarına benzer. O karanlıklar içinde bir dalga var. Karanlık bir deniz üzerinde dalga üstüne dalgalar var. Ve dalgaların üzerinde de bulutlar var. Zulmetler, karanlıklar böyle üst üste yığılmış. Engin denizin derinlikleri, o derinliklerde oluşan korkunç, kapkara dalgalar ve o kapkara dalgaların üzerinde de kapkara bulutlar, onların üzerinde yine simsiyah bulutlar.

Ve işte böyle korkunç bir ortamda, bir geminin, bir sandalın üstünde bir insan. Gemi bazen dalgaların altında, denizin derinliklerinde paramparça parçalanacak, bazen yukarda tepe taklak gelecek, böyle bir atmosferde insanın kalbinin boşaldığı, ödünün koptuğu bir anafor. O anda insan elini çıkarsa elini bile göremiyor, gözünün görme mesafesi eline bile ulaşamıyor, korkunç dalgalar arasında, kapkara bulutlar arasında canhıraş boğuşuyor...

İşte kâfirin durumu. İşte hayatta Allah'ı diskalifiye eden, kitaba ve peygambere karşı gelen, keyfince bir hayat yaşamaya yönelen zavallı insanın halet-i ruhîyesi. Allah bilgisinden mahrum olduğu için, Allah'ın nûrundan uzak kaldığı için, kitabı ve peygamberi kapattığı için kapkaranlık içinde kalmış bir kâfir hayatı.

İşte nûr sahibi bir Müslümanın yaşadığı apaydınlık bir hayat ve işte nûrsuz bir kâfirin kapkaranlık dünyası. Şu anda dünyada bu iki hayatın ikisi de yan yana gitmektedir. Aynı odada, aynı evde, aynı mahallede, aynı şehirde, aynı dünyada şu anda yaşayan iki insan. Birisi mü'min ki; nûr sahibidir, hidâyet sahibidir, apaydınlık bir dünya yaşamaktadır. Ötekisi de onun tamamen aksine karanlık bir dünya yaşamaktadır. Denizin, cehaletin, karanlıkların arasında ölüm kalım mücâdelesi vermektedir. Hakkı buldum diye, doğruyu buldum diye oraya buraya çırpınıp durmaktadır. Halbuki bırakın vahiysiz, nûrsuz doğruyu bulmasını, doğruyu buldum diye, kurtuluşu buldum diye uzattığı kendi elini bile görememektedir. Çünkü:

Allah'ın nûr vermediği kimsenin nûru da yoktur. Kendisi hür iradesiyle nûrdan yana, hidâyetten yana bir tavır almadığı için Allah'ın kendisine nûr vermediği kimseye kim nûr verebilir? Allah yol göstermediğine kim yol gösterebilir? Onun içindir ki bu körlerin görmesi, hakkı bulması mümkün olmayacaktır.

Müslümanın misali, nûr ehlinin benzeri, hidâyetin misali, Resûlün misali, Kur'an'ın misali, nûr sahibi bir kalbin durumu, doğuya da, batıya da ihtiyacı olmadan varlığını sürdüren aydınlık bir dünya. Öbür tarafta nûrdan nasibini alamadığı için karanlıklar içinde kalmış bir kalp, bir zavallı. Suya koşarken reddettiği Allah'ın hükmüyle karşı karşıya kalıyor. Hak zannıyla bir bâtıla koşuyor sonunda Allah'ın gücü ve kudretiyle, Allah'ın bir yasasıyla karşı karşıya kalıyor. Reddettiği Allah'ın melekleriyle, azabıyla yüz yüze geliyor. Kaçtıkça Onun sorgulamasına doğru gidiyor. Karanlıkların içinde, şüphelerin arasında, ezim, ezim ezilmelerin arasında; ama bunlardan nasıl kurtulacağını da

bilmemektedir.

Şimdi: Hangisinden yanayız? Hangi hayatı severiz, isteriz? Karanlık bir dünyanın insanı mı olmak istersiniz? Yoksa aydınlık bir dünyanın insanı mı? Kitabın ve sünnetin ortaya koyduğu dosdoğru, apaydın bir yolu mu? Yoksa yarasalar gibi aydınlığı reddeden, karanlık bir dünyayı seçen insanların yolunu mu? Gelin tercihimizi güzel yapalım. Unutmayalım ki ölüme kadar bu seçim bizim elimizdedir. Her an bu seçimle karşı karşıyayız. Ölüm gelince her şey bitecek.

41. "Göklerde ve yerde olan kimselerin, sıra, sıra uçan kuşların Allah'ı tesbih ettiğini görmez misin? Her biri kendi niyaz ve tesbihini bilir. Allah, onların yaptıklarını bilendir."

Rabbimiz bize karşı o kadar merhametli ki, bizim hidâyetimiz ve cennetimiz için o kadar ısrarlı ki bakın sürekli bizim akıllarımızı başlarımıza getirecek âyetlerini bize sunuyor. Görmüyor musunuz? Bakmıyor musunuz? Göklerde ve yerde ne varsa tüm varlıklar Allah'ı tesbih ediyorlar. Hepsi, hepsi Allah'ı gündemde tutuyorlar, Allah'ı yüceltiyorlar. Dizi, dizi uçan kuşlar, saf saf olan kuşlar da Allah'ı tesbih ediyorlar. Allah'ın gösterdiği yasalara teslim olarak, Allah'ın gösterdiği yörüngeye girerek, Allah'ın kendileri için belirlediği hayat programını icra ederek kuşlar da Rablerini tesbih ediyorlar. Her biri, göklerde ve yerlerde olan varlıkların her bir cinsi, her bir türü namazını ve tesbi-hatını da bilir. Rablerine nasıl dua edecekler? Rablerine nasıl kulluk edecekler? Rablerini nasıl tesbih edip yüceltecekler? bu varlıkların her bireri bunu bilmektedir.

Öyleyse ey insan gel sen de tüm senin gibi Allah tarafından yaratılan bu varlıklar gibi Rabbine kul ol, Rabbini tesbih et, Rabbinin yörüngesine gir, hayatını Rabbinin belirlediği yasalara göre yaşa, Allah için namaz kıl. Tüm âlemler tüm varlıklar Rablerini tesbih ederken sen bu işte gafil olma. Unutma ki Allah herkesin yaptığını bilmektedir.

42. "Göklerin ve yerin hükümranlığı Allah'ındır. Dönüş Allah'adır."

Göklerin ve yerin sahibi Allah'tır. Yâni tesbih edeceğin, yücelteceğin, kulluk edeceğin, sözünü dinleyeceğin, çektiği yere gideceğin varlık göklerin ve

yerin mülkünün sahibidir. Yâni senin de sahibindir O, senin de mâlikindir. Diğer varlıklar gibi sen de Onun mülküsün. Ay-nı zamanda yaşadığın bu hayatın sonunda huzuruna döneceğin varlık ta Odur. Sonunda hesabı ona ödeyeceksin. Sonunda Onun yargısına, Onun hükmüne teslim olacaksın.

Şimdi böyle bir durumda böyle bir Allah tesbih edilmez mi? Böyle bir Allah'a teslim olunmaz mı? Akıl işi midir böyle bir Allah'ı tesbihten yüz çevirip insan kendi kendisini, yahut da kendisi gibi âciz mülkleri tesbih etsin? Biz kendi kendimizi tesbih edeceğiz, biz bizim gibileri tesbih edeceğiz, biz bizim kitaplarımızı yücelteceğiz, kendimizin anlayışını, kendimizin keyiflerini, kendimizin oluşturduğu sistemleri, kendimizin oluşturduğu siyasal tanrıları yücelteceğiz demek ne ka-dar akılsızlıktır? Çünkü ne kendimiz, ne de kendimiz gibiler mülkün sahibi değiliz. Hiçbirimiz birbirimize karşı sorumlu değiliz. Bizi Allah-tan başka hiç kimse hesaba çekmeyecek.

43. "Bilmez misiniz ki, Allah bulutları sürer, sonra onları bir araya getirip üst üste yığar, sen de onların arasından yağmur yağdığını görürsün. Gökten içinde dolu bulunan dağlar gibi bulutlar indirir, dilediğini ona uğratır, dilediğinden de uzak tutar. Bu bulutların şimşeğinin parıltısı nerdeyse gözleri alır! Allah geceyi gündüze, gündüzü geceye çevirir. Doğrusu, görebilenler için bunda ibretler vardır."

Aklımızı başımıza getirecek bir âyetini daha sunacak Rabbi-miz. Görmüyor musunuz? Allah bulutları sürüyor. Sonra onların ara-larını birleştiriyor. Sağdan, soldan gelen, önden arkadan, doğudan batıdan gelen bulutları birleştiriyor Rabbimiz. Sonra da onları üst üste yığıyor. Uçakta giderken görüyoruz böyle üst üste pamuk tarlaları gibi bulutlar. Renkleri ayrı, şekilleri ayrı, kümeleri ayrı. Sonra bunların arasından yağmurun akıp çıktığını görürsün. Allah gökten içinde dolu bulunan dağlar gibi bulutları indiriverir. O çok soğuk olan doluları da dilediği yerlere isabet ettirir de, dilediğini ondan korur. Bakarsınız yağmur ve dolu bıçak keser gibi arazileri kesmektedir. Şu bahçenin, şu tarlanın işini bitirmiştir de şu tarlanın hiç ondan haberi yoktur. Bunu yapan Allah'tır.

Bu arada şimşekler de çakıyor. Şimşeğin parıltısı neredeyse gözleri

kamaştırıp kör edecek. İşte bir âyet, işte bir hidâyet, işte bir nûr. Bütün bunlar Allah'ın elindedir. Allah'tan başka hiç kimsenin güç yetiremeyeceği âyetlerdir bunlar. Hiç kimsenin müdahale edemeyeceği âyetler. Yağmura, doluya, rüzgara, buluta, geceye, gündüze sa-hip olan sadece Allah'tır. Gerçekten bunda basiret sahipleri için, nûr sahipleri için ibretler, dersler, öğütler vardır.

Evet göklere ve yere sahip olan, göklere ve yere egemen olan, buluta, yağmura söz geçiren, yağmuru, rahmeti dilediği yerlere indiren, doluyu dilediği yere gönderen, dilediği yeri ondan koruyan bir Allah. Bir başka ifadesiyle de nûrunu, hidâyetini dileyen, isteyen ve kendisinin dilediği kimseye lütfeden bir Allah. Ama istemeyenlere de zoraki Müslüman olacaksın demeyen bir Allah.
45. "Allah bütün canlıları sudan yaratmıştır. Kimi karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayakla yürür, kimi dört ayakla yürür. Allah dilediğini yaratır, Allah şüphesiz her şeye Kadirdir."

Allah her hayvanı, her bir debelenen, hareket eden canlı varlığı sudan yarattı. Onlardan kimisi karnı üzerinde yürür, sürünür kimisi ayakları üzerinde yürür, kimisi de dört ayağı üzerinde yürür. Yılan, çıyan gibi sürünenleri de, insan gibi iki ayakları üzerinde yürüyenleri de, davar, sığır gibi dört ayakları üzerinde yürüyenleri de yaratan, var eden Allah'tır. Allah dilediğini dilediği şekilde yaratandır. Allah her şeye kadirdir, her şeye güç yetirendir, her şeyi kadir olandır, her şeyin ölçüsünü takdir edendir. Evet işte böylece tek bir sudan pek çok tür hayvanları, canlıları yaratan Allah'tır. İşte böyle hayat veren güçlü bir Allah, hidâyeti vermeye, nûru vermeye de yetkilidir.

46. "Andolsun ki, açıklayıcı âyetler indirmişizdir. Allah dilediğini doğru yola eriştirir."

Muhakkak ki Biz, size apaçık âyetleri, gün gibi delilleri indirdik, her şeyi açıklayıcı âyetler indirdik. Sizin hayatınızı düzenleyecek, size yol gösterecek yasalar, hükümler, misaller indirdik ki onlarla yol bulasınız. Bu âyetlerle, bu delillerle sırat-ı müstakîmde olmak isteyenleri de Allah dosdoğru yoluna hidâyet eder, sıratına ulaştırır. Lütfuyla onları cennetine ulaştırır. Âyetler açık, yol belli, artık dileyen sırat-ı müstakîmi tercih eder, bu âyetlerle Allah'ın istediği yola girer ve sonunda cennete gider... Dileyen de karanlık bir hayatı, karanlık bir dünyayı seçer, dünyası da karanlık olur âhireti de cehennem olur... İşte bundan sonraki âyette bu aydınlık ve karanlık taraftarlarından iki örnek sunulacak.

47. "Münâfıklar: "Allah'a ve Peygambere inandık, itaat ettik" derler; sonra da bir takımı yüz çevirirler. İşte bunlar inanmış değillerdir."

Allah ve Resûlünü tercih konusunda iki tip insan gündeme getirilir bu âyette. İnsanlar diyorlar ki biz Allah ve Resûlüne inandık, iman ettik ve itaat ettik. Kalplerimizle Allah ve Resûlünü tasdik ettik derler. Ama onlardan bir grup bu imandan ve ikrarlarından sonra Allah ve Resûlünün hükümlerinden yüz çeviriyorlar. İşte bunlar inanmış mü'min değiller. Yâni önce Allah'a ve Resûlüne iman iddiasında bulunacaksınız, bir de üstelik Allah ve Resûlüne itaat ettiğinizi beyan ve ikrar edeceksiniz, sonra da beğenmediğiniz, beklemediğiniz, hoşunuza gitmeyen bir emir ve yasakla karşı karşıya kalınca da Allah ve Resûlünden yüz çevireceksiniz, tevella edeceksiniz. Bu iman değildir, bu mü'min tavrı değildir, Müslüman tavrı değildir, teslimiyet değildir. İşte âyetin sonundaki onlar mü'min değillerdir ifadesi böyle bir tavrın mü'min tavrı olmadığını ortaya koyuyor. Bu iman, bu iddia sadece söz planında kalan bir iddiadır. Sadece dille ben Allah ve Resûlüne inandım ve itaat ettim deyivermekle insan mü'min olmaz.
48. "Aralarında hüküm vermek üzere Allah'a ve peygamberine çağırıldıkları zaman, bir takımı hemen yüz çevirirler."

Allah'a ve Resûlüne çağrıldıklarında, aralarında Allah ve Resûlü hükmetsin diye dâvet edildiklerinde, yine onlardan bir grup yüz çevirip iraz ederler. Hüküm sahibi Allah ve Resûlüdür. Hayata hakim olan Allah ve Resûlüdür. Hayatta yetki Allah ve Resûlüne aittir. Hükmetme, karar verme konusunda tek yetkili Rab ve İlâh Allah'tır. Muhammed (a.s) da Onun yeryüzünde sözcüsü, Onun istek ve arzularını aktarım görevlisidir. İşte Rabbimiz kendisinin ve bu yetkilerle donattığı peygamberinin hükmüne razı olmayanları mü'min kabul etmiyor.

Evet insanlar bu dünyada Allah ve Resûlüne çağrılacaklar, Allah ve Resûlünün hükmüne dâvet edilecekler, Allah ve Resûlü onlar hakkında karar verecek, onlar da Allah ve Resûlüne inandığını iddia eden kimseler olarak gönüllerinde en ufak bir sıkıntı duymadan Allah ve Resûlünün hükmüne boyun eğip teslim olacaklar ve işte böylece onların mü'minlikleri Allah tarafından tescil edilmiş, kabul edilmiş olacaktır. Bir hayat problemiyle karşı karşıya kalındığı zaman hemen Allah ve Resûlüne gidilecek, Allah ve Resûlü problemi çözüme ulaştıracak, ama o problemi Allah ve Resûlüne götüren kimse bu çözümü kabul etmeyecek. Olacak şey değildir bu.

49. "Ama hak kendilerinden tarafa ise, itaatle koşa koşa gelirler."

Bu tip insanlar Allah ve Resûlünün hükmüne müracaat ettikten sonra eğer hüküm kendilerinin lehinde verilmişse, hak kendilerinden yanaysa o zaman süratlice peygamberin yanına gelirler, boyun eğerek, itaat ederek, tamam Allah ve Resûlünün verdiği karar neyse biz ona evet diyoruz diyerek gelirler. Ama Allah ve Resûlü kendilerinin aleyhine bir hak hüküm vermişlerse o zaman da karşı gelirler, yüz çevirirler. Yâni onların peygamberin yanına koşarak gelişleri hakkın, adâletin peygamberin yanında oluşundan değil peygamberin lehlerinde karar verişinden dolayıdır.

50. "Kalplerinde hastalık mı var, yoksa şüphelenmişler midir, yahut Allah'ın ve peygamberlerinin onlara haksızlık yapacağından mı korkmaktadırlar? Hayır; onlar sadece zalimdirler."

Yoksa bu adamların kalplerinde bir hastalık mı var? Bir nifak hastalığı mı var bu adamların kalplerinde? Yoksa şüphe içindeler mi? Yoksa Allah ve Resûlünden şüpheleniyorlar mı? Yoksa Allah ve Resûlünün yanlış hükümde bulunarak, hata ederek kendilerine haksızlık yapacaklarından mı endişeleniyorlar? Evet bir konuda hüküm vermeleri için Allah ve Resûlüne müracaat eden, Allah ve Resulünün verdiği hüküm kendi lehlerinde olduğu zaman buna evet diyen, ama hüküm aleyhlerinde tezahür ettiği zaman da yüz çeviren bu insanların ya kalplerinde bir nifak hastalığı var, ya Allah ve Resulünden şüphe ediyorlar, ya da Allah ve Resûlüne güvenleri yok. Allah ve Resûlünün yanlışlık yapacağını, taraf tutacağını, kendilerine haksızlık yapacağını zannediyorlar. Bilâkis onlar zalimlerdir. Bir kere Allah ve Resûlü asla haksızlık yapmaz, zulmetmez, hak kimden yanaysa ondan yana hükmeder.

Yâni bilâkis onlar zalimlerdir buyruğuyla Rabbimiz şunu ortaya koyuyor: Onlar Allah ve Resûlünün asla bir yanlışlık, bir haksızlık yapmayacağını biliyorlar. Peygamberin vereceği hükmün yanlışlığından haksızlığından korkmuyorlar. Onlar bunu biliyorlar. Ama ken-dileri zalimdir onların. Kendileri zulmetmek istiyorlar. Kendileri dâvâ-laştığı kimselerin hakkını yemek istiyorlar. Bunu da Rasûlullah'ın hu-zurunda yapamayacaklarını bildikleri için peygamberin mahkemesine müracaat etmek istemiyorlar.

51. "Aralarında hüküm verilmek üzere Allah'a ve peygambere çağırıldıkları vakit: "İşittik, itaat ettik" demek, ancak mü'minlerin sözüdür, işte saadete

erenler onlardır.”

Allah ve Resûlünün hükmü karşısında ikinci tip insan ise şöyledir: Böyle bir durumda mü’minlerin sözü ise, aralarında hüküm vermesi için Allah ve Resûlüne dâvet edildikleri zaman, şöyle derler, işittik ve itaat ettik. Allah ve Resûlünün hükmüne müracaat edildi mi işte denmesi gereken, yapılması gereken budur. Bir mü’mine düşen sadece işittik ve itaat ettik demektir. Evet demek ki kişi önce Allah ve Resûlüne müracaat edecek, tüm hayat problemlerinin çözümünde Allah ve Resûlüne gidecek, baş vuracak, Allah ve Resûlünün hükmüne kulak verecek, onu anlayacak sonra da kesinkes ona boyun bükecek, itaat edecek ve teslim olacak. İşte dünyada da, âhirette de felaha erenler, kurtuluşa erenler bu mü’minlerdir.

Evet demek ki Allah ve Resûlüne çağrıldığı zaman, Allah ve Resûlünün hükümlerine çağrıldığı zaman, Allah’ın kitabına ve Resûlünün sünnetine dâvet edildiği zaman iki tip insan görülecekmiş. Birincisi işittik ve itaat ettik, işittik ve gereğini yerine getirmeye yöneldik diyen müslüman tipi, ikincisi de inandık dedikleri halde Allah ve Resûlünün hükümlerinden, kitap ve sünnetten yüz çeviren münâfık tip.

Biliyoruz ki Allah ve Resûlünün hükümlerine dâvet sadece o döneme mahsus bir hadise değildir. Şu anda da Allah’ın kitabına, Resûlünün sünnetine dâvet söz konusudur. Şu anda bir hayat problemiyle karşı karşıya mı bulunuyoruz? Çözümlenecek bir problem mi var? Bir ihtilâf mı var? Bir konuda muhakeme mi olmak istiyoruz? Bir konuda bir karar mı vereceğiz? Bir tavır mı belirleyeceğiz? Bir eylem mi gerçekleştireceğiz? Gelin bu problemi Allah ve Resûlüyle çözümleyelim. Gelin Allah ve Resûlünün hükmüne müracaat edelim. Gelin Allah’ın kitabına ve Resûlünün sünnetine başvuralım. Gelin Allah ne diyorsa onu peygamber örnekliliğinde anlayalım denildiği zaman bugün de bu iki tip insanın varlığını görüyoruz. Hemen Allah ve Resûlünün hükmüne teslim olanları ve bundan süratlice kaçanları bugün de görüyoruz. Ben bu konudaki problemlerimi başkalarıyla çözerim diyerek Allah’ın kitabına ve Resûlünün sünnetine müracaat yerine başkalarına müracaat edenleri görüyoruz.

Bunlar dün de bugün de inanmadıkları halde inanmış görünen münâfıklardır. Allah’ın hükmüne, Allah’ın kitabına, Allah’ın yasalarına ve peygamberin pratikte uygulamalarına çağrılırken Müslümanız dedikleri halde buna razı olmayarak başka başka hayat tarzları, başka başka yasalar, başka başka

hayat programları arayışı içine girenler, başkalarının kanunlarını uygulamadan yana bir tavır sergileyenler kesinlikle bilelim ki münâfıklardır. Allah ve hükmüne razı olmayarak, Allah Resûlünün istediği bir hayatı yaşamayarak başka başka hayat anlayışlarına yönelenler kesin münâfıktırlar.

Allah'a itaat, peygambere itaattir; peygambere itaat, Allah'a itaattir. Allah ve Resûlünün arasını ayırmaya kimsenin hakkı yoktur. Ben Allah'a itaat ederim, Allah'ın kitabına itaat ederim ama Resûlüne itaat etmem, Resûlünün sünnetine itaat etmem demeye hiç kimsenin hakkı ve yetkisi yoktur. Allah'a itaat Onun kitabıyla mümkündür, Resûlüne itaat onun sünnetiyle mümkündür. Şu anda dünya üzerinde Allah'ın kitabı da Resûlünün sünneti de vardır. Allah'ın kitabı da Resûlünün sünneti de dimdik ayaktadır.

Ama dün de, bugün de kimi münâfıklar biz Allah'ın hükümlerine itaat ederiz, Allah'ın kitabına tabi oluruz, lâkin peygamber bizim için bağlayıcı değildir diyorlar. Halbuki Kur'an-ı Kerîmin pek çok yerinde vurgulanan peygamberin hükmüne itaat emri sadece o dönem insanlarını bağlayan bir emir değildir. Bu emir sadece Rasûlullah efendimizin kendi dönemiyle, kendi hayat süresiyle sınırlı değildir. Ra-sûlullah efendimizin Müslümanlar adına aldığı kararlar kıyâmete kadar geçerlidir. Rasûlullah efendimizin sünneti kıyâmete kadar bizim için bağlayıcıdır. Allah'ın Resûlü kıyâmete kadar tek otorite insan olarak kalacaktır. Bir insanın gerçek Müslüman olup olmadığına bu otoriteyi kabul edip etmediği, bu otoriteye itaat edip etmediği belirleyecektir. Ona itaat edenler mü'min, itaat etmeyenler de kâfir sayılacaktır.

Evet demek ki peygamber (a.s) bizim hakkımızda bir şey söyleyecek, bir hüküm verecek, peygamber bizim durumumuzu bir karara bağlayacak, bizim adımıza bir karar alacak. Şöyle giyinin, böyle yaşayın, şunu yapın, bunu yapmayın diyecek, aldığı bu karar bizim aleyhimize de olsa, lehimize de olsa, hoşumuza da gitse, huzurumu-zu da kaçırsa onun bizim adımıza verdiği bu kararı kabul etmek, hem de içimizde en ufak bir isteksizlik, kalbimizde en fak bir burukluk, yüzümüzde en küçük bir işmizaz hissetmeden teslim olup uygulamak zorundayız. Peygamberi hayatımızda karar mercii bilmek zorundayız. İhtilâf mercii, karar mercii olarak peygamberimizin hayatımızda evet ve hayır deme yetkisinde olduğunu kabul etmedikçe Müslüman olamayacağımızı asla unutmayacağız.

Ve üstelik bizim adımıza karar verme makamında olan peygamberin bizim

adımıza aldığı kararlara tam tamına teslim olup onları uygularken de kalbimizden en ufak bir tereddüt geçirmeden uygulamadıkça Müslüman sayılmayacağımızı bir an bile hatırımızdan çıkarmamalıyız. Onun emir ve yasaklarından zerre kadar bir şüphe etmediğimiz gibi, ona akıl verip yol göstermeye de kalkışmayacağız.

52. "Allah'a ve Peygambere itaat eden, Allah'tan korkan ve O'ndan sakınan kimseler, işte onlar kurtulanlardır."

Kim Allah'a ve Resûlüne itaat ederse, kim Allah'ı ve Resûlünü hayatında hüküm mercii, karar mercii kabul ederse, kim Allah ve Resûlünün istediği bir hayatı yaşarsa ve Allah'tan ciddi bir şekilde haşyet duyar, Ona karşı gelmekten, Onun emir ve yasaklarını çiğnemekten, Onu razı edememekten korkarsa, Ona itaatsizlikten tir tir titrerse ve Onun için muttaki olur, Onun koruması altına girer, Onun belirlediği gibi hayatını Onun için yaşarsa işte fâizûn olanlar, başarılı olanlar onlardır. İşte başardı diyebileceğimiz, işte kurtuldu, işte başarıya imzasını attı diyebileceğimiz kimseler bunlardır. Allah'a ve Resûlüne itaat edenler, Allah ve Resûlünün dediği gibi yaşayanlar, hayatlarını Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetiyle düzenleyenler, Allah ve Resûlünün haram-helâl sınırlarına riâyet edenler; felaha erip, başarılı olanlardır.

Rabbimiz nerede kendisine bir itaatten söz etmişse hemen orada peygamberine de itaat istiyor. Çünkü Rasûlullah efendimiz Al-lah'ın yeryüzünde sözcüsüdür. Rabbimiz indirdiği kitabın pratiğe aktarılma görevini peygamberine vermiştir. Tabii kitabının pratikte uygulanma yetkisini peygamberine verirken aynı zamanda ona itaat edilme yetkisini de birlikte vermiştir.

Kelime-i şehadeti söyleyen biri, bu sözüyle, bu ikrarıyla Allah'a itaati kabullendiği gibi, peygamberine itaati da kabullenmiş demektir. Ben Allah'ı kabul ederim, Allah'a itaat ederim, ben Allah'ın kitabına itaat ederim, ben **eşhedü en la İlâhe illallah** derim ama ve **eşhedü enne Muhammeden abdühu ve Resûlühü** demem diyen bir insan Müslüman olamaz. Ben Allah'a itaat ederim ama elçisine itaat etmem diyen bir insan da Müslüman sayılmayacaktır. Çünkü eğer Rasûlullah efendimizin verdiği hükümler sadece Kur'anın aktarımı olmuş olsaydı, bu Kur'an'ın dışında peygambere hiçbir yetki verilmemiş olsaydı o zaman Rabbimiz bu kitabında ısrarlı bir şekilde kendisinden sonra peygamberine itaat istemezdi, bana itaat edin derdi.

Rabbimiz kendi hükümlerinde başka Rasûlullah efendimizin de hüküm

verme yetkisinden söz etmezdi. Kendisinin haram ve helâl kılma yetkisinden başka Rasûlullah efendimizin haram ve helâl koyma yetkisinden de söz etmezdi. Madem ki Rabbimiz kendisine itaatle birlikte Resûlüne itaatten, kendi verdiği hükümlerin yanında Resûlünün de hükümlerinden, kendi haram ve helâl sınırlarını belirleme yetkisiyle birlikte Resûlünün de haram ve helâl sınırları belirleme yetkisinden söz ediyor ise o zaman ben Müslüman'ım diyen kimseye düşen de Allah ve Resûlüne itaatten başkası değildir.

Allah kendisine ibadet edilecek, kendisine kulluk yapılacak tek İlâhtır, tek Rab'dir. İbadet edilecek sadece O var, Rasûlullah (a.s) da Onun kulu ve elçisidir. İtaat edilecek bir makamda olmakla beraber Rasûlullah efendimiz bir kuldur. Hüküm verme yetkisine rağmen sadece bir kuldur. Bu iyi bilinmelidir. Allah'la peygamber karıştırılmamalıdır. Rasûlullah efendimiz asla İlâh makamına, Rab'lik makamına ge-çirilmemelidir. Dua edilecek olan, secde edilecek olan, sığınılacak olan, yardıma çağrılacak olan, bizi öldürecek, diriltecek olan, bize rızık verecek olan, bize icabet edecek olan sadece Allah'tır. İstenmesi gereken sadece Allah'tır. Ölümsüz olan, bâkî olan sadece Allah'tır. Muhammed (a.s) bir beşerdir, bir insandır, bir kuldur, ölümlüdür.

53. "Ey Muhammed! Eğer kendilerine emredersen, o iki yüzlüler, savaşa çıkacaklarına bütün güçleriyle yemin ederler. De ki: "Yemin etmeyin; itaatiniz malumdur. Allah yaptıklarınızdan şüphesiz haberdardır."

Onlar, o münâfıklar, o Allah ve Resûlüne itaatten yüz çevirenler, Allah'ın ve Resûlünün hükmünün dışında hüküm arayanlar, kitap ve sünnete değil de başka şeylere müracaat edenler bütün varlıklarıyla Allah'a yemin ettiler. Yeminlerin en ağırı olan Allah üzerine yemin ederek dediler ki eğer emredersen mutlaka savaşa çıkacağız. Sen istersen ey peygamber mutlaka savaşa çıkacaklarmış. Sana bu derece itaatkârlarmış. Eğer peygamber bir savaş emri verirse, yahut topraklarından çıkma emri verirse mutlaka onun emrine boyun eğeceklerine dair yemin ediyorlar.

Sen onlara de ki peygamberim, yemin etmeyin. Çünkü sizden istenen sadece maruf bir itaattir. Yâni sizin bana maruf ölçüler içinde itaat etmeniz, yalan yere yemin etmenizden daha hayırlıdır. Yâni sizin ne dediğiniz, ne palavralar sıktığınız benim için önemli değildir. Benim emirlerim, isteklerim karşısında sizin nasıl davranacağınız bellidir. Yâni sizin itaatiniz bellidir. Sizin

itaatiniz sadece sözden ibarettir. Fiili hiçbir yönünüz yoktur. Belki bu yeminlerinizle, bu palavralarınızla insanları kandırabilirsiniz ama her şeyi bilen Allah'ı hiçbir zaman kandıramazsınız. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızın tamamından haberdardır. Allah içinizi de dışınızı da bilmektedir.

54. "De ki: "Allah'a itaat edin; Peygambere itaat edin. "Eğer yüz çevirirseniz, bilin ki o Peygamber, kendisine yükletilenden ve siz de kendinize yükletilenden sorumlusunuz. Eğer Ona itaat ederseniz doğru yolu bulursunuz, Peygambere düşen sadece apaçık tebliğdir."

De ki, Allah'a ve Resûlüne itaat edin. Eğer Allah ve Resûlüne itaatten yüz çevirirseniz, eğer kitap ve sünnetten yüz çevirir, başkalarına yönelirseniz, Allah ve Resûlünden gelen hayat programından hoşlanmayıp başka programlar arayışı içine girerseniz, bilesiniz ki peygambere düşen iş, kendi yükünü taşımaktır. Size düşen de kendi yüklerinizi yüklenmek, kendi veballerinizi taşımaktır. Peygamber bu âyetleri size tebliğ vebaliyle, sizler de onun size tebliğ ettiği bu âyetlere karşı nasıl davrandığınızın vebaliyle, itaat vebaliyle Allah'ın huzuruna çıkacaksınız. Yâni sizler peygambere karşı itaatten çıkar keyfinize göre bir hayat yaşamaya yönelirseniz bilesiniz ki bu tavrınızla ona asla bir zarar veremezsiniz. Ancak kendinize zarar vermiş olursunuz.

Eğer Allah'a ve Resûlüne itaatten yüz çevirirseniz bilesiniz ki Resul sadece kendi itaatiyle, kendi yüküyle, kendi kulluğuyla sorumludur. O bununla Allah'ın huzuruna gelecek, sizler de kendi yüklerinizle, kendi sorumluluklarınızla Allah'ın huzuruna çıkacaksınız. Yâni Allah'ın Resûlü de bir kuldur. Kul olarak O da Allah'a karşı sorumludur.

Eğer ona itaat ederseniz, Onu dinler, Onu örnek bilir, Onun hayatına bakar ve Onun gibi, Onun istediği gibi bir hayat yaşarsanız, Onun verdiği hükme razı olursanız hidâyette olursunuz, hidâyete erersiniz. Resule düşen de zaten apaçık bir tebliğden başkası değildir. Yâni sizin itaatinizden ya da isyanınızdan dolayı Onun bir karı ve zararı yoktur.

Evet şu anda bizler de bu hayatı böylece yaşayacağız. Şu anda Allah'ın indirdiği kitap elimizdedir. Bu kitap bizden nasıl bir hayat istiyor? sorusunun cevabı olan Rasûlullah efendimizin sünneti, uygulamaları da elimizdedir. Öyleyse gece-gündüz bu kitapla ve bu kitabın pratiğiyle beraber olur ve tüm hayat problemlerimizi bu kitaba ve sünnete havale ederiz, Allah ve Resûlünün

hükümlerine itaat ederiz ve kurtuluşa erenlerden olmaya çalışırız. İşte şu anda Allah ve Resûlünün bizden istediği budur.

55. "Allah, içinizde inanıp yararlı iş işleyenlere, onlardan öncekileri halef kıldığı gibi, onları da yeryüzüne halef kılacağına, onlar için beğendiği dini temelli yerleştireceğine, korkularını güvene çevireceğine dair söz vermiştir. Çünkü onlar Bana kulluk eder, hiçbir şeyi Bana ortak koşmazlar. Bundan sonra inkâr eden kimseler, işte onlar, artık yoldan çıkmış olanlardır."

Allah sizden iman eden ve sâlih amel işleyenlere, iman eden ve iman kaynaklı bir hayat yaşayanlara, iman eden ve hayatlarını bu imanlarıyla düzenleyenlere vaat etti ki, yeryüzünde onları halifeler, kılacak, egemenler, hakimler kılacak. Onları yeryüzünde yerleştirecek, yeryüzünün hâkimiyetini onlara verecek. Tıpkı kendilerinden öncekilere yeryüzünde hayat hakkı, egemenlik yetkisi, güç ve kuvvet verdiği gibi. Onların dinlerini, yollarını, hayat programlarını, sistemlerini yeryüzüne hakim kılacak. Onlar için razı olduğu, beğenip seçtiği dinlerini de yeryüzünde sabit kılacak, sağlamlaştıracak. Ve şu anda içinde bulundukları korkulu hayatlarını, güvensiz hayatlarını emniyete çevirecek, emin bir duruma getirecek. Artık onlar da Bana kulluk ederler, sadece Beni dinlerler, hayatlarını Benim istediğim şekilde yaşarlar ve Bana hiçbir kimseyi ortak koşmazlar. İşte iman eden ve sâlih ameller işleyen kullarıma vaadim budur der Rabbimiz.

Evet Allah'a Allah'ın istediği şekilde iman eden, Allah'ın kitabına, Allah'ın Resullerine Allah'ın istediği gibi iman eden ve bu imanlarını pratikte göstermek üzere sâlih ameller işleyen Müslümanlara kıyâmete kadar Rabbimizin vaadi işte budur. Daha önce böylece inanan ve sâlih ameller işleyen Müslümanlara nasıl bu vaadini gerçekleştirmişse, toplumuna karşı nasıl ki Nuh (a.s)'ı ve beraberindeki bir avuç Müslümanı bu vaadine ulaştırmışsa, Âd kavmine karşı Hûd (a.s) ve beraberindeki bir avuç Müslümanı, Semûd kavmine karşı Sâlih (a.s) ve beraberindeki bir avuç Müslümanı, kavmine karşı İbrahîm (a.s) ve Müslümanları, Lût kavmine karşı Lût (a.s)'ı ve Müslümanları, Şuayb (a.s) ve Müslümanları, Firavunlara karşı Mûsâ (a.s) ve Müslümanları nasıl yeryüzüne egemen bir konuma getirmişse; kesinlikle bilelim ki Rabbimiz aynı şekilde inanan ve sâlih amel işleyen günümüz Müslümanlarını da mutlaka yeryüzüne egemen kılacaktır. Şu anda Müslümanlar bulundukları coğrafyalarda korku içinde bir hayat yaşıyor olsalar da Allah yakında onların korkularını emniyete dönüştürecek, dinlerini, hayat programlarını yeryüzünde

sağlamlaştıracaktır.

Evet bu Allah'ın vaadidir ve hiç kimse Allah'ın vaadi konusunda şüpheye düşmesin. İşte bu âyetlerin gelişinden kısa bir süre sonra Medine'den Çin seddine kadar, Kafkaslardan Afrika içlerine kadar tüm dünya Mekke'de korku içinde bulunan, Medine'de güvensizmiş gibi yaşayan Müslümanların olmuştur. Ve tüm bu dünyada Allah'ın razı olduğu din, Allah'ın seçip beğendiği hayat programı uygulanır olmuş, insanlar Allah'a ve Resûlüne itaat edip boyun bükmüşler, Allah'ın yasalarını uygulamışlardır. Matematik hesaplarına göre zerre kadar gerçekleşme imkânı, ümidi görülmeyen bir şey Allah'ın vaadinin gerçekleşmesiyle gerçek olmuştur. Bu âyetlerin geldiği dönemde kendileri bile bu kadar büyük bir izzet ve şerefi ummayan Müslümanlar bunları görmüşlerdir. Çok yakında inşallah biz Müslümanlar da tüm korkularımızın bittiğini, Müslümanların egemenliğinde tüm dünyanın emin bir hayata ulaştığımızı göreceğiz. Yeter ki Allah'ın istediği bir imanı, Allah'ın istediği bir teslimiyeti, Allah'ın istediği bir iman hayatını gerçekleştirmiş olalım, Allah vaadinden asla dönmez.

Ama bundan sonra, bütün bu âyetlerden, bu müjdelerden, bu uyarılardan sonra kim de kâfir olursa, kim de Allah'ın bunca âyetlerini örtecek, örtbas edecek olursa, kitaptan peygamberden habersiz bir hayat yaşayarak Allah ve Resûlüne karşı gelecek, itaatten çıkacak olursa kesinlikle bilesiniz ki fâsıklar onlardır, dinden, itaatten, kulluktan çıkan, küfür içinde, fısk-ı fücur içinde olanlar da onlardır.

56. "Namaz kılın, zekât verin, peygambere itaat edin ki size merhamet edilsin."

Namazı ikâme edin, namazı ayağa kaldırın, namazı hayatın düzenleyicisi kılın. Ey Müslümanlar haydi namazı ikâme edin. Allah'ın sizden ilk istediği budur. Namazsız bir hayattan yana olmayın. Zekâtlarınızı da verin. Mallarınızda Allah'ı söz sahibi bilin. Mallarınızla ilişkilerinizi Allah'ın istediği şekilde ayarlayın. Mallarınızın sahibinin Allah olduğunu bilin. Tüm hayatınız konusunda, tüm hayat problemleriniz konusunda Allah'a ve Resûlüne itaat edin, tüm hayatınızda Allah ve Resûlünü dinleyin ki size merhamet olunsun. Namazla bedenlerinizi, azalarınızı temizleyin, zekâtla mallarınızı temizleyin, Resule itaatle de tüm hayatınızı temizleyin.

Rasûlullah (a.s)'a itaat Rasûlullah (a.s)'ı bilmekle, tanımakla mümkün olacaktır. Allah'a itaat Allah'ın kitabını tanımadan mümkün olmadığı gibi, Rasûlullah (a.s)'a itaat da Kur'an'ı ve Rasûlullah'ın sünnetini, hayatını,

uygulamalarını bilmeden mümkün olmayacaktır.

Yâni namazın ve zekâtın dışında top yekun hayatı kapsayan Rasûlullah'ın örnekliliğini de bilmek zorundayız. İşte bunun yolu şu kitabı başından sonuna kadar, sünneti de başından sonuna kadar bilmekten geçer. Demek ki o kadar kolay değildir bu iş. Allah'ı tanımadan, Allah'ın arzularını bilmeden, yâni Allah'ın kitabını öğrenmeden, Resûlünün sünnetini tanımadan ne Allah'a itaat ne de peygambere itaat mümkün değildir. Bildiğimiz âyet kadar, tanıdığımız sünnet kadar ancak itaatimiz söz konusu olacaktır, unutmayalım!

Biz de bu Allah vaadine ulaşıp izzetli ve şerefli bir hayata ulaşmak istiyorsak bunu yapmak zorundayız, ben başkasını da bil-medim, bilemedim. Evimiz eksik olsa, eşyamız eksik olsa, altınımız gümüşümüz olmasa, atımız arabamız olmasa ne çıkar? Kuru bir ekmekle ömür geçirsek ne olur? Şunu kesinlikle bilelim ki maldan, mülkten, eşyadan, köşe dönmeden, dünyadan taviz vermeden Allah ve Resûlüne itaat mümkün değildir. Allah'a itaat mümkün olmayınca da Allah'ın vaadine ulaşmak, kölelikten kurtulup şerefli bir hayata ulaşmak mümkün olmayacaktır.
57. "İnkâr edenlerin, Bizi yeryüzünde âciz bırakacak-larını sanmayasın. Varacakları yer ateştir. Ne kötü dönüştür!"

Evet sakın ha bu kâfirlerin yeryüzünde Bizi âciz bırakacaklarını sanmayasın. Onların varacakları yer ateştir ve o ne kötü bir varış yeridir. Bizi âciz bırakmak, âyetlerimizi âciz bırakmak üzere, âyetlerimizle savaşmak üzere sa'y edenler, âyetlerimizi yeryüzünde silmeye çalışanlar, Bizim gücümüzü kudretimizi, egemenliğimizi, dinimizi, yasalarımızı âciz bırakmak ve bizi âciz bırakarak yeryüzünde silmeye çalışanlar, yeryüzünde bize hayat hakkı tanımamaya, kendi yasalarının uygulanması adına bizim yasalarımızı ilga etmeye çalışanlar, yâni bizimle savaşa tutuşan kâfirler asla Bizi âciz bırakamazlar.

Evet yeryüzünde ekonomik, siyasal ve askeri güçlerine güvenerek Allah'ı Allah'ın âyetlerini, Allah'ın yasalarını, Allah'ın sistemini âciz bırakmak, ilga etmek, onun yerine kendi sistemlerini ikâme etmek isteyenlerin, Allah'a kafa tutmak isteyenlerin varacakları yer cehennemdir.
58. "Ey inananlar! Ellerinizin altında olan köle ve câriyeler ve sizden henüz erginliğe ermemiş olanlar, sabah namazından önce, öğle sıcağında soyunduğunuzda ve yatsı namazından sonra yanınıza gireceklerinde üç defa

izin is-tesinler. Bunlar, sizin açık bulunabileceğiniz üç vakittir. Bu vakitlerin dışında birbirinizin yanına girip çıkmakta size de, onlara da bir sorumluluk yoktur. Allah size âyetlerini böylece açıklar. Allah bilendir, Hakîmdir.”

Ey iman edenler, sizin evlerinizde sağ ellerinizin mâlik olduğu köleleriniz ve câriyeleriniz ve buluğa ermemiş çocuklarınız sizden izin almadıkça şu üç vakitte sizin odalarınıza girmesinler. Girecekleri zaman sizden izin istesinler. Evlerinizde köleleriniz var, câriyeleriniz var ve de çocuklarınız var. İşte onlar sizin şahsî odalarınıza şu üç vakitte sizden müsaade almadıkça girmesinler.

1- Sabah namazından önce.

2- Öğlen vakti elbiselerinizi soyunduktan sonra.

3- Ve bir de yatsı namazından sonra.

Bu üç vakit sizin için avrettir. Sizin vakitleriniz olan mahrem vakitlerdir bunlar.

Hiç düşündünüz mü bugüne kadar bunu? Rabbimizin kitabını okumadan, Rabbimizin bu emrini öğrenmeden nasıl itaat edilebilir Ona? Bu bilinmeli ki; Rabbim böyle istiyormuş diyerek Onun bu arzusuna itaat edelim değil mi? Hanımla kocası evinde bu vakitlerde istirahat ediyor, haydi şu anda köle ve câriye yok diyelim, ama evde buluğa ermemiş çocukları var ve onlar kapıyı çalıp izin almadan onların yanına girmeyecek. Hiç böyle bir probleminiz oldu mu şimdiye kadar? Hiç çocuklarına okuyup anlattınız mı bu Allah emrini? Ya da Allah’ın tarif buyurduğu şekilde böyle bir öğlen vakti hanımınla keyfetmek hiç aklınıza geldi mi? Nerden gelecek, bu köle hayatında buna imkân var mı? diyorsunuz değil mi? Tabii böyle Kur’an ve sünnetten kopuk bir hayat yaşadığınız sürece ölünceye kadar da böyle bir şey aklınıza gelmeyecek.

Ama ne onlara, ne de size bu vakitlerin dışında bir günâh, bir sorumluluk yoktur. Sabah namazından önce, yatsıdan sonra, öğle namazından sonraki vakitlerin dışında onların sizin yanınıza girmesinde bir veballeri yoktur. Allah bu zamanlara müsaade etmiştir. Yâni bu zamanlarda onlar sizin yanınıza girerlerken sizler açık saçık bir vaziyette olursanız suç onların değil sizindir. Sizler de dikkatli davranın diyor Rabbimiz. Böylece diğer zamanlarda beraber dolaşabilirsiniz. İşte Allah böylece âyetlerini açıklıyor, Allah bilendir, Allah Alîmdir. Her konuda güzel hükmü, doğru hükmü veren de Odur.

59. “Çocuklarınız erginlik çağına gelince, büyüklerinin izin istediği gibi, onlar da her defasında izin istesinler. Allah size âyetlerini böylece açıklar. Allah bilendir, Hakîmdir.”

Sizden ergenlik çağına ulaşan çocuklarınız onlar da artık büyükleri gibi izin istesinler. Babalarının, analarının yanlarına girerlerken izin istemeden, kapıyı çalmadan girmesinler. Her vakitte izin istesinler öyle girsinler.

Evet işte böyle buluğa ermemiş çocuklarda biraz farklılık var, hizmetçiler, câriyeler için biraz farklılık var, ama buluğa ermiş çocuklar her vakit girerlerken izin istesinler. Allah size âyetlerini böylece açıklıyor, Allah Alîmdir, bilendir ve hikmet sahibidir. Yâni bu işleri Allah bilir, hayatı Allah bilir biz bilmeyiz. Bu işleri peygamber bilir biz bil-meyiz. Bize düşen sadece Allah ve Resûlünün dediklerine itaat etmek ve hayatı öylece yaşamaktır.

60. "Evlenme ümidi kalmayan, ihtiyarlayıp oturmuş kadınlara, süslerini açığa vurmamak şartı ile, dış esvaplarını çıkarmaktan ötürü sorumluluk yoktur; ama sakınmaları kendileri için daha iyi olur. Allah işitir ve bilir."

Nikâha ihtiyacı olmayan, cinsel arzuları kalmamış ihtiyar kadınlara gelince, ziynetlerini, kollarını, göğüslerini tamamen açmamak kayd-u şartıyla az çok üzerlerindeki elbiselerini serbest bırakmalarında bir beis, bir sakınca yoktur. Meselâ başlarını tam örtmüyorlar, ayakları birazcık yukarılara doğru açık olabiliyor, ya da kolları işte dirseklere kadar açık olabiliyor gibi. Ama tamamen karşı tarafı tahrik eder bir duruma da girmemeleri gerekecek. Fakat buna rağmen iffetli davranmaları, iffet ve hayalarını korumaları haklarında daha hayırlı olacaktır. Allah işitendir bilendir. Her şeyimizi, tüm hayatımızı en güzel şekilde bize açıklıyor, anlatıyor Rabbimiz.

61. "Kör için bir sorumluluk yoktur. Topal için bir so-rumluluk yoktur. Hastaya da bir sorumluluk yoktur. Evlerinizde veya babalarınızın evlerinde veya annelerinizin ev-lerinde veya erkek kardeşlerinizin evlerinde veya kız kardeşlerinizin evlerinde veya amcalarınızın evlerinde veya halalarınızın evlerinde veya dayılarınızın evlerinde veya teyzelerinizin evlerinde veya kahyası olup anahtarlar elinde olan evlerde, ya da dostlarınızın evlerinde izinsiz yemek yemenizde bir sorumluluk yoktur. Bir arada veya ayrı ayrı yemenizde bir sorumluluk yoktur. Evlere girdiğiniz zaman, kendinize, ehlinize Allah katından bereket, esenlik ve güzellik dileyerek selâm verin. Allah size âyetleri, düşünesiniz diye böylece açıklar."

Bu konuda amaya, topal olana, hasta olana zorluk yoktur. Bu konuda onlara biraz biraz müsamaha vardır. Kendiniz için de kendi evlerinizde yemek yemeniz serbesttir. Babalarınızın evlerinde çok rahat yemek yiyebilirsiniz. Analarınızın evinde, erkek kardeşlerinizin evlerinde, kız kardeşlerinizin evlerinde, amcalarınızın evlerinde, hâlâlarınızın evlerinde, dayılarınızın, teyzelerinizin evlerinde de çok rahat yemek yiyebilirsiniz. Anahtarları elinizde olan evlerde de yemek yiyebilirsiniz. Size çok yakın olan arkadaşlarınızın evlerinde de yemek yiyebilirsiniz. Bu yemeği bu evlerde yerken emmileriniz, dayılarınızla birlikte de yemek yiyebilirsiniz, oğullarınız, kızlarınızla da beraber yiyebilirsiniz, dağınık olarak ta kendi kendinize yiyebilirsiniz. Toplu olarak ta ayrı ayrı olarak ta yiyebilirsiniz. Misafirlerinizle de yiyebilirsiniz, misafirleriniz olmadan da yiyebilirsiniz. Çünkü daha önce toplumda böyle bir âdet vardı. Misafirsiz sofraya oturmuyorlardı da Rabbimiz böyle buyurdu.

Ama yerli yabancı, kadın erkek cümbür cemaat bir arada yemek yiyebilirsiniz anlamına gelmez bu âyet. Yine mahremiyet esasına uymak şartıyla bu sayılan akrabalarla birlikte yemek yenebilecektir.

Evlere girdiğiniz zaman birbirinize, Allah katından tertemiz mübarek bir selâmla selâm veriniz. ***Esselâmü aleyküm verahmetullah*** deyin. Eğer evde kimse yoksa kendi kendinize ***Esselâmü aleyna ve ala ibadillahis sâlihin*** deyiniz. Evinizde hanımınız varsa Es-selâmü aleyküm ve rahmetullah deyiniz. Evinizde çocuklarınız varsa onlara da selâm veriniz. Onlara selâm, selâmetlik, esenlik, Müslü-manlık dileyiniz. Allah katından şerefli bir selâmla selâmlayın onları. Hem kendinizi, hem de aile efradınızı selâmlayın. İşte Allah size âyetlerini açıklıyor ki böylece akıllarınızı kullanasınız.

Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şöyle buyuruyor:

"Bir Müslüman evine girer de hanımına güler yüzle bakarsa, selâm verirse, hanımı da ona güler yüzle bakarsa Allah o ikisine rahmet nazarıyla bakar. Eğer erkek hanımının elinden tutar da onunla tokalaşırsa, her ikisinin de parmaklarının arasından günâhları dökülür."

Ne güzel değil mi? Yâni gerçekten bugün bütün dünya buna muhtaçtır. Evlerdeki kavgalar, erkeğin hanımını insan görmemesi, kadının erkeğinin yüzüne bakmaması, sıkıntılar, geçimsizliklerin temelinde Allah ve Resûlünün istediği bir hayattan uzak oluş vardır değil mi? Gece yarılarına kadar evlerine gelmeyen kocalar, kocaları geldiği zaman evde olmayan kadınlar, kocaları geldiği zaman ona güler yüzle bakmayan kadınlar. Eğer Allah ve Resûlünün istediği bir hayatı yaşasak ne güzel olacak değil mi? Allah'ın rahmet nazarıyla baktığı bir ailede geçimsizlik olur mu? Allah'ın rahmetinin hakim olduğu bir aile kursak olmaz mı? Kadınlarımıza merhametli olsak, çocuklarımıza şefkatli olsak, kavganın gürültünün olmadığı bir hayat yaşasak olmaz mı? Ama evler de Allah vahyi dinlenmez de gece-gündüz şeytan vahiylerine kulak verilirse elbette bu mümkün olmayacaktır. Sihirbazların eğitiminden geçen aileler de elbette birbirlerine karşı asık suratlı, dövüşlü kavgalı olacaktır.

Gece-gündüz Hıristiyanların, Yahudilerin, Mecusilerin aile düzenlerini seyredenlerden bundan başka ne beklenir de? Birbirlerini kandıran, birbirlerine ihanetin enva-ı çeşidini sergileyen o ailelerin görüntülerini seyreden insanların hali ne olur? Bu pislikleri, bu şıllıkları seyreden erkeğin gözünde elbette karısı küçülüyor, kadının gözünde erkeği küçülüyor. Birinin kafasında başka kadın, birinin aklında, hayalinde başka erkek. Ne olacak? Sihirbazlar öyle bir eşya, öyle bir ev anlayışı, öyle bir hayat anlayışı sundular ki adam da şaşırdı, kadın da şaşırdı. Haydi evin perdelerini değiştir, haydi halıları değiştir, haydi evini değiştir, yatağını değiştir, her şeyini değiştir denildi, zavallılar da kadınıyla erkeğiyle çalışmaya koştular. Sabah erkenden kadın da, erkek de kendilerini dışarıya attılar. Çoluk-çocuk çıktı para kazanmaya, baba-ana çıktı para kazanmaya. Eh akşam geldikleri zaman da zaten bin bir stres, bin bir problem. Nereden düşünecekler de birbirlerine selâm vermeyi, gülümsemeyi? Tüm dünya insanlığının buna ihtiyacı var. Allah bize acıyor ve yol gösteriyor. Allah ve Resûlü bize en güzel bir hayatı gösteriyor.

62. "Doğrusu Allah'a ve Peygamberine inanan mü'min-ler, Peygamberle beraber bir işe karar vermek için toplandıklarında, ondan izin almaksızın gitmezler. Ey Muhammed! Senden izin isteyenler, işte onlar, Allah'a ve

peygamberine inananlardır. Bazı işleri için senden izin isterlerse, içlerinden dilediğine izin ver, Allah'tan, onların bağışlanmalarını dile. Allah şüphesiz bağışlar, merhamet eder.”

Allah ve Resûlüne iman eden mü’minler peygamberle beraber bir işte oldukları zaman. Peygamberden sonra da peygamber yolunun yolcularıyla toplumu ilgilendiren bir işle beraber oldukları zaman izin almadan ne peygamberi ne de peygamber rolünü üstlenen kimseyi terk edip gidemezler. O toplantıyı izinsiz terk etme hakları yoktur. Ancak izin alarak gitme hakları vardır. İslâmî bir konu görüşülüyor. Toplumsal bir problem var. Bütün toplumu ilgilendiren önemli bir karar alınacak. Müslümanların reisi var, başkanları var.

İşte Medine’de Muhammed (a.s) ve ashabı. Bakıyoruz ki böyle kritik bir toplantıda münâfıklar tüyüyorlar. İşlerine gelmeyen bir karar alınacağını biliyorlar. Ya infak isteyecekler, ya savaşa karar verilecek, ya bir problemin halli için say’u gayret isteyecekler, bunu bildikleri için sıvışıyorlar. Rabbimiz de diyor ki Allah ve Resûlüne iman eden bir Müslüman izinsiz böyle bir toplantıyı terk edemez. Senden izin isteyecek olanlar Allah ve Resûlüne iman edenlerdir. Yâni gerçekten bir mâzereti olup ta izin isteyenler mü’minlerdir. Herhangi bir konuda senden izin istedikleri zaman onlardan dilediklerine izin verebilirsin. Onlar hakkında da Allah’a istiğfarda bulun. Muhakkak ki Allah bağışlayandır, merhamet sahibidir.
63. “Peygamberin çağrısını, kendi aranızda birbirinizi çağırmanız gibi tutmayın. Allah, içinizden sıvışıp gidenleri şüphesiz bilir. O'nun buyruğuna aykırı hareket edenler, başlarına bir belânın gelmesinden veya can yakıcı bir azaba uğramaktan sakınsınlar.”

Resûlün dâvetini, Resûlün duasını, Resûlün çağrısını kendi aranızdakilerin duası, çağrısı gibi bellemeyin. Resûlün çağrısı alelade bir çağrıya benzemez. Ona mutlak sûrette itaat etmek, icabet etmek zorundasınız. Yâni gelirim de, gelmem de diyemezsiniz. Kabul ederim de etmem de diyemezsiniz. Resûlün bedduasından sakının. O beddua etti mi Allah hemen karşılığını verir. Rasûlullah’ın beddualarından bazılarını biliyoruz. Bir defasında Ebu Lehebin oğlu Uteybe’ye bedduada bulunmuştu Allah’ın Resûlü. Resul-i Ekremin iki kızı Rukiyye ve Ümmü Gülsüm Ebu Lehebin iki oğlundaydı. Ebu Leheb Rasûlullah efendimizin dünürüydü. Getirdiği tevhid dini yüzünden Rasûlullah efendimizle

arası açılınca Ebu Leheb iki oğlunu çağırıp bu adamın kızlarını boşamadıkça, bu adamla ilgiyi kesmedikçe sizlere hakkımı helâl etmeyeceğim der. Utbe ve Uteybe de, Rasûlullah'ın kızlarını boşadılar ve boşarken de Rasûlullah efendimize hakaret ettiler.

Bunun üzerine Allah'ın Resûlü gerçekten çok üzüldü ve Ut-be'ye bedduada bulundu: Allah'ım! Ona aç köpeklerden bir köpek mûsâllat et de onu paramparça parçalasın! buyurdu. Bunun üzerine çok geçmeden Uteybe Şam taraflarına ticaret için bir kervanın içinde gitti. Babası Ebu Leheb Rasûlullah'ın bedduasının gerçekleşeceğini kesin bildiği için endişelenip kervandakilere aman benim oğluma göz kulak olun diye tembih etmişse de Şam taraflarında bir aslan mûsâllat etti Rabbimiz ve onu parça parça edip gebertti.

Evet Resûlün dâvetine, Resûlün bedduasına çok dikkat etmek zorundayız. Onu gücendirmemek zorundayız. Rasûlullah'ın dâvetine hemen icabet edeceğiz. Bizler babalarımızı, analarımızı, hocalarımızı, müdürlerimizi, amirlerimizi dinlesek de olur, dinlemesek de olur, çünkü onların Allah ve Resûlüne bağlı olup olmadıklarını düşünürüz. Ama Rasulullah'tan bir dâvet, bir çağrı söz konusu olduğu zaman onu dinleyelim mi? Dinlemeyelim mi? düşünülmesi bile doğru değildir. Allah ve Resûlünün dâvetine hemen hiç beklemeden icabet etmek zorundayız. Allah ve Resûlünün dediği gibi yaşarsak Allah ve Resûlü hayatın her tarafını kuşatmıştır.

Muhakkak ki Allah sizden birbirinizi siper ederek kaçanları, sıvışıp gidenleri bilmektedir. Yâni Müslümanlar peygamberle oturup konuşurlarken berikiler hemen çaktırmadan, zuladan sıvışıp gidiyor, tüyüyor. Peygamberi diskalifiye ettiklerini, atlattıklarını zannediyor ahmaklar. Eh Allah görüyor ya. Yâni farz edin ki Müslümanların önemli bir problemi var ve biz sıvıştık, Müslümanları sattık ve kendimize göre işte sudan bahaneler bulduk. Müslümanları atlatsak bile Allah bilmiyor mu bizim bu yaptığımızı? Saklayabilir miyiz Allah'tan kendimizi?

Öyleyse Allah'ın emrine aykırı davrananlar bu işledikleri suçlardan dolayı kendilerine bir fitnenin isabet etmesinden ve acı bir azabın kendilerine dokunmasından sakınsınlar. Akıllarını başlarına alsınlar diyor Rabbimiz. Onun için kimse peygamber görmüyor, Müslümanlar bilmiyor diye Rasûlullah'ı ve

Müslümanları satmaya kalkışmasın. Evet Rasûlullah görmeyebilir, Rasûlullah'ın dikkatinden kaçabilirler, çünkü o da bir insandır. Müslümanlar da görmeyebilirler. Ama Allah, her an her yaptığımızı görmekte ve bilmektedir bunu hiçbir zaman unutmayalım.

64. "Dikkat edin; göklerde ve yerde olanlar Allah'ındır. O, içinde bulunduğunuz durumu da, kendisine döndürüleceğiniz günü de gerçekten bilir. Onlara işlediklerini haber verir. Allah her şeyi bilir."

Dikkat edin, göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Hapsi, her şey Allah'ın mülküdür. Her şey ve herkes Allah'a teslimdir. Muhakkak ki sizin neyin üzerinde olduğunuzu Allah bilir. Sizin hangi hal üzere olduğunuzu, hangi konumda, hangi durumda olduğunuzu Allah bilir. Ne iş yapıyorsanız, ne işi yapmayı düşünüyorsanız Allah bilir. Böyle davrananların bir gün kendisine döndürüleceğini Allah biliyor. Allah biliyor ki bir gün hesap vermek üzere Onun huzuruna varacaksınız. Ve herkese yaptıklarını, ettiklerini Allah haber verir. Allah her şeyi bilendir. Allah'ın bilmediği, Allah'a gizli kalan hiçbir şey de yoktur. Gizlediklerinizi de bilir, açığa vurduklarınızı da bilir. Peygambere ve Müslümanlara karşı yamukluğumuzu da bilir, sadâkatimizi de, kendisine itaatimizi da isyanımızı da bilen Allah'tır.

- 25 -

FURKÂN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 25, nüzûl sıralamasına göre 42, üçüncü miûn grubunun altıncı sûresi olan Furkân sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 77 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını ilk âyetindeki "Furkân" kelimesinden almış, Mekke'de nâzil olmuş 77 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. İnşallah bu sûrede Rabbimizin bize

ulaştırmayı murad buyurduğu mesajlarını tanımaya başlayacağız.

Nüzul zamanı üslup ve muhtevasına bakılırsa tıpkı bundan ön-ce tanımaya çalıştığımız Mü'minûn sûresi gibi Resûlullah Efendimizin risaletinin Mekke döneminin ortalarında nâzil olmuştur. Nisâ sûresinden sekiz yıl önce indirildiğine dair rivayetler vardır.

Sûrede işlenen konulara gelince; Mekke müşriklerinin peygamber efendimize ve Rabbinden getirdiği hidâyet hediyesine karşı şüphe ve itirazları gündeme getirilir. Onların yükselttikleri her bir şüpheye, her bir itiraza karşı sûrede onları çürütecek cevaplar verilir. Yi-ne Allah'tan gelen bu mesajı ve onun tebliğcisini reddeden kâfirler iş-ledikleri bu büyük suçun âkıbetiyle uyarılır. Allah'ı ve elçisini hayatlarından dışlayarak, kitap ve peygamberden habersiz bir hayat yaşayanların kesinlikle cehenneme gidecekleri vurgulanır.

Sûrenin sonunda tıpkı bir önceki Mü'min sûresinin başında ol-duğu gibi gerçek mü'min kimlikleri, ahlâkî ve manevi üstünlükleri ortaya konularak şöyle buyurulur: Hak ile bâtıl, iman ile küfür, mü'min ile kâfir asla birbirlerine karıştırılmamalıdır. İşte şu sayılan özellikler gerçek mü'minlerin özellikleridir. Bu özelliklerin sahiplerine mü'min denir. İşte bu sıfatlara sahip olanlar Allah'a Allah'ın istediği gibi iman etmiş, peygamberine tabi olmuş kimselerdir. İşte peygamberin yetiş-tirmek istediği insan tipi budur. Onun içindir ki bu soylu mü'minler kâ-fir ve müşriklerle, Allah'a inanmayan, peygambere tabi olmayan kimselerle karıştırılmamalıdır. Mü'minler onlarla bir tutulmamalıdır. İşte karşınızda kalın çizgilerle birbirlerinden ayrılmış bu iki grup durmakta-dır. Buyurun sizler de safınızı tercih edin. Şu üstün özelliklerin, mümtaz sıfatların sahibi mü'minlerin safında mı yer alacaksınız, yoksa alçaklığın dibinde bulunan kâfir müşriklerden mi? Bunu belirleyin den-mektedir. Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım.

1. "Kulu Muhammed'e dünyaları uyarmak üzere Fur-kân'ı indiren Allah ne mübarektir"

Allah ne mübarektir? Allah'ın şanı, şerefi ne yücedir ki kuluna, Muhammed (a.s)'a Furkân'ı indirmiştir. Kul Muhammed (a.s), Furkân da şu elimizdeki kitaptır. Evet kulu Muhammed'e ve onun şahsında biz kullarına Furkân olan bu kitabı gönderen Rabbimiz mübarek oldu.

Kulu Muhammed (a.s) aracılığıyla bizi muhatap kabul buyurup kendi bilgisini aktarmakla, bizi vahyiyle, kendi bilgisiyle cehalet karanlıklarından kurtarmakla öyle hayırlı, öyle bereketli, öyle mübarek bir iş yapmıştır ki Rabbimiz bu yüzden O tebâreke oldu. Mübarek oldu, berekete konu oldu, berekete kaynaklık etti. Bereket kişinin cennete gidişi demektir. Rabbimiz bize cennet yolunu gösterecek, bizi cennete ulaştıracak bir kitap göndermekle, bizim cennet yolumuzu açmakla bereketli bir iş yapmıştır, tebrike şayan bir iş yapmıştır. İşte tebareke, tebrik, mübarek bu anlamlara gelmektedir.

Öyleyse bu kelimeyi, tebrik kelimesini bizler de yerinde kul-lanmalıyız. Eğer bir adam berekete konu bir iş yapmışsa, cennete götürücü bir şey yapmışsa onu tebrik edelim, değilse bu kelimeyi kullanmayalım. Meselâ nişanlanmışsın mübarek olsun. Evlenmişsin mübarek olsun. Kur'an'ı öğrenmişsin mübarek olsun. Buhârî' ye başlamışsın mübarek olsun. Haccetmişsin mübarek olsun. Çocuklarınla evde bir ders başlatmışsın mübarek olsun. Filânla barışmışsın, mübarek olsun. İçkiyi bırakmışsın, namaza başlamışsın, örtünmüşsün mübarek olsun gibi.

Ev yaptırmışsın mübarek olsun. Arabanın modelini değiştirmişsin mübarek olsun. Filân adamın gözünü çıkarmışsın, mübarek olsun. Eğer bütün bunlar o temel ölçüye uygunsa doğru, değilse yanlıştır tabii.

Furkân: Tevrat'ın da Kur'an'ın da bir diğer adıdır, ya da sıfatıdır. Hakkı hak olarak, bâtılı bâtıl olarak ortaya koyan, hak ile bâtılı ayırdeden, hakkı hak olarak, bâtılı da bâtıl olarak tanımlayan, insanlığı bâtıllardan, yanılgılardan uzaklaştırıp hakka götüren demektir. Furkân; fark eden, fark ettiren demektir. Furkân kişiye hayatını, yolunu fark ettiren, hakta mı, bâtılda mı olduğunu gösteren demektir. Bu kitapla beraber olan kişi, bu kitapla hareket eden kişi hayatındaki tüm bozuklukları, yolundaki tüm sapmaları fark eder. Tıpkı elinde önünü görebileceği bir el feneriyle yürüyen bir kimse gibi. Veya arabasının farı olan bir kimsenin önündeki uçurumu, virajı görmesi gibi.

Öyleyse Furkân olan bu kitabı tanımadıkça, bu kitap rehberliğinde bir hayat yaşamadıkça kesinlikle bilelim ki yolumuzu görmemiz, hak ve bâtılı tanımamız, bâtıllardan uzaklaşıp hakka ulaşmamız mümkün olmayacaktır.

Ve toplum olarak bu Furkân olan kitaba müracaat etmedikçe, her şeyden

önce bu Furkân ne diyor? demedikçe kesinlikle bilelim ki hiçbir problemimizi çözemeyiz. Hiçbir doğruya ulaşamayız. Allah'ın Furkân olan bu kitabıyla görür, düşünür olmadıkça ne kendimizi, ne aile hayatımızı, ne toplumsal hayatımızı, ne hukukumuzu, ne eğitimimizi düzlüğe çıkarmamız mümkün olmayacaktır.

Çünkü Rabbimiz bu kitabını ve o kitabını kendisine göndererek şereflerin en yücesine erdirdiği elçisini tüm âlemler için bir uyarıcı, müjdeleyici ve korkutucu olarak göndermiştir. Sadece Arapları değil bütün insanlığı kurtarmak üzere bir rahmet, bir uyarıcı, karanlıklardan aydınlığa çıkaracak bir nûr olarak göndermiştir. Peygamberin görevi evrenseldir. İnsanların tamamına gönderilmiştir. Peygamber sadece kendi dönemine değil tüm âlemlere rahmet olarak gelmiştir. Peygamberin misyonu sadece kendi döneminde bitmeyecek, kıyâmete kadar devam edecektir. Kıyâmete kadar bu din kendilerine ulaşan herkese uyarısı devam edecektir.

2. "O öyle bir İlâhtır ki göklerin ve yerin hükümranlığı kendisinindir. O hiç çocuk edinmemiştir. Hükümranlıkta ortağı yoktur O'nun. Her şeyi yaratmış, ona bir düzen vermiş, belli bir ölçüyle takdir etmiştir."

O mübarek olan Allah ki, O yüceler yücesi Allah ki, O izzet ve şeref sahibi Allah ki göklerin ve yerin mülkü O'nundur. Göklere ve yere egemen olan O'dur. Göklerin ve yerin hükümranlığı O'na aittir. O'ndan başka mülk sahibi, O'ndan başka egemen, O'ndan başka mülkte söz sahibi yoktur.

Allah asla evlât edinmedi. Oğlu yoktur O'nun. Ne melekler, ne Îsâ, ne Üzeyr O'nun oğlu kızı değildir. Ve O Allah'ın mülkünde, hükümranlığında, egemenliği konusunda hiçbir ortağı yoktur, hiçbir şeriki, yardımcıları, yetkilileri yoktur. Her şeyi ve herkesi yaratan O'dur. Yaratıklarına ölçüp biçim hayat programı takdir eden de O'dur.

Yaratıklarına kulluk programı belirleyen de O'dur. Her şeyi ölçüp biçip takdir eden, her şeyin ölçüsünü, ölçütünü koyan O'dur. Ortağı olmayan bir Melik, yardımcısı olmayan bir hükümdardır O. Oğlu kızı olmayan, yetkilerini hiç kimseye vermeyen, yaratılmış olmayan, yaratıcı olan, güçsüzlüğü, zayıflığı, bilgisizliği söz konusu olmayan tek Rab, tek İlâhtır O. Ama gelin görün ki:
3. "Kâfirler, O'nu bırakıp, bir şey yaratamayan, bilâkis kendileri yaratılmış

olan, kendilerine ne zarar ve ne de fayda verebilen; öldürmeye, diriltmeye ve ölümden sonra tekrar canlandırmaya güçleri yetmeyen İlâhlar edindiler.”

Kâfirlerin böyle bir Allah’ı bırakıp ta tanrılık makamına oturttukları, sözlerini dinleyip yasalarını uygulamaya çalıştıkları varlıklar ise hiçbir şey yaratmayan, kendilerini bile yaratmaktan âciz olup kendileri Allah tarafından yaratılmış kimselerdir. Kâfirler yaratıcı olan Allah’ı bırakıp ta yaratılmışları tanrılaştırdılar. Melekler, cinler, peygamberler, insanlar, hayvanlar, cansızlar, putlar bunların hepsinin ortak özellikleri hiçbir şey yaratmış olmamaları ve kendilerinin Allah tarafından yaratılmış olmalarıdır.

Allah berisinde bu tanrı makamına oturtulan varlıklar kendileri için bile bir fayda ve zarar vermeye mâlik değillerdir. Evet bu kâfirlerin yaratıcı olan Rablerini bırakıp ta O’nun dûnunda tanrı bildikleri, kendilerine sığındıkları, kendilerine dua ettikleri, yasalarını uygulayıp kendilerine kulluk ettikleri tanrıları ve tanrıçaları bırakın onlara bir fayda ve zarar sağlamayı kendilerine bile bir fayda ve zarar sağlayamazlar. Bırakın sizi korumayı kendi nefislerini bile koruyamazlar. Allah’tan, Rablerinden kendilerine gelebilecek bir belâyı, bir azabı, bir ölümü defetmeye bile gücü yetmeyen bu varlıklar nerde kaldı size yardım edip, Benden geleceklerden korusunlar? Kendilerine gelen açlık gibi, yorgunluk gibi, hastalık gibi, ölüm gibi bir sıkıntıyı bile defedemeyen bu varlıklar nerde kaldı sizin sıkıntılarınızı giderebilecekler? Bu adamlar nasıl sizin arzularınıza, isteklerinize cevap verebilecekler ve sizi hem dünyada hem de ukba’da mutlu edebilecekler?

Ne yapabilecekler bunlar sizin için? Ölümü engelleyebile-cekler mi? Ölüm döşeğine yattığınız zaman iki saatliğine olsun onu geciktirebilecekler mi? Zamana iki dakikalığına söz geçirebilecekler mi? Gökten iki damla yağmur indirebilecekler, yerden bir tek bitki bitirebilecekler mi? Kendilerine bile sahip olmayan bu tâğutlar nerde kaldı arkalarından giden enayilere bir şey sağlayabilsinler? Evet o sizin Allah’a ortak koşup yasalarını Allah yasalarına tercih ettiğiniz, hayatınızı düzenleme konusunda Allah’tan daha bilgili kabul ettiğiniz varlıklar kesinlikle size hiçbir yardımda bulunamazlar. Buna onların güçleri yetmez.

Evet Rabbimiz sûresinin başında önce kendisini ortaya koydu, kendisini tanıttı. Mübarek olduğunu, kuluna Furkân’ı göndererek bize cennet yolunu açtığını, mülkün sahibi olduğunu, göklere ve yere egemen olduğunu ortaya

koydu ve biz kullarını kendi tanrılığına, kendi rubûbiyet ve ulûhiyetine çağırdı. Sonra da insanların kendisini bırakıp tapındıkları varlıkların özelliklerini ortaya koydu. İşte Ben, işte Benim dûnumda tapındıklarınız. Haydi buyurun hangisini isterseniz serbestsiniz buyurdu.

Rabbimizin yüceliğini görüyor musunuz? Her şeyi ortaya ko-yuyor, her şeyi açıklıyor, Furkân'ı ortaya koyuyor, hakkı da ortaya koyuyor, bâtılı da açıklıyor, her ikisinin yollarını da açıyor ve insanlara özgürlük veriyor, dileyen dilediğini tercih etsin diyor. Bakın Rabbimiz ne kadar Âdil? Kullarına ne kadar büyük bir özgürlük veriyor değil mi? Halbuki Allah dininin hakim olmadığı, Allah'tan başka tanrıların egemen olduğu dünyada Allah'a hiç mi hiç hayat hakkı tanınmadığını görüyoruz. İşte görüyoruz, kâfirler Allah'ın mülkünde Allah'a söz hakkı tanımıyorlar. Müslümanların Müslümanca bir hayat yaşamalarına, Müslümanların Rabbim Allah demelerine bile müsaade etmiyorlar. Al-lah'ın kitabının okunmasına, Allah'ın dininin uygulanmasına, Allah'ın istediği kılık kıyafete geçit verilmiyor.

Ama bakın Rabbimiz kendini de, kendi dinini de anlatıyor, karşıt dinleri de anlatıyor ve sonucuna katlanmak şartıyla insanları ikisinden birini seçmekte serbest bırakıyor.

4. "İnkâr edenler: "Bu Kur'an Muhammed'in uydur-masıdır, ona başka bir topluluk yardım etmiştir" diyerek haksız ve asılsız bir söz uydurdular."

Kâfirler diyorlar ki bu ancak bir uydurmadan ibarettir. Muham-med (a.s)onu uydurmuştur diyorlar. Bir başka topluluk ta onun uydurulması konusunda ona yardımcı olmuştur. Yâni bu Muhammed aslında bu kadar güzel, bu kadar mükemmel bir kitabı uyduramaz, ona birileri de yardım etmiştir diyorlar. Birileriyle yardımlaşarak Muhammed bu kitabı, bu sözleri uyduruyor ve utanmadan bunlar Allah'tan diyerek iftira ediyor diyorlar. Evet bu kâfirler böylece zalimce bir iftirada bulundular, asılsız bir sözle geldiler. Tezvirlerle geldiler.

Halbuki böyle bir kitabı bir beşerin uydurması mümkün de-ğildir. Allah'tan geldiği kesin belli olan bu kitaba peygamber sözü diyenler kesinlikle ona iman etmek istemeyenlerdir. Mümkün mü bir beşerin böyle bir sözü söyleyebilmesi? Bir insan böyle bir sözü nasıl söyleyebilecek? Bir insan nasıl böyle bir kitabı uydurabilecek? Eğer bu sözler bir beşere aitse, bir insan söyleyebiliyorsa bunları, o zaman içinizden bir başkası niye söyleyemiyor bunun

gibisini? Yâni içinizden bir insan cenneti nasıl böyle vasfedebilir? Cehennemi böyle nasıl bilebilir? Bir insan nasıl ve nereden bilebilir tüm bunları? Eğer bu kitap bir beşer sözüyse, bir insanın uydurmasıysa haydi bir başkası da uydursun bakalım bunun gibisini. Tüm dünyada bir tek kişi becerecek değil ya bunu?

Allah'ın Resûlü onlara Allah âyetlerini arz edince Mekkeli müşrikler kesinlikle bunun insan sözü olmadığını, olamayacağını insanüstü, harikulade bir söz olduğunu anlıyorlardı. Çünkü o güne kadar pek çok hatipler, pek çok şairler görmüşlerdi. Bunlardan hangisi söyleyebilmişti bunu? Hiç birisinin böyle sözleri söyleyebilmesi mümkün değildi. Kendi içlerinden birisi olan Muhammed bin Abdullah'ın da böyle bir sözü söylemesi mümkün değildi. Çünkü aralarında doğup büyümüştü. Çocukluğundan beri tanıyorlardı onu. Kur'an'ın kesinlikle bir insan sözü olmadığını biliyorlardı ama onu reddetmeye de kararlıydılar. Onun için de söyleyebilecekleri bir tek şey kalmıştı, o da bunu Muhammed birilerinin yardımıyla uydurmaktadır. Başka ne diyorlar-mış?
5. "Kur'an öncekilerin masallarıdır; başkalarına yazdırıp sabah akşam kendisine okunmaktadır" dediler."

Bu esatir'ul evvelindir. Bu eskilerin masallarıdır. Bu bir mitolojidir. Sabah akşam bu kendisine yazdırılıyor, imla ettiriliyor. Yâni bir başkasına yazdırmış olup sabah akşam kendisine okunup duruyor. Böylece karşımıza eskilerin masalları çıkıyor diyorlar. Zaten Allah'ın kitabına karşılık kendileri de eskilerin masallarını, mitolojileri, üsture-leri bulup getirmeye çalışıyorlardı. Biz de masallar öğrenelim, biz de masallar okuyalım, eski İran'ın İsfendiyar masallarını, eski Yunan'ın İskender masallarını, eski Roma'nın masallarını okuyalım böylece insanları eğlendirelim diyerek Allah'ın âyetlerine karşı atağa da geçiyorlardı.

Bakıyoruz bugünkü modernist kâfirler, pozitivist kâfirler de Allah'ın kitabına karşı aynı şeyleri söylemeye, aynı şeyleri yapmaya çalışıyorlar. Lâkin çocukluğundan beri peygamber (a.s)'ı tanıyan insanlardan hiçbirisi peygamber (a.s) in ne bir Papazdan, ne de bir Rahipten ders aldığını iddia etmemiştir. Yine peygamberliğinden önce bu tür şeylerden söz ettiğine hiç kimse şâhit olmamıştır. Allah'ın Resûlü üstelik okuma yazma da bilmiyordu. Bakın onların bu iddiaları hiçbir delile, hiçbir mesnede dayanmadığı için de Rabbimiz herhangi bir delile gerek duymadan bunun asılsız bir iddia olduğunu ortaya koyuveriyor.
6. "Ey Muhammed! De ki: "Onu, göklerin ve yerin sırrını bilen indirmiştir. Şüphesiz O, bağışlayandır, merhamet edendir."

De ki peygamberim, onu göklerde ve yerde her türlü sırrı, her türlü gizliyi, esrarı bilen Allah indirmiştir. Onu peygamber uydurmadı, peygamber yazdırmadı, kendisine birileri tarafından imla ettirilmedi, bilâkis onu göklerde ve yerde gizliyi bilen Allah indirdi. Allah Ğafûr-dur, mağfiret sahibidir ve Rahîmdir, bağışlayandır. Bu kitap içinde es-kilerin masallarını ihtiva eden bir kitap değil göklerin ve yerin sırrını bilen Allah'ın büyük bilgilerini, azîm haberlerini ihtiva eden bir kitaptır. Bu kitabı bir beşerin söylemesi mümkün değildir. Rabbimizin burada Ğafûr ve Rahîm oluşunu zikretmesi kitabına ve peygamberine karşı böyle nankörce bir tavır takınan kâfirlere rahmeti gereği fırsat tanıdığını ortaya koyması içindir. Kâfirlerin zırvaları devam ediyor.
7,8. "Şöyle dediler: "Bu ne biçim peygamber ki yemek yer, sokaklar da gezer. Ona, beraberinde bulunup uyaran bir melek indirilseydi ya! Yahut, kendisine bir hazine verilseydi veya besleneceği bir bahçe olsaydı ya! "Bu zalimler, inananlara: "Siz sadece büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz" dediler."

Bu ne biçim bir elçidir? Bu elçiye de ne oluyor ki yemek yiyor ve çarşı pazarlarda dolaşıyor? Bu ne biçim bir peygamber ki bizim gibi yiyip içiyor, bizim gibi caddelerde yürüyor, çarşı pazarlarda dolaşıyor, bizim gibi acıkıyor, susuyor, hasta oluyor, evleniyor, baba oluyor, koca oluyor, hasta oluyor, acıkıyor. Şimdi böyle birine nasıl inanabiliriz biz? Yâni şimdi biz, bizim gibi bir beşere mi tabi olacağız? Hayır hayır, biz böyle bizim gibi bir insana asla tabi olmayız. Bizim kendisini peygamber bilip tabi olacağımız kimsede olağanüstü bir takım vasıflar, bizden farklı bir takım özellikler olmalı diyorlardı.

Ona bir melek indirilmeli değil miydi? Ve O melek onunla birlikte uyarıcı olmalı değil miydi? Yanında bir melek görevlendirilmeli ve o melek tarafından peygamberliği desteklenmeli, şâhitlendirilmeli, korunmalı değil miydi? Böyle korumasız peygamber mi olur? Bu ne biçim bir peygamber ki bizim hakaretlerimize maruz kaldığı halde kendisini koruyacak bir yardımcısı da yoktur? Yahut ona hazineler atılmalı, hazineler verilmeli değil miydi? Altınları, gümüşleri, malları, mülkleri olmalı değil miydi? Yahut yiyip içeceği bir bağı, bahçesi olmalı değil miydi? Madem ki o bir peygamberse, Allah'ın elçisiyse Allah ona olağanüstü rızıklarda bulunmalı değil miydi? Halbuki bakıyoruz bizden farklı bir yönü yoktur bunun. Ne malı var, ne mülkü var, ne hazineleri var. Elbette kendi felsefelerine göre toplumun önderi böyle olmalıydı. Harikulade güç ve kuvveti olanlar, ekonomik ve siyasal güce sahip olanlar toplumda söz sahibi olmalıydı. Yâni peygamberi reddedebilmek için akıllarına

ne geldiyse söylüyor hainler.

Ama onların bu inkârlarına, itirazlarına karşılık Müslümanlardan hazine beklentisi, melek beklentisi, harikulade şeyler beklentisi olmadan cennete talip olup o peygambere iman edenler de var. Zaten bu âyetleri ona getiren bir melek iken ayrıca niye bir melek bekleyelim diyerek o peygambere iman edip teslim olanlar var. Yemesini, içmesini, çarşı pazarda gezip dolaşmasını da yadırgamayanlar var. İyi ya işte peygamber aynen benim gibi bir insan, benim gibi bir kuldur. Ben de onun gibi olabilirim. Ben de onu örnek alarak cenneti kazanabilirim. Eğer bu peygamber bir melek olsaydı ben onun gibi yaşaya-maz, onu örnek alamaz, onun gittiği cennete gidemezdim. Elhamdü lillah ki Rabbimiz bize, bizim gibi bir beşeri elçi göndererek rahmetinin gereğini ulaştırmıştır diyen Müslümanlar var. İşte kâfirler onları bu işten vazgeçirebilmek, peygamberle onların arasını açmak için de şöyle diyorlardı:

Zalimler diyorlar ki sizler ancak sihre uğramış, sihirlenmiş bir adama tabi oluyorsunuz. Bu adam Allah'a yaptığı bu iftiralarının sonucu olarak olsa olsa bir cinin, ya da bir tanrının, tanrıçanın lânetine uğramış birisidir dediler. Allah'ın âyetleriyle şereflendirdiği, kitabını kendisine indirerek yeryüzünde sözcü seçtiği bir peygambere böyle saçma sapan şeyler söylüyorlardı.

9. "Ey Muhammed! Sana nasıl misâller getirdiklerine bir bak! Onlar sapmışlardır, yol bulamazlar."

Bakın, bakın sana nasıl misâller getiriyorlar? Senin için nasıl örnekler veriyorlar? Böylece saptılar, sapıttılar da dosdoğru yola gir-meye de artık hiç güç yetiremiyorlar. Artık onlar doğru yolu da bula-mazlar. Evet böylece zalimlerin, kâfirlerin değerlendirmesinden sonra Rabbimizin peygamberini değerlendirmesine şâhit oluyoruz.

Kâfirler böyle değerlendiriyorlardı peygamberi. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştu. Peygamberin zayıf bir beşer olduğuna itiraz ediyorlar, ondan harikulade şeyler bekliyorlardı. Halbuki önceki peygamberlerin hepsi de böyle birer beşerdi. Onların da babaları, anaları vardı. Onların da hanımları, çocukları vardı. Onlar da yiyip içen insanlardı. Rabbimiz kitabının pek çok yerinde ısrarla peygamberlerinin ağzından bu konuyu vurgulatır. Tüm peygamberlerin ısrarla toplumlarına söylediği şey şudur: Dikkat edin! Ben bir beşerim! Ben sizin gibi bir insanım! Ben sadece size Rabbimin mesajını getirdim! Bu din benden değil Allah'tandır! Sakın beni Allah'la karıştırmayın! Sakın Allah'tan istenmesi gereken şeyleri benden istemeye kalkışmayın diyerek kendilerini putlaştırmaya

çalışan, kendilerini Allah'la karıştıran toplumlarını uyarmışlardır.

Ama maalesef bütün bu uyarılara rağmen Yahudi ve Hıristiyanların peygamberlerini tanrılaştırmalarına karşılık, sanki onlara nazire olarak Müslümanlardan kimi zavallılar da Rasulullah efendimizi yüceltmeye, ona onda olmayan bir kısım İlâhî sıfatlar yüklemeye kalkışıyorlar.

10. "Dilerse sana, bunlardan daha iyi olan, içlerinden ırmaklar akan cennetler verebilen ve köşkler kurabilen Allah yücelerin yücesidir."

Rabbin dileseydi onların senin için istediği bu bağlardan, bahçelerden çok daha hayırlısını sana lütfederdi. Onların altlarından ırmaklar da akıtırdı. Ve sana saraylar da verirdi. Rabbin bunu yapma konusunda tebarekedir. Bereketin kaynağıdır Rabbin. Dilediğine dilediğini verme konusunda güç ve kudret sahibidir. Allah'ın neye gücü yetmez ki? Peygamberine ve peygamber yolunun yolcularına cennette vaadettiği nîmetleri bu dünyada veremez mi? O her şeye güç yetirendir. Dünyada ona bağ bahçe vermedi diye, saltanat vermedi diye peygamberini beğenmiyor mu? Ya da bu sayılanların kendisine verildiği insanlar üstündür diye bir âyet mi indirdi Allah? Böyle bir yasa mı koydu? Bilâkis sevdiği, dünyadan korumak istediği kullarına daha az nîmet veriyor. Burada daha az veriyor ki öteler âleminde daha çok nîmetlere ulaştırsın. İşte Rabbimizin yasası budur. Bilâkis bu kâfirler:

11. "Zaten onlar, kıyâmet saatini de yalanladılar. O saatin geleceğini yalanlayanlara çılgın alevli bir ateş hazırlamışızdır."

Saati, kıyâmeti, kıyâmet saatini yalanladılar. Ve kıyâmeti yalanlayan kimselere de Biz cehennemi, ateşi hazırladık. Gerçekten kıyâmeti yalanlayan, kıyâmeti yalan sayan, dirilişi reddeden, hesabı kitabı gündemlerinden düşürerek bir hayat yaşayanlara Rabbimizin tehdidi çok büyüktür. Allah'ı diskalifiye ederek, Allah'ın dinini ekarte ederek istediği gibi inanan, istediği gibi yaşayan insanlar bunu daima göz önünde bulundurmaları gerekecektir. Bakın bunu tekrar tekrar hatırlatmasında yine Rabbimizin bu tür insanlara rahmetinin tecellisine şâhit oluyoruz. Kullarına karşı sonsuz rahmet ve merhamet sahibi olan Rabbimizin her fırsatta insanları cehennemden kurtarmayı hedeflediğine şâhit oluyoruz. İşte Rabbimiz bu kadar merhametlidir.

12. "Bu ateş, onlara uzak bir yerden gözükünce, onun kaynamasını ve uğultusunu işitirler."

Evet kıyâmeti yalanlayanlara hazırlanmış olan ateşin özelliğini anlatıyor

Rabbimiz. O ateş, o cehennem ateşi çok uzak bir yerden, uzak bir mekândan kendilerine görününce onun müthiş kaynamasını, homurtusunu ve uğultusunu işitirler. Müşterilerinin kendisine doğru yaklaştıklarını gören cehennemin gayzla, öfkeyle dehşetli sesler çıkarmakta olduğunu haber alıyoruz. İşte böyle kendilerine uzaktan kükreyen, gazaplanan bu ateşe doğru gidenler korkunç bir ruh haline kapılıyorlar. Gidilir mi böyle bir yere? Daha içine girmeden korkunç seslerini, homurtularını duyuyorlar. İçine girdiklerinde ne olacak? Rabbim bizi korusun.

13. "Elleri boyunlarına bağlanarak, dar bir yerden atıldıkları zaman, orada, yok olup gitmeyi isterler."

Elleri boyunlarına bağlı olarak o cehennemin dar bir yerine atıldıkları zaman orada yok oluşu, ölümü bağırırlar, çağırırlar. Yok olup gitmeyi isterler. Nerdesin ey yok oluş, nerdesin ey ölüm diye bağırıp çağırırlar. Aman ya Rabbi, bize bir ölüm, bir yok oluş yok mu diye dua etmeye başlarlar. Ölümü temenni ettirecek bir azabın için-dedirler. Ölüm istiyorlar ama bakın kendilerine deniyor ki:

14. "Bir kere yok olmayı değil, birçok defa yok olmayı isteyin" denir."

Tek bir ölüm, tek bir helâk, tek bir yok oluş istemeyin bugün. Çok, çok, yok oluşlar isteyin! Çokça ölümler isteyin. Milyonlarca defa isteseniz de artık ölümün mahkumu olamayacaksınız. Ölümü isteseniz de ölemeyeceksiniz ve ebedîyen ateşin içinde kalacaksınız ey kâfirler. Öyle bir ateş ki sönmeye yüz tuttukça yenilenecek, derileriniz yandıkça yenilenecek, azap azaldıkça çoğalacak ve peygamber bizim gibi bir beşer, o çarşı pazarda dolaşıyor, bu kitabı kendisi uyduruyor demenizin karşılığı olarak, Allah'a, kitabına ve elçisine karşı zalim oluşlarınızdan ötürü ebedîyen bu azabın içinde kalacaksınız.

Evet öyle bir cehennem ki orada asla ölemeyecekler. Orası onların yeri ve yurdudur. Ölümü çağıracaklar, ölüme dâvetiye çıkaracaklar, ölümü temenni edecekler ama ölemeyecekler. Ölüm acısını her yandan hissedecekler ama ölemeyecekler. Hep ölümü yaşayacaklar ama bir türlü ölemeyecekler. Denilecek ki hayır hayır, siz böyle kalacaksınız. Siz ebedîyen cehennemde kalacaksınız. Siz azabın içinde unutulacaksınız. Kesinlikle ölümle bir kurtuluş yok sizin için. Sizin için ölmek yoktur artık. Ölümü temenni ettiren bir azabın içinde ebedîyen kalacak ve unutulacaksınız.

Çünkü sizler dünyadayken bunu istediniz. Allah'ı, kitabı ve peygamberi

reddederek biz cehenneme gitmek istiyoruz, biz Ce-hennem istiyoruz diye bir hayat yaşadınız. Halbuki dünyada size hak gelmişti. Size Allah'ın âyetleri gelmişti. Allah sizi bundan haberdar etmişti. Size Allah'ın elçileri, Allah'ın uyarıları gelmişti. Size kitap gelmişti, size peygamberler gelmişti... Şimdi söyleyin bakalım:

15. "De ki: "Bu mu iyidir, yoksa Allah'a karşı gelmekten sakınanlara mükâfat ve gidilecek yer olarak söz verilen ebedî cennet mi daha iyidir?"

Şu anlatılan cehennem mi hayırlı, yoksa Allah'a karşı gelmekten sakınan, hayatlarını Allah için yaşayan muttakilerin gideceği ebedî cennetler mi hayırlı? İşte Rabbimiz gönderdiği Furkân olan bu kitabıyla her şeyi ortaya koydu. Hakkı da, bâtılı da anlattı. Cennetini de, cehennemini de tanıttı. Kâfirlerin yolu da belli oldu, mü'minlerin yolu da. Herkesin yolu ve bu yolun gideceği, götüreceği yer de belli olduktan sonra buyurun diyor Rabbimiz, dileyen dilediği yolu tercih edebilir. Dileyen cennete gitsin, dileyen cehenneme. Ama eğer aklınız, vicdanınız varsa durup bir düşünün ve karar verin. Cennet mi hayırlı, yoksa cehennem mi? Kâfirler için, hakkı örtbas edenler için hazırlanmış ateş mi hayırlı, yoksa muttakiler için hazırlanmış nîmetler mi? Bunu iyice bir düşünüp karar verin diyor Rabbimiz. Ve böyle bir uyarıyı peygamberine emrederek Rabbimiz merhameti gereği hâlâ bu işi anlayamamış, cahilce, şeytana uyarak, nefsine uyarak, zalimlere uyarak Allah ve Resûlüne karşı gelmeyi sürdüren kimseleri bir daha uyarıyor Rab-bimiz.

Evet o cennet muttakiler için bir mükafat, bir varış yeridir.

16. "Temelli kalacakları cennette diledikleri şeyleri bulurlar. Bu, Rabbinin yerine getirilmesi istenen bir va'didir."

Orada, o ebedî kalacakları cennetlerde diledikleri her şey vardır onlar için. Akıllarına gelen her şey vardır orada. Gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve kalplerin hatırına getiremediği her şey vardır orada. O cennette sizin canınızın çektiği her şey vardır. Yâni ne arzu ederlerse hepsi vardır orada. Neyin gelmesini isterlerse mutlaka o kendilerine sunulacaktır orada. Yâni orada acaba şu da var mı? Bu da var mı? diye sormaya gerek yoktur. Canlarının çektiği türden her çeşit meyveler, istedikleri tatta, istedikleri renkte, istedikleri büyüklükte ve olgunlukta meyveler, kuş etleri, şarap ırmakları, su ırmakları, bal ve süt ırmakları, tertemiz eşler her şey vardır onlar için.

Orada mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü verici herhangi bir şey yoktur. Orada insanın beğenmeyip burun kıvıracağı hiçbir şey yoktur. Orada zevk vardır,

orada razı oluş vardır, orada istenilen her şeye ulaşma vardır. Orada hoşnutluk, orada Allah'ın nîmetlerinin in-sanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi vardır. Orada Allah'ın nîmetlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde his-sedilecektir. Sevinçleri, memnuniyetleri, yüzlerinde, gözlerinde, hal-lerinde ve tavırlarında etrafa taşacaktır.

İşte bu Rabbinin bir vaadi, Rabbinin kendisini sorumlu kıldığı bir vaadidir. Rabbin bu vaadini mutlaka yerine getireceği, mümin kullarını böyle bir cennete ulaştıracağı konusunda söz vermiştir ve bu sözünü de mutlaka yerine getirecektir. Yâni hiç bir kimse O'nu bu ko-nuda zorlamadığı halde, kimse kendisine etki etmediği halde Rabbi-miz bu konuda kendi kendisini sorumlu kılıyor.

Öyle değil mi? Hiç birimizin O'nun kararına, O'nun hükmüne müdahale hakkına ve yetkisine sahip değiliz. Böyleyken Rabbimiz biz kullarına rahmeti gereği kendi kendine bir yasa belirliyor, kendi kendini sorumlu kılarak diyor ki: Bana, Benim istediğim gibi kul olan, Bana, benim istediğim gibi teslim olan, Benim istediğim gibi bir hayat yaşayan kimselere Ben cenneti kendime yazdım, onların gideceği yer cennettir.

17. "O gün Rabbi onları ve Allah'ı bırakıp da taptıkları şeyleri toplar ve: "Bu kullarımı siz mi saptırdınız, yoksa kendi kendilerine mi yoldan saptılar?" der."

Evet herkes orada toplanmışlar. İnsanların Allah'ı bırakıp ta O'nun berisinde Rab, İlâh ve tanrı kabul ettikleri de orada, onlara kulluk yapanlar da orada. Tanrılar da orada, kullar da. Hepsi bir araya toplanmışlar. Yâni insanların Allah'ı bırakıp ta O'nun berisinde İlâhlaştırdıkları melekler, peygamberler, sâlih kişilerin de, onları tanrılaştıranların da beraber toplandıkları bir mahşer ortamında Rabbimiz o tanrılaştırılanlara bir soru soruyor. Sanki kendilerini Allah berisinde tanrı ilân etmişler gibi, insanları kendilerine kulluğa çağırmışlar gibi O insanların tanrılaştırdığı meleklere, Îsâ (a.s)'a, Üzeyr (a.s)'a Rabbimiz şöyle bir soru soruyor:

Şu kullarımı siz mi saptırdınız? Şu kullarımı siz mi dalâlete düşürdünüz? Yoksa bunlar kendileri mi yoldan çıktılar? Siz mi onlara tanrılık iddiasında bulundunuz, yoksa onlar mı sizi tanrılaştırdılar? Bunlar mı size ibadet edenler? Bunlar mı sizi Benim önüme geçirenler? Bunlar mı sizleri Benim berimde Rabler, İlâhlar bilip tapınanlar? Bunlar size ibadet mi ediyorlardı? Siz mi dediniz onlara bunu? Siz mi istediniz onlardan kendinize kulluğu? Siz mi razı oldunuz onların bu kulluklarından? Bunlar size itaat mı ediyorlardı? Onlar derler ki:

18. "Onlar: "Haşa; Seni bırakıp başka dostlar edinmek bize yaraşmaz; fakat

Sen onlara ve babalarına nîmetler verdin de; sonunda Seni anmayı unuttular ve helâki hak eden bir millet oldular" derler."

Ya Rab, hâşâ, biz Seni tesbih ederiz. Biz, Seni tenzih ederiz. Biz, Seni noksan sıfatlardan uzak biliriz. Senin noksan sıfatların yoktur. Bize, Senden başka Rab, Senden başka İlâh, Senden başka dostlar, Senden başka veliler bilmeyiz. Bize, Senden başka dostlar edinmek gerekmez, yakışmaz. Biz, Seni bırakıp ta nasıl başkalarını dost edinebiliriz? Biz, Seni bırakıp ta nasıl başkalarını Rab ve İlâh kabul edebiliriz? Biz, Seni bırakıp ta nasıl kendimizin İlâhlığını, Rabliğini iddia edebiliriz? Bizim Rabbimiz, bizim velimiz Sen iken, bizim dostumuz Sen iken, bizim boyunlarımızdaki kulluk iplerinin ucu Senin elindeyken, biz sadece Sana kulluk ederken, sadece Seni dinlerken nasıl olur da bu insanlara Allah'ı bırakın da bize kulluk edin deriz? Nasıl olur da Allah'ı bırakın da bizi dinleyin deriz? Nasıl olur da Allah yasalarını bırakın da bizim yasalarımızı uygulayın diyebiliriz? Biz böyle bir şey yapmadık, böyle bir şey demedik. Onların yaptıklarından bizim asla haberimiz yoktu.

Lâkin ya Rabbi Sen onlara ve babalarına nîmetler, saltanatlar, mallar, mülkler, güçler, kuvvetler verdin. Seni bilsinler diye, Sana şükretsinler, Sana kul olsunlar diye her türlü geçim araçlarını yağdırdın onların üzerine. Ama bu verilenlerle Sana şükredecekleri yerde, Seni zikredecekleri yerde, Seni hatırlayıp kul olacakları yerde tamamen zıddını yapıp Seni unuttular. Kitabını unuttular. Senden gelen uyarıları unuttular. Seni ve hayat programını gündeme almayı unuttular. Peygamberini unuttular da helâki hakkeden bir toplum oldular.

Yâni bunlar kendileri saptılar, sapıklığı kendileri istediler. De-ğilse hâşâ mümkün mü ya Rabbi? Nasıl olur? Biz kendimiz Sana kul-lukta kendimize şeref bulmuşken, Seninle birlikte olmada, Senin safında yer almada izzet ve şeref görmüşken, hep Sana kul olmuşken, Senin için bir hayat yaşamışken, Sen bize iman lütfunda, elçilik lüt-funda bulunmuşken bütün bunlara rağmen gidip bu alçaklara diye-ceğiz ki bırakın O Allah'ı bize kulluk edin.

Bu iş asla olacak bir şey değildir ya Rabbi. Bu alçaklar kendileri bizim şeref duyduğumuz Sana kulluktan sarf-ı nazar edip başka şeylerin peşinde gidiyorlardı diyecekler. Bizim bunların bu küfürle-rinden, bu şirklerinden hiçbir haberimiz ve sorumluluğumuz yoktur diyecekler. Mâide sûresinde de Hıristiyanların tanrılaştırdığı Hz. Îsâ (a.s) nın şöyle buyurduğu haber verilir: Asla ya Rabbi! Asla ben on-lara Allah'ı bırakın da bana kulluk edin demedim! şeklindeki bir ifadesini görüyoruz. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz kendisinden başkalarını tanrılaştırıp onlara kulluk edenlere yönelerek buyuracak

ki:
19. "Söylediklerinizde sizi yalancı çıkardılar, artık kendinizden azabı çeviremez, yardım da göremezsiniz. Zulmedenlerinize büyük bir azap tattıracağız" denir."

Bakın tanrılarınız, tanrılaştırdıklarınız, Benim berimde sözlerini dinledikleriniz sözleriyle sizi yalanladılar. İşte İlâhlarınız sizi reddettiler. Artık bundan sonra sizden azabı gidermeye, ya da azap konusunda size yardım etmeye ne kendinizin ne de başkalarının asla güçleri yetmeyecek. Bu azabı ne geri çevirmeye, ne de yardıma muvaffak olamayacaksınız. Hiç kimse de size yardım edemeyecek. Yardım da olunmayacaksınız. İşte kendi ellerinizle oluşturduğunuz tanrılarınız da size yardım edemeyecekler, etmeyecekler. Sizin kendilerini tanrılaştırmanıza razı olmayan bu varlıkların hiçbirisi size şefaat etmeyecek. Zulmedenlere, Allah'a karşı, Allah'ın âyetlerine karşı, Allah'ın elçilerine karşı zalimce bir tavır takınanlara büyük bir azabı tattıracağız denilecek onlara.

Evet işte o gün kâfirlerin her şeyleri bitecek. Kendilerinin tanrı kabul ettikleri de onları yalancı çıkaracak, kendilerini azaptan kurtaracak kimselerin bulunmadığını, kimsenin kendilerine yardımcı olamayacağını da anlayacaklar. Evet işte zalimlerin azabı budur. Rabbimiz bugün yine rahmeti gereği zulümden kurtulmak isteyenleri bu âyetleriyle uyarmaktadır. Henüz dünyaları bitmeden zulümden, haksızlıktan vazgeçip Allah'ın istediği yola girdikleri takdirde onlar da kazanmış olacaklar.

20. "Ey Muhammed! Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberler de, şüphesiz, yemek yerler, sokaklarda gezerlerdi. Ey insanlar! Sabreder misiniz diye sizi, birbirinizle sınarız. Rabbin her şeyi görür."

Peygamberim, Biz, senden önce gönderdiklerimizden gerçekten yemek yiyen, çarşı pazarlarda dolaşan peygamberlerden başkasını göndermiş değiliz. Senden önceki elçilerimizi de aynen senin gibi yiyen, içen, çarşı pazar dolaşanlardan kıldık. Adem (a.s) da, Nuh (a.s) da, Hud (a.s), Sâlih (a.s), İbrahim (a.s), Îsâ (a.s), Mûsâ (a.s) la-rın tamamı da tıpkı senin gibi yiyen, içen, doğan, büyüyen, evlenen, baba olan, hastalanan, ölen kimselerdi. Niye şimdi sana bu özelliklerinden ötürü itiraz ediyorlar? Önceki peygamberleri bilmiyorlar mı bu adamlar? Onlar da birer insan değiller miydi? Onlar da yiyip içen, çarşı pazarlarda dolaşan kimseler değiller miydi? Tüm peygamberlerin ortak

özellikleri bu değil miydi? O zaman birilerinin böyle peygamber kabul edilip son elçinin peygamber kabul edilmemesinin kanunu nedir?

Biz, sizin bir kısmınızı bir kısmınız için fitne yaptık. Yâni kimi-nizi kiminiz için denenme konusu yaptık. Yâni işte böylece içinizden birinizi peygamber yaptık ve onunla sizi denedik. Peygamber seçtiğimiz, sözcü yaptığımız, kendisine vahiy gönderdiğimiz kimse; sizi Allah'a kulluğa çağırdı, sizi kendisinin elçiliğini, örnekliğini kabule çağırdı, size tek kurtuluş yolunun Müslümanlık olduğunu tebliğ etti. Sizler de onunla denendiniz. Kiminiz bunu kabul edip kazanırken, kiminiz de reddederek kaybediyor. Şimdi artık siz sabreder misiniz? Artık sabredecek misiniz? Yâni bu peygamberin peygamberliğini kabul edecek misiniz? Peygamberin dâvetine icabet edecek misiniz? Peygamberin çağırdığı İslâm'a, Allah'a kulluğa yönelecek misiniz?

Peygambere ve onun getirdiği mesaja imanlarınızın sadakatini göstermek, bedelini ödemek üzere bir direnç örneği ortaya koyarak bu kâfirlerden, müşriklerden ayrılabilecek misiniz?

Unutmayın ki Rabbin görendir, Rabbiniz basiret sahibidir. Yaptığınız her şeyi gören Allah'tır. Hayatınızı takip eden, kâfirlerin tutumlarını da, mü'minlerin tavırlarını da gören ve bilen O'dur. Allah'ın her şeyinizi gördüğü bir dünyada yaşadığınızı hiç bir zaman unutmayın. Allah'ın hakim olduğu bir dünyada yaşadığınızı ve bu hayatı Allah'ın istediği gibi yaşayıp, Allah'ın istediği gibi bitirmek zorunda olduğunuzu unutmayın.
21. "Bizimle karşılaşmayı ummayanlar:" Bize ya melekler indirilmeli, ya da Rabbimizi görmeliyiz" derler. Andolsun ki kendi kendilerine büyüklenmiş, azgınlıkta pek ileri gitmişlerdir."

Allah'la, Allah'ın hesabıyla, Allah'ın sorgulamasıyla karşılaşmayı ummayanlar. Dünyayı tatminkâr bulup, âhirete bir arzu duymayanlar, Allah'ı hesaba katmayanlar, âhireti inkâr edenler derler ki; bize melekler gelselerdi ya! Allah bizim üzerimize melekler gönderseydi ya. Yahut biz açık açık Rabbimizi görsek ya. Madem ki Allah bize me-saj gönderiyor, madem ki Allah bizim hayatımıza karışmayı murad ediyor, madem ki bir elçiyle bize bir hayat programı gönderiyor, o zaman niye bu işi melekleriyle yapmıyor? Niye her birerimize melekler indirmiyor? Niye bir melek heyetiyle vahyini gönder miyor? dediler. Tarih boyunca tüm peygamberlere söylenenin aynısını Rasulullah efendimize de

söylediler.

Evet bu yeni değil, öncekiler de aynı şeyleri söylediler. Önce-kiler de aynı şeyi istediler Allah elçilerinden. Yâni Allah vahiy gönder-mez, Allah hayata karışmaz. Eğer karışsaydı bunu mutlaka melekleriyle yapardı diyorlar. Bunlar samimi değiller. Bu istekler samimi is-tekler değildir. Âhireti inkâr eden, öteler âleminin hesabını, kitabını reddeden insanların kendi hevâ ve heveslerine göre konuştukları zırvalardan başka bir şey değildir bunlar.

Muhakkak ki bunlar kibirlendiler, müstekbir davrandılar. Peygamberin Allah'tan getirdiklerine eyvallahsız davrandılar, ihtiyaçsız davrandılar ve azgınlaştıkça azgınlaştılar. Bu istek azgınlıktan başka bir şey değildir. Yâni kendilerine bir melek mi, yoksa bir insan mı gön-dereceğini Allah kendilerine mi soracaktı? Onlara mı danışacaktı Allah? Onlar mı yetkiliydi bu konuda? Allah'ın elçileri samimiyetle kendilerini uyaracaklar, kendilerini ateşten kurtarma yolunda her şeylerini fedâ edecekler, sonra da bu alçaklar diyecekler ki haydi doğruysanız Rabbimizi getirin de görelim. Allah'ı apaçık görmedikçe asla size inanmayız. Veya melekler gelsin de görelim. Azgınlıktan başka nedir bu? Şimdi melek isterler hainler ama:

22. "Melekleri gördükleri gün, işte o gün, suçlulara iyi haber yoktur. Melekler: " İyi haber size yasaktır, yasak!" derler"

Melekleri gördükleri gün, o gün mücrimlere asla müjde yok-tur. O gün suçlulara müjde yoktur. O gün artık kendilerine göz aç-tırma yoktur. Yâni neyi istiyorlar bu hainler? Neyi bekliyorlar bu mücrimler? Neyin peşindeler? Melekleri görür görmez helâklerinin gerçekleşeceğinin farkında değiller mi akılsızlar? Eğer şu anda Allah meleklerini göndermiyorsa bilsinler ki onlara merhametinden dolayıdır. Dönüp adam olmaları için, tövbe edip Müslüman olmaları için, yoluna girmeleri için fırsat tanıyor Rabbimiz onlara. O gün; melekleri gördükleri gün, Rabbimizin melekleri buyuracak ki onlara:

Artık size başarı, size sevinmek, sizi mutluluk yasaktır, yasak! Sizin dünyanız bitti. Sizin için artık kurtuluş söz konusu değildir. Sizin için bundan sonra asla sevinçli bir haber yoktur. Sizin için azap var, sizin için yokluk var, sizin için kahroluş vardır. Bunun dışında başka bir şey beklemeyin artık.

23. "Yaptıkları her işi ele alır, onu toz duman ederiz."

Onların yaptıkları her bir işin, işledikleri her bir amellerinin önüne geçtik ve böylece onu savrulmuş toz zerrecikleri haline ge-tiriverdik. Tüm amellerini boşa çıkarıverdik. Evet önce amellerini onların önlerine koruz. İşte yaptıklarınız

bunlardır diye amellerini onlara gösteririz, ama Allah'a ve Resullerine, Allah'a ve âhiret gününe inanmadan bir hayat yaşayan bu insanların tüm amelleri toz toprak halinde etrafa saçılmış oluverir.

Çünkü amellerin kıstası imandır. Amellerin ölçüsü imandır. İman olmadan hiçbir amel bir değer ifade etmez. Amelin değerlendirilmesi için iman gerekir. İmansız amel de, amelsiz iman da değerlendirilmeye tabi tutulmayacaktır. Allah'a ve Allah'tan gelenlere iman etmemelerinden dolayı Rabbimiz onların tüm amellerini boşa çıkaracaktır. Ellerine hiç bir şey geçmeyecektir. Ama:
24. "O gün, cennetliklerin kalacağı yer çok iyi, dinle-necekleri yer çok güzeldir."

Cennet ashabı, cennet kendilerine vaad edilmiş olanlar, imanları ve amelleriyle cennet hakkedenler var ya, o gün onların yerleşim merkezleri, kalacakları yerleri, makamları çok çok daha hayırlı ve din-lendikleri, istirahata çekildikleri yerleri de çok daha güzledir. Evet kâfirlerin azaplarına mukabil onlar her türlü azaptan, her türlü mahrumiyetten korunmuş, bir farz namazın eda vakti kadar bile mahşerin sıkıntısından korunmuş olarak ebedî istirahat mahalleri olan cennete ulaştırılmışlardır.

Çünkü o mü'minler dünyada Allah için bir hayat yaşamışlardı. Dünyada kendi kurulu düzenlerinin menfaatini gözetmemişlerdi. Aman param, pulum, altınım, gümüşüm, Dolarım, Markım, atım, arabam, makamım, mansıbım, zevkim, eğlencem ön planda olmalı, ben bunlarsız yapamam dememişlerdi. Bunlar için bir hayat yaşamadılar. Allah'a imanı, Allah'ı razı etmeyi, âhirette kârlı çıkmayı hesap ettiler. Allah'ın ve Resûlünün uyarılarına kulak verdiler. Allah'ın kitabını ellerinden, gözlerinden, kulaklarından hiç düşürmediler. Hep vahiyle beraber oldular. Allah'ın cennet müjdesine evet dediler, peygamberin örnekliğine evet dediler ve onun gibi bir hayat yaşamanın kavgasını verdiler ve işte sonunda da bu tercihlerinin neticesi Allah'ın lütfuna ulaştılar.
25. "O gün, gök beyaz bulutlar halinde parçalanacak ve melekler bölük bölük indirilecektir."

O gün gökyüzü bembeyaz bulutlar halinde çatlayacaktır. Ve melekler de art arda, indikçe ineceklerdir. Yâni gökyüzü parçalanacak, kapı, kapı olacak ve açılan bu kapılardan kulların amel defterleri ellerinde olduğu halde melekler gelecekler. Yâni az evvelki âyette konu edilen dünyada kâfirlerin istedikleri âhirette gerçekleşecektir. Hani melek istiyorlardı ya kâfirler. Bu iş o zaman

gerçekleştirilecek. Sema şak şak yarılacak ve gök insanlara âyetlerini gösterecek. İşte o gün:

26. "O gün gerçek hükümranlık Rahmânındır. İnkârcılar için yaman bir gündür."

O gün mülk, o gün egemenlik, o gün hâkimiyet, o gün hükümranlık, o gün söz hakkı hak olarak Rahmâna aittir. O gün Allah'tan başka mülk ve otorite sahibi, söz sahibi yoktur. Sanki bugün mülk O'na ait değil mi de; o gün O'nun olacak? Yâni sanki bugün egemen O değil mi ki; o gün O olacak? Evet elbette bugün de mülk O'nundur, bugün de saltanat O'nundur, bugün de egemen O'dur. Ama bir farkla ki, bugün O Allah, kendi mülkünde kendisinden başkalarına da mülk yetkisi, saltanat yetkisi veriyor.

Ve bugün Allah'ın tanıdığı bu geçici yetki ve saltanata sahip olan kimseler de sanki Allah'ın mülkünde kendilerinin gerçek sahipliği varmışçasına şımarıp aldanıyorlar. İşte bunun içindir ki Rabbimiz ısrarla kitabının pek çok yerinde öteler âleminde mülkünün hiç ortağı olmadığını vurguluyor. Öteler âleminde mülkünde ortağı olmaması ifadesinden bugünkü insanlar bugün de mülkünde ortağının olmadığını çıkarmaları gerekiyordu. Bu dünyada bir irade gereği, bir imtihan gereği bu dünyada kendilerine verilen bu yetkilerinin, mülk ve saltanatlarının da geçici olduğunu anlamaları gerekiyordu. Bir gün tüm yetkilerini, tüm saltanatlarını, tüm mallarını, mülklerini bırakıp gideceklerini, göklerin ve yerin mirasının Allah'a kalacağını anlamaları gerekiyordu.

Evet tüm insanların dirilip hesaba çekildikleri bir ortamda soruyor Rabbimiz: Bugün mülk kimindir? Mülk kimin bugün? Mâlikiyet kimin bugün? Mallarınız, mülkleriniz, paralarınız, pullarınız, evleriniz dükkanlarınız kimin bugün? Egemenlik kimin bugün? Tabi yine cevabı Rabbimiz verecek ve buyuracak ki bugün mülk, bugün egemenlik, bugün söz hakkı Kahhâr olan Allah'ındır. Peki bunu bugün sorsa Allah ne diyecekti bu insanlar. Gerçi elimizdeki şu kitabın tamamlanmasından sonra artık bize Allah'tan bir vahiy gelmeyecek te gelecek ve soracak olsa Rabbimiz ne cevap verir bu insanlar? Şu mallar benim. Şu topraklar benim. Şu paralar, şu araziler benim. Şu fabrikalar benim. Şu kentler, şu ülkeler benim. Şu ırmaklar benim. Şu kıtalar benim. Şu ormanlar benim diyen nice cahiller çıkmayacak mı?

Evet bugün de mülkün sahibi O'dur. Bugün de söz sahibi, yarın da söz sahibi O'dur. Bugün de yarın da Mâlik O'dur. Ama imtihan gereği, dünyanın

konumu gereği dokunmuyor Allah. Bundan ötürü insanlar kendilerinin mülkün sahibi olduklarını iddia edebiliyorlar. Ama o gün öyle bir ortamda soracak ki bu soruyu, kendisinden başka cevap verecek bir tek varlık yok. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi ölmüş, hepsi yok olmuş. İnsanlar, cinler, melekler hepsi bitmiş. Cevap verecek kimse kalmadığı için Rabbimiz kendisi veriyor cevabını. Bugün mülk Kahhâr olan Allah'ındır. Burada da Mahşerde kimsenin elinde bir yetkinin olmadığı bir ortamda mülk o gün Rahmâna aittir buyuruluyor. Haydi orada da desinler bakalım. Şu ülkeler benimdi, şu mallar, mülkler benimdi. Kimsenin bunu demeye imkânı kalmamıştır artık.

İşte o gün kâfirler için çok zor bir gündür. Hiç kolaylaşmayacak zorluklar onları beklemektedir.

27,28,29. "O gün, zalim kimse ellerini ısırıp: "Keşke Peygamberle bir yol tutsaydım, vay başıma gelene; keşke falancayı dost edinmeseydim. Andolsun ki beni, bana gelen Kur'an'dan o saptırdı. Şeytan insanı yalnız ve yardımcısız bırakıyor" der."

O gün zalim elini ısırır. Pişmanlık içinde zalimler o gün ellerinin üzerini ısıracak. Hınçla ellerini gevmeye başlarlar o gün. Ve der ki: Eyvah! Eyvah! Yazıklar olsun bana! Yuh olsun bana! Keşke pey-gamberle bir yol tutsaydım! Ne olurdu keşke peygamberle birlikte bir yol tutsaydım! Keşke peygamberle birlik olsaydım! Keşke beni pey-gambere götürecek bir yol izleseydim! Keşke beni peygamber sa-fında kılacak bir yola girseydim! Keşke yanlış yerden bilet almasaydım! Keşke falanların, filânların yoluna değil de peygamber yoluna girmiş olsaydım! Keşke peygamberi tanıyıp onun gibi bir hayat yaşasaydım!..

Yazıklar olsun bana. Keşke ben falanı, filânı dost edinmeseydim. Çünkü o dost edindiklerim beni zikirden, beni kitaptan uzaklaştırdı, beni vahiyden saptırdı. Halbuki o zikir bana gelmişti. Halbuki o kitap bana gelmişti. O filân ve falan kitapla benim arama girerek benim kitabı öğrenmeme, kitabı tanıyıp onunla amel etmeme engel oldu. O kitap bana gelmişken, Rabbim beni o kitapla sorumlu tutmuşken, tam ben o kitapla karşı karşıya gelmişken, tam ben o kitapla tanışmak üzereyken o falan filân beni o kitaptan saptırıverdi. Meselâ adamı meyhaneden çıkarıyorsunuz, Müslüman olması gerektiğini söylüyorsunuz, adam Allah yoluna girmeye karar veriyor. Adam tam zikirle, kitapla tanışmak üzereyken birileri başka bir kitabı veya işte filân cemaati, falan grubu tavsiye ediyor.

İşte din budur diyerek kendi kliklerini, kendi gruplarını, kendi kitaplarını sunuveriyorlar ve işini bitiriyorlar adamın. Bu belki bir ce-maattir, bir liderin

kitabıdır, bir partidir, bir tarikat grubudur veya işte bizim ülkedeki düzenin resmi din kitaplarıdır, resmi din anlayışıdır. Meselâ Jamaika'dan geldi bir kadın Müslüman olmak için, ama biri-leri ona öyle din sundular ki o kadın şimdi hem Müslüman, hem de başörtüsüz dolaşıyor Konya'da. Evet insanlara kulluk kitabı olarak şu kitabı tavsiye edeceğiniz yerde başka şeyleri tavsiye ediyorsanız insanları saptırıyorsunuz demektir.

Evet o gün öyle diyecekler. Eyvah, keşke falanları filânları değil de direk kitabı tanısaydım. Direk peygamberi tanısam ve onun gibi olmaya çalışsaydım. Keşke falan ya da filân tipi yaşamasaydım. Keşke falan ya da filân tipi giyinmeseydim. İnsanlar hiç kitaba ve pey-gamberi tanımaya yönelmiyorlar şimdi değil mi? Efendim önce filân zâtı tanıyalım, falan gibi olalım, falanın dediği gibi yapalım demeye çalışıyorlar. Halbuki biz peygamberi değil de birilerini örnek almaya çalışırsak kesinlikle bilelim ki onda çakılıp kalacağız ve onu bir adım daha ileriye geçemeyeceğiz demektir. Ancak onun kadar olabileceğiz demektir.

Muhakkak ki şeytan insanı yapayalnız ve yardımcısız bırakır. Şeytan her zaman insanı aldatandır. Gerek insanları saptırmaya çalışan insan şeytanlarına, gerekse cin şeytanlarına karşı çok dikkatli olmak zorundayız. Önce bir takım şeylere teşvik ederler, süslü gösterirler, Allah yolundan saptırırlar, sonra da onu yapayalnız bırakıverirler. Evet ana, baba, hoca, koca, mal mülk, dükkan tezgah, zenginlik, makam, mevki yâni bizi kitabı Sünneti öğrenmekten engelleyen ne varsa hepsi şeytandır, onlara dikkat edelim.

30. "Peygamber: "Ey Rabbim! Doğrusu milletim bu Kur'-an'ı terk etmişti" der."

Resul der ki: Ey Rabbim, muhakkak ki şu kavmim bu Kur'an'ı terk ettiler. Kavmim bu Kur'an'dan hicret ettiler. Kavmim bu Kuran'ı kendilerinden hicret ettirdiler. Kendileri değil, onu kendilerinden hicret ettirdiler. Bu Kur'an'ı sosyal hayatlarından uzaklaştırdılar. Bu Kur'an'ı mekteplerinden, hukuklarından, eğitimlerinden uzaklaştırdılar. Bu Kur'an'ı aile hayatlarından, evlerinden, mutfaklarından, kazanma harcama anlayışlarından uzaklaştırdılar. Bu Kur'an'ı terkedilmiş olarak, metruk olarak, kendisine başvurulmaz olarak bıraktılar. Bu Kur'an'ı dikkate değer görmediler. Bu kitapla amel etmeyi terk ettiler. Hayatlarını bu kitaba göre yaşamaktan vaz geçtiler. Hayat problemlerini bu kitaba sormaz oldular. Bu kitabın önüne başkalarının kitaplarını, başkalarının yasalarını geçirdiler. İşte böylece:

31. "Ey Muhammed! Her peygamber için, böylece suçlulardan bir düşman

ortaya koyarız. Doğruyu gösterici ve yardımcı olarak, Rabbin yeter.”

Her bir Nebi, her bir peygamber için mücrimlerden bir düşman kıldık. Ama kesinlikle bilesin ki; Ey Peygamberim Hâdî olarak, hidâyet edici olarak ve yardım edici olarak Rabbin sana yeter. Sen sadece Rabbine güven, Rabbine dayan, Rabbine teslim ol peygamberim. Yâ-ni ey peygamberim, şu anda karşında amansız düşmanlarının bulun-ması seni korkutmasın. Sadece senin için değil, senden önceki elçilerimizin karşısında da aynı düşmanlar vardı. Bu zalimlerin Hakka karşı çıkmaları yeryüzünde vazgeçilmez bir yasadır. Olacak bunlar. Sen onları Bana bırak ve yoluna devam et. Hâdî ve yardımcı olarak Ben sana yeterim.

Mekkeliler Allah’ın kitabını reddediyorlar. Kur’an’sız bir hayattan yana tavır alıyorlar. Bugün bizim etrafımızdakiler ise inandıkları bir kitabı reddediyorlar. Yâni inandım dediği bir Kur’an kendi dünyalarına hizmet etmediği için Onu bir kenara almışlar. Ama belki bir gün bu Kur’an da onun kendi dünyasına, para kazanmasına, makam elde etmesine, dünyalık devşirmesine hizmet ederse o zaman bu kitabı eline alacak ve bu kitabı da pazarlayabilecektir. Bu kitabı kendi menfaatine alet edecektir. Yazıklar olsun bu insanlığa.

O gün Mekkeli inanmadığı Kuranı reddederken bugünküler inandıkları bir Kur’an’ı arkalarına atıyorlar. Başka kitaplar, başka sistemler, başka yasalar bu kitabın önüne geçmiş. Bir oyun ve eğlence, bir felsefi hareket, bir mal mülk hesabı, bir makam mansıp hedefi bu kitabın önüne geçirilmiş. Kur’an unutulmuş, insanlar başka sevdaların peşine düşmüşler. Bunu anlamak mümkün değildir.

32. “İnkâr edenler: “Kur'an, ona bir defada indirilmeliydi" derler. Oysa Biz onu böylece senin kalbine yerleştirmek için azar azar indirir ve onu ağır ağır okuruz.”

Kâfirler dediler ki: Kur’an bir defada indirilmeliydi. Nolaydı bu Kur’an ona tek bir defada, toplu olarak indirilseydi. Yâni eğer bu kitap gerçekten Allah’ın sözü olsaydı bir celsede toplu olarak indirilirdi. Kitabımızın bazı yerlerinde kâfirlerin bu itirazları gündeme getirilir. Rabbimiz ise bu kitabını âyet âyet, sûre sûre, parça parça indirmiş ve bakın bunun hikmetini de şöyle açıklıyor.

Biz o kitabı böylece âyet âyet, sûre sûre indirdik ki böylece onunla senin

kalbini sağlamlaştıralım, onu kalbine iyice yerleştirelim diye. Yâni senin belleğine iyi yerleşmesi böyle daha güzel olsun diye. Ve onu belli bir okuma düzeniyle ağır ağır okuduk, düzene koyduk. Ve sen de artık onu tertil üzere oku. Anlaya anlaya, düşüne düşüne, hazmede hazmede ve insanların belleğine, kalbine, gözüne kulağına iyice yerleştire yerleştire oku.

Evet bu kitabın böyle parça parça, deste deste inmesinin sebebi budur. Belleklere alınmasının kolay olması, kalplere iyice yerleştirilmesi, hayatında zuhur eden hayat problemlerine sıcağı sıcağına çözümler getirelim diye. Hak bâtıl savaşının her bir safhasında inecek âyetlerimizle bâtıl taraftarlarına karşı seni destekleyelim, sana cesaret verelim, senin için strateji belirleyelim diye. Evet demek ki Kur'an bunun için bir defada, toptan değil bölüm bölüm indiriliyordu.

O zaman unutmayalım ki eğer bizim kalbimizin de Allah'ın ki-tabıyla yatışmasına ihtiyacımız varsa, bâtıl taraftarlarıyla verdiğimiz bir savaşta eğer bizim de Rabbimizin desteğine, Rabbimizin yardımına ihtiyacımız varsa bizler de bu kitabı sürekli okumak zorundayız. Ramazanda bir hatim inip bitti dememeliyiz. Kitapla beraberliğimizi sürdürmeliyiz. Sürekli onunla birlikteliğimizi sürdürmeliyiz ki; Rabbi-mizin zikrettiği bu faydalar bizim için de söz konusu olsun.

33. "Sana bir misâl vermezler ki, Biz onun gerçeğini ve en iyi anlaşılanını sana vermemiş olalım."

Onların sana karşı getirdikleri hiçbir misâl, hiçbir temsil, hiçbir itiraz, hiçbir görüş yoktur ki sana onun daha doğrusunun, tefsirin, açıklamasının daha güzelini getirmiş olmayalım. İşte önceki âyette anlatılan Kur'an'ın peyderpey gönderilmesinin bir başka hikmeti de budur. İşte gördük bu sûrede. Onlar bir şey dedi, Allah da bir şey dedi. Onlar bir misâl getirdiler, Allah bir misâl getirdi. Alîm ve Hakîm olan Allah kendisi tarafından yaratılan, kendisi tarafından rızıklandı-rılıp doyurulan, kendisinin bilgisiyle bilgilenmeye muhtaç olan kimselerin sözlerine, misâllerine, mesellerine, delillerine de değer veriyor.

Hattâ kendisine savaş ilân edenlerin sözlerini de zikrediyor. Onlar ne dediler, ne demediler, nasıl itiraz ettiler, nasıl karşı çıktılar hepsini ifade ediyor, ama onların yanılgılarını ortaya koyarak onların söylediklerinden daha güzel, daha hak olanını da ortaya koyuveriyor. Böylece kâfirlerden gelen her yeni bir mesel, her yeni bir itiraz kar-şısında yeni yeni âyetler göndererek Resûlünü bilgilendiriyor, ona desteğini ulaştırıveriyor.

34. "Cehennemde yüzü koyun toplanacak olanlar, işte onların yerleri en kötü ve yolları da en sapıktır."

Evet herkesin görüşüne müsaade var, özgürlük var, dilediklerini seçim hakları var. Hattâ Allah'a ve elçisine karşı onların geliştirdikleri felsefelerini, düşüncelerini Rabbimiz işte bu kitabında zikrediyor da. Ama doğruyu ortaya koyarak, hakkı ortaya koyarak onların yanılgı noktalarını ortaya koyarak kendilerini uyarmayı da ihmal etmiyor Rabbimiz. Yâni onlara merhamet ediyor. Yâni bu pespaye dü-şüncelerinizi, bu hiçbir şey ifade etmeyen felsefelerinizi zikretmekle size değer filân vermiyorum, sadece sizin o akılsız akıllarınızı başlarınıza getirmek istiyorum dercesine onlara uyarısını ulaştırıyor. Bakın işte uyarısı:

Onlar bu yaptıklarının karşılığı olarak cehenneme haşr ola-caklar. Yüzleri üzeri cehennemde toplanacaklar. Tepe aşağı veya yü-züstü sürüklenerek cehenneme atılacaklar. İşte onlar yerleri, mekânları en kötü, yolları da en sapık, en şaşkın kimselerdir. Öyleyse Rab-bimizin rahmeti gereği dinini ortaya koyarken insanların akıllarını erdirmek için hakla birlikte bâtılın düşüncelerini, felsefelerini de ortaya koyması, sakın bâtıl taraftarlarını kendilerinin de haklılığı zehabına götürmesin diye onların feci âkıbetlerini gözler önüne sererek işte böyle bir uyarıda bulunuveriyor Rabbimiz. Yüzüstü cehennemde toplanacaklar onlar buyuruyor. Çok kötü bir yolda oluşları sebebiyle şerli bir mekân onları beklemektedir.

35. "Andolsun ki Mûsâ'ya Kitap verdik, kardeşi Harun'u da kendisine vezir yaptık."

Muhakkak ki Biz Mûsâ'ya da kitap verdik. Onunla beraber kardeşi Harun'u vezir yaptık. Ona yardımcı olarak Harun'u takdir ettik. Medyen'den ailesiyle birlikte Mısır'a dönerken yolda, Tur'da Rabbimiz kendisine ilk vahyini ulaştırdığı zaman Mûsâ (a.s) Cenâb-ı Hakka yal-varıp, ya Rabbi ben çok yalnızım, bana ehlimden bir yardımcı ver de-dikten sonra bizzat kardeşi Harun'u zikrederek onu bana destek kıl demişti. Rabbimiz de Onun bu duasına icabet buyurup, tamam istediğin oldu, kardeşin Harun sana yardımcı verildi buyurmuştu. Gerçekten güzel bir kardeş, güzel bir vezir, güzel bir yardımcı.

Rabbimizin bize kitabında anlattığına göre Firavun ve toplumuyla olan

mücâdelesinde Onu hep Mûsâ (a.s) nın yanı başında görüyoruz. Bizler de hep birbirimize, kardeşlerimize güzel kardeşler olalım. Kardeşlerimizin Allah'ın emirlerini icrası konusunda, Allah düşmanlarıyla mücâdelesi konusunda, yeryüzünde Allah'ın dininin yaşanması konusunda hep yardımcı olalım. Kardeşlerimize kârlı güzel kardeşler olalım. Kardeşlerimizi peygamber yolunda tutan, peygamber yolunda yürüten kardeşler olalım inşallah. Kardeşlerimizin hidâyetine, cennetine sebep olan, onların cehennem yollarına barikatlar koyan bir kardeş olalım.

36. "Âyetlerimizi yalanlayan millete gidin" dedik. Sonun-da o milleti yerle bir ettik."

İkisine birden dedik ki, âyetlerimizi yalan sayan, yok farz eden şu kavme gidin. Rablerinden aldıkları bu emirle Firavun ve toplumuna gittiler. Uyardılar onları. Küfür ve şirkten, Allah'ı hesaba katmadan bir hayat yaşamaktan, Allah'la savaşa tutuşmaktan vazgeçmeleri konusunda uyardılar onları. Allah'a imana, Allah'a kulluğa çağırdılar onları. Dâvetlerine icabet etmeyen Firavun ve hempalarına karşı uzunca kavgalar verdiler, mücâdeleler verdiler. Kitabımızın pek çok yerinde anlatılır konu. Kâfirlerle peygamberler arasında uzun bir dönem iman küfür kavgası sürüp gitti. Sonunda çok az insan hariç inanmadılar. Küfürlerinde direnç gösterdiler. Allah ve elçileriyle savaşlarında ısrar ettiler. Kendilerini, kendi görüşlerini, kendi hayat felsefelerini Allah elçilerinin getirdiği hayat programına tercih ettiler. Allah onların akıllarını başlarına getirmek için çeşitli belâlar, musîbetler, iptilalar gönderdi. Ama yine de adam olmadılar da:

Biz de onların yerlerini, yurtlarını darmadağın ettik. Firavun ve çevresini, Firavun ve toplumunu, avenelerini darmadağın ettik. Ağızlarının payını veriverdik onların. Yerle bir ediverdik onları. Bir örnek daha verecek Rabbimiz:

37. "Nuh milletini de, peygamberleri yalanladıkları zaman suda boğduk ve kendilerini insanlar için bir ibret kıldık. Zalimlere can yakıcı azap hazırlamışızdır."

Nuh kavmi de aynen kendilerinden öncekiler gibi elçilerimizi yalanladılar, onların da ağızlarının payını verip muaheze ediverdik. Onları suda boğduk. Ve insanlar için, kendilerinden sonra gelecekler için bir âyet, bir ibret, bir ders kıldık. Ve işte böylece zalimlere yaşadıkları zalimce bir hayatın neticesinde hak ettikleri can yakıcı, dayanılmaz bir azap hazırladık. Onlar bu helâki hakkettiler. 950 yıl aralarında çırpınan, kendilerini Allah'a kulluğa dâvet eden Nuh (a.s)'ı dinlemediler, Ona ve getirdiği mesaja değer vermediler. Kendilerinin kurtuluşu için çırpınan bir kutlu elçiye eziyetler ettiler, işkenceler yaptılar, dövdüler,

sövdüler, akla hayale gelmedik zulümlerini peygamber üzerinde uyguladılar.

Ama sonunda yine kurtulanlar bir gemiye binerek, bir peygamber safında yer alarak, tercihlerini bir peygambere kullanarak kurtulurlarken, helâk olanlar da tufanla boğulup ebedîyen yerin dibine batıverdiler, ebedîyen cehenneme doğru yollanıverdiler.

38,39. "Ad, Semûd milletleri ile Ress'lileri ve bunların arasında bir çok nesilleri de yerle bir ettik. Her birine misâller vermiştik ama, dinlemedikleri için hepsini kırdık geçirdik."

Âd toplumu, Semûd kavmi, Ashab-ı Ress yâni kuyu ashabı ve bunların aralarında geçen kavimleri, toplumları, nesilleri de isyan-larından, Allah ve elçileriyle çatışmalarından ötürü yerle bir ettik. Biz onların her birini misâl olarak veriyoruz. Her birinin durumunu sana anlatıyor, haber veriyoruz. Biz onların hepsini kırıp geçirdik. Onlardan geriye hiçbir bâkiye kalmadı. Hani neredeler şimdi? Ahkâf bölgesine hakim olan o güçlü kuvvetli, sıktığının suyunu çıkaran Âd kavmi nerede şimdi? Yeryüzünün en süper gücüne sahip olan o insanlar hani nerede şimdi? Yeryüzünde bir daha görülmeyecek o şehirlerin, o medeniyetin sahibi olan Semûd nerede? Yeryüzünün en uzun ömürlü, bin yıl yaşamış olan Nuh kavmi nerede şimdi? Bir haber alabiliyor musunuz onlardan? Bugün Âd kavminin, bugün Hud kavminin, Bugün Nuh kavminin yerlerini, yurtlarını, şehirlerinin, saraylarının kalıntılarını satmaya kalksanız kim kaç para verir?

40. "Ey Muhammed! Bu putperestler andolsun ki, belâ yağmuruna tutulmuş olan kasabaya uğramışlardır. Onu görmediler mi? Hayır! Tekrar dirilmeyi ummuyorlardı."

Muhakkak ki belâ ve musîbet yağmuruna tutulmuş olan şu ülkeye de uğramışlardır onlar. Mekkeliler, şu insanlar muhakkak ki Belâlar yağdırdığımız Lût (a.s) un ülkesine de uğrayıp görmüşlerdir. Şu Mekkeliler, şu Hicaz halkı ve şimdi sizler Filistin ve Suriye'ye giderken seyahatinizde mutlaka Lût kavminin yerin dibine batırılmış ülkesini gördünüz. Allah'la savaşa tutuşmuş, cinsel ahlâksızlığı Allah'a ve peygambere kafa tutacak doruk noktaya ulaştırdığı için helâk edilen Lût kavminin kalıntılarının arasından geçmişsinizdir. Fenalık yağmuru yağdırılan ülke. Azap yağmurlarıyla yok edilen toplum. Meleklerin kaldırıp kaldırıp yere vurdukları şehirler. Üzerlerine çamurdan taşlaşmış ve her birinin üzerinde kimin beyninde patlayacağı yazılı azap taşlarının yağdırıldığı kentler. Allah'ı unutup, Allah'ın elçisinin getirdiği mesajı reddedip çılgınlar gibi

eğlenirlerken, hayvanlar gibi şehvetlerinin peşinde koştururlarken Allah'ın azabının kendilerini kuşattığı insanlar.

Hani nerede şimdi onlar? İşte görüyorsunuz Lût gölünün çöktüğü yeri. Aman Allah'ın bu topluma gönderdiği bu azapla insanlar ilgi kurup adam olmaya yönelmesinler diye şimdi orasının adını atlaslarda değiştirmeye çalışıyorlar. Lût gölü değil de ölü deniz filân demeye çalışıyorlar. Hainler ne kadar da insanların gözünden, gönlünden sakalsanız da, işte bütün çıplaklığıyla gözlerinizin önünde duruyor bu gerçek. Unutmayın ki o denizin altında yatan helâk olmuş bir kavmin cehenneme yolculuğu devam ederken acı acı feryatları kulaklarımıza gelmektedir.

Şimdi görmüyorlar mı? Bakmıyorlar mı? Hayır hayır bu insan-lar bunları görüyorlar, anlıyorlar da öldükten sonra dirilişi pek hesaplarına katmıyorlar. Yâni şimdi onları görseler, bu batıp gidenler üzerinde düşünüp, ölüm üzerinde kafa yorup bir sonuca gitseler, bir ders çıkarsalar o zaman iştahları kaçacak, programları altüst olacak ve yaşadıkları bu hayatta zulmedemeyecekler, kan içemeyecekler, kâfirce ve müşrikçe bir hayatı sürdüremeyecekler. Allah'la, Allah'ın diniyle, Allah'ın elçileriyle ve Müslümanlarla savaşlarını sürdüremeyecekler.

Yâni bir insan hem Allah'ı kabul etsin, hem âhiretin hesabını kitabını kabul etsin, hem de zalim olabilsin. Bu mümkün müdür? Hayır bu asla mümkün değildir. Onun içindir ki kâfirin, zalimin yeryüzünde küfrünü ve zulmünü rahat sürdürebilmesi için ilk yapması gereken şey Allah'ı, Allah'ın dinini ve âhireti devre dışı bırakmak, inkâr etmektir. Değilse asla bu adam küfrüne ve zulmüne devam edemeyecektir. Onun içindir ki ne Âd'ı ne Semûd'u gündeme almıyor. Allah'ı, âhireti, ölümü, hesabı kitabı da diskalifiye ediyorlar ve yapacakları günâhları rahat yapmaya bakıyorlar. Devam etsinler bakalım geberecekleri güne kadar bu hayatlarına.

41. "Seni gördükleri zaman, "Allah'ın gönderdiği elçi bu mudur?" diye alaya almaktan başka bir şey yapmazlar."

Seni gördükleri zaman da seni yalnızca alay konusu yapıyor-lar. Seninle ancak seni alaya alarak, eğlence konusu yaparak konuşuyorlar. Sana karşı tavırlara seni maskaraya almak şeklindedir. Senin hakkında diyorlar ki, şu adam mıymış Allah'ın elçi olarak ba's ettiği? Bu mu Allah'ın peygamber olarak seçip gönderdiği? Küçük görüyorlar peygamberi, alaya alıyorlar, bu mu Allah'ın elçiliğine lâyık gördüğü? diyorlar. Allah bununla konuşuyormuş? Allah buna

vahiy gönderiyormuş? Cebrâil buna âyet getiriyormuş? diyorlar.
42. "İlâhlarımız üzerinde direnmeseydik, doğrusu neredeyse bizi onlardan uzaklaştıracaktı"derler. Azabı gördükleri zaman, kimin yolunun sapık olduğunu bileceklerdir."

Doğrusu biz ona karşı kararlılık göstermeseydik, tanrılarımıza sabredip sıkı sıkıya sarılmasaydık az kalsın bizi İlâhlarımızdan saptıracaktı bu adam. Dikkat ediyor musunuz? Adamlar sözlerinde o kadar çelişki içindeler ki? Bir yandan peygamberi küçük görüyorlar, değersiz görüyorlar, onunla alay ediyorlar, bir yandan da onun kendileri üzerindeki etkisinden söz ediyorlar. Eğer İlâhlarımıza sabredip sıkı sıkıya sarılmasaydık neredeyse bizi etkisiyle İlâhlarımızdan koparacaktı diyorlar.

Aptal insanlar. Bir peygamber kendilerini kurtarmaya gelsin, kendilerini cehennemden kurtarmaya çırpınsın, kendilerini hidâyete ulaştırmak için gecesini gündüzünü bu işe teksif etsin sonra da tutup bu adamlar da onun bu dâvetine karşılık putlarına, İlâhlarına sabredip sarılsınlar. Gerçekten çok acınacak bir ruh haleti içindeler. Şimdiki putçular da aynen onlar gibi kendilerini hidâyete ve cennete çağıran Müslümanlar karşısında putlarına, laikliklerine, demokrasilerine sımsıkı sarılmaya çalışıyorlar. Eğer biz putlarımıza sahip çıkarsak bu adamların bize yapabilecekleri hiç bir şey yoktur diyorlar.

Evet öyle diyorlardı selefleri de. Yâni bayağı bayağı aklımızı başımıza almasaydık, İlâhlarımıza ciddi sarılmasaydık bizi onlardan koparırdı gittiydi bu peygamber diyorlar. Onlar böyle alay ede dursunlar, eğlene dursunlar.

Çok yakında azabı gördükleri zaman yol olarak kim sapıkmış, kim doğru yoldaymış bilecekler onlar. Peygamber mi sapık yoldaymış, yoksa kendileri mi? Çok yakında bilecek ve anlayacaklar bunu? Müslümanlar mı dalâlette, yoksa kendileri mi? Azabı gördükleri zaman anlayacaklar bunu. Zorunlu olarak kabul etmek zorunda oldukları böyle bir ortamda gerçeği anlamalarının ve kabullenmelerinin ne anlamı olacak ta? Bunu bugün anlamalılar ve hayatlarını buna göre yaşamalıydılar. Geçmiş olsun. İşte Rabbimiz şu anda kitabında ara ara o gün olup biteceklerle alâkalı bilgiler, görüntüler sunuyor. O gün aklınız başınıza gelecek, gelin bugünden aklınızı başınıza alın diye.
43. "Ey Muhammed! Hevesini kendine İlâh edineni gördün mü? Ona sen mi vekil olacaksın?"

Gördün mü İlâh olarak hevâ ve hevesini kabul eden kimseyi? Hevâ ve

hevesini İlâhlaştırıp Allah'ın önüne geçiren kimseyi gördün mü? Hevâsını İlâh edinip, arzu ve tutkularının kulu kölesi olan kişiyi gördün mü? Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını, Allah'tan gelen hayat programını bir kenara bırakarak kendi hevâ ve heveslerini, ya da kendisi gibi âciz insanların hevâ ve heveslerini, istek ve arzularını din kabul edip onların peşi sıra giden kimseleri gördün mü peygamberim? Sizler de gördünüz mü böyle kimseleri? Peki kimdir bunlar? İşte şu anda Allah'ın kitabı, Allah'ın yasaları yerine kendi hevâsını heveslerini putlaştırıp tanrı edinen ve kitapsız, peygambersiz hevâsı istikâmetinde bir hayat yaşayan insanlardır.

Allah'ı unutmuş, Allah'tan gelen basiretlerle ilgi kurarak kendisini arındırmaya çalışmamış, Allah'ın kitabından ve peygamberin Sünnetinden habersiz olduğu için, Allah'ın kendisi adına belirlediği kulluk programına teslim olmak yerine kendi bilgisine, kendi hevâ ve heveslerine teslim olmuş, ya da başkalarının hevâlarına teslim olmuş, başkaları için yaşamayı, tâğutlar için yaşamayı, moda için, çevre için, âdetler için yaşamayı, başkalarına kulluk etmeyi alışkanlık edinmiş, kendi kendisini pisliğin, günâhların, isyanların içine düşürmüş, hem dünyada hem de âhirette ziyana uğramış, kendi kendisini kötüye harcamış insandır.

Allah'tan gelen hayat programını bırakmış, kendisine sunulan kulluk örneği olan peygamberle diyalog kurmamış, ben bana yeterim. Ben benim hayatımı düzenlemesini bilirim. Evimi ben de düzenleyebilirim. Nereden kazanıp nerede harcamam gerektiğini ben de bilirim. Çocuklarımı nasıl eğiteceğimi, ne yiyeceğimi, nasıl giyineceğimi ben de bilirim. Benim aklım var, benim fikrim var. Benim Allah'a da, O'nun kitabına da, O'nun hayat programına da Onun elçisinin örnekliğine de ihtiyacım yoktur demiş ve kendi hayatına kendisi program yapmaya kalkışmıştır. Kendi hevâsını, kendi heveslerini ve arzularını putlaştırmış, boynundaki kulluk ipinin ucunu kendi elinde tutmayı tercih etmiş insanlar.

Şimdi ey peygamberim, sen böyle adamlar üzerine vekil mi olacaksın? Kendini böylelerinden sorumlu mu tutacaksın? Bunlar için çalışıp çırpınıp kendi kendini helâk mi edeceksin? Bırak ne halleri varsa görsünler? Ne yapacaklarsa yapsınlar. Bilmiyorlar mı bu adamlar Allah'ı? Bilmiyorlar mı Allah karşısında hiçbir güçlerinin olmadığını? Bilmiyorlar mı kendileri gibi âciz insanların güçlerinin kuvvetlerinin, bilgilerinin ne olduğunu da Allah'ı bırakıp onların hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya, Allah yasalarını bırakıp onların

yasalarını uygulamaya çalışıyorlar? Allah'a ve Resûlüne samimiyetle bağlansalar gerçekten hayatları güzel olacak, ama yine de yan çizen bu adamları bırakıver peygamberim.

Kendileri nasıl tanrı olabilir bu insanlar? Ne hakla, hangi güçle tanrılık iddiasında bulunabiliyorlar? Nasıl oluyor da kendileri gibi âciz insanları tanrılık makamına oturtabiliyorlar? Nerden almışlar bu yetkiyi? Hevâ ve heveslerini nasıl Allah yasalarının önüne geçirebiliyorlar? Yarattıkları bir şey var mı bu insanların? Yaratıcılık özellikleri var mı? Kendilerini yaratabilmişler mi? Bir güçleri kuvvetleri var mı? Rızık verebiliyorlar mı? Doyurdukları birileri filân var mı? Göklerde ve yerde bir ortaklıkları filân var mı? Niye böyle kendilerini Allah yerine koymaya çalışıyorlar bu adamlar?
44. "Yoksa çoklarının söz dinlediklerini veya aklettiklerini mi sanırsın? Onlar şüphesiz davarlar gibidir, belki daha da sapık yolludurlar."

Bırak onların bu özelliklere sahip olmalarını, sen zannediyor musun ki bunların çoğu işitiyor, aklediyor? Zannediyor musun ki bunların akılları var? Hayır hayır onlar hayvanlar gibidirler, bilâkis hayvanlardan çok daha sapıklar. Çünkü dinlemeden, işitmeden, anlamadan, akletmeden, akıllarını kullanmadan körü körüne tutkularının, arzu ve heveslerinin peşinden gidiyorlar. Tıpkı çobanın sözünü, bağırıp çağırmasını anlamadan bir otlağa mı, yoksa bir kesim haneye mi götürüldüklerinin farkında olmadan onun sürdüğü yere doğru giden hayvanlar gibidirler. Ama hayvanların akılsız, bunlarınsa akıllı olmalarına rağmen, onlar gibi hareket etmeleri onların hayvanlardan daha sapık olduklarını göstermektedir.

Evet bunlar peygamber karşısında, kitap karşısında, kitabın ve peygamberin uyarıları karşısında âdeta sürü kesilmiş insanlardır. İstediği kadar çabalasın peygamber. İstediği kadar bu adamlara bir şey anlatabilmek için kendini yesin bitirsin bu insanlar akıllarını, duyularını kullanıp Müslüman olsunlar diye. Onlar da bu peygamberin çabalamasına rağmen inadına duymamaya, inadına akıllarını kullanmamaya, inadına inkâra ve küfürlerine devam etsinler. Hayat Allah'ın emrinde olsun, ölüm Allah'ın emrinde olsun, rızık Allah'ın emrinde olsun, ama bu insanlar Allah'ı Rab kabul edip O'nun yasalarına göre bir hayat yaşayacakları yerde bıraksınlar Allah'ın dinini ve kendilerini, kendileri gibileri tanrılaştırıp İlâhlaştırsınlar. Gerçekten bu hiçbir zaman olmayacak bir şeydir ama bakıyoruz ki Allah'ın Resûlü onların arasında, onlardan ümit kesmeden, onlara merhametinin gereği yine onların hidâyeti için

çırpınmaya devam ediyordu da işte bu âyetiyle Rabbimiz uyardı. Bu hayvandan daha sapık olanlar için kendini harap etme peygamberim!

45,46. "Rabbinin gölgeyi nasıl uzattığını görmez misin? İsteseydi onu durdururdu. Sonra Biz güneşi, ona delil kılıp yavaş yavaş kendimize çekmişizdir."

Rabbini görmüyor musun? Gölgeyi nasıl uzatıyor? Dileseydi Rabbin o gölgeyi uzatmaz, yerinde sakin kılardı. Dileseydi onu yerinde sabit tutardı. Biz o gölgeye güneşi nasıl bir delil kıldık? Evet gölgenin varlığı da sizin için en büyük âyetlerden, nîmetlerden birisidir. Hiç gölge olmasaydı hayatınız nasıl olurdu hiç düşündünüz mü? Düşünüp, akıllarınızı kullanıp bunun kendiliğinden olmadığı anlamak zorundasınız. Sonra Biz onu kendimize doğru yavaş yavaş çekmişizdir. Yâni yavaş yavaş o gölgeyi kısaltıp yok ederiz. Zaten yok olan her şey Allah'a dönmektedir. Her şey Allah'tandır ve sonunda O'na dönecektir.

47. "Size geceyi örtü, uykuyu rahat kılan, gündüzü ça-lışma zamanı yapan Allah'tır."

Allah geceyi sizin için bir örtü kıldı, uykuyu rahatlama ve gündüzü de çalışma zamanı, alış veriş ve dünya hayatı kıldı. Rahmetinin müjdecisi olarak yine size rüzgarları gönderen O'dur.

Evet geceyi sizin için bir örtü kıldık. Üzerinizi örten, sizi gündüzün güneşinin sizi yoran ışınlarından sizi koruyacak, dinlendirecek bir örtü, bir elbise yaptık. Uykuyu da bir dinlence yaptık sizin için. Gündüzü de bir nüşûr zamanı, yayılıp çalışma zamanı kıldık. Diriliş zamanı kıldık.

48,49. "Rüzgarları rahmetinin önünde müjdeci gönderen O' dur. Ölü bir yeri diriltmek ve yarattığımız nice hayvan ve insanları sulamak için gökten tertemiz su indirmişizdir."

Rüzgarları yağmurun müjdecisi olarak gönderiyoruz. Rahmetimizin önünde müjdeci olarak gönderiyoruz. Ve gökten tertemiz suyu biz indirdik. Kendisi tertemiz olduğu gibi temizleyici olan, tüm varlıklar için hayat kaynağı olan suyu gökyüzünden indiren de Biziz. Onunla ölü bir beldeyi diriltelim diye. Ve yine o suyla insanlardan ve hayvanlardan yaratıklarımızı sulayalım, onların su ihtiyaçlarını giderelim diye. İşte bütün bunlar Allah'ın âyetleridir. Bütün

bunlar sadece Allah'a aittir. Yaratan sadece O'dur. ondan başka hiçbir yaratıcı yoktur. Güç ve kuvvet sahibi, irade sahibi O'dur.
50. "Andolsun ki öğüt almaları için ülkeler arasında yer yer türlü türlü yağmur yağdırmışızdır. Buna rağmen insanların çoğu nankörlükte direnirler."

İşte Biz bu âyetlerimizi aralarında açıklıyoruz ki akıllarını kullansınlar da öğüt alsınlar, ders çıkarsınlar, faydalansınlar ve bu âyetlerle hidâyete ulaşsınlar, bu âyetlerle şereflensinler diye. Ama insan-ların pek çoğu nefretle bu âyetlerimizden yüz çeviriyor, nankörce uzaklaşıyorlar. Yâni bu tür görsel âyetlerimizi kitapta defalarca tekrarladık. Yine mevsimler içinde sürekli bulut, yağmur, rüzgar gibi bu görsel âyetlerimizi onların gözlerine sunduk. Bunları gözleriyle görüp du-rurlarken yine de insanlardan pek çoğu nankörlükte direniyorlar. Nankörlük edenler, yüz çevirenler kaybedecekler, Allah'ın istediği gibi bu âyetleri değerlendirip kulluğa koşanlar da kazanacaklardır.

Evet âyetler indirdik, sûreler gönderdik ve her şeyi anlattık onlara. Ama gelin görün ki insanlardan pek çoğu Bizim bu görsel ve işitsel âyetlerimizden yüz çeviriyorlar, ibret almıyorlar. Öğüt için, nasihat için, akıllarını erdirmek için her şey ifade edilsin, her şey apaçık ortaya konulsun, sonra da insanlar körler ve sağırlar olarak bu âyetlerden yüz çevirsinler. Gerçekten bu olacak bir şey değildir. Daha ne istiyor bu nankörler? Nasihat ve şeref için yetmez mi bu âyetler? Adam olmaları için yetmiyor mu bunca âyet? Allah'ın bilgisine, Allah'ın rahmetine ulaşmak için yeterli değil mi bunca âyetler? Gecenin gündüzün sahibi O, bulutun, yağmurun, gölgenin sahibi O. Tüm bu âyetlerini biz tanıtan da O. Ama insanlar nankörce bir tavır sergileyerek O'nun bu âyetlerine karşı yan çiziyorlar, kabul etmiyorlarsa sonucunu kendileri düşünsünler.
51. "Ey Muhammed! Dileseydik, her kasabaya bir uyarıcı gönderirdik."

Doğrusu biz dileseydik her karyeye, her kente, her ülkeye ayrı bir uyarıcı, ayrı bir peygamber gönderirdik. Ama bunu Rabbimiz önceki toplumlarda uyguladı. Son elçisinde bu yasasını değiştirdi. Yaptığı hiçbir işte, aldığı hiçbir karardan dolayı hiç kimsenin kendisini sorgulama hakkı ve gücü olmayan, dilediği gibi hükmetme yetkisine sahip olan Rabbimiz, artık bundan sonra her karyeye, her şehre, her ülkeye ayrı ayrı peygamber gönderilmeyecek. Bir elçi gönderildi Üm-mü'l Kura'ya, dünya şehirlerinin merkezine, anasına ve onun mesajı O Mekke'den dalga dalga tüm dünyaya yayılacak ve herkes onun elçiliğini kabul etmek, onunla hidâyete ulaşmak zorunda kalacaklardır. Ve O şanlı elçi bu dünyadan ayrıldıktan sonra da onun elçiliğini, onun dâvet

misyonunu da onun yolunun yolcuları olan Müslümanlar üstleneceklerdir. Müslümanlar ondan aldıkları mesajı her karyeye, her şehre, her ülkeye adım adım yayacaklar, duyuracaklardır.

52. "Sen, inkârcılara uyma, onlara karşı olanca gücünle savaş."

Kesinlikle inkârcılara, kâfirlere itaat etme. Ve onlarla gerçekten cihad-ı kebirle, büyük bir cihadla cihad et. Bu mesajı onlara duyurma konusunda elinden ne geliyorsa onu yap. Onların bu Allah âyetleriyle dirilişleri için, onların hidâyetleri ve Cennetleri için tüm imkân ve kaynaklarını kullan. Bütün gücünle duyur onlara Furkân'ı, Neml'i, Kasas'ı. Duyur onlara Allah'ın âyetlerini ki; bilsinler onlar Rablerini, âhireti, cenneti, cehennemi. Sakın bu bilgisizlere boyun eğmeye kalkma. Onlar bu âyetlerin bilincine ermedikleri için yanlış yoldalar. Onlar Rablerini bilmiyorlar.

Eğer sen bu cahillere tabi olursan insanlar hepten kaybetmiş olacaklar. Artık cehenneme giden insanları dosdoğru uyaracak hiç kimse kalmamış demektir. Ama sen yamulmadan, onların hevâ ve heveslerine tabi olmadan onları uyarmaya devam edersen, yanlışları karşısında hak üzere direnirsen işte o zaman onların yanlışlarından kurtulup, cehenneme gidişten kurtulup, cennete ulaşmaları mümkün olacaktır.

Öyle değil mi ama? İnsanlığa yol gösterecek, insanlığı cehenneme gidişten kurtaracak olan peygamberler onlara itaat etmeye kalkışırlarsa, insanlığa hidâyet rehberi olmak zorunda olan Müslümanlar onlara itaat etmeye kalkışırlarsa, çobanlar sürülere tabi olurlarsa, bilenler cahillere tavizler verir, onların yanlışlarına göz yumarlar, onay verirlerse o zaman bu insanlığı cehenneme gidişten kim kurtaracak? Dünya üzerinde uyarıcılık özelliğine sahip başka kimse yok ki.

53. "Birinin suyu tatlı ve kolay içimli, diğerininki tuzlu ve acı olan iki denizi salıverip aralarına da, karışmalarına bir engel koyan Allah'tır."

O Allah ki iki denizi birbirinden ayırdı ve de bırakıverdi. İşte şu tatlı su, işte birisi tatlı, diğeri ise acıdır, acı bir sudur. Ve ikisinin arasına da bir berzah koydu, bir engel koydu ki o engelin aşılması da mümkün değildir.

Evet Rabbimiz iki denizi salıverdi. Ayrı ayrı özellikte yarattığı iki denizi bırakıverdi. Ama bakın ki birisinin suyu tatlıdır, içimi güzel-dir, diğeri ise acı ve içilmez. Ama bu iki denizin, bu iki suyun arasına öyle bir engel koymuştur ki

Rabbimiz bu iki su birbirine karışmıyor. İşte bu yasayı koyan da Allah'tır.
54. "İnsanı sudan yaratarak, ona soy sop veren O'dur. Rabbin her şeye kâdirdir."

Allah insanı sudan yarattı. Ve o insanı nesep ve sıhriyet akrabalıklarıyla farklı konumlara götürdü. Rabbim kâdirdir, gücü her şeye yetendir. İnsanın topraktan yaratıldığını bildiren Kur'an âyetleri yanında böyle onun sudan yaratıldığını bildiren âyetler de vardır. Toprak ve su. Sonra çamur, cıvık bir çamur, pişmiş bir çamur ve sonra ruh üfürülür ve karşımıza insan çıkarılır. Adem ve Havva. Veya topraktan meydana gelen bitkiler ve yiyeceklerden oluşan suyun erkekten ve kadından ayrılması ve bu suyun ana rahminde birleşip insan haline dönüşmesi.

Ve sonra o insandan tekrar sudan insanların üreyip çoğalması, oğullar kızlar meydana gelmesi. O erkek ve kadının birbirleriyle evlenmeleri, iki ayrı sudan meydana gelen iki ayrı insanın birlikte bir hayat sürmeleri, karı koca birliktelikleri, karı kocanın akrabaları arasındaki sıhriyet bağları, işte dede, nene, ana baba, oğul kız, torunlar olarak devam eden nesillerle bir hayat. İşte hayatın bir sudan Allah'ın emriyle devam edip gitmesine şâhit oluyoruz.
55. "Allah'ı bırakıp, kendilerine fayda da zarar da vere-meyen şeylere kulluk ederler. İnkâr eden, Rabbine karşı gelenin yardımcısıdır."

Ama bu insanlar Allah'ı bırakıp ta kendilerine ne bir fayda, ne de bir zarar sağlama imkânına, gücüne sahip olmayan kendileri gibi âciz varlıklara tapınıyorlar. Gerçekten bu akılsızların Allah'ı bırakıp ta tapındıkları, sözlerini dinledikleri, arzu ve isteklerine teslim olup yasalarını uyguladıkları varlıkların ne kendilerine, ne de başkalarına herhangi bir fayda ya da zarar verme güçleri yoktur. Peki niye böyle yapıyorlar bu insanlar? Sebep şu: Kâfirler sürekli Rablerine karşı bir tavır içindedirler. İnkarcı insan, nankör insan Rabbine karşı sürekli bir savaştan yana tavır alıyor. Kâfir sürekli Rabbine karşı bir hesabın içindedir. Bu kâfirin vazgeçilmez bir özelliğidir. Kâfir sürekli Allah'a karşı gelen, Allah'a kafa tutan, Allah'la bir savaş içinde olan kimselerin yanında yer alır. Allah'a inanan, Allah'ı yüceltmeye çalışan, Allah'a Allah'ın istediği gibi kul olan Müslümanların da karşısında yer alır. Allah'a itaatsizliğin olduğu her yerdedir kâfir ve Allah'a itaatin da karşısındadır.
56,57. "Ey Muhammed! Biz seni sadece müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. De ki: "Ben buna karşı sizden bir ücret değil, ancak Rabbine doğru bir yol tutmak dileyen kimseler olmanızı istiyorum."

Peygamberim, Biz seni ancak bir müjdeleyici ve uyarıcı o-larak gönderdik. Senin görevin sadece budur. Onlara zorla bu mesajı kabul ettirmek, zorla onların kalplerine sokmak ve onları Müslüman etmekle sorumlu değilsin sen. Sen onları Bizim âyetlerimizle uyardıktan sonra senin görevin bitmiştir. Onlar bunu kabul ederlerse kendi hayırlarına, kabul etmezlerse de kendi aleyhlerinedir.

Sen onlara de ki peygamberim, ben size yaptığım bu tebliğimin karşılığında sizden hiç bir ücret istemiyorum. Ben sizden bir ücret istemiyorum de. Ne mal, ne mülk, ne saltanat, ne para, ne pul, ne al-tın, ne gümüş, ne kadın hiçbir şey istemiyorum de. Yalnız kim Rab-binin yoluna girmeyi dilerse, kim Rabbine kulluğa yönelirse işte benim istediğim, benim arzu ettiğim şey budur. Ben sadece bunu bekliyo-rum. Benim tüm arzum, isteğim işte budur. Beni sevindirecek olan budur. Dünyaları verseniz içinizden bir tek kişinin mü'min olması kadar beni sevindiremez de. Ben istiyorum ki sizler Allah'ın yoluna, Allah'ın dinine giresiniz. Aksi takdirde Allah yoluna girip cennete gitmenizin ve cehennemden kurtulmanızın dışında benim sizden hiçbir beklentim yoktur. Ne güzel bir istek değil mi?

Ne güzel bir tavır değil mi? İnsanlığa rahmet olacak, insanlığa en büyük imam olacak, onların kurtuluşu için bir ömür çırpınacak ama onlardan hiçbir beklentisi olmayacak. Biz de çevremize karşı böyle olalım. Bizim de sadece hedefimiz insanların kurtuluşu olacak. Yaptığımız hizmetlerin karşılığında insanlardan bir teşekkür beklentimiz bile olmayacak. İşte Allah elçisinin, örneğimizin, önderimizin rolü buydu.

Peki Allah'ın Resûlü insanlara karşı bu dâvetini gerçekleştirirken, bu uyarısını yaparken kime güvenecek? Kime dayanacak? Kimden yardım ve destek bekleyecek? Kimden mükafat bekleyecek? Ücretini kimden isteyecek?
58. "Ölümsüz, diri olan Allah'a güven, O'nu överek tesbih et. Kullarının günâhlarından haberdar olarak kendisi yeter."
Ölmeyene, hep hay olana, hep diri olana güvenip dayan. O'na tevekkül et. Evet sen sadece O, ölümsüz olan Rabbine teslim ol. Sakın bu fâni, âciz ve ölümlülere bel bağlama. Onlardan bir beklentin olmasın. İhtiyacın olduğu zaman sana hep icabet edebilecek, sığındığın, teslim olduğun zaman asla seni satmayacak, seni harcamayacak, muhtaç olduğun zaman sana karşı âcizliği, gafleti, ölümü bulunmayacak, her zaman diri, her zaman güçlü, her zaman ölümsüz olan Allah'a güvenip vekil kabul et. Vekaletini sadece O'na ver ki,

senin hayatın hakkında karar veren O olsun. Sadece O'na güvenip dayan ki başarıya ulaşasın, asla bir sıkıntıya düşmeyesin. Ayrıca:

Rabbini de hamd ile tesbih et. Rabbini yücelt. Hayatının her bir kademesinde sadece büyük olarak O'nu kabul et. O'na hamd et. Sadece O'nu öv, sadece O'nun övdüklerini öv. O'nun istediği bir hayatı yaşa. Doğrusu kullarının günâhlarından haberdar olarak Allah yeter. O değerlendirir. O ne yapacağını bilir. Kim ne âlemde? Kim neyin peşinde? Bunu bilen ve değerlendirecek olan O'dur. Kimin ne yaptığını kimse bilmese de Allah'ın bilmesi yeter.

59. "Gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri altı günde yaratan sonra da arşa hükmeden Rahmândır. Bunu bir bilene sor."

Kullarının günâhlarından haberdar olan Allah, Rahmândır. Arşa istivâ etmiştir. Gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri altı günde yaratmıştır ve arşa istivâ etmiştir. Öyleyse haydi haberleri O'na sor. Her şeyi bilen O değil mi?

Bundan sonraki âyetinde bir secde emri alacağız. Âyeti bitirir bitirmez hep birlikte secde yapacağız.

60. "Onlara: "Rahmâna secdeye varın" dendiği zaman "Rahmân da nedir? Ey Muhammed! Emrettiğine mi secdeye varacağız?" derler. Bu, onların nefretini artırır."

Onlara denilse ki Rahmâna secde edin. Onlara denilse ki Rahmâna boyun eğin, Rahmâna boyun bükün. Tüm hayatınızda, tüm hayat problemlerinizde O'na itaat edin, O'nu dinleyin. O'na secde ederek, O'nun önünde eğilerek O'nu büyükleyin, O'nu tazim edin. Tüm hayatınızda sadece O'nu dinleyin; o kâfirler derler ki Rahmân da kimmiş? Kim O Rahmân dediğiniz? Hani Firavun kendisine Rahmâna kulluğu hatırlatan Mûsâ (a.s)'a öyle demişti değil mi? Rahmân mı dedin? Bir Rahmândan mı söz ettin? Kim O? demişti. Aslında ne Firavun, ne de Mekke müşrikleri Rahmânı bilmiyor değillerdi. Ama O'na kulluktan, O'nun cezalandırmasından kaçmak istiyorlardı.

Diyorlar ki bakın: Ey Muhammed, bize emrettiğin Rahmâna mı secde edeceğiz? Sen bize emrediyorsun diye mi biz bu Rahmâna secde edeceğiz? Bu secde emri onların nefretini artırmaktan başka bir işe yaramadı. Bu âyetin gelişiyle hemen secdeye kapanan Rasu-lullah ve beraberindeki Müslümanları gören kâfirler ve müşrikler onlarla alay ederek oradan uzaklaşıp gittiler. Varsın onlar Rahmâna secdeden kaçınsınlar, varsın onlar Rahmânı tanımasınlar, varsın secde emri onların nefretini artırsın ama biz mü'minler Rahmânı biliriz. O Allah'tır. O Rabbimizdir. Biz O'na secdeyle şeref duyarız. Biz

Müslümanlığımızın gereği Rahmân olan Rabbimizin âyetleriyle karşı karşıya kaldığımız anda O'na secde etmekten, O'na itaat etmekten, O'na boyun eğmekten başka bir şey düşünmeyiz.

61. "Gökte burçlar var eden, orada ışık saçan güneş ve aydınlatan ayı yaratan Allah, yücelerin yücesidir."

Sûrenin başındaki ifadeye benzer bir ifade de burada geliyor. Allah mübarektir, Allah yücedir. O Allah göklerde burçlar yaratmıştır. Göklerde yıldız kümeleri yaratmıştır. Ve yine göklerde güneşi aydınlatan bir kandil, bir çırağ, bir aydınlatıcı kılan Allah'tır. Ve ayı da bir nûr, insanlar için aydınlatıcı kılan Allah'tır. İşte bu Allah ne mübarektir? Ne yücedir?

62. "İbret almak veya şükretmek dileyen kimseler için gece ile gündüzü birbiri ardınca getiren O' dur."

Ve yine O Allah ne mübarek, ne yücedir ki düşünüp ibret almak ve Rabbine şükretmek, Rabbine kul olmak, Rabbi için bir hayat yaşamak isteyen kimseler için geceyle gündüzü peş pepe, birbiri ardınca getirendir. Evet geceyle gündüzün böyle hiç şaşmadan peş peşe gelişi üzerinde derin derin düşünüp ibret almamızı, ders çıkarmamızı istiyor Rabbimiz. Rabbimizin bize lütfettiği bu nîmetlerine şükretmemiz, hayatımızı sadece O'nun için yaşamamız isteniyor. Âyetleriyle şereflenmemizi istiyor Rabbimiz. Âyetlerinden nasip almamızı ve kendisini sürekli gündeme almamızı istiyor.

63. "Rahmân kulları yeryüzünde mütevazı yürürler. Bilgisizler kendilerine takıldıkları zaman onlara güzel ve yumuşak sözler söylerler."

Rahmânın kulları, O merhameti bol olan Rahmânın kulları yeryüzünde mütevazı olarak, tevazu sembolü olarak yürürler. Allah'a kul köle olarak onurlu, ama mütevazı, aziz ve şerefli, ama Allah karşısında boynu bükük olarak, insanlara karşı asla tepeden bakan bir zalim olmayan, ama yaşadığı hayatta Allah'a kulluktan asla taviz ver-meyen yiğitler olarak yürürler onlar. Yeryüzünde yürüyüşleri mülayim ve mütevazıdır. Zorba, mağrur, kibirli, kaba ve haşin değillerdir onlar. Kendilerinden, yollarından, dinlerinden emin, sükûnet ve vakarla yürürler. Etraflarına asla sıkıntı vermezler, eziyet vermezler.

Cahiller onlara sataştıkları zaman selâm derler geçerler. Onlara uymazlar, onlara bulaşmazlar ve selâm derler geçerler. Onların cahilce sözlerinden, sataşmalarından da incinmezler. Ayrılırlar onlardan, ama yarılırlarken de onları

selâmı, İslâm'ı, teslimiyeti tavsiye ederler. Selâmette olun, Müslüman olun ki esenliğe ulaşasınız derler. Selâm sizin üzerinize olsun derler. Selâm size derler. Sizin Müslüman olmanız gerekir. Haydi Müslüman olun, başka çareniz yok, değilse bana Allahaısmarladık derler.

64. "Onlar, gecelerini Rableri için kıyama durarak ve secdeye vararak geçirirler"

Yine O Rahmânın kulları geceleyin Rableri için secdede ve kıyamda bir hayat sürerler. Rableri için secdede ve kıyamda gece-lerler. Secdededirler, kıyamdadırlar geceleri. Geceleri çok az uyurlar. Rahmânın âyetleriyle beraberdirler, Rahmânın zikriyle beraberdirler ve gözyaşlarıyla, tefekkürle herkesin gafletle geçirdikleri geceyi Allah için ayakta değerlendirirler. Rableri huzurunda boyunları bükük bir şekilde ibadet ve itaatte bulunurlar. Onlar gece boyunca çok az uyurlar. Âhiret endişesiyle, hesap kitap korkusuyla gözlerine uyku girmez onların. Geceleri kıyamda ve secdede Rablerine yalvarırlar, Rablerinden mağfiret dilerler. İşte muttakilerin, işte Rahmânın Cennete gidecek kullarının bir özellikleri budur. Bu yiğitlerin hakim özelliklerini Ra-sulullah efendimizin şahsında görüyoruz. Onun gece Allah için gerçekleştirdiği kıyamı, o kıyamda okuduğu Kur'an'ı, tefekkürü, duası, yalvarıp yakarması bizim için en mükemmel bir örnek teşkil etmektedir.

Kitabımızın pek çok yerinde geceye dikkat çekiliyor. Çünkü gece Allah'la buluşma zamanıdır. Allah'ın mü'min kulları gece Rableriyle buluşma adına, secdede ve kıyamda Rablerini zikretme ve O'-nun âyetleriyle beraber olma adına, O'nun huzurunda secdelere kapanma adına uykularını terk ederek kalkarlar diyor. Rableri hatırına sıcak yataklarını terk ederler, yanlarını yattıkları yerden ayırırlar, uykularını bölerler buyuruyor. Başka ne özellikleri varmış o Müslümanların:

65,66. "Onlar, "Rabbimiz! Bizden cehennem azabını uzaklaştır; doğrusu onun azabı sürekli ve acıdır. Orası şüp-hesiz kötü bir yer ve kötü bir duraktır" derler."

Yine o Müslümanlar, o Rahmânın kulları şöyle derler: Rabbi-miz bizden cehennem azabını gider, bizden cehennem ateşini uzaklaştır. Muhakkak ki o azap süreklidir, gelip geçici değildir, dayanıl-mazdır. bizi o azaptan koru ya Rabbi. Orası, o cehennem ne kötü, ne çirkin bir uğrak yeridir? Ne kötü bir konak yeridir orası? Ne kötü bir makamdır orası? Bizi oraya götürme ya Rabbi. Bizi böyle bir azap mahalline gitmekten koru ya Rabbi. İşte Rahmânın kulları Allah'ın

azabından, Allah'ın cehenneminden, o dayanılmaz ateşten tir tir titrerler ve ondan Allah'a sığınırlar.
67. "Onlar, sarf ettikleri zaman ne israf ederler ne de cimrilik, ikisi arasında orta bir yol tutarlar."

Ve onlar harcadıkları zaman harcamalarında ne çok israf ederler, ne de kısıp cimrilik ederler. Bu ikisinin ortası orta bir yol tutarlar. Ne her şeylerini bitirip, tüm ekonomik güçlerini sıfırlayıp başkalarına muhtaç bir duruma düşerler, ne de çok çok cimrilik yaparak Allah'ın nîmetlerinin, Allah'ın lütuflarının kendileri üzerinde görülmesine de engel olurlar. Hem kendilerine, hem ailelerine, hem çevrelerindeki Allah kullarına güzel bir şekilde harcarlar, cimrilik yapmazlar. Saçıp savurmadıkları gibi cimrilik de yapmazlar onlar. Yâni ceplerindekilerin, kasalarındakilerin, keselerindekilerin, dükkanlarındakilerin tamamının kendilerine ait olmadığına, Allah'ın bunları sadece kendileri için harcanmak üzere vermediğine, onlarda kendilerinden başka kimselerin de hakları olduğuna inanırlar ve Allah kullarına harcamada bulunlar.
68. "Onlar, Allah'ın yanında başka İlâh tutup ona yalvarmazlar. Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar. Zina etmezler. Bunları yapan günâha girmiş olur."

O Rahmânın yiğit kulları asla Allah'la birlikte başka tanrılara, başka İlâhlara dua etmezler. Duaları, kullukları sadece Allah'adır. Kullukları, teslimiyetleri, itaatleri yalnız Allah'adır. Sadece Allah'ı dinlerler, sadece Allah'ı razı etmeye çalışırlar. Sadece Allah için bir hayat yaşarlar. Allah'la birlikte hayatlarında başka söz sahipleri yoktur. Ve yine onlar hak bir öldürme hariç Allah'ın haram kıldığı hiç bir kimseyi öldürmezler, hiç bir cana kıymazlar.

Ve zina da etmezler, nikâh dışı pis ilişkilere de girmezler. Şer'-an öldürülmeyi hak etmemiş bir canı almaya kalkışmazlar onlar. Ölümü hakkedenler de zaten kitap ve Sünnetle ortaya konulmuştur. Allah'ın meşru kıldığı nikâh ilişkisinin dışında da hiç bir ilişki içine gir-mezler onlar. Bunu kim yaparsa, kim nikâh dışı bir ilişkiye girer, kim harama uçkur çözerse harama gitmiş, günâha bulaşmış olur ve cezasını de bulur. İşte bunu bilen, buna inanan Rahmânın kulları asla ne haksız yere katil olurlar, ne de zani olabilirler.
69. "Kıyâmet günü azabı kat kat olur, orada, alçaltılarak temelli kalır."

Allah'ın yasaklarını çiğneyenler, Allah'ın haram kıldığı insanları öldürenler, Allah'ın yasakladığı zina fiilini irtikap edenler için azap kıyâmet

günü kat kat artırılacak ve onlar orada ebedîyen alçaltılmış olarak kalırlar.
70. "Ancak tövbe eden, inanıp yararlı iş işleyenler, işte Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah bağışlar ve merhamet eder."

Ancak kim de tövbe ederse. Kim Allah'a dönerse. Yâni kim katilliğinden ve zâniliğinden vazgeçerek Allah'ın programına dönerse. Allah için bir hayat yaşamaya yönelirse ve de iman eder, imanını pratik hayatına aktararak, iman kaynaklı bir hayatı tercih ederse. Ve de imanının gereği olan sâlih amellere yönelirse işte Allah onların sey-yiatlarını, günâhlarını, kötülüklerini iyiliğe tebdil edecektir. Çünkü artık o Allah'ın istediği gibi müslüman olmuş, Allah'ın emirlerine teslim olmuş, Allah'a dönmüş, kıblesini değiştirmiş, tövbe etmiştir. Bununla birlikte Allah'la bozulan arasını düzeltme adına imanının gereği sâlih amellere yönelmiştir. Allah ta onun hayatını iyiliğe döndürecektir. Allah mağfiret sahibidir, bağışlayıcıdır. Resûlullah Efendimiz bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Nefsim yed-i kudretinde bulunan Rabbime yemin ederim ki, eğer sizler günâh işlememiş olsaydınız, sizin ye-rinize günâh işleyip de Allah'a istiğfar edecek bir kavim getirirdi de onları mağfiret ederdi."
(Müslim, Kitabut- tevbe 4/210)

Evet demek ki insan Allah'a Allah'ın istediği kulluğu icra eder- ken, hayatının her bir anında Allah adına takva sahibi olmaya ve Al-lah adına bir hayat yaşamaya çalışırken, zaman zaman hata sonucu günâh da işleyebilecektir. Bu onun insan oluşunun melek olmayışının bir gereğidir. İşte Rabbimiz böyle bir durumda kişiyi asla ihmal et-mez. Rabbimiz böyle bir durumda da bizi kendi hâlimize bırakıver-mez de hemen bu hatadan dönme ve kendisiyle ilişkiyi yeniden kurma imkânı verir. İşte bu durumda hemen kendine gelir gelmez tevbe eden, günâhtan vazgeçen yönünü, kıblesini değiştiren ve bir daha bu duruma düşmeme konusunda kesin kararlı olan mü'minleri affedeceğini bildir. Günâhtan dönüş, tevbe de budur zaten. Demek ki tevbe kişinin Allah'la ilişkisini düzeltmesinin adıdır. Bir insan için Allah'la ya-kın ilgiden mahrum oluş kadar daha büyük bir hüsran olamaz. Yani günâh psikozu içinde yaşayıp, Allah'la diyalogunun kesilmesi kadar insanı kahreden başka bir şey düşünmek mümkün değildir.

Evet işlenen günâhın akabinde hemen tevbe edilecek ve bir daha o günâha dönmeme kararı verilecek. Bu konuda Rasûlullah'ın pek çok hadisi vardır.

"İşlediği bir günâhın akabinde tevbe eden (Pişmanlık duyarak, bir aha dönmeme azmi içinde olan, kişi günâh işlememiş gibidir."
(İbni Mâce)

Bir adam gelip Rasûlullah'a: Ya Rasûlullah bir kul bir günâh işlese sonra tevbe etse Allah affeder mi? dedi. Allah'ın Resûlü buyurur ki: ***"Bir kul günâh işledi, tevbe etti. Affedilir. Yine günâh işledi yine tevbe etti, yine affedilir. Yine günâh işledi, tevbe etti yine affedilir. En son Rasûlullah şöyle buyurdu. "Hattâ şeytan melül mahsur oluncaya, ümidini kesinceye kadar"***
(Hakim)

Ama şunu da unutmamalıyız ki işlenen bir günâhın arkasından sadece tevbe yetmemektedir. Âyetin devamında Rabbimiz tevbeden sonra iman ve salih amel şartını getirmektedir. Yine Rabbimiz Furkân sûresinde tevbeyle birlikte yapılması gereken başka şeylerden söz ederek şöyle buyurmaktadır:
"Ancak tevbe eden, inanıp yararlı iş işleyenlerin, işte Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah bağışlar ve merhamet eder.
(Furkân 70)

Evet tevbe iman ve amel-i salih istenmektedir. Yani işlenen günâhtan tevbe edip vazgeçilecek, arkasından iman edilecek, Allah'la koparılan diyalog yeniden düzeltilecek ve de salih amellere koşula-cak. Peki nedir o salih ameller?

Günâh işleyen bir sahâbe Rasûlullah'a gelerek: Ya Rasûlal-lah! Ben yapılmaması gereken bir şey yaptım! evimize bir şey istemeye gelen bir komşumun karısına bakılmaması gereken bir bakışta bulundum! Benim durumum ne olacak? Allah için söyle yoksa ben helakte miyim? der. Rasûlullah bir süre sükut eder ve şu âyet-i kerime inzal buyurulur:
"Gündüzün iki ucunda ve gecenin gündüze yakın zamanlarında namaz kıl. Doğrusu iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt kabul edenlere bir öğüttür."
(Hud: 114)

Evet namaz kıl çünkü iyiliklerin kötülüklerini giderir buyuruyor Allah'ın Resûlü. Demek ki namaz artının eksileri götürdüğü gibi kişinin günâhlarını götüren silip süpüren bir ibâdettir. Çünkü namaz başlı başına bir tevbe, bir yöneliş ve Allah'tan yardım isteme makamıdır.

Buhâri ve Müslim'de verilen nehir misali bu türdendir. Allah'ın Resûlü sizden dirinizin evinin önünden bir nehir aksa ve her gün beş defa bu nehirde yıkansa o kimse de kir kalır mı? Buyurur. Sahâbe-i Kiram efendilerimiz de elbette kalmaz deyince Allah'ın Resûlü buyurur ki, işte beş vakit namazda bu nehir gibi hataları siler yıkar gider.

"Beş vakit Namaz aradaki işlenenlere kefarettir, Ramazan da iki ramazan arasında işlenenlere kefarettir, büyük günâhlardan sakınıldığı müddetçe"

(Buhâri-Müslim)

Ebu Dâvud, Tirmizî, İbni Mâce'nin Hz. Ebu Bekir efendimizden şunu rivâyet ederler:

"Bir adam Rasûlullah'a gelip: Ya Rasulullah ben bir suç işledim, Allah'ın kitabında cezam nedir? Onu ikâ-me et dedi. Rasûlullah bir süre sükut buyurdu. Nihâyet namaz vakti geldi. Sahâbeyle birlikte namazı kıldılar. O adam Rasûlullah'a dönüp bir daha tekrarlayınca Rasûlul-lah şöyle buyurdu: "Söylesene! Sen bizimle birlikte namaz kılmadın mı? Allah senin haddini affetmiştir."

Evet büyük günâhlardan (Kebair) sakınıldığı müddetçe iki namaz arasında işlenen ufak tefek günâhlara bu namazlar kefarettir. Ramazan da böyledir. İki Ramazan arasında işlenmiş günâhlara da Ramazan kefarettir.

Yine Rasûlullah buyurur: ***"İslâm, kendinden önceki günâhları siler; hicret, kendinden öncekileri siler, hac da kendinden önce işlenenleri siler mahveder.***

(Müslim)

Evet İslâm kendinden öncekilerin tümünü siler. Kişi müslüman olduğu andan itibaren önceki işlediği günâhlarının tamamı silinmiştir. Hicret de böyledir. Hicrette hicret öncesi işlenmiş olan günâhları siler. Hac da böyledir. Mebrûr ve makbul bir haç kişinin anadan doğduğu gündeki gibi tüm günâhlarını siler.

Evet tevbe, iman ve salih amel isteniyor bizden. Böyle yaparsanız Allah seyyiatlarınızı, günâhlarınızı, kötülüklerinizi iyiliğe tebdil edeceğini müjdeliyor.

Geçmişinizi sıfırlayacağını, hayatınızı düzlüğe çıkaracağını, tüm problemlerinizi çözümleyeceğini haber veriyor.

71. "Kim tövbe edip yararlı iş işlerse, şüphesiz o, Allah'a gereği gibi yönelmiş olur."

Kim tövbe eder, kıblesini değiştirir, günâh programından, günâha gidişten vazgeçer ve sâlih amellere yönelirse. Yâni o önceki günâhlarının kefareti olan, onların karşıtı olan güzel bir hayatı gerçekleştirirse. Yâni artık bir daha önceki günâhlarına dönmemeyi bece-rebilirse. Artık ben bu hayattan, bu günâhlardan vazgeçtim diyerek Allah'a yönelirse, güzel bir hayatın adamı olursa şüphesiz ki o kimse Allah'a samimi bir şekilde dönmüş demektir. Yâni Tövbesi, dönüşü Allah tarafından kabul görmüş bir şekilde Rabbine dönmüş demektir. Tövbesi kabul edilmiş demektir. En büyük günâhları işlemiş bile olsa o kimseyi Allah affedecektir. Önceki işlediklerini bitirecek, geçmişlerini sıfırlayacak ve onlara tertemiz bir sahife açacaktır Rabbimiz.

Öyleyse geçmişimiz ne olursa olsun, ne kadar günâhkâr olursak olalım Allah'tan asla ümit kesmemeliyiz. Rabbimizin bağışlamasının yanında bizim günâhlarımızın hiçbir şey ifade etmediği unutmayalım.

72. "Onlar yalan yere şahadet etmezler; faydasız bir şeye rastladıkları zaman yüz çevirip vakarla geçerler."

Yine o Rahmânın kulları yalan yere asla şâhitlik yapmazlar. Onlar hiçbir zaman hiçbir kimseye iftirada bulunmazlar. Kimseyi yanılmaya mahkum etmezler. Kimseye çamur atmazlar. Boş şeylerle, lüzumsuz şeylerle karşılaştıkları zaman da güzellikle oradan, o ortamdan geçip giderler. Yukarıdaki âyette de demişti Rabbimiz hattâ ikram ederek, selâm vererek, İslâm ve selâmet dileyerek geçer giderler.

73. "Kendilerine Rablerinin âyetleri hatırlatıldığı zaman, onlara karşı kör ve sağır davranmazlar."

Kendilerine Rablerinin âyetleri hatırlatıldığı zaman, Rahmânın âyetleri kendilerine gündem yapıldığı zaman o âyetlere karşı kör ve sağır davranmazlar. O âyetlere kulak verirler, dinlerler, işitirler, görürler, bakarlar ve o âyetlere göre bir hayat yaşamaya yönelirler. Hayatlarını o âyetlerle düzenlemenin kavgası içine girerler.

74. "Onlar: "Rabbimiz! Bize eşlerimizden ve çocuklarımızdan gözümüzün

aydınlığı olacak insanlar ihsan et ve bizi, Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder yap" derler."

Ve onlar hep: "Ey Rabbimiz, bize gözümüzü aydınlatacak, göz aydınlığı eşler ve zürriyetler ver. Bizi Allah için bir hayat yaşayan, Allah'ın koruması altına giren, Allah'a karşı muttaki davranan kimselere önderler ve imamlar yap" derler. Evet Allah'tan kendilerine eşler ve evlâtlar isterler. Ama bu eşler, bu oğullar, kızlar göz aydınlığı olsun isterler. Allah'a takvada, Allah'a teslimiyette, Allah'a kullukta, Allah'ın emirlerini yerine getirme ve yasaklarından sakınma konusunda tüm insanlığa önderler olacak, örnekler olacak nitelikte olmalarını isterler. Hem kendileri, hem eşleri ve çocuklarının dünya insanlığına örnek olacak nitelikte kimseler olmak isterler. Muttakilere imam olabilecek bir özellikte olmak için Rablerine dua dua yalvarırlar. Hayat hep takva üzerine bina olsun isterler. Çocukları, zürriyetleri hep kendi imanlarını, kendi takvalarını sürdürsünler isterler. Göz aydınlığı olacak bir dünya kurmak için çırpınırlar.
75,76. "İşte onlar, sabrettiklerinden ötürü cennetin en yüksek dereceleriyle mükâfatlandırılırlar. Orada esenlik ve dirlik dilekleriyle karşılanırlar. Orada temellidirler. Orası ne güzel bir yer ve ne güzel duraktır!"

İşte bu yiğitlere, bu Allah için hayat yaşayan kullara sabretmelerine karşılık, Müslümanca bir hayata direnmelerine karşılık, Allah'ın istediği bir hayata dayanmalarına karşılık cennetin en yüksek dereceleri, saraylar, köşkler var, makamlar var, cennet nîmetleri vardır.

Ve orada birbirleriyle karşılaştıkları zaman, dünyada birlikte cennet kazanma kavgası verdikleriyle karşı karşıya geldikleri zaman birbirlerine diyecekleri selâmdır. Birbirlerine selâm dilemektir, esenlik ve barış dilemektir. Ebedîyen o cennette kalacaklar. O Cennet karar yeri olarak, makam yeri, yerleşim yeri olarak ne güzeldir? İşte 63. âyetten özellikleri beri anlatılan Rahmânın kullarının mükafatları da böyledir.
77. "Ey Muhammed, de ki: "İbadetiniz olmasa Rabbim size ne diye değer versin?" Ey inkârcılar! Yalanladığınız için, azap yakanızı bırakmayacaktır."

De ki ey peygamberim, duanız olmasa ne işe yararsınız sizler? Duanız olmasa Rabbiniz size ne değer versin ki? Duasız size Rabbiniz niye değer versin de? Öyleyse dua edin ey Müslümanlar. Hep dua içinde bir hayat yaşayın. Sürekli dua edin Rabbinize. Kendinizi küçük görerek Rabbinizi büyük görerek, kendinizi âciz Rabbinizi kâdir görerek, kendinizi muhtaç Rabbinizi zengin

görerek Rabbinize du edin. âcizliğinizi, zayıflığınızı bilin. Büyük olan Allah'a, Rahmân ve Rahîm olan Allah'a dua edin. Bilin ki duanız olmasa Rabbiniz size hiçbir değer vermeyecektir. Ama sizler yalanladınız. Bilesiniz ki yalanlayanlara azap gelecektir. Azap yakanızı bırakmayacaktır.

- 26 -

ŞUARÂ SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 26, nüzûl sıralamasına göre 47, üçüncü miûn grubunun yedinci sûresi olan Şuarâ sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 227 dir.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbi-miz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını içindeki 224. âyetten almış, Mekke döneminin ortalarında nâzil olmuş 227 âyetlik bir sûreye misafir olduk. Bakalım bize neler ikrâm edecek, bizi nereye oturtacak, bizim yerimizi, konumumuzu, durumumuzu, kaç okkalık Müslüman olduğumuzu nasıl tespit edecek.

Sûrenin nüzul zamanı muhteva ve üslubuna bakılırsa az evvel de ifade ettiğim gibi Resûl-i Ekrem Efendimizin risâletinin Mekke döneminde, o dönemin de ortalarında nâzil olduğunu söyleyebiliriz. Bu dönem Mekke müşriklerinin peygamber efendimizi ve getirdiği mesajı tanıyıp reddetmek için ellerinden gelen her türlü zulüm ve işkenceleri işlemeye koydukları bir dönemdir. Her türlü şeyi söylüyorlar. Bazen Resûlullah Efendimizin Allah’ın elçisi olduğunu ispatlamak için gerekli âyetleri, mûcizeleri getirmediğini, gelen âyetlerin bu konudaki şüphe ve tereddütlerini yok edip ona iman etmelerine yetmediğini söylüyor-lar, bazen peygambere iman edip onun peşine takılanların toplumun en zayıf, en değersiz kimseleri olduğunu, onun dâvetinin sadece böyle üç beş baldırı çıplak tarafından kabul gördüğü, toplumun geri kalan asil ve soylu insanlar nezdinde bu mesajın hüsnü kabul görmediğini söyleyerek peygamberi maskaraya almaya çalışıyorlar. Halbuki peygamber efendimiz onların bu tavırlarının tamamen aksine, onlara değer veriyor, onların hidâyeti ve kurtuluşu için çırpınıyor, çabalıyor, bu uğurda yoruluyor, kendini ve her şeyini feda edecek bir duruma geli-yordu. O çabaladıkça berikiler şirretliklerini artırıyorlardı. Onların bu inançtı tavırları, kendilerinin kurtuluşunu isteyen bir kimseye karşı bu denli alçakça tavırları Resûlullah efendimizi derinden üzüyor, onun için büyük bir ıstırap sebebi oluyordu.

İşte sûrenin indiği dönemde Mekke’nin, Mekke müşriklerinin ve o şehri onlarla paylaşmak durumunda olan peygamberimiz ve beraberindeki bir avuç müslümanın ahvali buydu. İşte bunun içindir ki bu sûresinin hemen başında Rabbimiz bunalmış peygamberini teselli ederek sözlerine

başlıyor. Ey peygamberim, ne oluyor sana? Bu adam olmazlar hakkında niye kendini yiyip bitiriyorsun? Bu hainlerin iman etmeyişlerinin sebebi sen değilsin. Senin eksikliğin, senin başa-rısızlığın değildir. Senin onlara getirdiğin âyetlerin eksikliği de değildir. Bunların iman etmeyişlerinin sebebi sadece boş ve kuru inatları, kibirleridir. Onlar akıllarını kullanmak istemeyen zavallılardır. Onlar senden başka âyetler istiyorlar. Onlar bu âyetler yerine boyunlarını büktürecek, bellerini kıracak, defterlerini dürecek harikulade âyetler bek-liyorlar. Kendilerine reddedemeyecekleri bu tür âyetler gelsin ki helâkleri çabuklaştırılsın. Elbette zamanı gelince Rabbinin bu tür âyetleri de gelecek ve onların işleri bitirilmiş olacaktır. O zaman anlayacaklar al-çaklar gerçeği, ama geçmişler olsun. Çünkü artık dönüş imkânı olmayan, zorunlu olarak kabul etmek ortamında bu anlamalarının onlara hiçbir faydası olmayacak buyurulmaktadır.

Sûrenin bu girişinin ardından hemen hemen ortalarına kadar bu konu etrafında mesajlar verilmektedir. Bu dünyada Allah'ı, Allah'ın tek Rab ve İlah oluşunu, tüm varlıkların Allah'ın kulu olduğunu, tüm varlıklar üzerinde sadece Allah'ın egemen olduğu gerçeğini, Allah'ın hayata karışı tek Rab ve İlâh olduğu gerçeğini, Allah'ın insan hayatına karışmak üzere peygamber seçip onunla mesajını, programını göndermesi gerçeğini anlamak isteyen insanlar için yeteri kadar âyet, delil, açıklama gelmiştir. Şu kâinatta serpiştirilmiş görsel âyetler, şu kitabın içindeki işitsel âyetler iman etmek isteyen kimseler için yeter de artar da. Hiç kimse iman etmek için yeterli âyetlerin olmadığını id-dia edemez. Ama bütün bu âyetlere gözlerini ve kulaklarını tıkamış, akıllarını, kalplerini kapamış inatçı kâfirler inanmama noktasında diretiyorlar. Gözlerine, kulaklarına, akıllarına, kalplerine baskı uyguluyor-lar. Gördükleri halde görmemiş gibi davranıyor, işittikleri halde duymamış gibi tavır takınıyorlar ve kalplerinin, vicdanlarının sesini duymamak için avazlarının çıktığı kadar inkârlarını seslendiriyorlar.

Rabbimiz bu sûrede bu gerçeği insanların gözlerine sokmak, beyinlerine çakmak için 7 tane eski kavmin tarihini anlatıyor. Firavun kavmi, Nûh kavmi, Âd kavmi, Semûd kavmi, Lût kavmi ve Eykeliler. Bu kavimler tıpkı şimdiki kâfirler gibi Allah'ın elçilerinin mü'min olmaları için kendilerine Rablerinden getirdikleri âyetleri beğenmediler, yeterli bulmadılar, elle dokunup gözle görebilecek ve asla inkâr ede-meyecekleri cinsten harikulâde âyetler, mûcizeler istediler. Allah on-lara onların istedikleri cinsten âyetler gönderdi de işlerini bitiriverdi, defterlerini dürüverdi. Ne oluyor? Ne istiyor bu insanlar? Hiç düşünmüyorlar mı? Kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlerden ibret almaya yanaşmıyorlar mı? Kendi helâklerini mi istiyor bu adamlar? Hiç akılları yok mu bunların? Buyuruluyor.

Ama heyhat ki tarih boyunca bu kâfirlerin karakterleri hiç değişmemiştir. Zihin yapıları hep aynıdır bunların. Bir bakın hele, peygamberler ve onların mübarek yollarının yolcusu Müslümanlarla tartışma yöntemleri, karşı çıkışları, reddedişleri, inanmamak için ileri sür-dükleri delilleri hep aynıdır. Tarihin hangi döneminde bir peygamber gelmişse ona karşı tavırları hep aynıdır. Hepsi de Allah tarafından ya-ratılmışlar, hepsinin akılları, fikirleri, güçleri, imkânları, fırsatları Allah tarafından verilmiş olduğu halde tüm bu imkânlarını Allah ve elçileriyle çatışmada kullanmaktadırlar. Hepsi de Allah'ın değişmez helâk yasasının mahkumu olarak geberip gitmektedirler. Tarih O'nun inanan kul-larına karşı işleyen sonsuz rahmet ve merhametine şahit olduğu kadar, azabına, yakalamasına ve helâkine de şahit olmuştur. Bu durum-da artık Allah'ın gazabına mı, yoksa rahmetine mi müstahak olmak insanların tercihine kalmıştır.

Bizi bütün bu konularla baş başa bırakan, bu değerli azıkları bize ikrâm eden sûre son olarak akıl erdirici bir mesajla bitmektedir. Ey kâfirler, ey hakkı, hakikati örtmeden yana, kamufle etmeden yana tavır alanlar, eğer iman etmeniz ve iman kaynaklı bir hayata yönelmeniz için bu kadar âyet yetmemiş de illâ da başka tür âyetler bekli-yorsanız neden sizden öncekilerin başlarına gelenleri bu kitaptan okumuyorsunuz? Neden kendi dilinizde gelen bu kitabın bilgilerinden istifadeye yanaşmıyorsunuz? Neden bu kitabın bilgilerine teslim olup bir hayat yaşayan peygamberin ashabının sizden farklılığına dikkat etmiyorsunuz? Dün onlar da sizler gibi berbat bir

hayatın adamı değiller miydi? Ne oldu? Nasıl değişti bu insanlar hiç düşünmüyor musunuz? Şimdi onları bu hale getiren bir kitap cin veya şeytan işi olabilir mi? Bu kitabı size duyuran peygamber hiç deli, şair veya kâhine benziyor mu? Bugüne kadar hiç deli, kâhin görmediniz mi siz? Onlardan hangisi başarabilmiş o peygamberin başardıklarını? Hangi delinin, hangi kâhinin arkasına bu kadar insan düşmüş? Neden bunu ona söylerken kalbinize danışmıyor, vicdanınızın sesini dinlemiyorsunuz? İyi bilin ki bu tavırlarınızın karşılığını cehennemde çok korkunç bir şekilde göreceksiniz denilmektedir. Bu mukaddimeden sonra inşallah özetle sunmaya çalıştığım sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başla-yabiliriz.

1,2. "Ta, Sin, Mîm. Bunlar apaçık Kitabın âyetle-ridir."

Sûre hurufu mukatta ile başlar. Rabbimiz kullarının dikkatini kitabı üzerine çekerek buyuruyor ki: Bunlar, bu âyetler Mübîn olan, apaçık olan kitabın âyetleridir. Bunlar hayatın kanunlarını, hayatın değişmez yasalarını, yazgılarını bildiren bir kitabın âyetleridir.

Kitap, ketebe kökünden gelir. Ya da kitabe, demektir ki değiş-mez, değiştirilemez, silinmez, kuralları bildiren yazıt anlamınadır. Yüzyıllar boyu değişmeyen, değiştirilemeyen kitabın yazısıdır bunlar. Kağıttaki sökülse, silinse bile bu yazılar, yazgılar asla ortadan kaldırılamayacaktır. Zira bunlar toplumda olan yazılardır, kalplerde olan yazılardır, kabulde olan yazılardır. Yâni Allah'ın muhafaza ettiği levhanın dünyaya yansıttığı yazılardır bunlar. Levh-i Mahfuzdan insan hayatına yansıyan, insan hayatının, tüm kâinatın hayat programı olan yazılardır bunlar. Onun için kesinlikle değişmeyecektir, değiştirilemeyecektir.

Bir özelliği de bu kitabın, bu âyetlerin ***"Mübîn"*** oluşudur, ayan beyan, apaçık anlaşılır oluşudur. Ama insanlar bu âyetlerle diyalog kurmak isterlerse, onları okuyup anlamaya çalışırlarsa o zaman Mübîn olacaktır. Yâni şu harfleri tanıyınca nasıl muhtevayı anlarsa insan, ilgi kurunca anlayacaktır.

Meselâ herhangi bir aletin şifresi veya bir aygıtın kullanım defteri, el kitabı çok net anlaşılır yazılsa bile o yazıyı, o harfleri tanımayan insan için çok karmaşık gelir. Meselâ bizim için bir Çin alfabesi, bir Japon alfabesi çok karmaşa ve karışık geliyor. Ama o alfabeyi tanıyan birisi için ne kadar Mübîndir o ifadeler değil mi? İşte aynen bunun gibi bu kitaba da yönelenler, bu kitabı da anlamaya çalışanlar onun çok ayan beyan olduğunu göreceklerdir, Mübîn olduğunu göreceklerdir.

Bir de tabii burada Allah'ın Resûlüne şairdir, kahindir diyenlere cevap veriliyor sanki. Bu kitapta böyle esrarlı, kapalı hiçbir şey yoktur ki; o bir şairin, bir kahinin muhayyilesinin ürünü olsun! deniyor.

Sonra söz Allah'ın Resûlüne çevriliyor ve şöyle buyuruluyor:

3. "Ey Muhammed! İnanmıyorlar diye neredeyse kendini mahvedeceksin."

Ne yapıyorsun sen? Neredeyse kendini yiyip bitiriyorsun! Kim dedi bunu sana? Bu görevi nerden, kimden aldın sen? Kendini helâk et! Kendini yiyip bitir! diye kim dedi sana? Kim yükledi böyle bir sorumluluğu sana? Nerdeyse sen kendini yok edecek, helâk edeceksin. Kendi kendini yiyip bitiriyorsun.

Olmuyorlar diye, olmayacaklar diye. İnanmıyorlar diye, yola gelmiyorlar diye, adam olmaya

yanaşmıyorlar, istenilene gelmiyorlar diye nerdeyse kendini helâk edeceksin. Halbuki sana ne bundan? Seni ne ilgilendirir bu? Hangi âyet sana böyle bir yük yükledi? Nerden çıkardın bunu? Niye dert edindin bunu kendine? Evet insanların iman etmeyişleri, adam olmayışları karşısında üzüntüsünden, kederinden kendi kendini yiyip bitirecek duruma geliyordu, kendisini ihmal edecek duruma geliyordu da Rabb'imiz bu âyetleriyle peygamberini uyarıyordu. Görevin olmayan bir şeyle kendini niye sorumlu tutuyorsun? diyordu.

Şimdi bu âyeti bir de kendimize yönelik düşünelim: Hangi görevlerimiz vardı? Neyi dert edinmiştik? Ne için kendimizi yiyip bitiriyorduk? Reis olma görevi mi? Baş olma, ayak olma görevi mi? Zengin olma, zekât dağıtma görevi mi? Filan yere müdür olma, falan makama oturma görevi mi? Ev yaptırma, kazanma, harcama görevi miydi? Çok uzak çevrelere kadar İslâm'ı duyurma, evlenme, boşanma görevi miydi?

Biz de bu âyeti hatırlayarak diyeceğiz ki: Hayrola bu görevi kim verdi bize? Eğer kesin değişmez yazgı vermişse bu görevi bize tamam mecburuz, yapmak zorundayız. Yâni eğer bu kendimize dert edindiğimiz görevleri şu elimdeki kitabın âyetleri yüklemişse, ve eğer bu görevleri bize yükleyen Allah, bunları illa da yapacaksın demişse; niye illa da kendini helâk ediyorsun? denmez. Niye bu işin sorumluluğu altında eziliyorsun? denmez. Ama eğer bu görevleri bize Allah ver-memişse, Allah'ın kitabı yüklememişse ve ya Allah demiştir ama, kesinlikle bunları yapacaksın değil de gücün yettiğince yap demişse, o zaman bilelim ki âyetin sorumlusu biz oluruz.

Meselâ oruç tut! demişse Allah, ama her hâlükârda tutacaksın dememiş de gücün yettiğince tut demişse, ayakta duramayacak kadar hasta ve halsiz isen, veya yolcuysan, veya hasta isen buna rağmen yine de oruç tutacağım diye kendini yiyip bitirecek bir biçimde oruç tutma peşindeysen, o zaman Allah sana soracaktır: Ne oluyor? Nerdeyse kendini yiyip bitiriyorsun! hitabının muhatabı sen olacaksın.

Meselâ Allah sana Kur'an'ı oku, Kur'an'ı tanı, anla ve insanlara anlat, insanları İslâm'a dâvet edip, onları Müslümanlaştır! demişse, bu uğurda gücün nisbetinde çalışıp gayret et! anlamına gelecektir bu. Değilse olmuyorlar diye kendini yiyip bitirme sen ey Peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları olacaktır mânâ.

4. "Biz dilesek onlara gökten bir mûcize indiririz de ona boyun eğip kalırlar."

Çünkü senin endişen ne ey Resûlüm? Derdin ne senin? Eğer insanların Müslüman olmalarıysa derdin, yâni hakkın galip gelmesini gözlerinle görmekse endişen, bak bu çok basit: Eğer biz isteseydik bir âyet indirirdik semadan da onların hepsi boyun eğerlerdi mecburen. İsteseler de istemeseler de onlar boyun eğerler teslim olurlar, Müslüman olurlardı. Ama bu istenen bir şey değil ki. Ben onların böyle iman etmelerini istemiyorum ki. Bak böyle iman eden meleklerim var benim. Halbuki ben onları melek değil insan olarak yarattım. Eğer ben isteseydim melekler gibi onların da boyunlarındaki kulluk iplerinin ucunu doğuştan elime alır serbest bırakmazdım. Ama ben irade verdim onlara, iradeleriyle iman etmelerini istiyorum onların diyor Allah.

Yâni ey peygamberim, onların seni dinlememeleri, sana karşı gelmeleri, âyetlerimize karşı kulak vermemeleri, emirlerimize boyun eğmemeleri, adam olmaya yanaşmamaları eğer senin ağırına gidiyorsa, sen takma kafana! Biz öyle bir âyet göndeririz ki bu göze yönelik bir âyet de olabilir, kulağa yönelik bir âyet de olabilir o zaman mecbur iman ederlerdi. Meselâ ne gibi bir âyet? Tufan gibi, sayha gibi, racfe gibi, melekler gibi bir âyet göndeririz de o zaman hepsi iman ederler onların. Ama ne faydası olacak da bu imanın? Hattâ pişmanlıkları bile Firavun örneğinde olduğu gibi hiç bir fayda vermeyecektir onlara.

Yâni Allah için bütün kâfirlerin teslim olup boyun bükecekleri bir âyet göndermek hiç de zor değildir. Allah'ın böyle bir âyet göndermemesi Allah'ın hâşâ âciz olduğu anlamına gelmez de, zorla

kabul edilen bir imanın Allah katında makbul bir iman olmadığı anlamına gelir. Eğer Allah insanları iman ve itaate zorlama yöntemini benimsemiş olsaydı o zaman insanlardaki iradenin de imtihanın da mânâsı kalmazdı. Üstelik bu amaçla âyetler göndermeye de gerek kalmazdı. Bunun yerine insanı doğuştan melekler gibi günâh işlemeyen bir varlık olarak yaratır ve biterdi. Ama murad-ı İlâhî bu değildir.

5. "Rahmândan kendilerine gelen her yeni öğütten mutlaka yüz çevirirler."

Rahmân olan Allah'tan, yâni üstelik Cebbar olan, Kahhâr olan Allah'tan bile değil, Rahmân olan Allah'tan, Rahmetin kaynağı olan Allah'tan onlara bir âyet inmeye görsün ondan yüz çeviriyorlar. Allah'ı reddediyorlar, Allah'ı inkâr ediyorlar değil, Allah'ın âyetlerini reddediyorlar. Yâni Allah'ın hayata karışmasını reddediyorlar. Allah bizim hayatımıza karışmasın, böyle âyet filan gönderip bizden bir şeyler istemesin

Diyorlar ki tamam Allah Ali'dir, Allah yücedir, Allah'ı severiz, sayarız, ama yerinde dursun. Bizim hayatımıza karışmasın. Gökyüzünü yarattı, yeryüzünü yarattı, bizi de o yarattı tamam, ama bizim hayatımıza karışmasın. Gökler Onun olsun, dağlar taşlar Onun olsun ama bize karışmasın. Bize âyet göndermesin, bize isteklerini bildirmesin, bize, bizden ne istediklerini duyurmasın. Çünkü bize istediklerini duyurdu mu işler karışıyor. Zira o zaman bizimkilerle onunki çatışıyor, o zaman dinlesek olmuyor, dinlemesek olmuyor, huzurumuz kaçıyor diyorlar sanki, ve Allah'ın âyetlerinden i'raz ediveriyorlar. İlgilenmemeye, ilgi kurmamaya, duymamaya, duyurmamaya çalışıyorlar. Kulaklarına pamuk tıkıyorlar, veya işte evle, elbiseyle bürünmeye çalışıyorlar, veya müzikle, şarkıyla, eğlencelerle bürünmeye çalışıyorlar, kamufleye çalışıyorlar.

Ama her şeye rağmen gelen âyetlerden kimisi mecburen kulaklarına girerse, yâni tüm tedbirlerine, tüm engellemelerine rağmen yine de kimi âyetleri duymak zorunda kalırlarsa da, her şeye rağmen yine de kimi âyetler gündeme gelirse, o zaman da yalanlıyorlar, dalga geçiyorlar, aslı yokmuş gibi davranıyorlar. Ama Allah diyor ki bakın:

6. "Evet, yalancıdırlar; alay edip durdukları şeylerin haberleri kendilerine ulaşacaktır."

Ama yakında bu dalga geçmelerinin, bu ilgisizliklerinin, bu yanlış ilgi kurmalarının, gereksiz ilgi kurup onları kullanılmayacak yerlerde kullanmalarının haberi pek yakında onlara gelecektir. Yakında onlar kiminle dalga geçtiklerini anlayacaklardır. Yâni onlar aslında yeterince uyarıldılar, yeter seviyede âyetler geldi onlara. Ama kendilerini uyarmak için gelmiş bunca âyete karşı ilgisiz kalmak bir yana, bir de utanmadan reddetmeye kalkışıyorlarsa, aslında kendi kötü sonlarını hazırlıyorlar.

Bu kötü son: Ya bu karşı çıkıp reddettikleri âyetler çok yakında gözleri önünde hakim olacak, böylece kendilerini yeryüzünde mağlubiyet azabı yiyip bitirecektir. İslâm egemen olacak, bunu gözleriyle görüp rezil ve perişan olacaklardır. Ya da eskilere yaptığı gibi yakında Allah onların defterini dürecek, işlerini bitirecektir. Bakın bundan sonra Allah gücünü, kuvvetini anlatmaya başlıyor:

7. "Yeryüzüne bakmazlar mı? Orada, bitkilerden nice güzel çiftler yetiştirmişizdir."

Peki görmüyor mu bu insanlar? Bu âyetlere karşı nasıl da cüret edebiliyorlar? Görmüyorlar mı? Haydi şu kitabın âyetlerine karşı, kulağa hitap eden şu âyetlere karşı böyle davranıyorlar, yetersizler, kabiliyetleri yok diyelim. Peki bu adamlar arzdaki, semavattaki şu meşhut âyetlere bakmıyorlar mı? Gözleri de mi kör bunların? Nice, nice kerîm çiftler bitirmişiz biz. Bunlara

bakmıyorlar mı? Bunları an-lamıyorlar mı? Hiç düşünmüyorlar mı? Kendi ellerinde mi yaz oluşu, kış oluşu? Soğuk oluşu, sıcak oluşu? Kendi ellerinde mi güzel oluşu? Mavi oluşu? Yeşil oluşu? Tatlı oluşu? Ekşi oluşu? Yağlı oluşu? Yağsız oluşu? Çekirdekli ve ya çekirdeksiz oluşu? Saplı veya sapsız oluşu?..

Yâni gerçeği arayan birinin çok uzaklarda âyetler armasına gerek yoktur. Çevresindeki bitki olgusuna tek bir göz atması yeterlidir. Çevresindeki bu akıllara durgunluk veren muazzam nizamı gördüğü halde, ancak aptal olan birisi bütün bunların Alîm, Azîz ve Kadir olan Allah'ın bilgi, hikmet ve kudreti olmadan kendiliğinden meydana geldiği sonucuna varabilir. İşte bütün bunlar, bütün bu âyetler,

Bütün bu anlatılanlarda bir âyet vardır, alâmet vardır, nişane vardır. Ama insanların çoğu imana yanaşmıyorlar, inanmadan yana olmuyorlar. Bu âyetleri okuyup, onlarla ilgilenmeden yana olmuyorlar.

8,9. "Şüphesiz bunlarda Allah'ın kudretine işaret vardır, ama çoğu inanmazlar. Rabb'ın şüphesiz güçlüdür, merhametlidir."

Ama bilsinler ki onlar, Rabb'ın hem Azîz, hem de Rahîm o-landır. Unutmasınlar ki Allah Azîzdir. Yakalamak, cezalandırmak is-tediği zaman onların topunu yok etme gücüne sahiptir Allah. Fakat Rahîmdir de. Merhameti sebebiyle onları cezalandırmak da acele etmez. Akılları başlarına gelmesi için yıllarca süre tanır onlara.

Evet Allah Azîzdir, itiraz etmeyin ona! Karşı gelmeyin! Bakın arz itiraz edemiyor, sema itiraz edemiyorsa, gelin siz de itiraz etmeyip, siz de boyun bükün. Gelin siz de beni Azîz bilin! Siz de beni karşı gelinmez varlık bilin! Arzular çatışınca, başkalarının arzularıyla benim arzularım çatışınca, toplumun arzularıyla benimkiler, babalarınızın arzularıyla benimkiler, amirinizinkilerle, müdürünüzünkilerle, efendinizinkilerle, hanımlarınızın, kocalarınızınkilerle benimkiler çatıştığı zaman benden yana olun! Beni dinleyin! diyor Allah.

Böyle yaptığınız zaman, hiç kimseyi takmayıp yalnız beni dinlediğiniz zaman da birilerinin size zarar vermesinden korkmayın! diyerek bundan sonra sözü tarihe getirecek Mevlâ. Tarihten bu konuyla ilgili bir örnek verecek. Bizi bundan takriben beş bin yıl öncesine götürecek, ama aynı hadise günümüzde de her gün tekrar edildiği için değişmez bir yasa, değişmez bir yazgı, değişmez bir kitabın âyetleri olarak bize lazım olan bölümleri tanıtacak.

Hz.Mûsâ (a.s), yanında Harun (a.s) ve etrafında kendisine inanmış birkaç Müslüman var. Bu insanlar dışında etrafta İsrâil oğulları var ki belki Firavun oğulları kadar, kendilerini kurtarmaya gelen Peygambere eziyet eden bir toplum. Bir de despot, hain, zalim Firavun ve Firavun oğulları var. Onları anlatacak Allah. Gerçekten şu bi-zim toplumumuza yansıtmamız gereken, ibret almamız gereken du-rumları anlatacak. Ve sonunda da diyecek ki: Firavun imparatorluğu zamanında en geniş ve en güçlü bir imparatorluktu. Tüm bu gücüne, kuvvetine rağmen Firavun, Allah dostu Hz. Mûsâ'ya en küçük bir za-rar veremedi. Sonunda yenilen kendisi oldu.

Öyleyse bilesiniz ki Allah'ın kendisine yardım ettiği kişiyi kimse yenilgiye uğratamaz. Firavun bütün bu güç ve kuvvetine rağmen Hz. Mûsâ karşısında çaresiz kaldığına göre, sizler ey Mekke kâfirleri, veya sizler ey yirminci asrın zalimleri, bilesiniz ki iman dâvâsına karşı yapabileceğiniz hiçbir şey yoktur! diyerek kâfirlere tehdit unsuru oluştururken, mü'minlere de ey mü'minler, sizler kiminle beraber olduğunuzun, kimin safında bulunduğunuzun bir farkına varın! Çünkü ben Azîzim! Firavun gibi bana karşı gelmeyin! işiniz biter. Mûsâ gibi olun! Mûsâ gibi benden yana olun! diyecektir.

10,11. Rabb'ın Mûsâ'ya: "Haksızlık eden millete, Firavunun milletine

git" diye nida etmişti. Haksızlıktan sakınmazlar mı?

Hani Rabb'ın nida etmişti Mûsâ ya. Hatırlasana! Peki nasıl hatırlanır bu? Hani A'râf 172 deki:

"Ben sizin Rabb'ınız değil miyim"

Hani Adem oğullarından ve onların sırtlarından bütün zürriyetleri çıkarılıp kendi nefislerine şahit tutarak şöyle demiştik: Ben sizin Rabb'ınız değil miyim? Onlar da demişlerdi ki: Belâ ya Rabbi! Biz şahit olduk. Bakın bu konu anlatılır Araf sûresinde.

Evet ey kullarım, daha önce, sizleri yaratmadan, ya da cisimlerinizi yaratmadan önce sizden böyle bir mîsak almıştık, o mîsakı hatırlayın diyor Rabb'imiz. Bana verdiğiniz o sözlerinizi hatırlayın da hayatınızı bu mîsaka göre yaşayın. Gündeme getirin. Hayatınızı bununla düzenlemek üzere bu mîsakı gündeminize alın. Kendi kendinizin şahitleri olarak: Evet ya Rabbi! Sen bizim Rabb'imizsın, biz buna şahit olduk demiştiniz. Bizim hayat programımızı, bizim yaşam biçimimizi belirleyen, bizim hayatımıza kulluk maddesi alan, boyunlarımızdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, seçimini seçim kabul edeceğimiz, çektiği yere gideceğimiz, yasalarını uygulayacağımız Rabb'imiz sensin ya Rabbi. Bizler senden başkalarını Rab tanımayacağız, senden başkalarının hayat programlarını uygulayıp onlara kulluk etmeyeceğiz, senden başkalarının hatırına hareket etmeyeceğiz diyerek bana bu konuda söz vermiştiniz. Hatırlasanıza!

Peki hani bunu hatırlayan var mı içimizde? Bunu hatırlamamak böyle bir olayın olmadığı anlamına gelmez. Çünkü meselâ şu anda bizler çocukluğumuzda yaptığımız pek çok şeyleri de hatırlayamıyoruz ama onları hatırlamayışımız onları yapmadığımız anlamına gelmediği gibi; âkıl bâliğ olduğumuz dönemden itibaren yaptıklarımız-dan sorumlu olmadığımız anlamına da gelmemektedir. Bizler o dö-nemlerde yaptıklarımızı hatırlamasak da anamız babamız tarafından işte sen çocukken şöyle yapardın, böyle yapardın gibi bizim hakkı-mızdaki sözlerinden, beyan ve şahadetlerinden bunu anlıyoruz.

İşte aynen bunun gibi biz Rabb'imizla gerçekleştirdiğimiz bu ahdi hatırlamıyor olsak da Rabb'imizin haber vermesinden bunu an-lıyoruz. Veya fıtrattan, fıtratımızdan anlıyoruz bunu. İnsan olarak bizim fıtratımız ortaya koyuyor ki Rabb'imizla aramızda böyle bir sözleşme gerçekleşmiştir. Nasıl? Meselâ bakın darda kaldığımız zaman, zorda kaldığımız zaman, çok ciddi bir tehlike anında ister mü'min olsun ister kâfir herkes Allah'a yalvarmaktadır. Bundan anlıyoruz ki tüm insanlarda fıtrat tevhiddir, öz cevher tevhiddir, şirk ise sonradan ona arız olmuş bir kabuktur. İşte böyle çok ciddi bir tehlike anında insan fıtratı açığa çıkmaktadır. Fıtratın üzerini örtmüş olan kabuk o anda dökülüveriyor ve insanın fıtratı açığa çıkıveriyor. Evet fıtratımız da ispat ediyor ki biz Rabb'imizla böyle bir sözleşme gerçekleştirmişiz. Zaten Allah bize kitap göndermekle, kitabından bundan söz etmekle bizden ahit almaktadır.

Ne zaman dedi bunu bana Rabb'ım? Elbette ben Kur'an okumaya başladıktan sonra dedi. Ondan önce dedi mi, demedi mi bilmiyorum. Peki daha önce bunu demiş de ben unutmuşsam bundan da sorumlu muyum? Elbette. Nitekim yirmi yıl önce yaptıklarımı bugün hatırlamasam da onlardan sorumluyum.

Evet bakın tarihteki konuyu şöylece anlatmaya başlıyor Rab-b'ımız:

Rabb'ın Mûsâ'ya şöyle seslendi: Şu zalim kavme, Firavunun kavmine git! Hz. Mûsâ burada, Kur'an'ın bu bölümünde Firavun kavmine görevlendirilir. Bir başka âyette Firavuna, Hâmân'a, Karun'a görevlendirilir. Bir başka yerde de İsrâil oğulları ve Firavun oğulları anlamına o bölgedeki bütün insanlara görevlendirilir.

Görevinin temel konusu da şudur: Diyecekti ki:

Korunmuyor musunuz? Korkmuyorlar mı? diye Allah görevlendiriyor.

Korunmuyorlar mı? Korunmayacaklar mı? Sakınmak ve korunmak türünde, korkmak türünde bir tarif aslında takvanın, takva kavramının katlidir. Takva aslında pozitif bir eylemdir. Yâni sadece bir şeylerden sakınılmaz, bir şeylerden korkulup uzak durulmaz takvalı olmak için. Aynı zamanda bir şeyler yapılır takvalı olmak için. Bir şeylerden kaçınılınca, bir şeylerden sakınılınca takvalı olunur değil. Bizim toplumda nedense takva, hep korkmak, korunmak, geri durmak, çekinmek, sakınmak, atılmamak, yâni negatif bir eylemi gerçekleştirmek olarak algılanmış. Oysa ki içkiden uzak durmak, zinadan kaçınmak takva olduğu gibi aynı zamanda namazı dosdoğru kılmak, zekâtı vermek, infak etmek, bu imanı icra etmek, gündemde tutmak, Kur'an ile, Peygamberle sürekli diyalog halinde olmak, âhireti, âhirete olan imanı gündemde tutabilmek de takvadır.

Takva esasen yol bulmak, yol bulabilmek demektir. Allah'a sorarak, Allah'a danışarak yol bulabilmektir. Yâni sanki yapılmayan, yapılmaması gereken şeyler toplamı olarak takvanın anlatılması yanlıştır. Yâni sadece haram işlemeyen kişi muttaki değil, bununla beraber pozitif amelleri de işleyen kişi muttakidir.

Hz. Ömer İbni Abbas'a sorar: Takva nedir ey ibni Abbas? İbni Abbas der ki: Sen hiç dikenli bir yoldan geçmedin mi ey Ömer? Dikenli yolda yürüyen bir adam ne yapar? Paçalarını sıvayıp dikenlerden kendini korumaya çalışır değil mi? İşte takva da budur. Kulluk yolunda yürürken dikkatli davranmaktır. Tamam etekleri sıvamak da bir harekettir ama, esas mesele o yolda yürümektir yâni. Yürürken dikkatli davranmaktır, ya da düzgün yolda, müstakim yolda yürüyebilmektir takva. Öyleyse:

Yolunuzu Allah'la bulmaz mısınız? Yolunuzu Allah'ın kitabına, peygamberin sünnetine sorarak bulmaz mısınız? Allah'ın istediği bir yola girmez misiniz? Allah'ın istediği hayatı yaşamaya yönelmez misiniz?

Tüm Peygamberlerin derdidir bu:

Ama Peygamberlerin bunun arkasında bir ekleri daha var:

Takvalı olun! Muttaki olun! Yolunuzu Allah'la bulun! Yolunuzu Allah'a sorarak bulun! Hayatınızı Allah için yaşayın! Hayatınızı Allah'ın belirlediği yasalar istikâmetinde yaşayın! Yapacağınızı, yaptığınızı, Allah yap dedi diye yapın! Yapmayıp terk ettiklerinizi de; Allah yasakladı diye terk edin! Yolunuzu O'nunla bulun! Allah dedi diye yapın! Allah dedi diye terk edin! Her şeyde O'nun rızasını gözetin! Tüm yapacaklarınızı yapmadan önce O'na sorun! O'nun kitabına sorun! O'nun izin verdiklerini O'nun izin verdiği gibi O'na lâyık biçimde yapın! O'ndan müsaade alamadıklarınızdan da kaçının! Hâsılı Allah'ı görüyormuşçasına kulluk yapın! Her an O'nun kontrolünde olduğunuzu unutmadan bir hayat yaşayın! Rabb'ınıza muhalefet edip, O'nun kitabını, O'nun hayat programını görmezden gelip, O'nun gazabına maruz kalmayın!

Ama: ¬–YQ[¬0Ï!«: bu konuda örneğiniz de ben olayım. Allah'a kulluk yapın ama bu kulluğun modelini de benden alın. Bana itaat edin. Kulluk yolunuz benden geçsin. Onu benden öğrenin. Kulluk modelini benden alın. Kulluğunuzu Allah'a sorun, ama Allah'a sorarken de benimle sorun. Rabb'ınıza benimle müracaat edin. Kılık kıyafetiniz, yemeniz içmeniz, kazanmanız harcamanız, mala bakışınız, infakınız, hukukunuz, eğitim anlayışınız, gece hayatınız, gündüz hayatınız, zikriniz, fikriniz, namazınız, orucunuz, tıraşınız bana benzesin diyor Allah'ın elçisi.

Evet demek ki kulluk sadece Allah'a yapılır ve kulluk sadece peygamberden öğrenilir. Bilelim ki Allah'tan başka kulluk yapılacak hiçbir varlık, hiçbir makam olmadığı gibi, kıyâmete kadar da kulluk öğretecek başka hiçbir makam yoktur. Bunu hiç bir zaman hatırımızdan

çıkarmayalım. Esasen bugün Kullukta örnek arayanlar, örnek insan arayanlar, unutmayalım ki peygamberleri tanıma zahmetinden kaçan insanlardır.

Halbuki peygamber kullukta model insandır, motif insandır. Peygamber form dilekçedir. Hani karşısındakilere ders anlatan bir öğretmen tahtaya bir şekil çizer ve çocuklar işte şekilde görüldüğü gibi der; işte Rabb'imiz da bizden istediği kulluğu anlatır, anlatır sonra da buyurur ki işte şekilde görüldüğü gibi. Bakın peygamberime ve sizden istediğim kulluğu anlayın buyurarak peygamberlerini örnek olarak sunar bize. Meselâ İblisle mücâdelede, tevbede, dönüşte Adem gibi olun, tâğutla mücâdelede Hz. Mûsâ gibi davranın, kadın karşısında Yusuf gibi, cinsel sapıklıklar karşısında Lût (a.s) gibi, ekonomik bozukluklar karşısında Sâlih (a.s) gibi, sâlihlerin putlaştırılması karşısında Nuh (a.s) gibi davranın diye bize kulluk örnekleri sunulmuştur.

İşte bizim için en mükemmel imamlar, en mükemmel örnekler peygamberlerdir. Hayatlarında kesinlikle falso olmayan ve bizim kendilerini örnek alıp hayatlarını yaşadığımız zaman kendilerini taklit ettiğimiz zaman kesinlikle hata etmeyeceğimiz mükemmel örnekler. Hayatları Allah tarafından kesinlikle onaylanmış insanlar. Ama biz onları bırakıp da birbirimizi ya da içimizden birilerini örnek aldığımız zaman, Allah'ın onaylamadığı bir hayat sahibi bizim için örnek olamaz. Bundan dolayıdır ki toplumun kendilerini örnek kabul ettikleri, önder kabul ettikleri insanlar, hacılar, hocalar, mürşidler, şeyhler daima kendilerine bir görev olarak şunu çok iyi bilmeliler: İnsanlara gelin peygamberlerle beraber olalım. Gelin hayatları Allah tarafından onaylanmış elçilere benzeyelim, gelin kitabın dediği gibi olalım demeliyiz. Kesinlikle insanları kendimize veya kendimiz gibilere çağırmayalım. Gelin bizim gibi olun, gelin bizim gibi yaşayın, bizi örnek alın, biz nasıl yaşıyorsak siz de öyle yaşayın demeyelim.

Evet takvalı davranmadaki örneği, modeli benden alın! diyorlar Allah elçileri. Yâni Allah'a kul olun! ama bu kulluğun modelini de benden öğrenin! diyorlar.

İşte Hz. Mûsâ Allah'tan böyle bir emir alır. Ey peygamberim Fi-ravun ve toplumuna git ve onları bana kulluğa ve bu kullukta seni örnek almaya çağır emrini alır. Rabb'ından aldığı bu emir karşısında Hz. Mûsâ elbette itiraz edecek değildi. Ya Rabbi çok erken oldu bu iş, şu anda yapamam, şu anda ben buna hazır değilim, şu anda gidemem, biraz bir hazırlık filan yapayım da ondan sonra gideyim diyecek değildi elbette. Gidecekti ama; bakın durumunu Allah'a şöyle arz etti:

12,14. Mûsâ: "Rabb'ım! Doğrusu beni yalanlama-larından korkuyorum; göğsüm daralıyor, dilim açılmıyor. Onun için Harun'a da elçilik ver. Onların bana isnat ettikleri bir suç da vardır. Beni öldürmelerinden korkuyorum" demişti."

Dedi ki: Rabb'ım kuşkusuz ben onların beni yalanlamalarından korkarım. Korkarım beni yalan sayarlar, dalga geçerler, beni hafife alırlar.

Anlatılanların her biri ayrı bir endişedir. Ya da tümü birden bir endişedir. Ne diyor Allah'ın elçisi? Ya Rabbi korkarım onlar beni yalan sayarlar. Yâni dinlerler sözümü, ama aldırış etmezler, dinlerler ama muhtevayı göz ardı edebilirler, sözlerimi ellerinin tersiyle itip geçebilirler. Bunun içim daralıyor, lisanım intikal etmiyor, yâni derdimi anlatamama endişem var. Bunun için Ya Rabbi Harun'u da gönder! Yâni bu görevi Harun'a da ver! Onu da Peygamber yapıp, benimle beraber Ona da elçilik veriver ya Rabbi! Bir de:

Bir de benim üzerimde onlar lehine tezahür eden, onların aleyhime sahiplendikleri bir günâh, bir suç var. Yâni ben onların arasında, onlar nazarında adam öldürüp kaçmış birisiyim. Sarayda yetişmiş, onca nimet içinde büyümüş, sonra da onların adamlarından birini öldürmüş, Medyen'e kaçmış bir durumdayım. Yâni onların dinine, onların inancına göre suçunu kabullenip kaçmış birisiyim. Korkarım ki beni yakalayıp öldürebilirler.

Onun bu sözlerine karşı bakın Allah buyurdu ki:

15,17. "Allah: "Hayır; ikiniz mûcizelerinizle gidi-niz. Doğrusu Biz, sizinle beraber dinlemekteyiz. Firavu-n'a varınız: "Biz şüphesiz âlemlerin Rabb'ının elçisiyiz; İsrâil oğullarını bizimle beraber gönder, deyiniz" demişti."

Hayır! Yâni ne senin günâhın var, ne suçun var, ne seni öldürebilirler, ne göğsün daralsın, ne de dilin tutulsun! Bunların hepsine hayır! Bunların hiç birisine gerek yok. Bunların hiçbirisine ihtiyacın yoktur senin ey peygamberim. Ama şu var:

Harun'u da seninle beraber gönderiyorum. Yâni Cenâb-ı Hak bazen isteklerinin hepsini reddedebilir, bazen de burada olduğu gibi bazısını reddedip, birazını kabul edebilir. Hz. Mûsâ'nın isteklerinden birini Cenâb-ı Hak kabul buyurdu. O da kardeşi Harun'u Onunla birlikte göndermek.

Hz. Mûsâ (a.s) nın dilindeki tutukluğu iki türlü anlamaya çalışıyoruz:

Ya bizzat çocukluğundan bu yana, yaratılıştan taşıdığı bir tutukluk olduğunu düşünebiliyoruz. Çok seri konuşması şart değildir çünkü, önemli olan derdini anlatmasıdır. Çünkü bakıyoruz Allah'ın el-çisi Hz. Mûsâ (a.s) kendilerine geldiği zaman ne Firavundan, ne de başkalarından böyle bir itiraz göremiyoruz. Hayrola ey Mûsâ! Ne oluyor? Bu ne biçim iş? Bak sen konuşmayı bile doğru dürüst beceremi-yorsun. Allah senin yerine daha fasih konuşan birini niye göndermedi? diye hiç kimseden böyle bir itiraz göremiyoruz.

Ya da bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz: Ya Rabbi, ben küçüklüğümden beri günâh psikozu, suçluluk psikozu içinde olduğumdan, beni ret edecekleri korkusundan dolayı bocalayıp dilim sürçebilir, dilim dolaşabilir, onun için yanıma kardeşim Harun'u da ver! şeklinde de olabilir bunun mânâsı. Yâni dilinde herhangi bir rahatsızlık filan yoktur da; daha önce bir adam öldürüp Mısırdan, Firavun'un ülkesinden Medyen'e kaçtığı için suçluluk haleti ruhîyesiyle belki anlatacaklarımı rahat anlatamam diyordu Hz. Mûsâ (a.s). Yâni ya psikolojik bir destek, ya da biyolojik bir destek olarak Harun'u istiyor yanına.

Aleyhinde delil olarak kullanmalarından korktuğu suç da az evvel dediğim gibi daha önce Mısırda bulunduğu sırada İsrâilli ile kavga eden bir Mısırlıya, bir kıptiye yumruk vurup onun ölümüne sebep olmuştu ya, sonra da haberin Firavuna ve kavmine ulaştığını ve kendisinden intikam almaya karar verdiklerini öğrenince hemen o gece şehri terk edip Medyen'e sığınmıştı. Aradan yaklaşık sekiz yıllık bir gizlenme dönemi geçtikten sonra kendisinden saklanıp gizlendiği Firavuna böyle bir mesajla gitmesi emir olunan Hz. Mûsâ, daha mesajı onlara iletemeden bu cinâyetin önüne sürülebileceği endişesini taşıyordu. Gel bakalım ey Mûsâ, sen ondan önce şu öldürdüğün adamın hesabını ver diyeceklerinden korkuyordu. Allah buyurur ki:

Hayır hayır! Öyle bir ihtiyacın yok senin! dedikten sonra:

İkiniz âyetlerimle birlikte gidin! İkiniz birlikte âyetlerimle gidin! Ben de sizinle beraber dinlemekteyim! Ölçü bu zaten. Yâni âyetlerle birlik gidilecektir gidilen yere. Müslümanlar bunu bir anlayabilseler eminim işleri çok kolaylaşacak. Gidilen yere Allah'ın âyetleriyle gidilecek. Makamla, parayla değil. Diplomayla statüyle değil. Meslekle meşreple değil. şahsî fikirlerimiz, kendi planlarımızla değil. Grup, hizip, cemaat programlarımızla değil. Güzel konuşma hastalığıyla, örnekleme ve renklendirmelerle değil. Âyetlerle gideceğiz ve şunu kesinlikle bileceğiz ki gidilen Firavun da olsa Allah bizi orada dinlemektedir.

Yâni oraya hakimdir Allah. O ortama ve o konuya hakimdir Allah. Yâni sadece elçi gönderen bir kral konumunda değildir Allah. Meselâ bir yere elçi gönderen bir kral düşünün. Elçiyi gönderir ve kralın işi biter. Kralın çok uzaktan o ortama müdahale etme gücü ve imkânı yoktur.

Elçiyi gönderir ve kralın işi biter. Elçide ne kadar güç varsa, ne kadar güzel konuşup ikna etme kabiliyeti varsa her şey onda düğümlenir. Çünkü söz sahibi odur zaten. Ama Allah öyle değildir. Orada konuşturacak olan, aklına getirecek olan, karşıdakinin kafasını dağıttıracak olan, gönlünü açacak, İnşirâh verecek olan, söze tesir verecek olan yine Allah'tır. Bir yerlere Allah için gittiğimiz zaman, Allah için konuştuğumuz zaman bunu çok hoş görüyoruz. Yâni böyle hiç aklımıza gelmeyen yollar, bin yıl düşünsek hiç bilmediğimiz şekiller, hiç bilmediğimiz örnekleri Allah bulduruveriyor, hatırımıza getirip konuşturuveriyor. Allah'la beraber olursak, gittiğimiz yerlere Allah için gider ve Allah'ın âyetleriyle gidersek olacaktır bu.

Evet Rablerinden aldıkları bu emirle ikisi birlikte gidiyorlar. Mûsâ ve Harun aleyhimesselâm. Kur'an-ı Kerîmde bu ikili emirlere rağmen bakıyoruz sahnede hep Mûsâ (a.s) var. Yâni yine ikisi birlikte gidiyorlar, ikisi birlikte konuşuyorlar, ikisi birlikte hapis olunuyorlar, ama yine de sahnede hep Hz. Mûsâ (a.s) görevli. Konuşan, cevap veren, mûcize gösteren hep Hz. Mûsâ (a.s) dır.

Gidin Firavuna ve şöyle deyin. Konumunuzu şöylece belirleyin: Biz elçiyiz. Biz Âlemlerin Rabbi olan Allah tarafından gönderilen elçiyiz. Sonra da görevinizi söyleyin: İsrâil oğullarını bize bırak, İsrâil oğullarını bizimle birlikte göndermen için sana geldik deyin.

Firavuna gitmek, Firavun gibilere gitmek, Firavunlara tebliğe gitmek, Firavunların ayağına gitmek. Firavun gerçekten çok güçlüydü. Yâni o günün toplumuna göre çok güçlüydü. Ayağının bir bölümünü Karun'a, öbürünü de Bel'am'a, Bel'am'ın omuzuna basmış güç gösterisinde bulunmuş biriydi. Çok büyük ekonomik ve siyasal gücü vardı. Ama unutmayalım ki ona giden de Peygamberdi. O da gerçek güç kaynağından güç alan bir güçlüydü. Bizim de zamanımızda ne Firavun gibi güçlüler var, ne de biz Mûsâ'yız.

Öyleyse bugün biz de bize denk Firavunlara gideceğiz. Gitmek zorundayız yâni. Tıpkı Mûsâ (a.s) gibi şu anda bu çağdaş Firavunlara gitme göreviyle görevlendirilmiş olan bizler tıpkı Mûsâ (a.s) gibi hemen hiç beklemeden gitmek zorundayız. Şerefsizin teki ya o! O adi namussuzun ayağına mı gideceğiz? diyemeyiz. Gitmemek için şu an-da yaptığımız gibi bir sürü mâzeretlerin arkasına saklanamayız. Neden? Çünkü bakın Allah bizden çok daha şerefli birini, bizim şimdi şerefsiz dediklerimizden çok daha şerefsiz birinin ayağına göndermişse, o zaman biz kim oluyoruz da gitmiyoruz? Ne hakla gitmemeye çalışıyoruz? Biz Mûsâ'dan daha mı şerefliyiz ki o giderken biz gitmemeye delil arıyoruz? Ya da bizim şu anda gitmemiz gerekenler Mûsâ'nın gittiği Firavundan daha mı şerefsiz ki gitmiyoruz? Biz de gideceğiz öyleyse. Ama Allah'ın âyetleriyle gideceğiz. Kendi fikirlerimizle, kendi projelerimizle, kendi siyasal görüşlerimizle, kendi cemaat, kliklerimizle, kendi partilerimizle değil. Sadece elimizde Allah'ın kitabıyla gideceğiz.

Gideceğiz ve diyeceğiz ki: Ben, sana Allah adına geliyorum. Ben sana Allah için geldim. Ben şu anda Allah'ın sözcüsüyüm. Allah sana şöylece diyor diye konuşacağız. Dediklerimizi Allah sözüyle destekleyerek konuşacağız. Allah'ın sözcüsü olarak konuşalım ve isteyelim ki İsrâil oğullarını bize bıraksın Firavunlar. Mus'taz'afları bize bıraksın Tâğutlar.

Yâni Allah'ın kulları Allah'tan başkalarına kul köle durumuna düşürülmüşlerse, Allah'ın kulları Allah yasalarına itaatten koparılıp kul yasalarına boyun büktürülür hale getirilmişlerse, onları özgürlüğe ve Allah'a kulluğa çağıralım. Bırakın bu Allah kullarını diyelim. Bırakın onları da, Rablerine kul köle olsunlar. Çekin ellerinizi onların üzerinden. Vazgeçin bu Allah kullarını köleleştirmekten diyelim. Yâni köleleştirenleri, kullaştıranları da uyaralım. Yapmayın, etmeyin! Allah'ın kullarına zulmetmeyin! diye onları da uyaralım, köleleşmiş insanları da uyaralım. Ey insanlar, sizler Allah'ın kullarısınız. Sizlerin Rabbi, sizlerin yaratıcısı Allah'tır. Bırakın hakları olmadığı halde, güçleri olmadığı halde bu sizi köleleştiren tâğutları. Onlar sizin gibi âciz birer kul iken niye dinliyorsunuz onları? Niye itaat ediyorsunuz onların yasalarına? diyerek onları da uyarmaya, onları da hürleştirmeye çalışalım.

Bu iki bölümün biri iman, diğeri de ameldir diyenler olmuş. Yâ-ni Mûsâ ve Harun

Peygamberlerin mesajı iki yönlüydü:

1- Birincisi her Peygamberin en önde gelen misyonu olarak Firavunu uyarıp onu Allah'a kulluğa çağırmak.

2- İkincisi de kendilerine özgü bir görev olarak İsrâil oğullarını Firavunun esaret zincirinden, tahakkümünden kurtarmak. Kur'an burada bunlardan yalnızca birinciyi söz konusu eder. Nâziât sûresinde olduğu gibi, bazen de yalnızca ikinciyi söz konusu eder. Öyleyse an-lıyoruz ki:

Bölümü imandır.

Bölümü de ameldir denmiş. İsrâil oğullarını, Yakub oğullarını şu köleleri kurtarmaya geldim.

18,19. "Firavun Mûsâ'ya: "Biz seni çocukken yanımıza alıp büyütmedik mi? Hayatının birçok yıllarını aramızda geçirmedin mi? Sonunda yapacağını da yaptın. Sen nankörün birisin. " dedi."

Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ (a.s) nın bu tavrına, bu konuşmasına Firavun bozuldu, canı sıkıldı. Sonra dedi ki: Ya!! Şu bizim terbiye ettiğimiz, şu bizim bakıp büyüttüğümüz çocuk değil misin sen? Şu bizim kucağımızda büyüyen Mûsâ değil misin? Bizim sarayımızda, bizim kucağımızda büyüdün! Ömrünün pek çok seneleri aramızda geçti, aramızda büyüdün! Sonra da tuttun şu işi yaptın! Mısırda bizim adamlarımızdan birini öldürüp kaçtın! Ondan sonra şimdi de nankörlerden oldun öyle mi? Yâni bizim bunca nimetlerimize küfran-ı nimette bulunanlardan oldun öyle mi? Bizim rububiyetimizi reddedip tuttun başka Rabb'ler edindin, başka yollar buldun ve bizi de ona dâvet ediyorsun öyle mi? Hem bizim ekmeğimizi yedin, hem adamımızı öldürüp kaçtın, hem nankörlükte bulundun öyle mi? Hem benim ekmeğimi ye, hem de bana karşı nankörlükte bulun, olacak şey midir bu?

Hem benim ekmeğimi ye, hem benim okulumda oku, hem benim sıramı işgal et, hem benim havamı teneffüs et, hem benim maaşımı al, hem benim bordroma imzanı at, hem de bana isyan et, olacak şey midir bu?

Hayır hayır. Ey Mûsâ benim büyüttüğüm, benim beslediğim birisi olarak benim kurallarıma göre oynayacaksın! Ben seni bunun için büyüttüm! Bunun için eğittim ben seni! Ben ilk okulları, ben ortaokulları, ben liseleri, ben İmam Hatipleri, ben İlâhiyatları, ben fakülteleri bunun için açtım. Ben bu eğitim kurumlarını insanlar, buralarda eğittiklerim hep bana kulluk etsinler, bana itaat etsinler, beni dinlesinler, benim kurallarım geçerli olsun diye açmıştım. Sonra tut sen kendini buralarda eğit, benim okullarımda oku, benim sıralarımı işgal et, benim imkânlarımı kullan, kendini benim açtığım okullarda eğit, büyüt, yetiştir sonra da kalkıp bana isyan et. Olacak şey mi bu? diyen Firavuna karşı mücâdelede, münakaşada özel bir tip sergileyen Hz. Mûsâ (a.s) onun bu sözleri karşısında hiç etkilenmeden, hiç takmadan, bu sözler kendisini hiç ırgalamadan bakın rahat rahat dâvetini yeniler:

20,22. "Mûsâ: "O işi kasten yaptımsa sapıklardan biri sayılırım. Bu yüzden sizden korkunca aranızdan kaçtım. Sonra, Rabb'ım bana hikmet verip, beni peygamber yaptı. Başıma kaktığın bu nimet, İsrâil oğullarını kendine köle ettiğinden ötürüdür" dedi."

Evet öyle bir şey yaptım. Mısırda daha önce bir adam öldürmüştüm. Ama ben yolumu

yitirmiştim. Bilmiyordum.

1- Yâni ben gerçekten onun öleceğini bilmiyordum, öldürmek üzere vurmamıştım ona, ama istemediğim halde ölüverdi işte. Yâni bu benim yaptığım bilerek amden öldürme değil, kazaen olmuş bir öldürmedir. Yâni tarafımdan böyle bir cinâyet işlenmişse de ölüme yol açan bir silahla da işlenmemiştir. Ben onu öldürmek için hiç bir silah kullanmadım. Öldürme niyetiyle de vurmadım. Ama bir yumrukla ölüverdi adam.

2- Ya da bunun bir ikinci mânâsı: O adam öldükten sonra ne yapacağımı bilmiyordum. Şaşkın ve ne yapacağını bilmez bir durumdaydım.

Yâni ben öldürmek niyetinde değildim. Öldürmek için vurmadım ki. Bir de ne yapaydım yâni? Orda bana göre bir haksızlık vardı. O ölen kıpti bir İsrâil oğulluya zulmediyordu. Ben de o haksızlığı önlemek istemiştim de onun için yumruk vurmuştum. Senin yasaların bu tür haksızlıkları önleyecek bir özelliğe sahip değildi ki bırakayım sen halledesin. Senin yasaların toplumun bir kesiminin öteki kesimini ezmesini emrediyordu. Senin yasaların toplumu ezenler ezilenler, idare edenler, idare edilenler, sömürenler sömürülenler diye ikiye ayırmıştı. Efendiler, köleler diye toplumu bölüyordu senin yasaların. Ne yapayım gördüğüm bir haksızlığı kendim önlemek istemiştim. Bir yumruk vurdum, o da ölüverdi.

İrademin, kastımın dışında o adam ölünce Mısırdan, senin ülkenden kaçtım. Bunun sebebine gelince:

Senden, sizden, sisteminden korktum da kaçtım. Belânızdan korktum. Zulmünüzden korktum. Ne yapayım adâletiniz yoktu ki ona baş vurayım. Âdil yasalarınız yoktu ki ona müracaat edeyim. Âdil bir mahkemeniz yoktu ki ona başvurayım. Yâni siz benim o olayda öldürme niyetimin olmadığını, haksızlık etmediğimi bilebilecek bir anlayışa, bir adâlete sahip olsaydınız ben de kaçmazdım. Âdil bir mahkemeniz olsaydı niye kaçayım? Birileri haksız da olsa haklı, birileri de haklı da olsa haksızdır diye peşin bir hükmünüz olmasaydı, yâni bizler toplum içinde potansiyel suçlu görülmeseydik niye kaçayım? Ya da sizin kanunlarınıza göre öyle ezenler, ezilenler, idare edenler, edilenler, burjuva proletarya diye bir ayırım olmasaydı ne gerek vardı kaçmaya? Elbette o zaman ben de kaçmazdım adâlet yerini bulurdu. Si-ze ve zulüm yasalarınıza güvensizliğim kaçmamı gerektirdiği için kaçtım.

Kaçtıktan sonra da Rabb'ım bana hüküm, hikmet verdi. Bana Rabb'ım hâkimiyet verdi de beni Peygamberlerden etti. Rabb'ım bana peygamberlik verdi ama yâni bu benim isteğim, arzum veya zorla bulduğum bir şey değil ki! Rabb'ım öyle takdir etti.

Sonra şu bana karşı lütuf dediğin, şu başıma kakıp durduğun nimete gelince: Senin nimetlerinin içinde, senin sarayında, senin imkânlarında büyüme nimetine gelince, senin okullarında okuma, senin eğitim kurumlarından eğitilip istifade etmem nimetine gelince, senin diplomalarını alarak onunla karın doyurduğum konusuna, senin bordrona imza atmam nimetine gelince, şu benim başıma kaktığın nimetlere gelince; bunun sebebi sen İsrâil oğullarını köleleştirdin de ondan! Sen benim toplumumu köleleştirdin. Erkek çocuklarını öldürdün, kızlarını hayasızlaştırdın. Öyle yapmasaydın da ben de anamın evinde büyüseydim! Ne yapalım senin korkundan anam beni kucağında büyütemedi ki! Sen öldüreceksin diye beni doğuran anam korkusundan bir sepetin içine koyup beni Nil'e bıraktı da ondan. Şu dediğin lafa bak. Senin sarayında büyümüşüm, senin kucağında büyümüşüm. Kendi isteğimle mi senin sarayında büyüdüm ben? Kendi isteğimle mi gittim senin sarayına? Salıverseydin herkesi de, herkes kendi evinde büyüseydi! Bırakıverseydin de herkes kendi anasının kucağında büyüseydi. Niye yakalıyordun? Niye bulduğunu öldürüyordun? Salıverseydin de herkes kendi evinde büyüseydi. Senin barbarlığın yüzünden annem beni evinde, kucağında büyütmedi. Salıverseydin de herkes kendi okulunu kurup çocuklarını istediği biçimde eğitseydi! Kapattın medreselerimizi, kuruttun ilim yuvalarımızı biz de zorla senin okullarında okuduk. Buna izin vermedin, gayri resmi medreseleri kapattın, İmam Hatipleri kapattın, Kur'an kurslarını kapattın, bulduğun yerde öldürdün, illa da benim kucağımda büyüyeceksiniz, illa da benim okullarımda okuyacaksınız diye zorladın, eh ben

de isteyerek değil zorla oralarda okumuşsam, bunun neresi nimet ki; başa kakıyorsun?

Yâni Firavun karşısında Hz. Mûsâ: İşte ben o zaman yol yordam bilmiyordum. Peygamber değildim yâni henüz. O dönemimle be-ni sorgulama! O dönem bir şey bilmiyordum, senin eğitimin ancak bu kadar insan çıkarırmış ne yapayım, bir şey bilmiyordum! Bilseydim bir şeyler, şu anda Rabb'ımın beni eğitip Peygamber yaptığı gibi o zaman da bir şeyler bilseydim niye senin sarayında, senin kontrolün al-tında büyümeyi kabul edeyim de? Ama Allah öyle istemiş, öyle olmuş. Yâni dün vahiyle tanışmadığım için senin yanında, senin mahiyetinde, senin okullarında, senin programın altında bir hayata razı olmuştum. Çünkü bilmiyordum, ama şimdi vahiyle tanıştım, gerçek Rabb'ımı öğrendim ve karşına dikildim. Beni dünkü dönemimle yargılamaya hakkın yok diyordu.

Hz.Mûsâ'nın bu korkusuz tavrı karşısında Firavun bitiyor. Yapacağı bir şey kalmıyor. Çaresiz sözü saptırmak istiyor. Lafı başka tarafa çekmeye çalışıyor, demagoji yapmaya çalışıyor bakın:

23. "Firavun: "Âlemlerin Rabbi de nedir? " dedi."

Peki ey Mûsâ, şu az evvel bir Rabb'ul Âlemin filan dedin! Sözü saptırıyor, başka mecralara çekmek istiyor hain. Çünkü söz bu şekilde devam ederse etrafındakilerden zılgıtı yiyecek Firavun, mars olup pili bitecek. İşin nereye varacağını anlıyor hain, neyse, neyse, onu an-ladık da diyor, sözü kapattırıyor, onu bırak da sen "Âlemlerin Rabbi!" diye bir şey dedin, neydi o? Çünkü yoktu ya öyle bir şey. Var mı benden başka bir Rab? Ne o âlemlerin Rabb'ı dediğin? Kim o? Biraz açar mısın onu?

Hz.Mûsâ:

24. "Mûsâ: "Kesin olarak inanacaksanız, bilin ki O, göklerin, yerin ve ikisinin arasında bulunanların Rabb'ı-dır" dedi."

Eğer teslimiyetten yanaysanız, eğer samimiyetle soruyorsanız, eğer iman edecekseniz göklerin, yerin ve bu ikisi arasındakilerin Rab-b'idir. Ben böyle yeryüzünde hüküm süren fâni bir kral tarafından değil, Âlemlerin Rabb'ı olan Allah tarafından gönderildim. İşte ben böyle göklerde ve yeryüzünde egemen olan, tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan bir Allah tarafından gönderildim.

Gittikçe pilinin bittiğinin farkına varan Firavun çevresindekilere dönüp:

25. "Yanında bulunanlara: "İşitmiyor musunuz? " dedi."

Bak hele mollaya. Dinleyin hele, bakın hele neler konuşuyor? Duyuyor musunuz şunun dediklerini?

Ama Hz. Mûsâ sanki onu hiç dinlemiyor, hiç takmıyor Onun bu dediklerini ve sözüne şöyle devam ediyor:

26. "O sizin de Rabb'ınız, önce geçmiş atalarınızın da Rabb'idir" dedi."

Sizin de sizden önceki babalarınızın da Rabb'idir o Allah. Ben size dün yokken bugün var olan, ya da bugün var olup da yarın yapıştıkları makamlardan yüzüp gidecek olan sahte İlâhlardan bahsetmi-yorum. Ben size şu fâni Firavunlardan, sahte tanrılardan söz etmiyo-rum. Ben size ebedîyen hay olan Âlemlerin Rabbi Allah'tan söz ediyorum. Öyle değil mi? Bugün sizin kendisine kulluk yaptığınız şu Firavun dün yoktu. Dün atalarınızın kulluk yaptıkları Firavunlar da bugün yoktur. Ben size hepimizin Rabbi olan, Firavunların da Rabb'ı olan Âlemlerin Rabb'ından

bahsediyorum.

Çevresindekilerin gittikçe gerçeği anlamaya doğru yaklaştıklarını ve de kendi pilinin bittiğini anlayan Firavun bu defa da bakın şöyle diyor:

27. "Firavun, çevresindekilere: "Size gönderilen peygamberiniz şüphesiz delidir" dedi."

Şu elçi var ya, bak, bak! Deli bu! Şu deli elçiye bakın! Bakın hain hem onun elçiliğini, Peygamberliğini kabul ediyor, Peygamberlik müessesesini kabul ediyor, hem de reddediyor. Hem şu peygamber, şu elçi var ya diyerek Mûsâ (a.s) nın peygamberliğini kabul ediyor, hem de bu delidir diyerek reddediyor. Yâni ne dediğini, ne yaptığını bildiği yok hainin.

Tabii Hz. Mûsâ onu hiç dinlemeden sözüne devam ediyor:

28. "Mûsâ: "Eğer akledebilen kimselerseniz bilin ki O, doğunun, batının ve ikisinin arasında bulunanların Rabb'idir" dedi."

Eğer aklınızı kullanabilir, anlayabilirseniz doğunun da, batının da ve bunlar arasında olan her şeyin de Rabb'idir O Allah'tır. Yâni beni deli yerine koyan sizler, eğer kendinizi akıllı yerine koyuyorsanız gerçek Rabb'ın kim olduğuna kendiniz karar vermelisiniz! Şu âciz, şu fâni, şu yarın ölüme boyun eğecek Firavun mudur sizin Rabbınız? Yoksa sadece şu küçücük bölgenin değil tüm âlemlerin Rabb'ı olan Allah mı?

29. "Firavun: "Benden başkasını İlâh edinirsen, andolsun ki seni zindanlık ederim" dedi."

Firavun: Andolsun ki eğer benim dışımda bir İlâh edinecek olursan seni mutlaka hapse atacağım! İşte zalimlerin en son yapacakları budur.

30. "Mûsâ: "Sana apaçık bir şey getirmiş isem de mi?" dedi."

Mûsâ (a.s) dedi ki, ben size apaçık bir şeyle gelsem de mi? Size Rabb'ımdan apaçık âyetler, apaçık mûcizeler getirsem de mi beni hapsedeceksin? Gözlerinizin önünde göstereceğim mûcizelerle elçiliğimi ortaya koysam da mı beni hapsedeceksin?

31. "Firavun: "Doğru sözlülerden isen haydi getir" dedi."

Ey Mûsâ, eğer doğrulardansan, eğer sâdıklardansan, eğer id-dianın eylemini gerçekleştirmeye, sözünü ispata hazırsan haydi bakalım ne getireceksen getir de görelim. Firavun Allah'tan, peygamberden, âyetten, risâletten, vahiyden habersiz birisi değil. Bakın Mûsâ (a.s) nın ben Rabb'ımdan bir âyet, bir mûcize getirmiş olsam da mı beni hapsedeceksin? ifadesine karşılık şöyle demiyor: Ne? Ne dedin? Allah'tan mı? Kim O? Peygamberlik mi dedin? Ne demek o? Âyet mi dedin? Mûcize mi dedin? Biz böyle bir şey duymadık demiyor da; haydi eğer doğru sözlülerdensen getir o âyeti de görelim diyor. Anlı-yoruz ki Firavun, bir peygamberin Rabb'ından âyetler, mûcizeler getireceğini biliyor. Haydi koy ortaya ne getirdiysen de görelim.

32,33 "Bunun üzerine Mûsâ değneğini attı, besbelli yılan oluverdi. Elini çıkardı, bakanlara bembeyaz göründü."

Bunun üzerine Mûsâ (a.s) asasını yere attı. Asa o anda büyük bir yılana dönüşüverdi.

Apaçık büyük bir yılan oluverdi. Kitabımızın bir başka âyetinde çevik hareketli bir yılana dönüşüverdi buyurulur. Elini koynuna sokup çıkardı bakanlara bembeyaz görünüverdi. Bu da Mûsâ (a.s) nın ikinci âyetiydi. Koynundan çıkan eli bembeyazdı.

Firavun Mûsâ (a.s) nın bu iki mûcizesini görünce şaşırıp, korkup ürküp kaçacak bir delik aramaya başladı. Evet bütün bunlar neyin nesiydi? Bu yılan da neyin nesiydi? Kupkuru bir değnek nasıl bir yılana dönüşürdü? Koyundan çıkarılan bu elin bembeyaz nûr saçar hale gelmesi de neyin nesiydi? Firavun korkusundan kendi sarayında sığınacak bir yer aradı. Sormak lazım şimdi Firavuna. Hani ne oldu? Rab değil miydin sen? İlâhlığını iddia etmiyor muydun sen? Egemenlik bendedir, ben asar keserim demiyor muydun? Ne oldu? Niye kaçacak delik arıyorsun Allah âyetleri karşısında? Hani senin gücün vardı? Hani senin saltanatın vardı? Hani senin zindanların vardı? Haydi o yılanı da atsana zindana? Haydi o gücünle, kuvvetinle, ordularınla savaşsana o yılanla? Hayır hayır, Allah âyetleri karşısında, Allah elçisi karşısında ne Firavunun, ne de bir başkasının yapabileceği hiçbir şey yoktur.

Firavun bu iki âyet karşısında kesinlikle anladı ki Mûsâ (a.s) bir Allah elçisidir. Gösterdiği bu iki âyet de Allah âyetidir. O Rabb'ın-dan hak olarak gelmiş bir peygamberdir ve asla bir deli, yahut sihir-baz değildir. Mûsâ (a.s) diğer insanlara da benzemiyordu.

Firavun en büyük Rab hiç değildi. İlâh da değildi. Egemenlik sahibi de değildi. İstediği kadar insanlar kendisini büyütüp rubûbiyet, ulûhiyet sendedir, sen bizim hayatımıza egemensin desinler, bunun böyle olmadığını, kendisinin hiçbir zaman Rab ve İlâh olmadığını kendisi de çok iyi biliyordu. Biliyordu ama yine de insanların kendisini tanrı ilân etmelerini seviyordu.

Madem ki bu zavallı insanlar beni hayatlarına egemen biliyorlar, bu iş böyle gitsin istiyordu. Sahte kulluk ve sahte tanrılık devam etsin istiyordu. Zaten her iki taraf ta, kullar da tanrılar da menfaatlerini tatmin ediyorlardı. Evet işte Mûsâ (a.s) nın ortaya koyduğu bu iki âyeti görünce çevresindeki ileri gelenler dediler ki:

34,35. "Firavun çevresinde bulunan ileri gelenlere: "Doğrusu bu bilgin bir sihirbaz; sizi sihirle yurdunuzdan çıkarmak istiyor; ne buyurursunuz? " dedi."

Firavunun çevresindeki Mele' grubu, yöneticiler, ekonomik ve siyasal güce sahip olanlar, toplumun kalburüstü insanları Allah'ın elçisi Mûsâ (a.s)'ı kast ederek dediler ki, doğrusu bu bilgin bir sihirbazdır. Öteki sihirbazlara benzemeyen profesyonel, işinin ehli bir sihirbazdır. Ve ortaya koyduğu sihriyle sizi yerinizden, yurdunuzdan çıkarmak istiyor. Bunun derdi sizin ülkenize, sizin devletinize, sizin imkânlarınıza sahip olmak. Yâni bu bir vatan hainidir. Bu bir devlet düş-manıdır. Şu (a.s)asının sihriyle, şu el beyazlığı sihriyle devleti ele geçirmek, size sahip olmak, size egemen olmak, sizin üzerinizde kendi hegemonyasını kurmak istiyor. Kendileri böyle olduğu için alçaklar elçiyi de öyle lanse etmeye çalışıyorlar. Bunun derdi bu, buna engel olun, buna karşı dikkatli olun ve tedbir alın diyorlar.

Bunun üzerine Firavun dedi ki, öyleyse böyle bir durumda bana ne önerirsiniz? Ben nasıl davranayım? Ne yapayım bu Mûsâ'ya karşı? Bakın hem tanrı, hem de ne yapacağını bilmiyor. Ne yapacağı konusunda çevresine danışıyor hain. Ne buyurursunuz? Ne yapalım? Nasıl bir tedbir alalım? Sizin devletinize, sizin vatanınıza göz dikmiş, sizin kurulu düzeninizi yıkmaya, sizin menfaat hortumlarınızı kesmeye, benim tanrılığımı bitirmeye gelmiş olan bu Mûsâ'ya karşı ne yapalım? diyerek insanları Mûsâ (a.s) nın üzerine yürütmeyi planlıyordu. Sanki Mûsâ (a.s) nın gelişiyle Firavunun kendisinin hiçbir problemi yokmuş gibi, sadece halkını, toplumunun menfaatlerini düşünüyormuş gibi, vatanını düşünüyormuş gibi, milletini düşünüyormuş gibi, onlar adına bu tehlikeye dur diyecek.

Düşünebiliyor musunuz? Firavunun korkusunu, telaşını görebiliyor musunuz? Dünyanın en büyük devleti, dünyanın en süper ordusuna, dünyanın en büyük saltanatı sahip bir devlet başkanı kimden korkuyor? Sadece iki kişi. Karşılarında duran sadece iki Allah elçisi karşısında ödleri kopuyor. Aman dikkat edin, bu iki insan sizin devletinizi yıkacak, sizin ülkenizi ele geçirecek diye telaşa kapılıp çareler araştırıyorlar. Elbette Allah desteğindeki bir iki kişi bile bu zalimlerin, bu sahte tanrıların, bu sahte egemenlerin devletlerini yıkma gücüne sahiptir. Elbette Allah desteğindeki iki mü'minden korkacak tüm yeryüzü kâfirleri. Bakın çevresindekiler Firavuna şöyle öneriyorlar:

36,37. "Onu ve kardeşini alıkoy, şehirlere, sana bütün bilgin sihirbazları getirecek toplayıcılar gönder" dediler."

Ey Firavun Onu, Mûsâ'yı ve kardeşi Harun'u tutup hapset. Ülkenin bütün vilâyetlerine de toplayıcılar gönder ki, ülkenin tüm bilgin sihirbazlarını sana getirsinler. Ülkende bugüne kadar beslediğin, yetiştirdiğin tüm bilginlerini, tüm doçentlerini, tüm proflarını, tüm sanatkarlarını, tarihçilerini, fizikçilerini, matematikçilerini, edebiyatçılarını, hukukçularını, sosyologlarını, bilimcilerini çağır ki onların Mûsâ ile bir savaşını yaşayalım. Ne güne besledin onları bugüne kadar? Böyle bir zamanda da gelmeyecekler de ne zaman işe yarayacaklar? Düzen tehlikede. Mûsâ karşısında, Allah elçisi karşısında sistemlerini temize çıkarsınlar. Vahiy karşısında bilimlerini, bilim dallarını, felsefelerini, sanatlarını ortaya koysunlar da bu Mûsâ karşısında, Mûsâ'nın getirdiği Allah sistemi karşısında kendi sistemlerine sahip çıksınlar. Peygamber karşısında seni ve sistemini savunup kurtarsınlar. Allah vahyi karşısında vatan kurtulsun. Mûsâ'nın getirdiği din karşısında, Allah'ın İlâhlığı karşısında senin İlâhlığın, Allah sistemi karşısında senin sistemin, Allah yasaları karşısında senin sistemin onaylanmış olsun dediler.

Firavun'un, Firavunluğunun devamını isteyenler, Firavun sisteminin, statükonun devamını, böylece ülke gelirlerinin kaymağının kendilerinden yana olmasını isteyenler böyle dediler. Halbuki onlar da biliyorlardı ki Firavun gibi âciz biri asla tanrı olamaz. Onlar da biliyorlardı ki Allah karşısında, Allah elçileri karşısında kimse duramaz. Onlar da biliyorlardı ki Allah yasaları yanında kimse yasa koyamaz. Biliyorlardı hainler, ama istiyorlardı ki kurulu düzen devam etsin. İstiyor-lardı ki menfaat hortumları kesilmesin. Ülkenin kaymağını yiyebilmek için Firavunun orada durması gerekiyordu. İstiyorlardı ki insanların sırtında bir hayat sürsünler. İstiyorlardı ki insanlar Allah elçilerine kulak verip de hak arayışı içine girmesinler. Adâlet arayışı içine girmesinler. İstiyorlardı ki sindirilmiş, susturulmuş halk Firavunun gerçek tanrı olmadığını, egemenliğin Ona ait değil, Allah'a ait olduğunu öğrenip Firavun sistemine baş kaldıracak bir noktaya gelmesin. Özgürlüğü tanımasınlar. Mûsâ susturulsun ki insanlar Onun getirdiği dinle tanışmasınlar.

38,39 "Sihirbazlar, belirli bir günün bildirilen vaktinde toplandılar. İnsanlara: "Siz de toplanır mısınız? " denildi."

Evet sihirbazlar, bilimciler, sanatkarlar belli bir günün belli bir vaktinde, randevulaştıkları vakitte toplandılar. Ve o günde insanlara denildi ki siz de toplanıyor musunuz? Bu kavgaya sizler de şahit olmak istiyor musunuz? Yeryüzünün en güçlü bir devletiyle iki insanın kavgasını görmek istemiyor musunuz? Göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin sahibi olan Allah desteğindeki iki insanla bir devletin savaşını merak etmiyor musunuz? Haydi bunu gözlerinizle bizzat gör-mek istiyorsanız siz de gelin. Gelin ki yeryüzünün en büyük ve dengesiz savaşına şahit olun. Yeryüzünün en dengesiz savaşı. Materyalist bir bakış açısıyla dengesiz bir savaş. Bir dünya devletine karşı sadece iki kişi. Bir süper güce karşı bu iki insanın başarı şansı ne ka-dar olabilecek de? İman açısından bakıldığı zaman da dengesiz bir savaş. Göklerin ve yerin Rabbi olan Allah desteğindeki bu iki insan karşısında tüm dünyanın orduları toplansalar bile ne güçleri

olabilecek de? Evet işte böyle iki yönden de bakıldığı zaman çok dengesiz bir savaşa şahit olacağız.

Mûsâ (a.s) ile Firavunun savaşının yapılacağı meydanda toplandılar insanlar. Yarışmanın ilk raundu biraz sonra başlıyor. Bir tarafta Mûsâ ve Harun (a.s) lar, diğer tarafta Firavun, sihirbazlar, bilim adamları, devlet erkanı, mele grubu, yöneticiler, danışmanlar, orduları ve halk. Bakın diyorlar ki:

40. "Sihirbazlar üstün gelirlerse biz de onlara uyarız" dediler."

Eğer galip gelirlerse biz de sihirbazlara tabi oluruz. Eğer Mûsâ karşısında sihirbazlar galip gelirlerse, eğer sihirbazlar Mûsâ'yı alt ederlerse biz de onlara uyarız. Kesin biliyorlardı ki sihirbazlar galip ge-leceklerdi. Çünkü yıllarca insanlara bu sihirbazlar yön vermişlerdi. Yıl-larca onları bu sihirbazlar eğitmişlerdi. Hep onları dinlemişlerdi. Hep onların istediği gibi bir hayat yaşamışlardı. Hayatı hep onların kitaplarıyla, onların medyalarıyla, onların yayın organlarıyla tanımışlardı. Onun içindir ki zavallı halk onların ve dolayısıyla onların yaşatmaya çalıştıkları sistemin galip geleceğini umuyorlardı.

41. "Sihirbazlar geldiklerinde, Firavuna: "Biz üstün gelirsek, şüphesiz bize bir ücret vardır değil mi? " dediler."

Sihirbazlar oraya geldiklerinde Firavuna dediler ki: Ey Firavun, ey tanrımız, ey hayatımıza program çizenimiz, bizi, bizim bilimlerimizle, bizim felsefelerimizle, bizim keyfimize uygun bir şekilde yönetenimiz. Şimdi seni ve sistemini temize çıkarabilmek için Mûsâ ile giriştiğimiz bu kavganın sonunda biz galip gelirsek, Mûsâ'nın Allah'tan getirdiği din karşısında seni temize çıkarmayı becerebilirsek, Allah sistemi karşısında senin sistemini üstün getirebilir, halkın gözünde seni içine düştüğün bu yenilgiden kurtarıp yeniden tanrılığını sana iade edebilirsek bize bir mükâfat var mı? Galip gelirsek bize bir ecir var mı?

Dertleri budur zaten bu insanların. Menfaatleri söz konusu olmadan adımını bile atmazlar. Hep Firavunun, Firavunların eline bakar dururlar. Hep bir kemik bekleyişi içindedirler. Tek düşünceleri Firavunların, devlet başkanlarının kendilerine verebilecekleri üç kuruşluk dünya menfaati. Makam, mevki, para, pul. Başka düşündükleri bir şey yoktur böylelerinin. Her dönemde Allah dini karşısında, Allah sistemi karşısında, Allah elçileri karşısında zalim iktidarları destekleyenlerin tüm derdi işte budur. Bakın onların bu zavallılıkları karşısında Firavun şöyle diyordu:

42. "Firavun: "Evet; o takdirde siz gözde kimselerden olacaksınız" dedi."

Evet Mukarrabûn'dan olacaksınız. Eğer Mûsâ'ya karşı beni üstün getirebilirseniz, Mûsâ'nın getirdiği dine karşı, Allah sistemine karşı benim sistemimi galip getirebilirseniz, halkın gözünde beni ve sistemimi kurtarabilirseniz kesinlikle bilesiniz ki sizi huzuruma alacağım. Bir alt kademeden, bir üst kademeye çıkaracağım sizi. Derecelerinizi yükselteceğim. Maaşlarınıza zam yapacağım. Müdürseniz genel müdür, memursanız amir, doçentseniz prof, vekilseniz bakan yapacağım.

Tabii bu sihirbazlar değişik şekillerde gruplaştırılmışlardır. Ekonomi sihirbazları, ülke ekonomisini Firavunun istediği şekilde düzenleyen, Firavunun ekonomisini, ekonomik anlayışını halka karşı gâyet düzgün olduğunu ifade ederek halkı uyutmaya çalışanlardır. Hukuk sihirbazları, Firavunun istediği gibi hukuk yapan, Firavun hukukunun mahza adâlet olduğunu halka anlatan

kimselerdir. Siyaset sihirbazları, ülkeyi Firavunun istediği gibi yöneten, ülke yönetimini güllük gülistanlık gösterenlerdir. Bu sistemden daha güzel bir sistem yoktur diyerek, halkın sisteme itaatini sağlamalarıdır. Eğitim sihirbazları, insanları Firavunun istediği gibi eğiten, eğitimin prensiplerini Firavunun istediği yönde tespit edenlerdir. Din sihirbazları, dini Firavunun istediği gibi yorumlayan, dinin Firavundan yana olduğunu anlatarak halkı Firavuna kul köle yapmaya çalışanlardır. İşte burada anlatılan sihirbazlar bunlardır.

Yâni bildikleri bilim dallarını, ellerindeki sanatlarını Firavunun, Firavunların desteğinde kullanan, Mûsâ karşısında Firavunları, Allah sistemine karşı Firavunlar sistemini destekleyen herkes sihirbazdır. Ve bütün bunların ortak özelliği de Firavunların kendilerine verecekleri çok cüzi bir menfaat. Çok küçük dünya menfaatleri karşılığında halkı uyutmak. Çok basit dünya ikballeri karşılığında insanların Firavunlara kulluğunu sağlamak.

Bakın işte şimdi de Firavun karşıtı bir dünya ortaya koymaya çalışan, beşer sistemi karşıtı bir Allah sistemi, beşer yasaları karşıtı bir Allah yasası ortaya koymaya ve insanları insanlara değil de sadece Allah'ı dinlemeye çağıran, yeni bir dini, yeni bir Allah dâvetini ortaya koyan Mûsâ (a.s)'a karşı bu insanlar bir meydanda toplanmışlar ve Firavunun gücünü gösterecekler insanlara. Mûsâ ve Harun (a.s)'ların ise kendi güçleriyle yapabilecekleri hiçbir şeyleri yok. Onlar da ancak Allah'ın gücünü gösterecekler. Çünkü Onlar kendilerinden bir şey getirmemişler, sadece Allah'ın temsilcisiydiler. Allah ne istiyorsa, nasıl emrediyorsa onu yapacaklardı.

43. "Mûsâ onlara: "Ne atacaksanız atın" dedi."

Mûsâ (a.s) karşısındaki sihirbazlara dedi ki: Haydi ne atacaksanız atın. Buyurun ne atacaksanız atın, zaten sizler sadece atıcılarsınız. Hiçbir gerçeğe dayanmadan desteksiz atarsınız sizler. Hayatınız atmasyondan ibarettir. Haydi Allah vahyi karşısında bilimlerinizi mi ortaya atacaksınız? Sanatlarınızı mı konuşturacaksınız? Teknolojinizi mi? Tarih felsefenizi mi? Sosyolojinizi mi? Tıbbınızı mı? Arkeolojinizi mi? Hangi numaranız varsa atın bakalım ortaya. Mûsâ (a.s) gâyet kendisinden emin bir şekilde meydan okuyordu onlara. Çünkü Allah vahyine, Allah bilgisine sahip olan bir Müslüman nelerinden korkacaktı onların? Vahiy bilgisi karşısında ne ifade edebilecekti onların bilimleri, sanatları, teknolojileri?

44. "Onlar da iplerini ve değneklerini attılar ve: "Firavun hakkı için, şüphesiz, biz haklı geleceğiz" dediler."

Firavun hakkı için, Firavun adına, Firavunun namına, Firavun şerefine diyerek ellerindeki iplerini, ellerindeki bilim ve sanat dallarını, teknolojilerini ortaya attılar. Ve dediler ki muhakkak bugün bu kavgada biz galip geleceğiz diyerek hem kendilerine, hem Firavuna ve hem de kendilerini seyreden halka bir moral vermek istediler.

Ve attıklarıyla bütünüyle meydanları kapladılar. Görünüşte artık onların karşısında hiç kimsenin durabilmesi mümkün değil. Adamların medyaları var, televizyonları var, ekonomik güçleri, tankları, topları var, bilimleri var, bilim yuvaları var. Tüm insanların gözlerini boyayacak, herkesi korkutacak müesseseleri var. Akla hayale gelmedik silahları var. Ülkenin tüm bürokratları orada. Ama ne gam beri ta-rafta da Allah var. Allah desteğinde Mûsâ ve Harun var karşılarında. Allah karşısında, Allah'ın gücü karşısında ne ifade edecekler? Tüm dünya toplansa ne yazar da? İsterseniz arş'tan değil, Kürsi'den değil, yedinci kat semadan değil, sadece birinci kat semanın milyarlarca kere aşağısından şöyle bir bakın manzaraya. Değil Firavunun egemen olduğu, insanların toplandığı Mısır ülkesi, tüm dünyayı ne kadar görürsünüz? Bir sinek kadar değil mi? Bir sinek kadar bile bir değer ifade etmez değil mi?

45. "Bunun üzerine Mûsâ değneğini yere attı; onların uydurduklarını yutmağa başlayıverdi."

Mûsâ (a.s) da bismillah diyerek Allah adına asasını yere attı. Sihirbazlar Firavun adına işe başlarlarken, Firavunlar adına hareket ederlerken, hayatlarını, hayat programlarını Firavunlar adına yaşarlarken elbette Müslüman Allah adıyla işe başlayacaktır. Mûsâ (a.s) bismillah diyerek asasını yere atınca, onların ortaya koydukları tüm sihirlerini, tüm felsefelerini yalayıp yutuverdi. Ortalıkta hiçbir şey kalmadı. Materyalizm iflas etti. Determinizm iflas etti. Temeli Allahsızlığa dayanan tüm pozitivist plan ve programlar iflas etti. Hani bir şey varsa yok olmaz, yok iken de var olmaz diyorlardı ya tamamı iflas edip çöpe atıldı.

Allah karşıtı tüm dünya bilimleri, tüm dünya felsefeleri, be-şerin ihdas ettiği tüm dünya düzenleri iflas etti. Kendi dayandıkları sihirlerini, kendi icat ettikleri bilimlerini, felsefelerini, mantıklarını çok iyi bilen sihirbazlar, bilimciler hemen anladılar ki Mûsâ (a.s) nın ortaya koyduğu vahyin, Allah bilgisinin, Allah âyetinin kendilerininkilerden çok farklı olduğunu anladılar. Eğer Mûsâ (a.s) nın ortaya koyduğu âyet kendilerininki gibi olsaydı elbette bir şey varsa yok olmayacak, yoksa var olmayacaktı. Ama baktılar ki iş kendi savunduklarının tamamen tersineydi. İşte Mûsâ (a.s) nın ortaya koyduğu âyet her şeylerini silip süpürmüştü. Bunu gören, bunu anlayan sihirbazlar:

46,48. "Bunu gören sihirbazlar secdeye kapanarak: Âlemlerin Rabb'ına, Mûsâ ve Harun'un Rabb'ına inandık" dediler."

Hemen secdeye kapandılar. Rablerinden gelen, Rablerinin el-çisinin ortaya koyduğu bu gerçek karşısında hemen secdeye kapandılar. Rablerinin önünde hemen secdeye vardılar. Ve dediler ki: Biz iman ettik âlemlerin Rabb'ına. Biz iman ettik göklerin, yerin, semava-tın, arşın, kürsi'nin, meleklerin, cinlerin, insanların, her şeyin Rabbi olan Allah'a. Biz iman ettik Mûsâ'nın Rabb'ına. Orada kendilerini seyreden halk tarafından bir yanlış anlaşılmaya mahal bırakmamak için biz âlemlerin Rabb'ına inandık dedikten sonra, Mûsâ'nın Rabb'ına iman ettik ifadesini de kullanıyorlardı. Çünkü Firavun da Rabb'lık iddiasında bulunuyordu. Sizin en büyük Rabb'ınız benim diyordu. Sizin sahibiniz, sizin mâlikiniz, sizin üzerinizde söz sahibi benim diyordu. Sizin yasalarınızı belirleyici benim diyordu. Sizin üzerinize egemen olan benim diyordu. Onun içindir ki inandıkları Rabb'ın Firavun değil Allah olduğunu ilân ediyorlardı.

Firavunun besleyip yetiştirdiği tüm bilimciler, tüm sanatkarlar, tüm sihirbazlar iman etmişlerdi. Kendisini destekleyecek adamlar bir anda dirilip Mûsâ (a.s) nın safına geçmişlerdi. Bu manzara karşısında Firavun şaşırıp kaldı. Firavun vahiy karşısında, Allah elçileri ve Allah âyetleri karşısında yenik düştü. Kendisinin yenildiği yetmiyor muş gibi yıllar yılı beslediği, dereceler verdiği tüm bilimcileri de Mûsâ (a.s) nın tarafına geçmişlerdi. Hepsi de Allah'a, Allah elçilerine, Allah âyetlerine iman edip Allah'ın istediği bir hayat tarzını kabul ettiler. Firavun ve onun zulüm sisteminin kaymağını yiyenler, Firavundan menfaatlen-dikleri için onun ve sisteminin devamından yana olan zavallılar dediler ki, Firavun dedi ki:

49. "Firavun: "Ben size izin vermeden ona iman mı ettiniz? Muhakkak ki o, size sihri öğreten büyüğünüzdür. Şimdi bileceksiniz; ellerinizi ayaklarınızı, andolsun, çaprazlama kestireceğim, hepinizi astıracağım" dedi."

Ben size izin vermeden iman ettiniz ha? Benden izin almadan inandınız ha? Halbuki ben izin verecektim. Rab ve melik bendim. Sizin üzerinizde egemen olan bendim. Siz benim adamlarım, benim kullarımdınız. Sizi ben doyuruyor, ben besliyordum. Siz benim okullarımda okumuş, benim diplomamı almış, benim ülkemde, benim tayin ettiğim makamlarda bulunuyordunuz. Benim memurlarımdınız. Sizi buraya ben çağırmıştım. Ben görevlendirmiştim. Ücretinizi ben veriyordum. Ne yapacağınıza, ne diyeceğinize, ne kadar konuşacağınıza, ne kadar yaşayacağınıza, ne kadar iman edeceğinize, nasıl giyineceğiniz ben karar vermeliydim. Siz beni aşarak, bana danışmadan iman ettiniz ha? Bana danışmadan karar verdiniz ha?

Dün de, bugün de tüm zulme dayalı diktatörler, tüm zalim krallar, tüm zalim yöneticiler egemen oldukları ülkelerde insanların inançlarını, insanların hayat programlarını kendileri belirlemeye çalışırlar. İnsanlar ancak kendilerinin izin verdiği kadar inanabilirler. Kendilerinin onaylamadığı, izin vermediği bir inancın, bir hayat tarzının insanların kalplerine yerleşmesine asla müsaade etmezler. Bırakın insanların dış dünyalarındaki görüntülere tahammül etmelerini, bırakın Müslü-manca bir kılık kıyafete izin vermelerini, insanların kalplerine bile sahip olmak isterler. İnsanların yaratıcısı olan, insanların sahibi olan Allah bile bu konuda insanlara özgürlük tanırken, dilediğinize inanın, dilediğinizi reddedin derken, ister Müslüman olun, ister küfrü tercih edin derken bunlar buna bile izin vermezler. Biz nasıl inanıyorsak, biz nasıl düşünüyorsak sizler de öylece inanacaksınız. Biz nasıl yaşıyorsak sizler de öylece yaşayacaksınız diyerek insanların kalplerine bile ipotekler koymaya çalışıyorlar.

İşte bakın alçak Firavun da öyle diyordu. Ben izin vermediğim halde iman ettiniz ha? Benim izin verdiğim kadar iman edeceksiniz. Benim sevdiklerimi sevecek, benim nefret ettiklerimden nefret edeceksiniz. Benim istediğim kimselerle beraber olacaksınız. İşte şu anda da çağdaş Firavunların tek tip adam yetiştirme kavgası verdiklerini görüyoruz. Allah'a şükür ki hainler insanların kalplerini bilemiyorlar, insanların kalplerindekileri okuyamıyorlar. Eğer buna güçleri yetse kalplerindeki niyetlerinden ötürü de tutuklayacaklar, mahkum edecekler.

Sizin şu büyüğünüz olan Mûsâ, size bu sihri öğretendir. Siz bu sihri Mûsâ'dan öğrendiniz. O öğretti bunu size. Alçağın dediğine bakın. Yıllarca bu sihirbazlar, bu bilim adamları, bu ekonomisyenler, bu hukukçular, bu sanatkarlar, kendi adamları, kendi memurları, kendi bürokratları, kendi siyaset adamları, kendi din adamları yıllardır kendi hizmetinde olsunlar, hep kendisini desteklesin, şimdi de gerçeği anlayıp hemen iman etsinler ve alçak Firavun da onları bununla suçlasın. Bu sihri size Mûsâ öğretti değil mi? desin. Muhakeme diye bir şey yok adamda yâni. Sonra tüm zalimlerin yapması gerekeni yapmaya, onlara tehditler yağdırmaya başlıyor.

Yakında size ne yapacağımı bileceksiniz. Hemen çok yakında çaprazlama sizin ellerinizi ve ayaklarınızı keseceğim ve sizi hurma ağaçlarına asıp sallandıracağım. Evet işte tüm zalimlerin karakteri budur. Başka yapabilecekleri bir şey olmadığı için işleri güçleri asmak, kesmek, öldürmek, işkence etmek. Firavunlardan bundan başka bir şey de beklenmez zaten. Yıllarca kendisine hizmet ederlerken, yıl-larca kendisini dinlerlerken, yıllarca kendi zulüm yasalarını insanlara şirin gösterme kavgası verirlerken bir anda dirilip Allah'a ve elçilerine iman eden, Firavunun dinini, Firavunun yasalarını reddedip Allah'ın istediği hayatı yaşamaya yönelen bu insanlara karşı elbette merhamet edecek değildi. Kalplere bile hükmetmeye çalışan bir kimseden o Müslümanlara tahammül göstermesi beklenemezdi elbette. Tüm Fira-vunların değişmez karakteridir bu. Müslüman olmayanların değişmez karakteridir bu. Bakın o günün kuşluk vaktine kadar Firavuna bağlı olan, Firavundan mükâfat bekleyen ama sonra da Allah âyetleriyle tanışır tanımaz iman eden, inanan o insanlar Firavunun tehditleri karşısında bakın ne diyorlar:

50,51. "İman eden sihirbazlar: "Zararı yok, biz şüp-hesiz Rabb'imize döneceğiz; inananların ilki olmamızdan ötürü, Rabbimizin kusurlarımızı bize bağışlayacağını umarız" dediler."

Evet o mü'minler, o inanmış insanlar dediler ki: Ey Firavun, zararı yok, hiç problem yok, zaten biz muhakkak Rabb'imize dönece-ğiz. Öldürecekmişsin, asacak, kesecekmişsin hiç önemi yok. Ne yaparsan yap zerre kadar korkmuyoruz. Tehditlerin bizim için vız gelir. Zaten biz ölecek ve Rabb'imize döneceğiz. Üç gün önce olmuş, beş gün sonra olmuş ne fark eder? Eninde sonunda Rabb'imize döneceğimize göre bu tehditlerinin hiçbir değeri yoktur dediler. Rabb'ı-mıza iman edenlerin ilki olduğumuz için Rabb'imizin kusurlarımızı bağışlamasını umarız dediler. Biz Müslümanların ilkiyiz dediler. Ne müthiş bir değişiklik değil mi? Ne kadar yaman dönmüşler değil mi?

Düşünebiliyor musunuz? Adamlar yıllar yılı Firavunun okullarında okusunlar, Firavunun eğitim sürecinden geçsinler, yıllar yılı ellerindeki diplomalarını, ellerindeki bilim dallarını, sanatlarını Firavun sisteminin yücelmesi adına seferber etsinler, yıllar yılı Firavunun maaşını yesinler, onun verdiği makamlarda otursunlar, onun unvanlarını kullansınlar, Firavunun elindekilere tamah ederek kuşluk vakti Mûsâ (a.s)'ı yenmeye yemin etsinler, ama Allah âyetleriyle tanışır tanışmaz hemen değişsinler ve Firavunun tehditleri karşısında dimdik ayakta imanlarını haykıracaklar, fark etmez ey Firavun haydi ne yapacaksan yap diyebilsinler. Gerçekten çok müthiş bir değişikliktir bu. İman işte insanları bu hale getiriyordu.

Bundan sonra olup bitenleri Şuarâ sûresinin bu bölümünde anlatmıyor Rabb'imiz. Onu kitabımızın başka yerlerinden anlatıyor. Burada anlatılan Firavun artık olanca zulmünü artırıyor. Müslümanlar için kurtuluş zamanı yaklaşmıştır. Zaten zulüm arttıkça kurtuluş yaklaşıyor demektir. Zulüm arttıkça zalimlerin sonu geliyor demektir. Zalimler tarafından kölelerin, kölelik bağları sıkıştırıldıkça özgürlük yolları açılıyor demektir. Evet bakın Rabb'imiz de şöyle buyuruyor:

52. Biz Mûsâ'ya: "Kullarımı geceleyin yola çıkar; şüphesiz takip edileceksiniz" diye vahy ettik.

Evet nihâyet bir gün Rabb'imiz elçisine vahy eder. Ey Mûsâ, kullarımı geceleyin yürüt, geceleyin yola çıkar. Geceleyin Mısır'ı terk edin, ama bilesiniz ki takip edileceksiniz diye vahy ettik. Mûsâ (a.s) mü'minleri, İsrâil oğullarını alıp bir gece Mısır'ı terk ederler.

53,56. "Bu arada Firavun şehirlere, "Doğrusu bunlar bizi öfkelendiren döküntü azınlıklardır; hepimiz tedbirli olmalıyız" diyen münadiler gönderdi."

Müslümanların ülkeyi terk ettiklerini haber alan Firavun, hemen ülkesine toplayıcılar gönderir, askerler getirilir, ordular toplanır ve derler ki, bunlar, bu Müslümanlar bizi öfkelendiren döküntü azınlıklardır. Bunlar ayaklarımızın altında ezip geçeceğimiz, tanklarımızla çiğneyip geçeceğimiz derme çatma az bir topluluktur. Bunların işini çok çabuk bitiririz dediler. Biz ise onlara karşı derlitoplu, disiplinli bir orduyuz. Biz güçlüyüz. Bizim topumuz tankımız var dediler.

Evet Müslümanlar zulümden kaçmıştı. Müslümanlar özgürlük arayışına çıkmıştı. Ve bunu duyan Mısır Firavun devleti şaşkına dönmüştü. Biz onları çabucak ayağımızın altında ezeriz derken aslında buna kendileri de inanmıyorlardı. Çünkü daha önce o meydanda iki kişi karşısında yenilmişlerdi. Hattâ Mûsâ'yı sarayına ilk girdiği ve karşısında ilk gördüğü gün aslında Firavun her şeyinin bittiğini anlamıştı. Sihirbazları toplayışındaki korkusu, tedirginliği bundandı. Şimdi de şehirlere toplayıcılar göndererek ordular toplaması da bundandı. Ve şimdi artık karşısında sadece iki kişi değil bir toplum vardı.

Ama takip etmek zorundaydı o Müslümanları. Takibe almak zorundaydı. Çünkü onun elinin altından kaçıp kurtulan o köleler yalnız bırakıldıkları zaman Mûsâ (a.s) rehberliğinde hürriyeti anlayıp tekrar Firavunun üzerine gelebilecekler ve işini bitireceklerdi. Çünkü hizmetçileri

kaybetmişti Firavun. Kime gördürecekti bu kadar işlerini? Kimin kanını emecekti? Kimin sırtına binecekti? Onlarsız ne yapardı Firavun? Onlarsız kim yapardı piramitleri? Onlarsız kim öderdi vergiyi? Onlarsız kim yükseltirdi ülkeyi? Onun için onları yakın takibe almalıydı. Kendi başlarına buyruk bırakmamalıydı onları. Şu anda da işte görüyoruz tüm dünya Müslümanları, kendilerine en yakın kâfirler ve zalimler tarafından yakın takibe alınıyorlar. Aman ne olur ne olmaz? Bunları kendi hallerine bırakırsak günün birinde uyanıp bize kafa tutacak bir noktaya gelebilirler diye. Tabii bir de Allah'ın bir hesabı vardı. Ve bakın Rabb'imiz buyuruyor ki:

57,59. "Ama biz Firavun ve adamlarını bahçelerden, pınar başlarından, hazinelerden ve şerefli makamlardan çıkardık. Böylece onlara İsrâil oğullarını mirasçı kıldık."

Biz onları bağlardan, bahçelerden, pınarlardan, hazinelerden, güzel meskenlerden, güzel makamlardan çıkardık. Hepsinin ayrı ayrı makamları vardı. Büyük bir devlet düşünün. Yeryüzünün en güçlü devletinin makamlarını, birimlerini gözünüzün önüne getirin. Her birinin ayrı bir saltanatı, ayrı bir köşkü var. Ve hepsi de o koltuklarını, makamlarını terk edip yola koyulmuşlar ve Müslümanları takip ediyorlar. Yavaş yavaş özgürlüğe doğru koşan kölelerini kaybetmek istemiyorlar. Allah'ın gücünü, Allah'ın hesabını unutarak büyük bir hesabın içine giriyorlar.

Ve bakın son gelmeden önce Rabb'imiz hemen burada yasasını koyuverir. Biz onlara, onların makamlarına, saraylarına, yerlerine yurtlarına İsrâil oğullarını, Müslümanları vâris kıldık. Ve işte bakın uy-gulayacağı yasasını böylece önceden ortaya koyuverir. Çünkü egemen Odur. Hükmeden Odur. Karar veren ve kararını uygulayan Odur. Evet:

60,61,62. "Firavun ve adamları güneş üzerlerine doğarken onların artlarına düştüler. İki topluluk birbirini gördüğünde, Mûsâ'nın adamları: "İşte yakalandık" dediler. Mûsâ: "Hayır; Rabb'ım benimle beraberdir, bana elbette yol gösterecektir" dedi."

Güneşin doğuş vakti onları takibe koyuldular. Sabahleyin erkenden çıktılar ve onları izlemeye başladılar. Ve iki grup birbirlerini görünce, önlerinde deniz, arkalarında Firavun ve ordusunu görünce İsrâil oğulları eyvah işte kuşatıldık, işte sarıldık, işte ulaşıldık, şimdi ne yapacağız? Mûsâ (a.s) dedi ki korkmayın Rabb'ım bizimle beraberdir. Endişelenmeyin Rabb'ım bize yol gösterecek ve yardım edecektir dedi.

63. "Bunun üzerine Biz Mûsâ'ya: "Değneğinle denize vur" diye vahy ettik. Hemen deniz ikiye ayrıldı, her parçası yüce bir dağ gibiydi."

Bunun üzerine Biz Mûsâ'ya vahy ettik ve dedik ki: Ey Mûsâ asanı denize vur. Hemen deniz ikiye ayrıldı, parçalandı ve her bir parçası kocaman dağ gibi oldu. Evet Mûsâ (a.s) vahy ettiği gibi asasını denize vuruyor ve denizden kupkuru bir yol açılıyor. Bir yol değil, 12 yol açılıyor. Sanki iki tarafta dalgadan dağlar oluşmuş ve arada kupkuru yollar açılmış Mûsâ (a.s) beraberinde ki Müslümanlarla birlikte o kupkuru yollardan geçiyorlar.

64. "İşte oraya, geridekileri de yaklaştırdık."

Ve oraya arkadakileri, ötekileri de yaklaştırdık diyor Rabb'ı-mız. Firavun ve ordusu da açılan o yollardan geçmek üzere yaklaşıyorlar. Rabb'imiz öyle planlamıştı. Şimdi yeryüzünde meydana gelmiş en büyük bir olaya şahit oluyoruz. Müslümanları yakın takibe alan yeryüzünün en büyük devleti, yeryüzünün en büyük ordusunun karşı karşıya kaldığı değişmez bir Allah yasasına

şahit olacağız. Müslümanlar deniz ortasında oluşmuş o kupkuru yollardan karşı tarafa geçtiler. Mûsâ (a.s) tekrar asasını denize vurarak o yolların kapanmasını ister, ama Rabb'imiz bunu yapmamasını emreder. Deniz açık kalmalıydı ve Firavun ve ordusu da girmeliydi. Allah böyle murad etmişti.

65,68. "Mûsâ ve beraberinde bulunanların hepsini kurtardık. Öbürlerini suda boğduk. Bunda şüphesiz ders vardır, ama çoğu inanmamıştır. Doğrusu Rabb'ın, güçlü olandır, merhamet edendir."

Mûsâ ve beraberindeki Müslümanları kurtardık, ötekileri de suda boğduk buyuruyor Rabb'imiz. Evet tam onlar denizin ortasına geldiklerinde suların gemini salıverdi Rabb'imiz ve Firavun ve ordusunun tamamını boğuverdi. İşte böylece Allah'la savaşa tutuşan, elçileriyle savaşa tutuşan ve Müslümanlara hayat hakkı tanımayan zalim bir devlet böylece yok olup gitti. Ve işte bu hadise kıyâmete kadar tüm dünya devletlerine bir örnek oldu, bir âyet, bir uyarı oldu. Kıyâmete kadar Allah ve elçileriyle savaşa tutuşan tüm zalimlere bir ibret oldu. Dünya devletleri ne kadar da güçlü olurlarsa olsunlar, ne kadar da düzenli ordulara sahip olurlarsa olsunlar bilsinler ki Allah karşısında mutlaka yenilgiye uğrayacaklardır. Ama buna rağmen, bu gerçek gözlerinin önünde açık ve net bir canlılıkta durduğu halde yine de insanların pek çoğu inanmıyorlar. Ama bilsinler ki Rabb'imiz iman et-meyen münkirlere karşı intikam sahibidir. İman edenlere karşı da son derece merhamet sahibidir. Allah Azîzdir, Allah Rahîmdir.

Evet okuduğumuz bu bölümde Rabb'imiz yeryüzünün en güçlü devletine karşı iki peygamberin verdiği bir savaşı gündem yaptı. Böylece Rabb'imiz Mekke'de kâfirler tarafından bir kaşık suda boğulmak durumuyla karşı karşıya bulunan Rasûlullah ve beraberindeki bir avuç Müslümana böyle bir örnek verdi. O anda Mekkeli gariban Müslümanlar rahatladı, şu anda tıpkı onların durumunu yaşayan biz Müslümanlar rahatladık. Rabb'imizin gücünü gördük, Rabb'imizin gü-cü karşısında bir süper devletin yerle bir edilişine şahit olduk. Bize de bir teselli verdi Rabb'imiz. Sadece bize değil kıyamete kadar gelecek kâfirler karşısında bunalmış kullarına destek verecek.

Bundan sonraki âyetlerinde Rabb'imiz bir başka mücâdeleden söz edecek. Yanında kardeşi olmayan, yanında annesi, babası olmayan, yanında köleleşmiş de olsa Müslüman kardeşleri olmayan bir peygamberin kavgasını gündeme getirecek. Tek başına bir ümmet olan İbrahîm (a.s)'ı anlatacak. Onunla da bizi bilgilendirecek, şereflendirecek. Bakın onu da şöylece anlatmaya başlıyor.

69. "Ey Muhammed! Onlara İbrahîm'in kıssasını anlat."

Peygamberim, onlara İbrahîm'in haberini de oku, İbrahîm'in haberini de tilavet et. İbrahîm'in haberinden de haberdar et onları.

İnsan yaratılıştan taşıdığı bir özellikle haberdar olmaya meyyaldir. Yaratılıştan bir merak vardır insanda. Ama tabii insanın kendisine lazım olanların yanında, kendisine hiç de lazım olmayacak bir yığın haberlerin peşine takıldığını da görüyoruz. Rabb'imiz yarattığı bu insanın yaratılıştan getirdiği bu özelliğini göz ardı etmeden onun haberdar olma ihtiyacını gidermek için bakın işte kitabında haberler göndermiş. Zaten bu mânâda Kur'an'ın tümüne haberler de diyoruz. Çünkü Rabb'imiz Sâd sûresinin başında:

"De ki bu Kur'an çok büyük bir haberdir"

Buyurmaktadır. Evet Kur'an, azım bir haberdir, en büyük haberdir. Herkesin durun

dinlemesi gereken, herkesin önünde saygıyla eğilmesi gereken bir haberdir bu Kur'an. Yine meselâ Yusuf sûresinde Yusuf (a.s) un kıssası anlatıldıktan sonra:

"İşte bunlar gayb haberleridir ki biz onu sana vahy ediyoruz, haber veriyoruz"

Buyurulur.

Evet işte şu anda en büyük haber olan kitabımızın en büyük haberlerinden birisiyle karşı karşıyayız. ***"En Nebe'"*** kelimesi insanı dehşete düşüren çok büyük, çok azametli bir haber demektir. Yâni böyle sıradan her gün duyduğumuz, karşılaştığımız bir haberden öte insanı sarsan müthiş bir haber demektir. İbrahîm (a.s) in haberi de öyleymiş demek ki bizim için. Çünkü İbrahîm (a.s) bizim babamızdır. Analarımızın kocaları olan babalarımızdan bize daha yakın bir babamız. Peki sorayım o zaman şimdi: Size öz babalarınızdan daha yakın olan, daha lazım olan İbrahîm babanızı ne kadar tanıyabildiniz? İbrahîm babanızın haberiyle ne kadar ilgilenebildiniz? Ne kadar gündeme alabildiniz Onu? Bakın kitabının bu bölümünde Rabb'imiz babanızın şu haberlerini gündeme getiriyor.

Tabi kitabımızın sadece bu bölümünde verilen kadarıyla tanımaya çalışacağız babamızı. Değilse Kur'an'ın tamamında anlatılan İbrahîm (a.s) haberleri bu kadar değil elbette. Başka yerlerde anlatılan başka birimler de var. Böyle kesit, kesit sunulmuş peygamberler.

Bir peygamberi öğrenmek demek aslında o peygamber şahsında örneklenen hayat programını, kulluk programını kişinin kendi hayatına aksettirmesi demektir. Değilse, meselâ araba kullanabilmek için gazı, direksiyonu, vitesi, fireni bilmek yetmez. Bunların adını bilmek de yetmez. Bunları eyleme indirmek zorundayız ya, işte aynen bunun gibi bu peygamberlerin sadece isimlerini bilmek, babalarının isimlerini bilmek yerine onların şahsında örneklenen hayat programlarını hayatımıza indirgemek zorundayız.

70. "İbrahîm, babasına ve milletine: "Nelere tapıyorsunuz?" demişti.

İbrahîm (a.s) kitabımızda en çok anlatılan peygamberlerden biridir. Önceki sûrelerde atamızın babasıyla, kavmiyle mücâdelesi konusunda çok şeyler söyledik. Rabb'imiz bizim kendisine kulluğumuz konusunda örnek olarak sürekli İbrahîm (a.s)'ı gündeme getirir. Burada da yine babasıyla mücâdelesinden bir kesit sunulur. Atamızın babasının kâfir oluşu Onun şerefine asla bir nakısa getirmeyecektir. Bir peygamberin baba ve anasının kâfir olması Onun peygamberliğine hiç bir zarar vermeyecektir. Böyle olunca ne olurlarsa olsunlar, hangi dinin, hangi inancın mensubu olurlarsa olsunlar bizler de babalarımıza ve analarımıza bunu demek zorundayız. Babalarımıza, analarımıza, kavim ve kabilemize diyelim ki:

Neye tapıyorsunuz? Neye ve kime tapıyorsunuz? Neyin ve kimin kulu, kölesisiniz? Nelere ve kimlere kulluk ediyor, nelerin ve kimlerin sözünü dinliyorsunuz?

Kulluk kişinin boğazına taktığı ya da doğuştan boğazında getirdiği kulluk ipinin ucunu birine vermesi anlamına geliyordu. Hani herkesin boğazında doğuştan getirdiği bir ip vardı ya; işte onun ucunu kime vermişse, kimi dinleyip onun çektiği yere gidiyorsa, kime itaat ediyorsa ona kulluk ediyor demektir. Kimileri bazen bu ipin ucunu bir tek varlığa verir, ama kimileri de bir tek iple yetinmeyip bir çok varlığı memnun etmek için yüzlerce, takabileceği kadar oraya ip takıp birilerine verebiliyor. Hanımın, ananın, babanın, kocanın, ağanın, patronun, modanın, âdetlerin, törelerin, yönetmeliklerin, devletin, toplumun, çevrenin ve daha aklıma gelmeyen isteyen pek çoklarının eline vererek şirk içinde bir hayattan, müşrikçe bir kulluktan yana olabiliyorlar. Yâni Allah'ı tanımakla birlikte, Allah'a kullukla birlikte, hayatlarının bazı bölümlerinde Allah'ı söz sahibi bilip

Onu dinlemekle birlikte Allah'tan başkalarını da dinlemeden, onları da razı etmeden yana bir tavır sergileyebiliyorlar. Bakın atamız işte böyle düşünen babasına di-yor ki:

Neye tapınıyorsunuz? Yâni neyin kulusunuz? Neye kölesiniz? Kimin kulu kölesi oluyorsunuz?

_«8 dendiğine göre cansızlar da olabilecektir bu tapınılanlar. Canlı cansız nelere, kimlere kulluk ediyorsunuz? Dediler ki:

71. "Putlara tapıyoruz; onlara bağlanıp duruyoruz" demişlerdi."

Putlara tapıyoruz. Putların kulu kölesiyiz ve işte onlara bağlanıp duruyoruz. Kul-köle olarak onlara boyun büküp duruyoruz. Onları hayatımızda etkin ve yetkin bilip emirlerini ve yasaklarını dinleyip duruyoruz.

Sanem, Vesen ve Nusub Arapların tapındığı, kullandığı Kur'-an'da haber verilen put çeşitleridir. Kütük şeklinde, kalas şeklinde, kaya parçası şeklinde veya şekillendirilmiş insan, hayvan, kartal şeklinde büyük bilinen, azîz bilinen varlıkların sembolize edilmiş biçimleriydi bunlar. Tabii biliyoruz ki İbrahîm (a.s) in toplumu aya, güneşe ve yıldızlara tapındıkları için yeryüzünde onları temsil eden bir kısım putlar yapıyorlar ve onlara tapınıyorlardı. Put yapım evleri, put tapım ma-halleri vardı. O putları büyütüyorlar, onların önünde eğiliyorlar, onlarla beraber oluyorlardı.

Tıpkı şu anda kimi insanların kimi eşyaların, kimi varlıkların karşısında boynunu büküp teslim oldukları, çaresizlikten kıvrandıkları gibi. Onu almak zorunda, ona ulaşmak zorunda, onu evine götürmek zorunda, onun öpmek, okşamak zorunda, onunla iç içe olmak zorunda, onu bağrına basmak zorundadır. O kadar istiyor ki onu, yâni itiraz da edemiyor, karşı da gelemiyor, çaresiz ona boyun büküyor ve teslim oluyor.

Meselâ şu anda bir Müslümanın evinde, hayatında hiçbir zaman kullanım alanı olmayan nice eşyalar, rahat ve huzur kaynağı ol-mayan nice maddeler, hattâ bırakın bir faydasını insanların Müslü-manca beraberlikleri engelleyip ayrılıklarını, uzaklaşmalarını sağlayan, gündeme getiren, pek çok ailenin parçalanmasına sebep televizyon vs gibi aygıtlar, bir savaş ortamından daha fazla insanların ölümüne dâvetiye çıkaran, insanların helâkine sebep olan nice araçlar yine de toplumda alıcı bulabiliyor. Bütün bunların insan hayatında putlaştığını görüyoruz. Bir koltuk yüzünden iki ailenin ayrıldığını görebiliyoruz. Put deyince illa da böyle eli ayağı, gözü kulağı olan bir şey düşünmeyin. Put, Allah yerine insan hayatına karışma mevkiine dikilen her şeydir. Demin de ifade ettiğim gibi bu bazen anadır, bazen babadır, bazen kavim kabiledir, bazen eşyadır, bazen modadır, âdetlerdir, yönetmeliklerdir... Arzuları Allah'ın arzularının önüne geçirilmiş her şey puttur. Evet İbrahîm (a.s) in sorusuna karşılık diyorlar ki:

Allah'ın elçisi İbrahîm (a.s) sanki akılları başlarındaymış gibi, konuşulanları anlıyorlarmış gibi onlarla konuşmaya çalışıyor. Ama ne yapsın, peygamberdi O. Mecburen sabırla onlara bunu anlatarak akıllarını erdirecekti. Çünkü onların başlarında akılları vardı ama kul-lanmıyorlardı, çalıştırmıyorlardı onu. Bakın Allah'ın elçisi diyor ki:

72,73. "İbrahîm: "Çağırdığınız zaman sizi duyarlar veya size bir fayda ve zarar verirler mi? " demişti."

Eh söylesenize diyor onlara, bu tapındığınız putların size bir fayda ve zarar sağlamaları, ya da size bir zarar vermeleri filan var mı? Siz çağırınca sizi dinleyebiliyorlar mı? Sizin imdadınıza yetişmeleri var mı? Size icabet edebiliyorlar mı? Sizin derdinize çare bulabiliyorlar mı?

Problemlerinizi halledebiliyorlar mı? Haydi çağırın da sizin yardımınıza koşsunlar bakalım. Haydi baş vurun da size evet desinler. Hangi put becerebilecek bunu? Hangisi size bir fayda, yahut bir zarar ulaştırabilecek? Çağırın, dua edin, dâvetiye gönderin bakalım hangisi size şifa verebilecek? Hangisi size rızk ulaştırabilecek? Çağırın da sizin rızk probleminizi çözümlesinler. Çağırın eğitim probleminizi, hukuk probleminizi, sosyal dertlerinizi halletsinler. Hangi derdinizin, hangi probleminizin halli için onları çağırdınız da size icabet ettiler? Neyi çözümlediler? Peygamberin bu akıl erdirici sorusu karşısında dediler ki:

74. "Hayır ama, babalarımızı da bu şekilde ibadet ederken bulduk" demişlerdi.”

Dediler ki biz babalarımızı böyle bulduk. Atalarımızı biz, böyle yapar, böyle inanır, böyle yaşar bulduk. Onlar böyle putlara tapınıyorlardı biz de böyle amel ediyoruz. Atalarımızdan ne görmüşsek, ne duymuşsak ona sahip çıkarız.

Acaba bizim inancımız da, bizim amelimiz de öyle mi ki? Acaba bizim namazlarımız da, bizim oruçlarımız da, bizim abdestlerimiz de, bizim zekâtlarımız, bizim bayramlarımız, bizim tatillerimiz, bizim yazılarımız, bizim hukukumuz, bizim eğitimimiz, bizim kılık kıyafetimiz, bizim ziyaret ve ziyafetlerimiz de öyle mi ki? Birisi çıkıp sorsa bi-ze, yahu nedir bu yaptıklarınız? Nedir bu hayatınız? Nedir bu amelleriniz? Kim dedi de böyle yapıyorsunuz? Kim istedi de böyle davranıyorsunuz? Galiba bizim de diyeceğimiz aynen onlar gibi olacaktır. Meselâ kan abdesti bozar mı? Neden? Kim dedi diye? Sabah namazının sünneti iki rekat mı? Neden? Abdestte baş mı meshedilir? Neden? Gusülde tüm vücut yıkanır mı? Neden? Seferde farzlar kısaltılır mı? Neden? Eh babam rahmetlikten öyle gördümse, hocam rahmetlik böyle yapardı ise o zaman Nisâdaki, ya da Mâide’deki âyet gibi olmaz mı? İkisini de okuyalım:

“Onlara: “Allah'ın indirdiğine ve Peygambere gelin” dendiği zaman münâfıkların senden büsbütün uzaklaştıklarını görürsün.”

(Nisâ 61)

Söyleyin bu âyete göre ne olur bizim durumumuz? Bakın Mâi-de’deki âyeti de okuyayım:

“Onlara, “Gelin Allah'ın indirdiği Kitaba ve peygambere uyun” dendiğinde, “Atalarımızı üzerinde bulduğumuz yol bize yeter" derler; ya ataları bir şey bilmeyen ve doğru yolda olmayan kimselerse?

(Mâide 104)

Evet görüyor musunuz? Onlara gelin Allah’ın indirdiğine teslim olalım, gelin peygambere tabi olalım, gelin dinimizi, gelin inancımızı, gelin amelimizi, gelin abdestimizi, namazımızı kitap ve sünnet belirlesin dendiğinde derler ki; bize babalarımızdan intikal eden yeterlidir. Babamdan ne öğrenmişsem bana yeter. Babamınkini öğrendim, hocamınkini öğrendim eğer bir de Allah ve Resûlününkini öğrenirsem işler karışır. Hem şu anda para kazanmaktan, köşe dönmekten vaktim de yok ona. Bir abdest için elli sayfa okuyamam. Bir namaz için şu kadar sayfa okuyamam. Bir teyemmüm için bu kadar zaman ayıramam. Eğer bu işlere bu kadar zaman ayırırsam benim işim biter. Halim kül olur. Sanki adamın önünde bundan çok önemli işleri varmış gibi. Böyle diyenlere atamız diyordu ki:

75,83. "İbrahîm: "Eski atalarınızın ve sizin nelere taptıklarınızı görüyor musunuz? Doğrusu onlar benim düşmanımdır. Dostum ancak âlemlerin Rabb'idir. Beni yaratan da, doğru yola eriştiren de O'dur. Beni yediren de, içeren de O'dur. Hasta olduğumda bana O şifa verir. Beni öldürecek, sonra da diriltecek O'dur. Rabb'ım! Bana hikmet ver ve beni iyiler arasına kat."

Siz ve öncekiler, siz ve sizden önceki babalarınız, dedeleriniz, ondan öncekiler, dedelerinizin dedeleri nasıl kul köle olmuşlar? Kime kulluk etmişler? Kimi dinlemişler? Kime itaat etmişler? Nasıl yaşamışlar? Hiç düşünmüyor musunuz? Yâni reyiniz, düşünceniz, fikrinin yok mu bu konuda? Çok mu kapalı bu iş size?

Doğrusu onlar benim düşmanımdır. Dostum ancak âlemlerin Rabb'idir. Evet yargılayacağız. Önce öğrenilenleri, önceden bize söylenenleri Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünneti rehberliğinde yargılayacağız. Çünkü onlar benim düşmanımdır, dostum ancak âlemlerin Rabb'idir. Sizler, sizin taptıklarınız, sizin taptıklarınıza tapanlar, o yolda gidenler, babalarınız, dedeleriniz, onların yolunda gidenler hepsi benim düşmanımdır, ancak âlemlerin Rabbi olan Allah müstesna.

İbrahîm'in onlar sizin düşmanlarınızdır demeyip de onlar benim düşmanımdır demesi gerçekten çok hoş bir ifadedir. Böylece onların nefretlerini, düşmanlıklarını kamçılamaktan, nefretlerini artırmaktan kaçınıyordu atamız.

O benim dostum olan Allah öyle bir Allah ki beni O yarattı. Yarattı ama öylece başıboş bırakıvermedi. Salıvermedi beni de hemen, bana yol gösterdi. Bana hidâyet etti. Yâni beni yaratan Rabb'ım beni yolsuz, yordamsız, programsız ne yapacağımı, nasıl yaşayacağımı bilmez bir vaziyette, bocalar bir konumda bırakmadı da hidâyetini benden esirgemedi. Beni kendine muhatap kabul buyurup bana vahiy göndererek yolumu da gösterdi. Yâni beni yaratıp benimle diyalogunu kesmedi. Ne halin varsa gör, benden bu kadar demedi.

Hz. İbrahîm olarak sadece O mu? Bu ben, ben değil mi aynı zaman da? Elbette ben, sen, biz, hepimiz kastediliyoruz burada. Çünkü hepimizi yaratan, hepimize hayat programı gönderen Allah'tır. Hz. Adem'le başlayan benlik, yâni insanlık kıyâmete kadar hep aynı özelliği taşıyor. Herkesi Allah yarattı, yaratır yaratmaz da vahiy göndererek ona yolunu gösterdi. Yarattığı kullarını hiçbir dönem başıboş, vahiysiz bırakmadı Rabb'imiz. Kullarının hiçbir zaman, dinsiz dönem yaşamasına asla razı olmadı.

O Allah beni doyuran ve sulayandır. Yiyeceğimi içeceğimi bana veren Odur. Allah bana yemek ve su ikram edendir. Damarlarım-daki sudan, beynimdeki suya kadar, gözümün suyundan bel suyuma kadar, gökten inenden yerden çıkanlara kadar her türlü suyumu yaratan, veren Odur.

Gerçekten bizler düz bir hayata devam ettiğimiz sürece bazı şeyleri anlamıyoruz, anlayamıyoruz. Ters düşününce ancak bazı şeyleri anlama imkânı bulabiliyoruz. Meselâ yiyoruz doyuyoruz, içiyoruz susuzluğumuz gidiyor. Peki tersini düşünün. Allah sularını alıverse, haydi sizi sulayan birisi çıksın bakalım. Var mı böyle birileri? Veya Al-lah bedenlerimizdeki koyduğu şu mekânizmayı bozuverse, yâni doyma özelliğimizi alıverse, doygunluk özelliğimizi kaldırıverse. Yâni bizim doyabilmemiz için bir sisten yaratmış, bir yasa koymuş ya işte bu yasayı değiştiriverse ne yaparız? Nasıl doyarız?.

Meselâ anam için Rabb'ım tuzu alıverdi bitti. İki ay öncesine kadar benden de şekerini alıvermişti işim bitmişti, şekerîm bitmişti benim de. Ama çok şükür bugünlerde tekrar geri verdi. Evet kimileri tuz, şeker yiyemiyorlar değil mi? Önüne koy yiyemez adam. Kimisi hattâ ekmek yiyemez, kimisi et yiyemez. Niye? Ya Allah alıverdi mi tamam. Kime ne diyeceksin de? Kim geri alacak ta? Eğer bu önceki sıhhatli durumun Allah'tan değil de kendinden idiyse, böyle iddia ediyorsan eh haydi geri getir o eski durumunu bakalım diyor Allah. Tersinden okuyunca bazen

anlaşılabiliyor bu.

Bu tür bir mantık bizi yıllar yılı yerimizde saydıran, bir adım bile atmamıza engel olan bir mantıktır. Hani şu Harran, Harput ve İskenderiye ekolleri sebebiyle İslâm âlemine intikal ettirilen ve maalesef din yerine ikâme edilen bir Aristo mantığı var ya, o gözü kör olası mantık var ya, bizi mahvetti. Değilse yıllar yılı bize öğretilen o mantıktan biraz farklı bir mantık geliştirebilseydik, biraz daha rahat edebilecektik.

Ben hasta olunca O bana şifa verir. Kendilerine bir hastalık isabet edince hemen ilk işi bir doktora koşmak olanlar ondan önce bu konuda ne yapmalıyım ya Rabbi? deseler ya. Allah'a dua etseler, Al-lah'ı çağırsalar, çağrıştırsalar ya. Yoo! Allah zaten mecburdur ya. Ön-ce bir kadına gidelim, bir erkeğe baş vuralım. Alkollü ilaçları önce bir deneyelim, domuz yağı da olsa fark etmez çünkü konu sağlıktır. Tedavi için her şey denenmelidir. Tedavi için Allah her şeye izin vere-cektir diyerek başta Allah'ı bir bağlıyorlar, sonra da başka yerlerde şifa arıyorlar. Garip bir şifa modeli. Oysa ne yaparsak yapalım, kime ve nereye gidersek gidelim yine de sonuçta bize şifa verecek olan sadece Allah'tır.

Allah bizim için şifa yaratmamışsa hiç kimsenin yapabileceği bir şey yoktur. Adamın birisi kendisi doktur. Rahatsızlanmış ve tüm doktor arkadaşları toplanıyorlar başına ve bir yerlerden girip serumu takamıyorlar ve göz göre göre gözlerinin önünde arkadaşlarının ölümünü seyretmişler. Başka ne yapabilecekler de? Bundan çok daha enteresan birini duydum: Adamı ameliyata alıyorlar. Kalbini çıkarıyorlar, bitiriyorlar ameliyatı, kalp çalışıyor, yerine koyuyorlar çalışmıyor. Tekrar çıkarıyorlar yine çalışıyor, takıyorlar çalışmıyor. Allah ömrü bitirmişse kimsenin yapabileceği bir şey yoktur. Öyleyse şifayı sadece Allah'tan bekleyeceğiz, Onun ölçülerini, Onun yasalarını tecavüz ederek hiç bir yerde şifa arayışı içine girmeyeceğiz.

Beni öldürecek olan sonra diriltecek olan da O dur. Hayatım da ölümüm de Ona aittir. İbrahîm (a.s), atamız Rabb'ını böyle tanıyor, böyle iman ediyorsa ve eğer bizler de Onun yolunun yolcusu olarak Onun Rabb'ına iman ettiğimizi iddia ediyorsak, o zaman Allah'tan başka birilerinin bizleri öldüreceğinden mi korkuyoruz yoksa? Birilerinin Allah'ın dilemesinin dışında bize bir zarar verebileceklerin mi düşünüyoruz yoksa? Bu korku niye? Bu telaş niye? Yoksa inanmıyoruz da inanır mı görünüyoruz? Yoksa İbrahîm (a.s) in inandığı Allah'ın dı-şında başka bir Allah'a mı inanıyoruz? Yoksa birilerinin atlatıp ta bize zarar verebilecekleri bir Allah'a mı inanıyoruz? Becerebilecek birileri var mı bunu? Eğer Müslümanlar bugün Allah'ı İbrahîm (a.s) in tanıdığı gibi tanısalar, Ona Onun inandığı gibi inansalar galiba hayat programları çok farklı olacak. Baştan sona her şeyleriyle değişecekler ve beni sadece Allah öldürür, başkaları kılıma bile dokunamaz diyecekler ve farklı bir dünyanın insanı olacaklar.

Ve ben size kendimin tam ve mükemmel olduğumu da iddia etmiyorum. Hesapsız, günâhsız, eksiksiz bir adam da değilim ben. Yâni ben tam Allah'ın istediği birisiyim iddiasında eğilim. Benim Rab-b'ımın şöyle bir özelliği daha var: Onun karşısında biz kulların günâhsız olmamız gerekmez. Hatalarımız, kusurlarımız olabilecek, yanlışlarımız olabilecek. İşte bu günâhlarımız konusunda din gününde, hesap kitap gününde affına müracaat edilecek yegâne mercidir Rabb'ım. Ben, benim Rabb'ımın o gün benim hatalarımı, kusurlarımı örtüvereceğine, örtbas edivereceğine inanıyorum. Öyle ümit ediyorum, öyle tamah ediyorum, öyle bekliyorum. Ne hoş bir ifade değil mi? Tam ata-mıza yakışan bir ifade. Atamız İbrahîm (a.s) bu bölümde babasına ve toplumuna hitap ediyordu. Allah'la beraber yığınlarla putlara tapınan toplumuna Allah'ı tanıtmaya çalışıyordu. Bakın şimdi burada bir anda atamız sözü kesiyor ve Allah'a döndürüyor:

Ya Rab! Bana hüküm ver. Bana hikmet ver. Ya Rabbi bana kanun ver. Ya da bana yerli yerince konuşma, yerli yerince davranma özelliği ver. Tüm konuşmalarımda, tüm davranışlarımda, tüm kararlarımda Hakka isabet imkânı ver, hikmet ver. Veya ya Rabbi bana peygamberlik ver. Veya ya Rabbi bana hâkimiyet ver. Bana hayata hakim olma gücü, insanların hayatlarına karışma hakkı, fırsatı ve yetkisi ver. İnsanların hayatlarına müdahale edebileyim ya Rabbi.

Ve de beni sâlihlere ilhak et ya Rabbi. Sâlih kullarına yetiştir beni. Sâlihlerle birlik kıl. Onların peşi sıra gidenlerden eyle beni ya Rabbi. İbrahîm (a.s) bu duayı yaptığı zaman

peygamber olduğu için buradaki hüküm istemesi peygamberlik isteği değildir denmiş. Çünkü ayrıca peygamberlik öncesi bir dua olsa bile bu dua, peygamberlik isteğe bağlı olmadığı için, Allah onu isteyene değil dilediğine verdiği için peygamberlik değil başkalarıdır denmiş.

Sonra İbrahîm (a.s) duasına devam ediyor, Rabb'ı ile beraberliğine devam ediyor. Ne kadar güzel bir durum değil mi? Müslümanın Allah'la beraberliği, toplumla, çevresiyle beraberliği nasıl böyle içice. Buna göre şu birilerinin savunmaya çalıştıkları inziva hayatı, toplumdan uzaklaşma anlayışı ne kadar da sakat değil mi? Ya da Allah'ı unutarak, Allah'ı diskalifiye ederek toplumun içine dalmak ne kadar kötü değil mi? Öyleyse Allah'ın istediği ve peygamberin uyguladığı hayatta ne Allah'ı unutmaya hakkımız var, ne de toplumdan soyutlanmaya mezunuz. Ne Allah'la beraberliğimiz bize insanları unutturacak, ne de insanlarla beraberliğimiz Allah'ı unutturacak. İşte atamız İbrahîm bir anda Allah'ı tanıtıyordu ve işte o anda toplumuyla içiceydi. Bir yandan da Rabb'ına dua dua yalvarıp yakarıyordu. Ya Rabbi bana hüküm ver, hâkimiyet ver, hikmet ver de yerli yerince konuşayım di-yordu. Sonra:

84,89. "Sonrakilerin beni güzel şekilde anmalarını sağla. Beni nimet cennetlerine vâris olanlardan kıl. Babamı da bağışla, o şüphesiz sapıklardandır. İnsanların di-riltileceği gün, Allah'a temiz bir kalple gelenden başka kimseye malın ve oğulların fayda vermeyeceği gün, beni rezil etme" demişti."

Ya Rabbi benim için sonraki nesillerde sadâkat lisanı kıl. Yâni benim için, benim hakkımda sonraki nesillerde sadâkati konu edinen, sıdkı gündeme getiren, tasdiki gündemde tutan, hep tasdiki konuşan lisan lütfeyle ya Rabbi. Hep ben konuşulunca, ben gündeme gelince hep sadâkat gündeme gelsin, tasdik gündemde olsun. Veya ya Rabbi sadâkati konuşanlar beni de gündeme getirsinler, beni de hatırlasınlar. Ne büyük şeref değil mi? Bulunduğumuz makamda, bulunduğumuz konumda haktan, sadâkatten konuşulunca siz konuşulmuş olacak, siz gündeme gelmiş olacaksınız. Hakla, hakikatle siz özdeş hale geleceksiniz.

Veya hakkı, hakikati hatırlatma, gündeme getirme görevi sizin olacak. Hak gündeme gelince o hakkın savunucusu, tebliğ edicisi, öğreticisi, yaşayıcısı olarak insanlar ana zarında hep siz çağrıştırılacaksınız. İnsanlar sizinle hep hakkı hatırlayacaklar, siz akıllarına gelince hep güzel şeyler hatırlayacaklar. Evet siz hatırlanınca yalan dolan, şaklabanlıklar, ukalalıklar, lüzumsuzluklar, haksızlıklar, günâhlar, isyanlar değil sadece güzel şeyler akla gelecek. İstemez misiniz bunu? Kim istemez ki bunu? İşte atamız da bunu istiyordu Allah'tan.

Ya Rabbi beni kötü şeyler yapan, kötü şeyler konuşan, kötülükler peşine düşen ve gerek insanlar arasında yaşarken hatırlandığında, gerekse ölüp giderken kötü birisi olarak hatırlanan, çevresine, ailesine, çoluk çocuğuna çok kötü yollar, çok kötü çığırlar, çok kötü usuller bırakarak çekip giden birisi yapma ya Rabbi. Bana hayatımda öyle güzel ameller, öyle güzel tavırlar nasip et ki, öyle güzel bir Müslümanlık yaşamama imkân ver ki bu benim arkamdan gelecek çocuklarım için de örnek olsun ya Rabbi.

Bir de beni naim cennetlerinin varislerinden kıl ya Rabbi. Naim cennetlerine, nimet cennetlerine girenlerden eyle beni ya Rabbi. Nimetlere gark olan ortamın insanlarından eyle beni. vâris olmak, yâni birisi öldü de onun yerine, onun mülküne vâris olmak değildir. Buraya aslında falan falan kişiler gelecekti, ama onlar iman yerine küfrü ve şirki tercih ettiklerinden, iradelerini cennete değil de cehenneme kullandıklarından, buraları hak edemediklerinden cehenneme gittiler, alın buralar sizin olsun denecek mü'minlere ve işte böylece kâfirlerin cennete boş kalan yerlerine Müslümanlar vâris olacaklar anlıyoruz. Evet atamız İbrahîm (a.s) hem ya Rabbi beni cenneti hak edenlerden eyle derken hem de oraya vâris olanlardan eyle diye dua ediyor.

Babam sapıklardandır ya Rabbi, onu da lütfunla mağfiret edip yarlığayıver, bağışlayıver, huysuzluğunu, hatalarını örtüver, görmeyiver, hesaba katmayıver ya Rabbi. Evet kitabımızın

değişik yerlerinde değişik ifadelerle anlatılan atamız İbrahîm (a.s) in böyle bir duası var. Ama biz biliyoruz ki böyle kâfir, müşrik bir babaya istiğfar etmek caiz değildir âyeti gelip de Rabb'imiz kendisini uyarınca atamız babası hakkında bu tür istiğfardan vazgeçiverdi.

İbrahîm (a.s) in müşrik olan babası hakkındaki bu istiğfarı babası hayatta iken, henüz dönme, tevbe etme fırsatı varken bağışlanma ile ilgili olduğunu, bağışlanmanın da imanla ilgili olduğunu bildiği için hayatta iken ya Rabbi sen onun aklını başına getir de iman etmesini sağla, iman nimetini ona bahşet şeklinde yorumlamışlar. Yâni henüz hayattaysa buna iman yolunu göster, hidâyet yolunu göster, gidişini değiştir diye dua etmek caizdir. Ama kâfir olarak, müşrik olarak öldüğü belli olduktan sonra artık böyle bir insan için dua etmek de, istiğfar etmek de caiz değildir.

Bazıları da demişler ki, işte İbrahîm (a.s) babasının kendisine yaptığı zulümleri karşısında ülkesini terk edip hicret ederken ona şöyle demişti:

"İbrahîm şöyle cevap verdi: "Sana selâm olsun. Senin için Rabbımdan mağfiret dileyeceğim, çünkü O, bana karşı çok lütufkârdır."

(Meryem 47)

Baba, sana selâm olsun. Ben senin için esenlik diliyorum. Rabb'ım sana selâmet versin, hidâyet lütfetsin. Ben babam olarak sana karşı asla bir düşmanlık düşünmüyorum. Benden sana hiç bir kötülük gelmeyecek. Seni üzecek bir davranışta bulanmayacağım. Sadece senin hidâyetin için Rabb'ıma dua ve istiğfar edeceğim. Rab-b'ımdan seni mağfiret etmesini, günâhlarını bağışlamasını ve seni hidâyetine ulaştırmasını dileyeceğim. Çünkü Rabb'ım bana karşı çok lütufkardır. Şimdiye kadar benim dualarımı kabul buyurmuştur dedi ve ona verdiği bu sözden ötürü de:

"Rabb'imiz! Hesap görülecek günde, beni, anamı babamı ve inananları bağışla."

(İbrahîm 41)

Demiş, ama arkasından bir mü'minin kâfir olarak öldüğü zâhir olan bir kimseye babası bile olsa istiğfar etmesinin caiz olmadığını anlar anlamaz hemen bundan vazgeçti demişler. Nitekim Rasûlullah efendimiz de amcası için istiğfar etmişti de sonradan bunun caiz olmadığını anlar anlamaz vazgeçivermiştir. Evet İbrahîm atamızın duası devam ediyor:

Bir de; ba's gününde, kıyâmet gününde, diriliş gününde ki:

Allah'a temiz bir kalple gelenden başka kimseye malın ve oğulların fayda vermeyeceği o günde beni rezil rüsva etme, beni perişan etme ya Rabbi. Yâni babası kâfir olarak bir kimse olarak, kâfir bir babanın oğlu olarak, bir kâfirin evlâdı olarak ben o gün rezil rüsva olacağım. Ya Rabbi, ne olur beni böyle rezil rüsva bir konumda tutma! şeklinde tefsir edenler olmuşsa da mânâ pek öyle değil gibi, bun-dan genel bir mânânın olduğunu anlıyorum ben. Bundan daha genel bir mânâ ile, ya Rabbi beni o diriliş gününde günâhları çok olup, sevabı az olup cenneti hak edemeyen reziller içinde eyleme beni ya Rabbi diye dua etmiş olabilecektir İbrahîm (a.s).

Ve o ba's gününü, diriliş gününü tarif ediyor İbrahîm (a.s).

O gün ne malın faydası var, ne de evlâdın. Mal da evlâd-u ayal da beş para etmez o gün. O gün ne ananın faydası var, ne de babanın. O gün ancak faydası olacak olan selim bir kalp, teslim bir kalp, Müslüman bir kalptir. Allah'a böyle teslim bir kalple gelenler ancak fayda göreceklerdir o gün. İşte kişi ancak böyle bir kalpten fayda görecektir. Geri kalan ana, baba, evlât, kavim, mal, mülk hiçbir şey ifade etmeyecek, hiç bir fayda sağlamayacak insana. Ben evlât olarak peygamber olmuşum, ama babam kâfirmiş İbrahîm gibi. Benim ona hiçbir faydam olmayacaktır.

Ya da onun bana hiçbir zararı dokunmayacaktır, ben ona karşı görevimi yapmışsam. Öyleyse selim bir kalple, Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın kitabına ve elçisinin sünnetine teslim olmuş bir kalple Allah'ın huzuruna gitmekten başka çaremiz yoktur.

Efendim filanların Allah'la arası iyidir, eğer ben de onlarla aramı iyileştirebilirsem kurtulurum, onların bana faydası dokunur düşünmeyelim. Sadece Allah'la aramızı düzeltmeden yana, Allah'a teslim olmadan yana tavır alalım, Allah yardımcımız olsun.

90,91. "O gün cennet Allah'a karşı gelmekten sakınanlara yaklaştırılır. Cehennem de azgınlara gösterilir."

O gün cennet muttakilere, hayatlarını Allah için yaşayanlara, Allah'ın koruması altına girenlere, Allah'a imanın, Allah'a kulluğun şuurunda olanlara yaklaştırılır. Mahşer yerinde bulunan muttakilere doğru cennet yakınlaştırılır, cennete doğru yürürler. Cennet onlara doğru yürür. Adımlarını atıverip girecek kadar cennet onların ayaklarının dibine getirilir. Veya cennet onların ayaklarının altına döşenir, serilir. Buyurun girin denilir onlara. Uzak değildir cennet. Uzak değiliz cennetten. Hangi şartla? Takva şartıyla tabii. Muttakilere yakındır o cennet. Öyleyse muttaki olmak zorundayız, takva erleri olmak zorundayız. Allah'ın koruması altına girenlerden, Allah'la yol bulanlardan, yollarını Allah'a sorarak bulanlardan, hayatlarını Allah için yaşayanlardan, Allah'ın istediği ve belirlediği biçimde yaşayanlardan olmak zorundayız. Dünyada hesabını böyle yapanlardan olmak zorundayız. İşte o zaman cennet bize çok yakındır.

Bunun tamamen aksine cehennem de azgınlara gösterilir. Ya da cehennem azgınlar için azgınlaştırılarak gözleri önüne serilir, arz edilir. Ve o gün o cehennemliklere denilir ki:

92,95. "Onlara: "Allah'ı bırakıp taptıklarınız neredеdir. Size yardım ediyorlar mı veya kendilerine yardımları dokunuyor mu? denilir. Onlar, azgınlar ve iblisin adamları, hepsi, tepe takla oraya atılırlar."

Hani o Allah'ı bırakıp ta, Onun berisinde, Onun dûnunda tapındıklarınız nerede? denir. Hani nerede o Allah berisinde tanrı bildikleriniz? Hani Allah berisinde hayatınızda söz sahibi bildikleriniz? Hani egemenliği kendilerinde gördükleriniz? Hani yasalarını uyulamaya, arzularını yerine getirmeye çalıştıklarınız? Hani dünyada kanunlarına toz kondurmamaya çalıştıklarınız? Hani hatırlarını Allah hatırına tercih ettikleriniz? Hani Allah bizim hayatımıza karışamaz, bizim hayatımızı belirleyecek başka tanrılarımız var diyerek bel bağladıklarınız? Hani nerede siyasal tanrılarınız? Hani ekonomi tanrılarınız? Nerede hukuk tanrılarınız? Nerede düğün dernek tanrılarınız? Nerede kılık kıyafet tanrılarınız? Hani çağırsanıza onları yardımınıza. Onlar şu anda size yardım edebiliyorlar mı? Bırakın size yardım etmelerini, kendilerine bir yardımları dokunabiliyor mu? Hayır hayır onlar, o azgınlar, o azgınlaşanlar, o azgınlaştıranlar, o Allah tanımazlar tepe takla cehenneme atılırlar.

Kim bunlar? Her dönemde vardır bunlar. İbrahîm (a.s) döneminde var, Mûsâ (a.s) döneminde var, Muhammed (a.s) döneminde var, bugün var ve kıyâmete hep var olacaklardır bunlar. Allah'a iman etmeyenler, Allah'ın elçilerine iman etmeyenler, Allah ve elçilerinin is-tediği bir hayatı yaşamaya yanaşmayanlar, kendi hevâ ve heveslerini, ya da kendileri gibi insanların arzularını putlaştırarak Allah dini yerine ikâme edenler. Kıyâmete kadar bu tip insanlar varlıklarını sürdüreceklerdir. İblis yolunu takip eden bu insanlar İblisle birlikte tepe takla cehenneme atılacaklardır. İblis yolunda Allah karşıtı bir hayat yaşayan insanların tamamı cehenneme gideceklerdir. Bakın onların cehennemdeki tartışmalarını, atışmalarını da Rabb'imiz şöylece

ortaya koyuyor:

96,102. "Orada putlarıyla çekişerek: "Vallahi biz apaçık bir sapıklıkta idik; çünkü biz sizi âlemlerin Rab-b'ına eşit tutmuştuk; bizi saptıranlar ancak suçlulardır; şimdi şefaatçimiz, yakın bir dostumuz yoktur; keşke geriye bir dönüşümüz olsa da inananlardan olsak" derler."

Diyecekler ki orada; vallahi meğer bizler apaçık bir sapıklık içindeymişiz. Ey putlar, ey şeytanlar, ey tâğutlar, ey tanrı taslakları meğer bizler, sizleri bir şey zannedip de âlemlerin Rabbi olan Allah'a denk tutmuşuz. Sizi dünyada Allah gibi hayatımızda söz sahibi kabul etmişiz. Sizlerde bir yetki var sanmışız. Bizi saptıranlar ancak mücrimlerdir. Bizi mücrimler saptırmış. Dünyada bize kendilerini tanrı olarak takdim eden, egemenlik bizdedir diyen şu mücrimler bizi yoldan çıkarmıştı. Bunlar olmasaydı, bu mücrimler, bu tâğutlar, bu zalimler bizim üzerimizde Rabb'leşip, kendilerine kul köle edinmeselerdi, bizim yasalarımızı değiştirmeselerdi, bizim kulluğumuza engel olmasalardı elbette biz Rabb'imize kul olacaktık. Bu hainler bizim dinimizi bozmasalardı, Allah dinini kaldırıp, Allah dinini yasaklayıp bizim karşımıza resmi bir din çıkarmasalardı elbette bizler Müslümanlar olarak Allah'ın istediği bir hayatı yaşayacaktık. Eyvah! Artık şu anda bizim için bir şefaatçi yok mu? Bizi şu cehennemden kurtaracak, bizi Allah karşısında müdafaa edecek, bizi Allah'la barıştıracak bir yardımcı yok mu? Bizi bu cehennemden kurtaracak bir aracı yok mu?

Ah keşke dünyaya bir daha dönme imkânımız olsa da mü'-minlerden olsak. Keşke dünyaya bir daha dönebilseydik te Rabb'ı-mın istediği gibi bir hayat yaşasaydık. Rabb'imizin âyetlerini dilimiz-den düşürmeseydik. Hainler şu anda Allah âyetlerini duymaya bile tahammül edemiyorlar. Şu anda öteki tanrıları hatırına Allah'a hayat bile tanımak istemiyorlar. Allah'la, Allah kullarıyla amansız bir savaş vermeye çalışıyorlar. Allah berisinde tanrı bildiklerine toz kondurmamaya çalışıyorlar. Ama o gün akılları başlarına gelecek ve diyecekler ki, ah keşke dünyaya bir daha geri döndürülseydik de Müslümanca bir hayat yaşasaydık. Evet işte yaşadıkları bu hayatlarının karşılığı olarak cehennemi boylamışlar, ateşle kucaklaşmışlar, akılları başlarına gelmiş ve orada hayıflanıyorlar, geriye dönme rüyaları görmeye çalışıyorlar.

İşte Müslüman olanla olmayanın farkı burada açığa çıkıyor. Müslüman bu dünyada Allah'ın âyetleriyle birlikte bir hayat yaşayarak, Allah bilgisiyle bilgilenerek yarın olacakları bugünden görüyor, biliyor. Cehennemi gözleriyle seyrediyor, cenneti gözleriyle görüyor. Allah'ın kitabından habersiz bir hayat yaşayan kâfirler ise bugün gafil olduğu gerçeklerle yarın iş işten geçtikten sonra yüz yüze gelecekler ve geriye dönüp Müslüman olmayı temenni edecekler. Geçmiş olsun. Artık geriye dönüş imkânı kalmamıştır.

103,104. "Bunda şüphesiz bir ders vardır ama çoğu inanmamıştır. Rabb'ın şüphesiz güçlüdür, merhametli-dir."

Muhakkak ki işte bunda âyetler, dersler, ibretler vardır, ama insanların pek çoğu inanmıyorlar. İşte herkes Allah'ın bu âyetlerini görüyorlar, duyuyorlar. Allah'ın bu âyetleri rehberliğinde cehenneme şahit oluyorlar, cennete şahit oluyorlar, İbrahîm (a.s) in uyarılarına muttali oluyorlar. Rabb'imizin eğer bu dünyada Müslümanca bir hayat yaşarsanız sonunda cennete, aksini yaparsanız cehenneme gidersiniz uyarısını alıyorlar ama yine de imana yanaşmıyorlar.

İşte Ebu Cehil. Ne diyordu? Vallahi Muhammed'in dediklerinin tamamı doğrudur. Ona asla yalancıdır diyemem diyor ama yine de iman etmiyor. Veya işte ondan uzak yaşayan Firavun. Mûsâ (a.s) nın hak peygamber olduğunu biliyor, ama yinede saltanatı, zevki, eğlencesi ağır basıyor ve inanmıyordu. Onlar varsın inanmasınlar, Rabb'ın Azîzdir, Rabb'ın Rahîmdir.

İnanmayanlara karşı Azîzdir Rabb'ın. Onlardan intikam almaya ehildir. Ama iman edenlere karşı da son derece Rahîmdir.

Şuarâ sûresinde tarih anlatılıyor. Sûrede en güzel bir şekilde geçmiş gözler önüne seriliyor. Bakın bundan sonra da Nuh (a.s) ve kavminden söz edilecek:

105. "Nuh'un milleti peygamberlerini yalanladı."

Nuh kavmi peygamberleri yalan saydılar. Şöyle bir espri var âyette: Nuh kavmi döneminde peygamber olarak bir tek Nuh (a.s) vardı, ama hani peygamberleri yalan saymıştı onlar. Kimdi o peygamberler? Başka hiç peygamber yoktu ki zaten. Yâni aslında "***kezzebet gavmi Nuh'u nir Resule***" denmeliydi gibi geliyor bize. Ama şöyle izah edilmiş: Nuh kavmi peygamberliği yalanladı. Nuh (a.s) gibi yeryüzüne gönderilebilecek her bir peygamberi yalanladılar, yâni peygamberin fonksiyonunu yalanladılar. Veya yalan saydılar. Tercümede peygamberleri yalancılıkla itham ettiler şeklinde bu tercüme güzel. Yâni onların yaptığı iş bu. Yok siz yalancısınız dediler. Her bir peygambere bu işi yapmakla aynı safta yer aldılar. Ne yapmışlar? Konu neymiş?

106,110. Kardeşleri Nuh, onlara: "Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum. Benim ecrim ancak Âlemlerin Rabbına aittir. Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin" dedi."

Bakıyoruz, peygamberlerin kavimleriyle mücâdelelerinde şu safhâlârı görüyoruz: Allah peygamberi görevlendiriyor içlerinden biri olarak, peygamber onlara Allah'ın dinini ulaştırıyor. Peygamber bu gö-reve başlıyor ve konumunu belirliyor. Ben bunları kendimden söyle-miyorum. Bunlar benden değil Allah'tandır. Ben bunları size Allah adına söylüyorum. Arkasından toplumdan bir cepheleşme, bir karşı geliş başlıyor, ama hafife alma biçiminde oluyor ilk zamanlar. Dalga geçiyorlar, hafife alıyorlar, kaale almıyorlar, değer vermiyorlar, sanki itibara almıyorlar. Peygamber aldırışsız, peygamber sabır sembolü, devam ediyor görevine. Bu sefer dalga geçmenin boyutu değişiyor. Biraz tehdit, biraz küçük görme, hafife alma ama işkence ile tehditler de artıyor.

Peygamber yine devam ediyor görevine, Müslümanlar yine ço-ğalmaya devam ediyorlar. Arkasından işkenceler, ama onlarla birlikte tavizler başlıyor. Gel vazgeç bu işten ey peygamber, yoksa şöyle şöyle yaparız! Ama bu peygambere değil de inananlara oluyor daha çok. Peygambere iman eden en yakın Müslümanlar öldürülüyor, zulme maruz kalıyor. Buna da aldırış etmiyor Müslümanlar ve ilerlemeye de-vam ediyor din. Bu sefer işkencenin boyutu artıyor ve öldürmelere ka-dar gidiyor iş. Ama bu dönemde bir ölürse, bin dirilmeye başlıyor Müslümanlar. Güya İslâm'ın işini bitirecekken kâfirler bunun kendi aleyhlerine çıktığını görüyorlar ve Müslümanları bulundukları yerden sürmeden yana oluyorlar. Yâni işine karıştırmayacak, sürecek, çıkaracak, atacak, başka yerlere gönderecek, haşlayacak, taşlayacak ve işini bitirecek...

Yine hakkından gelemezse bu defa başka çareye başvuruyor kâfir o da dini ortadan kaldırmayı deniyor. O zaman da karşısında Allah'ı buluyor ve helâk oluyor. Hep böyle olagelmiştir bu. Bakın Ku-reyş'e böyle olmuş, Ad, Semûd, böyle olmuş, ya da diğerleri hep böyle olmuştur. Bizim için de aynı şey geçerli, biz de hakkı temsîlen iyi bir Müslüman olma vazifesiyle ortaya çıkarsak dalga geçecekler, hiçe sayacaklar, aldırış etmeyecekler, aynı şeyler olacak en son bizim şah-sımızda İslâm'ı ortadan kaldırmaya çalışacak olurlarsa o zaman da Allah'la karşı karşıya gelip helâki hak edeceklerdir diyoruz. Bakalım bu aşamaları, bu sahneleri, bu kademeleri Nuh kavminde ne kadar anlatılmış, Şuarâ sûresinde ne kadarı anlatılmış bunu tanımaya çalışalım.

Nuh dedi ki onların kardeşleri olarak, takvalı olmaz mısınız? Sakınmaz mısınız? Korunmaz mısınız? Allah'ın yasaklarını çiğnemeye korunmaz mısınız? Allah'ın koruması altına girmez misiniz? Allah'la korunmak istemez misiniz? Hayat programınızı Allah'tan almak istemez misiniz? Allah tarif etsin siz de öyle yaşayın, bundan yana de-ğil misiniz?

Çünkü ben size güvenilir bir elçiyim. Ben Allah'tan size gönderilmiş emin bir peygamberim.

Nuh (a.s) onlara, onların içlerinden biri olarak dedi.

Peygamberler hep kavimlerine ey kavmim diye hitap etmişler. Yâni kavimlerini kendilerine mal ederek hitap etmişlerdir. Ya kavmim! Ey kavmim! Ey benden olanlar! Ey benim etim kemiğim olanlar! Diyerek, kendilerinden biri olarak onlara hitap etmişlerdir. İşte toplumuza karşı hitap ederken, insanlarımıza yaklaşırken bizim durumumuz da böyle olacak. Bizler ya Nuh (a.s) gibi olacağız. Yâni ya dışımızdaki in-sanları biz kabul edeceğiz, onlara biz diye hitap edeceğiz. Veya dışımızdaki insanlardan birileri bizden biri olarak bizi uyarırsa o zaman da onu Nuh kabul edecek ve onun uyarısına kulak vereceğiz.

Ben sizlere güvenilir bir elçiyim. Nuh (a.s) da, Hûd (a.s) da, Lût (a.s) da, Sâlih (a.s) da, Şuayb (a.s) da, İbrahîm (a.s) da biraz sonra: "İnnî leküm Resûlün emin" diyeceklerine göre anlıyoruz ki hep-si de Resul'dur. Öyleyse Resul yeni bir kitap getiren, yeni bir şeriat getiren peygamberdir tanımı yanıştır. Resul ve Nebî tanımı peygamberlerin konumlarına göre aldığı isimlerdir.

Evet Peygamberler Allah'tan haber almaları, Allah'tan haber getirici olmaları açısından Nebîdir, bu haberi topluma yansıtmaları açısından da Resuldür. Tıpkı benim faklı konumlarıma göre adımın değiştiği gibi. Öyle değil mi? Meselâ benim adım hanımıma göre ko-cadır, çocuklarıma göre babadır, talebelerime göre hocadır, size göre de Alidir. Eğer bir de ümmete idareci filan olursam o zaman emirdir, imamdır, halifedir benim adım. İşte peygamber Allah'tan haber getirici özelliğiyle Nebîdir, toplumuna örnekliliği yönüyle de Resuldür. Öy-leyse bütün peygamberler hem Nebîdir, hem de Resuldür diyoruz.

Madem ki ben size güvenli bir elçiyim, emin bir peygamberim, öyleyse sizlerin bana güvenmeniz gerekir. Çünkü eminim ben. Öy-leyse hemen akabinde de takvalı davranın! Muttaki olun! Allah'ın koruması altına girin! Hayatınızı Allah için yaşayan Müslümanlar olun! Muttaki olun, ama takvayı da benden öğrenin! Yâni bana itaat ederek takvalı olun! Beni izleyerek, beni takip ederek, benim yaptıklarımı yaparak takvalı olun! Gelin ben size itaati öğreteyim! Gelin takvanın, Al-lah'a Allah'ın istediği kulluğun modelini benden öğrenin!

Doğrusu şeytanlar dostlarına fısıldarlar, vahy ederler”

(En'âm 121)

İnsanların böyle sapmasında, fıska düşmesinde en büyük rol oynayan şeytanlardır. Tüm bu sapmalar şeytanlardandır. Takvanız şöyle olsun, namazınız, zikriniz, tesbihiniz şöyle olsun. Eviniz şöyle olsun, ev tefrişleriniz şöyle olsun, kazanmanız harcamanız şöyle olsun, eğitiminiz, hukukunuz şöyle olsun, hayatınız, oturmalarınız kalk-malarınız şöyle olsun, sofranızda şunlar şunlar bulunsun vs, vs dostlarına uygulasınlar diye sürekli vahiy ulaştırırlar. Tabii eğer Müslümanlar Allah vahyini bırakırlar da, Allah'ın kitabının ve Resullerinin örnekliliğini bırakırlar da dinlerini şeytan vahiylerinden öğrenmeye kalkışırlarsa elbette bu şeytanların oyuncağı olmaktan kurtulamayacaklardır.

Bakın Allah'ın elçisi diyor ki:

Madem ki ben güvenli elçiyim, öyleyse takvalı olun, Allah'la yol bulun! Hayatınızı Allah tarif etsin! Ama bana itaat edin, bana itaat ederek yapın bu işi. Yâni itaat modelini benden alın, kulluk modelini benden alın.

Dikkat edin, açın gözünüzü, ben bu iş için sizden bir ecir bek-liyor muyum? Bir minnetim, bir derdim, bir sıkıntım var mı size karşı? Yok öyle bir şey. Gelin öyleyse beni dinlemeye bakın.

Yâni insanlar karşılarında Resûlü Emin gibi görülenlerin durumlarını kontrole hak sahibidirler. Yalan diyecekler meselâ. Sen bun-dan yüzde yüz menfaatleniyorsun da ondan diyorsun. Peygamberlerin böyle bir dertleri de yok. Peygamberlerin derdi:

Benim ecrim, benim ücretim, sadece Âlemlerin Rabbi olan Al-lah'a aittir. Ben ecrimi, ücretimi sadece Ondan beklerim. Din alışverişinde bulunduğunuz insanlardan hiçbir ücret beklemeyin sakın ha kesinlikle. Eğer birileriyle din alışverişinde bulunuyorsanız, yâni Kur'an anlatıyorsanız, Sünnet öğretiyorsanız, Müslümanlığına çalışıyorsanız, namaz öğretiyor, selâm öğretiyorsanız, sakın ha ondan bir şey beklemeyin. Benim anladığı bunun galiba iki çözümü var:

1- Birincisi bulunduğunuz ortamda çaylar benden diyeceksiniz. Yâni ikramsa eğer aramızda söz konusu hep biz ikram edelim. Yâni illa da ikram konumunda bulunacaksak ikram eden biz olalım. Ama değilse ikram konumunun dışında bulunmaya çalışmak en iyisidir. Çünkü bakıyoruz adam bir şeyler ikram etti mi sorumluluktan kurtuluveriyor. Ama hiç böyle bir ikram kabul etmeyince adam başlıyor, ya sen bize bir şeyler anlatmak için çırpınıyorsun, ama biz sana hiç bir şey yapamadık demeye başlayınca da onlardan yapmaları gereken şeyi isteme hakkımız doğacaktır o zaman. Değilse bir hocaya bir şey ikram etti mi adam elhamdülillah bugün filan hocaya şunu, şunu ikram ettim diyor ve bununla tatmin oluyor, işi bitiriyor.

Yâsîn sûresi Kur'an'ın özeti olan bir sûredir. Orada peygamberlerin yalanlandığı bir ortamda şehrin en uzak gariban mahallelerinden koşup gelen bir adam diyordu ki kavmim, ey kavmim! Durun! Ne yapıyorsunuz siz! Yapmayın! Etmeyin bu Allah elçilerini dinleyin! Çünkü bu insanlar:

“Sizden bir ücret istemeyenlere uyun, onlar doğru yoldadırlar.”

(Yâsîn 21)

Onları dinleyin, onlara itaat edin, çünkü onlar sizden bir ecir, bir ücret istemiyorlar. Bu elçilerin dediklerini tutun, çünkü onlar bu uyarılarının karşılığında sizden bir mükâfat, bir ücret, bir maaş, bir dünyalık istemiyorlar. Sizden böyle bir beklentileri de yok onların. Üs-telik kendileri de hidâyettedir onlar. Yâni sizden istedikleri hidâyet yo-lundadır onlar. Kendileri size tebliğ ettiklerine aynen iman etmişler, kendileri de hidâyet üzeredirler. Size başka şey söyleyip kendileri başka şeyler peşinde değiller onlar diyordu.

Evet demek ki bir insana uymak, bir insana tabi olmak için, bir insanın dediklerini yapmak için iki gerekçeden söz ediliyor: Bunlardan ilki o kişinin söylediklerini sadece Allah için söylemesi, istediklerini sadece Allah adına istemesi, yaptığı tebliğini sadece Allah rızası için yapması, karşılığında insanlardan hiçbir ücret istememesi, ikincisi de kendisinin bizzat hidâyet üzere olması. Yâni söylediklerine bizzat ken-disinin teslim olup, uygular, yaşar olması. İşte Allah'ın elçileri böyleydi. Onlar insanlara neyi emretmişlerse, neyi istemişlerse, neyi yasaklamışlarsa onları bizzat kendi hayatlarında en güzel şekilde uygulayan insanlardı.

Evet bunlar sizden bir ücret beklemiyorlar, bu söylediklerini kendileri için söylemiyorlar. Öyleyse uyun bunlara. Eğer kendileri için söylüyorlarsa namerttir bunlar diyordu.

Biz de insanlara dediklerimizi önce kendimiz için söyleyeceğiz. Veya biz de; bize bir şeyler söyleyen adamın durumuna bakalım. Kendimiz insanlara bir şeyler söylerken durumumuza dikkat edelim. Kesinlikle ücret bekleyerek konuşmayalım. Ama bize birileri bir şeyler söyleyince de dikkat edelim. Eğer o adam kendisi için diyorsa, başka bir gâye için dediyse, şımarıklığı için dediyse, huysuzluğu için, menfaati için, para için dediyse, makam için, şöhret için, mevki için dediyse o zaman da onu dinlemeyelim. Ama gerçekten de biliyorsak Allah için diyor onu kaale alalım, itibara alalım, bunun Müslümanı olduğunu kabullenelim ve istediği gibi hareket edelim inşallah. Evet bu âyetin ortamında ben kendimi buluyorum, sonra karşımdakini aynı ortamda düşünüyorum. Yâni önce bu âyet bana ne dedi? Bunu anlamaya çalışıyorum, sonra da karşımdakini. Ben ücret istemeyeceğim, karşımdaki de ücret ister pozisyonunda olmayacak.

Önce dedi bunu, sonra bir daha dedi. Tekrar tekrar takva emrediliyor, tekrar tekrar yolun Allah'la bulunması öğütleniyor. Müslü-manın yapacağı iş zaten bundan başka da değildi. Biz eğer bu peygamber sözünü insanlara ulaştırmaya çalışıyorsak peygamberin fonksiyonunu icra ediyoruz demektir, peygamberin görevini ortaya koyuyoruz demektir ve bundan daha büyük ne şeref olabilir de bizim için? Ya da birileri bize bunu diyorsa o adam şereflidir, şerefli bir adamın bizden istediklerini biz gerçekleştirmeye çalışalım inşallah.

Peygamber böyle söyleyince onlar dediler ki:

111. "Sana mı inanacağız? Sana en rezil kimseler uymaktadır" dediler"

Ne! Sana inanacağız ha! bu soru değil çünkü. Cevap isteyen bir soru değildir bu. Sana inanalım mı? Değil.

En reziller, en pespaye ayak takımları, en düzensiz sefih insanlar sana inanmış, seninle beraber senin dinini yaşarken biz de onlar gibi mi olalım? Biz de onlar gibi mi inanacağız şimdi? Yâni şimdi ey peygamber bunu mu istiyorsun bizden?

Tıpkı Bakaradaki:

"Onlara, insanların inandığı gibi siz de iman edin! Denilince. Biz de o beyinsizlerin inandığı gibi mi inanacağız? derler."

(Bakara 13)

Evet kendilerine haydi sizler de şu mü'minler gibi inanın, sizler de onlara benzeyin, sizler de onlar gibi yaşayın, şu imanlarınızı mü'-minler gibi bir görüntüleyin, şu iddialarınızı hayatınıza bir geçirin denilince diyorlar ki, yâni şimdi bizler şu adi, şu bayağı, şu sefih insanlar gibi mi iman edeceğiz? Bunlar gibi mi amel edeceğiz? Bunlar gibi mi yaşayacağız? derler. Çünkü iman amel demektir aynı zamanda. Hani Allah yine Bakarada sizin imanlarınızı zayi etmeyeceğiz buyuruyordu. Ve orada anlatılan imandan kasıt namazdı. O zaman burada iman mı edelim? derken biz senin şu tarif ettiğin gibi mi yaşayalım?

Önceden şöyle anlıyorduk bu âyeti: Yâni toplumun en alt tabaka insanları inanmışlar sana,

hani aklı başında, dirâyetli, kabiliyetli, inananlar var mı? gibi anlıyorduk, ama hiç te öyle değil mânâ. Yâni sana inanan insanları görüyoruz ağzının tadı yok, karı yok, kız yok hayatlarında, içki yok, kumar yok, saz yok, caz yok, oyun yok, eğlence yok ne bu ya! Ben böyle inanıp ne yapacağım? Bunlar rezil adamlar, böyle hayat mı olur? Böyle yaşam mı olur? demeye çalışmışlar. Sefihlerden kasıt işte budur. Halbuki yine Bakaranın beyanıyla İbrahîm'in dininden yüz çevirenler ancak sefihlerdir âyetinden anlaşılıyor ki sefihler işte bunlardır. İbrahîm'in diniden kim yüz çevirirse gerçek sefih odur, yâni dinden yüz çevirmek idi sefihlik. Adamlar mü'minlerde ayna gibi kendilerini görüyorlar ve diyorlar ki biz sefihler gibi olamayız.

112,115. "Nuh: "Onların yaptıkları hakkında bir bilgim yoktur; hesapları Rabbime aittir, düşünsenize! Ben inananları kovacak değilim. Ben sadece açıkça uyarıcıyım" dedi."

Nuh (a.s) dedi ki, onların amellerinin hepsi onlara aittir. O sizin sefih kabul ettiğiniz mü'minlerin yaptıkları ameller kendilerine aittir. O benim bileceğim bir şey değildir, benim onunla bir ilgim alâkam yoktur. Yâni eğer biraz ciddiyetiniz varsa, anlamak istiyorsanız, yâni ilim ve amel düzeyine eriştirebilecekseniz benim dediklerimi, düşünün isterseniz ama onların hesabı Allah'a ait, ben onların ne yaptıklarını, ne yapacaklarını, ciddi mi yaptıklarını, yoksa rezil mi olduklarını, rüsva mı olacaklarını bilmem. Rabbim bana böyle bir din göndermiş, ben de onu insanlara ulaştırıyorum. Ona iman edenleri, onu yaşayanları da kabul etmek zorundayım, başka yapacak bir şeyim yok benim.

Dün kâfirlerin, dün Nuh kavminin inanmayanlarının, dün Mekke müşriklerinin istediklerini maalesef bugün Müslümanlar istiyorlar. Şu rezilleri, şu pespaye takımı, şu ayak takımını, şu adi, şu parasız pulsuz, şu işsiz aşsız insanları yanından kovarsan ne ala dediler. Şu talebeleri yanına sokmazsan geliriz. Bu böyle beş parasız, diplomasız, işsiz-güçsüz, sosyal hayatı bilmeyen, aktüaliteden habersiz, veya sosyetenin bilmem nerede hangi yemeği yediğini? Köpeğini nerede nasıl sünnet ettirdiğini bilmeyen insanlarla oturup kalkmayı bırakırsan o zaman biz senin yanına gelebiliriz diyen insanların da biz bugün Müslüman insanlar olduğunu görüyoruz. Dedi ki Peygamber:

Ben bunları kovacak değilim, kovamam, mümkün değil! Peygamberimizden de istediler bunu. Peygamberimiz bir an meyletti buna. Sebep neydi? Çünkü çok zayıf anında yakaladılar peygamberimizi. Peygamberimiz merhametlidir, şefkatlidir, insanların ateşe gitmelerine mümkün değil tahammül edemez. İnsanların cehenneme gidişlerini bir an durduruvermek bile sanki onun için büyük sevinç kaynağıdır. Böyle bir özelliği vardı Rasûlullah'ın. Dediler ki tamam, biz de inanalım sana, amma bir şartla. Biz gelince onlar olmasın, onlar varken de biz gelmeyelim! Yâni onları kov bile demediler güya, dediler onlara ayrı anlat, bize ayrı anlat. Cenâb-ı Hak buna bile izin vermedi, hemen işi kapattı:

"Onları huzurundan kovduğun takdirde zalimlerden olursun."

(En'âm 52)

Allah Peygamberine diyordu ki sakın o garibanları yanından kovma! Eğer bunlar garibandır diye onları yanından kovarsan o zaman sen zalimlerden olursun!

Evet garibanları etrafımızdan kovmamalıyız. Zira Rabbimiz buyurur ki onların hesabından siz sorumlu değilsiniz. Onlar da sizin hesabınızdan sorumlu değildir.

Bakın yine Kehf sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Peygamberim! Sabah akşam Rablerinin rızasını dileyerek ona yalvaranlarla beraber sen de sabret. Dünya hayatının güzelliklerini isteyerek gözlerini o kimselerden ayırma. Bizi anmasını kendisine unutturduğumuz işinde aşırı giderek kendi hevasına uyan kimseye uyma."

(Kehf 28)

Evet görüyor musunuz Rabbimizin uyarısını? Bu uyarının gelişinden sonra Allah'ın Resûlü çok korkmuştur. Hattâ sahâbe-i kiramın ifadelerinden anlıyoruz ki bu âyetin gelişinden sonra Allah'ın Resûlü biz kendisinin yanından ayrılmadıkça bizim yanımızdan ayrılamıyordu diyorlar. Kılıçlarına kendi kılıçları, paralarına kendi paraları, evlerine kendi evleri bakabilme özellikleri onları öyle bir kardeş yapmıştı ki aralarında ne sosyal sınıf farkları, ne de üstünlük alçaklık anlayışları kalmıştır. Hepsi yıkılıp gitmiştir.

Hattâ bu âyetten sonra peygamberimiz işi bile olsa ashabının yanından kalkamazmış, sabırsız olmayayım, onları darıltmayayım diye. Sahâbe diyor ki biz sezerdik onun bir işinin olduğunu da biz ondan önce kalkardık, Hz. peygamber de kendine yol bulurdu. Bu kadar beraber olurdu onlarla. Yâni zengin olanı, hoca olanı, fabrikası olanı, diploması olanı, makamı olanı, mevkisi olanı farklı karşılarken, eğer fakiri, eğer hamalı, garibanı, tezgahtarı, işçiyi, çırağı farklı karşılıyor-sak, ya da hocayı kucakladığımız gibi talebeyle kucaklaşamıyorsak vay bizim halimize!

Evet bu âyetlerden anlıyoruz ki tebliğ edeceğimiz insanların sıralamasını biz kendi kendimize yapmayacağız. Karşımızdaki insanları şu şekilde gruplamamız güzel olacaktır. Karşımızdaki insan ya Müslümanlığının farkında olmayan birisidir, ona İslâm'ı ulaştıralım belki bizim uyarımız ona fayda verecek ve adam olacaktır. Ya da mü'min-dir, bizim anlatmamız sonucunda hayatına biraz daha çekidüzen verecektir. Öyleyse biz neticeyi düşünmeyeceğiz. Çünkü bakın Allah âyet-i kerîmesinde belki diyor. Belki yola gelirler, belki adam olurlar.

İnzar edeceğiz ama kovmayacağız. Uyaracağız ama azarlamayacağız. İnzarımız onları kovma ve azarlama mânâsına gelmeyecek, aksine onlara acıma mânâsına gelecektir. İnsanların her zaman bize ulaşabilmeleri için imkân hazırlayacağız. İnsanlardan uzaklaşıp, fildişi kulelerimize çekilmeyeceğiz. Allah korusun da bugün kimi hocaların evine insanlar gündüz saat ondan önce, gece de saat ondan sonra girememektedirler. Neden? efendim zatı alileri istirahat buyuracaklarmış. Bu gerçekten çok ayıp bir şeydir. Allah'ın Resûlünü az evvel anlattım, onun hayatında böyle bir şey kesinlikle yoktur. İnsanlar her an ona ulaşma imkânına sahiptiler. Gerçekten mü'minlerin ihtiyaçları varsa gelebilmeliler, girebilmeliler, bulabilmeliler bizi. Allah hepimizin yardımcısı olsun.

Evet tüm peygamberler böyle yapmışlar, bunu demişlerdir.

Çünkü benim görevim apaçık bir uyarıdır. Sadece böyle bir görevim var benim, ben başka bir görev de bilmiyorum. Yâni ben sizi neden uyardığımı size hissettirmekle sorumluyum.

Değilse anlamıyor adam. Kur'an oku, nasıl okuyacak? Ne yapacak okuyunca? Bunları bilemiyor adam. Nerden başlayacak? Nasıl okuyacak? Ne edecek? anlayamıyor adam. Bir de bu insanlar böyle kendi kendilerine Kur'an dedi diye yapmaktan çok birileri dedi diye yapmaktan yanalar ya, öyleyse insanlara böyle genel tavsiyelerden ziyade Nezir-i Mübîn, belâğ-ı Mübîn yapacağız. İnzarımız açık olacak, yâni adam ne yapacağını bilecek, şaşırıp kalmayacak.

116. "Ey Nuh! Eğer bu işe son vermezsen, şüphesiz taşlananlardan olacaksın" dediler."

Dediler ki ey Nuh eğer bu işten vazgeçmezsen, eğer bu işe bir son vermezsen senin canına okuyacağız. Kime diyorlar bunu? Peygambere diyorlar. Öyleyse hiç de alınmaya gerek yok. Peygambere bunu dediklerine göre bize neler diyecekler? Eğer biz de peygamber yolunun yolcusu olabilirsek bize de diyecekler bunu. Teklifsiz bir dâvetçiye, hatasız bir insana, günâhsız bir insana diyorlar bunu. Hatasızlığın doruk noktadaki örneğine diyorlar bunu. Ey Nuh bu işten vazgeç! Bırak bu işi! Çünkü peygamber görevini sürdürdükçe dışında rahatsızlanan insanlar vardı. Onun varlığından, Onun programından, Onun hayatından, Onun mesajından rahatsız

olanlar vardı. Varlığından, durumundan, konumundan gocunanlar vardı. Onların programları, onların anlayışları bozuluyordu. Nuh oldukça, Nuh (a.s) var oldukça, Hz. Nuh mesajını yaydıkça, ya da Hz. Nuh varlığını sürdürdükçe yanlışlıklar fark edilecek, herkes yanlışlarını fark edecekti. Hz. Nuh, kriter olarak, kıstas olarak bulunacaktı.

Toplumda tek başına da kalsa yolunu, inancını, dâvâsını sürdürmeye devam eder Allah'ın elçileri. Ya da insanlar peygamberi işte onun için yok etmeye çalışıyorlar. Gel bir sene sen bizim İlâhlarımıza bir sene de biz seninkine derler. Ya da arada bir bizimkine şöyle bir uğrayıver.

Veya en azından bizimkinin aleyhinde konuşmayıver. Ya da hiç olamazsa dokunma, biz bizimkini, sen de kendininkini yaşa. Böylece kendilerinin ki ortadan kaybolmayacak. Kendilerininki de normal olacak. Dertleri bu adamların. Meselâ bir toplumda bir tek kadın kapalı, ama herkes açık olsa yiyiverecek gibi olurlar onu değil mi? Niye? Çünkü toplum içinde böyle örtülü bir kadıncağızın varlığı açıkların varlığını ortaya koyuyor da ondan.

117,118. "Nuh: "Rabbim! Milletim beni yalanladı. Benimle onların arasında Sen hüküm ver. Beni ve beraberimdeki inananları kurtar" dedi"

Evet toplumunun bu tehdidini alan Hz. Nuh dedi ki, ya Rabbi kavmim beni yalan saydılar. Beni yalanladılar. Ya Rabbi benimle onların arasını sen ayır. Benimle onların arasında sen hüküm ver ya Rabbi. Kur'an'ın diğer yerlerinde görüyoruz ki bu Allah'ın Hz. Nuh'a o kavmin artık bir daha yola gelmeyeceğini bildirmesinden sonra olmuştur. Artık bugünden sonra eski inananlardan başkası sana inanmayacak diyor Allah, onların asla yola gelmeyeceklerini anlayan Nuh (a.s) da böylece dua ediyor.

Veya Nuh sûresinin beyanıyla bunların hepsini helâk et ya Rabbi, yok et ya Rabbi! Çünkü bunlar doğurdukları zaman ancak fâ-sık ve facir doğururlar ya Rabbi! diye beddua etmiştir. Öyleyse bizim dâvet görevimiz, tebliğ görevimiz ancak Allah'tan gelecek bir mesajla bitecektir. Ya da onlar bu mesajı kabullenecek o zaman bitecektir. Veya geberecekler o zaman bizim vazifemiz sona erecektir. Ya Rabbi kavmim beni yalan sayıyor. Dediklerimi dinlemiyorlar, kaale almıyorlar beni, onlarla benim aramı aç ya Rabbi! Onlarla benim aramı bitir ya Rabbi! Bu görevime bir son ver ya Rabbi! Ve beni ve benimle birlik olanları düzlüğe çıkar! İman edenleri kurtar ya Rabbi! diye dua ediyor.

119. "Bunun üzerine onu ve beraberinde bulunanları, dolu bir gemi içinde taşıyarak kurtardık."

Allah da Onu ve Onunla birlik olanları, inananları dolu bir gemide kurtardık diyor. En fazla sayıyla kırk kişi deniyor. Yedi kişi deniyor, insanlar var, hayvanlar var. Allah kurtarıyor onları.

120. "Sonra da geride kalanları suda boğduk."

Sonra onların arkasından geri kalanları da biz boğuverdik. Onları gemide kurtardık, geri kalanları da suda boğuverdik.

121,122. "Doğrusu bunda bir ders vardır, ama çoğu inanmamıştır. Rabbin şüphesiz güçlüdür, merhametlidir."

Şüphesiz ki bunda âyetler, işaretler, alâmetler vardır. Bize ne anlatılıyor o zaman bu bölümde? Şu bir kaç kişi var ya. Nihâyet toplumda horlanan, küçük görülen, taşlanan hakarete maruz kalan, azap edilen, kaale alınmayan küçücük bir gruptular onlar. Peygambere iman

etmişler, peygamber safında yer almışlar, tercihlerini Allah ve elçisinden yana kullanmışlar. Horlandılar, hakaretlere maruz kaldılar, ama buna rağmen sabrettiler, dayandılar, direndiler de sonunda galip gelenler onlar oldu. Öyleyse ey kullarım gelin Allah'a kafa tutmaya kalkmayın! Gelin benimle savaşmaya kalkışmayın! Gelin o safta yer almayın! Gelin benim safımda yer alın, değilse siz bilirsiniz sizin de sonunuz onlardan farklı olmayacaktır diyor Rabbimiz. Unutmayın ki Rabbin Azîzdir, güçlüdür, intikam alıcıdır ama kendisine kulluğa yönelenlere karşı da son derece merhametlidir.

123. "Ad Milleti de peygamberleri yalanladı."

Ad kavmi de Allah tarafından kendilerine gönderilen elçilerini, görevlendirilen peygamberlerini yalanladılar. Kendilerine Rableri tarafından mahza bir rahmet kapısı olarak gönderilen Hûd (a.s)'ı yalanladılar, Onu kaale almadılar, yok farz ettiler, değer vermediler. Ya da kendilerine Rabbimiz tarafından pek çok peygamberler gönderildi de onların hepsini yalanladılar.

124,135. "Kardeşleri Hûd, onlara: "Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim; Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum; benim ecrim ancak âlemlerin Rabbine aittir. Siz her yüksek yere koca bir bina kurup, boş şeyle mi uğraşırsınız? Temelli kalacağınızı umarak sağlam yapılar mı edinirsiniz? Yakaladığınızı zorbaca mı yakalarsınız? Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Bildiğiniz şeyleri size verenden sakının; davarları, oğulları, bahçeleri ve akarsuları size O vermiştir. Doğrusu hakkınızda büyük günün azabından korkuyorum" dedi."

Kendilerine elçi olarak gönderilen Hûd (a.s) onlara dedi ki, sakınmaz mısınız? Muttakiler olmaz mısınız? Allah için bir hayat yaşamaz mısınız? Allah'ı hesaba katarak bir dünya yaşamaz mısınız? Allah'ın helâl haram sınırlarına riâyet etmez misiniz? Yolunuzu Allah'la, Allah'ın diniyle bulmaz mısınız? Evet Hûd (a.s) da aynen bir önce anlatılan Nuh (a.s) gibi aynı uyarılarla onları Allah için muttaki olmaya, Allah'ın gösterdiği gibi bir hayat yaşamaya dâvet etti. Ben size Rabbiniz tarafından gönderilmiş güvenilir bir elçiyim dedi. Rabbiniz sizin hayatınıza karışmak istiyor, bunun için de beni aranızdan elçi seçmiştir dedi. Ben kendi kendime gelmiş değilim dedi. Ben sizi aldatan bir hain değilim dedi.

Evet Allah'ın elçilerinin tamamı güvenilir insanlardı. Onlar ne kendilerini görevlendiren Rablerine karşı, ne de insanlara karşı, toplumlarına karşı zerre kadar bir hıyanet içinde olmamışlardır. Düşmanlarına bile ihanet etmemişlerdir. Düşmanları bile onlara en kıymetli emânetlerini teslim etmişlerdir. Hepsi de yeryüzünün en güvenilir, en emin insanları olarak hayatlarını sürdürmüşlerdir.

Allah'ın bu kutlu elçisi de aynen ötekiler gibi toplumunu Allah için takvaya çağırıyordu. Gelin Allah'ı dinleyin, gelin Allah için takvalı olun, Allah'ın istediği kulluğun bilincinde olun ve bana da itaat edin, beni örnek kul bilin, takvanın modelini bende görün, benden öğrenin, beni takip edin, benim gibi bir hayat yaşayın dedi. Toplumunu Allah'a kulluğa ve bu kulluğun pratik göstergesi olan kendisine itaate çağırdı.

Ve dedi ki bu işime karşılık, bu dâvetime ve bu örnekliğime karşılık ben sizden bir ücret de

istemiyorum, çünkü benim ücretim âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. Ben Onun görevlisiyim ve ücretimi sadece Ondan bekliyorum dedi. Öteki elçiler gibi O da bilgisini, mesaisini paraya çevirmedi. Allah vahyini para kazanma sebebi yapmadı. Mesajını, dâvâsını sömürü aracı yapmadı. Kul olmaları için, Müslüman olmaları için insanlara yalvardı, yakardı, ayaklarına gitti, kendini bu yola adadı ama bunu paraya tahvil etmedi. Hiç kimseden bir şey istemedi. İşte risâlet yolu, peygamber yolu budur.

İşte bu Risâletin en güzel örneği insanları yalnız Allah'a kul-luğa çağırmak ve Resullere itaate dâvet etmek ve bu dâvetin karşı-lığında kimseden bir şey istememek ve mükâfatı sadece Allah'tan beklemektir. Bunu yaparken de sadece Allah'ı hesap ederek yeryü-zünün zalim güçlerinin hiçbirisinden çekinmemektir. Yeryüzü zalim-lerine alkış tutarak Müslümanlara hakaret etmemektir. Dini sömürü aracı yapmamaktır. Dini sömürü aracı yapanlara izin vermemektir. Bakın Allah'ın elçisinin uyarıları devam ediyor:

Bu sefer uyarı bir başka yöne doğru kaydı. Önce kendisini ortaya koydu. Misyonunu anlattı. Allah tarafından görevlendirilmiş bir elçi olduğunu, güvenilir bir peygamber olduğunu ve bu uyarılarından ötürü onlardan bir ücret istemediğini, para pul peşinde olmadığını anlattıktan sonra şimdi de toplumunu yargılamaya başladı. Toplumun yanlışlarını dile getirmeye başladı.

Bakın diyor ki, yoksa sizler yüksek yerlerde, yüksek tepelerde yüksek, yüksek binalar yaparak bu dünyada ölümsüzlüğü mü arıyor-sunuz? Bunlarla kendinizi ebedîleştirmeye mi çalışıyorsunuz? Yoksa sizler cenneti unuttunuz da, cenneti gündemlerinizden düşürdünüz de Onu dünyada bulma cinnetine mi kapıldınız? Dünyayı cennetleştirme kavgası içine mi girdiniz? Yoksa bu yüksek, yüksek binalarınızla, bu teknolojileriniz, bu anıtlarınız, bu piramitleriniz, bu kulelerinizle bir ömür tüketip, dünyayı mamur edip âhireti unutmaya mı çalışıyorsunuz? Kendisinizi ölümsüzleştirmeye mi çalışıyorsunuz? Öldükten sonra da insanlar üzerindeki hegemonyalarınızı sürdürmeye mi çalışıyorsunuz? Bu hedefleriniz ne böyle hiç ölmeyecekmiş gibi? Bu koşturmalarınız ne böyle hiç hesaba çekilmeyecekmişsiniz gibi? Bu ne böyle insanların alın terlerini saray diye, köşk diye, fabrika diye yerlere gömüyorsunuz? Ne hakkınız var buna? Yapıtlarınızın önünde insanların secdelere kapanmalarını mı istiyorsunuz? İnsanları Allah'a secdeden engelleyip kendi gücünüz, kendi teknolojiniz önünde mi eğmek, ezmek istiyorsunuz? Ne bu, üç günlük dünyaya verdiğiniz metanet? Dünyaya verdiğiniz önemin onda birini âhirete vermiyorsunuz. Ne kadar kalacaksınız da bu dünyada?

Yakaladığınız zaman da cebbarlar gibi yakalıyorsunuz. Tuttuğunuz zaman, ceza verdiğiniz zaman da yaman ceza veriyorsunuz. Yakaladıklarınıza çok kötü azap ediyorsunuz. Sizler ey kavmim diyerek yeryüzünün en güçlü devletine, dünyanın azgın kavmine uyarıda bulunuyordu Allah'ın elçisi. Evet Hûd (a.s) böyle yapayalnız olarak, ama Allah desteğinde bir peygamber olarak dünyanın süper bir gücünün karşısında bunları söylüyor, Allah için dâvetini sürdürüyordu.

Ey kavmim, Allah için takvalı olun. Allah karşısında olduğunuzu unutmadan yaşayın. Allah'a kulluğunuzun şuurunda olun. Allah'a olan sorumluluklarınızın bilincinde olun. Allah için bir hayat yaşayın. Yaptıklarınızı Allah'a lâyık yapmaya çalışın. Allah'ın istediği gibi bir takva hayatı yaşayın ve bu konuda da bana itaat edin. Takvayı, Allah'ın istediği kulluğu, Allah'ın istediği hayatı benden öğrenin. Bana bakın, ben nasıl bir kulluk yaşıyorsam sizler de öylece yaşayın di-yordu. Allah'ın elçisi tek başına siyasal ve ekonomik güze sahip insanların, devletin, toplumun karşısında İslâm'ın izzet ve şerefini yaşıyordu.

Onların güç ve kuvvetleri, devlet ve saltanatları karşısında zerre kadar bir çekinme, zerre kadar bir korku duymadan dâvetini şöylece sürdürüyordu: Ey kavmim, şu bildiğiniz şeyleri size veren Rabb'ınızdan sakının. Davarları, oğulları, bahçeleri ve akarsuları size O vermiştir. Şu bedenlerinizi, şu vücutlarınızı, şu güçlerinizi, kuvvetlerinizi, şu akıllarınızı, şu hayatınızı, şu saltanatlarınızı, şu imkân ve fırsatlarınızı, şu oğullarınızı, kızlarınızı, torunlarınızı, bağlarınızı,

bahçelerinizi her şeyinizi size O lütfetmiştir. Doğrusu eğer tüm bu sahip olduğunuz nimetlerin sahibi olan Rabbinize kulluğa yanaşmazsanız, Onun için bir hayat yaşamazsanız ben sizin hakkınızda büyük günün azabından korkuyorum dedi.

Evet büyük bir günün, size yaklaşmakta olan, kıyâmet gününün azabından sizin adınıza endişe duyuyorum. Tüm Allah elçilerinin ortak özelliği işte budur. Onların tamamı toplumlarını kıyâmet gününün, o büyük günün azabıyla uyarmışlardır. Evet insanlar, toplumlar ya o gün gelmeden evvel Allah'ın emirlerine boyun bükerler, Allah'ın istediği bir hayata yönelirler, yahut da büyük bir günün azabıyla yok olup giderler. Ve işte böyle bir günün azabından evvel, vukuundan evvel toplumlar uyarılmayıydı, onların herhangi bir mâzeret hakları kalmamalıydı ki peygamberler bu uyarıyı yapsınlar. Allah'ın elçileri böyle bir günle onları uyarsınlar ki o insanların şöyle deme hakları kalmasın.

Ya Rabbi, madem ki bu hayat bâkî değildi, madem ki ölüm vardı, madem ki ölüm bir son değil bir hayatın, bir hesabın başlangıcıydı, madem ki böyle bir helâk yasan vardı, madem ki bizler Sana inanmadığımız, Senin istediğin bir hayatı yaşamadığımız taktirde bizi helâk edecektin, öyleyse bizi niye uyarmadın? Bize niye uyarıcılar göndermedin? Madem böyle bir cehennemin vardı da bizi niye ondan haberdar etmedin? Madem ki böyle bir cennetin vardı da bizi niye onunla bilgilendirmedin? deme hakları olmasın. Bizim bunlardan haberimiz yoktu diyerek mâzeretlerin arkasına saklanma imkânları kalmasın. İşte bu uyarı kıyâmete kadar devam edecektir. Dün bu uyarıyı Allah'ın elçileri yapmıştı, bugün ve yarın da bu kitabın mü'mini olan insanlar yapmaya devam edeceklerdir. Şu anda bizler de ulaşabildiğimiz tüm dünya insanlığına aynen kutlu peygamberlerimiz gibi uyarıda bulunacağız.

Gelin kul olan Allah'a. Gelin teslim olun Rabbinize. Gelin şu anda sahip olduğunuz her şeyinizi size lütfeden Rabb'ınızın istediği gibi bir hayat yaşayın. Aksi taktirde iyilerin iyiliklerinin mükâfattı olarak cennete uçacakları, kötülerin de kötülüklerinin cezası olarak cehenneme akacakları büyük bir günün azabı sizi beklemektedir. Sizi büyük bir günün helâki ve azabıyla uyarıyoruz demek zorundayız ki şu insanların yarın Allah huzurunda ileri sürebilecekleri bir mâzeretleri olmasın. Bizim bütün bunlardan haberimiz yoktu diyemesinler. Bakın Allah'ın elçisinin bu samimi uyarılarına karşılık kavminin, o süper devletin cevabı şöyle oluyordu:

136,138. "İster öğüt ver, ister öğüt verenlerden olma, bizce birdir. Bu durumumuz öncekilerin geleneğidir. Biz azaba uğratılacak da değiliz" dediler."

Ey Hûd, bize vazedip durma. Bizim senin vaaz-u nasihatine ihtiyacımız yoktur. Bize ister öğüt ver, ister verme. Bize nasihat etsen de etmesen de fark etmeyecek, çünkü biz asla sana inanmayacağız diyorlardı. Allah'ın kendileri için uyguladığı yasayı kendileri ikrar ediyorlardı. Hani Rabbimiz kitabının bir çok yerinde: Onlar için, o kâfirler için uyarsan da uyarmasan da birdir, müsavidir, çünkü onlar inanmazlar. İşte bakın aynen Rabbimizin buyurduğu gibi Hûd kavmi de Rableri tarafından kendilerine gönderilmiş bir uyarıcıya öyle diyorlardı. Ey Hûd, sen bize nasihat etsen de etmesen de, bizi uyarsan da uyarmasan da fark etmez biz asla sana ve dediklerine inanmayacağız.

Yâni senin bu dediklerin eskilerin masallarından, öncekilerin uydurmalarından başka bir şey de değildir. Yâni bizim şu andaki durumumuz, yaşantımız, hayatımız eskilerin huylarından, öncekilerin hayatlarından başka bir şey değildir. Yâni ne diyorsun sen? Neden söz ediyorsun? Bir azaptan filan mı dem vuruyorsun? Büyük bir günün azabından filan mı söz ediyorsun? Geç bunları. Sen bunları bizim külahımıza anlat. Biz asla azap filan görecek değiliz dediler.

Şüphesiz ki Hûd (a.s) toplumuna kendilerinden önceki Nuh toplumunun helâkini haber

verdi. Kendilerinden önce kendileri gibi Allah'a kulluğa yönelmeyen, Allah'ın elçisini reddeden Nuh toplumunun bir tufanla helâk olduğunu anlattı. Onun bu uyarıları karşısında da işte toplumun cevabı bu oldu. Geç bunları sen Hûd. Bu tür şeyler her toplumun başına gelen şeylerdir. Bizden önce her toplum yok olup gitmiştir. Biz de aynen onlar gibi ölüp gideceğiz. Bunun Allah'a imanla, Allah'a kullukla, Allah elçilerine kafa tutmakla hiçbir ilgisi yoktur diyerek kendilerine gelecek Allah azabını Allah helâkini göz ardı ettiler. İşi böyle bilimsel bir şekilde çözümlemeye çalıştılar. Tarihsel bir açıklamayla işi geçiştirmeye çalıştılar. Allah'ın elçisini yalanladılar.

139,140. "Böylece onu yalanladılar; Biz de kendi-lerini yok ettik. Bunda şüphesiz ki ders vardır; ama çoğu inanmamıştır. Doğrusu Rabbin güçlüdür, merhametli-dir."

Evet Onu yalanladılar, Allah'ın elçisini kaale almadılar, Biz de onları yok ettik, helâk ettik diyor Rabbimiz. Allah'la savaşa tutuşan, Allah'ın elçisini yalanlayan bu zalim toplumun helâk şeklini de kitabımızın başka sûrelerinden öğreniyoruz. Rabbimiz onların üzerlerine 7 gece, 8 gündüz esen dondurucu bir rüzgar gönderdi ki 30,40 metre boyundaki o dev gibi adamlar köklerinden sökülmüş hurma kütükleri, hurma ağaçları gibi yerlere seriliverdiler. Topunun defterlerini dürüverdi Rabbimiz.

Ve şimdi şu anda onların şehirleri, sarayları insanların karşılığında iki dirhem bile vererek satın almaya değmeyen harabeler, yıkıntılar halindedir. İşte muhakkak ki bunda ibretler var, âyetler var, dersler vardır. Ama insanların pek çoğu iman etmiyorlar. İnsanların pek çoğu bu gerçekleri bilmiyorlar, anlamıyorlar. Rabb'ın ise Azîz'dir, düşmanlarından intikam alandır, Rahîmdir, mü'min kullarına merhametiyle muamele edendir.

141. "Semûd milleti de peygamberleri yalanladı."

Evet Hûd (a.s) un toplumunun helâkinden sonra, onların hemen arkalarından gelen Semûd kavmi, Sâlih (a.s) in toplumu da elçilerini yalan saydılar. Semûd kavmi Sâlih (a.s) in kavmidir. Semûd kavmi bugünkü Medine ile Kudüs arasındaki coğrafyada yaşamış bir toplum. Bu toplum da tıpkı kendilerinden önceki Nuh ve Âd kavmi gibi Allah'ın kendilerine gönderdiği elçilerini reddettiler.

142,152. "Kardeşleri Sâlih onlara: "Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim; artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Ben buna karşı sizden bir ücret istemiyorum; benim ecrim ancak âlemlerin Rabb'ine aittir. Burada bah-çelerde, pınar başlarında, ekinler, salkımları sarkmış hur-malıklar arasında güven içinde bırakılır mısınız? Dağlarda ustalıkla evler oyar mısınız? Artık Allah'tan sakının, bana itaat edin. Yeryüzünü ıslah etmeyip, bozgunculuk ya-pan beyinsizlerin emirlerine itaat etmeyin" dedi."

Sâlih (a.s) onlara dedi ki, Allah için takvalı olmaz mısınız? Muttaki olmaz mısınız? Hayatınızı Allah için yaşamaz mısınız? Allah'ı hesaba katarak bir hayat yaşamaya yanaşmaz mısınız? Allah'ın haram helâl sınırlarına riâyet etmez misiniz? Beni dinlemez misiniz? Benim örnekliğimi kabul etmez misiniz? Şüphesiz ki ben Rabbim tarafından size görevlendirilmiş güvenilir

bir elçiyim. Ben size yaptığım bu elçiliğimin, bu örnekliğimin, bu tebliğimin karşılığında sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. Ben mükâfatımı sadece Ondan beklerim.

Zannediyor musunuz ki yaşadığınız bu ülkede, yaşadığınız bu coğrafyada, bu nimetlerin içinde terk edileceksiniz? Kendi halinize ebedîyen yaşayıp gideceğinizi mi hesap ediyorsunuz? Bağlar, bahçeler, pınarlar arasında, ekinler, mahsuller, meyveler, nimetler arasında yaşayıp gideceğinizi mi zannediyorsunuz? Dağları yontup evler, saraylar, köşkler mi yapıyorsunuz? Keyfinize göre bir hayat mı yaşamaya çalışıyorsunuz? Allah'tan korkun da bana itaat edin. Benim gibi Müslümanlar olun. Her zorba kişinin emrine boyun eğmeyin. Yeryüzünde Allah yasalarını tanımayan, yeryüzünde Allah'ın koyduğu düzeni bozan, bozgunculuk yapan, Allah'la barışık olmayan, Allah'la çatışma içinde olan zorba ve zalimlere itaat etmeyin. Onların arzu ve yasaları istikâmetinde bir hayat yaşamayın.

Evet kitabımızın pek çok yerinde anlatılan Sâlih (a.s) in toplumu da böyle Allah'la çatışma içinde bulunan, Allah'ın yeryüzünde koyduğu kulluk programını reddedip kendi keyiflerince bir hayat yaşayarak dünyada ölümsüzlüğü hedefleyen bir toplumdu. Dünyayı cennete çevirmeye çalışan, âhireti unutan, kendi keyiflerince yaşamaya çalışan bir toplumdu. Kendilerine Rableri tarafından gönderilen, emin bir elçi olan, kendilerinden hiç bir ücret istemeyen Sâlih (a.s)'ı reddeden ve Ona karşı aralıksız savaşlarını sürdürme kararında olan şımarık bir toplum. Zorbaların, egemenlerin elinde halk zavallı bir durumdadır. Zalimlerin, zorbaların emrine boyun bükmüş olan zavallı halkı uyarıyordu Allah'ın elçisi. Gelin ey insanlar Allah'la çatışma içinde olan bu zalimleri dinlemeyin, onlara itaat etmeyin diyordu.

153,154. "Sen şüphesiz büyülenmişin birisin; bizim gibi bir insandan başka bir şey değilsin. Eğer doğru sözlü isen bir belge getir" dediler."

Onun bu çırpınışları karşısında bakın kavmin cevabı böyle oluyordu. Ey Sâlih gerçekten sen büyülenmişlerdensin. Sen sihre uğramışsın. Sen bizim gibi bir beşersin. Şimdi biz senin Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu nereden bilelim? Senin bizden bir farkın yok ki? Sen de tıpkı bizim gibi yiyen, içen, çarşı pazar dolaşan, baba olan, koca olan, hasta olan birisisin. Eğer gerçekten sen Allah'ın el çisiyse haydi o zaman bize bir âyet getir de görelim dediler.

Halbuki Sâlih (a.s) onlara ben bir İlâhım, ben insan üstü bir varlığım filan dememişti. Ben istediğim her şeyi yaparım, benim her şeye gücüm yeter, beni Rab ve İlâh bilin ve bana kulluk edin filan da dememişti. Hiçbir peygamber böyle bir şey dememiştir zaten.

Tarih boyunca tüm peygamberlerin dediği sadece şudur. Biz Allah'ın elçileriyiz. Biz de sizin gibi birer kul, birer insanız, birer beşeriz. Bizim sizden farklı bir tek yönümüz var, o da Rabbimiz bizi elçi seçmiş, bize vahyini gönder miştir. Bizler de aynen sizler gibi Rab-bimize kulluk etmekteyiz demişlerdir. Evet Sâlih (a.s) da onların bu âyet taleplerine karşılık Rabbinden gelen bir âyeti onlara göstererek buyurdu ki:

155,157. "Sâlih: "İşte belge bu devedir. Kuyudan su içmek hakkı belirli bir gün onun ve belirli bir gün de sizindir; sakın ona bir kötülük yapmayın, yoksa sizi büyük günün azabı yakalar" dedi. Onlar ise deveyi kestiler; ama pişman da oldular."

İşte bir deve. Buyurun âyet istiyordunuz. Peygamber oluşuma delil bir âyet talep ediyordunuz. İşte Allah'tan bir âyet dedi. Rabbimizin âyeti bir deveydi. Önceki sûrelerde uzun uzun açıklamalarda bulunduk. Rabbimizin onlara gönderdiği bu deve âyeti onların uğraşları cinsindendi. Onlar yeryüzünde, ovalarda evler yontuyorlar, saraylar, köşkler yapıyorlardı. Böyle bir yola

girmelerinin sebebi de anlayabildiğimiz kadarıyla kendilerinden önceki Nuh kavmi bir tufanla, Âd kavmi de bir rüzgarla helâk olmuşlar ve işte onlardan sonra gelen Semûd toplumu her ikisini de düşünmüş olsalar gerek ki hem tufana hem de rüzgara karşı dayanıklı olsun diye böyle sağlam ve muhkem meskenler yapmaya çalışıyorlardı. Dağları, kayalıkları yontup evler yapıyorlardı. Ne sudan, ne rüzgardan etkilenmeyeceklerdi.

İşte böyle güya kendilerini sağlama almışlığın şımarıklığı içinde Sâlih (a.s)'a diyorlardı ki eğer sâdıklardansan haydi bize bir âyet getir de görelim. Allah ta onlara bir deve âyeti gönderdi. Kitabımızın başka sûrelerinde anlatıldığı gibi bir gün kuyuların suyunu deve içecek ikinci gün kavim içecekti. Ve mahza hayır olan bu deve bir önceki gün içtiği suyu süt olarak kavme ikram edecek, tüm kavmi doyuracaktı.

Evet onlar âyet istemişlerdi Allah ta böyle istedi. Elbette her âyetin bir sorumluluğu vardı. Ve bu Allah âyeti olan deve onlara karşı Sâlih (a.s) in destekçisi olacaktı. Deve Sâlih (a.s) safında yer alacak ve zalim toplumun sömürü düzenlerine dur diyecekti. Su içme nöbeti o deveye geldiği zaman onlar buna izin vermeyecekler, onun hakkına karşı çıkacaklar, ama onun sütünden de istifade etmeye çalışacaklardı. Deveye hayat hakkı tanımayacaklardı ama onun ürettiğini de yiyip içmeye çalışacaklardı.

Tıpkı şu anda hayat hakkı tanımadıkları Müslüman halkın sırtından geçinmeye çalışan kâfirler gibi. Eğer bu ülkede su varsa bu suyun yarısı deve vasıtasıyla halka ulaştırılacaktı. Bu deve sayesinde yöneticiler suya tamimiyle egemen olamayacaklardı. Bir ülkedeki altın, gümüş, petrol, orman, deniz ürünleri aslında mutlak anlamda halkın ortak malıdır. Ama topluma egemen olan güçler yöneticiler insanları, halkı bunlardan alıkoyuyorlar, bunlara kendileri sahiplenmeye çalışıyorlar. İşte Sâlih (a.s) in mûcizesi olan bu deve zalimlerin bu sömürülerine dur diyordu.

Evet sömürülerine dur diyen bu deveyi öldürdüler. Ama bu yaptıklarından pişman da oldular. Çünkü Sâlih (a.s) in devesi öteki develere benzemiyordu. Farklı bir görüntüsü ve misyonu vardı. Allah'ın bir âyeti, bir mûcizesi olduğu için diğer develer ona yaklaşamı-yordu. Toplum Allah'ın bu âyetine dayanamayıp onu öldürünce Allah'ın elçisi Sâlih (a.s) onlara üç gün mühlet verdi. Dedi ki bekleyin üç gün ülkenizde. Bu yaptığınıza karşılık Allah'ın azabı size gelecek di-yordu. Bu arada Sâlih (a.s)'ı da öldürmeye teşebbüs ediyorlardı da:

158,159. "Bunun üzerine onları azab yakaladı. Doğrusu bunda bir ders vardır, fakat çoğu inanmamıştır. Rab-bin şüphesiz güçlüdür, merhametlidir."

Bunun üzerine Allah'ın azabı onları yakalayıverdi ve işleri bitti. Beklediklerinin aksine, önceki toplumlardan çıkardıkları derslerin zıddına ne tufanla, ne de rüzgarla helâk olmadılar. Allah onlara öncekilere gönderdiğinden farklı bir helâk gönderdi. Korkunç bir sayha, müthiş bir çığlıkla evlerinde, saraylarında, yonttukları mağaralarında kendilerine gönderilen o sayha, o çığlık sınır tanımadı da o insanlar hayvanların yemeyip de ezdiği kesmik kırıntılarına dönüverdiler. İşte bunda da ibretler vardır, âyetler vardır.

Öyleyse ey şu anda tıpkı Sâlih (a.s) in helâk edilen toplumunun rolünü oynayan, Allah'ın kendilerine gönderdiği elçisiyle, Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan Mekkeliler, ve yine ey şu anda aynı tavrı sürdüren yirminci asrın kâfirleri düşünmüyor musunuz? Anlamıyor musunuz? Siz onlardan daha güçlü olduğunuzu mu zannediyorsunuz? Sizler kendinizi Semûd'dan daha kuvvetli olduğunuzu ve Allah'la baş edebileceğinizi mi düşünüyorsunuz? Unutmayın ki Allah'ın düşmanlarına nasıl bir helâk göndereceği hiç belli olmaz. Bunu sadece Allah bilmektedir. Aklınızı başınıza alın.

İşte bakın Rabbimiz bu âyetleriyle, bu örnekleriyle tüm insan-lığı uyarmaktadır. O gün Mekkelilere, bugün de tüm dünyalılara, kıyâmete kadar da tüm insanlığa uyarısı ulaştırıyor. Ama

buna rağmen insanların pek çoğu anlamıyorlar, inanmıyorlar. Lâkin bilesiniz ki Rab-bimiz Azîzdir, kendisine karşı savaş verenlerden intikam alıcıdır. Rahîmdir, kendisine kulluk edip Müslüman olan kullarını şerefli kılandır. Ve bundan sonra yine tarihi yolculuk devam ediyor.

160. "Lût milleti de peygamberleri yalanladı."

Şimdi de Lût (a.s) ve toplumu anlatılacak. Savaş bir başka bölgeye kaydı. Rabbimiz bir başka bölgeyi de tanıtacak bize. Başka hiç bir kaynaktan elde edebilme imkânına sahip olmadığımız bir başka tarihle, bir başka coğrafyayla tanıştıracak, bir başka bilgiyle bizi şereflendirecek. Bir başka tarihi konuyla bize hidâyet edecek, yol gösterecek Rabbimiz. Az evvel tanıdığımız Semûd kavminin yaşadığı böl-genin biraz daha kuzeyinde, Kudüs yakınlarında, Filistin topraklarında yaşamış bir kavimdir Lût kavmi. Onlar da kendilerinden öncekilerin yolunda gittiler ve Allah'ın kendilerine gönderdiği Lût (a.s)'ı yalanladılar, reddettiler. Sadece Lût (a.s)'ı değil tabii kendilerine gönderilen tüm elçilerini yalanladılar. Kardeşleri Lût (a.s) onlara dedi ki:

161,166. "Kardeşleri Lût, onlara: "Allah'a karşı gel-mekten sakınmaz mısınız? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum; benim ecrim ancak âlemlerin Rabbine aittir. Rabbinizin sizin için yarattığı eşleri bırakıp da, insanlar arasında, erkeklere mi yaklaşıyorsunuz? Doğrusu siz azmış bir milletsiniz" dedi."

Ey kavmim, Allah'a karşı gelmekten, Allah'la çatışmaya girmekten sakınmaz mısınız? Muttakiler olmaz mısınız? Gelin vazgeçin bu yanlışlarınızdan. Gelin hayatınızı Allah için yaşayın. Gelin Allah buyursun siz yapın. Hayat programınızı Allah belirlesin. Ben sizin için Allah tarafından gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Tıpkı kendisinden önceki Allah elçileri gibi o da topunuzu Allah'a imana ve kulluğa çağırdı. Kendisine itaate ve Allah'a kulluğa çağırdı. Ben sizden bir ücret de istemiyorum dedi. Benim ücretim âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir dedi. Hiçbir peygamberin zaten dünya malı ve mülküyle ilgisi yoktur. Onların tek derdi insanlar Allah'a kul olsunlar ve cennete gitsinler. Asla Allah'a ihanet etmiyorlar. Bunlar, bu istedikleri öteki peygamberlerle aynıdır.

Öteki peygamberlerden farklı olarak Lût (a.s) un da kavminden istediği şudur: Ey kavmim, sizler şu âlem içinde, insanlar içinde kadınları bırakıp ta erkelere mi gidiyorsunuz? Kadınları bırakıp erkeklerle beraber mi oluyorsunuz? Fıtrat dışına mı çıkıyorsunuz? Rezil bir hayatın adamı mı oluyorsunuz? Halbuki Allah'ın yasası sizin yaptığınızın tamamen aksidir. Hayatın devamı için, neslin devamı için Rabbimiz bir erkekle bir kadının beraberliğini istiyor. Nikâh ilişkisiyle bu iki cinsin bir araya gelmesini emrediyor. Siz ne yapıyorsunuz? Doğrusu bu halinizle sizler azmış bir milletsiniz.

Evet işte böyle keyiflerine göre ahlâksızca bir hayat yaşayan zalim bir toplum içinde onları Hakka, doğruya çağıran bir peygamber. Ve üstelik kendisine iman etmiş sadece iki kızcağızından başka hiç kimse de yok. Karısı da inanmamış. Kavmini güzel ahlâka çağırıyor. Nikâhlı, tertemiz bir hayata dâvet ediyor. Erkeklerin kadınlarla doyuma ulaşacakları helâl bir hayata çağırıyor. Bakın ahlâksız, azgın toplumu onun bu dâvetine karşılık şöyle diyordu:

167. "Ey Lût! Bu sözlerinden vazgeçmezsen, mutlaka kovulacaksın" dediler."

Allah'ın sınırlarını ihlâl eden kavim dediler ki ey Lût vazgeç bu işten. Eğer bu işten vazgeçmezsen seni bu ülkeden, bu şehirden çıkaracağız, kovacağız, süreceğiz. Sen bu kadar

iffetli, bu kadar na-muslu davranmaya devam edersen, atacağız okullarımızdan, atarız askeriyemizden, süreriz dairelerimizden. Görüntünle, kılık kıyafetinle, sözlerinle, davranışlarınla bizi rahatsız edip durma dediler, tehdit ettiler Allah'ın elçisini. Onların bu tehditlerine karşı bakın Allah'ın peygamberi şöyle diyordu:

168,169. "Lut: "Doğrusu yaptığınıza çok kızanlardanım. Rabbim! Beni ve ailemi bunların yapa geldikleri kötülükten kurtar" dedi."

Doğrusu bu yaptıklarınıza çok kızanlardanım. Yâni sizin bu tavrınıza bir eleştiri getireceğim ve şunu kesinlikle bilesiniz ki ben mutlaka sizinle savaşımı sürdüreceğim. Rabbim adına sizi uyarmaya, sizi Hakka dâvete devam edeceğim. Haydi siz de elinizden ne geliyorsa, ne yapabilecekseniz onu yapın. Elinizden geleni arkanıza koymayın der, sonra da Rabbine dua eder, Rabbine sığınır.

Ey Rabbim, beni ve ehlimi bunların yaptığı işlerden, bunların küfür ve isyanlarından koru. Senin yardımın ve korumanla ben böylece bu adamların yaşadığı rezil bir hayatın içine düşmeyeyim. Senin istediğin gibi iffet ve haya içinde Müslümanca hayatımı devam ettireyim diyordu. Onların pisliklerinden kendisine sığınan elçisine bakın Rabbimizin cevabı da şöyle oluyordu:

170,175. " Bunun üzerine geri kalan yaşlı bir kadın dışında, onu ve ailesini, hepsini kurtardık. Diğerlerini yerle bir ettik.Üzerlerine de yağmur yağdırdık. Uyarılan fakat yola gelmeyenlerin yağmuru ne kötü idi! Şüphesiz bunda bir ders vardır, ama çoğu inanmamıştır. Doğrusu Rabbin güçlüdür, merhametlidir."

Bunun üzerine geriye kalan karısı hariç onu ve kendisine inanmış ehlini kurtardık, diğerlerini de yerle bir ettik diyor Rabbimiz. İşte kavmi helâk etmek için melekler geldiler, ahlâksız toplum Lût (a.s) un evine misafir gelen o meleklere sahip olmak istediler. Nihâyet helâk vakti gelmişti. Lût (a.s) iki kızıyla birlikte şehri terk edecek ve sabaha doğru kavim helâk edilecekti. Lût (a.s) ve beraberindeki kızları arkasına dönüp bakmayacaklardı. Karısı da onlarla beraber çıkacak ama azabın gürültüsüyle arkasına dönüp bakacak ve o helâk edilenlerden olacaktı. Zaten geriye kalanların topunu yerle bir ettik diyor Rabbimiz. Melekler o şehirleri kaldırdılar ve yerle bir ettiler. Üzerlerine azap yağmuru yağdırdılar. Taşlar yağdırdılar ve işlerini bitiriverdiler.

Ve işte böylece Allah'la savaşa tutuşmuş bir toplum daha tuzlu sular altında kendilerine hazırlanmış korkunç bir cehennem beklentisi içindeler. İşte bunda da âyetler vardır. Ahlâksızlıklarının karşılığını bulan bu toplumda da büyük ibretler vardır. Halbuki ahlâksızlar, Allah'ın istediği tertemiz bir hayatı kabul etmiş olsalardı bu azabın mahkumu olmayacaklardı. Hem dünyaları güzel olacaktı, hem de âhireti kazanmış olacaklardı. Ama aşırı gittiler. Allah ve elçisini dinlemediler. Azgınlaştılar. Aşırı cinsel özgürlük kadınlardan zevk almaz hale getirdi onları. Kadınlardan bıktılar da nihâyet erkeklere yöneldiler. Artık bunun ötesinde başka nasıl bir hayatın adamı oldularsa bilemiyoruz. Ve işte böyle rezil bir hayatın sonunda rezil bir helâkle helâk olup gittiler.

Bundan sonra yine tarihten bir dosya daha açacak Rabbimiz. Tarihi sıra şimdi de bizi Şuayb (a.s)'la karşı karşıya getirecek. Eyke ve Medyen ahalisiyle tanışacağız.

176. "Ormanlık yerde oturanlar, Eykeliler de peygamberleri yalanladı."

Tıpkı Medyen'liler gibi Eyke'liler de ekonomik sömürüden yana olan bir topluluktur. Onlar da

peygamberlerini yalanladılar. Peygamberleri Şuayb (a.s) onlara dedi ki:

177,184. "Şuayb onlara: "Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Ben buna karşı sizden bir ücret istemiyorum, benim ecrim ancak âlemlerin Rabbine aittir. Ölçüyü tam yapın, eksiltenlerden olmayın. Doğru terazi ile tartın. İnsanların hakkını azaltmayın. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın. Sizi ve daha önceki nesilleri yaratandan korkun" dedi."

Ey kavmim, Allah'a karşı gelmekten sakının. Ekonomik bozukluğu, ekonomik sapıklığı Allah'a kafa tutacak boyuta ulaştırmayın. Muttakiler olun. Allah'ın istediği gibi hareket edin. Allah sizin için ekonominin sınırlarını belirlemiştir. Allah'ın sınırlarını aşmayın. Ben size Rabb'ınızdan gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Bana itaat edin. Beni örnek bilin. Benim gibi hareket edin. Ben bu elçiliğime, bu örnekliğime, bu tebliğime karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Ben sizin malınıza, mülkünüze karışıp ta onlara sahip olmak derdinde değilim. Benim derdim, benim sıkıntım sadece sizlerin Müslümanlar olmanız. Ben sadece sizin kurtuluşunuza dâvetiye çıkarıyorum. Ben sadece Rabb'ımdan bana bildirilenleri size aktarıyorum. Gelin Allah'ı devre dışa bırakarak bir hayat yaşamaktan vazgeçin de hayatınızı Allah için yaşayın.

Evet işte aynı sözler, aynı ifadeler kıyâmete kadar devam edecek. Bu genel ifadelerden sonra her bir peygamber geldiği toplumun ön plana çıkmış sıkıntısı neyse, problem hangi noktada odaklanıyorsa uyarılarını o noktada yoğunlaştırıyor görüyoruz. Bakın şöyle diyor Allah'ın elçisi:

Ey kavmim! Ölçüye ve tartıya riâyet edin. Kavim gerçekten çok büyük maddî imkânlara ulaşabilecek dünyanın en büyük ve önemli bir ticaret merkezinde bulunmaktadır. Oturdukları bölgede helâl yollarla doyuma ulaşmalarını zaten Rabbimiz kendilerine lütfetmişti. Ama onlar helâlle yetinmeme, temizle iktifa etmeme gibi bir doyumsuzluğun cinnetine kapılmışlar. Elbette insanların aç kalmaları pahasına, insanları aç bırakma pahasına kendilerinin aşırı doyumunu hedeflemiş insanlar temizden, helâlden hoşlanmazlar. Böylelerini ancak ölüm doyurur. Çalarlar, çırparlar, helâl haram sınırlarını çiğnerler.

İşte bakın Allah'ın elçisi Şuayb (a.s) diyor ki, yapmayın, etmeyin ölçüyü tartıyı bozarak insanların mallarını eksiltmeyin. İnsanların ceplerine el atarak onların paralarını, eşyalarını eksiltmeyin. Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın, fesat çıkarmayın. Enflasyon gibi haram yollarla, hilelerle insanları sömürmeye kalkışmayın. İnsanların alım güçlerini eksiltmeyin. Paralarının değerini düşürmeyin. Sizi de sizden öncekileri yaratan, tüm yaratıkları yaratan Allah'tan korkun. Evet Onun bu dâveti ve uyarıları karşısında bakın toplumu diyor ki:

185,187. "Sen ancak büyülenmiş birisin. Bizim gibi bir insandan başka bir şey değilsin. Doğrusu seni yalancılardan sanıyoruz. Eğer doğru sözlü isen göğün bir parçasını üzerimize düşür" dediler."

Dediler ki sen ancak büyülenmiş bir kimsesin. Tıpkı kendilerinden öncekilerin dediği gibi dediler. Allah kendilerine vahy etti, şeytan da vahy etti. Onlar Rablerinin vahyini değil de şeytanların vahiylerine kulak verdiler de dediler ki ey Şuayb sen bizim gibi bir beşersin. Senin bizlerden bir farkın yoktur.

Ve biz zannediyoruz ki sen yalancının birisin. Bütün bunları kendin uyduruyor ve Allah'a izafe etmeye çalışıyorsun. Bırak bu ağızları. Bizim ekonomik anlayışlarımıza, düzenimize, dünya hâkimiyetimize burnunu sokup durma. Karışma bizim işlerimize. Sen kim oluyorsun da bizim düzenimizi eleştiriyorsun? dercesine Ona meydan okudular. Dediler ki eğer doğru sözlü isen haydi o zaman gökten üzerimize bir parça indir de görelim. Haydi bize bir azap getir dediler. Allah elçisinden bir belâ, bir azap istediler. Tüm dünyanın ekonomik gücüne sahip olan kimseler olarak ne Allah'ın, ne de peygamberin asla kendileriyle baş edemeyeceği gururuna kapıldılar. Kendi güç ve kuvvetlerine güvendiler, şımardıkça şımardılar. Şuayb (a.s) dedi ki:

188. "Şuayb: "Rabbim yaptıklarınızı çok iyi bilir" dedi."

Rabbim yaptıklarınızı daha iyi bilir. Rabbim durumunuzu daha iyi bilir. Ne haldesiniz? Neye lâyıksınız? Neyi hak ettiniz? bunu ben değil Rabbim bilir. Bu konuda yetki bende değil Allah'tadır. Azabı gönderme yetkisi bana ait değildir. Siz yanlış kapı çaldınız. Allah'tan istenmesi gereken bir şeyi benden isteme cehaletinde bulundunuz, benim buna gücüm yetmez dedi.

189. "Ama onu yalanladılar. Bunun üzerine onları bulutlu bir günün azabı yakaladı. Gerçekten o gün azabı büyük bir gündü."

Evet kavmi Onu yalanladı. Bunun üzerine Rabbimizin değişmeyen bir yasası olarak onları bulutlu bir günün azabı yakalayıverdi. Gölge gününün azabı yakalayıverdi onları. Onların üzerine sanki buluttan azap yağıyordu, helâk yağıyordu. Gerçekten bu büyük bir azap günüydü. O günün azabı çok büyüktü.

190,192. "Doğrusu bunda bir ders vardır. Fakat çoğu inanmamıştır. Rabb'ın şüphesiz Güçlüdür, merhametlidir. Şüphesiz Kur'an âlemlerin Rabb'ının indirmesidir."

Eyke'lilere gökyüzündeki bir buluttan azabın yağması, Med-yen'lilere de bir sayha, bir deprem ve çığlık gönderilip yok edilmesi. Her topluma amelinin karşılığında bir ceza takdir edilmesi. İşte bunların hepsinde bir âyet, bir ibret, bir uyarı vardır. Öyleyse Ey Mekkeliler, ey dünyalılar eğer sizler bu anlatılanlardan ibret almaz ve Rabb'ınızla çatışma içinde bir hayata yönelirseniz, sizler de Nuh, Hûd, Sâlih, Lût ve Şuayb (a.s)'ların toplumlarının düştüğü yanlışlara düşerseniz kesinlikle bilesiniz ki sizler de onların âkıbetine hazırlanmaktasınız. Kesinlikle onların başlarına gelenler sizin başınıza da gelecektir. Ama insanların pek çoğu inanmamaktadır. Ama Rabbin ise Azîz ve Rahîmdir. Düşmanlarından intikam alan, dostlarına da sonsuz merhamet edendir.

Evet bütün bunlar, başta Mûsâ (a.s), sonra İbrahîm (a.s), sonra Lût, Hûd, Sâlih ve Şuayb (a.s)'lar gündeme alınarak bir dünya yaşanacak, bir tarih sorgulanacak, bir tarih göz önüne getirilecek, ibretler, dersler sergilenecek, insanların kurtuluş yolları belirtilecek ve bunlar o kadar âhenkli sunulacak ki hiçbir kimsenin bu sözlere itiraz hakkı olmayacak. Ve yine hiç bir kimsenin kendisinde cevap hakkı bulması da mümkün olmayacak. Acaba bu sözler kime ait? Bunları kim söy-lüyor? Bu sözler nereden geldi? Bu sözleri Allah'tan başka birisinin söylemesi, bu bilgileri Allah'tan başka birilerinin bilmesi mümkün mü? Aklı başında herkes diyecek ki gerçekten bu Kur'an Rabbinden indirilmektedir. Bunu Ondan başka birinin söylemesi de, bilmesi de mümkün değildir.

193,197. "Ey Muhammed! Apaçık Arap diliyle, uyaranlardan olman için onu, Cebrâil senin kalbine indirmiştir. O, daha öncekilerin kitabında da zikredilmiştir. İsrâil oğulları bilginlerinin bunu bilmeye bir delilleri yok

muydu?"

Bu kitabı, bu haberleri göklerin ve yerin, doğuların ve bâtıların, arşın ve kürsi'nin, meleklerin ve insanların Rabb'ı, hakimi, otoritesi indirmektedir. Onu Cibril'i Emin indirdi. Bu Kur'an'ı sana Ruh'ul- Emin, Rabb'ından aldı ve senin kalbine indirdi. Sen uyarıcılardan, peygamberlerden olman için. Hem de apaçık bir Arapça ile. Herkesin anlayabileceği, insanların konuştukları bir dille indirdi. Herkes anladı Onu. Bir kadın olarak Hatice anamız anladı mü'min oldu, küçük bir çocuk olan Hz. Ali efendimiz anladı mü'min oldu, bir köle olan Hz. Zeyd anladı mü'min oldu, Bilal anladı mü'min oldu, orta yaşta bir insan olan Ebu Bekir efendimiz anladı mü'min oldu. Velid Bin Muğıre, Ebu Cehil anladı kâfir oldu. Toplumda bu Kur'an'ı anlamayan bir tek insan yoktu.

Onun içindir ki Mekkeliler Ebu Bekir'in okuduğu Kur'an'a engel olmaya çalışıyorlardı. Ey Ebu Bekir, buna asla izin veremeyiz, çünkü senin okuduğun Kur'an bizim çocuklarımızın kalplerine tesir ediyor diyorlardı. Abdullah Bin Mesud Rahmân sûresini Kâbe'nin avlusunda okuyunca tüm müşrikler üzerine çullandılar ve öldüresiye dövdüler onu. Evet nasıl ki o gün bu Kur'an'ı anlamayan yoksa bugün de herkes bunu anlamak zorundadır. Herkes bu kitabı anlayabileceği cinsten okumak zorundadır. Yâni bu kitaba iman eden anlaya, anlaya iman edecek, inkâr eden de anlaya, anlaya inkâr edecektir. Bunun başka bir yolu yoktur.

Değilse anlamadan okunan bir Kur'an'da, anlamadan iman edilen bir Kur'an'da hayır yoktur. Üzerinde düşünülmeden, ne dediği bilinmeden okunan bir Kur'an'a nasıl Kur'an diyebileceğiz de? Böyle reddedenler neyi reddettiklerini söyleyebilecekler de? Hayata karışmayan, kalbe etki etmeyen bir kitaba nasıl Kur'an denebilecek de? Bana konuşmayan, bana bir şeyler söylemeyen, bana ümitler vermeyen, bana korkular sunmayan, bana şunu yap, bunu yapma demeyen bir Kur'an, Kur'an değildir. Bizler de bugün tıpkı o gün Rasûlullah'ı dinleyip de iman edenler gibi iman etmek zorundayız. Çünkü bu kitap insanların bildiği, konuştuğu bir dille, apaçık Arapça bir lisanla indirilmiştir.

Efendim, o zaman biz Arap değiliz, biz bir Arap anadan babadan dünyaya gelmedik, binaenaleyh bu kitabı anlayamayız şeklinde bir itiraza gelince. Meselâ bakın şu okuduğumuz Şuarâ sûresinde İbrâhîm (a.s), Mûsâ (a.s), Nuh (a.s), Sâlih (a.s) ve Şuayb (a.s) lar gündeme alındı. Bu peygamberlerin toplumlarıyla olan kavgaları anlatıldı. Ve bu konular Muhammed (a.s)'a ve toplumuna örnek gösterildi. Yâni her peygamberin kavmiyle mücâdelesi anlatıldıktan sonra da denildi ki muhakkak ki işte bütün bunarda âyetler vardır, ibretler vardır. İşte bu ifade, bu âyet ortak özellik oldu.

Daha önceki kitaplarda da bu kitabın geleceği müjdelenmiş, haber verilmişti. Daha önceki peygamberleri de kendilerine bu kitabın geleceğini haber vermiş olmalarına ve bu son kitaba iman etmeleri konusunda kendilerinden apaçık bir ahit almalarına rağmen şimdi bu İsrâil oğullarının âlimlerinin bunu bilmeye bir delilleri yok mu? Çok delilleri var ama yine de iman etmiyorlar.

198,199. "Biz Kur'an'ı Arapça bilmeyen kimselerden birine indirseydik de o bunları okusaydı yine de ona inanmazlardı."

Kitabın Arapça olarak indirilmesi konusunda da bakın Rabbi-miz şöyle bir açıklamada bulunuyor. Şâyet Biz bu Kur'an'ı Arapça bilmeyen birine, Arap dilini konuşmayan, insanlara Arapça açıklamada bulunamayacak birine indirmiş olsaydık, o da bunları onlara okumuş olsaydı yine de ona inanmayacaklardı. Yâni hiç Arapça'yı bilmeyen bir insan bir anda bunu onlara Arapça olarak okumuş olsaydı yine de iman etmeyeceklerdi. Yâni hiç düşünmeyeceklerdi bile. Yahu bu adam Arapça bilmezken, Arapça konuşamazken nasıl oldu da böyle birden bire böyle bir Kur'an'ı okuyabiliyor? diyerek hayrete gelip böyle olağanüstü bir durum karşısında daha kolay iman etmeleri gerekirken yine de şu iman etmeyenler inanmayacaklardı diyor Rabbimiz. Bundan

dolayıdır ki ey peygamberim, sen onların ey Muhammed sen aramızdan birisin, sen içimizden bir beşersin gibi söyledikleri sözlerine asla üzülme.

200,202. "Suçluların kalplerine Kur'an'ı böylece sokarız da, can yakıcı azabı görmedikçe ona inanmazlar. Bu azab onlara haberleri olmadan geliverecektir."

Biz böylece o Kur'an'ı mücrimlerin, günâhkârların, suçluların kalplerine soktuk, işlettik, yerleştirdik. Yâni Allah'ın Resûlü sürekli okudu onu, Ebu Bekir okudu, Müslümanlar okudular da onu duyanların kalpleri sürekli ezilir hale geldi o Kur'an ile. Dinledikleri, duydukları her bir Kur'an âyetiyle kalplerinde operasyonlar meydana geldi onların. Duydukları her bir âyet onların kalplerinde bir küfür hücresini yok etti. Onların kalplerindeki son küfür ve şirk kalesi yıkılıp ta hidâyete ulaşacakları ana kadar bu böyle devam etti. Tabii kimilerinin kalbindeki küfür ve şirk hücresi az olduğu için 50,60 âyetlik bir operasyon sonunda iman ederlerken, kimilerininki çok fazlaymış ki 200,500 âyetlik bir ameliyat sonunda iman ettiler.

Meselâ bir Ebu Bekir efendimiz hemen duyar duymaz iman ederken, bir Ömer efendimiz 7 yıl sonra ancak iman edebilmiştir. Bir Halit bin Velid efendimizinki ise 15,16 yıla sarkıyor. Ama elbette bu da bir gün içinde olmuyordu. Halit Rasûlullah'la karşılaştığı andan itibaren kalbinde operasyon başlıyor ve nihâyet son küfür kalesi yıkılıncaya kadar devam ediyordu. Hz. Halid'in Müslüman olması Hudeybi-ye'den sonra oluyordu.

Ama o kâfirlerden kimileri de vardır ki can yakıcı azabı görünceye kadar iman etmezler. Ve artık o azap kendileri ondan habersizce, bilgisizce bir hayat sürerlerken ansızın gelip onları yakalayacaktır.

203,204. "O zaman "Erteye bırakılmaz mıyız?" derler. Bizim azabımızı mı acele istiyorlardı?"

Ve o azap kendilerine geldiği zaman da hemen derler ki acaba ertelenmez mi bu azap? Acaba bize bir süre tanınmaz mı? Şimdi onlar bu azabımız konusunda acele mi ediyorlar? Azabımızı acele mi istiyorlar? Halbuki Rabbimizin onlara uyguladığı yasa en güzel yasadır. Bu dünyada düşünebilecekleri kadar, akıllarını kullanıp peygamberinin dâvetine yönelebilecek, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu yapabilecek kadar bir süre tanımıştır. Peygamberin dâvetine evet deyiverselerdi kendileri hakkında çok güzel olacaktı. Ama işte böyle birden bire hepsinin evet demeleri de mümkün olmuyor.

205,207. "Bana söylesene, Ey Muhammed! Biz onlara yıllar yılı nimetler vermiş olsak, sonra da tehdit edildikleri şey başlarına gelse, kendilerine verilmiş olan nimetler onlara bir fayda sağlar mı?"

Kaldı ki Biz onlara yıllarca ömür versek, yıllarca güç kuvvet versek, senelerce saltanat versek, senelerce nimetlerimizi onların üzerinden eksik etmesek, sonra da kendilerine vaat olunan, tehdit edildikleri şey başlarına geliverse kendilerine verilmiş olan o nimetlerin, faydalandıkları metaların, yaşadıkları ömür ve dünyalarının kendilerine hiçbir faydası olmayacaktır. Binlerce yıl yaşamış olsalar da azap gelince bu uzun ömürlerinin hiçbir mânâsı, hiç bir değeri, hiçbir faydası olmayacak onlara. O uzunca yaşamaları, uzunca nimet icre bulunmaları onları azaptan asla kurtaramayacaktır.

Öyleyse madem ki bu dünya malının, mülkünün, dünya saltanatının hiç bir kıymeti olmayacaksa, azap geldiği zaman hiçbir değer ifade etmeyecekse o zaman bize düşen

hesabımızı güzel yapmaktır. Aman malımız çok olsun, aman servetimiz çok olsun, aman bu dünyada lüks içinde bir hayatımız olsun, aman bu dünyada saltanatımız büyük olsun diyerek yanlışların içine girmemeliyiz. Unutmayalım ki bu dünyada bunlara en çok sahip olan krallar, liderler, kumandanlar, im-paratorlar kendilerine azap geldiği zaman kendilerini kurtaramamışlardır. Kendilerine ölüm geldiği zaman kendilerini Allah'ın ölüm yasasından kurtaramamışlardır.

208,209. "Hiçbir kasaba halkını kendilerine öğüt veren uyarıcılar gelmeden yok etmedik. Biz zalim değiliz."

Yine unutmayın ki Biz her ne zaman bir köy, bir kasaba, bir şehir, bir ülke halkını kendilerine uyarıcılar gelmedikçe helâk etmemişizdir. Önce uyarıcılarımızı gönderdik, uyarıcılarımız onları Bizim âyetlerimizle karşı karşıya getirdiler, kendilerini açık ve net bir biçimde tevhide çağırdılar, onlar da bunu reddettiler, helâki hakkettiler, Biz de onları helâk ettik. Biz zalim değiliz. Biz uyarılmamış kullarımızı helâk etmeyiz. Bizim yasamız budur.

Evet dünya üzerinde helâk edilmiş hiçbir toplum yok ki, Allah'ın azabına, gazabına maruz kalmış hiç bir ümmet yoktur ki, ya Rabbi biz ne yaptık ki bizi helâk ettin? Bizim suçumuz neydi ki bize gazap ettin? demeye hakkı yoktur. Hiç bir toplum böyle itiraz edecek bir durumda değildir. Ya Rabbi bizim senden de, senin peygamberinden de, senin âyetlerinden de, senin bizden istediğin kulluktan da, cennetinden de, cehenneminden de haberimiz yoktu. Bize bunlar du-yurulmadı demeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Çünkü işte Rabbimiz yasasını ortaya koyuyor. Önce peygamberlerini gönderiyor, uyarıcılarını gönderiyor, onları kendisinden, kitabından, âyetlerinden, kulluğundan, cennetinden, cehenneminden haberdar ediyor, onlar da bu haberleri aldıktan sonra yine de kendisine karşı, dinine ve peygamberlerine karşı düşmanlıklarını sürdürürlerse Rabbimiz de onları helâk ediyor.

210,212. "Kur'an'ı şeytanlar indirmemiştir. Bu onlara düşmez, zaten güçleri de yetmez. Doğrusu onlar vahyi dinlemekten uzak tutulmuşlardır."

Bu Kur'an'ı şeytanlar indirmemiştir. Bu kitabı Cibril indirmiştir. Bu sözleri şeytanların söylemesi mümkün değildir. Bu onlara düşmez. Zaten onların böyle bir kitap indirmeye, bu sözleri söylemeye güçleri de yetmez.

Rasûlullah efendimiz onlara bu Allah âyetlerini okuduğu zaman bu cinlenmiş diyorlardı. Bu adam mecnundur diyorlardı. Delirmiş diyorlardı. Ya da işte bu sözleri kahinlerden öğrenmiş diyorlardı. Şair diyorlardı, diyorlardı, diyorlardı... Bakın Rabbimiz onların dediklerinin tümünü hatırlatarak buyuruyor ki hayır hayır bu Kur'an'ı şeytanlar indirmemiştir. Zaten bu onlara yaraşmaz. Doğrusu onlar vahyi dinlemekten de men eldilmişler, uzak tutulmuşlardır. Daha önceleri, bu ki-tabın inmeye başlamasından önce şeytanlar meleklerin konuşmalarından bir takım kırıntılar alarak yerdeki kahinlere aktarıyorlardı. Kahinler de onlardan aldıkları bu kırıntıları insanlara bildiriyorlar ve insanların itikatlarını bozmaya çalışıyorlardı. Ve kitabımızın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki bu kitap inmeye başlar başlamaz Rabbimiz onları bu işten menetti. Bundan sonra artık ne bir vahiy bilgisine, ne de bir gayb kırıntısına sahip olabildiler.

213. "O halde sakın Allah'ın yanında başka İlâh tutup ona yalvarma, yoksa azap göreceklerden olursun."

Öyleyse ey peygamberim, sakın sen Allah'la birlikte başka İlâhlar peşinde koşma. Allah'la birlikte başka bir İlâh kabul etme. O Allah tek İlâhtır. Kendisinden başka İlâh olmayandır. Eğer Allah berisinde başka İlâhlar bulur, Allah'la birlikte onları da dinler, Allah'la birlikte hayatında onları da söz sahibi kabul eder, onlara da kulluk eder, onlara da dua edersen o zaman azaba

uğrayanlardan olursun. Gerçekten çok büyük bir tehdit. Kime yapılıyor bu tehdit? Allah'ın en sevgili kulu peygamber (a.s) a yapılıyor. Peygamber (a.s) bile böyle bir şeyi yapınca azaptan kurtulamayacaksa Allah berisinde başkalarını da İlâh kabul eder, başkalarında da yetkilerin olduğunu kabul edersek bizler de asla azaptan kurtulamayacağız demektir. Ve peygamber (a.s)'a ve onun şahsında hepimize bir emir, bir uyarı.

214. "Önce en yakın hısımlarını uyar."

Ey peygamberim, sen yakın akrabalarını, yakın kavmini, aşiretini, çevrendekileri uyar. Onları uyarına devam et. Sizler de ey peygamber yolunun yolcuları en yakın akrabalarınızdan başlayarak çevrenizdeki Müslümanları uyarın. Çevrenizdeki Allah kullarını Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın kitabıyla uyarın. Allah'ın cenneti ve cehennemiyle uyarın. Allah'a kulluğa çağırın. Herkes duysun bu uyarıyı. Herkes ha-berdar olsun bu hakikatten. Herkes nasibini alsın bu uyarıdan. Herkes bilsin bu gerçeği de inanan bir bilgiyle inansın, inkâr eden de bir bilgiyle reddetsin. Hiç kimse ben bunu bilmiyordum, ben bunu duymamıştım, benim bundan haberim yoktu diyemesin. Herkesi uyarın. Ama bu uyarınızı yaparken, bu uyarınıza devam ederken de:

15,216. "Sana uyan mü'minleri kanatlarının altına al. Sana baş kaldırırlarsa: "Yaptıklarınızdan uzağım" de."

Uyarını yaparken rahmet ve şefkat kanatlarını da sana tabi olan, uyarına müspet tavır alan mü'minlerden de esirgeme. Onlar üzerine şefkat ve merhamet kanatlarını da geriver. Şefkat kanatlarını gererek onları o kanatlarının altına alıver. Şefkat ve merhametle muamele et onlara. Sana ve dâvetine teslimiyetini bildiren, iman ettiğini bildiren Müslümanlara merhametini gündeme getir. Eğer sana isyan ederlerse, dâvetine kayıtsız kalırlarsa uyarına müspet cevap vermez-lerse onlara de ki ben sizin yaptıklarınızdan beriyim deyiver. Benim sizinle hiçbir ilgim, alâkam yoktur deyiver.

217,220. "Ey Muhammed! Senin kalkıp namaz kılanlar arasında bulunduğunu gören, güçlü ve merhametli olan Allah'a güven. Doğrusu O işitir ve bilir."

Ve onlar karşısında Azîz olan, şerefli olan, yüce olan, Rahîm olan ve her an seni görüp gözeten, her an sana desteğini sürdüren, senin kalkıp namaz kılanlar arasında bulunduğundan haberdar olan Allah'a güvenip dayan. Allah'a tevekkül et. İşini Ona havale et. Sırtını Ona daya. Başarıyı sadece ondan bekle. Onun istediği şekilde hareket et. Unutma ki O Allah her şeyi işitir ve her şeyi bilir. Nasıl ki O Allah senden önce kendisine teslim olan Nuh, Hûd, Sâlih, İbrahîm gibi elçilerini başarılı kılmışsa Rabbin seni de başarılı kılacaktır. Çünkü O Azîzdir, güçlüdür, yenilmezdir ve her şeyi işiten ve bilendir. Şu anda seni de görmekte, seni de işitmektedir. Kıyamını görmektedir, secdenden haberdardır. Rabb'ının emirlerini uygulama derdinde olan müminlerle birlikte dönüp dolaştığını da biliyor O Allah. Allah yolunda müminlerle birlikte kavganı, insanları uyarmanı, insanları kendi yoluna dâvetini görüyor. Müslümanlara karşı şefkat ve merhamet kanatlarını gerdiğini, Rabbin için secdelere kapandığını görüyor Allah.

221,223. "Şeytanların kime indiğini size haber vereyim mi" de. Onlar, günâhkâr iftiracıların hepsine iner. Bunlar şeytanlara kulak verirler, çoğu yalancıdırlar."

Ey peygamberim şeytanların kime indiğini sana, size haber vereyim mi? Anlatayım mı

şeytanlar kimlere inerler? Kimlere vahiy getirirler? Kimlere vahy ederler? Kimleri etkileri altına alırlar? Artık bu vahiy Kur'an'ın, Allah vahyinin dışındaki bir vahiydir. Şeytan vahyidir. Şeytanın fısıldaması, şeytanın iğvası ve yol göstermesidir. Kime mi bu? Her bir günâhkâr, her bir günâha giren iftiracılara iner şeytan. Bunlar günâhkâr olan, günâhtan yana olan, mayın tarlasında geziyormuş gibi günâhlara dalan, günâha düşkün ve de iftira eden, işi gücü yalan dolan olan kimselere şeytanlar çokça giderler ve onları daha da azgınlaştırırlar. Gece gündüz onları şaşkın bir hale getirirler.

İşte şeytanların beraber olduğu, işbirliği içinde olduğu insanlar bunlardır. Bunlar şeytanların vahiylerine kulak verirler. Rablerinin vahyine kulak vermeyen bu insanlar gece gündüz şeytan vahiylerini dinlerler. Şeytanların Allah'a, peygambere, İslâm'a, Kur'an'a ve Müslümanlara karşı yalan ve düşmanlık vahy ederler. Kendi yalan yanlış bilgilerini doğru olarak empoze ederler. O yalancı, o günâhkâr, o Rablerinin vahyinden habersiz olan insanların İslâm'la ve Müslümanlarla mücâdele etmesini emrederler. Zaten onların pek çoğu da yalancıdırlar. Şeytanlar yalancı, cinler yalancı, kahinler yalancı, onları dinleyenler, onlara tabi olanlar yalancıdırlar. Ama Muhammed (a.s) da yalan yoktur. Allah ve Resûlünün vaadinden dönmesi söz konusu değildir. Peygamber (a.s) ve onun yolunun yolcusu olan Müslümanlarda yalan, dolan, günâh, isyan yok ki şeytanlar onlara gelebilsinler. İşte şeytanlar ancak böylelerine yaklaşabilirler. Peygambere yaklaşmaları mümkün değildir.

224,226. "Şairlere ancak azgınlar uyar. Onların her vadide şaşkın, şaşkın dolaştıklarını ve yapmadıklarını yaptık dediklerini görmez misin?"

Ve bir de şuarâ, şairler var ya, gerçekten o şairlere de azgın ve sapık kimseler tabi olur. Bir de Allah'ı ve peygamberi bir kenara bırakıp, Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini bir kenara bırakıp kendi hevâ ve heveslerini putlaştırıp insanları kandırabilecek özellikte şiir söyleyenler şairler var. Bunların sözlerinde ne hak var, ne hakikat var, ne vahiy var, ne âhiret var, ne ölüm ötesi hayatın gündemi ve hazırlığı var, ne cennet bilinci, ne cehennem korkusu, ne kitap ve peygamber zikri var. Sanki böyle akla hayale gelmedik bir dünyada yaşarlar. Görmüyor musun işte bu şairler her bir vadide dolaşıp dururlar. Bir bakarsın gökyüzünde, bir bakarsın yeryüzündeler. Ne dedikleri, ne söyledikleri belli değil. Yaptıkları tek şey akla hayale gel-medik sözlerle, hayallerle insanları oyalarlar. Dengesiz bir hayatın yaldızlı sözlerini ortaya korlar. Onların bu tumturaklı sözlerinin etki-sinde günler aylar geçer de insanlar Allah'tan peygamberden, Al-lah'ın kitabından ve peygamberin sözlerinden uzak yaşadıklarının farkına bile varamazlar. Geceleri gündüzleri şiirin, sözlerin içine dalıp gitmişlerdir.

Ve onlar, o şairler yapmadıklarını söylerler. Yapmadıklarıyla övünürler, amelin konusu olmayan hayal âleminde gezerler. Çok kötülerler, hicvederler, hakaret ederler, övdükleri haksız ve aşırı överler, hicvettiklerini aşırı yererler. Çok büyük iddialarda bulunurlar, çok güzel şeyler söylerler ama bunların hiçbirisini yapmazlar. Hayatları ayrı, düşünceleri ayrıdır. Sözleri ayrı bir vadide amelleri ayrı bir vadidedir. İşte böyle şairlerle de şeytanlar beraberdir. Şeytanlar böylelerine de inmekte, böylelerini de etkileri altına almaktadırlar. Sürekli şeytanlar böylelerine de kötülükleri vahy etmektedirler. Kötülüğün eğitimini bunlarla beraber uygularlar.

Ama şairlerin içinde sözün güzelini, sözün hakkını söyleyenler, Müslümanca bir hayatın, Allah'a kulluk hayatının sözcülüğünü yapanlar da vardır elbette. Hassan Bin Sabit gibi, Abdullah Bin Revaha gibi Müslümanlar da vardır. Kıyâmete kadar aynı yolu izleyenler de vardır. Allah'ın sözcülüğünü yapan şairler kıyâmete kadar varlıklarını sürdüreceklerdir. Yâni Allah'ın kitabından ve Rasûlullah'ın sözlerinden bilgilenip o sözleri kâfir ve müşrik dünyaya karşı en güzel bir şekilde ifade edebilecek, İslâm'ın savunuculuğunu yapacak, kendi inancının kavgasını verebilecek şairlerde elbette olacaktır yeryüzünde. Bunlar:

227. "Ancak inanıp yararlı iş işleyenler, Allah'ı çok çok ananlar ve

haksızlığa uğratıldıklarında haklarını alanlar bunun dışındadır. Haksızlık eden kimseler nasıl bir yıkılışla yıkılacaklarını anlayacaklardır.”

İman eden ve imanlarını pratik hayata aktaranlar, imanlarını hayatlarında görüntüleyen, iman kaynaklı bir hayat yaşayanlardır. Ve Allah’ı çok zikreden, Allah’ı gündemlerine alan, gece gündüz Allah’ı gündemlerinde tutan ve Allah’ın âyetlerini ve Resûlünün sünnetini dünya insanlığının gündemine getiren kimselerdir bunlar. Ve Allah yolunda, Allah’a kulluk yolunda zulme uğradıktan sonra da birbirlerine yardımcı olan kimselerdir bunlar. Ve Allah’ın yardımıyla zalimlerden, İslâm düşmanlarından öçlerini alanlardır onlar. İşte yanlış yolda yürüyenlerin yanında, şeytanla anlaşarak şeytan vahiylerinin savunuculuğunu yapanların yanında işte böyle hak yolda yürüyen kimseler de bu dünyada eksik olmayacaktır. Hayat bu ikisiyle beraber olacaktır. Ve sonunda gerek şiirleriyle, gerek kalemleriyle bu kavgada yerini alan Müslümanlar sonunda Allah’ın yardımıyla galip geleceklerdir. Ve onların bu başarılarıyla zalimler de nasıl bir devrimle, nasıl bir inkılapla devrileceklerini bilecekler ve görecekler.

Evet samimiyetle Allah ve Resûlüne inanan, samimiyetle Al-lah ve Resûlü için bir hayat yaşayan, Allah ve Resûlünün istediği şekilde mü’min olan, Resûlün pratik hayatını aynıyla benimseyen, Allah’ı zikreden, Allah’ı yücelten, Allah’ın kitabıyla yücelen, Resûlün sünnetiyle şeref kazanan ve zulme uğradıkları zaman da o zulmü ortadan kaldırıp zalimlerin boynunu kırmak için birbirleriyle yardımlaşan, mazlum kardeşlerinin yardımına koşan, birbirleriyle kenetlenen Müslümanlar olduğu sürece zafer onların, kayıp zalimlerin olacaktır. Allah karşıtı bir dünya yaşayanlar nasıl bir inkılapla devrildiklerini görecekler ve Allah’la savaşmanın ne anlama geldiğini bilecekler ve anlayacaklar.

İşte dünya bu iki kavganın at başı yürüdüğü bir dünyadır. Bir tarafta Allah ve Resûlüne inanmış Müslümanlar, diğer tarafta da karşıt güçler. Yakında kimin galip, kimin mağlup olacağını göreceğiz. Yakında kimin cehenneme aktığını, kimin cennete uçtuğunu göreceğiz inşallah. Rabbim istediği gibi Müslüman olanlardan eylesin bizi.

- 27 -

NEML SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 27, nüzûl sıralamasına göre 48, üçüncü miûn grubunun sekizinci sûresi olan Neml sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 93' tür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbi-miz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını içindeki 18. âyette geçen ve karınca anlamına gelen neml kelimesinden almış Mekke döneminin ortalarında nâzil olmuş 93 âyetlik bir mübarek sûre ile beraberiz. İki bölümden müteşekkil olarak algılayabileceğimiz bu sûresinde Rabbimizin bize ulaştırmayı hedeflediği mesajlarını, iman etmek ve hayatımızı düzenlemek üzere inşallah tanımaya, öğrenmeye ve bu sûre ile şereflenmeye çalışacağız.

Az evvel de ifade etmeye çalıştığımız gibi sûre iki ana bölümden oluşur. Birinci bölüm (1-58) âyetler arasıdır. İkinci bölüm ise 58. âyetten sonuna kadar olan bölümdür. Birinci bölümün ana teması şu-dur; bu kitabın hidâyetinden, yol gösterisinden ancak bu kitabı Allah-tan gelme tek gerçek, tek hakikat olarak kabul eden, ben bu kitaba muhtacım, bu kitap olmadan ben yaşayamam, bu kitabı tanımadan ben dünyada ve ukbada asla başarıya ulaşamam, bu kitabı tanımadan hidâyete erişemem diyen ve bu kitap rehberliğinde bir hayat ya-şayan kimseler istifade edebilirler. Dünya ve âhiret mutluluğu ancak bu kitapla elde edilebilir. Ama ölüm ötesi hayatı inkâr edenlerin böyle bir dertleri yoktur. Çünkü bu inançsızlık kişiyi bencil ve dünya hayatına aşırı bağımlı bir duruma getirmektedir. Böyle bir insanın Allah'a, kitabına teslim olması, doyumsuz hırs ve arzularına sınır getirmesi mümkün değildir. İşte bu ilk bölümde bunlar işlenir.

Bu girişten sonra ikinci bölümde üç insan tipi ortaya konuyor. Birinci insan tipinin karakteristik özellikleri Firavun, Lût ve Semûd ka-vimlerinin mele' gruplarıyla, kalburüstü adamlarıyla, ekonomik ve siyasal gücü elinde bulunduran yönetici kadrolarıyla özdeşleştiriliyor. Bu kimseler toplumlarına gönderilen Allah elçilerini dinlemiyorlar, Allah'tan gelen mesaja kulak vermiyorlar, âhirete inanmıyorlar, kendi hevâ ve hevesleri istikametinde sorumsuzca bir hayat yaşıyorlar. Sahip oldukları dünya nimetlerinin içine gömülüp, dünyayı kıbleleştirip keyiflerine göre bir hayat yaşıyorlar. Gerek çevrelerinde kendilerine Allah'ın hatırlatan görsel âyetlerle, gerekse

elçilerinin getirdikleri mesajla hiç ilgilenmiyorlar. Üstelik gelen Allah elçilerine karşı mevcut düzeni, statükoyu korumak için ellerinden gelen tüm azgınlıkları yapmaya çalışıyorlar. Fıtratın kabul edemeyeceği en çirkin işleri yapmaktan çekinmiyorlar. Bu tavırlarından ötürü kendilerini helâk edecek Allah'ın azabı kapılarını çaldığı zaman bile imansızlıklarını sürdürmeye çalışıyorlar. Ve en sonunda Allah'ın değişmez helâk yasasının mahkumu olarak geberip gidiyorlar. İşte birinci insan tipi budur ve kıyamete kadar bu tip yeryüzünde her toplum içinde var olacaktır.

Sûrede ikinci tip insan karakteri de Hz. Süleyman aleyhisselâ-mın şahsında, kişilik ve karakterinde görüntülenir. Hz Süleyman aley-hisselâm Rabbimizin kendisine çok büyük mülk ve saltanat verdiği bir peygamberdir. Şu anda peygamber efendimiz karşısında inkâr ve inatlarını sürdüren Mekke müşriklerinin hayal bile edemeyecekleri ekonomik ve siyasal imkân verilmişti Süleyman aleyhisselâma. Ama O, Allah'a karşı kulluğunun, köleliğinin bilincinde olduğu için, sahip ol-duklarının tümünün kendisine Allah tarafından lütfedildiğinin farkında olduğu için Rabbine tam ve mükemmel bir teslimiyetle tüm imkân ve fırsatlarını O'na kullukta kullanan bir peygamberdi. Böylece bu bö-lümde, sahip olduklarıyla böbürlenip Allah'a imana ve peygambere teslimiyete yönelmeyen Mekke müstekbirlerine ve kıyamete kadar gelecek şımarık ekonomik ve siyasal güç sahiplerine bir kulluk örneği sunulmaktadır.

Üçüncü insan tipi de, Sebe' melikesinin şahsında sembolize edilen insan tipidir. Sebe' melikesi çok büyük siyasal güç ve imkân verilmiş bir melikedir. Bu dünyada bir insanı gurur ve kibire sevk edebilecek her türlü imkân ve fırsatın sahibi bir melike. Kureyş müşriklerinin rüyalarında bile ulaşamayacakları göz kamaştıran bir dünya mülküne ve ihtişamına sahipti. Ama bu melike Allah ve elçilerinin hayat programından uzak bir hayatın içinde iken, Süleyman aleyhisselâmı ve onun tevhid inancını, teslimiyet dinini tanır tanımaz hemen küfrü, şirki, Allah tanımaz hayatını, atalarının yolunu, törelerini terk ederek Müslüman oluverdi. Bir çırpıda eski hayatını değiştirip Allah yoluna, hidâyet yoluna giriverdi. Hiçbir şey onu cennet yoluna, kurtuluş yoluna girmekten alıkoyamadı. Etrafını saran küfür ve şirk anla-yışlarının tümünden sıyrılıp fıtratının sesine, vicdanının yol gösterisine uyuverdi. Zaten onun fıtratında vardı bu tevhid inancı. Burada bu insan tipiyle, karakteriyle eski inançlarını, atalarından intikal eden gelenekleri sürdürmek adına peygambere ve onun getirdiği hidâyete karşı çıkan Mekke müşriklerine ve kıyamete kadar bu karakteri sergileyenlere örnek verilmekte, uyarı yapılmaktadır.

Sûrenin ikinci bölümünde kâinattaki varlıklardan, onların hareketlerinden, işleyiş tarzlarından örnekler verilerek tüm varlıklar üzerinde egemen olan tevhid inancının hakim oluşuna dikkat çekilir. Tüm varlıkların yaratıcılarına teslimiyetine, yaratılış gayeleri istikametinde hareket edip, Rablerinin kendileri için belirlediği programı icra edip, sadece O'nu tesbih ettiklerine, sadece O'na kul köle olduklarına dikkat çekilerek Mekke müşriklerine şu soru sorulmaktadır: Şimdi söyleyin bakalım ey müşrikler, kâinatta gördüğünün bu gerçekler sizi mi doğruluyor, yoksa peygamberimin sizi kendisine çağırdığı tevhid inancını mı? Kâinatta şirke mi delil var, yoksa tevhide mi? Bu âlemde değişmez gerçek şirk mi, yoksa tevhid mi? Sorusu tekrar tekrar insanların gündemine getirilerek düşünmeye sevk edilmektedir.

Bundan sonra bu bölümde kâfirlerin, müşriklerin şu sâri hastalıklarına dikkat çekiliyor: Onlar âhireti inkâr etmek istiyorlar. Yaptıklarının karşılığının kendilerine sorulmamasını arzu etmektedirler. Çünkü yaptıklarının, yaşadıkları hayatın kendilerini nereye götürdüğünün farkındadırlar. Ve âhiret hayatının gündeme gelmesi onların rahatlarını kaçırıyor, iştahlarını gideriyor ve yiyecekleri naneleri rahat yemelerine engel oluyor. Âhiretteki hesap-kitabın gündeme gelmesi onların hayatlarının değişmesini gerektiriyor. Onun için adamlar bu konunun gündeme gelmesinden rahatsız oluyorlar. Âhiretin gündeme gelmesi haram ve helâli, iyi ve kötüyü, günâh ve sevabı, hak ve bâtılı gündeme getiriyor. Halbuki adamlar bu dünyada bunların hiçbirisine değer vermeden sınırsızca ve sorumsuzca bir hayat yaşamak, hiçbir kayd u bend altına girmek istemiyorlar. Tıpkı ipini koparmış danalar gibi keyiflerince bir hayat yaşamak istiyorlar. Bu düşünce de onların ne Allah'a, ne peygambere, ne dine inanmalarına engel oluyor. Rabbimiz bu bölümde

böyle düşünen insanları uykularından uyandırmayı hedefliyor.

Sûrenin son bölümünde ise, Kur'an'ın ve peygamberin insanları kendisine çağırdığı tevhid inancı en net ve açık ifadelerle bir daha tekrarlanıyor. Bunu kabul etmelerinin insanların kendi menfaatlerine olacağı, reddetmelerinin de sonunda kendi aleyhlerine çıkacağı vurgulanıyor. Bu tevhidi kabul edip kurtuluşa ermenin dışında insanların başka seçeneklerinin olmadığı net bir biçimde ortaya konularak şöyle deniliyor; değilse siz bilirsiniz, bir gün Allah'ın reddedemeyeceğiniz cinsten âyetleriyle karşı karşıya gelince, kıyamet günü gelip çatınca artık dönüş için, tevbe için hiçbir şansınız kalmayacaktır. Gelin o gün gelip de iş işten geçmeden kendi menfaatinize bu gerçeği kabul edin tavsiyesiyle sûre son bulmaktadır.

1. "Ta, Sin. Bunlar Kur'an'ın, ve Kitab-ı Mübînin â-yetleridir."

Şuarâ sûresi Ta Sin Mim ile başlıyordu. Neml sûresi de Tâ Sîn ile başlar. Bu sûreyi takip eden Kasas sûresi de Tâ Sîn Mîm ile başlıyor. Kitabımızda böyle birlikteliği olan sûreler görüyoruz. Bu sûreler, bu âyetler Rabbimiz tarafından elçisi Cebrâil vasıtasıyla kullarının hayatlarına karışmak üzere yeryüzünde odak nokta olarak seçtiği, sözcü olarak seçtiği Muhammed (a.s)'a indirdiği sûrelerdir, âyetlerdir. Şüphesiz ki Rabbimiz sözlerini, âyetlerini, sûrelerini nasıl göndereceğini, sözlerini hangi stilde söyleyeceğini en iyi bilendir. Rabbinizin âyetlerini ona göre dinleyin. Bu kitabın Allah'tan olduğunu unutmadan dinleyin. Rabbinizin sözleri olarak, Rabbinizin yasaları olarak bu kitaba karşı tavrınızı takının buyurmaktadır bunlarla!

İşte Kur'an'ın apaçık âyetleri. Veya işte apaçık bir Kur'an'ın âyetleri. Bu kitap Allah tarafından Levh-i Mahfuzda belirlenmiş bir kitap. Göklerin ve yerin yaratıcısı olan, göklerin ve yerin Rabbi olan Allah tarafından kullarının hayatlarını düzenlemek üzere yeryüzüne indirilmiş bir kitap. Yeryüzünün Mekke şehrinde peyderpey inmeye başlamış ve yeryüzünde 23 yıllık bir süreç içinde inişini tamamlamış bir kitap. Yeryüzü insanlığı için en büyük bir gündem, en büyük bir şeref, en büyük bir rahmet kapısıyla karşı karşıya getirildiği bir kitap. Mele-i Â'lâ ile yeryüzünü birleştiren, bütünleştiren, yeryüzünü şereflerin en büyüğüne eriştirmiş bir kitap. Yine:

2,3. "Bunlar, namaz kılan, zekât veren ve âhirete de kesin olarak inanan mü'minlere doğruluk rehberi ve müjdedir."

Bu kitap bir hidâyettir. Kendisine müracaat edenleri, kendi-siyle birlikte olanları, hidâyeti kendisinde görüp ben bununla hidâyeti bulmak istiyorum diyerek bu kitabı eline alanları hidâyet yoluna ulaştıran, mü'minlere yol gösteren, mü'minlere müjdeler veren bir kitaptır bu kitap. Evet bu kitap tüm insanlık için bir hidâyettir. Tüm insanlığı hidâyete, doğru yola ulaştıracak, insanlığın tüm dünya problemlerini çözecek, insanlığı içinde bulunduğu bunalımlardan, aşmazlardan sahili selâmete çıkaracak bir kitaptır. Tüm insanlık içidir onun hidâyet oluşu, ama bu kitaptan herkes aynı şekilde istifade edemeyeceği için, herkes bu kitaba çözüm gözüyle bakmayacağı için elbette bu kitap sadece mü'minler faydalanabileceklerdir. Çünkü bu kitap hidâyeti kendisinde görmeyen, kendisine müracaat etmeyenler için hidâyet sebebi olmayacaktır.

Ve yine bu kitap ancak kendisiyle birlikte olan mü'minler için müjde kaynağı olacaktır. Peki kimdir o mü'minler? Ne özellikleri varmış onların? Yâni bu kitabın hidâyetine ve müjdesine muhatap olabilmenin, bu kitabın hidâyetine mazhar olabilmenin şartları neymiş? Bakın âyetin devamında Rabbimiz kitabının pek çok yerinde gündeme getirdiği bu hususu şöylece ortaya kor:

Evet bu mü'minler namazı ikâme ederler. Namazı ayağa kaldıran ve hayatlarını onunla düzenleyen insanlardır. Namaza özdeş bir hayat yaşayarak, ya da hayatı namazla ikâme

edenlerdir onlar. Namazı, namazla aldıkları mesajı hayatın tüm alanlarında uygulayan insanlardır. Hayata etkin bir namaz, namaza etkin bir hayat yaşayanlardır.

Yine zekâtı da verenlerdir onlar. Mallarında Allah'ı söz sahibi bilerek, onları Allah'ın istediği gibi Allah kullarıyla paylaşmanın kavgasını verenlerdir.

Yine âhirete de yakînen inanan, bu inancını sadece iddia planında bırakmayarak, bilgi planında bırakmayarak eyleme dönüştüren, tüm sözlerine, tüm eylemlerine bu imanın damgasını vuran kimselerdir onlar. Âhireti iki gözlerinin önünde canlı tutarak o günün hesabı konusunda tir tir titreyen kimselerdir. Âhiretteki Allah'ın sorgulamasını gözleriyle görmeden, elleriyle dokunmadan da öte yakîn bir şuur haline getirenlerdir. Kitabımızın pek çok yerinde mü'minlerin bu özellikleri anlatılır. Ve bu kitabın kimler için hidâyet kaynağı ve müjde vesilesi olduğu haber verilir.

Öyleyse bizler bu kitapta Rabbimizin tanıttığı ve istediği gibi mü'minler olmak zorundayız. Yâni tüm tanımları Allah ve Resûlünün tanımladığı gibi anlamak zorundayız. Değilse herkese göre Müslümanlık olmaz. Herkese göre kâfir olmaz. Mü'min kimdir? Kâfir kimdir? Mümin nasıl olmalıdır? Kâfir nasıl olur? bunu belirleyen Allah ve Resûlüdür. Ve işte Rabbimizin tanımlamasına göre mü'minlerin özel-likleri bunlardır.

Mü'min hayatını namazla ayağa kaldıran, hayatını namazda aldığı Allah mesajıyla düzenleyen kişidir. Mü'min Rasulullah efendi-mizin hayatında görüldüğü gibi sürekli namaz eylemini ifa eden bir karakterin sahibidir. Namazını ikâme den bir mü'min iki namaz arasın-daki hayatını da aynen namazdaki gibi Allah'ı büyükleyerek, Allah'a hamd ederek, Allah'ı tesbih edip gündemde tutarak, okuduğu Kur'an âyetleri doğrultusunda bir hayat süren kimsedir. Namazını Allah'ın is-tediği gibi ikâme eden mü'min ırz ve namusunu, iffet ve hayasını koruyan, Allah ve Resûlünün istediği gibi emânetlerine riâyet eden kimsedir. Allah'ın istediği gibi namazını ikâme eden mü'min namazla Allah'tan aldığı mesajı zekât olarak Allah kullarıyla paylaşmanın derdine düşen kimsedir.

Ve yine mü'min gece gündüz âhiretle, âhiretin hesabı kitabıyla iç içe olan kimsedir. Allah için ikâme ettiği namazıyla, o namazında okuduğu Allah âyetleriyle kıyâmeti gözleriyle gören, tüm benliğiyle kı-yâmetin sorgusunu yaşayan, cenneti bilen Ona arzu duyan, cehennemi tanıyan, Ondan Allah'a sığınan kimsedir. İşte bu kitap böyle müminler için hidâyet kaynağıdır ve müjdedir. Ama beri tarafta:

4. "Âhirete inanmayanların yaptıkları işleri kendilerine güzel göstermişizdir; bu yüzden körü körüne bocalarlar."

Âhirete iman etmeyenler, âhireti reddedenler, âhiretin hesabını ummayanlar, gündemlerinde âhiret olmayanlar, Allah'ı, peygamberi, cenneti, cehennemi hesaba katmadan bir hayat yaşayanlar, yok olup gideceklerine, yaptıklarından ötürü asla hesaba çekilmeyeceklerine inananlar ise; Biz onlara amellerini süslü gösterdik diyor Rabbimiz. Mantıklarını, düşüncelerini, eylemlerini, hayatlarını onlara süslü gösterdik. Buyurun dilediğiniz gibi hükmedin, dilediğiniz gibi yaşayın dedik. Dirilmeme, hesaba çekilmeme mantığına dayalı bir hayatınız sizin için hayat olsun, haydi zanlarınızca bildiğiniz gibi yaşayın dedik. Onlar işte böyle şaşkın, şaşkın, bir körlük, bir sağırlık, bir akılsızlık, bir gaflet içinde bocalar dururlar.

Niçin böyle? Çünkü onlar anlayışlarından, yaşadıkları hayatlarından memnunlar. Yaşadıkları hayat kendilerine süslenmiş. İşte hayat bu dünya hayattır derler. Burada başarılı olursak, burada üstün bir konumda olursak akıllıyız, şerefliyiz diyorlar. Halbuki gerçek akıllılığın, gerçek başarının, gerçek izzet ve şerefin âhirette olduğunu hiç mi hiç bilmezler. Zaman zaman vicdanları, fıtratları onlara bunu hatırlatsa da hemen oradan geçerler, hiç üzerinde durmazlar. Şaşkın, şaşkın derbeder bir vaziyette yuvarlanıp giderler, yok olup giderler.

5. “Kötü azap işte bunlaradır. Âhirette en çok kayba uğrayacaklar da bunlardır.”

Âhiretin kötü azabı işte bunlar içindir. Âhirette akla hayale gelmedik büyük zararların içindedirler bunlar. Büyük bir hüsran, büyük bir kayıp yakalamıştır âhirette onları. Önceki özellikleri anlatılan mü’-minler için en büyük başarı, en büyük mutluluk vardır denmişti, bunlar içinse kayıp vardır, zarar vardır, hüsran vardır ve yaşadıkları bu pis hayatın karşılığı olarak cehenneme yuvarlanma vardır. Çünkü bunlar Allah ve Resûlünün istediği bir hayata evet demediler. Öyleyse sen ey Resûlüm:

6. “Ey Muhammed! Şüphesiz, Kur’an'ı, Hakîm ve Alîm olan Allah katından almaktasın”

Muhakkak ki sen Hakîm olan, hikmet sahibi, hâkimiyet sahibi olan, Alîm olan, her şeyin bilgisine sahip olan, bilgisi tam olan, bilgi kendisinden olan bir Allah’tan bu Kur’an’ı almaktasın. Bu kitap işte böyle bir Allah tarafından sana ilka edilmektedir. Hikmet sahibi tek varlık Allah’tır. Bilgi sahibi tek varlık O’dur. Tüm bilgiler ve hikmetler Allah’tandır. Eğer Rabbimiz bu kitabı ve peygamberleri aracılıyla bize bilgisinden, bize hikmetinden sunmasaydı hiç bir şey bilemezdik. Meleklerin Bakara sûresindeki ifadelerini biliyoruz değil mi? Ne diyor-lardı?

“Ya Rabbi! Seni tesbih ve tenzih ederiz! Sen mükemmelsin! Eksiğin yoktur senin! Bizim bilgimiz yok, ancak senin öğrettiğin vardır. “Muhakkak ki her şeyi bilen Hakîm ancak sensin!”

(Bakara 32)

Evet ya Rabbi muhakkak ki Sen en bilensin, en yerli yerince bilensin, tam bilensin, bilgisi tam olansın, bilgisi değişmeyensin, yaptığından geri dönmeyen, pişman olmayansın. Biz hiçbir şey bilmeyiz, ancak senin bildirdiğin kadarını bilebiliriz. Bizim bilgimiz sendendir. Onun için Bizler seni tesbih ve tenzih ederiz.

Bizler de diyeceğiz ki; bizde hiçbir ilim yok ya Rabbi. Ancak senin bildirdiğin kadarını biliriz biz. Senin bildirmediklerini asla bilemeyiz. Melekleri vasıtasıyla Rabbimizin bize sunduğu bu kulluk bilincini, Rabbimiz karşısında bu acziyet şuurunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Her yerde ve her zaman biz bilmeyiz sen bilirsin ya Rabbi demeyi unutmamalıyız. Öyle değil mi yâni? Allah bu bilgileri bize öğretmeseydi biz nereden bilebilirdik? Allah peygamberler göndermeseydi o peygamberler vasıtasıyla bize kendi bilgisinden aktarmasaydı nereden bilebilirdik bu bilgileri?

Evet mü’minlerin özelliklerinin sayıldığı, müminlerin kitabın müjdesiyle müjdelendiği, kâfirlerin de azapla tehdit edildikleri, bu kitabın Alîm ve Hakîm olan bir Allah’tan indirildiği haberlerini aldığımız sûrenin bu ilk âyetlerinden sonra Rabbimiz bizi tarihin önceki dönemlerine götürecek, daha önce bir peygambere inen âyetlerin nasıl indirildiğini anlatarak bizi yasal örneklerimizden Hz. Mûsâ (a.s) la karşı karşıya getirecek:

7, 8. "Mûsâ, ailesine: "Ben bir ateş gördüm; size oradan ya bir haber getireceğim, yahut ısınasınız diye tutuşmuş bir odun getireceğim" demişti. Oraya geldiğinde, kendisine şöyle nida olunmuştu:"Ateşin yanında olan ve çevresinde bulunanlar mübârek kılınmıştır.Âlemlerin Rabbi olan Allah münezzehtir"

Hatırlayın, hani Mûsâ (a.s) ehline demişti ki: Mısırdan bir adam öldürerek kaçan ve Medyen'de, Şuayb (a.s) ın ülkesinde uzun bir süre gizlendikten sonra ailesiyle birlikte tekrar ülkesine, Mısır'a dönüşü esnasında vukua gelmiş bir hadiseyi anlatıyor. Mûsâ (a.s) çölde yolunu şaşırmış ve nereye gideceğini, ne yapacağını bilmez bir vaziyette soğuğu şiddetli bir gecede ehline, yanındaki ailesine diyor ki: Siz burada durun, beni bekleyin, ben bir ateş gördüm. Bu ateş bana hoş görünüyor, ben ona ünsiyet ettim. Ben size ondan bir parça getireyim, size ondan bir haber getireyim. Yâni belki orada bize rehberlik edecek bir şey bulurum diyor. Ondan size bir kor getireyim ki onunla ısınırsınız, rahatlarsınız diyerek eşi ve çocuklarını orada bırakarak ateşe doğru gider.

O ateşe yaklaşır, ateşle karşı karşıya kalır. Ateş dağın üzerindeki bir ağaçtan gelmektedir. Orada kendisine nida edilip seslenildi ki hem o ateş, hem de o ateşin etrafı mübârektir. Ey Mûsâ sen bereketli bir yerdesin. Mübârek bir mekândasın. Sen kutsal bir vadidesin. İkram olunmuş bir yerdesin der bir ses. Âlemlerin Rabbi olan Allah noksan sıfatlardan münezzehtir. Böyle kendisine seslenilen Mûsâ(as) o anda nerede olduğunu, nasıl bir şeyle karşı karşıya bulunduğunu anlayamadı. Ama işte Rabbimiz Ona nida edip sesleniyordu. İşte Rabbimiz kuluna kendisini anlatıyor, kendi zatını anlatıyordu. Ona o anda bulunduğu yerin kutsal bir yer olduğunu, bulunduğu makamın mübârek bir makam olduğunu bildiriyordu.

Allah'ın yaktığı hem o ateş mübârek, hem o ateşin çevresindeki vâdiler mübârek, dağ mübârek, Tûr mübârek, mukaddes Tuva vadisi mübârek. Tüm bu mübâreklerle mübârek olan Mûsâ (a.s) iç içedir. Böyle mübârek bir ortamda, mübârek bir makamda Allah'ın el-çisi Mûsâ (a.s) geceleyin böyle bir nidayla, bir sesle irkilmektedir.

9. "Ey Mûsâ! Gerçek şu ki, Ben, güçlü ve Hakîm olan Allah'ım"

Ey Mûsâ, Ben Allah'ım! Ben Azîz ve Hakîm olan Allah'ım! Ben izzet ve şerefli olan Allah'ım! İzzet ve şeref tümüyle kendisine ait olan Allah'ım Ben! Hikmet sahibi olan, hâkimiyet sahibi olan, egemenlik kendisine ait olan Allah'ım Ben! İntikam sahibi olan Allah'ım Ben! Şerefli olan, şerefli kılan Allah'ım Ben! Dilediklerini izzet ve şerefe ulaştıran Allah'ım Ben! Doğru hüküm veren ve hükmünü uygulayan Allah'ım Ben! der bir ses Mûsâ (a.s)'a. Bu ses Allah'tandır. Çünkü bu sözü Allah'tan başka hiç kimse söyleyemez. Öyle değil mi? Allah'tan başka Azîz, O'ndan başka Hakîm var mı? Allah'tan başka izzet ve hikmet sahibi, intikam ve hüküm sahibi, hikmet ve egemenlik sahibi kim var? O'ndan başka kim diyebilir bunu? O'ndan başka kim ben Azîzim diyebilir? O'ndan başka kim ben Hakîmim, hâkimiyet bana aittir diyebilir?

10-12. "Değneğini at!" Mûsâ, değneğinin yılan gibi hareketler yaptığını görünce, arkasına bakmadan dönüp kaçtı. "Ey Mûsâ! Korkma; Benim katımda peygamberler kork-maz; yalnız haksızlık eden bunun dışındadır. Kötü hali iyiliğe çeviren kimse bilsin ki Ben şüphesiz bağışlarım, merhamet ederim.

Elini koynuna sok, Firavun ve milletine gönderilen dokuz mûcizeden biri olarak kusursuz, bem-beyaz çıksın. Gerçekten onlar yoldan çıkmış bir millettir."

Asanı bırak, Asanı at. Hangi Asadır bu Asa? Mûsâ (a.s) nın Medyen'de Şuayb (a.s) ın koyunlarına çobanlık yaptığı on yıllık dö-neminde elinden bırakmadığı bir asadır bu. Kupkuru bir ağaç parçasıdır bu Asa. On yıl boyunca elinde taşıdığı, kullandığı ama kendisinde o güne kadar başka asalara göre hiçbir farklılık görmediği bir asa. İşte orada Rabbimiz elçisi Mûsâ (a.s)'a diyor ki: Ey Mûsâ asanı yere bırak. Mûsâ (a.s) Onu yere bırakınca bir de ne görsün asa hareket etmeye başladı tıpkı kıvrak, hızlı hareket eden bir yılan gibi. Küçük bir yılan gibi hareketlenmeye başladı.

Çok görkemliydi. Yâni aslında büyük bir ejderha gibiydi ama hareketlilikte sanki küçük bir yılan çevikliği sergiliyordu. Evet evet Mûsâ (a.s) nın gözlerinin önünde elinde taşıdığı on yıllık asa şu anda bir yılana dönüşmüştü. Mûsâ(as) korktu ve arkasına bakmadan geriye doğru kaçtı. Gördüğü bu manzara karşısında şaşkınlığa düşen Mûsâ (a.s) ne yapacağını bilemedi ve kaçtı. Gerçekten de çok garip bir durum. Bir gece vakti uzakta gördüğü bir ateşe doğru gidiyor, ağaçtan çıkan bir ateş, sonra bir nida, bir ses, sonra o sesin istediği gibi asa yere bırakılıyor ve elindeki asa birdenbire bir yılana dönüşüyor.

Ve bu harikulade manzara karşısında Mûsâ (a.s) nın korkup kaçıyor. Ve yine bir ses, ey Mûsâ korkma, korkmana, kaçmana ge-rek yok diyor. Çünkü Benim huzurumda, Benim katımda elçilere korku yoktur. Sen korkmayacaksın, çünkü Sen elçilerden olacaksın. Ben seni korumam altında tutuyorum der Rabbimiz. Sen hiç korkma. Ama kim zalim olursa işte korkacak olanlar onlardır. Zalimlerin korkmaya hakkı var, zalimler korksun Benden. Ama kim de kötülükten sonra iyiliğe yönelirse, kötülük içinde yaşadığı hayatını iyiliğe doğru döndürürse Ben onlar için Ğafûrum, bağışlayanım.

Evet böyle bir gece vakti, soğuğu şiddetli bir gece yolunu şa-şırmış bir Müslüman Mûsâ (a.s) eşi ve çocukları bıraktığı yerde ken-disini bekliyorlar. Ateşe yaklaşacak, orada kendisine bir ses gelecek, o sesle irkilecek, elindeki asayı yere bırakacak ve bir anda asa yılan olacak. Korkup kaçacak, arkasından kaçma diye bir ses Onu uyaracak, elçilerin korkmalarına gerek olmadığına dair bir müjde alacak. Ve arkasından kıyâmete kadar bir tevbe yasası konulacak. Sonra kötülük yapanlara azabı gelecek. Ama kötülük işleyip dururlarken bundan vazgeçip iyiliğe yönelenler için de bir bağışlanma gündeme getirilecek. Bundan sonra Rabbimiz şöyle buyuruyor:

Ey Mûsâ elini koynuna sok ki bir hastalık olmaksızın bembeyaz çıksın. Dokuz âyetle birlikte Firavun ve toplumuna git. Muhakkak ki onlar fâsık, itaatten çıkmış, günâhkâr, Allah'a isyan eden bir kavimdir. Öyleyse ey Mûsâ, haydi sen bu dokuz âyetle, bu dokuz mûcizeyle Firavun ve kavmine git ve onları uyar. Onlar günâhta ileri gitmiş bir toplumdur. Git ve onları uyar ki akılları başlarına gelsin.

Evet Rabbimiz Firavun ve azgın toplumu tarafından yüzyıllardır köleleştirilmiş, her şeylerini kaybetmiş köle bir Müslüman topluma, İsrâil oğullarına özgürlüğün habercisi olarak, kurtuluş muştusu olarak Kutlu bir elçisini, Mûsâ (a.s)'ı gönderiyor bu âyetlerle. Ve gerçekten de o kutlu elçinin mücadelesi zorlu olacaktı. Firavun ve topluyla kavgası zorlu olacaktı. Hem Firavun oğullarıyla, hem de yıllar yılı köleleşip her şeylerini kaybetmiş bir toplum olan, özgürlüğe susamış bir toplum olan İsrâil oğullarıyla uzun ve yorucu bir mücadele içine girecekti. Bir taraftan azgın Firavun oğullarını uyarırken, diğer taraftan kölelik ruhlarına sinmiş İsrâil oğullarını köle olmadıklarına ikna edecekti. Yâni alınlarına kölelik damgası vurulmuş bu insanların kölelik yazgısını kazımak, silmek kolay olmayacaktı. Firavun ve sisteminin zulmü altında bu insanlar her ne kadar özgürlüğe susamış olsalar da kölelikten de memnundular. Çünkü onları bu hayata mahkum etmiş güçlü bir sistem, güçlü bir devlet vardı.

Allah'ın elçisi Mûsâ bunlarla baş edecekti. Zâhiren bakıldığı zaman Mûsâ (a.s) nın başarı şansı hiç yok gibiydi. Ama sonuç Al-lah'ın elindeydi. Matematik hesabına göre Mûsâ (a.s) nın hiç bir şansı yok gibiydi ama Allah hesabına göre bu iş çok kolaydı. Başka sûrelere de baktığımız zaman görürüz ki Allah desteğindeki Mûsâ (a.s) nın başarılı olduğuna şahit oluyoruz. Büyük irade kulu ve elçisi Mûsâ (a.s)'ı başarılı kılmıştır.

13, 14. "Âyetlerimiz gözlerinin önüne serilince: "Bu apaçık bir sihirdir" dediler. Gönülleri kesin olarak kabul ettiği halde, haksızlık ve büyüklenmelerinden ötürü onları bi-le bile inkâr ettiler. Bozguncuların sonunun nasıl olduğuna bir bak!"

Ne zaman ki, onların gözlerini açıp akıllarını başlarına getirecek âyetlerimiz Firavun ve kavmine geldi, dediler ki bu apaçık bir sihirdir. Alçaklar kendilerine kendilerini diriltecek Allah âyetleri gelince diyorlar ki bu apaçık bir sihirdir. Yâni kendileri ülkeyi sihirle yönetsinler, Allah yasalarından, Allah sisteminden habersiz beşer sistemleriyle, insan düşünceleriyle yönetsinler, insanları kendi büyüleriyle aldatsınlar, beyazı siyah siyahı beyaz göstersinler, hakkı bâtıl bâtılı hak göstersinler, adâleti zulüm zulmü adâlet göstersinler, köleliği özgürlük özgürlüğü kölelik göstersinler sonra da kendi yanılgılarına peygamberi de ortak etsinler. Allah yasalarıyla, Allah âyetleriyle gelen bir peygambere sihirbaz desinler. Bunun yaptığı iş sihirdir desinler. Ve yıllar sonra aynı mantıkla bir Allah elçisine, Muhammed (a.s)'a da aynı şeyleri söylesinler.

Evet ey Mûsâ sen apaçık bir sihirbazsın, bu getirdiklerin de apaçık bir sihirden başka bir şey değildir dediler. Ve böylece gönülleri kesin olarak kabul ettiği halde, haksızlık ve büyüklenmelerinden ötürü onları bile bile inkâr ettiler. Bozguncuların sonunun nasıl olduğuna bir bakıverin diyor Rabbimiz.

Dâvûd ve Süleyman (a.s) lardan söz edilecek. Süleyman(as) çok farklı bir durumu var. Kuşlar var ordu olarak, cinler var ordusu. Birilerini bağlamış, birilerini yola koymuş, böyle farklı bir peygamber. Gidiyorlar Yemenden bir şeyler getiriyorlar veya mektubunu Yemene götürebiliyorlar, ya da Yemendekini dizinin dibine getirebiliyorlar, saltanatı tüm dünyaya takdim ediliyor, yâni değişik bir ortam, değişik bir iş.

Bir insan her ne kadar kıyâmete kadar Süleyman (a.s) ın sal-tanatına erişemeyecek idiyse de Allah bazılarına çevresine göre Süleyman saltanatını verebilmiştir. Yâni şu bizzat Süleyman (a.s) ın saltanatı kimsede olmayacak. Kimseye vermiyor da Allah onun gibisini, ama çevresine göre kimilerinin saltanatı Süleyman (a.s) gibi olabilir. Onların şımarıklaşmaması, haddini bilmesi, bunu ona veren Allah'ın sadece ona vermediğini unutmaması, kendisinden önce de birilerine hem de peygamber olarak lütufta bulunduğunu unutmaması gerektiğini anlatmak üzere galiba Süleyman (a.s) hadisesinden söz edilir.

Süleyman (a.s) la ilgili Kur'an'da işte bir bu sûrede bilgiler var, başka sûrelerde de bilgiler var. Devlet planında etkinliğinin, hegemonyasının veya İslâm'ın, kulluğun uygulanırlılığının gösterildiği bir peygamberin hayat hikayesidir. Nuh (a.s) daha çok ezilmişlerin peygamberi, çevresinde rezil rüsva insanlar karşısında horlananların, za-yıfların peygamberi. Hud (a.s), ya da Lût (a.s) hanımı belki iki kızı ile o bölgeden çıkması emrolunan, geri kalanların tümünün helâk edildiği bir toplumun peygamberi. Kimi yok, kimsesi yok, gücü yok, kuvveti yok gibi görülen bir peygamber. Ama Dâvûd (a.s) öyle değil. Hele Sü-leyman (a.s) hiç öyle değil. Süleyman (a.s) kendi döneminin daha güçlü, daha kuvvetli bir peygamberi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yâni eğer biz de böyle imtihan olunursak bunu asla unutmayalım içindir bu. Genel mânâda sûrenin bize verdiği budur. Bir de kendimizi illa da Süleyman(as) gibi güçlü farz etmemizin mânâsı

yok, eğer birilerine göre öyleysek kendimizi Süleyman bilelim. Meselâ cebinde beş bin lirası olmayana göre senin cebinde yüz bin lira varsa ondan yirmi kat daha zenginsin demektir. Hele bir milyonun varsa kat be kat zenginsin demektir.

Atımız olabilir, arabamız olabilir, saltanatımız olabilir, girişimiz çıkışımız, imkânımız fırsatımız olabilir. Bütün bunlar karşısında şımarmanın mânâsı yok. Allah bize farklı nîmet vermiştir, bu nîmetleri Allah'a şükürde kullanacağız, Mevlâ bize bunu anlatıyor diyeceğiz.

15. "Andolsun ki, Dâvûd'a ve Süleyman'a ilim verdik. İkisi "Bizi mü'min kullarının çoğundan üstün kılan Allah'a hamd olsun" dediler."

Dâvûd'a ve Süleyman (a.s)'a ilim verdik. Onların hali şöyleydi, şöyle demeleri vardı onların. Diyordular ki Elhamdülillah! Allah'a ham-d-ü senâlar olsun ki o Allah bizi mü'min kullarından pek çoğunun üzerine tafdıyl etmiştir. Ne demek pek çoğunun üzerine? Yâni dikkat ederseniz mü'min kullarının tamamına, hepsine değil de pek çoğuna diyorlar. Elbette diğer peygamberler de vardı, bir de onlar herkesin zamanında yaşamamıştılar. Kendi zamanlarında yaşayan bütün mü'-minlere Allah tarafından tafdıyl edildiler ve bittiler.

Fazlullah'ı Bakara 64 ile anlıyoruz:

"Eğer Allah'ın size nîmeti ve rahmeti olmasaydı muhakkak hüsrana uğrayanlardan olurdunuz."

(Bakara 64)

Allah'ın rahmeti ve fazlı olmasaydı size ey İsrâil oğulları siz hüsrana uğrayanlardan olurdunuz âyetindeki Fazlullah Allah'ın peygamber göndermesi, ya da peygamberlerin arka arkaya görevle İsrâil oğullarına gitmesi mânâsınaydı. Evet tekrar tekrar size Peygamberler göndermeseydi işiniz bitikti.

Dikkat ederseniz burada hamd kelimesine gavl tabir edilmiş, yâni elhamdülillah dediler denilmiştir. Bu elbette İslâm'ın kuralıdır. Hamd dille yapılır şükür de amalle yapılır biliyorduk. Sûrenin ilerde gelecek olan âyetlerinden birinde de diyordu ki Allah:

Elhamdü lillah de! Bir başka âyette de deniliyordu ki:

"Ey Dâvûd ailesi! Şükredin! Kullarımdan şükredenler pek azdır."

(Sebe' 13)

Ey Allah'ın pek çok nîmetlerine ulaşmış Dâvûd ailesi Rab-binize şükredin. Rabbinizin size verdiği nîmetleri Rabbinizin razı o-lacağı yerde kullanarak, Rabbinizin razı olacağı bir hayatı yaşayarak, Hayatınızı o hayatın sahibinin yolunda kullanarak, dünyanızı, hayatınızı, canınızı, malınızı, zamanınızı, imkânlarınızı, fırsatlarınızı onları size verenin yolunda harcayarak Rabbinize şükredin. Yâni Allah size hangi nîmeti vermişse o nîmet cinsinden infakta bulunarak şükredin Rabbinize. Hayatı onu size veren Allah'ın istediği biçimde yaşayarak, geceyi ve gündüzü onu size lütfeden Allah yolunda kullanarak, aklı fikri, bilgiyi onu verenin razı olduğu yerlerde kullanarak, zamanı onu verenin razı olduğu yerde kullanarak, Allah'ın rızasını tahsilde harcayarak Rabbinize şükredin.

Evet diyor ki Rabbimiz ey Dâvûd oğulları şükür ameli işleyiniz! Yâni şükrederek amel ediniz, ya da amelinizi şükür olsun için yapınız denilmişti orada, burada da anlıyoruz ki "Elhamdülillah" deniyor. Elhamdülillah denmesi elhamdülillah denilecek bir hayata mühür basılması anlamına gelecektir. Yâni bir kişi Allah'a hamd edeceği bir hayatı yaşar ve sonra da der ki: Elhamdülillah.

Demek ki elhamdülillah hayatın İslâmlaşmasının adıdır. Hani içki içer üzerine de elhamdülillah diyemezdi ya kişi. İçkisiz bir yemek yer, komşularıyla yer, açlarla yer, israfsız yer, acıkmadan oturmaz, doymadan kalkar, yâni Allah ne tür bir yemek modeli tarif etmişse onu öylece yapar ve sonunda da der ki elhamdülillah. Yâni bu söz Yunus sûresindeki:

“Onların dualarının, dâvâlarının sonu da: "Âlem-lerin Rabbi Allah'a hamd olsun" dur.”

(Yunus 10)

Evet mü’minlerin dâvâlarının sonu Âlemlerin Rabbine hamd etmektir, elhamdülillah demektir. Hamd Âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Hamd sadece Allah’ın hakkıdır. Dünyada iken Müslüma-nın ilk ve son işi, ilk ve son ve sözü işte budur. Dünyada sözünü dinleyerek, yasalarını uygulayarak Rabbine hamd eder mü’min. Dünyada hatırını her şeyin ve herkesin hatırından üstün tutarak Rabbine hamd eder mü’min. Dünyada Rabbinin istediği biçimde bir hayat yaşayarak Rabbine hamd eder. Arzularından, emirlerinden razı olarak O’na ham deder. Yâni mü’minin işi gücü, derdi gamı budur.

Müslüman bu dünyada Öyle bir hayat programı yaşar ki işte onun üzerine de elhamdülillah denebilir. Bu programın başında bismillah olacak, yâni Allah adına yapılacak bu iş. Ya Rabbi ben bunu senin namı hesabına yapıyorum, sen dedin diye yapıyorum, sen bunu benden istemeseydin ben bunu yapmazdım diyeceğiz, ondan sonra da diyeceğiz ki elhamdülillah. Böyle bir hayatı bana lütfettiğin için elhamdülillah. Evet işte Dâvûd ve Süleyman (a.s)’lar diyorlar ki:

Bizi mü'min kullarının çoğundan üstün kılan Allah'a hamd olsun. Lâkin bunlar henüz öyle bir amel de işlememişlerdi. Ama biliyoruz ki ilim zaten ameli gerektiriyordu da ondan dediler bunu. Meselâ bir adam herhangi bir konuda bir şeyler bilecek, ama o bilgiyi o konuda amele dönüştürmeyecek bu mümkün değildir. Meselâ adam ezan okununca vaktin girdiğini bilecek, vakit girince abdest alıp namaz kılması gerektiğini bilecek, abdestin nasıl alındığını, namazın nasıl kılındığını bilecek ve adam bu işi yapmayacak bu mümkün değil. İlim değildir bunun adı. İlimdir de, bu ilmi zan haline getiren ikinci galip bir ilim vardır onda. Yâni adam içkinin zararını bilecek, içilmemesi gerektiğini bilecek, içilince şöyle olacağını bilecek ama buna rağmen yine de içerse, o zaman her şeye rağmen içilebileceğine dair bir bilgi vardır onda. İşte bu bilgi onda amel haline dönüşünce ötekisi zan haline geliveriyor demektir.

İslâm’a göre bilgi ikiye ayrılır:

1- Şu Türkçe’de zan dediğimiz bilgi, hayatla, hakikatle, gerçekle mutabakatı olmayan bilgi. Yâni hayata intibakı olmayan, kişiden amel istemeyen bilgi.

2- Bir de ilim dediğimiz hayatla hakikatle mutabakatı olan bilgidir. Yâni hayatla birleştirilmesi gereken bilgidir. Onun içindir ki kitabımızın her neresinde ***“İ'lemu”*** denilince, bilin ki demek değildir bunun mânâsı. **Bu bilgiye göre amel edin** demektir. Yâni hayatınızı bu bilgiye göre düzenleyin, bu bilgiyi hayatınıza aktarın, hayatınızı bu bilgiyle düzenleyin demektir. Allahu Zül Celâl Dâvûd (a.s),a ve Süleyman (a.s)’a ilim verdiyse onlar bu ilimle hayatlarını düzenlediler ve dediler ki:

Yâni bize ilim verdi de Allah, bizi ilimle tafdıyl etti değil, bizi pek çok mü’min kullarından üstün kıldı değil, bize ilim verdi de Allah biz de o ilimle iman ettik, biz bize verilen o ilimle hayatımızı düzenledik de Allah bizi bununla tafdıyl etti demektir bunun mânâsı. Değilse mücerret

bilgi insanı hiçbir zaman tafdıyl etmez, üstün kılmaz, üstün edecek de değildir. Çünkü Ebu Cehil de bilgiliydi biz onu biliyoruz. Hattâ İblisin bildiği çok daha kesin. Yâni bu âyetle sabittir. İblis Allah'ı da biliyor, Allah'tan korkulması gerektiğini de biliyor, âhireti de biliyordu ama bu bilgi ona hiçbir şey kazandırmadı. Ya da Firavunun bilgisini hatırlayın.

Peki Hz. Süleyman'la Dâvûd (a.s) un ilmi neydi? Tefsirlere bakın, Elmalıya bakın, ama özetin özeti bir bilgi vermemiz gerekirse size şunları söyleyelim: Bu öyle bir bilgiydi ki bu bilgiyle onlar kendileri ve Allah, kendileri ve mahlukât, kendileri ve insanlar, kendileri ve mevcudat arasındaki diyalogu kurabiliyordular. Bu ilimle kendilerinin varlık âlemindeki yerlerini bulmuş ve bu yerin diğer varlıklarla diyalogunu kurabilmişlerdi. Benim anlayabildiğim budur bundan.

Zaten peygamberlere verilen ilim bir mânâda da hikmetin mânâsı olacaktır. Yâni hikmet nerede nasıl hareket edeceklerini konuşma olarak, ölme olarak, öldürme olarak, ya da tavır ve davranış olarak ne yapmaları gerekeceğini bilmeleri mânâsınadır. Yâni hayatı Allah'ın istediği biçimde değerlendirme ve yaşama bilgisi. Allah'ın verdiği ilim budur işte. Yâni hayat programı ilmidir, hayatı anlama ilmidir. Yâni onlar hangi hayatı yaşayacak idiydiyse öyle bir hayatın bilgisi verilmiştir. Meselâ Süleyman (a.s)'a verilen hayat bilgisi elbette Nuh (a.s)'a verilmemişti. Lâzım da değildi zaten Ona. Bir karıncanın konuşmasını anlaması gerekmiyordu Onun, çünkü öyle bir sorumluluğu yoktu, öyle bir hayat programı yoktu Onun.

Süleyman (a.s)'la birlik Dâvûd (a.s)'a verilen bu ilim biraz da siyasal platformda bir etkinlik bilgisi de oluyor. Bunu nerden çıkardım? Kur'an'ın tümünde anlatılan Dâvûd ve Süleyman'dan çıkarıyorum. Yâni onlara bu ilim verilmiş ki idareciliği bilmişler, yöneticiliği bilmişler, devleti idare etmeyi bilmişler, ya da saltanatı yürütebilmeyi bilmişlerdir. Dâvûd (a.s) un da ayrıca bir otoritesi vardı devlet planında. Dağlar, taşlar, kuşlar, kurtlar Onunla beraber tesbih ediyordular.

Yine Sâd sûresinin beyanına göre ***"faslel hitap"*** vermiş Allah Dâvûd (a.s)'a. Ayrıştırıcı bir söz özelliği. Her şeyi hall u faslediyor tamam işi bitiriveriyor. Ama bazen öyle bir bitiriyor ki onun bitirimine müdahale ediyor Süleyman (as), bazen onunki daha doğru çıkıyor. İşte iki kardeş geliyor çocuğu ortadan kessek filan diyor, kadınlardan biri olmaz istemem diyor o zaman çocuğun onun olduğuna karar veriyor gibi.

Fasl el' hitap konusunda Sâd sûresinde anlatılan şu: İki kişi geliyor hasmani, biri diyor ki işte benim bir tane dişi koyunum vardı, bunun da doksan dokuz tane koyunu vardı. Bu adam benim o bir tek koyunumu da kendi koyunlarının içine katmaya çalışıyor. Ve tartışmada beni yendi ve o bir tek koyunumu da alıp kendi koyunlarının içine kattı diyor. Dâvûd (a.s) diyor ki ya Rabbi! Ben bunu kendi kafamdan yapmadım, sen bana makam verdin, mekân verdin, sen güç verdin diyor ve hükmü konusunda Allah'a şükrediyor. Kimileri diyorlar ki bu doksan dokuz kadındır, şöyle şöyle olmuştur.

Hayır bu doksan dokuz koyundur. Yâni burada kapitalist sistem anlatılıyor. Kapitalizmin devlet planında tenkididir bu. Adam iş yeri açıyor, doksan tane işçi çalıştırıyor on milyon onlara veriyor, yüz on milyon kendisi alıyor. Hattâ beş yüz milyon. Sonunda o işçisinin on milyonunda gözü oluyor adamın, allem ediyor, gallem ediyor, kampanya diyor, yeni çeşit diyor, sana göre diyor, kendi yer diyor, filan ediyor ve onlara verdiği o on milyonu da çarpmaya çalışıyor ya işte bu anlatılıyor burada.

16. "Süleyman Dâvûd'a vâris oldu: "Ey insanlar! Bize kuş dili öğretildi ve bize her şeyden bolca verildi. Doğrusu bu apaçık bir lütuftur" dedi."

Süleyman, Dâvûd'a vâris oldu. Nesi vardı Dâvûd'un da vâris oldu? İlmi vardı, tamam işte ona vâris oldu. Başka nesi olabilecekti Dâvûd peygamberin? Malı mülkü olamazdı ki. Çünkü onlar biliyorlardı ki peygamberlerin geliş sebebi oydu ki mülk Allah'ın. Bunu ortaya koymak için geliyorlardı Allah'ın elçileri. Bu iş benim, bu mal benim, bu mülk benim, bu saltanat benim, ben

mâlikim, ben Hakîmim, ben asarım keserim, değildi onların derdi. Zaten peygamberin geliş gâyesi mülkü Allah'a ait kılmak içindi. Dolayısıyla Süleyman (a.s) ın Dâvûd'a vâris olması ilme vâris oluşudur veya Onun pozisyonuna, görevine, Risâlete vâris oluşudur. Onun arkasından hemen peygamber olmuştur demektir bunun mânâsı.

Süleyman (a.s) Dâvûd (a.s) un 9 çocuğundan ya da 19 çocuğundan birisiymiş.

Dâvûd (a.s) dedi ki ey insanlar biz kuş mantığını öğrendik, bize kuş mantığı öğretildi. Ayrıca her bir şeyden de verildi bize. Hani bize fazl-u kerem vermişti ya Allah işte o budur dedi. Bu bir faziletti, tafdıliyetti, üstünlüktü, işte o budur dedi. Her bir şeyden verilmişti onlara. Neydi bu her bir şey? Ona lâzım olan her bir şey. Devre özel, döneme yönelik, zamana yönelik her bir şey. İnsanları idare edecek her bir şey, her bir bilgi verilmişti ona, bir de kuşların mantığı öğretilmişti. Kuşların mantığı.

Ya da kuşların varlık mantığı. Kuşların birbirlerine mesaj ilet-me mantığı öğretildi denmiş. Kuşların hayat programlarını öğrettik demektir. Kuşların bu varlık sebebiyle yaptıkları hareketlerinin insana yansıyan bölümünü öğrendik demektir bu. Yâni kuşların hayatını kuşça öğrendik değildir tabii mânâ. İçlerinden bir kuş olarak anladık değil, onların kuşça hayatlarını dışardan bir insan olarak kavrama yetkisi verildi bize demektir bu.

Şehbender zade Filibeli Ahmet Hilmi denilen bir adam Amak-ı hayal diye bir kitap yazmış. Vahdet-i vücutçu filan bir adam da ama kitabında çok hoş açıklamaları var. Bir bölümü de şöyleydi: Karınca gözüyle, burada da karıncalardan söz edileceği için bir giriş olsun. Karınca gözüyle bir olay anlatır.

Büyük bir meydanda milyonlarca insan çalışmaktadır. Gidenler, gelenler, yürüyenler, koşanlar var. Derken üzerlerine kapkara bir bulut gelir. Sonra tehlikeyi sezinleyen bir anons duyulur. Dikkat! Dikkat! Müthiş bir bulut geldi! Az sonra korkunç bir yağmur gelecek, herkes başının çaresine baksın! Meydanda bir koşuşturma, bir telaş başlar ve hemen arkasından bardaktan boşanırcasına bir yağmur iner ki, evler yıkılır, yollar kaybolur, ve sonunda on binlerce ölü, yüz binlerce yaralı. Ama üzülmeyin, bunlar insan değildir. Bunlar karıncalardır. Bir yemci dükkanının kenarında milyonlarca karınca yuvalarına buğday taşımakla meşgulken üzerlerine yem almak için gelen bir at arabası park eder. Üzerlerine müthiş bir bulutun geldiğini zanneden karıncalarda bir telaş başlar. Ve nihâyet at görevini yapar ve üzerlerine işeyiverir. Evleri yıkılır, yolları kaybolur, binlerce ölü, yüz binlerce yaralı meydanda gelir. Atın bir bardak idrarı karıncalar dünyasında Nuh tufanı oluverir.

Tabii şu anda küçüldükçe küçülmüş, âdeta karıncalaşmış insanlar için de A.B.D nin bir bardak idrarı, Avrupa'nın bir kaşık idrarı da sanki Nuh tufanı kadar korkunç bir tehlike halini almıştır. Korkuyor karıncalaşmış insanlar onlardan. Evet karıncalar dünyası böyledir. Ama bu olaya insan gözüyle bakınca işte alt tarafı bir at, ondan sadır olan basit bir idrar. İşte Allahu âlem ***Mantık ut tayrı*** anlamak bu oluyor yâni benim anladığım. Eğer bizde olaylar hakkında o olayın mantığını kavrama istidadımız yoksa karıncaların o olaya baktığı gibi bakıyoruz demektir.

Peki bunu bize de verdimi Allah? Elbette Allah bunu bize de verdi. Tamam Süleyman (a.s)'a yüzde yüzünü verdi, yüzde beş yü-zünü verdi, yâni onu olduğu gibi anlama imkânı verdi, ama bize de olayların mantığını böyle bir kavrama imkânı verdi ki galiba buna İslâm literatüründe **feraset** denir. Rasulullah efendimizin bu hususu anlatan bir hadisi vardı: ***"İttegu firasetel mü'min, feinnehu yenzuru binurillah"***

Şeklinde tenkit edilen, zayıf denilen, hakkında laf edilen bir hadis. Eğer hadisse bu meseleyi şöyle anlatır: Mü'minin ferasetinden sakının çünkü o Allah'ın nûruyla bakar değildir mânâ. Aman ha mü'-minin ferasetinden sakının, aman uzak durun ondan, çekinin, sakının değildir mânâ. "Mü'minin ferasetine baş vurun, mü'minin ferasetiyle yol bulun, yolunuzu mü'minin ferasetine danışarak bulun" demek daha güzel olacaktır. Evet mü'mine danışın, mü'min ile beraber

olun, yo-lunuzu ona sorun, onu ferasetinden istifade edin, çünkü o Allah'ın nûruyla bakar.

Allah'ın nûru kitaptır. Bu kitapla olaylara bakan kişinin bakışı keskindir. Görüşü İsâbetlidir. Kararı doğrudur. Çünkü bu kitabı tanıyan mü'min olaylara güzel bakar ve ne yapacağını bilir. Çünkü olaylara Allah'la bakınca gündemde Allah'ın gücü vardır ve en güçlü odur, Allah'ın bilgisi vardır ve en bilen O'dur. Ama bir hafta boyunca Allah'ın kitabıyla ilgisi kesilmiş ve şeytanların haber programlarına esir olmuş bir mü'min düşünün. O her şeyden sakınacak, her şeyden korkacak ve ne yapacağını şaşıracaktır. Aman geldi geliyorlar, gitti gidiyorlar, vurdu vuruyorlar, yakaladı yakalıyorlar diye sanki Allah'ı diskalifiye eden haberlerin kulu ve kölesi olacaktır. Gerçekten şu anda Allah'la, Allah'ın kitabıyla ilgisi kesik ama Tv programlarına kendisini teslim etmiş insanlarda bu korkuyu, bu tedirginliği çok açık görüyoruz. Çünkü hadiselere Allah'ın nûruyla bakamayan insanın sonu budur.

Bizler şu anda kuşların dilinden filan anlamıyoruz, ama kuşların çevremizde bize vermek istediği mesajı anlamak var bizde. İşte benim anladığım feraset de budur. Yâni Allah görüntülü âyetler grubu olarak güneşi, ayı, yıldızları, kuşları bizim önümüze sermiş. Gözümüzle algıladığımız bu âyetlerden bir şeyler çıkarmak var bizde ve işte bu bizim ferasetimizdir. Ama onların aslını anlamak ise sadece peygambere verilmiştir diyoruz.

17. "Süleyman'ın cinlerden, insanlardan ve kuşlardan müteşekkil olan ordusu toplandı. Hepsi toplu olarak gidiyorlardı."

Hz.Süleyman'ın orduları, cinlerden, insanlardan, ve kuşlardan müteşekkil hepsi ortaya toplandı ve düzenli, düzenli sevk olunuyorlar, yönetiliyor.

18. "Sonunda, karıncaların bulunduğu bir vadiye geldiklerinde bir karınca: "Ey karıncalar! Yuvalarınıza girin, Süleyman'ın ordusu farkına varmadan sizi ezmesin" dedi."

Hattâ bu teftiş yürüdü de, böyle grup grup, öbek, öbek, yer yer, cenah, cenah bu ayarlama işi yürütüldü de, hareket yapıldı da hattâ Neml vadisine geldiler. Neml vadisi, karınca vadisi demek belki biraz daha abes olacak. Çünkü âyet-i kerîmede ***"Vadin Neml"*** de-nilmişse, bir de mekân olarak anlatılmışsa o zaman bunun Türkçeleştirilmesinin anlamı yoktur. Vadin -Neml, Neml vadisi demektir. Meselâ İstanbul'a gelen kimi turistlere Kasımpaşa'yı, "general kasım" diye tercüme edenler oluyormuş çok garip bir şey oluyor yâni bu iş. Kasımpaşa, Kasımpaşa'dır. Burada da Vadin Neml, Neml vadisidir yâni başka bir şey olmaz. Böylece tercüme edilmelidir. Yerdir, mekândır tamam. Neml vadisi.

Tîn sûresinin başındaki yemin de böyledir:

"İncir ve zeytine andolsun, Andolsun Sina dağına, Andolsun bu güvenli Mekke şehrine ki:"

(Tîn 13)

Sûrenin başındaki bu yeminlerle kast edilen zeytin ve incir değildir. Anlayabildiğimiz kadarıyla bu zeytin ve incirle kast edilen iki bölgedir. İncir bölgesi ve zeytin bölgesi. Hani Türkçe'de kullanılır. Demin Amasya'yı dedim. Meselâ Waşinkton derken portakal kast edilir. Waşinkton aslında bir şehir, bir bölgedir. Ama portakalın adı söylenirken Waşinkton olarak söylenir ya işte buradaki incir ve zeytin de bu mânâdadır. Birisi Tîn bölgesi diğeri de zeytin bölgesidir. Birisi Şam di-yarıdır, ötekisi de Filistin diyarıdır. Oradaki peygamberlere atıfta bulunmak için Rabbimiz incir ve zeytinden söz ediverdi. İşte buradaki Vadin Neml ifadesini de böyle anlıyoruz. Yâni bu isimle anılan bir vadi. Evet ordu bu vadiye geldiğinde:

Bir karınca dedi ki: Peki acaba karıncalar Arapça mı konuşuyorlardı? diye bir soru sormanın da anlamı yok. Onlar ne dil konu-şurlarsa konuşsunlar onu Rabbim bana Arapça naklettiğine göre mecbur Arapça olacaktır. Karınca demiş ki:

Ey karıncalar topluluğu! sizin insan ağzının dışında duyduğunuz bütün sesler de mutlaka Türkçe olarak hitap eder size. Yâni meselâ suyun şırıltısından, rüzgarın sesinden, eşeğin anırmasından veya bir eşyanın hareketinden siz bir şeyler anlarsanız o anladığınız dil mutlaka Türkçe'dir. Ama bu onun Türkçe konuştuğundan filan de-ğildir. Peki niye öyle? Sizin anlama kabiliyetiniz Türkçe'ye duyarlan-mış da ondan. O zaman burada da Süleyman (a.s) ın duyduğunun Arapça olması anlamına gelmeyecek, çünkü biliyoruz ki Süleyman (a.s) İbrani'ce konuşuyordu. Ya neydi bunlar? E bu bize Arapça naklediliyor, biz de mecburen Arapça dinliyoruz tamam. Bunun içindir ki Kus İbni Saide el İyadinin hitabesine İslâm ulemâsı itirazda bulunur. Yok efendim orada geçen kimi tabirler Kur'an'da geçen tabirlermiş, böyle olunca da o adam Kur'an'daki tabirleri nerden bilirmiş? filan. Öyleyse bu sonradan uydurulmuş diye.

Eh ne olacak? Elbette öyle, çünkü ***"Ene Rabbukümül' a'la"*** diyen Firavunun bu sözünü de bize Kur'an naklediyor. Yâni acaba Firavun nerden bildiydi bu sözü söylemeyi? demenin anlamı da yoktur yâni.

Peki bu karınca erkek miydi dişimiydi? Elmalı bile burada dişi demiş yâni. Hem bir karınca demiş hem de çevirmiş öyle demiş. Halbuki bu tekil ifadesidir. Bir karınca dedi ki: Ey karıncalar topluluğu, haydi girin meskenlerinize! Süleyman ve orduları sizi mahvetmesin! Çünkü onlar bilmiyorlar, bilemezler, farkına varamazlar bu işin. Süleyman (a.s) nın bu işi bildiğini bilmiyordu karınca da öyle diyor. Fark ettiğini bilmiyordu.

19. "Süleyman onun sözüne hafifçe güldü ve: "Rabbim! Bana ve ana babama verdiğin nîmete şükürde, hoşnut olacağın işi yapmakta beni muvaffak kıl. Rahmetinle, beni iyi kullarının arasına koy" dedi."

Süleyman (as) onun bu sözünden bayağı bayağı gülüp tebessüm etti. Hem güldü, hem tebessüm etti denince, yâni gülerek tebessüm etti gibi bir mânâ vardır burada. Karıncanın bu sözünde azamet sahibi insanların garibanları ezdiği anlatılır. Onların kendilerine değer vermedikleri anlatılır. Herkesin hayat programını kendisinin yapması gerektiği, ötekisinden beklememesi gerektiği anlatılır. Karşıdaki ne kadar bilen birisi de olsa ancak kendi dünyasını bilen birisi olduğu anlatılır. Başkalarının dünyasından haberi olmaz anlatılır.

Süleyman (a.s) nın gülmesinin sebebi de şudur anlayabildi-ğimiz kadarıyla: Kendisinin karıncanın konuşmasından haberi var ona gülüyor. Sonra onların kaçınma işlerine gülüyor, tedariklerine, tedbirlerine, düşüncelerine gülüyor, sonra Rabbinin kendisine lütfettiği nîmetlerine gülüyor, bu konuma getirildiğine gülüyor, seviniyor bu işe.

Ya Rabbi bana ve babama anama verdiğin nîmetlere şükretmemi ve ondan razı olacağın bir işi yapmamı, sâlih amel işlememi bana kolay getir, gönlümü ona aç ya Rabbi. Onu bana yay ya Rabbi diye dua etti. Sonra da dedi ki rahmetinle beni iyi kullarının arasına, sâlih kullarının arasına sok, idhal et, dahil et ya Rabbi diye dua etti.

Bu böyle bir tabirdir. Sâlih kulları, ana baba kabul edeceğiz. Nuh (a.s) da öyle dua ediyordu. Halbuki Onun ana babasıyla alâkalı hiç bir bilgimiz yoktur. Kavmi helâk olacağı zaman öyle diyordu:

"Rabbim! Beni, anamı babamı, evime inanmış olarak gireni mağfiret et."

(Nuh 28)

Ya Rabbi beni, ebeveynimi ve evime mü'min girenleri de mağfiret et. Bu duayı her mü'min yapar. Ebeveyni kâfir olanlar da yaparlar bu duayı. Çünkü bu bir dua kalıbıdır. Buradaki

ebeveynden kasıt Hz. Adem (a.s)'a kadar mü'min olan tüm ebeveynlerimizdir.

Ya Rabbi beni, anamı babamı. Peki kimdi onun anası babası? Bu bir dua modelidir. Yâni anası babası ya da ikisinden birisi kâfir olan kişi de mecburen bu duayı okuyacak namazında. Halbuki kâfirlere haramdır bu dua. Babası anası kâfir olanların kâfir olan ebeveynine böyle bir duada bulunması haramdır. Tabii buradaki ana babadan kasıt o öz anası babası değildir. Ondan öncesinin anası babası. Değilse, yâni onlar da Müslüman değillerse ondan öncesinin anası babasıdır. O da değilse İbrahim babası anasıdır veya Adem babası anasıdır diyoruz. Burada da öyle bir dua modeli görüyoruz işte.

Ya Rabbi bana, anama, babama verdiğin nîmetin artırılmasını istiyorum senden. Ve de bana senin razı olacağın ameller nasip et ya Rabbi! diyor, bir de beni sâlih kullarının arasına koy diyor.

20,21. "Süleyman, kuşları araştırarak: "Hüdhüd'ü niçin göremiyorum? Yoksa kayıplarda mı? Bana apaçık bir delil getirmelidir; yoksa onu ya şiddetli bir azaba uğratırım yahut keserim" dedi."

Süleyman (a.s) nın ordusu vardı, cinlerden, insanlardan ve tuyurdan, kuşlardan. O ordusuyla beraber hareket etmiş ve O Vadin Neml denen yere geldikleri zaman da karıncalarla bir mükâleme olmuş, derken kuşları da şöyle bir düzenlemede bulundu, bir teftişte bulundu, yâni onları kontrol etti. Yâni kuşlar bölümüne de bir göz attı, onların durumlarını da bir gözden geçirdi. Arkasından dedi ki:

Hüdhüd'ü göremiyorum!

Yoksa gaip mi oldu? Yoksa kayıplardan mı oldu Hüdhüd? diyor Süleyman (a.s). Sonra da:

Bu da büyük insanların tavrı. Yâni tamam, canına okudum, işi bitti onun, işini bitirdim onun ifadesinin yanında bir müstesna bölüm ayırıyorlar. Yâni eğer onun bir mâzereti varsa tamam, ama değilse onun defterini dürdüm diyor. Sonunda sözünü yememek için büyük insanlar böyle derler, böyle yaparlar. Ama baştan büyük düşünürler de ondan. Lâkin insan her şeye rağmen yanlış yapabilen olduğu için peygamberlerde de öyle kimi yanlışlar görebiliyoruz. Meselâ Bedir esirlerini salıverme yanlışı gibi. Lâkin burada anlatılan bizim de tavrımız bu olsun karşımızdakine. Karşındaki düşmanınsa elinden gelen bütün kötülüğü yapma, belki dostun olur. Ya da dostunsa bütün sırrını söyleme, belki düşmanın olur. Bunlar birer mütemmim cüzdür. Bu onun o bunun mütemmimidir. Ama burada anlatılan biraz daha geneldir. Yâni karşındakinin genel ortamını, yâni hayat programını göz ardı etme. Belki bir ihtimal senin düşünmediğin bir şey de çıkabilir. Çünkü hayatın programını sen çizmiyorsun.

Özellikle Yusuf (a.s) ve Mûsâ (a.s) kıssasında bu çok güzel görülür. Meselâ Mûsâ (a.s) adama tokat vururken adamın ne öleceğini biliyordu, ne kaçıp gitmesi gerektiğini biliyordu, ne Medyen'i biliyordu. O kendine göre bildiği bölümleri düşünmeliydi, biz de öyle yapalım. Yusuf (a.s) kıssasında da durum böyledir. Yakub (a.s) Onun peygamber olacağını biliyordu, ama ne zaman olacağını nerden bilsin? O bunu önceden hesap edemezdi. Öyleyse şöyle düşüneceğiz:

1- Hadiselere gücümüz nisbetinde el uzatacağız ve bileceğiz ki o hadise bizim elimizin altından çıkan bir hadise değildir. Bizden başka o hadiseye karışması gerekenler var, bir de o hadiseyi mutlak idare eden Allah var. Maalesef onu hep unuttuğumuzdan dolayı da yanılıyoruz. Bu konuyu bir daha söyleyeyim:

Bizler elimizi hadiselere elbette uzatmak zorundayız. Yâni şerse o iş engellemek için, hayırsa da teşvik etmek için harekete geçmek zorundayız. Amma iyi bilelim ki o hadisede bizim elimizden başkalarının da eli olabilecek ve üstelik onların eli üzerinde bir başkasının eli de olacak. Yâni Allah'ın eli onların ellerinin üstünde olacak. Yâni bizim de başkasının da bu işe müdahalesi olacak.

Kesinlikle mutlaka ona azap edeceğim, üstelik şedit bir azap.

Ya da onu keseceğim. Üçüncüsü:

Ya da eğer açık net bir delil, bir sultan getirirse, yâni kendine bir güç kaynağı bulur, bir

mâzeret bulursa o zaman neyse.

22. Çok geçmeden Hüdhüd gelip Süleyman'a: "Senin bilmediğin bir şeyi öğrendim. Sana Sebe'den doğru bir haber getirdim."

Ben senin ihata edemediğin bilgilerle geldim! Biraz güçlü, ama biraz da Süleyman (a.s) karşısında olduğunun farkında olarak diyor ki sana yakin bir haberle Sebe'den geldim.

Sebe', Seyl'ül Arim sözleriyle tarihe mal olan Âd kavminin yaşadığı bölgenin belki biraz daha güney batısında Belkıs adında bir hükümdarın emrinde yaşayan bir toplum. Bunlara ulaşan bir peygamber mesajına icabet edip etmediklerini bilmiyoruz, çünkü Müslü-manlığa dâvet edildikten sonra gelip teslim oldular. Evet Hüdhüd, sana Sebe diyarından bir haber getirdim diyor ve detayına iniyor haberin. Yâni önce bir kalın punto haber geçti, arkasından da tafsilata geçiyor.

23. "Ora halkına hükmeden, her şeyden kendisine bolca verilen ve büyük bir tahta sahip olan bir kadın buldum"

Ben buldum ki bir kadın onlara meliklik ediyor. Onlara sahip, onlara mâlik. Ona da her şey lütfedilmiş. Yâni kendisine her şeyden bolca verilen, her şey bol bol lütfedilmiş bir kadın. Bir de onun azîm bir arşı var, büyük bir arşı var. Arş kelimesi Allah için kullanılıyor Kur'an'da. Kürsî kelimesi Allah için kullanılıyor Kur'an'da. Ve işte görüyoruz bir de kürsî ve arş Süleyman (a.s) için, Süleyman (a.s) dönemi için kullanılıyor Kur'an'da.

Kürsîsine bir ceset konularak ihsan edilen Süleyman ve de arşıyla imtihan olunan bir Süleyman var. Hayır, ayrı ayrı iki Süleyman değil, ikisi de aynı Süleyman (a.s). Bunların mahiyetini, içeriğini bilemeyeceğiz zaten. Çünkü bundan önce yaşayan Yusuf (a.s) için de gaybî haberdir diyor Kur'an, bundan sonra yaşayan Îsâ (a.s) için de gaybî haberdir diyor. Öyle olunca ikisi arasındaki kesinlikle gaybî bir konudur ve ancak Rabbimizin bildirdiği kadarını bilebiliriz. Yâni bu arş ne? Nasıl bir arş? Bunu bilmemiz mümkün değildir. Ancak burada ne anlamışsak o kadarını biliriz. Ama dediğim gibi böyle özel bir kelimenin seçilişinden içimize farklı mânâlar doğsa da ancak şu kadar diyeceğiz:

Allah'ın bu kadının melikliği için ona lütfettiği bir arştır, ve azım bir arştır, önünde saygıyla eğilinmesi gereken bir arştır, bir makamdır. Azîm kelimesi meselâ kitabımızda peygamberimiz efendimizin ahlâkı için de kullanılmıştır Kâlem sûresinde.

"Şüphesiz sen büyük bir ahlâka sahipsindir."

(Kâlem 4)

Peygamberim, muhakkak ki sen bir huluk-i azîm üzeresin. Sen çok yüksek bir ahlâk üzeresin. Zayıfların, güçsüzlerin asla ta-hammül edemeyeceği, yüklenemeyeceği çok yüce bir ahlâk sahibisin sen. Veya Hz. Ayşe annemizin beyanıyla Rasulullah efendimizin ahlâkı mahza Kur'andı ya, öyleyse ey peygamberim senin ahlâkın bizzat huluk-i azîm olan Kur'an'dır. Veya azîm önünde saygıyla eğilinen demektir. Yâni herkesin dost düşman önünde saygıyla eğildikleri varlık demektir. Yâni seven, sevmeyen, kabul eden, etmeyen, iman eden, inkâr eden herkesin saygı duymak zorunda olduğu varlık demektir. İşte buna azamet diyoruz. Tabii azîm Allah'tır. Önünde herkesin saygıyla eğildikleri varlık Allah'tır. Ama Rabbimizin izafesiyle işte peygamberimizin de böyle yüce bir ahlâkı vardı ki herkes, dost düşman onu kabul etmek zorundaydı. Yâni sevilmese de, sözü dinlenmese de tartışmasız kabul edilecek yücelik makamı demektir. ***"Sübhane Rabbiyel Azîm"*** de budur. Yâni ya Rabbi senin önünde saygıyla eğilirim. İtiraza ne mahal? Ne mümkün ki ben sana itiraz edeyim? Sen tartışmasız, kayıtsız şartsız yücesin ya Rabbi! demektir bu. İşte bu kadının arşı da böyle herkesin itirazsız kabul etmek zorunda kaldığı bir arşmış yâni.

Onlara mâlik idi. Ama onları köle gibi kullanıyordu demek de-ğil herhalde. Çünkü

kitabımızın başka bir yerinde:

Tabiri kullanılır. Yâni insanların mâlik olmaları söz konusudur İslâm'da. Meâric'te de Elleri ile mâlik oldukları, sahip oldukları konusunda da onlar kınanmazlar deniliyordu. Buna göre: ***"Temliku-hum"*** oluşu, onlara sahip oluşu herhalde bir patronun, bir reisin, bir hükümdarın tebaasına sahip oluşu gibiydi. Lâkin İslâm'a göre tebaa hükümdarın kulu değil de İslâm dışı sistemlerde kul olduklarını her halde anladınız. Firavun nasıl sahipti tebaasına? Bu ırmaklar bile benimdir diye bağırıyordu değil mi? Burada da galiba ***"Temlikuhum"*** o nizamın İslâm olmadığını vurguluyordu. O halde bundan o kadının toplumu İslâm toplumu değildi anlıyoruz.

24,25. "Onun ve milletinin Allah'ı bırakıp güneşe secde ettiklerine gördüm. Göklerde ve yerde gizli olanları ortaya koyan, gizlediğiniz ve açıkladığınız şeyleri bilen Allah'a secde etmemeleri için şeytan kendilerine yaptıklarını güzel göstermiş, onları doğru yoldan alıkoymuştur. Bunun için, doğru yolu bulamazlar."

Onu ve kavmini buldum ki güneşe secde ediyorlar, Allah'ın berisinde. Allah'ı kabul edip bir de güneşe secde ediyorlar anlaşılmaz her halde. Eğer ifade ***"Maallah"*** olsaydı belki böyle düşünme imkâ-nımız olurdu. Kur'an'daki: ***"İttehaze maallah, yescudüne maal-lah"*** İfadelerini böyle anlıyoruz. Allah'la beraber başka İlâhlar ediniyorlar, Allah'la beraber başkalarına da secde edip kulluk ediyorlar şeklinde anlıyoruz.

Ama burada öyle değil de ***"Min dünillah"*** olunca diyoruz ki insanlar Allah'ın berisinde bir şeylere dua edip dâvetiye çıkarıyorlarsa, onlar Allah'ı da kabul ediyor şeklinde de görünüyor Kur'an'da, Allah'ı reddedip O'nun berisinde bir şeylere dua edip secde ediyorlar şeklinde ikisi de anlaşılacaktır bundan. Yâni hem Allah'ı biraz biliyorlar hem de güneşe de secde ediyorlarmış. Allah'ın berisinde güneşe secde ediyorlarmış. Güneşe namaz kılıyorlar demek değildir tabii bu.

Secde ve rüku namaz dışında zikredilince mutlak başlı başına bir ibadettir. Yâni onlar güneşi dinliyorlar, güneşe tapıyorlar, güneşten yanalar, güneşin emrine boyun eğiyorlar. Tabii güneşi kendilerince konuşturuyorlar. Güneş sizden bunu ister, şunu ister dedirtiyorlar ve o dediklerini de yapıyorlar. Meselâ: ***"Olmaz arkadaş, bu yönetmeliğe aykırı"*** diyor müdür efendi. Yâni bu yönetmenlik dediğin ne? Kim koydu onu? Senden değil mi o? Geçen senekiler bu sene kalkmadı mı? Öyle anlamıyor adam, yönetmeliğe aykırı diyor tamam.

Toplum ne der adama? diyor. Olur mu? Bu yaptığın şey âdetlere terstir diyor. Bu yasalara aykırıdır diyor. Ne o toplum dediğin? Meselâ düğünlerde görürsünüz. Kız evi İslâm dense razı olacak, ama âdet deyince mahvoluyor, eziliyor, oğlan evi de masrafın altında eziliyor aslında. Her iki tarafta ezim ezim eziliyorlar, ama ne olur ne olmaz diyorlar, âdet diyorlar, rüsum diyorlar ve o olmayanın sözünü dinli-yorlar, olmayanın dediklerini yapıyorlar.

Yâni güneşe tapınan, güneşe secde eden, güneşin dediklerine, ya da güneşe dedirttiklerine tabi olan, onu dinleyen bu adamların hiç mi kafası yok? Hiç mi akılları yok bu adamların. Evet şeytan bu işi onlara süslü, mantıklı gösteriyordu ve:

Şeytan onlara amellerini süslü gösterdi ve de onları yoldan saptırdı da onlar hidâyete ermediler, eremeyecekler, yollarını şaşırmışlar, yol bulamayacaklardır.

Şeytanın secde ettirmediği bu Allah; kendisine hiç bir şey gizlenmeyendir. Yâni Allah öyle bir Allah ki, O'na yönelik hiç bir gizlilik söz konusu olmayacaktır ve de O Allah gizlediklerini de, açığa çıkarttıklarını da elbette bilendir. Bir kere Allah onların gizlediklerini de, açığa çıkardıklarını da bilir deniliyor, ayrıca da deniliyor ki Allah gökyüzü ve yeryüzündeki gizlilikleri de ortadan kaldırır, açığa çıkarır.

Şeytan onlara amellerini süslü gösterdi, kınaladı, boyaladı, böylece onlar yoldan saptılar, sapıttılar, yol bulmadılar, yollarını bulamadılar. İşte bu insanların saptırılmalarının nedeni Allah'a secde etmesinler diye ki o Allah gizliliği açığa çıkarandır.

Şeytan insan hayatına öyle program çiziyor ki onun Allah'a gitme ihtimali baştan bitiyor. Meselâ tıp fakültesi bugün öyle gözüküyor. Kişinin bütün gününü kapsıyor. Ama meselâ Hukuk fakültesi pek öyle değil gibi. Ondan dolayıdır ki Hukuk öğrencileri kimi olaylara girebiliyorlar da ötekiler giremiyorlar. Öyle bir program ki bunsuz olmaz deniyor, gece gündüz talebenin tüm hayatını bitiriyor. Başka şey dü-şünemez hale getiriyor.

Veya sistemlerde de Kominizim Kapitalizme göre İslâm'la yarışabilecek bir sistemdir. Yâni bütün hayat programı hakkında söz sahibidir. Gençlik hakkında konuşuyor, cinsellik hakkında konuşuyor, aile hakkında konuşuyor, ekonomi hakkında konuşuyor, kendine göre tabi. Ama kapitalizm öyle değildir. O kimi dünya işlerini düzenler ama meselâ din işi serbesttir, dilersen Müslüman ol, dilersen Hıristiyan ol fark etmez demeye çalışır. Şeytan da ya önce:

İnsanların dine girmemeleri için, insanların dinleriyle, kitaplarıyla tanışmamaları için elinden ne geliyorsa yapar. Yeryüzündeki iki ayaklı şeytanları da kullanarak dinle insanların arasına engeller koyuyorlar. İnsanların dinlerine ulaşma imkânlarını kaldırıyorlar. Her taraftan kapatıyorlar o yolu. Din eğitimini yasaklıyorlar. Filan yaşa kadar Kur'an öğrenimi yasaktır diyorlar. İnsanların dinlerinin temel kaynakları olan kitap ve sünneti duyma yollarını kapatıyorlar. Böylece insanlara dini duyurmayarak, din eğitiminden mahrum bırakarak onları Allah yolundan alıkoymaya çalışıyorlar. İlk planda şeytanın ve dostlarının yaptıkları budur. Dine giden tüm yolları ve imkânları kapatmak.

Ama bütün bu tedbirlerine rağmen, bütün bu engellemelerine ve aleyhte propagandalarına rağmen yine de insanlar bu barikatları aşarak dinleriyle tanışmaya, kitaplarıyla buluşmaya muvaffak olmuşlarsa, bu sefer de dinde eğrilik büğrülük meydana getirirler. Yâni o insanların önüne öyle bozuk bir din sunarlar ki bu dinin İslâm'la uzak ve yakından hiç bir ilgisi yoktur. Yâni böyle hayata karışmayan, hayatta hiç bir etkinliği olmayan, camiye veya vicdanlara hapsedilmiş, sadece sözden ibaret bir din, ya da hayatın bazı bölümlerine karışan, ama öteki bölümlerine karışmayan, işte sadece törenlerde hatırlanan, salonlarda konuşulan ama onun dışında hayatta hiçbir geçerliliği olmayan bir din sunarlar. Hukuka karışmayan, eğitime karışmayan, kılık kıyafete karışmayan, kazanmaya harcamaya karışmayan, hayatta hiç bir etkinliği olmayan resmi bir din.

Özellikle kendilerince şekillendirip biçimlendirdikleri bu dini ders kitaplarına koyarlar ve işte din budur diye insanlara bunu su-narlar. İnsanların kafalarını allak bullak ederler. İnsanlar bu karmaşa içinde neyin Allah dini, neyin başkalarının dini olduğunu anlayamaz hale gelirler. Ve böylece insanların dinlerini eğri büğrü yaparak onları Allah dinine ulaşmaktan alıkorlar. Bunun neticesi olarak da insanlar öyle bir din yaşarlar ki bu din Allah dini değil, resmi ideolojinin şekillendirip biçimlendirdikleri bir dindir.

Evet şu anda acı acı bunu seyrediyoruz. İnsanlar bir din ya-şıyorlar, ama bu din Allah'ın dini değil, şeytanın tahrikiyle resmi ide-olojinin kendilerine dayattıkları bir dindir. Ve ne acıdır ki din yaşadı-ğını zanneden bu insanlar aldanıyorlar.

Evet demek ki şeytan ne yapar, yapar karşısındakinin yolunu İslâm'dan saptırır. Bunu beceremezse eğer, yâni o muhatabı her şeye rağmen illa da İslâm'a girerse bu sefer de girdiği yolu, girdiği İslâm'ı eğri büğrü hale getirir. Yâni İslâm'ını bozar adamın. Burada da anlatılan biraz ikisinin bütünleşmesi gibi sanki. Yâni Allah'a secde etmesinler diye yollarını saptırır, başka başka yollar buluverir onlara. Kendilerine, güneşe, ya da güneş gibilerine secde etmelerini sağlar. Güneş aslında büyük yıldızdır, en büyük yıldız. İşte şu anda piyasada böyle nice yıldızı parlayanlar, doğanlar batanlar söz konusu. Onlara secde etmeye çalışan nice insanlar görüyoruz Allah korusun.

İşte bu şeytanın en büyük taktiğidir. İnsanlar Allah önünde secde etmesinler de kimin önünde secde ederlerse etsinler. Allah'a kul olmasınlar da kime ve neye kul olursa olsunlar. Allah'ı dinlemesinler de kimleri dinlerlerse dinlesinler. Allah'ın yasaları hayatlarına hakim olmasın da kimin yasaları hakim olursa olsun.

26. "O çok büyük arşın sahibi olan Allah'tan başka ilâh yoktur" dedi."

Allah ki kendinden başka İlâh yok, sadece O var. O arşın Rabbi ki; arş, azîmdir. Ya da Allah Azîmdir. Aynı kelime üç âyet önce üç âyet sonra birisi Süleyman ve Belkıs için, birisi de Allah için kullanılıyor. Ve O zaman bu kelimede bir azamet ama Allah'ınkine benzer bir azamet düşüneceğiz, bir de bir gaybî konu düşüneceğiz. Böyle Allah'ın arşının azameti gibi değilse de bir azamet sahibi arştan söz edilecek.

Allah ki başka İlâh yok. Kelime-i tevhidin odak noktası. Allah ki başka Şafi yok. Allah ki başka Mâlik, başka Rezzâk, başka Ehad, başka Samed yok. Bunların başında Allah ki başka İlâh yoktur diyoruz. Yıllar yılı bunu düşünüyoruz, söylüyoruz, inanıyoruz.

27. "Süleyman şöyle söyledi: "Doğru mu söylüyorsun, yoksa yalancılardan mısın, bakacağız."

Allah'ın ahlâkıyla ahlâklanan insanlar, dışına da, çevresine de bu ahlâkı yansıtacaktır. Arş yanına gelince de diyecekti Hz. Süleyman, burada da diyor. Göreceğiz tasdikçi misin, tekzipçi misin bakalım. Buradaki tasdik ve tekzip haberde tasdik ve tekzip değil sadece, inançta tasdik ve tekziptir de. Bunlara her halde girilmez değil mi? Efendim kuş bunu nasıl anladı? Onların güneşe taptıklarını ne bildi? Efendim onun kadın olduğunu haydi gördü, bildi de, o kadının melik olduğunu hadi hareketlerinden anladı bildi, de, bunların şeytan tarafından kandırıldığını nasıl kavradı? demenin anlamı yok. Allah böyle dedi, böyle oldu diyoruz. Îsâ'nın (a.s) doğumunda, İshak'ın (a.s) müjdelenmesinde, Yahya'nın (a.s) müjdelenmesinde de Cenâb-ı Hak: ***"Kezalik"*** tabirini kullanır. Yâni buna akıl erdirmeniz gerekmez, işte böylece. İşte böyle Allah dilediğini yapar deniliyor. Burada da diyoruz ki; kezalik. Böyle oldu, Allah ona dilediğini anlattırır, Süleyman (a.s) da onun ne dediğini anlar Hüdhüd'ün diliyle.

Haber-i vahide inanılmaz diyorlar. Peki bu hangi âyetle sabit ki biz ona inanmayacağız? Bana göre haber-i vahid ile amel gereklidir. Sahâbe öyle yapmıştır, bunun örnekleri de çoktur. İki üç asırda bir kişi tarafından nakledilen, ondan sonra da şüyû bulan habere haber-i vahid diyorlar. Amma benim anladığım haber-i vahid şöyle olsa gerek: Bir konuda elli hadis varsa o konuyu bir tür anlatan, iki tane, üç tane de haber varsa ki onu nakzedici, işte o iki üç haber vahid haberdir. Yâni bu konuda yalnız kalan haber. İşte onlarla amel edilmez.

Mesela Rükuda peygamberimizin şiir okumadığını, âyet okumadığını anlatan yüzlerce hadis var. Diyelim iki yüz hadis var. Bir hadis de çıkıp dese ki, Rasulullah rükuda şiir okudu. Veya üç hadis de dese ki Allah'ın Resûlü rükuda âyet okudu. Tamam bu üç beş hadis ehad haberdir ve o kendi başına bekler. Kalır orda amel edilmez. Ama öğrenmemiz devam eder de bir yüz kadar hadis de onları destekler çıkar ve bu hadisler dengelenirse o zaman peygamberimiz hem âyet okudu, hem de tesbihâtta bulundu deriz.

Aman ha bunu tarihi bir hadise gibi dinlemeyin. Bakın ben güçlü, ben arşın sahibi, bana kul olun, bana kulluk için dinleyin demektir bunun mânâsı tabii.

28. "Şu yazımı götür, onlara at, sonra bir yana çekil, varacakları sonuca bak."

Şu kitabımı al götür ve onu onlara at! Sonra da onlardan şöyle bir kenar dur. Bak bakalım nereye dönecekler? Ne yapacaklar? Ondan sonra Hüdhüd kalktı, mektubu aldı, gitti bu bölümler yok tabii burada. Biz âyetlerin arasını kendimiz dolduralım. Yâni âyetlerin suskun geçtiği yerleri kendimiz söyleyelim. Bir mektup. Süleyman (a.s) Kudüs'te, Saba Melikesi de Yemen'de. Arada herhalde bin, bin beş yüz kilometrelik bir mesafe var. Mekke'den de bir bin beş yüz kilometrelik mesafe varsa işte üç bin, dört bin kilometrelik bir mesafe var. Kudüs, Maan, Tebûk, Hayber, Medine, Mekke ve oradan sonra uzun bir yolculuk Yemen. Sebe'lilerin ülkesi.

Haktan, hakikatten uzak bir ülke. Dünya işlerini kendilerince belli bir düzene koymuş olsalar da Allah'la barışık değiller. Yalnızca Allah'a secde etmeleri gerekirken, sadece Allah'ı dinlemeleri gerekirken Allah'tan başkalarını da dinleyen bir toplum. Güneşe tapınan bir toplum. Güneş tanrısı adına, güneş tanrısı nam-ı hesabına ülkeyi yöneten güçlere secde eden bir toplum. Yâni ülkelerini Allah yasalarıyla değil de kendi yasalarıyla yöneten bir toplumun ülkesi. İşte bu toplumun insanları bir kuş aracılığıyla bir Allah elçisinin mesajıyla, bir peygamber tebliğiyle karşı karşıya gelecekler. Hüdhüd mektubu götürdü ve bırakacağı yere bıraktı, geriye çekildi ve onları gözetlemeye koyuldu. Kadın mektubu alır almaz hemen ülkesinin ileri gelenleriyle istişare etti.

29-32. "Sebe melikesi: "Ey ileri gelenler! Bana merhamet eden, merhametli olan Allah'ın adıyla başlayan ve sakın bana karşı başkaldırmayın ve teslim olarak gelin diyen Süleyman'dan gönderilen önemli bir mektup bırakıldı. Ey ileri gelenler! Vereceğim emir hakkında bana fikrinizi söyleyin; siz benim yanımda bulunmadıkça, bir iş hakkında kesin hüküm veremem" dedi."

Danışmanlarını, müsteşarlarını, şûra heyetini topladı ve onlarla bu durumu istişare etti. Dedi ki: Ey ileri gelenler! Ey benim danışmanlarım! Ey ülke yönetiminde bana yardımcı olan dostlarım! Muhakkak ki bana önemli bir mektup bırakıldı. Kadının bu ifadelerinden anlaşılıyor ki gerçekten çok akıllı, çok dirâyetli bir kadın. Bu mektubun muhteviyatından hemen onun çok güzel, çok değerli bir mektup olduğunu anlıyor ve sözlerine böyle başlıyordu. Bana çok Kerîm, çok üstün, ikrama değer, hürmete lâyık bir mektup bırakıldı. O mektup Süleyman'dandır ve o mektup bismillahirrahmânirrahîm ile başlamaktadır. Ya kadının sözü burada bitiyor, bundan sonrası mektubun okunmasıdır, mektubun muhtevasıdır, yahut da kadının sözü devam ediyor. Dünya üzerinde bu kadar özlü bir ifade görmek mümkün değildir.

Mektubun ifadeleri aynen şöyle: Süleyman'dan. O Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla başlar. Bana karşı üstünlük taslamaya kalkışmayın. Bana karşı büyüklenmeyin. Ve bana Müslümanlar olarak gelin, teslim olun. Bana karşı teslimiyetinizi, Müslümanlığınızı haber verip bildirin diyordu Allah'ın elçisi Süleyman (a.s). İşte bir Melik, işte bir peygamber ve işte bir ilim sahibi. Kuşların, karıncaların dilinden anlayan, cinlerin, şeytanların emrinde bulunduğu bir hükümdardan bir başka dünyanın hükümdarına bir mektup.

Evet bir Allah elçisinden gelen, Rahmân ve Rahîm olan Allah adına gelen bu mektubu okuduktan sonra kadın dedi ki, bu mektup gerçekten çok Kerîm bir mektuptur. Ey dostlarım, bu işimde bana yol gösterin, bana görüşünüzü belirtin, ben ne yapayım? Siz olmadığınız sürece ben hiçbir işe karar veremem. Bunu siz biliyorsunuz. Sizinle istişare ettikten sonra ancak karar vereceğim. Söyleyin ne yapalım? İşte mektup ve işte durum ortada.

33. "Biz güçlü kimseler ve zorlu savaş adamlarıyız, emir senindir, sen emretmene bak."

Dediler ki, biz kuvvet sahibi, ve zorlu savaşçılarız. Savaş geleneği olan ve gerektiği zaman savaşabilen kimseleriz. Bunu unutma. Emret, savaşırız. Kuvvetimiz de yerinde. Devletimizi de

zirvede. Ama yine de emir senin. Bu konuda karar verme yetkisi sana ait. Sen ne dersen biz onu yaparız. Bak, gör, düşün, taşın, neyi emredersen biz onu yerine getiririz.

34-35. "Melike: "Doğrusu hükümdarlar bir şehre girdikleri zaman orasını bozarlar, onurlu kimselerini aşağılık yaparlar. İşte böyle davranırlar. Ben onlara bir hediye göndereyim de, elçilerin ne ile döneceklerine bakayım" dedi."

Melike dedi ki: Doğrusu melikler, krallar bir ülkeye girdikleri zaman orasını bozguna uğratırlar. Orasının Azîz olan ehlini, şerefli olan insanlarını bozguna uğratırlar. Zelil ederler, aşağılık kılarlar. Bunu unutmayın dedi. Tamam güçlüsünüz, savaşçısınız ama karşımızdakinin gücünü, kuvvetini bilmiyoruz. Böyle bir durumda savaşın ne anlama geldiğini unutmayın. Toplumun en şereflileri olan bizlerin zelil olma ihtimalimizi göz önünde bulundurun dedi. Ülkemizin tamamen bir harabeye dönmesi de göz ardı edilmemelidir. Meliklerin işi işte budur dedi. İşte şimdiki dünyaya bakın. Hangi devletin askerleri hangi devletin topraklarına girmiş de orasını harabe etmemiş? Kanun bu, yasa bu. Savaş var dünyada, ölüm var, zillet var, inişler çıkışlar var.

Bu değerlendirmeyi yaptıktan sonra kadın der ki; ben onlara bir hediye göndereceğim. Bakalım, bu hediyenin sonu ne olacak? Hediyenin sonunu bir görelim bakalım. Hediye götüren elçiler ne yapacaklar? Bakıp ona göre karar verelim der. Yâni Belkıs barıştan yanadır. Birdenbire savaşı düşünmez. Yâni gerçekten Süleyman (a.s) sözündeki gibi onurlu mu? Şerefli mi? Gerçekten Allah adına mı hareket ediyor? Yoksa dünya ve dünyalıklar adına mı hareket ediyor? Eğer elçiler onun onurlu, şahsiyetli bir tavrını getirirlerse, yâni gereksiz propagandalarla kendisinin olmayan gücünü reklam eden birisi olmadığını kanıtlarlarsa ona göre karar verecekler.

36-37. "Süleyman'a geldiklerinde: "Bana mal ile yardım etmek mi istiyorsunuz? Allah'ın bana verdiği size verdiğinden daha iyidir. Ama belki de siz hediyenizle sevinirsiniz. Onlara dön! Andolsun ki, güç yetiremeyecekleri bir ordu ile gelir onları oradan alçalmış ve küçük düşmüş olarak çıkarırız" dedi."

Ne zaman ki elçiler Süleyman (a.s)'a geldiler, dedi ki Süleyman (as), sizler beni mal ile etkilemek mi istiyorsunuz? Bu hediyelerle beni etkilemek bana yardım etmek mi istiyorsunuz? Halbuki Allah'ın bana verdikleri sizin getirdiklerinizden benim için çok daha hayırlıdır. Siz hediyelerinizle övünürsünüz, bir çocuk gibi sevinebilirsiniz. Ama çekin gidin, bana Rabbimin verdikleri çok daha hayırlıdır. Rabbimiz ona altın ırmakları lütfetmişti. Elçileri o altın ırmağına götürüp onlara gösterir. Gücünü ve kuvvetini gösterir. Ben açgözlü, sizin hediyelerinize muhtaç birisi değilim der. Mal mülk sevdalısı birisi değilim der. İnsanların elindekilere göz dikmiş şahsiyetsiz birisi olmadığını gösterir ve der ki, dönün onlara ve söyleyin ki ben öyle bir orduyla onlara geleceğim ki onların karşı koymaları asla mümkün değil. Onları zelil olarak ülkelerinden çıkarır, aynı zamanda alçaltılmış olarak onlara hakim oluruz. Aynen Belkıs'ın dediği gibi der Süleyman (a.s). Ve Allah'ın elçisi danışmanlarını, şûrasını topladı ve onlara şöyle dedi:

38. "Süleyman: "Ey cemaat! Bana teslim olmalarından önce, hanginiz o kraliçenin tahtını yanıma getirebilir?" dedi."

Ey cemaat! Ey dostlarım! Bana bildirin! Artık Rabbimizin vahyi devreye girdi. Vahiyle, Rabbimizin bilgilendirmesiyle artık Süleyman (a.s) Belkıs'ın kendisine geleceğini öğrendi. Ve yola çıkış hazırlığı içinde olduklarından da haberdar oldu. Bu Rabbimizin ona bir lütfuy-du. Onlar, Sebe'liler Müslüman olarak teslimiyetlerini kendisine bildirmek üzere yola çıkarlarken, Süleyman (a.s) topladığı dostlarına diyor ki: Onun tahtını onun bize Müslüman olarak gelmesinden önce

hanginiz buraya getirir? 3000 kilometre öteden taht gelecek, bunu kim yapacak? Mülk ve saltanatına sınır olmayan bir peygamberin bir saltanat gösterisine şahit olacağız. Allah verdimi verir vereceklerine. Mülk O'nundur, yetki O'nundur. Süleyman (a.s)'a veren de O'dur. Sebe'lileri Müslüman olarak Süleyman (a.s)'a getirten de O'dur. Evet O bu soruyu sorunca:

39. "Cinlerden bir ifrit: "Sen yerinden kalkmadan önce onu sana getiririm; buna karşı güvenilir bir güce sahibim" dedi."

Cinlerden bir İfrit dedi ki, ben onu sana sen makamından kalkmadan buraya getiririm. Yâni sen namaz kılmak için, bir yere gitmek için daha makamından kalkmadan ben o tahtı buraya getiririm dedi. Ben bu iş için hem güçlüyüm, hem de eminim dedi. Yâni ben başka bir taht getirip de işte Belkıs'ın tahtıdır diye seni aldatacak birisi değilim dedi. Sana ihanet edecek değilim ben bunu beceririm dedi.

40. "Kitabın bilgisine sahip olan biri: "Gözünü açıp kapamadan onu sana getiririm" dedi. Süleyman, tahtı yanına yerleşivermiş görünce: "Bu, şükür mü edeceğim yoksa nankörlük mü edeceğim diye beni sınayan Rabbimin lütfundandır. Şükreden ancak kendisi için şükretmiş olur; fakat nankörlük eden bilsin ki Rabbim müstağnîdir, kerem sahibidir" dedi."

Kendisinin yanında kitaptan, vahiyden bir ilim bulunan bir kimse ise dedi ki. Yâni Allah bilgisiyle, Allah vahyiyle bilgilenmiş birisi de dedi ki. Yâni Süleyman (a.s) bizzat kendisi dedi ki bir. Ya da kendisinde kitap bilgisi bulunan, Allah kitaplarını bilen vezirlerinden birisi dedi ki: Ben onu sen gözünü bir yandan bir yana çevirmeden sana getiririm. Yâni eğer bu sözü söyleyen bizzat Süleyman (a.s) ise o zaman mânâ şöyle olacaktır: Yâni ey İfrit! Senin ki de iş mi? Ben bunu senden daha hızlı getiririm. Göz açıp yumacak kadar kısa bir zaman içinde ben onu buraya getiririm dedi. Evet hemen geldi bile Belkıs'ın tahtı. İşte şu anda Belkıs'ın tahtı Süleyman (a.s) ın sarayındadır.

Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber! Ve lillah il hamd. 3000 kilometre uzaklıktaki, sarayın içindeki bir taht bir anda Allah'ın izniyle orada.

Evet böyle bir nîmet kendisine verildiği an, Süleyman (a.s) ın, bir peygamberin, bir Müslümanın tavrının ne olacağının bilgisiyle karşı karşıyayız şu anda. Süleyman (a.s) oturduğu yerde Belkıs'ın tahtını görünce dedi ki: İşte bu Rabbimin bana bir fazlıdır, bir lütfudur. Rab-bim beni imtihan ediyor, şükür mü edeceğim? Yoksa nankörlük mü edeceğim? Kim ki böyle bir Allah nîmetiyle karşı karşıya kalınca hemen şükrederse kendisi için şükretmiş olur. Ama kim de nankörlük ederse, küfran-ı nîmette bulunursa, şükretmezse Rabbim Ganî'dir, kimsenin şükrüne, kimsenin teşekkürüne muhtaç değildir. O ikrama lâyık, üstünlüğe lâyık tek varlıktır.

O gün Süleyman (a.s)'a, bu Kur'an, bu âyetler indiği dönem de Muhammed (a.s)'a, bugün de bize, kıyamete kadar da tüm Müslümanlara nereden, nasıl bir nîmet gelirse gelsin, o nîmetin gelişinin ardından Süleyman (a.s), Muhammed (a.s) ve tüm Müslümanlar işte bu sözü söyleyecekler, söylemek zorundadırlar. İşte bu âyetle bize bunu hatırlatıyor Rabbimiz. O gün Süleyman (a.s) unu söyledi. Muhammed (a.s) da söyledi. Şimdi imtihan sırası bizdedir, bizler de bunu söyleyeceğiz inşallah. Rabbimizin bize verdiği sayısız nîmetler karşısında bizler de aynen örneklerimizin tavrını sergileyeceğiz, Rabbimize teşekkür edeceğiz, O'na kulluğa yöneleceğiz inşallah. Nankörlerden, O'nu unutanlardan olmayacağız.

Şunu asla unutmayalım ki, eğer verdiği nîmetlerden ötürü O'na şükredersek, O'na kul olursak, bunu kendimiz için yapmış olacağız. Bizim şükrümüze Allah'ın asla bir ihtiyacı yoktur. Kim de küfrederse bilsin ki Allah Ganî'dir, kimsenin Ona bir zarar vermesi de müm-kün değildir. Yâni eğer Allah'ın verdiği nîmetleri O'na isyanda kullanmaya, O'nun verdiği nîmetlerle O'nunla çatışma içine girmeye kalkışırsak bilelim ki sonunda kaybedenler bizler olacağız Allah korusun.

41. "Süleyman: "Tahtını onun tanımayacağı hale getirin, bakalım tanıyabilecek mi yoksa tanımayacak mı? " dedi."

Süleyman (a.s) dedi ki, onun arşını, Belkıs'ın arşını, tahtını o kadın için birazcık değiştirin, biraz üzerinde oynama yapın da bir bakalım, o kadının feraseti nasılmış? Yâni bilebilecek mi kendi tahtını? Yoksa bilemeyecek mi?

42. "Melike geldiğinde: "Senin tahtın böyle miydi?" denildi. O da: "Sanki odur, daha önce bize bilgi verilmişti ve teslim olmuştuk" dedi."

Ve Belkıs sarayını kilitledi geldi. Sarayını görevlilerine teslim edip geldi. Sarayı ordularının koruması altındadır. Kendisinden önce de kimsenin oraya ulaşması mümkün değil. Bir bakacak bakalım bu neyin nesi? Belkıs geldi, Süleyman (a.s) onu karşıladı ve tahtının olduğu yere aldı ve kadına denildi ki, Bu senin tahtın mı? Senin tahtın bu muydu? Kadındaki ferasete bakın. Diyor ki: Yâni sanki ona ben-ziyor. Sanki aynen onun gibi. Zaten daha önce de bize bu konuda bilgi verilmişti ve biz Müslüman olmuştuk diyor.

Gerçekten dünyanın en mutlu bir anı. Yeryüzün en büyük melikelerinden biri varlığını Allah'a teslim ediyor ve Müslümanlığını ikrar ediyor.

43. "Melikeyi o zamana kadar alıkoyan, Allah'tan başka taptığı şeylerdi; çünkü kendisi inkârcı bir millettendi."

Daha önce onu Allah'tan başka tapındıkları, Allah berisinde dinledikleri onu Allah'a kulluktan engellemiş, alıkoymuştu. Onlar onu Müslüman olmaktan alıkoymuşlardı. O kâfir bir kavimdendi. Ama şimdi ise hakla tanıştı, peygamberle buluştu ve hemen Müslüman oldu. Bir peygamber mektubu onu Müslüman etmişti. İnsanların hediyelerine karnı tok ve sadece Allah için hareket ettiğini ortaya koyan bir pey-gamber örneği ona gerçeği göstermiş, onun gözünü açmıştı. Allah'ın kendisine verdikleriyle yetinip insanların ellerindekilere göz dikmeyen bir elçi örneği onun kalbini fethetmişti. Biz de böyle olursak karşımızdaki bir kral, bir kraliçe de olsa inşallah bizde dirilecektir, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah.

44. "Ona: "Köşke gir" dendi; salonu görünce, onu derin bir su zannetti, eteğini çekti. Süleyman: "Doğrusu bu camdan yapılmış mücella bir salondur" dedi. Melike: "Rabbim! Şüphesiz ben kendime yazık etmişim. Süleyman'la beraber, âlemlerin Rabbi olan Allah'a teslim oldum," dedi."

O kadına denildi ki. Şimdi arşını gösterdikten sonra Süleyman (a.s) ona bir gösteride daha bulunacak. Denildi ki ona haydi şu köşke gir bakalım. Kadın köşke girmek isterken, onu görünce sanki derin bir su zannetti ve hemen eteklerini çekerek ayaklarını açmaya koyuldu. Allahu âlem camdan şeffaf bir köşktü bu köşk. Süleyman (a.s) dedi ki: Bu suyla dolu bir yer değil, saydam camdan yapılmış bir köşk zeminidir. Öyle bir camdan bir köşk ki melike onun ne olduğunu bilemiyor. Müthiş bir teknolojik gelişmeye şahit oluyoruz. Zaten cinler, şeytanlar onun emrindedir.

Bütün bunlardan sonra kadın melikeliğin üzerinde bir şerefe ulaşarak diyor ki bakın: Ey Rabbim, ben nefsime zulmettim. Şu ana kadar Sana teslim olmamakla, Müslüman olmamakla, Senin istediğin bir hayatı yaşamamakla, Senin razı olacak bir Müslümanlık sürecine girmemekle, kendi oluşturduğumuz bir dinle, kendi oluşturduğumuz bir hayat programıyla ben nefsime zulmetmişim. Ömrümü Senin yolunda harcayamamışım. Bana güç verdin, kuvvet verdin, saltanat verdin, beni melike yaptın. Ama ben buna rağmen ey Rabbim, Seni bilemedim, Senin istediğin bir hayatı yaşayamadım. Ve ben şu anda Süleyman (a.s)'la birlikte âlemlerin Rabbine teslim oldum.

Elhamdülillah. Kadın Müslümanlığını ikrar ediyor. Ve işte Süleyman (a.s) ın mektubu burada gerçekleşmiş oluyor. Müslüman olarak bana gelin buyurmuştu, işte oldu bu iş. Ve böylece burada Süleyman'ın (a.s) gündemi sona eriyor. Bundan sonra Semûd kavmi, Salih (a.s), sonra Lût (a.s) ve kavmi gündeme gelecek.

45. "Andolsun ki, Semûd milletine kardeşleri Salih'i "Allah'a kulluk ediniz" desin diye gönderdik. Hemen birbirleriyle çekişen iki zümreye ayrıldılar."

Evet Semûd toplumuna da kardeşleri Salih'i gönderdik. Se-mûd kavmine de kendilerinden, kendi içlerinden kardeşleri Salih'i gönderdik. Kendilerini, hayatlarını, dillerini, örf ve âdetlerini en iyi tanıyan bir elçi gönderdik. Önceki sûrelerde de anlattığımız gibi Semûd kavmi Hayber ile Tebûk arasında bulunan Hicr denen bölgede yaşayan Âd kavminden sonra gelmiş bir toplumdur. Evet Salih (a.s) toplumuna dedi ki ey kavmim Allah'a kulluk edin. Tüm hayatınızda sadece Allah'ı dinleyin. Hayatınızı parçalamadan hayatın tamamında Allah'a kulluk edin. Hayatınızın tamamında Hakîm varlık Allah olsun. Kulluğunuz sadece Allah'a olsun, çünkü Allah dışında sizin başka İlâhlarınız yoktur diyor. Ve toplum peygamberlerinin bu dâvetini alır almaz her zaman olduğu gibi hemen iki gruba ayrılıveriyor. Birbirleriyle çekişen, birbirini düşman bilen iki grup oluşuverdi. Mü'min ve kâfir olarak insanlar hemen ayrışıverdiler.

Kitabımızın başka yerlerinde anlatıldığına göre toplumda müstekbirler, ekonomik ve siyasal gücü elinde bulunduranlar, yöneticiler Salih (a.s) in dâvetinin toplumda maya tutmasıyla tüm ayrıcalıklarını kaybedeceklerini bilenler hemen peygambere karşı bir tavır alırlarken, toplumda ezilen, horlanan, sömürülen, mus'taz'af grubu da hemen iman ettiler. Müstekbirler iman eden mus'taz'aflara dediler ki biz sizin iman ettiğiniz şeylerin tamamını inkâr ediyoruz. Bir sizin mü'-mini olduğunuz şeylerin tümünü reddediyoruz. Elbette reddedeceklerdi, çünkü kabullendikleri andan itibaren hayatları değişecekti. Artık kimseye zulmedemeyecekler, insanların kanlarını ememeyeceklerdi. Evet bir grup iman ederken bir grup ta kâfir oldular ve tarihin her döneminde olduğu gibi bu iki grup arasında düşmanlık baş gösterdi.

46. "Salih: "Ey milletim! Niye iyilikten önce acele kötülük istiyorsunuz? Merhamet olunasınız diye Allah'tan mağfiret dileseniz olmaz mı?" dedi."

Salih (a.s) in toplumundan iman etmeyenler iyilikten önce kö-tülüğü istiyorlardı. Kendileri için iyilikten önce kötülüğü acele ediyorlardı. Kendileri hakkında kötülüğü çabuklaştırmak istiyorlardı. Allah'ın elçisinden kendilerine vaadedilen azabın bir an evvel gelmesini, getirilmesini

istiyorlardı. Hani nerede kaldı şu sözünü ettiğiniz azap ey Salih? Bir an evvel gelse de görsek ya! diyorlardı.

Tıpkı şu andaki kâfirlerin karşılarındaki Müslümanlarla alay ederek hani: Ey Müslümanlar, şu yıllardır bizi tehdit edip durduğunuz azap nerde kaldı? Hani niye gelmiyor ya? dedikleri gibi. Adamlar kendilerini bekleyen bir âhiret azabının, ya da dünyadaki helâklerinin acelecisi bir tavır alıyorlardı da Allah'ın elçisi Salih (a.s) da onlara şöyle diyordu:

Ey Milletim, ne oluyor size? Nedir sizin bu tavırlarınız? Niye iyilikten önce kendiniz için acele kötülük istiyorsunuz? Kötülük sizin için iyilikten daha mı iyidir? Yaşadığınız bu hayatla, bu küfür ve şirklerinizle sanki kötülüğü dâvet ediyorsunuz. Merhamet olunasınız diye Rabbinizden mağfiret dileseniz olmaz mı? Rabbinizin yoluna girip O'nun rahmetine erseniz, dünyada güzel bir hayat âhirette de cennete gitmek istemez misiniz? Bilmez misiniz ki sizden önce sizin şu andaki tavırlarınızı sergileyen nice toplumlar yerin dibine batırılmıştır. Daha dün atalarınız Ad'ın başına gelenleri ne çabuk unuttunuz? Rabbiniz şu anda size mühlet tanıyor ki acaba küfürlerini, zulümlerini bir gün anlayıp dönerler mi diye. Evet Salih (a.s) in bu nasihatlerine karşılık bakın kavmin cevabı, yahut tavrı şöyle oldu:

47. "Sen ve beraberindekiler yüzünden uğursuzluğa uğradık" dediler. Salih: "Uğursuzluğunuz Allah katındandır; belki imtihana çekilen bir milletsiniz" dedi."

Allah'ın elçisine böyle diyorlardı. Sen ve sana iman edenler bize uğursuzluk getirdiniz. Sizin yüzünüzden uğursuzluğa uğradık. Her zaman böyledir kâfirler. İşleri iyi gittiği zaman, ekonomik yönden rahatladıkları zaman, siyasetleri iyi gittiği zaman bunu kendileri becerdi veya buna kendileri lâyıktı, ama bir zaman gelir de eğer işleri bozulursa tüm suç Müslümanlarındır. Tüm uğursuzlukları Müslümanlara yorarlar. Tüm iyilikleri kendilerinden, tüm kötülükleri de Müslümanlardan biliyorlar. Hep bu başımıza gelenler bu müslümanlar yüzündendir. Bizi engelleyenler, bizi geri bırakanlar hep bu Müslümanlardır.

İşte şu anda da aynısını söylüyorlar Müslümanlara. Halbuki yıllardır ülke yönetiminde Müslümanlar söz sahibi değil. İlerlemeye engel gördükleri Kur'an'ı devre dışı bırakalı, İslâm'ı diskalifiye edeli yıllar oldu. Allah yasalarını yürürlükten kaldıralı yıllar oldu. Hani niye kalkınamıyorlar ya? Hani bu uğursuzlukları niye her geçen gün biraz daha artarak devam ediyor?

Salih (as) buyurdu ki, ey beyinsizler sizin uğursuzluğunuz Allah katındandır. Ne biliyorsunuz? Belki imtihana çekilen bir toplumsunuz. İyi ya da kötü, hayır ya da şer başınıza ne gelirse hepsi Allah-tandır. Kaderin sahibi Allah'tır. Bu belâlar, bu kıtlıklar, bu sıkıntılar Allah'tandır. Tüm bunlar Allah yasalarıdır. Allah yasalarının gereğidir. Allah şu anda sizleri bunlarla imtihan ediyor. Bütün bunlar birer imtihan konusudur. Ya da sizler bunları Allah yasalarına göre değerlendirmek zorundasınız.

48. "O şehirde, yeryüzünde bozgunculuk yapan, düzeltmeye uğraşmayan dokuz kişi vardı."

Evet şehirde, yeryüzünde ifsad eden, bozgunculuk çıkarak, Allah ve elçisinin istediği düzeni bozmaya çalışan, ıslahtan yana değil bozmadan yana sa'yeden dokuz kişilik bir çete vardı. Bunlar toplumu oluşturan değişik kabilelerden seçilmiş kimselerdi. Allah'a ve peygambere karşı

gelmede en önde olan azgın kimselerdi bunlar. Kitabımızın başka âyetlerinden öğrendiğimize göre Salih'in (a.s) devesini öldürenler de bunlardır. Azınlık bir gruptu bunlar ama toplumun öteki üyeleri onların bu azgınlıklarına ses çıkarmadıkları, engel olmadıkları için tüm toplum Allah tarafından suçlu görülüp onlara gelen cezanın mahkumu yapılmıştır. Evet toplum içinde şirke ahlâksızlığa, İslâm dışı uygulamalara ses çıkarmayan herkes ondan sorumludur.

49,50. "Biz gece ona ve ailesine baskın verelim, sonra da onun dostuna, ailesinin yok edilişinde bulunmadık, şüphesiz biz doğru söylüyoruz, diyelim" diye aralarında Allah'a yemin ettiler. Onlar bir düzen kurdular, Biz fark ettirmeden düzenlerini bozduk."

Evet dediler ki gece Salih (a.s)'a ve ailesine bir baskın düzenleyelim, sonra da onun dostuna, kabilesine, onun kan dâvâsını güdebilecek, hesabını sorabilecek kimselere de diyelim ki; biz kesinlikle Salih'in öldürülme eylemine katılmadık, bizim bu işte bir müdahâlemiz olmadı. Muhakkak ki biz doğru söylüyoruz diyelim diye aralarında yemin ettiler. Onlar bir düzen kurdular, Allah elçisine bir komplo hazırladılar. Biz de fark ettirmeden onların düzenlerini bozuverdik diyor Rabbimiz.

Allah'ın elçisine karşı hile düşündüler, komplo düzenlediler. Diğer sûrelerin beyanıyla önce Salih'in (a.s) mûcize devesini öldürdüler. Bunun üzerine Salih (a.s) onlara üç gün süre tanıdı. Üç gün yurdunuzda dilediğinizi yapabilirsiniz. Ondan sonra Allah'ın azabı kesinlikle sizi yakalayacak buyurdu. Onlar da azabın geleceği gece Allah'ın elçisini yok etmeyi planladılar. Hainler Allah'la başedebileceklerini sandılar da; Allah'a ve peygamberine tuzak kurdular. Allah'ın elçisini bir hileyle ortadan kaldırmayı düşündüler. Halbuki Allah onların kurduğu tuzakların tümünden haberdardı. Allah'ın izniyle elbette onların tuzakları başarılı olamayacak, neticeye ulaşamayacaktı. Allah'ın kurduğu tuzaklar geçerli olacaktı, hiç kimse Ona karşı koyamayacaktı. Allah onların tuzaklarının tümüne Allah muttali iken, Allah'ın ilmi onları kuşatmışken, onlar Allah'ın tuzaklarından gafildirler. Onun içindir ki Allah onların elçisine karşı kurdukları tüm tuzakları, tasarladıkları tüm komploları boşa çıkaracaktı.

Bu hep böyle olagelmiştir. Şu anda da Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın elçisine ve Müslümanlara karşı tuzaklar kuranlar, komplolar hazırlayanlar, din eğitimini yasaklayanlar, insanların dinlerine ulaşmalarını engellemeye çalışanlar, İmam Hatipleri, Kur'an kurslarını kapatmaya çalışanlar, kendi yasalarının hâkimiyeti adına Allah yasalarını kaldırmaya çalışanlar, Allah'ın peygamberine ve Müslümanlara hayat hakkı tanımamaya sa'yedenler bunu hiçbir zaman unutmamalıdırlar. Ama ne yazık ki günümüz kâfirleri de tıpkı dünün kâfirleri gibi Allah'tan gafildirler. Kime tuzak kurduklarının, kiminle savaşa tutuştuklarının farkında değiller. Unutuyorlar ki Allah onların tüm tuzaklarının biliyorken, onlar Allah'ın tuzaklarından habersizdirler. Allah onların kurdukları tuzakların nereye kadar gidebileceğini biliyorken, onlar Rablerinin kendilerine karşı neler hazırladığını asla bilmemektedirler.

51,53. "Hilelerinin sonunun nasıl olduğuna bir bak! Biz onları ve milletlerini, hepsini, yerle bir ettik. İşte, haksızlıklarına karşılık çökmüş bulunan evleri! Bunda bilen bir millet için şüphesiz, ders vardır. İnanıp Allah'a karşı gelmekten sakınanları kurtardık."

Evet onların hilelerinin, kurdukları düzenlerin nasıl olduğuna bir bak. Bir bakın ki Biz de onların yerlerini, yurtlarını nasıl darmadağın ettik? Bir bakın ki ağızlarının payını nasıl veriverdik onların? Nasıl yerle bir ediverdik onları? Bir ses, bir sayha onları yakalayıverdi de oldukları yere diz çöküverdiler. Hepsini yerle bir ediverdik. Çünkü onlar zalimdiler. Allah'a karşı zulmettiler, Allah'ın elçisine karşı zalimce davrandılar, kendilerine zulmettiler. Körlüğü basîrete tercih ettiler. Dalâleti hidâyete tercih ettiler. Kendi hevâ ve heveslerini, kendi hayat programlarını, kendi keyiflerini Allah yasalarına tercih ettiler. Tıpkı kendilerinden öncekiler gibi küfrü imana, sapıklığı hidâyete tercih ettiler de Allah bir sarstı ki yerlerini yurtlarını, o kıyamet kopsa da yıkıl-maz zannettikleri binalarını yerle bir ediverdi. İşte bu zulümlerine karşılık çökmüş, yerle bir olmuş evleri, sarayları, köşkleri. muhakkak ki bunda bilen bir kavim için ibretler vardır, dersler vardır.

Evet böyle Allah ve elçisiyle savaşa tutuşanlar helâk edilirken tercihlerini Allah ve elçisinden yana kullanan, Allah için bir hayat yaşayan muttakileri de kurtardık diyor Rabbimiz. İşte böylece bir toplum daha tarih sahnesinden siliniyordu. Bir toplum daha Rablerine isyanlarının cezasını çekerken, o toplum içinde üstlendikleri rollerinden dolayı Allah elçisi ve beraberinde inananlar kurtuluyor ve Rablerinin vaadine kadar yaşıyorlar. Sonra Rabbimiz bir başka toplumu anlatmaya başlıyor.Lût (a.s)'ı ve onun toplumunu anlatmaya başlıyor.

54,55. "Lût'u da gönderdik; milletine şöyle dedi: "Göz göre göre bir hayasızlık mı yapıyorsunuz? Kadınları bırakıp, şehvetle erkeklere mi yaklaşıyorsunuz; evet, siz cahil bir milletsiniz."

Allah'ın elçisi Lût (a.s) kavmine dedi ki: Ey kavmim, göz göre göre bir hayasızlık mı yapıyorsunuz? Toplumunun en büyük hastalığına dikkat çekiyordu Allah'ın elçisi. Önceki sûrelerde uzun uzun an-

lattı Rabbimiz, o toplumun hastalığı da erkeklerin kadınları bırakıp erkeklere gitmesi, erkeklerde tatmin olması şeklinde âlemlerde görülmedik bir hastalıktı. Hayvanların bile yapmadığı bir ahlâk bozukluğunu mu yapıyorsunuz? Evet sizler gerçekten cahil bir toplumsunuz dedi. Rabbinizin size neslinizin devamı için verdiği erkeklik güçlerinizi Rabbinizin gösterdiği yolda kullanacak yerde kadınları bırakarak erkeklere giden, sapıklığı tercih eden cahillersiniz siz.

56. "Milletinin cevabı sadece: "Lût'un ailesini kasabamızdan çıkarın, güya onlar temiz kalmaya çalışan insanlarmış" demek oldu."

Lût (a.s) un bu uyarılarına karşılık kavmin verdiği cevap bu. Lût ve ailesini çıkarın kasabanızdan. Atın bunları şehrinizden. Çıkarın bu adamları şehrinizden. Atın bu adamları okullarınızdan. Sürün bunları dairelerinizden. Uzaklaştırın çarşı pazarlarınızdan. Temizleyin bunları askeriyenizden. Çünkü bu adamlar temiz kalmak istiyorlar. Temizlik istiyorlar bunlar. Aşırı temizlik ve iffetten yanadırlar bunlar. Madem ki temizlik istiyorlarmış, madem ki temizlikten yanalarmış öyleyse çıkarın bunları şehrimizden de diledikleri yerde diledikleri kadar temizlensinler.

Bunlar memleketin düzenini bozuyorlar. Bunlar bizim keyfimizi kaçırıyorlar. Bunlar bizim aramızda fitne çıkarıyorlar. Bunlar bizim hayatımızı bozuyorlar. Bunlar sürekli bize Allah'ı, âhireti, haramı, helâli, hesabı kitabı, namusu iffeti hatırlatıp keyfimizi kaçırıyorlar. Yok edin bunları ve rahat edin diyorlar.

Bakıyoruz bugün de aynı şeyleri söylüyorlar namuslu Müslümanlara. Elbette pislerin içinde temizler yadırganacaktır. Elbette namussuzların içinde namuslular yadırganacak ve dışlanacaktır. Rüşvetçilerin, haramzadelerin arasında temizler istenmeyecektir. Hayatları pis, sistemleri pis, yaşantıları pis, hukukları pis olan, kazanmaları harcamaları pis, eğitimleri pis, erkek kadın ilişkileri pis olan, her şeyleri pis olan, her tarafları kokuşmuş fıtratları pisliğe alışmış insanların temizlikten ve temizlerden hoşlanmaları asla mümkün olmayacaktır. Evet o toplum da böyle Allah düşmanı, peygamber düşmanı bir tavır sergileyince:

57. "Bunun üzerine onu ve ailesini kurtardık, yalnız karısının geride kalanlardan olmasını gerekli bulduk."

Lût'u ve Onun safında yer alanları, Allah ve elçisine iman edip tercihlerini Allah ve elçisinden yana kullananları kurtardık, ancak Lût'un hanımı müstesna, çünkü onun geride kalanlardan olmasını gerekli bulduk. Yâni elçimiz Lût'a onu beraberinde götürmemesi konusunda gerekli talimatı verdik. Evet karısı tercihini Allah ve Resûlünden yana kullanmayıp helâk olacaklardan yana kullandığı için onu helâke uğrayanların arasında kıldık, rahmetimizden kurtuluştan mahrum olanlardan yaptık. Temizlikten, temizlenmeden yana olan, Allah'ın istediğinden yana olan peygamberi ve onunla birlik olanları kurtardık.

58. "Geride kalanların üzerine bir yağmur yağdırdık. Uyarılan fakat yola gelmeyenlerin yağmuru ne kötü idi!"

Onların, bu ahlâksız toplumun üzerine öyle bir yağmur yağdırdık ki uyarıdan nasip almayan, peygamberin uyarılarına kulak tıkayan, adam olmaya yanaşmayan bu insanların yağmuru ne kötü idi? Evet Rabbimiz gönderdiği bir yağmurla, bir helâk yasasıyla geriye kalanların topunu yerle bir ediverdi. Melekler o şehirleri kaldırdılar ve yerle bir ettiler. Üzerlerine azap yağmuru yağdırdılar. Taşlar yağdırdılar ve işlerini bitiriverdiler.

Ve işte böylece Allah'la savaşa tutuşmuş bir toplum daha tuzlu sular altında kendilerine hazırlanmış korkunç bir cehennem beklentisi içindeler. Halbuki ahlâksızlar, Allah'ın istediği tertemiz bir hayatı kabul etmiş olsalardı bu azabın mahkumu olmayacaklardı. Hem dünyaları güzel olacaktı, hem de âhireti kazanmış olacaklardı. Ama aşırı gittiler. Allah ve elçisini dinlemediler. Azgınlaştılar. Aşırı cinsel özgürlük kadınlardan zevk almaz hale getirdi onları. Kadınlardan bıktılar da nihâyet erkeklere yöneldiler. Cinsel ahlâksızlığı Allah'a ve O'nun elçisine isyanın doruk noktasına vardırdılar. İşte böyle rezil bir hayatın sonunda rezil bir helâkle helâk olup gittiler. Rabbimiz aralarındaki mü'minleri kurtarırken kâfirlerin de kökünü kesiverdi. Karısı bile bu helâkten kendisini kurtaramadı.

59. “Ey Muhammed! De ki: "Hamd Allah'a mahsustur, seçtiği kullarına selâm olsun. Allah mı daha iyidir, yoksa O'na koştukları ortaklar mı?”

Buraya kadar anlatılan konuları bir hatırlayalım: Önce bir giriş, işte bunlar Kur'an âyetleridir, okunması gereken, okunup dinlenmesi ve amel edilmesi gereken âyetlerdir denilmişti. Sonra mübîn bir kitabın, kitâbenin, yazgının âyetleri denilmişti. Daha sonra sizin konumunuz, durumunuz devletiniz böyle de olabilir diye Süleyman (a.s) anlatıldı örnek olarak. Sonra bunların arkasından deniliyor ki, de ki elhamdülillah.

Elhamdülillah. Neye elhamdülillah? Hemen zâhirde belki ilk akla gelen geberip giden, kahrolup giden şu kahrolasıcalardan kurtulduk ya, Firavun geberdi gitti ya elhamdülillah. Belkıs da saltanatını bitirdi, geldi Süleyman'a teslim oldu ya, O da İslâm yolunu seçti ya elhamdülillah. Semûd da helâk oldu, Salih (a.s) da kurtuldu ya elhamdülillah. Lût kavminin o şenaati de bitti, onlar da helâk oldu ya elhamdülillah. Böyle bir elhamdülillah anlayışı var. Aynı ifadeyi En'âm'da da görüyoruz:

“Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun ki zulmeden toplumun böylece kökü kesildi."

(En'âm 45)

Elhamdülillah ki; Allah böylece zulmeden zalimlerin kökünü kesiverdi. Allah onların defterlerini dürüverdi elhamdülillah. Demek ki zalimlerin helâkinden sonra Allah'a hamd etmek vaciptir. Ulemâ bu âyetten bunu çıkarmışlardır. Zalim kavmin kökü kesildi elhamdülillah. O da aynen buradaki gibi bir tabir. İşte elhamdülillahın böyle bir mânâsı var. Hamdın Allah'a ait oluşunun mânâsı değildir bu, Türkçe'deki ifadesidir. Elhamdülillah bu belâ da bitti, elhamdülillah şu dert de bitti gibi. Ama âyette biraz şöyle gibi: Mevlâ ne kadar da güzel konulara değinmiş, ne kadar da güzel hükmetmiş, ne kadar da güzel yardım göndermiş. Salih'e söyledikleri, Mûsâ'dan istedikleri, Süleyman'a emrettikleri ne kadar da güzel şeylermiş? Yardımı da istekleri de ne kadar da övgüye lâyıkmış? Her yaptığı tam ve mükemmelmiş. Yâni övgü Allah'ındır, Allah'a mahsustur diye böyle bir elhamdülillah girişi yapılıyor burada diyoruz.

Allah'a hamd olsun. O zaman hamd kavramını şöyle canlandıralım inşallah: Elhamdülillah, tam ve mükemmellik konusunda kafamızda canlanacak tüm fikir, düşünce, tavır, davranış, yâni hamd ifadesiyle anlamını bulacak her şey Allah'a aittir. Bir şeyi hamd konusuyla mı işleyeceksin? o mutlaka Allah'a ait olacaktır. Yâni bir kadını mı öveceksiniz? Bir düğünü mü öveceksiniz? Ya da herhangi bir şeyi tam mı bileceksiniz? Mükemmel mi göreceksiniz? Birinin davranışında bir güzellik mi göreceksiniz? Kâinatta mevcudatta tamlık, güzellik mi arayacaksınız? Bu Allah'a ait bir iştir, yâni bu konuda söz sahibi Allah'tır. Başkası bu konuda söz sahibi değildir.

Meselâ Annem ve babam oturuyor idiyseler ve ben: “Anne! Bütün sevgim sana aittir!"

desem, sonra babama da göz kırpsam, seni de severim diye. Bunda bir sahtekârlık var demektir. Yâni Allah hamde lâyık olandır da şunların yaptıkları da yabana atılmaz demenin anlamı yoktur. Sahtekârlıktır bu Allah'a karşı. Yâni Allah hamde lâyıktır da bizim toplum da becerir bu işi. Veya filanın yaptıkları da yanlışsızdır demek sahtekârlığın daniskasıdır Allah'a karşı. Allah'ın yasaları güzeldir, doğrudur, eksiksizdir, mükemmeldir ama filanın kanunları da yabana atılmamalıdır demek şirktir Allah'a. Elhamdülillah hamd e konu olan şey sadece Allah'ındır diyoruz.

Meselâ peynir ekmek yedikten sonra diyoruz ki Elhamdülillah. İçki ekmekten sonra diyemiyoruz elhamdülillah. Niye? Çünkü peynir ekmekle doymamızı emreden, onu doygunluk konusu yapan Allah'ın o konudaki emri, hükmü gerçekten en güzelidir, tam bize göre olanıdır. Yâni sen ayarladın, ama ya Rabbi tam mükemmel ayarlamışsın, en güzelini emretmişsin, tam bize göre ayarlamışsın demektir bunun mânâsı. Bu açıdan değerlendirilince Müslüman hayatını yaşar ve üzerine der ki elhamdülillah. Veya hayatını, programını elhamdülillah diyebileceği biçimde ayarlar. Ben şunu, şunu yapacağım, ama bunları yaparken benim hedefim hayatımda elhamdülillahı gerçekleştirmektir. Bunun iki anlamı var:

1: Dünya planında bizim her yaptığımız işten sonra elhamdülillah demeyi becermemiz gerekecek. İçki içtim elhamdülillah! Zina ettim elhamdülillah! Kitabımı tanımadan bir gün daha geçirdim elhamdülillah! Namazsız bir gün daha yaşadım elhamdülillah! Diyemiyorsan yapma o zaman onları. Az evvel yalan söyledim elhamdülillah diyemi-yorsan söyleme yalanı.

2: İkinci mânâsı şu: Müslüman öyle bir hayat programı yaşar ki sonunda:

"Bizi buraya eriştiren Allah'a hamd olsun. Eğer Allah bizi doğru yola iletmeseydi, biz doğru yolu bulamazdık."

(A'râf 43)

Evet cennete ve nîmetlere ulaştığını, ulaştırıldığını gören mü'minin diyeceği söz budur: Bu nîmetleri bize veren, bizi bu nîmetlere ulaştıran, bizi cennete ulaştıran, bize cennet yolunu gösteren, bize cennete ulaştırıcı ameller işlemeyi nasip eden Rabbimize hamd olsun. Eğer Allah bize dünyada hidâyet etmeseydi, bize yol göstermeseydi, bize kitap ve Peygamberler göndermeseydi, bize cennet yolunu göstermeseydi, bize cennet yollarını açmasaydı hiç bir zaman biz bu cenneti bulamazdık. Hiç bir zaman biz bu nîmetleri elde edemez-dik. İşte mü'min karakteri. Mümin bir nîmete ulaştığı zaman bunu kendisinden değil Allah'tan bilir. Bunu bana Rabbim verdi der ve sürekli Rabbine hamd eder.

Evet Rabbimiz bizim sürekli bize yol gösteren kendisine hamd etmemizi, sonunda cennet kazanacağımız bir hayatı hedeflememizi istemektedir. Onun rızasına uygun niyet taşımamızı, yâni Allah için muttaki olmamızı, tüm hayatı Allah için yaşamamızı istemektedir. İşte hamd budur. Ve Rabbimiz kitabının her bir bölümünde bizden bunu istemektedir. Kitabının her bir bölümünde sürekli Rabbimiz bana kul olun diyor. Benim istediğim şekilde yaşayın diyor. Benim size gönderdiğim hayat programını yaşayın diyor. Zaten Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmadan, Allah'ın bizim adımıza gönderdiği hayat programını uygulamadan, hayatı Allah adına yaşayan muttaki kullar olmadan Allah'ı hamd etmiş olmak mümkün değildir. Zaten mü'minin yaşadığı hayatta hedefi neydi?

"Onların dualarının, dâvâlarının sonucu hayatlarında elhamdülillahı gerçekleştirmektir.

(Yunus 10)

Bir hayat ki neticesinde elhamdülillah gerçekleşecek. Bir hayat ki sonunda o hayatı

yaşayanlar elhamdülillah demeyi hak edeceklerdir. İşte bu hayat Allah ve Resûlünün bizden istediği hayattır. Allah'ın kitabıyla ortaya koyduğu, Rasulullah efendimizin de bizzat pratik hayatıyla örnekleyip açıkladığı bir hayattır bu. Evet demek ki elhamdülillah hayatın İslâmlaşması demektir. Elhamdülillah İslâmlaşan bir hayatın sonucudur. Esasen elhamdülillah'ı anlamak Kur'an'ı anlamak demektir. Elhamdülillah Kur'an'da Allah'ın istediği hayatı yaşamak demektir. Şimdi bir adam düşünün ki Kurandan haberi yok, sünnetten haberi yok, Allah'ın kendisinden istediği hayattan haberi yok. Müs-lümanım diyor ama henüz Müslümanlığın farkında değil. Böyle bir adam hayatına nasıl hamd edecek? İslâm dışı bir hayata elhamdülillah demek Allah'a en büyük iftiradır.

Peygamber hayatına bakıyoruz Rasulullah (sav) öyle bir hayat bir programı yapmıştır ki, onun her bir biriminde, her bir durakta, her bir kendine söz düştüğü yerde, meselenin bitim noktasını belirlediği yerde diyordu ki elhamdülillah. Meselâ Addas Müslüman olmuştu kendisi sebebiyle, kulunu kendisi sebebiyle Müslüman yapan Allah'a hamd olsun. Ya da Hatice şöyle oldu elhamdülillah, savaşta böyle oldu elhamdülillah, barışta öyle oldu elhamdülillah, Ebu Cehil geberip gitti elhamdülillah. Aynen böyle bir hayat programının bitiş ve başlangıçlarında peygamberimiz diyordu ki elhamdülillah. Bizim de yapacağımız bu. Amma bunu dilimizle söyleyip de hayatımız bunun dışında yürüyorsa, yâni dilimizle elhamdülillah dediğimiz halde hayatımızla elhamdü lil baba, elhamdü lil ana, elhamdü lit toplum, el hamdü lil mo-da, elhamdü lid doktor, şeklinde yapıyorsak o zaman olmadı.

Dilimizle de, kalbimizle de, hayatımızla da hep moda yerine Allah, ana baba yerine Allah, toplum yerine, doktor yerine Allah diyorsak o zaman müthiş bir sahtekârlık, hâşâ Allah korusun müthiş bir nifak ortaya çıkıyor demektir. Yâni biz dilimizle Allah'ı över görünürken, olaylarla başkalarını mükemmel kabul edersek o da müthiş bir yalan olacaktır, ona da bir iki örnek verelim ve bu kadar yetsin inşallah:

Meselâ iki ev döşemesinden hangisi bize hoş geliyorsa aslında hamdi ona lâyık kılıyoruz demektir. Ey toplum, ey moda sen böyle istedin bizden! Biz de böyle döşedik diye onu güzel görüp yapıyorsak, ama Hz. Ali'nin ev modeli, Hz. peygamberin kızının ev modeli bize hoş gelmiyorsa, dilimizle de İslâm'ınki hoş diyorsak bunda bir çelişki olacak demektir tabii. Veya meselâ elli çeşit yemekten sonra elhamdülillah diyorsak bu da bir garip olacaktır. Yâni bunun üzerine elhamdülillah denmeyecektir.

Yâni ey midem sana zulmedebildim elhamdülillah! Veya ey açlar sizin yiyeceklerinizi de ben yedim elhamdülillah! Ya da ey komşular siz açken ben karnımı doyurabildim elhamdülillah! Ey karnı toklar size tok olmanıza rağmen yemek yedirebildim elhamdülillah! demenizin de anlamı yoktur elbette. Meselenin ikinci örnek tarafı da şu: Biz öyle elhamdülillah türküsü çağırıyoruz ki, aslında hamde lâyık değilken, hamd etmeye lâyık değilken yapıyoruz bunu. Meselâ komşumla bugüne kadar ilgi kuramadım elhamdülillah! Kur'an'la ilgisiz bugünü bulabildim elhamdülillah! Çocuklarımın midesini doyurdum da kafalarını doyuramadım elhamdülillah! diyorsak orada bir yanılgı söz konusu olacaktır herhalde.

Elhamdülillah dille yapılır. Eş şükrü lillah da amelle yapılır. Burada da bunun sözle yapılması gerekiyor. Yâni hamdi Allah'a ait kılmanın sözcülüğünü yapacağız. Bir de ne diyecekmişiz?

Bir de Mustafa yaptığı kullarına da selâm olsun. Mustafa olan kullara, seçkin kullara. Peygamberler denilmiş veya peygamberimiz denilmiş veya sahâbe denilmiş. Hepsi de mümkündür. Yâni seçkin kullara, seçilmiş kullara da selâm olsun. Yâni Müslüman kul demektir bunun mânâsı. Birine selâm verirken onun illa da Allah'ın sevdiği değil sevmesini istediğimiz kul anlamınadır. Selef söze de böyle başlamışlar: ***"Elhamdü lillah ve selâmun ala ibadihillezinesdafa"*** di-ye başlamışlar. Ama Allah'ın Resûlü bunu şöyle düzenlediğinden:

"Elhamdü lillahi nahmeduhu vessalatu vesselâmu ala Ra-sulina Muhammedin" şeklinde ifade buyurduğundan biz de öyle diyoruz. Allah'ın Resûlü kendisine salat getiriyor. Kalbin itminanı ancak zikirle mümkündür. O da ya şu Kur'an âyetlerini, ya da meşhûd âyetleri zikirdir. Meşhûd âyetleri görmek şeklinde bir zikir.

Hani İbrahim (a.s) demişti ya ölüleri nasıl diriltirsin ya Rabbi görmek istiyorum. İnanmıyor musun? denilince de hayır kalbim mutmain olsun içindi demişti. Yâni kalbin itminanı bir görerek olur, müşahede edilen âyetlerle olur, bir de okuyarak olur, o da şu Kur'an âyetlerinin okunmasıdır diyoruz. Kalp karar makamıdır, kalp niyet makamıdır, yâni kalp aldığı kararlarda kendi kendine itminana ulaşması için alınan kararın yerli yerince olması lâzımdır. Kararın yerli yerinde olması da Kur'an'ın kararına uymanın dışında bir şeyle mümkün değildir. Yâni Kur'an diyecek ve o yapacak tamam bunun dışında başka bir kaynak yoktur. Meselâ hanımı nâşize olan bir adam hanımına tokat atacak, bu kararı aldığı andan itibaren o kişinin kalbi ancak mutmain olacaktır, çünkü Allah'ın o konuda istediğini bilebilmiştir.

Allah mı daha hayırlı yoksa şirk koşuyorlarmış, şu şirk koştukları mı? Şimdi böyle bir soru sanki Kur'an'da olmaması gerekirdi. Sanki bu konu, her konu Kur'an'da bu kadar ayan beyan iken böyle bir soru sorulmamalı gibiydi. Yâni bu şuna benziyor gibiydi: Baklava mı yiyeceksin? Yoksa dayak mı yemek istersin? Olur mu bu? Sorulur mu hiç bu? Yâni baklavayla dayak yan yana gelir de adam hiç he der mi? Hiç dayağı tercih eder mi? Yâni iş bu kadar açıkken, yâni bu adamların şirk koştukları şeylerden hayır beklemeleri, sonra Allah'tan da hiç hayır beklememeleri bu kadar yanlış yâni. Her şey bu kadar ayan beyan iken halâ onlar bu işi yapıyorlarsa Allah da onların seviyesinde soruyor işte.

Bakıyoruz topluma şifayı Allah'tan beklemeleri gerekirken filandan, falandan bekliyorlar. Hukuku Allah'tan istemeleri gerekirken falandan filandan hukuk dileniyorlar. Yâni adam kendisi deli, delilik konusunda ona müracaat ediyorlar. Yâni bugüne kadar tanıdığım doktorların hemen hemen yüzde doksan dokuzu psikopat. En azından şu konuda psikopat: Biz üstünüz diyorlar, öyle aşılamışlar bunlara, herkes bize muhtaç. Bu açıdan adamlar psikopat. Gidiyorlar insanlar bunlara ruh ve beden dengesinin güya sağlanması için müracaat ediyorlar, bilgi alıyorlar. Şifa böyle, hidâyet konusu böyle, rızık konusu böyle, eğitim konusu böyle, sosyal ve siyasal yapılanmalar konusu böyle, toplumsal yönlendirme böyle, ekonomik yapılandırma böyle, böyle...

Düşünün şimdi sizin evin neresinde yatacağınıza, yaylı mı yaysız mı yatacağınıza, karyolanın tipini, şeklini, yatak odanızın döşenmesinin biçimini, nereden nasıl ışık alacağını, misafiri nereye oturtacağını, misafire neler ikram edeceğini, hep başkaları belirleyecek, ondan sonra da sen Allah en bilen diye yaygara basacaksın. Olmaz ki bu iş. Ne giyeceğini, nasıl giyeceğini, düğününü nasıl yapacağını, şehir hayatını nasıl düzenleyeceğini, eğitimini, hukukunu hep başkaları ayarlayacak.

Meselâ pek çok belediye başkanının bireysel hayatlarında ne kadar Müslüman olduklarını her halde bilirsiniz. Yanlışlarımız hepimizin vardır o ayrı ama adamlar samimi. Lâkin bu adamlar iş başına gelince biz bu şehir hayatının düzenlemesinde sizlere muhtacız ey insanlık diye kimlere müracaat etmiyorlar bu adamlar? Nerelere gidip kimlerin şehir yapılanma planları almıyorlar değil mi? Peki Allah ve Resûlü hiç mi bilmez şehir planını? Yönetmelikler, talimatnameler, tüzükler, kanunlar, nizamlar hep başkalarından kaynaklıdır, bunlar da onları gündeme getirme savaşı veriyorlar, uygulama kavgası veriyorlar.

60. "Yoksa gökleri ve yeri yaratan, gökten size su indirip onunla, bir ağacını bile bitirmeye gücünüzün yetmediği, güzel güzel bahçeler meydana getiren mi? Allah'ın yanında başka bir tanrı mı? Hayır; onlar taptıklarını Allah'a eşit tutan bir millettir."

Ya da gökler yüzü ve yeryüzünü yaratan, size gök yüzünden su indiren mi hayırlı? O suyla böyle güzel güzel bağlar bahçeler bitirmişiz. Siz onların ağaçlarını dikemezsiniz. E bizim bahçedeki elma ağaçlarının tamamını ben diktim. Yâni yeryüzündeki tüm ağaçlara göre insanların ektiği ne ki? bir böyle bunun mânâsı. Bir de onun ekim imkânını veren Allah'tır dan dolayı eken diken Allah'tır diyoruz, bile-miyorum. Yâni ona imkân veren onu ortaya koyan kim demektir bunun mânâsı. Yâni onun o ortamda büyümesi yine benim iznimle oluyor diyor Rabbimiz. Çünkü bir sinek geliyor, bir böcek geliyor veya bir hastalık geliyor ve işini bitiriyor bazen . Onu ben bitiriyorum diyor Allah.

Allah'la birlik başka İlâh mı? Yoksa bütün bunları yapan Allah yanında başka bir İlâh daha mı var?

Yok yok onlar sapan, sapıtan, ortak koşan, Allah'a başkalarını da denk tutmaya çalışan insanlardır.

61. "Yoksa yeri, yaratıklarının oturmasına elverişli kılan ve aralarında ırmaklar meydana getiren, yeryüzüne sabit dağlar yerleştiren, iki deniz arasına engel koyan mı? Allah'ın yanında başka bir tanrı mı? Hayır; çoğu bilmezler."

O, ortak koştukları mı hayırlı? Ya da yeryüzünü bir karar mevkii yapan, sizin istikrarınız, yaşamınız, kararınız kılan, sonra sizin için nehirler, arklar, ırmaklar, sabanlar ve ekinler yaratan, orada dağlar var eden ve iki bahr arasına da engel koyan Allah mı daha hayırlı? İki bahr, bahru's sema ve bahru'l arz olarak anlaşılmış. Yâni gökyüzündeki bulutlarda temerküz etmiş su var ya, bir o, bir de yerdeki su var ya, inivermiyor aşağıya işte birisi de o. Allah istediği zaman indiriyor onu.

Veya tatlı su, acı su arasındaki engeldir ki karıştırmıyor birbirine. Veya denizlerdir. Acısı tatlısına karışmıyor, sıcağı soğuğuna karışmıyor. Veya bu denizler arasındaki kara parçalarını koyarak onların birbirlerine karışmasını engelleyen hacizleri de biz koyduk diyor Allah. Meselâ düşünün Karadeniz'in suyuyla Marmara'nın suyu birbirine karışmıyor. Birinin tuz oranı diğerinden her zaman farklıdır. Bu âyet ne anlatır böyle olunca? Bakın çevrenize, karaya, denize, suya, aradaki engellere. Bu konularda sözü geçen Allah mı? Yoksa sizin sözünü dinlemeden yana olduğunuz varlıklar mı daha hayırlı? Allah'ın gücünü kuvvetini bir de böyle bakarak anlayın diyor sanki. Allah'la birlik var mı başka bir İlâh? Elbette yoktur. Ama pek çoğu bunun farkında değiller, bilmiyorlar.

62. "Yoksa, darda kalana, kendisine yakardığı zaman karşılık veren, başındaki sıkıntıyı gideren ve sizi yeryüzünün sahipleri yapan mı? Allah'ın yanında başka bir tanrı mı? Pek kıt düşünüyorsunuz."

Ya da Allah'ı bir de şöyle bilin: Eğer ihtiyacınız kaldıysa daha Allah'ı putlarla şöyle bir mukayese edin: Yâni o dua edince darda kalana icabet eden, onun çağırışına, duasına koşan ve onun üzerindeki kötülüğü alan, def eden, ortadan kaldıran ve sizi arzın halifeleri yapan, ya da sizi

arzda arka arkaya gelen nesiller yapan, böyle bir Allah mı hayırlı? Yoksa Allah'la beraber başka İlâhlar mı? Niye az tefekkür ve tezekkür ediyorsunuz?

Hulefa el arz konusu, yeryüzünün halifeleri. Kimileri Allah'ın yeryüzünde bir halifesi olmaz diyorlar. Yâni halifetullah olmaz diyorlar. Niyeymiş o? Çünkü bir şeyin halife olması için halefi bulunduğu şeyin, yâni selefin ortadan kalkması lâzımmış. Bu bir hükmü temel kabul edip diğer hükümleri onunla yargılamadır. Meselâ Zemahşeri yapmış bunu. Allah Mûsâ'ya demiş ki ***"Len terani"*** Ey Mûsâ ebediyen beni göremezsin. Bunu temel kabul etmiş, ***"İla Rabbiha nazırah"*** âyetini onunla yargılamış, kesinlikle Allah böyle dediğine göre burada anlatılan Allah'ın nîmetlerine bakmaktır demiş.

Halifelik konusunda da bir fikri temel kabul edip, kelimenin, kelâmın lügat mânâsını temel kabul edip, halef selef mânâlarını temel kabul edip, eh Allah gidecek de onun yerine kim gelecek? denilmiş, hâşâ Allah gitmez diyerek reddedilmiş. Oysa arzın halifesi olunca kişi arz gidecek de onu yerine gelecek demektir bunun mânâsı öyle düşününce. Oysa halifenin bir mânâsı da bir yerde bir kişinin bir başkası namına hükümde bulunmaktır. Onun namına icraatta bulunmak olacaktır. Yâni yeryüzünde Allah namı hesabına hareket eden kişiye de halife denir öyleyse.

Çünkü Hz. Ademe de aynı şey denmişti. Hz. Adem yeryüzünde Allah'ın halifesidir. Amma yeryüzünde Allah'ın halifesi olmaz, hâşâ Allah'ı yeryüzünden kaldırıp da yeryüzünde Allah gibi davranmak mânâsına deniyorsa elbette bu İslâm'da yoktur diyoruz. Onun içindir ki ***"Halife-i Ruy-i Zemin"*** denmiştir. Zillullah ifadesi: Allah'ın yeryüzündeki zılli, gölgesi, gibi ifadeler padişahlar için kullanılmış, ama niye kullandılar onu bilmiyorum ben. İki mânâsı var halifenin: Peş peşe gelen anlamına, bir de Allah için yeryüzünde söz sahibi olma anlamına.

63. "Yoksa, karanın ve denizin karanlıklarında size yol bulduran, rüzgarları rahmetinin önünde müjdeci gönderen mi? Allah'ın yanında başka bir tanrı mı? Allah, koştukları eşlerden yücedir."

Ya da düşünün size karanın ve denizin zulümatında yol gösteren Allah mı daha hayırlı? Ya da size önünde rahmetinin müjdecisi olarak rüzgarlar gönderen Allah mı daha hayırlı? Yoksa Allah yanında başka bir tanrı mı? Ama sakın ha bu özellikleri konusunda Allah'ı siz bildiğiniz gibi düşünmeyin. Çünkü Allah onların koştukları eşlere benzemez. Allah onlardan çok yücedir.

64. "Yoksa, önce yaratan, sonra da yaratmayı tekrar edecek olan; size gökten ve yerden rızık veren mi? Allah'ın yanında başka bir tanrı mı? De ki: "Eğer doğru sözlülerden iseniz, açık delilinizi getirin."

Yoksa şu varlık âlemindeki varlıkları yoktan var eden, öldükten sonra diriltip hesaba çekecek olan mı daha hayırlı? Gökten ya da yerden size rızık veren, sizi doyuran mı daha hayırlı? Yoksa hiçbir şeye gücü yetmeyen, yaratamayan, rızık veremeyen şu tanrı taslaklarınız mı daha hayırlı? Allah'la birlikte bir İlâh var mı? Allah'la birlikte başka bir İlâh olur mu? De ki ey peygamberim, eğer sâdıksanız, eğer bu id-dialarınızı ispata hazırsanız buyurun delillerinizi, burhanlarınızı getirin de görelim bakalım. Allah'tan daha hayırlı hangi İlâh varsa haydi ortaya koyun.

65. "De ki: "Göklerde ve yerde gaybı Allah'tan başka bilen yoktur. "Ne zaman

dirileceklerini de bilmezler."

De ki, göklerde ve yerde gaybı Allah'tan başka hiç kimse bilmez, bilemez. Hiç kimse ne zaman dirileceklerini de bilmiyorlar, bile-miyorlar. Hiçbir şeyden haberleri yoktur onların. Şuursuzdur onlar.

66. "Âhirete dair bilgileri yeterli midir? Hayır; ondan şüphe etmektedirler. Hayır; ona karşı kördürler."

Bilâkis onların âhiret konusundaki bilgileri sadece şekten, kuşkudan ibarettir. Hayır onlar bütün bu bilgiler konusunda kördürler. Âhiret konusunda onların özellikleri sadece körlüktür.

Evet bu âyetlerinde Rabbimiz tarihi sorguladıktan, elçilerini ve onların toplumlarıyla mücadelelerini anlattıktan sonra, helâk olan toplumları gözler önüne serdikten sonra göklerde ve yerde yegâne Hakîm büyük kudret sahibi olan zatının büyük güç ve kudretine şahit kılındık. Bununla birlikte Allah dışında tanrı kabul edilenlerin ne kadar güçsüzlüklerinin sorgusuyla, kıyaslamasıyla karşı karşıya getirildik. Allah'la birlikte İlâhlar mı var? İfadeleriyle, Allah mı daha hayırlı? Yoksa şu İlâh taslakları mı sorgusuyla düşünmeye dâvet edildik. İnsanlığın tek tercihlerinin Allah olması gerektiği vurgusuyla bilgilendirildik. Rabbimiz tekrar tekrar sora, sora en kör gözlere bile gördürdüğüne, en sağır kulaklara bile duyurduğuna, en anlamaz kalplere bile anlattığına şahit olduk. En çarpıcı Allah'la birlikte bir İlâhın olmayacağının ispatına şahit olduk. Sadece Allah'ın hayırlı olduğuna şahit olduk. Rabbimizin bu âyetleriyle heyecanlandık, bilincine erdik elhamdülillah. Evet ey Rabbimiz Senin ortağın olabilecek başka hiçbir varlık yoktur dedik, tevhidimizi, imanlarımızı bir daha yeniledik.

Müslümanlar bu âyetlerin şuuruna erdikleri zaman kimse kimseyi sömüremeyecek, kimse kimseye Rablik, İlâhlık iddiasında bulunamayacak Allah'ın izniyle. Öyleyse sürekli bu âyetlerle birlikte olmak zorundayız.

67,68. "İnkâr edenler: "Biz ve babalarımız toprak olduğumuzda mı, doğrusu bizler mi tekrar çıkarılacağız? Bununla biz de, daha önce babalarımız da, andolsun ki, tehdit edilmiştik. Bu, öncekilerin masallarından başka bir şey değildir" dediler."

Evet kâfirler, Allah'ı inkâr edenler, bu dünyada Allah'ın etkisinin olmadığına inananlar dediler ki yâni şimdi bizler ve babalarımız ölüp toprak olduktan sonra tekrar diriltileceğiz, tekrar kaldırılacağız öyle mi? Olacak şey midir bu? Muhakkak ki biz ve babalarımız daha önce de vaad olunduk. Yıllardır bu hikayeleri duyduk, dinledik. İşte öleceksiniz, dirileceksiniz, sorgulanacaksınız, azaba çekileceksiniz filan dendi durdu. Yıllardır insanlar böyle şeyler söyleyip durdular. Bütün bunlar eskilerin masallarından başka, uydurma masallardan başka bir şey değildir dediler.

Onlar böyle diye dursunlar Rabbimiz de onların bu dediklerini kitabına aldı ve bakın şöylece cevaplandırıyor:

69. "De ki: "Yeryüzünde gezin, suçluların sonunun nasıl olduğuna bir bakın."

Tabii bu cevaplandırmanın Rabbimizin bir rahmeti olduğunu unutmayacağız. Nasıl? Tamam o gün bu sözleri söyleyenler geberip gittiler bu dünyadan, ama kıyamete kadar aynı düşüncede olanlar, aynı şeyleri söyleyenler olabilecektir. İşte Rabbimiz bu âyetleriyle kıyamete kadar bütün insanları uyarıyor ki ya Rabbi bizim bundan haberimiz yoktu demeye hakları kalmasın.

Bakın Rabbimiz buyuruyor ki, de ki yeryüzünde gezip dolaşın da suçluların sonunun nasıl olduğuna bir bakın. Suçluların âkıbetlerini bir görün. Evet o gün Rasulullah efendimize, bugün de bize diyor ki söyleyin bu adamlara, haydi gezip dolaşın da mücrimlerin âkıbetlerini bir görün. Bakın onların bu sözlerine bizim mantığımıza göre bir cevap vermiyor Rabbimiz. Çok enteresan bir cevap veriyor. Gezin dolaşın bakalım yeryüzünde sizin gibi düşünenler, sizin gibi yaşayanlar ne olmuşlar? İsterseniz sizler de aynen onlar gibi inanmaya, yaşamaya devam edin buyuruyor. Bundan sonra Rasulullah efendimize ve onun şahsında da bize yönelerek şöyle buyuruyor Rabbimiz:

70,72. "Ey Muhammed! Onlara üzülme, hilelerine karşı da sıkılma. Onlar: "Eğer doğru söylüyorsanız, bildirin, bu sözünüz ne zaman yerine gelecektir?" derler. De ki: Acele ettiğiniz şeyin bir kısmı belki hemen başınıza gelir."

Evet ey peygamberim, onların bu davranışlarına karşı sakın üzülme ve onların kurdukları tuzaklardan dolayı da kalbin sıkılmasın, sıkışmasın. Onlar diyorlar ki va'd ne zaman? Kıyamet ne zaman? Bizi kendisiyle uyardığın azap ne zaman? Hani nerede kaldı bu azap ya? diye Rasulullah efendimize veya onun yolunun yolcusu biz Müslümanlara eğer doğru sözlülerdenseniz bize vaad olunan bu azabın gerçekleşme zamanını söyler misiniz? Diye karşı hücum gerçekleştiriyorlar. Buna karşılık bütün Müslümanlar şöyle demelidirler. Umulur ki acele edip durduğunuz vaadin gelme zamanı yakındır. Hemen gelecek gibi çok yaklaşmıştır. Ey kaşınanlar, ey azap gecikti diye kendilerinde renk görenler, ey azapları için acele dâvetiye çıkaranlar, unutmayın ki:

73. "Doğrusu Rabbin, insanlara karşı lütuf sahibidir. Fakat onların çoğu şükretmezler."

Rabbiniz size karşı çok merhametlidir, kullarına karşı çok çok lütuf sahibidir. Bu sebepledir ki, kullarına rahmet ve merhameti sebebiyle hemen cezayı hak edenlere acele cezalarını verivermiyor. Uyarıları ve müjdeleriyle onlara fırsatlar tanıyor. Akıllarını başlarına getirecek imkânlar tanıyor onlara. Tüm bu uyarıları karşısında azgınlıkları artarsa ancak o kavme, o topluma azabını, helâkini gönderiyor. Ama gelin görün ki onların çoğu anlamıyorlar, Rablerinin bu nîmetlerine hamd edip şükretmiyorlar.

Sûrenin geriye kalan bölümünü tanımak, Rabbimizin bize bilgi ve şeref kaynağı olarak gönderdiği âyetleriyle şereflenmeyi devam ettirmek için 12 ciltte buluşmak üzere Allah'a emânet olun. Ve âhiru dâvana enilhamdü lillâhi Rabbil'âlemîn.

74,75. "Şüphesiz Rabbin onların gönüllerinin gizlediklerini de, açığa vurduğunu da bilir. Gökte ve yerde görülmeyen her şey şüphesiz Kitab-ı Mübîn dedir."

Şüphesiz ki Rabbin onların göğüslerinde, sadırlarında gizli tuttuklarını bilir. Ve açıktan açığa ortaya koyduklarını da bilir. Yâni gizli açık, neleri var neleri yok Allah herkesten haberdardır. Bu nasıl olur? derseniz, göklerde ve yerde bir gayb yoktur ki o apaçık bir kitapta ol-masın. Göklerde ve yerde gizli ve açık ne varsa hepsi bir Kitab-ı Mü-bîn de yazılıdır. Her şey levh-i mahfuzda yazılıdır. Allah'ın tüm varlıkların kaderini yazdığı kitabındadır. Allah'ın bilgisinin dışında kalan hiçbir şey yoktur. Yeryüzüne düşen bir yaprağı da, yerin karanlıklarında olanları da bilir, yerin derinlerinde olan bir zerreyi de bilir.

76,78. "Doğrusu bu Kur'an, İsrâil oğullarına, ayrılığa düştükleri şeyin çoğunu anlatmaktadır. Doğrusu Kur'an, inananlara doğruluk rehberi ve rahmettir. Rabbin şüphesiz, aralarında, kendi hükmünü verecektir. O güçlüdür, bilendir. Ey Muhammed! Allah'a güven, şüphesiz sen apaçık gerçek üzerindesin."

Muhakkak ki bu Kur'an İsrâil oğullarına da ihtilafa düştükleri, ayrılığa düşüp fırkalaştıkları, olur olmaz dedikleri her konuyu, onların hidâyeti için gerekli olan her konuyu her en ince teferruatına açıklığa kavuşturmaktadır ve artık hiçbir kimsenin elinde bir delil yoktur. Hiçbir kimsenin artık tutunabilecekleri bir dalları da kalmamıştır. Yâni artık biz ne yapalım? Bizim bunlardan haberimiz yoktu deme hakları kalmamıştır. İsrâil oğullarına Tevrat, Zebur ve İncil gönderilmesine rağmen, onları anlamada, yorumda tahrife gitmelerinden sonra Rabbimiz onları bu yanılgılardan, fırkalaşmalardan, düşmanlıklardan uzaklaştıracak bir kitabı indirmiştir ki o kitap bütün mü'minler için hidâyettir, yol göstericidir ve rahmettir. Kim bu kitabın mü'mini olursa dünyadaki tüm işlerinde bu kitap onların önüne geçecek, onlara yol gösterecek, mihmandardık yapacak onları sahili selâmete ulaştıracaktır.

Ve aynı zamanda mü'minler bu kitabın en büyük rahmetine ulaşarak bu dünyadan ayrılıp gidecekler. İşte bu kitabı bu özelliğiyle Rabbin indirmiştir. Ve

unutma ki Allah o insanların arasında hükmünü verecek olandır. Yasa O'na aittir, yetki O'nundur ve izzet ve şeref sahibi de Allah'tır. Öyleyse sen sadece Allah'a güven, Allah'a tevekkül edip dayan. Vekil olarak Allah'ı kabul edin ey Müslümanlar. Sen sana gelen bu vahiyle en güzel bir hayatı yaşamanla apaçık bir hak üzeresin. Sen Rabbine güven ve yoluna devam et. Onlar hakkında kararını verecek olan Allah'tır.

80,81. "Sen, ölülere şüphesiz ki işittiremezsin; dönüp giden sağırlara da çağrıyı duyuramazsın. Körleri sapıklıklarından vazgeçirip doğru yola döndüremezsin; ancak âyetlerimize inananlara sen duyurabilirsin; işte onlar Müslümanlardır."

Senin bu dâvetinin bazı engellemeleri olabilecektir. Unutma ki sen körlere, sapıklık içinde olan körlere hidâyet edip yol gösteremezsin. Onların görmeleri, onların Müslüman olmaları konusunda hiçbir zaman senin etkin ve yetkin yoktur. Sen hiçbir zaman ölülere de işittiremezsin. Sen ölülere de bir şey anlatamazsın. Sağırlara da bu dâvetini duyuramazsın, arkalarını sana karşı dönüp giderlerken, kaçıp giderlerken.

Evet sen apaçık bir hak üzeresin. Ama Senin bunca haklılığına rağmen insanların niçin sana inanmadıklarına hakça bir açıklama getireyim diyerek peygamberini teselli ediyor Rabbimiz, tabii bizleri de. Öyle değil mi? Bunca Müslüman fedâkarca bir hayat yaşayıp, dürüstçe bir hayat yaşayıp insanları Allah'a dâvet etmelerine rağmen, insanları cennete çağırmalarına, cehennemden uzaklaştırmaya çalışmalarına rağmen, insanlara en güzel öğütlerde bulunmasına rağmen insanlar inanmayınca insanlar, peygamber bayağı sıkıntı çekiyor. İşte Rabbimiz mü'minlerin sıkıntılarını şöylece gideriyor.

Muhakkak ki ey Müslümanlar, sizler onları hidâyete ulaştıramazsınız. Siz onlara duyurup anlatamazsınız. Hiç ölü duyar mı? Hiç sağır işitir mi? Hiç kör görür mü? Sizden kaçanlara, yaşadıkları halde ölülüğü seçenlere bir şey yapamazsınız. Sapıklığı tercih edenlere bir şey yapamazsınız. Siz ancak âyetlerimize iman eden kimselere işittirebilirsiniz, bunu hiçbir zaman unutmayın diyor Allah. Müslüman olanlar bu kitabı işitirler, anlarlar, dinlerler ve iman ederler ve hayatlarını düzene korlar. Herkese duyuracağız bu kitabın âyetlerini,

unutmayacağız ki isteyenler buna iman edecekler anlıyoruz.

82. "Kendilerine söylenmiş olan başlarına geldiği zaman, yerden bir çeşit hayvan çıkarırız ki o, onlara, insanların âyetlerimize kesin olarak inanmadıklarını söyler."

Kendilerine vaad edilmiş olan kıyamet saati geldiği zaman, Allah'ın hükmü gerçekleştiği zaman onlar için yeryüzünde bir hayvan, debelenen bir varlık çıkarırız ve o ***Dabbe*** onlarla konuşur. Ki bu bir âyettir, bir kıyamet alâmetidir. Ama buna rağmen insanlar âyetlerimize karşı kesin bir bilgi içinde değiller. Bir inanç içinde değiller. Yanılgıları, hataları devam etmektedir. İşte gözleri önünde Allah'ın yerden yarattığı bir varlık, bir hayvan kendileriyle konuşuyor, ama bu adamlar halâ Allah'ın âyetlerine imanı düşünmezler.

Dâbbe; Arapça'da "yavaş ve sessizce yürümek, nüfuz ve sira-yet etmek" mânalarına gelen "deb" kökünden gelen bir kelimedir. Kitabımızın 14 âyetinde tekil, 4 âyetinde de çoğul şekliyle, "devab" gelmiştir. Âlimlerimizin ekseriyetinin beyanına göre kıyamet alâmetle-rinden birisi olarak kabul edilen bir yaratıktır. Kur'an-ı Kerimde kıya-metin çok yakın bir gelecekte zuhur edeceğini haber veren; Ahzâb 63, Şûrâ 17, Kamer 1 gibi âyetler ve Resûl-i Ekrem efendimizin bu konudaki hadislerinden çıkarımlarla ümmet "eşrat-ı saat" kıyametin alâmetleri başlığı altında pek çok eserler telif etmişlerdir. Kıyametin küçük alâmetleri, büyük alâmetleri, bugüne kadar fiilen vâki olanlar, kıyamete çok yakın bir zamanda vâki olacak olanlar gibi konuyu çeşitli taksimlere tabi tutmuşlardır.

İslâmî kaynaklarda kıyametin alâmetleri sayılırken "dâbbetü'l arz'ın" çıkışına da ayrı bir başlık altında yer verilmiş ve bu husus kıyametin zuhuruna yakın bir zamanda gerçekleşecek harikulâde hadiseler arasında sayılmıştır.

Müslim'de ve Ebû Dâvûd'un süneninde dâbbetü'l arz konusuy-la ilgili rivayetlerde bu varlığın özelliklerinden söz edilmeden sadece ortaya çıkışının bir kıyamet alâmeti olduğu haberi verilir.
(Müslim, iman 249, Ebû Dâvud, melâhim)

Ebû Hureyre Efendimizden nakledilen bir hadiste dâbbetü'l arz'ın Hz. Süleyman'ın mührü ile Hz. Musa'nın asasına sahip olacağı ve asa ile mü'minin yüzünü parlatırken mühürle de kâfirin burnunu damgalayacağı ifade edilir. Bu

konu ile alâkalı kütüb-i sittenin dışın-daki bazı kaynaklarda yer almış, hattâ bazı tefsirlere bile geçmiş an-cak senet ve metin açısından tenkit edilebilen israiliyat rivayetler üze-rinde durmuyoruz. Sadece âyet ve hadislerde söz edildiği gibi kıya-met alâmetlerinden bir varlık olarak inanıp geçiyoruz.

83. "O gün her ümmetin âyetlerimizi yalanlayanlarını toplarız. Onlar bir arada tutulup, hesap yerine sevk edilirler."

Sonra onun arkasından da bir gün her ümmetin âyetlerimizi yalanlayanlarını toplarız. âyetlerimizi yalan sayanları, âyetlerimizi yok farz edenleri, âyetlerimizin işlevini bitirenleri, kale almayanları toplarız. Onlar gruplaştırılıp, belli bir kıskaç altına alınıp gidecekleri yere sevk edilirler.

84,85. "Geldikleri zaman Allah: "Âyetlerimizi anlamadığınız halde yalanladınız mı? Yoksa yaptığınız neydi?" der. Haksızlıklarından ötürü, söylenilen söz başlarına gelir. Artık konuşamaz olurlar."

Ta ki onlar azabın olduğu yere gelirler. Cehenneme gelirler. Yaşadıkları hayatın, yaptıklarının hesabını ödemek üzere Rablerinin huzuruna gelirler. Allah der ki onlara: Bilgi olarak anlayamadığınız, kavrayamadığınız, anlamak istemediğiniz âyetlerimi yalanlamıştınız değil mi? Yoksa başka bir şey mi yapıyordunuz? Neydi sizin dünyadaki haliniz? Niye yalanladınız âyetlerimi? Niye görmezden geldiniz? Onlarla bilgilenseydiniz, anlasaydınız ve onlar rehberliğinde bir hayat yaşayıp ta güzelce cennete gitseydiniz olmaz mıydı? dercesine Rab-bimiz bir sorgulamada bulunuyor. Anlamak istemediler, kavramak is-temediler. Çünkü anlamak isteyen anlayabilecektir bu kitabı. Hidâyet bulmak isteyen, yol bulmak isteyen anlayacaktır bu kitabı. Müslüman olmak isteyen kimse okur bu kitabı. İnadına Müslüman olmak istemeyen anlayamaz bunu.

Evet onlar üzerine hüküm gerçekleşti, çünkü onlar zalim idiler. Zulmetmelerine karşılık onlar için şu hüküm gerçekleşti ki artık onlar konuşmayacaklar, konuşamayacaklar, itiraz hakları olmayacak. İşte suskunlar ve bitmiş bir durumdalar, suspus olmuşlar. Halbuki dünyada ne kadar da konuşuyorlardı değil mi? Peygambere ve Müslümanlara karşı ne kadar zulüm ve işkenceler yapıyorlardı değil mi? Müslümanlara hayat hakkı tanımayan bu insanlara orada hayat hakkı tanınmayacak.

86. "Size geceyi dinlenesiniz diye karanlık ve gündüzü çalışasınız diye aydınlık

olarak yarattığımızı görmediler mi? Doğrusu bunda, inanan millet için dersler vardır."

Görmüyorlar mı? Biz geceyi onda sükun bulsunlar, rahata kavuşsunlar diye yarattık. Gündüzü de çalışıp rızıklarını kazansınlar, görsünler, aydınlığa kavuşsunlar diye yaratıp onların hizmetlerine sunduk. Görmüyorlar mı? Muhakkak ki gece ve gündüzde, bu iki âyette iman etmek, ibret almak isteyen insanlar için dersler vardır.

87. "Sur'a üfürüldüğü gün, Allah'ın diledikleri bir yana, göklerde olanlar da yerde olanlar da, korku içinde kalırlar. Hepsi Allah'a boyunları bükülmüş olarak gelirler."

Ve sura üfürüldüğü an Allah'ın istisna buyurdukları hariç göklerde ve yerlerde ne varsa hepsi korku içinde donakalırlar. Ve her bireri de boynu bükük bir vaziyette, ezik bir şekilde Allah'ın huzuruna gelmişlerdir. Evet sura üfürülüş, insanların tekrar dirilişi, Allah'ın huzuruna herkesin boynu bükük bir vaziyette gelişi sanki az evvel okuduğumuz âyetlerin devamı gibi. Hani ne zaman bu vaad diyorlardı? Kıyamet ne zaman? diyorlardı insanlar, inanmayanlar ya işte Rabbimiz burada onların bu sorularını cevaplıyor. Haydi işte buyurun o acele istediğiniz karşınızda buyuruyor. Herkes ayağa kalkmış ve korku içinde Allah'ın huzuruna doğru gidiyor. Ve sorgulama ve cennet cehennemle karşı karşıya kalıyorlar. Tekrar yeryüzüne geliyoruz. Bir öteki âlem bir bu âlem şeklinde Rabbimizin bir anlatım modeline şahit oluyoruz.

88. "Dağları yerinde donmuş gibi durur görürsün, oysa onlar bulutlar gibi geçerler. Bu her şeyi sağlam tutan Allah'ın işidir. Doğrusu O, yaptıklarınızdan haberdardır."

Dağları görsün ki onları donmuş zannedersin, hareketsiz, statik görürsün, halbuki onlar tıpkı bulutların hareketleri gibi o dağlar da sürekli bir hareketlilik içindedirler. Evet yeryüzünün temel direkleri olan o dağlar, hiç yerinden oynamıyor, sabitmiş gibi görünen o dağlar tıpkı bulutlar gibi bir yerlere doğru hızla akıp gitmektedirler diyor Rab-bimiz. Arzla beraber mi? Yoksa başka bir hareketle mi? orasını bile-miyoruz. Ama anladığımız o ki dağlar da hareket halindedirler. Rab-bimiz öyle diyor. İşte bu her şeyi sapasağlam yapan Allah'ın bir sanatıdır bu. Yeryüzünü sapasağlam yapan, sarsıntıya uğratmayan Allah'ın işidir bu. Bunlara Allah'tan başka hiç kimsenin de gücü yetmez. Ve O Allah sizin

her şeyinizi bilmektedir, hiç bir şeyiniz asla O'na gizli de kalamaz.

89. "Kim bir iyilik getirirse, ona daha iyisi verilir. Onlar o günün korkusundan güvendedirler."

Kim bir hasene ile bir iyilikle gelirse, kim ki Allah'ın razı olduğu bir amelle, bir hareketle, bir hayatla gelirse Allah onun için ondan daha güzeliyle, daha hayırlısıyla karşılık verir. Ve onlar o günün gürültüsünden, korkusundan, dehşetinden güvenlik içindedirler. Hiçbir korku, hiçbir üzüntü ve telaş ta duymazlar o mü'minler, o iyiliklerle, hasene-lerle gelenler. Gerçekten bu dünyada Müslümanca bir hayat yaşarken yaptığımız iyiliklere Rabbimiz bazen on katı, bazen yedi yüz katı, ba-zen da sonsuz karşılık veriyor. Yine yaptığımız iyiliklerimiz kötülüklerimizi gideriyor. İyiliklerimiz kötülüklerimizle silinmiyor ama kötülüklerimiz iyiliklerimizle siliniyor. Bir kötülüğün karşılığı bir iken, bir iyiliğin karşılığı kat kat artırılıyor. İşte Rabbimizin sonsuz merhametinin eseridir bunlar.

90. "Kötülük getiren kimseler, yüzükoyun ateşe atılırlar. "Ya siz yaptıklarınızdan başka bir şeyle mi cezalandırılacaksınız?" denir."

Kim de kötülükle gelirse yüzün koyu ateşe atılır. Evet kim de Rabbinin huzuruna isyanla, küfürle, şirkle gelirse o da tepe taklak cehenneme atılır Allah korusun. Rasulullah efendimiz bu âyetleri insanlara duyurunca kimileri sordular. Dediler ki ey Allah'ın Resûlü, yüzüstü nasıl atılır insanlar? Ayakları üstünde nasıl yürüse insanlar yüzleri üzerine de öylece atılırlar buyurdu. Peki bu kadar azap çok değil mi? Ne olur affediverse olmaz mı? derseniz, yok diyor Rabbimiz, herkese ameliyle karşılık verilecek. Hiçbir kimseye zulmetmiyor Rabbi-miz. Herkes nasıl bir hayat yaşamışsa onun karşılığını bulacak. Eğer Rabbimiz kitaplar göndermeseydi, peygamberler göndermeseydi, is-tediği hayatı bildirmeseydi, cennet ve cehenneminden insanları haberdar etmeseydi, uyarılarda bulunmadan cehennemine koysaydı belki o zaman bu insanların ya Rabbi bizim suçumuz neydi ki bizi cehennemine attın? demeye hakları olurdu.

Öyle değil mi? Allah peygamber göndersin, o peygamber Rab-bi hatırına insanların gece-gündüz işkencelerine göğüs gersin, onlara hakkı duyursun, insanlar onu dinlemesinler, ellerindeki güç ve kuvvetlerine güvenerek Rabbim Allah diyenlere hayat hakkı tanımasınlar, sonra da cehenneme atılınca da bizim suçumuz neydi? Desinler. Buna kimsenin hakkı yoktur. İşte şu anda her ikisiyle

de karşı karşıyayız, bunlardan birini seçme hakkımız vardır. Cennete gitmek mi? Güvende olmak mı? Yoksa yüzün kuyu cehenneme atılmak mı? Tercihimizi iyi yapalım.

91,92. "De ki: "Ben, yalnız her şeyin sahibi olan ve bu kutlu kılınmış şehrin Rabbine kulluk etmekle emrolun-dum. Müslümanlardan olmakla ve Kur'an okumakla em-rolundum. "Kim doğru yolu bulmuşsa, yalnız kendisi için bulmuş olur, kim sapıtmışsa, kendine etmiş olur. De ki: "Ben sadece, uyaranlardan biriyim."

Evet işte sûrenin son âyetleri. De ki peygamberim, sizler de deyin ki ey peygamber yolunun yolcuları, ben şu Mekke'nin, şu beldenin Rabbine ibadet etmekle, sadece O'nu dinlemekle emrolundum ki O Allah o beldeyi haram kıldı ve her şeyin sahibi de O'dur. Ve ben Müslümanlardan olmakla emrolundum. Evet benim görevim işte budur. Benim görevim Müslüman olmak, şu Mekke'yi kutsal şehir haline getiren, her şeyin sahibi ve Mâliki olan Rabbim için bir hayat yaşamakla emrolundum.

İşte görev budur. Ey Mekkeliler kutsal saydığınız bu şehri kutsallaştıran Allah'tır. Tüm şehirlerin, tüm âlemlerin sahibi de Allah'tır. Şu anda bildiğiniz her şeyin sahibi O'dur. Ben işte O Allah'a teslimiyetle emrolundum. Ve ayrıca ben bu Kur'an'ı okumakla, anlamakla ve Onun istediği bir hayatı yaşamakla emrolundum.

Tabii bize de bir emirdir bu. Bizler de bu Kur'an'ı okumakla emrolunduk. Bizler de bu kitabı anlamak ve yaşamak zorundayız. İn-sanlara Onu duyurmakla emrolunduk. Bizim görevimiz budur. Benim işim ticarettir, Kur'an'ı okumayı, anlamayı, duyurmayı da başkaları yapsın demeye kimsenin hakkı yoktur. Herkes bu kitabı okumak, anlamak ve yaşamakla sorumludur. Herkes bu kitabın istediği gibi Müslüman olmakla emrolunmuştur. Kim bu kitabın hidâyetiyle hidâyet bulursa o kendisi için hidâyet bulmuştur. Kim de sapıtırsa de ki ben sadece bir uyarıcıyım. Ben uyarırım, kabul ederseniz de etmezseniz de siz bilirsiniz.

93. "De ki: "Hamd Allah'a mahsustur. O, âyetlerini size gösterecek, siz de onları bileceksiniz." Rabbin yaptıklarından habersiz değildir."

De ki elhamdülillah. Hamd, övgü Allah'a aittir. O'ndan başka övülecek, ondan başka yasaları uygulanacak, O'ndan başka hatırı kazanılıp kendisine kulluk edilecek yoktur. Bilesiniz ki O Allah size âyetlerini gösterecek ve siz

O'nu tanıyacaksınız. Gerçekten sizler bu dünyada O'nu da, âyetlerini de tanıma imkânına sahip kılınacaksınız. Size bu fırsat verilecek. Böylece O'nun istediği gibi Müslüman olup olmama konusunda hiç kimsenin bir sıkıntısı olmayacak.

Ve unutmayın ki Rabbiniz yaptıklarınızdan gafil değildir. O'nun gafleti, uyuklaması yoktur. Öyleyse ey insanlar hidâyet yolu da, sapıklık yolu da işte karşınızda durmaktadır. Her ikisinden birini seçme noktasında şu anda özgürsünüz. Bunlardan dilediğinizi tercih hakkınız ve imkânınız vardır. İşte Allah'ın kitabı ve Resûlünün tertemiz sün-neti karşınızda durmaktadır. Hidâyeti tercih eder Allah yolunda giderseniz bunun karı kendinizedir. Yok eğer sapıtırsanız zararı sizedir Allah korusun. Buyurun kararınızı kendiniz verin.

Bu sûre ile alâkalı bu kadar söz yeter. Rabbim gereği gibi inanıp amele dönüştürmeyi hepimize nasip buyursun. Sübhanekalla-hümme ve bihamdik, lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etübü ileyke. Ve âhiru dâvana enilhamdü lillahi Rabbil'âlemîn.

- 28 -

KASAS SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 28, nüzûl sıralamasına göre 49, üçüncü miûn grubunun dokuzuncu sûresi olan Kasas sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 88 dir.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mekke’de Neml sûresinden sonra nazil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 88 dir. Adını içindeki 25. âyetinde geçen “kıssa” kelimesinin çoğulu olan “kasas” dan almıştır. Sûrede Hz. Musa aleyhisselâmın hayatı ve Firavunla arasında geçen hadiselerin yanı sıra Kârûn kıssasına da yer verilir. Sûrenin muhtevasından anlaşıldığına göre bu âyetler Mekke’de Mekke müşriklerinin baskı ve zulümleri altında bunalmış Müslümanlara bir destek, karşılarındaki kâfirlere de bir tehdit oluşturmak üzere inmiştir. Sûrede oluşturduğu mesajlarla Rabbimiz her şeyi kendi gücü ve kudretiyle yönlendirdiği, göklere ve yere emen tek güç ve otorite olduğu, kendisine inanan mü’minlerin sürekli desteğinde oldukları vurgulanmaktadır.

İlk âyeti huruf-ı mukattaa ile başlayan bu sûrenin muhtevasını genel olarak üç bölümde ele almak mümkündür. Birinci bölüm (âyet3-46) Yeryüzünün en büyük tâğutu Firavun’un yönetimi altında köleleştirilmiş, her şeylerini kaybetmiş olan İsrail oğullarının maruz kaldıkları işkence ve zulümlerden söz eder. Erkek çocuklarının öldürüldüğü, kızlarının hayasızlaştırıldığı, inançlarının aksine bir hayata zorlandıkları anlatılır. Mü’minlerin zalimler tarafından ezildikleri böyle bir ortamda Allah ve peygamberi safında yer alan mü’minlerin Allah desteğine ehil hale gelir gelmez hemen Rabbimizin iradesinin ezilenlere yardım etme yönünde tecelli ettiği belirtilmektedir.

Daha sonra Hz. Musa aleyhisselâmın çocukluğu, gençliği, Mısır’dan Medyen’e gidişi, orada evlenmesi, sonra Allah’ın emriyle tekrar Mısır’a dönmesi, bu dönüşü esnasında ailesiyle birlikte Tûr dağına çıkışı ve burada kendisine vahyin gelmesi, sonra kavmine tebliğe başlaması, Firavunu ve

toplumunu imana çağırması, Firavun ve toplumunun Hz. Musa'yı reddedip yalanlaması, aralarında geçen diyaloglardan sonra Firavun ve hempalarının denizde boğulması anlatılır. Sûrenin Hz. Musa aleyhisselâm ile ilgili bölümü üslup ve muhteva yönünden sanki bundan önceki Şuarâ ve Neml sûreleriyle benzerlik arz etmektedir.

Kasas sûresinde, Hz. Musa aleyhisselâmın kıssası ilk defa karşılaşılan bir hadise tarzında anlatılmakta ve Kur'an kıssalarının anlatım amacına paralel olarak bazı önemli uyarılara ve öğütlere de yer verilmektedir. Bu kıssada hâkimiyet ve iktidar Firavun'un şahsında somutlaştırılırken, onun karşısında görünürde hiçbir gücü ve desteği bulunmayan Hz. Musa aleyhisselâmın safında yer alan samimi olmaları, sabırlı olmaları, Allah'a kullukları ve peygambere teslimiyetleri konusunda geri adım atmamaları halinde kesinlikle başarıya ulaşacaklarına işaret edilmektedir. Böylece bir bakıma, Mekke müşrikleri arasındaki hâkim zümrenin aşağıladığı ve her türlü zulümleri reva gördüğü mü'minler için bir destek, müşriklere de bir tehdit oluşturulmaktadır.

Sûrenin ikinci bölümünde (âyet 47-75) Resûlullah Efendimizin Rabbinden vahiy aldığına dair sözlerinin doğruluğuna vurgu yapılarak müşriklerin itiraz ve karşı çıkışları sert bir dille reddedilir. Bu bölümde Hz Musa aleyhisselâm ile Hz. Muhammed aleyhisselâmın tebliğleri ve dâvetleri arasındaki ortak noktaya dikkat çekilir. Her ikisinin de aynı kaynaktan vahiy alan Allah elçileri oldukları ortaya konur. Yine Hz. Musa aleyhisselâm ile azgın Firavun arasındaki mücadelenin aynısının Mekke'de Hz. Muhammed aleyhisselâm ile Mekke müşrikleri arasında cereyan ettiğine temas edilmektedir. Diğer taraftan yine bu bölümde peygamber efendimize sevdiği ve hidayetini arzu ettiği bir kimseye hidayet etmesinin mümkün olmayacağı, ne kadar çabalarsa ça-balasın gücünün bu işe yetmeyeceği, hidayetin sadece Allah'ın dilemesiyle olacağı bildirilmektedir.

Muteber kaynaklarda bu âyetin Resûlullah efendimizin amcası Ebû Talib hakkında nazil olduğu belirtilmektedir. Resûlullah efendimiz kendisinin çok iyiliğini gördüğü amcasını son döneminde imana dâvet eder. Kureyş'in kendisini kınamasından çekindiği için iman etmekten çekinen amcasına çok üzülen peygamberimize işte bu âyet iniyordu. (Buhârî, Menakibu'l Ensar 40). Böylece Rabbimizin bu âyetiyle elçisini teselli ettiğini anlıyoruz.

Bu bölümde ayrıca dünya hayatının geçiciliğine, bağlanmaya değmez

oluşuna dikkat çekilmektedir. Yine bu bölümde dünyayı kıble edinip âhireti unutmuş, Allah ve elçileriyle çatışma içine girmiş, refah içinde şımarmış nice toplumların helâk yasasının mahkumu oldukları haber verilmektedir. Bunun için de kıyamet sahnelerinin bazı bölümleri tasvir edilmekte, bu konuda kevnî deliller serdedilmektedir.

Kasas sûresinin son bölümünde (âyet 76-82) Kârûn kıssası anlatılmaktadır. Hz. Musa aleyhisselâmın kavminden olup büyük bir dünya servetine sahip bulunan Kârûn zenginliğine böbürlenerek insanlara zulmetmiş, sonunda Rabbimiz kendisini tüm sahip olduklarıyla birlikte yerin dibine geçirmiştir. İlk defa adı bu sûrede geçen ve bundan sonra kitabımızda iki sûrede daha kendisinden söz edilecek olan Kârûn'un kimliği konusunda çeşitli rivâyetler vardır.

Bu kıssada dünya malının fâni oluşu, bel bağlamaya değmez oluşu, dünyanın da, içindekilerin de tümünün sahibinin sadece Allah olduğu, dolayısıyla onun sahibinin istediği yerde kullanılması gerektiği, böyle yapılınca Allah'ın vereceği sevabın dünya ve içindekilerin tamamından daha hayırlı olduğu bildirilmektedir. Öte yandan bu kıssa, dolaylı olarak hem Mekke müşrikleri arasındaki şımarık, Kârûn karakterli servet sahipleri, hem de bu kesime imrenen, onların yerinde olmak isteyen mü'minler için çok büyük ibretler ve uyarılar ihtiva etmektedir.

Kârûn kıssasının hemen arkasından gelen iki âyette ise (âyet 83-84) yeryüzünde büyüklük taslamaktan, elindeki Allah'ın verdikleriyle insanlara tepeden bakmaktan, böylece yeryüzünde Allah'ın dü-zenini bozmaktan, fesat çıkarmaktan sakınanların âhirette kurtuluşa erecekleri, böyle Allah kontrolünde muhsince bir hayat yaşayanların yaptıkları amellere onların daha güzeliyle karşılık verileceği, kötülük yapanların da işlediklerinin dengiyle cezalandırılacakları belirtilerek kıssadan çıkarılması gereken derslere işaret edilmektedir. Sonra sûre Allah'tan başka sözü dinlenecek, çektiği yere gidilecek, arzuları yerine getirilecek İlâh bulunmadığını ve O'nun zâtından başka her şeyin helâk olacağını ortaya koyan İslâm'ın tevhid ve ulûhiyet ilkelerini gündeme getiren âyetlerle son bulmaktadır.

Böylece sûredeki Firavun kıssasında iktidar gücünün, Kârûn kıssasında da ekonomik gücün insanı gurur, kibir, azgınlık, şımarıklığa sevk etmesi, bu imkânların Allah'a kullukta değil de O'nunla ve elçileriyle çatışmada, Allah

kullarına zulümde kullanılması halinde, bu verilenlerin onlar için nasıl bir felâkete dönüşeceği ortaya konulmaktadır. Sûre ile alâkalı bu mukaddimeden sonra inşallah âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım. Rabbim gereği gibi iman eden ve amele dö-nüştüren kullarından eylesin bizi.

1,2. "Ta, Sin, Mim. Bunlar apaçık kitabın âyetleridir."

Hurufu mukatta âyetinden sonra sûreye Rabbimiz kitabına, kitabının âyetlerine dikkat çekerek başlıyor. Kitabın âyetleri apaçıktır. Herkesin anlayabileceği netliktedir bu kitabın âyetleri. Hiçbir kapalılığı yoktur. Mübîndir bu kitap. Âyetleri, hükümleri, ifadeleri, yasaları apaçık ve parlak olduğu gibi, inzali de, Allah'tan gelişi de gün kadar açık olan bir kitaptır bu kitap. İçinde insan yazgısı, insanın hayat programı bulunan ve kıyamete kadar insanlığın tüm problemlerini çözecek ve kıyamete kadar bir harfine bile halel gelmeyecek olan, kalpte olan, kabulde olan bir yazgıdır bu. Evet bu kitabın özelliği âyetleri Mübîndir. Hakkı, hidâyeti, doğruyu hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak biçimde ortaya koyandır.

3. "Ey Muhammed! İnanan bir millet için, sana Mûsâ ve Firavun olayını olduğu gibi anlatacağız."

Ey peygamberim, iman etmek isteyen, yol bulmak isteyen, hayatlarını bununla düzenlemek isteyenler için Biz sana Mûsâ ve Firavunun haberini okuruz, okuyoruz. Biz sana Mûsâ'nın ve Firavunun haberini hak olarak, haklı olarak, doğru olarak okuyoruz. Evet kâinatın sahibi olan, göklerin ve yerin Rabbi olan Allah binlerce yıl önce gerçekleşmiş bir hadisenin anlatımıyla, vahyiyle peygamberini bilgilendiriyor, şereflendiriyor. Tabii peygamber şahsında kıyamete kadar Rab-bimizin bu haberleriyle bilgilenmek, şereflenmek, iman etmek isteyen mü'minleri de şereflendirmek istiyor.

Evet demek ki bu haberin Rasulullah efendimize okunmasının hikmeti hem Rasulullah efendimizin şereflendirilmesi, hem de kıyamete kadar bu haberlerle ilgilenen kullarına şeref kazandırmasıdır. İşte şu anda bu Mübîn olan kitabı elimize aldık ve Rabbimizin şeref sebebi olan bu haberini bizler de okuyoruz, dinliyoruz. O haberlere bizler de şahitlik ediyoruz. İnsanların başka haberler peşine düştüğü, şeytan haber merkezlerinin yalan haberleri altında ezildiği,

düşünme melekelerini bile kaybetmekle karşı karşıya kaldıkları, türlü türlü bunalımlar içine düştükleri bir dünyada şu anda bizler Rabbimizin haberleriyle meşgul oluyoruz. En doğru, en gerçek haberlerle birlikteyiz.

Her şeyi bilen, mutlak bilen, bilgisi tam olan, bilgi kendisinden olan Rabbimizin bu sûresinde bize lâzım olan göklerden, yerden, geç-mişten, gelecekten verdiği mutlak doğru haberleriyle peygamberini ve onun yolunun yolcusu olan bizleri en doğru yola, Sırat-ı Müstakime, kulluk yoluna, cennet yoluna ulaştırırken, işte bir Allah haberiyle daha şereflenmenin, bilgilenmenin, hidâyet bulmanın izzet ve şerefine ulaşıyoruz. Haberin okuyucusu Allah, dinleyicisi peygamber. Okuyucu peygamber dinleyicisi sahâbe. Okuyucusu sahâbe dinleyicisi müslü-manlar. Okuyucusu şu anda ben dinleyicisi sizler. Kıyamete kadar tüm müslümanlar okuyacaklar, tüm müslümanlar dinleyecekler. Tüm müslümanlara ulaşacaktır bu haberler. Çünkü bu kitap Allah koruması altındadır ve kıyamete kadar bu haberler bozulmadan gelecek nesillere intikal edecektir.

4. "Firavun memleketin başına geçti ve halkını fırkalara ayırdı. İçlerinden bir topluluğu güçsüz bularak onların oğullarını boğazlıyor, kadınlarını sağ bırakıyordu; çünkü o, bozguncunun biriydi."

Muhakkak ki Firavun arzda, Mısır'da büyüklendi. Kendi büyük gördü, insanlara kendini büyük gösterdi. Mısır'da tanrılığını iddia etti. En yüce arlık benim, benim üzerimde başka üstün varlık yoktur dedi. Mısır halkı üzerinde egemenlik iddiasında bulundu. Bu ülkede tanrı benim, bana itaat edeceksiniz, beni dinleyeceksiniz, benim arzularımı yerine getirecek, benim yasalarımı uygulayacaksınız dedi. Benden başka Rab, ilah, melik tanımayacaksınız dedi. Üzerlerine egemenleştiği, Rableştiği Mısır halkını da fırkalara, gruplara, partilere ayırdı. Firavunun yaşayabilmesi için buna ihtiyaç vardı. Tüm zalimlerin buna ihtiyacı vardır. Çünkü halkın Firavunlara karşı tek yumruk, tek güç, tek yürek haline gelmeleri Firavunların sonu olacaktı. Onun için halk bölünmeliydi. Çünkü halkta kendilerine zulmeden Firavunlara karşı mutlaka bir tepki olacaktır. Firavunun zulmünü sürdürebilmesi için, iktidarını koruyabilmesi için tek çare halkını birbirine muhalif çeşitli gruplara, çeşitli partilere ayıracaktı. Bu partiler, bu gruplar birbirleriyle vuruşurlarken Firavunlar yaşayacaklardı.

Yâni Firavunlara karşı işleyecek reaksiyon halkın kendi bünyesinde

pasifize edilecekti. Firavunlara yapılacak düşmanlık, grupların kendi aralarında yok edilecekti. Böylece halkı gruplara ayıran Firavun perde arkasından kuvvetlenen gruba karşı onları zayıflatmak için karşılarındaki zayıfları destekleyecektir. Ve kendilerine yardım edilen gruplar gözünde Firavun kurtarıcı bir aziz haline gelecekti. Ve bu partiler arasındaki kavga sürüp giderken Firavunlar yaşama imkânı bulacaktı. İşte şu anda dünyanın her tarafında bu senaryo devam etmektedir.

Mısırda köleleştirilmiş İsrâil oğullarına en akla gelmedik yöntemlerle zulmediyor, erkek çocuklarını öldürerek, kızlarını da hayasızlaştırarak onları da zayıflatıyor, güçsüz hale getiriyordu. Erkeklerine hayat hakkı tanımıyor kızlarını da hayasızlaştırarak Mûsâları doğurma özelliğinden mahrum bırakıyordu. Zalim Firavun böylece kendisi Allah'ın istediği bir hayatı yaşamadığı gibi, insanların da Allah'a kul olmalarına engel oluyordu.

5,6. "Biz, memlekette güçsüz sayılanlara iyilikte bulunmak onları önderler kılmak, onları varis yapmak, memlekete yerleştirmek; Firavun, Hâmân ve her ikisinin askerlerine, çekinmekte oldukları şeyleri göstermek istiyorduk."

Evet Firavunun, Firavun sisteminin zulüm çarkları altında ezilen, sömürülen, köleleştirilen, mus'taz'aflar haline getirilen, ırzları, namusları yok edilen, şahsiyetleri silinen kullarının savunulmalarını, bu zulümden kurtarılmalarını bizzat Rabbimiz kendi üzerine alıyor. Bakın buyuruyor ki Rabbimiz. Biz istedik ki o mus'taz'aflara, o zayıflatılmış kullarımıza sahip çıkalım, onlara yardım edelim, desteğimizle onlara Firavunlar karşısında lütuflarda bulunalım, onları yeryüzünün egemenleri, yeryüzünün imamları, önderleri kılalım. Yardımımız ve desteğimizle onları tekrar hürriyetlerine kavuşturalım, iktidara getirelim, onlara imkân ve fırsat verelim ki onlar yeryüzünde Firavunların zulümlerini bitirip Benim istediğim hayatı yaşamada ve yaşatmada önderler olsunlar. Bulundukları coğrafyada Firavunların zulüm yasalarını değiştirip Benim kulluk yasalarımı egemen kılsınlar. Benim arzularımı yerine getirmede, Bana kulluk konusunda önderler, örnekler olsunlar, imamlar olsunlar, herkese kulluğun nasıl olacağını göstersinler.

Evet Biz istedik ki o mustaz'afların kaderini değiştirelim. Ayaktakileri baş yapalım, baştakileri zelil edelim. İktidarı bize düşman olan zalimlerin elinden alalım da mus'taz'aflara verelim. Onlara yeryüzünde güç, kuvvet, saltanat verelim ki âdil bir yönetimin, müslümanca bir hayatın nasıl olacağını göstersinler. Zalimlere karşı onları destekleyelim ki zalim Firavunun, Hâmân'ın

ve ordularının Benim desteğimdeki müslümanlardan nasıl korkup sakındıklarını gösterelim. Yıllardır bu mus'taz'aflar bir gün güçlenip de bize kafa tutacak hale gelmesinler diye tedbir üstüne tedbirler alan o alçaklara korktuklarının nasıl başlarına geldiğini onlara bir gösterelim.

Firavunun korkulu rüyasıydı bu mus'taz'aflar. Tüm yeryüzü zalimlerinin korkulu rüyasıdır mus'taz'aflar. Çünkü tüm zalimler zulümlerinin farkındadırlar. Zulmettikleri, kanlarını emdikleri mustaz'afların mutlaka bir gün uyanıp kendilerinden zulümlerinin hesabını soracaklarını bilmektedirler. Her gece hafakanlar geçirmektedirler acaba uyandılar mı? Acaba kendilerine geliyorlar mı? diye. Acaba hesaplaşma başlıyor mu diye ödleri kopmaktadır.

İşte bu yüzden Firavun da uykularını kaybediyordu. Acaba ülke yönetiminde yeniden müslümanlar egemen olup ta kendi tanrılığını bitirip, Allah'ın istediği hak ve adâlet ölçülerine göre bir hayatı tesis edecekler mi? Acaba tüm insanlara gerçek hürriyeti tattıracaklar, benimkiyle Allah'ınkinin farkını hissettirecekler mi? diye ödü kopuyordu. Buna engel olabilmek için, Allah sisteminin uygulanmaya konmaması için, kendi sömürü düzenini devam ettirebilmek için elinden gelen her şeyi yapıyordu. İsrâil oğullarının başarılı olmasını istemiyordu. Onun için olmadık zulümler irtikap ediyordu. Müslümanların erkek çocuklarını öldürüyor, kızlarını, kadınlarını da hayasızlaştırıyordu.

İşte Rabbimiz de Firavunun zulüm çarkları arasında ezilen, yok edilen, zayıflatılan, iffet ve namusları kirletilen kullarımızı Biz yeryüzünde destekleyip egemen kılmak, onları iktidara getirmek ve yeryüzünde Allah egemenliğini kurmaları yolunda, müslümanca bir hayatı gerçekleştirmeleri noktasında rol almalarını sağlayacağız buyuruyor. Göklerin ve yerin sahibi olan, göklerde ve yerde yetki elinde olan, tek söz sahibi olan Rabbimiz kararını bu noktada veriyordu. Allah öyle hükmetmişti ve hükmü mutlaka gerçekleşecekti. İşte bu yasasının ha-beri böylece geliyordu.

Bu savaşın iki tarafı vardı. Bir tarafta Allah, diğer tarafta da Allah vardı. İman küfür savaşında bu değişmeyen bir yasadır. Kâfirler mü'minlerle verdikleri her bir savaşta mutlaka karşılarında Allah'ı bulacaklardır. Evet savaşın iki tarafı vardı. Allah ve Firavun. Elbette bu savaşta Firavunun bir hesabı varsa Allah'ın da bir hesabı vardı. Firavun istediği kadar müslümanları yok etmek için planlar yapsın, Rab-bimiz de Mûsâ (a.s) hesabına, müslümanlar hesabına bir hesabın içine giriyordu. Bakalım bu hesap nasıl gerçekleşecek?

Rabbimizin okuduğu bu haberi Mekke’de kâfirler karşısına çok zor günler yaşayan müslümanlar dinliyorlardı. O günün dünyasında Firavunun rolünü oynayan Mekkeli müşrikler müslümanlar göz açtır-mıyorlardı. Müslümanları bir kaşık suda boğmanın hesabını yapıyorlardı. Aynen Firavun gibi müslümanlara hayat hakkı tanımamaya çalışıyorlardı. Tıpkı Firavun dönemi müslümanları gibi o günkü müslü-manların tek suçları da Rabbim Allah demekti. Tüm zalim kâfirlerin gözünde en büyük işte buydu.

İşte böyle bir ortamda Rabbimiz Mekkeli müslümanlara bu haberi okuyarak onlara büyük destek oluştururken Firavun yolunu takip eden düşmanlarına karşı da çok büyük bir tehdit unsuru oluşturuyordu. Ve şu anda bu haberi dinleyen, tıpkı Firavun dönemi müslüman-ları gibi, Mekke dönemi müslümanları gibi zalimler tarafından bir kaşık suda boğulmak istenilen, Rabbim Allah demelerine izin verilmeyen bizleriz. Haber şu anda bize okunuyor. İyi dinleyelim ve haberin gelişmesine dikkat edelim. Dikkat edelim ki kimin dediği oluyor? İyi anlayalım göklere ve yere egemen kimmiş? İyi kavrayalım sonunda galip gelen taraf kimmiş?

7. “Mûsâ'nın annesine: “Çocuğu emzir, başına gelecekten korktuğun zaman onu suya bırak; korkma, üzülme; Biz şüphesiz onu sana döndüreceğiz ve peygamber yapacağız" diye bildirmiştik.”

Mûsâ dünyaya geliyor. Rabbimizin haberini okuduğu şahsiyet küçücük bir çocuk olarak varlık sahnesinde yerini aldı. Firavunun korkulu rüyası gerçekleşti. Halbuki Firavun O çocuk gelmesin diye, o çocuk doğmasın diye ölüm yasası çıkartmıştı. İsrâil oğullarının doğan bütün erkek çocuklarını öldürtüyordu. Hesabına göre doğar doğmaz Mûsâ öldürülecekti. Mutlaka Mûsâ bunlardan birisidir diye binlerce çocuğun, binlerce Mûsâ’ların kanına giriyordu. Tarihte hiç görülmemiş büyük bir tedbir alıyordu. Ama Onun tedbiri Allah’ın takdirini değiştirememiş ve işte korktuğu Mûsâ dünyaya gelmişti. Firavun Onu öldüreceğim diye çırpınıyor, ama Rabbimiz de Onu yaşatmaya karar vermişti. Rabbimiz Firavunun tün tedbirlerini, tüm düzenlerini, tuzaklarını boşa çıkarıp işte Firavunu yerin dibine geçirecek ve İsrâil oğullarını, mustaz’afları egemen kılacak çocuk dünyaya gelmişti. Mûsâ’nın annesi Firavunun zulmünden tedirgin, korku içinde. Ne yapacağını bil-miyor.

Biraz sonra Firavunun cellatları gelecek ve Mûsâ’sını elinden alıp gözleri

önünde öldürecekler. Anında Firavunun ölüm yasası uygulanacak. Mûsâ'nın annesi böyle bir müthiş bir korku içinde kıvranırken Biz ona vahy ettik buyuruyor Rabbimiz.

Sakın korkma, sakın üzülme, rahat bir şekilde çocuğunu emzir. Durumundan korktuğun, gelmelerinden, bulmalarından endişelendiğin zaman da hemen Onu denize, onu suya, yâni Nil nehrine bırak. Bunu yaparken de sakın mahzun olma, kederlenip üzülme. Kesinlikle bilesin ki Biz Onu sana tekrar iade edeceğiz. Çocuğunu tekrar sana döndüreceğiz. Hiç korkma Onun başına hiçbir şey gelmeyecek. Ve yine bilesin ki biz Onu elçilerimizden kılacağız. Onu peygamber yapacağız buyurur Rabbimiz.

Evet Firavun ve adamları müslümanların bulunduğu, İsrâil oğullarının yaşadığı gecekondularda çocuk arıyorlar. Gece yarısı evleri yokluyorlar köle mahallelerinde. Buldukları yerde, gördükleri anda öl-dürecekler müslümanların çocuklarını. Onların ayak seslerini duyan Mûsâ'nın annesi büyük bir korku içinde. İşte Rabbimiz yüreği korkudan parça parça olmuş kadıncağıza vahy ediyor. Firavun oğullarının tükürüklerini bile lâyık görmedikleri köle bir toplumun üyelerinden köle bir kadına vahy ediyor Rabbimiz. Bu ne büyük bir şeref değil mi? Mûsâ'nın annesi Allah vahyiyle şereflendiriliyor. Rabbimiz buyuruyor ki, korkma, üzülme. Eğer Onun öldürüleceğini hissedersen, gelmelerinden, bulmalarından endişelenirsen hemen Onu bir sandığın içine koy ve Nil'e bırakıver. Kesinlikle Onun başına hiçbir şey gelmeyecek. O Bizim korumamız altındadır ve O Bizim elçilerimizden olacaktır.

Anne aynen Rabbimizin buyurduğu gibi yaptı. Hemen Onu bir sandığın içine koydu ve Nil'e bıraktı. Mûsâ suların üzerinde gidiyordu ve Rabbimizin iradesi, Rabbimizin koruması Onun üzerindeydi. Her şeye gücü yeten, her şeye hâkim olan Rabbimiz Onu Firavunun sarayına doğru yönlendirdi. O anda yine her şeyi yönlendiren Rabbimiz Firavunun hanımını ve nedimelerini de o tarafa doğru yönlendirdi. On-lar sarayın Nil'e bakan kısmında bir gezintiye çıkmışlardı. Ve Rabbi-mizin takdiriyle çocuk onlara doğru geliyordu. Ve suda gelen sandığı gördüler.

8. "Firavunun adamları onu almışlardı. Firavun, Hâmân ve askerleri, suçlu olduklarından; O, onlara düşman ve başlarına da dert olacaktı."

Firavun ailesi Onu, Mûsâ'yı bir lukata olarak, yitik bir emtia ola-rak

buldular. Ve artık Mûsâ Firavunun sarayındaydı. Rabbimiz diyor ki, Firavun, Hâmân ve yardakçıları, hempaları suçlu oldukları için, zalim oldukları için Mûsâ kendilerine bir düşman ve başlarına bir dert olacaktı. Kendileri için bir düşman, bir hüzün, bir keder kaynağı olsun diye Mûsâ'yı onların yanına, saraya gönderdik diyor Rabbimiz.

Çünkü Firavun, Hâmân ve askerleri büyük bir zulüm ve yanılgı içindelerdi. Alçaklar ne yaptıklarını bilmiyorlardı. Allah konusunda, müslümanlar konusunda yanlış bir hesabın içine girmişlerdi. Allah'la savaşımlarında, müslümanlarla savaşımlarında yanlış bir hesabın içindeydiler. Allah'la baş edebileceklerini zannediyorlardı. Müslümanların kökünü kazıyabileceklerini hesap ediyorlardı. İşte böyle bir yanılgıyla karşı karşıyalar. Adına binlerce çocuğun kanına girdikleri, gelmesin diye, doğmasın diye tedbirler aldıkları çocuk şu anda kucaklarındaydı. İşte şu anda öldürmek istedikleri Mûsâ saraylarındaydı. Her konuda hâkim güç Allah'tı. Yeryüzünü idare eden onlar değil Allah'tı. Egemenlik onlarda değil Allah'taydı. Bakın Firavunun karısı dedi ki:

9. "Firavunun karısı: "Benim de senin de gözün aydın olsun! Onu öldürmeyiniz, belki bize faydası olur yahut onu oğul ediniriz" dedi. Aslında işin farkında değillerdi."

Ey Firavun, benim de senin de gözün aydın olsun. İşte bir çocuk, nûr topu gibi bir erkek çocuğu. Bu çocukla ikimizin gözü de aydın olsun dedi. Kadıncağız çok hoş bir ifadeyle, çok güzel bir yorumla Mûsâ'yla gözlerinin aydınlığını istedi. Mûsâ'yı göz aydınlığı bildi. Sakın bunu öldürmeyelim, belki Onun bize faydası olur, yahut da Onu evlât ediniriz dedi. Aslında o kadın da Mûsâ'nın farkında değildi.

Rivâyetlere göre hanımının göz aydınlığı talebine karşılık Firavun tam bunun tersini söyledi. Dedi ki hayır, ben ondan dolayı bir göz aydınlığı filan istemiyorum. Senin gözün aydın olsun dedi. Gerçekten de sonunda aralarındaki savaşta Firavunun göz aydınlığı olmayacaktı O Çocuk. O karısının göz aydınlığı olacaktı ama Firavunun sonunu hazırlayacaktı Mûsâ.

Bu kadın Âsiye annemizdi. Âhirette bu kadının gözü aydın olacaktı. Büyük irade böyle istiyordu. Bakın iki peygamber karısı, o eve vahiy indiği halde, insanlık o evden yayılan vahiyle dirildiği halde o iki evin hanımı müslüman olmuyorlar da, yeryüzünün en despot, en zalim insanının karısı müslüman oluyor. Gerçekten çok garip bir dünya.

Öyleyse hiç birimiz kesinlikle geleceğimizden enim olamayız. Rabbimize

hep şöyle dua etmeliyiz: Ya Rabbi bizi müslümanca yaşat, müslümanca öldür. Bizi cennetine girdir ya Rabbi demek zorundayız. Değilse şu andaki gücümüz, kuvvetimiz, peygambere yakınlığımız hiçbir değer ifade etmeyecektir. İşte Nûh ve Lût (a.s)'ın hanımları, işte İbrâhim (a.s)'ı babası, işte Nûh (a.s)'ın oğlu ve işte Rasulullah efendimizin amcası. Ve işte ben tanrıyım diyen Firavunun karısı. Çocukları da olmadığı için Mûsâ'yı ölümden kurtarıp evlâtlık edinmek ve onunla göz aydınlığına ulaşmak istiyor. Mûsâ'yı bilmediği halde öyle söylü-yordu.

Ve kadının teklifini kabul ettiler, kabul ettirdi Rabbimiz. O çocuk ta İsrâil oğullarından bir çocuktu. O çocuk korktukları çocuktu, ama bilmedikleri için kadının teklifini kabul ettiler. Çünkü büyük irade böyle istemişti, böyle kararlaştırmıştı. Devletleri kuran, devletleri yıkan, Firavunlara geçici yetkiler veren büyük irade böyle hükmetmişti. Kadının teklifiyle çocuk saraya girdi. Şimdi perdenin öbür sahnesine, çocuğunu kaybetmenin acıları içinde kıvranan Mûsâ'nın annesine bir bakalım, acaba o ne âlemde?

10. "Mûsâ'nın annesi, gönlü bomboş sabahı etti, (oğlundan başka bir şey düşünemiyordu). Allah'ın vaadine iyice inanması için kalbini pekiştirmeseydik, neredeyse saraya alınan çocuğun kendi oğlu olduğunu açığa vuracaktı."

Evet Mûsâ'nın annesi gönlü bomboş olarak sabahladı. Yüreği sıkıntılı olarak sabahı etti. Merak içindeydi. Mûsâ'sı gitmişti. Acaba ne olacaktı şimdi? Yavrucağızı, ciğerparesi nereye gitmişti? Başına neler gelmişti? Nil'in azgın dalgaları arasında acaba nerelere sürüklenip git-mişti? Acaba Firavunun askerleri Onu bulup öldürmüşler miydi? Rab-bimiz buyuruyor ki bakın: Kendi vaadine iyice inanması için, mü'min-lerden olması için eğer onun kalbini sağlamlaştırmasaydık az daha onu açığa vuracaktı. Yâni az kalsın ben bu gece bir erkek çocuk dünyaya getirdim ve korkumdan onu Nil'e bıraktım deyiverecekti. Yâni az kalsın, neredeyse sırrı ifşa ediverecekti. Ama Rabbimiz Onun kalbini sağlamlaştırdı. Mü'minlerden olması için Ona güç veriyor, imkân veriyor ve ana şefkatiyle onu rahatlatıyor. Ertesi gün:

11. "Mûsâ'nın ablasına: "Onu izle" dedi. O da, kimse farkına varmadan, Mûsâ'yı uzaktan gözetledi."

Kızına, Mûsâ'nın ablasına diyor ki, haydi erkek kardeşin Mûsâ'yı biraz takip et, biraz araştırıp Onun âkıbeti konusunda bana haber getir diyor. O kızcağız da saray erkanından, Firavunun adamlarından hiç kimsenin haberi

yokken, gizliden gizliye uzaktan çocuğu gözetledi. Sarayda ne olup bitiyor? Bir hareketlilik var mı? diye uzaktan dikiz etti. Olay şöyle gelişiyor. Sarayda çocuğa sütanneler araştırıyorlar. Ama Allah'ın hikmetiyle Mûsâ buldukları hiç kimsenin, hiç bir kadının memesini almıyor. Çünkü Rabbimiz Ona böylece emrediyordu. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:

12. "Önceden, süt annelerin memesini kabul etmemesini sağladık. Mûsâ'nın ablası: "Size, sizin adınıza ona bakacak, iyi davranacak bir ev halkını tavsiye edeyim mi? " dedi."

Biz önceden Ona süt annelerin memelerini almasını haram kıldık. Kimsenin memesini almıyordu çocuk. Baktılar ki kimsenin memesini almıyor, sarayın görevlileri aciz kaldılar. Bunun sebebini bil-miyorlardı. Çünkü Allah onların memelerini emme demişti. Bu durumu gözetleyen Mûsâ'nın kız kardeşi dedi ki, size sizin adınıza ona iyi bakacak, ona iyi davranacak bir ev halkını haber vereyim mi? Onu emzirecek bir aileyle tanıştırayım mı sizi? O aile bu çocuğa çok güzel gelecek dedi ve hemen gidip annesine haber verdi. Annesi çabucak gel-di ve çocuk annesinin sütünü hemen aldı. Böylece her şeye egemen olan, her şeyi dilediği gibi takdir buyuran Rabbimizin buyruğu gerçekleşmiş oldu.

Evet Rabbimiz Mûsâ'yı annesiyle böylece buluşturuverdi. Göklerde ve yerde mutlak egemen olan, mutlak irade sahibi olan Allah, yetki sahibi olan Allah çocuğunu annesine, annesini de çocuğuna ulaştırıverdi. Annesine vahy edip korkma, onun başına hiçbir şey gelmeyecek ve onu sana döndüreceğiz buyurmuştu, işte sözünü yerine getirdi Rabbimiz. Çünkü hayata hakim olan, dilediğini dilediği gibi gerçekleştiren Allah'tır. Kimse O'nun iradesine engel olamaz. Mülkünde mutlak tasarruf sahibidir.

13. "Böylece onu, annesinin gözü aydın olsun, üzülmesin, Allah'ın verdiği sözün gerçek olduğunu bilsin diye, ona geri çevirdik. Fakat çoğu bilmezler."

Evet böylece Biz onu ulaştırdık ki annesinin gözü aydın olsun, oğlundan dolayı üzülmesin. Ve kesinlikle bilsin ki Allah sözünden asla dönmez. Allah'ın vaadi haktır. Ve lâkin insanların pek çoğu bunu bilmiyorlar. İnsanların pek çoğu Rablerini, Rablerinin gücünü, kudretini tanımıyorlar. Rabbimiz böylece Mûsâ'yı hem de Firavunun sarayında anasına teslim etti. Ana da sarayda, çocuk ta

saraydadır. Ve Mûsâ anasının kucağında, anasının sütüyle, anasının şefkat ve eğitimiyle büyümeye başlıyor. Allah'ın vaadi böylece gerçekleşmiş oldu. Her şey Rabbimizin planladığı gibi olup bitti ve Firavunun yapabileceği hiçbir şey de yoktu.

Çünkü yeryüzünün hâkimi Allah'tı. Mısır'da egemen olan Firavun değil Allah'tı. Firavunların yetkisi ancak Allah'ın izin verdiği kadardı. Allah bu yetkiyi kaldırıverdiği zaman tüm dünya meliklerinin yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Herkes büyük iradeye teslim olmak zorundadır. Allah'ın yetki vermediği alanlarda Firavunların hiçbir güç ve yetkileri yoktur. İşte gelmesin diye tedbirler aldığı Mûsâ Firavunun sarayında bir prens olarak büyümektedir. Öldürmek istediği çocuk kendi kucağında büyüyor. Allah yasasını böyle belirlemişti. Firavunun gözleri kör oldu da göremedi Mûsâ'yı.

14. "Mûsâ erginlik çağına gelip olgunlaşınca, ona hikmet ve ilim verdik. İyi davrananları böyle mükafatlandırırız."

Nihâyet Mûsâ ergenlik çağına ulaşıp ta güç kuvvet sahibi olunca, saçılıp serpilince, buluğ çağına ulaşınca Biz Ona ilim ve hikmet verdik diyor Rabbimiz. İlim ve dosdoğru yaşama gücü, hikmeti, basireti verdik. Yâni dünyayı tanıma, eşyayı yerli yerince bilme ve düzgün davranma özelliği verdik. Yâni Bizden elçilerimize ulaşan risalet bilgisinden bir kısmını ulaştırdık Mûsâ'ya. İşte muhsinleri, Allah'ı görüyormuşçasına Allah'a saygı ve kulluk tavrı sergileyenlere Biz böylece mükâfatlar veririz.

Evet Rabbimizin bu anlatımından anlıyoruz ki Mûsâ (a.s) anasının verdiği eğitimle müslümanlığın, Allah'a imanın, Allah'ı görüyor muşçasına Ona kulluğun farkındadır. Haberin içeriğinden bunu anlı-yoruz. Bir de toplumda tanrılığını ilân eden Firavundan ve zulmünden haberdar olduğu için onun dininde değildir. Zalim Firavun tarafında değil, müslümanlar tarafındadır. İbrâhim dinindedir. İbrâhim (a.s)'ın torunlarından Yusuf (a.s)'ın bıraktığı bir dindedir.

Evet Mûsâ (a.s) müslümandır ama bunu sarayda gizlemektedir, kimseye söylememektedir. İşte Mûsâ (a.s) böyle bir hayatı yaşarken Rabbimiz Onun hidâyetinin devamlılığını sağlıyor ve ileride tüm insanlığa rehber olabilecek bir özelliğe doğru sevk ediyor onu.

Tabii bu tür ifadeleri söylerken zorlanmamızın sebebi âyet-i kerîmenin bize çok açık olarak söylediklerinin dışında belki kalan bilgiler olduğundan dolayı, ya da âyetleri kapsamlı bir şekilde anlama gücüne erişemediğimizden dolayıdır. Ama eğer Kur'an'la diyalogumuzu daha da artırdığımız zaman Rabbimizin izni ve yardımıyla daha güzel anlama imkânını elde etmiş oluruz inşallah.

15. "Mûsâ, halkının haberi olmadığı bir zamanda, şehre girdi. Biri kendi adamlarından, diğeri de düşmanı olan iki adamı dövüşür buldu. Kendi tarafından olan kimse, düşmanına karşı ondan yardım istedi. Mûsâ, onun düşmanına bir yumruk vurdu; ölümüne sebep oldu. "Bu şeytanın işidir; çünkü o apaçık, saptıran bir düşmandır" dedi."

Mûsâ (a.s) halkının haberdar olmadığı bir zamanda şehre girdi. Bir gün bilinmez bir vaziyette, tebdili kıyafet yaparak, bir saraylı olarak, bir prens olarak değil de halktan birisi olarak şehre girdi. Saraydan çıkıp şehirde halkın arasına katıldı. Şehirde iki kişi dövüşüyorlardı. Birisi İsrâil oğullarından, kendi grubundan, kendi ailesinin grubundan, müslümanlardan, devletin köleleştirdiği insanlardan ötekisi de karşı taraftan, Firavun oğullarından iki kişi kişinin kavgasına şahit oldu. Kendi grubundan olan İsrâil oğullu düşmanına karşı Mûsâ (a.s) dan yardım istedi.

Allahu âlem bu İsrâil oğullu Mûsâ (a.s)'ı tanıyordu. Bizim bir çocuğumuz, bizim bir gencimiz şu anda Firavunun sarayında büyüyor diye gizliden gizliye kölelerin hepsi bunu biliyordu. Biliyorlar ve olayı takip ediyorlardı. İşte Mûsâ'yı tanıyan o İsrâil oğullu düşmanına karşı Mûsâ (a.s)'ı imdadına çağırdı. Mûsâ (a.s) da kendi tarafındaki kişiye yardıma koşup Firavun oğulluya bir tokat vurdu ve adam oracıkta ölüverdi. Ve olacak oluverdi. Bir yumrukluk canı varmış adamın ve öldü.

Mûsâ (a.s) o anda yaptığı işin yanlışlığını anladı. Bu şeytanın bir işidir, çünkü o apaçık bir düşmandır dedi. Ben bunu yapmamalıydım, gerçekten şeytanın saptırmasına kapıldım dedi. Sonra şöyle dedi:
16. "Mûsâ: "Rabbim! Doğrusu kendime yazık ettim, beni bağışla" dedi. Allah da onu bağışladı. O, şüphesiz bağışlayandır, merhamet edendir."

Ya Rabbi, doğrusu ben kendime zulmettim. Ben yapmamam gereken şeyi yaptım. Bu yaptığım yanlıştan dolayı beni bağışla ya Rabbi. Ben bunu bilerek ve

isteyerek yapmadım. Ben o adam ölsün diye, öldürmek niyetiyle vurmadım. Adam beni yardıma çağırdı, ben de ikisini ayırayım diye vurdum, ama adam ölüverdi dedi, Allah'tan af diledi, Allah da onu bağışladı. Şüphesiz ki Allah bağışlayandır, merhamet edendir.

17. "Mûsâ: "Rabbim! Bana verdiğin nimete andolsun ki, suçlulara asla yardımcı olmayacağım" dedi."

Evet Mûsâ (a.s) hemen suçu kabullenip Rabbinden af diledi. Çünkü böyle bir ortamda Rabbinin ondan böyle bir şey istediği yoktu. Yâni o ortamda Mûsâ (a.s)'ın böyle bir olaya karışıp adama yumruk vurmasına gerek yoktu. Onun içindir ki Mûsâ (a.s) suçunu itiraf ediyor. Evet şeytan suçlu, şeytan vesvese vermiştir ama esas suçlu benim, ben bunu yapmamalıydım dedi, tıpkı atası Adem (a.s) gibi. Hani şeytanın iğvasıyla yenmemesi gereken meyveden yiyip de üzerleri açılıverince Adem atamız ve Havva anamız da aynı şeyi söylemişlerdi. Evet demek ki bir müslüman bir suç işlediği zaman hemen bunu kabullenecek ve Rabbinden af dileyecek. Suçu başkalarına atmaya çalışmayacak.

Ya Rabbi, bana verdiğin nimetlerle ben bundan sonra günâhkârlara, mücrimlere asla arka çıkmayacağım. Zalimlere, günâhkârlara asla yardımcı olmayacağım. İşte beni böyle bir yanlışa sevk ettiler ve ben de böylece adamı öldürmüş oldum dedi.

18. "Şehirde, korku içinde etrafı gözetip dolaşarak sabahladı. Dün kendisinden yardım isteyen kimse bağırarak ondan yine yardım istiyordu. Mûsâ ona: "Doğrusu sen besbelli bir azgınsın" dedi."

Bunun üzerine Mûsâ şehirde işlediği bu suçtan ötürü korku içinde etrafı gözetleyerek sabahladı. Merak ve korku içindeydi. Ne olacaktı şimdi? Başına neler gelecekti? Ve dün kendisinden yardım isteyen herif yine bağırıyordu. Tekrar Mûsâ (a.s) dan yardım istiyordu. Mûsâ (a.s) ona dedi ki: Doğrusu sen besbelli bir azgınsın. Dün beni bir yanlışa sevk ettin ve şimdi de bir başkasıyla kavgana beni çağırı-yorsun dedi.

19. "Mûsâ, ikisinin de düşmanı olan kimseyi yakalamak isteyince: "Ey Mûsâ! Dün bir cana kıydığın gibi bana da mı kıymak istiyorsun? Sen ıslah edenlerden olmak değil, ancak yeryüzünde bir zorba olmak istiyorsun "dedi."

Ve sonunda Mûsâ ikisinin de düşmanı olan kimseyi yakalamak isteyince, dünkü o kavgada yerini alan o İsrâil oğullu dedi ki, ey Mûsâ, dün bir adam

öldürmüştün. Dün o adamı öldürdüğün gibi, bugün de beni mi öldüreceksin? Dünkü kıtalın gibi bugün de benim katilim mi olacaksın? Niyetin nedir senin? Sen yeryüzünde bozguncu olmak mı istiyorsun? Sen yeryüzünde ıslahçı olmak istemiyor musun? Onun ağzından bunları duyan Mûsâ (a.s) orada şaşkınlıktan dona kalmıştı. Ne yapıyordu böyle? Dün bir serseri hatırına bir adam öldürmüştü, bugün yine aynen onun benzeri bir kavganın içine çekiliyordu.

Bu uyarıcı sözler onu ayıktırmıştı. Yoksa Mûsâ (a.s) yeryüzündeki zorbalardan biri mi olmak istiyordu? Öyle bir niyeti mi vardı? Hayır. O sadece hayırdan yanaydı. O sadece Allah'la barışık bir mü'min olarak toplumunu Allah'la barışık bir hayata ulaştırmayı hedefliyordu. İnsanları öldürmek için değil, diriltmek için gelmişti. Allah'tan habersiz insanların kalplerine bir diriliş nefesi verecekti. Böylece köleler toplumunu diriltecek ve özgürlüğe götürecekti. Köleleri köleleştirenlerin de zulüm ve işkencelerine son verecekti. Öldürülen çocukları zalimlerin elinden kurtaracaktı. Zorbaların, zalimlerin zulümlerine engel olacaktı. Mazlumlara hayat verecek, insanları cennete ulaştıracak bir dinin, bir hayatın dâvetçisi olacaktı. Artık toplumda işkenceler, zulümler bitecek, insanlar özgürce, insanca bir hayata kavuşacaklardı. Bütün peygamberler gibi Mûsâ (a.s) da bu görevleri üstlenecekti. Ama şimdi ne oluyordu? Bu olup bitenler de neyin nesiydi? Sıkıntılıydı Mûsâ (a.s). İşte tam o anda:

20. "Şehrin öbür ucundan koşarak bir adam geldi: "Ey Mûsâ! İleri gelenler, seni öldürmek için aralarında görüşüyorlar. Hemen uzaklaş. Doğrusu ben sana öğüt veriyorum" dedi."

Şehrin öbür ucundan, uzak noktasından bir adam koşarak geldi ve dedi ki ey Mûsâ, şehrin ileri gelenleri seni öldürme konusunda aralarında görüşüyorlar. Senin dün bir adam öldürdüğünü haber almışlar ve seni öldürmeyi düşünüyorlar. Dikkatli ol ve çabuk kaç buradan. Hemen uzaklaş buradan. Doğrusu ben sana nasihatçiyim. Ben seni seven ve sana öğüt verenlerdenim. Bir dost olarak benim sözümü dinle ve hemen terk et burayı. Çünkü Mûsâ'nın işlediği suçun cezası ölümdü. Mısırda böyle bir yasa vardı. Alçak Firavun kendisi binlerce çocuğu öldürürken kendisine bu yasa sökmüyordu ama Mûsâ (a.s) kazayla bir adam öldürünce onun suçu hemen ölümdü.

Kimileri Mûsâ (a.s)'a bu haberi getiren kişinin İsrâil oğullarından birisi olduğunu söylemişler, kimileri de bu kişinin Mü'min sûresinde anlatılan Mü'min kişi olduğunu söylemişlerdir. O zaman bu kişi Al-lahu âlem Kıptilerden, Firavun

hanedanından, Firavunun akrabalarından birisiydi ki Mûsâ (a.s)'a iman etmişti. Bunu duyan Mûsâ (a.s):

21. "Mûsâ, korku içinde çevresini gözetleyerek oradan çıktı. "Rabbim! Beni zalim milletten kurtar" dedi."

Korku içinde çevreyi gözetleyerek, etrafı tarassut ederek oradan ayrıldı, şehirden kaçtı. Ve şöyle diyordu: Ey Rabbim, beni zalimler kavminden kurtar. Evet Mûsâ (a.s) köle bir toplumun üyesi, ama Firavun sarayında büyümüş, Firavunun varisi konumunda, Firavunun karısının evlâdı, göz aydınlığı durumunda, ve de sarayda İsrâil oğullarının temsilcisi makamında bir prens. Şimdi bir adam öldürmüş ve sarayı, ülkeyi terk ediyor. Köleleştirilmiş toplumunu, anasını, babasını, erkek ve kız kardeşini, ülkesini terk ediyor.

Evet ilerde de gelecek Mûsâ (a.s)'ın bir erkek kardeşi var. Nedir adı? Harun. Hayır o öldürülmedi. Bir dönem İsrâil oğullarının erkek çocuklarını öldürdü Firavun. Ve bir ara adamları, danışmanları gelip Firavunu uyardılar. Dediler ki efendimiz, biz bu kölelerin çocuklarını öldürüyoruz ama, işlerimizi kime gördüreceğiz? Sanayide, tarımda, yolların yapımında, temizlik işlerinde, barajların yapımında, piramitlerin inşasında kimi kullanacağız? Kimi çalıştıracağız? Onun için bir yıl doğanları öldürelim, bir yılda bu işleri gördüreceklerin büyümesi için öldürmeyelim dediler.

Ve işte Mûsâ (a.s)'ın erkek kardeşi Harun bu öldürmedikleri yılda dünyaya geldiği için o yasadan kurtulmuştur. Mûsâ (a.s) ise öldürdükleri yıl dünyaya gelmişti.

22. "Medyen'e doğru yöneldiğinde: "Rabbim bana doğru yolu göstereceğini umarım" dedi."

Evet Mûsâ (a.s) Mısır'ı terk edip Medyen'e doğru yöneldi. Yâni bulunduğu ülkenin doğusuna doğru gitti. Acaba niye o tarafa doğru gitti? Bunu kendisi biliyor muydu? Bilmiyoruz. Ama anlıyoruz ki Rab-bimiz onu o tarafa doğru yönlendirdi. Dikkat ederseniz baştan beri bize haberi okuyan Rabbimiz kendi iradesini hep ön planda tutuyor. Tüm kâinatta hâkim iradenin kendisi olduğunu, her şeyi kendisinin yönettiğini bize anlatıyor, hissettiriyor. Bakın işte Mûsâ (a.s)'ı da Med-yen'e doğru yönlendiriyor. Mûsâ Medyen'e doğru yöneldiğinde

şöyle diyordu: Rabbim, bana doğru yolu göstereceğini, beni koruyacağını ümit ediyorum diyor.

23. "Medyen suyuna geldiğinde, davarlarını sulayan bir insan topluluğu buldu. Onlardan başka, hayvanlarını sudan alıkoyan iki kadın gördü. Onlara: "Derdiniz nedir?" dedi. "Çobanlar ayrılana kadar biz sulamayız. Babamız çok yaşlıdır onun için bu işi biz yapıyoruz" dediler."

Nihâyet uzun bir yolculuğun sonunda Medyen'e ulaştı ve orada bir su başında davarlarını sulayan bir insan topluluğu buldu. Ayrıca erkeklerden uzaklaşmış bir kenarda hayvanlarını sudan engelleyen iki kızcağız gördü. Onlar bir kenarda bekliyorlar, çobanların arasına ka-rışmıyorlardı. Mûsâ (a.s) o iki kızcağızın yanına varıp dedi ki, sizin du-rumunuz nedir? Sizin işiniz ne burada? Ne için duruyorsunuz burada? Bu iffet ve haya timsali görüntünüzle bu erkek çobanların arasında ni-ye bulunuyorsunuz? Kimseniz yok mu sizin? Babanız, erkek kardeşiniz yok mu ki sizler buradasınız? dedi.

Yâni sizin burada olmamanız gerekiyordu dercesine bir soru sordu onlara. Onlar da dediler ki bu çobanlar işlerini bitirip buradan gitmedikçe biz onlara yaklaşmıyoruz. Biz onlardan uzak durarak iffetimizi koruyoruz. Biz buradayız ama bizim başka da bir seçeneğimiz yoktur. Babamız ihtiyar bir kimsedir, onun buraya kadar gelecek imkânı yoktur. Erkek kardeşimiz, oğlumuz da yoktur. Onun için mecburen biz geldik koyunlarımızı sulamaya dediler. İşte bu şartlar altında biz buradayız dediler. Onların bu durumlarını öğrenip merhamet eden Mûsâ (a.s):

24. "Mûsâ onların davarlarını suladı. Sonra gölgeye çekildi: "Rabbim! Doğrusu bana indireceğin hayra muhtacım" dedi."

Evet Mûsâ (a.s) Mısırdan kaçmış, Firavun ve toplumunun zulmünden gizlenmek üzere geldiği Medyen ülkesinde bir kuyunun kenarında duruyor. Biraz önce çobanlar, insanlar koyunlarını sulamışlar. Onların arkalarından iffet ve haya sahibi, iffet ve hayalarını korumaya azami dikkat eden iki kızcağızın koyunlarını sulamaya Mûsâ (a.s) yardımcı olmuş, işleri bitince onlar da oradan ayrılıp gitmişler Mûsâ (a.s) oracıkta kalmış. Herkes evine çekilmiş, Mûsâ oracıkta. Bir suçtan ötü-rü, bir adamın ölümüne sebep oluşundan ötürü ülkesini terk etmiş, yeryüzünün en zalim yönetiminin şerrinden kaçmış, uzun bir yolculuğun sonunda yorgun ve bitkin düşmüş, aç ve bîlaç bir vaziyette, tanımadığı bir ülkede

gariplik içinde bir kenara oturmuş düşünüyor. Şu anda nerede bulunuyor? Hangi ülkede? Hangi coğrafyada bulunuyor? Ve acaba bundan sonra başına neler gelecek? İşte böyle bir atmosferde Mûsâ (a.s)'ın şu duasına şahit oluyoruz:

Ey Rabbim, şu anda ben bana indireceğin her bir hayra fakirim. Bana göndereceğin her bir hayra muhtacım. Bana bu durumda yardım edecek ancak Sensin. Ben yardımı, hayrı sadece Senden beklerim. Durumumu ancak Sana açarım. Bana yardım et ya Rabbi. Yardımcım ol benim. Evet söyleyin böyle bir durumda kime muhtaç olunur? Kime muhtaç oluruz Allah'tan başka? Kime dua edip yardım isteyebiliriz Allah'tan başka? Kim yardım edebilir bize? İşte Mûsâ (a.s) da yardımı Allah'tan bekliyor. Gerçekten Mûsâ (a.s)'ın bu halini anlamak zordur.

Firavunun sarayında büyüsün. Sarayda bir prens olarak her türlü imkâna sahip olsun. Sonra kazara bir adamı öldürsün. Öldürdüğü kişi Kıptilerden, ülke yönetiminde söz sahiplerden, elit tabakadan birisi olsun. Böyle siyasal bir suç işlesin ve korkusundan ülkesini terk edip o güçlü, o zalim, o tutuğunun işini bitiren devletin sınırlarını tek başına aşsın, bilmediği, tanımadığı yad ellerde bir kentte, bir kuyunun kenarında belki bir ağaca yaslanıp düşünürken elbette Onun yalvarıp yakaracağı tek mercii Allah olacaktır. Böyle garip birinin halini Allah'tan başka bilecek, anlayacak kim olabilir de? Kime anlatabilirdi derdini? Kime açabilirdi sıkıntısını? Kim sahiplenebilirdi böyle zalim bir ülkenin kaçağını?

Elbette böyle bir durumda dualara icabet eden, yalvarışlara cevap veren, çaresizlere yardım eden, kendisine sığınanları asla yalnız bırakmayan bir tek varlık vardı, Allah. Bakın Rabbimiz hemen anında kulunun duasına icabet ediverdi de o kızlardan biri kendisine yönelerek geliverdi, gönderiverdi onu Rabbimiz.

25. "O sırada, kadınlardan biri utana, utana ona geldi: "Babam sana sulama ücretini ödemek için seni çağırıyor" dedi. Mûsâ ona gelince, başından geçeni anlattı. O: "Korkma, artık zalim milletten kurtuldun" dedi."

Tam o esnada kızlardan biri, iffeti yerinde, hayası yerinde, utana, utana Mûsâ (a.s)'a geldi ve dedi ki, babam seni çağırıyor. Babam seni dâvet ediyor. Bizim koyunlarımızı suladığın için, bize bu konuda yardımcı olduğun için sana ecrini, ücretini vermek üzere babam seni istiyor. Mûsâ (a.s) elbette bu işi ücretle yapmamıştı. O ücret peşinde koşan, yaptığı bir iyiliğin karşılığını almak için can

atan birisi değildi. O şerefli, kutlu Allah elçileri ailesinin bir üyesiydi ve yaptığı her şeyi sadece Allah için yapanlardan birisiydi. Derdi dünyalıklara ulaşmak değildi ama ne yapsındı? O anda çaresizdi, gidecek bir yeri yoktu. Bir sığınağa, bir barınağa ihtiyacı vardı. Bunun için Rabbine de dua dua yalvarıp yakarmıştı. Ya Rabbi şu anda senden gelecek her bir hayra muhtacım demişti.

Ve işte Rabbi de muhtaç olduğu imkânı karşısına çıkarmıştı. Rabbi ona bir yol açmıştı. Ve üstelik karşı taraf ta güzel bir fedâkârlık örneği sergiliyor, cömertlik örneği gösteriyordu. Gelen kızcağızın tavrı, iffeti, cömertliği, vefakârlığı vardı. Belli ki iyi babanın çocuğuydu. Namuslu bir aileden geliyordu. Ve Rabbimiz iki mübarek şahsiyeti, iki kutlu elçiyi karşı karşıya getirecekti. Kader onları birbirlerine yaklaştıracaktı.

Ve Mûsâ (a.s) o kızların babasına geldi. O Sâlih ihtiyara, yâni Şuayb (a.s)'a bir bir kıssasını, başından geçenleri anlattı. Şuayb (a.s) da Ona dedi ki, sakın korkma. Hiç endişelenme. Bilesin ki sen zalim bir kavimden, Firavunun elinden kurtuldun. Firavun toplumunun zulmünden kurtuldun. Şu anda benim yanımda emin bir makamdasın. O zalimin buraya asla zulmü, eli, yetkisi ulaşamaz.

Evet dünyada zalimler, dünyada zalim devletler ne kadar da güçlü olurlarsa olsunlar, devletleri, iktidarları, saltanatları ne kadar da görkemli olursa olsun, zulüm elleri ne kadar da dünyayı kaplarsa kaplasın, egemenlikleri ne kadar da yaygın olursa olsun mutlaka güçlerinin bir sınırı vardır. Rabbimiz bu dünyada insanlara yetki veriyor ama hiçbir güce sınırsız yetki vermiyor. Hiçbir krala, hiçbir sultana, hiçbir melike Rabbimiz süreklilik ve sınırsız yetki verip de bu dünyada onu egemen kılmıyor. Bu dünyada Rabbimizin koyduğu yasa gereği herkes için imtihan sınırlıdır, güç, kuvvet, saltanat, hayat sınırlıdır, yetki sınırlıdır.

İşte görüyoruz ki yeryüzünün en güçlü, en zalim bir devletinin, ben bu ülkenin rabbiyim diyen, benden başka ilah yoktur diyen, halkı gruplara, partilere ayırıp birbirlerini birbirlerine kırdıran, ezdiren, köleleştirdiği İsrâil oğullarının oğullarına hayat hakkı tanımayan, kızlarını hayasızlaştırıp Mûsâ'yı doğuracak iffet ve namus özelliğinden uzaklaştıran zalim Firavunun hem de yanı başındaki bir coğrafya eli uza-namıyor. Şimdiki Firavunların Afganistan'daki Üsame Bin Ladine ellerinin uzamadığı gibi. Elbette Allah onların zulmünden sığınacak bir kucak veriyor mü'minlere. Ne kadar da büyük ve zalim devlet olurlarsa olsunlar yetkileri sınırlıdır. İşte Mûsâ (a.s)'ı bir ihtiyar adam ülkesinde saklayabiliyor. Mûsâ (a.s) artık orada rahatlamıştır.

26. "İki kadından biri: "Babacığım! Onu ücretli olarak tut; ücretle tuttuklarının en iyisi bu güçlü ve güvenilir adamdır" dedi."

O kızlardan biri, Şuayb (a.s)'ın kızlarından biri dedi ki: Ey babacığım, Onu, Mûsâ'yı hizmetli tut. Bizim bir çobana ihtiyacımız var. İşlerimize yardımcı olacak birine ihtiyacımız var. Böyle birisi olmadığı için bizler erkekler arasında gidip gelmek, işlerimizi kendimiz görmek zorunda kalıyoruz. Namuslu, iffetli kızlar olarak bu bizim fıtratımıza, bizim kız olma yaratılışımıza terstir. Bu genci hizmetli tut ta bizim yap-mak zorunda olduğumuz işlerimiz bundan sonra o yapsın. Koyunlarımızı güdüp işlerimizi görsün. Gerçekten ücretli tuttuklarının en hayırlısı, güçlü, güvenilir bir adamdır bu dedi. Hem gençtir, hem de kavidir, kuvvetlidir, hem de emin bir kimsedir.

Evet böylece yeryüzünün en güçlü devletinin sarayında prens olarak büyüyen Mûsâ (a.s) Medyen'de ihtiyar bir adamın yanında koyun çobanıdır. Yâni sarayda fıtrattan uzak bir atmosferde büyümüş ona Mûsâ (a.s) burada fıtrata dönecektir. Zulmün sarayında, insanları ezen, sömüren, zulmeden, asan, kesen, kendi rejimini ayakta tutabilmek için insanların kanlarını emen, insanları yoksul bırakan, insanları acımasızca öldüren bir zalimin sarayında asla öğrenmesi, kazanması mümkün olmayan özellikleri burada kazanacak. Burada çoban olarak hayvanları gütmeyi, onları korumayı, onları eğitmeyi öğrenecek, bir deneyimden geçirilecekti. Çünkü daha sonra O, insanları güdecek, in-sanları eğitecekti. Hakları, hukukları, özgürlükleri, namusları, iffetleri, her şeyleri ellerinden alınıp köle durumuna düşürülmüş bir toplumu, peygamber çocuklarını, İsrâil oğullarını özgürlüğe kavuşturmada, Firavun sisteminin çarkları arasından kurtarmada önderlik ve rehberlik görevini üstlenecekti. Sonra burada dağlarda açlığa, susuzluğa, mahrumiyetlere alışacak, sabrı ve metaneti öğrenecekti. Ve işte şu anda Mûsâ (a.s)'ın önünde bir başka dünya, bir başka hayat vardı.

Evet Şuayb (a.s)'ın kızlarından birisinin teklifi ve baba tarafından değerlendirilmesine şahit oluyoruz. Kızcağızın babacığım onu ücretli tut. Çünkü O hem güvenilir, hem de emindir diyordu. Peki acaba bu kızcağız Mûsâ (a.s)'ın bu özelliğini nereden bilmiştir? Bunun cevabını tefsir kitapları şöyle verir: Hani Mûsâ (a.s) kuyunun kenarında insanlar koyunlarını sularlarken iffet ve hayaları yününden kenarda bekleyen, erkeklerin içine karışmayan o kızları gördüğü zaman onlara sizin burada ne işiniz var? Hiç kız çocuklarının erkeklerin arasında bulunması yakışır mı? Sizin gibi iffetli kızların böyle bir dünya endişesiyle, bir

rızık derdiyle böyle bir duruma düşmesi yakışır mı? Benzer ifadesiyle sizin burada ne işiniz var da buradasınız? gibi bir ifadesine karşılık o kızcağızlar şöyle cevap vermişlerdi: Biz erkeklerin arasına karışmıyoruz. Ama bizim koyunlarımı sulayacak, bizim rızkımızı bize ulaştıracak başka kimsemiz yoktur. Babamız da ihtiyardır şeklindeki haklı mâzeretlerine binaen onların koyunlarını sulamaya yardım etmek istemiş ve onlarla konuşurken yüzlerine bile bakmamış, onlara onların iffet ve hayalarını zedeleyecek bir davranışta bulunmamış, kendisinin de iffetli ve hayalı olduğunu göstermişti ya işte kızcağız onun emin ve güvenilir bir kimse olduğunu buradan çıkarmıştır.

Yine Onu babasına götürmek üzere kız onun önünden giderken, Ona mihmandarlık yaparken Mûsâ (a.s) ona şöyle demişti. Sen arkada kal, eğer ben yolumu şaşırırsam gerekirse sen arkadan taş atarak, ya da başka bir şekilde yolumu doğrult demişti ve namus gereği kızın arkadan gelmesini istemişti; işte bu da Onun eminliğinin bir başka deliliydi. Yine koyunların sulandığı ortamda kuyunun ağzındaki ağır bir taşı tek başına kaldırması da Onun güçlülüğüne bir delildi. Gerçekten Mûsâ (a.s) çok güçlüydü ki Firavun oğullarından bir kıptiye vurduğu bir tokat hemen oracıkta onu öldürüvermişti. Evet o kızcağız bütün bu değerlendirmelerle babasına böyle bir teklifte bulunmuş ve babası da dedi ki:

27. "Kadınların babası: "Bana sekiz yıl çalışmânâ karşılık bu iki kızımdan birini sana nikâhlamak istiyorum. Eğer on yıla tamamlarsan o senden bir lütuf olur. Ama sana ağırlık vermek istemem. İnşallah beni iyi kimselerden bulacaksın" dedi."

Ben istiyorum ki sekiz yıl bizim koyunlarımızı gütmen karşılığında şu iki kızımdan birini seninle nikâhlayayım. Mehir olarak sekiz yıl bize çalışmânâ karşılık kızlarımdan birini seninle evlendirmek istiyorum. Ama sen bu sekiz yılı on yıla tamamlarsan bu senden bize bir lütuf olur. O zaman anlaşmayı ona göre yaparız. Buna mecbur değilsin, illâ da on yıl diye seni zorlamam ama yaparsan sen bilirsin. İnşallah beni sâlihlerden bulursun, bulacaksın. Ben de sana verdiğim sözden caymayacağım. Aramızdaki anlaşmaya ihanet etmeyeceğim. Ne sözleşmişsek aynen onu yerine getireceğim dedi. Bunun üzerine Mûsâ (a.s) dedi ki:

28. "Mûsâ: "Bu seninle benim aramdadır. Bu iki süreden hangisini doldurursam doldurayım bir kötülüğe uğramayacağım. Söylediklerimize Allah vekildir" dedi."

Bu benimle senin aranda bir sözleşmedir. İkimiz arasında bir anlaşmadır. Bu ikisinden hangisini seçersem, hangisini tercih edersem artık bu konuda bana bir düşmanlık olmasın. Seçimimde bana bir haksızlık yapılmasın. Sözlerimize, taahhütlerimize vekil, şahit Allah'tır dedi. Ve işte böylece anlaşma gerçekleşti ve Mûsâ (a.s) Medyen'e, Şuayb (a.s)'ın ülkesine yerleşmiş oldu. Şimdi artık O bir ücretle tutulmuş çobandı. Çocukluk yılları, gençlik ve olgunluğa geçiş döneminde O bir prensti. Sarayda büyük imkânlar içinde büyüdü, yetişti. Ama her ne kadar saray eşrafından görünse de O köle bir toplumun üyesiydi. Bunu biliyordu. Rabbimiz sarayda büyüyen Mûsâ'yı şimdi başka bir atmosfere çekti. Rabbimizin takdiri böylece gerçekleşmiş oldu.

Yâni belki kendiliğinden oralara gelmeyecek, gelemeyecekti. Lâkin Allah'ın kaderiyle Mısırda bir adam öldürdü ve kaçmak zorunda kaldı. Senaryoyu Allah böyle yazmıştı. Aslında kendisinin doğmaması için öldürülen binlerce çocuğun yerine O sadece onlardan, zalimlerden, katillerden bir kişiyi öldürmüştü. Ama ne olursa olsun Mûsâ Firavun oğulları tarafından çok büyük bir suçla suçlanacaktı. Niye? Çünkü O köle bir toplumun üyesiydi. Ötekiler yöneticiydiler. Onların öldürme hakları vardı. Alçaklar kendileri binlerce çocuğun kanına girerken kanunları uygulamıyorlar, yasaları işletmiyorlardı. Düzenin yaşaması için, sistemin ayakta kalması için o çocuklar öldürülmeliydiler. Firavunun bu konuda dokunulmazlığı vardı. Devletin âli menfaatleri bunu gerektiriyordu. Ama köle topumun üyelerinden birisi kendilerinden bir tek kişiyi öldürdüğü zaman yasalar hemen harekete geçmeliydi. İşte zulme dayalı bir sistemin, zalimce bir hayatın yasasıydı.

İsrâiloğulları, peygamber çocukları, müslümanlar Mısır'da köleydiler. Hiç bir hakları yoktu. Erkek çocukları öldürülüyor, kızları hayasızlaştırılıyor, kadınlarının rahimleri yoklanıyor ve güçlüleri de en zor ve en kötü işlerde köle olarak çalıştırılıyorlardı. Hayatta kalıp çalışanların hayatları da ölümden farksızdı. Hapsi Firavun oğullarının ma-teryalist eğitim sistemine tabi tutuluyorlar ve dinleri, imanları, namus ve iffetleri her şeyleri bitiriliyordu. Şahsiyetleri siliniyordu. Böyle bir eğitim sistemine tabi tutuldukları için de özgürlük nedir? Kölelik nedir? bilmiyorlardı. Düşünme yetenekleri ellerinden alındığı için de özgürlük sevdalısı olmaları da mümkün görünmüyordu. İçinde bulundukları pis-likten memnun, kaderci bir anlayış içinde yuvarlanıp gidiyorlardı. Bulabildikleri bir ekmek veya Firavun sisteminin kendilerine lütfettiği küçücük bir makamla avunup günlerini gün etmeye bakıyorlardı.

İşte eğitilmek üzere Medyen'e çekilen Mûsâ (a.s)'n ilerdeki gö-revi bu insanları özgürlüğe taşımak olacaktı. İşte burada Rabbimizin bu hikmetini görüyoruz. Eğer Rabbimiz Onu Medyen'e getirmeseydi, burada belli bir eğitimden geçirmeden sarayda Ona bu görevi vermiş olsaydı elbette Mûsâ (a.s) saray şartlarında ezilen, horlanan, oğulları öldürülen, kızları hayasızlaştırılan bu halkın durumunu, sıkıntısını anlayamayacaktı. Çünkü sarayda her çeşit imkânlar içinde büyüyen, yokluk nedir? Açlık nedir? Kölelik nedir? Ezilmek nedir? Sömürülmek nedir? bilmeyen bir kimsenin onların halinden anlaması mümkün olmayacaktı.

Onun içindir ki hikmeti sonsuz olan Rabbimiz hikmeti gereği Onu saraydan alıp çöle çekti. Tıpkı azizin evinde büyüyen Yusuf (a.s)'ı oradan söküp zindana atarak garibanların, ezilenlerin, suçsuzların haline muttali kılarak eğittiği gibi. Rabbimiz Mûsâ (a.s)'ı çölde çobanlığa getirdi. 8 ya da 10 yıllık bir çobanlık hayatıyla Rabbimiz Onun sarayda kazandığı tüm alışkanlıklarını silecekti. Artık yatağı sa-raydaki gibi değil, yatağı toprak, yastığı da taş, yorganı da kepenek olacaktı.

Evet Mûsâ (a.s) işte çölde böyle bir hayatın içinde. Tüm işi en güzel bir şekilde koyunları gütmek, onları doyurmak ve en güzel bir şekilde sahibine teslim etmek. Böylece koyunların sürülerin arasında yoksul bırakılmış, ezilmiş, aç bırakılmış, hakları yenmiş, çobansız kal-mış, eğitimsiz kalmış, âdeta koyunlaştırılmış insanları gütme eğitimine alıştırılıyor. Bu şekilde gerçekleştirilen bir eğitimden sonra da icazetini alarak bu defa da insanların özgürleştirilmesi görevine atanacak ve en güzel bir biçimde bu görevini başarıya ulaştıracaktı. Ama ne garip ki şu anda dağdaki çobanın bunların hiçbirisinden bir haberi yoktur.

Elbette eğer bizler de şu anda onun yanında olsaydık bizim de bunların hiç birisinden haberimiz olmayacaktı. Veya eğer bizler de o dönemin Mısırında yaşayanlardan olsaydı, bir adam öldüren Mûsâ şe-hirden kaçtı diyecektik. Veya eğer o dönem Medyen'inde olmuş ol-saydık, kuyunun kenarında garip, garip etrafına bakınan Mûsâ'yı gör-müş olsaydık, işte uzak diyarlardan bir garip genç gelmiş diyecektik. Ama ne için burada? Niye gelmiş bizim ülkeye? Bunu asla bilemeyecektik. Tüm bunları ancak Rabbimizin bize anlattığı bu âyetlerden öğ-reniyoruz. Tabii bu kıssayla bilgilenirken de anlatılmayanları anlamamızın da imkânsız olduğunun farkındayız. Meselâ acaba Mûsâ (a.s) orada 8 yıl mı kaldı

çoban olarak? Yoksa 10 yıl mı kaldı? bunu bile-miyoruz.

İşte o kızlardan birisiyle evlenmiş, tarih kitaplarının beyanıyla bu kızın adı Safura idi. Evlenmiş, çocukları olmuş. 8, ya da 10 yılın sonunda annesini özlemiş, doğup büyüdüğü ülkesini özlemiş ve dönüş istemiş. Elbette insanın doğup büyüdüğü yerler unutmayacağı mekânlardır. Ne kadar da suç işleyerek kaçarsa kaçsın, kaçtığı ülkesi ne kadar da zalim olursa olsun, orada ne kadar da zulüm düzeni olursa olsun 10 yıllık bir ayrılık elbette insana zor gelecektir. Evet Mûsâ (a.s) anasına, babasına, kardeşlerine, eşine dostuna, ezilmiş, horlanmış mü'min kardeşlerine doğru içinde bir hareket arzusu belirmişti.
29. "Mûsâ süreyi doldurunca, ailesiyle birlikte yola çıktı. Tur tarafında bir ateş gördü. Ailesine: "Durunuz, ben bir ateş gördüm; belki oradan size bir haber yahut tutuşmuş bir odun getiririm de ısınabilirsiniz" dedi."

Ve işte yolculuk başlıyor. 8 yılın, ya da 10 yılın aksine bu sefer Medyen'den Mısıra doğruydu sefer. Ve bu sefer Mûsâ (a.s) yalnız de-ğildi. Beraberinde hanımı ve çocukları da vardı. Ama yolculuk yine sı-kıntılıydı. Çünkü tehlikeli bir bölgeden geçecekti. Firavunun askerlerinin sınır karakollarından geçecekti. Onlara görünmeden, yakalanmadan geçmesi gerekiyordu oralardan.

Ve işte soğuğu şiddetli bir gecede Sina çölünde yolculuk devam ederken Tur'da, Tur'un yanı başında bir ateş, yollarını şaşırmışlar. Ehline diyor ki burada beni bekleyin. Ben bir ateş gördüm, o ateş bana sevimli geliyor, ünsiyet ettim ona. Bekleyin ben ona gideyim, umulur ki ondan size bir kor parçası getiririm de siz onunla ısınırsınız. Ya da oradan bize yol gösterecek bir kimsenin varlığının olduğunu bilmiş oluruz. Belki o bizim şaşırdığımız, kaybettiğimiz yolumuzu bize gösterir, düzeltir.

Evet Mûsâ (a.s) çölde yolunu şaşırdı. Ama O kıyamete kadar insanlığın yol göstericisi, hidâyet rehberi olacaktı. Yolunu şaşırmış insanlara mihmandar olacaktı. İnsanlığı Allah yoluna, Sırat-ı Müstakime hidâyet edecekti. Lâkin o anda bunu ne O biliyor, ne de hanımı ve çocukları biliyor, ne insanlar biliyordu. Bunu tek bilen Alîm ve Habîr olan Allah'tı.

30. "Oraya gelince, kutlu yerdeki vadinin sağ yanındaki ağaç cihetinden: "Ey Mûsâ! Şüphesiz Ben âlemlerin Rab-bi olan Allah'ım" diye seslenildi."

Oraya, o ateşin yanına vardığı zaman, o kutlu yerdeki vadinin sağ tarafında olan bir ağaçtan bir ses Ona seslendi. Bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz: Mûsâ (a.s) nereden gelip, nereye gidiyor? Med-yen'den gelip Mısır'a doğru gidiyor. Medyen Kızıldeniz'in doğusu olduğuna göre O Mısır'a doğru yâni batıya doğru gidiyorken kendisi yolunu şaşırıp biraz güneye doğru yönelmiş. Ve karşısında yanan bir ateş görüyor. Ateşi gördüğü dağ Tur dağıdır. Tur dağının arka planında ise Mekke var. Yâni tüm dünyanın ana şehri, ana kent ve dünyanın merkezi olan, kıble olan Kâbe'nin bulunduğu yer.

Yâni Mûsâ (a.s) Tur'un karşısında ve Tur'un arka tarafında da Kâbe var, Mekke var. Tam üçü de bir hizada duruyor. İşte sağ yanında dediğimiz bu kıbleye doğru dönmüş, Tur'a doğru bakmış, yâni hâkim görüş Mekke'ye yönelmiş ve Tur dağının sağ tarafında bir ağaç. Tur dağının hemen yanı başında mukaddes Tuva vadisi var. Ve işte o vadide bereketli bir ağaçtan bir ses Mûsâ (a.s)'a diyor ki:

Ey Mûsâ, ben âlemlerin Rabbi olan Allah'ım. Mûsâ (a.s) ateşe yaklaşıp ondan bir parça alıp götürecek ama ateş öyle muhteşem ki yaklaşması mümkün değil. Ateş bir kendisine doğru yaklaşıyor, bir uzaklaşıyor. Ve bu ateş dünya ateşlerine hiç benzemiyor. Ahmed Bin Hanbel'in Kitab'uz Zühd isimli kitabında bu konuda gerçekten muhteşem bir anlatım görüyoruz. O ateşe bakıp dururken Rabbimizin bir insana lütuflarının en büyüğüne şahit oluyor. Rabbimizin kelâmına mazhar oluyor. Ve dolayısıyla bizler de şu anda bu konuşmaya şahit olma şerefine eriyoruz.

Allah buyuruyor ki, ey Mûsâ Ben Allah'ım. Ben âlemlerin Rabbi olan Allah'ım. Allahu ekber, Allahu ekber. Bu ne büyük bir şeref? Ger-çekten şu ana kadar yeryüzünde Rabbimizin konuşmasına direk şahit olan Ondan başka kimse olmamıştır. Vahiy gelmiştir Allah elçilerine ama vahiy bundan farklıdır. Vahiyde direk Allah'ın konuşmasına şahit olmak yoktur. Yeryüzünde tüm elçileri içinde bu şeref sadece Musa aleyhisselâm'a nasip olmuştur. Rabbimiz böylece elçisini en büyük lü-tuflarından birine ulaştırmıştır. Şüphesiz Rabbimiz kime neyi nasip edeceğini en iyi bilendir.

31. "Değneğini at. "Mûsâ, değneğin yılan gibi hareketler yaptığını görünce, dönüp arkasına bakmadan kaçtı. "Ey Mûsâ! Dön gel; korkma; şüphesiz

güvende olanlardansın" denildi."

Rabbimiz buyuruyor ki Mûsâ (a.s)'a ey Mûsâ, asanı at. Mûsâ (a.s) Onu yere bırakınca bir de ne görsün asa tıpkı çevik bir yılan gibi hareket ediyor. Kupkuru bir değnek küçük bir yılan gibi hareketlenmeye başladı. Çok görkemli bir manzarayla karşı karşıyaydı Mûsâ (a.s). Asa büyük bir ejderha gibiydi ama hareketlilikte sanki küçük bir yılan çevikliği sergiliyordu.

Evet, evet Mûsâ (a.s)'ın gözlerinin önünde elinde taşıdığı on yıllık asa şu anda bir yılana dönüşmüştü. Mûsâ (a.s) korktu ve arkasına bakmadan geriye doğru kaçtı. Bu harikulade manzara karşısında Mûsâ (a.s)'ın korkup kaçtı. Rabbimiz buyurdu ki ey Mûsâ, dön gel, sa-kın korkma, şüphesiz ki sen güvende olanlardansın. Korkmana gerek yok buyurdu.

Allah güvencesinde olmak… Allah güvencesinde olan bir kişi neden korkar da? Zaten mü'min Allah güvencesinde olan kişidir. Gözü kapalı Allah'tan gelenlere teslim olan kişidir mü'min. O'nun kendisi adına aldığı kararların mutlak kendi hayrına olduğuna inanan kişidir mü'min.

32. "Elini koynuna koy, lekesiz, bembeyaz çıksın. Korkudan açılan kollarını kendine çek! Bu ikisi Firavun ve erkanına karşı Rabbinin iki delilidir. Doğrusu onlar yoldan çıkmış bir millettir" denildi."

Ey Mûsâ elini koynuna sok ki bir hastalık olmaksızın bembeyaz çıksın. Korkudan açılan kollarını kendine doğru çek. İşte sana gösterdiğimiz, sana lütfettiğimiz bu iki delil Firavun ve erkanına, Firavun ve toplumuna karşı Rabbiniz iki delili, iki mûcizesidir. Doğrusu onlar yoldan çıkmış, azgınlaşmış bir millettir denildi. Haydi bu âyetlerimizle, bu delillerimizle itaatten çıkmış, günâhkâr, Allah'a isyan eden bir kavme git ve onları bunlarla uyar.

33,34. "Mûsâ: "Rabbim! Doğrusu ben onlardan bir cana kıydım. Beni öldürmelerinden korkarım. Kardeşim Harun'un dili benimkinden daha düzgündür. Onu, beni destekleyen bir yardımcı olarak benimle gönder, çünkü beni yalanlamalarından korkarım" dedi."

Evet Rabbinden Firavun ve toplumunu uyarma emrini alan Mûsâ (a.s) şöyle diyordu: Rabbim, doğrusu ben onlardan cana kıyarak kaçtım. Benim

üzerimde onlar lehine, benim aleyhime bir günâh, bir suç var. Yâni ben onların arasında, onlar nazarında adam öldürüp kaçmış birisiyim. Sarayda yetişmiş, onca nimet içinde büyümüş, sonra da onların adamlarından birini öldürmüş, Medyen'e kaçmış biriyim. Korkarım ki beni işlediğim o suçtan dolayı beni yakalayıp öldürebilirler. Onun içindir ki kardeşim Harun'un lisanı benimkinden daha düzgündür. Ya Rabbi Onu beni desteklemesi için bana yardımcı kıl. Onu da benimle birlikte görevlendir. Çünkü onların beni yalanlamalarından korkuyorum. Korkarım ki onlar beni yalan sayarlar. Yâni dinlerler beni ama aldırış etmezler. Dinlerler ama kaale almazlar. Onun için ya Rab-bi Harun'u da benimle gönder. Bu peygamberlik görevini Ona da ver. Onu da Peygamber yapıp benimle beraber gönder ya Rabbi.

Hz. Mûsâ (a.s)'ın ya Rabbi kardeşim Harun'un lisanı benimkimden daha düzgündür ifadesini daha önce tanımaya çalıştığımız Şuarâ sûresinden şöyle anlıyoruz: Allahu âlem Mûsâ (a.s) bununla şunu demeye çalışıyordu. Ya Rabbi, ben onlardan bir adam öldürdüm. Onun için bir suçluluk psikozu, bir suçluluk kompleksi içinde olduğum için adamların beni reddedecekleri endişesini taşıdığımdan dolayı bocalayıp dilim sürçebilir, dilim dolaşabilir. Ama kardeşim Hârun'un böyle bir problemi olmadığı için o rahat konuşabilir. Onun için yanıma kardeşim Harun'u da ver ya Rabbi demek istiyordu Allahu âlem.

Yâni Mûsâ (a.s)'ın dilinde herhangi bir rahatsızlık filan yoktu da bunun için böyle diyordu. Onun bu isteğine karşılık Rabbimiz şöyle buyurdu:

35. "Allah: "Seni kardeşinle destekleyeceğiz; ikinize bir kudret vereceğiz ki, onlar size el uzatamayacaklardır. Âyetlerimizle ikiniz ve ikinize uyanlar üstün geleceklerdir" dedi."

Ey Mûsâ, seni kardeşinle destekleyeceğiz. İkinize birden öyle bir sulta, öyle bir sultan, öyle bir haklılık, öyle bir delil, öyle bir güç ve kuvvet vereceğiz ki onlar size asla el uzatamayacaklar. Kılınıza bile dokunamayacaklar onlar. Sizler Benim desteğimdesiniz, hiç korkmayın. Kesinlikle bilesiniz ki Bizim âyetlerimizle, bizim mûcizelerimiz ve yardımlarımızla sizler ve size uyanlar mutlak üstün geleceklerdir. Kazanan taraf, üstün gelen taraf sizler olacaksınız dedi. Ve Mûsâ (a.s) işte yolunu şaşırmış olduğu çölde yolunu şaşırmış olan tüm insanlara rehberlik yapmak üzere tekrar yoluna devam ediyordu.

36. "Mûsâ onlara, apaçık olarak, mûcizelerimizle gelince: "Bu sadece

uydurma sihirdir. Önceki atalarımızdan böy-lesini işitmemiştik" dediler."

Evet Allah'ın elçisi Mûsâ (a.s) onlara Allah'ın apaçık âyetleriyle, apaçık mûcizeleriyle gelince. Şimdi artık Allah'ın peygamberi Mısırda ve sarayda. Yeryüzünün en görkemli sarayında, yeryüzünün en güçlü, en zalim, en despot devletinin karşısında Allah âyetleriyle, Allah desteğiyle dimdik ayakta. Yeryüzünün en dengesiz savaşının bir tarafı olarak işte Firavunun sarayında yerini almış duruyor.

Bir tarafta yeryüzünün en büyük gücüne sahip bir yeryüzü devleti, öbür tarafta Allah desteğinde, Allah âyetleri desteğinde iki mü'-min. Mûsâ ve kardeşi Harun. Bir tarafta yeryüzünün en süper ordularına sahip Firavun ve sistemi, diğer tarafta iki Allah elçisi. Mûsâ (a.s) ve kardeşi Harun kitabımızın pek çok yerinde anlatıldığı gibi güç kaynaklarının farkında olmanın cesareti ve kararlılığı içinde Firavun ve toplumuna göndericilerini ve gönderiliş gâyelerini anlattılar. Kendilerinin Allah elçisi olduklarını, Âlemlerin Rabbi tarafından gönderildiklerini ortaya koyarak onları Allah'a imânâ ve sadece Ona kulluğa çağırdılar. Detay başka sûrelerde anlatılır. Birinci olarak onları Allah'a imânâ, ikinci olarak ta köleleştirdikleri İsrâil oğullarını serbest bırakmaya çağırdılar.

Onların bu dâvetine muhatap olunca dediler ki, bu uydurulmuş bir sihirden, bir büyüden başka bir şey değildir. Daha önceki atalarımızda böylesi bir şey duymadık, işitmedik dediler. Allah mış, âlemlerin Rabbi imiş, elçiymiş, kullukmuş, özgürlükmüş, kölelikmiş, müslüman-lıkmış, kâfirlikmiş. Nerden çıkarıyorsunuz bunları? Biz bunları bilmi-yoruz, duymadık ve asla kabul etmeyiz, size de istediğiniz bu İsrâil oğullarını asla teslim edecek değiliz. Ne size ne de kavminize özgürlük verecek değiliz dediler.

Evet ne sizin getirdiğiniz bu dine teslim oluruz, ne de kölelerimizden vazgeçeriz dediler. Elbette adamlar kölelerini kaybetmek istemezler. Değilse işlerini kime gördürecekler? Kimin sırtına binecekler? Vergi diye kimin kanını emecekler? Bunun üzerine Mûsâ (a.s) bu-yurdu ki:
37. "Mûsâ: "Rabbim, katından bir doğruluk rehberini kimin getirdiğini, dünyanın sonunun kimin olacağını daha iyi bilir. Doğrusu zalimler başarıya erişemezler" dedi."

Benim Rabbim kimin kendisinden bir hidâyetle geldiğini en iyi bilendir. Kendi katından kimin hidâyetle geldiğini, kimin bir hidâyet ge-tirdiğini, kimin

hidâyette olduğunu en iyi bilendir. Çünkü beni hidâyetle, dosdoğru bir dinle gönderen Odur. Beni size görevlendiren, bu gö-revi bana veren Odur. Beni bilen, bana şahit olan da Odur.

Ve dünyanın âkıbetinin kime ait olduğunu, bu dünyada kimin başarılı olacağını, dünyanın da âhiretin de başarısının kime ait olacağını en iyi bilen de Rabbimdir. Ve Benim Rabbimin yasası, kanunu Odur ki zalimler, olmaması gereken yerde olanlar, kendilerini Rabbi-me kullukta değil de isyan konumunda tutanlar asla felaha, başarıya eremezler. Rabbim kendisine iman ve kulluktan kaçanları asla hakka, doğru yola iletmez. Onları asla dünya ve ukbada başarıya ulaştırmaz. Rabbime kul olup Onun istediği bir hayatı yaşamak yerine büyücülük yapanlar ve büyücülere tabi olanlar asla kurtuluşa eremezler.

Ve ben de asla bir büyücü değilim. Ben bu görevi asla kendim uydurmuş değilim. Beni bu görevle görevlendiren Rabbimdir. Ben Onun görevini yüklenip size geldim. Kendi fikirlerim, kendi projelerim, kendi anlayışımla değil, Allah âyetleri, Allah programı, Allah yasalarıyla geldim. Beni kabullenirken Allah'ı kabullendiğinizi, reddederken de Rabbinizi reddettiğinizi unutmayın. Bu dünyanın da, bu dünyanın sonundaki âhiret mutluluk ve saadetinin de kime nasip olacağını en iyi bilen Rabbimdir. Bunun üzerine Firavun dedi ki:
38. "Firavun: "Ey ileri gelenler! Sizin benden başka bir tanrınız olduğunu bilmiyorum. Ey Hâmân! Benim için, toprak üzerine bir ateş yak, tuğla hazırlayıp bana bir kule yap; çıkar, belki Mûsâ'nın tanrısını görürüm. Doğrusu onu yalancılardan sanıyorum" dedi."

Ey mele', ey ileri gelenler, ey aklı erenler ben sizin için benden başka bir ilah bilmiyorum, tanımıyorum. Ben sizin benden başka sözünü dinleyeceğiniz, yasalarını uygulayacağınız bir tanrınızın olduğunu sanmıyorum. İlah olarak, size hükmedici olarak, size egemen olarak sadece ben varım. Öyleyse İlah olarak sadece beni bilecek, sadece beni kul edecek, Mûsâ'nın sözünü ettiği İlahını asla kabul etmeyeceksiniz dedikten sonra hain işi bilimsellikle, felsefeyle, kendi mantığıyla halletmek için diyor ki: Ey Hâmân, çamurun üstüne bir ateş yak ta, çamuru pişirip ondan bir şeyler oluşturup benim için bir kule yap ki ben onunla Mûsâ'nın İlahına çıkıp bir bakayım. Bir göreyim gerçekten Mûsâ'nın İlahı var mı, yok mu? Mûsâ yalan mı söylüyor, yoksa doğru mu söylüyor? Ben zannediyorum ki o yalancılardandır. Bakacağım, göreceğim. Eğer göremezsem Mûsâ'nın yalancı olduğunu daha güzel ifade etmiş olurum. Kelimenin tam anlamıyla saçmalıyordu hain Ey Hâmân, bana yüksek bir kule yap ki belki ben

sebeplere, o göklerin sebeplerine, göklerin yollarına ererim de Mûsâ'nın İlahının ne olduğunu anlamış olurum.

Yâni bir gözetleme kulesi yaptırarak, teknik bir teşebbüste bulunarak böylece güya Mûsâ'yı yalancı çıkarmaya çalışıyordu. Tıpkı günümüzde bilime sarılarak, bilimi putlaştırarak Allah'ı inkâr etmeye çalışanlar gibi.

Evet çıktım yüksek kuleye, ama bakın Mûsâ'nın Rabbini göremedim! Eğer benim dışımda böyle bir İlah olsaydı mutlaka Onu gör-memiz lâzımdı diyecek ve Mûsâ'yı yalan çıkaracaktı. Ya da tıpkı günümüz kâfirlerinin iddia ettikleri gibi bakın bu kadar bilim ilerlemişken, bu kadar teknik imkânlara sahipken gökyüzüne çıkamadık. Bu Mûsâ nereden çıkmış gökyüzüne de onların Rabbinden bize mesaj getirdiğini iddia ediyor? demeye çalışıyordu. Yanlış bir yoldaydı Firavun. Bile bile yanlışa gidiyordu. Kesinlikle kendisi de biliyordu ki Mûsâ haklıydı. Kesinlikle biliyordu ki Allah vardı.

Ve Mûsâ (a.s) karşısına dikildiği zaman Firavun her şeyinin bittiğini anlamıştı. Kesinlikle anlamıştı ki yıllar yılı Mûsâ dünyaya gelmesin diye binlerce çocuğun kanına girdiği, doğmasın diye ölümüne yasa çıkardığı çocuk oydu. İşte korkup durduğu Mûsâ karşısındaydı ve Allah'ın iradesiyle kendisiyle savaşıyordu. Ve artık Firavun bitişini, sonunu gözleriyle görüyordu. İşinin bittiğini anlamıştı ama bu savaşı geberinceye kadar devam ettirecekti. Halbuki böyle yapacağına teslim oluverseydi kendisi için çok daha hayırlı olacaktı. Ama o zaman belki öldürdüğü çocukların kanı yerde kalacaktı. Irzına geçtiği kadınların günâhı çekilmeyecekti. Onun için mi?

39. "O ve askerleri, memlekette, haksız yere büyüklük tasladılar. Gerçekten Bize döndürülmeyeceklerini sandılar."

Firavun ve ordusu, askerleri, avenesi haksız yere büyüklendiler, kibirlendiler. Yeryüzünde haksız yere, hiçbir hakları ve yetkileri yokken büyüklendiler, müstekbirleştiler. Ve zannettiler ki bize döndürülmeyecekler. Zannettiler ki ölmeyecekler ve yaptıklarından hesaba çekilmeyecekler. Zannettiler ki yaşadıkları bu hayatın sonunda Bizim huzurumuza gelmeyecekler. Bizim kendilerini öldürebileceğimiz düşünmediler. Kıyameti, âhireti, hesabı kitabı düşünmediler.

40. "Biz de, onu ve askerlerini yakalayıp suya attık. Ey Muhammed!

Zalimlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak."

Biz de onu ve avenesini, ordularını yakalayıp, ağızlarının payını verip, suya atıverdik. Topunu suda boğuverdik. Evet Allah yakaladı mı tam yakalar. Allah yakaladı mı yakalanmaz bir şeyle de yakalar. Su aslında insanlar için bir hayattır. Su Mûsâ (a.s)'a hayat olmuştu, ama Firavuna hayatın bitişi oldu, ölüm oldu. Hani annesi Mûsâ (a.s)'ı doğurduğu zaman Firavun ve askerlerinin korkusundan küçük bir sandığın içinde suya bırakmıştı. Ve su Mûsâ (a.s)'ı saraya doğru, hayata doğru taşıyordu. Firavunun saltanatına son vermeye doğru taşıyordu Onu. Ama bakıyoruz ki aynı su Firavun ve ordularının helâkini hazır-lıyordu. Evet suların sahibi Allah'tır. Suların yasasını koyan Allah'tır. En büyük irade Allah'ın iradesidir. Dilediği gibi Mûsâ'yı dünyaya getiren, dilediği gibi Onu suda yürüten, dilediği yerde, dilediği şekilde Onu büyüten, dilediği gibi Firavun ve hempalarını o suda boğan Allah'tır.

Bir bakın zalimlerin âkıbetlerine. Bir görün zalimlerin sonunu ki nasıl yok olup gittiler? Nasıl geberip gittiler? Allah'a, büyük iradeye kafa tutan tüm zalimlerin âkıbetleri işte budur. Onlar geberip gittiler.

41. "Onları, ateşe çağıran önder kıldık; kıyamet günü yardım görmezler."

Biz onları ateşe çağıran, cehenneme dâvet eden imamlar, ön-derler kıldık. Onlar, o zalimler insanları ateşe çağırırlar. İnsanları Allah'a kulluktan koparıp kendilerine, kendi Rabliklerine, kendi ilahlıklarına, kendi egemenliklerine dâvet ederler. Rab biziz, ilah biziz, egemen biziz. Bizim yasalarımızı uygulamak, bizim arzularımıza itaat etmek, bize kul olmak zorundasınız derler. İşte kıyamete kadar böyle yapan zalimler ateşin karşısında sürekli bir azap tadacaklar. Kıyamet gününde de asla bir yardım görmeyecekler.

42. "Bu dünyada lâneti artlarına taktık; onlar kıyamet gününde de iğrenç kimselerden olacaklardır."

Ve bu dünya hayatında da onların arakasında lânet üstüne lânet kıldık. Arkalarındakiler onlara hep lânet okudurlar. Hep bir lânet takip etti onları. Kıyamet günü ise onlar en iğrenç, en çirkin kimseler olacaklardır. Allah'ın azabıyla karşı karşıya gelecekler, Allah'ın azabını tadacaklardır onlar.

Evet Allah'ı reddeden, kendi Rablikleri, kendi tanrılıkları adına Allah'la ve

elçisiyle savaşa tutuşan o alçaklar ebedîyen azap çekmek üzere cehenneme doğru yuvarlanıp giderlerken Mûsâ (a.s) ve beraberindeki müslümanlar da özgürlüğe doğru, sadece Allah'a kul olabilecekleri özgür bir ortama doğru yol alıyorlar. Bu sefer müslümanlar Mûsâ (a.s)'la birlikte bir zamanlar Mûsâ (a.s)'a vahyin geldiği tur dağının içinde bulunduğu Sina çölüne doğru yol alıyorlar. Çöl onlar için özgürlük yurdu, hidâyet yurdu olacak. Çöl onları bağrına basacak. Çöl onların özgürleşmesinde, Mısırdan getirdikleri köleliklerini atmalarına yardımcı olacak. Çöl Mûsâ (a.s)'a Tevrat'ın verilişine şahit olacak. Müslümanlar çölün ortasında bir kitaba ulaşmanın şerefini yaşayacaklar.

Ve böylece ilk insan ve ilk peygamberden bu yana sinesinde insanlığı barındıran dünya Tevrat'la birlikte bir çağın kapanıp yeni bir çağın açılışını seyredecek. Ve işte Tevrat verildi bile:
43. "Andolsun ki, Mûsâ'ya, ilk nesilleri yok ettikten sonra, insanlar düşünsünler diye kitabı, açık belgeler, doğruluk rehberi ve rahmet olarak verdik."

Biz Mûsâ'ya kitap verdik. Mûsâ'ya yazgılar öğrettik. Toplumların yasasını, bireysel yasaları, toplumsal yasaları, ekonomik yasaları, siyasal yasaları anlattık. Arkadaşlar kitap, yasa demektir çünkü. Yine bir başka anlamıyla kitap, yazıt demektir, kitâbe demektir. İnsanların isteseler de değiştiremeyecekleri yazgı demektir. Allah izin vermedikçe insanlar onu asla değiştiremezler. Eğer insanlar Tevrat'ı ve İncil'i değiştirmişlerdir, o zaman buna ne demek lâzım? denirse bu yine de Allah'ın izin vermesi sonucunda olmuştur diyoruz. Eğer Allah bunlar sizin kıyamete keder değiştiremeyeceğiniz kitaplardır deseydi o zaman onlar asla bunları değiştiremeyeceklerdi.

Hz. Mûsâ'ya Allah kitap vermiştir. İlk nesilleri, ilk çağdaki insanları helâkinden sonra. Şöyle bir atıfta bulunmuştuk, kesin bir bilgi olmasa da öyle inanıyoruz: Allah Hz. Mûsâ'ya iki Peygamberlik döne-mi yaşatmış. Ha Mûsâ (a.s)'ın iki peygamberlik dönemi vardır. Birincisi, Medyen'den karısı, çoluk çocuğu ile Mısır'a doğru giderken Tur da-ğında Ona vahyini ulaştırmış, Onu Peygamber kılmış. İşte bu Hz. Mûsâ'nın ilk Peygamberlik dönemi, ilk çağ peygamberliğidir. Sonra da Mısır'dan kavmiyle beraber çıkıp, Nil'i veya Kızıl denizi karşıya geçtikten sonra, yine Tur'da yeniden Allah Ona vahyini ulaştırmıştır, yâni ki-tabı vermiştir. İşte ilk dönemi sahifeler dönemi, bu ikinci dönemi de ki-tap dönemi olabilecektir.

Arkadaşlar, ***"Gurûn'ul ûlâ"*** Firavunun helâkine kadar ki dönemdir. Nûh, Hûd, Sâlih, Şuayb (a.s) kavimlerinin helâk olma dönemi birinci dönemdir. O dönemde Hz. Mûsâ yine Peygamberdi. Ama Onun, orta çağa intikal eden bir Peygamberliği var Hz. Mûsâ'nın. Yâni Mısırda ki Hz. Mûsâ'nın Peygamberliği birinci dönem, Sina'daki Hz. Mûsâ'nın Peygamberliği ikinci dönemdir. Yâni Hz. Mûsâ'nın iki dönemlik bir peygamberliği var. Mısır döneminde insanları Sina dönemindeki gibi pek kulluğa çağırdığına şahit olamıyoruz. Çünkü her ne kadar Firavun ve avenesine sadece Allah'a kul olun mesajını iletse de ısrar ettiği belki tek isteği vardı, o da İsrâil oğullarını Mısırdan çıkarmak. Bunun için gönderilmişti zaten oraya. Önceki âyetlerde bunu anlatmıştı Rabbimiz.

Bu kitabın Allah'ın gönderdiği kitap olma açısından bir özelliği vardı. Ya da Hz. Mûsâ'ya gönderilen bu kitabın Allah'ın diğer peygam-berlere gön derdiği kitaplarla bu yönüyle özdeşliği var. Yâni bu kitabın:

Olması. İnsanlar için basîretler olması. Allah'ın kullarına, insanlara gönderdiği diğer kitaplar da öyledir. Kim ki Allah'ın kitabıyla ilgi kurar, kim ki Allah'ın vahyiyle bakmaya, görmeye çalışır, basîretini ona tevcih ederse mutlaka o farklı bakar. Değişik görür. Yâni neye bakıyorsa, eve, eşyaya, insana, kadına veya sisteme, düzene, nizama, intizama, göğe ve yere bakışı *besâira lin nas* olan, vahiyle bakanınki mutlaka farklıdır, görüşü farklıdır. Bu hususu geçen sene En'âmı tanımaya çalışırken uzunca anlatmıştım. Allah vahyini tanımayan, hadiselere, eşyaya Allah vahyiyle bakamayan, Allah'tan gelen basiretlerden mahrum olan başka vahiylerle, şeytan vahyiyle topluma, insana, eşyaya, mala, mülke bakanın bakışı ayrı olacaktır.

Ve Hüdendir kitap. Hidâyet kaynağı, hidâyet rehberidir kitap. Allah'ın mesaj göndermesinin temel esprilerinden biri de kitabının bu hüden oluşudur. Yâni insanların yol gösteriye ihtiyaçları vardır, yol gösterene ihtiyaçları vardır, Allah'ın kitabı bunu sağlar, insanlara yol gösterir. Neyi, nasıl, nerede, hangi oranda yapacaklarını anlatır.

Bu onlar için merhamet kaynağıdır, rahmet sembolüdür. Yâni insanlar eğer rahmet kaynağı olan bu kitapla beraber değillerse hem dünyada azap olunan, ikab olunan insanlar olacaklar, hem de âhirette rahmet ve merhamete lâyık olamayacaklar, yâni rahmetin tecellisi mânâsına cenneti bulamayacaklar demektir. Çünkü biz Allah'ın sıfatlarını ancak tecellileriyle anlıyoruz. Meselâ Allah yaratıcıdır diyorsak, yaratıcılığını yaratılanları görerek biliyoruz. Allah

konuşur diyorsak, kelâmını anlayarak biliyoruz. Allah'ın Rahmân oluşunu mevcudata rahmetinden anlıyoruz. Rahîm oluşunu da inşallah yarın cennete gidince, görünce orada anlayacağız Allah'ın izniyle diyoruz.

Zaten Kur'an'ın insana kazandırdığı da budur. Meselâ onun Furkân oluşu da bunu sağlar, nûr oluşu da bunu sağlar, Hüden olması da bunu sağlar. İnsana nasıl adım atacağını, insanlar arasında münâsebetlerini nasıl ayarlayacağını, nasıl düzelteceğini, erkeklerin ve kadınların nasıl davranmaları gerektiğini, ya da bozuk düzenin tes-bitinin, tedavisinin nasıl olması gerektiğini, gaybı bilerek yapmasını sağlayacaktır. Gaybı bilmez de insan, Allah'ın kitaplarında açtığı yasaları bilerek yapmasını sağlayacaktır. Çünkü Allah'ın gayb âleminden haberleri insana ulaştırması demektir bu kitap. İşte Kur'an basîrettir ifadesini böyle anlıyoruz. Bir başka âyette de yine Kur'an'ın gayb olduğunu anlatıyordu Rabbimiz:

"İşte bunlar gayb haberleridir ki onu sana vahy ediyoruz."
(Âl-i İmrân 44)

Ey peygamberim, işte bunlar, bu sana vahy ettiklerimiz gayb haberleridir. İşte bu sana anlattıklarımız bilinmeyenlerin, görülmeyenlerin, Rabbinden başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânı olmayan gaybın haberleridir. Kitabın ortaya koyduğu bilgiler hiç kimsenin bilemeyeceği gaybî bilgiler, gaybî haberlerdir. Rabbimiz bu gaybî bilgileri bize açmasaydı biz nerden bilebilecektik bunları? Haberin doğrusu, bilginin hak olanı, bilginin zirvesidir bunlar.

Evet Kur'an'ın gayb haberleri olduğu bildiriliyor. Öyleyse basîret dediğimiz mü'minin sahip olduğu o kitap bilgisi, o vahiy bilgisi, o görüş özelliği Allah'ın gayb âleminden Peygamber aracılığıyla kendisine ulaştırdıklarıdır. Eğer mü'minler olarak, Allah'ın muhatapları olarak, bu kitabın müntesipleri olarak bizler Kur'an'daki şu gayb haberlerini, bir başka ifadeyle şu basîret konularını kendimize mal ederek, onlara hâkim olarak, onlarla düşünecek hale gelebilirsek o zaman hadiseler hakkında daha güzel yorum yapmaya veya hadiselerin cereyanına me'haz teşkil eden kanunları bildiğimizden dolayı onlar karşısında kendi durumumuzu daha güzel ayarlamaya daha bir hak kazanacağız demektir. Bu mânâda gaybı bilmek olacaktır tabii bu iş.

İşte böyle bir Kur'an insanın tezekkürünü gerçekleştirecektir. Anlamasını, anımsamasını, hatırlamasını veya onu kafada canlı tutup hayatı o bilgilerle yürütmesini, düzenlemesini gerçekleştirecektir. Kafada canlı tutup öylece hayatı

düzenlemek. Meselâ adam Bakara'yı, En'âmı, Âl-i İmrân'ı bilebilir, anlayabilir, okuyabilir, anlatabilir, kitabını yazabilir. Ama önemli olan onu tezekkür etmesi veya zikretmesidir. Yâni hadiseler karşısında hangi bilgilerini öne alacak? Hangilerini uygulamaya koyacak? Hangi bilgileriyle vücudunu yönetecek? Onu o anda hatırlayıvermesi, tezekkür veya zikir demek olacaktır. İşte Kur'-an'ın böyle hayat için baştan sona bir zikir olmasının mânâsı bana gö-re böyledir. Meselâ adam evlendi, boşandı, yandı, yaktı, yangına gitti, giydi, soyundu. O konumuyla ilgili zikir olan Kur' anı zikredip hemen uygulamaya koydu mu, Allah kendisine neyi nasıl yapacağını o anda hatırlatıverecek, ona göre kendisi de amel edecektir.

44. "Ey Muhammed! Mûsâ'ya hükmümüzü bildirdiğimiz zaman, sen batı yönünde, (Mûsâ'yı bekleyenler arasında) değildin, onu görenler arasında da yoktun."

Mevdûdî'nin burada bir açıklaması var. Diyor ki buradaki: ¬±z¬"²I«R²7! ¬`¬9@«D¬" den kasıt, Peygamberimiz efendimizin konumuna göre batı kısımdır demiş. Yâni Mekke'nin batısı mânâsına Tur dağı. Ama burada anlatılan pek öyle Mekke'nin batısı değil gibi. Biraz kuzeyi belki. En fazla kuzey batısı. Amma meseleyi Hz. Mûsâ merkezli düşününce, Tur dağının sağ canibinden mübârek bir ağaçtan bir ses gelmişti. Hemen hemen mekânlar üçlü sisteme oturtulursa daha bir denge olurdu ya, sanki o mantıktan hareketle veya o mantığı buradan çıkarmışlar belki. Hz. Mûsâ, Allahu Zül Celal'in tecelli buyurduğu konuşma makamı ve de Hz. Peygambere izafe edilecek mekân o da sol taraf olur. Yâni Tur'un sağı ve Tur'un solu.

Mûsâ oradayken, onunla konuşuyorken, Cenâb-ı Hakla beraberken, Allah'tan vahiy alırken sen de sol tarafta değildin! demektir bu. Böyle bir mânâ olacak. Ama önceki türlü, o anda sen Tur'da değildin demek de zaten aynı mânâyı içereceğinden ikisini de kabulle-niyoruz.

Sen sol canipte değildin.

Biz işi Mûsâ'ya havale ettiğimiz, takdir ettiğimiz zaman.

Yine orada Tur'a giden insanlar vardı. Ey Mûsâ, biz senin dediklerine, senin bize tebliğ ettiklerine inanmıyoruz demişlerdi de Bakarada anlatıldığına göre yetmiş şahit seçilmişti. Senin bu dediklerini biz de duyalım, biz de görelim

de öyle inanalım! demişlerdi. Mevdûdî Allah rahmet etsin onunla ilgi kurmuş. Fakat âyet-i kerîmenin zâhirî biraz şöyle gibi: Peygamberim, sen orada şahit değildin. Yâni ne orada bulunuyordun, ne şehadet etmiştin, ne muttali olmuştun demek mânâsına gelecek. Her halde zorlamadan böyle demek daha münâsip olacaktır, tabi Allahu âlem diyoruz. Sen o dönemde yaşamadın demek olacaktır mânâ.

Bunlar Hz. Meryem'in kime verileceği? Vekilinin kim olacağı konusunda Zekeriya (a.s)'la diğer insanların kâlem atmaları konusunda da zikredilmişti. Yâni Cenâb-ı Hak Hz. Peygamberin o dönemde yaşamadığını anlatmaktadır.

Bir de O Tur'un bir yerinde değildi ki sen orda olsaydın! gibi bir anlam da denilmektedir diyoruz. Rasulullah efendimizden üç bin yıl kadar önce gerçekleşen bir hadiseden Allah'ın Resûlü sanki onu gözleriyle görmüş gibi söz edince buna sakın itiraz etmeyin ey insanlar! demek mânâsına gelecektir.

Tabii Kur'an'ın genel mantığı zaten bunu gerektiriyor. Çünkü bakıyoruz Rasûlullah'tan üç bin yıl önceden değil, binlerce yıl öncesinden de söz ediyor Kur'an. O zaman hiç mi hiç iz yoktu, olmadığını zaten herkes bilirdi. Yine bakıyoruz Hz. Peygamberden binlerce yıl sonra gelecek hadiselerden de söz ediyor Kur'an. Peki bu ne anlatır peki bize? Bu tür bir yorum bize ne kazandırır? Yâni biz bu âyeti nerede ve nasıl kullanacağız? Arkadaşlar, insanlar ve toplumlar, olaylar ve bu olayların birbirleriyle münâsebetleri hakkında kuralları kendi kafamızdan değil, vahiyden bilirsek, vahiy kaynaklı bilirsek işte karşımızdakini ona dâvet edeceğiz demektir.

Meselâ senin o kadınla münâsebetin, senin o müdürle münâsebetin, senin o müşteriyle münâsebetin, o komşuyla ilişkin, şöyle ya da böyle olsun dediğimiz kural eğer vahiy kaynaklı olursa isabetli olacaktır. Ya sen ömründe hiç bakkallık yapmadın arkadaş! Sen ömründe hiç öğretmenlik yapmadın! Sen ömründe hiç baba olmadın! Sen ne bileceksin bu konuyu? diyenlere, evet ben yapmadım ama, ben zaten bunu kendimden demiyorum ki, ben bunu kendi kafamdan bilmiyorum, bütün konuları en bilen Allah'ım senin bu konuda şöyle davranmanı istiyor, ondan dolayı ben bunu sana söylüyorum dersek o zaman doğru olacaktır. İşte bu âyet-i kerîme bize bu konuda böyle bir yol gösteriyor.

Neyzen Tevfikin önüne bir roman sunmuşlar. Bak bakalım nasıl bir şey? demişler. Adam şöyle bir bakmış, hoşuna gitmemiş ve başlamış tenkid etmeye.

Demişler ulan sen ömründe hiç roman yaz-dın mı ki tenkit ediyorsun? Evet ben hiç yumurta yumurtlamadım, a-ma yumurtanın bayat mı taze mi olduğunu bilirim. O sarhoşça öyle demiş, biz de müslümanca diyelim ki Allah'ın hayat hakkındaki prensiplerini öğrenelim, Allah'ın kurallarından haberdar olalım, Allah'ın ya-salarını tanıyalım ve karşımızda ki insanın hayatına bu anlamda müdahale edelim. Senin bu yaptığın doğrudur, yanlıştır diyelim. Derse ki o sen anlamazsın arkadaş! İşte sen Kur'an'ı bilirsin tamam, sünneti bilirsin tamam. Bunun dışındakileri ne bileceksin? Bildiğin şeyler üzerinde konuş! Bilmediğin şeylere burnunu sokma! Ben de, biz de diye-ceğiz ki o zaman arkadaş, işte ben de Kur'an bildiğim için müdahale ediyorum, vahyi tanıdığım için konuşuyorum diyeceğiz O zaman bunu demeye hakkımız olacaktır inşallah.

45. "Ama Biz nice nesiller var etmiştik. Üzerlerinden yıllar geçti. Ey Muhammed! Sen, Medyen halkı arasında bulunup, onlara âyetlerimizi okumuyordun, fakat o haberleri sana gönderen Biziz."

Fakat daha sonraları, nice çağlar boyu niceleri yaşadılar, onlar bayağı bayağı da ömür sürdüler.

Sen Ehli Medyen'deyken de Mûsâ'yla beraber değildin. Ya da sen de ehli Medyen'le birlik yaşamadın.

Onlara sen âyetleri de okumadın.

Ama bütün bu gerçekleri biz sana ulaştırıyoruz. Hemen hemen bütün tefsirlerde sen onlardan âyetlerimizi okuyarak öğrenmedin şeklinde tercüme etmişler. Bunun için nasıl bir ilgi kurdular bilmiyorum. Galiba mânâ tercümesi yapılmış, yâni muhtevanın tercümesi yapılmış. Çünkü âyetin geliş sebebi oydu ya. Sen bu âyetleri ne Meyden-de öğrendin geldin, ne Mısırdan aldın geldin, ne şurada bulunuyordun, ne Mûsâ ile beraberdin, ne Turdaydın, ne Firavunun yanı başındaydın. Bunların hiç birinden haberin yoktan dolayı onlar sana bu âyetleri öğretmediler diye tercüme edilmiş.

Oysa âyetin lafzı herhalde şöyle olacaktır: Sen ne Medyen'de kalmıştın, ne de âyetleri onlara okumuştun. Medyen'de kalarak âyetleri onlara okunuş değilsin demek olacaktır âyetin mânâsı. Biz gönderiyoruz bunları Biz diyor Rabbimiz.
46. "Sen, Mûsâ'ya hitap ettiğimiz zaman Tur'un yanında da değildin. Senden

önce kendilerine uyarıcı gelmeyen bir milleti uyarman için, Rabbinden bir rahmet olarak gönderildin; belki düşünürler.”

Sen Tur'un yanında da değildin biz ona nida ederken, fakat bizden bir rahmet olarak gönderilen bu kitap ile sen, kendilerine nezir gelmemiş, uyarıcı gelmemiş olan bu kavmi uyarasın diye biz seni gönderdik, belki böylece tezekkür ederler. Kuranı Kerîmin özü ve özeti niteliğindeki Yâsîn’i Şerifte de Kur’an’ın gönderiliş sebebi böyle beyan edilmektedir:

“Bu, babaları uyarılmadığından gafil kalmış bir milleti uyarman için güçlü ve merhametli olan Allah'ın indirdiği Kur’an'dır.”
(Yâsîn 5,6)

Bu Kur’an Azîz ve Rahîm olan Allah’ın indirmesi olarak ten-zîlen, peyderpey indirilmiştir. Yerine ve zamanına göre, ihtiyaca göre indirmiştir Allah onu. Evet bu kitabın indirilişi Azîz ve Hâkim olan Allah’tandır. Bu Kur’an Allah’tandır. Bu kitabı indiren Allah’tır. Kitabın indirilişi konusunda peygamberin bile bir yetkisi yoktur. Allah’tan başka hiç kimsenin böyle Azîz ve Hâkim bir kitabı peygambere indirmeye güç yetirmesi mümkün değildir. Bu kitabı peygamberine indiren, bu kitapla peygamberini, onun şahsında da bizleri şereflendiren, bilgilendiren, bu kitapla kendi bilgisinden bize aktarımda bulunan Allah’tır.

Evet bu kitabın gönderiliş fonksiyonu olarak da şu söylenir: Bir kavmi uyarmak için gelmiştir ki bu kitap, o kavmi daha evvel uyaranlar olmadığı için, peygamber uyaracaktır bir. Bir de o kavim daha önce uyarıya kapalı kalmış da peygambere yeniden bir görev daha verilmiştir. İşte Kur’an’ın fonksiyonu budur. Gerek Yâsîn sûresiyle ilgili, gerekse bu sûreyle ilgili tefsirlerde, İsmail (a.s) dan sonra Mekke ve civarına peygamber gönderilmediği bilgilerini görüyoruz. Ve ondan dolayı deniliyor ki: ²v;Î:³@«"@«š «‡¬H²9Î! ³_«8 dan kasıt babalarına peygamber gelmeyen insanlar demektir. E! O zaman sanki bu Kur’an hassaten Mekkelilere gelmiş gibi olacaktır. Halbuki bakıyoruz Kur’an hiç de öyle gelmemiştir. Yâni Yâsîn sûresi geldiğinde kendilerini muhatap olarak gördüğümüz Kureyş’ten başka Medine’ye gidilince orada Yahudi ve Hıristiyanlar vardı ki bunlara daha evvel peygamber gelmişti biliyoruz.

Öyle olunca beni şöyle bir anlam zorladı: Kendisine uyarı gittiği halde, kendisi bu uyarıyla beraber olmayan, bu uyarıya kulak vermeyen, insanlar bu

Kuranla tekrar bir daha uyarılacaklar. Ebu Cehile uyarı gitti, Ebu cehil uyarıldı aslında, tekrar uyarıldı, bir daha uyarıldı, bütün bu uyarılara rağmen yine de uyanmadı adam. Öyleyse bunu şöyle anlıyoruz: Babası uyarılmadığı halde oğlunu ihmal etmeyin ha! Babası madem ki uyarılmamış bu sefer oğlunu uyarın demektir bunun mânâsı. Uyarmaktan kastımız budur zaten.

Meselâ şu grubun bir lideri olsa, hepimiz burada yatsak. Grup liderini sabah namaza uyandırmaya çalışsak, uğraşsak, didinsek, tek-rar etsek, üzerine su döksek, ama bir türlü onu uyandıramasak, ötekileri boş ver demeyeceğiz yâni. Yahu bunların reislerini uyandıramadık ki öbürlerini uyandıralım demeyeceğiz. Reisleri, ataları, babaları uyarıya müspet cevap vermeseler de, adam olmasalar da evlâtlarını uyarmaya devam edeceğiz. Babaları adam olmuyorlar diye oğullarını silmeye kalkmayacağız. Böyle bir anlam çıkıyor bize.

O zaman babaları uyarılmadığı halde çocukları gafil durumdaysalar, onları da uyarasınız diye biz bu kitabı indirdik diyor Allah. Babaları uyarılmadı, babaları anlamak, dinlemek istemedi diye çocuk-larını ihmal etmeyeceğiz. Hoca çocukları galiba bu sınıfa giriyor. Yâni adam Kur'an okumuştur, hafız olmuştur ama hâlâ kendi sevdasında yaşıyorsa, hâlâ imamlığının yanında yeni ek mesleklerden zevk al-manın peşindeyse, yâni Kur'an pazarlayıcılığından ziyâde başka şey-lerin pazarlayıcılığının peşine takılmışsa, yok ya bunun babası ne ki kendisi ne olacak? demeyeceğiz oğlunu da uyarmaya çalışacağız an-ladığım kadarıyla âyet bize bunu anlatıyor.

Yâni:v;Î:³@«"@«š «‡¬H²9Î! _«8 ile onların babaları kastediliyor, «–YV¬4@«3 ²vZ«4 ile anlatılanlar da onların çocukları oluyor. Yâni gafil olanlar çocuklardır. Arapça olarak bu mânânın uygunluğunu söylüyor tefsirler ama mânâya gelince de onlara peygamber gelmedi şeklinde tefsir etmeye çalışıyorlar. Yâni bu adamlar aslında Hz. İsmail'den bu yana peygamber sesi duymadıklarından değil, uyarıya kulak vermediklerinden Allah'ın dediklerini duymadılar. Çünkü Hz. Mûsâ'yı tanıyordular, Îsâ'yı biliyordular ama onları dinlemek istemiyordular. Ondan dolayı öteki mânâya biraz daha ağırlık verdim. Yâni adamın duyması bir şey ifade etmez, dinlemişse uyarılacaktır. Çünkü uyarılmak demek sadece ona mesajın gitmesi demek değildir. Ben Kur'an'la uyarılmışsam Onun muhtevasını hayatıma aktarıyorum demektir. Sadece Onu duydum demek değildir. Çünkü öteki türlü uyarıya karşı duydukları halde nötr kalmış insanlar da olacaktır yâni.

47. “Yaptıklarından dolayı, başlarına bir musîbet geldiğinde: “Rabbimiz! Bize bir peygamber gönderseydin de, âyetlerine uysak ve mü'minlerden olsaydık olmaz mıydı? “ derler (diye peygamber göndermişizdir).”

Evet başlarına bir musîbet gelince, başlarına bir şeyler isabet edince, neden? Elleriyle yaptıklarından ötürü, elleriyle yedikleri naneler yüzünden. Değilse Allah onlara durup dururken, azap edeceğinden, gazap edeceğinden değil. Kendileri istiyorlar bunu, kendileri hak ediyorlar. Arkasından da şöyle derler o zaman:

Ey Rabbimiz ne olurdu bize de bir Resul gönderseydin de biz de senin âyetlerin peşi sıra gitseydik. Keşke bize de bir elçi, bir önder gönderseydin de sana, senin âyetlerine ittiba etseydik de o zaman biz de mü'minlerden olsaydık dersiniz için size peygamber gönderiyoruz olacaktır mânâ. Anladık değil mi? Yâni, madem ki peygamberimize kadarki dönemde hiç peygamber gönderilmedi. Öyleyse o döneme kadar yaşayan insanlar böyle derlerse ne olacak? Öteki mânâya göre düşünecek olursak böyle bir boşluk oluyor o zaman. Onlar bu itirazlarında haklı mı çıkacaklar? Halbuki onlara da mesaj iletilmiştir. Yâni onlar da kul olabilecek kadar, puta tapmayacak kadar hak dinden ha-berdar olabileceklerdir, haberdar edilmişlerdir.

Çünkü bakın İslâm’dan önceki toplumlar bize tanıtılırken o kadar mübâlağalı tanıtılıyor ki, meselâ bir kadın tarifi, bir kadın tabiri var ki, yâni hayvan değil, mal değil, mülk değil, eşya değil, hiçbir şey değil. Şerefi yok, izzeti yok, namusu yok, değeri yok hiç bir şey yok gibi. Ama beri tarafta Peygamberimizin evlenmesi anlatılırken öyle bir kadın anlatılıyor ki, sanki dünyada onun gibisi bir daha yok. Cahiliye dönemi Hatice’si gibi yâni. O kadar namuslu, iffetli, dürüst, gayretli, dirâyetli ve de başı da kapalı bir kadın. Değil mi? Hatice annemiz me-lek geldiği zaman endişelenen, neye uğradığını bilemeyen kocası Ra-sulullah efendimize diyor ki, sen üzülme, O geldiği zaman ben başımı açayım da diyor Onun bir şeytan mı yoksa bir melek mi olduğunu anlarız diyor. Yâni böyle kocasının yanında bile başı kapalı bir kadın. İşte böyle bir kadın anlatılıyor.

O zaman galiba cahiliye dönemi anlatılırken peygamberden tümüyle soyutlayarak anlatmak yerine Allah ve peygamberden de haberdar olan bu toplum, aynı zamanda putlara da tapınıyordular da ondan kötüydüler demek

zorunda kalacağız. Yâni Allah'ı biliyorlar, Peygamberi tanıyorlar, Peygamberi yolu biliyorlar, Allah'a teslim olmaktan haberdarlar, ama putları da ihmal etmiyorlar. Hem Allah'a hem de putlara kulluk ediyorlar.

İşte böyle inanan, böyle imanla şirki, imanla küfrü birlikte yaşayan bu insanlara bu yaptıklarından dolayı, elleriyle yedikleri nanelerden dolayı, yâni yaptıkları işlerden dolayı başlarına bir şeyler geldiği zaman derler ki Rabbena şöyle şöyle. Yâni bu insanlar başlarına bir musîbet gelmeye görsün derler ki bize de peygamber gönderilseydi. Aslında onlara peygamber gönderilmediğinden, onların böyle bir mâzeretleri olabileceğinden değil mesele. Yâni onların tavırlarını anlatıyor âyet. O musîbetten dolayı feveran ediyorlar, ah keşke bize de bir yol tarif eden olsaydı filan diyorlar. Yâni keşke, nolaydı da peygambere ittiba edeydik diyorlar, mesele bu. Keşke peygamber olsa da ona uysaydık değil mânâ. Peygamber vardı ama keşke biz ona uyuverseydik diyorlar. Belki de yarın başınız dara gelince teslim olacaksınız! Ahu vah edeceksiniz, gelin bugünden teslim olun diyor sanki bu bölüm.

48. "Ama onlara katımızdan gerçek gelince: "Mûsâ'ya verildiği gibi, buna da mûcize verilmesi gerekmez mi? " derler. Daha önce Mûsâ'ya verileni de inkâr etmemişler miydi? "Yardımlaşan iki sihirbaz" demişlerdi; "Hepsini inkâr edenleriz" demişlerdi."

Bizden bir Hak onlara gelince derler ki, nolaydı da şu Mûsâ'ya gelen bize de gelseydi.

Yâni sanki siz daha önce Mûsâ'ya gelenlere inandınız mı? Veya siz onları küfretmediniz mi? Siz Tevrat'ı örtbas etmediniz mi? Yâni Allah'ın kitabını tedavülden kaldırmadınız mı? Allah'ın kitabını tahrif edip işini bitirmediniz mi? Hani nerede Tevrat?

İki sihirbaz birbirlerine sırt vermiş veya iki sihirbaz ki birbirlerini destekliyor dediler. Mûsâ ve Harun (a.s)'lar birbirlerini destekleyen, birbirlerine yardım eden iki sihirbazdan başkası değildir dediler. Böylece onu küfrettiğimiz gibi bunu da küfrediyoruz dediler ve yine kenara çekildiler. Muhammed (a.s)'a gelen bu son kitap Mûsâ (a.s) a gelen kitabın aynısı olduğu halde, her ikisi de aynı kaynaktan geldiği halde, her ikisinin de hak birer kitap olduğunu anladıktan sonra inkârlarını tazelediler. Tıpkı önceki kitaplarını inkâr ettikleri gibi son kitabı da inkâr ettiler. Çünkü Allah bir şey indirmez. Allah vahiy göndermez. Allah kullarının hayatına karışmaz, Allah kitap indirecek, peygamber

gönderecek değildir diye itiraz ettiler. Allah hayata karışmaz dediler. Allah bizim işlerimize karışmaz dediler. Allah bizim hukukumuzu bilmez dediler. Allah kılık kıyafetten anlamaz dediler. Allah ekonomik düzenlemeleri, Allah siyasal yapılanmaları bilmez dediler. Bu işleri düzenleyecek bizim başka tanrılarımız var, bizim yeryüzü tanrılarımız var dediler. Allah bizim hayatımıza karışmaz biz dilediğimiz gibi yaşarız dediler. Evet ehl-i kitap böyle deyiverdi.

Kitapla ve peygamberle karşı karşıya gelen Mekkeli müşriklerin ilk işi bu konuyu Medineli akıl hocaları olan Yahudilere sormak oldu. Gittiler Medine'ye ve Allah konusunda, din konusunda, kitap ko-nusunda, peygamber konusunda kendilerinden ilerde gördükleri Yahudi âlimlerine sordular. Çünkü tarihin en eski çağlarından beri Allah'ın kendilerine pek çok peygamber gönderdiği, pek çok kitaplar gönderdiği Yahudilerin bu konudaki bilgilerine, tecrübelerine güveniyorlardı. Gidip sordular. Böyle, böyle kendisine Allah'tan vahiy geldiğini iddia eden bir kimse var, nedir bunun durumu diye. O hainler de dediler ki hayır Allah kesinlikle ne peygamber seçer, ne de kitap gönderir deyiverdiler. Allah'ın bu son elçisi kendilerinden çıkmadı diye, bu son kitap kendilerine gelmedi diye kıskançlıklarından, kinlerinden bu Yahudiler böyle deyiverdiler. Allah yeryüzünde hiç kimseye vayih gön-dermez deyiverdiler.

Böylece bu Yahudiler kendilerini de, kendi yollarını da, kendi dinlerini de, kendi kitaplarını da reddediverdiler. Tüm inanç manzumelerini ve tarihlerini de reddediverdiler. Kendi bindikleri dallarını da kesip atıverdiler. Daha önce Mûsâ (a.s)'a indirilen Tevrat'ı da, Îsâ (a.s)'a indirilen İncil'i de reddediverdiler. Bakın En'âm sûresinde de Rabbimiz onlara şunu soruverdi:

"De ki Mûsâ'ya o kitabı kim gönderdi?"
(En'âm 91)

Evet Peygamberim sor onlara bakalım. Onlar madem ki Allah bir şey indirmedi diyorlar, sor bakalım onlara Mûsâ (a.s)'a Tevrat'ı kim indirmiş? Madem Allah bir şey indirmez, Allah kitap göndermez, Allah peygamber göndermez, Allah hayata karışmaz diyorlar. Peki o zaman Mûsâ'ya gönderilen, kendi kitapları olduğunu iddia ettikleri Tevrat'ı kim indirmiş? Tevrat'ı kimin indirdiğini söyleyecek bu adamlar? Dün peygamberine bunu sormasını istemişti Rabbimiz, bugün biz de soracağız bunu onlara. Söyleyin bakalım ey kâfirler! Söyleyin bakalım ey Allah hayata karışmaz diyerek küfrün daniskasını gerçekleştiren kâfirler, bizim kitabımız var diye gururlanıp onunla uzaktan ve

yakından en küçük bir ilginiz kalmadığı halde, kendi kendinizi avutmaya devam ettiğiniz o kitabı o Tevrat'ı kim indirmiş? deniyordu.

Bakın burada da keşke Mûsâ'ya gelen kitap gibi bize de bir kitap indirilseydi de biz onun âyetlerine tabi olsaydık diyenlere Allah da diyor ki, sizin bu sözünüz ciddiyetten, samimiyetten kaynaklanmı-yor, siz inanmak için söylemiyorsunuz. Çünkü eğer inanmak için olsaydı Mûsâ'ya inene de inanırdınız. Benzer bir âyet Yahudiler için de aynı şeyleri söylüyordu: Peki siz eğer inandığınızı iddia ediyorsanız, Allah'ın dininde olduğunuzu iddia ediyorsanız neden Tevrat'ı değiştirdiniz, neden Allah'ın peygamberlerini öldürdünüz?

"Deki eğer siz gerçekten inanmışsanız imanınız ne kötü şeyler emrediyor size?"
(Bakara 93)

Şâyet sizler mü'minlerseniz, şâyet siz size indirilene iman ediyorsanız, o zaman Allah'ın elçilerini niye öldürdünüz ya? Eğer imanlarınızda samimiyseniz niye öldürdünüz Allah'ın elçilerini? Peygamber öldürmek iman mıdır, küfür müdür?

Yâni bu kadar kötü şeyler emreder mi iman? Siz mü'min olduğunuzu iddia ediyordunuz? İşittik isyan ettik? diyorsunuz, arkasından peygamberleri öldürüp kitabınızı tahrif ediyorsunuz. Peygamber aranızda olduğu halde buzağıya tapınmaya kalkıyorsunuz. Yâni sizin imanlarınız size bunları mı emrediyor? Yâni sizin nasıl bir imanınız var ki bu imanlarınız sizi Allah'la çatıştırıyor? Nasıl bir imanınız var ki Resulleri gündemden uzaklaştırtıyor size de, hep başkalarını gündeme almanızı emrediyor? Resullerin örnek hayatları yerine başka başka insanların hayatlarını örnek almaya zorluyor sizi. Böyle iman olmaz. Sizin bu imanınız nasıl bir iman ki size bunları emrediyor? Böyle bir iman başka değil, olsa olsa şeytana iman olur deniyordu orada da. Yâni hem mü'minsiniz, hem peygamber öldürüyorsunuz. Hem mü'-minsiniz hem de kitabı tahrif ediyorsunuz. Bu ne biçim iman? Sizin imanınız ne kötü şeyler emrediyor size böyle? Deniyordu. Burada da siz bu konuda ciddi değilsiniz denilmektedir.

Eğer peygamberi tanısaydım, ben de ona iman ederdim, ben de onun gibi

bir hayat yaşardım. Eğer İslâm'ın tahsilini ben de yapmış olsaydım, ben de İlahiyatta okumuş olsaydım, ben de hoca olsaydım, ben de hacı olsaydım ben de yapardım, ben de ederdim, ben de yaşardım diyenlere veya eğer biz de böyle diyorsak deniyor ki, yâni bugün mevcut İslâm'ı yaşamakta cesaretin, gayretin ne ki? O zaman ne yapacaksın? denilecektir. Öyleyse bize düşen mevcut bilgilerimizi pratize etmek, mevcut bildiklerimizi amele dönüştürmek, ondan sonra da yeni yeni bilgiler kazanmak için gayretimizi artırmak.

49. "De ki eğer doğru sözlü iseniz, Allah katından, bu ikisinden daha doğru bir Kitab getirin de ona uyayım. "

Benzer bir soru da Enbiyâ sûresinde varit olmuştu:

"Peygamberim! Eğer bilmiyorsanız kitaplılara sorun."
(Enbiyâ 7)

Eğer bilmiyorlarsa sorsunlar ehl-i kitaba? Sorsunlar Yahudi ve Hıristiyanlara? Sorsunlar akıl hocalarına? Sorun bakalım sizi kışkırtan, size peygambere karşı mücâdele yöntemleri ulaştırmaya çalışan şu kitap ehline sorsanıza. Aslında bu tür âyetler aslında sakın ha! Ya-nılmayın! Yapmayın! demektir. Türkçeleştirelim: Deki ey peygamber, sen onlara şöyle bir durum arz et. Yâni eğer kafaları çalışıyorsa artık sıfırı tüketmeleri lâzım. Eğer şu benim size sunduğum kitap Allah-tandır demiyorsanız. Hani keşke Mûsâ'ya gelen gibi bize de gelseydi diyorlardı ya. Eğer şu getirdiğim son kitabın Allah'tan olduğunu kabul etmiyorsanız, haydin bu Allah'tandır diye siz bir kitap getirin! Bu hattâ Tevrat, İncil dışında bir kitap olacağı gibi, bizzat Tevrat ve İncil de ola-bilir. Haydin siz bir kitap getirin ki benimkinden daha hoş yol gösterici olsun. Daha iyi yol göstersin, beni buna muhtaç bırakmasın, beni Kur'an denilen bu âyetlerden müstağnî kılsın ve sonunda ben de:

Ona ittiba edeyim. Onun peşinde gideyim. Eğer siz iddianızda ciddiyseniz, iddianızı amele dönüştürebilecekseniz. Sadık olmak demek, inancı, iddiayı eyleme dönüştürmek denektir. Çünkü bir konuda iman etmek onunla amel etmekten ayrıdır. Ama sadık olmak, sıddîk olmak, imanı amele dönüştürmek demektir. Cebimizdeki paranın Allah'a ait olduğunu kabul etmek imandır, ama bunu Allah'ın dediği yere sarf etmek sadakadır, tasdiktir yâni. Onun için burada da böyle bir mânâ seziyoruz. Yâni eğer siz dediğinizde ciddi olarak onu eyleme

dökebilecekseniz haydi ispat getirin bakalım demektir. Yâni böyle bir şeyi yapabilecek değilsiniz demektir bunun mânâsı. Onun içindir ki:

Âyetinin anlamı da gidin bilenlere sorun demek değildir. Âyetin ma kabline, ma ba'dine bakın böyle bir mânâ olmadığını anlayacaksınız. Yâni Kur'an boyutunda ey peygamber veya ey peygamber yanındakiler, eğer sizler bunun, bu kitabın Allah'tan olduğu konusunda şüp-hede iseniz, o zaman bu kitap konusunda zikir erbabına, fikir erbabına, Tevrat ve İncil erbabına gidin bir sorun bakalım! deniyor. Yâni bir şüpheniz varsa, değilse sormalarını filan istemiyor Allah. Sormak yasaktır bu mânâda ehli zikre. Ehl-i kitaba sormak yasaktır. Çünkü bizim onlara sorabileceğimiz, onlardan öğrenebileceğimiz hiçbir şeyimiz yoktur.

Yâni sanki bu Kur'an'ın sağlamasını Tevrat ve İncil'le yapmak olur, bu kitabın sağlamasını sapıklarla yapmak olur ki bu bâtıldır. Hz. peygamber de asla onlara uymayacaktı. İncil ya da başka bir kitap da gelse asla bundan daha efdâli, bundan daha üstünü olmayacaktı. Ama bugün maalesef Kur'an'dan daha üstün yol göstericiliğine inanılan, teoride veya pratikte nice kitaplar ortada ki insanlar onlara ittiba etmekteler. Kur'an'da biliyorsunuz Kur'an'ın bir benzerinin getirilmesi konusunda iddialar var. Eğer gücünüz yetiyorsa haydin bunun bir mislini, yahut bir sûresini meydana getirin! gibi. Bu âyetler karşısında bü-tün insanlık susmuş.

Ama Müseyleme gibi daha bir geri zekalı aptalların denemeler yaptıkları olmuş. Kur'an'ın lafzına benzer, nazire yapmaya çalışanlar olmuş ama bunu becerememişler, gülünç durumlara düşmüşler diye yılar yılı bize anlatıldı. Oysa Kur'an hem lafız olarak Kur'an'dır, hem de muhteva olarak Kur'an'dır. Kur'an'ın lafzına benzer lafız yapmak ne kadar aptallık, ne kadar körlük ise Kur'an'ın muhtevasına benzer muhteva yapmak da aynısı olacaktır. Kur'an'ın eğitim düzeni hakkında, Kur'an'ın aile düzenlemesi hakkında, Kur'an'ın siyasal yapılanma hakkında, Kur'an'ın bireysel ve toplumsal hayat hakkında, miras hakkında, kılık kıyafet hakkında neler ortaya koymuşsa, onların benzerini yapmaya çalışmak da aynı neticeyi ortaya koyacakken maalesef müs-lümanlar Kur'an'dan daha efdâl zannettiklerinden mi, yoksa Kur'an'-dan gafil olduklarından mı veya şeytan onlara amellerini süslü gösterdiğinden mi o yeni üretilen süreli sistemlere, ideolojilere uyarlar da Kur'an'ın o konuda dediğini hâşâ bilmezler.

Çok pratik bir örnek vereyim: Kur'an diyor ki ben miras sistemi ortaya

koyuyorum, başkaları diyorlar ki ey Allah sen yaparsan biz de yaparız, işte bizimki de bir düzen! Ve bu bayağı bayağı da müslüman-ların arasında uygulama alanı buluyor yâni. Diğerlerini biliyoruz. Yâni ben hukukunuzun şöyle olmasını, ben ticaretinizin böyle olmasını, ben kılık kıyafetinizin böyle olmasını, istiyorum diyor Allah. Başkaları da diyor ki biz de bunların şöyle olmasını istiyoruz diyorlar ve onlarınki de elbette revaç buluyor veya uygulama alanı buluyor Allah korusun..

50. "Eğer, ey Muhammed! Sana cevap veremezlerse, onların sadece heveslerine uyduklarını bil. Allah'tan bir yol gösterici olmadan hevesine uyandan daha sapık kim vardır? Allah zalim milleti şüphesiz ki doğru yola eriştirmez."

Eğer senin bu soruna icabet edemezler, cevap veremezlerse bil ki, amel etmek üzere bil ki, din olarak bil ki. Arkadaşlar Arapça'da bilginin iki karşılığı vardır. Zan ve ilim. Zan hakikatle mutabakatı olmayan bilgidir. Yâni hayatta uygulama alanı olmayan bilgidir. Meselâ ey anneler, anne sütüyle çocuklarınızı zehirlemeyin! diyorlar. Çünkü anne sütü kesinlikle çocuklar için zararlıdır diyorlar. Bu bilgi zandır. Neden böyle diyorlar? Ürettikleri çocuk mamalarını tüketebilmek, para elde edebilmek için birilerinin uydurduğu zanlardır bunlar. Bunun gibi hayatta insanların kandırıldığı pek çok zanna dayanan bilgiler vardır. Bir de hayata mutabık bilgiler vardır ki, onlara da din diyoruz. İşte böylece din olarak amel etmek üzere bil ki:

Gibi âyetler, bunu ilim olarak bilin. Yâni hayatınıza bunları mutabık kılmak üzere bilin. Amel etmek üzere, uygulamak üzere bilin ki demektir. Onlar bu iddialarında, senden Tevrat gibi, İncil gibi kitap isteme iddialarında, sen bunu kimden öğrendin? deme iddialarında veya kendileri Kur'an'a nazîre yazma iddialarında hep kendi havalarına uyuyorlar. Kendi hevâlarına ittiba ediyorlar. Kendi havaları peşi sıra gidiyorlar, havalanıyorlar. Kendi dünyalarında böyle bir hava kazanıyorlardı. Yâni kendi aralarında büyüklük taslıyorlar, birisi içlerinden daha büyük kabul ediliyor ve o da kendi kendine havalanıp, onun gururu ötekilere cin oluşturuyor. Sen de bizden oldun, sen de büyüdün, sen de doçent oldun, sen de doktor olmalısın, sen de amirsin, sen de müdürsün, sen de bakansın, sen de dekan oldun gibi kendi kendilerine havalar kazanıyorlar.

Peki Allah'tan bir hidâyet, Allah'tan bir yol gösteri olmaksızın kendi hevâsına ittiba edenden daha sapık kim olacak? Var mı bundan daha sapık birisi? Kendi hevâsını, havasını, heveslerini putlaştırıp tanrı edinen ve hevâsı istikâmetinde bir hayat yaşayan kimseden daha zalim olabilir mi? Allah'ı

unutmuş, Allah'tan gelen basiretlerle ilgi kurmamış, Allah'ın kitabından ve peygamberin sünnetinden habersiz olduğu için, Allah'ın kendisi adına belirlediği kulluk programına teslim olmak yerine kendi bilgisine, kendi hevâ ve heveslerine teslim olmuş, ya da başkalarının hevâlarına teslim olmuş, başkaları için yaşamayı, tâğutlar için yaşamayı, moda için, çevre için, âdetler için yaşamayı, başkalarına kulluk etmeyi alışkanlık edinmiş kişiden daha zalim kim olabilir?

Bunlar artık sapmaya lâyık insanlardır. Allah'ı bırakmış, Allah'tan gelen basîretleri bırakmış, ben bana yeterim, ben benim hayatımı düzenlemesini bilirim, evimi ben de düzenleyebilirim, nereden kazanıp nerede harcamam gerektiğini ben de bilirim, çocuklarımı nasıl eğiteceğimi, ne yiyeceğimi, nasıl giyineceğimi ben de bilirim. Benim aklım var, benim fikrim var, benim Allah'a da, onun kitabına da onun hayat programına da ihtiyacım yoktur demiş ve kendi hayatına kendisi program yapmaya kalkışmıştır.

Bu tür insanlar arzularını, heveslerini putlaştırmış insanlardır. Canları ne isterse onu yapmaktan çekinmezler. Zevkleri nefisleri neyi hoş görürse onu yaparlar. Hiç bir kayd altına girmek istemezler. Ne Allah ne peygamber, ne kitap, ne din, ne haram, ne helâl tanımazlar. aslında bir tek Allah'a kulluktan, bir tek Allah'ın yasalarına tabi olmaktan kaçarlar, ama pek çok ilahlara kulluk ederler. Bir tek Allah'a kulluktan kaçacağız derken pek çok ilaha tapınırlar. Bir tek Allah'tan kaçacağız derken pek çok ilahın kucağına düşerler. Nefislerinin, arzularının, tutkularının, şeytanların, tâğutların kucağına düşerler.

Şimdi, böyle bir kayıt bize şunu anlatıyordu: Allah'ın Resûlü öyle diyordu ya:

"Sizden hiç biriniz hevâsı, gönlü, arzusu benim tebliğ ettiğim şeylere tabi olmadıkça mü'min olmuş olamazsınız."

Kendi hevânız, havanız, hevesiniz, arzunuz, emeliniz, hedefiniz benim getirdiğime uymadıkça siz mü'min olmaz, iman etmiş sayılmazsınız diyordu peygamberimiz efendimiz. Buna göre diyoruz ki insanların yeme zevkleri, ikram zevkleri, giyme zevkleri, içme zevkleri, evlilikteki zevkleri, hayata bakıştaki zevkleri vahye uymadıkça mü'-min olamayacaktılar. Öyleyse biz de ondan zevk alır hale geleceğiz, başka çaremiz yoktur. Sahâbede bunu çok açık görüyoruz.

Meselâ kadının biri, yakınlarından birisi vefat ediyor, herhalde çocuğu vefat ediyor. Süsleniyor, püsleniyor, güzel kokuları da sürünüyor, Hz. Aişe anamızın da bulunduğu bir kadınlar topluluğunun ya-nına geliyor. Hayrola! diyorlar yahu senin ne ihtiyacın var buna? Daha iki üç gün oldu, işte filanın öldü senin! Böyle süslenmeye nerden ihtiyaç hissettin? Vallahi benim buna hiç bir ihtiyacım yoktur, ama benim peygamberim kocasından başkası için kadınlar üç günden fazla yas tutmasın buyurdular. Hevesimi Rasûlullah'ın buyruğuna uydurduğumu, yas tutmadığımı, yâni yası bitirdiğimi beyan etmek için böyle yaptım diyordu. Sırf onun için, başka bir dertleri yoktu sahâbenin. Yâni öyle ittiba ediyorlardı ki peygambere, bütün zevklerini ona uydurmaya çalışıyorlardı. Biz de zevklerimizi, arzularımızı, heveslerimizi, evlerimi-zi, döşemelerimizi Ona uydurursak o zaman Allah'tan gelen dine uymuş olacağız demektir. Değilse kendi zevklerimize, kendi hevâmıza, havamıza uyarsak Allah korusun bu sapıklık olur. Ve Allah:

Bu tür zalimlere, böyle yaşayanlara da Allah elbette hidâyet etmeyecektir. Yâni buradaki zalimin anlamı ne? Allah'ın hidâyetine teslim olmayan hevâsına uyan kişi demektir ki işte Allah bunlara yol göstermeyecektir. Elbette Allah'ın kitabına, Resûlünün sünnetine ihtiyaç duymayarak kendi kendisini tanrılaştıran kimseye Allah yol göstermeyecektir. Çünkü zaten kitabını ve peygamberini göndermekle kullarına yolunu, hidâyetini göstermiştir Allah. Kitapla ve peygamberle ilgilenmeyen insanlar elbette bu hidâyeti bulamayacaklar demektir.

Öyle değil mi? Arkadaşlar, şurasını hiçbir zaman unutmayalım ki kitabın ve peygamberin olmadığı yerde mutlaka hevâ ve hevesler geçerlidir. Kitap ve peygamber uygulamalarının bilinmediği hususlarda insanların hevâ ve hevesleri gündemdedir. Yâni insanlar eğer amel edecek kadar, hayatlarını düzenleyecek kadar kitap ve peygamberle tanışmamışlarsa, kitap ve sünnetten haberdar değillerse başka çaresi yok hayatlarını mutlaka başka şeylerle doldurmak zorunda kalacaklardır.

Öyleyse bizler de eğer hevâ ve heveslerimize uyarak sapmak, sapıtmak, zalimlerden olmak istemiyorsak, kitabı ve peygamberi yakından tanımak, vahiyle tanışmak zorundayız. Yaptığımız her işte, verdiğimiz her kararda, attığımız her adımda vahye dayanmak, vahye sarılmak zorundayız. Kitabı ve Rasûlullah'ın sünnetini tanıyıp ona sarılmak zorundayız. işte o zaman bizler Rasulullah efendimizin bu hadislerinde anlattığı müslümanlardan olma imkânı elde etmiş olacağız inşallah. Allah yardımcımız olsun.

51. “Andolsun ki, Biz vahyi onlara art arda yetiştirdik; belki düşünürler.”

Beri taraftan, bir de şu var ki. Veya kesinlikle şunu da bilin ki, biz onlara sözü ulaştırdık da ulaştırdık. Vessalnâ olunca çok çok, arka arkaya, defalarca biz onlara sözü ulaştırdık olacaktır mânâ. Buradaki "Lehüm" ile kastedilen; ya küffâr-ı Kureyş’tir, ya Hıristiyanların mü'-minleri veya Yahudilerin mü'minleridir. Tefsirlerde böyle anlaşılmış. Amma biz şunu biliyoruz ki Kur’an sadece geliş döneminin, sadece o dönemin kitabı değildir. O dönem öyle olmuş da ama O kıyamete kadar ki dönemler için gelmiştir. İşte kitabımızın bu bölümü de buna çok güzel örnektir hepimizin bildiği gibi. Sen istediğini hidâyet demezsin ama Allah dilediğini hidâyet eder. Bu peygamberimiz için hemen hemen herkesin kabul ettiği Ebu Talibin vefatı dolayısıyla söylenmiş bir âyettir. Ama o dönem bitti, peygamber vefat etti, Ebu Talip ortadan kalktı, bitti demeyeceğiz bunu. Bu âyet kıyamete kadar o durumda, o ortamda, o konumda bulunan tüm insanlara yol gösterecek olan bir âyet olduğuna göre, o mânâda âyeti hayata teşmil ediyoruz.

Bunu, bu kavli ulaştıran açısından değerlendirirsek, o zaman bizler de dışımızdaki insanlara bu sözü defalarca ulaştırmadan yana olmak zorundayız. Yâni bir kere söyledik bitti demeyelim. Bu kitabın âyetlerini iki kere söyledik, iki kere duyurduk bitti demeyelim. Okumaya, duyurmaya devam edelim. Tekrar edelim, bir daha söyleyelim, bir daha söyleyelim. Çünkü Allah madem bize böyle yapmışsa, bizden de böyle yapılmasını istemiştir, biz de devam edelim. Eğer bize söz ulaştırılıyorsa, birileri tekrar tekrar bize duyuruyorsa o zaman da aklımızı başımıza alalım. Bak bu kadar âyetle Allah bize bir şeyler söyledi, bu kadar âyetten sonra biz de uyanmalıyız artık.

Bakıyoruz Kur’an’ın Zümer sûresinde de söylüyordu Allah onu bize:

“Allah, âyetleri birbirine benzeyen ve yer, yer tekrar eden kitabı sözlerin en güzeli olarak indirmiştir.”
(Zümer 23)

Allah sözün en güzelini indirmiştir. Allah sözün en güzelini peyderpey indirmiştir. Hadis yeni olan, yepyeni olan, insanda, dinleyende herhangi bir alışkanlık, ya da bıkkınlık meydana getirmeyen, daima yeni, daima taze olan sözdür. İşte Allah böyle sözlerin en güzelini indirmiştir. Bir kitap olarak,

birbirine benzer, birbirini okşar, birbirini bütünler, birbirini destekler âyetlerle, sûrelerle ve mesânî, ikili bir anlatımla, ya da tekrarlı bir anlatım olarak indirmiştir. Rabbimiz zatıyla, melekleriyle, cennetiyle, cehennemiyle ortaya koyduğu her konuyu insan zihnine yerleştirip kazımak için tekrar tekrar anlatmıştır. İnsan Rabbimizin anlatımlarını her duyduğu yerde yeni bir tesirle sarsılmaktadır.

Evet, demek ki sözlerin en güzeli Allah'ın indirdiği bu kitabın âyetleridir. Bu kitapta âhenk var, bu kitabın âyetlerinde bir uyum ve insicam var. İkili bir anlatım var. Cennet var, ama cehennem de var bu kitapta. Dünya var, ama âhiret de var bu kitapta. İman var, ama ekonomi de var. Ahlâk var, ama siyaset de var. Namaz var, ama aile de var, toplum da var. Ruh var, ama beden de var. İnsanlara lâzım olan her şeyi anlatmıştır bu kitapta Rabbimiz. Fâtiha'dan Nas'a kadar tüm âyetleri, tüm sûreleri bir uyum ve insicam içindedir bu kitap.

Cenâb-ı Hak böyle sanki bir tek konuyu defalarca anlatır. Ör-nekleyerek anlatır, doğrudan anlatır, semaya baktırarak anlatır, arzı göstererek anlatır, Mûsâ ile anlatır, Îsâ ile anlatır, yakarım sizi diyerek anlatır, bolluğa boğarım diyerek anlatır, anlatır. Ama anlatılan sadece bir tek konudur o da kulluk. Başkasına kul olmayın bir tek bana kul olun der. Onun için biz de aklımızı başımıza alalım da bu kadar ısrarla tekrar tekrar ulaştırılan söze kulak verelim inşallah. O zaman:

Belki tezekkür ederler, belki anarlar, belki hatırlarlar, hatıralarını taze tutarlar, canlı tutarlar da gereği gibi amel ederler diye. İşte zikir buydu, tezekkür de budur. Yâni kişinin hatırda tutma eylemini sürekli yapması tezekkür olacaktır. Bunu bir kere yapması belki bir zikirdir, ama onun sürekli hatırda tutulması işte zikra olacak, tezekkür olacaktır diyoruz. Sonra İmam Secavend Hz. leri burada dur! demiş. Rükua gidebilirsin, yeter mânâ tamamlandı. Kur'an'da böyle dur denilen çok yerde mânâ hiç de tamamlanmaz. Ama bazı yerlerde çok güzel oturuyor yâni. Meselâ kimi yerlerde bir mim durağı var ki burada muhakkak dur! Eğer orada durmayıp devam edersen ondan sonrasıyla mânâyı karıştırırsan olmaz! deniyor doğru. Ama bazen burada olduğu gibi, bazen ayn duraklarına bakıyoruz, yâni sanki nefes aldırmak için durduruyor gibi. Yâni pek bir mânâ tamamlanmış olmuyor gibi geliyor. Bundan sonra gelen:
52. "Kendilerinden daha önceden Kitab verdiklerimiz buna da inanırlar."

Âyeti beraber mi olacak? Yoksa bundan ayrı mı düşünülecek? Sanki bu ayından dolayı ayrı düşünülecek gibi oluyor.

Birileri, kim o birileri? İşte kendilerine söz nakledilenler, kendilerine söz ulaştırılanlar. Kendilerine Kur'an duyurulanlar, Allah'ın âyetlerinden, Allah'ın emirlerinden haberdar edilenler var ya.

Onlara biz kitap verdik. Kitaptan haberdar kılık biz onları.

Bundan daha önce de biz onlara kitap vermiştik ki:

İslâm âlemi için Hıristiyanlar ve Yahudiler bu kitabın muhtevası yönünden canlı örnektir, bunu biliyoruz. Ama sanki anadan, babadan, kavimden, gardaştan, tercümanın meâlinden veya meydan gazetesinin bilmem hangi dinsel içerikli kitabından dolayı kitaptan, Kur'-an'dan haberdar olmuş ve öncelikli ben mü'minim demiş insanlar var ya, sanki burada anlatılan özellikler bu tür insanları ilgilendiriyor. İmam, hoca bilinenlerden tutun da, İmam Hatipte okuyanlara, müezzinlere, müftülere, vaizlere, kadar...

Yâni kendilerine kitap verilenler, İncil ve Tevrat verilenler an-lamınaysa da, bu mânâya gibiyse de aynı zamanda kendilerine Kur'-an verilenler mânâsına da gelecektir, şu açıdan: Bir kere adamın ben iman ettim deyivermesi yetmeyecektir. Ben de Kur'an ehliyim, ben de ehl-i kitabım, benim de bir kitabım var, ben de kitapsız değilim deyivermesi onun müslümanlığı için yetmeyecektir. Hani Bakara sûresinin 62. âyeti bunu çok hoş anlatıyordu:

"İman edenler."

İman iddiasında bulunanlar. İnandığını iddia edenler, ben de mü'minim diyenler, inandım diyenler.

"Mûsâ dinini kabul eden Yahudiler."

Ve Yahudilik iddiasında bulunanlar. Biz Yahudi'yiz diyenler. Yol budur diyerek Yahudilik iddiasında bulunanlar. Peygamberleri Hz. Mûsâ'dan yıllar sonra kendilerini bu isme izafe edenler. Müslüman isminden vazgeçip kendilerine Yahudi ismini lâyık görenler. Bu ismi onlara Allah vermediği için, kendileri verdiği için bunları söyledim yâni.

"Bir de Nasraniler."

Ve Hıristiyanlar. Hz. Îsâ'nın yolunda olduklarını, peygamberin ve Allah dininin yardımcıları olduklarını iddia eden Hıristiyanlar.

"Bir de Sabiîn olanlar."

Ve bu saydığım dinlerin hiçbirisine inanmayan, hiçbir semavi dine mensup olmayan, aya, güneşe, yıldızlara ve değişik varlıklara tapınanlar, putperestler, din tanımazlar, ateistler.

"Şimdi bunlardan her kim Allah'a ve âhiret gününe iman eder ve sâlih amel işlerse bunların ecirleri Rableri yanındadır. Onlara korku da yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır."

Evet işte bu sayılan dört grup insandan kim ki iman eder ve inancını da amele dönüştürürse, yâni sâlih amel işlerse, işte o zaman o cennete girecektir. Yâni adam böyle kendi kendine ben müslüma-nım dedi, müslümanlıkla ilgi kurdu, tamam bitti değil. Gerçek mânâda Allah'ın istediği gibi iman eder ve bu imanını da sâlih amellerle ortaya korsa o zaman kurtulacaktır. Çünkü bu adamlara kitabımızın pek çok yerinde, biri de Nisa sûresinde şöyle de denmektedir:

"Ey iman edenler iman edin!"
(Nisâ: 136)

Evet, ey iman edenler iman edin. Dikkat ederseniz başta ey iman edenler dendi, sonra da iman edin deniyor. Anladığımız o ki ey iman iddiasında bulunanlar, ey kendilerinin mü'min olduklarını zannedenler, haydi Allah'ın istediği gibi iman edin.

Evet arkadaşlar dikkat ederseniz burada dört grup insana sesleniliyor. Bunlar şunlardır:

1: Müslüman olduklarını iddia ettikleri halde Allah'ın istediği gibi inanmayanlar. Müslüman olduklarını iddia ettikleri halde tıpkı Yahudiler gibi sapıp sapıtanlar. Müslüman olduklarını, Allah'ın dinine, Allah'ın kitabına iman ettiklerini iddia ettikleri halde tıpkı Yahudiler gibi kitaplarıyla, peygamberleriyle

ilgilerini kesip dünyacı ve maddeci kesilenler. Yahudi'ce sapanlar. Veya müslüman olduklarını iddia ettikleri halde Hıristiyanlar gibi ruhçu kesilerek sapıp gidenler.

Evet müslüman olduklarını söyleyip durdukları halde Yahudi'ce dünyaya, maddeye tapınanlar veya Hıristiyanca dünyayı reddedip, dünyaya küsüp, dünyadan el etek çekip ruhbanca bir hayata meyledenler. Yâni kitaplarıyla ilgisiz yaşayan müslümanlar.

2: Allah'ın dininden çıkan, müslümanlıktan uzaklaşan, kitaplarını bozan, kitaplarının bozukluğunun farkında olmayan Hıristiyanlar.

3: Yine Allah'ın dininden kopan, müslümanlığı beğenmeyip kendilerine Yahudi ismini lâyık gören kitaplarını tahrif eden, peygamberlerinin defterini düren Yahudiler.

4: Bir de hiçbir dine inanmayan ateistler, Sabiîler. İşte bunlardan her kim ki Allah'ın istediği gibi iman eder ve bu imanlarını hayatlarında görüntülemek üzere sâlih amellere koşarsa o kurtulacaktır diyor Rabbimiz.

Arkadaşlar, bu kadar sözü neye ettim? Şunun için: İşte ben müslümanım deyip de, ben Allah'ın bana gönderdiği kitabını tanıyo-rum ve onunla amel ediyorum, onunla yatıp kalkıyorum diyenler, ama bunu sadece iddia planında bırakan müslümanlar da böyle Yahudi'ce veya Hıristiyanca bir imanla iman etmelerinden dolayı sanki bu insanlar da bu mânâda ehl-i kitaptırlar. Yâni soralım adama kitaplı mısın? Evet diyor. Kitapsız desen kızıyor, ama ne var kitabında gardaş? deseniz, hattâ Hıristiyan'ınki kadar kitabını tanımıyorsa ne demek lâzım bu adama? İşte bu insanlardan söz edilecek şimdi. Bunlar:

Daha önce, bu kitapla tanışmadan önce, yâni Allah'ın gerçek arzularını duymadan, bilmeden önce de:

Ona inanıyorlardı. Mü'mindiler. Onun mü'miniydiler. Ben tekfirci gruptan değilim o yüzden bu insanları kâfir kabul etmiyorum. Yâni gariban müslüman, ve de müslümanlığının İslâm'la ilgisi de yok. Pek çoğu öyledir aslında, nice uyduruk şeyler var dininde. Ama adam saf ve samimi kendisine din diye yutturulana inanmış kanmış ne yapsın? Ama mâzeretsiz değil, suçsuzda değil, ama adamı kâfir etmenin de mânâsı yok. Ne zaman kâfir diyelim ona ? Gerçek

dini ulaştıralım, di-nini Allah ve Resûlünden alması gerektiğini öğretelim ona, ondan sonra da buna rağmen yok, benim öyle şeyle ilgim alâkam yok, ben anlamam filan diyorsa o zaman adam kâfir olacaksa olsun. Demek ki onlar inandığını iddia ediyordular,

53. "Kur'an onlara okunduğu zaman: "Ona inandık, doğrusu o Rabbimizden gelen gerçektir; biz şüphesiz daha önceden müslüman olmuş kimseleriz" derler."

Evet:

Kendilerine Kur'an okununca, kitap duyurulunca, kitap izlettirilince erler ki:

Derler ki, biz inanıyoruz ona. O Rabbimizden gelen bir haktır, hakikattir.

Biz buna daha önceden de teslimdik. Ya adam önceden Tevrat'a inanıyorken, İncil'e inanıyorken Muhammed (a.s)'ın geleceğine de inanıyordu, Kur'an'ın son kitap olarak indirileceğine de inanıyordu. Yâni müslümandı bu adam o zaman. Muhammed'e müslüman değil, Allah'ın Hz. Adem'den bu yana gönderdiği din olan İslâm'a inanıyordu. Yâni o insanlar Hz. Mûsâ'nın getirdiği dine inanıyorlardı, biz zaten Allah'ın hayata karışmasına inanıyoruz diyordular. Allah kitap ve peygamber göndermek sûretiyle bizim hayatımıza karışır, bizim hayatımızı düzenler diyorlar, buna iman ediyorlardı.

Allah'ın kitap göndermesine iman etmek demek, Allah'ın insan hayatına karışmasına iman etmek demektir. Allah insan hayatına karışır. Biz bize Allah'ın önceden kitap göndermesine teslim olmuştuk, zaten biz müslümandık diyorlar, ve yeniden gönderilen bu kitaba da inanırız diyorlar. Ya böyle, veya biz kendi hayatımızda yaşadığımız müslümanlığın Allah'ın diniyle çatışması halinde biz Allah'ın dediklerinin doğruluğuna zaten baştan müslümandık demektir bu.

Meselâ şu anda bizim yaşadığımız bir hayatımız var. Kazanma harcamayla ilgili, giyim kuşamla ilgili, siyasal bakış açısıyla ilgili, ihtiyaç anlayışıyla ilgili, kadın erkekle ilgili bir inancımız, bir yaşayışımız, bir hayatımız var. İşte müslümanlık budur diye bu hayatı yaşarken, müslümanlık diye yaşıyoruz aslında, dinsizlik ya da gavurluk diye yaşamıyoruz. Ama o hayatı esas

müslümanlaştırıcı özelliğimiz şudur:

Yâni bizim esas müslümanlaşma özelliğimiz şudur: Bu arada kitabı da öğrenmeye devam ediyoruz. Kitabı öğrenirken diyoruz ki biz baştan, eğer yarın öğreneceğimiz bir âyet, bir hadis bizim bugün yaptıklarımıza aykırıysa, biz o âyetin, o hadisin doğruluğunu bugünden kabul ediyoruz diye baştan inanıyoruz. Yâni eğer Kur'an'ı, sünneti öğrenmeye de devam ediyorsak önceden din budur zannıyla yaptıklarımızı Allah affedecektir diyoruz, ümit ediyoruz. Ama din budur diye, Allah'ın istediği kulluk budur diye bildiğimizle hayatımızı yaşarken, eğer bir taraftan da kitabı ve sünneti öğrenme yolunda değilsek yaptığımız o zaman yanlışlarımızdan ötürü mazur sayılmayacağımızı da bilmek zorundayız.

Meselâ şimdi şu anda Kasas okuyoruz. Bundan sonra inşallah Neml okuyacağız. Neml sûresinde meselâ bizim hayatımızın çarşamba günü düzenlenmesi şöyle anlatılıyor. Biz de henüz Neml bilmediğimiz için onu kendimize göre anadan, atadan öğrendiğimiz gibi düzenlemeye devam etmişiz. Meselâ namazlarımızı bazen öyle düzelttik değil mi? Okuyup öğrendikçe düzelttik. Orucumuzu bazen öyle düzeltiyoruz. Önceden öyle öğrenmiştik, meğer yanlışmış diyoruz, bir hadis okuyup doğrusunu öğrendikçe. İşte o yanlışımızdan önce biz müslümanca bir hayat sürerken, okuyup, öğrenip yanlışımız açığa çıktığında şimdiden imanımız nedir bizim? Ya Rabbi senin dediklerine aykırıysa biz baştan kabul ediyoruz diyoruz. İşte bu âyet böyle bir teslimiyeti söz konusu ediyor.

Rabbimize diyoruz ki, ya Rabbi, bu hak ve hakikat senden ge-lendir. Kur'an senin gönderdiğin hakikatin ifadesidir. Biz buna bundan önce de inanıyorduk Ya Rabbi. Yâni Kur'an'ın o bölümüyle de tanışmadan önce külli bir iman ile de iman ediyorduk. Âyetin böyle bir mânâsı var.

Ama ikinci bir mânâyla burada kastedilenler Yahudi ve Hıristiyanlardır. Hıristiyanlar ve Yahudilerin mü'min olanları ne diyor? Biz zaten Allah'ın dinindeydik. Biz zaten önceden de Allah'ın dinine, Allah'ın kitap ve peygamber göndererek bizim hayatımıza karıştığına inanıyorduk. Biz zaten bunun mü'miniydik. Allah o dinleri ilga edip, or-tadan kaldırıp yeni bir din ortaya koyunca biz yine teslimiyetimize devam ediyoruz dediler. Tevrat'a inanan bizler, İncil'e inanan bizler şimdi Allah'tan hak olarak gelen son kitaba, Kur'an'a da iman ediyoruz di-yorlar.

54. “İşte onlara, sabırlarından dolayı, ecirleri iki defa verilir; onlar kötülüğü iyilikle savarlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan da sarf ederler.”

Bunlar, yâni önceden Allah’ın dininde olup da şimdi de bu yeni dinde olmayı becerenler, başaranlar var ya, onlara ecirleri merrateyn verilecektir, iki kere verilecektir. Sabırlarına karşılıktır bu tabii. Neye sabrettiler bunlar? Dünkü dinlerini bu hak dindir diye yaşamaya sabrettiler, bugün de yeni din için sabrettiler. Dün inandılar ki yeni bir peygamber gelecek, onu beklemeye sabrettiler. Dün yeni bir dine gayretleri vardı, bu yeni dine ulaşıncaya kadar sabrettiler, işte bundan dolayı Allah onlar iki ecir verecektir.

Bizim için söyleyelim. Biz de eğer şimdi ki hayatımızı yaşarken bu hayattan razı ve memnun olmaz da, bunu yeterli görmez de, acaba Cenâb-ı Hak gerçekten bize daha neler söylüyor ki? Ben şu anda dinin yüzde beşini ancak öğrenmişim, acaba geri kalan bölümlerde Mevlâ daha bana ne dedi ki? diye ona gayret ederken, onu öğrenmeye çalışırken, o dini bulunca da, yâni Allah’ın kendisinden başka istediklerini öğrenince de, hemen o yeni bulduğu hakikate teslim olursa, hem gayretinin ürününü, hem aramasının neticesini, hem de yeni bulduğu dine sabırla sarılmasının neticesi olarak Allah ona iki kere mükafat verecektir.

Şimdiki Hıristiyan olarak yaşayanları, yâni yeni gelen dine iman etmeyenleri de cennete gönderme çabası içinde olanlar var. Benim öyle bir derdim yok. Burada anlatılanlar İslâm’ı seçen, müslüman olan Yahudiler ve Hıristiyanlardır, yanlış anlamayalım.

Yâni henüz bu kitabı eline almadan önce, kitapta Allah’ın kendisinden istediklerini tek tek, âyet âyet öğrenmeye başlamadan önce iman etti. Sonra da bu kitabı okudukça, tek tek âyetleri tanıdıkça, ya da bu kitabın âyetleri tek tek kendisine duyurulunca da, ben zaten buna önceden de inanıyordum diyorsa o kişi müslümandır. Bu toplum işte böyle gariban müslümanlarla doludur. Ne yapsın garibanlar? Kendilerine Allah’ın dini duyurulmadı. Maalesef bugüne kadar kendilerine sadece resmi ideolojinin dini duyuruldu. Okullarda bu okutuldu. Veya dini tanımayan insanların duyurdukları dini tanıyor adamlar.

Evet, tamam adamlar mâzeretsiz değiller, suçsuz da değiller. Ama bu durumda onları hemen kâfir yapmaya kalkmanın da anlamı yok yâni. Biz hemen

onları tekfir etmeden gerçek dini anlatalım. Allah'ın dinini tanıtalım. Ondan sonra, gerçek dini tanıdıktan sonra da yine eski anlayışını, eski dinini sürdürmeye kalkışıyorsa o zaman kâfir diyelim ona.

Benim öyle bir derdim yok dedim. Çünkü eğer Allah bana böyle bir nüfus sayımcılığı vazifesi verseydi, ben nüfus sayımı yaparken erkek mi? Kadın mı? Yaşı kaç? haneleri yanında dini nedir? diye de bir haneleri olsaydı ben onlara ne yazacağımı çok iyi bilirdim. Ama şimdi benim öyle bir derdim yok. Bunlar benim müşterim. Şimdi benim böyle bir görevim var bunu biliyorum ötekisini bilmiyorum. Amma şurası bir gerçektir ki Türkiye'de yeni bir müslüman tip oluştu.

Meselâ başı kapalı, ama baldırı açık. Meselâ hukuka karışmayan ama namaza karışan bir Allah inancı. Ya da hacca karışan ama kılık kıyafete karışmayan, oruca karışan ama sosyal ve siyasal yapılanmalara karışmayan bir Allah inancı geliştirildi. Öyleyse şöyle diyelim: Din değimiz ve inandığımız şey eğer Allah'ın diniyse o dinde söz sahibi Allah'tır. Ona sonradan birilerinin başka şeyler ilave etmesi veya çıkarması o dini bozmayacaktır, o gerçek dine mutabakatı kadar bu dinler ya tamamen şirktir, ya küfürdür, ya da günâhkâr bir dindir. Yâni bu dinlerin gerçek dinle münâsebetini ölçtüğümüzde, eğer kişiyi dinden çıkaracak kadar bozuklukları varsa tamam onu dinsizlik sayıyoruz, ama kişiyi günâhkâr seviyede tutabilecek kadar bozukluklar varsa o zaman onlar günâhkâr müslümanlardır diyoruz.

Evet onlar kötülüğü iyilikle savarlar, kendilerine verdiğimiz rı-zıktan da sarf ederler, infak ederler. Onlara bu davranışları güzellik kazandırır, kötülüklerini siler def eder. Onlar kendilerine verilen rızık-lardan da infak ederler. İnsana verilen rızık, insanla beraber kılınan ve ona ayrılan nasiptir. Mal cinsinden olur, bilgi cinsinden olur, çoluk çocuk cinsinden olur veya ortam cinsinden, çevre, imkân, fırsat cinsinden olur. Ne cinsten olursa olsun kişiye verilen şeyin kendilerine verilmeyenlere, ona muhtaç olanlara harcanmasına infak diyoruz. Hemen hemen bütün tefsirlerde gördüm. Meselâ Bakaranın başında:

"Kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah yolunda harcarlar onlar."

Deniyordu. Meselâ işte bunu ***"Ve mimma allemnahüm yüallimun"*** olarak tefsir etmişlerdir. Yâni onlar Bizim kendilerine öğrettiklerimizden öğretirler.

Bizim kendilerine öğrettiklerimizden onlar da başkalarına öğretirler diye tefsir etmişler.

Öyleyse bu mânâda infak, kişiye tahsis edilenin Allah'ın istediği biçimde başkalarına ulaştırılması demektir. Ama daha özel mânâsıyla infak, Rasulullah efendimizin: ***"İttekunnara velev bi şıkkı temratin"*** ölçüsüyle bir hurma verilmişse kişiye, onun yarısını vermek, ya da Ebu Bekir efendimizle örneklendiği kadarıyla hurmanın tümünü, malının tümünü vermek şeklinde olacaktır. Biz de bu iki sınır arasında yapabileceğimiz kadarıyla Rabbimizin bize verdiklerini Allah'ın kullarına infak etmeye çalışalım inşallah.

Zekât infaktan ayrıdır. Çünkü Kur'an Bakara sûresinin 177. âyetinde Ebrar'ı anlatırken, onların imancı, sonra namazcı, sonra infakçı, sonra zekâtçı olduklarını anlatıyor. Tabii sonunda da sabırcı, takvacı ve de tasdikçi olduklarını söylüyor. Öyleyse infakla zekât aynı anda zikredilince elbette bu ikisi farklı mânâlara gelecektir. Kaldı ki Kur'an zekâta infak demiyor da farklı bir mânâ ile sadaka diyor sadece.

Öyleyse biz de zekâttan başka mutlaka infak da bulunacağız. Maaşımızın bir kere onda birini kesinlikle Allah için ayıracağız. Arada bir böyle beklemediğiniz zamanlarda avantadan değimiz paralar geliyorsa onun da bir beşte birini ayıralım, çünkü zaten yoktu bu hesapta. Köyden geliyorsa, kentten bir yerlerden intikal etmişse onun da geliş biçimine göre onda bir yirmide birini Allah için ayıralım ve bizim Allah rızası için birileriyle mal münâsebetimiz olsun. Yâni dünyamızda, çevremizde fakirler de bulunsun. O garibanların dünyasını da anlamış, kendi durumumuzu gözden geçirme imkânını elde etmiş oluruz.

Meselâ şöyle yapmayın: Ya Hasan hoca efendidir, dürüsttür, gayretlidir. Onun çevresinde vardır fakir fukara. Biz toplayalım ayda bir, üç beş milyon lira da, o da tanıdığı, bildiği o fakirlere versin demeyin. Çünkü o, tanıdıkları olan o gariplere o parayı verirken onları üzmemeye çalışacak, onların evine gidecek, kendi ezilecek, onların sofralarına oturunca içi burkulacak, evlerini, sergilerini görünce mahvolacak, onların perişan vaziyetlerini gördükçe kalbi parçalanacak. O bir çok acıları tadarken siz elhamdülillah paramızı verdik, infak ettik kurtulduk mu diyeceksiniz? O garibanlarına hayatlarına muttali olmadan kendi villalarınıza gömülüp lüks içinde bir hayatın adamı mı olacaksınız? Yâni bizzat Allah sizi malla görevli tutarken, siz başkasına aşırmayın bu görevi. Herkes kendisi Allah

beni bu malla imtihana lâyık görmüş, madem bana mal verip beni malla imtihan etmeyi murad etmiş, öyleyse ben de Allah için bu imtihanın hakkından geleceğim diyecek ve uğraşacaktır.

Meselâ bir eviniz vardı, Allah için infak ettiniz. Eh şimdi Allah hemen arkasından apartman mı verecekti? Hayır belki de bir çadır verecektir bilmiyoruz. Belki bizler için çadır da olmasa daha iyidir. Biz infak edelim Allah karşılığında ne verecekse verecektir. Ben öyle bir müslüman biliyorum. Önce kiradaydı, bir evim olursa inşallah onu in-fak edeceğim diyordu. İlk evi kooperatif de bitti, arkadaşları oturdu. O kendisi evi sattı, Marka çevirdi ve Allah için onu fakir fukaraya harcadı, biliyorum. Yâni mümkün bu iş. Peki Allah ona bir ev daha mı verdi? Hayır, iki ev daha verdi. Hattâ öyle verdi ki kendisi hiç emek de sarf etmedi, babasına yaptırttı Allah ve oturuyor şimdi orada. Kaldı ki kişi buna iman etti mi tamamdır yâni, Allah demişse ki vereceğim, ve-recektir.

Allah bize çok veriyor. Öyleyse biz de bize göre verdiğinden az verdiklerine verelim. Ama bu zekât değildir. Zekât olmadığı için bize göre çok verilenlere de verebileceğiz. Meselâ adam milyarlarca paranın içinde yüzerken evine ve çocuklarına bir tefsir kitabı alacak kadar malı yoksa, ona da vereceğiz. Veya işte bir başkasına, bir başkasına verebilecek bir fonumuz olsun devamlı inşallah.

Meselâ topraktan hiç masraf etmeden mahsul elde ediyorsan onda bir, ama bir kısım masraflar ederek elde ediyorsan yirmide bir, sığır cinsinden otuzda bir koyun cinsinden, para cinsinden kırkta bir. Bir de ticaret malından kırkta bir verecektik ya. Şimdi bizim maaşlara ne diyeceğiz? Bunlar ticaret değil, deve değil, sığır değil, tarla değil, tapan değil. Ne ya?

Bizim maaşlar hattâ ameleninkine göre avantadan geliyor gibi de. Okulda müstahdemlere bir bakın inan ki çok perişanlar. Bizim çalıştığımızdan çok fazla çalıştıkları halde aldıkları belli. Veya kadeve-den alınanlar, vergi iadesinden alınanlar hepten avantadan gibi geliyor. Elhamdülillah ki çevremiz de gariban bir takım var, talebe takımı. Yardımcı olalım onlara. Nasıl olalım ama? Şahsiyetini ezmemek için sofrasına oturalım. Gidelim evlerine, çoğu bekar kalıyor, çoğu üç beşi bir yerde kalıyorlar. Bizzat evine gideceğiz, bakacağız ki yemekleri perişan, ayran getirecekler yenmez, çay getirecekler içilmez, sergilerinde oturulmaz. Göreceksiniz bunları gözlerinizle ve bir punduna denk getirip vereceksiniz inşallah. Zaten rahatınız kaçınca rahat verirsiniz o zaman.

Çünkü Bosna filan denildi, adam rahat ceketini çıkarıp verebildi. Niye? Çünkü o hava oluştu. Şimdi biz de o tür bir havanın içine girelim. Bir arkadaş Hollanda’dan geldi, biraz para getirmiş dedi ki ya hocam, senin çevrende bildiğin tanıdığın insanlar vardır şunu bir dağıtıver. Yok ya! dedim âlemin akıllısı sen misin? Sen kazanmadın mı bu parayı? Sana vermedi mi Allah bunu? Yoksa bir yanlışlık mı yapmış Allah? Bana vermesi gerekirken yanlışlıkla sana mı vermiş? Niye sorumluluğunu üzerine almıyorsun bu paranın? Madem almayacaktın öyleyse kazanmaktan vazgeç! dedim. Bırak para kazanmayı öyleyse. Değilse bunun sorumluluğunu da kendin yerine getir. Bu dağıtma işini de kendin yap dedim. Ama dedi benim hiç tanıdığım fakir yok ki. Dedim ki Allah’tan kork yahu. Zaten derdin bu ya. Senin çevrende hiç fa-kir fukara yok. Hep böyle kodamanlar var, Mazda aldı, Ford sattı kişiler var. Olmaz bu. Fakir fukaranın halinden haberdar olalım. Bir düşünün haftalık görüştüğünüz insanları.

Biri bir suç işlemiş, dedim ki on fakire yemek yedireceksin. Adam dedi ki ben nerden bulacağım on fakiri? Olmaz bu. Hep zenginlerle düşüp kalkmamalıyız. Her an çevremizde yemek yedireceğimiz insanlar bulunmalıdır. Bunu hiç bir zaman ihmal etmemeliyiz.

55. “Onlar, boş söz işittikleri vakit ondan yüz çevirirler. “Bizim işlediğimiz bize, sizin işlediğiniz sizedir. Size selâm olsun cahillerle ilgilenmeyiz” derler.”

Onlar lağviyyatı duyduklarında, lağviyyat onların kulaklarına gittiğinde o boş sözlerden lüzumsuz sözlerden i'raz edip yüz çevirirler. İnfak etmenin bir şartı da buymuş. Boş şeylerden yüz çevirecekmişiz. Benim bildiğim bu iş için iki yol var:

Birincisi bulunduğunuz yerde çaylar benden diyeceksiniz. İnfakın bir yolu da budur. Kim olursa olsun çaylar benden diyeceksiniz, ondan sonra da siz konuşacaksınız. Adam, gidiyorsunuz dükkanına, çay filan diyor, ondan sonra da çaylar ondan olduğu için hep o konuşuyor siz de dinlemek zorunda kalıyorsunuz. Ama çaylar benden derseniz, yemekler benden derseniz o zaman konuşmayı da siz elde etmiş olursunuz.

Ya da gardaş eğer ikram edeceksen haydi bir âyet, bir hadis ikram et de dinleyelim deyin. İkram edeceksen haydi isterim, kabul deyin. Öyle deyince de hocam, ben çay ikram edeyim de sen de anlat diyor adam. Bırak ben para kazanayım da sen de anlat diyor adam. Niye ya? Sen anlat ben dinleyeyim. Evet

karşıdakine bunu yapacağız, çaylar benden diyeceğiz, ikram benden diyeceğiz, böylelikle biz konuşacağız. Ve böylece zırvaları dinlemekten kurtulmuş olacağız Allah'ın izniyle.

Arkadaşlar hani Nisâ sûresi öyle diyordu:

"O, size Kitapta "Allah'ın âyetlerinin inkâr edildiğini ve alaya alındığını işittiğinizde, başka bir söze geçmedikçe, onlarla bir arada oturmayın, yoksa siz de onlar gibi olursunuz" diye indirdi. Doğrusu Allah münâfıkları ve kâfirlerin hepsini cehennemde toplayacaktır."

(Nisâ 140)

Evet gittiğiniz, bulunduğunuz bir mecliste, bir ortamda baktınız gördünüz ki Allah'ın âyetleri inkâr ediliyor, Allah'ın dini alaya alınıyor. Zinhar o kâfirlerle, o alaycılarla beraber olmayın, onlarla birlikte oturmayın diyordu Rabbimiz. Ve işin ciddiyetini ortaya koymak için de âyetin sonunda Rabbimiz eğer buna rağmen onlarla oturup kalkmaya devam ederseniz sizler de aynen onlar gibi olursunuz. Allah böyle yapan münâfıkları kâfirlerle birlikte cehennemine dolduracaktır buyuruyordu. Bunun bir benzeri de En'âm sûresinde geçmişti.

Birileri oturmuş bir yerlerde Allah'ın sistemini, Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlar. Allah'ın âyetlerini yalanlıyorlar, Allah'ın âyetleriyle istihza ediyorlar, Allah'ın âyetleriyle dalga geçiyorlar, Allah'ın âyetlerini eğlencelerine, lehviyyatlarına, lağviyyatlarına malzeme ediyorlar. Ya da Allah'ın âyetlerini tevil ediyorlar, Allah'ın âyetlerine Allah'ın yüklemediği anlamları yüklemek sûretiyle âyetleri alay konusu yapmaya çalışıyorlar. Allah'ın demediklerini dedi, dediklerini de demedi biçiminde âyetleri öteye beriye sündürmeye ve kendi nanelerine kılıflar bulmaya çalışıyorlar.

Veya bir başka şekilde oturmuşlar boş şeylere, yâni lüzumsuz zırvalara dalmışlar. Meselâ Mercedes almaktan Ford satmaya kadar attan, avrattan, fiyattan, murattan, marktan, dolardan, Amerika'dan, Etiyopya'dan, Çin'den, Maçin'den, Mançurya'dan bahse dalmışlar. İşten, aştan, karıdan, kızdan, devlet kurmadan, devlet yıkmadan bahse dalmışlar.

İşte böyle gerek âyetlerle dalga geçilen, gerekse dünyayı da, âhireti de ilgilendirmeyen, amelin konusu olmayan zırvalara dalındığını gördüğünüz zaman sakın orada oturmayın diyor Rabbimiz. Müslüman böyle bir ortam da ya sözü ele alarak, otorite kurarak Allah'ın egemenliğini gerçekleştirmelidir, yahut da eğer buna gücü yetmiyorsa o zaman da derhal o meclisi terk etmelidir. Evet o mü'minler böyle boş şeylerden, zırvalardan yüz çevirip uzaklaşırlar ve de:

Siz size, biz bize. Sizin dininiz size bizim dinimiz de bize derler. Sizin yaptıklarınız sizin başınızda parçalansın bizim ki de bize yeter diye tavır koyarlar onlar.

Sizin amelleriniz sizin olsun, bizimkiler de bizimdir. Bizim tavrımız bu, bizim amelimiz bu. Biz kendi hayatımızı yaşarız. Yâni şöyle değildir mânâ:

Ben namazımla, orucumla, abdestimle baş başayım. Sen de içkinle, kumarınla baş başa ol! Öyle değil bu, ben öyle anlamadım. Ya ne? Ben bana ait olan amelleri yaparım. Bizim amellerimiz neydi? İs-lâm'dı. İşte ben tüm hayatımda bunları gösteririm, ortaya koyarım. Tüm hayatımda İslâm'ı sergiler, İslâm'ı görüntülerim. İslâm'ca bir ticaret, İslâm'ca bir giyim, İslâm'ca bir ziyafet, İslâm'ca bir ziyaret, İslâm-ca bir ikram, İslâm'ca bir kazanma-harcama, İslâm'ca bir hukuk, İslâm'ca bir eğitim sergilerim. Yâni ben bunların İslâm'casını ortaya ko-yarım. Siz de kendi küfrünüzce ne yaparsanız onu yapın, onu ortaya koyun demektir.

Yâni bu İslâm'ı ortaya koymanın emridir. İslâm'ı ortaya koymamızı istiyor Rabbimiz bizden. Evet sizin amelleriniz, sizin bozuk düzen tavırlarınız sizin olsun, müslümanca tavırlarımız da bizim olsun derler, onlardan ayrılırlar. Ayrılırken de şöyle derler:

Selâm sizin üzerinize olsun derler. Selâm size derler. Sizin müslüman olmanız gerekir. haydi müslüman olun, başka çareniz yok! değilse bana Allah'a ısmarladık derler. Hani Furkân sûresinde de:

"Rahmân kulları yeryüzünde mütevazı yürürler. Bilgisizler kendilerine takıldıkları zaman onlara güzel ve yumuşak sözler söylerler."
(Furkân 63)

Buyuruluyordu ya. Yâni cahillerle karşı karşıya gelince de selâm der geçerlerdi ya. İşte burada da aynısı söyleniyor, aynısı emrediliyor. Ve yine derler ki:

Biz cahiliyenin insanlarını istemeyiz, onlara benzeme hevesimiz, onlardan yana olma arzumuz yoktur bizim. Bizim ki bize diyorlar. Biz asla sizin gibi inanmaz, sizin gibi düşünmez, sizin gibi yaşamayız. Biz sizden faklıyız, bizim amelimiz farklıdır, bizim hayatımız farklıdır, selâmun aleyküm derler.

Çünkü onlar lağıv erbabıdır, kâfirlik değil sadece. Lağıv erbabıdır onlar. Onlar, o mü'minler o lağviyyat yapanlara uğradıklarında onların daldıkları

lağviyyata, lehviyyata dalmazlar ve de sabır ortaya koyarlar. Ben buna karşıyım derler. Meselâ okey oynuyorlarsa geçip onları seyretmezler de, bir tavır ortaya koyarlar ve de derler ki selâ-mun aleyküm. Ondan sonra da cahilleri biz istemeyiz. Cahillere bizim ihtiyacımız yoktur. Bizim onlara bir hevesimiz, arzumuz yoktur diye oradan i'raz eder ayrılırlar. Ayrılırlar ama yine de ayrılırken onlara bir mesaj sunarlar. Yâni selâm derler. Ne demek bu? Sizin müslüman ol-manız gerekir. Size müslümanlık tavsiye ediyoruz. Sizin için müslü-manlık diliyoruz diyerek İslâm'ı ortaya koyarlar. Ama bu sözü böyle işi uzatmadan söyleyip ayrılmak şeklinde anlıyoruz.

Hayır öyle anlaşılmaz bu. Bu onlara selâm vermek değildir o mânâda.

Peygamberim, onlardan yüz çevir, onlara kendi enfüsle-rinden öğüt ver."
(Nisâ:63)

Evet böylelerinden yüz çevirip uzaklaş. Onlara değer verme. Onlarla birlikte olma. Onlarla iş yapma. Onlardan uzaklaş. Ama yine de onları kendi halleriyle baş başa bırakma. Küfürleri, şirkleri, alaylarıyla baş başa bırakma onları da onlara nasihat et. Ama bu nasihatin, bu uyarın onların kendi enfüslerinden, kendi dünyalarından, kendilerinin anlayacağı dilden olsun. Yâni onlara gavlen beliyğa yap. Arkadaşlar gavlen beliyğa adamın kendi dünyasından, kendi hayatından söz söylemektir. Meselâ adam fâizin içine batmış, biz gidip ona kendi dünyasından konuşmuyorsak, kendi problemini, kendi bozukluğunu gündeme getirmiyor da selâmın faziletlerinden söz ediyorsak bu be-liyğa bir söz olmayacaktır. İşte burada da onlardan ayrılırken onlara selâmı, selâmeti, kurtuluşu, İslâm'ı tavsiye etmemiz isteniyor bizden.

Evet boş sözlerden ve boş işlerden kesinlikle uzak duracağız. Bu bizim toplumun en büyük belâlarından birisidir. Bizim toplum dünyalarını da âhiretlerini de ilgilendirmeyen boş şeylerin peşine çok takılıyor. Bakın peygamber efendimiz bir hadislerinde bu hususta şöyle buyurmaktadır:

"Ebu Hureyre (r.a.) rivâyet etmiştir. Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: Allah'a ve âhiret gününe inanan kişi ya hayır söylesin yahut da sussun."
(Buhâri, K. Edep /79)

Ebu Hureyre efendimizin rivâyet ettiği bu hadislerinde Allah'ın Resûlü: ***"Allah'a ve âhiret gününe inanan kimse."*** buyurarak söze başladığına göre

demek ki Allah’a ve âhirete imanın tezahürleri bunlarmış anlıyoruz. Demek ki konuşacağı şey hayır ise söyleyip değilse susan kişi, Allah’a ve âhiret gününe iman eden kişiymiş. Ya da bu konunun dinde önemini vurgulamak için Allah’ın Resûlü Allah’a ve âhirete imanla birlikte gündeme getirmektedir.

Eğer Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsanız mutlaka hayır söyleyiniz diyor Allah’ın Resûlü. Dikkat ederseniz Rasûlullah efendimiz hadislerinin birinci bölümünde önce konuşmayı emrediyor. Önce bizim hakkı, hayrı konuşmamız gerektiğini söylüyor. Susmayı ise sonra emrediyor. Hayır yoksa, hayır bitmişse o zaman susun buyuruyor. Demek ki hayır olduğu sürece, hak olduğu sürece konuşmak susmaktan daha hayırlıdır. Hani ***“Söz gümüşse sükut altındır”*** filan diyorlar ya bu, söz hak olmadığı, hayır olmadığı zaman geçerlidir. Değilse söz hak olduğu müddetçe konuşmak altındır susmak tenekedir.

Evet bu söz Hz. Lokmanın oğluna tavsiyesidir. Hz. Lokman’ın oğluna vasiyet ettiği bu sözün anlamı benim bildiğim şudur: Allah’a itaat olan konularda konuşmak gümüş ise Allah’ın hoşuna gitmeyecek, Allah’a isyan olan konularda da susmak altındır. Altın gibi değerlidir yani. İşte bu sözün anlamı budur. Çünkü İslâm’da mazarratı defetmek menfaati celpten önceliklidir. Hattâ Rasûlullah efendimizin başka hadislerinden öğreniyoruz ki konuşulması gereken yerde susmak dilsiz şeytanlıktır. Yine biliyoruz ki Allah’ın Resûlü hiç konuşmamayı yasaklamaktadır. İtikaf anında da susmayı yasaklamaktadır. Yine biliyoruz ki yemek esnasında susmak yasaktır. Öyleyse bizler nerelerde susup nerelerde konuşacağımızı bilmek zorundayız.

Evet Allah’ın Resûlü buyurur ki Allah’a ve âhiret gününe iman ediyorsanız konuştuğunuz zaman mutlaka hayır konuşun değilse sussun. Peki o halde hayır nedir? Evvelâ hayır bilinmelidir ki konuşulsun. Lüzumlu bilinmelidir ki konuşulsun. Ve de hayırsız, lüzumsuz şeyler de bilinmelidir ki onlar da konuşulmasın. Hayırlının da hayırsızın da bilinmesi şarttır. Hayırlı olan, lüzumlu olan, hak olan bilinirse iş kolaylaşır. Zira lüzumsuzlar, hayırsızlar pek çoktur. Saymakla bitmez.

Bize hayrı, hakkı, doğruyu lüzumluyu öğreten Allah’ın kitabı ve Resûlullah’ın sünnetidir. Önceki hadislerde de demeye çalışmıştım hayırlının ve hayırsızın tespitinde kıstas vahiydir. Allah ve Resûlünün hayırlı dedikleri hayırlıdır hayırsız dedikleri de hayırsızdır. Bu mevzuda kriter birey ve toplum olamaz, akıl da olamaz. Birey, toplum ve akıl bugün iyi dediğine yarın kötü der,

bugün hayır dediğine yarın şer der. Çünkü Allah'tan başka hiç kimsenin yarını hesaba katması ve kâinat planında düşünmesi asla mümkün değildir. 0 halde Allah ve Resûlü neye hayır dediyse neye lüzumlu dediyse o hayırlıdır, o lüzumludur. Bu konuda Allah kontrolünde bir örnek olarak bize sunulan Rasûlullah efendimizin hayatı şaşmaz bir ölçüdür bizim için. 0nun hayatında bulunmayan, onda mâsadakini bulmayan ama bugün bize göre hayırlı ve lüzumlu bir şeyin varlığını kabul etmek Rasûlullah'ın hayatını eksik kabul etmektir. Veya bir şey Rasûlullah'ın hayatında bulunsun da bugün bizler için o şey lüzumsuz olsun bu da düşünülemez. Zira bu onun lüzumsuz bir iş yaptığını iddiadır ki bu da caiz değildir.

0 halde Hayır, kitap ve sünnetle ortaya konan şeydir. Hayır Allah ve Resûlünün ortaya koyduğu haktır. O halde bizler kitap ve sünneti tanıyacağız ki hayrı bilebilelim hakkı bilebilelim. Kitap ve sünnet tanınmadan hayrın, hakkın bilinmesi kesinlikle mümkün değildir. O halde kitap ve sünneti tanımayan bir kimsenin hayrı konuşması ve hayırsız konusunda da susması mümkün değildir. O halde kitap ve sünnet tanınmadan Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman da âhirete Allah'ın istediği biçimde iman da mümkün olmayacaktır. Kitap ve sünnet bilinmediği zaman kişi hayır söylüyorum zannıyla şer konuşmaktan ve hayırsız zannıyla nice hayır konusunda susmaktan kendisini kurtarmayacaktır.

Evet hayır konuşacak ve hayırsız konusunda da susacağız. Şimdi bu hadis çerçevesinde kendimizi bir hesaba çekelim. Geçen haftayı unuttunuz. Dünü de zor hatırlıyorsunuz onu da bırakalım. Acaba bugün sabahtan akşama kadar neler konuştunuz şöyle bir düşünün. Bugün sabahtan şu ana kadar neler konuştunuz ve kaç cümle sarf ettiniz? Ve konuştuğunuz bu cümlelerin ne kadarı hayır, ne kadarı değil? Allah'a inanan kişi bilmelidir bunu. Çünkü bu iş basit değil Allah'a ve âhirete imanla orantılı olduğuna göre bunu mutlaka bilmek zorundayız. Bunun sonunda bizim Allah'a ve âhirete inanıp inanmadığımız ortaya çıkacaksa bunu mutlak bilmek zorundayız. Meselâ müşterimizle konuşurken konuşmamız kitap ve sünnete uygun olmalıdır, hayır olmalıdır. Çocuklarımıza konuşmamız hayır olmalıdır, hanımlarımıza konuşmanız kitap ve sünnet icre hayır olmalıdır. Arkadaşlarımızla otururken konuşmamız hayır olmalıdır. Allah ve Resûlünün konuşun dediklerini konuşmak zorundayız. Eğer Allah'a ve âhiret gününe inandığımızı iddia ediyorsak mutlaka öyle konuşmak zorundayız değilse siz bilirsiniz Allah'a ve âhiret gününe inanmıyorsanız dilediğiniz gibi konuşabilirsiniz.

Evet hayır konuşacağız, Allah ve Resûlünün konuşun dediklerini konuşacağız. Allah'ın âyetleri ve Resûlünün hadislerinin ortay koyduğu hayrı konuşacağız. E peki konuştuk konuştuk bildiğimiz hayır bitti. O zaman ne yapacağız? İşte o zaman da yani hayrın bittiği noktada da susulur. Kitap ve sünnetin ortaya koyduğu hayrın bittiği noktada susmak zorundayız. Yani bildiğimiz âyetleri konuştuk, bildiğimiz hadisleri gündeme getirdik, âyet ve hadislerin dert edinin dediği konuları konuştuk bitirdik bundan sonra da susmak zorundayız. Peki bildiğimiz âyet ve hadis bitti diye hep mi susacağız? Ondan sonra hiç mi konuşmayacağız? Hayır yarın bir hayır daha öğreneceğiz ve bu sefer de onu konuşacağız. O da bitince yine susacağız. Ertesi gün bir hayır daha, bir hayır daha, bir âyet daha, bir hadis daha öğrenecek ve bunu konuşacağız. Hayatımızın sonuna kadar bu öğrenme ve konuşma devam edip gidecektir. Konuşmamızla öğrenmemiz doğru orantılı olarak sürüp gidecektir.

Tıpkı birden on'a kadar saymasını bilen bir çocuğun on'a kadar sayıp bildiği sayılar bitince sustuğu gibi. Bildiği sayılar bitince çocuk susmak zorundadır. Peki bildiği sayılar bitince hep susacak mı ondan sonra bu çocuk? Hayır öbürsü gün yirmiye kadar sayıları öğrendiyse yirmiye kadar sayar ve susar. Yirmiden sonrasını saymaya kalkıştığı zaman çocuk zırvalayacak demektir. Onun içindir ki zırvalayacağı noktada hemen susmak zorundadır. Evet biz de tıpkı bu çocuk gibi bildiğimiz hayır bitince susmak zorundayız. Değilse biz de zırvalayacak hayır yerine hayırsız şeyler konuşmaya başlayacağız demektir.

Evet müslüman konuştuğu zaman mutlaka hayır konuşur, müslümanın şer olan, hayırsız olan sözleri konuşması mümkün olmadığı gibi, boş şeylerle, lüzumsuz sözlerle de onun ilgisi olmaz, olamaz. Çünkü biliyoruz ki lüzumsuz konuşmaları yüzünden mü'minler kıyamet gününde üzülüp hasret duyacaklardır. Keşke bunları konuşmasaydım, keşke bunları yapmasaydım, keşke hayırlı şeylerle meşgul olsaydım diye hasret ve üzüntü duyacaklardır. Hattâ Ebu Dâvud-da Ebu Hureyre efendimizden rivâyet edilen bir hadis-i şerifte onların cennete gitseler bile bu yaptıklarından ötürü üzüntü içinde olacakları anlatılmaktadır. Kıyamet günü insanlara dünyada geçirdikleri bazı sa-atleri gösterilir de Allah'ı anmadan geçirdikleri o zamanlar yüzünden insanlar kendilerini affedemeyecek biçimde üzüntü duyarlar. Boş yere çok konuşmak insanın kalbinin kararmasına ve katılaşmasına sebeptir. Tirmizî'de İbni Ömer efendimizden rivâyet edilen bir hadis-i şerifte de:

“Allah’ın zikrinin dışında çok söz konuşmayın, çünkü zikrullahsız çok söz kalbi katılaştırır. İnsanların Allah’a en uzak olanları da kalpleri katı olanlarıdır” buyurulur.

Hz. Ömer efendimiz de: ***“Çok konuşan çok hata eder, çok hata eden çok çok günâh işler günâhı çok olan ise ce-henneme gider”*** buyurur. Din konusunda söz söyleme hakkına sahip olan âlimlerimiz derler ki: Ancak şu dört konuda söz caizdir:

1- Zikrullah,
2- Kur’an tilaveti,
3- Kur’an ve Sünnete dair ilim öğrenmeye çalışmak,
4- Dünya işlerinde kendisini ilgilendiren konuları konuşmak.

Evet işte bu dört konunun dışındaki tüm konuşmalar hayırsızdır ve bu konularda susmak gerekmektedir.

Sahâbeden birisi Allah’ın Resûlüne gelir ve: Ey Allah’ın Resûlü bana öyle güzel bir amel göster ki ben onu yaparak cennete gideyim der. Allah’ın Resûlü ona buyurur ki:

“Açları doyur, susuzları sula, iyiliği emredip kötülükten men et. Eğer bunlara gücün yetmezse dilini sadece hayır için uzat”

56. “Ey Muhammed! Sen, sevdiğini doğru yola eriştiremezsin, ama Allah, dilediğini doğru yola eriştirir. Doğru yola girecekleri en iyi O bilir.”

Ve işte bu uğraşında, bu insanlara İslâm’ı duyurma, selâmı tebliğ etme mücâdelende anla ki ey Peygamberim sen sevdiklerini, istediklerini hidâyete ulaştıracak değilsin. Gayretin hidâyete erdirici biçiminde olmasın. Yâni sen kendini hidâyet verici, hidâyete ulaştırıcı olarak görme. Hidâyet sana ait değildir. İnsanları hidâyet etme yetkisi sadece Allah’a aittir. Allah peygambere Hâdî dir diyor. O zaman anlı-yoruz ki Onun bu işte Hâdî olması Allah’ın gösterdiği yolu insanlara göstermesi biçimindedir. Göstermek biçiminde, anlatmak, duyurmak biçimindedir ama müslümanlaştırmak biçiminde değildir, insanlara imanı tattırmak biçiminde değildir.

Öyleyse diyor ki bu âyetiyle Rabbimiz: Ey peygamberim, senin bu

uğraşmada ki temel hedefin bu olmasın ha. Aman dikkat et, sevdim diye, uğraştım, didindim diye, akrabam diye, arkadaşım, eşim, dostum diye onu müslüman edeceğim zannına kapılma, bu konuda sakın uğraşma. Evet senin böyle bir sorumluluğun ve de yetkin yoktur.

Lâkin kim dilerse Allah onu hidâyete erdirir. Dilediklerini hidâyete erdiren Allah'tır. ***"Men yeşau"***nun faili hem Allah'tır, hem de dileyendir diyorlar. Yâni hidâyeti dileyen kimsedir. Eğer bu fiilin faili Allah olursa, o zaman diyeceğiz ki Allah kimi dilerse işte onu hidâyet eder diyeceğiz, öteki türlü de kim hidâyeti isterse, hidâyeti tercih ederse Allah da onun bu tercihini onaylayıp onu hidâyet eder demek olacaktır mânâ.

Hâdî kelimesi, hüden kelimesi Kur'an'da 15 ayrı anlamda kullanılır. Meselâ Tevrat hüdendir, Kur'an hüdendir, Kâbe hüdendir, Peygamberimiz hüdendir, Allah hüdendir, başka hüdenler de vardır Kur'-an'da. Buna göre hüden olarak Peygamberimizin veya Kâbe'nin bizzat kendisi birinin elinden tutup dini kabul ettirici olma derecesine vardıramaz meseleyi.

Yâni Peygamberimiz bizzat Allah'ın kalbe sokacağı imanı insanların kalbine sokmakla değil, bu imanı insanlara tanıtmakla mükelleftir. Onun hidâyet ediciliği budur işte. Kur'an da öyledir. Kur'an da ancak kendisine müracaat eden, kendisiyle hidâyet bulmaya yönelen kimselere hidâyet eder. Yâni onların hidâyetine sebep olur. Değilse kimse Kur'an'a yanaşmadı mı Kur'an kimseye hidâyet edemez. Kur'-an'a yaklaşan kişi onunla yol bulmak isterse ancak o hidâyet edebilir. Çünkü hüden lin nas dır Kur'an, ama hüden lil müttakîn dir aynı zamanda. Ne demek o? Herkese yol gösterecek kapasite de değildir. Yâni herkes bununla yol bulmak istemez, herkes buna yol sormaya gelmezse, o zaman da sadece takvalılara, bununla yol bulmak isteyenlere yol gösterecek, sadece onlara hidâyet edecektir. Ötekilere hiçbir şey yapamayacaktır.

Bu âyetin peygamberimizle Ebu Talibin ilişkisini anlattığını biliyoruz. Peki bize ne diyor bu âyet? Elbette bu sadece o dönemle ilgili değildir bu âyet. Biz ne anlayacağız bu âyetten? Arkadaşlar, biz de dışımızdaki insanların durumlarını baştan hesaplayıp bunların adam olmaları konusunda ısrarlı olamayacağız. Maalesef Allah affetsin bazen o yanlışlarımız oluyor bizim. Seçiyoruz insanları. Gözümüze kestiriyoruz ve diyoruz ki bu akıllı çocuktur, bu hafızdır, bu dirâyetli, bu anlayışlı, bu gayretli çocuktur diye seçiyoruz ve kendimizce onlara fazla

emek çekiyoruz. Belki ötekileri bırakıp tüm gayretimizi, tüm him-metimizi bunlara teksif ediyoruz. Halbuki bazen onlar vesilesiyle tanışan, arada bir uğrayan nice çocuklar çok daha önde ve gayretli oluveriyorlar.

Öyleyse bunun hesabını biz yapmayalım. Bu işi Allah'a bırakalım, beni Adem diyelim müşterimize. Herkese duyurmaya, herkese anlatmaya, herkese emek çekmeye çalışalım. Ama insanlar arasında, çocuklar arasında illâ da bir ayırım yapacaksak, kadın erkek diyelim. Eğer üçe ayıracaksak, anne, baba ve çocuk diyelim. Yok eğer dörde ayıracaksak o zaman, daha önce Rabbimizin ayırdığı gibi Amenu yapanlar, yâni ben mü'minim diyenler, Yahudiler, Hıristiyanlar ve Sabiin diyelim, dinsizler diyelim, tamam bu özellikleri taşıdı mı bir adam din duyurmada onları aynı seviyede kabul edelim. Önce zenginlere sonra fakirlere, önce zekilere sonra az zekilere, önce erkeklere sonra kadınlara, önce talebelere sonra halka demeyelim. Peygamberimiz Mekke'nin büyüğü zannedilen insanlara önce zamanını ayırınca Abdullah İbni Ümmü Mektum'la uyarılmıştı.

Lâkin Bizans'a dâvetiye göndereceğinde elbette oranın reisine dâvetiye gönderecekti. Elbette önce devletin başındaki adama gönderecekti. Bu ikisini biz de ayırmayalım. Bir de çevremizdeki insanlara baştan önyargılı olmayalım, peşin fikirli olmayalım. Çünkü Peygamberin o yanlışını Allah düzeltmişti. Ne demişti Rabbimiz? Cahiliyenin de-ğer yargılarını sanki doğru kabul edip sarılmıştı da önce bunlara anlatmak lâzım demişti peygamberimiz, ama olmamıştı öyle. Sakın bir daha böyle yapma demişti Rabbimiz. Öyleyse biz de filanlar önce gel-meli, filanlara daha sonra anlatılmalı filan demeyelim. Nitekim hayatımızda da böyle örnekler görüle gelmiştir.

Bir de bizim bir derdimiz var. İnsanları Kur'an'la tanıştırmak. Onları Kur'an'la baş başa bırakmaktan başka derdimiz yok. Yâni Elhamdülillah ki öyle bir grup kurma, lider olma, reis olma derdimiz de olmamıştır. Şâyet olsaydı ne çıkacaktı? Benimle ilk tanışanlardan mecburen yaver seçecektim kendime. Yardımcı seçecektim, istişare heyeti seçecektim. Sonra arkadan daha kapasiteliler, daha becerikliler, daha samimiler gelecekti, ama onlardan önce turnikeye girenler, onlardan önce benimle tanışanlar hep üstün olacaklar, beriki sonradan gelenler onların yanında hep ezilecekti.

Öyle değil mi? Mevcut bütün gruplar, mevcut bütün cemaatler hemen hemen böyle değil mi? Elhamdülillah ki bizim böyle bir derdimiz olmamış. Çünkü, sevdiğimizin üste çıkmasına gücümüz yetmiyor bazen. Hattâ yakınımız,

tanıdığımız, öncelikli talebelerimiz oluyor bazen, uğraşıyor, didiniyor, çabalıyor filan, sonra bir fırtıyor geçip gidiyor tamam. Benim ona bir borcum yok çünkü. Kur'an'la tanıştı mı? Sünnetle tanıştı mı? Üç ay, beş ay, altı ay, bir sene Kur'an'la tanıştığına biraz inandım mı ondan sonra selâm, aleyküm selâm diyorum. Ben başka ne yapacağım? Kur'an'ı ben baştan sona nerde herkese öğreteceğim?

Evet bundan sonraki âyetinde Rabbimiz peygambere, peygamber yoluna, hidâyet yoluna tabi olmak istemeyenlerin endişelerini anlatacak.

57. "Seninle beraber doğru yolda gidersek, yurdumuzdan ediliriz" dediler. Onları katımızdan bir rızık olarak her şeyin ürününün toplandığı güvenli ve kutlu bir yere yerleştirmedik mi? Ama çoğu bilmezler."

Evet insanlardan kimileri de diyorlar ki, ey peygamber, eğer bizler şimdi sana ve getirdiğin bu dine tabi olursak, bu hidâyet yoluna girersek o zaman bizim yerimiz yurdumuz sallanacak. Yerimizden yur-dumuzdan olacağız. Her şeyimizi kaybedeceğiz biz.

Arkadaşlar anladınız değil mi ifadeyi? Sebep neymiş? Niye peygambere tabi olmuyorlarmış adamlar? Niye müslüman olmuyorlar mış? Çünkü onlar şundan dolayı inanmazlar mış: Bakın derler ki, diyorlar ki ey peygamber, eğer ki biz, hidâyete seninle birlik uyarsak, senin şu getirdiğine seninle birlikte uyarsak, sana inanırsak, tercihimizi senden ve dininden yana kullanır, müslüman olursak:

Biz arzımızdan sürülürüz. Çalkalanır yerimizden yurdumuzdan oluruz. Mütehaddaf, böyle sallanma, sarsılma, çalkalanma anlamına gelir. Evet diyorlar ki ey peygamber eğer şimdi biz seninle beraber hidâyete ittiba edersek, müslüman olursak, arzımızdan, yerimiz yurdumuzdan oluruz. Çalkalanır işimiz biter. Sallanır yerlerimizi, makamlarımızı, konumlarımızı kaybederiz. Bakanlığımızdan, dekanlığımızdan, müdürlüğümüzden, genel müdürlüğümüzden, doktorluğumuzdan, doçentliğimizden oluruz. Şu makamlarımızı, şu konumlarımızı kaybederiz. Eğer bizler seninle birlikte hidâyete tabi olursak, senin gibi müslümanca bir hayat yaşamaya yönelirsek, senin istediğin gibi giyinirsek biz okullarımızı, diplomalarımızı, sosyal statülerimizi kaybederiz. Eğer senin istediğin gibi bir ticaret yapacak olursak, şu şu yollara tevessül etmeyecek olursak tüm servetimizi kaybederiz.

Bu Kapitalist sistem içinde bu senin dediklerini yapmamız mümkün değildir. Senin dediğin gibi yaparsak kesinlikle bizi işten atarlar, bizi okuldan atarlar, bizi bu ülkeden sürerler. Senin dediğin gibi olursak kesinlikle bizim koltuklarımız, makamlarımız sallanır. O zaman asla bizler bu parlamentoda duramayız. Yo! Yo! Olmaz! Bu şartlar altında kesinlikle senin istediğin gibi olamayız. Senin istediğin gibi yapamayız. Senin getirdiğin hidâyete tabi olamayız diyorlar.

Bakın Rabbimiz onların bu dediklerine cevap veriyor:

Ey benim dinime, benim hidâyetime, benim peygamberime tabi olup müslümanca bir hayat yaşayınca ülkelerini, vatanlarını, makamlarını, koltuklarını, sosyal statülerini kaybetmekten korkan kullarım! Ne oluyor size? Ne oluyor bu adamlara? Niye düşünmüyor bu adamlar? Biz onların yaşadıkları bölgeyi harem bir bölge, emin bir bölge kılmadık mı? Sanki bunu kendileri mi yaptı? Bu beldeyi kendileri mi emin kıldı? Emniyetlerini kendileri mi sağladı? Onları bu beldede biz yerleştirmedik mi? Size bir îlaf sağlayan biz değil miyiz? Yâni sizler dağınık, perişan biz vaziyetteyken toparlayıp bu beldeye yerleştiren Biz değil miyiz? Sizi çevrenizdeki kabilelere ülfet ettiren, onlara sizin sevginizi veren Biz değil miyiz? Sizi o beldede saygın hale getiren Biz değil miyiziz? Sizi yok etmek için üzerinize gelen Ebrehe'nin ordusunu yerle bir eden Biz değil miyiz? Sizi bu beldede açlıktan doyuran, korkulardan emin kılan Biz değil miyiz? Sizin tüm dünyaya karşı dokunulmazlığınızı sağlayan Biz değil miyiz? Ankebût'un ifadesiyle:

"Çevrelerinde insanlar kapılıp götürülürken Bizim Mekke'yi güven içinde ve kutsal bir yer kıldığımızı görmediler mi? Bâtıla inanıp Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar?"

(Ankebût 67)

Dokunulmazlıklarınızı artırıyordum Ben. Kimse sizin kervanlarınıza dokunamıyordu. Halbuki çevrenizde soygun, vurgun, talan kol geziyordu. Kervanlar soyuluyor, adamlar öldürülüyor ama kimse size dokunmaya cesaret edemiyordu. Bütün bunları siz kendiniz mi sağladınız ki şimdi benim hidâyetime

tabi olup peygamberimin yoluna girince kaybedeceğinizden korkuyorsunuz? Yâni kendi çabalarıyla mı bulmuşlar bütün bunları ki Allah'ın istediği hayata yöneldikleri zaman kaybedeceklerinden korkuyorlar? Meselâ şu anda oturdukları koltukları kendileri mi bulmuşlar ki müslümanca bir tavır sergileyince kaybetmekten korkuyorlar? Yâni kendi çabalarıyla mı vali olmuşlar? Ken-di becerileriyle mi bakan olmuşlar? Dekan olmuşlar? Reis olmuşlar? Zengin olmuşlar? Doktor olmuşlar? doçent, profesör olmuşlar bu adamlar? Öyle mi zannediyorlar bunlar? Hiç de öyle değil. Biz vermiştik onlara bunları.

Eğer şu anda evlerimizde, köylerimizde, kentlerimizde emniyet içinde bir hayat yaşıyorsak kesinlikle bilelim ki bunu bizim için sağlayan Allah'tır. Evlerimize girilmiyorsa, üzerlerimize bombalar yağmı-yorsa bunu kendimizden zannetmeyelim. Görmüyorlar mı onlar? Ken-dileri emin bir bölgede yaşıyorlar da çevresindekiler didişip duruyorlar, çevresindekiler vuruşup duruyorlar diyordu Rabbimiz. Aynı şeyi burada bizim için de hatırlayalım. Yâni insanlar sahip oldukları şeyleri kendileri mi buldular zannediyorlar? sizler şimdi sıhhat ve afiyettesiniz, ama bakıverin bir hasta hanelere. Neleri var, ne hastalar var orada değil mi? Sen özgürce yaşıyorsun güya. Bak dünya insanlarına ne durumdalar? Veya sen geçim, dirlik içindesin, bir baksana çevrendeki geçimsiz olanlara. Sen mal mülk içinde yaşıyorsun, bakmaz mısın malsız mülksüz olanlara. Bakın âyetin sonunda da şöyle diyordu Rab-bimiz:

Bâtıla inanıp ta Allah'ın nimetini mi küfrediyorlar? Baksalar ya onlar biz onları harem bir bölgede iskan ettirmemiş miydik onları. İmkân vermemiş miydik onlara? Ama:

58. "Nimet ve refaha karşı nankörlük eden nice kasabaları yok etmişizdir. İşte yerleri! Kendilerinden sonra pek az kimseler oturabilmiştir. Onlara Biz varis olmuşuzdur."

Evet işte böyle Allah'ın kendilerine lütfettiği nimetlere karşı nankörlük eden, nimetleri Allah'tan değil de kendilerinden bilen, bu nimetlerin sahibine kulluğa yönelmeyen nice kasabalar halkını helâk ettik diyor Rabbimiz. Ukalalar Allah'ın kendilerine lütfettiği nimetlere şükredecekleri yerde nankörlük ediyorlar, Rablerine isyan ediyorlar. Rablerinin hidâyetine tabi olmuyorlar. Rablerinin elçisinin yoluna gir-miyorlar. Nimet vericinin hayat programından habersiz küfür içinde, şirk içinde bir hayat yaşıyorlar. Eğer bizler

müslümanlaşırsak her şeyimizi kaybederiz diyorlar. Tâğutlardan korkuyorlar da Allah'tan kork-muyorlar. Allah da onları helâk ettik, darmadağın ettik, ezdik, bitirdik işlerini diyor. İşte yerleri yurtları. İşte koltukları, makamları. İşte malları, mülkleri, statüleri. Kendilerinden sonra pek az kimse oturabilmiştir. Biz varis olmuşuz onlara. Bir varmış, bir yok muş olarak yok olup gitmişler.

Evet müslümanlığı yaşarsak her şeyimizi kaybederiz, makamlarımız sallanır, konumlarımız sarsılır diye düşünen insanlar kendi kendilerine şu soruyu sormak zorundadırlar: Acaba şu anda hangi makam sahibi, hangi koltuk sahibi, hangi imkân sahibi, hangi ülke in-sanı, hangi şehir insanı böyle bir azapla, böyle bir gazapla karşı karşıya gelmeme konusunda emindir? Kim böyle bir emniyet duyabilir? Kim güvence hissedebilir? Evini, barkını, ticaretini, gücünü, kuvvetini, makamını, koltuğunu, statüsünü, şehrini, vatanını, her şeyini kaybetmeme konusunda kim emin olabilir? Hiç kimse bu konuda bir emniyet içinde olamaz. Allah'a karşı nankörlük içine giren her insan, her toplum Allah dilediği zaman bir yıkımla karşı karşıya gelecektir. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmeyen bir yasasıdır. Allah diyor ki:

59. "Rabbin kasabaların halkına, onlara âyetlerimizi okuyacak bir peygamber göndermedikçe onları yok etmiş değildir. Zaten Biz yalnız, halkı zalim olan kasabaları yok etmişizdir."

Cenâb-ı Hakkın ehli zalim olan ülkelere azap eden, ceza veren olduğunu gördük, anladık. Ama bakın bu âyetle de şunu anlıyoruz ki Rabbimiz bunu zulmen yapmıyor. Ehli zalim olan ülkelere uyarıcılar gönderdikten sonra, onlar zulümlerinden vazgeçmemişlerse onları helâk ettiğini söylüyor. Tabii bize de öyle bir uyarı gelmiş burada. Nasıl? Bakın ey kullarım! Zulmünüzden vazgeçin! Kendinize, çocuklarınıza, hısım akrabanıza, beyninize, aklınıza, paranıza, elinize, ayağınıza, kazancınıza, zaman ve mekânınıza, ilminize, fırsatınıza, eğer zulmetmekten vazgeçmezseniz, tüm bu uyarılara rağmen devam ederseniz zulmünüze, biz de sizi helâk ederiz denmiştir. Zaten ancak zalimler helâk olurlar, değilse herkes ölecektir.

60. "Size verilen herhangi bir şey, dünya hayatının bir geçimliği ve süsüdür. Allah katında olan daha iyi ve devamlıdır. Akl etmez misiniz?"

Size verilenler, ne cins olursa olsun. Bunlar dünya hayatın ge-reçlerinden, gereksinimlerinden, ihtiyaç birimlerinden öte, bir de dünya hayatın süsünden öte

bir şey değildir. Size neler verilmişti? İşte on-lar. Buna göre Cenâb-ı Hakkın bize bir şeyler vererek bu dünyada bizi imtihan ettiğini aklımıza getiriyoruz. Ama arkasından âyetin şu bölümünü hep hatırımızda canlı tutacağız:

Diyeceğiz. Bunu biraz sonra söyleyeceğim. Ondan önce şunu söyleyelim: Bakın Rasulullah efendimiz bir hadislerinde onu bize şöyle anlatıyordu:

"Sizden her birinizin yaratılışı anasının karnında iken teşekkül eder. Şöyle ki: Kırk gün nutfe olarak kalır. Sonra ikinci bir kırk günde kan pıhtısı halini alır. Üçüncü kırk günde et parçası haline gelir. Bu üç değişimin sonunda vazifeli melek gönderilir ve bu et parçasına ruhu üfler. Daha sonra dört kelimeyi; rızkını, ecelini, amelini ve şaki yahut said olacağını yazması emredilir."

(Buhârî ve Müslim)

Evet demek ki melek tarafından ona ruh üfürüldükten sonra dört kelimeyi, onun rızkını, ecelini, amelini ve şaki yahut said olacağını yazması emredilir. İnsanın rızkı da yazılıyor. Rızık kişinin ana rahmindeyken ana rahmi de dahil olmak üzere dünyaya adımını attığı andan itibaren ölümüne kadar ki süre içinde Allah tarafından kendisine tahsis edilen şeylerin tümüne rızık denir. Ve bu tahsisat ölümle kesilir. Her hangi bir insan için Rabbimiz tarafından kendisine ne kadar rızık takdir edilmiştir? O kişinin ölümünden önce bunun bilinmesi mümkün değildir. Ancak kişi öldüğü an kendisine bu dünyada tahsis edilen rızkın o kadar olduğu anlaşılır.

İşte hadisin ifadesiyle ana karnı da dahil olmak üzere bir kula Cenâb-ı Hakkın tahsis ettiği, ayırdığı şeylerin tümüne birden rızık deniyor. Ömründen, bedeninden, elinden ayağından, gözünden, kulağından, ilimden, kelimeden, nefesten, güneşten, havadan, sudan, ok-sijenden, zamandan, evlâttan, hanımdan kendisine tahsis edilen şeylerin tümü birer rızıktır. Başka bir ifadeyle rızık mevcudatın bir bölümünün diğer bölümüne tahsisidir de diyebiliriz.

Yâni şu ana kadar neler öğrenmişsek, neler duymuşsak, ne okumuşsak, ne kadar konuşmuşsak, ne kadar yemiş içmişsek? Ne kadar ısınmışsak işte bunların tamamı bize tahsis edilen rızkımızdır.

Evet Rabbimiz bize ***"Bi ketbi rızkı hi"*** diye tahsisatta bulunmuş. Yâni dünyada bunun başına şunlar gelecek veya ben bunu şunlarla imtihan edeceğim demiştir Rabbimiz. Varlıkla, darlıkla, yoklukla, parayla, evle, arsayla, çenesiz bir

kadınla veya lüzumsuz bir kocayla, neyse işte. Yâni insanın başına neler gelecekse veya diplomayla, doktorayla, okulla, öğretmenle, arkadaşla, aksiyle, halimle, selimle, kilimle, halıyla neyse bir şeyle, bir fırsatla, bir ortamla Allah bizi imtihan edecek. Bütün bunlar Allah'ın verdikleridir işte.

Yâni bu ***"Bi ketbi rızgıhi"*** ile yazılan şey, kişiye bu gönderilecek sorular demektir. Sonra bu soruların kişilerin hangi zamanlama ile birleştirileceği anlatılır. O da ***"Ve ecelihi"*** dir. Yâni ana rahminde yazılan, takdir edilen bu sorulan soruların sorulma zamanı, yâni hangi soru kişiye ne zaman gelecek? Şu sabah şu gelecek, bu öğlen bu gelecek, şu yaşta bu gelecek, şu çağda şu gelecek, şu gece bu, veya bu gündüz şu gelecek diye o sorularla insanın buluşma zamanı yazılır ki işte bu da eceldir. Ondan sonra da amel takdir edilir, yâni o kişi o sorulara karşı o zaman nasıl davranacak? Nasıl hareket edecek? Aksiyon veya reaksiyonu ne olacak bu tespit edilir ki işte bu da onun saiyd ya da şaki oluşudur. Allah zaten bilir bunu. Yâni Allah için öncesi ve sonrası yoktur. Evet işte bu bilgiyle deniyor ki bu insan buna göre ya saiyd veya şaki olacaktır denilir. Bir bu hadisi hatırlayın bu âyeti anlamak için, bir de Âl-i İmrân sûresinde hani:

"Kadınlara, oğullara, kantar, kantar altın ve gümüşe, nişanlı atlar ve develere, ekinlere karşı aşırı sevgi beslemek insanlara güzel gösterilmiştir. Bunlar dünya hayatının nimetleridir, oysa gidilecek yerin güzeli Allah katındadır."
(Âl-i İmrân 14)

Evet bu âyette de insanlara kadınlar erkekler, çoluk, çocuk, oğlan, kız, atlar, avratlar, fiatlar, muratlar, Marklar, Dolarlar, altınlar, gümüşler, kantar, kantar paralar, mallar, mülkler, hars, ekinler, dikimler bütün bunlar insana süslü gösterilmiştir, insanın bunlara karşı bir meyli vardır, deniyordu. Ama âyetin sonunda da:

İşte bütün bunlar dünya hayatın metaıdır deniyordu. Daha sonra da ama Allah yanında âkıbetin güzeli vardır deniliyordu. Yâni bunlar dünya hayatının geçici, solucu, bitici metaıdırlar, geçimliğidirler. Bunların hepsi bir gün gelecek ve bitecektir. Halbuki Allah yanında olanlar Allah katında olanlar ise bitmeyecek, tükenmeyecek, ölmeyecek, solmayacak ebedî güzelliklerdir. Allah'ın yanında çok güzel bir hayat var. İnsanlara dünyada süslü gösterilen, güzel gösterilen bu fâni metalardan, bu süslerden, bu kadınlardan, bu oğullardan,

bu atlardan, arabalardan çok daha güzel şeyler hazırlanmıştır. En güzel âkıbet Allah katındadır deniyordu. Arkadaşlar konumuzla ilgili esas ilgi kuracağımız âyet bundan sonrasıdır. Bakın bundan sonrasında da Rabbimiz şöyle buyuruyordu:

“Ey Muhammed, de ki: “Bundan daha iyisini size haber vereyim mi? Allah'a karşı gelmekten sakınanlara, Rablerinin katında, altlarında ırmaklar akan ve orada temelli kalacakları cennetler, tertemiz eşler ve Allah'ın rı-zası vardır. Allah kullarını hakkıyla görücüdür.”

(Âl-i İmrân 15)

Size sizin için süslenmiş, ziynetlenmiş olan bu geçici, bu sonlu dünya hayatından daha güzelini, daha üstününü, daha kalıcı ve değerlisini haber vereyim mi? Kadınıyla-kızıyla, atıyla-arabasıyla, altınıyla-gümüşüyle, elmasıyla-armuduyla, bağıyla-bahçesiyle bu dünyadan daha hayırlısını size haber vereyim mi? Olmadı mı? Hoşunuza gitmedi Bütün bu sayılanlardan daha hayırlısının olamayacağını mı düşündünüz? Bunları güzel gibi mi gördünüz? Aman bunlarsız olmaz filan mı dediniz? Aman bu dünyada kadınsız olma, erkeksiz olmaz, çocuksuz, çoluksuz olmaz, parasız, pulsuz, atsız, arabasız, evsiz, barksız, elmasız, portakalsız olmaz mı dediniz? Öyleyse bir zahmet Tevbe sûresinin 23 ve 24. âyetlerine de bir müracaat ederseniz iyi olur. Orada da bunlar mı sevgili sizin için? Yoksa Allah mı sevgili? diye soruluyor ve bu işin mukayesesini yaptırıyordu Kur’an. İşte burada da diyor ki Rabbimiz bunlardan daha hayırlısını size haber vereyim mi? Ama herkese hayırlı değil:

Muttakiler için. Allah yanında daha takvalı olma savaşında olanlar için, Allah’ın dininin bilincinde olanlar, Allah’a kulluklarının, Allah’a karşı sorumluluklarının şuurunda olanlar, Allah’ın koruması altına girenler, velâyetlerini Allah’a verenler, Allah’ın kitabıyla birlikte olanlar, kitapla yol bulanlar, hayatlarını, bakışlarını, düşüncelerini, değer yargılarını, tanımlarını Allah’ın kitabına göre düzenleyenler için, hayatlarını Allah için yaşayanlar, hayatlarında Allah’ın sınırlarını aşmama konusunda duyarlı olanlar için, cehennemden korunanlar için bundan daha hayırlı olanı söyleyeyim mi size. Peki neymiş o?

Rableri katında altlarından ırmaklar akan cennetler vardır onlar için. Zeminlerinden ırmaklar akan cennetler, yahut kendi taht-ı tasarruflarında ırmakların akıtıldığı cennetler vardır onlar için. Kendi emirlerine verilmiş bal ırmakları, su ırmakları, süt ırmakları ve şarap ırmakları akıp gitmektedir o

cennetlerde.

Şimdi tekrar âyete dönüyorum:

Bölümüne tekrar dönüyoruz, sanki o bölüm şöyle diyor gibi geldi bana: size bir şeyler veriliyor. Sakın ha sakın bu verilenleri siz heves kabul etmeyin, hedef kabul etmeyin, amaç kabul etmeyin, her şey o zannetmeyin! Bunlar dünya hayatının metaıdır. Dünya denaet ten türetilmiş bir kelimedir. Denaet de alçaklık demektir. Dünya kelimesi hem de onun müennesi olunca kancıkça ve alçakça bir hayatın gereksinimidir bunlar demektir. Bağlanmaya değmez demektir. Bir de onun ziynetleri, süsleridir. Dünyanın süsünün Şeytan tarafından süslenmiş süsler olduğunu da hatırlarsak o zaman bunlara kanmamızın hiçbir anlamının olmadığını çok rahat anlayıvereceğiz demektir.

Çünkü bakıyoruz bir varmış, bir yok muş. Yunus sûresinde hatırlatıldığı kadarıyla o dünya süsünün geçici ve aldatıcı olduğunu şöyle beyan eder Allah bize:

“Bilin ki, dünya hayatı oyun, oyalanma, süslenme, aranızda övünme ve daha çok mal ve çocuk sahibi olmaktan ibarettir. Bu, yağmurun bitirdiği, ekicilerin de hoşuna giden bir bitkiye benzer; sonra kurur, sapsarı olduğu görülür, sonra çerçöp olur. Âhirette çetin azap da vardır. Al-lah'ın hoşnutluğu ve bağışlaması da vardır; dünya hayatı ise sadece aldatıcı bir geçinmedir.”
(Hadîd 20)

Bu dünya hayat, bu denî, bu alçak hayat oyun ve eğlencedir, ziynettir,

süstür, birbirinize karşı övünme vesilesi, malda ve evlâtta çoğalma vesilesidir. paranız, malınız ve evlâtlarınızın çoğalması konusunda aranızda bir övünme zeminidir. Bunun örneği aynen şunun gibidir: Bir yağmur gibi ki, bir yağmur düşünün ki, onun bitkisi çiftçiyi sevindirir, hoşuna gider çiftçinin. Ama sonunda o bitkiler boyun büker. Sonra bir bakmışsın ki sararıp solmuştur. Sonra da çerçöp olmuş, odun olmuştur artık. İşte dünya hayat bu. Hepimiz için budur işte dünya budur. En sevdiğiniz yemek, doyduktan sonra anlamsızdır. En sevdiğiniz şarkı, gece ikide dinlenmez artık. En sevdiğiniz arkadaş, hastayken beş para etmez. En sevdiğiniz çiçek, gün gelecek solacaktır. En çok sevdiğiniz insanlar, gün gelecek terk edeceksiniz onları. İşte dünya budur. Öyleyse kesinlikle bilesiniz ki:

Allah katında olan çok daha hayırlı ve kalıcıdırlar, akletmiyor musunuz? Akıllarınızı kullanmıyor musunuz?

Evet unutmayın ki bâki kalacak olanlar, Rabbinizin katında sevap yönünden daha iyi, sonuç olarak daha hayırlı olacak olanlar sâlih amellerdir. Yâni şu kâfirlerin varlığıyla övünüp müslümanlara karşı üstünlük tasladıkları mallar, mülkler değil sâlih ameller bâkidir. Unutmayın ki mallar, mülkler, oğullar, kızlar, makamlar, mansıplar dünya hayatının süsü ve ziynetidir. Dünya hayatının bir eğlenceliğinden başka bir şey değildir bunlar. Ama bâki olanlar, kalıcı olanlar, ölümsüz olanlar, öbür tarafa intikal edecek olanlar ise sâlih ve güzel amellerdir. Sürekli olanlar, devamlı olanlar, kalıcı olanlar sâlih amellerdir. Yaşadığımız bu hayatın sonunda bizimle beraber olacak, kabirde bizimle beraber olacak, bizi asla terk etmeyecek ve bizi cennete götürecek olanlar sâlih amellerdir.

Öyleyse ey müslümanlar, sakın ha sakın kâfirlerin size karşı hava attıkları şu geçici dünya mal mülklerini heves kabul etmeyin, hedef kabul etmeyin, amaç kabul etmeyin, her şey zannetmeyin. Bağlanmaya değmez bunlar. Bakıyoruz bir varmış, bir yok muş. Bir bakarsınız var, bir de bakarsınız ki yok olup gitmiştir.

Öyleyse iyi anlayın. Hangi zevkiniz yarın da böyle devam ediyorsa o âhirettir, hangi zevkiniz de yarına intikal etmiyorsa işte o da dünyadır. Çocukken oynadığınız oyunları bir düşünün. Karşı takıma attığınız goldeki sevinci bir düşünün. Veya damat olurken giydiğiniz elbisedeki güzelliği düşünün. Okula kaydolduğunuz günkü sevincinizi veya okulu bitirdiğiniz günkü sevincinizi bir düşünün. O sevinçlerinizden, heyecanlarınızdan bugüne intikal eden bir şey var mı? Hatırlamıyorsunuz bile değil mi? Bugün hiç de anlamı yok değil mi onların?

Yâni o günküler, o günkü anlamını hep kaybetmişlerse bunların hepsi dünya hayattır, hep geçici şeylerdir. Ama Allah'ın yanında hep hayırlı ve bâki olanlar vardır.

Meselâ ilk defa kıldığınız bir namazdan duyduğunuz zevki bir düşünün. Bugün de aynen devam ediyor değil mi? İşte bu sâlih ameldir. Veya tuttuğunuz ilk oruçtan duyduğunuz heyecan bugün de devam ediyor değil mi? İşte bâki olan sâlih amel budur.

Ama Allah'ın yanında hep hayırlı ve bâki olanlar vardır. Cennet tariflerinde kâfirler hep böyle kafa tutarlarmış. Ne? Karı kız mı dediniz? Cennette bunlar mı varmış? Biz bu dünyada istediğimizi buluruz. Bağ bahçe mi? İstemediğimiz kadar var bu dünyada. Altlarından ırmaklar akan mı? Üstlerinden de ırmaklar akan mı dediniz? Valla istesek bu dünyada biz de akıtabiliriz. Akıtıyoruz da işte evlerimizin altlarından, üstlerinden. Köşkler mi? Kasırlar mı? Hattâ camdan köşkler içine saraylar bile yaptırabiliriz diyorlarmış. Ama: ***"Ve ebka"*** denilince veya ***"Halidine fiyha ebeda"*** denilince, yâni ama cennettekiler ebedîdir, ölümsüzdür, sonsuzdur denilince adamların işleri bitiyor. Çünkü dünyadakiler böyle değildir. Dünyadakiler harp oluyor, darp oluyor, ihtiyarlık oluyor, ölüm oluyor, bayram, seyran oluyor ve adamın elinden alınıveriyor. Ama âhiretteki o ebedî dara, ebedî yurda gi-dince her şey sürekli olacaktır, sonsuz olacaktır. Öyleyse ey kullarım, hesabınızı iyi yapın dedikten sonra diyor ki Allah:

Aklınız ermez mi sizin? Size verdiğim aklı bunu anlamada hiç kullanmayacak mısınız? Aklınızı hâlâ arabanın modelini değiştirmede, evin şeklini değiştirmede, halının, kilimin modelini anlamada mı kullanacaksınız onu? Hep para kazanmanın peşinde mi kullanacaksınız? Bu âyetleri anlamada hiç kullanmayacak mısınız?

Veya düşünün adamın elinde kibrit vardır da, sobayı yakmak için yakıt arıyordur, adam bir şeyler arıyordur da, yahu be kardeşim elindeki kibrit değil mi ne kıvranıyorsun? demek neyse, nasıl her şeyi baştan kesen bir sözse, bu ondan daha kesin bir sözdür yâni. Aklınızı kullanmayacak mısınız? Aklınız yok mu sizin? Yâni iş bu kadar açıkken, durum bu kadar ayan beyanken, siz hâlâ aklınızı bunu anlamaya kullanmayacak mısınız? diyor Rabbimiz.

Bundan sonraki âyetinde de Rabbimiz artık aklını kullansın dediği insana, insanlara şu gerçek haberini duyuracak:

61. "Vaad ettiğimiz güzel bir nimete kavuşan kimse; dünya hayatında kendisine bir geçimlik verdiğimiz, sonra kıyamet günü azap için getirilen kimse gibi midir?"

Şu kişi ki Biz ona hoş vaad lerde bulunmuşuz. Biz ona güzel güzel gelecek vaad lerinde bulunmuşuz da:

O ona kavuşucu da. Ona kavuşacağının farkında da adam. Yâni buna inanıyor da adam. Yâni cennet hak edecekti o adam. Bizim kendisine vaad ettiğimiz cennete ulaşabilme imkânı da vardı onun.

O insan şu dünya hayatının geçici metaına kavuşan adamdan, dünyanın geçici metaından faydalanan adamdan farklı olmalı değil miydi? Elbette ikisi aynı olacak değildi ya. Elbette olmazdı.

Üstelik bu ikinci tip adam kıyamet günü muzdarinden olacaktır. Yâni istemese de hazır tutulanlardan, mecburen hesaba getirilenlerden olacaktır. Çünkü Yâsîn sûresinde şöyle diyordu Allah bu tür adamlara: Ya Rabbi ben hayatımdan razıyım. Ben buradan razıyım. Ben burada iyi kötü, azap, ikab, ceza meza filan dedin ama, kabir azabı da olsa ben şimdilik buna alıştım. Ben buradan çıkmak filan istemiyorum. Cennetini de cehennemini de istemiyorum, demesinin anlamı yok:

"Tek bir çığlık kopar, hepsi, hemen huzurumuza getirilmiş olur.
(Yâsîn 53)

Evet bir tek sayha, bir ses, bir kalk borusu, bir haykırma, bir anons, tek bir sarsıntı. Dirilin! Kalkın haydin bakalım! denir denmez bir de bakmışsın ki hepiniz dirilmiş ve Allah'ın huzurundasınız deniliyordu. Orada herkes ihzar edilecek, mecburen hepsi hazır tutulacaklar buyuruluyordu. Yâni nasıl ki bu dünyada ben şahitlik emek istemiyo-rum diyen adamı polis zoruyla tutup götürüyorlar, işte öyle mecburen oraya hesap kitap için herkesi götüreceklerdir. Hattâ belki de yarın hazır tutulmaktan kaçmak için kimi insanlar yakılarak külünün denize atılmasını, veya binlerce metre toprağın derinliklerine gömülmeyi, ya da mezarlarının üstüne tonlarca ağırlıkta taşların, betonların, mermerlerin konmasını emretmektedirler, vasiyet etmektedirler arkasında ka-

lanlara ki yeniden diriliş gününde hesap kitap için çıkmasınlar da varsın yer altında kalıp böyle unutulup gitsinler. Öyle istiyorlar ama, İn-şikâk'ta:

Arz içindekileri atacak, karnında ne varsa hepsini boşaltacak. Sinesine gömülen herkesi ve her şeyi kusacak. Her şeyi dışarıya atıp tahliye olacak. Tıpkı hamile bir kadının karnındakini dışarıya atması gibi yeryüzü de hamlini boşaltıp sinesindekilerin tümünü dışarıya atacak. Durum böyle olunca bunların hiçbirisinin bir anlamı yoktur.

62. "Allah, o gün onlara seslenir: "Benim ortağım olduklarını iddia ettikleriniz nerededirler?" der."

Onlara şöyle nida olunduğu gün. Hani öyle kabul ediyor, öyle farz ediyordunuz, size göre benim ortaklarım da vardı. Yâni ben kendi başıma, tek başıma Ben sözü dinlenecek bir varlık değildim sanki. Hep başkalarıyla birlik sözümü dinlemeden yanaydınız. Bazen, bazen başkalarını da bazı konularda dinlemeden yanaydınız. Birilerini bana ortak tutuyordunuz. Hani ne oldu? Nerde onlar? Eğer gerçekten onlar da sözü dinlenecek kimseler idiyseler, yâni onların da benim yanımda varlıkları hak idiyse, şimdi de onlar benim yanımda olmalıydılar. Onlar sizin üzerinizde kendi sorgulamalarını yapmalı, ben de kendi sorgulamamı yapmalıyım. Hani nerde onları görebiliyor musunuz? Hani bu konuda hak sahibi olduklarını iddia ettikleriniz? Hani üzerimizde onların da hakları, yetkileri var dedikleriniz? Nerede onlar? Hani dünyada iken hayatınızın kimi birimlerini bana sormuyordunuz da o birilerine soruyordunuz? Hani o sorduğunuz, o danıştığınız, o gönlünü hoş etmeye çalıştığınız varlıklar nerede? Hani o benim dışımda tanrı bildikleriniz? İlah bildikleriniz? Hani hatırını kazanmaya çalıştıklarınız? Hani yasalarını uyguladıklarınız? Hani hayatınıza karışma yetkisi verdiğiniz siyasal tanrılarınız, hukuk tanrılarınız, eğitim tanrılarınız, şifa tanrılarınız, oyun eğlence tanrılarınız? denilecek.

Müslümanlar bugün Allah'ın her şeyi bildiğine inandıkları, ya da her konuda Allah'a müracaat etmeleri gerektiğine inandıkları halde maalesef Allah'tan başkalarına danışıp hayat sürüyorlar. Sûrenin önceki âyetlerinde de söylediğim gibi bunun bana göre iki sebebi var. Yâni müslümanların hayat programlarında müracaat etmeleri gereken tek merci Allah olması gerekirken, teorik olarak buna inandıklarını iddia ederlerken, maalesef bu yolu çizmede Allah'tan başkalarına da müracaat ettiklerini görüyoruz. Bunun benim anlayabildiğim kadarıyla iki sebebi var, inşallah onu şöyle özetleyeyim:

1:Birincisi, hep Allah'a, hep Allah'a sorunca Allah'ın önereceği program kendisinin beklentisinin dışında olacağını bildiği için adam Allah'a müracaattan korkuyor ve kaçıyor. Yâni ben her hangi bir problemleri için bana sormaya gelmeyen akrabalarımı hep böyle görüyorum ben. Çünkü gelip sorunca benim ne diyeceğim belli. Bir tanesi var meselâ üç dört çocuktan sonra hanımını Kur'an kursu hocası yaptı. Zorladı etti kurs hocası yaptı. Yahu dedim, bir de benimle istişare etseydin dedim. Ben dedi senin bu konuda ne diyeceğini biliyorum zaten. Adam ne diyeceğimi bildiği için benimle istişareden kaçıyor. Halbuki Allah meleklerin ne diyeceklerini bildiği halde meleklerle istişare etti. Ben halîfe yaratacağım ne dersiniz? dedi. Sonra da siz bilmediniz ben bilirim diye gene de bildiğini yaptı, ama bize istişare konusunda yol gösteriyordu. Demek ki müslümanlar bekledikleri cevabı vermez endişesiyle Allah'a sormuyorlar bir.

2: İkincisi, bunu da mı Allah'a soracağız? diye bir dertleri var müslümanların. Yâni tamam namazın kaç rekat olduğunu soralım Al-lah'a, Orucun ne zaman başlayacağını soralım, abdestin farzını soralım tamam Allah'a ama, yâni kızıma gelinlik ne alacağım? Oğlumun mobilyasını nerden alacağım? Halımın rengi nasıl olsun? Televizyonumun markası nasıl olsun? Bunu da mı soracağım Allah'a? diyerek sanki Allah'ın onu sergilediğini, pazarladığını hâşâ bilmiyorlar ve onları Allah'a sormaktan yana değiller.

Tekrar dönüyoruz âyete, yâni hep bana soracakken, evlenmenizi, boşanmanızı, ticaretinizi, kazanmanızı, harcamanızı, giyim kuşamınızı, ziyaretinizi, ziyafetinizi, ikramınızı, yazınızı, çizinizi, hukukunuzu, eğitiminizi, dirliğinizi, düzeninizi, seçiminizi, geçiminizi hep bana sormanız gerekirken, benden başkalarına da soruyordunuz. Be-nim yanımda başka ortaklar tanıyordunuz. Benim yetkimi onlara da veriyordunuz. Bana şirk koşuyordunuz.

Meselâ ben Hâlık olarak, yaratıcı olarak veya Rahmân olarak sizin dünyanızda vardım da, Rahîm olarak beni tanıyordunuz da, Rab olarak tanımıyordunuz. Kanun koyucu olarak tanımıyordunuz. Başka kanun koyucular da vardı hayatınızda. Şafi olarak beni tanıyordunuz da, Rezzak tanımıyordunuz, başka Rezzaklar vardı hayatınızda. Veya Hâdî olarak beni tanımıyordunuz, başka hadiler bulmuştunuz kendinize. Mâlik olarak tanıyordunuz beni de başka mâlikler, başka söz sahipleri de vardı hayatınızda. Yâni kimi konularda benim özelliklerimi başkalarında da görüyordunuz. Benim yetkilerimi, benim sıfatlarımı başkalarına da veriyordunuz. Hani onlar nerede? denilecek.

63. “Hükmün aleyhlerine gerçekleştiği kimseler: “Rab-bimiz! İşte bunlar bizim azdırdığımız kimselerdir. Kendimiz azdığımız gibi onları da azdırdık. Onlardan uzaklaşıp sana geldik, zaten aslında bize tapmıyorlardı” derler.”

Söz kendilerine hak olan ki azap sözüdür tabii bu söz. Allah’ın azap sözü kendilerine hak olan, yasa olan, realite olan, Allah’ın azabını hak eden o insanlar diyecekler ki, ey bizi Rabbimiz! ***"Rabbena"*** diyorlar. Ey bizim Rabbimiz! diyorlar. Geçmiş olsun. Onu bugün demelilerdi. Onu dünyada demelilerdi. Rabbena! Ey bizim Rabbimiz! Ey bizim hayatımıza program çizicimiz! Ey bizim hayatımızı düzenleyen! bizim yapmamız gerekenleri bize tarif eden Rabbimiz! Ey sen dediğin için bizim onları yaptığımız Allah’ımız!

Rabbena bu demektir. ***"Allahümme"*** Allah’ım! Benim Allah’ım! Sen ne olursan ol benim sana ihtiyacım var demektir. Ama ya Rabbi! deyince de, ey sen ne dersen, ne emredersen ben onu dinimdir diye, hayatımdır diye, hayat programımdır diye, ya da uygulamam diye, ya da yönetimim diye, yönetmenliğim diye onu hayatıma aktardığım İlahım diye yalvarıyor ya bu dünyada insanlar, işte orada da Rabbena! diyorlar onlar. Dünyada deseydiniz ya bunu.

Çünkü En’âm sûresinde peygamberim, ansızın ateşle karşı karşıya geldikleri zaman onların halini bir görsen diyor Allah. Sonra da diyecekler ki Ah nolaydı keşke dünyaya bir daha döndürülseydik de Rabbimiz Allah deyip sâlih ameller işleseydik diyecekleri anlatılır. Orada Rabbin Allah olduğunu biliyorlar da alçaklar dünyada Rabbin başkaları olduğunu kabul ediyorlar.

Hani Abdullah ibni Selâm gelmiş Rasûlullah’a soruyordu: Ya Rasulallah, elbette Allah’ın dediği doğrudur, elbette iman ediyorum, ama anlamak için soruyorum. Biz din adamlarını Rab filan kabul etmi-yorduk gibiydi, acaba burada bize, anlatılan ne? deyince Rasulullah efendimiz buyuruyordu ki: Size din adamlarınız, siyaset adamlarınız bir şeyleri emrediyorlardı da siz onların bu emirlerini dinliyor ve onlara itaat ediyor muydunuz? Evet. Peki onlar sizin hayatınızda bir takım yasaklar belirliyorlardı da siz onların bu yasaklarına riâyet ediyor muydunuz? Evet. İşte bu onları Rab bilmedir ve onlara ibadetin ta kendisidir buyuruyordu.

Evet babalar bazen, müdürler bazen, bazen amirler, bazen başkanlar, bazen liderler, reisler, eğer hayatımıza bu denli karışıyor ve biz de razıysak bu

işten, onları sanki Rabbimiz kabul ediyoruz olacaktır Allah korusun. Günâh ayrı, onu hemen söyleyelim. Gaflet ayrı, acziyet ayrı, bazen cehalet ayrıdır ama sürekli olursa bu iş, yâni o konuda birilerinin önerisiyle hareket ediyorsak o zaman Allah'a sığınalım Allah bizi korusun. Evet diyorlar ki Rabbena. Peki ne olmuş?

Rabbimiz, işte bunlar bizim saptırdıklarımız! Biz saptığımız gibi, biz kendimizi iğva ettiğimiz gibi onları da saptırdık, onların da işini bitirdik, onların da pilini bitirdik, düzenlerini bozduk, ya da onların düzenlerini düzdük.

Şimdi sana geldik ya Rabbi. Bitti işimiz, anladık bütün meseleyi, seninle buluştuk, sana geldik. Ya da her şeyi sildik sana doğru geldik, sana yönelmek üzere, sana teberrî eyledik ya Rabbi.

Ve onlar zaten bize de tapmıyordular ya Rabbi. Onlar bizi alet ediyordular. Evet biz saptırdık ama onlar da bizi alet ederek kendileri sapıyordular. Tabii Mülk sûresi bunu bizzat kelime ile de ifade ediyor:

"Böylece günâhlarını itiraf ederler. Çılgın alevli cehennemlikler yok olsunlar!"
(Mülk 11)

Evet tıraşları gözlerinin önüne inince günâhlarını itiraf edecekler. Peki nerede söylüyorlar bunu? Cehennemin içinde. Cehennemi boylamışlar, ateşi kucaklamışlar ve diyorlar ki aah! keşke bir kulak verseydik! Keşke bir dinleseydik! Keşke bir akletse, bir düşünse ve bir tedebbürde bulunmasaydık! Geçmiş olsun! Bunu bugün dünyada söyleyecektiniz. Bunu dünyada anlayacaktınız. Bugün diyecektiniz Rabbimiz Allah diye. Bugün kabullenecektiniz Allah'ın kitabını. Bugün yaşayacaktınız kitabın istediği hayatı. Bugün teslim olacaktınız Allah'ın kulluk programına. Ama geçmiş olsun. Yazıklar olsun. Rahmetten cennetten ırak olsun, uzak olsun onlar! Cehenneme yuvarlansın o alçaklar diyor Rabbimiz.

Onların bu itiraflarının bir farklı tarafını da En'âm sûresi anlatıyordu:

"Sonra, "Rabbimiz Allah'a andolsun ki bizler şirk koşanlar değildik" Demekten başka çare bulamayacaklar."
(En'âm 23)

Evet Allah'ın azabını görünce diyorlar ki vallahi ya Rabbi biz müşrik değildik. Vallahi ya Rabbi biz sana bir şeyleri ortak koşmuyorduk. Evet alçaklar bir hayat yaşayacaklar, birbirleriyle olan münâ-sebetlerinden tutun da eğitimlerine, hukuklarına, ticaretlerine, selâm-laşmalarına, tatillerine, takvimlerine, kılık kıyafetlerine varıncaya kadar hayatlarının hiçbir bölümüne Allah'ı karıştırmayacaklar, Allah'tan baş-ka Rabler, ilahlar bulacaklar sonra da Allah'ın ateşini görünce yeminle biz müşrik değildik diyecekler. Şirk koşmadıklarına dair, küfrü din olarak kabul etmediklerine dair yemin edecekler.

Veya bir başka mânâyla vallahi ya Rabbi meğer bizler müşrik değilmişiz diyecekler. Vallahi ya Rabbi meğer bu bizim sana ortak koşmaya çalıştıklarımız senin yanında ortak olmaya lâyık değillermiş diyecekler. Vallahi ya Rabbi şu bizim dünyada kendilerinden korktuklarımız, kendilerini sevdiklerimiz, kendilerine sığındıklarımız, kendilerine dua ettiklerimiz hidâyeti, rızkı kendilerinde gördüklerimiz, şeytanlarımız, tâğutlarımız, azizlerimiz, reislerimiz meğer sana ortak koşmaya lâyık değilmiş, bunu anladık diyecekler. Biz onları bizim Rabbimiz olsunlar diye dinlemedik.

Evet seni de dinlediğimiz, onları da dinlediğimiz zamanlar oldu ama şirk koşmak için, dinden çıkmak için, sana ortak olsunlar diye, seni diskalifiye edelim diye dinlemedik onları. Senden üstün tutmak için dinlemedik onları ya Rabbi diye itirafta bulunacaklar ama bu itiraf onları kurtarmayacaktır anlıyoruz.

64. "Koştuğunuz ortakları çağırın" denir; onları da çağırırlar ama, kendilerine cevap veremezler; cehennem azabını görünce doğru yolda olmadıklarına yanarlar."

Şöyle denilecek beri tarafta da: Haydi şeriklerinizi, ortaklarınızı, Allah yanında sözünü dinlediğiniz, Allah berisinde kendilerinde yetki gördüğünüz varlıklarınızı çağırın! denilecek. Onlar da onları çağıracaklar da icabet etmeyecekler, edemeyecekler. Cehennem azabını görünce de keşke hidâyet bulsalardı ya. Keşke daha önce hidâyet bulsalardı ya. Bir böyle, bir de azabı görünce sanki şöyle derler keşke hidâyet bulsaydık derler.

Evet denir ki onlara, haydi çağırın bakalım. Hani Allah'ın berisinde dua ettikleriniz? Çağırdıklarınız, çağrışım yaptıklarınız var ya. Hastalanınca çağrıştırdıklarınız. Ev yaptıracaksınız, falan aklınıza geliyordu, oysa önce Allah aklınıza gelecekti. Hukuk probleminiz oluyor birilerini hatırlıyordunuz, halbuki

Allah’ı hatırlamalıydınız. Evlenirken, boşanırken birilerini hatırlıyordunuz, halbuki Allah’ı hatırlamalıydınız. Haydi öyleyse şimdi o kendilerine dua edip çağırdıklarınızı, çağrıştırdıklarınızı denecek.

Beyzavi şöyle bir konu anlatır. Bir adam bir kitap yazmış, işte sultana götüreyim de karşılığında ondan bir şeyler alayım diye. Sultanın sarayına giderken bir çadıra uğrar. Orada karşılaştığı bir kadın ona sorar: Nereye evlât? Adam der ki Fâtihayla alâkalı bir kitap yazdım da onu Sultana götürüyorum der. Kadın der ki evlât sen Fâtiha’yı bilir misin? O ne biçim söz anne? Bu kadar kitap yazan adam Fâtiha’yı bilmez mi? der. Kadın, evlât sen hele bir anlat der. Adam Fâtiha’yı anlatınca der ki kadın evlâdım sadece Allah’tan yardım beklenecek diyorsun sen tutup sultandan yardım beklemeye gidiyorsun, bu ne biçim iş?

Yâni sahâbeye bakıyoruz hep inançları böyle. Ahmed bin Hanbel’in hayatında bazı böyle pasajlar okudum, hep dertleri bu yâni. sadece Allah’a muhtaç olmak, başka hiçbir şeye muhtaç olmamak. Sadece Allah’a dua etmek ve dâvetiyelerinin üzerine başka hiç kimsenin adını yazmamak. Biz hayatımızın programı konusunda sadece Allah’a kulluğumuzun gereğine inanırken Allah’tan başkasına da ihtiyacımız olduğunu belirtirsek galiba Fâtiha’ya aykırı yaşamış oluruz.

Şöyle gibi, öğretmen arkadaşlar gidiyorlar bir yerlere öğretmen olarak, altı ay, bir sene sonra geliyorlar. Nasıl ne var ne yok o bölgede? diyoruz, valla hocam çok güzel, yer tam hizmet edilecek yer, ama çok ihmal edilmiş, hiç bir hizmet gitmemiş, ben gidinceye kadar. işte, eh iyi, ama ah idareci biraz anlayışlı olsaydı, ah bir kütüphane olsaydı, ah biraz param olsaydı, ah bir arabam olsaydı, ah bir vakıf olsaydı, ah bir dergimiz olsaydı, ah çevre bu işlere biraz yatkın olsaydı çok iyi olurdu filan diyorlar. Ben diyorum ki ah bir Allah olsa desene kardeşim! Ah bir Allah olsaydı diyebilir misin? Orada duruyor. Çünkü sen yoksa Fâtiha’da şöyle mi okuyorsun: İyyake na'budu ve iyya nestaîn, para. İyyake na’budu ve iyya müdür, ve iyya vakıf, ve iyya dergi, ve iyya çevre mi diyorsun? Yoksa iyyake na’budu ve iyyake nestaîn mi diyorsun?. Bunlar olamayacağına göre sadece Allah’a yardım konusunda yalvardığımıza göre bunları unutmayacağız inşallah.

O müşrikler dua ettiklerini, hatırladıklarını çağırdılar, dua ettiler, yalvarıp yakardılar, aman zaman eylediler, fakat kendilerine icabet edemediler. Tabi icabet edememek bir başka yerde de duymamak anlamına geliyor, çünkü

Allah’tır ancak duyan. Şu anda bütün zaman ve zemin dahilinde bizim çağrımıza icabet edecek olan sadece Allah’tır. Çünkü duyandır, çünkü işitendir, çünkü işittiğine gücü yetendir, işittiğinin imdadına yetişendir, çünkü bilendir, çünkü anlayandır. Onlarsa asla onlara icabet edemeyecekler.

Onlar azabı da gördüler. Bunun üzerine onlar azabı da hak et-tiler, azabı gördüler, anladılar. Keşke onlar hidâyete erenler olsalardı. Bunun ne anlamı var? Yâni âhirette keşke nin ne anlamı olacaktır da? Zaten azabı hak etti mi adam, günâhını itiraf da etse cehenneme gidecektir. Niye keşke denmiş o zaman burada? Arkadaşlar aslında bu âyetler âhiretteki konuşmaların bize intikali değil de, buraya kadar olanların âhirette varacağı sonucun hikayesidir ve de bu son bölüm Cenâb-ı Hakkın bize rahmetinin Rahmâniyetinin tecellisidir. Yâni Allah bunları niye anlatıyor bize? Bizi korkutmak için anlatıyor, sakındırmak için anlatıyor, bizi o işten vazgeçirmek için anlatıyor. Diyor ki keşke onlar, o durumda olanlar yollarını Allah’la bulsalardı! Keşke dünyada hidâyete ulaşsalardı! Keşke kitaba sorup, danışıp hareket etselerdi de başlarına bu işler gelmeseydi.

65. “O gün Allah onlara seslenir: “Peygamberlere ne cevap verdiniz?” der.”

Evet o gün şöyle nida olunacak onlara: Peygamberlere nasıl icabette bulundunuz? Neler dediniz onlara? Ne cevap verdiniz? Peygamberlere nasıl bir cevap verdiniz? Ne dediniz, nasıl karşıladınız onları? Nasıl muamele yaptınız onlara?

Herhalde şöyle mi diyeceğiz: Ya Rabbi senin peygamberin bize bir şey demedi ki, biz ona bir cevap verelim. Bir şey sormadı ki o bize, biz ona cevap verelim. Tat bir peygamber göndermişsin bize. Bizimle hiç konuşmadı. Bize hiçbir mesaj ulaştırmadı. Bizim dinimizi bize o anlatmadı ki. Bizim dinimizi bize babalarımız anlattı, hocalarımız anlattı, Ömer Nasuhi Bilmen anlattı. Biz dinimizi onlardan öğrendik. Senin peygamberin zaten bizim dönemde gelmedi. Çok önceleri gelmiş ve kendi toplumunu ilgilendiren sözler söylemi, uygulamalarda bulunmuş. Bizim onun ne dediklerinden haberimiz yoktu diyeceğiz herhalde. Çünkü peygamberi tanımayan, peygamberin sözlerini, peygamberin uygulamalarını tanımayan bir adam bundan başka ne diyebilir ki?

Peki gerçekten öyle miydi? Gerçekten peygamber hiçbir söz söylemeyen, hiçbir teklifte bulunmayan veya teklifleri sadece kendi dönemi insanlarını bağlayan, bizi bağlamayan mıydı? Hayır Allah’ın Resûlü 60 bin civarında sözü

olan, teklifi olan ve bu teklifleri de sadece kendi dönemini değil kıyamete kadar tüm mü’minleri ilgilendiren bir örnekti. İşte bu 60 bin civarındaki peygamber sözüne, peygamber teklifine ve uygulamalarına ne cevap verdiğimiz, nasıl bir tavır takındığımız sorulacak.

Halbuki Peygamber elli bin, atmış bin söz söyleyen, amel eden varlıktır. Yâni tespit edilen hadisleri 50,60 bin kadar olan bir örnektir. Evet atmış bin civarında söz söyleyen bir peygamber. Onlardan ne kadar haberdarsak bizde o kadarı var demektir. Meselâ bir araba 6000 parçadan oluşuyorsa sizde kaç parça varsa arabanızda o kadar parça vardır. Her halde bir direksiyon bir de dört teker varsa elinizde ona benim arabam var filan demiyorsanız, o zaman 60 000 de kaç hadis varsa sizde o kadar hadis var demektir ve sizin peygamberle ilginiz o kadar demektir. Kaç hadisiniz varsa üzerinde kafa yorduğunuz, hayatınızı onunla düzenleyeceğiniz o kadar müslüman-lığınız var demektir.

Allah korusun haberdar olduğunuz zaten yok da bir de üstelik onlara cevabınızı düşünün. Meselâ 60 000 odalı bir saray gezecektiniz ve değerlendirmenize göre de size mükafat verecektiler. İki oda, üç oda, beş oda gezdiniz ve orada oyalandınız durdunuz artık. İşte kumar oynama! Zina etme! Sağa bakma! Sola gitme! Dükkana git! Tezgaha git! Yat! Uyu! tamam. Geri kalan odalarda çok güzel şeyler vardı belki onlardan da haberdar olacaktınız da öyle yorumlayacaktınız, cevap verecektiniz. İcabet edecek, amel haline getirecektiniz. ***"Ecebtüm"*** olacaktı o zaman. Eğer sadece namaz, oruç, haç, zekât, kelime-i şahadet insanı cennete götürecekse kurandan diğer bölümleri alalım çıkaralım din bozulmayacaktır o zaman. Dinde hâşâ fazlalık olur o zaman.

Veya işte bir kaç hadis bırakalım hayatımızda gerisini tümden yok farz edelim eğer din bozulmuyorsa o zaman hâşâ boşuna bu kadar söz söyleyendir o zaman peygamber. Hayır hayır kitabın da peygamberin de bizim hayatımızdaki fonksiyonu bu kadar basite indiri-lemez. Unutmayalım ki bu kitabı tanıdığımız kadarıyla peygamberin sünnetini tanıdığımız kadarıyla müslümanız ve Rabbimizin sorularına cevap vereceğiz. Diğer kitapları tanımasak da olur, diğer liderleri ve efendileri ve onların uygulamalarını tanımasak da olur ama bu kitabı ve peygamberin sünnetini tanımak zorundayız.

66. “O gün, haberlere karşı körleşirler, verilecek cevapları kalmaz; birbirlerine de soramazlar.”

Haberlerin körlüğü kapladı onları o gün. Sormazlar, soramazlar, istemezler, isteyemezler, soruşturamazlar, karıştıramazlar o gün. Sorgulama ve yorumlama işleri olmaz o gün onlara. Çünkü haberler onlara körlük getirdi o gün. Haberler köreldi onlara. Yâni nasıl bir şey ben bilemedim? Yâni hapishanedeki adamın, zindandaki adamın, ma-ğaradaki adamın körlüğü mü? Ya da dünyası yıkılan, dünyası kararan bir adamın körlüğü mü? Zaten Kur'an bu tür adamlara öyle diyordu:

"Âyetlerimizi yalanlayanlar karanlıklarda kalmış sağır ve dilsizlerdir.

(En'âm 38

Allah'ın âyetlerini yalanlayanlar, Allah'ın âyetlerini yalan sayanlar, Allah'ın âyetlerini yok farz edenler, âyetlerle ilgilerini keserek bir hayat yaşayanlar karanlıklarda kalmış sağır ve dilsizlerdir diyor Rab-bimiz. Onların bu sağır ve dilsiz oluşları hiçbir şey duymaz oluşları ve de tat oluşları, konuşma imkânlarının olmayışı anlamına gelmemektedir. Bunlar duyarlar ama âyetlerimizi duymak istemezler, âyetlerimizi duymazlıktan gelirler anlamınadır. İşte bunlar âyetlerin nûrundan, âyetlerin ışığından mahrum kalmış, karanlıkta, zulümatta kalmış insanlardır. Dünyada tüm Allah âyetlerinden habersiz yaşıyorlar bunlar. Yâni adamların algılama özellikleri kapanmış, işi bitmiştir. Kendilerine haberler kalmamış kitaptan ve peygamberden haber alma istidatlarını yitirmiş insanlardır bunlar. Halbuki Allah onlara hidâyeti, basîreti, basîret yollarını göstermiştir. Ama onlar körlüğü basîrete tercih ettiler. Körlüğü hidâyete tercih ettiler. Onlar küfrü imânâ, sapıklığı hidâyete tercih ettiler ve kör bir toplum olarak kalmayı tercih ettiler.

67. "Fakat, tevbe eden, inanıp yararlı iş işleyen kimsenin, kurtuluşa erenler arasında bulunması umulur."

Amma tevbe edenlerin, durumlarını değiştirenlerin, körlükten kurtulmak için yön değiştirenlerin, iman edip sâlih ameller işleyenlerin kurtuluşa erenlerden olması umulur. Umulur ki onlar kurtulanlardan olacaklardır. Evet, eğer tevbe ederseniz, eğer hayatınızın kıblesini değiştirirseniz, Allah'a dönerseniz pişman olursanız, ama sadece bu da yetmez. Hemen arkasından iman edip bu imanlarınızı amele dönüştürme, imanlarınızı hayatınızda görüntüleme çabası içine girerseniz.

Evet sadece tevbe, sadece pişmanlık yetmez. Tevbe ettim ben, meğer ben

ne kadar kötüymüşüm? Meğer ne kadar da berbatmış benim gidişatım? demeniz yetmez. Hemen arkasından ve amene yaparsanız, yâni Allah'ın istediği gibi iman sahibi, kabul sahibi olursanız. Bu da yetmez ve amile salihan olursanız, yâni bunu da amel haline getirirseniz işte o zaman felaha erenlerden olmayı ümit edebilirsiniz. O zaman ümit edin bu işi diyor Rabbimiz. Çünkü bir kere olmayacak bu iş sürekli olacak diyor.

68. "Rabbin dilediğini yaratır ve seçer; onlar için seçim hakkı yoktur. Allah onların koştukları ortaklardan münezzehtir, yücedir."

Rabbiniz ki hem dilediğini yaratan, hem de seçim gücü olandır. Ama onlar için seçim var mı? Seçebilecekler mi? Yâni hangi ihtimalden hangisine serbestler? Yâni insanlar seçebiliyorlarsa ölmemeyi seçsinler bakalım. Seçebiliyorlarsa hastalanmamayı seçsinler, seçebiliyorlarsa galip gelmeyi, yenmeyi, ya da yememeyi, acıkmamayı, ya da kendilerine göre ikinci bir dünyayı, üçüncü bir güneşi seçsinler bakalım. Öyle yok. Allah seçer sadece. Dilediğini sadece O seçer, ne isterse öylece seçer, olay bu. Peygamber seçme hakkı da ona aittir, kitap göndermedeki kuralları seçme hakkı da Ona aittir. Onların hiçbir konuda seçme hakları yoktur.

Amma Allah'ın seçmesinde de, seçtiği işlerde de, başkalarının münâsebetinde de sakın ha Allah'ı tenzih edin, tesbih edin, şirk koşulan her bir şeyden yüce olduğunu münezzeh olduğunu anlayın, sakın Onu kendinize ya da başkalarına benzetmeyin! birilerine benzetmeyin Allah'ı. Ne kral gibi zannedin, ne imparator gibi zannedin, ne baba gibi, ne ana gibi, ne efendi gibi zannedin. Arkadaşlar, Allah Zül Celalin kimi sıfatları anlatılırken yanlış anlaşılmasın diye sanki hemen arkasından böyle tesbih edin, takdis edin, O şirk koşulanlardan yücedir denilmiştir.

69. "Rabbin gönüllerinin gizlediklerini ve açığa vurduklarını bilir."

Rabbin ki, Rab olmaya lâyık Allah ki göğüslerin gizlediğini de, açığa çıkarıp ilân ettiğini de bilendir, en bilendir, net bilendir, açık bilendir.

70. "Allah O'dur; O'ndan başka tanrı yoktur. Hamd, dünyada da âhirette de O'nun içindir; hüküm de O'nundur. Yalnız O'na döndürüleceksiniz."

O Allah ki kendinden başka İlah olmayandır. Bunu Allah haber olarak söylemiyor, hüküm olarak söylüyor. Allah kendisinden başka İlah olmaması

gerekendir. Öyleyse bir bakın kul olduğunuz, sözünü dinlediğiniz, kölesi olduğunuz, kendisine bağlandığınız varlıklar mı var Allah berisinde hayatınızda? Atın onları kenara, sadece Allah kalsın. Hamd Ona aittir, hem evvelde, hem de ahirde, hem dünyada hem de ukbada. Dünyada hamd Allah'a aittir, çünkü mülk Onundur, çünkü galip Allah'tır. Hüküm Onun hükmüdür, dünyada mü'minler hamdi hep Ona ait kıla gelmişlerdir, âhirette de hamd Allah'a aittir. Bakın A'râf sûresinde cennete giden mü'minlerin şöylece hamd edecekleri anlatılır:

"Bizi bu cennete eriştiren Allah'a hamd olsun. Eğer Allah bizi doğru yola iletmeseydi, biz doğru yolu bulamaz-dık.
(A'râf 43)

Evet bütün bu nimetleri bize veren, bizi bu nimetlere ulaştıran, bizi cennete ulaştıran, bize dünyada bu cennet yolunu gösteren, bize cennete ulaştırıcı ameller işlemeyi nasip eden Rabbimize hamd olsun. Eğer Allah dünyada bize hidâyet etmeseydi, bize yol göstermeseydi, dünyada bize kitap ve Peygamberler göndermek sûretiyle bize cennet yolunu tanıtmasaydı, bize cennete yollarını açmasaydı hiç bir zaman biz bu cenneti bulamazdık, hiç bir zaman biz bu nimetleri elde edemezdik diyecekler ve Rablerine hamd edecekler. Evet hakikaten Rabbimiz bizim cennete gidebilmemiz için, cennet yolunda tutmak için bu kadar imkânlar hazırlamaktadır. Eğer Rabbimiz bütün bu imkânları hazırlamasaydı, bize kitap göndermeseydi, bize elçilerini göndermeseydi, bize cennet yollarını net ve açık bir şekilde beyan etmeseydi mümkün değil biz bu cenneti bulamazdık bu cennete ulaşa-mazdık.

İşte bu cennet mahza Rabbimizin bize ikramıdır lütfudur. Burada bugün bunu anlayıp Rablerine hamd etmeye çalışan, Rablerinin kendileri adına seçtiklerinden razı olup öylece bir hayat yaşamaya çalışan mü'minler orada da bu hamdlerini devam ettiriyorlar. Bütün bu nimetlerin kendilerinden değil Rablerinden olduğunu burada itiraf eden mü'minler bu imanlarını orada da itiraf ediyorlar. Yâni cenneti hak edince mü'minler Rablerine hamd ediyorlar.

Hayata karışma yetkisi Allah'ındır. Hüküm Allah'ındır, kayıtsız şartsız hüküm yetkisi Allah'ındır. Ama siz bilirsiniz, yarın Ona döneceksiniz, yarın O sizi hesaba çekecek olandır. Hüküm konusunda da, hamd konusunda da, İlahlık, Rablik konusunda da Onun dediklerini mi dinlediniz? Yoksa başkalarının dediklerini mi dinlediniz? bunun he-sabını vereceksiniz.

71. "Ey Muhammed! De ki: "Söyler misiniz? Eğer Allah geceyi üzerinize kıyamete kadar uzatsaydı, Allah'tan başka hangi tanrı size bir ışık getirebilir? Dinlemez misiniz?"

Kur'an-ı Kerîm Rabbimizi anlatırdı. Yâni kime kul olacağımızı? Nasıl kul olacağımızı? Ve neden kul olacağımızı anlatırdı. âhiret, kıyamet, cennet, cehennem, şirk, küfür, iman, inkâr derken hep Allah şudur, ondan başkası değildir anlatıldı. Ve bizi mat etmek için değil de aklımızı erdirmek, ya da imânâ, İslâm'a sevk etmek için âyetler sıralanırdı. Bakın burada da bunun güzel bir örneğini görüyoruz. Cenâb-ı Hak geçen hafta okuduğumuz âyetlerde kıyametten de söz ediyordu, ama hemen arkasından:

Diyerek Cenâb-ı Hak kendini tanıttı bize. Öyle bir Allah ki kendinden başka İlah yok, hamd önce de sonra da Onundur, hüküm Onundur, hâkimiyet Onundur, bunu unutmayın sonunda dönüşünüz Onadır denilmişti.

Şimdi sor onlara ey Peygamberim diyor, veya ey peygamber yolunun yolcuları, ey din anlatanlar, ey dini duyurması gerekenler, ey hoca çocukları, söyleyin, bunu insanlara! Şu gerçeği de haykırın! Şu gerçeği de ilân edin ki böylece insanların akıllarını, kulaklarını, gözlerini böylece çalıştırmalarını söyleyin onlara. Çünkü insanların Allah'ın âyetlerini algılamada iki mekânizmaları vardır ki bunlar göz ve kulaktır. Bu iki pencereden kalbe aktarılan şeyler kalpte değerlendirilir. Değerlendirmeleri gerekecekti onların. Allah diyor ki:

Ne diyorsunuz? Ne dersiniz? Düşünmediniz mi? Fikriniz, reyiniz nedir? Yâni bu konuda sizin bir fikriniz yok mu? Düşünün bakalım, Allah geceyi sizin üzerinize sermeda yapıverse, yâni sürekli kılıverse, devamlı ediverse, gündüzü getirmese, ışık bitse, zıya ortadan kaybolsa, yâni güneşle ilginizi Allah bitiriverse. Ama ila yevm'il kıyameh sürse üstelik bu iş, kıyamete kadar da devam edecek olsa söyleyin bakalım:

Allah'tan başka hangi ilahtır size ışık getirecek olan? Allah'tan başka hangi ilah size bir ışık getirebilecek? Veya onu size tekrar döndürecek, gündüzü tekrar size yaşatacak olan kimdir? Var mı Allah'tan başka böyle birileri?

Kur'an materyalist bir ekolün meseli değildir. Yâni hep maddeden söz

etmez Kur’an. söylediği madde planında olanların da hayatı ilgilendiren maddeler olduğunu unutmadan hareket edecektik. Dolayısıyla güneşin bizden gidivermesini bayağı dünyanın durması, güneşin başka yerde olması şeklinde anlayacağımız gibi, güneşin tamamen ortadan kalkması şeklinde de anlayabileceğiz. Kıyamete kadar bu işin sürmesini de zaten öyle olunca kıyamet kopacaktır. Bir de bu konuyu o âyetle birleştirelim. Tekvir sûresinin beyanıyla güneşin defteri dürülecek, dünya bitecek ve kıyamet kopacak, her şey bitecektir. O zaman şöyle gibi de, yâni siz ölüverseniz, güneşiniz bitiverse, geceniz başlayıverse, veya sizin güneşle, ışıkla, gündüzle beraber olma imkânınızı sağlayan gözünüzü biz alıversek ne yaparsınız? deniyor.

Hani Bakarada ***meselühüm*** diye başlayan bir örnek veriliyordu. Bir adam görün ki ateş yakıyor. Yaktığı ateş çevresini aydınlatıyor, gözleri görüyor, bunu yakan adam da bunu biliyor, sonra Allah onun gözünün nûrunu, ya da onunla birlik olanların gözlerinin nûrunu gideriveriyor da insanlar kapkaranlıkta kalıyorlardı, neye uğradıklarını bi-lemiyorlardı. İşte böyle sizi görmez hale getiriversek, size gözünüzün ışığını, ziyanızı, yâni dünyaya bakma özelliğinizi kim verecek? deniyor.

Yâni biz Allah’ın bize gönderdiği nûr olan, ışık olan, basiret o-lan Kur’an’ı kaybedersek, zaten o anlatılacak burada, Allah böyle yaparsa diye. Nûr olan Kur’an’ı kaybedersek, Kur’an’la ilginizi kaybedersek, söyleyin siz nereden nûr bulacaksınız? Kur’an’sız nasıl yaşayacaksınız? Nûr olan, ışık olan Kur’an’sız problemlerinizi nasıl çözeceksiniz? Veya derdinizi nasıl fark edeceksiniz? Nice araba sürücüleri var ki arabalarındaki kendilerini az sonra felâkete sürükleyecek bozuklukları bilmemektedir. Yâni son haddi, belki de bir kilometre gidince her şey bitecek hale gelmiş ama o bozukluğu sürücüsü bilmemektedir.

Veya nice insanlar vardır ki bünyelerindeki, bedenlerindeki müthiş infilakların ya da ölüm habercisi hastalıkların farkında değildir. Veya bunun dışında kişi nice geçimsizliklerin, nice düzensizliklerin farkında değildir. Eğer insan Kur’an’la, hikmetle, hükümle, hâkimiyetle, Furkân’la, besair olan, görüş ve gösteriş özelliği olan vahiyle beraber olursa ne ala. Değilse Allah’ın bu görme özelliğini sizden almasından sonra siz neyle göreceksiniz?

İşitmez misiniz? Dinlemez misiniz? Dinlemeyecek misiniz? An-latılan şeyler akıl erdirmeyle ilgiliyken acaba Rabbimiz niye akl etmez misiniz? Düşünmez misiniz? Dememiş de dinlemez misiniz? demiş di-ye düşündüm. Yâni

elbette Allah ***La yüs'elü amma yef aldir***. Yâ-ni yaptığından sorumlu değildir. Kimse Onu bu konuda niye böyle yaptın? Niye böyle dedin? diye hesaba çekemez. O bir kere kesin bir gerçek.

72. Allah dinlenmeniz için geceyi ve lütfedip verdiği rızkı aramanız için gündüzü meydana getirmiştir. Bunlar, O'nun rahmetinden ötürüdür. Belki artık şükredersiniz.

Burada da bakmaz mısınız? Yâni gözünüzü kullanmaz mısınız? Kulağınızı kullanmaz mısınız? diyordu. Anlayabildiğim kadarıyla Allah Zül Celâl'in iki çeşit âyeti vardı. Bu iki âyetten bir grup görmeye yönelik âyetlerdi, meşhûd âyetlerdi, semadaki, arzdaki, insandaki, taştaki âyetlerdi. İkinci grup âyetler ise, bunlar da dinlemeye yönelik, okununca insanların anlayacağı, kulaktan insana intikal eden âyetler, yâni Kur'an âyetleri, kitap âyetleriydi.

İşte insanın görmeye ve dinlemeye yönelik âyetler karşısında körlüğünü ve sağırlığını açığa çıkaran bu ifadeler bizi intibaha dâvet ediyor. Uyanıklığa dâvet ediyor, yâni dinlemeyecek misiniz hala! kulak vermeyecek misiniz bu gerçeklere! Anlamayacak mısınız bu işi! zaten kapkaranlıkken kim görecek de? Beri taraf ta da karanlık bitmiş, aydınlık başlamış da kıyamete kadar hep gündüz olmuş, sükun bulacağınız bir gece kaybolmuş. Peki bakmıyor musunuz? Anlamıyor musunuz? Görmüyor musunuz? deniliyordu. O zaman biz de Allah'ın âyetlerini görmeye yönelikse görelim, dinlemeye yönelikse dinleyelim. Kur'an âyetlerini anlayalım, böylece hayatımıza düzen getirelim inşallah.

Evet düşünün, gündüzünüzü Allah böyle ebedîyen elinizden alıverse peki Allah'tan başka hangi İlah size bir gece getirsin de onda sükun bulasınız? Var mı bunu size getirecek bir başka İlah? Arkadaşlar bu teskünü ifadesi Kur'an'da: ***"Liteskünu ileyha"*** diye bir kadınlar için, bir de böyle gece için kullanılmıştır. Allah geceyi sükun mahalli kılmış, erkek için karısını da sükun mahalli kılmıştır. Tabi yaratılış böyledir ama bugün insanlar Allah'ın sükun için kıldığı geceyi, hareket için, maişet için, gayret için kullanmaya kalkarlarsa bu da fıt-ratın dışında hareket etmedir diyoruz.

Bakmıyor musunuz? Görmüyor, anlamıyor musunuz? Gecenin gündüzün de, kadının kızın da fonksiyonlarını değiştiriyorlar insanlar.

73. "Allah dinlenmeniz için geceyi ve lütfedip verdiği rızkı aramanız için gündüzü meydana getirmiştir. Bunlar, O'nun rahmetinden ötürüdür. Belki

artık şükredersiniz.”

Onun Rahmetinden kaynaklanarak, gündüz ve gecede sizin sükûnet bulmanızı diler Allah. Buradaki daha ayrı bir iş. Yâni sizin dengede olmanızı ister. Sizin dengeli hareket etmenizi, varlık sebebinize, vücudunuzun varlık sebebine uygun bir hayat yaşamanızı diler Allah, öyle kılmıştır.

Ve de Allah'ın fazlından rızık aramanız ve böylece Allah'ın ni-metlerine şükretmeniz için Rahmetinin gereği verdiklerini, gönderdiklerini size böylece ulaştırmıştır. Arkadaşlar, buradaki sükûnet ruh ve beden yönüyle kişinin sakin olması, diğeri ise kişinin ruhunun ölümle bedenden ayrıldıktan sonra sanki yeniden can bulup dinlenmesidir. Gecedeki uyku insanı dinlendiricidir. Çünkü bu kişinin fıtratına uygunluğun ifadesidir. Meselâ kadın anne olursa dinlenir. Anne de çocuğunu emzirince dinlenir. Evliyse kocasına hizmet edince aslında dinlenir kadın. İnsanların çoğu bilmezler bunu ayrı şey.

Veya erkek hanımının düzenini, gidişatını, nizam ve intizamını Allah'ın istediklerine göre ayarlayınca, onda İslâmî bir yapılanma görünce dinlenir. Baba kızının müslümanlığını görünce dinlenir. Burada da gündüz ve gece insanlar Allah'ın istediği gibi bir hayat programı düzenleyince sükûnet bulurlar, sakinleşirler, karmaşa olmaz, dengesizlik olmaz demektir bunun mânâsı.

Hani Marx gibi, Engels gibi insanların, ya da Hegel gibi adamların her şey değişim halindedir, bir nehirden iki kere yıkanılmaz gibi mantıklarının galiba temel noktaları haktan ayrılan insanların hak arama çabasındaki karmaşalarını anlatmaktadır. Önce ayrılıyorlar haktan, sonra da hak aramaya çabalıyorlar bu sefer, birinde batıyorlar, bir nehirde batıyorlar ki bunun adına moda diyorlar. Olmuyor, bu sefer ikincisine gidiyorlar, hep bir yenilik, hep bir değişiklik arıyorlar. Aslında kendi fıtratlarına uygun bir hayat programı yaşayıverselerdi tamam o zaman onu değiştirmeye de gerek kalmayacaktı, çünkü en güzelini bulduktan sonra gerisi aranmaz aslında. Cennette onun için bıkmak yoktur, çünkü en güzelidir orası. Artık bıkılmayacaktır orada.

İmiş bu üstelik. Yâni bunun dışında da hak aramak, huzur aramak o gazabı gerektirecektir artık.

74. “O gün Allah onlara seslenir: “Benim ortağım olduklarını iddia ettikleriniz nerededir?” der.”

Bir gün gelecek ki o gün onlara şöyle nida edilecek: Denilecek ki hani ortaklarınız? Siz öyle zannediyordunuz. Sizin zu'munuz, sizin iddianız, sizin inancınızca hayatınızı mahvettiğiniz Allah'a ortaklar da koşuyordunuz. Hani onlar nerede denilecek. Eh söyleyin bakalım, Allah bu kadar ayan beyanken, bu kadar tek İlahken, kendinden başka ilahın olmadığı bu kadar kesinken, yâni şu yukarda sayılanlarla bu iş ispat edilmişken, geceyle ve gündüzle bu iş ispat edilmişken, size rahmetinden, mağfiretinden bol bol lütuflarda bulunduğunu siz çok iyi kavramışken e tutup bir de eğer siz başka ilahlar peşinde koşar, Allah'tan başka başka ilahlar edinmeye çalışırsanız yarın size soracağız, ne yapacaksınız? Ne diyeceksiniz o zaman? Bir deliliniz, bir hüccetiniz, bir imanınız veya ortaya koyacağınız bir ispatınız olacak mı? Elbette mümkün değildir bu. Şüreka ortaklar demektir. Peki insanlar Allah'a nasıl ortaklar koşarlar? Bir kaç şeklini biliyoruz bunun.

1: Allah'ı olduğu gibi kabul eder adam, ama hayata karışmaz bir Allah olduğu için hayatlarına karıştırmazlar O Allah'ı. Demokratik, laik insanların şirkidir bu. İnanırlar Allah'a, iman ettiklerini söylerler ama diğer işlerde, dünya işlerinde de başkalarına danışırlar. Veya Al-lah zül Celali bilirler, anlarlar, kabul ederler de, Ondan gelecek mesajın işe yaramayacağı kanaatiyle hayatlarını Ona sormazlar, başkalarına sorarlar. Yâni ben bilirim ya Rabbi senin ne diyeceğini! Onun için kusura bakma! derler sanki.

2: Bir başka şekil de Allah Zül Celali öyle tanırlar ki O yüce bir varlıktır. Ona ulaşılmaz, mümkün değil Ona doğrudan yaklaşılmaz. Yaygın tabiriyle söylersek araya trafo koymadan, araya aracı koymadan yakar bu iş. O cereyana ben dayanamam fikrinden dolayı insanlar birilerinin bu cereyanı kendilerine aktarmasından yanalar. Şeyhleri kastetmiyorum. Yâni müslümanları kastediyorum. Çünkü vur abalıya hesabı önüne gelen birilerine vurmaya çalışır. Bizi söylüyorum. Yâni efendim bu kitabı, bu dini hoca anlasın, hacı anlasın, birileri hazırlansın, birileri bu işi öğrensin ve bize aktarsın.

Veya işte efendim tarihte zaten öğrenilmişmiş, onlar güzel anlamışmış zaten, ben bunu ancak onlar sayesinde anlarım diyerek sanki Allah'ın bana söyleyeceğini tek kendi başına söyletmek yerine birileriyle söyletmeye çalışanlar da bu anlam da ortak koşuyorlardı da.
Bir insanda şirk alâmetinin olması ayrı şey, o insanın kendinin müşrik olması ayrı şeydir.

Yâni bizlerde de şirk alâmeti olabilir, ama biz müşrik olmayabiliriz. Fark ettiğimiz zaman hemen vazgeçmek şartıyla, fark etmek zorunda olduğumuzu anlamak şartıyla bu şirk alâmetleri bizi küfre götürmeyecektir, ama biz hayatımızdan razı olmuşsak, fark edince de rahatsız olmayacak bir durumdaysak, veya fark etmeye de çabalamı-yorsak o zaman Allah'a sığınalım bu durumdan. Ebu Zer için Rasulul-lah sen de bundan bâkıye kalmış demişti hani. Hâşâ bizim iman umdemiz yüz ise, bunun bir tanesi cahiliye, geriye kalan doksan dokuzu imansa yine müşriktir adam. Ama Hz. Ebu Zerre Peygamberin sözü sen müşriksin şeklinde değildi. Bak bu özellik sende kalmış, hemen onu temizle demek anlamına gelecektir.

Öyleyse bizler Allah hangi konulara karışır? Hangi konularda bizi serbest bırakır? Bunu bildikten sonra kesinlikle şirkten ancak o zaman kurtulabilecekmişiz. Böylece yaptığımız işleri yaparken, yapmadığımız işleri de yapmazken Rabbimiz hep Allah olmak kayd u şar-tıyla o zaman müslüman olacağız. Ama Allah korusun yaptıklarımızın, yapmadıklarımızın bazılarını Allah için, bazılarını da başkaları için yaparsak eğer, bunu da inanarak gönül rızası içinde yapıyorsak o za-man şirkten alâmet, işaret bulunur üzerimizde Allah korusun diyoruz.

75. "Her ümmetten bir şahit çıkarır ve "Kesin delilinizi ortaya koyun" deriz. O zaman, gerçeğin Allah'a ait olduğunu, uydurduklarının kendilerini bırakıp kaçtığını anlarlar."

O gün, o kıyamet günü her ümmetten bir şahit çıkarılır ortaya. Ve denir ki, haydi buyurun getirin delillerinizi. Ne yaptınız? Neden yaptınız? Yaptıklarınızın yaptırıcısı, yapmadıklarınızın yaptırmayıcısı kimdi? Allah için mi yaptınız? Yoksa moda için mi? Allah için mi? Yoksa toplum için, çevre için, âdetler, töreler için, yönetmelikler, yasalar için, müdür için, amir için, tâğutlar için mi? İşte insanlar o zaman anlarlar ki Hak Allah için olanmış. Allah içinmiş, Allah'tan yanaymış, ya da Allah ne demişse hak oymuş, veya Allah hakmış, haklıymış. Allah dünyada bize hakkı bir kaç vecihle anlatır. Semavat ve arzın yaratılışını hak ile anlatıyor, kitabın indirilişi hak dır, Peygamberlerin gönderilişi hak dır, yarın Mîzan haktır, ya da o günün varlığı haktır, Kur'an'ın kendisi haktır, gönderilen de hak peygamberdir.

Eğer insanlar hakikatçi olmalı idiyseler, yâni hakikat peşinde koşacaklarsa, Hak olan Allah'ın, Hak olarak gönderdiği Hak peygamberine hak olarak

ulaştırılmış kitaba hakikat gözüyle bakmak zorundadırlar. Allah'tan gelene tek hukuk gözüyle bakmalıdırlar. Ama onlar:

İftiraları sebebiyle ayrıldılar. Putları ayrıldı, kendileri ayrıldı, iftiraları ayrıldı ve ne yapacaklarını şaşırıp kaldılar. O gün her bir ümmete her bir ümmetten şehit gelecekmiş. Anladığımız kadarıyla bu şehid, bu şahit o ümmetin peygamberidir. Şöyle bir manzara anlatılır: A'râf sûresinin bir âyetinde şöyle deniyordu:

"Andolsun ki, kendilerine peygamber gönderilenlere soracağız, peygamberlere de soracağız."
(A'râf 6)

Evet âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki Rabbimiz her iki tarafa da hesap soracaktır. Peygamberlere de, o peygamberlerin toplumlarına da hesap soracağım diyor. Rabbimizin elçilerine soracağı soru, ya da hesap Mâide sûresinde şöyle anlatılıyor:

" Allah peygamberleri topladığı gün, "Size ne cevap verildi?" der; onlar, "Bizim bir bildiğimiz yoktur, doğrusu görülmeyenleri bilen ancak Sensin" derler"
(Mâide 109)

Evet işte peygamberlere sorulacak soru budur. Diyecek ki onlara Rabbimiz: Ey peygamberlerim! Sizler gönderildiğiniz toplumlarınız tarafından nasıl karşılandınız? Size ne cevap verildi? Nasıl bir mukabele gördünüz? denecek. Veya gönderildiğiniz toplumlarınıza karşı vazifelerinizi yaptınız mı? Benim âyetlerimi onlara anlattınız mı? Benim mesajımı onlara duyurdunuz mu? Benim insanlardan istediğim kulluk konusunda onlara örneklikte bulundunuz mu? Onlara gösterdiniz mi? denecek.

Evet peygamberlerin sorusu böyle. Bir de o peygamberlerin kendilerine gönderildiği toplumlarına soracak Rabbimiz. Peygamberler de hesaba çekilecek, peygamberlerin ümmetleri de hesaba çekileceklerdir. Ama Ümmete hesap birkaç noktada olacak. Ama bu hesap aynı zamanda kişinin mâzeretinin de beyan edilmesi, yâni fırsatının da açığa çıkması mânâsına gelecektir.

Yâni size peygamber gelmedi mi? Sizi bu konuda uyaranlar olmadı mı?

denilecek. O ümmetten birileri meselâ şöyle diyecek: Ya Rabbi ben dünyada böyle bir şeyler öğrenmeye çalışmıştım ama, mahallemde komşum vardı, hocaydı, hacıydı. Ben onu şimdi cennete gidiyor gibi görüyorum. Ama o beni uyarmadı. Halbuki ben ona komşuluk yaptım, kebap yedirdim, arabama bindirdim onu, evine gittim. Lâkin o sadece, sen iyi adamsın be! Sen müslümanlara hizmete devam et! Bu aldığın arabanın zekâtıdır, inşallah sen bu işe devam et! Bir de dükkanda müslümanlar için bir sohbet yeri hazırlarsan daha da iyi olacak gibi laflarla beni pohpohladı. Yaptığım yedirip içirme işinin bana yeteceğini söyleyerek beni kandırdı. Senin işin para kazanıp, zengin olup müslümanlara yedirip içirmektir. Sen kitap sünneti tanıyamazsın, sen bırak bu işleri bize de para kazanıp harcamaya bak dedi. Ama ben İslâm nedir? Kitap, sünnet nedir bilmedim. Ne yapılacak? Nasıl edilecek? anlamadım diyerek bir komşumuz karşımıza çı-karsa yarın diye aklıma geliyor.

Evet insanlar hesaba çekilecekler. Onların Ya Rabbi biz de cennet umuyorduk, cennete gitmeye biz de taliptik, ama buna bir yol, bir imkân bulamadık demeye hiç hakları olmayacak. Çünkü Kur'an'ın geliş sebebi bu. Amma şöyle bir dert var: O insanların cehenneme giderken mâzeretleri olurmuş, olmazmış bana ne? Cehenneme gidecekmiş tamam bana ne? Amma, ya o adamın cehenneme gidişinden ben sorumlu olurum da, beni de yakamdan tutup cehenneme götürürse işte derdim o. Ben bunu anlatmaya çalışıyorum.

Yâni ben bu bildiklerimle cennete gideceğim zannıyla öğrenmeye çalışıyorum ya, veya bu gayretlerimle cennete gitmeye çalışıyorum ya işte ben böyle gayret ederken benim yakın çevrem, ilgi kurduğum insanlar, ekmek aldığım, su verdiğim insanlar, tanıştığım, buluştuğum, komşuluk yaptığım insanlar, bana yardımcı olan, hattâ teyzem olan, amcam olan, halam olan birileri yarın eğer cehenneme gidiyorlarsa, benim şu öğrendiklerimden imanım o kadar kesinleşti ki onlar cehenneme giderlerse herhalde ben cennete gidemem. Gidemem eğer onlara anlatmamışsam. Ama çabalarım, uğraşırım, didinirim, ça-lışırım, ne gibi? Abbas, Hamza, Ebu leheb gibi yakınlarıma Peygamberim gibi uğraşırım, Ama kimisi Ebu leheb çıkar, kimisi Ebu talip çıkar, kimisi Abbas gibi yıllarca bekler sonra müslüman olur. Kimisi Hamza gibi hemen teslim olur, ve şehadetin doruk noktasında örneğini oluşturur, o zaman ben kurtulanlardan olurum. Ama ben uğraştıktan sonra, kafesimdeki kuşuma mı? Önümdeki, altımda ki arabama mı? Yoksa ütüsüne riâyet etmeye çalıştığım pantolonuma mı? özen gösterdiğimden daha fazla özen gösterirsem de onlar benim dâvâma inanmazlarmış o zaman o onların sorunu, onu bilemem.

Evet ikinci sorgulanacak olanlar da Peygamberlermiş. Ya birinci onlar ikinci bunlar. İnsanların bir sorgulamalarından da bahsediliyor Zümer sûresinde: Yâni hesap kitap görülecek, amel defterleri tartışılacak, adamın mâzeretleri bitecek, el ayak konuşturulacak, her şey ortaya dökülecek, ondan sonra cehenneme sevk edilecek. Cehennem kapısının önünde Zebaniler bir daha hesaba çekecekler. Be adamlar size Allah'ın elçileri, peygamberler gelmedi mi? Size sizden bugünü hatırlatan, sizi bugünün azabıyla uyaran, Rabbinizin âyetlerini okuyan birileri gelmedi mi? Ne diyorsunuz? Neden öyle yapmadınız? Onlar evet diyecekler, ama azap sözü onlara hak olacak ve girin haydi cehenneme, hangi kapısından isterseniz, o kapı sizi bekliyor haydi bakalım denilecek.

Peygamberler de hesaba çekilecek, onların hesabıysa görev yaptınız mı? olacaktır. Görevlerinizi yaptınız mı? Dinimi tanıttınız mı? Tebliğ ettiniz mi? Onlara Hakkı dediniz mi? bunu gerçekleştirdiniz mi? Onlar da evet diyecekler. Peki şahidiniz! denilecek. Hani şahidiniz? Anlattığınıza şahidiniz nerede? Ümmetinden iki kişi, beş kişi, bin kişi, on milyon kişi neyse ortaya çıkacak tabii, diyeceklermiş ki ya Rabbi bu peygamber bize anlattı, biz buna şahidiz. Ama kimi peygamberlerin hiç inananı olamayacakmış. Onlar da böyle dikilip kalacaklarmış. Hani şahidiniz? Kimse yok. şahit yok. İnşallah biz olsak ki, ne güzel bir şehadet, Ümmet-i Muhammed'den kimileri atılacak ortaya ve diyeceklermiş ki ya Rabbi ben şehadet ederim bu peygamberin görevini yaptı. Allah diyecekmiş ki kulum sen ne biliyorsun? Sen o zaman yaşamadın üstelik. Nerden anladın, nasıl şahit oldun bu işe? Şahit olma işi, inanma işi değildir, görme işi değildir sadece.

Çünkü Âl-i İmrân sûresi şehadet sûresidir sanki. Israrla şeha-detten söz eder. Allah'ın şehadeti, mü'minlerin şehadeti, meleklerin şehadeti, hattâ kâfirlerin şehadeti. Şahit olun, şehadet edin, siz de müslüman olun! demektir biraz da. Bakın biz müslüman olduk, teslim olduk. Böyle bir şehadetten söz ediliyor orada. Peygamberlere böyle bir şahitlik yapılınca Allah diyecekmiş nerden anladınız? Mü'minler de diyeceklermiş ya Rabbi sen Kur'an gönderdin, hitap gönderdin ve o kitabında sen dedin ki peygamberler görevlerini tam yaptılar. Meselâ nerde dedi? Hûd (a.s) kavmi helâk olup, o da kavminden ayrıldıktan sonra üzüldü tabii, kavmine bir daha bakmamacasına ayrıldı, sonra dedi ki:

"Sâlih de onlardan yüz çevirdi ve "Ey milletim! Andolsun ki ben size

Rabbimin sözünü bildirmiş ve öğüt vermiştim; fakat siz öğüt verenleri sevmiyorsunuz? Dedi.”

(A’râf 79)

O yüz üstü çöküp kalan dev gibi insanlar, dünyada ebedî kalacaklarını zanneden, dağları eve çeviren insanlar, dizlerinin bağı çözülüp geberip gidince Peygamber onlardan yüz çevirdi ve dedi ki kavmim ben Rabbimin gönderdiklerini size ulaştırdım ve size samimi davrandım, size nasihat ettim, ama siz nasihat edenleri sevmediniz. Şu-ayb (a.s) da nasıl ben böyle bir kavme üzüleyim? diyordu. Burada böyle bir hesaplaşma, böyle bir şehadetleşme var. Ama bir de genel anlamda Peygamberimizin ifadesi var: Peygamberler o toplumun şahitleridir. İslâm ümmeti de bütün ümmetlerin şahididir, peygamberimiz de onlara şahittir. Böyle bir şehadet silsilesi vardır. Ayrıca herkesin de şahitleri olacak onları zaten biliyorsunuz. Azalar şahit, amel defterleri şahit, melek şahit, semavat şahit, arz da şahit, Allah zaten şahit her şeye.

Peygamberlerin hesaba çekilmeleri görevlerini yapıp yapmadıkları konusunda olacaktır. Değilse onlar yaptıkları şeyler konusunda herhangi bir yanlışlıkları ortaya çıktı mı hemen Allah tarafından kontrol edilip düzeltiliyordu biliyoruz. Onlar yanlışı devam etmeyen, yanlışı deftere geçmeyen insanlardır. Yanlışsız insanlar olması bundandır. Yâni otomatikman hiç yanlış yapmazlar değil, yaparlar ama yaptıkları yanlışı Allah hemen düzeltir.

Meselâ kendisine hanımlarından birini haram kılma yanlışını yaptı, ya da hattâ peygamberin bizzat kendisinin ağladığı bir yanlışından bahsedelim. Bedir esirlerini salıverme işiydi. Hz. Ömer ısrarla onları öldürelim derken, Ebu Bekir’le beraber peygamberimiz efendimiz dedi ki hayır salalım bunları. Salıverdiler, sonra âyet:

“Allah seni affetsin; doğrular sana belli olup, yalancıları bilmeden önce, niçin onlara izin verdin?”

(Tevbe 43)

İşte bu âyet gelip de yaptığının yanlışlığı ortaya çıkınca Allah’ın Resûlü de, Hz. Ebu Bekir efendimiz de hemen ağlamaya başlamışlardı. Böyle yanlışları onun hemen düzeltiliyordu. Öteki türlü şu yanlışın vardı, niye yaptın? şeklinde değildi onlarınki. Herhalde görevlerini yaptıklarına dair ümmetlerine sanki bir itminan kazandırılıyordu. Değilse onların başka bir dertleri yoktur.

Baksanıza denilecek sanki bu anlatılanlara göre inananlarla, doğru inanmayan ya da dünyaya meyledip sapanların durumu anlatılacak. Sonucu başta söyleyerek giriş yapalım kıssaya.

Hayırlı âkıbet, mutlu sonuç muttakilerindir. İşte bu konunun, bu kıssanın anlatımının hedefi demek ki budur. Âkıbet veya sonuç, yolunu Allah'la bulanlara aittir, Allah'a sorarak yol bulanlara aittir. Demek ki siz ne dünyanız için ne çevreniz için, şaşırtmayın, sapmayın denilmektedir. Yâni bakın çevreniz dünyanız, dünyadakiler, dünyanın içindekiler, veya gök yüzündekiler, ya da eliniz, ayağınız, gözünüz kulağınız, paranız pulunuz, gücünüz kuvvetiniz, güzel konuşmanız veya güzel vücudunuz bütün bunlar âyettir, alâmettir, bunlarla siz Allah'a şükredesiniz diye Allah onları size vermiştir. Siz Allah'a kulluk edesiniz diye size vermiştir, ama siz bu size verilenlerle şımarırsanız onun gibi, veya unutursanız, veya onun yerinde olmak isterseniz o zaman unutmayın ki yarın onun başına gelenler sizin de başınıza gelecektir.

Öyleyse kendinizde güç kuvvet görmeyin, Allah'tan başkasında emir sulta aramayın. Sadece Allah'ı dinleyin, sadece Allah'a itaat edin, gayret edin, takvalı olun! mânâsına böyle bir kıssa âyetiyle karşı karşıyayız.

76,77. "Karun, Mûsâ'nın milletindendi; ama onlara karşı azdı. Biz ona, anahtarlarını güçlü bir topluluğun zor taşıdığı hazineler vermiştik. Milleti ona: "Böbürlenme, Allah şüphesiz ki böbürlenenleri sevmez. Allah'ın sana verdiği şeylerde, âhiret yurdunu da gözet, dünyadaki payını da unutma; Allah'ın sana yaptığı iyilik gibi, sen de iyilik yap; yeryüzünde bozgunculuk isteme; doğrusu Allah bozguncuları sevmez" demişlerdi.

Nitekim Karun da vardı, diye başlıyor âyet. Hani Karun da vardı ya. Ki bu

Karun Mûsâ'nın kavmindendi. Elmalı, Karun için kapitalist adamın örneği diyor. Yâni o dönem hoş bir tabir kullanmış. Firavun zulmün, istibdadın, idare mekânizması olarak temsilcisiyken, Karun da ekonomi dünyasının zulüm ve istibdadının temsilcisidir. Eserlerinde kimi yamukluklar olsa da, kimi terslikler göze batsa da, hattâ imanından şüphe ettirecek kadar bunun boyutunu uzatsa da, Ali Şeriati adında bir adam, Karun mantığını, Firavun mantığını, Belâmla birleştirerek şöyle anlatır: Evet kimi eserlerinde hattâ imanını sorgulamak zorunda olduğumuzu bilsek de, ama İslâm âleminde bu tür konuları, dinler tarihinde de otorite olan bir adam olması hasebiyle galiba çok güzel işlemiş.

Yâni insanların üçlü sistemle ayakta durmalarını denediklerini, küfrün hep buna başvurduğunu anlatır. Her dönemde küfür ayakta durabilmek için buna baş vurmuştur. Bu üçlemeyle ayakta durabilmiştir. Hıristiyanlıktaki üçleme olabilir demiş, eski Mısırdaki üçlemeden söz etmiş, Anadolu dinlerindeki üçlemeden söz etmiş, hattâ Fröyd, Durkaym, ve Darvin üçlüsünün üzerine fikrini bina eden Marksın da bunlardan yararlandığından söz etmeye çalışmış Ali Şeriati. Karun ekonomi dünyasının lideri ve reisi olarak küfrün hizmetçisi olmuş, Firavun siyasetin ya da idare mekânizmasının temsilcisi olarak küfrün hizmetçisi olmuş, Belâm da dinin bunlara yamanması mânâsına küfrün hizmetçisi olmuş. İşte onların teşekkül ettirdiği üçlü sistemden söz etmeye çalışmış.

Karun'un böyle bir özelliği vardır yâni. Kur'an'da da üçlü bir tehlikeden söz ediliyor ve bunlardan sakınmamız isteniyor. Ğasık, Vesvas ve Hannas. Bir de üstelik şu üç sıfatın sahibi olan bir Allah'a sığınmamız emrediliyor. ***"Rabbin nas, Melikin nas, İlahin nas."*** Biz de yalvarıp yakarıyoruz, aman bizi Vesvas dan, Hannas olan, Ğasık olanın şerrinden koru Allah'ım! diye.

Meselâ ben her gittiğim yerde yalvarıp bağırıyorum, aman be-ni timsahtan koruyun, aman timsah geliyor! Aman beni timsahın şerrinden kurtarın! filan. Birisi dese ki gardaş, hani nerde bu timsah? Ha-ni timsah filan yok. Ne bu korkun? Bu telaşın niye? dese. Yâni şimde ben olmayan, tanımadığım bir şeyin şerrinden hep sığınmaya çalışsam gülerler değil mi? Galiba bizim şeytandan sığınmamız da buna benziyor gibi. Tanımadığımız, bilmediğimiz şeytandan sığınıyoruz. Öyleyse sığındığımızı tanımak zorundayız. Nedir? Nasıldır? Nereden gelir? Nasıl gelir? Nasıl saptırır? bunları bilmek zorundayız yâni.

Bel'am dini biliyor ve bildiği dini Firavun ve Karun'un desteklenmesinde kullanıyor. Aman efendim, zaman efendim, hayhay efendim, sizin için efendim,

tabii efendim, zatı alileriniz efendim, isabet buyurdunuz efendim, haklısınız efendim filan diyerek temsil ettiği dini Firavunun desteklenmesinde, Firavunun ayakta tutulmasında kullanıyor.

Karun'un bu âyette Mûsâ'nın kavminden olduğuna dikkat çekiliyor. Yâni bu adam İsrâil oğullarından birisidir. Halasının oğlu, ya da teyzesinin oğlu, ya da işte bir yakınlığı varmış. Hiç değil onun kavminden, birisi, yâni İsrâil oğludur bu adam. Hem İsrâil oğullarından olacak, hem ezilen, horlanan, köleleştirilen takımdan olacak, hem de ezenlerle beraber olacak. İşte adamın en büyük yanlışı bu bir kere. ²v¬Z²[«V«2 ´|«R«A«4 de galiba bu olacak. Yâni azgınlık, kendi kendini reddetmek, kendi kendini ezmek, kendi kendine yararı olmamak. Sanki intihar edip kendi kendini yok etme savaşında bulunmak, kendi ölümüne yardımcı olmak. Yâni ben desem ki size, sizi yakacağım, gidin benzin alıp gelin! Benim sözümü duyan şu arkadaş ta koşa koşa kendini yakmaya benzin getiriyor, işte bu hainin yaptığı da buna benzer.

Veya kendinden olanları, Çünkü İsrâil oğullarının hepsi bir gruptu. Kendi grubu, kendi ailesi, kendi akrabalarıydı. İşte bu adam onları yok etmeye soyunan zalim Firavunun yanında, safında onların üzerine bağy etmiştir. Firavunu desteklemesi, onun da bu zalimin destek çıkması sonucunda kendi kendine şımarmasını sağlamıştır. Bizim toplumda da pek çoktur böyleleri. Dışardan bir kısım zalimlerin desteğini alarak kendi milletine, kendi toplumuna karşı bağy içinde olan, azgınlık ve zulüm içinde pek çok zalim var şu bizim toplumda da. Hep kendi kardeşlerine dış kâfirler adına zulmetmektedirler. Hep kendi kardeşlerini ezmektedirler.

İşte şu aşağıdaki denilecekler bağy dir diyelim ve onları söylemeye çalışalım inşallah.

Biz ona hazineler bağışlamışız ki onların anahtarları bayağı ciddi, güçlü, kuvvetli bir grup tarafından ancak taşınabilir. Kıyamete kadar yaşayacak model içinde en zengin model olarak tanıtılmıştır bu adam olunca şimdiki zenginlerden bir farkı vardır olacak bu adamın. Galiba zenginlikte temel kıstas mukayese olduğuna göre döneminde bununla mukayese edilebilecek zengin yok. Veya herkes bin lira maaşlı zenginse bu milyar lira maaşlı zengin oluyor gibi. Böyle bir uçurum var arada. Düşünüyorum şimdi böyle hazinelerinin anahtarları böyle on yirmi kişi tarafından taşınan bir insan şimdi de olabilir yâni. Anahtarların

küçülmesi bir şey ifade etmez ki. İki hazinenin anahtarlarını bir adama ancak verirler, ya da bir hazineninkini birine verirler.

Meselâ Türkiye İş Bankasının hazinesinin anahtarları kaç kişide şimdi? Bir rakam söyleyin? Değil mi? Hazinenin sahibi üç kişi olur, ama anahtarların taşıdığı insan 40 dan da fazla, 400 den de fazladır. Konya'da var, Karaman'da var, Kayseri'de var filan. Yâni iş bankasının anahtarlarını bile ne kadar adam taşıyor bakın. Düşünün Amerika'daki bir bankanın anahtarlarını kaç kişi taşıyor? Bunları daha çok adam ancak taşıyabiliyorlar değil mi? Türkiye'nin hazinelerini kaç kişi taşıyor? Yâni Karun'un hazineleri ne kadar çok olursa olsun onun anahtarlarını diyelim üç kişi taşıyormuş. Ama şimdi kırktan fazla anahtarla taşınan hazineler var demek istedim. Üç kişi değil daha fazla adam taşıyor, bir şubesininkini üç kişi, ikinci şubeninkini üç kişi, üçüncü şubeninkini üç kişi, adamın hazineleri dağılmış her yere. Hepsini üçer kişiden gruplar taşıyor nerdeyse.

Yâni Karun bugünün zenginlerinden daha zengin değil gözüküyor, bakıyorum durum öyle. Zenginlik para ve malsa adam Mısıra sahip olsa, Mısır ne kadardır? Mısırdaki tüm altınlara sahip olsa işte o kadardır. Öteki adam Avrupa'ya sahip oluyor, ya da Amerika'ya sahip oluyor. Mekân olarak da geniş, para olarak da, altın olarak da geniş. Peki neden bu adam yeryüzünde olabilecek zenginliğin sembolüdür? Öyle zengin ki o gibi zengin yok başka yeryüzünde.

Çünkü: ***"Alâ fil'arzı"*** denmişti. Yeryüzünde üstünlük tasladı denmişti onun için. Orası yeryüzüydü, oranın zenginiydi o. Yâni orada ondan daha zengin yoktu olacaktır bunun mânâsı. Meselâ Lût (a.s) ın kavmi cinsel sapıklıkta örnek gösterilmişse bu en uç örnek demektir. Onları kimse aşmayacaktır. Bu neden anlatılıyor bize? O öyle bir zengindi, sakın insanlar onun gibi olmaya çalışmasınlar, ona ulaşmaya çalışmasınlar diyor bu âyet.

Veya onun hazinelerini kırk kişi taşıyordu, ikinci rivâyet bu. Yâni anahtarlarını değil de hazinelerini kırk kişi taşıyordu. Çünkü bir de mefatih kelimesi hazine mânâsına gelir. Dolayısıyla bu adama verilen hazineler o kadar çoktu ki yâni güçlü kuvvetli insanlar ancak taşıyabiliyordular bu hazineyi. Böyle bir adammış.

Kavmi ona dedi ki, ey Karun sevinme! Coşma! Ferahlanma! Kendini kaybetme! Azma! Sapıtma! Dengeni kaybetme! Allah'ın sana verdiklerinde. Allah sana neler vermişse sen Allah'ın sana verdikleriyle âhiret yurdunu ara.

Ama âhiret yurdu ararken de dünyadan nasibini de unutma. Yâni bunun, âhiret yurdunun dünyada aranacağını, yâni sana dünyada yapılan tahsisatla bu işin gerçekleşeceğini de unutma! Ne demek bu? Nasıl unutmayacağız dünyadan da nasibimizi? Arkadaşlar, hani bir hadislerinde Rasulullah efendimiz bunu şöyle anlatıyordu: ***"Ed dünya mezraatül âhireti"*** Dünya âhiretin ekimi, tarlasıdır. İşte bu âyet de bunu anlatıyor.

Yâni sen âhiret yurdunu kazanmayı dünya ekimine borçlusun. Dünyada ektiklerinle âhireti kazanacaksın. Ne eker, nasıl ekersen sonunda onu biçersin. Değilse pek çok insanın anladığı ve yorumladığı gibi burada anlatılan aman ha dünyayı da unutma, dünyadan nasibini de unutma, dünyaya da sarılmalısın demek değildir hiçbir zaman. Müslümanlar cımbızla çekerler bu âyeti ve bu mânâyı illâ da yüklemeye çalışırlar bu âyete. Aslında bunun mânâsı şudur: Sen sana verilenlerle âhiret yurdunu aramak zorundasın, ama âhiret yurdunu ararken sen dünyada yaşıyorsun ya, dünyada yaşamayın gereği olan şeyleri de sakın unutma.

Eh peki dünyada yaşıyorken yaşaman gereken şeyleri unutunca zaten âhireti kaybedeceksin. Meselâ karnını doyurmazsan, açlıktan ölürsen, hanımınla ilgilenmezsen, onu ya da kendini zinaya sevk edersen, çocuğunla ilgilenmez onun ateşe gitmesine sebep olursan yine her şey benim âhiret yurdumu aramamdır başka bir şey değildir. Allah'ın bize dünyada ayırdığı nasip sadece bizim âhirette cennet kazanmamız içindir. Lâkin bunun Bakaradaki dua ve hedef haline getirilmesi gerekecektir. Hani Bakarada dünyayı kıble edinen, dünyayı hedef insanların şöyle dua ettikleri anlatılıyordu:

"İnsanlardan kimileri de vardır ki Rabbimiz bize dünyada ver! Derler. Onların âhirette nasipleri yoktur."
(Bakara 200)

İnsanlardan kimileri vardır ki Rabbimiz bize dünyada ver! derler. Onların âhirette nasipleri yoktur. Bize dünyada mal mülk ver, biz dünyada senden makam, mevki istiyoruz, ev bark istiyoruz, Mark dolar istiyoruz, eş, dost, çevre, kredi istiyoruz. Bize bunlardan haber ver sen. Biz gerisini bilmeyiz derler. Bize dünyada ver de öbür tarafta ne olursa olsun bizim için fark etmez derler.

Evet her şeyin dünyada bitip tükenmesi adına dua etmektedirler. Ya da dünyada bitip tükenecek şeyler isteyerek dua etmektedirler. Allah dünyada verir

bunlara ama âhirette onların hiçbir nasipleri yoktur. Böyle olmamak lâzım. Şöyle dua edenlerden olmamız gerekmektedir.

"İnsanlardan kimileri de Rabbimiz bize dünyada hasene (iyilik) ver! Âhirette de hasene ver! Ve bizi ateşin azabından koru! Derler."
(Bakara 201)

Evet sadece dünyada isteyen, sadece dünyalık isteyenlere karşılık bakın bu müslümanlar hem dünyada hem de âhirette hasene olacak şeyler istiyorlar. Hattâ bununla da yetinmeyip cehennem ateşinden koruyacak şeyler isterler.

Unutmayalım ki, dünyada hasene Allah'ın istediği biçimde bir hayattır, Allah'ın kendisinden razı olduğu bir hayattır. Ama bunu biz mal mülk zannediyoruz. Yine unutmayalım ki dünya ve âhiret bir bü-tündür. Resûl-i Ekrem Efendimiz ve onun ashabı dünya ile âhireti bir bütün olarak ele aldılar ve öyle değerlendirdiler. Resûlullah Efendimizin; "kıyamet kopacak olsa da sizden birinizin elinde bir fidanı varsa onu diksin" hadisi de işte bunu anlatır. Yâni dünya ayrı, âhiret ayrı değildir. İki ayrı yol yoktur. Yol tektir. Bu yol, yani sırat-ı müstakim bu dünyada başlar ve âhirette biter. Âhireti kazanmak için dünyayı terk etmek gerekir diyenler yanlış söylemektedirler. Bu, dünya ile âhiretin ayrı ayrı şeyler olduğu düşüncesine götürür. Aslında âhiretle dünya ruh ile beden gibidir.

Meselâ kâlem sûresinde bir bahçe ashabından söz edilir, hani onların bağı birden yanıp kül oluverdi ya, sonunda pişman oluyorlar, anlıyorlar meseleyi ve diyorlar ki:

"Belki Rabbimiz bize bundan daha iyisini verir; doğrusu artık, Rabbimizden dilemekteyiz."
(Kalem 32)

Döneriz Allah'a, yalvarırız Rabbimize, elbette Rabbimiz bize ondan daha hayırlısını verir. Biz ancak Rabbimize rağbet ederiz diyorlar. Elbette Rabbimiz bu bizden aldığı bahçenin yerine ondan çok hayırlısını bize verecektir diyorlar. Nedir bu ondan daha hayırlısı? Yâni o aldığı bahçe yerine iki bahçe mi vermiş Allah onlara? Ya da o bahçeden daha büyük, daha görkemli bir bahçe mi vermiş? Hayır, ondan daha hayırlısını vermiş. Hayırlı demek kişinin cennete gidiş imkânı demektir.

Yâni bir kişiyi cennete götürücü olarak kendisine verilen her şey hayırdır, hayırlıdır. Belki küçücük bir bahçe bizim için hayırlıdır, bunu bilemeyiz ki. Onun içindir ki küçük verir, büyük verir, az verir, çok verir bu Onun bileceği bir şeydir. Meselâ adamın evi yanınca ondan daha hayırlısını isteyecek Allah'tan. Peki nedir ondan daha hayırlısı? Belki çadırdır onun için daha hayırlısı, belki daha küçük bir odadır. Arabası yanınca daha hayırlısı Mercedes değil de Allah'ın verdiğidir.

Öyleyse burada bu adama dünyadan da nasibini unutma! demek bu işin dünyada gerçekleşeceğini unutma demektir benim anlayabildiğim. Dünyalık şeyleri de unutma şeklinde anlarsak yarın onlar da galiba mîzana konacağından dünyalık olamayacak onlar da. Meselâ dünyada da ev yapmayı unutma desek, eh buna İslâm izin veriyorsa zaten yapacak bunu kişi. Ama ev yaparken İslâm'ın ölçüsüne göre yaparsan böyle bir ev yapmadan sevap alacağız, İslâm'ın ölçüsünün ötesine çıkmışsan ikab olacaktır aynı şey. Eh ya Rabbi dünyada bana da bu ayrılmıştı diyemeyecek kişi. Bu haseneyi dünyada Allah'ın razı olduğu hayat ve âhirette de Allah'ın lütfettiği cennet olarak anlamak en güzeli olacaktır diyoruz.

Hani bir söz vardı: Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölüverecekmiş gibi de âhiret için çalışın diye. Hadis değil biliyorum bu, ama hoş bir sözdür. Bunu şöyle anladım ben: Yapacağın iş dünya işi mi? Hiç ölmeyecekmişsin gibi davran o konuda. Ama yapacağın iş âhiret işi mi? Yarın ölüverecekmişsin gibi davran o konuda. Meselâ evini badana mı yapacaksın? Bir dünya işiyle karşı karşıya mısın? Acele etmeye gerek yok, hiç ölmeyecekmişsin gibi davran. Yarın yaparım, öbürsü gün yaparım, gelecek ay yaparım de ve acele etme o konuda. Ama namaz mı kılacaksın? Bir âhiret işi mi yapacaksın? He-men ölüverecekmişsin gibi acele et o konuda. Hemen kılıver namazını, yarına bırakma onu.

Veya meselâ evde çocuklarınıza onları daha iyi Müslümanlaş-tırmak ve cennete kazandırmak için ders mi başlatacaksınız? Böyle bir şey mi düşünüyorsunuz? Aman acele edin. Aman yarına bırakmayın, yarın ölecekmişsiniz gibi davranın. Çünkü belki yarın dinlemeyebilirler sizi. Ağaç yaş iken eğilir, yarın tutmayabilirler sözünüzü. Veya yarına çıkmayabilirsiniz de çocuklarınız arkanızda eğitimsiz kalabilirler. Veya meselâ birilerine tebliğ mi yapacaksınız? Acele edin, yarın hayatta olmayabilirsiniz, yahut da yarın bu

imkân elinizden alınabilir. Yarın ağzınıza bir bant yapıştırılıp kodese tıkabilirler sizi.

Veya küs olduğunuz birileriyle mi barışacaksınız? Aman yarınlara bırakmayın onu. Acele edin, çünkü yarın o küs olduğunuz kişi de siz de ölebilirsiniz çünkü. İnfakta mı bulunacaksınız birilerine? Aman acele edin, zira yarın ölebilir yahut da fakir düşebilirsiniz. Kitabınızı mutlaka tanımak zorunda olduğunuzu mu anladınız? Kitapsız müslü-manlık olmaz gerçeğini bugün mü anladınız? Aman hemen başlayın! Yarına bırakmayın! yarın belki hayatta olmayabilir, imkân bulamayabilirsiniz. Bu sözü böyle anladım ben.

Evet kavmi Karun'a dediler ki, ey Karun Allah'ın sana verdikleri sebebiyle böbürlenme, gururlanma, Allah kullarına malınla hava atma, insanlara tepeden bakma. Unutma ki Allah'ın sana verdikleri birer imtihan sebebidir, öyleyse onlarla âhiret yurdunu ara ve:

Evet tüm bu sahip olduğun nimetler Allah'tandır. Allah'ın sana ihsan ettiği gibi sen de ihsanda bulun. Allah'ın sana verdikleri konusunda karar verirken Allah huzurunda, Allah kontrolünde olduğunu unutma. Allah'ın sana verdiği gibi sen de onun yolunda harca. Allah'ın verdiklerini Allah'a kafa tutmada değil de Allah yolunda kullan. Böylece yeryüzünde bozgunculuk yapma. Allah'ın yeryüzünde koyduğu düzeni bozma. Allah'a kulluk düzenini bozarak Ona itaatin dışına çıkma. Çünkü Allah müfsitleri sevmez demişlerdi de o şöyle demişti:

78. "Karun: "Bu servet ancak, bende mevcut bir ilimden ötürü bana verilmiştir" demişti. Allah'ın, önceleri, ondan daha güçlü ve topladığı şey daha fazla olan nice nesilleri yok ettiğini bilmez mi? Suçluların suçları kendilerinden sorulmaz."

Ben bu mala, mülke, bu servete bende olan ilimle ulaştım. Bu servet bana bende olan ilimden ötürü verilmiştir. Ben bütün bunları ilmimle kazandım. Kafamı çalıştırdım da bunları kazandım. Aklımı kullandım da bunlara ulaştım. Projem kuvvetliydi, planım isabetliydi demişti. Elindekileri, cebindekileri, kasasında, kesesindekileri Allah-tan değil de kendisinden bilmişti. İşte buna dünyaya Karun'ca bakış diyoruz. Dünyayı Karun'ca değerlendiriş budur.

Bugün de bakıyoruz insanlardan kimileri dünyaya Karun'ca bakıyor. Kafamı çalıştırdım da bu serveti elde ettim. Aklımı kullandım da bunlara mâlik oldum. Eğer kafamı çalıştırıp ta zamanında paramı Marka, Dolara

bağlamasaydım kazanmayacaktım. Eğer kafamı çalıştırıp ta zamanında paramı filan holdinge, falan filan kurumuna yatırmasaydım bugün bu kadar zengin olmayacaktım. Zamanında falan arsayı kapatmasaydım, falan dükkanı kapmasaydım kazanmayacaktım. Eğer planım, projem isabetli olmasaydı bunları elde edemeyecektim gibi sözler söyleyenlerin tamamı Karun'ca dünyaya bakan, Karun'ca dünyayı değerlendiren, yâni Allah'ı diskalifiye ederek kendilerini hayatın sahibi gören, kendilerini hayata etkin ve yetkin bilen insanlardır.

Adam öyle diyor: Ne demek o? nasıl olur? Yâni şimdi ben benim dükkanımda çalışan işçiyle beraber oturacağım ha? Kendimi onunla bir tutacağım ha? Paramın bir kısmını fakir fukaraya vereceğim ha? Onlar da akıllı olsalardı da onlar da kazansalardı. Bilgi yok ki adamlarda. Hayır hayır ben onlardan farklıyım. Ben akıllıyım. Ben bildiğim için kazandım bu malı. Şimdi onu infak ya da zekât diye başkalarına vereceğim ha? Olmaz öyle şey diyorlar. Halbuki Allah verdi onu ona, Allah yardım etti de kazandı onu. Aklını veren de Allah'tır, bilgisini, gücünü kuvvetini veren de. Allah bu malı mülkü nasıl verdiyse öylece alır demiyordu hain. İşte Karun'ca dünyaya bakış budur.

İşte sanki Allah'ın verdikleriyle Allah'a kafa tutmaya çalışan bu hain bir gün:

79. "Karun, ihtişam içinde milletinin karşısına çıktı. Dünya hayatını isteyenler: "Keşke Karun'a verdiği gibi bizim de olsa; doğrusu o büyük bir varlık sahibidir" demişlerdi."

Evet bir gün malı, makamı, ihtişamlı elbiseler içinde, makam arabası içinde, boynunda bir teyp, elinde bir telsiz, başında bir fötr olduğu halde, belki bir Mercedese binmiş, şöyle sol kolunu da dışarıya çıkarmış insanların huzuruna çıkıverdi. Onu bu ihtişam içinde gören, dünya hayatı hayranlarından bir grup şöyle diyordu:

Dünya hayatını arzu eden, dünya ve dünyalıklar karşısında gözleri kamaşanlar, içleri gidenler de dediler ki: Vay be! Tuh be! Biz adam olmayız be! Şu adamın servetine, şu adamın lüksüne, şu adamın içinde bulunduğu ihtişama bir bakın be! Vay anasını vay! Şu adamın içinde bulunduğu devlet ve nimete bir bakın yahu! Öf şu Mer-cedes! Otomatiğin otomatiği! Son model! Ya şu üzerindeki elbiseler! Keşke ona verilen şeylerden bizim de olsaydı! Keşke şu

ihtişamın on-da biri de bizim olsaydı! Vay be biz adam olmayız! Ne olurdu bizimde bir renkli bir renksiz televizyonumuz olsaydı! Ne olurdu keşke bizim de bir kışlık bir de yazlık villamız olsaydı! Ne olurdu keşke bizim de bir arabamızın yanında bir de şöyle spor arabamız olsaydı! Çifter, çifter çamaşır makinemiz, bir kaç dükkanımız, beş on dairemiz, bol paramız olsaydı! Şu adama bakın, ne müthiş bir zevkin içinde yaşıyor! Kuş sütü, kuru üzümle besleniyor! Bir eli yağda, bir eli balda! Elini atsa ellisi, dediler.

Biz adam olmayız arkadaş! Baksana adam bizim bir ayda aldığımızı bir günde alıyor! diyerek onun serveti ve samanı karşısında gözleri kamaşıverdi, aşağılık duygusuna kapılıverdiler de dâvâlarından vazgeçiverdiler. Zengin tüccarların hayat standartlarına göz diktiler de görevlerinden kaçıverdiler. Mevzilerini terk ediverdiler. Maaşımız az diye ülkenin doğusuna batısına gidip Allah dininin hâkimiyeti adına yapacakları tebliğden, öğretmenlikten vazgeçip bol para kazanacakları ticarete atılıverdiler. Dünyalarını dinlerine tercih ediverdiler. Halbuki bu toplum kendilerini İlahiyatta okutmuştu dinine hizmet etsinler diye ama adamlar bunu terk ettiler de ticarete atılıp para kazanmayı, lüks bir hayatı tercih ediverdiler. İşte bunlar da Belâmca dünyaya bakan Belâmca dünyayı değerlendirenlerdir.

80. "Kendilerine ilim verilmiş olanlar ise: "Size yazıklar olsun; Allah'ın mükafatı, inanıp yararlı iş işleyenler için daha iyidir. Ona da ancak sabredenler kavuşabilir" demişlerdi."

Ama bakın beri tarafta dünyaya müslümanca bakanlar, dünyayı müslümanca değerlendirenler, Allah'ın değer yargılarını bilenler de onlara şöyle diyordu: Yazıklar olsun siz! Yuh olsun size! Allah katında olanlar, inanıp hayırlı ameller işleyenler için daha hayırlıdır dediler. Yâni sizler bu Karun'un elindekilere imrendiniz ha! Bu zenginlerin hayatlarına imrenip de vazifelerinizi terk ettiniz ha! Halbuki Allah katında olanlar bunların ellerinde olanlardan çok daha hayırlıdır. Allah'ın cennette mü'min kulları için hazırladığı gözlerin görmediği, kulakların duymadığı nimetler bunların elinde olanlardan çok daha üstün, çok daha kalıcıdır. Ama şurası da muhakkak ki ona da ancak sabredenler ulaşabilir. Dünyada Allah'ın kendilerine takdir ettiği aza sabrederek dâvâsından vaz geçmeyen, zenginlerin elindekine imrenip de cephesini terk etmeyen, görevinden kaçmayan, sabırla Allah'ın dinine hizmet edenler ulaşabilirler diyorlardı. İşte dünyaya müslümanca bakış da budur. Dünyayı müslümanca değerlendiriş de budur.

81, 82. "Sonunda, onu da, sarayını da yerin dibine geçirdik. Allah'a karşı ona yardım edecek kimsesi de yoktu; kendini kurtarabilecek kimselerden de değildi. Daha dün onun yerinde olmayı dileyenler: "Demek Allah kullarından dilediğinin rızkını genişletip bir ölçüye göre veriyor. Eğer Allah bize lütfetmiş olmasaydı, bizi de yerin dibine geçirirdi. Demek ki inkârcılar başarıya eremezler" demeye başladılar."

Evet, Allah'ı diskalifiye ederek kendisini hayata etkin zanneden, Allah'ın hayat programını reddederek kendi kendisine hayat programı yapmaya kalkışan, kendi değer yargılarını Allah'ın değer yargılarının önüne geçiren, elindekilerinin tamamının, hayatının kendisinden olduğunu iddia ederek Allah'la savaşa tutuşan o azgın, şımarık Karun'a ceza olarak Allah onu da sarayını da, saltanatını da yerin di-bine geçirdik diyor Rabbimiz. Bizim yıkımımız kendisine geldiği zaman da kendisini koruyup kurtaracak, kendisine yardım edecek bir ekibi, avenesi, topluluğu da yoktu. Bizzat kendisini koruyabileceklerden de değildi. Malı mülkü de, ekonomik gücü de, siyasal gücü de, avenesi, hizmetçileri de hiçbir işe yaramadı.

Onun başına gelenleri gören, daha düne kadar ona imrenen, onun hayatını, onun debdebesini gözleri kazanmışçasına seyreden, onun yerinde olmaya can atan, onun gibi olmayı, onun sahip olduklarına sahip olmayı gönülden temenni eden insanlar dediler ki, vay demek ki Allah kullarından dilediğine rızkı genişletir, dilediklerine de daraltırmış ha! Demek ki Allah kimin için neyin hayırlı, neyin hayırsız olduğunu bilirmiş. Demek ki zenginlik kurtuluş sebebi, üstünlük sebebi değilmiş. Çok şükür ki Allah bize çok vererek azdırmamış, azmamızı istememiş. Eğer Rabbimiz bize lütfetmemiş olsaydı şimdi bizler de tıpkı onun gibi yerin dibine batırılanlardan olacaktık. Demek ki mesele zenginlik ya da fakirlik değilmiş.

Demek ki iman açısından, takva açısından, başarı açısından zenginliğin, mal mülk sahibi olmanın hiçbir değeri yokmuş. Meğer in-kârcılar asla başarıya ulaşamazlarmış demeye başladılar, gerçeği an-layıverdiler. Yâni biz zannetmiştik ki dünya zenginliği gerçek başarıdır. Zenginler başarmıştır zannediyorduk. Fakat şimdi anladık ki bunun başarıyla hiç mi hiç ilgisi yok muş diyerek işin aslını anlayıverdiler. Keşke bu gerçeği her şeyi zenginlikte gören günümüz müslümanları da anlayabilmiş olsalardı.

Evet Karun'un bu serveti karşısında gözleri kamaşan, aşağılık duygusuna kapılan insanların bu davranışları iyi değildir. Ama tabii burada şunu da söyleyelim, zenginler de fakirleri kıskançlığa sevk edecek bir tavır içinde olmaktan son derece sakınacaklardır. Zenginler varlıklarını yokluk içinde kıvrananlarla paylaşmasını bilmelidir. Oturduğu mahallede oturan gariban ailelerin çocukları yemeye ekmek bulamazken kendi çocuklarını ellerinde pasta, börekle dışarıya salmamalıdırlar. Fakir fukarayı imrendirecek tavırlardan sakınmalıyız. Onlara tepeden bakmamalıyız. Mallarımızdan ihtiyacımız kadarını kendimize harcayıp geri kalanları çevremizdeki fakir fukaraya ulaştırmanın onları kendi hayat standartlarımıza çekmenin, kendimizinkini de onlarınkine indirmenin çabası içine girmeliyiz. Cebimizdekilerin bi-ze ait olduğunu zannetmemeliyiz. Ben kazandım, ben buldum, bunlar benimdir dememeliyiz. Çünkü işte Rabbimiz anlattı bu bir helâk sebebidir.

Fakirlerimiz de Allah'ın takdirine sabretmelidirler. Kendileri için zenginliğin mi, yoksa fakirliğin mi hayırlı olduğunu en güzel bilen Allah onları öyle imtihan etmektedir. Fakirin imtihanı zenginin imtihanından daha kolaydır. Bunu önceki derslerimizde çok anlattık. Zenginin imtihanı elindekileri Allah'ın istediği gibi kullanmak, sarf etmektir. Fakirin imtihanı ise Allah'ın takdirine sabretmektir. Unutmayalım ki çevrelerinde gördükleri şımarık zenginlerin ellerindekine imrenip ona ulaşmak için bu dünyada her şeyini kaybedenler yarın öbür tarafta da her şeylerini kaybedeceklerdir. İşte Allah anlattı. Bunun gibi zenginlikleriyle şımaran nice servet sahipleri bir anda helâk olup, yıkılıp gitmişlerdir.

Öyleyse kalıcı zenginlik âhiret zenginliğidir. Gerçek zenginlik kişiyi cennete ulaştıracak iman zenginliğidir, amel zenginliğidir, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah. İşte Allah bundan sonra bunu ortaya koyuyor:

83. "Bu âhiret yurdunu, yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu istemeyen kimselere veririz. Sonuç Allah'a karşı gelmekten sakınanlarındır."

İşte âhiret yurdu. İşte gerçek kurtuluşun, gerçek başarının yurdu olan cennet yurdu. Biz âhiret yurdunu yeryüzünde, Allah'ın arzında o arzın, o hayatın sahibi olan Allah'a karşı büyüklük taslamayan, Allah karşısında acizlik, muhtaçlık ve kulluk bilinci içinde olan ve yeryüzünde Allah'ın yasalarına,

Allah'ın düzenine karşı gelmekten sa-kınan kimselere veririz diyor Rabbimiz. Malda, mülkte her şeyde Allah'ı söz sahibi bilen, hayatını Allah'ın istediği gibi yaşayan müttakıle-rindir âhiret yurdu. Gerçek âkıbet takva sahiplerinindir. Hem dünyada hem de âhirette gerçek başarı, gerçek üstünlük, gerçek kurtuluş müttakılerindir.

84. "Kim bir iyilik getirirse, ona daha iyisi verilir. Kim bir kötülük getirirse, o kötülükleri işleyenler, ancak yaptıkları kadar ceza görürler."

Evet kim bir iyilik getirirse ona getirdiğinden daha üstün karşılık vardır. Ama kim de bir kötülük getirmişse ona da ancak yaptığı kadar bir ceza vardır. Kim muttaki olur ve takvasının gereği sâlih bir amelle gelirse ona işlediğinden daha güzeliyle, daha hayırlısıyla mukabele edilecektir.

Evet anlıyoruz ki Rabbimiz bize merhametten yanadır. Allah kullarına zerre kadar haksızlıktan yana, zulümden yana değildir. Bakın amellerin katsayısı farklıdır. Rabbimiz mü'minlerin işledikleri sâlih amelleri zerre ağırlığınca bile olsa onu kat kat artırıyor ve kendi yanından çok büyük bir ecirler veriyor. Ama günâhkârların işledikleri gü-nahlar sadece kendi misliyle ceza görüyor. Gerçekten Allah kullarına karşı çok merhametlidir. Rabbimizin kullarıyla ilişkisi rahmet esasına dayanmaktadır. Kullarına yönelik ilişkilerinde kendisine rahmetini yaz-mıştır. Bakın iyilik yapanların iyiliklerinin karşılığını kat kat verirken, kötülük yapanlara sadece kötülüklerinin karşılığını veriyor. Kitabımızın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki o iyiliği yaparken kişinin taşıdığı ni-yetin derecesine göre bazen bire on, bazen bire yedi yüz, bazen da sonsuz mükafat verir.

Evet iyiliğin katsayısı böyle iken kötülüklerin katsayısı da sadece bire birdir. Hattâ bir kötülük yapmaya niyetlenip de Allah korkusundan ötürü onu işlemekten vazgeçenlere bir iyilik yazılmaktadır. Yine bir iyilik yapmaya niyet edip de onu yapamayanlara da bir iyilik sevabı yazılmaktadır. Yine iyiliklerimiz kötülüklerimizi giderdiği halde kötülüklerimiz iyiliklerimizi gidermemektedir. Rabbimiz hep bizim lehi-mizde takdirde bulunuyor. Elhamdü lillah, elhamdü lillah.

85. "Ey Muhammed! Kur'an'a uymayı sana farz kılan Allah seni, döneceğin yere döndürecektir. De ki: "Rabbim, kimin doğrulukla geldiğini, kimin apaçık

sapıklıkta olduğunu en iyi bilendir.”

Ey peygamberim, Kur'an'a tabi olmayı, Kur'an'ı izlemeyi, Kuranı okuyup, anlayıp onunla hayatı düzenlemeyi, Kur'an'ı hayata geçirmeyi sana farz kılan Allah elbette seni bir dönüş yerine döndürecektir.

Buradaki meab konusunda, dönüş yeri konusunda farklı şeyler söylenmiş. Kimileri bu meabın cennet olduğunu söylemişler. Elbette Rabbin seni cennete ulaştıracaktır şeklinde anlayanlar olmuş. Kimileri bu meabın kıyamet günü olduğunu söylemişler. Ölüm olduğunu söyleyenler olmuş. Ölüm sonrası diriliş olduğunu söyleyenler olmuş. Kimileri de elbette Rabbin seni sürüp çıkardıkları vatanına, Mekke'ye tekrar geri döndürecektir şeklinde anlamışlar. İmam Buhârî ve Nesai İbni Abbas efendimizden bunu rivâyet etmişlerdir.

Rabbimiz peygamberine bir müjde vermektedir. Kur'an'ın sorumluluğunu üstlenmesi, Onu okuyup anlaması, Onunla Allah'ın istediği gibi hayatını düzenlemesi ve Onu Allah kullarına tebliğ etmesi karşılığında Rabbimiz ona bir vaadde bulunuyor. Tabii Rabbimizin efendimize vaadinin sadece âhiretle sınırlı olmadığını biliyoruz. Bu aynı zamanda dünyayla da alâkalı bir vaaddır. Hani sûrenin önceki âyetlerinde Mekke müşrikleri, ne yâni ey Muhammed? Şimdi biz senin getirdiğin hidâyete mi tabi olacağız? Senin istediğin gibi bir hayat mı yaşayacağız?

Eğer öyle yaparsak biz yerimiz yurdumuzdan oluruz? Bizim makamlarımız, konumlarımız, koltuklarımız sarsılır diyorlardı. Senin istediğin gibi müslüman olursak dünyamız zindan olur diyorlardı da işte burada Rabbimiz buyurdu ki, ey peygamberin sana bu Kur'an'ı gönderen, sana bu mesajı kullarına ulaştırma görevini veren Allah elbette başarıya ulaştıracaktır. Elbette seni şu anda insanların hayal bile edemeyecekleri ulaşman gereken noktaya ulaştıracaktır. Evet demek ki Rabbimizin peygamberine ve tabii onun şahsında onun yolunun yolcularına hem dünyayla alâkalı bir vaadidir.

86. “Sen, sana bu kitabın verileceğini ummazdın. O ancak Rabbinin bir rahmetidir. Öyleyse sakın inkârcılara yardımcı olma.”

Evet ey peygamberim, hem sen bu kitabın sana indirileceğini ummuyordun, beklemiyordun. Senin bu işte bir dahlin olmaksınız sırf Rabbinden bir rahmet olarak indirildi bu kitap sana. Nasıl Rabbin rah-meti gereği sana böyle bir kitap

göndererek seni şereflerin en büyüğüne ulaştırmışsa elbette hiç beklemediğin, ümit etmediğin bir ortamda Rabbin seni Mekke'ye tekrar döndürecektir. Veya az evvel ifade ettiğimiz gibi seni bu dünyada hiç kimsenin ulaşamayacağı başarıların zirvesine ulaştıracaktır. Bu işi yapacak olan Allah'tır. Sen Allah desteğindesin. Öyleyse:

O halde sen asla kâfirlere arka çıkıp yardımcı olma. Sakın kâfirlere destek olma. Sakın kâfirlerle birlik olup onların yollarına, onların anlayışlarına, onların hayat programlarına yardımcı olma. Unutma ki Allah'ın sana gönderdiği bu kitabında istediklerinin azıcık dışına çıkman kâfirlere yardım anlamına gelecektir. Allah'ın sana gönderdiği bu kitabında tarif ettiği kulluğu yaşamaktan, bunu insanlara duyurmaktan göstereceğiz azıcık bir gevşeklik, onlara vereceğin azıcık bir taviz bilesin ki kâfirlerin işine yarayacaktır, kâfirlere yardım, kâfirlere arka çıkma anlamına gelecektir. İnsanlardan gelebilecek tehditler kar-şısında korkarak sakın kitabın istediği gibi bir kulluk sergilemekte geri adım atma.

87. "Allah'ın âyetleri sana indirildiğinde, sakın seni onlardan alıkoymasınlar. Rabbine çağır, sakın putperestlerden olma."

Sakın ha sakın ey peygamberim, o kâfirler seni Allah'ın âyetlerinden alıkoymasınlar. Sen insanlarına Rabbine, Rabbinin kitabına, Rabbinin yoluna çağır, sakın o müşriklerden olma. Sakın bu kâfirler seni Allah'ın âyetlerine tabi olmaktan, Allah'ın âyetleri istikâmetinde bir hayat yaşamaktan, Allah'ın âyetlerini Allah kullarına duyurup tebliğ etmekten alıkoymasınlar, ayak bağı olmasınlar. Kâfirler ne kadar olurlarsa olsunlar, ne yaparlarsa yapsınlar, Allah varken desteğinde Allah'ın istediği hayatı yaşamak konusunda sana engel bilme onları. Sakın onların küfürlerine, şirklerine bulaşma. Tüm hayatınla ayrıl onlardan. Hayatının hiç bir bölümünde onlarla birlik olma. Ne imanın, ne düşüncen, ne amelin, ne kılık kıyafetin, ne sofran, ne eğitimin, ne hu-kukun, ne mala bakışın, ne kazanman harcaman, ne yatman kalkman, ne yiyip içmen onlarınkine benzemesin. Hiçbir konuda onlarla beraber olma.

88. "Allah'la beraber başka tanrı tutup tapma, O'ndan başka tanrı yoktur; O'ndan başka her şey yok olacaktır; hüküm O'nundur; O'na döndürüleceksiniz."

Ve sakın ey peygamberim, Allah'la birlikte başka bir ilaha dua etme. Allah yanında başka bir ilah çağırma, çağrıştırma. Çünkü Ondan başka İlah yoktur.

Onun yüzünden başka her şey helâk olacaktır. Hüküm Onundur, yetki Onundur ve sonunda Ona döndürülecek, yapıp ettiklerinizin hesabını Ona ödeyeceksiniz.

Evet Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında biz müslü-manlara diyor ki, sakın Allah'la beraber başkalarına dua etmeyin. Arkadaşlar, dua Arapça'da hem şu bildiğimiz dua hem de ibadet anlamınadır. Dua, dua edilene sığınmak, ondan yardım beklemek demektir. Dua, dua edileni ulu bilmek, büyük tanımak büyüklük mevkiine oturtmak, büyüklüğünü, gücünü kuvvetini kabul etmektir.

Öyleyse dua sadece Allah'a yapılmalıdır. Allah'la beraber birilerini de büyük mevkiine oturtarak dualarımıza onu da katarak, davetiyemizin üzerine başkalarının da ismini yazarak şirke düşmemeliyiz. Birilerini bu konuda Allah'a ortak kılmamalıyız. Dua acziyetin ifadesidir. Dua, âcizin, güçsüzün güçlüye teslimiyetinin ifadesidir. Peki kim var Allah'tan başka böyle kendisine teslim olacağımız? Kime ihtiyacımız var bizim Allah'tan başka?

Dua bir de çağırmak, çağrıştırmak demektir. Çağrışım ifadesi de buradan gelmektedir. Yâni bir kişi sosyal, siyasal, ekonomik, bireysel ya da toplumsal bütün dertlerinde, problemlerinde o problemlerin çözümü konusunda kimi çağırıyor, çağrıştırıyorsa ona dua ediyor demektir. Karşı karşıya bulunduğu bir probleminin çözümünde ya da vereceği bir karar konusunda kişi kimi imdadına çağırıyor? Kimi ve neyi hatırlıyor? Kimin çözüm önerisi kafasında canlanıyor? Kime baş vuruyorsa? Kimi çağırıyor, çağrıştırıyorsa işte o kişi ona dua ediyor demektir. Neyi problem edindi adam?

Meselâ karısıyla geçimsizliğini mi? Nereden kazanıp nerelerde harcayacağını mı? Çocuklarını nasıl eğiteceğini mi? Hangi okulda okuyacağını? Hangi mesleği seçeceğini? Evini nasıl tefriş edeceğini? Nasıl bir hukuktan yana olacağını? Nasıl giyineceğini? Sofrasında ne-lerin bulunup, nelerin bulunmaması gerektiğini mi dert edindi adam? İşte dert edindiği bu probleminin çözümü konusunda neyi ve kimi aklına getirdi? Kimin çözüm önerisine baş vurdu? Kimin çözüm önerisi kafasında canlandıysa işte kişi ona dua ediyor, onu çağırıyor, onu çağrıştırıyor demektir.

Eğer tüm hayat problemlerimizin çözümü noktasında aklımıza Allah geliyorsa, Allah'ın çözüm önerileri, Allah'ın âyetleri, Allah'ın emirleri, Allah'ın o konudaki dediklerini hatırlayabiliyorsak o zaman biz Allah'a dua ediyor, Allah'ı çağırıyor, çağrıştırıyoruz demektir. O zaman dua edilen, dâvet edilen, dâvetiye çıkartılan sadece Allah'tır demektir. Ama eğer Allah'la beraber

başkalarını da hatırlıyor, başkalarının çözüm önerilerini de çağırıyor, çağrıştırıyorsa, ya da bazen Allah bazen da başkaları çağrılıyor, veya meselâ bazı konularda Allah bazı konularda da başkaları çağrıştırılıyorsa bunun adına da şirk denir Allah korusun. Meselâ adam sabah namazının farzının kaç rekat olduğu konusunu Allah'a soruyor, o konuda sadece Allah'ı çağırıyor, Allah'ı aklına getiriyor ama hukuku konusunda, eğitimi konusunda, kılık kıyafeti konusunda başkalarını çağırıyorsa işte bu şirktir.

Gerçek çağrı, gerçek dua, gerçek ibadet, gerçek kulluk Allah'adır, Allah'a yapılır, Allah'ın hakkıdır. Çünkü kulluğa, itaate, ibadete lâyık sadece O'dur. Çünkü çağrıya, duaya icabet edecek olan sadece O'dur. O'nun berisinde çağrılanlar, kendilerine dua edilenler as-la duymazlar, asla çağrılarına icabet edemezler. Allah'ı bırakıp da O'nun berisinde başkalarını çağıranlar, başkalarına dua edenler, Allah'tan başkalarını çağrıştıranlar, hayat problemlerini Allah'tan başkalarına arz edip onların çözüm önerilerine başvuranlar, Allah berisinde bir kısım yapay tanrıların ve tanrıçaların kapısında çözüm dilenenlerin durumu aynen şuna benzer: Ağızlarına suyun gelmesi için avuçlarını ona doğru açmış bekleyen kimsenin durumu gibidir diyor Rabbimiz. Onlar bu durumda hiçbir zaman suya ulaşamazlar. İşte kâfirlerin duaları, yalvarıp yakarmaları aynen böyle boşunadır, beyhudedir.

Bu kâfirlerin Allah'ı bırakıp ta O'nun berisinde kıyamete kadar kapılarını dövdükleri bu aciz varlıkların onlara hidâyet sunmaları, onlara yol göstermeleri, onlara reçeteler sunmaları, onların dertlerine der-man olmaları, problemlerini çözümlemeleri mümkün değildir. Kıyamete kadar onları hakka ulaştırmaları mümkün değildir. İstedikleri kadar bu zalimler onların önünde eğilip onlardan yardım beklesinler. İstedikleri kadar onları Rab bilip onlardan hayat programı dilensinler. Aman bizi kurtarın! Aman bize güzel yasalar yapıp bizi sahil-i selâmete çıkarın! Bizim ekonomik problemlerimizi çözüverin! Bizim eğitim sorunlarımızı hallediverin! diyerek istedikleri kadar onlara yalvarıp yakarsınlar. Kıyamete kadar onların bunlara bir fayda sağlamaları mümkün ol-mayacaktır. Çünkü isteyenler de zayıf, istenenler de acizdir. İsteyenler de kul, istenenler de kul. Bu durumda onların hakka ulaşmaları as-la mümkün olmayacaktır.

Öyle değil mi? Hani şu ana kadar bu aciz insanlardan hangisinin insanlığa sunduğu sistem, hangisinin insanlığa sunduğu reçete insanları huzur ve sükuna kavuşturabilmiştir? Dünya açısından bu böyle olduğu gibi âhiret açısından da böyledir. Dünyada bir fayda sağlayamadıkları gibi âhirette de insanları Allah'ın

azabından kurtaramayacaklardır bu varlıklar.

Öyleyse Allah'tan başka tüm sahte ilahları, tüm yapay tanrıları reddedecek ve İlah olarak sadece Allah'ı kabul edeceğiz. Hayatımızı parçalayıp onun bazı bölümlerinde İlah olarak Allah'ı öteki bölümlerinde de başka ilahları dinleyip şirke düşmeyeceğiz. Hayatımızın tümünde söz sahibi tek İlah olarak Allah'ın arzularını gerçekleştireceğiz.

Çünkü, unutmayın ki her şey ölecek, herkes helâk olacak, an-cak Allah'ın vechi müstesna. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi helâk olacak sadece Allah kalacaktır. Bâki sadece Allah'tır. Göklerin ve yerin mirası Allah'a kalacaktır. Hüküm Onundur, hâkimiyet Onundur, egemenlik Onundur, yetki Onundur. Ve dönüşünüz de Onadır. Onun huzuruna dönecek, Onun mahkemesine gidecek ve yaşadığınız hayatın hesabını Ona ödeyecek. Öyleyse ey müslümanlar sadece Onu dinleyin, sadece Ona dua edin, sadece Ona kulluk edin, sadece Ona sığının, sadece Onun önünde eğilin, sadece Onun istediği hayatı yaşayın ve sadece Onu razı etmeye çalışın...

- 29 -

ANKEBÛT SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 29, nüzûl sıralamasına göre 85, mesânî kısmının birinci grubunun ilk sûresi olan An-kebût sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 69 dur.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını içindeki 41. âyette geçen ve örümcek anlamına gelen "Ankebût" kelimesinden almış ve Mekke'de akıl almaz işkencelerden bunalmış Müslümanların Habeşistan'a hicret günlerinde nâzil olmuş bir sûre ile karşı karşıyayız. İnşallah bu haftadan itibaren tanımaya başlayacağımız Ankebût sûresinin işlediği ana konuları şöylece ifade etmeye çalışalım.

Rabbimiz bu mübârek sûresinde, akla hayale gelmedik işkenceler altında bunalmış mü'minleri teselli etmek, müşrikler karşısında dirençlerini artırmak ve cesaret kazandırmak ister. Kendisine iman ve peygamberine teslimiyetleri sonucunda kesin zafere ulaşacak olanların kendileri olduğu vurgulanarak onlara bir destek, karşılarındaki Allah düşmanlarının da tıpkı kendilerinden öncekiler gibi âkıbetlerinin helâk olduğu uyarısıyla onlar için de bir tehdit oluşturmak üzere bu sûresini gönderiyordu.

Bu bağlamda, müşriklerin Müslüman olmuş çocuklarının ebeveynlerine karşı davranışları konusuna açıklık getirilmektedir. Allah'ın, peygamberinin amansız düşmanı olan müşrik ebeveynler Müslüman olmuş evlatlarını Allah'a ve peygamberine itaat yerine kendilerine ita- at etmeleri gerektiğini, ana baba hakkının her şeyin önünde olması gerektiğini iddia ediyorlardı. Böylece çocuklarının İslâm'ı terk edip kendi dinlerine dönmelerini istiyorlardı. Bizim emirlerimizi dinlemediğiniz sürece dininizin emirlerine de karşı gelmiş olursunuz diye delil de getirmeye çalışıyorlardı. İşte onların bu iddialarına sûrenin 8. âyetiyle cevap veriliyor.

Kimileri de; sizler bizi dinleyin. Sizin sorumluluğunuz, günâhlarınız bizim boynumuza olsun. Eğer bizi dinleyip yeni girdiğiniz bu dini terk etmenizden dolayı bir vebal gelecekse onu biz yüklenelim. Yarın Allah huzurunda sizin tüm günâhlarınızı biz yüklenelim diyerek gençleri Allah yolundan çevirmeye çalışıyorlardı da Rabbimiz bu sûrenin 12-13. âyetlerinde bunlara da cevap verdi.

Yine sûrenin ilerleyen bölümlerinde geçmiş ümmetlerden iman eden mü'minlerin hayatlarından pasajlar sunarak, mü'minlerin ilk dönemler sıkıntılar çekmiş olsalar da sonunda kurtulanlar, başarıya ulaşanlar olduğu vurgulanarak, peygamber efendimize ve beraberindeki bir avuç gariban müslümana; dayanın, direnin, cesaretinizi kaybet-meyin, kesin olarak bilin ki çok yakında Allah'ın yardımı gelecektir müjdesi verilmektedir. Karşılarındaki kâfirlere de; sizler de önceki kâ-firlerin başlarına gelenlere hazırlanın tehdidinde bulunularak açık bir

şekilde uyarı sürdürülmektedir.

Daha sonra mü'minlere şöyle bir yol gösteriliyor: "Ey Müslü-manlar, eğer içinde bulunduğunuz şartlar, işkenceler dayanamayacağınız bir safhaya gelmişse, imanlarınızı terk etmek yerine ülkenizi terk edin. Allah'ın arzı geniştir; Allah'a kulluğunuzu rahatça icra edebileceğiniz yeni bir yer bulup hicret edin." Mesajı verilmektedir. Onlara böyle bir kapı açılırken, karşılarındaki müşrikler tekrar tekrar İslâm'ı anlamaya ve kabul etmeye çağrılıyor. Tevhid ve âhiretle ilgili çok güçlü deliller öne sürülerek, çevredeki âyetlere dikkat çekilerek akılları erdirilmek isteniyor. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

Evet hicretten önce en son gelen sûrelerden birisi olan yâni Mekke'de en son gelen 69 âyetlik, kitabımızın 29. sırasına yerleştirilmiştir bir sûre olan Ankebût sûresinin içinde geçen ankebût kelimesi örümcek demektir. Sûrenin 41. âyetinde anlatılan bir misalden ötürü sûreye bu isim verilmiştir. Sûre huruf-ı mukatta âyetiyle başlamaktadır.

1. "Elif, Lam, Mim."

Sûre hurufu mukatta ile başlıyor. Ve bu sûreyi takip eden Rum, Lokman ve secde sûreleri de aynı müteşabih âyetle başlar. Sözünü ettiğimiz bu dört sûrenin dördü de Medenidir. Huruf-ı mukatta harfleriyle alâkalı, bu müteşabih âyetlerle alâkalı önceki bölümlerimizde bir şeyler söylediğimiz için geçiyoruz.

2,3. "Andolsun, biz kendilerinden öncekileri de denemişken, insanlar, "İnandık" deyince, denenmeden bırakılacaklarını mı sanarlar? Allah elbette doğruları ortaya koyacak ve elbette yalancıları da ortaya koyacaktır."

İnsanlar sadece amenna deyivermekle terk edileceklerini mi zannettiler? İman ettik deyivermekle salıverileceklerini mi zannediyorlar? Öyle mi hesap ediyorlar? Öyle mi umuyorlar ki amenna deyiverecekler, inandık deyiverecekler de salınıverecekler öyle mi? Hesaplarını kitaplarını buna göre mi yapıyorlar? İman ettik deyiverecekler ve sonra hemen cennete gidecekler öyle mi? Dünyada

hiçbir sıkıntı çek-meyecekler ve âhirette de kurtulacaklar. İmtihan edilmeyecekler, denenmeyecekler öyle mi?

İman ettik diyenlere sesleniyor Rabbimiz. Diyor ki iman ettik demeniz yetmiyor. Bu iman iddialarımızın pratiğini, amelini isteyecek Rabbimiz. İman iddiasında bulunan herkesi deneyecek Rabbimiz. Acaba böyle bir iddiada bulunan insanların sözleriyle amelleri, iddialarıyla hayatları, düşünceleriyle hareketleri bir mi? Değil mi? Öyleyse kişi Kur'an'ın bir konudaki uyarısına iman ettim dese de, sonra o konuda Allah imkân verip de imtihan edince, deneyince sanki kâfirler gi-bi o konuda her hangi bir uyarı yokmuş gibi davranıyorsa, Kur'an'dan habersiz yaşıyorsa ya da kitabının o âyetinden haberi yoksa o zaman o da onlardan olacaktır Allah korusun.

Yâni hangi konunun imanını gündeme getirmişsek o konuda mutlaka bir denenme gelecektir karşımıza. Neye inandığımızı söylemişsek o konuda deneneceğiz ki sağlam mı inanmışız, yoksa değil mi? Bu ortaya çıksın. Meselâ bir müslüman infaka veya zekâta inandığını mı iddia ediyor? Eğer bolca param olsaydı ben onu Allah yolunda infak ederdim mi diyor? O konuda mutlaka kendisine denenme gelecektir. Allah günün birinde ona bolca bir para verecek, bu imkânı yaratacak ve onun sağlam mı inandığını, yoksa cıvık mı inandığını ortaya çıkaracaktır.

Veya bir müslüman eğer boş zamanım olsaydı ben de onu Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini öğrenmeye harcardım mı di-yor? Bu konuda bir iman mı ortaya koyuyor? Allah günün birinde onun karşısına bolca bir zaman çıkarıp onun inanıp inanmadığını ortaya çıkaracaktır.

Veya meselâ bir kadın eğer Allah beni iyi bir ortamda yaratsaydı ben de tepeden tırnağa örtünürdüm mü diyor? Allah mutlaka onun karşısına böyle bir ortam çıkaracak ve onun bu konudaki samimiyetini deneyecektir. Yâni hangi konunun imanını gündeme getirmişsek, hangi konuda ne tür bir iddiada bulunmuşsak, o konuda Allah bize denenme gönderecektir. Fırsat verip sağlam mı, yoksa bozuk mu inandığımızı ortaya koyma imkânı yaratacaktır. Değilse o konuda imkân vermese kimin ciddi, kimin yalancı olduğu ortaya çıkmaz.

Ama eğer şu anda inandık dediğimiz pek çok konuda Allah bizim karşımıza denenme imkânı çıkarmıyorsa, o konu da bizim karşımıza fırsat çıkarmıyorsa o zaman şu iki şeyden birisi geçerlidir:

a: Ya ciddi inanmadığımız için Allah o konuda bizim karşımıza gerçekleştirme imkânı çıkarmıyor.

b: Ya da daha önce aynı konuda Rabbimiz bizim karşımıza imkânlar çıkararak bizi denedi denedi de biz hiç bir şey yapmadık ar-tık yeni imkânlar çıkarmıyor demektir. Öyle değil mi? Eğer hayatımız hep aynı noktadaysa, bilgilenmemiz hep aynı yerdeyse, hep aynı iman seviyesinde duruyorsak, kitap ve sünnetten yeni yeni iman birimleri öğrenip imanımızı artırmıyorsak, aynı iman seviyesinde duruyorsak elbette yeni imtihanlar gelmeyecektir.

Meselâ bir adam çocukluğunda Kur'an'dan bazı sûreleri öğrenmiş ama kırk senedir içindekileri tanımaya yanaşmıyorsa ne denemesi gelecek de ona? Yeni bir şeyler öğrenecek, yeni bir iman iddi-asında bulunacak, bu duyduğuma da iman ettim ya Rabbi diyecek ve hemen arkasından denenme gelecektir. Evet sadece mücerret iman deyivermekle kurtulacağınızı sanmayın. Unutmayın ki:

Onlardan öncekileri de denedik. Baksanıza Biz nicelerini denemekteyiz. Sizden öncekileri de imtihana tabi tuttuk. Sıkıntılar, dertler, hastalıklar, savaşlar, zenginlikler, fakirlikler, ölümler, yaralanmalarla denedik ki, kim sadâkatle Allah'a bağlı? Kim sahte inanmış? Ben de müslümanım diyen, biz de müslümanız diyen herkes mutlaka denenecektir. Neyle, nasıl denenecekler? Rab Ben mi? Değil mi? Yaratıcı Ben mi? değil mi? Bunları veren ben mi? değil mi? Bu bedenin, bu canın, bu hayatın Benim mi? senin mi? Şu elindeki mallar, mülkler, fırsatlar, imkânlar senin mi? Benim mi? Şu evlâtların senin mi? Benim mi? Baba, ana, dükkan, tezgah senin mi? Benim mi? Hayata egemen olan sen misin? Ben miyim? Ya Rabbi sen bana akıl vermişsin, hayat vermişsin, mal, mülk, evlât vermişsin ama ben onları senin yolunda değil de başka şeyler peşinde kullanıyorum mu diyeceksin? Yoksa Benim yolumda mı kullanacaksın? İşte tüm bu konularda kullarını dener Allah.

Yâni inandım dediği sözünün eri midir? Değil midir? Ben Allah'a ve Allah'tan gelenlere inandım diyen bir kişi ve toplum bu sözünde samimi mi? değil mi? Rabbimiz bunu deneyecektir. İnsanlar müslümanlıklarında samimi mi? değil mi? bunu zaten Rabbimiz biliyor da bizi bize ispat edecek. Yarın bir itiraz hakkımız kalmayacak. Allah sadıkları da, yalancıları da denemelerden geçirerek böylece ortaya koymaktadır.

Bugün herkes kendini beğeniyor, herkes biz en iyi müslüma-nız, bizden daha iyi müslüman olamaz diyor. Bizler şu anda Allah'ın istediği bir hayatın içindeyiz, elbette Allah bizi cennetine koyacaktır. Bizi koymayıp da cennetine sığırları mı koyacak diyor. Halbuki bakın Rabbimiz buyuruyor ki, sizler denenmeden, imtihana çekilmeden bırakılacağınızı mı zannediyorsunuz?

Bu âyet Mekke'de hicret edemeyerek oldukları yerde kalanlar hakkında nâzil olmuştur. Allah'ın Resûlü hangi coğrafyada olurlarsa olsunlar bütün müslümanların bulundukları ortamları terk edip Medine'ye İslâm devletine hicret edip müslümanların gücünü artırmalarını emretmişti. Mekke'de yaşayan bir kısım müslüman önce bu emre uyarak Mekke'den hicret için harekete geçmişler, ama müşriklerin en-gellemesiyle geri dönmüşlerdi. İşte onları kınamak üzere gelen bu âyetleri müslümanlar onlara yazıp gönderdiler. Dikkat edin, durumunuz iyi değildir diye onları uyardılar. Bu uyarı üzerine o müslümanlar tekrar yola çıktılar, kendilerini engellemeye çalışan müşriklerle savaştılar, bir kısmı şehid olurken, bir kısmı da Medine'ye, hicret yurduna ulaşabildi. Evet bu âyet onlar hakkında inmiştir, ama âyetin hükmü umumidir ve kıyamete kadar hükmü bâki olarak bütün müslümanlara şamildir.

İnandık deyivermekle iş bitti mi zannediyorsunuz? İnanç yolunuzda, iman yolunuzda ailenizden, çevrenizden, toplumunuzdan, düş-manlarınızdan, tâğutlardan bir takım belâlar, musibetler, tepkiler gelmeden, işinizden, aşınızdan, malınızdan, mülkünüzden, sosyal statülerinizden bir şeyler kaybetmeden salınıverileceğinizi mi zannediyorsunuz diyor Rabbimiz.

Şurasını hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım ki, zaten bizler iman davasında denenmek için bu dünyaya geldik. Öyle değil mi? Eğer inandık deyivermekle iş bitmiş olsaydı, zaten bunu "galu belâ"da söylemiştik. İman ettik ya Rabbi, sen bizim Rabbimizsin demiştik. Eğer iş sadece bunu söylemekse, o zaman niye bu dünyaya geldik? Bu sözümüzde samimi miyiz, değil miyiz denenmek için geldik bu dünyaya. İmtihan için, ibtilâ için, belâ için geldik bu âleme.

İmam Kurtubî der ki; Belâ en çok peygamberlere, peygamber yolunun yolcuları olan âlimlere ve onların yolunda olan samimi mü'-minlere gelir. Belâ insanların imanlarının derecesine göre gelir. Unutmayalım ki şu anda kanları akıtılanlar, zindanlara tıkılanlar, çeşitli belâlara maruz kalanlar imanları bizden çok daha kuvvetli olanlar ol-dukları için bu tür imtihanlara tabi tutuluyorlar. Din

yönünden salâbet sahipleridir onlar. Ama din yönünden tavizkâr olanlar, ufak tefek sıkıştırmalar karşısında geri adım atmaya hazır olanlar daha az belâya uğrayacaklardır. İşleri tıkırında olacaktır onların. Kasaları keseleri dol-maya, makamları koltukları büyümeye devam edecektir. İşte şu anda bizler de müslümanız, ama imanımız müslümanlığımızı tümüyle ortaya koyamadı. İmanımız dinimizin tümünü uygulama alanına koymaya gelemedi. Hani Yusuf sûresinde öyle deniyordu:

“Onların çoğu ortak koşmadan Allah'a inanmazlar.”

(Yunus 106)

İnansalar bile onların pek çoğu Allah’a ancak müşrik olarak inanırlar. Şirk koşar da öyle inanırlar Allah’a. Müşrikçe bir mü’minlik-ten yanadırlar. Müşrikçe bir iman, hıristiyanca bir imandan yanadırlar. Yaratıcı olarak Allah’a inanırlar, ama yönetici olarak inanmazlar. Göklerde hakim ve egemen bilirler Allah’ı, ama yerde başka egemenlerin varlığına inanırlar. Yâni illa Allah’a ortaklar bulurlar. Kendilerinin de tanrılıklarını iddia ederler. Kendileri gibi olanları da tanrı makamında görürler. Bazen güneşi, bazen ayı, bazen yıldızları, bazen insanları, idarecileri, tâğutları, bazen onların yasalarını, yönetmeliklerini, bazen âdetleri, bazen modayı tanrı makamında görürler. Hem Allah’ı dinle-yelim hem de bunları derler. Hayatımızın bazı bölümlerine Allah, bazı bölümlerine de bunlar karışsın derler. Allah yoluna, peygamber yo-luna, vahiy yoluna kurban olacakları yerde Allah ve peygamberi karşısında eğilenler karşısında eğiliyorlar.

Allah’a kul olacakları yerde kendi hevâ ve hevesleriyle uydur-dukları sistemlere, kendi diktikleri putlara kul köle olurlar. Ama so-nunda o uydurdukları tanrılar kendilerine hiç bir fayda sağlamaz. Allah’ın namazına inanırlar, ama ekonomisine inanmazlar. Orucuna ina-nırlar, ama hukukuna inanmazlar. Haccına inanırlar, ama tesettürüne inanmazlar. Kendilerini mülkün sahibi görürler. Sadece Allah yetkisinde olan zekâtta, infakta Allah’tan başkalarına hisse ayırırlar. Sadece Allah’ı dinlemeleri gerekirken, başkalarını da dinlerler. Sadece Allah yasalarını uygulamaları gerekirken, başkalarının yasalarını da uygularlar. Allah’a inanırlar, ama sebeplere de inanırlar. Allah’ı severler, ama tağutları da severler. Neticede inanmazlar mı çıkıyor, dilim var-mıyor onu söylemeye.

Peki sebebi nedir bunun? Benim anladığım o ki, imanlar kalplerde kökleşmemiş, ya da kökleşen imanlar henüz dışa taşacak, amele dönüşecek noktaya gelmemiş. Her ne kadar amel imandan bir cüz sayılmamışsa da, bazı âlimlerce amel imanın muhafızıdır. Yâni o za-man amelsiz iman muhafızsız

kaldığı için sönmeye, yok olmaya mah-kum olmuştur Allah korusun. Rabbimizin kitabında; “ey iman edenler, iman edin!” hitabı galiba bunu anlatıyor. Eğer bir insanın kalbini yarıp bakabilsek iş biraz kolay olacak. O zaman; eh benim imanım iyi, yahut kötü diyebilecek ve kontrol edebileceğiz, ama bu mümkün değil. O halde başka çaremiz yok, amellerimize bakacağız, düşüncemize bakacağız, meyil ve arzularımıza bakacağız, kabul ve retlerimize bakacağız. Çünkü biliyoruz ki önüne konan cenazenin namazını kıldıracak adam, her halde onun kalbini yarıp içine bakıp öyle karar vermez de sorar çevresine; cemaat, bu adamı nasıl bilirsiniz? Namaz kılar mıydı? Filan diye.

Eh şöyle haftada bir kere, bir Cuma gecesi kalbimizi bir kontrol ettik yetmez mi? Hayır, bakın Resûlullah efendimiz buyurur ki; “kalp bir tüye benzer, her an sağa sola oynayabilir, onu her an kontrol edin.” Unutmayalım ki mürtetlik mü’minin kapı komşusudur. Yâni mürtetlik mü’min için söz konusudur, kâfir için değil.

4. “Yoksa, kötülük yapanlar Bizden kaçabileceklerini mi sanarlar? Ne kötü hüküm veriyorlar!”

Seyyiat işleyenler, kötülüklerin peşine düşenler, Bize karşı sa-dâkatle imanı ve kulluğu değil de isyanı seçenler bizi geçeceklerini mi zannediyorlar? Bizi diskalifiye edecekler, bizden saklanıp kaçabileceklerini mi zannediyorlar? Bizi mağlup edebileceklerini mi hesap edi-yorlar? Bizi âciz bırakacaklar öyle mi? Bizim hayat programımızın dı-şında bir hayat yaşayabilecekler öyle mi? Ne kötü hükmediyorlar bu adamlar? Ne kötü, ne yanlış hükmediyorlar? Düşünceleri, anlayışları, yargıları ne kadar yanlış? Allah’a kafa tutuyorlar. Allah’a savaş ilân ediyorlar. Allah’ın dinine harp açıyorlar. Allah’ın kitabına, Allah’ın elçilerine tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Yeryüzünde Allah’a ve elçilerine hayat hakkı tanımamaya çalışıyorlar. Allah’ın sistemini, Allah’ın şeriatını reddetmeye, müslümanları yok etmeye çalışıyorlar.

Akılsız zavallılar zannediyorlar ki Allah’la tutuştukları bu savaşta Allah’ı mağlup edecekler. Zannediyorlar ki Allah’ın dinini yeryüzünde silecekler. Allah’ın yetkilerini gasp edeceklerini zannediyorlar. Bu zanları ne kadar kötü bir zan? Ne kadar kötü düşünüyorlar? Allah’ın kendilerine verdiği güç ve kuvvetleriyle, Allah’ın kendilerine bu dünyada tanıdığı geçici yetkileriyle yapmıyorlar mı bunu? Şu anda ellerindeki gücü veren Allah değil mi? Bu güçlerinin ebedî olduğunu mu zannediyor bu adamlar? Ölmeyecekler mi? Bu

imkân alınmayacak mı ellerinden? Halbuki hiç düşünmüyorlar zavallılar. Benin bu gücümü, kuvvetimi, hayatımı veren Allah'tır. Bir gün gelecek benden öncekiler gibi ben de öleceğim. Benden önce benden çok daha güç ve kuvvete sahip olanlar bile Rabbimin bu ölüm yasasından kurtulamamışlar. Kimse Allah'la baş edememişken ben nasıl baş edebilirim? diye zerre kadar düşünemiyorlar hainler.

5. "Allah'la karşılaşmayı uman bilsin ki, Allah'ın bunun için belirttiği vakit gelecektir. O, işitir ve bilir."

Kim Allah'a likayı, Allah'la karşılaşmayı ümit ederse, Rabbine kavuşmak isterse, hedefi buysa, bu hedefine ulaşmak heyecanıyla bir hayat yaşıyorsa kesinlikle bilsin ki Mevlâ'nın bu konudaki programı, düzenleme zamanı gelecektir. Evet kim ki yaşadığı bu dünya hayatında öldükten sonra tekrar dirilip Allah'la beraber olma hesabı için-deyse, Allah'la karşı karşıya geleceğine iman ediyor ve hayatını bu imânâ bina ederek yaşıyorsa bilsin ki muhakkak Allah'ın tayin buyurduğu ecel gelecektir. O kişi umduğuna mutlaka kavuşacaktır.

Bilesiniz ki O Allah her şeyi işiten ve her şeyi bilendir. Madem ki Allah var, madem ki bu hayat Allah'tan, madem ki bu hayatın sonunda ölüm var, madem ki sonunda her şeyi bilen ve işiten bir Allah'ın hesabıyla karşı karşıya geleceğiz o zaman yapılacak iş Allah'a iman, Allah'a kulluk, Allah'ın hesabını iki kaşımızın arasında bilmek ve Onunla karşı karşıya geleceğimiz günün bilinciyle Onun yolunda cehd ü gayret göstermektir.

6. "Hak uğrunda cihad eden, ancak kendisi için cihad etmiş olur. Doğrusu Allah, âlemlerden müstağnîdir."

Kim Allah yolunda cehd ederse, kim Allah'a kulluk yolunda cehd ü gayret içinde olursa, kim imanını gündeme getirme adına amel ortaya koyma kavgası içine girerse, kim bir ömrü Allah yolunda tüketirse, kim Allah yolunda Allah'ın egemenliği adına, Allah kullarının dirilişi adına, Allah'a kullar kazandırma adına savaşırsa. Kim insanların cennet yollarını açma, cehennem yollarına barikatlar koyma adına ölür, ya da öldürülürse işte bu kişi kendi menfaati için, kendi kazancı için cihad etmiş ve kendi nefsi için çalışıp çabalamış ve kazanmıştır.

Çünkü Allah Ğanî'dir, Allah zengindir, tüm âlemlerden müstağnîdir, kimseye ihtiyacı yoktur. Kim ne yaparsa kendisi için yapar. Allah'ın hiç kimsenin yaptıklarına ihtiyacı yoktur. Ne namazımıza, ne orucumuza, ne

sadakamıza, ne cihadımıza, ne müslümanlığımıza ih-tiyacı yoktur Allah'ın. Tüm dünya müslüman olsa, tüm dünya peygam-ber gibi Allah'a mükemmel kulluk yapsa, yeryüzündeki tüm kullar melekler gibi Allah'a kulluk yapsalar bile bu Allah'ın mülküne bir şey ilave etmeyeceği gibi, hepiniz tüm insanlar Firavun gibi Rabbinize düşmanlık etseniz, Onunla savaşa tutuşsanız bile bunun bir sineğin kadarı kadar Allah'a bir zararı olmaz, olamaz.

Tüm Kâinatın bir sinek kanadı kadar Allah yanında bir değeri yoktur. Allah'ın hiçbir zaman kullarından bir beklentisi, bir haceti yoktur. Allah sizi size ihtiyacından dolayı, yalnızlığını gidermek veya sizin yapacaklarınızdan istifade etmek için yaratmadı. Siz ne yaparsanız kendiniz içindir. Allah âlemlerden müstağnîdir. Kâfirin zararı da kendisine, müminin faydası da kendisinedir.

7. "İnanıp yararlı iş işleyenlerin kötülüklerini, andolsun ki, örteriz; onları, yaptıklarından daha güzeli ile mükafatlandırırız."

Allah'ın istediği gibi iman edip, hayatlarını bu imanla düzenlemek üzere sâlih amel işleyenlere, hayatlarını Allah için yaşayanlara, hayatlarını iman kaynaklı yaşayanlara gelince, imanlarını hayatlarında gündeme getirenlere, görüntüleyenlere gelince Biz onların seyyiatını örteriz.

Evet iman eden ve sâlih amel işleyenler. İman edip Allah'ın istediği, peygamberin pratikte uyguladığı, Allah'ın kitabında onaylayıp peygamberin de örneklediği müslümanca bir hayatı yaşayan insanların bütün kötülüklerini, bütün günâhlarını, bütün çıkmazlarını, bütün problemlerini örteceğiz, sileceğiz, temizleyeceğiz, sıfırlayacağız diyor Rabbimiz.

Tüm dünyanın çözüm aradığı hayat problemlerini çözüvereceğiz, düzlüğe çıkaracağız onları diyor Rabbimiz. Ne güzel bir müjde değil mi? İstiyor muyuz bunu? Bir problemimiz var da çözümsüzlük içinde mi kıvranıyoruz? Bir sıkıntımız var da karşısında âciz mi kaldık? Bir hukuk problemimiz mi var çözüm bekleyen? Bir eğitim problemimiz mi var ki belimizi büküyor? Tüm insanların çözümsüzlük içinde kıvrandığı, ekonomistlerin, hukukçuların, siyasîlerin, siyaset bilimcilerin, ahlâkçıların âciz kaldığı, çare bulamadığı müzmin bir problemle mi karşı karşıyayız? Kesinlikle bilesiniz ki Allah'a, Allah'tan gelenlere, Allah'ın kitabına, Allah'ın elçilerine Allah'ın istediği gibi iman eder ve bu imanın pratik hayatını da Allah ve Resûlünün istediği gibi ortaya koyarsak kesinlikle bilelim ki Rabbim bizim tüm sıkıntılarımızı

giderecek, tüm problemlerimizi çözüverecek, tüm çözümsüzlüklerimizi hallediverecek, tüm hastalıklarımıza şifa verecek, tüm kötülüklerimizi gi-derecek ve bizi sahil-i selâmete çıkaracaktır. Fert olarak, aile olarak, toplum olarak Rabbim bizi düzlüğe çıkaracaktır. İşte bu Allah'ın bize bir vaadidir ve bundan zerre kadar bir şüpheniz olmasın. Başka? Baş-ka ne var inanan ve sâlih amel işleyenlere?

Ve yapmış oldukları, gerçekleştirmiş oldukları amellerinin en ahseniyle, en güzeliyle de onlara mükâfat veririz. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu ekber! Bundan daha güzel bir müjde, bundan güzel bir mükâfat olur mu yahu? Yâni düşünebiliyor musunuz? İnanan ve sâlih amel işleyen mü'minlerin tüm kötülüklerini örteceğini, hem de tüm bu kötülükleri örtülmekle, tüm bu suçları affedilmekle kalmayıp üstelik yaptığı en iyi işleri esas alınarak mukabelede bulunulacak kendisine. Yâni dünyada işledikleri tüm amelleri o amellerinin en iyisiyle, en güzeliyle, en ihlâslısıyla çarpılacak. Yâni bütün amelleri o en güzel amelle çarpılıverecek, tüm amelleri o en güzel amel gibi kabul ediliverecek. Ne büyük bir rahmet değil mi? Meselâ dünyada kıldığınız en güzel bir namaz gibi kabul edilecek tüm namazlarımız. Veya gerçekten çok ihlâsla yaptığınız bir infak gibi kabul edilecek tüm infaklarımız.

Öyleyse ne bekliyorsunuz ey müslümanlar? Derdiniz yok mu? Sıkıtınız yok mu? Çözüm bekleyen problemleriniz yok mu? Karanlıklar, zulümler, işkenceler altında bir hayat yaşamıyor musunuz? Zalimlerin zulmünden şikâyetçi değil misiniz? Ailelerinizden, çocuklarınızdan dert yanmıyor musunuz? Toplumsal hastalıklardan şikâyet etmi-yor musunuz? Öyleyse ne duruyorsunuz? Allah'ın bu âyetlerini duy-muyor musunuz? Rabbinizin bu çağrılarını işitmiyor musunuz? Eğer bir derdiniz varsa, eğer bir sıkıntınız, bir probleminiz varsa, eğer karanlıklardan aydınlık bir dünyaya çıkmak istiyorsanız, eğer felâketlerden, zulümlerden, baskılardan kurtulmak istiyorsanız, özgürce bir hayatı özlüyorsanız, kendinizin, ailenizin, toplumunuzun hastalıklarından kurtulup güzel olmasını istiyorsanız işte bunun yolu.

Gelin Allah'ın istediği gibi iman edin, Allah'ın istediği sâlih amellere koşun, hayatınızı iman kaynaklı yaşayın, kesinlikle bilin ki tüm problemleriniz bitecek, günâhlarınız sıfırlanacak ve yepyeni, dipdiri bir müslümanca hayata merhaba diyeceksiniz. Özgür, izzetli ve şerefli bir hayata adım atmış olacaksınız. İşte Allah vaadediyor, bunun oylu iman ve sâlih amelden geçmektedir. Eğer Allah'ın vaadine inanır, Rabbimizin sözlerine güvenirsek bu mutlak sûrette

gerçekleşecektir. Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır? Allah asla yalan söylemez. Onun vaadi haktır, bundan zerre kadar bir şüpheniz olmasın.

8. "Biz, insana, ana babasına karşı iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Eğer ana baba, seni bir şeyi körü körüne bana ortak koşman için zorlarsa, o zaman onlara itaat et-me. Dönüşünüz Banadır. Yaptıklarınızı size bildiririm."

Biz insana ana babasına iyilik yapmasını tavsiye ettik, vasiyet ettik, emrettik. Ana babasına güzel davranmasını öğütledik. Arkadaşlar, önceki derslerimizde de bu konuda açıklamalarda bulunmuştuk. Anaya babaya hüsnâ istiyor Rabbimiz bizden. Hüsnâ Allah'ın güzel dediği davranıştır. Öyleyse müslüman ebeveynine Allah'ın istediği, Allah'ın Hüsnâ dediği davranışlarda bulunacak. Yâni müslüman anaya babaya ananın babanın istediği şekilde değil Allah'ın istediği şekilde davranacak. Çünkü ana baba bazen ilimsiz yere kendi kafalarından cehd edebilirler. Böylece evlâtlarından Allah ve Resûlünün razı olmadığı şeyleri isteyebilirler. Ana baba her zaman doğru karar ve-remez. Ama Allah ve Resûlü her zaman doğru karar verir.

Öyleyse müslüman anasına babasına Allah'ın yargısıyla davranacaktır. İşte Rabbimiz bu davranışın adını Hüsnâ olarak kor. Müs-lümanın ana babası karşısında Allah huzurunda olduğunun bilincinde olarak davranmasının adına Hüsnâ denir. Çünkü bakın âyetin devamında Rabbimiz şöyle buyuruyor:

Eğer anan baban Allah'tan gelen ilimden habersiz, vahiyden habersiz cehd etmeye kalkışırlarsa sakın o ikisine itaat etme. Bakın ilk belâ ana babadan geliyor. Öyleyse bir müslümanın ana babasının emir ve isteklerine mutlak itaat edilirse bu ana babayı putlaştırma olur ki Allah korusun hem ana baba, hem de onları dinleyen evlât yanlışa düşmüş demektir. Öyleyse ana baba evvela ilimle hareket etmelidir, vahiyle hareket etmelidir. Evlâtlarından isteyeceklerini vahye göre istemeliler, Allah ve Resûlünün istediklerini isteyecekler. Kendilerini Rab makamında, İlâh makamında görerek benim istediğim gibi, benim arzu ettiğim gibi olacaksın dememelidirler.

Ya da eğer şu anda bizler baba makamındaysak evlâtlarımızdan isteyeceklerimizi Allah'a kulluğa, Resûlüne tebeiyete mebnî istemeliyiz. Yâni ben istiyorum, ben böyle istiyorum, benim keyfime uyacaksın demek yerine, Allah böyle istiyor, Resûlü böyle istiyor diyelim.

Evet anan-baban hakkında bir bilgin olmayan bir konuda seni Bana şirk koşmaya zorlarlarsa sakın onları dinleme, onlara itaat etme diyor Rabbimiz. Öyleyse anamızın babamızın isteklerini yerine getirirken Allah huzurunda olduğumuzu unutmayacağız. Yâni evlât olarak bizler önce Rabbimize karşı sorumluyuz. Çünkü bizi yaratan, bizi hesaba çekecek olan Odur. Yâni yaşadığımız bu hayatın sonunda biz hesabı babalarımıza analarımıza değil Allah'a ödeyeceğiz.

Öyleyse babamız anamız istedi diye Rabbimizi darıltacak bir itaatte bulunmamalıyız. Önce huzurunda bulunduğumuz Rabbimize sormalıyız. Ya Rabbi, babam anam benden şunu yapmamı istiyorlar. Senin buna rızan var mı ya Rabbi? Yapayım mı onların bu isteklerini? diyeceğiz, eğer Allah o işi onaylıyorsa, tamam Benim rızam da onu yapmandadır derse onu yapacağız, değilse onu isteyen babamız anamız da olsa yapmayacağız. Çünkü unutmayalım ki biz baba ana karşısında Allah huzurundayız.

Ve yine unutmayalım ki bu dünya hayatında bize en yakın olan, bizim üzerimizden en çok hak sahibi olan babamız anamız da yarın bizim gibi Rabbimiz tarafından hesaba çekileceklerdir. Onlar da Rabbimize karşı sorumludurlar. Öyleyse bir müslüman olarak bizler Allah'a vereceğimiz hesabı bir tarafa bırakıp ta, Allah'a değil de anamıza babamıza, ya da onlar gibi diğer insanlara, topluma, güçlülere asla itaat edemeyiz.

Çünkü dönüşünüz Allah'adır. Hepimiz Allah'a döneceğiz. Ve yaptıklarımızı Allah bize haber verecek. Hesabı tutan O, hesaba çekecek O. Öyle değil mi? Kabre girdiğimiz zaman anamız babamız yok orada. Bu dünya üzerinde dinlediğiniz, itaat ettiğiniz, bel bağladığınız, sığındığınız, yasalarını uyguladığınız hiç kimse sizinle beraber olmayacak orada. Hiç kimsenin etkisi ve yetkisi olmayacak. Herkes Allah'ın hükmüne boyun bükecek. Şu andaki yetkilerin tamamı gelip geçicidir. Bunlar imtihan için verilmiş yetkilerdir.

Evet eğer evlât makamındaysak ana babalarımızın Allah ve Resûlünün arzularına ters düşmeyen arzularına itaat edeceğiz. Allah ve Resûlünün arzularına ters düşen arzularını, isteklerini yerine getirerek, onları putlaştırıp Rabbimizi darıltmayacağız. Eğer baba konumundaysak az evvel ifade ettiğim gibi evlâtlarımızdan Allah ve Re-sûlünün istemediği şeyleri isteyerek kendimizi onlar üzerinde Rableştirmeyeceğiz, Allah ve Resûlünün istediklerini isterken de Allah'a kulluğa ve Resûlüne tebeiyete raci olarak isteyeceğiz inşallah.

9. "İnanıp, yararlı iş işleyenleri, andolsun, iyilerin arasına koyarız."

Evet bir tekrar daha. İman edip sâlih ameller işleyenleri sâlih-lerin arasına katacağız diyor Rabbimiz. Kim sâlihler? Adem atamız-dan bu yana Allah'ın sâlih kulları, sâlih elçiler, Adem, Nuh, Hûd, Sâlih, İbrâhim, Mûsâ, Îsâ, Muhammed (a.s)'lar, onların sâlih metbuları. İşte Rabbimiz böyle kimseleri onların arasına katacak cennette. Onları onlara dost ve arkadaş yapacağız diyor Rabbimiz.

10. "İnsanlardan: "Allah'a inandık" diyenler vardır; ama Allah uğrunda bir ezaya uğratılınca, insanların ezasını Allah'ın azabı gibi tutarlar. Rabbinizden bir yardım gelecek olursa, andolsun ki, "Doğrusu biz sizinle beraberdik" derler. Allah, herkesin kalbinde olanları en iyi bilen değil midir?"

İnsanlardan öyleleri de vardır ki inandık diyorlar Allah'a. Allah'a iman ettik derler, ama Allah yolunda, Allah'a iman yolunda, Allah'a kulluk yolunda başlarına bir eziyet, bir belâ geldiği zaman, bir maaş cezası, bir soruşturma, bir kovuşturma cezasıyla karşı karşıya kaldıkları zaman insanların denemesini, insanların fitnesini, insanların cezalandırmasını Allah'ın cezası gibi kabul eder de Allah'tan, Allah'a kulluktan vazgeçip yan çiziverir. Allah'ı bırakıp ta insanlara itaate yöneliverir. İnsanları Allah makamına oturtuverir. İnsanların dediklerini yapmanın daha kârlı olduğunu zannediverir. İnsanlardan gelebilecek ufak tefek baskıları Allah'ın cehennemine denk tutuverir de onlardan korkusundan Allah'a kulluğu terk ediverir.

Evet insanlardan kimileri Allah'a inandık diyorlar, biz de müs-lümanız diyorlar, ama işleri iyi gittiği sürece bu iddialarını sürdürürler. İşleri iyi gitmediği zaman, menfaatleri bittiği zaman bırakıverirler. Veya bir tehlike boyutuna kadar mü'mindirler. Allah'a iman yolunda ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya kaldıkları zaman vazgeçiverirler. Yâni imanları sabit değildir adamlar. Kararları yoktur. İmanları gelip geçicicidir. Menfaat hesapları içindedirler. İmanları ciddi ve oturmuş değildir. Hem müslümanlar, hem laikler. Hem müslümanlar, hem demokratlar. İşlerine geldiği yerde müslümanlar, işlerine gelmediği yerde başka şeyler.

Eğer müslümanlara Rabbinden bir zafer, bir yardım gelirse bu defa derler ki muhakkak biz sizinle beraberiz. Biz sizinle beraberdik derler. Biz sizinle aynı

imanı paylaşanlardık derler.

Alemlerin, insanların göğüslerinde olanı en iyi bilen Allah değil mi? İnsanların niyetlerini, düşündüklerini, tasarladıklarını, niyetlerini en iyi bilen Allah değil midir? İnsanlara egemen olan, insanları kuşatan, insanların boyunlarındaki ipleri elinde tutan O değil midir?

11. "Allah elbette inananları bilir ve elbette ikiyüzlüleri de bilir."

O Allah elbette iman edenleri de, iman etmedikleri halde iman gösterisinde bulunan münâfıkları da bilmektedir. Bilen Allah olduğuna göre hayatımızı Ona göre yaşamak zorundayız. Bilen bir Allah'ın yargısıyla yargılanacağımızı unutmadan yaşamak zorundayız. Sonunda Onun hükmüne boyun bükeceğiz. Onun yargısı yanında, Onun hükmü yanında hiç kimsenin yargısı geçerli değildir. Onun hükmü, Hâkimiyeti yanında başkalarının Hâkimiyetlerinin ne anlamı olabilir ki? Sadece geçici bir dünya hayatında Allah tarafından kendilerine verilen geçici yetkileriyle insanlar ancak hüküm verebiliyorlar. Ölümle birlikte onların bu yetkileri bitecektir unutmayalım.

12. "İnkâr edenler inananlara: "Bizim yolumuza uyun da sizin günâhlarınızı biz taşıyalım" derler. Oysa onların günâhlarından hiçbirini yüklenecek değillerdir. Doğrusu onlar yalancıdırlar."

Kâfirler mü'minlere dediler ki, bize tabi olun, bizim yolumuza tabi olun, bize uyun, bizim yörüngemize girin, bizim gibi bir hayat yaşayın sizin tüm günâhlarınızı, hatalarınızı biz yüklenelim. Siz gibi kâfir olun biz sizin tüm veballerinizi yüklenelim. Hayatınız, eviniz, işiniz, aşınız, giyiminiz, kuşamınız, eğitiminiz, hukukunuz, ekonominiz, siyasî yapılanmanız, geceniz, gündüzünüz bizim gibi olsun gerisini siz düşünmeyin. Sizin tüm günâhlarınız bizim boynumuza olsun. Onları biz affettiririz diyorlar. Ne kötü bir gâvur mantığı değil mi? Sanki kendisini kurtardı da müslümanları da kurtaracak. Alçaklar kendilerini mahvettikleri gibi müslümanları da kendi pis dünyalarına çekmeye çalışıyorlar.

Halbuki o zalimler mü'minlerin hatalarından, günâhlarından hiçbir şey yüklenecek değillerdir. Zaten bu mümkün de değildir. Kimse kimsenin yükünü yüklenmeyecek. Kimsenin hesabı kimseden sorulmayacak. Ne babanın evlâdına, ne evlâdın babasına, ne kadının kocasına, ne kocanın hanımına bir hayrı, bir faydası olmayacak. Şu anda birilerine güvenenler, bize güvenin gerisini merak etmeyin diyenler, tüm günâhlarınız bimiz boynumuza diyenler, birbirlerini kurtarıcı görüp, birbirlerinin eteğinden yapışmaya çalışanlar yarın birbirlerinden

kaçacaklar, birbirlerini tanımayacaklar. Herkes kendi yükünün karşılığıyla bir hesap vermenin sıkıntısıyla Rabbinin huzuruna çıkacak.

Öyleyse biz sizin yüklerinizi yükleniriz, biz sizleri kurtarırız, siz bize güvenin, gerisini düşünmeyin diyenlerin tamamı yalancıdır. Gel benimle, bizimle beraber ol, güzel güzel keyfimize göre kâfirce, müşrikçe bir hayat yaşayalım korkma, hem seni hem de kendimi kurtarırım diyenler müslümanları kendi cehennemlerine çağıran yalancıdırlar. Dikkat edin onlar yalan söylüyorlar. Doğrusu şudur:

13. "Onlar kendi ağırlıklarını, kendi ağırlıklarının yanında daha nice ağırlıkları yüklenecekler ve uydurup durdukları şeylerden kıyâmet günü sorguya çekileceklerdir."

Onlar kendi günâhlarını yüklenirler, kendi ağırlıklarının yanında bir de saptırdıkları kimselerin veballerini, günâhlarını da yüklenirler ve doğruca cehenneme giderler. Ne kendileri cennete gidebilirler, ne de bir kimsenin günâhlarını yüklenerek onu cennete götürebilirler. Hem kendi günâh yüklerini, hem de azdırıp yoldan çıkardığı insanların günâhlarını yüklenerek ateşi boylarlar. Ve iftira edip uydurdukları, kendi hevâ ve hevesleriyle oluşturdukları bir felsefenin, bir hayatın cezasını ödeyeceklerdir kıyâmet gününde. Allah'a ve Resûlüne iftira ederek yaptıkları işlerin hesabını ödeyeceklerdir.

İstedikleri kadar dünyada Allah'ın kendilerine verdiği geçici yetkiyle müslümanları yollarından, dinlerinden saptırmaya çalışsınlar. İstedikleri kadar müslümanlara zulmetmeye çalışsınlar. İstedikleri kadar Allah'a, Allah'ın dinine tuzaklar kurmaya çalışsınlar. Elbette bu dünyaya kazık çakamayacaklar. Elbette herkes gibi bir gün onlar da ölecekler. Tıpkı kendilerinden önce müslümanlara zulmeden zalimlerin de öldükleri gibi. Zulmedilen müslümanlar öldüler de zalim kâfirler ölmediler mi? Şehit olanlar, zulme maruz kalanlar bu dünyadan gitti de öldürenler zalimler gitmediler mi? Hani hangi zalim kâfir kalmış ta geriye? Hani Nemrutlar? Hani Firavunlar? Hani Ebu Cehiller? Neredeler şimdi? İşte bakın geçmişten haberler. Geçmişte yaşanan iman küfür savaşında işleyen Allah yasası.

14. "Andolsun ki, Nuh'u milletine gönderdik; aralarında dokuz yüz elli yıl kaldı. Sonunda onlar haksızlık yaparken, tufan onları yakalayıverdi."

Muhakkak ki Biz Nuh'u kavmine gönderdik. Elçimiz Nuh onların arasında

bin yıl kaldı. Ancak elli yıl hariç olmak üzere. Tam 950 yıl onların arasında kaldı peygamberimiz. 950 yıl sabırla, metanetle uyardı toplumunu. Gündüz uyardı, gece uyardı, yazın uyardı, kışın uyardı, düğünde uyardı, nişanda uyardı, uyardı, uyardı. Bazen dövdüler, bazen sövdüler. Küfürde ısrarlı bir tavır sergilediler. Aylar, yıllar değil asırlara katlanan bir sabır deneyiminden geçti Allah'ın elçisi. Dile kolay değil mi? 950 yıl. Düşünebiliyor musunuz? 950 yıl birilerine gidecek uyaracaksınız, onlar sizi düşman ilân edecek, sizi toplum içinden dışlayacaklar, sizden yüz çevirecekler, sizi gördükleri zaman yaban eşeği gibi kaçacaklar, elbiseleriyle sizden bürünüp saklanacaklar, adam olmaya yanaşmadıkları gibi sizi olmadık işkencelere maruz bırakacaklar ve siz sabırla, dengenizi bozmadan onları hakka dâvete devam edeceksiniz.

Ve bakıp göreceksiniz ki bitmeyen, tükenmeyen servet, zenginlik ve saltanat kâfirlerde. Mazlumluk, müs'taz'aflık, gariplik ise sizde ve sizinle birlikte hareket eden müslümanlarda. 950 yıl sabırla bekleyeceksiniz müslümanlığınızı bozmadan. 950 yıl bekleyeceksiniz kâfirler için azabı, mü'minler için galibiyeti ama yine de gelmeyecek. Sizin beklediğiniz, tehdit ettiğiniz bu azabın 950 yıl içinde gelmeyişi karşısında azdıkça azacaklar, şımardıkça şımaracaklar. Peki sonuç nasıl oluyor?

Sonuç Tufan onları yakalayıverdi onlar zulmeder oldukları halde. Zalimler oldukları halde, yapmamaları gereken şeyleri yapar oldukları halde, bulunmamaları gereken yerde bulunur oldukları halde, Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçisine, akıllarına, fıtratlarına, insanlıklarına zulmeder oldukları halde Tufan onları yakalayıverdi.

15. "Ama Biz, Nuh'u ve gemide bulunanları kurtardık ve bunu dünyalara bir ibret kıldık."

Onu ve gemi ashabını, Onunla birlikte gemiye binenlerini, tercihlerini Ondan yana kullananları kurtardık, Onu, Nuh (a.s)'ı, gemiyi, tufanı, gemide kurtulanları ve bunu tüm dünyalara bir ibret, bir âyet kıldık. İşte hüküm bu. İşte yasa, işte yargı bu. İşte 950 yıllık dayanıl-maz bir sabrın, bir tebliğin sonu bu. Halbuki o günün şartlarında yapılan hesaplara göre güçlü, kuvvetli olanlar kâfirlerdi. Kazanacak olanlar ekonomik, siyasal ve askeri güce sahip olanlar, kaybedecek olanlar da hiçbir şeye sahip olmayan gariban müslümanlardı. Ama bu he-sapların hiç birisi tutmayacaktı. Hesap Allah'ın hesabıydı. Hüküm Al-lah'ın hükmüydü. Allah'ın hesabına göre kazanan taraf elçisi Nuh (a.s) ve

beraberindeki bir avuç müslüman, kaybedenler de tarihin her bir döneminde olduğu gibi kâfirler ve zalimler oldu. Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu bir yasasıdır ki kıyâmete kadar hiçbir zaman değişmeyecektir.

Evet kitabımızın bu bölümünde özet olarak kısaca Nuh (a.s)'ın bir değerlendirmesinden sonra İbrâhim (a.s) gündeme alınacak.

16. "İbrâhim'i de gönderdik. Milletine: "Allah'a kulluk edin, O'ndan sakının; bilirseniz bu sizin için daha iyidir" dedi."

Hani hatırlayın, bir zamanlar elçimiz İbrâhim'i de gönderdik. İbrâhim milletine, toplumuna dedi ki, ey kavmim, sadece Allah'a kulluk edin. Sadece Allah'ı dinleyin. Hayatınızın her bölümünde hakim güç olarak sadece Allah'ı kabul edin ve sadece Onu razı etmeye çalışın. Sadece Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayın. Hayatınızda egemen varlık sadece Allah olsun. O nasıl istemişse öylece olun. Hayatınıza O karar versin. Yolunuzu, hayat programınızı O belirlesin. Onun adına konuşun, onun adına yaşayın, Onun adına ölün. Eğer bilirseniz böyle yapmanız sizin için daha hayırlıdır. Çünkü sizi yaratan, sizi bu dünyada yaşatan, öldüren ve sonunda tüm yaptıklarınızdan hesaba çekecek olan Odur dedi. Allah'ın kutlu elçisi Allah'ın istediği gibi toplumunu sadece Allah'a kulluğa dâvet ettikten sonra, bu güzel dâvetinin devamında toplumunun inandığı bir dinin, bir hayat programının, kabul edip sahiplendikleri, savundukları bir sistemin yanlışlığını ortaya koymak üzere de bakın şöyle buyuruyordu:

17. "Ey putperestler! Siz Allah'ı bırakıp sadece bir takım putlara tapıyor, aslı olmayan sözler uyduruyorsunuz. Doğrusu Allah'tan başka taptıklarınızın size rızık vermeye güçleri yetmez. Artık rızkı Allah katında arayın. O'na kulluk edin. O'na şükredin. Siz O'na döneceksiniz."

Sizler Allah'ı bırakıp ta Onun berisinde bir takım putlara, bir takım varlıklara tapınıyorsunuz. Allah'ı bırakıp ta Onun berisinde bir takım varlıkları, bir takım sahte tanrı ve tanrıçaları, Rab, Melik ve İlâh kabul edip onları da hayatınızda söz sahibi kabul ediyorsunuz. Onların arzularını, isteklerini de yerine getirmeye, onların yasalarını da uygulamaya çalışıyorsunuz. Onları da hayatınızda etkili, yetkili görmeye çalışıyorsunuz.

Böylece kendi hevâ ve heveslerinizle aslı astarı olmayan tanrılar, egemenler icad ediyorsunuz. Kendi kendinize dinler, sistemler, yasalar, hukuklar, hayat tarzları geliştiriyorsunuz. Atamızın bu ifadelerinden anlıyoruz ki Onun toplumu Allah'ı bırakmışlar, sadece Allah'a kulluğu terk etmişler, sadece Allah'ı

dinlemekten uzaklaşmışlar ve kendi kendilerine oluşturdukları tanrılara tapar olmuşlar. Kendi kendilerine uydurdukları sistemleri, hayat programlarını uygular olmuşlar. Kendi kendilerine diktikleri putlara tapar olmuşlar. Ve üstelik yalan da söyler olmuşlar.

Peki bu neyin nesi? Yâni insan hiç kendi diktiği puta tapınır mı? Kendini bile dikmekten âciz olan bir puta, kendisini bile yaratmaktan âciz olan bir varlık tanrı olabilir mi? İnsan hiç Allah'ı bırakıp ta bunlara tapınabilir mi? İnsan hiç Allah dinini, Allah sistemini bırakır da kendi aklıyla ortaya koyduğu, kendisi gibi insanların ortaya koyduğu dinleri, sistemleri uygulayabilir mi? Üstelik de bu diktikleri putlardan kendilerine ne bir fayda geliyordu, ne de bir zarar. Onlardan kendilerine ne bir emir geliyordu, ne de bir yasak. Ne bir mükâfat geliyordu, ne de bir ceza. Bakın Allah'ın elçisi bunu şöyle dile getiriyordu:

Allah'ı bırakıp ta tapındığınız, dua edip kendilerinden korunma beklediğiniz, kendilerinden hayat programı dilendiğiniz bu varlıklar sizin için bir rızık vermeye, size bir rızık kapısı açmaya, sizi doyurmaya güçleri de yetmiyor. Size fayda ve zarar vermeye de mâlik değillerdir onlar. Bırakın size fayda ve zarar vermeyi kendilerine ulaşan bir zarara bile engel olamayan, kendileri için en küçük bir faydayı sağlamaya bile güçleri yetmeyenlerdir onlar.

Bunlar ister insanların oluşturdukları putlar olsun, ister insanların kendi istek ve arzularını putlaştırıp kendilerine tanrı edindikleri hayat programları olsun, isterse kendilerine tanrı olarak seçtikleri kendileri gibi âciz insanlar tâğutlar olsun hiç fark etmeyecektir. Bunların hiçbirisinin ne yaratma konusunda, ne rızık verme konusunda, ne fayda ve zarar sağlama konusunda, ne de öldürme konusunda zerre kadar bir yetkileri yoktur. Ne kendilerine, ne de başkalarına hiçbir şey sağlama güçleri yoktur.

Rızkı sadece Allah'tan isteyin. Rızık sadece Allah'ın elindedir. Rızkın sahibi sadece Odur. Rızkı Allah'ın yolunda arayın. Allah'a kullukta, Allah'a itaatte arayın. Bilesiniz ki size rızık verecek, sizi doyuracak olan sadece Odur. Haydi bunun için sadece Onu dinleyin. Sadece Ona şükredin. Hayatınızı sadece Onun için yaşayın. Onun size vermiş olduğu nimetleriyle Ona kulluğa yönelin. Allah'ın nimetleriyle başkalarına kulluğa gitmeyin. Allah'a karşı nankörce tavırlar takınmayın. Allah'ın nimetleriyle başkalarının kılıcını sallamaya

kalkışmayın.

Evet büyük atamız bu âyetlerle o gün toplunu uyarıyordu, bugün de bizleri uyarmaya devam ediyor. Öyleyse bir düşünelim. Kimin nimetlerini kullanıyoruz kimlere kulluk ediyoruz? Hayatımızı bize kim verdi, biz onu kimlere hizmette kullanıyoruz? İyi bir düşünelim. Şu gözlerimizi kim verdi, biz onları nerede kullanıyoruz? Şu kulaklarımızı bize veren kim, biz kimlere kulak veriyoruz? Bu kalplerimizi veren kim, biz onu kimlere açıyoruz? Kimlere gönül veriyoruz? Kimleri sevip sayıyoruz bir düşünelim. Unutmayın ki siz Ona dönüyorsunuz. Dönüşünüz Onadır, Onun huzurunda toplanacak ve yaşadığınız hayatın faturasını Ona ödeyeceksiniz. Onun hesabıyla, Onun yargılaması ve hükmüyle karşı karşıya geleceksiniz.

18. "Eğer siz peygamberi yalanlıyorsanız bilin ki, sizden önceki ümmetler de yalanlamışlardı. Peygambere düşen, sadece apaçık tebliğdir."

Eğer yalanlarsanız, peygamberi, peygamberin getirdiklerini yalan sayarsanız, yok farz ederseniz, kabul etmezseniz o zaman dinleyin size genel geçer bir yasayı söyleyeyim. Bu sizin yaptığınız yalanlama ilk yalanma değildir. Bu yalanlamayı, kaale almamayı ilk defa siz yapıyor değilsiniz. Sizden önce de yalanladılar. Sizden önceki üm-metler de kendilerine gönderilen elçilerini yalanladılar. Nuh toplumu, Âd toplumu, Semûd topluma da Allah'ın elçilerini yalanlayıp reddettiler. Ve tabii biz sadece Rabbimizin bu kitabında bize haber verdiği toplumları tanıyoruz. bize haber verilmeyen daha nice toplumlar Allah'ın elçilerini yalanladılar. Allah'ın elçilerinin kendilerine getirdiği hayat programını yok farz edip kendilerine göre bir hayat yaşadılar. Pekiyi gerek önceki toplumlar içinde, gerekse şu anda yaşayan ve toplumu tarafından yalanlanan bir peygambere düşen nedir? Ya da şu anda bir peygamber yolunun yolcusuna ne düşer?

Resûle, Resullere düşen ancak apaçık bir tebliğdir. Evet peygamberin sorumluluğu apaçık bir tebliğden başka bir şey değildir. Allah'ın elçileri kendilerine Rablerinden gelen vahyi, Allah âyetlerini açık ve net bir biçimde insanlara duyururlar, anlatırlar, açıklarlar, pratikte gösterirler. Artık bundan sonra kabul edip etmemek insanların kendi bilecekleri bir şeydir. Bu görevini yaptıktan sonra peygamberin sorumluluğu bitmiştir.

Yâni peygamberin onları zorla müslüman yapma, zorla, zorbayla imanı onların kalplerine sokma sorumluluğu da yetkisi de yoktur. Böyle bir görevi yoktur peygamberin. Peygamberin görevi apaçık bir tebliğ yaparak, insanların gözleri önünde güvenilir bir hayat yaşayarak, emin bir örneklik sergileyerek insanları cennet ve cehennemle uyarmaktır. Bakın işte peygamberin uyarısına, peygamberin dâvet şekillerinden bir örnek verecek Rabbimiz:

19. "Allah'ın yaratmaya nasıl başlayıp, sonra onu nasıl tekrar edeceğini anlamazlar mı? Doğrusu bu Allah'a kolaydır."

Allah'ın yaratmasını, Allah'ın yaratıklarını görmüyorlar mı bu insanlar? Allah'ın yaratıklarına bakmıyorlar mı? Allah'ın yarattığı şu âlemi, şu varlıklar âlemini, şu gökyüzünü, yeryüzünü, ayı, güneşi, yıldızları, dağları, denizleri, bitkileri, hayvanları, insanları görmüyorlar mı? Şu gözlerinin önündeki Allah'ın yarattığı varlıklara bakmıyorlar mı? Haydi bu insanlar melekleri, cinleri görmüyorlar, bilmiyorlar diyelim, peki şu gördükleri varlık üzerinde hiç düşünmüyorlar mı? Hiç kafa yormuyorlar mı? Bütün bu varlıkları kim yaratmış? Kendilerini kim var etmiş? Bu hayatın, bu varlıkların sahibi kim? Tesadüfen mi meydana gelmiş bu varlıklar? Yoksa kendi kendilerini mi yaratmışlar? Bütün bu varlıkları yaratan, yoktan var eden Allah'ın ölümlerinden sonra tekrar dirilteceğini anlamıyorlar mı? Onları yoktan var etmeye güç yetiren Allah'ın ölümü tattırdıktan sonra onları tekrar diriltmeye güç yetirebileceğini kavrayamıyorlar mı? Bu işin Allah için çok kolay olduğunu bilmiyorlar mı? Tekrar dirilişten, hesaba çekileceklerinden haberleri yok mu onların?

20,21. "De ki: "Yeryüzünde dolaşın; Allah'ın yaratmaya nasıl başladığını bir görün. İşte Allah aynı şekilde âhiret yaratmasını da yapacaktır. Doğrusu Allah her şeye kâdirdir. Dilediğine azap eder, dilediğine merhamet eder. O'na çevrileceksiniz."

De ki yeryüzünde gezin dolaşın da Allah yaratmaya nasıl başladı bir görün. Bir görün de yine tekrar Rabbinizin ölümlerinizden sonra âhiret yaratmasını nasıl ortaya koyacağını anlayın. Ölümlerinizden sonra artık bir daha ölmemek, bir daha son bulmamak üzere sizi tekrar diriltmeyi nasıl gerçekleştirecek bir gözlemleyin. Doğrusu Allah her şeye kâdirdir, her şeye güç yetirendir.

Evet buyuruyor ki Rabbimiz, bu insanlar baksınlar, görsünler. Yoktan var edilen bir insanı görsünler. Yoktan var edilen varlıkları görsünler. Kış

mevsiminden sonra baharın ortaya çıkışını görsünler. Ölü bir tabiatın ölümünden sonra dirilişini görsünler. Kupkuru ağaçların yeşerişini seyretsinler. Karanlık geceden sonra gündüzün gelişine baksınlar. Gündüzden sonra karanlık gecenin zuhurunu müşahede etsinler. Tüm bunları yaratan, meydana getiren Allah değil mi? Tüm bu âlemde egemen güç, büyük irade Allah değil midir? Geceyi gündüzü peş peşe getiren, güneşi doğdurup batıran, aya hükmeden, yağmuru yağdıran, bitkileri kurutup tekrar yeşerten, bir damla sudan insanı var eden Allah bütün bu âlemleri ölümlerinden sonra tekrar diriltmeye güç yetiremez mi? Bir baksınlar bakalım çevrelerine. Bir baksınlar kendilerine. Sadece kendi dünyalarına çakılıp kalmasınlar. Hayatı sadece kendi dünyalarından ibaret görmesinler. Baksınlar çevrelerine Allah'ın âyetleri rehberliğinde, o zaman çok şeyler göreceklerdir.

Ama kitabımızın bu âyetlerini tanımayan insanlar için tüm Kâinat âyetleri hiç bir mânâ ifade etmeyecektir elbette. Yâni Kur'an sûreleri arasında gezip dolaşmayan insanlar Rabbimizin öteki âyetlerini asla anlayamayacaklar, değerlendiremeyeceklerdir. Kur'an'ı tanımadıkça bu âlemi tanımamız asla mümkün olmayacaktır. Yâni Kur'an'ı okuyacağız ki güneş bize bir şeyler söylesin. Kur'an'la birlikte olacağız ki dağlar, taşlar bize bir şeyler söyleyecektir. Kur'an'ı tanıyacağız ki helâk olan toplumlar, silinip giden saltanatlar, devletler, melikler, Firavunlar, Nemrutlar bir şeyler söyleyecektir. Bütün mesele tüm dünyaya, tüm hadiselere Kur'an'la bakabilmekten geçmektedir. Dünyaya bu kitabın gözlüğüyle bakamazsak bu âlemdeki hiç bir âyet bize bir şey söylemez. Güneş doğar, ay batar, gündüz gelir, gece gider, yağ-mur yağar, bitki biter ama hiç haberimiz olmaz. Varlığı da, yokluğu da anlamamız asla mümkün olmaz.

Evet Allah her şeye kâdirdir, her şeye güç yetirendir. Dilediği kimselere, dileyen kimselere, rahmete yönelen, hidâyete yönelen, seçimini hidâyetten yana kullanan kimselere rahmet eder, merhamet eder, ama hür iradeleriyle azabı tercih edenlere, seçimlerini azaptan yana kullananlara da azap eder. Yâni rahmetini isteyenlere rahmet eder, azabını isteyenlere de azap eder Allah. Unutmayın ki Ona döndürüleceksiniz. Onun huzuruna götürüleceksiniz. Ona çevrileceksiniz. Onun sorgulamasına doğru, Ona hesap ödemeye doğru gidiyorsunuz. Onun hesabına mahkum olacaksınız. Yaşadığınız bu hayatın faturasını Ona ödeyecek, Onun yargısıyla karşı karşıya kalacak, Onun hükmüne teslim olacaksınız. Şunu da asla unutmayın ki:

22. "Siz ne yeryüzünde ve ne de gökte Allah'ı âciz bırakabilirsiniz. Allah'tan

başka bir dost ve yardımcınız da bulunmaz."

Ne yeryüzünde, ne de gökte Onu asla âciz bırakamazsınız. Ve sizin için Allah'tan başka ne bir dostunuz, ne velîniz, ne de yardımcınız yoktur. Şimdi bütün bu gerçekler ortadayken nasıl oluyor da Allah'ı bırakıp Onun berisinde bir kısım varlıkları Rab, İlâh, tanrı, tanrıça kabul edip onların arzularını yerine getirmeye, yasalarını uygulamaya kalkışıyorsunuz? Aklınız yok mu sizin? Bu dünyada Allah'ı bırakıp ta Onun berisinde Onun yetkilerine, Onun gücüne sahip olmayan birilerini Onun yerine oturtmak kadar büyük bir felâket olur mu? Yeryüzünde Allah'la savaşmak kadar, Allah'la çatışma içine girmek kadar büyük bir felâket olur mu? Yeryüzünde Allah'la savaşa tutuşmak kadar bir yenilgi olur mu? Kim savaşmış Allah'la da başarmış? Kim silebilmiş yeryüzünde Allah'ı? Göklerde ve yerde bugüne kadar Allah'ı âciz bırakabilmiş birileri var mı? Biliyor musunuz böyle birini?

İlk insan, ilk peygamber atamız Adem (a.s)'ın torunlarından Nuh (a.s) döneminde yeryüzünde küfür ve şirk açığa çıkmış. O günden bu güne yeryüzünde insanların Allah'la savaşımı anlamına gelen küfür ve şirk ayırımı devam etmektedir. O gün bugündür kâfir ve müşrikler Allah'ı yeryüzünde, gökyüzünde, varlık âleminde silmeye çalışıyorlar. Allah'ın hayata egemenliğini yok etmeye, Allah'ın iradesini bitirmeye, Allah'ın egemenliği yok etmeye çalışıyorlar. Ne oldu? Neyi başarabildiler? Silebildiler mi Allah'ı? Yok edebildiler mi Allah'ın iradesini? Hayır hayır Allah hâlâ var ve yaratıcı, öldürücü, rızık verici, hükmedici olarak var olmaya devam edecek. Kimse Onu ve hayatta işleyen yasalarını, hayata egemenliğini göklerde ve yeryüzünde bitiremeyecektir. Kimse Onun yetkisini, saltanatını, rubûbiyet ve ulûhi-yet'ini en engelleyip bertaraf edemeyecektir.

Bilâkis Onunla, Onun elçisiyle, Onun diniyle savaşanlar 950 yıl yaşamış olsalar bile Nuh kavmi gibi, yeryüzünün en güçlü insanları olsalar bile Âd kavmi gibi, yeryüzünün en büyük medeniyetine sahip olsalar bile Semûd kavmi gibi, dağları yontup ölümsüz evler yapmış olsalar bile, şımarıklıklarını, ahlâksızlıklarını peygambere kafa tutacak bir noktaya da getirmiş olsalar Lût kavmi gibi, ekonomik güçlüklerini zirveye çıkarmış da olsalar Medyen toplumu, Sâlih (a.s)'ın toplumu gibi, veya ben sizin en büyük Rabbinizim demiş de olsalar Firavunlar gibi, veya o günkülerin teknolojilerini on katına, yüz katına da çıkarsınlar günümüz kâfirleri gibi, hiç bir zaman dünyanın en güçlü insanı, en güçlü devleti bile olsalar, akla hayale gelmedik modern silahlara da sahip olsalar

kesinlikle Allah karşısında yine mağlup olacaklardır.

Evet kim olursa olsun, ne olursa olsun herkes Allah'ın ölüm yasasına boyun bükmek zorunda kalacaktır. Mümkün müdür yeryüzünde bir tek insan ölümden kurtulmuş olsun? Var mı böyle birisi? Ben ölmeyeceğim, ben Allah'la baş edip Onun ölüm yasasına karşı geleceğim diyen bir insan biliyor musunuz yeryüzünde? Allah'ın yetkilerini elinden alabilen birsini tanıyor musunuz? Öyleyse ey insanlar gelin akıllarınızı başlarınıza alın da Allah'la çatışmadan vazgeçin. Ne göklerde ne yerde Allah'tan başka bir velî, bir dost, bir yardımcı bulamasınız. Onun dostluğunu, Onun velâyetini bırakırsanız artık kurtuluşunuz yoktur.

23. "Allah'ın âyetlerini ve O'na kavuşmayı inkâr edenler, işte onlar Benim rahmetimden ümitlerini kesmiş olanlardır. İşte can yakıcı azap onlar içindir."

Allah'ın âyetlerini küfredenler, Allah'ın âyetlerini örtenler, Allah'ın âyetlerini gündemlerinden düşürenler, Allah'ın âyetlerinin varlığını bitirenler, işlevini bitirenler, Allah'ın âyetlerini örtüp, örtbas edip bir hayat yaşayanlar ve de Allah'a likayı, Allah'la kavuşmayı, Allah'la buluşmayı, Allah'ın hesabı ve sorgulamasıyla karşı karşıya gelmeyi, dirilişi yalan sayanlar var ya, işte onlar Benim rahmetimden ümitlerini kesmiş olanlardır diyor Rabbimiz. İşte böyleleri için can yakıcı bir azap vardır. Allah'ın rahmetinden ümit kestiler. Onun için de Allah'ın kendileri için hazırladığı can yakıcı bir azabı tadacaklar ve asla ondan kurtulma imkânları da olmayacaktır böylelerinin.

İşte İbrâhim (a.s) bu sözleriyle toplumunu uyarırken, güzel güzel onların akılarını erdirmeye çalışırken bakın kavminin de Ona cevabı şöyle oluyordu:

24. "İbrâhim'in sözlerine milletinin cevabı sadece: "Onu öldürün yahut yakın" demek oldu. Ama Allah onu ateşten kurtardı. Doğrusu bunda, inanan kimseler için dersler vardır."

Dediler ki, öldürün Onu! Susturun! Sesini kesin! Ateşe atın! Ateşte yakın Onu! Evet işte kâfirlerin, zalimlerin sözleri, tavırları da böyle oluyordu. Tarih boyunca kâfirlerin, zalimlerin tavırları hiç değiş-miyor. Onların tek bildikleri asmak, kesmek, yakmak, vurmak, öldürmek, susturmak, hapsetmek vs. Kendilerini kurtarmaya gelmiş bir Allah elçisine reva gördükleri işte buydu.

Düşünebiliyor musunuz? Bir peygamber, kendilerini ateşten kurtarmaya,

cehennemden engellemeye gelmiş bir peygamberi ateşle yakmayı düşünsünler. Allah'ın kendileri için açtığı en büyük rahmet kapılarından birisini kapatmaya çalışsınlar. Bu ne biçim insanlık değil mi? Böyle yapanlara insan denebilir mi? Bir Allah elçisi kendini ihmal edercesine onların kurtuluşu için çabalasın, uğraşsın, gelin müslüman olun ve Allah'ın ateşinden kurtulun desin, onlar da kalkıp Onu yakmaya çalışsınlar. Sonuç ne? Sonuç elbette Allah'a aittir. Sonucun sahibi olan Allah, göklerde ve yerde tek egemen olan irade bakın hükmünü veriyor:

Allah Onu ateşten korudu. Kitabımızın başka âyetlerinde anlatıldığı şekliyle Rabbimiz: Ey ateş kulumuz İbrâhim'e serin ve selâmetli ol! dedi de gerçekten İbrâhim üzerine hem serin oldu, hem de selâmetli oldu. Ve böylece ateşe hükmeden Allah, ateşin boynundaki kulluk ipinin ucu elinde olan Allah kulu ve elçisi İbrâhim (a.s)'ı ateşten kurtardı. Yakmadı yakan ateş Onu. Ama aynı ateş İbrâhim'e düşman kesilenleri yakacak yarın. Muhakkak ki bunda âyetler vardır. Kimin için? İman edenler için. Allah'ın bu âyetlerine iman eden, Allah'ın bu âyetleriyle yol bulmak, hayatını bu âyetlerle düzenlemek isteyen, Allah'ın âyetlerine baş vurmak isteyenler için.

Evet İbrâhim (a.s) işte böyle bir imtihandan başarılı çıkıyordu. Tabii İbrâhim olmak kolay değil. Böyle bir imtihandan geçip başarmak kolay değil. Böyle zor imtihanlardan geçerken sadece Rabbine güvenen, sadece Rabbine dayanıp teslim olan atamızı Rabbimiz tüm insanlığa imam ve önder yapacaktı. Yaptı da Rabbimiz. Ey İbrâhim, Ben seni tüm insanlığa imam kıldım dedi. Ve işte imamımız, önderimiz, liderimiz, yasal örneğimiz toplumunu uyarmaya devam ediyor:

25. "İbrâhim şöyle demişti: "Dünya hayatında, Allah'ı bırakıp aranızda putları muhabbet vesilesi kıldınız. Sonra kıyâmet günü, birbirinize küfreder ve karşılıklı lânet okursunuz. Varacağınız yer ateştir; yardımcılarınız da yoktur."

Varsın onlar Onu ateşlere atmaya çalışsınlar, varsın o kâfirler Onu susturmaya, yok etmeye soyunsunlar, bakın merhameti sonsuz olan Allah'ın merhametli elçisi her şeye rağmen yine de onları ateşten koruma, cehennemden kurtarma çabasına, onların akıllarını başlarına getirme uğraşısına devam ediyor. Onları müslüman edip cennete gönderme kavgasını sürdürüyor. Diyor ki, ey kavmim, sizler bu dünya hayatında o hayatın sahibi olan Allah'ı bırakıp bir kısım putlara tapınıyorsunuz. Dünya hayatında aranızda bir sevgi olsun diye o

putlar, o yapay tanrılar, sahte tanrıçalar sizi ortak bir ideale, ortak bir hayata, ortak bir düşünceye götürüyorlar.

Ama unutmayın ki belki Allah berisinde kendi kendinize uydurup diktiğiniz o putlar, o tanrılar etrafında, onların arzu ve istekleri çerçevesinde, onların emir ve yasaları içerisinde güzel bir dünya yaşayabilirsiniz. Ve aranızdaki sevgiyi, bağları, kardeşliği, vatandaşlığı da onun etrafında geliştirip sağlamlaştırabilirsiniz. Milliyetçilik, ırkçılık, laikçilik, vatancılık, filâncılık, falancılık gibi bağlarla birbirlerinize sıkı sıkıya bağlanmış olabilirsiniz. Ve bu dünya hayatında sarıldığınız bu putlar, desteklediğiniz bu şirk sistemleri sebebiyle bir takım dünya menfaatlerine ulaşmış olabilirsiniz. Kullar ve tanrılar olarak bu dünyada birbirinizden faydalanmış olabilirsiniz. O putlar etrafında kurulu düzenden faydalanma planlarınız size faydalar sağlamış olabilir. O putlar etrafında, o tanrılar etrafında bir takım dünya ikballerine ulaşmanız mümkün olabilir.

Ama unutmayın ki bir gün öleceksiniz. Bir gün ölürsünüz ve yine bir gün dünya da ölür. Bir gün kıyâmet kopar ve bu hayat son bulur. Ve o kıyâmetin arkasından birbirinize küfredersiniz. O kıyâmetin arkasından bir kısmınız bir kısmınıza lânet okur. Aranızdaki tüm menfaat bağları, tüm protokol bağları kopuverir de birbirlerinize küfretmeye, lânetler okumaya başlardınız. Yok sen ettin, sen yaptın, sen bizi bu hale getirdin, sen bizi saptırdın, sen bizi kulluktan çıkardın, sen bizi kâfir yaptın, sen bizi cehenneme sürükledin diyerek birbirinize lânetler savurmaya başlarsınız da yeriniz yurdunuz ateş oluverir. Ve o zaman asla bir yardımcı da bulamazsınız kendinize. Sizi o ateşten kurtaracak hiçbir dost bulamazsınız.

Eğer Rab olarak, İlâh olarak, Mâbud olarak Allah’ı bırakır da böyle birbirinizi tanrılar ve kullar edinirseniz, böyle sahte tanrılar etrafında toplanarak onlar kaynaklı bir hayat yaşarsanız, belki bu dünyanın zevklerine, eğlencelerine, geçici devlet ve saltanatlarına ulaşabilirsiniz. Geçici güç ve kuvvetlerini elde edebilirsiniz. Allah’ı bırakıp bu sahte tanrılara kulluğunuz sayesinde dünya menfaatlerini devşirebilirsiniz.

Ama bir gün kıyâmetin kopuşu gerçekleşip de Rabbinizin huzurunda toplandığınız bir ortamda sahte kullar ve tanrılar olarak birbirinizin yakasına sarılıp birbirinize küfretmeye başlayacak, birbirinizi suçlamaya, birbirinize lânet okumaya başlayacaksınız. Ey alçak tanrı, senden dolayı oldu bu. Senin yüzünden

bunlar başımıza geldi. Senden dolayı, senin hatırına ben kâfir oldum. Senin takip ettiğim için, senin arzularına, senin yasalarına teslim olduğum için ben müşrik ol-dum. Şu anda bu cehenneme gitmeme sebep sensin. Sen beni zorlamasaydın, sen beni Rabbimle, Rabbimin arzularıyla, Rabbimin yasalarıyla baş başa bıraksaydın ben seni değil Rabbimi dinleyecektim.

Sen bizim hukukumuzu değiştirmeseydin, sen bizim kılık kıyafetimizle oynamasaydın, sen bizim dilimizi değiştirmeseydin, sen bizim dinimizi yasaklamasaydın, sen bizim kitabımızı öğrenme yollarımızı kapamasaydın, sen bizim okullarımızı kapatmasaydın, sen bizim yasalarımızı değiştirip kendi yasalarını bize dayatmasaydın şimdi bir bu ateşe gitmeyecektik. Sen yaptın alçak. Sen bozdun hain. Bütün suç sendedir diye birbirinizi suçlamaya, birbirinize küfretmeye, lânet okumaya başlayacaksınız. Şimdi birbirlerini alkışlayan, efendim senin için varız, senin için yaşıyoruz, senin yolunu takip ediyoruz diyenler, birbirlerini tanrılar kullar kabul edenler yarın birbirlerini kötüleyecekler.

Ama istedikleri kadar birbirlerini kötülesinler, istedikleri kadar birbirlerine lânet okusunlar, her iki taraf ta cehenneme gidecekler. Tanrılar da, kullar da, tanrı kabul edilenler de, kul kabul edilenler de ateşte birleşecekler. Ve orada, birlikte girdikleri cehennemde asla bir yardımcı bulamayacaklar. Ne tanrılar kullarına yardımcı olabilecek, ne de gönüllü kullar tanrılarını kurtarabilecekler.

Halbuki bu dünyada ne kadar da birbirleriyle beraberlerdi değil mi? Bu dünyada ne kadar da birbirlerine bağlılardı değil mi? Kullar bu dünyada tanrılarına laf ettirmiyorlardı. Tanrılarının yasalarına toz kondurmamaya çalışıyorlardı. Tanrılarını her tür tehlikeye karşı korumaya, koruma yasaları çıkarmaya çalışıyorlardı. Tanrıları adına canlarını bile seve seve vermeye hazır görünüyorlardı. Tanrıları hatırına Allah'a Allah'ın dinine, Allah'ın şeriatine ürmeye çalışıyorlardı. Allah'ın peygamberine düşmanlıkta tanrılarıyla işbirliği yapıyorlardı. İbrâhim (a.s)'ı ve Onun yolunun yolcularını ateşlere atmaya, kodeslere tıkmaya, susturmaya çalışıyorlardı. Müslümanları yeryüzünden silmenin hesaplarını yapıyorlardı. Tanrıları adına İbrâhim (a.s)'ın cezalandırılıp ateşe atılışını zevkle seyrediyorlardı. Ekonomik ve siyasal güçleri, kuvvetleri onları sersem ediyordu. Allah, peygamber, din, ölüm, diriliş, hesap, kitap hiçbir şey hatırlamaz hale geliyorlardı.

Ama işte şimdi her şey bitti. Hayat bitti, dünya bitti, saltanat bitti, güç

kuvvet bitti, tanrılık bitti, kulluk bitti, protokoller bitti ve şu anda İbrâhimlerin kendilerini ateşten kurtarmaya çalışmalarına karşılık İbrâhimleri ateşe atmaya çalışanlar ateşin içindeler, cehennemi boylamışlar ve orada birbirlerine küfretmekle meşguller. Dünyayı cennete çevirmeye çalışan müslümanların dünya hayatını cehenneme çevirmeye çalışan akılsızlar şu anda cehennemde birbirlerini lânetliyorlar.

Halbuki onlar insan olarak yaratılmışlardı. Allah onlara akıl, fikir, göz, kulak ve kalp vermişti. Halbuki Allah onları ahsen-i takvim üzere yaratmıştı. Halbuki Allah meleklerine bile vermediği üstün özelliklerle donatmıştı onları. Halbuki her bir dönemde Allah elçilerini, kitaplarını göndermişti onlara. Görsel ve işitsel âyetleriyle karşı karşıya bırakmıştı onları Rabbimiz. Bütün bunlara rağmen yine de onlar bakın kendilerini kurtarmaya gelmiş bir Allah elçisine düşman kesiliyorlar, onunla beraber olan müslümanlara en acımasız cezalar vermeye çalışıyorlar. Küfrü, şirki, Allah'la çatışmayı şeref zannediyorlar. Bu nasıl bir hayat? Bu nasıl bir anlayış gerçekten anlamak mümkün değil. Evet insanlar, toplumu İbrâhim (a.s)'ı reddettiler, yalanladılar ama:

26. "Bunun üzerine Lût ona inandı ve İbrâhim "Doğrusu ben Rabbimin dilediği yere hicret ediyorum, O şüphesiz güçlüdür, Hakimdir" dedi."

Lût İbrâhim (a.s)'a iman etti. Evet İbrâhim (a.s)'ın ateşe atılışından ve ateşe hükmeden Rabbimizin ateşin yakma yasasını değiştirip İbrâhim'i yakmayışından sonra toplumu içinde kendisine iman eden sadece Lût (a.s) ın olduğunu görüyoruz. Rabbimizin anlatımından bunu çıkarıyoruz. Tabii en doğrusunu Rabbimiz bilir. Kur'an'ın anlatımlarından bildiğimiz o ki, ta ilk başından İbrâhim (a.s) a karısı Sâre annemiz iman etmiş. O annemiz daha önce iman ettiği için burada ondan söz edilmiyor anlıyoruz.

İbrâhim (a.s) bu günkü Bağdat şehri yakınlarında Ur şehrinde dünyaya gelir. Ve ilk olarak orada babasını İslâm'a dâvet ediyor, kavmini İslâm'a dâvet ediyor, onlara işte En'âm sûresinin beyanıyla ayın, güneşin, yıldızların tanrı olamayacağını delileriyle anlatıyor. Sonra halk bir bayram yerine gittiği zaman putları kırıyor ve orada ateşe atılıyor. Kavmiyle uzun ve yorucu bir mücâdeleden sonra kendisine iman eden yeğeni Lût (a.s) ve eşi Sâre annemizle birlikte diyorlar ki bakın:

Ben Rabbime hicret ediyorum. Ben Rabbimin dinine hicret ediyorum. Ben

Rabbimin yoluna giriyorum. Ben muhacir oldum Allah'a. Ben muhacir oldum Allah yoluna. Muhakkak ki Allah Azizdir, Allah Hakimdir. İzzet ve şeref sahibi olan da, hikmet ve Hâkimiyet sahibi olan da benim Rabbimdir. Dilediğine hükmeden, dilediğini yapan ve yaptığı her şeyde hikmet olan Odur.

Evet İbrâhim (a.s)'ın hicreti gündeme geliyor. Irak'ın başkenti olan Bağdat o günün dünyasında en şaşaalı dönemini yaşıyordu. Dünyanın en görkemli bir saltanat şehriydi. Ve İbrâhim (a.s) o şehrin yakınlarında Ur şehrinde dünyaya geliyor. Biraz önce dediğimiz gibi orada ateşe atılıyor. Ve oradan hicret etmek zorunda kalıyor. Ve Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde Suriye'ye en yakın olan Urfa'nın güneyindeki Harran'a geliyor, sonra oradan da oğlu İsmail ile birlikte Hicaz'a, yâni Mekke'ye gidiyor. Mekke, Medine, Kudüs, Mezopotamya, Fırat ve Dicle aralarında sürekli Allah'ın dinini tebliğle uğraşıyor. Bu bölgeler zaten Kur'an'da zikredilen peygamberlerin zuhur ettiği bölgelerdir.

Evet Harran'a gelir Allah'ın elçisi. Burada ne kadar kaldı bil-miyoruz. Bu bölge insanlarına Allah'ın dinini tebliğ etti. Bundan sonra güney batıya doğru bir seferi daha var biliyoruz. Yâni Şam topraklarına doğru, Filistin yurduna doğru, yâni bugünkü El Halil kentine kadar uzanan bir yolculuk daha yapıyor. Ve en sonunda vatan olarak, hicret yurdu olarak kendisi için seçtiği yer bu El Halil kenti, yâni Filistin toprakları oluyor. İleriki dönemlerinde İbrâhim (a.s)ın torunlarından Ya-kub (a.s) bu yurdu terk edip Mısıra gider. Ama daha sonra Mûsâ ve Harun (a.s)'lar döneminde Rabbimiz müslümanlara tekrar o yurda dönmelerini emreder. Ve müslümanlar Mûsâ (a.s)'dan sonra o ata yurtlarına ulaşırlar. Sonra yurtlarını müslümanlar bir daha kaybederler ve Davut ve Süleyman (a.s)'lar döneminde tekrar müslümanlar Filistin topraklarını ve El Halil kentini ele geçirirler.

Zaten El Halil, Halilür Rahmân olan İbrâhim (a.s)'ın ismine izafeten verilmiş bir isimdir. Müslümanlar orada Süleyman ve Dâvûd (a.s)'lar döneminde çok görkemli bir hayat yaşarlar. Süleyman (a.s)'ın vefatından hemen sonra burada müslümanlar işgale uğrarlar. Ve bu Kudüs'ün işgali ikinci Halîfe Hz. Ömer'in hilafeti döneminde Kudüs'ün fethine kadar sürer. Hz. Ömer döneminde Kudüs tekrar müslüman-ların eline geçer. Ve çok uzun bir dönem müslümanların elinde olan mukaddes Kudüs şehri Haçlı orduları tarafından tekrar işgal edilir. 70, 80 yıl kadar Hıristiyan medeniyetine şahit olur. Sonra tekrar Sela-hattin-i Eyyubi tarafından Kudüs fethedilir. Ve 1918 yılına kadar müs-lümanların elinde kalır. Bu tarihte müslümanların tüm dünyada özgürlüklerini kaybetmelerinden

sonra Kudüs ve Filistin toprakları müslü-manların elinden çıkar.

Evet işte böyle İbrâhim (a.s)'ın hicreti devam ederken, yeğeni Lût (a.s) da El Halil kentinin 40, 50 kilometre yakınlarında halkı ahlâksız mı ahlâksız, rezil mi rezil bir bölgeye elçi olarak gönderilir. Biz şimdi Ankebût sûresinin anlatımına devam edelim inşallah:

27. "İbrâhim'e İshak'ı ve Yakub'u bahşettik. Soyundan gelenlere Kitap ve peygamberlik verdik. Onu dünyada mükafatlandırdık; doğrusu o âhirette de iyilerdendir."

Evet İbrâhim (a.s)'a İshak ve Yakub'u lütfettik diyor Rabbimiz. İbrâhim (a.s) El Halil kentindeyken Rabbimiz Ona oğlu İshak'ı lütfeder. Atamız 90-100 yaşlarında, anamız Sâre de 70-80 yaşlarında iken Rabbimiz onlara oğul olarak İshak'ı verir. Sonra İshak (a.s) dan da Yakub'u verir. Ve böylece atamız ve anamız bir oğulla birlikte bir toruna da nail olurlar. Ve Onun soyundan gelenlere, zürriyetine de kitap ve peygamberlik verdik buyuruyor Rabbimiz.

Evet İbrâhim (a.s)'ın zürriyetinden İshak (a.s), İshak (a.s)'ın zürriyetinden Yakub (a.s), Yakub (a.s)'ın zürriyetinden Yusuf (a.s), daha sonraları yine onun zürriyetinden Mûsâ ve Harun (a.s)'lara peygamberlik ve Tevrat verilir. Daha sonra onların zürriyetlerinden Dâvûd ve Süleyman (a.s)'lara Zebur, daha sonra onların zürriyetlerinden Zekeriya, Yahya ve Îsâ (a.s)'a İncil ve elçilik verilir. Rabbimiz onların hepsini peygamberlik şerefiyle şereflendirir. Onlara Biz mükâfatlarını daha dünyada verdik. Ve onlar âhi-rette sâlihlerden oldular. Âhirette Allah'ın razı olduğu bir hayatı yaşayan kimselerden oldular. Şimdi de anlatım Lût (a.s)'a geliyor:

28, 29. "Lût da, milletine şöyle demişti: "Doğrusu siz dünyalarda hiç kimsenin sizden önce yapmadığı bir hayasızlığı yapıyorsunuz. Erkeklere yaklaşıyor, yol kesiyor ve toplantılarınızda fena şeyler yapmıyor musunuz? "Milletinin cevabı: "Doğru sözlü isen bize Allah'ın azabını getir" demek oldu."

Evet az evvel ifade ettiğim gibi İbrâhim (a.s)'ın yeğeni Lût (a.s) atamıza kimsenin inanmadığı bir ortamda ilk defa iman etmiş, onunla birlikte hicret yoluna çıkmış ve amcasının ikâmet ettiği şehrin yakılarında bir şehirde peygamber olarak görevlendirilmiştir. Bakın O da kavmine, halkına şöyle diyordu: Ey kavmim, siz kötülük yapıyorsunuz. Siz fuhşiyyata sapmış bir

topluluksunuz. Şimdiye kadar âlemlerde, memleketlerde görülmemiş çok kötü, çok rezil bir iş peşine düşmüşsünüz. İnsanların dışında başka hayvanlar arasında bile görülmedik, duyulmadık bir ahlâksızlık içine gömülmüşsünüz. Siz sizin için yaratılmış kadınları bırakıp erkeklere gidiyorsunuz. Cinsel ihtiyaçlarınızı hemcinslerinizle gidermek yerine eş cinslerinizle gidermeye kalkışıyorsunuz. Rabbiniz tarafından size helâl kılınan kadınlarla evlenmek yerine erkeklere giderek çok rezil bir hayatı yaşıyorsunuz. Bunu önceki sûrelerde anlattım.

Sonra sizler ey kavmim yolları kesiyorsunuz. İnsanların yollarını kesiyorsunuz. Ve bu kötülükleri de üstelik gizli filân da yapmı-yorsunuz. Açıktan açığa herkesin gözleri önünde işliyorsunuz. Ve Allah korusun böyle yoldan çıkmış ahlâksız bir toplum içinde görüyoruz ki Allah elçisi Lût (a.s)'ın imtihanı gerçekten çok zordur. Kadınları bırakıp homoseksüelliği aralarında yasallaştırmış, yol kesmeyi, insan soymayı meşrulaştırmış ahlâksız bir toplum içinde bu insanları Allah'a kulluğa, İslâm'a dâvet edecek. Allah'ı unutmuş, âhireti unutmuş çılgınlar gibi eğlenen, hayatlarında hiçbir sınır tanımayan dünyanın en görkemli hayatını yaşayan bir toplumu yola getirecek. Onların pislikleri bırakıp tertemiz bir hayata çağıracak. Bakın Onun bu mahza hayır dâvetine karşılık kavminin cevabı şöyle olmuştu:

Ey Lût, eğer bu sözlerinde sadıklardansan, eğer bunları ispata hazırsan haydi azap olarak bize ne getireceksen getir de görelim bakalım dediler. Gerçekten sen Allah tarafından bize gönderilmiş bir peygambersen, bu dediklerin gerçekten Allah'tansa bu ediklerini reddetmemize karşılık haydi ne tür bir azapla bizi tehdit ediyorsan onu getir de görelim, haydi gücün neye yetiyorsa göster, elinden geleni arkana koyma dediler. Onların bu meydan okuyuşlarına karşı dedi ki:

30. "Lût: "Rabbim! Bozguncular karşı bana yardım et. " dedi."

Ya Rabbi şu karşımdaki kâfirler topluluğuna karşı bana yardım et. Şu bozgunculara karşı, şu müfsitlere, şu ahlâksızlara karşı, şu Senin gösterdiğin helâl yollardan cinsel arzularını tatmin edecekleri ve Sana şükredecekleri yerde, Senin kendileri için yarattığın tertemiz kadınlarla evlenecekleri yerde yoldan çıkıp kendileri için çok rezil bir hayatı tercih eden sapıklara karşı bana yardım et ya Rabbi diye Rabbine yalvarıp yakardı. Önceki derslerimizde Rabbimiz Onun mücâdelesini de detaylarıyla anlatmıştı.

Evet bu ahlâksız toplumun, Lût toplumunun azap günü, helâk günleri yaklaşmıştı. Rabbimizin onlar için de takdir buyurduğu ecel gelmişti. O toplumu helâk etmek için Rabbimizin görevlendirdiği melekler ilk önce İbrâhim (a.s)'ın yanına uğrarlar.

31. "Elçilerimiz İbrâhim'e müjde ile geldiklerinde: "Biz bu kasaba halkını yok edeceğiz, çünkü oranın halkı zalim kimselerdir dediler."

Elçiler bir müjde ile İbrâhim'e geldiler. İbrâhim (a.s)'a müjdeleri Ona bir evlât idi. Ona İshak'ı müjdeleyeceklerdi. Karısı Sâre anamızdan atamıza İshak'ı müjdelediler. Sonra da atamıza ve anamıza Allah'ın melekleri dediler ki, şu karye, şu şehir var ya, Şu Lût'un içinde bulunduğu ahlâksız kent var ya Biz o şehrin ahalisini helâk etmeye geldik dediler. Çünkü o şehrin ahalisi zalimdir. Onlar kendilerini bulunmamaları gereken yerde tutan, kendilerini Rablerine kulluk ortamından çıkarıp nefislerinin ve şehvetlerinin mahkumu yapan kimselerdir. Onlar Allah ve Resûlüne isyan etmiş, yeryüzünde bozgunculuk yapan yapmaktadırlar. Yeryüzünde Allah'ın düzenini bozmuş insanlardır. Yeryüzünde Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan insanlardır. Ve şu ana kadar dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş, hiçbir toplumun yapmadığı bir pisliğin içinde yüzmektedirler. Biz o toplumu helâk etmeye gidiyoruz dediler. Bunu duyan İbrâhim (a.s) dedi ki:

32. "İbrâhim: "Ama Lût oradadır" dedi, elçiler; "Biz orada olanları daha iyi biliriz; onu ve geride kalanlardan olacak karısı dışında ailesini kurtaracağız" dediler."

Orada Lût var ama. Yâni şimdi siz orayı helâk edeceksiniz, ama orada Lût var. Söylesenize Lût ta mı bu helâke dahildir? Lût ta mı onlarla birlikte helâk edilecek? Melekler dediler ki, Biz orada kimin olduğunu gâyet güzel biliyoruz. Merak etmeyin, Onu ve ehlini kurtaracağız bu helâkten. Ama karısı müstesna. Ehlinden karısı bu kurtuluşun dışındadır. Çünkü o helâk olanlardan olacaktır. O da aynen diğerleri gibi helâki yudumlayacak. O da ötekilerin azabına mahkum olacak. Bunu duyan İbrâhim (a.s) biraz rahatladı. Ve Elçiler oradan ayrıldılar.

33,34. "Elçilerimiz Lût'a gelince, onun fenasına gitti; çok sıkıldı. Ona, "Korkma ve üzülme, doğrusu biz seni ve geride kalacaklardan olan karının dışında, aileni kurtaracağız. Bu kasaba halkına, yaptıkları yolsuzluklardan

ötürü gökten, elbette bir azap indireceğiz" dediler."

Elçilerimiz Lût (a.s)'ın yanına geldiler. Ve Onlardan dolayı, Onların gelişinden dolayı Lût (a.s) epey rahatsızlandı, kötüleşti. İçi daraldı. Çok sıkıldı. Şimdi bu durumda ben ne yapacağım? dedi. Çünkü o güne kadar Ona ahlâksız toplumunun kendisine en büyük zulümleri evine misafir aldığı zamanlarda olmuştu. Ey Lût kesinlikle evine misafir almayacaksın diyorlardı. Böylece misafirperverler dışarıdan gelen erkeklere evlerini açmayacaktı ki o gelenler onların kucağına düşeceklerdi. Onlar da o gelen yabancıları, o misafirleri hem ekonomik yönden, hem de cinsel yönden sömürebileceklerdi.

Ama bu ahlâksızların ahlâksızlıklarına, sömürülerine fırsat vermemek için Allah'ın elçisi Lût (a.s) gelen insanları evine misafir alınca böylece o insanlar onların şerlerinden korunmuş oluyorlardı. Otellerinde, pansiyonlarında ne ekonomik sömürülerine, ne de cinsel ahlâksızlıklarına sömürü aracı olmuyorlardı. Çünkü Lût (a.s) evine aldığı misafirlerinden hiçbir şey talep etmiyor ve böylece berikilerin sömürü çarklarına engel oluyordu. Adamlar gelenleri otellerinde, lokantalarında, misafirhanelerinde sömüremiyorlardı. Onları cinsel arzularının tatmin aracı yapamıyorlardı. İşte bu yüzden Lût (a.s)'a gelen misafirleri evine almaması konusunda sıkı, sıkı tembihte bulunuyorlardı.

Ve işte şimdi Onun evine yine misafirler gelmiş Lût (a.s) büyük bir sıkıntı içine düşmüştü.

Onun bu tedirginliğini gören Allah'ın melekleri dediler ki ey Lût, korkma, kederlenme, mahzun olma. Biz seni ve ehlini bu zalimlerden kurtaracağız. Ancak karın hariç. O helâk olacak. Onun dışında seni ve ehlini kurtaracağız. Lût (a.s)'ın kurtulacak ehli sadece iki kızcağızıydı. İki kızcağızından başka zaten kendisine iman eden kimse yoktu. Bir kendisi ve bir de iki kızcağızı.

Evet yüz binleri aşan bir şehir içinden sadece üç mü'min. Kendi başına tertemiz kalabilen ve pislerle kavgasını en güzel bir şekilde sürdürebilen, sürekli onlara uyarıda bulunabilen Lût (a.s). Hayalinizde canlandırabildiniz mi? Ne kadar zor bir imtihan değil mi? Gerçekten işte Rabbimizin beyanlarıyla her bir peygamberin özelliklerini tanıdıkça anlıyoruz ki onların hayatları bambaşkadır. Allah desteğinde bir hayat yaşayan bu Allah elçileri yaşadıkları bu güzel hayatlarının karşılığı olarak cennetin en yüksek makamlarına gidecekler.

Çünkü bu dünyada Allah'a en samimi, en güzel kulluk yapanlar onlardır. Sıkıntıların, imtihanların en büyüğüne tabi tutulanlar onlardır. Kâfirler karşısında en büyük direnci, en büyük sabrı gösterenler onlardır. Onlar sadece Allah'ın vahyini insanlara ulaştıran bir posta memuru değil, aynı zamanda vahyi en güzel bir şekilde uygulayıp pratikte insanlara gösterenlerdir. Allah'tan gelen vahyi bir yere asıp gelin ilginizi çekerse alın, değilse siz bilirsiniz diyen birisi değildir peygamber. O vahyin kavgasını veren, dâvetini gerçekleştiren, eziyetlerine, işkencelerine göğüs geren insanlardır. İşte görüyorsunuz Lût (a.s)'ın durumunu. Rabbimiz buyuruyor ki ey Lût seni ve ehlini onların elinden kurtaracağız.

Sizi kurtaracağız ve şu şehir ahalisinin üzerine gökten bir azap indireceğiz. Fâsık olduklarından dolayı onların üzerine gökten bir azap indireceğiz. Ama gökten gelecek bu azabın ne olduğunu başka âyetlerden öğreniyoruz. Melekler o sapıkların şehrini kaldırıp tepetakla yere çaldılar. Üzerlerine de Allah katında âdeta kodlanmış, şu şunun başına, bu bunun başına vurulacak diye işaretlenip belirlenmiş çamurdan taş azabı yağdırdılar. Ve çılgınlar gibi akla hayale gelmedik eğlenceler içinde, ahlâksızlıklar içinde, fuhşiyyat içinde kıvranan o toplum gecenin sabah vaktine doğru hayata, dünyaya, eğlenceye veda ediyordu.

35. "Andolsun ki, Biz, düşünen kimseler için bu kasabadan apaçık bir belgeyi geride bırakmışızdır."

Muhakkak ki onlarda Biz düşünen, anlayan insanlar için, aklını kullanmak isteyen bir kavim için apaçık bir âyet, bir delil bıraktık, terk ettik. İşte Lût kavminin geride kalmış âyetini Mekkeliler görüyorlardı. Şam taraflarına ticaret için giderlerken yollarının üzerinde görüyorlardı. Ve bugün şu anda yaşayan tüm dünya insanı görüyor o bölgeyi. Lût gölünün bulunduğu bölge. Allah'a isyan eden bir toplum yere batmış ve bir krater gölü oluşmuş. Eğer insanlar şu elimdeki kitabın âyetlerini biraz yakından tanıyabilseler, o âyetleri bu âyetler rehberliğinde bir okuyabilseler elbette bu âyetler onlar için çok şey söyleyecektir.

Ama maalesef bu kitabı tanımayanlar için o âyetler hiçbir mânâ ifade etmeyecektir. Bu kitabı tanımayan insanlar Lût gölünün çevresinde de otursalar, Lût gölünün içinde de yatsalar hiçbir şey anlamayacaklardır. Zaten hainler insanlar Lût (a.s) ve toplumuyla ilgi kurup ta Lût (a.s)'ı ve yere batan toplumunu bilmesinler diye atlaslardan Lût gölünün adını bile değiştirmeye Bahr'ul Muhît, ölü deniz filân demeye çalışıyorlar.

36,37. "Medyen halkına kardeşleri Şuayb'ı gönderdik. O, "Ey milletim! Allah'a kulluk edin, âhiret gününe umut besleyin. Yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın" dedi. Ama onu yalanladılar. Bu yüzden onları bir titreme aldı ve oldukları yerde diz üstü çöküverdiler."

Evet Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı gönderdik. Şuayb (a.s) da gönderildiği topluma diyor ki, ey kavmim Allah'a kulluk edin, sadece Allah'ı dinleyin. Üzerinizde, hayatınızda yetki ve otorite sahibi olarak sadece Allah'ı kabul edip Ona itaat edin. Onun istediği gibi bir hayat yaşayın. Âhiret gününe umut besleyin. Âhiretin hesabı konusunda dikkatli davranın. O gün hesaba çekileceğinizi hatırınızda canlı tutun da yeryüzünde bozgunculuk yaparak karışıklık çıkarmayın. İnsanların dinlerini bozmayın, ekonomiyi bozmayın, hukuku bozmayın, eğitimi bozmayın, kılık-kıyafeti bozmayın, hayatı bozmayın dedi.

Ama o toplum da Allah'ın elçisini dinlemediler. Medyen'liler de Şuayb (a.s)'ı yalanladılar. Ve bu yüzden, işledikleri bu suçlar yüzünden onları bir racfe, bir sarsıntı, bir deprem, ya da geberin geberesi-celer diye bir ses yakaladı da hepsi oldukları yere diz çöküverdiler. Oldukları yere yığılıp kaldılar. Evlerinin ortasında diz çökülü kalıverdiler. Zaten ölüydü bu kâfirler. Çünkü vahiyle ilgi kuramamış insanların tamamı ölüdürler. Kur'an ve sünnetle tanışmamış insanların tamamı ölüdürler.

İşte bu ölüleri bir sarsıntı kendilerine getiriverdi. Yâni Allah'tan gelen bir racfe, bir sarsıntı onları olmaları gereken konuma getiriverdi. Onlar hayatlarında diz çöküp Allah'a kulluk yapmaları gerekirken, bundan kaçınıyorlardı da bir sarsıntı onları diz çöktürüverdi.

O ana kadar Allah huzurunda diz çökmeye yanaşmayan alçaklar çaresiz diz çöküverdiler. Kazandıkları o malları mülkleri, çalıp çırptıkları servetleri, o makamları mansıpları, güçleri kuvvetleri, medeniyetleri onları Allah'ın azabından kurtaramadı. Ekonomik yönden çok büyük bir güce sahip oldukları halde bu güç ve kuvvetlerine güvenerek Allah'a ve Allah'ın elçisine kafa tuttukları halde evlerinde ıhıverdiler.

38. "Âd ve Semûd milletlerini de yok ettik. Bunu, oturdukları yerler göstermektedir. Şeytan kendilerine, işlediklerini güzel gösterdi; onları doğru

yoldan alıkoydu. Oysa kendileri bunu anlayacak durumda idiler."

Kitabımızın başka yerlerinde detayı anlatılan Âd ve Semûd toplumlarını da helâk etti Rabbimiz. Şu anda Âd ve Semûd'un oturdukları şehirlerin, kurdukları medeniyetlerin günümüze intikal eden kalıntılarından bu toplumların ne kara güçlü ve kuvvetli olduklarını anlıyoruz. Şeytan Allah'la, Allah'ın elçileriyle savaşımlarını onlara süslü gösterdi de onları Allah yolundan, Allah'a kulluk yolundan alıkoydu. Halbuki kendileri hakkı anlayabilecek bir özellikte yaratılmışlardı.

39. "Karun'u, Firavunu ve Hâmân'ı da yok ettik. Andol-sun ki Mûsâ kendilerine belgelerle gelmişti de onlar yeryüzünde büyüklük taslamışlardı. Oysa azabımızdan kur-tulamazlardı."

Karun, Firavun ve Hâmân. Bir döneme imzasını atan üç şahsiyet. Ankebût sûresinin bu bölümünde de bunlar gündeme alınıyor. Mü'min sûresinde Mûsâ (a.s)'ın Firavuna, Karun'a ve Hâmân'a gönderildiği anlatılıyor. Allah karşıtı bir özelliğe sahip olan, yeryüzünde Allah'la savaşın sembolü üç zalim, üç müstekbir. Kısaca tarihe birer karakter olarak mal olmuş ve hemen hemen her dönemde bulunan bu üç insandan, bu üç kişilikten kısaca söz edelim.

Karun, Kasas sûresinin beyanıyla Mûsâ (a.s)'ın kavminden, yâni İsrâil oğullarındandı. Firavun ve Hâmân Kıptilerin ileri gelenlerinden Karun da İsrâil oğullarındandır. Karun para babasıdır. Allah kendisine çok mal mülk vermiştir. Kitabımızın ifadesiyle hazinelerinin anahtarlarını bir grup insanın ancak taşıyabildiği zenginlikte birisi.

Elmalı merhum Karun için kapitalist adamın örneği diyor. Yâni o dönem gerçekten hoş bir tabir kullanmış. Firavun zulmün, istibdadın, idare mekânizması olarak temsilcisiyken, Karun da ekonomi dünyasının zulüm ve istibdadının temsilcisidir. Parasının büyük bir bölümünü Firavun sisteminin devamına harcayan, Firavun sistemini parasıyla ayakta tutmaya çalışan, çünkü Firavunun zulüm düzeni devam ettikçe de para kazanan birisidir. Üstelik de bu adam az evvel de ifade ettiğim gibi İsrâil oğullarındandı, yâni Yakub (a.s) ın çocuklarından-dı. Ama alçak kendi kavminden olan, kendilerini kurtarmak için gelmiş Mûsâ (a.s)'ın ve müslümanların safında yer alacağı yerde Firavunun safında yer almış, toplumuna, milletine ihanet etmiş bir haindi.

Yâni hem ezilen, horlanan, köleleştirilen toplumdan olacak, hem de ezenlerle beraber olacak. İşte adamın en büyük yanlışı bu bir kere buydu. Kendi

kendini reddetmiş, kendi kendini ezmeye, kendi kendine yararı olmamaya, ihanet etmeye yönelmiş bir kişilik. Sanki intihar edip kendi kendini yok etme savaşında bulunmuş, kendi ölümüne yardımcı olmaya karar vermiş bir tip.

Bu tipleri günümüzde de görürsünüz. Kendi ailesini, kendi din kardeşlerini para ve makam karşılığında satmaya çalışan birisi. Bizim toplumda da pek çoktur böyleleri değil mi? Dışardan, içerden bir kısım zalimlerin desteğini alarak kendi milletine, kendi toplumuna, kendi dinine karşı bağy içinde olan, azgınlık ve zulüm içinde pek çok zalim var şu bizim toplumda da. Hep kendi kardeşlerine dış kâfirler adına zulmetmektedirler. Hep kendi kardeşlerini ezmektedirler.

Evet işte Karun bu. Ekonomik gücüne güvenerek Allah'a isyan eden, toplumuna ihanet eden toplumun siyasal tanrısı olan Firavunu destekleyerek onun zulmünü, sistemini ayakta tutmaya çalışan bir tip. Birisi siyasal tanrı, ötekisi de ekonomik tanrı birlikte hareket ediyorlar.

Firavun da kitabımızın pek çok yerinde özellikleri, tuğyanı anlatılan ve kıyâmete kadar toplumlar içinde bulunacak, tanrılık iddiasında bulunan, insanları Allah'a kulluktan koparıp kendi yasalarına kul köle edinen, Allah'la savaşa tutuşan, müslümanlara acımasız eziyet ve işkencelerde bulunan bir zalim devlet başkanı, bir zalim tanrı taslağı. Müslümanların varlığına asla tahammülü olmayan, onların çocuklarını daha doğmadan yok etmeye, engel olamayıp doğanları da verdiği eğitimle öldürmeye çalışan bir zalim hükümdar. İmanlarından dolayı müslümanları potansiyel suçlu gören, en ağır işleri onlara reva gören, erkeklerini köleleştirip, kadınlarını iffetsizleştirmenin kavgasını veren bir zalim.

Evet Karun, Hâmân ve Firavun. Üçlü çete, ya da bir zulüm sistemini ayakta tutan üç sacayağı. Tarihin her döneminde zalimler, zulüm sistemleri bu üçlü sistemle ayakta durabilmişler, her devirde küfür ve şirk hep bu üçlü sisteme başvurmuştur. Her dönemde küfür ve şirk düzenleri ayakta durabilmek için buna baş vurmuştur. Karun ekonomi dünyasının lideri ve reisi olarak küfrün hizmetçisi olmuş, Firavun siyasetin, ya da idare mekânizmasının temsilcisi olarak küfrün hizmetçisi olmuş, Hâmân da Firavuna danışmanlık, fikir üreticiliği yapmış birisidir.

Evet Allah'ın elçisi Mûsâ (a.s) onlara belgelerle, mûcizelerle, Allah'tan apaçık âyetlerle gelmişti de onlar Allah elçisine ve getirdiği hidâyete karşı müstekbir davrandılar. Büyüklendiler, ama Rabbimiz diyor ki onlar asla bizi

geçecek, bizi mağlup edecek değillerdi. Allah'la yarışabilecek değillerdi onlar. Çünkü peygamberle savaşanlar, müs-lümanlarla savaşanlar Allah'la savaşıyorlar demektir.

Aslında bu üç şahsiyet de Allah'ın elçisi Mûsâ (a.s) la yüz yüze geldikleri andan itibaren işleri bitmiştir. Ama kuyruğu dik tutup Allah'ın elçisiyle kavgayı sürdürürler. Adım adım helâke, mağlubiyete yaklaşan bir halet-i ruhîyeyle peygamber karşısında direnmeye çalışırlar bir süre. Sihirbazlara sığınırlar. O güne kadar besleyip büyüttükleri bilim adamlarına, sanat adamlarına, proflarına, hukukçularına, eğitim uzmanlarına, şairlerine, ediplerine sığınırlar. Gelin toplanın da Mûsâ kar-şısında şu yıllardır ekmeğini yediğiniz sisteminizi kurtarın derler.

Ama umdukları gerçekleşmez. Allah elçisi karşısında tüm sihirbazlar iman ederler. Firavun şaşkındır, Hâmân şaşkındır, Karun perişandır. Sonra Rabbimiz onların akıllarını başlarına getirmek için kıtlıklar gönderiyor, tufan, çekirge, bit ve kan belâlarıyla Rabbimiz te-melinden sarsıyor onları.

Yeryüzünde Rablik iddiasında bulunan zalim Firavun en sonunda bir gün denizde boğulma helâkiyle karşı karşıya kalırken ben iman ettim Allah'a! Ben iman ettim İsrâil oğullarının İlâhına! Ben müs-lümanlardanım! demek zorunda kalıyordu. İşte kıyâmete kadar Firavun yolunu takip eden tüm sahte tanrılara, siyasal gücüne güvenerek kendini tanrılık makamında görenlere Firavunun en büyük mesajıydı.

Ey insanlar, ey benim yolumda gidenler, hiç biriniz benim gücüme ulaşabilmiş değilsiniz! Hiç biriniz benim kadar açıkça toplumunuza tanrılığınızı ilân edemediniz. Hiç biriniz bu güce ulaşabilmiş değilsiniz. Hal böyleyken benim sonuma bakmıyor musunuz? Benden ibret almıyor musunuz? Allah'a ve elçisiyle savaşa tutuşmanın ne de-mek olduğunu hâlâ anlayamadınız mı? Müslümanlıktan başka çare yok. Benim akılsızlık edip bu imanımı geciktirdiğim ve kabul edilmediğim gibi sizler de benim yolumdan mı gitmeye çalışıyorsunuz? Gelin akıllarınızı başlarınıza alın da benim gibi hem dünyada, hem de âhi-rette rezil ve perişan olmayın! diyordu. Ölmeden, hayattayken gelin kendinizin tanrılığınızı, ya da Allah'tan başkalarının tanrılığını bırakıp yalnız ve yalnız Allah'a iman edin de kurtulun diyordu.

Şimdi bu gerçekleri bilen, gören insanların hâlâ Allah'la, Allah'ın diniyle

ve müslümanlarla nasıl savaşa tutuştuklarını, yeryüzünde bir tek müslüman kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecek diye nasıl naralar atabildiklerini anlamak gerçekten mümkün değildir.

40. "Her birini günâhı sebebiyle yakaladık; kimine taşlar savuran rüzgarlar gönderdik, kimini yerin dibine geçirdik, kimini de suda boğduk. Onlara, Allah zulmetmiyordu, fakat onlar kendilerine yazık ediyorlardı."

Onların her birerini günâhlarıyla yakalayıverdik. Günâhları sebebiyle hepsini yakaladık ve defterlerini dürdük. Nuh (a.s)'ın kavminden itibaren o zikredilen toplumların tamamının işini bitirdik. Onlardan kimilerinin üzerlerine taşlar yağdıran rüzgarlar gönderdik. Azap rüzgarlarla helâk ettik. Kimilerini bir sayhayla, bir titreşimle, bir çığlıkla yok ettik. Kimilerini yerin dibine geçirdik, yerin karına batırdık. Kimilerini de suda boğduk. Nuh (a.s)ın kavmi suyla, tufanla helâk oldu. Âd kavmi üzerlerine gönderilen 7 gün 8 gece esen taş, taş üstünde bırakmayan, önüne gelen her şeyi deviren bir rüzgarla helâk edildi. Sâlih (a.s)'ın toplumu Semûd bir sayhayla, bir çığlıkla yok edildi. Lût (a.s)'an kavmi üzerlerine meleklerin gönderdiği azap yağmuru ve taşlarla, Medyen ahalisi Racfeyle, Karun yere batırılmayla, Firavun, Hâmân ve orduları da denizde boğularak helâk edildiler.

Evet hepsi de Allah'ın helâk yasasının mahkumu olmaktan kurtulamadılar. Güya bunların da güçleri vardı, düzenli orduları vardı. Şu anda dünya üzerindeki seleflerinden çok daha güçlüydüler. Hani ne oldu? Kurtarabildiler mi kendilerini? Güçleri, kuvvetleri, saltanatları bir işe yaradı mı? Şimdikiler gibi 60,70 sene değil 900 yıl ömürleri vardı onların. Öyle bir medeniyet kurmuşlardı ki, öyle büyük teknolojik güze sahiptiler ki Âd'ın Semûd'un medeniyetlerinin, şehirlerinin kalıntıları hâlâ ayaktadır. Ekonomide dünya hakimiydi Medyen'liler, Eyke-liler. Ve yeryüzünde tanrılık iddiasında bulunup tanrılığına herkesi boyun eğdiren Firavun. Hazinelerinin kendisini değil, sadece anahtarlarını güçlü kuvvetli bir grup insanın ancak taşıyabildiği ekonomi de tanrılık iddiasında bulunan Karun hani neredeler?

Şimdi nasıl oluyor da bu insanlar Allah'la savaşa girişebilirler? Nasıl cesaret edebilirler buna? Nasıl oluyor da Allah yasalarını diskalifiye ederek kendi yasalarını onun yerine ikâme etmeye çalışabiliyorlar? Ve nasıl oluyor da insanlar Rablerini terk edip, Rablerinin yasalarını terk edip bu tanrı taslaklarının tanrılıklarını kabul edebiliyorlar? Allah'ın güç ve kuvvetini görmüyorlar mı bu insanlar? Allah'la kim ba-şedebilmiş ki şu andakiler baş edebilsinler? Hiç

akılları yok mu bu adamların?

Acaba Allah onları böyle türlü türlü azaplarıyla yakalayıp ağızlarının payını verirken zulüm mü etti? Haksızlıkla mı helâk etti Rab-bimiz onları? Hayır hayır. Allah kullarına zulmetmez. Allah zalim değil-dir. Allah kimseye zulmedici değildir. Ama onlar kendi kendilerine zul-mettiler.

Şu anda bu âyetlerden, bu âyetlerin bilincinden uzak bir hayat yaşadıkları için büyük bir gaflet ve yanılgı içinde yaşayan müslüman-lar, güç kaynaklarının farkında olmadıkları için kendileri karşısında süper gördükleri ve ezildikleri kâfirlerin Ad'ın, Semûd'un, Meyden'in, Eykeliler'in, Firavunların, Karunların, Hâmân'ların devamı olduklarını, Allah'ın helâkine mahkum olduklarını bilemiyorlar, anlayamıyorlar. Allah karşısında, Allah desteğindeki müslümanlar karşısında bunların hiç bir değer ifade etmediklerini anlayamıyorlar. Bakın Rabbimiz bir değerlendirme daha yapacak:

41. "Allah'tan başka dostlar edinenlerin durumu, kendine yuva yapan örümceğin durumu gibidir. Evlerin en dayanıksızı ise şüphesiz örümceğin yuvasıdır. Keşke bilseler."

Allah berisinde, Allah dununda, Allah'tan başka evliya edinenlerin misali, Allah berisinde kendilerine sığınak, barınak, tanrı kabul edinenlerin, Allah'tan başkalarına velâyetlerini verenlerin örneği bir örümceğe benzer. Bir örümceğin durumu gibidir. O örümcek bir ev, bir yuva edindi. İşte gözümüzün önünde bir örümcek evi duruyor. Hepimizin bildiği bir duvar kenarında kurulmuş bir örümcek yuvası. Bir evi vardır örümceğin, evlenmiştir ama muhakkak ki evlerin en zayıfı, evlerin en çürüğü, en basiti örümceğin evidir. İşte Allah'ı bırakıp ta Allah'tan başka velîler bulan, Allah'tan başka karar mercileri bulan, Allah'tan başka yasalarını uygulayacağı tanrılar edinen, Allah'tan başkalarına kulluk etmeye çalışan, Allah'tan başkalarının koruması altına giren insanların güçleri, kuvvetleri, sığınmaları buna benzer.

Anladınız değil mi? Allah ve ankebût. Allah ve örümcek. Allah'ın velâyeti, örümceğin sığındığı evin velâyeti. Allah'ın koruması, örümcek evinin koruması. Allah'ın koruması altına girenler, örümceğin evinin koruması altına girenler. Allah'ın velâyetinde olanlar, başkalarının ağına girenler. Velâyetlerini Allah'a teslim edip Allah'ın aldığı kararları uygulayanlar, velâyetlerini başkalarına verip onların yasalarını uygulayanlar. Allah'a teslim olanlar,

müdürlerine, amirlerine, siyasîlerine, A.B.D ye, Avrupa'ya teslim olup onların koruması altına girenler. Hangisi güçlüdür? Hangisi doğrudur bunun? Allah velâyeti, Allah sığınağı, Allah koruması karşısında kimin sığınağı, kimin velâyeti daha güçlü?

Arkadaşlar, şu andaki 6 milyar yanında bir 6 milyar insan daha olsa, bunlar tüm dünyaya egemen de olsalar işte Rabbimizin onlar hakkındaki değerlendirmesi böyledir. Onların Allah karşısında tedbirleri, güçleri, kuvvetleri işte böyledir. Bir örümceğin sığınmak, barınmak üzere yaptığı evine benzer onlar. Hiç te gözünüzde büyütmeyin bu kâfir devletleri. İşte onların tüm güçleri bu kadardır. Onlar güçsüz, Allah güçlüdür. Onlar cahil Allah âlimdir. Keşke bir bilselerdi, bu âyetleri bir anlasalardı müslümanlar. Anladınız mı şimdi? Büyük kimmiş? Güçlü kimmiş? Egemen kimmiş? Dünyada yetki kiminmiş? Velî kimmiş? Kulluk yapılacak, sözü dinlenecek, yasaları uygulanacak kimmiş?

42. "Doğrusu Allah, Kendini bırakıp da yalvardıkları şeyi bilir. O güçlüdür, Hakim'dir."

Muhakkak ki Allah onların Allah'ı bırakıp ta tapındıkları, Allah'ı bırakıp ta dua ettikleri, Allah berisinde söz sahibi kabul ettiklerini bilmektedir. Onlar hiçbir şey değildirler. Ne tanrıdırlar, ne İlâhtırlar, ne de bir güçleri vardır onların. Azîz ve Hakim olan Allah'tır. Güç kuvvet sahibi, egemenlik sahibi, göklere ve yere hakim olan Odur. Onun berisinde, Onun dışında hiç kimsede izzet ve şeref te yoktur egemenlik te yoktur. Diledikleri aziz, dilediklerini zelil eden O iken, güç kuvvet sahibi, yetki sahibi O iken bu insanların Onu bırakıp ta tapınmaya çalıştıkları, sığınmaya çalıştıkları ne ki? Ya kendileri gibi âciz, sonlu, ölümlü insanlar, ya ölmüş gitmiş varlıklar, ya da kendilerinden daha güçsüz taştan, tunçtan, ağaçtan edindikleri cansız cemadat, putlar ve onların arkasına saklanarak kendilerini güçlü göstermeye çalışan sömürü odakları. İşte küfür ve şirk anlayışı budur. Tanrılar da âciz kullar da âciz.

43. "Biz bu misalleri insanlara veriyoruz, onları ancak bilenler anlayabilir."

İşte bu misalleri Biz kullarımıza anlatırız, kim bu misalleri anlarsa âlimler onlardır. Bunu ancak âlimler anlar diyor Rabbimiz. Anladıysanız sizler de âlimlersiniz. âlim budur zaten. âlim Allah'ın âyetlerini bilen ve anlayan kimsedir. Allah'ın güç ve kudret sahibi olduğunu, Allah dışındakilerin hiç bir güç ve kudretlerinin olmadığını bilen, anlayan, sadece Allah'a kulluğa yönelen kimse âlimdir. Allah dışında, Allah berisinde güç ve kuvvet iddiasında, tanrılık

iddiasında bulunan, Allah'a yetki sınırlaması getiren, yeryüzünde egemenlik bizdedir, bize kulluk edeceksiniz, bizi dinleyeceksiniz, bizim yasalarımızı uygulayacaksınız diyenler kim olursa olsun onlarda hiçbir yetki olmadığını bilen kimse âlimdir. Hepsi toplansa bir sineği bile yaratamayacak, güçleri sadece bir örümceğin evine benzeyen bu insanları değil de Allah'ı dinleyen, velâyetini Allah'a teslim eden kimse âlimdir. Bunu anlayamayanlar ordinaryüs profesör bile olsalar cahilin cahilidirler.

Öyleyse bilenler, âlimler olarak şimdi kimi velî bilelim? Velâyetimizi kime teslim edelim? Kimin hayat programını uygulayalım? Kimin istediği gibi bir hayat yaşayalım? Hayatımıza kim egemen olsun? Hukukumuza, eğitimimize, ekonomimize, kılık kıyafetimize kim karışsın? Kimi razı etmeye çalışalım? Kimin beğenisine yönelelim? Kimin İlâhlığını kabul edelim? Kime dua edelim? Kime yalvaralım? Kimin koruması altına girelim? Allah'ın mı? yoksa başkalarının mı? Şöyle yaparsak, şöyle yapmazsak bize şunlar şunlar ne der mi diyelim? Yoksa Al-lah ne der mi diyelim? Hayatımızda Allah'ı mı hesaba katalım? Yoksa başkalarını mı? Siz bilirsiniz. Ama bakın Allah berisinde kendisine kulluk edilenlerin hiç bir güçleri ve yetkileri yokmuş. İşte örümcek ve evi. Ve işte Allah'ın gücü ve kudreti:

44. "Allah gökleri ve yeri gerektiği gibi yaratmıştır. Doğrusu bunda inananlara bir ders vardır."

Allah gökleri ve yeri yaratmıştır. Gökleri ve yeri hak olarak ya-rattı Allah. Kendisi Hak olan, varlığı, egemenliği Hak olan Allah gök-leri ve yeri de hak olarak yaratmıştır. Laf olsun diye, eğlence olsun di-ye değil hak olsun diye, hayatta hak egemen olsun diye, yeryüzünde zulüm olmasın diye yaratmıştır Allah.

Yâni şu anda kâfir ve müşriklerin iddia ettikleri gibi yeryüzünün yaratılışında zulüm yoktur. Yaradılışta hak vardır, hak hakimdir. Kâinatta Rabbimiz ne yaratmışsa, varlık olarak ne varsa hepsi hak üzerine, yâni sağlam temeller üzerine kurulmuş ve belli bir hikmetle yaratılmıştır. Yaratılan her şey üzerinde belli bir kanun, belli bir hak yasa işlemektedir.

Yâni tüm Kâinatta hak esastır, adâlet esastır, zulüm ve haksızlık yoktur. Her şey hak üzerine bina edilmiştir. Bâtıl ise ârızî ve ge-çicidir. Yâni Rabbimizin

yarattığı bu evrende tevhid esastır. Sadece zulüm ve haksızlık imtihan gereği kendilerine özgür bir irade verilen insanlardan oluşan hareketlerdir. Eğer evrende kendilerine Allah tarafından irade verilen şu insanlar gökler ve yer âlemine karışmasalar, bitkiler, hayvanlar ve cemadatlar âlemine el atmasalar, kâinatta haksız bir tek uygulama göremezsiniz. Çünkü tüm âlemde Allah hak bir denge koymuştur ve onu bozabilme yetkisini, iradesini de sadece insana vermiştir. Diğer varlıkların tümü hak olan tevhid esasına dayanmakta, hepsi de Allah'ın emirlerine boyun bükmektedirler.

Yeryüzünde hak açığa çıksın, hak görülsün, hak uygulansın, hak bir hayat yaşansın diye Allah gökleri ve yeri hak olarak yarattı. İşte bunda, bu yaratılış yasasında mü'minler için âyetler ibretler vardır. İşte bu âyetleri anlayanlar mü'mindirler. Anlıyorsunuz değil mi bu âyetleri? Tamam o zaman bizler de mü'miniz elhamdülillah. Bizi yaratan, bizi yoktan var eden Allah'sa elbette hak yasalarıyla bizim hayatımıza egemen olan da Allah olacaktır. Yaratıcı olarak Allah var da, yönetici olarak, Rab olarak Allah yok mu? Bu ayırımı ancak cahil kâfirler ve müşrikler yapabilirler. Mü'minler asla hayatı parçalamadan, bir bölümünde Allah'ı, öteki bölümünde de başkalarını dinlemeden yana olmazlar. Çünkü o Allah berisinde tanrılaştırılanların yeryüzünde yarattıkları bir şey yoktur. Öyleyse yaratıcı olmayanın İlâhlık hakkı da yoktur. Eğer onların yarattıkları bir karış toprak parçası varsa tamam orada onların yetkileri vardır. Yoksa hiçbir yetkileri yoktur.

45. "Ey Muhammed! Kitaptan sana vahy olunanı oku; namaz kıl; muhakkak ki namaz hayasızlıktan ve fenalıktan alıkor; Allah'ı anmak en büyük şeydir! Allah yaptıklarınızı bilir."

Ey peygamberim, ey peygamber yolunun yolcuları, sana, size kitaptan vahy olunanı okuyun, size kitaptan vahy edileni izleyin, ona tabi olun, onu anlayın, onu öğrenin, onunla birlikte olun, onu gündeminize alın, onu uygulayın. Senin, sizin ilk işiniz budur. Senin birinci işin kitabı okumaktır. Bizim birinci işimiz kitabı okumaktır. Başka şeyleri okumayacağız. Sihirbazları, şeytan vahiylerini okumayacağız. Allah'a hayat hakkı tanımayan zalimleri okumayacağız. Başkalarının kitaplarını Allah'ın kitabının önüne geçirmeyeceğiz. Günlük mutlaka Allah'ın kitabıyla ilgi kuracağız. Ve:

Namazı da ikâme et. Namazı ayağa kaldır. Hayatını düzenleyecek, hayatına çekidüzen verecek, Allah'tan mesaj alacak, tüm hayatına imzasını atacak bir

namaz kıl. Namazını koru. Namazın üstüne titre. Namaz için her şeyi fedâ et. Namazın Allah'ın istediği gibi olsun. Muhakkak ki namaz insanı münkerattan ve fuhşiyyattan alıkor. Namaz sahibini her türlü hayasızlıklardan, iffetsizliklerden alıkor. Eğer namaz kıldığımız halde hayatımızda bir kısım bozukluklar varsa biz namazı Allah'ın istediği şekilde kılmıyoruz da namaz gösterisinde bulunuyoruz demektir. Namazla din kurtarma çabası içine giriyoruz demektir. Eğer kişinin namazıyla hayatı, namazıyla ticareti, namazıyla siyaseti, namazıyla aile hayatı, namazıyla sosyal hayatla münâsebeti aynı doğrultuda değilse bu namaz Allah'ın istediği bir namaz değildir.

Muhakkak ki zikrullah, Allah'ın zikri en büyüktür. En güzel zikir Allahu Ekber demektir. En güzel zikir Allah'ı gündeme almaktır. En büyük şeref Allah'a kulluktur. En büyük gündem Allah'ın kitabının gündemidir. En şerefli zaman Allah'ın âyetlerinin anlaşılmasına ayrılan zamandır. Ankebût'un, Rum'un, Lokman'ın, Secde'nin, Zümer'in anlaşılması adına teksif edilen zaman, teksif edilen enerji en şereflidir. İnsanlar Kur'an'dan haberdar oldukları kadar şeref sahibidirler.

Öyleyse bir düşünelim. Allah'ı ne kadar zikrediyoruz? Allah'ın kitabını ne kadar gündeme alabiliyoruz? Geceleri bize ne kadar
Kur'an nâzil oluyor? Yoksa gecelerimiz Allah'ın kitabından uzak şeytan vahiyleriyle mi dolu geçiyor? Gündemimizde ne var? En çok neleri konuşuyoruz? Neleri tartışıyoruz? Unutmayın ki konuştuklarınızın, gündeme aldıklarınızın en şereflisi, en büyüğü Allah'ın zikridir, Allah'ın âyetlerinin gündeme alınması ve konuşulmasıdır. Şunu da kesinlikle bilesiniz ki beni kandırabilirsiniz, insanları atlatabilirsiniz ama Allah'ı asla kandıramazsınız. Allah yaptıklarınızın tümünü bilmektedir. Kendi âyetlerini mi gündeme alıyorsunuz, yoksa başka şeylerimi gündeme alıyorsunuz? Allah bunu bilmektedir. Parayı mı daha çok zikrediyorsunuz? Yoksa A'lâ'yı mı? Allah bilmektedir.

46. "Kitap ehlinden zulmedenler bir yana, onlarla en güzel şekilde mücâdele edin, şöyle deyin: "Bize indirilene de, size indirilene de inandık; bizim Tanrımız da, sizin Tanrınız da birdir, biz O'na teslim olmuşuzdur."

Ehli Kitabın zalimleri hariç güzelliğin dışında bir mücâdeleye girme. Eğer onlarla bir tartışmaya gireceksen zalimleri hariç onlarla güzellikle tartış. Onlar zavallı insanlardır. Onlara tatlılıkla dini anlat. Ataları dinlerini bozmuşlar, din

diye kendi uydurdukları bir müesseseyi bırakmışlar kendilerine. Kitap diye kendi elleriyle oluşturdukları bir kitabı terk etmişler.

Onlara bunu güzel güzel anlat. Ama onlardan işin farkında olup ta bile bile o bozuk yolu sürdürmeye çalışan, bile bile İslâm'a düş-man olan zalimler müstesna. O zalimler sana farklı bir tavır içindelerse sen de onlara farklı bir tavır sergile. Onlara de ki, biz bize indirilene de, size indirilene de iman ettik. Biz bize indirilen Kur'an'a da, size indirilen Tevrat'a da, İncil'e de inandık. Bizim İlâhımızla, sizin İlâhınız ayrı ayrı İlâhlar değildir. Bizim İlâhımızla sizin İlâhınız aynı İlâhtır. Biz Ona teslim olmuşuz deyin.

Ne güzel bir dâvet değil mi? Yâni öyle bir ortamdasınız ki insanlar farklı farklı şeyler söylüyorlar. Farklı farklı inançlar ortaya koyuyor. Herkes başka bir telden çalıyor. Yahudiler diyorlar ki biz Hz. Mûsâ'ya ve Ona gönderilen Tevrat'a inanıyoruz. Hıristiyanlar diyorlar ki biz Hz. Îsâ (a.s)' ma ve Ona gönderilen İncil'e tabiyiz. Veya biz de müslümanız dedikleri halde müslümanlıklarının farkında olmayan, bizim de kitabımız, peygamberimiz vardır dedikleri halde kitaplarının peygamberlerinin bilincinde olmayan müslümanlar var.

Kimisi diyor ki tamam Allah'ı ve kitabını kabul ediyorum, ama peygamberi kabul etmem diyor. Kimisi Allah'a iman ediyor ama Onun hayata karışacağını bilmiyor. Kimisi tamam inanırız Allah'a ama Onun kitabının modası geçti, artık bu kitap bizim hayatımızı düzenleyemez diyor. Kimisi ben müslümanım ama aynı zamanda lâiğim de, demokratım da diyor. Kimin ne dediği belli değil. Ve size vahiy geliyor. Yâni siz her gece, her gündüz vahiyle berabersiniz. Onlardan farklı olarak sürekli vahiyle birlikteliğinizi devam ettiriyorsunuz. İnsanlar başka vahiylerin peşine düşerken siz Kur'an okuyorsunuz. Herkes başka şeylerin bilgilenmesinin peşindeyken siz kitapla bilgileniyorsunuz. Herkesin gündeminde başka şeyler varken sizin gündeminizde Allah ve âyetleri var.

Şimdi işte bu insanların cahil, zavallı insanlar olduklarının bilincinde olarak onlara şunu deyin diyor Rabbimiz: Ey insanlar, ey kitabım var diyenler, ey Allah'a inandım diyenler, biz bize indirilen kitaba iman ettik. Okumak, anlamak, kavramak ve hayatı onunla düzenlemek üzere kitaba iman ettik. Size gelenlere de iman ettik. Sizin İlâhınızla bizim İlâhımız aynı İlâhtır. Allah'tan başka İlâh yok.

Gelin aynı İlâhta, aynı İlâhı dinlemekte, aynı İlâha itaatte birleşelim. Aynı İlâh ne diyorsa, nasıl bir hayat istiyorsa onda birleşelim. Gelin şu geçici İlâhları bırakalım da Allah'a kulluk edelim.

Biz müslümanız, biz O tek olan İlâha teslim olanlarız, gelin ey insanlar, sizler de teslim olun, sizler de müslüman olun. Rabbimiz bu-nu dememizi istiyor bizden. Rabbinden bu emri alan Rasûlullah efendimiz döneminde insanlara böylece dâvetiye çıkardı. Biz de bugün aynısını yapmak zorundayız. Gelin müslüman olun demek zorundayız. Eğer eh zaten biz müslümanız diyorlarsa o zaman akıllı uslu, Allah'ın istediği gibi müslüman olun diyeceğiz.
47. "Ey Muhammed! Sana Kitabı böylece indirdik; işte, kendilerine Kitap verdiklerimiz ona inanırlar; bunlardan da ona inanan bulunur. âyetlerimizi ancak inkârcılar bile bile tanımazlar."

İşte böylece kitabı sana indirdik. Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler, daha önce kendilerine verilen kitaplara iman eden ehl-i kitap kendi kitaplarının geldiği aynı kaynaktan gelen bu Kur'an'la karşı karşıya kaldıklarında hemen iman ediyorlar. Şu insanlardan da kimileri iman ediyorlar. Mekkelilerden, Taiflilerden, yâni kitap ehli olmayan-lardan kimileri de iman ediyorlar. Ama âyetlerimize karşı gelenler, onlara iman etmemekte direnenler ancak kâfirlerdir.

48. "Sen daha önce bir kitaptan okumuş ve elinle de onu yazmış değildin. Öyle olsaydı, bâtıl söze uyanlar şüpheye düşerlerdi."

Niye iman etmiyorlar bu adamlar? Halbuki ey peygamberim sen daha önce ne bir kitaptan okumuş, ne de sağ elinle yazmış değilsin. Rasûlullah efendimiz okuma yazma bilmemektedir. Çünkü daha dünyaya gelmeden önce babasını kaybetmiştir. Babasının vefatından kısa bir süre sonra da anasını kaybetmiştir. Sonra himayesinde kaldığı dedesini kaybetmiştir. İçinde büyüdüğü toplumun da okuma yazma oranı çok az olduğu için okuma yazma öğrenememiştir. Mektep medrese görmemiştir. Felsefe tahsilinde bulunmamış. Kafasına insan bilimlerinden hiçbirisi girip fıtratını bozmamış. Nihâyet olgunluk çağında Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın vahyiyle müşerref olmuş.

Böylece insanların daha sonraları şöyle bir itirazda bulunmaları mümkün olmayacaktı. Ey Muhammed, sen daha önce falanlardan, filânlardan bir şeyler öğrenmiştin. Falan falan kimselerden ders almıştın. İşte şimdi o öğrendiklerini süsleyip püsleyip bunlar bana Allah'tan geliyor diyerek diye bizi kandırıyorsun.

Birilerinden öğrendiklerini Allah'a izafe ediyorsun diyemeyecekleri bir özellikte büyüyor.

Kırk yaşında kendisine vahiy indirilmiş. O ana kadar hiçbir şey okumayan Allah'ın elçisine Rabbinin adıyla oku denmiş. Hiç bir kitap görmemiş peygamber birden bire bir kitaptan âyetler okumaya başlamış. Kâfirlerin, müşriklerin kıyâmete kadar yapacakları itirazlarına, hücumlarına böylece Rabbimiz en güzel cevabı verivermiş.

İşte cevap: Peygamberim bundan önce bir kitap okur olmadın. Bir kitabı okumadın sen. Ve yine sen bundan önce sağ elinle de yazar değildin. Yazmasını da bilmiyordun, yazmamıştın. Eğer böyle ol-saydı, eğer daha önce okur yazar olmuş olsaydın, daha önce mektep medrese görmüş, bir şeyler bilir olmuş olsaydın bâtıl taraftarları şüpheye düşerlerdi. Bâtıl ehli senden şüphelenirlerdi. Bu adam demek ki önceden bunun hazırlığı içindeymiş. Önceden bu peygamberlik işini hazırlıyormuş derlerdi.

49. "Hayır; Kur'an, kendilerine ilim verilenlerin gönüllerinde yerleşen apaçık âyetlerdir. âyetlerimizi, zalimlerden başka kimse, bile bile inkâr etmez."

Bilâkis o Kur'an apaçık, beyyin âyetlerdir. Allah sisteminin, Al-lah dininin, Allah yolunun, Allah programının ifadeleridir onlar. Kendilerine ilim verilenlerin, ilimden nasibi olanların gönüllerinde yerleşen, kökleşen âyetlerdir onlar.

Evet bu kitap gönüllerde olan, kalplerde ve kabullerde olan Allah hidâyetidir. Bu kitap bu kitaba uygun yaratılmış, bu hidâyete müsait yaratılmış gönüllere girmeye, o gönüllerde hidâyet meşalesi olarak yanmaya devam edecek. Ama âyetlerimizi inkâr edenler, âyetlerimizi reddedenler, âyetlerimize düşmanca bir tavır alanlar, kalplerine âyetlerimizin girmesine zorla engel olanlar, âyetlerimizi görmemek, duymamak için gözlerine, kulaklarına, kalplerine, fıtratlarına baskı ya-panlar ancak zalimlerdir. Bu kitabı peygamber uydurdu diyenler ancak zalimlerdir.

Çünkü bunu diyenler peygamberi çok iyi tanıyorlardı. Allah'ın Resûlü bu sözleri söylemeye başlamadan önce kırk yıl aralarında kalmıştı. Çocukluğu, gençliği aralarında, gözlerinin önünde geçmişti ve kendisinden böyle şeyler

duymamışlardı. Bunları söyleyebilecek bir talim terbiye de almamıştı. Yâni bu tür sözleri bir beşerin, bir insanın söyleyemeyeceğini kendileri de pek ala biliyorlardı. Bir delinin, bir şairin, bir kahinin asla bunları söyleyemeyeceğini çok iyi biliyorlardı. Biliyorlardı ama yine de reddediyorlardı zalimler.

Evet bu âyetler asla bir beşer sözü olamazlar. Bir beşerin böyle şeyleri söylemesi asla mümkün değildir. Bir insanın uydurması olamaz bu âyetler. Bu sözler Allah sözüdür. Gökleri ve yeri yaratan, tüm varlıkları yaratan olan Allah'ın sözleridir. İnsanlar ister kabul etsinler isterse reddetsinler. Ama unutmasınlar ki bu kitap Allah'tan gelme bir hayat programıdır ve tüm hayatımız bu kitaptan sorulacaktır. Kabirde bu kitabın yasalarından sorulacağız. Öbür tarafta bu kitabın yasalarına göre hesaba çekileceğiz. Cennete ve cehenneme gidiş bu kitaba göre gerçekleşecektir.

50. "Ona Rabbinden mûcizeler indirilmesi gerekmez miydi? "derler. De ki: "Mûcizeler ancak Rabbimin katındadır. Doğrusu ben, sadece apaçık bir uyarıcıyım."

Bu kitabı, bu peygamberi reddeden zalimler dediler ki bu peygambere Rabbinden bir kısım âyetler gelmeli değil miydi? Rabbinden bir mûcize gelse ya bu peygambere! Alçaklar peygamberden âyet istiyorlar. Sanki Allah peygamberine hiç âyet göndermemiş. Sanki yol bulabilmek için, iman edebilmek için, amele yönelebilmek için âyete ihtiyaçları var da Allah onları bundan mahrum bırakmış. Yeni ve farklı âyet istiyorlar.

Âyet mi istiyorsunuz? Şu elinizdeki Allah'ın âyetleri yetmiyor mu size? Şu elinizdeki kitabın âyetleri, şu Kâinatta Allah'ın serpiştirdiği meşhut âyetler yetmiyor mu? Peygamberden âyet istiyorlar, halbuki Allah'ın âyetlerinden habersizler alçaklar. Allah'ın kendileriyle konuşmasını istiyorlar, halbuki şu elimdeki kitabın âyetleriyle Allah'ın kendileriyle konuştuğunun farkında değiller. Anlıyorlar aslında da yamukluk yapıyorlar. Sonra Allah'tan istenmesi gereken şeyi peygamberden istiyorlar. Allah'la peygamberi karıştırıyorlar hainler. Allah da diyor ki:

Sen bu densizlere de ki peygamberim, âyetler Allah'tandır. âyetler Allah katındandır. Siz beni Allah'la karıştırıyorsunuz. Benim buna gücüm yetmez. Bu âyetler benden değil Rabbimdendir. Ne benim, ne de benden önceki peygamberlerin Allah'ın izni olmadan kendi istek ve arzularımızla bir âyet

getirmemiz mümkün değildir. Biz elçilere bir âyet gelecekse o Allah'ın izniyle, Allah katından bir emirle gelir. Bana gelince, ben ancak apaçık bir uyarıcıyım. Benim fonksiyonum, benim görevim budur. Ben Rabbimden gelen âyetlerle sizi uyarmaktayım. Hayat Allah'ın emrindedir. Peygamberin görevi ise Allah'tan gelen âyetleri insanlara duyurmak ve insanları Allah'ın istediği bir hayata çağırmaktır.

51. "Kendilerine okunan bir Kitabı sana indirmiş olmamız onlara yetmiyor mu? Bunda, inanan topluluk için rahmet ve ibret vardır."

Şu sana indirdiğimiz kitap onlara yeterli değil mi? Kendilerine okunmakta olan bu kitap onlara yetmiyor mu? İşte şu kitabın âyetleri âyet değil mi? Daha ne bekliyorlar bunlar? İşte bundan mü'minler için bir rahmet, bir zikra vardır. Evet iman edenler, yol bulmak isteyenler için, hayatlarını onunla düzenlemek üzere baş vuranlar için bunda bir rahmet, bir gündem, bir uyarı, bir şeref vardır. Öyleyse daha ne bekliyor bu adamlar? Allah'ın kendileri için açtığı bu rahmet kapısından niye istifade etmek istemiyorlar? Bu şerefle niye şerefyap olmak istemiyorlar?

52. "De ki: "Allah benimle sizin aranızda şahit olarak yeter. O, göklerde olanı, bâtıla inananları ve Allah'ı inkâr edenleri bilir. "İşte kaybedenler bunlardır."

De ki Allah benimle sizin aranızda şahit olarak yeter. Allah şahittir ki bu kitap Ondandır. Allah şahittir ki ben Allah'ın elçisiyim. Benim elçiliğime, benim nübüvvetime şahit Allah'tır ve Allah'tan daha büyük bir şahit te yoktur. O Allah göklerde ve yerde olan her şeyi bilir. Göklerde ve yerde hiçbir şey Allah'a gizli kalamaz. Göklerde olanı da, yerde olanı da, gönüllerde olanı da bilir Allah. Allah bilgisi tam olandır, bilgi kendisinden olandır ve Onun bilgisinin dışında kalan hiçbir şey yoktur. Gaybı bilen O, şehadeti bilen O, geçmişi bilen O, geleceği bilen Odur. İşte kulluğun, itaatin, teslimiyetin kendisine yapılması gereken böyle bir Allah elçisine şehadette bulunuyorsa, bu kitabın, bu âyetlerin kendi sözü olduğunu söylüyorsa şahit olarak size yetmez mi? Başka ne şahit arıyorsunuz? Başka ne âyet bekliyorsunuz?

Bâtıla iman edip Allah'a küfredenler, bâtılın mü'mini olup Allah'ın kâfiri olanlar kaybedenlerin, zarara uğrayanların ta kendileridirler. Dünyada da ukbada da kaybedip eli boşa çıkacak olanlar onlardır. Kim ki Hak olan Allah'ın hak

olarak gönderdiği bir dinin, bir kitabın, bir peygamberin, bir hayat programının dışında kendisine bir din, bir yol, bir örnek arar, bulur ve Allah'tan geleni reddederse kesinlikle bilsin ki dünyada da, âhirette de hüsrana mahkum olacak olan odur.

53. "Senden azabı acele bekliyorlar. Eğer süre belirtilmiş olmasaydı azap onlara hemen gelirdi. Ama yine de onlar farkına varmadan başlarına ansızın gelecektir."

Senden azabı acele ediyorlar. Acele senden azap istiyorlar. Senden azabın çabucak kendilerine getirilmesini istiyorlar. İnkârlarının küfürlerinin karşılığı olarak kendilerine vaadedilen azabın acele gelmesini istiyorlar. Hani nerde kaldı şu sözünü ettiğin azap? Bir an evvel gelse de görsek ya diyorlar.

Ey peygamber! Ve ey müslümanlar! Şu bizi tehdit edip durduğunuz azap nerde kaldı? Hani niye gelmiyor? diyerek alay ediyorlar. Haydi gelsin bakalım ne gelecekse gelsin de görelim diyorlar.

Akılsızlar, gariptir ki Allah'tan istenmesi ve beklenmesi gereken şeyleri Allah elçilerinden ve onların yolunun yolcusu müslüman-lardan istiyorlar. Tabii hainler ne peygamberlerin de, müslümanların da böyle bir azabı acilen kendilerine getiremeyeceklerini bildikleri için de bu konuda cesur davranabiliyorlar. Güya peygambere ve müs-lümanlara delil getirmiş ve galip gelmiş sayıyorlar kendilerini de, işledikleri suçlara devama kılıf bulduklarını zannediyorlar.

Eğer sizin için belirlenmiş bir ecel olmasaydı, bir eceli müsemma olmasaydı, onların gücünü bitirecek olan bir ecel zamanı önceden takdir edilmemiş olsaydı elbette onlara hemen acilen azap gelirdi. Ama Allah bunu belli bir zaman olarak takdir etmiştir. Belli bir zamânâ kadar Rabbimiz insanlara mühlet tanımıştır. O zaman dolana kadar buyurun dilediğiniz gibi inanıp, dilediğiniz gibi yaşayabilirsiniz. Dilediğiniz gibi küfredebilirsiniz. Aslında sizi bir anda yok etmeye gücü yeten Biz, o ecelinize kadar serbest bırakıyoruz, size mühlet veriyoruz. Bu müsaademiz unutmayın ki sizin için yazılan, tespit edilen bir ecele kadardır. O eceliniz geldi mi artık sizin için ondan kaçıp kurtuluş yoktur.

O ecel, o ölüm, o azap onlar farkında olmadıkları halde ansızın geliverecek. O bekledikleri, o acele ettikleri, o hani nerde kaldı? Niye gelmiyor ya? Diye alay ettikleri, hafife aldıkları azap ansızın kendilerine geliverecek ve defterlerini dürüverecek, işlerini bitiriverecek.

54,55. "Senden azabı acele bekliyorlar. Doğrusu azap tepelerinden, ayaklarının altından kendilerini içine aldığı gün, cehennem inkârcıları kuşatacaktır. O gün Allah: "Yaptıklarınızın karşılığını tadın" der."

Senden tekrar tekrar azap istiyorlar. Bu sefer cehennem azabını sorguluyorlar. Hani nerde bu cehennem? diyorlar. Sen onu bizim külahımıza anlat diyorlar. Yok böyle bir şey diyorlar. Beklesinler bakalım. Alay konusu etsinler bakalım. Muhakkak ki o cehennem kâfirleri sinesine bastığı zaman onları çepeçevre kuşatıcıdır. Şimdi eğlensinler bakalım. Alaya alsınlar bakalım peygamberi ve müslümanları. Bu kâfirler unutmasınlar ki bir gün gelecek inkâr ettikleri o cehennem onları kıskıvrak yakalayacak ve çepeçevre kuşatıverecek. Nefes aldırmayacak onlara. Cehennem onları altlarından ve üstlerinden kuşatıverecek.

Ve diyecek ki Rabbimiz, haydi tadın bakalım amellerinizin karşılığı olan şu azabı. Tadın imtihanınızı, tadın fitnenizi, tadın yalanlamanızın karşılığını, tadın vahiyden uzak hayatınızın bedelini, tadın Allah bilgisine sırt dönerek kendi kendinize oluşturduğunuz bilgilerinizin, düşüncelerinizin yanılgısını. Tadın imanınızın hatasını. Tadın dünyada dünyanın sahibinin hayat programına alternatif geliştirdiğiniz hayat programınızın faturasını. Tadın vahyin bugünle alâkalı uyarılarına kulak vermeyerek dünyada güvenlik içinde bulunuşunuzun sonucunu.

Bakın bakalım nasılmış bu azap? Bakın bakalım kurtuluş var mıymış bu azaptan? Çıkış var mıymış alaya aldığınız bu cehennemden? Dünyadayken hiç inanmıyordunuz. Böyle bir şey olmaz diyor-dunuz. Hiç ummuyordunuz, hiç beklemiyordunuz bu sonucu. Altınız ateş, üstünüz ateş, yatağınız ateş, yorganınız ateş, yiyecekleriniz ateş, içecekleriniz ateş, ateş. İşte acele beklediğiniz ateş haydi buyurun denilecek.

56. "Ey inanmış kullarım! Benim yarattığım yeryüzü geniştir. O halde güven

içinde olacağınız yere gidip yalnız Bana kulluk ediniz."

Öyleyse sizler ey iman eden kullarım, unutmayın ki benim ar-zım geniştir. Sizler sadece Bana kulluk edin. Sadece Beni dinleyin. Benim arzım geniştir. Sadece Mekke değildir Benim arzım. Sadece Medine değildir Benim arzım. Sadece Türkiye değildir Benim arzım. Sadece Aysa, sadece Avrupa değildir Benim arzım. Tüm yeryüzü, tüm arz Benim mülkümdür. Tüm arz Benimdir. Eğer bulunduğunuz bir coğrafyada daraldıysanız, bulunduğunuz bir atmosferde size Bana kulluk imkânı bırakmamışlarsa, bulunduğunuz bölgede, bulunduğunuz ülkede size hayat hakkı tanımamışlarsa ne gam, tüm arz Benimdir, bir başka ülkenin, bir başka dünyanın insanları olabilirsiniz. Bu dünyada özgürce, müslümanca bir hayatı yaşayabileceğiniz bir zaman ve zemini her zaman bulabileceksiniz. Mekke'de sizi sıkıştırmışlar, müslü-manca kulluğunuza imkân bırakmamışlarsa Habeşistan'a, Medine'ye gidersiniz.

Benim arzım geniştir. Haydi Bana kulluk yapın. Asla başkalarına kulluk yapmayın. Asla başkalarını dinlemeyin. Bu dünyanın sadece doğup büyüdüğünüz memleketinizden, şehrinizden, mahallenizden ibaret olduğunu zannederek sakın sizi Bana kulluktan koparıp kendilerine kul köle edinmek isteyenlere itaat etmeye, kulluk etmeye, onların yasalarını uygulamaya kendinizi mahkum etmeyin. Sakın ha sakın bu dünyanın zalim iktidarlarının hiç ölmeyecekleri, hiç bitmeyecekleri zannına kapılarak, bir ezikliği, bir yenilmişliği, bir zilleti sineye çekip zalimlere kulluğu Bana kulluğa tercih etmeyin. Zalimlerin yasalarına itaati Bana itaate tercih etmeyin. Beni bırakıp zalimleri tanrı makamında görmeye kalkışmayın.

57. "Her can ölümü tadacaktır. Sonunda Bize döneceksiniz."

Unutmayın ki her nefis ölümü tadacaktır, herkes ölecektir. Kendilerinin tanrılığını iddia eden zalimler de, o tanrı taslaklarını tanrı kabul edip onlara itaate yönelen zavallı kullar da ölecektir. Tanrılar da ölecektir, kullar da ölecektir. Güçlüler de ölecektir zayıflar da ölecektir. Ama tek bâkî kalacak olan, tek Rab, tek İlâh, gerçek İlâh, gerçek Rab âlemlerin Rabbi olan Allah'tır.

Evet eğer bulunduğun bölgede, bulunduğun ülkede hakim güçler seni Allah'a kulluktan koparıp kendilerine kulluğa çağırıyorlarsa, sana ve dinine hayat hakkı tanımıyorlarsa, kendi istedikleri gibi inanmaya, kendi istedikleri gibi yaşamaya zorluyorlarsa, Rabbinin emirlerine isyana zorluyorlarsa kesinlikle

bilesin ki sana zulmeden o insanların boyunlarındaki iplerin ucu da Allah'ın elindedir. Bir gün elbet onlar da öleceklerdir. Sen de öleceksin. Sen de, onlar da bir gün Allah'ın mahkemesine çıkacaksınız. Hesabı Ona ödeyeceksiniz, bunu unutmayın. Eğer müslümanca bir hayat yaşadığın için tüm dünya üzerine gelecek olsa bile, tüm zalim güçler üzerine çullanacak olsa bile sen Allah yolunda olduğun sürece Allah seni koruyacaktır. Çünkü hayat Allah'ın emrindedir, ölüm Onun elindedir, galibiyet Onun elindedir.

58,59. "İnanıp yararlı iş işleyenleri, içlerinden ırmaklar akan, içinde temelli kalacakları cennetteki köşklere yerleştiririz. Sabredip, Rablerine güvenerek iş görenlerin ecri ne güzeldir!"

İman edip imanlarını sâlih amellerle görüntüleyenler, iman edip imanlarının gereğini pratik hayatlarında gösterenler müslüman-ları altlarından ırmaklar akan, ırmakları tahtı tasarruflarında olan cennet saraylarına, köşklerine yerleştireceğiz. Orada ölümsüzlüğü kazanırlar, orada ebediyen kalırlar. Sonsuzluk saadeti onlar içindir.

Allah için yaşayan, Allah için amel işleyen, Allah için bir dünyayı değerlendiren, sâlih bir imanla, sâlih bir amelle Allah'a kavuşan müslümanların mükafatları ne güzeldir? Müslümanca bir hayata sabreden, yalnızca Rablerine tevekkül edip güvenenlerin mükafatları ne güzeldir? Allah'ın istediği kulluğa direnenler, müslümanca kalmaya direnenler, hayatı sadece Allah için yaşamaya direnç gösterenler, kendilerini Rablerine kulluktan koparmak isteyen tâğutlardan gelecek sıkıntılara direnenler, tüm baskılara, tüm işkencelere rağmen yollarına devam edenler, geri adım atmayı akıllarının ucundan bile geçirmeyip Rablerine güveneler cennette en büyük nimet içindedirler.

60. "Nice canlılar vardır ki, rızıklarını kendileri elde edemezler. Sizin de onların da rızkını Allah verir. O, işitir ve bilir."

Yeryüzünde nice canlılar, nice debelenen, hareket eden varlıklar vardır ki onların hiçbirisi rızıklarını taşımazlar, rızıklarını kendileri bulmazlar. Hiçbirinin rızkı sırtında taşınmaz. Hiç birisi böyle bir yükü sırtına almaz. Hem o canlıların, hem de sizin rızkınızı veren Allah'tır.

Evet rızka muhtaç olanların rızıklarını taşıma mecburiyetleri yoktur. Zaten onların böyle bir güçleri de yoktur. Görüyor musunuz? Rabbimiz kullarını rızka

muhtaç yaratıyor. Kendisinden başka herkes rızka muhtaçtır, ama muhtaç oldukları rızıklarını onlara veren, onları doyuran Allah'tır. Çünkü Rezzak sadece Allah'tır. Tüm rızıkların sahibi olan Rabbimiz onları rızıklandırmaktadır. Bu Kâinatın yaratılmasından, yeryüzünün var edilmesinden sonuna kadar gelip geçecek tüm varlıkları yaratan, yarattığı varlıkların varlıklarını sürdürebilmeleri için muhtaç oldukları tüm ihtiyaçlarını temin eden Allah'tır.

Şu anda Kâinatta kaç varlık var? Kaç çeşit varlık var? Kaç miktar varlık var? Bu varlıklar nerede ve nasıl bir hayat içindedirler? Nasıl bir şart altındadırlar? Hayatlarını sürdürebilmek için neye ihtiyaçları var? Nasıl bir hayat yaşamalıdırlar? Nasıl doymalıdırlar? Bunların hepsini bilen Allah'tır. Allah'tan başka bunu kimsenin bilmesi de mümkün değildir.

Göklerde ve yerde ne kadar yaratığı varsa ne kadar kulu varsa hepsinin muhtaç oldukları rızıkları taksim eden Allah'tır. Kimin neye muhtaç olduğunu? Kime ne kadar ve ne zaman verileceğini bilen ve takdir eden Odur. Rızıkları takdir ve taksim eden de Odur. Rızık mahza Allah'ın elindedir. Mülk Allah'ındır.

Şu anda ekonomik güce sahip olanlar, askeri, siyasal güce sahip olanlar zannetmesinler ki bu sahip oldukları kendilerindendir. Bu mallarını, bu mülklerini, bu evlâtlarını kendilerinin sanmasınlar. Bunları biz kendimiz kazandık, kendimiz bulduk filân demesinler. Onlara bütün bu sahip olduklarını veren de bir gün tüm bunları ellerinden alacak olan da Allah'tır.

Öyleyse kesinlikle bilelim ki kendimizi biz doyuruyoruz, çevremizdekilerin rızkını biz bulmuyoruz. Gökten rızkı biz indirmiyoruz. Yerden rızkı biz çıkarmıyoruz. Ve bir de şunu söyleyelim. Allah bizi rızık bulmakla da sorumlu tutmuyor. Allah bizi bunun için yaratmamıştır. Allah bizi ancak kendisine kulluk edelim diye yaratmış, bununla sorumlu tutmuştur. Yoksa bizden ne rızık istiyor, ne de doyurma.

O Allah işiten ve bilendir. Her şeyi işiten ve her şeyi bilen bir Allah ancak Rezzak olandır.

61. "Andolsun ki onlara: "Gökleri ve yeri yaratan, güneşi, ayı buyruğu altında tutan kimdir? "diye sorsan, şüphesiz "Allah'tır" derler. Öyleyse niçin (aldatılıp) döndürülüyorlar?"

Onlara sorsan, gökleri ve yeri yaratan, güneşi ve ayı sizin emrinize veren,

sizin istifadenize sunan, musahhar kılan kimdir? Derler ki Allah. Herkes bilir ve itiraf eder bunu. Öyle değil mi? Gökleri ve yeri yaratan kim? Herkes diyecek ki Allah. Şu güneşi ve ayı insanların yararlanması için var eden kim? Herkes der ki Allah. Öyleyse nasıl da yaratıcıya imandan, yaratıcıya teslimiyetten, kulluktan yamuluyorlar? Nasıl uzaklaşıyorlar bu haktan? Nasıl yüz çeviriyorlar bu hak bilgiden? Göklerin ve yerin sahibi Allah'sa, güneşin ve ayın sahibi Allah'sa, varlığın sahibi Oysa, mülkün sahibi Oysa, rızkın sahibi Oysa, doyuran, besleyen Oysa niye bu insanlar teşekkür etmek için, kulluk etmek için başka tanrılar, başka İlâhlar bulmaya gidiyorlar? Nasıl oluyor da yaratıcılarını, sahiplerini dinlemiyorlar da kendi hevâ ve heveslerini din haline getiriyorlar? Evet Nereye dönüyorsunuz? Kime kulluk etmeye çalışıyorsunuz? Kimi razı etmeye çalışıyorsunuz? Kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını sallamaya çalışıyorsunuz? Varlığınızı kime borçlusunuz? O varlığınızı, hayatınızı kimlere adıyorsunuz? Kime muhtaçsınız kime teşekkür ediyorsunuz?

Ey kâfirler, ey müşrikler, ey yaratıcı olarak Allah'ı kabul edip te yasa belirleyici olarak başkalarını kabul eden beyinsizler, sizin her şeyiniz yanlış, her şeyiniz yamuktur. Tüm hayatınız yamuktur sizin. Yaratıcı olarak vicdanlarınızda kabul ettiğiniz Allah'ı hayatınıza karıştırmamakla, yaratmayla en ufak bir ilgisi, alâkası olmayan, sizin hayatınızda en ufak bir faydası olmayan kendiniz gibi âcizleri Rab ve İlâh kabul ederek sapıklığın daniskasını yaşıyorsunuz da farkında değilsiniz diyor Rabbimiz.

62. "Allah, kullarından dilediğine rızkı bol ve ölçüye göre verir. Doğrusu Allah her şeyi bilendir."

Kullarından dilediklerine fazlasıyla rızık veren, dilediklerine de az veren Allah'tır. Muhakkak ki Allah her şeyi bilendir. Evet rızık Onun elindedir, rızkı taksim eden Odur. Dilediklerine rızkı genişletir bol bol verir, dilediklerine de kısıverir. Çünkü her şeyi bilendir Odur. Kime ne kadar vereceğini, kime ne kadar kısacağını bilen, takdir eden Odur. Çünkü hikmet sahibidir O. Hikmeti gereği yapar bu taksimi. Kimin için zenginlik daha hayırlı, kimin için fakirlik daha iyi bunu bilen Odur. Bol vermesinde de, az vermesinde de mutlaka bir hikmet ve hayır vardır.

Öyleyse bu konuda Ona akıl vermeye, Ona yol göstermeye hakkımız yoktur. Ya Rabbi bana şu kadar vermeliydin. Beni şununla imtihan etmeliydin. Ben buna lâyıktım. Beni şununla imtihan etseydin mutlaka imtihanı kazanırdım

diyerek Ona karşı gelmenin anlamı yoktur. Verdiklerini verdikleriyle imtihan eden Allah kimi neyle imtihan edeceğini en iyi bilendir. Öyleyse Onun ne verişi imtihanı kazanma sebebidir, ne de vermeyip kısması imtihanı kaybetme sebebidir. Ne çok verilenler iyi insan, ne de az verilenler kötüdür. Yâni kendilerine dünyalık bir şeyler verilenler Allah katında şerefli de verilmeyenler şerefsiz değildir. Vermesi de, vermeyip kısması da birer imtihan konusudur ve kimin kazandığı, kimin kaybettiği yarın belli olacaktır.

Evet madem rızık Allah'tandır, öyleyse nasıl oluyor da rızık vericiye kulluğu bir kenara bırakırsınız da başkalarına kulluğa yönelirsiniz? Olacak şey midir bu? Kimin ekmeğini yiyip, kimin kılıcını sal-lıyorsunuz? diyor Rabbimiz.

63. "Andolsun ki onlara: "Gökten su indirip onunla, ölümünden sonra yeri dirilten kimdir? "diye sorsan, şüphesiz, "Allah'tır" derler. De ki: "Övülmek Allah içindir", fa-kat çoğu bunu akl etmezler."

Yine onlara sorsan, gökten yağmuru indirip onunla ölümünden sonra arzı dirilten kimdir? O gökyüzünden indirdiği yağmurla yeryüzünü bahara götüren, yeryüzünde o canlılığı yaratan kimdir? Derler ki Allah. Bunu da hiç kimse inkâr edemez. Gökten suyu indiren, onunla yeryüzünü dirilten Allah'tan başkası değildir.

De ki, elhamdülillah. Elhamdülillah. İşte böyle bir Allah bizim Rabbimizdir, bizim İlâhımızdır. Ve işte hamd e lâyık olan böyle bir Allah'tır. İşte biz böyle bir Allah'a inanıyor, böyle bir Allah'ı Rab ve İlâh biliyor, hayatımızı böyle bir Allah için yaşıyoruz elhamdülillah. Ama onların çoğu bunu akl etmiyorlar. Onların pek çoğu aklını kullanıp böyle bir Allah'ı tanıyamıyorlar, böyle bir Allah'a teşekkür adına kulluğa yanaşmıyorlar da başkalarına kulluğu Ona kulluğa tercih ediyorlar.

64. "Bu dünya hayatı sadece bir eğlence ve oyundan ibarettir. Asıl hayat âhiret yurdundaki hayattır. Keşke bilseler!"

Şu dünya hayat, şu denî hayat sadece bir eğlence ve oyundan ibarettir. Evet dünya sadece bir eğlenceden, oyundan, oyalanmadan, oyuncaktan ibarettir. Evleri, barkları, dükkanları, tezgâhları, hesapları, kararları, evliliği, boşanması, sanki çocukların evcik oynamasına ben-ziyor. Dünya işte budur.

Ama bakıyoruz ki bugün mü'mini de kâfiri de dünyayı hedeflemiş, herkes

dünyayı kucaklama sevdasına kapılmış. Dünya sadece bir oyun ve eğlenceden ibaret olduğu halde insanlar hep dünyayı tercih ediyorlar. Yarışlarını hep dünya adına yapıyoruz. Hep dünyalıklar konusunda yarışıyorlar. Aman daha çok malım olsun, aman daha çok Markım Dolarım olsun, daha çok dükkan, daha çok arsa, daha çok şan, daha çok şöhret, daha çok alkış, daha çok koltuk, daha çok makam, daha iyi model araba, daha güzel sofra adına yarışıyorlar. Ama maalesef daha iyi müslümanlık adına, cennette daha üstün makamları elde etme adına, daha güzel kulluk adına yarışan çok az.

Halbuki işte Rabbimizin beyanıyla adına yarıştıkları dünya oyun ve eğlenceden öte hiçbir değeri olmayan bir şeydir. Evet âhiret yurdu yanında bu dünya hayat sonludur, geçicidir. Hedef değil vasıtadır. Bitmeyecek zannettiğiniz, tüm ömrünüzü uğruna fedâ ettiğiniz bu dünya hayatı tıpkı faydalı, gerekli işleri bırakıp faydasız oyunların peşine takılanlar gibi bir oyalanmaktan ibarettir.

Dünya hayatını temel kabul edenler, onu sonsuz zannedenler, varsa da yoksa da işte yaşadığımız bu hayat vardır, bunun ötesinde başka bir hayat yoktur diyenler oyun ve eğlenceye yönelen insanlardır. Ya da onların dünyada yaptıklarının tamamı oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Ya da tıpkı oyun ve eğlence gibi bu hayat da kısa sürmektedir. Veya insan oyun ve eğlencelere olayların sonunu düşünemediği zamanlar dalar da ancak işin ciddiyetini, ya da ötesini düşündüğü zaman oyunun da eğlencenin de tadı tuzu kalmaz ya, işte aynen öyledir bu dünya.

Tıpkı çocuklar mahallelerinde oyun oynarken, kendi aralarında rol taksimi yapıp kimisi prens, kimisi prenses, biri kral, öbürüsü kraliçe, birisi komutan ötekisi asker filân. Gün batımına doğru anneleri, ya da babaları onları eve çağırınca o çocukların içine daldıkları prenslikleri, prenseslikleri bir anda unutup gerçek hayata dönüverirler değil mi? Yaptıkları saraylarına, evlerine de bir tekme vuruverirler değil mi? Yâni şu anda bizim yaptıklarımız da bu değil mi?

Bizler de ev bark peşinde, dükkan tezgah peşinde, krallık, prenslik peşinde koşarken bir gün bir dâvetçi, yâni ölüm meleği bizi de gerçek evimize, gerçek yurdumuza çağırıverince biz de tıpkı o çocuklar gibi oyunlarımızı bitiriveririz. Halbuki daha oyunun tam koyusundaydık. Daha işlerimizi tamamlamamıştık. Hedeflerimiz vardı. Planlarımız, projelerimiz vardı. Ama ölüm meleği çağırıverdi bir ikindi vaktinde. Ne yaparsınız? Tüm ömrünüzü uğruna fedâ ettiğiniz bu ev-lerinize, bu dükkanlarınıza, bu oyuncaklarınıza bir tekme vurup

işte ben gidiyorum demenin dışında yapabileceğiniz bir şey var mı?

Bir dünya hayatı buysa, öyleyse ey zavallı insanlar nedir sizin bu dünyaya tapınmanız? Nedir Allah'ı unutma pahasına, âhireti unutma pahasına bu dünyaya tutkunuz? Ne oluyor? Yıkılmayacak mı zannediyorsunuz bu dünyayı? Yok olmayacağını mı zannediyorsunuz ticari hayatınızın? Bitmeyeceğini mi zannediyorsunuz ömrünüzün? Bu kadar bu dünyaya bağlılığınız niye?

İşte gerçek hayat, işte canlılık, işte dirilik, işte asıl yaşanacak hayat âhiret hayatıdır. Keşke bilmiş olsalardı bu gerçeği? Gerçek hayatın öbür tarafta Allah'ın lütfedeceği cennet hayatı olduğunu bir bilebilselerdi bu insanlar.

65,66. "Gemiye bindikleri zaman, dini yalnız Allah'a has kılarak O'na yalvarırlar ama Allah onları karaya çıkararak kurtarınca, kendilerine verdiği nimete nankörlük ederek O'na hemen eş koşarlar. Zevklensinler bakalım, yakında bileceklerdir."

Bir gemiye binip denize açıldıkları zaman, gemi Allah'ın emrinde, su Allah'ın emrinde. Bütün varlıklarıyla Allah'a yönelip o anda dini sadece Allah'a halis kılarak Rablerine dua ederler. Karadayken tapındıkları, sığındıkları, hayatlarında etkili, yetkili bilip yasalarını uyguladıkları egemen güçleri unuturlar, onların bu durumda kendilerini asla koruyamayacaklarını, kurtaramayacaklarını anlarlar. Yeryüzü tanrılarının ne denize, ne gemiye, ne rüzgara söz geçirme imkânlarının olmadığını anlarlar. Aslında karada hakim ve durumda olanların orada da bir yetkileri yok ta orada durum biraz daha farklı olduğu için onları farklı bir konumda görebiliyorlar. Ama bindikleri gemide ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya geldikleri zaman, şiddetli bir fırtına, şiddetli bir kasırga, yükselen dalgalar onları her yönden sardığı ve kurtulma ümitlerinin kalmadığı bir durumda tüm güçleriyle, tüm benlikleriyle Allah'a dua ederler.

Hem de dini Allah'a halis kılarak yalvarıp yakarırlar. Dini Allah'a halis kılarak. Yâni dini yaşamanın, dine bağlanmanın gerekliliğini anlayarak Allah'a dua ederler. Dini sadece Allah'a halis kılarlar. Yâni hayat programı dediğimiz dini sadece Allah'tan almaya ve hayatlarının tümünde sadece Allah'ı hakim ve söz sahibi görmeye başlarlar ve Ona dua ederler, Ona baş vururlar.

Evet böyle ciddi bir durumdayken, Allah'a işleri düşmüşken duaları, çağırışları, ibadetleri, kullukları, yalvarıp yakarmaları sadece Allah'adır. Çünkü böyle bir durumda onların Allah'tan başka dostları yoktur. Daha önce sığındıkları, dua ettikleri, yasalarını uyguladıkları tüm siyasal, ekonomik, hukuk,

eğitim tanrıları, kılık kıyafet tanrıları gözlerinde sıfıra inmişlerdir.

Ne zaman ki Allah onları karaya doğru kurtardığı zaman da şirk koşmaya başlayıveriyorlar. Tehlike geçince azmaya, azgınlık yapmaya, Allah'a kafa tutmaya, Allah'a ortaklar bulmaya başlayıveriyorlar. Allah'la işleri bitince Ona şirke yöneliveriyorlar. İşleri bitince eski küfürlerine, eski şirklerine, eski isyanlarına dönüveriyorlar. Ne kötü değil mi? Unutuyorlar denizlerin Rabbini, unutuyorlar gemilerin, rüzgarların, göklerin, yerin ve tüm âlemlerin Rabbini. Artık denizden toprağa ayak bastılar ya sanki kentlerin farklı Rableri var, farklı İlâhları var.

Evet anlıyoruz ki kâfirlerin de, müşriklerin de vicdanlarında gerçek Rab, gerçek İlâh olarak Allah hissi vardır. Ciddi bir tehlike anında o tehlikeleri def edecek, tüm zararları kaldıracak ve kendilerini koruyacak yegâne güç ve kuvvet sahibi tek varlığın, tek mercinin Allah olduğu onların vicdanlarının derinliklerinde mevcuttur. Her vicdan sahibi insan bunu çok rahatlıkla anlayacaktır, yeter ki onun vicdanı bozulmamış olsun. Mü'mini de, kâfiri de, müşriki de daraldığı zaman Allah'a dua etmekte, Allah'a yalvarıp yakarmaktadır.

Kendilerine verdiklerimize karşı nankörlük etsinler diye Rab-bimiz böylece imkân veriyor onlara. Biraz faydalansınlar bakalım. Bi-raz bu dünyada yaşasınlar, saltanat sürsünler bakalım. Biraz bu dünyadan istifade etsinler bakalım. Yakında bilecekler, anlayacaklar. Yaşasınlar bir dünya hayatını ama bilsinler ki bu hayat çok çabuk bitecek, bu hayat çok çabuk bitecek ve gerçeği anlayacaklar. Gemi yolculuklarının bittiği gibi. Tüm yolculuklarını bittiği gibi. Dünya hayatı da biter bir gün ve kabul etmeye yanaşmadığınız bir Allah'ın huzuruna çıkarsınız da hesabınızı görüverir O Allah. Şimdi bu dünyada işinize geldiği zaman Allah'a, işinize geldiği zaman da başkalarına kulluk ede durun bakalım. İşiniz düştüğü zaman Allah'a, işiniz bittiği zaman başkalarına yönelin. Elbet bir gün Onun sorgulamasıyla karşı karşıya geleceksiniz.

67. "Çevrelerinde insanlar kapılıp götürülürken Bizim Mekke'yi güven içinde ve kutsal bir yer kıldığımızı görmediler mi? Bâtıla inanıp Allah'ın nimetini inkâr mı ediyorlar?"

Görmüyorlar mı? Bakmıyorlar mı? Hiç düşünmüyorlar mı? Bir baksalar ya

oturdukları Mekke'yi nasıl korunmuş, emin, güvenlikli bir hale getirdik. Halbuki etraflarındaki insanlar kırıp geçmektedir. Etraflarındakiler kavgalarla, boğuşmalarla birbirlerini yiyip bitirirken onlar son derece emin bir beldede emniyet içinde bulunmaktadırlar. Allah beyti sebebiyle onları çevreye ülfet ettirmişti. Kimse onlara dokunmu-yordu. Eğer bir adam Kureyş'tense, hattâ Kureyşten birisinin himaye-sindeyse kimse ona dokunma cesaretini kendisinde bulamıyordu.

Çünkü Allah'ın Beytinin hizmetçisi olmalarından ötürü tüm kabileler yaptıkları bu hizmetten dolayı onlara saygı duyuyorlardı. Kâbe'yi ziyaret için çevreden gelenlere cömertçe davranmaları onların saygınlığını ve dokunulmazlıklarını artırıyordu. Kimse onların kervanlarına dokunmuyordu. Halbuki çevrelerinde soygun, vurgun, talan kol geziyordu. Kervanlar soyuluyor, adamlar öldürülüyor ama kimse onlara dokunmaya cesaret edemiyordu.
Yıllar önce atamız İbrâhim (a.s) dua etmişti Rabbimize:

"Hatırlayın İbrâhim demişti ki Rabbim burasını emin bir belde kıl! Ahalisinden Allah'a ve âhiret gününe iman edenleri çeşitli meyvelerle rızıklandır diye dua etmişti."

(Bakara 126)

Ya Rabbi, bu belde emin olsun. Emniyette olsun. Yerden ve gökten gelebilecek her türlü belâ ve musibetlerden emin olsun. İnsanların birbirlerini yediği, zulümlerle haksızlıklarla birbirlerini yok etmeye çalıştığı, birinin diğerine hak tanımadığı bir dünyada yaşadıkları dönemlerde bile bu belde emin olsun, emniyetin sembolü olsun. Bu belde de insanlar huzur içinde yaşasın ya Rabbi diye dua etmişti İbrâhim (a.s) da Rabbimiz de bu beldeyi emin kılıvermişti.

İşte Rabbimiz Mekkelilere bu nimetini hatırlatarak buyuruyor ki, görmüyorlar mı bu insanlar? Allah'ın kendilerine lütfettiği bu özel nimetten dolayı Rablerine kulluğa yönelmeleri, Rablerinin elçisine iman etmeleri gerekmez mi? O gün Mekkeliler, bugün bizler tabii. Şu anda emniyet içinde bir hayat yaşıyorsak bunu bize sağlayan Allah değil mi? Şu anda evlerimize girilmiyorsa, şu anda karınlarımız doyuyorsa, ticaretimiz iyi gidiyorsa bunları bize sağlayan Allah değil mi? Niye tüm bu nimetleri bize veren Allah'ı, Onun kitabını, Onun elçisini gündemlerimize almıyoruz? Niye Rabbimize şükre koşmuyoruz? Niye tüm bu nimetler konusunda en ufak bir müdahaleleri olmayanları gündeme alıyoruz? Niye onlar kaynaklı bir hayat yaşayarak onlara hamd etmeye çalışıyoruz?

Yoksa bâtıla inanıyorlar da Allah'ın nimetlerini inkâr mı ediyorlar? Yoksa bâtıllara inanıyoruz da Rabbimizin nimetlerine karşı küfranda, nankörlükte mi bulunuyoruz? Kim verdi tüm bu nimetleri bize? Emanı, emniyeti, huzuru, sükunu, rızkı Allah mı verdi, yoksa şu hamd edilenler mi? Her şeyi Allah versin ama insanlar nimetlerin sahibine hayat hakkı tanımasınlar. Allah'ı hayatlarına karıştırmasınlar. Allah'ın istediği bir hayatı değil de başkalarının istediği bir hayatı yaşasınlar. Allah'ı bırakıp ta kendilerine başka Rabler, başka İlâhlar bulsunlar ve onların yasalarını uygulasınlar. Hayatlarında Allah'ın âyetleri değil de zalimler söz sahibi olsun. Olacak şey mi bu?

68. "Allah'a karşı yalan uydurandan veya hak kendisine gelmişken onu yalanlayandan daha zalim kimdir? Cehennemde inkârcılar için bir durak yok mudur?"

Tüm bu nimetlerin sahibi olan Allah'a karşı böyle davranarak yalan iftira edenden daha zalim kim vardır? Kendisine hak geldiği zaman o hakkı yalanlayandan daha zalim kim vardır? Evet Allah'a yalan iftira edenden daha zalim kim olabilir? Allah'ı yalanla tanımlayan, Allah'ı kendisinin tanıttığının dışında tanıtan, Allah'ın zatıyla, sıfatlarıyla, yetkileriyle alâkalı yalan söyleyen kimse zalimlerin en büyüğüdür. Allah hayata karışmaz, Allah vahiy göndermez, Allah bizden kulluk istemez şeklinde yalan söyleyen kimse zalimlerin en kötüsüdür. Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın yetkilerini kendisinde gören veya Allah'tan başkalarına veren kimse zalimlerin en tehlikelisidir.

Yeryüzünde Allah'tan başka Rablerin, İlâhların, tanrıların varlığını kabul eden kimse zalimlerin en zalimidir. Allah bir konuda öyle bir şey demediği halde Allah böyle buyuruyor, Allah böyle istiyor diyerek Allah'a yalan iftirada bulunan kimse zalimlerin en eşettidir. İdeolojiler uydurarak, sistemler geliştirerek bunları Allah'a isnat eden, Allah'a onaylattırmaya çalışan kimseden daha zalim kim vardır?

Evet yeryüzünde haram helâl belirleme hakkının yasa koyma hakkının kendilerinde olduğunu iddia edenlerden daha zalim kim vardır? Allah'ı, dini, kitabı, peygamberi, hayatı Allah'ın kitabında ortaya koyduğu gibi değil de kendi hevâ ve hevesleriyle tanımlayarak Allah'a iftira eden kimseden daha zalim kim vardır? Halbuki ona bu konularda hak bir kitap, hak bir bilgi, hak bir peygamber gelmişti. Bu hakkı reddederek kendince hareket eden kimseden daha zalim kim

olabilir?

İşte böyle zalimce davranan kâfirler için cehennem bir sığınak, bir barınak değil mi? Onlar için en iyi barınak orası değil mi? Tam on-lara lâyık bir yer değil mi? Allah'a karşı zalimce davranan, müslüman-lara karşı zalimce davranan, onlara yeryüzünde hayat hakkı tanımayanlara cehennem lâyık değil mi? Yaşasın kâfirler ve zalimler için ce-hennem? Bu zalimlere tamı tamına lâyık bir barınak hazırlayan Rab-bimize hamd olsun. Bundan daha güzel bir yer olmaz onlar için. Dünyada Rabbim Allah diyenlere alçakça saldıran, Allah'ın dünyasında Allah'a hayat hakkı tanımayan bu alçakları Rabbimiz en iyi bilendir ve onlara layığını da hazırlamıştır.

69. "Ama Bizim uğrumuzda cihad edenleri elbette yollarımıza eriştireceğiz. Allah şüphesiz, iyi davrananlarla beraberdir."

Bizim yolumuzda, bizim kulluk programımızda, bizim dinimizde cehd eden, cihad eden, çalışıp çabalayan, müslümanca bir hayatın kavgasını veren kimseler için onları muhakkak ki kendi yollarımıza ileteceğiz. Yollarımızı göstereceğiz onlara. Bizim istediğimiz bir hayatı yaşamanın derdinde olanlara, Bizi razı etmenin heyecanıyla koşanlara, Adem'in, Nuh'un, İbrâhim'in, Mûsâ'nın, Îsâ'nın, Muhammed (a.s) ların yolunu takip etmek isteyen, bu yolda cehd ü gayret gösterenler için Biz onlara onların yollarını açacağız. Onlara cennete giden yollarımızı açacağız, göstereceğiz, kolay getireceğiz. Muhakkak ki Allah muhsinlerle beraberdir. Allah kendisini görüyormuşçasına kulluk yapanlarla beraberdir. Allah kendisinin kontrolü altında olduğunun bilinci içinde kendisine lâyık kulluğa koşanlarla beraberdir. Allah'la beraber olanlar, Allah desteğinde olanlar da hem dünyada, hem de ukbada kazananlardır.

Öyleyse muhsinler olarak Rabbimize kulluğa koşalım, zalim-lerden olmayalım inşallah. Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereği gibi anlayıp, iman edip amele dönüştüren kullarından eylesin inşallah. Ve âhiru dâvana enilhamdü lillahi Rabbil'âlemîn.

- 30 -

RUM SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 30, nüzûl sıralamasına göre 84, mesânî kısmının birinci sûreler grubunun ikinci sûresi olan Rum sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 60 dır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mekke'de zuhur eden bir dinin yavaş yavaş tanınmaya başladığı bir dönemde nâzil olmuş, bir savaşın gündemiyle başlayan, Rum sûresi diye isimlendirilen ve kitabımızın 30. sırasına yerleştirilmiş bir sûreyle karşı karşıyayız. Mekke'de için için bir kavga sürmektedir. Bu kavga Allah'ın gönderdiği bu yeni dine giren Müslümanlarla bu dini kabul etmemekte direnen

müşrikler arasında gerçekleşmektedir. Bu savaşta gün geçtikçe azalan taraf müşrikler, artan, çoğalan, güçlenen taraf ta Müslümanlardır.

İslâm'ın zuhur ettiği Mekke'de bu böyle olduğu gibi dış dünyada da aynı savaş sürmektedir. Hıristiyan Bizans'la putperest, ateşperest İran arasında cereyan eden bir savaş vardı. O günün en büyük güçlerinden biri olan Bizans bozulmuş, tahrif edilmiş de olsa Îsâ (a.s)'a ve İncil'e inandıklarını, tevhid dinine mensup olduklarını iddia ediyorlar, ikinci güç olan İran da putperestliğe inanıyor, ateşe tapınıyordu. Bu iki büyük devlet âdeta yeryüzünü ikiye bölüp parsellemişlerdi.

Tabii sürekli birbirleriyle savaş halinde bulunan bu iki devlet Mekke'de gelişen Müslümanların ilgi alanlarında bulunuyorlardı. Bu sûrenin gelişinden önce İran Bizans'a galip gelir. Putperestler, Mecusiler tevhid dininin savunucusu olanlara galebe çalarlar. Şirk dünyasının, küfür dünyasının ehli kitap dünyaya karşı sağladığı bu galibiyet Mekke'de de etkisini gösterir. Kendi inançlarının galibiyeti Mekke müşriklerini son derece sevindirir. Müslümanlara derler ki bakın bizim inancımız sizin inancınıza galip gelmiştir. Yakında bizler de sizi ve dininizi bitireceğiz diye hava atmaya, tehditler savurmaya başlarlar. Sevinen taraf putperestler, üzülen taraf ise Müslümanlardır.

İşte Rabbimiz böyle bir ortamda bu sûresini indirir. Huruf-ı Mukatta ile başlayan sûre Rum'un, Bizans'ın mağlubiyetini haber verir. Ama çok kısa bir zaman sonra Rumların İran'a, putperestlere karşı galip geleceğini ve önceki galibiyetin de, sonraki galibiyetin de Rabbimizin elinde ve takdirinde olduğunu haber verir.

Yine bir gaybî haber daha verilir. Bozuk ta olsa tevhid dininin sahibi olan Bizans'ın putperest İran'a karşı galip gelmesinin yanında yine çok yakında Mekke'de tevhid dinine iman etmiş Müslümanların Mekke müşriklerine karşı galip gelecekleri de haber verilir. Şu anda güçsüzmüş gibi, güvensizmiş gibi görünen Müslümanların çok yakın bir gelecekte emniyete kavuşacaklarının haberi verilir. Böylece Müslümanların iki kere sevinecekleri haber verilir. Birincisi Hıristiyan Bizans'ın putperest İran'a galibiyeti, ikincisi de Müslümanların Bedirde Mekke müşriklerine karşı kazanacakları galibiyetti.

Gerçi bu âyetlerin indiği dönemde bu mümkün değil gibi görünüyordu. Bırakın müşriklerin böyle bir şeyi kabullenmelerini, Müslümanlar bile böyle bir

zaferi düşünemiyorlardı. Ama Allah’ın yardımı tecelli edecek ve Mekke’den Medine’ye hicret edip orada Allah ve Resûlü egemenliğinde özgür bir hayata kavuşan ve devletlerini kuran Müslümanlar müşriklere galip geleceklerdi. Ve işte bir taraftan müşriklere karşı imanın galibiyetine Müslümanlar sevinirlerken, diğer taraftan da o günlerde işte bu sûrede haber verilen Rumların putperest İran’a galibiyeti haberini alacaklar ve ona da sevineceklerdi. İşte sûrenin başındaki âyetler bu olayları gündeme getirerek şöyle başlıyor:

1,5. “Elif, Lâm, Mîm. Rumlar en yakın bir yerde yenildiler; onlar bu yenilgilerinden üç ila dokuz yıl sonra galip geleceklerdir. İş eninde sonunda Allah'a aittir. İşte o gün, inananlar, istediğine yardım eden Allah'ın yardımına sevineceklerdir. O güçlüdür, merhametlidir.”

Elif, Lâm, Mîm. Rumlar, Rum orduları yakın bir yerde, Araplara yakın bir bölgede mağlup oldu. Mekke’ye, Müslümanların yaşadığı bölgeye yakın bir yerde, yâni Suriye sınırında yenildiler. Ama onlar bu yenilgilerinden sonra birkaç yıl içinde tekrar kesinlikle galip geleceklerdir. ***Bid*** kelimesi üçten dokuza kadar bir sayıyı ifade eder.

Rabbimizin bu kesin haberini duyan müşrikler Müslümanlarla alay edince Ebu Bekir efendimiz bu konuda müşriklerle bahse girer. Übey Bin Halef yalan söylüyorsun ey Ebu Bekir, böyle bir şey asla gerçekleşmez, haydi aramızda bir zaman tayin et de seninle bahse girelim der. Arlarında 10 yıl müddet tayin edip 10 devesine bahse tu-tuşurlar. Sonra Ebu Bekir efendimiz Rasûlullah efendimize gelip durumu haber verince Rasûlullah efendimiz bid üçten dokuza kadar bir sayıyı ifade eder, binaenaleyh süreyi uzat ve bahsi artır buyurur. Bunun üzerine Ebu Bekir efendimiz giderek süreyi dokuz yıla, bahsi de yüz deveye çıkardı. Ve sonunda tabii kazanan taraf Ebu Bekir efendimiz oldu, yüz deveyi alıp peygamberin emriyle tamamını tasadduk etti.

Önce de, sonra da emir Allah’a aittir. Başında da, sonunda da yetki Allah’a aittir. Evet iş eninde sonunda Allah’a aittir. İş ne doğuya, ne batıya, ne doğunun güçlü görünenlerine, ne de batının egemen bilinenlerine aittir. Sonuç silahın elinde değildir. Sonuç gücün ve güçlünün uhdesinde, yetkisinde değildir. Bugüne kadar bu böyle olmadığı gibi bundan sonra da böyle olmayacaktır. Her şey Allah’ın kudret elindedir.

Yeryüzünde devletleri kurduran irade Allah'ın iradesidir. Yeryüzünde devletlerin yıkılış emrini veren yine Allah'ın iradesidir. Yeryüzünde galibiyet ve mağlubiyet yasasını takdir eden yine Allah'ın iradesidir. Yâni dün İranlılar Rumlara galip gelirken de, bugün Rumlar İranlılara galip gelirken de emir ve takdir Allah'a aittir. Yâni ne dün İranlılar galip gelirken hâşâ Allah'ı diskalifiye edip emir ve kumandayı İranlılar ellerine geçirmiş, ne de bugün Rumlar galip gelirken onlar Allah'ın yetkilerini ellerine geçirmiş değillerdir. Dün birine zaferi, ötekisine mağlubiyeti takdir eden Allah bugün de tersini irade buyurmuştur.

İşte o gün mü'minler Allah'ın nusretiyle sevinirler. Allah dilediği kimseye yardım eder. Allah Azîzdir, izzet ve şeref sahibidir, Rahîmdir, sonsuz merhamet sahibidir. İbni Abbas efendimiz Rumların İranlılara karşı zafer kazandığı günlerde Müslümanlar da Bedirde müşriklere karşı bir zafer kazandılar buyurur. İki zafer aynı günlere tesadüf ediyordu. Bu sebepten Müslümanlar iki sevinci birden yaşıyorlardı. Tabii daha sonraları Müslümanlar bu iki süper devletin ikisini de yıkacaklardır. Yeryüzünün en süper güçlerini yerle bir edecekler ve tüm dünyaya Allah'ın dinini yayacaklar. Tabii işte burada da yine:

Yasası geçerli olacaktır. Emir, yetki önce de Allah'a aittir, sonra da Allah'a aittir. Allah bu yetkisiyle Müslümanlara yardım edip onların galibiyetine hükmetmeseydi elbette Müslümanların yeryüzünde böyle bir başarıya ulaşmaları da mümkün olmayacaktı. İşte Rabbi-mizin bu yardımıyla Müslümanlar çok kısa bir zamanda tüm dünyayı fethediyorlar, dünyada izzet ve şerefin Allah'a, Resûlüne ve mü'min-lere ait olduğunu net bir şekilde ortaya koyuyorlar. Yetkinin Allah'a ait olduğunu, izzet ve şerefin Allah'a ait olduğunu bilen Müslümanlar kar-şısında yeryüzünün en süper güçleri devriliyor, en düzenli ordular Müslümanların karşısında erimek zorunda kalıyorlar. Ve işte böylece Rabbimiz kıyamete kadar değişmeyecek bir yasayı ortaya koyuyordu. Kim Allah'a iman ederse, kim Allah'a güvenirse, kim Allah'ın iradesine teslim olursa bilsin ki o Allah'ın desteğiyle yeryüzünde tüm güçlere galip gelecek, tüm yeryüzüne egemen olacaktır.

6. "Bu, Allah'ın vaadi; Allah verdiği sözden caymaz, fakat insanların çoğu bilmezler."

İşte bu Allah'ın yeryüzünde bir vaadidir ve Allah asla vaadinde hulf etmez. Allah vaadinden asla caymaz. Evet işte Rabbimiz iki galibiyet vaat etmişti.

Bunlardan birisi Müslümanların Mekke müşriklerine karşı galibiyetleri, diğeri de Rumların İranlılara karşı galibiyetleri. İşte Rabbimiz bu iki vaadini de gerçekleştirmiştir. Allah ne vaadetmişse vaadinden asla dönmez, fakat insanların pek çoğu bunu bilmemektedir.

Dünya üzerinde savaşları, barışları, galibiyetleri, hezimetleri, yükselişleri, çöküşleri araştıran, anlayan, anlatan siyaset biliminin, sosyoloji biliminin, toplum biliminin, savaş biliminin sahipleri bunu asla anlamazlar, anlayamazlar. Savaşların, galibiyetlerin, yenilgilerin Allah'ın elinde olduğunu asla bilemez onlar. Peki onlar neyi bilebilirler?
7. "Onlar, dünya hayatının görülen kısmını bilirler. Onlar, âhiretten habersizdirler."

Bunlar bu dünya hayatının sadece dış görünüşünü, zâhirini bilebilirler. İşte görüyoruz, adamlar sundukları bilgilerde, yazdıkları tarihte sadece işin zâhiri kısmı yazıyorlar. İşin sadece görünen ve yüzeyde olan kısmını görebiliyorlar. İşte iki grup karşı karşıya geldi, biri vurdu, öbürü öldürdü, biri galip geldi, biri mağlup oldu. Peki galip gelenin galibiyetinin altında yatan ne? Mağlup olanın mağlubiyetinin sebebi ne? dendiği zaman bunu açıklamaktan acizdirler. Ve esas onlar âhiretten de gafildirler, habersizdirler. Yaşadıkları bu dünyanın sonunun nereye varacağının farkında değildirler.

8. "Kendi kendilerine, Allah'ın gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları, gerçek olarak ve belirli bir süre için yarattığını düşünmezler mi? Doğrusu insanların çoğu, Rablerine kavuşacaklarını inkâr ederler."

Kendi nefisleri konusunda, nefislerinde olanlar konusunda hiç düşünmezler, hiç kafa yormazlar mı bu adamlar? Haydi dışlarındaki dünya üzerinde düşünmüyorlar, kendi nefisleri üzerinde de mi düşünmüyorlar? Allah gökleri yeri ve ikisi arasındakileri hakla yarattı. Bir de onları belli bir ecel, yâni belli bir süre ile yarattı. Göklerin ve yerin sahibi, yaratıcısı Allah'tır. Hayatın sahibi Allah'tır. Düşün mü yorlar mı bu insanlar? Hak olan bir Rabbin hak olarak yarattığı göklerin ve yerin yaratılışına hiç bakmazlar mı? Bu yaratıkların hiçbirisi boşuna yaratılmamıştır. Her birerinin Allah tarafından belirlenmiş belli bir eceli vardır.

Tüm insanlar, tüm devletler, tüm güçler, tüm varlıklar ecellidir, ölümlüdür. Gökler de ecellidir, yerler de ecellidir, melekler, cinler ve insanların tamamı

ecellidir. Şimdi soralım: Rablerinin ecel yasasına boyun büken bu insanlar acaba nasıl oluyor da Allah'a rağmen varlıklarını sürdürebileceklerini zannedebilirler? Nasıl oluyor da ecelli olan varlıklar Allah karşısında Rab'lik ve İlâhlık iddiasında bulunabiliyorlar? Bunu anlamak gerçekten çok zordur. Bunun sebebi de işte şudur:

Bundan dolayı insanların pek çoğu Rablerine mülaki olmayı, Rablerine kavuşmayı inkâr ediyorlar. Rableriyle karşı karşıya geleceklerini, ölümlerinden sonra tekrar diriltilip yaşadıkları bu hayatın hesabını vermek üzere Rablerinin huzuruna çıkacaklarını reddediyorlar. Kendilerine mutlak âhiretin varlığını anlatan bu hayatı, bunca varlıkları ya boş, bâtıl, gâyesiz zannediyorlar, ya da bu hayatın ebedîliği zehabına kapılıyorlar. Hiç ölemeyeceklerini, bu hayatın hiç bitmeyeceğini ve kıyametin kopmayacağını vehmediyorlar.

Evet Rabbimiz son derece açık ne net bir biçimde bu âyetleriyle bir gerçeği ortaya koyuyor. Kendisine düşünme ve akletme özelliği verilen insan düşünmek ve aklını kullanmak zorundadır. Onun içindir ki Rabbimiz insana seslenmekte ve yaratılmış olan her şeyin mutlaka belli bir amaca hizmet ettiğini ve her şeyin bu hayatın mükemmel nizamına uydurulduğunu haber vermektedir. İnsan kendisine verilen aklını kullanıp düşünmeye yöneldiği zaman mutlaka gerçeğe giden yol kendisine açılacaktır. Ve böylece bu hareketi kendisini her türlü sabit fikirlilikten, cehaletten ve ruhsal körlükten kurtaracaktır.

9. "Yeryüzünde dolaşıp, kendilerinden önce geçmiş kimselerin sonlarının nasıl olduğuna bakmazlar mı? Ki onlar kendilerinden daha kuvvetli idiler, yeryüzünü kazıp altüst ederek onlardan çok imar etmiş kimseydiler ve onlara bel-gelerle peygamberler gelmişti. Böylece Allah onlara zul-metmiyor, onlar kendilerine zulmediyorlardı."

Yeryüzünde gezip dolaşıp kendilerinden öncekilerin âkıbetlerine hiç bakmıyorlar mı? Yeryüzünde Allah'ı, âhireti inkâr edenler, Allah'la savaşa tutuşanlar sadece kendileri değil ki. Hiç düşünmüyorlar mı ki daha önce kendileri gibi davrananlar ne oldular? Hani nerede onlar? Hani nerede Ad kavmi? Nerede Semûd? Nerede Firavunlar? Nerede zalimler? Güçlüler vardı, kuvvetliler vardı, saltanat sahipleri vardı. Hani nerede onlar? Ki onlar kendilerinden daha güçlü kuvvetliydiler. Toprağı aktarmışlar, yeryüzünü delik deşik etmişlerdi. Yeryüzünde akla hayale gelmedik imarlar, ekim dikimler, imarlar gerçekleştirmişlerdi. Şimdikilerin yaptıklarından çok daha fazlasıyla

yeryüzünü imar etmişler, yeryüzünü alabora edip madenler çıkarmışlardı. Medeniyetleri, şehirleri, sulamaları, yolları, köprüleri, evleri, sarayları teknolojileri mükemmeldi.

Onlara elçilerimiz apaçık belgelerle, mûcizelerle, âyetlerimizle geldiler. Onlara gerek kendi nefislerindeki, gerekse çevrelerindeki Allah âyetlerini hatırlatarak onları Allah'a imana ve kulluğu çağırdılar. Ölüm ötesi bir hayatın hesabıyla onları uyardılar. Ama onlar elçilerin dâvetine icabet etmediler. Allah onlara asla zulmetmedi. Lâkin onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı. Allah elçilerini reddeden bu insanları zulmen helâk etmiyordu. Bu adamlar kendileri helâki hak ediyorlardı. Allah asla kullarına zulmetmez.

10. "Sonra Allah'ın âyetlerini yalan sayıp, onları alaya alarak kötülük yapanların sonu pek kötü oldu."

Sonra kötülük yapanların sonu Allah'ın âyetlerini yalanlamaları, Allah'ın âyetlerinin yok farz etmeleri, Allah'ın âyetleriyle alay etmeleri, Allah'ın âyetlerinin işlevini bitirmeleri sebebiyle kötülük oldu, çok kötü oldu. Evet bizden önce çok daha görkemli, çok daha muhteşem bir hayat yaşamış, teknolojinin zirvesine çıkmış, gücün kuvvetin zirvesine çıkmış nice toplumlar Allah'a isyanları sebebiyle helâk olup giderlerken şu andakiler mi Allah'la baş edeceklerini zannediyorlar? Şu anda güçlerine kuvvetlerine güvenerek Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşan, Müslümanlara hayat hakkı tanımamaya çalışan devletlerin ömürleri dünkü fertlerin ömürleri kadar bile yok.

Düşünün Nuh (a.s) döneminin kâfirleri 950 yıl yaşamışlar. Bırakın günümüz fertlerinin bu kadar bir ömre sahip olmasını, hangi devlet bu kadar ömürlü olabiliyor? İşte yeryüzünün en süper güçlerinden birisi olarak bilinen bir Rusya nihâyet yetmiş yılda yok olup gidiyor. Tüm dünyaya egemenmiş gibi görünen Amerikanın da daha bir elli yıla bile varmadan sallantılarını görüyoruz. Kendi devletinin direk egemen olduğu ülkesinde kendi toplumunun bile güvenliğini sağlamakta acze düştüğünü görüyoruz.

Evet nasıl oluyor da Allah'a iman eden bu Müslümanlar şu anda dünyadaki ömürleri dünkü insanlardan bir tanesinin ömrü kadar bile olmayan bu devletlere meyledebiliyorlar? Nasıl oluyor da izzet ve şerefi onların yanında görüp onların desteğini kazanmaya çalışıyorlar? Gerçekten bunu anlamak

mümkün değildir.

Hayır hayır emir önce de sonra da Allah'a aittir. Şu ana kadar yeryüzünü idare eden Allah olduğu gibi bundan sonra da yeryüzüne egemen olan Allah'tır. Büyük irade Allah'tır. Her ne kadar yeryüzünde insanlara geçici olarak yetkiler vermişse de bilesiniz ki bunlar geçicidir. Öyle değil mi? Yetkisini kaybetmeyen, yetkisi elinden alınmayan bir melik, bir hükümdar, bir devlet, bir siyasal, bir askeri güç gösterebilir misiniz? Var mı böyle birisi? Hangi devlet, hangi iktidar sonunda yokluğun, yıkılışın mahkumu olmamıştır? İşte büyük irade kendisini tanıtıyor:

11. "Allah önce yaratır, ölümünden sonra onu tekrar diriltir. Sonunda O'na döneceksiniz."

Allah'tır önce yaratan. Allah'tır varlıkları yaratan. Allah'tır yaratmayı başlatan sonra da onu iade eden. Yaratan da Odur, öldüren de. Öldüren de Odur, sonra öldürdüğünü tekrar diriltip iade edecek de Odur. Sonra kendisine dönülecek ve hesap verilecek olan da Allah'tır. Yaratmayı ilk defa başlatan, sizleri ilk defa yaratan Allah hiç ikinci defa yaratmaya, tekrar diriltmeye güç yetiremez mi? İlk yaratıcınızın Allah olduğunu biliyor, kabul ediyor da aynı Allah'ın sizi ikinci defa yaratmasını reddetmeye mi çalışıyorsunuz?

Yâni sizi ve diğer varlıkları yoktan var eden Allah olsun, sizi öldürecek ve diriltecek olan Allah olsun, yaşadığınız bu hayatın hesabını sormak üzere sizi huzurunda toplayacak olan Allah olsun ve şu anda hepimiz Onun huzuruna doğru gidelim, sonra da tutup bu Allah'a kulluktan kaçıp başkalarına kulluğu koşalım. Ondan başka Rabler, İlâhlar, tanrılar bulalım. Olacak şey mi bu? Kimin yetkisi var Allah'tan başka bu dünyada? Allah'ın istediği bir hayat programından başka bir hayat tarzı kabul edilir mi? Allah'tan başkalarının, yaratıcı, öldürücü, diriltici olmayanların ne hakları, ne yetkileri var bu dünya üzerinde? Bizim ne hakkımız var onların yasalarını uygulayarak onlara kulluk etmeye?

12,13. "Kıyamet koptuğu gün suçlular umutsuz kalıverirler. Koştukları ortakları artık şefaatçileri değildir; ortaklarını inkâr ederler"

Kıyamet koptuğu gün, kıyamet başlarında patladığı an mücrimler, günâhkârlar iblisleşiverecek, ümitsizleşiverecekler. Evet kıyamet gerçekleşince günâhkârlar tüm ümitlerini kaybedip iblisleşiverecekler. İnanmadıkları, hiç beklemedikler kıyamet saatiyle yüz yüze gelince, kıyametin şokuyla günâhkârlar donup kalacaklar. Suçüstü yakalanmış suçluların yakalanışı gibi Allah'a isyan içinde bir hayat yaşayan mücrimler ümitsizliğin acısını yaşayacaklar.

Evet bir gün kıyamet kopacak. Şu anda yeryüzünün müstek-birleri, günâhkârları, Allah'a isyan içinde bir hayat yaşayanlar ne yapabilecekler? Ne gelir ellerinden? Büyük devlet gücüne, büyük siyasal ve askeri güce sahip olanlar, ısrarla Allah'a yetki tanımayanlar, Allah'a hayat hakkı tanımayanlar, hayatlarına Allah'ı karıştırmayanlar, hukuklarına, eğitimlerine ekonomilerine, evlenmelerine boşanmalarına, siyasal ve askeri yapılanmalarına, kazanmalarına harcamalarına Allah'ı karıştırmayanlar bilsinler ki bir gün dünya tepe taklak gelecek. Güneşin defteri dürülecek, yıldızlar yerlerinden sökülüp sağa sola atılacak, dağlar yürütülüp denizler yok olacak. Böyle bir ortamda ne ya-pabilecek bu insanlar? Nereye kaçabilecek bu mücrimler? Kime sığınacaklar? Kiminle beraber olacaklar? Kıyamete karşı gelebilecekler mi? Altlarından kayıp giden toprağı durdurabilecekler mi? Patlayan denizlerin karşısında kendilerine bir sığınak bulabilecekler mi? Biz ölmeyeceğiz diyebilecekler mi? Bugüne kadar kim ölmemeyi becerebilmiş ki onlar becersinler?

Onlara yardım edecek ortakları da yoktur ki kendilerine şefaat etsinler. Evet o zalimlerin Allah'a ortak koştukları şerikleri içinde kendilerine şefaat edecekler de yoktur. Kim yardım edecek onlara? Kim şefaatçi olup kurtarabilecek onları? Mümkün müdür bu? Bırakın o Allah berisinde Allah makamına oturtup kendilerine kulluk ettikleri var-lıkların kendilerine yardım etmelerini, üstelik onlar ortaklarını da inkâr edecekler. Biz asla dünyada bunları tanrı kabul etmedik, biz bunları asla hayatımızda egemen bilmedik, biz asla bunları Rab ve İlâh bilip yasalarını uygulamadık diyecekler. Bu dünyada Allah yetkilerine sahip olarak gördükleri, kendilerine tapındıkları, kendilerine sığındıkları, arzularını yerine getirdikleri, kendilerine dua ettikleri tanrı taslaklarının hiçbir faydasını görmeyecekler.

Evet ya bu dünyada Allah'ı bırakıp ta Allah berisinde bir takım varlıkları dinleyenler o dinledikleri Rablerini İlâhlarını ret edecekler, yahut da dünyada tanrı bilinenler kullarını reddedecekler. Biz sizlerden bize kulluk istemedik. Biz size biz tanrıyız demedik. Siz kendiniz sapıklar olarak bize kulluk etmişseniz bunun sorumluluğu kendinize aittir. Bizim sizin bu pisliklerinizle bir ilgimiz yoktur diyecekler.

Öyleyse madem ki bir gün kıyamet kopacak, madem ki bir gün bu hayat bitecek, hepimiz öleceğiz ve tekrar diriltileceğiz, madem ki bir gün Allah'ın hesabıyla karşı karşıya geleceğiz, madem ki o gün yetki sadece Allah'ın olacak,

madem ki insanların Allah berisinde ken-dilerinde yetki gördükleri varlıkların hiçbirisinin zerre kadar bir faydası dokunmayacak, öyleyse niye insanlar bu dünyada sadece Allah'ı din-lemiyorlar? Niye sadece Allah'a kulluk yapmıyorlar? Niye Allah berisinde kendilerine Rabler, İlâhlar buluyorlar da onlara kulluk yapıyorlar?

14. "Kıyamet koptuğu gün, işte o gün, darmadağın olurlar."

Kıyamet koptuğu gün, işte o gün insanlar darmadağın olacaklar. O gün insanlar gruplaşacaklar, grup grup birbirlerinden ayrışacaklar. Mü'minler kâfirlerden, mücrimlerden ayrılacaklar. İnsanlar imanlarına, amellerine, teslimiyetlerine, takvalarına göre gruplaştırılacaklar. Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın hayat programına inanan ve hayatlarını bu imana bina edenler, Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayanlar hangi dönemde, hangi coğrafyada yaşamışsa yaşasın, hangi ırka mensup olmuşsa olsun dünyada tek bir ümmet oldukları gibi o gün de tek bir ümmet olacaklar. Dünyada ortak bir hayat çizgisinde olanlar da kendi aralarında ayrışacaklar. Allah'ı bırakıp bâtıla tapanlar da kendi aralarında bir birlik oluşturacaklar.

15. "Ama inanıp yararlı iş işleyenler, ağırlanacakları bir cennette bulunûrlar."

İman edip imanlarını pratik hayatlarına aktaranlar, iman edip iman kaynaklı bir hayat yaşayanlar, iman edip bu imanlarını hayatlarında sâlih ameller olarak görüntüleyenler cennette nimetler içinde ağırlanacaklar, sevinecekler, keyif çatacaklar. Ölümsüz cennetlerde yüzleri güldürülecek onların.

16. "İnkar edip, âyetlerimizi ve âhirette Bana kavuşmayı yalanlayanlara gelince, işte onlar azapla yüz yüze bırakılırlar."

Ama beri tarafta kâfirlere, Allah'ı, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın dinini, Allah'ın hayat programını örtenlere, fıtratlarını örterek bir hayat yaşayanlara, âyetlerimize küfreden, âyetlerimizi örtbas edenlere, yalanlayan, yalan sayan, yok farz edenlere, âhirete kavuşmayı da örten, âhireti gündemlerinden düşürerek bir hayat yaşayanlara gelince işte onlar Allah'ın azaba hazır olacaklar, azabın mahkumu olacaklar.

İşte bakın hemen hayat ikileşiverdi. Dünyada da böyleydi zaten. Dünyada iki grup vardı, mü'minler ve kâfirler. İnananlar, inkâr edenler. Âhirette de böyle

iki grup insan ve onlara hazırlanmış iki yerleşim merkezi. Cennet ve cehennem, cennetlikler ve cehennemlikler. İşte bu iki grubun dışında bir ayırım söz konusu olmayacak. İnsanların bu dünyadaki değer yargılarının orada hiç bir değeri olmayacak. Bu dünyada insanlar belki birbirlerini sosyal sınıflara, ekonomik sınıflara, ırk, kavim, kabile sınıflarına ayırabilirler. Ama ne dünyada ne de âhirette bu ayırımların Allah katında zerre kadar bile bir değeri yoktur. İşte Allah'ın ayırımı böyledir. Cennet ve cehennem. Allah'ın ayırımı bu dünyada Müslüman ve kâfir, İslâm ve küfür.

17,18. "Akşamlarken ve sabahlarken, öğle ve ikindi vaktinde Allah'ı ki göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur tesbih edin, namaz kılın."

Fesübhanallah. O halde tesbih Allah'a aittir. Hep Allah tesbih edilmelidir. Hep Allah gündemde tutulmalı, hep Allah yüceltilmelidir. Çünkü O mükemmeldir, O aciz değildir, eksikliği yoktur Onun. Sabaha girdiğiniz vakit de akşamı idrak ettiğiniz zaman da Allah'ı tesbih edip yüceltin. Tüm zaman ve mekân dilimlerinde tesbih edilecek, gün-deme alınacak, yüceltilecek tek varlık Allah'tır. Tüm âlemde sözleri dinlenecek, arzuları yerine getirilecek, tüm zaman diliminde, tüm ömür boyunca yüceltilecek tek varlık Allah'tır. Göklerde ve yerde hamd Onudur. Yatsı vaktinde ve öğleye ulaştığınız zaman. Her zaman ve her mekânda, gündüz, gece, öğle, akşam, yatsı hamd edilecek, övülecek, programı uygulanacak tek Rab ve İlâh Odur.

Evet yukarıdaki âyetlerle iman ve sâlih amelin iyi sonuçlarını, küfür ve şirkin kötü sonuçlarını duyduktan, öğrendikten sonra, bu konuda sadece Allah'ın yetkili olduğunu bildikten sonra haydi Rab-b'inizi tesbihe ve hamdi sadece Ona ait kılmaya yönelin. Haydi dilleriniz ve amellerinizle Onu tesbih etmeye ve Ona hamd etmeye koşun. Beş vakit namazla Allah'ı tesbih edin. O Allah ki:

19. "O, ölüden diri çıkarır, diriden ölü çıkarır; yeryüzünü ölümünden sonra O canlandırır. Ey insanlar! İşte siz de böylece diriltileceksiniz."

Ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkarandır. Ölümünden sonra yeryüzünü de diriltendir. Evet O Allah ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkarandır. Toprağın altındaki ölü bir tohumu diriltip ondan hayatı, di-riliği çıkaran Allah'tır. Hiç hayat emaresi olmayan küçücük ölü bir çekirdekten koskoca bir ağacı çıkaran Allah'tır. Peygamberine indirdiği vahiyle ölü kalpleri dirilten, kâfirlerden dipdiri

mü'minleri çıkaran da Allah'tır. Ama dipdiri mü'minlerden kâfirleri çıkaran da Allah'tır. Yâni ölü bir insandan diriyi çıkarır, diri bir insandan da ölüyü çıkarır. Kâfirden mü'mini mü'minden de kâfiri çıkarır.

Veya meselâ Nuh (a.s) gibi dipdiri bir babadan iman etmeyen ölü bir oğul çıkardığı gibi, Âzer gibi ölü bir kâfirden dip diri bir İbrahîm çıkarabilir Allah. Ya da Zekeriyya (a.s) gibi yüz yaşını aşkın bir babadan üstelik de kısır bir anadan Yahya gibi bir diri çıkarır Allah. Veya işte bir zamanlar yok iken, yokluktan var edilen bir mevcudat çıkarıverir. Ölüyken, yok iken yeryüzünde, hayat sahnesinde varlıkları var ediverir.

Öyle değil mi? Bir zamanlar yoktu varlık, yoktu insanlar, yoktu semalar, yoktu arz, yoktu güneş, yoktu ay yoktu yıldızlar da yokları var etti Rabbimiz. Kupkuru topraktan Adem'i yaratan odur. Kupkuru topraktan varlıklara hayat veren odur. Var olanları da sonunda öldürerek diriden de ölüyü çıkarıyor Rabbimiz.

İşte sizin dirilişiniz, ölümünüzden sonra dirilişinizin çıkarılması da aynen böyle olacaktır. İşte sizler de böylece çıkarılacaksınız. Ölümünden sonra yeryüzü nasıl diriliyorsa sizin dirilişiniz de aynen öyle gerçekleşecektir. İşte şunlar da Onun âyetlerindedir diyerek bundan sonra Rabbimiz bir dizi âyetleriyle bizi karşı karşıya getirecek ve bize Onu inkâra, Onu yalanlamaya, Onu diskalifiye ederek bir hayat yaşamaya fırsat tanımayacak.

20. "Sizi topraktan yaratması O'nun varlığının belgelerindendir. Sonra hemen birer insan olup yeryüzüne yayılırsınız."

İşte sizi topraktan yaratması Onun âyetlerinden, Onun varlığının ve sizler üzerindeki yaratıcılığının rubûbiyet ve ulûhiyetinin, egemenliğinin belgelerindendir. Sizi topraktan yarattı da O Allah, sonra işte onun ardından birer insan olup yeryüzünde yayılıverdiniz. Evet Allah sizi topraktan yarattı. varlığımızın başlangıcı topraktır. Bizler de şu anda topraktan aldığımız gıdalarla meydana getiriliyoruz. Düşünebiliyor musunuz? Toprak adam oluyor ve yeryüzünde hareket ediyor. Allah'ın varlığına, gücüne bundan daha büyük bir delil olur mu? Bu Allah'ın âyeti değil de kimin âyetidir? Bu âyet bizi Allah'a kulluğa ve teslimiyete götürmeyecek de ne götürecektir? Bunu Allah'tan başka kim becerebilir? Tüm bu teknolojik güçleriyle bir sineğin bir tek kanadını, ya da insanın saçının bir tek telini yaratabilecek birileri var mı? İşte toprak yerinde

duruyor. Haydi toplansın tüm dünya insanlığı da bir şey yaratsınlar. Ve işte böyle bizi topraktan yaratan Allah ölümlerimizden sonra aynı topraktan bizi tekrar yaratmaya, diriltmeye güç yetiremez mi?

21. "İçinizden, kendileriyle huzura kavuşacağınız eşler yaratıp; aranızda muhabbet ve rahmet var etmesi, O'nun varlığının belgelerindendir. Bunlarda, düşünen millet için dersler vardır."

Yine Onun âyetlerindendir ki nefislerinizden zevceler yaratmıştır. Sizin için kendilerinde huzura kavuşacağınız, sükûnete ereceğiniz, doyuma ulaşacağınız sizin nefislerinizden zevceler yaratması Allah'ın âyetlerindendir.

Evet sizi bir tek cins olarak değil, insan olarak birbirine eşit ama farklı fiziksel yapıya, farklı ruhsal özelliklere sahip iki ayrı cins olarak yaratmıştır Allah. Birbirine eş olacak, birbirini tamamlayacak, birbiriyle çok âhenkli bir bütünlük arz edecek erkek ve kadın olarak yaratmıştır sizi. Evet sizi böyle erkek ve kadın olarak yaratmış ki birbirinize ısınasınız, birbirinize meyledip yakınlık kurasınız, kaynaşasınız diye. Böylece Allah aranızda bir sevgi bir rahmet de ortaya koymuştur. Ne güzel değil mi? Eşler arasında sevgi ve rahmet, merhamet. Eğer Rabbimiz erkek ve kadına birbirlerine karşı büyük bir sevgi, istek ve arzu vermeseydi onlar asla birlikte bir yuva kurma gereği duymayacaklardı.

Evet Allah hiçbir nefsi yalnız yaratmamıştır. Mutlaka birlikte yaşayacağı bir eş, bir zevc takdir etmiştir ona. Eğer şu anda insanlar Allah'ın bu yasasına karşı çıkarak bir karı koca hayatından kendilerini mahrum bırakıyorlarsa burada suçlu Allah değil kendileridir. aslında bütün kadınlar ve erkekler birbirlerine muhtaç yaratılmıştır. Kendilerini fıtrat dışı bir hayatın mahkumu edenler, kadınsız erkekler, erkeksiz kadınlar bu dünyada mutsuz bir hayat yaşamak zorunda kalacaklardır. İşte bunda da düşünen, tefekkür eden, kafa yoran insanlar için ibretler var, âyetler vardır.

22. "Gökleri ve yeri yaratması, dillerimizin ve renklerimizin değişik olması, O'nun varlığının belgelerindendir. Doğrusu bunlarda, bilenler için dersler vardır."

Yine göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve renklerinizin ayrı ayrı olması da Allah'ın âyetlerindendir. Her birerinizin dili değişik, rengi değişiktir. Dünyanın değişik bölgelerinde insanlar değişik diller kullanmakta olduğu gibi

her insanın dili, ses tonu mutlaka diğerlerinden ayrıdır. Aynı şekilde tüm insanlar aynı topraktan meydana geldikleri halde, aynı elementlerden teşekkül ettikleri halde herkesin rengi birbirlerinden o kadar farklıdır ki milyarlarca insanın arasında ayırt edilebilmektedir.

Evet sizin renklerinizin, dillerinizin değişik olması da Allah'ın âyetlerindendir. Sizin bu fizikleriniz, renkleriniz, dilleriniz, ırklarınız kendi kendinize bulduğunuz, kendi kendinize ulaştığınız bir şey değil, bu bir Allah takdiri, bu bir Allah yasasıdır. Öyleyse bütün insanların değerlendirilirken hiç birinin diğerinden ayrı, üstün, alçak olarak değerlendirilmemesi gerektiği de bu âyette zikredilmiş oluyor. Evet dillerimiz, renklerimiz, ırklarımız ayrı olabilir. Birimiz beyaz, birimiz siyah, birimiz sarışın olabiliriz. Birimiz Türkçe, birimiz Arapça, birimiz Çince konuşuyor da olabiliriz. Bunlar Allah'ın âyetlerindendir. Bunlar insanların birbirlerine üstünlük ya da alçaklık sebepleri değildir. Bunlar hiçbir zaman insanların birbirlerinden ayrıcalıklarının delili değildir. Ne beyazlar siyahlardan üstündür, ne siyahlar sarışınlardan üstün ya da alçak değildir. Yine hiç bir dil konuşanın öteki dil konuşanlara bir üstünlük ya da alçaklığı söz konusu değildir. İnsanların değerlendirmesini Rabbimiz bunlara değil de tamamen inanca bağlı kılmıştır. Müslüman kâfirden üstündür, muttaki diğerlerinden üstündür Allah katında. İşte Allah'ın değer yargısı budur.

İşte bunda âlimler için, bilenler, bilgi sahipleri için bunda âyetler vardır diyor Rabbimiz. Peki âlim kimdir? Âlim vahyi bilenlerdir. Allah'ın göklerin ve yerin yaratıcısı olduğunu bilen kimseler âlimdir. Dillerinizin ve renklerinizin ayrı ayrı yaratılışının Allah'ın bir âyeti olduğunu bilen kimseler âlimdir. Allah'ı tanıyan, Allah'ın istediği kulluğu bilen ve onu icra eden kişi âlimdir. Allah'ın kitabında ve Resûlünün sünnetinde ortaya konan değer yargılarına göre bir hayat yaşayan kişi âlimdir. Bunu bilen bir kişi, Allah'ın bu âyetleriyle bilgilenen bir kişi artık şunu söyleyebilir mi? Rengi şöyle olanlar üstündür, dili böyle olanlar, filan ülkede doğanlar, falan ırka mensup olanlar üstündür. Benim dilimi konuşanlar üstündür, benim rengimi taşıyanlar üstündür diyebilir mi? Allah'ın değer yargılarının bilincinde olan bir insan kesinlikle bilir ki üstünlük ancak imandadır, takvadadır.

23. "Geceleyin uyumanız, gündüz de lütfundan rızık aramanız O'nun varlığının belgelerindendir. Bunlarda kulak veren millet için dersler vardır."

Yine geceleyin uyumanız, gündüzün de Onun lütfundan rızık aramanız Onun âyetlerindendir. Gecede ve gündüzde Rabbimizin koyduğu uyku yasası da

bizim için en büyük lütuflardan birisidir. Hayat Allah için yaşandığı zaman güzeldir. Hayat Allah'a kullukta değerlendirildiği zaman şereflidir. Allah'ın âyetleriyle hayatı tanımlamak gü-zeldir. İşte gece, işte gündüz. İşte uyku, işte çalışmak. Tam bize uygun bir hayat yasası. Hiç düşündünüz mü? Allah geceyi sürekli kılsaydı, hiç gündüzü getirmeseydi ne yapardınız? Ve gündüzü sürekli kılsaydı geceyi kim getirebilirdi bize? İşte bunlarda da kulak veren, kulağı olan, kulağını kullanan kimseler için ibretler, dersler vardır.

24. "Size korku ve ümit veren şimşeği göstermesi, gökten su indirip ölümünden sonra yeri onunla diriltmesi, O'nun varlığının belgelerindendir. Bunlarda, düşünen millet için dersler vardır."

Yine korku ve ümit kaynağı olan şimşeği göstermesi Allah'ın âyetlerindedir. Evet korku ve ümitle, havf ve tamahla Rabbiniz size şimşeği gösterir. Görürsünüz şimşeği korkarsınız, görürsünüz şimşeği arzularsınız. Arzularınız, ümidiniz kabarır. Çünkü şimşek kimileri için bir korku sebebi, kimileri için de bir ümit, bir rahmet vesilesidir. Kimileri için bir rahmet muştusu, bir yağmur habercisi, bir bereket müjdecisi, yağmurun yağacağına bir alâmet, ama kimileri için de isyanları, günâhları yüzünden toplumları helâk eden bir azap kamçısı, bir felâket habercisidir. Bundan dolayıdır ki insanlar şimşeği gördükleri zaman hem korkarlar hem de sevinirler. Yâni kimilerinin ödü koparken kimileri sevinir. Çünkü tarih içinde nice toplumlar savaikle, yıldırımlar ve şimşeklerle yok olup gitmişlerdir.

Yine Allah gökten yağmuru, suları indirir de onunla ölümünden diriltiverir yeryüzünü. İşte bu da Allah'ın âyetlerinden birisidir. Muhakkak ki bunlarda akıl eden, akıllarını kullanan bir kavim içindir.

25. "Göğün ve yerin O'nun buyruğu ile ayakta durması O'nun varlığının belgelerindendir. Sonra sizi kabirlerinizden bir çağırmaya görsün, hemen çıkıverirsiniz."

Yine buyruğuyla gökyüzünü ve yeryüzünü durdurması, gökler ve yerin varlık âleminde bulunması Onun âyetlerindendir. Evet gökler ve yerin bu düzen içinde durdurulması da Allah'ın âyetlerindendir. Gökleri ve yeri tutan, onları zevalden, yıkılıp gitmekten koruyan, tutan, muhafaza eden Allah'tır. Göler ve yere egemen olan Allah'tır. Göklerde ve yerde hakim olan, hükmü geçerli olan, Kayyûm olan Allah'tır. Eğer gökler ve yer zevale uğrayacak olsalar, kayacak

olsalar Allah'tan başka hiç kimse onları tutamaz. Rabbimiz lütfuyla bu âlemi ayakta tutuyor. Allah'tan başka hiç kimsenin gökleri ve yeri ayakta tutma gücü yoktur. Bırakın gökleri ve yeri ayakta tutmayı kendilerini bile ayakta tutmaya güç yetiremeyen varlıkların Rab olmaları, İlâh olmaları mümkün değildir. Allah dengede tuttuğu için bu kâinat yıkılmadan duruyor. Ama Allah'ın emriyle bir gün yıkılmaya, kaymaya başladı mı artık kimse onun önüne geçemeyecektir. Yâni gökler ve yer sadece Allah tarafından yaratılmakla kalmayıp varlıklarının sürdürülmesi de Rabbimizin emriyle olmaktadır.

Sonra sizi kabirlerinizden bir dâvetiye ile çağırdı mı hemen Onun huzuruna çıkıverirsiniz. Evet Rabbinizin dâvetini alır almaz hemen mantar bitiyormuş gibi kabirlerinizden kalkıp mahşere doğru akıverirsiniz. Yâni bu kâinatı yaratan, gökleri ve yeri yaratan, gökleri ve yeri buyruğu altında tutan Allah'a bu hiç de zor gelmeyecektir.

Evet topraktan yaratılışımız bir Allah âyeti, topraktan insan haline getirilip yeryüzünde tohumlanıp dağılmamız bir âyet, kendi cinsimizden eşlerimizin yaratılması bir âyet, eşler arasında meveddet, sevgi, arzu bağlarının yaratılması bir âyet, göklerin ve yerin yaratılışı bir âyet, dillerimizin ve renklerimizin ayrı ayrı olması bir âyet, gecemiz gündüzümüz, uykularımız, gündüzün Allah'ın fazlından rızık aramamız bir âyet, şimşek, yağmur bir âyet, yağmurlarla ölümünden sonra yeryüzünün ölümünden sonra bahar mevsimi tekrar dirilmesi bir âyet, kıyamet bir âyet, diriliş bir âyet. İşte bütün bunlar kendisine kulluk yapılacak Rabbimizin birer âyetidir.

26. "Göklerde ve yerde olanlar O'nundur; hepsi O'na boyun eğmiştir."

Ve göklerde ve yerde ne varsa hepsi Onundur. Göklerde ve yerdekilerin tamamı Allah'ın mülküdür. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'a boyun bükmüştür. Göklerde ve yerde canlı-cansız ne varsa hepsi Allah yasalarına boyun büküp itaat ederler. Rablerinin yasaları, Rablerinin buyrukları önünde diz çökerler. Çünkü onların tümünü Allah yaratmıştır. Onlar da yaratıcılarının kendileri için belirlediği hayat tarzını, kendilerine yüklediği rollerini zerre kadar aksatmadan yerine getirerek Rablerine boyun bükmekte, Rablerini dinlemekte ve Rablerinin önünde eğilmektedirler. Çünkü yaratılmış olan herkesin ve her şeyin yaratıcı karşısında konumu kulluktur.

Öyleyse nasıl ki canlı ve cansız tüm varlıklar yaratıcılarına boyun

bükmüşler, sadece Onu dinliyorlarsa o zaman elbette ki yaratılış yönünden onlardan farklı olmayan, onlar gibi kul olan insan da sadece Allah'a boyun bükmeli, sadece Allah'ı dinlemeli, sadece Allah'ın kanunlarına, Allah'ın yasalarına itaat etmelidir. Fıtrat en zaten insan Allah'ın yasalarına boyun bükmektedir. Kâfirler de şu anda Allah yasalarına boyun bükmektedir. Allah'ın yarattığı bu insan yaratılış yönünden üşümekte, acıkmakta, uyumakta, yorulmakta, hasta olmakta, erkek ve kadın olmaktadır. Mü'min kâfir hiç kimse bu Allah yasalarının dışına çıkamamaktadır.

Yâni insan fıtrat en Allah'ın koyduğu yaratılış yasalarının dışına çıkamamaktadır. Ama fıtrî hayatında kerhen Allah yasalarına boyun büken kâfir ihtiyarî, ya da günlük hayatında Allah'a itaat etmemektedir. İşte insan fıtrî hayatında böylece Allah'ın yasalarına boyun büktüğü gibi günlük hayatında da Allah'ın yasalarına boyun bükmek zorundadır. Değilse fıtrî hayatında Allah'ın yasalarına boyun büken bu insan günlük hayatında başkalarının yasalarına boyun bükerse, hayatının birinde Rabbinin İlâhî yasalarına ötekisinde de beşer yasalarına teslim olursa, yâni iki Rabbi, iki İlâhı olursa onun, yâni onun fıtrî hayatıyla günlük hayatı çatışma içine girerse o zaman bu ikisi arasında insan ezilip gidecektir.

27. "Önce yaratan, ölümünden sonra tekrar dirilten O'dur. Bu, O'nun için daha kolaydır. Göklerde ve yerde olan en üstün sıfatlar O'nundur. O, güçlüdür, Hakîmdir."

Evet Allah'tır yaratmayı başlatan. Allah'tır yaratmayı ilk yapan. O Allah mahlukâtı yoktan var edendir. İlk olarak eşi ve benzeri olmayan bir varlıklar âlemini, daha önce bir görüntüsü olmayan, daha önce bir benzeri olmayan bu âlemi yaratan Allah'tır. yoktan var ettiği bu varlıkları sonra öldürüp tekrar diriltecek olan da Odur. Üstelik ölümlerinden sonra insanları tekrar diriltip hesaba çekmek üzere huzuruna getirmesi Ona göre çok kolaydır. Niye zor olsun da bu Allah'a? Eğer zor olsaydı onları benzeri yokken ilk defa yaratması zor olurdu. İlk defa onları yaratan ikinci defa yaratmaya güç yetiremez mi? Çünkü Göklerde ve yerde en yüce sıfatlar, en üstün meseller de sadece Ona aittir.

O Azîzdir, O Hakîmdir. Yaratan Odur, rızık veren, doyuran Odur. İzzet ve şeref, güç ve kudret sadece Ona aittir. Hikmet sahibi de sadece Odur. Ondan başka kim hakim olabilir bu varlıklar âlemine? Ondan başka kim sahip olabilir bu âleme? Ondan başka yaratıcı var mıdır? Gücüyle kudretiyle, egemenliğiyle

hikmetiyle O Allah'ın yaratıklarına koyduğu yasa da kulluk yasasıdır. Bakın bundan sonraki âyetinde bu kulluğunuza, tevhide bir misal verecek Rabbimiz:

28. "Allah size kendinizden misaller vermektedir: Size verdiğimiz rızıklar da, emrinizde bulunan kölelerinizin de eşit sûrette hak sahibi olmalarına razı olur ve birbirinizi saydığınız gibi bu ortaklarınızı sayar mısınız (ki, bizzat yaptığımız işlerde Bize ortaklar koşulmasına razı olasınız?) Düşünen millete âyetleri böylece uzun uzadıya açıklarız."

İşte O Allah size bir misal veriyor. Allah size kendi nefislerinizden bir misal vermiştir. Söyleyin bakalım: Şu mülkiyetiniz altında bulunan kölelerinizle, câriyelerinizle, işçilerinizle ortak olarak, kullanımı konusunda onlarla denk olarak, eşit olarak, eşit haklara sahip olarak Benim size vermiş olduğum rızıklar konusunda birbirinizden çekindiğiniz gibi kendilerinden de çekineceğiniz seviyede o kölelerinize eşit hak veriyor musunuz?

İşte Allah size mal, mülk ve saltanat verdi. Ev, bağ, bahçe, tarla, tapan, dükkan, tezgah verdi, müdürlük, amirlik verdi. Bir şehrin, bir ülkenin yönetimini verdi. Bir de sizin mahiyetinizde, sizin egemenliğiniz altında işlerinizde çalıştırdığınız işçiler, memurlar, köleler, câriyeler verdi. Yâni sizin hâkimiyetiniz altında olup bir imtihan sebebiyle rızkı sizden bekleyen insanlar var. Halbuki Allah bu elinizdeki malları size verirken onları da hesap ederek vermektedir. Yâni Allah size tak-dir ettiği rızıkta kölelerinizi, işçilerinizi, hizmetçilerinizi, memurlarınızı da ortak kabul ediyor. Şimdi sizler sahip olduğunuz, hakim olduğunuz o malda, mülkte, o saltanatta, o bağda, bahçede, o dükkanda, fabrikada, o işyerinde hâkimiyetiniz altındaki o işçilerinize, o memurlarınıza, o kölelerinize, câriyelerinize bir yetki veriyor musunuz?

Yâni şunu diyebiliyor musunuz? Bir fabrikanız var ki; bir çiftliğiniz var ki; Allah onu size vermiş, ama orada çalışanları da size ortak kılmıştır. Şimdi şunu diyebiliyor musunuz onlara: Gelin ey benim iş yerimde, benim fabrikamda, benim çiftliğimde çalışan insanlar, aslında bu mülk sadece benim değildir. Bu mülkü Rabbim bana verirken sizi de buna ortak kılmıştır. Sizin gayretlerinizle, sizin alın terlerinizle bu mülk bu hale gelmiştir. Gelin bundan sonra bu mülk sadece benim değil hepimizin olacaktır. Bu mülkte her birerimiz eşit haklara sahibiz. Diyebiliyor musunuz bunu? O mallarınızda onlara da yetki verebiliyor musunuz?

Dünyanın herhangi bir bölgesinde, herhangi bir ülkesinde egemenliği eline geçirmiş olan hakim güçler, egemen oldukları halka karşı, kölelere karşı şunu diyebiliyorlar mı: Gelin ey insanlar, bu ülke hepimizin, bu şehir hepimizin, bu devlet, bu imkânlar hepimizindir. Şimdiye kadar bizim bu ülkede sürdürdüğümüz egemenliğimiz bizim haksızlıkla sürdürdüğümüz bir söz sahipliğiydi. Bundan sonra bu ülkeyi birlikte yöneteceğiz, siz de söz sahibi olacaksınız, siz de şuraya katılacaksınız. Sizler nasıl bir hukuk, nasıl bir eğitim, nasıl bir kılık kıyafet, nasıl bir yaşam biçimi istiyorsanız öylece yapalım, öylece yaşayalım diyen birilerini biliyor musunuz? Var mı böyle diyen birisi? Yok değil mi? Ne ülkelerin, devletlerin egemenleri ellerine geçirdikleri bu mülkü başkalarıyla paylaşmadan yanalar, ne de herhangi bir ekonomik gücün sahibi olanlar ellerindekileri işçileriyle, köleleriyle paylaşmadan yana olmuyorlar değil mi? Kimse istemez bunu? Babasını, oğlunu bile karıştırmıyor adam değil mi? Halbuki Allah'ın verdiği bu mülk bütün insanlarındır. Bütün insanların onda hakkı vardır.

Şimdi nasıl ki siz Allah'ın ortaklaşa kullanınız diye verdiği o mülk ve saltanatta hak sahiplerini bile elinizdeki yetkilerden faydalandırmıyorsunuz da, kendinizde böyle bir hak görüyorsunuz da nasıl oluyor da Allah'ın şu dünyasında, Allah'ın şu mülkünde Allah'ın yet-kilerini de elinden alarak hâşâ hâşâ sen bu işe karışamazsın, bu mülkte yetki bizimdir demeye çalışıyorsunuz? Nasıl oluyor da mülkünde Allah'a ortaklar aramaya, bulmaya çalışıyorsunuz? Nasıl oluyor da tamam gökleri Ona verelim, göklerde O İlâhlığını sürdürsün, ama yeryüzüne O Allah karışamaz, yeryüzünde İlâhlık bizimdir, ya da yeryüzünde bizim sözünü dinleyeceğimiz, yasalarını uygulayacağımız başka İlâhlarımız, başka Rablerimiz vardır diyebiliyorsunuz? Gerçekten bu çok zalimce bir düşünce değil mi? Nasıl oluyor da bu kadar zayıf halinizle, ölümlü halinizle, Allah'a muhtaç halinizle geçici olarak sahibi bulunduğunuz mülklerinizde kimseye yetki tanımıyorsunuz da, göklerin ve yerin ölümsüz sahibi olan Allah'tan yetkisini alarak Onun berisinde başka Rabler, başka İlâhlar bulup onların da Allah'a ortak olduklarını söyleyebiliyorsunuz? Nasıl oluyor da onlara da kulluk edebiliyorsunuz? Nasıl oluyor da yeryüzünde şirki yasallaştırmaya çalışıyorsunuz? Hakkınız var mı buna? diyor Rabbimiz. İşte biz âyetlerimizi böylece açıklıyoruz akıl eden, aklını kullanan bir kavim için.

29. "Hayır; zulmedenler, körü körüne kendi heveslerine uymuşlardır. Allah'ın saptırdığı kimseleri kim doğru yola eriştirebilir? Onların yardımcıları da yoktur."

Ama zalimler akıllarını kullanmıyorlar. Zalimler Allah'ın bu misallerini anlamıyorlar, anlamaya yanaşmıyorlar. Bilâkis onlar Allah âyetlerini bırakıp hevâ ve heveslerine tabi oluyorlar. Bilgisizce, cahilce kendi hevâlarının peşine düşüyorlar. Mülkte, saltanatta, yetkide, egemenlikte zalimler şu anda geçici de olsa bunların sahibi biziz. Bu mülkte, bu köyde, bu şehirde, bu ülkede söz sahibi biziz. Bizler dilediklerimizi yapabilme imkânına sahibiz. Dilediğimiz gibi karar verip, dilediğimiz gibi bir hayat yaşama yetkisine sahibiz.

Tabii imtihan gereği Rabbimiz kendilerine geçici olarak bu yetkiyi vermiştir. Ve bu adamlar kendilerine verilen bu güç ve kuvvetin, bu mülkün bitmeyeceğini zannediyorlar. Hayatın, ülkenin yasalarını koyma hakkı bizdedir diyorlar. İşte görüyoruz. Allah'ın dininin hakim olmadığı tüm ülkelerde hakim güçler bunu söylüyorlar. Allah'tan başkalarına, Allah'ın yaratıklarına yetki veriyorlar da Allah'a yetki vermemeye çalışıyorlar. Allah'ın mülkünde, Allah'ın arzında Allah'a söz hakkı vermemeye çalışıyorlar. Allah'ın kullarının Rabbim Allah demelerine bile izin vermemeye çalışıyorlar.

Veya işte Allah yeryüzünde bir imtihan gereği birilerine ötekilerden daha fazla ekonomik güç veriyor. Ötekilerine vermediği mal, mülk veriyor. Aynı zamanda ona verdiği mal ve mülkte başkalarının da haklarının olduğunu beyan ediyor. Birine bir milyar vermişse diyor ki bu paranın tamamı senin değildir. Senin ailen, çalıştırdıkların, işçilerin, kölelerin, câriyelerin, fakir akrabaların, yetimlerin, komşuların, Müslümanların, hayvanların da hakları vardır. Yâni bir Müslümana verilenler üzerinde verilenler oranında başkalarının hakkı vardır.

Meselâ bir Müslümana bir milyar verilmiş, ama yüz Müslüma-na bir milyar dahi verilmemiş. Bu verilmeyenler verilenlerin emri altında çalışmak zorundadırlar. Onların işyerlerinde çalışıyorlar. İşte o yüz Müslümanın kendisine milyar verilmiş kimsenin ekonomik gücünde hakları vardır. Allah yasayı böyle belirlemiştir. O yüz Müslümanın geçiminden de o tek Müslüman sorumludur. O yüz Müslümana ayrı ayrı kendi ekonomik gücünden verip onları kendi hayat standardına ulaştırmalıdır. Ama bakıyoruz böyle yapmıyorlar. Çalıştırdığı insanlara diyorlar ki bakın sizin işiniz gücünüz yok, paranız pulunuz yok, gelin benim işyerimde çalışın diyor. Onlar çalıştıkça onlara Allah'ın istediği şekilde hak vermeyen o kişi bu sefer onların alın terleriyle önceki gücünü on misline çıkarıyor. Onların çalışmaları sonunda elde ettiği kazancın sadece onda birini onlara veriyor, onda dokuzu yine kendisine kalıyor. Allah'ın verdiği ekonomik

güçte başkalarına hayat hakkı ta-nımıyor. Göklerin ve yerin sahibi olan Allah'a bu konuda hayatına ka-rışma hakkı vermiyor. İşte bu zulümdür, haksızlıktır. Allah diyor ki ba-kın zalimler Allah'ın isteklerini, Allah'ın yasalarını bırakıp kendi hevâ ve heveslerine tabi oluyorlar. Evet Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan herkes zalimdir.

Allah'ın saptırdığına kim hidâyet edebilir? Allah'ın saptırdığına kim yol gösterebilir? Öyleyse yeni baştan iman etmek, yeni baştan imanımızı tazelemek, yeni baştan hayatımızı Allah'ın âyetleriyle düzenlemek zorundayız. Hayatımızı Allah'a, Allah'ın kitabına, Resûlünün sünnetine arz etmek zorundayız. Ya Rabbi bilir bilmez ben bir hayat yaşıyorum, bilir bilmez içinde bulunduğum toplumun, devletin değer yargılarına göre bir ekonomik anlayış benimsiyorum, acaba bu doğru mudur, yanlış mıdır? Sen nasıl bir ekonomik düzen istiyorsun? diye kendimizi sorgulamak zorundayız. Bu mal sadece bana mı ait? Sadece kendime harcayayım diye mi bunları bana verdin? Benim malımda başkalarının da hakkı var mı? Ben işyerimde çalıştırdığım işçilerimi doyurmak zorunda mıyım? Ben son model arabalarda gezerken bunlar hâlâ bisikletle benim işyerime gelmeye devam mı etmeliler? Ben kazancın onda birini bunlara verip onda dokuzunu kendim mi almalı mıyım? Ben evime götürdüklerimden onların evlerine de götürmeli miyim? Yoksa kazancı aramızda eşitçe paylaşıp, kendi harcamalarımı kısıp onları da kendi hayat standardına çekmeli miyim? Acaba şu dükkanımda çalıştırdığım kadınları kızları evlerinde durdukları halde beslemek zorunda mıyım? diyerek uygulamalarımızı bir daha gözden geçirmek zorundayız. Bunun için de şunu yapmak zorundayız:
30. "Ey Muhammed! Hakka yönelerek kendini Allah'ın insanlara yaratılışta verdiği dine ver. Zira Allah'ın yaratışında değişme yoktur; işte dosdoğru din budur, fakat insanların çoğu bilmezler."

Yüzünü, yönünü Allah için Hanîf olarak Allah'a döndür, sadece Allah'a yönel, sadece Allah'ın dinine göre bir hayat yaşamanın hesabını yap. O Allah dini, Allah programı fıtrata uygun olarak kullarına koyduğu bir yasadır. Gelin öyleyse ey insanlar Allah sizi ne için yaratmışsa, size nasıl Müslümanca bir hayat programı belirlemişse yaratılışınıza uygunca bir hayatın adamı olun. Yüzlerce, binlerce insanın ekonomik gücünü kendinize mal ederek zalimce bir hayat yaşamayın.

Evet Rabbimiz yüzümüzü, kendimizi, tüm hayatımızı kendisine teslim etmemizi, Hanif olarak, aklı, hevâ ve heveslerimizi işin içine ka-rıştırmadan ihlas ve samimiyetle Rabbimize dönmemizi istiyor. İçimiz ve dışımızın

temizliğiyle, niyetimiz ve amellerimizin temizliğiyle kendisine yönelmemizi istiyor. Hayatımızın tümünde, gecemizde gündüzümüzde, malımızda mülkümüzde, ailemizde bireysel hayatımızda, yâni hayatın tümünde Müslüman olmamızı istiyor. Hayatımızın her anında yüzümüzü, aklımızı, fikrimizi, düşüncemizi, benliğimizi kendisine döndürmemizi istiyor. Tüm hayatımızda yönümüzü kendisine doğru çevirerek, Onun rızasını, Onun istediklerini ön plana alarak, hep Onu hesaba katarak, hep Onun istediği gibi inanıp, Onun istediği gibi hareket ederek, her an Onun kontrolünde, Onun huzurunda olduğumuzu unutmadan bir hayat yaşamamızı istiyor.

Allah'ın yaratışında değişme yoktur. Fıtrat neyse, fıtrat dini olan İslâm neyse, nasıl bir hayat yaşamanızı istiyorsa öylece yaşamaya bakın. Çünkü Allah'ın dini gayyimdir. Allah'ın dini başka hiç bir dine, hiçbir sisteme muhtaç olmadan kendi kendine kaim olan bir dindir. Bir başka dinin, bir başka yasanın desteğine ihtiyacı olmadan varlığını sürdüren bir dindir. Çünkü bu din Hayyu Kayyum olan, kendi kendine var olan ve varlığını sürdürmesi konusunda hiç kimseye muhtaç olmayan bir Allah'tan gelme bir dindir. Kıyamete kadar yeryüzü insanlığının problemlerini çözümleyecek bir dindir. Ama insanlardan pek çoğu bunu bilmiyorlar. İnsanlardan pek çoğu bu Allah dinini bir kenara bırakarak kendi hevâ ve heveslerine tabi oluyorlar.

Öyleyse ey Müslümanlar, akıllarımızı başlarımıza almak zorundayız. Fıtrat dini bizden nasıl bir ekonomik hayat, nasıl bir siyasal hayat, nasıl bir aile hayat istiyorsa öylece yaşamak zorundayız. Yönümüzü, yüzümüzü, kıblemizi, yörüngemizi Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın kitabına ve Resûlünün örnek hayatına doğru çevirmek zorundayız.

Hal böyleyken, Allah bizden bunu isterken şimdi Allah için kendimizi bir sorgulayalım. Yaşadığımız şu hayatta, aile hayatımızda, siyasal hayatımızda, ekonomik hayatımızda gidişimiz, yönümüz kime doğru? Kime yönelmişiz, kime doğru gidiyoruz? Kimin yörüngesindeyiz? Allah'a doğru mu, yoksa hevâ ve heveslerimize doğru mu? Allah'ın dinine doğru mu, yoksa şu müşrik sistemin bize empoze ettiği zulüm anlayışlarına doğru mu? Nereye doğru gidiyoruz? cennete mi yoksa cehenneme mi? Bunun hesabını çok iyi yapmak zorundayız.

31,32. "Allah'a yönelerek O'na karşı gelmekten sakınınız, namaz kılınız, dinlerinde ayrılığa düşüp fırka, fırka olan, her fırkasının da kendisinde bulunanla sevindiği müşriklerden olmayınız."

Sadece Rabbimize yönelik bir hayat yaşayın. Ona karşı takva sahibi olun. Hayatımızı Allah için yaşayın. Namazınızı ikâme edin. Namazı ayağa kaldırın. Hayatınıza hakim bir namaz kılın. Namazınıza özdeş bir hayat yaşayın. Ekonominize, mala bakışınıza, siyasetinize, gecenize gündüzünüze, aile hayatınıza namaz hakim olsun. Öyle bir namaz kılın ki bu namaz Allah'tan mesaj alma makamı olsun. Öyle bir namaz kılın ki bu hayatınızın Allah'a raporunu sunmanız olsun. Öyle bir namaz kılın ki bu namaz size fakir fukaranın hakkını gözetmeyi emretsin. Öyle bir namaz kılın ki bu namaz sizi zulme götürmesin. Öyle bir namaz kılın ki bu namaz ırz ve namuslarınızı korusun. Böyle bir namaz ki bu namaz sizi Allah'a ve insanlara verdiğiniz sözlerinizde durmaya götürsün.

Ve müşriklerden olmayın. Ki onlar dinlerini fırka, fırka yapıp, şia, şia, grup grup oldular. Ve her bireri, her bir grup, her bir fırka, kendilerinde olanlarla sevinmekte, övünmekte, şımarmakta ve böbürlenmektedir. Dini parçalamışlar, kitabı parçalamışlar, hayatı parçalamışlar. Her bireri dinin, kitabın bir bölümüne sarılıp bayraklaştırmış. Her bireri kendilerince dinden, kitaptan hoşuna giden bir parçayı bayraklaştırıp din haline getirmiş ve her bireri de kendi hayatından mutmain olmuş. Her bireri kendisinin mutlak doğruluğuna ve karşısındakinin yanlışta olduğuna kanaat getirmiş. Müslümanların hepsi tek bir grup, tek bir cemaat, tek bir ümmet olmak zorundadırlar. Müslümanlar dinin tamamına, kitabın tümüne iman etmek zorundadırlar.

33,34. "İnsanlar bir darlığa uğrayınca Rablerine dönerek O'na yalvarırlar, sonra Allah, katından onlara bir rahmet tattırınca içlerinden bir takımı kendilerine verdiklerimize nankörlük ederek Rablerine eş koşarlar. Safa sürün bakalım, yakında göreceksiniz."

İnsanlar bir darlığa düştükleri zaman, kendilerine bir zarar isabet ettiği zaman hemen Rablerine yönelip dua dua yalvarıp yakarırlar. Bir sıkıntı, bir dert, bir hastalık, bir fakirlik dokunduğu zaman bütün varlıklarıyla Allah'a yönelerek dua ederler. Sonra Allah onlara katından bir rahmet tattırdığı zaman da onlardan bir grup Rablerine şirk koşmaya, ortaklar koşmaya başlıyorlar. Evet kendisine bir zarar, bir felâket, bir musîbet geldiği zaman hemen Rabbine yönelerek dua ediyor, aman ya Rabbi zaman ya Rabbi! Bu belâdan beni kurtarsan, kurtarsan sen kurtarırsın! Sen korursun! diye dua dua yalvarıp yakarıyor. Ama sonra kendisine Rabbinden onun mukabili bir nimet ulaşınca, Allah onu bir nimetle

değiştirince de daha önce dua ettiği Rab-bini unutup Ona ortaklar bulmaya, Ona şirk koşmaya başlayıveriyor. Allah'a müşrikçe bir karşı koyuşa geçiveriyor. Allah'ın yetkilerini sınırlandırmaya, Allah'ı hayatına karıştırmamaya başlayıveriyor.

Ne kötü bir tavır değil mi? Sıkıntı, deprem, felâket anlarında dua dua yalvardığı Allah'ı unutuyor ve artık ya Rabbi kusura bakma, sana ihtiyacım kalmadı diyor. Arada Seni memnun etmek için üç beş kuruş bir dilenciye vereyim, ama Sen benim malımın tümüne, hayatımın tümüne karışamazsın demeye başlayıveriyor. Arada bir işte bayramlarda namaz da kılayım ama tüm zamanlarımı sana veremem demeye başlayıveriyor. Yönetimime, hukukuma, ekonomime, mektebime, kazanmama, harcamama, dükkanıma, evime karışamazsın demeye başlayıveriyor.

İşte görüyoruz hastayken dua dua Allah'a yalvarıp şifa bekleyen adam iyi olunca bakıyorsunuz ki adam kendisini hastalıktan kurtaran Rabbine hamd edecek yerde, Ona kulluğa yönelecek yerde, Onu gündeme getirip şükredecek, teşekkür edecek yerde Onu unutarak şirk koşmaya başlayıveriyor. Beni doktor kurtardı, bana şu ilaç şifa verdi, beni filanlar, feşmekânlar kurtardı demeye, onlara hamd etmeye başlayıveriyor. Eğer onlar olmasaydı halim perişandı diyerek Allah'a nidler, ortaklar bulmaya başlayıveriyor. Daha önce dua ettiği Allah'ı diskalifiye ederek işte kafamı çalıştırdım. Aklımı kullandım. Falan müdür, filan efendi yetişti de beni kurtardı demeye başlayıveriyor. Bu nimetin kendisine Allah'tan geldiğini unutuveriyor. Veya işte adam önceleri fakirdir, dar gelirlidir. Dua dua Allah'a yalvarıp yakarır. Ya Rabbi bana imkân ver diye.

Sonra Allah ona zenginlik verir, ekonomik, siyasal güçlere ulaşır, sonra kendisine bunları veren Allah'ı unutarak sevinmeye, şımar-maya başlıyor. Namazı, niyazı terk ediveriyor. Örtülüyse açılıp saçılmaya, Allah'a hamd edeceği yerde, bu verdiklerinden ötürü daha çok Ona kulluğa koşacağı yerde Ona nidler, ortaklar bulmaya, onlara hamd etmeye başlayıveriyor. Efendim, beni bu noktalara falanlar, filanlar taşıdılar. Efendim ben bütün bunları diplomamla kazandım. Bunları ben hak ettim demeye ve Rabbine karşı kulluğu, teslimiyeti, ibadeti, itaati bitiyor, cennet, cehennem, âhiret, hesap, kitap unutuveriyor. Yâni kötü gününde Allah'ı hatırlıyor, ama iyi gününde, işi bitti mi Allah'ı unutuveriyor.

Haydi faydalanın bakalım. Faydalansınlar bakalım biraz. Biraz nimetlenip

keyfetsinler bakalım. Mallarıyla, mülkleriyle, dünyalarıyla biraz yaşasınlar bakalım. Yakında bileceksiniz. Ne kadar keyf içinde bir hayat yaşayabilir insan? Ne kadar devam edebilir keyfi? Ne kadar devam edebilir sıhhati? Tekrar hastalanacak değil mi? Tekrar sıkıntılar gelmeyecek mi? Tekrar bir felâket daha gelmeyecek mi başına? Kıyamet kopmayacak mı? Ölüm gelmeyecek mi? Nasıl böyle bir tavır sergileyebilir insan Rabbine karşı?

35. "Yoksa onlara ortak koşmalarını söyleyen bir delil mi indirdik?"

Yoksa Biz onlara bir delil, bir sultan mı indirdik ki o delille şirk koşuyorlar? Şirklerine bir delil mi bulmuşlar? Biz onlara bir delil mi indirdik ki o delile dayanarak şirk koşuyorlar? Şirklerine bir delil, bir âyet mi indirmişiz biz? Yâni yoksa sıkıntılı dönemlerinizde, zayıf anlarınızda, Bize muhtaç olduğunuz zamanlarda Bize dua edin, bize kulluk edin, ama iyi günlerinizde Bizi bırakıp başkalarına kulluk edin diye bir yasa mı kıldık onlara? Bazen mü'min olun, bazen kâfir ve müşrik olun mu dedik onlara? Nerden çıkarıyorlar bunu? Neye dayanıyorlar? Ne bilgi, ne delil var ellerinde?

36. "İnsanlara bir rahmet tattırdığımız zaman ona sevinirler, ama yaptıklarından ötürü başlarına bir kötülük gelirse hemen ümitlerini kaybediverirler."

Biz insanlara bir rahmet, bir nimet tattırdığımız zaman onunla sevinip övünürler. Ama elleriyle işledikleri suçlardan dolayı onlara bir kötülük geldiği zaman da hemen tüm ümitlerini kaybediverirler. Aman bittik, tükendik, mahvolduk demeye, dövünmeye başlayıverirler. Halbuki nimet de, musîbet de imtihan konusudur. Nimetler anında sevinip coşup ta kötülükler anında niye koyuveriyorsunuz?

37. "Allah'ın, rızkı dilediğine yayıp bir ölçüye göre verdiğini görmezler mi? Doğrusu bunda, inananlar için dersler vardır."

Allah rızkı dilediğine yayar, saçar, bol bol verir, dilediğine de kısar. Bu Onun yasasıdır. Kim karşı gelebilecek de Allah yasasına? Mülkün sahibi Odur. Mülkünde dilediği gibi hükmetme yetkisi Ona aittir. Ve Allah rızkı çok verdiklerini daha çok seviyorum, onlar Benim yanımda üstündür, Ben zenginlere şeref veriyorum, fakirleri de şerefsiz kılıyorum diye bir âyet de indirmemiştir. Zenginliğin ve fakirliğin şeref ve şerefsizlikle bir ilgisinden söz etmemiştir. Veya

sağlık verdiklerim üstündür, hastalık verdiklerim alçaktır diye bir âyet indirmemiştir. Felâket verdiklerimi bunlarla cezalandırıyorum, ama bu tür felâketler vermediklerimi de mükâfatlandırıyorum diye bir yasa koymamıştır Rabbimiz.

Bu Allah'ın imtihan gereği bir takdiridir. Kimine hastalık verir, kimine sağlık. Kimine zenginlik verir, kimine fakirlik. Kimine nimet, kimine felâket verir. Bunların hepsi birer imtihandır. Bunu hiçbir zaman unutmamak zorundayız. Materyalist bir düşünceye, pozitivist bir anlayışa kapılan insanlar bunu yanlış anlıyorlar. Onlara göre hastalık bir imtihandır, ama sağlık bir imtihan değildir. Fakirlik bir imtihan konusudur ama sanki zenginlik bir imtihan konusu değildir. Zelzele, ölüm gibi şeyler bir imtihandır ama varlık, nimet, bolluk sanki bir imtihan değildir. Halbuki Rabbimiz kitabımızın pek çok yerinde Biz size verdiklerimizle sizi imtihan etmekteyiz buyurmaktadır. Öyleyse hayatın tümünü imtihan olarak düşünmek ve değerlendirmek zorundayız. Böyle yaparsak başaracağız demektir.

İşte bunda iman etmek isteyenler için âyetler var, ibretler, dersler vardır. Öyleyse ey Müslüman sen bu değerlendirmeleri bırak ta Allah sana imkân verdiği zaman, mal mülk verdiği zaman sen şöyle bir tavır al. Allah senden şunu istiyor:

38. "Yakınlığı olana, yoksula, yolda kalmışa hakkını ver. Allah'ın rızasını dileyenler için bu daha hayırlıdır. İşte onlar saadete erenlerdir."

Yakınlığı olan akrabalara hakkını ver. Fakirlere ve yolda kalmışlara da haklarını ver. İşte Allah'ın rızasını isteyenler için bu daha hayırlıdır. Ve işte felaha erenler, dünyada da ukbada da kazananlar, başarıya ulaşanlar bunlardır. Evet demek ki bu dünyada çok servete ulaşmak, sıhhate kavuşmak, iyiliklere ulaşmak değil, bunları Allah yolunda Allah'ın istediği yerlerde harcayabilmekte, kullanabilmektedir.

Öyle bir Müslüman olacağız ki sahip olduklarımızı Müslümanlarla paylaşacağız. Öyle bir Müslümanca hayat yaşayacağız ki diğer Müslüman kardeşlerimizden farklı bir yaşam standardımız olmayacak. Ekonomik gücümüzü, akrabalarımızla, fakirlerle, yolda kalmışlarla bölüşeceğiz. Öyle bir infak hayatı, öyle bir paylaşım hayatı yaşayacağız ki karşımızdaki Müslüman

kardeşlerimizi kendimize imrendirmeyeceğiz. Hiçbir Müslüman kardeşimiz bizim ekonomik gücümüz karşısında ezilmeyecek. Evimiz, barkımız, harcamalarımız karşısında hiçbir Müslüman aşağılık duygusuna kapılmayacak. Bize bakan insanlarda şahsiyet bozukluğu oluşmayacak. Malımızı, harcamamızı kısıp, hayat standardımızı aşağıya çekip arta kalan paramızı Müslüman kardeşlerimize ulaştırmanın kavgasını vereceğiz. Rasulullah efendimiz ve sahâbesinin yaşantısını, ihtiyaç anlayışını kendimize örnek alacağız.

İşte o zaman bu bizim hakkımızda, toplumumuz hakkında hayırlı olacaktır. O zaman hem biz hem de toplumumuz felaha erecektir. Dünyada da ukbada da başarıya ulaşacak, felaha erenlerden olacağız inşallah.

39. "İnsanların malları içinde artsın diye verdiğiniz her hangi bir fâiz Allah katında artmaz; fakat Allah'ın rızasını dileyerek verdiğiniz herhangi bir sadaka böyle değildir. İşte onlar sevaplarını kat kat artıranlardır."

Evet Kitabımızda fâizin yasaklığı konusunda ilk gelen âyet işte budur. İnsanların mallarında artış olsun diye alıp verdiğiniz fâiz kesinlikle bilesiniz ki asla Allah katında artmaz. Ama fazla kazanalım, malımız fazlalaşsın diye değil de mahza Allah rızası için verdiğiniz zekatlar ise bol bol nimetlerini artıran kimselerdir.

Evet fâiz Allah katında artmazken zekatlar artmaktadır. Fâizle fazla kazanmak isteyen kimselerin kazançları asla bereketli olmayacaktır. Ama Allah için borç verenlerin, Allah için infak edenlerin kazançlarına Allah bereket verecektir. Allah için yedirenlerin hayatı güzel olacaktır. Daha fazla ekonomik güce ulaşmak için infak etmekten korkanların hayatlarında hiçbir bereket olmayacaktır.

İşte bu sûreden daha sonra inen Bakara sûresinde Rabbimiz kullarının kalplerine infak duygusunu yerleştiriyordu. Bunların birbirinin zıddı olduğu anlatılıyordu. Fâiz belâsından kurtulmanın yolunun Allah için infaka hazır oluş olduğu anlatılıyordu. İnfakı unutup materyalist bir anlayışla fâize batan toplumların haksızlıklardan, zulümlerden, sömürü düzenlerinden kurtulamayacakları anlatılıyordu. Unutmayalım ki fâiz pisliğinden kurtulmanın

yolu özverili bir anlayışı, infaka dayalı bir hayatı gerçekleştirmektir. Müslümanlar kendi ekonomik güçlerine Müslümanları, hattâ tüm dünya insanlığını ortak etmek zorundadır.

40. "Sizi yaratan, sonra rızıklandıran, sonra öldüren daha sonra da dirilten Allah'tır. O'na koştuğunuz ortaklarınızdan böyle bir şey yapan var mıdır? Allah onların ortak koştukları şeylerden münezzehtir, yücedir."

Unutmayın ki O Allah sizi yarattı. Varlığınızı Ona borçlusunuz. Yaratıcınız Odur. Sonra yine O Allah sizi rızıklandırdı, sizi doyurdu. Sonra yaşadığınız bu hayatın sonunda O Allah sizi öldürür, sonra sizi tekrar diriltir. Evet yaratan O, doyuran O, mal mülk veren O, hayatımızın sonunda bizi öldürecek olan O, ölümlerimizden sonra yaşadığımız bu hayatın hesabını sormak üzere bizi tekrar diriltecek olan Odur. Peki şimdi söyleyin bakalım. Allah'ı bırakıp ta Onun berisinde Ona ortak tuttuklarınız, kendilerine Allah yetkilerini verdiğiniz o sahte tanrılarınız bu işleri becerebilirler mi? Yaratıcılık özellikleri var mı onların? Bir şey yaratabilmişler mi? Rızık verme, doyurma özellikleri var mı onların? Kimi doyurabilmişler? Diriltme özellikleri var mı? Hangi ölüyü diriltmişler? Kime can vermişler? Bunları Allah'tan başka yapabilecek kim var? Allah'a ortak koştuğunuz hangi tanrı, ya da tanrıçalarınız yapabilecek bunları?

Sübhanallah. Halik O iken, yaratıcı O iken, rızık verici O iken, öldüren, dirilten O iken, hesaba çekecek olan O iken sübhanallah, sübhanallah. O Allah sizin bu yakıştırmalarınızdan, şirklerinizden beridir, uzaktır, çok üstündür, çok yücedir.

41. "İnsanların elleriyle işledikleri yüzünden karada ve denizde fesat çıkar; Allah da belki dönerler diye yaptıklarının bir kısmını böylece kendilerine tattırır."

Allah felah yollarını gösterirken, Allah'ın size verdiklerini Allah kullarına ulaştırın, mallarınızı ekonomik güçlerinizi paylaşmadan yana olun derken, Allah'ın verdikleriyle Allah'ın rızasını kazanın, böylece kendi hayatınızı, toplumsal hayatınızı dengede tutun derken, yeryüzünde ıslahtan yana olun derken Allah'ın bu âyetlerinden, yasalarından habersiz yaşayan insanların elleriyle yaptıkları yüzünden karada ve denizde fesat zuhur etti. Denizlerde ve yeryüzünde düzen, denge bozukluğu açığa çıktı. Belki Rablerine dönerler, belki

Rablerine kulluğa dönerler, belki tevbe edip Rableriyle aralarını ıslah ederler diye yapmış oldukları amellerinden bir kısmını onlara tattırır Allah. Allah onlara yaptıklarının bir kısmını bir ceza olarak tattırır ki akıllarını başlarına alsınlar diye. Ama gelin görün ki onlar bu cezalarla akıllanacakları yerde isyanlarını daha da artırmaktadırlar.

Evet insanların elleriyle yaptıkları yüzünden, Allah yasalarını bırakıp küfür ve şirk anlayışlarının peşine düşmelerinden ötürü karada ve denizde Allah'ın yaratışını, Allah'ın fıtratını, Allah'ın fıtrî düzenini bozmaktadırlar. Allah'ın tevhid düzenini bozmaktadırlar. Yeryüzünde ekonomik bozukluğu yasallaştırmaları, hep ben kazanayım, hep ben yiyeyim, hep ben şişeyim, başkaları ne olursa olsun anlayışı yeryüzünün dengesini bozmuştur.

Evet insanların elleriyle işledikleri suçlar yüzünden denizde ve yeryüzünde fesat çıkmıştır. Fesat, ifsat yeryüzünde küfrü yaymak, küfrü hakim kılmak, küfrü ve şirki yasallaştırmak demektir. Allah'ın yeryüzünde koyduğu kendisine kulluk düzenini değiştirip, ilga edip onun yerine başkalarına kulluk düzenini ikâme etmek demektir. Fesat, bozgunculuk yeryüzünde Allah kullarının Allah'tan başkalarına kulluk etmesidir. Yeryüzünde Allah'ın kullarının kendi hür iradeleriyle kime kulluk edeceklerine, kimin kanunlarına itaat edeceklerine karar verme haklarının ellerinden alınmasıdır fesat. Allah kullarını zorla kendi kanunlarına uyarak kendilerine kulluğa zorlamaktır.

İşte fesat budur. Ve işte yeryüzünde düzen koyan Allah'ın vahyinden, Allah'ın düzeninden habersiz insanların topluma hakim olması o toplumu fesada verecek ve insanlar arasında Cenâb-ı Hakkın rahmet ve merhamet esaslarına dayalı tüm insanlar arası ilişkileri param parça edecektir. Böyle insanların toplumumuza egemen olmaları sebebiyle şu anda ülkemiz bozulmuş, şehrimiz bozulmuş, köyümüz mahallemiz bozulmuş, yeryüzü bozulmuş, emânet ve güven duy-guları ortadan kalkmış, kimse kimseye güvenemiyor, rahmete dayalı tüm ilişkiler kalkmış, Müslüman Müslümanı aldatıyor, kardeş kardeşi ezmeye çalışıyor.

42. "Ey Muhammed! De ki: "Yeryüzünde dolaşın da daha öncekilerden çoğu putperest olanların sonunun nasıl olduğuna bir bakın."

Evet haydi yeryüzünde gezin dolaşın, sizden öncekilerin âkıbetleri ne olmuş? Nasıl olmuş bir bakın. Onların pek çoğu müşrikti. Allah'a Allah'ın

istediği gibi iman etmiyorlardı. Allah'ı hayatlarına karıştırmak istemiyorlardı. Allah'la birlikte hayatlarında söz sahibi ortaklar kabul ediyorlardı. Evet böyle geçmişte hakkı yalanlayanların, dinin aleyhinde kıyam edenlerin âkıbeti ne oldu? Eyke'nin, Ashab-ı Uhdû-d'un, Ashab-ı Hûd'un, kavm-i Lût'un, Sodam, Gomerin hali nice oldu? Bizans'ın Romanın hali ne oldu? Onlar Allah'a şirk koşmuşlar, hakkı yalanlamışlar, dini reddetmişler, kendileri rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulunmuşlar. Ya Rabbi her ne kadar da sen eğitiminiz şöyle ol-sun demişsen de, hukukunuz böyle olsun, ekonominiz şöyle olsun, ticaretiniz, aile hayatınız, sosyal düzeniniz, siyasal yapılanmanız şöyle olsun diyorsan da biz böyle de yaparız diyenlerin âkıbetleri ne oldu? bir görün diyor Rabbimiz.

Allah dünyayı yarattı ve işi bitti diyerek, Allah hayata karışmaz, Allah dünyanın idaresini bize bıraktı, bizim için en ideal sistem bizim yaptığımız sistemdir, Allah sistem konusunda bilgisizdir, Allah bu konuları bilmez diyerek Allah'a şirk koşanların âkıbetleri nasıl olmuş bir bakın diyor Rabbimiz. Gezin dolaşın ve onların âkıbetlerine bir bakın diyor. Yeryüzü bunların enkazlarıyla doludur diyor.

Evet Rabbimiz bizden geçmişi ibretle tahlil edip ondan ibret almamızı istiyor. Öyleyse bizler bizden öncekilerin durumlarını incelemek zorundayız. Peki acaba öncekilerin durumlarını anlamanın bilmenin yolu ne? Nereden öğreneceğiz bunu?

Kur'an üzerinde yapacağımız ciddi bir gezinti geçmişi bizim gözümüzün önüne getirecek, bizi geçmişle yüz yüze, burun buruna getirecektir. Bizi tarihin derinliklerine götürecektir. Bir anda kendimizi geçmişlerin dünyasında bulacağız. Nuh (a.s) un toplumunun içine gideceğiz. Yok olanlarla, harap olanlarla yüz yüze geleceğiz. Çoğunluğunun müşrikçe bir hayat sürdüğü nice toplumların yıkılışlarına, batışlarına şahit olacağız. Onların helâklerini gözlerimizle göreceğiz. O toplumlar içinde azınlıkta olan peygamber taraftarlarını göreceğiz. Peygamber ve beraberindeki az sayıdaki Müslümanlar kâfirle karşısında direnmek zorundalar. Direndiler Allah'ın elçileri. Kâfirlerin zulümleri, işkenceleri karşısında asla müşrik olmadılar. Bütün bir dünyaya canları pahasına karşı koydular. Ama toplumları hayatlarına Al-lah'ı ve elçilerini karıştırmamakta direndiler. Her bireri ayrı ayrı bir kü-für ve şirkin takipçisi oldular da Allah ta onları yerin dibine

İkinci olarak da yeryüzünde gezip dolaşarak Rabbimizin meş-hûd

âyetleriyle yüz yüze gelerek, geçmişlerin harabeleri, kalıntıları arasında dolaşarak böylece geçmişi tanıma imkânını elde etmiş olacağız. Bunu elde edince de geçmişi yargılama, geçmişten ibret çıkarabilme imkânını da elde etmiş olacağız. Yâni geçmiştekiler niçin helâk olmuşlar? Bunlar ne yapmışlar, nasıl davranmışlar da helâk olmuşlar? Nasıl bir helâk yasası gerçekleşmiş? Bunu bilecek, bundan ibret alacak ve böylece biz de onların düştüklerine düşmemeye çalışacağız. İşte Rabbimiz bizden bunu istiyor.

Evet gerek bu kitabın âyetleri arasında, gerekse şu yeryüzünde böylece helâk olanları gördükten, bildikten sonra sen ey peygamberim, sen ey Müslüman:

43. "İnsanların fırka, fırka olacağı, Allah katından kaçınılmaz o günün gelmesinden önce, kendini dosdoğru dine yönelt."

Yüzünü gayyim olan, Gayyum olan bir Allah'tan gelen, sağlam, doğru, başka hiçbir dine, başka hiç bir sisteme muhtaç olmadan varlığını sürdüren dine döndür. Yüzünü, yönünü Kayyum olan Allah'ın sağlam dinine döndür. Rabbin Kayyum olan Allah olsun. Dinin teslimiyet dini olan İslâm olsun. Örneğin, önderin Hz. Muhammed (a.s) olsun. Allah'tan başka hiç kimsenin değiştiremeyeceği, Allah'tan başka hiç kimsenin geri döndüremeyeceği, geleceği mutlak olan bir gün, kıyamet günü gelmezden önce. İşte o gün insanlar grup grup ayrılacaklar, bölük bölük olacaklar. İşte yeryüzündeki hayatın sonu olacak olan o gün gelmezden önce gelin ey insanlar yüzümüzü, kıblemizi gayyim bir dine döndürelim. Tüm benliğimizle Allah'a kulluğa yönelelim. Tüm hayatımızda Allah dinine teslim olalım, Allah için bir hayat yaşayalım. Değilse unutmayalım ki:

44. "Kim inkâr ederse, inkârı kendi aleyhlerine olur. Yararlı iş işleyen kimseler, kendileri için rahat bir yer hazırlamış olurlar."

Kim küfrederse, kim kâfir olursa, kim nankörlük yapar, Allah'ı, Allah'ın gayyim olan dinini örterse, kim fıtratını örterse bilsin ki onun küfrü kendi aleyhinedir. İşte o gün ayrılacak, ayrışacak gruplardan bir tanesi bunlardır. Kâfirlerin zararları kendilerinedir. Hesapları aleyhlerine işleyecek. Hesap onların cehennemlerine karar verecek. Cehennem onları bekleyecek. Azap onları kuşatacak. Allah'ı, kitabı ve peygamberi örterek kâfirce bir hayat yaşamaları sadece onların kendilerine zarar verecek. Tabii kendileri gibi olan, kendilerinin

küfrünü paylaşan kimselere olacaktır.

Kim de sâlih amel işlerse, kim de sâlih bir imanın gereği olan, fıtrata yaraşır ameller işlerse o da kendisi için cennet nimetlerini, rahat mekânını hazırlamıştır. Artık böyle kimseler için cennet hazırlanmıştır. Cennet ve nimetler onları beklemektedir. O mü'minlerin dünyada yaşadıkları hayatları, işledikleri güzel amelleri kazanmıştır o cenneti. Yaşadıkları bu hayatta yalnız Allah'a kullukları, yalnız Allah'ı dinlemeleri, yalnız Allah'ı razı etmek için çırpınmaları hazırladı o cenneti. İşte gözlerin görmediği, kulakların duymadığı nimetleriyle cennet hazır bir şekilde onları bekliyor.
45. "Çünkü Allah inanıp yararlı iş işleyenlere lütfundan karşılık verecektir. Doğrusu O, inkârcıları sevmez."

İman eden, iman kaynaklı bir hayat yaşayanlara, iman edip imanlarını hayatlarında sâlih amel olarak görüntüleyenlere, hayatlarını imanlarıyla düzenleyenlere kendi fazlından bol bol mükâfatlar vermek, onların gözlerini, gönüllerini aydın etmek için Allah işte böyle mü'minleri diriltir ve cennetine gönderir. Ama Allah kâfirleri hiç mi hiç sevmez. Çünkü o kâfirler de Rablerini sevmiyorlardı. Rablerinin dinini, Rablerinin hayat programını reddederek kendi dünyalarına kendileri karar veriyorlardı. Allah'ı hayatlarına karıştırmıyorlardı. Yaratan, rızık veren, öldüren, dirilten, hesaba çekecek olan Allah'ı hesaba katmadan bir hayat yaşıyorlardı. Dinlemediler Allah'ı, dinlemediler kitabı, dinlemediler peygamberi. Bundan dolayı da Allah onları sevmedi. Sevseydi elbette Müslümanlara haksızlık yapmış olurdu. Müslümanlar Allah'ın âdil olduğuna inandılar. Çünkü Allah kendisini onlara böylece haber verdi. Allah doğru söylerdi. Elbette âdil olan Allah adâletiyle hükmedecekti.
46. "Rüzgarları müjdeci olarak göndermesi, size rahmetini tattırması, buyruğu ile gemilerin yürümesi, lütfundan rızık istemeniz, O'nun varlığının belgelerindendir. Belki şükredersiniz."

Müjdeci olarak rüzgarları göndermesi Allah'ın âyetlerindendir. İşte böylece rahmetinden, bereketinden size tattırmak için rüzgarlarını size gönderir Allah. Gemilerin Onun buyruğu ile, Onun koyduğu yasalarla akıp giderken Onun farzlarından aramanız da Allah'ın âyetlerindendir. Onun fazlından, Onun nimetlerinden rızık arayacaksınız. Nimet konusunda, rızık konusunda hepiniz Ona muhtaçsınız. Size karşı rahmeti sonsuz olan Rabbiniz, sizi sizden daha çok seven Rabbiniz ihtiyacınız olan rızıklara ulaşabilmeniz için kullandığınız gemileri hareket ettirecek rüzgarları sizin emrinize Mûsâhhar kılıyor ki Onun

fazlından ticaret yolculukları yapabilesiniz.

Sonra yine arazilerinizi sulayacak yağmurun habercisi, müjdecisi olarak Rabbiniz o rüzgarları size göndermektedir. Böylece umulur ki Rabbiniz teşekkür edersiniz, şükredersiniz. Bu nimetlerin vericisini anlar ve ulaştığınız bu nimetleri Rabbinize kullukta kullanırsınız.

Öyle değil mi? Rabbiniz o rüzgarları göndermese, o suya gemileri kaldırma yasasını koymasa, o rüzgarlara gemileri taşıma emrini vermese, o haşin dalgalara kullarıma karşı mutedil olun demese, rüzgarlara kullarıma itaat edin demese, boyun bükün demese, yağmurlara kullarıma rızık kapıları açın demese, bizlere verdiği rızıkları yeme imkânı vermese, ağzımızın tadını alıverse, sıhhatimizi bozuverse ne yaparız? Şu dünyamızın, şu hayatımızın düzenini bozuverse, geceyi ebedî kılıverse, güneşimizi kaldırıp alıverse ne yaparız? Bu hayata ne kadar direnebiliriz? Tüm varlık Rablerinin emrine boyun bükmüşler, Rablerinin kendilerine takdir buyurduğu bir yasayla hareket etmektedirler. Peki siz kimin yasalarına teslimsiniz? Siz kimi dinliyor, kime kulluk ediyorsunuz?

47. "Andolsun ki ey Muhammed! Senden önce, bir çok peygamberleri ümmetlerine gönderdik, onlara belgeler getirdiler; dinlemeyip suç işleyenlerden öç aldık, zira inananlara yardım etmek bize hak olmuştu."

Muhakkak ki Biz senden önce de toplumlarına elçiler gönderdik. O peygamberler gönderildikleri toplumlara apaçık âyetler, apaçık belgeler, deliller, hüccetler getirdiler. Tıpkı şu size gönderilen rüzgar, yağmur âyetleri gibi. Gerek şu elinizdeki kitabın âyetleri gibi işitsel âyetler, gerekse az evvel anlatılan görsel âyetler getirdiler onlara. Zaten bu âyetler birbirlerini desteklemektedirler. Kâinatta Rabbimizin yarattığı tüm âyetler peygamberlerin getirdiği âyetleri tasdik ederler. Evet Bizim elçilerimiz onlara kâinat âyetlerini tasdik eden apaçık âyetlerle geldiler de ne onların getirdiği apaçık âyetlere ne de şu kâinat âyetlerine inanmadılar. Allah'ın âyetlerine karşı duyarsız, ilgisiz bir tavır takındılar da Biz de o mücrimlerden, o isyankarlardan, o Allah, peygamber, kitap tanımazlardan intikam aldık.

Onlardan intikam alırken, onların ağızlarının payını verirken mü'minlere de yardım ettik. Çünkü Bize bir haktı, Biz bu hakkı yasa olarak belirledik ki

mü’minlere yardım etmemiz, mü’minleri desteklememiz Bizim üzerimize düşen bir işti. Kendi yasasını kendisi belirler Rabbimiz. Kâfirlerden, müşriklerden, mücrimlerden intikam alırken de, onlara hak ettikleri cezayı verirken de, mü’minlere yardım ederken de kendi yasasını kendisi belirler Rabbimiz. Kimsenin etkisi altında karar vermez O. Mü’minlere yardımı kendi kendine yazmıştır Rab-bimiz. Kesinlikle mü’minlere yardım edecektir.

Ama tabii bunu da bir yasaya bağlamıştır. Mü’minler kendisine kendisinin istediği gibi iman edecekler, imanlarının gereği bir hayat yaşayacaklar ve imanlarının gereğini yerine getirme konusunda sabredecekler, dayanacaklar, direnecekler, sadece Rablerine güvenip dayanacaklar. Allah’a kulluğun, Allah’a hamd etmenin direncini, mü’-mince bir hayat yaşamanın direncini gösterecekler. Sonuç Allah’ın emrindedir. Yardım ve zafer Allah’ın katındadır. İntikam sahibi olan mutlaka mücrimlerden intikam alacak, nusret sahibi olan Allah mutlaka müminlere yardım edecektir. Bu Allah’ın değişmez bir yasasıdır.
48,49. “Rüzgarları gönderip bulutları yürüten, onları gökte dilediği gibi yayan ve kısım, kısım yığan Allah'tır. Artık sen de aralarından yağmurun çıktığını görürsün. Allah'ın, kullarından dilediğine verdiği yağmurla, daha önceden kendilerine yağmur indirilmesinden ümitlerini kesmiş oldukları için onlar seviniverirler.”

Allah rüzgarları gönderir, onlar da bulutları kaldırır. Böylece Allah dilediği gibi gökyüzünde o bulutları yayar. Sonra o bulutları parça parça eder de nihâyet onların arasından yağmurun çıktığını görürsün. Rabbimiz rüzgarlarını gönderiyor, emrediyor rüzgarlarına bulutları yürütün diye, onlar bulutları yürütüp gökyüzünde yayarlar, parça parça, bölük bölük yaparlar ve sonra o bulutların arasından yağmur yağdırır. Ve Allah onu kullarından dilediklerine ulaştırıp isabet ettirir, onlar da bunun la sevinirler.

Rabbimizin rahmet ve bereket kaynağı yağmurlarının bize inişi işte böyledir. Rüzgarların sahibi Allah’tır. Rüzgarlara hükmeden Allah’tır. Bulutların boynundaki kulluk iplerinin ucu Allah’ın emrindedir. Bulutlara emreden Allah’tır. Bulutlardan muhtaç olduğunuz yağmuru indiren Allah’tır. Yağmuru dilediği kullarının üzerine rahmet ve bereket olarak indiren de Allah’tır. İşte tıpkı kullarına rahmet ve bereket olarak indirdiği vahiy nimeti de aynen böyledir. Yağmur âyetiyle ölü arazileri dirilttiği vahiyle de ölü kalplere yönelir Rabbimiz. Onlar üzerine gönderir rahmetini, bilgisini, vahyini, hidâyetini. Kimilerine isabet ettirir onu. Kimileri istifade eder ondan. Ama insanların pek çoğu da kabul

etmez Allah'ın rahmetini. İstemezler hidâyeti, istemezler Müslümanca bir hayatı. Allah'ın hidâyetine talip olanlar Allah'ın gönderdiği bu vahiy nimetleriyle sevinirler, coşarlar, mutlu olurlar. Müslüman olurlar ve İslâm'ın izzet ve şerefini yaşarlar.

Halbuki onlar daha önce yağmur konusunda iyice ümitlerini kesmişlerdi. Yağmaz artık diyorlar, gelmez artık diyorlardı. Günler, aylar geçmişti de gökyüzünde bir karış bulut görünmez olmuştu, tıpkı kupkuru kuruyan toprağın yüzü gibi insanların yüzleri de ümitsizlikten kırış, kırış olmuştu. Eyvah dediler, işimiz bitik. Eyvah dediler yağmur yağmıyor. Eyvah dediler ekinler kuruyacak. Eyvah dediler hayvanlarımız telef olacak. Çoluk çocuğumuz helâk olacak. Ne yapacaklarını bilmez bir vaziyette dua dua yalvarıp yakarıyorlardı. Allah'ı bırakıp tapındıkları, dua ettikleri varlıklar terk edip yalnızca Allah'a yalvarmanın, yalnızca Allah'a yönelmenin hesabı içine giriyorlardı. İşte böyle tüm ümitlerini yitirdikleri bir anda Rabbimiz onlara böylece yağmurlarını, nimetlerini indiriyordu.

50. "Allah'ın rahmetinin belirtilerine bir bak, yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor? Şüphesiz ölüleri O diriltir. O her şeye Kadirdir."

Haydi Allah'ın rahmetinin asarına bir bak. Yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor Allah görmüyor musunuz? Bakmıyor musunuz Allah'ın rahmetinin eserlerine? İşte şu anda bir kıştan bir bahara doğru gidiyoruz. İşte bir sükuttan, bir ölümden dirilişe doğru yaklaşıyoruz. Hayat Allah'ın emrindedir. Ölüm de Allah'ın emrindedir. Dirilten de Odur, can veren de Odur, diriliği yaratan da Odur, öldüren de. Bu hayatı ve ölümü takdir eden sadece Allah'tır. Ölü olan toprağa canlılık veren, ölü olan bitkilere dirilik veren, ölü insanlardan canlılar çıkaran, diri olan insanları, hayvanları, bitkileri öldüren Allah'ın rahmetinin eserlerini görmez misiniz? Allah'ın rahmeti olmasa, Allah sizlere sonsuz merhamet sahibi olmasa yeryüzünde bu hayat olur muydu? Allah'ın bize karşı rahmetinin eserleri olmasaydı yeryüzünde bizim Ona imanımız bu kadar kolay olur muydu? Bu kadar âyet göstermeseydi kolay, kolay iman eder miydik?

51. "Bir rüzgar göndersek de yeşilliklerin sarardığını, görseler hemen nankörlüğe başlarlar."

Biz bir rüzgar göndersek de onunla ekinleri, yeşillikleri sararmış görseler hemen ardından nankörlüğe başlayıverirler. Allah'ı suçlamaya yöneliverirler.

Halbuki o önceki hayatı, önceki yeşilliği de onlara veren Allah'tı. Allah daha önce onlara rahmetini tattırdığı zaman Ona şükretmeleri gerekirken nankörlük etmişlerdi. Aynen bunun gibi Rabbimiz elçileriyle kendilerine kendilerini diriliğe çağıran âyetlerine yönelmezler, Allah'ın istediği Müslümanca bir hayatı sahiplenmezler, ama küfürlerinden, şirklerinden ötürü Allah kendilerine kendilerinden intikam almak için belâlar, musîbetler gönderdiği zaman da dünya zulüm ve işkencelerle doldu diye Allah'ı suçlamaya kalkışırlar.

Yâni Rabbimiz önce rahmetini gönderir, gönderir ama insanların o rahmete karşı menfi tutumlarından ötürü rahmetini kesiverirse, bereketini azaltıverirse, yağmurunu kesiverir, yahut bereketini kaldırıverirse o zaman insanlar Allah'a nankörlük yapmaya başlayıverirler. İşte insanlara sürekli bunlar hatırlatılır. Ey insan, kesin bilesin ki ölümü ve hayatı var eden Allah'tır. Öldükten sonra tekrar diriltecek olan da Odur. Ekinleri yemyeşil yapan, sonra sarartıp kurutan Allah'tır. O bazen veren bazen da alandır. Vermesi ayrı bir imtihan, alması ayrı bir imtihandır. Verdiğinde de aldığında da şükredebilirseniz, verdiğinde de aldığında da Ona imandan, Ona teslimiyetten vazgeçmemeyi becerebilirseniz işte o zaman kazanırsınız buyurmaktadır.

52. "Ey Muhammed! Tabiidir ki sen ölülere katiyen işittiremezsin; dönüp giden sağırlara da çağrıyı duyuramazsın."

Ey peygamberim, kesinlikle bilesin ki sen asla ölülere duyuramazsın. Sen ölmüşlere işittiremezsin. Ve de arkalarını dönüp giderken, sırt dönüp kaçarlarken o sağırlara da dâvetini duyuramazsın.

53. "Körleri sapıklıklarından vazgeçirip doğru yola döndüremezsin; ancak âyetlerimize inananlara duyurabilirsin; işte onlar Müslümanlardır."

Sen körlere sapıklıklarından dolayı hidâyet edemezsin, körlere yol gösteremezsin. Ama sen bizim âyetlerimize teslim olmuş kimselere duyurabilirsin. Evet sen ancak âyetlerimize teslim olan, yâni Müslüman olan kimselere işittirebilirsin. Ölüler asla dâveti işitmeyecekleri gibi, sağırlar da, körler de dâveti duymamak, görmemek, işitmemek için ısrarla sapıkça bir tavır alırlar. Ama Allah'a, Allah'ın âyetlerine iman edenler, Allah'a ve dinine teslim olan Müslümanlar Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçisinin dâvetine kulak verenlerdir.

İşte Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında bizlere buyuruyor ki ey

kullarım, Fıtratları bozulmuş olanlar, yaratılış melekelerini kaybetmiş, duymaz, işitmez, akıl etmez hale gelmiş, doğruya yönelme istidatlarını kaybetmiş bu ölüleri siz diriltecek değilsiniz onları ancak Allah diriltecektir. Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberlerin ne de başka birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur. Zira Allah'ın duyurmadığına kimse bir şey duyuramaz. Allah'ın söyletmediğine kimse bir şey söyletemez. Allah'ın göstermediğine kimse bir şey gös-teremez. Allah'ın şaşırttığını kimse yola getiremez.

Bunlar kabirdekiler gibi değillerdir. Bunlar vahye karşı kapılarını pencerelerini kapamış, duymayan duygulanmayan, düşünmeyen, idrak etmeyen hayattayken ölmüş insanlardır. Bunlar ölülerdir ve bunları Allah'tan başka diriltecek de yoktur. Allah bunlarda ya bir dirilme emaresi, bir canlılık belirtisi görürse, dilerse Rabbimiz dünyada diriltecektir bunları. Dilemezse de âhirette huzuruna gelinceye kadar dünyada ölü bırakacak o zaman diriltecektir.

Öyleyse Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında bize bir fıtrat yasasını haber vererek diyor ki: Ey peygamberim, ve ey peygamber yolunun yolcuları, bunu asla unutmayın. Size ancak sözü dinleyenler, söze kulak verenler, sözü işiten ve onu anlayan kimseler icabet edeceklerdir. Alıcı cihazları çalışan, fıtratları diri ve faal olan kimseler ancak icabet edecektir. Fıtratları bozulmuş olanlar, yaratılış melekelerini kaybetmiş, duymaz, işitmez hale gelmiş, doğruya yönelme istidatlarını kaybetmiş ölü olanlara gelince bilesiniz ki onlara asla işittiremezsiniz. Onlara işittirecek olan, onları diriltecek olan ancak Allah'tır. Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberin ne de başka birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur.

Zira Allah'ın duyurmadığına kimse bir şey duyuramaz. Allah'ın göstermediğine kimse bir şey gösteremez. Allah'ın şaşırttığını kimse yola getiremez. Bunlar kabirdekiler gibi değillerdir. Bunlar vahye karşı kapılarını pencerelerini kapamış duymayan duygulanmayan, düşünmeyen, idrak etmeyen, hayattayken ölmüş insanlardır. Bunlar ölülerdir ve bunları Allah'tan başka diriltecek de yoktur.

Öyle değil mi? Peygamber (a.s) ve tüm Müslümanlar ölülere işittirebilirler mi? Sağırlara duyurabilirler mi? Duymamaya, dinlememeye, iman etmemeye yemin edip tüm kapılarını pencerelerini kapatanlara bir şey yapabilir miyiz? Körlere hidâyet rehberliği yapabilir miyiz? Yâni bu insanlar şimdiden kendilerini kabirlere mahkum etmişlerse, işitmek istemiyorlarsa, ölüler haline gelmişlerse, uyarılara göre, söylenenlere göre hiçbir değişim, hiçbir devinim

göstermiyorlarsa, tepki vermez hale gelmişlerse bizim bunlara yapabileceğimiz bir şey kalmamıştır. Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberlerin ne de başka birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur. Allah'a iman eden, Allah'ın âyetlerine teslim olanlardan başka.

54. "Sizi güçsüz olarak yaratan, güçsüzlükten sonra kuvvetli kılan, sonra da kuvvetliliğin ardından güçsüz ve ihtiyar yapan Allah'tır. O, dilediğini yaratır; bilendir, Kadir olandır."

O Allah ki sizi güçsüz olarak yarattı. Yaratıldığınızda acizdiniz, hiçbir gücünüz kuvvetiniz yoktu. Dünyaya geldiğiniz günü bir düşünün. Kendinizi düşünemezsiniz de işte bir bebek düşünün. Neyiniz vardı? Ne gücünüz vardı? Bilginiz ne kadardı? Kendinizi bile tanımazdınız değil mi? Hiçbir şeye mâlik değildiniz. Bir eviniz olmadığı gibi baba evinde size ait bir odanız bile yoktu. Evet Allah böyle sizi güçsüz olarak, aciz olarak yarattı. Sonra güçsüzlüğünüzün ardından Allah size güç ve kuvvet verdi. Sonra bu kuvvetinizin ardından da bir zafiyet, ve bir ihtiyarlık verdi Allah. O Allah dilediği gibi hükmeden, dilediği gibi yaratandır. Bilen Odur, Kadir olan, her şeyi takdir eden ve her şeye güç yetiren de Odur.

Allah karşısında güç, kuvvet iddiasında bulunanlar, tanrılık iddiasında bulunanlar insanlardır. İnsanın dışındaki varlıkların hiç birisi böyle bir iddiada bulunmamaktadır. Ve ne insanlardan tanrılık iddiasında bulunanlarda, ne de insanların kendilerine tanrılık izafe ettiklerinde asla tanrılık özellikleri yoktur. Güneş, ay, yıldızlar, diktikleri putlar, uydurdukları isimler, sistemler asla tanrılık sıfatlarına sahip değillerdir. Bunların hiçbirisinin hayat programı belirleme, yasa koyma, emir ve yasak belirleme, kanun koyma hakkı da yoktur, böyle bir güçleri de yoktur.

İşte insanlardan kimilerinin tanrı kabul ettikleri güneşi düşünün, ayı, yıldızları, ateşi, putları, sistemleri düşünün. Veya insanların tanrılaştırdıkları ölmüş gitmiş kimseleri düşünün. Bunlar içinde Allah gücüne sahip birileri var mı? Yıllardır tanrı kabul edilen güneşten, aydan, yıldızlardan, ölmüşlerden şunu şöyle yapın, bunu böyle yapın diye bir emir gelmiş mi? Geliyor mu? Hayır. Bunu herkes biliyor aslında. Yâni dünkü Mekkeliler de bugünkü kâfir ve müşrikler de biliyorlar ki bunların hiçbirisi tanrılık özelliklerine sahip değillerdir. Ama bu varlıkların, bu putların arakasına saklanan tanrılık iddiasında

bulunabilecek bir varlık vardır ki o insandır. Gerek birey mânâda, gerekse toplum mânâsında insandır.

Yâni ya bir insan çıkar, ey insanlar sizin tanrınız işte şu güneştir. O sizden şunları, şunları istiyor diye sistemini kor ve herkesi ona itaat etmeye zorlar. Kendi güzüyle bu güneş tanrısına karşı gelenlere ceza verir, zulmeder ve insanların ona, yâni kendisine itaatini sağlar. Artık insanların karşısında secdeye vardıkları varlık güneş değil onun arkasındaki hakim güç olan o insandır ya da insanlardır. Peki acaba böyle dolaylı yoldan değil de apaçık, direk ben tanrıyım diyenler çıkmamış mıdır? İşte İbrahîm (a.s) döneminde Nemrut, Mûsâ (a.s) döneminde Firavun çıkmış.

Evet sadece insan böyle bir şeyi iddia edebilmiştir. İşte Rab-bimiz kitabında küfrü ve şirki sorgularken, insanların bu yanılgılarını gündeme getirirken insan unsurunu gündeme getirir. Ve kendisini tanrı görebilen ya da insanların tanrılaştırdığı insanın ne kadar zayıf olduğunu, aciz olduğunu, asla tanrı olamayacağını ortaya koyuverir. Yâni böyle kendini bile yaratmaktan aciz bir varlık nasıl tanrı olabilir de? Nasıl insanlara benim istediğim gibi yaşayacaksınız diyebilir de? İşte zaaf içinde yaratılıyor, sonra Allah kendisine güç kuvvet veriyor, sonra da yavaş yavaş yaşlanmaya ve gücünü kaybetmeye başlıyor. Yavaş yavaş elleri ayakları tutmaz, gözleri görmez, sözü dinlenmez hale geliyor. Ve sonra ölüp gidiyor. Hayatını veren Allah'ın ölüm yasasına boyun bükmek zorunda kalıyor. Nasıl tanrı olabilir bu insan şimdi? Nasıl güç kuvvet sahibi olduğunu iddia edebilir? Nasıl Allah'ı bırakın da benim emir ve yasaklarıma tabi olun diyebilir? Ya da şu zavallı kullar nasıl onları tanrı makamında görüp onların yasalarına itaat edebilirler? Siz bilirsiniz:

55. "Kıyamet koptuğu gün suçlular sadece çok kısa bir müddet kalmış olduklarına yemin ederler. Böylece onlar dünyada da aldatılıp haktan döndürülüyorlardı."

Kıyamet gerçekleştiği gün günâhkârlar ancak çok kısa bir süre, bir saat bile değil dünyada kaldıklarına dair yemin ederler. İşte bunlar böyle dünyada haktan, hakikatten döndürülürler. Allah'tan, Allah'ın âyetlerinden uzak bir hayat yaşarlar dünyada, ama sonra kıyamet koptuğu zaman da görürler ve anlarlar ki dünyada çok fazla bir hayat sürmemişler. Senelerce saltanat sürdüler bu dünyada. Ellerine geçen fırsatları kullandılar. Asıp kestiler. Ama işte sanki hiç yaşamışlar. Ne olacak ta dünya? Hani nerede bir tek emriyle milyonlarca insanı ayağa kaldıranlar neredeler? Hani milyonlara hükmedenler nerede? Gittiler değil mi?

Peki ne kadar kaldılar bu dünyada? Bir saat bile değil. Peki neyin mücâdelesini veriyorsunuz sizler şimdi? Bir saatlik dünya için mi bu kavgalarımız, bu çırpınışlarımız, bu plan ve programlarımız? Allah'a rağmen bu hayatlarımız neyin nesi böyle? Cehenneme götürecek bu hayat neyin nesi?

56. "Kendilerine ilim ve iman verilenler: "Andolsun ki, siz Allah'ın yazısında mevcut yeniden dirilme gününe kadar kaldınız. İşte bu yeniden dirilme günüdür, fakat sizler anlamıyordunuz" derler."

İlim sahibi olanlar, vahiy sahibi olanlar, kitap ve peygamber bilgisine sahip olanlar ve iman sahipleri ise şöyle derler: Andolsun ki siz Allah'ın yazgısında yeniden dirilme gününe kadar kaldınız. Allah size dünyada ne kadar mühlet tanımışsa o kadar yaşadınız, kabirlerinizde de yine Allah'ın takdir ettiği kadar kaldınız. İşte şimdi diriliş günüdür. İşte şimdi bir daha ölmemek üzere kabirlerinizden kalkıyorsunuz. Lâkin siz bilmiyorsunuz, bilmiyordunuz. Ne yaptığınızı, ne ettiğinizi bilmiyorsunuz, bilemiyorsunuz.

57. "Zulmedenlerin, o gün özür beyan etmeleri fayda vermez; artık, kendilerinden Allah'ı hoşnut edecek şeyleri yapmaları da istenmez."

Artık bugün zalimlere özürleri fayda vermeyecek. Zalimlere bugün özür beyan etmeleri bir fayda sağlamayacak. Ve kendilerinden artık Allah'ı memnun etmeleri de istenmeyecek. Allah'a kulluk yapmaları da istenmeyecek. Çünkü o dünyadaydı. Bitti artık. Kulluk, şükür, sabır, itaat, teslimiyet dünyadaydı. Zalimler pişmanlıklarını ortaya koyacaklar, özürler beyan edecekler. Aman ya Rabbi, zaman ya Rabbi, eyvah ya Rabbi, ne olur bizi tekrar dünyaya geri çevir de senin istediğin gibi yaşayalım. Âyetlerin düsturumuz olsun. Âyetlerin dilimizden düşmesin. Kitabın elimizden düşmesin. Dinin programımız olsun. Senin peygamberinin yolunda gidelim diyecekler. Seni tek Rab ve İlâh kabul edelim diyecekler.

Ama geçmiş olsun. Bu dünyadaydı. Dünyada Allah'ı değil de başkalarını rab ve ilâh kabul ediyorlardı. Dünyada Allah berisinde tan-rı bildiklerine, onların yasalarına, yönetmeliklerine toz kondurmu-yor-lardı hainler. Şimdi akılları başlarına geldi de günâhlarını da itiraf ediyorlar. Yok yok artık, af yok, özür beyanlarının dinlenmesi yok ve tekrar dünyaya döndürülmeleri de yok artık. Çünkü kitabımızın başka âyetlerinin beyanıyla bunlar tekrar dünyaya döndürülseler yine eski suçlarına, eski küfür ve şirklerine döneceklerdir. Dertleri samimi kulluk değil ateşten kurtulmaktır. Allah bunu çok iyi biliyor ve gerçekten

akıllarını başlarına alabilecekleri, Rablerinin rızasını ve cennetini kazanabilecekleri bir süre de bunlara imkân verilmiştir dünyada. Hiç ölü-mü görmediler mi bu insanlar? Kendilerinden önce tanrılık iddia edenlerin yok olup gidişlerine şahit olmadılar mı? Şimdi kendilerinin ölmeyeceklerini mi zannediyorlar? Kendi güçlerinin, saltanatlarının bitmeyeceğini mi zannediyorlar?

Eğer Rabbimiz bu âyetlerini, bu uyarıları, bu peygamberlerini gönderip bizi bilgilendirmeseydi belki ya Rab deme hakları olurdu. Ya Rab madem ki Sen vardın, madem ki ölüm vardı, madem ki kıyamet vardı, madem ki ölümlerimizden sonra dirilip hesaba çekecektin, madem ki cennetin ve cehennemin vardı da bizi niye dünyada bunlardan haberdar etmedin? Niye bize uyarıcılar göndermedin? deme hakları olabilirdi. Ama uyardı Rabbimiz. Bilgi geldi insanlığa. Şimdi şu anda kimin haberi yok bu kitaptan? Kimin haberi yok Allah'tan? Hayır hayır herkesin haberi var. Şu anda yeryüzü kâfirleri bile bile Allah'la bu savaşlarını sürdürmüyorlar mı? Şimdi karşı geldikleri Allah'la karşı karşıya geldikleri zaman eyvah diyecekler ama iş işten geçmiş olacak.

58,59. "Andolsun ki bu Kur'an'da insanlar için her türlü misali vermişizdir. Bununla beraber, eğer sen onlara bir mûcize getirmiş olsan, inkâr edenler: "Siz ancak bâtıl şeyler ortaya atanlarsınız" derler.Allah bilmeyenlerin kalplerini işte böylece kapatır."

Evet andolsun ki Biz bu kitapta insanlar için her bir meseli, her bir misali, her bir gerçeği, kıyamete kadar insanların bütün sorunlarını çözümleyecek, bütün ihtiyaçlarını karşılayacak her bir delili verdik. Bununla beraber ey peygamberin, sen onlara bu kitabın âyetlerinin dışında mûcizevi bir âyet getirsen derler ki siz ancak bâtıl şeyler ortaya koyuyorsunuz. Siz ancak bâtıllarla uğraşıyorsunuz. Bâtıl sahiplerisiniz sizler derler. İstediği kadar bu kitap apaçık âyetleriyle uyarsın onları. İstediği kadar Rabbimiz peygamberlerine ayrıca insanların akıllarını erdirecek mûcizeler göndersin, ama kâfirler dinlemesinler bu âyetleri, görmezden gelsinler bunca mûcizeleri. İnkâr etsinler Allah'ı ve Ondan gelenleri. Dünyadaki geçici güç ve kuvvetlerine güvensinler. İşte bilmeyen cahillerin kalplerini Allah böylece mühürlüyor. Gönderiyor âyetlerini, yaratıyor âyetlerini, uyarıyor insanları, ama bütün bu uyarıları görmezden, duymazdan gelenlerin de kalplerini mühür-lüyor. Artık onlar bu âyetleri görür hale gelemiyor, duyar hale gele-miyor, anlar hale gelemiyor, iman eder hale gelemiyorlar.

Bu ne kötü bir kayıp değil mi? Halbuki âyetler gözlerinin önüne kadar getirilmiş, peygamber ayaklarına kadar gelmiş. Ama adamlar bir kerecik kulak vermiyorlar. Yahu ne diyor bu Kur'an? Ne diyor bu peygamber? Bir kerecik merak edip dinleyelim de müspet ya da menfi bir tavır ortaya koyalım demiyorlar, diyemiyorlar. Şu mevsimler, şu ölümler, şu dirilişler onlar için hiçbir şey ifade etmiyor. Bir gün sana da sıra gelecek demiyor bu adamlar için.

60. "Ey Muhammed: Sabret ki, Allah'ın sözü şüphesiz gerçektir kesin olarak inanmayanlar seni hafife almasınlar."

Öyleyse sen ey peygamberim, sen ey Müslüman, bırak bu insanlar ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl bir hayat yaşarlarsa yaşasınlar. Sen sabret. Sizler sabredin. Sabırla Allah'ın istediği bir hayatı yaşayın. Sabırla Allah'a kulluğa, Müslümanca bir hayata direnin dayanının. Kesinlikle bilesiniz ki Allah'ın vaadi haktır. Allah Müslümanca bir hayata direnenlere bu dünyada ve âhirette ne vaat etmişse o mutlaka size gelecektir. Kesinlikle bilesiniz ki Allah'ın vaadi haktır. Ölüm haktır, diriliş haktır, hesaba çekiliş haktır, cennet ve cehennem haktır. Yeryüzünde Allah'ın istediği gibi yaşayan Müslümanlara Allah'ın yardımı ve zaferi haktır, kâfirlerden intikam alması haktır. Yeryüzünde Müslümanca bir hayatın kavgasını veren Müslümanlara vaat edilen izzet ve şerefin kesinlikle ulaşacağı haktır. Kâfirlere rüsvalık azabı haktır. Müslümanlar için cennet, kâfirler için de cehenneme yuvarlanış haktır.

Öyleyse ey peygamberim, bilesin ki, bilesiniz ki ey Müslümanlar, iyice iman edin ki sakın ha sakın iyi inanmamış olanlar seni, sizi gevşekliğe sevk etmesin. Siz imandan, teslimiyetten, kulluktan, itaatten ayrılmayın. Vefat ettiğiniz zaman unutmayın ki sizi hesaba çekecek olan onlar değil Allah'tır. Dirildiğiniz zaman da sizi cennete gönderecek olan da Allah'tır. Cehennemin sahibi de Odur. Öyleyse bu âyetlerin bilinciyle haydi Allah'a Allah'ın istediği kulluğa.

Rabbim gereği gibi anlayıp iman eden ve hayatını bu imanla yaşayan kullarından eylesin. Sübhanekallahümme ve bihamdik, eş-hedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyke.

- 31 -

LOKMAN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 31, nüzûl sıralamasına göre 57, mesânî kısmının birinci sûreler grubunun üçüncü sûresi olan Lokman sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 34 dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Lokmân sûresi kitabımızın 31. sûresidir. Sûre adını içinde geçen Lokmân aleyhisselâmın oğluna ve tabi onun şahsında biz Müslümanlara ulaştırdığı çok

güzel nasihatlerini ihtiva eden konudan almıştır. Muhtevasından da anlaşılacağı gibi sûre peygamber efendimizin Mekke'de dâvetini ortaya koyduğu, inkâr ve karşı çıkışların başladığı, ama henüz işkencelerin hat safhaya ulaşmadığı bir dönemde nâzil olmuştur. Sûrede İslâm'la şereflenmiş gençlere yönelerek onlara çok hoş mesajlar sunulmaktadır. Ana-babaya itaat her ne kadar Allah'a itaatten hemen sonra geliyorsa da, eğer onlar kendilerini Allah'a iman ve O'na itaatten alıkoymaya, şirke ve küfre düşürmeye çalışıyorlarsa, kesinlikle onların dinlenmemesi gerektiği, Allah'a isyan konusunda hiç kimseye itaat edilmemesi gerektiği anlatılıyor. (Âyet 14-15) Aynı konuların Ankebût sûresinde de gündeme getirilmesi bu iki sûrenin aynı dönemde nâzil olduğunu gösterir.

Sûrede ayrıca küfür ve şirkin mantıksızlığı, iman ve tevhidin geçerliliği anlatılır. İnsanlar akıllarını kullanıp, Allah'tan gelen vahye kulak verip körü körüne atalarının yolunu, inancını taklitten vazgeçirilmeye dâvet edilmektedir. Gerek bu kâinatta Allah'ın yaratıp nazarlarına sunduğu görsel âyetlere, gerekse elçisine gönderdiği kitabının âyetlerine bakarak, onlar üzerinde derin derin düşünerek bu gerçeği anlamaya çağrılır.

Yine sûrede peygamber aleyhisselâmın insanlığa sunduğu bu mesajın ilk kez insanlara sunulmuş bir mesaj olmayıp, insanlığın başlangıcından bu yana tüm Allah elçilerinin sunduğu mesajın aynısı ol-duğu ortaya konarak onu reddetmeye çalışanların akılsızlıkları, düşünmeyen insanlar oldukları haber veriliyor. Ey insanlar, kendi ülkenizde yaşamış olan Lokmân aleyhisselâmı tanımıyor musunuz? Onun hikmet dolu tavsiyelerini duymadınız mı? Onun hikmetli vecizeleri günlük hayatınızda, konuşmalarınızda zikredilmiyor mu? Şairlerinizin şiirlerini süslemiyor mu? Niye düşünüp ibret almıyorsunuz denilerek insanların akılları erdirilmek isteniyor.

1. "Elif, Lam, Mim."

Lokman sûresinin girişi Bakara sûresinin girişine benziyor. Sûrenin ilk âyeti hurufu mukatta âyetiyle başlıyor. Dinleyin Allah konuşuyor. Dikkat edin bu âyetler Allah'tandır. Bu sözler Rabbinizin sözleridir. İçinizden birisi konuşuyor olarak değil Allah konuşuyor olarak dinleyin ve hayatınızı bu âyetlerle düzenlemek üzere duyar duymaz hemen dikkat kesilin ve îman edin.

2,3. “Bunlar, iyi davranan kimseler için rahmet ve doğru yol rehberi olan hikmetli Kitabın âyetleridir.”

İşte hakim bir kitabın âyetleri. Hayata hakim olan bir Allah'ın hakim bir kitabının âyetleri. Hikmet sahibi, ilim sahibi bir Allah'ın mahza hikmet olan bir kitabının âyetleri. Hikmet, bilgi kendisinden olan ve o bilgisinden, hikmetinden yeryüzüne indiren, sizi bilgi ve hik-metiyle şereflendiren Allah'ın âyetleridir bunlar. İşte Hakîm olan bir Allah'ın yine Hakim bir kitabının âyetleriyle karşı karşıyasınız. Rab-binizin hikmetine muttali oluyorsunuz. Hikmet doğru bilgi, doğru hüküm, Allah bilgisi ve bu hikmete ulaşma yolu da kitap ve Resûlünün sünnetidir.

Evet biz Müslümanlar hikmet sahibi olan, hikmetin kaynağı olan Allah'tan gelmiş bu kitapla hikmete ulaşacağız ve hayata hakim olacağız. Kesinlikle bilelim ki bu kitabı okuyan, bu kitabı tanıyan, bu kitapla beraber olan, hayatında bu kitabı hareket noktası kabul eden ve yaptıklarını bu kitaba dayandırarak yapan kimse hikmet sahibi kimsedir. Hikmet bilgiyle amelin, bilgiyle hayatın uyuşmasıdır. Hikmet bilginin yaşanması, bilginin amele dönüşmesi ve bilginin yerinde kullanılmasıdır. Bilgiye göre hayatın şekillenmesidir. Allah bilgisine, kitap bilgisine dayanarak insanın sözlerinin şekillenmesi, düşüncesinin, bakışının ve inanışının şekillenmesidir. Mü'minler bu kitap sayesinde hikmete ulaşacaklardır. Bu kitapla beraberlikleri sayesinde hikmet sahibi olacaklar, İsâbetli kararlar verecekler, tüm problemlerini Allah doğrularıyla çözümleyecekler ve hayatta yanılmazlık özelliğine ulaşacaklardır.

Evet muhsinler için, Allah'ı görüyor muşçasına O'na kulluk edenler için bu kitap rahmettir, hidâyettir, yol göstericidir. Sürekli Allah kontrolünde, Allah murakabesinde olduklarının bilinci içinde Allah'a kul olamaya çalışan mü'minler için bir hidâyettir, bir rahmet kapısıdır bu kitap.

Peki kimdir bu kitabın kendilerine rahmet olduğu kimseler? Kimdir bu Allah'ın kendilerine açtığı rahmet kapısından girenler? Kim dir bu muhsinler, muttakiler? Ne özellikleri varmış onların? Nasıl kimselermiş ki Rabbimiz onlara bu kadar değer veriyor? Niye Rabbimiz sadece bunlara ayrıcalık tanıyor? Niye bunlara cennet var diyor da başkalarına demiyor? Allah'ın beğenisine ulaşan bu insanlar kimlermiş? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onları şöylece tanıtıyor bize:

4. "O kimseler namazı kılarlar, zekâtı verirler; âhirete de yakînen inanırlar."

Onlar o kimseler ki namazı ikame ederler. Namazı ayağa kaldırırlar onlar. Namaz egemenliğinde bir hayat yaşarlar. Namazı hayatlarına hakim kılarlar. Evlerinde, mahallelerinde, şehirlerinde, toplumlarında namaz ortamı hazırlamak için çırpınırlar. Namazın önündeki engelleri kaldırmanın kavgasını verirler. Toplumlarının namazla şekillenmesi için sa'y ederler. Namaza endeksli bir hayat yaşarlar. Namazda aldıkları Allah mesajını hayatlarında görüntülerler. Bir saatlerini, bir günlerini ve gecelerini namazla düzenlerler. Namazı muhafaza ederler. Namazı korurlar. Namazda okudukları âyetleri hafızalarında canlı tutarlar. Allah'a, Allah kullarına verdikleri sözlere sadık davranırlar. Allah emanetine, kullar emanetine asla hıyanet etmezler. Irz ve namuslarını Allah'ın istediği gibi muhafaza ederler. Hayatlarını Allah için ve Allah'ın belirlediği yasalarla yaşarlar.

Zekâtlarını da verirler. Mallarının Allah'a ait olduğunu bilirler. Namaz vasıtasıyla Allah'la kurdukları diyalogla öğrenmişlerdir ki malları sadece kendilerine harcanmak üzere verilmemiştir. Bilirler ki o malı kendilerine veren onda fakirlerin de hakkı vardır buyurmaktadır. Bilirler ki hayat Allah için yaşanacak, mal Allah için fedâ edilecektir. Bilirler ki hayat kendilerince yaşanmaz. Bilirler ki Allah kendilerinden özveride bulunmalarını istemektedir. Bilirler ki kendilerine verilen her nîmet Müslüman kardeşleriyle ortaklaşa kullanılacaktır. Bunun yasasını da Allah koymuştur. Verirler hayatlarını Allah yolunda ve temizlerler hayatlarını. Verirler mallarını Allah yolunda temizlerler mallarını. Verirler bilgilerini Allah yolunda temizlerler bilgilerini. Verirler zamanlarını Allah yolunda temizlerler zamanlarını.

Ve yine bilirler ki âhiret yakîn bir bilgidir. Âhirete yakîn bir bilgiyle inanırlar ve o günden tir tir titrerler. Yakîn bilgi yüzde yüzden de kesin bilgidir. Onlar kendi varlıklarına, bu dünyanın varlığına inandıklarından daha kesin âhiretin varlığına inanırlar. Çünkü bu dünyanın varlığını, kendi varlıklarını kendi duyularıyla, kendi tecrübeleriyle bilmişler, anlamışlar ama âhiretin varlığını Allah bilgisiyle, vahiy bilgisiyle bilmişlerdir. Allah'la bilinen bilgi başka kaynaklardan elde edilen bilgiden her zaman üstündür. Onun içindir ki yüzde yüzden daha kesin inandıkları âhiret konusunda tir tir titrerler. Âhireti, âhiretin hesabını iki kaşlarının arasında bilirler. Âhiret inancını hafızalarında hep diri tutarlar.

Ya o gün rezil olursam? Ya o gün kaybedenlerden olursam? Ya o gün Rabbim yaşadığım bu hayatı beğenmeyip beni cehennemine gönderirse? Ya cenneti kaybedersem diye korkarlar ve tüm hareketlerini bu inanca bina ederler. Evet gözleriyle görüyor muşçasına âhirete îman ederler onlar. Âhiret inancı onların hayatlarına yön verir. Dünyayı bu îmanla değerlendirirler. Ya o gün rezil olursam? Ya o gün kaybedersem? Ya o gün Rabbim rahmetiyle değil de gazabıyla muamele ederse? diye hep bir korku içinde hayatı değerlendirirler.
5. "İşte onlar Rablerinin yolunda olanlardır, işte onlar saadete erenlerdir."

İşte böyle inananlar, böyle yaşayanlar Rablerinden bir nûr, bir hidâyet üzeredirler ve işte felaha erenler, kurtuluşa erenler de bunlardır. Dünyada da âhirette de umduklarına nail olanlar, korktuklarından emin olanlar bunlardır. Dünyada başarıya ulaşanlar, âhirette de başarıyı kucaklayanlar bunlar olacaktır. İşte dünyada da âhirette de kazanmanın, başarıya ulaşmanın yolu böyle bir Müslümanlıktan geçmektedir. Bunun dışında insanı başarıya götürecek hiç bir yol yoktur. Başka hiçbir yolun kazanç şansı yoktur. Bu yolu bize Rabbimiz göstermiştir. Rabbimizin gösterdiği bu yola girer, namazı Allah'ın istediği gibi ikame eder, zekâtı verir, gözlerimizle görüyormuş gibi âhirete îman eder, tüm hayatımızı bu îmana bina ederek yaşayabilirsek kesinlikle bilelim ki hem dünya hem de âhirette başaranlardan, kurtulanlardan olacağız inşallah.

6. "İnsanlar arasında, bir bilgisi olmadığı halde Allah yolundan saptırmak için gerçeği boş sözlere değişenler ve Allah yolunu alaya alanlar vardır. İşte alçaltıcı azap bunlar içindir."

Ama insanlardan öyleleri de vardır ki lehv el hadisi, boş sözleri satın alırlar. Sözün boşuna, sözün eğlencesine yönelirler. Kitap ve sünnet konuşacakları yerde, Allah'ın âyetlerini gündemlerine alıp konuşacakları yerde boş lafların içine dalarlar. Hayatı kitap ve sünnetle değerlendirecekleri yerde kitabı ve peygamberi bir kenara alıp kendi kendilerine bir değerlendirmenin içine girerler. Niye yaparlarmış bunu? İnsanları Allah yolundan saptırmak için. Bilgisizce, cahilce insanların Allah'a kulluğunu bitirmek için yaparlar bunu. İnsanları çaktırmadan Allah yolundan alıkoymak için lehv el hadisi satın alırlar.

Yâni şarkı, türkü, roman, film, eğlence, hikaye, masal, gibi şeylerle insanları meşgul edip onları Kur'an ve sünnete gitmekten alıkoymaya çalışırlar. İnsanların beyinlerini, kulaklarını bu tür boş şeylerle doldurarak orada kitap ve sünnete yer bırakmamaya çalışırlar. İnsanların gündemlerini değiştirler. Yok

ekonomiydi, yok kalkınmaydı, yok teknolojik gelişmeydi filan diyerek boş sözlerle insanları kulluk endişelerinden uzaklaştırırlar.

Ve üstelik Allah âyetlerini de alaya alırlar. Allah âyetlerini hafife alırlar, değersiz görürler. Bunların modası geçmiştir. Bunlar karın doyurmuyor, bırakın şimdi bunları da hayatı ilgilendiren ekonomik konulardan, sosyal konulardan bahsedelim derler. İşte böyleleri için alçaltıcı bir azap vardır.
7. "Âyetlerimiz o sapık kimseye okunduğu zaman sanki kulaklarında ağırlık var da işitmiyormuş gibi büyüklenerek sırt çevirir. İşte ona can yakıcı azabı müjde et."

Böylelerine âyetlerimiz okunduğu, hatırlatıldığı zaman, âyetlerimiz izlettirildiği zaman da müstekbir davranarak, kibirlenerek, eyvallah'sız ve ihtiyaçsız davranarak âyetlerimizden yüz çevirirler. Sanki hiç duymamış, hiç işitmemiş gibi bir tavır alırlar. Sanki kulaklarında bir ağırlık vardır. Sanki böyle kulaklarında hakkı duymalarına, hakkı anlamalarına engel kılıflar veya sanki ısıdan izole etme veya elektrikten yalıtma anlamına bir izole, bir tecrit bölgesi var.

Yâni Kulakları vardır ama onlarla duymuyorlar. Allah kendilerine kulaklar vermiştir ama onlar bu kulaklarını Allah'ın âyetlerini duymada kullanmıyorlar. Kendilerini cennete götürecek, kendi lehlerinde sonuçlar doğuracak uyarıcıları duymuyorlar. Kulaklarını kendi lehlerinde kullanmıyorlar. Kulaklarını kullanmayarak cehennemlerini hazır-lıyorlar. Duyuyorlar ama duymazdan geliyorlar. İnkâr ettikleri için, red-dettikleri için sanki hiç duymamış gibi bir tavır takınıyorlar. Halbuki Allah'ın âyetleri okunduğu zaman kulak verip icabet etmeleri gerekiyordu. Oyunun, eğlencenin, şarkının, türkünün, boş şeylerin peşine takılıyorlar. Öyle ya Allah'ın âyetleri karın doyurmuyordu onlar için. Bir para getirmiyordu âyetler. Dünya onlar için çok daha kârlıydı. Büyüklendiler, sanki hiç duymamış gibi Allah'ın âyetlerinden yüz çevirdiler, ilgilenmediler.

Peygamberim, sen böyle insanlar için acıklı bir azap müjdele. Azabın müjdelenmesi aslında mümkün değildir, ama burada onlarla bir alay söz konusudur. Elbette onların bu tavırlarına münasip bir ifadedir bu. Onlar Allah'ın âyetleriyle alay etsinler, Allah'ın âyetleri yerine boş şeyleri satın alsınlar, elbette Rabbimiz de müjdenin konusu olmayan bir azabı müjdelemekle onlarla alay edecektir. Cehennemi müjde konusu yaparak onlarla alay edecektir. Lâyıktır bu azap müjdesi büyüklük taslayanlara. Lâyıktır Allah'ın âyetlerini duymak,

dinlemek istemeyenlere bu azap. Ama beri tarafta:

8-9. "İnanıp yararlı iş işleyenler için, Allah'ın vaadi gereğince temelli kalacakları nîmet cennetleri vardır. O, güçlüdür, Hakimdir."

Îman edip îmanlarının gereğini yerine getirenlere, îman edip mü'mince, Müslümanca bir hayat yaşayanlara, kendilerine yaraşır sa-lih ameller işleyenlere, fıtratlarına uygun ameller işleyenlere gelince onlar için naiym cennetleri, nîmet cennetleri vardır.

Evet işte Rabbimizin vaadi, Rabbimizin değişmeyene yasası budur. Bir tarafta Allah'ı inkâr eden, Allah'ın âyetlerini reddeden, Allah'ın âyetlerine karşı zâlimce bir tavır takınan, Allah'ın âyetlerine kulak vermeyen, Allah'ın elçileriyle ilgilenmeyen, Allah'tan gelen hayat programına değer vermeyerek kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşayanlara müjdelenen dayanılmaz bir azap, diğer tarafta Allah'a îman eden, Allah'tan gelen hakim bir kitabın âyetlerine kulak veren, Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluğa koşan, namazı ikame eden, zekâtı veren, gayba îman eden ve yaşadıkları bu hayatın sonunda çekilecekleri hesabın korkusuyla tir tir titreyen muhsinlere, Müslümanlara vaadedilen bir cennet.

Onlar o Naiym cennetlerinde ebedîyen ikamet ederler. İşte bu onlara Allah'ın vaadidir ve Allah'ın vaadi haktır, gerçektir. O Allah Azîzdir, izzet ve şeref sahibidir, güç ve kudret sahibidir, intikam sahibidir ve Hakîmdir. Hikmet sahibidir, kararları hep İsâbetlidir.

10. "Allah gökleri gördüğünüz gibi direksiz yaratmış, sizi sallar diye yeryüzüne sabit dağlar koymuş; orada her türlü canlıyı yaymıştır. Gökten su indirip orada her hoş çiftten yetiştirmişizdir."

O Allah gördüğünüz gibi gökleri direksiz yarattı. Bakın gökyüzüne, ne direği var ne de bir bağlantısı. Evet sizler de görüyorsunuz ki Allah semayı direksiz, payandasız, desteksiz yaratmış ve öylece tutmaktadır. Gökyüzü ve onda bulunan gök cisimleri ay, güneş, yıldızlar hiçbir direği, hiçbir dayanağı, hiçbir payandası olmadan duruyor. Görünürde onları tutan hiçbir şey yok. Sadece

Allah'ın kuvvet ve kudreti var. İşte siz bunu gözlerinizle görüyorsunuz.

Veya bir başka mânâsıyla gökyüzü sizin görebildiğiniz hiçbir direk olmadan yaratılmış, yükseltilmiş ve tutulmaktadır. Yâni aslında semadaki gök cisimlerini orada tutan cazibe denen bir kısım direkler vardır, ama siz onları görmüyorsunuz.

Düşünebiliyor musunuz? Dünyamızdan milyarlarca daha büyük fiziki kütleye sahip olan şu güneşi, ayı, yıldızları, şu galaksileri, nebülözleri, bildiğimiz bilmediğimiz şu gök cisimlerini orada tutmak kolay değildir. Ama mutlak güç ve kudret sahibi Rabbimiz için hiç de zor değildir bu. Mahiyetini anlayamasak ta Rabbimiz tutuyor onları orada. Onları ve bizi hikmet ve kudretiyle konumlarımızda tutan Allah'tır.

İmtihan döneminin sona erip de kıyametin kopup, hesap kitap döneminin başlayacağı ana kadar da Rabbimiz onları yerli yerinde tutmaya devam edecek. Hak olan kitabımızın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki kâinât imtihan konumundan hesap konumuna geçme komutunu alır almaz Rabbimiz şu andaki tutuşunu bırakıverecek. Her şeyin zimamını, gemini salıverecek ve işte o zaman güneşin defteri dürülecek, yıldızlar yerlerinden sökülüp sağa sola düşmeye, her şey birbirine vurmaya, her şey birbirine çarpmaya başlayacak.

Evet şu anda ö gökleri, göktekileri yerli yerinde tutan Allah'tır. Buna güç yetiren O'dur. Çünkü varlığın sahibi O'dur. Gökleri ve yeri emriyle tutması Allah'ın âyetlerindendir.

Yeryüzünde de dağları atıverdi, dağları serpiştiriverdi, dağları var ediverdi ki siz o yeryüzünde sarsılmayasınız, dengenizi kaybetmeyesiniz diye. Arz sizi alabora etmesin diye yeryüzünde dağları denge unsuru olarak yaratıyordu Rabbimiz. Ve yeryüzünde yine her türlü canlıyı yaratıp yayıverdi Rabbimiz. Ve bu canlıların, bu varlıkların muhtaç oldukları suyu da gökyüzünden indiriverdi. Ve bu hayat kaynağı olarak indirdiği suyla da orada her faydalı bitkiden çift çift yaratıverdi.

Evet indirdiği suyla ölü olan arzı, hiçbir hayat emaresi görülmeyen don bir toprağı canlandıran, harekete geçiren ve orada sizin için faydalı her çeşit bitkiden çift çift bitiren Allah'tır. Düşünmüyor musunuz? Kim yapabilir bunu Allah'tan başka? Kim indirir bu yağmuru ve kim diriltebilir bu ölü ve don toprağı? Kim başlatabilir orada hayatı? Öyleyse bilesiniz ki göklerin ve yerin yaratıcısı, göklerin ve yerin sahibi, dağların mâliki, yağmurun indiricisi ve

bitkilerin var edicisi Allah'tır. Tüm varlıkların var edicisi ve onların sahibi, Rabbi, Mâliki Allah'tır ve kulluk ta sadece Onun hakkıdır.

11. "İşte bu Allah'ın yaratışıdır. Ondan başkasının ne yaptığını Bana gösterin. Hayır; gösteremezler, zâlimler apaçık sapıklık içindedir."

İşte bunlar Allah'ın yaratıklarıdır. Bu varlıkların tamamını Allah var etmiştir. Gösterin bakalım Onun berisindekiler ne yaratmışlar? O'nun dûnunda, O'nun berisinde, O'nun dışında şu insanların İlâh kabul ettikleri neyi yaratmışlar söyleyin bana. Var mı onların yarattıkları bir şey? Bir yaratıcılık özellikleri var mı onların? İşte Allah'ın yaratıkları gözünüzün önünde duruyor. İşte insanlar, işte hayvanlar, işte bitkiler, işte dağlar, taşlar, işte gökyüzü, işte arz, işte melek, işte cin, işte arş, işte kürsî, işte görünen ve görünmeyen her şey. İşte tüm bu varlıkların yaratıcısı ve sahibi Allah.

Haydi şu Allah'ı bırakıp ta tapındıklarınız, Allah'ı bırakıp ta arzularını, kanunlarını uygulamaya çalıştığınız, Allah'ı bırakıp ta kendilerine dua ettikleriniz, kendilerine sığındıklarınız ne yaratmışlar gösterin bana. Kim ne yaratabilmiş? Bırakın bir şey yaratmayı, kendilerini yaratabilmişler mi bu sahte tanrılar? Yaratıcı olmayanlar, kendini bile yaratmaktan aciz olanlar Rab olabilirler mi? İlâh olabilirler mi? Egemenlik ve yetki sahibi olabilirler mi? Hiç aklınız yok mu sizin? Hiç düşünmüyor musunuz?

Hayır hayır bu zâlimler, bu Allah'a zulmedenler, bu kendilerine zulmedenler, kendilerini Allah'a kulluktan uzaklaştırıp bu sahte tanrılara kulluğa koşanlar başka değil apaçık bir sapıklığın içindedirler. Haydi göstersinler bakalım o tanrı taslakları ne yaratmışlar? Bir tek sineği yaratsınlar, bir sineğin bir tek kanadını yaratsınlar da görelim. Bir bitki tanesi, bir yağmur damlası, bir yaprak, bir saç teli, bir tırnak yaratsınlar da görelim. Allah berisinde egemenlik yetkisine sahip olduklarına inandıklarınız, yeryüzünde güç ve kuvvet sahibi bildikleriniz haydi bir şey yaratsınlar da görelim. O zaman tamam onlara da kulluk borcumuz vardır, onların yasalarını da uygulama minnetimiz vardır, onları da hamd etme ihtiyacımız vardır diyelim.

Değilse nasıl oluyor da Allah karşısında İlâhlık, Rablik, egemenlik iddiasında bulunabiliyorlar bu insanlar? Nereden almışlar bu yetkiyi? Ve şu anda bu sahte tanrılara kulluk eden şu zavallı kullar nasıl onları kendi hayatlarında egemen görebiliyorlar? Bu zâlimler kimden almışlar bu yetkiyi?

12. "Andolsun ki, Lokmana, Allah'a şükretmesi için hikmet verdik. Şükreden kimse ancak kendisi için şükretmiş olur. Nankörlük eden ise, bilsin ki, Allah her şeyden müstağnîdir, övülmeğe lâyık olandır."

Hikmet sahibi olan, hâkimiyet sahibi olan, hayata hakim olan Allah bu hikmetinden, bilgisinden bir Nasibi Lokman (a.s)'a vermiş. Andolsun ki Biz Bize şükretmesi, Bize kulluk etmesi için Lokmânâ hikmet verdik. Evet hikmetin veriliş sebebi Allah'a şükürdür. Hikmet ve şükür birbirinin mütemmimi, birbirinin lâzımı iki kavram. Hikmet ve şükür, bilgi ve kulluk, ilim ve ibadet. Bunları birbirinden ayrı düşünemezsiniz. Hikmet şükre götürür, bilgi Allah'a itaate, Allah'a teslimiyete ve taate götürür. Eğer hikmet, bilgi kişiyi Allah'a kulluğa, Allah'a şükre, Allah'ın istediği bir hayata götürmüyorsa ona hikmet denmeyecektir, ona bilgi, ona ilim denmeyecektir.

İşte peygamberliği konusunda ihtilâf olan kitabımızda Rabbi-mizin zikrettiği Lokman (a.s) Allah'ın salih ve hikmetli kullarından birisidir. Âlimlerimizin değerlendirmelerine göre Üzeyr, Lokman ve Zül-karneyn Allah'ın elçileri midirler, yoksa değil midirler bu konuda ihtilâf vardır. Ama kitabımız onlardan söz ediyor. Bunlar Rabbimizin zikri ve beyanıyla bizim için yasal örneklerdir. Bilmiyoruz ama peygamber değillerse bile Allah'ın onayladığı, hayatlarını bize örnek olarak sunduğu örneklerimizdirler. Kehf sûresinin beyanıyla Zülkarneyn (a.s)'a hem hikmet verilmiş, hem de büyük bir mülk ve saltanat verilmiş. Bakaranın beyanıyla Üzeyr (a.s) in örnekliğine şahit oluyoruz. Ve Lokman (a.s) da işte bu sûrede anlatılıyor.

Evet Rabbimiz Lokman (a.s)'a hikmet vermiş ve hemen Ondan bunun karşılığında şükür istemiş. Öyleyse bizler de hikmete ulaşma yolunda olacağız, vahiy bilgisine, Allah bilgisine ulaşma yolunda olacağız. Yâni her an kitap ve sünnetle beraber olacağız ve ulaştığımız hikmetin akabinde de Allah'a şükür, Allah'a kulluk göreviyle mükellef olduğumuzu unutmayacağız. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:

Ey Lokman, Biz sana hikmet ulaştırdık, Biz sana bilgimizden verdik, öyleyse sen de hemen şükret. Bilesin ki kim şükrederse kendisi için, kendi faydası için şükretmiş demektir. Ama kim de küfreder, nankörlük eder, örter, örtbas ederse bilesin ki Allah zengin olandır, gani olandır, müstağnî olan, Hamîd olan, hamde lâyık olandır. Hamîd olan, hamd edilecek, övülecek, yüceltilecek olan, kulluk edilecek olan sadece Allah'tır. İşte böylece Allah bilgisine ulaşan, Allah hikmetiyle hikmete ulaşan Lokman (a.s) bakın bu hikmetinin gereğini

şahsında nasıl gösteriyordu? Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu bize şöylece anlatıyor:

13. "Lokman oğluna öğüt vererek: "Ey oğulcuğum! Allah'a eş koşma, doğrusu eş koşmak, büyük zulümdür" demişti."

Lokman (a.s) oğluna nasihat ediyor, vaaz ediyor ve şöyle buyuruyordu: Elbette şu anda o değerli atamızın oğulları olarak bu nasihatlerin, bu vaazların bize de yapıldığının bilinci içinde inşallah bu âyetleri ele alalım. Rabbimizin anlatımı içinde atamızın nasihatlerine iyi kulak verelim, îman edelim ve amele dönüştürelim inşallah. Çünkü tamam, bizler nesep olarak bizden yüzyıllar önce yaşamış Lokman atamızın oğulları olamayız, ama yol olarak, sistem olarak, inanç olarak Onun oğullarına vasiyetleri aynen bizi de bağlamaktadır. Zaten bunun için anlatıyor ya kitabında Rabbimiz bize. Rabbimiz kitabında bunu anlatırken elbette Lokman (a.s) ın oğluna yüklediği bu yükü bizim üzerimize de yüklüyor. Bunlarla bizi de sorumlu tutuyor.

Hatırlayın Lokman (a.s) oğluna şöyle nasihat ediyordu: Ey oğlum, ey oğulcuğum, zinhar Allah'a şirk koşma. Allah'a zatı, sıfatları, fiilleri konusunda asla ortak tanıma. Allah'ın yetkilerine sahip başka ortaklar kabul ederek sakın Allah'a yetki sınırlaması getirme. Rab olarak, İlâh olarak, Melik olarak sadece Allah'ı bil, sadece Allah'ı kabul et. Hayatının tüm konularında, hayatının tüm problemlerinde, hayatının tüm birimlerinde varlığının başlangıcından sonuna kadar kulluğun, itaatin, teslimiyetin sadece Allah'a olsun, hiç bir varlığı O'na ortak ederek şirk koşma.

Tüm peygamberlerini bununla uyarmıştır Rabbimiz. Eğer şirk koşarsanız tüm amelleriniz boşa gitmiştir buyurmuştur. Tüm peygamberlere dediğinin aynısını bize de söylüyor Rabbimiz. Peygamberler nasıl şirke düşmemişlerse bizler de asla şirke düşmeyeceğiz. Hayatın temel yasası budur.

Şirk en büyük zulümdür. Şirk zulümlerin en büyüğüdür. Zulüm bir kimsenin hakkını gasp etmektir. Şirk ise Allah'ın hakkını gasp etmektir. İnsan üzerinde en büyük hak sahibi onu yaratan, onu yoktan var eden, her şeyini ona lütfeden Allah'tır. Allah'tan daha büyük hak sahibi olamaz. En baş hak Allah'tır ve tüm diğer haklar Allah'a bağımlı olarak gündeme gelir. Meselâ Kur'an haktır, ama onun hak oluşu Allah'tan gelişi sebebiyledir. Peygamber haktır, ama Allah'tan gelişi sebebiyle haktır. Âhiret haktır, ama Allah hak dediği için haktır.

İşte Allah'ın haklarını yeryüzünde kısıtlamak, gasbetmek, o hakkı O'ndan alıp başkalarına vermek zulümlerin en büyüğüdür.

Ey Allah'ım, tamam, göklerin sahibi Sensin, gökler Senin olsun, ama yeryüzüne karışmayacaksın. Sen benim bedenimin, vücudumun sahibisin, ama irademe karışmayacaksın. Namazıma, orucuma, haccıma karışırsın ama, hukukuma, eğitimime, kılık kıyafetime, kazanmama, harcamama karışmayacaksın. Sen kalbimin, Sen damarlarımın, Sen saçlarımın sahibisin, ama aile hayatıma karışamazsın demek zulümlerin en büyüğüdür. Bundan daha büyük bir zulüm düşünülemez.

yÇ8Î! y²B«V«W«& ¬y²<«G¬7!«Y¬" «–@«K²9Ë�¿! _«X²[Å.«:«:

14. "Biz insana, ana ve babasına karşı iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Annesi onu, güçsüzlükten güçsüzlüğe uğrayarak karnında taşımıştı. Çocuğun sütten kesilmesi iki yıl içinde olur. Bana ve ana babana şükret diye tavsiyede bulunmuşuzdur. Dönüş Banadır."

Biz insana ana ve babasına karşı iyi davranmasını tavsiye ettik. Evet Rabbimiz önce kendisine şirk koşmama emrini verdikten sonra ikinci emir olarak bunu veriyor. Görüyoruz ki Rabbimiz kendisine kulluk ve itaat istediği kitabının her bir yerinde kendisine kulluğun hemen yanı başında ana babaya itaat ve iyilik istemektedir.

Çünkü onun annesi meşakkatten meşakkate, sıkıntıdan sıkıntıya geçerek onu karnında taşıdı. Evet anası büyük sıkıntılarla onu taşıdı. Sonra onu iki sene emzirdi. Memeden ayrılması da iki sene oldu. Dokuz ay onu karnında taşıdı, sonra iki sene de onu emzirdi. Gerçekten kolay değildir bu. Gündüz onun sıkıntısı, derdiyle, gece uykusuzluğuyla büyük meşakkatler çekti onu büyütünceye kadar. Bir ömür kendini çocuğuna fedâ eden ananın hakkını elbette Rabbimiz unutmayacak ve bunu bir yasaya bağlayacaktır. Ve işte üzerinde kendisinden sonra en büyük hak sahibi olan evlâda Rabbimiz şu emri vermektedir:

Bana şükret, ana babana da teşekkür et. Bana şükret, varlığının Benden olduğunu bil. Sana verdiklerimi Benim yolumda kullan. Bana kul ol ve ana babanı da ihmal etme. Tabii Allah'a şükür etmeyen bir evlât ana babaya da teşekkürü ihmal edecektir. Allah hakkını tanımayan evlât elbette Allah hakkından dolayı gündeme gelen ana baba hakkını da tanımayacaktır. Veya

kendilerine böyle bir evlât veren Rablerine şükretmesini bilemeyen ana babanın evlâtları da çoğunlukla ne Rablerine, ne de kendilerine şükrü bilir olmayacaklardır.

Öyleyse analar ve babalar evlâtlarını evvela Allah'a hamd eder, Allah'a şükreder bir şekilde yetiştirmek, eğitmek zorundadırlar. Bunu yapmayan ebeveynin çocukları elbette kendilerine teşekkür borçlarının olduğunu bilemeyeceklerdir. İşte böylece birbirini takip eden, birbirine bağımlı olarak gelişen yanılgılar birbirini takip edecek, şükürsüz ana babaların evlâtları da hem onlara karşı, hem de Rablerine karşı şükürsüzlüğü sürdüreceklerdir.

Ama unutmayın ki dönüşünüz Banadır diyor Rabbimiz. Dönüşünüz Banadır ve yaptıklarınızın hesabını Bana ödeyeceksiniz. Evet dönüşümüz Allah'a ise, hesabı O'na ödeyeceksek, bizi hesaba çekecek Oysa o zaman O'nun istediği bir hayatı yaşamak zorundayız. O'na şirk koşmadan, hiç kimseyi O'na ortak tutmadan, tüm hayatımızı O'na şükür yolunda, O'na kulluk yolunda yaşayacağız ve sebebi varlığımız olan ana babalarımıza da teşekkür edeceğiz. Ama şuna da çok dikkat edeceğiz:

15. "Ey İnsanoğlu! Ana baba, seni, körü körüne Bana ortak koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme; dünya işlerinde onlarla güzel geçin; Bana yönelen kimsenin yoluna uy; sonunda dönüşünüz Banadır. O zaman, yaptıklarınızı size bildiririm."

Eğer hakkında bilgin olmayan bir konuda anan ve baban seni Bana şirk koşmaya zorlarlarsa, senden Bana karşı şirk isterlerse, seni Bana ortak koşmaya mecbur ederlerse sakın o ikisine itaat etme. Ama dünya konusunda onlarla iyi geçin. Onlara güzel muamelede bulun. Evet ana ve baba Allah'tan sonra itaat edilecek, iyi davranılacak, Allah'tan sonra teşekkür edilecek sahiplerimizdir. Bizim üzerimizde Allah'tan sonra en çok hak sahibi olanlardır onlar. Onlarla iyi geçinmek, onlara itaat etmek zorundayız. Ama eğer babamız anamız Allah'la bir çatışma içine girerler, bizden Allah'ın istemediği bir şeyi yapmamızı isterlerse, bizi Rabbimize isyana teşvik ederlerse, bizi Rabbimize kulluktan uzaklaştırmaya, Rabbimizle aramızı açmaya ça-lışırlarsa işte o zaman onların istediklerine itaat hakları bitiyor.

Arkadaşlar, bu konuda, ana babaya itaat konusunda kitabımızın önceki âyetlerinde de bilgi geçmişti. Müslüman ana babasına Allah'ın istediği gibi

davranmak zorundadır. Müslüman ana babasına onların istedikleri gibi değil, Allah'ın istediği gibi davranmak zorundadır. Çünkü ana baba ilimsiz olarak, vahiyden habersiz olarak çocuklarından bir şeyler isteyebilirler. Çocuklarından Allah ve Resûlünün razı olmayacakları şeyleri isteyebilirler. Öyleyse Müslüman sürekli ana baba karşısında Allah huzurunda olduğunun bilinci içinde olmak ve onlarla ilişkilerinde Allah ve Resûlünü gücendirmemeye gayret göstermek zorundadır. İşte Rabbimiz bu âyetiyle hem evlâtları, hem de ana babaları uyarmaktadır.

Ey Müslüman evlâtlar, eğer ana babalarınız ilimsiz olarak, Allah vahyinden, Allah bilgisinden, peygamber bilgisinden habersiz olarak sizi Bana şirk koşmaya, sizi Bana isyana zorlayacak olurlarsa sakın onlara itaat etmeyin. Sakın onları dinlemeyin. Ana babamız diye sakın onların her isteklerini, her arzularını mutlak doğru zannedip, onları yerine getirip onları putlaştırmaya kalkışmayın. Onların Benim ve elçimin arzularına uyup uymadığını kontrol edin. Onların istekleri karşısında Benim huzurumda olduğunuzu, onlardan önce Bana karşı sorumlu olduğunuzu, Benim onların da, sizin de Rabbiniz olduğumu, onlardan önce Beni gücendirmemeniz gerektiğini unutmayın.

Evet unutmamalıyız ki evlât olarak bizler önce Rabbimize karşı sorumluyuz. Bakın âyetin devamında diyor ki Rabbimiz dönüşünüz Banadır. Siz bilirsiniz, sonunda yaptıklarınızın hesabını Bana ödeyeceksiniz. Sizi yoktan var eden, size sahip olduğunuz her şeyi veren Benim ve sonunda yaşadığınız hayatınızdan hesaba çekecek olan da Benim. Yâni sizi analarınız, babalarınız yaratmadı. Bu hayatı size onlar vermedi. Sonunda sizi hesaba çekecek olanlar da onlar değildir. Hesabı onlara değil Bana ödeyeceksiniz. Onların yargılarına değil Benim yargılarıma teslim olacaksınız.

O halde ana babalarınız istedi diye sakın Beni darıltacak şeylerde onlara itaat etmeyin. Onlar sizden bir şey istedikleri zaman önce Bana bir sorun. Ya Rabbi, Sen bundan razımızın, değil misin? Bunu yapayım mı? Yapmayayım mı? diyerek o konuda önce Benim onayımı alın. Eğer Ben demişsem ki evet kulum, Benim istediğim de odur, Benim rızam da onu yapmandadır, yap onu; değilse anan baban da olsa itaat etme onlara. Çünkü senin üzerinde onlardan önce hak sahibi Benim diyor Rabbimiz. Öyleyse bir Müslüman olarak bizler Allah'a vereceğimiz hesabı bir tarafa bırakıp ta, Allah'a değil de anamıza babamıza, ya da onlar gibi diğer insanlara, topluma, güçlülere asla itaat edemeyiz. Allah'ı bırakıp ta Onun berisindeki varlıkları asla putlaştırmayacağız.

Tabii bu âyetiyle evlâtlara bunları söyleyen Rabbimiz ana babaları da uyarmaktadır. Nasıl? Ana baba evvela ilimle hareket etmek zorundadır. Ana baba önce vahyi tanımak zorundadır. Ana baba evlâtlarından isteyeceklerini Allah ve Resûlünün arzularına göre isteyecek noktaya gelmelidirler. Ana baba ilimden habersiz, vahiyden habersiz olarak kendilerini tanrılaştırıp Allah ve Resûlünü darıltacak şeyleri istememelidirler evlâtlarından. Allah'a ve peygambere rağmen, Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetine rağmen ben anayım, ben babayım, ben böyle istiyorum, ben istediğim için yapacaksın dememeliyiz. Kendimizi Allah ve Resûlünün önüne geçirip putlaştırmamalıyız. Unutmamalıyız ki evlâtlar ve ebeveynler olarak hepimiz yarın Allah'ın huzuruna gideceğiz. Hepimizin hesabını tutan, hepimizin hesabını görecek olan O'dur. O'nun dışında herkesin yetkileri O'nun tarafından belirlenmiş geçici yetkilerdir. İmtihan için verilmiş yetkilerdir.

Ama dinin, îmanın, tevhidin, şirkin dışında kalan dünya işlerine gelince bu konularda da onlarla iyi geçinin. Seni dinden, îmandan çıkarıp şirke düşürmeyecek dünya konularında onlara itaat edebilirsin. Onların gönüllerini alırsın.

Sen o zaman Bana yönelen kimsenin yoluna tabi ol. Sonra unutmayın ki dönüşünüz Banadır, Ben size yaptıklarınızın tamamını ve o yaptıklarınızın karşılığını haber veririm. Amellerinizin değerlendirmesini Ben size haber vereceğim. Evet yaşadığımız bu hayatın sonunda O'nun huzuruna gideceğiz. Sonunda O'nun değer yargısıyla karşı karşıya kalacağız. Ve hiç birimiz O'nun değer yargısına itiraz edemeyeceğiz. Devam ediyor Lokman (a.s) ın tavsiyeleri:

16. "Lokman: "Ey Oğulcuğum! İşlediğin şey, bir hardal tanesi ağırlığınca olsa da, bir kayanın içinde veya göklerde yahut yerin derinliklerinde bulunsa, Allah onu getirip meydana kor. Doğrusu Allah Latiftir, haberdardır."

Ey oğlum, ey oğulcağızım, işlediğin bir amel, yaptığın bir iş bir hardal tanesi kadar bile olsa, yaptığın o iş bir kayalığın içinde bile olsa, yahut göklerde ve yerde de olsa, en gizli, en mahrem bir ortamda da işlemiş olsan bilesin ki Allah mutlak sûrette onu getirecek ve değerlendirmeye alacaktır.

Evet ey oğlum, yaşadığın bu dünya hayatında yaptığın iyiliklerin ve kötülüklerin hardal tanesi kadar bile olsa, bunlar kayalıkların arasında gizlenmiş

de olsa, göklerde ve yerde de olsa, kimsenin muttali olmadığı bir tenhada da olsa, gecede veya gündüzde işlenmiş de olsa kesinlikle bilesin ki Allah onları getirecek ve senin mizanına koyacak, değerlendirmeye tabi tutacaktır.

Rabbimiz Zilzâl sûresinde de: Kim zerre kadar bir hayır işlemişse onu görecek, kim de zerre miktarı bir şer işlemişse onun karşılığını görecektir buyuruyordu. Öyleyse hiç bir iyiliği, hiçbir hayrı küçüktür diyerek göz ardı etmemeliyiz. Büyük küçük her iyiliği işleyerek Allah'ın huzuruna iyiliksiz çıkmamaya çalışmalıyız. Yine kötülükleri, günâhları küçük görerek onları işlemekten yana, Allah'ın huzuruna kötülüklerle varmadan yana olmamalıyız. Yâni ne bunlar küçüktür, değersizdir diye iyilikleri terk etmeden yana, ne de bunlar küçüktür diye günâhları işlemeden yana bir tavır alalım. İyilikleri ve kötülükleri onların büyüklüğüne küçüklüğüne göre değil onların kim adına ve kime karşı işlendiğine bakalım, öylece tavır alalım.

Bir beşer oluşumuz hasebiyle elbette bazen bazı kötülüklerden uzaklaşmamız mümkün olmuyor. Ama unutmayalım ki bizi bizden daha iyi tanıyan Rabbimiz kötülüklerin arkasından tevbeyi, dönüşü, istiğfarı, yalvarıp yakarmayı göstermiştir bize. Yâni bilelim ki düştükten sonra tekrar doğrulma ve Allah'a dönüş imkânına sahip kılmıştır Rabbimiz bizi. Biz iyiliklerle, salih amellerle Rabbimize kulluk yolunda olduğumuz sürece ufak tefek kusurlarımızı, falsolarımızı affettiğini müjdeliyor Rabbimiz elhamdülillah.

Bilelim ki Allah Latîf ve Habîr'dir. Rabbimiz herkese, her varlığa karşı lütuf sahibi ve herkesin, her varlığın iç dünyasına kadar bilen ve haberdar olandır. Varlıkların en ince noktalarına kadar, kalplerinin içine kadar nüfuz eder. Yerin derinliklerine kadar, göğün zirvelerine kadar her yere ve her şeye nüfuz eder. Yâni Allah her şeyden haberdardır. O'nun bilgisinin dışında bir yaprak bile düşmez, bir damla bile inmez. Allah her şeyden haberdardır, Onun bilmediği, gözetlemediği hiçbir şey yoktur.

17. "Ey Oğulcuğum! Namaz kıl, uygun olanı buyurup fenalığı önle, başına gelene sabret; doğrusu bunlar, azmedilmeğe değer işlerdir."

Ey oğulcuğum, namazı Allah'ın istediği gibi ayağa kaldır. Sûrenin başında namazı ikame edenlere bu kitabın hidâyet rehberi olduğunu anlatmıştı. Bakın Hakîm bir Allah'ın hikmetine muttali olan Lokman (a.s) da burada hikmetinin

gereği olarak oğluna ve bize namazın ikamesini emrediyor. Ey oğulcuğum, namazı ikamet et. Namazı ayağa kaldır. Namazı hayatınla özdeşleştir. Namazla hayatını düzenle. Namazla hayatın doğru orantılı olsun. Namazsız bir hayatın olmasın.

İşte örneğimizin bize emri bu. Biz kendimiz de namazsız bir hayatın sahibi olmamalıyız. Ve bizler de oğullarımıza bunu emredeceğiz, bunu vasiyet edeceğiz. Kendimiz namazı ikame ettiğimiz gibi çocuklarımızın da ikame etmelerini sağlayacağız. Onlara diyeceğiz ki oğlum, sakın namazsız bir hayatın mahkumu olma. Kızım, sakın namazsız bir hayatın insanı olma. Kendimiz Allah'ın istediği bir namazı ikame etmekle birlikte, oğullarımızın kızlarımızın da namazı ikame eder olmalarını sağlayacağız. Kesinlikle bilelim ki eğer hayatımızda namaz yoksa o hayat, hayat değildir. Namazsız bir hayat dünyayı da ukbayı da kaybettiren, Allah'ın gazabına ve cehenneme götüren bir hayattır bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

Sonra marufu emret, münkeri de nehy et. İyilikleri emredip kö-tülüklerden de alıkoy insanları. Allah kullarını iyiliklerle karşı karşıya getir, kötülüklerden uzaklaştır. İnsanları hayra çağır, hayra dâvet et. Hayra çağrıda bulun, hayra dâvetiye çıkar, hayrı çağır, hayrı çağrıştır. Varlığın, hayatın hayrı çağrıştırsın. Yâni ey oğulcuğum, seni görenler hayrı, hakkı, marufu hatırlasınlar. Tüm hayatında marufun, iyiliğin, hakkın, tevhidin amiri olarak, münkerin, İslâm'ın istemediği küfrün ve şirkin nehy edicisi olarak boy göster.

Evet sürekli hayrı gündeme getiren, marufu yaşayan, marufu pratikte gösteren bir mü'min ol. Allah'ın maruf dediği, iyilik dediği bir hayatın kavgasına soyun. İnsanların cennet yollarını açıp, cehennem yollarına barikatlar koy. İnsanların farkında olmadan süratle ateşe doğru sürüklendikleri bir dünyada kollarını makas gibi açarak: Durun ey kalabalıklar! Bu yol çıkmaz sokak! Nereye gidiyorsunuz? Bu gidişiniz sizi ateşe götürüyor! Gelin işte Allah yolu buradadır! Gelin cennet buradadır! Cennet yolu buradadır! Felaha erenler buradadır! Dünyada da, âhirette de başarıya ulaşanlar buradadır! diyerek dâvetiye çıkar. İnsanların gözleri önünde güzel bir hayat yaşa. İnsanların gözleri önünde tertemiz Müslümanca bir hayat sergile ki onlar Allah'ın istediği güzel bir hayatın esaslarını öğrensinler, görsünler.

Evet atamızın tavsiyesi gereği maruf emredilecek, münker de nehy edilecek. Maruf ve münkerle insanların hayatları sorgulanacak.

Müslümanlığımızın vazgeçilmez bir gereği olarak insanlara örfle muamele etmekten, örfü tavsiye etmekten de vazgeçmeyeceğiz. Örf bilinen tanınan şey demektir. Yâni örf kitap ve sünnet demektir. Kitap ve sünnet bilgisi demektir. Yâni çevremizdeki insanlara Allah'ın kitabını Resûlünün sünnetini ulaştırmaya çalışacağız. İnsanların dirilişi adına, insanların marufu tanımaları, maruftan yana olmaları, münkeri tanımaları ve ondan uzak durmaları adına her şeyimizi, malımızı, zamanımızı hattâ gerekirse canımızı bile fedâdan çekinmeyeceğiz. İlk işimiz, ilk derdimiz bu olmamalıdır. Okuyacağız kitabı, okuyacağız sünneti, okuduklarımızı anlayacağız, okuduklarımızı içimize sindirecek, onlarla dolup taşacak insanlara gideceğiz.

Tabii oğulcağızım, bunun için her şeyden önce marufu ve münkeri bilmek zorundasın. Nelerin maruf, nelerin münker olduğunu bilmelisin ki birini emredip, ötekisini menetme imkânın olsun. Önce bunun bilgisine sahip olman gerekir. Değilse Allah korusun maruf diye münkeri emretmeye, münker diye marufu nehy etmeye kalkarsın ve hata edersin.

Sana İsâbet edene de sabret. Elbette sen insanların hayatlarına karışmaya, onlara iyilikleri emredip kötülüklerden uzaklaştırmaya başlayınca elbette onlardan sana bit takım şeyler İsâbet edecek, o zaman da sabret, Allah'a dayan, diren. Allah için yaşa. Allah için dirençli ol. Allah'a kulluğundan, Müslümanca bir hayattan geri adım atma, taviz verme. Allah'ın senden istediği hayattan tüm dünya üzerine gelse de asla kaçmayı düşünme. Her şart altında Müslümanca kalabilmenin hesabını yap.

Doğrusu bunlar azm'il umûrdur. Yâni azmedilecek işlerdir, zor işlerdir. Namazı Allah'ın istediği şekilde ikame, namazı tüm hayatta ayağa kaldırma, namazın önündeki engelleri defetme, namazı hayata özdeş kılma, namazla hayatı doğru orantılı yapma, insanların hayatına müdahale, insanlara iyiliği emretme, marufun, îmanın, İslâm'ın, kulluğun kavgasını verme, kötülüklerin kökünü kazıma ve bu uğurda insanlardan gelebilecek eziyet ve işkencelere sabredip, göğüs gerip Müslümanca kalabilme bunlar gerçekten zor işlerdir. Ama ey oğulcağızım, zorluğuna rağmen Allah için bunları gerçekleştirmen gerekmektedir. Ve sizler, bizler ey Müslümanlar, zor da olsa bunları gerçekleştirmek zorundayız. Allah için sabretmek, dayanmak, direnmek, dişimizi sıkmak zorundayız.

18. "İnsanları küçümseyip yüz çevirme, yeryüzünde böbürlenerek yürüme;

Allah, kendini beğenip övünen hiç kimseyi, şüphesiz ki sevmez."

İnsanları küçük görme. İnsanlara tepeden bakarak, onları küçümseyerek sakın onlardan yüz çevirme. Ve yeryüzünde böbürlenerek, şımararak, gururlanarak, insanlara çalım satarak yürüme. Kesinlikle bilesin ki Allah şımarıkları, böbürlenenleri, kendisini beğenip insanlara tepeden bakanları asla sevmez. Bir insan kendisini nasıl büyük görebilir? Bir insan Nasıl kendisinde ayrıcalık görerek diğer insanlara tepeden bakabilir? Nasıl böyle kendisinde bir renk görebilir? Çünkü herkesin varlığı bellidir. Hepimiz bir sudanız. Hangi birimiz böyle değil? Hangi birimiz topraktan yaratılmamış? Hangi birimiz ölümlü değil? Hangi birimiz Allah tarafından yaratılmamış? Hangi birimiz Allah'a muhtaç değil? Hangi birimizin şu anda sahip olduklarını Allah vermedi? O zaman nasıl oluyor da mahza Allah'ın verdiği özelliklerle diğer insanlara tepeden bakma hakkımız vardır? Allah'ın verdiği bir özelliğimizden dolayı diğer insanları küçük görmeye hakkımız var mı?

Ey mağrur, ey şımarık insan, farkın ne senin diğer insanlardan? Eğer ekonomik gücünse, siyasal gücünse, askeri gücünse, kavmin kabilense, çoluk çocuğunun çokluğuysa, fizik güzelliğin, ses güzelliğinse, bilginin çokluğuysa, makamının büyüklüğüyse bunları sen kendin mi buldun? Bunları sana Allah vermedi mi? Bunların hepsi geçici değil mi? Bunlar bu dünyada senin imtihan soruların değil mi? Bunlara sahip olmayanlara Allah vermemiş değil mi? Sen sana imtihanın için verilmiş bu sahip olduklarınla Allah'a kulluğa yönelirsen o zaman kazanacaksın. Değilse hakkın olmayan bu gururunla, bu kibrinle Allah'ın kullarına tepeden bakmaya, Allah'a isyanda kullanmaya kalkışırsan, onlara hava atmaya kalkışırsan kaybediyorsun demektir.

Bu sahip olduklarına kendinin ulaştığını zannetme. Bu elindekilerin ebedî olduğunu, bir gün elinden alınmayacağını sanma. Allah'ın bu âyetlerinden habersiz yaşayan, Allah'ın bu değer yargılarından haberi olmayan şu dünya insanlığının gözünde fevkalade bir değerin olabilir. Ama unutma ki ölümle birlikte bu değer yargıları bitecek ve Allah'ın değer yargılarıyla karşı karşıya kalacaksın. Yarın bu servetin kalmayacak. Yarın bu makamın bitecek. Yarın ellerin tutmayacak, gözlerin görmez olacak. Yarın abdestini bile tutamaz hale geleceksin. Yarın bu alkışlar bitecek. Yarın bu şöhret son bulacak. Derbeder bir şekilde dünyada dolaşmak zorunda kalacaksın. Unutulacaksın. Kimse sana değer vermeyecek. Kimse sana çiçek atmayacak. Kimse senin karşında secdeye kapanmayacak.

Öyleyse ne oluyor sana? Geleceğini unuttun mu ki şu anda sahip olduklarınla Allah'a kafa tutmaya, kullarına tepeden bakmaya çalışıyorsun? Yarın üzerinde mağrur dolaştığın bu toprağın altına gireceksin ve insanlar seni eze, eze, çiğneye, çiğneye üzerinde gezecekler. Ve şimdi gururla çalım atan sen hiçbir şey yapamayacaksın. Şu anda seni alkışlayanlar, senin önünde eğilenler, seni şımartanlar yarın unutacaklar seni. Kimin bitmemiş ki bu dünyada güç ve kuvveti? Kim ebedî kalabilmiş bu dünyada? Firavunlar mı? Karunlar mı? Nemrutlar mı?

Öyleyse yeryüzünde, Allah'ın arzında büyüklenerek, kibirlenerek yürümeyelim inşallah. Kimimiz malıyla, kimimiz makamıyla, kimimiz siyasal gücüyle, kimimiz askeri gücüyle, kimimiz bilgisiyle, kimimiz saltanatıyla insanlara çalım satmayalım. Kendimizde bir renk gör-meyelim. Hepimiz kul olduğumuzu, aciz ve ölümlü varlıklar olduğumuzu unutmayalım. Doğduğumuz günü unutmayalım. Düşünün doğduğunuz gün hiç bir şeyimiz yoktu. Kendimize ait bir evimiz olmadığı gibi, baba evinde bize ait bir odamız bile yoktu. Bilgimiz yoktu, imkânımız yoktu, fırsatımız yoktu, aklımız yoktu, gücümüz, kuvvetimiz hiçbir şeyimiz yoktu. Tüm bu sahip olduklarımızı bize Allah verdi. O yokluk günlerimizi unutmayalım. Ve bir de önümüzde gelecek güçsüz ve kuvvetsiz günlerimizi bir an bile gözümüzün önünden eksik etmeyelim. Geçmişimizi ve geleceğimizi düşünelim de insanlara karşı mağrur olmayalım. Bir gün başımıza bir kıyametin kopacağı şuuru içinde Allah'a karşı mağrur olmayalım inşallah. Unutmayalım ki ölüm bize her şeyden daha yakındır. Bir nefes kadar ölüm bize yakındır.

19. "Yürüyüşünde tabii ol; sesini kıs. Seslerin en çirkini şüphesiz merkeplerin sesidir."

Yürüyüşünde tabii ol, sesini de kıs, sesini alçalt. Yüksek sesle, bağırıp çağırarak insanları incitme, kalpleri kırma, insanları rencide etme, kimseyi rahatsız etme, kimseyi üzme. Evet yürüyüşe dikkat. Ne haşin, sert, yeri çökertecek gibi azametli, kibirli yürü, ne de bitkin, miskin yürü. İkisi arasında böyle orta halli, mütevazı bir şekilde yürü ve sesini de konuşurken kıs. İnsanlara zorbalar gibi bağırıp çağırma. Herkesi kırıp dökme. Çünkü seslerin en kötüsü, seslerin en çirkini bağırıp çağıran eşeklerin sesidir.

Evet ses tonunu insanları rahatsız edecek bir biçimde, iğrenç bir şekilde ortaya koyma. Her an Allah huzurunda olduğunu unutma. Hayatın Allah yolunda

olsun, Allah için, Allah'a lâyık olsun. Konuşman Allah'ın âyetleriyle olsun, peygamberin sözleriyle olsun, ağzından âyetler ve hadisler dökülsün. İnsanlar senden en çok âyet ve hadis duysunlar. Düşüncen, dünyan Allah'a kullukla şekillensin. Böylece dünyan da güzel olsun âhiretin de güzel olsun inşallah diyor Lokman (a.s).

20. "Allah'ın göklerde olanları da, yerde olanları da buyruğunuz altına verdiğini, nîmetlerini açık ve gizli olarak size bolca ihsan ettiğini görmez misiniz? İnsanlardan, Allah hakkında hiç bir bilgisi olmadan, doğruluk rehberi ve aydınlatıcı bir Kitap bulunmadan tartışanlar vardır."

Bakmaz mısınız? Görmez misiniz? Görmediniz mi? Göklerde ve yerlerde olanların tamamını Allah sizin emrinize verdi. Her şeyi size Mûsâhhar kıldı Rabbiniz. Evet görmüyor musunuz ki Allah göklerde ve yerde olanların tümünü sizin için yarattı. Hepsini sizin hizmetinize sundu. Ve tüm nîmetlerini de size açık ve gizli olarak bolca sundu, ulaştırdı. İşte gözünüzün önünde saymaya kalkışsanız sayıp tüketemeyeceğiniz, aklınıza hayalinize gelmeyecek miktarda Allah nî-metlerini size sunmuştur. Şu anda görüneniyle görünmeyeniyle, bilineniyle bilinmeyeniyle tüm göklerde ve yerdeki nîmetler O'nun size lütfudur. Vahiy, kitap, suhuflar, hidâyet, bilgi, peygamber, bunları anlayacak kalp, göz, kulak hepsi birer Allah nîmetidir bize.

Varlık, hayat, yeme, içme, giyim, kuşam, hava, su, güneş, oksijen, gök, ay, yıldızlar, bulutlar, gece, gündüz, göz, kulak, ağız, el, ayak hepsi Rabbimizin nîmetleridir. Bu hayatın devamını sağlayacak rızklar, yiyecekler, elmalar, armutlar tüm bu zâhir ve batın nîmetlerini sizin üzerinize yaydığını, saçtığını, yağdırdığını görmüyor musunuz?

Tüm bu nîmetleri size lütfeden Rabbinizi niye tanımaya yanaşmıyorsunuz? Niye tüm bu nîmetlerin vericisi olan Rabbinizin sizin adınıza gönderdiği hayat programı olan kitabıyla ilgilenmiyorsunuz? Niye bu nîmetlerin sahibine teşekkür etmiyorsunuz? Niye tüm bu nîmetleri Ona kullukta kullanmıyorsunuz? Hiç düşünmüyor musunuz bunu? Bu nîmetleri veren kim? Allah. O zaman kulluk kimin hakkı? Sadece O'na, başkalarına değil. Minnet, şükür, hamd, kulluk sadece bu nîmetlerin sahibine, başkalarına değil. Bunu anlamıyor musunuz? Hal böyleyken:

İnsanlardan öyleleri de vardır ki bilgileri olmadan, cahilce hidâyetten de

habersiz oldukları halde, aydınlatıcı bir kitap bilgisine de sahip olmadan, bir kitaba da dayanmadan Allah konusunda tartışmaya giriyorlar. Allah hakkında, Allah'ın zatı hakkında, Allah'ın sıfatları hakkında, Allah'ın fiilleri hakkında, Allah'ın yetkileri, ulûhiyeti ve rubû-biyeti hakkında, Allah'ın hayata karışması hakkında, Allah'ın vahiy göndermesi hakkında, Allah'ın dini hakkında, Allah'ın kitabı hakkında, Allah'ın istediği hayat programı hakkında, Allah'ın elçilerinin konumu hakkında, dünyanın değerlendirilmesi hakkında, âhiret hakkında, ekonomi hakkında, hukuk hakkında, aile hakkında, kadın hakkında, sosyal hayat hakkında ellerinde hiç bir bilgi olmadığı halde, hidâyeti tanımadıkları halde ve de hiçbir kitaba dayanmadıkları halde cahilce tartışmalara giriyorlar. Evet tartışırlarken aydınlatıcı, ellerinde yol gösterici bir kitap olmadığı halde zırvalara dalıyorlar.

Bana göre, bize göre Allah böyle olmalıdır. Bize göre kitap şöyle olmalıdır. Bize göre din şöyle olmalıdır, peygamberin fonksiyonu böyle olmalıdır. Yâni şimdi bu insanlar Allah hakkında, Allah'ın dini hakkında, kitabı, peygamberi hakkında, hayat problemleri hakkında böyle bir yargıya nasıl gidebiliyorlar? Tüm bu gaybî konularda konuşabilmek için bir ilme, bir Allah bilgisine, bir kitap ve peygamber bilgisine sahip olmak gerekmiyor mu? Hidâyet gerekmiyor mu? Aydınlatıcı, yol gösterici bir kitap gerekmiyor mu? İlim Allah'tan gelenler ve Resullerinin bize aktardıklarıdır. Hidâyet rehberi yine bu kitap ve onun pratiği olan Rasulullah efendimizin sünnetidir. Aydınlatıcı kitap da Kur'an'dır.

O halde şimdi birileri ki bunlar Müslüman da olabilir, kâfir de olabilir. Evet birileri Allah'ın kendilerine verdiği geçici bir dünya yetkilerine sahip olarak Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını ve peygamberini yorumlamaya kimsenin hakkı da salahiyeti de yoktur. Kitabın ve peygamberin değerlendirmesine ters düşecek bir biçimde hiç kimsenin benim inancıma göre Allah böyle olmalı, peygamber böyle olmalı, din böyle olmalı, hayat böyle olmalı, ekonomi böyle olmalı, kılık kıyafet böyle olmalı, siyaset böyle olmalı deme hakkı yoktur. Ancak İslâm'a göre bu böyle olmalı deme hakkı vardır.

Adamlar aslında kendi düşüncelerini, kendi felsefelerini ortaya koymaktadırlar. Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını tanımlarken, dünyayı, hayatı, âhireti tanımlarken aslında adamlar kendi hayat felsefelerini ortaya koymaktadırlar. Bana göre Allah böyledir. Bana göre Allah hayata karışmamalıdır. Bana göre Allah böyle olmalıdır. Bana göre din böyledir. Bana göre hayat böyledir. Bana göre kulluk böyledir. Bana göre tesettür böyledir. Bana

göre ekonomi böyledir. Bana göre hukuk böyledir. Bana göre nikâh böyledir. Bana göre miras böyledir. Bana göre sosyal ve siyasal hayat böyledir diyenlerin tamamı yanlıştadır ve zulüm içindedir. Allah'ı tanımayan, Allah'ın kitabını bilmeyen, Allah'ın dinini, Allah'ın istediklerini bilmeyen insanların hiçbir zaman bu konularda konuşma hakları yoktur. Ancak Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın dinini, Allah'ın isteklerini tanıyan ve Allah böyle buyuruyor, Allah böyle istiyor diyenlerin dediklerini kabul ederiz.

Hidâyete sahip, kitap ve sünnet bilgisine sahip olup bu hidâyete uygun söyleyenleri dinleriz. Aydınlatıcı bir kitaba, Tevrat'a, Zebur'a, İncil'e ve Kur'an'a dayanarak konuşanları, bak Allah kendisini böyle tanıtmış, dinini böyle tanıtmış, kitabını, peygamberini, hayatı, âhireti, nikâhı, ekonomiyi, hukuku, eğitimi, haramı, helâli, kadını, erkeği böyle tanıtmış diyenleri dinleriz. Değilse hiç bir bilgiye dayanmadan, olmayan bir hidâyetle Allah hakkında, dini hakkında işkembelerinden attıklarını asla dinlemeyiz.

Yine kitabı ve sünneti tanıyıp ta ama çevresindeki egemenlere, güçlülere yamulan, Allah'ın dinini onlar lehine yamultanların dediklerini de dinlemeyiz. Din tahrifçilerini de dinlemeyiz. İnsanlara yanlış bir din anlatanlar, insanları saptırmaya yönelenler yeryüzünde zâlimlerin, hainlerin en büyüğüdür. Ve insanlar da eğer dinlerini kitaplarından ve peygamberlerinde değil de, dinlerini dinlerinin temel kaynaklarından değil de böyle olur almaz hainlerden öğrenmeye kalkışırlarsa onlar da bu işin vebalini çok ağır ödeyeceklerdir.

Çünkü bu dinin Rabbi Allah'tır, bu dinin kitabı Kur'an'dır, bu dinin peygamberi Muhammed (a.s)'dır. Bu dini öğrenmenin başka da bir kaynağı yoktur. Bu din hakkında söz söyleyecek olanlar da, bu din hakkında bilgiye ulaşmak isteyenler de bunu hiçbir zaman hatırlarından çıkarmamalıdırlar.

21. "Onlara, "Allah'ın indirdiğine uyun" denince: "Babalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız" derler. Ya şeytan, babalarını alevli ateşin azabına çağırmışsa."

Evet onlara dense ki haydi Allah'ın dinine, Allah'ın kitabına, Allah'ın indirdiğine tabi olun. Derler ki biz bilâkis atalarımızı neyin üzerinde bulmuşsak ona tabi olur, ona uyarız. Atalarımızın dini, atalarımızın yolu neyse biz ancak ona tabi oluruz derler. Evet işte bilmedikleri halde konuşanların durumları budur. Onların bu tavırlarına karşılık, bu kör taklitlerine karşılık Rabbimiz buyurur ki:

Ya şeytan onları cehenneme çağırıyorsa? Yâni şeytan onları böyle düşünerek, böyle yaparak cehennem ateşine çağırıyorsa da mı onlar babalarının yoluna gidecekler? Kitabımızın başka âyetlerinde şöyle de denir: Yâni o bilgisizce yoluna gittikleri ataları yanlış yoldalar ise de mi onların yolunu takip edecekler? Yâni geçmişten bize intikal etmiş bir anlayış olabilir. Atalarımızdan gelen bir din, bir hayat programı olabilir. Ama bir de Allah'ın kitabının, bu kitabının pratik örneği Rasulullah efendimizin ortaya koyduğu bir din vardır. Bu durumda bize düşen başkalarını bir kenara bırakıp Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine itaat etmektir. Kitabın ve sünnetin ortaya koyduğu bir dine karşı, bir düşünceye, bir amele karşı, bir hayat anlayışına, bir değer yargısına karşı asla atalarımızın anlayışını öne sürmeyeceğiz. Kitabın ve peygamberin ortaya koyduğu bir gerçek karşısında biz atalarımızdan böyle gördük, biz onların yoluna uyarız demek Allah korusun şeytanın saptırdığı bir yola girmek demektir. Unutmayalım ki Şeytanın ayarttığı insanları ancak cehennem ateşine, kendi ebedî azap mahalline götürür. Şeytanın dâvetiyesine icabet edenlerin gideceği yer cehennemden başka bir yer değildir.

Evet bu adamların Allah'ın dinini bırakıp ta atalarımız diye yollarına düştükleri kimseler de tamamen kendi hevâ ve heveslerine uygun olan atalarıdır. Yâni niye Adem (a.s) değil de ataları? Niye Nuh (a.s), niye İbrahim (a.s), Niye Muhammed (a.s) değil de başkaları? Onlar ata değil mi? Niye onların yoluna tabi olmuyorlar da kendileri gibi atalar arıyorlar kendilerine? Sapıklık istiyorlar da ondan. Veya işte şu andaki babalar var ya. Kurtar baba, mafya baba, hukuk balaları, ekonomi babaları, para babaları, siyaset babaları, tevbe babaları, himmet babaları. Kitap ve sünnete karşı bu babalarını öne sürüyorlar, biz ancak onları dinleriz diyorlar. Bu işi en iyi onlar bilir diyorlar. Evet dini kendisine göre şekillendirmeyi düşünen insanlar kendilerine göre böyle deliller de bulabiliyorlar. İşte bunlar kaybetmişlerdir. Peki kazananlar kimlerdir?

22. "İyilik yaparak kendini Allah'a veren kimse, şüphesiz en sağlam kulpa sarılmış olur. İşlerin sonucu Allah'a aittir."

Kim ki muhsin olarak yüzünü Allah'a teslim ederse. Kim ki muhsin olarak yönünü Allah'a dönerse. Kim ki tüm yönünü, tüm hayatını, varlığını, gecesini, gündüzünü, ömrünü, ailesini, çocuklarını muhsin olarak Allah'a teslim ederse. Allah'ı görüyormuşçasına kim Allah'a kulluğa yönelirse. Kim Allah'ın kendisini her an gördüğü, her an kontrol ettiği bilinci içinde bir hayat yaşamaya koşarsa,

Müslüman-ca bir hayata yönelirse o kimse güzel bir kulpa, kopmak bilmeyen sağlam bir kulpa yapışmış, güzel bir ipe tutunmuş demektir. Allah'ın yeryüzüne indirdiği bir hidâyete yapışmış demektir. Bakarada da kim Allah dışındaki azgınları reddeder, Allah berisinde egemenlik iddiasında bulunan sahte tanrıları reddeder ve sadece Allah'a kulluğa yönelirse o kopması olmayan sağlam bir kulpa yapışmış, yâni Allah'ın dinine, İslâm'a tutunmuş demektir deniyordu.

Evet Rabbimiz bizden tüm varlığımızla kendisine yönelmemizi istiyor. Tüm hayatımızla kendisine teslim olacağız. Muhsin olacağız ki sağlam bir kulpa yapışmış olalım. Zaten işlerin âkıbeti, işlerin sonucu Allah'a döndürülecektir. Sonunda herkes Allah'a döndürülecek ve hesabı Allah'a verecektir.
. "Ey Muhammed! İnkâr edenin inkârcılığı seni üzmesin; onların dönüşü Bizedir; o zaman, yaptıklarını kendilerine haber veririz. Allah, kalplerde olanı şüphesiz bilir."

Kim de küfrederse, Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın dinini, Allah'ın elçisini örter, örtbas ederse sakın ha peygamberim onun küfrü seni üzmesin. Küfredenin küfrüne üzülmeyin. Allah'ın Resûlü insanların hidâyetine, insanların îman etmelerine o kadar haristi ki, onların küfrü tercih edip, Allah'ın kitabını, Allah'ın vahyini, hidâyeti örtüp bir hayat yaşamalarına o kadar üzülüyordu ki âdeta cehenneme giden insanları gördükçe kendisini harap ediyordu. Üzüntüsünden yemeyi içmeyi terk ediyor, kendisini ihmal ediyor, kendisini parçalayacak duruma geliyordu. Kendisinin bu insanlar tarafından yalanlanmasından daha çok onların cehenneme gidişi üzüyordu Rasulullah efendimizi. Niye bu insanlar îman etmiyorlar? Niye bu insanlar ateşe doğru gidiyorlar? Niye bu insanlar cehenneme dayanıklılık gösterisinde bulunuyorlar? Niye bu insanlar kendilerine yazık ediyorlar? diye kendi kendini yiyip bitirecek duruma geliyordu.

Elbette onun yolunun yolcusu olarak bizim de ilk üzüntümüz, ilk derdimiz bu olmalıdır. Biz de şu anda çevremizde, akrabalarımız içinde farkında olmadan cehenneme doğru giden insanları gördükçe yerimizde duramaz hale gelmeliyiz. Etrafımızda dünyacı kesilmiş, dünyayı kıble edinmiş, Allah'ı, Allah'ın kitabını örtmüş, vahiyle ilgisini kesmiş kimi görürsek ilk işimiz, tek işimiz onu uyarmak, onun ateşe gidişini değiştirmek olmalıdır. Bu tür insanların hidâyeti için üzülmeliyiz, sıkıntılanmalı ve çabalamalıyız. Bir tek insanın hidâyeti için gerekirse her şeyimizi fedâya hazır olmalıyız.

Anlatacak mıyız? Duyuracak mıyız? Sevdirecek miyiz? Evlerine, dükkanlarına mı gideceğiz? Para mı vereceğiz? Satın mı alacağız? Ne yapmamız gerekiyorsa yapmak zorundayız. Cennete gidiş varken, Müslümanca bir hayat yaşamak varken niye bu akrabalarımız cehenneme gidiyorlar? diye üzülmeliyiz, bunu kendimize dert edinmeli ve çareler araştırmalıyız, fırsatlar kollamalıyız.

Ama tabii bu çabamız bizi kendimizi helâk etmeye de götürmemeli. İşte Rabbimiz buyuruyor ki onların küfrü sizi mahzun da etmesin. Siz size düşeni yaptıktan sonra da bilesiniz ki onların küfrü size bir zarar vermeyecektir. Tutup zorla bu adamların kalbine İslâm'ı, îmanı sokma imkânınız, yetkiniz yoktur, bu benim işimdir diyor Rab-bimiz. İşte görüyoruz süratlice cehenneme gidiyorlar, anlatıyoruz din-lemiyorlar, uyarıyoruz yanaşmıyorlar.

Onların dönüşleri Bizedir. Onların dünyada yapıp ettiklerini Biz onlara haber vereceğiz. Allah göğüslerde, sadırlarda olanları bile bilmektedir. Yaptıklarımızı, işlediklerimizi bildiği gibi, amele dönüştürmeyip kalplerimizde taşıdığımız niyetlerimizi, düşüncelerimizi de bilmektedir Rabbimiz. Öyleyse dileyen îman etsin, dileyen de küfretsin. Sonucuna kendisi katlanmak kayd-u şartıyla dileyen dilediğini tercih etsin. Kâfir olanlar da asla sizi üzmesin diyerek böylece peygamberine ve onun şahsında kıyamete kadar hepimize bir tesellide bulunur Rabbimiz. Öyleyse bir Müslüman olarak bize düşen kendimiz Müslümanca bir hayat yaşamanın ve çevremizdeki insanları da Müslümanlaştırmanın kavgasını vereceğiz. Bu ikisini birlikte götüreceğiz Allah'ın izniyle.

24. "Onları az bir süre geçindiririz, sonra da ağır bir azaba sürükleriz."

Evet o kâfirler seni üzmesin, çünkü Biz onlara dünyada az biraz nîmet veririz, az biraz faydalandırırız onları. İmkân veririz, fırsat veririz, haydi biraz yaşayın bakalım deriz. Evet kâfirlere az bir şeyler veririz diyor Rabbimiz. Halbuki bakıyoruz ki Müslümanlara verdiğinin fazlasını vermiş onlara. Meselâ şu anda onların ellerindekileri baygın baygın seyreden Müslümanlara sorsanız bu dünyada en büyük nîmeti Allah kimlere vermiş diye, herkes diyecek ki kâfirlere vermiş. Vah za-vallı Müslümanlar vah. Vah vahiyden habersiz hayatı değerlendiren, Allah'ın değer yargılarını tanımadan hüküm veren Müslümanlar vah. O kadar derbeder bir durumdalar ki, anlayışları basiretten, Furkân-dan o kadar kıtlaştı ki, o kadar kısırlaştı ki nîmetlerin bu dünyada en fazlasının kâfirlere verildiğini söyleyecek kadar ahmaklaştı.

İşte Müslümanların sözleri böyle derbederce. Kafada nîmet olarak sadece para olunca, mal mülk olunca elbette böyle konuşacaklar, böyle değerlendirecekler. Nîmet deyince sadece ekonomi, sadece güç kuvvet olunca bu da kâfirlerde olunca Müslümanlar elbette böyle düşünecekler, böyle inanacaklar, başkası da beklenemez onlardan.

Behey zavallı adam, hiç düşünmüyor musun? Allah sana îman verdi, Allah sana hidâyet verdi, Allah sana kitap verdi, peygamber verdi, namaz verdi, oruç verdi, iffet verdi, haya verdi, temizlik verdi, âhiret inancı verdi, hayatı değerlendirme bilgisi verdi, cennete gitme yolu verdi, ateşten kurtulma yöntemi verdi. Bu nîmetlerden daha büyük nîmet olur mu? Niçin Allah'ın sana verdiği bu nîmetleri görmez-likten geliyorsun? Yoksa bu nîmetler karın doyurmuyor, para getirmi-yor mu diyorsun? Allah'tan kork, kuldan utan. Bu nîmetler sana dünyada da âhirette de en büyük haseneyi kazandıracak. Bir Müslümana sorsak, acaba bir vakit namazına tüm dünyanın altın ve gümüşlerini değiştirebilir mi? Bir günlük orucuna dünyayı değiştirebilir mi? Size verilen mi fazla, yoksa kâfirlere verilenler mi fazla Allah aşkına bir düşünün. Hayır hayır onlara verilen çok azdır. Tüm dünyayı bir tek kâfire verse bile âhiretin yanında çok azdır.

Çünkü bütün bunlar bir gün bitecek ve âhirete hiçbir şey intikal etmeyecektir. Öyleyse Allah'ın bunca nîmetlerine karşı bu nankörlüklerimiz niye? Utanmıyor muyuz Allah'tan? Yarın onlar dünya kadar altın ve gümüşe sahip olsalar ve tamamını verseler cehennemden kurtulamayacaklar. Öyleyse niye imreniyorsunuz bu kâfirlerin elindekilere? Bir Müslüman yarım hurmayla bile cenneti kazanabilecekken söyleyin şimdi bakalım yarım ekmekle siz mi zenginsiniz? Yoksa tüm dünyaya sahip olsalar bile bu kâfirler mi zengin? Aklınız yok mu sizin? Nasıl böyle bir değerlendirmeye gidebiliyorsunuz?

Yâni iki dünyası bile olsa yarın kâfir cehennemden kurtulamayacakken senin namazın, senin orucun, senin îmanın, senin teslimiyetin, senin iffetin seni cennete götürecek. Şu anda dünyanın en zengin, en mutlu insanı sensin. Niye bundan habersizsin? Dünyada kâfirler kadar derbeder, kâfirler kadar fakir, onlar kadar zavallı yoktur. Niye bunu anlamaya yanaşmıyorsun? Onlara acı da hem kendinin hem de onların cenneti için geceni gündüzünü fedâya hazır ol. Sen bırakmışsın onları İslâm'a dâveti de onların karşısında ezim, ezim eziliyorsun. Onlar karşısında izzet ve şerefini kaybetmiş, onlar gibi olmanın, onlar gibi yaşamanın kavgasını veriyorken onların gözünde de küçüldükçe küçülüyorsun. Böylece hem kendine hem de onlara zulmetmiş oluyorsun. Zavallı Müslüman,

iyi düşün, sen ona değil o sana imrensin. Sen onun hayatına değil, o senin hayatına yönelsin. Sen önde ol da, sen cennete doğru giderken o seni örnek alıp arkandan gelsin.

Evet onlara bu dünyada az biraz bir şeyler veririz de sonra:

Onları galiz bir azaba, ağır bir azaba yuvarlayıveririz, mahkum ediveririz. Evet Rabbimiz kendi yolunda olanlara güzel bir hedef, kendi yolunun dışında hareket edenlere de ağır bir azapla dünyadaki mal, mülk ve saltanatın bitişini haber veriyor. İşte yaşadığımız hayatın en güzel bir biçimde sorgulanması da bizlere en büyük nîmetlerden birisidir. Bu âyetleriyle Rabbimiz bizi uyarmasaydı durumumuz gerçekten çok kötü olurdu.

25,26. "Andolsun ki onlara: "Gökleri ve yeri yaratan kimdir?" diye sorsan, "Allah'tır" derler. De ki: "Hamd Al-lah'a mahsustur", ama çoğu bilmezler. Göklerde ve yerde olanlar Allah'ındır. Şüphesiz Allah müstağnîdir, övülmeğe lâyıktır."

Evet onlara gökleri ve yeri kim yarattı? diye sorsan, muhakkak derler ki, diyecekler ki Allah. Öyleyse de ki elhamdülillah. Elhamdülillah ki herkes bunu itiraf ediyor. Elhamdülillah ki tüm dünya göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'ı itiraf ediyor. Hiç kimse Allah'ın dışında bir yaratıcının olduğunu söyleyemeyecektir. Elhamdülillah ki doğru bir dindeyiz. Elhamdülillah ki böyle göklerin ve yerin yaratıcısına kulluk etmekteyiz. Çünkü hamd, övgü, kulluk, yüceltme göklerin ve yerin yaratıcısının hakkıdır. Ama bilâkis onların pek çoğu bu gerçeği bilmiyorlar.

Yâni gökleri ve yeri yaratana hamd edilmesi, sadece O'na kulluk edilmesi gerektiğini bilmiyorlar. Göklerin ve yerin yaratıcısını biliyorlar da O'na nasıl kulluk edileceğini bilmiyorlar. O'na nasıl hamd edilecek? O nasıl övülecek? Nasıl yüceltilecek? insanların pek çoğu bunu bilmiyorlar. Halbuki göklerin ve yerin yaratıcısını bildikten sonra O'nun istediği bir hayatı yaşamaları gerektiğini de bilmelilerdi. Yaratan O olduğu gibi yaratıklarının kulluk programını belirleme yetkisine sahip olan da O'nun olduğunu, O'nun dışında hiç kimseye minnet borçlarının, kulluk borçlarının olmadığını da anlamalıydılar.

Evet göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Demek ki Rabbimizin yarattığı varlıkları üzerindeki saltanatı devam ediyor. Kullarını yaratıp kendi

hallerine terk etmemiştir. Yaratan da O, sahip ve Mâlik olan da O. O Allah Hamîd'dir, övülmeye lâyık olan da sadece O'dur ve aynı zamanda Ğanî'dir de O Allah. Yâni kimsenin kulluğuna ihtiyacı olmayandır.

27. "Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem olsa, denizler mürekkep olsa ve yedi misli deniz de yedekte bulunup yazılsa yine de Allah'ın sözleri bitmezdi. Doğrusu Allah güçlüdür, Hakimdir."

İşte Hakîm olan, Alîm olan Rabbimizin ilmiyle karşı karşıyayız. Bakın Rabbimiz kendi bilgisinin sonsuzluğunu, azametini, yüceliğini şöyle vasıf ediyor. Eğer yeryüzündeki tüm ağaçlar kalem olsa, eğer denizlere de onların arkasından yedi deniz daha katılarak hepsi mürekkep olsa, Allah'ın kelimeleri bitmez. Allahu Ekber, Allahu Ekber. Evet yeryüzündeki bütün ağaçlar kalem olsa, şu andaki denizler ve onların yedi misli daha yedek mürekkep olsa denizler biter, ağaçlar biter, kalemler biter ama Allah'ın kelimeleri, Allah'ın kelâmı, Allah'ın bilgisi, Allah'ın yasaları bitmez. Allah'ın ilmi bitmez. Allah'ın ilmine bir nihâyet yoktur. Allah Azîzdir, Allah Hakîmdir. Elhamdü lillah ki böyle Alîm olan bir Rabbin bilgisiyle bilgileniyoruz, böyle Hakim olan bir Rabbin hikmetiyle hikmetleniyoruz. Bundan daha büyük bir şeref olabilir mi?

Bakın bu âyetin bir benzeri de Kehf sûresindeydi:

"De ki: "Rabbimin sözlerini yazmak için denizler mürekkep olsa ve bir o kadarını da katsak, Rabbimin sözleri tükenmeden denizler tükenirdi."
(Kehf 109)

Evet Rabbimin sözleri, Rabbimin kelimeleri, Rabbimin ilmi ve hikmeti sonsuzdur sınırsızdır. Denizlerse sınırlıdır. Sınırlı olan tükenmeye mahkum olan bir şeye yine onun gibi sınırlı ve tükenmeye mahkum olan bir şey eklense de yine sınırsız olanın yanında tükenmeye mahkumdur. İşte Allah'ın kelimeleri, Allah'ın âyetleri, Allah'ın bilgisi ve hikmeti böyledir. Peki durum böyle olunca bu insanlar nasıl oluyor da Allah'ın hikmet dolu bu kitabından yüz çeviriyorlar? Nasıl oluyor da bu insanlar Allah'ın velâyeti altına, Allah'ın dini altına girmiyorlar da kendileri gibi aciz varlıkların velâyetleri altına girmeye çalışıyorlar? Nasıl oluyor da hikmeti ve bilgisi sonsuz olan Allah'ın göndermiş olduğu bu kitaptan bilgilenmeye yanaşmıyorlar da başka şeylerden bilgilenmeye çalışıyorlar? Gerçekten bunu anlamak mümkün değildir. Yâni insanlar nasıl oluyor da bu kitaba karşı kayıtsız kalabiliyorlar? Nasıl oluyor da bu kitaptan habersiz bir hayat yaşayabiliyorlar?

Evet bilgisi sonsuz olan, bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan Rabbimiz biz kullarına kendi bilgisinden birazını aktarmış. Hz. Adem atamızdan başlayarak sahifeler, kitaplar göndererek bizi kendi bilgisiyle şereflendirmiştir. Ama bu bize bildirdikleri kendi bilgisine nispetle çok azdır. Böyle bir Allah'ın kitabıyla bilgilenmekten daha şerefli ne olabilir yeryüzünde? Ama bakıyoruz ki insanlar böyle bir Allah'tan bilgilenmekten, böyle bir Allah'a güvenmekten uzaklaşıyorlar da kendi bilgilerine, kendileri gibilerin bilgilerine güveniyorlar. Ne kadar zavallı bir düşünce değil mi?

O zaman şimdi soralım kendimize, soralım tüm insanlığa: Acaba böyle bir bilginin sahibi olan Allah bilgisiyle bilgilenen, vahiy bilgisiyle bilgilenen bir müslüman mı daha âlim, yoksa Allah bilgisine hayır diyen ve kendi bilgisine güvenen zavallı kâfir mi daha âlim? Söyleyin. Müslümanlar âlimdir, kâfirler de yeryüzünün en cahil zavallılarıdır.

28. "Ey insanlar! Sizin yaratılmanız ve tekrar dirilmeniz tek bir nefsin yaratılması ve tekrar dirilmesi gibidir. Şüphesiz Allah işitendir, görendir."

Evet sizin var edilişiniz, sizin yaratılışınız bir tek nefsin, bir tek insanın yaratılışı gibidir. Sizin topunuzun yaratılışı bir tek kişinin yaratılışı gibi kolaydır Allah'a. Allah için birle milyonun, milyarın bir farkı yoktur. Ha Adem (a.s) dan kıyamete kadar yaratılacak insanların yaratılışı, meleklerin, cinlerin ve diğer tüm mahlukâtın yaratılışı, ha bir tek insanın yaratılışı. Allah için bunun bir farkı yoktur. Tüm kâinâtın, tüm varlıkların yaratılışı Allah için bir tek varlığın yaratılışı gibidir. Yaratılışınız da dirilişiniz de öyledir. Muhakkak ki Allah işitendir, görendir. Allah her şeye hakimdir mâliktir. Ölüşlerinizden sonraki dirilişleriniz de asla O'na zor gelmeyecektir.

29. "Allah'ın geceyi gündüze ve gündüzü geceye kattığını, her biri belirli süreye kadar hareket edecek olan güneşi ve ayı buyruk altında tuttuğunu; Allah'ın yaptıklarınızdan haberdar olduğunu bilmez misin?"

Eğer anlayamadıysanız, isterseniz bir bakın. Bilmez misiniz ki Allah gözlerinizin önünde geceyi gündüze, gündüzü de geceye katıyor. Güneşi ve ayı da emrine Mûsâhhar kıldı. Evet gece ve gündüz yaratıldıkları günden beri bir saniye şaşmadan devam ediyor. Allah'tan başka hiç kimsenin, hiçbirinizin onlara müdahale hakkı da yoktur. Rabbinizin bu gece gündüz yasasına teslim olmaktan

başka çareniz de yoktur. İşte şu anda gecedeyiz, haydi getirin bakalım gücünüz yetiyorsa gündüzü. Mümkün değildir bu. Allah'ın yasasına tabi olmaktan başka bir seçeneğimiz yoktur. İşimiz var gündüz bitmesin demeye kimsenin hakkı da gücü de yoktur. Uykumuz var gece bitmesin demeye hakkımız da gücümüz de yoktur.

İşte Allah'ın mutlak egemenliğini, büyük irade sahibinin, ilminin, hikmetinin sınırı olmayan Allah'ın zaman ve mekân üzerindeki mutlak tasarrufunu burada da görüyoruz. Evet O Allah geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Arkadaşlar gece ve gündüz Allah'ın iki âyetidir. Gecenin ve gündüzün meydana gelişine ve peş peşe işleyişine bir dikkat edin. Dikkatlice inceler ve üzerinde düşünürseniz gecenin içine bir miktar gündüzün, gündüzün içine de bir miktar gecenin girdiğini görürüsünüz. Fecir vaktinde gecenin bir kısmının gündüze girdiğini, katıldığını, akşam güneş batarken de gündüzün birazının geceye katıldığını görürsünüz. Tüm bu dönemleri yapan, yaratan Allah'tır. Böyle bir Allah'ın güç ve kudreti karşısında eğilmekten başka bir çaremiz var mı?

Ve belli bir süre, belli bir yörünge, belli bir program içinde hareket eden güneşi ve ayı da buyruğu altına, egemenliği altına alan, ya da onları sizin emrinize, sizin hizmetinize sunan da Allah'tır. Her ikisinin de boyunlarındaki kulluk iplerini eline alan, onları belli bir zamana kadar bir nizam ve intizama bağlayan, onlar üzerinde belli yasalar koyan, onlara belli bir ömür takdir eden Allah'tır. Onlar için belli bir zaman tayin etmiştir Rabbimiz.

İşte Rabbiniz olan Allah budur. İşte bu Allah sizin Rabbinizdir. İşte okuduğumuz bu âyetlerin anlattığı, Kur'an'ın tümünün anlattığı, tarih boyunca tüm peygamberlerin ortaya koyduğu Allah sizin Rab-binizdir. Rab makamında, ulûhiyet makamında, hayatınızın kanunlarını düzenleme makamında Rabbiniz O'dur.

Ve bu Rabbiniz olan Allah mülk kendisinin olan, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibi ve mâliki olandır. O her şeyin sahibi ve yaratıcısıdır. Varlığımızın sebebi O'dur. Hayatın kaynağı O'dur. Göklerin, yerin, gecenin, gündüzün, insanların, meyvelerin sebzelerin sahibi O'dur. Malımızı, evimizi, ailemizi, çocuklarımızı, makamımızı, paramızı, pulumuzu, aklımızı, zekamızı, bilgimizi her şeyimizi yaratan O'dur. Allah mülkün sahibidir, o halde O'na kulluk edin. Madem ki her şeyinizi yaratan O'dur, madem ki her şeyinizi veren

O’dur, madem ki mülk O’nundur o halde sadece O’nu dinleyin.

Her bireri, gece, gündüz, güneş, ay hepsi bir ecele doğru koşmaktadır. Hepsinin Allah tarafından tayin ve takdir edilmiş bir ömrü, bir eceli vardır ve hepsi işte o sona doğru koşmaktadırlar. Ve Allah yaptıklarınızın tamamından haberdardır. Hepsinin bir eceli vardır ve hepsi bir gün bitecektir. Onlarla birlikte onlarla yaşayan insanlar da yok olacaklar. Gecede ve gündüzde var olan, güneşin ve ayın altında yaşayan tüm varlıklar bir gün ecellerini idrak edecekler. Herkes ölecek ve her şeyden haberdar olan Allah’ın hesabıyla karşı karşıya geleceklerdir. Ecelsiz kimse yoktur kendisinden başka. O zaman madem ki bir ecel varsa bizim için ve şu anda her biremiz ecelimize doğru koşuyorsak hesabımızı doğru yapalım inşallah.

30. “Bu, Allah'ın hak olmasından ve O'ndan başka taptıkların şeylerin bâtıl olmasındandır. Doğrusu Allah yücedir, büyüktür.”

İşte bu Allah’ın Hak oluşundandır. Allah Haktır, kâinâtta tek Hak Allah’tır. Ve insanların Allah dûnunda, Allah berisinde Allah’ı bırakıp ta kendilerine dua ettiklerinin, kulluk ettiklerinin, tanrı kabul edip yasalarını uygulayamaya çalıştıklarının, dinlerini, kanunlarını kabul ettiklerinin tamamı bâtıldır. Yâni ne bu dünyada, ne de ölüm ötesi hayatta onların hiçbir yetkileri yoktur. Ve işte muhakkak ki O Allah Âlîdir, Allah Kebirdir. En büyük O’dur, en yüce yüceler yücesi O’dur. Üstünlük, yücelik O’na aittir. O’ndan başka var mı büyük söyleyin? Bu kâinâtta kim yarışabilir yücelikte Allah’la söyleyin? Allah’a yetki sınırlaması getirenler, Allah’ın arzında Allah’a hayat hakkı tanımayanlar, Allah’a kafa tutanlar bilesiniz ki bütün bunları bu dünyada Allah’ın kendilerine verdiği geçici yetkileriyle yapabilmektedirler.

Evet Hak sadece Allah’tır ve Hakkın dışında ne varsa hepsi sapıklıktır. Allah dururken insanların O’ndan başkalarını Rab kabul etmeleri, Allah’tan gelen hak yasalar dururken insanların başka yasalara tabi olması sapıklıktan başka bir şey değildir. Herkes biliyor ki Hak Rab Allah’tır. Hak din, hak yol, hak nizam, hak hayat tarzı Allah’ın hayat tarzıdır. Hak, hukuk Allah’ın gönderdikleridir. Sizler ya Allah’ın Rabliğine, rubûbiyetine, ulûhiyetine evet der, O’nun istediği şekilde bir hayat yaşayarak Müslüman olursunuz, ya da sapıklığı tercih etmiş olursunuz. Çünkü aksi takdirde insanın varacağı yer sapıklıktan başka bir şey değildir. İnsan ya haktadır, ya da sapıklıkta. Ya mü’mindir, ya da kâfir. Çünkü hak özelliğine sahip olan sadece Allah’tır ve hakkın dışında da sapıklık vardır.

Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, yasaları hak, sistemi hak, yolu hak, cenneti hak, cehennemi hak, sıratı hak, terazisi hak, mîzanı hak, hepsi haktır. Evet hak Allah'tan gelendir. Namaz haktır, Oruç, Hac, tesettür, infak, Cihad haktır. Müslümanca bir hayat haktır. Kitap ve sünnete dayalı bir hayat haktır.

Eğer hakkı Allah'ın gönderdiklerinin dışında görürseniz, Allah'ın vahyinin ötesinde hak peşine düşerseniz, Allah'ın dininin dışında hak aramaya kalkışırsanız, Problemlerinizin çözümünü bu kitabın dışında başka yerlerde ararsanız mutlaka bâtıla düşmek zorunda kalacaksınız. Çünkü yalnız Allah'ın indirdiği haktır. Ona muhalefet eden her şey bâtıldır ve sapıklıktır. Tüm insanlık bir şey üzerinde toplanıp bu haktır deseler de şâyet o Allah'ın indirdiğine ters düşüyorsa o bâtıldır.

Evet Allah'ın indirdiğinin dışında hak yoktur. Allah'ın indirdiğinin dışında hüküm de yoktur. Ve bu hak hüküm ortaya konulmadıkça insanlar arasındaki ihtilâfların bitmesine de imkân ve ihtimal yoktur. Allah'ın hak olarak indirdikleriyle hükmetmedikçe yeryüzünde asla salah da olmayacaktır. Yeryüzünde sulh ve sükun asla gerçekleşmeyecektir. İhtilâfları çözecek bir tek yol, bir tek kaynak vardır. O da Allah'ın yeryüzünde ihtilâfları çözmek üzere indirdiği kitaptır.

31. "Gemilerin denizde Allah'ın lütfuyla yürüdüğünü görmez misin? Allah böylece size varlığının delillerini gösterir. Bunlarda, pek sabırlı ve şükreden kimselerin hepsine dersler vardır."

Görmedin mi? Şu gemilerin Allah'ın nîmeti ve lütfuyla denizde nasıl akıp gittiğini? Görmüyor musun? Bakmıyor musun? Allah yürütmese bu gemileri, Allah koymasa bu yasayı bu gemileri kim yürütebilecek te? Size âyetlerini böylece gösteriyor, göstermek için gemileri yürütüyor Rabbiniz. Muhakkak ki gemilerin deniz üzerinde yüzüp gitmelerinde, akıp gitmelerinde çok çok sabreden, Allah'ın âyetlerini anlamaya çalışan, Allah'ın âyetleri üzerinde kafa yoran, kendisini Allah âyetlerinden, Allah yolundan uzaklaştırmaya çalışan kimselere karşı dirençli olan, Allah'a kullukta direnen ve şükreden, hayatlarını Allah'a kullukta kullanan kimseler için bunda da âyetler, ibretler vardır.

32. "Dağlar gibi dalgalar insanları kuşattığı zaman, dini tamamen Allah'a has

kılarak O'na yalvarırlar; onları karaya çıkararak kurtardığında, içlerinden bir kısmı doğru yolda kalır. Zaten âyetlerimizi ancak hain nankörler inkâr eder.”

Onları bir anda dağlar gibi dalgalar kapladığı zaman dini Allah’a halis kılarak, tüm hayatlarını, tüm varlıklarını Allah’a yönelterek, tüm varlıklarıyla Allah’a dönerek samimiyetle Allah’a dua ederler. Evet geminin içinde dağlar gibi dalgalar kendilerini sarıp ta helâk tehlikesiyle karşı karşıya kaldıklarında bütün varlıklarıyla Rablerine yönelip dua ediyorlar. Bütün samimiyetleriyle Rablerine dua dua yalvarıp yakarmaya başlıyorlar. Ama onları bu tehlikeden kurtarıp karaya ulaştırdık mı hemen onlardan kimileri muktesit davranırlar, orta yolu tutarlar. Ama âyetlerimizi çok hain ve nankör olanlar da inkâr ediverirler.

Evet denizin üzerinde dağlar gibi dalgaların arasında ne yapacağını şaşıran insanlar. Bir anda kendilerini ölümle burun buruna görüyorlar. Ne yapabilirler o anda? Kime sığınırlar? Kime dua ederler? Kimden yardım isterler? Kim yetişebilir imdatlarına? Ayrılmış oldukları şehirlerindeki putları mı çağırsınlar? Şehirlerinde yasalarını uyguladıkları egemen güçlere mi dua etsinler? Yahut ulaşacakları kıyıdaki kurtarıcı bilip eteğine yapıştıklarına mı çağırsınlar? Siyasal tanrılarını mı? Ekonomik tanrılarını mı? Eğitim, sağlık tanrılarını mı? Askeri güce sahip tanrılarını mı? Oyun eğlence tanrılarını mı? Kimi çağırsınlar? Kime dua etsinler? Kim yetişebilir böyle bir durumda onların imdadına? Kim kurtarabilir onları denizin ortasında boğulup gitmekten? Deniz kimin fermanını dinler? Dalgalar kimin emrini dinler? Rüzgarlar kimin emrine boyun eğer? Dalgaların sahibi kimdir? İyi bir düşünelim bunu.

Yeryüzünde, yaşadığımız şu şehirde, şu ülkede egemenlik bizimdir diyenler. Yetki bizimdir diyenler. İnsanlara yasa belirleme hakkı bize aittir. İnsanlar ancak bize kulluk yapmalıdır. Bizim yasalarımıza tabi olmalıdır diyenler de bulunsa o gemide. Yâni tanrılık iddiasında olanlar, tanrı kabul edilenler de bulunsa o ortamda. Ne yapabilirler? Söz geçirebilirler mi gemiye, dalgalara, rüzgarlara? Denizin, rüzgarın, geminin, dalgaların sahibi kim? Güneşin, ayın, bitkilerin, suyun, havanın, gözün, kulağın, kalbin sahibi kim? Allah değil mi? Öyleyse niye bu insanlar O’ndan başkalarını Rab ve İlâh kabul ederek onlara dua ediyorlar? Niye onlara kulluk ediyorlar? Niye onları dinliyorlar? Niye onların yasalarını uyguluyorlar?

Evet Allah’a Allah’ın istediği gibi îman edenler, hayatlarını Allah için yaşayanlar gerek tehlike anlarında, sıkıntılı anlarında gerekse sıkıntıdan,

tehlikeden kurtuldukları anda güzel güzel kulluklarını sürdürürler. Ama kimileri de çok nankördürler, çok haindirler ki bir tehlike anında, Allah'ın yardımına, Allah'ın rahmetine ihtiyaçları varken, Allah'a işleri düşünce O'na dua ederler, ama ihtiyaçları kalmayınca da yan çiziverirler. İnsanlardan kimileri hem denizlerde, hem karalarda, hem şehirlerde, ülkelerde gerek güç ve kuvvete, sıhhate ve huzura sahip oldukları dönemlerde hem de felâket anlarında Allah'a kulluk yaparlar. Ama kimileri de vardır ki kötü günlerinde Allah'ı hatırlarlar da, iyi günlerinde unutuverirler hainler.

33. "Ey İnsanlar! Rabbinize karşı gelmekten sakının. Babanın oğlu, oğlun da babası için bir şey ödeyemeyeceği günden korkun. Allah'ın verdiği söz şüphesiz gerçektir. Dünya hayatı sakın sizi aldatmasın. Allah'ın affına güvendirerek şeytan sizi ayartmasın."

Ey insanlar, hangi şart altında olursanız olun Rabbinizden ittika edin. Rabbinize karşı muttaki davranın. Rabbinizin koruması ve kulluğu altına girin. Rabbinize kulluğunuzun bilincinde olun. Hayatınızı Rabbiniz için yaşayın. Yaptıklarınızı Rabbinize lâyık yapın. Ve öyle bir günden titreyin, öyle bir günden çekinin ki o gün ne ananın ne de babanın evlâdına bir faydası dokunmayacak. Ana babanın evlâdına yapabileceği bir yardım olmayacak. Evlâdın da ana babasına zerre kadar bir faydasının olmayacağı bir gündür o gün. Ne evlât ebeveynine yardım edip onlardan bir şeyleri savuşturabilecek, ne de ebeveyn evlâdına bir şeyler ödeyebilecek. Kimsenin kimseye yardımının dokunmayacağı bir gündür o gün. Kimsenin kimseye faydası olmayacak. Hiçbir kimseden fidye alınmayacak, hiçbir kimsenin şefaati kabul edilmeyecek ve hiçbir kimseye de yardım olunmayacak o gün.

Böyle bir günde ne yaparız? Kime sığınırız? Kimden yardım isteriz? Hani dünyadayken babalarımıza analarımıza ne kadar saygılıydık? Hattâ onların hatırı için Rabbimize itaati terk ediyorduk değil mi? Veya çocuklarımızın üzerine ne kadar titriyorduk değil mi? Hattâ onların istikbali için Rabbinize isyan içinde bir hayatın içine giriyorduk değil mi? Onların karınlarını doyuracağız diye, onlara görkemli bir istikbal hazırlayacağız diye namazı, ilmi bile terk ediyorduk değil mi? Hanımlarımıza, kocalarımıza ne kadar sevgili ve saygılıydık? Hattâ onlara sevgimiz ve saygımız Allah'a olan sevgimizin, saygımızın önüne geçmişti. Ama ne oldu şimdi? Unutmayın ki:

Allah'ın vaadi haktır. Ölüm hak, kıyamet hak, hesap kitap hak, kimsede yetkinin olmayışı hak, kimsenin kimseye bir faydasının olmayacağı hak, yeryüzü

tanrılarının yetkilerinin ve saltanatlarının bir gün bitmesi hak, herkesin çırılçıplak, yapayalnız dirilişi hak, Mahşerde toplanma hak, mizan hak, hesap hak, sırat hak, cennet hak, Cehennem haktır. Allah'ın hükmü gereği insanların gidecekleri cennet ya da cehennemde hayatın sonsuzluğu da haktır.

Öyleyse ey insanlar, gelin bu dünya hayatı sizi aldatmasın ve aldatıcılar da sizi Allah'la aldatmasınlar. Dünyanın geçici malı, mülkü, saltanatı, evi, barkı, arabası, giyimi, kuşamı, yemesi, içmesi sakın sizi aldatmasın. Bunların tamamı geçicidir. Bunların hiçbirisine sahip olmasanız da eğer îmanınız, ameliniz güzelse diğerlerinden bir alçaklığınız olmaz. Eğer îmanınız, ameliniz kötüyse yeryüzünün en büyük zenginliğine sahip de olsanız hiç bir değeriniz yoktur bunu unutmayın. Hayat kısadır unutmayın. Ölüm çabuk gelir unutmayın. Bu dünyaya gelenlerden kimler ölmedi? Kimler bu dünyaya veda edip gitmedi? Onca güçlü kuvvetliler öldüler de şimdi biz mi kalacağız? Bizden önekiler için ölüm ne kadar haksa, onlara uygulanan yasalar ne kadar haksa unutmayın ki aynı yasalar bize de uygulanacaktır. Biz de öleceğiz. Bizden sonrakiler de ölecekler aynen bizim gibi. Ve sonra kıyamet kopacak, kimse kalmayacak yeryüzünde.

O zaman bu dünya hayatı bizi niye aldatıyor? Niye bu dünyanın geçici mal ve mülklerine, makam ve mevkilerine ulaşabilmek için Allah'a kulluğu terk ediyoruz? Geçici bir dünya hayatına bağlanıp cenneti kaybetmek akıl kârımıdır? Niye âhireti unutup dünyacı oluyoruz? Yoksa bu hayat, bu dünya cennetten daha mı güzeldir?

Yine Allah'la aldatanlar da sizi aldatmasın. Allah büyüktür, Allah Kerîmdir, Allah ğafururrahîmdir, Allah affeder, Allah kusura bak-maz, Allah'ın sizin namazınıza, dininize, îmanınıza ihtiyacı yoktur, siz-ler keyfinize göre yaşayın bu dünyada diyenler sizi aldatmasın. Dünyaya bir defa geldiniz, bir daha bu dünyaya gelmeyeceksiniz diyenler. O büyük Allah, O Kerîm Allah kullarına niye azap etsin de? diyenler. Allah hayata karışmaz, Allah vahiy göndermez, Allah dünyayı yaratmış ve sizi kendi halinize bırakmıştır. Allah'ın o kadar güzel, o kadar hoşgörüye dayanan bir dini var ki ister Allah'ı kabul et ister kabul etme, ister O'na kulluk et, ister başkalarına kulluk et O, zaten hepsinden razıdır diyenler. Dilediğiniz gibi bir hayat yaşayın diyenler sizi aldatmasınlar. Allah o kadar büyüktür ki şu basit işlerle ilgilenmez, dünya işlerini bildiğiniz gibi ayarlayın. Bildiğiniz gibi yiyin için, dilediğiniz gibi giyinin, soyunun, dilediğiniz gibi hukuk yapın, dilediğiniz gibi bir hayat yaşayın diyenler sizi aldatmasınlar. Allah'ı tanımayanlar, Allah'ı yanlış tanıtanlar böylece sizin dinlerinizi bozmayı

hedefleyenler sakın sizi aldatmasınlar. Allah'ı kitabından öğrenin, dinini kitabından öğrenin. Hani önceki âyetlerde bilgisizce Allah hakkında tartışanlardan söz etmişti Rabbimiz. Onları dinlemeyeceğiz, Allah'ı, Allah'ın dinini onlardan öğrenmeyeceğiz.
34. "Kıyamet saatini bilmek ancak Allah'a mahsustur. Yağmuru O indirir, Rahîmlerde bulunanı O bilir, kimse yarın ne kazanacağını bilmez ve hiç kimse nerede öleceğini bilemez. Allah şüphesiz bilendir, her şeyden haberdardır."

Hakîm olan Rabbimiz bilgisinden, hikmetinden çok azını bize sunmuştur. Rabbimizin bilgisinin tamamına sahip değiliz. Kimi bilgilerini Rabbimiz bizden gizlemiştir. İşte bizimle ilgili olup ta bizden Rabbimizin gizlediği bilgilerini bize burada, sûrenin bu son âyetinde anlatıyor.

Muhakkak ki kıyamet saatinin bilgisi Allah'ın yanındadır, Allah katındadır. Biliyoruz ki İsrâfil (a.s) suru ağzına almış Rabbimizin emrini bekliyor. O da bilmiyor bu emrin ne zaman verileceğini. O da bil-miyor bu işin ne zaman gerçekleşeceğini. Cebrâil (a.s) bilmiyor, Muhammed (a.s) bilmiyor, hiç kimse bilmiyor. Sadece bilen Allah'tır. Kim ki kıyametin ne zaman kopacağını bildiğini iddia ederse Allah'ı da, Allah'ın vahyini de, melekleri de, peygamberleri de inkâr etmiş demektir. Dönemlerinde tüm peygamberlere sorulan ama peygamberlerin tamamının bilmiyoruz, onun bilgisi Allah'a aittir dedikleri bir konudur bu. Kendi döneminde Rasulullah efendimize de sordular, ey Muhammed kıyamet ne zamandır diye de, Rabbimiz sen onu nereden bilebileceksin de ey peygamberim? Onun bilgisi ancak Allah'a aittir. Sen ancak Rablerine karşı haşyet duyanları onunla uyarırsın buyurur. Kitabımızın pek çok yerinde bu konu bize anlatılır.

Evet kıyametin ne zaman kopacağı konusunda Allah'tan başka hiç kimsenin bilgisi yoktur. Lâkin kıyametin alâmetleri konusunda bilgiler var. Kur'an bu konuda bilgiler verir, Rasulullah efendimiz de Rabbimizin kendisine bildirdiği kadarıyla bu konuda bilgiler verir. Ama kıyametin bilgisi sadece Allah'ın yanındadır.

Peki acaba neden gizlemiş Rabbimiz bunu? Herhalde bizler daha dikkatli olalım diye, duyarlı bir hayat yaşayalım diye Rabbimiz onu gizleyivermiş.

Yağmuru O indirir. Yağmur O'nun yanındadır, dilerse indirir, dilerse indirmez. Bu konuda hiç kimsenin gücü de yetkisi de yoktur. Nereye yağdıracak,

ne kadar yağdıracak? Nasıl yağdıracak? Kaç damla düşecek? bütün bunları bilen O'dur.

Rahîmlerde olanı da bilen sadece O'dur. Rahîmlerde ne var, ne yok? Ne zaman gelecek, ne zaman doğacak? Ne eksiliyor? Ne yükseliyor? Rahîmlerdeki Nasıl olacak? Saîd mi olacak? Şaki mi olacak? Beyaz mı, siyah mı olacak? Kadın mı, erkek mi olacak? Güçlü mü, zayıf mı? Ömrü ne kadar olacaktır? Kaç yıl yaşayacaktır? Nerede yaşayacaktır? Rızkı ne kadar olacaktır? Ne kadar hava tüketecektir? Ne kadar su harcayacaktır? Bilgiden nasibi ne kadar olacaktır? Ruhu nasıl, bedeni nasıl olacaktır? Korkak mı? Haşin mi? Kavgacı mı? Duygusal mı? Dürüst mü? Sahtekâr mı? Muttaki mi? Fâsık mı? Zâlim mi? Kâfir mi? Müşrik mi? Orta boylu mu? Kısa boylu mu? Nasıl olacağını da bilen sadece Allah'tır.

Hiç bir nefis, hiç bir kimse de yarın ne kazanacağını bilemez. Gayba îman eder ve yarın ne kazanacağını Rabbinden bekleyerek bir hayat yaşar. Yarın ne kazanacak? Yarın başına neler gelecek? bunu da hiç kimse bilemez.

Yine hiç kimse de nerede öleceğini bilemez. Ölüm de Allah'ın emrinde, ölümün gerçekleşeceği yer, mekân da onun bilgisindedir. Hayat O'nun emrinde olduğu gibi, ölüm de O'nun emrindedir. Herkesin ölümünü takdir eden O olduğu gibi ölümünü nerede karşılayacağını bilen de O'dur. O'nun önüne kimse geçemez.

Allah Alîmdir, Allah Habîr'dir. Bilen de O, haberdar olan da O'dur. Öyleyse bize düşen de O'nunla bilgilenmek, O'nun kitabıyla beraber olmak ve O'nun istediği bir hayatı yaşamaktır. Haydi öyleyse Bu Allah bilgisiyle bilgilenmeye. Haydi Allah kitabıyla, Allah elçisinin sünnetiyle gerçek bilgilere ulaşmaya ve bu hak bilgilerle bir dünya yaşamaya. Haydi Allah ve Resûlünün istek ve arzularına göre bir hayat yaşamaya. Haydi Allah'ın Alîm ve Habîr oluşuna güvenerek O'na O'nun istediği kulluğu icra etmeye. Bundan başka da hiçbir çaremiz yoktur.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereği gibi anlayıp, iman edip amel eden kullarından eylesin. Sübhanekallahüm-me ve bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 32 -

SECDE SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 32, nüzûl sıralamasına göre 75, mesânî kısmının birinci sûreler grubunun dördüncü sûresi olan Secde sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 30 dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını 15. âyetinden alan Mekke'de nâzil olmuş, 30 âyetlik bir sûrenin huzurundayız. İnşallah sûrede Rabbimizin bize sunduğu bilgilerle şereflenmek üzere bu haftadan itibaren bu sûreyi tanımaya başlayacağız. Bu sûrede Rabbimiz kullarının tevhid, âhiret ve risâlet konularındaki şüphelerini gidermeyi murat etmektedir. Bu konularda çok açık delilller, bilgiler sunarak kalplerin itminanını gerçekleştirmek istemektedir. Zira bu dönemde gelip peygamber efendimizin mesajını onun ağzından dinleyen Mekke müşrikleri şüphe ve tereddütlerini ortaya koyarak şöyle diyorlardı: Yahu bu adama da ne oluyor? Bazen ölüm ötesi hayattan söz ediyor, öldükten sonra diriliş olacağını, orada tüm yaptıklarımızdan hesaba çekileceğimizi söylüyor. Tüm vücutlarımız toprağın altında çürüyüp gittikten sonra yeniden dirileceğini iddia ediyor. Bu nasıl mümkün olacak? Hiç çürümüş kemikler tekrar dirilir mi? Bunu akıl mantık kabul eder mi? Sonra bir bakıyoruz, göklere ve yere egemen bir tek İlâh olduğunu söylüyor. Sözü dinlenecek, arzuları ve hayat programı uygulanacak bir tek ilahınız var diyor. Biz yüzlerce ilahla işlerimizi düzene koyamazken, bu bir tek ilahla bu işi nasıl halledecek? Öteki ilahlarımız ne olacak? Biz onları da dinlemek zorundayız. Onları da razı etmek zorundayız. Hayatımızda onlara karışma alanı tanımak zorundayız. Sonra bu adam; size okuduğum bu sözler Allah'tandır diyor. Bu nasıl mümkün olabilir? Allah hiç vahiy gönderir mi? Hiç yerdekilerle konuşur mu? Bizim hayatımıza karışmak üzere hiç kendi bilgisini gönderir mi? Diyorlar, bu konularda şüphelerini ortaya koyuyorlardı.

Bütün bu söylediklerine karşılık Rabbimiz bu sûresinde diyor ki; ey kullarım, hiç şüphe etmeyip kesinlikle bilesiniz ki bu sözler bendendir. Bu sözler, bu âyetler, bu mesaj kullarımı gafletten uyandırmak için benim gönderdiğim mesajdır. Bunları sizin gibi bir beşerin söylemesi asla mümkün değildir. Bunların benden oluşu gün kadar açık ve kesin iken nasıl oluyor da bundan şüphe ediyorsunuz? Denilmektedir.

Sonra böyle şüphe içinde olanların akıllarının erdirilmesi için şu sorular sorulmaktadır: Aklınızı kullanıp bu âyetlerin bir beşerden değil de benden oluşunu düşünmez misiniz? Gökler yüzüne ve yeryüzüne bakın. Onların nasıl yaratıldığını düşünün. Onlar üzerinde egemen olan düzene bir bakın. Sonra kendi bünyelerinize bakın. Organlarınızın düzenini üzerinde düşünün. Bu harikulâde düzen bir tesadüfe verilebilir mi? Kâinattaki bu düzen şirke mi daha uygun, yoksa tevhide mi? Şirke mi delil, yoksa imana mı? Bu kâinatı ve onun içinde sizleri var eden bir Allah'ın öldükten sonra sizleri tekrar dirilmesi çok mu imkânsız geliyor? Halbuki zor ise ilk defa yaratmak zordur ve işte görüyorsunuz

ki Allah bu zor dediğinizi başarmış ve tüm varlıklarını yaratmıştır.

Sonra âhiretten bir tablo sunuluyor. İmanın ve küfrün, tevhidin ve şirkin akıbetleri gözler önüne seriliyor. Buyurun bunlardan hangisine razıysanız ölmeden önce tercihinizi yapın deniliyor. Sonra Rab-bimizin kullarına karşı son derece merhamet sahibi olduğu gündeme getirilerek deniliyor ki; Allah, hatalarından, günâhlarından ötürü hemen kullarını cezalandırmaz. Merhameti gereği hemen günâhkarların defterlerini dürüvermez. Onlara fırsat tanır, imkân verir. Hattâ onlar lehine onlara bu dünyada akıllarını başlarına getirecek, uyanmalarını sağlayacak bir takım musibetler, hastalıklar, sıkıntılar gönderir. Belki böylece kendilerine gelirler, gaflet uykusundan uyanırlar da Rablerine kulluğu yönelirler diye önceden onları uyarır buyuruluyor.

Daha sonra, önceki sûrelerde tekrar edilen bir konu burada bir daha gündeme getirilir. O da, bu kitap insanlığa ilk defa gönderilmiş, ilk defa duyulmuş, görülmüş bir kitap değildir. Hepinizin bildiği gibi daha önce Musa aleyhisselâma da Tevrat gönderilmişti. Bunun garipsenecek neresi vardır? Eğer bu son kitaba ve onun tebliğcisine iman eder, onlar rehberliğinde bir hayata evet derseniz, kesinlikle bilesiniz Musa aleyhisselam dönemindeki liderlik size verilecektir. Üstün olanlar, aziz olanlar sizler olacaksınız. Yok eğer reddederseniz tıpkı öncekiler gibi helâk edileceksiniz denilmektedir.

Daha sonra Mekke müşrikleri yakın çevrelerinde helâk olmuş toplumlar üzerinde düşünmeye dâvet edilmektedirler. Ey müşrikler, seyahatlerinizde yakınlarına uğrayıp geçtiğiniz yerlerde yere batırılmış kavimleri görmüyor musunuz? Onların kemikleri üzerinde yürümüyor musunuz? O ibret levhalarına bakıp ibret almıyor musunuz da aynen onlar gibi inatçı tavırlar takınarak kendi helâkinize davetiye çıkarma-ya mı çalışıyorsunuz? Denildikten sonra, son bölümde de Resûl-i Ek-rem Efendimizin şu konuya dikkati çekiliyor: Ey peygamberim, bu in-sanlar seni ve söylediklerini alaya alıyorlar. Onlara de ki; ey kâfirler, sizin ve bizim hakkımızda son hüküm verildiğinde, artık bunun size hiçbir faydası olmayacak. Gelin iş işten geçmeden iman edecekseniz şimdi iman edin. Yok eğer bu boş inatlarınızı sürdürüp son hükmü bekleyecekseniz, haydi bekleyin bakalım. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

1. "Elif Lâm Mîm"

Elif Lâm Mîm ile başlayan Mekkî sûrelerin dördüncüsü ile karşı

karşıyayız. Ankebût, Rum ve Lokman'dan sonra şimdi de Secde sûresini tanımaya çalışacağız inşallah. Rasûlullah efendimizin yatsı namazından sonra yatağımıza yatmadan önce okumamızı tavsiye ettiği Mekke dönenimin ortalarında nâzil olmuş tevhid, âhiret ve Risalet konularını en güzel bir biçimde zihinlerimize yerleştiren 30 âyetlik bir sûre. İman etmek ve amele dönüştürmek üzere anlamaya çalışalım inşallah. Hurufu mukatta âyetinden sonra Rabbimiz diğer sûrelerin pek çoğunda olduğu gibi kitabına dikkat çeker:

2. "şüphe götürmeyen Kitap, âlemlerin Rabbinin indirdiğidir."

Şüphe yok ki bu Kur'an'ın indirilişi âlemlerin Rabbi olan Allah'tandır. Hiç şüpheniz olmasın ki bu kitabı Allah indirmiştir. Bu kitap Allah kitabıdır, bu sözler Allah sözleridir. Göklerin ve yerin, arşın ve kürsi'nin, doğuların ve bâtıların, meleklerin ve cinlerin, insanların ve varlıkların Rabbi olan Allah'ın indirmesidir bu kitap. Bu kitabın indirilişi konusunda hiçbir Meleğin, hiçbir cinin, hiçbir insanın ve varlığın yetkisi yoktur. Bunu bir beşerin veya başka bir varlığın söylemesi mümkün değildir. Böyle bir sözü, böyle bir kitabı Muhammed'in uydurması asla mümkün değildir. Zaten sizler bu kitap kendisine vahy edilmeden önce peygamberden böyle bir söz duymuş da değilsiniz. Peygamberin üslûp ve belâğati ile bu kitap tamamen farklıdır. Bir beşerin bu tür sözleri söylemesi, bu tür hükümleri bilmesi kesinlikle mümkün değildir. Hal böyleyken, bugün kadar açıkken:

3. "Onu peygamberin kendisi uydurdu" diyorlar, öyle mi? Hayır; ey Muhammed! O, senden önce bir peygamber gönderilmemiş olan bir milleti uyarman için sana Rabbinden gelen bir gerçektir. Belki artık doğru yolu bulurlar."

Onu Muhammed kendisi uydurdu mu diyorlar? Yoksa o Mekkeliler bu kitabı Muhammed uydurdu demeye mi çalışıyorlar? Bu kitabı Allah'tan başka birisinin indiremeyeceği, bu sözleri Allah'tan başka hiç kimsenin söyleyemeyeceği bu kadar açık seçikken bunu Onun uydurup Allah'a izafe ettiğini mi demeye çalışıyorlar? Böyle bir suçlamayı yaparken hiç düşünmüyorlar, hiç utanmıyorlar mı bu adamlar? Hayır hayır bilâkis bu kitap Rabbinden bir Haktır. Rabbin katından indirilmiş hak ve gerçek bir kitaptır bu kitap. Senden önce kendilerine hiçbir uyarıcı gelmemiş bir kavmi onunla uyarasın diye Rabbinden hak olarak, haklı olarak, hukuk olarak gelmiştir bu kitap. Belki bu insanlar onunla hidâyeti bulurlar, doğru yola ulaşırlar, yollarını

bu kitapla aydınlatırlar, hayatlarını bu kitapla düzenleyip düzene koyarlar, bu kitabın pratik uygulaması olan Resûlün yoluna tabi olurlar da dünyalarını da kazanırlar, âhiretlerini de kazanırlar diye indirilmiş bir kitaptır bu.

Evet işte kitap budur. Kitap Allah'tandır ve geliş gâyesi de insanlığı hidâyete ulaştırmak, insanlığın dünyasını ve âhiretini güzelleştirmektir. Dün bu kitap hakkında insanlar bir şeyler söylüyorlardı. Bakıyoruz şu anda da insanlar bu kitap hakkında bir şeyler söylüyorlar. Allah da bir şeyler söylüyor bu kitap hakkında. Şimdi en doğru iş, en akıllıca tercih ne olmalıdır? Yâni bu kitap hakkında kimin değerlendirmesini kabul edeceğiz? Göklerin yerin, dağların taşların, meleklerin cinlerin, insanların ve tüm varlıkların yaratıcısı ve sahibi olan, Allamu'l ğuyub olan, kaybın da şahadetin de bilicisi olan, bilgisi tam olan, bilgi kendisinden olan Allah'ın bu kitap hakkındaki değer yargısını mı kabul edeceğiz? Onun değerlendirmesini mi tercih edeceğiz? Onun dediğine mi evet diyeceğiz? Yoksa insanların olur olmaz, akla hayale gelmedik çelişkili değerlendirmelerine mi tabi olacağız?

Yâni tabii her ikisine de boyun eğme, her ikisine de evet deme, her ikisinin de mü'mini olma hakkına sahibiz. Allah bu dünyada sonucuna katlanmak kaydı şartıyla ikisini de tercih yetkisi vermiştir bize. Ama elbette din konusunda, kitap konusunda o dinin, o kitabın sahibi olan Allah'ın değer yargısının mü'mini olmak bizim için kârlı bir tercih olacaktır. Çünkü din Onun dini olunca elbette o dini Onun istediği gibi kabul kişiyi Onun istediği gibi mü'min yapacak, kitabını Onun istediği gibi kabul kişiyi Onun istediği gibi mü'min yapacaktır. İşte bu kitabın sahibi olan Rabbimiz buyuruyor ki bu kitap Bendendir. Bu kitap Benim kitabımdır. Onu Ben indirdim. Bu konuda zerre kadar bir şüphe yoktur.

Ben bu kitabı peygamberim onunla insanları uyarsın diye indirdim. İnsanlar bu kitapla yol bulsunlar, bu kitabı hayat programı yapsınlar, bununla hayatlarını düzenlesinler, bu kitabın istediği gibi bir hayat yaşasınlar ve hem dünyalarını, hem de âhiretlerini kazansınlar diye indirdim. Hem de peygamberim bu kitapla kendilerine yıllardır bir uyarıcı, bir peygamber gelmemiş bir kavmi uyarsın diye gönderdim. İbrahîm ve İsmail (a.s) lardan sonra takriben 2500 yıl gibi uzun bir süredir kendilerine peygamber gönderilmemiş olan Mekke toplumuna böylece hidâyet olsun diye gönderdim diyor Rabbimiz. Evet işte bu kitabın misyonu budur. Kitabı böylece kabul etmek zorundayız. Rabbimiz işte böylece hidâyet kaynağımız, yol göstericimiz, hayat programımız olan kitabını ortaya koyduktan sonra şimdi de kendisini tanıtmaya başlayacak:

4. "Gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları altı günde yaratan, sonra arşa hükmeden Allah'tır. O'ndan başka bir dostunuz ve şefaatçiniz yoktur. Düşünmüyor-musunuz?"

O Allah ki gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri 6 günde yaratmıştır. Evet yaratıcı Allah'tır. Yaratılış günü dediğimiz bu 6 günle alâkalı açıklamada bulunmuştuk. Araf'ta ve diğer sûrelerde geçti. Bu âyetin bir açılımı da Fussilet sûresinde gelecek. Orada buyuracak ki Rab-bimiz, ilk iki günde yeryüzünü, ikinci iki günde de yeryüzündeki dağları ve rızkları, azıkları yarattığını, iki günde de gökleri yarattığını böylece yaratılışın 6 günde tamamlandığını anlatacak.

Evet Rabbimiz gökleri ve yeri, ikisi arasındakilerin tamamını 6 günde yaratmış sonra da arş'a hükmetmiştir. Kitabımızın başka âyetlerinin ifadesiyle Rabbimiz arş'ı istivâ etmiştir. Dünyayı, yedi kat se-mavatı, kürsi'yi tamamen kuşatan arş'ı hâkimiyeti altına almıştır Rab-bimiz. Yâni kimilerinin iddia ettiği gibi semavat ve arzı 6 günde yaratıp kendi köşesine çekilmemiş, yaratıklarının hayatıyla ilgilenmekten, on-lara hayat programı göndermekten istinkaf etmemiş, dünyadan el etek çekmemiş, Benden bu kadar artık bildiğiniz gibi yaşayın dememiş, hâkimiyetini, egemenliğini kurmuştur.

Onun içindir ki ey insanlar sizin Ondan başka Velîniz, Ondan başka karar merciiniz, Ondan başka yasa belirleyiciniz yoktur. Allah'tan başka sizin velâyetinizi teslim edeceğiniz bir varlık yoktur. Allah'tan başka hayatınızda söz sahibi varlık yoktur. Boyunlarınızdaki kulluk iplerinin ucunu eline vereceğiniz, çektiği yere gideceğiniz, arzularını gerçekleştireceğiniz tek velîniz Allah'tır. Ondan başka şefaatçiniz de yoktur. Tezekkür etmez misiniz? Rabbinizin bu âyetlerini, Rab-binizin bu uyarılarını düşünüp anlamaz mısınız? Aklınızı başlarınıza alıp bu uyarıları kulaklarınıza küpe yapmaz mısınız? Beyinlerinize, belleklerinize kazımaz mısınız? Sizin gündeminiz olan bu uyarılara kulak vermez misiniz? Gündeme almaz mısınız bu âyetleri? Şerefiniz olan, mahza sizi şereflendirmek için gelmiş olan bu Allah kitabıyla beraber olmaz mısınız? Bu kitapla yol bulmaz mısınız? Düşünüp bu gerçeği anlamaz mısınız? O Allah ki:

5,6. "Gökten yere kadar olan bütün işleri Allah düzenler, sonra, işler

sizin hesabınıza göre bin yıl kadar tutan bir gün içinde O'na yükselir. O, görülmeyeni de görüleni de bilendir, güçlüdür, merhametlidir.”

Göklerde ve yerde bulunan bütün mahlukâtın işlerini, işini idare eden Odur. Gökyüzünden yeryüzüne kadar tüm işleri çekip çeviren, düzene koyan Odur. Kâinatın kaza ve kaderini tanzim eden Odur. Yeryüzünün kaza ve kaderini gökyüzünden indiren Odur. Yerdeki tüm varlıkların kaza ve kaderini takdir edip uygulamaya koyan Odur. Göklerden yere kadar hiçbir işi ihmal etmez O Allah.

Yâni gökleri ve yeri yarattıktan sonra köşesine çekilen, istifa eden, Benden bu kadar, Ben yarattım ve işim bitti, bunlar benim işim değil, bundan sonra sizin dünyanıza da, âhiretinize de, hayatınıza da karışmam, dilediğiniz gibi yaşayın diyen değildir Allah. Göklerde ve yerde egemenliği, hükümranlığı devam edendir Rabbimiz. Yıldızları doğduran batıran, güneşi hareket ettiren, rüzgarları sevk eden, yağmurları yağdıran, geceyi gündüzü peş peşe getiren, çayırları çimenleri yeşerten, sararan yaprakları düşüren, insanların rızkını var eden, insanları doğduran öldüren yine Allah’tır. Göklerde ve yerde ne varsa, büyük küçük, bilinen bilinmeyen hepsini yaratan, hayatlarını sürdüren, düzenlerini koruyan Odur. Tüm varlıkların varlık yasalarını belirleyen Odur.

Sonra Allah’ın emri kendisine öyle bir günde yükselir ki o günün değerlendirilmesi, ya da sayısı bin senedir. Yâni sizin saydığınız bin yıla denk olan bir günde işler, o emirler Allah’a yükselir. Yâni size göre bitirilmesi bin yıl sürebilecek, bin yılda ancak bitirilebilecek işler, olaylar Allah için bir günlük işlerdir. Allah’ın kendilerine sunduğu işleri, programları ki bunlar size göre bin yıl sürebilecek işlerdir, melekler bir günde kaza edip Rablerine raporunu sunarlar.

Evet gökten yere sürekli Rabbimizin hâkimiyeti, işleri düzenlemesi devam etmektedir. Ve Rabbimizin bu hâkimiyetine, bu işleri deruhte etmesine hiç kimsenin zerre kadar bir müdahale hakkı ve gücü yoktur.

İşte bu Allah gaybın da şehadetin de Alîmidir, bilicisidir, Azîzdir, Rahîmdir. Allah Azîzdir, kâinatta tek hakim, tek egemen Odur. Kâinatta hiçbir güç Onun iradesine, Onun hükmüne engel olamaz. Azîzdir, kendisiyle, kendisine iman ve kullukla, kitabına sahip olmakla, peygamberinin yoluna girmekle izzet ve şeref kazanmak isteyenlere izzet ve şeref kazandırır. Azîzdir, kâfirlere, inkârcılara karşı da intikam sahibidir. Merhamet sahibidir O Allah. Merhametine

lâyık olan mü'min kullarına merhamet eder. İman etmek isteyen, bağışlanmak dileyenlere merhametlidir.

Herkes ve her şey Onun egemenliğine boyun bükmüştür. Melekler, cinler, peygamberler, velîler, sâlih kimseler kim olursa olsun Allah'ın gayb bilgisinden hiçbir bilgiye sahip değillerdir. Hiç kimsenin bir yetkisi yoktur bu konuda.

7,9. "Yarattığı her şeyi güzel yaratan, insanı başlangıçta çamurdan yaratan, sonra onun soyunu, bayağı bir suyun özünden yapan, sonra onu şekillendirip ruhundan ona üfleyen Allah'tır. Size kulaklar, gözler, kalpler vermiştir. Öyleyken, pek az şükrediyorsunuz."

Evet Azîz olan, Rahîm olan, izzet ve şerefine, güç ve kudretine, rahmet ve merhametine hiç kimsenin ulaşması mümkün olmayan O Allah göklerde ve yerde olan her şeyi yaratmış, yaratmayı da en güzel bir şekilde yapmıştır. Yarattığı, meydana getirdiği her şeyi muhkem ve sağlam yapandır Allah. Rabbimizin yarattığı her şeyin, her varlığın kendine göre bir güzelliği vardır. Şu şöyle olsaydı, bu böyle olsaydı diyebileceğimiz hiçbir uyumsuzluk, uygunsuzluk yoktur.

Sonra insanı yaratmaya çamurdan, topraktan başladı. Evet o Allah insanı çamurdan yarattı. Bununla Hz. Adem (a.s) kastedilmiş olabileceği gibi, sonraki yaratılışa konu olan hepimizin yaratılışı da kastedilmiş olabilir. Çünkü hepimiz topraktan besleniyor, topraktan meydana geliyoruz. İnsanın teşekkülünde rol oynayan meninin aslı da gıdadır ve o da topraktan meydana gelmektedir. Evet Sizi topraktan yaratmıştır o Allah. Sonra onun soyunu bir özden, bir sülaleden, me-hîn bir sudan, yâni değersiz bir meniden yaratmaya devam etti.

Yâni o suyla insanlara zürriyetlerini devam ettirme yasasını koydu. Ona üreme imkânını verdi. Sonra onu tesviye etti, düzenleyip şekil verdi, güzel bir biçime soktu. Yâni onu tam ve mükemmel bir insan haline getirdi. Azalarını dosdoğru yaptı. Sonra da ona ruhundan üfledi, insana ruhunu da verdi. Yâni o insana ait olan ruhunu onun bedeniyle birleştirdi. Dikkat ederseniz burada aslında insanın bedenini veren de, ruhunu veren de kendisi olduğu halde Rabbimiz ruhu kendisine izafe buyurdu. Bunun sebebi ruh sahibi olarak insanın yüceliğini, üstün bir özellikte yaratılmış olduğunu ortaya koymak içindir. Çünkü ruh sahibi oluşu insanı diğer varlıklardan ayıran bir özelliktir. İnsanın ruh sahibi

oluşu onun düşüncesini, şuurunu, bilgisini, iradesini ortaya koyan bir özelliktir. Bunlar da tümüyle Allah'tandır.

Sonra Rabbiniz size kulaklar, gözler, kalpler vermiştir. Öyleyken pek az şükrediyorsunuz. Rabbiniz sizin için duyu organları da yaratmıştır. Bütün bunları size lütfeden Rabbinize ne kadar da az şükrediyorsunuz? Ne kadar da az teşekkür ediyorsunuz? Allah'ın size verdiği bu azalarınızı ne kadar da az Onun yolunda, Ona kulluk yolunda kullanıyorsunuz?

Evet yaratıcı Allah'tır. Bu varlıkları ve onların bir üyesi olan sizleri yoktan var eden Allah'tır. Hayat Allah'tandır. Hayatınızı, varlığınızı Allah'a borçlusunuz. Şu bedeninizi, şu ruhunuzu, şu elinizi, ayağınızı, gözünüzü, kulağınızı, kalbinizi, duyularınızı, bilginizi her şeyinizi veren Allah'tır. Allah sizin yaratılışınızı çok mükemmel yapmıştır. Önce sizi topraktan yarattı, sonra da bir suyla size neslinizi devam ettirme yeteneği lütfetti. Adem önce topraktı, sonra çamur, sonra şekil veriliyor, sonra bir insan haline getiriliyor, sonra da ruhu üfürülüyor. Yâni Adem için yarattığı ruhunu Ona veriyor. Yâni Allah kendi ruhundan bir parça Adem'e veriyor değil de Adem'in ruhunu Ona veriyor. Ruhuyla bedenini birleştiriyor. Ve işte böylece insan ortaya çıkıyor.

Öyleyse insan ne sadece ruhtur, ne de sadece bedendir. İnsan ruhla bedenin bileşkesidir. Ve sonra Adem neslini topraktan alıyor, zürriyetini besin olarak topraktan alıyor, yiyip içtikleriyle onun bünyesinde bir su oluşuyor bir meni meydana geliyor. Ve Adem'in vücudunda oluşan bu suyla Havva'nın vücudunda oluşan su birleşiyor ve Havva'nın rahminde bir cenin oluşuyor. Ana rahminde teşekkül eden bu cenin hadisin beyanıyla 120 günlük olunca bu defa da o cenine ruh üfürülüyor, ruhu veriliyor ve böylece ana rahminde bir insan daha teşekkül etmiş oluyor. Rabbimizin takdir buyurduğu belli bir süre geçtikten sonra yeryüzüne iniyor.

Evet bir toprak parçası, bir su parçası bir insana dönüşüyor. Hem de eti olan, kemiği olan, gözü, kulağı, kalbi olan, duyan, gören, hisseden mükemmel bir insan. Mükemmel bir yaratılış, mükemmel nimetlerle donatılış. Bunu yapan Allah'tır. Sizi böyle mükemmel bir özellikte yoktan var eden Rabb'ınızdır. Ama ne gariptir ki insanoğlu yaratıcısını tanımıyor. Ne gariptir ki yaratıcısının kendisinden istediği şükrü yerine getirmiyor. Her şeyini kendisine borçlu olduğu Rabbine teşekkür etmeyi düşünemiyor. Düşünsenize, Rabbimiz bizi toprak olarak bıraksaydı bizi kim yaratabilirdi? Bizi kim insan yapabilirdi? Nasıl

dünyaya gelebilirdik? Bu hayatı nereden bulabilirdik?

Veya bizi böyle mükemmel bir insan değil de bir taş, bir toprak, bir tavuk, bir ağaç yapsaydı ne gelirdi elimizden? Kime itiraz edebilirdik? Rabbimiz bize işitebileceğimiz şu kulaklarımızı, görebileceğimiz şu gözlerimizi, hissedebileceğimiz şu kalplerimizi vermeseydi kim verirdi? Nereden alabilirdik bunları? İşte şu anda bunlardan mahrum bırakılmış insanlar ne yapabiliyorlar? Peki şimdi biz Ondan başka kime şükredeceğiz? Kime teşekkür edeceğiz? Kime minnet duyacağız? Kimin önünde eğileceğiz? Kime kulluk edeceğiz? Kimi dinleyeceğiz? Var mı Ondan başka şükredilecek, hamd edilecek, minnet duyulup sözü dinlenecek birileri? Var mı Allah'tan başka önünde secdeye kapanacağımız bir varlık? Var mı böyle bir yaratıcı? Kulluk yaratıcının değil de kimin hakkıdır? Ne kadar da nankörsünüz böyle? Ne kadar da az kulluk yapıyorsunuz Rabbinize? Bakın Rabbimizin yaratıcı olarak kendilerinden şükür istediği, kulluk istediği kimi beyinsizler, kimi nankörler şöyle diyorlar:

10. "Puta tapanlar: "Toprağa karışıp yok olduktan sonra yeniden mi yaratılacağız?" derler. Evet; onlar, Rablerine kavuşmayı inkâr edenlerdir."

Yâni biz ölüp te toprağa karışıp gittikten sonra, yeryüzünde kaybolup gittikten sonra yeni bir yaratılışla tekrar yaratılacağız ha? Öldükten sonra tekrar diriltileceğiz ha? Hayır hayır bu kesinlikle müm-kün değildir. Siz onu bizim külahımıza anlatın. Biz asla böyle bir şeye ihtimal vermeyiz diyorlar. Aslında Allah'ın kendilerine verdiği ağızlarıyla bu sözleri söyleyen insanlar Allah'ı inkâr ediyorlar. Rablerine kavuşmayı inkâr ediyorlar. Yâni böyle bir diriliş olur, olmaz ihtimalinden öte bu adamlar Allah'ı reddediyorlar. Allah'ın hesabını reddetmeye çalışıyorlar. Daha doğrusu bu dünyada yaşadıkları hayatları bunu reddetmeyi gerektiriyor. Allah huzurunda hesaba çekilmeye yüzleri olmadığı için dirilişi reddetmeye çalışıyorlar. Adamların önlerinde yığınlarla günâh programları var.

Tabi âhiret, hesap, kitap gündeme gelince iştahları kaçacak, işledikleri suçları, günâhları işleyemeyecekler de onun için rezil bir hayatı yaşama arzuları inkârı gerektiriyor. Âhiret baskısını üzerlerinden atıp keyiflerine göre bir hayat yaşamak istiyorlar.

Evet eğer bir adam kâfirse, bir adam zalimse her şeyden önce o âhireti inkâr etmek zorundadır. Değilse yaşayamaz adam. Niye? Eh mümkün değil ki. Adam hem Allah var diyecek, hem âhiret, hesap, ki-tap, azap, ikap var diyecek,

hem de kâfir ve zalim olacak. Bu kesinlikle mümkün değildir. Bu dünyada istediğimiz gibi bir hayat yaşayacaksak en iyisi mi dirilişi, hesabı, kitabı inkâr edelim, dilediğimiz şeyi yapabilelim diyorlar. Öyleyse ey peygamberim ve ey Müslümanlar sizler de onlara şöyle deyin:

11. "Ey Muhammed! De ki: "Size vekil kılınan ölüm meleği canınızı alacak, sonra Rabbinize döndürüleceksiniz."

Size vekil tayin edilen, ölümünüze vekil kılınan, ölümünüz için Allah tarafından görevlendirilen ölüm meleği sizin canınızı alır, alacak. Sonra sizler Rabbinizin huzuruna döndürülürsünüz. Yaşadığınız hayatınızın faturasını ödemek, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere Rabbinizin huzuruna çıkarılırsınız. O zaman:

12. "Suçluları Rablerinin huzurunda, başları öne eğilmiş olarak: "Rabbimiz! Gördük, dinledik, artık bizi dünyaya geri çevir de iyi iş işleyelim; doğrusu kesin olarak inandık" derlerken bir görsen!"

Suçluların vaziyetlerini bir görsen peygamberim. Rablerinin huzurunda suspus olmuş, başları önlerine eğilmiş, tıraşları görünmüş, tıpkı suçlu bir kölenin efendisinin huzurunda perişan bir vaziyette duruşu gibi yıkılışlarını, zilletlerini, horluklarını bir görseydin. Bugün dirilişi reddedenler, olmaz, biz asla bir daha dirilmeyeceğiz. Asla hesaba çekilmeyeceğiz. Öldükten sonra toprak olup gideceğiz. Sümen altı edileceğiz diyerek bir hayat yaşayanları, hayatlarını, amellerini âhi-retin yokluğuna bina ederek sorumsuzca bir dünya yaşayanları o gün bir görseydin. Rabb'ımız o gün onların halet-i ruhîyelerini, perişanlıklarını anlatıyor. Başları önlerine düşmüş olarak bakın diyorlar ki:

Rabbena, ey bizim Rabbimiz. Ey bizim yasa belirleyicimiz, ey bizim yaratıcımız, sahibimiz. Alçaklar o gün anladılar Allah'ın Rableri olduğunu. Halbuki dünyada başka Rableri, başka efendileri, başka yasa belirleyicileri, başka program yapıcıları vardı. Dünyada yasalarına toz kondurmadıkları başka Rableri vardı. Dünyada sözünü dinledikleri, arzularını yerine getirdikleri, hayatlarında söz sahibi bildikleri başka efendileri vardı. Şimdi anladılar ki Ondan başka Rab yok. Şimdi anladılar ki ondan başka egemenlik sahibi yok. Geçmiş olsun. Bunu bugün diyeceklerdi. Bunu bugün kabul edecekler ve O Rabbin istediği gibi bir hayat yaşayacaklardı. Bakın reddetme imkânlarının

olmadığı bir ortamda diyorlar ki, ey bizim Rabbimiz, biz gördük, biz anladık, biz işittik ki bu işin doğrusu buymuş. Biz kesinlikle anladık ve bildik ki Senden başka Rab yokmuş. Anladık ki diriliş varmış, hesap varmış, cennete ve cehennem varmış.

Ya Rabbi ne olur, bizi dünyaya bir daha geri çevir de sâlih bir hayat sürelim. Yalnız Seni Rab ve İlâh bilelim. Âyetlerini dilimizden düşürmeyelim. Kitabını elimizden bırakmayalım. Senin istediğin gibi Müslümanca bir hayat yaşayalım. Seninle çatışma içine girmeyelim. Elçilerini reddetmeyelim. Geçmiş olsun. Rabbimize sonsuz hamd ü senâlar olsun ki bakın yarın mutlak olacakları Rabbimiz bize bugünden olmuş gibi haber veriyor. Yâni eğer şu anda bir yanılgı içindeysek yarın ya Rabbi, ne olur bizi dünyaya bir daha gönder de sâlih bir hayat yaşayalım diyeceğimizi şimdi haber veriyor.

Öyleyse şu anda daha ölmediğimize göre Allah'ın istediği bir hayata yönelme imkânına sahibiz. Allah'ın yardımıyla şu anda kazanma imkânımız vardır. Ve işte mü'minle kâfirin farkı burada ortaya çıkıyor. Allah'a, Allah'ın gönderdiği şu kitaba ve peygambere inanmayan, Allah'ın bu haberlerinden mahrum yaşayan kâfirler bunu göre-miyorlar, bilemiyorlar. Bu gerçeklerden habersiz olunca da yanlışını anlayamıyorlar, yanlışlarından dönemiyorlar. Böyle bir zavallılığı yaşıyorlar. Yaşadıkları hayatı sorgulama imkânı bulamıyorlar. Yaşadıkları bu pis hayatın kendilerini cehenneme doğru götürdüğünü bilemiyorlar. Ancak o gün dirilince iş işten geçtikten sonra anlıyorlar, eyvah diyorlar, geri dönüş istiyorlar ama hepsi nafile. Lâkin biz akıllı Müslümanlar bu gerçekleri burada görüyoruz, eğer tevbe etmemiz gerekiyorsa burada tevbe ediyoruz, geri dönmek istiyorsak burada dönüyoruz ve böylece Allah'ın lütfuna ulaşıyoruz elhamdülillah.

13. "Biz dilesek herkese hidâyet verirdik; fakat cehennemi tamamen cin ve insanlarla dolduracağıma dair Benden söz çıkmıştır."

Eğer Biz dileseydik her nefse hidâyetini nasip ederdik. Biz isteseydik, Biz yasamızı öyle koysaydık herkesi Müslüman yapardık. Biz öyle murad etmiş olsaydık herkese bu gerçekleri dünyada gösterirdik. Herkesin gözünü bu dünyada açar ve işte size sözünü ettiğim cennet, işte sizi uyarıp sakındırdığım cehennem derdik. Ama Biz böyle murad etmedik, Biz böyle istemedik, Biz yasamızı böyle koymadık diyor Rabbimiz. Biz bunları gayb kıldık. Cenneti de cehennemi de gayb bilgisi yaptık. Gözle görünür, duyularla hissedilir değil de

ancak vahiyle bilinir, kitap ve sünnetle anlaşılır kıldık diyor Rabb'ımız. Dileyen Benim gönderdiğim vahiy bilgisine müracaat eder görür ve bilir olur, dileyen de kör ve sağır kalmayı tercih eder. Dileyen iman eder, dileyen de küfreder. İşte Bizim yasamız budur diyor Rabbimiz.

Lâkin Bizden söz gerçekleşti ki, ya da dünyada Biz öyle bir kanun koyduk ki Biz insanlardan ve cinlerden pek çoğunu cehenneme dolduracağız. Biz böyle bir yasa belirledik, böyle bir kanun koyduk. Bu kanunumuza uygun hareket edenler cehenneme gidecekler. Kanun bu. Ya değilse dileseydik Biz herkesi Müslüman yapardık. Her-kesin boyunlarındaki kulluk iplerinin ucunu doğuştan elimize alır, kimseye irade vermez, hiç kimseye isyan ettirmezdik. Tüm insanları melekler gibi iradesiz yaratır, taşlar gibi, bitkiler gibi seçeneksiz yaratır herkesi cennete gönderirdik.

Evet Rabbimiz böyle istememiş, böyle dilememiş, yasasını böyle koymamış. İradesiz yarattığı kullarının yanı başında iradeli insanları da yaratmıştır.

Peki niye böyle istemiş? Onu sorgulamaya hakkımız yoktur. Niye böyle yaptın ya Rabbi? diye Ona hesap sorma yetkimiz yoktur. O dilediğine dilediği gibi hükmetme yetkisine sahiptir. Rabbimiz insana irade vermiş, seçim özgürlüğü tanımış, cennetini de cehennemini de anlatmış, iman yolunu da küfür yolunu da açmış ve buyurun hür iradelerinizle buraya da, buraya da gitme hakkınız vardır buyurmuştur. Böyle bir durumda tercihinin karşılığı konusunda hiç kimsenin de Ona bir itiraz hakkı kalmamıştır. Ya Rabbi beni niye cehenneme gönderiyorsun? Ben cennete gitmek istiyordum demeye hiç kimsenin hakkı kalmamıştır. Bakın iradesini cehennemden yana kullananlara diyecek ki:

14. "Bugüne kavuşmayı unutmanızın karşılığını görün; doğrusu Biz de sizi unuttuk, yaptıklarınıza karşılık ebedî azabı tadın" deriz."

Haydi bakalım tercihinizin karşılığı olarak ebedî azabınızı tadın. Haydi tadın bakalım amellerinizin karşılığını. Bakın bakalım yaşadığınız kâfirce bir hayatın karşılığı olan ebedî azap nasılmış? bir bakın bakalım. Bugüne kavuşmayı unutmanızın karşılığı neymiş? Nasılmış bir görün bakalım.

15,16. "Âyetlerimize ancak, kendilerine hatırlatıldığı zaman secdeye kapananlar, büyüklük taslamayarak Rablerini överek yüceltenler, vücutlarını yataklardan uzak tutup korkarak ve umarak Rablerine yalvaranlar ve

verdiğimiz rızklardan sarf edenler inanır.”

Âyetlerimize iman edenlere gelince. Âyetlerimizle yol bulmaya çalışanlara, âyetlerimiz istikâmetinde bir hayat yaşayanlara, kendilerini âyetlerimize teslim edenlere, âyetler rehberliğinde hareket edenlere gelince, hemen secde edelim. Evet bu âyetlerle karşı karşıya geldiğimiz anda hemen yapacağımız iş secdeye kapanmaktır. Anında, hiç beklemeden, savsaklamadan, şeytanlık yapmadan secdeye varmak zorundayız.

Evet onlara Bizim âyetlerimiz zikredildiği zaman, âyetlerimiz onlara duyurulduğu zaman onlar hemen secdeye kapanırlar. Rablerinin emirleri, arzuları karşısında hemen boyun büküp teslim olurlar. Tamam ya Rabbi, anladım ya Rabbi, inandım, teslim oldum ya Rabbi, hemen gereğini yerine getiriyorum ya Rabbi, hemen istediğin gibi uygulamaya koyuyorum ya Rabbi deme adına hemen teslimiyet gösterirler.

Ve Rablerine hamd ile tesbih ederler. Rablerini yüceltirler. Rablerini noksan sıfatlardan tenzih ederler. Rablerinin istediği gibi olma yoluna girerler. Rablerine secdeden, Rablerinin arzularına boyun büküp teslim olmaktan asla kibirlenmezler. Bizim O Allah’a karşı bir ihtiyacımız, bir noksanlığımız yoktur, niye eğilecekmişiz Onun huzurunda? demezler, kibirlilik göstermezler, müstekbir davranmazlar, anında Rablerinin önünde eğilirler. Hemen Allah emirlerini pratiğe aktarmanın, hayatlarında göstermenin hesabı içine girerler. Yâni böyle kolaylarına gelenleri hemen uygulamaya koyup, kolaylarına gelmeyenleri ise savsaklamaktan yana, geciktirmekten, anlamazlıktan yana bir tavır sergilemezler. Zaten bizi bizden daha iyi bilen, bizi bizden daha çok düşünen, bize bizden daha merhametli olan Rabbimizin tüm emir ve yasakları bizim takatimizin yeteceği emir ve yasaklardır. Başka ne yaparlarmış onlar? Başka ne özellikleri varmış o mü’minlerin:

Bir de onlar yataklarını terk ederler. Gece sıcak döşeklerinden uzaklaşırlar. Allah için gece yanlarını yataklarından ayırırlar, korku ve ümit içinde Rablerine dua ederler. Korka, korka, arzu ede ede dua dua Rablerine yalvarıp yakarırlar. Rableri tarafından kabul görmeme, reddedilme korkusu, ya da cehenneme gitme endişesi, cennete ulaşma ümidiyle dua ederler. Cehennem korkusu ve cennet arzusu içinde Allah’a dua ederler. Ve bir de onlar Rablerinin kendilerine verdiği rızklardan da Allah kullarına infak ederler. Allah’ın verdiklerini kardeşleriyle paylaşma kavgası verirler.

Evet onlar geceleri ayaktadırlar, geceleri kalkarlar. Müslim'in rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Farz namazdan sonra en faziletli namaz gece namazıdır"
(Müslim şerhi 3/230)

Yine Tirmizî'nin rivâyet ettiği başka bir hadislerinde de şöyle buyurur:

"Ey insanlar selâmı yayınız, yemek yediriniz, akrabalık bağlarını gözetiniz. İnsanlar uykuda iken gece namaz kılınız ki esenlikle cennete girersiniz."

Buyuran Allah'ın Resûlü:

"Gece namazı kılmaya bakınız! Çünkü gece namazı sizden önceki sâlihlerin alışkanlığı, Rabbinize yakınlaştırıcı bir amel, günâhlara bir kefaret ve isyanlardan da alıkoyucu bir özelliktedir.

Yine Ebu Dâvûd'da Ebu Hureyre efendimizden rivâyet edilen bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Geceleyin kalkıp ibadet eden ve karısını da uyandıran, kalkmak istemediği zaman yüzüne su serpen kişiye Allah rahmet etsin. keza kalkıp gece namazı kılan ve kocasını uyandıran ve kocası kalkmak istemediği zaman yüzüne su serperek onu uyandırmaya çalışan kadına da Allah rahmet etsin."
(Ebu Dâvûd K. Salât 2/45)

Evet inşallah biz de tıpkı örneğimizin yaptığı gibi gece kalkacağız. Rabbimizle buluşma adına, Rabbimizle birlikte olma adına, Rabbimizi zikretme ve Onun huzurunda secdelere kapanma adına uykularımızı terk edeceğiz. Rabbimiz hatırına sıcak yataklarımızı terk edeceğiz, yanlarımızı yataklarımızdan ayıracağız. Yanımız bitişik olan, yanımız yapışık olan, bütünleştiğimiz, çok sevdiğimiz yataklarımızı terk edeceğiz. Rabbimize ibadet edeceğiz, Rabbimizle buluşacağız, rahmetiyle tecelli ettiği o mübârek zamanda sevgilimizle beraber olmaya çalışacağız. Namaz kılacağız, Kur'an okuyacağız, Rabbimizin âyetlerini anlamak üzere kafa yoracağız, Rabbimizin âyetlerini zikredeceğiz.

Evet muttakilerden olmak istiyorsak, cennetliklerden olmak istiyorsak Rabbimizin bu âyetlerine çok iyi kulak vermek zorundayız. Yatsı namazını kıldıktan sonra hemen yatmak ve gecenin yarısında, gecenin sonlarına doğru uyanmak ve Rabbimizle, Rabbimizin âyetleriyle, Rabbimizin zikriyle beraber olmak zorundayız. Bu âyetleri duyduktan sonra artık gece yarılarına kadar şeytan vahiyleriyle, kanalizasyonlarla vakit öldürerek, şeytan vahiylerinin programlarına mahkum olarak, ya da lüzumsuz malayânilerin, lüzumsuz konuşmaların peşine düşerek, bırakın gece kalkmayı sabah namazına bile zor kalkacak bir durumdan kendimizi uzaklaştırmak zorundayız.

İşte âyetlerimize iman eden Müslümanların bir özellikleri de budur. Gece kalkarlar, Rablerine korku ve ümit içinde dua ederler ve Allah'ın kendilerine verdiklerinden infak ederler. Mal, mülk, ilim, basiret, imkân, fırsat, zaman, ömür, gece, gündüz tüm fırsatlarını, tüm im-kânlarını Allah kullarıyla paylaşırlar.

17. "Yaptıklarına karşılık onlar için saklanan müjdeyi kimse bilmez."

Hiç bir nefis, hiçbir kimse yaptıklarına karşılık, işlediği güzel amellerine karşılık Bizim kendilerine göz aydınlığı olarak hazırladığımız, sakladığımız müjdeleri, mükâfatları bilemez. Bilmezler ki Biz onlara amellerine karşılık neler hazırlamışız. Ne büyük nimetler, ne büyük mükâfatlar kendilerini beklemektedir. Onların kulluklarının karşılığı olarak onlara hazırladığımız cennetlerden, nimetlerden onların hiç haberleri yoktur. Cenneti görmedikleri halde, cennette kendileri için hazırlanan gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, hayallerinden bile geçiremeyecekleri nimetleri görmedikleri halde o değerli kullarım gece gündüz Bana yalvarıp yakarıyorlar, Bana kulluk ediyorlar diyor Rabbimiz. Görmedikleri halde cennet arzusuyla yanıp yakılıyorlar. Görmedikleri halde cehennem korkusuyla ürperip duruyorlar. Cennete koşuyorlar, cehennemden kaçıyorlar. Bunun için Bize dua dua yalvarıyorlar diyor.

18. "İnanan kimse yoldan çıkmış kimseye benzer mi? Bunlar bir olamazlar."

Hiç böyle mü'min olan bir kimse fâsık olan, yoldan çıkmış, imandan, itaatten çıkmış fâsık bir kimse gibi olur mu? Bu ikisi hiç bir olur mu? Bir mü'minle bir fâsık nasıl bir olabilir? Bunlar asla bir olmazlar. Mü'min ayrıdır, fâsık ayrıdır. Mü'min ayrıdır, kâfir ayrıdır. Allah'a itaat eden ayrıdır, isyan eden

ayrıdır. Bu ikisi asla bir tutulmaz, bir değerlendirilmez. Allah bu ikisini asla bir tutmaz. Bu konuda, her konuda değer yargısı Ona aittir. Onun değer yargısı geçerlidir.

Bakıyoruz şu anda dünya üzerindeki tüm anlayış sahipleri, tüm felsefi sistem sahipleri derler ki biz haklıyız, bir doğruyuz, biz hak yoldayız. Bizim dinimiz, bizim anlayışımız, bizim yolumuz, bizim hayat programımız, bizim yaşam biçimimiz en doğrudur. Herkes diyor ki biz haktayız, başkaları bâtıldadır. Yeryüzündeki faşist sistemler, liberal sistemler, komünist, sosyalist ve demokratik sistemler hep kendilerinin haklılığını iddia ederler. Biri diğerine asla hayat hakkı tanımamaya çalışır. Ne şu din sahipleri bu din sahiplerine, ne de bu din sahipleri o din sahiplerine hayat hakkı tanımaz. İneğe tapınan da, sineğe tapınan da kendisini haklı ve doğru yolda görmektedir. Herkes kendisini haklı görmekte, herkes cennete kendisini lâyık görmektedir.

Kim ne derse desin, kim nasıl hükmederse etsin unutmayalım ki cennetin sahibi Allah'tır. Dirildikleri zaman öteki âlemde tek Hakîm var, O da Allah'tır. Sadece Allah'ın hükmü ve değer yargısı geçerlidir orada. Sadece Allah'ın değerlendirmesi haktır ve geçerlidir orada. İşte Rabbimiz burada orada vereceği hükmünü belirtiyor. Ben mü'-minle fâsıkı asla bir tutmayacağım buyuruyor. Mü'minle fâsık asla bir değildir buyuruyor.

19. "İnanıp yararlı iş işleyenlere gelince, onların yaptıklarına karşılık, varacakları cennet konakları vardır."

Allah'ın istediği gibi iman eden ve iman kaynaklı bir hayat yaşayanlara, iman edip imanlarını hayatlarında görüntüleyenlere, fıtratlarına yaraşır sâlih ameller işleyenlere, Rasûlullah (a.s) ın pratize ettiği Müslümanca bir hayatı yaşayanlara, her şeyleriyle üsve-i haseneye benzemeye çalışanlara gelince onların yaptıklarına karşılık varacakları cennet konakları, cennet ağırlanmaları, cennet ikramları ve bol bol nimetler vardır.

20. "Ama yoldan çıkanların, işte onların varacağı yer ateştir. Oradan çıkmak isteyişlerinin her defasında geri çevrilirler ve onlara: "Yalanlayıp durduğunuz ateşin azabını tadın" denir."

Ama beri tarafta fâsık olanlara, Allah'a ve Resûlüne itaatten çıkanlara, Allah'ın gönderdiği hayat programını bırakıp fısku fücur içinde keyiflerine, hevâ

ve heveslerine göre bir hayat yaşayanlara, Allah ve Resûlüne isyan içinde olanlara gelince onların da konaklama yerleri, ağırlanma yerleri, yerleşim merkezleri cehennemdir. Ne zaman ki oradan çıkmak isteseler tekrar oraya iade edilirler. Ve kendilerine denilir ki, yalanlamanızdan ötürü tadın bakalım cehennem azabının tadını. Bakın bakalım yalanlamanızın karşılığı neymiş?

Evet iman edip sâlih ameller işleyenlere cennette ağırlanmaları, cennet nimetleri sunulurken yalanlayanlara, iman ve pratik hayatları Rasûlullah efendimize benzemeyen fâsıklara da cehennem vaa-dedilmektedir. Mü'minler nimetlerin en büyüğü, şereflerin en yücesi olan cennetten bir an bile çıkmak istemezlerken, cehenneme gidenler sürekli oradan kurtulmak isteyecekler, kaçmak isteyecekler ama oradan kaçıp kurtulmaları asla mümkün olmayacaktır.

21. "Belki yollarından dönerler diye andolsun onlara büyük azaptan önce dünya azabından tattırırız."

Evet belki dönerler diye, belki akıllarını başlarına alırlar da Bize imana, Bize kulluğa dönerler, yaşadıkları fısk u fücur içindeki hayatı bırakırlar da Müslümanca bir hayata yönelirler diye andolsun ki Biz onlara o büyük azaptan önce, o cehennem azabından önce yakın bir dünya azabını da tattırırız diyor Rabbimiz. Evet Rabbimiz bu dünyada kendilerine ibret olsun, akıllarını başlarına getirsin diye, uyarıcılık özelliği taşısın diye Müslümanlara bir takım dünyevî cezalar, sıkıntılar verdiği gibi, Müslüman olmayan kâfirlere ve fâsıklara da yine zaman zaman dünyevî cezalar da tattırıyor. Sebep neymiş? Akılları başlarına gelsin, büyük iradeyi bilsinler, Allah karşısında acizliklerini, güçsüzlüklerini anlasınlar da imana gelsinler diye. Başlarına gelen sıkıntılarla sarsılıp hayatlarını yargılasınlar, sığınacak bir kucak bulsunlar diye.

Müslümanlar biz ne yaptık? Biz ne tür hatalar işledik ki bunlar başımıza geldi? desinler diye. Rabbimize dönelim, Rabbimize dua edelim de bizi bu felâketlerden kurtarsın desinler diye. Kâfirler de biz Müslüman olmak zorundayız desinler diye. Evet demek ki Rabbimizin bu dünyada gönderdiği sıkıntılar, azaplar mü'minler için de, kâfirler için de hep bir rahmetin gereğidir. Müslümanlar günâhlarından dönerler, hatalarını anlarlar, tevbe ederler, Rablerine kulluğa yönelirlerse, kâfirler de kâfirliklerini, şirklerini, isyanlarını bırakıp Allah'a imana, Müslümanca bir hayata yönelirlerse her iki taraf için de bu rahmete dönüşecektir.

22. “Rabb’ının âyetleri kendisine hatırlatılıp da onlardan yüz çeviren kimseden daha zalim var mıdır? Şüphesiz suçlulardan öç alacağız.”

Rabbinin âyetleri kendisine zikredildikten, hatırlatıldıktan sonra, Allah’ın âyetlerini tanıdıktan sonra onlardan yüz çeviren, onları yok farz eden, onların işlevini bitiren, ben anlamam diyen, ben dinlemem diyen kimseden daha zalim kim vardır? Allah’ın gerek tekvîni, gerek tenzîli, gerek âfâkî, gerek enfüsî âyetlerini gördüğü halde, duyduğu halde, tanıdığı halde onlara karşı müstekbir davranarak benim Allah’a da, Allah’ın âyetlerine de ihtiyacım yoktur. Benim dünyam, saltanatım var. Benim gücüm, kuvvetim var. Benim aklım, mantığım, bilgim, zevkim var. Benim hayatımı düzenleyeceğim kendi kitabım var. Hayatımı nasıl yaşayacağımı ben de bilirim. Ne yiyeceğimi? Nasıl yiyeceğimi? Nasıl giyineceğimi? Nereden kazanıp nerede harcayacağımı? Çocuklarımı nasıl eğiteceğimi? Nasıl bir hayat yaşayacağımı ben de bilirim.

Benim başka hiçbir şeye ihtiyacım yoktur diyen kimseden daha zalim kim vardır? Allah’ın âyetlerini, Allah’ın istediği hayatı tanımadığı için kendisini Allah’a kulluk ortamından uzaklaştıran kimseden daha zalim kim vardır? Allah’ın güzel dediği hayatı bir kenara bırakıp kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde, kendi tanrılığı istikâmetinde bir hayat yaşayan kimseden daha zalim kim vardır? İşte böyle mücrimlerden intikam alırız buyuruyor Rabbimiz. Böylelerinden intikam alacağız.

23. “Andolsun ki Mûsâ'ya Kitap verdik; ey Muhammed! Sakın sen ona kavuşacağından şüphe etme. Mûsâ'ya verdiğimizi İsrâil oğullarına doğruluk rehberi kıldık.”

Evet andolsun ki Biz Mûsâ’ya kitabı, Tevrat’ı verdik. Öyleyse ey peygamberim, sakın sen ona kavuşacağından şüphe etme. Tıpkı Mûsâ’nın Tevrat’ı aldığı gibi senin de bu kitabı Rabbinden alma konusunda sakın bir şüphen olmasın. Senin böyle Allah’tan bir kitaba ulaşman, Rabbinden bir kitap alman tarihte ilk defa oluyor değildir. Senden önceki elçilerimize de Biz kitap gönderdik ve işte onlar içinde en çok bilinen ve de şu anda bu kitabın sana Rabbinden geldiği konusunda en çok şüphede olan Yahudilerin kendi peygamberleri Mûsâ’ya da bir kitap göndermiştik.

Veya bunun bir başka anlamı da peygamberim, sen mutlaka ona kavuşacaksın. Sen mutlaka Rabbine mülaki olacaksın. Bir gün vefat edip

Rabbine mülaki olacakın, öteler âleminde tekrar dirilip Rab-bine kavuşacaksın demektir. Veya sen mutlaka Mûsâ 'ya kavuşacaksın. Mi'râcta kavuşacaksın, mahşerde kavuşacaksın, cennette kavuşacaksın veya bu kitabın öteki sûrelerinde, Araf'ta, Neml'de, Şuara-da, Kasas'da Mûsâ'yla tanışacaksın. Biz Onu İsrâil oğulları için onları hidâyete ulaştıracak bir rehber kıldık. O Mûsâ'yı, ya da O Tevrat'ı İsrâil oğullarına yol gösterecek, rehberlik yapacak, onları kullara kulluktan uzaklaştırıp Rabb'e kul yapacak, kölelikten kurtarıp özgürlüğe kavuşturacak bir imam kıldık.

Nasıl ki Tevrat İsrâil oğullarını hidâyete ulaştırıcı bir özelliğe sahipse şimdi sana gönderdiğimiz bu Kur'an da böyle bir özelliğe sahiptir. Asırlarca Mısırda kölelik hayatı yaşayan İsrâil oğulları nasıl bu kitap ve bu peygamberle kölelikten kurtulmayı bilmişlerse sizler de bu kitapla Allah'ın istediği şerefli bir hayata ulaşmayı bileceksiniz. İşte bu kitap size bunun için gönderilmiştir. kitabın sizin hayatınızdaki fonksiyonu budur.

24. "Sabredip âyetlerimize kesin olarak inanmalarından ötürü, aralarından, onları buyruğumuzla doğru yola götüren önderler yaptık."

Onlardan, İsrâil oğullarından imamlar da kıldık. Aralarında hak konusunda, hidâyet konusunda kendilerine uyulan, hidâyete rehberlik eden, insanları hidâyete çağıran önderler, liderler çıkardık. Onlar kendilerine gönderdiğimiz kitabın kendilerinden istediklerini anlayıp, kitaba sarılıp Bizim emrimizle toplumlarına kulluk yolunu gösterdiler. Bu yolda sabırlarından dolayı Biz onları rehberler yaptık. Kitaba sarılma konusundaki sabırlarından dolayı, kitabın âyetlerini öğrenme, kitaba sımsıkı sarılma ve kitabın istediği cehd ü gayreti gösterme yolundaki sabırlarından dolayı, insanları kitabın istediği kulluğa çağırmaları yolunda karşılarına çıkan engellere, eziyetlere sabredip göğüs germelerinden dolayı Biz onları önderler yaptık, liderler yaptık. Onlar Bizim gönderdiğimiz kitapla gece gündüz beraber oldular, Mûsâ'yla beraber oldular, kitabın ve peygamberin eğitimine teslim oldular, Müslümanca bir tavır sergilediler de onun için Biz onları önderler yaptık.

Ey Müslümanlar, eğer sizler de tüm dünya insanlığına önderler, liderler, egemenler olmak istiyorsanız işte Benim yasam budur diyor Rabbimiz. Onlar gibi sizler de Benim kitabıma, Benim peygamberime sarılır, Benim istediğim kulluğu icra noktasında karşınıza çıkabilecek eziyetlere sabır eder, dişinizi sıkar, Müslümanca bir tavır sergilerseniz sizi de önderler, liderler yapacağımdan zerre

kadar bir endişeniz olmasın.

Bir de onlar Bizim âyetlerimize yakînen, kesin bir bilgiyle de iman ediyorlardı. Zalim olmadılar onlar. Ne Rablerine karşı, ne Rablerinin kitabına, ne de Rablerinin elçilerine karşı zulmetmediler. Zaten zalim olsalardı onlar imamet hakkını kaybederlerdi. İşte Mûsâ (a.s) nın soyundan da, ondan önce İbrahîm (a.s) in soyundan da böyle yaşayanlara Allah imamlıklar nasip etmiştir. Ama onlardan zalim olanlara asla bunu vermemiştir.

25. "Muhakkak ki Rabbin ayrılığa düştükleri şeylerde kıyamet günü aralarında hükmedecektir."

Muhakkak ki Rabbin ayrılığa düştükleri, ihtilâf ettikleri konularda kıyamet günü aralarında hüküm verecektir. Kıyamet günü Rab-bin her şeyi ayrıştıracaktır. Onların tartıştıkları konularda her şeyi birer birer ortaya dökecektir. Yâni O İsrâil oğullarının Dâvûd ve Süleyman (a.s) lardan sonra kitap ve peygamberden uzaklaşıp, kitabın ve peygamberin ortaya koyduğu hidâyeti terk edip, İslâm'dan ayrılıp tefessüh etme, Yahudileşme ve Hıristiyanlaşma sürecine girdikten sonra içine düştükleri ayrılık ve ihtilâflarının tümünü yarın açıklayacaktır Allah. Ana kaynak olan İslâm'dan, kökten sapıp gitmelerinin ne demek olduğunu açıklayacaktır. Kimin hak yolda, kimin sapıklık yolunda olduğunu ortaya koyacaktır.

26. "Şimdi yurtlarında gezip dolaştıkları, kendilerinden önceki nice nesilleri yok etmiş olmamız onları doğru yola sevk etmez mi? Bunlarda şüphesiz ibretler vardır. Dinlemezler mi?"

Şimdi bu uyarılar, bu ibretler, bu âyetler onlara yol açmadı mı? Yâni bu kâfirler, bu müşrikler hâlâ bir gafletin içinde midirler? Kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlere bakmıyorlar, onlardan ibret almıyorlar mı? Mûsâ (a.s)'a ve İsrâil oğullarının durumlarına bakmı-yorlar mı? Mûsâ (a.s)'a ve Ona gönderilen kitaba sarılanların Bizim tarafımızdan tüm dünyaya imam yapılmaları, lider kılınmaları gerçeği onlara hiçbir şey söylemiyor mu?

Tıpkı onlar gibi yeryüzünde hakim bir konuma gelmek isteyen bu insanlar hâlâ bu kitaba yakînen iman etmeye yanaşmayacaklar mı? Bu duruma gelmeden istedikleri konumu elde edemeyeceklerinin bir yasa olduğunu anlayamadılar mı? Eğer bundan ibret alamadılarsa, bu onlara yol göstermediyse, hiç değilse Bize

karşı kulluğa yan çizen, kitabımızla ilgilenmeyen, elçilerimizi yalanlayan önceki toplumlardan helâk ettiklerimizin çokluğu da onlara rehberlik etmiyor, yol göstermiyor? Bu da mı bir şey ifade etmiyor onlar için? Bundan da mı gafiller bu adamlar? Onlara karşı kör ve sağır davranıp ta mı Müslüman olmaya yanaşmıyorlar? Halbuki:

Halbuki şu anda bu insanlar, bu Mekkeliler, bu dünyalılar onların yurtlarında gezip dolaşıyorlar. Yaptıkları yolculuklarında o helâk olmuş toplumların yıkıntıları, harabeleri arasında gezip dolaşıyorlar. Onların kemiklerinin üzerine basıp geçmiyorlar mı? Hani bir zamanlar oralarda egemendiler o adamlar. Hani güçleri, kuvvetleri, devletleri, saltanatları, boyları postları, sarayları vardı. Hani ekonomik, siyasal ve askeri güçlerinden korktukları için insanlar onların saraylarının yakın semtine bile varamıyorlardı. Şimdi onların kafataslarının üzerinde dolaşmıyor musunuz? Hâlâ ibret almayacak mısınız? Muhakkak ki işte bunlarda sizin için âyetler vardır, işitmezler mi? Kulak vermezler mi insanlar bunlara? Haydi bunu görmüyorlar, işitmiyorlar, düşün-müyorlar peki şunu da mı görmüyorlar bu insanlar?

27. "Kuru yerlere suyu gönderip onunla hayvanlarının ve kendilerinin yedikleri ekinleri çıkardığımızı görmezler mi? Görmüyorlar mı?"

Kupkuru, ölü bir toprağa, çorak, buzul bir araziye bir su gönderdiğimizde o kupkuru topraktan kendilerinin ve hayvanlarının yedikleri ekinleri, bitkileri çıkardığımızı da mı görmez bu adamlar? Yanı başlarında olup biten bu gerçeklere karşı kör ve sağır mı davranıyorlar? Hiç bakmıyorlar mı? Hiç düşünmüyorlar mı? Hiç akıllarını kullan-mıyorlar mı? Kimdir gökyüzünden o hayat kaynağı suyu indiren? Kim dir o kupkuru toprağa hayat veren? Kendileri mi yapıyorlar yoksa bütün bunları? Bakın körler, akılsızlar diyorlar ki:

28. "Doğru söylüyorsanız bildirin bu hüküm ne zaman verilecektir? derler."

Eğer doğru söylüyorsanız, eğer Allah varsa, eğer bütün bunları yapan Allah'sa o zaman haydi söyleyin bakalım ne zamanmış o fetih? Söyleyin bakalım ne zamanmış Allah'ın hükmü? Ne zamanmış peygamberin fethi? Ne zamanmış Müslümanların galibiyeti? Yâni bakın işte şu anda bizler sizin inandığınız Allah'ı da, Allah'ın dinini de, Allah'ın kitabını da, peygamberini de reddediyoruz. Sizin inandığınız Allah'a kafa tutarak, hayat programını

reddederek keyfimize göre bir hayat yaşıyoruz. Hani nerede Allah'ın vaadi? Hani nerede kaldı bize karşı size yardımı ve desteği? Ne zaman fetih? Ne zaman başarınız? Ne zaman diriliş? Ne zaman kıyamet? Ne zaman hesap kitap? Ne zaman sorgulanma? Ne zaman helâk? Siz bunları bizim külahımıza anlatın diyerek peygamberle ve Müslümanlarla alay ediyorlar hainler.

29. "De ki: "Hükmün verileceği gün inkârcılara ne inanmaları fayda verir ve ne de ertelenirler."

Sen onlara de ki ey peygamberim. Sizler de deyin ey Müslümanlar, bilesiniz ki hüküm verileceği gün, Müslümanlara fetih verileceği gün artık kâfirlere imanları fayda vermeyecek. Evet fetih günü, ayrışma günü, kıyamet günü, helâk günü, azap günü, diriliş günü, mahşer günü, hesap günü artık kâfirlere inamları hiç bir fayda sağlamayacak. O gün mecburen iman edecekler ama geçmiş olsun. O gün artık Allah onlar hakkında hükmünü, kararını verecektir. Artık o gün ne imanın, ne de mâzeretin bir faydasını göremeyecekler. Kitabımızın başka âyetlerinin beyanıyla kâfirler ölürken iman edecekler faydası yok, kabirde iman edecekler faydasız, Mahşer yerinde, hesabın, Mizanın başında iman edecekler faydasız, cehennemi boylayınca iman edecekler faydasız.

Öyleyse ey insanlar, gelin imanın fayda vereceği bu dünyada iman edelim. Gelin faydası olmayacak bir iman yerine faydalı olacak bir imandan yana olalım. Eğer bu dünyada iman eder ve iman kaynaklı bir hayat yaşarsak dünyamız da güzel olacak, âhiretimiz de güzel olacaktır. Ama Müslümanlığı ölümden sonraya bırakırsak ebedîyen kaybetmiş oluruz Allah korusun.

30. "Ey Muhammed! Onları bırak, bekle; zaten onlarda senin âkıbetini beklemektedirler."

Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcusu Müslümanlar, sizler onlara karşı görevinizi yapıp onları bu Allah âyetleriyle uyardıktan sonra bırakıverin onları. Gönül huzuru içinde onların âkıbetlerini bekleyin. Aldırmayın onlara. Zaten onlar da sizin âkıbetlerinizi beklemektedirler. Onlar da sizin helâkinizi beklemektedirler. Bekleyin göreceksiniz. Yaşadığınız Müslümanca bir hayatın sonunda dünyadaki başarılarınızı onlar görecek, sizler de yaşadıkları bu pis hayatın sonunda onların rezilliklerini, rüsvalıklarını, helâklerini göreceksiniz. Onlar sizin öbür taraftaki başarılarınızı, cennetlerinizi, sizler de onların helâklerini, cehenneme yuvarlanışlarını göreceksiniz.

Yâni bu konuda bir sabırsızlık göstermenize hiç de gerek yoktur. Bırakın onları kendi pis hayatları içinde de kendinizi düzeltmeye bakın. Allah yakında onların belâlarını verecek ve onlara karşı size fetihler nasip edecektir.

Bu sûre de burada sona eriyor. Rabbim gereği gibi iman edip amele dönüştüren kullarından eylesin. Ve âhiru dâvana enilhamdü lillahi Rabbil'âlemîn.

- 33 -

AHZÂB SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 33, nüzûl sıralamasına göre 90, mesânî kısmının birinci grubunun beşinci sûresi olan Ahzâb sûresi Medine'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 73 tür.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun.

Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

İsmini içinde geçen 20. âyetindeki "Ahzâb" kelimesinden almış, Medine'de nâzil olmuş bir sûreye konuk olduk. İnşallah bu mübârek sûresinde Rabbimizin bize ikrâmlarını tanımaya, onlarla rızıklan-maya, onlarla doymaya çalışacağız. Rabbim gereği gibi tanıyıp, anlayıp, istifade edip hayata aktarmayı bizlere nasip etsin.

Sûrede genel olarak şu konular anlatılır: Hicretin 5. yılında vukua gelen Hendek (Ahzâb) savaşı; Yine aynı yılda meydana gelmiş Beni Kurayza gazvesi ve yine aynı yılın sonlarına doğru gerçekleşmiş peygamber efendimizin Hz. Zeynep annemizle izdivacı.

Uhud'da Resûl-i Ekrem Efendimizin yerleştirdiği okçuların ganimete meylederek yerlerini terk edip, duruşlarını bozmaları sonucunda gelen hezimet İslâm düşmanlarını çok sevindirmişti. Yahudi'siyle, münâfık'ıyla, müşrikiyle tüm İslâm düşmanlarının moralleri bir anda yükseliverdi. Hepsi birleşip yeni bir saldırıyla Müslümanları kökünden kazıyacaklarına dair yeminler etmeye ve hazırlıklar yapmaya başlarlar. Hadisenin üzerinden henüz iki ay bile geçmeden harekete geçerler.

Bu hareketin ilk raundu olarak müşriklerle anlaşan bazı Arap kabileler peygamber efendimize müracaat ederek Müslüman olmak istediklerini ve kendilerine İslâm'ı öğretecek muallimler gönderilmesini talep ederler. Allah'ın resûlü onlara altı kişilik bir muallim grubu gönderir. Fakat niyetleri kötü olan bu kabileler Ric'i mevkiinde peygam-berimizin gönderdiği bu Müslümanlardan dördünü öldürürler, ikisini de esir alarak Mekke'ye götürüp düşmanlara satarlar.

Yine Beni Amir kabilesinin reisinin aynı konudaki isteğiyle Re-sûlullah Efendimiz sahabeden 40 kişilik bir tebliğci heyeti gönderir. Ama onlar da tıpkı öncekiler gibi tuzağa düşürülür. Maune kuyusu kenarında Resûlullah'ın bu nadide hafızları da toptan şehid edilir. Dı-şarıda bu menfur hadiseler olup biterken, diğer taraftan içeride, Medine'de de için için Müslümanları yok etmek için çırpınan Beni Nadir Yahudileri de cesaretlenerek peygamber efendimize

başarısız bir suikast girişiminde bulunur.

Evet Uhud yenilgisi akabinde Müslümanlar bir çok olumsuz hadisler yaşarlar. Sanki Medine etrafındaki tüm kabileler Müslümanların aleyhine geçerler.

Bu arada Mekke müşriklerinin Hendek (Ahzâb) savaşının hazırlıkları da başlamıştır. Aslında bu savaş sadece Mekke müşrikleriyle Müslümanlar arasında gerçekleşmiş bir savaş değil, İslâm'ı ve Müslümanları toptan yeryüzünden silmek isteyen tüm Arap kabileleriyle Müslümanlar arasında gerçekleşmiş bir savaştı. Onlara ek olarak Me-dine'den çıkarıldıktan sonra Hayber'e yerleşmiş olan Beni Nadir Yahudileri de bu ahzâbın içindeydi. Sadece kendileri de değil, Gatafan, Hudayl gibi kabileleri de ziyaret ederek onların güçlerini toplayıp kendilerine katmıştı. Böylece tüm Arap kabilelerinden oluşan çok büyük bir ordu Hicretin 5. yılının Şevval ayında Medine üzerine yürüdü. Kuzeyden Beni Nadir, Beni Kaynuka Yahudileri, Doğudan Gatafan kabileleri, Beni Süleym, Fezare, Mürre, Aşca, Sa'd ve Esed kabileleri, gü-neyden ise müttefikleri ile birlikte Kureyşliler geliyordu.

Bu durumdan haberdar olan Allah'ın Resûlü Medine'de tedbirini almakta gecikmedi. Altı gün içinde Medine'nin kuzey batısına bir hendek kazdırdı. Sel dağını arkalarına alarak hendeğin içinde 3000 kişilik bir orduyla düşmanı karşılamaya geçti. Medine'nin güneyi bağlık ve bahçelik olduğu için o taraftan bir saldırının olması âdeta imkânsızdı. Doğu tarafta ise düşmanın ilerlemesine geçit vermeyecek büyük kayalıklar vardı. Güney batı tarafı için de aynı durum söz konu-suydu. Bu durumda düşmanın ancak saldırı yapabileceği doğu batıyı da hendekle çevirmişlerdi.

Gelen Ahzâb (Birleşik ordular) Medine'de böyle bir hendekle karşılaşacaklarını akıllarının ucundan bile geçirmiyorlardı. Çünkü böyle bir harp stratejisi Arapların bilmedikleri bir şeydi. Bu durumda gelen kâfirlere bir tek seçenek kalıyordu. Şehrin güney doğusunda oturan ve peygamber efendimizle daha önce Medine'yi birlikte savunmak konusunda anlaşma yapmış Beni Kureyza Yahudilerini ikna edip anlaşmayı bozdurup kendi saflarında yer almaya zorlamak. Bunun için Huyay b. Ahtab'ı Yahudileri ikna etmek için gönderdiler. İlk görüşmede Yahudiler bu teklifi kabul etmediler. Biz ihanette bulunamayız dediler. Ama Huyay onlara onları derinden sarsacak ifadelerde bulundu. Dedi ki, bakın tüm Arap kabileleri ona karşı birleştiler ve kesin olarak onu ve dinini yok etmek için geldiler. Eğer sizler bizimle beraber olmazsanız bu fırsat bir daha ele geçmez deyinde Allah düşmanı Yahudiler tüm ahlâki sorumluluklarını unutup

karşı tarafa geçiverdiler.

Anlaşmalarını bozup ihanet ettiklerini öğrenen Allah'ın Resûlü çok üzüldü. Müslümanları da büyük bir korku ve telaş sardı. Çünkü o tarafı garanti görerek Müslümanlar hanımlarını, çocuklarını o bölgede yerleştirmişlerdi. Resûl-i Ekrem Efendimiz haberin doğruluğunu öğrenmek üzere Ensar'ın ileri gelenlerinden Sa'd b. Ubade, Sa'd b. Mu-az, Abdullah b. Revaha ve Havvat b. Cübeyr'i gönderdi. Ve onlara; eğer Yahudiler anlaşmaya hâlâ sadık davranıyorlarsa gelip bunu bütün Müslümanların, ordunun huzurunda açıklamalarını, yok eğer anlaşmaya ihanet etmişlerse bunu sadece kendisine söylemelerini orduya duyurmamalarını tembih etti. Oraya vardıklarında Yahudilerin anlaşmaya ihanet edip düşman safında yer aldıklarını gördüler ve dö-nüp peygamberimize haber verdiler.

Lâkin bu haber kısa zamanda ordunun arasında yayıldı ve Müslümanlar içinde çok büyük bir dehşete sebep oldu. Her taraftan sarıldıklarını anlayan Müslümanlarda büyük bir tedirginlik meydana geldi. Bu durum böyle bulanık zamanları kollayan münâfıkların cesaret ve faaliyetlerini artırdı. Alçaklar fırsatı ganimet bilerek Müslümanların morallerini bozmak için ellerinden geleni yapmaya, dillerinden geleni söylemeye başladılar. Onlardan birisi şöyle diyordu; "Ne garip değil mi? Peygamber bize Sezar ve Kisra'nın topraklarını vaad ediyor, oysa hiç birimiz buradan kaçıp kurtulabilecek bir durumda bile değiliz." Bir başkası; ey peygamber, izin ver de bari gerideki evlerimizi, hanımlarımızı koruyalım, diye kaçmak için izin istiyor, bir başkası peygamberin düşmana teslim edilerek kurtulacaklarından söz ediyor, bir başkası başka bir hainlik peşine düşüyordu.

Bu kargaşa esnasında Allah'ın Resûlü Gatafan kabilesi ileri gelenleriyle görüşerek savaştan çekilmeleri karşılığında kendilerine Medine hurmalıklarının üçte birini vereceğini vaad etti. Küfür cephesini bölerek savaşın seyrini değiştirmeyi denedi. Sahabe-i Kirâm Efendilerimizden bazıları peygamber efendimizin bu teklifinin sebebini sordular; ey Allah'ın Resûlü, bunu bizim kurtuluşumuz için mi yapıyor-sunuz, yoksa Allah'tan gelen bir vahiy gereği mi? Resûlullah; bunu tüm Arap kabilelerinin saldırısına karşı sizi koruyabilmek için yapıyorum buyurunca, dediler ki; ey Allah'ın Resûlü, eğer bunu bizim için yapıyorsanız hemen unutun. Biz zaten müşrik olduğumuz dönemlerde de bu kabilelere haraç vererek boyun eğdik. Şimdi Allah ve elçisine iman şerefine erdikten sonra da mı boyun eğeceğiz? Şerefimizle savaşır mukadderse şehid

oluruz. Allah aramızda hükmünü verinceye kadar onlarla bizim aramızda hakem olarak kılıç vardır dediler. Onların bu sözlerine üzerine henüz imzalanmamış anlaşma metnini yırtıp attılar.

O sırada Gatafan kabilesinden Nuaym b. Mes'ud Müslüman olmuş ve Resûl-i Ekrem Efendimizin huzuruna gelerek şöyle diyordu: "Ey Allah'ın Resûlü, benim İslâm'ı seçtiğimi kavmimden kimse bilmi-yor. Eğer istersen bu durumumdan istifade edip size istediğiniz gibi hizmet edebilirim. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü; "Git ve düşman ara-sına ayrılık tohumları saç" buyurdu. Bunun üzerine Hz. Nuaym hemen Kureyzalılara giderek onlara şöyle dedi: "Ey dostlarım, size bir endişemi aktarmak istiyorum. Kureyş ve Gatafanlılar yarın öbürsü gün sa-vaştan bıkıp usanıp çekip giderlerse, sizin durumunuz nice olur? Onun için dışarıdan gelenlerden sizi yalnız bırakıp çekip gitmemeleri konusunda size garanti vermek üzere onlardan rehin isteyin. Bu sözler Kureyzalılar arasında hemen etkisini gösterdi. Gatafan ve Kureyş-ten bu konuda rehin istemeye karar verdiler. Bunu gören Hz. Nuaym hemen Gatafan ve Kureyş ulularının yanına koşarak onlara da şöyle dedi; "Dostlarım, size bir endişemi açmak istiyorum. Beni Kureyzalı-larda döneklik emareleri sezinliyorum. Muhammed'le anlaşmalarını bozduklarına pişman olup sizden bir kısım rehineler isteyerek ona teslim etmeyi ve anlaşmalarına ihanetlerinin suçunu affettirmeyi düşünüyorlar. Benden size bir dost nasihati, gerisini siz bilirsiniz" dedi. Bu sözler o tarafta da kabul gördü ve birleşik ordular arasında dağılma ve şüphelere sebep oldu. Gatafan ve Kureyş Kureyzalıları denemek için şöyle bir haber gönderdiler: "Biz artık bu savaşın uzamasından bıktık, sizden ve bizden muharipler seçerek Müslümanlarla karşılıklı bir meydan savaşına girelim" dediler. Kureyzalılar da; "Hayır, biz sizden çekip gitmeyeceğinize dair rehineler istiyoruz" deyince Kureyş ve Gatafan Hz. Nuaym'ın sözlerinin doğru olduğuna kanaat getirdiler ve rehine göndermeyi reddettiler ve böylece düşman bölünmüş oldu.

Medine'nin kuşatması 25 günden fazla sürdü. Mevsim kış olup yiyecek ve içecek, hayvan yemi stoku azalmıştı. Ayrıca saflar arasındaki bu ayrılık her iki tarafı da ürkütmeye başlamıştı. Bir gece müthiş bir rüzgar çıkmıştı. Kâfirler atlarını, çadırlarını bile göremez bir duruma gelmişlerdi. Tabiatları gereği bu tür sıkıntılara dayanamayan kâfirler bir gece hendeğin arkalarını terk edip çekip gitmişti. Sabahleyin uyandıklarında Müslümanlar bir baktılar ki düşmandan hiçbir eser kal-mamıştı. Allah'ın Resûlü şöyle buyurdu: "Artık bundan sonra Kureyş size hiçbir zaman saldıramayacaktır, şimdi artık sıra bizdedir."

Resûlullah Efendimiz Hendek'ten dönünce Cebrâil aleyhisse-lâm gelip

silahlarını bırakmadan Müslümanların Beni Kureyza Yahudilerinin işini bitirmeleri emrini getirdi. Bu emri alan Allah'ın Resûlü ashabına şöyle buyurdu: "İman ve itaatinde samimi olan hiçbir Müslüman Beni Kureyza Yahudilerinin topraklarına varıncaya kadar ikindi namazını kılmasın." Ordunun kendilerine doğru geldiğini anlayan alçak Yahudiler evlerinin damlarına çıkıp Müslümanlar hakkında iyi söz-ler söylemeye başladılar. Ama söyledikleri bu yağları yaptıkları ihanetlerini örtmeye yetmedi. İslâm ordusu tarafından kuşatıldıklarını gö-rünce büyük bir dehşete kapıldılar. Bir iki haftadan fazla bu kuşatmaya dayanamayarak haklarında Evs kabilesinden Sa'd b. Muaz'ın hüküm vermesi şartıyla teslim oldular. İslâm öncesi müttefikleri olan Evs kabilesinin ileri gelenlerinden bir Müslüman olan Sa'd'ın aracılığıyla sağ salim Medine'yi terk edebileceklerini umuyorlardı. Fakat onların bu kancıkça tavırlarını gören Sa'd efendimiz onların bu beklentilerinin aksine erkeklerinin öldürülüp, kadın ve çocuklarının esir alınıp mallarının Müslümanlar arasında ganimet olarak dağıtılmasına hükmetti.

Evet Uhud savaşı ile Hendek savaşı arasında geçen bu iki yıllık dönem böylesine kargaşalar içinde geçmişti. Peygamber efendimiz ve Müslümanlar bir an rahat yüzü görmemişlerdir. Bu dönemde evlenme ve boşanma gibi sosyal yasalara dair âyetler, miras hukuku, içki ve kumar yasağı gibi pek çok hükümler gelmişti. Yine toplumda düzenlenmesi gereken evlâtlık konusunda da açıklayıcı âyetler geldi. Daha önceleri evlâtlık müessesesi vardı. İnsanlar evlâtlıklarını aynen kendi evlâtları gibi görüyorlar, mirastan ona da pay ayırıyorlar, onların vefatları sonucu geride bıraktıkları hanımlarıyla evlenemiyorlardı. İşte toplumda geleneklerin çerçevesini çizdiği bu gibi konular vahiyle dü-zenleniyordu.

Tabii böyle yüz yıllar boyu toplumda yürürlükte olan bir geleneğin bir anda kaldırılıp yok edilmesi kolay olamazdı. Bu geleneğin peygamber efendimizin bizzat kendisi tarafından gerçekleştirilecek bir uygulamayla kaldırılması gerekiyordu. Bu nedenle tüm öteki reformlar gibi bu da bizzat peygamber efendimizin şahsında evlâtlığı Zeyd'in boşadığı karısı Zeynep'in evlenmesiyle gerçekleşiyordu. Tıpkı soylu ve hür bir kadın olan Zeynep'in Resûlullah Efendimizin isteğiyle bir köle olan Zeyd ile evlenerek toplumda bir başka anlayışın, kölelik an-layışının yıkılması adına ilk darbenin vuruluğu ya da ilk reform hareketinin gerçekleştirilmesi gibi. Allah'ın Resûlü toplumda yüz yıllardır var olan kölelik anlayışını yıkmayı hedeflemişti. Bu iş için en yakınlarından Zeynep ve Zeyd'i seçmiş ve onları evlendirmişti. Şimdi de evlâtlığı Zeyd'in boşadığı karısıyla bizzat kendisi evlenerek evlâtlığın öz evlat gibi olmadığı gerçeğinin reformunu gerçekleştiriyordu. Bunu Allah istemişti. Bizzat vahiyle peygamberimize bildirmişti Rabbimiz. Sûrede etraflıca bu konu

anlatılacak.

Sonra sûrede tesettürle ilgili hükümler gelecek. Hicapla alâkalı ilk düzenlemeler bu sûre başlamıştır. Ve bu sûrenin gelişinden takriben bir yıl sonra Hz. Hatice annemize atılan bir iftiranın akabinde gelen Nûr sûresiyle bu tesettür ve hicâp konusu tamamlanmıştır.

Yine sûrede Resûl-i Ekrem Efendimizin aile hayatıyla ilgili bir düzenlemeye dair âyetler geliyor. Yeri gelince uzun uzun açıklayacağımız gibi peygamber efendimizin evinde, aileleriyle bir problem yaşanmıştı. Beni Nadir Yahudilerinin sürgün edilmesiyle Müslümanların ellerine çok büyük çapta ganimetler geçmişti. Hicretten itibaren dört yıl boyunca Resûlullah Efendimizin evinde yokluk ve sıkıntı hakimdi. Hanımları belki de onun ekonomi anlayışını bir teste tabi tutmak istediler. Belki de bugüne kadar Resûlullah'ın elinde avucunda bir şeyi ol-madığı için evinde sıkıntı çekiliyordu, ama şimdi Yahudilerin ganimet malları ele geçmiş ve evine harcaması değişecek, bolluğa kavuşacaklardı. İşte hanımları bunu bir sorgulamak için peygamber efendimize serzenişte bulundular. Dediler ki, ey Allah'ın Resûlü, elin âlemin kadınları şöyle şöyle bir hayat yaşarken, aylar geçer de bizim evimizde ocak tütmez, baca yanmaz. Bizim de hakkımız değil mi şöyle şöyle giyinip kuşanmak? Gibi peygamber efendimizi üzecek şeyler söyleyip onun tepkisini ölçmek istediler. İşte sûrede bu konunun çözümüyle alâkalı âyetler geldi.

Yine sûrede Resûlullah efendimizin dörtten fazla kadınla evlenme iznini konu eden âyetler geldi. Sonra Müslümanların Resûl-i Ekrem efendimizin hanımlarına karşı takınmaları gereken tavırların konu edildiği âyetler geliyor. Ziyaret ve dâvetlerle ilgili hükümler ve muaşeret adaplarının belirtilmesi, kadınların vakarla evlerinde oturmaları, bir zaruret gereği dışarıya çıkmaları gerektiği zaman da dış el-biseleriyle ve yüzlerini örterek çıkma zorunlulukları, Resûlullah Efendimize ve Müslümanlara karşı takındıkları bozuk tavırlarından ötürü münâfıkların kınandıklar, uyarıldıkları âyetlerle devam eder sûre. Bu tanıtımdan sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz. Rabbim gereği gibi anlayıp amele dönüştürmeye hepimizi muvaffak kılsın inşallah.

1, 2, 3. "Ey Peygamber! Allah'tan sakın, inkârcılara ve iki yüzlülere uyma, Allah şüphesiz bilendir, hakimdir. Sana Rabbinden vahy olunana uy; şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberdardır. Allah'a güven, Allah, Vekil olarak yeter."

Ey peygamberim, Allah'a karşı takvalı ol. Allah'a karşı takvanı takın. Allah'ın koruması altına gir. Allah konusunda duyarlı ol. Allah'la yol bul. Yolunu Allah tarif etsin. Allah desin sen yap, Allah göstersin sen yürü. Tüm hayatında Allah'ı hesap et. Tüm hayatını Allah için ve Allah'ın istediği gibi yaşa. Hayatının tümünde söz sahibi Allah olsun. Ve sakın ha sakın Allah tanımaz kâfirlere ve inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunan münâfıklara itaat etme. Onlarla birlik olma. Hayatını onlar kaynaklı yaşama. Şüphesiz ki Allah âlim ve Hakimdir.
Her şeyi bilen, bilgisi tam olan ve yaptığı her şeyi hikmetle yapan, ha-yata hakim olan Rabbin sana yeter. Sen bırak o kâfir ve münâfıkları da Rabbinin sana vahy ettiklerine tabi ol. Hikmeti ve hâkimiyeti gereği Rabbin sana ne vahy etmişse sen sadece ona tabi ol, sadece Onun emrine boyun büküp teslim ol. Unutma ki Rabbin yaptıklarınızın tamamından haberdardır. Her halinizi gözetlemekte ve bilmektedir.

Ve bir de ey peygamberim, unutma ki vekil olarak Allah sana yeter. Vekilin sadece Allah olsun. Güvenip bağlanman sadece Ona olsun. Vekaletini sadece Allah'a teslim et. Boynundaki kulluk ipinin ucu sadece Onun elinde olsun ve sadece onun çektiği yere git. Sadece Onun seçimini seçim bil. İradeni sadece Ona ver. O senin hayrına, senin adına ne karar vermişse sen sadece onu uygula. Tabii biliyoruz ki ey peygamberim, buyurarak peygamberine söylediklerinin tümünü şu anda bizlere de söylüyor Rabbimiz. Devam ediyor Rab-bimiz:

4. "Allah insanın içine iki kalp koymamıştır. Allah, zıhar yapmanız sûretiyle eşlerinizi, anneleriniz gibi (kendinize haram saymanız için) yaratmamıştır; evlâtlıklarınızı da öz oğullarınız gibi saymanızı meşru kılmamıştır. Bunlar sizin dillerinize doladığınız boş sözlerdir. Allah gerçeği söylemektedir, doğru yola O eriştirir."

Allah insana iki kalp vermemiştir. Allah insanın göğüs boşluğunda iki kalp yaratmamıştır. Her insanın göğsünde tek bir kalp vardır ve onun sahibi de yaratıcı olan Allah'tır. Öyleyse ey insanlar, unutmayın ki Allah sizin eşlerinizi zıhar yaparak anneleriniz gibi kendinize haram kılmanız için yaratmamıştır. Unutmayın ki o hanımlarınız sizin analarınız değildir. Allah o eşlerinizi analarınız kılmadı. Bu sadece kendi kendinize yüklediğiniz bir zorluktur. Allah evlâtlıklarınızı da öz oğullarınız gibi saymanızı, öz oğullarınız gibi görmenizi

meşru kılmamıştır. Allah onları öz oğullarınız gibi değerlendirmez. Sizin onları evlâtlık saymanız, onlara öz evlât gözüyle bakmanız, ya da hanımlarınızı analarınıza benzetmeniz sadece ağızlarınızla söylediğiniz sözlerdir. Bunun hiçbir gerçek yanı yoktur.

Allah eşin de, ananın da yerini belirlemiştir. Allah evlâdın da evlât olmayanın da yerini, konumunu belirlemiştir. Bu konuda yasayı koyan Odur, yetki Onundur. Çünkü yaratan Odur, Rab Odur, İlâh Odur. Öyleyse bu konuda, her konuda değerlendirmeyi de Onun istediği gibi yapmak zorundayız.

Kalbimizde ananın ve hanımın yerini, evlâdın ve evlâtlığın konumunu ayırmak zorundayız. Çünkü Allah insanın göğsünde iki kalp yaratmamıştır. Rabbimiz bu ifadesiyle kişinin kalbinde anayla karısını ayırmasını emretmektedir. Kişinin bir tek kalbi vardır ve orada anasıyla karısını ayırmalıdır. Anasını karısı gibi, karısını da anası gibi kabul etmemelidir. Anasını karısı yerine, karısını da anası yerine koymamalıdır.

Yâni kişi tek olan kalpte anayla karısını karıştırmamalıdır. Tabii beden, zıhar olarak da konum olarak da. Karısının bedeninin organlarını anasının organları yerine koyarak zıhar yapmamalı ve kalbinde konum olarak karısını anası yerine koyarak ona itaat etmeye kalkışmadığı gibi anasını da karısı konumunda görerek ondan hizmet beklemeye kalkışmamalı, kalpte bu ikisinin fonksiyonlarını ayırmalıdır.

Evet nasıl ki insanda bir tek kalp vardır ve o kalpte kişi nasıl ki ananın yeriyle hanımın yerini karıştırmamalıysa, hanımın yerini ayrı, ananın yerini ayrı tutmalıysa işte aynen bunun gibi kişi tek olan kalbinde Allah sevgisiyle başka şeylerin sevgisini de karıştırmamalıdır. Kalbinde Allah sevgisiyle para sevgisini, Allah sevgisiyle efendi sevgisini, şeyh sevgisini birbirine karıştırmamalıdır. Dünya ile âhireti karıştırmamalı, para ile namazı, bâkîyle fâniyi, Allah'la başkalarını, Allah'la babayı, Allah'la kocayı, Allah'la amiri, Rasûlullah sevgisiyle şeyhi, Allah sevgisiyle başka şeylerin sevgisini, Peygambere itaatin yeriyle, efendiye itaatin yerini ayırmalıdır kişi. Allah insan da iki kalp yaratmamıştır ki birini Allah'a ötekisini de başkalarına verelim. Kalbimiz tektir ve orada tek karar mercii Allah olmalıdır.

Öyleyse kalbimizde İlâh ve Rab olarak hakim olan sadece Allah olmalıdır. Allah'ın değer yargılarına göre bir hayat yaşamalıyız. Böyle yapmaz da kendi

kendimize bir takım değer yargıları geliştirecek olursak bunların hiçbir değeri olmayacaktır.

İşte iki konu. Birisi kişinin kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde karısını anasına benzeterek, anası yerine koyarak zıhar yapmasıdır. Rabbimiz buyuruyor ki bu yanlıştır. Allah sizin hanımlarınızı analarınız yapmadı. Hanımlarınızın mahrem yerlerini analarınıza benzeterek onları kendinize haram kılmaya kalkışmanız yanlıştır diyor Rab-bimiz. Kendi kendinize böyle demeniz onları size haram kılmaz. Ama bu sözlerinizden dolayı size bir ceza vardır. Zıhar cezası vardır. Yine bir başkasının çocuğunu kendi çocuğunuz yerinde de göremezsiniz. Başka bir kadının doğurduğu çocuk sizin çocuğunuz olamaz. Kim doğurduysa o çocuk ona aittir.

5. "Evlâtlıkları babalarına nispet edin, bu Allah katında en doğru olandır. Eğer babalarının kim olduğunu bilmi-yorsanız, bu takdirde onları din kardeşi ve dost olarak kabul edin. İçinizden kastederek yaptıklarınız bir yana, yanılmalarınızda size bir sorumluluk yoktur. Allah bağışlar ve merhamet eder."

O evlâtlık edindiğiniz çocukları kendi babalarına nispet edin. Onları babalarının ismi ile çağırın. Böyle yapmanız, onları kendi evlâdınız görmemeniz Allah katında adâlete daha uygundur. Eğer o çocukların babalarının kim olduğunu bilmiyorsanız, o zaman onları din kardeşiniz ve dostunuz olarak kabul edin.

Eğer evlâtlıklar konusunda Rabbinizin bu yasası gelmeden önce, Rabbinizin bu yasasına muttali olmadan önce, Ahzâb sûresinin inişinden önce kendi kendinize evlâtlık edinmişseniz ve de bu evlâtlıklarınıza tıpkı öz evlâtlarınız gibi kendi adınızı izafe etmişseniz, meselâ evlâtlığınıza "Zeyd Bin Muhammed" diye isim vermişseniz, bundan sonra artık Rabbinizin bu yasası gereği o çocukları babalarının adıyla çağırın. Zeyd Bin Harise deyin. Çünkü bu Allah katında adâlete, hakkaniyete daha uygundur. Çünkü onun asıl babası siz değilsiniz odur.

Veya eğer cahiliye döneminde, Allah dinini bilmediğiniz döneminizde,

aranızda yaptığınız savaşların yaygın olduğu dönemlerde edinip te babalarını bilmediğiniz evlâtlıklarınız varsa artık onlar sizin din kardeşlerinizdir, dostlarınızdır, yakınlarınızdır. Eğer kasıtlı değil de babalarını bilmemenizden dolayı bu konuda bir hataya düşmüşseniz size bir vebal yoktur. Ancak kalplerinizin kastederek, bilerek yapmış olduklarınızdan hesaba çekileceksiniz. Babasını bildiğiniz halde hâlâ o kimseleri babalarının adıyla değil de evlâtlık alan kimsenin adıyla çağırmanızdan sorumlu olacaksınız. Allah bağışlayandır, kasta muka-rin olmayan kusurlarınızı affedendir ve merhametiyle muamele edendir.

6. "Mü'minlerin, Peygamberi kendi nefislerinden çok sevmeleri gerekir; onun eşleri onların anneleridir; akraba olanlar, miras hususunda, Allah'ın Kitabında birbirlerine mü'minler ve muhacirlerden daha yakındırlar. Dostlarınıza yapacağınız uygun bir vasiyet bunun dışındadır. Bu Kitapta yazılı bulunmaktadır."

Nebî mü'minlere kendi nefislerinden daha evlâdır. Rabbimiz mü'minlerin peygamberle ilişkisini anlatıyor burada. Peygamber mü'-minlere kendi nefislerinden daha yakın ve sevgilidir. Mü'minler peygamberi kendi nefislerinden daha evlâ, daha önde tutacaklar, daha çok sevecekler. Peygamberi kendi nefislerine tercih edecekler. Peygamberin arzularını kendi arzularının önüne geçirecekler.

Tabii ki peygamber efendimizin Rabbimizin Ahzâb sûresinin bu âyetlerinde vaz ettiği bu yasasından önce evlâtlık edindiği Zeyd için de aynı şey geçerli olacaktır. Zeyd artık Rasûlullah efendimizin evlâdı olmayacak ama Rasûlullah efendimizle kardeşliği, dostluğu devam edecektir. Yâni bu yasanın belirlenmesinden sonra artık Zey-d'e Rasûlullah'ın oğlu denilmeyecek, Zeyd bin Muhammed diye çağrılmayacak, Zeyd Bin Harise denecek.

Ve tüm müslümanların peygambere karşı tavrı da Rabbimizin istediği biçimde olacak. Müslümanlar peygamberlerini, örneklerini, mihmandarlarını kendi canlarından evlâ tutacaklar, kendi nefislerinden daha çok sevecekler. Peygamber (a.s) mü'minler için kendi nefislerinden daha ön planda olmalıdır. Mü'minlerin tercihi Allah'ın Resûlü olmalıdır. Heveslerimiz, isteklerimiz, arzularımız, değer yargılarımız, hükümlerimiz, kararlarımız hep Rasûlullah efendimize, onun kararlarına, onun arzularına teslim olmalıdır. Allah Resûlünün

karşısında alternatif bir kararımız, alternatif bir hükmümüz, alternatif bir sevgimiz, alternatif bir değer yargımız olmamalıdır. Tüm değer yargılarımızı Rasûlullah efendimize bırakmak zorundayız. Her şeyi Rasû-lullah efendimize sormak zorundayız.

Heveslerini Allah ve Resûlünün önüne geçirmiş insanlar, canları ne isterse onu yapmaktan çekinmeyen, zevkleri, nefisleri neyi hoş görürse onu yapanlar, hiçbir kayd altına girmeyenler müslüman olamazlar. Mü'minler nefislerini, arzularını, heveslerini, tutkularını, şeytanları, tâğutları bir kenara bırakıp peygamberlerinin arzularını tercih eden kimselerdir. Nefisleri, hanımları, babaları anaları, çocukları, akrabaları, kavimleri kabileleri, milletleri, devletleri, politik ve dini liderleri, ağaları, patronları, çevreleri, âdetleri, töreleri, modaları Allah ve Resûlünün önüne geçirmeyenler mü'minlerdir.

Şimdi bu âyetler istikâmetinde bir düşünelim: Acaba bizler kendi bilgilerimizi, kendi anlayışlarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi Allah'ın kitabının ve Resûlünün sünnetinin önüne mi geçiriyoruz? Acaba bizler şu anda kendimizi hayata etkin mi zannediyoruz? Acaba Allah'a Allah'ın kitabına, Allah'ın peygamberine sormadan bizler kendi kendimize hayat programı yapmaya mı çalışıyoruz? Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl giyineceğimizi, çocuklarımızı nasıl ve nerede eğiteceğimizi, nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, han-gi meslekleri seçeceğimizi Allah ve Resûlüne sormadan kendi kendimize belirlemeye mi kalkışıyoruz?

Yâni bizim hayat programlarımızı kim belirliyor? Çocuklarımızın mektebine ilişkin, evimize malımıza ilişkin, dükkanımıza tezgahımıza ilişkin, düğünümüze, derneğimize, hukukumuza eğitimimize iliş-kin, sosyal ve siyasal yapılanmalarımıza ilişkin, gündüzümüze gecemize ilişkin programlarımızı kim yapıyor? Tüm bu programlarımızı Al-lah ve Resûlü mü belirliyor? Yoksa biz mi? Allah'ın Resûlü mü belir-liyor yoksa bizim heveslerimiz mi? Hayatımızın kaçta kaçına Allah ve Resûlü karışıyor? Kaçta kaçına biz kendimiz, yahut da Zerdüşt karışıyor? Eğer nefislerimiz, arzularımız, heveslerimiz buyuruyor biz yapıyorsak, arzu ve hevâlarımız istiyor biz yapıyorsak, ya da Zerdüşt buyuruyor biz yapıyorsak, nefislerimizin ve Zerdüştlerin boş bırakıp gaflet ettikleri bölümü de Allah ve Resûlünün arzularıyla dolduruyorsak o zaman bilelim ki biz Allah'ın istediği gibi müslüman değiliz.

Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle

buyuruyor:

Sizden hiç biriniz hevâsı, gönlü, arzusu benim tebliğ ettiğim şeylere tabi olmadıkça mü'min olmuş olamazsınız."

Tüm arzularımızı, tüm heveslerimizi, tüm hedeflerimizi, tüm hayatımızı Rasûlullah efendimizin getirip tebliğ ettiği dine mutabık kılmak zorundayız.

Hz Ömer efendimiz buyurur ki:

"Allah ve Resûlünün kötü gördüğü şeyi iyi gören mü'min değildir."

Yine Allah'ın Resûlü başka bir hadislerinde buyurur ki:

"Sizden biriniz, beni nefsinden, hanımından çocuğundan ve tüm insanlardan çok sevmedikçe mü'min olmaz.
Buhârî, İbni Mâce)

Yine Allah'ın Resûlü buyurur:

"Üç şey kimde bulunmuşsa gerçek imanın tadına ermiştir. Allah ve Resulünün her şeyden çok sevilmesi, sevdiğini Allah için sevmesi, hidâyete erdikten sonra küfre dönmekten, ateşe düşmek kadar korkması..."
(A. ibni H. Müsned'i]

Hz Ali efendimiz de buyurur ki:

"Her kim ki Allah ve Resulüne muhabbet iddia ettiği halde Allah ve Resulüne muvafık hareket etmezse bu iddiası bâtıldır."

Yine bir gün Hz. Ömer efendimiz: Ey Allah'ın Resûlü, sen bana nefsim hariç anam, babam, oğullarım, kavmim, kardeşim her şeyden daha sevimlisin der. Allah'ın Resûlü: Ey Ömer nefsinden de ben sana daha sevimli gelmeliyim buyurunca, Ömer: Evet ya Rasulallah bana nefsimden de sevimlisi buyurur. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü: Evet şimdi oldu ey Ömer buyurur.

İşte Rabbimiz bu âyetinde bize bunu anlatıyor. Tabi sevgi itaati gerektirir. İtaat ta peygamberi tanımayı, isteklerini, yasaklarını, hayatını, sünnetini bilmeyi gerekli kılar. Elbette istekleri, yasakları, hayatı bilinmeyen bir peygambere nasıl

itaat edilecek te? Öyleyse ona itaat edebilmek için önce peygamberi tanımak zorundayız. Peygamberin sünnetini tanımak zorundayız.

Ve peygamberin pak zevceleri de mü'minlerin anneleri olacaktır. Evet Rasûlullah efendimizin eşleri tüm mü'minlerin anaları makamındadırlar. Rasûlullah efendimizle nikâhlandığı andan itibaren onun hanımları bizim anamızdır ve ister Rasûlullah hayattayken boşadıkları, isterse vefatından sonra hiç bir müslüman o analarıyla evlenemez. Böyle bir nikâh işte Rabbimizin bu âyetiyle haram kılınmıştır. Doğrusu bunun hikmetini de bilmek zorunda değiliz. Her ne hikmeti varsa Rab-bimiz böyle istemiştir. Rabbimizin beyanına göre Rasûlullah efendimizin vefatından sonra onun eşlerinden hiçbirisi bir başka müslümanla evlenemeyecektir. Çünkü Rasûlullah efendimizin hanımları tüm mü'-minlerin anaları hükmünde olduğu için onlarla evlenmeleri analarıyla evlenmeleri gibi yasaktır. Bu Rabbimizin işte bu âyetinde belirlediği bir yasasıdır.

Akraba olanlar, miras hususunda, Allah'ın Kitabında birbirlerine mü'minler ve muhacirlerden daha yakındırlar. Dostlarınıza yapacağınız uygun bir vasiyet bunun dışındadır. Bu kitapta yazılı bulunmaktadır. Evet akrabalar Allah'ın kitabında yakınlık verdiği kadar yakındırlar. Miras konusunda akrabalar mü'minlerden de, muhacirlerden de birbirlerine daha yakındırlar. Allah mirasta sadece akrabalara pay ayırmıştır. Ve böylece şimdiye kadar pratikte muhacir ve ensâr'ın birbirlerine mirasçı olmaları, birbirlerine varis olmaları, ya da mal mülk konusunda birbirlerine yardımcı olmaları yasaya bağlanmıştır. Sadece rahim bağıyla birbirlerine bağlanan akrabaların birbirlerine varis olacakları hükme bağlanmıştır. Ama illa diye bunun bir istisnasını be-yan buyurmuş Rabbimiz. Eğer yakın akraba olmayan dostlarınıza maruf şekilde bir iyilik yaparsanız, mallarınızdan bir kısmını verirseniz bu müstesnadır, bu size bırakılmıştır. Bu da kitaba yazılmış, bu kitapta açıklanmış bir konudur.

7. "Peygamberden söz almıştık. Ey Muhammed! Senden, Nuh'tan, İbrâhim'den, Mûsâ'dan, Meryem oğlu Îsâ'dan sağlam bir söz almışızdır."

Hani hatırlayın, Biz peygamberlerden söz almıştık. Senden önceki elçilerimizden aldığımız gibi sen den de söz aldık. Nuh'tan, İbrâhim'den, Mûsâ'dan, Meryem oğlu Îsâ'dan sağlam bir söz almışızdır. Onlardan insanlara kulluğu, risâleti, Allah'ın rubûbiyet ve ulûhi-yetini hatırlatmak üzere, insanları

Allah'a kulluğa çağırmak üzere sağlam bir söz almıştık. Bu görevi onlara yüklemiştik te onlar da görevi yerine getireceklerine dair söz verip ahitte bulunmuşlardı. Niye böyle yapmış Rabbimiz? Niye söz almış elçilerinden? Niye görevlendirmiş elçilerini?

8. "Allah, doğrulardan doğruluklarını sormak ve inkârcılara da can yakıcı azap hazırlamak için bunu yapmıştır."

Doğru olanlara, iman ve teslimiyet iddialarında sadık olanlara, imanlarını eyleme dökenlere, iddialarını hayatlarıyla, amelleriyle görüntüleyenlere Allah sadâkatlerini sorsun da mükafatlarını versin, kâfirlere, inkârcılara da bu tavırlarından ötürü acıklı bir azap versin diye. Evet imanlarında sadık olanlara mükafat vermek, kâfirleri de cezalandırmak için elçiler gönderiyor Rabbimiz.

Öyleyse Rablerine verdikleri misâklarına, ahitlerine sadık davrananlar mükafatlandırılırken, inkâr edenler de cezalandırılacaklardır. Rabbimiz burada genel bir sözleşmeyi hatırlatıyor. Her ne zaman bir topluma elçi göndermişse Rabbimiz, o elçisi vasıtasıyla o toplumdan misâk almaktadır, söz almaktadır. Ve o toplum elçilerinin kendilerine Rablerinden getirdiği emirlere riâyet edip nehiylerden kaçındıkları zaman sözleşmelerine sadık davranmış, aksini yaptıkları zaman da ahitlerini bozmuşlar demektir.

Ve işte ey peygamberim senden de söz aldık. Burada anlatılan konularda, evlâtlık konusunda, peygamber (a.s)'ın hanımlarıyla evlenme haramlığı konusunda, miras konusunda tüm yanlış değerlendirmelerden, yanlış anlaşılmalardan uzaklaşıp, Allah yasalarını duyar duymaz o yasalar istikâmetinde tavır alıp sadık davranalar mükafatlandırılacaktır. Rabbimizin bu yeni düzenlemeleri eski uygulamaları iptal edecektir. Ve artık kıyâmete kadar hiç kimsenin değiştirme yetkisi olmadan varlığını sürdürecektir. Ve öldüğümüz andan itibaren, dirildiğimiz andan itibaren Rabbimizin kitabında vaz ettiği bu yasalarıyla hesaba çekileceğiz. Tüm insanlık bu kitapla sorguya çekilecektir. Bu kitaba göre hareket edenler, hayatını bu kitaba göre yaşayanlar, bu kitabın yasalarını uygulayanlar, Allah'ın isteklerine karşı sadık davrananlar, bu kitaba iman iddiasında sadâkat ortaya koyanlar mükafatlandırılacak, aksini yapanlar ise cezalandırılacaklardır.

Bundan sonra Rabbimiz Hendek savaşı veya Ahzâb savaşıyla ilgili bir

konuyu gündeme getirecek:

9. "Ey İnananlar! Allah'ın size olan nimetini anın; üzerinize ordular gelmişti, Biz de onların üzerine rüzgarlar ve görmediğiniz ordular göndermiştik. Allah, yaptıklarınızı görüyordu."

Ey mü'minler Rabbinizin sizin üzerinize indirdiği nimetini bir hatırlayın. Ahzâb günü, ya da Hendek günü Rabbinizin sizin üzerinize indirdiği nimetlerini bir gündeme alın. Sizler Medine'de hendekler kazıp üzerinize doğru gelmekte olan düşman güçlerine karşı kendinizi sağlama almaya çalışıyordunuz. Allah'ın lütfuyla hendek kazma işinde muvaffak olmuştunuz. Allah'ın Selmanı Farisînin hatırına getirmesi ve peygamberin de onun teklifini kabul etmesi sonucu bir hendek kazdınız. Rabbiniz bu konuda sizi başarılı kılmıştı. Üzerinize gelen düşmânâ karşı bir savunma savaşı verecektiniz. Ve ordular sizin üzerinize doğru gelmişti. Mekkeliler civar kabilelerle de işbirliği yaparak, Beni Nadır ve Beni Kureyza Yahudilerini de yanlarına alarak 24000 civarında büyük orduyla Medine'ye doğru geliyordu. Müslümanların kökünü kazımaya yemin etmişlerdi. Medine'yi kuşatmışlardı. Medine'nin kuşatılması uzun bir süre devam etmişti. Çok kaygılı anlar yaşadınız. Biz onların üzerlerine bir rüzgar ve sizin görmediğiniz ordular göndermiştik.

Evet Rabbimiz bu iman küfür savaşında, hak bâtıl savaşında mü'minlere destek veriyordu. Öyle bir rüzgar gönderdi ki Rabbimiz toprakları yüzlerine savuruyor, çadırlarını söküyor, ateşlerini söndürüyor, hayvanlarını dağıtıyor, kâfirleri perişan ediyordu. Bu arada melekler, Allah'ın görünmeyen orduları da kâfirlerin arasında Allahu Ek-ber diyerek tekbir getiriyorlardı. Kâfirlerin kalplerine korku salmıştı. Bir panik başladı ve kaçıp gittiler. Bilesiniz ki Allah tüm yaptıklarınızı görmektedir.

Yâni savaşları Allah yönetmektedir. Savaşı yönlendiren, sizi koruyan Allah'tır. Galip getireceğini galip getiriyor, koruyacağını ko-ruyor, helâk edeceğini de helâk ediyor Allah. İşte böylece Allah'ın lüt-fuyla, Allah'ın size yardımıyla büyük bir ordu kaçmak zorunda kalıyor ve şehriniz kuşatma altından kurtuluyordu. Allah sizin yaptıklarınızı görendir. Sizin sabrınızı, direncinizi, Allah'ın dinini, Allah'ın elçisini ko-rumadaki kararlılığınızı gören ve bilendir Allah.

10. "Onlar size yukarınızdan ve aşağınızdan gelmişlerdi; gözler de dönmüştü; yürekler ağızlara gelmişti; Allah için çeşitli tahminlerde bulunuyordunuz."

Hani hatırlasanıza, üzerinizden, yukarınızdan ve aşağınızdan, alt tarafınızdan gelip hücum etmişlerdi. Her tarafınızdan kuşatılmıştınız. Necid ve Hayber tarafından gelenler yukarınızdan, Mekke'den gelenler de aşağınızdan saldırmışlardı. Bir grup doğu tarafından bir başka grup ta batıdan, yâni vadinin alt tarafından gelmişti. Ve o zaman üzerinize çullanan orduların büyüklüğünden, güçlülüğünden dolayı gözler kaymış, bayağı bayağı korku ve sıkıntı içine düşmüştünüz. Korkunuzdan dolayı gelen orduya bakamıyordunuz. Korkunuzdan normal bakma yeteneğinizi kaybetmiştiniz. Ve yürekleriniz ağzınıza gelmiş dayanmıştı. Tedirginliği, dehşeti zirve noktasında yaşıyordunuz. Kalpleriniz heyecanla çarpıyordu.

Ve siz Allah hakkında bir takım zanlarda bulunuyordunuz. Allah hakkında bir takım değerlendirmelerde bulunuyordunuz. Sağlam mü'minler Allah'ın kendilerini çetin bir imtihana sürdüğünü düşünerek ayaklarının kayabileceğinden, bu denemede Allah'ın ve Resûlünün istediği tahammülü gösterememekten korkmuşlar, münâfıklar da temelden sarsılıp artık mü'minlerin sonlarının geldiği zehabına kapılmışlardı. İşte savaşın en kızgın anında sizlerin halet-i ruhîyeleriniz böyleydi.

11. "İşte orada, inananlar denenmiş ve çok şiddetli sarsıntıya uğratılmışlardı."

İşte orada, o anda mü'minler imtihan ediliyorlar ve şiddetli bir sarsıntıyla sarsılıyorlardı. Gerçekten mü'minlerde çok korkunç ve şid-detli bir sarsıntı durumu hakimdi. Tamamen her yanlarından çepeçevre kuşatılmışlardı. Gerçekten tüm Arap kabilelerin müttefik orduları, birleşik milletler, birleşik kavimler, hizipler, Ahzâb üzerlerine gelmişti. Ahzâb işte bu anlama geliyordu. Tüm bu orduların kuşattığı hendeğin içinde Rasûlullah, ona gerçekten iman etmiş müslümanlar ve inanmadıkları halde inanmış görünen kimseler vardı.

Ve daha önce Rasûlullah efendimizin Medine'yi birlikte müdafaa konusunda kendileriyle anlaşma yaptığı Yahudi kabileler de bu anlaşmalarını bozarak gelen bu küfür ordusunun safına katılmışlar. Beri tarafta müslümanların safında bulunan münâfıkların da müslü-manlara karşı haince planlar içinde olmaları, müslümanlara ihanet etmeleri de söz konusuydu. Gerçekten müslümanlar çok büyük sıkıntılı anlar yaşıyorlardı.

12. "İkiyüzlüler ve kalplerinde hastalık olanlar: "Allah ve peygamberi bize sadece kuru vaatlerde bulundular" diyor-lardı."

İki yüzlü münâfıklar ve kalplerinde hastalık bulunanlar şöyle diyorlardı: Allah ve peygamberi bize sadece kuru vaatlerde bulundular. Demek ki Allah ve Resûlü bizi boş şeylerle aldatıyorlarmış. Allah ve Resûlü bize boş şeyler vaadetmişler ve bizi aldatmışlar. Hani Allah ve Resûlü bize kâfirler karşısında yardım ve destek vaadetmişlerdi. Hani bize zafer vaadinde bulunmuşlardı. Hani yardım görecektik? Ha-ni desteklenecektik? Şu anda düşman karşısında tuvalete bile gidemeyecek bir duruma düşmüşken peygamber tutmuş bize Kisra'nın ve Kayzer'in ülkelerinin fethinden söz ediyor. Boş vaad den başka bir şey değildir bunlar diyorlardı. Alçaklar daha hendek kazılırken bile bu inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunanlar Rasûlullah'ı ve müslümanları üzecek tavırlarda, sözlerde bulunuyorlardı. Şimdi artık daha bir sıkışmışlar, şirretliklerini artırıyorlardı.

Bu arada kendi canlarını kurtarabilmek için saklı, saklı Yahudilerle görüşmeler yapıyorlar, işbirliği içine girmeye çalışıyorlardı. Ra-sûlullah ve müslümanlara ihanet planları kuruyorlardı. Mü'minlerin morallerini bozmak, cesaretlerini kırabilmek için ellerinden ne geliyorsa yapmaya çalışıyorlardı. Bakın işte görüyorsunuz, Allah ve Resûlü bize boş şeylerden, ham hayallerden başka bir şey vaad etmiyormuş diyerek en sıkıntılı anlarında mü'minleri yenilgiye uğratmaya çalışıyorlardı. Bakın onlardan bir grup şöyle demişti:

13. "İçlerinden bir takımı: "Ey Medineliler! Tutunacak yeriniz yok, geri dönün" demişti. İçlerinden bir topluluk da Peygamberden: "Evlerimiz düşmânâ açıktır" diyerek izin istemişlerdi. Oysa evleri açık değildi sadece kaçmak istiyorlardı."

Ey Yesrip halkı. Dikkat ederseniz ey Medineliler diyemiyorlar-dı. Neden? Çünkü adamlar o anda cahiliye tarih felsefesini gündeme getirerek, cahiliye anlayışına dönerek Medine'nin Muhammed (a.s)'ın gelmesinden önceki ismi ile halkına hitap ederek küfürlerini kusmaya çalışıyorlardı. Böylece bu hitapla Muhammed (a.s)'ı ve dinini silmeyi hedefliyorlardı. Artık Muhammedin de dininin de pili bitti ve bu şehir Yesrip olacak, eski günlerine, cahiliye dönemine

dönecek istiyorlardı.

Tüm müşrik tarih felsefelerinin hedefi işte budur. İsterler ki bir ülke İslâm ve müslümanlar tarafından fethinden önceki cahiliye dönemine dönsün. Bakın şu anda tüm İslam ülkelerinin tarih felsefeleri böyle oluşturulmaya çalışılıyor.

Şu andaki tüm İslâm ülkelerinin tarihlerini gün yüzüne çıkarmaya çalışanlar hep İslâm'ın ve müslümanların egemen oldukları dö-nemleri unutturmaya çalışıyorlar. Bu ülkelerin tarih felsefelerini geliştirenler hep kâfirler oldukları için âdeta bu topraklar aslında bizimdi der gibi bir edayla tarih geliştiriyorlar. Bakın işte o günkü münâfıklar da müslümanlara ey Medineliler demiyorlar da ey Yesripliler diyorlar. Me-dinet'ün Nebî diyerek o şehri peygambere izafe etmiyorlar da İslam öncesi ismiyle Yesrip diyorlar.

Ey Yesrip halkı, artık burada sizin için tutunacak bir yeriniz, bir dalınız kalmadı. Artık burada sizin işiniz bitti. Haydi çekin gidin buradan. Haydi def olup gidin bu yerden. Ya da artık sizin burada, bu hendekte tutunacak bir durumunuz kalmadı, haydi dönün şehre. Veya artık sizin İslâm'da kalma şansınız kalmadı, haydi dönün dinlerinizden. Haydi artık sizi rezil ve rüsva eden şu müslümanlığı bırakın da atalarınızın dinine dönün. Allah ve Resûlüne verdiğiniz sözlerinizden dönün. İmandan İslâm'dan küfre dönün ki şu ordu karşısında helâk olmayın diyorlardı.

Tam savaş düzeni aldıkları bir ortamda onlardan bir grup ta Rasûlullah (a.s)'a gelerek izin istiyorlardı. Mâzeret beyan ediyorlardı. Diyorlardı ki, ey Allah'ın Resûlü, gerçekten evlerimiz açıktır. Evlerimiz açıkta kaldı. Evlerimiz, çoluk çocuklarımız savunmasız bir durumdadır. Bize izin ver de evlerimizde kalıp savunalım diyorlardı. Halbuki Allah buyuruyor evleri açıkta falan değildi. Evleri korunma altındaydı. Evlerinin korunmasını Allah'ın Resûlü güzel planlamıştı. Dertleri bu değildi adamların. Evleri güvende olduğu halde bu tür bahanelerle sa-vaştan, Rasûlullah ve müslümanlarla cepheye gitmekten tüymek isti-yorlardı hainler. Dertleri Allah için bir savaştan kaçmaktı. İstekleri yalnız kalmaktı. İstekleri peygamberi yalnız bırakmaktı. Böylece müslü-manları kendi başlarına bırakıp morallerini bozmak, cesaretlerini kırmak ve yenilmelerini sağlamaktı.

Müslümanlarla daha önce anlaşma yapan Beni Kureyza Yahudileri müslümanları arkadan vurarak müşriklere katılınca bunlar da kıvırtmaya

başlıyorlardı. Evlerinin düşmânâ ve hırsızlara açık olduğunu iddia ederek tüymek istiyorlardı. Tıpkı şu anda ne yapalım "Kör olası hanede evlâd u ıyal var" diyerek Allah'ın istediği kulluklardan, sorumluluklardan kaçanlar gibi. Acaba bu hainler evlerinde, geride kaldıkları zaman evlerinin müdafaası için savaşacaklar mıydı? Kesinlikle hayır.

14. "Eğer Medine'nin etrafından üzerlerine varılmış olsa, sonra da kendilerinden fitne çıkarmaları istense hemen buna girişip derhal yapmaktan geri kalmazlardı."

Eğer onlara şehrin her yanından girilip, Medine'nin her tarafından girilip üzerlerine varılmış olsaydı. O korumasız dedikleri evlerine girilmiş olsaydı. Yâni o müttefik ordular, o Ahzâb orduları her taraftan üzerlerine hücum etmiş olsalardı acaba evlerinin savunulması konusunda silaha sarılacaklar mıydı? Ve hattâ bırakın evlerini savun-malarını o müttefik ordular tarafından kendilerinden dinlerinden dönmeleri konusunda, yahut da kendileriyle birlik olup müslümanların aleyhinde hareket etmeleri istenseydi hemen buna girişip müslüman-ları arkadan hançerlemekte asla geri kalmazlardı. Kendilerinden bir fitne istenseydi pek çoğu hemen bu işin içine girerlerdi. Müslümanlar aleyhine kâfirlere yardımcı olurlardı. Müslümanlar aleyhine fitne ve fesat çevirmeye kalkışırlardı. Onlardan böyle bir şey istenseydi hiç tereddütsüz bunu yaparlardı. Zaten onların derdi güçlü gördükleri Ahzâb karşısına çıkmamaktı.

15. "Andolsun ki, daha önce, sırt çevirip kaçmayacaklarına dair Allah'a ahd vermişlerdi. Allah'a verilen ahd sorulacaktır."

Halbuki Allah onlardan daha önce söz almıştı. Allah daha önce kendilerinden düşmânâ karşı sırt çevirip kaçmayacaklarına dair, Allah ve elçisine karşı, müslümanlara karşı fitne ve bozgunculuk içine girmeyeceklerine dair söz almıştı, ahit almıştı. Allah ve Resûlüne iman etmiş kimseler, iman iddiasında bulunmuş kimseler olarak dıştan gelebilecek etkilerden etkilenmeyeceklerine dair onlardan söz almıştı Allah. Bunlar daha önce Uhud savaşında da yılgınlık göstermişlerdi, sonra tevbe etmişlerdi ve bir daha asla düşmânâ karşı sırt dönüp kaçmayacaklarına dair Rasûlullah'a yemin etmişlerdi. Elbette Allah'a verilen söz sorulacaktır. Elbette Allah'a verilen söz bir sorumluluk gerektirecektir. Kim Allah'a bir söz vermişse o sözünü yerine getirmek zorundaydı.

Ama bu adamlar işte böyle bir yanlışın içine girdiler. Böyle daha önce

gösterdikleri bir yanılgıyı telafi edeceklerine dair Allah'a söz verip te sözünde durmayanlar bilsinler ki Allah asla kandırılamaz. Peki bu adamların bu tavırlarının, bu kaçışlarının sebebi neydi? Bakın bunun sebebini Rabbimiz şöylece gündeme getiriyor:

16. "Ey Muhammed! De ki: "Eğer ölümden yahut öldürülmekten kaçıyorsanız bilin ki, kaçmak size fayda vermeyecektir; kaçsanız bile az bir zamandan fazla yaşatılmazsınız."

Ey peygamberim ve ey müslümanlar, böyle sıkışık bir anda müslümanları kendi başlarına terk edip kaçanlara deyin ki. Böyle zor anlarda, tehlikeli anlarda ölüm korkusuyla müslümanları satanlara deyin ki, sizin böyle ölümden kaçmanız size asla bir fayda sağlamayacaktır. Kaçmanız size hiçbir yarar sağlamayacaktır. Ölümden, yahut öldürülmekten kaçmanız size hiçbir şey kazandırmayacak. Bu kaçışınız sizin hayrınıza olmayacaktır. Haydi kaçsanız bile az bir zamandan fazla yaşatılmayacaksınız. Bu dünyada ebedî kalmayacaksınız.

Yâni ne kadar kaçarsanız kaçın yine Rabbinizin sizin için takdir ettiği ecele kadar yaşayacaksınız. Yâni eğer eceliniz gelmişse kaçmanızın, gelmemişse yine kaçmanızın hiçbir anlamı olmayacaktır. Allah'ın takdir ettiği ecelden kurtulmanız mümkün değildir. Böyle olunca kaçtığınız zaman Rabbiniz sizi yakalayacak ve cezanız ağır olacaktır.

17. "De ki: "Allah size bir kötülük dilese veya bir rahmet istese, O'na karşı kim sizi koruyabilir? Allah'tan başka dost ve yardımcı da bulamazsınız."

Yine de ki onlara, Allah size bir kötülük murad etse sizi Allah'ın muradından koruyacak, Allah'ın takdirinin önüne geçip sizi kurtaracak var mı? Yine Rabbiniz size bir rahmet, bir acıma, bir mağfiret dilese, onu sizden engelleyecek, onun önüne geçip sizi ondan mahrum bırakacak bir güç var mı? Mağfiret te, merhamet te Allah'ın kararıdır, kötülükte Allah'ın kararıdır. Fayda vermek te, zarar vermek te sadece Allah'a aittir. Size bir rahmet ulaştırmayı, bir zafer ulaştırmayı dilediği zaman, ya da size bir azap göndermeye, bir hezimet tattırmaya karar verdiği zaman buna kim karşı çıkabilir? Allah'tan başka hiçbir kimsenin, hiçbir gücün bu konuda zerre kadar bir yetkisinin olmadığını bilmiyor musunuz? Allah'tan başka ne bir yardımcı, ne de bir dost, velî bulamazsınız. Dostunuz da Allah'tır, yardımcınız da. Velî olarak Allah'ı bıraktığınız zaman, velâyetinizi başkalarına vermeye, başkalarının kararlarını uygulamaya kalkıştığınız zaman kesinlikle bi-lesiniz ki Ondan başka hiç kimsenin velâyeti ve

yardımı size ulaşmayacak, hiçbir fayda sağlamayacaktır.
18,19. "Allah, içinizden sizi alıkoyanları, size Allah'ın yardımını kıskanarak, kardeşlerine "Bize gelin, zorlanmadıkça savaşa gitmeyin" diyenleri bilir. Kalplerine korku gelince, ölüm baygınlığı geçiren kimse gibi gözleri dönerek, ey Muhammed! sana baktıklarını görürsün. Korkuları gidince iyiliğinize olanı çekemeyip sivri dilleriyle sizi incitirler. Bunlar inanmamışlardır, Allah, bu sebeple işlerini boşa çıkarmıştır; bu, Allah için kolaydır."

Doğrusu Allah içinizden insanları Allah yolunda bir savaştan, Allah'a kulluktan, peygamber (a.s)'a yardımdan alıkoyanları bilmektedir. Onlar, o münâfıklar kardeşlerine, kabilelerine, kendileriyle birlikte düşüp kalkanlara şöyle diyorlardı: Gelin bize. Muhammedi bırakın da bize gelin. Onun isteğiyle böyle son derece tehlikeli maceralara, riskli işlere kendinizi atmaktan vaz geçin de gelin bizim gibi rahat ve kolay bir hayat yaşayın. Gelin ölüme giden yolu bırakın da şu evlerinizde, şu bağlarınızda bahçelerinizde yan gelip yatmak üzere, keyfinize bakmak üzere bize katılın. Bırakın o akılsız müslümanları onlar kendi sıkıntılarıyla baş başa kalsınlar diyenleri de Allah bilmektedir. Allah onlardan da bu sözlerinden, bu tavırlarından da haberdardır.

Bunlar pek azı müstesna böyle zorlu savaşa gelmiyorlar. Savaş onları sıkıntıya soktuğu için böyle bir savaşa direnemiyorlar, kaçmaya çalışıyorlar. Belki kısa bir süre sizinle çıkarlar, sizinle birlikteymiş gibi görünürler ama sonra hemen kaçıp giderler. Baktılar ki müslümanlar müttefik güçler tarafından kuşatılmışlar, Medine'de muhasara altına alınmışlar ve ne yapılacak? Başlarına neler gelecek? kimsenin bildiği yoktur. Tam böyle bir imtihan anında hemen tüyerler onlar.

Çünkü böyle bir durumda müslümanlar Allah için her şeylerini fedâ etmeyi düşünüp, imtihandan başarılı çıkmanın derdine düşmüşlerken onlar hiçbir fedâkârlığa yanaşmazlar. Mü'minlerle işbirliği içine girmezler. Çünkü onlar uğrunda fedâi mal ve fedâi cana değmez bir Allah inancına sahiptirler.

Ve gerçekten bu adamlar size karşı kıskanç davranıyorlar. Size karşı bencil ve cimri davranıyorlar. Size olan sevgileri, bağlılıkları onları bir takım fedâkârlıklar göze almaya götürecek seviyede değildir. Sizlerle düşman nazarlarında tartıldığı zaman düşman ağır basmaktadır. Çünkü düşmandan bir korku geldiği zaman onları görürsün ki gözleri dönmüş bir vaziyette sana bakıyorlar. Ölüm baygınlığından ötürü gözleri dönmüş gibi, sanki kendilerini

ölüm bürümüş gibi sakınma ve korku içinde sana bakıyorlar. Ne yaptıklarını, ne yapacaklarını bilmez bir vaziyette şaşkın, şaşkın seni süzüyorlar.

Ama korku kendilerinden gidince de keskin, incitici dilleriyle de sana yöneliyorlar. Allah korkuyu giderip te zaferi nasip edince mala mülke çok düşkün oldukları için keskin dilleriyle seni eleştirmeye başlayarak ganimetten yana tavır alırlar. Ganimetlerden hisse kapabilmek için akla hayale gelmedik değerlendirmelerde bulunurlar. Müslümanlıklarından, İslâm'a karşı samimi gayretlerinden dem vurarak bizim payımızı unutmayın, çünkü bu savaşta bizler de sizinle beraberdik derler. Bizim desteğimizle bu galibiyete ve ganimetlere ulaştınız derler. Savaşta korkaktırlar ama ganimetler konusunda çok cesurdurlar.

İşte bunlar iman etmeyenlerdir. Dilleriyle böyle iman iddiasında bulunmuş olsalar da bunlar kalpleriyle iman etmemiş kimselerdir. Onun için Allah onların yaptıklarını, amellerini boşa çıkarmıştır. Yaşadıkları hayatta namazları da, oruçları da, savaşları da tüm işleri tüm amelleri boşa gitmiştir. Çünkü Allah amelleri dış formlarına göre de-ğerlendirmez. Allah amelleri niyetlere göre, o amelleri işlemeye sevk eden iman ve samimiyetlere göre değerlendirir. Allah için niyetten ve samimiyetten uzak ameller Allah katında boştur. Böyle şahsî çıkarlarını kendi rızasından, kendi dininden üstün tutanları Allah asla mü'min olarak kabul etmemektedir.

Ve Allah için bu iş gâyet kolaydır. Yâni onları helâk etmek, onların defterini dürmek çok kolaydır Allah için. Onların işlerini bitirmek te kolaydır, onların amellerini boşa çıkarmak ta kolaydır, onların korkup ürktükleri birleşmiş güçleri, Ahzâb'ı bozguna uğratıp onlar karşısında az da olsalar müslümanları galip getirmek te kolaydır.

20. "Bunlar, düşman birliklerinin gitmediklerini sanıyorlardı. Bu birlikler tekrar gelmiş olsalardı, kendilerinin çöllerde bedevilerin yanında bulunup, sadece sizin haberinizi sormayı dilerlerdi. Aranızda olsalar ancak pek az savaşırlardı."

Onlar kendilerini korkutan bu düşman birliklerinin, düşman ordularının gitmediklerini zannediyorlar. Korkaklıklarından dolayı, düşmanı çok güçlü ve baş edilmez gördüklerinden dolayı onların çekip gitmediklerini, kendilerine çok yakın bir yerde bulunup tekrar döneceklerini, tekrar saldıracaklarını zannediyorlar. Halbuki bunlar Allah'ın yardımını hiç hesap edemeyen

zavallılardır. Rabbimiz görünmeyen ordularıyla, rüzgarlarıyla onları perişan edip arkalarına bile bakmadan kaçırmıştır. Onları çoktan mağlup etmişti. Medine'yi muhasaradan vazgeçip ülkelerine dönmeye mahkum etmişti. Ama Rablerini tanımayan bu zavallıların bundan haberleri olmadığı için kendi zayıflıkları sebebiyle böyle bir şeyi anlayamıyorlar ve olmadık hesapların içine giriyorlardı.

Eğer düşman orduları tekrar geri dönselerdi bu alçaklar kendilerinin çöllerde bulunup sadece uzaktan sizin haberinizi çöl bedevilerinden sorup öğrenmeyi arzu ederlerdi. Artık bu defa şu anda sizinle birlikte bulunup kendilerini büyük bir riske atmalarının tecrübesizliğini anlamış kimseler olarak çöle gitmeyi düşüneceklerdir. Böylece kendilerini garantiye almış olacaklardır. Uzaktan sizin durumunuzu gözetleyip eğer siz galip gelirseniz ganimetlere ulaşmak için sizin yanınıza koşacaklar, yok eğer siz yenilmişseniz bu defa da Medine'yi tekrar eski Yesrip yapmak için bir hazırlık için geleceklerdi. İşleri güçleri bu adamların fitnedir, fesattır.

Eğer aranızda olsalar bile onlardan çok azı savaşırdı. İşte bunlar sizin aranızda bulunan böyle zavallı bir durumdan bir türlü kendilerini kurtaramayan arkadaşlarınızdır. Medine'de birlikte hayat sürdüğünüz kimselerdir bunlar. Siz onları bırakın da:

¬

21. "Ey İnananlar! Andolsun ki, sizin için, Allah'a ve âhiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok anan kimseler için Rasûlullah en güzel örnektir."

Muhakkak ki Allah'a ve âhiret gününe inananlar için Allah'ın Resûlünde sizin için güzel bir örnek vardır. Allah'ı çok çok zikreden kimseler için. Rasûlullah nasıl Allah için bir hayat yaşıyorsa siz de ya-şayın. O nasıl Allah yolunda savaşıyorsa siz de savaşın. Allah düş-manı müttefik güçlere karşı o nasıl direnç gösteriyorsa siz de öylece sabır ve direnç gösterin.

Evet Rasûlullah efendimizin tüm hayatı bizim için en güzel bir örnektir. Çünkü Allah'ın Resûlü örnek kuldur, form dilekçedir. Allah bizden istediği kulluğu onun şahsında örneklemiştir. Size gönderdiğim bu elçim gibi bir hayat yaşayın buyurmuştur. Tabii Rasûlullah efendimizin örnekliği sadece kendi dönemi ashabını değil, kıyâmete kadar tüm mü'minleri bağlayacaktır.

Üsve, arkasından gidilecek, takip edilecek nümune-i imtisâl demektir. Evet

Allah’ın Resûlü tüm sözlerinde, tüm fiillerinde, tüm ha-yatında mü’minler için takip edilmesi gereken bir örnektir. Önceki derslerimizde bu konuda çok şey söyledik. Bakın Onun hayatını örnek alan mü’minlerin durumlarını Rabbimiz şöylece ortaya koyuyor:
22. “İnananlar, düşman birliklerini gördükleri zaman: İşte bu, Allah ve peygamberinin bize vaad ettiğidir; Allah ve peygamberi doğru söylemiştir" dediler. Bu onların ancak imanını ve teslimiyetini artırdı.”

Ne zaman ki o mü’minler Ahzâb’ı gördüler hemen dediler ki işte Allah ve Resûlünün bize vaad ettiğidir, şüphesiz ki Allah ve Resûlü doğru söylemiştir dediler. Evet önceki âyetlerde ne buyurmuştu Rabbimiz münâfıklar hakkında? Onlar da bu Ahzâb’ı, birleşik orduları gördükleri zaman demişlerdi ki Allah ve Resûlü bizi aldatmıştır. Allah ve Resûlü bize boş şeyler vaad etmiştir demişlerdi değil mi? Bunlar Rasûlullah’ı örnek almayan, âhiret endişesi taşımayan, hesaba çekileceklerinin şuurunda olmayan, Allah’ı çokça zikretmeyen, Allah’ın âyetlerini hafızalarında canlı tutmayan, Allah’ın yasalarını gündemlerine almayan kimselerdi.

Ama Allah’ı çokça zikreden, Allah’ın âyetleriyle yol bulmaya çalışan, Allah’ın elçisini takip eden mü’minler bu müttefik güçleri gördükleri zaman ne diyorlar? Onlar da tıpkı örnekleri gibi dimdik düşman karşısında durup işte Allah ve Resûlünün bize vaad ettiği budur. Allah ve Resûlü ne söylemişse doğru söylemiştir. Allah ve Resûlü bizden nasıl bir tavır istemişse doğru istemiştir dediler ve bu ordular ancak onların imanlarını artırmıştır. Bu durum ancak onların Allah ve Resûlüne karşı teslimiyetlerini artırmıştır.

Gerçekten bu mü’minler Allah ve Resûlüne gönülden inanan kimselerdi. Allah ve Resûlünün kendilerini kesinlikle zafere ulaştıracağına güvenleri tamdı. Allah ve Resûlünün vaadinden dönmeyeceğine itimatları tamdı. Allah’ın kaza ve kaderine imanları mükemmeldi. Kâfirlerin her bir yandan kendilerini kuşattığı, münâfıkların kendilerini terk ettiği, daha önce kendileriyle anlaşma yapmış Yahudilerin kendilerini arkadan hançerleme kararı aldıkları bir ortamda, sıkıntılı anlar yaşadıkları halde bu müslümanlar Allah ve Resûlünün kendilerine va-ad ettiği zaferin çok yakın olduğunu, bundan sonra bu kâfirlerin asla bir daha Medine’ye hücum edemeyeceklerini biliyorlar, iman ediyorlardı. Aynen peygamberlerinin vaad ettiği gibi artık bundan sonra hücum sırasının kendilerine geleceğine, Bizans ve İran’ın, hattâ tüm dünya devletlerinin, tüm dünya şehirlerinin fethedileceğine imanları tamdı. Kesinlikle biliyor ve inanıyorlardı ki

bundan sonra tüm zaferler, tüm fetihler kendilerinin olacaktı.

23. "İnananlardan, Allah'a verdiği ahdi yerine getiren adamlar vardır. Kimi, bu uğurda canını vermiş, kimi de beklemektedir. Ahitlerini hiç değiştirmemişlerdir."

İşte o mü'minlerden öyle yiğitler, öyle erler vardır ki onlar Allah'a vermiş oldukları sözlerde sadık davrandılar. Daha önce Allah için bir savaş gerçekleşirse şehadet şerbetini içene kadar Rasû-lullah'ın yanından bir adım bile ayrılmayacakları konusunda Allah ve Resûlüne söz vermişlerdi. İşte bunlar Allah'a verdikleri bu sözlerine sadık davrandılar. Onlardan bazıları verdikleri bu söz uğrunda, Allah ve Resûlü uğrunda seve seve canlarını vermişler, şehadet şerbetini yudumlamışlar, ebedî diriliğe ulaşmışlar, Rablerine, Rablerinin bağışlamasına kavuşmuşlar, bazıları da bunu bekliyorlar.

Evet onların içinde Allah'a verdikleri sözlerini yerine getirenler olduğu gibi, imanlarının, sözlerinin şehadetini ikâme edebilmek için bekleyenler de vardır. Onlardan dinleri ve dâvâları uğrunda şehadeti tadanlar öteler âleminde hiçbir kimsenin hayal bile edemeyeceği büyük cennetler, büyük mükâfatlar olduğu gibi hayatta kalıp bir başka seferde şehadeti umanlar için de dünyada zaferler, ganimetler, nimetler vardır. Allah'ın bu yasası hiçbir zaman değişmeyecek, Allah'ın va-adi hiçbir zaman değişmeden devam edecektir.

Kıyâmete kadar her ne zaman ki mü'minler elçilerini örnek alırlar ve Rablerine verdikleri sözlerini yerine getirirlerse Allah da mutlak sûrette onlara karşı vaadini yerine getirecektir. Böylece Rabbimiz tıpkı Rasûlullah efendimizin sahâbesi gibi imanlarının sadâkatini gerçekleştiren, imanlarının eylemini gerçekleştirenlere sıdklarının karşılığını verecektir.

24. "Bu sebeple Allah, doğruları doğrulukları ile mükafatlandırır; ikiyüzlüleri de dilerse azaplandırır veya tev-belerini kabul eder. Şüphesiz Allah bağışlayandır, merhamet edendir."

Evet böylece Allah sadıkların, iman dâvâsında sadık davrananların, imanlarını hayatlarıyla ispat edenlerin sadâkatlerinin karşılığını versin diye, münâfıklara da, iki yüzlülere de azap etsin diye. Eğer dilerse onların tevbelerini kabul etsin diye. Böylece Rabbimiz yasasını uyguluyor, müslümanlara da kalplerinde hastalık bulunanlara da uyarısını ulaştırıyordu. Yine de merhameti

vardı Rabbimizin, affı vardı. Eğer münâfıklar, kalplerinde hastalık bulunanlar hatalarından dönerlerse ve Rabbimiz dilerse onları affedecektir. Allah Gafurdur, Rahimdir, merhamet edendir.

25. "Allah inkâr edenleri, kinleriyle geri çevirdi, bir hayra ulaşamadılar; savaşta inananlara Allah'ın yardımı yetti. Allah kuvvetli olandır, güçlü olandır."

Allah kâfirleri öfkeleri, gayızları ve kinleri ile geri çevirdi. Onlar hiçbir hayra ulaşamadılar. Hedefleri Medine'de müslümanları boğmak ve yeryüzünden silmekti. Medine'yi Yesrip haline getirmeyi planlamışlardı. Müslümanların yeryüzünde izzet ve şereflerini bitirmeyi hedeflemişlerdi. Ama Allah onların tüm planlarını bozdu ve onları müslü-manlar aleyhine bir zafere, bir başarıya ulaştırmadı. Çünkü zafer ve başarı Allah'ın elindedir. Savaşı idare eden, savaşa hükmeden Allah mü'minlere yardımıyla yetti. Bizzat savaşı yöneten Allah mü'minleri hiç zahmete sokmadan bir rüzgarla, görünmeyen melekler ordusuyla ve kâfirlerin kalplerine korku salarak onların kinleriyle birlikte geri dönüp gitmelerini gerçekleştirdi. Allah kavidir, Allah Azizdir, güçlüdür, izzet ve şeref sahibidir, intikam sahibidir.

İşte gördük. Tüm Arap kabilelerinin birleşerek oluşturdukları, Yahudilerin de destek verdiği dev gibi bir ordu müslümanlara zerre kadar bir zarar veremeden dönüp gittiler. Bir tek müslümanın burnu bile kanamadı. Allah'ın bizzat savaşa müdahalesiyle hiçbir şey yapamadan çekip gittiler. Ve artık bundan sonra bu güçler asla müslü-manlar üzerine hücum edemeyeceklerdir. Medine'de daha önce müs-lümanlarla birlikte hareket etmek üzere anlaşma yaptıkları halde bu anlaşmalarını bozarak müttefik güçlere katılarak müslümanlara zor anlar yaşatan, müslümanlara ihanet eden Yahudilerin durumunu da bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz şöylece anlatacak:

26, 27. "Allah, Kitap ehlinden, kâfirleri destekleyenleri kalelerinden indirmiş, kalplerine korku salmıştı; onların kimini öldürüyor, kimini de esir alıyordunuz. Yerlerini, yurtlarını, mallarını ve henüz ayağınızı dahi basmadığınız yerleri Allah size miras olarak verdi. Allah her şeye kâdir olandır."

Allah kitap ehlinden, Yahudilerden müslümanlara karşı kâfirleri destekleyen, müttefik güçlere müslümanlar aleyhine yardım eden Kureyza Yahudilerini kalelerinden indirdi. Onların güçlü kuvvetli kaleleri vardı. Onların kalplerine korku saldı da sizler yaptıkları bu ihanetlerinin karşılığı olarak onların kimini öldürüyor, kimini de esir alıyordunuz. Çünkü onlar sizi arkadan hançerlediler. Sizinle yaptıkları anlaşmalarını bozarak, müttefik güçlere destek vererek size sıkıntılı anlar yaşatmışlardı. İşte bu kalleşliklerinden ötürü Allah onları güçlü, kuvvetli, muhkem kalelerinden indiriverdi. Onların kalplerine korku saldı da müslümanlar onları çepeçevre kuşatıverdiler. En sonunda kendileri hakkında yaptıkları bu hainliklerinin cezasını Tevrat'a göre bizzat kendileri verdiler ve kendileri hakkındaki kararları da gerçekten çok acı olmuştur.

İşte bu cezanın sonucunda onlardan bir kısmını öldürüyordunuz, eli silah tutanları öldürüyor, bir kısmını da, kadınları ve çocukları da esir alıyordunuz. Ve böylece Medine'de Rasûlullah'a ve beraberindeki müslümanlara ihanet eden Beni Kureyza Yahudileri cezalarını bulmuş oluyordu. Yine böylece kâh Yahudilerle, kâh Mekke müşrikleriyle anlaşarak, dayanışma içine girerek için için Medine'de müslü-manlar aleyhine komplolar çevirmeye çalışan münâfıklar da yavaş yavaş sindirilmeye başlamıştır. Ama yine de toplumda Allah ve Resûlünü aldatmaya çalışan, müslüman olmadıkları halde zâhiren müs-lüman görünen kimselerde varlıklarını sürdürüyorlardı. Rabbimizin peygamberine ve müslümanlara müjdesi devam ediyor.

Evet artık bir dereceye kadar Medine sağlama alınmıştı. Biraz sonra Hayber fethedilecek, Hayber'in fethinden iki sene sonra da Mekke'nin fethi müyesser olacaktı. Ve hicretin 10. senesi tüm Arabistan yarımadası müslümanların egemenliği altına girecekti. Ve daha sonra Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali efendilerimizin hilafeti dönemlerinde Çin seddinden Atlas okyanusuna kadar, Azerbaycan ve Kafkaslardan Afrika içlerine kadar tüm dünya müslüman-ların eline geçecekti.

İşte böylece ey müslümanlar, o Yahudilerin, o Kureyza oğullarının tüm yerlerine, yurtlarına, mallarına, mülklerine, arazilerine, şehirlerine hakim oldunuz. Ve henüz ayağınızı dahi basmadığınız yerleri, başka başka ülkeleri de Allah size miras olarak verecektir. Daha dünyanın nice topraklarına ayak basacaksınız. Allah her şeye kâdir olandır.

Öyleyse ey peygamber, ey peygamber yolunun yolcuları haydi size bütün bu lütuflarını ulaştıran Rabbinizin dini uğrunda savaşa. Haydi Rabbinize kullar kazandırmaya. Haydi küfür ve şirk bataklığında ezilen insanları iman ve tevhid dirilişine dâvete. Haydi nice zaferlere, nice galibiyetlere müjdesini veriyordu Rabbimiz. Unutmayın ki uğrunda savaştığınız Allah çok güçlüdür. Allah her şeye kâdirdir. Allah her şeye güç yetirendir. Allah tüm savaşları yönetendir. Allah tüm savaşları yönlendirendir.

Öyleyse haydi henüz ayak basmadığınız topraklara doğru hareket edin. Oralarda Allah'ı tanımadıkları için, Allah'ın dininden, kitabından, peygamberinden habersiz bir hayat yaşadıkları için kimisi küfrün, kimisi şirkin, kimisi şeytanların, kimisi tâğutların, kimisi nefislerinin kurbanı olarak cehenneme doğru giden insanları cennete kazandırmak için harekete geçin diye teşvikte bulunurken, diğer taraftan da müslümanların dikkat edecekleri önemli bir hususu dile getirecek Rabbimiz.

Aileyi sağlama almalarını öğütleyecek. Müslümanların eşlerinin, peygamber eşlerinin nasıl olmaları gerektiğini? Dünyacı mı? Yok-sa âhireti hedefleyen bir hayatı mı tercih edeceklerini anlatacak Rab-bimiz. Evet müslümanlar fatihler olacaklar, dünyayı bir baştan öteki başa fethedecekler, ama bu fetihleri gerçekleştirebilmek için özellikleri ailelerini sağlama almak zorunda kalacaklar. Aile yapılarını Allah'ın ve Resûlünün istediği gibi ağlama aldıkları andan itibaren Rableri tarafından kendilerine fetih yolları açılacak. Bakın bunun yasasını da bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz şöylece gündemimize getiriyor:

8, 29. "Ey peygamber! Eşlerine şöyle söyle: "Eğer dünya hayatını ve süslerini istiyorsanız gelin size bağışta bulunayım ve güzellikle salıvereyim. Eğer Allah'ı, peygamberini, âhiret yurdunu istiyorsanız bilin ki, Allah içinizden iyi davrananlara büyük ecir hazırlanmıştır."

Hitap yine Rasûlullah efendimize. Rivâyetlere göre Rasûlullah efendimizin

hanımları Beni Kureyza Yahudilerinin malları, mülkleri ele geçince Rasûlullah efendimizi sıkıştırdılar. El âlemin kadınları şöyle şöyle bir hayatın içindelerken bizler sıkıntı ve yokluk içinde kıvranıyoruz dediler. Rasûlullah efendimizden dünyalık bir şeyler istediler. Müslümanların ellerine son savaşlarda bolca ganimet geçince hayat standartlarında değişmeler oldu. Bu durumdan tüm mü'minler etkilendikleri gibi Rasûlullah efendimizin hanımları da etkilendiler.

O anda Rasûlullah'ın aile efradı olarak Ayşe, Havfsa, Safiye, Meymune, Cüveyriye, Ümmü Seleme, Ümmü Habibe ve Zeynep var. Bu değerli analarımız toplanıp Rasûlullah'tan bir istekte bulunurlar. Bizim de başkaları gibi yiyip içmeye, giyinip kuşanmaya hakkımız vardır derler. Bizim de hayat standardımız biraz değişsin, biz de biraz rahat edelim, bizim evimiz, eşyamız da biraz hoşumuza gidecek hale gelsin derler. Ey Allah'ın Resûlü biraz da biz hanımlarını düşünsen, biraz da bizim için harcama yapsan derler.

Belki peygambere karşı hanımlarının istekleri, bu tavırları Onun insanlığa getirip sunmuş olduğu, insanlardan istemiş olduğu hayat tarzının bir bakıma bir sorgulanması anlamına da geliyordu. Belki de Rasûlullah'ın hanımları Onun diğer müslümanlar gibi şimdiye kadar elinde avucunda bir şey olmadığı için böyle garipçe bir hayat yaşadığı hükmüne, zannına varmışlardı. Şimdi ise müslümanların eline bolca ganimet malı geçmişti.

Ama Rasûlullah efendimizin hayatı değişmiyordu. Çaba yine insanlığı hidâyete ulaştırma çabası. Ama müslümanların hayatlarında az da olsa bir değişikliği görmeleri efendimizin eşlerinde de bir takım değişikliklerin oluşmasına sebep oluyor. Halbuki eğer O dileseydi Rabbimiz hem Mekke'de hem de Medine'de altınlar gümüşler verir, dağları taşları altın yapar, bağlar bahçeler, servetler, paralar, pullar, mallar, mülkler lütfederdi. Eğer bu dünyada Allah'ın razı olduğu hayat paranın, pulun, altının, gümüşün, servetin, samanın, makamın, mansıbın, devletin, saltanatın, sarayın, köşkün varlığıyla daha hayırlı olmuş olsaydı elbette Rabbimiz çok sevdiği elçisine bütün bunları yeryüzünde hiç kimseye vermediği kadar lütfederdi. Ama bütün bunlar Allah katında hayırlı, değerli şeyler olmadığı için, Allah katında hayırlı olanın dünyada Allah'a kulluğun icrasına imkân verecek kadarıyla iktifa edip âhirette Allah'ın yüce nimetlerine ulaşma heyecanıyla bir hayat yaşamaktı.

Yâni gerek Mekke'de, gerekse Medine de Rasûlullah'ın Allah'ın sevgilisi bir peygamber olarak tüm insanlığa bir örnek olarak ashabının, toplumunun en

fakirinin, en garibinin, en düşük gelirlisinin yaşayabileceği bir hayat standardını yaşaması Onun buna gücünün yetmeyişinden değildi. Ve zaten Hatice anamızla evliliğinden sonra gerek kendisinin, gerekse çok zengin olan hanımının elinde avucunda ne varsa müslümanlara harcayıp tüketmiştir.

Çünkü Allah'ın Resûlü Allah'ın bu dünyada razı olup istediği bir hayatı örneklemekle mükellefti. Allah'ın istediği kulluğu en güzel bir biçimde pratikte insanlara göstermekle mükellefti O. O öyle bir hayat yaşamalıydı ki toplumda hiçbir kimsenin Onun hayatı karşısında komplekse düşmemesi ve işte benim efendim, işte benim örneğim, işte benim pişdarım, işte benim reisim, benim liderim. O benim efendim olarak böyle bir hayat yaşadıktan sonra ben Onun yaşadığı hayatı yaşamaktan niye aşağılık duygusu duyayım? Niye ezilip büzüleyim? Ben mutluluğu, ben izzet ve şerefi, ben huzur ve saadeti, ben kulluk ve özgürlüğü yalnızca Allah Resûlüne teslimiyette ararım. Ben sadece Onun gibi olduğum zaman mutlu olurum diyerek onurlu ve şerefli bir hayatı yaşamanın zevkine erecektir. Tüm toplum böylece güzel bir hayata kavuşacaktır.

Ama eğer bunun aksi olursa. Toplumun peygamberi, toplumun önderi, örneği, lideri, imamı, başkanı, devlet reisi o toplumun gözleri önünde hiç kimsenin ulaşamayacağı bir hayatı yaşarsa, hiç kimsenin elde edemeyeceği nimetlerin içinde yüzerse ve o toplumun fertleri kadınıyla erkeğiyle o hayatın özlemini duymaya başlarlarsa, herkes böyle bir hayata ulaşmanın kavgası içine girerse, ulaşamadıkları için de herkes böyle bi aşağılık kompleksine girer ve kimliksiz, mutsuz bir yaşantının mahkumu olursa varın birbirini yiyecek hale gelen o toplumun durumunu siz düşünün.

İşte görüyoruz, hal dilden daha iyi anlatır. Halbuki İslâm tüm insanları onurlu bir hayata dâvet etmektedir. Allah'ın Resûlü insanlara onurlu ve mutlu bir hayatı öğretmek için gelmiştir. Rabbimiz tüm kullarına böyle onurlu bir hayatı öğretirken elbette bunun pratikteki örneğini peygamberlerinde gösterecektir. Evet bunun ilk örneği hayattayken Rasûlullah efendimiz, sonra Ebu Bekir efendimiz, sonra Ömer, Osman, Ali ve benzeri sahâbe-i kiram efendilerimiz, Ömer Bin Abdi'l Azîz gibi selefimiz olmuştur.

Bunlar, bu değerli efendilerimiz öyle güzel bir hayat yaşayacaklar ki, öyle güzel bir hayat yaşadılar ki toplumlarının en alt tabakasında bulunan, gariptir diye hiç kimsenin değer vermediği gibi görünen yoksul bir kimse bile onların evlerine geldikleri zaman, onların hayat standartlarına baktıkları zaman kendi

hayatlarından üzüntü ve aşağılık kompleksi duymamışlardır. Onları kendilerinden daha lüks bir hayatın içinde bulmamışlardır. Ve işte benim örneğim, benim kendisine bağlandığım imamım budur diye onlara sevgiyle sarılmışlardır. Ben nasıl yaşıyorsam efendim de öylece yaşıyormuş diyerek hayatlarından mutluluk duymuşlardır. Benim onurum bunların onuru, benim sıkıntım bunların sıkıntısıymış. Benim şerefli kulluğum bunların kulluğunun aynısıymış diyebilmişlerdir.

Tüm toplumun böyle mutlu, dengeli, düzenli olduğu bir dünyada sonunda ne mi oldu diyorsunuz? İnsanlar şahsiyetli birer efendi oldular. İnsanlar dünyayı değil âhireti, ekonomiyi değil Allah'a kulluğu hedefleyen birer tok müslüman oldular. İhtiyaç felsefeleri Allah ve Re-sûlünün belirlediği gibi değişen, dünyaya kul köle olmayan birer yiğit oldular.

Bakın bir tane örnek vereyim: Peygamber örnekliğinde en şerefli hayatı yaşayan o müslümanların içinden Sa'd Bin Ebi Vakkas isminde bir yiğit o günün en süper devleti olan, en büyük siyasal ve egemenliğine sahip olan İran'ın Kisra'sının, devlet başkanının sarayına elçi olarak gönderilir. Ayağı çıplak, kılıcının kını bile yok. Atının üzerinde eğeri bile yok. Sarayın giriş kapısında atından aşağıya inmiş, Kisra'nın kendisinin gözünü boyamak, gücünü kuvvetini göstermek için serdirdiği ipekten halılara mızrağını vura vura, insanların içi giden o atlas halıları dele dele kralın yanına girerken, asla ben şu anda dünyanın en büyük kralının huzurundayım diye en ufak bir eziklik içine girmeden, müslümanlığının onuru ve izzetiyle karşısına çıkar. Ve der ki, ey Kisra, bizler Allah'ın şerefli bir dinle, şerefli bir peygamberle şereflendirdiği insanlarız. Senden bu şerefe sahip çıkmanı, müslüman olarak şereflilerden olmanı istiyoruz. Aksi takdirde bizimle savaşa hazır ol. Senin hayatı sevdiğinden çok Allah için şehadete can atan şerefli bir toplumla karşı karşıyasın. Düşün ve kararını ver diyebiliyor.

Kralın mülkü ve saltanatı karşısında kalbinde en ufak bir eziklik, bir şahsiyet problemi yaşamıyor. İşte böyle bir yiğit ancak gözleri önünde onurlu, şerefli bir hayat yaşayan, yaşadığı şerefli hayatıyla toplumuna örnek olan, toplumunun hiçbir ferdini kendisine imrendirmeyen bir peygamberin ve onun yolunu takip edenlerin arasında yetişebilir. Tüm dünyayı ayaklarının altına alıp onuru, izzeti, şerefi sadece Allah'a kullukta gören, dünya mülkünü Allah'ın istediği gibi değerlendiren devlet adamlarına, liderlere, imamlara ne kadar ihtiyacımız var bugün, anlıyorsunuz değil mi?

Evet Rasûlullah efendimizin hanımları ister onun hayatını sorgulamak için olsun, ister gerçekten sıkıntıdan kurtulmak için olsun, bir şeyler isterler ve efendiler efendisini epey üzerler. Belki bunun farkına varan iki kayınpederi, Ebu Bekir ve Ömer Rasûlullah'ın hane-i saadetlerine gelirler. Bakarlar ki Rasûlullah üzgün ve hanımları etrafında toplanmışlar. Sorarlar Rasûlullah'a. Nedir bu sessizlik ey Allah'ın Resûlü? Bir şey mi oldu? Rasûlullah buyurur ki işte gördüğünüz gibi çevremde oturmuş benden kendilerine harcamamı artırmamı istiyorlar. İki sadık insan orada kızlarını azarlayarak derler ki, niçin peygamberi üzüyor ve ondan sahip olmadığı şeyleri istiyorsunuz? Biz olsak kayınpeder olarak böyle mi yaparız ? Böyle kendi kızlarımızı mı tedip ederiz? Bunun üzerine Rabbimiz Rasûlullah efendimize şunları vahy eder:

Ey Nebim, söyle o hanımlarına. Arkadaşlar bu âyetler, bu teklif şu anda bize de söyleniyor. Bizler Kur'an'dan öğreniyoruz ki Rasû-lullah efendimizin okumuş olduğu âyetler yanı zamanda bize de okunmaktadır. Şu anda bu teklif bize, bizim hanımlarımıza, bizim oğullarımızı, kızlarımıza söyleniyor. Öyle değil mi? Söyle hanımlarına di-yor Rabbimiz. Eh şu anda Rasûlullah'ın hanımları hayatta değiller. Eğer bu âyetler sadece Rasûlullah'ın hanımlarıyla ilgili olmuş olsaydı o zaman bu âyetler o gün işlevini bitirmiş ve artık kitabımızda bulun-mazdı. Ama eğer kıyâmete kadar bu âyetler bu sûrede varsa ve şu anda analarımızda hayatta değilse elbette bu âyet bize ve hanımlarımıza hitap etmektedir.

Ve şu anda yeni inmiştir bu âyetler. Eğer şu anda bizler yeni okuyorsak bu âyetleri. Şu anda bu âyet bizim gündemimizdedir ve hiç kimsenin bu âyetleri gündemden düşürmeye hakkı da salahiyeti de yoktur. Hiç kimsenin kendisini bu âyetlerden sorumsuz görmesi de mümkün değildir. Yine bu kitabımızda diğer peygamberlerle ilgili olan tüm kıssalar da şu anda bizimle ilgili olduğu gibi bize hitap etmektedir. Hiçbir anlayış bu âyetler o gün filân peygambere hitap ediyordu, o gün analarımıza hitap ediyor, onları bağlıyordu, yok bunlar Yahudiler, bunlar Hıristiyanlarla, bunlar Mecûsîlerle ilgiliydi, bunların bizimle ilgisi yoktur diyerek bu kitabın âyetlerini birkaç âyete indirgemeye hakkı yoktur. Bu âyetlerden şu anda tüm dünya, tüm müslümanlar sorumludur.

Evet hanımlarına deki ey peygamberim, eğer sizler peygamber eşleri olarak dünya hayatını, dünya hayatının ziynetini, süsünü, rahatlığını, konforunu, lüksünü istiyorsanız. Eğer derdiniz dünyada refah içinde bir hayat yaşamaksa,

gelin sizi metalandırayım. Size ba-ğışta bulunayım. İstiyorsanız sizi boşayayım, boşamam dolayısıyla size vermem gereken mutayı, mehirlerinizi vereyim de güzellikle sizi salıvereyim. Böylece benim içinde bulunduğum sıkıntılı hayattan kurtulup serbest olursunuz. Özgürce dilediğiniz gibi bir hayat yaşarsınız. İstediğiz şekilde yer, içer, giyinir, kuşanırsınız.

Evet işte peygamber hanımlarına söylenen söz budur. Peki bize söylenen nedir? Bize ne söyleniyor burada? Ey insanlar, ey müs-lümanlar eğer dünya hayatını ve süsünü istiyorsanız gelin sizi serbest bırakayım, keyfinize göre bir hayat yaşayın. Ama unutmayın ki bu tercihinizle peygamber ailesinden, peygamber çevresinden, peygamberle birlik olmaktan, peygamber yolunun yolcusu olmaktan uzaklaşmış olursunuz. Buyurun dilediğiniz gibi yaşayabilirsiniz. Yine peygamber ailelerine ve bizlere ikinci teklif te şöyle. Yok eğer dünyayı değil de Allah'ı, Resûlüne ve âhiret yurdunu istiyorsanız muhakkak ki Allah sizden muhsin olanlara, Allah'ı görüyormuş gibi Ona kulluk yapanlara büyük mükâfat hazırlamıştır. Haydi buyurun bu mükafat da sizi bekliyor. Evet hem hanımlarına hem de kıyâmete kadar gelecek tüm erkek ve hanımlara bunu teklif ettiriyordu Rabbimiz.

Evet onların tekliflerine bir azarlama, bir öfkelenme yok. Ama müthiş bir karşı ifade, müthiş bir teklif geliyor. Eğer Allah ve Resûlünü istiyorsanız, Allah ve Resûlünün hoşnutluğunu istiyorsanız, âhiret yur-dunu istiyorsanız, âhiret yurdunda gözlerin görmediği, kulakların duy-madığı, beşer kalbinin akla hayale getiremeyeceği devlet ve nimetlerinin sizin olmasını arzu ediyorsanız, muhakkak ki Allah sizden samimiyetle, Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluk edenlere büyük bir mükâfat hazırlamıştır. Haydi buyurun. İki seçenekten birini seçmekle kar-şı karşıyasınız. Allah, resul ve âhiret yurdu. Allah ve Resûlünün rı-za-sı, âhiret yurdunun büyük mükâfatları. Ya da dünya hayatı, dünyanın lüksü, malı mülkü, serveti, giyimi, kuşamı, yemesi, içmesi. İşte her iki-si de karşınızda durmaktadır. Buyurun hangisini tercih edecekseniz edin.

Rabbimizin bu değerlendirmesinden anlıyoruz ki bunun her ikisi de birlikte olmayacaktır. Yâni hem dünya olsun, hem dünyanın süsü ve ziyneti olsun, hem de Allah, Resûlü ve âhiret olsun. Niye biri olunca diğeri olmuyor? diye bir soru soruyor veya işte bu konuda şu andaki mevcut hayatımıza göre bir takım felsefeler geliştirmeye çalışıyorsak, kesinlikle bilelim ve iman edelim ki işte Rabbimizin bu âyet-i kerimesindeki değerlendirmesi bizim şu andaki yanlış

anlayışlarımızı kesinlikle reddediyor.

İşte Rasûlullah efendimizin yaşadığı hayat ortada. Onun hayat standardını gözünüzün önüne getirin, evini gözünüzün önüne getirin, kerpiçten, hurma liflerinden, başınızı kaldırsanız tavana değecek kadar alçak ve sadece üç kişinin gömülebileceği genişlikte bir ev. Yiyip içtiği de belli. Günler aylar geçer de bazen ocağı yanmaz, bacası tüt-mez, sadece üç beş hurmayla karınları doyar. Ne kendisinin ne hanımlarının giyecek fazladan bir elbiseleri var, ne de böyle dolapları dolduracak eşyaları.

Ve düşünün bu âyetler geldiği zaman da Allah'ın Resûlü yeryüzünün en büyük devletinin başkanı. Eğer isteseydi etrafında pervaneler gibi dönen o yiğitler Japonya'dan mermer, Bohemya'dan kristaller getirip muhteşem saraylar, tüm mallarını verip lüks içinde bir hayat verebilirlerdi ona. Ama Allah'ın istediği bu olmadığı için Rasûlullah şiddetle kaçtı onlardan. Hatice anamızın ve kendisinin ticaret mallarını da daha Mekke'deyken Allah yolunda sıfırladı. Tüm mal varlığını Müslüman köleleri zalim patronlarının elinden kurtarmaya harcadı. Peygamberliğinden sonra da malını daha fazla çoğaltmayı, ticaretini daha da büyütüp konfor içinde bir hayat yaşamayı asla düşünmedi.

İşte bu şartlarda bir hayat yaşarken hanımlarının mızıkçılıkları karşısında Rabbimizin elçisine emri bu olmuştu. Söyle onlara peygamberim, bu ikisinden birini tercih etsinler. Bu Rabbimizin bir emriydi ve Allah'ın Resûlü bunu onlara tebliğ etmeliydi. Eğer dünya hayatını istiyorsanız gelin güzellikle boşayayım sizi demeliydi. Haydi buyurun ikisinden birini tercih edin denecekti. Ya dünya, ya âhiret. Ya dünyada lüks bir hayat, ya da âhirette Allah'ın hoşnutluğu, Allah'ın cenneti. Şimdi annelerimiz hangisi seçmeliydi? Şimdi biz bunlardan hangisini seçmeliyiz?

Rasûlullah'ı sevmek Onun hayatını, hayat anlayışını sevmek demektir. Rasûlullah'ı sevmek fakirliği sevmek demektir. Sahâbeden birisi gelip, ey Allah'ın Resûlü ben seni çok seviyorum buyurunca, Allah'ın Resûlü öyleyse fakirliğe hazır ol buyurmuştu. Çünkü gerçekten beni seven böyle olmalıdır. Rasûlullah'ı sevmek yetimleri sevmek demektir. Rasûlullah'ı sevmek merkep üzerinde yürümeyi sevmek de-mektir. Rasulullah'ı sevmek toplumun en garibanının yaşadığı hayata talip olmak demektir. Rasûlullah'ı sevmek demek kuru ekmek yemeyi sevmek demektir. Rasûlullah'ı sevmek sadece Allah önünde eğilmek, Allah'tan başka hiç kimsenin önünde eğilmemek demektir. Rasûlul-

lah'ı sevmek demek tüm kâfirlerin, müşriklerin karşısında Allah'ın bü-yüklüğünü ilân ederek izzetli ve şerefli bir hayat yaşamak demektir.

Evet Rasûlullah'ın köşkü, sarayı, villası, parası, pulu, halısı, kilimi, yatağı, yorganı, atı, arabası yoktu, ama onuru vardı, izzeti vardı. Şimdi şu anda müslümanlar olarak her şeyimiz var, ama izzetimiz yok, onurumuz yok. Allah ve Resûlünün ön gördüğü şahsiyetimiz yok. Tüm dünya kâfirleri yanında zerre kadar bir değerimiz yok. Ne siyasal, ne ekonomik, hiçbir değerimiz yok. Alnını gere, gere ben müs-lümanım bile diyemiyoruz. Ben müslümanım ve benim müslümanlık-tan başka şeref duyduğum hiçbir şey yoktur diyemiyoruz. Kalbimizde en ufak bir İslam onuru kalmadı.

Evet Rasûlullah efendimiz önce hanımlarından Ayşe annemize durumu açtı. Ayşe, sana bir şey söyleyeceğim, ama rica ediyorum iyice düşünmeden, babanla da istişare etmeden karar verme diyor ve konuyu açıklıyor. Ve Ayşe annemiz gülüveriyor. Ey Allah'ın Resûlü, ben bu konuda hiç kimseye danışmadan Seni ve âhireti tercih ediyorum. Rabbimin hoşnutluğu, senin hoşnutluğun benim için dünyadan, dünyanın tüm nimetlerinden daha hayırlıdır deyince Allah'ın Resûlü çok sevindi. Diğer hanımları da aynı şeyi söyleyerek Rasûlullah efendimizi memnun ettiler. Rasûlullah'ın hanımı ve tüm müslümanların anası olma şerefini ve özellikle cenneti kaybetmediler.

Acaba aynı durumda bizim hanımlarımız olsa hangisini tercih ederlerdi? Ey müslüman hanımlar, sizler hangisini tercih ediyorsunuz bugün? bir düşünün. Hangisinden yanasınız? Dünya ve dünya nimetlerine ulaşmak mı? yoksa Allah ve Resûlünün hoşnutluğu mu? Dünyada lüks bir hayat mı? Yoksa cennet mi? Hangisinden yanasınız? Önce dünyayı bir kazanalım, sonra âhireti de ayarlarız mı diyoruz? Dünya hayatı ve süsü olsun, bunun yanında âhiret de olsun mu di-yoruz? Yoksa dünya hayatı ve süsünü bir tarafa bırakıp, bu konuda kendi kendimize hiçbir yorum yapmadan, hiçbir çıkış yolu aramadan Allah, Resûlü ve âhiret yurdunu mu tercih ediyoruz? Böyle yapalım da efendimizin hane-i saadetlerinde bizim de yerimiz olsun, biz de ehl-i beytten olalım mı diyoruz? Öteler âleminde Rasûlullah yanında bir yerimiz olsun mu diyoruz? Tercih bize bırakılmış, buyurun neyi, hangisini tercih edeceksek tercihimizi güzel yapalım.

Diyebiliyor musunuz ki ben Ayşe'yi, ben Meymune'yi, ben Haf-sa'yı, ben Zeynep'i kendime örnek seçtim? Eğer bunu diyebiliyorsanız kesinlikle bilesiniz ki sizler de cennet yarışında onların yanında olacaksınız. Onlar gibi bir hayat

yarışı içinde olacaksınız. Aksi takdirde şu içinde bulunduğun toplumda atımla, arabamla, evimle, köşkümle şeref kazanacağım diyorsan, dünyayı tercih ediyorsan izzetini de şerefini de kaybedeceksiniz. Çünkü eğer şu anda şeref duyduğunuz bu şeylerin Allah katında bir değeri olmuş olsaydı siz de bunları kabullenmiş olabilirdiniz. Halbuki bunların hiçbirisi Allah katında şeref değildir. Bakın Rabbimiz Zuhruf sûresinde buyuruyor ki:

"Eğer bütün insanlar (küfre meyletmeyip) tek bir ümmet olma durumuna gelmeyecek olsaydı, Rahmân olan Allah'ı inkâr edenlerin evlerinin tavanlarını, üzerinde yükseldikleri merdivenleri, evlerinin kapılarını, üzerinde yaslanacakları kerevetleri gümüşten yapar ve altın bileziklerle işlerdik. Bunların hepsi ancak dünya hayatının geçimliğidir. Âhiret, Rabbinin katında O'na karşı gelmekten sakınanlaradır."
(Zuhruf: 33,35)

Evet, eğer insanların küfre meyledip tek bir millet olacağını bilmiş olmasaydık kâfirlerin evlerinin tavanlarını gümüşten, merdivenlerini altından yapardık. Ama bu bir şeref değildir. Şeref Allah'ın verdiklerini Allah için harcamak ve onurlu bir hayat yaşamaktır. Evet Rasûlullah'ın hanımları hepsi de dünyaya karşılık âhireti, Allah'ın rızasını tercih edince, bu defa bir başka uyarıyla karşı karşıya geldiler. Bakın o uyarı da şöyleydi:

30,31. "Ey Peygamberin hanımları! Sizlerden biri açık bir hayasızlık yapacak olursa, onun azabı iki kat olur. Bu Allah'a kolaydır. Sizlerden Allah'a ve peygamberine boyun eğip yararlı iş işleyene ecrini iki kat veririz; ona cömertçe rızık hazırlamışızdır."

Ey peygamber hanımları, ey toplum önderinin, toplum örneğinin, liderinin hanımları. Ey toplumun önüne rehber olarak çıkan mü'-minlerin hanımları sizler öteki müslüman hanımlarından birisi değilsiniz. Sizler başkaları gibi değilsiniz. Siz peygamber hanımlarısınız, siz peygamber yolunun yolcusu önder mü'minlerin hanımlarısınız. Sizlerin sorumluluğunuz başka kadınların sorumluluğu gibi değildir. Siz diğer kadınlardan farklısınız. Siz vahyin indiği bir evin hanımlarısınız. Eğer sizden biri apaçık bir fuhşiyyatla, bir günâhla, bir kötülükle gelirse, bir geçimsizlik, bir kötü huy sahibi olursa ona iki kat azap vardır. Onun cezası öteki kadınların iki katıdır. Çünkü işlenen günâhın büyüklüğü kişilerin fazilet ve mertebelerinin büyüklüğüyle orantılıdır. Ve bu cezayı vermek te Allah'a çok kolaydır. Yâni onların peygamber (a.s)'ın eşleri

olmaları cezanın gelmesine engel değildir.

Evet Rabbimiz peygamber hanımlarına böylece hitap ederek onların değerlerinin çok yüce olduğunu, katında çok şerefli bir makamları olduğunu ve bu makama lâyık olmaları gerektiğini anlatıyordu.

Gerçekten de O peygamberdi. O Allah'ın yeryüzünde kendisiyle konuştuğu, kendisine vahiy gönderdiği, Allah'ın yeryüzünde sözcülüğü sorumluluğunu yüklenmiş toplumun önderliğine soyunmuş, insanlar önünde ön plana çıkmış, toplumun örneğiyim, önderiyim diyen bir peygamberdi, bir örnek şahsiyetti. Elbette tüm insanlığın hidâyetine sebep teşkil edecek, herkesin önüne geçecek bir peygamberin hareketlerine, tavırlarına, sözlerine, davranışlarına çok dikkat etmesi gerekecekti. İnsanlığın şahsında doğruyu bulması gereken böyle bir önderin yapabileceği bir hata, sergileyebileceği bir yanılgı, görüntüleyeceği bir falso kendisini adım adım izleyen, kendisini örnek alan insanların hepsinin bir yanılgı içine girmesine sebep teşkil edecektir. Toplumun önderinin sorumluğu diğer insanlarının iki katıdır. Birisi kendi sorumluluğu, ikincisi de kendisini takip edenlerin sorumluluğudur.

Toplumun önüne geçmiş müslüman erkekler ve onların hanımları da böyledir. Onlar toplumun önünde bir yanlış iş yaparlarsa, çirkin bir örneklik sergilerlerse onlara günâh iki kat olacaktır.

Bakın Hz. Ömer efendimizin hayatından bir örnek: Hilafeti dö-neminde Hz. Ömer efendimiz bir sefer esnasında ihtilam oldu. Hemen gömleğini yıkayıp üzerine giymeye çalışırken sahâbeden Amr Bin Avf dedi ki, ey mü'minlerin emiri ben sana başka bir gömlek vereyim de o gömleğin kuruyuncaya kadar onu giyersin dedi. Ömer efendimiz bunu sevmedi ve dedi ki âdet mi olsun istiyorsun? Toplum içinde böyle iki gömlek sahibi olmayı âdet haline mi getireyim? Söylesene içimizde kimin var iki gömleği de benim olsun? diyordu.

Ömer efendimiz bu sözü söylediği zaman dünyanın bir numaralı devlet başkanıydı. Dünya saltanatına sahip olsalar bile o efendilerimiz böyle yaşıyorlardı. Dünyanın saltanatına sahip oldukları halde ikinci bir elbiseleri yoktu. Aslında iki değil bin elbise alacak imkânları vardı ama toplumda onu bulamayanlar olduğu sürece bunun âdet haline gelmesini istemiyorlardı. Çünkü onlar örnek insanlardı. Ben müslümanım diyerek toplumun önüne geçecek, topluma önderlik edecek insanların tüm hayatlarına dikkat etmeleri gerekecektir. Onları gören insanlar şöyle dememelidirler: Bak bizim önderimiz, bizim

örneğimiz, liderimiz son model arabaya biniyor. Bizim başkanımız villada oturuyor. Bizim reisimizin hanımı en nadide elbiseler giyiyor. Bizim hocamız konforlu bir hayat yaşıyor. Biz de onun gibi olmak zorundayız. Biz de onun gibi yaşamak zorundayız diyerek insanların din diyanet tanımadan, kitap sünnet tanımadan gece gündüz o hayata ulaşmanın derdine düşmelerine sebep olmamalıdır reisler, önderler, imamlar. İnsanların sapmasına fırsat vermemelidirler.

Müslümanların önderliğine soyunanlar buna çok dikkat etmek zorundadırlar. Reisler, başkanlar, imamlar, hoca efendiler namazlarıyla, infaklarıyla, hayatlarıyla, mala bakışlarıyla, özgürlük anlayışlarıyla, izzet ve şerefleriyle öyle güzel bir hayat yaşayacaklar ki insanlar onun gibi olma savaşı içinde olacaklar. Ve insanlar onun gibi iyi bir müslüman olma kavgası verirlerken Allah da onun sevabını, onun mükâfatını iki misli verecektir. Bir kendi müslümanlığının güzelliğinden ötürü, bir de insanlara iyi bir örnekliğinden ötürü Allah ona iki kat ecir verecektir.

Evet öyle müslümanca bir hayatın, öyle müslümanca bir evin, öyle müslümanca bir düğünün, öyle müslümanca bir harcama anlayışın olsun ki, bu toplumun en gariban insanı bile onu örnek alıp yaşayabilsin, yapabilsin de senin karşında aşağılık duygusu yaşamasın. Senin gibi olamadığı için sapmalar içine girmesin. Müslüman olarak Rasûlullah efendimizi, Hz. Ali efendimizi, Fatıma anamızı, Ayşe anamızı örnek almak zorundayız. Önüne geçtiğimiz insanlara şahsiyetli bir hayat göstermek zorundayız. O zaman kesinlikle bilelim ki iki kat sevap alacağız demektir. İşte Rabbimiz burada peygamber hanımlarına bu müjdeyi veriyordu. Tabii ki kıyâmete kadar tüm örnek insanlara aynı müjdeyi veriyor.

Ey peygamber hanımları, sizler diğer kadınlar gibi değilsiniz. Sizler Muhammed (a.s)'ın, örnek insanın, model insanın hanımlarısınız. Sizler toplumda sizi örnek alacaklara güzel bir örnek sunmalısınız. Eğer sizler güzel bir müslümanlık yaşarsanız, Allah ve Resûlüne itaat ederseniz, sâlih bir hayat yaşarsanız sevabınız iki kat olacaktır. Allah'ın kerim rızıkları, güzel rızıkları sizi beklemektedir.

Evet demek ki peygamber hanımlarının günâhlarının da sevaplarının da karşılığı diğer kadınlara nazaran iki kattır. Çünkü onlar toplumun örnekleri, önderleridirler. Onların günâhları da, sevapları da sadece kendileriyle sınırlı

kalmayacaktır. Onların iyilikleri bir toplumun kurtulmasına sebep teşkil ederken, kötülükleri de bir toplumun mahvolmasına sebep olacaktır. Onun içindir ki cezalandırılırlarken hem kendi günâhları, hem de kendilerini takip edenlerin günâhlarıyla cezalandırılırlar. Mükâfatlandırılırlarken de aynısı geçerlidir.

Onun içindir ki topluma örnek olan selef önderlerimiz insanlara kötü örnek olacak bir davranışta bulunmadıkları gibi, kendilerine helâl olan bazı şeyleri bile toplumun geneli onlara ulaşamama problemi yaşıyorsa o toplumun en garip, en fukara insanlarının yaşayabileceği bir hayattan asla vazgeçmemişlerdir. Hiçbir kimsenin imrenmeyeceği bir hayatın sahibi olmuşlardır. Toplumda hiç bir kimsenin komplekse girmesine izin vermemişlerdir. Bir hurmayla doyabileceklerse ikinci hurmayı asla düşünmemişler, helâl olduğu halde pek çok dünya nimetlerinden sarfı nazar etmişlerdir. Allah'ın razı olduğu bir hayatla bu dünyadan ayrılıp gitmişlerdir, Rabbim hepsinden razı olsun.

32. "Ey Peygamberin hanımları! Sizler herhangi bir kadın gibi değilsiniz. Allah'tan sakınıyorsanız edalı konuşmayın, yoksa, kalbi bozuk olan kimse kötü şeyler ümit eder; daima ciddi ve ağırbaşlı söz söyleyin."

Ey peygamber hanımları, unutmayın ki sizler öteki hanımlar gibi değilsiniz. Sizler diğer kadınlardan çok daha faziletli ve şereflisiniz. Sizler daha titiz olmalısınız. Eğer sakınırsanız, eğer Allah için takvalı olursanız, Allah'ın sınırlarına riâyet eder, Allah için bir hayat yaşarsanız bu sizin hakkınızda çok güzel olur. Yâni sizin üstünlüğünüz başka bir şey sebebiyle değil, sadece takvanız sebebiyledir. Diğer insanlarla konuşurken sözü yamultmayın. Sözü eğriltmeyin. Yumuşak konuşmayın. Sözü çekicilikle söylemeyin. Bir kadının kocasıyla konuşması gibi yumuşak bir tonla konuşmayın. Dosdoğru ve güzel konuşun ki kalbinde hastalık bulananlar size meyletmesinler. Size karşı kalplerinde kötülük tamahı uyandırmasın. Eğer gevşek konuşur, yamuk konuşursanız, olur olmaz şekilde söz söylerseniz kalbinde hastalık bulunanlar size meylederler.

Sakınıyorsanız, muttaki olmak istiyorsanız karşınızdaki erkeklerle konuşurken ki ileride gelecek perde arkasından konuşun, diyecek Rabbimiz onlara konuştuğunuz zaman da eğri büğrü konuşmayın. Karşı taraftaki insanların kalplerinde eğrilik bulunabileceğini unutmadan konuşun. İnsanların kalplerinin eğrileceği bir ortamı hazırlamayın. Maruf söz söyleyin. Açık söz söyleyin.

Evet hitap peygamber hanımlarına ama sadece onları bağlamamaktadır,

onların şahsında tüm mü'mine hanımlara seslenilmektedir. Çünkü bu sözler peygamber hanımlarından çok diğer müslüman-ların hanımlarına söylenecek sözlerdir. Düşünün, hane-i saadetteki, Rasûlullah'ın hanesindeki, onun eğitimi altındaki kadınlara bunlar söylenir de fitne ve fesadın çoğaldığı, kalplerinde hastalık bulunanların çok fazla olduğu bir dünyada bizim hanımlarımıza söylenmez mi? Bizim hanımlarımız Resûlün hanımlarından daha mı üstün? Nasıl olur da şimdi bizler efendim bu âyetler ta o dönemde peygamber hanımlarına aittir, onları bağlamaktadır, bizimle bunların ilgisi yoktur diyerek Kur'an'ı parçalamaya cüret ederiz? Nereden buluyoruz bu yetkiyi? Nasıl devreden çıkarabiliriz Allah'ın indirdiği bu âyetleri? Bu âyetler niçin var burada? Niçin Ahzâb sûresi bunları söylüyor? Aynı emir bize ve bizim hanımlarımıza söylenmektedir.

Öyleyse ne biz erkekler kadınlarla konuşurken böyle cıvıklık yapacağız, ne de kadınlarımız başka erkeklerle konuşmak zorunda kaldıkları zaman onların kalplerine sıkıntı verecek şekilde cıvık konuşacaklar. Kalplerinde hastalık olanların kötü düşünmelerine sebebiyet verecek konuşmalardan kesinlikle sakınacağız. Evet burada Rabbi-miz önce Nebinin hanımlarına, sonra da kıyâmete kadar Ahzâb sûresinin mü'mini ve mü'minesi olan insanlara seslenmektedir.

Hitaba peygamber hanımlarından başlanması bu inkılabın ön-ce Rasûlullah efendimizin evinden başlaması içindir. Önce Peygamber hanımları değişmeli, önce model insanın hanımları bunları uygulamalı, sonra da onları örnek alacak diğer müslümanlar uygulamalıdırlar. Çünkü model insan, model aile Rasûlullah'ın ailesidir. Kimileri bu hitapların sadece peygamber hanımlarına yapıldığını, bu âyetlerin istediği emir ve nehiylerin sadece peygamber hanımlarını bağladığını, öteki hanımları bağlamadığını iddia etmeye çalışırlar.

Halbuki âyetlerin devamında Rabbimizin onlardan istediği namazı ikâme, zekât, Allah ve Resûlüne itaat sadece peygamber hanımlarından değil, tüm mü'mine hanımlardan istenmektedir. Bunlar nasıl tüm mü'mine hanımlardan isteniyorsa aynı zamanda evlerinde vakarla oturma emri, yabancı erkeklerle yumuşak konuşmama emri, cahiliye yürüyüşünden kaçınma emirleri de tüm mü'mine hanımlardan istenen emirlerdir. Buradaki siz diğer kadınlar gibi değilsiniz ifadesi diğer kadınlar açık saçık sokağa çıkabilirler, yabancı erkeklerle istedikleri gibi serbestçe konuşabilirler, istedikleri gibi flört edebilirler, na-maz kılmayabilirler, zekât vermeyebilirler, Allah ve Resûlüne itaat et-meyebilirler

anlamına değildir elbette. Onlar da bu emirlerin muhatabıdırlar.

Evet bir zaruret karşısında bir kadının yabancı bir erkekle konuşması gerekiyorsa mutlaka ciddi bir şekilde ses tonunu kısmadan, yumuşaklık, gevşeklik, cıvıklık göstermeden, kaypaklığa gitmeden, tatlılık çağrıştırmadan, karşısındakini tahrik etmeden konuşmak zorundadır. Bunlar müslüman bir kadının konuşma tarzı değil, hafifmeşrep kadınların konuşma stilidir.

33. "Evlerinizde oturun; eski cahiliyede olduğu gibi açılıp saçılmayın; namazı kılın; zekâtı verin; Allah'a ve peygamberine itaat edin. Ey Peygamberin ev halkı! Şüphesiz Allah sizden kusuru giderip sizi tertemiz yapmak ister."

Vakarla evlerinizde oturun. Evlerinizde sebat bulun, sebat edin. Evlerinizde huzur bulun. Huzur ve güven içinde evlerinizde oturun. Karar yeri, faaliyet alanı olarak evlerinizde bulunun. İffet ve hayanızı vakarla koruyarak evlerinizde oturun. Sizin sorumluluk sahanız evlerinizdir. Çok zarûrî bir ihtiyacınız olmadığı müddetçe evlerinizden dışarıya çıkmayın. İslâm öncesi cahiliye kadınlarının yaptığı gibi ziynetlerinizi yabancı erkeklere göstermeyin. Cahiliye kadınları gibi kırıtarak yürümeyin.

Tabii önceki âyetlerle peygamberin hanımlarının ekonomik kaygıları giderildi, lüks, konfor kaygıları bitirildi. Ulaşabilecekleri, hedefleyebilecekleri bir hayat standardı dertleri kalmadı. Evlerinde çarşı pazara çıkıp bir rızık kazanma sorumlulukları, para kazanma dertleri kalmadı. Kendilerine tanınan dünya ve âhiret olarak ikisinden birini tercih yetkilerini âhiretten yana kullandılar. Onun içindir ki altlarındaki bir hasır sergiye, önlerindeki bir kuru ekmeğe, bir kuru hurmaya razı oldular. Üzerlerindeki tek yamalı elbiseye razı oldular. Artık niye ekonomik bir kaygıyla evlerini terk edip dışarıya çıksınlar da? Artık vakarla evlerinde otursunlar. Ve daha önceki, din gelmeden önceki cahiliye açık saçıklığıyla dışarıya çıkmayacaklardır. Evet işte böylece şartlar belirlenmiş oldu. Allah'ı tercih ettiler, peygamberi tercih ettiler. İşte bu tercihleriyle birlikte evlerinde vakarla oturacaklar ve bu onlar için gâyet kolay olacaktı.

Ama, eğer şu anda müslüman hanımlar için şartlar oluşmamışsa, erkekler olarak, kocalar olarak bizim tercihimiz, kadınlar, kızlar olarak hanımların tercihi dünyadan yanaysa, dünyanın lüksünden, konforundan yanaysa o zaman evdeki

hanımları nasıl evde tutabileceğiz de? Nasıl vakarla evlerinizde oturun diyebileceğiz de onlara? Erkekler olarak bizim ekonomik gücümüz yetmeyecek, çevremdeki önderlerin, hocaların, patronların, efendilerin hayatına, hayat standartlarına ulaşamayacağım. Böyle bir durumda elbette benim hanımım, benim kızım da onların hayat standartlarının, konforlarının sevdalısı olacaklar, giydirdiğim eski elbiseleri beğenmeyecekler, benim sergilerimi beğenmeyecekler ve aşağılık duygusu içinde kendilerini dışarıya atacaklardır.

Allah affetsin de bugün peygamberin hayatını, peygamberin yaşam tarzını hayal bile edemiyoruz. Söyleyin Allah aşkına, niye mutfak olacak evlerimizde? Niye kap kacak olacak? Niye elektrikli, tüplü ocaklar olacak? Niye otomatik makineler olacak? Niye ütü olacak? Niye her öğün mutfakta yemek pişirilecek? Niye en güzelinden halılar, sergiler olacak? Var mıydı acaba peygamberin özel bir mutfağı? Evinde özel bir yatak odası var mıydı peygamberin? Banyosu, tuvaleti var mıydı? Ben bunların yokluğunu bile düşünemiyorum bugün. Çünkü o hayatı örnekleyecek önderler kalmadı. Rasûlullah'ın yaşadığı hayatı yaşayıp insanlara gösterecek kimse kalmadı. Müslüman erkeklerin, müslüman hanımların örnek alacakları ve yaşadıkları hayattan asla bir aşağılık duygusu duymayacakları, niye benim yok? demeyecekleri pratik örnekler yoktur bugün.

Hocasıyla, hacısıyla, şeyhiyle, mürşidiyle İslâm onurunun, İslâm kişiliğinin tamamen yok edildiği bir dünyada yaşıyoruz. Ve dünya müslümanları da bu örnek olamayan örneklere imrenerek sapıp gitmektedirler Allah korusun. Zavallı müslümanlar liderlerinin, şeyhlerinin, efendilerinin, hocalarının hanımlarının giydiği elbisesine özenerek, mantosuna ulaşmak için bir ömür koşturmak zorunda kalmaktadırlar. Onların çocuklarının cep harçlığına ulaşabilmek için onların ço-cuklarının özel okul masraflarını bulabilmek bir ömür koşturmak zorunda kalmaktadırlar. Onun hayat standardına ulaşabilmek için bir ömür değil iki ömür bile yetmeyecektir. Zavallı müslümanlar kadınıyla erkeğiyle işleri güçleri çalışıp çırpınmak olacaktır. Erkeğin gücü yetmeyince de, haydi hanım, sen de gel, sana da iş bulalım. Kızım gel sen de çalışmalısın. Olmadı, gece vardiyelerine de gitmeliyiz diyecekler ailecek evlerini terk edecekler. İffetler zedelenecek, hayalar törpülenecek, bir ekonomik kavga içinde aileler yok olup gidecektir.

Öyle olmuyor mu şu anda? Erkek eve geldiğinde hanımı bu-lamıyor, hanım geldiğinde kocasını bulamıyor, kız gece geliyor, oğlan akşam çıkıyor, hayat cehennemi bir hayata dönüşüyor. Yavaş yavaş kendilerini örnek aldığımız

Hıristiyanî bir dünyanın, Yahudi bir dünyanın insanı olup çıkıyoruz. Parçalanmış aileler, erkek ayrı, kadın ayrı, oğlan ayrı, kız ayrı dünyaların insanları olup çıkıyorlar Allah korusun.

Evet Rabbimizin özelde peygamberin hanımlarına, ama genelde müslümanların hanımlarına söylediği ise bunun tamamen zıddıdır. Evlerinizde vakarla oturun ey mü'mine hanımlar. Peki nasıl oturalım evlerimizde? demeyeceğiz. Eğer peygamberin hanımlarının ter-cih ettikleri bir hayatı, tercih ettikleri bir cenneti bizler de tercih ediyorsak bunu demeye hakkımız olmayacaktır. Eğer âhireti, Allah'ın rızasını, Allah'ın hazırladığı o gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, hiç bir beşer aklının ihata edemeyeceği bir cenneti tercih etmişsek o zaman unutmayalım ki üzerimizdeki elbise 10 sene idare edebilecek, evimizin eşyası 40 sene idare edebilecek. En büyük derdimiz Allah'ın istediği gibi namazımızı ikâme etmemiz, zekâtımızı vermemiz, Allah ve Resûlüne itaat etmemiz olacaktır. Bunun dışındaki kaygıların, dertlerin tamamı sona alınacaktır. Allah'ın bizim için indirdiği âyetlerini, Resûlünün sünnetini, hadislerini önce kendimize okuyacağız, öğreneceğiz, sonra da başkalarına okuyacağız, öğreteceğiz.

Ey peygamber hanımları, bilesiniz ki Allah sizden rics'i, günâhı, kötülüğü gidermek ister. Sizi temizlemek ister. Evet buradaki "Ehli Beyt" ifadesiyle Rasûlullah efendimizin hanımları kast edilmektedir. Çünkü önce ey peygamber hanımları diye söze başlandı. Ama elbette ev halkı ifadesi genel anlamıyla hem hanımları, hem de çoluk, çocuk ailenin tamamını kapsamaktadır. Müslim'deki bir hadis te bunun böyle olduğunu anlatır. İnsanlardan kimileri bu ehli beyt kavramı içine sadece peygamber (a.s)'ın çocuklarını katarak zevcelerini dışarıda bırakmak isteseler de bu yanlıştır. Neyse bırakalım şimdi bu tartışmaları. Rabbimiz buyuruyor ki ey ehli beyt bilesiniz ki Allah sizden rics'i, kusuru, günâhı, hatayı gidermeyi, sizi tertemiz yapmayı murad ediyor. Eğer sizler Rabbinizin sizden istediği bu davranışları benimser, Allah'ın istediği gibi bir hayata yönelirseniz Allah sizi temizleyecektir. O sizi günâh kirlerinden arındırmak istemektedir. Bu ifade peygamber ailesinin tıpkı peygamber efendimiz gibi mâsum ve günâhsız oldukları anlamına değildir.

Mâide sûresinin 6. âyetindeki abdest alan müslümanlar hakkında Rabbimizin:

"Allah sizi tertemiz kılmak ve size olan nimetlerini tamamlamak istiyor"

Meâlindeki âyet gibidir.

Evet müslüman bir kadın bir zaruret icabı sokağa çıkmak zorunda kalmışsa cahiliye kırıtışıyla, ziynetlerini açığa vurarak teber-rücle yürümemelidir. Teberrüc kelimesinin anlamı şöyledir: Kadının sokakta yüzünü ve vücudunun cazibesini, ziynetlerini, ziynet yerlerini, takılarını başkalarına göstermesi, cilvelerle dikkat çekip kendisini ortaya koyması, insanların dikkatlerini üzerine çekmesi anlamlarına gel-mektedir. Evet bu yasak ta peygamber kadınları şahsında tüm mü'mi-ne hanımlara yapılmaktadır.

Öyleyse hiçbir müslüman kadın Allah'ın yasakladığı şekilde fiziksel güzelliklerini, fiziksel cazibesini ortaya koyacak bir şekilde evinden dışarıya çıkmamalıdır. Müslüman hanımların yerleri, örtüleri evleridir. Zaruretsiz evini terk eden müslüman kadınlar örtülerini kaybetmişlerdir. Peki evlerinde ne yapacak kadınlar? Boş mu oturacaklar evlerinde? Hayır. Bakın Rabbimiz onu da şöyle anlatıyor:

34. "Evlerinizde okunan Allah'ın âyetlerini ve hikmetini hatırda tutun. Şüphesiz Allah haberdar olandır, latif olandır."

Allah sizlerin evlerinizde Allah âyetlerini ve Resûlünün sünnetini, hikmetini okumanızı, onları zikretmenizi, gündeme almanızı, hayatınızı onlarla düzenlemek üzere tezekkür etmenizi istiyor. Gece gündüz kitap ve sünnet bilgisiyle bilgilenmenizi istiyor. Hayatınızı ev merkezli gerçekleştirmenizi istiyor. Evlerinizde Allah bilgisiyle bilgilenerek, evlerinizi, ailenizi Allah nûruyla aydınlatarak orada küfürden şirkten, cahiliyeden eser bırakmamanızı istiyor Allah. Müslüman hanımlar olarak Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini çok iyi tanımalı ve onları çevrenizdeki insanlara duyurma, tebliğ etme kavgası vermelisiniz. Unutmayın ki Allah Latîf'tir, Habirdir. Allah yaptığınız her şeyden haberdardır. Bunu yapmak zorundasınız.

Ve ey peygamber hanımlarının yolunda giden mü'mine hanımlar sizler de bunu yapmak zorundasınız. Ey peygamber yolunun yolcusu olduğunu iddia eden müslüman erkekler bunu sizler de yapmak zorundasınız. Unutmayın ki Peygamberin namazıyla, zekâtıyla, evinde Allah'ın âyetlerini, Resûlünün sünnetinin okunmasıyla sizler de sorumlusunuz. Evet ey hanımlar, ey erkekler eğer cennete gitmek is-tiyorsanız, eğer Rabbinizin rızasını kazanmak istiyorsanız

aklınızı başınıza alıp Rabbinizin bu âyetlerine iyi kulak verin.

Ve sizler ey bürolarında, dükkanlarında, işyerlerinde kadın ça-lıştıranlar, kadınları iş piyasasına çekmenin kavgasını verenler, daha çok erkeği, daha çok kadını üretime çekme felsefesinin kavgasını ve-renler, onlara verdiğiniz çok az bir ücretle onların sırtından kazandığınız paralarla dünya saltanatına soyunanlar, bazen da bunu İslamî bir kılıfla, efendim işte müslüman güçlü olmalıdır, müslüman zengin olmalıdır filân gibi zırvalarla kadınları çalışmak zorunda bırakanlar, sömürü düzenlerini on katına, yirmi katına çıkarmanın kavgasını verenler unutmayın ki bir gün bu kazançlarınız bitecek. Bir gün bu hayat bitecek ve siz Rabbinizin hesabıyla karşı karşıya kalacaksınız. O insanların sırtından kazandıklarınız bir gün gelecek sizin boyunlarınıza, alınlarınıza asılacak. Bu kazandıklarınız bir gün başınıza belâ olacaktır.

Öyleyse gelin yapmayın bunu. Gelin o kadınları sömürmeyin. Kocasıyla beraber olması gereken kadınları daha çok ekonomik güce ulaşma hesaplarıyla fabrikanızda, büronuzda tutmayın. Bunu sizden önce yapan Amerikalısı, Avrupalısı hep kaybettiler. Şimdi sizler de onların teknolojik ve ekonomik güçlerine imrenerek onlar gibi olmaya çalışıyorsunuz. Halbuki bir baksana onların aileleri nasıl parçalanmış? koca karısını, kadın kocasını göremiyor. Siz de bunu mu istiyorsu-nuz? Hayat mı zannediyorsunuz bunu? Sabahleyin kalktığı zaman ana çocuğunu bırakıp gidecek, çocuk ana şefkatinden mahrum büyüyecek. Siz buna insanlık mı diyorsunuz? Medeniyet mi diyorsunuz buna? Analı babalı çocuklar yetim, kadınlar yetim, kocalar yetim hayat mı bu? Koca evden pazarlamaya çıkacak, bir iki hafta eve uğramayacak, kadın ve çocuklar evde yetim kalacaklar. Düzen mi bu?

Güya adam hanımının konforu için, çocuğunun lüksü için evine uğrayamaz olacak, hanımın gözü yaşlı, çocukların boynu bükük, hayat mı bu yahu? Eğer onlara, o kadınlara, kızlara acıyorsanız, onlar fakirlerse çalıştırmadan, evlerinden koparmadan verin onlara vereceğinizi. Yaşadığınız hayat peygamber hayatına benzesin. Yaşadığınız hayat peygamber hanımlarının hayatına benzesin. Söküp çıkarmayın şu kadınları evlerinden. Parçalamayın şu aileleri. Yıkmayın düzenleri. Şu kadınlar, şu kızlar güzel bir şekilde evlerinde otursunlar, Allah'ın âyetlerini, peygamberin sünnetini öğrensinler.

Yapmayın bunu. Gelin akılarınızı başlarınıza alın. Allah aşkına biraz düşünün, yanlış yoldasınız. Peygamber yolunda değilsiniz. Kimi peygamber

seçmişseniz, kimleri önder ve örnek kabul etmişseniz bi-lesiniz ki onlar sizi hep yanlışa sürüklüyorlar. Kesinlikle bilesiniz ki si-ze bu hayatı örnekleyen hoca efendiler, şeyhler, liderler, patronlar, ön plana çıkanlar kendileri girdikleri o kötü yoldan çıkamadıkları gibi sizi de cehenneme sürüklüyorlar. Sizi kurtaracak tek yol Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetidir. Örneğiniz, rehberiniz bunlardır. Gelin bunlara sarılın. Namazınızı Allah'ın istediği şekilde ikâme edin, zekâtınızı Allah'ın istediği şekilde verin, kitap ve sünnet bilinciyle müslümanca bir hayata ulaşmanın yollarını arayın.

Evet tüm mü'mine kadınlar evlerinde Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini öğrensinler, Allah ve Resûlüne itaat eder bir duruma gelsinler, çocuklarına nasıl ana olacaklar? Kocalarına nasıl hanım olacaklarsa bunun hesabını güzel yapsınlar.

Evet işte Rabbimizin müslüman hanımlara biçtiği rol budur. Kocasına güzel bir eş olmak, çocuklarına merhametli ve şefkatli bir ana olmak. Kitabımızın başka âyetlerini de nazarı itibara aldığımız zaman şunu öğreniyoruz ki Rabbimiz kadın cinsini yaratırken erkeğin onunla doyuma ulaşmasını, sükune ermesini murad eder, aralarındaki sevginin, aşkın ve cinsel ihtiyacın giderilmesini bir yasaya bağlar.

Evet işte kadının ilk yaratılış hikmet ve gâyesi bu saydıklarım ve analık görevidir. İşte bu görevlerini bir kadın ancak evinde oturmakla ve evinde oturmanın bilincine ermekle gerçekleştirebilecektir. Ekonomik ve siyasal sıkıntılarla çarşı pazara çıkma, ekmek rızık kazanma derdi tamamen erkeğe aittir. Ailenin ekonomik ve siyasî sorumluluğunu, sosyal sorumluluğunu Rabbimiz erkeğe yüklemiştir.

Eğer bir erkek Allah'ın kendisine yüklediği bu sorumluluklarını kadınına yüklemek isterse o zaman kadın kendi sorumluluk bilincinden uzaklaşacak, eşlik ve analık görevlerini yerine getiremeyecek, ai-le problemleri oluşacak, aile problemlerinin beraberinde sosyal problemler patlayacak ve toplumda Allah'ın istemiş olduğu sükûnet, sekî-net, huzur ve kulluk gerçekleşmeyecektir. Ama bir toplumda kadınlar ve erkekler Allah'ın yasalarına teslim olurlarsa, birbirlerini haramdan korumaya çalışırlarsa elbette o toplumda huzur ve sükûn olacaktır.

Ama şüphesiz kadınların ve erkeklerin böyle bir hayata ulaşmaları da Allah ve Resûlüne itaat etmeleriyle, Allah için namazı ikâme etmeleri ve zekâtı

vermeleriyle ve sürekli olarak evlerinde Allah'ın ki-tabı ve Resûlünün sünnetiyle beraber olmalarıyla mümkün olacaktır.

Ve aynı zamanda bu kadın merhamet ve şefkatle çocuklarına en güzel analığı yapacaktır. Çocuklar ana şefkati ve fedâkârlığıyla büyüyeceklerdir. Ana şefkatinden mahrum büyüyen çocuklar büyüdükleri zaman da asi olacaklar, şefkatsiz ve merhametsiz olacaklar, topluma büyük problem olacaklardır. Şu anda toplumda en büyük zorbalıkları gerçekleştirenler ana şefkatinden mahrum büyüyen insanlardır. Ana ve baba ekonomik kaygılarla, dünya kaygılarıyla Allah'ın kendileri için biçtiği rollerini bir kenara bırakırlar da evden dışarıya çıkarlarsa, ticari hayatın içine atılırlarsa ne erkek erkekliğinin farkına varacak, ne kadın kadınlığının doyumuna ulaşacak, ne de çocuklar şefkat ve merhametle büyüme imkânı bulacaklar.

Öyleyse o mü'mine hanımların kocaları da kendilerini tamamen dünyaya vermesinler. Kadınları onları dünyacı yapmasınlar. Kadınlar da erkekler de müslümanca, onurlu bir hayatı hedeflesinler. Arkadaşlar, Allah için gelin Rasûlullah efendimizin hanımlarına getirilen bu teklifleri bizler de hanımlarımıza yapalım. Allah Resûlüne yapılan teklifi gelin biz de kendimize yapılmış kabul edelim.

Unutmayalım ki bizler peygamberden daha hayırlı değiliz. Unutmayalım ki onun atı, arabası, altınları, gümüşleri, serveti, saltanatı olmadı. Onun olmayan şey bizim de olmasın ne çıkar? Biz Rasûlul-lah'ın hanımlarından daha değerli değiliz. Onun hanımları türlü türlü elbiseler giymedi, türlü türlü eşyaları olmadı. Onların olmayanlar bizim de olmasın ne çıkar? Bizim hanımlarımız, bizim kızlarımız, oğlanlarımız onunkilerden daha hayırlı değildir. Varsın bizimkilerin de olmasın. Onlar sade bir hayat yaşadılar, biz de öyle yaşayalım.

Unutmayalım ki bu hayat çabuk biter. Şu anda bizlerin peşinde olduğumuz şeylerin pek çoğuna sahip olan niceleri şu anda toprağın altındadırlar. Bir gün biz de öleceğiz. Unutmayalım ki Allah Resûlünün ve hanımlarının yaşadığı bir hayat dünya için de âhiret için de çok güzel olacaktır.

35. "Doğrusu erkek ve kadın müslümanlar, erkek ve kadın mü'minler, boyun eğen erkekler ve kadınlar; doğru sözlü erkekler ve kadınlar, sabırlı erkekler ve

kadınlar, gönülden bağlanan erkekler ve kadınlar, sadaka veren er-kekler ve kadınlar, oruç tutan erkekler ve kadınlar, iffetlerini koruyan erkekler ve kadınlar, Allah'ı çok anan erkekler ve kadınlar, işte Allah bunların hepsine mağfiret ve büyük ecir hazırlamıştır."

Bir ara Ümmü Seleme anamız Rasûlullah efendimize gelerek, ey Allah'ın Resûlü mükâfatlar, âyetler hep erkeklerle ilgili geliyor. Biraz da biz kadınlarla alâkalı âyetler gelse de bizler de sevinsek diyor. Ve işte bunun üzerine bu âyetler geliyor.

Muhakkak ki teslim olmuş erkekler ve teslim olmuş kadınlar. Müslüman erkekler ve müslüman olmuş kadınlar. Allah'ın emirlerine teslim olmuş, iradelerini Allah'a teslim etmiş, Allah'ın kendileri için seçimini seçim kabul etmiş, müslümanca bir hayatı kendilerine hayat tarzı seçmiş erkek ve kadınlar.

İman etmiş erkekler ve kadınlar. Allah'a ve Allah'tan kendilerine gelen dinin, hayat programının kendilerini dünya ve ukbada kurtuluşa götürecek tek yol, tek çare olduğuna gönülden iman etmiş erkek ve kadınlar.

Allah ve Resûlüne itaat eden erkek ve kadınlar. Yâni Allah ve Resûlüne iman iddialarını söz planında, iddia planında bırakmayarak bu imanlarının gereğini yerine getiren erkek ve kadınlar. İmanlarını hayatlarında görüntüleyen erkek ve kadınlar.

Allah ve Resûlünden gelenleri tasdik eden, imanlarının eylemini gerçekleştiren erkek ve kadınlar. İman, niyet, söz ve amellerinde samimi olan erkek ve kadınlar.

Sıkıntılara, yokluklara, varlıklara sabreden, her şart altında Rablerinin istediği gibi olma yolunda olan erkekler ve kadınlar. Rablerinin istediği kulluk yolunda karşılarına çıkan her türlü eziyetlere sabredip geri adım atmayı akıllarının ucundan bile geçirmeyen erkek ve kadınlar. Hiçbir korku, hiçbir tehdit, hiçbir nefsânî arzu, hiçbir menfaat kendilerini Rablerinin istediği kulluktan alıkoyamayan, tek dertleri Rablerinin rızası olan erkek ve kadınlar.

Allah'a karşı gerçekten haşyet duyan erkekler ve kadınlar. Rablerine boyun büküp Onun hatırını kazanamama konusunda tir tir titreyen, Onun huzurunda secdelere kapanan, emirlerini hemen beklemeden uygulamaya koyan erkek ve

kadınlar. Hiçbir gurur, kibir duymadan sadece Rablerine ibadet ve itaati düşünen erkek ve kadınlar. Rablerine nasıl itaat etmeleri gerekiyorsa, Rablerinden nasıl korkmaları gerekiyorsa öylece davranan erkek ve kadınlar.

Sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar. Tasdik ehli olan erkekler ve tasdik ehli olan kadınlar. Bedenlerinde, mallarında ve tüm hayatlarında Rablerinin söz sahipliğini kabul etmiş erkekler ve kadınlar.

Oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar. Rableri hatırına tuttukları oruçla bedenlerini ve niyetlerini arındıran erkek ve kadınlar.

Irz ve namuslarını muhafaza eden erkekler ve kadınlar.

Allah'ı çokça zikreden erkekler ve kadınlar. Rablerini hep gündemlerinde tutan erkekler ve kadınlar. Geceli gündüzlü gündemlerinde Allah olan, Allah'ın âyetleri olan erkekler ve kadınlar.

Allah işte böyle erkek ve kadınlara bir bağış, bir mağfiret hazırlamış ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır. Allah onların geçmişte işledikleri günâhlarını, hatalarını, kusurlarını sıfırlamış, bağışlamış ve onlar için çok büyük mükafatlar hazırlamıştır.

Ne güzel bir müjde değil mi? Elhamdülillah, elhamdülillah. İs-ter erkek olalım ister kadın hiç fark etmiyor. Bu özelliklere sahip olduğumuz sürece Rabbimizin bu müjdeleri bizim içindir. Tamam Rab-bimiz sorumluluklarımız açısından kadınlara erkeklerden biraz fazla yük yüklemiştir, ama genel mânâda cennete gitme hususunda ne kadınlara ne de erkeklere bir ayrıcalık vardır. Her ikisi de bu konuda eşittir. Şu sayılan özelliklere sahip olan kim olursa olsun o cennete gidecektir. Ve işte mü'min bir erkek ve mü'min bir kadın için Rabbimizin değişmeyen bir yasası bakın şöyledir:

36. "Allah ve Peygamberi bir şeye hükmettiği zaman, inanan erkek ve kadına artık işlerinde başka yolu seçmek yaraşmaz. Allah'a ve Peygambere baş kaldıran şüphesiz apaçık bir şekilde sapmış olur."

Allah ve Resûlü bir konuda bir hüküm vermiş, bir hükümde bu-lunmuşsa o konuda, Allah ve Resûlünün karar verdiği o işte mü'min erkek ve kadınlara seçim hakkı yoktur. Allah ve Resûlü bir konuda hüküm vermişse artık inanmış erkek ve kadınların o konuda bir görüş belirtmeleri, bir tercihte bulunmaları söz konusu değildir. Evet mü'min olduktan sonra hiç kimsenin hiç bir konuda seçim hakkı yoktur. Ama mü'min oluncaya kadar iki seçim hakkımız vardır. Allah ve Resûlünü de seçebiliriz, Allah ve Resûlü dışındaki bir dünyayı da seçebiliriz. Allah ve Resûlüne iman ve teslimiyeti, Allah ve Resûlünün istediği bir hayatı

yaşamayı da seçebiliriz, keyfimize göre bir hayat yaşamayı da seçebiliriz. Mü'min olmayı da, kâfir olmayı da seçme hakkımız vardır. Ama iman ettikten sonra, ben mü'minim dedikten sonra, ben inandım dedikten sonra hiç bir mü'min erkek ve kadın için Allah ve Resûlünün seçtiği karar karşısında itiraz etme, görüş bildirme, yargılama, sorgulama hakkı kalmamıştır. Allah ve Resûlünün alternatifi bir karara, bir hükme, bir yola gitme hakları kalmamıştır.

Evet anladık değil mi? Allah ve Resûlüne iman edinceye kadar, Allah ve Resûlünü seçinceye kadar bu irademiz elimizdedir. Dilediğimizi seçebiliriz. Ama tercihimizi Allah ve Resûlünden yana kullandıktan, müslüman olduktan sonra artık Allah ve Resûlünün bizim hakkımızda vermiş olduğu bir kararının dışında bir karar verme hakkımız da, yetkimiz de yoktur. Allah ve Resûlü ne diyorsa, bizim için neyi seçmişse olduğu gibi kabul edip teslim olmak zorundayız. Artık bu benim hoşuma gitmiyor, bunu benim mantığım almıyor, buna benim aklım yatmıyor deme hakkımız da yetkimiz de yoktur.

Evet, tüm heveslerin, tüm arzuların Resûl-i Ekrem efendimize mutabakatı şarttır mü'min olabilmek için. Bakın peygamber efendimiz Ebu Muhammed Abdurrahman Bin Amr Bin el As (r.a) efendimizin rivayet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Hiç birinizin gönlü, arzusu, hevesi benim getirip tebliğ ettiğim şeylere tabi olmadıkça mü'min olmuş olamazsınız."
(Buhârî)

Yine bir başka hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Sizden biriniz beni nefsinden, ailesinden, çocuklarından ve tüm insanlardan çok sevmedikçe mü'min olamaz."
(Buhârî, İbni Mâce)

"Üç şey kimde bulunursa, o gerçek imanın tadına ermiştir. Allah ve Resûlünü her şeyden çok sevmesi, sevdiğini Allah için sevmesi, hidâyeti bulduktan sonra küfre dönmekten, ateşe düşmek kadar korkması"
(Ahmed İbni Hanbel Müsnedi)

Hz. Ömer Efendimiz der ki; "Allah ve Resûlünün kötü gördüğü bir şeyi iyi gören mü'min değildir."

Hz. Ali Efendimiz de buyurur ki; "Her kim ki Allah ve Resûlüne muhabbet iddia ettiği halde, Allah ve Resûlüne muvafık hareket et-mezse bu iddiası batıldır.

Kim ki Allah ve Resûlüne isyan eder, Allah ve Resûlünün seçimine alternatif seçimler arayışı içine girerse o kimse apaçık bir şekilde Allah yolundan sapmış ve sapıtmış demektir. Evet Allah ve Resûlüne inandığını iddia ettikten sonra, Allah ve Resûlünü tercih ettikten, müslüman olduktan sonra kim ki Allah ve Resûlüne isyan ederse artık onun Allah ve Resûlüyle hiçbir bağı kalmamış, net bir şekilde İslâm'dan uzaklaşmış demektir. İşte bunun pratik örneğini sahâbeden Zeyd ve Zeynep'te görüyoruz. Zeyd Rasûlullah efendimizin evlâtlığı, Zeynep te onun karısıdır. Rasûlullah efendimiz evlâtlığı olan Zeyd'le hâlâsının kızı olan Zeyneb'i evlendirir.

Tabii bir köleyle asil, soylu bir kadını evlendirerek Allah'ın Resûlü toplumdaki kölelik anlayışına en büyük darbeyi indirmek istiyor. Onun içindir ki o günün geleneklerine göre gerçekten bu çok zor bir evlilikti. Ama İslâm gelenekleri yıkacak, kardeşliği pekiştirecek, İnsanlar arasındaki sınıf farklılığını bitirecekti. İşte böyle bir eylemi Allah'ın Resûlü ilk önce kendi akrabaları arasında gerçekleştiriyordu. Soylu kadın Zeynep bundan çekinir. Ben Zeyd'den daha soyluyum, onu kendime lâyık görmüyorum der. Rabbimiz işte bu âyetiyle uyarır onu ve velîsini. Ben müslümanım diyen hiçbir kimse Allah ve Resûlünün seçimine itiraz edemeyecektir. Rabbimizin bu âyetini duyar duymaz hemen Zeynep ve ailesi Rasûlullah'ın seçimine teslim olurlar ve bu evlilik gerçekleşir.

Ama evlilikte geçimsizlik vardır. Zeyd'le Zeynep geçinemiyorlar. Geçimsizlik ailede had safhaya ulaşır. İşte bakın bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz hadiseyi şöylece anlatır:

37. "Ey Muhammed! Allah'ın nimet verdiği ve senin de nimetlendirdiğin kimseye: "Eşini bırakma, Allah'tan sakın" diyor, Allah'ın açığa vuracağı şeyi içinde saklıyor-dun. İnsanlardan çekiniyordun oysa Allah'tan çekinmen daha uygundu. Sonunda Zeyd eşiyle ilgisini kestiğinde onu seninle evlendirdik, ki, evlâtlıkları eşleriyle ilgilerini kestiklerinde onlarla evlenmek konusunda mü'minlere bir sorumluluk olmadığı bilinsin. Allah'ın buyruğu yerine gelecektir."

Ey peygamberim, sen Allah'ın kendisine nimet verdiği ve senin de nimetlendirdiğin Zeyd'e diyordun ki. Allah'ın kendisine hidâyet nasip buyurduğu, senin de kendisini kölelikten âzâd edip hürriyetine kavuşturduğun, kendisine çok iyi davrandığın Zeyd'e nasihat ediyordun. Gerçekten de Rasûlullah efendimiz Zeyd'e çok iyi davranmıştı. Bir savaşta ailesi tarafından kaybedilen, sonra köle olarak satılan ve Hatice anamız tarafından Rasûlullah'ın hizmetine intikal eden Zeyd'e Allah'ın Resûlü çok büyük ikramlarda bulundu.

Hattâ yıllar sonra bir gün ailesi Zeyd'i Mekke'de bulurlar ve geri götürmek için gelirler. Allah'ın Resûlü babasına ve amcasına der ki buyurun kendisi sizinle gitmeyi isterse alın götürün der. Sorarlar Zey-d'e, ey oğlum bizimle gelir misin dediler. Zeyd der ki hayır, vallahi ben hiç kimseden görmediğimi Muhammed'de gördüm, ben onun yanında kalmayı tercih ederim. Henüz Muhammed (a.s) peygamber değildi. Babası ve amcası onun durumunun çok iyi olduğunu görünce bırakıp gittiler. Zeyd'in Rasûlullah'ın yanında kalması gerçekten çok iyi oldu. Bir kaç yıl sonra Muhammed (a.s) Allah'ın elçisi olunca Hatice anamızdan sonra belki kendisine ilk iman etme şerefine erenlerden oldu Hz. Zeyd. Ve Kur'an'da hiçbir kimseye nasip olmayan büyük bir şeref Zeyd'e nasip oluyordu. Zeyd Kur'an'da Rabbimizin ismini zikrettiği tek sahâbedir.

Evet Allah'ın böylece nimetlendirdiği, senin de kendisine nimet verdiğin o Zeyd'e nasihat ederek diyordun ki ey peygamberim: Ey Zeyd zevcini tut. Sakın onu boşama. Allah'tan ittika et. Aman dikkat et, sakın onu boşamaya kalkışma diyordun. Anlıyoruz ki artık bu evliliğin tadı kaçmış, geçimsizlik hat safhaya varmış ve Zeyd de Zeynep te boşanmadan söz eder olmuşlardı. Çünkü bıraktığı anda Muhammed (a.s) onunla evlenmek zorundaydı. Allah böyle istemişti. Allah'ın yasası buydu.

Yine sen ey peygamberim, nefsinde olanı gizliyordun, halbuki Allah onu açıklayacaktı. Allah'ın açıkladığını, açığa çıkaracağını sen nefsinde saklıyor, gizliyordun.

İnsanlardan korkuyordun. İnsanlardan korkarak içindekini gizliyordun. Yâni evlâtlığımın hanımıyla nasıl evleneceğim? Böyle bir yasağı nasıl işleyeceğim? Bunu insanlara nasıl anlatacağım? Dedikoduların önüne nasıl geçebileceğim? Evet gerçekten de bu çok zor bir işti ve o gün de, bugün de Rasûlullah efendimizin Zeynep anamızla gerçekleştirdiği bu izdivacını hâlâ diline dolayan insanlar varlıklarını devam ettirmektedirler. Evet ey

peygamberim, sen o zaman insanlardan çekinip korkuyordun. Halbuki:

Allah korkulmaya insanlardan daha lâyıktır. Korkma diyordu Rabbimiz. O boşayacak ve sen onu alacaksın. Bunda bir sakınca yoktur. Biz artık evlâtlığın evlâtlık olmadığını, evlâtlığın geçersizliğini ortaya koyduk. Bu yasayı belirttik. Her ne kadar önceki bir yanlış gelenekten dolayı bu sana zor gelse de, toplum senin yapacağın bu devrimi yadırgasa da, senin hakkında olmayacak sözler söylese de Biz bunun pratiğini bizzat senin üzerinde uygulayacak ve kıyâmete kadar bu bir örnek olacak diyordu Rabbimiz.

Ne zaman ki Zeyd onunla ilişkisini kesince, yâni karısı Zey-neb'i boşayınca:

Onu, Zeyneb'i sana nikâhladık, onu sana zevce olarak takdir ettik. Âyetin bu ifadesinden ötürü Zeynep anamız diğer analarımıza karşı övünüyordu. Benim nikâhımı Rabbim kıydı diye. Sizin nikâhlarınızı peygamber kendisi kıydı, ama benimkini Rabbim kıydı diye diğer hanımlarına karşı iftihar ediyordu. Gerçekten de sevinilecek, övünülecek bir şerefti bu onun için. Niye böyle yapmış Rabbimiz:

Artık müslümanlar üzerine şu zorluk olmasın diye. Evlâtlıklarının boşadıkları hanımlarıyla evlenmelerinde bir zorluk olmasın diye işte bunu ilk önce senin üzerinde uyguladık diyor Rabbimiz. Zaten sûrenin ilk âyetlerinde yasasını ortaya koymuştu Rabbimiz, bundan sonra artık evlâtlık anlayışı bitmiştir. Evlâtlığın boşadığı kadınla, ya da evlâtlığın ölümüyle boşa çıkan dul kadınla daha önce onu evlâtlık edinen kimsenin evlenmesinde hiçbir sakınca yoktur. Allah'ın emri, Allah'ın yasası işte böylece gerçekleşmiş oldu.

Rabbimizin kendisine daha önce vahiy yoluyla bildirdiği bu eylemi gerçekleştirmesi gerçekten Rasûlullah efendimize biraz zor geldi. Boşandıktan sonra Zeyd'i gönderdi Zeynep anamıza dedi ki git onu bana iste Zeyneb'i. Zeyd haberci olarak Zeyneb'e gitti, gerçekten çok enteresan bir hadise. Daha önce onun hanımıydı, boşadı onu ve şimdi peygamber (a.s)'a onu istemeye gidiyordu. Bizim için çok zor bir şey gibi ama Allah ve Resûlü bir şeye karar verdikten sonra artık ne geleneklerin, ne törelerin, ne de başka şeylerin bir anlamı kalmı-yor. Allah yasası her şeyin önüne geçecektir. Karar büyük iradenindir ve onun önüne geçebilecek hiçbir şey yoktur. Zeyd de Zeynep de ar-tık buna boyun eğecektir. Ayrılmışlardı ve bundan sonra Zeynep anamız bizim anamız olacaktır,

olmuştur. Rasûlullah efendimizin değerli eşlerinden bir eştir. Ve yine hiçbir problem yok, Zeyd'le Zeynep yine kardeştirler. Karıkoca değiller ama müslüman kardeşler olarak kardeşlikleri devam edecektir, tüm boşanmış müslümanlara bir örnek olarak.

Evet tüm boşanmış erkek ve kadınlar birbirleriyle kardeştirler, kardeşlik ilişkilerini zedelememelidirler. Nasıl ki evlenmeden önce kardeşlerse, boşandıktan sonra da bu kardeşlikleri devam edecektir. Birbirlerine düşman olmayacaklardır.

38. "Allah'ın Peygamberlere farz kıldığı şeylerde ona bir güçlük yoktur. Bu, Allah'ın öteden beri, gelmiş geçmişlere uyguladığı yasasıdır. Allah'ın emri şüphesiz gereği gibi yerine gelecektir."

Allah'ın Peygamber'e (a.s) farz kıldığı şeylerde peygambere bir güçlük yoktur. Allah'ın istediği bir konuda hiç kimsenin peygambere bir söz söyleme hakkı da, yetkisi de yoktur. Bu bizzat Allah'ın Ra-sûlullah efendimize farz kıldığı bir evliliktir ve sadece Peygamber efendimiz için değil, tüm mü'minler için caiz olan bir iştir. Rabbinin farz kıldığı bir konuda peygamberin onu yerine getirmesinde bir güçlük yoktur. Bunu Allah emretti, Zeynep'le nikâhını bizzat Allah kıydı. Rablerinin istediği bir şeyi peygamberlerin yerine getirmeleri mutlak bir kanundur. Ne peygamberin böyle bir emri yerine getirmeme yetkisi vardır, ne de bir kimsenin Allah emrini icrâ eden bir peygambere söz söyleme hakkı vardır. Kimse peygamberi bu konuda kınayamaz. Kim-se bu konuyu diline dolayamaz.

Yok efendim peygamber Zeyneb'i görmüştü de, beğenmişti de onu boşatmıştı da, onunla evlenmişti de gibi zırvaların hiçbir anlamı yoktur. Allah zaten problemi biliyordu, Zeyd'le Zeynep zaten geçinememişlerdi ve boşandıktan sonra da Rabbimiz ikisini evlendirecekti. Allah'ın bu yasası sadece Rasûlullah efendimizle ilgili değil:

Daha önce gelip geçmiş ümmetlerde de Allah'ın uyguladığı bir yasadır bu. Allah kararını verir ve verdiği kararını peygamberine mutlaka uygulatır. Allah önceki tüm peygamberlerine mübah kıldığı şeylerde rahat hareket etme ruhsatı vermiştir. Nitekim Dâvûd ve Süleyman'a (a.s) uyguladığı çok kadınla evlenme ruhsatını Rasûlullah efendimize de vermiştir. Allah'ın takdiri her şeyin üzerindedir, Allah'ın emri ezelde takdir edilmiş bir kaderdir, ne değiştirilebilir, ne de bozulabilir; mutlak yerine getirilmelidir.

39. "Allah'ın göndermiş olduklarını tebliğ edenler, Allah'tan korkarlar ve O'ndan başka kimseden korkmazlar. Allah hesap gören olarak yeter."

Yine o peygamberler Allah'ın risâletini, Allah'ın emir ve yasaklarını tebliğ ediyorlar, tebliğ edenlerdir onlar. Ve sadece Allah'tan haşyet duyan, sadece Allah'tan korkan, sadece Allah hatırını güden kimselerdirler onlar. Yalnız Allah emrine boyun eğen, yalnız Allah'ı dinleyen, O'ndan başkalarını asla hesaba katmayan kimselerdir onlar.

İşte bu peygamber özelliğidir ve müslümanlar da bu peygamber özelliğine sahip olmalıdırlar. Yasa neyi gerektiriyorsa, Allah neyi emretmişse, nasıl yapmamızı istiyorsa öylece yapmalıyız ve onu yap-mamıza hiçbir şey engel olmamalıdır. Çünkü hesap görücü olarak, hesaba çekici olarak Allah yeter, başka hiç kimseye ihtiyacımız da, minnetimiz de yoktur. Başka hiç kimseye hesap ödemeyeceğiz. Kabirde bizi insanlar karşılamayacak, dirilince bizi insanlar hesaba çekmeyecekler ki onları da hesaba alalım. Mahşerde, mahkeme-i kübrâ'da büyük hesap görücü sadece Allah'tır. Öyleyse niye Allah'tan başkaları için bir hayat yaşayalım? Niye Allah'tan başkalarını memnun etme yoluna girelim?

40. "Muhammed içinizden herhangi bir adamın babası değil, o Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi bilendir."

Muhammed sizden hiçbirinizin babası değildir, lâkin o Allah'ın elçisi ve elçilerinin sonuncusudur. O hiçbirinizin babası olmadığı için sizden birinin boşadığı hanımlarını, ya da sizden birilerinin kızlarını almaya hakkı vardır. Peygamber ümmetin babası makamında değildir. O, Allah'ın peygamberidir ve peygamberlerin de sonuncusudur, ondan sonra da hiçbir Nebî ve Resul gelmeyecektir.

Allah her şeyi bilendir, bilgisi tam olandır, bilgi kendisinden olandır ve her şeye en güzel karar veren de O'dur. İşte bu sözler, bu âyetler, bu yasalar, bu sûreler de O'ndandır. Bize düşen işte her şeyi en iyi bilen, mutlak bilen Allah'ın âyetlerine, Allah'ın sözlerine, yasalarına, dinine teslim olmaktır. Sadece O'nu gündeme almak, sadece O'nu yüceltmek ve sadece O'nun istediği bir hayatı yaşamaktır.

41, 42. "Ey İnananlar! Allah'ı çok anın. O'nu sabah akşam tesbih edin."

Ey iman edenler, Allah'ı çokça zikredin. Allah'ı çokça gündemlerinize alın. Gündeminizi hep Allah belirlesin. Hep Allah'la, Allah'ın kitabıyla ve

Resûlünün sünnetiyle beraber olun. Hareket noktanız hep vahiy olsun. Diliniz hep Allah'ın sözcülüğünü yapsın. Hep vahyi konuşun. Kalbinizin güveni, bağlılığı hep sadece Allah'a olsun. Azalarınız hep Allah adına hareket etsin. Gözünüz hep Allah için baksın. Kulaklarınız hep Allah için işitsin. Allah'ın bak dediği yere bakın, Allah'ın işit dediklerini işitin, O'nun yap dediklerini yapın, yapma dediklerinden kaçının. Tüm hayatınızda sadece Allah etkili olsun. Hep O desin, siz yapın. Konuşmanızdan işitmenize, yemenizden içmenize, ticaretinizden yatmanıza, kalkmanıza kadar her şeyinizde Allah adı yücelsin. Tüm hayatınızda Allah'la şereflenin. Allah'ın istediği şekilde hayat sürün. Evinizde, ailenizde, mektebinizde, ticarethanenizde, sosyal ha-yatınızda, hukukunuzda, ekonominizde, nikâhınızda, talâkınızda, savaşınızda, barışınızda hep Allah'ın istediği gibi hareket edin. Allah'ın âyetleri kafanızda canlı olsun.

Rabbinizi zikretmekle birlikte, Rabbinizin istediklerini hafızalarınızda canlı tutup ona göre bir hayat yaşamakla birlikte aynı zamanda sabah-akşam O'nu tesbih edin. O'nu, O'nun istediği gibi tanıyın. Allah kendisini hangi sıfatların sahibi olarak tanıtmışsa, O'nu öylece kabul edin. Onu, O'na ait olmayan tüm noksan sıfatlardan tenzih edin. O nasıl yüceltilecekse, öylece yüceltin. Nasıl tenzih edilecekse, öylece tenzih edin. Allah sizi nerede görmek istiyorsa orada bulunarak O'nu tesbih edin. Allah sizden nasıl bir kulluk istiyorsa öylece bir kulluk yaparak O'nu tesbih edin. Hep O'nu anın, hep O'nu yüceltin, hep O'nun istediklerini açığa çıkarın. O Allah ki:

43. "Karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için size rahmet ve istiğfar eden Allah ve melekleridir. İnananlara merhamet eden O'dur."

Size merhamet ediyor. O Allah ki size acıyor. Melekler de Allah'ın rahmetinin, Allah'ın bereketinin, Allah'ın acımasının size ulaşması için Allah'a yalvarıp duruyorlar. Ayrıca Allah ve meleklerinin duası sizin karanlıklardan, zulumatlardan aydınlığa çıkmanız içindir. Sizi küfür ve şirk karanlıklarından, bilgisizlik ve isyan karanlıklarından iman ve hidâyet aydınlıklarına ulaştırmak için Rabbinizin rahmeti size böylece ulaşıyor. Allah'ın meleklerinin duaları da böylece gerçekleşmiş oluyor.

Şimdi sizler bunu nasıl unutursunuz? Nasıl göz ardı edersiniz? Bu nimetin, bu hukukun kadri ödenir mi? Size sizden çok merhamet eden, sizi sizden çok düşünen, sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için vahiy gönderen, kitap ve peygamberler gönderen, sonsuz merhamet sahibi bir Allah zikredilmez mi?

Gündeme alınmaz mı? Tesbih edilmez mi, yüceltilmez mi? Kulluk O'nun hakkı değil mi? İtaat O'nun hakkı değil mi?

Üstelik O'nun istediği böyle kolay bir kulluk değil de gece-gündüz alnımızı secdeden kaldırmasak, gece-gündüz O'na hamd etsek, şükretsek bile O'nun hakkını ödeme imkânımız yoktur. O'nun nimetlerinin karşılığını verme imkânımız yoktur. Bu hayatı bize veren, bizi yoktan var eden O değil mi? Hayatımızı O'na borçlu değil miyiz? Kendisine şükretme nimetini de, kendisini tesbih etme nimetini, kulluk etme nimetini veren de O değil midir?

44. "O'na kavuştukları gün mü'minlere yapılacak dirlik temennileri "Selâm" demek olacaktır. Onlara cömertçe verilecek ecir hazırlanmıştır."

Evet Onunla karşılaştıkları gün, O'na kavuştukları gün mü'-minlerin dirlik temennileri selâmdır. Yâsîn sûresinin beyanına göre yaşadıkları müslümanca bir hayatın karşılığı olarak kendilerine mükemmel bir cennet ve mükemmel bir cennet hayatı hazırlayan Rableri o mü'minlere orada selâm diyecektir. Ey kullarım sizin için burada selâmet var buyuracaktır. Rabbimiz bizzat cennette mü'min kullarını, cennetin sohbetçilerini selâmlayacaktır. Ne büyük bir devlet ya Rabbi!

Cennette Rabbimiz bizi selâmlayacak, bize selâm verecek, bize selâmet ve esenlik dileyecek. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber! Ve lillah'il hamd! Bundan daha büyük bir saadet olur mu?

Bizzat Rabbimizin sesini, sözünü duyacağız. Şu anda Rabbi-mizin sözünü benden dinliyorsunuz. Bu âyetleri şu anda ben okuyo-rum. Ama orada Rabbimizin sözünü bizzat kendisinden duyup dinleyeceğiz. Burada Allah sözlerini duymaktan, dinlemekten zevk alanların hakkıdır bu.

Veya o mü'minler orada, o cennet ortamında birbirlerini selâmlayacaklar, birbirlerine selâmet ve esenlik dileyecekler. Birbirlerine karşı dilekleri hep selâm olacaktır. Ve Rabbimiz orada onlara kerim bir mükâfat hazırlamıştır. Yâni zatına yakışır cömert bir ikram hazırlamıştır Rabbimiz. Böyle bir cenneti, böyle bir mükâfatı ancak Allah verebilir. Öyleyse:

45,46. "Ey Peygamber! Biz seni şahit, müjdeci, uyarıcı; Allah'ın izniyle O'na çağıran, nûrlandıran bir ışık olarak göndermişizdir."

Ey peygamberim, Biz seni bir şahit, bir müjdeci, bir uyarıcı kıldık. Sen bu

ümmet için, bu müslümanlar için bir şahitsin, bir müjdeci ve uyarıcısın. İşte senin görevin, fonksiyonun, misyonun budur. Ve Rasûlullah Efendimiz Rabbimizin kendisine yüklediği bu görevlerini en güzel bir şekilde yerine getirmiştir. Görevine asla ihanet etmemiştir.

İnsanlara şahitlik etmiştir Allah'ın Resûlü. Allah'ın Resûlü gerek kendisine Allah'tan gelen âyetlere Allah'ın istediği şekilde iman edip o âyetlerin istediği müslümanca bir hayatı yaşama konusunda, gerekse o Allah âyetlerini tebliğ etme konusunda, onun bir harfini bile gizlemeden insanlara, ashabına tebliğ etme konusunda şahitliğini yerine getirmiştir. Allah'ın Resûlü Allah'ın insanlardan istediği kulluğu bizzat yaşayarak ashabına tam ve mükemmel bir örnek olmuştur. Allah'ın insanlardan istediği kulluğu tüm dünya insanlığının gözleri önünde yaşayıp pratikte onu en güzel bir şekilde göstermiştir. Allah'ın dinine en güzel bir şekilde şahitlik yapmıştır.

Tıpkı Rasûlullah efendimizin bu ümmete şahitliği gibi bizler de İslâm ümmeti olarak tüm dünya insanlığına şahitler olmak zorundayız. Bizler müslümanlar olarak, şahit bir ümmet olarak hayatımızla tüm dünya insanlığına Allah'ın istediği müslümanlığa, Allah'ın istediği kulluğa şahitler olmalıyız. Bizler de şu anda müslümanlar olarak tıpkı Peygamber Efendimiz gibi tüm insanlık önünde İslâm'ın yaşanırlılığını, pratiğini göstermek zorundayız. Bu konuda peygamberin ümmetine karşı şahit olduğu gibi biz de tüm insanlara şahitler olmak zorundayız. Allah'ın âyetlerini bütün insanlara ulaştırmak, dünya üzerinde Allah'tan ve O'nun âyetlerinden, cennetten, cehennemden habersiz bir tek insan kalmayacak biçimde herkesi haberdar etmek zorundayız.

Allah'ın Resûlü insanlara şahitlik yaptı, insanları müjdeledi. Tıpkı kendisi gibi, Allah'a teslim olup Allah'ın istediği gibi müslümanca bir hayat yaşadıkları takdirde Allah'ın cenneti ve kerim mükâfatlarının olacağıyla müjdeledi onları. Sonra yine Allah'a isyanı tercih ettikleri taktirde dayanılmaz bir cehennem azabıyla uyardı onları.

Sonra Allah'ın izniyle Allah'a dâvet eden bir dâvetçidir peygamber. Aydınlatan bir çerâğ, nûr saçan bir ışık, aydınlatan bir güneştir o. O bir güneş olarak insanların ufkunda doğmasaydı, Rab-bimiz onun aydınlığı ile bizi aydınlatmasaydı, onun hidâyetiyle, onun rehberliğiyle bizi şereflendirmeseydi bizi kim karanlıklardan aydınlığa çıkaracaktı? Bize kim rehberlik edecekti? Allah'ın istediği kulluğu bize kim örnekleyecekti? Dünyada güzel bir hayata, öteler âleminde de cennetlere bizi kim ulaştıracaktı? Bize böyle bir rahmet kapısı

açmasaydı biz ne yapardık? Rabbimiz bize karşı, biz kullarına karşı çok büyük lütûf ve rahmet sahibidir. İşte bize örnek olarak, nûr olarak, ışık olarak, aydınlatıcı olarak seçip gönderdiği elçisi bizim için en büyük nimetlerinden birisidir.

47. "İnananlara, Rablerinden büyük bir lütûf olduğunu müjdele."

Haydi sen o en büyük müjdeci, en büyük uyarıcı ve en büyük rahmetimiz olan peygamberim, insanlara müjde ver. Mü'minler için, Bana Benim istediğim gibi iman eden ve hayatlarını bu imanla yaşayan kullarım için hazırladığım o büyük lütûflarımı, büyük mükâfatlarımı haber ver onlara. Ey peygamberim, müjdeni güzel yap mü'minlere. Mü'min oldukları sürece, mü'min kalma kavgası verdikleri sürece, müslümanca bir hayatı sürdürebilmenin derdinde oldukları sürece onların karşılaşacakları mükâfatları iyi hatırlat onlara. Ve sen asla:

48. "İnkârcılara, ikiyüzlülere itaat etme; eziyetlerine aldırma; Allah'a güven, güvenilecek olarak Allah yeter."

Kâfirlere ve iki yüzlü münâfıklara itaat etme. Fıtratlarını, insan olma özelliklerini örterek bir hayat yaşayan kâfirlere, Allah ve Resûlüne karşı retlerini, inkârlarını açıktan açığa ortaya koyan kâfirlere ve içlerinden, kalplerinden kâfir oldukları halde dışarıdan müslüman görünen, müslümanları aldatmaya çalışan münâfıklara sakın itaat etme. Onlardan yana bir tavır belirleme. Onlardan gelebilecek eziyetlere aldırma. Bırak onları da sadece Allah'a tevekkül et, sadece Allah'a güven ve dayan. Vekil olarak, yardımcı olarak Allah sana yeter. Allah'tan başka güvenip dayanacağın hiçbir kimse yoktur.

49. "Ey İnananlar! Mü'min kadınlarla nikâhlanıp, onları, temasta bulunmadan boşadığınızda, artık onlar için size iddet saymaya lüzum yoktur. Kendilerine bağışta bulunarak onları güzellikle serbest bırakın."

Ey iman edenler diyerek şimdi sadece Rablerine güvenmeleri, sadece Rablerini dinlemeleri gereken mü'minlerden bir şey isteyecek Rabbimiz. Madem ki vekil sadece Allah'tır, madem ki mü'minlerin gü-venip dayanmaları gereken varlık sadece O'dur, madem ki mü'minler adına karar verme yetkisi sadece O'na

aittir, öyleyse müslümanlar Rablerinin kendileri adına aldığı bir kararını uygulamak zorundadırlar. Neymiş bu uygulamaları gereken karar?

Mü'min kadınlarla evlendiğinizde, onları nikâhlayıp sonra da onlara dokunmadan, onlarla beraber olmadan, cinsel ilişkiye girmeden onları boşadığınızda onlara ait bir iddet saymanıza gerek yoktur. Boşanmış kadınlar üzerine saydığınız iddeti onlara saymanıza bir sorumluluk yoktur. Biliyorsunuz ki boşanmış bir kadın üç hayız, üç temizlik müddeti beklemeden bir başka müslümanla evlenemez. Bu süre iddet beklemek zorundadır. Bu iddetin bitimiyle dilediği kimseyle evlenebilir. Ama düşünün ki bir müslüman erkekle bir müslüman kadın arasında nikâh kıyıldı, ama aralarında zifaf gerçekleşmedi. Henüz birleşmeden o erkek o kadını boşadı. İşte böyle bir kadın için üç ay iddet bekleme sorumluluğu yoktur. Yalnız onları yararlandırın buyuruyor Rabbimiz. Yâni boşamanızın karşılığında onlara mehirlerinden bir şeyler verin. Güzellikle onları salıverin buyuruyor Rabbimiz. Yâni onları boşadıktan sonra kendilerine eziyet etmeye kalkışmayın.

Böyle zifaftan önce boşanmış kadınların mehirleriyle alâkalı Bakara sûresinde, nikâh kıyılmış, ama mehir tayin edilmemiş ve kendisiyle zifafa girilmediği halde boşanan kadınlara boşayan koca tarafından maruf ölçüler içinde, yâni kocanın ekonomik durumuna göre Mut'a vermesi emredilir. Ama eğer nikâh kıyılmış, mehir de tayin edilmiş olduğu halde zifaf öncesi boşanmışsa o kadınlara da tayin edilen mehrin yarısının verilmesi emredilmektedir. Ama eğer o kadın kendisi bunu istemezse veya nikâhı elinde tutan koca ben ona mehrinin tamamını ödemek istiyorum derse, daha güzel ve takvaya daha uygundur diyor Rabbimiz.

50. "Ey Peygamber! Mehirlerini verdiğin eşlerini, Allah'ın sana ganimet olarak verdiği câriyeleri, seninle beraber hicret eden amcanın kızlarını, hâlâlarının kızlarını, dayının kızlarını, teyzelerinin kızlarını ve peygamber nikâhlanmayı dilediği takdirde mü'minlerden ayrı, sırf sana mahsus olmak üzere kendisinin mehrini peygambere hibe eden mü'min kadını almanı helâl kılmışızdır. Bir zorluğa uğramaman için mü'minlerin eşleri ve câriyeleri hakkında onların üzerine neyi farz kılmış olduğumuzu bildirmiştik. Allah bağışlayandır, merhamet edendir."

Ey Peygamberim, Biz gerçekten sana mehirlerini, ücretlerini verip de kendine aldığın, kendine nikâhladığın hanımları ve ayrıca sağ elinin mâlik

olduğu câriyeleri de sana helâl kıldık. Onlarla Allah'ın gösterdiği sınırlar içinde dilediğin şekilde bir hayat sürebilirsin. Ayrıca amcanın kızlarını, halalarının kızlarını, dayılarının, teyzelerinin kızlarını da sana helâl kıldık. Seninle birlikte hicret eden hâlâ, dayı, teyze, amca kızlarını da sana helâl kıldık. Sonra mehirsiz olarak, hiç bir me-hir istemeden nefsini sana hibe eden bir mü'min kadını da sana helâl kıldık. Mehirsiz olarak beni nikâhlayabilirsin diyen mü'min kadını da sana helâl kıldık. Bu sadece Rasûlullah Efendimize aittir, sadece onun için geçerlidir. Peygamber eğer onu nikâhlamak istiyorsa, Rab-bimiz onu da helâl kılmıştır. Peygamberin dışındaki müslümanlara bu helâl değildir. Mehrini vermek zorundadırlar.

Müslümanların evlenmek istedikleri kadınlarla nasıl evleneceklerini, kadınlarına ve câriyelerine karşı nasıl davranacaklarını biz sana bildirdik. Tâ ki bu konuda senin üzerine bir zorluk olmasın diye. Allah Gafûr'dur, Rahîmdir. Mağfiret sahibidir, bağışlayandır. Evet, Peygamber'in (a.s) ayrıcalığı bildirildi. Diğer müslümanlara da bu ayrıcalığın dışında, peygamberin bu ayrıcalığının dışında evlenme hukuku açık bir şekilde belirtildi. Câriyelerin hukuku da ayrıca beyan edildi. Allah vahyi ışığında Rasûlullah insanlara bunu pratikte nasıl uygulayacaklarını bildirdi.

İşte böylece bu dünyada güzel bir hayat yaşama imkânına sahip olan müslümanlar vekil kabul ettikleri Rablerinin yasalarını çok rahat uygular oldular. Kimlerle evlenebileceklerini, kimlerle evlenmelerinin yasak olduğunu, nasıl evleneceklerini, nasıl boşanacaklarını bildiler ve hayat bundan sonra Allah'ın istediği şekilde devam eder oldu.

51. "Ey muhammed! Bunlardan istediğini bırakır, istediğini yanına alabilirsin. Sırasını geri bırakmış olduklarından da arzu ettiğini yanına almanda sana bir sorumluluk yoktur. Bu onların gözlerinin aydın olmasını, üzülmemelerini, hepsine verdiğin şeylere razı olmalarını daha iyi sağlar. Allah kalplerinizde olanı bilir; Allah bilendir, Halîm olandır."

Ey Peygamberim, o eşlerinden dilediğini bırakma, dilediğini de yanına alabilme özgürlüğüne sahipsin. Hanımlarından ayrıldıklarından istek duyduklarına dönmende senin için bir sakınca yoktur. Analarımız, Rasûlullah efendimizin hanımları, Rasûlullah Efendimizle bir problem yaşadılar. Rabbimiz, Rasûlullah Efendimizi serbest bıraktı.

Önceki âyetlerde gördük. Rabbimiz, peygamberine ey peygamberim söyle onlara eğer dünyayı istiyorlarsa, dünyanın süsünü, ziynetini, lüksünü, refahını istiyorlarsa güzellikle onları boşayıver. Ama yok Allah'ı, Allah'ın hoşnutluğunu, âhireti ve senin hoşnutluğunu, senin ailenin bir üyesi olma şerefini istiyorlarsa bilsinler ki onlar için çok büyük mükâfatlar var buyurmuştu. Bu konuda hem onları, hem de Rasûlullah Efendimizi muhayyer bırakmıştı.

İşte bakın burada da Rabbimiz peygamberini muhayyer bırakıyor. Ey Peygamberim onlardan istediklerini seçer, dilediğini seçmeme konusunda serbestsin. Hattâ bu arada bir aylık bir ayrılık dönemi geçmiştir. 29 gün sonra Rasûlullah eşlerine dönünce eşleri dediler ki, "Ey Allah'ın Resûlü hani bir ay buyurmuştun?" Rasûlullah Efendimiz buyurdu ki, "Ayların bazısı 29, kimisi de 30 gündür." Bu olay "ilâ olayı" diye de anılmaktadır.

Rasûlullah Efendimiz böylece kendilerine dönüşünde bir yanlışın, bir hatanın olmadığını ortaya koyuyordu. İşte Rabbimiz peygamberine bunu söylüyordu. O kadınlarından bu bir aylık ayrılıktan sonra dilediklerine tekrar dönebilirsin.

Böylece o kadınlarının gözlerinin aydın olması için daha güzeldir buyuruyor Rabbimiz. Evet demek ki analarımızın gözlerini daha bir aydın edecek, gönüllerini alacak bir hadise olmuştur bu. Bu olay onların mahzun olmamalarını, üzülmemeleri, gamlanmamaları içindir. Kendilerine verdiklerin ile sevinmeleri, mutlu olmaları, hoşnut olmaları için bu hadise daha güzel olmuştur. Buyur ey peygamberim, onlardan istediklerini seç, istediklerinle birlikte ol, seçimini yap, istediklerini bırakabilir, istediklerini alabilirsin buyurdu Rabbimiz, Rasûlullah Efendimiz de Rabbimizin verdiği bu özgürlüğü hanımlarının tamamını geri almakla yerine getirmiş oldu.

Unutmayın ki Allah kalplerinizde olanları en iyi bilendir. Allah Alîm'dir, Halîm'dir. Rabbimizin bu ifadelerinin yol göstermesiyle Ra-sûlullah Efendimiz hanımlarının tamamını geri aldı. Hattâ Sevde anamız kendi sırasını Ayşe anamıza devretti ve yeniden tüm hanımları Efendimizle barıştı.

Bu yasa böylece belirlendikten sonra Nisâ sûresi ile Peygamber Efendimizin dışındaki diğer müslümanlar için dört hanımdan başka

alamayacakları, bu işin ancak dört kadınla sınırlandırılmış olduğu da Rabbimiz tarafından yasaya bağlanmıştır. Bu âyet geldiği zaman toplum içinde dörtten fazla kadınla evli olanlar çoktu. Rabbimizin bu âyetinin gelişiyle Rasûlullah Efendimiz şöyle emretti: "Herkes bu kadınlarından Rabbimizin izin verdiği dördünü seçsin ve fazlasını boşasın."

Evet o anda dörtten fazla kadınla evli olanlar dörde indirecek, yeni evlenecek olanlar da ancak dört kadınla evlenebileceklerdir. Tabii bu âyetler indiği zaman Rasûlullah efendimizin dokuz tane hanımı vardı. Rabbimiz bu dört yasasından onu istisna etti.

52. "Ey Muhammed! Bundan sonra sana hiçbir kadın, câriyelerin bir yana, güzellikleri ne kadar hoşuna giderse gitsin, hiçbirini boşayıp başka bir eşle değiştirmen helâl değildir. Allah her şeyi gözetmektedir."

Ey Peygamber, bundan sonra sana hiçbir kadın helâl değildir. Şu anda nikâhın altında bulunan eşlerinden bir kısmını boşayıp da onların yerine bir başkasını almak ta sana helâl değildir. Yâni şu andaki 9 hanımından bir iki tanesini boşayıp ta, onlar yerine bir başkasını alman sana helâl değildir. Onların yerine o alacağın kadının güzelliği hoşuna gitmiş olsa da. Artık bundan sonra bu eşlerinden ne birini bırakıp bir başkasıyla evlenmeye, ne de bir kaç tane hanım daha almaya hakkın yoktur. Bu senin için helâl değildir. Ancak sağ elinin sahip olduğu, savaşlardan elde ettiğin câriyelerinden beraberliği kabul ettiklerin hariçtir. Allah her şeyi gözetleyendir, her şeyi denetleyendir.

Böylece Rabbimiz, Resûlünün evlenmesine, nikâhına, talâkına da bir yasa koydu ve bu yasa Rasûlullah Efendimizin vefatına kadar uygulandı. Rasûlullah Efendimizin vefatından sonra da artık Rasû-lullah Efendimizin hanımları, bizim değerli analarımız anamız olmaları sebebiyle hiç bir müslüman erkekle evlenmediler. Onların hayatları da işte böylece Rabbimizin istediği gibi bir imtihanla devam etti. Bunu belirleyen, bu konuda hüküm koyan Allah'tır. Allah'ın koyduğu yasaları hiç kimsenin değiştirme yetkisi de, hakkı da yoktur. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz müslümanların uygulamaları gereken bir başka yasasını da şöylece bildiriyor:

53. "Ey İnananlar! Peygamberin evlerine, yemeğe çağırılmaksızın vakitli vakitsiz girmeyin; fakat dâvet edilirseniz girin ve yemeği yiyince, dağılın. Sohbet etmek için de girip oturmayın. Bu haliniz Peygamberi üzüyor, o da size bir şey söylemeye çekiniyordu. Allah gerçeği söylemekten çekinmez.

Peygamberin eşlerinden bir şey isteyeceğinizde onu perde arkasından isteyin. Bu sayede sizin gönülleriniz de, onların gönülleri de daha temiz kalır. Bundan sonra ne Allah'ın peygamberini üzmeniz ve ne de O'nun eşlerini nikâhlamanız asla caiz değildir. Doğrusu bu, Allah katında büyük şeydir."

Rasûlullah Efendimiz, Zeynep anamızla evlenir. Bu evliliği es-nasında Peygamberimiz bir yemek veriyor. Sahâbe-i kiram efendilerimiz dâvet edilmişler, Peygamberin evinde yemeklerini yemişler, işleri bittiği halde kalkıp gitmemişler, hâlâ oturmaktadırlar. Rasûlullah Efendimiz evlendiği anamız Zeynep'le, karısıyla beraber olacak, ama sahâbe evi terk etmiyor. Kimse yerinden kalkmıyor. Onlara karşı son derece şefkat ve merhamet sahibi olan Allah'ın Resûlü edebinden, hayâsından dolayı onlara kalkın gidin de diyemiyor, utanıyor. Ama ba-kın Rabbimiz sahâbe-i kiram efendilerimizi çok hoş bir şekilde uyarıyor:

Ey İnananlar! Peygamberin evlerine, yemeğe çağırılmaksızın vakitli vakitsiz girmeyin. Ancak çağrıldığınız zaman, dâvet edildiğiniz zaman, size girmeniz konusunda izin verildiği zaman girin. Yemek vaktini beklemeyin. Yemek beklemek üzere bir beklenti içine girmeyin. İzin verildiği zaman girin ve yemeği yiyince de dağılın. Sohbet et-mek için de girip oturmayın. Bu haliniz Peygamberi üzüyor, o da size bir şey söylemeye çekiniyordu. Allah gerçeği söylemekten çekinmez. Allah'ın elbette onlardan çekinecek bir yanı yoktur. Çekinmediği için de bakın diyor ki ey müslümanlar, haydi çekin gidin, ne duruyorsunuz? Yemeği yediniz, işiniz bitti, hâlâ ne diye oturuyorsunuz? Ne diye peygamberi meşgul ediyorsunuz? Peygamberi böyle bir durumda ra-hatsız etmeye hakkınız yoktur. Yemeğinizi yedikten sonra dağılın. Uzun uzun laflara dalarak peygamberi meşgul etmeyin.

Tabii bu sadece Peygamber'le (a.s) sınırlı değil, işi yoğun olan, ümmetin işleriyle uğraşan, ilimle, tebliğle meşgul olan müslü-manları da meşgul etmemek lâzımdır. Onların yanına gittiğiniz, davet edildiğiniz zaman eskiden yeniden, saptan samandan konuşmalara dalıp onları meşgul etmeyin.

İşte Allah'ın Resûlü, Peygamberiniz Zeynep'le nikâhlanmış. Yeni evlendiği eşiyle beraber olacak. Sizin o ortamda oturup kalmanız onu sıkıntıya sokuyor. Eziyet veriyorsunuz ona. Utandığı için de size bir şey diyemiyor. Artık ferâsetli olup hemen kalkmanız gerekiyor. O sıkılıyor, ama Allah asla sıkılmaz. Allah hiçbir hakkı açıklamakta, hiçbir gerçeği ortaya koymakta utanmaz,

çekinmez.

İşte böyle. Rabbimizin tüm hayata müdahale hakkı vardır. Günlük işlere varıncaya kadar, düğündeki bir bozukluğu düzeltmek üzere hemen müdahale ediyor. Yanlışı düzeltiyor, doğruyu gösteriyor, güzeli tasdik ediyor. İşte Medine'deki müslümanların hayatı hep böyle Allah kontrolünde, Allah rehberliğinde bir hayat oluyor ve gerçekten güzel bir örnek hayat olarak bize kadar ulaşıyor, kıyâmete kadar da bu kitapla beraber olanlara ulaşmaya, insanların hayatlarını güzelleştirmeye devam edecektir.

Peygamber hanımlarından, analarınızdan bir şey istediğiniz, bir eşya, bir metâ isteyeceğiniz zaman da perde arkasından isteyin. Kesinlikle bilin ki böyle yapmanız sizin için de, peygamber hanımları için de temiz kalabilmeniz, sıkıntıya girmemeniz için bu daha güzeldir, daha hayırlıdır. Yine unutmayın ki, sizin için Allah Resûlü'ne eziyet yakışmaz. Sizin Allah Resûlü'ne karşı eziyet vermeniz sizin için hiç te hoş bir davranış değildir. Yakışmaz size böyle bir şey. Çünkü onlar sizin analarınızdır. Onlarla ebediyen sizlerin evlenmesi yasaktır. Onun içindir ki sizin böyle bir şeyi istemeniz, gerçekten Allah katında büyük bir vebâl ve günâhtır.

Peygamber'e (a.s) ve dolayısıyla bize yönelik bir emirle karşı karşıyayız. Peygamber'e (a.s), onun etrafındaki müslümanlara hitap eden bu âyetlerin artık şu anda uygulamadan kalktığını, bu âyetlerin sadece onları, o dönem insanlarını bağladığını, bizi bağlamadığını hiçbir zaman söyleyemeyiz. Eğer bu âyetler sadece Muhammed'le (a.s) ilgili olsaydı, sadece o dönem insanlarına hitap etmiş olsa, bizi bağlamıyor olsaydı, elbette bu âyetler sadece o gün uygulanır ve şu elimizdeki kitaba geçmez ve kıyâmete kadar insanların önlerine su-nulmazdı. Ama eğer bu âyetler şu anda önümüzdeki Ahzâb sûresinin âyetleri olarak karşımızda duruyorsa, elbette bunlar bizim ve kıyâmete kadar ki insanlığın uygulayacakları kurallar, emirler ve yasalardır.

O zaman bize düşen iş, bu âyetleri kendimize uyarlamak, bu âyetlerle sorumlu olduğumuzun bilinci içinde müslümanca bir hayatı yaşama kaygısı taşımaktır. Böyle bir düğün ortamında yemek yendikten sonra haydi dağılıp gidin, uzun uzun laflara dalarak gerdeğe girecek olan ev sahibini meşgul edip sıkıntıya sokmayın diyorsa Rab-bimiz, bunu öyle bir ortamda kendimize söylenmiş bilecek ve aynen Rabbimizin buyurduğu gibi hareket edeceğiz. Gerek Peygamber'in (a.s) evinde, gerekse bugün bir başka müslümanın evinde de aynı

şekilde davranılması gerektiğine inanacağız. Gittiğimiz ev sahibi izin verirse gireceğiz, bir yemek için gitmişsek yemeği yer yemez, bir iş için gitmişsek işimiz biter bitmez hemen kalkıp gideceğiz. Ne peygamberin hanesini, ne de bir başka müslümanın hanesini rahatsız et-meyeceğiz. Peygamber hanımlarından bir şey isterken de, diğer müs-lümanların hanımlarından bir şey isterken de o hanımlar bize perde arkasından söyleyeceklerini söyleyecekler, iffet ve hayâlarını koruyacaklar.

Yâni kılık kıyafetlerine, mahremiyetlerine dikkat edecekler. Hitap şekillerine, konuşma tarzlarına dikkat edecekler. Sûrenin önceki bölümlerinde anlatıldığı gibi yumuşak, cazip bir ses tonuyla konuşmayacaklar. Bir kadının kocasıyla konuşması gibi konuşmayacaklar. Yâni Efendimizin hanımlarından böyle bir şey isteniyorsa, elbette kıyâmete kadar tüm hanımların bu kurala uymaları gerekecektir. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki, bu hem erkekler olarak sizin için, hem de hanımlar için daha iyi ve daha hayırlıdır.

Evet burada öğrendik ki, Rasûlullah Efendimizin hanımlarının bir başka müslümanla evlenmeleri yasaktır. Rabbimizin bu yasasını duyan münâfıklar Rasûlullah efendimiz hakkında onu üzecek laflar söylüyorlar. Dedikodular üretiyorlar. Hattâ münâfıkların reisi Abdullah bin Übeyy bin Selül alçağı Muhammed vefat ettiği zaman, “Ben Ayşe ile evleneceğim” gibi lakırdılarda bulunuyordu. Onların bu sözleri Ra-sûlullah Efendimizin kulağına kadar geliyor, Allah’ın Resûlü çok üzülüyordu. Ama Allah’ın takdiri her şeyin üzerindedir. Bakıyoruz ki Rasûlullah’ın vefatından önce o alçak geberiyor. Rabbimiz buyuruyor ki:

54. “Bir şeyi açıklasanız da gizleseniz de Allah şüphesiz hepsini bilir.”

Ey insanlar, kalplerinizdekileri, niyetlerinizi gizleseniz de, açığa vursanız da Allah şüphesiz onların hepsini bilmektedir. Yâni Rasû-lullah’ın (a.s) hanımlarıyla alâkalı düşündüklerinizi, onlarla evlenme niyetlerinizi, ya da onlarla alâkalı ileri geri sözler söylemenizi Allah bilmektedir. İster açıkça söyleyin, ister gizli tutun Allah hepsinden ha-berdardır. Öyleyse aklınızı başınıza alın da, ne yaptığınızın, kiminle karşı karşıya bulunduğunuzun bir farkına varın. Unutmayın ki her davranışınızdan, her sözünüzden, her niyetinizden sizi hesaba çekecek olan Allah’tır.

Biraz önce okuduğum hicap âyeti, perde âyeti gelince, kendilerinin bu âyetin muhatabı olduklarını bilen müslümanlar gerçekten sıkıntı çektiler. Ama

Rabbimiz bu konuda hemen bir açıklamada bulundu. Bakın şöyle buyurdu:

55. "Kadınların; babaları, oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, hizmetçi kadınları ve câriyeleri hakkında bir sorumluluğu yoktur. Ey kadınlar! Allah'tan sakının, çünkü Allah her şeye şahittir."

Müslüman hanımların babaları, oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, yâni yeğenleri, kız kardeşlerinin oğulları, hizmetçi kadınları ve câriyeleri konusunda bir sorumluluk yoktur. Yâni müslüman kadınlar babalarıyla, oğullarıyla, yeğenleriyle, amcalarıyla, dayılarıyla görüşmelerinde bir beis olmadığını açıkladı Rabbimiz. Ve buyurdu ki, ey hanımlar muttakî davranın. Allah'la korunun, Allah yasalarının bilincinde olun. Allah'a kulluğunuzun şuuruna erin. Hayatınızı Allah için yaşayın, Allah'ın sınırlarına riâyet edin. Allah'ın rızasını düşünerek bir hayat yaşayın. Unutmayın ki Allah yaptığınız her şeye şahittir. Her yaptığınızı Allah kontrolünde yapmaktasınız ve yaptığınız her şeyden yarın hesaba çekileceksiniz.

Rabbimiz 53. âyette müslümanlara Peygamber Efendimizin evine izinsiz girmemeleri gerektiğini, izin verildiği takdirde girmeleri ve işleri biter bitmez hemen ayrılmaları gerektiğini anlatmıştı. Bir yemeğe dâvet edildikleri zaman yemeği yer yemez hemen oradan ayrılmaları gerektiğini öğretmişti. Yine ondan sonraki âyetlerde müslümanlara ve analarımıza şunu öğretmişti. Onlardan bir şey isteyeceğiniz zaman perde arkasından konuşun. Onlar sizin karşınıza istenmeyen bir şekilde çıkmasınlar, sizler de onları istemediğiniz bir şekilde görmeyin. Bu hem erkeklerin, hem de kadınların kalplerinin güzel olmasını sağlayacak buyurmuştu.

Ana bildiğiniz o Resul hanımlarıyla evlenmeniz yasaktır buyurmuştu. Bütün bu hudutlarını, bütün yasalarını bize takdim buyuran Rabbimiz idi. İşte bu yasalar böyle ortaya konunca, yâni peygamber eşlerinden bir şey isteneceği zaman perde arkasından isteme emri gelince gerçekten analarımız ve müslüman hanımlar bu konuda çok dikkatli ve titiz davrandılar. "Peki" dediler, "o zaman babalarımız oğullarımız, kardeşlerimiz, yeğenlerimiz, kardeşlerimizin çocukları, amcalarımız, dayılarımız ne olacak? Onlara karşı nasıl davranacağız?" diye telaşa düşünce 55. âyet geldi ve o konuda bir sıkıntılarının olmadığı bildirildi.

Kendilerinden böyle bir tavır istenen insanlar sahâbedir. Nesillerin en hayırlısı olan bir toplumdur. Dikkatli davranmaları gerekenler kimlerdir? Rasûlullah'ın hanımları. Yeryüzünün en temiz ailesinin en temiz üyeleri. Müslümanların anaları.

Peki ne anlatır bu bize? Bu bize şunu anlatır: Sahâbe neslinin bile analarına karşı böyle titiz davranmaları gerekiyorsa, bizim anamız olmayan müslüman kadınlara karşı nasıl davranmamız gerektiğini anlayın. Şu anda insanların anlayışlarının, değer yargılarının değiştiği bir ortamda, yâni efendim kalplerimiz temizdir, bizler karşımızdaki bir kadına, yahut erkeğe hemen meyledecek, farklı duygular içine girecek değiliz diyerek kendilerini sahâbe neslinden daha temiz takdim etmeye, Allah'ın ahlâk yasalarını çiğnemeye hiç kimsenin hakkı da yoktur, yetkisi de.

Eğer Peygamber'in (a.s) terbiyesinde yetişmiş, onun rahle-i tedrîsinden geçmiş o mübârek insanlar hakkında böyle bir söz söyleniyor, onlardan böyle bir titizlik isteniyorsa, bizden haydi haydi isteniyor demektir. Bu sizin kalpleriniz için de o karşınızdaki kadınların kalpleri için de daha temizdir diyor Rabbimiz. Rabbimiz böyle diyorsa bu kıyâmete kadar bütün müslüman erkekler ve kadınlar için geçerlidir. İşte kendilerine serbestçe görüşme izni verilenlerin dışında yalnız başına hiçbir kadının ve erkeğin baş başa kalamayacağı ve birbirlerinden bir şeyler isterken de yalnızlığın, kimsesizliğin getireceği ortamlardan da sakınmaları gerekmektedir. Buna titizlikle uymak zorundayız. Siz bilirsiniz. Eğer bu Allah yasasını beğenmeyerek, kendi hevâ ve heveslerimizle bir yoruma gidersek, hesabı yarın Allah'a ödeyeceğimizi de unutmayalım.

56. "Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber Muhammed'i överler; ey inananlar! Siz de O'nu övün, O'na salât ve selâm getirin."

Muhakkak ki işte bu yasalarını bize belirleyen Allah ve kendisine asla isyan etmeyen, sürekli itaat eden melekleri Peygamber (a.s) üzerine salât ediyorlar. Allah O'na rahmet ediyor, rahmetini indiriyor, melekler de Allah'ın rahmetinin Resul (a.s) üzerine olması için dua ediyorlar. Öyleyse ey iman edenler, sizler de o peygambere salât edin. Salavat getirin. Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun deyin. Sizler de Rabbinizin ve O'nun meleklerinin yaptığını yapın diyor Rabbimiz.

57,58. "Allah'ı ve peygamberi incitenlere, Allah, dünyada da âhirette de lânet eder; onlara alçaltıcı bir azap hazırlar. İnanan erkek ve kadınları,

yapmadıkları bir şeyden ötürü incitenler, şüphesiz iftira etmiş ve apaçık bir günâh yüklenmiş olurlar."

Kim de Allah ve Resûlü'ne eziyet verirse, Allah ve Resûlü'nü üzer, incitirse, Allah ve Resûlü'nün hukukunu, sınırlarını çiğneyerek, Allah ve Resûlü'nün arzularına, onların istediği bir hayata karşı gelerek, Allah'ın âyetlerine ve Resûl'ün (a.s) sünnetine boyun eğmeyerek eziyet ederse, unutmasın ki Allah ona hem dünyada, hem de âhirette lânet eder ve yarın onun için alçaltıcı bir azaba gönderir.

Öyleyse kesinlikle Allah ve Resûlünü incitmeyelim. Allah ve Resûlü'nü üzmeyelim. Tercihimiz daima Allah ve Resûlü olsun. İtaatimiz daima Allah ve Resûlüne olsun. Dünyada da âhirette de lânetlenenlerden olmayalım inşallah. Mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara yapmadıkları bir şeyden ötürü eziyet edenlere, suç isnat edenlere gelince onlar da gerçekten açık bir bühtan, açık bir iftira ve günâh yüklenmişlerdir.

Ne Allah ve Resûlü'nün sınırlarını çiğnemeye, ne de inanmış erkek ve kadınların hukuklarını ihlâl etmeye hakkımız yoktur. Ne Allah ve Resûlü'ne eziyet etmeye ne de, müslümanları üzmeye hakkımız vardır.

59. "Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve mü'minlerin kadınlarına, dışarı çıkarken üstlerine örtü almalarını söyle; bu onların hür ve namuslu bilinmelerini ve bundan dolayı incitilmemelerini daha iyi sağlar. Allah bağışlar ve merhamet eder."

Ey Peygamber, hanımlarına söyle, kızlarına ve mü'minlerin hanımlarına söyle, ilân et ki onlar dış elbiselerini üstlerine giysinler. Giysinler cilbablarını üzerlerine. Öyle bir giyinsinler ki, dışardan bakanlara vücut hatları belli olmasın. Elbiseleriyle üzerlerini tepeden tırnağa kapatsınlar. Böyle yapmaları, böyle giyinmeleri onların özgür, iffetli olduklarının bilinip tanınmaları içindir. Onların eziyet görmemeleri, eziyete maruz kalmamaları içindir.

Allah Gafûr'dur, Rahimdir. Böylece Allah yasalarına riâyet ederek, Allah'ın istediği gibi giyinerek kendilerini de Allah'ın koruması altına almış olurlar, ahlâkî boyutu düşük olan insanların eziyetlerinden de korunmuş olurlar. Hem kendileri korunmuş olurlar, hem de insanların hevâ ve heveslerine engel olmuş olurlar.

Nûr sûresindeki âyetlerle birlikte düşünecek olursak, eğer müslüman hanımlar, biz müslümanız diyen kadınlar eğer gerçekten Rablerinin emirlerine

boyun eğmek, Rablerinin istediği gibi tertemiz bir hayat yaşamak istiyorlarsa, unutmasınlar ki onların kılık ve kıyafetlerini Allah ve Resûlü belirleyecektir. Yaşadıkları ortam, bulundukları şartlar ve coğrafya ne olursa olsun, hangi zaman diliminde bulunurlarsa bulunsunlar, yaşadıkları çağın ismi ne olursa olsun, insanların benimseyip kabullendikleri hayat tarzı ne olursa olsun hiçbir şey Allah'ın onlar üzerindeki haklarını düşürebilecek değildir.

Her ne kadar Allah'ı tanımayan, Allah'a inanmayan, Allah'ın kitabını, Allah'ın isteklerini, Allah'ın arzu ve emirlerini tanımayan ya da bildikleri halde inanmayan insanlar "bizler bu dünyada özgürüz" di-yorsa da, "biz bu dünyada dilediğimiz şekilde yaşama, dilediğimiz şe-kilde giyinme hakkına sahibiz" deseler de, "ama ben özgür irademle müslümanlığı seçtim, tercihimi, seçimimi Allah ve Resûlü'nden yana kullandım" diyen kimselerin artık hayat programları konusunda bir se-çim haklarının kalmadığını önceki âyetlerinde anlattı Rabbimiz. Artık müslüman olduğumuz andan itibaren, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu Rabbimizin eline verdiğimiz, irademizi Allah ve Resûlüne teslim ettiğimiz andan itibaren, Allah ve Resûlünün hükmettiği hiçbir işimizde muhayyerlik hakkımız, seçim hakkımız kalmamıştır. Hiçbir seçim hak-kımız kalmamıştır. Allah'ın bizim için seçtiğinin dışında seçim imkânımız yoktur.

İşte bu âyetiyle Rabbimiz kadınlara seçtiği hayatı, kıyafeti bildiriyor. Ben sizin için bunu seçtim buyuruyor. Tepeden tırnağa kadar vücutlarınızın hiçbir tarafı görülmeyecek biçimde örtünmeniz gerekmektedir. Elleriniz, yüzleriniz, bedenleriniz belli olmayacak şekilde giyinmeniz gerekmektedir. Tüm bedeninizi bir örtü içine sokup, böylece müslümanların sizi hür ve iffetli olarak tanımaları ve eziyete uğramamanız için bu sizin hakkınızda daha hayırlıdır. Ben Allah'ın benim adıma seçtiğini kabul etmiyorum, ben Allah'ın rubûbiyet ve ulûhiyet'ini kabul etmiyorum diyenler elbette illa ki böyle bir kuralı kabul etmekle zorunlu tutulmayacaklardır. Kimse onları buna zorlamayacaktır.

Ama bir toplum içinde ben müslümanım diyen, ben Allah'ın rubûbiyet ve ulûhiyetini kabul ediyorum diyen müslüman kadınlar bu konuda zorlanacaklardır. Yâni müslümanım diyen insanların hayatına toplum değil, devlet değil, modacılar değil, işin sömürüsünden yana olanlar değil, toplumu sadece dünyacı yapmak isteyenler değil, sadece bizi yaratan, bizi bu dünyaya getiren Allah şekil verecektir. Biz sadece Allah'ın istediği şekilde bir hayat yaşamak zorundayız, sadece Allah'ı memnun etmek zorundayız. Bizim üzerimizde egemen olan sa-dece Rabbimizdir. Hayatımızı takvaya bina ederek

yaşamak zorundayız. Üzerimize giyeceğimiz elbiselerimizi takvâya yönelik, takvâya uygun giymek, takvâya götürücü olarak giymek zorundayız. Yarışımız takvâ konusunda olmalıdır. Müslümanların imrenmeyeceği, yaşadıkları müslümanca bir hayattan aşağılık duygusu duymayacakları bir hayat yaşamak zorundayız.

Rabbimizin temel bir dinî emri olan tesettürü başka türlü an-layarak yasaklamaya çalışıyorlar. Efendim, bu dinî bir özellik taşımı-yor, bu siyasî bir özellik arz ediyor diyorlar. Gerçekten bu, çok utandırıcı bir durumdur. Adamlar hem din adına konuşuyorlar, din adına hüküm veriyorlar, hem de dinden habersizler. Bakın işte bu sûrede, Nisâ sûresinde ve Nûr sûresinde son derece açık bir şekilde ortaya konmaktadır.

Kimi zavallılar da; efendim, tesettür lâikliğe aykırıdır filan demeye çalışıyorlar. Halbuki lâiklik eğer din işleriyle devlet işlerinin birbirlerine karışmaması ise, elbette devlet bir müslümanın dinî inanışını koruması, ona baskı yapmaması gerekir. Öyle değil mi? Lâiklik dinsizlik değildir demiyorlar mı? Öyleyse devleti Allah ile kul arasına sokup bir müslümanın yapması gereken ibadetlerini devlet otoritesi ile engellemeye çalışmak lâikliğin ihlalinden başka neyle izah edilebilir? Şimdi Allah'ın emri gereği başını örten bir kızcağıza; eğer burada okumak istiyorsan başını açmak zorundasın demek, o müslümanı Al-lah'ın emriyle başkalarının emri arasında bir tercihle karşı karşıya ge-tirir. Böyle bir durumda Allah'a Allah'ın istediği gibi inanan, Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilen, O'nun istediği gibi bir hayat yaşamadıkça mü'min olunamayacağının bilincinde olan bir mü'min nasıl olur da Allah'ın emrini terk edip bir Rektörün veya Dekanın emrini tercih edebilir? Peygamberinin; "Allah'a isyan olan hiçbir konuda bir beşere itaat edilmez" hadisini bilen hangi müslüman açabilir başını? Lâikler istedikleri kadar lâik hocalara fetvalar verdirsinler, hiçbir müslüman onların fetvalarına inanmayacaktır.

Halbuki lâik devleti meselenin din yönü ilgilendirmemelidir. Çünkü o dinle ilgilenmeyen bir devlettir. Bıraksınlar da müslümanlar inandıkları gibi yaşasınlar. Medine yahudilerinin, İzmir'e çıkan Yunanlıların, Maraş'ı işgal eden Fransızların, Erzurum'u işgal eden Rumların yaptıklarını yapmak zorunda değilsiniz müslümanlara.

Dine inanmayanların din adına fetva vermeleri çok namuslu bir şey değildir. Meselâ şu anda A.B.D devlet başkanı; ben dini papadan daha iyi bilirim

dese, bütün Katolik dünyası ayağa kalkar, yer yerinden oynar. Ama bakıyoruz şu anda gazetecisinden simitçisine, dekanından profesörüne kadar herkes müftü kesildi. Herkes fetva ve-riyor, diyânet hariç tabii. Onlar ne zaman konuşacaklar bilmiyorum. Efendim, bu baş örtüsü dinî değil ideolojiktir. E ne olacaktı? Ben şahsen ideolojisi olmayan bir iman düşünemiyorum. Yâni eğer bir insanın bir hedefi, bir fikri, bir ideolojisi yoksa, o hayvandan farksızdır. Zira insanı hayvandan ayıran özellik onun ideolojik yönüdür. Düşünün, şu anda Ankara İlâhiyatta okumak isteyen bir yahudi, bir hıristiyan, bir de müslüman var. Kanun yahudiye de, hıristiyana da dinî ve milli kıyafetlerinizle okuyabilirsiniz diyor. Hıristiyan öğrenci eğer bir rahibeyse, ta-mamen kanmışsa, yahudi öğrenci dini inancı gereği başında bir takkeyle gelmişse herhangi bir zorlamayla karşılaşmaz. Ama dinî inancı gereği başını örterek gelen bir müslüman okula alınmaz.

Peki acaba bu şartlar altında inanmış bir müslüman ne yapmalıdır? Ne yapalım, zaruret var, başımızı açmadan bu okullarda okuyamıyoruz, biz de başımızı açıverelim mi diyeceğiz? Hayır, bu şartlarda avret yerlerini açmak haramdır. Buna zaruret demiyor dinimiz. Zaruret; yasak bir şeyi yapmadığı takdirde helâki gerekli kılan şeydir. Yapmadığı zaman ölümle karşı karşıya kalacaksa kişi, o zaman zaruret var demektir. Değilse ileride İslâm'a hizmet ederiz gayesiyle bu okullarda baş açarak okumanın zaruret kabul edilmesi mümkün değildir.

Çünkü emr-i bil'maruf farz-ı ayın olmadığı gibi, bir müslüma-nın itikadı ve ibadeti için gerekli olan ilimlerin dışındaki bilgileri tahsil etmesi de farz-ı ayın değildir. Kaldı ki mutlaka bilmeleri gereken farz-ı ayın ilimleri başlarını açmadan başka yerlerden de öğrenme imkânı vardır. İslâm'a hizmet mutlaka resmî bir okulda okumayı veya resmî bir dairede çalışmayı gerektirmez. Evet kadınların ilmi yönden yetişmeleri iyidir, ama bu bir haram işlemeyi asla tecviz etmez.

Bilindiği gibi; "mazarratı def, menfaati celpten daha evlâdır". Bu bir fıkıh kaidesidir. Dinimizde bir haramla bir emir karşı karşıya geldiği zaman, haram emirden önceliklidir. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bunu şöyle anlatır: "Ben size bir şeyi emrettiğim zaman, gücünüz yettiği kadarını yapın, bir şeyi nehyettiğim zaman da ondan kaçının." Dikkat ederseniz emirler için "gücünüz yettiği kadar" ifadesi geçerli iken, yasaklar için kesinlik söz konusudur. Meselâ ilim öğrenin der İslâm, ne kadar? Gücünüz yettiği kadar, becerebildiğiniz kadar. Ama içki içmeyin der, ne kadar? Hiç içmeyin, bir damla bile içmeyin der.

Evet, unutmayalım ki bir farzla, bir emirle bir yasak, bir haram karşı karşıya geldiği zaman, haram emirden önceliklidir. Bir harama düşmektense farz terk edilir. Avret yerini örtecek bir şey bulamayan kişi bir nehir kenarında bile olsa istincayı terk eder. Çünkü haram emre tercih edilir. Gusletmesi gerek bir kadın, eğer erkeklerden gizlenebilecek bir ortam bulamazsa guslü terk eder. Çünkü gusül farzdır, avret yerlerini başkalarına göstermesi ise haramdır ve harama düşmektense farz olan gusül terk edilir. Öyleyse velev ki şu anda bu okullarda öğrenilecek bilgiler farz-ı ayın bilgiler olsa bile, bir harama düşürecekse o ilimler terk edilir. Kaldı ki bu ilimler farz-ı ayın ilimler bile değildir.

60,62. "İkiyüzlüler, kalplerinde fesat bulunanlar, şehirde bozguncu haber yayanlar, eğer bundan vazgeçmezlerse, andolsun ki, seni onlarla mücâdeleye dâvet ederiz; sonra çevrende az bir zamandan fazla kalamazlar. Lânetlenmiş olarak, nerede bulunurlarsa yakalanır ve hem de öldürülürler. Allah'ın geçmişlere uyguladığı yasası budur ve Allah'ın yasasında bir değişme bulamazsın."

Eğer şu iki yüzlüler, eğer şu münâfıklar, eğer şu kalplerinde hastalık bulunanlar şu yapmakta oldukları bozgunculuktan, fesatlardan, şehirde kışkırtıcılık yapmaktan vazgeçmeyecek olurlarsa, yalan haber yayma eylemlerini sürdürecek olurlarsa andolsun ki Biz gerçekten seni onların üzerine süreceğiz, seni onların üzerine hücum ettireceğiz, sana güç vereceğiz de sonra orada seninle az bir süre komşu olabilirler. Çok yakın bir zaman içinde sen onların işlerini bitirir, defterlerini dürer, oradan sürer çıkarırsın. Senin o kutlu şehrinde, aydınlık şehrinde onlar bir daha hayat sürme imkânı bulamazlar.

Rabbimiz Medine'de müslümanların Allah ve Resûlü egemenliğinde yaşadıkları güzel bir ortamda yaşayan müslümanların arasında huzuru, düzeni bozmak, fitne çıkarmak, kötülüklerin yayılmasına çalışanları uyarıyor Rabbimiz. Yapmayın böyle. Bozmayın müslüman-ların huzurunu, yaymayın kötülükleri, diyor.

Eğer bu yaptıklarınıza bir son vermezseniz, Ben peygamberimi ve beraberindeki müslümanları sizin üstünüze süreceğim ve işinizi bitireceğim

buyuruyor. Rabbimiz istiyor ki müslümanların yaşadıkları şehirlerde kötülükler yaygınlaştırılmasın. İnsanlar temiz ve güzel ahlâklı olacaklar. Çok nadir bir vakâ, bireysel bir suç hemen müslüman-ların gözlerinin önüne serilmeyecek. Şu anda münâfık medyanın yaptıkları asla yapılmayacak. Yaparlarsa derhal müslümanlar onların ü-zerlerine yürüyecek ve işlerini bitirecekler. Böyle hainlerin kötü haber yaymalarına asla müsaade edilmeyecek.

Nûr sûresinde de bu konu çok hoş anlatılır. Gözleriyle görmedikleri şeyleri insanlar ulu orta konuşmayacaklar. Allah'ın örttüğünü insanlar da örtecekler. Köşede bucakta birkaç insan günâh işleyince herkes aynı konumdaymış gibi gösterilmeyecek, günâhlara prim verilmeyecek, insanlar günâhlara karşı teşvik edilmeyecek.

İşte şu anda bu münâfık haber merkezlerine kulak verilince yeryüzünde sanki bir tek iffetli insanın kalmadığı düşüncesine kapılabiliyor insanlar. Sanki herkes gece-gündüz Allah'ın istemediği bir hayatı yaşıyor zannedersiniz. Zannedersiniz ki dünyada iman kalmamıştır, dünyada iffet kalmamıştır, herkes kâfir olmuştur. Haydi ey insanlar siz ne duruyorsunuz? Siz de bu hayata gelin dercesine, alçaklar insanların kötülüklere düşmesini istiyorlar. Halbuki şu anda iffet ve hayâsıyla hayat süren milyonlarca insan var bu dünyada, bu ülkede, bu şehirde bu köyde. Tertemiz müslüman erkekler vardır, tertemiz müs-lümanlar kadınlar vardır ve hep var olacaktır Allah'ın izniyle.

Ama elbette bu yalan haber yayan münâfıklardan ve onların nifak ve fitne saçan haberlerinden, haber organlarından uzak durabilirsek kendimizi onların şerlerinden kurtarabileceğimizi unutmayalım. Ama eğer onların güdümüne girersek, onların ağlarına yakalanırsak, onların gözüyle bakmaya başlarsak kesinlikle bilelim ki, onların büyülemelerinden asla kendimizi kurtaramayacağız demektir Allah korusun. Onlar alabildiğine, güçleri yettiğince kötülüğü yayarlarken, Allah ve Resûlü'nün insanlara sunduğu din de iyiliği yaymaya devam edecektir. Müslümanlar da kötülükleri önleyip geceli gündüzlü bir eğitimle insanları kötülüklerden uzaklaştırmanın kavgasını vereceklerdir, vereceğiz inşallah.

İşte böyle Medine'de, peygamber şehrinde ve tüm müslüman şehirlerinde kötülüğün yayılması için sa'y edenler mel'ûndurlar. Kalplerinde hastalık olanlardır, iffet ve hayâ yoksunu olanlardır, münâfıklardır. Bunlar Allah'ın lânetine uğramış kimselerdir. Böyleleri nerede bulunurlarsa yakalanacaklar ve

işleri bitirilecektir. İşte Rabbimizin Peygamberine emri budur. Öldürülecekler onlar. Ey Peygamberim bak, eğer onlar kötülüklerini sürdürmeye devam ederlerse, sana ve müslümanların iffet ve hayâlarına kastederlerse, yakalanıp öldürülünceye kadar onlar takip edilecektir buyuruyor Rabbimiz. İşte bu Allah'ın daha önceki toplumlarda da uyguladığı değişmeyen bir yasasıdır. Allah'ın sünnetinde değişiklik bulamazsın. Allah Medine'de kötülüğün konuşulmamasını, kötülük yapanlar varsa bile bunların kapatılmasını, bitirilmesini istiyor.

63. "Ey Muhammed! İnsanlar senden kıyâmetin zamanını soruyorlar; de ki: "Onun bilgisi ancak Allah katındadır; ne bilirsin belki de zamanı yakındır."

Ey Peygamberim, insanlar sana kıyâmetten sorarlar. Sana saati soruyorlar. Sen de ki onlara, onun ilmi, onun bilgisi ancak Allah katındadır. Sen ne bilirsin? Sana ne bildirdi ki belki onun gelmesi çok yakındır. Belki de hemen geliverecek, sen bilir misin? Gerçekten Allah'ın Resûlü de dahil hiç kimse onun zamanını bilmiyor, bilemez; bilmesi mümkün değildir. Hattâ kıyâmetin kopuşunu ilân edecek olan İsrâfil'in (a.s) da kıyâmetin zamanından haberi yoktur. Allah'tan başka kimse bilmese de onun yakın geleceği kesindir.

64,66. "Allah şüphesiz, inkârcılara lânet etmiş ve onlara içinde sonsuz olarak temelli kalacakları çılgın alevli cehennemi hazırlamıştır. Onlar bir dost ve yardımcı bulamazlar. Yüzleri ateşte çevrildiği gün: "Keşke Allah'a itaat etseydik, keşke peygambere itaat etseydik!" derler."

Muhakkak ki Allah kâfirlere, kıyâmeti, hesabı, kitabı örterek, örtbas ederek bir hayat yaşayanlara lânet etmiştir. Ne zamanmış bu kıyâmet? Sen onu bizim külahımıza anlat ey peygamber diyerek Rasûlullah'ı sıkıştırmaya çalışanlara Allah lânet etmiştir. Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan tüm kâfirlere Rabbimiz çılgın, alevli, da-yanılmaz bir Sair azabı, ateş azabı hazırlamıştır. Onlar orada çıkmamacasına ebediyen kalacaklar ve orada onlar ne dost, ne velî, ne de yardımcı bulabileceklerdir. Onlar yüzüstü cehenneme atılırlar, tepe-taklak atılırlar.

İşte o ortamda derler ki, "bize yazıklar olsun, keşke bizler Allah ve Resûlü'ne itaat etseydik. Keşke kendi hevâ ve heveslerimizi din kabul ederek bir hayat yaşamasaydık. Keşke kendi tanrılığımız is-tikâmetinde değil de, Allah ve Resûlü'nün gösterdiği şekilde bir dünya yaşasaydık. Keşke Rabbimizin kitabını ve elçisinin sünnetini diskalifiye etmeseydik!" Yüzleri kömür olmuş, akılları

başlarına gelmiş böyle diyorlar. Geçmiş olsun, bunu bugün diyeceklerdi, bugün anlayacaklar ve ona göre bir hayat yaşayacaklardı.

Öyle değil mi? Bugün geriye dönme imkânımız var, bugün müslümanca bir hayat yaşama imkânımız, bugün Allah ve Resûlü'ne itaat imkânımız vardır. Ama bugün Allah'ın bu âyetleriyle beraber olup aklımızı başımıza almazsak, yarın bunu diyenlerden olacağız Allah korusun.

67,68. "Ve yine derler ki, ey Rabbimiz, doğrusu biz sâdât ve küberamıza itaat ettik te onlar bizi yanlış yola götürdüler. Ey Rabbimiz onlara azabın iki katını ver ve kendilerini büyük bir lânetle, lânetle."

Yine diyecekler ki, Rabbimiz, biz Seni bırakmış da efendilerimize, büyüklerimize, siyasîlerimize itaat etmiştik. Biz örnek olarak Re-sûl'ünü bırakmıştık ta kendimize başka örnekler arayışı içine girmiştik. Büyük bildiğimiz, önder bildiğimiz, lider tanıdığımızı bulmuş, bizi Seninle çatışmaya sevk eden, bizi Sana kulluktan koparıp kendilerine kulluğa çağıran, bizi Senin yasalarına uymaktan uzaklaştırıp kendi yasalarına itaate zorlayan kimselere itaat etmiştik. Aksi takdirde insanları Allah'ın yoluna çağıran, Allah ve Resûlü'ne itaate çağıran kim olursa olsun, bir çocuk bile olsa ona itaatte bir sakınca yoktur. Bizi Allah'ın emirleriyle, Rasûlullah'ın istekleriyle karşı karşıya getiren her müslümanın uyarısına kulak vermek zorundayız.

Bizi Allah ve Resûlüyle karşı karşıya getiren kim olursa olsun, ne olursa olsun onlara itaat etmemeliyiz. Böylelerine itaat ettiğimiz zaman cehennemle karşı karşıya kalacağımızın uyarısını alıyoruz bu âyetlerde. Allah ve Resûlü'nü bir tarafa bırakıp ta böylelerine itaat edenlerin serzenişlerini duyuyor ve şahit oluyoruz.

Bakın iki şey söylüyorlar: Birincisi, "keşke Allah ve Resûlüne itaat etseydik. Keşke Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine tâbi olsaydık." İkinci serzenişleri de, "keşke sadat ve kübaralarımıza itaat etmeseydik. Keşke efendilerimize, seyyidlerimize, liderlerimize, büyüklerimize, hahamlarımıza, papazlarımıza itaat etmeseydik. Biz onlara itaat ettik, onlar da bizi yoldan saptırdılar. Biz ya Rabbi, Senin ve Resulünün istediği şekilde bir hayat yaşamak istedik, ama onlar bizi Sana ve Resûlü'ne alternatif bir yola götürdüler. Ey Rabbimiz, onlara, o bizi azdıranlara, saptıranlara azaptan iki kat ver ve onlara büyük bir lânetle lânet et ya Rabbi!" diyorlar.

Öyleyse gelin akıllarımızı başlarımıza alalım da ne biz başkalarına lânet okuma durumunda olalım, ne de birilerinin lânet okuyacağı bir duruma düşelim.

Gelin bugünden aklımızı başımıza alalım da, Allah ve Resûlü'ne itaat edelim. Allah ve Resûlü'nden başkalarına itaat edip te cehennemle karşı karşıya kalanlardan olmayalım. Biz in-sanları Allah ve Resûlü'nün yolundan saptıranlardan olmayalım ki bi-ze bunlar denmesin, insanlar yarın bize lânet etmesinler.

Ya da başkaları bizi saptırmasınlar, sapanların, sapıkların peşinden gitmeyelim ki, biz onlara lânet okuyacak bir duruma düşmeyelim inşallah. Akıllı olan insan "keşke, keşke" demez, diyeceğini bugünden der, bugünden Allah ve Resûlü'ne itaat eder ve yarın lânet okuyacağı insanların peşine bugünden düşmez.

69,70,71. "Ey İnananlar! Mûsâ'yı incitenler gibi olmayın. Nitekim Allah onu, söylediklerinden beri tutmuştu. O, Allah'ın katında değerli bir kişiydi. Ey İnananlar! Allah'tan sakının, dürüst söz söyleyin de Allah işlediklerinizi kendinize yararlı kılsın ve günâhlarınızı size bağışlasın. Kim Allah'a ve Peygamberine itaat ederse, şüphesiz büyük bir kurtuluşa ermiş olur."

Ey iman edenler, sakın sizler Mûsâ'ya eziyet edenler gibi olmayınız. Peygamberinize karşı dürüst söz söyleyin. Onlar peygamberleri Mûsâ'ya (a.s) karşı eksiklik nispet ediyorlardı, bir beşer olarak Allah onun tüm bu eksikliklerden uzak olduğunu ortaya koyuverdi. O, Allah yanında gerçekten seçkindi, seçkinlerden ve kurtuluşa erenlerdendi.

Öyleyse ey iman edenler, Allah'a karşı takvalı olun, Allah için muttakî olun, hayatınızı Allah için yaşayın. Nasıl giyineceksiniz? Nasıl evleneceksiniz? Nasıl dâvet yapacaksınız, dâvete nasıl gideceksiniz? Orada ne yapacaksınız? Ne kadar kalacaksınız? Analarınızla, diğer kadınlarla nasıl konuşacaksınız? Tüm bu konularda Allah'la yol bulun, Allah'ın istediği gibi davranın. Tüm hayatınızı Allah belirlesin. Allah buyursun siz yapın, Allah yasaklasın siz kaçının! Allah vekildir. Allah sizin adınıza en güzel kararlar alandır. Allah hak bir dosttur. Ondan daha güzel sizin hakkınızda karar verecek yoktur. Onun için doğru söz söyleyin, güzel söz söyleyin. Doğru söz, hak söz O'nun kitabının sözleridir.

Öyleyse konuştuğunuz zaman O'nun kitabıyla konuşun. O'nun âyetlerine uygun konuşun. Kendi hevâ ve heveslerinize göre konuşmayın. Allah'ın her an sizi görüp gözettiğini, her an Allah'ın imtihanında olduğunuzu unutmayın. Allah'ı unutmuş, Allah'ın kitabını terk etmiş, Allah'la savaşanlarla karşı karşıya olduğunuzu da unutmayın. Allah'ı diskalifiye etmek isteyen, Allah'a yetki

sınırlaması getirmek isteyen bir dünyayla karşı karşıya olduğunuzu unutmayın. Bu dünya bizimdir, bu dünyada yetki bizdedir diyen tağutlarla karşı karşıya olduğunuzu unutmayın. Gelin tercihimizi güzel yapalım. Gelin tercihimizi Allah ve Resûlünden yana yapalım. Allah karşıtı güçlerin gücü, hükmü bu dünyada bitecektir.

Yarın Allah'ın hükmüyle, Allah'ın sorgulamasıyla karşı karşıya geleceğiz. Herkes hesaba çekilecek, ama kimse Allah'ı hesaba çekemeyecektir. Güç ve kudret sahibi O'dur. Sözü dinlenecek, yasaları uygulanacak sadece O'dur. O'na kulluk edenler, O'nu dinleyenler, O'nun istediği gibi bir hayat yaşayanlar yarın birbirlerini lânetlemeyecekler. Allah'ın dostlarının şikâyet edileceği başka hiçbir mercî de yoktur. Aman ha çabuk bitecek şu dünya sebebiyle Allah ve Resûlü'ne itaatten uzaklaşmayalım. Böylece dünyamızı da âhiretimizi de karartmayalım.

Hayatınızı Allah için yaşayın, doğru söz söyleyin, hak söz söyleyin de, Allah'ın ve Resûlü'nün sözcüsü olun da Allah sizin amellerinizi ıslah etsin, Allah sizin amellerinizi başarıya ulaştırsın. Allah sizi kendinizle, amellerinizle barışık hale getirsin. Sizin kusurlarınızı, günâhlarınızı bağışlasın. Kim Allah ve Resûlü'ne itaat ederse, muhakkak ki o büyük bir başarıyla başarmış demektir, kurtuluşa ermiş de mektir. Başarılı olma yolu Allah ve Resûlü'ne itaatten geçmektedir. Eğer Allah ve Resûlü'ne itaat edersek, kesinlikle bilelim ki başaranlardan, kurtulanlardan olacağız. Aksi takdirde kesinlikle kaybedenlerden olacağız Allah korusun.

72. "Doğrusu Biz, sorumluluğu göklere, yere, dağlara sunmuşuzdur da onlar bunu yüklenmekten çekinmişler ve ondan korkup titremişlerdir. Pek zalim ve çok cahil olan insan ise onu yüklenmiştir."

Muhakkak ki biz emâneti göklere, yere, dağlara sunduk, ar-zettik, teklif ettik. Onlar, o gökler, yerler, dağlar onu yüklenmekten, onu kabulden yüz çevirdiler. Ondan tedirgin oldular. Ondan korkup titrediler. Nasıl olur da biz bu ağır yükü, bu zor yükü yüklenebiliriz, nasıl olur da biz bu yükün altından kalkabiliriz, dediler. Ama insanoğlu onu yükleniverdi.

Ey insanoğlu dikkat et! Ey insan cinsi iyi anlayın! Bakın göklerin, yerin ve dağların yüklenemediği, korkup kaçındığı bir yükü, bir sorumluluğu sen yüklenmişsin. Sen almışsın, sen kabullenmişsin. Peki insan oğlunun sırtına aldığı bu yük, bu sorumluluk nedir? Bu emânet iradedir, sorumluluktur, özgür bir şekilde hakla bâtıl arasından, imanla küfür arasından, kullukla, itaatle isyan arasından birini seçmektir. Müslüman ya da kâfirlikten birini tercih etmektir.

Allah'a itaat ya da isyandan birini seçmektir. Zaten bu dünyanın, dünyadaki bu hayatın temeli de bunun üzerine bina edilmiştir.

Eğer bizler de bunu kabul etmemiş olsaydık, bizler de tıpkı şu kabul etmekten çekinen varlıklar gibi iradesiz olurduk, sorumluluğumuz olmazdı, yükümüz olmazdı. Allah bizi niçin yaratmışsa, bize nasıl bir görev yüklemişse sadece onu bilir, sadece onu yapardık ve ondan başkasını tercih yetkimiz olmazdı. Secde halinde olurduk hep Rab-bimize. Ama şimdi öyle bir sorumluluk almışız ki, bu ya bizi göklerin, yerlerin, dağların, taşların ulaşamayacağı cennetlere götürecek, ya da bizi meleklerin bile bize secde etmelerine kadar götürecek. Tüm bu varlıkların bizi efendi bilip bize teslim olmasına kadar götürecek, ya da bu emânet bizi hayvanlardan, dağlardan, taşlardan daha aşağı mahlûklar yaparak cehennemin dibine kadar götürecektir.

Unutmayalım ki bu durumu kendimiz seçtik, kabullendik. Herkese arz edilen bu yükü, bu sorumluluğu sadece insan kabul etmiş. Tabiî Allah bizi bunu kabul edecek şekilde yarattı, büyük irade O'dur ve biz de işte bu büyük iradenin doğrultusunda bu sorumluluğu yüklenmeyi kabul ettik. Evet ya Rabbi, bu yükü biz kabul ettik, İslâm yükünü, kulluk yükünü, risâlet yükünü, yeryüzünde senin halîfen olma yükünü ver bize, dedik.

Eğer biz kendi irademizle kabullendiğimiz bu emânete riâyet edersek, irademizi, seçimimizi kulluktan yana, itaatten yana, İslâm-dan yana kullanır, Allah ve Resûlü'nün istediği bir hayatı, kendi irademizle aldığımız bu yükün bilincinde bir hayat yaşarsak, kesinlikle kazananlardan olacağız, dünyanın en şerefli, en akıllı konumunda olacağız ve sonuç dünyada güzel bir hayat, âhirette de cennet olacaktır. Ama Allah'ın göklere, yerlere, dağlara teklif ettiği bu emâneti yüklenmekle birlikte, bu sorumluluğun altına girmekle birlikte hain olur, emânete hıyanette bulunur, Allah'a isyanı tercih eder, Allah'ın verdiği bu iradelerimizle Allah'a savaş açar, yeryüzündeki hiçbir insana bile kafa tutmaya gücümüz yetmezken Allah'a kafa tutmaya kalkışırsak, o zaman da zalim, cahil oluruz ve kendi belâmızı kendimiz buluruz Allah korusun.

(Burada irade ve emanetle ilgili dinleyicilerden bir soru soruldu)

Arkadaşımızın sorduğu soruyla alâkalı şunları söyleyelim inşallah: Emanet; tekâlüf-i ilâhiyedir. Farz, vacip, sünnet, haram, mekruh gibi C. Hakkın dininin evamiri ve nevahisidir. Emanet; kulun mükellef olabilme özelliğidir. Emanet; esas itibariyle irade demektir, seçim gücü demektir. Çünkü irade kişinin sorumlu tutulmasının temel kaynağıdır. Yâni irade olmasa kişiyi yaptıklarından

ve yapmadıklarından ötürü cezalandırmak veya mükâfatlandırmak abes olacaktır. Çünkü irade olmasaydı zaten yapmak zorunda olacaktı o yaptıklarını. Melek öyledir. Aslında insanın fiillerini yaratan, her şeyi yaratan Allah'tır, ama biz Allah'ın bizim adımıza neleri yaratmasını istememiz sebebiyle sorumluyuz. Meselâ namaz kılan bir mü'minin namaz kılma eylemini, gücünü yaratan da, içki içen birinin içki içme gücünü, eylemini yaratan da Allah'tır. Yâni günâhı da, sevabı da yaratan, bunları işleyen kişilere güç ve imkân veren Allah'tır. Lâkin insan kendisiyle alâkalı neyin yaratılmasını istemişse, iradesini ne tarafa kullanmışsa elbette onun karşılığını görecektir. Ondan sorumludur.

Ama yine bilelim ki, bizim adımıza yaratılan her şey bizim ira-demizle olmamaktadır. Meselâ bizler iradelerimizle çocuğumuz olsun istiyoruz, çok malımız olsun istiyoruz, ama bazen bunlar verilmeyebiliyor. Ama eğer bu isteklerimiz hayırlı şeylerse elbette bu isteklerimizin sevabını göreceğiz. Meselâ irademizle aman çocuğumuz olmasın diye her türlü İslâm dışı tedbire baş vurup dururken, sonunda istemediğimiz halde çocuğumuz olmuşsa, istemediğimiz için onun sevabından mahrum kalacağız. Veya meselâ bir müslüman içki içmek istemiyor. İradesini bu yönde kullanıyor. Ama buna rağmen birileri onun şakağına tabancayı dayayarak ölüm tehdidiyle zorla içirmişse, elbette o müslüman zoraki icra ettiği bu eyleminin karşılığını içki içmemiş olarak görecektir.

Sorunun ikinci bölümü, emanetin kaldırılacağına dair hadisti değil mi? Benim bildiğim bu hadisi bize nakleden sahabe Huzeyfe efendimizdir. Resûlullah aleyhisselâmın mümtaz ashabından birisidir. Allah'ın Resûlü bu zata bazı sırları söylüyordu. Bu zat der ki; ben peygamberimize hep fiten konularından sorardım. İşte o hadislerinden birisi olarak Resûlullah efendimiz bana; "bir gün gelecek yeryüzünden emanet kaldırılacak" buyurdu der. Bunu nasıl anlayacağız? Sanki bir adam uyur ve onun kalbinden emanet duygusu kaldırılır. Sonra onu görürsün ve zannedersin ki onda emanet duygusu vardır. Halbuki zerre kadar bir emanet duygusu kalmamıştır onda. Ancak emanetten bir iz kalmıştır. Bundan sonra insanlar o hale gelmişlerdir ki; alış veriş ederler, fakat hiç birisinin emaneti eda etme niyeti yoktur. Öyle ki falan kabilede, filan şehirde emin birisi varmış denecek ve parmakla gösterilecek kadar az kalacak.

İşte şu anda bakıyoruz, adam babasına bile kazık atıyor. Herhangi bir kimse hakkında; o adam ne kadar iyidir denir, halbuki kalbinde emanet duygusunun büyüklüğü şöyle dursun, varlığından bile söz edilemez. Dün; yahu filan şehrin valisi ne kadar iyi, benim hakkımı falanlardan alıverdi denirken,

bakıyoruz bugün valisi hırsız, polisi hırsız, bekçisi hırsız. Hakkını alıvermek şöyle dursun, imkân bulsa kendisi yiyecek durumda. Öyle değil mi? Alış veriş müslümanla yapılır. Ama şu anda ciğeri beş para etmeyen yahudileri tercih ediyor insanlar. Bunun sebebi Müslümanlarda emanet duygusunun pörsümesi değil de nedir?

Acaba Rabbimiz niye böyle yaptı? Niye bize özgürlük verdi? Niye bize diğer varlıklardan farklı olarak seçim hakkı tanıdı? Niye bu emâneti bize yükledi? Niye bu emânete biz talip olduk? Şunun için:

73. "Bunun sonucu olarak, Allah, ikiyüzlü erkek ve kadınlara, Allah'a ortak koşan erkek ve kadınlara azap verecektir. Allah inanan erkek ve kadınların tevbelerini kabul buyuracaktır. Allah bağışlar ve merhamet eder."

Münâfık erkekler ve kadınlar, iki yüzlü erkek ve kadınlar Allah tarafından azap görsünler diye. Müşrik erkekler ve müşrike kadınlar da bu cezayı görürlerken kimseyi suçlamasınlar, suçu kimseye atmasınlar diye. Mü'min erkek ve kadınların da tevbelerini, dönüşlerini, kulluklarını Allah kabul etsin diye işte Allah bu emâneti bize yüklemiştir, ya da kendi özgür iradelerimizle biz bu emâneti yüklenmişizdir.

İşte hayat bu emânetin yükü üzerindedir. Bu emânetin yükü bizim belimizi çökertecektir. Eğer Rabbimiz yüklendiğimiz bu emânet yükünü bizim için kolaylaştırmazsa işimiz zordur. Ama Rabbimiz bize yardım eder de bu emânete riâyet ederek bir hayat yaşamaya muvaffak kılarsa o zaman bilelim ki melekler bizim önümüzde eğilecekler, meleklerden, dağlardan, taşlardan, göklerden, yerlerden üstün olacağız. Onların tamamı bizim emrimize verilmiş olacaktır. Aksini yaparsak da aşağıların aşağısına, esfel-i sâfilîne, hayvanlardan daha aşağılara inmiş olacağız.

Bu yükü bize yüklerken Rabbimiz Gafûr ve Rahîmdir. Bize rahmetiyle, merhametiyle, mağfiretiyle muamele etmektedir. İşte böyle bir Allah'a ancak hamd edilir, böyle bir Allah ancak yüceltilir ve kendisine kulluk edilir. Büyük O'dur, Allahu ekber! Noksan sıfatlardan münezzeh O'dur, sübhanallah. Hamd O'nadır, velhamdü lillahi Rab-bi'l âlemin.

- 34 -

SEBE' SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 34, nüzûl sıralamasına göre 58, mesânî kısmının birinci sûreler grubunun altıncı sûresi olan Sebe' sûresi Mek-ke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 54'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan

Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Rasûlüne ve Onun pâk aile halkına ve ashâbına olsun. Rabbi-miz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Bu âyetler kitabımızın 34. sûresi, Sebe’ sûresinin âyetleridir. Sebe’ sûresi muhtevasından da anlaşıldığı gibi Mekke’de, Mekke döneminin ortalarında Rasûlullah Efendimizin getirdiği mesajın toplum tarafından duyulmaya başlandığı, Müslümanların Müslümanlıklarından ötürü toplumda yavaş yavaş alaya alınmaya, dışlanmaya başlandıkları bir dönemde nâzil olmuş 45 âyetlik bir sûredir.

Sûrede vahiyle muhatap olan Mekkeli müşriklerin kabullenmekte zorlandıkları, alay konusu yaptıkları, istihzâ ederek peygambere sordukları tevhid, âhiret, nübüvvet konuları son derece açık ve net ifadelerle gündeme getirilir. Rasûlullah Efendimizin getirdiği Allah ya-salarına karşı çıkan, reddeden kâfirler hem dünyada hem de âhirette çok kötü âkıbetlerle uyarılır. Kendilerine yeryüzünde halifelik verilen, çok büyük mülk ve saltanat verilen Dâvût ve Süleyman’ın (a.s) Allah’a kullukları, teslimiyetleri gündeme getirilerek Mekkeli güçlüler kulluğa dâvet edilir. Güç ve kudretin tümüyle Allah’a ait olduğu vurgulanarak böyle güç ve kudret sahibi olan, Allah’a kulluğa yanaşmayan, Allah’la çatışma içine giren Sebe’ halkının helâki anlatılır. Ölüm, ölüm sonrası hayat, diriliş, hesap, kitap gündeme getirilir.

Evet, Mekke döneminin ilk yıllarında nâzil olmuş 54 âyetlik bir sûreye baş vurduk. Bizi bilgilendirmesi, bize yol göstermesi, bizi Rab-bin razı olacağa bir hayata götürmesi için bu mübârek sûreye müracaat ettik. Bakalım bize neler öğretecek, bizi elimizden tutup nerelere götürecek? İnşallah tanımaya çalışacağız.

Az evvel de ifade ettiğim gibi Mekke döneminin ilk yıllarında, henüz dâvete karşı amansız işkence ve terör eylemlerinin başlamadığı, sadece yalanlama, reddetme ve alaya almaların yeni yeni baş-ladığı bir dönemde inmiştir sûre.

Sûrenin ana konuları olarak şunları sıralayabiliriz: Mekke müşriklerinin henüz yeni tanıyıp reddetmeye çalıştıkları tevhid, âhiret ve risâlet konuları ele alınıp ispat edilmektedir. Mekkelilerin itirazlarına bazen itiraz konuları tek tek ele alınarak cevap verilmekte, bazen de hiç değinilmeden cevap verilmektedir. Cevaplar genellikle talimat, ö-ğüt verme, delil getirme ve tartışma şeklinde yapılmaktadır. Ele alınan konulara tarihten örnekler sunulmaktadır. Meselâ Dâvûd ve Süleyman aleyhimesselâmların kıssalarıyla insanlar yüz yüze getirilmektedir.

Bu kıssalarla insanlara şu mesajlar sunulmaktadır: Ey insanlar, düşünsenize, sizden önce Dâvûd ve Süleyman peygamberlere sizin şu anda rüyalarınızda bile göremeyeceğiniz büyüklükte

ekonomik güç ve siyasal iktidar verilmişti. Yeryüzünde hiç kimseye verilmedik imkânlar lütfedilmişti. Bu imkânlarına rağmen onlar Rablerini unutmamışlardı. Sahip olduklarıyla asla gurur ve kibre kapılmamışlar, tüm bu nimetlerin sahibine karşı şükür içinde yaşamışlardı. Böylece bu dünyada şerefli bir hayat yaşayarak cennete gitmişlerdir. Ama beri tarafta yine tarihte servetlerine, imkân ve güçlerine güvenerek tıpkı sizin şu anda sergilediğiniz tavırları sergileyenler de olmuştur. Allah'ın verdiklerini O'na kullukta kullanacakları yerde isyan ve çatışmada kul-lanan bu tipler de bu dünyada rezil rüsva olmuşlar, hor hakir mahluklar olarak cehenneme yuvarlanıp gitmişlerdir.

İşte bunun en güzel örneği Allah'ın helâk yasasının mahkumu olan Sebe' halkıdır. Onların durumunu göz önünde bulundurarak ken-diniz için hangi yolun daha hayırlı olduğunu iyi belirleyin. Her şeye egemen olan Allah'la barışık, tevhid inancına sımsıkı bağlı bir hayat mı, yoksa küfre, şirke ve inkâra dayalı bir yaşam biçimi mi? Öteler âleminde cennet ve şerefli bir hayat mı, yoksa cehennemde dayanıl-maz azapların içinde zelil bir durak mı? Bunu çok iyi düşünüp karar verin diyen uyarılar yapılmaktadır.

Şimdi Allah Teâlâ'ya hamd ile başlayana, ilk âyetlerinde, O'nun kâinatta var olan her şeyi ilmiyle kuşatmış olduğu, göklerin ve yerin derinliklerinde olan zerrelerin dahi onun bilgisi dahilinde bulunduğu gerçeği ortaya konulduktan sonra, kâfirleri inkâr etmekte oldukları ve gerçekleşmesini imkansız buldukları kıyametin mutlaka vuku bulacağı, küfredenler öldükten sonra tekrar dirilme konusunda şaşkınlık ve hayret içerisinde toprakta yok olan bedenlerin dirilmesinin mümkün olmadığını zannetmekte oldukları, onların büyük bir aldanma ve şaşkınlık içerisinde peygamberin getirmiş olduğu kitaba itirazda bulunurken nasıl bir basiretsizlik içerisinde gerçekleri inkâr ettikleri dile getirilen sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yapalım:

"Onlar, gökten ve yerden önlerinde ve arkalarında olanı gör-müyorlar mı? Eğer dilersek, onları yere geçirir veya üzerlerine gökten parçalar düşürürüz. Şüphesiz bunda Rabbine yönelen her kul için elbet bir ibret vardır" (9)

Sûre bu gerçekleri dile getirdikten sonra, Davud (a.s)'ın ailesinden bahseden kıssayı anlatmakta ve insanların bundan ibret alması gerektiğini bildirmektedir. Allah Teâlâ, Davud (a.s) ve Süleyman (a.s)'ı çeşitli nimetlerle rızıklandırmış ve onlara bir çok hârikulâde kuv-vetler vermişti. Süleyman (a.s)'a, uzak mesafeleri çok kısa zamanda katetme vb. özelliklerin yanında cinlere de hükmetme gücü verilmişti. Cinler onun hizmetinde çalışır ve kesinlikle emrinin dışına çıkamaz-lardı. Allah Teâlâ, Davud (a.s)'ı ve Süleyman (a.s)'ı vermiş olduğu ni-metler karşısında şükreder bulmuştu. Ancak Allah Teâlâ, şükreden kimselerin gerçekten az olduğunu Davud (a.s) ailesine hitab ederek diğer insanlara bildirmek istemiştir: "...Ey Davud ailesi! Allah'ın nimetlerine şükretmek için çalışın. Kullarımdan hakkıyla şükreden pek azdır" (13).

Eski çağlardan beri bir takım insanlar, cinlerin gaybı bildiklerine ve onlarla irtibat kurabilen kimselerin gayb hakkında bilgiler edindiklerine inanmaktadırlar. Bu inanış bazı toplulukların cinlere tapınmalarına ve onları kendilerine ilâhlar edinmelerine sebep oldu. Öte taraftan kendilerine tapınılan cinler, insanların bu şekilde kendilerine yönelmeleri karşısında büyüklük ve ululuk sahibi olduklarını zannederek, Allah Teâlâ'ya karşı isyanlarında daha da azgınlaşıyorlardı. Kur'-an-ı Kerim'de bu durum şu şekilde haber verilmektedir: "Gerçekten insanlardan bazı kimseler cinlerden bazı kimselere sığınırlardı da on-ların cüret ve azgınlıklarını arttırırlardı" (el-Cin, 72/6). Allah Teâlâ cinler hakkında beslenen batıl inançların asılsızlığını Süleyman (a.s) ın ölümünden sonra, emri altında zorunlu olarak çalışan cinlerin onun ölmüş olduğunu uzun zaman fark edemeyişlerini örnek göstererek or-taya koymaktadır: "Süleyman'ın ölümüne hükmettiğimiz zaman, öldüğünü cinlere ancak asasını yiyen bir haşere gösterdi. Süleyman yere düşünce cinlerin durumu anlaşıldı ki, eğer onlar gaybı bilmiş ol salardı, öyle küçük düşüren bir azap içinde kalıp durmazlardı" (14).

Peşinden sûreye adını veren Sebe kavminin içinde bulunduğu nimetlere nankörlük edip, sapıtmaları sonucu "Arim" seli ile helak edi-lişlerinin anlatıldığı bölüm yer almaktadır: Sebe'liler Allah Teâlâ tarafından çeşitli rızıklarla rızıklandırılmış olarak bolluk ve refah içerisinde yaşıyorlardı: "... Onlara; "Rabbinizin rızıklârından yeyin de O'na şükredin. İşte hoş bir memleket ve bağışlayan bir Rab" (15) denilmişti. Ayrıca onlara ülkelerini mamur hale getirmeleri için imkanlar verilmişti. Sebeliler, birbirinden bakıldığında görülen güzel şehirlerde yaşamakta ve şehirler arasında hiç bir zorlukla karşılaşmadan rahatlıkla dolaşmaktaydılar. Ancak onlar bu nimetlere şükredecekleri yerde, nankörlük edip yüz çevirdiler: "Fakat onlar yüz çevirdiler. Bunun üzerine biz de onların üstüne "Arim" selini gönderdik. Onların bahçelerini acı meyveli, ılgınlık ve içinde biraz da sedir ağacı bulunan iki bahçeye çevirdik. Nankörlüklerinden ötürü onları işte böyle cezalandırdık. Biz, hiç nankörlerden başkasını cezalandırır mıyız?" (16-17).

Sebelilerin nankörlük edip, sapıtmalarının sebebi, şeytanın kalplerine soktuğu şüpheyi onlara tasdik ettirmesiydi. Allah Teâlâ, şeytanın hiç bir yaptırım gücüne sahip olmadığını, sadece vesvese verebildiğini ve bunun, gerçekten iman edenler üzerinde bir tesirinin söz konusu olmadığını bildirmektedir: "Gerçekte İblis, onlara zannını tasdik ettirdi. Mü'minlerden bir grup hariç, onlar İblis'e uydular. Halbuki İblis'in onların üzerinde hiç bir nüfuzu yoktu. Ancak biz, âhiret gününe iman edenle, ondan şüphe edeni ortaya çıkarmak için ona vesvese verme fırsatı verdik. Senin Rabbin her şeyi koruyandır" (20-21).

Peşinden gelen âyetlerde Allah Teâlâ müşriklerin inançlarını sorgulamakta ve onların ilâh olarak tapındıkları şeylerin hiç bir güce sahip bulunmadığını çeşitli misaller vererek ortaya koymaktadır: "Sen müşriklere şöyle de: Allah'ı bırakıp da O'nun ortağı olduğunu iddia et-tiğiniz şeyleri yardıma çağırın. Onların göklerde ve yerde size zerre miktarı zarar veya fayda vermeye güçleri yetmez. Onların göklerde ve yerde Allah'la bir ortaklıkları yoktur. Allah'ın da onlardan bir yardımcısı yoktur" (22).

Allah Teâlâ kâfirlerin, inkâr etmede öne sürdükleri şeylerin tutarsız ve gerçek dışı olduğunu ortaya koyduktan sonra Resûlullah (s.a.s)'e hitaben şöyle buyurmuştur: "Biz seni Ancak bütün insanlara bir müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların sonraki azabı yalanlamaları karşılığında âhirette içine düşecekleri acıklı durumları dile getirilirken, onların, kendilerini sapıtmakla suçladıkları kimselerle olan diyaloglarının ümitsizlik içerisindeki tablosu çizilmektedir. İnkâr eden zayıf ve güçsüz kimseler, o günde itaat ettikleri güçlü kimseleri ve tabi oldukları yöneticilerini suçlayarak onlara acı içerisinde sitem edeceklerdir. Ancak, müstekbirler onların bu iddialarını reddederek suçlamaları kabul etmeyeceklerdir: "Büyüklük taslayanlar (müstek-birler) de zayıfların (mustaz'afların) sözlerini reddederek; "Size hidayet gelince, sizi ondan biz mi alıkoyduk? Bilakis siz suçluydunuz" derler" (32).

Müstekbirler, insanlığı kurtuluşa erdirecek olan ilahi vahyin onlara ulaşmasını engellemek ve etkisiz bırakmak için her dönemde değişik yöntemler uygulamışlar ve bu işin başını çekmişlerdir. Bu gerçek, mustazafların, suçlu olduklarını kabul etmeyen müstekbirlere ve-recekleri cevapta açık bir şekilde vurgulanmaktadır: "Zayıflar, büyüklük taslayanlara; Bilakis gece gündüz tuzaklar kurmanız bizi alıkoydu. Çünkü siz Allah’ı inkâr etmemizi ve O'na ortaklar koşmamızı emrederdiniz" derler" (33).

Tarih boyunca Allah'ın peygamberlerini yalanlayanların en önde gelenleri her zaman dünyevî bakımdan kendilerinde bir üstünlük görenler olmuşlardır: "Biz her hangi bir ülkeye bir uyarıcı göndermişsek, oranın zengin ve şımarık ileri gelenleri (mutraflar) mutlaka; "Biz, sizin getirdiklerinizi inkâr ediyoruz" dediler" (34). Allah Teâlâ, bu zümrenin dayandıkları mal ve mülklerin gerçek sahibinin kendisi olduğunu ve bunlara sahip olmanın tek başına bir üstünlük sebebi olmadığını ve rızkın kendi elinde bulunduğunu bildirdikten sonra tekrar, insanların cinlere (şeytanlara ibadet edip, onlardan bir şeyler istemelerinin ne kadar büyük bir sapıklık olduğu

gerçeğini vurgulamakta, peşinden de, kâfirlerin kendilerine okunan âyetler karşısında aldıkları tavır belirtilmektedir. Onları tarih boyunca iman etmekten yüz çevirten şeylerin en önde gelen sebeplerinden biri, babalarının batıl dinlerini terk etmek istememeleri ve bu dinleri sorgulamadan mantıksız bir şekilde onlara bağlı kalmak istemeleridir:

"Kâfirler âyetlerimiz apaçık olarak okunduğu zaman, Bu sizi, babalarınızın taptığı şeylerden alıkoymak isteyen bir adamdan başka bir şey değildir" dediler" (43). Allah Teâlâ, Resûlullah (s.a.s)'e ve onun şahsında onun yolundan giden İslâm tebliğcilerine hitab ederek, inkârda diretmeleri ve kendilerini İslâm'a çağıran kimselerin ısrarlı tu-tumlarının altında bir şeyler arayarak onları itham etmeleri karşısında vermeleri gereken cevabı sunmaktadır. Bu cevap aynı zamanda müs-lümanın dinini diğer insanlara ulaştırırken gözetmesi gereken şeyin yalnızca Allah Teâlâ'nın rızası olması gerektiğini de ortaya koymaktadır:

Şöyle de: "Sizden herhangi bir ücret istemişsem o sizin olsun! Benim ücret ve mükafatım yalnız Allah'a aittir. O her şeye şahittir" (47).

İslâm nurunun ortaya çıktığı yerde, diğer bütün düşünce ve inanç sistemlerinin asılsız ve geçersizliği net bir şekilde insanların gözleri önüne serilecektir. Dolayısıyla, inkârcıların bütün çabalarına rağmen İslâm'ın gerçekliği hiç bir zaman örtbas edilemeyecektir: "Sen onlara şöyle de: "Hak geldi, batıldan bir eser kalmadı, bir daha geri dönmez" (49).

Sûrenin son âyetleri, İslâm düşmanlarının âhirette gösterecekleri pişmanlıkları ve bu pişmanlıkların onlara bir fayda vermediği gibi, müstahak oldukları Cehennem azabından da kurtulmalarını sağla-ayacağını açıklamaktadır: "O zaman onlar "Hakka iman ettik" derler. Fakat, âhiret gibi dünyaya çok uzak bir yerden imana nasıl ulaşırlar? Halbuki onlar daha önce onu inkâr etmişlerdi. Uzak bir yerden gayba atıp tutuyorlardı" (52-53).

Sûre, müşriklerin, âhiret gününde arzuladıkları şeylere ulaşmalarının mutlak anlamda engellenmesi sonucunda içine düşecekleri mahrumiyet halini zikrederek son bulmaktadır. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

1. "Hamd, göklerde olanlar ve yerde bulunanlar kendisinin olan Allah'a mahsustur. Hamd, âhirette de O'na mahsustur. O, Hakîmdir, her şeyden haberdardır."

Hamd, övgü, senâ, kulluk Allah'a aittir. Kitabımızın sûrelerinin bir kısmı böyle Rabbimize hamd ile başlar. Fâtihâ elhamdü lillah'la başlar, En'âm elhamdü lillah'la başlar, Kehf elhamdü lillah'la başlar, Fâtır ve Sebe' sûreleri elhamdü lillah'la başlar. Hamd sadece Allah'ın hakkıdır. Hamd edilmeye, övülmeye, kendisine kulluk edilmeye lâyık sadece Allah'tır. Çünkü göklerin ve yerin mülkü O'nundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Göklerde ve yerde canlı-cansız, bildiğimiz-bilmediğimiz ne varsa hepsi mülktür, Mâlik de O'dur. Elhamdülillah ki, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibi Allah'tır.

İşte böyle mülke sahip olan bir Allah hamd edilmeye lâyıktır. Hamd sadece O'na yapılır. Övülmeye lâyık, sevilmeye, şükredilmeye, kulluk edilmeye lâyık, teslim olunmaya, itaat edilmeye, sözü dinlenmeye, arzuları, yasaları uygulanmaya lâyık olan sadece Allah'tır. O'n-dan başka hiçbir kimsenin hamde, şükre, övgüye, kulluğa hakkı yoktur. Hamd, Allah bilgisine, Allah kitabına müracaat ederek bir hayat yaşamaktır.

Mülkün sahibi olarak bu dünyada hamd sadece O'na ait olduğu gibi, âhirette de sadece O'na aittir. Dünyada da ukbâda da övgü sadece O'nun hakkıdır. Bu dünyada Allah'a hamd

edenler, Allah'ı övenler, Allah'ın istediği bir hayatı övenler, Allah'a Allah'ın istediği gibi kulluk yaparak Allah'ın övdüklerini övenler, Allah'ın övdüklerine sahip çıkanlar, yarın âhirette de O'na hamd edecekler. Dünyada Allah'ı mül-kün sahibi, kendilerinin sahibi bilerek O'nun istediği bir hayatı yaşayanlar, âhirette de sadece Rablerini yüceltmeye devam edecekler. Bu dünyada Rablerini yüceltmelerinin, Rablerinin istediği kulluğu gerçekleştirmelerinin karşılığı olarak cennette kendilerinin de şanlarının, şe-reflerinin yüceltilmesine şahit olacaklar. Rableri tarafından dünyadaki hamdlerine karşılık cennetin ve nimetlerin ayaklarının altına serilmesine, akla hayale gelmedik nimetlerin kendilerine sunulmasına şahit olacaklar ve orada da bu mülkü kendilerine lütfeden Rablerine hamd edecekler. A'râf sûresi onların oradaki bu hamdlerini şöyle anlatıyor:

"Bizi buraya eriştiren Allah'a hamd olsun. Eğer Allah bizi doğru yola iletmeseydi, biz doğru yolu bulamazdık" derler."

(A'râf 43)

Evet bütün bu nimetlere ulaştığını, ulaştırıldığını gören mü'-minin diyeceği söz budur. Bütün bu nimetleri bize veren, bizi bu nimetlere ulaştıran, bizi cennete ulaştıran, bize cennet yolunu gösteren, bize cennete ulaştırıcı ameller işlemeyi nasip eden Rabbimize hamd olsun. Eğer Allah bize hidâyet etmeseydi, bize yol göstermeseydi, dünyada bize kitap ve Peygamberler göndermek sûretiyle cennet yo-lunu tanıtmasaydı, bize cennet yollarını açmasaydı, hiçbir zaman biz bu cenneti bulamazdık, hiçbir zaman biz bu nimetleri elde edemezdik.

İşte mü'minin karakteri… Mü'min bir nimete ulaştığı zaman bunu kendisinden değil Allah'tan bilir. Bunu bana Rabbim verdi der ve sürekli Rabbine şükreder, hamd eder.

Gerçekten de Rabbimiz insana akıl veriyor, idrak veriyor, hakkı bâtılı, iyiyi kötüyü ayırt etme gücü veriyor, sonra hakkı bâtılı anlatan kitaplar gönderiyor, ne olur ne olmaz belki de bu kitapların içindekileri anlayamazlar, yanlış anlamaya kalkarlar diye o kitapların nasıl anlaşılması gerektiğini, nasıl uygulanıp yaşanılacağını anlatmak ve göstermek üzere Peygamberler gönderiyor.

Hakikaten Rabbimiz bizim cennete gidebilmemiz için, bizim cennetimiz için, sürekli bizi cennet yolunda tutmak hidâyet yolunda tutmak için bize bu kadar imkânlar hazırlamaktadır. Eğer Rabbimiz bütün bu imkânları hazırlamasaydı, bize hayat vermeseydi, bize bu mülkünü vermeseydi, bu hayatı nasıl değerlendireceğimiz konusunda bize kitap göndermeseydi, bize elçilerini göndermeseydi, bize cennet yollarını net ve açık bir şekilde beyan etmeseydi, mümkün değil biz bu cenneti bulamazdık, bu cennete ulaşamazdık.

İşte bu cennet Rabbimizin bize ikramıdır, lütfudur. Burada bugün bunu anlayıp Rablerine hamd etmeye çalışan, Rablerinin kendileri adına seçtiklerinden razı olup öylece bir hayat yaşamaya çalışan mü'minler orada da bu hamdlerini devam ettiriyorlar. Bütün bu nimetlerin kendilerinden değil, Rablerinden olduğunu burada itiraf eden mü'minler bu imanlarını orada da itiraf ediyorlar. Ama beri tarafta dünyada Rablerine hamd etmeyenler, Rablerini yüceltmeyenler, Rablerinin istediği hayatı yaşamayanlar, Rablerine kafa tutanlar yarın yine Allah'a hamd etmeyeceklerdir.

O Allah Hakîmdir, Habîrdir. Takdiri güzel olandır, yaratması hikmetli olandır, yaratıklarına hakim olandır, gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratması boş olmayandır, dünyayı ve âhireti, hayatı ve ölümü hikmet ilkesine göre yaratandır, yaratıklarını hikmetle yönetendir, yaptığı her işi, verdiği her hükmü hikmetle verendir, yaratıklarının her birinin nasıl bir hayat yaşaması gerektiğini bilen ve yaşadıkları hayata göre onların her birini nasıl bir âkıbetin beklediğini bilen ve bu konuda taktirde bulunandır. Allah, her şeyden haberdar olandır.

Onun içindir ki böyle Habîr ve Hakîm bir Allah'la beraber olanlar, böyle Habîr ve Hakîm

olan bir Allah'a dünyada hamdedenler, O'nun istediği gibi bir hayatı yaşayanlar bu dünyada kesinlikle hikmete ulaşacaklar, Habîr olan Allah'ın haberleriyle, Allah'ın vahyiyle beraber olanlar, Allah haberlerinden haberdar olanlar, kitabı ve sünneti tanıyanlar, dünyada da ukbada da Azîz ve şerefli bir hayata kavuşacaklardır.

2. "Yere gireni ve oradan çıkanı, gökten ineni ve oraya yükseleni bilir. O, merhametlidir, mağfiret sahibidir."

Bu âyetinde de Rabbimiz hamde lâyık olanı tanıtıyor. Gerçek Alîm, gerçek Habîr tanıtılıyor. O Allah, yerin içine giren her şeyi ve yeryüzünden çıkan her şeyi bilir. Semâdan ineni, semâya yükseleni de bilir. Evet yere giren, toprağın altına atılan taneyi, toprağın sinesinde barınan kurtları, böcekleri, oradan çıkan otları, filizleri, bitkileri bilir. İyilik mi attınız yere, kötülük mü ektiniz? Kendinizi mi gömdünüz, alın terlerinizi, emeklerinizi mi gömdünüz oraya? Ölülerinizi mi gömdünüz? Allah onu bilir. Yerin altından fışkıran suları, kaynakları, yerin merkezinden püsküren lavları bilir o Allah. Gökyüzünden arza inen yağmur damlalarını, kar lapalarını, güneş ışınlarını, kaderleri, rızıkları, rahmetleri, bereketleri, vahyi, melekleri bilir O Allah. Yeryüzünden gökyüzüne doğru neler çıkıyorsa, melekler mi, ölenlerin ruhları mı? Mü'minlerin dualarını, sâlih amelleri, mi'râca çıkan peygamberi, her-şeyi bilen, hepsinden haberdar olandır Allah.

O Rahîmdir, Gafûrdur. Kullarına karşı son derece merhametli ve gufran sahibidir. O'nun kullarıyla ilişkisi bu sıfatlarına râcidir. Kullarına karşı Rahîm ve Gafûr olduğu için bu hayatı var etmiş, kullarını yaratmıştır. Kullarına karşı sonsuz merhamet ve gufran sahibi olduğu için bu mülkü kullarına lütfetmiştir. Onun içindir ki vahyini indirmektedir, rahmetini indirmektedir yeryüzüne. Onun içindir ki elçilerini göndermektedir insanlığa. Onun içindir ki, kitapları ve elçileri vasıtasıyla kullarına rahmet kapıları açmakta, kullarına cennet yollarını göstermektedir. Müslümanlar tıpkı üzerine rahmetin indiği verimli bir toprak gibi Rablerinden kendilerine indirilen vahiy rahmetiyle dirilip yeşerirlerken, beri tarafta kâfirler bereketsiz, katı kayalıklar gibi, çorak araziler gibi bu rahmetten istifade edememektedirler.

Allah Rahîm ve Gafûrdur. Kullarına karşı nihâyetsiz merhamet sahibi ve onların kusurlarını affedendir. Eğer şu anda Rabbimiz kendisine isyan içinde bir hayat yaşayan kullarını cezalandırmıyorsa, bilesiniz ki, bu O'nun dünya hayatına karışmayışından, dünyada kullarını serbest bırakışından değil, onları cezalandırmaktan aciz oluşundan değil, kullarına karşı Rahîm ve Gafûr oluşundandır, bunu unutmayın. Kullarına dönüş imkânı, tevbe fırsatı tanımasındandır. Kullarıyla ilişkisini rahmet esasına bina edişindendir. Ama bakın buna rağmen, kendilerine karşı Rabbimizin işleyen bu rahmetine rağmen kâfirler, Allah'ın bu rahmetinden kaçan, rahmetten istifade etmek istemeyenler dediler ve diyorlar ki:

3. "İnkâr edenler: "Kıyamet bize gelmeyecektir" dediler. Ey Muhammed! De ki: "Hayır, öyle değil; görülmeyeni bilen Rabbime andolsun ki, o saat size muhakkak gelecektir. Göklerde ve yerde zerre kadar olanlar bile O'nun ilminin dışında değildir. Bundan daha küçüğü ve daha büyüğü de şüphesiz apaçık Kitaptadır."

Dediler ki, diyorlar ki "kıyamet asla bize gelmeyecek. Bizim kıyametimiz asla kopmayacak. Bizim üzerimize asla kıyamet kopmayacak ve biz asla ölmeyeceğiz. Hani ey peygamber, şu bizi kendisiyle uyarıp durduğun kıyamet ne zaman? Hani nerede kaldı? Niye gel-miyor? İşte görüyorsun bizler seni de, Rabbini de, Rabbinden getirdiğini iddia ettiğin mesajını da, dinini de, haberlerini de reddedip durduğumuz halde, hâlâ o sözünü ettiğin kıyamet, azap gelmedi, biz hâlâ helâk olmadık. Yok yok senin bize vaat ettiğin o kıyamet asla bize ge-lecek değildir" diyorlar.

Ne kadar akılsız, ne kadar zavallılar değil mi? Halbuki kendilerinden öncekilerin âkıbetlerinden, kendilerinden öncekilerin kıyametlerinden ibret almalı değiller miydi? Kendilerinden önce, kendilerinden çok daha fazla güç kuvvet sahibi, kendilerinden çok daha fazla uzun ömür sahibi kimselerin başlarına kıyamet kopmadı mı? Onlar ölmediler mi ki, şu anda dünyada yaşayan kâfirler biz ölmeyeceğiz, bizim kı-yametimiz kopmayacak diyebiliyorlar? Öncekiler ölmedi mi, ataları öl-medi mi? Daha önce Âd'ın, Semûd'un, Firavunların, tüm kâfirlerin, tüm zalimlerin, tüm müstekbirlerin başlarına kıyamet kopmadı mı? Sizlerden çok daha güçlü olanların başlarına kıyameti koparan Allah sizin kıyametinizi koparmaya güç yetiremeyecek mi? Acaba dün bu âyetlerin geldiği dönemin kâfirleri, bugünün kâfirleri hayatlarının ve ölümlerinin kendi ellerinde olduğunu mu zannediyorlar ki, "biz ölmeyeceğiz, bizim kıyametimiz asla kopmayacak" diyebiliyorlar? Neye güveniyorlar da hayatlarını hiç ölmemek üzerine bina etmeye kalkışıyorlar?

De ki, Rabbime andolsun ki gaybı bilen Allah onu size getirecek. Gaybı bilen, gayb elinde olan Rabbime andolsun ki onu size mutlaka getirecek. Mutlaka o kıyamet sizin başınızda patlayacak ve siz yok olacaksınız. Allah'tan başka onu kim getirebilir ki? Allah'tan başka kıyameti kim bilebilir ki? Kıyamet hakkında Allah'tan başka kim söz edebilir ki? Bırakın uzak geleceklerle alâkalı bir şeyler söylemeyi, yâni bir saniye sonrasıyla alâkalı bile kim ne diyebilir? Bir saniye sonra olacaklar konusunda kim, hangi bilgiye sahiptir?

Meselâ şu anda Rabbimiz dünyamızdan milyonlarca daha büyük bir yıldız gönderip, haydi git ve şu bana kafa tutan azgınların işini bitir dese ve bir saniye sonra o yıldız şu dünyamızla çarpışsa kim engel olabilir buna? Bir saniye sonra sallan deyiverse altımızdaki arza Rabbimiz, kim ne yapabilir? Öyleyse her şeyi bilen, her şeye hükmeden Allah'tır. Yâni benden kıyametin ne zaman kopacağını sormayın. İnsanlardan kimin ne zaman öleceğini bana sormayın. Gaybı bilen ben değilim. Gaybın sahibi Allah'tır. Kesin gebereceksiniz, kesin kıya-metiniz kopacak, bunu biliyorum ama zamanını, mekânını ben bilemem. Bunu bilen Rabbimdir. Hem öyle bilir ki benim Rabbim:

Göklerde ve yerde zerre kadar bile hiçbir şey O'na gizli ka-lamaz, O'nun bilgisinin dışında olamaz. Ondan daha küçüğü, zerreden daha küçüğü, daha büyüğü apaçık bir kitaptadır. Evet işte böyle her şeyi bilen, en küçüğünden en büyüğüne her şey ilmi dahilinde olan Allah'tır gaybı bilen. Gaybın da şehadetin de bilgisi Allah'a aittir. Göklerde ve yerde mülkü olarak, kulu olarak zerrelerden daha küçük, daha büyük ne varsa hepsi Allah bilgisinde, Levh-i Mahfûz'da yazılıdır.

Zerreler de, kürreler de, galaksiler de, yıldızlar da, sinekler de, atomlar da, moleküller de Allah bilgisinde yazılıdır. Herkes için, her varlık için, her insan için bir dosya tutulmaktadır. Herkesin en küçük amelinden en büyük amellerine kadar Allah'ın melekleri dosyalar tutmaktadırlar.

Şu anda Müslümanları fişleyenlerin de, dosyalayanların da dosyaları tutulmaktadır. Ve nihâyet bir gün vakti gelip te o gerçek bil-giyi, o kıyamet bilgisini Rabbimiz insanlar üzerinde uygulamaya başladı mı, artık kimse O'nun takdirinin önüne geçemeyecektir.

Pekiyi, acaba niye her şey Rabbimizin bilgisindedir? Niye her şeyin bilgisini sadece kendisine ait kılmış? Niye gaybını kimseye bildirmemiştir? Niye kendi bilgisini kimseye ezdirip bozdurmamış? Veya acaba niye kıyameti takdir buyurmuş? Niye kopacak kıyamet? Kullarını niçin yeniden diriltecek?

4 5. "Allah'ın, inanıp yararlı iş işleyenlere -ki onlar için mağfiret ve cömertçe

verilmiş rızık vardır- ve âyetlerimizi hükümsüz bırakmak için yarışanlara -ki onlara iğrenç ve can yakıcı azap vardır- işlerinin karşılığını vermesi için kıyamet saati gelecektir.”

İman eden ve sâlih amel işleyenlere, Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman edip bu imanlarını amele dönüştürenlere, imanlarını gündeme getirme savaşı verenlere, hayatlarını imanlarıyla düzenleyenlere, iman kaynaklı bir hayat yaşayanlara, imanlarının hayatlarında görüntülenmesinden yana olanlara Rablerinden bir mağfiret, bir bağışlama ve çok cömertçe verilmiş rızıklar verilsin diye. Çünkü onlar esfel-i sâfilîne, cehenneme gitmekten kurtulmuşlardır. Çünkü bunlar, Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmişler ve bu imanlarını sadece söz planında bırakmayıp amele dönüştürmüşlerdir. İmanlarını hayatlarına geçirmişler, hayatlarını iman kaynaklı yaşamışlardır.

Çünkü bunlar fıtratlarını bozmamışlar, Allah'ın yarattığı ahsen-i takvîm oluş özelliklerini hayatlarının sonuna kadar muhafaza etmişler ve bu fıtratlarına uygun ameller işlemişlerdir. Sâlih amel, fıtrata uygun amel demektir. Sâlih amel, Allah'ın razı olduğu, sevdiği ve emrettiği ameldir. Sâlih amel, Rasûlullah Efendimizin hayatında, sünnette yeri olan ve Allah için yapılmış amel demektir. Sâlih amel, sâlih bir imandan kaynaklanan ameldir.

Rabbimizin âyetleriyle sürekli beraber olacağız, Rabbimiz kitabıyla, peygamberinin hayatıyla bize ulaştıracak, Rabbimiz bilgisini bize aktaracak. Bizler bu bilgiyle bilgileneceğiz, bu bilgi bizi imana sevk edecek, Rabbimizin istediği gibi iman edeceğiz, bu imanlarımızı amele dönüştüreceğiz, hayatımızı bu imanla düzenleyeceğiz ve böylece sonunda Rabbimizin bizim için hazırladığı cennet nimetlerine ko-şacağız inşallah. İşte bu âyetlerden anlıyoruz ki, Rabbimizin hayatı ve ölümü yaratmasının, insanları var etmesinin, öldürmesinin, tekrar diril-tip hesaba çekmesinin sebebi budur. İman edenleri, sâlih amel işleyenleri mükâfatlandırmak içindir. Onlar için mağfiret var, kerim bir rı-zık var. Kerim olan Allah'ın ikramı var, cennet nimetleri var, bağışlar var. Ama:

Âyetlerimizi aciz bırakmak üzere, âyetlerimizle savaşmak üzere sa'y edenlere, koşanlara, çırpınanlara gelince, âyetlerimizi yeryüzünde silmeye çalışanlara, âyetlerimizi örtüp örtbas etmeye çalışanlara, onları gündemden düşürüp hem kendi gözlerinden, gönüllerinden, hem de insanların dikkatlerinden kaçırmak için çalışanlara, bizim gücümüzü kudretimizi, egemenliğimizi, dinimizi, yasalarımızı aciz bırak-mak ve bizi aciz bırakarak yeryüzünde silmeye çalışanlara, yeryüzünde bize hayat hakkı tanımamaya, kendi yasalarının uygulanması adına bizim yasalarımızı ilga etmeye çalışanlara, yâni bizimle savaşa tutuşan kâfirlere gelince, onlar için de elîm bir azap, acıklı, dayanıl-maz bir azap, iğrenç, rezil edici bir azap vardır.

Mü'minlere rızkun kerim, kâfirlere de çok acı bir azap vermek için Biz insanları ölümlerinden sonra tekrar dirilteceğiz diyor Rab-bimiz. İşte adâlet budur; adâlet bunu gerektirir. Elbette adâlet bu dünyada bu dünyanın sahibinin istediği gibi iman edip sâlih ameller işleyenlerin, iyilik sahiplerinin mükâfatlandırılması, kâfirlerin de, kötülük sahiplerinin de cezalandırılmalarıdır. Değilse iyilik sahiplerinin de kötülük sahiplerinin de sonunda denk tutulması adâlete ters olduğu gibi, yaşadığımız bu dünyayı da çok anlamsız kılacak bir durumdur.

6. “Kendilerine ilim verilenler, sana Rabbinden indirilenin hak olduğunu, güçlü ve hamde lâyık olanın yolunu gösterdiğini bilirler.”

Kendilerine ilim verilenler görürler ve bilirler ki Rabbinin katından sana indirilenler haktır.

Evet ilimden nasibi olanlar, vahyi tanıyanlar onu, Rabbinden gelen bu kitabı, bu vahyi hak bilirler, hukuk bilirler, haklı, doğru görürler, yegâne hukuk bilirler. Allah'tan gelen bu hak vahyin dışında, bu hak kitabın dışında hukuk tanımazlar, hayat programı bilmezler. Sana Rabbinden gelen bu kitabın Azîz ve Hamîd olan Allah'ın dosdoğru yoluna hidâyet edici olduğunu bilirler onlar.

Kendilerine ilim verilenler, kendilerine Rablerinden kitap verilenler, Allah kitaplarıyla beraber olanlar, kitaptan haberdar olanlar, kitap doğrultusunda hareket edenler, kitap kaynaklı hayat yaşayanlar, vahiyle âlim olanlar, kesinlikle görürler ve inanırlar ki, Allah'tan gelenler haktır. Daha önce Tevrat'ı bilenler, daha önce İncil, Zebur bilgisine sahip olanlar, Allah'ın vahiy göndererek, kitap ve elçi göndererek hayata karıştığının, yeryüzünü vahiysiz bırakmadığının bilincinde olanlar kesinlikle bilirler ki, Allah'tan son elçiye gönderilen bu kitap haktır. Bu kitabın hak olduğunu, hak olarak, haklı olarak indirildiğini, hakkın bu kitapla açığa çıktığını, yeryüzünde hakkı hakim kılmanın ancak bu kitapla mümkün olduğunu, tüm hakları bu kitabın belirlediğini kesin olarak bilirler.

Evet o mü'minler bilirler ki, insanlık problemlerinin tümünü hakça çözüme kavuşturmak ancak bu kitapla mümkündür. Çünkü bu kitap Allah'ın hak çözümlerini ihtiva etmektedir. Çünkü bu kitap, Azîz ve Hakîm olan Allah'tan gelmekte ve insanlığı Azîz ve Hakîm olan Al-lah'ın yoluna iletmektedir.

Evet Allah ilmiyle âlim olanlar yeryüzünde Azîz olabilmenin ancak Azîz olan Allah'ın bu kitabının yoluna girmekle mümkün olabileceğini bilirler. Kitaptan nasipleri kadar şeref sahibi olduklarını, kitaptan haberdar oldukları kadar ilim ve izzet sahibi olduklarını bilirler. Kendilerinde ilim olan bu insanların kitaba bakışları, vahye bakışları onların gerçekten âlim oluşlarının tescilidir. Kesinlikle biliyor ve inanıyoruz ki dün de, bugün de, yarın da yeryüzünün en âlim insanları Müslümanlardır. Bu kitabı bilenler âlimdir, bu kitapla beraber olanlar bilgindir, bu kitaptan haberdar olanlar hikmet sahibidirler. Kur'an-ı Kerîm'deki bu tür âyetlerin anlamı budur.

Yâni bunu bilenler âlimdir, bundan haberdar olanlar fâkihdir, hikmet sahibidir. Çünkü Kur'an'ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki gerçek bilgi vahiydir, gerçek bilgi Allah'ın bildirdiği bilgidir. Allah bilgisine sahip olan, vahiy bilgisinden haberdar olan kişi âlimdir. Yâni ilim Müslümana aittir. Kur'an'ı ve sünneti tanıyan kişi, vahiyden haberdar olan kişi, dünyanın en âlim kişisidir. Vahiyden habersiz yaşayan insanlar cahildirler, bilgisizdirler ve hem dünyalarını hem de âhiretlerini berbat etmiş insanlardır.

Öyleyse bizler de âlim olmak istiyorsak, Hakîm olan Allah'ın hikmet dolu âyetlerine kulak vermek zorundayız. Tüm hayatımızda bu kitabı hareket noktası kabul etmek zorundayız. Sürekli bu kitapla diyalogumuzu sürdürmek, sürekli bu kitabı elimizin ve dilimizin altında bulundurmak zorundayız. Her an bu kitaptan bilgilenmemizi sürdürerek ilim sahibi olmak zorundayız. Çünkü bunun dışında âlim, hakim, bilgin olabilmek için baş vuracağımız başka bir yol, başka bir usûl yoktur.

Bakın işte bu âyetinde Rabbimiz böyle yapanlara âlim diyor. Kur'an ile bilgilenen, peygamber yoluna giren, insanları bu yola çağıran kimselerdir âlimler. Ama kim ki bu kitabın dışında başka kitaplarda bilgi arayışı içine girerse, Allah hidâyetinin, Allah bilgisinin, Allah sisteminin dışında başka sistem arayışı içine girerse o da kesin cahildir.

İşte bakın mü'minler Allah kitabıyla, peygamber yoluyla ilme, izzet ve şerefe ulaşırlarken, cehalet ve karanlıklar içinde bocalayan cahiller, kâfirler de şöyle diyorlar:

7-8. "İnkâr edenler, insanlara: "Size, siz parça parça dağılıp yok olduğunuz zaman yeniden dirileceğinizi haber veren bir adam gösterelim mi? Allah'a

karşı yalan mı uyduruyor, yoksa kendisinde delilik mi vardır?" derler. Hayır; âhirete inanmayanlar, azapta ve derin bir sapıklık içindedirler."

Mü'minlerin kendisiyle ilim ve şerefe ulaştıkları peygamber hakkında kâfirler, cahiller diyorlar ki sizi bir adamla tanıştıralım mı, size bir adamı gösterelim mi ki, o haber veriyor. Nasıl? Siz ölüp, parçalanıp, darmadağın olduktan sonra, vücudunuz toprak olup un ufak olduktan sonra sizlerin yeniden, yeni bir yaratılışla yaratılacağınızı, yeni baştan diriltileceğinizi söylüyor. Tamamen yok olduktan sonra sizin yeniden diriltileceğinizi ve hesaba çekileceğinizi söyleyen bir kimseyi size bildirelim mi, diyorlar. Böylece Allah'ın elçisiyle alay etmeye, Allah'ın elçisinin dirilişle alâkalı, ölüm ötesi hayatla alâkalı verdiği haberleri alay konusu etmeye çalışıyorlar. Peygamberin verdiği bilgileri, haberleri reddetmeye çalışıyorlar.

Yoksa bu peygamber Allah'a yalan iftirada mı bulunuyor? Yahut acaba kendisinde cinnet mi var? Delilik mi var kendisinde? Kâfirler böyle diyorlar. Rasulullah efendimizi ve onun getirdiği mesajı reddedenler gerçekten O'na böyle bir yalancı ve deli suçlamasında bulunmalarının çok zor olduğunu, buna kimsenin inanmayacağını biliyorlardı. Çünkü Rasûlullah Efendimizin önceki hayatı gözlerinin önünde geçmişti, herkes onun hayatını çok iyi biliyordu. Bir peygamber Allah'a yalan iftirada bulunur muydu? Allah böyle bir şey demediği halde hiç bir peygamber Allah öyle diyor pozisyonunda kendi uydurduklarını Allah'a izafe etmeye kalkışır mı? 40 yıl aralarında yaşadığı topluma bir kerecik yalan söylememiş, bir kerecik toplumunu kandırmamış, aldatmamış, herkesin kendisine "Emin" dediği, emniyet sahibi gördüğü bir peygamber, peygamberlik öncesi bile asla yalan söylemeyen bir insan peygamber olup ta tüm dünyanın, tüm insanlığın, tüm varlıkların sorumluluğunu üzerine aldıktan sonra, âlemlerin Rab-bini tanıyıp herkesten çok O'na iman ettikten sonra hiç yalan söyleyip Allah'a iftira edebilir mi?

Üstelik de peygamberlik şerefine ulaşıp Allah'tan aldığı vahiyle tüm dünya insanlığını sorgulayan, tüm dünya sistemlerini sorgulayıp tüm dünya insanlığının kafalarını, inanışlarını, düşüncelerini darmadağın edip, kokuşmuş dünya sistemleri üzerine gerçekten yepyeni bir iman, yepyeni bir sistem oluşturmaya çalışan bir insanın deli olduğu, cinnet içinde olduğu, yalancı olduğu, Allah'a iftira içinde olduğu söylenebilir mi? Kâfirin bu mantığına şaşmamak mümkün değildir.

O gün ya da bugün, ya da kıyamete kadar böyle bir peygambere deli, cinnetli, kahin, şair, sihirbaz, ya da yalancı dedikten sonra da böylece vasfettikleri bir peygamber Kâbe'nin avlusunda ya da bir başka yerde Kur'an okurken onun okuduğu Kur'an'a engel olmaya çalışmak anlaşılacak bir tutum değildir. Deliyse niye bu kadar korkuyorsunuz, niye bu kadar tedbir alıyorsunuz? Bırakın toplum içinde yüzlerce deliden birisi olarak o da dolaşsın. Bırakın yüzlerce şairden, yüzlerce kahinden birisi olarak o da konuşsun. Öteki deliler gibi, öteki sihirbazlar gibi kimse ona itibar etmeyecektir.

Öyle değil mi? Şimdiye kadar hangi deliden bu kadar korkulmuş? Şimdiye kadar hangi sihirbazın peşine bu kadar insan düşmüş? Hangi yalancının yalanları toplumda maya tutmuş? Niye engel olmaya çalışıyorsunuz onun okuduğu Kur'an'a? Aman bu insanlar Kur'an ile tanışmasınlar, aman insanlar kitaplarını tanımasınlar diye niye bu kadar telaşa düşüp çareler araştırıyor, yasaklar koyuyorsunuz? Bu telaşınız, bu korkunuz ne böyle?

Dünkü kâfirler böyle yaptıkları gibi, bugünün kâfirleri de aynı şeyi yapıyorlar. Şu anda da tüm dünya kâfirleri, Yahudisiyle, Hıristi-yanıyla, Mecusisiyle, ateistiyle, lâikiyle tüm kâfirler, tüm kâfir dünya bilgilenmek için bir yol, bir sistem kabul etmişler. Bu sistemin temel felsefesi "Allahsızlık" ilkesine dayanmaktadır. Allah'ı yok farz eden, Allah'ın kitabını, Allah'ın vahyini yok farz eden, Allah'ı devre dışı bırakan, ismine bazen pozitivizm, bazen materyalizm, bazen

idealizm, bazen realizm diyerek Allah'ın küfür dediği, şirk dediği değişik isimlerle insanlara sunulup, insanları bu yöntemlerle bilgilendirmektir.

Şu anda dünya üzerinde kâfir ve şirk egemenliğinde bir hayat yaşamaya mahkum edilmiş tüm dünya ülkelerindeki eğitim sistemlerinin temelini oluşturan anlayış budur. Gerek kâfir ülkelerinde, gerekse onların düşüncelerinin egemen olduğu İslâm dünyasında uygulanan bilgilenme, bilgilendirme yönteminde aynen Mekke dönemindeki Allah'ı, vahyi devre dışı bırakma çarpıklığını görmek mümkündür. Ge-rek küfür dünyada, gerekse onların kölesi durumunda bulunan İslâm ülkelerinde ekonomik ve siyasal yapılanmalarında, sosyal, hukukî dü-zenlemelerinde Allah'ı devre dışı bıraktıklarını, vahyi bir kenara bıraktıklarını, başka kaynaklardan bilgilenme esasına teslim olduklarını görüyoruz.

Yeryüzü kâfirleri gerek kendi dünyalarında, gerekse egemen olup köleleştirdikleri İslâm dünyasında bilgilenme noktasında temel felsefeleri Allah'ı devre dışı bırakmaktadırlar. Allah vahyini reddeden kâfirler ne siyasî hayatta, ne ekonomik hayatta Allah'a hayat hakkı, söz hakkı tanımamaya çalışıyorlar. Temel felsefeleri budur kâfirlerin. Peygamber gündeme geldiği zaman, peygamber anlayışı gündeme geldiği zaman hemen peygamber deli, peygamber şair, peygamber sihirbaz, peygamber aklı hayra şerre ermeyen bir kişidir; Allah günde-me geldiği zaman o, hayata karışmayan bir varlıktır diyorlar.

Bu insanlara bir Müslüman olarak bizim teklifimiz şudur: Ey kâfirler, madem ki sizler hayatta Allah'ı devre dışı bırakmak, peygamberi reddetmek, Allah ve Resûlüne hayat hakkı tanımamak gibi bir anlayışın içindesiniz, yeri geldiği zaman Allah'ın ve peygamberinin hiç bir şey bilmediğini ortaya koymaya çalışıyorsunuz, siz şu anda sizin bilim adamlarınızın, siyasetçilerinizin, ekonomi uzmanlarınızın, hukukçularınızın her şeyi bildiklerini mi iddia ediyorsunuz? Bunların Allah'tan daha iyi bildiklerini mi demeye çalışıyorsunuz? Eğer kendinizden eminseniz, eğer kendinize güveniyorsanız, bilgilerinizden eminseniz, o zaman soruyorum size, niye bu insanların rahat bir şekilde Allah'la, peygamberle, Kur'an ile karşı karşıya gelmelerine engeller koyuyorsunuz? Niye yasaklıyorsunuz din eğitimini? Niye korkuyorsunuz bu kadar? Niye bu Kur'an'la bilgilenen insanların imanları istikâmetinde kendi siyasetlerini, kendi hukuklarını, kendi imanlarını, kendi ahlâklarını, kendi düşüncelerini ortaya koymalarına engel oluyorsunuz? Bu korkunuz ne böyle? Eğer cesaretiniz varsa, bırakın Müslümanlar da ortaya koysunlar imanlarının gereğini.

Sosyal, siyasal, ekonomik, hukukî tüm hayat problemlerinin çözümü konusunda herkese söz hakkı veriyorsunuz, herkesin çözüm önerisini dinliyorsunuz, herkesin teklifine kulak veriyorsunuz da niye tüm bu konularda Allah'a ve peygambere hayat hakkı, söz hakkı ta-nımıyorsunuz? Bir homoseksüel kadar, bir genelevi kadını kadar Allah'ın söz söyleme hakkı yok mu? Allah bilmez mi hukuku? Allah bilmez mi sosyal ve siyasal yasaları? Neden Allah bilgisine müracaat etmiyorsunuz? Ey kâfirler sizin hiç aklınız yok mu, diye bugün küfrün, şirkin felsefesini sorgulamak zorundayız. Yıllardır hayatta Allah'ı dışladınız, peygamberi dışladınız, Allah bilgisini, peygamber anlayışını devre dışı bıraktınız, hiçbir şeyi halledemediniz. Hiçbir problemi çözemediniz. Bu gidişle battıkça batacak, helâk olup gideceksiniz, demek zorundayız.

¬

Bilâkis âhirete inanmayanlar azabın mahkumudurlar. Dünyada da böyle Allah bilgisini devre dışı bırakarak, kendi hevâ ve heveslerini Allah vahyinin önüne geçirerek bir hayat yaşadıkları sürece haktan, doğrudan, çözümden çok uzak bir sapıklık içinde kalacaklardır. Çözümsüzlük içinde, bunalımlar içinde bir hayatın mahkumu olacaklardır. Doğruyu bulduk dedikleri anda bir başka yanlışın, bir başka çözümsüzlüğün içinde bulacaklardır kendilerini. Ne

dünyada ekonomik, hukukî, sosyal, siyasal, eğitim konularında doğruya, Hakka, hak bilgiye ulaşabilecekler, ne de öte dünyada azaptan, cehenneme yuvarlanmaktan kurtulabileceklerdir.

9. "Önlerinde ve artlarında göğü ve yeri görmezler mi? Dilesek onları yere geçirir veya göğün bir parçasını başlarına indiririz. Bunlarda, Allah'a yönelen her kul için dersler vardır."

Acaba bu adamlar gökte, yerde, önlerinde ve arkalarında olan şeyleri görmüyorlar mı? Göklerde ve yerdeki Allah'ın âyetlerini gör-müyorlar mı? Geçmişi ve geleceği düşünemiyorlar mı? Geçmiş ve ge-lecekle ilgileri kesilmiş mi bu adamların? Gök ve yer yasalarının nasıl işlediğinden haberleri yok mu? Batan bir güneşi, doğan bir ayı görmü-yorlar mı? Ölenleri, doğanları görmüyorlar mı? Kör mü bu adamlar? Zannediyorlar mı ki keyiflerine göre bir hayat yaşayacaklar ve asla ölmeyecekler? Ölenleri görmüyorlar mı? Ömürlerinin günbegün tükendiğinin farkına varmıyorlar mı ki her şeyin sahibi biziz mantığıyla bir hayat yaşıyorlar? Gökleri ve yeri, göklerde ve yerde olan her şeyi belli bir düzen, belli bir hikmetle düzenleyen Allah, elbette kendilerini başıboş bırakacak değildir. Göklerde ve yerde hak yasalar koyan Allah, elbette onları yasasız, yolsuz, yordamsız bırakmayacaktır. Göklere ve yere güç yetiren Allah elbette onların hayatlarını belirlemeye de kadir olacaktır. Bu varlıkları yoktan var eden, bu düzeni kuran, bu hayatı başlatan Allah, elbette laf olsun diye yaratmamıştır. Elbette bu hayatın sonunda bir başka hayatı yaratmaya da kadirdir. Bunu an-lamıyorlar mı bu adamlar?

Eğer biz dileseydik, onları yerin dibine geçirirdik, yahut gökten onların üzerlerine parçalar indirirdik de onların işlerini bitirirdik. Allah buna kadirdir. Gökten onların üzerine büyük bir azap indirerek onların tamamını helâk etmeye kadirdir Allah. Nitekim öncekilerin üzerlerine indirmiştir. Bu adamlar kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlere bakıp ibret almıyorlar mı? Allah'ı ve elçileri reddettikleri için, Allah vahyini reddettikleri ve Allah'la savaşa tutuştukları için kendilerinden öncekilerden nicelerinin yerin dibine geçirildiklerine bakmıyorlar mı? Gökten indirdiği bir suyla, yerden fışkırttığı bir suyla 950 yıllık ömre sahip bir Nuh toplumunu Allah'ın yok ettiğini bilmiyorlar mı?

Yeryüzünün en süper gücüne sahip bir Âd toplumunu bir rüzgarla yerin dibine geçirdiğini duymadılar mı? Yeryüzünün en kuvvetli toplumlarından biri olan Semûd'un bir sayhayla defterinin dürüldüğü haberi onlara ulaşmadı mı? Onların güçlerinin, medeniyetlerinin, dünyalarının, hayatlarının, şehirlerinin sıfıra indirildiğini görmediler mi? Dağları yontup orada evler yapıp güyâ Allah'tan ve azabından saklanacaklarını zanneden bir toplumu bir titreşimle tarih sahnesinden silmedi mi Allah? İbretle bu dünyaya veda edip giden insanları, toplumları görmüyorlar mı bu kâfirler? Geçmişi görmüyorlar mı? Geleceği, ölümü, kabri, haşri, neşri, hesabı, kitabı, cenneti, cehennemi görmü-yorlar mı? Düşünmüyorlar mı? Görüyorlar elbette, biliyorlar elbette ama, hayatlarının değişeceğinden korktukları için, şu anda yaptıkları birçok pislikleri yapamayacaklarını bildikleri için görmezden geliyorlar, duymazdan geliyorlar.

Âhirete inandıkları zaman elbette hayat programları değişecek ve hesap kitap endişesiyle şu anda yaptıklarının pek çoğunu yapamayacaklar, kan dökemeyecekler, zulmedemeyecekler, istedikleri gi-bi bir hayat yaşayamayacaklar, huzurları kaçacak ta onun için duy-mazdan, bilmezden geliyor hâinler.

Gerçekten Allah'a yönelip, Allah'a kulluğa yönelip O'nu razı etmeye çalışan kullar için bunlarda âyetler vardır, ibretler vardır. Semâda âyetler, arzda âyetler var, âfâkta âyetler var,

enfüste âyetler var, geçmişlerde âyetler var, gelecekte âyetler vardır. Gökler, Allah'ın âyetleriyle doludur. Ama tabi bütün bu âyetler, âyet görmek, âyet duy-mak düşüncesiyle bakabilenler için. Sebe'ye, Fâtır'a, Bakara'ya, Âl-i İmrân'a yönelen, Allah'ın âyetleriyle dünyayı ve âhireti değerlendirip Allah için bir hayat yaşamak isteyenler, Allah'ın bu âyetleriyle Rablerine kulluğa yönelmek isteyenler için.

Ama kişi Allah'ın âyetlerine değil de başkalarına yöneliyorsa, Allah'ın kitabına değil de başkalarının kitaplarına, ya da kendi hevâ ve heveslerine yöneliyorsa, hayatı, dünyayı, âhireti Allah'ın âyetlerinden uzak kendi kendine yorumlamaya kalkışıyorsa ona ne âyet bir şey söyler, ne de hadis. O zaman bize düşen iş, "Abdün münib" olabilmekle şeref kazanmaya çalışmaktır. Şu anda insanlar ayrı ayrı yerler-de şeref arayışı içindedirler. Şunu elde edersem, şu konuma gelirsem, şunlarla beraber olursam şeref kazanacağım diyorlar. Halbuki şeref Allah'a yönelmektir, şeref Allah'ın âyetlerine yönelmektir. İşte bakın bu âyetlerden bir tanesi. Ya da Allah'a yönelmekle şeref kazanmış kullardan biri:

10-11. "Dâvût'a katımızdan nimetler verdik. Ey dağlar ve kuşlar! Dâvût tesbih ettikçe siz de onu tekrarlayın" diyerek andolsun ki, ona katımızdan lütufta bulunduk; "Geniş zırhlar yap, dokumasını sağlam tut" diye ona demiri yumuşak kıldık. Ey İnsanlar! Yararlı iş işleyin; doğrusu Ben yaptıklarınızı görenim."

Dâvût'a nimetler verdik, üstünlük verdik katımızdan. Kitabımızın beyanına göre, Dâvût (a.s) insanlık tarihinin başlangıcından itibaren Yusuf'tan (a.s) sonra yeryüzünde hiç kimseye verilmeyen devlete, saltanata ve hikmete ulaştırılan bir peygamberdir. İşte Allah'ın elçisi Dâvût'a (a.s) verilen bu mülk ve saltanat, kendisine lütfedilen bu muhteşem hayat bizim için büyük bir örnek olacaktır. Acaba bu örnek bugüne kadar gözümüzün önünde kaç defa canlandı? Devlet başkanlarını değerlendirenlerimiz, devlet başkanlarını kıssa edenlerimiz acaba bugüne kadar Davut'u (a.s) hiç gündeme getirdiler mi? Hiç anlattılar mı Dâvût'u (a.s)? Acaba O Dâvût (a.s) gibi bir melik, bir hükümdar gelip geçmiş mi bu dünyadan? Var mı onun gibi birisi? Hiç böyle bir hükümdar menkıbesi duydunuz mu şimdiye kadar? Mûcizelerin, harikulâdeliklerin, dağlara, kuşlara kurtlara egemen olmanın saltanatını hiç duydunuz mu?

Sizler yeryüzünde Allah'ın elçisi Dâvût'un (a.s) imanının, dininin, sisteminin, kulluğunun pratiğini uyguladığınız zaman kesinlikle onun ulaştığı bir saltanata, onun ulaştığı bir izzet ve şerefe sizin de ulaşabileceğinizi hiç düşündünüz mü? Ya da şöyle sorayım: Allah'ın elçisi Davut'tan (a.s), onun hayatından, onun teslimiyet ve kulluğundan sorumlu olup olmadığınızı hiç düşündünüz mü? Onun gibi olmak, onun gibi inanmak, onun gibi yaşamak zorunda olduğunuzu hiç hesaba kattınız mı? Acaba bugüne kadar kendi tarihimiz dediğiniz, atalarımızın tarihi dediğiniz, yahut genel tarih dediğiniz şu tarih yutturma-calarının dışına çıkarak bir melikle, bir peygamberle karşı karşıya gelebildiniz mi? Yâni bugüne kadar gündeminize alabildiniz mi Dâvût'u (a.s)? Öyle bir melik, öyle bir peygamber ki:

Dağlara diyor ki Rabbimiz, "Ey dağlar! Onunla birlikte zikre, tesbihe katılın. Kuşlar! Sizler de öyle yapın. Dâvût'un zikrine, Dâvût'un tesbihine, Dâvût'un Rabbi yüceltmesine, Zebûr okumasına, vahyi terennüm etmesine, Allah'ı gündeme almasına sizler de katılın, sizler de Ona eşlik edin."

Evet, görüyor musunuz devleti? Görüyor musunuz saltanatı? Yeryüzünde mülkünü, saltanatını, devletini, gücünü, kuvvetini, imkânını, fırsatını onları kendisine lütfeden Allah'ın emrine

veren, yeryüzünde hakkı hakim kılan, Allah yasasından başka yasa bilmeyen, Allah'ın halifesi olarak O'nun razı olacağı bir hayatı yaşayan bir peygamberin zikrine, tesbihine dağlar ve kuşlar da eşlik ediyor. Sonra:

Demiri de ona yumuşattık diyor Rabbimiz. Allah elçisine demiri de yumuşatıveriyor. Çok sert olan, çok güçlü olan demir, onun elinde çok yumuşak bir hale getiriliyor. Onun elinde demir tıpkı bir kadının elindeki hamur gibi yumuşak oluyor. Dâvût (a.s) demire elinde istediği gibi şekil veriyor. Demir onun elinde yumuşak bir tel, bir hamur haline geliyor da Allah buyuruyor ki elçisine, haydi ey Dâvût onunla zırhlar yap, dokumasını sağlam tut, dokumasını sağlamlaştır, zırhlara hareket kabiliyeti ver ve sâlih ameller işleyin. O zırhlarla yeryüzünde Allah egemenliğini gerçekleştirip o egemenliğinizi sâlih amellere dönüştürüp Allah'ın rızasını kazanmaya yönelin.

Kendisi için yumuşatılmış demirle zırhlar yapacak Allah'ın elçisi ve sâlih ameller gerçekleştirecek. O zırhların içinde Allah'ın istediği en sâlih amel olan Allah dininin yayılması adına cihad edecek. Bu zırh yapma işini de vahiyle yapacaktı. Tıpkı Nuh'un (a.s) Allah gözetiminde, vahyin kontrolünde gemi yaptığı gibi…

Dâvût'un (a.s) o güne kadar Allah gözetiminde gerçekleştirdiği bir zırhı hiç kimse yapamamıştı. Allah'ın izniyle Dâvût'un (a.s) elinde demir iç içe geçecek, vücudu rahat bir şekilde hareketli tutabilecek ve böylece savaşlarda Allah'ın dininin hakim kılınmasında araç olarak kullanılacaktı.

İşte böyle bir melik, böyle bir peygamberdi Dâvût (a.s)... Bakara'da ve Enbiyâ sûresinde de Dâvût ve Süleyman (a.s) anlatılır. Bakara'daki âyetlere göre daha çocuk yaşında Dâvût (a.s) Talût'un ordusu içinde yeryüzünün en süper ordusunun komutanı Allah düşmanı Ca-lut'u öldürür; hem de elindeki bir sapan taşıyla.

Şu anda Dâvûtların kanını içmeye bir türlü doymayan Yahudilerin ellerindeki sapan taşlarıyla karşılarına dikilen Filistinli Müslüman çocuklardan niye bu kadar korktuklarını biliyor musunuz? Çünkü biliyorlar ki Dâvût (a.s) Müslümanların peygamberidir. Yahudiler de önceleri Müslüman'dılar. Ama şu anda Yahudiler Dâvût'u (a.s) da, Süleyman'ı (a.s) da Allah'ın tanıttığı gibi tanımıyorlar. Dâvût ve Süleyman'a (a.s) şu anda Allah'ın istediği gibi inananlar, Allah'ın istediği gibi kabul edenler Müslümanlardır.

Yahudiler, Dâvût'un (a.s) Calut'u elindeki bir sapan taşıyla öldürdüğünü biliyorlar. Yine kesin biliyorlar ki, şu anda Müslümanlara karşı Calut rolü oynayan bu Yahudiler Filistinli Müslümanları Dâvût (a.s) makamında görüyorlar. Onun içindir ki ellerinde sadece sapan taşı bulunan, Rabbimiz Allah demelerinin dışında, Müslüman olmalarının dışında hiçbir suçları olmayan, hiçbir kimseye zararları olmayan o gençlerin, o çocukların ellerindeki taşlar onlara atom bombasından daha büyük geliyor ve ödleri kopuyor. Kesin biliyorlar ki o çocukların ellerindeki taşlar bir gün tüm Calutları öldürecektir. Kesinlikle biliyorlar ki, o taşlar bir gün zalimleri ortadan kaldıracaktır. Bunu çok iyi biliyorlar. Gözlerinin önünde hep Dâvûtlar duruyor ve o hayat hakkı tanımadıkları bu Dâvûtların elinde gerçekleşecek helâklerinin çok yakın olduğunun farkındalar.

Ama tabii bizler de şunu anlamalıyız ki, eğer Dâvût'un benzeri olmak istiyorsak kesinlikle tüm Calutlarla savaş vermeye hazır olmalıyız. Kıyamete kadar tüm Calutların korkulu rüyası olmaya hazır olmalıyız. Dâvûd'ların olduğu bir dünyada Calut'ların asla olmayacağını bilmek zorundayız. Dâvût olmaya hazır olmayanların bulundukları bir dünyada da kesinlikle Calutların egemenliği sürüp gidecektir, bunu unutmayalım.

Şimdi de Süleyman (a.s) gündeme getiriliyor. Müslümanların din önderleri, siyaset önderleri, yazarları, çizerleri acaba bugüne kadar Neml'de, Sad'da ve Sebe'de anlatılan Süleyman'ı (a.s) hiç gündeme getirdiler mi? Bu konuda iki satırlık bir makale yazıp çizdiler mi? Müslümanların devlet başkanı işte şöyle olmalıdır diye acaba bir kerecik Allah'ın hayatını onayladığı Süleyman'la (a.s) ilgi kurdular mı? Bakın Allah onu şöyle anlatıyor:

12. "Gündüz estiğinde bir aylık mesafeye gidip, akşam es-tiğinde bir aylık mesafeden gelen rüzgarı buyruğu altına verdik. Onun için su gibi erimiş bakır akıttık. Rabbinin iz-niyle, yanında iş gören cinleri onun buyruğu altına verdik ki, bunlar içinde buyruğumuzdan çıkan olursa ona alevli ateşin azabını tattırırdık."

Süleyman (a.s) için de rüzgarı mûsâhhar kıldık. Rüzgarı onun emrine verdik ki, o rüzgarın sabah gidişi bir ay, akşam dönüşü de bir aydır. Yâni Süleyman (a.s) sabah biniyor binitine ve bir aylık mesafeye gidebiliyor. İster yaya yürüyüşüyle, ister deve ya da başka bir vasıta yürüyüşüyle bir aylık bir mesafeye gidiyor. Sabahleyin Kudüs'ten çıkıyor Afganistan'a gidiyor ve oralarda Allah'ın dinini tebliğ ve talim ediyor, sonra akşam sarayına, kentine dönüyor. Duydunuz mu böyle bir melik? Rüzgarın emrine verildiği böyle bir melik yoktur yeryüzünde.

Yine onun için su gibi erimiş bakır akıttık. Süleyman'a bakır madenini de lütfedip emrine verdik. Bakırı kaynağından sel gibi akıtıp, emrine verdik. Sonra Rabbi'nin izniyle, yanında iş gören cinleri de onun buyruğu altına verdik ki, bunlar içinde buyruğumuzdan çıkan olursa ona alevli ateşin azabını tattırırdık. Allah'ın emriyle bakır ve cinler de Süleyman'ın (a.s) emrine âmâde kılınıyor. Görüyor musunuz Allah'a kul olanlara, Allah'ın emrine itaat edenlere Rabbimiz her şeyi lütfediyor, her şeyi onların emrine veriveriyor.

Kesinlikle bilelim ki, şâyet şu anda bizler de Allah'a, Allah'ın istediği teslimiyeti, Allah'ın istediği kulluğu gerçekleştirirsek Rabbimiz bize de bu tür nimetlerini yağdıracak ve yeryüzünde bize de en büyük izzet ve şerefi kazandıracaktır. Bu Allah'ın değişmez bir yasasıdır ki, zaten bunun için bunları bize anlatmaktadır.

Bakın Allah'a itaat eden, gücünü kuvvetini, iktidarını, saltanatını Allah'ın emrine teslim eden bir peygamberin emrine veriliyor cinler, rüzgarlar. O cinlerden kim Süleyman'ın (a.s) emrinden dışarı çıkmaya kalkışırsa, çılgın ateşin azabına maruz bırakılıyordu. Kimse onun emrinden dışarı çıkma imkânı bulamıyordu. Elbette gücünü, kuvvetini, iktidarını Allah'ın emrine teslim eden bir kuluna Rabbimiz her şeyi âmâde kılıyor. Evet, Allah emriyleydi bunlar. Allah boyun büktürüyordu tüm bunları elçisine. Peki ne yapıyordu bu cinler? Ne görevleri varmış onların?

13. "Süleyman için, o ne dilerse, mabetler, heykeller, büyük havuzlara benzer çanaklar ve taşınması güç kazanlar yaparlardı. Ey Dâvût ailesi! Şükredin! Kullarımdan şükredenler pek azdır."

Onlar dilediği şekilde Hz. Süleyman'a her şeyi yapıyorlardı. O ne dilerse onu yapıyorlardı. Mabetler, mihraplar, mescitler, ibadet yerleri, kaleler, timsaller, şekiller, dekorasyonlar, saraylarını süsleyen manzaralar, figürler, büyük büyük kazanlar, yüksek havuza benzer leğenler, çanaklar,

kap-kacaklar, sabit kazanlar yapıyorlardı. İstediği şekilde kullanabileceği, istediği yemeği pişirebileceği geniş geniş kap-kacaklar yapıyorlardı onun için.

Evet her şey onun emrindeydi Allah'ın izniyle. Peki böyle Allah'ın lütûflarına ulaşmış bir kimseye düşen nedir? Ne yapması lazım böyle insanın? İşte bakın bütün bunları lütfeden Allah'tan şu emir de ona geliyor:

Ey Dâvût ailesi siz de bütün bunları size lütfeden Rabbinize şükredin. Ey şu anda Dâvût ailesi olan Müslümanlar, sizler de Rab-binize şükredin. Tüm bu nimetleri size veren Rabbinizin razı olacağı yerde kullanın. Allah'ın razı olacağı bir hayatı yaşayın, hayatınızı o hayatın sahibinin yolunda kullanın. Dünyanızı, hayatınızı, canınızı, malınızı, zamanınızı, imkânlarınızı, fırsatlarınızı onları size verenin yo-lunda harcayın.

Allah size hangi nimeti vermişse o nimet cinsinden infakta bulunarak şükredin Rabbinize. Hayatı, onu size veren Allah'ın istediği biçimde yaşayarak, geceyi ve gündüzü onu size lütfeden Allah yolunda kullanarak, aklı, fikri, bilgiyi onu verenin razı olduğu yerlerde kullanarak, zamanı onu verenin razı olduğu yerde kullanarak, Allah'ın rızasını tahsilde harcayarak Rabbinize şükredin.

Hayatı o hayatın sahibine sormadan yaşayarak, zamanı kendi bildiğiniz biçimde doldurarak, malı o malın sahibinin razı olmadığı yer-lerden kazanıp, O'nun razı olmayacağı yerlerde harcayarak, elinizi, ayağınızı, gözünüzü kulağınızı onları size vermeyenlerin yolunda kullanarak, varlığınızı onu size vermeyenler yolunda harcayarak, geceyi ve gündüzü onu size verenin razı olmadığı şeyler yolunda harcayarak nankörlük etmeyin.

Bu âyetleriyle Rabbimiz kendilerine ihsanlarda bulunduğu kullarından şükür istiyordu. Bu sûre Mekke'de nâzil oluyordu. Bu âyetlerin indirildiği Mekke atmosferinde Müslümanlar gerçekten çok kötü bir hayatın içindeydiler. Müslümanlıklarından ötürü işkencelere maruz bırakılmış kullarına Rabbimiz bu âyetleriyle şunları müjdeliyordu: "Ey kullarım, sakın içinde bulunduğunuz şartlara bakarak üzülmeyin. İşte Ben size bu âyetlerimle yeryüzünde değişmez yasamı anlatıyorum. Eğer sizler de Bana Benim istediğim kulluğu, Benim istediğim teslimiyeti gerçekleştirirseniz işte bu örnek kullarıma verdiğim mülk ve saltanatların aynısını size de vereceğim." Gerçekten de bu âyetlerin gelişinden beş-on yıl sonra Dâvût ve Süleyman'ın (a.s) hakim oldukları bölgelere Müslümanlar hakim olacaklardı.

Güç, kuvvet, egemenlik, saltanat Allah'ın izniyle Müslümanların eline geçecekti. Müjdeydi bu âyetler dünkü peygambere ve beraberindeki bir avuç Müslümana. Müjdedir bu âyetler onların yolunu ta-kip eden yirminci asır Müslümanlarına. Arz Allah'ındır, mülk O'nundur ve onu dilediklerine verir. Allah'ın izniyle bir gün gelecek Müslümanlar tekrar Dâvût ve Süleyman'ın (a.s) mülk ve saltanatına ulaşacaklar. Bir gün gelecek, Allah'ın izni ve yardımıyla esen rüzgarlar, bulutlar, dağlar, taşlar Müslümanların zaferine ortak olacaklar. Bir gün gelecek dağlar, taşlar Müslümanların tekbirlerine, Müslümanların hayatın her alanında Allah'ı yüceltmelerine eşlik edecek Allah'ın izniyle. Ve o zaman yeryüzü insanlığı ya Müslüman olup izzetli ve şerefli bir hayata kavuşacaklar, ya da Müslümanların izzet ve şerefleri karşısında zelil bir hayatı soluklamak zorunda kalacaklar. Ya şükredenlerden olacaklar, ya da küfredenlerden olacaklar. Bakın Allah diyor ki:

Ama şükreden kullarım azdır. Kullarım çok az şükrediyorlar bana. Nimetlerin vericisi olarak beni çok az tanıyorlar, beni çok az dinliyorlar, beni ve âyetlerimi çok az gündeme alıyorlar. Ya da az evvel ifade ettiğim gibi kullarımdan şükredenler çok azdır diyor Rabbi-miz. Peygamberlerin gerçek mânâda şükreden kullar olduğu, ama şükreden peygamberlerin gerçekten az olduğu, Müslümanların da bu azlardan olmaya çalışmak zorunda oldukları anlatılmaktadır. Biz Müslümanlar yeryüzünde az da olsak, kâfirler çok ta olsalar, şeytan ve avenelerinin çokluğu bizim

zorumuza da gitse her şeye rağmen azlardan, şükredenlerden, Allah için hayat yaşayanlardan olmak zorundayız. Bakın şükreden Süleyman mülk ve saltanatta zirveye ulaşıyor. Allah O'na yeryüzünün en büyük egemenliğini lütfediyor.

Ama mülk ve saltanatı ne olursa olsun elbette bir gün o da bu dünyaya veda etmek zorundadır. O da bir gün bu dünyadan ayrılmak zorunda kalacaktır. Kur'an'da hiçbir peygamberin vefat haberini göre-miyoruz, Rabbimiz kitabında hiçbir peygamberinin ölüm hadisesini bize anlatmıyor. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun birinci sebebi, bununla Allah elçilerinin pratikte canlılıklarını, örnekliliklerini sürdürmeleridir.

Ama Süleyman (a.s) öyle değildir. Allah'ın onun vefat haberini yeryüzünde böyle zirvede mülk ve saltanata sahip olanların da bir gün gelip bu dünyayı terk etmek zorunda kalacaklarını anlatmak için veriyor. Bununla biz kullarına buyuruyor ki Rabbimiz, ey kullarım, yeryüzünün en büyük mülk ve saltanatlarına sahip olsanız da kesinlikle bilesiniz ki bir gün onu terk etmek, bir gün ona veda etmek zorunda kalacaksınız. Süleyman'a (a.s) kalmayan bu dünya size de kalmayacaktır mesajını vermektedir. Bakın bundan sonraki âyet onu şöylece anlatmaktadır:

14. "Süleyman'ın ölümüne hükmettiğimiz zaman, ancak değneğini yiyen kurt onun ölümünü cinlere fark ettirdi. O, ölü olarak yere düşünce, ortaya çıktı ki, şâyet cinler görülmeyeni bilmiş olsalardı, alçak düşüren bir azap içinde kalmazlardı."

Onun ölümünü takdir edip, vefatına hükmedip onu öldürdüğümüz zaman, onun dayandığı asasını yiyen bir hayvandan, bir kurttan başka hiçbir şey onun vefatına delâlet etmedi. Hiç kimse onun vefatını anlamadı. Cinler, Mescid-i Aksâ'yı yapıyorlardı ve Süleyman (a.s) da emrinde çalışan cinlere nezaret ediyordu. Sarayında ya da bulunduğu yerde onları gözetliyor, kontrol ediyordu. Mabedin yapımı esnasında âsâsına yaslanmış olduğu halde Allah onun ruhunu aldı. Artık dünyadan ayrılmıştı Allah'ın elçisi. Vefat etmişti ama o hâlâ ayaktaydı, âsâsına dayanmış olarak duruyordu. Diri, dipdiri, canlı gibi duruyordu. Cinler, insanlar onu görüyor, diri zannediyor ve Mescid-i Aksâ'nın inşâsına devam ediyorlardı. Ama nihâyet onun dayandığı âsâyı yemeye başlayan bir kurt âsâyı yiyip bitirince ona dayanan Süleyman (a.s) da yere yığılıverince, onun vefat ettiğini anlayan cinler dağılıverdiler. Zaten Mescid-i Aksâ'nın yapımı da tamamlanmıştı.

Böylece o ölü olarak yere düşünce, ortaya çıktı ki, şâyet cinler görülmeyeni bilmiş olsalardı, alçak düşüren bir azap içinde kalmaz-lardı. Onun ölü olarak yere düşüşü, cinlerin gaybı bilmediğini ortaya çıkardı. Eğer cinler gaybı bilmiş olsalardı, Süleyman'ın (a.s) vefat etti-ğini bilmiş olsalardı, elbette çalıştırıldıkları o ağır işlerin altında yaşamaya mahkum olmazlardı. Bakın görüyor musunuz? Cinler yanı başlarında duran Süleyman'ın (a.s) vefat ettiğini bile bilemiyorlar. Nerde kaldı onlar gayb bilgisine sahip olduğu iddiası?!

Evet böylece cinlerde kimi yetkilerin varlığına inanan, cinlerin gaybı bildiklerini zannedip onlara sığınmaya çalışan insanlar, yanılgı noktalarını anlasınlar diye Rabbimiz bu haberi bize naklediyor. Öyley-se bizler için de bir haber, bir gerçek açığa çıkmış oluyor ki, cinler ke-sinlikle gaybı bilmezler. Gayb bilgisi sadece Allah'a aittir. Onu O'ndan başkası asla bilemez. Ancak bildirdikleri kadarını elçilerine bildirmiş, gerisini bildirmeyeceğini bize haber vermiştir Rabbimiz.

Bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz Sebe' halkıyla Sebe' yurtlarıyla karşı karşıya getirecek bizi. Sûreye ismini veren konuyu anlatmaya başlayacak Rabbimiz. Sûrenin bu bölümünde anlatılacak olan Sebe' ülkesi Mekke'ye göre, Ümmü'l Kurâ'ya göre güney taraflarında Yemen civarında bir bölgedir. Sebe' ülkesinin, Sebe' melikesinin, Allah'ın elçisi Süleyman'la (a.s) ilgisini kitabımızın Neml sûresi bize etraflıca anlatır. Burada Sebe' ülkesinin Belkıs'tan sonraki

dönemi gündeme getiriliyor.

Rabbimiz burada inkâr edenlere tarihi bir örnek sunuyor. Hani önceki âyetlerinde Rabbimiz ne oluyor bu kâfirlere, bu adamlar önlerini arkalarını görmüyorlar mı, geçmişlerini geleceklerini hiç düşünmü-yorlar mı, diye buyurmuştu ya, işte şimdi bu görmeyen kâfirlerden bir örnek sunuluyor.

15. "Sebe'lilerin yurtlarında Allah'ın kudretine bir işaret vardır: Sağlı sollu iki bahçe vardı. Onlara: "Rabbinizin verdiği rızıktan yiyin ve O'na şükredin. İşte hoş bir şehir ve bağışlayan bir Rab" denmişti."

İşte son derece güzel bir belde. Sebe' halkının yurtlarında Allah'ın kudretine işaretler vardır. Sağlı sollu bahçeler, baştan sona bağlar, bahçeler ve türlü türlü nimetler verdi Allah onlara. Ne güzel değil mi? Belde, belde-i tayibe; Rab, Rabb'ul mağfire, mağfiret sahibi bir Rab… Böyle mağfiret sahibi bir Rabbin verdiği güzel bir beldede güzel bir hayat yaşanır değil mi? Bulundukları kent gerçekten çok gü-zel bir kent. Allah buyuruyor ki, buyurun Rabbinizin nimetlerinden bol bol yiyin ve tüm bu nimetleri size lütfeden Rabbinize şükredin, Rabbi-nizin istediği bir hayatı yaşayın. Güzel güzel bağlar, bahçeler, sulama imkânları mükemmel, barajlardan elde ettikleri sularla bu bahçeleri sulama tesisleri mükemmel. Yiyin, için ama kendi yediklerinizden Allah kullarına da yardımda bulunun, Allah'a kullukta kullanın deniliyor kendilerine.

Şimdi böyle bir hayat içinde Allah'a şükredilmez mi? Allah'ın lütfettiği bir hayatın içinde Allah'a kulluğa yönelinmez mi? Kendisine şükredilecek, kendisine kulluk edilecek, sözü dinlenecek, çektiği yere gidilecek, hamd edilecek tek varlığın O Rab olduğu konusunda bilgilerini tazelemeleri gerekmez mi? Elbette öyle yapmaları gerekiyordu, ama:

16, 17."Fakat onlar yüz çevirdiler; bunun için Biz de üzerlerine Arim selini gönderdik, onların bahçelerini, buruk yemişli, ılgınlık ve içinde biraz da sedir ağacı bulunan iki bahçeye çevirdik. İşte böylece, inkârlarından ötürü onları cezalandırdık. Biz nankörden başkasına ceza mı veririz?"

Ama onlar yüz çevirdiler. Tüm bu nimetlerin kadr-u kıymetini bilemediler. Kendilerine tüm bu nimetleri lütfeden Rablerinin değerini bilemediler, nimetlerin sahibine şükürden, taatten, kulluktan yüz çevirdiler de, hem Allah'tan hem de Allah'ın âyetlerinden irâz ettiler, sar-f-ı nazar ettiler. Allah da onların üzerlerine Arim selini gönderiverdi. Arim seliyle onların bağlarını, bahçelerini yerle bir ediverdi. O sağlı sollu bağlarının, bahçelerinin setlerini yıkıp tüm ülkeyi harap ediverdi. Tüm sulama tesislerini bozuverdi de küçük, bodur ağaçlardan başka hiçbir şey bırakmadı. Yemişi acı olan, buruk olan sedir ağaçlarını bırakıverdi. O güzelim meyveler, meyve ağaçları, sulama tesisleri, ırmakları, içindeki köşkleri, sarayları harap ediverdi. Çünkü onlar Rablerinin nimetlerine şükretmediler. Şükredip Rablerine kulluğa yönelmiş olsalardı, Allah onların nimetlerini bereketlendirecek, artırdıkça artıracaktı. Ama tavırlarına karşılık her şeyleri bir azapla yok ediliverdi. Nankörlüklerinden dolayı her şeylerini kaybettiler. Tüm güçleri, tüm varlıkları bitti.

18. "Onlarla, kutlu kıldığımız şehirler arasında, karşıdan karşıya görünen kasabalar var etmiş, oraları gezilecek be-lirli konak yerleri yapmıştık, "Oralarda geceleri ve gündüzleri güven içinde gezin" demiştik."

Ve biz onların kentleriyle etrafını bereketli kıldığımız kentler arasında bir sürü açık köyler, kentler var ettik. Kitabımızda, "içinde bereketler var ettiğimiz, bereketli kıldığımız, bereketlendirdiğimiz" ifa-desiyle Suriye, Filistin, Şam beldeleri kastedilmektedir. Rabbimizin el-

çilerini, vahiylerini gönderdiği beldeler, A'râf ve Enbiyâ sûrelerinde anlatır.

Onların, Sebe'lilerin şehirleriyle birbirinden uzak olmayan, birbirine bitişik olan, birisi biterken hemen ötekisi başlayan şehirler var ettik. Yolcular Yemen'den çıkıp, Sebe' ülkesinden çıkıp yollarına devam ederlerken dinlenmek istediklerinde konaklama yerleri var ettik diyor Rabbimiz. Bereketli toprakları olan Şam, Filistin bölgelerine kadar aralarında güzel yerleşim kentleri var ettik ve gece-gündüz emin olarak, emniyet içinde seyredin demiştik onlara.

Acaba şu anda da acaba içinde bulunduğumuz dünya, içinde yaşadığımız şehirler bize Sebe'lileri hatırlatmıyor mu? Şu anda bizler de emin bir şekilde dilediğimiz yerlere gidiyor, dilediğimiz yerlerden geliyoruz. Allah'ın emânıyla dilediğimiz şehirlere seyahat ediyoruz. Gittiğimiz yerlerde konaklama imkânlarına sahip bulunuyoruz. Öyley-se kesinlikle bilelim ve unutmayalım ki, Sebe'lilere verdiği nimetlerin aynısını bize de veren Rabbimiz bu nimetlerinin karşılığında bizlerden de şükür istiyor. Hamd istiyor, kulluk istiyor. Bakın kendilerine bunca nimetler verilen Sebe' halkı dediler ki:

19. "Ama onlar: "Rabbimiz! Yolculuklarımızın mesafesini uzak kıl" deyip kendilerine yazık ettiler. Biz de onları efsane yapıverdik, darmadağın ettik. Doğrusu bunlarda, pek sabreden ve çok şükreden kimseler için dersler vardır."

Dediler ki, ey bizim Rabbimiz, şu seferlerimizin arasını uzat. Biz birdenbire gideceğimiz yere ulaşıveriyoruz. Yâni bu yolculuklarımızda macera yok, meşakkât yok, yolculuk sıkıntısı yok. Biz biraz macera yaşamak istiyoruz. Şu şehirlerimizin arasını biraz aç ta bu ni-metlere biraz meşakkâtli ulaşalım da, biraz macera yaşayalım diyor-lar. Ukâlâlar, Allah'ın kendilerine lütfettiği nimetlere şükredecekleri yerde nankörlük ediyorlar, zorluk istiyorlar, meşakkât istiyorlar, macera istiyorlar, Rablerine isyan ediyorlar. Dilleriyle bunu söylemeseler de, Allah'ın nimetleri içinde yüzdükleri halde Rablerine kulluktan çıkanlar, küfran-ı nimette bulunuyorlar demektir. Nimet vericiden, nimet vericinin hayat programından habersiz, küfür içinde, şirk içinde bir ha-yat yaşayan insanlar bu halleriyle sanki Rablerine şunu demeye çalışıyorlar: "Ya Rabbi bize lütfettiğin tüm bu nimetlerini bizden geri al. Biz bunların hiçbirisine lâyık değiliz" demektedirler.

Onlar böylece kendi kendilerine zulmettiler. Kendi kendilerini Allah'a şükür ortamından, kulluk ortamından uzaklaştırıp küfür ve nankörlük ortamına götürerek Allah'a karşı zulmettiler. Allah'ın kendilerine lütfettiği bunca kolaylık nimetlerine, emniyet nimetlerine karşılık nefislerine zulmettiler de, biz de onları efsane yapıverdik, darmadağın ediverdik. Doğrusu bunlarda pek sabreden ve çok şükreden kimseler için dersler vardır.

Yâni bu nankörlüklerinin karşılığı olarak biz de onları sözler, masallar, efsaneler, mitolojiler haline getirip yok ediverdik diyor Rab-bimiz. Onlar sadece masallarda kaldılar. Dilden dile dolaşan bir masal oluverdiler. Onları darmadağın ettik, ezdik, bitirdik işlerini. İşte böylece bir varmış bir yokmuş olarak Sebe' halkı parça parça helâk edildi.

Rabbimizin bu beyanlarından anlıyoruz ki, Sebe' halkı Nuh, Hûd, Sâlih, Lût, Şuayb ve Mûsâ'nın (a.s) toplumları gibi toptan helâk edilmediler. İlk önce barajları yıkıldı, sulamaları, sulama tesisleri yıkılıp tarlaları perişan oldu, sonra yerleri yurtları yıkıldı, ülkelerini terk edip başka yurtlara hicret ettiler, Arabistan yarımadasının her bir bölgesine dağıldılar ve garip, yersiz-yurtsuz, evsiz-barksız hale geldiler. Rezil ve perişan bir hayatın mahkûmu oldular.

Ama bunun suçlusu kendileriydi. Allah'a kulluktan çıkmaları, Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük etmeleri sebebiyle Allah onların üzerlerinden nimetlerini alıverdi ve onları öyle bir perişan etti ki, öyle derbeder etti ki, dillere destan oldular, masalların konusu haline geliverdiler. Onların durumunu dillere destan yapıverdi Rabbimiz. Öyle ki o bölgede insanlar birbirlerine, "sakın

Sebe' halkı gibi olmayın" der oldu. Tüm dünyada onlar bir darb-ı mesel haline geldiler. Şu anda bile böyle korkunç bir âkıbetle paramparça olmuş bir toplumdan söz ederken, Araplar Sebe' halkını örnek göstermektedirler. Allah'a isyan sonucunda cennet gibi bir yurt bir anda cehenneme dönüverdi. İnsanlar her şeylerini terk edip, yurtlarından ayrılıp her biri bir tarafa dağılıp zillet içinde, dilencilik içinde bir hayatın mahkûmu oldular, millet olma özelliğini kaybettiler, bir efsane oldular.

İşte gördünüz Allah'a karşı nankörlüğün sonucunu. Allah'a kulluktan, Allah'a şükürden kopmanın sonucunu hep beraber gördük. Burada kendi kendimize şu soruyu sormak zorundayız: Acaba şu anda hangi ülke insanı, hangi şehir insanı böyle bir azapla, böyle bir gazapla karşı karşıya gelmeme konusunda emindir? Kim böyle bir emniyet duyabilir? Kim güvence hissedebilir? Evini, barkını, ticaretini, gücünü, kuvvetini, şehrini, vatanını, her şeyini kaybetmeme konusunda kim emin olabilir? Hangi toplum, barajlarının yıkılmayacağından emin olabilir? Hiç kimse bu konuda bir emniyet içinde olamaz. Allah'a karşı nankörlük içine giren her insan, her toplum Allah dilediği zaman yıkımla karşı karşıya gelecektir. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmeyen bir yasasıdır. Allah diyor ki:

Sabreden, şükreden kullarımız için bunda çok büyük dersler, ibretler, âyetler vardır. Allah kendilerine çok çok nimetler verdiği zaman, güç kuvvet, devlet, iktidar verdiği zaman, imkân verdiği zaman şımarmayan, nimetlerin sahibine kafa tutmaya kalkışmayan, nankörlük yapmayan, kulluktan çıkmayan, dengesini kaybetmeyen, tıpkı önceki âyetlerde anlatıldığı gibi Dâvût ve Süleyman (a.s) gibi Allah'ın verdiklerini yine Allah yolunda kullanmaya çalışan insanlar için bunda çok büyük ibretler vardır diyor Rabbimiz.

20. "Andolsun ki İblis, onlar hakkındaki görüşünü doğru çıkartmış; inananlardan bir topluluk dışında hepsi ona uymuşlardı."

İblis, Sebe' halkı üzerinde görüşünü doğru çıkarmıştır. Hani al-çak İblis, "ben onları saptıracağım, onları sana kulluktan, sana şükürden koparacağım, onların pek çoğunu sana şükreder bulamayacaksın, hiçbir kimse senin yoluna gitmeyecek, elbette senin kullarından belli bir pay alacağım" demişti ya, işte Allah'a karşı verdiği bu sözüne yoldan çıkardığı Sebe' halkını şahit tuttu.

Allah onu lânetleyip rahmetinden kovunca, o da Allah üzerine yemin ederek şöyle demişti: "Muhakkak ki senin kullarından tespit e-dilmiş, bana ayrılmış, muayyen, bilinen, takdir edilmiş bir hisse, bir nasip alacağım, kendime seçeceğim, kendime edineceğim. Senin kullarından belli bir kesimi kendime kul-köle edineceğim. Onların hayatlarından, zamanlarından, çalışmalarından, enerjilerinden, mallarından, çocuklarından bir kısmını kendim sahipleneceğim" demişti. Ancak Sa'd sûresinin beyanıyla;

"İblis dedi ki; Ben onların hepsini saptıracağım, ama hâlis mü'minler müstesna."

demişti. Halis kullarına, ihlaslı kullarına, katışıksız din sahibi kullarına, katışıksız vahiy sahibi kullarına hiçbir şey yapamayacağım demişti. İşte gerçekten sözünü tuttu şeytan. Sebe'liler şeytana tabi oldular, katışıklı din sahipleri ona itaat ettiler. Ancak mü'minlerden bir grup, dinlerini Allah vahyine dayandıran bir grup ona tabi olmadılar. Allah'a, Allah'ın istediği şekilde iman edenler, Allah'a Allah'ın istediği şekilde kulluk yapanlar Allah'ın yardımıyla kurtulurken, çoğunluk peygamber yolunu terk ederek şeytan vahiylerine uydular, şeytanın peşine düştüler.

Elbette sonunda İblis kazanıyor, peşine takılanlar kaybediyordu. Ama hayır, yanlış söyledim, asıl kazananlar şeytan vahiylerine de-ğil de Allah vahyine teslim olan Müslümanlar oluyordu. Çünkü İblis bu dünyada kazansa da kaybediyordu. Çünkü o saptırdıklarıyla beraber cehenneme gidiyordu.

21. "Oysa İblisin onlar üzerinde bir nüfûzu yoktu; ama Biz âhirete inanan kimselerle ondan şüphede olanları, işte böylece ortaya koyarız. Rabbin her şeyi gözetip koruyandır."

Halbuki o İblisin onlar üzerinde hiçbir gücü kuvveti yoktu. İnsanlar üzerinde hiçbir yetkisi, nüfûzu yoktu. Ama Rabbimiz bu dünyada bir imtihan gereği ona sınırlı bir yetki vermiş, bu yetkiyle de İblis onları saptırıyor, onları kötü yollara dâvet ediyor, kötülükte onlara ör-nek oluyordu.

Bu alçağın hiçbir zaman kullar üzerinde her hangi bir otoritesi, herhangi bir yaptırım gücü de yoktur. Allah'a inanan, Allah'la yol bulmaya çalışan, sürekli Allah'ın kitabı ve peygamberinin sünnetiyle beraber olan, vahye sarılan, hayatını vahiyle düzenlemeye çalışan, Allah'ın muttakî ve sâlih kulları üzerinde onun da, avenelerinin de hiçbir etkisi ve yetkisi yoktur. Bu yüzden de onu ve avenesini bir şeymiş gibi gözlerimizde büyütmemize ve onlardan korkmamıza gerek yoktur. Sadece Allah'ın kendisine verdiği sınırlı bir saptırma yetkisi vardır. Peki bu yetkiyi Rabbimiz niye vermiş ona?

Allah'a ve âhirete iman edenleri bilelim, âhiret hakkında şüphesi olanları onlardan ayıralım ve onları açığa çıkaralım diye. İşte İblis'e bunun için yetki verdik diyor Rabbimiz. Bu dünyada insanlardan kimileri Allah'ı dinleyecek, kimileri İblis'e ve İblis'in vesveselerine kulak verecektir. Dünyadaki hayat bu iki yolun, bu iki kavganın arasında seyredecektir. Allah'ın vahyine kulak verenler, Allah'ın kitabını dinleyenler, Allah'ın kitabına evet diyenler, hayatlarını Allah'ın kitabıyla düzenleyenler ile şeytan vahiylerine teslim olanlar, şeytan sözcüklerine yönelenler hep birlikte bir dünya kavgası içine girecekler ve hayat böyle devam edip gidecektir.

Rabbin her şeyin muhâfızıdır. Kendi vahyine kulak verenleri de, şeytan vahiyleri doğrultusunda bir hayat yaşayanları da gören, gözeten, kollayan O'dur. Tüm kullarını kuşatmış olarak yaptıklarından ötürü dilerse anında ceza da verebilir, dilerse cezalarını tehir de edebilir. Ama yasa O'nun emrinde, güç ve kuvvet O'nun elindedir.

Bundan sonra gerek o günkü Mekke müşriklerinin, gerekse kıyamete kadar gelecek tüm müşriklerin şirklerinin reddini gündeme getirecek Rabbimiz:

22. "Ey Muhammed! De ki: "Allah'ı bırakıp da göklerde ve yerde zerre kadar bir şeye sahip olmadığı, her ikisinde de bir ortaklığı bulunmadığı ve hiçbiri Allah'a yardımcı olmadığı halde tanrı olduklarını ileri sürdüklerinizi yardıma çağırsanıza!"

Gerek daha önce anlatılan Dâvût ve Süleyman'ın (a.s), gerekse Sebe' halkının kıssalarıyla ortaya konmuştu ki, insanların, toplumların iyi ya da kötü kaderleri Allah'ın elindedir. Kendilerine yeryüzünde güç kuvvet, mülk ve saltanat vererek Azîz eden de, sayısız lütûflarıyla kullarını izzet ve şerefe ulaştıran da, nimetlerini geri alıp helâk eden de, zillet ve meskenete mahkum eden de Allah'tır. İnsanlar ve toplumlar üzerinde egemen olan, geçerli olan yasalar Allah yasalarıdır.

İşte burada da bunu bir daha hatırlatarak Rabbimiz diyor ki: Ey müşrikler, eğer bunun böyle olmadığını, fertler ve toplumlar üzerinde egemen olan Allah'tan başka varlıkların da olduğunu iddia ediyorsanız, haydi çağırın o İlâhlarınızı da, bir insanın iyi ya da kötü kaderini değiştirsinler bakalım. Çağırın da Allah'ın öldürdüğünü diriltsinler, çağırın da kaderi kötü olan birinin kaderini değiştirsinler. Allah berisinde önderler, liderler, tanrılar kabul ettikleriniz de size bir fayda ve zarar sağlasınlar.

Hayır hayır, göklerde ve yerde zerre miktarı sahip oldukları bir yetkileri yoktur onların. Var mı Allah berisinde bir yetkileri? Çağırın da göstersinler bakalım güçlerini, kuvvetlerini. Desinler bakalım, bizim de sahip olduğumuz zamanlar, mekânlar vardır. Bizim de mâlik olduğumuz mülkler, yıldızlar, semâlar vardır. Var mı Allah'tan başka Melik? Bir tek zerreye mâlikiyetleri var mı onların? Bir sinek kanadı yaratmaya kadirler mi? Bir buğday tanesi yaratacak yetkileri var mı, gökten bir damla yağmur yağdırmaya güçleri yetiyor mu? Hiçbir güçleri, hiçbir yetkileri yokken nasıl oluyor da bu adamlar tanrılık taslamaya kalkışıyorlar? Nasıl bizler de İlâhız, bizler de Rabbiz, bizler de yasa belirlemeye yetkiliyiz, bizleri de dinlemek zorundasınız diyebiliyorlar? Nereden alıyorlar bu yetkiyi?

Hayır hayır, onların göklerde ve yerde, göklerin ve yerin mülkiyetinde hiçbir ortaklıkları da yoktur, yetkileri de yoktur. Allah mülkünde, egemenliğinde kimseyi ortak edinmemiş, kimseye yetki vermemiştir. Kimseye yetki devrinde bulunmamıştır. Yâni hâşâ ben göklerin Rabbiyim, göklerde egemen benim, ama yerlerin egemenliğini size devrediyorum, göklerin Rabbi benim ama sizler de yerdekilerin Rabbi-siniz dememiştir. Ben namazın, orucun, haccın Rabbiyim ama sizler de hukukun, ekonominin, eğitimin, sosyal ve siyasal yapılanmaların rabbisiniz, ben yerdekilerin işlerini size devrettim, siyaseti size bıraktım dememiştir. Ben camilerin Rabbiyim ama mekteplerin Rabliğini si-ze devrettim dememiş, kimseye yetki vermemiştir Rabbimiz. Tüm egemenlik, tüm yetkiler kendi elindedir. İnsanlara verdiği geçici yetkiler de sadece bu dünyada imtihan sebebiyledir.

Allah'ın asla onlardan bir yardımcısı da yoktur. Kimi işlerini düzenleme konusunda acze düşmüş de insanlardan kimilerini yardımına çağırmış değildir Allah. Hal böyleyken, bu adamlar nasıl oluyor da Allah'ın yetkilerine ortaklık iddia edebiliyorlar? Nasıl oluyor da, bu adamlar kim oluyor da egemenlik bizdedir, Allah'ın yetkileri bizdedir, biz dilediğimiz gibi hükmederiz, biz dilediğimiz gibi hayat programı yapar, dilediğimiz gibi bir hayat yaşar, asar, keseriz diyebiliyorlar? Hayır hayır eğer şunu diyorlarsa bu da yanlıştır: Biz Allah katında sevgili kullarız, biz Allah'ın yeryüzünde dostlarıyız, bizler Allah katında iyi kullarız, bizler şefaatçileriz. Eğer bize itaat ederseniz, bizim dediğimiz gibi yaşarsanız, bizi takip ederseniz yarın bizler de Allah huzurunda sizlere şefaat ederiz. Hayır, öyle de değil!

23. "Allah'ın katında, kendisine izin verilenden başka kimse şefaat edemez. Sonunda, gönüllerindeki korku giderilince birbirlerine "Rabbimiz ne söyledi?" diye sorarlar; "Hak söyledi" derler. O, yücedir, büyüktür."

Allah huzurunda O'nun izin vermediği hiç kimsenin şefaatinin faydası yoktur. Ancak O'nun izin verdiklerinin, izin verdiklerine şefaati fayda verecektir. Yâni şefaat edecek olanları da şefaat edilecek olanları da yarın Allah belirleyecektir. Allah'ın kendilerine şefaat izni verdiği insanlar ancak şefaat edilmeye izin verdiklerine şefaat edebileceklerdir.

Şefaat edicileri Allah belirleyecektir, ama şurasını da asla unutmayalım ki, şefaat edilecek olanları da yarın Allah belirleyecektir. Yâni meselâ yarın Allah bana şefaat edebilme iznini verse,

ben baba-ma, anama, kayınpederime, bacanağıma, arkadaşlarıma şefaat ede-meyeceğim de, Allah'ın, şunlara, şunlara şefaat edebilirsin diye benim karşıma çıkardığı listede yazılı olanlara şefaat edebileceğim.

Evet, şefaat edecekleri de, şefaat edilecekleri de yarın Allah belirleyecektir. Öyleyse bugünden birilerini şâfî makamında görüp on-ların ellerine, eteklerine yapışmanın anlamı yoktur. Yarın bizi kurtarırlar diye Allah'a yapılması gereken kulluk birimlerinden bazılarını onlara yapmanın anlamı yoktur. Bilmiyoruz ki belki de bugün bizim şâfî makamında , yarın şefaat ediciler olmak şöyle dursun belki de şefaat edileceklerin içinde bile yer almayabilirler. Öyleyse unutmayalım ki şefaatin tamamı Allah'a aittir. Kulluğun tamamı da sadece O'na yapılmalıdır.

Ta ki onlardan kalplerinin korkusu, ürpertisi gittiği zaman, heyecanları yatışıp ta düşünebilir bir duruma geldikleri zaman derler ki, Rabbimiz ne dedi? Rabbimiz hak dedi, Rabbimiz doğru dedi derler. Hani daha önce başka türlü söylüyorlardı? Hani daha önce şefaati kendilerine veya başkalarına veriyorlardı? Hani Allah berisinde başkalarının da şefaat yetkileri vardı? Tabi orada, Allah huzurunda her şey bitti. Orada, o ortamda cennet ve cehennem gözler önüne serildikten sonra artık söz Allah'a aittir, Hak Allah'a aittir. Allah, Âlidir, Allah büyüktür.

24, 25. "Ey Muhammed! De ki: "Göklerden ve yerden sizi rızıklandıran kimdir? "De ki: Allah'tır. Öyleyse doğru yolda veya apaçık bir sapıklıkta olan ya biziz ya sizsiniz. De ki: İşlediğimiz suçlardan siz sorumlu olmazsınız, sizin yaptıklarınızdan da biz sorumlu olmayız."

Rabbimiz, elçisine "Benim sana vahy ettiğim bu Kur'an'ı, bu âyetlerimi insanlara duyur" emrini veriyordu, aynı emirler şu anda bize de yöneliktir. Biz de söyleyeceğiz bunu? Neyi söyleyeceğiz? Göklerden ve yerlerden sizi rızıklandırıp doyuran kimdir? Var mı size Allah-tan başka bir rızık verici? Bu soruyu soracağız, ama karşımızdakinin cevabını beklemeyeceğiz. Soruyu sorduğumuz insanlar vahiyden ha-bersiz bir yanılgı içinde oldukları için şu veya bu şekilde yanlış, farklı şeyler söyleyebilirler. Allah'tan başkalarını Rezzak makamında görebilirler. "Filanlar, falanlar bize rızık vermeseler bizim hayatımız biter, bizi doyuran onlardır" diyebilirler. Onların cevaplarını beklemeden biz ne diyeceğiz? Diyeceğiz ki Allah, gökten ve yerden bizi rızıklandıran, bizi doyuran Allah'tır.

Öyleyse ya biz, ya siz hidâyettesiniz. Ya biz doğru yoldayız, ya da siz. Ya biz doğruyuz, sizler sapıksınız, ya siz haktasınız biz yanlıştayız. Eğer Rezzak Allah'sa, göklerden ve yerlerden rızık gönderip bi-zi doyuran Allah'sa, göklerin ve yerin sahibi Allah'sa, bizim sahibimiz O ise, o zaman sahibimiz olarak, doyurucumuz olarak O'na teşekkür etmemiz, kulluk yapmamız gerekecekse, şu anda bizler Rabbimize kulluk edip O'na teşekküre devam ederken, sizler de Allah'ı bırakıp başkalarına kulluk etmeye çalışıyorsanız, biz ikiye ayrıldık demektir. Allah'a kulluk eden bizler ve Allah'tan başkalarına kulluk eden sizler…

Yâni bizler yaratan, rızık veren, doyuran Allah bizden nasıl bir kulluk istiyorsa öylece kulluk yapmak zorunda olduğumuza inanıyoruz. Hz. Adem'den (a.s) bu yana tüm Müslümanlar böyle dediler, böyle yaptılar. Şu anda bizler de böyle diyoruz. Ama bakıyoruz, insanların bir kısmı da yaratıcı ve rızık verici olarak Allah'ı kabul etmiyor. Biz Allah'ı kabul etmiyoruz, biz hayatımızı Allah'ın yasalarına göre değil de, kendi aklımıza, kendi keyfimize, kendi duyularımıza güvenerek bir dünya yaşamak istiyoruz. Bu bizim hoşumuza gidiyor. Biz böyle yaşamanın doğruluğuna inanıyoruz diyorlar. İşte bunu da, bunu da diyenler var. Böyle de yaşayanlar var. Ama elbette bunlardan bir tanesi doğru, ötekisi yanlıştır. Elbette bunun ikisinin de doğru olması mümkün değildir.

Öyle değil mi? Ya göklerin ve yerin sahibi, bizim sahibimiz, bizim yaratıcımız, doyurucumuz, rızık vericimiz Allah'tır, tüm nimetler O'ndandır, hayat O'ndandır, ölüm O'ndandır, binaenaleyh bizler O'na kulluk yapmalıyız, O'na teşekkür etmek zorundayız diyenler yanlıştadır, yahut da biz Allah'ı da peygamberi de tanımayız, bizi Allah da peygamber de bağlamaz, biz keyfimize göre bir hayat yaşarız diyenler yanlıştadır. Bunların hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu tartışmaya, masaya yatırmaya hakkımız yoktur. Çünkü bizler Müslü-manız, Allah'a iman ediyoruz, Allah'ın kitabına iman ediyoruz. Biz, Al-lah'tan gelen bu kitabın mü'minleri olarak diyoruz ki ya biz hidâyetteyiz, ya siz. Eğer bu kitaba göre biz hidayetteysek siz sapıksınız. Yok eğer biz sapıksak siz hidâyettesiniz, doğrudasınız. Hem biz, hem siz, hem Müslümanlar, hem de kâfirler doğrudadır demek mümkün değildir. İki taraf ta doğruda olamaz. Ya Müslümanlar doğrudur, ya kâfirler…

İşte bu sorgulamayı kâfirlere yönelten Müslümanların düşüncelerine göre, Allah'ın değer yargısına göre, bu kitaba göre, Sebe' sûresine göre doğru olan, hakta olan, hidâyette olan, delille hareket eden kesinlikle Müslümanlardır. Onun içindir ki hücumda olan, sorgulayan sürekli Müslümanlar olmalıdır. Soracağız, sorgulayacağız bu kâfirlerin hayatlarını, inanç manzumelerini. Ey kâfirler, gökten ve yerden rızık veren, doyuran kimdir? Kimin ekmeğini yiyip kime kulluk ediyorsunuz? Kiminle rızıklanıyor, kimin kılıcını sallıyorsunuz? Ne bu haliniz? Ama siz bilirsiniz, unutmayın ki siz bizden, biz de sizden sorumlu tutulmayacağız. Siz yaptıklarınızın karşılığını, biz de yaşadığımız hayatın karşılığını göreceğiz. Eğer bizler yanlıştaysak, hatamızın cezasını çekeceğiz, sizler bizim yanlışlarımızdan sorumlu olmayacaksınız, bizler de sizin yanlışlarınızdan hesaba çekilmeyeceğiz. Sizin hayatınızın faturası bize, bizimki de size çıkarılmayacaktır.

26. "De ki: "Rabbimiz sonunda hepimizi toplar, sonra aramızda adâletle hükmeder. Adâletle hükmeden, bilen ancak O'dur."

De ki, Rabbimiz bir gün bizi toplayacak, sonra aramızı hakla açacak. Kıyamet kopacak, dirileceğiz, hesaba çekileceğiz ve aramızda hakla hüküm verilecek. Rabbimiz hakla hükmünü verecek. Şu doğruydu, bu yanlıştı, şu haktı, bu bâtıldı, şu iyiydi, bu kötüydü, şunlar hidâyetteydi, bunlar sapıklık içinde bir hayat yaşıyorlardı diye Rab-bimiz hakla hükmünü verecek. Çünkü Rabbimiz Haktır, en doğru hük-mü verendir, Alîmdir, Hakîmdir.

Zaten doğru hükmünü, gönderdiği elimizdeki şu kitabında bildirmiştir. Aslında bugün bu kitabın âyetlerini, bu kitabın dosdoğru ya-salarını kâfirlere götürmek, kâfirlere duyurmak kâfirlerin kendileri için de, bizim için de bir rahmettir. Yine Rabbimizin bu hak âyetleriyle kâfirlerin hayatlarını sorgulamamak kâfirlere karşı en büyük zulümdür. Elimize bu kitabı alıp, kâfirlere gidip, beyler, bu kitaba göre sizler yanlıştasınız, bu kitaba göre sizin yaşadığınız bu hayat sizi cehenneme götürmektedir diye açık ve net bir şekilde onları uyarmak zorundayız. Bakın Rabbimizden bir sorgulama daha:

27. "De ki: "O'na taktığınız ortakları bana gösterin, yoktur ki! O, güçlü olan, Hakîm olan Allah'tır."

De ki, haydi Allah'a ortak koştuklarınızı bana gösterin. Deliliniz nedir bu konuda, kime dayanıyorsunuz? Allah'ın ortakları vardır derken neye dayanıyorsunuz? Kendi hevâ ve heveslerinize mi dayanıyorsunuz? Yâni yarın Allah mahkemesinde Allah sorgulamasıyla karşı karşıya geldiğiniz zaman, O'na karşı sizi savunmak üzere ayağa kalkacak, O'nun azabından sizi kurtaracak birileri var mı? Varsa hani gösterin bakalım onları. Kendilerine kulluk adına Allah'a kulluğu bırakarak hayatınızı tehlikeye attığınız, kendilerini memnun etme adına Rabbinizi küstürdüğünüz şu İlâhlarınızı bir gösterin bakalım. Var mı Allah'tan başka Rab? Var mı Allah'tan

başka İlâh? Hayır hayır, sadece Rab olan, İlâh olan, Azîz ve Hakîm olan O'dur buyurulduktan sonra peygamberin evrenselliğini anlatan bir âyetle karşı karşıya getiriliyoruz.

28. "Ey Muhammed! Biz seni bütün insanlara ancak müjdeci ve uyarıcı olarak göndermişizdir; fakat insanların çoğu bilmez."

Peygamberin görevi evrenseldir. İnsanların tamamına seni müjdeci ve uyarıcı gönderdik diyor Rabbimiz. Allah, peygamberini te-selli ederek diyor ki: "Ey peygamberim, Mekke toplumu, kavmin seni dinlemediler diye, sana kulak vermiyorlar diye sakın üzülme. Sen sa-dece Mekke şehrinin, sadece bu ülkenin, sadece bu toplumun, sa-de-ce bu çağın insanlarına değil, kıyamete kadar gelecek tüm çağların insanlarına gönderilmiş bir peygambersin. Eğer şu anda senin kavmin senin vasıtanla benim kendilerine açtığım bu rahmet kapısından istifade etmek istemiyorlarsa, senin kıymetini bilmiyorlarsa üzülme, başkaları bilecektir. Seni tüm insanlığa müjdeci ve uyarıcı olarak gön-derdik ama insanların çoğu bilmiyorlar. İnsanların çoğu göz göre göre reddediyorlar, elçilerin uyarılarına kulak vermiyorlar" ve diyorlar ki:

29. "Doğru sözlü iseniz söyleyin bu vaat ne zamandır?" derler."

Haydi sadıklarsanız söyleyin o vaat ne zaman? Haydi iddialarınızı eyleme dönüştürme imkânınız varsa söyleyin kıyamet ne zaman? Ne zaman bu kıyamet, ne zaman bu hesap kitap? Ne zaman bu sorgulama, ne zaman bu azap? Ey Muhammed, şu bize vaat edip durduğun, bizi kendisiyle korkutup durduğun kıyamet ne zaman? Ne zaman olacak bu iş? Ne zaman toplayacak Rabbin bizi huzurunda? Ne zaman hükmedecek aramızda? Yıllardır vaat ettiğin halde hani niye başımıza bir şeyler gelmiyor, niye aleyhimize hüküm verilmiyor?

30. "De ki: "Size, bir gün tayin edilmiştir. Ondan bir saat ne geri kalabilirsiniz ne de öne geçebilirsiniz."

De ki, sizler onun vaatleşmesiyle karşı karşıya geleceksiniz. O size mutlaka gelecek, bir saat bile tehir edilmeyecektir. Ne bir saat öne alınacak, ne de bir saat geri bırakılacak. Çünkü Allah sizin arzularınıza tabi değildir. Allah bu konudaki hükmünü kendisi verir. Aramızdaki hükmünü vereceği zamanı Allah en iyi bilendir. Allah bir kere hükmünü verdi mi, işiniz bitecektir.

31. "İnkâr edenler: "Bu Kur'an'a ve ondan öncekilere inanmayacağız" dediler. Sen bu zalimleri, Rablerinin huzurunda dikilmiş oldukları zaman, suçu birbirine atıp dururken bir görsen! Güçsüz sayılanlar, büyüklük taslayanlara: "Siz olmasaydınız biz inanmış olacaktık" derler."

Evet kâfirler biz ne bu Kur'an'a, ne de önündeki kitaplara inan-mayacağız diyorlar. Ne bu kitaba, ne de bu kitaptan önce indirilmiş olanlara iman etmeyeceğiz diyorlar. Peygamberim, sen böyle diyen zalimleri Rableri huzurunda tevkif oldukları zaman bir görsen! Suçu birbirlerine atıp dururlarken onları bir görsen! Dünyada atıp tutuyorlardı alçaklar, Allah kimmiş? diyorlardı. Peygamber de kimmiş? Di-yorlardı. Kur'an da neymiş, bu kıyamet te ne zamanmış? diyorlardı. Biz kesinlikle bu saçmalıklara inanmayız diyorlardı. İman etmiyor-lar-dı, teslim olmuyorlardı, kulluğa yanaşmıyorlardı. Rablerine secdeye, Rablerinin hayat programına yönelmiyorlardı. Allah karşısında güç iddiasında, bilgi iddiasında, varlık iddiasında bulunuyorlardı. Ama artık şimdi Rableri huzurunda tevkif olmuşlar, tutuklanmışlar ve her şeyleri bitmiş. İşte böyle rezil ve perişan bir durumdayken onları bir görseydin peygamberim.

Evet bir kısmı bir kısmına söz atmaya başlayacaklar. Atışmaya, birbirleriyle sataşmaya,

birbirlerine suç atmaya başlayacaklar. Sen yaptın, sen ettin, sen saptırdın, senin yüzünden oldu demeye başlayacaklar. Bakın herkesin tutuklandığı bir ortamda mustaz'aflar müstekbirlere, yönetilenler yönetenlere, idare edilenler idare edenlere, güdülenler güdenlere, tabi olanlar tabi olduklarına diyecekler ki, "siz olmasaydınız biz Müslümandık. Siz bize engel olmasaydınız bizler Müslüman olacaktık. Sizler bizim dinimizi bozmasaydınız, Allah di-nini kaldırarak, Allah yasalarını ilga ederek bizim karşımıza resmî bir din çıkarmasaydınız, biz Müslüman olacaktık. Sizler bizim hayat programımızı değiştirmeseydiniz, bizim hukukumuzu, bizim alfabemizi, bi-zim sosyal, siyasal yasalarımızı değiştirmeseydiniz, bizim tarihimizi, bizim kılık-kıyafetimizi bozmasaydınız biz Müslüman olacaktık. Doğrusu biz dünyada size uymuştuk. Dünyada emirlerinize boyun eğiyor, kanunlarınıza itaat ediyor, arzularınızı yerine getiriyor, bizi neye çağırdıysanız koyun gibi arkanızdan geliyorduk. Sürüler gibi size tabi oluyorduk. Sizler güçlüydünüz, sizler kendinizi dünyada Rabler görüyordunuz, İlâh olduğunuzu iddia ediyordunuz. Evet bizi saptıranlar, bizi bu cehenneme getirenler sizlersiniz. Sizler olmasaydınız biz asla bu cehenneme gelmezdik," diyorlar. Onlar böyle deyince bakın müs-tekbirler de, öndekiler, tabi olunanlar, idareciler de ne diyorlar bakın:

32. "Büyüklük taslayanlar, güçsüz sayılanlara: "Size doğruluk rehberi geldikten sonra ondan sizi biz mi alıkoyduk? "Hayır; zaten suçlu kimselerdiniz" derler."

Size hak geldi de, siz hakkı kabul ettiniz de sizi ondan biz mi çevirdik? Siz Müslüman oldunuz da, Müslüman olmak istediniz de biz mi engel olduk? Siz Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaya yöneldiniz de biz mi mâni olduk? Hayır hayır bizim elimizde hiçbir güç ve kuvvet yoktu ki size engel olalım. Bilâkis siz kendiniz suçluydunuz.

Evet cehennemde, ateşin içinde aynı azabı paylaşan insanların tartışmalarını, birbirlerini suçlamalarını anlatıyor burada Rabbimiz. Demek ki, bu iki grup da cehennemdedir. Demek ki, mustaz'afların, zayıfların zayıflığı onları kurtaramayacaktır. Davar sürüsü gibi idarecilerinin kanunlarına itaat etmek zorunda kalmış bu insanların, ne yapalım, biz güçsüzdük, zayıftık, gücümüz kuvvetimiz yoktu, elimizden bir şey gelmiyordu demeleri onları kurtaramayacaktır. Çünkü Allah onlara akıl vermişti, Allah onlara irade vermişti. Seçme hürriyeti vermişti Allah onlara. Bunlar hiç bir zaman böyle sürüler değildi. Berikiler onların iradelerini satın almak istedikleri zaman, boyunlarına ip takıp kendilerine kul-köle yapmaya zorladıkları zaman, hiçbir tepki göstermediler. Sanki bu işe dünden razıymış gibi boyunlarını teslim ettiler.

Halbuki dünyadayken alçaklar bunlara ağam paşam diyorlardı. "Anam! Babam! Kurtar bizi!" diyorlardı. "Her şeyimizi sana borçluyuz! Sen olmasaydın biz olmazdık! Liderim! Şeyhim! Efendim! Şevketlim, biz senin dediğinden çıkmayız! Atam izindeyiz!" diyorlardı. Yâni onlar ne kadar alçaksa, berikiler de o kadar alçaklık yapıyorlardı dünyada. Bakın burada müstekbirler, yöneticiler, yönetilenlere diyorlar ki:

"Ey zalimler! Ey adam olmadıklar! Ey sürüler! Ey iradesizler! Ey beyinsizler! Ey akılları bizim cebimizde olanlar! Boşuna bağırıp durmayın! Boşuna lakırdılarda bulunmayın. Zira sizin bizden bir farkınız yoktur. Yâni şimdi size hidâyet geldi de, sizler hidâyet üzere yaşamak istediniz de sizi hidâyetten biz mi kopardık? Hayır hayır! Bilâkis siz kendiniz sapıklardınız! Siz kendiniz mücrimlerdiniz! Siz dünyada bizim sizi teşvik ettiğimiz şeylere karşı ihtirasınızdan, hırsınızdan dolayı hemen kolayca bizim peşimize takıldınız. Kolayca bizim ağımıza tutuldunuz. Biz sizin vicdanlarınızı satın almaya geldiğimizde sizler buna dünden razıydınız. Bizim karşımızda en küçük bir tepkide bulunmadınız. Sizi Rabbinizin hayat tarzından koparıp demokrasiye, la-ikliğe, milliyetçiliğe, ırkçılığa, dünyaya, dünyalıklara çağırdığımız zaman mal bulmuş mağribi gibi hemen bizim dâvetimize uyuverdiniz. Karşımızda en küçük bir mücadele bile vermediniz. Çünkü sizler

zaten Allah'a kulluktan bıkmış usanmıştınız. Hayatınızın her bir sahasın-da sadece Allah'ı dinlemekten, Allah'ın dediklerini yapmaktan usanmıştınız da, hayatınızın bazı bölümlerini başka Rablere, başka İlâhlara bırakarak biraz rahat nefes almayı ümit ederek bizlere tapınmaya yönelmiş kimselerdiniz. Hayatınızın her bir bölümünde Allah'ı atlatamayacağınızı, Allah'ı yönlendiremeyeceğinizi bildiğiniz için, biraz da bizim gibi atlatılabilecek, yönlendirilebilecek tanrılarımız olsun istemiştiniz. Bizi siz seçmiş ve hayatınızın bazı bölümlerine bizlerin karışmamızı siz kendiniz istemiştiniz.

Allah'tan bıkıp usanan sizler kendinize öyle tanrılar istiyor-dunuz ki sizden hiçbir ahlâkî sorumluluk istemesinler. Sizden ne namaz, ne oruç, ne hac, ne tesettür, ne zekat, istemesinler. Bıkıp usandığınız Allah'ın size haram kıldığı içkiyi, kumarı, fâizi, tesettürü helâl kılıverecek, yasallaştırıverecek tanrılar istediniz kendinize. Sizi rahatlatacak, size rahat bir nefes alma imkânı verecek tanrılar istediniz. Üstelik bu tanrıların ipleri de sizin kendi ellerinizde olduğu için, yâni onları kendiniz seçtiğiniz için, siz ne isterseniz o konuda kanun yapacak, arzularınıza tabi olup yönlendirebileceğiniz tanrılar istediniz kendinize. Siz istediniz, siz seçtiniz, biz de size hükmettik. Siz sattınız vicdanlarınızı, biz de satın aldık. Alan memnun, satan memnun. Siz istediniz biz bulduk. Siz kokladınız, biz topladık. Eğer sizler vicdanlarınızı satmak istemeseydiniz, biz onu zorla sizden alamazdık.

Öyleyse bizi niye kınıyorsunuz da? Üstelik belki de bizi saptıran sizlersiniz. Çünkü sizler gönül rızasıyla bize itaat ettiğiniz için, bizi büyük kabul edip bizim karşımızda boyun büktüğünüz için biz de ken-dimizi bir şey zannettik. Aslında bizi şımartanlar da sizlersiniz. Eğer sizler bize itaat edip adam yerine koymasaydınız, belki bizler de zulmedemeyecek, şımarmayacak ve kendimizi bir şey görmeye kalkışmayacaktık," diyorlar.

33. "Güçsüz sayılanlar da büyüklük taslayanlara: "Hayır gece gündüz hile kuruyor ve bize Allah'ı inkâr etmemizi, O'na ortaklar koşmamızı emrediyordunuz" derler. Azabı gördüklerinde, ettiklerine içleri yanar. İnkâr edenlerin bo-yunlarına demir halkalar vururuz. Yaptıklarından başka bir şeyin mi cezasını çekerler?"

Mustaz'aflar, yönetilenler, ezilenler yine diyorlar ki, "ey müs-tekbirler, sizler gece-gündüz hileler kuruyor, komplolar hazırlıyor bizi küfre zorluyordunuz. Bizi saptırmak, bizi Allah'a kulluktan koparıp kendinize kul köle edinmek için, bizi Allah yasalarına itaatten çıkarıp kendi yasalarınıza boyun büktürmek için gece-gündüz dolaplar çeviriyordunuz. Kendi müşrik eğitimlerinizi bize empoze ederek bizi zorla Allah'a şirk koşmaya zorluyordunuz. Eğitim yasalarınızla, ekonomik düzenlemelerinizle, hukuk yapılanmalarınızla, sosyal ve siyasal anlayışlarınızla, kılık-kıyafet dayatmalarınızla bizi Allah ve Resûlüyle çatışmaya sevk ediyor, zorluyordunuz. Bizi pis bir hayatın mahkûmu et-tiniz. Bizim önümüze isyan yolları açtınız, bizi saptırdınız."

Ama azabı gördüklerinde hepsi pişman olacaklar; müstekbir-leri de, onlara tabi olan mustaz'afları da, saptıranları da saptırılanları da hepsi perişan olacaklar. Biz de onların boyunlarına boyunduruklar, kelepçeler geçiririz. Onlar söyledi, berikiler konuştu ve nihâyet hepsinin suçlu olduğu açığa çıktı. Ancak az önce ifade ettiğimiz gibi herkes, tüm insanlar kendi yaptıklarının karşılığını görüyorlar. Herkes yaşadığı hayatın sonucuyla karşı karşıya geliyor. Değilse hiç kimseye asla fazladan bir ceza vermiyor. Onlar kendi cehennemlerini kendileri hazırlıyor.

İster siyasal önderler olsun, isterse dini önderler olsunlar eğer insanlar araştırmadan, tahkik etmeden bunlara tabi olurlar ve "efendim ne yapalım işte bunlar bizim siyasal büyüklerimiz, bunlar bizim ekonomi uzmanlarımız, bunlar bizim din önderlerimiz, onlar en güzelini, en doğrusunu bilirler. Hayat diye, hukuk diye, ekonomi diye, kılık-kıyafet diye, din diye bize ne

sunmuşlarsa biz onu doğru kabul etmek zorundayız. Bu konuda bizim herhangi bir suçumuz yoktur. Eğer bir suç varsa bir suçlu varsa, gerçek suçlu onlardır" demeye kimsenin hakkı yoktur.

Din böyle basite indirgenemez ki! Başka şeye benzemez, bu dindir, hayattır. "Efendim filan hoca dedi, ben de yaptım. Falan zât öyle buyurdu, ben de uyguladım" demek yarın bizi kurtarmayacaktır. Dinimizi kendimiz öğrenmek zorundayız. Allah bize de akıl vermiştir. Allah'ın bize verdiği bu akıllarımızı birilerinin cebine sokmaya ve körü körüne onların peşine takılmaya hakkımız yoktur. İşte dinin temel kaynakları kitap ve sünnet ortadadır ve herkesin ona ulaşma imkânı da mevcuttur.

34,35. "Doğrusu uyarıcı göndermiş olduğumuz her kasabanın varlıklı kimseleri, onlara: "Biz sizinle gönderilen şeyleri inkâr ediyoruz" diye gelmişlerdir. Malları ve çocukları en çok olan bizleriz, azaba uğratılacak da değiliz" derlerdi."

Biz bir kente uyarıcılar, elçiler gönderdik mi, o kentin azgınları derler ki, "biz onu reddediyoruz, biz sizinle gönderilen şeyleri inkâr ediyoruz, çünkü bizler evlât ve mal yönünden sizden çok fazlayız." Evlât siyasal gücü, mal da ekonomik gücü temsil eder. Kentin mele' grubu, zengin ve şımarık insanları siyasal ve ekonomik güçlerine güvenerek Allah'ın elçilerini reddediyorlar.

Genel bir değerlendirme görüyoruz bu âyetlerde. Rabbimiz kentlere, kasabalara, ülkelere elçiler gönderiyor, uyarıcılar gönderiyor. İnsanlığın atası Hz. Adem'den (a.s) bu yana hiçbir kent, hiçbir toplum yoktur ki, kendilerine Allah'tan bir uyarıcı gelmemiş olsun. Bu uyarıcılar Allah'tan aldıkları vahyi insanlara ulaştırarak onları Allah'a kulluğa çağırdıkları zaman, dünyada Allah'ın istediği bir hayatı yaşayarak ölüm ötesine hazırlığa dâvet ettikleri zaman, insanları kıyametle, cennetle, cehennemle uyardıkları zaman, mütrafûn olanlar, kurulu düzenin menfaatçileri, statükodan yana olanlar diyorlar ki, biz sizi de, sizin gönderildiğiniz risaleti de reddediyoruz, diyorlar.

Gerekçe olarak ta şunu gösteriyorlar: Bizim malımız ve evlâdımız daha çoktur. Bizim siyasal mevkiimiz ve ekonomik gücümüz si-zinkinden daha büyüktür. Bu halimizle bizler asla azaba da uğrayacak değiliz. İşte gerekçeleri de budur. Kendilerine gönderilen elçilerin bunlara sahip olmayışlarını göz önünde bulundurarak, sizin hiçbir şe-yiniz yokken bizler size mi tabi olacağız, diyerek peygamberlerin getirdikleri bir sistemi, bir hayat tarzını kabule yanaşmıyorlar.

Çağlar boyu yaşanıp gelen, tekrar edilip gelen bir hastalıktır bu. Allah'ın insan hayatına karışması konusunda odak nokta seçerek arzularını kendileri aracılığıyla insanlığa sunduğu peygamberlerine ilk karşı gelenler, ilk savaş açanlar âyetin ifade buyurduğu gibi "Mütraf-lardır. Yâni toplumun zengin, şımarık servet sahipleri, toplum içinde sınırsız bir hayat yaşayan, zenginliklerinin, arsızlıklarının, servetlerinin kendilerini azdırdığı kimseler... Servetlerinin, zevk ve eğlencelerinin, lüks içinde sınırsızca yaşadıkları hayatlarının kendilerini bırakmayıp hakkı kabullerine engel olduğu varlıklı kimseler. Bunlar her dönemde ve her toplumda gönderilmiş hak elçilerine karşı ilk savaşı açan kimselerdir. Hemen hemen her dönemde topluma egemen olan bu zenginler grubu peygamberlere karşı tavır alıp, peygamberlerin yolunu kesmeye çalışıp, halkı Allah elçilerine karşı kışkırtmışlardır. Bunun sebebi de şudur:

Bunlar her toplumda mevcut statükonun devamından yana-dırlar. Yâni mevcut düzeni savunmaktadırlar. Çünkü kendilerini servet sahibi yapan, kendilerini diğer insanlara egemen kılan, garibanların kanlarını emmeye izin veren, toplumun fakir kesimi üzerinde kendilerini Rableştiren o düzenin kendisidir. Mevcut sistem sayesinde palazlanıp servet sahibi oldukları için sistemin

yıkılmasını asla istemezler.

Şunu da kesinlikle bilmektedirler ki, peygamber bu düzeni değiştirmek için gelmektedir. Peygamber toplumda ezen ve ezilenlerin, zalimlerin ve mazlumların, sahte Rablerin rubûbiyetlerine ve köleleştirilmiş Allah kullarının kulluklarına son verip toplumda Allah hâkimiyetini gerçekleştirmek için gelmektedir. Peygamber adâleti tesis etmek için gelmektedir.

Peygamberin mesajı gönüllerde yer edip o mesajın hayata hakim olması bu adamların elde ettikleri tüm gayr-ı meşrû servetlerinin ve toplum içinde bu servetleri sayesinde sağladıkları tüm statülerinin ellerinden uçup gitmesi söz konusudur. İşte bunu çok iyi bilen bu servet sahipleri, düzenlerinin bozulacağı korkusuyla Allah elçilerine ilk savaşı açmaktadırlar. Halkın cahil kalmasını istemektedirler. Halkın bilinçlenmesini, halkın peygamberle tanışmasını istememektedirler.

Allah elçilerini reddederek diyorlar ki, biz mal ve evlât yönünden, ekonomik ve siyasal güç yönünden çok üstünüz. Biz Allah'ın gözde kullarıyız. Baksanıza, Allah size vermediklerini bize vermiştir. Dünyada bize oğullar, mallar, mülkler, servetler, saltanatlar veren, bizleri bu nimetlerle mükâfatlandıran Allah elbette bu dünyada bizi si-ze üstün kıldığı gibi, öbür tarafta da bizi bunlardan mahrum bırakmayacaktır. Üstün olan bizler sizlere asla itaat etmeyiz diyorlar. Ama bu adamların şunu da bilmeleri gerekiyordu. Kendilerinden önce, kendilerinden çok daha fazla mal mülk sahibi, güç kuvvet sahibi olanlar bu dünyayı terk edip gitmediler mi? Onlardan ibret almalı değiller miydi? İşte kıyamete kadar Allah elçilerine karşı aynı tavrı sergileyen, mallarına, evlâtlarına, siyasal ve askeri güçlerine güvenerek Rasûlullah'a ve O'nun yolunun yolcusu tüm uyarıcılara müstekbirce bir tutum içinde olanlara Rabbimiz şunu dememizi istiyor:

36. "De ki: "Şüphesiz Rabbim rızkı dilediğine genişletir ve bir ölçüye göre verir, fakat insanların çoğu bilmezler."

Kâfirler bu dünyada Allah'ın rızık paylaştırma yasasını, rızık taksim etme hikmetini bilmiyorlar. Dünyada kendilerine bol bol nimetler verilenler, kendilerinin Allah'ın sevgili kulları olduklarını zannediyorlar. Nimet verilmeyenlerin ya da az verilenlerin de Allah'ın gazabına uğramış kimseler olduklarını zannediyorlar. Halbuki Rabb'in rızkı dilediğine genişletir ve bunu bir ölçüye göre verir. Ama insanların çoğu bunu bilmiyorlar. Rızık, Allah'ın elindedir. Mülk Allah'ındır. Şu anda ekonomik güce sahip olanlar, askerî, siyasal güce sahip olanlar zannetmesinler ki, bu sahip oldukları kendilerindendir. Bu mallarını, bu mülklerini, bu evlâtlarını kendilerinin sanmasınlar. Bunları biz kendimiz kazandık, kendimiz bulduk filan demesinler. Onlara bütün bu sahip olduklarını veren de bir gün tüm bunları ellerinden alacak olan da Allah'tır.

Öyleyse unutmasınlar ki mal mülk sahibi, evlâd-u ıyal sahibi olanlar da, bunlardan mahrum bırakılanlar da imtihandadır. Kimin ka-zanıp kimin kaybettiği yarın belli olacaktır. Unutmayın ki toplumu vahiyle şekillendirmeye, toplumu vahiyle değiştirmeye çalışan peygamberlere bu zalimlerin sahip olmakla övündükleri şeyler çok az verilmişti. Allah'ın elçisi ne malına, ne de gücüne kuvvetine değil, sadece Allah'a güvenmiştir.

Öyleyse gelin ey insanlar, geçici bir dünya malının, geçici bir dünya saltanatının içine gömülüp, onun peşine düşüp Allah'ı ve elçilerini reddedenlerden olmayalım. Bakın Allah diyor ki:

37. "Ey İnsanlar! Sizi Bana yaklaştıracak olan ne mallarınız ve ne de çocuklarınızdır; yalnız, inanıp yararlı iş işleyen kimselerin, işte onların yaptıklarına karşılık mükâfatları kat kattır; işte onlar, yüksek derecelerde, güven içindedirler."

Ne mallarınız, ne evlâtlarınız sizi bize yaklaştıramaz. Sizin Allah'a yakınlık kazanmanız mallarınız ve evlâtlarınızla olmayacak. Ne ekonomik gücünüz, ne siyasal ve askerî varlığınız sizin Allah'a yakınlığınız konusunda bir değer ifade edecek değildir. Allah'a yakınlığı sağlayan, sadece insanların imanları ve bu imanlarına bağımlı olarak işledikleri sâlih amelleridir. Kim Allah'ın istediği şekilde iman eder, kim Allah'ın razı olacağı biçimde mü'min olur ve Resûlünün pratikte örneklediği bir hayatı yaşarsa, işte ancak Allah'a yaklaştıracak, Allah'ı hoşnut edecek olan odur.

Değilse Allah'ın bu dünyada bir imtihan konusu olarak verdiği mallar, evlâtlar, güçler, kuvvetler hiçbir zaman Allah'a yaklaşma unsurları değildir. Çünkü onları zaten Allah veriyor. Kimilerine bolca verip, kimilerini mahrum ettikten sonra kalkıp ta çok verdiklerim az verdiklerimden üstündür diye bir yasa koyması zulüm olmaz mı Allah için? Öyle değil mi, bu üstünlük ve yakınlık sebebi saydıklarımızı biz kendimiz bulmadık ki. Bunları bize veren Allah'tır. Aksini söyleyebilir misiniz? Meselâ tüm dünya birleşse bir adamı bir tek evlâda ulaştırabilir mi? Çocuğu olmayan birini çocuk sahibi yapabilir mi? Tüm dünya birleşse, Allah'ın takdir etmediği bir tek kuruşa, bir tek rızka ulaşamazlar. Tüm dünya birleşse, gökten bir tek yağmur tanesi indiremezler, yerden bir tek buğday tanesi bitiremezler.

Öyleyse nasıl oluyor da malını ve evlâdını kendisine Allah verdiği halde bir adam çıkıp, benim Allah'a yakınlığım malımın ve evlâdımın çokluğuyla doğru orantılıdır diyebiliyor? Yâni o zaman Allah'ın kendilerine mal ve evlât vermeyerek imtihan ettiği kimseler şunu demeye hak kazanmayacaklar mı? Ya Rabbi, sen bize oğul vermedin, mal mülk vermedin ve bir yasa koydun ki malı, mülkü, evlâdı çok olanlar, ekonomik ve siyasî gücü çok olanlar hayırlıdır, üstündür, onlar cennete gideceklerdir dedin. Böyle şey olur mu ya Rabbi? Bizim suçumuz ne, demeye hakları olmaz mı?

Halbuki Rabbimiz değer yargısını mala, mülke, evlâda göre değil, imana ve sâlih amele vermiştir. Allah'a yakınlığı olanlar Allah'ın istediği iman eden ve bu imana dayalı bir hayat yaşayanlardır.

İşte onların yaptıklarına karşılık mükâfatları kat kattır ve onlar yüksek derecelerde, güven içindedirler. Mükemmel saray odaları içinde emin olarak hayatlarını yaşayacaklardır. Ama:

38. "Âyetlerimizde Bizi aciz bırakmağa yeltenenler, işte onlar, azapla yüz yüze bırakılırlar."

Ekonomik, siyasal ve askerî güçlerine güvenerek, mallarına, mülklerine, devletlerine, saltanatlarına, kavimlerine, kabilelerine güvenerek bizim âyetlerimizi, bizim sistemimizi aciz bırakmak isteyenleri de azapla yüz yüze bırakırız. Onlar cehennem azabıyla karşı karşıya getirilecekler. Kim malına mülküne güvenerek Allah'a kafa tutmaya kalkışırsa, Allah'ın âyetlerini kabul etmezse, inananlara zulmederse onlar azaba hazır tutulacaklardır.

39. "De ki: "Doğrusu Rabbim, kullarından dilediğinin rız-kını hem genişletir ve hem de ona daraltıp bir ölçüye göre verir; sarf ettiğiniz herhangi bir şeyin yerine O daha iyisini koyar, çünkü O rızık verenlerin en hayırlısıdır."

Evet, Allah dilediklerine rızkı fazlasıyla verir, dilediklerine de azaltır. Bu konuda yetkili sadece Allah'tır. İnsanların elinde hiçbir yetki yoktur. Şu anda ve yarın kim neye sahip olmuşsa, olacaksa her şeyi veren O'dur. Dilediklerine rızkı genişletir bol bol verir, dilediklerine de kısıverir.

Çünkü O her şeyi bilendir. Kime ne kadar vereceğini, kime ne kadar kısacağını bilendir. Rızkı takdir eden O'dur. Hikmet sahibidir O. Hikmeti gereği yapar bu taksimi. O'nun ilmi her şeyi kuşattığı için, bir kulu için zenginliğin mi, yoksa fakirliğin mi hayırlı olacağını en iyi bilen O'dur. Bol vermesinde de, az vermesinde de mutlaka bir hikmet ve hayır vardır.

Öyleyse bu konuda O'na akıl vermeye, O'na yol göstermeye hakkımız yoktur. Ya Rabbi, bana şu kadar vermeliydin! Beni şununla imtihan etmeliydin! Ben buna lâyıktım! Beni şununla imtihan etseydin, ben mutlaka imtihanı kazanırdım! diyerek O'na karşı gelmenin anlamı yoktur.

Sarf ettiğiniz herhangi bir şeyin yerine Allah daha iyisini koyar, çünkü O rızık verenlerin en hayırlısıdır. Yâni mallarınızdan ne infak etmişseniz Rabbiniz tarafından daha iyisiyle, daha fazlasıyla halef kılınırsınız. Allah yolunda ne infak etmişseniz, Allah için elinizden neyi çıkarmışsanız, ondan daha fazlasıyla size mukabelede bulunur. Çünkü Allah rızık verenlerin en hayırlısıdır.

Allah bize mal veriyor, mülk veriyor, devlet, saltanat veriyor, bilgi veriyor. Şimdi bu âyetlerde bu verilenlerin Allah katında değer yargısı olmadığı da haber veriliyor. Peki o zaman niye veriyor Allah bunları bize? Ne yapacağız bunları? Nasıl bir ilişki içine gireceğiz bunlarla? Aslında bu hususları önceki derslerimizde anlatmaya çalışmıştık. Bunlar bizim hayatımızda ancak Rabbimizin rızası istikâmetinde yerini alırsa, o zaman bizim için hayırlı olacaktır. Allah'ın kendilerine verdiği bu imkânları Allah'ın emrine veren, bunlarla ilişkisini Allah'ın istediği gibi ayarlayan, Allah'ın istediği yerde harcayan, kullananlar Allah'ın rahmetine ulaşacaklardır diyoruz.

Bundan sonra yine öteler âlemindeyiz:

40. "Allah bir gün onların hepsini diriltip toplar, sonra meleklere: "Bunlar mı size tapıyordu?" der."

Rabbimiz insanların hepsini diriltip huzurunda toplayacaktır. Herkes toplanmıştır: İnsanlar var, cinler var, melekler var… Rabbimiz meleklere soruyor: Bunlar mı size ibadet edenler? Bunlar mı sizi benim berimde Rabler, İlâhlar bilip tapınanlar? Bunlar size ibadet mi edi-yorlardı? Siz mi dediniz onlara bunu? Siz mi istediniz onlardan kendinize kulluğu? Siz mi razı oldunuz onların bu kulluklarından? Bunlar size taam mı ediyorlardı? Furkân sûresinde anlatıldığına göre bu soru sadece meleklere değil, insanların putlaştırıp İlâhlaştırdıkları, yasalarını uygulayarak kendilerine kulluk yaptıkları tüm varlıklara sorulacak. Siz mi istediniz bu insanların size kulluğunu? Bakın Melekler diyor ki:

41. "Melekler: "Hâşâ, bizim dostumuz onlar değil Sensin. Hayır; onlar bize değil cinlere tapıyorlardı, çoğu onlara inanıyorlardı" derler."

Hayır ya Rabbi, seni tesbih ve tenzih ederiz. Sen bizim Velîmizsin. Biz böyle bir şeye nasıl razı oluruz? Biz böyle bir şeyi nasıl isteyebiliriz? Bizim Velîmiz sen iken, bizim Rabbimiz sen iken, dostumuz sen iken, bizim boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucu senin elindeyken, sadece sana kulluk eder, sadece seni dinlerken nasıl olur da bu insanlara Allah'ı bırakın da bize kulluk edin deriz? Allah'ı bırakın da bizi dinleyin, Allah yasalarını bırakın da bizim yasalarımızı uygulayın diyebiliriz? Onların yaptıklarından bizim haberimiz yoktu.

Bilâkis onlar cinlere tapınıyor, cinlere kulluk ediyorlardı. Onlar cinlerin kendilerine sunduğu vesveselere, yalan yanlış bilgilere, zanlara itibar ediyorlar ve senin kitabından yüz çeviriyorlardı. Onların kendilerine takdim ettikleri hayat tarzlarını kabul ediyorlar, senin dininden sarf-ı nazar ediyorlardı. Onların pek çoğu onlara mü'mindiler. Onların mü'miniydiler. Senin mü'minin olacakları yerde onların mü'mini olmakla, onların arzularını uygulamakla, onların yasalarına tabi olmakla şeref duyuyorlardı. Pek çoğu böyleydi onların diyor melekler.

42. "Zalimlere: "Yalanladığınız ateşin azabını tadın, bugün birbirinize ne fayda ve ne de zarar verebilirsiniz" deriz."

Artık bugün hiçbirimizin bir diğerine ne fayda sağlama, ne de zarar verme gücü yoktur. Halbuki güyâ dünyada cinler güçlüydü, güyâ insanlardan kimileri güçlüydü. Orada güç kuvvet bitmiştir. Halbuki dünyada güçlülere tapınılıyordu. Güçlülerin arzuları yerine getiriliyordu. İnsanlar birbirlerini tanrı, kul makamında görüyorlardı. Kimileri dünyada Allah'ın kendilerine verdiği geçici güç ve kuvvetlerini, Allah'ın kendilerine tanıdığı geçici yetkilerini kullanarak sanki fayda ve zarar verme konumundaymış gibi pozlara giriyorlar, insanlara kendilerini böyle empoze etmeye çalışıyorlardı. Halbuki yine bunu Allah'ın kendilerine verdiği geçici yetkiyle yapıyorlardı. Ama orada her şey bitmiştir. Malları, mülkleri, devletleri, saltanatları, tanrılıkları, İlâhlıkları hepsi dünyada kalmıştır. Orada söz, orada yetki sadece Allah'a aittir.

Zalimlere denilir ki, yalanlamalarınıza mukabil olarak artık tadın azabı. Yalanlıyordunuz, yalan sayıyordunuz, yok farz ediyordunuz, reddediyordunuz kıyameti, reddediyordunuz bu âyetleri, reddediyordunuz cehennemi, cenneti. Haydi şimdi yalanladığınız, reddettiğiniz cehennem azabını tadın bakalım. Ne yapmışlardı, nasıl yaşamışlardı bunlar dünyada?

43. "Âyetlerimiz onlara açık olarak okunduğu zaman: "Bu sizi babalarınızın taptıklarından alıkoymaktan başka bir şey istemiyor" derlerdi. "Bu Kur'an düpedüz bir uydurmadan başka bir şey değildir" derlerdi. Hak, inkâr edenlere geldiğinde, onun için: "Bu apaçık bir büyüdür" demişlerdi."

Onlara apaçık âyetlerimiz okunduğu zaman, apaçık âyetlerimiz gündeme getirildiği zaman, duyurulduğu zaman, kendilerine apaçık âyetlerimizi sunan elçilerimiz geldiği zaman diyorlardı ki, bu sizi atalarınızın ibadet ettiği bir dinden, bir anlayıştan, bir sistemden, bir yoldan, bir hayat tarzından uzaklaştırmak isteyen bir kimsedir.

İşte kâfirlerin peygambere karşı tavırları buydu, peygamberi değerlendirmeleri buydu. Bu adam sizi atalarınızın dininden, atalarınızın yolundan koparmak istiyor diyorlar ve de peygamberin getirdiği Kur'an'a da düpedüz bir uydurmadan başka bir şey değildir diyorlar. Uydurulmuş bir sözdür diyorlar.

Demek ki Allah'ın kendilerine gönderdiği elçilerine karşı kâfirlerin iki hücumları vardı: Birincisi, biz atalarımızın bize bıraktığı bir dini, bir sistemi, bir yolu asla bırakmayız. Kimse bizi atalarımızın, dedelerimizin yolundan koparamaz.

İkincisi, ey peygamber, senin getirdiğin bu Kur'an uydurmadan başka bir şey değildir, diyorlar. Biz bu uydurma bir kitabı asla kabul edemeyiz diyorlar. Bu apaçık bir büyüdür, apaçık bir sihirdir diyorlar. Biz atalarımızdan böyle bir şey görmedik. Atalarımızdan böyle bir şey duymadık. Eğer böyle bir şey olsaydı atalarımız en iyisini bilirler, en iyisini yaparlardı diyorlar, arkasından da Kur'an'a bu uydurmadan başka bir şey değildir diyorlar ve peygambere de o bir sihirbazdır, diyorlar.

44. "Oysa Biz, ey Muhammed, onlara okuyacakları bir kitap vermemiş ve senden önce de onlara bir uyarıcı göndermemiştik."

Halbuki biz onlara okuyup ders yapacakları, okuyup aralarında ders haline getirecekleri, okuyup anlamaya çalışacakları ve hayatlarını onunla düzenleyecekleri bir kitap göndermemiştik

şimdiye kadar. Yâni bu adamların daha önce bu Allah'tandır dedikleri bir kitapları, bir sahifeleri olsa da, bak biz Allah'a bağlıyız, biz bu kitapla hayatımızı düzenliyoruz, Allah daha önce okumak ve amel etmek üzere bize bu kitabı gönderdi deseler. Halbuki bağlandıkları, dayandıkları böyle bir kitapları da yok ellerinde. Biz atalarımızın yoluna bağlıyız, diyorlar, kimse bizi atalarımızın dininden ayıramaz, diyorlar, ama atalarından kendilerine intikal eden bir kitap da gösteremiyorlar. Halbuki ata olarak daha önceki atalarına gitselerdi, daha önceki ataları olan peygamberlere gitselerdi elbette reddettikleri bu kitabın aynısının onların hayatını düzenlediğini göreceklerdi.

Bundan önce Allah'tan başkalarına ibadet etmelerini, Allah'tan başkalarını dinlemelerini onlara öğreten, öğütleyen hiçbir kitap, hiçbir elçi göndermedik. Ellerinde böyle bir kitapları da yok. Hal böyleyken şimdi bu adamlar Kur'an'ı reddedip küfre ve şirke sarılırlarken, bu kü-fürlerini, bu şirklerini neye dayandırıyorlar? Hangi kitaba, hangi elçiye dayandırıyorlar? Hayır hayır, onlar bir bilgiye değil, bir delile, bir kitaba, bir peygambere değil, sadece zanlarına, sadece hevâ ve heveslerine dayanarak, cehâletlerinden kaynaklanan bir sapıklıkla hareket ediyorlar.

45. "Kendilerinden önce gelenler de yalanlamışlardı; oysa bunlar, onlara verdiklerimizin onda birine bile erişememişlerdi. Böyleyken peygamberlerimizi yalanladılar; Beni inkâr etmek nasıl olur?"

Kendilerinden öncekiler de yalanlamışlardı Allah'ı, yalanlamışlardı peygamberi, yalanlamışlardı Allah'ın dinini. Bu adamlar hiç kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlere bakıp ibret almıyorlar mı? Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçisini yalanlayan Mekkeliler, şu anda onların yolundan giden dünyalılar, seleflerinin âkıbetini hiç düşün-müyorlar mı? Allah'ı ve dini yalanlayan, Allah'la ve elçisiyle savaşa tu-tuşan bir Nuh kavminin, bir Âd toplumunun, bir Semûd'un, bir Lût toplumunun, bir Firavun'un başına gelenleri bilmiyorlar mı? Halbuki Kur'an'ı ve Muhammed'i (a.s) yalanlayan bu adamlar, kendilerinden önceki seleflerine verdiğimiz şeylerin onda birine bile ulaşamamışlardır.

Yâni kendilerinden öncekilere verdiğimiz güç ve kuvvetin, devlet ve saltanatın, medeniyet ve teknolojinin onda birine bile ulaşabilmiş değillerdir bu adamlar. Ne fizikleriyle, ne bedenî güçleriyle, ne ömürleriyle, ne medeniyetleriyle önceki toplumlara verilenlerin onda birine bile mâlik değillerdir bu adamlar. Kendilerinden önce kendilerinden on kere daha güçlü olan toplumların helakini görmüyorlar mı bu adamlar? Onlar yalanladılar da sonları ne oldu? Baş edebildiler mi Allah'la? Onlar baş edemediler de, onların onda bir gücüne sahip olmayanlar mı baş edecekler Allah'la? Mekkeliler ya da şu andaki yeryüzü kâfirleri ne zannediyorlar kendilerini?

Böyleyken peygamberlerimizi yalanladılar. Beni inkâr etmek nasıl oldu? Nasılmış beni inkâr etmek? Nasıl oldu onların sonları? Beni ve dinimi, beni ve peygamberimi yalanlayanlara ne yaptım? Benim inkârımın âkıbeti nasıl olmuş bakmıyorlar mı, görmüyorlar mı bu adamlar? Allah peygamberine diyor bunları, peygamberin şahsında hepimize bir emirdir bu. Öyleyse bakacağız Araf'a, En'âm'a, Hûd'a, bakacağız Neml'e, Kasas'a ve göreceğiz ki, Rabbimizin inkârının âkıbeti çok acı olmuş, hepsi de helâk edilmişler, hepsi de kaybetmişler. Ama bizden öncekilerin acı sonlarından ibret alan bizler inşallah kazananlardan oluruz.

46. "Ey Muhammed! De ki: "Size tek bir öğüdüm vardır: Allah için ikişer ikişer ve tek tek kalkınız, sonra düşününüz, göreceksiniz ki arkadaşınızda bir delilik yoktur. O yalnız çetin bir azabın öncesinde sizi uyarmaktadır."

De ki ey peygamberim, ben sadece size nasihat ediyorum. Yâni Allah için şu anda içinde bulunduğunuz kin ve düşmanlıklarınızdan, peşin fikirlerinizden, kalplerinizdeki, kafalarınızdaki önyargılarınızdan bir an için sıyrılıp tek tek, ikişer ikişer, üçlü, dörtlü gruplar halinde ciddi ciddi bu işi bir düşünün. Gerçekten düne kadar kendisini tanıdığınız, aranızda büyümüş, çocukluğu,

gençliği aranızda geçmiş, kendisine her yönden emin bir kimse gözüyle baktığınız bu arkadaşınızda bir delilik emâresi var mı, yok mu? Daha dün Kâbe'nin tamiri esnasında Haceru'l-Esved'in yerine yerleştirilmesi gibi en büyük, en ciddi bir konuda bile kendisinin hakemliğini toptan kabul ettiğiniz bir insana şimdi nasıl deli diyebiliyorsunuz? Ağzınızdan çıkanın farkında mısınız siz? Yâni şimdi o insan peygamber olup, Allah'ın kendisine vahy ettiği bir kitapla sizin hayatınızı sorgulamaya, dininizi sorgulamaya başladı diye arkadaşınıza deli mi diyorsunuz?

Halbuki O, sizi, size ansızın gelecek şiddetli bir azapla uyarıyor. O, sizin için bir uyarıcı ve kurtarıcıdır. Uyarısı da kendisinden de-ğil Allah'tandır. Allah'tan kendisine vahiy gelmektedir. Sizin için hayır olan, sizin hayrınızı düşünen, sizi azaptan kurtarmak için çırpınan bir adama deli mi diyorsunuz? Sizi cehaletle cehenneme doğru sürüklenen bir ortamda bulan ve bu kötü gidişinize engel olmaya çalışan bir peygambere, bir kurtarıcıya deli diyorsunuz öyle mi, yazıklar olsun size!

47. "De ki: "Ben sizden bir ücret istersem, o sizin olsun; benim ecrim Allah'a aittir. O her şeye şahittir."

De ki ey peygamberim, ben bu görevime karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Ücretiniz sizin olsun. Benim ücretim Allah'a aittir. Ben bu görevi Allah için yapıyorum. Ben sadece sizin kurtuluşunuz için çırpınıyorum. Benim derdim budur. Benim ücretim, benim ödülüm, benim sevincim sadece sizin cennete gitmenizdir. Benim istediğim sadece sizlerin Müslümanlar olarak Rabbinize kulluğa yönelmeniz ve böylece ateşten kurtulmanızdır. Bunun dışında sizden hiçbir beklentim yoktur.

İşte tarih boyunca tüm peygamberlerin söylediğini Rasûlullah Efendimiz de söylüyor. Tarih boyunca tüm Allah elçilerinin pratikte uy-guladığı bir kulluğu, pratikte gösterdiği bir hayatı, şu anda biz Müslümanlar da göstermek, söylemek mecburiyetindeyiz. Yâni biz peygam-berler yolunun yolcuları da kendilerine din götürdüğümüz insanlardan hiçbir ücret istemeyeceğiz. Bizim ücretimiz Allah'a aittir diyeceğiz. İn-sanlara kitabı götürmeden, insanlara vahyi duyurmadan onlardan hiç-bir şey beklemeyeceğiz. Sadece götürdüğümüz vahiyle hayatlarını düzenlemelerini, sadece Allah'a kul olmalarını ve böylece cehennem ateşinden kendilerini kurtarıp cennete gidecek bir özellik kazanmalarını isteyeceğiz. Uyarımızın temelini vahiy oluşturacak. Vahyin dışında başka hiçbir şey götürmeyeceğiz insanlara. Götüreceğiz Kur'an'ı, gö-türeceğiz peygamberi ve işte böylece Müslüman olun diyeceğiz. Unutmayalım ki zaten Allah her şeye şahittir. Unutmayalım ki:

48,49. "De ki: "Görünmeyenleri en iyi bilen Rabbim, bâtılı hak ile ortadan kaldırır. De ki: "Hak geldi; artık bâtıl ne yeniden başlar, ne de geri gelir."

Görünenleri ve görünmeyenleri en iyi bilen Rabbimdir. Bâtılı hak ile ortadan kaldıran da Rabbimdir. Mülk ve saltanat Allah'a aittir. Egemenlik O'na aittir. İnsanları hidâyete ulaştıracak olan, hakkı yeryüzünde hakim kılacak, dinini koruyacak ve egemen kılacak olan sadece Allah'tır. Yâni bu söylediklerimi ben kendi kendime söylüyor de-ğilim. Bunu ben kendim belirlemiş değilim. Bunları bana bildiren, vah-yeden Rabbimdir. Rabbim bana gönderdiği bu hak bilgileri, bu hak yasaları bâtılın başına vuruyor ve bâtıla karşı hakkı galip getiriyor. Hak geldikten sonra da artık bâtılın yeni baştan bir şey çıkarmaya, yeni baştan bir şey yaratmaya da gücü yoktur.

Hak karşısında yenilgiye uğrayan bâtıl, ne eski gücünü geri getirmeye, ne de yeni bir güç bulmaya muktedir olamaz. Hak geldi mi, bâtılın işi biter. Ama eğer şu anda yeryüzünde bâtıllar hâlâ varlığını sürdürebiliyorlarsa, bu hakkın gücünü, varlığını ortaya koyamamasındadır.

50. "De ki: "Ben sapıtırsam, sapıtmakla ancak kendime etmiş olurum. Doğru yolda olursam, bu Rabbimin bana vahy etmesiyledir. Doğrusu O, işitendir, yakın olandır."

Ey peygamberim, de ki, eğer ben sapıtıyorsam, sapmış olsam o zaman kendi hevâ ve hevesime uymuş, vesveselerin peşine takılmış ve artık kendi nefsim aleyhine sapmış olurum, kendi kendime sapmış olurum. Ama eğer ben hidâyeti bulmuşsam, bu da Rabbimin bana vahy etmekte olduğu bu Kur'an sayesindedir.

Yâni eğer ben sapacak olsam, bu sapıklığım kendimden, hidâyetse Allah'tandır. Sapıklıklar, yanlışlıklar, zulümler, kötülükler bize aittir, ama hidâyet Rabbimizin lütfudur. Her türlü iyilikler O'ndan tüm kötülükler de bizdendir. Tabii bu ifade peygamberin saptığı, sapıttığı, sapıtacağı anlamına gelmemektedir. Yâni peygamber bile bunu dedikten sonra bizler haydi haydi demek zorundayız. Hidâyet Allah'ın elindedir. Hidâyete ulaştıran Allah'tır. Rabbimiz lütfetmeseydi şu anda hidayeti biz nereden bulabilirdik? Rabbimizin lütfuyla şu anda bizler hidâyetteyiz, O'nun lütfu keremiyle Müslüman olduk. Ama insanlardan pek çoğu bu gerçeği bilemediklerinden, yaptıkları, kazandıkları iyilikleri kendilerine, kötülükleri de Allah'a havale ederler. Halbuki Allah öğretmedikten sonra bu zavallılar bırakın iyilik yapmayı, neyin iyilik ol-duğunu bile bilemezlerdi.

51-52. "Onları korktukları zaman bir görsen; artık kurtuluş yoktur; cehenneme yakın bir yerde yakalanmışlardır. O zaman, "Allah'a inandık" derler ama, âhiret gibi uzak bir yerden imana nasıl kolayca ulaşırlar?"

Onları bir feza', bir titreme yakaladığı zaman, ölümle, ecelle, reddettikleri dirilişle, kıyametle, sorgulamayla, azapla, cehennemle karşı karşıya kaldıkları, kabirden kalktıkları, hesap kitapla burun buruna geldikleri zaman korkudan aldıkları vaziyetleri bir görsen. Kaçıp kurtulacakları bir yerleri de yoktur. Her an ateşe yakın bir yerden yakalanıverdiler. Nereye kaçacaklar da? Kime sığınacaklar da Allah-tan? İşte o zaman derler ki, bizler Allah'a inandık, iman ettik Allah'a, iman ettik kitaba, iman ettik peygambere, iman ettik kitabın ve peygamberin haber verdiklerine, iman ettik âhirete ve pişman olduk derler.

Geçmiş olsun. Artık çok uzak bir yerden imana ulaşmak nasıl mümkün olabilecek? Nasıl iman etmiş olabilecekler bu adamlar? Daha önce dünyada, iman etme ortamında imanı reddedip küfrü, şirki tercih eden bu adamlar artık şimdi nasıl iman edecekler? Zorunlu bir imana nasıl iman denebilir? Reddedemeyecekleri bir ortamdaki imanın ne anlamı olabilir? Halbuki iman gaybın konusuydu. Gözleriyle her şeyi, tüm gerçekleri gördükten sonra iman ettik demelerinin ne kıymeti olabilecek ki? Adam hayattayken iman etmiyor da, ölürken iman ediyor, kabirde iman ediyor, mahşerde iman ediyor, cehennemde iman ediyor. Hayır hayır, kabul değildir bu iman. Vaktiyle olacaktı bu iş. Halbuki:

53. "Oysa onu daha önce inkâr etmişler, uzak bir yer olan dünyadan görülmeyene dil uzatmışlardı."

Onlar daha önce küfretmişlerdi. Daha önce dünyadayken, uzak yerlerdeyken gayba atıp tutuyorlardı. Diriliş mi? Boş ver, hikâye diyorlardı. Hesap kitap mı? Asılsız, boş ver diyorlardı. Cennet mi, laf bunlar, bizim ihtiyacımız yok cennete. Cehennem mi? Hikâye diyor-lardı. Filansız, falansız cennet bizim için sürgün, falanlarla cehennem ödüldür bize, diyorlardı. Cennet cennet dedikleri üç beş gılman, üç beş hûri, bizim ilgimizi çekmez, dünyada onun âlâsını bulabiliyoruz, diyorlardı. Vahiy mi, Kitap mı? Boş ver, bizim ondan daha güzel kitaplarımız var, bilgilerimiz var diyorlardı. Peygamber mi? Geç onu, bizim ondan daha etkili, daha yetkili, daha bilgili efendilerimiz

var, diyor-lardı. Allah mı? Boş ver, bizim O'ndan daha egemen, O'ndan daha bilgili siyasîlerimiz var, diyorlardı. Uzaktan uzağa akıllarına gelen her şeyi söylüyorlardı, ama şimdi o uzaklar yakınlaştırılınca, her şey gözlerinin önüne getirilince, tamamen aksini söylüyorlar, iman iddiasında bulunuyorlar.

4. "Kendileriyle, arzuladıkları şeyler arasına artık engel konur; nitekim, daha önce, kendilerine benzeyenlere de aynı şey yapılmıştı. Çünkü onlar şüphe ve endişe içindeydiler."

Artık onlar için arzuladıkları şeylerle, iştahlarını çeken şeylerle kendileri arasına bir engel, bir hail, bir perde çekilmiştir, daha önce onların benzerlerine, benzer gruplarına çekildiği gibi. Kendilerinden öncekilere yapıldığı gibi bunlara da nimetler haram kılındı, cennetler ve iyilikler yasak kılındı. Çünkü onlar dünyadayken apaçık bir şek ve şüphe içindeydiler.

Gerçekten kâfirler ve müşrikler yaşadıkları bu dünya hayatında sürekli bir kuşku içindedirler. Yaşadıkları hayattan, inançlarından, yollarından, âkıbetlerinden hep bir şüphe içindedirler. Yaptıklarından hiçbir zaman emin değildirler. Çünkü itminan ancak bilgiyledir. Hiç kimse Allah'ın olmadığı, âhiretin olmadığı konusunda bir bilgiye sahip değildir. Hiç kimse Allah'tan başkalarına kulluk yapılacağı konusunda, şirk konusunda bir bilgiye, bir delile sahip değildir. Onun içindir ki, bu adamlar tüm hayatlarını şüpheler, zanlar üzerine bina etmişlerdir; şüphe içinde bir hayat manzumesi geliştirmişlerdir. Şüpheyi, inançlarının temeli yapmışlar ve hayatlarını ziyan etmişlerdir.

Ama Müslüman onların kaybedişlerini bugünden düşünen, o gün kazanacakların kazandıklarını bugünden kazanmanın kavgası içine giren insandır. O günü, o günün sahibinin âyetleriyle değerlendiren, o günün sahibinin istediği gibi bir hayatı yaşamaya yönelen, o günü bugünden, bu âyetlerle gören, görmediği şeylere iman eden kimsedir. Allah bizi böyle olan, böyle inanan ve böyle yaşayan kullarından eylesin. Bu sûreyle alâkalı da bu kadar söz yeter, Rabbim gereğiyle amel etmeyi hepimize nasip eylesin. Velhamdü lillahi Rabb'il âlemin.

- 35 -

FÂTIR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 35., Nüzûl sıralamasına göre 43., Mesânî kısmının birinci sûreler gru-bunun ilk sûresi olan Fâtır sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 45'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan

Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbi-miz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Kitabımızın 35. sûresi olan Mekke döneminin ortalarında, müşriklerin Rasulullah Efendimizi ve beraberindeki bir avuç Müslü-manı yok etmek için her türlü zulme, her türlü şiddete başvurdukları, Müslümanların çok zor günler yaşadıkları bir dönemde nâzil olmuş bir sûresiyle karşı karşıyayız.

Adını ilk kelimesinden almış, Mekke'de nâzil olmuş 45 âyetlik bir şeref âbidesine misafir olduk. İnşallah bizleri şeref zirvelerine çıkaracak, bizi Rabbimizden gelen bilgilerle bilgilendirecek bir sûreyi daha birlikte tanımaya çalışacağız. Mekke döneminin ortalarında nâzil olmuş bir sûre.

Sûrenin konularını genel olarak şöyle özetleyebiliriz: Rabbimiz bu sûresinde Resûl-i Ekrem Efendimizin dâvetine karşı çıkan, var güçleriyle onu ve mesajını reddetmeye çalışan Mekke müşriklerini uyarmakta ve onlara rahmetinin, şefkatinin bir tezâhürü olarak âdeta bir nasihatçi, bir öğretmen gibi seslenmektedir. Ey insanlar, ne oluyor size? Neyiniz var? Size sizin hayrınız, sizin şerefiniz, sizin dünya ve ukba kurtuluşunuz için gönderilmiş olan bu elçime karşı nasıl davranıyorsunuz? Kendi menfaatinizi reddetmeye mi çalışıyorsunuz? Kendi cehenneminize mi sa'y ediyorsunuz? O, tüm gücüyle sizi dünya ve âhiret saadetine çağırırken, siz ona karşı insanlık dışı tavırlar takınıyorsunuz. Ama şunu kesin olarak bilin ki, siz ona hiçbir şey yapamazsınız. Siz ne yaparsanız kendinize yaparsınız.

Vazgeçin bu insanlık dışı davranışlarınızda da onun sözlerini bir kere dinlemeye çalışın. Dinlemeden, kulak vermeden, anlamadan reddediyorsunuz. Onu bir dinleyin, sonra da şu benim yarattığım kâinata bir bakın. Şu benim kurduğum kâinat nizamında şirke yer var mı? Şu âyetlerimde şirke bir delil bulabiliyor musunuz? O peygamber size bir gün gelip dirilecek ve yaşadığınız bu hayatın hesabını vereceksiniz diyor. Şu kâinatta işleyen hadiseler onun dediğini ispatlamı-yorlar mı? Her şey bir gün gelip ölmüyor mu? Ölenlerden geri gelen, haber getiren var mı? Çevrenize hiç bakmıyor musunuz? Kış mevsimi ölümlerinden sonra tekrar diriltiğim varlıklar size bu konuda hiçbir şey anlatmıyor mu? Bu kâinatta her şeyin kendi aslına rücû ettiğinin farkında değil misiniz? O halde ölümünüzden sonra sizin tekrar dirilişiniz neden mümkün olmasın? Bu dünyada iyiliğin kötülükten, hakkın bâtıldan, tertemiz şeylerin pis olanlardan daha güzel olduğunu akıllarınız almıyor mu? Kötülerin, kötülük yapanların, zulmedenlerin bu yaptıklarının yanlarına kâr kalması, hesabının sorulmaması sizce akıllıca bir şey midir? İyilerin iyiliklerine karşı mükâfatlandırılıp, kötülerin de kötülüklerine karşılık cezalandırılmaları daha aklî ve daha makul değil mi?

Eğer bu akılsızca tavırlarınızı sürdürüp peygamberimin çağırdığı ilkelere kayıtsız kalmaya devam ederseniz kesinlikle bilesiniz ki sonunda kaybedenler sizler olacaksınız. Değilse benim elçime verebileceğiniz hiçbir zarar yoktur. Kılına bile dokunamayacaksınız onun denilerek bir taraftan peygamber efendimize teselli ve güç verilirken, diğer taraftan karşısındakilere tehditler oluşturulmaktadır. Peygamberim, sen görevine devam et, sen hiçbir zaman bu adamların hidâyetinden sorumlu değilsin. Sen sadece benin gönderdiklerimi duyurmakla, tebliğ etmekle yükümlüsün buyurulmaktadır. Mü'minler için de imanlarını ve cesaretlerini artırıcı beyanlarda bulunulmaktadır.

Allah'ın insanlara sünneti, nimetleri, varlığının ve büyüklüğünün delillerine ait tabiattan hatırlatıcı âyetler, küfredenlerle iman edenlerin karşılaştırılması, şeytan, melekler, mü'minler için yeni bir ha-yat ve düzenin ilkeleri, sıkıntıların sonu, âhiret, kozmoloji, yaratılış gibi hususları konu edinmektedir. Sûrede varlık âleminin sırlarından, dış dünyadaki ibret alınacak âyetlerden, sayısız nimet, hikmet ve yüceliklerden söz edilmekte, Allah'ın varlığı ve birliğine delâlet eden işaretlerden misaller verilmektedir.

Sûre, bütün insanları uyarmakta, inanca ve kurtuluşa ilişkin doğru bilgilenmeyi sağlamaktadır. Allah, gökleri ve yeri yaratan, iki-üç türde kanatlı melekleri elçiler kılandır. Buhâri ve Müslim'deki rivâyette, Hz. Peygamber'den, Cebrâil'in altı yüz kanadı olduğu belirtilmiştir. An-cak melekler, gayba ait bir konudur ve mâhiyetlerini sadece Allah bi-lir. Allah, her şeye kâdirdir. Bizler, sadece onların Allah'ın uçan çeşitli kanatlara sahip hizmetçileri olduğunu anlıyoruz.

Allah'ın insanlara verdiği rahmeti hiçbir şey önleyemez. O, azizdir, hâkimdir. Dilediği gibi açar, kapatır, kısaltır, uzatır. O, her an dilediği gibi yaratır, yarattığını artırır. O, mutlak galip, hüküm ve hikmet sahibidir. O'nun sayısız nimetlerine bakın da, sizi kimin yarattığını görün. Allah'ın nimetleri alabildiğine meydandâdır. İnsanlar, bu nimetleri her an görüyor, hissediyorlar fakat, basiretleri bağlananlar, artık bunları göremiyor, bile bile nankörlük ediyorlar. Allah'ı gereği gibi de-ğerlendiremiyorlar. İnsan, bu yüzden çok zâlim, çok câhil, çok nankördür. Dünya hayatı aldatıcıdır. Şeytan da Allah'ın affına güvendirerek aldatır. Yâni şeytan, (ve şeytanın insanları), insanlara "Allah yoktur veya Allah'ın bu dünya ile ilgisi yoktur yahut Allah vardır ama, vahiy ve risalet uydurmadır..." gibi hileli akıl yürütmelerde bulunurlar. Veya "Allah, çok affedicidir; ne yaparsanız, yapın, affeder" derler ve İslâm'ın davetine aldırmazlar. Halbuki Allah'ın vaadi haktır. Şeytan bir düşmandır; öyleyken, siz de onu düşman görün. İnananlara mağfiret ve büyük mükâfat var, inkârcılara da azap... Kötü işi kendisine güzel gösterilip de, onu güzel gören kimse, kötülüğü hiç işlemeyene benzer mi? Helâk ve hüsran içinde, nefsini beğenip gurura kapılarak, kendini her zaman emin sanmakla en büyük tehlikeye sürüklenen sapıkların alnına dalâlet mührü vurulmuştur. O yüzden onlara üzülmek gereksizdir. Çünkü Allah, onların yaptıklarını en iyi bilendir. Onlar için kötülük doğaldır, fıtratları bozulmuştur buyrulur.

Sûrede peygamber efendimize ve onun şahsında biz müslü-manlara bir teselli ve uyarı yapılmaktadır. Hakkı yalanlayanlara üzülme, nasıl olsa Allah, onların hal ve gidişini biliyor. Hidâyet ve dalâlet Allah'ın elindedir (Ey, Resulüm!), eğer seni yalanlıyorlarsa, senden önceki peygamberler de yalanlanmıştır. Bütün işler Allah'a döndürülür.

Allah, rüzgârları gönderir, onlar da bulutlan kaldırır. Biz, bulutlan ölü bir yere sürüp, onunla toprağı ölümünden sonra diriltiriz. İşte, ölümden sonra dirilme böyledir. İman etmek isteyen için deliller ortadadır, sapıtmak isteyen, açık delillere rağmen sapıtır. Ancak gâfiller, âyetlerden yüz çevirirler. Onların ibret alacakları akılları bile yoktur!

İzzet ve kudret isteyen, bilsin ki, kudret, bütünüyle Allah'ındır. Güzel sözler O'na yükselir, sâlih amel de güzel sözleri yükseltir. Kötülükleri tasarlayıp düzenleyenlere ise şiddetli bir azap vardır. Ve onların kurdukları tuzaklar hep boşa çıkar...

Toplumların câhiliye geleneğinin ileri gelenleri hep büyüklenmişler ve peygamberlerin davetini hor görerek, kendilerinden izzet ve şerefin gideceği endişesiyle iman etmemişlerdir. Halbuki, onların iman etmemekle zaten izzetleri kalmamıştır. İnsanları zillete düşüren kendi hırs ve şehvetleriyle, korku ve boş hayalleridir. Bunların üstüne çıkabilen, izzete kavuşmuş demektir. Ve onu hiç kimse zelil edemez. İzzet, Allah'ın önünde korkuyla, haşyet ve takva üzere bulunmak, her hâlükârda O'nu anmaktır. Bâtıl sözle, hak sözü susturmak isteyenler, hiçbir zaman başarı kazanamamışlardır.

Sûre, Allah'ın ilmi, hikmeti ve yüceliğine dair misallerle devam eder:

Allah, sizi topraktan yarattı, sonra bir damla sudan. Sonra da sizi çift çift kıldı. O'nun bilgisi olmadan, hiçbir dişi gebe kalmaz ve doğurmaz da. Ömür sürene ömür verilmesi ve onun ömründen kısaltılması da mutlaka bir kitapta yazılıdır. Gerçekten bu, Allah'a göre kolaydır.

İki deniz bir değildir. Şu; tatlıdır, susuzluğu keser ve içimi kolaydır. Şu da tuzlu ve açıdır. Ancak her birinden taze et yersiniz ve ta-kınmakta olduğunuz süs eşyalarını çıkarırsınız. O'nun fazlından aramanız ve umulur ki şükretmeniz için gemilerin denizde suları yara ya-ra akıp gittiğini görürsün.

İnsanın topraktan, sonra nutfeden çift yaratılıp, hiçbir dişinin O'nu bilgisi olmaksızın gebe kalmadığı ve doğurmadığı, ömürlerin sü-resinin bir kitapta yazıldığı, tatlı ve acı sularıyla iki deniz, suları yararak ilerleyen gemi. Gece ile gündüzün ardarda gelmesi, güneş ve ayın belirli bir süreye kadar akıp gitmeleri, hep Allah'ın düzenleridir. İşte, bunları yaratıp düzene koyan Allah'tır. Sizin ilahlarınız ise, bir çekirdeğin incecik zarını bile yaratamaz; onlar, dualarınızı işitmezler, işitmiş olsalar bile cevap veremezler. Kıyamete, onlar, sizi tanımazlar.

İnsanlar Allah'a muhtaçtır, Allah ise Ganidir (her şeye sahip, hiçbir şeye muhtaç değil), Hamiddir (övülmeye lâyıktır). O dilerse, sizi yok eder, yerlerinize yepyeni insanlar yaratır, bu onun için zor değildir. O halde küfre düşmeyin.

Herkes kendi günâhlarından sorumludur. Kimse kimseye "dininden vazgeç, günâhına ben kefilim" diyemez. Kıyamette herkes bir-birinden kaçacaktır. Ancak sonuç itibariyle herkes aynı olmayacaktır. Körle gören; karanlıkla aydınlık; gölgeyle sıcaklık; dirilerle ölüler bir değildir. Mü'minle kâfir de bir olamaz. Peygamber ancak tebliğ eder, gaybla korkutur korkanlar da namaz kılanlar, nefislerini tutanlardır. Her ümmet, geçmişte aynı durumları yaşamıştır, sizler de farklı değilsiniz. Hakkı inkâr edenleri Allah nasıl helâk etmiş, yeryüzünde onlardan kalanlara bakın da ibret alın. Acıklı bir şekilde mahvolanlara her zaman mutlaka bir uyarıcı gelmiştir, ancak onlar, O'nu reddetmişlerdir.

Allah, gökyüzünden su indirir; o suyla renk renk meyveler çıkar. Sayısız varlıklar yaratmıştır. Aynı toprak ve sudan farklı, çeşit çe-şit, değişik tat ve biçimlerde meyvelerin çıkışının anlamını hiç düşün-müyor musunuz? Bu muazzam düzenin arkasında kim var? Hiç ak-letmiyor musunuz? Dağlardan beyaz, kırmızı, siyah çeşitli madenler çıkar. İnsanların renkleri çeşitlidir; diğer canlıların ve hayvanlarında. İşte, kulları içinde Allah'tan ancak âlim olanlar korkar. Allah'ın hikmetine, Kahhârlığına ve Cebbarlığına ne kadar vakıf olmuşsa, O'ndan öylece korkulur. Allah'ın en yüce sıfatlarını bilmeyen câhildir. Alim, Al-lah'tan çok korkan demektir. Allah, çok bağışlayıcıdır. Zâlimlere bile mühlet verir, hemen yok etmez. Allah'ın kitabını okuyup, dosdoğru namaz kılanlar ve rızıklarından infak edenler, öyle bir ticâret yapmışlardır ki, Allah, kesinlikle onları zarara uğratmaz, üstelik ecirlerine noksansız karşılık verdiği gibi, ayrıca kendi fazlından da artırır. O, çok affedici, amelleri takdir edendir.

Kur'an-ı Kerîm, öncekileri doğrulayıcıdır. Ve Vahiy, gerçeğin ta kendisidir. Allah'ın büyük fazlı iyilik için çalışanlara ve birbirleriyle iyilikte yarışanlaradır. Bunlar, cennete gireceklerdir. Allah,

müslümanlar hakkında şu buyruklarıyla bilgi vermektedir:

"Sonra da Kitabı kullarımızdan seçtiklerimize miras kıldık. Artık onlardan kimi kendi nefsine zulmeder, kimi ortadadır, kimi de Allah'ın izniyle hayırlarda yarışır. İşte bu büyük fazlın kendisidir. Adn cennetleri onlarındır, oraya girerler, orada, altından bileziklerle ve zin-cirlerle süslenirler. Orada, onların elbiseleri de ipektir. Derler ki: Bizden hüznü giderip, yok eden Allah'a hamd olsun. şüphesiz Rabbimiz gerçekten bağışlayıcıdır. Çünkü kabûl edendir" (32-34) Onlara orada bir yorgunluk ve bıkkınlık yoktur.

Sûrede müslümanların üç grup oldukları anlatılır:

1- Kendi nefislerine zulmedenler: İman etmiş, ama günâhkârdırlar. İmanları zayıftır, dini uygulamada zaafları vardır.

2- Orta yoldakiler: İman ile ameli orta yolda gerçekleştirmeye çalışanlardır. Ancak tam manasıyla teslim olmamışlardır; gevşektirler.

3- Sadece iyilik yapanlar: Bunlar, muttakiler, kendilerini sonuna kadar Allah'a teslim etmiş kimselerdir. İyilik için yaratılmışlardır. Kitaba tam manasıyla varis olmuş, fedakâr insanlardır. Günâhlardan kaçarlar, tövbeleri nasuhtur.

Müfessirler, sadece son grubun mu cennete gireceği hakkında ihtilaf etmişlerdir. Zemahşerî ve İmam er-Râzî, hayırlarda yarışanların Adn cennetine gireceğini söylerken, çoğunluk ise hesaba çekilsin çe-kilmesin bu üç grubun cennete gireceği anlamını çıkarmışlardır. Onlar, Resulullah'tan Ebu Derda (r.a.)'ın şu rivâyetini delil göstermişlerdir:

"İyilikte ileriye gidenler ve başarıya ulaşanlar, kendilerine hiç hesap sorulmadan Cennet'e gireceklerdir. Orta yolu tutanlar, hesaba çekileceklerdir ama, hesapları kolay olacaktır. Diğerleri, yani nefislerine zulmedenler ise hesabın sonuna kadar bekletilecekler ve daha sonra Allah onlara rahmet edecektir. Böylece onlar da cennete girecekler ve 'Bizi sıkıntıdan ve kederden kurtaran Allah'a hamd olsun ' diyeceklerdir. "

Kâfirler için de cehennem ateşi vardır. Zira onlar nankördürler. Cehennemde onlar şöyle çığlık atarlar: "Rabbimiz, bizi çıkar, yaptığımızı bırakıp salih ameller işleyelim." Allah, buyurur: Size dünyada öğüt alabilecek olanın öğüt alabileceği kadar ömür vermedik mi? Hem size uyaran da gelmişti. Ama siz inkâr ettiniz. Öyleyse tadın azabı, artık zâlimlere kurtuluş yok...

Resulullah'tan (s.a.s.): "Şayet bir kimse kısa bir ömür yaşamışsa, onun için küçük bir özür söz konusudur. Ancak altmış yıl ve daha fazla yasamışsa, artık onun için hiçbir özür ileri sürme imkanı yoktur." hadisi rivâyet edilmiştir.

Sûrenin sonuç bölümünde ise, Allah Teâlâ, şu açık hidâyetini bildirmiştir:

Allah, şüphesiz göklerin ve yerin gaybını bilendir. Gerçekten o sinelerin özündekini bilir. Yeryüzünde sizi halifeler kılan O'dur. Öyley-se kim küfre saparsa, artık küfrü kendi aleyhindedir. Allah'a ortak koştukları şeyler, yerde bir şey mi yaratmışlar? Yahut gökte ortaklıkları mı var? Yoksa onlara bir kitap verilmiş de, onlar bunun için apaçık bir belgeye sahiptirler? Hayır, zulmetmekte olanlar, birbirlerini aldatmadan başkasını vaad etmiyorlar. Allah, gökleri ve yeri zevâl bulurlar diye her an kudreti altında tutar. Andolsun eğer onlar, zevâl bulacak olsa, kendisinden sonra artık onları kimse tutamaz. Şüphesiz o, halım olandır, bağışlayıcıdır.

Kendilerine azapla korkutucu bir peygamber gelirse, Allah'a herhalde diğer ümmetlerden herhangi birinden daha çok doğru yolu tutacaklarını ahdetmişlerdi. Fakat onlara gerçekte azapla korkutan geldiğinde bu, onların haktan uzaklaşmalarından, nefretlerini artırmaktan başka bir şey

olmadı. Demek ki, onlar, bile bile yalan ve iftira da atabiliyorlar. Çünkü amaçlan yeryüzünde büyüklenmektir. Ama bak, sonları ne oldu, ne olacak?.. Birbirlerini aldatıp, gaflete düşerek, hiç bir faydası olmayan gurur içinde hayatlârını boşâ geçirdiler. Onların yerdeki akıbetlerine baktığımızda, göğe de bir bakın. Alabildiğine uzanan şu uzay boşluğu ve serpiştirilmiş yıldızlara bakın, hepsi nasıl bir düzenlikte duruyor. Kalpleriniz katılaşmadıysa, onları böyle intizamlı tutanın kim olduğunu anlarsınız. Bu şaşmaz nizam bir bozulsa, Allah'tan başka onu düzeltebilecek kimse var mı? Hakikaten Allah, Halîmdir, Gafur'dur. Suçluları hemen cezalandırmıyor, onların yüzünden bu aleme son vermiyor, hâlâ fırsat tanıyor. İşlenilen her günâhtan dolayı insanları sorguya çekmiyor. Hâlâ bilmeyecek misiniz?

Dünya, hayat ve insana ait ne varsa, hikmetsiz, abes, saçma, gelişigüzel bir akıp gitme değildir. Bilin ki, sizin, günlük hayatınızın hayhuyunda gaflet içinde olup görmeseniz de, her şey bir düzen içinde akıp gitmektedir. Tarihin, toplumun, insanın, evrenin anlamını kavramanız için yeryüzünü gezin, dolaşın, bir bakın öncekilerin âkıbeti nasıl olmuş... Ki, onlar, öncekilerden daha kuvvetliydiler. Bakın Firavun'un cesedine, tatlı ve tuzlu suların görünmez sırlarına...

Ancak ne göklerde, ne yerde hiçbir şey Allah'ı aciz bırakamaz. Şüphesiz ki O, hakkıyla bilen, her şeye kâdir olandır. Eğer Allah, insanları kazandıkları yüzünden hemen sorguya çekseydi, yeryüzünde bir tek canlı bırakmaması gerekirdi. Fakat onları belli bir süreye kadar erteler. Nihayet vakitleri gelince gerekeni yapar. Doğrusu Allah, kullarını görmektedir. O kullar bu kadar nankörken, yüce Allah, yine de fır-sat ve imkânlar verir. İyilik yapıp, çirkinliklerini örtmeleri için. Rabbinin şanı ne yücedir. Her şeyin mülkü, tasarrufu O'nun elindedir. Siz, ancak O'na döndürülüp, götürüleceksiniz.

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek ta-nımaya başlayalım inşallah.

Bir önceki sûrede olduğu gibi bu sûrede de Rabbimiz sözlerine hamd ile başlıyor:

1. "Hamd, gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler kılan Allah'a mahsustur. Yaratmada dilediğini artırır. Doğrusu Allah, her şeye kâdir olandır."

Elhamdülillah, Hamd Allah'a aittir. Hamd Allah'ın hakkıdır. Övgü, göklerin ve yerin Fâtır'ı, göklerin ve yerin yaratıcısı, göktekilerin ve yerdekilerin fıtratlarının yoktan var edicisi, yokluktan varlık çıkaran Allah'a aittir.

Yine hamd melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı oldukları halde elçiler kılan, elçiler olarak görevlendiren, yerdeki elçilerine vahiy göndermek, kâinattaki tüm emirlerini, tüm işlerini uygulattırmak üzere görevlendiren Allah'a aittir. Evet Rabbimiz meleklerini kanatlı yaratmıştır. İmâm Buhârî efendimizin rivâyet ettiği bir hadislerinde, Rasu-lullah Efendimizin Cebrâil'i 600 kanadıyla gördüğü anlatılmaktadır. Anlayabildiğimiz kadarıyla buradaki ikişer, üçer, dörder ifadesi teksîr, çokluk içindir. Zaten âyetin devamında Rabbimiz yaratmakta dilediği kadar ziyâde eder buyurmaktadır. Hamd, övgü O'na aittir, güç ve kudret O'na aittir, O her şeye kâdirdir.

2. "Allah'ın insanlara verdiği rahmeti önleyebilecek yoktur. O'nun önlediğini de ardından salıverecek yoktur. O, güçlüdür, Hakimdir."

Allah kullarına rahmetinden her neyi açarsa, kullarına rahmetinden her neyi ulaştırmayı dilerse artık onu tutacak, engelleyecek yoktur. Allah'ın kullarına açtığı bir rahmetin önüne geçecek, engelleyecek hiçbir kimse, hiçbir güç yoktur. Ama O her neyi de tutarsa, onu da O'ndan başka salacak yoktur. Yâni O kullarına bir rahmeti tutacak, engelleyecek olursa, onu da yine

O'ndan başka kullara ulaştırabilecek kimse de yoktur. Azîzdir, Hakîmdir o Allah. Kullarına fayda ve zarar verme sadece O'na aittir. Kime fayda vermek istemişse, kime bir rahmetini ulaştırmak dilemişse ona onu ulaştırdığı gibi, kime de bir faydayı kesmeyi veya bir zarar vermeyi murad etmişse o konuda da O'nun önüne geçecek, engelleyecek yoktur. Hüküm O'na aittir, takdir O'na aittir. O'nun hükmüne, O'nun takdirine karşı gelecek yoktur. Kimse O'nu mağlup edemez. Mutlak güç ve kudret sahibi O'dur ve O'nun yaptığı tüm işler mutlak bir hikmetledir.

3. "Ey İnsanlar! Allah'ın size olan nîmetini anın; sizi gökten ve yerden rızıklandıran Allah'tan başka bir yaratan var mıdır? Ondan başka tanrı yoktur. Nasıl aldatılıp da döndürülürsünüz?"

Ey insanlar, Allah'ın üzerinizdeki nîmetlerini bir anın. Allah'tan başka gökten ve yerden size rızık verecek başka kimse var mı? Allah'tan başka yaratıcı var mı? Hiç aklınız ermiyor mu sizin? Nasıl da Allah'tan uzaklaşıyorsunuz. Rızık veren O olsun, doyuran O olsun, yaratan O olsun, hayatınız O'ndan olsun, sonra da kalkıp böyle bir Allah'a değil de başkalarına kulluk yapın. Yakışıyor mu bu size?

Bir ansanıza, bir zikretsenize Rabbinizin size olan nîmetlerini. Hayat nîmeti, varlık nîmeti, vahiy nîmeti, Risâlet nîmeti, Kur'an nîmeti, ilim nîmeti, akıl nîmeti, göz nîmeti, kulak nîmeti, anlayış, kavrayış nîmeti, yeme içme, hava, su nîmeti ve daha sayılamayacak kadar nîmetler… Peki acaba nîmeti anmak ne demektir? Nîmeti nasıl zikredeceğiz? Nîmeti anmak, nîmeti zikretmek demek onu, onun sahibi olan Allah'ın istediği gibi kullanmaktır. Nîmeti hatırlamak nîmetin vericisini hatırlamak demektir. Nîmeti anmak, nîmetin sahibini anmak, nîmetin sahibini ve o sahibin istediklerini hatırlamak demektir.

Tabi bu hatırlama mücerret sadece hatırlayıvermek değil, onu uygulamaya koymak üzere, amele dönüştürmek üzere hatırlamaktır. Bazı hatırlamalar kavlî olur, bazıları da fiilîdir. Kavlî olanlara hamd, fiilî olanlara da şükür denir. Yâni dille nîmetin vericisine hamd edilirken, hayatla da teşekkür etmeliyiz.

Öyleyse Rabbimizin tüm nîmetlerini hatırlayıp o nîmetleri O'nun yolunda kullanmak zorundayız. Üzerinizde şu anda akıl nîmeti mi var? Akıllı mısınız şu anda? Onu Allah'ın istediği gibi, Allah'ın istediği yerlerde kullanın, böylece Allah'ın nîmetini anın. Onu sadece para kazanmanın peşinde, ya da fizik problemleri, kimya denklemleri çözmenin peşinde değil de, biraz da vahyi tanımada kullanın, böylece Rabbinizin nîmetini anın. Veya meselâ ilim nîmeti mi var üzerinizde? Onunla sahibinin istediği biçimde amel edin, onu sahibinin istediği biçimde ona muhtaçlara ulaştırın, böylece Rabbinizin nîmetini anın. Konuşabiliyorsunuz, dil nîmeti mi var üzerinizde? Onu sahibinin istediği yerde kullanın. Akşama kadar pek çok şey peşinde kullandığınız kadar, peynirin küflüsünü, turşunun modelini anlamada kullandığınız kadar, onun bunun gıybetinde ve zırvalarında kullandığınız kadar biraz da âyet ve hadis anlatmakta kullanın, böylece Rabbinizin nîmetini anın.

Sıhhat, gençlik nîmeti mi var üzerinizde? Onu Allah'a kulluğa harcayın da Rabbinizin nîmetini anın. Kur'an nîmeti mi var? Allah size kitap sünnet bilgisi mi verdi? Onu birilerine anlatarak Rabbinizin nîmetini anın. Boş zaman nîmeti mi var üzerinizde? Onu hasta ziyaretine,

sıkıntılı kardeşlerinizin yardımına ayırarak Rabbinizin nîmetini anın. Hanım nîmeti, çoluk çocuk nîmeti mi var üzerinizde? Onları kitap ve Sünnetle tanıştırın, onları Müslümanca eğitin, onları cennete kazandırın ve böylece Rabbinizin nîmetini hatırlayın. Para nîmeti mi var? Mal mülk nîmeti mi var üzerinizde? Onu ona muhtaç olanlara ve-rin ki, Rabbinizin nîmetlerini anmış olasınız. Bütün bunları Allah yolunda kullanın ki, bunların Allah'a ait olduğunu, Allah'tan gelme birer nîmet olduğunu hatırlamış olun diyor Allah.

4. "Ey Muhammed! Seni yalanlıyorlarsa bil ki senden önce de nice peygamberler yalanlanmıştır. Bütün işler Allah'a döndürülür."

Peygamber Efendimize Rabbimizden bir teselli. Ey peygamberim, eğer seni yalanlıyorlarsa, senin kendilerine getirdiğin mesajı yalanlıyorlarsa, senin kendilerine sunduğun tevhidi, hayat programını yalanlayıp Allah'tan başkalarına kulluğa yöneliyorlarsa, hiç üzülme. Çünkü yalanlanan sadece sen değilsin. Senden önceki elçilerimiz de yalanlanmıştı. Kesinlikle bilesin ki ey peygamberim, bütün işler sonunda Allah'a döndürülecektir. O seni yalanlayanlar sonunda Rablerine dönecek ve Rableri onlar hakkında hükmünü verecektir. Bu nankörlüklerinin, bu küfürlerinin, bu şirklerinin, bu zulümlerinin karşılığı neymiş, nasıl bir cezalandırılmaymış görecek onlar. Önceki elçilerimizi yalanlayanların âkıbetlerini görmüyor musun ey peygamberim? Elçilerini yalanlayan Âd'ın, Semûd'un, Eyke'lilerin, Medyen'lilerin, Tubba'lıların âkıbetleri nasıl oldu? Sonunda yalanlananlar kazanıp yalanlayanlar kaybetmediler mi?

5. "Ey insanlar! Allah'ın verdiği söz şüphesiz gerçektir; dünya hayatı sizi aldatmasın. Allah'ın affına güvendirerek şeytan sizi ayartmasın."

Ey insanlar, unutmayın ki Allah'ın vaadi haktır. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın. Dünyanın konumu sizi aldatmasın. İmtihan gereği bu dünyada Allah size dokunmuyor diye sakın Allah'ı atlattığınızı sanmayın. Dünyayı ebedî zannetmeyin. Sakın bu dünyada yaptıklarınızın yanınıza kâr kalacağını, hesabının sorulmayacağını, sü-menaltı edileceğinizi sanmayın. Unutmayın ki ölüm, diriliş, kıyâmet, hesap kitap haktır; cennet hak, cehennem haktır. Hak olan bir Allah-tan, hak olan bir kitap ve hak olan bir peygamber vasıtasıyla size tüm bu haklar ulaştırıldıktan sonra sakın ha sakın sizi aldatıcılar aldatmasın. Allah'la aldatanlar sizi aldatmasınlar. Bu aldatıcıların başında, bundan sonraki âyette Rabbimizin dikkat çekeceği gibi şeytan gelmektedir. Sonra şeytan rolü oynayan, şeytan misyonu üstlenmiş iki ayaklı insan şeytanları gelir.

Bunlar insanları Allah'la aldatırlar. Meselâ, "Allah hayata karış-maz" derler. "Allah'ın sizin kulluğunuza ihtiyacı yoktur, O çok ganidir" derler. "Allah büyüktür, O'nun böyle ufak tefek işlere ayıracak zamanı yoktur" derler. "Allah Kerîm'dir", "Allah bekler" derler. "Allah kusura bakmaz, Allah kızmaz" derler. "Allah'ın kitabı böyle okunur, Kur'an'ı anlamadan da okusan olur, Allah bundan da razı olur" derler. "Allah bu kadarına da karışmaz, Allah zaten hayata karışmaz" derler. "Canım Allah buna da karışacak değil ya, işi gücü yok da bizimle mi ilgilenecek?" derler.

Öyle bir Allah tanıtırlar ki Kur'an'ın hiçbir yerinde tanıtılmayan bir Allah'tır bu. Kılık kıyafete karışmayan bir Allah. Meslek seçimine karışmayan, kazanmamıza harcamamıza karışmayan bir Allah. Hukuka, eğitime, sosyal ve siyasal hayata karışmayan bir Allah.

Gerek cinlerden olan şeytanlar, gerekse iki ayaklı insan şeytanları insanları Allah'la aldatırlar. İşte görüyoruz, iki ayaklı şeytanlardan kimileri sanki bu toplum peygamberi tanımış da sıra başkalarını tanıtmaya gelmiş gibi, sanki bu ümmet kitaplarını tanımış da başka kitaplara sıra

gelmiş gibi kitabı ve peygamberi bir kenara bırakarak insanların önüne başka kitaplar, başka önderler çıkararak insanları aldatmaktadırlar.

Öyleyse gerek şeytanlar ve gerekse şeytan misyonu üstlenmişler kimseler tarafından aldatılmak istemiyorsak, dinimizi ondan bundan değil, doğrudan Allah'ın kitabından ve Resûlü'nün sünnetinden öğrenmek zorundayız. Birinci elden dinimizi öğrenmek zorundayız. Değilse Allah korusun atamız Adem'i ve anamız Havva'yı bile aldatan şeytanların aldatmasından kurtulamayacağız demektir. Eğer dinimizi iyi bilir, kitabımızı ve onun pratiği olan peygamberimizin sünnetini iyi bilirsek, o zaman bize din duyurmaya çalışan ve Allah adına yeminler söyleyerek bize yaklaşmaya çalışanların sözlerini vururuz kitaba, vururuz sünnete saf altınsa, sahte para değilse, doğruysa, uy-gunsa alırız, değilse reddeder ve dinimizi kurtarmış oluruz. Kim söylerse söylesin, isterse insanların en âlim bildikleri de söylese, o zaman hiç fark etmeyecek; kitaba ve sünnete aykırıysa reddedip dinimizi kurtarmış ve aldananlardan olmamış olacağız Allah'ın izniyle.

6. "Şeytan şüphesiz sizin düşmanınızdır; siz de onu düşman tutun; o, kendi taraftarlarını, çılgın alevli cehennem yârânı olmaya çağırır."

Muhakkak ki şeytan sizin düşmanınızdır. Şeytan sizin apaçık düşmanınızdır. Ey kullarım, siz de düşmanınızı düşman bilin. Onun saptırmalarına, onun vesveselerine itibar etmeyin. Sakın dinlemeyin onu. Unutmayın ki o alçak taraftarlarını, müntesiplerini, arkasına düşenleri yârânı olmaya ve ebedî azap hanesi olan çılgın ateşe çağırır. Kesinlikle bilesiniz ki:

7. "İnkâr eden kimselere çetin azap vardır. Fakat inanıp yararlı iş işleyenlere, onlara, bağışlanma ve büyük ecir vardır."

Şeytana tabi olan kâfirlere, Allah'ı örtenlere, Allah'ın vahyini, Allah'ın dinini örtbas ederek bir hayat yaşayanlara çok çetin bir azap, Allah'a iman edip salih ameller işleyenlere, imanlarının gereğini yerine getirenlere, iman kaynaklı bir hayat yaşayanlara, hayatlarını imanlarıyla düzenleyip imanlarını amele dönüştürenlere de mağfiret vardır. Ufak tefek kusurlarını örtme, hatalarını silme ve büyük bir cennet ecri vardır.

8. "Kötü işi kendisine güzel gösterilip de onu güzel gören kimse, kötülüğü hiç işlemeyene benzer mi? Şüphesiz Allah dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola eriştirir. Ey Muhammed! Artık onlara üzülerek kendini harap etme; Allah onların yaptıklarını şüphesiz bilir."

Bir insan ki kötü ameli kendisine süslü gösterildi. Bir insan ki kötü işler yapıyor, ama yaptığı o kötülükleri güzel görüyor. Kötülükten hoşlanıyor. Kötülük, fıtratı olmuş. Kötülüğü, iyiliğin üzerine çıkarmak için çabalıyor, zevkine, menfaatine uygun geldiği için vicdanının sesine kulak vermeyerek, fıtratının uyarısını bastırarak kötülüğü iyilik görmeye çalışıyor. Şehvetlerinin sarhoşluğuyla hakkı bâtıl, bâtılı hak görmeye çalışıyor. Değilse bu adam eğer kötülüğü kötülük olarak görse, belki ondan vazgeçecek, belki yaptığı o kötülüklerden pişmanlık duyacak, ama o bunu düşünemiyor.

Şimdi böyle bir insan mı Allah katında hüsnü kabul görecek? Şimdi böyle bir adam iyilik taraftarı bir Müslüman gibi olur mu? Yâni böyleleri hiç iman edip salih amel işleyen bir mü'min gibi olur mu? Allah bu ikisini denk mi tutacak? Hayır hayır, bu ikisi Allah katında denk değildir. Allah

böyle sapmak isteyenleri saptırır, hidâyet bulmak isteyenleri de hidâyetine erdirir.

Öyleyse ey peygamberim, sen böyleleri hakkında asla bir üzüntüye kapılma. Böyleleri için sakın kendini yıpratma. Onların yola gelmeyişleri karşısında, kötülükte direnmeleri karşısında üzülme, yoluna devam et. Unutma ki Allah onların yaptıklarından haberdardır ve yaptıklarını onların yanına bırakmayacaktır.

Sen hiç üzülme, şüphesiz Rabbin iyiyi kötü, kötüyü de iyi görecek değildir. Onlar hiçbir zaman ne bu dünyada, ne de âhirette iman edip salih ameller işleyen mü'minlerin ulaştıkları mükâfatlara ulaşamayacaklardır. Bir gün gelip Allah belâlarını verecektir onların. Peki ne zaman ya Rabbi, demeden, bunu kafana takıp dert etmeden yoluna devam et sen peygamberim. Çünkü:

9. "Rüzgarı gönderip de bulutları yürüten Allah'tır. Biz bulutları ölü bir yere sürüp, onunla toprağı ölümünden sonra diriltiriz. İnsanları diriltmek de böyledir."

Evet rüzgarı gönderip bulutları sevk eden, sonra ölü bir beldeyi dirilten Allah, işte dirilişi de böylece gerçekleştirecektir. Gönderdiği yağmur rahmetiyle ölü arazileri dirilten, canlandıran, hayat veren Allah, gönderdiği vahiy rahmetiyle de ölü olan kâfirleri dirilttiği gibi, yarın zamanı gelince tüm ölüleri de böylece diriltecektir. İndirdiği vahiyle Rabbimiz ölülerden diriler çıkarır, kâfirlerden mü'minler oluşturur. Ya da öldükten sonra kıyâmet günü insanları öylece diriltip yeniden hayat verecektir. Şüphesiz ki O, her şeye kâdirdir. Yâni iradesini her neye tevcih buyurmuşsa, o anında vücûda geliverir. Çünkü hayat O'nun elindedir.

İşte görüyoruz Rabbimiz rüzgarları gönderiyor, bu rüzgarlar rahmet yüklü, yağmur yüklü ağır ağır bulutları yükleniyor, sonra onu ölü bir araziye sevk ediyor ve o su sayesinde de yeryüzünde her türlü meyve ve sebzeleri çıkarıyor. İşte ölümünden sonra gönderdiğimiz rahmet kaynağı suyla ölü arazileri dirilttiğimiz gibi sizden ölmüşleri de böylece diriltiriz. Ölü kalplileri de böylece vahyimizle diriltiriz diyor Rabbimiz.

Burada Rabbimizin anlattığı diriltme, hem ölmüş insanları kıyâmet günü diriltmesi, hem de dünyada iken vahiy sayesinde ölmüş kalpleri diriltmesi anlamına gelecektir. Bununla anlıyoruz ki vahiy hayattır, vahiy hayat kaynağıdır. Öyleyse hem kendimizi hem de çevremizdeki insanları Allah'ın âyetleriyle diriltmek zorundayız. Allah'ın âyetlerini hem kendimize hem de çevremize duyurmak zorundayız. Karşımızdaki adam ne kadar da katı kalpli, ne kadar da inatçı birisi olursa olsun, yağmur âyetiyle ölü ve kupkuru bir araziyi dirilten Allah'ın Kur'an âyetleriyle de ölü kalpleri dirilteceğine inanmak zorundayız.

10. "Kudret isteyen kimse bilsin ki, kudret, bütünüyle Allah'ındır. Güzel sözler O'na yükselir, o sözleri de yararlı iş yükseltir. Kötülük yapmakta düzen kuranlara, onlara, çetin azap vardır. İşte bunların kurdukları düzenler boşa çıkar."

Kuvvet ve kudret isteyen, izzet ve şeref isteyen, devlet ve iktidar isteyen, özgürlük isteyen bilsin ki, kuvvet ve kudret, izzet ve şeref bütünüyle Allah'ın elindedir. Kim bu dünyada izzet ve şerefe ulaşmak istiyorsa, kim âhirette izzet ve şerefe ulaşmak istiyorsa bilsin ki bu Allah'a Allah'ın istediği şekilde imanla, Allah'a Allah'ın istediği şekilde kullukla mümkündür. Bunun dışında asla izzet ve şeref yoktur. İzzet ve şerefi Allah'ta gören, Allah'a kullukta, Allah'a itaatte görenleri Rabbim hem dünyada, hem de âhirette aziz eder, başlara taç eder. Ama izzet ve şerefi Allah'tan başkalarında görenleri de hem dünyada, hem de âhirette zelil eder.

Öyleyse ey güç ve kuvvet sahibi olmak isteyenler, ey dünya ve ukbâda aziz olmak isteyenler, ey dünya ve ukbâda izzet ve şereflerini kaybetmekten korkanlar, ey Mekkeliler, ey dünyalılar bunun için başka çareniz yok, Rabbinize kulluğa dönmek zorundasınız.

Güzel kelimeler O'na ulaşır. Rabbimize ancak tayyib sözler, la ilâhe illallah, sübhanallah, elhamdülillah, Allahu Ekber sözleri ulaşır. Bu imanın amele dönüşmesi Allah'a yükselir. Salih ameller, sahih bir imandan kaynaklanan ameller, iman kaynaklı, fıtrata uygun, Allah'ın razı olduğu ameller Allah'a yükselir. Allah'a iman doğrultusunda, Allah'ı razı etmek üzere işlenen ameller O'na yükselir.

Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki Kelime-i tayyib, kelime-i şehâ-det sadece mücerret bir söz olarak, mücerret bir iddia olarak Allah'a yükselmez. Bunların Allah'a yükselebilmesi, Rabbimiz tarafından kabul edilebilmesi için bu sözün amele dönüşmesi, hayata yansıması, hayatın onunla düzenlenmesi gerekmektedir. Ama sadece amel de bir değer ifade etmez. Mücerret bir amel de Allah'a ulaşmaz. Amel, salih olmadıkça, sahih bir akideden, sahih bir imandan kaynaklanmadıkça bu imkansızdır. Rabbimiz ne sözü amelsiz, ne de ameli imansız kabul etmiyor. Söz ve amel sünnete uygun olmalıdır ki Allah onları kabul buyursun.

Öyleyse hem dünyada, hem de ukbâda izzet ve şerefe ulaşmanın yolu sözde ve amelde isâbetten, söz ve amelle Allah'a itaatten geçer. Tayyibatı terk edip habisâta yönelenler, iyilikleri bırakıp kötülüklere, bâtıllara yönelenler, habisle tayyibi değiştirenler, habis sözlerle tayyib sözü, hak sözü susturmaya çalışanlar, türlü türlü entrikalarla İslâm'ı ve Müslümanları yok etmeye soyunanlara gelince, onlar için şedit bir azap vardır ve onların kurdukları düzenler boşa çıkarılacaktır. Onların Müslümanlara karşı kurdukları düzenleri, komploları boşa çıkarılacak, başarıya ulaştırılmayacaklardır.

Evet kâfirlerin Müslümanlara karşı hazırladıkları menfur planlarının, tuzaklarının, komplolarının hiçbirisi başarıya ulaşmayacaktır. Yaptıklarının hiç birisi kâfirlere bir hayır getirmeyecektir. Bunlar kendi kazdıkları kuyuya kendileri düşecekler ve Müslümanlara asla bir zarar veremeyeceklerdir. Tüm planları, programları, komploları, güçleri, tüm ekonomik, siyasal ve askerî kuvvetleri, tüm saltanatları, medeniyetleri, teknolojileri boşa çıkacaktır. İşte Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçilerine karşı düşmanca bir tavır alan, mü'minlere karşı düşmanca bir tavır takınanların durumu budur. Bundan sonra Rabbimiz rubûbi-yetine deliller sunacak:

11. "Allah sizi topraktan, sonra nutfeden yaratmış, sonra da sizi çiftler halinde var etmiştir. Dişinin gebe kalması ve doğurması ancak O'nun bilgisiyledir. Ömrü uzun olanın çok yaşaması ve ömürlerin azalması şüphesiz Kitaptadır. Doğrusu bu Allah'a kolaydır."

Evet Rabbimiz ilk olarak atamız Adem'i topraktan yaratmıştır. Topraktan yediğimiz gıdalardan oluşan sperma ile de nesillerin yaratılışı devam etmektedir. Sonra da insanları çiftler halinde var etmiştir Allah. Kadın ve erkek halinde bir ana-babadan çiftler halinde yarattı sizi. Herhangi bir dişi neyi taşırsa, neyi dünyaya getirirse o Allah'ın ilmindedir. O'nun bilgisinin dışında hiçbir dişinin hamile kalması da, doğurması da mümkün değildir. Ömür sürenlere uzun ömür verilmesi de, onun ömründen eksiltilmesi de mutlaka bir kitapta yazılıdır. Yâni insanın ömrü daha ana rahmindeyken tespit edilmektedir. Hiçbir şey tesadüfî değildir. Bu Allah için kolaydır. Sayısız mahlukâtı hakkında bilgi sahibi olması, onların tümünden haberdar olması Allah'a asla zor değildir. İşte bakın Allah'a zor olmayan işlerden biri de şudur:

12. "İki deniz bir değildir. Birinin suyu tatlı ve kolay içimlidir; diğeri tuzlu ve

acıdır. Her birinden taze balık eti yersiniz; takındığınız süsler çıkarırsınız; Allah'ın lütfuyla rı-zık aramanız için gemilerin onu yararak gittiğini görürsün. Belki artık şükredersiniz."

İki deniz bir değildir. Birinin suyu tatlı, içimi kolaydır, diğeri tuz-lu, acı ve içimi zordur. Her birinden, hem tatlı suyun bulunduğu denizden, hem de suyu acı, içimi zor olan denizden tatlı, taze balık yetiştiriyor Rabbimiz sizin için. Yine bu denizlerden takındığınız takı maddelerini, takı süslerini de sizin emrinize âmâde kılan Allah'tır. İkisinden de taptaze etler ve inci, mercan gibi takılar çıkarıyor sizler için Allah.

Allah'ın lütfuyla rızık aramanız için gemilerin onu yararak gittiğini görürsün. Belki artık şükredersiniz. Evet gemileri de sizin emrinize sunan Allah'tır. O gemileri hareket ettiren, yürüten Allah'tır; suya kaldırma ve gemileri yürütme yasasını koyan Allah'tır. Onları hareket ettiren rüzgarları gönderen Allah'tır. Allah dilerse o gemileri hareket ettiren gücü durduruverir, yasaları kaldırıverir. O zaman onlar denizin üzerinde kalakalırlar. Veyahut da o gemileri yürüten rüzgarları fırtınaya çeviriverir de o geminin içindekileri, kazandıkları günâhlar yüzünden denizin dibine indiriverir. İşte bütün bunlar yaratıcının kuvvet ve kudretini, rubûbiyet ve ulûhiyetini, ilmini, hikmetini gösteren âyetlerdir.

Rabbimiz daha biz yokken gökleri ve yeri yaratmış, yeryüzünü bizim için hazırlamış, sayısız nîmetleriyle donatmış, müthiş bir düzenlemeyle yeryüzünü düzenlemiş ve işte belki şükrederseniz, belki tüm bu nîmetleri size sunan Rabbinizi anlar ve O'nun istediği bir hayata yönelirsiniz diye Rabbimiz bu âyetlerini gündeme getiriyor. Daha başka âyetlerini de tanıtıyor Rabbimiz:

13. "Allah, geceyi gündüze katar, gündüzü geceye katar; belirli bir süre içinde hareket eden Güneş ve Ayı buyruk altına almıştır. İşte bu, Rabbiniz olan Allah'tır, hükümranlık O'nundur. O'nu bırakıp taptıklarınız, bir çekirdek kabuğuna bile sahip değillerdir."

İşte Allah'ın mutlak egemenliğini, zaman ve mekân üzerindeki mutlak tasarrufunu burada da görüyoruz. Evet O Allah geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Gece ve gündüz Allah'ın iki âyetidir. Gecenin ve gündüzün meydana gelişine ve peş peşe işleyişine bir dik-kat edin. Dikkatlice inceler ve üzerinde düşünürseniz, gecenin içine bir miktar gündüzün, gündüzün içine de bir miktar gecenin girdiğini görürüsünüz. Fecir vaktinde gecenin bir kısmının gündüze girdiğini, katıldığını, akşam güneş batarken de gündüzün birazının geceye katıldığını görürsünüz. Tüm bu dönemleri yapan, yaratan Allah'tır.

Belli bir süre, belli bir yörünge, belli bir program içinde hareket eden güneşi ve ayı da buyruğu altına, egemenliği altına alan, ya da onları sizin emrinize, sizin hizmetinize sunan da Allah'tır. Her ikisinin de boyunlarındaki kulluk iplerini eline alan, onları belli bir zamana ka-dar bir nizam ve intizama bağlayan, onlar üzerinde belli yasalar koyan, onlara belli bir ömür takdir eden Allah'tır. Onlar için belli bir zaman tayin etmiştir Rabbimiz. Anne karnındaki çocuk için de belli bir zaman tayin etmiştir. Ancak bu süre sadece Allah'ın ilmindedir.

İşte Rabbiniz olan Allah budur. İşte bu Allah sizin Rabbinizdir. İşte okuduğumuz bu âyetlerin anlattığı, Kur'an'ın tümünün anlattığı, tarih boyunca tüm peygamberlerin ortaya koyduğu Allah sizin Rab-binizdir. Rab makamında, ulûhiyet makamında, hayatınızın kanunlarını düzenleme makamında olan Rabbiniz O'dur.

Rabbiniz olan Allah, mülk kendisinin olan, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibi ve Mâliki olandır. O her şeyin sahibi ve yaratıcısıdır. Varlığımızın sebebi O'dur. Hayatın kaynağı O'dur. Göklerin, yerin, gecenin, gündüzün, insanların, meyvelerin sebzelerin sahibi O'dur. Malımızı, evimizi, ailemizi, çocuklarımızı, makamımızı, paramızı, pulumuzu, aklımızı, zekamızı, bilgimizi her şeyimizi yaratan O'dur. Allah mülkün sahibidir, o halde sadece O'na kulluk edin. Madem ki her şeyinizi yaratan O'dur, madem ki her şeyinizi veren O'dur, madem ki mülk O'nundur, o halde sadece O'nu dinleyin.

Zaten problem işte buradadır. Yaratıcı olarak herkes Allah'ı kabul ediyor da Rab olarak, hayata karışıcı olarak Allah'ı kabule ya-naşmıyorlar. Meselâ müşrikler yaratıcı olarak, her şeyin var edicisi olarak, göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul ediyorlardı ama Rab olarak, hayata karışıcı ve kanun koyucu olarak Allah'ı kabul etmiyorlardı. Rızık verici olarak, yaratıklarının tümünü doyurucu olarak Allah'ı biliyorlar, inanıyorlardı ama hayatı düzenleyici olarak Allah'a inanmıyorlardı.

Günümüz insanları da Allah korusun aynı noktaya düştüğü için, yaratıcı olarak var olan, ama hayata karışıcı olarak sanki yok olan bir Allah inancını, yâni şirki yaygınlaştırma eğilimine girdikleri için Allah'ı hayatlarına karıştırmamadan yana bir tavır sergiliyorlar. Halbuki O'nu bırakıp taptıklarınız bir çekirdek kabuğuna bile sahip değillerdir diyor Rabbimiz.

Şu anda kâfirlerin, müşriklerin Rab ve İlâh makamında gördükleri, kendilerine kulluk etmeye çalıştıkları varlıklar bunu Allah yaratmamıştır, bunu biz yarattık diye bir tek zerre gösterebilirler mi? Ha-yatta bir tek zerreye sahip olduklarını söyleyebilirler, bir tek zerreye mülkiyet iddiasında bulunabilirler mi? Bir hurma çekirdeğinin ipliği ka-dar bir şeye sahip olduklarını söyleyebilirler mi bu reklamını yaptıklarınız? Bırakın o hurma çekirdeğini yaratmayı, insanlar onu, o ince zarı incitmeden, yırtmadan soyabilme imkânına bile sahip değillerdir. Nerde kaldı ona mâlikiyet iddiasında bulunmaları!

Halbuki bu sahte tanrılar, bu tanrı taslakları insanları Allah âyetlerinden uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Allah âyetlerini düşündürmemeye çalışıyorlar. Geceyi gündüzü, ayı güneşi, denizleri ve denizlerde Allah'ın yarattığı nîmetleri düşündürmemeye, insanları mekânik bir hayatın içine hapsetmeye çalışıyorlar. Rabbimizin bu âyetlerini görmemeye, duymamaya, duyurmamaya çalışıyorlar.

14. "Onları çağırırsanız, çağrınızı işitmezler; işitmiş olsalar bile size cevap veremezler; ama kıyâmet günü sizin ortak koşmanızı inkâr ederler. Her şeyden haberdar olan Allah gibi, sana kimse haber veremez."

O Allah berisinde tapındıklarınızı, Allah berisinde kendilerinde güç kuvvet görüp sığındıklarınızı çağırsanız, sizin çağrınızı işitmezler, işitemezler. İşitseler bile size icabet edemezler.

Bu insanlar Allah'ı bırakıp da kendilerine cevap veremeyecek, dualarına ve çağrılarına icabet edemeyecek aciz varlıklara kulluk yapmaktadırlar. Yeryüzünde hiçbir şey yaratmaya ve yapmaya güç yetiremeyen, hiçbir şeye mâlik olmayan, kendi varlıkları konusunda bile Allah'a muhtaç olan, yoku var etmeye, varı yok etmeye, fayda sağlamaya ve zararı def etmeye kâdir olmayan bir kısım âciz varlıklara kulluk eden, onlara dua eden, onları yardıma çağıran kimselerden daha akılsız ve daha zalim kim vardır!? Allah'ı bırakıp da böyle dualarını bile duyamayacak, kendilerine asla icabet edemeyecek, kendilerinin imdadına yetişemeyecek varlıklara dua eden kimselerden daha şaşkın, daha sapık kim vardır?

Çünkü onlar onların dualarından, çığırtkanlıklarından gafildirler. Onlar ne hakkıyla işitebilirler, ne de icabet edebilirler. Çünkü her şeyi hakkıyla işiten ve bilen sadece Allah'tır.

Peki, ne demektir hakkıyla işitmek? Hakkıyla işitmek, işittiğine icabet edebilmek demektir. Hakkıyla işitmek, işittiğinin derdine derman olabilmek, onun imdadına yetişmek demektir. Allah işittiklerini icabet etmek üzere işitir. Çağıranın elinden tutup onun derdine der- olmak üzere işitir. Başka şeyler de işitir, başkaları da işitir ama hiç bi-risi icabet edemez. Allah'tan başka hiç kimse işittiklerinin imdadına yetişemez. Hadi çağırın bakalım imdadınıza yetişen birilerini bulabilecek misiniz?

Bu akılsız, bu zalim insanların Allah'ı bırakıp da kendilerine dua edip yardım bekledikleri varlıkların hiç birisi onları ne işitebilecek, ne de onların imdadına yetişebileceklerdir. Kapılarını dövdükleri bu aciz varlıkların onlara hidâyet sunmaları da, onlara yol göstermeleri de, onlara reçeteler sunup problemlerini çözmeleri de mümkün değildir. Onları Hakka ulaştırmaları mümkün değildir. İstedikleri kadar bu zalimler onların önünde eğilip onlardan yardım beklesinler, istedikleri kadar onları Rab bilip onlardan hayat programı istesinler, "aman bizi kurtarın! Aman bize güzel yasalar yapıp bizi sahil-i selâmete çıkarın!" diyerek istedikleri kadar onlara yalvarıp yakarsınlar, onların bunlara bir fayda sağlamaları mümkün olmayacaktır. Çünkü isteyenler de za-yıf, isteneler de âcizdir. Onların Hakka ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır.

Öyle değil mi? Hani şu ana kadar kendilerine tapınılan bu âciz insanlardan hangisinin insanlığa sunduğu sistem, hangisinin insanlığa sunduğu reçete insanları huzur ve sükûna kavuşturabilmiştir? Dünya açısından bu böyle olduğu gibi, âhiret açısından da böyledir. Dünyada bir fayda sağlayamadıkları gibi, âhirette de insanları Allah'ın azabından kurtaramayacaklardır bu varlıklar. İşte görüyoruz bu âcizlerin elinde dünyamızın nasıl kan gölüne döndüğünü!

Allah diyor ki, bu kendilerine tapınılan, kendilerine dua edilen, kendilerinin arzuları yerine getirilen varlıklar kıyâmet günü sizin ortak koşmanızı inkâr ederler, inkâr edecekler, reddedecekler. Evet kıyâmet günü Allah berisinde bu tapındığınız varlıklar, sizin kendilerine yaptığınız tapınılarınızı, kendilerine yaptığınız dualarınızı, kendilerini Allah'a ortak koşmalarınızı tanımayacaklar. Diyecekler ki, "vallahi ya Rabbi, sen şâhitsin ki biz bunları kendimize kulluğa çağırmadık. Allah'ı bırakın da bize kulluk edin, bize dua edin, bize sığının, bizim arzularımızı yerine getirin, bizi dinleyin, bizim dediklerimizden çıkmayın demedik. Vallahi ya Rabbi, bizim bu zalimlerin yaptıklarından haberimiz yoktu. Nitekim onların duaları, kullukları bize ulaşmamıştır," diyecekler.

Her şeyden haberdar olan Allah gibi, sana kimse haber ve-remez, seni kimse haberdar edemez. Her şeyi bilen, bilgi kendisinden olan Allah gibi hiçbir kimse seni ayıktıramaz, sana gözünü, görüşünü açtıramaz, sana yol gösteremez, seni hidâyete ulaştıramaz, aklını ba-şına getiremez. Hiç kimse, hiçbir şey seni doğru yola ulaştıracak haberler veremez. Her şeyden haberdar olan Allah'ın verdiği haberleri sana kim verebilecek? Yarının bilgisini kim verebilecek? Yarın Allah mahkemesinde Allah berisinde kulluk edilen bu âciz varlıkların kendilerine yapılan şirkleri reddedeceklerini, tanımayacaklarını kim haber verebilir? Her şeyi bilen sadece Allah'tır.

15,16,17. "Ey İnsanlar! Siz Allah'a muhtaçsınız, Allah ise müstağnîdir, övülmeğe lâyık olandır. Dilerse sizi yok eder, yeniden başkalarını yaratır. Bu, Allah'a göre zor değildir."

Yine genel bir sesleniş geliyor: Ey insanlar, hepiniz Allah'a muhtaçsınız. Fakrınız, ihtiyaç

kapınız Allah'tır. Allah'tan başka hâcet kapınız yoktur. Hepiniz O'na muhtaçsınız, "rızıklarınızı biz veriyoruz" diyenleriniz de O'na muhtaçtır. Onlar da Allah'ın fakirleridir. Tüm nîmetlerin kendisinden olduğunu iddia eden Firavun da Allah'a muhtaçtır. Hiçbir varlık yoktur ki Allah'a ihtiyaçsızlık içinde olmasın. Hayatınızı, rızkınızı, elinizi, ayağınızı, aklınızı, fikrinizi, havanızı, suyunuzu, yiyeceğinizi, içeceğinizi her şeyinizi Allah'a borçlusunuz. Siz fakirsiniz, Allah ise Ganîdir.

Ne zaman ki Ganî olan Rabbiniz size rızkını kesiverdi, ne zaman ki sizi fakru zaruret içinde bırakıverdi, işte o zaman fıtratınız açığa çıkıyor ve Rabbinize yalvarıp yakarmaya başlıyorsunuz. Denize düşen, darda kalan, Ganî olan Rabbine sarılmaya başlıyor. "Ey kullarım, bunu normal zamanlarınız da anlayın da, yalnız bana kulluk yapın" diyor Rabbimiz.

Ganî olan, zengin olan, mülkün sahibi olan Allah'tır, fakir olan, muhtaç olan da bizleriz. Hamîd olan, hamd edilmeye, kulluk yapılmaya lâyık olan, kendi kendini hamdeden, kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan ama herkesin kendisine muhtaç olduğu varlık Allah'tır. Hiç kimse kendisine hamd etmese, de kendi kendine hamd edendir Allah. Rabbimiz o kadar zengin ki, o kadar Ganî ki bakın bir hadis-i kudsile-rinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Ey kullarım, benim doyurduklarım hariç hepiniz açsınız. Benden yiyecek isteyin ki ben sizi yedirip içireyim. Ey kullarım, benim giydirdiklerim müstesnâ hepiniz çıplaksınız. O halde benden giyecek isteyin ki, sizi giydireyim."

Tüm yarattıklarını doyuran, rızık veren Allah'tır. Rabbimiz göklerde ve yerdeki tüm varlıkları yaratmış, yarattıklarını kendi haline bı-rakmamış, yarattığı varlıkların varlıklarını sürdürebilmeleri için muhtaç oldukları tüm ihtiyaçlarını temin etmiş, her türlü imkânı hazırlamıştır. Tüm bu varlıkları nasıl yaratmaya güç yetirmişse, onları nasıl belli bir düzene koymuşsa, elbette bu varlıkların hayatlarını sürdürebilmeleri, karınlarını doyurabilmeleri için her canlının hayat programını da bilen Allah'tır. Besleyen Allah'tır, doyuran, rızık veren, yaşatan Allah'tır. Eğer Allah bizi doyurmasa, Allah bize rızık vermeseydi, hepimiz açtık.

"Ey kullarım, sizin öncekileriniz, sonrakileriniz; in-sanlarınız, cinleriniz hepsi birden sizin en muttakîniz gibi olsanız ve bu şekilde bana kullukta bulunsanız, bu benim mülkümde hiç bir şey artırmaz. Yine önce ve sonra gelen bütün insan ve cinler en facir ve fâsık bir kimsenin kalbi üzere olup isyan etseniz, bu da benim mülkümden hiç bir şey eksiltmez."

Kulların, yaratıkların kesinlikle Allah'a karşı ne zarar vermeleri ne de bir fayda sağlamaları mümkün değildir. O Rabbimiz zâtı itibariyle kesinlikle kullarının ibadetlerine de muhtaç değildir. İbadetlerinden, itaatlerinden yararlananlar yine bizzat kulların kendileridir. Yine isyanlarından, mâsiyetlerinden zarar görecek olanlar da kulların kendileridir.

Şunu da asla unutmayın ki, yaptıklarınızın tümünü siz kendiniz için yapıyorsunuz. Çünkü Allah Ganîdir, Allah zengindir ve sizin yaptıklarınızın hiç birisine ihtiyacı yoktur. Allah hiç kimseye ve hiç kimsenin amellerine muhtaç değildir. Ne ibadetlerinize, ne çalışmalarınıza, ne gayretlerinize hiçbir şeye ihtiyacı yoktur O'nun. Hiç birinize ihtiyacı olmadığı gibi, üstelik sizin için sonsuz rahmet ve merhamet sahibidir de. Yokken sizi yaratan O'dur. Sizi size ihtiyacından dolayı, yalnızlığını gidermek veya sizin yapacaklarınızdan istifade etmek için de yaratmadı. Dilediği zaman sizi yok etmeye muktedirdir. Dilerse sizin def-terlerinizi dürer de, daha önce sizi, sizden öncekilerin yerine

dünya sahnesine getirdiği gibi, sizin yerinize de başkalarını halef kılar. Sizi başkalarının neslinden getirdiği gibi, sizin neslinizden de başkalarını getirir. Unutmayın ki bu hayatı siz kendiniz bulmadınız. Kendi isteğinizle bu dünyaya gelmediniz. Hayatınız elinizde olmadığı gibi, ölümünüz de elinizde değildir.

Önceki âyetlerin ifadesiyle bir fert, bir toplum hakkında Allah'tan bir helâk hükmü gerçekleşirse artık onu durduracak yoktur. Kendisine hamd etmeyen, kendisinin istediği bir hayata yanaşmayan sizleri giderir de, sizin yerinize hamdeden kullar getirir. Yahut hepinizi dünyadan siler süpürür de sizden farklı, yepyeni varlıklar yaratır. Bu Allah'a hiç de zor gelmez. O bir şeye "ol" dedi mi, oluverir. Yâni bu Allah için çok da önemli bir şey değildir. Yâni, sakın ha bu hayatı kendinize bağımlı sanmayın. Biz olmazsak hayat biter sanmayın.

"Ey kullarım, sizin öncekileriniz, sonrakileriniz, in-sanlarınız ve cinleriniz hep beraber bir yerde toplansalar da benden istekte bulunsalar onların her birinin isteklerini yerine getiririm. Bundan dolayı da benim yanımdan, denize sokulup çıkarılan iğnenin denizden eksilttiği kadar bir şey eksiltmez."

Tüm varlıklar bir araya gelip isteyebilecekleri tüm isteklerini sıralayıp Allah'tan isteseler, bu Allah'ın mülkünden hiçbir şey eksiltmeyecektir. Hattâ Rabbimizin ifadesiyle söyleyecek olursak, denize batırılıp çıkarılan bir iğnenin denizden eksilttiği kadar bile bir şey eksiltmeyecektir. Çünkü Allah'ın hazineleri bitip tükenmez. Rabbimizin kullarına bağışları, O'nun hazinesini asla eksiltmez.

18. "Günâhkâr kimse diğerinin günâhını çekemez. Günâh yükü ağır olan kimse, onun taşınmasını istese, yakını olsa bile, yükünden bir şey taşınmaz. Ey Muhammed! Sen ancak, görmediği halde Rablerinden korkanları, namazı kılanları uyarırsın. Kim arınırsa, ancak kendisi için arınmış olur; dönüşünüz ancak Allah'adır."

Hiçbir yüklenen başkalarının yükünü yüklenmeyecektir. "Vizr", ağırlık, yük, günâh, sorumluluk anlamlarına gelmektedir. Herkes kendi yaptıklarından, kendi günâhlarından sorumlu tutulacak, kimse kimsenin yaptıklarından sorumlu tutulmayacaktır. Kimse kimsenin yükünü yüklenmeyecektir. Mekkeli kâfirler, Müslüman olan akrabalarını, şereflendikleri bu dinden vazgeçirebilmek için, "eğer dinlerinizden dönerseniz sizin günâhlarınızı, veballerinizi biz yükleniriz," diyorlardı da Rabbimiz onları böylece uyarıverdi.

Öyleyse birilerinin yarın kendilerini kurtaracaklarına inananlar yalan söylüyorlar. Halbuki o gün baba evlâdından, evlât babasından kaçacak. Kimsenin kimseye bir yardımı olmayacak. O gün ne babanın evlâdına, ne evlâdın babasına, ne kocanın karısına, ne kadının kocasına, ne âmirin memuruna sağlayabileceği bir şey yoktur. Herkes yardımcısız ve yalnız olarak Allah'ın huzuruna gidecektir. Melikler yal-nız, mâlikler yalnız, hükümdarlar, krallar yalnız, hacılar, hocalar yalnız ve hattâ peygamberler bile yalnız. Hepsi de çaresiz Allah'ın kendilerine vereceği hükme razı olacaklardır.

Herkes kendi sorumluluğunu, kendi yükünü yüklenecek. Allah bana bir kulak vermiştir, bu bir yüktür, bir sorumluluktur bana. Onunla sahibinin duy dediklerini duymak, kulak ver dediklerine

kulak vermek zorundayım. Rabbim bir göz vermiştir bana, bu bir yüktür, sorumluluktur. Onunla sahibinin gör dediklerini görmek, bak dediklerine bakmak zorundayım. Aklım bir sorumluluktur, ağzım sorumluluktur, kalbim sorumluluktur. Üzerimizde pek çok yükler, pek çok sorumluluklar, pek çok nîmetler var. Kitabı okuyacağız ve yüklerimizi sorumluluklarımızı anlayacak ve Allah'ın istediği şekilde yerine getirmeye çalışacağız. Allah'tan ve Resûlü'nden başkalarının bizim üzerimize yükledikleri yüklerin asla umurunda olmayacağız. Çünkü kimse kimsenin yükünü yüklenmeyecektir, buyuruyor Rabbimiz.

Yine içinde bulunduğum toplumun Allah tanımayan kâfir bir toplum olması ve benden Allah arzularına ters bir şeyler istemesi, as-la benim önümde Rabbimin benden istediklerini yerine getirmeme engel olmayacaktır. Toplum içinde de olsam, tek başına da olsam bir ümmet olmaya çalışmak zorundayım. Çünkü işte bu âyetle anlıyorum ki her nefis, her insan yük altındadır. İman yükü, hidâyet yükü, emanet yükü, vahiy yükü, kitap yükü, peygamber yükü. Bir Müslüman ola-rak, bir baba, bir ana, bir idareci olarak benim üzerime Rabbim hangi yükleri, hangi sorumlulukları yüklemişse, ben onların tümünü kendi başıma, tek başıma taşımak zorundayım. Akraba da olsa, yakını da olsa kimse kimsenin yükünden bir şey taşımayacak, yüklenmeyecektir.

Öyleyse peygamberim, sen ancak görmediği halde Rablerinden haşyet duyanları, namazı ikâme edenleri uyarırsın. Kim arınırsa, ancak kendisi için arınmış olur. Dönüşünüz ancak Allah'adır.

Gıyaben Rablerinden korkanlar, gıyabında Rablerinden haşyet duyanlar. Onlar Rablerini görmüyorlar, duyularıyla O'nu algılama imkânına sahip değiller ama vahye imanları gereği, gayba imanları, muhsin olmaları gereği Rablerinin sürekli kendilerini gördüğünü, sürekli O'nun kontrolü altında olduklarını bilirler ve gıyabında O'ndan haşyet duyarlar. Rablerine boyun eğenler, Allah'ı gücendirmekten korkarlar, Allah'ı razı edememekten korkarlar.

Haşyet, korku mânâsınadır; yılandan, çıyandan, akrepten korkmak ayrıdır, kişinin anasından korkması ayrıdır değil mi? Niye korkar kişi anasından? Acaba rızasını alamadım mı, acaba kalbini kırdım mı, diye korkar değil mi? İşte o mü'minler de Rablerinden böylece bir haşyet içindedirler ve işte uyarılacak olanlar, peygamberin uyarısına müspet cevap verecek olanlar onlardır.

Bir da namazlarını ikâme edenler, namazı ayağa kaldıranlar, namazlarının bir nûr ve yol gösterici olarak misyonunu, fonksiyonunu gerçekleştirenler, namazlarını Allah'ın istediği ve Rasûlullah'ın örneklediği biçimde ifa ederek, namazda Allah'la diyalog gerekleştirenler, namazla Allah'tan yollarını aydınlatacak, hayatlarına ışık tutacak mesaj alanlar ve hayatlarını o mesajla düzenleyenler… Yâni hayata hakim bir namaz, namaza özdeş bir hayat yaşayanlar. Hayattan ayrı, sosyal hayattan kopuk olmayan bir namaz ikame edenler. Dinlerinin direğini dikmek üzere namaz kılanlar. Yâni namazları ekonomilerine, ticaretlerine, kılık-kıyafetlerine, alışverişlerine, işlerine, aşlarına, karılarına, kızlarına, mesleklerine, meşreplerine karışan, namazları tüm hayatlarına imzasını atan Müslümanlar.

Namaz, kişinin Allah huzurunda top yekûn İslâm'ı yaşamasının adıdır. Kalbiyle, diliyle, gözüyle, kulağıyla, eliyle, ayağıyla, alnıyla, burnuyla, kıyamıyla, kıraatiyle, bedeniyle, derisiyle Rabbine yönelişinin ve tüm bedeninde Rabbini söz sahibi bilişinin ifadesidir. İşte ancak namazlarını ikame edenler uyarılacaktır.

Kim tezekkî eder, temizlenir, arınırsa ancak kendi nefsi için, kendisi için arınmış olur. Rabbimiz Ganîdir, zengindir. Bizim ikame-i salâtımıza da, namazımıza da, haşyetimize de, tezkiyemize de ihtiyacı yoktur. Tüm yaptıklarımız kendimize, kendi menfaatimize, kendi kurtuluşumuza yöneliktir.

Tabii tezekkî, tezkiye, arınma Allah'ın istediği şekilde olmalıdır. Arınmanın yolunu Allah

belirler. Şurasını unutmamalıyız ki, insanı tezkiye edip arındıran Allah'tır. Çünkü fâil-i mutlak O'dur. Çünkü insana takvasını da, fısk-u fücûrunu da, arınma yollarını da gösteren, onu buna müsait yaratan ve bu konuda yol gösteren Allah'tır. Yâni tezkiyeyi, tezekkîyi, arınmayı, temizlenmeyi ortaya koyan Allah olduğuna göre elbette bunun yolunu, usûlünü, kuralını ortaya koyan da O'dur. O'nun tezkiye budur dediği tezkiyedir. Onun gösterdiği yol temizlenme ve arınma yoludur. Rabbimizin tarifinin dışındaki tüm yollar bâtıldır, boştur.

İkinci olarak tezkiye eden, arındıran Allah'ın elçileridir. Kitabımızın beyanına göre Peygamber'in (a.s) görevlerinden birisi de, üm-metini tezkiye etmek, insanları arındırıp tertemiz hale getirmektir. İnsanları küfürden, şirkten, nifâktan, cahiliyeden arındırmak, vicdanlarını, kalplerini, düşüncelerini, niyet ve amellerini, aile hayatlarını, içtimaî yaşantılarını temizlemektir.

Tezkiye, bir Müslümanın yirmi dört saatlik hayatını Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine göre yaşamasıdır. Böyle yaşayan kişi hayatını temizlemiş demektir. Bir toplum da hayatını bu kitaba göre ve bu kitabın pratiği olan Peygamberin sünnetine göre yaşarsa, o toplum da temizlenmiş demektir.

Tezkiye bu kitaba göre bir hayat yaşamaktır. Gerisi boştur. Bunun dışında tezkiyeyle alâkalı kim ne demişse hepsi boştur. Bunu kitabımızın başka âyetlerinin tefsirinde anlatmaya çalışmıştım.

Dönüş Allah'adır. Dönüşünüz O'nadır. "Masîr" dönüşümlü, de-ğişimli bir anlam ihtiva etmektedir. Yâni insan değişimli, dönüşümlü olarak, değişip dönüşerek Rabbine gitmektedir. Ya tüm bu nîmetlere, tüm bu âyetlere karşı kâfirce, nankörce bir tavır takınarak, fıtratını bozmuş olarak dönecek, yahut da fıtratı istikâmetinde kulluk yaparak, büyük bir değişim geçirerek, bir gelişim gerçekleştirerek Rabbine dönmektedir. Değişmeden dönüş olmuyor yâni. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bu değişimleri tanıtacak:

19,20,21. "Kör ile gören, karanlıklar ile ışık ve gölgelikle sıcaklık bir değildir."

Körle, kör olanla basiretli olan, karanlıkla ışık, gölgelikle sıcak bir olur mu? Allah'ın âyetleriyle görüşü keskinleşen kimse, âyetlerden habersiz olarak körleşenle bir olur mu? Vahiyle ileriyi gören, Kur'an'la önünü gören, vahiysiz düşe kalka yol bulmaya çalışan kimse bir olur mu? Karanlıklar ile aydınlık, gölgelikle sıcaklık bir olur mu?

Rabbimiz bu âyetlerinde vahiy nîmetiyle dirilmiş, vahiy nîmetiyle basarı açılmış, görüşü keskinleşmiş kimselerle, vahiyden mahrum kalmış kimselerin mukâyesesini yapıyor. Kâfirler Allah'ın âyetlerini görmüyorlar, kördürler onlar. Ama mü'minler, Allah'ın âyetleriyle basiret sahibidirler. Hayatlarını Allah'ın âyetleriyle yol bulan, vahyin ışığında yaşayan mü'minlere mukabil kâfirler cehalet, zan, vehim ve karanlıklar içinde bir hayat yaşamaktadırlar.

Kör ile gören bir olur mu? Alîm sıfatına, Basîr sıfatına sahip olan, her şeyi bilen ve gören Allah'la bu sıfatların tümünden mahrum olanlar bir olur mu? Karanlıkla aydınlık bir olur mu? Aydınlık vahiydir, nûr Kur'an'dır. Hakkın dışındaki, hak bilgisinin dışındaki, vahiy bilgisinin dışındaki her şey karanlıktır. Vahyi tanımayan, vahiyden habersiz olan tüm gözler, tüm yüzler karanlıktır. Allah'a dayalı, vahye dayalı yaşanan hayatlar nûrdur, aydınlıktır. Öyleyse ey kâfirler, ey müşrikler sizler Rabbinizin varlığını ve O'ndan başka Rab ve İlâh olmadığını ispat eden göklerde ve yerde bu kadar âyete karşı kör ve sağır davranıyorsunuz diye, onları gören peygamber ve onun yolunun yolcuları ne diye kör gibi davransınlar? Siz böylesiniz diye müminler ne diye sizin gibi düşe kalka yol alsınlar? Ne diye sizin gibi adım başına bir direğe toslayıp hayatlarını mahvetsinler? Allah'ın kitabına, Allah'ın nûruna sahip olan mü'minler ne diye onu söndürüp karanlıkta el yordamıyla yol bulmaya kalkışsınlar? Sizler mü'minlerin yoluna girip cennete gitmeniz gerekirken ne diye müminleri kendi cehenneminize çekmeye çalışıyorsunuz?

Bu âyet hem dünyayı, hem de âhireti anlatıyor. Mü'minlerin vahiyle kazandıkları nûrları, ışıkları ile cennete doğru yol alırlarken, cennete ulaşıncaya kadar ışıkları kendilerini terk etmezken, kâfirler de nûrsuz, ışıksız bir şekilde cehenneme doğru yol almaktadırlar.

22. "Dirilerle ölüler de bir değildir. Doğrusu Allah, dilediği kimseye işittirir. Ey Muhammed! Sen kabirlerde olanlara işittiremezsin."

Dirilerle ölüler de birbirlerine denk değildir. İnsanlardan kimileri Allah vahyiyle dirilmişlerken, vahiyle hayat bulmuşlarken, kimileri hâlâ ölüdür. Mü'min diri, kâfir de ölüdür. Bu ikisinin birbirine denk olduğunu kim söyleyebilir? Ölümle tüm bu organlar nasıl misyonunu kaybediyorsa, ölen kişi nasıl duymaz duygulanmaz ve anlamaz hale geliyorsa, işte aynen onun gibi kabiliyetlerini söndürmüş, fıtratlarını öldürmüş, duymamayı, anlamamayı tercih etmiş bu insanların bu organlarını, Allah manevî bir ölümle iptal edivermiş.

İşte Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında bizlere buyuruyor ki, "ey kullarım, fıtratları bozulmuş, yaratılış melekelerini kaybetmiş, duymaz, işitmez, akl etmez hale gelmiş, doğruya yönelme is-tidâtlarını kaybetmiş bu insanlara siz mi işittireceksiniz? Bunlara hakkı siz mi duyuracaksınız?" İstediklerine işittiren ancak Allah'tır. Ya da isteyenlere işittiren ancak Allah'tır. İşitmek isteyenlere, Rabbimizin işitmek isteyişlerini onaylayıp razı oldukları işitecektir. Değilse sen kabirdekilere duyuracak, bu ölüleri diriltecek değilsin, onları ancak Allah diriltecektir.

Yâni bu insanlardan kimileri şimdiden kendilerini kabirlere mahkum etmiş, işitmek istemiyorlarsa, ölüler haline gelmiş, uyarılara, söylenenlere göre hiçbir değişim, hiçbir devinim göstermiyor, tepki vermez hale gelmişlerse bizim bunlara yapabileceğimiz bir şey kalmamıştır. Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberlerin, ne de başka birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur. Zira Allah'ın duyurmadığına kimse bir şey duyuramaz. Allah'ın söyletmediğine kimse bir şey söyletemez. Allah'ın göstermediğine kimse bir şey gösteremez. Allah'ın şaşırttığını kimse doğru yola getiremez.

Bunlar kabirdekiler gibi değillerdir. Bunlar vahye karşı kapılarını, pencerelerini kapamış, duymayan, duygulanmayan, düşünmeyen, idrak etmeyen, hayattayken ölmüş insanlardır. Bunlar ölülerdir ve bunları Allah'tan başka diriltecek de yoktur.

Allah bunlarda bir dirilme işareti, bir canlılık belirtisi görürse, dilerse dünyada diriltir. Eğer bu insanlarda bir devinim, bir hareket görmez ve işte böylece kendi tercihlerinin karşılığı olarak, yâni kendi tercihlerinin bir onaylaması olarak dilemezse de, âhirette huzuruna gelinceye kadar dünyada ölü bırakacak, o zaman diriltecektir.

Bu âyetleriyle Rabbimizin bizlere bir uyarıda bulunduğunu an-lıyoruz: Bu körlere siz mi göstereceksiniz? Bu sağırlara sizler mi duyuracak, bunlara siz mi hidâyet edeceksiniz? Allah dilemedikçe, Allah duyurmadıkça, göstermedikçe, hidâyet etmedikçe hiçbir şey yapamazsınız. İnsanların böyle sadece beşerî planda bir gözlerinin, kulaklarının, kalplerinin olması hiçbir anlam ifade etmez.

Eğer o göz, kulak, kalp Allah'ın âyetlerini görüp, duyup, anlayıp Allah'a kulluğa tahsis edilmemişse, hiçbir değer ifade etmeyecektir. Varlığıyla yokluğu müsâvî olacaktır. Bugünün tıbbının, biyolojisinin verilerine göre en güzel âzâlar olsalar da bunlar, kendi ruhlarının, kendi insanlıklarının, kendi nefislerinin ebedî kurtuluşlarına sebep olacak işlevi gösteremiyorlar, tavır alamıyorlarsa hiçbir değerleri olmayacaktır.

23. "Sen sadece bir uyarıcısın."

Ey peygamberim, sen ancak bir uyarıcısın. Onlara bir âyet getirmek, onlara duyurmak, hidâyet etmek gibi bir sorumluluğun yoktur senin. Sen sadece Rabbinden gelen âyetleri onlara duyurmak, bu âyetlerle onları uyarmak zorundasın. Bunun ötesinde senin herhangi bir görevin yoktur. İnsanlara duyurma, insanları hidâyete ulaştırma yetkisi sadece Allah'a aittir.

Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, bunu asla unutmayın: Size ancak sözü dinleyenler, söze kulak verenler, sözü işiten ve onu anlayan kimseler icabet edeceklerdir. Alıcı cihazları çalışan, fıtratları diri ve faâl olan kimseler icabet edecektir. Fıtratları bozulmuş olan, yaratılış melekelerini kaybetmiş, duymaz, işitmez hale gelmiş, doğruya yönelme istidatlarını kaybetmiş, ölü olanlara gelince, bilesiniz ki onları ancak Allah diriltecektir.

Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberlerin ne de başka birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur. Zira Allah'ın duyurmadığına kimse bir şey duyuramaz. Allah'ın söyletmediğine kimse bir şey söyletemez. Allah'ın göstermediğine kimse bir şey gösteremez. Allah'ın şaşırttığını kimse yola getiremez. Bunlar kabirdekiler gibi değillerdir. Bunlar vahye karşı kapılarını, pencerelerini kapamış, duymayan, duygulanmayan, düşünmeyen, idrak etmeyen, hayattayken ölmüş insanlardır. Bu tür insanlara ne tür âyet getirirseniz getirin kesinlikle inanmayacaklardır. Öyleyse boşuna kendinizi zorlayıp üzülmeyin. Siz sadece Rabbinizin âyetlerini duyurun, gerisini Allah'a bırakın diyor Rabbimiz.

Biz de bunu kendimize görev bileceğiz. Allah'ın emriyle insanları uyaracağız. Allah'ın âyetlerini insanlara duyuracağız. "Gelin Allah'ın istediği imana, gelin Allah'ın istediği hayata," diyeceğiz. "Değilse cehennem var, cenneti kaybetmek var," diyeceğiz. "Eğer Müslü-manca bir hayat yaşarsanız dünyada mutluluk, dünyada kurtuluş, âhirette kurtuluş var," diyeceğiz. Uyandıracağız insanları. Ama unutmayacağız ki, bizim görevimiz burada bitiyor. İnsanlar isterlerse bu uyarılarla adam olurlar, Allah'ın istediği yola girerler, isterlerse kendilerini cehennemin, ateşin mahkûmu ederler.

24. "Şüphesiz biz seni, müjdeci ve uyarıcı olarak, gerçekle gönderdik. Geçmiş her ümmet için de mutlaka bir uyarıcı buluna gelmiştir."

Muhakkak ki biz seni Hak'la gönderdik. Haklı olarak gönderdik, hak bir dinle, hak bir kitapla, içinde sadece hakkın bulunduğu, insanların uygulamaları ve hayatlarını kendisiyle düzenlemeleri gereken hayat programı bulunan bir kitapla gönderdik. Seni Beşîr ve Nezîr olarak gönderdik. Cennetle müjdeleyen, cehennemle uyaran olarak gönderdik.

Hiçbir toplum yoktur ki onda uyarıcılar gelip geçmiş olmasın. Her bir ümmete mutlaka uyarıcılar göndermiştir Rabbimiz. Bu uyarıcı kitap olabilir, bu uyarıcı peygamber olabilir, kâinattaki âyetler olabilir, yahut enfûsümüzdeki âyetler olabilir.

25. "Eğer seni yalancı sayıyorlarsa bil ki, onlardan öncekiler de yalanlamışlardı. Peygamberleri onlara belgeler, sayfalar ve nûrlu kitaplar getirmişlerdi."

Ey peygamberim, eğer bu kâfirler şu anda seni yalanlıyorlar-sa, unutma ki ilk defa yalanlanan sen değilsin. Senden öncekileri de yalanlamışlardı. Senden önce de kendilerine apaçık deliller, belgeler, sahifeler ve aydınlatıcı kitap getiren peygamberleri de yalanlamışlardı. Allah yasaları değişmez. Önceki peygamberler de her görenin an-layabileceği şekilde ortada duran apaçık deliller getirdiler. Okuyanın da okumayanın da, kadının da, erkeğin de, büyüğün de,

küçüğün de anlayabileceği, gözlere net ve açık bir şekilde çarpan, gönüllere pâk bir şekilde giren, hakla bâtılı birbirinden ayıran âyetler, deliller getirdiler. Nûr saçan sahifeler, ışık saçan kitaplar getirdiler. Ama insanların bunlara karşı tutumları değişmediği için, onlar bu apaçık Beyyine'leri yalanladılar, yok farz ettiler, Allah da onları bu tavırlarından dolayı cezalandırıverdi. Tarih bunun örnekleriyle doludur.

26. "Sonra Ben, inkâr edenleri yakaladım. Beni inkâr etmek nasıl olur?"

Sonra kâfir olanları yakalayıp tuttu Allah. Benim inkârım, benim reddedilmem nasılmış bir bakın diyor Rabbimiz. Beni reddetmenin, beni inkâr etmenin âkıbeti nasıl olmuş bir bakın.

Demek ki kul olarak insan Allah karşısında, âyetleri karşısında, sözü karşısında, tehdidi karşısında olduğunu bilmeli, bir an bile bunu unutmamalıdır. Mü'min olsun, kâfir olsun tüm kullar, tüm insanlar bunu bilmek, bunun bilincinde olmak zorundadır. Hz. Adem'den (a.s) bu yana insanlık tarihine baktığımız zaman gerçekten sadece Allah yasalarının geçerli olduğunu görürüz. Devir değişti diyorlar, insanlar değişti diyorlar, çağımız farklı diyorlar. Ama bakıyoruz ki, çağımız insanları öncekilerin yaptıklarının aynısını yapıyorlar. Öncekiler de günümüz insanlarının tavırlarını sergilemişlerdi. Onlar da güçlerine, kuvvetlerine, devletlerine, saltanatlarına güvenmişlerdi.

Şu andaki kâfirler de aynı şeylere güveniyorlar. Mallarına mülklerine, ekonomik ve siyasal güçlerine, askerî güçlerine, sistemlerine güveniyorlar. Bize bunların hepsi verilmiştir, biz bunların hepsine sahibiz, diyorlar. Ama bakıyoruz ki bütün bu güçlerin zirvesine ulaşmış toplumlar Allah'la savaşa tutuşmalarından ötürü helâk ediliyor, yerle bir ediliyorlar. Nice süper güçler yerin dibine batırılıyor. Demek ki insanlar Allah karşısında ne olurlarsa olsunlar, hangi güce sahip olurlarsa olsunlar, Allah'ın helâkinden, Allah'ın intikamından kaçıp kurtulamıyorlar. Günümüz kâfirlerinin de bunu hiç bir zaman unutmamaları gerekecektir.

Allah sadece helâk eden, sadece kullarından intikam alan de-ğildir. Rabbimiz her an, her fırsatta kullarını rahmetine çağırmaktadır. Dünyaya böyle bir program koymuştur. Sürekli bize rubûbiyetini, ulû-hiyetini, rahmetini hatırlatarak bizi kendisine kulluğa dâvet etmektedir. Bakın işte bir hatırlatma:

27. "Allah'ın gökten su indirdiğini görmez misiniz? Biz onunla türlü türlü renkte ürünler yetiştirmiş; dağlarda da beyaz, kırmızı, siyah ve türlü renkte yollar var etmişizdir.

Görmez misin, görmedin mi? Allah gökten su indiriyor da onunla tatları, renkleri farklı çeşit çeşit ürünler, meyveler, sebzeler yetiştiriyor. Aslında onları böyle özelliklere büründüren, Allah'ın iradesidir. Dağlarda da beyaz, kırmızı, siyah olmak üzere türlü türlü cüded, caddeler var etmiştir Allah. Dağlardan yol yol alacalar, değişik renklerde caddeler var etmiştir.

Allah su indiriyor ve onunla yeryüzünde hayatı var ediyor. Bizzat hayat suyu olan kitabı indiriyor Allah. Kitap insanların arasına inince, insanların gönüllerine girince, onlarda da rengarenk karakterler oluşturuyor. Kitaba iman eden, kitabın fonksiyonunu anlayan, kitabın hakkını veren insanlar tamamen kitabın boyasına, kitabın sıbgasına, rengine bürünürken, kimileri kitabın boyasını kabul etmiyor, o boyayla boyanmak, Allah kimliğiyle görünmek istemedikleri için, ahlâklarının Kur'an olmasını, Kur'an'la yürümeyi, Kur'an'la konuşmayı, Kur'an'la yaşamayı istemedikleri için onlar da farklı bir renk, farklı bir karakterle açığa çıkıyorlar.

Kimileri Allah'ın gösterdiği suyla sulanıp hayat bulur, âdeta yürüyen Kur'an haline gelirken, kimileri farklı renklere bürünüyor. İşte aynen insanlar gibi dağlar da Allah'ın kullarıdır. Onlarda da

Allah'ın âyetlerinin aynı sonucu yarattığını görüyoruz. Allah'ın âyetleri onlarda da caddeler, yollar oluşturuyor.

28. "İnsanlar, yerde yürüyenler ve davarlar da böyle türlü türlü renktedirler. Allah'ın kulları arasında O'ndan korkan, ancak bilginlerdir. Doğrusu Allah güçlüdür, bağışlayandır."

İnsanlar da, yerde yürüyen hayvanlar da böyle çeşit çeşit renktedirler. Evet her şey için Rabbimiz belli bir âhenk, belli bir yasa koymuştur. Varlıklar tanınsınlar, ayırt edilsinler, insanlar Allah'ın âyetlerini görsünler diye, âyetler kulların gözlerine hitap etsinler diye. Biteviye olsalardı, tekdüze olsalardı o zaman bu varlıkların pek uyarıcılık özellikleri olmazdı. Çünkü insan tekdüzeye alışmaktadır. Bunların hepsini Allah yaratmıştır desinler diye böyle bir renk cümbüşü içinde, Rabbimiz kendisini kullarına duyurmayı murad etmiştir.

Yine vahiyle oluşan karakterler anlatılmaya devam ediliyor. Vahiyle âlim olanlar yanında vahiyden mahrum oldukları için cahil olanlar da vardır ve Allah'tan ancak âlimler haşyet duyarlar. Bu kâinatta insana Allah tarafından bilgi sunulmuştur. Rabbimiz kâinata serpiştirdiği görsel âyetleriyle insanların gözlerine bilgi sunarken, şu kitabın âyetleriyle de kulaklarına bilgi sunmaktadır. İnsan eğer Allah'ın kendisine sunduğu bu bilgileri alır, hayatına tatbik eder, hayatını bu bilgilerle düzenlerse, işte o zaman âlim olacaktır.

Öyleyse şunu kesinlikle ifade edelim ki, ilim vahiydir ve âlim de vahyi bilendir. Allah'ın kitabından haberdar olmayan insanların cehâletten kurtulmaları kesinlikle mümkün değildir. Dün de, bugün de, yarın da yeryüzünün en âlim insanları Müslümanlardır. Bu kitabı bilenler âlimdir, bu kitapla beraber olanlar bilgindir. Bu kitaptan haberdar olanlar hikmet sahibidirler. Kur'an-ı Kerîm'deki bu tür âyetlerin anlamı budur. Yâni bunu bilenler âlimdir, bundan haberdâr olanlar fa-kihtir, bununla beraber olanlar akıllıdır.

Allah'ın kitabından, Allah'ın yeryüzü için gönderdiği hayat programından habersiz bir hayat yaşayanlar cahildir. Kâfirler ve müşrikler yeryüzünün en cahil, en akılsız insanlarıdırlar. İlim Müslümana aittir. Kur'an'ı ve sünneti tanıyan kişi, vahiyden haberdar olan kişi, dünyanın en âlim kişisidir. Vahiyden habersiz yaşayan insanlar cahildirler, bilgisizdirler ve hem dünyalarını hem de âhiretlerini berbat etmiş insanlardır.

Öyleyse bunu, bu değişmez gerçeği tüm insanlığa ilân ederek diyorum ki; "Ey insanlar! Ey Allah kulları! Gelin durumunuz, konumunuz ne olursa olsun, makamınız, koltuğunuz, renginiz cinsiyetiniz, diplomanız, kariyeriniz, tahsiliniz ne olursa olsun, gelin hakim olan Allah'ın hakim olan kitabına yönelelim. Hikmete ulaşma yolumuz her zaman açıktır. Âlim olma imkânımız her zaman vardır. Rabbimiz tüm kullarının önüne böyle bir rahmet kapısı açmıştır. Rabbimizin açtığı bu rahmet kapısından istifade etmesini bilelim ve yeryüzünde hiçbir kaynağın sunamayacağı, hiçbir üniversitenin sağlayamayacağı, hiçbir müessesenin veremeyeceği en üstün bilgilerle, hikmet ve kulluk bilinciyle donanıp dünyanın ve âhiretin en âlimleri olma imkânını elde edelim."

Herkes kuldur Allah'a, ama kullar içinde âlim olanlar, Allah'ın kitabını tanıyanlar, Allah'ı tanıyanlar ancak Allah'tan korkarlar. Kullar içinde âlim olanlar ancak Allah'a karşı saygılı davranırlar. Allah'tan gelen bilgiye evet diyen insanlar ancak Rablerine karşı haşyet duyarlar. Ebu Bekirler, Bilallar, Habbablar, Ömerler, Osmanlar, Aliler âlimdirler. Ebu Cehiller, Ebu Lehepler, Velid bin Muğireler cahildirler. Çün-kü Müslümanlar Allah'tan gelen vahye iman edip, kitaptan haberdar olup âlim olurlarken, berikiler vahiyden habersiz bir hayat yaşayarak cahil oluyorlardı. Allah bilgisinden mahrum olan kâfirlerin yaşadığı hayat hangi devirde, hangi dönemde olursa olsun cahiliyedir. İslâm'ın olmadığı, İslâm'ın bilinip yaşanmadığı, hayatın vahiyle şekillenip düzenlenmediği her dönem cahiliye dönemidir.

İçinde Allah saygısı, Allah korkusu bulunan kişi âlimdir. Allah vahyini tanıyıp O'na kulluğa koşan kişi âlimdir. Kişinin Allah'a karşı haşyet duyması, Allah'a karşı saygı duyup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmadaki ciddiyeti, hassasiyeti onun âlim oluşuyla doğru orantılıdır. Çünkü gerçek bilgi sahibini uyaran, sahibini amele sevk eden bilgidir. Gerçek bilgi, insanı şekillendiren bilgidir. Gerçek bilgi insanı Rabbine kulluğa götüren, Rabbinden korkmaya, Rabbine karşı itaatli davranmaya götüren bilgidir. İlimle takva, ilimle itaat doğru orantılıdır. İlim ne kadar fazlaysa, takva da o derece fazladır. İşte bu âyetlerin beyanıyla, ilim, kişiyi takvaya götürmektedir. İlim kişiyi haşyetullaha götürmektedir. Bakın Rasulullah Efendimiz bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurmaktadır:

"Allah'ı en iyi bileniniz benim, O'na karşı en takvalı olanınız da benim."

Allah'ı en iyi tanıyan ancak Allah'a haşyet duyacaktır. Cenneti, cehennemi en iyi tanıyan, sorguya çekileceğini en iyi bilen Allah'a itaate koşacaktır.

Allah Azîzdir, Gafûr'dur. Allah kullarından intikam alır. Allah kendisiyle çatışma içine girenleri cezalandırıp helâk edendir. Ama sadece Azîz değil, aynı zamanda Gafûr'dur da Rabbimiz. Kendisine kulluk edenlerin kusurlarını, hatalarını, eksikliklerini örtüverendir, affediverendir Rabbimiz.

29. "Allah'ın Kitabı'na uyanlar, namazı kılanlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli ve açık sarf edenler, tükenmeyecek bir kazanç umabilirler."

Allah'ın kitabını okuyanlar, kitabı izleyenler, kitapla beraber olanlar, kitaba tabi olanlar, bu kitaptan hesaba çekileceklerini bilerek gece gündüz bu kitabı tanımaya, hayatlarını bu kitapla düzenlemeye çalışanlar, kitabı düşünenler, kitap üzerinde kafa yoranlar… Bu kitabın istediği şekilde namazı ikame edenler, namazla kitabın kıraatini ve kıyamını gerçekleştirenler, namazla Allah'tan mesaj alanlar, namazla kitabı, namazla hayatı ayağa kaldıranlar, imanlarının direğini dikenler, namazla hayatı özdeşleştirenler, namazı Allah'a doğrultanlar, hayatlarını Allah'a yönelik kılanlar, namazla kulluklarını ayağa kaldıranlar…

İşte kitabı izleyenler, kitapla beraberliklerini sürdürenler, böyle namaz kılanlar, namazda aldıkları mesajı Allah kullarına duyurma kavgası içine girenler, kendilerine Allah'ın verdiği rızıktan gizli ve açık, Allah yolunda, Allah rızası uğrunda sarf edenler, infak edenler, hayatlarında delik açanlardır.

İnfak, 'delik açmak' demektir. Hayatımızda delik açmalıyız. Çünkü hayat bize verilmiş bir rızıktır. Vücudumuz bir rızıktır. Mallarımız, mülklerimiz, paralarımız, pullarımız, giydiklerimiz, gücümüz, kuvvetimiz, sağlığımız, bilgilerimiz, aklımız, fikrimiz rızıktır. İşte bunlardan birer delik açıp, onları sürekli bize veren Rabbimizin emrettiği yolda akıtıp duracağız. Tüm sahip olduklarımızdan bir şeyleri infak edeceğiz ve bunu açık da yapacağız gizli de. Her ikisinin de yasaları belirtilmiştir. Yeri geldiği zaman bazen infakın açıkça yapılması güzeldir, farzdır, yeri geldiği zaman gizli yapılması güzeldir. Bazen de yerine ve zamanına göre hem açık, hem de gizli yapılabilir. Bunu kitabımız ve onun pratiği olan Rasulullah Efendimizin sünneti tarif etmiştir. Örneğimiz nasıl onaylamış, nasıl örneklemişse, aynen onun gibi yapacağız.

İşte böyle yapanlar, böyle yaşayanlar, Allah'ın kitabını izlemeye devam edenler, kitapla beraberliklerini sürdürenler, Allah'ın istediği şekilde namazlarını ikame edenler, Allah'ın kendilerine verdiklerini Allah kullarıyla paylaşma kavgası içinde olanlar, işte bunlar, bu âlimler asla batmayacak, ebediyen kaybolmayacak, zâyi olmayacak bir ticaret, bir kâr umarlar.

Bunlar hiçbir zaman bitip tükenmeyecek bir ticaretin peşine düşen kimselerdir. İşte hayatları, çabaları, ticaretleri, hizmetleri kabul edilip, hayatları bereketlendirilenler bunlardır. Elbette Allah'tan en çok ittikâ edenler, Kur'an'ın bilincine eren âlimler olunca, elbette Allah'ın lütfuna en çok mazhar olanlar da onlar olacaktır. İşte gerçek ticaret, gerçek kazanç budur. Kâfirlerin, müşriklerin, münâfıkların ticaretleri yalandır, yanlıştır. Onlar âhireti satarlar, dünyayı alırlar, cenneti satarlar, cehennemi alırlar. Mü'minlerse canlarını, mallarını ortaya koyarak cenneti ve Rahmân'ın rızasını, Rahmân'ın hoşnutluğunu satın alırlar. Gerçekten bu alışveriş tebrike şayan, kazançlı bir alışveriştir.

30. "Çünkü Allah bu kimselerin ecirlerini tam verir ve lütfu ile arttırır. Doğrusu O, bağışlayandır, şükrün karşılığını bol bol verendir."

Allah onlara ücretlerini tastamam ödeyecektir. Dikkat ederseniz burada Allah onların amellerini ödeyecektir denmiyor da ücretlerini ödeyecektir deniyor. Yâni bir amelin ücreti, o ameli işlerken taşınan niyetin güzelliğine, o amelin icrâ ediliş ortamına, şartlarına göre bazen Uhud dağı kadar büyük olabilir. Bazen de bir amelin ücreti, yerle gök arası kadar olabilir. Meselâ bir hadis-i şerifte, "bir insanın dirilişine, hidâyetine sebep olmak onun için yerle gök arasındaki şeylere sahip olmaktan daha değerlidir, daha hayırlıdır," buyurulmaktadır.

Her amelin ücreti, her amelin karşılığı neyse, Allah onu o amelin sahibine ödeyecektir. Üstelik bununla da kalmayacak, ayrıca fazlından, kereminden, lütfundan onlara artırdıkça artıracak, ziyâde edecektir. Allah Gafûrdur, kullarının kusurlarını örten, hatalarını görmez-den gelendir. Şakir'dir Allah, şükredendir, kendisine kulluk yapanlara teşekkür eden, amellerin karşılığını çok çok verendir. Azı çok gören, aza çok verendir Allah. Dilediğini kat kat verendir. Hesapsız bir şekilde kullarının amellerini değerlendirendir Rabbimiz. Tabii ücretlerimizin böyle tastamam ödenmesi, amellerimize şükredilmesi, amellerimizin şükre değer görülmesi, teşekkür edilmesi bize hemen cenneti hatırlatıyor. Bununla da kalınmayıp ziyâdeleştirilmesi de Yunus sûresinde ifade ediliyor:

"Muhsinlere (iyi davrananlara); daima daha iyisi ve üstünü verilir.

(Yunus, 26)

Muhsinler için hüsnâ ve de daha fazlalık vardır. Muhsin, Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluk yapan kişidir. İhsan, Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluk etmek, Allah'ın gördüğü şuuru içinde olmaktır. İhsan, kişinin yaptığını Allah huzurunda, Allah kontrolünde yapma şuuru içinde olmasıdır.

Yâni eğer bir mümin hayatının tümünde Allah'ı görmediği halde O'nu görüyormuşçasına, Allah'ın huzurunda olduğunun şuurunda bulunur, her ânının Allah'ın kontrolü altında olduğunu bilir ve böylece yaptıklarını Allah için yapar, yaptıklarının tümünü Allah'a lâyık olarak yapmaya çalışır, hayatını Allah için yaşamaya çalışırsa onun için hüsnâ vardır. Rabbinin kendisi için hazırladığı, gözlerin görmediği, kulakların duymadığı cennetler ve o cennetler içinde akla ve hayale gelmedik nîmetler vardır.

Bir de ziyâdesi vardır. Yâni yaptıklarının en güzel bir karşılığı var ve de onlar için daha fazlası da vardır, fazlalık da vardır. Rabbini görme, Rabbine bakabilme, ru'yetullaha nâil olma mükâfatı vardır. İşte bu asla batmayacak, asla bitmeyecek, asla zâyi olmayacak bir ticaret, bir kazançtır. Allah bize bunu nasip etsin inşallah.

31. "Ey Muhammed! Bu, sana vahy ettiğimiz, öncekileri doğrulayan gerçek Kitaptır. Allah şüphesiz kullarından haberdardır, görendir."

Ey peygamberim, sana vahy ettiğimiz bu kitap haktır. Bu kitap tam anlamıyla haktır, gerçektir, realitedir, hukuktur, tüm âlemlerin hayat programıdır. Bu kitabın dışında herhangi bir hukuk, herhangi bir yasa, herhangi bir hayat programı yoktur. Fıtratı yaratan, fıtratı en iyi bilen Allah, insan fıtratına uygun bir hayat programıyla hak olarak kitabını indirmiştir. Sizi yaratıp böyle kendi halinize bırakmış değildir Allah. Kullarına Basîr'dir. Kullarıyla sürekli diyalog halinde ve sürekli kullarını kontrol altında bulundurmaktadır. Kullarını görüp gözetmektedir. Kullarının tümünden haberdardır. Kullarının her halini bilmektedir. Kullarının bu kitaba göre yaptıklarını doğru kabul etmekte, bu ki-taba göre yanlış yapılanları da yanlış olarak belirlemektedir. Rabbimizin görevlendirdiği melekler, kullarının amellerini böylece yazıp tespit etmektedir. Öyleyse insanlar Rablerinden kendilerine gelen hak kitap, hak olan yasalar karşısında kendilerinin istatistiklerinin tutulup, yazılıp hazırlandığını ve yarın onlardan hesaba çekileceklerini bilmek zorundadırlar.

32. "Sonra bu Kitabı kullarımızdan seçtiğimiz kimselere miras bırakmışızdır. Onlardan kimi kendine yazık eder, kimi orta davranır, kimi de Allah'ın izniyle, iyiliklere koşar. İşte büyük lütûf budur."

Sonra kitabı kullarımızdan seçtiğimiz kimselere miras bıraktık. Kullarımızdan süzdüğümüz, seçtiğimiz kimselere miras kıldık. Allah'ın kitabı mirastır. Allah, kulları arasından seçtiklerine kitabını miras bırakıyor. Müslümanlar, kullar arasından seçilenler, süzülenlerdir. Çünkü onlar şu anda kitaba varis olan, kitaba sahip çıkan hayru'l-beriyye olanlardır. Kâfirler ise şerru'l-beriyye'dirler, mahlukâtın en şerlileridirler. Rabbimiz böyle habis olanların içinden, kitabına varis olacak tay-yipleri seçip çıkarmıştır. Allah'ın peygamberleri bize miras olarak mal mülk bırakmamışlardır. Onların bize bıraktıkları sadece vahiy, kitap, ilim, Allah bilgisidir. İşte şu elimizdeki kitap da son elçi tarafından bize bırakılmış bir mirastır. Bize bu kitap miras bırakılmıştır.

Öyleyse mirası Allah'ın istediği şekilde değerlendirmek zorundayız. Mirasyedi olmamalıyız. Mirasın hakkını yerine getirmek zorundayız. Onu okumamız gerekiyorsa okuyarak, anlamamız gerekiyorsa anlayarak, uygulamamız gerekiyorsa uygulayarak, başkalarına duyurmamız gerekiyorsa duyurarak mirasa sahip çıkmalıyız. Her mirasın belli bir hakkı, belli bir sorumluluğu vardır. Eğer bu bize bırakılan mal olsaydı onu yiyecek, kullanacak ve diğer inanlara infakta bulunacaktık. Kitabı yiyemeyeceğimize göre elbette onu okuyacak, anlayacak, uygulayacak, hayatımızı onunla düzenleyecek ve onu diğer insanlara ulaştıracağız. Böylece kitabın hakkını vermiş olacağız. Bakın kendilerine verilen bu kitap mirasına karşı insanlar nasıl davranmışlar:

Nefislerine zulmedenler… Kendi kendilerine zulmedenler... Kendi kendilerine yazık edenler… Kendi kendilerini boşa harcayanlar, Kitaba varis oldukları halde miraslarını çarçur edenler, miraslarını har vurup harman savuranlar, mirası gereği gibi değerlendiremeyenler… Kitabı okuyup, anlayıp amel etmeyenler... Mirasları olan kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlar... Müslüman'dır bunlar da, kitapları vardır, kendilerini kitaba izâfe etmektedirler ama kitaplarıyla ilgisiz bir hayat yaşamaktadırlar.

İkincisi, orta yolu takip edenlerdir. İyilikleri de var, kötülükleri de vardır. Ya da muktesit olanlardır bunlar. Yolu doğrultanlar, düzgün, mutedil bir yol, bir hayat izleyenlerdir. Kitaba göre hayatlarını doğrultanlar, hayatlarını kitaba göre şekillendirenlerdir.

Kimileri de kitaba varis olmanın gereğini tam olarak yerine getiren öncülerdir. Bunlar hayır konularında en öndedirler. Her konuda önde, her konuda birinci olanlar… Normal olanlar, orta yollu olanlar ve öncüler. İşte Müslümanlar bu iki grubun insanlarıdırlar. Ama bunlardan en güzeli kitap ve sünnetin ortaya koyduğu hayırla, amellerde en önde olanlardır. Bakara sûresindeki:

“Allah dilediğine hikmet verir. Kime hikmet verilirse ona çok hayır verilmiştir. Ve bunu ancak akıl sahipleri anlar.”

(Bakara, 269)

Buradaki hikmet kitaptır; kitap bilgisi, kitap anlayışıdır. Öyleyse hikmet-i bâliğa olan kitabı öğrenme ve onu insanlara duyurma konusunda en önde olanlardır bunlar. Kitapla beraberlik konusunda herkesi geçenlerdir bunlar. Şükürde, kullukta, takvada, teslimiyette en önde olanlar, Allah’ın dinini yaşama ve uygulama konusunda, sabırda, tevekkülde en öndedirler. Allah’ın izniyle tüm hayatlarında birincilik payeleri vardır bunların. Ya da Allah’ın izin vermiş olduğu, Allah’ın belirlemiş olduğu hayırlarda, yasal işlerde, meşrû işlerde en öne geçenlerdir bunlar.

Şimdi dönelim sorgulayalım kendi kendilerimizi. Acaba biz hangi konuda birinciyiz? Allah’ın izin verdiği, Allah’ın belirleyip yasallaştırdığı konularda mı birinciyiz, yoksa başka şeylerde mi? Allah’ın hayırlı dediği konularda mı birinciliğimiz var, yoksa başka şeylerde mi birincilik peşindeyiz? Allah için bunu bir gözden geçirelim. Çünkü âyetin sonunda Allah diyor ki:

İşte bu en büyük lütûftur, en büyük başarıdır, en büyük kurtuluştur. İşte bu cennetin anahtarıdır. İş cennet olunca, her şeyi bırakıp ciddi ciddi düşünmek zorundayız.

33. “Bunlar, Adn cennetlerine girerler.. Orada altın bilezikler ve incilerle süslenirler, oradaki elbiseleri de ipektir.”

Allah onları Adn cennetlerine girdirecek. Orada altın bilezikler ve incilerle süslenecekler. Orada onların elbiseleri de ipektendir. Dünyada Allah’ın izin verdiği, Allah’ın belirlediği hayırlarda en öne geçenlerin bu birinciliğe ulaşabilmek için çektikleri meşakkatlere, sabırlarına karşılık, sanki Rabbimiz kendilerini okşarcasına ince, yumuşak elbiseler giydirecek. Bu elbiseler, bu takılar onları âdeta kuşatan, saran, mutluluk elbiseleri olacaktır. Cenneti kuşanacaklar, cennetteki ebedî hayatı kuşanacaklar. İşte yarın bu birinciler bunları hak edecekler. Orada, Allah’ın ağırlaması içinde şunu söyleyecekler:

34. “Derler ki: “Bizden üzüntüyü gideren Allah’a hamd olsun. Doğrusu Rabbimiz bağışlayandır, şükrün karşılığını verendir.”

Sözleri, hamdleri budur. Elhamdülillah ki, O bizden hüznü, üzüntüleri, kederleri, tasaları, sıkıntıları gidermiştir. Dünyada sıkıntı içindeydik, onları bitirdi Rabbimiz. Endişe içindeydik dünyada. Korkularımız, endişelerimiz vardı. Acaba Rabbimizi razı edebildik mi? Acaba Rabbimizin istediği kulluğu gerçekleştirebildik mi, acaba cenneti hak edebildik mi? Acaba cehennemden kurtulabilecek miyiz? diye hep bir sıkıntı, bir endişe, bir tedirginlik içindeydik. Elhamdülillah ki, Rabbimiz tüm bu hüzünlerimizi giderdi. Artık korkularımız, endişelerimiz kalmadı. Rabbimiz küçük küçük kulluklarımızı büyük büyük kabul buyurdu ve işte bizi cennetine koydu. Önümüzdeki sıkıntılarımızı bitirdi. Kabir azabından, mahşerin sıkıntılarından, sıratın korkularından, cehennem endişelerinden bizi uzak eyledi. Tüm bu bâdirelerden bizi atlatarak, bizi rahat ve huzur içinde bir cennet hayatına ulaştıran Rabbimize hamd olsun diyorlar. Bize üzüntü verecek, bize sıkıntı verecek, bize zahmet verecek hiç bir şey yoktur bu cennette, diyorlar.

35. “Bizi lütfuyla, temelli kalınacak cennete O yerleştirdi. Orada bize ne bir yorgunluk gelecek ve ne de usanç ge-lecektir.”

Bizi lütfû keremiyle devamlı ikâmet edilecek, sürekli kalınacak bir yurda, cennet yurduna Rabbimiz yerleştirdi. Biz bu yurda Rabbi-mizin yol gösterişi, Rabbimizin hidâyetiyle ulaştık. Biz cennete girince-ye kadar, istikrar mahallimize ulaşıncaya kadar, daimi ikâmet yerimizi, vatan-ı aslîmizi buluncaya kadar sürekli seferîyiz, sürekli yolcuyuz. Al-dığımız her nefesimiz, attığımız her adımımızla biz hep oraya doğru gitmekteyiz. İşte oraya ulaşan mü'minler, Rablerinin bu lütfunu hatırlayıp gündeme getiriyorlar. Dünyada hamd ettikleri Rablerine, orada da hamdlerini sürdürüyorlar. Zaten mü'minlerin hayatlarının hedefi Allah'a hamdi gerçekleştirmek, hayatlarını Allah için yaşamaktır. Dünyada da bu böyledir, âhirette de böyle olacaktır. Yine diyorlar ki mü'minler, orada bize asla bir yorgunluk, argınlık, bıkkınlık dokunmayacaktır. Cennette bir darlık, bir sıkıntı asla duymayacağız.

36. "İnkar edenlere cehennem ateşi vardır. Ölümlerine hükmedilmez ki ölsünler; kendilerinden cehennemin azabı da hafifletilmez. Her inkârcıyı böylece cezalandırırız."

Kâfirlere gelince, Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın gönderdiği hayat programını örtenlere, örtbas ederek bir hayat yaşayanlara gelince, onlar için cehennem ateşi vardır. Onlara hüküm olunmaz ki ölsünler. Ölümlerine hükmedilmez ki, ölsünler. Allah'ın âyetlerinden habersiz bir hayat yaşayanlar, haberdar olduklarını da örtmeye çalışanlar, Firavunun yaptığı gibi:

"Gönülleri kesin olarak kabul ettiği halde, haksızlık ve büyüklenmelerinden ötürü onları bile bile inkâr ettiler. Bozguncuların sonunun nasıl olduğuna bir bak!"

(Neml, 14)

Nefislerinde yakînen bildikleri halde zulümlerini, şirklerini, küfürlerini sürdürebilmek için bile bile inkâr ettiler. Veya tıpkı Rasulul-lah'ı avuçlarının içi gibi bildikleri halde bile bile reddeden Yahudiler gibi örttüler, örtbas ettiler. Bu dünyada küfrü, inkârı kendilerine yasa edinenler için cehennemde azaptan kurtuluş için de ölümlerine de as-la hükmedilmeyecek. Çünkü onlar fıtratlarını yok ettiler, Allah'ın âyetlerini yok ettiler. Bildikleri halde küfrü tercih ettiler.

İşte böyle Allah'ın âyetlerinin susturulmasına çabalayan, Allah'ın âyetlerini örterek, örtbas ederek Allah kullarının gündemlerinden düşürmeye çalışan, Allah'ın âyetlerinin gözlerden, kulaklardan saklanmasına çalışan kimselerin cezası ateştir. Bu eylemin sonucu cehennemdir. Hem öyle bir cehennem ki, orada asla ölemeyecekler. Orası onların yeri ve yurdudur. Allah'ın kullarının gündemlerini değiştirmeye, Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çabalayan insanların durağı, barınağı cehennemdir.

Bunu bazen bilenler yapar. Yâni Allah'ın âyetlerini bildiği halde, kitap bilgisine, peygamber bilgisine sahip oldukları halde, Allah kendilerini bu bilgiyle nîmetlendirdiği halde, bildikleri bu bilgileri Allah kullarına anlatmayarak, duyurmayarak Allah kullarının gündemini bu-nunla oluşturmayan kimseler yapar ve Allah korusun bunların sonu cehennemdir. Bunların kafalarındaki, kalplerindeki anlatmadıkları Kur'an âyetleri ateşe dönüşecek ve sonunda kendi ateşlerini dünyadan götüren insanlar durumuna düşeceklerdir onlar.

Bazen de bu gizleme işini resmî otorite yapar. Okumaya, okutmaya, duyurmaya yasak koyarlar. Ya da öyle resmen yasaklıyoruz demezler de, öyle bir program yaparlar ki o programdan

geçen insanlar Kur'an'ın kokusunu bile alamazlar. Güyâ işte okutuyoruz, işte izin veriyoruz derler, işte din dersleri koyduk derler, ama koydukları programda insanlar beş âyet bile öğrenemezler, beş hadis bile tanıyamazlar.

Evet, onlar aslında biliyorlardı Allah'ı. Biliyorlardı Allah'ın âyetlerini. Bile bile, peşin peşin reddediyorlardı. Niye? Hayatları, yaşantıları, beklentileri reddetmelerini gerektiriyordu da ondan. Çünkü inandıkları zaman kesinlikle biliyorlardı ki, hayatları değişecekti. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın hayat programına yöneldikleri zaman huzurları kaçacaktı. O zaman insanlara zulmedemeyecekler, kan içemeyecekler, tanrılıkları bitecek ve sömürü düzenleri sona erecekti. O zaman zulümleri bitecek, saltanatları, çıkarları sona erecekti. Onun için biliyorlar ama bile bile inkâr ediyorlardı. İşte inkâr ettikleri şeyler de onları çepeçevre kuşatıverdi. Ne kaçabilirler, ne kurtulabilirler, ne ölebilirler ne de kendilerinden cehennemin azabı hafifletilir. İşte biz her inkârcıyı böylece cezalandırırız.

37. "Orada; "Rabbimiz! Bizi çıkar; yaptığımızdan başka, yararlı iş işleyelim" diye bağrışırlar. O zaman onlara şöyle deriz: "Öğüt alacak kişinin öğüt alabileceği kadar bir süre sizi yaşatmadık mı? Size uyarıcı da gelmişti. Artık azabı tadınız, zalimlerin yardımcısı olmaz."

Onlar orada birbirlerine bağırıp çağırıp, çığlık atıp duracaklar. Diyecekler ki, "ey Rabbimiz! Çıkar bizi buradan! Tekrar dünyaya gönder bizi de orada daha önce yaptıklarımızdan başka, onlardan farklı salih ameller işleyelim! Ey Rabbimiz, elçilerin şüphesiz ki dünyada bize hakkı getirmişti. Elçilerin bizi hakla tanıştırmıştı. Heyhat ki bizler elçilerinin getirdiği mesajla ilgilenmedik. Gururumuz galebe çaldı da senin kitabınla diyalog kurmadık. Senin hayat programınla ilgilenmedik. Kendi hayatımızı kendimiz belirlemeye kalkıştık. Kitabından habersiz bir hayat yaşadık. Şimdi acaba bize bir geri dönüş imkânı var mı? Pişman olma hakkı var mı bize?" diyecekler, dövünecekler, pişman olacaklar, af dileyecekler, günâhlarını itiraf edecekler ama onların bu pişmanlıkları kendilerine asla bir fayda sağlamayacak.

Dünyada iken eteklerine yapıştıkları, kurtarıcı bildikleri tanrıları ve tanrıçaları da kendilerine herhangi bir fayda sağlamayınca diyecekler ki, "ya Rabbi keşke dünyaya bir daha geri döndürülsek de önceki işlediklerimize bir daha dönmesek. Dünyaya tekrar döndürülsek, bize bir fırsat daha tanınsa da önceki günâhlarımızdan uzaklaşıp senin istediğin hayatı yaşasak. Ya Rabbi, ne olur bizi dünyaya bir daha geri çevir de sana asla şirk koşmayalım. Yapay tanrılar, tanrıçalar edinmeyelim. Kendi hayat programımızı kendimiz belirlemeye kalkışmayalım. Senin gönderdiğin kitabını ve elçilerini örnek alalım," diyecekler ama artık onlar için dünyaya bir daha geri döndürülme hakkı kalmamıştır. Gerçekten bunlar kendi kendilerini mahvetmişler, fırsatlarını, imkânlarını kötüye kullanmışlar, sermayelerini kaybetmişler, kendi kendilerine yazık etmiş kimselerdir. Kendi kendilerini cehenneme, azaba sürüklemiş kimselerdir.

Önceki âyetlerde anlattı Rabbimiz, cennete gidenler, rahmete erenler kendilerine hiçbir yorgunluk, hiçbir sıkıntı, hiçbir darlık dokunmadan orada nîmetler içinde bir hayat yaşarlarken, beri tarafta kâfirler cehenneme yuvarlanmışlar. Orada ölüm de kaldırılmış, azapları da asla hafifletilmiyor. Dehşet içinde çığlıklar atıp, feryatlar ediyorlar. Diyorlar ki, "ey Rabbimiz, ey bizim Rabbimiz! Alçaklar dünyada kimleri Rab bilmişlerdi değil mi? Kimlerin rubûbiyetine teslim olmuşlardı değil mi? Kimlerin velâyeti ve terbiyesine kendilerini teslim ediyorlardı değil mi? Şimdi de gerçek Rablerini anlamışlar ey Rabbimiz," diyorlar. Hakkınız var mı buna? Hakkınız var mı bunu demeye? Utanmadan diyorlar ki, "ey Rabbimiz, ne olur bizi dünyaya bir daha çe-vir de bu sefer önceki amellerimizden farklı olarak orada fıtrata uygun, kitaba uygun, peygambere uygun ameller işleyelim."

Kâfirlerin oradaki kendi ağızlarından bu kaçınılmaz ifadelerinden anlıyoruz ki, salih amel şu anda onların işleyip durdukları amellerden başka amellerdir. Yâni işte şu anda kimileri ısrarla gündeme getirmeye çalışıyorlar ki, efendim bu adamlar da salih ameller işliyor-lar, bu adamlar da cennetlik ameller işliyorlar. Hayır hayır, işte kendi ağızlarından Rabbimiz durumu bize anlatıyor. Bunların yaptıkları amellerin tamamı niyet ve hedef olarak mü'minlerin amellerinden farklıdır. Mü'min yaptığını Allah için yapar, Allah için hayatını yaşar. Mü'-minin yaptığı her şey zâhiriyle, bâtınıyla, içiyle, dışıyla, niyetiyle, hedefiyle Allah'ın rızasına uygundur. Allah içindir, Allah'ın belirlediği zaman ve orandadır. Ama kâfir belki sûret itibariyle, dış görünüşü itibariyle Müslümanın ameline benzeyen bir amel işlemiş olsa da, niyet itibariyle, yaptırıcısı itibariyle, hedef itibariyle farklı olduğu için ona asla salih amel denemez. Onların bu geri dönüş isteklerine karşılık bakın Rab-bimiz buyuruyor ki:

Biz size tezekkür edecek, durup düşünecek, akıl yorup anlayacak, kavrayacak, bir kimsenin tezekkür edeceği, düşünebileceği kadar bir süre, bir ömür vermedik mi dünyada? Size uyarıcılar göndermedik mi? Elçilerimiz gelmedi mi size? Hayır hayır sizler zalimsiniz! Kendinizi bana kulluk ortamından çıkaran, kendi kendinize zulmeden, kendi kendinizi ateşe gönderen zalimlersiniz sizler! Benim hakkımı vermeyen, kitaplarımın hakkını vermeyen, görsel ve işitsel âyetlerimin hakkını vermeyerek onlara zulmeden, peygamberlerime zulmeden, beni ve benim size gönderdiğim hayat programımı hesaba katmadan bir dünya yaşayan zalimler olarak haydi tadın azabımı. Zalimler için artık hiçbir dost, hiçbir yardımcı yoktur.

Böyle zulüm içinde bir hayat yaşayanların âkıbeti işte budur. Zalimdirler bunlar, kendilerine karşı zalimdirler. Kendilerini yaratıcılarına kulluk ortamında tutmayarak, bedenlerine, nefislerine, âzâlarına, gözlerine, kulaklarına zulmetmiş kimselerdir bunlar. Her şeye zulmet-miş, eşyayı Allah'ın istediği yerde kullanmayarak varlıklara zulmetmiş, ailelerine, toplumlarına karşı Allah'ın istediği şekilde davranmadıklarından, insanlara karşı Allah'ın belirlediği hukuku yerine getirmediklerinden zulmetmiş insanlardır bunlar. Böyle zalimler için asla bir yardımcı olmayacaktır.

38. "Allah şüphesiz, göklerin ve yerin gaybını bilir. Doğrusu O kalplerde olanı bilendir."

Muhakkak ki semâvât ve arzın gaybını, oralarda gizli olan şeyleri bilen sadece Allah'tır. Göğüslerin hâsılasını, kalplerin künhünü bilen de sadece O'dur. Öyleyse insanlar için yasa belirleme, kulluk programı vazetme sadece böyle her şeyi bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan bir Allah'a aittir.

Peki acaba sizler böyle miydiniz, sizler semâvât ve arzın gay-bını biliyor muydunuz? Sizler kalplerde olanları biliyor muydunuz? Sizler gayba, tüm gizliliklere muttalî miydiniz? Sizler Allah'ın bildiklerini biliyor muydunuz ki kendi hayat programınızı Allah'a sormadan yapmaya kalkıştınız? Biliyor muydunuz ki tıpkı Allah gibi, kendinizi Allah yerine koyarak gerek kendi hayatınıza, gerekse insanların hayatlarına dünyada yasalar belirlemeye kalkışıyordunuz? Ne zannediyordunuz kendinizi? Neydi Allah'a rağmen, Allah'ın kitabına rağmen, Allah'ın elçilerine rağmen ortaya attığınız o sistemler, o yasalar, o reçeteler, o ideolojiler?

Ne görüyordunuz kendinizi? Kendini bile yaratmaktan âciz, kendini bile tanımlamaktan âciz, kendini bile bilmeyen birisinin kendisi için doğru olanı, güzel olanı, hak olanı bilmesi mümkün müdür? Allah bildirmeseydi, bizler neyi bilebilecektik? Bildiğimiz tüm bilgilerimiz Allah'tan değil mi? Bırakın bizi, melekler bile, peygamberler bile Allah'ın kendilerine bildirmesi olmasa hiçbir şeyi bilemezler. Tüm bilgiler Allah'tandır. Bize hayatın, varlığın, ölümün mânâsını, bize ölüm sonrasını, bize birbirimizle ilişkilerimizi, bize kendimizle ilişkilerimizi öğreten, bildiren Allah'tır. Her şeyi bilen, her şeyi bize bildiren O'dur. Gerçek bilgi Allah bilgisidir.

39. "Sizleri yeryüzüne de hakim kılan O'dur. İnkâr edenin inkârı kendi aleyhinedir. İnkârcıların inkârı, Rableri katında yalnız kendilerine olan gazabı

artırır. İnkârcıların inkârı, hüsrandan başka bir şey artırmaz."

O Allah ki sizleri yoktan var eden, sizleri yeryüzünde halifeler kılan, halefler kılan, değişik toplumların yerlerine sizleri getirendir. Dikkat ederseniz bize öğretilen ilmin hemen arkasından yaratılışımız ve yeryüzünde halifeliğimiz gündeme getirilmektedir. Bakara sûresinde anlatılmaktadır ki, Hz. Adem yaratıldığında ona Rabbimiz tarafından tüm isimler öğretilmiş, eşyanın bilgisi verilmiş, varlıkların varlık sebepleri ve fonksiyonları öğretilmiş ve sonra da tüm varlıklara halife kılınmıştı. Çünkü bilgisiz varlıklara hükmetmek mümkün değildir. Varlıklar tanınmadan, eşya tanınmadan onlara hilafet mümkün değildir. Bilgisiz yeryüzünde yürümek mümkün değildir. Bilgisiz halife olun-maz.

Öyleyse eğer yeryüzünde kaybettiğimiz hilafetimizi yeniden elde etmek istiyor, Rabbimizin bizi yeniden halifeler yapmasını, egemen kılmasını istiyorsak, bunun başka çaresi yok, Allah'tan gelen bilgiyi çok iyi öğrenmek zorundayız. Vahye sarılmak, vahiyle hareket eder hale gelmek zorundayız; bunu asla unutmamalıyız. Göklerde ve yerlerde olan şeyleri bilen, göğüslerde olanları bilen, her şeyi bilen, bilgi kendisinden olan Allah'a evet demeliyiz, O'nun bilgileriyle bilgilenmeliyiz ki, yeryüzünde yeniden halifeler olabilelim. Bunun başka bir yolu da, yordamı da yoktur.

Ama kim de bunu, bu gerçeği örterse, kim ki Allah bilgisini, Allah kitabını örterek, örtbas ederek, görmezden gelerek, yok farz ederek, ilgi kurmayarak bir hayat yaşarsa, kim ki Allah'ın bu rahmetine karşı nankörlük eder, kâfirlik eder, halifeliği örterek köleliğe ve zillet içinde bir hayata boyun bükerse, kim ki kitabı örterek elindeki kumandayla başka şeyleri açmaya kalkışırsa, kitabı kapatma eylemlerinin sonucu olarak bilsinler ki, Rableri katında yalnız kendilerine olan gazap artar. İnkârcıların inkârı, hüsrandan başka bir şey artır-maz. Onların cezası dünyada zillet ve meskenet içinde bir hayat, âhi-rette de cehennemdir.

Kâfir olanlara, Rablerini örtenlere, Rablerini hesap etmeden, Rablerinden gelen bilgiyi hesaba katmadan bir hayat yaşamaları, bu cüretleri, kendilerine karşı Rablerinin buğzunu ve onların sadece azaplarını ve ziyanlarını artırmaktadır. İşte bu bir Allah yasasıdır ve bunu değiştirmek asla mümkün değildir. Kâfirlik bir ziyan demektir, bir hüsran, kayıp demektir. Kâfirlik, Allah'ın buğzu ve kaybediş demektir. Allah'ın yeryüzüne açtığı bu rahmet kapısı kitabı örtenler, elbette her şeylerini kaybetmişler demektir. Öyleyse gelin bu kitaba karşı kâfirlik yapmayalım. Gelin onu kapatmadan yana, örtmeden yana değil de, onu açmadan yana bir tavır belirleyelim de bu yasanın mahkumu etmeyelim kendimizi.

40. "Ey Muhammed! De ki: "Allah'ı bırakıp da taptığınız putlara hiç baktınız mı? Yeryüzünde yarattıkları nedir? Bana göstersenize!" Yoksa onların Allah'la ortaklığı göklerde midir? Yoksa Biz onlara Kitap verdik de ondaki delillere mi dayanırlar? Hayır o zalimler, birbirlerine sadece aldatıcı söz söylerler."

Ey peygamberim, de ki onlara, görmüyor musunuz? Düşünsenize şu Allah'ı bırakıp ta O'nun berisinde şu şerikleriniz, şu ortaklarınız konusunda, Allah berisinde tapındıklarınız, dua ettikleriniz, sığındıklarınız, arzularını yerine getirip yasalarını uyguladıklarınız yeryüzünde neyi yaratmışlar? Ne yaratmışlar onlar? Yaratıcılık özellikleri var mı onların? Bir şey yaratabilmişler mi? Bir şey yaratamadıkları belli, yoksa onların göklerde Allah'a bir ortaklıkları filan mı var? Yoksa göklerin yaratılışında, düzenlenmesinde onların bir ortaklıkları, bir payları mı var? Onların ellerinde benim kendilerine verdiğim bir yetki belgeleri mi var? Benim yaratmama, Benim güç ve kudretime, Benim egemenlik yetkilerime bir ortaklıkları mı var onların? Yoksa siz mi ve-riyorsunuz bu yetkiyi onlara, siz mi ortak ediyorsunuz onları Bana? Yoksa kendi tanrılarınızı kendiniz mi

belirlemeye çalışıyorsunuz?

Allah'a şirk koşanlara, Allah berisinde Allah gibi yetkililerin olduğuna inananlara sormak lâzım bunu. Neyi yaratmışlar o ortaklarınız? Küçük dağları mı yaratmışlar? Bir zerreyi, bir karıncayı mı yarat-mışlar? Kendi gözlerini, kulaklarını onlar mı yaratmışlar? Hayır hayır, kendileri de dahil her şeyi Allah yaratmıştır. Allah "ol" demiş ve her şey oluvermiştir. İnsandaki kuvveti, kudreti yaratan da Allah'tır. İnsan sadece Allah'ın yasaları içinde debeliyor, hepsi o kadar. Hiçbir güç, hiçbir varlık ben de yaratıcıyım deme hakkına sahip değildir. Kendilerini bile yaratmaktan aciz varlıklar nasıl tanrı olabilecekler? Nasıl ortak koşabiliyorsunuz bu acizleri Allah'a?

Yoksa onlara bir kitap mı vermişiz de, o kitaptan aldıkları delillerle hareket ediyorlar? Onlara bir kitap verdik te o kitaptan aldıkları bir delil üzere mi bulunuyor bu adamlar? Yâni bu insanların ellerinde, bizde de yetki var, bizde de egemenlik var, bizler de Allah adına hük-medebiliriz, Allah adına yasalar belirleyebiliriz, bizler Allah'ın yardımcılarıyız, temsilcileriyiz diye kendilerine yetki veren bir kitapları mı var ellerinde?

Bilâkis o zalimler birbirlerine sadece aldanış vaadediyorlar. Sadece birbirlerini aldatıyorlar onlar. Âmirler memurları, memurlar âmirleri, tâğutlar kulları, kullar tâğutları, İlâhlar kullarını, kullar İlâhlarını, tapınanlar tapınılanları, tapınılanlar tapınanları, sığınanlar sığınılanları, sığınılanlar sığınanları, dua edilenler dua edenleri, dua edenler dua ettiklerini aldatıyorlar. Hiç birisi samimi değil, böyle bir aldatmaca, böyle bir kullanmaca devam edip gidiyor. Birbirimizi aldatmaktan, birbirimizi kullanmaktan vazgeçmeliyiz. Birbirimizi Rabler, kullar edinmemeliyiz. Bizler hepimiz Allah'ın kullarıyız. Bırakalım birbirlerimize Rabliği, kulluğu da yaratıcıya kulluğa yönelelim. Çünkü hepimiz kuluz. Birbirimizin sözlerini Allah sözü yerine geçirmeyelim. Birbirimizin yasalarını, görüşlerini, fikirlerini Allah yasalarının üzerine çıkarmayalım. Bakın Rab olma özelliğine sahip olan Allah'ın şu özellikleri vardır:

41. "Doğrusu zeval bulmasın diye gökleri ve yeri tutan Allah'tır. Eğer onlar zevâle uğrarsa O'ndan başka, an-dolsun ki onları kimse tutamaz. O, şüphesiz Halîmdir, bağışlayandır."

Zevâl bulmasın diye, yıkılıp yok olmasın diye gökleri ve yeri tutan Allah'tır. Gökleri ve yeri zevâlden tutan Allah'tır. Onlar kayıp gitmesinler, helâk olmasınlar diye tutan, koruyan, muhafaza eden Allah'tır. Göklere ve yere egemen olan Allah'tır. Göklerde ve yerde hakim olan, hükmü geçerli olan, Kayyım olan Allah'tır. Eğer gökler ve yer zevâle uğrayacak olsalar, kayacak olsalar Allah'tan başka hiç kimse onları tutamaz.

Allah Halîmdir, Allah Gafûr'dur. Kullarının isyanlarına hemen ceza vermiyor. Kullarına mühlet tanıyor, işlediklerinden ötürü hemen defterlerini dürmüyor. Allah Gafûr'dur, bağışlar, hataları örter.

Yeryüzünde Allah'tan başka İlâhların kabul edilişi, Allah'a şirk koşuluşu gökleri ve yeri fesada uğratır. Şirk en büyük zulümdür. Müşriklerin tüm dünyayı kaplayan şirk ve zulümleri karşısında neredeyse gökler yıkılacak, çatlayacak duruma geliyorlar. Ama Rabbimiz lütfuyla bu âlemi ayakta tutuyor. İnsanları bu şirklerine, bu zulümlerine rağmen Halîm ve Rahîm olan Rabbimiz yine de gökleri ve yeri âhenk üzere tutmakta, yıkılmaktan, kayıp gitmekten korumaktadır. Allah'tan başka hiç kimsenin gökleri ve yeri ayakta tutma gücü yoktur. Bırakın gökleri ve yeri ayakta tutmayı, kendilerini bile ayakta tutmaya güç yetiremeyen varlıkların Rab olmaları, İlâh olmaları mümkün değildir. Allah dengede tuttuğu için bu kâinat yıkılmadan duruyor. Ama Allah'ın emriyle bir gün yıkılmaya, kaymaya başladı mı, artık kimse onun önüne

geçemeyecektir.

42,43. "Kendilerine bir uyarıcı gelince, ümmetler içinde en doğru yola gidenlerden biri olacaklarına, andolsun ki, bütün güçleriyle Allah'a yemin etmişlerdi; fakat kendilerine uyarıcının gelmesi, yeryüzünde büyüklük taslamak ve kötü düzen kurmak ile uğraştıklarından sadece nefretlerini artırdı. Oysa pis pis kurulan kötü tuzağa ancak sahibi düşer. Öncekilere uygulana gelen yasayı görmezler mi? Sen Allah'ın yasasında bir değişiklik bulamazsın. Sen Allah'ın yasasında bir başkalaşma bulamazsın."

Onlar tüm güçleriyle Allah'a yemin ediyorlar. Hangi konuda? Eğer kendilerine Allah'tan bir uyarıcı, bir peygamber gelirse, ümmetler içinde, toplumlar içinde en doğru yolda gidenlerin, en hidâyette olanların kendileri olacağı, en samimi Müslümanların kendileri olacağı konusunda yemin ediyorlar. Mekkeli müşrikler kendilerine Allah'ın elçisi Muhammed (a.s) gelmeden önce böyle yemin ediyorlardı. Daha önce kendilerine Allah tarafından elçiler gönderilmiş Yahudileri ve Hıristiyanları beğenmiyorlardı. Ehl-i kitabın tavırlarını, kulluklarını beğenmedikleri için böyle diyorlardı. "Eğer onlara gönderdiği gibi Allah bize de bir elçi gönderirse, bize de bir din gönderirse, biz onlardan çok iyi kullar, onlardan çok iyi Müslümanlar olacağız," diye yemin ediyorlardı. Böyle bir ahir zaman peygamberinin geleceğini onlardan öğreniyorlar ve böyle diyorlardı. "Eğer bize de bir elçi gelirse bizler sizden daha iyi yolda, daha dindar yaşayanlar olacağız," diyorlardı.

Kendilerine bekledikleri uyarıcı, temennî ettikleri peygamber, kitap gelince kendilerinin nefretlerini, düşmanlıklarını, kaçışlarını artırıverdi. Halbuki bekliyorlardı. Tıpkı Ehl-i Kitabın kitaplarından tanıdıkları bu peygamberin gelişini dört gözle bekledikleri gibi. Onlar da bekliyorlardı, bunlar da bekliyorlardı bu peygamberi. Ama her iki grubun da bekledikleri uyarıcıya karşı tavırları aynı oluyordu. Peygamberin gelişi nefretlerini artırıverdi.

Kendilerine böyle bir uyarıcının gelmesi, yeryüzünde büyüklük taslamak ve kötü düzen kurmak ile uğraştıklarından sadece nefretlerini artırdı. Oysa pis pis kurulan kötü tuzağa ancak sahibi düşer. Öncekilere uygulanagelen yasayı görmezler mi? Sen Allah'ın yasasında bir değişiklik bulamazsın. Sen Allah'ın yasasında bir başkalaşma bulamazsın. Halbuki kötü tuzaklar, komplolar sadece kuranları kuşatır. Bu adamlar öncekilere karşı Allah'ın sünnetini bilmiyorlar mı? Halbuki Allah'ın sünneti için, Allah'ın yasası için bir bedel bulamazsın. Allah'ın sünneti için bir değişim, bir kayma bulamazsın.

Yeryüzünde istikbar edip büyüklük taslıyorlar. İstikbar aslında küçük olanın, küçük olduğunu bilen insanların büyüklük taslaması, çalım satması anlamına gelir. Kendisinde herhangi bir konuda bir takım değerlerin olduğuna inanan bir insanın istikbara, çalım satmaya ihtiyacı olmaz. Kâfirler, Allah'ın âyetlerini bildikleri halde, içlerinde, vicdanlarında o âyetleri duydukları halde o âyetlere karşı çıkmaları kendilerinde bir küçülme, bir aşağılanma meydana getiriyor. İşte bunu kapatabilmek, içlerindeki bu kompleksi bastırabilmek için istikbara, büyüklenmeye, kibirlenmeye çalışıyorlar ve kötü dolaplar çeviriyorlar. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçilerine, Allah'ın sistemine ve sistemin mü'minlerine karşı kötü dolaplar, pis komplolar çevirmeye çalışıyorlar. Allah'ı atlatabileceklerini, Allah'ı yenebileceklerini, aciz bı-rakabileceklerini zannediyorlar. Fakat çevirdikleri tüm dolaplar kendi başlarına çalınıyor. Kötü dolaplar ancak sahiplerini kuşatır, diyor Rab-bimiz. Kâfirlerin, zalimlerin Müslümanlara karşı yaptıkları hep kendi

başlarına dolanmıştır, dolanacaktır da.

Kâfirler Allah'ın kitabına, Allah'ın elçisine karşı istikbar ediyorlar. Kitaba, peygambere karşı müstekbir davranıyorlar, ihtiyaçsız davranıyorlar. Allah'ın sistemine, Allah yasalarına karşı eyvallah'sız davranıyorlar. "Hayatı, hayat programını biz Allah'tan daha iyi biliriz," di-yorlar. Ama kâfirler hangi yasayı çıkarırlarsa çıkarsınlar, hangi hayat programını benimserse benimsesinler, Müslümanlara karşı hangi komploları hazırlarsa hazırlasınlar, Müslümanların üzerine hangi güçleriyle gelirlerse gelsinler, onları nasıl karalarsa karalasınlar, kesinlikle bilelim ki her hareketleri, her yaptıkları kendilerinin kötü sonunu, Müslümanların da aydınlık geleceğini hazırlamaktadır.

Rabbimiz öyle buyuruyor: İlklerin sünnetini, öncekilere uygulanan yasaları bilmiyorlar mı bu kâfirler? Dertleri ne bu adamların? Ne yapmaya çalışıyor bu kâfirler? Allah'ın değişmez yasasını mı çabuklaştırmaya çalışıyorlar? Belâlarını, helâklerini mı hızlandırmaya çalışıyorlar? Bundan başkasını bekleme imkânları var mıdır? Kendilerinden öncekilerin tarihlerine bakmıyorlar mı? Âd'ın, Semûd'un, Firavunların başına gelenleri bilmiyorlar mı? Güçte, kuvvette, medeniyette kendilerinden çok üstün olan, zirvede olan bu toplumların hangisi Allah'ın he-lâk yasasından kurtulabilmiştir? Ne yapabilmişler Allah'a karşı? Kimilerini suyla, kimilerini rüzgarla, kimilerini bir titreşimle, bir sayhayla helâk etmedi mi Allah? Onu mu bekliyor bu kâfirler?

Kesinlikle bilesiniz ki, Allah sünneti için bir tebdil bulamazsınız. 'Tebdil', bir şeyin yerine başka bir bedel getirmek demektir. Bir şeyin yerine alternatif koymaktır. Allah yasalarının dışındaki tüm yasaların bir alternatifi hattâ birçok alternatifi olabilir. Ama Allah bir yasa koymuşsa, Allah bir şey demişse asla onun alternatifi yoktur, o kesinlikle öyledir. Bakın bu ve benzer âyetlerde Allah yasası anlatılıyor. Allah yasasına göre tüm toplumların helâk sebebi Allah'a isyan ve Allah elçilerine icabet etmemek, peygamberlerin Rabbinden getirdiği hayat programına evet dememektir.

Tarih boyunca, yasası gereği Rabbimiz elçilerine evet diyenleri, elçilerine itaat edenleri kesinlikle kurtarmış, aksi davranışta bulunanları da helâk etmiştir. Tarihe bakılırsa Allah'ın elçilerini kabul edenler hep egemen, ötekilerse hep helâk olmuşlardır. En azından is-yan içinde olanların egemenlikleri ellerinden alınmıştır. Allah'ın yeryüzünde işleyen yasası işte budur. Bu yasaya bedel getirmek mümkün değildir. Sadece bu yasa değil, Allah'ın her yasası böyledir. Hiçbir yasanın bedeli yoktur.

Meselâ Allah der ki, Müslümanlar kardeştir. Müslümanlar Allah'ın istediği gibi kardeş oldukları zaman, Allah'ın yasalarına riâyet ettikleri zaman, yeryüzünde gerçek İslâm ümmeti gerçekleşecek ve Müslümanlar kesinlikle İslâm izzet ve şerefine ulaşmış olacaklardır. Ama ne zaman ki insanlar bu Allah yasasına bir bedel getirirler, İslâm kardeşliğini terk edip onun yerine ırkçılık, milliyetçilik gibi İslâm dışı bir takım anlayışları hakim kılmaya kalkışırlar, "Türkler üstündür", "Kürtler üstündür", "Araplar üstündür" diyerek bir kısım sun'î sınırlarla birbirlerinin arasını ayırmaya kalkışır, Allah yasasına bir bedel getirmeye çalışırlarsa, o zaman işte şu anda gördüğümüz duruma düşecekler, izzet ve şereflerini kaybedeceklerdir.

Allah yasaları değiştirilemez olarak kitaptadır. Allah yasalarında tahvil de bulamazsınız. Yâni Allah yasalarında herhangi bir kayma, hayata uygulama, hayata intibak ettirme gücünden yoksun olma gibi bir şey de söz konusu değildir. Allah'ın yasaları asla hedefinden şaş-maz. Öyleyse mü'minler de kâfirler de çok iyi bilsinler ki, hiç kimse Allah yasalarını aşabilecek değildir.

44. "Yeryüzünde gezip, kendilerinden öncekilerin sonlarının nasıl olduğunu görmezler mi? Onlar, kendilerinden daha kuvvetliydiler. Göklerde ve yerde Allah'ı aciz bırakabilecek yoktur. Şüphesiz O bilendir, kâdir olandır."

Bundan önceki sûrelerde bu konuları uzun uzun anlattık. Bu kâfirler yeryüzünde gezip dolaşıp, ama önce bu kitabın sayfaları arasında tarihî bir gezintiye çıkıp kendilerinden öncekilerin âkıbetlerinin nasıl olduğunu görmüyorlar mı? Üstelik onlar şu andaki kâfirlerden daha güçlü, daha uzun ömürlü, daha büyük medeniyetlere sahiptiler. Ama ne olurlarsa olsunlar, neye sahip olurlarsa olsunlar hiçbir toplum, hiçbir güç Allah'ı yolundan vazgeçirecek değildir. Hiçbir şey Allah'ı aciz bırakacak, Allah'a geri adım attıracak değildir. Hiçbir güç Allah'a karşı meydan okuyacak değildir. Kulları asla O'nu âciz bırakamazlar, O'nu asla sindirip, usandıramazlar. Tüm toplumları helâk etse de, hepsinin defterini dürse de bıkıp usanmaz Allah.

Allah Alîmdir, her şeyi bilen, her işi bilgiye dayanandır. Bilgisi tamdır ve bildiği her şeyi uygulayacak güç ve kudret sahibidir. Ama insanlar bilmedikleri için, bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Üstelik güçleri de yoktur. Nerde kaldı böyle bir Rable savaşa tutuşsunlar, O'nu âciz bırakıp yasalarını alt edebilsinler?

45. "Allah insanları işlediklerine karşılık hemen yakalayıverseydi, yeryüzünde bir canlı bırakmaması gerekirdi. Ama onları belli bir süreye kadar erteler. Süreleri gelince gereğini yapar. Doğrusu Allah kullarını görmektedir."

Şâyet Allah kullarını muâheze etseydi, işledikleri günâhlardan dolayı kullarını hemen cezalandırmayı, kesbleri sebebiyle, kazandıkları sebebiyle onları hemen sorgulamayı murad etseydi, yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Cezayı hakkeden hiçbir varlığı sağ bırakmaz-dı. Fakat rahmeti gereği, hikmeti gereği Rabbimiz belli ecele kadar onları tehir ediyor, mühlet veriyor. Bu ecel ikidir. Bu herhangi bir toplumun eceli olabilir ki, bu ecel geldiği zaman ne ileri alınırlar, ne de geriye bırakılırlar. Eceli gelen toplumları ortadan kaldırma yasalarından biriyle Allah ortadan kaldırıverir. Ya o toplumların yeryüzündeki egemenliklerini ellerinden alarak, yahut da toptan yeryüzünden silerek helâk yasasına mahkûm eder. Bir de tüm insanlığın eceli vardır ki, kıyâmetin kopmasına kadar Allah insanlara mühlet tanımaktadır. Yâni eğer şu anda tüm bu isyanlarına rağmen yeryüzü insanlığını Rabbimiz helâk etmiyorsa, anlıyoruz ki kendileri için tayin edilmiş bir ecel varmış da ondan dolayıymış.

Ancak onların ecelleri geldiği zaman Allah onları gören, gö-zeten, kontrol edendir, onlara Basir olandır. Yâni Rabbimizin helâk edişi de rasgele bir helâk değil, mutlaka bir hikmete dayalıdır. Görüyor, gözetliyor, kontrol ediyor, ne yapıyorlar, ne ediyorlar diye bekli-yor. Mühlet veriyor ve yasalarına ters düşüp de adam olma şanslarını yitirince, tayin edilmiş ecelleri de gelince, onları helâk edip işlerini bi-tiriyor. Rabbim helâkini çekecek amellerden, tavırlardan bizleri korusun.

Kur'an-ı Kerimde pek çok âyeti kerimesinde Rabbimiz kulları adına, mahlukatı adına rahmeti kendi nefsine yazdığını, farz kıldığını anlatır.

"O Allah rahmet etmeyi nefsine yazmıştır."
(En'âm 12)

Allah rahmeti nefsine yazmıştır. Zira mülkün sahibi odur. Bu konuda onu kimse zorlayamaz. Kimse onu minnet altında tutamaz. Mülkün sahibi olarak kendisi öyle dilemiş dünya ve âhirette mahlukatına rahmet etmeyi kendisine yazmıştır. Rabbimizin dünya ve âhirette kullarına muamelesinin temeli işte bu rahmettir.

Evet rahmet İslâm'ın ana umdesidir. Yaşadığımız bir tek saniye yoktur ki bizler Rabbimizin rahmeti altında olmayalım. Rabbimizin bizim adımıza rahmeti kendi üzerine yazdığını bildirmesi bile bir rahmet eseridir. Rabbimizin rahmeti önce insanın varlığında tecelli eder. İnsanın yoktan var edilişi, kendini bile bilmez bir varlık iken kendisine Allah bilgisinin ulaştırılması, kitap gönderilmesi ve halife yapılması, tevbe ettiği takdirde günâhlarının affedilmesi, günâhlarına misliyle ceza

verilirken sevaplarına on misliyle bazen daha fazlasıyla mukabele edilmesi, günâhlarının iyiliklerle silinmesi, rahmetiyle cennete konulması evet bunların hepsi rahmet eseridir.

Hani sûrenin başında Rabbimiz şöyle buyurmuştu: Allah bir rahmet kapısı açtığı zaman onu tutabilecek yoktur. İşte Rabbimiz bu kitabıyla bize bir rahmet kapısı açmıştır. Bu kitapla beraber olduğumuz sürece, bu kitaba sarıldığımız sürece kesinlikle bilelim ki bizi bu rahmetten, bizi bu rahmetin sonucu olan cennetten engelleyebilecek hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Bunu çok iyi bilelim. Bize zulmedebilirler, bize işkence edebilirler, bizi öldürebilirler, bizi hapse atabilirler, ama asla bizim cennete gidişimize engel olamazlar. Hiçbir güç bizi cennetten mahrum edemez. Fâtır sûresini kuşanarak cennet yolunda yürümeye devam eden kulları olarak Rabbim yardımcımız olsun, Rabbim yolumuzu açsın inşallah. Velhamdülillahi Rabbi'l Âlemin.

YÂSÎN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 36., nüzûl sıralamasına göre 41., mesânî kısmının birinci sûreler grubunun 8. ve son sûresi olan Yâsîn sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sa-yısı 83'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Huruf-ı mukatta ile başlayan, ilk âyetini kendisine isim almış, Mekke'de nâzil olmuş, tevhid, âhiret ve risalet konularını en güzel bir biçimde anlatan 83 âyetlik bir sûreyle karşı karşıyayız. Kitabımızın tertip sırasına göre 36. sırasına, nüzûl sırası itibariyle de 41. sırasına yerleştirilmiş bir sûre. On iki ve kırk beşinci âyetlerinin Medine'de na-zil olduğuna dair rivâyetler vardır.

Yâsin sûresi, ilk âyetinde bulunan yâ ve sin harflerinden dolayı bu ismi almıştır. Bununla berâber "Azime", "Muimme", "Müdafi'ai ka-diye" ve

"Kalbu'l-Kur'an" isimleri de kullanılmıştır. Kalbu'l-Kur'an, Kur'-an'ın kalbi, Müdafi'a-i kadiye, sahibinden (onu okuyan ve onunla amel eden kişilerden) her türlü fenalığı defeden, Muimme, sahibine dünya ve âhiretin hayatını kazandıran, ondan dünya ve âhiretin korkularını gideren ve Azime ise, sahibi Allah'ın yanında şerefli olarak zikredilen demektir.

Yâ ve sin harflerinin ne demek olduğu hakkında, alimlerin farklı yorumları vardır. Fakat bu iki harfin gerçek manasını Allah bilir.

Sûrenin fasılaları kısadır. Sûrede etkili ve seri ikazlar bulunmaktadır. Âyetleri kısa cümleler halindedir. Sûrenin her yerinde insan kalbine etkili olan ikaz ve uyarılar bulunmaktadır.

Yasin sûresinin ilk ve en önemli hedefi, İslâm inancının esaslarını kurmaktır. Onun için sûrenin ilk âyetlerinde peygamberlik ve Kur'an'ın önemi işlenmiştir:

"Yâsin. Hikmetli Kur'an'a and olsun. Sen elbette gönderilmiş elçilerdensin. Dosdoğru bir yol üzerinde, yani üstün ve çok merhametli Allah'ın indirdiği (Kur'an yolu) üzerindesin" (1-4).

Yüce Allah bu âyetlerde, sûreye, isim olan yâ ve sin harfleriyle bir de Kur'an'la yemin ederek Hz. Muhammed (s.a.s)'in peygamberliğini ve onun doğru yolda olduğunu bildirmektedir.

Ondan sonra bu sûrede, kendilerine gönderilen peygamberleri dinlemeyen, yalanlayıp karşı çıkan kasaba halkının uğradığı kötü sonuç dile getirilmiştir. Sûrenin sonuna doğru tekrar peygamberlikten ve Hz. Muhammed (s.a.s)'den bahsedilmiştir.

Mekke'de nâzil olan diğer sûrelerde olduğu gibi, Yâsin sûresinde de imân ve itikatla ilgili hususlar işlenmiştir. Sûrede bilhassa kı-yâmet sahnelerinden, daha önce gelip geçen insanlarla ilgili ibretli kıssalardan, Yüce Allah'ın varlığını, birliğini, üstün gücünü ve kuvvetini ifâde eden olaylardan bahsedilmektedir. Allah'ın kuvvet ve kudretini gösteren, ölü toprakların yeşerip hayat bulması, günün batmasıyla karanlığa gömülen gecenin manzarası, kendi yörüngesinde yoluna devam eden güneşin görünümü, sonunda kuru bir hurma dalı haline dönünceye kadar konaklara yavaş yavaş uğrak yapan ayın durumu, insanları ve çeşitli yükleri gemilerin sular üzerindeki taşıma gücü ve daha nice ibretli manzaralar, aklı eren insanların düşüncelerine sunulmuştur. Cennet ve

cehennem haber verilmiştir.

Yâsin sûresinin sunduğu bu mesajlar arasında, öldükten sonra dirilme olayı, yani âhiret hayatı, ağırlık noktasını teşkil etmektedir. Çünkü âhiret inancı, sosyal bir varlık olan insanın hayatında son derece önemli bir rol oynamakta ve etkili olmaktadır. Âhiret hayatının varlığını kesin bir şekilde haber veren bu âyetlerden bazılarının meâli şöyledir:

"İnsan, bizim kendisini nasıl bir nutfe (sperma)'dan yarattığımızı görmedi mi ki, şimdi apaçık bir hasım kesildi? Kendi yaratılışını unutarak bize bir misal verdi: "Şu çürümüş kemikleri kim diriltecek?" dedi. De ki: Onları ilk defa yaratan diriltecek. O, her yaratmayı bilir" (79).

İbn Abbas (r.a)'dan nakledildiğine göre, el-As İbn Vail, Hz. Muhammed (s.a.s)'e gelerek, eline aldığı çürük bir kemiği ufaltılmış ve "Ya Muhammed! Allah bu çürümüş kemiği de mi yaratacak?" diye sormuş. Bunun üzerine yukarıda meâli sunulan âyetler nazil olmuştur.

Yâsin sûresi, Müslümanlar tarafından çok okunan bir sûredir. Diğer sûrelere nazaran daha fazla rağbet görmektedir. Hz. Muhammed (s.a.s)'in bu sûre hakkında söylediği ve okunmasını tavsiye ettiği çeşitli hadisler vardır. Bu hadislerden bazıları şöyledir:

"Her şeyin bir kalbi vardır. Kur'an'ın kalbi de Yâsin'dir. Kim Yâ-sin'i okursa, Allah onun okumasına, Kur'an'ı on kere okumuş gibi sevap yazar" (Tirmizî, Fedâilu'l-Kur'an, 7; Dârimî, Fedâilu'l-Kur'an, 21).

"Yâsin, Kur'an'ın kalbidir. Allah'ı ve âhiret gününü arzu ederek Yâsin okuyan kimsenin geçmiş günâhı affedilir. Onu ölülerinize oku-yunuz" (Ebû Davud Cenâiz 20; İbn Mace, Cenâiz 4; İbn Hanbel, Müsned V, 26, 27).

Bu hadislerden anlaşıldığı gibi, Yâsin'i okuyarak sevabını ölülerin ruhuna bağışlamak caizdir. Ancak Kur'an'ın dirilere nâzil olduğu ve insanların, onun manasını anlayarak, emir ve yasaklarına uygun bir şekilde hayat sürdürmeleri için gönderildiği unutulmamalıdır.

Yâsin sûresi, Yüce Allah'ın varlığına, üstün gücüne ve âhiret yurduna işarette bulunan şu âyetlerde son bulmaktadır:

"Gökleri ve yeri yaratan, onların benzerini yaratmağa kadir de-ğil midir? Elbette kadirdir! O, çok bilen yaratıcıdır. Onun işi, bir şeyi (olmasını) istedi mi, ona sadece "ol" demektir, hemen oluverir. O, öy-le

yücedir ki, her şeyin hükümdarlığı O'nun elindedir. Ve siz O'na döndürüleceksiniz" (81-83).

Evet, Yâsîn sûresi Rasulullah Efendimizin beyanıyla, Kur'an'ın kalbidir. "Her şeyin bir kalbi vardır, Kur'an'ın kalbi de Yâsîn sûresidir," buyurur Rasulullah Efendimiz. Kur'an sûrelerinin faziletleri adına pek çok hadis uydurulmuştur. Sûreler içinde faziletine dair en çok hadis uydurulmuş olan sûre de bu sûredir. Hattâ bu hadis uyduranlardan birisine, "niye böyle yapıyorsunuz?" diye sorulunca, adam şöyle cevap vermiş: "İnsanlar hep insanların eserlerine yöneliyor. Rabbânî'-nin, Gazâlî'nin eserlerini okuyorlar. Eh hep onları okuyacaklarına biraz da Rabbimin kitabına yönelsinler diye böyle yapıyoruz," der. Niyet iyi de olsa çok kötü bir şeydir tabii bu yaptıkları.

Sûrelerin faziletlerine dair pek çok hadis uydurulmuş olsa da bu hadis sahihtir. Fâtiha sûresi nasıl "Ümmü'l Kitap", kitabın anası ise, bu sûre de "Kalb'ul Kur'an", Kur'an'ın çarpan kalbi, Kur'an'ın özetidir. Çünkü dinin odak noktası âhirettir. Âhireti, kıyameti, kıyamet sonrası hayatını en güzel bir biçimde gözler önüne seren bu sûre ol-duğuna göre elbette Kur'an'ın kalbidir bu sûre.

Keşke tüm Müslümanların kalbinde olsaydı bu sûre. Keşke tüm Müslümanlar bu sûreyi, bu sûrenin muhtevasını öğrenebilmiş ol-salardı. Tabii sûreyi öğrenmekten kastım onu on dakikada okuyabilecek kadar ezberlemek mânâsına değildir. Meselâ şu anda içimizden biri on dakikada ezberden bu sûreyi okuyabilir. Fakat bu onun bu sû-reyi bildiği, öğrendiği mânâsına gelmez.

Hani tabanca eğitimini bilirsiniz. Uzun uzun tabanca eğitiminden bahsedilir. Bu konuda uzun uzun teorik, nazarî bilgiler verilir. Yazılı, çizili grafikler çizilerek anlatılır. Önce belki oyuncak tabanca, sonra bizzat gerçek tabanca gösterilerek anlatılır. Hattâ bizzat tabancayla üç beş atış ta yaptırılır. Ama yine de bu tabancayı öğrenmek değildir. Her atışta 12'den vurabilecek kadar onun tüm özelliklerini tanıyabilecek bir duruma gelmemişsek, onu öğrenmiş sayılmayız değil mi? Şunu kesinlikle belirteyim ki, hiç birimiz Kur'an adına her atışta 12'den vurabilecek kadar kitap bilgisine sahip değiliz. Ama hiç olmazsa yüzde bir, binde bir vurabilecek bir duruma gelebilsek. Yâni hiç olmazsa Yâsîn'i, hiç olmazsa

Bakara'yı, hiç olmazsa En'âm'ı bilebilmiş olsaydık. İşte belki de bunun için Yâsîn, Kur'an'ın kalbidir denmiştir.

Farz edin ki elinizde 114 kaset var. Meselâ En'âm tuşuna basın size En'âm'ı okusun, A'râf tuşuna basın size A'râf'ı okusun, Yâsîn tuşuna basın size Yâsîn'i okusun. Mesele bu değil ama, mesele onu kafaya, kalbe yerleştirmektir. Önemli olan sûrenin muhtevasını kafada canlı tutmaktır. Bakın sahâbeden birisi tüm varını yoğunu Allah yolunda infak eder. Kendisine derler ki, "niye böyle yapıyorsun? Bari çoluk çocuğuna bir şeyler bıraksaydın, onlar el âlemin eline bakmasalardı!" O der ki, "ben çocuklarıma Vakıa sûresini bıraktım. Vallahi onlar bu sûreye sahip oldukları sürece asla aç ve açıkta kalmazlar."

Sûre karın doyurmaz. Ama kişi bu sûreyi devamlı okur ve sûrenin muhtevasını kafasında canlı tutarsa, sûrenin muhtevasını kavrar ve hayatını onunla düzenlerse, o zaman onun ihtiyaç felsefesi de-ğişecektir. İhtiyaç anlayışı sûreye göre şekillenecek, dünyaya karşı kanaatle doyacak, şu anda insanların pek çoğunun ihtiyaç zannedip peşinden koştuğu şeylerin arkasına düşmeyecektir. İşte sûreyle doyuma ulaşmak bu anlamdadır.

Allah Resûlü Ebu Dâvûd ve İbni Mâce'nin Muakkıl bin Yesâr-dan rivâyet ettikleri bir hadislerinde: ***"Ölmek üzere olan hastalarınızın yanında bu sûreyi okuyun"*** buyurur. Yâni ölümü, Rab-bin huzuruna gidişi yaklaşmış hasta mü'minlerin başucunda Kur'an'ın özeti olan, kulluğun en güzel biçimde anlatımı olan bu sûrenin okunması, hatırlatılması çok faydalı olacaktır. Ama şurasını hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki, bunu ölmeden önce okuyacağız ada-ma. Adam hayattayken ona bunu okuyacak ve duyuracağız ki, böyle bir hayat yaşasın. Diriyken, sağken, hayattayken duyuracağız ki, adam bu sûrenin muhtevasına göre bir ömür yaşasın. Yoksa hayattayken adama bu sûreyi hiç duyurmamışız, hiç okumamışız son anda, ölümden bir kaç dakika önce gitmişiz başucunda Yâsîn okuyoruz, Yâ-sîn duyuruyoruz.Önceden adam bu sûreyi duymamışsa, bu sûrenin istediği gibi bir hayat yaşamamışsa ne mânâ ifade edecek ki bu okumamız?

Hani anlatılır ya, tüm hayatı boyunca kitaptan da, kitabın Yâsîn sûresinden de habersiz, inşaatçılıkla uğraşırken ölüm döşeğine başını koymuş bir adamın başına gitmişler ve okumaya başlamışlar. Adamın

okunandan hiç mi hiç haberi yok. O ana kadar ne Kur'an duymuş, ne âyet duymuş, ne hadis duymuş, ne Yâsîn duymuş. "Kiremit ver, çimento dök, harç getir, al, ver" derken, son anda "harç bit-ti, inşaat paydos!" der ve ruhunu teslim eder. Böyle birinin başında bin Yâsîn okusanız bile bir değer ifade etmeyecektir. Adamın önceki hayatında Yâsîn olacak ki, Yâsîn'den haberdar olacak ki ölürken de bildiği şey sadece kendisine hatırlatılmış olsun.

Kişiye daha önce hiç duymadığı, bilmediği bir şey okunursa ona çok hızlı gelir, uyum sağlayamaz, anlamakta güçlük çeker. Meselâ şu anda çoğumuz Arapça okuyoruz, biliyoruz. Az buçuk bildiğiniz Arapça lisanla konuşsam, ya da şu anda size bir Arap konuşsa, konuştukları çok hızlı gelir ve bir şey anlayamazsınız değil mi? İşte ölmek üzere bulunan bir hastaya Yâsîn okumak ta böyledir. Eğer adamın daha önceki hayatında Yâsîn yoksa, Yâsîn'i hiç bilmiyorsa elbette ilk defa duyduğu Yâsîn ona çok hızlı gelecek ve bir şey anlayamayacaktır.

Kabirde yapılan telkin de böyledir. Maalesef adam hayattayken gidip yanında söylemeleri gereken şeyleri, Müslümanlar, hocalar adamın mezarının başında söylerler: "Ey ölü kişi! Ey cenaze! Ey filan oğlu filan! De ki, Rabbim Allah'tır. De ki, benim hayat programımı be-lirleyen, benim boynumdaki kulluk ipinin ucu elinde olan, rızasını kazanmam, arzularını gerçekleştirmem gereken, çektiği yere gitmek ge-reken Rabbim Allah'tır, de. Benim dinim teslimiyet dini olan İslâm'dır. Ben teslim oldum Allah'a. Ben irademi Rabbime teslim ettim. O benim adıma ne demişse, hangi kararları almışsa ben ona teslim oldum de. Benim örneğim, peygamberim, pişdârım, mihmandarım Muhammed-dir (a.s) de. Ben kulluk adına kendime onu model aldım de. O ne yap-mış, nasıl yapmışsa ben de aynen onun gibi yapacağım de. Rabbimiz hak, kitabı, peygamberi, ölüm, diriliş, sırat, hesap, cennet, cehennem haktır de. Haydi sen şimdi bütün bunların hak olduğunu söyle bakalım." Müslümanlar bu hakları sadece mezarın başında hatırlarlar ve hatırlatırlar. Bunların hak olduğunu ölmüş kişiye hatırlatırlar ama hayattakilere pek hatırlatmayı düşünmezler. Halbuki zaten o zavallı ölmüş, zaten gitmiştir bu dünyadan. Orada ölümün hak olduğunu, haş-r'ın, neşr'in, hesabın kitabın, cennetin cehennemin hak olduğunu hatırlatmanın ne anlamı olacak ki? Ölülere, mezardakilere, işi bitmişlere hatırlatıyor insanlar bunları da, dirilere anlatmıyorlar, hatırlatmıyorlar.

“Aman bu validir, aman bu emniyet amiridir, aman bu askerdir, polistir, aman bu müdürdür, âmirdir bir zararı dokunur,” diye korktukları için bu hakları huzurlarında gündeme getirmekten ve bu haklara riâyet ederek bir hayat yaşamalarını onlara duyurmaktan korkan, sağlıklarında onların yanlarına yaklaşmaktan korkan Müslümanlar, onları zulüm içinde bir hayata terk eden hoca efendiler bir gün o kimselerin cenaze törenlerine çağrılırlar ve orada bunları o kişilere duyurmaya çalışırlar. Artık ölüp de zarar veremeyecek bir duruma gelince ona yaklaşıp bunları söyleyebiliyorlar. Adam ölmüştür yahu! Artık ne o öl-müş kişinin onlara selâm vermesi, ne de o telkinde bulunan kişinin o-na bir şeyler anlatması mümkün değildir. Dünyadayken diyecektin bu-nu ona da, adam dünyadayken bunların hak olduğunu bilerek yaşayacaktı.

Öyle değil mi? Dünyadayken Rabb’ın Allah olduğunu bilerek yaşayacaktı bu adam. Dünyadayken kıblenin Washington, Avrupa, İs-râil değil, Allah’ın Kâbe’si olduğunu söyleyecektin ki, adam ona göre bir hayat yaşayacaktı. Geçmiş olsun! Adam yapacağını yapmış, hayatını, amellerini tamamlamış, defteri kapanmış sen şimdi anlatıyorsun ona bunu.

Halbuki hoca efendiler şerrinden korktukları, zulmünden ürktükleri bu adamların dünyadayken evlerine gidecekler, dairelerine, makamlarına gidecekler ve uyaracaklardı: “Ey zavallı! Ey kendisinin bir şey olduğunu zanneden zavallı insan! Yarın öldüğün zaman beni çağırıp telkin vermemi isteyeceksin. Ama ben sana şu gerçeği bu günden telkin edeyim ki yarın benim sana kabrinin başında vereceğim telkinimin hiç bir faydası olmayacak. Sen şu anda Müslümanca bir hayatın sahibi olmazsan, Müslümanca amellerin sahibi olmazsan, dünyanın tüm hocalarını çağırsalar bile hiç bir değer ifade etmeyecek. Gel kendini aldatma da Allah’ın istediği şekilde Müslüman ol. Dinle bak sana şimdi söylüyorum ki Allah haktır, Allah Rabb’tır, Allah tek İlâhtır, sadece O’nu Rab bilip, sadece O’nu İlâh bilip boynundaki kulluk ipinin ucunu sadece O’nun eline vermeli, sadece O’nu razı etmeli, O’nun çektiği yere gitmelisin. Sadece kulluğunu O’na yapmalısın. O’-nun elçisi Hz. Muhammed de (a.s) hak elçidir, hak örnektir. Sadece onu örnek alacak, sadece ona uyacak, onu örnek bilecek ve onun gi-bi bir hayat yaşayacaksın. Allah’ın sana, bana ve tüm insanlığa gönderdiği bu Kur’an haktır. Hayatını bu kitabına göre düzenleyecek, amellerini bu kitaba dayandırarak yaşayacaksın,” demeliydik. Neyse bizim bütün işlerimiz böyle bir garip işte. Bu

mukaddimeden sonra sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım inşallah.

1. Yâ, Sîn.

Rabbimiz böylece sûreye bir yeminle, bir mukatta harfiyle, bir dikkat çekmeyle veya bir peygamber ismiyle, "ey insan, ey seyyid!" şeklinde bir ifade tarzıyla başlıyor. Rasulullah Efendimize ve onun şahsında hepimize hitapla söze başlıyor. Arkadaşlar huruf-ı mukatta ile alâkalı önceki sûrelerde epey bir şeyler demeye çalışmıştım. Kitabımızın 29. sûresinin başında bu harfler var. Bunlar Allah'tan peygambere bir mesajdır. Daha önce dediğimiz gibi bunların aslını esasını bilmesek de rollerini biliriz. Rabbimiz bu âyetleriyle buyurur ki, "ey kitabın muhatabı, bu âyetleri Allah sözü olarak dinle ve başkalarının sözüne benzetme. En bilen, tam bilen, bildiğinde asla yanılmayan bir Allah sözü olarak oku bu kitabı!"

2-4. "Ey Muhammed! Kur'an'ı Hakîme andolsun ki, sen doğru yol üzere gönderilmiş peygamberlerdensin."

Hakîm olan, hikmetli olan, hikmetle dopdolu olan, hüküm ferma olan, hayata hakim olan, hükmü, hâkimiyeti kıyamete kadar bâkî olan, kıyamete kadar tüm yeryüzü insanlığının problemlerini çözecek olan, okunan, okunması, elden düşürülmemesi gereken bu Kur'an'a yemin olsun ki, hiç şüphesiz sen Resullerden, elçilik göreviyle görevlendirilenlerdensin. Hakîm olan bir Allah'tan gelen bu Kur'an Hakîmdir. Hayata etkin olan, hayata egemen olan, hayata karışan bir kitaptır bu Kur'an.

Şunu yap, bunu yapma demeye, hayatın programını belirlemeye yetkili bir kitaptır bu Kur'an. Peki acaba gerçekten bizim de ha-yatımıza hakim mi bu kitap? Acaba hayatımıza program yapmaya yetkili bir kitabımız var mı bizim? Yoksa hayatımızda hakim olmayan, hayatımıza hükmetmeyen bir kitabımız mı var? Kur'an, okuyucusunu hayata hakim kılan, egemen kılan bir kitaptır. O zaman bir bakın bakalım hayata siz mi egemensiniz, yoksa başkaları mı?

Kur'an "Karae" kökünden gelen bir kelimedir. "Okunak" anlamındadır. Bir şeyin, bir metnin, bir mesajın Kur'an olabilmesi için

okunması gerekmektedir. Okunmayan şeye Kur'an denmez. Bir kitap ki eğer okunmuyorsa, okunmak için değilse ona Kur'an denmeyecektir. Elimizdeki şu kitabı okumanın dışında nerede ve nasıl kullanırsak kullanalım, buna Kur'an denmeyecektir. Okumak ise duyularla algılanan bir mesajın, kişiye onu amele sevk etmek üzere bir şeyler söylemesi, görevler yüklemesi anlamına gelmektedir. Önceki derslerimizde de ifade ettiğimiz gibi okuma işi, dört âzânın eylemidir. Göz, dil, akıl ve kalp. Gözle görülür, dille telaffuz edilir, akıl okunanı tercüme eder, kalp te ona göre tavır alır. Göz görmüş, dil telaffuz etmiş ama akıl onu tercüme etmemiş, kalp de buna göre bir tavır almamışsa, buna okuma denmeyecektir. Meselâ bir odanın kapısında: "Buraya girmeyin" diye bir yazı var da siz onu gördüğünüz, okuduğunuz halde oraya girmeye kalkmışsanız, bu mesaj size bir şey dememiş ve siz onu okumamışsınız demektir.

Emin ol ki peygamberim, sen Allah'tan bir haberci ve bu Allah haberini ulaştırması gereken her yere, herkese ulaştıracak bir Resulsün. Rabbimiz, bu âyetiyle peygamber efendimizin peygamberliğini tescil buyuruyor. Sen muhakkak ki ey peygamberim, Adem'le (a.s) başlayan, Allah'ın insan hayatına karışmasında odak nokta seçtiği, sözcü seçtiği peygamberlik zincirinin son halkasını teşkil etmektesin.

Burada aklımıza bir soru geliyor: Acaba peygamberliği konusunda Rasulullah Efendimizin bir tereddüdü, bir şüphesi mi vardı ki, Rabbimiz sen mutlaka peygamberlerdensin buyuruyor? Böyle düşün-menin anlamı yoktur. Elbette Allah Resûlü'nün şüphesi, tereddüdü yoktu ama bu konuda peygamberin muhataplarına karşı bir Allah damgası, bir Allah şahadeti gerekiyordu ki Rabbimiz de öyle yapmıştır.

Ey peygamberim, sen müstakim bir sırat, dosdoğru bir yol üzerindesin. Sırat-ı Müstakim, sürekli üzerinde gidilen, hayatın tümünde üzerinde olunan bir yoldur. Dosdoğrudur, doğrulan bir yoldur, kişinin üzerinde ayakta olması gereken, üzerindeki insanları doğrultan, Rabbine doğrultan bir yoldur. Kişinin namazıyla, orucuyla, ibadetiyle, duasıyla, teslimiyetiyle, tevbesiyle her an Rabbine doğru gitmeye çalıştığı bir yoldur, bir hayat programıdır sırat. Kişinin üzerinde dosdoğru Allah'a, dosdoğru Allah'ın hoşnutluğuna, dosdoğru cennete gittiği bir yol. Müstakim yol Kur'an'dır, sünnettir; Kur'an ve sünnetin ortaya koyduğu yoldur. Kur'an'da Rabbimizin biz kulları için seçip sı-nırlarını tespit ettiği İslâm yolu, kulluk yoludur. Her namazımızda Fâtiha'yla Rabbimizden istediğimiz yoldur.

Eğer dünyada bu yola girmişsek sonunda bu yol bizi cennete götürecektir. İşte Hz. Adem'le (a.s) başlayan tüm peygamberler bu yol üzerinde yürümüşler ve kendilerine tabi olanlara bu yolu göstermişlerdir. Tabi bu yolun sağında solunda, ötesinde berisinde sapak yollar, tâli yollar, şeytanların yolları da vardır. Tarih boyunca bu müstakim sıratın başında, insanları uyaran Rabbimizin görevlendirdiği el-çiler vardır. Her bir sapış noktasında insanları bu dosdoğru yola kıla-vuzlayan elçiler, ısrarlı bir biçimde insanlığı uyarmışlar, görevlerini yapmışlardır. Yâni Rabbimiz ısrarla elçileriyle kullarını bu yolda tutma-yı murad buyurmuştur.

5,6. "Bu, babaları uyarılmadığından gafil kalmış bir milleti uyarman için güçlü ve merhametli olan Allah'ın indirdiği Kur'an'dır."

Bu Kur'an, Azîz ve Rahîm olan Allah'ın indirmesi olarak ten-zîlen, peyderpey indirilmiştir. Yerine ve zamanına göre, ihtiyaca göre indirmiştir Allah onu. Evet bu kitabın indirilişi Azîz ve Hakîm olan Allah'tandır. Bu Kur'an Allah'tandır. Bu kitabı indiren Allah'tır. Kitabın indirilişi konusunda peygamberin bile bir yetkisi yoktur. Allah'tan başka hiç kimsenin böyle Azîz ve Hakîm bir kitabı peygambere indirmeye güç yetirmesi mümkün değildir. Bu kitabı peygamberine indiren, bu kitapla peygamberini, onun şahsında da bizleri şereflendiren, bilgilendiren, bu kitapla kendi bilgisinden bize aktarımda bulunan Allah'tır.

Zira müşriklerden Peygamber Efendimize itirazlar yükseliyordu: "Ey Muhammed, bu kitap Allah'tan değil sendendir, bunu sen uyduruyor ve Allah'a izâfe etmeye çalışıyorsun," diyorlardı. İşte kâfirlerin bu itirazlarına cevap bâbında, sûresinin başında Rabbimiz bu kitabın kendisinden olduğunu ortaya koyuyordu. Muhataplarının akıllarını er-dirmek için de Rabbimiz bu kitabı indirmeye liyâkatini ortaya koymak üzere iki isminden söz ediyor: Azîz ve Rahîm. Evet bu kitap ancak Azîz ve Rahîm olan bir Allah katındandır. Allah Azîzdir. Allah mutlak güç ve kuvvet sahibidir, izzet ve şeref sahibidir. Allah mutlak egemenlik sahibidir. Göklerde ve yerlerde tek hâkimiyet sahibi, tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, mutlak tasarruf sahibi olandır Allah. Hayata hakim olan, herkesin yasalarına boyun büktüğü, yenilmez ve yanılmaz olandır Allah. Sadece kendisine kulluk edilen, sadece kendisi dinlenilen, sadece kendisinin yasaları uygulanan varlıktır Allah. Bu kitap herhangi bir insan sözü değil, insan kaynaklı bir kitap değil, Allah kaynaklı bir kitaptır.

İşte bu kitap Azîz olan bir Allah'ın, Azîz olan bir elçisinin, Cebrâil'in yeryüzünün en Azîzi olan bir peygambere getirdiği Azîz ve Rahîm bir kitabıdır. Evet kitabı indiren de Azîzdir, elçi de Azîzdir, indirilen kitap da Azîzdir, indirilen peygamber de Azîzdir ve yeryüzünde bu ki-taba inanan, bu kitabın izzet ve hikmetiyle şereflenen mü'minler de azîzdirler. Evet bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde en büyük izzet ve şerefe sahip olan insanlardır. Yeryüzünde izzet ve şeref bu kitapla elde edilecektir. Bu kitapla beraber olanlar şereflidir, bu kitapla beraber olanlar güçlüdür, bu kitapla beraber olanlar, bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde hareket edenler hikmet sahibidirler. Çün-kü bu kitap Azîz ve Rahîm olan bir Allah'tan gelmiştir.

Eğer bizler şu anda yeryüzünde izzet ve şerefe ulaşmak, hikmet ve bilgiye ulaşmak istiyorsak bu kitapla beraber olmak zorundayız. Eğer Allah'ın izzet ve şerefine, Allah'ın hikmetine ortak olmak isti-yorsak bu kitaba sarılmak zorundayız. Çünkü Azîz olan Allah'ın indirdiği de Azîzdir, Hakîm olan Allah'ın indirdiği de hakimdir.

Dikkat ederseniz kitabın indirilişinin gündeme gelmesiyle hemen Rabbimizin Rahîm oluşunun zikredildiğini görüyoruz. Bu kitabı indiren Rabbimiz Rahîmdir. Bundan anlıyoruz ki, bu kitap Rabbimizin Rahîm sıfatının bir tecellisidir. Yâni bu kitabını Rabbimiz bize rahmetinin gereği olarak indirmiştir. Biz kullarına merhameti gereği, yeryüzünde ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı bilmez bir vaziyette bo-calamamıza razı olmadığı için, rahmetinin gereği olarak bize bu kitabı vasıtasıyla kendi bilgisini indirmiştir. Eğer Allah bize merhamet buyurup ta bu kitabını indirmeseydi, bu kitabı vasıtasıyla bizi kendi bilgisiyle bilgilendirmeseydi, bizler karanlıklar içinde ne yapacağımızı bilmez bir vaziyette kalacaktık.

Rahmeti gereği Rabbimiz bizi yaratmış, yoktan var etmiş ve gönderdiği kitabıyla bize yol göstermişken, şimdi kendilerine karşı rahmet olarak gönderilen bu kitaba karşı kayıtsız kalan, ilgisiz kalan, hattâ onu inkâr eden, bu hayat programından habersiz bir şekilde kendilerine hayat programı yapmaya kalkışan kimselerden daha zalim kim vardır? Kendilerini bu kitaptan, bu kitabı kendilerinden uzak tutan insanlardan daha zalim kim olabilir? Rableri kendilerine böyle bir rahmet kapısı açtığı halde, böyle bir hayat programı göndermişken, kendilerini muhatap kabul edip kendi bilgisini onlara açmışken, insanlardan kimileri bu rahmet

kaynağına karşı ilgisiz kalarak kendilerini Rablerine kulluk ortamından uzaklaştırıyorlar, Rablerinden başkalarına kulluğa koşuyorlarsa bundan daha büyük bir zulüm olur mu? Bundan daha büyük bir nankörlük olur mu? Üstelik bu kitabın gelişi sadece bu kitaba iman edenler için değil tüm âlemler için bir rahmetse.

Bu kitap Azîz ve Rahîm olan Allah'ın indirmesidir. İnzal, tenzil, indirmek demektir. Allah kitabını yücelerin yücesinden, Levh-i Mahfuzdan indirmiştir. Neden? Kullarım istifade etsinler diye. Kullarım bununla yol bulsunlar diye. Elinizin altında olsun, size yakın olsun, siz sürekli onunla beraber olasınız, siz ondan istifade edesiniz, ona tutunarak yol bulasınız, onunla çölde yol bulasınız, ona tutunup çukurdan kurtulasınız, onunla hayatınızı düzenleyesiniz diye. Rabbiniz size değer verip, sizi muhatap kabul edip merhametinden dolayı yüce kelâmını sizin elinizin altına indirirken, sakın sizler onu kaldırmadan yana olmayın.

Yâni o kitap sürekli elinizde olsun, sürekli elinizin altında bulunsun. Madem ki Rabbiniz indirmiş onu, öyleyse siz de indirin onu hayatınıza. Siz de indirgeyin onu hukukunuza, siz de indirgeyin onu eğitiminize, kazanmanıza, harcamanıza, siyasal yapılanmanıza, hayatınıza, tüm beşerî ilişkilerinize indirin, indirgeyin bu kitabı. Tüm hayatınızı onunla düzenleyin. Tüm tavırlarınızı onunla belirleyin. Hareket noktanız bu kitap olsun. Peki bu kitap ve bu peygamber niye gönderilmiş? Sebep neymiş? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu de şöyle açıklığa kavuşturur:

Babaları, ataları uyarılmamış olan gafil bir toplumu uyarmak için indirdi Allah bu kitabını. Bir toplumu uyarmak için ki, onların ataları uyarılmamıştı ve de onlar bu kitabın haberlerinden gafildi. Uzun bir süredir Mekke civarında yaşayanlara uyarıcılar gelmemişti. Âyetin in-diği dönem açısından düşünecek olursak, kastedilenlerin Hz. Îsâ'dan (a.s) sonra kendilerine uyarıcıların gelmediği toplumları uyarmak için bu kitabın gönderilmiş olduğunu anlarız. Biliyoruz ki Araplara Hz. İbrahim'den sonra elçi gönderilmemiştir.

Ya da âyetin bir başka mânâsı da şöyle olacaktır: Biz bu kitabı gafil bir toplumu uyarmak için gönderdik ki, onların ataları da uyarılmıştı zamanında. Atalarını uyardığımız gibi onları da uyarmak için in-dirdik bu kitabı buyuruyor Rabbimiz. Atalarının daha önce uyarıldığı konularda gafil olan bir toplumu uyarmak için indirdik bu kitabı. Ataları, Âd kavmi, Nuh

kavmi, Hûd kavmi, Lût kavmi, Salih'in kavmi, Tub-bâ, Eyke'liler veya bizim babalarımız, hepsi de zamanında uyarılmışlardı. Bunların hepsi gaflet içindeydiler de Rabbimiz rahmeti gereği onlara azap etmemek, onları cehennemden kurtarmak için sürekli peş peşe uyarıcılar gönderdi. Sürekli uyardı onları. Kendilerine gelen bir peygamberi dinlemediler, hattâ öldürdüler Allah elçilerini. Ama Rahmeti bol olan Rabbimiz arkasından bir elçi daha gönderdi. Bir ön-ceki âyette ifade edilen ilk elçi Hz. Adem'le başlayan Sırat-ı Müstakimden insanların saptığı her sapak noktasında, cennet yolundan ce-henneme ayrılan her yol ayırımının başlangıcında Rabbimiz bir uyarıcı göndermiştir.

Burada kitabın ve Rasulullah Efendimizin görevi, fonksiyonu anlatılıyor. Kitap ve Rasulullah kıyamete kadar tüm insanlar için bir uyarıcı makamındadır. Artık kıyamete kadar başka bir kitap, başka bir elçi gönderilmeyecektir. Öyleyse peygamberin misyonuna sahip çıkarak biz de insanları bu kitapla uyaralım ki, bize de merhamet edilsin. Biz de ona ulaşıverelim ki, biz de şereflenelim. Yâni peygamberi ölmüş bir dinin müntesibi olmayalım. Allah korusun insanlardan kimileri bırakın peygamberi, hâşâ Allah'ı bile öldürmüşler hayatlarında. "Allah bizi yarattı ama işi bitti," diyorlar. "Bizim hayatımıza karışmaz," diyor-lar. Bizim hayatımızın tümünde, evimizde, dükkanımızda, okulumuzda, çarşımızda, pazarımızda Allah'ımız ve peygamberimiz bulunsun. Allah ve Resûlünün ölçüleri bulunsun yâni.

Bu âyetle anlıyoruz ki bizim bir görevimiz varmış. Bizler eğer bu kitaptan gafilsek, uyanmak zorundayız. Kendimizi bu kitapla uyar-mak zorundayız. Eğer kendimiz bununla uyarılmışsak, o zaman da bi-zim gibi gafil olanları bu kitapla uyandırmak zorundayız. Bu kitabı bu insanlara ulaştırmak zorundayız. Eğer bizler kendimizin cennet yolun-da olduğumuz iddiasındaysak, o zaman insanları da o yola çekmek zorundayız. Eğer cehennem yolundan kaçındığımızı iddia ediyorsak, insanların cehennem yollarına da barikatlar koymak zorundayız. İşte bu âyet bize böyle bir yük yüklüyor, bunu hiç bir zaman unutmayacağız inşallah.

Hiç bir zaman unutmayacağız ki, şu anda bizler babaları uyarılmamış bir toplumun içinde yaşıyoruz. Kitaptan habersiz yığınlarla yan yana, içice bulunmaktayız. Uyarıya müspet tavır alanları da, uyarıdan kaçanları da uyaracağız. Babası kaçanların oğlunu yakalayacağız, oğlu

dinlemeyenlerin babasına gideceğiz. Unutmayacağız ki, ba-bası çok şedit bir kâfir olduğu halde oğlu yiğit bir Müslüman olan niceleri vardır günümüzde ve tarihte. Öyleyse herkes uyarılacaktır, herkese uyarı götürülecektir. Seçilmeyecektir insanlar. “Bu lâyık bu lâyık değildir,” denmeyecektir muhatap açısından. Bizim açımızdan da bize göre hiç bilmemişlere, hiç duymamışlara gitmek zorunda olduğumuzu unutmayacağız. “Biz ne biliyoruz ki anlatacağız,” demeyeceğiz. Çünkü bu âna kadar sûre tanımış, okumuş, dinlemiş olan sizlerin şu anda bildiklerinize muhtaç nice binler, nice milyonlar var çevremizde?

7. “Andolsun ki, hüküm çoğunun aleyhine gerçekleşmiştir, bunun için artık inanmazlar.”

Muhakkak ki sürekli uyarıldıkları halde, kendilerine sürekli u-yarıcılar gönderildiği halde kesinlikle iman etmemeye karar vermiş, son uyarıcının uyarılarına da kulak vermeyenlere gaflet içinde bulunmalarından ötürü azap sözü onların çoğuna hak oldu. Azap sözü, a-zap vaadi gerçek oldu. Hak ettiler azabı, Allah’ın azabı onlar için gerçekleşecektir. Allah’ın azabı onlara vacip olmuştur, yasa olmuştur, hak etmişlerdir onlar azabı. Çünkü son elçisine gönderdiği bu kitabında böyle bir yasa koymuştur. Kitabında böyle bir azap yasası belirlemiş ve insanlara haber vermiştir. Eğer dünyada benim kitabımın ve peygamberimin uyarılarına aldırış etmeden bir hayat yaşarsanız kesinlikle bilesiniz ki sonunda azaba gideceksiniz. Ama kitabıma ve el-çilerime iman ederek, bana kulluk içinde bir hayat yaşarsanız da cennete gideceksiniz demiştir. İşte bu yasa Kâfirler için gerçekleşmiş olu-yor.

Ya da burada gerçekleşmiş olan yasa kâfirlerin pek çoğunun asla iman etmeyecekleri konusundaki Allah yasasıdır. Yâni haktan çı-kanlara, haktan sapanlara, Hak bir Rabb’ın hak bir kitabını terk edenlere Allah’ın hükmü gerçekleşti. Hangi hükmü? Onların pek çoğu hiç bir zaman iman etmeyecekler. Rabbimiz onların pek çoğunun küfür üzere öleceğini bilmektedir ve bu onlar için bir yasa olmuştur. Hasetlerinden, inatlarından, kibirlerinden, menfaat çıkarlarından ve hayat programlarından dolayı pek çoğu iman etmeyecektir. İnsanlardan pek çoğunun iman etmeyeceğini, azının iman edeceğini anlıyoruz bu âyetten. Rabbimiz kitabının pek çok yerinde haber verdiği bu azaplardan bizi uzak eylesin inşallah.

Şurasını hiç bir zaman unutmayalım ki, Allah iman etmemeyi bunlar hakkında yasa yaptığı için değil, bunlar kendileri, kendi hür ira-

deleriyle iman etmemeyi tercih ettikleri için Allah ta onların küfürlerini onaylayıvermiştir. Anlıyoruz ki yarın hiç bir kâfir, “ya Rabbi, beni niçin kâfir yaptın?” diye Allah’a karşı bir itiraz hakkına sahip olamayacaktır. Bu seçimlerinin suçluları bizzat kendileridir. Eğer imanı tercih etmiş olsalardı, tercihlerini haktan yana, hidâyetten yana kullanmış olsalardı, elbette Rabbimiz hükmünü onların tercihlerinden yana kullanacaktı. Demek ki böyle iman etmeyenler çoğunlukta olacaktır.

Öyleyse bu kitabı eline alıp ta onu insanlara ulaştırma kavgası verenler, ayağına gittikleri insanların hemen teslim olmalarını beklememelidirler. İnanmayanları, haklarında azap sözü gerçekleşenleri gördükçe ümitsizliğe kapılmayacaklardır.

8. “Boyunlarına, çenelerine kadar varan demir halkalar geçirmişizdir, bunun için başları yukarı kalkıktır.”

Biz onlara azap olsun diye boyunlarına çıkmamacasına, kurtulmamacasına lâleler, tomruklar, bağlar, boyunduruklar, kelepçeler, bukağılar takmışız ki, onların çeneleri kaldırılmıştır. Kafaları, çeneleri yukarıya doğru kalkmış, gözleri aşağıya doğru sarkmış somurtur bir durumdadırlar. Âhirette böyle olacaklar, ama bu dünyada da kafalarını dikiyorlar, kibirleniyorlar, müstekbir davranıyorlar, insanlara tepeden bakıyorlar, insanları horlamaya, ezmeye çalışıyorlar. Bir kibir hali… Allah’a boyun bükmemenin, Allah’a secde etmemenin, Allah’a teslim olmamanın, Allah’ın emirlerini yerine getirmemenin tasviri. Aslında doğuştan boynunda bir iple dünyaya geldiği halde, yâni doğuştan Allah’a kul olmaya müsait yaratılmış olduğu halde Allah’a vermesi gereken bu ipin ucunu elinde tutarak kendi hevâ ve heveslerini, kendi tutkularını putlaştırmış kimseler...

Ya da boynundaki kulluk ipinin ucunu Allah’tan başkalarına veren kimseler. Boynundaki Allah’a kulluk ipinin yanına başka ipler takarak onları da başkalarına vermeden yana, başkalarını da dinlemeden yana olanlar…

Biz onların boyunlarına ağlâl geçirdik, diyor Rabbimiz. Öyle köpeklerin boyunlarına geçirilmiş tasmalar cinsinden değildir bunlar. Tüm boynu kapatan bir ğıl’dir. Bunlar madde planında insanı zorlayıcı, hayatı zorlaştırıcı, yorucu bağlar olabileceği gibi, modern kültürün boyun bağları

şeklinde onlara kazandırılan kötü alışkanlıklar, adi huylar, çirkin tiryakilikler de olabilir. Veya onların boyunlarına dolanmış, onların vazgeçilmez özelliği olmuş küfür ve şirk tutkuları da olabilir. Tüm boyunlarını öyle bir sarmış ki, ağlâl, çenelerini yukarıya doğru kaldırmış. Artık önlerini bile görmezler. Hep ileriye doğru bir hırs ve doyumsuzluğun içindedirler. Önlerindeki ölümü, kabri, hesabı, kitabı, haşrı, neşri göremiyorlar. Aynı zamanda arkalarını da göremiyorlar. Geçmişi de değerlendiremiyorlar. Geçmişte bir Nuh kavmine, bir Lût kavmine, bir Hûd kavmine ne yaptı Allah? Bunu da göremiyorlar. Kendilerinden öncekilerin, babalarının, dedelerinin başlarına nelerin geldiğini de hesap edemiyorlar, göremiyorlar. Geçmişlerinden ibret alamıyorlar, geleceklerine iyi bakamıyorlar. Önleri karanlık, arkaları karanlık. Her taraflarında bir barikat var. Ama ne yazık ki bu barikatları kendi kendirine kurmuşlardır. Kendi kendilerini bağlamışlardır.

Dünya boyunlarına öyle bir dolanmış ki, dünyalık toplama tutkusu gözlerini öyle bir kör etmiş ki, ekonomik güce ulaşma derdi öyle bir kıbleleri olmuş ki, ekonomik yönden şişme duygusu gecelerine gündüzlerine öyle bir musâllat olmuş ki, bir an durup düşünecek, durumlarını değerlendirip Allah yoluna girecek, Allah'a kulluğa yönelecek zamanları kalmamış. Allah'ın kitabını, Resulü'nün sünnetini öğrenecek, Allah'ın haram helâl yasalarını tanıyacak zamanları kalmamış. Çocuklarının dini eğitimleriyle ilgilenecek zamanları kalmamış. Aman diyorlar dünya! Aman diyorlar para! Aman diyorlar kadın! Aman diyor-lar ev! Aman diyorlar diploma! Aman diyorlar makam, koltuk, şan, şöhret, alkış! Hep bunların peşinde koşuyorlar da, daha iyi Müslüman olalım, daha salih kul olalım, daha iyi makam elde edelim diye bir dertleri yok. Cennette daha yüce makamları elde edelim, daha güzel kulluk yapalım diye bir endişeleri kalmamış.

İşte görüyoruz, önlerini ve arkalarını bile göremeyecek bir biçimde, geçmişlerini ve geleceklerini değerlendiremeyecek bir biçimde öyle bir iman zaafına uğramış ki insanlar, müthiş bir hırs, korkunç bir doyumsuzluk duygusu içinde hep dünyalıklar konusunda hep büyüme endişesi veya küçülme korkusuyla, aç kalma korkusuyla yanıp yakılmaktadırlar. Yazmak lazım müdürlerin koltuğuna: Senden önce burada birileri oturuyordu. Yazmak lazım zenginlerin kasalarına: Sizden önce bu para birilerinin kasasındaydı. Hani birinin mezar taşına yazmışlar ya: "Zavallı, hayatı boyunca hep toplar ve çarpardı, hiç bölmeyi ve

çıkarmayı bilmezdi, ölünce mirasçıları onu yapıverdiler” diye.

9. “Önlerine ve arkalarına set çekmişizdir. Gözlerini perdelediğimizden artık göremezler.”

Evet onların önlerine bir set, arkalarına da bir set çektik, gözlerini de perdeledik ki artık görmüyorlar, görmezler diyor Rabbimiz. Yâni bu tavırlarından ötürü onları kuşatmışız da artık baksalar da gö-remiyorlar. Allah’ın kitabına karşı böyle nötr bir tavır almış insanların bir şey görmeleri ne mümkündür? Allah’a imanın güvencesinde olmayan, kitabın emânı ile bir hayat yaşamaya yanaşmayan bu insanlara bir cezadır bu. Allah’ın vahyi, Allah’ın kitabı kendilerine ulaştırılıp ta onu duyan, onu anlayan insanlar ona teslimiyet göstermeyince elbette fıtratları bozulmuş insanlar haline geleceklerdir. Artık onların önlerinde önlerini görmelerine engel setler oluşacak, arkalarında geçmiştekilerin başlarına gelenlerden ibret almalarını engelleyecek setler oluşacaktır.

Âd’ın, Semûd’un, Bizans’ın, geçmişlerin kalıntılarının üzerinden geçecekler ama hiçbir şey göremeyecekler, hiçbir şey anlayamayacaklar. Geçmişlerine bakamayacaklar, mâzilerini değerlendiremeyecekler. Bir zamanlar nasıl bir konumda olduklarını, şimdiyse nasıl bir hale getirildiklerini, düne nazaran kendilerine nelerin lütfedildiğini, dünkü fakirliklerinden bugün nasıl zenginleştirildiklerini, dünkü hastalıklarından bugün nasıl sıhhate kavuşturulduklarını hiç düşünmüyor-lar, düşünemiyorlar, göremiyorlar. Böyle bir körlük içindeler işte. Önlerini de göremiyorlar. İstikbal diye sadece dünyayı görüyorlar. Kıble olarak sadece dünyayı görüyorlar, kısacık dünya geleceğini düşünüyorlar da çok uzun olan kabir azabını hiç hesap etmiyorlar. Mahşeri, mizanı, hesabı, kitabı, cenneti, cehennemi hiç düşünmüyorlar. İleride ne olacak, başımıza neler gelecek? Rabbimiz bize ne yapacak? Yaşadığımız bu hayat bizi nereye götürecek, zerre kadar bunu düşünüp hesap etmiyorlar. Allah’ın âyetlerini işlemez hale getiriyorlar.

Çünkü biz onları sardık, onları kuşatıverdik, diyor Rabbimiz. İnsan her an Allah’ın yasalarıyla çepeçevre kuşatılmıştır. Yâni bu insanlar Allah’la ilgilenmedikleri zaman, Allah’ın kitabını, Allah’ın âyetlerini gündemlerine almadıkları zaman, Allah’ın peygamberinin defterini dürüp yaşamaya başladıkları zaman kendilerini Allah’tan kurtarmış mı sayıyorlar? Hayır hayır, onlar sürekli Allah’ın kuşatması, Allah’ın yasalarının etkisi altında bulunmaktadırlar.

10. "Ey Muhammed! Onları uyarsan da uyarmasan da birdir, inanmazlar."

Onlar için müsâvîdir, uyarsan da, uyarmasan da birdir. Uyarının olup olmaması onlar için fark etmeyecektir. Çünkü onlar inanmazlar, inanmayacaklardır. Yâni kitap kendilerine ha duyurulmuş, ha duyurulmamış, din kendilerine ha ulaştırılmış, ha ulaştırılmamış, onlar için fark etmeyecektir. Yeryüzüne böyle bir kitap ha gelmiş, ha gelmemiş fark etmeyecektir onlar için. Allah kullarına kulluk örneği olarak bir peygamberini ha göndermiş, ha göndermemiş fark etmez onlar için, çünkü onların iman diye bir dertleri yoktur. Madem ki bu insanlar inanmayacaklarmış, madem ki uyarıya müspet cevap vermeyeceklermiş, öyleyse biz de onları uyarmaktan vazgeçiverelim demek caiz değildir. Bilelim ki bu uyarılanlar açısından böyledir. Uyaranlar açısından bu böyle değildir. Yâni madem ki uyarsak ta uyarmasak ta bu insanlar iman etmeyecekler, madem ki uyarma ve uyarmama konusunda muhayyer bırakılmışız, öyleyse biz de bırakıverelim. Biz de uyarmayalım onları, bırakıverelim bu işi diyemeyiz. Çünkü uyarılanlar açısından böyledir ama uyaranlar açısından böyle değildir bu. Yâni bizim onlara karşı tebliğ görevimizi terk etmemiz için bir mâzeret sebebi değildir bu. Bizim Allah huzurunda mâzur olabilmemiz için görevimizi yapmamız gerekecektir. Bu meselenin bize yönelik vechesi ay-rıdır, uyarılanlara yönelik yönü yine ayrıdır.

Öyleyse biz uyaracağız insanları, uyarmak zorundayız. Çünkü kim uyarılacak, kim uyarılmayacak, kim adam olacak, kim olmayacak, bunu bilmiyoruz. Bu konuda şunlar şunlar iman edecek, şunlar şunlar uyarılacak, uyarıyı kabul edecek ama bunlar bunlar etmeyecek diye elimizde bir liste yoktur. Onun için herkesi uyarmak zorundayız. Ama bakın uyarıya müspet cevap verecekler, uyarıcının uyarılarından nasipdâr olacaklar şunlarmış:

11. "Sen ancak, Kur'an'a uyan ve görmediği halde Rahmân'dan korkan kimseyi uyarabilirsin. Artık o kimseyi, bağışlanma ve cömertçe verilecek bir ecirle müjdele."

Evet ey peygamberim, sen sana yönelik veçhesiyle herkesi uyaracaksın, herkesi uyarmalısın, ama senin uyarın ancak zikre ittibâ

edenlere, kitaba tâbi olanlara, kitabı izleyenlere, kitabı okuyup onunla yol bulmaya çalışanlara fayda verecektir. Senin uyarın bu kitabı kulluk kitabı bilip, hayatlarını onunla düzenleme kavgası içinde olanlar üzerinde etkili olacak, semere verecektir. Kitaba iman edenler, kitaba tâbi olup onu izleyenler, dış dünyalarında, tüm kâinatta bu kitabın takip edildiğini, bu kitabın hayat gerçeğini yansıttığını görecekler ve uyarıcının uyarılarına açık bir konuma geleceklerdir. Zikre ittibâ, Kur'an'a tâbi olmak demektir. Kitaba uyma, kitapla yol bulma, kitapla hayat dü-zenleme kastı içinde ona başvurmak, onu anlamaya yönelmek demektir.

Demek ki Rabbimizin bu âyetinin delâletinden anlıyoruz ki, kitaba uyma, zikre ittibâ kastı olmadan, bu niyetle kitaba başvurmadan bu kitaptan istifâde imkânı olmayacaktır. Bu kitap anca ona muhtaç olduğunu anlayarak, kabul ederek kendisine başvuranlara yolunu açacaktır. Allah Hakîmdir, Allah mutlak hikmet sahibidir, dediği her şey doğrudur, her şeyi bilerek söylemiştir, ben bunsuz yol bulamam duygusu ve inancıyla okunan bir kitap elbette okuyucusuna yol gösterecektir.

Bir de sen, gıyabında Rahmân'dan haşyet duyanları, görmedikleri halde Rahmân'a karşı saygı duyanları ancak uyarabilirsin. Bu dünyada Rab'lerini görmedikleri halde, duyularıyla Rab'lerini algılama imkânına sahip olmadıkları halde gayba inandıkları için, bu kitaba ve bu kitabın haber verdiği gaybî haberlere iman ettikleri için her an Rab'lerinin murâkabesi altında olduklarını bilerek O'na karşı haşyet içinde olanlar bu uyarıya müspet tavır takınacaklardır. Her an Rab'le-rini razı edememekten, O'nu gücendirmekten korkan, Rabblerinin ga-zabına uğramaktan tir tir titreyen, henüz Rabb'lerinin huzuruna çık-madıkları halde, Rabb'lerinin sorgulaması ile karşı karşıya gelmedikleri halde Rabb'lerine karşı gelmekten sakınan kimseler üzerinde senin uyarın etkili olacaktır. Veya kimsenin görmediği yerlerde Rabb'in-den korkan, kalbinde, içinde Rabb'ine karşı sürekli böyle bir haşyet taşıyan, Rabb'inin Rahmân oluşuna şımarıp O'nun gözetiminden çık-ma gafletine asla düşmeyen kimseler uyarılacaklardır.

Demek ki insanlardan kimileri uyarılacak, kimileri de uyarıya müspet tepki vermeyeceklerdir. Ama şurasını hiç bir zaman unutmamalıyız ki, kimin öyle, kimin de böyle olacağını bizler bilmiyoruz. Öy-leyse peygamber ve bizler uyarıya devam edeceğiz. Kitabımızın başka bir âyetinin beyanı ve yol gösterisiyle biz hatırlatmaya, gündem yapmaya devam edeceğiz, çünkü bu hatırlatma mü'minlere fayda ve-

recektir.

Daha önce dediğimiz gibi, bu işin bir uyarıcılara yönelik vec-hesi, bir de uyarılanlara yönelik tarafı vardır. Uyarıcılar, bizler sürekli insanları uyarmaya devam edeceğiz. Uyarılanlara gelince, belki o an-da uyarılacak, belki on yıl sonra bu uyarı onda etkili olacak, bunu bilemeyiz. Biz bunu sürdürmek zorundayız, çünkü bu bizim görevimizdir. Yâni biz kendi görevimizi yaparken hiç bir zaman karşı tarafın tav-rına takılı kalmadan bu işi sürdürmeye devam etmeliyiz. Biz kendimize okumak zorundayız ya, işte bunu yaparken birilerine de okumuş olalım ve okuduklarımızın hesabını biz yapmamaya çalışalım inşallah.

İşte böyle kimseyi, böyle yaşayan, böyle Rahmân'ın gıyabında haşyet duyan ve Rahmân'ın kendisi için açtığı rahmet kapısına saygılı olan kimseyi bir mağfiret, bir bağışlama, kusurlarını örtme ve şerefli bir mükâfatla müjdele peygamberim. Yâni böyle kimseleri cennetle müjdele. Dikkat ederseniz böyle yaşayan mü'minlere müjdelenen mü-kâfat nekre olarak zikredilmektedir. Yâni ancak orada, cennette bilinebilecek boyutta bir ecir vaadediyor Rabbimiz.

İşte gerçek müjde, gerçek sevinç kaynağı budur. Böylece Allah'ın bizi affettiğini, kusurlarımızı görmezden geldiğini, eksiklerimizi tam kabul ettiğini duymaktan, öğrenmekten daha büyük bir müjde olur mu? Yeter ki hep kitapla birlikte olalım, hep zikirle hareket edelim ve Rabbimize karşı haşyet içinde bulunalım. Acaba O'nu darıltacak bir şey mi yaptım, diye sürekli O'na karşı uyanıklılık ve saygı hedefleyelim. O zaman kesinlikle bilelim ki, çok kerîm bir ücret ve mağfiret, yâni cennet bizi beklemektedir unutmayalım.

Demek ki uyarıcının uyarısına açık olanların iki özelliği vardır: Birincisi Kur'an'a tâbi olmak, kitabı izlemek; ikincisi de ihsan içinde, sürekli Rabbinin kendisini görüp gözettiği şuuru içinde Rahmân'dan haşyet duyarak bir hayat yaşamak. Gerçekten de haşyet duyulmaya lâyıktır Rahmân olan Rabbimiz. Çünkü:

12. "Şüphesiz ölüleri dirilten, işlediklerini ve eserlerini yazan Biziz; her şeyi apaçık bir kitapta saymışızdır."

Ölüleri, ölmüşleri dirilten Allah'tır. Ölümlerinden sonra kıyamet günü tüm ölüleri yeniden kaldıran ve insanların yaşadıkları hayatlarında işledikleri, önceden takdim ettikleri iyi-kötü bütün amellerini ve eserlerini,

yâni geriye bıraktıklarını, yâni o amellerinin kalıntılarını, iz-lerini, eserlerini, etki ve etkileşimlerini de yazan, hesaplarına geçiren Biziz, buyuruyor Rabbimiz. Her bir şeyi biz yazmışız, yaymışız, toplamış ve kayıt altına geçirmişiz. Her şeyi apaçık bir levhada, korunma altına alınmış bir kitapta, bir kütükte zaptetmişiz. Hem daha önceden, yâni kullarını yaratmadan bunu yazmıştır Rabbimiz, hem de insanlar yaratılıp ta bu dünyada o amelleri işlemeye başladıkları zaman yazıp durmaktadır. Yâni insanların tüm eylemleri daha önceden de Rab-bimiz tarafından bilinmekteydi. İşte Rabbimiz buyuruyor ki, Biz onları yarın size fatura edeceğiz, sakın bunların kaybolacağını zannetmeyin.

Tüm ölüleri diriltecek olan Rabbimizdir. Hayatın da ölümün de sahibi O'dur. Öyleyse eğer şu anda bizler dirilmek, dirilik sahibi olmak istiyorsak, diriliğin sahibi olan Allah'ın dirilik yasası olan bu kitabıyla dirilmek zorundayız. Hayatbahş olan bu kitapla birlikte olmak, bu kitaba göre bir hayat yaşamak, bu kitapla kendimizi, hayatımızı, eylemlerimizi, düşüncelerimizi şekillendirmek zorundayız. Değilse eğer bu kitaptan habersiz bir hayatın mahkûmu olursak, kesinlikle bilelim ki, ölüler olacağız demektir.

Rabbimizin bu âyetiyle anlıyoruz ki, bizim yaşadığımız bu hayatta işlediklerimiz, yâni önceden takdim ettiklerimiz yazıldığı gibi, yaptıklarımızın etkileri, tepkileri, eserleri de yazılmaktadır. Yapmakla sorumlu olup ta yaptıklarımız da yazılıyor, yapmamız gerekirken yap-mayıp terk ettiklerimiz de yazılmaktadır. Kıldığımız namazlarımız da, kılmayıp terk ettiklerimiz de yazılmaktadır. Yapmamamız gerekirken yaptıklarımız da yazılıyor. Uyguladığımız emirler, uygulamadığımız emirler yazıldığı gibi, uyguladığımız nehiyler de yazılmaktadır. Veya yaptıklarımız da geride bıraktıklarımız da yazılmaktadır. Yâni kendi yaptıklarımız da, arkamıza açıp bıraktığımız çığırlarımız da yazılmaktadır.

Meselâ ne gibi? Sadaka-i câriye gibi, istifade edilen faydalı bir ilim gibi, salih bir evlât gibi geriye bıraktığımız eserlerimiz de yazılıp bizim hesabımıza geçirilecektir. Zıttı da böyledir tabii. Açtığımız kötü bir çığırın, yazdığımız kötü bir eserin bizden sonra insanları zehirlemeye devam eden virüsleri de bizim hesabımıza geçecektir. Birilerine gösterdiğimiz yollar, gelin şöyle bir hayat yaşayın, gelin kılık-kıyafe-tiniz şöyle olsun, düğünleriniz böyle, kazanmanız harcamanız böyle olsun diye Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine rağmen açtığımız yeni yeni çığırlarımız,

geliştirdiğimiz sünnetlerimiz de yazılmaktadır. İyi ya da kötü geriye bıraktıklarımızın tesiri nereye kadar devam etmişse onlar da bizden sorulacaktır.

Anlıyoruz ki ölümle her şey bitmeyecektir. Ölümle kurtulmayacağız. Tüm yaptıklarımızdan hesaba çekileceğiz. Büyük küçük, gizli açık neyimiz varsa yaptığımız onlarla karşı karşıya kalacağız bir gün. Rabbimiz onların tümünü apaçık bir kitapta yazmış ve toplamıştır. Rabbimizin o ana kütüğünü, "İmam-ı Mübîn'ini" değiştirme, silme, yok etme imkânımız da yoktur. Yâni meleği atlatma imkânınız zaten yoktur da, haydi bunu becerseniz bile ya Allah'ın bilgisini ne yapabile-ceksiniz, gibi hoş bir uyarı var burada.

Bundan sonra tarihten bir örnek verecek Rabbimiz. Uyaranlardan, uyarılanlardan, uyarıya menfi ve müspet tavır alanlardan, kazananlardan, kaybedenlerden örnek verecek Rabbimiz:

13. "İnsanlara, halkına elçiler gelen kasabaları anlat:"

Peygamberim, sen bu kitabın, bu uyarının muhataplarına o karye sahiplerinin örneğini ver. Arkadaşlar bir karyede cereyan etmiş bir hadiseyi anlatacak Rabbimiz. Bu karyenin neresi olduğu, bu karye sahiplerinin kimler olduğu belli değil. Karyelerden bir karye, kentlerden bir kent. Rabbimiz burada bir karyeden, bir kentten söz eder. Rabbimiz bunu özelleştirmediğine göre biz de özelleştiremeyiz. Bu konuda ancak şunu söyleyebiliriz. Sûrede anlatılan bu özellikleri, bu sıfatları üzerinde taşıyan her karye, her şehirdir burada anlatılan şehir. Allah'ın elçilerini yalanlayan, Allah'ın vahyine kulak vermeyen her şehir, her kent, her kasaba, her köy böyledir.

Rabbimizin burada ortaya koyacağı genel yasa, bu özellikleri taşıyan tüm dünya kentleri için de geçerli olacaktır. Öyleyse bu kentin neresi olduğu Rabbimiz ve O'nun elçisi tarafından bize bildirilmediğine göre, demek ki dinimiz açısından bize gerekli değildir. Aslı bu bizim yaşadığımız şehirdir. Bu bize, bizi anlatıyor. Biz yaşadığımız bu toplum içinde bu örneği aklımızda canlı tutup bunu içinde bulunduğumuz topluma yansıtmaya gayret edeceğiz.

14. "Onlara iki elçi göndermiştik; onu yalanladıkları için üçüncü biriyle desteklemiştik. Onlar: "Biz size gönderildik" demişlerdi."

O kente görevli elçiler, peygamberler gelmiş ve göreve başlamışlardı. O kente iki elçi gelmişti. Rabbimiz, vahyini insanlara duyurmaları için elçiler göndermiş. Ya bizzat Rabbimizin kulları arasından seçip görevlendirdiği peygamberler, yahut da peygamber yolunun yolcularından peygambere gelen risaletin sorumluluğunu omuzlarında taşıyan, peygamber misyonuna ve şerefine sahip çıkan elçilerdir bunlar. Çünkü 'Resul' ifadesi bunlar için de kullanılmaktadır. İki ta-ne elçi gelip o şehir halkını uyardılar. Onlara Allah'ın emirlerini, yasalarını duyurdular. Ama o toplum, o kent ahâlisi bu Allah elçilerini yalanladılar, yalan saydılar. Allah da bir üçüncü elçiyle onları güçlendirip destekledi. Allah'ın bu kutlu elçileri hep birden dediler ki, "ey insanlar, bilesiniz ki biz Allah'ın size görevlendirdiği, gönderdiği elçileriz. Rab-binizin size duyuruları, haberleri var!"

Allah'ın elçileri topluma gelir gelmez hemen elçi olduklarını, Allah tarafından gönderildiklerini söyleyerek işi Rabb'lerine izâfe ediyorlar. Yâni kendi kendilerine, kendilerine ait bir şeyle, kendilerine ait bir projeyle, kendi plan ve programlarıyla değil, Allah'tan aldıkları vah-yi insanlara duyurmak üzere Allah tarafından görevlendirildiklerini söylüyorlar. İşte tüm Allah elçilerinin görevi budur. Allah'ın kutlu elçileri, kendilerinden hiç bir şey söylemezler. Onların söyledikleri ve yaptıkları her şey Allah'ın kendilerine emrettiği şeylerdir. Onlar sadece Allah kullarını Allah'la karşı karşıya getirir, Rableriyle baş başa bırakırlar.

Derler ki, "ey insanlar, bizim bu söylediklerimizin tamamı Rab-binizdendir. Bunlar Rabbinizin emir ve yasaklarıdır. Bunları sizden is-teyen ben değil, beni size gönderen Rabbiniz istiyor," derler. İşte böyle yapan Allah elçileri karşısında insanların iki seçenekleri vardır: Ya Rabblerine, Rabblerinin görevlendirdiği bu elçilere ve bu elçilerin Rabblerinden getirdikleri vahye iman ederler, Rabblerinden gelen ha-yat programına sarılıp, hayatlarını öylece düzenler, Allah'ın istediği gi-bi bir hayat yaşar ve böylece Rablerinin rızasına ve cennetine ulaşırlar, ya da Allah'ı da, elçilerini de, elçilerinin Allah'tan getirdikleri ha-yat programını da reddeder, kendi keyiflerince bir hayat yaşar ve cehenneme giderler.

O kent halkı kendilerine gelen bu elçiler ve onların Rablerin-den getirdikleri mesaj karşısında ikiye ayrıldılar: Allah elçilerini reddedenler ve onlara sahip çıkanlar. Peygamber karşıtı bir yol edinenler ve peygamber

safında yer alanlar. Âyetler grubunun devamına geçmeden önce burada bununla bize şu mesajın verildiğini peşinen söyleyeyim: Rabbimiz buyuruyor ki, “ey insanlar, dikkat edin, yaşadığınız şehirde eğer sizden önce peygamber misyonuna, Allah mesajına sa-hip çıkıp, peygamber misyonunun şerefine talip olmuş, peygamber sorumluluğunu omuzlarında hissedip onun dâvetini, onun getirdiği şu Kur’an’ı insanlara sunmaya gayret etmeye başlamış birileri varsa, şu-nu kesinlikle unutmayınız ki, siz onların yanında, yardımında, desteğinde olmalısınız. Asla onların karşısında, onların köstekçisi olmamalısınız. Yok eğer bulunduğunuz kentte, bulunduğunuz köyde, okulda, mahallede, evde sizden önce bu misyona sahip çıkan olmamışsa, o zaman da hemen bu göreve başlayan siz olmalısınız. Sakın yalnızlığı-nızdan, zayıflığınızdan, az bilmişliğinizden ürküp korkmayın. Siz yeter ki başlayın. Unutmayın ki siz yalnız değilsiniz. Allah sizi destekleyecek, Allah size yardımcılar gönderecektir. Bunu hiç bir zaman unutmayın. Bir de şunu da aklınızda tutun ki, bu yolda size destek olanların yanında engel olmaya çalışanlar da olacaktır. Hiç korkmayın, çekinmeyin. Siz yeter ki bu örnekteki gibi olmaya çalışın.

Bakalım örnek nasıl cereyan edecek. Bir kente elçiler gelir ve halkı uyarırlar. Bakın uyarılan insanlar onları yalanlıyor ve diyorlar ki:

15. “Kasabalılar: “Siz de ancak bizim gibi birer insansınız. Rahmân da bir şey indirmemiştir. Sadece yalan söylüyordunuz” demişlerdi.”

Sizler de bizim gibi birer beşerden başkası değilsiniz. Siz de bizim gibi insansınız. Bizden ne farkınız var ki, böyle bir iddiada bulunuyorsunuz? Elçiler kendileri gibi insan olmayacaklardı da melek mi olacaklardı? Allah insanlara elçi olarak kendi cinslerinden beşer değil de melek mi gönderecekti? Eğer yeryüzünde yaşayanlar melek olsaydı, elbette onlara elçi olarak melek gönderirdi. Yeryüzünde yaşayanlar beşer, insan olduğuna göre elbette Rabbimiz beşer elçiler gön-derecekti. Ta ki yeryüzündeki insanların bir mâzeretleri kalmasın. “Ya Rabbi sen bize örnek olarak bir melek gönderdin ki, o bizden farklıdır, biz onun gibi olamayız,” deme hakları kalmasın. Örnek alabilecekleri, kendileri gibi bir beşer gönderiyor Rabbimiz insanlara. Yeme-içme, gi-yinme-kuşanma, aile hayatı, ölüm, miras, nikâh, talâk, namaz, oruç konusunda, kısaca her konuda kendisini örnek alsınlar diye Rabbimiz içlerinden bir beşeri gönderiyor insanlara. Ama bakın insanlar bunu yadırgıyorlar ve diyorlar ki, “sizler bizim gibi birer beşerden başkası değilsiniz.” İşte toplumun

Allah mesajını reddetmek, Allah'ın elçileri vasıtasıyla hayatlarına karışmasını reddetmek için öne sürdükleri bi-rinci bahaneleri. İkinci bahaneleri de bakın şöyle:

"Allah hiçbir beşere hiçbir şey indirmez. Rahmân olan Allah hiç bir beşere ne vahiy, ne risalet, ne de kitap indirmemiştir. Sizler ya-lan söylüyor, Allah'a iftira ediyorsunuz. Allah hakkında düşünce yanlışlığı içindesiniz. Tamam, Rahmân'ı kabul ederiz. Rahmân olarak ta-nırız Allah'ı, ama O asla bizim hayatımıza karışmaz. Rahmân olan Al-lah'ın işi yok ta bizim gibi basit varlıkların hayatıyla mı ilgilenecek? O bundan münezzeh, çok yücedir," diyorlar.

Rahmân olarak Allah'ı kabul ediyorlar ama kendileriyle ilişkisini reddediyorlar. Allah yeryüzüne vahiy indirmez, kitap göndermez, bizim için yasa koymaz, bizden bir şeyler istemez, bize arzularını bil-dirmez, bizden herhangi bir kulluk istemez, ceza ya da mükâfat ver-mez, bizi yaratmış ve yaşadığımız bu hayatta serbest bırakmıştır. Yâ-ni sanki O Allah, onların istedikleri şekilde olmak zorunda olan bir varlıktır. Gariptir ki, insanlar Allah'ı kendisi nasılsa öylece anlayıp, ka-bul etmek yerine, O'nu kendi istedikleri gibi kabullenmek eğilimindedirler. Yâni kitabında ve elçilerinin dilinde kendisini bize anlatan bir Al-lah'a inanmak ve O'nun istediği gibi olmak istemiyorlar da, kendi arzularına göre bir İlâh bulup onu kendi hevâ ve heveslerine tabi kılmak istiyorlar.

Kendilerine Allah'tan mesaj getiren Allah elçilerini yalanladılar. "Siz yalan söylüyorsunuz. Allah bizim hayatımıza karışmaz, Allah bizim hukukumuzu bilmez," dediler. "Allah kılık-kıyafetten anlamaz, Al-lah ekonomik düzenlemeleri, Allah siyasal yapılanmaları bilmez. Bizim bu işleri düzenleyecek başka tanrılarımız var, bizim yeryüzü tanrılarımız var," dediler. "Allah bizim hayatımıza karışmaz biz dilediğimiz gibi yaşarız," dediler. Allah elçilerini dinlemediler, onlara kulak vermediler, onların Allah'tan getirdikleri mesajın üzerinde durup düşünmeye, kafa yormaya yanaşmadılar.

Peygamberlerin Rabblerinden getirdikleri bu mesajla hayatlarının değişeceğini, peygamberlerin hayatlarına müdahale edeceklerini anladılar. Çünkü peygamber bunun için gelirdi. Peygamber insanları kendi kendilerine, kendi hevâ ve heveslerine, ya da kendileri gibilerine kulluktan koparıp, sadece Allah'a kulluğa çağırmak için gelir. Bunu anlar anlamaz, hemen peşin peşin elçileri reddettiler. Halbuki Allah onlara akıl

vermişti, göz vermişti, kulak vermişti. Durup dinlemeleri, düşünmeleri gerekirken öyle yapmadılar.

İşte bu âyette, tarih boyunca insanların Allah'ı ve elçilerini reddederken iki temel sığınma mekânizması olduğunu görüyoruz. Bunlardan birisi, Allah elçilerinin kendileri gibi birer beşer oluşları. Sanki peygamberler bunun aksini söylemişler gibi. Sanki peygamberler biz birer beşer değiliz demişler gibi. Halbuki kitabımızın pek çok yerinde ısrarla vurgulanır ki, Allah'ın elçileri bizler sizin gibi birer beşeriz gerçeğini hep haykırıp durmaktadırlar. İkinci sebep de Allah vahiy gön-dermez, Allah hayata karışmaz, Allah içimizden elçi seçip arzularını, yasalarını bize bildirmez. O bizi yaratmış ve kendi halimize bırakmıştır. Dilediğiniz gibi bir hayat yaşayın demiştir diyerek Allah'ı ve elçilerini şartlandırmaya çalışmaları, akıl vermeye yönelmeleri, siz ancak yalancılarsınız iddialarıdır.

Bakın onlar elçileri reddedince elçiler de dediler ki:

16,17. "Elçiler: "Doğrusu Rabbimiz bizim size gönderildiğimizi bilir; bize düşen ancak apaçık tebliğdir" demişlerdi."

Bu konuyu en iyi bilen Allah'tır. Allah biliyor ki, biz size O'nun tarafından gönderilmişiz. Rabbimiz biliyor ki, biz O'nun elçileriyiz. Biz O'nun kontrolü altındayız, biz O'nun elçileriyiz. Her şey O'nun bilgisi dahilindedir. Evet, elçiler böyle diyorlar. Ne hoş bir ifade değil mi? Ba-kın diyorlar ki, "ey insanlar, sizler bu olmaz diyorsunuz, itiraz ediyorsunuz ama bizim aklımız ermez bu işe. Biz bilemeyiz bunu. Bunu Allah biliyor. Eğer bize bir itirazınız varsa, lütfen bunu Allah'a yapın. Bir diyeceğiniz varsa Allah'a söyleyin. Hesaba çekecekseniz, yargılayıp sorgulayacaksanız, buyurun Allah'ı sorgulayın. Biz bu işi kendiliğimizden çıkarmış değiliz ki! Biz O'nun elçileriyiz. Biz bu görevi O'n-dan aldık. Bu dediklerimiz bizden değil O'ndandır. Bize düşen ise sa-dece Allah'tan aldıklarımızı apaçık size duyurmak, tebliğ etmektir." Ne güzel ifadeler değil mi? Rabbim bize de bunların ahlâkından versin in-şallah da insanlar dinlemeyince bozuluvermeyelim. Bu Allah elçilerinin ahlâklarıyla ahlâklanalım da insanlar bizi dinlemişler, dalga geçmişler ne önemi var, Allah bize anlat dediği için biz anlatmaya devam ediyoruz diyebilelim inşallah.

"Allah, yarattığı kullarının hayatlarında sadece kendi yasalarını

uygulamalarını, sadece kendisini dinlemelerini, sadece kendisine kulluk yapmalarını istemektedir. İşte bizi size bunun için gönderdi. Biz de Rabbimizin elçileri olarak, O'nun mesajını size duyurduk. Eğer bizler yalancılar olsak, elbette Rabbimiz bizi kendi halimize bırakmaz. Biz görevimizi yaptık, artık bundan sonrasını siz bilirsiniz. Biz sizleri zorla hidâyete ulaştıramayız. Bizim böyle bir yetkimiz de, sorumluluğumuz da yoktur. Bize düşen sadece apaçık bir tebliğdir. Biz sadece açık ve net bir biçimde size Rabbimizin mesajını ulaştırmakla mükellefiz. Kulağınızdan tutup ta zorla size bunu kabul ettirecek, yahut üzerinizde güç kuvvet kullanarak sizi imana zorlayamayız. Bizler Rahmân'ın elçisiyken, Rahmân'ın elçilerine zevâl olmazken niye bize böyle davranıyorsunuz? Üstelik tebliğimiz de apaçık, hiçbir kapalılığı da yoktur. Bu aynı zamanda ayrılmayı, ayrıştırmayı da içerir. Yâni bizler Allah'ın elçileri olarak hayatı ayrıştıranlarız. Bizim görevimiz budur. Toplumda, insan hayatında hak ve bâtıl birbirinden ayrılmalıdır. İnanışların, düşüncelerin, davranışların, hareketlerin, yolların adı konulmalıdır. Doğru ve yanlış, hak ve bâtıl kalın çizgilerle belirginleşmelidir. Hak ve bâtıl kesin hatlarla ortaya konmalıdır. İşte biz böyle açık, net, ayırıcı bir mesaj sunmaya geldik. Bize düşen sadece budur. İster kabul eder, ister reddedersiniz, sonucuna kendiniz katlanmak şartıyla." Onlar böyle dediler ama onlar toplum gibi düşünmedikleri sürece, toplum gibi hareket etmedikleri sürece ne önemi vardı onların bu samimi beyanlarının? Kim dinlerdi onların bu samimi tebliğlerini? Bakın kendilerinin hayrını isteyen bu samimi Allah elçilerine, kasaba halkı dedi ki:

18. "Kasabalılar: "Doğrusu sizin yüzünüzden uğursuzluğa uğradık; vazgeçmezseniz andolsun ki sizi taşlayacağız ve bizden size can yakıcı bir azap dokunacaktır" de-mişlerdi."

Dediler ki, "biz sizden uçuklanıyoruz. Biz sizden şüphe kapıyoruz. Biz sizin sebebinizle, sizin yüzünüzden başımıza bir takım uğursuzlukların, felâketlerin gelmesinden korkuyoruz. Sizin gelişinizle birlikte bizi bir uğursuzluk sardı. Eğer şu işinizden vazgeçmez, buna bir son vermezseniz, ikide bir bize Allah'ı hatırlatıp, her işimize Allah'ı ka-rıştırıp durmaya, bizi hayatın her alanında Allah'a kulluğa çağırıp dur-maya devam ederseniz, kesinlikle bilesiniz ki sizleri taşlayacak, recm edecek ve canınıza okuyacağız. Bizden size gerçekten can yakıcı bir azap dokunacak ve sizi mahvedeceğiz. Eğer bu işten vazgeçmezseniz, sizi okullarımızdan, sizi iş yerlerimizden, sizi parlamentomuzdan sürecek, size büyük cezalar vereceğiz," diyerek tehdit ettiler Allah'ın elçilerini.

Acaba toplum hep birden mi dedi bunu? Yoksa kimileri böyle derken, kimileri susup ya nemelâzımcılıkla, ya da onların bu tavırlarını gönülden destekleyerek kenarda mı durdu? Bunu bilemiyoruz, ama Kur'an'da tarih içinde Allah elçilerine karşı bu tavrın ikisine de ör-nekler görüyoruz.

Allah elçileri çok büyük bir tehditle karşı karşıyalar… "Bu işten vazgeçmezseniz sizi asacağız, keseceğiz," diyerek tehdit üstüne tehditler savurmaya başladılar. Kendilerini buna muktedir sandılar. Ama yanıldıkları bir nokta vardı: Karşılarındaki üç insanın Allah desteğinde olduklarını unutuyorlar, ezip geçeceklerini, Allah sözcülerini susturabileceklerini zannediyorlardı. Zannediyorlardı ki onlar izin vermediler di-ye peygamberler susuverecekler. Allah'ın konuşun dediklerini akıllarınca konuşturmayacaklardı. Tıpkı kucağında büyüttüğü Musâ'yı görünce, onu yalnız zannedip susturmaya çalışan Firavun gibi ya da şu anda Allah tebliğcilerini yalnız ve korumasız görüp, mü'minleri susturmaya çalışanlar gibi.

Tarihin her döneminde kâfirlerin mü'minlere karşı tavrı böyle olmuştur. Şu anda da aynı şeyleri söylediklerine şahit oluyoruz. "Hep sizin yüzünüzden uğursuzluğa uğruyoruz. Hep sizin yüzünüzden geri kalmışız. Ey Müslümanlar, eğer sizler bu işlerinizden, yaşantılarından, yollarınızdan, imanlarınızdan, dinlerinizden, başörtülerinizden vazgeç-mezseniz, kesinlikle bilesiniz ki sizi recm ederek, katledeceğiz. Kesinlikle bilesiniz ki, bizden size çok büyük kötülükler, azaplar dokunacaktır," diyorlar. Yâni dünkü Kâfirlerin Allah elçilerine söylediklerini, bugünkü kâfirler de günümüz Müslümanlarına söylüyorlar.

"Eğer bu imanlarınızdan, bu kılık kıyafetlerinizden, bu Kur'an'-dan, bu dinlerinizden, bu namazlarınızdan vazgeçmezseniz, sizi şöyle şöyle yapacağız," diyorlar. Bakın onların bu tehditlerine ve uğursuzluk iddialarına karşı Allah elçileri şöyle diyorlar:

19. "Elçiler: "Uğursuzluğunuz kendinizdendir. Bu uğursuzluk size öğüt verildiği için mi? Hayır; siz, aşırı gi-den bir milletsiniz" demişlerdi."

"Uçuklandığınız şey sizin kendi yanınızdadır. Eğer şu anda içi-nizde bir uğursuzluk, bir huzursuzluk, bir yanlışlık, bir sıkıntı, bir bunalım varsa, bu sizin kendinizden, kendi yamukluğunuzdan kaynaklanıyor.

Uğursuzluğunuz, bunalımlarınız, mutsuzluğunuz zaten sizin yanınızdaydı. Biz getirmedik onu size. Boynunuzda takılıydı o uğursuzluğunuz. Bizim suçumuz onu size hatırlamamızdan başka bir şey mi? Onu size hatırlattık diye mi suçluyorsunuz bizi? Ne yapmamızı bekliyordunuz? Sizin yanlışlarınızı, sizin sapaklarınızı size haber vermek suçsa, bu bizim görevimizdir. Yâni aslında sizde, sizin kendinizde bir kısım hastalıklar var da, biz onları depreştirip açığa çıkarıyoruz. Biz sadece sizin gidişâtınızı, sizin bozuk düzen hayatınızı size tanıtıyoruz.

Eğer sizler o sârî hastalıklarınızdan, peşin fikirlerinizden vazgeçip bizi dinlerseniz, o zaman bizim söylediklerimizin doğruluğunu anlarsınız. Hayatınızın, inançlarınızın, düşüncelerinizin, gidişâtınızın pisliğini size hatırlattık diye mi bizde uğursuzluk görüyorsunuz? Yaranız var ki gocunuyorsunuz. Sizde günâh varken, sizler günâh ehliyken elbette günâhsızlardan gocunacaksınız. Sizler hiçbir sınır tanıma-dan zulme yöneldiğiniz sürece, elbette âdil olanlardan gocunacaksınız. İffetsizlik, hayâsızlık ruhunuza işlemişken, elbette iffetlilerden ra-hatsız olacaksınız.

Tabii bu, günâhsızlığın, iffetin, hayanın, zulmün kötü oluşundan, yanlış oluşundan değil de, sizlerde günâh yanlışlığı, hayasızlık yanlışlığı, günâh hastalığı bulunduğu için gocunuyorsunuz. Şu yasallaştırdığınız günâhlarınızdan, şu hastalıklarınızdan, şu Allah tanımaz, peygamber bilmez tavırlarınızdan, şu hevâ ve heveslerinizi putlaştırmalarınızdan, şu kendiniz gibi âciz ve sonlu tâğutlara uymaktan vazgeçmediğiniz sürece, sizler bizi asla anlayamayacaksınız. Sizi uçuklandıran bizim bu sözlerimizden, bizim bu imanlarımızdan dolayı sizi sıkıntıya düşüren şeylerin asıl sebebi, sizin içinizdeki hastalıklardır, yanlışlıklardır. Yarın anlayacağınız yanlışlarınızı size bu günden haber veren bizleri suçlamayın," diyor Allah'ın elçileri. "Cehennemin içinde kendinizi bulmadan önce gelin bu gidişlerinizden vazgeçin," diyorlar.

Şu anda öyle demiyorlar mı? Şu ülkede bir uğursuzluk, bir darlık, bir açlık, bir sıkıntı, bir bunalım olduğu zaman, gelişme durduğu zaman, ekonomi bozulduğu zaman hep suçu Müslümanların üzerine atmıyorlar mı? Bunu Müslümanlardan bilmiyorlar mı? Müslümanların Müslümanlıklarına uğursuzluk yormuyorlar mı? "Hep bu Müslümanlar yüzünden uğursuzluklar başımıza geliyor," demiyorlar mı? "Bu Müslümanlar yüzünden mahvolduk," demiyorlar mı? "Eğer bu Müslümanlar olmasaydı, eğer bu Allah elçileri, onların yolunun yolcuları

ol-masaydı, eğer onlar bizi engellemeselerdi, bizler bugün dünyanın en Medenî ve en zengin ülkesi olacaktık," demiyorlar mı? Hep Müslümanları suçlamıyorlar mı? "Bu adamlar Kur'an, sünnet diye diye bizim kafalarımızı bozdular, bizi geri bıraktılar, onun için zengin olamadık," demiyorlar mı? Onun için her fırsatta Müslümanların inançlarına, kutsal değerlerine saldırmıyorlar mı? Batıyla entegre olamayışlarının fa-turasını hep Müslümanlara kesmediler mi? Halkı Müslüman olan ülkelerin az gelişmişliğini o halkların bir kitaba imanlarına bağlamadılar mı? Geri kalmışlığın sebebi olarak mahkûm ettikleri Kur'an'ın defterini dürebilmek için harf değişikliğinden tutun da ellerinden gelen her şeyi yapmadılar mı?

Halbuki son yüz yıldır Müslümanlar siyaset sahnesinden çekilmişler, dinleriyle, kitaplarıyla alâkalarını koparmışlardır. Kur'an'a dayalı bir hayatı Müslümanlar terk edeli yıllar olduğu halde, hani niye kalkınamadılar ya? Şu anda toplumda bu adamların yasaları egemen değil mi? Hani niye sürüngenler gibi sürünüyorlar ya? Hani kalkınmaya engel gördükleri Kur'an'ın yasalarını ortadan kaldırdıkları halde, ni-ye birilerinin kapısında dilenciler? Niye özledikleri, tapındıkları, hayranı oldukları Avrupa'nın seviyesine çıkamıyorlar? Kim engelliyor şu an-da bu adamları? İslâm'ı, Müslümanları sorgulayıp hep suçu onlarda göreceklerine, biraz da kendilerini, kendi küfürlerini kendi şirklerini, kendi köleliklerini sorgulasalar olmaz mı? Bu izzetsizliklerinin, bu şerefsizliklerinin, bu dilenciliklerinin, bu köleliklerinin sebebini Allah'la ir-tibatlarını kesmelerinde, Allah'ın yasalarını reddetmelerinde, Allah'a ve Allah'ın sistemine karşı savaş açmalarında görseler ya!

Hayır hayır, sizler gerçekten haddi aşmış, kendi kendilerinizi boşa harcayan müsriflersiniz. Allah'ın yasalarını, Allah'ın sınırlarını ta-nımayan kişi ve toplum müsriftir. Kendilerini Allah'a kulluk ortamından çıkaran bir toplum hayatını israf etmiştir. Kendi keyfine göre sereser-pe bir hayat yaşayan toplum müsriftir. Hareket noktası Allah olmayan toplum müsriftir. Sizler böyle müsrif bir toplumsunuz ve başınıza gelenlerin sebebi sizlersiniz. Yâni bütün bu başınıza gelenleri sizler hak ettiniz. Uğursuzluk içine düşmeyi, zillete mahkûm olmayı, el âlemin kapısında dilenci konumuna düşmeyi siz kendiniz istediniz. Allah yasalarını bırakıp kulların yasalarını tercih ettiğiniz için, Allah'ın kitabını terk edip kendi hevâ ve heveslerininiz istikâmetinde gittiğiniz için köleliğe mahkûm oldunuz.

Eğer şu anda ekonominiz bozuksa bunun sebebi ne İslâm ne de

Müslümanlardır, sizin kendi israflarınızdandır. Sizin kendi bozukluklarınızdan ötürü Allah'ın size gönderdiği şeylerdir bunlar. Çünkü güç ve kudret sahibi sadece Allah'tır.

Âyet arasında soruluyordu kendilerine:

Hatırlatılsanız da mı? Uyarılsanız da mı böyle yapacaksınız? Yâni insan, insan oluşu sebebiyle bazen hata işleyebilir. Ama onun hata olmadığını, doğru olduğunu zannederek yapar onu. Yahut sevap zannederek işler onu. İşte bakın Allah elçileri diyorlar ki, size bu yanlışlarınız hatırlatılsa da mı bu yanlışlarınıza devam edeceksiniz? Bu hayatınızın yanlışlığını bilseniz de mi devam edeceksiniz?

Peygamberler böyle lafı dolandırmadan açık ve net bir şekilde Allah'ın dâvetini gündeme getirince, bu dâvet şehirde büyük bir sansasyon, büyük bir gündem oluşturdu. Hemen herkes bunu konuşmaya, bununla ilgilenmeye başladı. Şimdilik toplum iki grup. Bir tarafta üç peygamber, diğer tarafta onlara karşı gelenler, kafa tutanlar ve ne dediklerini bilmeyenler. Tam bu tartışma sürerken, bu tehdit ve karşı gelişler devam ederken:

20. "Şehrin öbür ucundan koşarak bir adam gelmiş ve şöyle demişti: "Ey Milletim! Gönderilen elçilere uyun."

İşte Allah'ın elçileriyle toplumun önde gelen mele takımıyla, inkârcı takımıyla kıyasıya bir mücâdele devam ederken, tartışmanın hararetlendiği bir sırada şehrin ta öte başından, şehrin kenar mahallelerinden, gariban takımından bir adam, bir yiğit koşarak geldi. Allah yolunda başına gelecekleri göze alarak, Allah uğrunda her şey can baş üstüne diyerek, Allah adına sa'y ederek geldi. İşi ciddiye alarak geliyor, acele ederek geliyor, sorumluluğunu bilerek geliyor.

Anlıyoruz ki Allah elçileri mesajlarını şehrin en uç noktalarına kadar ulaştırmışlardı da bu yiğit Müslüman olmuş, hidâyetle tanışmıştı. İnandığı Rabbinin elçilerine destek olmak, kendisini onların önüne siper yapmak, toplumundan iman edeceklere örnek olmak, yol göstermek, iman etmeyecekleri de var gücüyle uyarmak için koşa koşa geliyor. Eğer ben de o Allah elçileri gibi Allah mesajını yılmadan insanlara duyurma samimiyeti içinde olursam, kesinlikle inanmalıyım ki beni destekleyecek birileri bana koşarak gelecektir.

Ama unutmamalıyım ki, onun bana gelişindeki sürat benim bu konudaki samimiyetimle orantılı olacaktır. Bu bölüm bana başka bir konu daha hatırlattı ki, o da şudur: O peygamberler anlatacaklarını sadece şehrin merkezindekilere anlatmamışlar. Tebliğlerine odak noktası olarak hep elit tabakayı seçmemişler. Bu zekidir, bu zengindir, bu öğretmendir, bu idarecidir, bunun arabasının modeli şöyle, bunun kesesi böyle diye seçmemişler muhataplarını. Bunun hesabını Allah'a bırakıp herkese anlatmışlar, her kesime duyurmuşlar. Gecekondu bölgelerine kadar gidip anlatmışlar dini. Ve işte onlardan iman etmiş bir yiğit koşarak geliyor. Bir koşuyla geliş değil bu. Ya ne? Can baş üstüne diyerek geliyor, sorumluluğunun bilinciyle geliyor, toplumuna karşı peygamberlerin yanında yer almak için geliyor, başına gelecekleri önceden bilerek ve kabullenerek geliyor.

Avazının çıktığı kadar bağırarak dedi ki, "ey kavmim! Ey benim milletim! Ey benden olanlar! Ey benim etim kemiğim olanlar!" Dik-kat ederseniz onları kendisine nispet ederek sözlerine başlıyor. Onları düşündüğünü, onlar lehine hareket ettiğini belirterek ettirerek konuşmasına başlıyor. "Ey kavmim!" Dâvette, eğitimde çok hoş bir metottur bu. Muhatabı, müşteriyi sahiplenmek. Karşımızdaki muhatabımızın bi-zim olduğunu, bizden olduğunu, bizim onunla beraber olduğumuzu belirterek söze başlamak. "Kardeşim, hemşerim, arkadaşım, akrabam, dostum," diyerek söze başlamak. Ona acımak, onu kurtarmak zorunda olduğunuzu unutmadan söze başlamak. Bakın bu yiğit sözlerine böyle başladı. Üstelik peygamberleri reddedenleri sahiplenerek, onları dünkü kendi konumunda acınacak bir durumda görerek dedi ki, "şu görevlendirilmiş Allah elçilerini dinleyin! Onların hak sözlerine kulak verin! Vazgeçin şu inatlarınızdan da önce bir dinleyin! Anlayın! Sonra da onlara tabi olun! Onların dediklerini tutun! Onlara ittibâ edip, adım adım izleyin onları!" Peki niye izleyecekler? Niye dinleyecekler onları? Bakın bunun gerekçesini de şöyle açıklıyor:

21. "Sizden bir ücret istemeyenlere uyun, onlar doğru yoldadırlar."

Çünkü onlar sizden ecir istemiyorlar. Bu elçilerin dediklerini tutun, çünkü onlar bu uyarılarının karşılığında sizden bir ecir, bir ücret, bir maaş, bir dünyalık ta istemiyorlar. Sizden böyle bir dünyalık beklentileri de yok onların. Üstelik kendileri de sizden istedikleri doğru yolu tutmuşlardır. Kendileri size tebliğ ettiklerine iman etmişler, yâni kendileri de hidâyet

üzeredirler. Size başka şey söyleyip kendileri başka şeyler peşinde değiller onlar. Yâni hem sizden bir menfaat devşirme peşinde değiller, hem de hidâyet yolundalar, cennet yolundalar.

Bir insana uymak, bir insana tabi olmak için, bir insanın dediklerini yapmak için en azından iki gerekçe vardır: Birincisi o kişinin biz-den istediklerini sadece Allah için istemesi, yaptığı tebliğini sadece Allah rızası için yapması, karşılığında bizden, insanlardan bir ücret, bir mükâfat istememesi; ikincisi de kendisinin hidâyet üzere olması. Söylediklerine bizzat kendisinin teslim olup, istediklerini bizzat kendisinin uygular, yaşar olması. İşte Allah'ın elçileri böyleydi. Onlar ümmetlerine neyi emretmişlerse, onlardan her neyi istemişlerse, onları bizzat kendi hayatlarında en güzel şekilde yaşayan, neleri yasaklamışlarsa bizzat kendileri onlardan uzak durarak ümmetlerine örnek olan insanlardı.

İşte burada Kur'an'ın bir özeti olan Yâsîn sûresinin 21. âyetinde o yiğidin diliyle Rabbimiz bu gerçeği ortaya koyuyor: "Ey kavmim, dinleyin bu elçileri, çünkü onlar sizden bir ücret beklemiyorlar, kendileri için söylemiyorlar bunları. Uyun bunlara, eğer kendileri için söylü-yorlarsa namerttir bunlar," diyordu. "Ama kendileri de doğru, söyledikleri de doğru. Sizden hidâyet istiyorlar, size hidâyet diyorlar kendileri de hidâyettedir bunlar, hidâyet üzerdir bunlar," diyordu.

Öyleyse bizler de peygamberler yolunun yolcuları olarak buna çok dikkat edeceğiz. İnsanlara din anlatmak durumunda olan bizler, insanlara dediklerimizi önce kendimize söyleyeceğiz. Biz de, bize bir şeyler söyleyen adamın durumuna bakacağız, kendimiz insanlara bir şeyler söylerken kendi durumumuza dikkat edeceğiz. Kesinlikle insanlardan bir ücret bekleyerek, bir menfaat beklentisi içinde konuşmayacağız. Ama birileri bize bir şeyler söyleyince de dikkat edeceğiz. Eğer kendisi için, başka bir gâye için diyorsa, şımarıklığı, huysuzluğu, menfaati, para için diyorsa, makam, şöhret, mevki diyorsa, o zaman da onu dinlemeyeceğiz. Gerçekten de Allah için dediğini biliyorsak, onu, ciddiye alacağız, itibara alacağız ve o kişinin bunun Müslümanı olduğunu kabullenecek ve istediği gibi hareket edeceğiz inşallah.

Bu âyetin ortamında önce ben kendimi buluyorum, sonra da karşımdakini aynı ortamda düşünüyorum. Yâni önce bu âyet bana ne

dedi, bunu anlamaya çalışıyorum, sonra da karşımdakini düşünüyorum. Yâni tebliğimin karşılığında ben kimseden ücret istemeyeceğim, karşımdaki de ücret ister pozisyonunda olmayacak. Hz. Adem'den bu yana, bu dini anlatırken, duyururken, kim ki Allah'ın hoşnutluğundan başka bir beklenti içine girmiştir, kesinlikle bilelim ki bu çaba, bu yorulma hep boşa gitmiştir. Adına ne derseniz deyin. Bu din Allah için öğrenilmeli, Allah için öğretilip anlatılmalıdır. Karşılığı sadece Allah'tan beklenilmelidir. En küçüğünden bir hediye bile alınmamalıdır. Yapılanlar tümüyle bereketsiz ve boş olacaktır Allah korusun. Bu dinin öğretimi sadece belli tekellerde değil de herkes bu sorumluluğu üstlenmiş olsaydı, bu iş biraz daha kolay halledilmiş olacaktı.

Bizler de insanlardan, çevremizden kendimize itaat istiyor, insanların bizi dinlemelerini istiyorsak, -ki her şeyden önce söylediklerimiz kendimizden değil, Allah sözü olmalı- karşılığını Allah'tan beklemeliyiz. Bu iki prensibi hiç unutmamalıyız.

Bakın o yiğit mü'minin sözleri, uyarıları devam ediyor:

22. "Beni yaratana ne diye kulluk etmeyeyim? Siz de O'na döneceksiniz."

Bana ne oluyor, benim neyim var, ben neyim, kimim? Benim ne hakkım, ne salahiyetim var ki beni yaratana kulluk etmeyeyim? Beni yaratan, kulluğa lâyık değil mi? Ben ne hakla, hangi salâhiyetle, hangi güçle Rabbime kul-köle olmayacağım? Halbuki hepimiz döndürülüp O'nun huzuruna götürülecek, O'nun tarafından hesaba çekilecek, hepimiz yaşadığımız bu hayatın sonunda Allah'a döndürülüp he-sabı O'na ödeyeceğiz. O halde O'na kulluktan nasıl kaçarım ben? Ben sadece O'na kul-köle olacağım. Ben sadece O'nu dinleyeceğim. O'ndan başkasının kulu-kölesi olunmaz ki! Ondan başka bu işe lâyık birileri yok ki!

İyi anlayalım, ifade "Ben neden Allah'tan başkasına namaz kılacakmışım," değil! Bakın insanların kulu, kölesi olup ta, onsuz olmaz dedikleri şeylere de anlatın bu mânâyı. Kimi "onsuz olmaz"ların peşinde koştururken, namazı bile terk eden insanlar acaba o peşinde koştukları şeylerin kulu, kölesi olmamışlar mı? Paraya, mark'a, dolara, eve, arabaya zaman ayıracağız diye Kur'an ve sünnet tanımaya zamanları kalmayanlar, acaba neyin kulu, kölesi olmuşlar? Kimin, ne-yin çektiği yere

gidiyorsa, insanlar onların kulu, kölesi olmamışlar mı?

Dikkat ederseniz, o yiğit Müslüman, peygamberleri dinlemeye, peygamberlere itaat etmeye ve Allah'a kul olmaya çağırıyor insanları. Anlayabildiniz mi bu ince mânâyı? Kulluk sadece Allah'adır, peygambere bile kulluk olmayacaktır. Peygamber zaten bizi Allah'a kulluğa çağıran ve götürendir. Peygamber en güzel bir biçimde, en mükemmel bir şekilde kendi hayatında Allah'a kulluğu yaşayan ve örnekleyendir. Öyleyse bizler Allah'a nasıl kul olacağımız konusunda model insan, örnek kul olarak peygambere tâbi olur, onu dinler, ona itaat e-deriz. İşte bu yiğit te "bu peygamberlere uyun derken, bunlara tapının demiyorum," diyor, "bunlar gibi Allah'a tapınalım diyorum," diyor.

Burada insanın sadece Allah'a kulluk etmesinde, sadece Rab-bini dinleyip, O'na teslim olmasında, düşünüp anlaması gereken iki temel gerekçeden söz ediliyor: Birincisi, beni O yaratmıştır. Boynum da, boynumdaki kulluk ipim de O'nundur. Varlığım, hayatım O'ndan-dır. Bana bu hayatı veren, beni bu dünyaya getiren O'dur. Şu andaki hayatımı, varlığımı O'na borçluyum. Beni yaratan, beni dünyaya getiren O'ysa, benim de, sahip olduğum şeylerin de gerçek sahibi O'ysa, o zaman ben başkalarına değil, sadece O'na kulluk yapmak zorundayım. Çünkü kulluk sadece yaratıcının hakkıdır. Benim O'ndan başkalarına ne minnetim olacak ki?

Eğer bunu akl edemiyorsanız, hiç olmazsa şunu düşünün: Bilesiniz ki sonunda sadece Allah'a döndürüleceksiniz. Yaşadığınız bu hayatınızın faturasını O'na ödeyeceksiniz. Sizi yarın hesaba çekecek olan O'dur. Öyleyse yarın kimin huzuruna çıkacak, kime hesap vereceksek ona göre kulluk yapmak, ona göre hazırlanmak zorundayız. Kim bizi sorgulayacaksa, O'na kulluk etmek, O'nu razı etmek zorundayız. Başkalarına ne minnet duyacağız ki? Cennet, cehennem kiminse, O'nu dinlemek, O'nun istediği gibi yaşamak zorundayız. Hâl böyleyken şimdi aklınız varsa söyleyin bana:

23. "Onu bırakıp da tanrılar edinir miyim? Eğer Rahmân olan Allah bana bir zarar vermek isterse, o tanrıların şefaati bana fayda vermez, beni kurtaramazlar."

Hiç ben O'nu bırakır da başka İlâhlar edinir miyim? Hiç olacak şey mi bu? Böyle bir İlâh bırakılır da başka İlâhlar peşinde gidilir mi? Şimdi

ben İlâh olarak Rabbimi bırakır da boynumdaki kulluk ipinin ucunu eline vereceğim, hayat programımı kendisine soracağım, çektiği yere gideceğim, arzularını yerine getireceğim, yasalarını uygulayacağım, hayatıma karışmaya yetkili O'nun dûnunda, Onun berisinde başka İlâhlar edinebilir miyim? Tutun ki öyle yaptım. Farz edin ki Rab-bimi bırakıp O'nun berisinde kendime bir kısım İlâhlar buldum ve onların dediklerini yapmaya, onlara kulluk etmeye başladım. O zaman ya rahmetiyle beni kuşatmış olan, Rahmân olan Rabbim benim hakkımda bir sıkıntı, bir zorluk, bir darlık isteyecek olursa, beni bir zorlukla imtihan edecek olursa, o zaman o Allah berisinde kul-köle olunan varlıkların şefaatleri benden yana bir fayda sağlar mı? Beni kurtarabilirler mi Rabbimin takdirinden? Benden uzaklaştırabilirler mi Rabbimin darlıklarını?

Onların hiç birisi İlâh olamaz. Hepsi de âciz, kendilerine bile bir fayda sağlamaktan uzak varlıklardır. Eğer böyle Rahmân olan Rabbimi bırakır da, kendime böyle âcizlerden İlâhlar edinirsem, ne olur benim halim?

"Namaz kıl," diyen Rabbimi bırakıp ta, "namaz kılma," diyen başka Rabblerin arzularını gerçekleştirsem, "şöyle giyin," diyen Rab-bimi bırakıp ta, "böyle giyin," diyenlere kulluk etmeye kalkışsam, hayatımda Allah'tan başka etkili, yetkili varlıklar edinip onları dinlemeye kalkışsam, bir yılın 364 gününde Rabbimi dinleyip, sadece bir tek gününde, ya da gecesinde başkalarını dinleyiversem, aileme karışması konusunda Allah'ı, ama sosyal, siyasal, ekonomik hayatımda başkalarını razı etmeye yönelirsem o zaman:

24, 25. "Doğrusu o takdirde apaçık bir sapıklık içinde olurum. Şüphesiz ben Rabbinize inandım, beni dinleyin."

Gerçekten o zaman ben apaçık bir dalâlete, apaçık bir sapıklığa dalmış olurum. O zaman sapıklık içinde boğulup gitmiş olurum. Böyle yapınca sapık olmaz mıyım ben? Sapıklık değil midir bu? Benim sapıklığım açığa çıkmaz mı o zaman? Bunun apaçık bir sapıklık olduğu anlaşılmaz mı, bu ne sapıklık demez misiniz bana?

Dikkat ederseniz burada da kurtuluşun iki temel şartından söz ediliyor: Bir insanın kurtuluşa erebilmesi için bir içinde bulunduğu şartlar yaşadığı ortam şartları vardır, bir de bizzat o kişinin kendisi vardır. Yâni meselâ suda boğulmak üzere olan bir insanın kurtulabilmesi için iki şey

gereklidir: Birincisi adamın içinde bulunduğu ortamın değişmesi lazımdır. Yâni kendisini boğmakta olan suların çekilmesi gerekmektedir ki adam kurtulsun. Yahut da kendisi suyun içinden yü-züp çıkmayı becerecek ki kurtulabilsin. Ama bakın burada, o yiğit Müslüman bunların her ikisinin de Allah karşısında geçersizliğini vur-guluyor. Daha doğrusu onun diliyle Rabbimiz bize bunu haber veriyor. Bakın diyor ki, “ey kavmim, söyleyin bana, şâyet sizin az evvel Rahmân diye zikrettiğiniz, kabul ettiğiniz, tanıdığınız o Rabbim bana bir darlık, bir sıkıntı gönderecek olursa, onun berisindekilerin bana yakınlıkları, bana aracılıkları, şefaatleri bana hiç bir şey sağlayamaz, benden hiç bir şeyi uzaklaştıramaz. Rabbimden bana geleceklerden hiç kimse beni koruyamaz.

İşte yaşadığımız hayatta bir takım sıkıntılar, hastalıklar, zorluklar var. İşte önümüzde kabir var, kabirde sıkıntılar var. Diriliş, haşr, neşr, terazi, mizan, sorgu, hesap, kitap, sırat, cennet, cehennem var. Allah berisinde İlâh kabul ettiklerinizin hiç birisi sizleri bu sıkıntılardan kurtaramayacaklardır. Hiçbir güç beni ve sizi Allah’ın sorgulamasından, Allah’ın cehenneminden, Allah’ın azabından çıkarmaya, kurtarmaya güç yetiremeyecektir. Rahmân olan Allah’a karşı kimin ne gücü, kimin ne yetkisi olabilecek ki? Öyleyse işte ben, yâni biz, yâni hepimiz Allah’ı bırakır da O’nun berisindekileri İlâh edinecek olursak, kesinlikle bilelim ki apaçık bir sapıklığa düşmüş oluruz. Dünyada da sıkıntılardan, dertlerden, buhranlardan, bunalımlardan, çıkmazlardan, çözümsüzlüklerden kurtulamayız, âhirette de. “Dalâl” kelimesinde yal-nız kalma, yardımcısız kalma anlamı da vardır, onun için böyle söyledim. “Allah benden desteğini çekiverirse ben ne yaparım?” diyor o yi-ğit.

“Muhakkak ki ben Rabbime inandım, ben sadece benim Rab-bim değil sizin de Rabbiniz olan, âlemlerin Rabbi olan Allah’a iman ettim. Öyleyse dinleyin beni, bana kulak verin. Çünkü sözü dinlenmesi gereken, sadece Rahmân’a inanan, Rabbe iman eden, Rabbin ki-tabından, Rabbin âyetlerinden, Rabbin yasalarından, Rabbin hayat programından haberdar olan, Rabbin âyetleriyle konuşandır. Sözü dinlenecek olanlar sadece bunlardır. Bunların dışında sözü dinlenecek, konuşmalarına kulak verilecek yoktur.” O yiğit böyle diyordu. “Ben Rabbinize inandım, öyleyse beni dinleyin. Sözü dinlenecek benim,” diyordu. Belki de Allah’ın yiğit kulu, bizim önderimiz, örnek kahramanımız bu sözünü, yanı başında çırpınan Allah elçilerine söylü-yordu: “Ey Allah elçileri, siz şahit olun ki ben inandım Rabbimize. Benim imanıma sizler şahit olun!” Veya belki de kavminin yüz hatlarından ikna olmadıklarını hissedip öldürüleceğini

anlayınca son bir söz olarak imanını tazeliyor, kelime-i şahadet getiriyordu.

Allah elçilerinin önüne bir kalkan gibi kendisini atarak tıpkı Firavun'un sarayında iman etmiş, ama bir süre imanını gizlemiş, nihâyet Firavun ve adamları Hz. Musâ'yı öldürme kararı alınca artık bu durumda imanını gizlemenin hiç bir anlamının kalmadığını anlayarak hemen kendisini Hz. Musâ'nın önüne atarak, vücudunu Hz. Musâ'nın önüne kalkan yaparak: "Ey zalimler, sizden hiçbir ücret istemeden sizi Allah'a çağıran, sizi kurtuluşa çağıran salih bir Peygamberi öldürmeye mi kalkışıyorsunuz? Bunu asla yapamazsınız! Yapamayacaksınız! Beni çiğneyip geçmeden peygamberin kılına bile dokunamazsınız!" diye haykırarak Peygamber mesajını savunan bir mü'min kişi, bir mü'-min yiğit gibi, kendini fedâ ediyor ama peygambere de destek veriyordu.

Ya da peygamberi öldürmeye, peygamberin vücudunu ortadan kaldırmaya giden Ömer'in karşısına dikilip, peygamberi öldürmekten vazgeçirmeye çalışan, Ömer'in tokatlarına kendisini hedef ya-pan Hz. Fatıma anamız gibi… İşte bu yiğit de şehrin çok uzak mahallelerinden koşup gelmiş, peygamberlerin yalanlandığı bir ortamda peygamberlerle beraber onların sözünün bittiği yerde, cesurca tevhidi ortaya koyuyor ve kendisini bu uğurda fedâ edecek biçimde peygamber fonksiyonuna sahip çıkıyordu. Savundu peygamberleri. Sahip çık-tı onlara. "Yapmayın, etmeyin," dedi, uyardı kavmini. Ama dinlemedi-ler onu. Söz hakkı vermediler ona. Hayat hakkı tanımadılar yiğide. Peygamberlere destek veren insanı öldürdüler, susturdular, şehit ettiler onu. Aslında burada bir taraftan Rabbimiz o yiğidin âkıbetini anlatırken, diğer taraftan da onun güzel âkıbetini ortaya koyuyor. Bakın buyurur ki Rabbimiz:

26,27. "Ona "cennete gir" denince, "Keşke milletim Rabbimin beni bağışladığını ve beni ikrama mazhar olanlardan kıldığını bilseydi!" demişti."

Evet böyle yiğitçe bir tavır ortaya koyan kahramana denildi ki: "Haydi buyur, gir cennete!" Elbette şehit, şehit olur olmaz hemen cennete gidiyor, hemen cennet nîmetlerinden yemeye başlıyor. Ve o kutlu şehit diyor ki:

"Oh! Burası ne güzelmiş? Ah! Keşke kavmim bir bilseydi! Keş-ke kavmim Rabbimin bana nice yanlışlarımı yok kabul edip, nice kusurlarımı

örtüp, nice eksiklerimi tam kabul edip ne büyük mağfiretler hazırladığını bilselerdi! Rabbimin beni nasıl ikrama boğduğunu, mük-ramundan kıldığını bilselerdi! Keşke bu akılsızca Allah elçilerini reddeden kavmim, Rabbimin bana nasıl mağfiret buyurduğunu, beni na-sıl mağfiretiyle ve rahmetiyle karşıladığını, benim geçmişimi, geçmişte işlediğim günâhlarımı nasıl sıfırladığını, bana nasıl ikramda bulunduğunu, beni nasıl ikramlarına, lütuflarına boğduğunu bir bilselerdi!"

"Haydi ey kavmim, bu inadınızı, bu düşmanlığınızı, bu isyanınızı bırakın da akıllarınızı başlarınıza alıp siz de Rabbinizin ikramlarına, Rabbinizin bağışlarına koşun," diyordu. Kur'an'la ahlâklanan insanlar hep böyle diyorlar. Rasulullah Efendimiz de kendisini taşlayan Taif'lilere aynısını söylüyordu: "Ya Rabbi sen onları bağışla, çünkü onlar gerçeği bilmiyorlar. Sen bağışla onları, belki onların içlerinden, soylarından çok daha ciddi Müslümanlar gelecektir." Bizler de vahyi dinlemeye yanaşmayan, kendi hayırlarına bile engel olmaya çalışan karşımızdaki muhataplarımıza kızmak yerine, onlara acıyalım ve yardımlarına koşmaya çalışalım. Merhametli olalım, "bilmiyorlar garibanlar," diyelim, "anlatamamışız," diyelim, suçu biraz da kendimizde ara-yalım.

Sadece kendi kavmine değil, kıyamete kadar ben de Müslü-manım, benim de bir kitabım var diyerek bu kitabı eline alan, bu sû-reyi okuyan tüm Müslümanlara bu mesajını, bu uyarısını sunmaya devam edecek şehit. Yeryüzünde hiçbir haber merkezinin sunamayacağı en büyük mesajı sunmaya devam edecek. İşte şehidin, Allah yolunda ölen birinin ölmediğinin, canlılığını koruduğunun ve sürekli bize mesaj ulaştırdığının bir kanıtı ve ispatıdır bu.

Görünüşte ölmüşler bunlar, toz toprak olmuşlardır, adları sanları kalmamıştır, nerelerde oldukları da belli değildir. Ama dünyanın her bir yerinde canlarını Allah için fedâ etmiş olan bu insanlar, Allah-tan başka İlâh olmadığının şehâdetini canlarıyla ispat eden bu insanlar, Allah'ın ölü demeyi yasakladığı varlıklardır. Bunlar sürekli şeha-detin, cennetin, kaybın yayınını ve mesajını okuyorlar bizlere. Allah'ın dinini canlılıkla muhafaza ettirmede en büyük rolü oynamaktadırlar. İşte bir şehit sürekli bizim karşımızda, bizim dünyamızda yayın yapıyor. Allah onların döktükleri terleri bile değerlendirecek, nefesleri bile dâvâlarını diri tutmaya devam edecektir. İşte peygamberleri izlemenin sonucu budur. İşte Allah yolunda şehâdetin âkıbeti budur. Allah tüm kusurlarını örtüp

affettiği gibi, fazladan olarak ta ona ikramlarda bulunmuş.

Aklıma bir soru geldi. Bu yiğit mü'min, Allah elçilerini müdafaa ettiğinden dolayı kâfirler tarafından öldürülürken, orada, o ortamda şöyle korkudan bir kenara büzüşmüş olarak onun öldürülüşünü seyredenlerden biri olarak biz de bulunmuş olsaydık, ne derdik bu garibe? Şunları mı derdik: "Yâni arkadaş bu kadarı da olmaz! Adam pisi pisine kendini telef etti. Ne güzel aklı başında laflar da ediyordu. Bilgisi de yerindeydi ama zerre kadar ferâseti yoktu herifin. Karşısındakilerin gücünü kuvvetini görmedi mi? Ellerinde silahları vardı, güçleri, kuvvetleri vardı. Bunu hesap etmeli ve tedbir almalıydı. Nedir bu yaptığı yâni? Halbuki kendisinden daha büyük hizmetler bekleniyordu filan filan." Yâni daha çok hizmet edince ne olacaktı bu adam? Cennete gidecekti değil mi? Gitti ya işte. Hazır fırsatı değerlendirdi ya iş-te. Daha ne? Yaptığını Allah onayından geçirip cennet kazandı ya. "Yok efendim, bizim onayımızdan geçirmeliydi. Bize göre olmalıydı bu işler. Acele etmemeliydi adam. Bir kenara büzüşüp bizim gibi kurtarmalıydı hayatını," gibi zırvaların anlamı yok; adam fırsatı değerlendirdi ve cennete gitti.

Peki acaba Sahib-i Yâsîn diye bilinen peygamber destekçisi bu yiğit şehidin kavmine ne yaptı Allah? Ne oldu onların durumu? Üç peygamber çıkmıştı, işlerini bitirdik mi dediler? Onları destekleyen bir çulsuz vardı, onu da susturduk, Biz buyuz mu dediler? Biz güçlüyüz diye nârâ mı attılar? Atsınlar, desinler, övünsünler yaptıklarıyla. Bakın bu hususu anlatırken bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöyle buyuruyor:

28,29. "Ondan sonra milleti üzerine gökten bir ordu indirmedik; zaten indirecek de değildik; sadece bir tek çığlık... o kadar, hemen sönüp gittiler."

Allah'ın herhangi bir topluluğu helâk etmek için ordular indirmesi, yahut meleklerini görevlendirmesi gerekmez. Toplumun işlediği bu ağır cinâyetten sonra, bu yiğit Müslümanı şehit etmelerinden sonra, Allah onlara gökten bir ordu gönderecek değildi. Hiç de değmezdi buna. Göndermedi de Allah ordularını. Ne ki bu adamlar? Kim ki bunlar? Allah karşısında ne güçleri var ki bu adamların? Bir güçsüz kişiyi öldürdük diye ne olduk zannediyorlar? Toplum gerçekten Allah'ın he-lâkını hak etmişti ama, sanki bir güçleri, bir değerleri varmış gibi, Allah'ın onları kaale alıp, semadan ordular toplayıp hazırlık yapmasına gerek yoktu. Sadece bir tek

sayha, bir tek çığlık, sadece ol deyivermesi yeterlidir Rabbimizin. “Ol” demekle tüm bu kâinatı, tüm bu mevcudatı nasıl yaratmışsa, elbette “yok ol” demekle de yok edecektir. Ama daha önceden orduların indirilmesi de söz konusu olmuştur. Bu da yine Kitabımızın beyânıyla sadece Müslümanlara bir destek, bir imtihan sebebi içindi. Değilse helâk Allah katındandır. Ya da bugüne kadar onların helâki, Rabbimizin sünneti gereği ordular göndermek şeklinde olmamıştır. Sadece bir meleği görevlendirmiş ve onları helâk etmiştir.

Evet, sadece bir sayha, tek bir ses, bir çığlık oldu ve onlar birdenbire sönüverdiler, yok oluverdiler, siniverdiler, kendilerinden geçiverdiler. Hiç bir canlılık eserleri kalmadı. Güya güçlüydüler, kuvvetliydiler, her şeyi yapabileceklerine inanıyorlardı. Peygamberleri dinlemediler, Allah elçilerine kafa tuttular. Peygamberlere destek veren o gariban mü’mini öldürmekten geri durmadılar. Allah da sadece bir tek ses, bir tek komut gönderdi ve hepsinin defterini dürüverdi. İşte peygamberlerin, peygamber yolunun yolcularının seslerini, sözlerini dinlemeye tahammül edemeyen, Allah elçilerini ve Müslümanları susturmaya çalışanların cezası budur.

Öyle değil mi? O toplum içinde peygamber sesi duyan bir tek o mü’min kişi vardı. Allah sözü, peygamber sesi duymak istemeyenler, elbette başka sesler duymak, başka sayhâlâr duymak ve geberip gitmek zorunda kalacaklardır. Çünkü peygamberler hak söz söylediler. Peygamberler yolunun yolcusu olan o yiğit te kendilerini hak sözlerle Allah’a dâvet etmişti. İşte şu anda ben de sizlere hak sözleri söylüyorum. Şu anda sizler de işitiyorsunuz. Eğer duyduğunuz bu sözleri işitmeye yanaşmazsanız, imana ve uygulamaya yönelmezseniz, bilesiniz ki sizin de, bizim de âkıbetimiz bundan farklı olmayacaktır.

Bir tek çığlık, bir tek feryatla helâk oldular. Bu çığlığın ne olduğunu, nasıl olduğunu bilmiyoruz. Belki de o zalimleri helâk eden bu çığlık, toplum içindeki mazlumların çığlıydı. Belki de zorla başörtüleri çıkarılan, alçak birileri tarafından saçlarından tutulup sürüklenen kızların çığlığıydı. Veya belki de toplumda ezilen mustaz’afların, garibanların, aç bırakılmış fakir-fukaranın çığlığıydı. Bu çığlıklar toplumda öylesine

yükselir, öylesine isyana dönüşür ki, sonunda o toplumu ya-kar, yıkar, kavurur. Tarihte bir mazlum çığlığının koca bir isyana dönüşerek zalimleri nasıl ayaklar altına alıp ezdiğini çok gördük. Belki zamanımızda yeteri kadar büyük çığlıklar atamıyoruz ve bu yüzden de zalimler yaşayabiliyorlar. Belki de mazlumların çığlıklarının zalimleri ezip yok edeceği günler yakındır. Bunun zamanını Allah'tan başka hiç kimse bilemez.

30. "Kullara yazıklar olsun! Kendilerine hangi elçi gelse, onu alaya alıyorlardı."

Vah, yazık şu kullara! Kendilerine kendilerini kurtarmak için gelen Allah elçileriyle alay ediyorlar. Allah'ın kendilerine açtığı rahmet kapılarını reddediyorlar. Kendisine kulluk yapacakları makamı bile-miyorlar. Bir insan düşünün ki Allah kendisine bir peygamber gönderecek, peygamber mesajıyla karşı karşıya gelecek ve onunla alay edecek. Yazıklar olsun böylelerine! Yazıklar olsun, vahlar, eyvahlar olsun bu kullara ki, peygamberlerle alaydan başka bir şey düşünmü-yorlar. Peygamberlerle, peygamberlerin getirdikleri mesajla ilgilenmi-yorlar. Kendi burunlarının doğrusuna bir hayattan yana oluyorlar. Keyifleri istikâmetinde yaşamak istiyorlar. Hidâyete değiller de dalâlete, hakka değil de bâtıla, cennete değil de ateşe talipler. Halbuki elçi Allah'ın emirlerini getirir. Bu insanlar elçiyi dinlememekle Allah'ı din-lemiyorlar. Elçiyle alay ederlerken Allah'la alay etmektedirler. Nasıl olur da insan yaratıcısını dinlemez? Nasıl olur da Rabbi ile alaya kalkışır? Evet Allah'a karşı, Allah elçilerine karşı, nübüvvet ve risalete karşı alaycı bir tavır takınanlara yazıklar olsun! Onlar, yarın ebedîyen cennet yüzü göremeyecekler, yanıp tutuşacaklardır.

Peygamberle alay ya şahsen, bizzat hayatlarında peygamberlerle dalga geçmek şeklinde olabileceği gibi, onlardan sonra onların bıraktıkları mesajlarına, sünnetlerine, yollarına, anlayışlarına karşı il-gisiz bir tavır almak şeklinde de olabilir. Peygamberle ilgilenmeyenler, peygamberi tanımaya yanaşmayanlar, peygamberi sanki yok farze-derek bir hayat yaşayanlar da onunla alay ediyor demektir. Meselâ oturduğunuz bir ortamda birileri peygamberinizden bir söz nakletti. Yemeyle, içmeyle, yatmayla, kalkmayla, anne-baba hatırıyla ilgili bir hadis duydunuz, bir sünnete muttalî oldunuz. Ne yaparsınız? Öğrenmenize rağmen yine bildiğinize devam eder, sanki duymamış gibi davranırsanız söyleyin bu

peygamberle alay değil de nedir? Siz bilirsiniz, eğer böyle alaylarınızı sürdürmeden yana olursanız bilesiniz ki, siz de azap ve helâk bekliyorsunuz.

31. "Kendilerinden önce nice nesilleri yok ettiğimizi, onların bir daha kendilerine dönmediklerini görmezler mi?"

Halbuki bu adamlar hiç düşünmüyorlar mı? İşin farkında değiller mi? Tarihten hiç ibret almıyorlar mı? Kendilerinden önce nice nesilleri yok ettiğimizi, kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlerden haberleri yok mu bu adamların?

Tarihe bakıldığı zaman güçlü, kuvvetli medenîyetler kurmuş nice toplumların helâk edildiğini görürüz. Geçmişe bakan bir insan bunu çok rahat anlayacaktır. Eğer tarih içinde Rabbimizin helâkine maruz kalmış bu toplumlar gerçekten güçlü kuvvetli olmasalardı, elbette onlardan günümüze intikal eden bu kalıntılar olmazdı. Onların günümüze intikal eden bu kalıntılarından anlıyoruz ki, kendilerine Rabbimiz tarafından çok büyük imkânlar, fırsatlar verilmiş, ama onlar Allah'ın helâkinden kurtulamamışlardır. O zaman anlıyoruz ki bunun gerekçesi şudur: Onlar, Allah'ı ret ve Allah elçileriyle alay etmişlerdir.

İşte tarih boyunca helâk yasasının gerekçesi budur. Allah'ı ha-yata karıştırmamak ve peygamberlerle alay. İfade ettiğimiz gibi peygamberle alay, peygamberin getirdiği mesaja kulak vermemek, peygamberi dinlememek, peygamberle ilgilenmemek, sesini duymamak, peygamberi tanıyıp onun çizgisinde gitmemek, onu hayatta örnek almamak, peygamberi gelmemiş saymaktır.

Öyleyse bugün bizler bunu çok iyi düşünmek ve anlamak zorundayız: Şu anda nasıl bir hayat yaşıyoruz? Hayatımızda peygamber var mı, Peygamberi tanıyor muyuz? Kafamızda peygamber modeli canlı mı? Peygamber uygulamalarından haberdar mıyız? Peygamber gibi, peygamberler gibi olmaya, onları hayatımızın her alanında örnek almaya, onlar gibi olmaya, onlar gibi yaşamaya çalışıyor muyuz? Onun getirdiği kitabı okuyor muyuz? Bunu kendi kendimize sormak zo-rundayız. Eğer peygamberi, peygamberleri tanıyabileceğimiz şu kitabı kapalı tutuyor, onu açıp okumuyor, eğer peygamberin sözlerini, sünnetini öğrenmeye yanaşmadan bir hayat yaşıyorsak, kesinlikle bilelim ki bizler de o helâki hak edenlerin safındayız ve helâki bekliyoruz de-mektir. İşin asıl önemli

tarafı da:

32. "Hepsi huzurumuza getirileceklerdir."

Tüm insanlar, gün gelecek zorunlu olarak Allah'ın huzurunda toplanacak ve hesapları görülecektir. Onların her biri büyük topluluklar olarak bizim katımızda hazır edileceklerdir, buyuruyor Rabbimiz. Yâni bu dünyada keyiflerince bir hayat yaşayıp ölüp gitmekle işleri bitmiş değildir. Yeryüzünde uğradıkları Allah'tan bir helâkin sonunda kendilerini kurtarmış değillerdir onlar. Dünyada Rabbimiz kendilerine gönderdiği kitapları ve elçileri vasıtasıyla onlara hidâyetin sebeplerini sunmuştu. Ama bu alçaklar, Allah'ı takdir edemediler. "Allah hayata karışmaz," dediler. Yaptıklarının karşılığını görmek üzere yarın hepsi de Allah huzurunda ihzar edilecekler. Gelmek istemeyecekler ama melekler tarafından yaka paça edilerek, derdest sürüklenerek, muhâkeme-i kübrâ'ya getirilecekler. Hâl böyleyken, acaba nasıl oluyor da bu insanlar Allah'ı bırakıp ta başkalarına hayatlarına karışma yetkisi verebiliyorlar? Nasıl oluyor da Rabblerinin tek Rabb ve İlâh oluşunu, sadece O'na kulluk etmeleri gerektiğini örtbas edip bir hayat yaşayabiliyorlar?

Bundan sonra Rabbimizin tek Rabb ve İlâh oluşuna deliller getirilecek. Rabb hayata program yapmaya tek yetkili, İlâh ise kulu kölesi olunacak varlık demektir. Bu özellikleriyle Allah'la yarışacak yoktur. Her ne kadar birileri bu özelliklere kendilerinin de sahip olduklarını id-dia etmiş olsalar da, Rabbimiz bu özelliklere sadece kendisinin sahip olduğuna dair âyetler, alâmetler, işaretler sunmaktadır. Allah'ın tek Rabb ve İlâh olduğuna bizi götüren her şey âyettir. İşte o görsel âyetlerden birisi:

33. "İşte onlara bir delil: Ölü yeri diriltir ve ondan taneler çıkartırız da ondan yerler."

Yâni bu insanlar şu elimdeki kitabın âyetlerini, şu kulağa hitap eden işitsel âyetleri okumasalar, düşünmeseler, bu âyetlerden bir şey anlamaz olsalar bile, şu âyetleri de mi okumuyorlar? Şu görsel âyetlerden, şu kâinat âyetlerinden de mi bir şey anlamıyorlar? Tüm bu âyetlerin sahibini anlayamıyorlar mı? Ölü bir araziyi dirilten, ondan hububatlar, taneler, meyveler ve sebzeler çıkaran, yiyip içtiklerinizi yaratan Allah değil mi?

Meselâ bir çöl, bir buzul ya da bir kaç metre don bir yer düşünün. Rabbimiz rahmetiyle o kupkuru toprağa gökten suyu indirdiği zaman o toprağın hemen titrediğini, kabardığını, canlanıp hayat için harekete geçtiğini görürsünüz. Şüphe yok ki ona hayat veren, onu böylece ölü iken dirilten Allah'tır. Ondan çeşit çeşit yiyecekler çıkaran Allah'tır. Şimdi bunu Allah'tan başka becerebilecek birileri var mı? Can veren kim? Allah'tan başkası mı? Bir düşünsenize… Bunlar kendi kendilerine can bulabilmişlerse, onu niye kaybediyorlar? Allah'ın bu âyeti üzerinde hiç mi düşünmüyorsunuz? Elinizden tutup sizi sadece Rabbinizi Rabb bilmeye, İlâh bilmeye, sadece O'nu dinleyip, O'na kul-luğa yöneltecek, size mihmandarlık edecek, O'ndan başka İlâh olamayacağı konusunda size bilgi verecek bu âyetleri, işaretleri hiç gör-müyor musunuz?

34, 35. "Orada hurmalıklar ve üzüm bağları var ederiz, aralarında pınarlar fışkırtırız. Onun ve eliyle yaptıklarının ürünlerini yesinler; şükretmezler mi?"

Orada, o arzda Biz bağlar, bahçeler, hurmalar, üzümler yetiştirdik. İçlerinde de kaynaklardan pınarlar akıttık. Bu âyetlerimizi de mi görmüyorsunuz? Bunların hepsini meydana getiren, yaşam ortamlarını sağlayan kimdir? Hayatınızın kaynağı olan şu suları akıtan kim? Onunla

ve ellerinizle yaptıklarınızın ürünlerini yiyor da hiç şükretmez misiniz? O suyla ve kendi ellerinizle yaptıklarınızı aslında meydana getiren, yaratan sizler değilsiniz. Allah'ın lütfu ile elde ediyorsunuz onları.

Rabbimizin indirdiği suyla meyveler, sebzeler meydana geliyor, bunun yanında bizim kendi ellerimizde bir takım beceriler, sanatlar var etmiş Rabbimiz. Biz Rabbimizin bize verdiği bu güç ve imkânla, meyveleri, ürünleri değişik şekillere sokabiliyoruz. Değişik karışımlar elde edebiliyoruz. Meselâ üzümden şıralar çıkarabiliyor, kurutmalar yapabiliyor, pekmezler oluşturabiliyoruz. Süt üzerinde elimizi işletiyor ve ondan çok değişik şeyler yapabiliyoruz. Yağ, yoğurt, ayran, peynir, kaymak vs. Ama bakın Rabbimiz buyuruyor ki, onları onların elleri yapmamıştır. Tüm bunları yapan biziz, diyor. Çünkü o sütün içine bu nîmetlerin hepsini koyan da, bize bu el becerisini veren de Allah'tır.

Şimdi bütün bunları bildiğiniz halde, Rabbinizin bu kadar nîmetlerinden istifade ettiğiniz halde hâlâ O'na şükretmeyecek misiniz? Tüm bu nîmetleri az mı sayacaksınız? Tüm bu nîmetleri başkalarından mı bileceksiniz? Nîmetin vericisini bilmeyecek misiniz? Nîmetin sahibine teşekkür etmeyecek, tüm bu nîmetlerle Allah'a kulluğa yönelmeyecek misiniz? Küfür, şirk ve nankörlüklerinizi bırakmayacak mısınız? Tüm bu nîmetlerin Rabbiniz tarafından kendisine kulluk niyetiyle verildiğini bildiğiniz halde, niye O'na kulluğa yönelmiyorsunuz? Niye şükretmiyorsunuz? Şükür, Allah'ın verdiği nîmetleri O'na kulluk yolunda kullanmaktır. Şükür, amelle yapılır. Bu nîmetleri Allah'a kulluğun bir simgesi, bir sembolü olarak kullanmayacak mısınız?

36. "Yerin yetiştirdiklerinden, kendilerinden ve daha bilmediklerinden çift çift yaratan Allah münezzehtir."

Düşünülebilecek tüm eksik ve noksanlıklardan münezzeh bilinmeye, tam ve mükemmel sıfatların sahibi olarak tanınmaya, böylece tesbih edilmeye lâyık olan Allah, yâni Sübhân olan, sürekli gündemde tutulması gereken Allah, yerin yetiştirdiklerinden, kendilerinden ve daha bilmedikleri her şeyden eşleri, çiftleri yaratandır. Allah her bir şeyi çift yaratmıştır. Sübhanallah! Allah ne kadar da Sübhân-dır.

Yerin bitirdiği her şeyden eşler, çiftler, birbirine zıt şeyler var etmiştir Rabbimiz. Tatlı-acı, gece-gündüz, karanlık-aydınlık, hayat-ölüm,

dünya-âhiret, pozitif-negatif, organik-inorganik, erkek-dişi, sert-yumuşak bu dünyada birbirinin zıddı, çifti, eşi, benzeri veya bir bileşiği bulunan her şeyi Allah yaratmıştır. Madem ki her şey Allah tarafından yaratılmıştır, madem ki her şeyin yaratıcısı Allah'tır, öyleyse yaratıkların hiç birisi yaratıcıya eş ve denk değildir. Yaratıcı, yaratılmışlardan münezzehtir. Sadece tüm özellikleriyle Allah tek, mevcudât ta O'nun var etmesiyle çifttir. Daha henüz bilmediğiniz, henüz keşfedilmemiş olanlardan da çift çift yaratmıştır Rabbimiz. Cennette kulları için öyle nîmetler hazırlamıştır ki Rabbimiz, hiç bir beşerin aklına hayaline bile gelmez onlar. Böyle bir Rabb'e karşı şükredilmez mi? Böyle bir Rab-b'e seve seve kulluğa koşulmaz mı? Bakın bir nîmet, bir âyet daha:

37. "Onlara bir delil de gecedir: Gündüzü ondan sıyırırız da karanlıkta kalıverirler."

Onlara Rabblerini tanıtacak delillerden, âyetlerden birisi de zamandır. Gece de Rabbimizin âyetlerinden bir âyettir. "Gündüzü ondan sıyırıp çıkarıyoruz," buyuruyor Rabbimiz. Böylece onlar karanlıkta kalıveriyorlar. Evet gece vardır, ama onu meydana getiren, yaratan ne güneş ne de dünyadır. Onu yaratan Allah'tır. Gece vardır ve var olmasında da Allah söz konusudur. Rabbimizin yaratması olarak gecenin sizi örtmesiyle, bürümesiyle, sağladığı menfaatleriyle sizin için en büyük âyetlerden biridir. Sizi sizden çok düşünen Rabbiniz size karşı çok lütufkârdır, size karşı çok merhametlidir ama sizler O'na şükretmiyorsunuz. Rabbinizin verdiklerini O'nun yolunda kullanmıyorsunuz.

Gece-gündüz ve bunlara bağlı olarak idrak ettiğiniz zamanın sırrında ve bunun size temin ettiği menfaatlerin ortaya çıkış tarzında sizin için, insanlar için âyetler vardır. Gece ve gündüz insan gücünün, insan egemenliğinin, insan krallarının, insan meliklerinin ulaşamadığı iki âyettir. Haydi her şeyin hakimi biziz diyenler, egemenlik hakkı bizdedir diyenler müdahale etsinler bakalım geceye, müdahale etsinler gündüze! Bazen geceyi, bazen gündüzü uzatsınlar bakalım. Yapabilirler mi bunu? Geceyi ya da gündüzü bir saniye bile oynatabilirler mi? Geceye ve gündüze söz geçirebilirler mi? İşte bu sürekli gözümüzün önünde bulundurmamız gereken ve karşılığında bunu bize lütfeden Rabbimize karşı şükretmemiz gereken bir âyettir.

Üstelik bunu anlayabilmek için uzun uzun araştırmalara da gerek

yoktur. İnsanların istifâdesine sunulmuş bu iki âyeti her an müşâhede etmektesiniz. O kadar ki, kör, sağır, dilsiz biri bile bu iki âyeti görmezlikten gelemez. Bu iş elbette tesadüfî olamaz. Bu muazzam düzen ne tesâdüfe, ne kör tabiat kuvvetlerine, ne de kendilerini bile yaratmaktan âciz olan, şu "egemenlik bizimdir" diyen yeryüzü tanrıçalarına verilemez. Bu düzeni kuran başkası değil sizin Rabbinizdir. O'ndan başka da kulluk yapılmaya lâyık İlâh yoktur, bunu hiç bir zaman hatırınızdan çıkarmayın, diyor Rabbimiz.

38, 39. "Güneş de yörüngesinde yürüyüp gitmektedir. Bu, güçlü ve bilgin olan Allah'ın kanunudur. Ay için de sonunda kuru bir hurma dalına döneceği konaklar tayin etmişizdir"

Gece ve gündüzün oluşumuna sebep kılınan güneş de Rab-bimizin kudretine, bilgisine ve hikmetine delil âyetlerinden birisidir. Allah'ın bu âyeti, kendisine ait duracağı bir istikrar yeri için, yahut da aydınlatacağı, ısıtacağı yerleri aydınlatmak ve ısıtmak için dönüp dur-maktadır. Güneş, Rabbimiz tarafından kendisine takdir edilmiş belli bir yörüngede, belli bir hayat programında, belli bir kulluk rotasında, belli bir zamanlama ile belli bir sona doğru, her şeyin yok olacağı kıyamet vaktine doğru akıp gitmektedir. İşte bütün bunlar, her şeye gücü yeten, mutlak galip, izzet ve şeref sahibi, her şeyi bilen, bilgisi tam olan, zaman ve mekânın tümünde tasarruf sahibi, varlıkların tümünün hayat programlarını belirleme yetkisine, bilgisine, gücüne sahip olan Allah'ın takdiridir. O'nun ölçüp biçmesi, O'nun kudretinin delilidir.

Güneş bizden çok uzaktadır ama menfaatleri yanı başımızda olan bir âyettir. Bizim için yaratılmış, bizim istifademize sunulmuş bir âyettir güneş. Bize menfaat sağlamak için Rabbimizin takdir ettiği bir yörünge içinde dönüp durmaktadır. Söyleyin, Allah'tan başka kim ya-ratabilir onu? Allah'tan başka kim döndürebilir onu? Ona bu kulluk programını Allah'tan başka kim takdir edebilir? Allah'tan başka kimin sözü geçer ona? Kimi dinler güneş? Sadece Allah fermanıyla o programını tamamlamakta, dönüp durmaktadır. Ve bir gün gelecek, Ra-sulullah Efendimizin beyânıyla Arş'ın altındaki istikrar mahallinde duracaktır. Onun ne zaman duracağı, bu hayatın ne zaman biteceğini de sadece Allah bilir.

Kamer için de konaklar tayin ettik. Evet, ay seyyardır. O da Allah'ın programıyla hareket eder. Her gün bir menzile gelir ve her menzilde farklı bir şekil alır. Sonra büyür büyür ve en sonunda dolunay şeklini alır. Sonra da menzil menzil yine eski bir hurma salkımı, incecik bir

kavis şeklini alır. Eskimiş, kurumuş bir salkıma döner. Rabbimiz, ay için de değişik menziller tayin etmiştir; onun da değişik konumları vardır, belli safhâlârı vardır. Önce küçücük görünür, sonra yavaş yavaş büyümeye başlar, nihâyet dolunay halini alır ve tekrar küçülmeye başlar, sonra da kupkuru bir salkım haline gelir. Ayın bu durumunda da insan hayatına yansıyan çok büyük menfaatler vardır. İnsanların göremeyecekleri, anlayamayacakları cinsten nîmetler değildir bunlar. Bakara'nın beyanıyla bir vakit aracıdır ay, bir takvimdir bizim için. Ama maâlesef bugün Allah'ın bu âyetine karşı ilgimiz kalmadı. Sahte hilâller bizi ondan kopardı.

Allah güneşe, aya ve tüm varlıklara bir program çizendir. Tüm varlıkların Rabbi, program yapıcısı O'dur. İşte Allah programını uygulayan, Rabbinin yasasına boyun bükmüş bir güneş ve ay durmaktadır karşımızda. Azîz olan, Alîm olan bir Allah'ın takdirine teslim olmuş iki varlık. Böylece Azîz ve Alîm olan Allah, size gücünü göstermektedir. Anladınız mı Rabbinizin gücünü, kudretini? İzzet ve şerefini, ilim ve hikmetini kavrayabildiniz mi? Zaman ve mekâna egemen olan Rabbi-nizin azametini kavrayabildiniz mi? İşte kulu kölesi olunacak yegâne varlık O'dur. Güneşi, ayı, geceyi, gündüzü, semâvat ve arzı böylece düzenlemesini bilen Allah, hiç benim hayat programımı bilmez mi? Benim hayatıma egemen olmaz mı?

40. "Ay'a erişmek güneşe düşmez. Gece de gündüzü geçemez. Her biri bir yörüngede yürürler."

Öyle güzel, öyle âhenkli bir düzen kurmuş ki Rabbimiz, öyle güzel takdir etmiş ki, ne güneş için aya çatmak, ulaşmak, yetişmek yaraşır, ne de gece gündüzü geçebilir. Ne güneş ayı yörüngesinden, programından, işlevinden alıkoyacaktır, ne de gündüz geceye çatacak ve işini bitirecektir. Yâni ne gündüz geceye karşı koyup, dur ey gündüz ben varlığıma devam edeyim diyebilecektir; ne de ay ve güneş birbirini reddedip kendi varlıklarını sürdürebileceklerdir. Hepsinin boynundaki kulluk ipinin ucu Allah'ın elindedir. Hepsi de Rabblerini dinlemektedirler. Ne güneşle ay birbirleriyle çarpışırlar, ne de gündüzle gece birbirlerini geçerler. Sırayla her biri Rabbleri tarafından kendilerine takdir edilen programı icrâ edip dururlar. Onların her biri bir felekte, bir Allah programında yüzüp durmaktadırlar.

Burada her biri dendiğine göre, bütün ecrâm-ı semâviyye bunun

içine girmiş oluyor. Yâni geceyle, gündüzle, ayla, güneşle, zaman ve mekânla, aydınlanmayla, dinlenmeyle, yaşamayla ilgili binlerce nî-metin sahibi, bu sistemi kuran ve sürdüren Allah'tır. Hem gece için, hem gündüz için, hem güneş, hem ay için belli yasalar koyan ve bu yasaları bizim hizmetimize sunan Rabbimizdir. Yâni o zaman bu âyet bize ne dedi? Güneş ve ay birbirlerini geçmezlermiş, bunlar birbirlerini yok farz edemezlermiş, birbirlerini devreden çıkaramazlarmış. Yâni şimdi bizimle değil dünyamızla bile kıyaslanamayacak büyüklükte bir güneşe, aya, geceye, gündüze söz geçiren Allah, bunlara gücü yeten Allah'ın bana gücü yetmeyecek mi? Güneş güneşken Allah'ı dinler de, ay ayken Allah'a boyun büküp teslim olur da bana ne oluyor? Ben niye teslim olmayacakmışım O'na? Bu kadar büyük varlıklar konusunda program yapan Allah'ın programında bir boşluk, bir yanlışlık bulabildim mi ki, O'nun benim hayatıma çizdiği program konusunda şüphe edeyim? Ben neyim ki onların yanında? İşte bu âyetler, bize bunları söyleyen âyetlerdir.

Bütün bunları belli hesaba, belli bir ölçüye bina ederek yaratan Allah'tır. Gecenin, gündüzün yaratılışı da, ayın, güneşin yaratılışı da öyle tesadüfî değildir. Belli bir hikmet, belli hesapla olmuştur. Sonra biliyoruz ki, Rabbimiz ayı ve güneşi bizim için birer takvim yapmıştır. Ayların, yılların, günlerin, mevsimlerin hesabını bunlarla yapıyor, bunlarla biliyoruz. Bunları bu fonksiyonlarıyla da bizim hizmetimize sunmuştur Rabbimiz. İşte bütün bunlar tesadüfî değil, belli bir takdir, belli bir hesapla olmaktadır. Bütün bunlar her şeyi bilen, her şeye güç yetiren Azîz ve Alîm olan Allah'ın takdiridir.

İşte sizin kendisine kulluk yapmanız, yasalarını uygulamanız, sadece kendisini dinlemeniz gereken Rabbiniz böyle Azîz, böyle hikmetli, böyle güçlü, böyle yenilmez, böyle Alîm, tüm yasaları bilen ve kâinatta her şey kendi bilgisinden kaynaklanan bir Allah'tır. Sizin böyle Azîz ve Alîm bir Rabbiniz varken, siz kimlere teslim olmaya çalışıyorsunuz? Siz kimleri velî kabul edip onların kanunlarına kulluk etmeye çalışıyorsunuz? Böyle Azîz ve Alîm bir Rabbiniz varken, sizler nasıl oluyor da başkalarına kulluk ediyor, başkalarının yasalarına teslim oluyorsunuz? Azîz ve Alîm olmayan, izzet ve ilim sahibi olmayan bu insanları, nasıl Rabb kabul edip onların arzu ve istekleri doğrultusunda bir hayat yaşamaya razı oluyorsunuz?

Eğer bütün bu âyetler yetmiyorsa onlara bir delil, bir âyet daha:

41,42. "Onlara bir delil de: Soylarını dolu gemiyle taşımamız ve kendileri için bunun gibi daha nice binekler yaratmış olmamızdır."

Onların zürriyetlerini, soylarını, atalarını bir gemiye doldurup taşımamızda, kurtarmamız da eğer akıllarını kullanıp anlamaya yanaşacaklarsa onlar için bir delil, bir âyettir. Bir dönemin sonunda, her şey yok olup gidecekken gücümüzle, hikmetimizle inananları bir gemide kurtarıp, inanmayanları tufanla boğduğumuzu niye düşünüp anlamaya çalışmıyorlar bu insanlar? İnsan nesli neredeyse yeryüzünde bitecek, yok olacaktı da biz buna engel olmadık mı? Veya gemilerde bu zürriyetlerin sahip oldukları nîmetlerle birlikte taşınması da onlar için çok büyük bir nîmettir.

Burada anlatılan gemi ya Hz. Nuh'un (a.s) gemisidir -ki kâfirlerin sularda boğulmasına karşılık Nuh'un (a.s) ve tercihini ondan yana kullanan mü'minlerin gemide taşınarak kurtulmaları, Hz. Nuh'un ashabının, zürriyetlerinin sahil-i selâmete çıkarılmasıdır-, yahut da burada anlatılan insanların zürriyetlerinin taşındığı ana rahimleridir. Veya şu anda insanların bindikleri, taşındıkları gemilerdir. İşte bunlarda da insanlar için büyük âyetler, ibretler vardır. Ama maalesef insanlar Rabblerinin bu büyük âyetleri üzerinde hiç düşünmüyorlar. Allah'ın bu büyük âyetlerini hiç görmüyorlar da, kendilerinin icat ettikleri çok basit bir elektronik maddeyi görüyorlar. Aslında onun maddesini, yasasını, onlara onu yapabilme becerisini veren, yaratan da, onun ortamını sağlayan da Allah'tır. Daha önceki âyetlerde Rabbimiz bunu demişti. İnsanların ellerinin değdiği nîmetlerin de kendisinden olduğunu söylemişti. Tabii Allah'ın direk âyetlerini, doğrudan, insan eli değmemiş âyetlerini görmezden gelen bu insanların bu tür âyetleri görmeleri zaten mümkün değildir.

43,44. "Dilesek, onları suda boğardık; ne yardımlarına koşan bulunur ve ne de kendileri kurtulabilirlerdi. Ama katımızdan bir rahmet ve bir süreye kadar geçinme olarak geri bıraktıklarımız bunun dışındadır."

Eğer istesek onları suda boğarız da, onlar için bir feryatçı bulunmaz. Evet, eğer Rabbimiz dileseydi herkesi suda boğardı, herkes suda boğulurdu da hiç kimsenin feryâd-u figânı kimseye fayda sağlamazdı. Ne o zürriyetler için bir feryatçı, ne de onların feryatlarına yetişen biri olurdu. Yâni Rabbimiz için istediği takdirde onların tümünü boğup yok etmek hiç

de zor değildir. O zaman o boğulanların feryatlarını işitip yardımlarına koşacak kimse bulunmaz, kurtarılmazlar da. Ne yardım, ne de kurtulma imkânına sahip değillerdir onlar. Ne elleriyle yaptıkları, ne aldıkları, alacakları tedbirleri, ne de onların Allah berisinde kulluk yapıp dua ettikleri, sığınıp güvendikleri tanrıları, onları Allah'ın azabından kurtaramaz. Nuh'un (a.s) oğlu bir dağa sığınmış, dağı kurtarıcı görmüştü ama boğulmaktan kendisini kurtaramamıştı. Çünkü onun kurtuluşu için Allah dağı vesile kılmadıkça, onunla kurtulmak asla mümkün değildir. Vesileyi yaratan da, onu devre dışı bırakan da Allah'tır. Peki bize ne dedi bu âyet?

Anladık ki, tarihte bir peygamber gemisi varmış ve o gemiye inananlar alınır, inanmayanlar peygamber çocuğu dahi olsalar torpil geçilmezmiş. Gemiye binenler, tercihlerini peygamberden yana kullananlar, peygamber yörüngesinde olanlar, peygamber rotasına girenler kurtulmuş, binmeyenlerin, peygamber safında yer almayanların ta-mamı helâk olmuş. İşte bu âyet, bize bunu dedi. Bize, peygamber ge-misine binin, dedi. Peygamber safında yerinizi alın, dedi. Kesinlikle bi-lesiniz ki, peygamberle birlik olanlar kurtulacak, geriye kalanlar helâk olacaklar, dedi.

Ancak bizden bir rahmet olmak, yahut da belli bir zamana kadar geçinmelerine hükmettiklerimiz müstesnadır. Yâni eğer o boğulanlardan herkes boğulmayıp ta içlerinden bir kısmı kurtulmuşsa, bu Allah'ın rahmeti gereğidir. Onlar belli bir döneme kadar yaşayıp böylece imtihan olsunlar diye kurtarılmışlardır. Bazen Rabbimiz böyle bo-ğulmak durumuyla karşı karşıya kalan kullarını kurtarıveriyor. Niye? Ona bir rahmet olsun, ona bir rahmet kapısı açılsın, bir fırsat verilsin de Rabbine kulluğa dönebilsin diye. Veya henüz eceli gelmemiş de, Allah'ın bilip takdir buyurduğu o zamana kadar onu geçindirmek istediği, yaşatmak istediği için onu kurtarmaktadır, diye anlıyoruz. Değilse böyle bir durumda işte biz dağa sığınır kurtuluruz, gücümüze, kuvvetimize, devletimize, saltanatımıza, teknolojimize sığınır kurtuluruz, tedbir alır kurtuluruz demenin hiç bir anlamı yoktur. Her şey Allah'ın elindedir. Bu bindiğiniz gemilerde ve başka şeylerde tasarruf sizin eli-nizde değil, Allah'ın elindedir. İnsanın bu büyük güçlere hakim olması, Allah'ın lütf-u keremiyledir. Ama insanların bu tabiat güçlerine hâkimiyeti, Allah'ın izin verdiği sürecedir. Allah iznini kaldırıverdi mi, artık bu tabiat kuvvetlerinin insana itaati biter ve isyan ediverir. Kendisini yüzdüren, gemilerini taşıyan su bir anda onu boğuverir.

45. “Onlara: “Geçmişinizden ve geleceğinizden sakının, belki merhamet olunursunuz” dendiği zaman yüz çevirirler.”

“Onlara geçmişinize, geleceğinize iyi bakın, öncenizi ve sonranızı iyi değerlendirin. Önünüze ve arkanıza dikkat edin. Önünüzde olanlardan arkanızda olanlardan korkup sakının, tüm hayatınızda takvalı olun. Tüm hayatınızı Allah için yaşayın. Önünüzdeki, elinizdeki şu kitabı hesaba katın. Bu kitabı takmazlık etmeyin, yolunuzu bu kitapla bulun. Hayatınızı bu kitapla düzenleyin. Ancak böyle yaptığınız zaman merhamete lâyık olur, öncekiler gibi kurtulanlardan olursunuz,” dendiği zaman bu sözü hiç ciddiye almıyorlar, hesaba katmıyor-lar, yüz çeviriyorlar.

Halbuki insan önündekileri ve arkasındakileri her zaman hesaba katmak zorundadır. Bir kere kendisi, kendi geleceği açısından kendisinin önceden işlemiş olduğu, önceden takdim edip göndermiş olduğu amellerin hesabını çok ciddi bir biçimde yapmak zorundadır. Şu ana kadar geçen ömrünün hesabını çok iyi yapacak. Eğer geçen ömründe iyilikleri, hayırlı amelleri, Allah için salih amelleri çok az ise Allah’tan korkacak, tevbe edecek ve daha iyi ameller işlemeye yönelecek, geride kalan ömrünü çok daha iyi değerlendirmenin hesabına girecektir. Sonra geriye bıraktıklarına, çoluğuna, çocuğuna, insanlara bıraktıklarına bakacak; geriye bıraktıklarının insanlara nasıl yansıyacağını, iyi mi, kötü mü olduğunu hesap edecektir. Çocuklarıma bıraktığım bir hayat programı, onlara kazandırdığım bir yaşam biçimi, insanlar için yazdığım bir kitapla acaba arkama benden ne kaldı? Acaba insanlara zehirli mikroplar mı bıraktım, yoksa arkamda onları cennete kazandıracak güzel çığırlar mı bıraktım? Bunun hesabını çok iyi yapmak zorundayız.

Yâni kendimiz bizzat kendi ellerimizle iyi şeyler, hayırlı şeyler işleyerek göndermeye, arkamıza da iyi şeyler, iyi eserler, iyi izler bırakmaya çalışacağız. Arkamıza ve önümüze iyi bakacağız. Arkamızı ve önümüzü iyi değerlendireceğiz. Arkamızdakilerden, onların hayatlarından ve başlarına gelenlerden ibret alacağız. Bizden önce tarih içinde helâk olanlar niçin helâk olmuşlar, onlar ne yapmışlar? Nasıl yaşamışlar ki helâk yasasına mahkum olmuşlar? Helâk edilenlerin arasından kurtulanlar nasıl kurtulmuşlar? Kurtuluş yasası nasıl işlemiş, bunları çok iyi değerlendireceğiz. Önümüz konusunda da çok dikkatli davranacağız. Önümüzde ölüm var, kabir var, hesap-kitap var, cennet ve cehennem var. Bunların hesabını da güzel yapacağız. Ama insanlar bundan yüz

çeviriyorlar. Zaten:

46. "Zaten Rabb'ının âyetlerinden herhangi biri kendilerine geldiğinde ondan hep yüz çevire gelmişlerdir."

Bütün bu âyetlerden dolayı Rabblerine teslim olup kulluğa yönelecekleri yerde, kendileri Rabblerinin bir âyetiyle karşılaşmaya görsünler, yaptıkları sadece ondan yüz çevirmek, görmezden gelmek, yok farz etmek, ilgilenmemek, kör ve sağır kesilmektir. Halbuki onlara düşen bakmak, görmek, duymak, işitmek ve hemen boyun eğerek onunla yol bulmaya, onunla hayat düzenlemeye koşmaktır. Nankör insanlar Allah'ın kendilerine açtığı bu rahmet kapılarından istifade et-mek istemiyorlar, yan çiziyorlar. Kendilerine hangi âyet gelirse gelsin, hangi âyet arz edilirse edilsin, ister metlûv ister meşhût olsun yan çiziyorlar, ilgilenmiyorlar, ciddiye almıyorlar. Anlıyorlar aslında hainler, duyuyorlar, kavrıyorlar, farkına varıyorlar âyetlerin, ama görmezden, duymazdan, anlamazdan geliyorlar. Sadece akılları değil, duyuları da kalmamıştır bunların.

İşte şu anda da insanlar kendilerine Allah âyetleri arz edilince yalan sayıyorlar, ilgilenmiyorlar, dalga geçiyorlar. Adama sen mi daha iyi bilirsin, yoksa Allah mı, diye sorsanız, adam diyecek ki: "Arkadaş ne oluyor, ben de Müslümanım, elbette Allah daha iyi bilir." "Mirası kim daha iyi bilir? Allah mı, başkaları mı?" "Elbette Allah," diyecektir. Ama babası öldüğü gün adam farklı hareket edecektir. En bilen dediği Allah'ın miras hukukunu terk edip filanların dediği gibi malını paylaşacaktır. Meselâ adama sorsak, "Kardeş, Allah bu kitabı bize okunsun, anlaşılsın ve ona göre bir hayat yaşansın diye mi gönderdi?" "El-bette diyecektir," adam. "Peki okumasam da, tanımadan yaşasam da Allah bizden razı olmak zorunda mıdır?" "Hayır," diyecek adam. Ama öyle bir hayat yaşayacak ki kitaptan habersiz. Kitaba yan çizecektir, ilgisiz davranacaktır kitaba. Bu nasıl bir iştir? Anlayan varsa söylesin, biz de bilelim. Demek ki sadece kabul ettim demek yetmemektedir. Yâni namazı kabul ediyorum diyenlerin namazcı oldukları söylenemeyecektir. İşte yalan sayma anlayabildiğimiz kadarıyla budur. İnkar et-mek değil de uygulamadan uzak kalmaktır yalan saymak. İşte böyle, âyet ne derse desin ben bildiğimi okurum diyenlere, âyetler doğrultusunda bir hayat yaşamayanlara deseniz ki:

47. "Onlara: "Allah'ın size verdiği rızıktan sarfe-din" denince inkâr edenler inananlara: "Allah dileseydi doyurabileceği bir kimseyi biz mi

doyuralım? Doğrusu siz apaçık bir sapıklıktasınız" derler."

Bu tür insanlara Allah'ın size ayırdığı, Allah'ın size verdiği şu rızklardan, şu nasiplerinizden siz de O'nun istediği, belirlediği fakirlere harcayın, bakın Allah size neler vermiş, Rabbiniz size ne fırsatlar tanımış. Bunları size veren Allah'tır, gelin o zaman sizler de Allah'ın si-ze verdiği mallardan, rızıklardan, hayatınızdan, gücünüzden, kuvvetinizden, bilginizden, zamanınızdan, imkânlarınızdan, gecenizden, gün-düzünüzden Allah yolunda ona muhtaç olanlara bir şeyler verin, bir şeyler harcayın, gören gözün varsa haydi bunu sana veren Allah yolunda kullan, elin mi var tutan, ayağın mı var yürüyen, kulağın mı var duyan, kalbin mi var hisseden, aklın mı var anlayan, kavrayan, haydi onu sana verenin istediği yerde kullan, ilmin mi var bildiğin, haydi onu veren yolunda kullan, onu birilerine ulaştır denildiği zaman denildiği zaman..

Yâni para, mal, mülk, ilim, sıhhat gibi genel olarak Allah'ın sana sunduğu tüm imkânları Allah yolunda infak et dendiği zaman, kâfirler, hakkı örtenler, fıtratlarını örtenler, Allah'ın hakkını, Allah'ın âyetlerini örtbas edenler derler ki, "Ne yâni bize veren Allah ta onlara ver-meyen kim? Bize bolca veren Allah isteseydi onlara da verirdi. Bizi zenginleştiren Allah dileseydi onları da zenginleştirirdi Ne yâni onlara Allah vermemişken bize ne oluyor? Allah'ın doyurmadıklarını biz mi doyuracağız? Allah'ın vermediklerine biz mi vereceğiz? Biz Allah'tan daha mı zenginiz? Allah'tan daha mı merhametliyiz? Yoksa Allah âdil değil de, biz mi âdiliz," derler. "Şuna bakın hele! Allah bizden infak is-tiyor, Allah bizden fakirlere harcama istiyor, olacak şey midir bu? Yâni Allah'ın doyurmaya güç yetirdiği halde doyurmadıklarını biz mi doyuracağız," derler. "Biz Allah'tan daha dengeli mi davranacağız," diyerek kendilerini infaka dâvet eden mü'minlere, "siz başka değil, apaçık bir sapıklık içindesiniz," diyorlar.

İşte bu, kâfir mantığıdır. Malın mülkün Allah'a ait oluşunu ret biçiminde bir kâfir mantığı. Aynen bunun gibi, "Allah'ın öldürdüğü yen-miyor da bizim öldürdüğümüz, bizim kestiklerimiz mi yenecek?" demişlerdi başka bir yerde. Hani vadesiyle ölen hayvan yenmiyor da bi-zim kestiklerimiz yeniyor ya. "Allah'ın öldürdükleri yenmiyor, bizim öl-dürdüklerimiz yeniyor, olacak şey mi bu," diyorlardı. Kâfir mantığı, bu-rada da öyle. Sanki Allah'ın öldürdüğü ayrı, bizim öldürdüğümüz ayrıymış gibi. Sanki bizim öldürdüklerimiz de Allah'ın öldürdüğü değilmiş gibi.

Sanki rızık kendilerininmiş, sanki ellerindeki mal kendilerininmiş, Allah'ınki ayrı kendilerinin ki ayrıymış gibi. Sanki kendi malları kendilerinin de, Allah'ın ayrıca malı varmış gibi. Veya sanki Allah'ınkilerle kendilerinin ki farklı. Sanki kendi ellerindekiler, ceplerindekiler Allah'ın değil. Halbuki bizimkiler de Allah'ın, Allah'ınkiler de Allah'ın. Bunu an-layamayan, Allah'ı mülkün sahibi bilmeyen, kendilerini mülkün sahibi bilen bu alçaklar zırnık bile veremiyorlar.

"Allah'ın doyurmadıklarını, doyurmayı murad etmediklerini biz mi doyuracağız," derler. Kendi mallarını Allah'ınkilerden ayırmaya ça-lışırlar. Halbuki kendilerine gelenler de, kendilerine rızık olarak ayrılanlar da bu insanlardan, bu garibanları sömürmelerinden, sömürü düzenlerinden gelmektedir. Bakın ki bu kâfirler, bu âyetleri örtenler bu paraları nerelerden kazanıyorlar? O garibanların alın terleri, vergileri, onların değil mi bunlar? Halka, çalıştırdıklarına keyiflerine göre ücret biçiyorlar, keyiflerine göre hak veriyorlar, onların kanlarını, iliklerini emiyorlar, imkânlarını sömürüyorlar, şiştikçe şişiyorlar, ondan sonra da dönüp diyorlar ki, "Allah'ın doyurmadıklarını biz mi doyuracağız?" Biz de onlara, "ey zalimler, sizler bu insanları sömürerek doymuyor musunuz? Onların haklarını kendilerine verin," diyeceğiz.

"Evet, onlara vermeyen de, size veren de Allah'tır. Ama size verdiklerinin, sizin aracılığınızla onlara verilmesini emreden de Allah'tır. Sizi onlarla, onları da sizlerle imtihan ediyor Allah," diyeceğiz. Her konuda yetki sahibi Allah'tır. Şuna yenir buna yenmez demek bi-zim yetkimizde değil ki. Vadesiyle ölene yenmez, sizin kestiğiniz yenir diyen de Allah'tır, diyeceğiz.

Bir Müslümanın malına ilişkin görevleri vardır. Kitabımız Müs-lümanın malına ve sahip olduğu her şeyine ilişkin görevlerini anlatırken zekat, sadaka ve infak kelimelerini kullanır. Zekat, sadakayla eş anlamlıdır. Sadaka zekattır. Zekat kelimesi, bu sadakanın icrâsıyla or-taya çıkan sonuçtur. Hem kişinin mala bakışının temizlenmesi, nefsinin tezkiyesi, nefsinin cimrilikten arınması, hem toplumun o kişinin malına bakışının temizlenmesi, hem de sadakası verilen malın temizlenmesi demektir. Sadaka da, "tasdik" kökünden gelir. Yâni kişinin malına ve sahip olduklarına Allah'ın karışması, imanının tasdiki, sadâkati ve eyleme dönüşmesi anlamınadır. Kişinin malla ilişkisine, malı nereden kazanıp nerelerde harcayacağına Allah'ın tam yetkili oluşuna imandır. Öyleyse

kitabımız tarafından zamanı ve miktarı belirlenmiş toplumsal bir fârizadır zekat ve sadaka.

Bir de infak vardır. İnfak, kişinin sahip olduklarında Allah'ın belli bir hakkıdır ki, bunun zamanı ve miktarı belirtilmemiştir. Kişinin iman gücüne ve samimiyetine bırakılmıştır. Tamamını da verebilir, yarısını da verebilir, bugün de, yarın da verebilir. Bir hurması vardır yarısını verir, bir çuvalı vardır bir kısmını verir.

48.“Doğru sözlü iseniz bildirin bu vaad ne zamandır?” derler.”

İnkârlarının şımarıklığıyla derler ki, “biz ölecekmişiz, bu hayat bitecekmiş, sonra tekrar dirilecekmişiz, sonra hesap kitap başlayacakmış, bu Allah'ın mutlak sûrette gerçekleşecek vaadiymiş. Siz bunları bizim külahımıza anlatın. Eğer sâdıksanız, eğer bu sözlerinizi eyleme döküp ispata hazırsanız, eğer ciddiyseniz, sözünüzün eriyseniz, söyleyin bakalım, ne zamanmış bu vaadedilenler? Hani ne zaman bu tehdit? Ne zaman kıyamet? Ne zaman tekrar diriliş? Ne zaman mahşer? Ne zaman hesap kitap? Ne zaman cennet, cehennem?” diyerek hem Allah'ın vaadini yargılamaya, hem Allah'ın sözcüsü olan peygamberlerini, hem de Müslümanlarla alay etmeye, dalga geçmeye çalışıyorlar. “Söylesene ey peygamber, şu senin bizi kendisiyle uyardığın vaad ne zaman? Hani yıllar geçtiği halde o sözünü ettiğin va-ad'den ses yok. Hani nerde o? Olmaz böyle şey. Hikâye bu dedikleriniz. Kesinlikle böyle bir azap yoktur. Kesinlikle bize bir son gelmeyecek. Kesinlikle öldükten sonra tekrar dirilme olmayacak,” diyorlar. “Masal bunlar,” diyorlar.

Rabbimizin bu ifadelerinden anlıyoruz ki, aslında bu adamların içlerini bir şeyler yiyip bitiriyor. Yâni içlerindekilerden ötürü bu adamlar bunu peşinen kabule yanaşmayacaklar. Aslında fıtratları sürekli kendilerini Allah'a imana çağırdığı halde, kalpleri Allah'a ve Allah'ın va-adlerine teslimiyet konusunda kendilerini sıkıştırdığı halde, etraflarındaki tüm Allah âyetleri onları buna sevk ettiği halde, tüm bu âyetleri görmezden, duymazdan geliyor, vicdanlarının sesini bastırmaya çalışıyorlar ve “iyi de ne zaman?” diyorlar. Allah da diyor ki bakın:

49, 50. “Çekişip dururlarken kendilerini yakalayacak bir tek çığlık beklerler. O zaman, artık ne vasiyet edebilirler, ne de ailelerine dönebilirler.”

Kıyameti mi soruyor bu adamlar? Kıyametin zamanını mı soruşturuyorlar? Kaç gün sonra? Kaç ay sonra kopacak mı diyorlar?

Sorsunlar bakalım, onlar başka bir şey değil, sadece bir tek ses, bir tek sayha bekliyorlar. Bir titreşim, bir anons, bir komut veya bir melek sesi, ya da Allah'tan bir sarsma bekliyorlar. Bir nefes bekliyor onlar. Bir nefesle işleri bitirilecek onların. Hem de onlar çekişip dururlarken. Hasımlaşırlarken, birdenbire başlarında patlayıverecek.

Evet, tartışıp dururlarken. Mallarıyla, mülkleriyle bir tekâsür hayatı yaşarlarken, aman malım çok olsun, aman markım, dolarım çok olsun, aman makamım, mansıbım, aman alkışım, şöhretim çok olsun diye dalaşıp dururlarken veya elbiselerinin rengini, desenini, arabalarının boyasını, evlerinin tefrişini tartışıp dururlarken birden bire geliverecek o ses, o sayha. O son nefes dediğimiz şey her şeyi bitir-miyor mu? O mutlaka bir gün gelecektir. Ya ölümle ya da kıyametle. Bu sayha -Allah en iyisini bilir- birinci surdur. Allah Resûlü'nün bir ha-dislerinde beyan buyurduğuna göre, insanlar hayvanlarına su verirlerken veremeden, yemeği ağızlarına götürürlerken götüremeden, ko-nuşurlarken sözleri boğazlarında düğümlenerek, yarıda kesilerek geliverecek. Özel bir zamanı yoktur onun.

Evet o demde ne bir kimseye bir tavsiyede bulunmaya, ne bir telefon açmaya, ne varislerine vasiyete, ne de ailelerine dönmeye güç yetirebilirler. Her şey, her şey bitmiştir. Artık birbirlerine, çevresindekilere, çocuklarına, kendilerini dinleyenlere aman büyük düşünün, aman büyük oynayın, aman ticarete atılın, aman şunları şunları ele geçirin, aman şu şu makamları kapın deme imkânları, insanlara bir şeyler tavsiye etme adına lakırdılarda bulunma imkânları kalmamıştır. Artık ağızlarını gere gere yaptıkları konuşmaları, lüzumsuz emir dağıtmaları, tartışmaları bitmiştir. Ehillerine, yerlerine, yurtlarına da dönemezler. Kendi evlerine, kendi adamlarının yanına, dükkanlarına, bürolarına da dönme imkânları kalmamıştır artık. İşte görüyoruz camideyken ölüverenleri. Yolda, belde kalıverenler. Dur ehlime dönecektim, evime varacaktım diyebiliyorlar mı? Musallâ taşına konduktan sonra geri dönemiyorlar, kabre konduktan sonra geri gelemiyorlar.

51, 52. "Sûra üflenince, kabirlerinden Rabblerine koşarak çıkarlar. "Vay halimize! Yattığımız yerden bizi kim kaldırdı?" derler. Onlara: "İşte Rahmân olan Allah'ın vaad ettiği budur, peygamberler doğru söylemişlerdi" denir."

Artık sûra tekrar üfürülmüştür. Kıyam sûru. İnsanların öldükten sonra kalkış anonsu. Sûra üfürüldü ve insanlar diriliş vaad olundukları bir âlemin diriliş anonsunu, vaad olundukları bir âleme kalkış çağrısını almışlardır. Bir de bakarsın ki hepsi kabirlerinden kalkmış Rabblerine

doğru akın akın gidiyorlar. İnsanları yerlerinden, kabirlerinden kaldıran bir sûr. Bu sûr'u duyunca tüm insanlar kalkacaklar ve Rabblerine doğru gidecekler. Burada ciddi ciddi düşünmek zorundayız. Kime gidiyoruz? Kimin huzuruna gidiyoruz? Kime hesap ödeyeceğiz? Kime karşı sorumluyuz ve kimlere kulluk ediyoruz? Bunu çok iyi düşünmek ve ona göre hareket etmek zorundayız. Bakın kâfirler diyecekler ki:

Şaşkınlar, dünyada şaşkınlıklarından ne yaptığını bilmeyenler diyorlar ki, diyecekler ki, "eyvah bize! Vah bize! Vay başımıza gelenlere! Bizi kim kaldırdı kabirlerimizden? Bizi kim uyandırdı bu uykularımızdan? Kim kaçırdı rahatlarımızı? Şöyle ne güzel rahatımız yerindeydi. Unutulup gitmiştik, sümenaltı edilmiştik. Ne oldu? Kim deşeleyip çıkardı bizi? Yuh olsun, bizi kim kaldırdı böyle? Bize bu ruhumuzu kim verdi böyle? Bizi bu yattığımız yerlerden başka yerlere kim sevk ediyor? Nereye gidiyoruz? Başımıza neler gelecek? Bizi neler bek-liyor," diyecekler.

Allah en iyisini bilir, bunu söyleyen kâfirdir. İnkâr ettiği, reddettiği, gelmez dediği, olmaz dediği bir gerçekle yüz yüze gelince, kâfir, hayretinden, dehşetinden böyle diyecek. Evet ölümünden sonra diriltilirken kâfirlerin ilk söyleyeceği söz işte budur. Onlar böyle hayret ve dehşet içinde feryat ederlerken, beri tarafta mü'minler de, bu durumla karşı karşıya geleceklerini bilen, zaten buna iman edip bekleyen mü'minler de diyecekler ki, "işte Rahmân olan Allah'ın vaad ettiği budur, peygamberler de doğru söylemişlerdi," derler. "Rahmân olan Allah böyle vaad etmemiş miydi? Rahmân olan Allah rahmeti gereği bunu daha önce size dememiş miydi? Bugün olacaklar henüz daha olmadan olmuş gibi sizi bununla uyarmamış mıydı? Rahmân'ın bu vaadinden haberiniz yok muydu sizin? Sadık olan Allah'ın elçilerinin haber verdikleri gün işte bu gündür diyecekler. Meğer peygamberler sadıkmış, meğer onlar tasdik edilesi şeyler söylüyorlarmış. Meğer onlar sözünün eri kimselermiş. İşte dedikleri bir bir karşımıza çıkmadı mı?" diyecekler.

Yâni âyetin birinci bölümü kâfirlere, ikinci bölümü de mü'min-lere aittir. Diriltildikleri anda kâfirler eyvah diyecekler, gerçeği anlayacaklar ama ne anlamı var ki bu anlamanın? Geçmiş olsun. Gelin bunu bu günden anlayalım. İşte mü'minler de bu Rahmân'ın vaad ettiği ve peygamberlerin sadâkatle tasdik ettikleri gündür diyecekler.

Aman burada şuna dikkat edelim. Bu söz bize söylenmesin. Bu sözün söylendiği kimselerden olmayalım ve eğer yakınlarımızda,

etrafımızda bu tür gafil insanlar varsa mutlaka onları uyaralım. "Öldükten sonra mutlak bir diriliş ve hesaba çekiliş var. Gelin ne olur ya-rın eyvah demeden bu günden buna göre bir hayat yaşayın," diyelim.

Elbette bir insan Allah'ın âyetlerini örter, Allah'ın kitabını örtbas eder, peygamberin sözlerini duymazdan gelerek bir hayat yaşarsa, bu hadise, bu diriliş gerçeği sanki hiç duymadığı, bilmediği, tanımadığı bir hadise gibi gelecek. Ve tabiatıyla şaşkınlığı düşecektir. Ama bunu bilen birisi için çok normal bir hadisedir. Mü'min bunu önceden biliyor, inanıyor, bekliyor ve hazırlık yapıyorsa, ona hiç de şaşkınlık vermeyecektir. İşte bilenler de, mü'minler de böyle diyecekler. "Bu, Rahmân'ın bize vaad ettiği gündür. Biz bunu biliyor, bekliyorduk. Tüm hayatımızı bu günün hesabıyla yaşıyorduk. Gördünüz mü Allah'ın elçileri ne kadar doğru söylemişler?" diyecekler.

Yarın bu mutlaka gerçekleşecektir. Rabbimiz bize olan merhametinin gereği olarak yarın olacak bir gerçeği bugünden, sanki şu anda olmuş gibi, oluyormuş gibi bize anlatıyor, haber veriyor. Ama ne yazık ki insanlar bunun hesabını yapmıyorlar. Bunu gündemlerine almıyorlar. Dirilişi, hesabı, kitabı unutarak bir hayat yaşıyorlar. Lâkin bir gün bu acı gerçekle karşı karşıya geldikleri zaman hiç de hoşlanmayacaklar. Çünkü bugün cezanın verileceği bir gündür. Bugün iyilerin iyiliklerinin karşılığı olarak cennete uçacakları, kötülerin de kötülüklerinin cezası olarak cehenneme akacakları, dolacakları bir gündür.

53, 54. "Tek bir çığlık kopar, hepsi, hemen huzurumuza getirilmiş olur. Artık bugün kimseye hiçbir haksızlıkta bulunulmaz. İşlediklerinizden başkasıyla karşılık görmezsiniz."

Evet o sadece bir tek sayhadır. Bütün bunlar sadece bir sese, bir tek kalk borusuna bağlıdır. Bir haykırma, bir anons, tek bir sarsıntı. Dirilin! Kalkın haydin bakalım! denecek o kadar. Bir de bakmışsın ki, hepiniz dirilmiş ve Allah'ın huzurundasınız. Üfürülecek bir sûr'un akabinde bir de bakmışsınız ki herkes Allah huzurundadır. Kimsenin bundan kaçıp kurtulması mümkün değildir. "Beni yakın, külümü rüzgarlı bir günde havaya savurun. Benim cesedimi denize atıp balıklara yem edin. Benim cesedimi çok derin gömün. Benim mezarım üstüne tonlarla mermerler yığın ki ben diriliş gününde kalkmayayım," demenin hiç bir anlamı yoktur.

Bir sayha sonrasında bir de bakmışlar ki herkes Allah'ın huzurundadır. İsteyen de, istemeyen de. Asılmaya giden de, sevgiliyle buluşmaya koşan da. Allah isteyince O'nun huzurunda olmamaya imkân var mı?

O gün hiç kimseye haksızlık edilmeyecektir. Hiç kimseye hiçbir konuda zulmedilmeyecektir. Ne yapmadıklarını yaptı şeklinde, ne de yaptıklarını yapmamış şeklinde kimseye zerre kadar haksızlık edilmeyecektir. Ne amellerin zâyi edilmesi, ne işlemediklerinden ötürü ceza verilmek şeklinde, ne birilerinin suçunu bir başkasına yüklemek, ne de birileri sebebiyle birilerine zulmetmek şeklinde kimseye zerre kadar haksızlık yapmaz Allah. Herkesin imanı, ameli neyse, nasıl bir hayat yaşamışsa, iyi ya da kötü, zerre kadar da olsa kim ne yapmışsa onu mutlak sûrette değerlendirmeye tabi tutar Allah. Üstelik kötülüklere bire bir ceza verilirken, iyiliklerin karşılığı en az on misli ve hattâ daha da artırılacaktır. Herkesin hakkı neyse? Yaşadığı hayatın, yaptığı amellerin neticesi neyi gerektiriyorsa o verilecektir. Ya da o gün insanlar bizzat kendi yaptıklarının karşılığını göreceklerdir.

Rabbimiz kimseye zulmetmez. Rabbimiz kullarına zulmetmeden yana değildir. Bunu bir de bunu şöyle anlıyoruz. Rabbimiz âyetlerini böyle açık açık anlatmadan kimseyi sorumlu tutmaz. Uyarmadan kimseye azap etmez. Ama insanlar kendi hür iradeleriyle zulmü isti-yorlarsa, insanlar zalim oluyorlarsa, olmamaları gereken yerde, bulunmamaları gereken yerde Allah'a kulluk ortamından çıkarak, kendi kendilerine zulmetmeye başlarlarsa, insanlar Allah'ın âyetlerine karşı böyle kör ve sağır davranarak zulmetmeye başlar, zulmü hakkederlerse, o zaman Allah da onların bu zulümlerini onaylayıverir. Kâfirlerin bu durumuna karşılık:

55, 56. "Doğrusu bugün, cennetlikler eğlenceyle meşguldürler. Onlar ve eşleri gölgeliklerde, tahtlar üzerine yaslanmışlardır."

Haberiniz olsun ki o gün dünyada yaşadıkları Müslümanca bir hayatın, işledikleri salih amellerin karşılığı olarak cenneti kazananlar, cennete sahip olanlar, cennetin sohbetçileri hoş bir meşgale, zevkli bir meşguliyet içindedirler. Nîmetlerle meşguldürler onlar orada. Karı-koca birlikteliğiyle meşguldürler. Dünyada Allah'a kullukla geçen bir hayatın sonu işte budur. Allah'a kulluk kavgasının sonu sadece zevktir. Her nîmet zevk verir onlara, her şey hayır verir. İçinde bulundukları ebedî ve sermedi nîmetlerle sarmaş dolaş olarak başkalarıyla, başka şeylerle

uğraşacak zamanları da yoktur, halleri de yoktur. Sevinecekler, coşacaklar, hak ettiklerini bulmanın neşesini yaşayacaklar. Ne yaparlarsa huzur, ne ederlerse rahat ve sükûn bulacaklar.

Nîmet, nîmet, nîmet... Irmakların kenarında, ağaçların altında bâkirelerle meşgullerdir onlar. Allah'ın ağırlaması içindedir onlar. Onlar ve eşleri koltuklar üzerinde, ağaçların gölgeleri altında zevk ve sefâ içindedirler. Buradaki "Eriyke" gelin odası, gerdek odasında gönül eğlendirmektedirler, demektir. Koltuklar üzerinde hoş sohbetler yapmaktadırlar. Hani bazı yerlerde buraya ailesiz girilmez gibi yazılar yazar ya. Evlenmeyenler, ailesiz yaşamadan yana olanlar, aileleri ve-fat ettikten sonra bir daha evlenmeyi düşünmeyenler, ölüp giderken ailesiz gidenler o koltuk bölümüne alınmama endişesini duymalıdırlar. Çünkü orada hanımlarla, eşlerle birlik olmaktan söz ediliyor.

"Bu âyet nedeniyle ölümüme bir gün kaldığını bilsem, bir saat zamanım kaldığını bilsem evlenme imkânımı değerlendirirdim," diyen sahâbenin niyeti, endişesi de herhalde buydu. Zaten fıtratı bozulmayan bir insanın evliliğe yan bakması düşünülemez. Bir de bu âyetlerde eşlerin birbirlerini cennete götürmenin kavgasını vermek zorunda oldukları da hatırlatılmaktadır. Rabbenâ duasında da ısrarla bu öğütlenir.

Cennet güzel, cennet nîmetleri güzel, cennet ağırlaması güzel, cennetlikler güzel. Haydi gidelim görelim de, güzelse onun için bir hayat yaşayalım demeye imkânımız yoktur. Gerçi bizim adımıza görüp anlatanlar yok değil cenneti. Adem atamız gördü, Rasulullah Efendimiz gördü ve bize anlatmaktadırlar. Öyleyse gelin görenlerin gö-rüşüne, Allah'ın anlatışına tabi olalım da, bizi oraya götürecek bir hayatın peşine düşelim inşallah. Ne varmış başka orada? Bakın bir nîmet görüntüsü daha:

57, 58. "Orada meyveler ve her istedikleri onlarındır. Merhametli olan Rab katından onlara selâm vardır."

Orada onlar için her çeşit meyveler sunulacaktır. Canlarının istediği, akıllarına gelen, düşünebildikleri yiyecek ve içecekler verilecektir. Ve onlar için orada iddia ettikleri, dâvâsını güttükleri her şey vardır. Dünyada dâvâ edindikleri, dâvâsını güttükleri her şey vardır cennette onlar için.

Neyi dâvâ ediniyorsunuz? Dâvânız ne? Neyin dâvâsını güdüyorsunuz? Dâvânız, iddianız Müslümanlık mı? Bu dünyada Müslümanca bir hayatı yaşamanın, Müslümanca bir hayatı gerçekleştirmenin kavgasını mı veriyorsunuz? Derdiniz, dâvânız bu mu? Müslüman kardeşleriniz arasında hiçbir sıkıntının olmamasını mı dert ediniyorsunuz? Müslümanların yüzünü güldürmeyi mi dâvâ ediniyorsunuz? Kesinlikle bilesiniz ki yarın onlarla beraber olacaksınız. Peygamberi tanımanın, peygamberin sünnetini öğrenmenin, peygamberi hayatta örnek bilip onun izini takip etmenin, yarın cennette peygamberle, peygamberlerle beraber olmanın dâvâsını mı güdüyorsunuz? Kesinlikle bilesiniz ki yarın cennette onlarla beraber olacaksınız. Ailenizin, çoluk çocuğunuzun, komşularınızın, akrabalarınızın, çevrenizdeki Allah kullarının cennete gitmesi için mi çırpınıyorsunuz? Onların cehenneme gidişlerinin önüne barikatlar koymayı mı dâvâ ediniyorsunuz? Kesinlikle bilesiniz ki, yarın cennette onlarla beraber olacaksınız. Dünyada namaz kılarak, namazla Allah huzuruna çıkmayı, Allah''la konuşmayı, Allah'la beraber olmayı mı dâvâ ediniyorsunuz? Kesinlikle bilesiniz ki, yarın Rabbinizle beraber olacaksınız.

O size ayın on dördü gibi veçhini gösterecek, sizinle konuşacaktır. Dünyada Rabbinizi hoşnut etmenin dâvâsını mı güdüyordunuz? Kesinlikle bilesiniz ki yarın Rabbiniz sizden hoşnut olacak ve sizi nîmetleriyle hoşnut edecektir. Nîmetleriyle her tarafınızı kuşatacaktır. Dünyada hangi dâvâyı güdüyorsanız, iddianız neyse orada onu bulacaksınız. Tüm iddialarınızın orada gerçekleştiğini göreceksiniz.

Orada istenen, arzu edilen her şey var. Ama orada nelerin isteneceğini de bize Rabbimiz beyan buyuracak. Orada neleri isteyeceğimiz konusunda bir yapımız, bir fıtratımız olacaktır. Teyp, televizyon, şarkıcılar, türkücüler, oyuncular olmayacak elbette. Oranın rahatı ve huzuru adına, orada fıtraten arzu edilip istenme adına her şey vardır. Tabii, dünyada sadece numûne tatlar tattırılmıştır bize. Cennette daha başka, burada bilmediğimiz, tanımadığımız neler var istenecek bilmiyoruz. Ancak orada fıtratımızın isteyeceği, gözümüzün göreceği her şey vardır.

Bütün bunların üzerinde kendilerine böyle mükemmel bir cennet ve nîmet hayatını hazırlayan Rabbleri onlara “selâm” diyecektir. Rabbimiz bizzat cennette cennetin sohbetçilerini selâmlayacaktır. Ne büyük bir

devlet ya Rabbi. Cennette Rabbimiz bizi selâmlayacak, bize selâm verecek, bize selâmet, esenlik dileyecek. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber! Ve lillah'il hamd! Bundan daha büyük bir saadet olur mu?

Bizzat Rabbimizin sesini, sözünü duyacağız. Orada Rabbi-mizin sözünü bizzat kendisinden duyup dinleyeceğiz. Bu elbette hiç bir şeye değişilmez bir nîmettir. Sözlü olarak Allah'ın selâmına şahit olmak. Dünya planında büyük kabul edilen birisi bir eve, bir dükkana, bir mekâna uğradığı zaman insanlar orasını yüceltirler değil mi? Filan burada bir kahve içmişti, falan burada oturmuştu diye.

Elbette burada Allah sözlerini duymaktan, dinlemekten zevk alanların hakkıdır bu. Dünyada Allah sözüyle birlikte olmayanlar, Allah kitabıyla, Allah elçisiyle ilgilenmeyenler, orada da Rahîm olan, Rahmân olan Allah'ın selâmından mahrum kalacaktır. Selâm, teslimiyetin, dirliğin, selâmetin ifadesidir. Sanki bu selâmıyla buyuracak ki Rabbi-miz, "ey kullarım, sizler şu anda Benim huzurumdasınız. Artık her şey bitti. Şu anda güven ve selâmet ortamındasınız. Size kötülük yapanlar, Müslümanlığınızdan ötürü düşmanlık yapanlar bitti. Dosyalanmalarınız, takibe alınmalarınız, soruşturulmalarınız, gamlarınız, kasvetleriniz, çileleriniz bitti. Âcizliğiniz, hastalanmalarınız, aç kalmalarınız, sıkıntılarınız her şey her şey bitti. Artık selâm ve selâmet üzeresiniz." Yine şöyle diyecek:

59,61. "Allah şöyle buyurur: "Ey suçlular! Bugün mü'minlerden ayrılın. Ey insanoğulları! Ben size, şeytana tapmayın, o sizin için apaçık bir düşmandır, Bana kulluk edin, bu doğru yoldur, diye bildirmedim mi?"

"Siz ey suçlular, ey günâhkârlar siz bugün şöyle şu tarafa ayrılın bakalım. Size cennet yok, size rahmet yok. Siz şöyle geçin bakalım. Siz ayrılın şu tarafa, size cennet yok. Cennet sizin değildir. O mü'minlerindir denecek. Zaten dünyada siz kendinizi ayırıyordunuz mü'minlerden. Kendinizi seçmeye çalışıyordunuz. Seçkin kimseler ol-duğunuzu iddia ediyordunuz. Müslümanlara karşı böbürleniyor, kendilerinizi hacet kapısı olarak lanse ediyordunuz. Şimdi de ayrılın bakalım ey mücrimler, ey günâhkârlar, ey sınır tanımazlar, ey Allah sınırlarını delenler, çiğneyenler!" denecek.

Demek ki birileri kendilerinin de cennete gidebilecekleri ümidiyle o tarafa doğru yollanacaklar, yöneleceklermiş de, Rabbimiz öyle buyuracak ve tüm var olan ümitleri kursaklarında kalıverecek Allah korusun. Allah bizi onlardan etmesin inşallah. Ama biz hep bunu düşünelim ve korkalım: Ya yarın ben de onlardan olursam? Ya yarın ba-na da aynısı denirse, diye hep bir korku içinde olalım. "Cennet önünde ümitlerinin yitirilişiyle kahrolanlardan eyleme bizi ya Rabbi!" diye sürekli dua edelim. Sonra yine denilecek ki:

Ey Ademoğulları, ben sizinle bir anlaşma yapmamış mıydım? Bu hitabı duyunca kim kulak kabartıyor? Kim kendini Ademoğlu kabul edip bu hitabın muhatabı sayıyorsa, işte ona hitap ediyor Rabbimiz. Allah sizinle bir anlaşma yapmadı mı? Hangi konuda? Sakın ha, şeytana kul-köle olmayacaksınız. Çünkü o size apaçık bir düşmandır. Sadece beni dinleyecek, sadece bana kul köle olacaksınız. Daha ön-ce duymadınız mı bunu? Önceden işitmediniz mi bu ahitleşmeyi, anlaşmayı? Daha önce duymadık diyorsanız şimdi de mi duymadınız? İster hatırlayın, ister hatırlamayın Allah öyle diyorsa öyledir. İşte şimdi arz ediyor Rabbimiz bu antlaşmayı.

Peki, konu neymiş? Maddeleri, şartları neymiş bu anlaşmanın? Şeytana kulluk etmeyeceksiniz, sadece Bana kul-köle olacaksınız. Çünkü o şeytan sizin için apaçık bir düşmandır. İşte bu tevhid yo-ludur, sırat-ı müstakîmdir. İşte bu seni dosdoğru cennete ulaştıracak bir yoldur. Haydi var mısın? İster misin? Razı mısın? Al sana bir anlaşma. Eğer dünyada bu yola girer, bu yolda yürürseniz, bu yol sizi dosdoğru cennete götürecektir.

Anlıyoruz ki bu ahit, insanlığın Hz. Adem'le başlayan ilk döneminden beri Allah'ın kendilerine göndermiş olduğu İlâhî risaletlerle kendilerinden aldığı bir ahittir. Her bir zaman dilimi içinde kitaplar ve peygamberler göndererek Rabbimizin her bir dönem insanından aldığı ahittir bu ahit. İşte Kur'an burada bize onu bildiriyor.

Peki ne zaman yaptı bizimle bu anlaşmayı? Peygamber gönderince yaptı, Kitabını indirince yaptı. Bize akıl, fikir, ferâset verince yaptı. Bizi bunu anlayabilecek fıtratta yaratınca yaptı, Peygamberin sesini

duyurunca yaptı. Ya da bizi diniyle karşı karşıya getirince yaptı. Öyle değil mi? Dinle insanlar karşı karşıya gelince, Peygamberle karşı karşıya gelince veya âkil-bâliğ olunca, bu anlaşmaya sadık kalacağız diye kimileri kabul etti, kimileri de reddetti. Mü'minim diyenler, Müslümanım diyenler bu anlaşmayı kabul ettiler. Değilim diyenler de bu anlaşmayı reddettiler.

Bakın burada şeytana ibadetten söz ediliyor. Rabbimiz diyor ki, "ey kullarım! Ben size şeytana ibadet etmeyin dememiş miydim?" Peki acaba şeytana nasıl ibadet edilir? Biz biliyoruz ki yeryüzünde hiç kimse şeytana ibadet etmez. Bütün insanlar fıtraten ondan nefret ederler. Ama anlıyoruz ki burada kastedilen ibadet, tapınma, çok açıktır ki ona itaat demektir. Şeytana itaat etmek, onun sözünü dinlemek, fısıltılarına, vesveselerine kulak vermek, adımlarına uymak, istekleri doğrultusunda gitmek, istediği şekilde hareket etmek ve gösterdiği yoldan gitmek demektir.

Şeytana kulluk onun karşısında ona namaz kılmak, secde etmek değildir. Abdu'ş-şeytan olmak, şeytanın arzuları istikâmetinde hareket etmek demektir. Şeytanı velî kabul etmek, hayatta söz sahibi bilmektir. Tabii, şeytan sadece cinlerden olan şeytan değildir, insanların da şeytanları vardır. Şeytanlık bir vasıftır, bir özelliktir ve bunu kim yaparsa işte o şeytandır. Sanki Rabbimiz bu âyetiyle, "Benden başka kime kul köle olmuşsanız onların tamamı şeytandır," diyor.

Eğer bir kimse Allah'tan başkalarını tanrılaştırır, Allah'tan başkalarını tanrı makamında görürse ona kulluk yapıyor demektir. Allah'tan başkalarını Allah makamına yükseltmek, onlara Allah'ın vermediği hakkı vererek onları tanrılaştırmak, onlara kulluk demektir. Bunu yapanlar da, kendilerine bu tür şeylerin yapılmasına izin verenler de zalim tâğutlardır. Meselâ, her kim ki babasını çok seviyor, onu tanrı makamında görüyor, Allah'ın arzularına ters düşen arzularını gerçekleştirme yoluna gidiyorsa, o kişi ona kulluk ediyor demektir.

Her kim ki karısını, anasını, hocasını, şeyhini, liderini çok seviyor, onları tanrı makamında görüyor, onların her arzusunu yerine getirmeden yana bir tavır sergiliyorsa, onlara kulluk ediyor demektir. Öy-leyse sadece Allah'ı dinleyecek, sadece Allah'a itaat edecek, sadece Allah'ı razı etmeye çalışacak, sadece Allah'ın gösterdiği yolda gideceğiz. Hayatı

Allah'a göre değerlendirip Allah'ın istediği biçimde yaşa-mayacağız. Abdullah olacağız, abdu'ş-şeytan olmayacağız.

Çünkü kesinlikle bileceğiz ki, şeytan bizim için apaçık bir düşmandır. Şeytan, bizi Allah'a kulluktan koparıp kendi cehennemine dâ-vet eden bir düşmandır. Bu büyük düşmanı ve onun oyunlarını, taktiklerini, düşmanlıklarını Rabbimizin kitabıyla tanıyacak, bilecek ve onun vartalarına düşmemeye çalışacağız. Rabbimizin kitabıyla ortaya koyduğu sırat-ı müstakîme gireceğiz, ondan ve avenelerinden sürekli Rabbimize sığınacağız. Çünkü o yolun sapaklarında peygamberler ve şeytanlar bulunmaktadır. Meselâ cinsel sapak noktalarında Lût (a.s), dünyayı kıbleleştirme sapağında Hûd (a.s), ekonomik sapağında Şu-ayb (a.s) ve diğer sapaklarda başka peygamberleri bulacak ve onlar mihmandarlığında bu yolu yürüyeceğiz. Bu yolda Allah var ve biz bu yolu Allah'a sorarak yürüyeceğiz. Tabi bu yolda şeytan da var, unutmayacağız. Şeytan ve tuzaklarıyla alâkalı kitabımızın başka âyetlerinde uzun uzun açıklamalarda bulunduğumuz için burada sözü uzatmayacağım. Sürekli, "ya Rabbi bizi sırat-ı müstakîminden ayırma," diye dua edeceğiz.

62. "Andolsun ki, o sizden nice nesilleri saptırmıştı, akl etmez miydiniz?"

Ama, hâl böyleyken, Ben sizinle böyle bir anlaşma yapmış, size sırat-ı müstakîmi göstermişken, sizi cennete götürecek yol bu iken ve o şeytan da size apaçık bir düşmanken, bu amansız düşmanınıza karşı sizi uyarmış ve sizden bu konuda ahit de almışken, yine de pek çoğunuz, pek çok cibilliyetler, pek çok nesiller o alçak şeytana uydu da, o, nicelerinin yollarını şaşırtıp dalâlete düşürdü, öyle mi? Ni-ce nesilleri hak yoldan, sırat-ı müstakîmden çıkardı, saptırdı öyle mi? Ah size! Yazık size! Şeytan pek çoklarını yoldan ayırdı da onları ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilemez bir vaziyette bıraktı.

"İdlal, dalâl" bu anlamlara gelmektedir. İdlal birinci olarak hak yoldan, sırat-ı müstakîmden ayrılmak, uzaklaşmak demektir. İkinci anlamıyla ne yapacağını, nereye gideceğini bilmez bir vaziyette kalmak demektir. Issız bir çölün ortasında yolunu kaybetmiş ve ne tarafa doğru gideceğini bilemeyen, şaşkınlık içinde kıvranan bir insanın durumuna dalâl denir. Hidâyet ise bundan farklıdır. Hidâyet, önünde bir tek yol bulunan, çıkış bulunan ve dosdoğru yolda ne yapacağını, ne tarafa doğru gideceğini, ne yapacağını, nasıl hareket edeceğini bi-lerek yürüyen bir kimsenin durumudur.

Hidâyette olan kimsenin yolu bellidir. Sınırları bellidir, emirler belli, yasaklar belli, yapılması gerekenler belli, yapılmaması gerekenler belli, işaretler bellidir, hayır belli, şer bellidir. İşte şeytan insanı bu halden koparmak, sırat-ı müstakîmden, hidâyetten uzaklaştırmak ve dalâlete sürüklemek ister. Çünkü bir kişi sırat-ı müstakîmden ayrıldı mı, artık şeytan onun önüne binlerce yol çıkarır, karşısına binlerce al-ternatif çıkarır. Adam hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu bi-lemez ve şaşkınlık içinde bocalar durur.

Hak birdir ama bâtıl pek çoktur. Allah'ın Resûlü bir defasında yere tek bir çizgi çizer ve "işte bu dosdoğru yoldur," buyurur. Sonra onun sağına soluna pek çok çizgiler çizer ve bunların da dalâlet yolları olduğunu söyler. Hidâyette olan, sırat-ı müstakîmde yürüyen kişi sükûnettedir, huzurludur. Çünkü yol tektir; ne yapacağını, ne yapmayacağını bilmektedir. Ötekisinin karşısında binlerce yol vardır ve bunların hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu bilemediği için, şaşkınlık ve dalâlet içinde bocalar durur. Allah buyurur ki:

Akıllarınızı kullanmayacak mısınız? Hâlâ akıllanmayacak mısınız? Hâlâ akıl etmeyecek misiniz? Aklınız ermiyor mu sizin? Haydi öncekiler anlamadılar, anlamak istemediler. Şimdi onların haberlerini size ben anlatıyorum. Siz de mi anlamıyorsunuz bu gerçeği? Şeytan yoluna tâbi olanlardan hiç kimsenin kurtulmadığını görmüyor musunuz, akl etmiyor musunuz? Akılda bir bağlanma, bir bağlılık ifadesi vardır. "Hani deveni sağlam bağla ve Allah'a tevekkül et," buyuruyordu ya Allah'ın Resûlü. Deve bağlandığı zaman bağlanmış oluyor.

Öyleyse Rabbimiz istiyor ki, insan akl edecek, aklını kullanacak, aklını bağlayacak hidâyete. Hidâyete tabi olacak, hidâyet kaynağı olan kitabın âyetlerini anlamaya, kavramaya çalışacak, Allah'ın kendisine gönderdiği bu âyetlerin kendisine ne dediğini, ne istediğini anlamaya çalışacak ve bu âyetler istikâmetinde kendisini ıslah etmeye, düzeltmeye çalışacaktır. Allah'ın kendisine verdiği aklını kullanmaya yanaşmayan kişi hem kendisine, hem de çevresine zulmediyor demektir. Zararlı oluyor demektir. Sormak lazım, bu akıllarımızı Allah'ın tek Rabb ve İlâh oluşunu, bizi cennete ulaştıracak tek yolun Allah yolu oluşunu anlamaya kullanmayacağız da nerede kullanacağız yahu? Bizi cehennemden kurtarmaya kullanmayacağız da, bu aklı ne zaman ve nerede kullanacağız? Ama unutmayalım ki, vahye teslim olmamış akıl, bu gerçeği anlayamayacaktır. Böylelerine şöyle denecek:

63, 64. "Bugün, inkârcılığınıza karşılık oraya girin. İşte bu, size söz verilen cehennemdir. Bugün, inkârcılığınıza karşılık oraya girin."

İşte küfürlerinize, zulümlerinize karşılık size vaad edilmiş cehennem. Haydi dünyada örtüp, örtbas edip gündemlerinize almadığınız o ateşe salının, yaslanın ona. Her bir dönem Allah elçilerinin ve onların yollarının yolcularının sizi sakındırdığı, sizi uyardığı cehennemle karşı karşıyasınız, haydi buyurun girin bakalım oraya. İnkâr et-mekte oluşunuzdan, hesaba katmayışınızdan dolayı haydi tadın bakalım o azabı. Kâfirliğinizin karşılığıdır o ateş. Kâfirlerin cezası cehennemdir. Çünkü onlar yeryüzünde her şeylerini bitirmişlerdir.

Halbuki dünyada kendilerine söylenmişti cehennem. Kitapları ve elçileri vasıtasıyla uyarmıştı Rabbimiz onları. Fıtratlarında da cennet ve cehennem bilgisi, ceza ve mükâfat bilinci vardı. Suç işleyen kimselerin mutlaka cezalandırılmaları gerektiğini, iyilik yapanların da mutlaka mükâfatlandırılmaları gerektiğini savunuyorlardı. Vicdanlarında iyilik ve kötülüğün dürtüsü vardı. Bir insanın, ister mü'min olsun, ister kâfir, işlediği bir suçtan, bir günâhtan dolayı kendisinin cezalandırılmayacağını umması, düşünmesi mümkün değildir. Bir kâfirin küfür, zulüm ve günâh içinde yaşadığı bir hayatın sonunda, kendisine ceza verilmeyeceğini düşünmesi, aslında gözlerini yumup hayatı gör-memesi, görmezden gelmesi demektir. Evet onlar cehenneme yu-varlanacaklar ve:

65. "İşte o gün ağızlarını mühürleriz, Bizimle elleri konuşur, ayakları da yaptıklarına şahitlik eder."

Bugün cehennemliklerin ağızları mühürlenir de işlediklerini, amellerini elleri anlatır, elleri sayıp döker, ayakları da şahitlik eder. Acaba niye elleri konuşur da ayakları şahitlik eder? İnsan yaptıklarının tamamını eliyle yapar. Hani işe el atmak filan deriz ya. Kazandıkları ve kaybettiklerinin tümü eliyle alâkalıdır. El insanın her işini ifade eder. Bir işi yaparken, bir ameli işlerken elbette öteki âzâlar da faaldir ama yapan eldir. Onun elleri tüm yapıp ettiklerine şahitlik yapacaktır. Ayaklarımız bizi taşıyor. Yaptığımız işleri yapacağımız mahallere, bulunduğumuz çeşitli konumlara, makamlara bizi ayaklarımız taşıyor. Yanlış işler yapanlara elleri konuşacak, benimle şunu şunu yaptı, şunu şunu işledi diye, ayaklar da buna şahitlik edecek.

Kitabımızın başka âyetlerinden öğrendiğimize göre insanın dilleri,

kulakları, gözleri ve derileri de yaptıkları şeyler hakkında onların aleyhinde şahitlikte bulunacaklardır. “Ya Rabbi benimle filan zaman şunu yapmıştı, benimle bunu etmişti,” diyerek her şeyi ortaya dökecekler. Hattâ bir hadiste bu âzâların sahibinin onlara şöyle diyeceği beyan edilir: “Canınız cehenneme! Lânet olsun size! Ben sizi sa-vunuyordum! Ben sizin kurtuluşunuz için mücâdele veriyordum! Halbuki siz benim işimi zorlaştırdınız! Beni rezil rüsvâ ettiniz!” diyecek. Onlar da Fussilet sûresinin beyanıyla diyecekler ki: “İş bizim elimizde değildir. Bizi her şeyi konuşturan Allah konuşturuyor. Her şeyi konuşturan Allah bize konuşun, diyor. Her şeyi konuşturmaya güç yetiren bir Allah’ın bizi de konuşturmasında şaşılacak ne var ki? Allah konuşun diyor bize, biz de konuşuyoruz. Elbette bizim Rabbimiz O’dur ve biz O’na karşı sorumluyuz, sadece O’nu dinleriz,” diyecekler. Tabii şahitler bunlarla da sınırlı değildir. Rabbimizin beyanına göre amellerin üzerinde işlendiği arz şahitlik edecek, semâ şahitlik edecek, melekler, nebîler şahitlik edecekler. Hepsi de doğruyu söyleyecekler.

İşte bu âyete göre başkalarına da gerek kalmayacak gibi. Ağızlar mühürlenecek, siz durun, denecek. Siz susun, dünyada çok ko-nuştunuz. Tüm yazılanlar sizin konuşmalarınızdı, denilecek ve eller konuşacak, ayaklar şahitlik edecekler. Bu kadara ne gerek var mı, di-yorsunuz. Tamam aslında öyle de, sanki bakın Rabbimiz, “Ben zalim değilim, bunları siz yaptınız,” demek için yapıyor. Aldatmanın ve aldanmanın asla olmadığını ortaya koymak için böyle yapıyor. Herkesi ve her şeyi birbirinin şahidi yapıyor. Hattâ bir hadisin beyanıyla, yarın bir kişinin arkasından tanımadığı birisi yapışacak ve “sende hakkım var,” diyecektir. Berikisi, “ben seni tanımıyorum, bende ne hakkın ola-bilir?” deyince, ötekisi diyecekmiş ki, “senin gördüğün bir yerde ben günâh işliyordum da onun günâh olduğunu bilen sen beni uyarmamıştın.” Allah bizi korusun o günde. Bakın dahası var:

66. “Dilesek gözlerini kör ederdik de yol bulmağa çalışırlardı. Nasıl görebilirlerdi?”

Eğer biz isteseydik, onların gözlerini siliverir, gözlerini kapatıp büsbütün görmez hale getirirdik de, onlar yola dökülürler, sırata koşarlardı. Daha iyi Müslüman olmaya, daha iyi kul olmaya sa’y ederler, yarış ederlerdi. Ama heyhât, onlar bunu nereden bilecekler? Nasıl an-layacaklar, nasıl görebileceklerdi? Yâni eğer biz isteseydik, onları hi-dâyetten saptırır, uzak tutardık da onlar asla hidâyeti bulamazlardı.

Evet isteseydi Allah, gözlerimizi silme yapıverirdi de, o zaman da bağırıp çağırırdık. Ya Rabbi ben Müslüman olacaktım, ben sırata girecektim, ama ne yapayım ki gözüm kalmamış.

Âyetin bir başka anlamı da şöyledir: Şu anda bu kâfirler kendi hür iradeleriyle görmek istemiyorlar, görmeye yanaşmıyorlar. Allah'ın bu kadar âyetlerine karşı kör ve sağır davranıyorlar. Görecek gözleri varken, görme imkânları varken böyle davranıyorlar. Ama eğer Allah kâfirlerin kullanmadıkları bu gözlerini alıverse, silme kör yapıverse, o zaman anlayacaklardı gerçeği. O zaman anlayacaklardı Rabblerinin gücünü, kudretini. O zaman anlayacaklardı isyan içinde, küfür ve zulüm içinde bir hayat yaşadıklarını ve tevbe ederek Rabblerine kulluk yoluna, sırat-ı müstakîme koşacaklar, daha iyi Müslümanlık için birbirleriyle yarışa gireceklerdi.

Yâni eğer şu anda Rabbimiz yeryüzündeki tüm kâfirleri kör ediverse, bu onlar için büyük bir mûcize olacak, en büyük bir âyet olacak, akılları başlarına gelecek ve zoraki onları hidâyete, imana sevk edici bir saik olacaktı. Onlar süratle imana, hidâyete koşacaklardı, ama o halleriyle artık nasıl yol bulacaklar bu adamlar? diyor Rabbi-miz.

Peki böyle bir durumda gözleri kör edilince acaba niye şu anda koştukları başka şeylere koşmuyorlar da sırata koşuyorlar? Meselâ niye oturmaya, yatmaya, içmeye, zinaya, zulme, küfre, isyana, pav-yonlara, barlara koşmuyorlar da, Allah'a imana ve kulluğa koşuyorlar? Bu şunu gösteriyor: İfade ettiğim gibi bu adamların fıtratlarında iman, hidâyet vardır. Mayalarında Allah'a kulluk bilinci vardır. Yâni hakkın, hidâyetin, doğrunun farkındadır bu adamlar. Aslında şu anda gözleri açıkken, görüp dururlarken bilerek ve kasten kâfirlik yapıyorlar. Bilerek ve kasten örtüyorlar Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini. Örtüyorlar hidâyeti. Gözleri kör olunca koşacaklar bu bildikleri sırata ama, Fi-ravun'un son anda koşması gibi bu koşmalarının hiç bir değeri olmayacak. Nereden görebilecekler artık bundan sonra? Rabbimiz basiretlerle bir hayat yaşayanlardan eylesin inşallah bizi.

Şimdi düşünüyoruz: Şu anda, "kulum eğer şu sana verdiğim gözlerini Benim şu âyetlerimi okumakta kullanmazsan onları senden geri alacağım. Eğer şu Benim âyetlerimi öğrenip Benim kullarıma an-latmaya

başlamazsan ağzını, dilini alacağım. Eğer bana kulluğa yönelmezsen sana verdiğim bu hayatını alacağım," diye Rabbimizden bir haber gelse ne yaparız? Hemen bu işe başlarız mı diyorsunuz? Peki o zaman şu anda Allah mı suçlu hâşâ bunları bize vermekle? Ya da kullanmadığımız bu âzâlarımızı almamakla Allah mı suçlu? Neyse, cevabınızı kendiniz verin. Ama yarın zaten Allah'ın alacağı, toprak olacak bu azaları neden bugün O'nu verenin yolunda kullanmıyoruz? İyi düşünelim…

67. "Dilesek onları oldukları yerde dondururduk da, ne ileri gidebilirler ve ne de geri dönebilirlerdi."

Yine eğer Biz dileseydik bu insanların şekillerini, biçimlerini, durumlarını, konumlarını değiştiriverirdik de oldukları yerde donup kalırlardı. Oldukları yerde onları donduruverirdik de onlar ne bizim yaptıklarımıza ilgisiz bir şekilde, bizim âyetlerimize karşı kör ve sağır bir şekilde geçip giderlerdi, ne de eski hallerine dönebilirlerdi. Kadın olduğunuzdan mı şikâyet ediyorsunuz? Allah istediği için kadın değil misiniz? Uzun boylu, kısa boyluluktan mı şikayetçisiniz? Zengin, ya da fakirlikten mi şikâyetçisiniz? Siyah renkli, beyaz renkli olmaktan mı utanıyorsunuz? Hastalık, sağlık mı derdiniz? Bunların tamamı Allah'ın takdiriyle değil mi?

Farz edin ki bu şikâyet konularınızı, konumlarınızı öteki durumlarınızla değiştirdik. Bizi geçip gideceğinizi, Bizi diskalifiye ederek keyfinize göre bir hayat yaşayabileceğinizi mi zannediyorsunuz? Mümkün değildir bu. Mecburen Bizim dediğimize teslim olacaksınız. Bu âyet insanların ele geçirdikleri fırsatları değerlendirmeleri gerektiğini anlatır. İmkân varken o imkânları Allah'a kullukta değerlendirmeyenler o fırsatlara bir daha dönemezler. Gelin öyleyse ey insanlar gü-cünüz varken yapın. İmkânınız varken yapın. Söyleyin bu konumunuzun dışında başka bir konumla sizi imtihana çekmiş olsaydık ne yapacaktınız? Geçip gidecek miydiniz? Bizi takmayacak mıydınız? Eski durumunuza, şimdiki halinize dönebilecek miydiniz? İyi bilin ki asla, ömür verdik mi geri döner, çocuklaşırsınız.

Eğer biz isteseydik onları bulundukları hal üzere, bulundukları konum üzere meshederdik. Yâni yüzlerini, kılıklarını bulundukları tavır üzere, işledikleri ameller üzere, mekânetleri üzere değiştiriverirdik. Bir önceki âyet-i kerîmesinde Rabbimiz, "istesek biz onların gözlerini sil-me eder, kör ederdik de onlar sırata, hidâyete, imana, kulluğa koşarlardı,"

buyurmuştu. Burada da yine müthiş bir tehditle buyuruyor ki Rabbimiz, “biz isteseydik onları bulundukları hal üzere değiştiriverirdik.”

Yâni hangi hal üzere bulunuyorlarsa. Meselâ maymunca bir hal üzere bulunuyorlarsa, hayvanca bir konum sergiliyorlarsa, onları o bulundukları hal üzere maymunlaştırıverirdik, hayvanlaştırıverirdik, kı-lıklarını hayvan kılığına değiştiriverirdik. Oldukları yerde onları bulundukları konum üzerine değiştiriverirdik. Meselâ bulundukları konumda bizim âyetlerimiz karşısında taş mı kesiliyorlar? Kör ve sağır bir duvar mı kesiliyorlar? Onları duvar ve taş haline getiriverirdik. Hilkatlerini değiştiriverirdik. Zalimce, sahtekârca bir tavır mı sergiliyorlar? Sahtekârlıkları, zalimlikleri yüzlerinden okunacak biçimde onların simâlarını değiştiriverirdik de yüzlerine bakan herkes onları bu alâmet-i farikayla görürdü. Irzlarını, namuslarını kıskanmadan domuzca bir hayat mı ya-şıyorlar? Bir fuhuş ortamında mı bulunuyorlar? Onları o anda içinde bulundukları hal üzere domuz gibi yapıverirdik. Şekillerini domuza döndürüverirdik.

Yâni herkes nasıl bir hayat yaşıyorsa o hayatına uygun bir simâya, bir yapıya, bir sûrete getiriverirdik de, o zaman ne bir adım öne atıp bu durumdan kendinizi kurtarabilirdiniz, ne de gerisin geriye eski halinize, eski durumunuza dönme imkânınız olurdu. Ya tevbe edip imana dönemezdiniz, ya da eski insanlığınıza dönemezdiniz.

Yâni ey Kâfirler, eğer şu anda Rabbimiz sizleri bu hale getir-miyorsa bilesiniz ki, bu O’nun güçsüzlüğünden, bunu beceremeyişinden değil cezaların âhirete tehir edilişindendir.

68. “Uzun ömürlü yaptığımızın hilkatini tersine çevirmişizdir. Akl etmezler mi?”

Bununla beraber biz kimi uzunca yaşatır, uzun ömür verip yaşatırsak, onun hilkatini, yaratılışını tepe taklak getiriyoruz. Yaşayanı, yaşattığımızı yaratılış bakımından eksiltiyoruz. Yaşlanmaya başladıkça insanın hücrelerinden, güçlerinden, kuvvelerinden, kuvvetlerinden bir şeyler kaybediyor. Bu, Rabbimizin insan için koyduğu bir yasadır ve bu yasanın dışına çıkabilen hiç kimse yoktur. Herkes gittikçe yaşlanıyor ve yaratılışında, hilkatinde noksanlaşmalar meydana geliyor. Kendisine bakan herkes aslında bunu çok rahat görebilmektedir. İnsanın bu hali kendisine her an Rabbinin bu yasasını, Rabbinin kendisi üzerinde

egemenliğini haykırmaktadır. Onun içindir ki, gençliğinde Allah'a isyan içinde bir hayat yaşayan insanlardan pek çoğunun yaşlanıp ta bedeninde Allah'ın işleyen bu yasasını gördükçe, Allah'a kulluğa döndüğünü görüyoruz.

Öyleyse kesinlikle bilelim ki, biz kendimize sahip değiliz. Biz bizim değiliz. Bizim üzerimizde bizim sözümüz geçmiyor. Hayatımız bizim değildir. Bizim üzerimizde bir sahip vardır. Bizim bir sahibimiz, Mâlikimiz vardır ki, bizim üzerimizde sürekli O'nun tasarrufu işlemektedir. Sonunda gidip huzurunda hesap vereceğimiz bir yaratıcımız, bir Rabbimiz vardır. Hayatın kaynağı O'dur. Hayatımız O'ndandır. Veren de O'dur, alan da. Yaratan da O'dur öldüren de. Hayat da O'na aittir, ölüm de. İlkbahar da O'na aittir, sonbahar da.

Eğer bu dünyada gözümüz görüyor, aklımız eriyor, elimiz tutuyor, ayağımız yürüyorsa, şu anda hayattaysak, bilelim ki bunu bize Allah verdi. Allah'tandır bunlar. Yarın bunlar işe yaramaz bir hale geleceklerse, bu da Allah'tandır. Çocukken âcizdik, küçüktük, güçsüzdük, şimdi büyüdük, güç kuvvet sahibi olduk. Eğer bütün bunlar Allah'tan değil de kendimizden, bizden olsaydı, o zaman yaşlandıkça, ihtiyarladıkça daha güçlenmeli değil miydik? Halbuki ihtiyarlayınca bunları kaybediyoruz, geriye sayma başlıyor. Yaratılış geriye dönüyor sanki. Başta yok idi, sonunda da yine yok oluyor her şey. Başta Allah vermişti, sonunda da O alıveriyor verdiklerini. Tüm otlar, bitkiler, ağaçlar gibi. Demek ki bütün bunlar bizden değil, O verdi bütün bunları. Madem ki gücümüz, imkânlarımız Allah'tan, öyleyse bütün bu sahip olduklarımızı onları bize veren Allah yolunda kullanmak zorundayız.

Hâlâ anlamayacak mısınız? Hâlâ akl etmeyecek misiniz? Akıllarınızı kullanmayacak mısınız? Hâlâ hayatınızın içinde olan, bizzat kendi bedenlerinizde işleyen Rabbinizin bu yasalarını görmezden gelmeye devam mı edeceksiniz? Bütün bunları hak olan bir kitaptan öğrenip Hak olan Rabbinize kulluğa yönelmeyecek misiniz? Evet bütün bunları Rabbimizin bu kitabından öğreneceğiz. O kitabın pratiği olan, tebyîni olan Rasulullah Efendimizin sözlerinden öğreneceğiz. Çünkü:

69. "Biz Muhammed'e şiir öğretmedik, zaten ona gerekmezdi. Bu bir öğüt ve apaçık Kur'an'dır."

Bu söylenenleri, bu âyetleri, bu kitabı bir şiir sanmayın. Biz elçimize

asla şiir öğretmedik. Size bu âyetleri okuyan peygamberimi sakın şair zannetmeyin. Peygambere şiir yakışmaz. Ne bu risalet bir şairlik, ne de bu kitabın âyetleri bir şiirdir. Bu kitap Kur'an'dır ve zikirdir. Kur'an'dır o. Okunaktır, okunandır, sürekli okunması gerekendir, elden düşürülmemesi, kafadan ırak tutulmaması gereken bir okunaktır.

Ya da Kur'an "karane" kökünden gelir ki, o zaman da âyetleri birbiriyle bütünleşen, birbirini tamamlayan, birbiriyle asla bir tenâkuz, bir çelişki bulunmayan bir kitaptır.

Bir zikirdir bu kitap. Zikra'dır. Sürekli hatırda canlı tutulması gereken, zikredilmesi gereken bir kitaptır. Okunması gereken bir kitaptır. Bir de Mübîn olan bir Kur'an'dır bu. Yâni anlaşılır olan, apaçık olan, anlaşılması gereken bir kitap. Anlamadan okunulmaması gereken bir kitap. Bu kitap asla bir şiir değildir. Çünkü şiirle zikir birbirine zıt şeylerdir. Şiir, şeytanların vesveseleridir. Şiir sezmeye çalışmaktır, sezgidir, sezgi ve hayal ürünüdür. Şiir, şeytanın vesveselerini sezmeye çalışmak ve onları aktarmaktır. Şair, sezgici demektir. Şair, şeytanın vesveselerini şiirle seslendiren kişidir.

Şuarâ sûresinde Rabbimiz, "şairlere azgınlar uyar," buyurmaktadır. Öyleyse peygambere böyle bir şey asla yaraşmaz. Peygamberin okuduğu Kur'an zikirdir.

Kur'an bir hayat programıdır. Çünkü Kur'an'ın âyetleri birbiriyle bütünleşen, birbirini tamamlayan, birbiriyle âhenkli bir bütünlük arze-der. Kur'an, şeytanî vesveseler gibi her biri diğerine zıt olan, birbiriyle çelişen kuruntular değildir. O halde ey insanlar, şeytanî vesveseleri bırakın da, şeytanın okuduğu karmakarışık düzmece şeyleri terk edin de, Allah'ın kitabına yönelin.

Rasulullah Efendimize onu peygamber kabul etmemek için, peygamber olmasın, bizim hayatımıza karışmasın, bize Allah'tan vahiy getirmesin de ne olursa olsun diyerek ona şair dediler, kahin dediler… Ama bu dediklerine kendileri de inanmadılar. Kitabımızın öteki âyetlerinde bu konuda epey bir şeyler söylediğimiz için bu kadarla ik-tifâ ediyoruz. Bakın bu zikrin, bu kitabın gelişinin hikmetini de, bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöyle ortaya koyuyor:

70. "Diri olan kimseyi uyarsın ve verilen söz de inkârcıların aleyhine

çıksın.”

Diri olanları uyarır bu kitap. Dirileri uyarmak için gelmiştir bu Kur'an, sûrenin başında ifade ettiğim gibi ölüleri, kabirdekileri değil. Kâfirler üzerinde azap sözü hak olsun, azap hükmü kesinleşip tescil edilsin diye gelmiştir bu kitap. Kâfirler hakkında azabın vacip olması için gelmiştir.

Bu kitap kendilerinde hayat emaresi olan, düşünen, tefekkür edebilen, dirilik taşıyan kimseleri uyarırmış. Fıtratlarını diri tutan insanları uyarırmış. Kendilerinde hayat eseri kalmamış, ölmüş, şeytanî vesveselerle, hevâ ve hevesleriyle kendilerini kaybetmiş, devinim özellikleri kalmamış kimseler, bu kitabın uyarısından istifâde edemeyeceklerdir. Diri olan, devinen, düşünen, hareket eden, kalbini, gözünü, kulağını kullanan kimseler bu kitabın uyarılarından istifâde edeceklerdir. Gözlerini kapatan, kör kesilen, kulaklarını kapatan, sağır kesilen, kalplerini kullanmayan, duvar kesilen, aklını kullanmayan, hayvan kesilen kişi ölmüştür ve kâfirler ölmeden önce ölmüş kimselerdir.

Evet, mü'min diridir, onun zıddı olan kâfir de ölüdür. Küfür, ölü yaşamak demektir. Çünkü düşünemeyenler, akıl edemeyenler, duya-mayanlar, göremeyenler, hissedemeyenler ölü demektir. Kâfirler kendi kendilerini ölü hale getirmişlerdir.

Öyleyse diriler olmalıyız, kendimizi diriltmeliyiz ki, bu kitap bizi uyarsın. Diriliği de tabii bu kitapla elde edeceğiz. Yâni bu kitap hem diriltendir, hem de o dirilttiklerini uyarandır. Yâni Kur'an'la dirilen kişinin sürekli Kur'an'la uyarılmaya ihtiyacı vardır. Kur'an'la dirilenin, yine Kur'an'la sulanarak, Kur'an'la beslenerek diriliğini, canlılığını koruması gerekmektedir. Çünkü insan bu kitapla sulamadığı sürece, bu kitaptan uzak kaldığı sürece her zaman sağırlaşmaya, körleşmeye, duygusuzlaşmaya ve ölüme doğru gitmektedir. Ruhen ve manen ölüme doğru gitmektedir.

Şunu hiç bir zaman unutmayacağız ki, bu kitabı ölülere değil, dirilere okuyacağız. Kabirdekilere değil, hayattakilere okuyacağız. He-nüz ölmedik diye önce kendimize, sonra da ölmemiş dışımızdakilere okuyacağız bu kitabı. Allah yardımcımız olsun.

71,72,73. "Kudretimizle kendileri için hayvanlar yarattığımızı görmezler mi? Onlara sahip olmaktadırlar. Onları kendilerinin buyruğuna verdik; bindikleri de, etini yedikleri de vardır. Onlarda daha nice faydalar, içilecekler vardır. Şükretmezler mi?"

Bu gafiller bir de şunu görmüyorlar mı? Allah'ın kulu kölesi olunacak tek Rab ve İlâh oluşu konusunda hiç düşünmüyorlar mı ki Biz kendileri için ellerimizin yaptığı şeylerden, yâni hiçbir dış sanatın katkısı olmayıp, doğrudan doğruya kendimizin yaratıp ortaya koyduğu nîmetlerden en'âmı, yumuşak, zelûl hayvanları yarattık. Bizzat Biz yarattık, kendi elimizle yarattık.

En'âm, davarlar, sığırlar, koyunlar, keçiler, erkeği ve dişisiyle nice varlıklar lütfetmişiz onlara. İşte onlara sahip oluyorsunuz, kullanıyor, istifade ediyorsunuz. Bu davarları onlar için yarattık, onlar için zelûl kıldık ve onların mülkiyetlerine verdik. Onlar bunu yapabilirler miydi? Yaratabilirler miydi bunları? Sahip olabilirler miydi bunlara? Hayat veren de, hayatlarını sürdürmeleri için bu imkânlarını lütfeden de Biz değil miyiz? O hayvanları onlar için zelûl kılan, uysal bir biçimde onlara boyun büktüren de Biziz. Biniyorlar o hayvanlara, etlerini yiyorlar, değişik menfaatlerinden istifâde ediyorlar. Yeme ve içme konusunda da yararlanıyorlar.

"Hâlâ şükretmeyecek misiniz? Hâlâ Rabbinizin lütfettiği bu nîmetleri O'nun yolunda, O'na kulluk yolunda kullanmayacak mısınız? Bütün bu nîmetlerin hakkını vermeyecek misiniz? Akıllarınızı başlarınıza alıp ta, "ya Rab, sen bütün bunları sana isyan edeyim diye vermedin, karşı geleyim diye vermedin, seni memnun edeyim diye verdin demeye yanaşmayacak mısınız? Bunu anlamayacak mısınız?" diyor Rabbimiz. Bir düşünsenize bir deve bir çocuğa teslim olacak, boyun bükecek, o çocuğun sırtına binmesine izin verecek. Allah izin vermeseydi, Allah o deveyi bizim için zelûl kılmasaydı olur muydu bu?

Şu anda altınızdaki bindiğiniz araba da, gemiler de hepsi böyle değil midir? Onların yasasını koyan ve size âmâde kılan da Allah değil midir? Bu binitlere binince okuyacağımız dua da bunu anlatıyordu değil mi?

Bütün bu Allah vergilerini O'na kulluk ta değil de, böyle hep isyanda mı kullanacaksınız? Nedir sizin bu haliniz böyle? Bakın dikkat edin, alıverir elinizden bütün bu verdiklerini? Almıyor mu? Sonunda kime kalıyor bütün bunlar? Hasta yatağındakiler biraz daha iyi anlıyorlar bunu değil mi? Ölüm döşeğindekiler biraz daha net anlıyor-lar. Cenazeden sonra herkes unutuyor, ne büyük gaflet.

Öyleyse sonunda mirası Allah'a kalacak olan bu nîmetleri ne diye kendinizin zannediyor da gaflet ediyorsunuz? "Hakkıyla şükreden kullarımız azdır," buyurur Rabbimiz kitabımızın başka bir âyetinde. Peki insanların azı şükretmiş de, çoğu ne yapmış?

74, 75. "Allah'ı bırakıp da, kendilerine yardımı dokunur diye, başka tanrılar edindiler. Oysa onlar yardım edemezler, ancak kendileri o tanrılara koruyuculuk için nöbet beklerler."

İnsanlardan kimileri, Allah'a şükretmeleri gerekirken tuttular, O'ndan başka, O'nun berisinde sahte İlâhlar, yapay tanrılar buldular da onlara kulluk yapmaya başladılar. Böylece kendilerine yardım olunur diye. Onların yardımlarını görürüz umuduyla. Nîmetleri Allah'tan aldılar, hayatlarını Allah'tan aldılar, hayvanlarını, yiyip içtiklerini Allah-tan aldılar da, Allah'tan başkalarına şükrettiler, teşekkür ettiler. Nîmetlerin sahibini unuttular da, O'nun berisinde kendilerine yardım edeceklerine inandıkları tanrılar buldular. Biz Allah kuluyuz demediler de biz emir kuluyuz dediler. Allah'tan başka kendilerine tapacakları, itaat edecekleri, sözünü dinleyecekleri, yasalarını uygulayıp arzularını yerine getirecekleri ilâhlar edindiler. Kendilerine bir yardımları dokunur diye.

Dikkat ederseniz, Rabbimizin beyanına göre bu müşriklerin böyle yapmalarının altında yatan sebep, menfaat duygusudur. Ücret bekleme mantığı onları Allah'tan başkalarını İlâh kabul etmeye götürmüştür. Hani Allah'ı bırakıp da Firavun'u ilâh edinen sihirbazlar da öyle diyorlardı değil mi? "Ey Firavun, şimdi biz senin safında Hz. Musâ'yı (a.s) yenersek bize bir ücret, bir mükâfat var mı?" diyorlardı. Evet kâfirler, müşrikler hep böyledirler. Nerede bir menfaatleri varsa, kimden bir menfaat gelecekse, onu İlâh bilirler, onu büyütürler, onu yüceltirler, sen büyüksün derler; sen yaparsın derler, senin dediğin yapılır derler, senin buyruğun buyruktur, senin yasaların yasadır, sana itaat boynumuzun borcudur derler.

Bizim de şu anda Allah berisinde İlâhlarımız var mı? Allah için şöyle bir düşünelim. Meselâ şu kitaba zaman ayırmayı hangi Müslüman

istemez? Elbette tüm Müslümanlar bu kitabı okuyup iyi bir Müslüman olmayı ister. Peki niye yapmıyorlar ya bunu? Niye zamanları kalmıyor buna? Galiba tam bunu yapacaklarında tutkunu oldukları, yardımını umdukları bir şeyin varlığı, bir İlâhın, İlâhenin varlığı onlara engel oluveriyor. Herkes nelerin tutkunu olduğunu iyi bir düşünsün.

İlâh, bu anlama gelir. İlâh, kişinin kendisine itaat ettiği, sözünü dinlediği, arzularını, yasalarını gerçekleştirdiği varlık demektir. İlâh, kendisine kul-köle olunan varlık demektir. İlâh, hayatın her kademesinde hayata karışma yetkisine sahip, dediği dedik olan varlık demektir. İnsanlar, sosyal hayatlarını belirleyecek İlâhlar, ekonomik dünyalarında söz sahibi İlâhlar, kılık-kıyafet, hukuk ve siyasal yapılarını ayarlayacak İlâhlar edindiler. O dediyse tamam, onu memnun etmek zorundayım dedikleri İlâhlar buldular kendilerine. Bunlar ya insandır, ya taştır, topraktır, ya bir gruptur, ya atalardır ki, bunların tamamı Allah'ın dûnundadır, Allah'ın berisindedir. Bu İlâhlardan yardımlar umdular, beklediler. Halbuki Allah'ı bırakıp ta O'nun dûnunda edindikleri o İlâhlar onlara nasıl yardım edebilecekler? Onların buna asla güçleri yet-mez. Lâkin onlar tanrılarına gönüllü ordulardır, diyor Rabbimiz. Tanrılarına gönüllü nöbetçilerdir. Yâni onlar tanrılarına gönüllü asker, tanrıları da onlara gönüllü nöbetçidir. İki taraf ta birbirine ordudur.

Bırakın o putlarının, tanrılarının, Allah berisinde kendilerine sığındıkları varlıkların kendilerini korumalarını, aksine onlar onlara gönüllü ordudurlar, diyor Rabbimiz. Aslında korunmaya muhtaç olanlar koruyanlardan daha zayıftır.

İstiaze, sığınma demektir. Güçsüzün, zayıfın, korunmaya muhtaç olanın güçlüye, koruyucuya sığınması demektir. İslâm inancında güçsüz olan mü'minin, güçlü olan Rabbine sığınmasına istiaze denir. İstiazenin üç öğesi vardır: Sığınan, kendisine sığınılan ve sığınma konusu. Sığınan kuldur, sığınılan Allah'tır, sığınma konusu da korkulan her şeydir. Korktuğu bir şeyden Rabbine sığınan kişi, Rab-binin sığındığı o varlığa karşı her zaman güç yetirebileceğine ve kendisini onun şerrinden koruyabileceğine inanmıştır. Müslümanın inancında kendisine sığındığı Allah herkesten ve her şeyden güçlüdür. Mutlak güç ve kudret sahibidir. Onun içindir ki sığınılan Allah, sığınan da kuldur. Koruyan Allah, korunan da kuldur. Ama küfür ve şirk inancında bu tamamen ters işlemektedir. Küfür ve şirk anlayışında sığınan tanrılar, sığınılan da kullardır. Koruyan

kullar, korunan da tanrılar, putlardır. Yâni kulları tanrılar değil de tanrıları kullar korumaktadır.

İşte görüyoruz, adamlar bir düzen kuruyorlar, bir put dikiyorlar, ona tapınıyorlar, ama o düzen, o put, bırakın kullarını korumayı, kendisini bile korumaktan âciz olduğu için onu kulları korumaktadır. İşte koruma kanunları çıkarıyorlar, aman sahip çıkalım, aman yıktırmayalım, diye çırpınıyorlar. Bu tanrılarınız sizi korumak şöyle dursun, kendilerini bile korumaktan âcizse, niye tapınıyorsunuz onlara? Yok eğer güçlüyse, birileri yıkacak diye bu telaşınız niye? İşte bu şirk mantığıdır ve onlar tanrılarına, putlarına gönüllü ordulardır, diyor Rabbimiz.

Hac sûresinin 73. âyetinin beyanına göre, adamlar put yapıyorlar, ona tapınıyorlar ve onu korumak için de put hanelerin kapılarını sıkı sıkı kilitliyorlar. Nihâyet kapının anahtar deliğinden giren bir sinek, o putlara kullar tarafından sürülen bir tatlı parçası koparıp kaçıyor. Rabbimiz buyuruyor ki, bakın ki o putlar kendi vücutlarından sineğin bir parça koparmasına bile engel olamıyorlar. Koparan da âciz, koparılan da. Tapınan da âciz, tapınılan da… İşte şirk mantığı... Kendini bile korumaktan âciz, kullarının korumasına muhtaç bir puta tapınıyor zavallılar. Tanrılarına gönüllü nöbetçidir bu akılsızlar. Tanrıları kendilerini korumuyor da, kendileri tanrılarını korumaya çalışıyorlar. Zaten onlar gönüllü ordu olmasalar, onlar gönüllü askerlik yapıp tanrılarını korumasalar o tanrıların ayakta durmaları asla mümkün olmayacaktır. Öyle değil mi?

İşte görüyoruz dün de, bugün de Allah berisinde kendilerine tapınılan, arzuları yerine getirilip yasaları uygulanan tüm sahte İlâhlar kullarını korumak, kullarını doyurmak şöyle dursun, hepsi de kullarından beslenmek ve kullarından korunma talep etmek durumundadırlar. “Ey kullarım, aman bana sahip çıkın, aman beni koruyun, aman beni destekleyin, aman beni yıktırmayın, aman beni gündemde tutun,” diye kullarına yalvarmaktadırlar. Allah yerine ikâme edilen hiçbir Firavun kullarından vergi almadıkça, kullarından destek görmedikçe ayakta duramaz. Hiçbir put kullarından kendisine bir mozole istemedikçe, bir piramit istemedikçe asla tapınılmaya değer görülemez. Hiçbir sistem kullarından oy, yâni kabul istemedikçe yaşayamaz. Hiçbir âdet, hiçbir töre, hiçbir moda bağlılarından talep görmedikçe ayakta duramaz.

Demek ki, Allah berisinde İlâh kabul edilenlerin tamamı kullarına muhtaçtır. Ama Allah böyle değildir. O, kullarının tümünü koruyan, kendisi korunmaya ihtiyacı olmayandır. Tüm kullarını rızıklandırıp doyuran, ama kullarının besleme ihtiyacını duymayandır. İşte küfür ve şirk anlayışlarıyla İslâm inanışının temel farklılığı…

Mü'min sadece Allah'a inanır, sadece Allah'ı Rab bilir, sadece Allah'a sığınır. Çünkü koruyan Allah'tır, kendisine sığınılacak tek varlık Allah'tır. Tüm varlıklar O'nun velâyeti altındadır. Tüm varlıklar O'-nun hıfz-u emânındadır. Öyleyse bizler Allah'tan başka İlâhlar kabul etmeyeceğiz. Burada şunu da söyleyelim tabii: Bir varlığın İlâh kabul edilebilmesi için o varlığın zatının, kendisinin bilinmesi, tanınması ge-rektiği gibi, o varlığın sözlerinin, emirlerinin, talimatlarının, yasalarının, buyruklarının da bilinmesi şarttır. Tanınmayan, bilinmeyen bir varlığın İlâh edinilmesi mümkün olmadığı gibi, arzuları, istekleri, buyrukları, emirleri ve yasakları bilinmeyen bir varlığın İlâh kabul edilmesi de mümkün değildir. Öyleyse eğer bizler Rabbimizi tanır, Rabbimizin ki-tabını çok ciddi okuyarak, emir ve yasaklarını, buyruklarını tanırsak, o zaman O'nu İlâh kabul etme imkânımız olacaktır.

76. "Ey Muhammed! Bunların sözü seni üzmesin. Biz onların gizlediklerini de, açığa vurduklarını da şüphesiz biliriz."

"Öyleyse ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, sakın ha sakın kâfirlerin, müşriklerin, bu ne yaptığını, ne dediğini bilmez insanların boş sözleri, boş lakırdıları, densizlikleri sizi üzmesin." Bu densizlerin densizlikleri, bir dönem Rasulullah Efendimizi üzüyordu. Onlar için hak söyleyen ve onların hayırlarını isteyen bir peygamberdi çünkü o. Rabbimiz onu teselli ederek buyuruyor ki, "peygamberim onlar ne derlerse desinler sen üzülme, sen takma kafana. Çünkü biz onların esrârını da, ilânını da bilmekteyiz. Siz üzülmeyin, biz onların içlerini de, içlerinde gizlediklerini de, dışlarından açığa vurduklarını da bilmekteyiz. Biz onların açıktan açığa size karşı kurdukları komplolarını da, propagandalarını da, gizli gizli mahfillerde sizin için hazırladıkları planlarını da biliyoruz. Sizi onlardan haberdar edeceğimizden ve koruyacağımızdan hiç mi hiç endişeniz olmasın. Onlar size karşı türlü komplolar hazırlayacaklar, tuzaklar kuracaklar, gizli açık düşmanlıklar düşünecekler, ama unutmayın ki onların ipleri elinde olan Benim ve sizi Ben koruyacağım. Sizin desteğinizde Ben varım ve Ben onlara yeterim buyurarak mü'minlerin yardımında olduğu müjdesini veriyor Rabbimiz.

Bizler de bugün ciddi bir biçimde bu kitabı insanlara duyurmaya başlayınca, insanlar bize bir şeyler diyeceklerdir. Desinler. Unutmayalım ki bizim desteğimizdedir Allah. Tüm peygamberler Allah yardımına böyle ulaşmamışlar mıdır? Öyleyse biz de bıkıp usanmadan kulluğumuza devam etmeliyiz.

77,78. "İnsan kendisini bir nutfeden yarattığımızı görmez mi ki, hemen apaçık bir hasım kesilir ve kendi yaratılışını unutur da: "Çürümüş kemikleri kim yaratacak" diyerek, Bize misal vermeye kalkar?"

Evet şu insan, şu nankör insan bizim kendisini bir damla meniden yarattığımızı bilmiyor mu ki, bizim karşımızda bir hasım, bir tartışmacı, çeneli bir lafazan kesilip, bir muârız kesilip düşman olarak çıkıverdi. Bizim karşımızda, yaratıcısı karşısında yaratılışına bakmadan, aslının bir damla sudan olduğunu düşünmeden kendisini bir şey zannederek deliller üretmeye, Bizim dinimize, Bizim âyetlerimize, Bizim yasalarımıza, Bizim sistemimize alternatifler getirmeye çalışıyor. Nankör insan kendi yaratılışını unuttu da, Allah karşısında Allah'ın âyetleriyle mücâdeleye tutuşuyor.

İnsan geçmişini nasıl da unutuyor! Bir vakitler hiçbir şey değildi. Bir damla su. Allah onu insan haline getirdiği halde tutuyor kendi yaratılışını unutuyor da şöyle diyor: Şimdi şu çürümüş kemikleri kim diriltecek? Bununla bize bir örnek vermeye kalkışıyor. Bize karşı laf çarpıtıyor. "Şu çürümüş, şu un ufak olmuş kemikleri bu hale geldikten sonra kim diriltebilecek? Kimin gücü yeter buna? Olacak şey mi bu?" demeye kalkışıyor. Öldükten sonra yeniden dirilişi reddetmeye çalışıyor. Ciddi bir düşman kesilmiş de sanki Allah'ı, Kur'an'ı susturmaya çalışıyor. İnsanların inançlarını karıştırmaya çalışıyor.

Bu nankör insan neden yaratıldığına bakmıyor mu? Hor, hakir bir damla sudan yaratıldığını bilmiyor mu bu nankör insan? Nasıl da unutuyor ana rahmine atılmış bir damla sudan yaratıldığını? Eline değdiği zaman, elbisesine bulaştığı zaman yıkama lüzumu duyacağı bir damla meniden meydana gelmedi mi? Ananın ve babanın mâlum yerlerinden çıkan bir damla nutfeden, bir damla meniden yaratıldığını ne çabuk unutuyor bu insan da, kendisini bir şey zannedip Rabbine kafa tutmaya kalkışıyor? Neyine güveniyor da Allah karşısında bilgi iddiasında bulunuyor, Allah'a delil getirmeye kalkışıyor? Halbuki ana rahminde bir damla sudan meydana getirildiğini bir düşünse, kendini anlamaktan da

öte, Rabbini de anlayacak ama düşünmüyor. Bakın bu soruya cevabı Rabbimiz veriyor. Geçin o zırvaları demiyor da, Rabbimiz rahmeti gereği yine cevap veriyor:

79. "Ey Muhammed! De ki: "Onları ilk defa yaratan diriltecektir. O, her türlü yaratmayı bilendir."

"Peygamberim sen de ki: O kemikleri ilk defa yoktan yaratıp var eden Allah, onları yeniden var etmeye, yeniden diriltmeye kâdirdir. Gafil insan, şaşkın insan bir düşünmez misin? O kemikler bir zamanlar var mıydı? Yoktu, Allah yaratmadı mı onları? Olmayan şeylerin var edilişini değil de var olan şeylerin yeniden var edilmesini mi problem ediyorsun? Haddini bilsen olmaz mı? Hem O Allah yaratmanın her çeşidini, her türünü, her şeklini ve yaratıklarıyla alâkalı her şeyi bilmektedir. Böyle bir Allah'ı nasıl yenmeye kalkışıyorsunuz?"

Yâni eline çürümüş kemikleri alarak, bunlar bu hale geldikten sonra tekrar dirilecekler ha? Nasıl, nasıl? Bizler toprak olduktan sonra tekrar diriltileceğiz ha? Bizler öldükten, toprak bizim etlerimizi yiyip, kemiklerimizi çürüttükten sonra bir daha dirileceğiz ha? Hayır hayır, bu kesinlikle mümkün değildir. Sen onu bizim külahımıza anlat diyenlere de ki ey peygamberim, sizi ilk defa yaratan kimdi? İlk yaratılışları neydi bu adamların? İlk defa nasıl yaratılmışlardı bu adamlar? Onları ilk defa yaratan Allah ikinci defa yaratamaz mı? Nasıl düşünüyor bu adamlar? Toprak olduktan sonra bir daha diriltilemeyeceklerini mi söylüyorlar? Çok mu hayret edilecek bir şeydir bu? Çok mu zor Allah için böyle bir şey? Halbuki anamızın babamızın yediği yeryüzünün değişik meyvelerinden oluşan meniden meydana gelmedik mi bizler? Böylece bizi ilk defa topraktan toplayıp yaratan Allah ölümümüzden sonra aynı topraktan tekrar toplayıp diriltmeye kâdir değil mi? İlk yaratılışlarını hiç mi düşünmüyor bu adamlar? Onu dirilten öldürmeye, öldüren diriltmeye kâdir değil mi? Yaratırken bir damla sudan yaratmaya kâdir de, öldükten sonra onu yeniden yaratmaya kâdir değil mi? Onu beceren, bunu beceremez mi? Bunlar Rabblerine küfreden, Rabblerini tanımayan, Allah'ın gücünden, kudretinden, Allah'ın âyetlerinden habersiz olan insanlardır. Bunlar Rabblerini örten, örtbas eden, Rabblerinin âyetleriyle ilgi kurmadan bir hayat yaşayan kimselerdir.

Aslında öldükten sonra tekrar dirileceklerini onlar da biliyorlar, ama hayat programlarının değişmesini istemedikleri için bunu reddetmeye

çalışıyorlar. Bir de bu dünyada yaptıklarının yanlarına kâr kalmasını, hesabının sorulmamasını istedikleri için böyle davranıyorlar.

Herhalde Hıristiyan ve Yahudilerin, "Allah varlıkları altı günde yarattı ve yoruldu, dinlenmeye çekildi," derlerken dertleri de budur. Yâni tamam yaratan O'dur ama tekrarını beceremeyecek demek is-tiyor hainler. Halbuki Rabbimiz kitabımızın başka bir âyetinde, "Biz gökleri ve yeri altı günde yarattık ama Bize bir yorgunluk ta isabet et-memiştir," buyuruyor. Allah'ı Allah'ın tanıttığı gibi tanımayanlar, kendi kafalarındaki bir Allah'ı anlamaya çalışıyorlar ve böylece kendilerine yol aramaya çalışıyorlar. Onun sorgulamasından kendilerini kurtarmaya çalışıyorlar. İşte bakın bundan sonra bu yaratışına bir delil gösterecek Rabbimiz.

80. "Yaş ağaçtan size ateş çıkarandır. Ondan ateş yakarsınız."

O tüm mahlukâtı ve onların yaratılışlarını her çeşidiyle bilen Allah, size yeşil ağaçtan bir ateş yaptı. Eğer sizler Allah'ın gücünü, kudretini öğrenmek istiyorsanız, Allah kendisini nasıl tanıtıyor bunu bilmek istiyorsanız, buyurun işte yemyeşil ağaçlara bakın. Onlar ateş oluyor ve siz onları yakıyorsunuz. Nasıl yanıyor bu yeşil ağaçlar? Bunun yasasını kim koyuyor? Her ağaçta yanma özelliği vardır ama, birbirine sürtülüp çakıldığı zaman sizin için ateş çıkaran yeşil ağacı sizin hizmetinize sundu Rabbiniz. Merh ile Âfâr denen iki ağaçtan söz ediliyor. Çöl ikliminde iki ağaç, görmedim, bilmedim. Birbirine sürttünüz mü hemen ateş oluyormuş. Bakın buna sizin kafanız çalışmaz-ken, bu güce erişemezken size bunu lütfeden de Allah'tır. Bırakın çö-le gitmeyi. İşte şu ağacın neresindedir ateş? Nasıl oluyor bu iş? Duyularımızla algıladığımız her bir âyet insanlar üzerinde düşünüp anlamak isterlerse âyettirler onlar. Değilse, ilgilenmeyenleri Allah'a gö-türmez onlar. Kur'an âyetleri de böyledir. Üzerinde düşünüp kafa yor-mayanları Allah'a götürmez onlar. Çünkü niceleri bu âyetlerle hidâyet bulurlarken, niceleri sapıp sapıtmışlardır.

81. "Gökleri ve yeri yaratan, kendilerinin benzerini yaratmaya kâdir olmaz mı? Elbette olur; çünkü O, yaratan ve bilendir."

"Şu gökleri ve yerleri yaratan, buna güç yetiren Allah onlar yanında bir hiç mesabesinde olan sizin gibileri yaratamaz mı? Ona gücü yeten Allah'ın buna gücü yetmez mi? Hangisi zor? Şu uçsuz bucaksız semâvâtı, şu arzı yaratmak mı zor, yoksa sizin gibileri mi? Haydi söyleyin bakalım," diyor Rabbimiz. Yâni Allah kadar kendisine, dinine güvenen kim

var? Eğer biz de O'nun âyetleriyle hareket edersek kendimize, yolumuza güvenimiz artacaktır. Evet, O'nun gücü her şeye yeter. Çünkü her şeyi yaratan, Hallâk olan ve her şeyi bilen, tam bilen, eksiksiz bilen O'dur. Ne yarattığını, neden yarattığını, yarattığının başına nelerin geleceğini, ona nasıl bir din göndereceğini, onu nasıl hesaba çekeceğini bilendir O Allah. Peki bunu nasıl mı becerir? Nasıl mı baş eder yarattıklarıyla? Nasıl hakkından gelebilir bütün bunların mı diyorsunuz, bakın şöyleymiş:

82. "Bir şeyi dilediği zaman, O'nun buyruğu sadece, o şeye "Ol" demektir hemen olur."

O bir şey mi murad etti mi? Ya yaratma konusunda, ya da yarattığının hayatının devamı konusunda bir şeye mi karar verdi? O'nun emri bu konuda sadece "ol" demektir, o da oluverir. Evet Rabbimiz her hangi bir şeyi yapacağında, yaratacağında sadece emreder, o da oluverir. Emir O'na aittir. Sadece "ol" der, o da oluverir.

Şimdi düşünün, böyle "ol" deyince her şeyi olduran bir Allah karşısında, nasıl bilgi iddiasında, güç iddiasında bulunabilirsiniz? Böyle bir Allah karşısında nasıl delil getirmeye kalkışabilirsiniz? Allah âyetleri, Allah yasaları karşısında nasıl alternatif getirmeye cüret edebilirsiniz? Zaten mesele Allah'a böylece imandadır. Allah'a böylece inandınız mı, her şey biter. Mü'minler de, Kâfirler de biliyorlar Allah'ın gücünü, kudretini ama menfaat hesaplarıyla Allah'ı reddedip, O'nun berisinde İlâhlar bulmaya çalışıyorlar. İç dünyalarında böylece bildikleri Allah'ı dış dünyalarında reddetmeye çalışıyorlar.

83. "Her şeyin hükümranlığı elinde olan ve sizin de kendisine döneceğiniz Allah münezzehtir."

O halde tesbih her şeyin mülkü elinde olan, her şeyin hükümranlığına sahip olan, mülkünde dilediği gibi tasarruf yetkisi elinde olan, şanı yüce Sübhan'a aittir. Allah Sübhan'dır. Allah eksiksiz ve noksansızdır. Mülk elinde olandır O Allah. O'nu tesbih ederiz. Tesbih sadece O'nun hakkıdır, dönüş de sadece O'nadır. O'na döneceğiz ve hesabı O'na ödeyeceğiz. Yaşadıkları bu hayatın hesabını ödemek üzere insanlar O'nun huzuruna gitmek istemeseler de, mecburen gideceklerdir.

İşte böyle bir Allah tesbih edilir. Tesbih, Allah'ı Allah'ın kendisine ait haber verdiği mükemmel sıfatların sahibi olarak kabul etmektir.

Kitabında kendisini nasıl tanıtmışsa öylece kabul ve iman demektir. Tesbih, Allah'ın tanıttıklarını, Allah'ın tanıttığı gibi anlayıp iman etmek demektir. Namazı, orucu, haccı, tesettürü, hukuku, eğitimi, ka-zanmayı, harcamayı, evlenmeyi, boşanmayı, hayatı, ölümü, kitabı, peygamberi Allah nasıl tanıtmışsa öylece tanıyıp kabul etmektir. Yine tesbih sürekli Allah'ı gündemde tutmak, gündeme almak demektir. Öyleyse bizler sürekli Rabbimizi gündemde tutacak, sürekli O'nu konuşacak, O'nu anlatacak, konuşulması gerekenin O olduğunu bileceğiz. Eğer sürekli Rabbimizi, Rabbimizin âyetlerini, Rabbimizin emir ve yasaklarını gündemimizde tutarsak, biz de Rabbimizi tesbih ediyoruz demektir.

Tabii Rabbimizin isimlerini, Rabbimizin sıfatlarını sadece O'na vermek ve asla O'ndan başkalarına vermemek zorundayız. Meselâ Rahmân olarak Rabbimizi tesbih ediyorsak, Rahmâniyet sıfatını O'n-dan başkalarına vermemek ve O'nun Rahmâniyetine teslim olmak zo-rundayız. O'nun bizim için açtığı rahmet kapısı olan kitabıyla diyalogumuzu kesmemek, yine Rahmet olarak gönderdiği peygamberine tabi olmak zorundayız. Rezzak olarak tesbih ediyorsak, O'ndan başkalarını Rezzak olarak görmemek ve rızkı sadece O'ndan beklemek zorundayız. Alîm olarak tesbih ediyorsak, sadece O'nun ilmine teslim olmak zorundayız. Rabb olarak tesbih ediyorsak, rubûbiyeti, kanun koyma, yasa belirleme yetkisini O'ndan başkalarına vermemek ve sa-dece O'nun programını izlemek zorundayız. Melik, Mâlik olarak tesbih ediyorsak, kendimizi mülk olarak sadece O'na teslim etmek zorundayız.

İşte böylece Rabbimizi tesbih edeceğiz. İfade ettiğim gibi Allah Sübhan'sa, Allah eksiksiz ve kusursuzsa, Allah tam ve mükemmelse, elbette O'nun dini de, O'nun kitabı da, O'nun bizim adımıza gönderdiği hayat programı da eksiksiz ve kusursuz olacaktır. O'nunkinden daha güzelini aramayın. Eğitim adına Allah ne dedi? Aramayın daha güzelini. Kazanma harcama adına ne dedi? Hukuk, ekonomi, kılık-kıyafet, hayat adına ne dedi? Aramayın daha güzelini. Allah'ı böyle bilin. Değilse unutmayın ki, dönüşünüz Onadır.

İşte biz de şu anda bir kentte yaşıyoruz. Bize de Allah'ın elçileri gelmiştir, bize de Allah'ın kitabı gelmiştir. Bizler de şu anda Allah'ın kitabı ve elçisiyle karşı karşıyayız. Kitap aramızdadır, peygamberin yolu, peygamberin sünneti aramızdadır. Şu anda tıpkı o gün olduğu gibi, Allah'ın âyetlerini gündemden düşürmeye, Allah'ın elçilerini susturup

onlara hayat hakkı tanımamaya sa'y edenler var.

Öyleyse haydi Sahib-i Yâsîn gibi, o Allah eri yüce şehit gibi bizler de Allah'ın kitabına sahip çıkalım. Tıpkı o yiğit gibi biz de Allah'ın elçisini müdafaa edelim. Kitabı ve sünneti öğrenerek, kitabı ve sünneti kuşanarak toplumumuzu uyaralım. Kitaba ve peygambere kendimizi siper edelim. Bunun kavgası içine girelim ki biz de onun gittiği cennete gidelim. Bizim hesabımız da kolay olsun. Velhamdü lil-lahi Rabbil Âlemin.

- 37 -

SÂFFÂT SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 37, nüzûl sıralamasına göre 56, mesânî kısmının ikinci sûreler grubunun ilk sûresi olan Sâffât sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup, âyetlerinin sayısı 182 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını ilk kelimesi olan "Sâffât" kelimesinden almış, Mekke'de nâzil olmuş 182 âyetlik bir sûreyle karşı karşıyayız. İnşallah bu haftadan itibaren bu sûre üzerinde düşünmeye, aklımızı, duyularımızı bu sûrenin emrine vermeye ve Rabbimizin bu sûresinde bize ulaştırmayı dilediği mesajları anlamaya

çalışacağız. Böylece zamanımızı bereketlendirmiş, bilgi dağarcığımızı doldurmuş, imanlarımızı zirveye çıkarmış, yarına bu sûreyi kuşanmış olarak çıkmaya çalışacağız Allah'ın yardımıyla.

Sûre, diğer Mekkî sürelerde olduğu gibi akide konusunu işlemektedir. İnsanların kalplerini şirkin, putperestliğin pisliklerinden temizleyip, tek olan Allah Teâlâ'ya yönelmek için çarpıcı bir üslupla ikna edici ve düşünmeye sevk edici deliller getirmektedir. Ayrıca câhiliye dönemi müşriklerinin, şirk çeşitlerinden biri olan melekleri, haşa Al-lah'ın kızları olarak nitelemelerinin saçmalığı ve ilâhi gerçeklikle olan çelişkisi ortaya konulmaktadır. Azgın şeytanların yüce aleme yaklaşıp, meleklerin konuşmalarından bir şeyler kapmaya çalışmaları durumunda, onların ne şekilde kovularak etkisiz kılındıklarından haber veren sûre, öldükten sonra dirilme ve kıyametle alakalı olaylardan bahsetmekte ve İbrahim (a.s) ve diğer bazı peygamberlerin kıssalarından örnekler vererek insanları Allah'a ve âhirete iman konusunda uyarmaktadır. İman ve inkârın neticesinde insanların öteki dünyada karşılaşacakları durumlar, sürenin işlediği konular arasındadır.

Sûrenin konularını ana hatlarıyla şöylece sıralayabiliriz. Bu sûrede Rabbimiz Mekke müşriklerini ve kıyamete kadar gelecek onların karakterini sergileyen kâfirleri tehdit ediyor. Mekke'de elçisinin sunduğu tevhid akidesini reddeden, Allah'ı ve O'nun gönderdiği hayat programına karşı kayıtsız kalmaya, düşman kesilmeye çalışan kâfirlerin çok kısa bir süre içinde hüsrana uğrayacakları, kendilerini Allah'ın ordularının ayakları altında bulacaklarını haber veriyor. Rabbimizin bu sûresinde peygamber efendimize ve beraberindeki bir avuç müslü-mana müjdelediği zafer, galibiyet ve kâfirleri tehdit ettiği azap, helâk ve mağlubiyet gerçekten çok garip bir zamanda yapılıyordu. Ortada ne ordu vardı, ne de Müslümanlara ait bir güç ve kuvvet. Resûlullah Efendimizin ve beraberindeki Müslümanların düşmanlarına karşı galip geleceklerine dair ortada en küçük bir emare bile yoktu. Böyle bir şeye bırakın kâfirleri Müslümanlar bile ihtimal verecek durumda değillerdi. Mevcutlarının dörtte üçü zaten işkencelerden bıkıp ülkelerini terk etmişler, başka coğrafyalarda yaşamak zorunda kalmışlar. Mekke'de kalan 50,60 civarındaki müslüman ise her türlü zulüm ve işkence altında bunalmış bir durumdaydılar. Ama bakın Rabbimiz o günlerde bir ordudan söz ediyor. Sizler Allah ordularının ayakları altında ezileceksiniz buyuruyordu.

Varsın insanlar bu dâveti küçümsesinler. Varsın insanlar o peygamberin ve Müslümanların kimsesiz ve güçsüz olduklarını zannetsinler. Bir de bakıyoruz ki daha aradan on küsur yıl bile geçmeden Mekke fethedilmiş, oradaki kâfirler aynen Rabbimizin buyurduğu gibi Müslümanların ayaklarının altında kalmışlar.

Bu sûrede müşrik ve kâfirler sadece tehdit edilmekle kalmıyor, aynı zamanda Rabbimizin sonsuz rahmet ve merhameti gereği nasihat yoluyla tevhide dâvet edilmektirler. Bu konularda çevrelerinden deliller ileri sürülerek akılları erdirilmeye çaba sarf ediliyor. Diğer taraftan da onların yasallaştırıp peygambere karşı savundukları küfür ve şirk inanışları eleştirilerek bunun kötü âkıbeti konusunda uyarılıyorlar. Bu arada geçmiş kavimlerden örnekler, ibretler sunularak bir taraftan peygamber efendimize müjde, cesaret, sabır ve metanet ka-zandırılırken, diğer taraftan kâfirlere tehditler oluşturulmaktadır. O kıs-salardan biri İbrahim aleyhisselâmın kıssasıdır. Rabbine tam teslim olmuş, tam güvenmiş olan İbrahim aleyhisselâm Rabbinden emir alır almaz hiç tereddüt etmeden, aklı işin içine karıştırmadan tam bir teslimiyet örneğiyle hemen oğlunu kesmeye yönelmiştir. İbrahim aleyhis-selâmın Allah'a bu teslimiyetinin zikredilmesi, kendilerini sadece dilleriyle İbrahim aleyhisselâma izafe eden, biz hanifleriz, biz İbrahim'in yolundayız diye övünen, ama ne İbrahim aleyhisselâmla ne de onu teslimiyet diniyle, İslâm diniyle uzak ve yakından hiç ilgileri bulunmayan müşriklere bir uyarıda bulunulurken, Müslümanlara da Allah davasına karşı onun teslimiyeti ve sabrı tavsiye edilmektedir.

Sûrenin son bölümlerinde de peygamberin safında yer almış mü'minlere çok hoş müjdeler geliyor. Onlara şöyle deniyor: Ey Müslü-manlar, daha yolun başında çektiğiniz sıkıntılardan dolayı sakın ümitsizliğe kapılmayın. Unutmayın ki sonunda sizler galip geleceksiniz. Şu anda belki karşınızdaki kâfirler galipmiş gibi göründe iseler de çok geçmeden mağlup olacaklardır. Bu din Allah'ın dinidir, bu dâva Allah'ı dâvasıdır. Allah dinini mutlak egemen kılacaktır. Siz bunu hiç düşünmeden yolunuza devam edin denilerek sûre bitirilmektedir. Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

Evet, Rabbim sûreyi gereği gibi anlamayı ve amele dönüş-türmeyi hepimize nasip etsin, kolay getirsin inşallah.

Rabbimiz, sûrenin başında üç konuya, üç nesneye yemin eder. Kitabımızdaki yeminlerle alâkalı önceki sûrelerde epey bir şeyler demeye çalışmıştık.

1-5. "Ey insanlar! Sıra sıra duran ve önlerindekini sürdükçe süren ve Allah'ı andıkça anan meleklere andolsun ki, sizin Tanrınız Bir'dir; göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbidir; doğuların ve batıların Rabbidir."

Sıra sıra, saf saf duran, emre âmâde bekleyenlere yemin olsun ki! Önlerine gelenleri toplayıp sürükleyenlere, zoraki yaptırım gü-cüne sahip olanlara yemin olsun ki! Sonra zikri okuyanlara, tezkirayla birlikte olanlara, pusulayı ele alanlara, haritayla yol bulmaya çalışan-lara, kitabı gündeme alanlara yemin olsun ki! Gündemlerini, hayat programlarını zikirle, kitapla, vahiyle belirleyenlere yemin olsun ki, si-zin İlâhınız, sizin program belirleyiciniz, sizin boyunlarınızdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, sizin kendisini dinlemeniz gereken, çektiği yere gitmeniz, arzularını gerçekleştirmeniz gereken İlâhınız, sahibiniz birdir. Tek bir İlâhınız vardır sizin.

Rabbimiz üç yemin etti: Saf saf duranlar, emre âmâde bekleyenlere yemin olsun ki, buyurdu. Bunlar her an Rablerine kulluk eden, her an Rablerini dinleyen, Rablerinin her emrine inkıyat eden, her an Allah'ı zikreden melekler olabilir. İşte şu anda Allah'a Allah'ın istediği gibi iman eden, saf saf Allah huzurunda kıyamda duran, Rablerinden gelen her bir emir karşısında boyun büküp teslimiyet ortaya koyan, Allah'ın dininin hâkimiyeti adına saf saf düşman karşısında cihad eden, Allah'ın zikriyle beraber olan, Allah'ın kitabını okuyan, kitapla bilgilenmenin kavgası içinde olan, kitabı gündemlerine alan, gündemlerini kitapla belirlemeye çalışan mü'minlerdir.

İster melekler, isterse mü'minler olsun bu üç özellik sahibi kulları üzerine gerçekleştirdiği bu üç yeminden sonra, Rabbimiz çok önemli bir konuya dikkat çekiyor. Yeminlerin sebebi de işte bu çok önemli konuya dikkat çekmektir. Böyle üç yeminle gündeme getirildiğine göre İlâhın tekliği konusu, çok önemli bir husustur. Allah, sözü din-lenecek tek İlâhtır. Yasaları uygulanacak, rızası kazanılacak, kendisi için hayat yaşanılacak tek İlâhtır. O'ndan başka çektiği yere gidilecek, arzularına teslim olunacak İlâh yoktur, yetkili yoktur. O'ndan başka hayata etkili olacak söz sahibi yoktur. Gecemizde-gündüzümüzde, kazanmamızda-harcamamızda, eğitimimizde-siyasetimizde, hukukumuzda-ekonomimizde, küsmemizde-barışmamızda, giyimimizde-ku-şamımızda, almamızda-vermemizde, oturmamızda-kalkmamızda, ha-sılı tüm hayatımızda bir tek söz sahibi vardır, o da Allah'tır.

Göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin, doğuların ve ba-tıların Rabbidir O Allah. Göklerde ve yerde ne varsa, doğuda ve batıda ne varsa hepsinin Rabbi, hepsinin yasa belirleyicisi, hepsinin sahibidir o Allah. Göklerde

O'ndan başka yaratıcı, O'ndan başka sahip, O'ndan başka hakim güç yoktur. Göklere egemen olan O'dur. Göklerde uygulanmakta olan yasaların sahibi O'dur. Gökler O'na boyun büküp teslim olmuştur. Gökler sadece O'nu dinlemektedir. Yerde de O'ndan başka söz sahibi hakim güç yoktur. Yer ve yerdekiler de O'nu dinlemektedir. Yeryüzünde de O'nun yasaları hakimdir. Ve her ikisi arasında ne varsa, kim varsa onlara hakim olan da O'dur. Doğuların ve batıların, doğudakilerin ve batıdakilerin sahibi, yaratıcısı, hakimi de O'dur. Güneşe, aya, yıldızlara, her şeye ve herkese hakim olan da O'dur.

Onun bu ulûhiyet ve rubûbiyetine delil mi istiyorsunuz? O'nun göklerde ve yerde tek Rabb ve tek İlâh oluşuna, tek söz sahibi oluşuna belge mi istiyorsunuz? Alın size belgeler:

6,7. "Şüphesiz Biz, yakın göğü bir süsle, yıldızlarla süsledik. Onu inatçı her türlü şeytandan koruduk."

Biz yakın semâyı, size yakın olan, dünyadan müşahede ettiğiniz semayı, yıldızlarla, kandillerle zînetlendirip süsledik. Rabbinizin sizin için bina ettiği yedi kat semâdan size en yakın olan, görebildiğiniz, dünya semâsını milyarlarca yıldızlarla süsledik, diyor Rabbimiz. Şu gördüğünüz kandillerle donatılmış dünya semâsının ötesinde sizin görme ve bilme imkânınız olmayan, ondan çok daha büyük ve her biri diğerini kuşatmış olan altı kat semâ daha vardır. Onları da kuşatmış ve onların tamamını çölün ortasına atılmış bir yüksük farz ettirecek kadar büyük Kürsî vardır ve onu da kuşatan ve küçücük bir yüksük mesabesinde bırakan arş vardır. Bütün bu varlıklar Allah'ın hükümranlığı altındadır. Bütün bu varlıklara egemen olan, hükmeden Allah'tır.

Bunları birazcık düşünüverseniz ne kadar küçüldüğümüzü, ne kadar âcizleştiğimizi anlayacağız. Ama Rabbimizin bu âyetlerinden uzak yaşayan insanlar kendilerinin âcizliklerini, basitliklerini anlayamayarak Rabblerine karşı ne kadar da zalimce bir tavır takınabiliyorlar değil mi? İşte bunlar Rabbimizin bize haber verip bildirdiği egemenlik alanlarıdır. Bunların dışında bize bildirmediği daha nerelere hakimdir Allah bilir. Peki şu anda yeryüzünde kendilerini bir şey zannederek İlâhlık taslayanların, Rabb'lik taslayanların, egemenlik bizdedir, bizi dinlemek, bizim yasalarımızı uygulamak zorundasınız diyenlerin güçleri ne kadar? Egemenlik alanları nereye kadar uzanıyor bu zavallıların? Tüm dünyaya egemen olsalar ne yazar? Bırakın arşı, birinci kat semâdan ölçseniz bile bunların egemenlik alanları sineğin kanadı kadar bile değildir. Sineğin kanadı kadar bile olmayan bir dün-yanın bir bölgesinde hâkimiyet kurup, insanları Rabblerine kulluktan koparıp kendi yasalarına kul

köle edinmeye çalışanlara, güç kuvvet sahibi olduklarını iddia ederek Allah'la savaş içine girenlere, Allah'a hayat hakkı tanımamaya, peygamberi susturmaya, Müslümanları yok etmeye soyunanlara sadece gülünür. Ne kadar zavallı bir konumdur bu değil mi?

O yıldızlarla, kandillerle süslediğimiz gökyüzünü her bir inatçı, azgın, asi şeytandan da koruduk, muhafaza altına aldık. Evet gökyüzü yıldızlarla süslenmiş, bakanların zevklerini okşasın diye. Ama o yıldızların icrâ ettikleri bir başka fonksiyonları daha vardır, o da gökyüzünü o inatçı şeytanlardan korumaktır. Kitabımızın başka sûreleri de bunu anlatır. Burada bakın bu korumayı şöyle gündeme getirir Rabbimiz:

8-10. "Onlar yüce âlemi asla dinleyemezler. Her yönden kovularak atılırlar. Onlara sürekli bir azap vardır. Hele bir tek söz kapan olsun; delici bir alev onun peşine düşüverir."

Onlar, asi ve inatçı şeytanlar, cinler Rabbimizin görevli, itaatkâr, saf saf emre âmâde bekleyen, Rabbimizin zikrini gündemlerinden düşürmeyen meleklerin görev mahalli olan, konuşma mahalli olan, Rabbimizin emirlerini icra mahalli olan o Mele-i A'lâ'yı asla dinleyemezler. Meleklerin konuşmalarına, yazışmalarına asla muttalî olamazlar. Allah, gaybına asla muttalîi kılmaz onları. Gaybını o pislere asla ezdirip bozdurmaz Rabbimiz. Her yönden kovularak atılırlar onlar. Her ne zaman azıcık bir dinlemede bulunurlarsa, her ne zaman bir kırıntı elde etmişlerse her bir taraftan taşlanır, atılır, kovulurlar. Onlar için sürekli bir azap vardır. Hemen o anda onları yakan bir alev, bir ateş parçası onları takip eder de, onu orada helâk ediverir. İşte böylece bina ettiği gökler âlemini korunma altına almıştır Rabbimiz.

İşte yaptırım gücü olan melekler ve yıldızlarla âlemin programı olan Levh-i Mahfuz cinlerden, şeytanlardan, sihirbazlardan, kahinlerden muhafaza edilmiştir. Artık kimsenin bunlara inanması, bunlara bel bağlaması da gerekmeyecektir. Çünkü hiç kimsenin Allah'ın gay-bını bilmesi mümkün değildir. Cinlerin ve şeytanların da hiçbir güçleri yoktur. Göklerde, yerde ve tüm âlemde tek güç, kuvvet sahibi, tek egemenlik, tek söz sahibi Allah'tır. Bakın bizim çıkardığımız bu çıkarımı bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöylece ilân eder:

11. "Ey Muhammed! Allah'a eş koşanlara sor: Kendilerini yaratmak mı daha zordur, yoksa Bizim yarattığımız gökleri yaratmak mı? Aslında Biz kendilerini özlü ve yapışkan çamurdan yaratmışızdır."

Sor onlara bakalım peygamberim, yaratılış olarak onlar mı daha şiddetli,

yoksa bizim yarattığımız şu gökler ve yerler mi? Bir kendilerine baksınlar, bir de bizim kendilerinin dışında yarattığımız şu varlıklara bir baksınlar. Bir düşünsünler. Zaten kendilerini de Biz yarattık, kendileriyle şu kâinatı bir mukayese etsinler. Hangisi daha güçlü? Hangisi daha büyük? Gerçi Allah için büyük küçük, zor kolay diye bir şey yoktur. Zerrelerden kürrelere her şeyin yaratılışı Allah için birdir ve zor değildir. Rabbimiz bir şeyi yaratmayı diledi mi onun için sadece "ol!" der, o da anında oluverir. Ama insanlar açısından gerçekten bu düşünülmesi gereken bir konudur. Kâinat ve insan, gökler ve insan, yeryüzü ve insan, yıldızlar, güneş, galaksiler ve insan… Bunu düşündüğü zaman aklı başında her insan kendi basitliğini, kendi âcizliğini anlayacak, Rabbinin büyüklüğünü takdir edecek ve O'na bir savaşa tutuşma budalalığına asla kapılmayacaktır.

Muhakkak ki Biz onları, o insanoğlunu yapışkan bir çamurdan yarattık. Kendisini böylece basit ve yapışkan bir çamurdan var eden, onu adam eden Rabbine karşı benlik iddiasında bulunan, bilgi iddiasında, güç iddiasında bulunan zavallı insanın aklını erdirmeyi murad ediyor Rabbimiz. Ona karşı sonsuz rahmeti gereği yapıyor tabii bunu. Ey insan, bir düşün ve aklını başına al! Yaratıcın olan Allah'a karşı nasıl oluyor da kafa tutuyorsun? Nasıl oluyor da O'na karşı Rabb'lik, İlâhlık, tanrılık iddiasında bulunabiliyorsun? Nasıl oluyor da sen sensen, ben de benim diyebiliyorsun? Nasıl oluyor da yaratıcının hayat programını bırakıp kendi hevâ ve heveslerini din kabul edip bir hayat yaşayabiliyorsun? Nasıl oluyor da Allah'ın dinini bir kenara bırakıp kendin gibi âciz insanların hevâ ve heveslerinden kaynaklanan yasalar istikâmetinde bir dünya yaşıyorsun? Nasıl yapabiliyorsun bunu? Nasıl bir çatışma içine girebiliyorsun Rabbin ile? Sen ki Rabbin tarafından işte böyle basit bir çamurdan yaratıldın. Rabbin yarattı seni, hayatını O'na borçlusun. Nasıl oluyor da bunu unutuyor ve kendinde bir güç ve kuvvet görebiliyorsun?

12-14. "Ey Muhammed! Evet; sen onlara şaşıyorsun, onlar da seni alaya alıyorlar. Onlara öğüt verildiğinde öğüt dinlemezler. Bir mucize gördüklerinde onu eğlenceye alırlar."

Sen ey peygamberim, Rabbinin bu âyetlerinin bilincine erince Rabbinin bu gücünü, kudretini, yaratıcılığını, göklere ve yere egemenliğini görünce hemen şaşkınlık içine düşüyorsun. Rabbinin âyetleriyle Rabbini tanıdıkça taaccüp ediyor, Rabbine karşı sevgin, saygın, kulluğun, haşyetin artıyor, ama onlar senin bu durumunu gördükçe seni alaya alıyorlar.

Ya da ey peygamberim, sen onların Bana karşı bu nankörce tutumlarına,

Bana savaş açma divaneliklerine şaşıyor, hayret ediyor, onlar adına üzülüyorsun, onlarsa seni alaya alıyorlar. Ne öğüt dinle-mez insanlar bunlar? Ne uyarılara aldırış etmez, ne vurdumduymaz insanlar bunlar? Bunca âyet karşısında düşünüp, akıllarını kullanıp ibret almaları gerekmez mi bu adamların?

Öyle değil mi? Yâni ben bir topraktan yaratılacağım. Ben kendi kendimi yaratmaktan aciz olacağım. Rabbim beni basit bir topraktan var edecek, beni adam edecek, bana hayat, güç kuvvet, göz kulak verecek, el ayak, akıl fikir verecek ve aramızdan seçtiği birini peygamber seçip benim Rabbim, benim sahibim olarak bana arzularını duyuracak, beni adam yerine koyup kendi bilgisiyle beni bilgilendirmeyi murad edecek, beni o peygamberiyle şereflendirecek ve ben bu âciz halimle O'nu bırakıp kendimi veya kendim gibilerini tanrılaştırarak onlar istikâmetinde bir hayat yaşamaya kalkışacağım. Olacak şey midir bu? Nasıl yapabilir bunu insan?

İnsanın Allah'la böyle bir çatışma içine girmesi, Allah'ın dinini, âyetlerini, elçilerini alaya alması, Müslümanlarla eğlenceli bir tavır içine girmesi işinden daha şaşkınca bir şey düşünülebilir mi?

Kendilerine zikir duyurulduğu zaman, kendilerine Allah'ın âyetleri duyurulduğu zaman, Allah'ın dini gündemlerine getirildiği zaman gündemi anlamıyorlar. Kendilerine nasihat edildiği zaman nasihatten faydalanmıyorlar, kendilerine bir şeref, bir gündem, bir hayat programı olarak sunulan kitabı ve peygamberi ciddiye almıyorlar. Kendi şereflerinin kadr-u kıymetini bilemiyorlar. Ne zaman ki Rabblerinden kendilerine akıllarını erdirecek bir âyet gelse hemen onu alaya alıyorlar. Allah'ın âyetlerinin işlevini bitiriyor ve diyorlar ki:

15-18. "Bu apaçık bir sihirdir; öldüğümüz, toprak ve kemik olduğumuz zaman, önceki babalarımız yahut biz mi dirileceğiz?" derler. Ey Muhammed! De ki: "Evet hem de zelil ve hakir olarak."

Bu apaçık bir büyüden, bir sihirden başkası değildir. Rabbimiz onları adam yerine koyup, onları muhatap kabul edip kendi bilgisinden aktarımda bulunacak, Kur'an ile bilgilenip şereflenecekler, Kur'an ile gündemlenecekler, Allah bilgisiyle bilgilenecekler, nasihatle şereflenecekler, yolları aydınlatılacaklar, ama gelin görün ki onlar Allah'ın bu apaçık âyetlerine, "bu bir sihirden başkası değildir," diyecekler. Sonra da diyecekler ki, "yâni demek şimdi biz öldükten, toprak olduktan, yok olup gittikten, kemik olduktan, kemiklerimiz çürüyüp gittikten sonra tekrar dirileceğiz öyle mi? Önceki atalarımız da tekrar dirilecekler öyle mi? Siz bunu iddia ediyorsunuz ha? Buna inanacağımızı zannediyorsunuz ha? Siz onu bizim külahımıza anlatın. Hayır hayır, olmaz böyle bir şey! Biz

kesinlikle böyle saçmalıklara inanmayız," derler. İşte kâfirin, müşrikin tutunduğu tüm inancı, gücü, kuvveti buradadır.

Her bir dönem elçiler geliyor, uyarıcılar geliyor, Allah'ın melekleri Rabbimizin âyetlerini indiriyor, kendi aleyhlerine uyarılar geliyor, yaşadıkları kâfirce, müşrikçe ve zalimce bir hayatın sorgulanmasına yönelik bilgiler gelince hemen reddediyorlar, inkâr ediyorlar, olmaz böyle şey diyorlar. Şu bir gerçektir ki bir adam kâfir mi, zalim mi, onun bu dünyada ilk yapması gereken şey Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçilerini ve dirilişi, kıyamet gününün hesabını reddetmektir. Neden? Kâfirliği, zalimliği rahat icra edemeyecektir de ondan.

Yâni düşünün bir insan hem Allah var diyecek, hem de kâfir ve zalim olacak. Ham âhiret var, tekrar dirilecek ve yaptıklarımızdan ötürü hesaba çekileceğiz diyecek, hem de zalimlik yapabilecek. Bu mümkün değildir. İşte bunun için yok bu iş diyorlar. Olmaz böyle bir şey diyorlar. Hani binlerce yıldır ölen atalarımızdan bir ses, bir haber yoktur diyorlar.

Âyetin bu ifadesi bir de şunu hatırlatıyor: Hani kimi imansızlar diyorlar ya, "efendim daha önce ölen kimseler daha sonra bir başka insan kılığında tekrar dirilip dünyaya gelirler. Ölmüşlerin ruhları bir başka doğan çocukla tekrar dünyaya dönmektedir" filan diye zırvalarlar ya, eğer daha önceden ölüp de tekrar böyle dirilip dünyaya geri gelen bir kişi bile olmuş olsaydı, elbette bu insanlar peygambere karşı bu tavırlarını sergileyemezlerdi. Ama bakın şimdi diyorlar ki, madem ki öldükten sonra tekrar diriliş var, hesap kitap var diyorsunuz, haydi bir kişi bile örnek gösterebilir misiniz, diyorlar. Böylece kendilerine büyük bir güç ve haklılık bulmaya çalışıyorlar.

Gerçekten ilk insan Hz. Adem'den (a.s) bu yana ölüp de tekrar dirilen bir tek insan yoktur. Zaten ne önceki örneklerimiz, ne de son örneğimiz Hz. Muhammed (a.s) hiçbir zaman böyle bir şey de dememişlerdir. Yâni insanlar şimdi ölecekler, şimdi dirilecekler gibi bir vaatte, bir iddiada bulunmamışlardır. Nereden çıkarıyorlar bunu? Böyle bir şey diyen mi olmuş ki, bunu delil olarak kullanmaya kalkışıyorlar? Onların dedikleri, bugün bizim de dediğimiz şudur: Herkes bu dünyada yaşayacak, ölecek ve kıyametin kopuşuyla herkes tekrar dirilip hesaba çekilecektir. Onların bu itirazlarına karşılık Rabbimiz sevgili elçisine şöyle dedirtiyor:

O akılsız kâfirlere de ki peygamberim, "evet kıyamet günü sizler rezil rüsva olarak dirileceksiniz. Reddettiğiniz o gerçeği görmenin horluğu, hakirliği

içinde dirileceksiniz. Hor, hakir, aşağılanmış mahluklar olarak diriltileceksiniz. Hem de zannettiğiniz gibi bu dirilişleriniz zor da olmayacak." Nasıl olacak? Şöyle:

19-21. "Tek bir çığlık. Hemen bakıp kalırlar. Şöyle derler: "Vay bize! İşte bu ceza günüdür. İşte bu fasıl günüdür ki siz onu yalanlayıp durmaktasınız."

Tek bir çığlık, tek bir anons, tek bir emir. Bir de bakmışınız ki herkes Allah'ın huzurundadır. Herkes Rabbinin huzurunda bakıp durmaktadır. Kim itiraz edebilir buna? Kim karşı gelebilir Allah'ın emrine? Kim kaçıp kurtulabilir bundan? Mümkün mü? Allah emredecek, Allah kalkın diyecek ve birileri bu Allah emrine karşı gelecek, bu Allah yasasına engel olacak. Mümkün mü bu? Kimin gücü yetebilir buna?

O gün bu Allah emriyle, bu Allah yasasıyla karşı karşıya gelen bu insanlar diyecekler ki, "yazıklar olsun bize! Yuh bize! Eyvah bize! Vah bize! İşte bu ceza günüdür! İşte bu bizim inkâr edip durduğumuz din günüdür. İyilerin iyiliklerinin karşılığı olarak cennete uçacakları, kötülerin de kötülüklerinin cezası olarak cehenneme akıp dolacakları bir gündür bugün," diyecekler.

Gerçekten Rabbimiz biz kulları için çok merhametlidir. Gerçekten Rabbimizin bu dünyada bizi uyarmasının karşılığını ödememiz mümkün değildir. Bakın bize rahmeti ve merhameti gereği yarın mutlak olacakları bugünden bize haber veriyor. Düşünebiliyor musunuz? İnsan reddedecek, inkâr edecek, olmaz böyle şey diyecek, kendisine, dinine, kitabına, elçilerine savaş açacak, Müslümanları maskaraya alacak, Allah kullarına hayat hakkı tanımayacak, buna rağmen rahmeti bol olan Rabbimiz ona uyarılarını sürdürecek, aklını başına al diyecek, ölmediğin sürece dönüş imkânın, tevbe fırsatın var diyecek. Bundan daha büyük bir rahmet düşünülebilir mi?

Öyle değil mi? Bir düşünün. Adam eline ölmüş birinin kemiklerini alacak, büyük bir delil bulmuş gibi, "şu dirilecek ha? Biz tekrar dirileceğiz ha?" diyecek, alayın zirve noktasında Rabbine ve elçilerine kafa tutacak sonra Rabbimiz de bütün bunlara rağmen yine onun aklını erdirebilmek için âyetlerini ve elçilerini peş peşe göndermeye devam edecek. Allahu Ekber, Allahu Ekber, Allahu Ekber. Ne merhametlisin ya Rabbi! Ne büyüksün ya Rabbi!

O gün diyecekler ki, işte bu din günüdür. İşte bu fasıl günüdür. İşte bu herkesin amellerinin ayrıştırılacağı ve amellerinin karşılığına göre yerleşim merkezlerinin de tespit edileceği gündür. Herkes hakkında Allah'ın şu âyetlerinin, Allah'ın yasalarının uygulanacağı, Allah'ın hükmünün geçerli

olacağı gündür. Hani inkâr ediyordunuz? Hani yalan diyordunuz? Hani olmaz böyle şey diyordunuz? Buyurun işte yalanladığınız gün size geldi. Öyleyse gelin bugün aklımızı başımıza alalım da o gün bu sözü söyleyenlerden olmayalım. Bakın o günden bir tabloyla karşı karşıya geliyoruz bundan sonra:
22-25. "İlgililere şöyle emredilir: "Zulmedenleri, onlarla işbirliği edenleri ve Allah'ı bırakıp da taptıklarını derleyin. Onları cehennem yoluna koyun. Onları durdurun; çünkü kendilerinden daha da sorulacaktır. Şöyle sorulur: "Size ne oldu ki birbirinizle yardımlaşmıyorsunuz?"

Gözümüzle gördüklerimizden, elimizle tuttuklarımızdan çok daha kesin haberlerdir bunlar. Kesin bilgiler ve haberler. O gün ilgililere şöyle emredilir. Toplanın! Toplayın! Kime veriliyor bu emir? Kâfirlere, zalimlere, Allah'ı bırakıp tapındıkları varlıklara ve tapınanlara. Tanrı taslaklarına ve kullara. Toplanın ey zalimler! Ortaklarınızla, destekçilerinizle, yardakçılarınızla, tanrılarınız ve kullarınızla, Allah'ı bırakıp ta tapındıklarınızla, Allah'ın yasalarını bırakıp yasalarını uyguladıklarınızla, sahte İlâhlarınız, sahte Rabblerinizle birlikte toplanın bakalım. Sonra görevlilere bir emir: Haydi bu kütükleri, bu molozları cehennem yoluna koyun! Onları ateş yoluna sevk edin!

Onları durdurun ey melekler, ey saf saf duran, emre âmâde bekleyen, önlerine kattıklarını koyun sürüsü gibi süren, buna güç yetiren melekler, haydi toplayın ve durdurun bu sürüleri! Çünkü onlar mesuldürler, hesaba çekileceklerdir veya kendilerinden daha da sorulacaktır. Size ne oldu ki birbirinizle yardımlaşmıyorsunuz? Niye dünyadaki gibi birbirinize yardım etmiyorsunuz? Hani nerede kaldı o tanrılarınıza kulluklarınız? Hani alkışlarınız, şöhretleriniz? Hani toz kondurmuyordunuz birbirlerinize? Ne oldu, niye suspus oldunuz? İşte tutuklandılar hepsi de.

Tıpkı bu zalimlerin dünyada Müslümanları tutukladıkları gibi. Zalimlerin, dünyada "Rabbim Allah" diyen Müslümanları ezip, kimilerinin ağzına bant yapıştırıp kimilerini kodeslere tıktıkları, hayatı onlara zindan ettikleri gibi. Ama onların orada tutuklanmaları çok daha büyük, çok daha acımasız, çok daha uzun sürelidir. Bitmeyen bir tutukluluk, sonu gelmeyen bir azap ve işkence. "Hâlidîne fîhâ", ebedî bir cehennem. İşte bu âyetler de bizim için büyük bir rahmet eseridir. Yarın böyle tutuklananlardan, böyle hor hakir cehenneme sürüklenenlerden, zalimlerden ve destekçilerinden, yardakçılarından olmamamız için bugün bu âyetlerle birlikte olmak, bu âyetleri gündemlerimizde tutmak zorundayız.

26,30. “Hayır; bugün onların hepsi teslim olmuşlardır. Birbirlerine dönüp soruşurlar. İleri gelenlerine: “Doğrusu siz bize sûret-i haktan görünürdünüz” derler. Onlar da şöyle derler: “Hayır; siz inanmış kimseler değildiniz. “Bizim sizin üstünüzde bir nüfûzumuz yoktu. Bilâkis, azmış bir millettiniz.”

Hayır hayır, bilâkis bugün onlar tutukludurlar. Bugün onlar tutuklanmışlardır. Allah’ın emriyle tutuklananlar ne yapabilirler ki? Melekler onları cehenneme doğru sürüklerse, ne yapabilirler ki? Yardıma bir yetkileri, güçleri olmazsa ne yapabilirler ki? O tutuklu olarak ateşe sevk edilenler, ancak şunu yaparlar: Birbirlerine dönerler, birbirlerine yönelirler ve birbirleriyle konuşmaya, atışmaya başlarlar. Birbirlerine sorup soruştururlar. Şimdi şu anda birilerinin kulu kölesi olarak bir hayat yaşayanlar, Allah’ın dinini, Allah’ın hayat programını bırakıp ta birilerinin arzuları, istekleri, yasaları doğrultusunda bir hayat yaşayanlar diyecekler ki, “siz bize sağdan geliyordunuz. Sağdan gelerek, sûret-i haktan görünerek bizi kandırıyordunuz.”

Onlar da derler ki, “yok yok siz mü’minler değildiniz. Siz aslında inanmış kimseler değildiniz. Tamam, doğrusu biz size Rabblık ve İlâhlık taslayarak sizleri aldatmaya çalışıyorduk, ama siz de Allah’a inanmadığınız için peşin peşin bize aldanıyordunuz, aldanmadan yana bir tavır sergiliyordunuz. Bize aldanmak işinize geliyordu. Çünkü bizim Rabb olmadığımızı, İlâh olmadığımızı, sizin gibi birer âciz kul olduğumuzu pekâlâ biliyordunuz. Bizim sizden farklı bir tarafımız yoktu. Bizim sizin üzerinizde bir sultamız, saltanatımız, gücümüz kuvvetimiz de yoktu. Sizi biz yaratmamıştık, havanızı, suyunuzu, güneşinizi, elinizi, ayağınızı biz vermemiştik. Sizi zorlayıcı bir gücümüz yoktu. İradeleriniz vardı, serbesttiniz. Ama sizler azgın, zalim, Rabbinizden, Rabbinize kulluktan, Rabbinizin yasalarını uygulamaktan, hayatın her alanında O’na kulluktan, O’nu dinlemekten bıkıp usanmış, kendinize, kendi hevâ ve heveslerinize uygun yasalar yapacak tanrılara ihtiyaç duyan sapıklardınız. Siz seçtiniz, biz hükmettik. Siz teslim oldunuz, biz yasa yaptık. Siz verdiniz, biz aldık. Size, sizin vicdanlarınızı satın almaya geldiğimizde hangi tepkiyi gösterdiniz? Alan memnun, satan memnundu. Böylece siz gönüllü kullar, bizler de gönüllü tanrılar olarak bu hayat bizi ölüme kadar götürdü.”

31,34. “Bu sebeple, Rabbimizin sözü aleyhimizde gerçekleşti. Şüphesiz azabı tadacağız. Sizi biz azdırmıştık, çünkü kendimiz azgındık. O gün hepsi azapta birleşirler. Doğrusu suçlulara böyle yaparız.”

Şimdi de kendimizi burada, gerçek Rabbimizin huzurunda bul-duk ve artık Rabbimizin sözü bizim üzerimize gerçekleşti. Rabbimizin sözü hak oldu. Ne demişti Rabbimiz? Öleceksiniz demişti, kıyamet kopacak ve tekrar dirilecek ve yaşadığınız hayattan hesaba çekileceksiniz, demişti. İşte bütün bu merhalelerden geçtik ve artık isyanlarımızın, söz anlamazlığımızın karşılığı olarak bizler de bu azabı tadacağız; bu azaptan kurtulmamız da mümkün değildir. Yâni boşuna bir-birimizi suçlayarak bağırıp çağırmaya gerek yok, boşuna kendinizi yormayın.

Yâni bizler azgındık, sizi de azdırdık. Biz Allah tanımaz, din tanımaz sapıklardık, sizleri de kendimiz gibi saptırdık. Bu böyledir, doğrudur. Biz azgındık, sizleri de azdırdık. Azgınlara tabi olursanız sonunuz elbette böyle olacaktı. Sizinle de işimiz fena değildi yâni! Siz kullar, biz tanrılar güzel gidiyordu dünyada işler. Sizler de bizler de menfaatlerimize rahat ulaşıyorduk. Sizler bizi, bizler de sizi kullanıyor, birbirimizden faydalanıyorduk. Allah'ı, peygamberi, dini, kitabı, âhireti, hesabı devreden çıkardık mı, hayat daha güzel oluyordu. Rahatlı-yorduk, tüm sorumluluklardan kurtuluyorduk. Dilediğimiz gibi yaşıyor, istediğimiz her şeyi yapabiliyorduk. Keyfimize diyecek yoktu. Canımızın çektiği her şeyi yapabiliyorduk. "Bugün artık onlar azapta müşterektir," diyerek onlar hakkında Rabbimizin hükmü geliyor.

Kullar da tanrılar da aynı azabın içindedirler. Tanrılar ve kullar ayrılmıyor. Tâğutlar, zalimler, yöneticiler de, akıllarını, iradelerini onların cebine teslim edip onlara tâbi olanlar da aynı azabın içindedirler. Allah'ı reddeden, Allah'ın dinini, Allah'ın yasalarını reddedip kendi yasalarını onun yerine ikâme eden zalimler de, onlara destek olanlar da, onlara itaat edenler de aynı azabı paylaşmaktadırlar. "İşte mücrimlere, günâhkârlara böylece ceza veririz," diyor Rabbimiz. Bundan sonraki âyetinde bunların günâhlarının, cürümlerinin keyfiyetini de şöylece açıklar:

35,36. Onlara: "Allah'tan başka tanrı yoktur" denildiği zaman şüphesiz büyüklenirler. "Deli bir şair yüzünden tanrılarımızı mı bırakalım?" derlerdi."

Onlara "La İlâhe illallah deyin, Allah'tan başka sözü dinlenecek, yasaları uygulanacak, arzuları yerine getirilecek, kendisi için hayat yaşanacak İlâh yoktur deyin; İlâh sadece Allah'tır, kendisine kul olunacak, ibadet edilecek varlık sadece Allah'tır, emir ve yasaklarına boyun eğilecek varlık sadece Allah'tır," denildiği zaman onlar büyükleniyorlar, kibirleniyorlar, müstekbirce bir tavır takınıyorlardı. Kimmiş Allah? Neymiş Allah? Allah'ın emir ve yasakları da

neymiş? Allah'a kulluk da neymiş? Rabb ve İlâh biziz. Yasa belirleme yetkisi bize aittir. Siyasal, ekonomik ve askerî güç bizim elimizdedir. Egemenlik yetkisi bizdedir. Bizi dinlemek zorundasınız. Bizim istediğimiz gibi bir hayat yaşamak, bizim dinimizi, bizim hayat programımızı uygulamak zorundasınız diyerek karşı geliyorlardı. İşte bundan dolayı onlar cehennem azabını hak ediyorlar.

Bir de yine onlar diyorlardı ki, "biz hiç deli bir şair için İlâhlarımızı terk eder miyiz?" Peygamberlere, Allah'ın elçilerine, son elçi Muhammed'e (a.s) "deli bir şair" diyorlardı. Biz asla böyle cinlenmiş, cin çarpmış, şiirleriyle, sözleriyle bizi kandırmaya çalışan bir deli için İlâhlarımızı terk edemeyiz, diyorlardı. Modası geçmiş bir kitap için, devri tamamlanmış bir peygamber için biz kesinlikle İlâhlarımızı, siyasal, ekonomik ve askerî tanrılarımızı ve onların geliştirdikleri siyasal yapılanmalarımızı, hayat tarzlarımızı terk edemeyiz, diyorlardı. Demokrasimizden, laikliğimizden asla ödün veremeyiz, diyorlardı.

Biliyoruz ki Mekke'de Resûlullah Efendimizin; "Lâ ilâhe illallah deyin, kurtulursunuz!" Çağrısı çok büyük bit tepki gördü. İlk dönemde kelime-i tevhid büyük bir tepkiyle karşılaştı. Bilhassa toplumun ileri gelenleri, seçkinler, yönetim kadrosu, ekonomik ve siyasal gücü elinde bulunduranlar, statükocular, menfaatleri gereği mevcut düzenin devamından yana olanlar büyük tepki gösterdiler. Eyvah! Bu da nereden çıktı? Vah başımıza gelenlere! Kasas sûresinin 57. âyetinin ifadesiyle: ***"Seninle beraber doğru yolda gidersek, yurdumuzdan ediliriz" dediler.*** Eğer bizler şimdi sana ve getirdiğin bu dine tabi olursak, bu hidâyet yoluna girersek o zaman bizim yerimiz yurdumuz sallanacak. Yerimizden yurdumuzdan olacağız. Her şeyimizi kaybedeceğiz biz.

Yâni biz yerimizden yurdumuzdan oluruz. Sallanır yerlerimizi, makamlarımızı, konumlarımızı kaybederiz. Bakanlığımızdan, dekanlığımızdan, müdürlüğümüzden, genel müdürlüğümüzden, doktorluğumuzdan, doçentliğimizden oluruz. Şu makamlarımızı, şu konumlarımızı kaybederiz. Eğer bizler seninle birlikte hidâyete tabi olursak, se-nin gibi müslümanca bir hayat yaşamaya yönelirsek, senin istediğin gibi giyinirsek, biz okullarımızı, diplomalarımızı, sosyal statülerimizi kaybederiz. Eğer senin istediğin gibi bir ticaret yapacak olursak, şu şu yollara tevessül etmeyecek olursak tüm servetimizi kaybederiz dediler.

Tüm peygamberlerin hayatında görüldüğü gibi "Lâ ilâhe illallah" çağrısını kabul etmeyenler, bu çağrıyı gerçekleştirenlere karşı onları bu dâvetten vazgeçirebilmek için sahip oldukları tüm imkânlarını, tüm güçlerini, tüm mal ve

mülklerini harcamaktan çekinmemişlerdir. (Enfâl 36) Peygamber ve ona iman edenlerle alay etmişlerdir. Onları küçük düşürmek için uğraşmışlardır (Ra'd 32). Müslümanların büyülendiklerini söylemişlerdir (İsrâ 47,101). Cinlendiklerini, cin tarafından çarpıldıklarını söylemişlerdir (Hicr 6). Şair demişler (Sâffât 36). Birileri tarafından öğretilmiş olduğunu (A'râf 66), Yalancı olduğunu (A'râf 66) söylemişlerdir. Peygamberi dâvâsından vazgeçirebilmek, ona iman edenleri döndürebilmek için çeşitli tuzaklar kurmuşlar (Ra'd 42). Yurtlarından çıkarmak üzere tehditler etmişlerdir (Muhammed 32). Taşlamışlardır(Şuarâ 116), öldürmeye ve yakmaya teşebbüs et-mişlerdir(Ankebût 24), Eskilerin masallarını anlatıyor demişlerdir(Kalem 15) Peygamberin insanlarla irtibatını kesmeye çalışmışlardır(En'âm 26), Başlarına gelen felâketlerin sorumlusu göstermişlerdir peygamberleri (A'râf 131)

Ama burada dikkat edilecek bir husus var: Mekke'de insanların peygamber efendimize ve onun getirdiği mesaja karşı çıktıkları dönem henüz ilk günler, ilk yıllardır. Yâni adamların karşı çıkıp reddetmeye çalıştıkları o ilk dönem henüz bir sistemi öngören sosyal, siyasal, ekonomik muhtevalı âyetlerin gelmediği bir dönemdir. Bu tür hükümler henüz gelmemiştir. Bu dönemde sadece Allah'tan başka ilah olmadığının ilânı vardır. Henüz statükoyu, mevcut düzeni reddeden hükümler, âyetler, yasalar gelmemiştir. Buna rağmen statükocular, düzenciler buna şiddetle karşı çıkarlar. Onların bu tepkilerinin se-bebini anlamak çok kolaydır. Hayata karışıcı Allah'tan başka tanrıların, sosyal, siyasal, ekonomik egemenlerin varlığına inanan insanların yaşadıkları bir ortamda elbette; Allah'tan başka hayata program yapacak tanrı yoktur ilkesinin ilânı tepki görecektir. Çünkü "Lâ ilâhe illallah" çağrısı ile bu adamlar kendi şirk dinlerine, inançlarına, tanrılarına, egemenlerine, atalarına, geleneklerine hakaret edildiği düşünülecek olursa, elbette buna karşı çıkacaklardı. Değilse tüm bu değerlerine samimi olarak bağlı olmadıkları açığa çıkıverecekti.

Evet, bu adamların hayatlarında sahiplenmeleri gereken yüzlerce put vardı. Herkesin, her ailenin, her kabilenin özel putları vardı. Ayrıca meselâ sadece bir yolculuk esnasında istifade edilen putları vardı. Yine bir kabilenin putuna bir başka kabile saygı duymuyordu. Peki o zaman acaba bu kadar çok putun arasında, herksin hepsini kabul etmediği bir ortamda birilerinin de ayrı bir inanç sahibi olmasına karşı bu tahammülsüzlüğü nasıl anlayacağız? Yüzlerce tanrının, yüzlerce putun arasında ha bir de müslümanların inancı olsaydı ne çıkardı? Yâni eğer mesele sadece peygamber aleyhisselâm ve beraberindeki bir avuç müslümanın onların putlarına saygı duymayıp reddetmeleri olsaydı, o zaman bunu herkes yapıyordu. Herkes birbirinin putunu reddediyordu zaten. Putlara

ayrılan yiyecekleri yiyenlerin, tanrılara adananları çalanların hattâ acıktıkları zaman tanrıları bile yiyenlerin dolu olduğu bir toplumdu Mekke toplumu. Babasının katilinden intikam almak için gittiği putun karşısında fal oku çekip, istediği sonuç çıkmayınca da; be alçak, eğer öldürülen senin baban olsaydı beni engellemezdin diyenlerle, putlara sövenlerle dolu bir toplum. Bunlar her zaman görülen ve kimse tarafından tepkiyle karşılanmayan bir durumdu. Peki o zaman neydi bu tepkilerinin asıl sebebi?

Benim anladığım asıl sebep, onların bilmedikleri, tanımadıkları, duymadıkları yeni bir ilâha çağırılmış olmaları da değildir. Çünkü bu adamlar Allah'ı biliyorlardı. Kâbe'nin adı beytullahtı(Allah'ın evi). Ebrehe'nin saldırına karşı bu beytin Rabbi olan Allah'a sığınmışlardı. Evet, peygamberin dâvetine karşı çıkışlarının sebep bilmedikleri bir ilaha çağrılışları değildi.

Yine bunun sebebi onların geleneklerinin, âdetlerinin, yasalarının, sosyal düzenlerinin çiğnenişi de değildi. Çünkü bu adamlar, bunları bizzat kendileri çiğneyen insanlardı. Üstelik Mekke'de sayıları az olmayan hanifler vardı. Bunlar tâ baştan beri geleneklere karşıydılar. Bunlar Resûlullah'ın dâvetine çok yakın kimselerdi. Ama bunlar Mekke'de hiç kimsenin en ufak bir tepkisiyle karşılaşmıyorlardı. Bunlar toplumun tüm putlarını ve putçuluğunu reddediyorlardı.

Yine bu tepkilerinin sebebi, bu dâveti ortaya atan peygamber efendimizin toplumun güven duygusuna sahip olmayan, egemenliği eline geçirip toplumda zalimce bir hegemonya kurmasından çekindikleri bir kişi oluşu da değildi. Çünkü bakıyoruz tarihen ona karşı çıkanların hiç birisinin böyle bir iddiasına şahit olmuyoruz. Aksine en azgın düşmanlarının bile oma Muhammedü'l emin dediklerini biliyoruz. Hakimiyeti ele geçirmesinden korkmaları bir tarafa bunu ona kendileri teklif ediyorlar. Peki o zaman bu tepkilerinin asıl sebebi ne? Neden ürküyorlar? Neden korkuyorlar?

Esas mesele işte bu "Lâ ilâhe illallah" sözüdür. Çünkü önceki derslerimizde de söylediğim gibi müşrikler; "Ey Muhammed, vallahi biz seni değil, senin getirdiğin şeyi reddediyoruz" demişlerdir. (Tirmizî, tefsir 7). Öyleyse müşrikleri çıldırtan şey peygamber aleyhisselâmın getirdiği bu kelime-i tevhitten anladıkları şeydi. Zira onlar bu sözün altında yatan mânâyı çok iyi anlamışlardı. Çünkü bu sözle bir taahhüdün altına imza atacaklar ve tüm hayatları bu sözle değişecekti. Çünkü onlar hayatlarına Allah'tan başkalarını karıştırmayacaklardı. Bu sözü söyleyen insanlar üzerinde artık Allah'tan başka

yetkili olmayacaktı. Tüm hayatını Allah adına ve Allah'ın istediği gibi yaşamak zorunda kalacaktı. Artık insanlar üzerinde rableşen, tanrılaşan, egemenleşen hiçbir putun, hiçbir kurumun, hiçbir insanın etkisi ve yetkisi kalmayacaktı. Allah'tan başka hiç kimse insanlara yasa koyamayacak, program yapamayacak, egemenlik iddiasında bulunamayacaktı.

Onun içindir ki soruyorlardı; "Emirden, yönetimden, yasa belirleme yetkisinden bize bir şey yok mu? Bir hakkımız olmayacak mı bu konuda?"(Âl-i İmrân 154). Veya; "Ey Muhammed, şimdi ben senin dinine girersem, bana ne gibi bir ayrıcalık var? Benim kazancım ne olacak? Bir yetkim olacak mı" diyen Ebu Leheb'in derdi de işte buydu. Allah karşısında tüm yetkilerinin gideceğinden korkuyordu. Yine meselâ İslâm'ı kabul etmek için peygambere gelen Sakif heyeti de bir süre putlarına, egemenlerine dokunulmamasını isteyerek aynı endişelerini dile getiriyordu. Yine Ebu Cehil'in bazı yetkilerine dokunulmaması şartıyla müslüman olmaya hazır olduğu teklifiyle peygambere geldiğini, sen öldükten sonra hâkimiyet bize geçer mi diye defalarca peygambere sorular sorduğunu biliyoruz.

Evet, Lâ ilâhe illallah sözü hayatta Allah'tan başka tüm tanrıları, tüm egemenleri bitiren bir sözdür. Bireysel, sosyal, siyasal, ekonomik, hukuk, eğitim, kılık kıyafet, yeme, içme, kazanma, harcama hasılı bir insanın tüm hayatında sözünü dinleyeceği, arzularını yerine getireceği tek egemen varlığın Allah olduğunu ortaya koyan bir sözdür. Doğru yanlış, iyi kötü, hak bâtıl, güzel çirkin, haram helâl deme yetkisi, hayata program çizme yetkisi sadece O'na aittir. Bu konuda O'nun ortakları, yetkilileri de yoktur. Tek Rab O'dur. Herkes kuldur ve sadece O'nun hükmüne boyun eğmek zorundadır.

37-40. "Hayır; o, gerçeği getirmiş ve peygamberleri doğrulamıştı. Şüphesiz siz can yakıcı azabı tadacaksınız. Yaptığınızdan başka bir şeyle cezalanmayacaksınız. Ancak Allah'a içten bağlı kullar bunun dışındadır."

Halbuki önceki peygamberler de, son peygamber Hz. Muhammed (a.s) de hakkı getirmişlerdir. Muhammed (a.s) hakkı getirmiş ve elçileri de tasdik etmişti. Hem hakkı getirmiş ve hem de kendisinden önce hakla gelen tüm hak peygamberleri tasdik etmişti. Kendisinden önceki peygamberlerin yolunda yürümüştü. Çünkü tüm o Allah elçilerinin ortak çizgisi Allah'a dayalı, hak vahye dayalı bir hayat yaşamaktı.

Şimdi tekrar o azap içinde olanlara deniliyor ki, muhakkak ki siz o elim

azabı tadarsınız. Cezanız da kesinlikle amellerinizin karşılığıdır. Amellerinizin, yaptıklarınızın dışında ceza da görmeyeceksiniz. Ne yapmışsanız, nasıl bir hayat yaşamışsanız öylece bir ceza göreceksiniz, Allah asla size zulmetmeyecektir. Yapmadıklarınızla size ceza vermeyecektir. Size asla zalimce davranmayacaktır. Hak olan Allah size hakça bir hüküm verecektir. Peki bu cezadan kurtulanlar olmayacak mı? Elbette. Ancak Allah'ın muhlis kulları, Allah'ın ihlaslı kulları, Allah'ın katışıksız din sahibi kulları bu azaptan müstesnadır.

Allah'ı, Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın yetkilerini parçalamayan, Allah'a yetki sınırlaması getirmeyen, hayatı parçalamayan, hayatın bazı alanlarında Allah'ı, bazı alanlarında da başka yetkileri dinlemeden yana olmayan, hayatın tamamında sadece Allah'ı dinleyen, sadece Allah'a ibadet eden kullar bunun dışındadır. Allah onları bu azabın, bu cezanın dışında tutacaktır. Allah onlara mükâfatını lütfedecektir. Peki ne var onlara? Nasıl karşılanacak onlar?

41-47. "İşte bildirilen rızık ve meyveler onlaradır. Nimet cennetlerinde, karşılıklı tahtlar üzerinde kendilerine ikram olunur. "Baş ağrısı vermeyen, sarhoş etmeyen, içenlere zevk bahşeden bembeyaz bir kaynaktan doldurulmuş kadehler sunulur."

Onlara belli rızıklar ve meyveler vardır. Onlar orada ikrama boğulacaklar, mükramûndan olacaklar. İkram eden Allah'sa artık varın ikramın boyutunu siz düşünün! Naîm cennetlerinde, envâî çeşit, akla hayâle gelmedik nimet cennetlerindedirler onlar. Dostlarıyla, arkadaşlarıyla, eşleriyle karşılıklı tahtlar, karşılıklı sedirler üzerine oturmuşlar, keyflerine, zevklerine diyecek yoktur. Maîn'den doldurulmuş kaplarla, kadehlerle, kâselerle onların etraflarında tavaf edilip dolaşılır. Onların etraflarında tomurcuk dilberler vardır onlara hizmet eden. Bembeyaz, içenlere lezzet veren berrak içkiler sunarlar onlara. O içkilerinde sersemletme yoktur, sarhoşluk ta vermez onlara, abuk sabuk konuşturmaz.

48-53. "Yanlarında, el değmemiş, örtülü yumurta gibi, bakışlarını da yalnız erkeklerine çevirmiş iri gözlü kadınlar vardır. "Birbirlerine dönüp sorarlar: "İçlerinden biri şöyle der: "Benim bir dostum vardı, bana: Sen de mi, ölüp toprak ve kemik olduğumuz zaman dirilerek ceza göreceğimizi tasdik edenlerdensin? derdi."

Yine onların yanlarında sadece gözlerini eşlerine dikmiş, gözleri eşlerinden başkasını görmeyen, kalpleri eşlerinden başkasına meyletmeyen, el değmemiş, korunma altında olan iri gözlü kadınlar, dilberler vardır. Sanki onlar sedefler içine yerleştirilmiş bembeyaz inciler gibidirler. Onlar orada o ortam, o keyif içindelerken tabii ki yanlarında dostları da vardır. Eşleriyle beraber eğlenirlerken birbirlerine dönüp sorarlar, karşılıklı konuşurlar. Biraz önce cehennem manzaralarını sundu Rabbimiz. Cehennemdeki insanların karşılıklı atışmalarını, birbirlerini suçlamalarını gündeme getirdi, şimdi de cennet ortamından kesitler sunuyor.

Cennette zevklerin zirvesinde bir ortamda iken, onlardan bir sözcü dedi ki, "benim bir arkadaşım vardı. Acaba şu anda o arkadaşım ne halde ki? O, ya sen de kitabı, peygamberi tasdik ediyor musun? Sen de Müslüman mısın? diyordu bana. Sen de mi inanıyorsun bu saçmalıklara? Yâni şimdi öldükten, toprak olduktan, yok olup gittikten sonra tekrar dirilip hesaba çekileceğiz, yaptıklarımızdan ötürü ceza göreceğiz öyle mi? Sen buna inanıyor musun? Sen buna ihtimal veriyor musun?" diyordu.

54,57. "Yanındakilere: "Siz onu bilir misiniz?" der. Bir bakar onu cehennemin ortasında görür. "Ona der ki: "Allah'a andolsun ki, az kalsın beni de mahvedecektin. Eğer Rabbimin lütfu olmasaydı ben de oraya götürülenlerden olurdum."

Diğeri de, yâni onun yanındaki arkadaşı, dostu, ya da bir Melek der ki, "siz onu bilir misiniz? Onu görmek ister misiniz? Onun ne halde olduğuna tanık olmak ister misiniz?" Hemen o anda sanki ona cennetten, bulunduğu ortamdan bir pencere açılır, cehenneme bir perde açılır ve o arkadaşına muttalî olur, ona şahit olur. Onu tam cehennemin ortasında görür. Hemen ona der ki, "Allah'a andolsun ki, az kalsın beni de mahvedecektin."

Dünyada aynı iklimde, aynı şehirde, aynı mahallede, aynı hayat ortamında yaşayan, birbirlerini tanıyan iki insan, iki arkadaş. Ama biri mü'min, diğeri kâfir. Biri Allah'ı, peygamberi, kitabı, dini tasdik eden bir mü'min, diğeri ise her şeyi reddeden, ölüm ötesi hayata inanmayan bir kâfir. Hayatını hesaba çekilmemek üzerine bina eden bir zalim. Mü'min arkadaşıyla sürekli alay ediyordu. "Şimdi sen Müslüman mısın? Şimdi sen bu saçmalıklara inanıyor musun?" diye onun inancını sorguluyordu. İşte şu anda birisi yaşadığı hayatın karşılığı olarak cennette, ötekisi de cehennemin ta ortasında azapların içinde. Bir perde açılmış ve cennetteki arkadaşı cehennemdekini görüyor ve diyor ki, "vallahi az kalsın sen beni de azdırıyordun. Eğer Rabbimin nimeti olmasaydı, Rabbimin kitabı,

vahyi, elçisi, Rabbimin yardımı ve hidâyeti olmasaydı şimdi ben de oradaydım."

58-61. "Birinci ölümden sonra bir daha ölmeyeceğiz değil mi? Azap da görmeyeceğiz. İşte büyük kurtuluş şüphesiz budur. Çalışanlar bunun için çalışsın."

Şimdi söyle bakalım, doğrumuymuş Rabbimizin dedikleri? Rabbimizin vaatleri hak mıymış? Ölecek, dirilecek, hesaba çekilecekmişiz değil mi? Birinci ölüm hariç bir daha ölmeyecekmişiz değil mi? Artık azap ta görmeyeceğiz. İşte bu o mümin için en büyük başarıdır ve insanoğlunun en büyük hedefi de bu olmalıdır. Çalışanlar da sadece bunun için çalışmalıdır. Yarışanlar da işte bunun için yarışmalıdır.

İşte cennet ve işte cehennem. Cennette akla hayale gelmedik nimetler ve cehennemde dayanılmaz azaplar vardır. İşte Rabbimizin uyarıları. Buyurun hangisini tercih edecekseniz edin. Hangisine razıysanız ona göre bir hayat yaşayın. Rabbimiz çalışanlar işte bunun için, işte bu cennet için çalışsın, yarışanlar bunun için yarışsın, buyuruyor. Hedefler bunun için belirlensin buyurarak bizlere bir yol belirtiyor. Şimdi söyleyin bakalım:

62-65. "Konukluk olarak bu mu iyidir, yoksa zakkum ağacı mı? Biz o ağacı, zalimler için bir dert yaptık. O, cehennemin dibinde çıkan bir ağaçtır. Tomurcukları şeytan başı gibidir."

Misafirlik olarak, ikram olarak, ağırlanmak olarak bu mu daha hayırlıdır yoksa zakkum ağacı mı? Hangisinden yanasınız? Hangisinden razısınız? Tercihinizi hangisinden yana yapıyorsunuz? Hangisini umuyorsunuz? Hangisine sa'y ediyorsunuz?

Mesânî olan kitabımızda böyle ikili bir anlatım vardır. Bir cennet anlatılır, bir cehennem. Cennetle cehennem böyle ikili bir anlatımla gündeme getirilir ki, insanlar tercihlerini güzel yapsınlar. Cennet cehennem iç içe, dünya âhiret iç içe anlatılmaktadır. İşte bu ikili anlatımın sonunda insanların akıllarını erdirmek için buyurulur ki, "haydi ey insanlar söyleyin, bu cennet mi yoksa zakkum mu hayırlı? Ki biz o zakkum ağacını zalimler için, Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın dinine karşı zalimce bir tavır takınan kimselere bir fitne yaptık, bir imtihan sebebi kıldık. Kâfirler, zalimler Rabbimizin kitabında böyle bir ağaç zikrini duyunca hemen dediler ki, "A! Bu nasıl şeydir böyle? Cehennem gibi bir yerde, bir ateş ortamında bir ağaç ha? Olacak şey midir bu?" diyerek Kur'an ile ve O'nun mübelliği Rasûlullah Efendimizle alaya başladılar. Böylece işte bu ağaç onlar için bir imtihan sebebi olmuştur.

Halbuki böyle bir durumda inanan bir kimsenin tavrı, "Rabbim böyle buyurmuşsa doğrudur," olacaktır. "Rabbim dilerse cehennemde de ağaçlar yaratır," diyecektir. "Onun gücü her şeye yeter," diyecektir. Ama kâfirler, ama zalimler böyle diyemediler, denendiler ve kaybettiler.

O ağaç öyle bir ağaçtır ki, cehennemin tâ ortasından, derinliklerinden çıkan bir ağaçtır. Onun tomurcukları, dalları sanki şeytanların başları gibidir. Gerçekten cehennemde yaratılan garip bir ağaçtır bu. Anlayabildiğimiz kadarıyla kâfirler ve zalimler için azap aracı olan bir ağaçtır. Nasıllığı, niceliği konusunda Rabbimiz fazla bilgi vermediği için bilemeyeceğimiz bir ağaçtır. Çünkü kendisine benzetilen şeytanların başları da, o ağaç ta bizim için gaybdır. Aynen böylece inanıyor, kabul ediyoruz.

66-68. "İşte cehennemlikler bundan yerler, karınlarını onunla doldururlar. Sonra, üzerine kaynar su katılmış içki şüphesiz onlar içindir. Doğrusu sonra dönecekleri yer yine cehennemdir."

O zalimler, kâfirler, cehennemlikler o ağaçtan yerler ve karınlarını onunla doldururlar, doyururlar. Sonra o yedikleri ağaç üzerine, boğazlarına çakılıp kalmış o zakkum üzerine kaynar su katılmış içkiden içerler. Boğazlarından geçmeyince, su isterler ve kendilerine kaynar bir su verilir. O iğrenç ağacın üzerine serinletici, yahut soğukluk verici bir içki de verilmez onlara. Sonra onların dönecekleri yer yine cehennem olur. Yâni bir o azaptan bir bu azaba, bir o ateşten bir bu ateşe sürekli döner dururlar Allah korusun. Gerçekten bitmeyen, tükenmeyen, azap üstüne bir azap vardır onlar için. Korkunç bir azap mahalli. Rabbimiz insanlar akıllarını başlarına alsınlar da böyle bir azap mahalline gitmesinler diye anlatıyor bunları.

Bu da bir rahmettir. Eğer bunlar anlatılmadan insanlar direk olarak kendilerini cehennemde bulmuş olsalardı, elbette çok daha zorlarına gidecekti. Ama işte böyle uyarı üstüne uyarılarıyla biz kullarını uyaran Allah'ın, bu cehennemi karşısında hiç kimsenin, hiçbirimizin bir itiraz hakkımız kalmamıştır. "Ya Rabbi, madem böyle bir cehennemin vardı, madem böyle dayanılmaz bir ateşin vardı da niye bunu bize daha önceden anlatmadın? Niye bizi bununla önceden uyarmadın?" deme hakkımız da, mâzeretimiz de kalmamıştır. İşte cennet ve işte cehennem bütün berraklığıyla karşımızda durmaktadır.

69,74. "Onlar babalarını şüphesiz sapık kimseler olarak bulmuşlardı.

Öyleyken yine de onların izlerinden kovalanırcasına koşturuyorlardı. Onlardan önce geçenlerin çoğu, andolsun ki sapıtmıştı. Andolsun ki, içlerine uyarıcılar göndermiştik. Ey Muhammed! Uyarıldığı halde yola gelmeyenlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak! "Allah'ın, O'na içten bağlanan kulları bunun dışındadır."

Onlar şüphesiz ki babalarını sapıklık üzere, sapık kimseler olarak bulmuşlardı. Kendileri doğru bir yola girmeleri gerekirken peşincilik yapıyorlar ve kör bir taklitle babalarının yoluna tâbi oluyorlar. Allah yolunu, hak yolu, İslâm yolunu bırakıp babalarının izlerini takip ediyorlar, babalarının yolundan ayrılmıyorlar. Babalarını, dedelerini hangi yolda, hangi dinde, hangi hayat programı içinde bulmuşlarsa, körü körüne ona uyuyorlar. Halbuki onlardan öncekilerin çoğunluğu sapıtmıştı. Biz de onlara onları uyaracak, onlara yanlışlarını hatırlatacak elçiler göndermiştik. Yanlış yoldasınız, aklınızı başınıza alın diyen peygamberler göndermiştik. Bak uyarılanların âkıbetleri ne oldu? Bakın, iyi gözleyin ey insanlar! Önceki uyarılanların sonu ne oldu, iyi düşünün!

Ancak Allah, hayatlarını sadece Allah için yaşayan, sadece Allah'a kul olan, hayatı parçalamayarak tüm varlığıyla Allah'a teslim olan kulların kurtulduğuna şahit olacaksınız, diyerek bizi düşünmeye dâvet ediyor. Geleceği gözümüzün önüne seren Rabbimiz bundan sonraki âyetlerinde birdenbire bizi geçmişle yüz yüze getiriverecek:

75-82. "Andolsun ki, Nuh Bize seslenmişti de, duasına ne güzel icâbet etmiştik. Onu ve ailesini büyük sıkıntıdan kurtarmıştık. Ancak onun soyunu sürekli kıldık. Sonra gelenler içinde "Âlemlerde, Nuh'a selâm olsun" diye ona iyi bir ün bıraktık. İşte Biz iyi davrananları böyle mükâfatlandırırız. Doğrusu o, bizim inanmış kullarımızdandı. Sonra, diğerlerini suda boğduk."

Andolsun ki, Nuh Bize nidâ etti. Hak-bâtıl savaşında, iman-küfür savaşında hak taraftarı olarak yerini alan Nuh (a.s) Rabbine nidâ edip sesleniyor. "Biz de onun duasına ne güzel icabet etmiştik," diyor Rabbimiz. Nuh'un (a.s) kavmiyle kavgası kitabımızın pek çok yerinde anlatılır. Dua edilecek makamı çok iyi bilen Allah elçisi, gerçekten icâbet edilecek bir dua yapmıştı. İcâbet

edilecek bir yalvarış ve yakarışın sahibidir Nuh (a.s). Çünkü 950 yıllık şanlı bir kavganın sahibidir. Uzun ve yorucu bir kavganın sahibi olan Nuh (a.s), Rabbinin bir uyarısıyla, bir vahyiyle artık kavminin adam olmayacağını öğ-renmiş ve işte o andan itibaren dua dua Rabbine yalvarıp yakarmıştır.
950 yıllık bir uyarının sonunda adam olmayan kavmiyle arasında hakem olarak Rabbinin hükmüne müracaât eder: "Ya Rabbi ben mağlup oldum, bana yardım et," der. Sonuç: Onu ve ehlini, onu ve onunla bir-lik olanları, onu ve tercihini ondan, onun imanından, onun teslimiyetinden yana kullananları o büyük sıkıntıdan kurtardık, onun soyunu devamlı kıldık; onun soyuyla insanlar türediler. Sonra gelenler içinde onu bıraktık, selâm, âlemler içinde Nuh üzerine olsun. Kıyamete kadar tüm Müslümanlar ve şu anda bizler Nuh (a.s) üzerine selâm deriz, selâm göndeririz. Bu hatırayı, bu ünü Rabbimiz Nuh'a (a.s) lütfetmiştir.

O Allah yolunun yolcusu olarak bir üne, böyle bir şerefe ulaştırılırken, ona karşı böbürlenenler, ona karşı savaş verenler yok olup gitmişlerdir. Şu anda onların ne adları ne de sanları gündemdedir. Ancak cehennem hazırlığı içinde bir kabir hayatının mahkumudurlar. Ama Nuh (a.s) ve beraberindeki mü'minler kıyamete kadar mü'min-lerin gündemindedirler. Hem de sürekli Allah'ın selâmının üzerlerine gönderildiği bir özellik içinde. "İşte Biz, Muhsinleri, Bizi görüyormuşçasına dünyada bir hayat yaşayanları, yaptıklarını bize lâyık yapmaya çalışan ve hayatlarını Bizim için yaşayanları böylece mükâfatlandırırız. İşte o muhsinleri böyle değerlendiririz. Çünkü o bizim mü'min kullarımızdandı. Sonra diğerlerini de tufanda helâk ettik, suda boğduk. Kavgada kurtulanlar sadece Nuh (a.s) ve tercihini ondan yana kullananlar olmuştur."

Haydi buyurun, ey bu âyetlerin muhatabı olan Mekkeliler ve ey şu anda bu âyetlerin muhatabı olan insanlar, sizler de tercihinizi yapın. Haktan yana mı olacaksınız, yoksa bâtıldan yana mı? Peygamber safında mı yerinizi alacaksınız, yoksa peygamber karşıtı güçlerin safında mı? Kurtulanların içinde mi olacaksınız, helâk olanların içinde mi? Buyurun sizler de tercihinizi yapın. Evet Bu âyetlerin geldiği dönemde Mekke'de Nuh (a.s) yerinde Muhammed (a.s) var ve gerçekten sıkıntı içinde… Onun safında yer alan bir avuç Müslüman var, sıkıntı içinde…

İşte bu âyetler Rasûlullah Efendimize ve beraberindeki Müslümanlara destek, karşısındakilere de tehdit unsuru olarak iniyordu. Bu âyetlerin gelişiyle Rasûlullah ve Müslümanlar çok rahatlarlar, çünkü Allah'ın yardımı ve desteğiyle sonuçtan emindirler. Her şeyin sahibi ve Mâliki olan, göklerin ve yerin,

doğuların ve bâtıların Rabbi olan Allah, gökleri şeytanlardan koruyan, Nuh'u ve beraberindekileri kâfirlerin saldırılarından koruyan Allah, elbette kendilerini de koruyacak ve başarıya ulaştıracaktır. Kıyamete kadar bu kitapla beraber olanlara yine Allah'ın desteği ve koruması devam edecektir. Kıyamete kadar hangi iklimde, hangi atmosferde olurlarsa olsunlar, sayıları ancak bir gemiyi dolduracak kadar az da olsalar, Allah onları tufandan koruyacak, düşmanlarının tuzaklarından koruyacak ve Allah'la savaşanlar ise bir tür helâkle helâk olacaklardır. Şimdi de gündem Nuh'tan (a.s) İbrahîm'e (a.s) geçecek. Yasal örneklerimizden, önderlerimizden, ata-mız İbrahîm (a.s) gündeme alınacak.
83,89. "İbrahîm de şüphesiz O'nun yolunda olanlardandı. Nitekim Rabbine temiz bir kalple gelmişti. İbrahîm babasına ve milletine şöyle demişti: "Nelere kulluk ediyorsunuz? Allah'ı bırakıp uydurma tanrılar mı istiyorsunuz? Âlemlerin Rabbi hakkındaki sanınız nedir?" İbrahim yıldızlara bir göz attı ve "Ben rahatsızım" dedi."

Muhakkak ki İbrahîm de (a.s) onun soyundan, onun zürriyetinden, onun gemisine binenlerden, onun yoluna tâbi olanlardandı. Hatırlayın, o da Rabbine tertemiz bir kalple gelmişti. Rabbi İbrahîm'e demişti ki, "ey İbrahîm teslim ol, Müslüman ol!" O da tüm kalbiyle, ge-cesiyle-gündüzüyle, tüm hayatıyla, içiyle dışıyla Rabbine teslim olmuştu. Hani o babasına ve kavmine şöyle demişti: "Neye ibadet eder-siniz? Neye tapıyorsunuz? Neye ve kime tapıyorsunuz? Neyin ve ki-min kulu-kölesisiniz? Nelere ve kimlere kulluk ediyor, nelerin ve kimlerin sözünü dinliyorsunuz? Kimin yasalarını uyguluyorsunuz? Ha-ya-tınızı kimin belirlediği şekilde yaşıyorsunuz? Hayatınızda hakim varlık kim? Kimin çektiği yere gidiyorsunuz? Neyin kulusunuz? Neye kölesiniz? Kim teslim alıp esir etti sizi? Kimin kulu-kölesi oluyorsunuz? Hayatınızda egemen Rabb ve İlâh olarak kimi kabul edersiniz? Allah'ın dışında, Allah'ın berisinde sözü dinlenecek İlâhlar mı uyduruyorsunuz? Allah'ı bırakıp ta O'nun berisinde başka varlıkları hayatınıza egemen tanrılar mı kabul ediyorsunuz?"

Sonra dedi ki, "Âlemlerin Rabbi hakkında ne biliyorsunuz? Âlemlerin yasa belirleyicisi, âlemlere hayat programı yapıcısı hakkında bilginiz nedir? Zannınız nedir? Âlemlerin Rabbini tanıyor musunuz? O konuda ne söyleyebilirsiniz?" dedi. Onları Allah'la uyardı, Allah'a kulluğa çağırdı, sadece Allah'ı dinlemeye, hayatlarını sadece Allah için yaşamaya dâvet etti. Hem babasını, hem de toplumunu uyardı.

Sonra İbrahîm (a.s) yıldızlara bir göz attı, yıldızlara şöyle bir baktı ve dedi ki, "ben rahatsızım. Ben hastayım." Kavmi yıldızlara ta-pınan bir kavimdi.

Aya, güneşe, putlara tapınan, onları hayatlarına egemen kabul eden bir toplumdu. Bir şey yapacakları, bir işe karar verecekleri zaman tanrıları olan yıldızlara bakarak onlardan bir şeyler çıkarmaya çalışırlardı. İşte İbrahîm de (a.s) yıldızlara baktı ve onların birer Allah âyeti olduğunu düşündü. O yıldızların birer yaratık olduklarını, tıpkı kendisi ve diğer varlıklar gibi onların da Allah tarafından yaratılmış kullar olduklarını düşündü ve kendi kendine böyle bir tavır belirledi ve dedi ki, "ben rahatsızım."

90-94. "Onu bırakıp gittiler. O da onların tanrılarına gizlice yönelip: "Sundukları yiyecekleri yemiyorsunuz? Ne o, konuşmuyor musunuz?" dedi. Sonunda, üzerlerine yürü-yüp kuvvetle vurdu. Bunun üzerine putperestler koşarak ona geldiler."

Kavmi de, babası da onu bırakıp gittiler. Enbiyâ sûresi, hâdiseyi biraz daha detayıyla, ama biraz daha farklı bir boyutuyla anlatır. Müşrik olan toplumun kutsadığı bir bayram günü herkes bayram yerine gitmeye hazırlanıyor. İşte böyle bir şirk bayramına iştirak etmek istemeyen İbrahîm (a.s), "ben hastayım," der. Böyle bir fırsatı değerlendirip kimsenin olmadığı bir ortamda bu putların asla tanrı olamayacaklarını ispat etmek için bir fırsat yakalamak ister. Kavmi onu bırakıp gider.

O da onların putlarına yönelir. Doğruca kavmin putlarının, tanrılarının bulunduğu ibadethaneye gider. Bakar ki, kavmi o putların önlerine pek çok yiyecekler bırakıp bayram yerine gitmişler. İbrahîm (a.s) o cansız varlıkların yemek yemediklerini görünce der ki, "niye yemiyorsunuz? Buyurun yesenize!" Cevap yok. Ne yiyorlar, ne de ko-nuşuyorlar. İbrahîm'in (a.s) sorusuna da karşılık vermiyorlar.

Bu sefer diyor ki Allah'ın elçisi, "size ne oluyor? Niçin konuş-muyorsunuz?" Sonra onların üzerlerine yürüyerek sağ eliyle kuvvetlice vuruyor, o İlâh taslaklarının, tanrı ve tanrıça yutturmacalarının tamamını kırıyor ve onlardan sadece bir tanesini bırakıyor. Nihâyet kav-mi bayram yerinden dönüp İlâhlarının yanına gidince bakıyorlar ki, korkunç bir olay gerçekleşmiş. Koşarak İbrahîm'in (a.s) yanına geliyorlar ve durumu kendisinden soruyorlar. İbrahîm (a.s) onlara diyor ki:

95-97. "İbrahîm onlara şöyle söyledi: "Yonttuğunuz şeylere mi tapıyorsunuz? Oysa sizi de, yonttuklarınızı da Allah yaratmıştır." Putperestler: "Onun için bir yapı yapın da onu oradan ateşin içine atın" dediler."

"Şu ellerinizle yonttuğunuz, ellerinizle oluşturduğunuz şeylere mi tapıyorsunuz? Oysa sizi de, yonttuğunuz bu şeyleri de Allah yaratmıştır,"

diyerek onları düşünmeye dâvet etti, akıllarını erdirmeye çalıştı. “Hattâ işte bakın, şu en büyükleri burada duruyor. Belki de onlara bunu bu yapmıştır, kendisine sorun,” dedi. Halk dedi ki, “hayır hayır olmaz böyle bir şey. Bu böyle bir şeyi nasıl yapabilir? Bu put nasıl konuşabilir?” dediler. Sonra konuşamayacak, cevap veremeyecek olan bu putlara tapındıklarından ötürü kendi kendilerini suçlayıp, zalimlerden olduklarını itiraf ettiler. Yanlış bir yolda olduklarını kabul ettiler. Ama hemen arkasından yanlışlarına dönüverdiler. Sonra dönüp Allah’ın elçisine dediler ki, “sen de bilirsin ki ey İbrahîm, bunlar konuşamazlar.”

Bu sefer İbrahîm (a.s) dedi ki, “siz Allah’ı bırakıp ta size hiçbir fayda ve zarar sağlama gücüne sahip olmayan varlıklara mı tapınıyorsunuz? Yazıklar olsun size de, tapındıklarınıza da! Düşünmez misiniz? Sizi de o tapındıklarınızı da yaratan Allah’tır,” dedi. Bu sefer de halk dedi ki, “İbrahîm’i yakın ve İlâhlarınıza yardım edin! İlâhlarınız tehlikede. Aman İlâhlarınızı koruyun!” Aman laiklik tehlikede, aman sistem tehlikede, onun düşmanlarını yok ederek, susturarak sisteminize sahip çıkın, dediler. Çünkü şirk sistemlerinde, şirk mantığında İlâhları koruyan kullardır. İlâhlar kulları değil de, kullar İlâhlarını korurlar. Garip bir mantık… Bu İlâhlar kendi kendilerini korumaktan âcizlerse nasıl İlâh olabilirler? Bunu bile anlamaktan âciz zavallılardır müşrikler. Kendileri kırılıp giderlerken, kendileri yıkılıp giderlerken hiç-bir şey yapamıyorlar ama zavallı müşrikler bunu göre göre yine onlara tapınıyorlar.
98-101. “Ona düzen kurmak istediler, ama Biz onları al-tettik. İbrahim: “Doğrusu ben Rabbim uğrunda sizi bırakıp gidiyorum; O beni doğru yola eriştirir” dedi. “Rab-bim! Bana iyilerden olacak bir çocuk ver” diye yalvardı. Biz de ona yumuşak huylu bir oğlan müjdeledik.

Evet putlarına bunu yapan İbrahîm (a.s) hakkında tuzaklar düşündüler. Elbette sistemi yıkan, putlarını deviren birisi cezasız kalmamalıydı. Rabbimiz buyuruyor ki, onlar İbrahîm’i yok etmeyi planladılar da Biz de onları sefiller kıldık. Onları rezil rüsva ettik. Yine Enbiyâ sûresinin beyânıyla İbrahîm’e (a.s) kurdukları tuzak ta bir ateştir. Dağlar gibi bir ateş hazırlıyorlar ve İbrahîm’i (a.s) yakmayı planlıyor-lar. Ama hüküm Allah’ındır, yetki Allah’ındır. Her şeye hükmeden Allah der ki, “ey ateş İbrahîm’e serin ve selâmet ol!” Ateş de onun üzerine soğuk ve selâmet oluverir. Allah dostu serin ve selâmette olurken, onlar ise kaybın, sefaletin ve gazabın mahkumu oldular. İbrahîm (a.s) dedi ki:

“Muhakkak ki ben Rabbime gidiciyim, Rabbime gideceğim, Rabbimin yoluna, Rabbimin benim için çizdiği hayat programına tabi olacağım. O mutlaka bana yol gösterecek, benim yolumu açacak, be-ni başarıya ulaştıracak ve beni

hidâyete sevk edecek," diyordu. Şöylece dua ediyordu: "Ey Rabbim, bana iyilik lütfet ve beni sâlihlerden kıl. Beni sâlihlerden olan bir çocukla nîmetlendir. Bana sâlih bir evlât nasip et ya Rabbi!"

Bundan sonra İbrahîm'in (a.s) babasını ve kavmini terk ederek hicret yolculuğuna çıktığına şahit oluyoruz. Yanında amca kızı ve hanımı Sâre annemiz ve yeğeni Lût'la (a.s) birlikte Rabbimizin yolunda hicrete çıkacaklar ve Allah'ın kendileri için çizdiği kulluk yolunu takip edecekler. Rabbimiz ona İshak, İsmail ve Yakub'u (a.s) lütfedecek. Onların soyundan da pek çok peygamberler gelecek.

102. "Çocuk kendisinin yanısıra yürümeye başlayınca: "Ey oğulcuğum! Doğrusu ben uykuda iken seni boğazladığımı görüyorum, bir düşün, ne dersin?" dedi. "Ey babacığım! Ne ile emrolduysan yap, Allah dilerse, sabredenlerden olduğumu göreceksin" dedi."

Allah onun isteğine karşılık bir çocuk lütfetti, kendisiyle birlikte yürümeye çağına geldiğinde (a.s) dedi ki, "ey oğulcağızım, ben rüyamda seni boğazlar görüyorum. Ben uykumda seni kurban eder görüyorum. Bu konuda sen ne düşünüyorsun? Senin görüşün nedir bu hususta?" 100 yaşına yaklaşmış olan İbrahîm (a.s) adım adım yer-yüzünün imamlığına yürüyor. Rabbimizin geçirdiği denemelerin tamamından başarıyla geçtikten sonra Rabbimiz onu tüm insanlığa imam yapacak, önder yapacak. Müslümanların atası olma şerefine ulaştırılacak. İşte şimdi imtihanların en büyüğüyle karşı karşıya geliyor. Ateşe atılma imtihanından çok daha büyük bir imtihandı bu.

Karısı Hacer'i ve oğlu İsmail'i ıssız bir çölün ortasına yapayalnız bırakıp gelmesinden çok daha büyük bir imtihan... Yanında koşar hale gelen canciğer oğlunu kurban edecekti. Kurban edecekti yavrusunu Allah yolunda. Allah'la arasına hiçbir şey girmeyecekti. Kalbinde hiçbir şey Allah sevgisinin önüne geçmeyecekti. Allah yolunda, Allah'ın emirlerini uygulama konusunda önünde hiçbir engel bulunmayacaktı. Bir peygamber de olsa, Allah'ın önüne geçen bir çocuk varsa o da kurban edilecekti. Kıyamete kadar tüm mü'minler için bu en büyük bir örnek olacaktı.

İşte bu örnekle diyecekti ki İbrahîm (a.s), "ey insanlar Allah yolunda yürürken sakın hiçbir şeyi O'nun önüne geçirmeyin. Oğlunuz, kızınız, karınız, kocanız, babanız, ananız, arkadaşınız, dostunuz, eviniz, barkınız, mesleğiniz,

malınız, mülkünüz, diplomanız, doktoranız Allah'ın emrinde olsun. Sakın bunlar Allah'ın önüne geçmesin. Her şeyinizi O'nun adına, O'nun yoluna kurban edin," diyecekti.

Oğlu İsmail'in cevabı gerçekten dillere destan. Bakın babasının bu sözüne cevaben diyor ki:

"Ey babacığım, emrolunduğun şeyi yerine getir, inşallah beni sabredenlerden, Allah'ın emrine teslimiyet gösterenlerden bulacaksın." Bu, tüm çocuklara örnek bir tavırdır. Dünyanın tadını çıkarmak isteyenlere, Allah yolunda nasıl kurban olunacağını anlatan en güzel bir örnektir. "Babacığım sen emrolunduğun şeyi yap. Allah'ın isteğini yerine getir. İnşallah beni Rabbimin emrine sabredenlerden bulacaksın. İnşallah ben de seve seve canımı Allah yolunda vereceğim." Bir çocuk kurban edilmekle karşı karşıya. Babasının Allah'a teslimiyeti, oğlunda billûrlaşıyor. Elbette babasının bu denli Allah'a teslimiyetini gören evlât ta Allah'a teslim olacaktı. Kocasının Allah'a teslimiyetini gören kadın da, elbette Allah'a teslim olacaktı. Çocuklarından teslimiyet isteyen babalar, hanımlarından teslimiyet isteyen kocalar, kendilerinin Allah'a ne kadar teslim olduklarına bir baksınlar. Onlar ne kadar teslim olmuşlarsa, ötekiler de ancak o kadar teslim olacaklardır.

103-106. "Böylece ikisi de Allah'a teslimiyet gösterip, babası oğlunu alnı üzerine yatırınca Biz: "Ey İbrahîm! Rüyayı gerçek yaptın; işte biz iyi davrananları böylece mükâfatlandırırız" diye seslendik. Doğrusu bu apaçık bir deneme idi."

Böylece ikisi de Allah'a teslimiyet gösterince baba oğlunu yüzüstü yatırdı. Tarihî rivayetlerden öğrendiğimize göre oğul İsmail der ki, "babacığım, beni yüzüstü yatır. Belki işin zorlaşır. Beni keseceğin zaman yüzüne bakarım da, evlât şefkatiyle dayanamayıp emri yerine getirmekte zorlanırsın." Evet Allah yolunda her şeylerini fedâ edebilecek bir aile. Baba da öyle, ana da, oğul da… Kıyamete kadar tüm in-sanlığa örnek olacak bir aile. Oğlunu yüzüstü yatırır. Biraz sonra onu kurban edecek, ama Allah'ın emri başka şekilde tecelli edecek. "Biz nida ettik," diyor Rabbimiz: "Ey İbrahîm, sen rüyanı gerçekleştirdin! Sen Bizim emrimize boyun eğdin! Sen oğlunu kurban ettin! Biz bunu kabul ettik! Oğlun da buna boyun eğdi! Onun teslimiyetini, onun kurbanlığını da kabullendik! Niyetiniz gerçekleşti! Samimiyetiniz açığa çıktı! İmtihanı kazandınız! Kulluğu tamamladınız! Benim sizin üzerinize emrim böylece gerçekleşmiş oldu. Ben sizi mükâfatlandıracağım, size büyük dereceler vereceğim. Çünkü biz muhsinleri

böylece mükâfatlandırırız.” Gerçekten bu apaçık bir imtihandı. Gerçekten çok büyük bir denemeydi.

107-111. “Ona, fidye olarak büyük bir kurbanlık verdik. Sonra gelenler içinde “İbrahîm’e selâm olsun” diye bir ün bıraktık. İşte iyileri böylece mükâfatlandırırız. Doğrusu o, inanmış kullarımızdandı.”

Biz ona büyük bir koçu kurbanlık olarak verdik. Bir kurbanlığı fidye olarak ona lütfettik. Böylece İbrahîm üzerine selâm olsun diye onu kendisinden sonra gelenler için bir hatıra bıraktık. Sonra gelenlerin hepsi kıyamete kadar İbrahîm’e (a.s) övgüler söyleyen, salât-u selâm okuyan, onu hayır duayla yâd edenler olacaklar. Selâm diyecekler ona; selâm, onun ve ailesinin üzerine olsun diyecekler namazlarında. Kıyamete kadar Müslümanların kalplerinde bir hatıra olacaktır. Sadece Müslümanlar içinde değil Yahudi ve Hıristiyanların arasında da saygın bir yeri olacak İbrahîm’in (a.s). İşte biz muhsinleri böyle mükâfatlandırırız. Muhakkak ki o, Bizim mü’min kullarımızdandı.

112,113. “Ona iyilerden olan İshak’ı peygamber olarak müjdeledik. Kendisini ve İshak’ı mübarek kıldık; ikisinin soyundan iyi olan da vardır, açıktan açığa kendisine yazık edenler de vardır.”

Biz ona İshak’ı müjdeledik ki, o da sâlihlerden bir nebî idi. İs-hak’a da tebrikler, o da mübarektir. Onun neslinden muhsinler de gel-di, zalimler de geldi. Rabbini görüyormuşçasına O’na kul köle olanlar da, kendisini O’na kulluk ortamından çıkararak zulmedenler de geldi. Kişinin kendi kendine zulmetmesini böyle anlıyoruz. Bir adam, kendisini yaratına kulluk ortamından uzaklaştırıp başkalarına kulluğa yönelmişse kendi kendine zulmetmiş demektir. Çünkü en büyük zulüm şirktir. Öyleyse onun soyundan gelenler olarak bizler muhsinlerden olalım inşallah, zalimlerden olmayalım.

114,122. “Andolsun ki Mûsâ ve Harun’a da iyilikte bulunmuştuk. İkisini ve milletini büyük bir sıkıntıdan kurtarmıştık. Onlara yardım etmiştik de üstün gelmişlerdi. Her ikisine de, apaçık anlaşılan bir Kitap vermiştik. Her ikisini de doğru yola eriştirmiştik. Sonra gelenler içinde “Mûsâ ve Harun’a selâm olsun” diye birer ün bıraktık. Doğrusu Biz, iyileri böylece mükâfatlandırırız. İkisi de şüphesiz, inanmış kullarımızdandı.”

Muhakkak ki Biz Mûsâ ve Harun’a da lütuflarda bulunduk. O ikisi de Bizim yolumuzun yolcusu iki elçiydi. Onlara da elçilik lütfettik. O ikisini ve

milletlerini, yâni İsrâil oğullarını büyük bir belâdan, büyük bir sıkıntıdan kurtardık. Firavun ve sistemi onları eziyordu. Zalim Firavun'un baskıları altında her şeylerini kaybetmiş, köleleşmişlerken, Biz onlara yardımımızı ulaştırdık ta onları düşmanlarına üstün getirdik. Onlara katımızdan kitap gönderip, onunla onları dosdoğru yola ulaştırdık. Yaşadıkları Müslümanca bir hayatın sonunda onlara da kendilerinden sonra gelenler arasında "Mûsâ ve Harun'a selâm olsun" diye bir ün, bir şeref bıraktık. Kıyamete kadar gelecek insanlar da yine onları hayır ve selâmla yad edeceklerdir. Doğrusu Biz muhsinlerin hayatlarını işte böylece ölümsüzleştirir ve bereketlendiririz. O ikisi de şüphesiz Bizim mü'min kullarımızdandı.

123,126. "Doğrusu İlyas da peygamberlerdendir. Milletine: "Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Yaratanların en iyisi olan, sizin de Rabbiniz, önceki babalarınızın da Rabbi bulunan Allah'ı bırakıp da Baal putuna mı taparsınız?" demişti."

İlyas da İsrâil oğullarına Allah'ın rahmet olarak gönderdiği elçilerinden birisidir. İlyas da peygamberlerdendi. Bunların hepsi de Allah'ın kutsal elçileridirler. Her birisi de dönemlerinde Allah kullarını Allah'a kulluğa çağırmışlar, Allah'ın kendilerinden istediği hayatı yaşamışlar ve Rabblerinin rızalarını kazanmış olarak bu dünyaya veda etmişlerdir.

Rabbimizin İsrâil oğullarına elçi olarak gönderdiği İlyas (a.s) kitabımızın iki sûresinde zikredilmektedir. Birisi işte bu sûrenin bu âyeti, diğeri de En'âm sûresindedir. Buradaki açıklamayla İlyas (a.s) kavmine dedi ki, "ey kavmim muttakî olmaz mısınız? Yolunuzu Allah'a sormaz mısınız? Yolunuzu Allah'la bulmaz mısınız? Hayatınızı Allah için yaşamaz mısınız? Allah'ın gösterdiği yola girmez misiniz? Tüm hayatınızda Allah'ı söz sahibi kabul etmeye yanaşmaz mısınız? Yaratıcıların en güzeli olan Allah'ı bırakır da Ba'le mi tapınıyorsunuz? Yaratıcı olan Allah berisinde kendinize başka tanrılar mı ediniyorsunuz? Yapmayın böyle. Parçalamayın hayatınızı. Allah'a yetki sınırlaması getirmeyin!" Ba'l, efendi, sahip, yetkili, koca gibi anlamlara gelen bir ifadedir. İsrâil oğulları bir ara Allah berisinde başka efendileri, başka reisleri dinlemeye başladılar da, Allah'ın elçileri onları bu yanlışlarına karşı uyardı.

127-132. "Bunun, üzerine onu yalanlamışlardı. Allah'ın O'na içten bağlı kulları bir yana, bunların hepsi cehenneme götürüleceklerdir. Sonra gelenler içinde, "İlyas'a selâm olsun" diye bir ün bıraktık. Doğrusu Biz iyileri böylece mükâfatlandırırız. O, inanmış kullarımızdandı."

Bunun üzerine şirke batmış toplumu onu yalanlamışlardı. Hayatlarında

Allah'tan başkalarına da yetki alanı bırakan tüm bu tür müşrikler bu yaptıklarından ötürü cehenneme gideceklerdir. Ancak Allah'ın saf, katışıksız iman sahibi, hâlis din sahibi, tüm hayatlarında sadece Allah'ı dinleyen kulları bunun dışındadır. İşte onlardan biri olan İlyas'a selâm olsun diye bir ün, bir hatıra, bir nâm bıraktık. Kıyamete kadar insanlar onu da rahmetle, selâmla yâd edecekler. İşte muhsinleri Biz böylece mükâfatlandırırız. O, iman etmiş kullarımızdandı.

133,138. "Şüphesiz Lût da peygamberlerdendir. Geridekiler arasında kalan yaşlı bir kadın dışında, Lût'u ve ailesinin hepsini kurtarmıştık. Sonra diğerlerini yok etmiştik. Ey İnsanlar! Sabah akşam, onların yerleri üzerinden geçersiniz. Akletmez misiniz?"

Muhakkak ki Lût da (a.s) elçilerdendi. O da Rabbimizin kendisine hüküm, hikmet, ilim ve risalet verilenler peygamberlerindendi. Kitabımızın başka yerlerinde hayatı, mücâdelesi detayıyla anlatılan Lût (a.s), biraz önce tüm insanlığa imamlık şerefiyle şereflendirilen İbrahîm'in (a.s) yeğenidir. İbrahîm'le (a.s) birlikte hicret edip Filistin bölgesine yerleşir. Sodam ve Gomore isimli iki büyük kentte insanları uyarır. Kavmi çok ahlâksız bir kavimdir. 'Homoseksüellik' denen, kadınları bırakıp erkeklere gitme gibi bir hastalığa müptelâdır. Allah'ın elçisi onları hayvanları bile utandıracak bu kötü alışkanlıklarından vazgeçirmeye çalışır. Ama pislikten hoşlanan kavmi onu dinlemez. Uzun bir uğraşının sonunda toplum peygamberin uyarılarına kulak asmaz hale gelince de, Rabbimiz gönderdiği bir azapla, bir helâkle onların tümünü helâk eder. Sadece Lût (a.s) ve ona inanan iki kızı hariç. İhtiyar karısı da helâk edilenlerin içindedir.

Ey Mekkeliler, ey bu âyetlerin muhatapları, akşam-sabah ticaret kervanlarıyla helâk olmuş bu toplumun üzerinden geçiyorsunuz. Şam ve Filistin taraflarına giderken yolunuzun üzerinde duran bu toplumun helâk yasasına şahit oluyorsunuz da niye ibret almıyorsunuz? Niye akletmiyorsunuz? Niye bundan bir ders çıkarıp onların yanlışlarından uzaklaşmıyorsunuz? Niye hâlâ Allah'la savaşınızı sürdürüyorsunuz? Görmüyor musunuz Allah'ın gücünü? Allah'ın tarih boyunca dostlarına yardım edip onları destekleyerek tüm düşmanlarına karşı galip getirdiğini görmüyor musunuz? Mûsâ'ya (a.s), Nuh'a (a.s), İbrahim'e (a.s) yardım edip desteklemiş. Düşmanlarını, kendisiyle savaşa tutuşanların tümünü de helâk etmiştir. Hiç düşünmez misiniz?

139,148. "Doğrusu Yunus da peygamberlerdendir. Dolu bir gemiye kaçmıştı. Gemide onlarla karşılıklı kur'a çekmişti de, yenilenlerden olmuş, bu sebeple denize atılmıştı. Kendini kınarken onu bir balık yutmuştu. Eğer Allah'ı tesbih

edenlerden olmasaydı, tekrar diriltileceği güne kadar balığın karnında kalacaktı. Halsiz bir halde iken kendisini sahile çıkardık. Onun için, geniş yapraklı bir bitki yetiştirdik. Onu, yüz bin veya daha çok kişiye peygamber olarak gönderdik. Sonunda ona inandılar, bunun üzerine Biz de onları bir süreye kadar geçindirdik."

Şimdi de Yunus (a.s) gündeme alınıyor. Hiç şüphesiz Yunus (a.s) da peygamberlerdendi. Yunus (a.s), kitabımızın Yunus, Enbiyâ, Kalem sûrelerinde de anlatılır. Burada da onun hayatından kısa bir kesit sunuyor Rabbimiz. Kalem sûresinde Yunus'un (a.s) hayatının bir bölümü anlatıldıktan sonra Rabbimiz peygamberine buyurur ki, "ey peygamberin sakın Hûd sahibi gibi de olma."

Allah'ın elçisi görevlendirildiği toplumunu Allah'ın âyetleriyle uyarır. Toplum aldırış etmez, uyarılarına kulak vermez. Onları Allah'ın yaklaşmakta olan azabıyla tehdit eder. Toplum yine adam olmaya yanaşmayınca çok üzülür, çok canı sıkılır ve toplumunu terk eder. Çünkü kendilerine haber verdiği azap biraz gecikmiştir. Onlardan uzaklaşır. Allah'ın kendisini görmek istediği görev mahallinden uzaklaşıp dolu bir gemiye kaçar. Halbuki Rabbinden bu konuda bir hicret emri gelmedikçe, ne olursa olsun sabredip orada, görev başında kalmalıydı. Ama işte canı sıkılır ve toplumundan kaçar; bir gemiye biner. Gemide giderlerken bir fırtına çıkar ve alabora olur. Gemidekiler aralarında bir kur'a çekerler ve Yunus (a.s) mağlup olanlardan, kaybedenlerden olur.

Sonra denize atılır. Derken kendini kınar olduğu halde, yaptıklarından pişmanlık duyar olduğu halde, onu bir balık yutar. Balığın karnında, karanlıklar içinde Rabbine yalvarıp yakarır. Hatasını anlayıp Allah'a istiğfarda bulunur. Rabbimiz buyurur ki, "eğer Allah'ı çokça zikredenlerden, tesbih edenlerden, gündeme alıp yüceltenlerden olmasaydı, o balığın karnında kıyamet gününe kadar kalmış gitmişti, unutulup gitmişti."

Hatasını anlayıp Rabbine: "Ya Rabbi beni affet, seni tesbih ve tenzih ederim. Ya Rabbi ben zalimlerden oldum. Ben sana, toplumuma ve kendi kendime zulmedenlerden oldum. Ben görev yerimi terk ettim. Ben kendimi senin görmek istemediğin bir konuma indirdim. Ben yapmamam gerekeni yaptım. Ama ya Rabbi, senden ve rahmetinden de ümidimi kesmiyorum. Sen yücesin, Sen noksan sıfatlardan münezzehsin, affına sığınıyorum ya Rabbi," diye dua etti, tesbih etti.

Sonunda o hasta bir durumdayken Biz onu çıplak bir yere, bir sahile

atıverdik, çıkarıverdik. Üzerine sık ve geniş yapraklı, büyük yapraklı kabağa benzer bir ağaç bitirdik. Böylece onu hem gölgelendirdik, hem içecek ve yiyecek sunduk. Onu nüfusu yüz bin olan veya sayısı daha da artan bir topluluğa elçi olarak gönderdik. Sonunda on-lar ona iman ettiler ve Biz de onları bir süreye kadar yaşattık, yararlandırdık. Rabbimizin bu "gönderdik" buyurduğu yer, Yunus'un (a.s) önceki görev mahallidir. Rabbimiz onu affetti ve tarihte helâkten dönen, tevbeleri kabul edilen tek kavim olan o kavme, yine onu peygamber olarak gönderdi.

Öyleyse Rabbimizin bu hadiseyi bize anlatmasındaki hikmetini kavrayıp, bizler de görev mahallerini terk edenlerden olmamalıyız. İn-sanlara kızıp, "bizi dinlemediler, bizi anlamadılar, bizim istediğimiz noktaya gelmediler," diye onlara karşı yapmamız gereken tebliğlerimizden kaçmamalıyız. Hareketlerimizi insanların tavırlarına göre ayarlamamalıyız. Onlar dinlemeseler de, anlamasalar da, yaptığımızı Allah için yapmanın bilinci içinde sabırla görevimize devam edelim. Sonucu Allah'a bırakalım. Sürekli Rabbimize dua edelim. En kötü şartlar altında bile olsak, içinde bulunduğumuz toplumun günâhkâr ve isyankar karnı bizi yutmuş bile olsa, yine Rabbimizden ümidimizi kes-meyelim. Sürekli Rabbimizi tesbih edelim, yüceltelim.

149,157. "Ey Muhammed! Putperestlere sor, kızlar senin Rabbinin de, erkekler onların mı? Yoksa melekleri kız olarak yarattığımızda onlar hazır mı idiler? Dikkat edin; doğrusu onlar yalan uydurup söylüyorlar. "Allah doğurdu" diyorlar. Onlar şüphesiz yalancıdırlar. Allah kızları, oğullara tercih mi etmiş? Ne oluyorsunuz? Ne biçim hük-mediyorsunuz? Hiç düşünmez misiniz? Yoksa apaçık bir deliliniz mi var? Doğru sözlülerden iseniz, kitabınızı getirin bakalım."

Burada konu değişiyor ve Rabbimiz peygamberine karşısındaki müşriklere bir soru sorduruyor. Peygamberim sor bakalım o putperestlere, "kızlar senin Rabbinin de erkekler onların mı? Kızlar, kız çocukları Allah'a ait de erkek çocukları onlara mı ait? Yoksa Allah'ın hissesine kızlar düştü de, erkekleri siz mi sahiplendiniz? Yâni berbat bir şirk mantığı içinde kız çocuklarını kendiniz için bir utanç meselesi sayıyorsunuz da, onları Allah'a vermeye mi çalışıyorsunuz? Kendinize lâyık görmediğinizi, Allah'a mı lâyık görüyorsunuz?" Hainler kitabımızın başka âyetlerinin beyânıyla bir kız çocukları dünyaya geldi haberiyle karşı karşıya geldikleri zaman utançlarından yerin dibine geçiyorlardı da, o kızları Allah'a izâfe etmeye çalışıyorlardı. Dertleri de şuydu: Güçlü gördükleri erkek çocuklarını kendilerine, güçsüz olan kız çocuklarını da Allah'a izâfe

ederek savaş verdikleri Allah'ı kendi karşılarında güçsüzleştirmeye çalışıyorlardı.

Yine müşrikler, melekleri de Allah'ın kızları olarak düşünüyorlardı. Bu da onların başka bir sapıklıklarıydı. Bunu söylerken de hem dişi hayal ettikleri meleklerle şehvetlerini tatmin ciheti güdüyorlardı, hem de Allah'la giriştikleri savaşta O'nun orduları olan meleklerin böyle güçsüz, kuvvetsiz, kendilerine azap edemeyecek, asla kendilerine bir zarar veremeyecek varlıklar olarak hayal ediyorlardı. Bakın Allah soruyor: "Yoksa o melekleri kızlar olarak yarattığımızda onlar orada mıydılar? Onlar buna şahit mi olmuşlar? Melekleri mi görmüşler? Nereden söylüyorlar bunu? Böyle bir gayba nasıl muttalî olmuşlar? Hayır hayır, onlar sadece yalan söylüyorlar."

Sonra yine o alçaklar, "Allah doğurdu" diyorlar. Allah'a oğullar, kızlar izâfe ediyorlar. Allah böyle şeylerden münezzehtir. Onlar yalancıların tâ kendileridirler. Nasıl diyebiliyorlar bunları? Allah kızları oğullara tercih mi etmiş? Halbuki tüm kızlar, tüm oğullar Allah'ındır. Her şey ve herkes Allah'ın kuludur. Ne biçim hükmediyorsunuz? Allah'a bu tür bilmediğiniz konularda iftiralarda bulunurken hiç düşünmez misiniz? Böyle gaybî konularda konuşurken yoksa elinizde bir deliliniz mi var? Allah size gayb bilgilerinden bir bilgi göndermişse, haydi çıkarıp ortaya koyun onu? Hayır hayır, hiçbir bilgileri, belgeleri olmadığı halde, akılsız kâfirler ve müşrikler kendi zanlarıyla, hevâ ve hevesleriyle böyle yanılgıların içinde yüzüp gidiyorlar. Bakın bir başka sapıklıkları da şöyledir:

158,159. "Allah'la cinler arasında bir soy bağı icad ettiler. Andolsun ki, cinler de, kendilerinin hesap yerine götürüleceklerini bilirler. Allah onların vasıflandırmalarından münezzehtir."

Allah'la cinler arasında, Allah'la melekler arasında bir nesep, bir soy bağı icad ettiler. Bir başka müşrik mantığı olarak cinlerle Allah arasında benzerlik kurdular. Cinleri hâşâ Allah gücüne sahip, Allah bilgisine sahip varlıklar kabul edip onlara tapınmaya çalışmışlar. Rabbimiz buyuruyor ki, "andolsun ki o cinler de kendilerinin hesaba çekileceklerini, kendilerinin de kul olduklarını bilmektedirler. Allah on-ların böyle sapıkça vasfetmelerinden münezzehtir."
160,163. "Allah'ın içten bağlı kulları bunların dışındadır. Sizler ve yaptığınız şeyler, cehenneme girecek kimseden başkasını Allah'a karşı azdırıcı değilsiniz."

O cinler de kendilerinin azap için Rablerinin huzuruna getirileceklerini bilmektedirler. Onlardan küfür ve şirk içinde olanlara da azap edilecektir, ancak onlardan muhlis olarak, sadece Allah'a kulluk edenler bunun dışındadır. Sizler de, yaptığınız, taptığınız şeyler de cehenneme gidecek kimselerden başkasını Allah'a karşı saptıramayacaksınız. Sizler sadece cehennemlikleri saptırabilirsiniz. Allah'ın vahyine teslim olmuş, samimiyetle Allah'a kulluk eden, katışıksız vahiy dinine tâbi olanlara karşı yapabileceğiniz hiçbir şey yoktur.

164-166. Melekler şöyle derler: "Bizim her birimizin bilinen bir makamı vardır. Şüphesiz biz sıra sıra duranlarız, şüphesiz biz Allah'ı tesbih edenleriz."

Melekler derler ki, "bizden her birimiz için belli bir makam vardır. Bizim her birimiz Rabbimize kulluk makamındayız. Değil Allah'ın kızları olmak, değil Allah'a, O'nun yetkilerine, O'nun haklarına ortak olmak, bilâkis bizler bir an bile Rabbimize karşı gelmeden O'na kulluk etmekteyiz. Bizler O'nun emirlerini yerine getirmek için emre âmâde saf saf duran ve hep Rabbimizi tesbih edenleriz."

167-172. Putperestler: "Öncekilerde olduğu gibi bizde de bir kitap olsaydı, Allah'ın O'na içten bağlı kulları olurduk" derlerdi. Böyleyken O'nu inkâr ettiler. Ama bileceklerdir. Andolsun ki, peygamber kullarımıza söz vermişizdir: Onlar şüphesiz yardım göreceklerdir."

Müşrikler diyorlar ki, "eğer bizim yanımızda da öncekilerden bir zikir bulunmuş olsaydı, yâni eğer Allah önceki toplumlara indirdiği gibi bize de bir kitap göndermiş olsaydı, elbette bizler de Allah'a gönülden bağlı kullar olurduk." Evet böyle diyorlardı. Eğer Yahudilere, Hıristiyanlara kitap verildiği gibi bize de bir kitap verilmiş olsaydı, en samimi mü'minler olurduk, diyorlardı. Hattâ ehl-i kitabın bozuk düzen hayatlarını beğenmeyerek, biz onlardan daha iyi Müslümanlar olurduk, diyorlardı. Ama ne zaman ki bu bekledikleri kitap, bekledikleri peygamber geldi, hemen onu reddettiler, inkâr ettiler. O kitaba da, o peygambere de amansız bir düşman kesiliverdiler. Kitabın ve peygamberin gelişi onların nefretlerini artırıverdi.

En'âm sûresinde de Rabbimiz onlara diyordu ki, "bizden önceki iki topluma, Yahudi ve Hıristiyanlara kitap gönderildi de bize gönderilmedi demeyesiniz diye biz bu kitabı size indirdik." Evet artık ne onların ne de şu anda yeryüzünde yaşayan insanların hiçbirisinin böyle bir itiraz hakları kalmamıştır. Yâni efendim ne yapalım? Tamam biz de Müslüman olacağız, biz de Allah'ın istediği bir hayatı yaşamak istiyoruz, ama elimizde imkân yok, kitap yok,

peygamber yok, örnek yok diyerek bu tür mâzeretlerin arkasına saklanmaya hiç kimsenin hakkı kalmamıştır. İşte kitap, işte peygamberin sünneti... Kıyamete kadar ona ulaşmak isteyen herkesin ulaşabileceği bir şekilde insanların gözleri önünde dimdik durmaktadır.

Ama kim de böyle kitap ve peygamberin sünneti ortadayken onları görmezden gelir, kitaba ve peygambere müracaat etmeden bir hayat yaşamaya kalkışırsa, elbette onlar bu yaptıklarının ne anlama geldiğini, kendilerine neleri kaybettirdiğini yakında bileceklerdir. Andolsun ki, peygamber kullarımıza söz vermişizdir ki, onlar şüphesiz yardım göreceklerdir. Allah peygamber yolunun yolcularına mutlaka yardım edecektir. Bu, Allah'ın üzerine aldığı bir vaadidir ve Allah asla vaadinden dönmeyendir.

173,175. "Bizim ordumuz şüphesiz üstün gelecektir. Ey Muhammed! Bir süreye kadar onlara aldırış etme. Onlara inecek azabı gözetle, onlar da göreceklerdir."

Meleklerden, tüm diğer varlıklardan ve Bizim yolumuzda savaş veren mü'minlerden teşekkül eden ordumuz muhakkak ki üstün gelecektir. Öyleyse ey peygamberim, sen bir süreye kadar onlara aldırış etme. Onlardan yüz çevir ve onlara inecek azabı bekle. Onlar da göreceklerdir bunu, sen de göreceksin."

176,178. "Azabımıza uğramakta acele mi ediyorlar? O azap yurtlarına indiğinde, uyarılan fakat yola gelmeyenlerin sabahı ne kötü olur! Ey Muhammed! Bir süreye kadar onlardan yüz çevir."

Şimdi onlar Bizim azabımız konusunda acele mi ediyorlar? Kendileri için azabımızı mı bekliyorlar? Hani nerede kaldı kıyamet? Hani nerede diriliş, nerede ateş, nerede hesap kitap mı diyorlar? Azaplarının bir an evvel gelmesini mi istiyorlar? Kıyamet için hazırlığa acele etmiyorlar da, azaba mı acele ediyorlar? Allah'ın rızasını kazanacak amellerin değil de, azabın mı acelecisi kesiliyorlar? Yaşadıkları hayatla azaba dâvetiye mi çıkarıyorlar? Gelsin bakalım ne gelecekse, görelim mi diyorlar? Peki o azap, yerlerine, yurtlarına indiği zaman ne yapabilecek bu insanlar? Neye güçleri yetebilecek? Nelerine güveniyorlar da bu azabın gelmesini acele isteyip duruyorlar? Hani kendilerinden öncekiler kendilerine gelen Allah'ın azabından kendilerini kurtarabilmişler mi? Gece veya gündüz Allah'tan kendilerine gelenlerden kendisini kurtarabilmiş bir tek insan var mı? Değilse neyine güveniyor bu insanlar? Onlara istedikleri azap geldiği zaman onların sabahları ne kötü olur? Ey peygamberim, sen bir süreye kadar onlardan yüz çevir.

176,182 “Ve seyret, onlar da yakında azabı göreceklerdir. Senin güçlü olan Rabbin, onların vasıflandırmalarından münezzehtir. Peygambere selâm olsun. Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd olsun.”

Onlardan yüz çevir ve bekle. Yakında onlar da görecekler başlarına nelerin geleceğini. Senin her şeye güç yetiren, her şeye egemen olan Rabbin onların tüm vasıflamalarından uzaktır, münezzehtir, üstündür. Peygamberlere, Allah’ın kutlu elçilerine selâm olsun, Âlemlerin Rabbi olan, tüm âlemlerde söz sahibi olan Allah’a hamd olsun. Velhamdü lillahi Rabbil Âlemin.

SÂD SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 38., nüzûl sıralamasına göre 38., mesânî kısmının ikinci sûreler grubunun ikinci ve son sûresi olan Sâd sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 88'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Bizi şerefe ulaştıracak, bize şeref kazandıracak bir sûre ile karşı karşıyayız. İçindekilerle tanışıp, onların istediği gibi bir hayat yaşadığımız takdirde bizi doğruca cennete ulaştıracak bir sûreye misafir olduk. Bakalım bize neler ikrâm edecek.

Sâd sûresi, Kitabımız konusunda söz söyleme yetkisinde olan âlimlerimizin beyânıyla Mekke'de Kamer sûresinden sonra nâzil olmuş 88 âyetlik bir sûredir. Kimi müfessirler Sâd sûresi için, Sâffât sû-resindeki 67 ile 72. âyet arasında anlatılan konunun devamı demişlerdir. Hatırlayın orada Rabbimiz şöyle buyuruyordu: "Mekke müşrikleri diyorlardı ki, ah keşke şu bizden öncekilere verilen zikir bizim yanımızda olsaydı, onlara

verilen zikirden bize de verilmiş olsaydı, bizim de onlar gibi bir kitabımız, bir kulluk programımız, bir gündemimiz olsaydı, görseydiniz bizler neler yapardık. O zaman gerçekten bizler Allah'a kul olurduk. Dinimize, imanımıza bu Yahudi ve Hıristiyanlardan çok daha bağlı, çok daha iyi kullar olurduk," diyorlardı.

Rabbimiz âyetin devamında buyuruyor ki, "lâkin böyle dedikleri halde hainler kendilerine gönderilen zikri örtüyorlar, örtbas ediyorlar, gündemden düşürüyorlar, gündeme gelmesine dayanamıyorlar. Zikir sahibi bir kitabın gündemine, konuşulmasına, hayata etkinliğine tahammül edemiyorlar. Hangi devirde zikrin gündemine tahammül etmişler ki kâfirler?" Meselâ bakın şu anda futbol dininin müntesipleri o dinin tapınaklarında devre arası kılınan bir namaza bile tahammül edemiyorlar. Nasıl olur da bir dinin tapınısının icrâ edildiği bir tapınakta bir başka dinin tapınısına göz yumabiliriz? diyorlar.

Her devirde problem budur. Kafalarda, gönüllerde, kalplerde, düşüncelerde, okullarda, evlerde, muayenehanelerde dinin bitirilmesi gerekirdi. Hiçbir yerde hiçbir kimse Allah'ı, zikri, dini hatırlamamalıydı. İşte dünün Mekkeli müşrikleri de aynı şeyleri yapmaya çalıştılar. Dini, zikri kapattılar, örttüler, karanlığa gömmeye çalıştılar. Müfessirler, işte Rabbimiz o sûredeki bu âyetlerden sonra, zikir olan kitabına dikkat çekerek bu sûresine başlamaktadır, şeklinde bir ilgi kurmaya çalışmışlardır.

Evet genel olarak sûrenin âyetlerine bir bakış yaparsak; Rasû-lullah (s.a.s)'in, Allah tarafından peygamber seçilip, bir uyarıcı olarak gönderildiğini açıkladığı ve insanları almış olduğu vahye uymaya çağırdığı zaman, müşrikler bunu hayret ve şaşkınlıkla karşılamışlardı. Onların, Muhammed (s.a.s)'in peygamberliğini inkâr etmelerinin sebebi, onun söylediği şeylerde gerçekte bir yanlışlık görmeleri değildi. Onlar, risaletin verilmesi gereken kimsenin, toplumun zengin ve ileri gelenlerinden biri olması gerektiğini zannediyor, bu özelliklere sahip olan kendi aralarından birisinin değil de, yetim ve hiçbir dünyevî iktidara sahip olmayan birisinin seçilmesini anlayamıyorlardı. Aslında on-ları buna sevk eden şey gurur, haset ve kinleriydi. Diğer taraftan atalarının dinine körü körüne bağlı kalmak istemeleri de onları inada sü-rüklüyordu.

Allah Teâlâ, sürenin ilk âyetinde Kur'an-ı Kerim'e kasem ederek

meselenin inkâr edenlerin iddia ettikleri gibi olmadığını; Sad, şeref ve öğüt dolu Kurân'a yemin olsun ki durum kâfirlerin iddia ettiği gibi değildir" (1) ifadesiyle bildirdikten sonra, onların İslâm'ın karşısında bu şekilde bir tavır almalarının sebebini şu şekilde açıklamaktadır: "Bilakis onlar, boş bir gurur ve ihtilaf içindedirler" (2). Allah Teâlâ pey-gamberlerini sürekli olarak, gönderildikleri toplumların arasından seç-miştir: "Biz, her peygamberi gönderildikleri insanlara kolayca anlatabilmeleri için, kavimlerinin diliyle gönderdik..." (İbrahim, 14/4). Aslında bu, insanlar için bir rahmettir. Çünkü peygamber olarak seçilip görevlendirilen kimse kendi aralarında bulunduğu ve günlük hayatı beraber yaşadıkları için onu her haliyle tanırlar. Dolayısıyla onun bir yalancı mı yoksa doğru söyleyen biri mi olduğunu yakînen bilirler. Ayrıca dini öğ-renme konusunda onunla rahatça ünsiyet kurarak getirdiği mesajın gerçeklerini öğrenebilirler.

Durum böyle olduğu halde, tarih boyunca inkâr eden toplumlar, gönderilen peygamberlerin bir melek değil de kendileri gibi yiyip içen, gezip dolaşan kendi aralarından biri olmasını her zaman yadırgamışlar ve bunu tuhaf karşılamışlardır. Kur'an-ı Kerim değişik âyetlerde bunu dile getirmektedir. Nuh (a.s)'ın kavmi, onun için şöyle demişti: "Bu, sizin gibi bir beşerden başka bir şey değildir. Yediklerinizden yer, içtiklerinizden içer" (el-Müminûn, 23/33). Nuh (a.s)'dan sonra, çok uzun zamanlar geçtiği ve nice kavimler yalanladıklarından do-layı helâk edildikleri halde inkâr mantığı bir değişime uğramamıştı. Mekkeli müşrikler, inkârda ataları olanlar gibi "... Bu, sizin gibi beşerden başka bir şey midir? Gözünüz göre göre sihre mi gidiyorsunuz?" (el-Enbiya, 21/3) diyorlardı. Aslında onlar Rasûlullah (s.a.s) için "sihirbazdır" derlerken iddia ettikleri şeyin doğru olmadığını biliyorlardı. Müşrikler, her türlü işkenceye rağmen iman edenlerin İslâm'a bağlı kalmaları karşısında acze düşmüşler ve bunu insanların zihinlerini bulandırmak için bir yöntem olarak seçmişlerdi.

Süre, Mekke müşriklerinin bu durumunu; "Aralarından bir uyarıcının gelmesine şaşmışlardı, kâfirler; "Bu, pek yalancı bir sihirbazdır. İlahları tek bir ilâh mı yaptı? Doğrusu bu tuhaf bir şeydir" dediler" (4-5) âyetiyle dile getirmektedir.

Allah Teâlâ, onların vahiy karşısında takındıkları şüphe içerisindeki hallerini cevaplarken kendisinin güç ve kudretinden ne kadar habersiz olduklarını belirterek şöyle demektedir: "Yoksa göklerin, ye-rin ve aralarındakilerin mülkü kendilerine mi aittir? Öyle ise, yollarını bulup

göklere çıksınlar" (10). İnsanların bu konuda acı içerisinde bulundukları ve hiç bir güce sahip olmadıkları halde, Allah Teâlâ'nın peygamber seçimi konusunda itirazda bulunmaları kadar mantıksız bir şey yoktur. Kâinâtın yaratıcısı ve tek mâliki olan Allah Teâlâ'nın seçimine itiraz etmeye kimin gücü yeter. Peşinden gelen âyette İslâ-m'a itirazda bulunan ve müslümanlara kötülük yapmak için gece gündüz uğraşan müşriklerin her zaman mağlup olmaya mahkum oldukları bildirilmektedir: "Onlar, orada çeşitli gruplardan meydana gelen, mağlup olmaya mahkum derme çatma bir ordudur" (11).

Allah Teâlâ, Nuh kavmi, Ad, Firavun, Semûd, Lût kavmi ve Ashabul-Eyke'nin yalanlamaları ve azabı hak etmelerini misal vererek, müşriklerin, inkârlarından dolayı: "Rabbimiz! Hesap gününden önce payımıza düşen azabı hemen gönder" (16) demelerinin sonuçları karşısında onları uyarmakta ve bunun kendisi için zor bir şey olmadığını bildirmektedir: "Onlar ancak bir çığlığı bekliyorlar. Onun geri dönüşü yoktur" (15).

Peşinden gelen âyetler de Allah Teâlâ Rasûlullah (s.a.s)'e, müşriklerin inkâr ve aşırı düşmanlıklarına sabrederek tebliğe devam etmesini bildirirken, daha önce göndermiş olduğu, Davud (a.s), Süleyman (a.s) ve diğer bazı peygamberlerin kıssalarını zikrederek mülkün kendi elinde olduğunu, kullarından dilediğini dilediği şekilde rızıklandırdığını misaller vererek açıklamaktadır. Bu arada kâfirlerin, yerin ve göklerin yaratılışı hakkındaki sapık düşüncelerine ve kendilerinin yer yüzünde başıboş bırakıldıklarını zannederek hiç bir ilâhî yükümlülüğü kabul etmemelerine "Biz göğü, yeri ve aralarındakileri boşu boşuna yaratmadık. Bu, kâfirlerin zannıdır. O ateş sebebiyle vay o kâfirlerin haline" (27) şeklinde cevap verilmektedir. İman edip salih amel işleyenlerle, inkâr edip bozgunculuk çıkaranların bir tutulmayacakları gerçeği vurgulandıktan sonra, Kur'an-ı Kerim'deki âyetlerin akıl sahibi kimselerin ibret almâları için indirildiği bildirilmektedir: Bu Kur'an, âyetlerini iyice düşünsünler, akıl sahipleri ibret alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır" (29).

Rasûlullah (s.a.s)'e ve onun şahsında bütün iman edenlere hitaben, önceki peygamberlerden bazılarının isimleri zikredilerek onların durumlarının hatırlanması istenmektedir. Bundan gözetilen maksadın ne olduğu ise şu şekilde açıklanmaktadır: "Bu kıssalar bir hatırlatmadır. Şüphesiz Allah'tan korkanlar için güzel bir akıbet vardır" (49). Allah'tan korkan ve O'nun emirlerini hiç bir beşeri gücün baskısından korkmadan

yerine getirmeye çalışan kimseler için Cennetteki mükafatlar zikredildikten sonra, inkâr edip haddi aşanlar için hazırlanmış olan Cehennemdeki korkunç azaplar hatırlatılır.

Dünyada birbirini İslâm'a karşı düşmanlık için yönlendiren kim-seler kıyamet gününde içine girecekleri Cehennem azabını gördükleri zaman bu duruma düşmelerine sebep olanları suçlayacaklardır. Ancak, Allah'a ortak koşmada müşriklere önderlik eden kimseler bir mazeret bulamayacakları için durumlarını kabul etmek zorunda kalacaklar ve kendilerine Cehenneme girmek üzere gösterilen dünyadaki bağlılarına hiç iltifat etmeyeceklerdir. Öte taraftan onlara tabi olmuş kimseler de onlardan yüz çevireceklerdir: "Kâfirlerin önderlerine; "İşte dünyada size uyan şu gruplar da sizinle birlikte Cehenneme atılacaktır" denir. Onlar ila; "Onlara merhaba yok. Çünkü onlar da cehenne-me gireceklerdir" derler. Bunun üzerine dünyada onlara uyan gruplar da "Asıl size merhaba yok. Bu Cehennemi bize siz hazırladınız. Ne kötü yermiş. Ey Rabbimiz bunu bize kim hazırladıysa, onun azabını Cehennemde kat kat artır" derler" (59-61).

İnsanlar O'ndan yüz çevirirler, ancak Kur'an'da haber verilen-ler büyük bir haberdir: "Sen şöyle de: "Söylediklerim, çok büyük haberdir. Siz ise O'ndan yüz çeviriyorsunuz" (67-68).

Daha sonra, iman etmekten yüz çevirmenin gerçek sebebinin cahilce kibirlenme ve büyüklük taslamadan başka bir şey olmadığı, inkârın temeline inilerek ve İblis'in, Adem (a.s)'a secde etmekten kaçınarak rahmetten kovulması olayı anlatılarak ortaya konmakta ve onun kıyamete kadar sürecek olan fonksiyonu dile getirilmektedir: "İb-lis; "Ey Rabbim! İnsanların tekrar dirilecekleri güne kadar bana müh-let ver" dedi. Allah da "Sen vakti belli olan bir güne kadar mühlet verilenlerdensin" dedi. İblis "İzzet ve şerefine yemin olsun ki, onlardan ih-laslı kulların hariç, bütün insanları yoldan çıkaracağım" dedi. Allah (c.c) şöyle dedi: "Ben Hak'kım hakkı söylerim. Yemin olsun ki ben, Cehennemi sen ve onlardan bütün sana uyanlarla dolduracağım" (79-85).

Sûre, bütün bu anlatılanlardan sonra, insanları bir defa daha uyararak son bulmaktadır: "Bu Kur'an, sadece âlemlere bir öğüttür. Onun haberlerinin doğru olduğunu bir müddet sonra mutlaka öğreneceksiniz" (87-88). İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek

tanımaya başlayabiliriz inşallah.

1,2. "Sâd; öğüt veren Kur'an'a andolsun ki, inkâr edenler gurur ve ayrılık içindedirler."

Sûre, Huruf-ı Mukatta ile başlıyor. Kur'an sâdıktır. Kur'an'ın mübelliği Muhammed (a.s) sâdıktır. O ne söylemişse, onun iki dudağının arasından ne çıkmışsa Allah onu tasdik edendir, Kur'an ona şehadet edip doğrulayandır gibi mânâlar verilmişse de, önceki sûrelerde dediğimiz gibi dinleyin şu anda Allah konuşuyor. Bu sözler Allah sözleridir. Bunları Allah sözü olarak dinleyin ve hayatınızı bu sözlerle düzenleyin diye Rabbimizin bir uyarısıyla karşı karşıya olduğumuzu anlayacağımız müteşabih bir âyetle muhatap oluyoruz.

Zikir sahibi Kur'an. Mü'min zikirle beraber olmalıdır. Çünkü bu Kur'an bütün âlemlerin zikridir. Tüm varlıkların gündemidir. Tüm varlıkların hayat programını belirler bu kitap. İşte bu yetkiye sahip olan Kur'an'a yeminle söze başlar Rabbimiz. Bu zikri, bu gündemi, bu hayat programını örtmek, örtbas etmek isteyen kâfirlerin kendi kendilerine bir izzet ve şeref arayışı içine girdiklerini anlatır. Sonra der ki; onlar şikâk içindedirler. Bölük pörçüktür onlar, darmadağınıktır. Veya şâk olmuşlardır. Karşı durmuşlar, kenar durmuşlar, cephe oluşturmuşlar, karşı gelmişler. Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın zikrine, hayat programına, Allah'ın elçisine düşman olmuşlar, cephe oluşturmuşlar, karşı gelmişler.

Böyle yapanlar tarihe bir bakıverseler olmaz mıydı? Bunu ilk yapan kendileri değil ki. Onlardan öncekiler de aynı şeyi yapmışlar ve feryadı figan etmişler. Ama bu feryatları onları kurtarmış mı? Hiç düşünmüyorlar mı bunu? Peki Allah'a ve kitabına karşı böyle tavır alan bu hainler acaba bunu hangi mantıkla yapıyorlardı? Dayandıkları bir şey var mıydı? Kur'an'ın zikir olma yetkisine, hayata program yapma yetkisine karşı gelen bu adamlar acaba kendi kendilerince haklı bir sebep bulabilmişler mi? Bakın bundan sonraki âyet onu şöyle anlatır:

Evet, Kur'an'a andolsun ki, Kur'an üzerine iyi düşünün ki, Kur'an'ı anlamaya ve onunla hayatınızı düzenlemeye çalışın ki, o Kur'an zikir sahibidir. Zikir bir anlamıyla küfrün mukabilidir. Bir şey zikredilirse küfredilmez, küfredilirse de zikredilmez. Yâni zikir gündemde tutmak, küfür ise gündemden kaldırmaktır.

Bir başka mânâsıyla zikir dille, kalple, hareketle, eylemle, tasavvurla, düşünceyle, tasdikle, tatbikle, destekle bir şeyin gündemde duruşuna kişinin kendini âmâde kılması demektir. Buna göre temel prensip olarak ana zikir konusunun vahiy olduğunu bilen kişi, kendisini bununla görevli bilmelidir. Evet Kur'an zikirdir, gündemdir, gündem oluşturmaya yetkili bir kitaptır.

Burada bir misalle konuyu biraz açmaya çalışalım. İnsanlardan iki türlü hayat programı söyleyelim: Bir: Sabahleyin güneş doğduktan sonra keyfi yetince kalkacak, arkasından biraz müzik dinleyecek, biraz televizyonla ilgilenecek, bir iki dizi filan izleyecek. Arkasından bir kahvaltı yapacak, birkaç kadeh atacak. Arkasından şöyle gazetelere bir göz atacak, birilerine birkaç küfür atacak. Sonra işte para düşünecek, yokluktan dem vuracak, krizden bahis açacak. Sonra işi-ne, dükkanına gidecek, alacak verecek. Sonra akşam olacak bir yerlere gitmeyi düşünecek, birilerine takılacak, bir şeylerin akıntısına gi-decek, işte böyle bir program. Gündeminde namaz yok, zikir yok, Al-lah yok, peygamber yok, kulluk yok, Kur'an yok, sünnet yok, kulluk adına hiçbir şey yok. Önce böyle bir program düşünün.

Bir de ikinci bir program: Sabah erken kalkıp sabah namazı kılacak, sonra işine, aşına, hayatına devam ederken namaz vakitlerinde namaz kılacak, bazen inşallah maşallah diyecek, bazen programın ara boşluklarında biraz biraz Kur'an okuyacak, bazen komşularıyla, ev halkıyla dinsel içerikli konuşmalar yapacak, bazen hadis okuyacak. Bir de böyle bir program var. Şimdi söyleyin, acaba bunlardan hangisi daha bir Müslümanca? İkisi de değil mi? Niye? Çünkü ikisinin programını da bu Kur'an yapmamış.

Çünkü Kur'an zikirdi. Kur'an program yapıcıydı. Programı Kur'an yapmalıydı. Unutmayalım ki gündemini Kur'an'ın yaptığı hayat Müslümanlıktır, gündeminde Kur'an'a yer ayrılan bir hayat değil. Gün-demi belirleyen Kur'an olmalı. Şunu yapacaksın, bunu yapmayacaksın, şuraya gideceksin, burada durmayacaksın, şunu konuşacak, bu-nu yiyecek, beni okuyacak, benimle yol bulacaksın gibi yapılacakların ve yapılmayacakların programını Kur'an belirleyecektir. Ama heyhat ki, bakın hayatını Kur'an ile programlayan olmadığından, Kur'an'ı anlamakta güçlük çekmeyenimiz de yoktur. Ondan dolayıdır ki adam marketini

açarken, holdingini kurarken, mesleğini seçerken başta Kur'an merkezli düşünmediğinden, programın onayını Kur'an'dan al-madığından, Kur'an'ı işin o tarafına karıştırmıyor da işleyiş şeklinde, motifinde, motivasyonunda Kur'an'a aykırı bir şey var mı diye soruyor insanlara. Efendim çekleri şöyle yapıyoruz, kârları böyle belirliyoruz, zekatları böyle dağıtıyoruz, bunun Müslümanlığa aykırı bir yeri yoktur değil mi? diye Müslümanlıkla bağdaşmasını istiyor adam.

Halbuki Kur'an gündem sahibidir. Gündem yapmaya yetkilidir. Allah için söyleyin; evinizin hangi programında Kur'an yetkili? Hayatınızın hangi bölümünde gündeme yetkili Kur'an? O zaman hayatınızın programını yapmaya yetkili bir Kur'an'ınız yoksa size ne derler? Hayatında Kur'an görmemiş derler değil mi? Kaba bir tabirle, "Kitapsız" derler değil mi? Ama biz buna dayanamıyoruz. Allah korusun ama maalesef tefsir yazan adam kitapsız, Kur'an anlatan adam kitapsız, namaz kılan adam, Müslümanlığını iddia eden adam kitapsız olacak buna göre. Tabii o kitabı Allah'ın kitabı olarak düşünmeyeceğiz. Değilse bizim kitaptan bölümlerimizin olduğunu herkes bilir. Bir "inna ağtayna ile üç kulhü" okuduk mu çok rahat karşımızdakine Müslümanlığımızı yutturur gideriz.

Zikir sahibi Kur'an'a andolsun ki kâfirler bir kibir, gurur ve şikâk içindedirler. Evet Kur'an zikirdir, Kur'an gündemdir, Kur'an hayat programıdır, Kur'an yasadır, Kur'an şereftir. Hâfızalarda canlı tutulması gereken bir tezkiradır, bir haritadır, bir pusuladır Kur'an. İşte böyle bir kitaba yemin olsun ki, kâfirler kendileri için bir gündem olan, bir hayat programı olan bu kitaba karşı, bu kitabın mübelliğine karşı boş bir gurur, kibir ve şikâk içinde bocalayıp durmaktadırlar. Onlar böyle bir kitaba ve peygambere karşı şâk olmuşlar, şikâk olmuşlar, şaklaşmışlar, ayrılıp parçalanmışlardır. Kitabın ve peygamberin yolundan ayrılmışlar, parçalanmışlardır. Allah'ın kitabının ve Resûlü'nün ortaya koyduğu dine, hayat programına karşı alternatif bir din, bir cephe oluşturmuşlardır. Allah ve Resûlü'ne karşı savaş açmışlardır. Allah ve Resûlü'ne, Allah'ın kitabına ve peygamberinin yoluna muhalefet ederek mü'minlerin yolundan başka yollara gitmektedirler. Yapmayın, etmeyin ey kullarım. Bu gidişiniz yanlıştır. Siz bilirsiniz. Bakın değilse tarihte siz gibi olanlar da vardı, buyurarak bizi tarihle yüz yüze getirecek bundan sonra:
3. "Onlardan önce nice nesiller yok ettik. Feryat ediyorlardı; oysa artık kurtulma zamanı değildi."

Kendilerinden önce Allah'a, kitabına ve elçilerine şak olmalarından ötürü, cephe açmalarından, karşı gelmelerinden, kafa tutmalarından ötürü Bizim nice nesilleri helâk ettiğimizi, kendilerine bizim yı-kımımız geldiği zaman yapabilecekleri hiçbir şeyleri olmadığı için ciyak ciyak feryatlar ettiklerini bilmiyorlar mı bu insanlar? Kendilerine helâkimiz geldiği zaman, "aman ya Rabbi! Zaman ya Rabbi! Bizi bağışla! Bizi affet!" diye feryâd-ı figân ettiler, yalvarıp yakardılar ama ar-tık o zaman kurtuluş zamanı değildir. Tövbe edeceklerse zamanında tövbe etselerdi. Hayattayken, fırsat eldeyken yapmalı değiller miydi bunu?

Unutmayın ki, Benim kendilerine gönderdiğim zikirle ilgilenmeyen sizin gibi niceleri vardı tarihte, dinlemez misiniz onları? Kulak vermez misiniz onlara? Bakın ki o kâfirler havalanıyorlardı. Uçuyorlar, ne yaptıklarını bilmiyorlardı. Paramparça, ihtilâf etmiş kimseler olarak. "Şair" diyorlardı Allah elçilerine, "kâhin" diyorlardı. Kimileri, "biz asarız, biz keseriz," diyordu. Bizim helâkimiz kendilerine geldiği zaman feryat ettiler, bağırıp çağırdılar. İnsanlardan, çevrelerinden yardım beklediler, imkân aradılar. Ama kaçma imkânları kalmamıştı. Neye güçleri yeterdi ki?

Hani bir bedevi çocuk kumlar üzerindeki karıncalarla oynu-yormuş. Yolunu şaşırmış bir karınca bu tarafa gitmeye çalışırken, çocuk şöyle elini onun yoluna koyup engel oluyormuş. Onun elinin engelini gören karınca öbür tarafa dönüyor, bu defa da bu tarafa elini koyan çocuk: "Lâ menase leke, lâ menase lek" diyormuş. Yâni sana bir çıkış yok, sana bir gidiş yok, kaçış yok, kurtuluş yok diyormuş. Allah korusun, ya yarın aynısı bize de denirse. Farz edin ki yarın biz bir melek karşısında şu anda o çocuğun karşısındaki karınca kadar küçülmüş ve kaçıp kurtulmaya çabalarken çok güçlü bir melek: "Dur bakalım, hayır o tarafa değil, La menase lek,"deyiverse ne yapabiliriz?

4,5. "Aralarından bir uyarıcının gelmesine şaşmışlardı. İnkârcılar: "Bu, pek yalancı bir sihirbazdır; tanrıları tek bir tanrı mı yaptı? Doğrusu bu tuhaf bir şeydir" demişlerdi."

Kendilerinden, kendi aralarından, kendi cinslerinden bir uyarıcının gelmesine taaccüp ettiler, içlerinden biri kendilerini uyarıyor diye şaşırıyorlar. Tıpkı bugünün Müslümanları gibi. "Bu bir Allah elçisi değil, olsa olsa yalancı bir sihirbazdır. Bu İlâhları tek bir İlâh mı yaptı? Bir çok

İlâhın içinden çıkamayacağı işleri bir tek İlâhla mı halletmek istiyor? Doğrusu bu şaşılacak bir şeydir," dediler.

Hastalandığı bir dönemde, Rasûlullah Efendimizin amcası Ebû Talib'in yanına geliyorlar. Diyorlar ki, "Ey Ebû Talib, bu yeğenine bir çare bulsan. Ya aramızdan çekil, onun işini biz bitirelim, ya da bir çare bul!" Çağırıyor amcası peygamberimizi. O meclise gelen Rasû-lullah şöyle içeriye bir bakıp kendisine oturacak bir yer arıyor ve Ebû Talib'in yanında boş bir yer görüyor. Tam oraya oturmak için yöneldiğinde, hain Ebû Cehil Rasûlullah'ın oraya oturmasını istemediği için hızlıca hareket edip orayı dolduruyor ve Allah'ın Resûlü mecburen bulduğu başka bir yere oturuyor. Hain, Rasûlullah Efendimizin öyle ağırlıklı bir konumda olmasını istemiyor. Şahsiyetiyle oraya oturup, daha ilk başta böyle bir otorite kurmasını istemiyor.

Oturuyor Rasûlullah, teklifler, konuşmalar yapıldıktan sonra Rasûlullah buyuruyor ki, "amca mümkün değil, ben bunlardan bir tek söz istiyorum." Bunu duyan müşrikler diyorlar ki, "babanın hatırı için ey Muhammed, bir değil on cümle söyleyelim, yüz cümle söyleyelim, söyle neymiş o cümle? İş bu kadar basitse nedir bu aramızdaki kavga?" "Ben sizden sadece "La İlâhe illallah" demenizi istiyorum." Bunu duyar duymaz hemen elbiselerini üzerlerine atıp oradan kalkıyorlar, "vallahi biz bunu ebedîyen söylemeyiz," diyorlar. "Bu pek çok İlâhlarımızı bir tek İlâha mı indirgemek istiyor? Ebedîyen bu mümkün değil," deyip kalkıp gidiyorlar.

Kendi içlerinden, kendi cinslerinden bir elçi seçip kendilerini uyarmak, kendilerini hidâyete ulaştırmak üzere Allah'ın ona vahiy göndermesine şaştı kâfirler. Bunu tuhaf karşıladılar. "Böyle bir şey nasıl olabilir? Nasıl olur da Allah bir meleği değil de içimizden birisini elçi seçip onunla konuşabilir? Nasıl olur da onun vasıtasıyla Allah bi-zim hayatımıza karışabilir?" dediler. Sanki bu ilk defa oluyormuş gibi. Sanki tarihte Allah başka bir beşerî elçi olarak göndermiş gibi. Halbuki Allah o elçi vasıtasıyla kendilerine gündem olacak, zikir olacak, şe-ref kazandıracak bir kitap, bir hayat programı göndermişti. Halbuki Rabblerinden gelen bu kitaba ve bu kitabın pratiği olan bu peygambere sarılarak yeryüzünde izzet ve şeref kazanacaklardı. Kendilerine izzet ve şeref kazandıracak bir kitabın ve elçinin gelişini tuhaf karşıladılar.

Halbuki bundan daha doğal bir şey olamazdı. Yeryüzünde en mâkul

bir şey varsa, o da Allah'ın yarattığı kullarına hayat programı göndermesidir. Yeryüzünde en mâkul şey, yine Rabbimizin insanlara onların içinden, onların cinsinden, onlar gibi yaşayan, onların örnek alabilecekleri bir beşer göndermesidir. Asıl şaşılacak şey bu dünyayı yaratan, insanları var eden Allah'ın onların hayatlarını düzenleyecek bir program göndermemesidir.

Önceki toplumların içinden de elçiler seçip kitaplar gönderen Allah'a kulluktan kaçmak için, kâfirler bunu tuhaf karşıladılar. Böylece Allah'ı hayatlarına karıştırmak istemediler. "Allah elçi seçmez, Allah vahiy göndermez, Allah hayata karışmaz," dediler. Böylece Allah'ı, Allah'ın elçilerini, Allah'ın kitaplarını diskalifiye ederek keyiflerince bir hayat yaşamak istediler. Tıpkı günümüz kâfirleri gibi göklerin ve yerin yaratıcısı olarak inandıkları Allah'ı hayatlarına, hukuklarına, eğitimlerine, kılık-kıyafetlerine karıştırmadılar. Dediler ki: "Bizim bu konularda söz sahibi İlâhlarımız, tanrılarımız vardır. Ne oluyor ey Muhammed? Sen bir çok İlâhı tek bir İlâh mı yaptın? Bir çok İlâhın halledemediği işleri bir tek İlâhla halletmek mi istiyorsun? Bak şu anda bu kadar çok tanrılarımız, hukuk tanrılarımız, eğitim tanrılarımız, kılık-kıyafet tanrılarımız, ekonomi tanrılarımız, sosyal ve siyasal tanrılarımız bile problemlerimizi çözümleyemezken, sen bir tek İlâhla mı problemleri çözmek istiyorsun? Bu mümkün mü?" diyorlar.

Evet, buraya kadar denenleri bir özetleyelim inşallah:

Allah'ın kendi aralarından birini seçip ona zikir indirmesini, vahiy göndermesini kabul edemiyorlar. Olmaz böyle şey diyorlar. Allah'ın ne yapıp ettiğine akıl erdiremiyorlar. Size ne bundan? Allah'ın işlerinin ne olduğuna, nasıl olduğuna ne diye akıl erdirmeye çalışıyorlar? Teslim oluversinler, tamam. Demek ki vahyi indireceği kimseyi içimizden seçermiş, bunun mantığı buymuş, deyiverselerdi daha iyi olmaz mıydı? Her halde Allah bunu onlara sormalı imiş. Kime versem bu görevi? diye Allah onlardan izin alacakmış. Bu konuda yetkili onlarmış. Şaşırıp kaldılar içlerinden birisinin elçi gönderilmesine. Sanki dışlarından birisi gelmiş olsaydı kabul edeceklerdi, asla. Şimdi de öyle değil mi insanlar? Kendilerinden birinin kendilerine mesaj sunmasını reddediyorlar. Halbuki önemli olan mesajın kendisidir. Nitekim bir ha-dislerinde Rasûlullah Efendimiz bu hususu şöyle anlatıyordu:

“Benim mesajımı size ileten bir köle de olsa onu dinleyip itaat edin”

Yâni dinlenecek olan köle değil de aslında peygamber (a.s) olacaktır. Allah ve Resûlünün emirlerini bize aktaran bir köle, bir çocuk, tanımadığımız birisi bile olsa ona itaat edilecektir. Ama şimdi itiraz etmek isteyenler buna çok rahat yol bulabiliyorlar. Bir söz duyduğumuzda onu söyleyene değil, onun asıl sahibine bakılacaktır. Eğer onu Allah ve Resûlü söylüyorsa, onu dinlemek zorundayız. Ama uyarıcıya, sözü söyleyene kafayı takarak sözü diskalifiye etmeye çalışmak, ciddi bir kâfir mantığıdır. İşte bakın burada kâfirler sözü söyleyene, mesajı ileten peygamber efendimize kafayı takarak diyorlar ki; bu adam sihirbazdır. Bu adam yalancıdır. Bu adam dengesizdir. Sonra diyorlar ki;

Yahu bu adam ne yapmak istiyor? Nedir bunun derdi? Bir çok ilahı bir tek İlâh’a mı indirmek istiyor? Hayatımızın her bir bölümünü kendilerine parsellediğimiz yüzlerce putlarımızı bir tek ilaha mı indirmek istiyor bu adam? Bizim hayatımız o kadar düzensiz ki, bu kadar ilâh ancak hakkından gelebiliyorken, şimdi bir tek ilâh nasıl becerecek bunu? Bir tek ilâhın bizim hayatımızı düzenleyebileceğine inanmamızı istiyor öyle mi? Bu gerçekten çok acayip bir şey diyorlar. Sanki Allah’ın Resûlü yattı, kalktı, düşündü, taşındı ve bu işi kendisi bulmuş gibi. Halbuki onun da bu konuda hiçbir yetkisi ve müdahalesi yoktur. Allah onu görevlendirmiş ve diyor ki; benden başka ilâhlar tanımayın. Bunu anlayamıyorlar adamlar da itiraz etmeye çalışıyorlar. Sonra diyorlar ki:

Haydi yürüyün. Dinlemeyin onu, gündeminize almayın ve ilâhlarınıza sıkı tutunun diyorlardı. Tarihte onların yaptıklarını bugün aynı yolun yolcuları da yapmaya çalışıyorlar. Aman okumayın Kur’an’ı! Aman dinlemeyin Kur’an anlatanları! Ne olur ne olmaz, belki kalpleriniz kayıverir, belki etkileniverirsiniz korkusu tarih boyunca tüm kâfirlerin korkusu olmuştur. Yürüsünler, gitsinler bakalım kendi dünyalarına. Kendi dünyalarını yaşasınlar bakalım. Herkes kendi mezarına gide-cektir sonunda.

Bu hep böyle olmuştur. Kâfir dünya peygamberlerin getirdiği Allah’ın tek Rab ve İlâh oluşu gerçeğini örten dünya, asla peygamber mesajıyla baş başa kalmaya tahammül edememiştir. Onun getirdiği mesaja bir kişinin bile kulak vermesine izin vermemişlerdir. Neden? Çünkü, ya içlerinden bir kişi o mesajı dinler de iman ediverirse, bir ka-yıp bile

vermek istemiyorlar. Âl-i İmrân son âyetinde de aynı konu an-latılıyordu:

"Ey İnananlar! Sabredin, düşmanlarınızdan daha sabırlı olun, cihada hazır bulunun, Allah'a karşı gelmekten sakının ki başarıya erişebilesiniz."

(Âl-i İmrân 200)

Ey İman edenler, dayanın, direnin, bıkmayın, usanmayın. Yâni bu imanınızı gündemde tutma yarışında bulunun. Sabırda yarışın. Dünyada hangi denenmeyle, hangi sınanmayla, hangi imtihanla karşı karşıya gelirseniz müslümanca kalabilmenin direnişini gösterin. Müs-lümanca kalabilmenin ve ölebilmenin hesabını sağlam yapın. Yâni siz sabırlı olun, direnin, dayanın. Şeytan ve dostlarının engellemelerine karşı sabır yarışına girin. Dininizden, imanınızdan, takva ve teslimiyetinizden asla taviz vermeyin, geri adım atmayın. Eğer karşınızdaki şeytan ve köleleri sizi bu imanlarınızdan vazgeçirmeye, engellemeye, bıktırıp usandırmaya çalışırlarsa, bu konuda sabır ve direnç gösterirlerse, sakın siz de bıkıp usanmayın. Onlarla sabır yarışına girin.

Ama bu iş için de rabıtalı olun. Yâni Kur'an'la vahiyle bu mesajla ilginizi, irtibatınızı, rabıtanızı kesmeyin. Böylece yolunuzu hep Allah'la bulun. Yanılmayın, şaşırmayın. Hep Allah desin siz yapın. Al-lah tarif etsin kitabıyla, siz oradan alıp amele dönüştürün. Evet, rabıtalı olmak budur. Allah için bir kulluktan bir başka kulluğa, bir hayırdan başka bir hayra koşun. Bir namazdan sonra bir başka namaza doğrulun. Allah yolunda, Allah uğrunda bir savaşta nöbet tutun. Allah için düşmanı gözetleyin. Savaşın en uç noktasında direnin. Allah'ın dinine göğsünüzü siper edin. Umulur ki o zaman felaha erersiniz. İşte o zaman kurtuluşa erersiniz. Umulur ki o zaman dünyanız da, âhi-retiniz de güzel olur diyordu Rabbimiz, bakıyoruz burada bu adamlar da birbirlerine aynı şeyi söylüyorlar.

Sonra bakın, birbirlerine de diyorlar ki:

8. "Onlardan ileri gelenler: "Yürüyün, tanrılarınıza bağlılıkta direnin, sizden istenen şüphesiz budur. Son dinde de bunu işitmedik; bu ancak bir uyarmadır. Kur'an, aramızda Muhammed'e mi indirilmeliydi?" dediler. Hayır; bunlar Kur'an'ımızdan şüphededirler. Hayır; azabımızı henüz tatmamışlardı."

Onlardan ileri gelenler, mele' grubu, elit tabaka, yönetici kadro,

ekonomik ve siyasal gücü elinde bulunduran kalburüstü grup halk tabakasına diyor ki, “yürüyün, tanrılarınıza bağlılıkta direnin, sabredin, yardım edin İlâhlarınıza, memnun etmeye çalışın onları, unutmayın ki sizden istenen şey budur. Sizden istenen şey de bu değil mi? Sizler buraya ne için geldiniz? Zaten bu adamın derdi de bu değil mi? Bu adam sizi İlâhlarınızdan koparmaya çalışmıyor mu?”

Evet diyorlar ki, “ey insanlar sizler yürüyün, durmayın, dinlemeyin, kulak vermeyin, ilgilenmeyin, gündeme almayın bu Muhammed’in dediklerini. Ciddiye almayın bu kitabı, bu peygamberi. Siz hayatınıza devam edin, işinize bakın. Ona karşı koyacak, ona cevap verecek, onunla mücâdele edecek biz büyükleriniz varız. Siz bu işle ilgilenmeyerek onu bize bırakın. Siz hayatınız konusunda, dininiz konusunda bize güvenin. Biz sizin adınıza her şeyi düşünür ve karar veririz. Neyin doğru, neyin yanlış olduğuna, neyin hak, neyin bâtıl olduğuna biz karar veririz. Siz yormayın kendinizi,” diyorlar.

Şunu çok iyi biliyorlardı ki, halk kendi dinlerini bizzat kendileri öğrenmeye başladıkları anda kendilerine kölelikleri bitecek, özgürlüklerine ilk adımlarını atacaklardı. Bunu istemeyen zalimler, hep halkın akıllarının kendi ceplerinde olmasını arzu ederler.

“Siz yürüyün ve İlâhlarınıza sabredin, onlara sıkı tutunun. İlâhlarınıza bağlılık konusunda, onlara sahip çıkma konusunda sabırlı olun, dirençli olun; işte sizden istenen, sizin yapmanız gereken de budur,” diyorlar. “Eğer sizler İlâhlarınıza sımsıkı sarılır, onları ciddi benimser ve onlara sahip çıkarsanız kesinlikle bilesiniz ki bu peygamberin size karşı yapabileceği hiçbir şey yoktur,” diyorlardı. “O peygamber sizi asla o İlâhlarınızdan koparamayacaktır,” diyorlardı. Bugün de “aman İlâhlarınıza sahip çıkın! Aman demokrasiye sahip olun! Aman laiklik elden gidiyor! Aman şu düzeninizi yıktırmayın!” teraneleri atanların niyetleri de işte budur. Hocalarının yolunu takip ediyor adamlar.

Gerçekten de "Ben dedemi şu putun önünde secde ederken buldum. Ey Muhammed ne yaparsan yap beni dedemin yolundan çeviremezsin!" diyerek putuna sabredip sıkı tutunan Ebû Cehil’e, Allah’ın Resûlü hiçbir şey yapamıyordu, yapamamıştır. Keşke onların İlâhlarına sarılıp sabrettikleri kadar bugün Müslümanlar da kendi İlâhlarına, İlâhlarının kitabına sarılmayı bir becerebilse! O zaman tüm dünya

düşman olsa bile, kimsenin yapabileceği bir şey kalmayacaktı müslümanlara.

Öyleyse bizler de sabredeceğiz. Her konuda sabırla Allah'tan yardım isteyeceğiz. Çünkü bilelim ki Allah'ın yardım kapılarının anahtarı sabırdır. Bazen nefsin egemenliği, bazen dışındaki ve içindeki şeytanlar, bazen mal mülk derdi, hayatın sıkıntıları bizi baş aşağı getirecek noktaya gelebilir. Bazen bir şeylerden dolayı güçsüz düşebiliriz. İşte o zaman da sabırla Allah'tan yardım isteyeceğiz. Sabır direnç de-mektir. Veya dayanmak demektir, süreklilik veya devamlılık demektir. Kâfirlerin de hareketlerinde bir sabır veya müslümanların da hareketlerinde bir sabır söz konusudur. Meselâ kâfirler peygamberimiz karşısında dayanabilmek için birbirlerine yürüyün! dediler. Aman bu peygamber karşısında pes etmeyin! Dayanın, dişinizi sıkın ve sabredin! dediler.

Ayrıldılar, kalkıp yürüdüler, haydi dediler yürüyün. Aynı ortamda bulunmayın bu adamla. Onu dinlemeyin, onun sözlerine kulak vermeyin dediler. Elbiselerine büründüler başka âyetlerin beyânıyla. Bir şeylerinin arkasına saklandılar, önlerine kalkanlar gerdiler de sözün, mesajın kendilerine ulaşmasına engel oldular. Aman ilâhlarınıza sıkı tutunup dayanın, direnin, sabredin dediler. Demek ki hak yolda, iman teslimiyet yolunda yapıldığı gibi bâtıl yollarda da yapılırmış. İlâhlara sabır. Hani Resûlullah Efendimiz bir hadislerinde; "Bu din için, kulluk için Allah'ın istediklerine azı dişlerinizle sarılır gibi sarılın" di-yordu ya, sanki bu kâfirler de kendi ilâhlarına aynı inançla sarılmalarını istiyorlar. Aman ilâhlarınıza sıkı tutunun. Zaten bu adamın da sizden istediği budur. Bu adam sizi ilâhlarınızdan koparmak, tanrılarınızdan uzaklaştırmak istiyor. Aman kopmayın ilâhlarınızdan, değilse onun ilahının yanında bulursunuz kendinizi.

Peki acaba şu anda şeytan ve çömezleri Müslümanları kendi İlâhları olan Allah'a sarılma noktasında sarsmaya çalışmıyorlar mı? Allah'tan başka Rezzaklar tanıtarak onların tek Rezzâkları olan Allah'a karşı imanlarını, güvenlerini, teslimiyetlerini sarmıyorlar mı? Böylece Müslümanları helâke sürüklemiyorlar mı? Onların karşısına başka şâfiler çıkarıp tek Şâfileri olan Rablerine karşı güvenlerini sars-mıyorlar mı? Başka rabler, başka yasa belirleyiciler çıkarıp, hayatlarına program yapmaya yetkili tek Rablerine karşı imanlarını sarmıyorlar mı? Onların yaptıklarını yapma konusunda bizler de kendimize bir proje olarak geliştirmeli değil miyiz? Yâni onların sahte ilahlarına, putlarına

sarıldıklarından çok daha fazlasıyla bizler de Rabbimize, İlâhımıza sarılmalı ve O'na kulluğa sabretmeli değil miyiz? Onlar bu sahte tanrılarını, bu yapay tanrıçalarını kesinlikle tartışmaya bile açmayacaklar, onların dokunulmazlığını savunacaklar da biz ne yapacağız?

Efendim, biz biraz objektif olsak, biz biraz her inanca, her düşünceye açık olsak, her kitaba, her dine açık olsak. Olalım, ama bir şartla. Şeytan ve dostlarını da bağlasınlar da o zaman bakalım meseleye. Tamam, ben çocuklarımı hangi okula gidecekleri, hangi kitapları okuyacakları, nerelerde yaşayacakları konusunda zorlamayayım. Hiç-bir şey söylemeyeyim onlara. Ama kimse hiçbir söylemesin onlara. Hayatı bütün çıplaklığıyla kendileri görsün, hiç kimse onlara bir şeyler empoze etmesinler. Damarlarında kan gibi dolaşan şeytan da onlara verdiği vesveselerini bıraksın. Okulda, çarşıda, televizyonda onların körpe dimağlarına küfür ve şirk empoze etmeye çalışan şeytan çömezleri de bu işi bıraksın. O zaman ben de çocuklarıma hiçbir şey demeyeyim. Mümkün mü bu? Yaparlar mı bunu? Bakın adamlar şöyle diyorlar:

Bugün de aman İlâhlarınıza sahip çıkın! Aman demokrasiye sahip olun! Aman laiklik elden gidiyor! Teraneleri atanların niyetleri de galiba budur. Hocalarının yolunu takip ediyor adamlar. Onların İlâhlarına sarılıp sabrettikleri kadar keşke bugün müslümanlar da kendi ilahlarına, İlâhlarının kitabına sarılmayı bir becerebilselerdi tüm dünya düşman olsa bile kimsenin yapabileceği bir şey kalmayacaktı.

Zaten sizden istenen de budur! diyorlardı. Sabırlı olmak demek bıkmamak, usanmamak demektir. On yıldır namaz kılıyorum! Yeter artık dememek sabırdır. On yıldır içki içmiyorum! yeter artık bu kadar dememek sabırdır. İbâdetten bıkmamaya, günâhtan kaçınmaya devam etmek sabırdır. Allah'ın nasıl isterse bizi öylece imtihan et-tiğine, edeceğine, gönderilen sorular istikâmetinde Allah'a kulluk etme şuurunun devamına da sabır diyoruz. Bazen yangınla, bazen hastalıkla, bazen zenginlik, bazen fakirlikle, nasıl isterse öylece imtihan edeceğine iman etmek sabırdır. Bazen müslümanların zafiyetleriyle, bazen kâfirlerin gücüyle, bazen zaferle, bazen yenilgiyle, bazen Bedirle, bazen Uhut'la imtihan eder Allah. Biz de o konuda sabredeceğiz. Yani o konuda nasıl kulluk etmemizi istiyorsa öylece kulluk edeceğiz. Sabır insanın vücudundaki baş mesabesindedir. Başı olmayan bir bedenden nasıl ki hayır beklenmezse sabrın kontrolünde olmayan bir imanda da bilelim ki

hayır yoktur. Sabır çok önemlidir İslâm'da.

Bakıyoruz Kur'an-ı Kerimde; Allah, namaz kılanlarla beraberdir denmezken, sabredenlerle beraberdir dendiğini görüyoruz. Allah namaz kılanlarla beraberdir denmezken, sabredenlerle beraberdir dendiğini görüyoruz. Çünkü sabır namazdan da şümullüdür. Zira namaz kılabilmenin, bunları yapabilmenin yolu da sabırdan geçer. Namaza sabredecek ki kişi namazı kılabilsin, zekâta sabredecek ki verebilsin. Sabır önemlidir. Kulluğa sabır, şeytana uymamaya sabır gibi.

Evet sabırla Allah'tan sürekli yardım isteyeceğiz. Çünkü her an şeytanla karşı karşıya bir hayat yaşıyoruz. Üstelik şeytanın tüm yardımcıları da bizi çepeçevre kuşatmışlardır. Şeytanın sıkıntıları, şeytan dostlarının ürettiği sıkıntılar, dünyanın tabii sıkıntıları, bir de müslümanlıklarının farkında olmadan yaşayan müslümanlardan gelecek sıkıntılar bizi bunaltacak noktaya geldiği zaman başka da çaremiz yoktur. Tüm bu aleyhte şartlara rağmen yine de müslüman kalabilme bilinciyle Rabbimizden yardım isteyeceğiz.

Şimdi Allah için bu ortamda herkes, hepimiz kendi yerimizi bulmaya çalışalım. Farz edin ki Rasûlullah var, etrafında Ebû Talib, Ebû Cehil, insanlar ve bizler varız. Böyle bir ortamda Rasûlullah'ın bir teklifiyle karşı karşıyayız. Diyor ki Allah'ın Resûlü: "Ey insanlar, gelin hayatınıza karışmaya yetkili tek İlâh Allah olsun. Zevkinize, menfaatiniz, kılık-kıyafetinize, kazanmanıza harcamanıza, mesleğinize, yemenize, içmenize, hukukunuza, eğitiminize, gecenize-gündüzünüze, o-kumanıza-yazmanıza, sosyal, siyasal, ekonomik, bireysel ve toplumsal tüm hayatınıza karışan öteki İlâhları bırakın, terk edin, hayatınızı sadece Allah ayarlasın." İşte şu anda okunan Kur'an, peygamberin bu teklifini size ulaştırdı. Peki siz ne diyorsunuz bu teklife? Ya da siz hangi taraftasınız bu teklif karşısında? Bunu duyduktan sonra yine aynen Kur'an'dan önceki hayatınıza mı dönüyorsunuz? Yoksa, "ya! Öyle miydi?" diyerek onları bırakıyor ve hemen can fedâ La İlâhe illallah mı diyorsunuz? Eğer bu ikiden birinin tercihini açıkça ortaya koyacaksak o zaman niye okuyoruz ki bu Kur'an'ı? Ne gereği var da bunu okumanın? Evet ne kadar korkunç bir tablo çıktı karşımıza değil mi?

"Gerçekten bu çok acayip bir şeydir, çünkü biz bunu son dinde de işitmedik. Bizler bunu daha önceki toplumlarda hiç görmedik," diyorlar. Yâni, "babamın babasının dedesinde görmedim. Hocamın hocasının

hocasında görmedim. Îsevîlik, Mûsevîlikte görmedim, Ku-reyş'in dininde görmedim. İmam hatipte okudum görmedim. Nedir bu senin dediğin yahu?" diyorlar. Bizler de bunu fiilen demiyor muyuz? Bu ancak bir uyarmadır. "Kur'an, aramızda Muhammed'e mi indirilmeliydi?" dediler. "Yâni aramızda bir tek sen biliyorsun bunu ha? Biz bi-lemedik de sadece sen bildin ha? Biz de okuduk, biz de hafızlığı bitirdik, biz de imam-hatibe gittik, biz okuduk bu Kur'an'ı, biz de yıllarca nice hocaları dinledik, biz de yıllarca mukabelelerde bulunduk. Yâni bunu bilen bir tek sen misin?" diyenlerin ataları da diyorlar ki bakın, "bu sana mı düşmüş? Tamam bir peygamberi biz de bekliyorduk ama, bu senden önce Mekke'de filana, Taif'te falana gelmeliydi." Hayır hayır, bunlar Bizim Kuran'ımızdan şüphededirler.

Evet, diyorlar ki biz bunu son dinlerde hiç görmemiştik, nereden çıktı bu iş? Uyduruk bir şeydir bu.

Son din; babasının dinidir. Babasının dininde görmemiştir adam bunu. Çünkü babası öyle yaşamıyordu adamın.

Son din; dedesinin dinidir. O da bu dinden habersiz yaşamıştı.

Son din; Hıristiyanlık, ya da Yahudiliktir. Görebilmişler miydi o dinlerde Resûlullah Efendimizin dediklerini? Duyabilmişler miydi onlardan Kur'an'dan duyduklarını? Var mıydı onlarda bu tek İlâh ve Rab inancı? Bir tek İlâh olsun, hayata sadece O etkili olsun. Duymuşlar mıydı bunu onlardan? Duymuşlar mıydı babalarından, dedelerinden? Hayır. Babasından duymadı, dedesinden duymadı, kocasından duymadı, ne yapacaktı şimdi bu adam?

Meselâ şu anda bu ülkedeki tüp Tıp Fakültelerini kapatsalar. Tıbba yasaklar koysalar, bundan sonra kimse tıp konusunda tek kelime konuşmayacak deseler. Hattâ tıp bilgilerini ağzına alan herkesi cezalandırsalar, asıp kesseler. Uzun süren böyle bir yasaklamadan sonra, biraz gevşeklik ortaya koysalar, herhalde eline kerpeteni alıp; "ben de diş doktoruyum, ben de güzel diş çekerim, ben de tedavi ederim" diyenler çıkar mı? Din konusu da böyle olmaz mı? Meselâ bir ülkede Allah'ı, dini, kitabı ve peygamberi ağza almak yasaklansa. Kur'an ve sünnet tümüyle gündemden kaldırılsa. Hattâ Allah'ın kitabı evlerden, duvarlardan, minderlerden ve yastıklardan bile esirgense, kıskanılsa,

yasaklansa. Kitabı ve sünneti kazara ağzına alanlar hemen cezalandırılsa. İnsanlardan birileri çıkıp da biz bunu kimseden duymadık deseler ne anlam ifade eder? Böyle bir ortamda kimden duyabilecekler dini? Kimden öğrenebilecekler kitap ve sünneti? Kimden duyabilecekler bu gerçekleri?

Evet, diyorlar ki son dinlerde, başka dinlerde bunun benzerini duymamışlar. Devam ediyorlar saçma sapan iddialarına, ama Allah da onları sorgulamasını sürdürüyor:

Ciddi misiniz? Samimi misiniz? Kendinizden emin misiniz? Ne dediğinizin, ne yaptığınızın bilincinde misiniz dercesine bundan sonra Rabbimizin sorgulamaları gelecek. Bakın, işte onlardan biri şöyle:

Yok yok, onlar gündem konusundan tereddütlüler. Orda zorlanıyorlar. Onların tüm dertleri gündemlerinin değişmesi korkusudur. Bu kitap ve bu peygamberi kabul ettikleri zaman gündemlerinin değişeceğinden ürküyor bu inançsızlar. O zaman şu andaki gibi istedikleri günâhları yapamayacaklarından, diledikleri gibi keyiflerince bir hayat yaşayamayacaklarından korkuyorlar, onun için buna yanaşmıyorlar diyor Rabbimiz. Gündemlerini Kur'an'la oluşturmaya yanaşmıyorlar. Onlar azabımızı henüz tatmamışlardır.

Kur'an'ı gündem yapmaya yanaşmıyorlar ve de üstelik dikkat ederseniz, hainler bir dini reddetmek için bir başka dini kullanıyorlar. Bir dini reddedebilmek için bir başka dine sarılıyorlar. "Biz böyle bir şeyi son millette, millet-i âhire'de, son dinde görmedik, duymadık," di-yorlar. Son dinden, Allah'ın İsrâil oğullarına gönderdiği Hıristiyanlığı kastediyorlar. Çünkü Allah'ın gönderdiği dini, kitabı bozan, hak dinden sapıp giden Hıristiyanların dininde de teslis inancı vardı. Üç İlâh inancı vardı. İşte buna bakarak diyorlar ki, "son dinde de biz tek İlâh inancını, tevhid inancını göremiyoruz. Şimdi bu nasıl bir şeydir ki pek çok İlâhı bir tek İlâha indirgiyor? Öyle kabul ettiğimiz zaman öteki İlâhlarımız ne olacak? Muhammed tüm bu tanrıların yetkilerini alıp bir tek tanrıya mı veriyor? Biz bunu ne önceki atalarımızda duyduk, ne de son dinlerden birinde!"

"Sonra içimizde filan filan nüfûzlular, filan filan ekonomik güce sahip olanlar dururken bu din kala kala Muhammed'e mi gönderiliyor?" diyerek Allah'a akıl vermeye, Allah'ı şartlandırmaya, O'na yol göstermeye cüret

ediyor hainler. “Başka birini bulmamış ta bula bula onu mu bulmuş Allah?” diyorlar. Onlara mı soracaktı Allah, elçiliğini kime vereceğini. “Hayır hayır, onlar Bizim kitabımızdan şüphe içindedirler ve onlar henüz Bizim azabımızı tatmadılar da onun için bu tür sapıklıklarını sürdürebiliyorlar diyor,” Rabbimiz.

Aramızda bula bula Allah onu mu bulmuş? Başka vahiy gönderecek bulamamış mı? Onu mu lâyık görmüş bu işe? Gündem belirlemek, hayat programı yapma işi ona mı düşmüş? Ona mı verilmiş bu yetki? Abdulmuttalib’in yetiminden başka bu işe lâyık bulamadı mı diyorlardı. Allah da buyuruyor ki; yoksa işin aslı, siz benim kitabım ko-nusunda bir şüphe içinde misiniz? Yoksa bu itirazlarınız ondan kaynaklanmasın? Yoksa benim hayatınıza karışmaya yetkili oluşumu hazmedemediniz de onun için mi diskalifiye etmeye çalışıyorsunuz? Ya da henüz azabımı tatmadınız da onun için mi bu itirazınız? Söyleyin bakalım:

Yok yok, aslında onlar benim zikrimden şüphe içindeler. Ana program maddelerinden şüphe ediyorlar da ondan. Öyleyse bileceğiz ki Kur’an Allah’tandır. Bileceğiz ki Kur’an mutlak haktır, doğrudur. Kur’an demişse tamamdır diyeceğiz. Kur’an’a karşı bizde böyle bir teslimiyet yoksa, ondan şüphe içindeyiz demektir.

Daha azabımızı tatmadılar da ondan. Gerçi kitabımızın başka âyetlerinin delâletiyle zaten dünyada da azabın içindeler bu hainler. Hem dünyada azabı hak edecekler, hem de âhirette. Bir soru daha:

Bakın yine sorgulama devam ediyor:
9,11. “Yoksa, güçlü ve çok ihsan sahibi olan Rabbinin rahmet hazineleri onların yanında mıdır? Yahut, göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların hükümranlığı onların elinde midir? Öyleyse sebepleri tevessül edip göğe yükselsinler (de hükümranlığı ele geçirsinler bakalım). Onlar burada takım takım bozguna uğramış perişan bir ordudur.”

Yoksa Vehhâb olan, lütfeden, her şeye güç yetiren, mutlak güç ve kudret sahibi olan Rabbinin rahmet kapıları onların yanında mı? Onun için mi böyle davranıyorlar?

Yoksa tüm göklerin ve yerin mülkü, mülkiyeti, ikisi arasındakilerin mülkiyeti onların da onun için mi karışmaya cesaret ediyorlar? Haydi

öyleyse ne yapacaklarsa yapsınlar.

Evet diyorlar ki; bu Muhammed nereden almış bu yetkiyi? Kimden almış? Eğer Allah ondan başka kimseyi bulamamış da bu yetkiyi ona vermişse, o zaman bu işin ciddiyeti nerede kaldı? Ne özelliği var bu Muhammed'in? Malı yok, mülkü yok, çevresi yok, saltanatı yok, sarayları, köşkleri yok, bağları bahçeleri yok, orduları, askerleri yok, yanında melekleri yok, yok, yok. Bu yokların içinde nereden almış bu yetkiyi diyorlar. Yâni böylece hem Allah'ı, hem de elçisini reddetmeye çalışıyorlar. Bula bula bunu mu bulmuş diyorlar ve hâşâ Allah'a bilgisizlik, hikmetsizlik izâfe ediyorlar. Veya mesajı aktaranı reddederek, mesajın sahibini reddetmeye çalışıyorlar. Elçiyi reddederek elçiyi göndereni reddetmeye çalışıyorlar.

Acaba bizde bazen bazen bu özellik açığa çıkıyor mu? Bize Allah mesajını ulaştıran insanlarda böyle bir takım özellikler arama hastalığı var mı bizde de? Sen kimsin kardeşim? Nereden mezunsun? Diploman var mı? Hani ekonomik ve siyasal gücün? Doktoran, doçentliğin filan var mı? Nerden buldun bu yetkiyi? Gibi tavırlar içinde olanlar var mı bizim içimizde de? Ama unutmayalım ki bu tavır resmen uyarıya kapalı oluştur. Kur'an'ın uyarısına olan kapalılıklarını, onu duyuranın kimliğine kafayı takarak açığa çıkarıyor bugün insanlar. Kur'an ve sünnetin mesajını diskalifiye etme zırhlarıdır bunlar Allah korusun. Kur'an'ın kendilerine gelişine yol kapatmaya çalışıyorlar. Ehl-i kitap da aynısını yapmıştı. Bu mesajı getirenin kimliği hoşumuza gitmedi. Bu peygamber bizim familyadan değil diye reddedivermişlerdi. Tamam, belki uyaran adam melek değildir, hataları vardır, yanlışları vardır, mükemmel değildir, ama Allah ve Resûlü adına becerebildiği kadar bizi uyarıyorsa, onun uyarma hakkını ona Allah verdi demek zorunda değil miyiz? Birbirinizi uyaranlar olun demiyor mu İslâm? İşte maalesef o günkülerin şeytanca aldatmacalarının aynısını bugün de görüyoruz. Allah buyuruyor ki bakın:

Onlara ne bundan? Ne yetkileri var onların? Kim onlar? Mülk onların mı? Ne zamandan beri yetkililer bu adamlar da, Allah zikrini kime indireceğini bu adamlara soracakmış? Yoksa Azîz ve Vehhâb, mutlak güç ve egemenlik, mutlak yetki sahibi olan Allah'ın rahmet hazineleri onların elinde mi ki, risaleti, mülkü dilediklerine dağıtmaya, vermeye çalışıyorlar? Yoksa göklerde, yerde ve ikisi arasında hükümranlık, yetki onların elinde mi ki, taksimatı onlar yapmaya çalışıyorlar? Göklerde, yerde ve iki

arasında tasarruf onlara ait öyle mi? Gökle yeryüzünü anladık ta acaba ‘bu ikisi arasındakiler’ ifadesini nasıl anlayacağız? Gökle yer arasında ne ola ki? Bakıyoruz, gök yerle bitişiktir. Yâni bir şey ya göktedir, ya da yerdedir. Bir cisim, bir milimin milyonda biri kadar bile yerden yükseldi mi, göktedir artık o. Peki nedir o zaman gökle yer arası? Ben bildiğimi söyleyeyim: Her ne kadar kimileri bulutlar, kuşlar, tozlar, zerreler demişlerse de, benim anladığım, gök huzurunda bulunanlar ve yerin önüne sunulanlar, yerle tanınanlar, gökle bilinenlerin hepsidir.

Eğer böyle bir güçleri, yetkileri varsa, haydi sebeplere sarılıp göğe yükselsinler de oraların hükümranlığını ellerine geçirsinler, Allah’ın yetkilerini teslim alsınlar da dilediklerini peygamber olarak göndersinler. Hangi yetkiye, hangi hazineye sahipler ki onu dilediklerine vermeye, dilediklerini ondan mahrum etmeye çalışıyorlar? Hayır hayır, göklerin ve yerin mülkü sadece Allah’a aittir ve onu dilediklerine veren sadece Allah’tır. Peki bir soru sorayım burada: Acaba sizin inandığınız Allah da böyle mi? Meselâ sizin inandığınız Allah da Veh-hâb mı? Allah size de bir şeyler verdi mi yâni? Vermedi değil mi!? Ne-den? Çünkü eğer Allah bize de bir şeyler vermiş olsaydı, bizler de onu verenin yolunda kullanacaktık. Var mı böyle Allah’ın dediği yerde kullandığımız bir şeyler? Yok ki efendim! Ne vermiş ki Allah bize!? Eli-miz kendimizden, ayağımız kendimizden, aklımız, paramız, atımız, arabamız, malımız, mülkümüz, karımız, kızımız kendimizden! Dolayısıyla Allah’ın verdiği bir şeyimiz olmadığı için bütün bunları kendi keyfimiz istikâmetinde kullanmaya devam ediyoruz efendim!!

Onlar başka değil bozguna uğratılmış bir ordunun kalıntılarıdır, kırıntılarıdır, döküntüleridir. Kendilerinden önce kendilerinin tavrını sergileyip, Allah’la savaşa tutuşup sonunda bozguna uğratılmış orduların kırıntılarıdır onlar. Dün de, bugün de hezimet, helâk, yıkılış bu orduların alınyazısıdır, vazgeçilmez âkıbetidir. Zaman ne olursa olsun, şartlar ne olursa olsun, güçleri ne olursa olsun Allah karşısında perişan olmaya mahkûm ordulardır onlar. “Onlar burada helâk olacaklar, burada bozguna uğratılacaklardır,” diyor Rabbimiz. Bu beyânın yapıldığı dönem, henüz Mekke’nin fethinden on yıl öncesi. On küsûr yıl öncesinden, Rabbimiz Kureyş’in orada yenileceğinden söz ediyor.

Peki bu bize ne söyler bilir misiniz? Bu bize şunu söyler: Zamanın Allah’ın hâkimiyetinde olduğuna imanımızın çok kıt, ya da hiç olmadığını

söyler. Kehf sûresinde, Ashab-ı Kehf denen genç yiğitlerin durumu anlatılırken bu konu çok hoş anlatılır. Ah bunu bir anlayıp, zamana Allah'ın etkin olduğu bilincine erip biraz sabredebilsek, biraz bekleyebilsek. Bir tebliğci olarak muhataplarımıza, bir eğitimci olarak oğlumuza, kızımıza, hanımlarımıza veya bir Müslüman olarak kâfirlere karşı tavrımızı ortaya koyarken, "olmuyor!" diye bıkıvermeyip biraz sabırla devam etsek de, zamana Allah'ın hakim olduğunu bilerek bir teslim olabilsek, neler göreceğiz neler…

O yiğitler yıllar sonra bunu anladılar. Meğer bizim kıyâmımız zamanla neleri ve kimleri diriltiyormuş? Meğer zaman neleri değiştiriyormuş, zamana Allah hakimmiş? İşte bu örnekte olduğu gibi bazen bu üç yüz küsûr yıl sürebilecekmiş. Ama bizim aylara, hattâ günlere bile tahammülümüz yok. Az biraz sabırlı olsak olacak ama yapamıyo-ruz.

Vehhâb karşılıksız veren, bolca veren.. Birilerinden çekindiği, gocunduğu, korktuğu, minnet duyduğu için değil, kendisi istediği, seçtiği, razı olduğu için verendir.

Nimet hazineleri onların yanında mıdır? Buradaki nîmet pey-gamberliktir, risâlettir. Bu nimet onların yetkisinde midir? Onlar mı ka-rar veriyorlar buna? Allah'ın vekili, ya da veziri durumunda mıdır bu adamlar? Bugün için söyleyecek olursak, yâni Allah bana ne gönder-meli? Kur'an bana ne demeli diye insanlar kendileri mi tespit etmeye çalışıyor? Beni şunlarla imtihan etmeli, bana şu şu soruları göndermeli, beni şu şu makamlarla, şu şu konumlarla denemeli mi demeye çalışıyorlar? Yoksa her şeyin en güzelini, bana en uygun olanını Rab-bim bilir, binaenaleyh benim adıma en mütenasibini O takdir eder mi diyoruz? Herkes baksın hayatına.

Yoksa gökler ve yerin mülkü onlara mı aittir? Yoksa göz benim, el benim, ayak benim, ben onları nasıl istersem orada kullanırım demeye mi çalışıyorlar? Oğlan benim, kız benim, onları istediğim gibi eğitir, istediğim yerde kullanırım mı demeye çalışıyorlar? Ev benim, dükkan tezgah benim, istediğim gibi onlarla ilişki kurarım demeye mi çalışıyorlar? Hayat benim, zaman benim mi diyorlar? Peki haydi bakalım;

Bütün güçlerini, bütün imkânlarını kullansınlar da gökyüzüne yükselsinler, nereye gideceklerse gitsinler. Dünyayı baştan sona

oysunlar, delsinler de yol açıp dünyanın ötesine gitsinler. Ne yapacaklar? Allah'tan, Allah'ın egemenliğinde kurtulabilecekler mi? Allah'tan bağımsız bir hayat bulabilecekler mi? Ölüme çare bulabilecekler mi? Hayır hayır, asla buna güçleri yetmeyecek. Öyleyse:

Bırakın öyle sonradan helâk olacaklarını, onlar şimdi, burada helâk olacaklar. İşte şuracıkta, Mekke'de yenilip helâk olacaklar onlar. Bu âyetlerin okunduğu yerde, bu peygamberin kendilerini uyardığı ortamda helâk olacaklar.

Kâfirlerin başına geleceği söylüyordu burada Rabbimiz. Allah hesabını bize göre yapmaz. Onların ne zaman helâk olmaları bizim için hayırlıdır, bunu en iyi bilen O'dur. İçlerinden kimler müslüman ol-duktan sonra helâk olacaklardı? Bunu en iyi bilen şüphesiz Allah'tı.

İşte şuracıkta, bu âyetlerin geldiği yerde helâk olacaksınız. Paramparça, bölük pörçük bir avuç ahzâb olduğunuz halde. Belki dı-şarıdan bakanlara güçlü bir ordu gibi görünseler de paramparçadır o kâfirler.

Peki tarihten buna örnek mi istiyorsunuz? "Alın size örnekler" diyerek Rabbimiz bize örnekler verecek:

12,15. "Onlardan önce Nuh milleti, Âd, sarsılmaz bir saltanatın sahibi Firavun, Semûd, Lût milleti, Eyke'liler de peygamberleri yalanlamıştı. İşte bunlar da peygamberlerine karşı birleşen topluluklardır. Hepsi peygamberleri yalanladı da azabımı hak ettiler. Bunlar da ancak, bir an gecikmesi olmayan tek bir çığlık beklemektedirler."

Peygamberler kendilerine mesaj getirdiler Rabblerinden ama onlar, Allah'tan gelen zikirle ilgilenmediler. İman, amel, davranış olarak yalan saydılar. Peygamberlerin getirdiği programa rağmen kendi bildikleri gibi yaşamaya devam ettiler. Nuh kavmi, Âd kavmi, kazıklar sahibi Firavun, Semûd kavmi, Lût kavmi ve Eyke'liler... Allah'la, elçileriyle savaşa tutuşan bu toplumların helâk yasalarını önceki sûrelerde detaylarıyla anlatmıştı Rabbimiz. Bunların âkıbetleri de onlarınkinden farklı olmayacaktır. Bunları da başka değil, sadece bir tek sayha bek-liyor. O sayha geldi mi, artık onlara göz açtırılmayacak, tevbe ve dönüş imkânı tanınmayacaktır.

Evet, onlardan önce Nuh kavmi, Âd kavmi ve… İşte bunlar da helâk

olmadılar mı? Vahiy karşısında hepsi darmadağın olmadılar mı? Güya güçlüydüler, orduydular. Hep öyle olmadı mı? Güya onlar karşısında peygamberler ve onlara tâbi olan mü'minler ne kadar azdı? Ne oldu? Kim kurtuldu, kim helâk oldu?

Hal böyleyken:
16,17. "Onlar ise (işi alaya alarak) "Rabbimiz! Bizim payımızı hesap gününden önce ver" derler. Ey Muhammed! Onların söylediklerine sabret; güçlü kulumuz Dâvûd'u an; O, daima Allah'a yönelirdi."

Öncekilerin durumu bu kadar açık ve net iken şimdiki alçaklar da helâklerini çağırıyorlar. Yıkılışlarına dâvetiye çıkarıyorlar. Diyorlar ki, "Rabbimiz bizim azaptan payımızı hemen gönder. Onu kıyamete kadar ertelemeye gerek yok, beklemeye gerek yok! Haydi ne gelecekse gelsin de görelim." Yâni inanmıyorlar da, inanmadıkları azabı haydi şimdi getir diyorlar; veya kendilerini kesin doğru yolda görüyorlar da, mükâfatımızı acele gönder, diyorlar. "Hesap gününden önce cennetten payımızı şimdi veriver de biz onu kullana duralım, rızkımızı şimdiden veriver," diyorlar. "Konaklarımızı gösteriver, nerede konaklayacaksak," diyorlar. Ya da buradaki 'gıdda', hesap kitap demektir. Yâni, "şu bizim hesap kitap hülâsamızı bir görelim, nedir bu? Ne kadar üstümüze geliyorsun? Nedir bizim durumumuz?" diyorlar.

Bugün maâlesef Müslümanların da aynı şeyi söylediklerini görüyor ve duyuyorum. Meselâ adama anlatıyoruz, yükleniyoruz, adam diyor ki, "dur hele, ne oluyor arkadaş? Neyiz biz? Biz bunu hak ediyor muyuz? Söyle bakalım, neyimiz var bizim?" Adam o kadar kendisinden emin ki, sanki kesin cennetlik. "Ne yaptım ben yahu? Neyim var benim? İçkim mi var? Kumarım mı var? Zinam mı var? Fâiz mi yiyo-rum? Domuz mu yiyorum? Allah'a mı küfrediyorum? Falan gibi mi yaptım? Filan gibi mi ettim?" diyor. Kendisini cennete gitmeyeceklerle veya hayvanlarla mukayese etmeye çalışıyor.

O bunları saymaya başlayınca, benim gözümün önünde Bey-yine sûresi canlanmaya başlıyor. Rabbimiz orada insanlar Beyyine ile tanışmadıkça kendilerini hep hakta ve doğruda görecekler, diyor. Am-ma ne zaman ki vahiyle tanışınca, kimileri diyecekler ki "eyvah meğer bizler yanılıyormuşuz. Meğer bizler kendimizi Müslüman zannediyormuşuz." Bulundukları durumu terk edip Beyyine'nin istediği gibi Müslüman

olacaklar, kimileri de, “yok arkadaş Müslümanlık buysa ben bunu kabul etmiyorum,” diyeceklerdir.

Rabbimiz böyle akılsızlar gürûhu karşısında peygamberine ve onun yolunun yolcusu müzminlere sabır ve direnç tavsiye ediyor. Peygamberim, sen onların bu densizliklerine sabret. Onların bu tavırlarından dolayı programını bozma. Sen onların bu zırvalarına aldırış etmeden yoluna, kulluğuna devam et. Bunun için de kulumuz ve elçimiz Dâvûd’u hatırla. Dâvûd’u an, Onu gündeme al ki sabredebilesin.

Evet bundan sonra yeryüzünde kendilerine en büyük mülk ve saltanat verilmiş iki elçiden söz edilecek. Rabbimiz bu örneklerle Rasûlullah Efendimize sabır tavsiye ediyor. Sabır, tüm peygamberlerin ve onların kutlu yollarının yolcusu olan mü’minlerin kulluk yolunda en büyük sermayeleridir.

Bırak peygamberim, onlar devam etsinler itirazlarına. Sen bakma onlara. Sen dayan, diren. Onlar öyle yapıyorlar diye sakın sen bıkıp usanma. Hayatı ben belirliyorsam, sen beni dinle, benim dediğimi yapmaya devam et. Sakın onların sözlerine, onların tavırlarına takılıp kalma. Onların sözleri, söylemleri, gündemleri sakın seni meşgul etmesin. Sen bırak onların gündemlerini. Senin gündemin Dâvûd olsun. Çünkü bu Kur’an zikir sahibidir, gündem sahibidir, gündem be-lirlemeye tek yetkilidir. Öyleyse sen ey peygamberim, kulumuz Dâvû-d’u gündeme al, onu gündemde tut. Bırak onların lakırdılarını da işte gündemin bu olsun.

Sanki bu âyetler bize şunları söyledi: Diyor ki Rabbimiz; karşınızdakine hakkı ve hakikati anlatın. Allah’ı, Allah’ın tek Rab ve İlâh oluşunu, hayata egemen oluşunu, ölümü, ölüm ötesi dirilişi, hayatı, hayatta başka ilâhlara yer verilmemesi gerektiği gibi sûrenin başından buraya kadar anlatılanları insanlara duyurun. Ama baktınız ki, onlar dinlemiyorlar, ilgilenmiyorlar. Gözlerini, kulaklarını, kalplerini ka-patmışlar. Bu konuların gündemini kapatmak istiyorlar. O zaman sizler ısrar etmeyin, geçin başka bir konuya. Çünkü Allah’ın hayata karışıcı tek İlâh oluşunun anlatım yöntemi bir tane değildir. Allah’ın bize yol gösterilerinden birisi de, işte bakın bir de bunu Dâvût ile anlatın şeklindedir. Sabredin, bıkmayın, usanmayın diyor Rabbimiz.

Bakın birden bire sûrede bir peygambere intikal ediverdi Rab-bimiz. Demek ki yeni bir konuya, farklı bir konuya geçilmeliymiş. Programda bir peygamber var. Ama bakıyoruz yukarıda anlatılan ne Âd kavminin peygamberi Hûd aleyhisselâma, ne Semûd kavminin peygamberi Salih aleyhisselâma benziyor Dâvûd aleyhisselâm. Ne Lût gibi, ne Nûh gibi değil toplumunda. Dâvûd aleyhisselâm insanlık tarihinde ilk defa devlet olma, saltanat bulma, hayata hakim olma, her istediğini yapabilme konumunda bir peygamberdir. Yeryüzünün halifesi olan bir şahsiyettir. Belki de peygamber efendimizi kabul edebilmek için onda şöyle şöyle özellikler arayanlara; bakın benim böyle peygamberlerim de var, biz istersek böyle de yaparız, aklınızı başınıza alın diye bir tehdit oluşturuyor Rabbimiz.

Takma kafana. Ne derlerse desinler, sen takma kafana. Sen onlar dediler diye peygamber değilsin ki. Sen onlar kabul ederlerse peygamber değilsin ki. Onlar kabul ederlerse devam et, onlar reddedince sen de bırakıver demedim ki ben sana. Onların ne deyip demediklerinden sana ne? Sen bırak onları da devam et görevine. Hayatını onlara göre ayarlama. Programını onların tavırlarına göre şekillendirme. Ben sana ne demişsem sen onu dinle. Kur'an sana ne yapacağını belirliyor, sen ona göre hareket et. Gücünü kendi programında harca. Bunu biz de bir anlayabilsek.

Güçlü, kuvvetli, güç kuvvet sahibi kulumuz Dâvûd aleyhisse-lâmı an. Kul, köle. Kulluk, kölelik Allah'a oldu mu, işte en güzeli budur. İsrâ sûresinin başında da Rabbimiz aynı ifadeyi kullanır. Yine meselâ Furkân sûresinde bu kul ifadesi peygamber için kullanılır. Şe-hâdet kelimesinde de peygamberin önce kul olduğu sonra elçi olduğu vurgulanır.

Öyleyse kulluk makamı makamların en büyüğüdür. Müslüman, Allah'ı kendisine kulu kölesi olunması gereken varlık bilen kişidir. Peki, siz kime kulsunuz? Kimin kulu kölesi olmaya çalışıyorsunuz? Boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu kimin elinde? Kimin çektiği yere gitmeye çalışıyorsunuz? Kimin seçimini seçim kabul ediyorsunuz? Hayatınızda söz sahibi kim? Anneniz babanız mı? Hanımınız, kocanız, efendiniz, şeyhiniz, ağanız, patronunuz mu? Müşteriniz, piyasanız, hocanız mı? Devletiniz, yasalarınız, yönetmelikleriniz mi? Modanız, çevreniz, âdetleriniz, töreleriniz mi? Nefsiniz, hevânız, şeytanlar mı? Yoksa Allah mı? Kime kul köle oldunuz? Herkes kendisini daha iyi bi-lir.

Halbuki Beled sûresi, Allah'a iyi bir kul olmak için boyunlarınızdaki başkalarına ait kulluk iplerini kesmeniz gerektiğini anlatıyor. Hepsini kesip sadece Allah'a kulluk ipini bırakmamız gerektiğini anlatıyor. Boynumuzda sadece "Hablullah" olan Kur'an'ın ipi olacak ve Kur'an bizi nereye çekiyorsa oraya gideceğiz. İşte burada bu konuya örnek olarak boynuna Zebur isimli Allah kitabının ipi takılmış ve O'na nasıl kul olacağımız konusunda bize sunulan en güzel bir örnektir.

Dâvûd (a.s), Rabbine kulluk konusunda, bedeninde, malında, mülkünde, saltanatında Allah'ı söz sahibi bilme konusunda çok güçlüydü. Namaz, oruç ve Allah'ı zikir konusunda çok kuvvetliydi. Ev-vah'tı o. Hep Rabbine yönelirdi. Çok büyük askerî, siyasal ve ekonomik gücü vardı, ama o bunların hiçbirisine güvenmeyip sadece Rab-bine güvenirdi. Bu gücü, bu saltanatı onu Rabbini zikirden, Rabbine kulluktan asla alıkoymazdı. Tüm varlığını, tüm gücünü, tüm saltanatını, devletini Allah'ın sözcülüğüne vermişti. Evvah'tı o. Dönmesi gereken yöne dönerdi. Yönelinmesi gereken kıbleye yönelirdi. Tüm hayatında hep Rabbine müteveccihti o. Çok tövbe eden, çok tesbih edendi.

Evet, O, Allah'a dönen, O'na yönelendi. Dönüşü, tevbesi O'na ait olandı. Programı, hedefi Allah'tı. Hep Allah'ı memnun etmek için bir hayat yaşıyordu. Tüm derdi, tüm endişesi, tüm sıkıntısı oydu. Bundan başka bir derdi yoktu. Evvâb idi o. Hani "Evvâbîn" namazı diye bir namaz var değil mi? Rabbimiz sâlih ameller karşılığında bire on, bire yedi yüz, bire otuz bin ve daha fazla vereceğini söylüyordu. İşte Ev-vâb olanların namazı da Evvâbîn namazıdır. Dâvûd aleyhisselâm ev-vâbtı, daha sonra göreceğiz Süleyman aleyhisselâm evvâbtı. Her ikisi de hep Allah'a dönen, hep Allah'a yönelen, hep Allah'ı razı etmeye çalışan, hep O'nun niyetini taşıyan, hep O'nunla beraber olmayan çalışandı.
18,20. "Doğrusu Biz, akşam sabah onunla beraber tesbih eden dağları, kuşları da toplu halde onun buyruğu altına vermiştik. Her biri ona yönelmekteydi. Onun hükümranlığını kuvvetlendirmiştik. Ona hikmet ve kesin hüküm ver-me selâhiyeti vermiştik."

Hak ettiği için Rabbimizin Dâvûd aleyhisselâma bir lütfu var. Dağları onunla beraber kılmış. Dağları onun emrine vermiş. Girin onun emrine buyurmuş. Onlar da sabah akşam onunla beraber tesbih ediyorlar.
Dahası, Allah ona hüküm vermişti, hikmet vermişti. Allah'ın istediğine göre nasıl uygulanacak, nasıl pratize edilecek? Bunun bilgisini

vermişti Allah ona. Ayrıca bir de fasle'l hitap verilmişti. Hall ü fasl etme, ayrıştırma, yâni ne denilecekse onu güzelce deme, konuyu hükme bağlama gücü verilmişti.

Muhakkak ki Biz, akşam sabah onunla birlikte tesbih eden dağları ve kuşları onun egemenliği altına vermiştik. Dâvûd'la beraber Biz dağları ve kuşları tesbihe Mûsâhhar kıldık. Biz dağları ve kuşları onun emrine verdik ki, onlar da onunla birlikte tesbih ediyorlardı. Dağlara ve kuşlara da aynı şeyi emrettik. Dağlar da kuşlar da akşam-sabah onun tesbihine katılıyorlardı. Dâvûd (a.s) Rabbimiz tarafından kendisine vahy edilen Zebûr'u o güzel sesiyle, o Dâvûdî sesiyle okurken, dağlar onun okuyuşunu yankılandırıyor, onun okuyuşuna tabi oluyorlardı. Kuşlar da havada toplanıp onun okuyuşuna karşılık veriyorlardı.

Görünürde hiçbir gücü olmayan dağlar ve kuşlar onun tes-bihine, onun tahmidine eşlik ederek onun şânını, şerefini artırıyordu. Hep birlikte onun Rabbi yüceltmesine, Rabbi Rabb olarak tanımasına onlar da eşlik ediyorlardı. "Bizler de tıpkı Allah'ın elçisi gibi Rabbimizi tüm noksan sıfatlardan münezzeh ve tüm kemâl sıfatlarla muttasıf biliyoruz. Bizler de tıpkı Dâvûd (a.s) gibi Rabbimizin emrindeyiz, Rab-bimizin yaratış yasasının dışına çıkmadan O'na kulluk ediyoruz,' di-yorlardı. Rabblerini gündeme alıyorlardı, hep Rablerini yüceltiyorlardı. Çünkü tesbihin başka bir anlamı da budur.

Tesbih, Rabbi gündeme almak, Rabbi yüceltmektir. Tesbih, Rabbi en yüce sıfatların sahibi, noksan sıfatlardan münezzeh bilmektir. Tesbih, bir varlığın yaratılış gâyesi istikâmetinde hareket etmesidir. Bu mânâda gülün kokuşu, ateşin yakışı, bülbülün ötüşü, suyun akışı, bulutun yağmur yağdırması, güneşin aydınlatması, kuşun ötüşü tesbihtir. Kitabımızın bir âyetinden öğreniyoruz ki tüm varlıklar Rab-blerini tesbih ederler, ama biz onların tesbihlerinin mâhiyetini bilemeyiz.

Onun hükümranlığını kuvvetlendirmiştik. Ona hikmet ve kesin hüküm verme selâhiyeti vermiştik. Rabbimiz Dâvûd'a (a.s) çok büyük bir saltanat vermiştir. Daha çocuk yaşlarında yeryüzünün en büyük zalim ve tâğutlarından birisi olan Câlût'u öldüren Dâvûd'a (a.s) Rab-bimiz büyük bir devlet ve saltanat vermiştir. Onun döneminde yeryüzünde İslâm devleti kurulmuş, Müslümanlar en izzetli dönemlerini ya-şamışlardır. Dâvûd (a.s) yeryüzünün en büyük meliki olmuştur. Sonra oğlu Süleyman'ı

(a.s) Rabbimiz ona varis kılmış, Süleyman'a (a.s) da yeryüzünde hiç kimseye verilmemiş büyük bir mülk ve saltanat verilmiştir. Şeytanlar onun emrinde, cinler onun emrinde, kuşlar, kurtlar, dağlar, taşlar, rüzgarlar hepsi onun emrindeydi.

Bir de ona hikmet ve "faslel hitap" verdik buyuruyor Rabbimiz. Hikmet ilimdir, hikmet risalettir, hikmet sünnettir, hikmet söz ve fiilde, iman ve amelde isabettir. Rabbimiz Dâvût'a (a.s) Zebûr'u ve bir de hikmet vermiştir. Yâni Zebûr'un nasıl anlaşılması, nasıl uygulanması gerektiğinin bilgisini de vermiştir ona. Dâvût (a.s) bu bilgiyle kendisi ve Allah, kendisi ve mahlukât, kendisi ve insanlar, kendisi ve mevcûdât arasındaki diyalogu kurabiliyordu. Yâni bu bilgiyle Allah elçisi, varlıklar âleminde kendi yerini bulmuş, konumunu anlamıştır. Allah'ın verdiği bu hikmet, yerinin ne olduğunu, konumunun ne olduğunu, ne-rede nasıl hareket edeceğini, konuşma, susma, ölme, öldürme, ya da tavır ve davranış olarak ne yapması gerektiğini, her bir konumda, her bir makamda Allah'ın kendisinden nasıl bir davranış beklediğini bilmesi mânâsınadır. Yâni hayat programıdır hikmet, hayatı anlamaktır.

Allah ona hikmet vermiş ve o da bu hikmetle, bu bilgiyle Allah'a nasıl kul olacağını bilmiş, hayatı nasıl değerlendireceğini bilmiş, idareciliği bilmiştir. Halifeliği, yöneticiliği bilmiş, devleti idare etmeyi bilmiş, ya da saltanatı yürütebilmeyi bilmiştir.

Bir de Rabbimiz Dâvût'a (a.s) "faslel hitap" verdik buyuruyor. Bitirici, ayırıcı, halledici, hall-ü fasl edici bir söz özelliği, bir hitap imkânı vermiştir Rabbimiz ona. Büyük bir söz belâğatı ve fesâhatı vermişti. O konuştu mu her şeyi hall-ü fasl ediyordu, her şeyi çözüme kavuşturup bitiriyordu. Her şeyi Allah bilgisiyle hükme bağlıyordu. Sözü, hük-mü çok net ve açıktı. Bakın işte burada onun bu özelliğine bir örnek verilecek:

21,22. "Ey Muhammed! Sana dâvâcıların haberi ulaştı mı? Mabedin duvarına tırmanıp Dâvût'un yanına girmişlerdi de, o onlardan ürkmüştü. Şöyle demişlerdi: "Korkma, birbirinin hakkına tecavüz etmiş iki dâvâcı; aramızda adâletle hükmet, ondan ayrılma, bizi doğru yola çıkar."

Ey peygamberim, sana hasımların, dâvâlıların haberi, kıssası

gelmedi mi? Hani onlar mihrabın duvarlarını, surları aşarak gelmişler ve Dâvût'un huzuruna girmişlerdi. Dâvût (a.s) böyle mihrapta Rabbi ile beraberken, Rabbine kulluk içindeyken onlar da onun huzuruna çıkagelmişlerdi. Yâni girilmeyecek yere girmişler, gelinmeyecek zamanda gelmişlerdi. Allah'ın elçisi Dâvût da onlardan ürkmüştü. Halbuki Hz. Dâvût güçlüdür, kuvvetlidir, ordusu vardır, insanlara tahakküm eden bir saltanatı vardır.

Ama bazen ibadet gereği kendi odasına çekilirdi de o esnada insanlar pek dâvâ için gelmezlerdi. İşte böyle bir ortamda, iki kişi yanına girdi. Onlar demişlerdi ki, "korkma, bizler birbirlerinin hakkına te-cavüz etmiş iki dâvâcıyız, bizim aramızda adâletle hüküm ver, haktan ayrılma ve bizi dosdoğru yola çıkar."

23. "Bu kardeşimin doksan dokuz dişi koyunu, benim de tek bir dişi koyunum vardır; "O'nu da bana ver" dedi ve tartışmada beni yendi."

Arkasından da dâvâlarını, durumlarını anlatıyorlar. İşte benim bir koyunum bunun da doksan dokuz koyunu vardı. Dâvâlılardan biri, "Bu kardeşim sözde, tartışmada beni yendi, bana güçlü geldi ve benim bir koyunumu da kendi koyunlarının içine katmayı becerdi," diyor. Dâvût (a.s) da diyor ki:

24,25. "Dâvût: "Andolsun ki, senin dişi koyununu kendi dişi koyunlarına katmak istemekle sana haksızlıkta bulunmuştur. Doğrusu ortakçıların çoğu birbirlerinin haklarına tecavüz ederler. İnanıp yararlı iş işleyenler bunun dışındadır ki sayıları da ne kadar azdır!" demişti. Dâvût kendisini denediğimizi sanmıştı da, Rabbinden mağfiret dileyerek eğilip secdeye kapanmış, tevbe etmiş, Allah'a yö-nelmişti. Böylece onu bağışlamıştık. Katımızda onun yakınlığı ve güzel bir geleceği vardır."

İki kişi geliyor hasmâni, biri diyor ki, "işte benim 1 tane dişi ko-yunum vardı, bunun da 99 tane koyunu vardı. Bu adam benim o bir tek koyunumu da kendi koyunlarının içine katmaya çalışıyor. Tartışmada beni yendi ve o bir tek koyunumu da alıp kendi koyunlarının içine kattı." Dâvût (a.s) da aralarında hükmediyor ve diyor ki, "andol-sun ki, senin dişi koyununu kendi dişi koyunlarına katmak istemekle sana haksızlıkta bulunmuştur. Gerçi böyle beraber olan, birlikte hareket eden insanların, ortakçıların çoğu birbirlerinin haklarına tecavüz ederler. İnanıp yararlı iş

işleyenler bunun dışındadır ki, onların sayıları da gerçekten çok azdır." Onlar birbirlerine zulmederler, haksızlık ederler. Bir koyun, bir tek koyun. Sen ne yapacaksın bir koyunu? Çoban bulamazsın ona, ağıl yapamazsın, doyuramazsın, bakamazsın, sütü işine yaramaz, onunla peynir yapamazsın, yağ yapamazsın diyerek onu da kendininkilerin içine katmaya çalışıyor.

Sonra Dâvût (a.s), "sana ne bu adamın bir koyunundan? Sen seninkine bak, bu adam da kendisininkine baksın. Sen seninkinden sorumlusun, bu da kendisininkinden. Niye onu da almak istiyorsun? Niye onunla ortaklık etmek istiyorsun? Böyle yaparak zulmetme, haksızlık etme kardeşine," diyerek bunu engelliyor. Sonra da hakim makamında, hüküm verme makamında, devlet başkanı makamında bir insan oluşundan dolayı dedi ki, "ya Rabbi! Ben bunu kendi kafamdan yapmadım, Sen bana makam verdin, mekân verdin, güç verdin." Hük-mü konusunda Allah'a şükrediyor. Hükmetmesi, hâkimiyet makamında bulunması kendisi için bir ibadetti ve böyle bir kulluğun sonunda diyor ki, "ya Rabbi bu kulluğumu tam kabul buyur, yanlışım olmuşsa bağışla!"

Kimileri diyorlar ki bu 99 kadındır, şöyle şöyle olmuştur. Hayır bu 99 koyundur. Yâni burada kapitalist sistem anlatılıyor. Kapitalizmin devlet planında tenkididir bu. Adam iş yeri açıyor, 90 tane işçi çalıştırıyor, 10 milyon onlara veriyor, 110 milyon kendisi alıyor. Hattâ sonunda o işçilerinin 10 milyonunda da gözü oluyor adamın, kampanya diyor, yeni çeşit diyor, sana göre diyor, kendi yer diyor, filan ediyor ve onlara verdiği o 10 milyonu da çarpmaya çalışıyor ya, işte bu anlatılıyor burada.

Veya işte burada bu kardeşim sözle beni yendi, tartışmada bana güçlü geldi, söz hakkında benden önde gibi ifadelerden anladığımız o ki, burada ortaklıklarda parasına göre, gücüne ve sermayesine göre söz hakkını elinde bulundurup bu noktada gücü az olan kardeşlerine hükmetmeye, zulmetmeye kalkışan günümüzün kooperatifçilik anlayışları, şirketçilik, holdingcilik yapılanmaları anlatılıyor gibi geldi bana. Senin gücün ne ki? Bu imkânlarla ne yapabileceksin ki? Gel elindekileri bizimkinin içine kat da büyüyesin diyen bu tür yapılanmaların, bu tür birlikteliklerin, böyle hareket eden insanların, ortakçıların çoğu birbirlerinin haklarına tecavüz ederler. İnanıp yararlı iş işleyenler bunun dışındadır ki,

onların sayıları da gerçekten çok azdır, diyor Rabbimiz. Onlar birbirlerine zulmederler, haksızlık ederler.

Anlaşılmadı mı? Tamam, bir daha söyleyelim inşallah. İki kişi, Dâvûd aleyhisselâm mihrapta iken, yâni daha bir özel ibadet hanede iken, Allah'la daha bir baş başa olma ortamında iken ansızın huzuruna çıkageldi. Dâvalı ve dâvacı olarak iki kişi huzuruna girdiler. Dâvûd aleyhisselâmın saltanatı, sarayı ve o sarayda yaşarken elbette kendisini insanlara vakfetmiş değil, Allah'a özel ibadetini unutmuş değil. Namazını, zikrini, fikrini bırakmış değil. Kendinin özel bir makamı var ve orada Allah'a ibadetle meşgulken, üstelik her zaman oraya insanlar her zaman giremezlerken iki kişi çıkageliyor. Durumları çok ciddidir çünkü. Mal mülk konusunda ya Allah'a teslim olacaklar, ya da he-vâ ve heveslerinin peşinde sapıp gidecekler. Problemleri olan iki insan geliyor. Bir ürküntü var Hz. Dâvûd'da. Öyle ya, yönetimleriyle so-rumlu olduğu insanlar, hayatlarına çekidüzen vermekle yükümlü olduğu insanlar ekonomik bir konuda Allah'ın hayata hâkimiyetinin ötesine taşmanın eşiğine gelmişler. Biri diğerine hakkın, hakikatin ötesinde bâtılın empozesiyle meşgul, berikisi de o konuda sapmanın eşi-ğinde. Böyle bir durumda ürkmez mi, korkmaz mı peygamber? Korktu Dâvûd aleyhisselâm, ama ötekiler dediler ki; dur, korkma, daha uygulamadık, daha karar vermedik, sormaya geldik. Evet, konuştuk aramızda, tartıştık, birbirimizi susturacak deliller bulduk, kendi mantığımızla kendimize haklılık payları çıkardık, ama daha iş bitmedi, korkma, sana geldik dediler.

Korkma, biz ikimiz iki dâvacıyız. Bizim aramızda hakla hükmet ki, biz sapmayalım, ne olduğunu daha iyi anlayalım. Bizi sırat-ı müstakime iletiver. Bu benim kardeşim. Onun doksan dokuz koyunu var, benim de bir tane koyunum var. Ne etti eyledi, sonunda sözde beni susturdu. O bir tek koyunu da bana ver dedi. Birlikte olalım dedi, ortak olalım dedi, senin menfaatine dedi ve sonunda beni susturdu. Yâni ne demesi gerektiğini kendisi belirledi. Allah'tan öğrendiklerini değil, peygamber olarak senden duyduklarını değil, kendi fikirleriyle beni mat etti ve sonunda sana geldik. O mu haklı, yoksa ben mi devam edeyim sözümde, sana geldik dedi. Dâvûd aleyhisselâm da dedi ki; elbette bu bir zulümdür. Eğer insanlar, imanın gereği bir hayatı ya-şamıyorlarsa, o zaman mutlaka böyle azgınlıklar kaçınılmaz olacaktır. Ortaklıklar, beraberlikler, birlikte yaşayanlar, arkadaşlıklar, şirketler, kooperatifler, sosyal, siyasal, ekonomik birliktelikler birbirlerine zulme-derler, hak yerler. Ancak inanan

ve inancını yaşayanlar bunun dışındadır. İnanan ve iman kaynaklı bir hayat yaşayanlar bunun istisnasıdır. Ama heyhat ki bunlar da ne kadar az? Sizler de o azlardan olmak zorundasınız dedi sanki onlara.

Sonra bu işin kendisi için bir imtihan konusu olduğunu bilen Dâvûd aleyhisselâm dedi ki; ya Rab, eksiklerimi tam kabul et, yanlışlarımı da yok kabul buyur. Yâni "estağfirullah" dedi. İstiğfar ediyorum ya Rab dedi tüm peygamberler gibi. Çünkü istiğfar bir amelden, bir eylemden sonra gelir. Bir amel ortaya koyan mü'min, sonunda estağ-firullah der. Ya Rabbi, ben ancak bu kadar becerebildim, sen bundan çok daha güzeline lâyıksın, söz veriyorum bundan daha güzelini yapmaya. Öyle ya, insanların Allah'tan af dilemelerine binlerce sebep yok mu? Estağfirullah demelerine binlerce sebep yok mu? Bir namaz kılmışsınız, birine bir infakta bulunmuşsunuz. Hiç değilse o isteyen kimse konumunda olmadığımız için, isteyen konumunda olmamanın şükranesi için Allah'a istiğfarda bulunmalı değil miyiz? Dâvûd aley-hisselâmın istiğfarını da böyle anlayamayız mı? O sapmak üzere olanlar gibi değil de, Allah'ın bilgisine mahzar kılınmış oluşunu, soran durumunda değil de, kendisine sorulan makamında oluşuna estağ-firullah dememeli miydi? Allah kendisine vahiy ulaştırıp bilgilendirmemiş olsaydı, o insanlardan ve farkı olacaktı onun? Ne özelliği vardı Al-lah'ın verdiğinin dışında?

Biraz sonra oğlu Süleyman aleyhisselâmın şahsında diyecek Allah onu. Süleyman aleyhisselâm'ın tahtında Allah'ın verdiklerinin dışında onun cesedinden başka ne vardı? Diğerlerinin tümü Allah'ın kendisine verdiği hâkimiyet sebebiyle değil miydi? Kimileri fırıncılıkla, kimilerini marangozlukla, kimilerini amelelikle imtihan eden Allah, onu da büyük bir saltanatla imtihan ediyordu. Bu bir imtihandı, elbette o bunu unutmayacak ve Rabbine istiğfar edecekti. Tıpkı Resûlullah efendimizin günde yetmiş defa, ya da yüz defa istiğfar ettiği gibi.

Öyleyse istiğfar etmesi için bir günâh işlemesi gerekmeye-cekti. Bu işin altında bir günâh, bir isyan aramayacağız. Bu bize de gerçekten çok hoş bir örnektir. Her durumda şımarmadan istiğfar edeceğiz. Çünkü Nasr sûresi kalplerin fethedildiğinde istiğfar edileceğini haber veriyordu.

Evet istiğfar etti ve İstiğfarın sonunda da kendisini secdede buldu. Elbette öyle yapmalıydı. Kendi küçüklüğünü, Allah'ın büyüklüğünü, kendi kusurunu Allah'ın mükemmelliğini bilen bir kişi secdeye gitmez de ne

yapar? İşte Dâvûd aleyhisselâm da sen en büyüksün ya Rabbi diyerek secdede buldu kendini. Öyle değimliydi? Nesi vardı Dâvûd aleyhisselâm'ın? Allah onu o makama getirmeseydi, ona kendi bilgisi aktarmasaydı neydi ki? Bu durumda Allah'ı diskalifiye ederek; ben yaptım, ben ettim, ben buldum, ben kazandım, ben becerdim, ben kafamı çalıştırdım, ben aklımı kullandım diyen Kârun, Firavun, Nemrut ve Ebu cehil gibi mi olmalıydı? Onlar gibi kendisi mi putlaşmalıydı? O secdeye kapandı, Allah da affıyla, mağfiretiyle ona muamele buyurdu. Ey kulum, sen kendin kendi kendine aldığın kararlarda eğer ümmetin için bir yanlış karar almamışsan, kesinlikle bilesin ki o, benim tarafımdan tam kabul edilmiştir, eksiksiz kabul edilmiştir de-niyordu.

Resûlullah efendimizin hayatına bakıyoruz. Bedir savaşında nerede konuşlanacakları konusunda ashabıyla istişare eder. Kendisi şurası olsun buyurur. Sahâbeden birisi; "ya Rasûlallah, şurası daha iyi değil mi? Eğer orasını Allah dediyse tamam, ama değilse burası oradan daha iyi" der. Sonunda o sahâbenin dediği uygulanır ve savaş kazanılır. Arkasından esirler konusu gündeme gelir. Ne olacak bu esirler? O konuda da istişare eder Rasûlullah ashabıyla. Öldürelim diyenler var, fidye karşılığında salıverelim diyenler var sahâbe içinde. Sonunda onları fidye karşılığında serbest bırakmaya karar verilir. Ama Rabbimiz alınan bu kararı şiddetle kınar ve yanlış olduğunu beyan eder. Aldığı karar hemen Allah tarafından düzeltiliverir. Yâni peygamberimizin de yaptıklarından kimileri böyle onaylanmazken, diğerleri Allah tarafından onaylanmış, tam ve eksiksiz kabul edilmiştir. İşte peygamberin böyle Allah kontrolünde bir elçi olarak kendi içtihadıyla yaptıkları konular istiğfarı gerektiriyordu.

Allah da buyuruyor ki: Zaten o katımızda bize yakın bir kul ve sonu, sığınağı, barınağı hoş olan birisiydi.
26. "Ey Dâvût! Seni şüphesiz yeryüzünde hükümran kıldık, o halde insanlar arasında adâletle hükmet, hevese uy-ma, yoksa seni Allah'ın yolundan saptırır. Doğrusu, Allah'ın yolundan sapanlara, onlara, hesap gününü unutmalarına karşılık çetin azap vardır."

"Ey Dâvût sen zaten halifeydin, seni yeryüzünde halife kıldık, o halde insanlar arasında adâletle hükmet ve sakın insanların hevâ ve heveslerine uyma. Seni yanıltmaya çalışanlar olacak, haktan saptırmak, yönlendirmek isteyenler olacak, bir koyun, doksan dokuz koyun diyenler olacak sakın dinleme onları. Unutma ki hesap kitap gününü unutarak Allah yolundan sapanlar için çetin bir azap vardır."

Biz seni yeryüzünde halife kıldık. Seni halife olarak görevlendirdik. Öyleyse sen de bunun gereği olarak insanlar arasında hak ile hükmet. Hakikat ortaya çıksın diye hükmet. Öyle hükümdar ol, öyle hükmeder ol ki, senin bu hükmün hakkı ortaya çıkarsın. Seninle hak gündemde olsun. Öyle hükmet ki, öyle hâkimiyet kur ki, öyle hikmetli davran ki bu hakkın ortaya çıkışı olsun. Ve sakın ha hiç kimsenin hevâsına da uyma. İnsanlar arasında hakkı gündemde tutma makamında ol. Hevâya, kişisel değerlendirmelere tâbi olma. Burada olduğu gibi davran. İşte burada onların hevâlarına takılı kalmadın. Doksan dokuz koyunu var diye, adam zengindir diye, güç ve kudret sahibidir diye ona meyletmedin. Bundan sonra da böyle davran.

Yeryüzünde Allah'ın halifesi olmak. Halifetullah olmak. Allah adına yaşamakla görevli, Allah'ın istediği bir hayatın, hayat programının yaşanıp örneklenmesiyle yükümlü oluş. Bu iş ilk olarak yeryüzünde Âdem aleyhisselâma verilmişti. Aslında yeryüzünde Allah'ın istediği hayatı yaşama ve yaşatma konusunda bütün müslümanlar halifedirler. Ama Dâvûd aleyhisselâm'a özellikle halife sözü söylenmiştir. Meselâ En'âm sûresinde şöyle buyuruluyordu:

"Verdikleriyle denemek için sizi yeryüzünün halifeleri kılan ve kiminizi kiminize derecelerle üstün yapan ve size verdikleriyle sizi imtihan eden O' dur. Doğrusu Rab-binin cezalandırması süratlidir. Şüphesiz O bağışlar, merhamet eder."

(En'âm 165)

O Allah sizi yeryüzünün halifeleri yapmıştır. Yeryüzünün halefleri değil, yeryüzünün halifeleri kılmıştır. Yâni yeryüzü çekip gitti de siz onun yerine geldiniz, siz ona halef oldunuz değildir mânâ. Allah'ın gö-revlisi demektir. Yeryüzünde Allah adına Allah'ın istediği bir hayatı yaşayacak kimseler demektir.

Evet Allah sizi yeryüzünde halifeler kılmış ve birbirinize farklı dereceler vererek sizi imtihan salonuna salıvermiştir. Neden? Bu size verdikleriyle sizleri imtihan etmek için. Yâni yeryüzünde kendi istediği gibi yapmanız, yaşamanızı istemiştir. Yeryüzünde kendi istediği gibi emirleri ve nehiyleri konusunda O'nun arzusuna uygun, O'nu razı et-mek

planında bir hayat yaşamamızı emretmiştir. Bunun için var kılmıştır Allah bizi. Yeryüzünde Allah'ın dinini hakim kılmak üzere bizi halife olarak var kılmıştır. Var kılınışımızın sebebi budur. Öyleyse ben halife olarak, Allah tarafından görevlendirilmiş bir kul olarak yeryüzünde ne varsa suyuna, ateşine varıncaya kadar her şeyi Allah'a kullukta kullanmak zorundayım. Benim varlık sebebim, benim misyonum budur.

Ama âyet-i kerimeden anlıyorum ki bu konuda, benim halifeliğim konusunda Allah'ın bana verdikleri bir başkasına göre derece derecedir. Meselâ gözümün görüşü başkalarına göre farklıdır. Benimki biraz az, bir başkasınınki biraz daha fazla olabilir. Gücüm-kuvve-timden, malım-mülküme kadar, sıhhat ve afiyetimden çoluk-çocuğu-ma kadar, çevrem ve imkânlarımdan bilgime-becerime kadar farklılıklar olacaktır. Allah kullarını halife olarak görevlendirdiği bu dünyada derece derece yaratmıştır. Herkes birbirine göre derecelidir. Sıhhatli, hasta. Zengin, fakir. Zeki, az zeki gibi dereceler vardır. Peki niçin bu fark? Neden böyle yapmış Rabbimiz? Size verdikleriyle Allah sizi imtihan ediyor da ondan. Siz böylece deneme altındasınız. Siz bu verilenlerle kulluk imtihanındasınız. Sonunda cennet ya da cehennem kazanacaksınız. Sonunda ikabı, hesabı çok şedit olan Allah'ın kararıyla kendinizi cehennemde bulacaksınız, yahut da Gafûr ve Rahîm olan Allah'ın gufranıyla cennet bulacaksınız.

Evet bir an bile hatırınızdan çıkarmayın ki halifeler olarak şu anda sizler hayattasınız. Şu anda mülk sizindir. Dün sizin yerinizde bir başkaları vardı. Dün mülk onlardaydı ve onlar imtihandaydı, onlar git-tiler şimdi onların yerinde sizler varsınız. Unutmayın ki yarın sizler de olmayacaksınız. Size, sizin sahip olduğunuz şeylerin tamamını veren Allah'tır. Allah size imkân tanıyor. Kiminiz zengin, kiminiz fakir, kiminiz idareci, kiminiz idare edilen, kiminiz patron, kiminiz işçi. Ama bilesiniz ki bunların hiçbirisi kıstas değildir. Ne zenginler zengin oldukları için cennete gidecekler, ne de fakirler fakir oldukları için cehenneme gidecekler. Ne kadınlar kadın oldukları için cehenneme, ne de erkekler erkek oldukları için cennete gidecekler. Kimilerinizin şu konumda kimilerinizin de bu konumda olmaları hiçbir şey ifade etmez. Bütün bunlar birer imtihan sebebidir. Unutmayın ki Rabbiniz size verdikleriyle si-zi imtihan etmektedir. Ne mutlu bu imtihanı unutmadan yaşayanlara. Ne mutlu yaşadığı bu hayatın sonunda hesaba çekileceğini unutmadan yaşayanlara.

İşte Rabbimiz Dâvûd aleyhisselâmı böyle yarattığını, böyle görevlendirdiğini anlatıyor. Az evvel okuduğum En'âm sûresi benim de tıpkı onun gibi halife olduğumu söyleyince, konuyu şöyle anlamaya çalışıyoruz: Allah kitabımızda bizden kulluk istiyor ya, bizim yapacağımız ve yapmayacağımız şeyleri beyân ediyor ya, sanki biz Rab-bimize; nasıl ya Rabbi? Bu işin bir örneği var mı? Onu bana söylesen de ben ona göre yapsam, ben kendi kendime yanlış anlamış, yanlış yapmış olabilirim diye sormadan önce Rabbimiz bakın bize bir örnek sunuveriyor. İşte halifelik budur deyiveriyor. Yâni bizim halife olma özelliğimiz Dâvûd aleyhisselâmla ortaya konuveriyor. Onun şahsında bize de diyor ki, ey halifelerim, sizler de insanlar arasında benim tek Rab ve İlâh oluşum, sizin de bana kul köle oluşunuz hakikatini açığa çıkarın. İnsanlar arasında bu en büyük hakikati gösterecek bir hayatın adamı olun. Ve de ne kendinizin, ne de kendiniz gibi insanların hevâ ve heveslerine tâbi olmayın. O zaman dikkat edin sizi Allah yolundan sapıtırlar.

İslâm bir şeyin ne olduğunu anlatırken, ne olmadığını da anlatır. Bir müslümanın ne yapması gerektiğini anlatırken, ne yapmaması gerektiğini de ortaya koyar. Halife ne yaparmış? İnsanlar arasında adâletle hükmeder, adâleti ayakta tutma makamında olurmuş. Peki ne yapmazmış? Bu işi yaparken de hevâya tâbi olmazmış. Allah için bunu sizler de düşünün ve anlamaya çalışın. Hükmetme meselesi, âdalet konusu, muhkem âyetler konusu, Allah'ın hayata hâkim oluşu gerçeği gerçekten üzerinde düşünülmesi gereken çok önemli konulardır. Çünkü kitabımızda hak tâbiri ısrarla gündeme getirilir. Allah gökleri ve yeri hak ile yaratmıştı, peygamberini hak ile göndermiştir, kitabını hak ile indirmiştir, yarın mîzan hak ile kurulacaktır ve insanlar arasında hak ile hükmedilecek, hak sürekli ayakta tutulacaktır. Ve bu hayatın sebebi de hak ayakta tutulsun diyedir.

Öyleyse hak nedir? Hak; gerçek demektir. Peki gerçek nedir? Güneşin var olması mıdır gerçek? Peki güneş akşam yok olunca ne diyeceğiz? Öyleyse o değildir anlatılan. Peki benim varlığım mıdır gerçek? Evet bugün için öyle, ama yarın ben toprağa girince ne diyeceğiz? Bunlar izâfi gerçekler ve gerçekliklerdir. Acaba mutlak gerçek nedir, gerçeğin tâ kendisi nedir? Gerçek; Yaratıcı olan Allah'ın tek Rab ve İlâh oluşu gerçeği ile, O'nun tarafından yaratılmış olarak benim O'na kul köle olmam gerçeğidir. İşte bu hayatın, bu Kur'an'ın, peygamberin,

kâinatın, semavat ve arzın varlık sebebi işte bu gerçeğin açığa çıkma sebebidir. Bunun dışında bir gerçek var deseniz ne yazar, yok deseniz ne yazar? Suyun akması gerçeği, ateşin yakması gerçeği, gülün kokması gerçeği, arının sokması gerçeği, insanın görmesi, işitmesi, konuşması, koklaması gerçeği dedikleri aslında bu temel gerçeğin belki bir parçası ve unsurudur. Yâni tüm varlıkların var kılınış gerçeği de Allah'ın tek Rab ve İlâh oluşu gerçeği ve benim O'na kul ve köle olmam gerçeğidir. İşte bu temel gerçek, mutlak gerçek anlaşılsın diye varlıklar var kılınmıştır. Yâni bu temel hak açığa çıksın diye, hak anlaşılsın diye, hak ikâme edilsin diye.

Ve işte yeryüzün halifesi Dâvûd aleyhisselâm da bunun için hükmedecektir, bunun açığa çıkması için hükmedecektir. Yeryüzünde Allah'ın dinini ikâme edecek, arzularını gerçekleştirecektir. İnsanlar arasında hakla hükmedecektir. Her ifadesinde, her sözünde, her tavrında, her eyleminde Allah'ın yegâne Rab ve İlâh oluşu gerçeği açığa çıkacaktır. İşte az evvel yapmadı mı bunu?

Ne yapmaması gerektiğine dair de Rabbimiz onun hevâsına uymaması gerektiğini ortaya koyuyor. Rasûlullah efendimiz bir hadislerinde şöyle buyuruyor:

"Mü'min eğer hevâsını, zevklerini, duygularını, düşüncelerini, bilgisini, hayat programını benim getirdiğim vahye tâbi kılmazsa mü'min olamaz."

Hevâlarınız, hevesleriniz peygamberin Allah'tan getirdiği ger-çeklere uymuyorsa mü'min değilsiniz diyor Allah'ın Resûlü. "Lâ yü'-minu" diye başlayan böyle hadisleri gören kimi müslümanlar, hemen aceleyle böyle olanlar kâfirdir diyorlar. Öyle değil, Allah'ın Resûlü kâfir demiyor. O Resûlü kâfir demeyi bilmez miydi dersiniz? "Mü'min değildir" sözüyle, "kâfirdir" sözü arasındaki farkı şöyle söyleyelim: "Lâ yü'minü" denilenler; ey mü'minler bu sizde olmalı, mü'min böyle olmalı, ama "kâfirdir" denilenler ise, bu sizde asla olmamalı, mü'min böyle olmaz demektir. Yâni "şöyle olmayan mü'min değildir" deniyorsa, mü'-min öyle olsun. Meselâ; "kişi kendi nefsi için istediğini mü'min kardeşi için de istemedikçe mü'min değildir" Yâni mü'min kendisi için istediğini, mü'min kardeşi için de istesin, çünkü bu davranışı onu mü'min ya-pacaktır demektir. Bu ona bir uyarıdır, böyle olman gerekir demektir. Şöyle yapan kâfirdir dendi mi, ondan kaçacağız.

Mü'min hevâsını peygamberin getirdiğine teslim etmek zorun-dadır. Resûl-i Ekrem Efendimizin bir hadislerinde şöyle buyurduğunu biliyoruz: ***"Hevası (hevesleri) benim getirdiğime teslim olmayan kişi iman etmiş sayılmaz."*** Tüm heveslerimiz, tüm arzularımız, zevklerimiz Resûlullah Efendimizin getirip tebliğ buyurduğu dine mutabık olmalıdır. Burada inanmak, tabi olmak ve teslim olmak vardır. Meselâ elbisede, giyimde, kuşamda heveslerimiz, arzularımız vardır. Gümüş kaptan yemede, villada oturmada, saçımızı taramada, kravat takmada, Fakülteyi bitirip falan mevkiye gelmede, falanları filanları elde etmede, evimize şunları şunları almada, çocuğumuzu fi-lanca okula yazdırmada... Hülasa kişinin, hayatının her bir kademesine ait hevesleri, arzuları, zevkleri, amaçları, gayeleri, hedefleri, yöneldiği kıbleleri vardır. İnsanların hevesi bazan kadınadır, bazan çoluk-çocuğa, bazan kantar kantar altın ve gümüşe, nişanlı atlara, mer-sedese, opele, şahine, bağlara-bahçelere, evlere-apartmanlaradır. (Al-i İmrân 14) Mevlâ bunlara bir heves kılmıştır insanda. Bazen marka, dolara, bazan inciye mücevhere hevesi vardır insanın. Fakat bu hevesler İslâm'a, Rasûlullah'ın getirdiği vahye kanalize edilirse, vahye mutabakat ederse o zaman kişi iyi bir müslümandır.

Mesela paraya heves var kişide. Ona kul olma adına değil de, Allah'ın takdiri kadar rızık olarak kişiye para gelebilir ticaret, miras gibi yollardan. Kişi bu parayı Allah'ın rızasını kazanma yolunda kendine, ailesine, müslümanlara harcarsa, o zaman bu hevesi İslâm'a kanalize edilmiştir.

Bir adam düşünün ki 50 dükkanı, 5 fabrikası, 5 yatı, 5 arabası, lüks bir hayatı varken hidayeti buldu. Hidayete erdikten sonra bunların hepsini dağıtıp, elden çıkarmakla mükellef değildir. Bunları Allah'ın istediği yerde kullanıp harcayabiliyorsa o zaman hevesi Rasûlullah'ın getirdiğine teslim olmuş demektir. Veya bir adam düşünün ki karısını seviyor. Hevesi vâr onda. Ama bir gün öğrendik ki, Allah kendisine peygamberi vasıtasıyla, karına şu şekilde davranacaksın dedi. Meselâ namaz konusunda onu zorlayacaksın, tesettür hususunda onu tedip edip, tokatlayacaksın dediyse, bunu öğrenir öğrenmez uygularsa, o kişinin hevesi Rasûlullah'ın getirdiğine teslîm olmuştur. Ama meselâ çocuğuna hevesi olup da onu sabah namazına kaldırmayan ebeveynin durumu böyle değildir. Onların hevesleri peygamberin getirdiği dine teslim olmamıştır.

Bir adam düşünür ki falanca makamda hevesi. Avukat olmak, balerist olmak, artist olmak hevesi var. Ta İmam-Hatip talebesiyken kafaya koymuş. Veya ilahiyat son sınıftayken tüccar olup zengin olmayı, mesleği bırakmayı heveslenmiş. Ama peygamberin kendisinden istediğini öğrenince hemen hevesini ona uydurmuşsa, İslâm'a teslim olmuşsa iyi bir müslümandır. Veya evimizde şunlar şunlar olsun istiyoruz. Heveslerimiz var bu konuda. Ta çocukluk yıllarımızdan gelen heveslerimiz var. Bu heveslerimizi Allah ve Resulünün arzularına uydurursak iyi bir müslümanız demektir.

Ama bunun için her şeyden evvel Rasûlullah'ın ne getirdiğini bilmek zorundayız. O halde Kur'an ve sünneti tanımalıyız. Vahyi tanıyıp Allah'ın istediği ve Resûlünün tarif buyurduğu şekilde inanmalıyız ki, arzularımızın, heveslerimizin ona uyup uymadığını bile bilelim. Aksi takdirde vahyi bilmezse ne yaşar adam? Arzularını, heveslerini, zevklerini belirlerken kendilerine sorabilecek kadar Allah ve Rasûlüne, Kur'an ve sünnete yakın değilse ne yapar bu adam? Mirasta Allah'ın kendisine takdir ettiği hisseyi bilmeyen kadın, arzusunu İslâm'a nasıl uydurabilir?

Evet mü'min olabilmek için heveslerin, arzuların Rasûlullah'a mutabakatı şarttır. Peygamber bir şeye hükmettiği zaman o konuda artık ben müslümanım diyen bir kişi için muhayyerlik hakkı, seçim hakkı yoktur. Allah ve Resûlünün kötü gördüğü bir şeyi iyi gören kişi mü'min değildir. Rasulullah buyuruyor ki: "Sizden biriniz, beni nefsinden, hanımın-dan çocuğundan ve tüm insanlardan çok sevmedikçe mü'min olmaz:
[Buhâri- İbni Mâce]

Hal böyleyken İnsanlardan kimileri hevâ ve heveslerini tanrı edinir, onun peşi sıra giderlermiş. Yâni âmir makamına koydukları hevâ ve heveslerinin kulu kölesi olurlarmış. Ya kendi hevâlarını, ya da kendi gibilerinin hevâlarını.

İşin gereğini yerine getir, onların hevâ ve heveslerine tâbi olma der Şûrâ sûresi 15. Nâziat sûresi de nefsinin hevâ ve hevesine tabi olmayanların kurtuluşa erdiğini anlatır. Sonunda cennete gidiş anlatıldığına göre bu sûrelere, başka sûrelere bakın hevânın ne olduğunu anlamaya çalışın inşallah.

Demek ki hiçbir konuda hevâ ve heveslerimize tâbi olmayacağız. Bize cennet kazandırmayacak, bizi cehenneme götürecek şeylerin peşinde olmayacağız. Vahyi tanıyıp onun peşinde olacağız. Yaptıklarımızı, yapacaklarımızı vahiy dedi diye yapmaya çalışacağız. Şunu hiçbir zaman unutmayacağız ki, ya kendi hevâlarımıza, ya da bizim gibilerin hevâlarına uyarsak;

Allah'ın yolundan bizi saptırırlar, peygamberi saptırırlar, Dâvûd aleyhisselâmı saptırırlar, peygamber bile olsan saptırırlar, dikkat et, hiç kimsenin hevâ ve heveslerinden kaynaklanan yorumlarına tâbi olma.

Hevâ ve hevesleriyle, onlardan kaynaklanan, vahiyden kaynaklanmayan, vahye dayanmayan yorumlarıyla insanları, müslümanları saptıranlar var ya, işte onlar için de korkunç bir azap var. Çünkü onlar bu tavır ve tutumlarıyla hesap gününü unutuyorlar.

27. "Göğü, yeri ve ikisinin arasında bulunanları boşuna yaratmadık. Bunun boşuna olduğu, inkâr edenlerin sanısıdır. Vay ateşe uğrayacak inkârcıların haline!"

Gökyüzünü, yeryüzünü ve ikisi arasında ne var ne yoksa Biz onları bâtıl olarak, boş yere, laf olsun diye yaratmadık. Onların tümünü bir gâyeye mebnî yarattık. Ama işte bu bâtıldır deme, bu yaratıklar için boştur deme işi kâfirlerin zannıdır. Kâfirler öyle hesap ediyorlar ve ona göre bir hayat yaşıyorlar. Hayatın boşluğu zannında olan adamlar, hayatın sahibinin hak yasalarından habersiz bir hayattan yana oluyorlar. Devam etsinler bakalım bu örtücülüklerine, eğer kâfirlikleri devam ederse vay onların cehennemdeki yerlerine, yurtlarına! Çekecekleri vardır onların cehennemde. Öyle mi? Öyle mi hesap ediyorlar? Öyle mi zannediyorlar bu hainler? Öyle mi umuyorlar?

Hayır hayır, semayı, arzı ve ikisi arasında ne var, ne yoksa bâtıl olsun diye, iptal olsun diye, bâtıl ikâme edilsin, bâtıl gündeme getirilsin diye, bâtıla unsur olsun, yama olsun diye, ham madde olsun diye yaratmadık. Evet Allah gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri bâtıla mesnet olsun, bâtıla payanda olsun, bâtılı ayakta tutsun, bâtılda kullanılsın diye yaratmamıştır. Bu sadece kâfirlerin, hakkı örtbas etmek isteyen, bâtılı hak yerine ikâme etmek isteyenlerin zannıdır. Onlar öyle kabul ediyorlar, öyle zannediyorlar, öyle değerlendiriyorlar. Vay onların cehennemden çekeceklerine. Vay onların ateşten nasiplerine. Cehennemden, ateşten kendilerine ayrılan pay ne kadar kötüdür?

28. "Yoksa, inanıp yararlı işleyenleri, yeryüzünde, bozguncular gibi mi tutarız? Yoksa, Allah'a karşı gelmekten sakınanları, yoldan çıkanlar gibi mi tutarız?"

Yâni hiç mümkün mü ki, iman edip ve imanının gereğini yerine getirenlerle, iman edip iman kaynaklı bir hayat yaşayanlarla, iman edip imanlarını hayatlarında görüntüleme kavgası verenlerle yeryüzünde ifsada eden, bozgunculuk yapan, Allah'ın düzenini bozanları bir tutmamız? Allah'ın koyduğu kulluk düzenine teslim olup Müs-lümanca bir hayat yaşayanlarla o düzeni bozanları denk mi tutacağız? Muttakîleri, Rabblerine kulluklarının bilincinde olanları, hayatlarını Allah için yaşayanları füccâr ile bir mi tutacağız? Takvâ ehli kullarla fısk-ı fücûr içinde olanlar aynı olur mu? Yâni şu semâvât ve arzın var oluş sebebini bâtıl, boş, gâyesiz diyenlerle Allah'ın yaratığı, Allah'ın gücü ve bilgisinin eseri olarak bilenler hiç bir olur mu? Elbette Allah bu ikisini denk tutmayacaktır.

Evet, demek Allah kendisine, kendisinden gelenlere iman eden, bu imanlarının güvencesinde bir hayat yaşayanlarla yeryüzünde ifsât eden, düzeni bozan, Allah'ı ve O'nun istediği salah hayatı bırakarak kendi kafasına takılan, kendi hevâ ve hevesleri istikametinde bir hayat yaşayan insanları bir kabul edecek öyle mi? Yâni Allah'ın yarattığı tüm bu varlıklar bizim kulluğumuz için değildir, kulluğumuzla bunların hiçbir ilgisi yoktur diyerek Allah'ın tek Rab ve İlâh oluş gerçeğini ve bizim de kendisine kul köle olmamız gerçeğini örtenlerle mü'min-leri bir tutacağız öyle mi? Cennetliklerle cehennemlikler hiçbir olur mu? Muttakilerle füccâr denk olacak öyle mi? Asla böyle olmayacak diyor Rabbimiz.

Peki muttaki kim, füccâr kim? Âmenû yapanlar kim, müfsitler kim? Bunu nereden öğreneceğiz mi diyorsunuz? Yâni nereden anlayacağız kimin takvâ ehli, kimin fısk-ı fücûr ehli olduğunu mu diyor-sunuz? Kimin iman ehli, kimin ifsat ehli olduğunu nereden bileceğiz mi diyorsunuz? Alın size bu konuda, her konuda gerçek bilgi;

29. "Ey Muhammed! Sana indirdiğimiz bu kitap mübarektir; âyetlerini düşünsünler, aklı olanlar da öğüt alsınlar."

İşte bir kitap. İşte bir yasa ve yazgı. Ki Biz onu seni ve senin şahsında kıyamete kadar gelecek tüm mü'minleri şereflendirelim, tüm insanlık için bir gündem, bir hayat programı yapalım diye sana indirdik. İşte bu işleri haberdar edendir bu kitap. İşte tüm bu konularda kıstastır bu

yazgı. Mübârektir bu kitap, bereket kaynağıdır. İşte bu kitabın bir bereketi de, kimin mü'min kimin kâfir olduğunu, kimin takvâ ehli, kimin fısk-ı fücûr ehli olduğunu haber vermesidir. İlk bereketi semâvât ve arzın varlık sebebini haber vermesidir. Semâvât ve arzın bâtıl yere, boş yere yaratılmayıp hak bir yasaya istinat ettiğini haber vermesidir.

Bu dediyse tamam, kimse değiştiremez, kimse bozamaz, kimse aksini söyleyemez. Kimin iman etmiş ve iman kaynaklı bir hayat yaşar olduğunu, kimin yeryüzünde ifsât özelliğiyle açığa çıktığını, kimin takva sahibi, kimin füccâr olduğunu bu kitap söyleyecek. Başka hiçbir kimse, hiçbir varlık, hiçbir kitap yetkili değildir. Yâni hangi yolun insanı cennete, hangi yolların da cehenneme götüreceğinin beyânı sadece bu kitaba aittir. Çünkü yasa ve yazgıdır bu kitap. Değiştirilmesi mümkün olmayan kitabedir bu. Allah'ın hayata, Allah'ın zihinlere, Allah'ın fıtratlara nakşettiği yasalar ve yazgılardır bu kitap. İnsan hayatının, toplum ve birey hayatının değişmez kurallarıdır bu kitap.

İşte bu değişmez yasalarını Rabbimiz peygamber efendimize, onun şahsında hepimize indirmiştir. Hepimizin hayatına, hepimizin gündemimize, ağzımıza, kulaklarımıza indirmiştir. Allah'ın yaptığının tamamen tersini mi yapıyoruz bugün? Yâni Kur'an'ı, Allah'ın indirdiğini, elimizden, ağzımızdan, kulağımızdan, evimizden uzak tutmaya, kaldırmaya mı çalışıyoruz? Elimizin altında, dilimizin altında, masamızın üstünde, kalbimizin yakınında cebimizde olsun diye Allah'ın gönderdiği bu kitabı yoksa kaldırıp uzaklarda tutmaya, ulaşılamayacak yükseklerde tutmaya mı çalışıyoruz? Allah için her birerimiz ne yaptığımızı bir düşünelim. Acaba Allah'ın indirdiği bu kitap benim neremde? Ben ne yapıyorum bu kitaba karşı? Bu kitap bana inmiş mi, iniyor mu şu anda? Herkes bunu ciddi ciddi bir düşünsün.

Bu kitap mübârektir, bereket kaynağıdır, insanları berekete, hayra, güzelliğe, sevaba, cennete ulaştırandır. Kur'an'la beraber olan kişi tüm bereketlere, tüm hayırlara ulaşacaktır. Kur'an'la beraber olanlar hayatta daha mutlu, daha dengeli, daha huzurlu olacaktır. Ama âyetlerini tedebbür etmek şartıyla. Âyetleri tedebbür edilecek bu kitabın. Âyetler üzerinde düşünülecek, kafa yorulacak, anlamaya çalışılacak. Bu âyet bana ne dedi, benden nasıl bir görev istedi diye kafa yoracak ve onların dediklerini yapma ve yaşama yolunda olduğumuz müddetçe bu kitap bize bereketlerini sunacaktır. Hattâ öyle ki, tecrübelerimle sabittir ki böyle

yapınca bir çok problemlerimizin çözüme ulaştığını, pek çok sıkıntılarımızın giderildiğini, nice hastalıklarımızın şifa bulduğunu bizzat gözlerimizle göreceğiz Allah'ın izniyle.

Bugüne kadar gerek ailevî, gerek bedenî, gerek sosyal, gerek ekonomik nice sıkıntıların bu kitapla çözüme kavuştuğuna bizzat gözlerimle şahit oldum. Aile geçimsizliği yaşayan birilerine, kanlı bıçaklı birbirlerine düşmüş ortaklara, ata evlât ilgisizliği yaşayan birilerine, bunalım yaşayanlara, hattâ tıbbın yapacak bir şeyimiz kalmadı dediği bir deri bir kemik kalmış nice erkek ve kadınlara ben bu yöntemi tarif ettim. Dedim ki; buyurun, bereket kaynağı bir kitap, dertlere derman bir kitap, müracaat edin ve onun bereketlerinden istifade edin diye tavsiye edip de hayırlı sonuç aldığım sayılamayacak kadar çok olmuştur. Ama ne yazık ki sıkıntı içinde kıvranan nice insanlar bu bereket kaynağından gafildirler. Bunu anlayanlar akıllılardır diyor Rabbi-miz. Bu gerçeği anlayamayanlar, bereket kaynağından habersiz yaşayanlar akıllı insanlar değildir.

Evet üzerinde düşünenler, anlamaya, kavramaya ve gereğini yerine getirmeye çalışanlar için bu kitap bereket kaynağıymış. Peki acaba bundan önceki kitaplar da böyle bereket kaynağı mıymış? Onu da bundan sonraki âyetinde şöyle haber veriyor Rabbimiz:

Ama bu kitabın bereketli, mübârek, bereket kaynağı olması için, insanların cennet yollarını açması, cehennem yollarına barikatlar koyması için şu şarttır: Bu kitabın âyetleri üzerinde tedebbür edilmelidir, akıl yorulmalıdır, anlaşılmaya çalışılmalıdır. Yattığınız yerden anlaşılmaz bu kitap. Yattığınız yerden bereketlerini açmaz size bu kitap. Anlamak üzere okumazsanız, tedebbür etmezseniz, âyetlere kafa yormazsanız anlaşılmaz bu kitap. Açmaz size bereketlerini. Bereket kaynağı olmaz o zaman size. Aklınızı bu kitaba takacak, gönlünüzü buna açacak, kafanıza bunu koyacaksınız. En büyük dert, en öncelikli iş olarak bunu kabul edeceksiniz. Üzerinde düşünecek, tefekkür edecek, zikredecek, aklınızın en üst köşesine koyacaksınız. İşte ancak o zaman bu kitap mübârek olacak, o zaman berekete ulaşmış olacaksınız. Bunu becermiş, Allah âyetlerini anlamış, onlarla hayatı yorumlamış, onların bereketine ulaşmış örnek bir kul mu istiyorsunuz? İşte Dâvût (a.s). Bakın Allah ona da bir mübârek Süleyman lütfetmiştir.

30. "Dâvût'a Süleyman'ı bahşettik; o ne güzel bir kuldu! Doğrusu o daima Allah'a yönelirdi."

Evet Allah âyetlerine değer veren, Allah âyetleri üzerinde te-debbür eden, Allah âyetleri rehberliğinde Allah'ın semâvât ve arzı ni-çin yarattığını bilen, anlayan bir kişi, Allah âyetleri rehberliğinde iman ehliyle küfür ehlini, takvâ ehliyle fücûr ehlini fark eden, bereketin kaynağı olarak kitabı tanıyan ve kitapla berekete ulaşma kavgası içine giren bir kişi, kitabı tedebbür etmeye, kitap üzerinde kafa yormaya çalışan olarak Dâvût (a.s) kitabın bereketine ulaşıyor. Bereketin kaynağı olan Allah, bir bereket olarak Süleyman'ı (a.s) lütfetmiştir. Ne güzel bir abd, ne güzel kuldur o.

Dikkat edin, kulluk en güzel makamdır, en yüce şereftir ama burada bir de ne güzel abd'dır dendiğine göre acaba Süleyman (a.s.) ne yapmıştır diye üzerinde düşünmek zorundayız. Nasıl bir kulluk gerçekleştirmişti ki, Rabbimiz ona ne güzel kuldu buyuruyor acaba? Bakın Rabbimiz buyuruyor ki, o Evvah'tı. Hep Allah'a dönen, hep Allah'a yönelen, hep Allah'ı düşünen, hep O'nu razı etmeye çalışan, rotasını, kıblesini, pusulasını, ayarını hep O'na doğru yaparmış ki, "ne güzel bir kuldu" buyuruyor Rabbimiz.

Evet, kitapla beraber olan, kitaba göre düşünen, kitapla hareket eden, kitap rehberliğinde bir hayat yaşayan Dâvûd'a Rabbimiz özel bir lütuf ve bereket olarak Süleyman aleyhisselâmı veriverdi. Yâ-ni eğer biz de Dâvûd aleyhisselâm gibi olursak, kesinlikle inanıyorum ki bize de lütuf olarak Süleymanlar verilecektir. Ama unutmayalım ki bizler ne kadar Dâvûd gibi olabilirsek bizim Süleymanlarımız da o kadar olacaktır. Tabi biz Dâvûd aleyhisselâm gibi peygamber olamayacağımıza göre bizim Süleymanlarımız da peygamber olamayacak-tır. Yâni herkese bir Süleyman vererek bereketlendirmez Allah. Farklı bereket kapıları açıverir. Tıpkı mahza Allah'ın istediği kulluğu yaşayan bir Nuh aleyhisselâm'a kâfir bir oğul verip beri tarafta başka bereket kapıları açtığı veya meselâ İbrahim aleyhisselâm'a kâfir bir baba verip başka bereket kapıları açtığı gibi. Yâni Allah herkese bereketi evlâttan vermez. Kim o Süleyman? Dâvûd'a lütfedilen Süleyman'ın ne özellikleri varmış?

Ne güzel bir kul…. O da Evvâb idi. Dağlar, taşlarla birlik, kuşlar kurtlarla birlik Dâvûd'a Evvâb idiler. Süleyman da babasının oğlu olarak, Allah dedi diye o da Evvâbdı. Allah'a dönen, O'na yönelen, sadece O'nun için niyet taşıyan, tüm hayatıyla, tüm programıyla sadece O'nu razı

etmeye, O'nu memnun etmeye çalışan, hep O, hep O diyen idi. İşte baba oğul Yâkub aleyhisselâm'ın soyundan bir aileyle karşı karşıyayız. Süleyman aleyhisselâm Kur'an'da farklı yerlerde farklı özellikleri anlatılan bir peygamber. Diğer peygamberlerden farklı belirgin özelliği saltanatta doruk noktada bir örnek oluşudur. Cinler onun emrinde, şeytanlar onun emrinde, rüzgarlar onun emrinde böyle çok yüce saltanat sahibi bir peygamber. Hattâ ta Yemen'den Filistin'e Belkıs'ın tahtını göz açıp yumacak kadar kısa bir sürede getirten peygamber. Ama bu saltanatının kendisine imtihan konusu olduğunun farkında, bilincinde bir peygamber. İşte şu anda onunla beraberiz.

Bizler de Rabbimizin ne güzel abd övgüsüne lâyık olmak isti-yorsak böyle olmak, böyle yaşamak zorundayız. Müslümanlar kendilerini galiba bu peygamberlere izafe edebilmek gayretiyle bir namaz kılıyorlar ve adına da "Evvabîn namazı" diyorlar. Akşam namazından sonra dört veya altı rekat bir namaz kılıyorlar. Oh, artık Süleyman ve Dâvût'la (a.s) birlikte oldular.

Bakın bir defasında:
31,33. "Ona bir akşam üstü, çalımlı, cins koşu atları sunulmuştu. Süleyman: "Doğrusu ben bu iyi malları, Rab-imi anmayı sağladıkları, için severim" demişti. Koşup toz perdesi arkasında kaybolduklar zaman: "Artık yeter, onları bana geri getirin" dedi. Bacaklarını ve boyunlarını sıvazlamaya başlamıştı."

Sarayında Süleyman aleyhisselâmla birlikteyiz. Sarayda im-kânları var, büyük saltanatı var. Rüzgarlar onun emrinde, ama rüzgar gibi koşan atları da var. Cinlerden, şeytanlardan, kuşlardan hizmet-çileri de var. Devleti var, saltanatı var, otoritesi var. Savaş atları, devletin idaresinde kullanılan atları var. Böyle sürüler halinde yaşayan, kendi başına buyruk atlar sürüsünü hiç gördünüz mü? Âl-i İmrân sûresi atların insanlar için süslü gösterildiğini, iştiha konusu olduğunu anlatır. Anlıyoruz ki Süleyman aleyhisselâm dünyanın en güzel atlarına sahip. O zaman elbette sarayda atlar için bir bölüm olacaktır. Uçsuz bucaksız bir sahada şu anda atlar sahnede. Öyle ki, bir ayağını tırnak üzerinde tutmuş, üçünün üzerinde sabit duran, ama sanki uçmaya hazır atlar. Sadece bir emir, bir işaret bekliyorlar sanki. Peki ne olacaktı bu kadar at? Gereği var mıydı, yok muydu? Diye bir soru ak-lınıza geldiyse, bunu bir bilene sormak zorundasınız. Kim o bilen? Elbette Muhammed aleyhisselâmdır o bilen. Sorun peygambere, at sevilir mi? Bu kadar at taşınır mı? At ne için

kullanılır? Kim hangi şartlarda at taşır deyin. Bakın bir defasında İmam Buhârî efendimiz aracılığıyla sormuştum peygamberime de, o şöyle buyurmuştu: “Atlarla beraberlik üç ana programda mümkündür. 1- Rızık endişesi için, para kazanmak için, geçimlik için. 2- Şöhret için, şan için, hava atmak için, gurur kibir için at sahibi olmaktır ki bunu Resûlullah efendimiz yasak-lıyor. 3- Allah’ın dinini hâkim kılmak, düşmanlara karşı güç varlığı ola-rak cihadda kullanmak üzere at bulundurmak ki işte Süleyman aley-hisselâm’ın atları bunun içindi.

İşte bu atlar kendisine arz edilmiş, seyrediyordu onları. Fıtratı bozulmamış bir peygamber, cihad adına beslenmiş atların sevgisiyle kalbi dopdolu bir beşer olarak atlarının karşısında.

Süleyman (a.s) kitabımızın başka sûrelerinde de anlatılır. O kadar büyük saltanat sahibiydi ki, kendisine atlar takdim ediliyor. Çalımlı, cins koşu atları arz ediliyor. Şöyle bir ayağını çekmiş tırnağının üzerinde, öteki üç ayaklarını neredeyse hareket halinde, neredeyse uçmaya hazır, neredeyse gözden kaybolmaya hazır bir vaziyete getirmiş at sürüleri. Kendisine arz edilen bu atlar karşısında Süleyman (a.s) dedi ki: “Ben bu atları bana Rabbimi gündemde tutuyorlar,” diye seviyorum. “Ben bu malları, ben bu atları seviyorsam Rabbimi zikir mânâsına seviyorum, Allah’ı anma mânâsına seviyorum.”

Ben bunları severken Allah’ı anmıyorum, namaz kılmıyorum, kitabını okumuyorum, tesbih etmiyorum, atı anıyorum, atı seviyorum ama bunu Allah izin verdi de onun için yapıyorum. Hattâ işte bunu söylerken baktı ki, atlar gözden kayboluverdiler. Rüzgar gibiydiler. Şimşek gibi, yıldırım gibiydiler. O kadar seyyâldılar ki, bir anda gözden kayboluverdiler. Dedi ki, “getirin onları bana. Getirin de seveyim onları, okşayayım.” Getirdiler. O da atların boyunlarını, yelelerini, bacaklarını okşamaya, sevmeye başladı.

Dedi ki, ben atları seviyorum. Ben bu malları severim. Buradaki “hayır” kelimesi mal anlamınadır. Ben bu atları seviyorum, ama Rabbimi gündeme getirmekten dolayı seviyorum onları. Rabbim dedi diye, Rabbim bunu bana böylece zikredip ifade etti diye. Yâni ben onu öylece Rabbimden öğrendim diye. Ve o atlar benim için, bana Allah’ı gündemde tuttular diye onları seviyorum. Evet onlar bana Rab-bimi hatırlattıkları için seviyorum onları. İşte şu anda ben onlar karşısında Rabbimi zikrediyorum. Onlarla alâkalı Rabbimi düşünüyorum. Onları bana veren

Rabbimdir diyerek, onları O'na kullukta kullanmalıyım diyerek, onlarla Allah adına cihada koşmalıyım diyerek hep Rab-bimi zikrediyorum, onları bunun için besliyorum, onları bunun için seviyorum.

Derken, bu konuşma sürerken atlar kayboluverdiler ufukta. Gözden uzaklaştılar. Dedi ki Süleyman aleyhisselâm; getirin onları bana. Getirdiler. Başladı boyunlarını, yelelerini, bacaklarını okşayıp sıvazlamaya. Bu, insan fıtratında vardır. Her insan uzaktan gördüğünü yakın görmek ister, yakınındakine dokunmak ister, dokunduğuyla daha bir yakından messetmek, ilgi kurmak ister. İşte Kâbe'ye giden insan fıtratının Haceru'l Esved karşısındaki nasıl açığa çıktığını görüyoruz. Hemen varıvermek, öpüvermek, dokunuvermek, onunla beraber oluvermek isterler.

34. "Andolsun ki Süleyman'ı denedik, hükümranlığını zayıf düşürdük; sonra eski haline döndü."

O malların, o atların, o saltanatın, o nimetlerin içinde zaten Allah Süleyman'ı imtihan etmekteydi. Yâni zaten Süleyman hep imtihandaydı. Yâni bütün bu verilenler imtihanı başardığı, imtihandan alnının akıyla geçtiği için verilmiyordu. Yâni her şey ona lütûf olarak verilmişti de tamam artık imtihan yok değildi. Yâni Süleyman'ın (a.s) emrine rüzgarlar verildi, cinler verildi, kuşlar, kurtlar verildi, saltanat verildiyse, elbette bütün bunlar henüz imtihanın gereğiydi. İmtihan yeni başlıyordu. Yâni imtihanı başardı da cennet nimeti olarak veril-miyordu bunlar. Çünkü bakın imtihanı yeni başlıyordu. Onun kürsüsüne bir ceset konulmuştu da, o hemen Rabbine yönelerek diyordu ki:
35. "Süleyman: "Rabbim! Beni bağışla, bana benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümranlık ver; Sen şüphesiz, daima bağışta bulunansın" dedi."

Aman ya Rabbi, ben Sana karşı bana düşeni yapmaya çalıştım, fakat Sen eksiğimi tam kıl, kusurumu görme, yanlışlarımı yok eyle. Bana öyle bir mülk, öyle bir saltanat ver ki, benden sonra kimse ona ulaşamasın. Naz makamındaydı, kulluk makamındaydı. Allah'tan ne istenebileceğini, nasıl istenebileceğini biliyordu. Büyük adamlar elbette büyük düşünecekti. Allah'ın Vehhâb olduğunun farkındaydı ve böyle

diyordu. Allah'ın Vehhâb olduğunu bilen kişi elbette O'ndan ne isteyeceğini çok iyi bilir. Herkes kendine, kendi kafasına göre bir şeyler isteyecektir. Efendimiz de öyle yapmıştı değil mi? Bir taraftan Ah-zâb, birleşik ordular, Mekke müşriklerinin safında toplanmış, küfür or-dusu Medine'ye doğru hareket etmiş, geldi gelecekler, hendek kazılıyor, diğer taraftan Yahudilerin ihanetlerinin söz konusu oluşu, münâfıkların düşmanla işbirliği içine girip Müslümanları arkadan vurma ih-timalleri. Bütün bu olumsuz şartlar altında bile Allah'ın Resûlü İran'ın, Bizans'ın kapılarının açılışını, fethini müjdeliyordu Müslümanlara. Nasıl olurdu bu? Bu zor durumda hendeğin arasına sıkışmış kalmış Müslümanlar, hangi güçle Bizans'ı ve İran'ı fethedeceklerdi? Evet öyleydi, çünkü büyük insanlar büyük düşünebiliyorlardı. Oradaydı zaman olarak, oradaydı mekân olarak Allah'ın Resûlü, ama çok daha ilerilere gidebiliyordu, yarını görebiliyor, bu gidişin nerelere ulaşabileceğini haber veriyordu. .

Yâni kendisine bu kadar güç kuvvet, bu kadar imkân ve saltanat verdiğimiz Süleyman'ı zaten kürsüde bir ceset olarak imtihan ediyorduk, buyuruyor Rabbimiz. Yâni o tahtına konmuş bir cesetti. Bir cesetten ibaretti. Çünkü nedir bu tahtta, bu saltanatta Süleyman'a ait olan? Hepsini Allah vermedi mi? Hepsi Allah vergisi değil mi? 'Benim' diyebileceği varsa şâyet, o da bir cesediydi değil mi? Öteki özelliklerinin tümü Allah'tan. Meselâ şu anda rüzgâra ben de diyebilirim gel be-ni götür filan yerlere diye. Dinler mi beni rüzgar? Cinlere ben de diye-bilirim, gelin benim emrimde olun diye. Dinlerler mi beni? Allah bana vermeyince bu gücü, elbette dinlemezler değil mi?

Hattâ Süleyman (a.s) diyor ki, "ya Rabbi bana verdiğin bu mül-kü benden başkalarına verme. Ya da onu benden alıp birilerine verme. Bu mülk sadece bende olsun ya Rabbi!" Hattâ bir ara Rasûlullah Efendimiz cinlerden birini tutup mescidin direğine bağlıyor, gelip insanlar da bunu görsünler diye. Sonra işte Süleyman'ın (a.s) bu duasını hatırlayıp vazgeçiyor bundan. Çözüveriyor o cini oradan. Bir tek Süleyman'a (a.s) ait olsun bu iş deyiveriyor.

36,38. "Bunun üzerine Biz de, istediği yere onun buyruğu ile kolayca giden rüzgârı, bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanları, demir halkalarla bağlı diğerlerini onun buyruğu altına verdik."

Evet rüzgârlar da Süleyman'ın (a.s) emrine veriliyor. Esip giden rüzgârlar onun emrinde. Biniyor halısının üzerine ve istediği yere götürüyorlar onu. Ne büyük, ne muazzam bir saltanat değil mi? Yeryüzünde hiçbir melikin, hiçbir kralın ulaşması mümkün olmayan bir saltanat. Söyleyin, böyle Allah desteğinde bir peygamberden daha güçlü kim olabilir ki? Kim kafa tutabilir ki ona? Kendisine kendisinin istediği şekilde kul olmuş kullarına böyle nice nimetler lütfediyor Rab-bimiz. İşte bu, yeryüzünde Allah'ın değişmeyen bir yasasıdır. Süleyman yolunda olan, Süleyman misyonuna sahip çıkan, Süleyman gibi Allah'a kul olan her Müslümana, Allah bu desteğini, bu yardımını vaat etmektedir. Yeryüzünde bir tek Müslüman olsa ve tüm dünya kâfirleri onun üzerine yürüseler bile, Allah tüm ordularını onun yardımına gönderecek ve onu galip getirecektir, bundan hiç kimsenin zerre kadar bir şüphesi olmasın.

Ayrıca rüzgarların dışında yine bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanları, demir halkalarla bağlı diğerlerini onun buyruğu altına verdik, buyuruyor Rabbimiz. Şeytanlar da Süleyman'ın (a.s) emrindeydiler. Bina kuran, dalgıçlık yapan şeytanları, demir halkalarla bağlı diğerlerini de onun buyruğu altına vermiştir Rabbimiz. Süleyman (a.s) onları prangalara bağlanmış olarak Mescid-i Aksâ'nın yapımında çalıştırıyordu. Denizlere gönderiyor, denizlerin dibine dalıyorlar, oradan Süleyman'ın (a.s) -istediği nimetleri çıkarıyorlardı. Ne büyük bir saltanat değil mi? Şeytanlar onun emrinde, cinler onun emrinde, rüzgârlar, kuşlar, kurtlar onun emrindeydi… Kitabımızın bir başka sûresinin beyânıyla hayvanlarla da konuşuyordu, onların dilinden de anlıyordu Allah'ın elçisi.
39,40. "İşte bağışımız budur; ister ver ister tut, hesapsızdır." dedik. Doğrusu onun katımızda yakınlığı ve güzel istikbâli vardır."

İşte bütün bunlar sana bir atiyemiz, bir lütfumuz ve ihsanımızdır. Dilersen harca onları, insanlara ver, insanları onlardan yararlandır, dilersen de insanları onlardan mahrum edip kendinde tut; sana hesapsız vermeye devam edeceğiz. Çünkü o yanımızda şeref makamındadır, Bize yakınlığı vardır, Bizim katımızda güzel bir âkıbeti vardır onun.

41,43. "Ey Muhammed! Kulumuz Eyyûb'u da an; Rabbine: "Doğrusu şeytan bana yorgunluk ve azap verdi" diye seslenmişti. "Ayağını yere vur! İşte yıkanacak ve içilecek soğuk bir su" dedik. Katımızdan bir rahmet ve akıl sahiplerine bir öğüt olmak üzere, ona tekrar aile ve geçmiş olanlarla bir

mislini daha vermiştik."

Bir de kulumuz Eyyûb'u hatırla ey peygamberim. Eyyûb'u da gündemine al, onu da gündeminde tut. Hani o Rabbine: "Ya Rabbi, doğrusu şeytandan bana bir yorgunluk ve zarar dokundu. Şeytan bana bir yorgunluk ve azap verdi. Şeytan beni Senden meyus kılmak için vesvese veriyor. Sana karşı, Senden gelecek şifaya karşı şeytan benim ümitlerimi kesmek istiyor. Şu içinde bulunduğum ortamdan ötürü, şu imtihan konumumdan ötürü şeytan bana yaklaşıp vesvese vermeye yol buldu, ya Rabbi!" diye dua etmişti. Rabbimiz kitabının çeşitli yerlerinde böyle kerîm elçilerinin diliyle bize farklı farklı dua modelleri öğretmektedir. Ne güzel, ne hoş duadır bunlar değil mi?

Yâni keşke bizler böyle kendi kendimize dua modelleri oluşturma çabası içine gireceğimize, pişdârlarımızın dua modellerini öğrenerek Rabbimize dua etsek, elbette çok daha hayırlı olacaktır. Bakın Eyyûb (a.s), hastalığının iyileştirilmesi için Şâfî olan Rabbimizin şifa lütfetmesi için dua ediyordu. Rabbimizin bir hastalıkla imtihanı ve de şifanın gecikmesi şeytanın yaklaşmasına sebep oluyordu. Şeytan onu bu zayıf noktasından vurup Rabbine karşı isyana teşvik ediyordu da, o da Rabbine böylece yalvarıp yakarıyordu. Gerçekten hastalıkla imtihan edilen Müslümanlara ne güzel bir dua örneği sunuluyor değil mi? Allah'ın kutlu elçisi böyle bir durumda, sırf Allah'ın merhametine sığınıyor ve şifayı Allah'tan bekliyor.

Onun bu içten duasına karşılık Rabbimiz de şöyle buyuruyor: "Ayağını yere vur! İşte yıkanacak ve içilecek soğuk bir su. Katımızdan bir rahmet ve akıl sahiplerine bir öğüt olmak üzere, ona tekrar aile ve geçmiş olanlarla bir mislini daha vermiştik." Rabbimiz, böyle O'nu etkin ve yetkin görerek dua eden bir kulunun imdadına yetişmez mi? Yeter ki kullar O'nu bilsinler, yeter ki kullar O'nu yetki sahibi, güç kuvvet sahibi, şifa sahibi bilip O'na yönelsinler, O'na yalvarıp yakarsınlar, O'na dua etsinler, O'na kulluk etsinler, O'ndan istesinler. Yeter ki hastalar, yeter ki fakirler, yeter ki günâhkârlar hallerini arz edecekleri, is-teyecekleri kapıyı bilsinler. Öyle değil mi? Biz kulları bütün kulluğumuz, bütün âcizliğimiz içinde, bütün samimiyetimizle dua dua yalvararak Rabbimize yönelsek, hiç o Rabb dualarımızı reddeder mi? Hiç cevapsız bırakır mı?

“Katımızdan bir rahmet ve akıl sahiplerine bir öğüt olmak üzere, ona tekrar aile ve geçmiş olanlarla bir mislini daha vermiştik,” buyuruyor Rabbimiz. Ehlini, ailesini ve bir mislini daha verdik. Yâni hem sıhhatini ona iade ettik, hem ailesini lütfettik. Allah en iyisini bilir, hastalığından dolayı dayanamayıp kendisini terk eden ehlini ona döndürdük. Ya da sadece Eyyûb (a.s) değildi bu ölümcül hastalıkla imtihana tabi tutulan; ehli, karısı, çoluk-çocuğu da bu hastalığa tutulmuştu da, hepsini Rabbimiz iyileştirivermiştir. Rabbimiz ehlini ona gerisingeriye lütfettiği gibi fazlasını da veriyor. Ya ona daha başka sâliha kadınlar veriyor, ya da evlâtlar, oğullar, kızlar veriyor ve ailesi çoğalıyor. İşte tüm bu verilişler, Allah katından bir rahmettir. Şifayı veren Allah’tır, sağlığı veren O’dur, ehlini veren O’dur, kısaca her şeyini veren O’dur.

Evet, hasta olduğun konumda da Eyyub’u hatırla. Allah’ın kendisine sıhhat ve âfiyet verdiği, ama sonra da imtihan için sağlığını alıverdiği ve hastalık döneminin de şeytanın kendisini zorlayacağı kadar bir müddet süren bir kul olarak Eyyub’u bir hatırla. İnsanlar ba-zen ruhen, bazen bedenen hasta olurlar. Kimilerinde bunun her ikisi birlikte gerçekleşebilir. Kocasını ya da hanımını kaybetmiş bir kişi, ya da çocuğunu, ya da anne babasını kaybetmiş bir kişi düşünün. Bu adamın ruh ve beden dengesinin yerinde olması mümkün mü? Böyle bir kişi elbette unutabildiği kadar sıhhat ve afiyettedir. Hele hele böyle bir durumla karşı karşıya kaldığı ilk günlerde eli kolu hiç kalkmaz değil mi? Aslında ellerinde, bileklerinde, dirseklerinde hiçbir ârıza yoktur, sinirleri tastamamdır ama hiçbir şeye uzanmaz değil mi? Hiçbir şeyi canı çekmez de ondan böyledir. İşte bir anlamda bir hastalık, bir dert, bir ıstıraptır. İşte her tür hastalıkta, her tür sıkıntıda Eyyub’u anlayacağız. Onu hatırlayacak, onu gündeme alacak, onunla beraber olacak ve onu örnek alacağız. Böyle bir durumda imtihan edilirken, Rab-bimizin razı olduğum kulum dediği Eyyub aleyhisselâmı gözümüzün önüne getirsek biraz rahatlar mıyız? Tabi bu da bizim rahatlık anlayışımıza bağlıdır. Dünya planında bir rahatlık beklentisi içindeysek elbette bu mümkün olmayacaktır.

Ama bak Allah’ın sevgili kulu ve şerefli elçisi bile bu dünyada böyle bir hastalıkla imtihan olunmuşsa, bana ne oluyor ki? Meğer bu dünyada bunlar olabilecektir diyebilirsek işte bu sabrın sembolü olacaktır. Bir tarafta Nuh aleyhisselâm Allah’ın istediği kulluğa devam et-mede, dayanıp direnmede hoş bir örnek, bir tarafta Eyyub aleyhisse-lâm

hastalıkla imtihan karşısında isyan etmemede, dayanıp sabretmede, böyle uygun görülmüş, Rabbim dilediği gibi imtihan eder, demek ki ben bununla cennet kazanacakmışım demede güzel bir örnek. Belki de bu iki güzel örneğin arasında bazen birine, bazen ötekisine yakın imtihan olunan bizler ve diğer insanlar. Öyleyse bu güzel örnekler şahsında bizler de hep diyeceğiz ki, Rabbim güzel imtihan eder. O'nun imtihan modeline benim karışmam gerekmez. Ben neyim ki ka-rışayım? Ya Rabbi beni bana bırakma. Sen elbette her şeyin en iyisini bilirsin. Sen gönderdiysen tamamdır bu iş. Benim cennetim için böyle uygunsa canım başım üstüne. Bana gönderdiklerin, sonunda bana lütfunu getirecekse, beni rahmetine ulaştıracaksa ben hepten gelenlere razıyım ya Rab demek bizim görevimiz olacaktır.

Dikkat ediyorsanız peygamber efendimizden sabır istediği bu bölümde Rabbimiz iki tür imtihandan söz etti. Dâvût ve Süleyman (a.s) gibi yeryüzünde en büyük mülk ve saltanatla imtihan edilen iki peygamber, iki kul ve de Eyyûb (a.s) gibi her şeyini kaybetmiş bir peygamber. Birbirine tamamen zıt iki imtihan konumu? Öyleyse şunu kesinlikle unutmamalıyız ki, imtihanı yapan Allah'tır. İmtihanın konusunu takdir eden Allah'tır. Bizi bu dünyada güç, kuvvet, zenginlik, ser-vet ve saltanatla, imkân ve fırsatla da imtihan edebilir, bunun tamamen zıddına fakirlikle, yoklukla, hastalıkla, mahrumiyetle de imtihan edebilir. Her iki durumda da kul olduğumuzu, Allah'ın takdirine, Allah'ın imtihan konularına rıza göstermek ve asla Rabbimizi unutup, Rabbimize isyan içinde bir hayatın adamı olmamamız gerektiğini bilmek zorundayız.

Öyle değil mi? Dâvût ve Süleyman (a.s) gibi de imtihan edilebiliriz bu dünyada, Eyyûb (a.s) gibi de. Süleyman ve Dâvût (a.s) gibi mülk ve saltanatla imtihan edildiğimiz zaman asla şımarmayacak, müstekbirleşmeyecek, Allah'a kafa tutup O'na isyan etmeyecek, sürekli bütün bunları kendisine borçlu, her şeyimizle kendisine muhtaç bir kul olduğumuzu, imtihanda olduğumuzu unutmayacağız. Eyyûb (a.s) gibi mahrumiyetlerle imtihana çekildiğimiz zaman da, bize tahsis buyurduğu bu imtihan konusundan ötürü asla O'na isyan etmeyecek, kafa tutmayacak, kendimizi dağıtmayarak kul olduğumuzun şuurunda O'na dua dua yalvarıp yakaracağız.

Hani o Rabbine şöyle nida etmişti. Hasta iken Rabbe nida edi-lir. Hasta iken, sıkıntıda iken Rabbe iltica edilir. İhtiyaç halindeyken Rab

anılır, Rab çağrılır. Hattâ Resûlullah Efendimizin bir hadisinin be-yânıyla hastanın ah edip inlemesi de tesbihtir, duadır. Ona sevap ve şifa kaynağıdır. Böyle bir durumda kendisine iltica edeceğimiz, dönüp varacağımız tek varlığın Allah olduğunu bilmeliyiz. Bakın işte Eyyub aleyhisselâm Allah'a nida etti, dedi ki, ya Rabbi şeytan bana dokundu, şeytan bana yorgunluk getirdi, sıkıntı getirdi. Şeytan beni yormaya başladı. Bana azap vermeye başladı diyerek durumunu Allah'a arz etti, havale etti. Peki şimdi aynı durumda halimizi biz kime arz ediyoruz? Önce kim aklımıza geliyor? Kimi çağırıyoruz? Kimi çağrıştırıyoruz? Kimin çözüm önerisine başvuruyoruz? Dua tedai konularını kitabımızın önceki âyetlerinde demeye çalışmıştık.

Yâni acaba Eyyub aleyhisselâm'ın önceleri Allah aklında değildi de hastalanınca mı aklına geldi? Şeytan onu yoruncaya kadar aklına gelmedi de o zaman mı aklına geldi dersiniz? Bu, peygamberlik misyonuna aykırıdır, bunu baştan reddediyoruz. Peygamber sürekli Allah kontrolünde, sürekli Allah'la beraber olansa, öyleyse zaten baştan beri Allah'la beraberdi de ama şikayet etmiyordu. Yâni razıydı durumundan, kabullenmişti hastalığı, olacaktır diyordu. Ama iş şeytanın yormasına gelince durumunu Allah'a havale ediyordu.

Hani bir hikâye anlatılır. Bir kral eline aldığı Ebu Cehil karpuzuyla oynarken elinden ağzına bir damla dokununca dayanılmaz acı olduğunu görür. Hizmetçilerinden birini çağırır ve elindekini ova verir, al bunu ye der. Sanki bir bal ya da baklava yercesine, dünyada tadı bulunmaz nadide bir meyve yercesine ağzının suyunu akıtırcasına hizmetçi onu yer. Kral; al bakalım bir de şunu ye diye ikincisini uzatır. Hizmetçi aynı iştahla onu da yemiş. Kral sorar; acı değil mi bu yediklerin? Evet efendim, acıdır. Ama hiç öyle acı gibi yemedin? Hiç itirazın olmadı? İkincisine bari yeter artık demedin, yüzünü buruşturmadın? Demiş ki; efendim, yıllardır kapındayım, yıllardır tadı hoş, lezzeti hoş güzelim yiyecekler verdin ve yedim. Ha bir kere de acı vermişsin, onu da güzel yiyelim ne olur? Demiş. Şimdi Allah yıllarca ve yıllarca ağzımıza gözümüze, ayağımıza dizimize, tüm vücudumuza sıhhat ve âfiyet veriyor da, bir an alıverince ne diyorsunuz? Şikâyet mi edecektiniz? İsyan mı edecektiniz? Beni mi buldun? Bana mı münasip gördün? Beni buna mı lâyık gördün mü diyeceksiniz? Olmaz elbette böyle şey. Ama bir şikâyetimiz, bir sızlanmamız varsa sadece şu kadarını söyleyebilelim: Ya Rabbi ben buna razıyım. Ben bana verdiğinle imtihan olarak cennet kazanacağımı

biliyorum, ama ne olur ya Rabbi bunu dayanamayacağım boyuta ulaştırma. Ben âcizim, ben zayıfım sen bana şifa veriver ya Rabbi diye O'na nazlanacağız. Yâni neden ben diye kafa tutmayacağız Rabbimize.

Bakın örneğimiz diyor ki; ya Rab şeytan bana dokunuyor, şeytan beni dürtüklüyor, beni yoruyor, yorgunluğa davet ediyor, sen yardım eyle diye iltica ediyor. Rabbimiz de şöyle buyurdu:

Ayağını yere vur dedi. Rabbinden bir emir alan kul başka ne yapar? Ya aynı konumda biz olsaydık bu emir karşısında ne yapardık? Allah bize ayağını yere vur deseydi nasıl hareket ederdik? Ne? Ne dedin? Ayağını yere vur. Nedir bu ya Rabbi? Ne demektir bu? Ben hastayım diyorum, sen ayağını yere vur diyorsun. Nasıl bir iştir bu? Ne ilgisi var bununla hastalığın? Der miyiz ki? Hayır peygamber teslimiyetiyle Allah'a teslim olmayınca şifanın bize gelmeyeceğini baştan bilelim. Rabbimiz öyle buyurdu. Vur ayağını yere, işte bir soğuk su, haydi yıkan onunla ve içeceğin bir su. Ne oldu ondan sonra? Diye sormak gerekir mi Allah'a? Hayır. İşte iki su, birinden içecek, ötekisiyle de yıkanacak o kadar. Olayı Rabbimiz bir senaryo olarak bizim önümüze koymadığına göre, bu kadar yalvarıp yakarmadan, bu kadar sabırdan ve güzel kulluktan sonra elbette Rabbimiz onun şifasını veriverdi. Allah şu kadarını söylüyor bakın:

Ona ehlini, ahalisini, oğlunu kızını, ehlini ona lütfetti Allah. Hattâ dahalarını, nicelerini, benzerlerini de veriverdi. Yâni çoğalttı, bir o kadar daha verdi. Yâni daha nice imkânlar verdi ona katından bir rahmet olarak.

Allah'ı Vehhâb bilenlere Allah Vehhâb olur, lütfedici olur. Eğer biz de Allah'ı Vehhâb bilirsek, lütfeden, ihsan eden, bolca veriveren, nimetlere fark eden olarak iman edersek elbette Rabbimiz elçilerine verdiği gibi bize de verecektir. Ama bana neyin lâzım olduğu O bilir ve bu hikmetiyle verir. Ama biz kendimizce, kendi mantığımızca lütuf olduğunu zannettiğimiz şerleri istersek vermeyebilir. Çünkü o zaman belki de vermemesi lütuftur. Dua ediyor ve hayır olduğunu zannettiğimiz şeyleri istiyoruz. Ama şunu da biliyoruz ki bizim için nelerin hayırlı, nelerin hayırsız olduğunu en iyi Allah bilir. Öyle olunca belki geciktirir bizim için hayırdır, belki iptal eder bizim için hayırdır, belki çabucak veriverir hayırdı. Unutmayalım ki duanın kabulünde böyle bir sistem vardır.

İşte Rabbimiz Eyyub aleyhisselâm'ın duasını kabul buyurdu, al sana biri yıkanılacak, diğeri de içilecek iki su. Yâni böyle olunca, sıhhat ve

âfiyete kavuşunca cennet hak etme fırsatı daha mı fazla oluyor? Hayır öyle diyemeyiz. Kim diyebilir ben sıhhatliyim, binaenaleyh hastaya göre cennete daha lâyığım? Olur mu böyle bir şey? Olmaz elbette ama, Allah dediği ve peygamberimiz de öğrettiği için elbette Allah'tan sıhhat ve âfiyet isteriz. Değilse nice hastalıklar nice şerlere engel olduğu için bizim için hayırdır. Hastalıklar kalbimizin incelme sebebi olduğu için bizin hayırdır.

Hattâ Rasûlullah Efendimizin beyanıyla kulun günâhlarının temizleyicisidir. Peygamber Efendimiz buyurur ki; "Allah bir kulunu affetmeyi dilerse, onu hastalıklarla müptelâ kılar da, demirin ateşle isinin, pasının temizlendiği gibi hastalık da kulu tertemiz hale getirir." Onun içindir ki hasta ziyaretine gidince; Allah sana cennet versin deriz. Sonra güzel bir tavırla; "Lâ be'se tahûrun inşallah" deriz. Yâni geçmiş olsun, bir şeyin yok inşallah, kefâret olur inşallah, günâhlarını temizleyici olur inşallah deriz. Sonra mümkünse elini tutup güzel dualarda bulunuruz, onun da duasını isteyerek izin alıp ayrılırız.

İşte bu, aklı olanlar için bir gündemdir, bir hatırlatmadır, bir hatıradır. Yâni insanlar için unutulmaması gereken bir derstir. Bu hep bizde kalmalıdır. Unutmayacağız ki Allah bazen öyle imtihan eder, bazen de böyle. Bazen vererek imtihan eder, bazen de alarak. Bazen sıhhatle, bazen de hastalıkla. Hastalığı veren alabilir de, sağlığı veren alabilir de. Her hal-ü kâr da O'nunla irtibat halinde olmalıyız. Sonra Rabbimiz Eyyub aleyhisselâm'a şöyle buyurdu:

44. "Ey Eyyûb! "Eline bir demet sap alıp onunla vur, yeminini bozma demiştik. Doğrusu Biz onu sabırlı bulmuştuk. Ne iyi kuldu; daima Allah'a yönelirdi.

Ayrıca Biz ona dedik ki, "ey Eyyub, bir demet sap al onunla vur ve yeminini bozma." Bir yemini varmış Eyyûb'un (a.s) ne olduğunu bilmiyoruz. Kitabımızdan detayını vermiyor Rabbimiz, sahih sünnette de bir açıklama görmedim. "Doğrusu Eyyûb'u çok sabırlı bir kul bulduk, gerçekten o ne iyi bir kuldu. Muhakkak ki o Evvâb'tı." Allah'a çok yönelen, çok kulluk eden, çok tevbe eden bir kuldu.

Evet, dedik ki ona; eline bir demet sap al. Buğday sapı mı? Yoksa arpa sapı mı? Ya değilse çavdar sapı mı? Biz şehirliler ne an-larız da

bunlardan? Al eline bir demet sap ve vur onunla. Kime? Dememiş onu Allah. Onunla vur. Nereye? Kime? Yok o bölüm. Nasıl vu-rulacak? O da yok. Ne var ya? Yemin etmiştin ya, işte o yemininden cayma. Yeminini yerine getir.

Anlıyoruz ki, hasta iken, imkânsızken, güçsüzken yaptığın yeminleri imkân dahilindeyken yap, yerine getir buyuruyor. Belki de has-ta iken ettiği yemin iyi olunca yerine getirilebilecek bir yemindi bilemiyoruz ki. Yâni iyi olursam yüz sopa vurayım demişti de işte onların her biri böyle bir uygulamayla yerine getirilmiş olacaktı. Çünkü;

Onu sabreden bulduk diyor Allah. O sabrediyordu. Sabır makamındaydı. Dayanan, direnen, bıkıp usanmayandı. Rabbine kulluğa, Rabbinin istediğine sabredendi. Öyle bulduk onu diyor Allah. Demek ki bu, sabredenlere bir ihsan, bir lütuf, bir kolaylık imiş.

Dâvûd aleyhisselâm Evvâb, Süleyman aleyhisselâm Evvâb, dağlar taşlar, kurtlar kuşlar Evvâb, bir de Eyyub aleyhisselâm Evvâb. Bizler de o Evvâb'lardan olabilmek için akşam namazından sonra iki, dört veya altı rekat namaz kılacağız. Ama unutmayacağız ki sadece bu namazı kılıvermekle hemen Evvâb olamayacağız. Bunun için elbette onlar gibi namaz kılmak zorundayız. Tıpkı onlar gibi namazı ikâ-me etmek, namazla Allah'tan mesaj almak, namazla Allah'a tekmil vermek, namaz sonrası hayatımızı namazla düzenlemek zorunda ol-duğumuzu unutmayacağız. Yâni Dâvûd aleyhisselâm gibi tüm imkânlara rağmen Allah'a teslim olmak, Süleyman aleyhisselâm gibi saltanatın zirve noktasında bulunsak bile şımarmamak, tüm sahip olduklarımızı Allah'tan bilip O'na kulluğa harcamak, Eyyub aleyhisselâm gibi bize verilenlerin tümü elimizden alınsa bile yine kulluğumuzu sürdürmek zorundayız. İşte o zaman Evvâb olma yolundayız demektir Allah'ın izniyle. Evvâb olanların safındayız demektir inşallah.

45,47. "Ey Muhammed! Güçlü ve anlayışlı olan kullarımız İbrahîm, İshâk ve Yakub'u da an. Biz onları âhiret yurdunu düşünen, içten bağlı kimseler kıldık.

Doğrusu onlar katımızda seçkin, iyi kimselerdendirler. İsmail'i, Elyesa'ı, Zülkifl'i de an. Hepsi iyilerdendir."

Peygamberim, bir de bu güçlü ve anlayışlı kullarımızdan İbrahîm'i, İshak'ı ve Yakub'u da hatırla, onları da gündemine al. Biz gerçekten onları âhireti düşünen, âhireti dert edinen, âhiret yurdunu kafaya takmış, Bize gönülden bağlı kullar kıldık. Ve onlar katımızda seçkin, hayırlı kimseler idiler. İsmail'i, Elyesa'ı, Zülkifl'i de hatırla ki, hepsi iyilerdendi.

Yeni imamların, yeni yasal örneklerin huzurundayız. Rabbimiz bize yeni örneklerle tanıştırıyor. Dâvûd aleyhisselâmla tanıştık, sonra onun oğlu Süleyman aleyhisselâm'a misafir olduk, sonra her şeyi elin-den alınan Eyyub aleyhisselâm'a uğradık, onunla beraber olduk, şimdi de başka örneklerle tanıştıracak Rabbimiz. İbrahim, İshâk ve Yâ'-kub. Dede, oğul ve torun. Şimdi de onlarla beraberiz. Onları düşünüyoruz, onlarla beraberlik kuruyoruz, onları gündem yapıyoruz. Bazen tanışmak için uzaktan gelenlere şöyle diyorum: Hayrola gardaş, benden önce tanışman gereken kimseler yok muydu? İbrahim'i, İsmail'i, İshâk'ı, Yâ'kub'u tanıdın mı? Onlarla tanışıp konuştun da sıra bana mı geldi? Diyorum. Acı bir tebessüm ve başlar yerde. Yâni Allah için söyleyin, ne kadar tanıyoruz İbrahim aleyhisselâmı?

Unutmayalım ki onları gündeme alabilmemiz onları tanımamıza bağlıdır. Ne kadar tanıyorsak o kadar gündemimizi dolduracaklardır. Şu anda yaşayan örnek arayanlar, aslında yasal örnekler olan peygamberleri tanıma zahmetinden kaçan insanlardır. Gelin vazgeçelim bu bozuk tavırlarımızdan da bu yasal örnekleri tanımaya koşalım.

Bu üç peygamberle ilgili bizi ilgilendiren bölüm olarak Allah buyuruyor ki; onlar "eyd" ve "ebsar" sahibiydiler. Eller sahibi, güç sahibi, etkin ve egemenlik sahibi ve de basiret sahibiydiler. Görebilme, fark edebilme, anlayabilme imkânına sahiptiler. Hem güçlüdürler, hem de basiretlidirler. Tüm peygamber böyleydi. Bakın insanlara. Güçlüdürler ama bu güçlerini nasıl ve nerede kullanmaları gerektiği konusunda basiretleri yoktur. Hayatla hakiki bilgi olan vahyi birleştirme bilgileri yoktur. Nerede nasıl hareket edecekleri konusunu bilmemektedirler. Kimileri de bilir, kitabını yazacak kadar bilir ama güç yoktur. Peki acaba bir elinde kılıç, diğer elinde kalem anlamına mı gelir bu dediğim? Bilmem. Ama basiretle gücün, hikmetle iradenin birlik olmasıdır. İşte Allah'ın elçileri

böyleydi.

Dâr'ın, hakiki yurdun, âhir yurdun, âhiret âleminin gündeme alınması konusunda özelleştirilmişlerdir bu Allah elçileri. İşte bu peygamberler o konuyu anlatıyorlar. Dünya nedir? Dünya ne mânâya gelir? Dünya da kalış nedir? Âhiret nedir? Ona nasıl önem verilmelidir? İşte bu peygamberler bunu anlatırlar, bunu hatırlatırlar, bunu çağrıştırırlar. Bu peygamberleri görenler, onları hatırlayanlar, onları gündeme alanlar bunu hatırlarlar, bunu anlarlar. Öyleyse âhireti hatırlamak, âhireti tanımak isterseniz bu peygamberleri gündeme almak zorundasınız. Eğer bizler de onlarla tanışır, onlarla beraber olabilirsek kesinlikle bilelim ki bizler de "zikreddâr" olabileceğiz demektir. Yâni o zaman bizi görenler de, bizimle beraber olanlar da hep âhireti hatırlayacaklar, Allah'a kulluğu hatırlayacaklardır.

Ve onlar bize göre seçkin ve hayırlı kimselerdir. Seçilen, ayrılan, ayrıcalıklı kılınan ve de en hayırlı, en bereketli kullarımızdır onlar. Onlarla alâkalı Rabbimin bize ulaştırdığı bilgilerin peşinde olabilirsek elbette biz de onlarla beraber olabileceğiz demektir. Hani seçkinlerin yediği yemek, seçkinlerin içtiği çay, seçkinlerin giydiği elbise denir ya, işte biz de seçkinlerden olabileceğiz inşallah.

Kim bunlar? Bunları tanır ve örnek alırsanız cennet var diyorsa Allah, tanımak zorunda değil miyiz? Bana babam yeter, bana babalarım yeter demek zorunda değiliz artık. Çünkü bunlar zikirdir. Çünkü bunlar hayırlıdır. Allah bunların gündem olmasını istiyor. Başkalarının gündemine cennet var demiyor Rabbimiz.

49,53. "İşte bu güzel bir anmadır. Doğrusu Allah'a karşı gelmekten sakınanlara güzel bir gelecek vardır. Kapıları onlara açılmış Adn cennetleri vardır. Orada tahtlara yaslanmış olarak türlü meyveler ve içecekler isterler. Yanlarında, gözlerini eşlerine dikmiş yaşıt güzeller vardır. İşte bu hesap günü için, size söz verilenlerdir."

İşte bu kitap güzel bir zikirdir, hoş bir gündemdir, şereftir. İşte bu size sunulan peygamber sıfatları, peygamber özellikleri, peygamberlerin örnek hayatları, kullukları, sabırları, dirençleri, teslimiyetleri, hayatı Allah için yaşamaları ve yaşadıkları böyle bir kulluk hayatının sonunda Allah'ın rahmet ve lütûflarına mazhar olmaları en güzel bir gündemdir. Bir tezkiradır, bir haritadır, bir programdır, bir pusuladır. Muhakkak ki bu örneklere tabi olan muttakîler için, Allah gündemiyle yol bulmaya çalışanlar için güzel bir gelecek vardır. Onlar için Adn cennetleri vardır ki, onların kapıları onlara baştan açıktır.

Evet, bu sayılan peygamberler birer zikirdir. Öyleyse hep bunları konuşalım. Hep bunları gündemde tutalım. Çünkü böyle yapan muttakilere hüsne meab vardır. Yâni bunu gündemde tutanlara, yolunu zikirle bulanlara, hayatını yasal örneklerle yaşayanlara hüsnü meab vardır. Güzel barınak, durak, sığınak onlaradır.

Daha, Adn cennetleri ki daha onlar varmadan kapıları açılmış-tır. İşte bütün bunlar hesaba kitaba inanan, âhiret endişesi taşıyan, kimselere vaad edilenlerdir. Tüm bunlar bizim bitmez tükenmez rızıklarımız.

Kâfirler zümre zümre cehenneme sevk edilecekler. Onlar o cehenneme vardıklarında cehennemin kapıları açılacak. Sanki oraya gitmeyin dercesine Rabbimiz onlar oraya varıncaya kadar, kendilerini o cehenneme zorla götürüp ipotekleyinceye kadar o cehennemin kapılarını açmıyor. Ama muttakîler o cennete vardıklarında kapılar onlar için hep açıktır. Orada tahtlara yaslanmış olarak türlü meyveler ve içecekler isterler. Yanlarında, gözlerini eşlerine dikmiş yaşıt güzeller vardır. İşte bu hesap günü için, size söz verilenlerdir.
54,59. "Doğrusu, verdiğimiz bu rızıklar tükenecek değildir. Bu böyle; ama azgınlara kötü bir gelecek vardır. Cehenneme girerler; ne kötü bir konaktır! İşte bu kaynar su ve irindir, artık onu tatsınlar. Bunlara benzer daha başkaları da vardır. İnkârcıların ileri gelenlerine: "İşte bu topluluk sizinle beraber gerçeğe karşı direnenlerdir. Onlar rahat yüzü görmesin. Behemehal ateşe gireceklerdir" denir."

Allah'ın cennette muttakî kullarına vaat ettiği mükâfatların bitmesi, tükenmesi yoktur, sınırı yoktur. Allah'a böylece Allah'ın istediği kul olanların durumları işte böyledir. Ama beri tarafta azgınlara, Allah'a kafa

tutup isyan içinde bir hayat yaşayanlara gelince, onlar için gerçekten çok kötü bir gelecek vardır. Onların yeri yurdu, barınağı cehennemdir ve o ne kötü bir varış yeridir! Onlara orada kaynar su ve irin ikram edilecektir. Kan ve irin içecekler onlar. Haydi bakalım yaptıklarının ettiklerinin karşılığı olarak tatsınlar bunları. Bunlara benzer daha başkaları da vardır orada. O inkârcıların saptırıp azdırdıkları da vardır orada. Onların azdırdıkları o kâfirlere diyecekler ki, merhaba olmasın size. Size merhaba yok, size rahat yok, huzur yok, rahat yüzü görmeyesiceler diyecekler. Çaresiz ateşe gireceklerdir onlar.

Kendini bir şey zannedip hayatının programını Allah'a sormadan kendisi çizmeye kalkışanlara da şerrun meab vardır. Barınakların, sığınakların en kötüsü olan cehennem de onlar içindir.

Adamın birisi Allah'ın helâl haram sınırlarını gözetmeden, Allah'a kulluğa ayıracak zaman bırakmadan gece gündüz çırpınmış ve para kazanmış. Süt satıyormuş, ama sütün içine süt miktarı kadar da su katıp öyle satıyormuş. Toplamış, çarpmış, biriktirmiş, yığmış ve sonunda aldığı bir yat ile denize açılmış. Denizin ortasında kimsenin göremeyeceği bir ortamda biriktirdiği altıncıklarını şöyle bir saymak istemiş. Keseyi çıkarıp saymaya başlayınca, maymunu fırlayıp keseyi elinden kaptığı gibi direğin tepesine çıkmış ve keseyi açıp altınların birini suya, ötekisini de adamın üstüne atmaya başlamış. Böylece maymun altınların ayırımını yapıvermiş, yarısı suya, yarısı da adama.

Ne olacaktı da başka? Adam süte yarı yarıya su karıştırmamış mıydı? İşte haydan gelen huya gider, sudan gelen de suya gider. İşte bizim Avrupalı garibanların holdinglerle durumları da aynen bunun gibi olmuştur. Topladılar, biriktirdiler, yığdılar sonra da birileri, holdin-gciler onları ayırıverdi. Yarısı suya gitti, yarısı da size kaldı, işte yüzde şu kadar zarar ettiniz deyiverdi. Ama bu sözlerimden onların bu paraları süte su katarak kazandıklarını, haramdan çalıp çırparak kazandıklarını demek istediğim anlaşılmasın. Böyle bir şey demiyorum, ama Allah için söyleyin; onlardan pek çoğunun kazandıkları bu paralar, Allah'a kulluğa ayrılacak zamanlarda kazanılan paralar değil mi? Rablerine kulluktan çaldıkları zamanlarda kazanılan paralar değil mi? Kur'an sünnet tanımaya ayrılacak zamanları hep para kazanmaya ayırmıyorlar mı? Çocuklarının dinî hayatlarıyla ilgilenecek zamanların, komşularına âyet hadis duyurulacak zamanların, hanımlarıyla ilgilenecek zamanların birikimi

değil mi o paralar? Elbette birileri de onu ayrıştırıverecekti. Ayrıştıran maymunların suçsuz olduklarını demek istemiyorum tabii, o ayrı konu.

Dinleyicilerden bir soru soruldu: Hocam, öyle diyorsunuz ama peygamber efendimizin; "Kuvvetli mü'min Allah'a zayıf mü'minden da-ha hayırlı ve daha makbuldür" hadisi gereği ekonomik yönden daha güçlü olmalı değil miyiz?

Evet, ben o hadisi biliyorum, ama sizin anladığınız gibi anla-mıyorum. Ben o hadisi çok farklı anlıyorum. Müslim, Ebu Hureyre efendimizden nakleder. Ebu Hureyre efendimiz demiştir ki; Resûl-i Ekrem efendimiz şöyle buyurmuştur:

"Kuvvetli mü'min Allah'a zayıf mü'minden daha hayırlı ve daha makbuldür. Ama her birinde de hayır vardır. Sen sana fayda verecek şeye çaba göster; Allah'tan yardım dile ve âciz olma. Başına bir şey geldiği zaman; eğer şöyle yapsaydım şöyle olurdu, deme. Lâkin bu Allah'ın kaderidir, O, ne dilerse yapar de. Çünkü "eğer" cümlesi şeytanın amelini açar."
(Müslim, Kitabu'l Kader cilt 10, sayfa 649)

İşte arkadaşımızın sözünü ettiği hadis budur. Peki nasıl anlayacağız bu hadisi? Ne anlatıyor burada peygamber efendimiz? Belki hepimizin çocukluğumuzdan bu yana duyduğumuz, okuduğumuz ve söylediğimiz bir hadis. Allah katında kuvvetli mü'min zayıf mü'minden daha hayırlıdır. Hattâ adam hayırlılardan olabilmek için her gün bir kuzu ve üç etli ekmek yemeyi bile hedefliyor. Lâkin İmam Müslim efendimizin kitabında bu hadisi de içinde naklettiği baba verdiği isim hadisi böyle anlamamıza engeldir. Hadisin yer aldığı bap şöyledir: "Kuvvetli olmak ve âcizliği terk etmek, Allah'tan yardım dilemek ve ka-dere teslimiyet göstermek babı." Şimdi o konuda detaya girmek istemiyorum, sizler Müslim'e bakarsınız.

Ben şunu söyleyeyim: Bir kişinin güçlülüğü, kuvvetliliği dört noktada, ya da dört şeyiyle olur. 1- Bedenen, fiziksel yönden, bileği, pazusu yönüyledir. 2- Mal mülk, servet, ekonomik güç yönüyledir. 3- Veya sosyal statüsü, makamı, koltuğu, çevresi, kredisi yönüyledir. 4- Ya da iman gücü yönüyledir. Unutmayalım ki şu son zikrettiğim iman gücünün dışında sayılan yönlerden güçlü olan niceleri vardır ki, âcizlik gösterdiklerinden, güç kaynakları olan Allah'tan habersiz olduklarından çok güçsüzdürler. Meselâ bir at düşünün. Sürücüsüne göre bedenen çok

daha güçlüdür, ama âcizlik gösterdiği için sürücüsü ona hükmedebilmektedir. Veya meselâ Çin seddini, Piramitleri yapanlar yaptıranlardan çok daha güçlüdür bedenen, ama güçlerinin, güç kaynaklarının farkında olmayıp âcizlik gösterdikleri için berikiler onlara hükmetmektedirler. Öyle değil mi? Kolay değil değil mi o kocaman taşları oraya taşımak, koymak. Bunlar bedenen güçlüdürler, ama âcizdirler, köledirler, köle ruhludurlar. Tüm köleler böyledir.

Meselâ bir hain, bir kâfir Allah'ın dinine küfrediyor, Allah'ın kitabıyla alay ediyor, peygambere hakaret ediyor. Yanı başındaki bir müslüman köle buna ses çıkarıp cevap bile veremiyor. Neden? Bedenen ondan daha mı zayıf? Hayır, ama âcizlik psikozu içinde, gücünün farkında değil, güç kaynağı ile irtibatı yok, Allah'ın gücünden ve yardımından gafildir. Halbuki Allah'a dayanıp, güvenip bir yumruk vursa, inanın yarısı boşa gidecek, karşısındaki bu kadar iman güçsüzü.

Evet, Allah'ın Resûlü buyuruyor ki; kuvvetli mü'min Allah'a za-yıf mü'minden daha sevimli ve hayırlıdır. Sonra buyurur ki; ey müs-lüman, sen sana hayırlı olan şeye haris ol. Sana faydalı olan şeyin peşine düş. Her konuda Allah'tan yardım iste ve asla âciz olma, âcizlik gösterme. Allah varken kendini hiçbir zaman âciz görme. Sana bir şey geldiğinde deme ki; keşke şöyle yapsaydım, keşke böyle yap-saydım. De ki; bu Allah'ın takdiridir. Rabbim böyle takdir buyurduğu için bunlar başıma gelmiştir. Çünkü O ne murad ederse onu yapar. Unutma ki keşke, keşke sözü şeytana kapı aralamaktır. Bu söz şeytana kapı açar, ya da şeytanın sözünü başlatır, şeytana fırsat verir.

Dikkat ederseniz bu hadiste zayıflıkla güçlülük mukayese edilmektedir. Ve kuvvetliliğin zayıflıktan daha üstün ve hayırlı olduğu ortaya konuyor. Fakat biz kitap ve sünnette zayıfların da terviç edilip övüldüklerine, makbul kabul edildiklerine şahit oluyoruz. Meselâ Bakara sûresinin 282. âyetinde, Nisâ sûresinin 28 ve 75. âyetlerinde, Rum sûresinin 54. âyetinde, Tevbe sûresinin 71. âyetinde, A'râf sû-resinin 75 ve 137. âyetlerinde, Enfâl sûresinin 26. âyetinde hep zayıflar övülmektedir. Ben şimdi tek tek bu âyetleri okumuyorum, sizler evlerinize varınca inşallah bakarsınız.

Bu âyetlerde zayıf bir konumda olan borçlunun bir suç olmadığı, güçlünün ona yardım etmeye teşvik edildiği, zayıfların cihattan muaf tutulduğu, o zayıflar adına insanların savaşmak zorunda oldukları,

zayıfların yeryüzüne varis kılınacakları, Allah'ın zayıflara yardım edeceğini vaad etmesi, kavmi karşısında zayıf düşen Harun'un güçlülerden daha hayırlı olduğu, zayıf bir konumda olan Şuayb aleyhis-selâmın kendisini zayıf gören toplumundan çok daha hayırlı olduğu, Bedir'de Allah'ın bizzat zayıf durumdaydılar dediği müslümanların karşılarındaki güçlülerden çok daha hayırlı oldukları anlatılmaktadır.

Yine bakıyoruz, hadislerde de zayıfların güçlülerden hayırlı olduklarının beyanı vardır. Meselâ Buhârî'de Resûlullah Efendimizin şöyle buyurduğunu biliyoruz: ***"Namazı hafif tutun, zira arkanızda zayıflar, ihtiyarlar ve ihtiyacı olanlar vardır."***
(Buhârî, ilim 29, ezan 61)

"Eğer zayıf ve hasta olmasaydım, yatsı namazını ge-ce yarısına tehir edecektim."
(İbni Mâce, Salât 8)

Bu ve benzeri hadislerden anlıyoruz ki, İslâm zayıfın varlığını kabul etmekle birlikte ona yardımı emretmektedir. Şimdi diyebilir misiniz ki sıhhatli mü'min hasta ve zayıf mü'minden daha hayırlıdır. Buna kim cesaret edebilir? Onu öyle imtihan eden, berikisini de öyle imtihan eden Allah değil mi? Resûlullah efendimizin şu hadislerine ne diyeceğiz?

"Bilesiniz ki toplumun zayıf gördüğü kimseler cennete girecektir."
(Müslim, cennet 34)

"Zayıf, savaşta kendisiyle dua edilip yardım iste-nenlerdir."
(Buhârî cihat 75)

Evet, hattâ bu hadislerde zayıfların övüldüklerine şahit oluyoruz. Nitekim Habeş kıralı Herakliyus Ebu Sufyan'a soruyordu: Ey Ebu Sufyan, söyler misin bana; Mekke'de yeni zuhur eden bu dine kimler iman ediyor? Bu peygamberin peşine ilk defa kimler düşüyor? Zayıflar mı, yoksa güçlüler mi? Fakirler mi, yoksa zenginler mi? Ebu Süfyan diyordu ki; ey emir, bu dine ilk girenler, bu dâvete ilk koşanlar içimizdeki zayıflar ve fakirlerdir. Peki şimdi acaba Ebu Süfyan bu sözleriyle, onlar bizim en hayırsızlarımızdır mı demek istiyordu? Öyle di-yebilir miyiz? O zayıflar toplumun en hayırlıları değil miydi? Resûlullah Efendimiz; ***"Ümmetimin en hayırlıları benim dönemimde o-lanlardır."*** Buyurmuyor mu? Bakın bu

hadislerde zayıfların hayırlı oldukları anlatılıyor. Yine bir hadis daha hatırlıyorum; ***“Sizin adınıza artık fakirlikten korkmuyorum, lâkin zenginlik sebebiyle helâkinizden endişeleniyorum.”***
(Buhârî, megazi 12)

Şimdi eğer sadece bu hadis olsaydı, diğer hadisler ve âyetler olmasaydı buradaki güç bedenî ve ekonomik güçtür, o halda bedenen ve mâlen güçlü olanlar Allah katında bedenen zayıf ve mâlen fakir olanlardan daha hayırlıdır deyip geçip gidecektik. Ama bakın hiç de öyle değildir mânâ.

Öyleyse burada anlatılan güç nedir, kuvvet nedir, zayıflık nedir, nasıl bir zayıflıktır, bunu tanımaya çalışalım. Bütün bu âyet ve hadislerden anlıyoruz ki, buradaki güçlülük ve zayıflık mal yönünden, beden yönünden güçlülük ve zayıflık değildir. Çünkü bedenî güçlülük ve zayıflık da, mâli güçlülük ve zayıflık da fıtrîdir, Allah’ın takdiridir. Çünkü zayıflık ve fakirlik dönemindeki bir çocuktan, güçlülük ve zenginlik dönemindeki bir genç daha hayırlıdır diyemeyiz. Veya kuvvetlilik dönemindeki bir genç güçsüzlük ve zayıflık dönemini yaşayan bir ihtiyardan daha hayırlıdır diyemeyiz.

Çünkü Resûlullah Efendimiz Ebu Zer efendimize; “ey Ebu Zer, sen zayıfsın, onun için benden imaret, yöneticilik isteme” derken, her halde onun mal yönünden ve beden yönünden zayıf olduğunu kas-tetmiyordu. O halde nedir burada anlatılan zayıflık, güçlülük?

Burada anlatılan zayıflılık ve güçlülük bedenen ve mâlen değildir. Burada kastedilen güçlülük ve zayıflık imanen güçlülük ve zayıflıktır. İman yönünden bir güçlülük ve zayıflıktır. Çünkü Allah’ın Resûlü; “iri, şişman bir adam, eğer imandan yoksunsa Allah katında sineğin kanadı kadar bir değer ifade etmeyecektir” buyurur. (Müslim, Münâfikûn 18)

Öyleyse iman yönünden güçlü olan, güç kaynağının bilincinde olan, Allah’tan yardım isteyip âcizlik göstermeyen bir mü’min Allah katında bu noktalarda zayıf olan mü’minden daha hayırlıdır. Öyle değil mi? İşte görüyoruz, nice bedenen güçlü, sıhhatli, çaksan yere geçebilecek yirmilik genç vardır ki mideleri oruca müsaitken oruç tutamıyorlar. Ama nice güçsüz, hasta yetmişlik ihtiyar var ki çok rahat oruç tutabiliyor. Öyleyse güçlü, iman güçlüsüdür, zayıf da iman yö-nünden

zayıftır. Ne beden yönünden, ne de mal mülk yönünden de-ğildir.

Nitekim Kâb Bin Malik mâlen en güçlü olduğu dönemindeyken Tebuk seferinden geri kalıyordu. Demek ki mü'min imanıyla, ameliyle, düşüncesiyle güçlüdür. Demek ki ameliyle, yaptıklarıyla, yapmak istedikleriyle terazide kendisini ortaya konup bir değer, bir ağırlık ifade eden kişi Allah katında daha hayırlı ve üstündür. Benim bildiğim budur, herhalde bu kadar söz yeter bu konuda. Ayrıca soruyu soran arkadaşımız ikna olmadıysa dersten sonra tekrar konuşabiliriz.

60,64. "Toplulukta bulunanlar ise: "Hayır, asıl siz rahat yüzü görmeyin; bunu başımıza getiren sizsiniz; ne kötü bir duraktır!" derler. "Rabbimiz! Bunu kim başımıza getirdiyse, ateşte onun azabını kat kat artır" derler. Şöyle derler: "Kendilerini dünyada iken kötü saydığımız kimseleri burada niçin görmüyoruz? Onları alaya alırdık; yoksa şimdi gözlere görünmezler mi? İşte cehennemliklerin bu şekilde tartışması gerçektir."

Berikiler, saptıranlar, ele başları da diyecek ki onlara, "sizi kahrolasıcalar, sizi akılsızlar, asıl siz bize yol açtınız. Asıl siz bize imkân verdiniz. Asıl siz bizi tanrılaştırdınız. Siz bizi saptırdınız. Siz bize itaat edip tanrılaştırmasaydınız, biz kendimizde o cesareti bulamaz-dık. Siz vicdanlarınızı bize satmasaydınız, biz sizin üzerinizde tanrı-laşamazdık. Rabbimiz bunu kim başımıza getirdiyse, bizim sapmamıza kim sebep olmuşsa, onlara azabını kat kat ver," diyecekler. Müs-tekbir ve mustaz'afların oradaki, cehennemdeki atışmalarını önceki sûrelerde uzun uzun anlatmıştı Rabbimiz.

Sonra yine diyecekler ki o cehennemlikler, "hani o dünyada kötü saydığımız kimseleri burada göremiyoruz? Nerede onlar? Nereye gitti onlar? Dünyada sanki en şerlilerdi onlar bizim gözümüzde. Basit, bayağı, ağzının tadını bilmeyen, yaşamayı bilmeyen insanlardı onlar. Ne oldu? Nereye gitti onlar? Yoksa gözlerimiz mi kayboldu? Gözden mi kayboldu onlar? Halbuki biz dünyada onlarla alay ediyorduk, maskaraya alıyorduk onları. Yoksa şimdi gözlere görünmez mi oldular onlar?" Bununla kast

ettikleri zikir ehli olan mü'minlerdir. Onlar cennete gittikleri için, orada göremeyince böyle diyecek kâfirler. İşte bu şekilde kâfirlerin cehennemde tartışmaları, atışmaları bir gerçektir, diyor Rabbimiz.
65,66. "Ey Muhammed! De ki: "Ben sadece bir uyarıcıyım. Gücü her şeye yeten tek Allah'tan başka tanrı yoktur. Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbi, güçlüdür, çok bağışlayandır."

Ey peygamberim, sen de ki, ben sizi azapla, cehennemle uyarıyorum. Tek olan, her şeye gücü yeten Allah'tan başka sözü dinlenecek, hatırı kazanılacak, kulu-kölesi olunacak, çektiği yere gidilecek İlâh yoktur. O göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbidir. Hepsinin boyunlarındaki kulluk ipinin ucu elinde olandır. O Azîzdir, Gaffardır.
67,70. "De ki: "Bu Kur'an büyük bir haberdir, ama siz ondan yüz çeviriyorsunuz. Onlar tartışırlarken Mele-i A'lâdaki bu olanlar hakkında bir bilgim yoktu. Bana sadece vahy olunuyor; doğrusu ben ancak apaçık bir uyarıcıyım."

Yine onlara de ki peygamberim, bu Kur'an en büyük haberdir. Biz de söyleyelim ki ondan daha büyük haber yoktur. Zamanları, mekânları, çağları, insanları, büyükleri, küçükleri, erkekleri, kadınları, yaşlıları, gençleri, zenginleri, fakirleri bütün zaman ve mekânda ilgilendiren en büyük haber, pörsümeyen, eskimeyen, değerini kaybetmeyen haber işte "Nebeu'l azîm" olan Kur'an'dır. Önünde saygıyla eğilinmesi, durup dinlenilmesi gereken, insanların tümünü ilgilendiren, zamanın tümünü kapsayan, mekânın tümünü ilgilendiren bir haberdir Kur'an. Bizi ilgilendiren, hem bugünümüzü, hem yarınımızı, hem dünyamızı hem de âhiretimizi ilgilendiren Kur'an'dan başka bir haber yoktur.

Söyleyin Allah aşkına, kıyametten daha büyük, daha önemli bir haber olabilir mi? Bundan daha önemli, bundan daha büyük bir haber olur mu? Olmaz değil mi? Yâni en büyük haber, azamet sahibi, önünde saygıyla eğilinmesi gereken, dehşeti, büyüklüğü kabul edilmesi gereken bir haber ancak Kur'an'dır, Kur'an haberleridir.

Bugün herhangi bir haber programı değil, dünyanın bütün haber şebekelerini meşgul edecek bir haber yayınlansa kaç gün sürer? Ya da bu haber kaç kişiyi ciddi biçimde ilgilendirir? En büyük haberler kaç kişiyi ilgilendirir? Veya ilgilenseler bile ne kadar süreyle ilgilendirir insanları?

Kaç gün? Kaç ay? Kaç yıl ilgilendirir insanları? Bir yıl, elli yıl, yüz yıl… Öyle olmuş, nitekim sonunda unutulup gitmiş.

Ama bakıyoruz, Kur'an kıyamete kadar bütün insanları, bütün zamanları, bütün mekânları kapsayacak gerçekten azamet sahibi bir haber. Kur'an'ın bize verdiği haberler öyle azîm, öyle büyük ve önemli haberlerdir ki, tüm insanları, tüm zamanları ilgilendiren haberlerdir. Ah! Keşke insanlar kendilerine lazım olmayan haberler peşinde koşacaklarına gerçekten kendilerine lazım olan haberlere yönelebilselerdi! İnsanlar keşke şu şeytan vahiyleriyle, şeytan vahiylerinin haber programlarıyla ilgilendikleri kadar Rablerinin haberleriyle ilgilenebilselerdi… Hacınızı da hocanızı da bu şeytan vahiylerinden engelleyemi-yoruz. Herkesin evinde şeytan vahiylerini alma aygıtları vardır. Ama şunu söyleyeyim: Kur'an'ın dışındaki haberlere ne kadar zaman ayırırsanız ayırın, ama mutlaka Kur'an'a zaman ayırın! Beş saat televizyon, üç saat gazete, bir saat tabelâları, levhâlârı, dükkan reklamlarını okuyoruz da, Allah için biraz da Kur'an levhâlârını, Kur'an tabelâlarını okumalı değil miyiz?

Ama maâlesef insanlar bu habere karşı müstekbirce bir tavır takınıyorlar. Kendilerinin mukadderâtını tayin edecek olan bu kitabın haberlerine karşı eyvallahsız davranıyorlar. Kendi hayat programlarına karşı ilgisiz kalıyorlar. Halbuki gerek indiği dönemde, gerekse kıyamete kadar ki her bir zaman diliminde bu haberi reddedenler, ilgilenmeyenler açısından hiçbir fark yoktur. Kitap açısından da insanlar onunla ister ilgilensinler, isterse ilgilenmesinler bu onun en büyük haber oluşu gerçeğini hiçbir zaman değiştirmeyecektir. Başka değil, bununla ilgilenmeyenler sadece kendi şereflerini alçaltmaktadırlar.

En büyük haber bu kitabın haberleri iken, insanlar ondan yüz çeviriyorlar. Halbuki ey peygamberim, sen de ki, "onlar mele-i a'lâda tartışırlarken bu olaylardan benim bilgim yoktur. Ben onların yanında değildim. Ben ancak bana vahye dilen bir nezir-i mübînim. Ben ancak bana vahy edilenleri bilen ve duyuran bir uyarıcıyım," deyiver. Bakın işte size büyük bir haber:

71,76. "Rabbin meleklere şöyle demişti: "Ben çamurdan bir insan yaratacağım. Onu yapıp ruhumdan ona üflediğim zaman ona secdeye kapanın. İblisten başka bütün melekler secde etmişlerdi. O, büyüklük taslamış

ve inkârcılardan olmuştu. Allah: "Ey İblis, kudretimle yarattığıma secde etmekten seni alıkoyan nedir? Böbürlendin mi? Yoksa gururlananlardan mısın?" dedi. İblis: "Ben ondan daha üstünüm. Beni ateşten yarattın, onu çamurdan yarattın" dedi."

Adem'in (a.s) yaratılışı, halifelik özelliğinin kazandırılması, yâni kendisine ruh üfürülmesi, ilim, akıl ve irade verilmesi, Allah'ın bu kararını kabul adına tüm meleklerin ona secdeyle emredilmesi, İblisin sec-de etmeyişi konusu Bakara'da, A'râf'ta, Hicr'de, İsrâ'da, Kâf ve Tâhâ sûrelerinde uzun uzun anlatıldı. Burada bu konunun son durağı olarak bir özet görüyoruz. Önceki sûrelerde detaylı bir biçimde üzerinde durduğumuz için, burada sadece Rabbimizin, "ona ruhumdan üfürdüğüm ve kendi elimle yarattığım halde niçin secde etmedin," ifadesi üzerinde bir iki söz söyleyip geçeceğim:

Rabbimiz buyuruyor ki, "niye? Ne oldu sana ey İblis? Ben Adem'i iki elimle yarattım. Ona ruhumdan üfürdüm. Niye ona secde etmedin? Ona ruhumdan üfürdüm ve iki elimle yarattım onu." Bunu nasıl anlayacağız? Yâni Allah Adem'e kendi ruhunu üfürdü de kendisi ruhsuz kaldı diye mi anlayacağız? Hâşâ, böyle bir anlayış bâtıldır. Bu, Rabbimizin mülkiyetini anlatıyor. Ruh denilince ayrı, el denilince de ayrı bir mülkiyet kavramı anlayacağız. Allah en iyisini bilir. Hadislerde geçen Allah'ın gölgesi, Allah'ın arşı'nın gölgesi ifadesini de böyle anlıyoruz.

Meselâ şu anda bir arkadaşımızın dükkanında olduğumuzu düşünelim. Bulunduğumuz bu yer, arkadaşımızın gölgesidir. Arkadaşımızın gölgesi demek, yâni güneş vurdu da arkadaşımızın gölgesi şuraya düştü filan değildir. Arkadaşımızın mülkiyetini anlatır bu. Allah'ın beyti, evi ifadesi de böyledir. Allah'ın mülkiyetini anlatır bütün bunlar. Öyleyse Rabbimizin Adem'e (a.s) verdiği ruhla bize, hepimize verdiği ruh arasında bir fark yoktur. Bunların hepsi Allah'tandır. Biz aynen bize denildiği gibi imandan yanayız. Evet Allah böyle dedi, şeytan böyle dedi gibi bir diyalog ortaya konuyor.

77,83. "Allah: "Defol oradan, sen artık kovulmuş birisin. Ceza gününe kadar lânetim senin üzerindedir" dedi. "Rabbim! Dirilecekleri güne kadar beni ertele" dedi. Allah: "Sen bilinen güne kadar erteye bırakılanlardansın" dedi. İblis: "Senin kudretine andolsun ki, onlardan, sana içten bağlı kulların bir yana, hepsini azdıracağım" dedi.

Nerede ve ne zaman olduğunu bilmediğimiz bu diyalogdan sonra şeytan rahmetten kovuldu. Sonra Allah'tan bir imkân istedi. Rabbimiz ona bu imkânı verdi. O da dedi ki, "izzetin üzerine yemin ederim ki!" Bakın şeytan Allah'ı çok iyi biliyor. İzzeti üzerine yemin edilecek varlığı, izzet ve şeref sahibini biliyor, tanıyor. Ama demek ki bilmekle iman etmek ayrı ayrı şeylermiş, buradan bunu anlıyoruz. Yine Rabbimizin haber vermesiyle anlıyoruz ki, biz iyi bir Müslüman olursak şeytan bize hiçbir şey yapamayacakmış. İşte şeytanın böyle dediğini, bize Rabbimiz haber veriyor. Bu haberle ilgilenirsek Rabbi-miz bizi onun şerrinden koruyacaktır.

84,88. "Allah: "Doğrudur; işte Ben hakikati söylüyorum, sen ve sana uyanların hepsiyle cehennemi dolduracağım" dedi. Ey Muhammed! De ki: "Buna karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Kendiliğimden bir şey iddia eden kimselerden de değilim. Bu Kur'an, ancak dünyalar için bir öğüttür. Onun verdiği haberin doğruluğunu bir zaman sonra öğreneceksiniz."

Allah doğrudur, Allah hakkı söyler. Kim ki Allah'ı, Allah'ın zikrini, Allah'ın bu en büyük haber olan kitabını bırakır da şeytana tâbi olursa, şeytan peşinden giderse, onlar da o şeytanın gittiği, gideceği yere, cehenneme gitmek zorunda kalacaktır.

Ey peygamberim sen de ki onlara: "Ey insanlar, ey dünyalılar, kesinlikle bilesiniz ki ben sizden bir ücret istemiyorum." Bizler de diyelim bunu. Biz yaptığımız bu tebliğimizin karşılığında sizden bir ücret, bir mükâfat, bir karşılık beklemiyoruz. Biz kendiliğimizden bir şeyler söyleyenler de değiliz. Biz size Rabbinizin haberlerini duyuruyoruz. Ben tekellüf sahibi de değilim. Yâni sizleri zorlayıcı, size baskı kurucu, size meşakkat verici de değilim. Sizin altından kalkamayacağınız yükler yükleyen değilim ben. Siz bilirsiniz ben sizi Rabbinizin mesajıyla karşı karşıya getirdim.

Eğer bu mesaja inanmaz, bu zikirle ilgilenemezseniz, kesinlikle bilesiniz ki bu zikir, bu kitap tüm âlemlere gönderilmiştir. Sizinle sınırlı değildir. Mekke ile, Türkiye ile sınırlı değildir bu zikir. Siz ilgilenmezseniz bile bununla ilgilenenler, buna sahip çıkanlar çıkacaktır elbette. Ama unutmayın ki, reddetseniz de bu kitabın haberlerinin doğruluğunu zamanla öğreneceksiniz. Yaşarken, ölürken, kabirle, di-rilişle, haşir-neşirle öğrenecek, cennet ve cehennemle öğreneceksiniz.

Rabbim gereğiyle iman ve amel eden kullarından eylesin. Rabbim zikriyle bir hayat yaşayanlardan eylesin. Velhamdü lillahi Rabbi'l-Âlemin.

- 39 -

ZÜMER SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 39,. nüzûl sıralamasına göre 59,. Mesâni kısmı üçüncü sûreler grubunun ilk sûresi olan Zümer sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 75'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve onun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını içindeki 71,73 âyetlerindeki "Zümer" kelimesinden almış, Mekke'de Habeşistan'a hicret öncesi nâzil olmuş, kitabımızın 39. sırasında yerini almış 75 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. İnşallah bu sûre ile beraberlik kurarak, âyetleri üzerinde düşünüp kafa yorarak Rabbimizin bize ulaştırmayı dilediği bilgilerini, mesajlarını kavramaya, onlara iman etmeye ve onlarla hayatımızı düzenlemeye çalışacağız. Rabbim fehmimizi, idrakimizi açsın ve gereğiyle anlayıp iman etmeyi ve

hayatımıza aktarmayı hepimize lütfetsin, kolay getirsin.

Az evvel de ifade ettiğim gibi sûre Mekke'de işkenceler altında bunalmış Müslümanların kendilerine sığınacak bir coğrafya aradıkları ve Resûl-i Erken Efendimizin tavsiyesiyle Habeşistan'a hicret etmeye hazırlandıkları bir dönemde nâzil olmuştur. Buna işaret olarak sûrenin 10. âyetinde "Allah'ın arzı geniştir" ifadesini görmekteyiz.

Sûrede Resûlullah Efendimizin insanlığa yaptığı dâvetin esasları, ilkeleri çok net bir şekilde ortaya konuyor. İnsanlar Allah'ın hak olarak, haklı olarak, hakkın ayağa kaldırılıp, hakkın egemen olup bâtılın yok olması için indirdiği kitaba uymaya dâvet ediliyor. Bu hak kitap rehberliğinde bir hayat yaşamaya çağrılıyor. Kitabın mahza hak olduğu ve Allah tarafından indirildiği ortaya konuyor. Kitap konusunda, ki-tabın indirilişi konusunda peygamberin bile söz sahibi olmadığı, peygamberin bile devre dışı bırakıldığı, peygamberin bile bir yetkisinin ol-madığı vurgulanır. Yine aynı zamanda Allah'tan başka hiç kimsenin bu kitabı peygambere indirmeye güç yetiremeyeceği, Nübüvvetin, peygamberliğin kesbî olmadığı vurgulanır. Bu kitabı peygamberine in-diren Allah'tır. Bu kitapla peygamberini, onun şahsında da bizleri şereflendiren, bilgilendiren, bu kitapla kendi bilgisinden bize aktarımda bulunan Allah'tır.

Zira müşriklerden peygamber efendimize itirazlar yükseliyordu. Ey Muhammed, bu kitap Allah'tan değil sendendir, bunu sen uyduruyor ve Allah'a izafe etmeye çalışıyorsun diyorlardı. İşte Kâfirlerin bu itirazlarına cevap sadedinde sûresinin başında Rabbimiz bu kitabın kendisinden olduğunu ortaya koyuyordu. Muhataplarının akıllarını er-dirmek için de Rabbimiz bu kitabı indirmeye liyakatini ortaya koymak üzere iki isminden söz ediverdi. Azîz ve Hakîm. Bu kitap ancak Azîz ve Hakîm olan bir Allah yanındandır. Allah Azîzdir. Allah mutlak güç ve kuvvet sahibidir, izzet ve şeref sahibidir. Allah mutlak egemenlik sahibidir. Göklerde ve yerlerde tek hâkimiyet sahibi, tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, mutlak tasarruf sahibi olandır Allah. Hayata hakim olan, herkesin yasalarına boyun büktüğü yenilmez ve yanılmaz olandır Allah. Sadece kendisine kulluk edilen, sadece kendisi dinlenilen, sadece kendisinin yasaları uygulanan varlıktır Allah.

Aynı zamanda Hakîmdir de O Allah. Hikmet sahibidir, bilgi sahibidir. Her şeyi bilen, bilgi kendisinden olandır Allah. Evet bu kitap

bilginin, hikmetin kaynağı olan Allah'tan gelmiş ve baştan sona hikmet dolu bir kitaptır. Bu kitap Azîz ve Hakîm olan bir Allah'tan gelme bir kitaptır. Azîz olan bir Allah'ın, Azîz olan bir elçisinin, Cebrail'in yeryüzünün en Azîzi olan bir peygambere getirdiği Azîz ve Hakîm bir kitabıdır bu kitap. Evet kitabı indiren de Azîz ve Hakîmdir, elçi de Azîz ve Hakîmdir, indirilen kitap ta Azîz ve Hakîmdir, indirilen peygamber de Azîz ve Hakîmdir. Tabii yeryüzünde bu kitaba inanan, bu kitabın izzet ve hikmetiyle şereflenen mü'minler de izzet ve hikmet sahibidirler.

Evet bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde en büyük izzet ve şeref sahibi, hikmet sahibi ve hâkimiyet sahibidir. Bu kitapla beraber olanlar şereflidir, bu kitapla beraber olanlar güçlüdür, bu kitapla beraber olanlar, bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde hareket edenler hikmet sahibidirler. Çünkü bu kitap hikmet sahibinden gelmiş mahza hikmet olan bir kitaptır. Bu kitaptan habersiz yaşayanlar, bu ki-tabın hikmetinden, izzet ve şerefinden istifade edemeyenler hikmetsiz, izzetsiz ve şerefsizdirler.

Kitabın hak olarak indirilmesinin gündeminden sonra Rabbimiz peygamberine ve tabii onun şahsında kıyamete kadar gelecek tüm Müslümanlara dini sadece Allah'a halis kılarak, dini sadece Allah'a ait kılarak Ona kulluk yapma emri gelmektedir. Kitaptan hiç bir eksiltmeden, artırma yapmadan halisane kitabın ortaya koyduğu bir hayatı yaşamamız istenmektedir. İşte bu kitap size Rabbinizin sizden istediği kulluğu öğretmek için gelmiştir. Haydi siz de dini sadece Allah'a ait kı-larak, dinde Allah'a ortaklar bulmadan kulluk yapın denilmektedir.

Çünkü din hayatın tümünü kapsayan bir hayat programıdır, din bir yaşam biçimidir. Sadece namaz değildir din. Sadece Oruç, hac değildir, sadece anaya babaya itaat değildir din. Bir günlük, bir haftalık, bir aylık, bir yıllık, bir ömürlük hayatın tümünü içine alan bir ha-yat programıdır din. Ahlâkıyla, imanıyla, ticaretiyle, ekonomisiyle, siyase-tiyle, eğitimiyle, yemesiyle, içmesiyle, giyim kuşamıyla, evlenmesi bo-şanmasıyla bir gün, bir dünya yaşar ya insan. İşte ana rahmine düştüğü andan itibaren başlayıp ölümüne kadar Allah'ın istediği, bu kitabın ortaya koyduğu bir din hayatı yaşayacaktır insan. Allah bu kita-bında bizden nasıl bir hayat istemişse, nasıl yememizi, nasıl içmemizi, nasıl giyinmemizi, nasıl yatmamızı, nasıl bir ekonomik hayat yaşa-mamızı, nasıl bir aile hayatı kurmamızı, nasıl baba olmamızı, nasıl ana olmamızı, nasıl evlât olmamızı istemişse karıştırmadan, Allah'a ortaklar bulmadan, hayatı

parçalamadan, dini parçalamadan, zamanı parçalamadan, aileyi, toplumu parçalamadan sadece ve sadece Allah'ı dinlemek, Allah'a kulluk yapmak zorundayız.

Daha sonra İslâm dininin, teslimiyet dininin diğer bâtıl dinlerden farkı ortaya konulmak üzere deniyor ki: ***"Dikkat edin, halis din Allah'ındır; O'nu bırakıp da putlardan dost edinenler: "Onlara, bizi Allah'a yaklaştırsın diye kulluk ediyoruz" derler. Doğrusu Allah ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Allah şüphesiz yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola eriştirmez."***

Dikkat edin halis din, saf din, katışıksız din Allah'ın dinidir. İla-vesiz, eksiksiz din Allah'ın dinidir. Dinin katışıksız saf olanı Allah'a ait-tir. Elbette başkalarının dinleri, başkalarının hayat programları, başkalarının yaşam biçimleri de vardır ama onlarınki katışıklıdır. Hayatın tümüne karışan, hayatın tümünü dolduran, hayatı parçalamadan onun tümünde söz sahibi olan Allah'ın dinidir. Hayatın tümünde sadece Allah'a iman, sadece Ona kulluk, sadece Onu dinlemek, sadece Onu razı etmeye çalışmak, sadece Onun hayat programını uygulamak Al-lah'ın dinidir.

Ama katışıklı din sahipleri, hem Allah'a hem de Allah'tan baş-kalarına kulluk yapanlar, hem Allah'ı hem de başkalarını dinleyenler, hem Allah'ın dinini uygulamaya hem de Allah'tan başkalarının dinlerini uygulamaya, Allah'tan başkalarının sitemlerini uygulamaya çalışanlardır. Bir adamın hayatında, bir toplumun hayatında hayat programı olarak sadece Allah'ın dini olmalıyken, her konuda sadece Allah'ın di-ni söz sahibi olmalıyken, hayatın her bir kademesinde sadece Allah'ın dini geçerli olmalıyken, bunu terk edip hem Allah'a hem de Allah berisinde hayatlarında söz sahibi kabul ettikleri bir kısım varlıkları, bir kı-sım insanları da dinleyenler katışıklı din sahipleridir. Hem Allah'ı razı etmeye çalışıp, hem de öteki Rab'lerini, öteki İlâhlarını razı etmeye çalışanlar katışıklı bir din takip ediyorlar demektir.

Hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırıp, hayatlarının ba-zı bölümlerinde Allah'ı dinleyip, geri kalan bölümlerinde de öteki İlâhlarını söz sahibi kabul edenler. Namaz gibi, oruç gibi, abdest gibi konularda Allah'ı söz sahibi bilip, Allah'ın dediklerini uygulayıp, ama hu-kuk gibi, eğitim gibi, miras gibi, kılık kıyafet gibi, ekonomi gibi, siyaset gibi, ceza kanunları gibi konularda da öteki Rab'lerini söz sahibi kabul edenler,

Allah’ın dışında, Allah’ın dûnunda evliyalar, velîler kabul edip onların aldığı kararları da, onların yasalarını da uygulamaya çalışanlar şirket içinde bir din kabul etmişler demektir.

Yâni hayatlarının din içerikli, âhiret içerikli bölümünde Allah’ın sistemini, Allah’ın dinini, Allah’ın şeriatını uygulayıp, ama dünya içerikli bölümünde de başkalarının dinlerini, başkalarının şeriatlarını, başkalarının sistemlerini uygulayanlar dini Allah’a halis kılmaya yanaşmayanladır. Tamam Allah’a iman edelim, Allah’ı kabul edelim, hayatımızın bir bölümünün düzenlemesi konusunda Allah’ı da söz sahibi kabul edelim, ama hayatımızın öteki bölümlerini düzenlemek üzere öteki ilâhlarımıza da söz hakkı verelim diyenler katışıklı din sahipleridir.

Bu ana konuların ısrarla gündeminden sonra Mekke’de müşriklerin zulüm ve işkenceleri altında bunalmış, özgürce dinlerini yaşa-ma imkânları ellerinden alınmış Müslümanlara hicret emri verilmektedir. “Allah’ın arzı geniştir” buyurularak özgürce Müslümanlıklarını yaşayabilecekleri ve tehlikede olan imanlarını kurtarabilecekleri hicret vatanı aramaları emrediliyor.

Evet, gördüğümüz gibi insanları Allah'a inanmaya ve ibadet etmeye çağıran sûrenin konusu "Tevhid"dir. Sûre, baştan sona kadar insanın kalbine imanı yerleştirme, bu husustaki şüpheleri giderme, izâle etme mesajlarını vermektedir. Nitekim sûrenin başında, ilk önce Allah'ın varlığı, birliği ve hakimiyeti dile getirilmekte, ondan sonra Hz. Muhammed (s.a.s)'e hitab edilmekte ve ondan sonra da, tüm insan-lığa seslenilmekte, mesajlar verilmektedir: Sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yaparak tefsire geçelim inşallah:

"(Bu) Kitabın indirilmesi, aziz ve hikmet sahibi Allah tarafındandır. Biz bu Kitabı sana hak ile indirdik. Öyleyse sen de dini yalnız kendisine hâlis kılarak Allah'a kulluk et. İyi bil ki, hâlis din yalnız Allah'ındır. O'ndan başka veliler edinerek: "Biz bunlara, sırf bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye tapıyoruz" diyenlere gelince, şüphesiz ki, Allah, onlar arasında, ayrılığa düştükleri şeyde hükmünü verecektir. Allah, yalancı, nankör olan kimseyi doğru yola iletmez" (3). Hemen hemen sûrenin sonuna kadar aynı konu, "Tevhid" konusu işlenmiştir. Âhiret inancı, tabii olaylar ve insanın yaratılışı hakkında bilgiler verilerek, İs-lâm esaslarına uygun bir inanç ve bir hayat tarzı telkin edilmiştir.

Yüce Allah'ın varlığı, birliği, hakimiyeti ve üstünlüğü hakkında çeşitli bilgilerle beraber, bazen net ve açık bir şekilde "Tevhid" inan-cının mesajları verilmiştir: "Allah her şeyin yaratıcısıdır. O, her şeyin yöneticisidir" (62).

Sûrede bir de, Allah'ın yolundan sapan, çeşitli yanlış ve kötü hareketlerde bulunan insanlara, tevbe ederek "Tevhid" yoluna dönmeleri ve tevbe ettikleri takdirde, hata, kusur ve günâhlarının affedileceği haber verilmektedir: "(Tarafımdan onlara) de ki: Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım, Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah bütün günâhları bağışlar. Çünkü, O, çok esirgeyen, çok bağışlayan-dır" (53).

İbn Abbas (r.a)'dan nakledildiğine göre, şirke düşen ve çeşitli günâhları işleyen bazı kişiler, Hz. Muhammed (s.a.s)'e gelmişler ve: "Senin anlattığın ve insanları ona davet ettiğin yol (din), güzel bir şeydir. Yaptığımız çeşitli kötülükleri affettirecek herhangi bir şey var mı-dır? Bize bu hususta bir bilgi verir misin?" demişler. Bunun üzerine yukarıda meâli sunulan âyet nazil olmuştur (Abdulfettah el-Kadi, Esbâbu'n-Nüzûl, Mısır, 194).

Sûrede dikkat çeken bir diğer önemli nokta ise, bilenlerle bilmeyenlerin bir olmadığı hususudur: "De ki: Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak aklı selim sahipleri öğüt alır"(9). Bu âyette, Yüce Allah'ın çeşitli eser ve nimetlerini düşünen ve bunun neticesinde "Tevhid" inancında karar kılanların, gaflet ve dalâlet içinde kalanlardan farklı olduğu vurgulanmaktadır.

Sûrenin sonunda, tekrar, cennet ve cehenneme gidecek olan zümre ve topluluklar konu edilmektedir: "İnkâr edenler, bölük bölük cehenneme sürüldüler. Oraya geldikleri zaman, cehennemin kapıları açıldı, cehennemin bekçileri onlara şöyle dedi: "Kendi aranızdan, Rabb'inizin âyetlerini size okuyan ve sizi bu gününüzle karşılaşaca-ğınız hakkında uyaran elçiler gelmedi mi?" Evet, geldi, dediler. Ama kâfirlere azap sözü hak oldu. "O halde içinde ebedi kalmak üzere ce-hennemin kapılarından girin. Kibirlenenlerin yeri ne kötüymüş!" denilir. Rabb'lerinin (azâbından) korunanlar da, bölük bölük cennete sevk edilirler. Oraya varıp da (cennetin) kapıları açıldığında, bekçileri onlara: "Selam size, (ne) hoşsunuz. Ebedi kalmak üzere buraya girin!" de-diler. (Cennetlikler) de:

"Bize verdiği sözü yerine getiren ve bizi dilediğimiz yerde oturacağımız bu cennet yurduna vâris kılan Allah'a hamd olsun. (Allah için) çalışanların ücreti ne güzelmiş!" dediler. Melekleri görürsün ki, arş'ın etrafını çevirmiş olarak Rabblerini övgü ile anarlar. (O gün) aralarında hak ile hükmedilmiş ve: "Hamd âlemlerin Rabb'ine mahsustur"denmiştir" (71-75).

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz inşallah.

1. "Kitabın indirilmesi, güçlü ve Hakîm olan Allah katındandır."

Kitabın indirilişi Azîz ve Hakîm olan Allah'tandır. Bu Kur'an Allah'tandır. Bu kitabı indiren Allah'tır. Kitap konusunda, kitabın indirilişi konusunda peygamberin bile söz sahibi olmadığı, peygamberin bile devre dışı bırakıldığı, peygamberin bile bir yetkisinin olmadığı vurgulanır. Aynı zamanda Allah'tan başka hiç kimsenin bu kitabı peygambere indirmeye güç yetiremeyeceği, nübüvvetin, peygamberliğin kesbî olmadığı vurgulanır. Bu kitabı peygamberine indiren Allah'tır. Bu kitapla peygamberini, onun şahsında da bizleri şereflendiren, bilgilendiren, bu kitapla kendi bilgisinden bize aktarımda bulunan Allah'tır.

Müşriklerden peygamber efendimize itirazlar yükseliyordu: "Ey Muhammed, bu kitap Allah'tan değil sendendir, bunu sen uyduruyor ve Allah'a izafe etmeye çalışıyorsun," diyorlardı. İşte kâfirlerin bu itirazlarına cevap sadedinde sûrenin başında Rabbimiz bu kitabın kendisinden olduğunu ortaya koyuyor. Muhataplarının akıllarını erdirmek için, Rabbimiz bu kitabı indirme liyâkatini ortaya koymak üzere iki isminden söz ediyor: Azîz ve Hakîm. Bu kitap ancak Azîz ve Hakîm olan bir Allah yanındandır. Allah Azîzdir, mutlak güç ve kuvvet, izzet ve şeref sahibidir. Allah mutlak egemenlik sahibidir. Göklerde ve yerlerde tek hâkimiyet sahibi, tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, mutlak tasarruf sahibi olandır Allah. Hayata hakim olan, herkesin yasalarına boyun büktüğü, yenilmez ve yanılmaz olandır Allah. Sadece kendisine kulluk edilen, kendisi dinlenilen, sadece kendisinin yasaları uygulanan varlıktır Allah.

Aynı zamanda Hakîmdir de o Allah. Hikmet sahibidir, bilgi sahibidir. Her şeyi bilen, bilgi kendisinden olandır. Bu kitap bilginin, hikmetin kaynağı olan Allah'tan gelmiş ve baştan sona hikmet dolu bir kitaptır. Bu kitap Azîz ve Hakîm olan Allah'tan gelme bir kitaptır. Azîz olan bir Allah'ın, Azîz olan bir elçisinin, Cebrâil'in yeryüzünün en Azîzi olan bir

peygambere getirdiği Azîz ve Hakîm bir kitabıdır bu kitap. Kitabı indiren de Azîz ve Hakîmdir, elçi de Azîz ve Hakîmdir, indirilen kitap da Azîz ve Hakîmdir, indirilen peygamber de Azîz ve Hakîmdir. Tabii yeryüzünde bu kitaba inanan, bu kitabın izzet ve hikmetiyle şereflenen mü'minler de izzet ve hikmet sahibidirler.

Bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde en büyük izzet ve şeref sahibi, hikmet sahibi ve hâkimiyet sahibidir. Bu kitapla beraber olanlar şereflidir, bu kitapla beraber olanlar güçlüdür, bu kitapla beraber olanlar, bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde hareket edenler hikmet sahibidirler. Çünkü bu kitap hikmet sahibinden gelmiş hikmet olan bir kitaptır. Bu kitaptan habersiz yaşayanlar, bu kitabın hikmetinden, izzet ve şerefinden istifade edemeyenler hikmetsiz, izzetsiz ve şerefsizdirler.

Eğer bizler şu anda yeryüzünde izzet ve şerefe ulaşmak isti-yor, hikmet ve bilgiye ulaşmak istiyorsak bu kitapla beraber olmak zo-rundayız. Eğer Allah'ın izzet ve şerefine, Allah'ın hikmetine ortak ol-mak istiyorsak bu kitaba sarılmak zorundayız. Çünkü Azîz olan Allah'ın indirdiği de Azîzdir, Hakîm olan Allah'ın indirdiği de hakîmdir. Öyleyse bu kitabı okumak, anlamak üzere elimize aldığımızda, kiminle diyalog halinde olduğumuzu, kimin kitabından bilgilenmeye çalıştığımızı unutmayacağız. Rasgele bir kitapla değil, Azîz ve Hakîm olan Allah'tan gelme Azîz ve Hakîm olan bir kitapla karşı karşıya olduğumuzu bileceğiz. Eğer izzet ve şerefe ihtiyacımız varsa, eğer bilgin ol-maya, hikmet sahibi olmaya ihtiyacımız varsa, bu kitabı hiçbir zaman elimizden düşürmemeye alışacağız.

Elimize aldığımız bu kitabın âyetlerini anlayıp hayata onlarla bakabildiğimiz zaman, hayatımızı bununla düzenleyebildiğimiz zaman yeryüzünde izzet ve şerefe ulaşacağımızı, tüm düşmanlarımıza galip geleceğimizi, bundan ayrı kaldığımız, bu kitapla ilgimizi kestiğimiz zaman da ebedîyen izzet ve şerefimizi kaybederek şerefsizlerin elinde oyuncak olacağımızı, onların kulu kölesi olarak rezil bir hayatı yaşamak zorunda kalacağımızı da unutmayacağız.

Unutmayacağız ki, bu kitap geldiği kaynak gibi Azîz ve Hakîm bir kitaptır. Hiç kimse bu kitaba karşı koyamaz. Hiçbir kitap bu kitabın karşısında duramaz. Hiçbir kitap, hiçbir sistem, hiçbir ideoloji, hiçbir güç bu kitaba karşı koymaya, bu kitabın mesajını boğmaya, bu kitabın

âyetlerini susturup yok etmeye cüret edemez. Hiçbir yasa bu kitabın yasalarının yerine geçemez, gölgede bırakamaz. Çünkü bu kitap Azîz ve Hakîm olan Allah'tan gelmedir ve bu kitap mutlak sûrette hayata hakim olacaktır. Hiçbir güç bu kitabın hâkimiyetini engelleye-mez. Çünkü bu kitap, hayatın sahibi olan, tüm gökler ve yerlere egemen olan Allah'tan gelme bir kitaptır.

Şunu da asla unutmayalım ki, yeryüzünde Müslümanlar olarak bizim şeytan karşısında, şeytanın emrinde hareket eden şeytan orduları karşısında, küfür karşısında yenilmezliğe ulaşmamız bu kitap sayesinde olacaktır. Çünkü bu kitap Azîz olan, alt edilmez, yenilmez, karşı gelinmez, itiraz edilmez, mutlak galip olan önünde saygıyla eği-linmesi gereken, Allah'tan gelmiş Azîz bir kitaptır. Yeryüzünde bu ki-tabı da, bu kitabın müntesiplerini de alt edebilecek hiçbir güç ve kuvvet yoktur.

2. "Ey Muhammed! Biz sana Kitabı gerçekle indirdik. Öyle ise dini Allah için halis kılarak O'na kulluk et."

Ey peygamberim, biz bu kitabı sana Hak'la indirdik. Biz bu kitabı sana Hak olarak indirdik. Kitabın Hakla indirilmesi, Hak olarak indirilmesi şu anlamlara gelmektedir: Birinci olarak bu kitabın içinde hak bilgiler vardır. Bu kitabın içinde hakikat vardır, gerçek vardır. Bu kitabın içinde oyun ve eğlence olsun diye söylenmiş sözler yoktur. Bu kitabın içinde Hakka istinat etmeyen küfür, şirk, bâtıl, yalan, dolan, zulüm ve haksızlık yoktur.

Bir de Allah bu kitabını haklı olarak indirmiştir. Her konuda hak bu kitabın dediğidir. Çünkü Rabbimiz kitabını hakkın ortaya çıkması, hakkın bâtıla galip gelmesi için indirmiştir. Veya insanların üzerinde ihtilâf ettikleri, çözüme kavuşturamadıkları, karar verip son sözü söyleyemedikleri her konuda son sözü söyleyecek olan, son hükmü verecek olan, hak olan, hukuk olan bir kitaptır bu. Hukuktur bu kitap. İnsanların tüm hayatlarında uygulamaları gereken hukuk bu kitabın ortaya koyduğu hukuktur. Bu kitabın dışında hak ta yoktur, hukuk ta yoktur.

Tüm insanlık problemleri bu kitapla çözüme kavuşturulacaktır. Bulunduğunuz her bir ortamda hangi hak gündeme gelirse gelsin, tüm

hakları bu kitap belirleyecektir. Kadın hakkı mı? Erkek hakkı mı? İşçi hakkı mı? İşveren hakkı mı? Öğretmen, öğrenci hakkı mı? Ana-baba hakkı mı? Allah hakkı mı? Kulların hakkı mı? Bunu ancak bu kitap çözecektir. Bunun dışında bunları çözeceğine inandığımız başka bir hak kaynak bilmiyoruz.

Dikkat ederseniz "Biz bu kitabı sana Hak olarak indirdik," diyor Rabbimiz. Sana indirdik. Öyleyse bu kitabı tanıyan, bu kitabı eline alan kişi toplum içinde tek başına, yapayalnız kalmış olsa bile, hiç kimse kendisinin inandığı, duyurduğu bu kitaba iman etmese bile tek başına bu Hakka iman etmek ve hayatını bu Hak kitapla düzenlemek zorundadır. Zira biz nice peygamber biliyoruz ki, elinde kitapla toplumunu uyarmıştır ama kendisine iman eden üç-beş insan bile bulamamıştır. Çevremizden hiç kimse inanmamış olsa bile biz bu kitaba inanmak, bu kitabı yaşamak ve bu kitabın izzet ve şerefiyle şereflenmek zorundayız.

Biz bu kitabı sana Hak olarak indirdik, öyleyse haydi sen de dini sadece Allah'a halis kılarak, dini sadece Allah'a ait kılarak Ona kulluk yap.

Sen de bu kitaba göre kulluğunu ortaya koy. Cebrâil'in (a.s) bu kitabı Rasulullah Efendimize getirmesiyle Rasulullah Efendimizin onu bize ulaştırması farklıdır. Cebrâil (a.s) sadece bir elçidir. Cebrâil (a.s) Allah'tan aldığı bu kitabın içine hiç bir şey karıştırmadan, eklemeden, eksiltmeden onu Resulullah'a getirmekle mükellefken, Allah'ın Resûlü onu okumakla, anlamakla, yaşamakla, uygulamakla, pratiğe intikal ettirmekle, onun istediği bir kulluğu icrâ etmekle mükelleftir.

Ey peygamberim sen de bu kitapta sana sunulan dini Allah'a halis kılarak Rabbine ibadet et. Bu kitaba göre kulluğunu ortaya koy. Çünkü bu kitap okuma kitabı değil, kulluk kitabıdır. Bu kitap bilgi kitabı, kültür kitabı değil, kulluk kitabıdır. Bu kitabın istediği gibi kendi netliğinde, kendi berraklığında, kitaptan hiçbir eksiltme, artırma yapmadan kitabın ortaya koyduğu bir hayatı yaşa. İşte bu kitap sana Rabbinin senden istediği kulluğu öğretmek için gelmiştir. Haydi sen de dini sadece Allah'a ait kılarak, dinde Allah'a ortaklar bulmadan kulluk yap.

Din bir hayat programıdır, din bir yaşam biçimidir. Sadece namaz değildir din. Sadece oruç, hac, ana-babaya itaat değildir din. Bir günlük, bir haftalık, bir aylık, bir yıllık, bir ömürlük hayatın tümünü içine alan bir

hayat programıdır din. Ahlâkıyla, imanıyla, ticaretiyle, ekonomisiyle, siyasetiyle, eğitimiyle, yemesiyle, içmesiyle, giyim-ku-şamıyla, evlenmesi boşanmasıyla bir gün, bir dünya yaşar ya insan, işte ana rahmine düştüğü andan itibaren başlayıp ölümüne kadar Allah'ın istediği, bu kitabın ortaya koyduğu bir din hayatı yaşayacaktır insan. Allah bu kitabında bizden nasıl bir hayat istemişse, nasıl yememizi, nasıl içmemizi, nasıl giyinmemizi, nasıl yatmamızı, nasıl bir ekonomik hayat yaşamamızı, nasıl bir aile hayatı kurmamızı, nasıl baba olmamızı, nasıl ana olmamızı, nasıl evlât olmamızı istemişse karıştırmadan, Allah'a ortaklar bulmadan, hayatı, dini, zamanı, aileyi, toplumu parçalamadan sadece ve sadece Allah'ı dinlemek, Allah'a kulluk yapmak zorundayız.

3. "Dikkat edin, halis din Allah'ındır; O'nu bırakıp da putlardan dost edinenler: "Onlara, bizi Allah'a yaklaştırsın diye kulluk ediyoruz" derler. Doğrusu Allah ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Allah şüphesiz yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola eriştir-mez."

Dikkat edin halis din, saf din, katışıksız din Allah'ın dinidir. İlavesiz, eksiksiz din, Allah'ın dinidir. Dinin katışıksız, saf olanı Allah'a aittir. Elbette başkalarının dinleri, başkalarının hayat programları, başkalarının yaşam biçimleri de vardır, ama onlarınki katışıklıdır. Hayatın tümüne karışan, hayatın tümünü dolduran, hayatı parçalamadan onun tümünde söz sahibi olan Allah'ın dinidir. Hayatın tümünde sadece Allah'a iman, sadece O'na kulluk, sadece O'nu dinlemek, sadece O'nu razı etmeye çalışmak, sadece O'nun hayat programını uygulamak Allah'ın dinidir.

Ama katışıklı din sahipleri, hem Allah'a hem de Allah'tan başkalarına kulluk yapanlar, hem Allah'ı hem de başkalarını dinleyenler, hem Allah'ın dinini uygulamaya hem de Allah'tan başkalarının dinlerini uygulamaya, Allah'tan başkalarının sitemlerini uygulamaya çalışanlardır. Bir adamın hayatında, bir toplumun hayatında hayat programı olarak sadece Allah'ın dini olmalıyken, her konuda sadece Allah'ın dini söz sahibi olmalıyken, hayatın her bir kademesinde sadece Allah'ın dini geçerli olmalıyken, bunu terk edip hem Allah'a hem de Allah berisinde, hayatlarında söz sahibi kabul ettikleri bir kısım varlıkları, bir kısım insanları da dinleyenler katışıklı din sahipleridir. Hem Allah'ı razı etmeye çalışıp, hem de öteki Rabblerini, öteki İlâhlarını razı etmeye çalışanlar, katışıklı bir din takip ediyorlar demektir.

Hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırıp, hayatlarının bazı bölümlerinde Allah'ı dinleyip, geri kalan bölümlerinde de öteki İlâhlarını söz sahibi kabul edenler, namaz, oruç, abdest gibi konularda Allah'ı söz sahibi bilip, Allah'ın dediklerini uygulayıp, hukuk, eğitim, miras, kılık-kıyafet, ekonomi, siyaset, ceza kanunları gibi konularda da öteki Rabblerini söz sahibi kabul edenler, Allah'ın dışında, Allah'ın dûnunda evliyalar, velîler kabul edip onların aldığı kararları da, onların yasalarını da uygulamaya çalışanlar, şirket içinde bir din kabul etmişler demektir.

Yâni hayatlarının din içerikli, âhiret içerikli bölümünde Allah'ın sistemini, Allah'ın dinini, Allah'ın şeriatını uygulayıp, dünya içerikli bölümünde de başkalarının dinlerini, başkalarının şeriatlarını, başkalarının sistemlerini uygulayanlar, dini Allah'a halis kılmaya yanaşmayanladır. "Tamam Allah'a iman edelim, Allah'ı kabul edelim, hayatımızın bir bölümünün düzenlemesi konusunda Allah'ı söz sahibi kabul edelim ama hayatımızın öteki bölümlerini düzenlemek üzere öteki İlâhlarımıza da söz hakkı verelim," diyenler katışıklı din sahipleridir.

Allah'tan başka velîler edinenlere, Allah'ın dûnunda bir takım karar merciî bulanlara, hayatlarında Allah berisinde bir takım program yapıcısı, kanun koyucusu bulanlar, Allah'tan başka bir takım varlıkların da söz sahibi olduğunu iddia edenlere, Allah'tan başkalarına da kulluk edenler, Allah'tan başkalarına da dua edenlere, Allah'tan başkalarına da sığınanlara, "niye böyle şirke düşüyorsunuz, niye böyle Allah'a şirket içinde, ortaklık içinde bir kulluktan yanasınız," denilince derler ki:

"Aslında biz Allah'a iman ediyoruz. Biz Allah'ı kabul ediyoruz, aslında bunlara kulluk etmiyoruz. Ama bizim Allah'ı bırakıp ta başkalarına yönelmemiz, başkalarını dinlememiz, başkalarını razı etmeye çalışmamız onların Allah'la bizim aramızda aracı, şefaatçi olmalarındandır. Biz bu varlıklarla Allah'a yaklaşabilmek için, bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye onları dinliyor, onları seviyor, onlara itaat ediyor dua ediyor, ibadet ediyoruz. Biz onlara kendimizi beğendirelim ki, onlar da bizi Allah'a beğendirsinler. Biz onların sevgilerini kazanalım ki onlar da bizi Allah'a sevdirsinler. Biz onlara kulluk edelim ki, onlar da yarın Allah huzurunda bize şefaatçi olsunlar. Aslında bu varlıklar Allah katında şerefli, makbul varlıklardır. Bizim onlara kulluğumuz Allah'a kulluk, onları memnun etmemiz Allah'ı memnun etmemiz anlamına geldiği için bizler Allah'la aramıza bu insanları, bu müesseseleri, bu unsurları koyuyoruz, bunların

eteğine yapışıyoruz,” diyorlar. Yâni kendi kendilerine Allah’a yaklaşma yöntemleri belirlemeye çalışıyorlar.

Bir hadis-i kutside Rabbimiz şöyle buyurur:

“Benim kulum, üzerine farz kıldığım şeylerden daha sevgili hiçbir şey ile bana yaklaşamaz. Bir de nafilelerle kulum bana peyderpey yaklaşa yaklaşa nihayet öyle bir hale gelir ki, ben onu severim. O zaman ben onun işitmesine vasıta olan kulağı, görmesine vasıta olan gözü, tutan eli, yürüyen ayağı, anlayan kalbi, söyleyen dili olurum. Böyle bir kulum benden bir şey isterse, mutlaka veririm…”

Evet, bu hadis-i kutsiden de anlıyoruz ki bir kul Allah’ın kendisine farz kıldığı farizalardan daha fazla hiçbir şeyle Allah’a yakla-şamaz. Bir mü’min düşünün ki Allah’a yaklaşmak istiyor. Kim istemez ki bunu? Tüm hedefimiz, arzumuz bu değil mi? Öyleyse evvel emirde Allah’a yaklaşmanın yolu farzlardan geçmektedir. Farzlar yerine getirilmedikçe bu iş olmaz. Bu, bu işin vazgeçilmez lâzımıdır. Ben marifet ehliyim, ben Rabbimi biliyorum, ben O’nu çok seviyorum, ben O’nun için ölürüm, benim kalbim temizdir, ben hacıyım, ben hoca çocuğu-yum, ben filan zâtın müridiyim, ben falan cemaatin üyesiyim gibi iddiaların hiç bir kıymeti yoktur. Çünkü bu konuda ölçüyü koyan Allah’tır. İş Allah’ça olmalıdır. Bir kişi şu dediği şeyler konusunda samimi de olsa, bolca infak da etse, çokça nafile hacc da yapsa, şalvar da giyse, sakal da bıraksa, geceleri şu kadar istiğfar da etse, farzları ye-rine getirmedikçe Allah’a yaklaşması mümkün değildir.

Farzlar olmadan tek başına nafileler bir değer ifade etmez. Halbuki şu anda halk arasında farzlara riayet etmediği halde nafileler konusunda çok hassas davranan kimseler yüce şahsiyet olarak algılanmaktadırlar. Farz olan namazı kılmazlar, farz olan tesettüre riayet etmezler, farz olan zekâtlarını tastamam vermezler, farz olan emr-i bil’maruf ve nehy-i anil’münkeri terk edip yatarlar, Allah’ın dininin hakimiyeti adına hiç bir gayretleri yoktur. Haktan yana olmak, hakkı ortaya koymak farzdır, ama adamlar saflarını bile belirlemiş değillerdir. Cihad ve tebliğ farzdır, ama bunu hiç dert edinmemişlerdir. Mugay-yebat-ı hamseye Allah’ın istediği gibi iman farzdır, ama adamların buna bakışı terstir. Amentünün esaslarına iman farzdır, ama adamların anlayışı bozuktur. Allah’ın hayata karışı tek Rab ve İlâh oluşuna iman farzdır, ama Allah’tan başkalarının

yasalarını uygulama konusunda bir sıkıntıları yoktur. Her şeyi Allah'a irca etmek farzdır, ama onlar işlerini başkalarına götürürler. Hayrın ve şerrin Allah'tan olduğuna iman farzdır, ama onlar böyle düşünmezler. Mü'minleri kardeş bilmek, onları sevmek farzdır, ama onların elleri kardeşlerinin boğazındadır. Çocuklarını müslümanca eğitmek farzdır, ama onlar tutup onları birilerine teslim etmektedirler. Yalnız Allah'ı Rezzâk bilmek farzdır, ama onlar kendilerine başka Rezzâklar bulma sevdasındalar. Yâni farzları terk ediyorlar ve nafilelerle Allah'a yaklaşabileceklerini zannediyorlar.

Şunu hiçbir zaman unutmayalım ki Allah'a yaklaşanlar iki gruptur. Bir başka ifadeyle Allah'a iki türlü yaklaşma usulü vardır:

1- Farzların, vâciplerin îfası ve haramların terk edilmesiyle. Çünkü biliyoruz ki haramların terk edilmesi de farzdır.

2- Farzları îfa ve haramları terk etmekle beraber nafileleri de işleyerek. İşte Allah'a yaklaşabilmenin yolu da, usulü de budur. Bunun dışında başka bir yol yoktur. Allah'ın ve Resûlünün gösterdiği yolun dışında kişinin kendi kafasından koyduğu usullerle Allah'a yaklaşması mümkün değildir. Çünkü farz ve nafileleri insanlar kendileri tespit edemezler. Bunların tespiti Allah ve Resûlüne aittir. Bakın kitabımızın Mâide sûresi Allah ve Resûlünün kıstaslarına göre öyle olmadıkları halde kendi kıstaslarına göre Allah'a yakın olduklarını iddia eden yahudi ve Hıristiyanların sapıklıklarını şöyle anlatıyordu:
"Yahudiler ve hıristiyanlar, "Biz Allah'ın oğulları ve sevgilileriyiz" dediler.
(Mâide 18)

Halbuki onlar ne Allah'ın oğulları, ne sevgilileri, ne de dostlarıdır. Allah'a yakın da değillerdir. Onlar Allah'ın dinini terk etmiş düşmanlarından başkası değillerdir. Onlar böyle oldukları gibi, Allah'a yaklaşabilmek için putlara tapınan şu müşrikler de Allah'a yakın değillerdir. Çünkü Allah'a ancak Allah'ın belirlediği usullerle yaklaşılır.

Meselâ, efendim Allah katında zenginler O'na daha yakındır. Öyleyse ben de çalışıp çırpınıp çok para kazanayım da, böylece Allah yolunda hizmet ederek Allah'a yaklaşayım. Veya millet vekili olayım da hizmetimle Allah'a yaklaşayım. Veya doktor olayım da sağlığa hiz-met ederek Allah'a yaklaşayım. Veya kızımı şuralarda okutayım da, dine

hizmet etsin de Allah'a yaklaşayım. Hayır hayır, her kim ki Allah'ın Resûlünden sadır olmayan bir yolla bir usulle Allah'a yaklaşmayı umarsa bilesiniz ki onun sonu hüsrandır. Farzları yerine getiren, haramlardan kaçınan ve de nafileleri işleyen kimseler ancak Allah'a yaklaşabilirler. Bakın hadis-i kutsi o kadar açıktır.

"Kulum farzlardan sonra işleyeceği nafilelerle bana öylesine yaklaşır ki ben onu severim." Diyor Rabbimiz. Allah'ın bizi sevmesi elbette hepimizin istediği şeydir. Resûl-i Ekrem efendimiz; "Ya Rabbi, beni sevdiklerinin içinde kıl, zira sen sevdiklerini mağfiret edersin." Buyurur.

Yine Resûlullah Efendimiz bir başka hadislerinde Allah'a yaklaşma usullerinden bir başkasını da şöyle anlatır: "Kulun Allah'a yaklaşma vesilelerinin en büyüklerinden birisi de düşünerek, kafa yorarak Kur'an okumasıdır. Bunun benzeri kişiyi Allah'a yaklaştıracak başka bir şey yoktur." Sahabeden Habbab Bin Eret efendimiz de der ki; "Allah'a gücün yettiği kadar yaklaş, bil ki Allah'a kendi sözünden daha yaklaştırıcı bir şey yoktur." Evet, Allah'ın sözü Kur'an'dır. Nasıl ki bir insana onun kendi sözünden daha yakın bir şey yoksa, Allah'a da O'nun kendi sözü olan Kur'an'dan daha yakın bir şey olamaz. Öyle değil mi? Birisine mektup yazıyorsunuz, uzaktır size. Telefon ediyorsunuz, yine uzaktır. Ama ne zaman ki yanına varıp yüz yüze konuşursunuz, işte o zaman yakındır size. İşte bunun gibi Kur'an'da Allah'ın kelâmıdır. Kur'an okurken bilesiniz ki O'nunla konuşuyorsunuz demektir. Karşı karşıya yakınsınız demektir. Öyleyse bırakalım başka yollar, başka usuller aramayı da elimizden bu kitabı düşürmeyerek Rabbimize yaklaşma imkânları bulalım inşallah.

Yine bir başka âyet-i kerimenin beyanıyla Allah'a yaklaşmanın ve Rabbimizin bizi sevmesinin bir başka usulü de Resûl-i Ekrem Efendimize itaat esasına bağlanarak şöyle anlatılıyordu:

"Ey Muhammed, de ki: "Allah'ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin ve günâhlarınızı bağışlasın. Allah affeder ve merhamet eder."

(Âl-i İmrân 31)

Zaten yukarıda ifade etmeye çalıştığımız farzlardan sonra işlenmesi tavsiye edilen nafileler Resûlullah efendimizin sünnetleridir. Öyleyse Resûlullah efendimizin sünnetine sarılarak Allah'a yaklaşmaya çalışacağız inşallah. Aynen peygamberimizin izini takip ederek, aynen onun gibi bir hayat yaşayarak Allah'a yaklaşmaya çalışacağız. O nasıl

otururdu, nasıl yemek yerdi, nasıl giyinirdi, nasıl yatardı, bir yarayı kına ile nasıl tedavi ederdi, ishali soğuk bal ile, kabızı sıcak bal ile nasıl iyileştirirdi, ağrıyan gözünü sürme ile nasıl tedavi ederdi hasılı onun tüm hayatını, tüm eylemlerini taklit etmek nafilelerdir. İşte biz onun sünneti dediğimiz nafileleri işleyince Allah'a öylesine yaklaşır, öylesine yaklaşırız ki sonunda Rabbimiz bizi sever ve hadis-i kutsinin beyanıyla bizim gören gözümüz, tutan elimiz, işiten kulağımız, anlayan kalbimiz oluverir. Yâni gözümüz kulağımız, elimiz ayağımız Allah'ın izniyle hakkı söylemeye, hakkı icra etmeye, hakka yönelmeye, hakkın rızasının nerede olduğunu bilmeye başlayıverir.

Evet müşrikler böylece Allah'a yaklaşabileceklerini iddia ediyorlar. Ama dikkat ediyor musunuz? Mü'min, kâfir, müşrik insanların hepsinde Allah'ın koyduğu fıtratın böylece açığa çıktığına şahit oluyoruz. Bakın kâfirler, müşrikler bile küfürlerini, şirklerini Allah'a izâfe et-meye, Allah'a onaylattırmaya çalışıyorlar. İçine düştükleri şirk unsurlarıyla bile Allah'a yaklaşmayı hedefliyorlar. Halbuki bu dünyada kendilerini Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın elçisinden uzak bir hayatın mahkûmu ettikleri için zavallılar anlayamıyorlar. Bilmiyorlar ki Allah'a yaklaşmanın yolu Allah'ın gönderdiği kitabından geçer. Bilmi-yorlar ki bu kitapta Allah şirki asla onaylamıyor. Allah'ın onaylamadığı, Allah'ın istemediği, haram kıldığı, yeryüzünde en büyük suç dediği şirke sarılarak, Allah'a en büyük iftirayı yaptıklarının farkında değiller zavallılar.

Halbuki Allah şu kitabında ve bu kitabın pratiği olan peygamberinin hayatında çok açık bir şekilde ortaya koymuştur ki, kullarıyla kendisi arasında gerek dua konusunda, gerek ibadet ve itaat konusunda hiç kimseyi görmek istemiyor. Kendisiyle birlikte başkalarını da dinleme konusunda, kendisiyle birlikte başkalarına da itaat konusunda kullarını soğanın dişisinden bile kıskandığını söylüyor. Kullarından nerede, hangi zaman dilimi içinde, hangi şartlar altında olursa olsun, sadece kendisine kulluk, sadece kendisine itaat istiyor. O, her zaman ve zeminde bizim kendisine yapacağımız dualarımızı, kulluklarımızı, isteklerimizi duyabilecek ve ânında icâbet edebilecek, kulluğumuzu kabul edip mükâfat verecek, isyanlarımızdan ötürü de ceza verecek güçtedir.

Biliyoruz ki tarihin her devrinde insanların genelinde Allah inancı hep var olmuştur. Her dönemde madde ötesi, üstün güç ve kudret sahibi, yaratıcı olan Allah inancının var olduğunu ve insanların bu yaratıcıya

iman ettiklerini biliyoruz. Ama işte burada da anlatıldığı gibi, aynı zamanda bu insanların genelinde şöyle bir kanaat söz konusu idi: “Allah vardır, yaratıcıdır, tüm kâinatı O yaratmıştır, kendilerini de O yaratmıştır, O yücedir ama bu yüce varlıkla insanların doğrudan doğruya irtibat kurmaları mümkün değildir. Onun içindir ki bu yüce varlıkla insanların irtibatlarını sağlayacak aracılara ihtiyaç vardır. İşte bu durumda bazı aracıların bulunması kaçınılmazdır,” demişler, bu yüce varlıkla bizim irtibatımızı sağlasın diye bir kısım varlıklar geliştirmişler ve kendilerine kulluk yapmaya, emirlerini dinlemeye başlamışlar.

Veya kendilerini yüce varlıklar bilip Allah’a karşı şefaatçi kabul etmeye kendilerini Allah’a yaklaştıracaklarına inanıp kendilerine harikulâde sıfatlar yüklemeye çalışmışlar. Bu varlıkları Allah sever gibi sevmeye, onların hatırına Allah arzularını ayaklarının altına almaya, Allah’a yapmaları gerekenleri kendilerine yapmaya, kendilerinde güç kuvvet görerek sıkıntılı anlarında dua edip imdatlarına çağırmaya başlamışlar. Karşılarında mest olup secdelere kapanmış, kalplerinin derinliklerinde kendilerine yer vermiş, Allah sever gibi onları sevmişlerdir.

“Biz aslında Allah’a inanıyor, Allah’a kulluk ediyoruz ama eğer bunlara da secde ediyor, bunların arzularını da yerine getirmeye çalışıyorsak, bunların kanunlarını da uygulamaya, bunların hayat programlarını da gerçekleştirmeye çalışıyorsak bu bizim onlara da secde ettiğimiz, onlara da kulluk yaptığımız anlamına gelmez. Biz ancak bunları aracı kabul ediyoruz, bunları vesile kabul ediyoruz. Bizi Allah’a yaklaştırsınlar diye bunlara ibadet ediyoruz,” diyorlardı.

İster melekleri, peygamberleri, Allah’ın salih kullarını, isterse diğer varlıkları putlaştırıp Allah yerine koysunlar, bunun hepsi birdir ve şirktir. Allah kesinlikle kendisine bu şekilde yapılan bir kulluğu kabul etmez. Zira O, kendisine şirk koşulmaya kesinlikle razı değildir. O’nun ortakları yoktur, yardımcıları yoktur, vezirleri, yetkilileri, oğulları, kızları, hanımları yoktur. O Allah tüm varlıklardan yüz çevirip sadece kendisine kulluk yapan, sadece kendisini dinleyen kullarının kulluğunu kabul etmektedir. Sadece kendisi önünde secde eden, başka hiç bir varlık önünde secde etmeyen, sadece kendisinin kanunlarına itaat eden, başka hiç kimsenin kanunlarına itaat etmeyen, sadece kendisinin hayat programını uygulayan, başkalarının hayat programlarını uygulamaya yanaşmayan ve sadece kendisini razı etmeye çalışan, başkalarını razı etme gereği duymayan kullarının kulluklarını kabul edecek, ötekilerin kulluklarını asla

kabul etmeyecektir.

Allah yakında hükmünü beyan edecektir. Muhakkak ki Rab-bimiz insanların bu şekilde tartışıp ihtilâf ettikleri konularda hükmünü verecektir. Şu anda işte bu kitabıyla, bu âyetleriyle hükmünü veriyor. Allah yalancıyı, dinini yalan sayanı, kitabını yok farz ederek, peygamberini gelmemiş kabul ederek yaşayan ve örtücü olan kimseyi asla hidâyete ulaştırmaz. Kitabını yok farz edenleri, kitabını örtüp peygamberini devre dışı bırakanları asla başarıya ulaştırmayacak, asla bu dünyada sahil-i selâmete çıkarmayacak, dünyada çözümsüzlük içinde, bunalımlar içinde bir bocalamanın içinde bırakacaktır. Çünkü onlar Allah'ı, Allah'ın kitabını, fıtratlarını örtüyorlar, Allah'ın beyanlarını örtbas ediyorlar, gündemlerine almıyorlar. Şu anda hükmünü beyan eden Rabbimiz, yakında ihtilâf ettikleri konularda onlara hükmünü be-yan edecektir.

İnsanlar din, iman, kulluk tevhid ve şirk, dinin temel esasları, dünya ve âhiret, siyaset, hukuk, ahlâk konularında, tartıştıkları her ko-nuda kesinlikle bunu Allah'a sormak zorundadırlar. Çünkü her şeyin en iyisini, en güzelini, en doğrusunu bilen ve bildiren Allah'tır. Zaten bu kitapların ve bu peygamberlerin geliş sebebi de budur. Yaşadığımız bu dünya hayatında neyin doğru, neyin yanlış, neyin hak, neyin bâtıl olduğu konusunda bizi bilgilendiren tek kaynak vahiy yani Allah ve Resûlünden gelen hak bilgilerdir.

Ama ne yazık ki insanlardan kimileri ellerinde böyle bir kitap olduğu halde, önlerinde böyle bir peygamber olduğu halde kitapla ihtilâf ediyor, kitapla ve peygamberle tefrikalaşıyor, kitabı kendilerinden, kendilerini kitaptan uzaklaştırıyorlar. Allah bir tür söylüyor, onlar bir tür söyleyerek ihtilâf ediyorlar. Kitap ve peygamber bir tür söylü-yor, tâğutları, İlâhları bir tür söylüyor ve onlar da Allah'ın dediklerine muhalefet ederek O'nun berisindekilerin arkasından gidiyorlar. Hem Allah'ı hem de onları memnun etmeden, hem Allah'a hem de onlara itaat etmeden yana bir tavır sergiliyorlar. Hem Allah'a hem de onlara dua edip sığınıyorlar. Hem Allah'a hem de onlara hizmet ediyorlar. Bizim işimizi hallediverin, bizim problemlerimizi çözüverin, sıkıntılarımızı gideriverin diyorlar, medet diyorlar, imdat diyorlar, izzeti onlarda görüyorlar, karşılarında eğilip bükülüyorlar, Allah'a rağmen onlara gü-venip bel bağlıyorlar. İşte bu isyanlarının, bu tefrikalaşmalarının cezasını, Allah yakında onlara beyan edecektir.

Tabii âyetin ortaya koyduğu gerçek şudur: Bu insanlar yalancıdırlar, yalan söylüyorlar. İşte bu şekilde şirki şirin göstermeye çalışanlar, şirki yasallaştırmaya çalışanlar yalancıdırlar. Ve de keffârdır onlar, örtücüdürler. Fıtratlarının sesini örten, bastıran insanlardır onlar. İçlerindeki ses onlara Allah'a yaklaşmaları gerektiğini söylediği halde, fıtratlarının bu sesini örtüp örtbas eden kimselerdir onlar.

Bu âyette ortaya konan, Allah'la kullar arasında aracı koyma konusunda insanlar arasında en ileri gidenler, en aşırı olanlar hepimizin bildiği gibi Yahudi ve Hıristiyanlardır. Allah'ın kutlu elçisi Musâ'nın (a.s) getirdiği mesajı değiştirip, Îsâ'nın (a.s) getirdiği kitabı tahrif edip, kitaplarından ve peygamberlerinden tamamıyla koparak kendilerince bir din oluşturan, böylece Hz. Adem'den (a.s) bu yana tüm peygamberlerin, tüm mü'minlerin dini olan İslâm'dan ayrılıp küfre ve şirke düşen Yahudi ve Hıristiyanlar, Allah'ın lânet ve gazabına uğramışlardır. Bu iki toplum Allah'la kulları arasına Allah elçilerini aracı olarak sokmuşlardır. Allah'la kulları arasına Allah'ın kulları olan Îsâ ve Uzey-r'i (a.s) sokmuş, bu iki kutlu elçiyi Allah'ın oğlu makamına çıkararak hem Allah'a, hem Allah'ın dinine, hem de Allah'ın elçilerine iftiraların en büyüğünü yapmışlardır.

4. "Allah çocuk edinmek isteseydi, yarattıklarından dilediğini seçerdi. O münezzehtir, O; gücü her şeye yeten tek Allah'tır."

Eğer Allah bir oğul, bir evlât edinseydi elbette yine de o, O'nun yaratıklarından olurdu. Yâni o yine de kul olurdu, Allah'ın kulu olurdu. O yine kul, Rabb da yine yalnız Allah olurdu. Yâni hâşâ hâşâ eğer Allah dünyadaki, kâinattaki kullarının hayatını düzenleme, kullarının hayatına program yapma konusunda âciz bir duruma düşüp, insanlar arasından kendisine oğullar, yardımcılar edinmiş olsaydı veya gökyüzündeki işleri çok yoğun olup ta yeryüzündeki kullarının problemlerini çözecek zamanı, imkânı kalmadığı için kendisine içinizden, yerdekilerden bir oğul, ya da oğullar, yardımcılar seçecek, yetkilerinden kimilerini onlara devredecek olsaydı, bunu kendisi seçer, sizin seçiminize bırakmazdı. Ne oluyor? Sizin seçtiklerinizi mi seçecek Allah? Sizin belirlediğinizi mi seçecek? Allah'a akıl vermeye, yol göstermeye mi çalışıyorsunuz? Şunu seçmeliydin ya Rab! Bunu yetkili kılmalıydın! Bizim canımız böyle istiyor demeye mi çalışıyorsunuz?

Sübhanallah! Olacak şey mi bu? Nasıl da diyebiliyorsunuz Allah'a bunu? Nasıl da oğullar izâfe edebiliyorsunuz Allah'a? Sübha-nallah! Hâşâ hâşâ tenzih ederiz O Allah'ı. Allah'ın yeryüzünde ne böyle temsilcileri var,

ne yetkilerini devrettiği yetkilileri var, ne ortakları var, ne yardımcıları var, ne oğulları ne de kızları var... Sadece gökler-de ve yerde kulları var. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun kuludur. Yeryüzünde herkes ve her şey Allah'ın kuludur, başka bir şey değildir. Öyleyse Allah bu kâfirlerin, bu zalimlerin, bu müşriklerin bu tür iftiraların hepsinden münezzehtir, yücedir. Göklerde ve yerde hiç bir varlığın, hiç bir kulun Allah'a şirk koşma hakkı yoktur. Kim ki böyle Allah'a, Allah'ta olmayan sıfatları yükleyerek şirk koşarsa işte onlar zalimlerin ta kendileridirler. Allah onların dediklerinin tümünden uzaktır.

Tesbihin mânâsı da budur zaten. Sübhanallah demenin mânâsı budur. Tesbih, Allah'ı Allah'ın haber verdiği sıfatlarıyla muttasıf bilmektir. Allah kendisini kitabında nasıl vasfetmişse, elçisi O'nu bize nasıl anlatmış, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişse işte öylece Allah'a inanmaktır. Rabbimizi bu şekilde O'na ait sıfatlarıyla tanıdıkça, Rabbimizin tanıttıklarını Rabbimizin tanıttığı gibi tanıdıkça da "süb-hanallah!" diyeceğiz. "Ya Rabbi seni tesbih ederiz, sen ne büyüksün!" diyeceğiz. Bakın ki O Allah:
5. "Gökleri ve yeri gerçekten yaratan O'dur. Geceyi gündüze dolar, gündüzü geceye dolar. Her biri belirli bir süreye kadar yörüngelerinde yürüyen güneş ve ay'ı buyruk altında tutar. Dikkat edin, güçlü olan, çok bağışlayan O'-dur."

O Allah gökleri ve yeri hakla yarattı, hak olarak yarattı. Sûrenin başında kitabını da hak olarak indirdiğini söylemişti Rabbimiz. De-mek ki Rabbimizin tüm işleri, tüm fiilleri haktır. Gökleri ve yeri hak ola-rak yaratmıştır, laf olsun, eğlence olsun diye yaratmamıştır. Kullarının imtihanı, imtihan sahnesi olması için yaratmıştır onları.

Veya Allah gökleri ve yeri haklı olarak, hakka istinat etmek ü-zere, hak açığa çıksın için yaratmıştır. Hangi hak açığa çıksın diye? Bu kâinatta tek hak, tek gerçek var. O da Allah'ın hayata karışıcı tek Rabb ve İlâh olması ve bizim de O'na kul köle olmamız gerçeği. Göklerde ve yerde bundan daha büyük bir gerçek, bundan daha önemli ve öncelikli bir hak, hakikat yoktur. İşte Allah bu gerçeğin anlaşılıp ortaya çıkarılması için gökleri ve yeri yaratmıştır.

Bu âyetlerden anlıyoruz ki, kâinatta ne varsa hepsi hak üzerine, yâni sağlam temeller üzerine kurulmuş ve belli bir hikmetle yaratılmıştır. Yaratılan her şey üzerinde belli bir kanun, belli bir hak yasa işlemektedir.

Yâni tüm kâinatta hak esastır, adalet esastır, zulüm ve haksızlık yoktur. Her şey hak üzerine bina edilmiştir. Bâtıl ise ârızî ve geçicidir. Yâni Rabbimizin yarattığı bu evrende tevhid esastır. Sadece zulüm ve haksızlık imtihan gereği kendilerine özgür bir irade verilen insanlardan oluşan hareketlerdir.

Eğer evrende kendilerine Allah tarafından irade verilen şu insanlar gökler ve yer âlemine karışmasalar, bitkiler, hayvanlar ve ce-mâdât âlemine el atmasalar, kâinatta haksız bir tek uygulama göremezsiniz. Tüm âlemde Allah hak bir denge koymuş, onu bozabilme yetkisini, iradesini de sadece insana vermiştir. Diğer varlıkların tümü hak olan tevhid esasına dayanmakta, hepsi de Allah'ın emirlerine bo-yun bükmektedirler.

Kâinatta ne varsa onların tümünü Allah yarattığı için hepsinin üzerinde söz sahibi, hak sahibi, hukuk sahibi, hâkimiyet ve hüküm sahibi sadece Allah'tır. Allah'tan başka bu varlıklar üzerinde hâkimiyet ve otorite sahibi yoktur. O bir şeye "ol" dediği zaman hemen oluverir. O'nun sözü haktır. O'nun sözü hukuktur, O'nun sözü mutlak dinlenen sözdür.

Veya burada Allah tarafından yaratılmış olan göklerin ve yerin hakka ve hakikate delâleti anlatılmaktadır. Yaratıcıları Allah olan bu gökler ve yerler, hak olan Allah'ın varlığına ve gücüne delildir. Eser, müessirin varlığına delildir, deniyor.

Gökleri ve yeri hakla yaratan Allah, geceyi gündüzün üzerine bürüyor, gündüzü de gecenin üzerine sarıyor. İşte gece ve gündüz ve işte insanın hayatı, insanın imtihanı, insanın ömrü. Yaratıcının emrine boyun büküp teslim olmuş Allah'ın bu iki âyeti, sürekli birbirini takip ediyor. Bunlar üzerinde işleyen yasalar, Allah yasalarıdır. Bunların hiç birisi tesadüfî değildir. Hiç birisi oyun ve eğlence olarak var edilmiş değildir. Bunların hepsi Allah'ın koyduğu yasalara boyun büküp teslim olmuşken, siz kime boyun büküp teslim oluyorsunuz? Rabb ve İlâh olmaya, kullarının hayat programını belirlemeye, kulları üzerinde egemen olmaya lâyık olan Allah görüyorsunuz ki geceden sıyırarak gündüzünüzü, gündüzden sıyırarak gecenizi yaratıyor. Eğer Rabbiniz sizin için bunu yapmasaydı kim yapabilirdi bunu? Kim yaratabilirdi geceyi? Kim getirebilirdi gündüzü? Kimin gücü yetebilirdi buna? Allah berisinde şu kendilerine kulluk ettiğiniz, kendilerine dua edip yalvardığınız,

kendilerinde yetki gördüğünüz yeryüzü tanrıları becerebilir miydi bunu?

Yeryüzünde tanrılığa soyunanlar, yeryüzünde egemenlik hakkı bizdedir diyenler, bizim hayatımıza Allah karışmaz diyenler, hayatı biz biliriz, hayatı biz düzenleriz diyerek kendi yasalarını Allah yasalarının önüne geçirmeye çalışanlar yapabilirler mi bunu? Acaba şu anda bu yeryüzü tanrıları Allah'ın bu âyetlerine ne kadar müdahale edebiliyorlar? Güneşe, aya, geceye, gündüze ne kadar etkililer? Güçleri, kuvvetleri, etkileri nedir bu insanların? Acaba şu anda güneşe söz geçirebiliyorlar mı? Eğer bunu becerebilen birileri varsa tamam onlara da kulluk yapalım, onların yasalarını da uygulayalım, onları da Rabb bilelim, onları da İlâh bilelim.

Geceye ve gündüze egemen olan Allah'tır. Bakın Kasas sûresinde Rabbimiz buyurur ki:

"Ey Muhammed! De ki: "Söyler misiniz? Eğer Allah geceyi üzerinize kıyamete kadar uzatsaydı, Allah'tan başka hangi tanrı size bir ışık getirebilir? Dinlemez misiniz?" De ki: "Söyleyin: Eğer Allah gündüzü üzerinize kıyamete kadar uzatsaydı, Allah'tan başka hangi tanrı, içinde istirahat edeceğiniz geceyi size getirebilir? Görmez misiniz?"

(Kasas 71,72)

Rabbiniz geceyi ve gündüzü kıyamete kadar uzatıverse, geceyi gündüzle kovmayıp, gündüzü de geceyle boğmasaydı, ne yapardınız? Kim yardım edebilirdi size bu konuda? Allah'tan başka tanrılarınız var mı bir düşünsenize! Şu gündüzün size sunduğu bu güneş karşılığında, elektrik bedeli öder gibi sizden bir bedel isteseydi nasıl öderdiniz? Rabbiniz tüm bu nîmetlerine karşılık kendisinin değil, yine bizim ihtiyacımız olan bir kulluk istiyor. Ama unutmayalım ki bunlar ebedî değildir, ölümsüz değildir.

Tüm bu varlıklar, gece, gündüz belirli bir süreye kadar yörüngelerinde akıp gitmektedirler. Rabblerinin belirlediği bir ecele kadar yörüngelerinde, Allah programında akıp gitmektedirler. Hepsi de Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu bir ölüme doğru koşuyorlar. Bir gün gelecek Allah'ın takdiriyle hepsi de yok olacaktır. Bu hayat bir gün bitecektir. Ne gök, ne yer, ne göktekiler, ne yerdekiler kalmayacaktır. O zaman, içinde bizler de olduğumuz halde bu bitenlerin, bu biteceklerin fânîliğini anlatan bu âyetlerle kendimizin de fânîliğini unutmadan, ebedî olan, hiç ölmeyen, fânî olmayan bir Allah'a kulluk hesabı içine girmek zorundayız. Ölümsüz

bir Allah'a kulluk hesabıyla ölümsüz bir cennet kazanmaya bakmalıyız.

Dikkat edin, Azîz olan, güçlü olan ve çok bağışlayan O'dur. Allah Azîzdir, O'na asla karşı koyamazsınız. Allah Azîzdir, tüm izzet ve şeref O'na aittir. Sakın O'nun size verdiği şerefin dışında kendinize şeref arayışı içine girmeyin. Böyle Azîz ve Hakîm bir Allah'ın kitabının dışında kendinize kitap, din arayışı içine girmeyin. Şurasını da asla unutmayın ki, her şeye rağmen, tüm günâhlarınıza, tüm kusurlarınıza ve eksiklerinize rağmen Rabbiniz Gafûr'dur. Günâhlarınız sebebiyle O'nun karşısında tüm kapılar yüzünüze kapandı zannetmeyin. Tevbe eder, O'na yönelir, affınızı talep ederseniz, O'nun affına lâyık hale gelmeye çalışırsanız, bilesiniz ki O kullarını çok çok bağışlayandır.

Göklerin ve yerin yaratılışından söz ettikten sonra Rabbimiz bundan sonra bizim hayatımızdan, bizim yaratılışımızdan söz edecek. Bakın şöyle buyuruyor:
6. "Sizi bir tek nefisten yaratmış, sonra ondan eşini var etmiştir; sizin için hayvanlardan sekiz çift meydana getirmiştir; sizi annelerinizin karınlarında üç türlü karanlık içinde, yaratılıştan yaratılışa geçirerek yaratmıştır; işte bu Rabbiniz olan Allah'tır. Hükümranlık O'nundur, O'ndan başka tanrı yoktur. Öyleyken nasıl olur da O'nu bırakıp başkasına yönelirsiniz?"
O Allah sizi bir tek nefisten yarattı. Burada Darvin'in herzelerinin tenkidine gerek görmüyorum. Zaten bitmiştir, iflas etmiştir günümüzde. Onun için adamlar kendilerini popüler yaptılar diye her fırsatta bu tür âyetlerle onları gündeme getirmenin anlamı yoktur. Evet Allah sizi bir tek nefisten yaratmıştır. Hepimizi Adem atamızdan yaratmış ve ondan da zevcini, Havva anamızı yaratmıştır. Her ikisi birden insan cinsinin bir bölümünü teşkil ederek bir bütünü tamamlamışlar ve böylece Allah'ın dilemesiyle her ikisi de varlık dünyasına çıkmışlardır.

Bu nasıl oldu, Adem'den eşi Havva'yı nasıl çıkardı, demeye gerek yoktur. Şu anda bir erkek ve kadından nasıl bir çocuk çıkarıyor-sa Rabbimiz işte öylece eşini yarattı. Sebebini şeklini bilmek zorunda değiliz. Esasen burada Rabbimizin yaratıcılığı, gücü ve kudreti gündeme getiriliyor.

Kadınınla, kadının yaratılışıyla ilgili arkadaşımızın sorduğu so-ru üzerinde kısaca bilgi verelim inşallah. Hadis Riyazu's Sâlihîn'de idi. Ebu Hüreyre efendimizin bildirdiğine göre Resûl-i Ekrem Efendimiz şöyle

buyuruştur: ***“Kadınlar hakkında birbirinize iyilik tavsiye ediniz. Çünkü kadın cinsi kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburga kemiğinin en eğri yeri üst tarafıdır. Eğer onu düzeltmeye kalkışırsan kırarsın, kendi haline bırakırsan da eğri kalır, öyleyse kadınlar hakkında birbirinize iyilikler tavsiye ediniz.”***
(Buhâri, Nikâh 80, Müslim, Rada 60)

İkinci bir rivâyette Allah’ın Resûlü; kadını eğeyi kemiğine benzetir. ***“Kadın kaburga kemiği gibidir. Onu doğrultmaya kal-karsan kırarsın, eğer ondan faydalanmak istersen bu eğri haliyle faydalanabilirsin.”***
(Buhâri, nikâh 79, Müslim, Rada 65)

Üçüncü bir rivâyette de; onu memnun olacağın hale getiremezsin buyurur. Rabbimiz Nisâ sûresinde:
“Onlarla güzellikle geçinin. Eğer onlardan hoşlan-mıyorsanız, sabredin, hoşlanmadığınız bir şeyi Allah çok hayırlı kılmış olabilir.”
(Nisâ 19)

Evet, Rabbimiz buyuruyor ki; onlarla iyi geçinin, kadınlarınızla güzellikle geçinin. Onlara sevgi gösterin. Onlara iyi davranın. Muhabbet edin onlarla. Güzel söz söyleyerek onların gönüllerini hoş edip yüzlerini güldürün. Sürekli onların yanlarında bulunmaya, onlarla sohbet etmeye, latife yapmaya, ihtiyaçlarını en güzel biçimde temin etmeye çalışın. Onları insan görün. Onların size nasıl davranmalarını istiyorsanız siz de onlara öylece davranmaya çalışın. Kalplerini kırmayın. İzzet-i nefislerini incitmeyin, kırıp dökmeyin onları. Hanımı Hz. Ayşe’yi memnun edebilmek için onunla koşu yapan peygamberinizi örnek alın. Onlarla iyi geçinin, onlarla birlik olun, onların nazlarına kat-lanın, onlarla hayatı paylaşın, hayatın çeşitli kademelerinde rol almak gerekiyorsa onlara güzellikle muamelede bulunun, onlara marufla muamele edin.

Anlıyoruz ki Rabbimiz âyetlerinde, Resûl-i Ekrem Efendimiz de hadislerinde erkekten hanımına karşı bunu bilerek çok şefkatli ve merhametli davranmasını istiyor. Yâni İslâm fıtrat dinidir, fıtrî bir dindir. Yâni insan İslâm, ihsan ve imanı yaşayabilecek bir fıtratta dünyaya gelmiştir. İslâm insandan bir şeyler isterken, bir şeyleri yasaklarken elbette onun fıtratını, fıtrî yapısını göz ardı etmez.

Hadiste kadının eğeyi kemiğinden yaratılmış olduğu anlatılıyor. Anladığımız kadarıyla bu ifade kadının yaratılışını, karakterini an-latan ve

ona nasıl yaklaşılması gerektiği ortaya koyan bir mecazdır. Yâni düzelteceğim derken kırmamamız gerektiği anlatılıyor. Veya ka-dınların fıtratlarında bir eğrilik vardır bilgisini veriyor. Tabii İslâm fıtratı olduğu gibi kabul etmekle birlikte onu düzeltmeyi hedefler. Eğitimle, nasihatle onu düzeltmemizi ister. Bu mânâda fıtratı olduğu bırakmayı hoş görmez. İşte hanımlarınızı düzelteceğiz derken kırılmamalarına dikkat etmemizi öğütler. Sabırla, merhametle onlara yaklaşmamız ge-rektiği haber verir. Hem dünya umuru konusunda, ev, yemek gibi ko-nularda hem de âhiret konularında şefkatle davranmamızı emreder. Onu bir köle gibi dövmememiz gerektiğini vurgular. Onları aynen bi-zim gibi insan görmemizi ister. Allah'ın Resûlü bir müslümanın kadınına asla buğz etmemesini emreder. Yediğimizden yedirmemizi, giydiğimizden giydirmemizi, kötü söz söylemememizi, şâyet hicret edilecekse evde, aynı odada onlardan hicret etmemizi tavsiye eder. Yine hayırda ölçünün kadınlara iyi davranmak olduğunu söyler.

Ademi, Havva'yı ve o ikisinden de sizleri yarattı. Sonra yeryüzünde hayvanları da sizin için yarattı. Sizin için hayvanlardan sekiz çift meydana getirdi. Sizin hayatınızın vazgeçilmez unsuru olarak koyun, keçi, sığır ve deveden erkek ve dişiler olarak sekiz çift var etti. Sürekli sizinle birlikte olan, size huzur veren, istifade ettiğiniz hayvanları size lütfetti buyurduktan sonra insanın yaratılış evreleri konu edilmektedir.

Sizi analarınızın karnında üç türlü karanlık içinde, yaratılıştan yaratılışa geçirerek yaratmıştır. Burada ana karnında yaratılışımızın üç safhasının ne olduğu konusunda kesin bir bilgimiz olmamakla birlikte şunları söyleyebiliriz:

1. Burada kastedilen, kitabımızda nutfe, alâka, mudğa diye a-çıklanan oluşumlardır. Bunun anlamı, ana karnında bu evrelerden ge-çirildikten sonra Rabbiniz sizi yarattı, bu üç karanlık devreden sonra siz bu hale geldiniz, demektir.

2. Veya önce babalarınızın sulbündeydiniz, sonra analarınızın göğsünde bir yerlerdeydiniz, sonra analarınızın rahminde son döneminizi yaşadınız ve işte bu üç karanlık devreyi tamamlaya tamamlaya yeryüzüne bir insan olarak geldiniz demektir.

3. Ya da işte annenin karnı karanlık, o karanlık karın içinde Rahîm bir karanlık ve Rahîm içinde çocuğu saran zar bir karanlıktır. İşte bu

karanlıklar içinde insanın teşekkülü gerçekleşmektedir. Yâni bu üst üste karanlıklar içinde bir yaratıştan başka bir yaratışa geçirerek Allah sizi yaratmıştır. Yâni Rabbimizin bu âyetleriyle anlıyoruz ki, insanın yaratılışıyla alâkalı insanların erişemediği, ulaşamadığı, bilemediği bir takım dönemler vardır. Tüm bu bilinmeyen dönemler üzerinde yegâne tasarruf, yegâne güç kuvvet sahibi Allah'tır. İlmi tam o-lan, her şeyi en iyi bilen Rabbimiz hikmeti gereği her şeyi belli bir yasaya, bir sünnete bağlamıştır. Allah'ın tabiattaki yasaları diyoruz bunlara. Bir başka deyişle sünnetullah dediğimiz bu yasalar, hiç değişmeden sürekli olarak işlerken, bazılarında da bir atlamanın söz konusu olduğunu görüyoruz. Meselâ insan ana karnında önce erkek zannediliyor, sonra bakıyorsunuz birdenbire bir cinsiyet değişikliği oluyor ve kız zannediliyor. Daha sonradan neyse yaratılış tam olarak ortaya çıkıyor.

İşte bu Rabbiniz olan Allah'tır. Hükümranlık, egemenlik O'nun-dur, O'ndan başka İlâh yoktur. Öyleyken nasıl olur da O'nu bırakıp başkasına yönelirsiniz?

İşte gökleri ve yeri yaratan, sizi ana Rahîmlerinizde böylece şekillendiren, hayatınızı, varlığınızı ve her şeyinizi kendisine borçlu olduğunuz Rabbiniz bu Allah'tır. Okuduğunuz bu âyetlerin anlattığı, Kur'an'ın tümünün ortaya koyduğu, tarih boyunca tüm peygamberlerin ortaya koyduğu bu Allah sizin Rabbinizdir. Rabb makamında, ulû-hiyet makamında, hayatınızın kanunlarını düzenleme konusunda Rabbiniz O'dur. Rabbiniz olan Allah, kendisinden başka İlâh olmayandır. O her şeyin yaratıcısıdır. Varlığımızın sebebi O'dur. Hayatın kaynağı O'dur. Mülk O'nundur. Göklerin, yerin, gecenin-gündüzün, meyvelerin, sebzelerin, malımızın, mülkümüzün, evimizin, ailemizin, çocuklarımızın, paramızın, pulumuzun, aklımızın, zekâmızın, bilgimizin her şeyimizin sahibi O'dur.

Yaratıcı, Mâlik ve Rabb sadece O'dur. Sözü dinlenmeye, hamdedilmeye, şükre ve itaate, kendimizi beğendirmeye lâyık olan sade-ce O'dur. Sizin nasıl bir hayat yaşamanız konusunda, kendisine nasıl kulluk edeceğiniz konusunda bilgi sahibi olan O'dur. Bunun için size kitap gönderen, size hayat programı sunan O'dur. Madem ki her şeyinizi yaratan, her şeyinizi veren O'dur, o halde sizler sadece O'na kulluk edin, sadece O'nu dinleyin. İşte problem buradadır. İnsanların büyük bir kısmı, yaratıcı olarak Allah'ı kabul ediyor, ama Rabb olarak, hayata karışıcı olarak Allah'ı kabule yanaşmıyorlar. Herkes Allah'ın yaratıcılığını kabul ediyor, ama O'nu Rab ve İlâh olarak, kanun koyucu olarak kabul

etmiyorlar. Rızık verici olarak Allah'ı biliyorlar, inanıyorlar ama hayatı düzenleyici olarak kabul etmiyorlar. İşte şu an-da insanları görüyoruz ki hayatlarında yaratıcı olarak Allah var, ama hayata karışıcı olarak sanki yok.

Yâni insanlar, "İlâhlardan bir İlâh olarak Allah'ı da kabul edelim, O'nu da dinleyelim, O'na da kulluk edelim ama öteki İlâhlarımızı da dinlemek, onlara da kulluk etmek zorundayız," diyorlar. "Hayatımızın bazı alanlarında O'nu söz sahibi kabul edelim, ama öteki alanlarında başkalarını da dinleyelim," diyorlar. "Şirk içinde, şirket içinde bir kulluktan yana olalım," diyorlar. Hayır hayır, göklerin ve yerin yaratıcısı olarak inandığınız bu Allah sizin Rabbinizdir ve kendisinden başka İlâh olmayandır. Hayatınızın tümüne karışan, hayatınızın tümünde sizden kendisine kulluk isteyen ve kendisinden başka hayatınıza karışıcı olmayandır. Sizin kulluk programlarınızı belirleyendir ve kendisinden başka kanun koyucu olmayandır. Boyunlarınızdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan ve sadece kendisinin çektiği yere gidilmesi gerekendir. Yâni bu Allah kendisinden başka Rabb, Melik, İlâh olmayandır.

Allah her şeyin yaratıcısıdır ve kendisinden başka İlâh, Rabb, otorite, egemen, yetkili olmayandır. Çünkü İlâh olanın, Rabb olanın yaratıcı olması gerekir. O'ndan başka yaratıcı da olmadığına göre Rabb sadece odur. Öyleyse sadece O'na kulluk edin, sadece O'nu dinleyin, O'nu razı etmeye çalışın. Rabb olarak, İlâh olarak O'na inan-dığınızı ortaya koymak üzere hayatınızı O'nun adına yaşayın. Yirmi dört saatinizi O'nun belirlediği yasalar istikâmetinde yaşayın. Allah'tan başka toplum, moda, baba-ana, amir-müdür, âdetler, yönetmelikler gibi putları Allah makamına oturtup, onların istedikleri bir hayatı yaşayıp Allah'a şirk koşmaya kalkışmayın. Yaşadığınız bu hayatın sonunda O'nun huzuruna gideceğinizi ve hayatınızın hesabını sonunda O'na ödeyeceğinizi asla unutmayın.

O halde nasıl da ayrılıyorsunuz? Allah'ın bunca uyarılarını, bunca âyetlerini bırakıp nasıl da başka dünyalara gidiyorsunuz? Size tüm bu âyetleriyle kendisini tanıtan Rabbinize kulluğu bırakıp nasıl da kendi zavallı hevâ ve heveslerinizin peşinde, ya da kendiniz gibi bir takım zavallı, aciz insanlara kulluğa yöneliyor, onlara itaate meylediyorsunuz? Nasıl oluyor da Allah'ın bunca nîmetini görmezden gelebiliyorsunuz? Nasıl oluyor da yaratıcınızın kitabına değil de başkalarının kitaplarına abone olmaya çalışıyorsunuz? Nasıl oluyor da Allah'ın dini dururken

aldatmaca şeylerin müdavimi, üyesi oluyorsunuz? Ama siz bilirsiniz:
7. "Eğer inkâr ederseniz bilin ki Allah sizden müstağnîdir. Kulların inkârından hoşnut olmaz. Eğer şükrederseniz sizden hoşnut olur. Hiç bir günâhkâr diğerinin günâhını yüklenmez. Sonunda dönüşünüz Rabbinizedir; yaptıklarınızı o zaman size haber verir; çünkü O, kalplerde olanı bilir."

Eğer küfrederseniz, eğer Rabbinizin rahmeti gereği size anlattığı bütün bu âyetleri, bütün bu gerçekleri örtbas ederseniz, Rabbi-nizin sizden istediği bir kulluğu, bir hayatı Allah'ın mülkünde yaşamaya yanaşmaz, keyfinize göre bir dünya yaşamaya kalkışırsanız, bilesiniz ki Allah sizden müstağnîdir. Allah'ın ne namazlarınıza, ne oruçlarınıza, ne secdelerinize, ne kıyamlarınıza, ne kulluklarınıza, hiçbir şeyinize ihtiyacı yoktur. Allah size, sizin yapacaklarınıza muhtaç değildir. Yeryüzündeki tüm kullar, melekler gibi, peygamberler gibi Allah'a kulluk yapsalar bile bu Allah'ın mülküne bir şey ilave etmeyeceği gibi, hepiniz, tüm insanlar Firavun gibi Rabbinize düşmanlık etseniz, O'nunla savaşa tutuşsanız da bunun bir sineğin kanadı kadarı kadar Allah'a bir zararı olmaz, olamaz. Tüm kâinatın bir sinek kanadı kadar Allah yanında bir değeri yoktur. Allah'ın hiçbir zaman kullarından bir beklentisi, bir haceti yoktur.

Rabbimiz burada benim size bir ihtiyacım yoktur, bir hacetim yoktur buyururken, böylece bir tavır ortaya koyarken, aynı zamanda gönülleri kendisine ısındırarak buyuruyor ki:
O kulları için asla küfre razı değildir. Kullarının küfrüne asla rızası yoktur O'nun. Bunu hiç bir zaman unutmasın insanlar. O sizin hidâyetinizden yanadır, hidâyetinizden razıdır. Hepiniz O'nun kullarısınız ve sizin hakkınızda hidâyetten hoşlanmaktadır. Mü'minleriniz, kâfirlerinizle top yekûn olarak bunu unutmayın. Sizi sizden çok düşünen, sizi sizden çok seven, size sizden çok merhamet edendir o Allah.
Eğer şükrederseniz şükürlerinizden razı olur. Küfürlerinizden hoşnut olmaz, ama şükürlerinizden hoşnut olur. İşte sizin için razı olduğu budur. Şükrünüzü kabul eder, şükrünüzden memnun olur, ama şükür yerine küfrü tercih edenlerinizden de asla bir çekinme, bir eziklik, bir mağlubiyet acısı tatmaz. Çünkü tüm âlemlerden müstağnîdir o Allah. Tüm âlemler, tüm kullar O'na muhtaç, ama O kimseye muhtaç değildir. Çünkü bizim kulluğumuzun, şükrümüzün menfaati kendimize, küfrümüzün, nankörlüğümüzün zararı da kendi aleyhimizedir. Küfredip O'na karşı nankörlük yaptığımız zaman bunun bize iki defa zararı olur. İki defa kaybetmiş oluruz. Birincisi, Rabbimizin gazabına maruz oluruz, ikincisi

de, dünyamızı da âhiretimizi de kaybetmiş oluruz. Ama küfür yerine şükrü tercih ettiğimiz zaman yine iki defa kazanmış oluruz. Hem yaratıcımıza karşı kendi kulluk görevimizi yap-mış oluruz, hem de karşılığında Allah'ın rızasını kazanmış oluruz.

Buraya kadar kendisini ortaya koyan Rabbimiz buyuruyor ki, "ey kullarım ne bu haliniz? Nereye döndürülüyorsunuz? Nereye gidiyorsunuz? Benden başka kimi bulmaya çalışıyorsunuz? Kimi razı et-meye, kime kulluk etmeye çalışıyorsunuz? Kimin ekmeğini yiyip, kimin kılıcını sallamaya çalışıyorsunuz? Kimin arzında yaşayıp kimi din-lemeye çalışıyorsunuz? Bu haliniz ne böyle? Kiminiz fenâ fil para olmuş, kiminiz fenâ fi'd-dükkan olmuş, kiminiz fenâ fi'l-makam olmuş, kiminiz fenâ fi's-spor olmuş, kiminiz fenâ fi'l-moda, kiminiz fenâ fi't-tâğut olmuş. Ne bu vaziyetiniz böyle? Rabbiniz kim sizin? Hayat programı belirleyiciniz, rızık vericiniz kim sizin?

Eğer Rabbinizin size lütfettiği bunca nîmetlerini O'na küfürde, O'nu örtmede, O'nun kitabını, O'nun âyetlerini örtbas etmede kullanırsanız, bilesiniz ki Allah bundan hoşlanmayacak ve bunun faturası kendinize kesilecektir. Ama yok Allah'ın size verdiği nîmetlerle o nîmetler cinsinden hareketlerde, hayırlı amellerde bulunursanız, Rab-biniz sizden razı olacak ve bu tavrınızın mükâfatını kendiniz alacaksınız.

Herkes kendi vizrini, kendi yükünü kendisi yüklenecek. Herkes kendi vizrini kendisi ödeyecek. Herkes kendi yaptıklarının karşılığını kendisi görecek. Kimse kimsenin yükünü yüklenmeyecek. Kimsenin hesabı kimseden sorulmayacak. Hiçbir günâh sahibi, hiçbir vizr sahibi bir başkasının yükünü yüklenmeyecek. Ne babanın evlâdına, ne evlâdın babasına, ne kadının kocasına, ne kocanın hanımına bir hayrı, bir faydası olmayacak. Hiçbir dostun hiçbir dosta sıcak bir kucak açması mümkün olmayacak. Şu anda birbirlerine güvenenler, birbirlerini kurtarıcı görüp, birbirlerinin eteğinden yapışmaya çalışanlar, yarın birbirlerinden kaçacak, birbirlerini tanımayacak. Herkes kendi yükünün, kendi vizrinin karşılığıyla bir hesap vermenin sıkıntısıyla Rab-binin huzuruna çıkacak. Öyleyse, "biz sizin yüklerinizi yükleniriz, biz sizleri kurtarırız, siz bize güvenin, gerisini düşünmeyin," diyenlerin ta-mamı yalancıdır.

Tabii âyetin ifadesiyle bir insanın sadece kendisinden, kendi yaptıklarından sorumlu olması, kendi yükünü sadece kendisinin çekmesi demek, başkalarına karşı sorumluluğu sebebiyle hesaba çekilmemesi

anlamına gelmeyecektir. Rasulullah Efendimizin çığır açma hadisinden anlıyoruz ki, iyi ya da kötü çığır açanlara, o çığırdan gidenlerin günâhları ve sevapları eksilmeksizin bir misli yüklenecektir.

Meselâ çocuklarımızın namazından, namazsızlığından, tesettüründen, tesettürsüzlüğünden, içkisinden, kumarından sorumluyuz. Ben sadece benden sorumluyum ama, onlardan da sorumluyum. On-lara namazı öğretip öğretmediğimden, namaz eğitimi verip vermediğimden, namaz ortamı hazırlayıp hazırlamadığımdan da sorumlu tutulacağım. Ama ben onlara karşı bu görevlerimi yerine getirmişsem, on-ların yaptıklarından sorumlu tutulmayacağım.

Sonra dönüşünüz Rabbinizedir. Rabbinize döneceksiniz ve yaptıklarınızın tümünü O size haber verecektir. Gece yaptıklarınızı, gündüz yaptıklarınızı, insanlardan gizli yaptıklarınızı, alenî yaptıklarınızı, kendinize gizlediklerinizi, açıkladıklarınızı her şeyi her şeyi size haber verecek Rabbinizdir. Yükünüzü yüklenip yüklenmediğinizi, sorumluluklarınızı yerine getirip getirmediğinizi size haber verecek. Kitap yükünü yüklenip yüklenmediğinizi, amellerinizle, gözünüzle, kulağınızla, kalbinizle Allah âyetlerinin gereğini yerine getirip getirmediğinizi size haber verecek. Kitap dilinizde mi, kalbinizde mi? Dünyanızda kitap var mı, yok mu? Hayatınızda peygamber var mı, yok mu? Rab-biniz size haber verecek. Bırakın sadece yapıp ettiklerinizi, O Allah sadırlarınızda olanları da bilmektedir. Ve sizi onlarla da hesaba çekecektir.

Bundan sonra Rabbimiz karşımıza iki insan tipi çıkaracak:

8. "İnsanın başına bir sıkıntı gelince Rabbine yönelerek O'na yalvarır. Sonra Allah, katından bir nîmet verince önceden kime yalvarmış olduğunu unutuverir; Allah'ın yolundan saptırmak için O'na eşler koşar. Ey Muhammed! De ki: "İnkârınla az bir müddet zevklen, şüphesiz sen cehennemliksin."

Birinci insan tipi, kendisine bir zarar, bir felâket, beklenmeyen istenmeyen bir musîbet geldiği zaman hemen Rabbine yönelerek dua eder. "Aman ya Rabbi! Zaman ya Rabbi! Bundan beni kurtarsan kurtarsan sen kurtarırsın! Korursan sen korursun!" diye yalvarıp yakarır. Sonra kendisine Rabbinden onun mukabili bir nîmet ulaşınca, Allah sevilmeyeni sevilenle değiştirince, dükkanı yanmıştı ya, onun yerine iki dükkan verince, çocuğu ölmüştü ya, onun yerine iki çocuk verince, yalvarıp yakarmasına sebep olan o hastalık, o sıkıntı, o fakirlik, o musîbet

gidince daha önce dua ettiği Rabbini unutur da, Allah yolundan sapmak ve saptırmak için O'na ortaklar bulmaya, O'na şirk koşmaya başlayıverir.

Bunu insanların hayatında çok rahat görebiliyoruz. Meselâ bir insan düşünün ki çocuğu, hanımı hastadır. Anası, babası ameliyat masasındadır. Ameliyathanenin kapısında ecel teri dökerken Rabbine yalvarıp yakarmaktadır: "Aman ya Rabbi! Ne olur ya Rabbi! Yetiş imdadıma ya Rabbi! Sen kurtar ya Rabbi! Yardım sendendir, şifa sendendir ya Rabbi!" Çünkü bilir ki onun bu derdine Rabbinden başka çare bulacak hiç kimse yoktur.

Ama bir de bakıyorsunuz ki, ani bir nîmetle gerek kendi hastalığı, gerek yakınlarının hastalığı geçiyor, iyileşiyorlar. Allah derdine derman oluveriyor, sıkıntılarını gideriveriyor. Bakıyorsunuz ki bu adam kendisini veya yakınlarını hastalıktan kurtaran Rabbine hamd edecek yerde, O'na kulluğa yönelecek, On'u gündeme getirip şükredecek, teşekkür edecek yerde, O'nu unutarak şirk koşmaya başlayıveriyor. "Doktor gerçekten müthiş adammış be! İlaç tam etkiliymiş be! İşte bunu filanlar, feşmekânlar kurtardı. Eğer onlar olmasaydı halim perişandı," diyerek Allah'a nidler, ortaklar bulmaya, onlara hamdet-meye başlayıveriyor. Daha önce dua ettiği Allah'ı diskalifiye ederek, "işte kafamı çalıştırdım. Aklımı kullandım. Falan müdür, filan efendi yetişti de beni kurtardı," demeye başlayıveriyor. Bu nîmetin kendisine Allah'tan geldiğini unutuveriyor.

Ya da adam daha önceleri köydedir, fakirdir, garibandır, yiyecek ekmeği yoktur, sıkıntılı bir hayatın içindedir. Rabbine, "Aman ya Rabbi şu perişanlıktan kurtar beni," diye yalvarmaktadır. Sonra şehre geliyor, dükkan açıyor, ticarete atılıyor veya bürokratik hayatın içine giriyor, ekonomik, siyasal güçlere ulaşıyor, Allah kendisine tüm kapılarını açıyor, zengin oluyor, makamlar elde ediyor, müdür oluyor, genel müdür oluyor, bakan oluyor, dekan oluyor, alkışlara mazhar oluyor, ünü başka şehirlere, başka ülkelere yayılıyor. Bakıyorsunuz köyünde yarım ekmeğe muhtaçken, "aman ya Rabbi, zaman ya Rabbi" diye yalvarıp yakaran, Rabbine kulluğa yönelen bu adam, yavaş yavaş Allah'ın kendisine dünyada bir imtihan sebebiyle verdiği bu nîmetlerle sevinmeye, şımarmaya başlıyor. Namazı, niyazı terk ediyor, ör-tülüyse açılıp saçılmaya, Allah'a hamd edeceği yerde, bu verdiklerinden ötürü daha çok O'na kulluğa koşacağı yerde O'na nidler, ortaklar bulmaya, onlara hamd etmeye başlayıveriyor.

“Efendim, beni bu noktalara falanlar, filanlar taşıdılar. Efendim ben bütün bunları diplomamla kazandım. Bunları ben hak ettim,” demeye başlıyor. Rabbine karşı secdesi, kulluğu, teslimiyeti, ibadeti, ita-ati bitiyor, cennet, cehennem, âhiret, hesap, kitap unutuluyor ve bunların yerine sadece dünya yerleşmiş oluveriyor.

Darlık anında, sıkıntı anında, yokluk anında gönülden yönelerek Rabbine yalvaran, Rabbinin farkında olan insanlar sahil-i selâmete çıkınca da Allah’a karşı yan çizmeye başlayıveriyor. İşi bitinceye kadar Allah’ı hatırlıyor ama işi bitince O’nu unutuveriyor. Ve de kendisi saptığı gibi insanları da saptırmaya başlıyor diyor Rabbimiz. “Efendim bize baksanıza. Biz bu noktalara şöyle şöyle yaparak geldik. Bu işleri biz hallederiz. Hacet kapısı biziz. Bize bakın ve bizim gibi olun” diyerek insanları saptırırlar. Darda kaldıkları zaman Allah’a yalvarmaya, Allah’a kulluğa koşarlar ama Allah’la menfaat ilişkileri bittiği zaman da dönüveriyorlar. Böylelerine şunu dememizi istiyor Rabbimiz:

Haydi küfrünle, kâfirliğinle, nankörlüğünle bu dünyada biraz oyalan, biraz faydalan bakalım. Haydi biraz yaşa, biraz ömür sür bakalım. Haydi hakkı biraz gizle bakalım. Muhakkak ki sen cehennem ashabından, ateşin sohbetçilerindesin.

Rabbimizin bu sözü kendisine söylememizi istediği kişi zengindir, varlıklıdır, ekonomik güce sahiptir, siyasal gücü vardır, askerî gücü vardır, bürokratik gücü vardır, çevresi, avenesi, devleti, askeri vardır. Hattâ bu adam tüm dünyaya egemen olmuştur. İşte böyle bir adama, böyle bir topluma bir Müslüman olarak diyeceğiz ki, “haydi biraz faydalan bakalım bu dünyada. Haydi biraz yaşa, biraz eğlen ba-kalım.” Biraz. Niye? Eh dünya hayatı, dünya menfaati çok az da ondan. Âhiretin yanında dünya ne ki? Âhiret nîmetlerinin yanında, âhiret saltanatlarının yanında ne ifade eder dünya? Hattâ tüm dünya bir tek insana verilse bile ne kadar hâkimiyeti olabilecektir bu adamın dünyada? Ölümlü olan bir dünyada, sonlu olan bir dünyada, dünyanın egemenliği ne ki? Ölümlü olan bir dünyada zenginlik ne ki?

Eğer cennete yatırım yapılmamışsa, cennet kazanılmamışsa, kâfirler için milyar yıl olsa da azdır dünya. İşte onlar için verilen hüküm: Sen cehennemliksin, sen ateşin sohbetçisisin. Sonunda cehenneme götürecek bir dünya saltanatı, bir dünya zenginliği neye yarar?

Birinci insan tipi böyledir. Allah bizi onlardan etmesin inşallah. İkinci insan tipini de bakın nazarlarımıza şöylece arz ediyor Rabbimiz:
9. "Geceleyin secde ederek ve ayakta durarak boyun büken, âhiretten çekinen, Rabbinin rahmetini dileyen kimse inkâr eden kimse gibi olur mu? Ey Muhammed! De ki: "Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? "Doğrusu ancak akıl sahipleri öğüt alırlar."

Bir adam, bir mü'min düşünün ki kunutta, gece vakti ayaktadır. Geceleyin kıyamda, secdede, rükûdadır. Hep Allah'a boyun büküyor, hep Allah'a teslim oluyor. El pençe divan durmuş, Rabbinin emirlerine âmâde, kulluğa hazır bekliyor. Gece gündüz Allah'ın emirlerini uygulamak üzere secdededir. "Ya Rabbi ben sana teslimim! Ben sana bağlıyım! Ne istersen iste! Ne emredersen emret! Ben senin emrini bekliyorum!" demektedir. Kulluğu sadece Allah'a hasretmekte, şirkten kaçınmakta ve Allah'tan başkalarını kesinlikle dinlemeyeceğini ortaya koymaktadır.

Gece gündüz Allah'ın dediğini yapmaya çalışıyor. Gece gündüz Allah'ın razı olduğu bir hayatın, Allah'ın istediği bir kulluğun kavgasını veriyor. Allah'tan bitecek bir işi olsa da olmasa da, darda kalmış olsa da, bolluk içinde olsa da Rabbine kulluğa koşuyor. Yâni zen-ginlik ya da fakirlik, hastalık ya da sağlık, güç ya da güçsüzlük, açlık ya da tokluk, sıkıntılı ya da neşeli dönemleri hiç fark etmiyor, her zaman, her şart altında Rabbine kulluk ediyor, Rabbine dua ediyor, Rabbine teslimiyet gösteriyor.

Sadece işi düştüğünde değil, her zaman ve zeminde Allah'a koşuyor. Sonra âhiretten, âhiretin hesabından da tir tir titriyor. Allah'ın huzuruna çıkmaktan, Mahkeme-i Kübra'dan çekiniyor, sakınıyor, korunuyor. Rabbinin kitabından âhiret, ölüm, hesaba çekilme, azap, ce-hennem âyetlerini duydukça tüyleri diken diken oluyor. Azıcık kulluktan uzaklaşsa, Allah'ın gazabını celp etmekten korkuyor. Ama Rab-binin rahmetini de umuyor, Rabbinin rahmetinden asla ümidini kemsi-yor.

İşte bu tavrı, bu imanı onun sapmasına engel oluyor, yan çizmesine mâni oluyor. Yâni Allah'ın onu denemek için az evvel demeye çalıştığım gibi farklı durumlara, farklı konumlara geçirmesi, bazen al-ması, bazen vermesi, bazen hoşuna gidecek cinsten, bazen da sev-mediği cinsten şeyler göndermesi asla onu Allah'a kulluktan, Allah'a duadan

uzaklaştırmıyor. Yaşadığı bu dünyada onun tek bir hedefi var, o da Allah'ın rızası. Tek hedefi var, o da Rabbinin hoşnutluğu ve bunun sonunda kazanılacak cennet ve cehennemden kurtulmak.

Evet işte ikinci insan da budur. Şimdi bu iki insan tipini gözümüzün önüne getirdikten sonra bakın burada bir soru soruyor Rabbimiz:

"De ki hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" Peki neyi bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Matematiği, fiziği, kimyayı, astronomiyi, botaniği, logaritmayı, a kareyi, b kareyi, toplamayı, çıkarmayı bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Hep böyle anladılar, böyle anlattılar değil mi bu âyeti bugüne kadar? Bunlara bilgi diyorlar, bunları aslanın ağzına koyuyorlar ve kapana da diploma veriyorlar. Bunları bilenler bilgindir, âlimdir diyorlar. Bu onların kriteridir, ama Allah'a göre ilmin, âli-min kriteri işte bu âyette anlatıldığı gibi insanın Allah'a kulluğuna ilişkin lüzumlu kulluk bilgilerini bilmektir.

Yâni bilenler Allah'a kul olanlardır. Sadece Allah'ın rızası istikâmetinde bir hayat yaşayanlar, gece-gündüz Rabblerini razı etmeyi hedefleyenler, Allah'ın istediği kulluğun kavgasını verenler, kıyamda, rükûda, secdede olanlar, gece-gündüz Allah'ın emirlerine boyun bükenler, kıyamet gününün hesap ve kitabıyla tir tir titreyen ve onun için hazırlık yapanlar, ama Rabblerinin rahmetinden de asla ümit kesmeyenler, hayatın, ölümün ve hayattaki tüm nîmetlerin sahibini bilen, bu nîmetlerin ne için verildiğini, sonunda ne olacağını bilenler âlimdir.

Zenginlik ya da fakirlik, hastalık ya da sağlık, güç ya da güçsüzlük, açlık ya da tokluk, sıkıntılı ya da neşeli hangi dönemde olursa olsun her zaman ve mekânda, her şart altında Rabbine kulluğa, duaya devam eden, teslimiyet gösteren kişi âlimdir. Sadece işi düştüğünde değil, sadece başı daraldığında değil, her zaman ve zeminde Allah'a kulluğa koşmasını bilen kişi bilgindir.

İşte âyetin anlattığı budur: Bunu bilen kişi âlimdir ve kesinlikle bilelim ki, ilim mü'min içindir. Dün de, bugün de, yarın da yeryüzünün en âlim insanları bu kitabın bilgisine sahip olan Müslümanlardır. Bu kitabı bilenler âlimdir, bu kitapla beraber olanlar bilgindir, bu kitabın kulluk bilincine erenler, bu kitaptan haberdar olanlar hikmet sahibidirler. Kur'an-ı Kerîm'deki bu tür âyetlerin anlamı budur. Yâni bunu bilenler âlimdir,

bundan haberdar olanlar fakîhtir, bununla beraber olanlar akıllıdır.

Allah'ın kitabından, Allah'ın yeryüzü için gönderdiği hayat programından habersiz bir hayat yaşayanlar cahildirler. Bu kitaptan, bu kitabın kulluk bilgisinden mahrum olan kâfirler ve müşrikler yeryüzünün en cahil, en akılsız insanlarıdırlar. Çünkü Kur'an'ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki, gerçek bilgi vahiydir. Gerçek bilgi Allah'ın bil-dirdiği bilgidir. Allah bilgisine sahip olan, vahiy bilgisinden haberdar olan kişi âlimdir. Unutmayalım ki insanlar bu kitaptan haberdar oldukları kadar şeref sahibi, ilim ve izzet sahibidirler. İnsanların bu kitabın istediği şekilde kulluğa yönelmeleri onların gerçekten âlim oluşlarının tescilidir.

Âyet bunu anlatıyor. "Hiç bunu bilen, bu kulluk bilincine erenle, bunu bilmeyen bir olur mu?" diyor Rabbimiz. Âyeti siyâk-sibâk ilişkisi içinde anlamaya çalıştığımız zaman bunu bilenle bilmeyenin bir olmadığının anlatıldığını anlarız. Ama tıpkı bizden önceki iki lânetlik toplumun, Yahudi ve Hristiyanların yaptığı gibi Allah'ın âyetlerine tahrif mantığıyla yaklaşır, âyetleri âdeta cımbızla söküp çıkarır gibi sûre bütünlüğünden koparır, âyetin siyâk-sibâk ilişkisini bitirir, üstüyle altıyla irtibatını keser ve öylece anlamaya kalkışacak olursak, o zaman Allah'ın âyetini tahrif edip, Allah'ın muradını değiştirip istediğimiz mânâyı yüklememiz mümkün olacaktır.

İşte görüyoruz âyetin üstünü altını hiç okumadan bir tahrif mantığıyla Müslümanlar ne mânâlar kazandırmışlar âyete. Efendim matematik bilenle bilmeyen bir olur mu? Fizik bilenle bilmeyen, botanik bilenle bilmeyen, mühendislik bilenle bilmeyen, tarih bilenle bilmeyen bir olur mu? Halbuki âyetin kastı bu değildir. Vaz' olunduğu maksat bu değildir. Hayatının sahibini tanıyan, Allah'ın üzerindeki nîmetlerinin farkında olan, kendisine verilen nîmetlerle şımarmayan, sadece Allah'a kulluk edip O'na hiç bir şeyi ortak koşmayan mü'minle bunun şuûrunda olmayan kâfir bir olur mu? Allah'ı bilenle bilmeyen bir olur mu? Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın Esmâsını, Allah'ın azâmetini, rubûbi-yet ve ulûhiyetini, yaratıcılığını bilenle bilmeyen bir olur mu?

İşi düştüğü zaman, başı daraldığı zaman Allah'ı bilenle, menfaati söz konusu olduğu zaman Rabbini hatırlayanla, her zaman Rab-bini Rabb bilen bir olur mu? Ölüyle diri bir olur mu? Görenle kör bir o-lur mu? Vahiyle âlim olan mü'min canlıdır, diridir, kuldur. Ama kâfir ö-lüdür,

cahildir, kördür, sağırdır. Hiç bu ikisi bir olur mu?

Ama bunu da ancak akıl sahipleri anlayabilir. Bunu ancak aklını kullanabilen kimseler anlayabilir. Bunu, bu gerçeği ancak öz sahipleri, özünü, fıtratını yitirmemiş olanlar anlayabilir. Bu âyetlere ancak akıl sahipleri kulak verirler. Ancak akıl sahipleri bu âyetleri zihnine yazıyor, kafasına kazıyor, gündemine alıyor, düşünüyor ve anlamaya, yaşamaya çalışıyor.

10. "Ey Muhammed! Şöyle de: "Ey inanan kullarım! Rabbinize karşı gelmekten sakının; bu dünyada iyilik yapanlara iyilik vardır. Allah'ın yarattığı yeryüzü geniştir. Yalnız sabredenlere ecirleri sonsuz olarak ödenecektir."

De ki ey iman eden kullarım, Rabbinizden ittikâ edin. Rabbinizi hesaba katarak, Rabbinizin koruması altına girerek bir hayat yaşayın. Rabbinizin gösterdiği gibi bir hayat yaşayın. Rabbiniz hep gündeminizde olsun. Bakın böyle yaşayan kullarına Rabbimiz kullarım diye hitap ediyor. Bu ne büyük bir şeref? Kulları içinde kendisine iman e-den, kendisi için hayat yaşayan kullarına gerçekten Rabbimiz çok bü-yük bir değer veriyor. Kendisine karşı kulluk tavrı alan kullarına, yeryüzünde şereflerin en büyüğünü lütfediyor, kazandırıyor.

"Ey iman eden kullarım" diyerek hitap etmesi, bizi muhatap kabul etmesi gerçekten şereflerin en büyüğüdür. Bizden istediği de takvâdır. Kendisinin belirlediği bir hayatı yaşamamızı istiyor. O'nun için konuşmamızı, O'nun için susmamızı, O'nun için sevmemizi, O'-nun için küsmemizi, O'nun için yaşamamızı istiyor. Gecemizi, gündüzümüzü O'nun için ve O'nun belirlediği yasalarla yaşamamızı istiyor. İşte takvâ budur.

Muhsinler için, ihsan edenler için, Allah'ı görüyormuşçasına bir hayat yaşayanlar, sürekli Allah huzurunda, Allah kontrolünde olduğunun şuurunda, sadece O'nu memnun etmenin sıkıntısı içinde, O'nu razı edebilmek için her şeyini fedâ edecek bir tavır içine girenler için Rabblerinden haseneler vardır. Bunlar için Allah'tan iyilikler, güzellikler, başarılar, üstünlükler, izzetler, şerefler vardır.

Allah'ı görüyormuş gibi Allah'ın istediği güzel işler yapanlar, Allah'a lâyık kulluklar yapanlar, Allah'ın kitabını okumayı Allah'ın istediği şekilde en güzel yapanlar, dinlemeyi, anlamayı, uygulamayı en güzel yapanlar, infakı en güzel yapanlar, Allah için ölürken, öldürürken en güzel yapanlar için dünyada hasene vardır, dünyada güzel bir hayat vardır,

dünyada güzel rızıklar, güzel başarılar, mutluluklar vardır. Temiz bir hayat nasip edecektir Allah onlara, gönüllerine huzur ve inşirâh verecektir Rabbimiz. Âhirette de cennet, cennette de sıkıntısız, rahat bir hayat verecektir.

Bunu yapamadık, bunu beceremedik, Allah'ı görüyormuşçasına Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaya muvaffak olamadık mı diyor-sunuz? Çevrem, toplumum, âmirim, devletim, dükkanım, işim, mesleğim, çoluk-çocuğum, okulum, diplomam, doktoram sebebiyle Allah'a Allah'ın istediği şekilde kul olamadım mı diyorsunuz? Unutmayın ki Allah'ın arzı geniştir. Unutmayın ki Allah sizin için hadsiz hesapsız ecir hazırlamıştır. Kesintisiz ecirler vardır sizin için.

Allah'ın arzı geniştir. Böyle olanların, Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluğu daha iyi icra edebilecekleri bir arzı seçmeleri gerekmektedir. Belki bu âyetlerin geldiği dönemde Mekke'de Rasulullah Efendimiz ve beraberindeki bir avuç Müslüman sıkıntı içindeydiler. Bu sıkıntılı günlerde görünüşte Rabbimizin mü'minlere müjdelediği bu hasene, bu dünya ve âhiret güzelliği, dünya ve âhiret zaferi, başarısı, üstünlüğü, izzet ve şerefi hiç yok gibiydi. Görünürde Müslümanlar bundan çok uzaktılar. Böyle bir durumda zulüm ve işkence altında yaşayan bunalmış insanlara sizler için bu dünyada haseneler, galibiyetler, zaferler, üstünlükler var demek acaba onları tatmin eder miydi? Tek dertleri Rablerini hoşnut etmek olan bu insanları elbette Allah yolunda çektikleri sıkıntılar çok fazla üzmeyecektir. Yeryüzünün herhangi bir bölgesinde sıkılmışlar ise Rabbimiz onlara dün de, bugün de, yarın da başka mekânlar ve o mekânlarda bol bol rızıklar verecek, nîmetler lütfedecek ve arzının genişliğinden onları istifade ettirecektir.

Evet, eğer bulunduğunuz ortamda ihsanı gerçekleştiremiyor, eğer yaşadığınız bu dünyada en güzel bir hayatı yaşayarak haseneyi elde edemeyecekseniz, bilesiniz ki Allah'ın arzı geniştir. Müslümanlar için daima bu kapı açıktır. Müslümanın dünya hasenesi tehlikeye girdiği anda, ırzı, namusu tehlikeye düştüğü anda kendisine başka arzlar aramak üzerine vacip olacaktır. Bulunduğu bölgede, bulunduğu mahallede karısına söz geçiremeyen, çocuklarını Müslümanca eğitemeyen kimse Allah için o mahalleden hicret edecektir. Bir arkadaş grubunun içinde oluşu Müslümanın Müslümanca tavırlar sergilemesine engel oluyorsa, derhal o arkadaş grubunu terk edip Allah'a kulluğunu teşvik edecek bir başka arkadaş grubuna hicret edecektir. Unutmayın ki:

Sabredenlere hesapsız mükâfatlar vardır. Allah'ın rızasını kazanmak üzere Müslümanca bir hayat yaşama kavgası verirlerken kendilerini fitnelere düşürerek, kendilerini hedefledikleri Allah rızasından uzaklaştıracak tüm aleyhte şartlara rağmen Müslümanca kalabilmenin, kullukta direnip geri adım atmamanın hesabını yapan kimselere, sabredenlere hadde hesaba gelmeyecek mükâfatlar vardır, diyor Rabbimiz. Sabır insanın kendisini tutması, kendisini hapsetmesi demektir. Kişinin kendisini Allah'ın emirleri istikâmetinde tutması, haramdan korunma konusunda kendisini tutması demektir. İmtihan konularına hoş bakmaktır sabır.

İşte böyle Allah'ın emirlerine imtisal, Allah'ın nehiylerinden ictinâb noktasında ayak direyip geri adım atmayı aklının ucundan bile geçirmeyen kimseler için çok büyük mükâfatlar var, diyor Rabbimiz.
11, 12. "Ey Muhammed! De ki: "Dini Allah'a ihlâs kılarak O'na kulluk etmekle emr olundum. Müslümanların ilki olmakla emr olundum."

De ki, ben dini, hayat programımı sadece ve sadece Rabbime ait kılarak O'na kulluk yapmakla emr olundum. Daha önceki âyette dini Allah'a hâlis kılmanın, katışıksız din sahibi olmanın ne anlama geldiğini anlatmaya çalışmıştık. Ben bana Rabbim tarafından emânet edilmiş bir günün, bir gecenin, bir ömrün başından sonuna dek Rabbimin istediği şekilde yaşamakla emr olundum. Hayatımın her bir da-kikasında sadece Rabbimi dinlemek, sadece Rabbimi razı etmek, sa-dece Rabbimin yasalarını uygulamakla emr olundum. İşte yaşanılan hayatın her bir kademesinde sadece Allah'ı dinlemenin, sadece Al-lah'ı razı etmenin hesabını yapmanın, sadece Allah'a kulluğun hede-fini gözetmenin adına, dinin Allah'a hâlis kılınması denir. Kulluğun, itaatin, teslimiyetin sadece Allah'a ait oluşunun adına, dinin Allah'a ait kılınması denir.

İşte biz Müslümanlar böylece emr olunduk. Dün bu âyetlerin yol gösterisiyle Allah'ın Resûlü tüm dünyaya bunu ilân etti. "Ben böylece emr olundum, ben buyum," dedi. Bugün Allah'ın bu kitabını okuyan, dinleyen bizler de bunu böylece ilân etmek zorundayız. Biz sadece Rabbimize kullukla emr olunduk. Sadece Rabbimizi dinlemek ve O'ndan başka hiç kimseyi dinlememekle emr olunduk. Hayatımızın tümünde kulluğumuza, ibadetimize, itaatimize, duamıza Allah'tan başka hiç kimseyi, hiç bir şeyi ortak kılmadan, saf, katışıksız hayat yaşamakla emr olunduk. Hayatımızın bazı alanlarında Allah'ı, bazı alanlarında da başkalarını

dinleyerek şirke düşmemekle emr olunduk. Kulluğun yerini, zamanını, miktarını, oranını sadece Rabbimizin belirlediği şekilde, ona hiç bir şey katıp karıştırmadan, sâfiyetini bozmadan, bidatlere, aşırılıklara düşmeden dini Allah'a vererek, O nasıl istediyse öylece yaşamakla emr olunduk.

Yâni biz emir kulu değil, Allah kulu olmakla emr olunduk. Biz tâğutların, yasaların kulu değil, Allah kulu olmakla emr olunduk. Bizim boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucu sadece Rabbimizin elindedir. O nereye çekmişse o tarafa gitmekle emr olunduk. İşte biz Allah'a teslim olmuş, Allah'ın seçimini kendimiz için seçim kabul etmiş Müslümanlarız. Tüm dünya bunu böylece bilsin demek zorundayız.

Peygamberim, yine ben Müslümanların ilki olmakla da emrolundum de. Allah'a ilk teslim olan, Allah âyetlerine ilk teslim olan olmakla emronundum ben. Allah'ın istediği kulluğu icrâ etme noktasında sâbikûndan olmakla, başı çekmekle emr olundum. Allah'ın mü'-minlere yapılmasını emrettiği bir işe ilk el atan olmakla emr olundum.

Rabbimiz peygamberine Müslümanların ilki olmasını, bu kitaba ilk iman edenin kendisi olmasını emrediyor. Tabii peygamberimizin şahsında bize de Müslümanların ilki olmamız emrediliyor. Her konuda Müslümanların ilki biz olmak zorundayız. Allah'ın emirlerinden birisine teslim olmak söz konusu olduğu zaman, Allah'ın emirlerinden birisinin ifası söz konusu olduğu zaman etrafımızda hiç kimse olmasa bile hemen ben diyeceğiz.

Ama bakıyoruz ki bugün bizler Allah'ın emirlerinden birisinin ifâsı söz konusu olduğu zaman, "önce birileri başlasın, önce filanlar başlasın, arkasını biz getiririz," diyoruz değil mi? "Benden önce, bizden önce keşke bu konuda çığır açan birileri olsaydı ben de çok rahat yapardım," diyoruz değil mi? Hep birilerinin başlamasını, birilerinin başlatmasını bekliyoruz. Halbuki fazilet ilk başlayandadır, ilk başlatandadır. Allah'ın Resûlü buyurur ki:

"Kim dinde hayırlı bir çığır açarsa açtığı bu çığırın sevabı bu adama ait olduğu gibi, kıyamete kadar açtığı o çığırdan gidenlerin sevaplarının bir misli kendilerininki eksiltmeksizin onun defterine yazılacaktır. Kim de dinde kötü bir çığır açarsa, o açtığı çığırın günâhı onun omu-zuna yazılacağı gibi, o çığırdan kıyamet gününe kadar gi-denlerin günâhlarının bir misli onun sırtına yazılacaktır."

Meselâ insanların Kur'an'a yönelmesi, sünnetle ilgilenmeleri adına kim bir adım atarsa, kim ilk adımı atarsa karşısındakilerde meydana gelecek İslâmî değişikliklerin sevabının bir misli bu ilk adımı ata-na verilecektir. Öyleyse her konuda Müslümanların ilki olmaya çalışacağız. Dünya üzerinde hiçbir kimse Müslüman olmasa bile, biz tek başına Müslüman olmak zorunda olduğumuzu unutmayacağız. Sağımıza solumuza, önümüze arkamıza bakmayacağız..

İnsanlar Müslüman olsunlar da ondan sonra bizler de Müslüman olalım demeyeceğiz. "Ah, benden önce bunu birileri yapsaydı," demeyeceğiz. Onu ilk yapan biz olacağız. Vallahi Hz. Hatice annemiz birazcık bekleseydi, Hz. Ebu Bekir Efendimiz biraz bekleseydi, "hele birileri Müslüman olsun da ondan sonra Müslüman olalım," deselerdi, kıyamete kadar beklerlerdi de yine Müslüman olamazlardı.

Öyleyse biz de beklemeyeceğiz. Önce birileri yapsın, önce birileri başlasın diye beklemeyeceğiz ve herkesten önce biz Müslüman olmaya, herkesten önce o emri biz uygulamaya başlayacağız. Hayırlı işlerde kesinlikle acele edeceğiz, beklemeyeceğiz. Hele şu doktoram bir bitsin, hele şu işimi bir bitireyim, hele şu askerlik bir bitsin, hele şu diplomayı bir alayım, hele bir evleneyim, hele şu idare bir değişsin, hele işler yoluna bir girsin diye beklersek, sabah-ı haşre kadar bekleriz de yine o konuda fırsat bulamayız Allah korusun.

Ben Müslümanın ilki olmalıyım diyeceğiz. Yeryüzünde benden başka hiç kimse Müslüman olmasa da, herkes bana düşman olarak kâfir olsa da, ben yine de hiç kimseyi beklemeden Müslüman olmak zorundayım. Ya da bunun bir başka mânâsı da benim ilk işim Müslümanlık olmalıdır. Benim ilk işim Müslümanlık olmalı. Müslümanlığımı ön plana almalıyım, mesleğim ikinci üçüncü planda olmalı. Öğretmenliğim ikinci üçüncü planda olmalı, talebeliğim öyle olmalı, hacılığım, hocalığım, babalığım, evlâtlığım, zenginliğim fakirliğim, müdürlüğüm, âmirliğim, hizmetçiliğim, memurluğum ikinci üçüncü planda olmalı. Ben önce Müslümanım, sonra öğretmenim. Önce Müslümanım sonra tamirciyim. Önce Müslümanım sonra babayım, önce Müslümanım sonra evlâdım.

Eğer böyle yapmaz da mesleğimizi, işimizi, aşımızı, erkekliğimizi,

kadınlığımızı birinci plana alır da Müslümanlığımızı ikinci üçüncü plana alırsak, o zaman bozuk bir Müslümanlık çıkacaktır karşımıza. Eğer Müslümanlığımızdan önce işimiz aşımızla ilgili, mesleğimiz meşrebimizle ilgili problemleri gündeme getirir, önce bunları çözmeliyiz, önce bunları halletmeliyiz diyerek Müslümanlığımızı ikinci üçüncü plana alırsak, o zaman sapıklıklar başlayacaktır hayatımızda.

Meselâ eğer Müslümanlığımızdan önce babalığımızı değerlendirecek olursak, o zaman belki kendimizi putlaştıran, kendimizi tanrı yerine koyan despot bir baba olarak ortaya çıkabiliriz. Ama biz eğer babalığımızı değerlendirirken Müslüman olduğumuzu unutmazsak, Müslümanlığımız hatırımızda olursa, o zaman Allah'ın istediği biçimde bir baba olma imkânımız olacaktır. Müslümanlığınızdan önce evlâtlığınızı gündeme getirirseniz o zaman babayı hiç takmayan despot ve itaatsız bir evlât ya da babanın her dediğini dinleyen, babayı Rab yerinde gören bir evlât olabiliriz. Evlât olarak önce Müslüman olduğu-muzu hatırlamaz, hatırımızda canlı tutmaz ve babanın arzuları karşısında önce bir Müslüman olduğumuzu unutur, yâni babanın arzularını İslâm süzgecinden geçirmeden, baba karşısında oğlun, oğul karşısında babanın İslâm'da konumunu bilmeden babalık ve oğulluk ortaya koyarsak elbette bu yanlış olacaktır.

Veya meselâ eğer siz Müslümanlıktan önce siyasetçi olmayı denemeye kalkışırsanız, o zaman belki kendinizi putlaştıran, kendinizi İlâh ve Rab makamında gören, Allah'ı tanımadan kendi egemenliğinize dayalı bir sistem getirmeye kalkışabilirsiniz. Eğer Müslümanlığımızdan önce ticareti gündeme getirir, Müslümanlığımızdan önce ekonomiyi düzeltmeye kalkışırsak, çok bozuk bir mala bakış, çok bozuk bir kazanma ve harcama anlayışı geliştirebilir, bunun adına da İslâm diyebiliriz. Müslümanlığımızı birinci plana almadığımız, her şeyden önce Müslüman olduğumuzu gündeme getirmediğimiz, Müslümanlığımız bu ticari hayatımıza hakim olmadığı için mutlaka yanlışa düşeceğiz demektir. Ama unutmayalım ki ben Müslümanım demek, ben bu kitapla amel ediyorum, ben tüm problemlerimi bu kitaba arzediyo-rum, bu kitaptan ve bu kitabın pratik uygulaması olan Rasûlullah'ın sünnetinden aldığım çözümlerle amel ediyorum demektir.

Bunu diyebilmek için de Kitap ve Sünneti tanımak zorundayız. Bu kitabı tanımadan da Müslümanlığı yaşamaya kalkarsam o zaman

bilmediğim, tanımadığım bölümlerde hep hata yapacağım demektir. Yâni demek istiyorum ki, biz her şeyden önce Müslümanız dedik mi, tüm problemlerimizde Müslümanlığı gündeme getirecek ve o problemlerin çözümü için ilk önce İslâm'a başvuracak, İslâm'ı öğrenecek ve hata etmemeye çalışacağız demektir. İşte İslâm budur, teslimiyet budur.
13. "De ki: "Rabbime karşı gelirsem, doğrusu büyük günün azabından korkarım."

De ki, eğer ben Rabbime karşı gelirsem büyük bir günün azabından korkarım, korkuyorum. Eğer böyle Rabbim tarafından Müslümanların ilki olmakla, ilk teslim olanlardan olmakla emr olunduğum halde, Rabbimin emri olan imanı, teslimiyeti, kulluğu reddederek Rab-bime isyancı bir tavrın içine girerek, Rabbimle çatışma içine girerek, O'nun istemediği, onaylamadığı bir hayatı yaşayarak O'na isyan bayrağını çekersem, büyük bir günün azabından, bizi cehennemle karşı karşıya getirtecek olan bir günün azabından korkarım. Böyle bir azapla burun buruna geldiğimizde bizi kim kurtaracak o azaptan? Kim tutar elimizden böyle bir durumda? Kim yardımcı olabilir bize? Bugün güvendiğiniz şu insanlar acaba o gün imdadımıza yetişebilirler mi?
14. "De ki: "Ben, dinimi Allah'a ihlâs kılarak O'na kulluk ederim."

Öyleyse görün bizi, duyun bizi ey insanlar. Ben dinimi, ben hayatımı, hayat programımı sadece Allah'a ait kılarak, samimiyetle Allah'ı tek Rabbim bilerek, tüm hayatımda O'ndan başka hiç kimseyi memnun etme gibi bir yamukluğun, O'ndan başkalarının emirlerini uy-gulama gibi bir hesabın içine girmeden sadece Rabbime kulluk yapıyorum. Sadece O'nu dinliyor, sadece O'nun çektiği yere gidiyorum. Artık ben işte böyle bir inancın, böyle bir teslimiyetin, böyle kulluk ha-yatının insanıyım. Sizler dilediğinize kulluk yapabilirsiniz. Ama beni gördünüz işte. Ben buyum, ben Müslümanım. Ben Rabbime teslim olanım. Ben tercihimi Rabbime teslimiyetten yana kullandım.

Eğer sizler benim bu tercihimin aksini yapmaya kalkışır, Rabbimden başkalarını Rab, Melik, İlâh makamında görür, tercihlerinizi onlardan yana kullanır, onları razı etmeye yönelir, hayatınızı onlar kaynaklı yaşamaya kalkışırsanız benimle hiç bir ilginiz kalmamıştır.

Evet bizler dinde muhlisler olarak sadece kulluğumuzu, duamızı, dâvetiyemizi, Allah'a yapacağız. Hâlis bir din sahibi, katışıksız bir din

sahibi olacağız. Daha önce de söyledim, din kişinin hayat programıdır. Din kişinin yaşam biçimidir.

Hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başkalarını dinleyerek, hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ın yasalarını, bazı bölümlerinde de başkalarının yasalarını uygulayarak katışıklı bir din içinde bir hayat yaşamayız. Yirmi dört saatimizin tümünü Allah'a ait kılarak, sadece O'nu dinler ve sadece O'na kulluk yaparız. Bundan sonra da her yerde, her konumda sadece Allah'ı dinleyeceğiz. Hayatımızın her bir birimini Allah'ın istediği şekilde düzenleyeceğiz. Hayatımızın her anında yüzümüzü, aklımızı, fikrimizi, düşüncemizi, benliğimizi Allah'a döndüreceğiz. Kazanırken, harcarken Allah'ın istediklerine riâyet ederek secdemizi, kulluğumuzu Allah'a yapacak, severken, küserken O'nu dinleyecek ve secdemizi Allah'a yapacağız. Tüm hayatımızda yönümüzü, yüzümüzü Allah'a doğru çevirecek, O'nun istediklerini ön plana alacak, O'nun rızasını tercih edecek, O'nu hesaba katacak ve O'nun istediği gibi inanıp O'nun istediği gibi hareket edeceğiz. Her an O'nun huzurunda olduğumuzu ve her an O'na hesap vermek durumunda olduğumuzu unutmayacağız. Camide Allah'ın dediklerini, caminin dışında başkalarının dediklerini icrâ ederek asla şirke düşmeyeceğiz. Gönlümüzde Allah korkusu gözümüzde başkalarının korkusu olmayacak.

15. "Ey Allah'a eş koşanlar! Siz de O'ndan başka dilediğinize kulluk edin. "De ki: "Kıyamet günü kendilerini ve ailelerini hüsrana uğratanlar, elbette onlar hüsrandadırlar." Dikkat edin, işte apaçık hüsran budur."

İşte biz böyleyiz. Ama ey müşrikler, sizler de O'ndan başka dilediğinize kulluk edebilirsiniz. Bu dünyada ve âhirette sonucuna kendiniz katlanmak şartıyla buyurun, Allah berisinde dilediğinize tabi olup onların dedikleri gibi yaşayın. Dilediğinizin yasalarını uygulayın. Ama unutmayın ki hem bu dünyada hem de hesap kitabın başladığı kıyamet gününde, kendilerini ve ehillerini ziyan edenler, kendilerini ve ehillerini boşa harcayıp zarara sokanlar, iflâs edenler, sıfırı tüketenler, kendilerine ve çevrelerine zarar verenler, kaybedenler sizler olacaksınız. Kendisinin, akıllarının, gözlerinin, kulaklarının, kalplerinin hakkını vermeyenler, hanımlarının, çoluk-çocuğunun, çevrelerinin hakkını vermeyenler, kendilerini, âzâlarını ve çevresindekileri ateşe gönderenler sadece kendilerine kıymakla kalmamışlar, başkalarına da kıymışlardır. Sadece

kendilerini değil, tüm etraflarını da harcamış kimselerdir bunlar. Birbirlerine dalâlette etkili olmuş kimselerdir bunlar. İdeolojik olarak aynı şeyleri paylaşmışlar. Bu dünyada Allah'ın kendilerine lütfettiği hayatı kötüye kullanıp, hem kendilerini hem de ailelerini mahvetmişlerdir.

Tabii dünya kayıplarının hiç birisine benzemez bu kayıp. Dünyada bir insanın tüm malını, mülkünü, tüm servetini, makamını, mansıbını yitirmesine benzemez bu kayıp. Çünkü geçici olan dünyanın kayıpları da geçicidir. Ama ebedî olan bir hayatın kayıpları da ebedîdir. İşte esas kayıp budur. İşte buna ağlamak, buna yanmak gerekir. Öyle değil mi? Tüm dünyayı kazansanız, tüm dünyayı kaybetseniz ne ifade eder ki bu? Asıl zarar yarın hem kendimiz, hem de ehlimiz, ıya-lımız için âhiret zararına uğramaktır.

Öyleyse gelin burada oğlumuz, kızımızla, hanımımız, eşimiz dostumuzla, çevremiz, ailemizle Rabbimizin razı olacağı bir hayatı ya-şayalım ki, öbür tarafta zarara uğramayalım, kaybedenlerden olmayalım inşallah. İşte sevinilecek şey budur. Dikkat edin apaçık kayıp, apaçık hüsran budur, başkası değil.

16. "Onlara üstlerinden kat kat ateş vardır; altlarında da kat kattır. Allah kullarını bununla korkutur. Ey kullarım, Benden sakının."

Evet o kaybedenlere, o zarara uğrayanlara, kendilerini ve ehillerini boşa harcayanlara yarın kat kat ateş vardır. Ateş her taraflarını sarmıştır onların. Altlarında ateşten bir gölge, üstlerinde ateşten bir gölge vardır. Yatakları da ateştir onların, yorganları da. Yâni böyle alt-ları ateş, üstleri ateş, gölgelikleri ateş olan bir cehennemi insan nasıl düşünebilir? Nasıl hayal edebilir? Böyle bir cehenneme nasıl dayanabilir? Anlamak mümkün değil. Şu dünyanın basit ateşlerine bile dayanamayan şu nazik vücutlar buna nasıl tahammül edecek bilemiyorum. Buna nasıl razı oluyor bu insanlar gerçekten anlamak mümkün değil.

İşte Rabbimiz bu âyetleriyle, yarın mutlak gerçekleşecek bu azap haberleriyle bu günden kullarını uyarıyor, kullarını korkutuyor, kullarını intibaha dâvet ediyor. "Bakın ey kullarım, ben size karşı merhametliyim, sizi yakmaktan zevk almam ben. Benim istediğim şekilde yaşamazsanız

gideceğiniz yer böyle bir yerdir. Yarın bizim bundan haberimiz yoktu, biz böyle bir cehennemin varlığından gafildik demeyesiniz diye ben sizi şimdiden uyarıyor, korkutuyorum." Rabbimiz bu âyetlerini indirmekle, bu bilgilerini bize aktarmakla kullarının akıllarını başlarına almalarını istemektedir.

Ey kullarım, benden ittikâ edin. Benimle yol bulun, yolunuzu bana sorarak yaşayın. Hayatınızda beni hesaba katın, Benim kitabımı hesaba katın. Benim istediğim şekilde yaşayın, Benim istediğim bir tavrın içine girin. Unutmayın ki bir gün bu hayat, bu dünya bitecektir. Güzelliğiniz, gücünüz, gençliğiniz, saltanatınız, her şeyiniz bitecektir. Gelin akıllarınızı başlarınıza alın. Kesinlikle bilesiniz ki bu dünyada beni hesaba katmayanlar, hem dünyada, hem de âhirette hüsranların en büyüğünü yaşayacaklardır.

17,18. "Şeytana ve putlara kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere, onlara müjde vardır. Ey Muhammed! Dinleyip de, en güzel söze uyan kullarımı müjdele. İşte Allah'ın doğru yola eriştirdiği onlardır. İşte onlar akıl sahipleridir."

Tâğuta kulluktan ictinâb edenler, Allah dışında tanrılık iddiasında bulunan her türlü varlığın istediği hayattan uzaklaşıp Allah'a yönelenler, Allah'ın istediği hayata, Allah'ın rızasına yönelenlere müjdeler olsun. Kazançta olanlar onlardır.

Tâğut, "tağa, tuğyan haddi aşmak, sınırı çiğnemek" demektir. Allah'a karşı haddi aşan, sınırı çiğneyen, Allah'a isyan içinde bulunan, başkalarını da Allah'a isyana çağıran ya da kendi arzularına, kendi yasalarına itaate çağıran her şey tâğuttur. Allah ve Resûlü'nün belirlediği ölçülerin dışında kanun koyarak, insanları Allah kanunlarını bırakıp kendi kanunlarına uymaya zorlayan, insanları kendisine kulluğa zorlayan ve böylece haddini aşan gerek şeytan, gerek insan, gerek put, gerek müessese ve kurumların hepsi tâğuttur. İnsanları Allah yolundan uzaklaştırmak isteyen, insanları Allah dinini öğrenmekten men eden, yâni din eğitimini yasaklayan her program, her sistem tâ-ğuttur. Allah'ın insan hayatı için belirlediği kulluk yasalarından habersiz olarak, Kitap ve Sünnete müracaat etmeyerek kendi hayatını belirlemeye kalkışan, kendi kendine bir hayat programı belirleyen herkes tâğuttur.

Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan, “Allah bilirse biz de biliriz! Bizim de bilgimiz var! Bizim de aklımız var! Bizim de keyfimiz var! Biz de biliriz kılık-kıyafetin nasıl olacağını! Biz de biliriz eğitimin nasıl olacağını! Biz de biliriz nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı! Biz de biliriz nasıl bir hukuk yapacağımızı, biz de biliriz nasıl bir hayat programı belirleyeceğimizi,” diyerek Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan her insan tâğuttur.

Ya da Allah karşısında güç iddiasında bulunanlar, “Allah varsa biz de varız! Allah’ın gücü varsa bizim de gücümüz var! Allah’ın cehennemi varsa bizim de kodeslerimiz var! Allah’ın melekleri varsa bizim de silahlılarımız var! Biz de asar keseriz,” diyerek Allah karşısında güç ve kuvvet iddiasında bulunanlar da tâğuttur.

Kendi kendine uyup, kendi hevâsını, kendi düşüncesini, kendi aklını putlaştırıp, kendi kendisini tanrılaştırmış kimse de tâğuttur. Allah’ın kitabından habersiz kendi keyfi istikâmetinde bir hayat yaşayan herkes tâğuttur.

İşte böyle tüm tâğutluklardan, tüm tâğutlardan uzaklaşan, onlara bulaşmayan, onlara itaat etmeyen, onlara kulluktan kaçan, hem onların kendilerinden hem de onların bulundukları yerlerden uzak duran kimselere kurtuluşu müjdele, diyor Rabbimiz. Peki nasıl bir müjdedir bu? Veya hangi kullara bir müjdedir? Onu birlikte göreceğiz:

Onlar ki sözü işitenler, söze kulak verenler, sözü dinleyenler, Kitaba kulak verenler, kendilerine ulaştırılan Allah’ın âyetlerini duyup o âyetlerin bilincine erenler, Allah’ın âyetlerine karşı ilgisiz kalmayanlar. Allah’ın âyetlerine karşı kulaklarını tıkayıp sağır kesilmeyenler, gözlerini kapayıp kör kesilmeyenler. Allah’ın âyetleriyle karşı karşıya gelince de en güzel söze, en güzel bir şekilde tabi olanlara müjdeler olsun.

Allah’ın en güzel sözlerini işitip onların istediği en güzel yola tabi olanlara müjdeler olsun. Peygamberi işitip kendine en güzel kulluk örneği seçenlere, peygambere en güzel bir şekilde uyanlara müjdeler olsun. İşte bunlardır Allah’ın kendilerini hidâyete ulaştırdıkları. İşte bunlardır doğru yolda, hak yolda olanlar. Çünkü elbette Allah’ın kitabını dinleyerek, Allah’ın âyetlerine kulak vererek, kitabın pratiği olan Peygamber’e (a.s)

müracaat ederek Rabblerinden hidâyet isteyen bu insanlara Allah hidâyetini nasip edecektir. Elbette bu dünyada koyduğu yasaları gereği Rabbimiz kendisinin rızasının nerede olduğunu, razı olacağı bir hayatı nasıl yaşamaları gerektiğini onlara gösterecek, onlara bu konuda kolaylıklar lütfedecek, hem dünyada hem de âhirette onları başarıya ulaştıracaktır. Çünkü bunlar akıl sahipleridirler. Akıllarını kullanan kimselerdir bunlar. Rabbimiz yeryüzünde aklı herkese vermiştir, herkesi bu nîmetiyle nîmetlendirmiştir. İnsanlara o akılla vahyi anlama, kavrama ve diğer insanlara aktarma görevini de yüklemiştir. Eğer insanlar Allah'ın kendilerine verdiği o akıllarını vahyi anlamada kullanmaz, akıllarını vahyin emrine teslim etmezlerse, o akıl hiçbir değer ifade etmeyecektir.

Demek ki müjdelenecek insanlar kimlermiş? Bir, sözü dinleyenler. Söz Kur'an'dır. Bir çok söz işitiyoruz değil mi akşama kadar? Allah'ın sözleri, insanların sözleri, Müslümanların, kâfirlerin, müşriklerin, ateistlerin sözleri. Peki bunların en güzeli hangisidir? Ahsenü'l kelâm, ahsenü'l hadîs, ahsenü'l kasâs hangisidir? Elbette Allah sözüdür değil mi?

Veya Allah kendi sözleri içinde de şunlar iyidir, şunlar kötüdür, şunlar habistir, şunlar tayyipdir diye, şunlar hayırlı, şunlar şerdir diye beyanlarda bulunmuştur. İşte bizler Rabbimizin güzel dediği, hayır dediği, tayyip dediği, hasene dediği şeylere tâbi olacağız. Ya da kişinin durumuna göre, konumuna göre güzel olanlar vardır. Meselâ baş-kaları için cihada gitmek güzel iken, bakıma muhtaç annesi, babası o-lan birine ise gitmemek güzel olacaktır. Onun annesine bakmak güzel olacaktır. Veya cihada en başta gitmesi gereken birilerinin en sona kalması güzel değildir.

19. "Ey Muhammed! Hakkında azap sözü gerçekleşmiş kimseyi, ateşte olanı sen mi kurtaracaksın?"

Evet ey peygamberim, hakkında Allah'ın azap sözü hak olmuş, hakkında Allah'ın azap hükmü gerçekleşmiş bir kimseyi sen mi kurtaracaksın? Ateşin içinde olanı sen mi kurtaracaksın? Allah'ın azabı sadece bir tek kelimedir. Rabbimiz bir kimseye azap edeceğim dedi mi, artık iş bitmiştir. Birilerinin tasdik etmesi, çoğunluğun onaylaması, insanların "tamam uygundur," demesi gerekmez. Allah'ın dediği dediktir. Allah söyledi mi artık o yasadır. Ey kullarım, eğer şöyle bir hayat yaşarsanız ben azap edeceğim buyurdu mu, artık iş bitmiştir; o azaptır,

azap yasası onun için hak olmuştur.

Artık böyle bir kimseyi Resul de (a.s) kurtaramaz. Çünkü artık dünya, hayat, imtihan, kıyamet, hesap kitap bitmiş ve dünyada yaptıklarının karşılığı olarak insanlardan kimileri cehenneme gitmiştir. Onları cehennemden kim kurtarabilir? Öyleyse ey insanlar, ey kendileri için mutmain olup, biz kesin cennetliğiz, cennete bizden başkası gitmeyecek diye güvenen zavallılar, gelin bencillikten uzak fedâkar bir hayatı yaşamaya çalışın. Gelin cennete gidiş konusunda bir gayretin içine girin. Değilse yarın hiç de beklemediğiniz bir şekilde kendinizi cehennemde bulursanız sizi oradan kurtaracak hiç bir yardımcı bulamayacaksınız. Ama şimdi burada kendinizi ve çevrenizi kurtarma imkânınız vardır. Gelin hem kendinizi, hem de ehlinizi kurtarmaya bakın diyor Rabbimiz. Değilse yarın değil başkalarının, peygamberin bile sizi kurtarma imkânı yoktur. Kendisini ateşe atanı, fıtratını öldüreni hiç kimse kurtaramayacak.

20. "Fakat, Rablerinden sakınanlara, üst üste bina edilmiş köşkler vardır; altlarından ırmaklar akar. Bu, Allah'ın verdiği sözdür, Allah verdiği sözden caymaz."

Ama Rabblerinden ittikâ edenlere, Rabblerini hesaba katarak yaşayanlara, Rabblerine saygı duyanlara, Allah için bir hayat yaşayanlara, Allah'ın beğendiklerini beğenerek, beğenmediklerinden de uzak durarak Allah adına tavır alanlara gelince, orada onlar için odalar, saraylar, köşkler vardır. Hem de üst üste, iç içe bina edilmiş saraylar vardır. Dünya sarayları gibi fânî değildir bunlar, ebedî, gamsız, kedersizdir bunlar. Bu sarayların yarısı iç kısmına, yarısı da dış kısmına bakan balkonları vardır. Kurulmuş, mü'minler için hazır bekletilmektedirler. Her mü'minin cenneti şu anda hazırdır. Tabi Allah'ın sevgili kulları mü'minler yeni yeni salih ameller işledikçe yeni yeni hazırlıklar da devam etmektedir. Rasulullah Efendimizin beyânıyla 100 mil eninde olan saraylardır bunlar. Öyleyse haydi buyurun muttakî olun ki bunları kazanasınız. Bu Allah'ın sözüdür, Allah'ın vaadidir. Benim, ya da bir başkasının sözü değildir bu. Unutmayın ki Allah asla vaadinden dönmez. Haydi buyurun altlarından, zeminlerinden ırmaklar akan, ya da o mü'minlerin taht-ı tasarruflarında ırmaklar akıp giden cennetlere koşmaya. Haydi bu cennetler için yarışmaya.

21. "Allah'ın gökten bir su indirip, onu yerdeki kaynaklara yerleştiren, sonra onunla çeşitli renklerde ekinler yetiştiren olduğunu görmez misin? Sonra onları kurutur ki sen de onları sapsarı görürsün sonrada çerçöpe çevirir. Şüphesiz bunlarda, akıl sahipleri için öğüt vardır."

Görmedin mi, bakmıyor musun, gözünü çevirsene! Allah gökyüzünden bir su indirdi de onunla yeryüzünde membalar, ırmaklar oluşturdu, su birikintileri meydana getirdi. Sonra onunla yeryüzünde muhtelif ekinler, muhtelif meyveler, sebzeler meydana getirdi. Kış günü ölü olan bir toprak, ölü olan bir arz, ölü olan bir dünya baharda yeni baştan diriliverdi. Hiç bakmaz mısınız? Hiç düşünmez misiniz? Nasıl oluyor bu iş? Ölü bir dünya birdenbire nasıl canlanıyor? Elbette gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri yoktan var eden Allah için bu çok kolaydır.

Evet bu canlılıktan sonra ekinlerde bir heyecan, bir dalgalanma meydana geliyor. Sonra bir sararma, bir solma, sonra da kırıp ge-çiriyor Allah onları. O güzelim hayat, o yemyeşil hayat kurumaya, sol-maya başlıyor ve en sonunda Allah her şeyi mahvedip ölüme mahkum ediyor. Sonra görürsün ki onlar kupkuru birer çerçöp haline gelmiştir. İşte bunda akıl sahipleri için, akıllarını kullanan, üzerinde düşünüp kafa yoranlar için bir zikra, bir uyarı, bir ders, bir hatırlatma, bir gündem vardır diyor Rabbimiz. Nasıl? Eh biz de öyle değil miydik? Yoktuk, ölüydük de ölümden geldik. Bundan yüz yıl önce şuradakilerden kim vardı? Aynen bundan üç beş ay önce şu ağaçların, şu meyvelerin olmayıp ta şimdi şu anda karşımıza çıktıkları gibi. Aynen bizler de onlar gibi dünyaya geldik, Allah'ın lütuf ve nîmetleriyle adam olduk, olgunlaştık. Meyve olgunlaştığı zaman bitme zamanı da yaklaşmış demektir. Aynen bunun gibi olgunlaşan insanlar da bir gün düşüşe doğru gitmektedir. Gündönümleri gelmektedir.

Bir de şöyle bir ders, bir gündem vardır bu hadisede. Bu ölen, bu yok olan bitkilerin, meyvelerin özü, tohumu bir yerlere gidiyor. Nereye gidiyor öz? İnsanların midelerine gidiyor öz. Ama sapları da çerçöp oluyor. Aynen bunun gibi Allah'ın vahyi iniyor yeryüzüne, bu vahiyle nasiplenenlerin, bu rahmetten istifâde edenlerin içinde, ruhunda dirilişler, hareketler, devinimler, dalgalanmalar, davranışlar, ameller meydana geliyor. Biz mü'minlerde meydana gelen bu diriliş insanlara faydalı oluyor. Sonra bir dalgalanma, bir sararma dönemi oluyor. Bir ihtiyarlama bir solma, sonra da toprağa gömülme dönemi geliyor. Gömülüp geldiğimiz

toprağa dönüyoruz. Ama öz öbür tarafa gidiyor, ruh öbür tarafa gidiyor, amellerimiz öbür tarafa gidiyor. İşte bunda akıl sahipleri için böyle bir ibret vardır. Bir de bu olay bize ölümden sonraki tekrar dirilişi hatırlatıyor. İşte bizler de ölümlerimizden sonra aynen böylece diriltileceğiz.

22. "Allah kimin kalbini İslâm'a açmışsa, o, Rabbi katından bir nûr üzere olmaz mı? Kalpleri Allah'ı anmak hususunda katılaşmış olanlara yazıklar olsun; işte bunlar apaçık sapıklıktadırlar."

Rabbimiz burada iki insan tipini ortaya koyarak karşılaştırma yapıyor. Allah o kişinin sadrını, kalbini İslâm'a açtırmış ve de bu insan Rabbinden bir nûr üzeredir. Aklı, kalbi, duyuları İslâm'la dolmuştur. İçi dışı nûrla, aydınlıkla dolmuş ve Rabbinin istediği bir düşünceye, bir imana, bir hayata kavuşmuştur. Evet böyle bir insan tipi var karşımızda: Allah'a yönelmiş, Allah'ın diniyle hoşnut olmuş, Allah'ın dininden razı olmuş, gönlünde büyük bir ferahlık, büyük bir zevk var. Sadr-ı İslâm'a açılmış, eline de nûr olan bir kitap almış, nûr olan kitaba kanaat getirmiş, kitaba iman etmiş, kalbi onu benimsemiş, bu nûrla duyuyor, bu nûrla düşünüyor, bu nûrla yürüyor, bu nûrla hareket ediyor.

Bir ikinci insan tipi daha ortaya koyuyor Rabbimiz. Bu insan da kalbi katılaşmış, İslâm'ı görmek, tanımak istememiş. Allah'ın âyetlerine gözlerini, kulaklarını, kalbini kapamış, zikri duymak istememiş, kal-bi Allah'ın âyetlerine karşı kasıldıkça kasılmış. Kalp aslında inkılâp e-den, değişen, iyiye doğru gidebilen bir dönüşüm ve değişim özelliğine sahiptir.

Yâni aslında bu adamların kalpleri Allah'ın şu metlûv âyetlerini duydukça, Allah'ın meşhûd âyetlerini gördükçe değişmek istiyor, ama adamlar kalplerini kasıyorlar, kalplerini katılaştırıyorlar, değişmesine, tavır almasına imkân vermiyorlar. Yâni her insanın içinde, kalbinde Allah'a yakîn bir bilgi vardır. Ama bu insanlar kendilerinde var olan Al-lah kendilerine hatırlatıldığı zaman, ister istemez kalpleri bundan etkilenip tavır alıyor. İşte Allah'ın âyetlerinin kalplerinde meydana getirdiği tesiri yok etmek için kasılıp geri çekiyorlar, kasıyorlar. Gerçekten bir şeyler anladıkları halde karşı çıkanlara yazıklar olsun! Kalplerindeki bu kasılmayı aslında dışarıdan da, gözlerinden de, burun kıvırmalarından da anlamak, gözlemlemek mümkündür.

23. "Allah, âyetleri birbirine benzeyen ve yer yer tekrar eden Kitabı sözlerin en güzeli olarak indirmiştir. Rabb-lerinden korkanların, bu Kitaptan tüyleri ürperir, sonra hem derileri ve hem de kalpleri Allah'ın zikrine yumuşar ve yatışır. İşte bu Kitap Allah'ın doğruluk rehberidir, onunla istediğini doğru yola eriştirir. Allah kimi de saptırırsa artık ona yol gösteren bulunmaz."

Allah sözün en güzelini peyderpey indirmiştir. Hadîs, yeni olan, yepyeni olan, insanda, dinleyende herhangi bir alışkanlık, ya da bıkkınlık meydana getirmeyen, daima yeni, daima taze olan sözdür. İşte Allah böyle sözlerin en güzelini indirmiştir. Bir kitap olarak, birbirine benzer, birbirini okşar, birbirini bütünler, birbirini destekler âyetlerle, sûrelerle ve mesânî, ikili bir anlatımla, ya da tekrarlı bir anlatım olarak indirmiştir. Rabbimiz zatıyla, melekleriyle, cennetiyle, cehenne-miyle ortaya koyduğu her konuyu insan zihnine yerleştirip kazımak için tekrar tekrar anlatmıştır. İnsan Rabbimizin anlatımlarını her duyduğu yerde yeni bir tesirle sarsılmaktadır.

Demek ki sözlerin en güzeli Allah'ın indirdiği bu kitabın âyetleridir. Bu kitapta âhenk var, bu kitabın âyetlerinde bir uyum ve insicâm, ikili bir anlatım var. Cennet var, ama cehennem de var bu kitapta. Dünya var, ama âhiret de var bu kitapta. İman var, ama ekonomi de var. Ahlâk var, ama siyaset de var. Namaz var, ama aile, toplum da var. Ruh var, ama beden de var. İnsanlara lâzım olan her şeyi anlatmıştır bu kitapta Rabbimiz. Fâtiha'dan Nâs'a kadar tüm âyetleri, tüm sûreleri bir uyum ve insicâm içindedir bu kitabın.

Rabblerinden haşyet duyanların, Rabblerini razı edememekten, Rabblerini küstürüp gazabına maruz kalmaktan korkanların derileri ürperiyor. Rabblerinden korkanlar, Rabblerinin kitabıyla karşı karşıya geldikleri zaman, Allah sözüyle karşı karşıya olduklarının bilinciyle tüyleri diken diken oluyor. Kur'an'da böyle bir etki vardır. Önceki âyetlerde kalplerin kasıldığından söz etmişti Rabbimiz, burada da derilerin tepkisinden söz ediliyor.

Esasen kalbimiz bizim içimizi, derimiz de dışımızı anlatır. Allah'ın razı olmadığı bir hayatın kendilerine neleri kaybettireceğini ortaya koyan âyetleri, cehennem âyetlerini, azap âyetlerini duydukça mü'minlerin derileri titriyor, kalpleri ürperiyor, korkuları artıyor. Onların içleri ve dışları etkileniyor, tavır alıyor. Ciltleri Allah'ın zikriyle yumu-şuyor. Ama tehdit âyetlerinden sonra müjde âyetleriyle, cehennem âyetlerinden sonra

cennet âyetleriyle, gazap âyetlerinden sonra rıza âyetleriyle, ölüm âyetlerinden sonra diriliş âyetleriyle, yokluk âyetlerinden sonra varlık âyetleriyle karşı karşıya geldikleri zaman derileri yumuşuyor, güven içine giriyorlar. Kur'an onların tüylerini diken diken ediyor. Kalpleri üzerinde derin etkiler meydana getiriyor.

Elbette bunun meydana gelebilmesi için Rabbine inanması, saygılı olması gerekmektedir. Rabbini tanımayan kimse elbette kalbinin bu etkilenmesine engel olmak, kalbinin, vicdanının sesini bastırmaya çalışacaktır. Kur'an'la beraberlik işte böyle mü'mini her tarafından kuşatacak, bürüyecek, içinde bir rahatlık, bir hoşnutluk hissettirecek, bir mutluluk duyuracak, bir benimseme meydana getirecektir.

İşte bu Allah'ın hidâyetidir ki, Allah onunla dilediklerine hidâyet eder. Hidâyeti isteyenlere, seçimini hidâyetten yana kullananlara tabii. Ama kim sapmak, dalâlette kalmak ister de Allah da onun bu tercihini onaylayarak saptırmak isterse, onun için hiçbir yardımcı yoktur. Demek ki Rabbe gidiş, Rabbin rızasına, Rabbin hidâyetine gidiş Kur'an iledir. Rabbe gidiş Rabbin gösterdiği yolladır.

24. "Kıyamet günü kötü azaptan yüzünü korumaya çalışan kimse, güven içinde olan kimse gibi midir? Zalimlere: "Kazandıklarınızın karşılığını tadın" denir."

Hiç yüzünü kıyamet gününün kötü azabından korumaya çalışan kimse, Allah'ın azabından, Allah'ın ateşinden emniyet içinde, güven içinde olan kimse gibi olur mu? Böyle zalimlere dünyada kazandığınızın karşılığı olarak ateşi tadın denilecek. Bir adam düşünün ki cehenneme yuvarlanmış ve yüzüyle ateşten korunmaya çalışıyor. Bu dünyada Allah'tan ittikâ etmemiş, Allah'ı hesaba katmamış, Allah'ın kitabına yönelmemiş, yolunu Allah'a sormamış, hayatını Allah için ya-şamamış, Allah'ın azabını ciddiye almamış, kıyametin hesabını kitabını gündem yapmamış, kendisini azaptan korumamış. Şimdi yaşadığı bu kötü hayatın karşılığı olarak ateşe yuvarlanmış ve öyle düşkün, öyle perişan bir duruma düşmüş ki, dünyada iken sürekli sakındığı yüzüyle azaptan korunmaya çalışmaktadır.

Dikkat ederseniz eliyle filan korunmaya çalışmıyor da yüzüyle çalışıyor. Tam bir perişanlık hali, tam bir tükenişin ifadesi. Halbuki al-çaklara bu dünyada yüzleriyle o ateşten korunma imkânı vermişti. Dünyadayken yüzüyle Rabbine yönelişini gerçekleştirmemişti. Dünyada

bu işi gerçekleştirmediği için şimdi âdeta dünyada yapması gereken bu vazifesini yerine getiriyormuşçasına, haydi tadın bakalım yüzünüzle dünyada korunmadığınız bu azabı denilecek kendilerine. İşte böyle bu dünyada eline, ayağına, yüzüne, gözüne, azalarına, fıt-ratına, Allah'ına, kitabına, peygamberine, çevresine zulmetmiş, yazık etmiş, Allah'ın hakkını vermemiş kimseye denilecek olan budur.
25. "Onlardan öncekiler de Peygamberleri yalanlamışlardı da, farkına varmadıkları yerden onlara bir azap çatmıştı."

Onlardan öncekiler de yalanladılar. Öncekiler de peygamberi yok farz ettiler, gelmemiş saydılar da, Allah hiç ummadıkları, hiç beklemedikleri yerlerden kendilerine azabını gönderivermişti. Öyleyse ey kâfirler, sizden öncekilerin âkıbetlerinin nasıl olduğuna hiç bakmıyor musunuz? Hiç düşünmüyor musunuz? Geçmişte hakkı yalanlayanların, peygamberi yalanlayanların, peygamber aleyhine kıyam edenlerin âkıbeti ne oldu?

Eyke'nin, Ashab-ı Uhdûd'un, Ashab-ı Hûd'un, Lût kavminin, Firavunların, Nemrutların hali nice oldu? Bizans'ın, Roma'nın hali ne oldu? Onlar peygamberleri yalanlamışlar, dini reddetmişler, Allah'ı bırakıp kendileri rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulunmuşlardı. Peygamber şöyle dediği halde öyle demedi diyerek, Allah'ın dediklerini demedi diyerek, ya da Allah öyle demediği halde, Allah öyle buyurmadığı halde Allah öyle dedi diyerek yalan söyleyenler, Allah dünyayı yarattı ve işi bitti, yâni artık Allah hayata karışmıyor, Allah hayata ka-rışmaz diyerek yalan söyleyenler, Allah dünyanın idaresini bize bıraktı diyerek yalan söyleyenler, Peygamber hayat programı konusunda bil-gisizdir, peygamber bu konuları bilmez diyerek yalan söyleyen bu ya-lancıların âkıbetleri nasıl olmuş bir bakmaz mısınız, diyor Rabbimiz. Yeryüzü bunların enkazlarıyla doludur.

Neye güveniyorlar bu insanlar? Hangi güçleriyle Rablerine ka-fa tutmaya çalışıyorlar? Allah'tan hiç korkmuyorlar mı? Önceki toplumların başına gelenlerden ibret almıyorlar mı bu adamlar? Tarihi hiç okumuyorlar mı? Öncekilerden ne ayrıcalıkları var bunların? Daha önce Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasalarıyla savaşa tutuşanların, Allah yerine Allah kullarını tanrılaştıranların tamamı helâk oldu da bunlar mı kurtulacaklar? Bunların torpilleri nereden geliyor? Kime güveniyor bu adamlar da bu bozuk tavırlarını sürdürebiliyorlar?

26. "Allah onlara, dünya hayatında rezilliği tattırdı; âhiret azabı daha büyüktür. Keşke bilseler!"

Allah onlara bu dünyada rezilliği tattırmıştır. Bu dünya azabıdır, ama âhiret azabı daha büyüktür. Çünkü dünyadaki azapların bir sonu vardır. Ölümle son bulur ama âhiretteki azabın sonu yoktur. Âhiret azabı dünyadaki azaplardan çok daha büyüktür. Keşke bunu insanlar bilseydi! Peki bu insanların bu dünyada bunu bilmelerine, anlamalarına bir imkân yok muydu? Hayır:

27. "Biz bu Kur'an'da insanlara her türlü misali, belki öğüt alırlar diye, andolsun ki verdik."

Bir insan için, bir insanın anlayıp kavraması için bu Kur'an'da her türlü meselden, her türlü misalden anlattık, diyor Rabbimiz. İnsanlar düşünsünler de gerçeği anlasınlar diye her şeyi anlattık. Yanlış, doğru ne varsa hepsini bu kitapta açık açık beyan etmiştir Rabbimiz. Hem de belki anlayamazlar, belki kavrayamazlar diye örnekleriyle, misalleriyle her şeyin doğrusunu, yanlışını anlatmış, örnekler vermiş, her tavrın, her amelin mükâfatını ve cezasını beyan etmiştir.

28. "O, eğriliği olmayan, Arapça bir Kur'an'dır. Belki sakınırlar."

Bu kitap eğri büğrülüğü olmayan Arapça bir kitaptır. Yâni bu kitapta herhangi bir tenâkuz, herhangi bir çelişki, bir yamukluk, bir uyumsuzluk, bir tutarsızlık, bir münâsebetsizlik yoktur. Ya da onda in-sanların anlayamayacağı, şaşkınlığa düşerek bocalayacakları bir karışıklık, bir bulanıklık, bir kapalılık, bir tutarsızlık yoktur. Bu kitap her sınıf ve her dönem insanlığının kendi kapasitesine göre bir şeyler an-layabileceği doğrulukta, netlikte ve berraklıkta bir kitaptır. Sadece bel-li sayıda ve belli sınıf insanların anlayabilecekleri, diğerlerinin anlaya-mayarak bocalayacakları, içinden çıkamayarak sapıtacakları bir kitap değildir bu kitap. Tüm diğer kitaplardan üstün, arınmış, insan eli değ-memiş bir kitaptır bu. İnsanlar arınsınlar diye, muttakî olsunlar, bu ki-tapla yol bulsunlar, bu kitapla ne yapacaklarını, nasıl hareket edeceklerini anlasınlar, bilsinler diye, Rabblerine O'nun istediği kulluğu yaparak O'nun azabından korunsunlar diye, Allah'ın istediği gibi olsunlar diye bu kitap gönderilmiştir. Bakın bundan sonra hemen bir örnek ve-rilecek:

29. "Allah, geçimsiz efendileri olan bir adamla, yalnız bir kişiye bağlı olan bir

adamı misal olarak verir. Bu ikisi eşit midir? Övülmek Allah içindir fakat çoğu bilmezler."

Bir adam düşünün ki onun hayatında ortaklar var, şerikler var. Geçimsiz efendileri olan bir adam düşünün. Sadece bir tek kimsenin kulu, kölesi değil, efendisi tek değil. Hem de birbirine zıt, birbiriyle çe-kişen efendilerin hizmetkarı durumunda. Onun hakkında, onun üzerinde birbirine ortak olan sahipler var ki, onlar onu mütemadiyen çekiştirip duruyorlar.

Yine bir adam da düşünün ki, bir tek efendisi var. Bir tek efendiye teslim olmuş, bir tek kişiyi memnun etmeye çalışıyor. Şimdi söyleyin bu iki kişi durum olarak, konum olarak, örnek olarak hiç birbirine eşit olur mu? Bu iki tip insanın hali birbirine benzer olabilir mi?

İşte aynen bunun gibi efendisi, Rabbi bir tek Allah olan, sadece Allah'a kul-köle olan, sadece Allah'a teslim olan, sadece O'nu dinleyen, sadece O'nu razı etmeye çalışan, sadece O'nun emirlerine bo-yun büken kimse, Rabbinin, efendisinin kendisinden ne istediğini bilmekte ve sadece O'na hizmet etmektedir. Sadece O'nu memnun et-meyi düşünmektedir. Rabbini razı ederken acaba başkalarını da razı edemeyecek miyim gibi bir korkusu, bir endişesi yoktur. Çünkü onun sorumlu olduğu efendisi, hesaba çekicisi tek bir Allah'tır. Ama kendisi hakkında, hayatı hakkında söz sahibi birçok varlık, birçok efendisi bu-lunan bir adam düşünün. Pek çok şürekâsı, pek çok rabbi olan ve her biri bir tarafa çeken, her biri farklı şeyler isteyen, her biri farklı bir yerlere asılıp duran İlâhların arasında kalmış ve onların hiçbirisini razı edemeyen, birini memnun ederken ötekileri küstüren, kalbi, hayatı parça parça olmuş bir adam düşünün.

Bir taraftan Rabbinin, diğer taraftan putların, tâğutların, modanın, çevrenin, âdetlerin, törelerin, yönetmeliklerin, ağanın, paşanın, müdürün kulu-kölesi olmuş bir adam… Hepsini razı edeceğim derken hiç birisini razı edemeyen bir adam… Birinin istediğini yaparken öbürünü küstürecek, birinin nehy ettiğini ötekisi emredecek, birinin güzel dediğini ötekisi kötü görecektir. Ne yapacağını bilmez bir vaziyette baştan sona bir bocalama hayatı yaşayacaktır bu adam. Ne kendisinin yapacağı işin ne olduğunu bilebilecek, ne onu yapabilecek, ne de bunları yaptığı zaman bu İlâhlarından her hangi birini razı edebilecektir.

İşte Rabbimiz böylece tevhid ve şirki herkesin anlayabileceği bir misalle anlatıyor. Ama iş bu kadar net ve açıkken acaba bu insanlar niye şirki anlamıyorlar? Niye anlamaya yanaşmıyorlar, bunu anlamak gerçekten mümkün değildir. Evde, camide, caddede, okulda, dükkanda, hayatın her bir alanında sadece tek bir efendiyi razı etmek, tek bir efendiyi dinlemek dururken pek çok efendiyi dinleyerek, pek çok İlâhı razı etmeye çalışarak kalbini parça parça etmeye mahkûm olmanın ne anlamı var? Öyle değil mi? Camide Allah'ı, sokakta başkalarını dinleyen kişi, namaz konusunda Allah'ın dediğini yaparak, kılık-kıyafet konusunda başkalarının dediğini uygulayarak, oruç konusunda Allah'ı razı edip, hukuk konusunda başkalarını razı etmeye çalışarak ezilip büzülmeye ne gerek var?

Elhamdülillah. Hamd tümüyle Allah'a aittir. Tüm hamdler Allah'a mahsustur. Hamd olsun Rabbimize ki, O ne güzel anlatıyor bu konuları? Kulluk, O'ndan başkasına asla yapılmamalıdır. Ama insanların pek çoğu bunu bilmiyorlar. Şeytan onlara amellerini süslü gösteriyor ve kendi hevâ ve heveslerini putlaştırarak körleşip gidiyorlar. Evet müşrikler, şirkin propagandasını yapanlar, şirki yasallaştıranlar tevhidi bilmiyorlar, bilemiyorlar. Ama bilsinler ki:

30. "Ey Muhammed! Şüphesiz sen de öleceksin, onlar da ölecekler."

Evet ey peygamberim, muhakkak ki sen öleceksin, onlar da ölecekler. Hem peygamber için hem de herkes için hesap kitap söz konusudur. Sevgili peygamberleri de dahil Rabbimiz yeryüzünde hiçbir beşere ebedîlik vermemiştir. Her nefis ölümü tadacaktır. Yeryüzünde Allah'ın genel bir yasasıdır bu. Mü'minler de ölecek, kâfirler de. Peygamberler de, mü'minler de, müşrikler de ölecektir. Sadece Allah'ın dinleyen, sadece Allah'a kulluk yapanlar da, bir çok İlâhlara kulluk yapanlar da ölecektir. Allah'a, Allah'ın elçilerine, Allah'ın kitaplarına iman edip bu imana bağlı bir hayat yaşayanlar da ölecek, iman etmeyip kendi kendilerine bir hayat yaşayanlar da ölecektir. Kendilerini yeryüzü tanrısı olarak ilân edenler de ölecektir, onların kulları da ölecektir. Hiç kimse ölümden kaçıp kurtulamayacaktır. Peygamberlerin Allah gibi yetkileri yoktur. Hayat ve ölüm peygamberin kendi elinde değildir. Peygamber Allah'ın yarattığı, Allah yasalarına teslim bir kuldur.

Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu değişmez bir yasadır. Herkes ölecektir. Ölüm herkes için geçerlidir. Ölüm kişiyi Allah'la karşı karşıya getirecek bir sürecin ilk adımıdır. Peki bu dünyada insan Allah'la karşı

karşıya değil mi? Elbette, ama dünyanın şu câri sünneti gösteriyor ki, insan bu dünyada Allah'la beraber olup olmadığını bilemeyebilir. Ama ölümden sonraki hayat öyle değildir. Bir de insanın bu dünyada gerçekleştirdiği kendi fiillerinde bizzat kendi iradesi vardır. Yani bir zorlama ile onları yapmış değildir. Meselâ namaz kılmayı, Kur'an öğrenmeyi kula Allah teklif eder ama zorlamaz onu. Ama kulun bu ira-dî eylemlerinin yanında onun iradesinin dışında oluşanlar da vardır. Meselâ ateş yakar, yukarıdan bırakılan bir cisim aşağıya düşer, rüzgâr eser, doğan ölür. Bu mânâda ölüm Mülk sûresinin 2. âyetinin de beyanıyla Allah'ın sıfatlarının bir tecellisidir. Hiçbir varlık yok ki ölüm yasasından kurtulabilmiş olsun. İşte bu âyetten anlıyoruz ki peygamber bile bunun içindedir.

Öyleyse Rabbimizin hikmeti gereği koyduğu bu ölüm yasasını kerih görüp ondan kaçıp kurtulmaya çalışmak yersizdir. Ama öyle bir hayat yaşayalım ki ölüm sevgiliyle buluşma gecesi gibi bir anlama dö-nüşün. Sahabe-i Kirâm efendilerimiz ölümü hep hayatın içinde kabul etmişlerdir. İnsan nasıl ki acıkır, susar ve yerse, aynen bunun gibi do-ğar, büyür ve ölür. Yemek yemek nasıl ki bir Allah yasasına boyun bükmüşse, ölümü de öylece kabul etmek zorundayız. Ölümü hayatın içinde dışlamak, gündemden düşürmek, unutmaya çalışmak esasen şu yerleşik hayatın en büyük zulmü felâketidir. Meselâ şu anda toplumun vazgeçilmezlerinden birisi olan çeyiz, belli bir ekonomik kaygının sonucudur. Çeyiz böyle gerçekleştirilince elbette ölüm de yok farz ettirilecektir. Toplumun ısrarla gündemleştirdiği istikbal anlayışı, gelecek kaygısı, mal mülk derdi ölümü gündemden düşüren en büyük faktörlerdir. Ebedî kalacak ya adam bu dünyada. Hiç ölmeyecek ya. İşte hesabını ona göre yapıyor. Küstüğü bir adam ölüverse hemen pişman olup ağlamaya başlıyor. Vay ben ne yaptım, bilseydim öleceğini helâlleşmez miydim diye. Eh ne olacaktı? Ölmeyecek miydi o adam? Elbette ölecekti, ama berikisinin gündeminde ölüm olmadığı için onu uzak zannediyordu. Halbuki ölüm bize her şeyden daha yakındır, bunu bir an bile hatırımızdan çıkarmayalım.

Her şey ve herkes kuldur ve herkes için bir zaman, bir ecel belirlemiştir Rabbimiz. Kendisinden başka her şey fânîdir. Her şey eceli geldiği zaman yok olmaya mahkumdur. Bâkî olan sadece bu kâ-inatın yaratıcısı ve yarattığı varlıkların yasalarının ve ecellerinin tayin edicisi olan Rabbimizdir. Evet hepiniz bir gün öleceksiniz ve:

31. “Ey İnsanlar! Sonra siz, kıyamet günü Rabbinizin huzurunda duruşmaya çıkacaksınız.”

Kıyamet gününde Rabbinizin huzurunda, Rabbinizin Mahkeme-i Kübrâsında birbirinize hasım olacaksınız. Birbirinizin dâvâlısı, dâvâcısı olacaksınız. Rabbinizin âdil mahkemesinde muhakeme olacak ve birbirlerinizle çekişeceksiniz. Sen şöyle demiştin, ben böyle yapmıştım, sen şöyle yapmıştın, beni sen saptırmıştım, beni sen yoldan çıkarmıştın, keşke seni dinlemeseydim, keşke sana destek olmasaydım vs. vs…

Bu tartışma Rabbimizin büyük mahkemesinde Rabbimiz huzurunda olacaktır. Herkes birbirini suçlayacak, birbirine saldıracak, birbirini kötüleyecek. Ama Rabbimiz insanlar arasında adaletle hükmünü verecek, çünkü Melik Allah’tır. Öyleyse ey insanlar, gelin o Muhakeme-i Kübra’da, âdil olan Rabbimizin âdil mahkemesinde yarın bu kitabın hükümlerine, bu kitabın yasalarına göre birbirimize karşı dâvâlı ve dâvâcı olacağımızı ve bu kitabın âyetlerine göre hakkımızda hüküm verileceğini unutmadan bugün bu kitaba göre bir hayat yaşamaya bakalım.

Eğer bugün bu kitabın istediği bir hayatı yaşayabilir, birbirimize karşı görevlerimizi, ilişkilerimizi bu kitabın istediği şekilde gerçekleştirebilirsek, yarın o büyük mahkemede yüzü ak olarak çıkabileceğiz demektir. Çünkü O mahkemede haktan, adaletten başka bir şey yoktur. Meselâ bu dünyada Yahudi’si de Hıristiyan’ı da bir Müslümanla olan dâvâsını Rasulullah Efendimizin mahkemesinde halletmek ister. Kesinlikle bilirler ki, Rasulullah Efendimizin mahkemesinde adalet vardır. O sadece adaletle hüküm verecektir. Ama münâfıklar, kalplerinde yamukluk bulunanlar ise adaleti gerçekleştirecek peygamberin mahkemesine değil de parayla pulla satın alabilecekleri kimselerin mahkemelerine gitmektedirler. İşte kıyamet gününün mahkemesinin sahibi, Mâliki Allah’tır.

Öyleyse yarın kimin mahkemesine çıkacak, kimin huzurunda muhakeme olacak, kimin yargısına boyun bükmek zorunda kalacaksak, burada ona göre hareket etmek zorundayız. Yarın hüküm verecek Rabbimize kul-köle olmak zorundayız. Yaşadığımız hayatta sadece O’na karşı sorumlu olmalı, başka hiç kimsenin üzerimizde hak sahibi olmasına razı olmamak zorundayız.

32. "Allah'a karşı yalan uydurandan, kendisine gelmiş olan gerçeği yalan sayandan daha zalim kimdir? İnkârcılar için cehennemde bir durak olmaz olur mu?"

Allah'a karşı yalan uydurandan, yalan iftira edenden ve kendisine gelmiş olan sıdkı, hakkı, gerçeği yalan sayandan daha zalim kim vardır? Cehennemde böyle kâfirler için bir sığınak, bir barınak yok mudur? Allah'a yalan uydurmak demek Allah'ın zatıyla, sıfatlarıyla, yetkileriyle alâkalı yalan söylemek demektir. Allah hayata karışmaz, Allah vahiy göndermez, Allah bizden kulluk istemez şeklindeki yalanlardır bunlar. Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın yetkilerini Allah'tan başkalarına vermek türündeki yalanlardır.

Yeryüzünde Allah'tan başka Rabblerin, İlâhların, tanrıların varlığını kabul etmek türündeki yalanlar, Allah'ın yeryüzünde yetkilileri, oğulları, evlâtları vardır şeklindeki yalanlardır.

Veya Allah bir konuda öyle bir şey demediği halde Allah böyle buyuruyor, Allah böyle istiyor şeklinde yapılan yalanlardır. İdeolojiler uyduruyorlar, sistemler geliştiriyorlar ve bunları Allah'a isnat ederek, O'na onaylattırmaya, Allah ta böyle istiyor demeye, Allah'a yalan iftira etmeye çalışıyorlar.

Yeryüzünde Allah'ın asla istemediği bir hayatı yaşıyorlar ve işte şu bizim yaşadığımız hayat Allah'ın istediği, Allah'ın razı olduğu bir hayattır diyerek küfürlerini, şirklerini Allah adına yasallaştırmaya çalışıyorlar.

Allah'tan kendilerine gelmiş doğruları, Allah âyetlerini yalanlıyorlar. Allah âyetlerini hayatlarında boşa çıkarmaya, işlemez hale getirmeye çalışıyorlar. Sanki Rablerinden kendilerine hiçbir âyet gelmemiş, hiçbir doğru gelmemiş gibi onları görmezden, duymazdan geliyorlar, yok farz ediyorlar. Allah'tan gelen bu doğruları gündemlerinden düşürmeye çalışıyorlar. Tüm Allah doğrularını boşa çıkarıyorlar. Bunlardan daha zalim kim vardır, diyor Rabbimiz.

Böyle Allah'a karşı yalan iftiralarda bulunan, yalanlarını Allah'a izâfe eden ve bir de Allah'tan gelen doğruları, Allah'ın âyetlerini yalanlayandan daha zalim kim vardır? Allah'ın âyetlerini yok farz ederek bir hayat yaşayandan daha zalim kim vardır? Âyetlerin varlığını görmez-den gelerek, âyetleri örterek, örtbas ederek, gündeme almayarak bir hayat yaşayan kişiden daha zalim kim vardır, diyor Rabbimiz. Böyle yapan zalimleri Allah kesinlikle hidâyete ulaştırmayacaktır. Bu tür insanlar kesinlikle saadeti bulamayacak, huzuru göremeyeceklerdir. Âhiret gününde de cehennem onların barınağı, sığınağı olacaktır. Ama:

33. "Gerçeği getiren ve onu doğrulayanlar, işte onlar, Allah'a karşı gelmekten sakınmış olanlardır."

Sıdk ile gelmiş, sadık olarak gelmiş, doğru ve doğrulayıcı olarak, tasdik edilmiş ve tasdik edici olarak insanlara Rabbin tasdik ettiği doğruları gösterici olarak gelmiş ve onları tasdik eden, doğrulayan ve bu doğrular istikâmetinde bir hayat yaşayanların, bu doğruları hayatında eylem olarak görüntüleyenleri kesin hakta, kesin doğruda olduğunu tasdik edici olarak gelen bu âyetleri doğrulayanlar, Rabblerine karşı gelmekten, Rabblerine kafa tutmaktan sakınan mü'minlerdir. Bu doğrularla yol bulan, bu doğrularla Allah için hayat yaşayan muttakîlerdir. Gözleriyle, kulaklarıyla, kalpleriyle, içleriyle, dışlarıyla, geceleriyle, gündüzleriyle Allah'tan gelen bu doğruları tasdik ederek, eyleme dökerek, amele dönüştürerek, hayatlarında görüntüleyen insanlardır onlar. Kendileri bu doğruları tasdik ettikleri ve hayatlarını onlarla düzenledikleri gibi, insanlara, Allah kullarına da bu doğrularla giden, on-lara bu doğruları götüren kimselerdir onlar. Bu doğrulara uygun ameller, tavırlar sergileyen muttakîlerdir onlar. Peki ne varmış onlar için? Ne hazırlamış onlar için yarın Rabbimiz?

34. “Onlara, Rablerinin katında diledikleri şeyler vardır, bu, iyilerin mükâfatıdır.”

Onlar için Rabbleri katında diledikleri her şey vardır. Orada onlar için diledikleri, arzu ettikleri, gönüllerinin çektiği her şey vardır. Çünkü o cennet Allah’ın ağırlamasıdır. Böyle bir nîmet ortamında acaba şu da var mı, bu da var mı, demenin hiçbir anlamı yoktur. Allah’ın şanına lâyık bir cennettir orası. Orada hiçbir şeyin yokluğu, mahrumiyeti yoktur. Orada huzur kaçırıcı, üzüntü verici hiçbir şey yoktur. Orada bu muttakîler öyle bir mutluluk içindedirler ki, cennet nîmetleri onların yüzlerine, gözlerine, gönüllerine, benliklerine sinmiş âdeta nîmetlerle iç içe olmuşlardır. Allah’ın nîmetlerinin eseri o muttakîlerin yüzünde, gözünde benliğinde hissedilecektir. Sevinçleri, memnuniyetleri, yüzlerinde, gözlerinde, hallerinde ve tavırlarında etrafa ta-şacaktır.
35. “Zira Allah, onların yaptıkları kötülükleri örter, onlara, işledikleri şeylerin en güzel karşılıklarını verir.”

Çünkü Allah onların yaptıklarının en kötüsünü örtecektir. Dünyada onların işledikleri kötülükleri örtecek ve yaptıkları şeylerin en güzel karşılığını verecek, ya da yaptıkları amellerin en güzeliyle onlara karşılık verecektir.

Anlayabildiğimiz kadarıyla Rabbimiz mü’minlerin, muttakîlerin orada amellerinin katsayısının böyle olacağını haber veriyor. Yâni mü’minlerin dünyada işledikleri tüm ameller, o amellerin en iyisiyle, en güzeliyle, en ihlâslısıyla çarpılacak. Yâni bütün amelleri o en güzel a-melle çarpılıverecek, tüm amelleri o en güzel amel gibi kabul ediliverecek. Ne büyük bir rahmet değil mi?

Meselâ dünyada kıldığınız tüm namazlarınız, en güzel bir namaz gibi kabul edilecek. Veya gerçekten çok ihlâsla yaptığınız bir infak gibi kabul edilecek tüm infaklarınız. Mü’minler en güzel amelleri karşılığında mükâfat alırlarken, kâfirler de en kötü amelleriyle cezalandırılacaklardır.

Kim yapabilir bunu Allah’tan başka? Her türlü kötülüğü, her türlü suçları işlemiş, kötülük peşinde koşarken birdenbire tevbe edip Rabbine kulluğa yönelen kişiyi birdenbire affedeceğini, tüm kötülüklerini örteceğini haber veriyor Rabbimiz. Hem de tüm bu kötülükleri ör-tülmekle, tüm bu suçları affedilmekle kalmayıp üstelik yaptığı en iyi iş-leri esas alınarak

mukâbelede bulunulacak kendisine. Kim bu kadar merhametli olabilir insana? Allah'tan başka hangi efendi yapabilir bunu hizmetçisine? Kim mahiyetindekinin kötülüklerini iyilikleri karşılığında silip ona göre değerlendirebilir? Bugünkü yapay tanrılar, yaptığı kötülüklerle sabıkalı hâle getirip her zaman onun yaptıklarını karşısına getirmeden yana değil mi? Bugünkü sahte tanrıların hukuku bunun üzerine bina edilmiş değil midir?

36. "Allah, kuluna yetmez mi? Ey Muhammed! Seni O'ndan başka şeylerle korkutuyorlar. Allah'ın saptırdığını doğru yola koyacak yoktur."

Allah kuluna kâfi değil mi? Allah kuluna yeterli değil mi? Her zaman, her yerde, her konuda ve hususta Allah kuluna yeterlidir. Kula Allah'tan başkası lâzım değildir. Allah var, başkasına gerek yoktur. Korku merciî olarak, saygı ve güven merciî olarak Allah'ı bilmeyenler, Allah'ı tanımayanlar herkesten ve her şeyden korkarlar. Başkalarına karşı korkusuz, eyvallahsız, hür ve özgür olabilmenin yolu korku merciîni bilmeden geçer. İşte bakın onu soruyor Rabbimiz. Mutlak güç ve kudret sahibi olan Allah size yetmiyor mu ki, O'ndan başkalarına yöneliyorsunuz? Güç kaynağınızın farkında değil misiniz ki başkalarına güvenip sığınmaya kalkışıyorsunuz? Sizin bu güç kaynağınızın farkında olmayışınızı, Rabbinize güvenmeyişinizi, sizlerde olmaması ge-reken bu tür zaafları gören kâfirler de cesaret bulup sizi Allah'tan baş-ka şeylerle, paralarıyla, ekonomik ve siyasal güçleriyle, askerî kuvvetleriyle korkutmaya ve sizleri kendi egemenlikleri altına almayı deniyorlar.

Yapmayın bunu. Korkulmaya lâyık olan, güç ve kudret sahibi olan benim ve ben kuluma kâfiyim. Sizi benden başkalarıyla korkutmaya çalışanlara kulak asmayın. Ama Allah kimi saptırmışsa artık onu doğru yola iletecek yoktur. Hidâyette olmayı, hidâyette kalmayı dileyip de Allah'ın kendilerine hidâyetini gösterdiği mü'minler sadece Allah'tan korkarlar, sadece Allah'a güvenip bağlanırlar. Çünkü her ko-nuda Allah kuluna kâfidir. Rızık verme konusunda kuluna Allah kâfidir de hüküm koymada, yasa belirlemede kâfi değil mi? Her konuda yasaları, hayat programı, ef'ali, fiilleri, isimleri ve tüm tasarrufları konusunda kul Allah'ın kendisine kâfi olduğuna inanmalı ve bu inancı bizzat hayatında yaşamalıdır. Bizler kesinlikle biliyor ve inanıyoruz ki, âlîm olarak Rabbimiz bize kâfidir, Habîr olarak, Rezzâk olarak, Rabb olarak, İlâh olarak kâfidir.

Alîm olan Allah'ın kitabı bizim için yeterlidir, bir başkasına

ihtiyacımız yoktur. Örnek olarak peygamberi yeterlidir, bir başkasına ihtiyacımız yoktur. Hakim olarak Allah'ın âyetleri bize yeterlidir başka yerlerde hikmet aramaya, başkalarının bilgisiyle bilgilenmeye ihtiyacımız yoktur. Rezzâk olarak, rızkın vericisi olarak, rızkın tüm sebeplerinin yaratıcısı olarak Allah bize kâfidir, başka rızık vericilere ihtiyacımız yoktur. Azîz olarak Allah bize yeter, izzeti ve şerefi sadece O'nda görür, O'ndan, O'na kulluktan bekler, başka hiçbir yerde izzet ve şeref aramayız. Müheymin olarak, murâkıb ve gözetleyici olarak Allah bize yeterlidir, başkalarının denetleyiciliğine ihtiyacımız yoktur. Bizi hiç kimse görmese de Rabbimizin gördüğü şuuru içinde O'nun haramlarını işlemekten sakınırız. Rahmân olarak, Rahîm olarak, Rabb olarak, İlâh olarak O bize kâfidir, kendimizi başkalarına değil, sadece O'na beğendirmeye çalışırız, O'nun beğenisi bizim için yeterlidir.

Ama kâfirler, müşrikler, Allah tanımazlar Allah'tan başkalarını size saygın gösterecekler, size güçlü, kuvvetli, egemen gösterecekler. Başkalarını Allah'a alternatif olarak gösterecekler. Başkalarının yasalarını, başkalarının sistemlerini Allah'ın yasalarına alternatif olarak sunacaklar. Başkalarının siyasal ve askerî güçlerini Allah'a alternatif olarak gösterecekler. "Allah güçlüdür ama falanlar da güçlüdür, onlardan da korkulmalıdır, onlar da dinlenmelidir diyecekler. Allah Rahmân ve Rahîmdir ama filanların, filan tâğutların rahmeti de bizi kuşatmıştır," diyecekler. "Allah Alîmdir, ilmi tamdır ama falanlar da şu şu konuları bilmektedir. Aslında günümüzde Allah bilgisine ihtiyaç kal-mamıştır, asrımız bilim asrıdır, bugün bilim her şeyi çözecek güce u-laşmıştır," diyerek Allah bilgisine karşılık laboratuarı, vahye karşılık bilimi alternatif olarak koymaya çalışacaklar. Allah'tan başkalarına saygı göstermeye çalışacaklar. Allah'tan başka Allah'a muadiller, denkler, şerikler, nidler bulup onları sizin karşınıza dikecekler, insanların gündemlerine sokacaklar, insanların gözlerinde büyük, saygın, muhteşem hale getirecekler.

"Efendim bunlar egemenler, bunlar siyasîler, bunlar hukuk uzmanları, bunlar eğitim otoriteleri," diyerek hacet kapısı olarak Allah'ı değil de, bunları gösterecekler. Her konuda Allah'ı değil de başkalarını referans gösterecekler. Allah'tan başka gayb biliciler, Allah'tan baş-ka şifa vericiler gösterecekler. Allah'tan başka kanun koyucu Rabbler gösterecekler. Yaratıcı olarak Allah'tan başkalarını, egemen olarak başkalarını gösterecekler. "A.B.D oturduğu yerden bir düğmeye bastığı

zaman her şeyi yapar," diyecekler. Sizin gündeminize Allah'tan başkalarını getirip koyacaklar. Allah'tan başkalarını dinlemenizi, Allah'tan başkalarına itaat etmenizi, başkalarının yasalarını uygulamanızı ve Allah'tan başkalarına saygılı olup, onlardan korkmanız gerektiğini söyleyecekler. Halbuki Allah kuluna kâfidir, Allah'tan başkalarından asla korkmayın. Eğer Allah'tan korkmazsanız, kesinlikle bilesiniz ki herkesten ve her şeyden korkutur Allah sizi.

37. "Allah'ın doğru yola eriştirdiğini de saptıracak yoktur. Allah, güçlü olan, öç alabilen değil midir?"

Allah kime bilgisini ulaştırarak hidâyet etmişse artık onu saptıracak yoktur. Allah'ı tanımış, Allah'ın hidâyetini bilmiş bir mü'mini yolundan kim saptırabilir? Bakın peygamberiniz, önderiniz sadece Allah'tan korkup başka hiçbir şeyden korkmadığı için döneminin müşriklerinin tehditlerinin hiçbirisi onu saptıramamıştır. Çünkü onun koruyucusu Allah'tı. Hâfızı Allah'tı. Şimdi söyleyin Allah aşkına, koruyucu Allah, hadîsi Allah olan bir mü'mini hangi saptırıcı saptırabilir? Allah Azîz ve intikam sahibi değil mi? Allah'ın koruduğuna kim zarar verebilir?

Unutmayalım ki şu anda yeryüzünde sapanlarıyla, sapıtanlarıyla, mü'minleriyle, kâfir ve müşrikleriyle, sadece Allah'a inanıp, sadece O'na güvenip, sadece O'ndan korkanlarıyla, Allah'tan başkalarından korkan ve korkutanlarıyla bir savaş devam etmektedir. Biraz daha kısa söyleyecek olursak, kâfirlerin her cinsiyle Allah arasında bir savaş cereyan etmektedir. Kesinlikle bilelim ve inanalım ki, kâfirlerle Allah ordusu, Allah taraftarları arasında süren bu savaşı Allah taraftarları kazanacaktır. Çünkü gerek burada, gerekse kitabımızın başka yerlerinde görüyoruz ki Allah Azîzdir, Allah düşmanlarına karşı intikam sahibidir. Allah kitabında bir yasa olarak şunu yazmıştır: "Ben ve elçilerim mutlak sûrette galip geleceğiz."

Dünyada Allah dostları Kâfirlere karşı mutlak galip geleceklerdir. Âhirette bu kâfirlerin zaten savaşacak bir güçleri olmayacaktır. Ama bu dünyada şuursuzca Allah'a silâh çekiyorlar. Allah'a ve O'nun ordularına akılsızca kafa tutuyorlar. Lâkin bu yaptıklarının karşılığı olarak yakında nasıl bir yenilgiyle yenileceklerini göreceğiz. Bu yenilgileri dünyayla sınırlı kalmayacak, önceki âyetlerde ifade edildiği gibi alçaklar ateşe yuvarlanacaklar ve yüzleriyle Allah'ın ateşinden korunmaya çalışacaklar. Dünyada kendilerine itaat edenler yarın onların azaplarının kat kat

artırılmasını isteyecekler. İşte bu ve benzeri âyetleri duyan, bunları onlara duyuracak mü'minler çıkarsa kâfirler Müslümanlar karşısında daima yenik olduklarını, daima hezimete mahkum olduklarını soluklayacaklardır bu dünyada. Çünkü Azîz olan, mutlak galip olan ve kendisiyle savaşa tutuşanlardan mutlak intikam alacak olan Allah ve O'nun ordularıdır.

38. "Ey Muhammed! Andolsun ki, "Gökleri ve yeri yaratan kimdir?" diye sorsan: "Allah'tır" derler. De ki: "Öyleyse bana bildirin, Allah bana bir zarar vermek isterse, Allah'ı bırakıp da taptıklarınız, O'nun verdiği zararı giderebilir mi? Yahut bana bir rahmet dilerse, O'nun rah-metini önleyebilir mi?" De ki: "Allah bana yeter; güvenenler O'na güvenir."

Onlara, o müşriklere gökleri ve yeri kim yarattı diye soracak olursak, derler ki, diyecekler ki "Allah." Yaratıcı olarak Allah'ı kabul edecekler. De ki, öyleyse yaratıcı olan Allah'ı bırakıp ta şu kendilerine kulluk ettiğiniz şerikleriniz doğru mu? Allah bana bir zarar vermek is-terse, Allah'ı bırakıp ta kendilerine tapındığınız, kendilerine sığındığınız, kendilerine dua ettiğiniz bu tanrılarınız o zararı giderebilirler mi? Yahut Rabbim bana bir rahmet dilese bir rahmet ulaştırmayı murad etse, onlar bu rahmeti engelleyebilirler mi? Rahmet olarak Rabbim bana bir kitap gönderse, bana bir rahmet kapısı açsa, bana bir cennet kapısı açsa buna engel olabilirler mi bu tanrılarınız? Hayır hayır, hiçbir şey mü'mini Allah'ın rahmetinden de gazabından da alıkoyamaz.

Allah'ın kullarına açtığı bir rahmetin önüne geçecek, engelleyecek hiçbir kimse, hiçbir güç olmadığı gibi, O her neyi de tutarsa, onu da O'ndan başka salacak yoktur. Yâni O kullarına bir rahmeti tu-tacak, engelleyecek olursa onu da yine O'ndan başka kullara ulaştırabilecek kimse de yoktur. Kullarına fayda ve zarar verme sadece O'na aittir. Hüküm O'na aittir, takdir O'na aittir, O'nun hükmüne, O'-nun takdirine karşı gelecek yoktur. Kimse O'nu mağlup edemez. Mutlak güç ve kudret sahibi O'dur ve O'nun yaptığı tüm işleri mutlak bir hikmetledir.

Yaratıcı olarak Allah'ı kabul eden ama Allah'ın hayata karışmasına, ulûhiyet ve rubûbiyetine karşı çıkan bu insanlar Allah'ı bırakıp da kendilerine cevap veremeyecek, dualarına ve çağrılarına icâbet edemeyecek âciz varlıklara kulluk yapmaktadırlar. Yeryüzünde hiçbir şey yaratmaya ve yapmaya güç yetiremeyen, hiçbir şeye mâlik olmayan, kendi varlıkları konusunda bile Allah'a muhtaç olan, yoku var etmeye,

varı yok etmeye, fayda sağlamaya ve zararı def etmeye kâdir olmayan bir kısım âciz varlıklara kulluk eden, onlara dua eden, onları yardıma çağıran kimselerden daha akılsız yoktur.

Sen o akılsızları bırak peygamberim ve de ki, Allah bana yeter. Tevekkül edecekler, Allah'a tevekkül etsinler; güvenecekler, Allah'a güvensinler. Allah bize yeter, biz sadece O'na teslimiz. Çünkü bizim adımıza karar veren, bizim adımıza kulluk programı belirleyen, bizim yapamadıklarımızı yapıveren, bize imkân sağlayan, fırsat veren O'dur.

39,40. "De ki: "Ey milletim! Durumunuzun gerektirdiğini yapın; doğrusu ben de yapacağım. Kendisini rezil edecek azap kime gelecek, kime sürekli azap inecek bileceksiniz."

De ki ey kavmim, durumunuzun, konumunuzun gereği neyse onu yapın, ben de bana düşeni yapacağım. Belirlediğiniz statüko içinde, şeytan yasaları çerçevesinde elinizden ne geliyorsa onu geriye koymayın. Ne yapacaksanız yapın bakalım. Ben de benim vekilim olan, bana yasa belirleyen Rabbim adına, Rabbimin belirlediği emirler doğrultusunda hareket edeceğim. Er geç bir gün azabın kime geleceğini, kimin galip, kimin mağlup olacağını göreceksiniz, bileceksiniz. Kim güçlü, kim güçsüz, yakında anlayacaksınız. Adamlar kendi hevâ ve hevesleriyle, kendilerine göre konum belirlemişler. Zengin olanlar güçlüdür, ekonomik güce sahip olanlar güçlüdür, üstündür diyorlar. Allah buyurur ki çok yakında bilecekler onlar mı güçlüymüş, onlar mı Azîz ve şerefliymiş yoksa gariban Müslümanlar mı? Bunu çok yakında siz de göreceksiniz, biz de göreceğiz.

Evet böyle dememizi istiyor Rabbimiz bizden. Ey Kâfirler! Ey müşrikler! Ey zalimler! Ey Allah düşmanları! Haydi buyurun ne yapacaksanız yapın! Sizler elinizden ne geliyorsa, ne yapabilecekseniz yapın! Küfrünüzün, şirkinizin gereği olarak, putlarınızın, put sistemlerinizin gereği olarak Allah'la savaş yolunda, Allah'a kafa tutma yolunda gücünüz neye yetiyorsa, elinizden ne geliyorsa yapın! Bizler de Allah'a imanımızın gereği olarak yapacağımızı yapıyoruz! Pek yakında göreceksiniz azap kiminmiş? Pek yakında göreceksiniz zafer kime ait olduğunu? Gelecekte kâfirler mi galip gelecek, yoksa Allah dostları mı?

Arkasında Allah'ın bulunduğu dâvâ mı galip gelecek, yoksa arkasında şeytanların bulunduğu küfür mü, bunu çok yakında göreceksiniz. Âkıbet kime aitmiş, sonuç kiminmiş, gelecek kiminmiş? Gelecekte kim egemen olacak yeryüzünde? Hangi dâvâ egemen olacak?

Yahut da yaşadığımız bu dünyanın sonunda cennete kim gidecek? Âhiret yurdu kimin olacak? Kim kaybedecek, kim kazanacak? Bunu yakında siz de göreceksiniz biz de göreceğiz. Bizler yolumuzdan asla şüphede değiliz. Biz dâvâmızdan, yaşadığımız hayattan asla kuşkuda değiliz. Siz yapacağınızı yapın, biz de bizim yapmamız gerekenleri yapacağız. Sizler inandığınız yolun gereklerini, inandığınız küfür ve şirk dinlerinin amellerini pratikte gösterin, biz de inandığımız tevhid dininin amellerini hayatımızda sergilemeye devam edeceğiz. Siz imanlarınızı yaşayın ben de imanımı yaşamaya devam edeceğim. Siz bildiğinizi ortaya koyun, ben de bildiğimi ortaya koyacağım.

Ama ben şunu şimdiden size haber vereyim ki zalimler asla iflah olmazlar. Zalimler hiç bir zaman egemen olamayacaklar. Zalimlerin ne dünyada ne de âhirette asla kurtulmaları mümkün değildir. Dünyada da ukbâda da kurtuluşa erenler ancak mü'minler olacaktır. Allah'a şirk koşan, Allah'a isyan eden, Allah'ın sistemini reddedip baş-kalarının sistemlerini yasallaştıran zalim bir toplum ne dünyada, ne de ukbâda kesinlikle kurtuluşa eremeyecektir. Geçmişte bu böyle olduğu gibi yarın da böyle olmaya devam edecektir. Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu bir yasadır ve kıyamete kadar da bu yasa devam edecektir.

41. "Ey Muhammed! Doğrusu Biz, insanlar için Kitabı gerçekle sana indirdik; kim doğru yolda ise bu kendi lehinedir; sapıtan da kendi aleyhine sapıtmış olur. Sen onlara vekil değilsin."

Ey peygamberim, biz kitabı insanlar için sana hakla indirdik. Bu kitabın içinde hak var, hukuk var; bâtıl yok, yalan dolan yoktur. Ki-tabın indirilişi haktır, kitap hak olarak, hukuk olarak, tüm hakları, hukukları belirleyici olarak indirilmiştir ve de haklı olarak indirilmiştir. Hak Allah'ın indirdiğidir, hak Allah'tan gelendir. Allah'tan gelen bu hakka istinat

etmeyen her şey bâtıldır, her şey zulümdür. İnsanlar arasındaki hak değer yargıları bu kitabın değer yargılarıdır. Kim doğrudur, kim yanlıştır, kim üstündür, kim alçaktır, kim Azîzdir, kim zelildir, kim şereflidir, kim şerefsizdir, kim iyidir, kim kötüdür, bunun ölçüsü, kriteri bu kitaptır.

İnsanlar arasındaki tüm ihtilâflar bu kitapla çözümlenecek, tüm hakları bu kitap belirleyecektir. Kimin mü'min, kimin kâfir olduğunu, kimin Allah, kimin şirk yolunda olduğunu bu kitap belirleyecektir. İnsan kendi tavırlarını da bu kitaba göre değerlendirecektir. Her konuda kitap ölçü olacaktır.

Peygamber ve onun yolunun yolcuları bu kitapla hükmedecekler, bu kitaba sarılacaklar, hayatlarının her bir biriminde kitapsız bir hayat sürmeleri, kitabı ellerine almadan bir hayat yaşamaları, kitaptan habersiz hüküm vermeleri, kitabın ortaya koyduğu hakların dışında herhangi bir hak belirlemesine gitmeleri kesinlikle mümkün olmayacaktır. Peygamber ve Müslümanlar kitapla hükmedecekler, kitapla ka-rar verecekler. Kitapsız Müslümanların başarıya ulaşmaları, huzur i-çinde bir hayat yaşamaları asla mümkün değildir. Kitapsız problemlerin çözümü mümkün değildir. İşte Allah bu kitabı peygambere bunun için göndermiştir. Peygamber ve Müslümanlar yaşadıkları hayatın hangi problemiyle karşı karşıya bulunurlarsa bulunsunlar, ister ekonomik bir kavganın, ekonomik bir problemin çözümüyle, ister eğitim problemi, ister hukuk problemi, ister siyasal bir problem hangi ortamda, hangi problemin çözümüyle karşı karşıya olurlarsa olsunlar, problemlerini ancak Allah'ın kitabıyla çözecekler, Allah'ın kitabıyla hükmedecekler ve başarıya ulaşacaklardır. Allah bu kitabı işte bunun için göndermiştir.

Kim ihtidâ etmişse, küfürden, şirkten geçiş ihtidâsıyla, yanlıştan doğruya, bâtıldan hakka, günâhtan sevaba doğru gidiş ihtidâsıyla ihtidâ etmişse, yönelmişse… İhtidâ, yollanmak, yola girmek, yola koyulmak ve yol üzerinde devam etmek anlamlarına gelmektedir. Kim ki Allah'ın gösterdiği, kitabın tarif ettiği hidâyet yoluna girmiş, Allah'a kulluk yolunu tercih etmişse bu tercihi onun kendi lehinedir. Ama kim de sapmış, sapıklığı tercih etmiş, Allah yolunu terk etmişse, bu da onun kendi aleyhinedir. Allah'ın belirlediği yolun, sınırların dışına çıkan kişi yoldan sapmış demektir. Ama çiğnediği Allah sınırlarının çokluğuna göre o kadar dalâleti yoğunlaşmış, o kadar artmıştır. İtikat noktasında, inanç noktasında dalâlete düşen kişi kâfirdir. Amel noktasında dalâlete düşenler de bid'atçı ve günâhkârdırlar.

Bu âyetlerde insanlar için iki konum belirleniyor. Bunlardan birincisi hidâyette olmak, ikincisi de dalâlet, sapıklık. Mühtedî olup hidâyeti tercih eden kendisi için mühtedî olmuş, dalâleti tercih eden de kendi aleyhine sapmıştır. Ey peygamberim, sen onlar üzerinde vekil değilsin. Senin böyle bir görevin ve sorumluluğun yoktur. Onları zorlamaya, onları hidâyete ulaştırmaya, hidâyette tutmaya, onların kalplerine hükmetmeye, tasarrufta bulunmaya senin yetkin yoktur.

Veya sen onların özgür iradeleriyle seçtikleri, Rabbinin de onayladığı hidâyetlerinden de dalâletlerinden de sorumlu değilsin. Onların dalâleti tercih edip cehenneme yuvarlanışlarının hesabı sana sorulmayacak. Senin görevin sadece Allah'ın dinini, Allah'ın âyetlerini tebliğdir. Sen onları Allah âyetleriyle uyardığın zaman vazifen bitmiştir. Dileyen hidâyeti, dileyen de dalâleti tercih edebilir, sonucuna kendileri katlanmak şartıyla. Çünkü hidâyetin de dalâletin de sahibi Allah'tır.

42. "Allah, öleceklerin ölümleri anında, ölmeyeceklerin de uykuları esnasında ruhlarını alır. Ölmelerine hükmettiği kimselerinkini tutar, diğerlerini bir süreye kadar salıverir. Doğrusu bunda düşünen kimseler için dersler vardır."

Nefisleri, canları ölüm esnasında vefat ettiren Allah'tır. Uyurken, uykusu esnasında henüz ölmemiş olanları da vefat ettiren O'dur. Uyku ölümün yarısıdır, yarı ölümdür. İnsan uyku esnasında Rabbimi-zin koyduğu bir yasa gereği neredeyse yarı ölü gibidir. Uyku esnasında insanların ruhları belli ölçüde kabzedilmektedir. İşte bu âyetin beyanıyla uyku esnasında kısmen bir ölüm hadisesi gerçekleşmektedir. Öyleyse vefat bu anlama geliyor. Yâni vefat kişinin ölümü esnasında gerçekleşen hadisedir. Bir de kişi uyku esnasında ölmemiş bir kimsenin vefat halini yaşamaktadır.

Buradaki teveffa, yâni ölüm, ruhun bedenle ilişkisinin kesilmesi anlamına gelmektedir. Uykudaki teveffâ ile ölümdeki teveffâ arasında şu fark vardır. Ölümde ruhun bedenle hem içten hem de dıştan ilgisi kesilirken, uykuda sadece dıştan ilgisi kesilmekte ama içten ilgisi devam etmektedir.

Yâni uyku esnasında Rabbimiz kişinin akıl, his, şuur, idrak ve temyiz gücünü alıvermektedir. Öyleyse unutmayalım ki ölümle hayat iç içe bir

bütündür ve hiç kimsenin, hiç birimizin uyuduktan sonra tekrar kalkacağımıza dair bir garantimiz yoktur. Tutan da, alan da, salıveren de Allah'tır. Tüm nefisler Allah'ın tasarrufu altındadır. Hiç kimsenin O'ndan saklanması, kaçıp kurtulması mümkün değildir.

İşte Rabbimiz haklarında ölümü hükmettiği kimseleri uykusu esnasında tutar. Ama Rabbimiz haklarında ölüm fermanını, ölüm hükmünü vermediği, eceli gelmemiş kimseleri de geri gönderir. Tekrar hayata gönderir. Ne zamana kadar? Adı konmuş, Allah tarafından be-lirlenmiş bir ecele kadar. Demek ki her gece Allah bizi öldürüyor ve ecelimizin dolacağı güne kadar da her sabah bizi bir daha kaldırıyor. Gece bizi öldürmüşken Rabbimiz sabahleyin yeni bir fırsatla, yepyeni bir imkânla bizi bir daha kaldırıyor. Sebep ne? Belki bugün aklını başına alır, belki bugün Allah'a kulluğa döner, belki bugün fırsatı değerlendirir diye. Belki de yarın kıyamet gününde Rabbimize karşı bir itiraz hakkımız kalmasın, bir mâzeretimiz olmasın diye böyle yapıyor. İşte bütün bunlarda düşünecek, tefekkür edecek, düşünüp değerlendirecek bir toplum için âyetler vardır, ibretler vardır.

Canlar üzerinde yegâne tasarruf sahibi, yegâne hüküm sahibi Allah'tır. Geceleyin herkesi uyutan, vefat ettiren, eceli dolanların ruhlarını tutup öldüren, ama vakti gelmemiş olanları tekrar diriltip uyandıran O'dur. Hayat ve ölüm üzerinde yegâne Mâlik, yegâne söz sahibi O'dur. Uyku esnasında da, ölüm esnasında da kulları üzerinde yegâne tasarrufunu, hükümranlığını yürüten O'dur. Yaşamamız gerekiyorsa hayat konumumuzu, ölmemiz gerekiyorsa ölüm konumumuzu belirleyen, takdir eden, uygulayan O'dur. Yeryüzünde en çok sevdiği, yeryüzünün en şereflisi elçisine bile bu konuda bir yetki vermemiştir. Her konuda, hayat ve ölüm konusunda, hidâyet ve dalâlet konusunda yetki sadece kendisine aittir. O'nun hidâyette dedikleri hidâyettedir, dalâlette dedikleri de dalâlettedir.

43, 44. "Yoksa putperestler Allah'tan başka şefaatçiler mi edindiler? De ki: "Onlar bir şeye sahip olmadıkları akıl da edemedikleri halde mi şefaat edecekler?" De ki: "Bütün şefaat Allah'ın iznine bağlıdır. Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur. Sonra O'na döneceksiniz."

Yoksa onlar, o müşrikler Allah'tan başka, Allah berisinde bir takım şefaatçiler mi edindiler? Bir kısım aracılar mı buldular kendilerine? De ki, onlar hiç bir şeye mâlik değiller, hiç bir güç ve yetkiye sahip değiller.

Akılsız, aciz varlıklar iseler de mi onlara bu yetkiyi vereceksiniz? Böyle olsalar da mı kendilerini güç kuvvet sahibi kabul edeceksiniz? Hayır hayır, ne sizlerin Allah berisinde yetkili kabul ettiklerinizin ellerinde bu yetkiye dair size gösterebilecekleri bir yetki belgeleri vardır, ne de sizin kendilerini şefaatçi kabul ederken elinizde bu konuda bir deliliniz vardır.

Allah'a kulluğu bırakıp ta O'nun berisinde şefaatçi kabul ettikleri, İlâh kabul ettikleri, Rab kabul ettikleri bu yapay tanrıların ve tanrıçaların hiç birisi hiçbir şeye mâlik değillerdir. Hiç birisi gerçek mülkiyete sahip değillerdir. Ne onların yaratılışları üzerinde, ne uykuları üzerinde, ne uykudan uyanmaları, ne de ölümleri üzerinde hiçbir yetki ve tasarrufları yoktur. Onların hayatları ve ölümleri üzerinde hiçbir söz hakları yoktur. Onların hidâyet ve dalâletleri üzerinde zerre kadar bir selâhiyetleri olmadığı gibi, Allah katında bu konularda şefaate sahip değillerdir onlar.

O Allah berisinde büyük bildikleri, kendilerinde yetki gördükleri, adlarını andıkları, kendilerine dua edip yardım bekledikleri, daraldıkları zaman "yetiş ey filan, kurtar ey falan" diye imdada çağırdıkları, kendilerine sığınıp kurtarıcı bildikleri varlıkların hiçbirisinin Allah katında en ufak bir yetkileri yoktur. Allah berisinde Allah'a oğullar, kızlar izâfe ederek, Allah'a velîahtlar bularak şefaatini umdukları hiçbir varlığın onlara yapabilecekleri bir şeyleri yoktur. Kur'an'ın değişik yerlerinde görüyoruz ki insanlar kimi varlıkların kendileri hakkında Allah huzurunda şefaatte bulunabileceklerine inanarak sapmışlardır.

Müşrikler Allah katındaki şefaatin insanlar arasında cereyan eden şefaat gibi olduğunu zannediyorlardı. Onlar Allah katındaki şefaatin, kral katındaki oğlunun, kızının, vezirlerinin, yardımcılarının ve ona denk veya ondan daha üstün kralların şefaat etmesi gibi düşünüyorlardı. Halbuki her şey ve herkes Allah'ın kulu, Allah'ın mülkü iken ve Allah karşısında hiçbir kulun hiç bir gücü yokken kimin böyle bir şeye cesareti olabilir ki? Kim böyle bir şeye teşebbüs edebilir? Allah'ı kim etkisi altına alabilir? Allah karşısında kim söz sahibi olabilir? Allah'a etki etmek, Allah'a bir şey yaptırmak şöyle dursun, en çok sevdiği peygamberler ve melekler bile O'nun huzurunda ağızlarını bile açmaya cesaret edemezler.

De ki, bütün şefaat Allah'ın iznine bağlıdır, şefaatin tümü Allah'a aittir. Şefaat yetkisi sadece Allah'ın elindedir, şefaat edeceklere de, şefaat edileceklere de izin verecek olan, belirleyecek olan Allah'tır. Bu konuda

daha önceki sûrelerde epey bir şeyler söylemiştik. Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur. Sonra O'na döneceksiniz.

45. "Allah tek olarak anıldığı zaman, âhirete inanmayanların kalpleri nefretle çarpar, ama Allah'tan başka putlar anıldığı zaman hemen yüzleri güler."

Allah tek başına zikredildiği zaman, "Rahmân ve Rahîm olan Allah'tır, yaratıcı olan, yarattıklarına egemen olan, ölüme ve hayata etkin olan Allah'tır, kullarının tek hacet kapısı Allah'tır, Allah'tan başka hacet kapısı yoktur, bilen Allah'tır, Allah'tan başka bilen yoktur, şifa Allah'tandır, Allah'tan başka şifa merciî yoktur, hüküm, hâkimiyet Allah'a aittir, O'ndan başka hiç kimsede hâkimiyet yetkisi yoktur" dendiği zaman, her konuda yetkili sadece Allah zikredildiği zaman, ahire-te inanmayanların kalpleri nefretle çarpar. Kalplerinde bir öfke, yüzlerinde bir ekşime meydana gelir. Sadece Allah'tan bahsettiniz mi, sadece Allah dendi mi, böyle olurlar ama O'nun berisinde bir şeylerden söz ettiniz mi, yâni bir konuda etkin ve yetkin olarak Allah'tan başkalarından da, meselâ bir kısım tâğutlardan da, putlardan da, bilimden de, büyütülmüş varlıklardan da, yıldızlardan, uzmanlardan da söz etmeye başladınız mı gülüp sevinmeye başlarlar, yüzleri açılır.

Çünkü bu müşriklere Allah'tan başkalarından bahsetmek onların hevâ ve heveslerini onaylamaktadır. Aslında bu adamlar kendi hevâlarını tatmin ettiklerinden dolayı onları kabul ediyorlar. Yâni eğer o büyük kabul ettikleriyle kendi aralarındaki menfaat bağları kesiliverse, derhal onları bırakıp başkalarını bulurlar. Onların bunlarla bağlantısı sadece menfaat ilişkisine dayanmaktadır.

Sadece Allah dediniz mi içleri burkulur, kalpleri kabarır. Meselâ yağmurun yağması konusunda sadece Allah dediniz mi yüzleri ekşir, ama bu konuda Allah'tan başka şeylerden, işte rüzgardan, buluttan, hava hareketlerinden bahsettiniz mi yüzleri gülmeye başlar. Veya çocuğu dünyaya getiren sadece Allah'tır dediniz mi bundan hoşlanmazlar ama Allah berisinde bir şeylerden, işte spermden, hücreden, hücrenin döllenmesinden filân bahsettiniz mi adamların yüzleri gülmeye başlayıverir.

Veya bir mecliste sadece Allah'tan söz ettiniz mi çatlar, patlar adamlar. Ama öyle değil de Allah'ın berisinde bir şeylerden meselâ

senetten, çekten, geçimden, seçimden, arabadan, piyasadan, ölenden, öldürenden, yemeden, içmeden bir şeylerden söz edince adamların yüzleri gülmeye başlar. Coşarlar, gülerler, tabak tabak açılırlar. Niye? "Hep Allah, hep Allah bıktık yahu! Yeter! Bu kadarı da olmaz ki!" derler.

Yâni her zaman Allah dendi mi, her konuda Allah dendi mi mahvoluyorlar. Ama bazen Allah dendi mi bundan razı oluyorlar. Meselâ namaz deyin razı adam, veya oruç deyin razı adam. Zekattan bahsedin, isterseniz malınızın tamamını dağıtın onu hiç ilgilendirmez. Ama her konuda sadece Allah dediniz mi, işte o zaman patlıyor, çat-lıyor, kahroluyor, mahvoluyor adam. Yemede, içmede, giyimde, kuşamda, eğitimde, hukukta her şeyde sadece Allah dendi mi pili bitiyor adamın. Meselâ çocuk eğitiminden söz ederken İslâm'ın çocuk eğitimi konusundaki görüşlerinden de bahsetseniz, fark etmez, bundan razıdır adam. Ama bunu sadece Allah'a izâfe ediverdiniz mi, bu konuda sadece Allah'ın emirlerini söyleyiverdiniz mi, işte bundan razı değildir adam. Ama işte insan haklarından dolayı filan diye anlatsanız razıdır adam. Meselâ okulda dersin filan konusunun gündemi diye İslâm'ı anlatsan bundan razıdır adam. Ama yeter ki gündemi İslâm değil, ders konusu tespit etsin. Yeter ki gündemi Allah değil de başka şeyler tespit etsin. Veya meselâ İslâm'ın zekatından, İslâm'ın infâkından, hayırdan, yardımlaşmadan bahsedelim, İslâm'ın kurallarından söz edelim ama programı başkaları yapsın. Kandil için program yapsın, florans programları yapsın, mevlit programları yapsın, o programı o yapsın. Programı Allah yapmasın yeter ki.

46. "De ki: " Ey göklerin, yerin yaratanı, görülmeyeni ve görüleni bilen Allah! Kullarının ayrılığa düştükleri şeyler hakkında aralarında Sen hükmedeceksin."

De ki onlara, gökleri ve yeri yaratan Allah'tır. Görüleni ve görülmeyeni bilen Allah'tır. Kaybı da şehadeti de bilen O'dur. Kullarının ihtilâf ettikleri konularda aralarında hüküm verecek olan sensin. Bu dünyada, yaşadığımız bu hayatta insanlara hükümler, yasalar, hayat programları konusunda hükmü verecek olan Allah'tır. Allah'tan başka bu konuda hüküm verecek yoktur, yasa belirleyecek yoktur. Yine yaşadığımız bu dünyada kâfirler, müşrikler biz haklıyız, biz doğru yoldayız, siz yanlışsınız diyorlar. Kendi hayatlarının doğruluğunu iddia ederek bizleri yanlışlıkla itham ediyorlar. Kendilerini haklı, mü'minleri suçlu görüyorlar.

Biz de diyoruz ki, ey gaybın ve şehadetin bilicisi olan Rabbi-miz, ey göklerin ve yerin yaratıcısı olan Rabbimiz, muhakkak ki kullarının arasında hükmü sen vereceksin. Ya da aramızda hükmünü sen ver ya Rabbi, şeklinde bir niyazda bulunuyoruz. Bu kâfirlerle, bu zalimlerle aramızda hükmünü veriver ya Rabbi! Haklıları haksızları, doğruları yanlışları ortaya çıkarıver ya Rabbi! Haklıları koruyup, galip getirip haksızların belâlarını veriver ya Rabbi diyoruz.

Ama Allah bu konudaki hükmünü kıyamet gününe tehir ettiğini buyuruyor. Eğer insanlar arasındaki hükmünü bu dünyada veriverseydi, yeryüzünde bir tek kâfir ve müşrik kalmayacaktı. Kâfirler mü'-minlere gerici diyorlar. Halbuki gerici kimmiş ilerici kimmiş bu yarın belli olacak. Sıratı geçemeyen, cennetten geri kalan gericidir. Öyley-se gelin ey kâfirler, ey müşrikler kendi kendinize, kendi hevâ ve heveslerinizle kendi kafanızdan hükümler koymaya kalkışmayın. Gelin hayatınız konusunda Rabbinizin verdiği hükme göre kendinizi ayarlayın.

47. "Yeryüzünde onların hepsi ve bir misli daha zalimlerin olsa, kıyamet günündeki kötü azap için fidye verseler kabul edilemez. Allah katından olanlara, hiç hesaplamadıkları şeyler beliriverir."

Allah'ın hakkını, kitabın hakkını, peygamberin hakkını, fıtratının hakkını, insan oluşunun hakkını vermeyen zalimlerin, kâfirlerin, Allah'ın hakkını gasp eden, Allah bu işi bilmez, hukuktan anlamaz, ekonomiyi bilmez, hayata karışmaz diyerek Allah yasaları yerine kendi zulüm yasalarını ikâme edenler, Allah'ın hakkını, Allah'ın yetkilerini kendilerinde görenler, yeryüzünün en büyük zalimleridir. Yeryüzünde Allah yasalarını diskalifiye ederek çeşitli ideolojiler, çeşitli devletler kurmuşlar ve o devletler içinde hemcinslerine zulmetmişler, insanlara kan kusturmuşlar. Tüm dünyada kendi egemenliklerini kurmuşlar; zulmün, küfrün, şirkin kavgasını vermişlerdir. Meselâ şu anda A.B.D., yeryüzünün tümünde zulmünü geçerli kılma kavgası vermektedir.

İşte böyle zalim olanların, yeryüzünde olanların tümü, tüm dünya onların olsa, bir misli daha onların olsa kötü azaba karşı, kötü azaptan kendilerini kurtarabilmek için hepsini fidye olarak verecekler ama bu onlardan kabul edilmeyecektir. Zaten kimin malını kime verecekler ki? Halbuki hainler dünyada bu dünya için sapmışlardı, dünyalıklar için sapmışlardı. Dünya hayatımız iyi olsun da, dünya bizim olsun da, gerisi

ne olursa olsun diyerek sapmışlardı. Şimdi Allah'ın azabını görünce adına saptıkları tüm dünyayı fedâ etmeye hazır oluyorlar.

Öyleyse ey insanlar! Ey Müslümanlar! Gelin yarın fedâ edeceğimiz dünyanın ve dünyalıkların peşine bu kadar düşmeyelim. Gelin dünyayı kıble edinmeyelim. Gelin aklımızı, fikrimizi, kafamızı, beynimizi, gecemizi, gündüzümüzü, bugünümüzü, yarınımızı, gözümüzü, kulağımızı ekonomik dünyamız için kullanmaktan vazgeçelim. Gelin zamanımızı, imkânlarımızı, fırsatlarımızı yarın uğrunda her şeyimizi fedâ edeceğimiz cenneti kazanmak ve cehennemden kurtulmak için harcayalım. Ey şu anda dükkanını biraz daha büyütme kavgası verenler, ey ekonomik gücünü geçen seneye oranla iki misline çıkarmanın kavgasını verenler, şu anda aklını, fikrini para hesabı peşinde kullananlar, gelin Allah'ın şu uyarılarına kulak verin de yarın bu duruma düşenlerden olmayın, olmayalım inşallah. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:

Allah'tan onların hiç hesap etmedikleri şeyler karşılarına çıkmış olacak. Yâni onlar zannetmesinler ki yeryüzünün hakimi biziz, Allah bu nîmetleri bize vermiştir, biz buna lâyık olduğumuz için bunları bize vermiştir. Çünkü biz doğruyuz, biz haklıyız, biz güçlüyüz. Ama yarın Allah'ın huzuruna çıktıkları zaman bu iddialarının yanlış olduğunu görecekler. "Biz Allah'ın evliyasıyız, biz Allah'ın sevgili kullarıyız, bize asla ateş dokunmayacaktır," diyerek yeryüzünde Müslümanlara zulmedenler, kıyamet günü Allah'tan hiç beklemedikleri, hiç ummadıkları şeylerle karşılaşacaklar.

48. "Onlara, işledikleri kötü şeyler belli olur; alaya aldıkları şeyler de kendilerini çepeçevre sarar."

İşledikleri, kazanmış oldukları tüm kötülükler, yaptıkları tüm pisliklerin, küfürlerin, şirklerin, Allah'tan habersiz yaşadıkları hayatın kötü sonucu kendilerine belli olmuş, gözleriyle kazandıklarının karşılığını görmektedirler. Kazandıkları şeylerin kötülükleri kendilerini çepeçevre kuşatmış, inkâr ettikleri, reddettikleri, alay edip durdukları kıya-met gerçeği önlerinde durmaktadır ve artık bundan kaçıp kurtulmaları da mümkün değildir. Kazandıkları karşılarındadır. Zaten ne kazanmışlarsa zulümden, haksızlıktan ibaretti. Haksızlıkla, insanları sömü-rerek, kan emerek, reklam ederek para kazanıyorlar. Alay ettikleri, ciddiye almadıkları, hesaba katmadıkları şeyler kendilerini kuşatmıştır. Allah'ın azabını alay konusu yapıyorlar, hafife alıyorlar, cenneti ve cehennemi

gündeme almıyorlar, Allah'ın haberleriyle alay ediyorlardı. İşte alay ettiği şeyler yarın onları çepeçevre kuşatacaktır.

Artık reddettikleri azabın gözlerinin önünde duruşunun yıkılışı ve hüsranı içindedirler. Eyvah ki işledikleri tüm kötülükler şimdi önlerindedir. Keşke bu amelleri işlememiş olsalardı! Keşke dünyada böyle bir hayatın adamı olmamış olsalardı! Keşke, keşke o alaylı sözlerin, "inanmıyoruz, zannetmiyoruz, bu bilimin verilerine terstir, kıyametin kopacağına inanmıyoruz, eh belki olabilir, ama kanaatimiz bu işin ol-maması istikâmetindedir," şeklindeki alaylı sözler bize ait olmasaydı! "Keşke hayatımızı bu anlayışa bina edenlerden olmasaydık.

Halbuki kıyamet böyle zanla, insanın kendi kanaatleriyle bilinebilecek bir şey değilmiş, bu konu gaybî bir konuymuş ve bu konuda sadece Allâm'ulğuyub olan Allah'ın dedikleri geçerliymiş. Keşke Rab-bimizin âyetlerine kulak verip de hayatımızı ona göre düzenleyip, ona bina edenlerden olsaydık. Keşke Allah'la bilinebilecek bir bilgiyi kendi zanlarımızla, bilimin verileriyle anlayabileceğimiz gururuna kapılmasaydık. Keşke şu perişan duruma düşmeseydik," diyecekler.

49. "İnsanın başına bir sıkıntı gelince Bize yalvarır. Sonra katımızdan ona bir nîmet verdiğimiz zaman: "Bu bana bilgimden dolayı verilmiştir" der. Hayır; o bir imtihandır, fakat çokları bilmezler."

İnsana bir darlık, bir zorluk, bir sıkıntı, istemediği cinsten bir şey dokundu mu hemen Allah'a yalvarıp yakarır. "Aman ya Rabbi, zaman ya Rabbi beni bu durumdan kurtar! Sen bu işin ehlisin. Beni bundan ancak sen kurtarırsın." Ama sonra ona katımızdan bir nîmet, bir bolluk, istediği, beğendiği cinsten bir şeyler verdiğimiz zaman da, "bu bana bir bilgi üzerine verilmiştir, bilgimden ötürü verilmiştir," demeye başlar. Halbuki o bir imtihandır. Bir imtihan sebebiyle verilmiştir. Fakat onların pek çoğu bunu bilmez.

Evet gafil insan, Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın yasalarından habersiz insan Allah'tan kendisine bir imtihan sebebi olarak sıkıntılar, yokluklar, hastalıklar dokunduğu zaman ciyak ciyak ötüp Rabbine yalvarıp yakarır. Allah'ı hatırlar. Ama yine imtihan sebebiyle iyilikler, bolluklar, nîmetler verildiği zaman da bunun kendisinden ötürü

verildiğini söyler. “Ben ilim sahibi olduğum, bilgili olduğum, akıllı olduğum, kafamı çalıştırdığım, büyük adam olduğum için bunlar bana verildi,” der. “Allah benim bunlara lâyık birisi olduğumu bildiği için bütün bunları bana vermiştir,” der. “Ben bütün bunlara bilgimle, becerimle, projelerimle ulaştım,” der. “Ben imtihanı kazandım da onun için verildi,” der. Allah’ın kendisine verdiklerini iyi bir Müslüman olduğu için, Allah’ın sevgili bir kulu olduğu için verildi zanneder.

Meselâ kendisine Rabbimiz tarafından ilim verilmesinin bir imtihan sebebi olduğunu, Allah’ın o ilimle kendisini imtihan ettiğini unutur da, onunla insanlara hava atmaya kalkar. İlmi kendisinden zanneder, Allah’ın sevgili bir kulu olduğu için, yâni imtihanı kazandığı için kendisine bu ilmin verildiğini zanneder de ilmiyle insanlara karşı övünmeye kalkar. Zenginliği, güçlülüğü, sıhhati, makamı her şeyi böyle değerlendirir.

Halbuki bunların hepsi birer imtihandır. Allah’ın vermesi de alması da ayrı bir imtihandır. Rabbimiz verirken de alırken de imtihan etmektedir. Yâni kimimizin zengin, kimimizin fakir, kimimizin zayıf, ki-mimizin şişman, kimimizin âlim, kimimizin cahil oluşu bir imtihan sebebidir. Herkesi durumuna göre imtihan etmektedir Rabbimiz. Ne çok verilenler kazanmış, ne de az verilenler kaybetmiştir. Çok verilen çokla, az verilen ya da verilmeyen de onunla imtihan edilmektedir. Kimin kazandığı, kimin kaybettiği yarın belli olacaktır.

50, 51. “Bunu onlardan öncekiler de söylemişti, ama kazandıkları şeyler onlara fayda vermedi. Bunun için, işledikleri kötülükler başlarına geldi. Bunlar içinde zulmedenlerin de kazandıkları kötülükler başlarına gelecektir. Bu hususta Allah’ı aciz bırakamazlar.”

Öncekiler de aynı şeyleri söylediler. Onlardan öncekiler de onlarınkine benzer şeyler söylediler. Kazanmış oldukları şeylerin hiçbirisi kendilerine hiç bir şey sağlamadı. Allah yasalarına göre kâr olmayıp kendi kendilerine kâr saydıkları, kazanç bildikleri şeyler onlara hiç bir fayda sağlamayacak, bilâkis onların kazandıklarının kötülüğü kendilerine ulaşacaktır. Bu insanlardan zalim olanlar, zalimlik makamına oturmuş olanlar ise, hem dünyada, hem de âhirette yaptıklarının, kazandıklarının kötülüğü onlara ulaşacaktır.

Dikkat ederseniz âyet-i kerîmede bir genel halk, bir de zulüm yasalarının sahipleri olan zalimler zikrediliyor. Genel halka bu zalimlerin

yaptığı yasaların kötülüğü dünyada mutlaka peşinen dokunuyor. Bu zulüm yasalarının etkisini dünyada görüyorlar. Ama yasa yapan zalimler, tâğutlar yaptıkları bu zulüm yasalarının etkisini bu dünyada bazen peşinen görmüyorlar. Bu zalimler güçleri, kuvvetleri, saltanatları, egemenlikleri sebebiyle kendilerini bir müddet için garantiye alıyorlar. Allah kendilerine imkân veriyor, fırsat veriyor. Mülkle, saltanatla imtihan ediyor. Mülkleri, saltanatları sebebiyle şimdilik kendilerine kendi yasalarının kötülüğü dokunmuyor gibi.

Ama Rabbimizin âyetinin ifadesiyle bu zulüm yürütücüleri, zul-mün vazııları, zulmün gerçekleştiricileri kazandıkları şeylerin seyyiâtı-nın yakında kendilerini kuşattığını görecekler. Kendileri yasa belirlemeyen ama yasa belirleyicisi zalimlere ve onların yasalarına boyun büken halk kesimine bu dünyada peşinen isabet etmiş olan bu zulüm yasalarının etkisi yakın bir zamanda da zalimlere isabet edecektir.

Onlar hiç bir zaman Allah'ı aciz bırakamayacaklardır. Gerek bu dünyada, gerekse âhirette yaptıklarına karşılık Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu azabın kendilerine ulaşmasına engel olamayacaklardır. Rabbimiz halkın gözünü açmayı murad ediyor. Allah yasalarını diskalifiye ederek, Allah âyetlerini görmezden gelerek yaptıkları zulüm yasalarını kendilerine dayatan, zulüm yasalarını yürüten, zulmü yasallaştıran bu zalimlerin yasalarına teslim olup uygulayan, bu zalimlerin kulu-kölesi olan zavallı halkı uyararak gözlerini açmalarını istiyor.

Öyle değil mi? Bir yerde Allah sistemi terk edilerek küfür sistemleri kurulur kurulmaz oradaki idare edilen, yönetilen halk tabakası hemen anında zulme uğramaya, ezilmeye başlıyor. Zulüm yasalarının pislikleri hemen anında onları kuşatıveriyor. Zalim yasa koyucuları hemen onları sömürmeye başlayıveriyor. Verin, ödeyin, itaat edin, kemerleri sıkın az kaldı denilerek zayıflar, güçsüzler, garibanlar, yönetilenler hep sabra dâvet ediliyor. Berikilerin kasaları, keseleri dolarken, karınları şişmeye, malları mülkleri artmaya devam ederken, ezen ve ezilenlerin, yöneten ve yönetilenlerin, Rablerin ve kulların birlikte yaşadıkları bir ülkede öyle bir zaman gelir ki, Allah'a isyanları sebebiyle toplum yıkılıp giderken, sistemleriyle birlikte yok olup giderken, işlemiş oldukları, kazanmış oldukları şeylerin hepsinin kötü olduğunu, kendilerine ve toplumlarına kötülükten başka bir şey yapmadıklarını, bütün çıplaklığıyla kötülüklerinin, zulümlerinin açığa çıktığını görür, anlarlar.

52. "Allah'ın rızkı dilediğine yaydığını ve kısıp bir ölçüye göre verdiğini bilmezler mi? Doğrusu bunda, inanan kimseler için dersler vardır."

Halbuki onlar bilmiyorlar mı ki Allah rızkı dilediğine genişletir, dilediğine de kısıp belli bir ölçü içinde verir. Kime ne vereceğini, kime ne ölçüde kısacağını bilen Allah'tır.

Allah verdiklerini verdikleriyle imtihan etmektedir. Ne verişi im-tihanı kazanma sebebidir, ne de vermeyip kısması imtihanı kaybetme sebebidir. Ne çok verilenler iyi insan, ne de az verilenler kötüdür. Yâni kendilerine dünyalık bir şeyler verilenler Allah katında şerefli de, verilmeyenler şerefsiz değildir. Vermesi de vermeyip kısması da bir imtihan konusudur. Çünkü rızık tamamen O'nun elindedir. Hiç kimsenin elinin değmediği, değemeyeceği, erişemeyeceği, kimsenin müdahale edemeyeceği tüm rızıklar O'nun elindedir. Şu anda ve yarın kim neye sahip olmuşsa, olacaksa her şeyi veren O'dur. Dilediklerine rızkı genişletir, bol bol verir, dilediklerine de kısıverir. Çünkü O her şeyi bilendir. Kime ne kadar vereceğini, kime ne kadar kısacağını bilendir. Hik-met sahibidir O'dur. Hikmeti gereği yapar bu taksimi. O'nun ilmi her şeyi kuşattığı için, bir kul için zenginliğin mi yoksa fakirliğin mi hayırlı olduğunu en iyi bilen O'dur.

Allah dilediklerine bol verir, dilediklerine de az verip kısıverir. Onun için kâfirlere, zalimlere verilenlerden ötürü onlara imrenmeye de, kıskanmaya da gerek yoktur. Çünkü zaten kâfirlerin oldum olası, gördüm göresi bir dünya hayatları var, yaşasınlar bakalım. Zaten şu anda cehennemi yaşıyorlar ve geberdikleri andan itibaren de cehenneme gidecekler. Yâni bütün dünyayı bir tek kâfire verse, hattâ her kâfire ayrı ayrı bir dünya verilse yine de azdır. Bize de hiç bir şey verilmese, yarım ekmek bile bulamasak yine de onlarınkinden çoktur. Bunu böyle biliyor ve böyle inanıyoruz.

Ne verilirse verilsin, ne kadar verilirse verilsin, değil mi ki hayat bir gün bitecektir. Biten bir dünyanın nîmetlerine meyletmektense, yarım ekmek de olsa bitmeyecek bir hayatın nîmetlerine ulaşmayı hedefleyelim, onun peşinde olalım. Cennet, devlet, mükâfat, hasene var mı? Benim de hiç bir şeyim olmasın, yarım ekmekle huzur var mı? Elhamdülillah.. İşte mülk, işte saltanat. Beni cennete götürecek bir hayat yaşıyorsam elhamdülillah..

Çünkü bu kâfirler neye sahip olurlarsa olsunlar yarın bu mülkleri onları cehennem ateşinden kurtaramayacaktır. Daha önceki âyetlerde anlattı Rabbimiz, yarın bu kâfirler dünya kendilerinin olsa, hattâ dünyanın bir misli daha ellerinde olsa, ateşten kurtulabilmek için bunu fidye olarak verecekler ama bu fidyeleri kabul edilmeyecektir. Demek ki bugün onlara verilen tüm saltanatlar, tüm güçler, tüm mallar, tüm ekonomik, askerî ve siyasal güçler yarın hiçbir işe yaramayacaktır. Öyleyse onların şu anda sahip oldukları kesinlikle sizi üzmesin, sizi imrendirmesin. Siz hesabınızı bu anlayışa bina etmişseniz, bilesiniz ki üstün sizsiniz, kazanan sizsiniz. Bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

Alçaklar imtihan gereği kendilerine verilenlerle şımardılar. Kendilerine verilenlerin, azîzliklerinden dolayı verildiği zehâbına kapıldılar. "Biz şerefli insanlar olduğumuz, bizim yolumuz doğru olduğu için, Allah tarafından sevildiğimiz için bunlar bize verildi," dediler. Bun-dan dolayı kendi pis hayatlarına delil de buldular. Bundan dolayı Rab-lerine kulluğu terk ettiler, kendilerinin Rabblığını iddia etmeye yöneldiler. Öyleyse ey Müslümanlar sakın ha sakın bu kâfirlere, bu zalimlere bir şeylerin verilmesi sizi aldatmasın. Sakın ha sakın bu kâfirlerin hak yolda oldukları zehâbına götürmesin sizi.

53. "Ey Muhammed! De ki: "Ey kendilerine kötülük edip aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin. Doğrusu Allah günâhların hepsini bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, merhametlidir."

Ey günâhlar, isyanlar içinde, kötülükler içinde kendi kendilerine zulmeden, kendi kendilerini Allah'a kulluk ortamından çıkarıp küfür ve şirk anlayışları içinde kendi kendilerine yazık eden kullarım! Allah'ın rahmetinden sakın ümidinizi kesmeyin. Şu yaptıklarımdan sonra, şu işlediklerimden sonra artık Allah asla beni affetmez. Bundan sonra benim için hiçbir ümit kapısı kalmamıştır. Bundan sonra benim ne cennette, ne de cehennemde yerim yurdum kalmamıştır, diyerek ümitsizliğe düşmeyin. Allah'ın rahmeti geniştir, boldur. Rabbinizin rah-met kapıları sonuna kadar açıktır.

Kitap Allah'ın rahmet kapısıdır, peygamber Allah'ın kullarına açtığı rahmet kapısıdır. Kitabı ve peygamberi kendileri için açılmış rahmet kapısı bilip onlara ittibâ edenler için, bilesiniz ki cennet kapıları sonuna kadar açıktır. Dünyada bu rahmete ulaşabilecek kadar süre herkese tanınmıştır. Herkese yeteri kadar ömür, yeteri kadar akıl, ira-de verilmiştir.

Herkese Allah'a dönüş imkânı verilmiştir. Üstelik her ta-rafımız da Allah'ın âyetleriyle kuşatılmıştır. İçimizde, dışımızda, enfü-sümüzde, fıtratımızda Rabbimize yönelebileceğimiz âyetler yerleştirilmiştir. Bunlar da bizim Allah'a dönmemizi sağlayacak birer âyettir. Bizim için açılmış bu kadar rahmet kapısı varken, böyle bir durumda bir insanın Rabbinin rahmetinden ümit kesmesi nasıl mümkün olabilir? Bir insanın kendisine, çevresine karşı, Allah'ın bu kadar âyetlerine karşı kör ve sağır kesilmesi nasıl mümkün olabilir?

Nisâ'da da buna benzer bir âyet vardı:

"Allah kendisine ortak koşmayı elbette bağışlamaz, bundan başkasını dilediğine bağışlar. Allah'a ortak koşan kimse, şüphesiz büyük bir günâhla iftira etmiş olur."
(Nisâ 48)

Allah sadece şirki bağışlamaz. Sadece müşriki affetmez, ama onun dışında tüm günâhları kullarından dilediği için bağışlar. Kim Allah'a şirk koşmuşsa o da Allah'a iftira ederek büyük bir günâh işlemiş olur.

Rabbimiz tüm günâhları affedeceğini müjdeliyor ama bir şartla. Şirk olmayacak. Kişi Allah'ın huzuruna şirk koşmadan, Allah'a ortak koşmadan gelmiş olacak. Değilse şirki asla affetmem diyor Rab-bimiz. Şirkin dışında hangi tür günâh olursa olsun, ne kadar büyük olursa olsun affederim diyor Allah.

Zaten kul günâha girerken Allah'ın kulu olarak yapmıştır bu günâhları. Allah'ı, Allah olarak, Rab olarak, Rahmân ve Rahîm olarak bildiği ve kabul ettiği müddetçe kulun işleyeceği günâhların büyüklüğü, Allah'ın büyüklüğü yanında ne olabilir ki? Allah'ı böylesine tüm günâhları affedebilecek bir Rab olarak kabul eden bir kişinin günâhları Allah'ın büyüklüğü yanında ne kadar olabilir de? Ama kişi şirk koşar, böyle kendisini anlattığı biçimde Allah'ı kabul etmez, kendi sıfatlarıyla muttasıf, noksan sıfatlardan münezzeh olarak Allah'a inanmaz ve şirke düşünce, her konuda, hayatın her alanında söz sahibi ve egemen olarak yalnız Allah'ı değil de başka Rableri, başka İlâhları, başka efendileri de kabul edince, işte o zaman iş değişmiştir.

Evet, biz biliyoruz ki İslâm insanın insanlığını, zaaflarını asla göz ardı etmez. İnsanı yaratan, onun fıtratını herkesten daha iyi bilen

Rabbimiz her an insanın unutkanlığını, unutabileceğini, gaflet edebileceğini bilir. İnsan bütünüyle İslâm'ı yaşamaya çalışsa da insan olması hasebiyle yine de eksikleri, falsoları olacaktır. Dünya tüm denaeti ve alçaklığıyla, aldatıcı süs ve ziynetiyle onu aldatabilecektir. Para karşılığında, kadın, makam, mevki, menfaatler karşılığında baş aşağı gelebilecektir. Yâni bir gaflet sonucu, nefisten bir dürtü, şeytan-dan bir etki sonucu insan bazen günâh işleyebilecektir. İnsan olduğu için bütün bunlar olabilir. Çünkü insan günâh işlemeyen bir varlık değildir. Ama günâhtan sonra aklı başına gelir gelmez kişi hemen kendini toparlar, programını değiştirir, tevbe ederek irtibatı kesildiği Rabbine dönebilirse, kesinlikle bilelim ki Allah onu affedecektir. Resul-i Ekrem Efendimiz bakın bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Allahu Teâlâ şöyle buyurdu; ey Adem oğlu, bana dua edip bağışlanma dilediğin müddetçe yaptıklarının hiç birisine (azlığına çokluğuna) aldırış etmeden seni bağışlarım. Ey Adem oğlu, senin işlediğin günâhlar gökyüzünü dolduracak kadar olsa bile, bana istiğfar ettiğin sürece se-ni affederim. Ey Adem oğlu, yeryüzü dolusu hatalarla da gelmiş olsan, eğer bana şirk koşmadan gelirsen ben de yeryüzü dolusu mağfiretle gelirim."

Allahu Ekber, Allahu Ekber. Bundan daha büyük bir müjde olur mu? Bundan daha büyük bir lütuf olabilir mi? Dikkat ediyor mu-sunuz? Ey kulum, senin işlediğin günâhlar gökyüzünü tutacak kadar olsa bile ben onlara aldırış etmem diyor Rabbimiz. Yâni bir insan bir ömür içinde ne kadar günâh işleyebilir? Bir ömre ne kadar günâh sığdırabilir? Bir insandan 60-70 yıllık bir ömre sığdırılabilen bütün günâhlar ne kadar olabilir ki? Mümkün değil ama, en fazla olsa olsa dünya kadar olabilir değil mi? Ondan daha büyüğü mümkün değil, olamaz zaten. Yâni dünyadaki tüm içkileri bir tek adam içmiş olsa, dünyadaki tüm zinaları bir tek adam yapmış olsa, dünyadaki tüm günâhları bir tek kişi yapmış olsa, bütün suçları bir tek kişiye yüklemiş olsak bile, bütün bunlar olsa olsa işte bu dünya kadar olacaktır değil mi? Rabbimiz buyuruyor ki, bırakın gökyüzünün yanında bir mikrop kadar bile olmayan dünyayı, gökyüzü dolusu günâhla da gelmiş olsan ben onlara aldırış etmem ve bağışlarım.

Eğer yeryüzü dolusu hatayla gelmiş olsan da bana şirk koşmadan, beni ortaklı düşünmeden, bana yetki sınırlaması izafe etmeden, benim Mabûd, kendinin de kul olduğunu bilerek, beni ben olarak tanıyıp, bana yalvarıp, benden ümit var olarak geldikçe kesinlikle seni bağışlarım.

Senden sadır olan günâhlar ne olursa olsun, ne kadar olursa olsun hiç aldırış etmem. Lâkin ben şirki asla affetmem diyor Rabbimiz. Allah, şirki asla affetmiyor.

Zaten bir kul günâha girerken Allah'ın kulu olarak yapmıştır bu günâhları. Allah'a Allah'ın iman eden, Allah'ı Allah olarak, Rab olarak, İlâh olarak, Rahman ve Rahîm olarak bildiği, tanıdığı, kabul ettiği sürece kulun işleyeceği günâhların hiçbirisi ne kadar da büyük olursa olsun, Allah'ın büyüklüğü yanında ne kadar büyük olabilecek ki? Yeter ki kul Allah'ı tek Rab ve İlâh bilsin, tüm günâhlarını bağışlar Rab-bimiz. Yeter ki Allah'ı tüm günâhları affedebilecek güçte ve kudrette yegâne kapı bilsin.

Ama bir kişi şirke düşünce, Allah'ı güçsüz bilip ortaklı düşününce, Allah'ı âciz bilip birilerine yetki devrinde bulunmuş kabul edince, yalnız Allah'ı değil de başka rableri, başka ilahları, başka efendileri de kabul edince işte o zaman iş değişecektir. O zaman zerre kadar da olsa hiçbir günâhı affedilmeyecektir. Neden? Eh çünkü o kişinin artık günâhlarını affedebilecek büyüklükte, otoritede, güçte, kudrette, hâkimiyette bir tek Allah'ı yoktur. Onun bölünmüş, parçalanmış, yetkileri elinden alınmış, yeryüzündeki gücünü kaybetmiş, otoritesini yitirmiş, egemenliğini başkalarına kaptırmış, yardımcıları olan âciz bir Allah'ı vardır. Böyle güçsüz bir Allah onun günâhlarını nasıl affedebilsin de?

Müşrik işte böyle bir Allah inancı içindedir. Onun inandığı Allah kanun yapmasını bilmez, kanunu yerdekiler yapmalıdır. Onun inandığı Allah kulları için hayat programı belirleme konusunda âcizdir, yerde birileri yapmalıdır hayat programını. Onun inandığı Allah hukuktan anlamaz, hukukçular belirlemelidir hukuku. Onun inandığı Allah eği-tim konusunda âcizdir, beceriksiz ve bilgisizdir, yerdeki eğitim uzman-larına ihtiyaç vardır bu konuda. Onun inandığı Allah kılık kıyafet konusunda cahil olduğu için yerdekilere devretmiştir bu konuyu. Yeme içme konusunda, kazanma harcama konusunda, düğün dernek ko-nusunda, evlenme boşanma konusunda, haram helâl belirleme konu-sunda hasılı tüm hayat konusunda yetki ve otorite sahibi değildir O Allah. Tüm bu konuları ya kendisi, ya çevresi, ya yönetmelikler, ya ya-salar, ya moda, ya âdetler düzenlemelidir. Bu konular Allah'a sorulmamalıdır. Çünkü güçsüz, âciz, yetkilerini başkalarına devretmiş bir Allah'tır O.

Şimdi böyle müşrikçe Allah'a inanan, inandığı Allah'ı hayatına

karıştırmayan, inandığı Allah'ın yeryüzünde pek çok ortağı olduğunu düşünen bir adamı nasıl bağışlasın da Allah? Gücü yok, kuvveti yok, yetkisi yok, bilgisi yok, yok, yok. Kendisi fakir bir dede, nerede kaldı başkalarına himmet ede? Nasıl affetsin de bu kadar büyük günâhları? Ama Allah'ı kitabında tanıttığı gibi mutlak güç ve kudret sahibi, hayata karışmaya, hayata program yapmaya, kulluk edilip sözü dinlenmeye tek yetkili Rab ve İlâh kabul eden kişinin Allah'ı elbette gökyüzü dolusu, yeryüzü dolusu günâhları da affetmeye muktedirdir.

Öyleyse hiç kimse Allah'ın rahmetinden ümit kesemez. Çünkü Allah bu kadar merhametlidir. Kullarına sonsuz merhamet sahibi olan Allah, elbette küfürden, şirkten, isyandan, günâhlardan vazgeçip kendisine kulluğa yönelenleri elbette bağışlayacak, günâhlarını silecek, kusurlarını örtecek, onlara karşı tüm tevbe kapılarını açıverecektir. Ama elverir ki kulları bu tevbe kapıları kapanmadan O'na yönelsinler. İş işten geçmeden tevbelerini, dönüşlerini gerçekleştirsinler. İşte bunun için de şunlar yapılmalıdır:

54. "Rabbinize yönelin. Azap size gelmeden önce O'na teslim olun; sonra yardım görmezsiniz."

Rabbinize inâbe edin. İnâbe, dönmek, yönelmek, sürekli yüz çevirmek, gönülden bağlanmak anlamlarına gelir. Samimiyetle yönünüzü, yüzünüzü, içinizi, dışınızı, varlığınızı Allah'a döndürün. Tüm ha-yatınızla, gecenizle, gündüzünüzle, işinizle, eşinizle, aşınızla Allah'a teslim olun. Her şeyinizle Allah'a teslimiyet gösterin. Her şeyinizi O'na teslim edin. Zaten her şeyiniz O'nundur. O'na teslim olduğunuz an, bilesiniz ki selâmete ereceksiniz. İradenizi, gözünüzü, kulağınızı, aklınızı, fikrinizi, kalbinizi, bedeninizi, gücünüzü, kuvvetinizi, malınızı, mülkünüzü, gecenizi, gündüzünüzü, zamanınızı, imkânınızı, karınızı, kızınızı, her şeyinizi size azap gelmeden önce, her şeyinizi zorunlu olarak teslim etme günü gelmeden önce bugün O'nun emrine teslim ediniz.

Eğer bugün bu teslimiyeti gerçekleştirebilirseniz yardım görürsünüz. Değilse bu teslimiyeti gösterenlerin dışında hiç kimseye Rab-bimizin yardım vaadi yoktur. Bu dünyada, fırsat elindeyken her şeyiyle Rabbine teslim olan kişi, her şeyini Rabbine teslim eden kişi Allah'ın nusretine lâyık olur. Allah'ın nusretine ehil olan kimse de her konuda zafere ulaşacak, başarıya ulaşacak demektir. Aksini yapanlar da hem bu dünyada, hem de âhirette Allah'ın desteğini kaybedecektir.

İşte Allah'a yönelişin, Allah'a teslim oluşun yolunu da bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöylece haber veriyor:

55, 56. "Size ansızın, farkına varmadan azap gelmeden önce Rabbinizden size indirilen en güzel söze, Kur'an'a uyun. Kişinin: "Allah'a karşı aşırı gitmemden ötürü bana yazıklar olsun. Gerçekten ben alaya alanlardandım" diyeceği günden sakının."

Rabbinizden size indirilen en güzel söze, sözlerin en güzeline en güzel bir biçimde ittibâ ediniz, uyunuz, tâbi olunuz, takip ediniz, izleyiniz. "Allah huzurunda, Allah karşısında, Allah mahkemesinde düştüğüm şu perişanlıktan dolayı yazıklar olsun bana! Hiç şüphesiz ki ben alay edenlerdenmişim. Şüphesiz ki ben dünyada Rabbimin âyetlerini ciddiye almayan, hesaba katmayanlardanmışım. Rabbimin kitabını, Rabbimin dinini, hayat programını görmezden gelenlerdenmişim," demeden önce, konumunuz itibariyle, durumunuz itibariyle sizin için en güzeli hangisiyse ona tabi olunuz.

57,58. "Veya, "Allah beni doğru yola eriştirseydi sa-kınanlardan olurdum" diyeceği, yahut, azabı gördüğün-de: "Keşke benim için dönüş imkânı bulunsa da iyilerden olsam" diyeceği günden sakının."

Veya kendinizi Allah'a karşı savunmaya kalkışarak, eğer Rab-bim beni hidâyete eriştirmiş olsaydı, bana hidâyet etmiş, doğru yolunu göstermiş olsaydı, elbette ben sakınanlardan olurdum diyeceğiniz gün gelmezden önce, yahut keşke dünyaya tekrar geri dönmem mümkün olsaydı da muhsinlerden olsaydım diyeceğiniz gün gelmez-den önce, Rabbinize yönelin. Rabbinize kulluğa yönelin, her şeyinizle Rabbinize teslim olun.

Bunlar birer savunma mekânizmasıdır. İnsanın bunları aslında bu dünyada demesi, bu dünyada anlaması gerekir. Allah'ın rahmetini celbedebilmek, Allah'ın yardımını, desteğini kazanabilmek için, bunları bu dünyada gerçekleştirmek gerekecektir. Kişi burada şunu demelidir: Allah bana bu dünyada, şu anda hidâyet etmiştir, hidâyetini ulaştırmıştır. Allah bana bir kitap göndererek hidâyetini sunmuştur. Bu kitabın pratiği olarak peygamber göndererek bana yol açmıştır. Öy-leyse bu kitap ve peygamber rehberliğinde ben muttakîlerden olmak zorundayım. Allah

bana hak yolu, doğru yolu, teslimiyet yolunu göstermiştir. Öyleyse ben de Rabbimin gösterdiği bu yola tâbi olmak zorundayım. Bunu burada demek zorundadır kişi. Öyle değil mi? Rab-bimiz bizim önümüze bir kitap koymamış mıdır? Peygamber göndermemiş midir? Şu anda herkesin karşısında bu kitap açık değil midir? Hepimizin bu kitap ve peygambere ulaşma imkânımız yok mudur? Öyleyse yarın azabı görünce, eğer Rabbim bana hidâyet etmiş olsaydı ben de hidâyette olurdum veya keşke dünyaya tekrar bir daha dön-dürülseydim muttakîlerden olurdum, demenin ne anlamı var ki? İşte şimdi şu anda Allah'ın hidâyeti var, Allah'ın kitabı, Allah'ın peygamberi var ve sen şu anda dünyadasın. Sen şu anda hayattasın ve muh-sinlerden olma imkânı da elindedir.

Bu imkânı kullanmak istemeyen insanların bir gün gelip böyle diyeceklerini, hiçbir değer ifade etmeyen mâzeretlerin arkasına saklanmaya çalışacaklarını haber veriyor Rabbimiz. Rahmeti gereği yarın olacakları bugünden haber vererek bizi uyarıyor ve diyor ki, ey kullarım, gelin aklınızı başınıza alın. Bunu söylemek için, bunu anlamak için illa o günü mü bekleyeceksiniz? O gün diyeceğinizi bugünden deyin ki kurtulasınız!

59. "Ey İnsanoğlu! Evet; âyetlerim sana gelmişti de, onları yalanlamış, büyüklük taslamış ve inkârcılardan olmuştun."

"Ey insan, boşuna bu tür boş mâzeretlerin arkasına saklanmaya çalışma. Sana yaşadığın dünyada benim âyetlerim gelmişti. Kitabımın âyetleri, kâinattaki görsel âyetlerim, enfüsteki âyetlerim ve peygamberlerimin elinde gerçekleşen mûcizeler türündeki âyetlerim gelmişti de, sen onları yalanlamış, yok saymış, ciddiye almamış, burun kıvırmıştın. Benim âyetlerime teslim olmamıştın. Sıkıntı halinde, bana ihtiyacın olduğu zaman, benden bitecek bir işin olduğu zaman bana yönelmiş, işin bitince de beni de âyetlerimi de unutup büyüklenmeye kalkıştın. Beni ve âyetlerimi örtüp örtbas edenlerden oldun. Kitabı kapatıp yaşama eylemini gerçekleştirenlerden oldun. Gerek kitabın âyetlerine, gerekse kâinattaki öteki âyetlerime karşı kör ve sa-ğır kesilenlerden oldun. Âyetlerimi gündeme almadın."

60. "Allah'a karşı yalan uyduranların, kıyamet günü, yüzlerinin simsiyah olduğunu görürsün. Böbürlenenler için cehennemde bir durak olmaz olur mu?"

Allah'a karşı yalan, Allah'ın isimleri, sıfatları ve yetkileri konusunda

yalan söylemektir. Allah'ın demediklerini dedi, dediklerini de demedi şeklinde yalan söylemektir. Kitabında kendisini tanıtmadığı şekilde Allah'ı tanımak ve tanıtmak, Allah'a yalan söylemek demektir. Allah'ı sadece Rahmân ve Rahîm olarak tanımak, tanıtmak ama O'-nun intikam sahibi oluşunu göz ardı etmek, O'na yalan söylemek demektir. Veya Allah'ı sadece azap edici olarak kabul edip, Gafur ve Rahîm oluşunu gündeme getirmemek O'na karşı yalandır. Allah'ı yaratıcı olarak kabul edip hayata karışıcı olarak kabul etmemek, O'na karşı en büyük yalandır. Allah'ı yaratıcı olarak kabul edip hayata koyduğu yasalarını reddetmek, O'na karşı en büyük yalandır.

İşte böylece Allah hakkında yalanlar söyleyerek kendilerini Allah yerine koyanlar, kendilerinde Allah sıfatlarını görenler, kendilerinin Allah yetkilerine sahip olduklarını iddia edenler, Allah yasaları yerine kendi yasalarını ikâme etmeye çalışanlar, kendilerini "hür düşünür" diye tanıtarak Müslümanları ve Müslümanlara ait her şeyi karalamaya çalışan karanlık güçler, yarın gerçek yüzleriyle, gerçek karanlıklarıyla, simsiyah yüzleriyle açığa çıkacaklar. Bu dünyada ne kadar karanlık yüzlü, karanlık kalpli olduklarını Rabbimiz kendilerine gösterecek. Bu alçaklar tüm dünya insanlığının hayatlarını karartmışlar, insanlığa karanlık bir hayat sunmuşlar, dünyalarını ve âhiretlerini karartmışlardır. İnsanlığı sapıklığın, dalâletin kapkara sinesine gömmüşler, İslâm'ın, hak yolunun aydınlığından uzaklaştırmışlardır.

Böyle müstekbirler için cehennemde bir sığınak, bir barınak yok mu? Kendilerinde herhangi bir büyüklük olmadığı halde kendilerini büyük gösteren, büyük tanıtanlar… Dikkat ederseniz Rabbimiz, "kibriya sahibi olan, büyük olan" demiyor da, büyüklenenler diyor. Yâni kendi içlerinde de büyük olmadıklarını, âciz olduklarını ve zalimliklerini bildikleri halde kendilerini büyük, âdil ve hak sahibi göstermeye çalışanlar, diyor. İşte böyle sahip olmadıkları özelliklere sahipmiş gibi çalım satanlar için cehennemde elbette bir sığınak, bir barınak vardır. Onlar cehenneme yuvarlanırlarken beri tarafta:

61. "Allah, sakınanları başarılarından ötürü kurtarır. Onlara hiçbir kötülük gelmez; onlar üzülmezler."

Başarılarından ötürü muttakîlere, Allah necat verecek, kurtuluş verecek. Anlıyoruz ki kurtuluşu, necatı, başarıyı verecek olan Allah'tır.

İnsanlar Rabblerinin kendileri için açtığı rahmet kapılarından geçecekler, necat kapılarından necatı bekleyecekler, kurtuluşu isteyecekler, Allah'ın koruması altına girecekler, Allah için bir hayat yaşamanın kavgasını verecekler, muttakî olacaklar. Demek ki böyle bir necata ulaşmanın yolu takvâdan, hayatı Allah için yaşamaktan geçmektedir. Kurtuluşa ermek isteyen kişinin Allah'a karşı, Allah'ın istediği bir tavır sergilemesi, Allah'ın istediği bir kulluk hayatını yaşaması, Allah'ın emirlerine teslim olması ve yasaklarından da uzak durması gerekir.

Kendi geçişleriyle, kendi hayatlarıyla kurtaracaktır Allah onları. Kendi yaptıklarıyla başarıya ulaştıracaktır Rabbimiz onları. Yâni mü'-min böyle bir geçişi gösterecektir. Adım atacaktır, yürüyecektir, o yola girecek, iradesini kullanacaktır. Meselâ Musâ (a.s) için düşünecek o-lursak, Rabbimiz denizi yaracak ve onu kurtaracaktır. Ama Musâ'dan (a.s) şunu isteyecektir Rabbimiz: "Ey Musâ, asanla denize vur. Aslında elindeki asayla vurmakla asla deniz yarılmaz. Allah'ın Sünnetinde, Allah'ın yasalarında bu böyle değildir. Ama Rabbimiz ondan böyle bir tavır, böyle bir kulluk istiyor. Yapacağı böyle bir itaatin, böyle bir emre bağlılığın sonucunda Rabbimiz ona, onlara necatı sağlayıveriyor, kurtuluşu yaratıveriyor. Aynen bunun gibi, Rabbimiz Rasulullah Efendimizi koruyacak, kurtaracaktır ama ondan bir hareket istiyor. Eline bir avuç toprak alıp onu düşmanlarının üzerine atmasını istiyor.

Öyleyse kul olarak geçişimizi yapmak zorundayız. Kul olarak Rabbimizin önünde eğilecek veya yarım hurma vererek bir adım atacak, bir tavır sergileyeceğiz. Rabbimiz de bizim için bizim necatımızı yaratacak, kurtuluşumuzu sağlayacaktır.

Onlara hiç bir kötülük dokunmayacak ve onlar asla mahzun da olmayacaklardır. Dünyada, yaşadıkları hayatta, düşmanlarıyla karşılaştıkları savaşta, kabirde, mahşer yerinde, sıratın üzerinde tüm sıkıntılardan, tüm kötülüklerden koruyacaktır Rabbimiz onları. Dünyada hasta olacaklar, terleyecekler, yaralanacaklar, kanları akacak, ölecekler, öldürülecekler, sıkıntıya düşecekler... Çünkü bunlar Allah yolun-da yürüyen mü'minler için asla kötülük değildir. Allah yolunun yolcuları için bunlar iyiliktir, bunlar mü'min için hayırdır. Çünkü bunlar onu cennete kazandıracak şeylerdir. Mahzun da olmayacaklar onlar. Bir ömür boyu kazanmak için çırpındıkları cenneti kaybetme mahzuniyeti tatmayacaklar onlar.

62. "Allah her şeyin yaratanıdır. O her şeye Vekildir."

Allah her şeyi yaratandır ve Allah her şeye vekildir. Allah bizim vekilimizdir. Rabbimizi vekil bilip, vekaletimizi O'na verip, O'nun bizim adımıza aldığı kararları aynen uygulayarak, sadece O'na kulluk eder, sadece O'nu dinleriz, sadece O'na güvenip bağlanır ve sadece O'nun istediği hayatı yaşarız. Çünkü O vekildir. Göklerde ve yerdekiler konusunda hükmetmek, tasarrufta bulunmak sadece Allah'a aittir. Tüm varlıklar üzerinde egemen olan sadece O olduğu için, vekil de sadece O'dur. O da bizi bizden daha iyi bilen, bizim hayatımızı, bizim hayat programımızı herkesten daha iyi bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan Rabbimizdir. O bizim için bize en uygun, en faydalı, en yararlı, en güzel, en münasip ve en mütenasip kararları alandır.

İşte böyle velî ve vekil bildiğimiz Rabbimize hayatımızı düzenlemesi konusunda vekaletimizi veriyoruz. "Ya Rabbi! Beni yaratan sen olduğuna göre, benim sahibim sen olduğuna göre, beni en iyi ta-nıyan da sensin. Benim nasıl bir hayat yaşayacağımı, nasıl mutlu ola-cağımı, nasıl huzurlu olacağımı, nasıl bir hayat yaşarsam dengede o-lacağımı bilen sensin. Öyleyse ben bu konuda vekâletimi sana veriyorum. Benim adıma, benim hayatıma ne karar alırsan, ben onları aynen uygulayacağım ya Rabbi!" diyoruz.

Unutmayalım ki Allah'ı vekil bilmek, velî bilmek her şeyiyle O'na teslim olmak ve hayatın tümünü O'nun belirlediği biçimde yaşamak demektir. Eğer O'nu vekil biliyor, ama hayatımızı O'na danışmadan yaşıyor veya O'nu vekil biliyor ama hayat programımız konusunda biz kendimiz karar veriyor sonra da Allah'a onaylattırmaya çalışıyorsak, bu vekalet işi sapıklıktan başka bir şey değildir bilelim.

63. "Göklerin ve yerin kilitleri O'nundur. Allah'ın âyetlerini inkâr edenler, işte onlar hüsrandadırlar."

Göklerin ve yerin mekalid'i Allah'ındır. Mekalid anahtar demektir. Göklerin ve yerin kilitleri, anahtarları Allah'ın elindedir. Her şey O'na bağlıdır. Allah'ın kilitlerini hiç kimse açamaz. O'nun açtıklarını da hiç kimse kapatamaz, engelleyemez. Kullarına verdiği, kulları için açtığı rahmet kapılarını kimse kapatamaz. Kullarına verdiği cennete gidiş anahtarlarına kimse engel olamaz, cehenneme gidiş anahtarlarını da kimse kapatamaz. Allah'ın elindeki bu cennet ve cehennem anahtarlarını Rabbimizin elinden alıp ta hiç kimse kendi gidişini kendi gücüyle

gerçekleştiremez. Veya bu dünyada hiç kimse bu anahtarları eline geçirip te kendi kaderini tayin edemez. Öyleyse:

64. "De ki: "Ey cahiller! Bana, Allah'tan başkasına kulluk etmemi mi emredersiniz?"

De ki ey bilgisizler, ey cahiller, ey Allah peygamber tanımazlar, bana Allah'tan başkalarına kulluğu mu emrediyorsunuz? Ey tevhid-den gafiller, benden böyle bir şey mi istiyor, bekliyorsunuz? Bu ifade, onlara cahiller diye hitap asla onlara bir hakaret değildir. Çünkü işte gerçek cahiller, gerçek bilgisizler bunlardır. Kopkoyu bir cehaletin içinde olanlar bunlardır. Bundan daha büyük bir cehalet olur mu? Yâni yaratıcıya kulluk edilmeyecek de kime edilecek? Kulluk yaratıcının hakkı değil de, başka kimin hakkı olabilir? Rızık vericiye kulluk edilmeyecek de, başka kime kulluk edilecek?

Yaratıcı Allah'tır. Öyleyse kulluk ta sadece O'na aittir. Övülmeye, hamd edilmeye ve kulluk edilmeye lâyık tek varlık Allah'tır. Hal böyle iken ey Allah tanımazlar, sizler beni Allah'ı bırakıp ta başkalarına hamd etmeye, başkalarına kulluk etmeye mi çağırıyorsunuz? Allah'ın yarattığı varlıkları yaratana denk tutmaya mı çağırıyorsunuz? Allah'ın yarattığı maddeleri, Allah'ın yarattığı kulları Allah makamına oturtarak ona denk tutmamı mı istiyorsunuz? Halbuki bunların hepsi birer yaratıktır. Hepsi de Allah'ın yarattığı kulu ve mülküdür. Kulluk bunların değil, tüm bunları yaratanın hakkıdır. Yaratıcı İlâh olmaya lâ-yık olandır, yaratıcı kulluğa lâyık olandır. Yaratmayla ulûhiyet arasında böyle bir bağ kuruluyor.

Yaratıcı olan, rızık verici olan Allah'ı bırakıp ta başkalarını hayatımda söz sahibi kabul edip onların sözlerini dinlemeye, onların ar-zularını gerçekleştirmeye, onların kanunlarını uygulamaya mı çağırıyorsunuz beni? Hiç aklınız yok mu sizin? Hiç düşünmez misiniz? Halbuki İlâh olanın, Rab olanın, kendisine kulluk edilmesi gereken varlığın yaratıcı olması gerekir. Hani var mı Allah'tan başka böyle bir yaratıcı? Gökleri ve yeri yaratan başka birileri mi var? Varsa böyle birileri, o zaman ona da kulluk yapalım. Ona da hamd edelim, onun arzularını da yerine getirelim. Onun programını da, sistemini de uygulayalım. Var mı böyle birileri? Hayır hayır, bir şeyler yaratmak şöyle dursun, beni Allah'a denk tutmaya çağırdığınız bu varlıkların hiç birisi kendilerini bile

yaratmamıştır.

65. "Ey Muhammed! Andolsun ki sana da, senden önceki peygamberlere de vahy olunmuştur: "Andolsun, eğer Allah'a ortak koşarsan işlerin şüphesiz boşa gider ve hüsranda kalanlardan olursun."

Andolsun ki ey peygamberim, sana da senden önceki peygamberlere de biz aynı şeyleri vahy ettik. Eğer Allah'a ortak koşarsan, Allah'la birlikte başkalarını da dinler, Allah'la birlikte başkalarını da razı etmeye yönelir, Allah'la birlikte başkalarının yasalarını da uygulamaya kalkışırsan, kesinlikle bilesin ki tüm işlerin, tüm amellerin, tüm hayatın boşa gider ve hem dünyada hem de âhirette kaybedenlerden, eli boşa çıkanlardan olursun. Önceki elçilerine de, son elçisine de böyle vahy etmiş Rabbimiz. Eğer şirk koşarsanız, tüm amelleriniz boşa gider. Şirk tüm amelleri boşa çıkarır. Küfür tüm amelleri boşa götürür.

Rabbimizin peygamberine hitap tarzının sertliğine bakılırsa, bu meselenin gerçekten çok ciddi, gerçekten çok önemli bir mesele olduğunu anlıyoruz. Anlıyoruz ki bu konuda peygamber bile olsa gözünün yaşına bakılmayacaktır. Zira şahısların büyüklüğü, Allah'ın emirlerine teslimden geçer. Allah'ın emirlerine teslim olmayanlar kim olurlarsa olsunlar, Allah onların işini bitirir.

66. "Hayır; yalnız Allah'a kulluk et ve şükredenlerden ol."

Sadece O'na kulluk et, sadece O'nu dinle! Sadece O'nun programını uygula! Hayatında O'nunla birlikte başka yetkililer kabul etme! Hayatının bazı bölümlerinde O'nu, öteki bölümlerinde de başka Rableri, başka efendileri dinleyerek şirke düşme! Yirmi dört saatinin tümünde sadece Rabbinin çektiği yere git, sadece Rabbinin istediklerini yap! Bazen yaratıcı olan Rabbini, bazen da başkalarını razı etmeye çalışarak müşrikçe bir hayat yaşama! Bazen Rabbinin yasalarını, bazen da başkalarının yasalarını uygulayarak, şirket içinde bir kulluktan yana olma peygamberim!

Bir de şükredenlerden ol! Rabbinin sana verdiklerinin tümünü O'nun yolunda kullanarak şükredenlerden ol! Hayatını o hayatın sahibinin razı olduğu yerde kullanarak Rabbine şükret. Canını, malını, zamanını, imkânlarını, fırsatlarını, elini, ayağını, aklını, fikrini, gözünü, kulağını onu verenin yolunda harcayarak Rabbine şükret. Şükür nîmet cinsinden olur.

Allah bize hangi nîmeti vermişse, o nîmet cinsinden infakta bulunarak şükredeceğiz. Hayatımızı onu bize veren Allah'ın istediği biçimde yaşayarak, geceyi ve gündüzü Allah yolunda değerlendirerek Rabbimize şükredeceğiz. Rabbimiz bizden bunu istiyor.

67. "Onlar Allah'ı gereği gibi değerlendiremediler. Bütün yeryüzü, kıyamet günü O'nun avucundadır; gökler O'nun kudretiyle dürülmüş olacaktır. O, putperestlerin ortak koşmalarından yüce ve münezzehtir."

Onlar Allah'ı hakkıyla takdir edemediler. Allah'ın gücünü, kudretini, rubûbiyet ve ulûhiyetini gereği gibi anlayamadılar. Bütün gökyüzü Allah'ın kudret elinde, kabza-i kudretinde, avucunda bir mendil gibi dürülmüştür. Bu ifade Rabbimizin gücünü, kudretini anlatan bir ifadedir. Mahiyetini anlamak gerçekten mümkün değildir. Kabza, Rab-bimizin kudretinden kinayedir. Tüm kâinat Rabbimizin kudreti yanında bir tutam, bir avuç, bir sıkım bile kalmaz. Bunu gözümüzün önüne ge-tirirken de O'nu bir şeylere benzetmekten Allah'a sığınırız. Rabbimizi tesbih ederiz. Çünkü O her şeyden münezzehtir. O'nun gücünü, kudretini takdir edip O'na teslim olmaktan, sadece O'nu dinleyip, sadece O'na kulluk etmekten başka çaremizin olmadığını bilir ve böylece iman ederiz.

Gökler O'nun kudretiyle dürülmüş olacaktır. Bu tıpkı Enbiyâ sûresindeki şu âyet gibidir:

"Göğü, kitap dürer gibi dürdüğümüz zaman, yaratmaya ilk başladığımız gibi katımızdan verilmiş bir söz olarak onu tekrar var edeceğiz. Doğrusu Biz yaparız."

(Enbiyâ 104)

Göğü kitap dürer gibi dürecek Rabbimiz. İlk başladığı gibi onu yeniden var edeceğiz, ya da onu yine eski durumuna iade edeceğiz diyor, Rabbimiz. Yâni gökyüzünü ve tüm mahlukâtı ilk defa nasıl yaratmışsak ikinci defa öylece yaratacağız, buyuruyor. Dünyadaki bizim imtihanımız için, bizim imtihan salonumuzun oluşması için bir komutla bu ikisini ayıran, bu ikisini imtihan konumuna getiren Allah, şimdi de imtihanın sona ermesiyle, imtihan sonuçlarının okunma döneminin gelmesiyle artık gökle yeri eski haline döndürüveriyor. Yâni daha önce bir komutla imtihan konumuna getirilen semâ ve arz, bu defa da ikinci bir komutla hesap konumuna getiriliyor. "Hesap kitap konumu alın!" diyecek Rabbimiz, dürüverecek semâvâtı ve semâ da arz da eski hal-lerine getirilecek. Allah en iyisini bilir.

Sahih-i Müslim'de Ayşe annemizden rivâyet edilen bir Hadis-i Şerîfte bu göklerin dürülmesi esnasında insanların sırat üzerinde bulunacakları haber verilir. Yine Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurmaktadır:

"Cenâb-ı Hak gökyüzünü ve yıldızları bir çocuğun elinde topu evirip çevirdiği gibi çevirecek ve: "Ben tek İlâhım! Ben tek hükümdarım! Ben Cebbarım! Hani nerede yeryüzündeki hükümdarlar? Hani nerece cebbarlık taslayanlar? Hani mütekebbirler nerede?" buyuracaktır.

Sahâbe, "Rasulullah efendimiz minberde bunları söylerken öyle titremeye başladı ki, biz minberin yıkılacağını sandık," der.

68. "Sûra üflenince, Allah'ın dilediği bir yana, göklerde olanlar, yerde olanlar hepsi düşüp ölür. Sonra Sûr'a bir daha üflenince hemen ayağa kalkıp bakışır dururlar."

Sûra üfürülünce göklerde ve yerde kim varsa, ne varsa Allah'ın diledikleri müstesna hepsi sâikaya uğrayıp ölmüşlerdir. Kitabımızın bize haber verdiğine göre üç nefha, üç sûr biliyoruz.

Birincisi ***"Nefha-i Fezâ"***dır. Korku nefhası, korkudan insanların yüreklerinin hoplayacağı ve herkesin donup kalacağı nefhadır. Birinci sûr üfürülünce her şey ve herkes korkudan donup kalacak. Hattâ Rasulullah Efendimizin beyanıyla ekmeği ağzına götürürken adam eli ağzına yakın mesafede donup kalacaktır. Veya konuşurken ağzı açık kalıverecek.

Birinci surla her şey donakalacak ve sonra arkasından ikinci sûr üfürülecek. Sonra ikinci bir sûr daha üfürülecek ki, bunun adı da ***"Nefha-i sa'ika"*** dır. Bununla da her şey ve herkes ölecektir.

Sonra üçüncü bir sûr daha üfürülecek ki, bunun adı da ***"Nef-ha-i kıyam li Rabbil âlemin"***dir. Yâni kıyamet günü hesap kitap için tüm insanların dirilip, kabirlerinden kalkıp Rabbleri huzurunda toplanacakları nefhadır.

İşte burada anlatılan ikinci sûr, yâni insanların, canlıların ölecekleri ancak Allah'ın dilediklerinin müstesna edildiği sûrdur. Âyetten anlıyoruz ki

bu ölüm işinden istisnâ edilenler yâni ölmeyecek olanlar da olacakmış. Yâni kıyametin dışında kalan da varmış. Elbette eğer kıyamet insan için idiyse, yâni kıyamet bu âlem için idiyse, bu da mümkündür. Meselâ arşı taşıyan meleklerin ölmeyeceklerine dair bu mânâda rivâyetler vardır.

69. "Yeryüzü Rabbinin nûruyla aydınlanır, kitap açılır, peygamber ve şahitler getirilir ve onlara haksızlık yapılmadan, aralarında adaletle hüküm verilir."

Bu anlatılanların hepsi de kıyamet günü hesap kitap için bir hazırlıktır. Artık dünya bitmiş, hayat bitmiş, imtihan bitmiş ve imtihan sonuçlarının ilân edilmesi, imtihan sonuçlarına göre yerleşim merkezlerinin tespit edilmesi safhasına geçilmiştir. Âyetin beyanına göre cennet özel bir aydınlatmayla, Rabbimizin nûruyla aydınlanacak. Yâni anlıyoruz ki orada artık aydınlanmak için güneşe de gerek kalmayacaktır. Artık orada, cennette ne ay, ne de güneş var olacak. Cennetlik mü'minler devamlı bir aydınlıkta olacaklar, ama ne gündüz güneş, ne de gece ay olmayacak orada. Gerçekten müthiş bir manzara. Devamlı bir aydınlık, rahatsız etmeyen, eziyet vermeyen bir aydınlık olacak. Yâni ne biten bir gündüz, ne başlayan bir gece olmayacak, işte öyle bir aydınlık olacak orada. Orada dünya hayatı olmayacak da diyebiliriz. Şu dünyadaki biçim, dünyadaki tip bir hayat da olmayacak.

Bunun için de kitap ortaya konulmuş, kitap açılmıştır. Ya insanların dünyada işledikleri amellerini ihtiva eden amel defterleri açılmıştır, ya da tüm amelleri değerlendirme kitabı olan Kur'an kıstas olarak, mihenk olarak, mizan olarak açılmıştır. Peygamberler ve şahitler de getirilecek. Hesabın sahibi Allah'tır, hüküm sahibi ve Mâliki Allah'tır. Allah hakla, yâni adaletle, yâni kitapla, kitabın hükümleriyle hüküm verecektir. Çünkü Rabbimiz kitabını göndererek dünyada kullarına hak bilgisini sunmuş, kullarını bu hak bilgisinden haberdar etmişti. İşte Rabbimiz kullarını dünyada kendilerine gönderdiği bu hak kitabın hak bilgileriyle, hak hükümleriyle yargılayacaktır. Onun içindir ki hiç kimseye zerre kadar zulmedilmeyecek, herkes hakkettiği yere gönderilecektir.

70. "Her kişiye işlediği ödenir. Esasen Allah onların yaptıklarını en iyi bilendir."

Herkese yaptığının karşılığı ödenir. Allah insanların yaptıklarını en iyi bilendir. Önceki âyetlerin haber verdiğine göre salih amellere en az bire on karşılık verilecek. Bazen yüz katı, bazen bin katı, bazen on bin,

bazen yüz bin, bazen da hesapsız olarak mükâfat verilecek. Allah bu kitabında amelleri karşılığında kullarına ne vaadetmişse onu mutlaka onlara verecektir. Zalimlere, kâfirlere de cehennem va-adetmişse onu da onlara ödeyecektir.

Demek ki orada insanlara bir hak, bir selâhiyet tanınmayacaktır. Allah bilgisine göre orada ameller tartılacak, değerlendirilecektir. Çünkü dış görünüşü itibariyle aynı ameli işleyen pek çok insan vardır ki, iç dünyaları, niyetleri farklıdır. Kişilerin o amelleri hangi niyetle, hangi amaçla yaptıklarını bilen sadece Allah'tır. İhlâs ve samimiyetinin derecesini bilen sadece Allah'tır.

71. "İnkâr edenler, bölük bölük cehenneme sürülür. Oraya vardıklarında kapıları açılır; bekçileri onlara: "Size içinizden Rabbinizin âyetlerini okuyan ve bugüne kavuşacağınızı ihtar eden peygamberler gelmedi mi" derler. "Evet geldi" derler. Lâkin azap sözü inkârcıların aleyhine gerçekleşir."

Kâfirler, örtenler, örtbas edenler, Allah'ı örtenler, Allah'ın âyetlerini örtenler, hidâyeti örtenler, imanı, fıtratlarını örtenler, zümre zümre, grup grup, bölük bölük cehenneme sürülür. Oraya vardıklarında cehennemin kapıları açılır. Cehennemin kapıları şehirler, ülkeler arası kadar büyüktür. Açılan bu kapılardan girmek istemeyecek kâfirler. Ama istememek ne ifade eder? İstemeseler de zorla hayvanlar gibi sürülecekler oraya. Kendilerine denilecek ki:

Size sizlerden, içinizden, sizin cinsinizden elçiler gelmedi mi? Size Allah'ın âyetlerini okuyan, Allah'ın âyetlerini duyuran, Allah'ın âyetlerini izleyen, izlettiren peygamberler gelmedi mi? Sizi Allah âyetleriyle uyaranlar gelmedi mi? Karşı karşıya geleceğiniz bu günle sizi uyaranlar gelmedi mi? Size kıyameti, kıyametin hesabını, kitabını duyuranlar, cenneti ve cehennemi anlatanlar gelmedi mi? Diyecekler ki:

Evet elçiler geldi. Bize hakkı anlatanlar, bize bugünü duyuranlar geldi. Lâkin azap kelimesi kâfirlere hak olmuştur. Kâfirlere azap doğru olmuştur, realite olmuştur. Azap yasası onlara hak olmuştur, hakketmişlerdir onlar azabı. Allah bu kitabında onlar için ne buyurmuşsa, o hak bir yasa olmuştur. Öyle demişti bu kitabında değil mi Rabbimiz? Azap yasasını öyle belirlemişti değil mi dünyada? Şöyle bir hayat yaşarsanız sonunda azaba gidersiniz, şöyle bir hayat yaşarsanız da cennete gidersiniz, demişti. İşte bu yasa kâfirler için gerçekleşmiş oluyor. Onlara şöyle denilecek:

72. "Onlara: "Temelli kalacağınız cehennemin kapılarından girin;

böbürlenenlerin durağı ne kötüdür!" denir."

Haydi girin dünyada asla tahayyül edemeyeceğiniz büyüklükteki cehennemin kapılarından. Büyük olmadıkları halde kendi kendilerine büyüklenenlerin durağı ne kötü bir duraktır. Bu dünyada alçakça bir hayat yaşamışlar, alçakça Allah'a isyanda bulunmuşlar, zulmetmişler. Hem kendilerine, hem çevrelerine, hem Allah'a, hem Allah'ın âyetlerine, hem peygambere ve hem de tüm kâinata karşı zulüm içinde bir hayat yaşamışlar. Dünyada hiçbir sınır tanımadan, hiçbir hak-hukuk tanımadan bir hayat yaşamışlar ve işte yaşadıkları hayatın karşılığını cehennemde görüyorlar. Onlar cehenneme doğru sürülürlerken beri tarafta:

73. "Rabblerine karşı gelmekten sakınanlar, bölük bölük cennete götürülürler. Oraya varıp da kapıları açıldığında, bekçileri onlara: "Selâm size, hoş geldiniz! Temelli olarak buraya girin" derler."

Rabblerine karşı muttakî davrananlar, hayatlarını Allah için yaşayanlar, Rabblerini hesaba katarak, Rabblerinin emirlerini yerine getirerek bir hayat yaşayan mü'minler de bölük bölük cennete sevk edilecekler. Kâfirler de, mü'minler de grup grup lâyık oldukları yere sevk edileceklerdir. Tabii bu gruplandırmalar imanlarına, iman derecelerine, amel derecelerine göre yapılacaktır. Kâfirler, küfürleri ve zulümleri itibariyle birbirlerinden farklı oldukları gibi, Müslümanlar da farklıdırlar. Yalnız cennete giren gruplardan her biri aynı zamanda kendilerini diğer grupların içinde hissedecektir. Tıpkı ayrı ayrı gitmiş olsalar da, bir düğün alayı içinde düğüne gidenlerin aynı düğüne gitmeleri gibi.

Mü'minler de grup grup cennete sevk edilirler ve nihâyet oraya geldikleri zaman hemen kapılar açılmayacak. Tıpkı gerdeğe girecek bir gelinin veya damadın gerdeğe girmeden önceki bekleyişi gibi veya oruç tutan bir Müslümanın iftar vakti yaklaşıp ta sofranın başında kısa bir süre beklemesi gibi sevinç içinde kısa bir bekleme anı, heyecandan âdeta kalpleri duracak gibi bir coşku. Bu sevinci, bu heyecanı iliklerine kadar hissetmeleri için, bunu tattırmak için Rabbimiz hemen açmıyor kapıları da, bir müddet sonra açıveriyor. Bunu fütuhatın başındaki "vav" ifade ediyor.

Sonra kapılar açılıyor ve cennetin bekçileri, hizmetçileri onlara

diyorlar ki: “Size selâm olsun. Allah’ın selâmı, selâmetliği, esenliği si-zin üzerinize olsun. Ebedî selâmet yurdu olan cennet sizin olsun. Tehlikelerden kurtuluş, cehennemden, azaptan, gazaptan salim olmak sizin olsun. Hoş geldiniz, hoş oldunuz, hoş bir hayat yaşadınız, hoş bir hayat buldunuz, Rabbinizin hoşnutluğunu kazandınız ve işte buyurun Rabbinizin de sizi hoşnut edeceği bir hayatta, bir cennette ebedîyen kalmak üzere girin oraya.” Bunu duyan, bu manzarayı gören mü’minler de diyecekler ki:

74. “Onlar: “Bize verdiği sözde duran ve bizi bu yere varis kılan Allah’a hamd olsun. Cennette istediğimiz yerde oturabiliriz. Yararlı iş işleyenlerin ecri ne güzelmiş!” derler.”

Elhamdülillah ki Rabbimiz vaadinde sadık oldu. Elhamdülillah ki Rabbimiz bize verdiği sözünde durdu. Elhamdülillah ki Rabbimiz bizi cennete varis kıldı. Şimdi bu cennette istediğimiz yerde oturabiliyor, istediğimiz nîmetlerden istifade edebiliyoruz. Salih amel işleyenlerin, fıtrata uygun, Allah’ın gösterdiği amelleri işleyenlerin ecirleri ne kadar da güzelmiş?

Evet, mü’minler Rabblerine hamd ediyorlar. Dünyadayken de zaten mü’minlerin işleri güçleri Rablerine hamd etmekti. Dünyadayken de Müslümanların ilk ve son işleri, ilk ve son ve sözleri buydu. Dünyada yasalarını uygulayarak Rabblerine hamd ediyorlardı. Dünyada hatırını her şeyin ve herkesin hatırından üstün tutarak Rabblerine hamd ediyorlardı. Dünyada Rablerinin arzularından, Rabblerinin emirlerinden razı olarak O’na hamd ediyorlardı. Dünyada bu böyle olduğu gibi, öbür tarafta da böyle olacaktır. Dünyada Rabbine hamd ederek yaşayan bir Müslüman, yaşadığı bu hayatın ilkelerini kendi-sine gösteren ve sonunda kendisini cennete ulaştıran Rabbine orada yine hamd edecektir.

Elhamdülillah ki, Allah kendisine dünyada cennetin yolunu göstermişti. Elhamdülillah ki, dünyada kitaplar ve peygamberler göndermek sûretiyle hem cennete hem de cehenneme gidişin yollarını göstermişti Allah. Elhamdülillah, vaadinde sadık çıkmıştı Allah. Elhamdülillah ki yaptıkları boşa gitmemişti. Elhamdülillah ki kazanmak için çırpındıkları cennete ulaşmışlardı.

Demek ki insan şu anda nasıl bir hayat yaşıyorsa, sonunda

kavuşacağı hayat da onun aynısı olacaktır. Selâm, selâmet, emniyet ve teslimiyet içinde bir hayat yaşayan kişi, sonunda selâmet yurdunda, selâmet ve emniyet içinde bir hayata kavuşacaktır. Zaten şu anda mü'minler dünyada böyle bir hayat yaşıyorlar. Yâni şu anda mü'minler dünyada cennet hayatı yaşamaktadır, kâfirler de cehennemi yaşamaktadırlar.

75. "Melekleri, arşın etrafını çevirmiş oldukları halde, Rablerini hamd ile överken görürsün. Artık insanların aralarında adaletle hüküm olunmuştur. "Övgü, âlemlerin Rabbi olan Allah içindir" denir."

Melekleri de görürsün ki, arşın etrafını kuşatmışlardır. Rasu-lullah Efendimizin hadislerinde beyan edildiğine göre, cennetin en üst makamı Firdevs'tir. Firdevs'in tavanını ise arş-ı a'lâ teşkil etmektedir. İşte mü'minler cennette Rablerinin kendileri için hazırladığı şânına lâyık nîmetlerin içinde yüzerlerken, diğer taraftan büyüklüğünü, yüksekliğini şu anda kavramamız mümkün olmayan cennetin tavanı mesabesinde olan arşın etrafını çepeçevre kuşatmış olan melekleri görmektedirler. Gerçekten akıllara durgunluk verebilecek, görülmeye de-ğer bir manzaradır bu. Melekleri görürsün ki, arşın etrafında tıpkı mü'-minlerin yaptıkları gibi Rablerini hamd ile tesbih etmektedirler. Bir taraftan Rablerine hamd ediyorlar, diğer taraftan da Rablerini tesbih ediyorlar.

Onların arasında artık hakla hükmedilmiştir. Hak olan Allah, hak olan kitabıyla onların arasında hükmünü vermiş ve artık mü'min-ler için yaşadıkları bu hayatın karşılığı olarak yepyeni bir hayat, bir nîmet ve mutluluk hayatı başlamıştır. Bunun içindir ki tüm övgüler, tüm hamdler, tüm senâlar, tüm kulluklar âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. Bundan sonra artık cennette bu söz devam edecektir. Meleklerin ve mü'minlerin ağızlarında daima Rablerine hamd sürüp gidecek. Artık dünyada olduğu gibi şeytanların, kâfirlerin, zalimlerin müdahale edemediği, bozamadığı mükemmel seviyede bir hamd makamı içinde ebedîyen yaşayıp gideceklerdir mü'minler.

Öyleyse ey Müslüman, eğer kâfirler içinde bir zümre olarak cehenneme sürülmeyi, cehenneme akmayı istemiyor, mü'minler içinde cennete uçmayı ve Rabbinin bu nîmetlerinden istifade etmeyi isti-yorsan, olabildiğin kadar yüksek bir zümre içinde olmayı seviyorsan, işte imkan: Allah'ın elçisi karşında durmaktadır. Haydi ne duruyorsun? Allah'ın istediği bir hayatı yaşayarak, Allah'a hamd ederek, Allah'ın emirlerine

boyun bükerek bir kulluğa yönel! Allah yardımcımız olsun. Velhamdülillahi Rabbi'l-Âlemin.

- 40 -

MÜ'MİN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 40., nüzûl sıralamasına göre 60., mesânî kısmı üçüncü sûreler grubunun ikinci sûresi olan Mü'min sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 85'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mekke'de Rasulullah Efendimizin ve beraberindeki bir avuç müslümanın çok zor günler geçirdiği, işkencelerin had safhaya ulaştığı, Rasûlullah'ı öldürme girişimleriyle, dâvetinin önünün kesilmek istendiği, peygambere olan muhalefetin körüklendiği bir dönemde nâzil olmuş bir sûre ile karşı karşıyayız.

Sûrenin evvelindeki âyetlerde bu konunun gündeme getirildiğini görüyoruz. Rabbimiz peygamberinin üzerine yüklenen Mekke müşriklerine, Firavun ve çevresindekilerin, Allah elçisi Hz. Mûsâ'ya yaptıklarını anlatarak, sizler de şu anda Allah elçisine aynen onların tutumlarını sergiliyorsunuz, buyurarak onların âkıbetlerinin de Firavun ve çevresindekilerin âkıbetinden farklı olmayacağı uyarısında bulunmaktadır.

Sûrenin bu âyetleri Mekkeli kâfirler için böyle bir tehdit unsuru oluştururken, Rasulullah Efendimiz ve beraberindeki bir avuç müs-lümana da güç, moral ve destek oluşturuyordu. "Korkmayın ey müs-lümanlar, şu sizin karşınızdaki düşmanlardan çok daha güçlü, dünyanın en süper gücüne, en süper ordusuna sahip olan Firavun, Mûsâ (a.s) karşısında nasıl mağlup olmak zorunda kalmış, nasıl boğulmaktan kurtulamamışsa, Allah size de yardım edecektir. Allah sizin düşmanlarınızı da yok edecektir; bu konuda en ufak bir endişeniz olmasın," buyurulmaktadır.

Devam eden âyetlerde de Firavun'un sarayında Firavun hânedanından iman etmiş bir mü'min kişiden söz edilmektedir. Uzun bir süre imanını gizleyen ama Firavun ve taraftarları Hz. Mûsâ'yı öldürmeye teşebbüs edince, artık gizlenmenin bir anlamının kalmadığını anlayarak yavaş yavaş kendini ortaya koyarak, kendisini Allah elçisinin önüne atıp kalkan yaparak onu müdafaa ettiğini, peygamberin öldürülüşüne engel olmaya çalıştığını, ama Firavun ve çevresindekilerin Allah korumasında olan bir tek kişiye bir şey yapmaya güçlerinin yetmediğinin anlatıldığını görüyoruz.

Allah bilgisiyle bilgilenmiş gerek Allah elçisi Hz. Mûsâ (a.s), gerekse ona tabi olmuş Allah eri o mü'min kişi karşısında, Firavun ve çevresindekilerin hiçbir delillerinin olmadığı anlatılarak Mekke müşriklerine cevaplar verilmiş, küfürlerinden, inatlarından, düşmanlıklarından vazgeçip imana dâvet edilmiştir. İşte bu minval üzere devam eden Mü'min sûresinin ilk âyetleri bakın şöyle başlıyor:

1."Hâ, mîm"

Sûre, huruf-ı mukatta ile başlar. Huruf-ı mukatta, kesik kesik okunan harfler demektir. Bu harfler Kur'an'ı Kerîm'de altı sûrenin başında gelen ve o sûrelere ait birer âyettirler.

Hâ-Mîm'lerin ilk sûresi olan Mü'min sûresinin başındaki bu âyetler Kur'an'ın müteşabih âyetlerindendir. Biliyoruz ki Kur'an'ı Kerîm'de muhkem ve müteşâbih âyetler vardır. Muhkem âyetler en genel tarifiyle okuyucu tarafından ilk okunuşta mânâsı anlaşılabilen, bizim beş duyumuza hitap eden ve bizden imanla birlikte amel isteyen âyetlerdir. Meselâ namazı kılın, zekâtı verin âyetleri muhkem âyetlerdir ve bizden hem iman, hem de amel isteyen âyetlerdir. Yâni biz hem namazın farz olduğuna inanacağız, hem de namazı bizzat kılacağız.

Kur'an'ı Kerîm'deki müteşabih âyetler ise ilk okuyuşta mânâsı anlaşılamayan, duyularımızla kavrama imkânımızın olmadığı, ancak muhkemlerle anlayıp çerçevesini çizebileceğimiz âyetlerdir ki, bunlar bizden amel istemez, sadece iman ister. Sırat, haşr, neşr, cennet, ce-hennem, ruh, melek, cin, şeytan, vahiy, arş, kürsî, semâvât, yedullah gibi konuları anlatan âyetlerdir. (Elif, lâm mîm), (Yâsîn), (Tâhâ) gibi âyetler müteşabih âyetlerdir. Bunların ne olduklarını, ne anlama geldiklerini biz bilemeyiz, hiç kimse de bilemez, sadece bunların Allah'tan gelme birer âyet olduklarına öylece inanırız.

Peki madem ki bu âyetlerin mânâları bilinmeyecekti de niye gelmiş Kur'an'da? Hani Kur'an Mübîndi, hani Kur'an herkesin anlayabileceği bir açıklıkta ve netlikte idi, demenin de anlamı yoktur. Çünkü biz kimi âyetlerin künhünü, aslını bilir, kimilerinin de sadece rolünü ve fonksiyonunu biliriz. Meselâ arabada akü diye bir aygıt vardır. Bunun ne olduğunu, neden yapıldığını, aslını, künhünü herkes bilmez, bile-mez, bilmesi de gerekmez zaten. Biz nesini biliriz bunun? Rolünü biliriz sadece. Biliriz ki akü, arabada elektrik donanımını sağlayan bir aygıttır. İşte aynen bunun gibi biz bu tür âyetlerin aslını, künhünü bilemesek de, bunların rolünü ve fonksiyonlarını biliriz. Meselâ cennetin ne olduğunu, nasıl olduğunu, enini, boyunu, genişliğini, şeklini, tipini bilemeyiz. Peki neye yarar bu? Yâni rolü nedir bu âyetlerin? Tanıtıldığı kadarıyla iman eder, anlatıldığı şekliyle iman eder ve bizim hedefimiz olduğunu biliriz. Bizi kötülüklerden koruyup iyiliklere teşvik ettiğini biliriz. Yâni cenneti anlatan âyetlerin rolü bize hedef göstermektir. Bakın eğer benim istediğim şekilde yaşarsanız, size bunu vereceğim diye Rabbimiz bize hedef gösteriyor. Meselâ cennette ırmaklardan bahseder âyetler. Süt ırmakları, bal ırmakları, şarap

ırmakları… Bunların niceliğini bilmeyiz.

İşte Kur'an'ı Kerîm'de sûre başlarında gördüğümüz bu âyetler de müteşabih âyetlerdir. Bunların da Allah'tan geldiğine inanır ve biliriz ki bunlar âyettir. Peki bu tür âyetlerin rolü nedir acaba? Yâni acaba bu âyetler bize nasıl bir hedef gösteriyor? Rasulullah Efendimizden bize intikal etmiş bu konuda herhangi bir açıklama göremiyoruz. Kur'an'ın başka herhangi bir yerinde de bu konuda açıklayıcı bir bilgi bilmiyoruz. Selef bu konuda şunları söylemiştir:

1. Sûrelerin başında gelen bu âyetler Kur'an'a dikkat çekmedir. Rabbimiz o güne kadar insanların, Kur'an'ın muhataplarının alışık olmadıkları bir ifadeyle söze başlayarak onların dikkatlerini kitap üzerine çekmek istemiştir, deniyor. Allah sanki bu âyetleriyle: "Kullarım! Dinleyin şu anda Allah konuşuyor! Bunu kendi sözlerinize benzetmeyin! Şu anda içinizden birisi konuşmuyor! Şu anda Peygamber de konuşuyor! Bu benim sözümdür! Şu anda Rabbiniz konuşuyor! Gelin bunu benim sözüm olarak dinleyin!" buyurarak kitabına ve kitabının önemine dikkat çekiyor. Sanki daha sözlerinin başında Rabbimiz, "Gelin ey insanlar, ey kullarım şu anda Allah konuşuyor! Bu söz insan sözüne benzemez! Âlim, fazıl, filozof, psikolog, sosyolog, amir, müdür, baba-ana sözü gibi dinlemeyin bunu! Sakın ha benim sözümü içinizden birinin sözüne benzetmeyin! İçinizden birinin sözünü dinleyip de çöpe attığınız ya da kulak ardı yaptığınız gibi benim sözümü de öylesine dinlemeye kalkışmayın! Şu anda ben konuşuyorum! Bu söz Allah sözüdür! Ben konuşuyor olarak dinleyin ve gereğini yerine getirin!" diyor. İşte insanlar bu söze daha bir ciddi kulak versinler, daha bir ciddi dinlesinler diye böyle bir dikkat çekmedir denmiştir.

2. Sûre başlarında gelen bu tür âyetlerden sonra Kur'an'ı Kerîmde genellikle Kur'an'a dikkat çekilmektedir.

Meselâ bakın A'râf sûresinin başında:
Yine Tâhâ sûresinin başında:
Yine meselâ Yâsîn sûresinin başında:
Yunus sûresinde de:
Veya burada olduğu gibi:
Bu âyetlerden sonra Rabbimiz hep Kur'an'a dikkat çekiyor. Bu âyetlerden sonra kitabın gündeme geldiğini görmekteyiz. Öyleyse sûre başlarındaki bu âyetlerle Rabbimiz Kur'an'la alakalı tüm insanlığa meydan okuyor, demektir. Buyuruyor ki Rabbimiz: "Elif, Lâm, Mîm; Elif, Lâm, Râ; Yâ-Sîn, Hâ-Mîm. Ey

insanlar! İşte elinizdeki Kur'an bu harflerden meydana gelmiştir. Sizler bu harfleri tanıyor, okuyor, yazıyorsunuz. Bu harfleri okuyan yazan sizler, bu harfleri tanıyan sizler, haydi gücünüz yetiyorsa bu kitabın bir benzerini meydana getirin! Kur'an gibi bir kitap ortaya koyun bakalım!" diye tüm insanlığa bununla Rabbimiz meydan okuyor denilmiştir.

3. Yine bu harflerle Kur'an'ın Allah'tan geldiği beyan ediliyor denilmiştir. Yâni bu kitap herhangi bir insan sözü değil, insan kaynaklı bir kitap değil, Allah kaynaklı bir kitaptır mesajını ulaştırma adına Rabbimiz sûrelerin başında böyle bir hitabı uygun bulmuştur, deniyor. Ama en güzeli, mânâsını bilmesek de bunlar aynen öteki âyetler gibi Allah'tan gelmiş birer âyettir ve biz öylece iman ediyoruz.

Öyleyse Elif, Lâm, Mîm. Dinleyin ey Allah'ın kulları! Şu anda Allah konuşuyor! Bu söz Allah sözüdür! Rabbiniz konuşuyor olarak dinleyin ve gereğini yerine getirin, diyoruz.

2. "Bu kitabın indirilmesi Azîz ve Alîm olan Allah'tandır."

Bu kitabı Azîz ve Alîm olan Allah indirmiştir. Bu kitap Azîz ve Alîm olan Allah'ın kitabıdır. Bu kitap öyle bir makamdan, öyle bir Allah'tan gelmiştir ki, o Allah Azîzdir. Her şeye güç yetiren mutlak güç sahibi, her konuya hakim olan mutlak hâkimiyet sahibi, mutlak otorite sahibi bir Allah'tır. Hiç kimsenin kendisine galip gelemeyeceği, hiçbir şeyin kendisini âciz bırakamayacağı, yenilmez ve yanılmaz bir Allah… Öyle bir Azîz ki, izzetine kimse toz konduramaz… Öyle bir Azîz ki, sa-hasına kimse giremez… Öyle bir Azîz ki, aldığı kararları hiç kimse gözden geçiremez... Öyle bir Azîz ki, yönetimine hiç kimse karışa-maz...

Hâkimiyeti konusunda, gökleri ve yerleri idaresi konusunda hiç kimse O'na ortaklık iddiasında bulunamaz. Rubûbiyeti ve ulûhiyyeti konusunda ortağı olmayan, vekilleri, yetkilileri, yardımcıları olmayan bir Allah. Kitabını gönderirken, emirlerini indirirken hiç kimsenin etkisi altında kalmayan, göklerde ve yerde ne varsa hepsi kendisinin kulu olan ve kullarını kendisinden başkalarının arzularına itaati konusunda, kendisinden başkalarının emirlerini dinleme konusunda onları soğanın dişisinden bile kıskanan bir Allah. Evet bu kitap, böyle Azîz olan bir Allah'tan gelmiştir.

Azîz oluşunun yanında, o Allah aynı zamanda Alîmdir. Her şeyi bilen,

bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan, göklerde ve yerde olan hiçbir şeyin ilminden gizli kalamayacağı bir Allah... Her şeyi vasıtasız olarak bilen bir Allah... İşte bu kitap böyle mutlak bilgi sahibi bir Allah kelâmıdır. İnsanların, yarattıklarının ihtiyaçlarını en güzel bilen Allah'tır. Onların nasıl yaşamaları gerektiğini, hayatlarını nasıl tan-zim etmeleri gerektiğini, hangi kurallara uymaları gerektiğini en iyi bilen Allah'tır. Yâni kullarına nasıl bir kitap göndereceğini, nasıl bir sistem göndereceğini, onları nelerle sorumlu tutacağını en güzel bilen Allah'tır. O'nun emirleri, O'nun kanunları bir ilme ve hikmete dayanmaktadır. O'nda yanlışlık, O'nda yanılma kesinlikle yoktur. O Allah ki, insanların sadece eylemlerini, amellerini değil, aynı zamanda niyetlerini de bilmektedir.

İşte bu Allah, bu yenilmez ve yanılmaz olan Allah size bir kitap göndermiştir. Kitap "Ketebe" kökünden gelir. O da 'yazgı' demektir. Alın yazgısı, kâinatın yazgısı, kâinatın hayat programı, kulluk kitabı, hidâyet rehberi, cennet kılavuzu olarak, levh-i mahfûzdan dünyamıza yansıyan hayatımızın programıdır. Var mı bunun gibi hidâyete ulaştıran başka bir kitap? Var mı bunun gibi kâinatın yazgısı ve hayat programı olabilecek başka bir kitap? İnsanlara kulluğu anlatan, insanları cennete ulaştıran, insanları hem dünyada hem de âhirette mutlu edebilecek bunun gibi bir kitap bulabilir misiniz?

Kitap bir de 'kitâbe' anlamınadır. Asırlar geçse de üzerinden, karlar, boralar fırtınalar esse de, ezilip bozulmayacak, silinmeyecek, kazınmayacak, yok olmayacak, kalpte olan, kabulde olan kitâbe demektir.

İşte böyle Azîz ve Alîm, yenilmez ve yanılmaz bir Allah'tan gelmiş bir kitap dururken ey insanlar siz nasıl oluyor da bu kitabı, bu kitabın size sunduğu mesajları bırakıyor da başkalarının mesajlarına kulak veriyorsunuz? Böyle bir Allah'ın, böyle bir kitabın arzularını bırakıp, kimin arzularını gerçekleştirmeye çalışıyorsunuz? Hayat programınız, kılık-kıyafetiniz, hukuk, eğitim, siyasal yapılanmanız konusunda kimlere müracaat ediyorsunuz? Hayatınızın problemlerini kimlere arzediyorsunuz? Kimlerin çözümünü çözüm kabul ediyorsunuz? Ben ki azîz, ben ki en güçlü, ben ki karşı gelinmez güçlü. Ben ki alîm, her şeyi bilen, mutlak bilenim.

Azîz ve Alîm… Bakıyoruz bugün dünya üzerindeki bütün devletler, tarihin derinliklerinden bu yana tüm insanlık, bütçelerinin, güçlerinin yarısını hemen hemen bu iki alana, bu iki sektöre yatırmışlardır. Birisi eğitim sektörü, ötekisi de

savunma sektörü. Her devlet en bilen ben olayım, en güçlü ben olayım diye kaynaklarının en büyük kısmını eğitim ve savunma alanına aktarmaktadır. Belki de hâkimiyet ve bilgeliği Allah'tan çalıp, kendi elinde bulundurabilmek ve böylece Allah'a kafa tutabilecek bir noktaya gelebilmek için. Sen güçlüysen ben de güçlüyüm, sen biliyorsan ben de biliyorum diyerek Allah'ın kitabını diskalifiye edebilmek için. Allah'ın ve O'nun kitabının en güçlü ve en bilen oluşunu diskalifiye edebilmek ve böylece yeryüzünde Allah'a kafa tutabilmek için bunu yapmaktadırlar.

Kur'an'ı Kerîmde bu ve benzeri âyetleriyle sanki Rabbimiz şöyle diyor: "Kullarım, ben Azîzim. Ben güçlüyüm. İzzet ve hâkimiyet bana aittir. Bana karşı gelemezsiniz. Beni mağlup edemezsiniz. Ben dilediğimi aziz, dilediğimi zelil ederim. Gücü, kuvveti, izzeti bende görenleri başlara taç yapar, izzeti benim dışımda arayanları da ayaklar altında sürünmeye mahkum ederim. Ben Azîzim. Hayata hakim olan, tüm kâinata egemen olan benim. Ben Alîmim, Ben her şeyi eksiksiz bilenim, bilgi bendendir. Öyleyse ey kullarım, gelin eğer derdiniz güçse, güçlü olmaksa, derdiniz yeryüzünün en süper gücü olmaksa, benimle beraber olun. Güçlüyle beraber olun. Güçlünün safında yer alın. Benim kitabımla beraber olun. O zaman dünyanın en güçlü insanı siz olacaksınız. Yok eğer derdiniz eğitimse, bilgin olmak, bilge olmak, yeryüzünün en üstün âlimleri olmak istiyor, hikmetli olmayı, âlim olmayı arzu ediyorsanız benimle beraber olun, benim kitabımla beraber olun. Hikmeti, bilgeliği ve ilmi benden öğrenin. Güç konusunda da, bilgi konusunda da başkalarına değil bana müracaat edin. Benim kitabıma başvurun. Böyle Alîm ve Azîz bir Allah kitabı dururken siz izzeti ve ilmi nerelerde arıyorsunuz, bir düşünün," diyor Rabbimiz.

3. "Günâhı bağışlayan, dönüşü kabul eden, cezası pek şiddetli olan ve lütuf sahibidir o Allah. O'ndan başka İlâh yoktur. Dönüş O'nadır."

Evet Allah Azîz ve Alîm oluşunun yanında aynı zamanda:

olandır da. Günâhları bağışlayan, hataları affeden ve tevbeleri kabul edendir. Allah günâhlar konusunda Ğafirdir. Yâni onları siliveren, yok eden, yok farzeden, işlenmemiş kabul eden, ciddiye almayandır. Aynı zamanda o Allah tevbeleri kabul eden, kendisine dönenleri, kendisine yönelenleri hüsnü kabulle kabul eden, karşılayandır. Tevbe, dönüş, yöneliş demektir. İslâm literatüründe tevbeyi ilk olarak Hz. Adem'le öğreniyoruz. Bir an kıblesini değiştirmiş, ağaca, yasaklanmış meyveye, şeytanın yörüngesine, ebedî yaşamaya, ölümsüzlüğe ermeye doğru giden Hz. Adem, hemen hatasını anlar, pişmanlık ihraz ederek

Rabbinin arzularına, Rabbinin kıblesine doğru yönelir, işte tevbe budur. İşte böyle dünyaya doğru dönmüş, dünyayı kıble edinmiş, dünyalık programlar peşinde giderken, şeytana yönelmiş, şeytanın yörüngesine girmiş, onun arzuları istikametinde bir hayat yaşarken, nefsin istekleri peşinde koşarken, Allah'ın kendisi için gönderdiği hayat programından habersiz, kitabına sırt dönmüş, peygamberine ilgisiz kalmış bir hayat yaşarken, bir anda yönünü, kıblesini değiştirip, Rabbine yönelen ve onun istediği bir hayatı yaşamaya karar veren kişinin bu yaptığına tevbe denir.

Allah böyle yıllarca kendisine dargın yaşayan, kendisinden habersiz yaşayan bir kulunun dönüşüne o kadar sevinir ki, Allah'ın Resûlü bunu şöyle ifade eder: "Çölde sırtındaki yükü ve erzakıyla birlikte devesini kaybeden, ümitsizlik içinde perişan bir ruh haleti ile uykuya varıp da, uyanınca bir anda sırtındaki yüküyle birlikte devesini yanı başında bulan bir adamın sevindiği gibi, hattâ ondan daha fazla Allah sizin dönüşünüze sevinir."

Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki, günâhları affetmekle tevbeleri kabul etmek ayrı ayrı şeylerdir. Zira Rabbimiz tevbe edilmeden de kimi günâhları affedebilir. İşlenmiş bir günâhın arkasından tevbe edilmemiş bile olsa, yapılacak hayırlı bir amel sebebiyle de Rabbimiz o günâhı affediverir. Yâni günâh işleyen mü'min, günâhının hemen arkasından tevbe etmeyi unutmuş olsa bile, işleyeceği salih bir amel karşılığında Rabbimiz onun günâhını affediverir.

Yine dünyada insanın başına gelen kimi sıkıntılar da hadislerin ifadesine göre günâhların affedilmesine sebep olmaktadır. Bu yüzden âyet-i kerîmede tevbe ile günâhların affedilmesi ayrı ayrı zikredilmiştir diyoruz. Allah en iyisini bilir. Evet:
dir o Allah. Tevbe eden, kendisine yönelen kullarını affeden, onları hüsnü kabulle kabul edendir o Allah. Ama:
dır da aynı zamanda. Yâni tevbe etmeyen, kendisine yönelmeyen, kitabından ve peygamberinden habersiz yaşayan, Allah'ın kendisi için gönderdiği hayat programından habersizce kendi kendine hayat programı yapmaya çalışan kimseler için de ikâbı, cezası, yakalaması pek şiddetli olandır o Allah.

Aynı zamanda,
"Lütûf ve kerem sahibidir o."
"Kendisinden başka İlâh olmayandır ve dönüş onadır."

Allah, kendisinden başka İlâh olmayan tek İlâhtır. Tüm varlıkların kulluk ipleri elinde olan, sadece kendisine ibadet edilen, sadece kendisinin sözü dinlenen, sadece kendisinin hayat programı program kabul edilen, göktekiler ve yerdekiler konusunda sadece kendisinin kanunları geçerli olan, herkesin kendisine boyun büktüğü tek varlık, Allah'tır. Kendisine yönelinecek, kendisine kulluk edilecek tek varlık Allah'tır. O'ndan başka İlâh yoktur. O'ndan başka sözü dinlenecek, O'ndan başka hatırı kazanılacak varlık yoktur. İbadetin, duanın, tevekkülün sadece kendisine yapılacağı, imdadın, yardımın sadece kendisinden isteneceği tek varlık, Allah'tır.

Siz bilirsiniz! Eğer O'nun dışında da İlâhların, O'nun berisinde de Rabblerin varlığına inanıyor, O'ndan başkalarına da kulluk yaparız, O'ndan başkalarının hayat programlarını da kabul ederiz, başkalarından da yardım isteriz, başkalarının önünde de eğiliriz diyorsanız, unutmayın ki sonunda:

Dönüşünüz O'nadır. İşin sonunda O'na döneceksiniz, hesabı O'na ödeyeceksiniz. Sizi hesaba çekecek olan O'dur. Unutmayın ki yegâne hüküm sahibi, yegâne hâkimiyet sahibi O'dur ve bu hükmünü, hâkimiyetini ölüm ötesi hayatta da devam ettirecek olan O'dur. Siz bilirsiniz, ama unutmayın ki bir gün hayat bitecek, ömür tükenecek, kıyamet kopacak, imtihan için size tanınan süre dolacak, imtihan sonuçlarının okunma dönemi gelecek ve tüm sorumlu varlıklar hesap vermek üzere O'nun huzuruna çıkacak. Yeryüzünde kendilerine geçici olarak yetki verilmiş tüm varlıkların yetkileri geri alınacak ve herkes hiçbir yardımcısı olmadan yegâne egemen olan Allah'ın huzuruna çıkarılacak. Şu anda mü'minlerin ellerinde hayat programı olan, mü'-minlerin sürekli onunla beraber oldukları, gece-gündüz onu okuma, anlama ve yaşama savaşı verdikleri, ama kimilerinin de ondan hiç ha-berdar olmadan bu dünyadan göçüp gittikleri Allah'ın kitabına göre yargılanacaklar. Tüm insanlık bu kitapla yargılanacak. Kitabın hakemliğiyle, Kur'an'ın hakemliğiyle kimileri cennete, kimileri de cehenneme gidecekler.

Ta başa dönüyoruz şimdi. Ey insanlar, işte bu kitap böyle Azîz, böyle güç ve kuvvet sahibi, günâhları affeden, tevbeleri kabul eden, lütf-u keremi bol, ama azabı, ikabı da çok şiddetli olan, kendisinden başka sözü dinlenecek, kendisinden başka ibadet edilecek İlâh olmayan, sonunda kendisine dönülecek ve tüm varlıklardan hesap soracak olan Allah'tan gelmiş bir kitaptır. İşte böyle bir makam indirdi bu kitabı. Bu kitabı dinleyenler, bu bilgiyle dinlesinler, reddedenler de bu bilgiyle reddetsinler.

4. "Allah'ın âyetleri konusunda mücâdele edenler ancak kâfirlerdir. Onların şehirlerde dönüp dolaşmaları sakın seni aldatmasın."

Allah'ın âyetleriyle mücâdele edenler ancak kâfirlerdir. Öyle değil mi? Allah kendisini bu kadar net anlatırken, Allah'ın, kullarıyla ilişkisi bu kadar net ve açıkken, Allah bu sıfatların sahibiyken, gökler ve yerler, göktekiler ve yerdekiler hepsi O'nun iken, göklerde ve yerlerde O'ndan başka İlâh, O'ndan başka egemen varlık yokken, yegâne hâkimiyet sahibi güç kuvvet sahibi O iken, her şey ve herkes O'na muhtaçken, varlığın sebebi, bilginin kaynağı O iken, var olmak için her şey O'na muhtaç, bilgilenmek için tüm varlıklar O'na muhtaç iken, ne gariptir ki insanlar O'nunla, O'nun âyetleriyle savaşa kalkışıyorlar.

Öyleyse ne bedbahttır bu kâfirler! Bunlardan daha zâlim, bunlardan daha azgın, bunlardan daha nankör birini düşünmek mümkün değildir yeryüzünde. Allah'ın kendilerine sunduğu sayısız nimetlerden istifade ettikleri halde, yine de nankörlük ederek Allah'ın âyetleri konusunda mücâdele ederler.

Âyet-i kerîmede anlatılan mücâdeleden kasıt, Allah'ın âyetlerine rağmen, kendi hayatlarını sürdürme konusunda ısrar etmeleridir. Çünkü bunlar küfretmektedirler. Küfür, örtmek, örtbas etmek, kamufle etmek, gündeme almamak, gündemden saklamak anlamlarına gelir. İşte bunlar Allah'ın âyetlerini örtmüşler, işaret levhâlârının üzerini örtmüşler ve böylece farklı istikâmetlere gitmeye çalışan zavallılar durumuna düşmüşlerdir. Allah'ın, kullarının hayat yolları üzerine yerleştirdiği işaret levhâlârını örttükleri, âyetleri gizleyip kamufle ettikleri için, ısrarla kendi hayatlarını, kendi anlayışlarını savunuyorlar. O âyetleri kendilerine sunan Allah elçilerine karşı kendi hayat felsefelerini gündeme getiriyor ve onu savunuyorlar. Âyetleri görmezden, duymazdan geliyor, yok etmek, örtmek istiyorlar. İşaret levhâlârını örttükleri için de, ne yaptıklarını, nereye gittiklerini kestiremeyecek bir duruma düş-müşlerdir. Gözleri vardır görmez, kulakları vardır işitmez, kalpleri vardır anlamaz kimseler olarak hayvanlar durumuna düşmüşlerdir bunlar.

Bu tür insanlar konusunda Rabbimiz peygamberine ve peygamber yolunun yolcusu olan biz mü'minlere buyurur ki: "Ey peygamberim ve ey müslümanlar! Allah'ın âyetleriyle savaşan, Allah'ın âyetlerini örtüp, âyetlerin defterini dürüp kendilerince bir hayat yaşamaya çalışan bu kâfirlerin, bu insanların dünyada sahip oldukları güç ve kuvvetleri, imkân ve saltanatları seni aldatmasın, sizi aldatmasın. Onların beldelerde, şehirlerde, metropollerde, ülkelerde, kıtalarda

egemenmiş gibi görünmeleri, yeryüzünün mülk ve saltanatına sahipmiş gibi görünmeleri, saltanatlarının müslümanlardan daha büyükmüş gibi görünmesi seni üzmesin. Bu insanların yeryüzünde kibir ve gurur için-de yaşamaları, makamlarının, mevkilerinin, mallarının, mülklerinin çokluğu, iktidarlarının, saltanatlarının sarsılmayacakmış, hiç yıkılmayacakmış gibi görünmesi, dünyada refah içinde yüzmeleri seni üzmesin.

Tüm mevcudat Allah'a teslim olmuş, tüm mevcudat Allah'ın âyetlerini dinlerken, Allah'la ve Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan bu inkâr ehlinin maddî gücü ne olursa olsun, malları, mülkleri, mevkileri, iktidarları, saltanatları ne kadar da büyük olursa olsun, dünya metaı çok azdır ve onlar bir gün bitecek, öbür tarafa intikal etmeyecektir." Bir gün bitecek ve asla âhirete intikal etmeyecek şeyler ne kadar da büyük olsa boştur ve küçüktür. Şimdi Allah böyle buyururken onların ellerindeki güç ve kuvvetleri karşısında, iktidar ve saltanatları karşısında kahrolan, onların ellerindekileri baygın baygın seyreden, onlara imrenen ve onlar karşısında aşağılık duygusu içine düşen günümüz müslümanlarına ne demek lazım?

Evet, onların ellerindekilerinin tamamı geçicidir. Ellerindekiler yarın kendilerini kurtaramayacak ve onlar öbür tarafta cehenneme yuvarlanacaklardır. Bu yeryüzünde Allah'ın hiç değişmeyen yasasıdır. İşte size örnekler diyecek ve bakın burada Rabbimiz değişmeyen bu yasasına örnekler sunmaya başlayacak:

5. "Kendilerinden önce Nuh kavmi de yalanladı ve arkalarından çeşitli topluluklar da yalanlamışlardı. Her ümmet kendi peygamberlerini susturmak için yakalamaya yöneldi. Hakkı bâtılla yok etmek için boşuna mücâdele ettiler. Ben de onları yakalayıverdim. Bakın ki benim cezalandırmam nasılmış?"

Bakın burada Rabbimiz âyetlerle mücâdele eden, Allah'la savaşa tutuşan insanların âkıbetlerini ortaya koymak için tarihe intikal ediyor. Tarihin sahibi olan Allah, zamanın sahibi olan Allah tarihi gözlerimizin önüne seriyor. Bir tarih sunuyor Allah burada bize. Ama sadece geçmişi sorgulamak için değil, aynı zamanda geleceği de sorgulamak için. Geçmişi sorgulayan, ama aynı zamanda geleceğe de ışık tutan bir tarih sunacak Rabbimiz. Bizi bu tarihle yüzleştirecek ve ibret alıp aynı duruma düşmememiz için bize bir mesaj sunacak.

Daha önce Nuh toplumu da yalanladı Allah'ın âyetlerini. Nuh toplumu da

Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın peygamberiyle savaşa tutuştu. Nuh'a (as) ve ona inanan bir avuç müslümana nazaran o toplum çok güçlüydü. Ama bu güç onları kurtaramadı. Peygamber karşısında güçlü görünen o toplumu, Allah dağlar gibi yükselen sularla yakalayıverdi. Onlar karşısında güçsüz gibi görünen peygamberini ve müslümanları gemide kurtarırken, ötekileri dağlar gibi dalgaların arasında yok ediverdi.

Sonra onun arkasından başkaları da yalanladılar. Meselâ Âd kavmi… Bu toplum da villalarına, köşklerine gömülüp, yapıştıkları hayata güvenerek Allah'ın âyetlerine karşı savaş açtılar, hayatlarını Allah'ın âyetlerine kalkan yaptılar. Güçlerine, kuvvetlerine güvenerek Allah'ın âyetleri karşısında ısrarla kendi hayatlarını savundular. Kendilerine Allah'ın âyetlerini sunmaya çalışan Allah'ın elçisine ihtiyaçlarının olmadığını, onsuz da hayatlarını düzenleyebileceklerini iddia ettiler. "Bizim Allah'a da, kitabına da peygamberine de ihtiyacımız yoktur," dediler. Allah'ın âyetlerine rağmen, kendileri kendi hayatlarına program yapmaya kalkıştılar da, Allah da onları yakalayıverdi. Neyle yakaladı Allah onları? Hakka sûresi bakın onu şöyle anlatır:

"Âd kavmine gelince, kasıp kavuran bir fırtına ile helâk edildiler."
(Hakka 9)

Âd kavmini de Rabbimiz "Sarsar" denen çok soğuk bir rüzgarla, bir fırtınayla, ya da taş yağdıran azgın, atiye bir fırtınayla helâk etti. Allah yedi gece ve sekiz gün onlara musallat ettiği bir rüzgar gönderdi. O rüzgar onların üzerlerine esip durdu, yâni salladı durdu orayı. Her şeyi birbirine vurdu, her şeyi birbirine kattı, her şey yerle bir oldu. Yirmi-otuz metre boyundaki insanlar, sanki içi boş hurma ağaçları gibi diz üstü çöküverdiler.

Sonra Semûd kavmi, Hz. Salih'in toplumu. Bu toplum da Allah'ın âyetleriyle mücâdeleye girdiler. Ekonomik güçlerini, paralarını, servetlerini tanrılaştırıp bunun aksini söyleyen Allah'ın âyetlerine, toplumlarında geçit vermemeye çalıştılar. Özellikle Allah'ın peygamberine verilen deve âyetine tahammül edemediler. Allah'ın âyetini yok etmeye çalıştılar da, Allah da o toplumu taağıye ile yakalayıverdi. Ta-ğıye belki bir ses, belki bir sayha, belki de bir titreşim bilemiyoruz; belki de "geberin!" diye bir ses. Allah bir sarstı ki yerlerini yurtlarını, o kıyamet kopsa da yıkılmaz bildikleri köşkleri, villaları yerle bir oluverdi.

Sonra ahlâksızlığı, fuhşu doruk noktaya çıkaran, şehvetlerini putlaştıran ve

buna imkân tanımadı diye Allah'la, Allah'ın âyetleriyle savaşan, onları yok etmeye çalışan Lût kavmini de yakalayıverdi Allah.

Onlardan önce, onlardan sonra yeryüzünde hâkimiyeti, rubû-biyeti kendilerinde gören, yeryüzünde tanrılık taslayan, Allah'ın arzında Allah'ın kullarının, Allah'ın âyetleri istikâmetinde bir hayat sürmelerine izin vermeyen, Allah'ın arzında, Allah'a hayat hakkı tanımayan, Allah'ın kullarını Allah'a ibadet ve itaatten koparıp kendi kanunlarına tapınmaya zorlayan ve bu yüzden de onları bir kaosa düşürmemek için onlara Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışan ve böylece Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan Firavunların, Nemrutların hepsini yakalayıverdi Rabbimiz.

Bazen bir rüzgar, bazen bulut, bazen bir ses, bir sayha, bir çığlık, bazen su, bazen bir sinek, bazen bir deniz, bazen da birkaç tane melekle yakalayıverir Allah. Tarih bunun şahitleriyle doludur. Bunların hepsi de sonunda mağlup oldular. Hepsi de ellerindeki güç ve kuvvetlerinin, imkân ve saltanatlarının hiçbir işe yaramadığını, kendilerini kurtaramadığını gördüler. Hiçbirisi Allah'ın âyetlerini yalanlamalarının ve onlarla savaşa tutuşmalarının karşılığı olarak Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu azaptan kurtulamadılar.

Rabbimizin ifade buyurduğu gibi, hepsi de kendi peygamberlerini susturmak için onları yakalamaya yöneldiler. Peygamberi susturmak için harekete geçtiler. Peygamberi susturdukları zaman rahatlayacaklarını zannettiler. Meselâ bakın Şuara sûresinde anlatılır:

"Dediler ki ey Nuh! (Bu dâvâdan) Vazgeçmezsen iyi bil ki taşlanmışlardan olacaksın."

(Şuara 116)

Diyorlar ki Allah'ın elçisine: "Eğer vazgeçmezsen, eğer bu işe bir son vermezsen, senin canına okuyacağız." Kime diyorlardı bunu? Peygambere. Yâni teklifsiz bir dâvetçiye, hatasız bir insana, günâhsız bir insana diyorlardı bunu. Hatasızlığın doruk noktasında olan bir örneğe, bir peygambere diyorlardı bunu. "Vazgeç bu işten! Bırak bu yolu." Peki neden diyorlardı bunu? Dertleri neydi bu adamların? Çünkü peygamber onların aralarında var olduğu, Peygamber onların arasında görevini yerine getirdiği sürece onlar bundan rahatsız oluyordu. Onun varlığından, onun mesajından rahatsız oluyorlardı. Onun varlığından, onun konumundan, durumundan ötürü onların programları, onların anlayışları bozuluyordu. Çünkü Hz. Nuh vardı ortada. Nuh (a.s) oldukça, mesajını etrafa

yaydıkça, varlığını sürdürdükçe, yanlışlıklar fark edilecekti. Hak ortada olunca, tüm bâtıllar fark edilecekti. Hz. Nuh kriter olarak, kıstas olarak bulunacak ve onun varlığıyla tüm bozukluklar kendini gösterecek ve sırıtacaktı.

İşte bunun için, onun varlığına tahammül edemiyorlar ve onu yok etmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaya çalışıyorlardı. Peygambere hayat hakkı, söz hakkı tanımadılar. "Toplumda herkes fikrini açıklayabilir, ama peygamber asla konuşamaz," dediler. "Her türlü sistem uygulanabilir, herkesin fikri denenebilir ama peygamberin sistemine kesinlikle geçit yoktur," dediler. Allah'ın arzında Allah'ın elçilerine hayat hakkı tanımadılar.

Peygamberle savaştılar. Ama bu savaşta kiminle savaştıklarını unuttular. Karşılarında sadece peygamberin olmadığını unuttular. Giriştikleri bu savaşta karşılarında sadece gariban Müslümanların olmadığını unuttular. Gerek peygamberle, gerekse müslümanlarla savaşırken, karşılarında Allah'ın bulunduğunu hesaplamadılar. Zannettiler ki, karşılarında sadece peygamber var, zannettiler ki karşılarında sadece gariban ve güçsüz müslümanlar var. Bunu hesaplamadılar, Allah da onların defterlerini dürüverdi.

Bugün de aynen böyledir. Yeryüzünde müslümanlar yaşadıkları, misyonlarını icra ettikleri sürece, kesin biliyorlar ki bâtılların yaşamasına imkân kalmayacak. Onun içindir ki, müslümanın varlığını, hakkın varlığını ortadan kaldırabilmek için, bu kâfirler de ellerinden geleni arkalarına koymayacaktır. Kriteri, kıstası yok etmek için ne gerekiyorsa yapmaya çalışacaklardır.

Meselâ koskoca bir okulda iki tane kız çocuğunun başını örtmesine bile tahammül edemiyorlar. Niye? Ne olacak iki bin kişi açıkken, ha iki tanesi de kapanıversin. Ne olur bundan? Hayır! O zaman o okulda açıkların varlığı anlaşılacak da onun için buna tahammül edemiyorlar. Evet kriter olarak, kıstas olarak peygamberin ve müs-lümanın varlığına tahammülleri yoktur bunların.

Peygamberleri yok etmek ve hakkı onunla kaldırabilmek için bâtıla sarıldılar ve bâtılla mücâdele verdiler diyor Rabbimiz. Hakkın karşısına bâtıllarla çıktılar. Bunun mânâsı, hakkı yok edebilmek için bâtıl silâhlar kullandılar, ya da bâtılı ikame edebilmek için hakla mücâdeleye kalkıştılar, demektir. Meselâ Sâd sûresinde, peygamber karşısında tutunabilmek için şöyle dedikleri anlatılır:

"Onlardan ileri gelenler dediler ki: Yürüyün! İlâhlarınıza bağlılıkta sabredin! (dayanın, direnin) Şüphesiz ki sizden istenen de budur."

Evet, diyorlar ki "yürüyün! Ona ve onun getirdiği mesaja aldırış etmeden hayatınıza devam edin. Aman İlâhlarınıza sıkı tutunun. İlâhlarınıza bağlılık konusunda direnin, dayatın, sabredin. Eğer siz İlâhlarınıza sımsıkı sarılırsanız, o peygamberin size karşı yapabileceği bir şey yoktur!" Tıpkı günümüzde peygamber düşmanlarının peygamber mesajı gündeme geldiği zaman, "aman İlâhlarınıza sahip çıkın! Aman laikliğe sahip çıkın! Aman demokrasiye sahip çıkın! Aman şu düzeninize sahip çıkın! Eğer sizler bu İlâhlarınıza sımsıkı sarılırsanız peygamber mesajının da, peygamber yolunun yolcusu olanların da size yapabileceği bir şey yoktur," dedikleri ve İlâhlarına sadâkat yeminleri istedikleri gibi.

Dün de bugün de Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın peygamberleriyle mücâdele edenler hep olagelmiştir. Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki, bu savaş çok eskilere dayanmaktadır. Beşeriyetin doğuşuyla birlikte başlamış hak-bâtıl savaşıdır bu. Aslında bu kâfirler tüm kâinatla bir savaşa girişmiş kimselerdir. Çünkü kâinattaki tüm varlıklar Allah'ın âyetlerine boyun bükmüşken, bu kâfirler tüm varlıklardan ayrılarak, Allah'la savaşa tutuşmuş kimselerdir.

6. "Böylece Rabbinin kâfirler üzerindeki sözü hak oldu ki, onlar ateşin sohbetçisidirler."

Allah'ın bu kâfirler üzerindeki hükmü hak oldu. Neydi Allah'ın onlar konusundaki hükmü? Onlar cehennem ashabıdır, onlar cehenneme gideceklerdir. Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki, helâk sadece dünyadaki helâkle bitmiyor. Sadece iş dünya helâkiyle bitseydi, öbür tarafta cehenneme yuvarlanmasalardı, belki dünyadaki yemeleri içmeleri, keyif çatmaları yanlarına kâr kalacaktı.

Bu dünyada yediler, içtiler, ipini koparmış deve gibi sorumsuzca gezdiler, eğlendiler. Kendilerini yoktan var eden ve yaşadıkları bu hayatı kendilerine lütfeden Rabblerini, o Rabbin hayat için koyduğu yasalarını, kitabını tanımadan, o Rabbin âyetlerini örterek örtbas ederek, o âyetleri kendilerine ulaştırmaya çalışan Allah'ın elçilerini susturmaya çalışarak, onlara hayat hakkı tanımayarak bir hayat yaşadılar. Bu hayatı yaşarken de kendilerini emniyette hissediyorlardı. Zannediyorlardı ki, ölüm onlara hiç gelmeyecekti. Güçleri, kuvvetleri, saltanatları sanki hiç bitmeyecekti. Sanki hiç hesaba çekilmeyecekler, sanki yaptıkları yanlarına kâr kalacaktı. Müslümanlara yaptıkları zulümlerin hesabı sorulmayacaktı. Sanki ölünce unutulup gidecekler, sanki sümen altı olacaklardı. Ama Allah diyor ki, "bakın, buradaki helâklerinin yanında onlar kesinlikle

cehenneme de gidecekler. Cehennemin sohbetçisi olacaklardır bunlar. Bu sözüm, bu hükmüm onlar hakkında hak oldu, kesinleşti." Allah'ın hükmü birisi için kesinleşti mi, mutlaka o yerine gelecektir. Bu konuda tartışma bitmiştir, itirazlar boştur.

Bu âyetiyle Rabbimiz tüm dünya insanlığına şunu söylüyor: "Ey yeryüzünde kendilerinde güç ve kuvvet görerek, bu güç ve kuvvetlerinin kendilerine ebedîlik sağlayacağını zanneden ve bu yüzden de Allah'ın kitabına, Allah'ın peygamberine karşı ilgisiz ve hattâ düşmanca tavırlar sergileyen müstekbirler! Unutmayın ki çok kısa bir zaman sonra sizin saraylarınıza, sizin şehirlerinize baykuşlar bile misafir olmayacaktır. Sizler kahrolup şarampole yuvarlanırken, cehennemin kahrına akarken, arkanızdan sadece lânet, sadece yerin dibine batan bir toplumun acı hatıraları ve yürek hoplatan çığlıkları kalacaktır. Lânete gömülecek, bedbahtlığa çakılacak dünyada da, ukbâda da hüsrana mahkûm olacaksınız. Şimdi söyleyin bana, sizler bunu bile bile, sizden önce yerin dibine batanların donuk donuk bakışlarını göre göre, onların acı acı feryatlarını duya duya nasıl olur da hâlâ burnunuzun doğrusuna gidersiniz? Nasıl olur da Allah'ın âyetlerine karşı bu kadar ilgisiz kalabilirsiniz? Nasıl olur da cehenneme, ateşe bu kadar istekli olabilirsiniz!"

"Böyleleri ateşe ne de sabırlıdırlar?"
(Bakara 175)

Evet, bunlar, imana, teslimiyete, iyiliğe, hayra, hakkı insanlara duyurmaya, dünya zevklerinden birini terk edip müslümanların ayağına gitmeye asla tahammül gösteremeyen bu insanlar, ateşe götürecek amellere karşı, cehenneme karşı ne kadar da tahammüllüler? Ateşe karşı ne kadar da cesur ve sabırlılar diyor Rabbimiz.

Öyleyse gelin ey insanlar! Kendisinden başka İlâh olmayan, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin boyunlarındaki ipin ucu elinde olan, kullarına karşı çok merhametli olan, kulları yanlış yollarda giderken, kendisine karşı, âyetlerine karşı ilgisiz bir hayat yaşarlarken, bir anda kendisine yöneliveren kullarının dönüşlerini kabul eden, onların dağlar kadar günâhları da olsa tümünü affeden, tevbeleri kabul eden bir Rabbe yönelin ki, dünyanız da ukbânız da mâmûr olsun.

Bundan sonra Rabbimiz arşın taşıyıcısı meleklerinden söz edecek. Arşın taşıyıcısı olan meleklerin görevlerini ve şu anda onların ne ile meşgul olduklarını anlatarak, bilginin kaynağı olan Rabbimiz bizi bilgilendirecek ve biz

müslümanları, bu kitaptan haberdar olanları, yeryüzünün en bilgin, en âlim insanları yapacak. Çünkü biraz sonra Rabbimizin bize anlatacağı konu başka hiç kimsenin bilemeyeceği, başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânımızın olmadığı bir bilgidir. Bu haberin yanında şu meşgul olduğunuz, şu öğrenmeden edemeyiz diye çırpındığınız haberlerin ne önemi olabilir ki? İşte en büyük haber:

7. "Arşı taşıyan (Melek)ler ve çevresinde bulunan melekler, Rabblerini hamd ile tesbih ederler ve ona inanırlar. Ve mü'minler için de şöyle istiğfar ederler: "Ey Rabbimiz senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır. O tevbe edip senin yoluna uyanları bağışla, onları cehennem azabından koru."

Mü'min sûresinin bu bölümünde Rabbimiz arştan ve arşı taşıyan meleklerden söz ediyor. Arşı da, arşın taşıyıcısı olan melekleri de bu meleklerin arşı nasıl yüklendiklerini de, arşın çevresindekileri de bilmiyoruz, bilmemiz de mümkün değil. Ama Efendimizin ifadesiyle şu kadarını söyleyelim: Dünyamızı çepeçevre kuşatan semâvât vardır. Semâvâtın yanında bizim şu üzerinde yaşadığımız dünya, koskoca bir çölün ortasına atılmış bir yüksük kadardır. Dünyanın yanında yüksük neyse, semâvatın yanında bizim dünyamızın büyüklüğü de o kadardır.

Evet dünyayı bir yüksük farz ettirecek kadar büyüklükte bir se-mâvât. Sonra o semâvâtı da bir yüksük farz ettirecek kadar onu da çepeçevre kuşatmış Kürsî vardır. Kürsîyi de bir yüksük farzettirecek kadar onu da kuşatmış arş vardır. İşte arş budur. Bunu başka türlü anlamak da mümkün değil, anlatmak da. Yanında Kürsînin küçüldüğü, semâvâtın bir nokta bile kalmadığı, dünyamızın ise yanında noktadan milyar kere milyar daha küçüldüğü bir arşı ve o arşı taşıyan melekleri düşünün. Bu meleklere ***"Hamele-i arş"*** denir. Bunlar büyüklüklerini tasavvur bile edemeyeceğimiz meleklerdir. Hakka sûresinde bu meleklerin sayılarının sekiz olduğu anlatılır.

"O gün Rabbinin arşını onların üzerinde sekiz melek yüklenir."
(Hâkka 17)

Kimileri de bugün bu arşı yüklenen meleklerin sayılarının dört olup, kıyamet günü bu sayıya dört daha ilâve edilip sekiz olacaklarını söylemişlerdir. Arşın taşıyıcısı olan bu melekler ve bir de arşın etrafındaki meleklerden söz ediliyor. Zümer sûresinde bu meleklerden söz edilir. Bunların sayılarını ancak Allah bilir. İşte gerek bu arşı taşıyanlara, gerekse arşın etrafında bulunan meleklere, Allah'a en yakın anlamına Kerûbiyyûn ya da Mukarrabûn melekler denilir.

İşte bu meleklerin iki görevinden söz ediyor Rabbimiz.

Birincisi:
“Rablerini hamd ile tesbih ediyorlar ve ona iman ediyorlar.”

Bu melekler Rablerini tesbih ediyorlar. Yâni bu melekler Allah’ın müslümanlardan istediği bir görevi yerine getiriyorlar. Sübha-nallah, “ya Rabbi seni tesbih ederiz,” diyorlar. “Ya Rabbi sen seni nasıl tanıttıysan, seni öylece kabul ediyoruz, sen seni hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişsen, hangi sıfatlardan münezzeh olarak anlatmışsan sana öylece iman ediyoruz,” diyorlar. “Ya Rabbi, seni senin sıfatlarınla tanıyor, sana lâyık olmayan, sana yakışmayan noksan sıfatlardan tenzih ederiz,” diyorlar. “Seni, sıfatların konusunda tam ve mükemmel kabul ediyoruz. Sana ait olan sıfatları asla başkalarına vermeyiz, senin sıfatlarını parçalamayız,” diyorlar. “Senin sıfatlarından bazılarını senden başkalarına dağıtarak sana şirk koşmayız. Ya Rabbi, üstünlük sendedir, güç-kuvvet sendedir, azamet sendedir, kulluk, itaat, ibadet sanadır. Senden başkalarını dinlemeyiz. Senden başkalarına ibadet ve itaat etmeyiz,” diyorlar.

İşte tesbih budur. Dikkat ederseniz tesbihin üç boyutunu belirtmeye çalıştım.

1. Tesbih, Allah’ı, Allah’ın haber verdiği sıfatlarıyla muttasıf bil-mektir. Allah kendisini Bakara’da, Âl-i İmrân’da, Nisâ’da nasıl anlatmış, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişse, öylece Allah’a inanmak tesbihtir.

Öyle bir Allah’a inanacağız ki, O mükemmeldir. O’nda zaaf, unutma, hata, cehalet yoktur. İşte Allah’a böylece, Allah’ın istediği biçimde iman, tesbih demektir. O’nu mükemmel tanırken tüm noksan sıfatlardan da tenzih edeceğiz. O’nu bu şekildeki sıfatlarıyla tanıdıkça da “sübhanallah!” diyeceğiz.

Burada pek çoğumuzun içine düştüğü bir yanlışa işaret etmek isterim: Allah’ı, kitabında kendisini bize tanıttığı şekilde tanımadan veya O’nda olmayanları O’nda bilerek her dakika yüz bin de “sübha-nallah”, desek bunun hiçbir faydası yoktur. Yani, Allah kitabını, peygamberini, hukukunu, ekonomiyi nasıl tanıtmışsa, Allah’ın tanıttığı gibi bilecek, sonra da bunları bildikçe “sübhanallah” diyeceğiz. “Süb-hanallah! Ya Rabbi sen ne büyüksün! Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne mükerremsin,” diyeceğiz.

Yoksa bunları tanımadan sübhanallah demenin bir kıymeti yoktur. Meselâ bakın rızık konusunda Allah'a tümüyle güvenmeyip de, ikinci, üçüncü derecedeki rezzâklarının korkusundan ötürü bir kısım görevlerini yapmaktan çekinen kişinin, günde yüz bin defa da "ya Rezzâk" demesinin hiçbir kıymeti yoktur. İlimde Allah'a tam olarak gü-venmeyip, yerde O'nun eksikliğini tamamlamak üzere bir takım gayb biliciler aramaya kalkışan bir adamın, milyon kere "ya Alîm" demesinin bir kıymeti yoktur.

Rubûbiyette Allah'a güvenmeyip yerde Allah'ın bu eksiğini tamamlamak üzere bir kısım kanun koyucular arayan, bir kısım program yapıcılar arayan ve bunların kanunlarını da kanun bilen bir insan, günde milyon kere de "ya Rab" diye zikretse de boştur. Şifa konusunda Allah'a güvenmeyip, Allah'ı şâfî bilmeyip yerde bir kısım şifâ dağıtıcılar arayan kişinin, "ya Şâfî" diye Allah'ı zikretmesi boştur. Öldürmede, diriltmede, ruh vermede Allah'a güvenmeyen birinin "ya Muhyî, ya Mümîd" diyerek zikretmesi boştur. Veya Allah'ı Azîz bilmeyip, izzeti Allah'ta değil de malda, mülkte, makamda, mansıpta arayan birinin "ya Azîz" demesi boştur.

Mağfirette, afta, tevbede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracılara sığınmaya çalışan birinin "ya Tevvab" demesi boştur. Veya kendi kendisini kontrol etmede, murâkabe etmede, Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracıları etkin ve yetkin bilen birisinin "ya Hafız" demesi, "ya Müheymin" demesi boştur.

Öyleyse Allah'ı, Allah'ın kendisini tanıttığı şekilde tanıyacak ve sonra da "sübhanallah" diyeceğiz. İşte bu Yahudiler, bu Hıristiyanlar kendilerince bir Allah'a inanıyorlar, ondan sonra da cennete girmeyi umuyorlar, olacak şey midir bu?

İşte böyle bildiğimiz, tanıdığımız bir Allah'ın yeryüzünde oğlu yoktur, hanımı yoktur, yeryüzünde temsilcileri, yetkilileri yoktur, kimseye de böyle bir yetki vermemiştir, buna da ihtiyacı yoktur.

"Hükmünde, mülkünde ortağa da ihtiyacı yoktur onun."
(Kehf 26)

Demek ki tesbih, Allah'ı, Allah'ın kendini bize tanıttığı gibi tanımak, o şekilde Allah'a inanmak, ya da Allah'ın tanıttıklarını Allah'ın tanıttığı biçimde tanıyıp o şekilde kabul etmek ve iman etmektir.

3. Tesbihin bir üçüncü anlamı da, Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmaktır. Bir varlığın yaratılış gâyesi istikâmetinde hareket etmesi de tesbih demektir. Bir varlığın yaratılış gâyesi istikâmetinde hareket etmesi, o varlığın tesbih etmesi demektir. Bu mânâda suyun akışı tesbihtir, ateşin yakışı, gülün kokuşu, bülbülün ötüşü tesbihtir. Güneşin doğuşu, yağmurun yağışı, gündüzün geceyi kovuşu tesbihtir.

Bu melekler Rabblerini tesbih ederler. Şimdi yeryüzünün en küçük bir köyünde etrafını saran sayısız kâfirlerin arasında kalmış, kendisine arkadaşlık edecek, inancını paylaşacak hiç kimsesi bulunmayan ve çevresindeki kâfirlerin çokluğu, güç ve kuvvetlerinin büyüklüğü karşısında ne yapacağını bilemeyen, yapayalnız bir mü'min düşünün. Tüm dünya kendisine karşı yabancı.

Şimdi bu müslüman Rabbine açılan evinin içinde bu kitabı eline alıyor ve bu kitabın âyetlerini okurken Mü'min sûresindeki bu âyetlere geliyor. Bu âyetle anlıyor ki, kendi imanına benzer bir imanla arşın taşıyıcısı olan o azîm melekler de iman ediyorlar, kendi tesbihine benzer bir tesbihle o melekler de Allah'ı tesbih ediyorlar. O bunu âdeta gözleriyle görüyor, onların tesbihlerini kulaklarıyla duyuyor ve öyle bir ruh hali kazanıyor ki, âdeta o küçücük evin içinde, o küçücük köyün içinde o kadar yükseliyor o kadar büyüyor ki, karşısında evler, köyler, dağlar, çöller, ülkeler, devletler, dünya küçülüyor, semâvât dürülüyor gözünün önünde, etrafını saran kâfirler onun karşısında âdeta sinek kadar küçülüveriyor. Her şey küçülüyor gözünde ve o mü'min kendi büyüklüğünü anlıyor. Bir mü'min olarak kendisini arşın taşıyıcılarının safında hissediyor.

Bunu önce bu mü'min kendi iç dünyasında hissediyor, sonra ailesine duyuruyor, sonra toplumuna duyuruyor, sonra tüm dünyaya bunu ilân ediyor. Diyor ki, "ey insanlar! Gelin, izzet ve şeref Allah-tadır! İzzet ve şeref Allah'a imandadır! İzzet ve şeref Allah'ın kitabından haberdar olmadadır! İzzet ve şeref peygamberde ve ona iman eden mü'minlerdedir! Gelin siz de iman edin ve benim ulaştığım yüceliklere ulaşın! Gelin siz de iman edin benim ulaştığım şerefe ulaşın!"

Bu melekler Rabblerini tesbih ediyorlar ve aynen mü'minler gibi Allah'a iman ediyorlar. Demek ki bu meleklerin birinci görevi buymuş. Başka ne yapıyormuş, ne görevleri varmış bu meleklerin?

2. Bu meleklerin ikinci görevleri de:

"Mü'minlere şöyle istiğfar etmektedirler:

"Ey Rabbimiz! Senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır."

"(Ey Rabbimiz!) (Kullarından) Tevbe edenlere ve senin yoluna tâbi olanlara mağfiret buyur ve onları cehennem azabından koru!"

Görüyor musunuz, bu meleklerin ikinci görevi de buymuş. Mü'-minler için istiğfarda bulunmak. Bu melekler Allah'ın affının, Allah'ın mağfiretinin yeryüzündeki mü'minlere ulaşması için Allah'a dua ediyorlar. Bu ne büyük bir şeref değil mi? Arşın taşıyıcısı olan melekler ve arşın etrafındaki bu azîm kullar, yeryüzünde Allah'tan başka hiç kimsenin önünde eğilmeyen, sadece Allah önünde eğilen, yeryüzünde Allah'tan başkalarına asla kulluk yapmayan, Allah'tan başkalarının kıblelerine yönelmeyen müslümanlar için dua ediyorlar, müslümanlar için istiğfarda bulunuyorlar.

Dikkat ederseniz bu arşın taşıyıcısı melekler burada bize bir de duanın edebini, usûlünü de öğretiyorlar. Âyet-i kerîmede anlatıldığına göre melekler önce Allah'ı tesbih ediyorlar. "Ey Rabbimiz, senin ilmin ve rahmetin her şeyi kuşatmıştır" diyerek Allah'ı tesbih ettikten sonra isteyeceklerini istiyorlar. Duadan önce hiçbir şeyi ileri sürmeyip sadece Allah'ın rahmetini gündeme getiriyorlar, yalnız bu rahmetten medet umuyorlar. Allah'ın geniş ilmine ve sınırsız rahmetine dikkat çekiyorlar, sonra da isteyeceklerini istiyorlar. "Ya Rabbi rahmetin hatırına mü'minlere mağfiret ediver, mü'minlerin hatalarını görmeyiver, onların kusurlarını siliver ya Rabbi, yok farz ediver, ciddiye almayıver ya Rabbi! O mü'minlerden tevbe edenlere mağfiret ediver ya Rabbi! Dönenlerin dönüşünü kabul ediver ya Rabbi! Dünyanın peşinde giderken, şeytanın peşinde giderken, nefisleri ve şehvetleri peşinde giderken, seni unutmuş, senin kitabını ve peygamberini hatırlarından çıkarmış, yanlış yollarda giderken bir anda sana dönüveren kullarını sen affediver ya Rabbi!" diyorlar.

Bu ne büyük bir şereftir değil mi? Düşünebiliyor musunuz, arşın taşıyıcıları bizi düşünüyorlar, bizi anıyorlar, bizim affımız için her an Allah'a yalvarıyorlar. Bundan daha büyük müjde, bundan daha büyük şeref olur mu söyleyin! Öyleyse bu müjdeyi siz de müjdeleyin! Bu müjdeyi siz de çocuklarınıza, hanımlarınıza ve çevrenizdeki tüm insanlara ulaştırın. "Ben arşın meleklerini öğrendim! Rabbim kitabında bana arşın meleklerini ve onların görevlerini anlattı! Ben arşın meleklerinin dualarını duydum! Onların bizim

hakkımızdaki niyazlarına şahit oldum! Müjde! müjde!” diyerek bunu tüm insanlığa duyuralım. Bize bunu duyuran hatırına, biz de bunu tüm insanlığı duyurmaya çalışalım inşallah.

Ama unutmayalım ki, onların bu dualarına lâyık olabilmenin yolu da âyet-i kerîmede gösterilmiştir. Nedir o? Tevbe etmek, dönüş yapmak, başka yolları bırakıp Allah yoluna girmek, başkalarının yörüngesinden kurtulup Allah yörüngesine girmek, başkalarına kulluktan, başkalarının kıblesine tâbi olmaktan, başkalarının arzuları peşinde koşmaktan kurtulup Allah’a ve Allah’ın kitabına dönmektir. Müşriklerin, ateistlerin, kâfirlerin, zâlimlerin yollarından, sistemlerinden vazgeçip Allah sistemine dönmektir. Eğer biz bunu gerçekleştirebilirsek, o zaman meleklerin dualarına lâyık hale gelmişiz demektir. Değilse meleklerden de, onların dualarından da mahrum kalmışız demektir. Bu ne büyük bir kayıp, ne büyük bir hüsrandır değil mi? Allah’ın melekleri mü'minlere böyle her an dua ede dursunlar, bu duaya lâyık olmamak için direnenlere ne demek lazım? Hele hele kâfirler için her şey tüm mevcudat lânet etmekte, öfkeler yağdırmaktadır Allah korusun.

Evet meleklerin duaları devam ediyor:

8. “Ey Rabbimiz onları kendilerine vaadettiğin Adn cennetlerine koy! Hem onları, hem de babalarından, eşlerinden ve çocuklarından salih olanları da o cennetlere koyuver. Muhakkak ki sen üstün olansın, hüküm ve hikmet sahibi olansın.”

Bakın melekler bizim için Allah’tan cennet istiyorlar. “Onları Adn cennetlerine koyuver ya Rabbi!” diyorlar. Cennete girmek en büyük nimettir. Ama bakın bizim cennette yalnız olmamızı da istemiyorlar. “Ya Rabbi onlar Adn cennetlerinde yalnız olmasınlar! Yalnız kalmasınlar! Babalarından eşlerinden ve evlatlarından salih olanları da onlarla beraber cennetlere koyuver ya Rabbi! Yâni yeryüzünde bu dini birlikte yaşama ve yaşatma kavgası veren babalarını, analarını, zevcelerini ve çocuklarını, top yekûn ailelerini de onlarla beraber kıl ya Rabbi!” diyorlar.

Dikkat ederseniz, “onlardan salih olanları da onların girdikleri cennetlere koyuver,” diyorlar. Demek ki mü'minlerin salih olmayan akrabaları için bu dua geçerli değildir. Yâni mü'minler cennete girdiler diye onların salih olmayan tüm akrabaları da cennete girecek değillerdir. Âyet-i kerîmeden meleklerin duasından bunu anlıyoruz.

Meleklerin duasından bir de şunu anlıyoruz; eğer bizler âyet-i kerîmede anlatıldığı gibi iman ehli olur, tevbe eder ve Allah yoluna tabi olursak, o zaman bizim bu salih hâlimiz, meleklerin dualarının bizim akrabalarımıza da ulaşmasına sebep olacaktır. Veya değişik ifade edelim: Biz salih olursak, bizim akrabalarımız da meleklerin duasına lâyık olacaklardır. Ya da bizim salahımız onları da salaha kavuşturacaktır diyoruz.

Meleklerin duaları devam ediyor:

9. "Ve o kullarını kötülüklerden koru. O gün sen kimi kötülüklerden korumuşsan, gerçekten ona rahmet etmişsindir. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur."

Bakın diyor ki melekler, "ya Rabbi mü'minleri her türlü kötülüklerden sen koru! Sen o gün kimi kötülüklerden korumuşsan, muhakkak ki onu rahmetine mazhar etmiş olursun. İşte bu da en büyük kurtuluştur."

Evet onları tüm kötülüklerden koru ya Rabbi! Şu anda yaşadığınız dünyada, yaşadığınız hayatta, yaşadığınız çevrede çaresizlik mi izhâr ediyorsunuz? Sıkıntı içinde olduğunuzu mu iddia ediyorsunuz? İçinde bulunduğunuz bu sıkıntılardan, bu dertlerden nasıl kurtulacağınızı, çevrenizi saran ve sizi boğacak noktaya gelen bu ahlâksızlardan ve ahlâksızlıklardan nasıl kurtulacağınızı, nasıl korunacağınızı mı soruyorsunuz? Bu günâh çemberinden, bu isyan ateşinden, bu küfür pisliklerinden nasıl korunacağız mı diyorsunuz? Bu dünyanın aldatıcı zevklerinden, bu nefsin öldürücü arzu ve isteklerinden, bu şeytanların tuzaklarından, bu zâlimlerin bu kâfirlerin desiselerinden nasıl korunacağız? Nasıl kurtulacağız? Bu barikatlardan bu ağlardan nasıl kurtulup da Rabbimize kulluk yapacağız mı diyorsunuz? Fert olarak toplum olarak tüm bu belâlardan nasıl korunacağız mı diyorsunuz? İşte bunun çaresini bakın Rabbimiz söylüyor.

Eğer bizler içimizle dışımızla yönelebilirsek, tüm bu pisliklerden iraz edip samimiyetle Rabbimize yönelebilirsek, bilelim ki arşın meleklerinin desteği bize ulaşacak ve Allah bizi tüm bu kötülüklerden, tüm bu pisliklerden koruyacaktır. Bakın Allah'ın melekleri bizim adımıza bizim kötülüklerden korunmamız konusunda Rabbimize dua ediyorlar.

Allah kimi kötülüklerden korumuşsa, kimi küfürden, şirkten, nifaktan,

isyandan, kullara kulluktan, kullarının kıblelerine uymaktan, nefsin, şeytanın ve tâğutların kulu-kölesi olmaktan korumuş, kendi yoluna iletmiş, yâni müslüman yapmışsa, işte o kişiyi rahmetine ulaştırmış, cennetine ulaştırmış demektir. İşte onun için en büyük kurtuluş, en büyük fevz, en büyük başarı budur. Cennete gidiş budur. Cehennemden, ateşin ashabı olmaktan kurtuluş budur. Rızaya giden yol budur. Allah'ın müslümanlara en büyük lütfu budur. Bundan daha büyük bir kurtuluş düşünmek mümkün değildir. Ve melekler de müslü-manlar için bunu istiyorlar. Rabbim bizi meleklerin bizim adımıza istedikleri bu mutlu sona ulaştırsın! Onların bu konudaki dualarına desteklerine lâyık kullar kılsın inşallah.

10. "Şüphesiz ki küfredenlere de şöyle seslenilir: "Muhakkak ki Allah'ın gazaplanması sizin kendinize ga-zaplanmanızdan daha büyüktür. Çünkü sizler imana çağrıldığınız zaman küfrediyordunuz."

1. Anlayabildiğimiz kadarıyla bu âyet-i kerîmede anlatılan şudur: Ey kâfirler! Sizler dünyada iken sizi hakka, İslâm'a, Allah'a kulluğa çağıran peygamberlere karşı, müslümanlara karşı kızıyordunuz, gazaplanıyordunuz. Halbuki Allah size, sizin onlara gazaplanmanız-dan daha fazla gazaplanıyordu.

2. Dünyada iken sizler, sizi İslâm'a çağıran, namaza, tesettüre, hayatınızın tümünde Allah'a kulluğa çağıran kişilerin çağırdıkları şeylerin çok çirkin, çok kötü şeyler olduğunu zannediyordunuz ve onlara icâbet konusunda gazaplanıyordunuz ya, halbuki Allah sizin onlara gazaplandığınızdan daha çok sizin içinde bulunduğunuz küfrünüze gazaplanıyordu. Yâni sizin namaza gazaplandığınızdan daha çok, Allah namazsızlığınıza gazaplanıyordu. Sizin tesettüre gazaplandığı-nızdan daha çok, Allah sizin tesettürsüzlüğünüze gazaplanıyordu.

3. Ya da ey kâfirler! Şu andaki durumunuza kızıyorsunuz, cehennemin berzahına yuvarlanmanıza, ateşle kucaklaşmanıza gazap-lanıyor ve kahroluyorsunuz. Sizler şu anda azabı görünce dünyada sizi imana çağıranlara karşı küfürle karşılık veren nefislerinize, tutumlarınıza, tavırlarınıza kızıyor, gazaplanıyorsunuz ya, halbuki Allah sizin şu anda bu durumunuza gazaplanmanızdan daha çok sizin dünyadaki durumunuza gazaplanıyordu deniyor, Allahu âlem.

Cehennemi boylayan kâfirler iki sebepten dolayı kendi kendilerine kızacaklar, gazaplanacaklar:

a. Dünyada iken inkâr ettikleri, reddettikleri cenneti, cehennemi, azabı, ikabı, tüm gerçekleri gözleriyle görünce kendi kendilerine kızacaklar, gazaplanacaklar. Vay biz ne yapmışız! Biz ne akılsız insanlarmışız! Rabbimiz bize karşı sonsuz rahmet ve merhameti gereği bu kadar âyetiyle bu cenneti, bu cehennemi anlattığı halde dinlemeyerek, kulak vermeyerek ne aptalca bir hayatın adamı olmuşuz! Diyerek hasret ve pişmanlıklar içinde mahvolacaklar, kahrolacaklar.

b. Dünyada bu konuda başkalarına tabi olanlar, kendilerini cehenneme sürükleyen bu tabi oldukları önderlerinin kendilerini yüzüstü terk edip, ortada bıraktıklarını görünce, onlara gazaplanacaklar, kahrolacaklar. Onlarla dünyada hiç tanışmamış olmayı, hayatlarının onlarla hiç kesişmemiş olmasını ya da onlarla kendileri arasında doğu ile batı arası kadar bir mesafenin olmasını temenni edecekler.

Meselâ bu konuda, kendilerinin sapması konusunda yeryüzünde en etkili varlık olan şeytanın o saptırdığı, yoldan çıkardığı kimselerin karşılarına geçip uzunca bir hutbe irad edip ve hutbesinin sonunda da:

"İş olup bitince, şeytan: "Doğrusu Allah size gerçeği söz vermişti. Ben de size söz verdim ama, sonra caydım; esasen sizi zorlayacak bir nüfuzum yoktu; sadece çağırdım, siz de geldiniz. O halde, beni değil kendinizi kınayın. Artık ben sizi kurtaramam, siz de beni kurtaramazsınız. Beni Allah'a ortak koşmanızı daha önce kabul etmemiştim; doğrusu zâlimlere can yakan bir azab vardır" der."
(İbrahim 22)

"Bugün beni kınamayın, siz kendi kendinizi kınayın! Zira dünyada iken benim sizin üzerinizde bir sultam, bir saltanatım, bir gücüm, kuvvetim yoktu. Bir göz kırptım, hemen peşime takılıverdiniz. Kalplerinizin ibresi o kadar zayıfmış ki, hemen peşime düştünüz!" deyince ona ve kendilerine gazaplanacaklar, mahvolacaklar kahrolacaklar.

Bundan sonra Rabbimiz bu kâfirlerin şöyle diyeceklerini haber veriyor:

11. "Dediler ki: "Rabbimiz! Bizi iki kere öldürdün ve iki kere de dirilttin. Biz de günâhlarımızı itiraf ettik. Şimdi acaba bizim için bir çıkış yolu var mı?"

Diyorlar ki, "Rabbimiz bizi iki kere öldürdün, iki kere dirilttin. Bu iki kere

ölme iki kere diriltilme konusu Bakara sûresinde geçmişti.

"Ey kâfirler! Siz ölü iken sizi dirilten (Dünyaya getirip hayat veren) Allah'ı nasıl inkâr ediyorsunuz? Sonra sizi öldürecek, sonra sizi tekrar diriltecek ve sonunda ona döndürüleceksiniz."

(Bakara 28)

Kâfirler ilk üç safhayı inkâr edemiyorlardı. Nasıl inkâr etsinler ki, zaten bu hayatı yaşıyorlardı. Ancak son safhayı gözleriyle göremedikleri için reddediyorlardı. Şöyle söyleyelim: Burada iki ölümden ve iki dirilmeden söz ediliyor. Ölümlerden birincisi, bizim varoluşumuzdan önceki durumumuzdur. Bizim birinci durumumuz ölümdü, yokluktu. Biz önce yoktuk. Ademin sulbündeyken, ana rahmindeyken, henüz yaratılmamışken biz ölüydük, yoktuk.

İşte bu birinci ölüm halidir. Sonra Allah bizi yokluktan diriltti, işte bu da bizim birinci dirilişimizdir. Bu dirilişimizden sonra Allah bizi bir daha öldürecek. İşte bu ölüş bizim ikinci ölüşümüzdür. Sonra bu ölüşümüzden sonra Allah bizi bir daha diriltecek ve hesap-kitap için huzuruna çağıracak. İşte bu da bizim ikinci dirilişimizdir.

Kâfirler yeniden dirilmeyi ve hesaba çekilmeyi reddediyorlardı. Bunu peygamberleri vasıtasıyla Allah bildirdiği için reddediyorlardı. Ama şimdi bu safhayı gözleriyle görünce, bu kâfirler bize bu konuda daha önce haber gelmişti diyerek kabul edecekler, itiraf edecekler. Diyecekler ki:

"Biz günâhlarımızı itiraf ediyoruz! Yâni bu hayatı yaşarken, yeniden dirilmeyi inkâr ederken, hayatımızı bu anlayışa bina ederek, 'âhiret yoktur, öldükten sonra dirilme yoktur, hesap-kitap yoktur!' düşüncesine bina ederek, günâhlar peşinde koştuğumuz için ne büyük hata ettiğimizi anladık!" diyorlar. İşte bu, tüm ümitleri kaybolmuş, tüm beklentileri inkisâra uğramış, her şeyini kaybetmiş, perişan olmuş bir adamın hâli pür melâlidir.

Bu duruma düştükten sonra, bu perişanların ifade tarzına bir bakın ne diyorlar?

"Rabbena" diyorlar, "ey bizim Rabbimiz," diyorlar. "Ey bizim hayatımıza hakim olan Rabbimiz! Ey bizim hayatımıza yegâne program yapmaya yetkili olan Rabbimiz!" Hainler! Şimdi mi anladınız bunu? Oysa dünyada iken O'ndan başkalarının programlarına uyuyorlardı, kibirleniyorlardı. Ama şimdi diyorlar ki, "Ya Rabbi! Bizi iki kere öldürdün iki kere dirilttin! Tüm gerçekleri şimdi anladık! Şimdi kavradık! Şimdi, şimdi:

"Acaba bizim için bir çıkış yolu var mıdır?"

Acaba içine düştüğümüz bu durumdan bize bir çıkış yolu var mıdır? Bunun bir kaç mânâsı vardır.

a. Acaba bizim için tekrar dünyaya dönmek gibi bir yol, bir imkân var mıdır?

b. Ya da içine düştüğümüz şu ateşten kurtulabilmek için bize bir imkân var mıdır?

c. Ya da bizim için bir daha ölmek gibi bir çıkış yolu var mıdır?

Aslında bunu derken, "eyvah bizim için hiçbir çıkış yolu yoktur," diyerek kahroluyorlar mahvoluyorlar. Veya, "ya Rabbi eğer sen istersen buna da yol bulursun," diye yalvarıp yakarmak istiyorlar. "Sen bunu istersen lütfedersin ya Rabbi!" diyerek özür dileme pozisyonuna giriyorlar.

12. "Sizin durumunuz böyledir. Çünkü bir olan Allah'a çağrıldığınız zaman inkâr ettiniz. Ona şirk koşulduğu zaman da buna inanıp onayladınız. Artık hüküm yüce olan Allah'ındır."

Siz dünyada böyleydiniz. Sizin şu anda bu içinde bulunduğunuz azabın sebebi şudur: Tek olan Allah'a çağrıldığınız zaman bunu inkâr ediyordunuz. Ya da tek olarak Allah'a kulluğa çağrıldığınız zaman bunu reddediyordunuz. Ama öyle değil de:

Ona şirk koşulunca, Allah'a şerikler, ortaklar bulununca da iman ediyordunuz, memnun oluyordunuz. Zümer sûresinde Rabbimiz bunu çok hoş anlatır:

Sadece Allah'tan bahsettiniz mi, sadece Allah dendi mi, her konuda etkin sadece Allah dendi mi, âhirete inanmayanların yüzlerinde bir ekşilik, bir rahatsızlık görürsün. Ama:

Ama onun berisinde bir şeylerden söz ettiniz mi, bir konuda sadece etkin ve yetkin olarak Allah'tan başkalarından da söz etmeye başlandı mı, gülüp sevinmeye başlarlar, yüzleri tabak tabak açılır.

Meselâ yağmurun yağması konusunda sadece Allah dediniz mi yüzleri ekşir ama bu konuda Allah'tan başka şeylerden, meselâ işte antisiklon, siklon hava hareketinden, rüzgarlardan filan bahsettiğiniz zaman yüzleri gülmeye başlar. Veya çocuğun doğması, oluşması konusunda, "bu konuya etkin sadece Allah" dendi mi, ekşir yüzleri; ama çocuğun oluşumu konusunda Allah berisinde bir şeylerden, işte spermadan, hücreden, hücrenin döllenmesinden filan bahsettiniz mi, adamların yüzü tabak tabak açılır. Veya bir mecliste sadece Allah'tan söz ettiniz mi, çatlar patlar adamlar, ama öyle değil de Allah'ın berisinde bir şeylerden, meselâ senetten, çekten, geçimden, seçimden, arabadan, piyasadan, ölenden, öldürenden, yemeden, içmeden bir şeylerden söz edince, adamların yüzleri gülmeye başlar. Coşarlar, gülerler, tabak tabak açılırlar. Niye? "Hep Allah, hep Allah bıktık yahu! Yeter! Bu kadarı da olmaz ki!" derler.

Yâni her zaman Allah dendi mi, her konuda Allah dendi mi mahvoluyorlar. Ama bazan Allah dendi mi, bundan razı oluyorlar. Meselâ namaz deyin razı adam, oruç deyin razı... Zekâttan bahsedin, isterseniz malınızın tamamını dağıtın, onu hiç ilgilendirmez. Ama her konuda sadece Allah dediniz mi, işte o zaman patlıyor, çatlıyor, kahroluyor, mahvoluyor adam. Yemede, içmede, giyimde, kuşamda, eğitimde, hukukta, her şeyde sadece Allah dendi mi, pili bitiyor adamın. Meselâ çocuk eğitiminden söz ederken İslâm'ın çocuk eğitimi konusundaki görüşlerinden de bahsetseniz, fark etmez bundan razıdır adam. Ama bunu sadece Allah'a izafe ediverdiniz mi, bu konuda sadece Allah'ın emirlerini söyleyiverdiniz mi, işte bundan razı değildir adam. İnsan haklarından dolayı filan diye anlatsanız razıdır adam. Meselâ okulda dersin filan konusunun gündemi diye İslâm'ı anlatsan, bundan razıdır adam. Ama yeter ki gündemi İslâm değil, ders konusu tespit etsin. Yeter ki gündemi Allah değil de başka şeyler tespit etsin.

Meselâ İslâm'ın zekâtından, İslâm'ın infakından, hayırdan, yardımlaşmadan bahsedelim, İslâm'ın kurallarından söz edelim ama programı başkaları yapsın. Kandil için program yapsın, filorans programları yapsın, mevlit programları yapsın, o programı o yapsın. Programı Allah yapmasın yeter ki.

Evet bu adamlar dünyada böyleydi. Ama bakın ki şu anda onlar, o Allah'a ortak koştuklarınız hepsi dağılıp gittiler, hepsi yok olup gittiler.

Artık şimdi hüküm yüce olan Allah'a aittir. İşte şimdi o yüce Allah sizin hakkınızda ebedî azabı hükmetti, cehennem ateşini hükmetti. Zira o asla

kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz, şirke asla rızası yoktur onun. Halbuki:

13. "O size âyetlerini göstermekte ve sizin için gökten rızık indirmektedir. Ama gönülden Allah'a yönelip dö-nenden başkası öğüt alıp düşünmez."

Allah varlığına, imana, cennete, kulluğa, rubûbiyetine, ulûhi-yetine dair âyetlerini göstermiştir. Delillerini, alâmetlerini işaretlerini sunmuştur. İşte bu âyetlerden birisi de yağmur âyetidir. Buradaki rızık ifadesi, yağmura işarettir. Zira rızkın çeşitleri yağmur vasıtasıyladır. İşte Allah'ın sadece üzerinde düşünüp akıl yormanız gereken bir âyeti… Bir yağmur âyeti… Sadece bu âyet üzerinde bile ciddi ciddi düşünüp akıl yorduğunuz zaman, Kur'an'ın hak olduğunu anlayacaksınız. Bu bir tek âyet bile size Rabb olarak ve İlâh olarak Allah'ın varlığını anlatmaya yetecektir. Ancak tüm bu âyetleri ancak onlara yönelen, onlarla gönülden ilgilenen, ciddi ciddi bu âyetler üzerinde düşünen insanlar anlayacaktır.

Düşünün bir kere! Gökten size muhtaç olduğunuz bir damla yağmuru indirebilecek birileri var mı Allah'tan başka? Eğer varsa böyle birileri, onlara da kulluk yapabilirsiniz. Burada Rabbimiz sadece âyetlerinden bir tanesini zikretmiştir. Bunun dışında da sayısız görsel âyetler vardır, ama bunları, sadece bunlara yönelen kimselerin anlayabileceği vurgulanıyor.

14. "Öyleyse dini sadece Allah'a hâlis kılarak Allah'a dua edin. Kâfirler hoş görmese de."

Dini sadece Allah'a halis kılarak Allah'a dua edin. Katışıksız din sahipleri olarak, muhlisler olarak Allah'a dua edin. Allah'a dua edin, Allah'ı çağırın, Allah'a dâvetiye gönderin. Ama zarfın üzerine başka isimler yazmayın, birilerini duanıza ortak etmeyin. Ya da Allah'a ibadet edin, birilerini ibadetinize ortak etmeyin. Zümer sûresinde ifade edildiği gibi:

"Allah'ı bırakıp da kendilerine bir takım velîler edinenler, "Biz onlara, bizi sadece Allah'a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz," derler."

(Zümer 3)

Kâfirler sadece Allah'a ibadet etmeye asla razı olmazlar. Kâfirler sadece Allah'a dua etmeye asla razı olmazlar. Veya mü'minler ne yaparlarsa yapsınlar, kâfirler hiçbir zaman onlardan razı olmazlar, olmayacaklardır. Öyleyse ey mü'minler, siz kendi yolunuza devam edin. Sadece Allah'a dua edin, Allah'a duanıza başkalarını karıştırmayın.

Sadece Allah'a kulluk edin, kulluğunuza başkalarını karıştırmayın. Hayatınızın bazı bölümlerinde Allah'ın kulu, bazı bölümlerinde de başkalarının kulu olmayın. Hayatı bölmeyin, ikilem içinde bir hayata razı olup şirke düşmeyin, diyor Rabbimiz. Ki O dua edeceğiniz, ibadet edeceğiniz Allah:

15. "Dereceleri yükselten, arşın sahibi olan, kavuşma günüyle korkutmak üzere kullarından dilediğine emrinden ruh indiren (Allah'tır)."

O Allah, dereceleri çok yüksek olandır. Meleklere ve sevdiği kullarına bahşedeceği dereceleri çok olan, çok yüce dereceleri olan bir Allah'tır. Ya da kullarının derecelerini yükselten, katında çok yüce dereceler olan Allah'tır. Kullarına dereceler verir Allah. Bakıyoruz, bugün de birileri dereceler veriyor. Kendi kullarına, kendi kölelerine, kimi insanların da dereceler verdiğini görüyoruz. Birinci derece, ikinci derece, üçüncü, beşinci derece gibi dereceler veriyorlar. İlk üç dereceye girenlere, yâni limon gibi suyunu sıkıp posasını çıkardıklarına, pillerini bitirdiklerine yeşil pasaport veriyorlar. Sen dekansın, sen bakansın, sen profesörsün, sen doçentsin gibi dereceler dağıtıyorlar. Veya seni mahiyetime aldım, sen mukarrabûn'dansın gibi lütuflarda bulunanlar filan görüyoruz. Her Rabb, kullarına elbette dereceler verir. Ama Allah'ın dereceleri o kadar yüce ki, katında o kadar yüce dereceler var ki, O'nun verdiği dereceleri hiç kimse veremez.

"Herkesin yaptığı amellere göre dereceleri vardır. Rabbin onların yaptıklarından asla gafil değildir."

(En'âm 132)

"Sizi yeryüzünün halifeleri kılan, size verdiği nimetler hususunda sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle üstün kılan odur."

(En'âm 165)

Bu âyetler, Rabbimizin bu derecelerini anlatan âyetlerdir. Kimisini zengin, kimisini fakir, kimisini güçlü, kimisini zayıf, kimisini beyaz, kimisini siyah kılarak, kimilerine imkân vererek, kimisine sıhhat, kimisine hastalık vererek dereceler takdir etmiştir Rabbimiz. Ama tüm bu verdiklerini, imtihan için veriyor Rabbimiz. Bu verdikleriyle kullarını denemek istiyor.

Allah, arşın sahibidir. Allah öyle yüce ki, arşın sahibidir. Ama Allah Teâlâ arşa hükmediyor, arşla ilgileniyor, ta arşın üstünde bizi nereden görecek? Bizi nereden duyacak? Bizimle nereden ilgilenecek? demeyin sakın:

“Siz neredeyseniz o Allah sizin yanınızdadır.”
(Hadîd 3)

diyordu Hadîd sûresi. Burada da diyor ki Rabbimiz:

O Allah emrinden, işlerinden bir bölümünü göndermek üzere Ruh gönderir. Ama bu Ruhla, yâni melekle gönderdiği, O’nun işlerinin, emrinin tamamı değildir.

İfadesinden bunu anlıyoruz. Allah’ın başka işleri, başka emirleri de vardır. Semâvâtla alakalı, arşla alakalı, meleklerle alakalı ve diğer varlıklarla alakalı emirleri, işleri vardır Allah’ın. Ama bunlardan sadece bir kısmını, yâni bizimle alakalı, dünyayla alakalı olanları gönderir. Dünyaya, hayata, kullarının hayatına karışmak üzere gönderir bu emirlerini. Evet bizim hayatımıza karışmak üzere Ruh indirir Allah. Buradaki Ruh, Kur’an’dır, kalpleri ve ruhları dirilten vahiydir. Çorakları, ölüleri diriltmek üzere Rabbimiz vahyini indiriyor. İşte dereceleri yüce olan Allah’ın kullarına verdiği en büyük ve en yüce derecelerinden biri de bu vahiydir.

Biliyoruz ki, Kur’an’ın bir adı da Ruhtur. Ruhla münasebeti kesilmiş olanlar da ölüdürler. Kur’an’la ilgisi kesilmiş insanlar ölüdür.

“Ey iman edenler, Allah ve Resûlü sizi size hayat verecek şeylere çağırdığı zaman onlara uyun.”
(Enfâl 24) Âyeti bunu anlatır.

Allah, emrinden Ruh gönderir peygamberlerine. Peki ne için gönderir bu Ruhu? Telâk günüyle korkutmak için. Telâk günü, telâki günü, kavuşma günü, karşılaşma günü, mülâki olma günü, randevu günüdür. O gün ruhlar bedenlere, göktekiler yerdekilere, öncekiler sonrakilere, amel işleyenler işledikleri amellerine, kullar Mâbuduna, salih kullar cennete, diğer kullar cehenneme, ateşe kavuşur… Her şey birbirine kavuşur o gün.

Telâk, Kur’an’da Rabbimizin bize haber verdiği kıyametin isimlerinden biridir. Yevm’ül ceza, yevm’üt teğabun gibi kıyametin isimlerinden biridir. Bir önceki sûrede,

“Size Rabbinizin âyetlerini okuyan ve karşılaşacağınız bu günle sizi uyaran elçiler gelmedi mi?”
(Zümer 71)

buyurulmuş ve bu günün adı liga olarak sunulmuştu.

Yine Hakka sûresinde:

"Ben bu günle karşı karşıya geleceğime kesinlikle inanıyordum."
(Hakka 20)
Buyurularak bu günün adı mülâki olarak anlatılmıştır.
Evet peygamberler, ya da gönderilen Ruh, insanları öyle bir telâk günüyle uyarsın ki:
16. "O gün onlar meydana çıkarlar. Onların hiç bir şeyi Allah'a gizli kalmaz. Bugün mülk kimindir? Kahhâr olan tek Allah'ındır."

O gün onlar açığa çıkarlar, her şeyleri açığa çıkar. Mantar bitiyormuş gibi kabirlerinden dışarı fırlayıp atılırlar. Halbuki bu adamlar dün bunu inkâr ediyorlardı. Dünyada iken bunu, bu günü akıllarının ucundan bile geçirmiyorlardı. Bir daha dirilmeyeceklerini, sümen altı edileceklerini, gizlenip saklanabileceklerini tüm yaptıklarının yanlarına kâr kalacağını zannediyorlardı. Ama iş hiç de öyle olmamış şimdi diriltilmişler, gizli-aşikâr tüm yaptıkları, tüm suçları ortaya dökülmüş, tıraşları gözlerinin önüne inmiştir. Her şeyleriyle açığa çıkarlar. Kendileri, amelleri, niyetleri, gizledikleri, sakladıkları, yaptıkları, yapmadıkları her şey açığa çıkar, her şey ortaya dökülür. Fâili meçhul hiçbir şey kalmaz o gün.

İşte insanların dirilip açığa çıktıkları o gün Allah buyuracak ki: "Mülk kimin bugün? Göktekiler yerdekiler, kasalarınızdakiler, keselerinizdekiler, altınızdakiler, üstünüzdekiler kimin bugün? Evleriniz, arabalarınız, kadınlarınız, çocuklarınız kimin bugün? Hâkimiyet kimin? Söz hakkı kimin bugün?" Yine Allah cevap verecek, buyuracak ki: "Bu gün mülk, hâkimiyet, Kahhâr olan tek Allah'ındır."

Peki sadece o gün mü diyecek Allah bunu? Bugün sormuyor mu Allah bunu? Ya da sadece o gün mü mülkün sahibidir Allah? Bugün mülkün sahibi o değil mi? Bugün söz sahibi Allah değil mi? Evet, bugün de mülkün sahibi O'dur. Bugün de, yarın da söz sahibi O'dur. Bugün de, yarın da mâlik O'dur. Ama imtihan gereği, dünyanın konu-mu gereği dokunmuyor Allah. O'nu mülkün sahibi bilenlere de, mülkün sahibi kabul etmeyenlere de dokunmuyor Allah. O'nu Rabb bilenlere de, ondan başka Rabbler kabul edenlere de dokunmuyor

Allah. Namaz kılanlara da kılmayanlara da dokunmuyor.

Evet diyor ki Rabbimiz: "Bugün mülk, hâkimiyet tek olan, Kah-hâr olan Allah'ındır." Heybet ve korkusundan tüm mahlukâtın sustuğu Kahhâr olan Allah'ındır. Kendisinden başka her şeyi mağlup ederek üstün gelen Kahhâr Allah'ındır.

17. "Bugün herkese kazandığının karşılığı verilir. Bugün haksızlık yoktur. Şüphesiz ki Allah hesabı çabuk görendir."

O gün hüküm, o gün ceza, o gün adalet günüdür. Adaletin ve hakkın ikame edildiği gündür. O gün hiç kimseye haksızlık yoktur. Yâni o gün hiç kimseye, hiçbir varlığa en küçük bir adaletsizlik ve zulüm yapılmayacaktır. Ne yapmadıklarından ötürü birinin mükafatlandırılması, ne de hak etmediği halde haksız yere cezalandırılması biçiminde bir adaletsizlik yoktur o gün. Yâni cezalandırılması gerekirken hak ettiği bu cezadan kurtulması, cehenneme gitmesi gerekirken yanlışlıkla cennete gitmesi, cennete gitmesi gereken birinin de yapmadığı şeyler kendisine isnat edilerek haksız yere cehenneme gitmesi türünde bir zulüm olmayacaktır. Ya da hiç kimseye hak ettiği cezadan daha fazlasını yüklemek biçiminde veya yanlışlıkla birinin günâhının bir başkasına yüklenmesi, yâni birinin yerine başkasının cehenneme gitmesi gibi bir adaletsizlik olmayacaktır. O yüce mahkemede böyle bir adaletsizlik yoktur. Herkese yaptıklarının karşılığı tastamam verilecektir.

Üstelik Allah hesabı seri olandır. Hesabı çabuk görendir. Bu serilik, hesap-kitap başladıktan sonradır. Ondan önce hadislerden anladığımız kadarıyla, uzunca bir bekleme olacaktır. Mahşer yerinde insanlar peygamberlere gidecekler, onlardan hesaplarının bir an evvel bitmesi konusunda şefaat talep edecekler. Bunu biliyoruz, ama hesap-kitap başladı mı, bu çok seri olacaktır. O gün süre tanıma, erteleme, geciktirme yoktur. Çünkü hiçbir durum onu başka bir durumla meşgul olmaktan engelleyemez. Allah hesabı o kadar çabuk görür ki, Rasûlullah'ın ifadesiyle:

"Gündüz yarılanmadan cennet ehli cennete, cehennem ehli cehennemde yerini almıştır."

(Kurtubî)

18. "Yaklaşan gün hususunda onları uyar. Çünkü o gün dehşet içinde yutkunurken yürekleri ağızlarına gelmiştir. Zâlimlerin ne dostu ne de sözü dinlenecek şefaatçileri vardır."

Yevm'ül azîfe, yaklaşmakta olan felaket, gelmekte olan tehlike, ölüm saati veya ölümü bile aratan ateşe atılma zamanıdır. Kullarına karşı sonsuz merhamet sahibi olan Rabbimiz merhametinin gereği olarak, her fırsatta onları uyarmaya devam ediyor. "Kullarım! Unutmayın ki kıyamet günü size çok yakındır. Sizi size yaklaşmakta olan bu korkunç günle uyarıyorum. Uyarılarıma kulak verin. Akıllarınızı başlarınıza alın. O gün için hazırlıklı olun, ansızın beyninizde patlayacak olan o günü hiç bir zaman hatırınızdan çıkarmayın," diye sürekli uyarıyor. Meselâ bakın Enbiya sûresinde:

"İnsanların hesaba çekilecekleri gün yaklaştı. Hal böyleyken onlar hâlâ gaflet içinde yüz çeviriyorlar."
(Enbiya 1)

Buyurulmaktadır. Yine Kamer sûresinin başında:
"Kıyamet yaklaştı ve ay yarıldı."
(Kamer 1)

Buyurulmaktadır. Tüm bu âyetlerde kaybedilecek, boşa harcanacak bir tek saniyenin bile olmadığı anlatılarak kullarını uyarmaktadır Rabbimiz.

O günün dehşetinden insanların kalpleri boğazlarına gelmiş ve yutkunmaktadırlar. Kalpleri boğazlarına kadar gelmiş ve onu yutmak istiyorlar, yâni kalpler boğazlarından fırlayacak hale gelmiş, kalpler boğazlarına gelip takılmış ne yutabiliyorlar, ne çıkıyor ne de yerine dönüyor. İnsanlar gerçeği anlamışlar ama bunu yutmaya çalışıyorlar.

Herkes susmuştur o gün. Zaten o gün Allah huzurunda ağızları bıçak açmayacak. Allah huzurunda kimin haddine konuşmak. Allah'ın izin verdiklerinin dışında hiç kimse konuşmaya güç yetiremeyecektir. Konuşan da o gün doğru konuşacaktır.

"O gün Rahmân'ın izin verdiklerinden başkası konuşamaz, konuşan da doğru konuşacaktır."
(Nebe' 38)
O gün zâlimler için hamîm yoktur. Yâni o gün onlara sıcak bir kucak yoktur. Kimse onlara sıcak bir kucak açmayacak, onlarla ilgilenen kimseleri olmayacak, hiç kimse onların hallerini hatırlarını sormayacaktır. "Yahu ne

âlemdesiniz? Başınızda bir sıkıntı mı var? Bir derdiniz mi var? Yapabileceğimiz bir şey var mı?" diye onlara sıcak bir kucak açacak kimseleri yoktur.

Sözü dinlenecek bir şefaatçileri de yoktur onların. Tüm dostları, tüm arkadaşları kendi dertlerine düşmüşler, kimse onların halini hatırını soramayacaktır.

19. "O Allah gözlerin hain bakışlarını ve kalplerin gizlediğini bilir."

Gözler O'nundur, kalpler O'nundur. Gözleri de bilir, kalpleri de bilir. Gözlerin bakışlarını da, kalplerin gizlediklerini de bilir. Rabbimiz burada her şeyi ince teferruatına kadar, en ince noktalarına kadar bilirken, kendisinden utanmamızı, kendisine karşı saygılı ve dikkatli davranmamızı istemektedir. Allah her şeyi bilir ama dokümantasyon olarak değil, bilgi merkezi olarak bilmez. Aksine o bilgilerle hükmeder o Allah. Öyleyse biz de bilgiyi böyle anlatmak zorundayız. Kafamızda sır küpü gibi, bilgisayar gibi bilgileri doldurup depolamayalım, onunla hemen amele koşalım. Amel edelim bu bilgilerle ve onlara muhtaç insanlara duyurup ulaştıralım inşallah. Zira amele dönüşmeyen bilgi yüktür kişiye. Bakın Allah buyurur ki:

20. "Allah adaletle hükmeder. Onu bırakıp ta taptıkları ise hiç bir şeye hükmedemezler. Şüphesiz ki Allah hakkıyla işiten ve görendir."

Allah bu bilgilerle hükmeder, hâkimiyetini gündeme getirir. Allah sizin mabutlarınız gibi kör ve sağır değildir. Allah her şeyi bildiği için, kullarından birini yargılarken, ona onun hallerinden bazı ayrıntıların gizli kalması söz konusu değildir. Gizlide, tenhada işlediği amellerin O'na gizli kalması, ya da o amelleri işlerken içinden geçirdiği niyetin Allah'a gizli kalması gibi bir şey söz konusu değildir. Çünkü Allah her şeyi bilendir. Ama sizin şu anda mâbud kabul ettikleriniz, ilâh kabul ettikleriniz bu gizlilikleri asla bilemezler.

İşte görüyoruz, onlar bir insanı yargılarlarken işlediği bir amelin sadece dış görünüşüne bakarak yargılarlar. Kişinin o anda kalbinden geçen niyetini kesinlikle bilemezler. İşte görüyoruz Allah'tan başka hükmedenlerin hükümleri ortada. Allah'tan başka kanun koyanların kanunları ortada. Bilgileri tam olmadığından, suçsuzu suçlu, suç-luyu suçsuz yapabiliyorlar. Kanunları bir kaç yıl bile dayanmıyor.

Bir de Allah hak ile hükmeder. Kitabını hak ile indirmiş, Peygamberini hak olarak göndermiştir. Gökleri ve yeri hak olarak yaratmıştır. Hak ile hükmeder ve

hükmünü de tamamıyla icra eder. Allah hakkı gerçekleştirir, hakkı yerine getirir. Allah dışında onların putlaştırdıklarının hiçbirisi, hiçbir şeyi kaza edemezler. Kendi başlarına hiçbir şeye hüküm verip onu infaz edemezler. Çünkü hepsi de Allah'a boyun büküp teslim olmuşlardır. İşte ateş yakmadı İbrahim'i, işte bıçak kesmedi İsmail'i… Onlar hükmedemedikleri gibi hükümlerini yerine de getiremezler.

Çünkü Allah her şeyi hakkıyla işiten ve bilendir. Peki ne demektir hakkıyla işitmek? Hakkıyla işitmek, işittiğine icabet edebilmek demektir. Allah işittiklerine icabet etmek üzere işitir. Başka şeyler de işitir, ama hiçbirisi icabet edemez. İşittiklerinin imdadına yetişemez. Hadi çağırın bakalım imdadınıza yetişen birilerini bulabilecek misiniz?

21. "Onlar yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı ki, kendilerinden öncekilerin âkıbetlerinin nasıl olduğunu görsünler. Onlar kuvvet ve yeryüzündeki eserleri yönünden bunlardan daha da üstündüler. Böyleyken Allah onları günâhları yüzünden yakalayıverdi. Onları Allah'ın azabından kurtaran da olmadı."

Kim koruyabilir ki onları Allah'ın azabından? Allah'ın azabından onları koruyacak sadece imandı, sadece ameldi. Ama onların ne imanları vardı, ne de amelleri. Halbuki onlar sizden çok daha güçlüydüler. Güçlerinin zirvesinde bulunuyorlardı. Eserleri de sizinkilerden çok güçlüydü. Çığır açmaları yönünden, iz bırakmaları yönünden, arza hakim olmaları yönünden sizden çok daha güçlüydü onlar.

"Andolsun ki onları sizleri yerleştirmediğimiz yerlere yerleştirmiştik." (Ahkâf 26)

"Toprağı alt üst etmişler ve onu kendilerinden daha çok imar etmişlerdi." (Rum 9)

Bu kadar güçlü olmalarına rağmen günâhları sebebiyle Allah onları yakalayıverdi de, ağızlarının payını veriverdi. Günâhları sebebiyle Allah onları muâheze ediverdi. Demek ki günâh yakayı ele verme sebebidir. Tüm yakalanmalar, tüm muâhezeler günâhla ilgilidir.

22. "Bunun sebebi peygamberleri kendilerine apaçık mûcizeler getirdikleri halde inkâr etmeleri idi. Allah da onları tutup yakalayıverdi. Doğrusu o kuvvetlidir, cezalandırması da pek şiddetlidir."

Peygamberleri onlara apaçık Beyyine'lerle, Allah'ın âyetleriyle gelmişlerdi. Taşıdıkları sıfatlar ve özellikler yönünden peygamberler hiç kimsenin inkâr edemeyecekleri kimselerdi. Bu yönden apaçıktı Allah'ın elçileri, getirdikleri âyetler de öyleydi. Hiç kimsenin inkâr edemeyeceği, reddedemeyeceği âyetlerdi onlar. Ama onlar, o peygamberleri de, getirdikleri mesajı da reddedince Allah da onları yakalayıverdi. Allah'ın yakalaması pek çetindir. Kimse Allah gibi yakalayamaz, kimse O'nun gibi cezalandıramaz.

Bakın burada bir örnek verecek Rabbimiz. Bu yakalamaya ve cezalandırmaya bir örnek. Daha önceki âyetlerde anlatıldığı gibi, güçlerine, kuvvetlerine, devletlerine, saltanatlarına güvenerek Allah'a ve onun elçilerine karşı müstekbirce bir tutum sergileyen, kendilerine apaçık Beyyine'lerle gelen Allah elçilerini yakalamaya çalışan, onları susturmaya çalışan ve bu yüzden de helâk edilenlerden bir örnek daha sunacak Rabbimiz:

23,24. "Andolsun ki biz Mûsâ'yı mûcizelerimiz ve apaçık hüccetle Firavun, Hâmân ve Kârun'a gönderdik. Onlar, "bu çok yalancı bir sihirbazdır," dediler."

Diyor ki Rabbimiz, "biz Mûsâ'yı âyetlerimizle gönderdik." Bizim varlığımıza, kendisinin peygamberliğine delil olmak üzere âyetlerle gönderdik onu. Âsâ âyeti, yed-i beyzâ âyeti ve diğer âyetlerle, apaçık alâmetlerle gönderdik onu. Hz. Mûsâ'nın kendisiyle gönderildiği âyetler, Zuhruf sûresinde ve diğer sûrelerde anlatılır. Bunları şöylece özetleyebiliriz:

1. Sihirbazların Hz. Mûsâ'nın karşısında yenilmeleri ve müs-lüman olmaları âyeti.

2. Hz. Mûsâ'nın önceden haber verdiği açlık ve kıtlığın, Mısır'ı kasıp kavurması.

3. Hz. Mûsâ'nın duasıyla Mısır üzerine bir bulut gibi çullanan çekirgeler ordusu.

4. Allah'ın peygamberinin arzusuyla, tüm Mısır'ı bit ve pirelerin sarması. Tüm evleri barkları, yatakları yorganları bitle dolmuş, buğday ambarları ve ekonomileri mahvolmuştu.

5. Mûsâ'nın (as) işaretiyle kurbağaların yağması ve tüm evlerine, eşyalarına kurbağaların dolup istilâ etmesi.

6. Allah'ın, Firavun oğullarına kan göndermesi. Mısır'ın tüm çeşmeleri kan, lavaboları kan, kuyuları kan, nehirleri kan tüm suları bir anda kan oluvermişti.

7. Tufanın gelişi. Her şeyi yerle bir eden tufanın gelişi.

İşte Rabbimiz peygamberini bu tür âyetlerle göndermişti, bir de:
Açık bir sultanla, açık bir sultayla, yâni haklılıkla gönderdik diyor Rabbimiz. Yâni Mûsâ giderken haklıydı. Tâ baştan haklıydı Mûsâ (as).

Mûsâ'nın Firavun'a gönderiliş misyonunu A'râf sûresinden öğreniyoruz. Görevi ilk olarak Firavun'u ve çevresindekileri Allah'a imana dâvet etmek, ikinci olarak da İsrail oğullarını Firavun'un köleliğinden kurtarmaktı.

Dediler ki, "bu bir sihirbazdır." Hz. Mûsâ, Firavun'un karşısına ilk çıktığında ona gösterdiği âsâ ve yed-i beyzâ mûcizelerinden sonra, Firavun ve çevresindeki danışmanları, "bu bir sihirbazdır," dediler. Peki şimdiye kadar hangi sihirbaz bunları gösterebilmişti? Hangi sihirbaz bu cesareti gösterebilmişti? Bir adam öldürmüş, Mısır'dan kaç-mış, uzun bir süre Medyen'de sığındıktan sonra şimdi güpegündüz elinde âsâsıyla Mısır'a, hem de dünyanın en büyük, en zâlim, en güçlü devletinin sarayına elini kolunu sallaya sallaya girip, karşısına dikilip onlara hakkı tebliğ ediyordu. Hangi sihirbaz becerebilirdi bunu? Hangi sihirbaz kendisine mutlak ceza verecek olan yeryüzünün en zâlim ve en güçlü ordusuna sahip olan bir kralın sarayına böyle bir cesaretle girebilmişti bugüne kadar? Şimdi böyle zâlim bir idarecinin karşısında hangi sihirbaz bir asayı yılan haline getirebilirdi? Hangi sihirbaz bir el çabukluğuyla, bir göz işaretiyle koskoca bir ülkeyi böyle açlık ve felakete sürükleyebilirdi? Hangi sihirbaz bir ülkenin tamamının evlerine kurbağalar, çekirgeler, bitler doldurabilirdi? Hangi sihirbaz tüm suları kan haline getirebilirdi?

Evet bu güne kadar hangi sihirbaz becerebilmişti bütün bunları? Firavun Hz. Mûsâ'nın gösterdiği bu müthiş mûcizeler karşısında öylesine şaşırmıştı ki şöyle diyordu: "Sen bizi sihrinle yurdumuzdan çıkarmaya, bizim dinimizi değiştirmeye ve Mısır'ın yönetimini eline ge-çirmeye mi geldin?" Oysa

kesinlikle biliyorlardı ki, o güne kadar hiç bir sihirbazın sihir gücüyle bir memleketi fethettiği görülmemişti. Sihirbazlar sadece kendisinden mükafatlar alabilmek için o güne kadar onun ayaklarını öpmekten başka bir şey yapmamışlardı, bunu çok iyi biliyordu.

Onun içindir ki Firavun'un, hem "sen bir sihirbazsın" demesi, hem de arkasından "sen benim krallığımı ele geçirmek istiyorsun" de-mesi onun kafasının ne denli karıştığını göstermektedir. Bu, Firavu-n'un ve onun yanında yer almış peygambere sihirbaz diyen bu devlet erkanının onun bir sihirbaz değil tüm bunları Allah desteğiyle gösteren bir peygamber olduğunu anladıklarını, ama saltanatlarının, statülerinin yok olmasından endişe ettikleri için onu reddetmeye çalıştıklarını göstermektedir.

Firavun ve adamları, Hz Mûsâ'nın mantıklı konuşması ve de gösterdiği mûcizeler karşısında, sadece saraydaki adamları değil, aynı zamanda bütün halkı da etkileyeceğini anlamıştı, bu yüzden ellerindeki mevkileri, iktidarları ve nüfûzları ile hakka karşı koymak isti-yorlardı.

Burada dikkat ederseniz Hz. Mûsâ'nın (as) Firavun, Karun ve Hâmân'a gönderildiği anlatılıyor. Bu üç kişiden Firavun ve Hâmân Kıptilerin ileri gelenlerinden, Karun da İsrail oğullarındandır. Hâmân, Firavun'un veziridir. Karun da para babasıdır. Parasının büyük bir bölümünü düzenin devamına harcayan, düzen devam ettikçe de para kazanan birisidir.

25. "İşte Mûsâ tarafımızdan kendilerine hakkı getirince, "Onunla beraber iman edenlerin oğullarını öldürün, kadınları sağ bırakın!" dediler. Ama kâfirlerin tuzağı elbette boşa çıkar."

"Mûsâ'ya iman edenlerin oğullarını öldürün, kadınlarını sağ bırakın" diyorlar. İşte küfrün, kaba kuvvetin mantığı budur. Hak karşısında delil bulamayınca, bâtılın sarıldığı sarılacağı en kestirme yol budur. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Dün de, bugün de küfrün mantığı hiç değişmemiştir. Asmak, kesmek, hapsetmek, susturmak ve öldürmek. Firavun, Hz. Mûsâ doğduğu günlerde de böyle bir tedbir almıştı. Bu emir ya Firavun'un ikinci bir emridir, ya da öncekini uygulayan Firavun ölmüştür de onun yerine geçen oğlu ikinci Firavun böyle bir emir vermiştir.

26. "Firavun, "bırakın beni, Mûsâ'yı öldüreyim! Eğer kurtulabilirse Rabbine yalvarsın! Çünkü ben onun dininizi değiştireceğinizden, yahut

yeryüzünde fesat çıkaracağından korkuyorum" dedi."

Daha önceki âyetlerde geçmişti; her toplum, yok etmek, susturmak, öldürmek için peygamberlerin peşine takıldılar buyurmuştu ya Rabbimiz, işte burada buna bir örnek veriliyor. Bakın Firavun diyor ki, "bırakın beni, tutmayın beni de onu öldüreyim." Korkak pehlivan. "Bırakın beni be! Tutmayın beni! Tutun beni de bırakın öldüreyim onu!" Tam bir korkak pehlivan yâni. Bakın Mûsâ'yı öldürmek istediğini, onu öldürecek güçte olduğunu, buna gücünün yettiğini, ama birilerinin kendisini engellediğini ifade etmeye çalışıyor. Oysa onun içini kemiren korku, Allah'ın elçisine el kaldırmasına engel oluyordu.

Nitekim bakıyoruz, daha sonra ona iman eden sihirbazları öldürüyor, ona inanan garibanları öldürüyor ama Mûsâ'ya yine de do-kunmuyor, dokunamıyor. Mûsâ'ya (as) ilişmeye cesaret bulamıyor kendisinde. Mekke'de de görülen buydu. Mekkeli müşrikler, Rasûlul-lah'a iman eden garibanları öldürmeye çalışırken, Rasûlullah'a dokunmaya cesaret edemiyorlardı. Biliyorlar aslında bu kâfirler peygam-beri öldüremeyeceklerini.

"Bırakın beni, onu öldüreyim! Eğer kurtulabilirse Rabbine dua etsin!" diyor. Eğer kurtulabilirse Rabbine dua etsin ifadesini iki sebeple söylediğini düşünüyorum:

1. Firavun, bu sözüyle Mûsâ'yla alay ediyor, istihzâ ediyor. Hem Mûsâ'yı, hem de Mûsâ'nın Rabbini küçük düşürmek istiyor. Yâni kendi iktidarı ve saltanatı karşısında Mûsâ'nın duasının bir işe yaramayacağını, dua etse de kendisine herhangi bir yardım ulaşmayacağını ortaya koymak istiyor. "Hadi dua et de, kurtarabilirse benim elimden kurtarsın seni Rabbin!" demeye çalışıyordu alçak.

Yâni Mûsâ'nın sözünü ettiği Rabbi sakın sizi korkutmasın. Çünkü onun hakikati yoktur. "Sizin en yüce Rabbiniz benim! Sizin benden başka Rabbiniz yoktur. Bu ülkede kanun koyma hakkı, emretme ve yasaklama hakkı, haram ve helal koyma hakkı bana aittir!"

2. Bir ikinci sebebi de çevresindekilere karşı dindarlık gösterisinde bulunuyordu. Yâni bir yandan bu sözleriyle Allah'a ve peygamberine karşı küfrünü ortaya koyarken, öbür taraftan da dikkat edin bu sizin dininizi değiştirecek, diyerek çevresindekilere karşı dindarlık gösterisinde bulunuyordu.

“Dikkat edin ey ahali, bu adam sizin dininizi değiştirecek! Halbuki bizler dinimize bağlı insanlarız! Bunun dininizi değiştirmesine asla müsaade etmeyin!” demeye çalışıyordu.

Bu adam sizin dininizi değiştirecek. Din bir hayat tarzıdır, din bir yaşam biçimidir. Din yönetimin işleyiş biçimidir. Yâni diyor ki Firavun, “o sizin hükümdarınızı değiştirecek, siyasetinizi, yaşam biçiminizi, kültürünüzü, medeniyetinizi, ekonomi anlayışınızı, kılık-kıyafet anlayışınızı, eğitim düzeninizi değiştirecek!” Yâni, “ben onun sizi bana ibadetinizden koparıp, kendi Rabbine ibadete götüreceğinden korkuyorum,” diyordu. “Sizi benim arzularımı gerçekleştirmenizden, bana kulluktan çıkarıp, kendi Rabbinin arzularını gerçekleştirmeye götüreceğinden korkuyorum,” diyordu.

Demek ki Firavun, Mûsâ’nın bunları değiştirmek üzere geldiğini biliyordu. Biliyordu ki peygamber içinde bulunduğu topluma uymak için gelmez. Biliyordu ki peygamber uzlaşmacı değildir. Biliyordu ki peygamber yeryüzünde Allah’ın istediği hayat tarzını gerçekleştirmek üzere gelirdi. Biliyordu ki peygamber kesinlikle yeryüzünde Allah’ın kullarının Allah’tan başkalarının kanunlarına itaat ederek, Allah’tan başkalarının arzularını gerçekleştirerek Allah’tan başkalarına kulluk etmelerine asla razı olmayacaktı. Biliyordu ki, peygamber yeryüzünde Allah’ın hâkimiyetini gerçekleştirmek ve Allah berisinde tüm tâğutların hâkimiyetlerine son vermek üzere gelmektedir.

Firavun bunu çok iyi biliyor ve korkuyordu. Fakat her sahtekâr politikacı gibi, kendi iktidarının, kendi egemenliğinin elden gideceğini söylemiyor da, “ey ahali, dikkat edin bu adam sizin dininizi, sizin hayat programınızı, sizin sisteminizi değiştirmek, sizin huzurunuzu kaçırmak istiyor. Bırakın beni de onu öldüreyim!” diyordu. “Ben kendimi değil, kendi saltanatımı değil, kendi iktidarımı değil sizleri düşünüyorum. Zira o bir vatan hainidir. O bir vatan düşmanıdır. O sizin düşmanınızdır” diyerek çevresindekilerin desteğini almaya çalışıyordu. “Ken-dim için istiyorsam namerdim! Onun yeryüzünde fesat çıkarmasından korkuyorum,” diyor.

Peki acaba Firavun’a göre fesat nedir? Firavun’a göre fesat, kendi düzeninin bozulmasıdır. Firavun’a göre fitne, kendi egemenliğinin sarsılması, insanların kendisine kulluğunun bitmesidir. Halbuki fesat, yeryüzünde yeryüzünün sahibi olan Allah’ın koyduğu düzenin bozulmasıdır. Yeryüzünde en büyük fesat kulların kullara rabliği ve kulluğudur. Kendisini yaratıcısına kulluk makamından indirip ya kendi kendisine ya da kendisi gibilere kulluğa yönelten

kişi yeryüzünde en büyük fesadı gerçekleştirmiş demektir.

Tüm tâğutların, Allah'a hâkimiyet tanımayan, Allah'a söz hakkı vermeyen, yeryüzünde Allah sisteminin uygulanmasına geçit vermeyen, yeryüzündeki Allah kullarının, Allah'a kulluğunu engelleyerek kendilerine kulluğa çağıran tüm tâğutların iddiasıdır bu. Ne zamanki kendi tanrılıklarını bitirecek bir hareket görürlerse, hemen düzen elden gidiyor, fesat çıkarıyorlar diye feryadı basarlar. Halbuki esas fesat, esas bozgunculuk, yeryüzünde Allah kullarının Allah'tan başkalarına kulluk etmesidir. Esas fitne, yeryüzünde Allah'ın kullarının kendi hür iradeleriyle kime kulluk edeceklerine, kimin kanunlarına itaat edeceklerine karar verme haklarının ellerinden alınmasıdır. İnsanları zorla kendi kanunlarına uyarak kendilerine kulluğa zorlamaktır. İşte asıl fitne, asıl fesat budur.

27. "Mûsâ da: "Ben hesap gününe inanmayan her kibirliden benim de Rabbim sizin de Rabbinize sığındım!" dedi."

Mûsâ (a.s) diyor ki, "ben, beni koruması için Allah'tan eman istiyorum. Allah'ın koruması altına giriyorum." Zaten böyle bir durumda bir müslümanın yapabileceği başka bir şey de yoktur. Tüm dünya kendisine düşman bile olsa, o tüm dünyadakilerin zimamı elinde olan Allah'tır. Allah mutlak güç, kuvvet sahibidir. Kendisine sığınanı koruyacak ve tüm dünyayı onun önünde eğilmeye zorlayacaktır.

28. "Firavun ailesinden olup, imanını gizleyen bir mü'min adam şöyle dedi: "Siz bir adamı "Rabbim Allah-tır" diyor diye öldürecek misiniz? Halbuki o, size Rabbi-nizden apaçık mucizeler getirmiştir. Eğer o bir yalancı ise yalanı kendisinedir. Eğer doğru söylüyorsa, sizi tehdit ettiği azabın bir kısmı gelip size çatar. Şüphesiz ki Allah haddi aşan, yalancı kimseyi doğru yola eriştirmez."

Kimileri bu mü'min kişinin İsrail oğullarından birisi olduğunu söylemişlerse de, âyet-i kerîmedeki:

İfadesine bakılırsa, onun Kıptilerden, Firavun'un hânedanından, Firavun'un akrabalarından birisi olması daha muhtemeldir. Süddî, bu mü'min kişinin Firavun'un amcasının oğlu olduğunu söyler. İbni Abbas, Kasas sûresinde daha önce Hz. Mûsâ Mısır'da bir Kıptiyi öldürünce, kendisine yardım eden mü'min kişiden ve Firavun'un karısından başka hiç kimse Mûsâ'ya inanmamıştır der:

"Şehrin öbür ucundan bir adam koşarak geldi: "Ey Mûsâ! İleri gelenler seni öldürmek için hakkında müzâkere ediyorlar. Derhal buradan çık! İnan ki

ben senin iyiliğini isteyenlerdenim," dedi."

(Kasas 20)

İşte bu mü'min kişi, Allah'ın elçisini öldürmek isteyen Firavu-n'un karşısına dikilmiş, bu yüzden de kendisine âl-i Firavun'un mü'mi-ni denmiştir. İşte bu müminin şanlı mücâdelesi, bu sûrede anlatıldığı için de bu sûreye onun adına izâfeten, "Mü'min sûresi" denmiştir.

Bu Allah’ın mü'min kulu, önceleri imanını gizliyordu. Ama iş ciddiydi. Allah’ın peygamberi Mûsâ’nın öldürülmesi söz konusuydu. Böyle ciddi bir durumda artık gizlenmenin anlamı kalmamıştı. Önce bu mü'min kişinin yavaş yavaş nasihatle işe başladığını, sonra da açıktan açığa savaşın içine girdiğini görüyoruz. Bakın diyor ki:

“Rabbim Allah’tır” diyen bir adamı öldürmek mi is-tiyorsunuz?”

Rabbim Allah dediği için bir adamı öldürmek mi istiyorsunuz?

“Halbuki o size Rabbinizden apaçık mûcizeler ge-tirmiştir.”

Mûsâ (a.s) onlara âsâ ve yed-i beyzâ mûcizelerini gösterdikten sonra diyordu bunu. O size gösterdiği bu mûcizelerle bir peygamber olduğunu ispat etti.

“Eğer o bir yalancıysa yalanı kendisinedir.”

Eğer bu iddiasında o bir yalancıysa, bunun zararı kendisinedir. Bu yalanının vebâlini kendisi çekecektir. Size herhangi bir zararı dokunmayacaktır. Eğer o bir yalancıysa, bunun zararı sadece kendisine dokunacaktır. O yalanının zararı kendisinden öteye geçmeyecektir. Yalancının mumu yatsıya kadar yanacak ve sonunda sönecektir. Dolayısıyla hemen onu öldürmeye kalkmayın, ona mühlet tanıyın ki, yalancı mı doğru mu olduğu anlaşılsın.

“Eğer doğru söylüyorsa, sizi tehdit ettiği azabın bir kısmı bile olsun size gelip çatar.”

Eğer doğru söyleyen bir elçiyse, o zaman onun sizi tehdit ettiği azapların bir kısmı dünyada sizin başınıza gelebilir.

“Şüphesiz ki Allah haddi aşan yalancı kimseyi doğru yola eriştirmez.”

Allah kesinlikle yalancı ve müsrif kimseyi başarıya ulaştırmaz. Mü'min kişi bu sözüyle şunu anlatmaya çalışıyordu:

1. İyi düşünün ey kavmim, bu adam gerçekten yalancı birisi olsaydı, Allah kesinlikle ona yardım etmez, ona müzâhir olmaz, yâni size gösterdiği bu mûcizeleri ona vermezdi. Allah, onu bu tür mûcizelerle desteklemezdi.

2. Eğer o bir yalancıysa, toplumda hiçbir değeri olmayacağından, hiç kimse böyle bir yalancıya itibar edip onun peşine takılmayacağından, korkmanıza gerek yoktur.

Mekke'de Rasûlullah'ı bu işten vazgeçirmek için yanına gidip onu dinledikten sonra, tüm düşünce sistemi allak bullak olarak dışarıya çıkan Velid bin Muğire de böyle demişti. Velid onun Allah'ın peygamberi olduğunu anlamış ve kendisini merakla bekleyenlere şöyle demişti: "Vallahi ben şiirin âlâsını bilirim, bu adamın dediklerinin şiirle uzak ve yakından hiçbir ilgisi yoktur. Ben sihiri de tanırım, bunun dediklerinin sihirle de ilgisi yok. Benim size diyebileceğim bir tek şey var. Bırakıverin onu kendi haline. Eğer doğru söylüyorsa, gerçekten bir peygamberse, Allah onu mutlaka zafere ulaştıracak ve siz de onun zaferlerinden, şereflerinden istifade edersiniz. Yok eğer o bir yalancıysa, zaten kimse peşine takılmayacaktır, korkmanızın bir mânâsı kalmaz."

3. Bir de bu mü'min kişi aslında bu sözleriyle Firavun'a laf dokunduruyor ve taş atıyordu. "Eğer sizler yalan uydurarak, haddi aşar ve Allah'ın elçisini öldürmeye kalkarsanız, Allah size hiçbir zaman hidâyeti nasip etmeyecektir," diyordu.

Buna istidrâc'ül muhâtap denir. Yâni karşıdakini yavaş yavaş istediği noktaya getirme sanatı. Dikkat ediyorsanız, "ey kavmim Rab-bim Allah diyen bir adamı öldürecek misiniz?" diyor. Hz. Mûsâ'yı tanı-mıyormuş gibi davranıyor, Firavun'un sadık adamlarından birisiymiş ve kavminin iyiliğini düşünüyormuş gibi davranıyordu. Böylece sözünün, nasihatinin etkili olacağını düşünüyordu. Hz. Mûsâ'yı tanımış ve ona inanmış biri edâsıyla nasihat ettiği zaman çevresindekilerin, "tamam, zaten sen de onlardansın! Sen de ona inanmış birisin!" diyerek sözlerine itibar etmeyeceklerinden endişe ediyordu.

Dikkat ederseniz, "Eğer o bir yalancıysa" sözünü öne almış, böylece kendisini kamufle etmeyi denemiştir. Ama giderek daha da etkili olabilmek için, sözlerinin dozajını artırarak imanını ortaya koymaya başlıyor:

29. "Kavmim! Bugün yeryüzüne hakim kimseler olarak hükümranlık sizindir. Ama Allah'ın azabı gelip bize çatarsa bize kim yardım eder?" Firavun: "Ben size kendi görüşümü söylüyorum ve yine size ancak doğru yolu gösteriyorum," dedi."

Diyor ki mü'min kişi: "Ey kavmim! Şu anda mülk sizindir. Şu anda mülk sizdedir. Yâni Mısır'ın iktidarı bugün sizin elinizdedir. Mısır'da İsrailoğullarına galip gelmiş ve egemenliği onların elinden almış, onları ezip köle haline getirmiş durumdasınız. Allah'ın şu anda size verdiği güç, kuvvet, iktidar, saltanat gibi

nimetlerini hiç düşün-müyor musunuz? Tüm bunları size Allah vermedi mi? Bütün bu nimetleri size Allah'tan başkaları mı verdi? Bütün bu nimetleri size bahşeden Rabbinize karşı niçin nankörlük yapıyorsunuz? Niçin onu ve nimetlerini unutup da onun elçisine böyle davranarak onun gazabına dâvetiye çıkarıyorsunuz? "Rabbim Allah" diyen ve size Rabbinden mûcizeler getirmiş bir Allah elçisini öldürmeye kalktığınız zaman onun azabından bizi kim kurtarabilecek?" "Biz," diyerek hem kendisinin de onlardan olduğunu hissettiriyor hem de onları düşünmeye dâvet ediyor.

İfadeden anlaşılıyor ki, bu tartışma büyük bir kalabalığın önünde cereyan etmiştir. Bu akıllıca ve düzgünce yapılan nasihatler karşısında, gururu kendisini günâha götüren, çevredekilerin bu nasihatlerden etkilenmesinden korkan ve başka âyetlerin ifadesinden anlıyoruz ki, kendisi de onun hak peygamber olduğunu bilen Firavun, o mü'minin sözlerini keserek hemen ileri atılır ve söze karışır.

Halbuki o da biliyordu ki Mûsâ Allah'ın elçisiydi.

"(Mûsâ Firavun'a:) "Pekâlâ sen de biliyorsun ki, bunları birer ibret olmak üzere ancak göklerin ve yerin Rabbi indirdi," dedi."

(İsrâ 102)

"Kendileri de bunlara yakînen inandıkları halde, zulüm ve kibirlerinden ötürü onları inkâr ettiler. Bozguncuların sonlarının nasıl olduğuna bir bakın."

(Neml 14)

Hz. Mûsâ'nın hak elçi olduğunu Firavun da biliyordu, çevresindekiler de biliyorlardı. Ama Firavun kibrinden ötürü, mahiyetindekiler de Firavunun korkusundan dolayı reddediyorlardı.

"Andolsun ki Mûsâ'yı mûcizelerimizle ve apaçık bir delille Firavun'a ve onun ileri gelenlerine gönderdik. Fakat onlar Firavun'un emrine uydular. Oysa Firavun'un emri doğru değildi."

(Hud 97)

Onun Allah'ın elçisi olduğunu Firavun da, çevresindekiler de biliyordu ama gururu kendisini günâha sevk eden Firavun, o mü'minin sözünü keserek şöyle diyordu: "Fitnenin kökünü kesmek için ben size diyeceğimi dedim. Mûsâ'yı öldürmenin dışında benim ortaya koyabileceğim bir fikrim yoktur. Bununla da ben size sadece doğru yolu ve iyiliği göstermiş oluyorum." Firavun'un bu ifadelerine bakılırsa, onun, bu mü'min kişinin mü'min olduğunu anlamadığı anlaşılıyor. Değilse Mûsâ'ya kızacak yerde ona kızmalıydı. Ama

bakıyoruz, Firavun hâlâ Mûsâ'ya kızgınlığını dile getiriyor.

Fakat bu yiğit mü'mini bu palavralar da durduracak değildi. Ne pahasına olursa olsun, o bu beyinsizleri bu işten engelleyecekti. Allah'ın elçisinin öldürülmesine asla izin vermeyecekti. Önceki nasihatlerinin neticeyi sağlamadığını gören yiğit mü'min, onlara başka yönden tesir etmeyi dener. Öncekilerin âkıbetlerine dikkat çekerek onları uyarmayı ve kalplerini eritmeyi dener. Kendilerinden öncekiler de tıpkı onlar gibi Allah'ın elçilerini yalanlamış ve Allah onları yerin dibine batırmıştı. Öncekilerin bu korkunç âkıbetleri, sonrakiler için elbette canlı birer ibret levhasıydı. Ve bir silâh olarak bu mü'min bunu kullanmalıydı.

30,31. İman etmiş kişi dedi ki: "Ey kavmim! Doğrusu ben sizin için Nuh kavminin, Âd, Semûd ve onlardan sonra gelenlerin durumu gibi (Peygamberleri yalanlayan) toplulukların başlarına gelen bir günün benzerinden korkuyorum. Allah kullarına bir zulüm dileyecek değildir."

"Ey kavmim, ben sizin için sizin başınıza Nuh, Âd ve Semûd kavminin başına gelen yevm'ül ahzâb'dan korkuyorum. Allah'ın elçilerini yalanlayan bu toplumların başına gelen bir günün, sizin de başınıza gelmesinden korkuyorum. Onların âkıbetlerine sizin de mâruz kal-manızdan endişe ediyorum. Allah asla kullarına azap etmeyi murad etmez, kullarını suçsuz yere cezalandırmaz, asla kullarını helâk etmeyi istemez. Ama onlar haddi aşarak azabı hak edince de, artık adaleti gereği Allah azabını gönderiverir. Öyleyse onların yok edilmesi adalettir. Zira yaptıklarıyla onlar bunu hak ettiler. İşte ben, sizin için böyle bir azabın gelmesinden ve tıpkı onlar gibi yerin dibine batırılacağınızdan endişe ediyorum."

32,33. "Ey kavmim! Gerçekten sizin için o tenâd gününden, arkanıza dönüp kaçacağınız günden korkuyorum. (O gün) sizi Allah'tan (ve onun azabından) kurtaracak hiç kimse yoktur. Allah kimi saptırırsa, artık onu doğru yola iletecek de yoktur."

O mü'min diyor ki: "Ey kavmim sizin için tenâd gününden korkuyorum. Yevm'üt Tenâd; Tenâdi günü, nidalaşma günü, bağrışıp çağrışma günü demektir ki, bu, kıyamet günüdür. O gün insanlar bağrışıp çağrışacaklar. "Aman! İmdat! Yetişin! Yetişen yok mu? Kurtaran yok mu?" diye feryad u figan edecekler. İniltilerin gürültülerin ayyûka çıktığı bir ortam olacak. Diyor ki o mü'min, "ey kavmim, ben sizin için böyle bir günde bağrışıp çağrışacağınızdan korkuyorum.

Allah'ın elçisine karşı takındığınız bu tutumunuzdan ötürü, kıyamet günü ateşle karşı karşıya geleceğiniz gün bağırıp çağırarak kaçışacağınızdan, böyle bir durumla karşı karşıya kalacağınızdan korkuyorum." Buradaki bağrışıp çağrışmayı şöyle anlıyoruz:

1. Cehennemi görünce insanların oraya girmemek için bağrışıp çağrışmaları, acı acı feryat etmeleridir. Rahmân sûresinde Rabbi-miz, melekler insanları cehenneme doğru sürüklerken onların bağırıp çağırarak, acı acı feryatlar atarak kaçmaya çalışacaklarını ama asla ateşten kaçamayacaklarını anlatır.

"Ey cin ve insan toplulukları! Hadi gücünüz yetiyorsa göklerin ve yerin çevresinden geçip kurtulun. Ferman olmadıkça asla geçemezsiniz"

(Rahmân 33)

Buyuracak ama insanların asla buna güçleri yetmeyecek ve o ateşten kurtulma imkânı bulamayacaklar. Veya o gün insanları bir araya toplayan melekler nida ederler, bağırıp çağırırlar. Cennetliklerin cehennemdekilere, cehennemdekilerin de cennetliklere nida edecekleri bir gündür. A'râf sûresinde bu şöyle anlatılır:

"Cennet ehli cehennem ehline: "Biz Rabbimizin bize vaadettiğini gerçek bulduk, siz de Rabbinizin size vaa-dettiğini gerçek buldunuz mu?" diye seslenirler."

(A'râf 44)

Yâni, "nasılmış? Ne diyorsunuz? Yapar mıymış Allah dediklerini? Vaadleri gerçek miymiş? Biz Rabbimizin bize vaadettiği cenneti, devlet ve nimeti hak bulduk, gerçek bulduk; nasıl, siz de cehennem ateşini hak buldunuz mu? Gerçek miymiş, yoksa yalan mıymış söyleyin bakalım," diye nida edecekler. Yine aynı sûrenin devamında cehennem ehlinin de şöyle nida edecekleri anlatılır:

"Cehennem ehli cennet ehline: (Ey ehli cennet!) Şu sularınızdan ve Allah'ın size verdiği rızıktan biraz da bize verin!" diye seslenirler. Onlar da: "Allah bunları kâfirlere haram kılmıştır," derler."

(A'râf 50)

"İşte ey kavmim! Gelin Allah'ın elçisini yalanlamaya kalkmayın! Onu öldürmeyi hiç denemeyin! Eğer ona karşı böyle davranırsanız, sizin için bu bağırıp çağırma gününden korkuyorum," diyerek onların yüreklerini hoplatmaya ve bu işten vazgeçirmeye çalışıyordu. Devam ediyor kahramanın nasihatleri:

34. "Andolsun ki (Mûsâ'dan) önce Yusuf da size açık deliller getirmişti ve onun size getirdiği şeyler hakkında şüphe edip durmuştunuz. Nihâyet o vefat edince: "Allah ondan sonra bir daha peygamber göndermez," dediniz. İşte Allah o aşırı giden şüphecileri böylece saptırır."

"Evet ey kavmim! Sizler Yusuf'u biliyorsunuz. Allah'ın izniyle onun, kralın rüyasını en güzel biçimde tabir ederek ülkenizi yedi yıl süren kıtlıktan nasıl kurtardığını, Hz. Yusuf'un yönetiminin ne kadar bereketli ve âdil olduğunu, Mısır'ın ondan sonra böyle mutlu bir dönem yaşamadığını biliyorsunuz. Buna rağmen sizler yine de ona iman etmediniz. Hatırlasanıza, bir zamanlar Yusuf da size gelmişti de sizler onu dinlememiştiniz! İtiraz etmiştiniz! İhanet etmiş, reddetmiştiniz de, Allah onu sizin aranızdan alıp gidince de "vah! Tüh! Ne büyük, ne mübarek insandı! Onun kıymetini bilemedik! Fırsatı kaçırdık!" demiştiniz. Şimdi aynı kaynaktan gelen, aynı Allah'ın gönderdiği Mûsâ'ya da aynı şeyi yapmak istiyorsunuz! Vazgeçin bundan! Heyhat ki akıllanmayan sizler, yine eski huylarınızdan vazgeçmiyorsunuz! Dün Yusuf'u inkâr ettiğiniz gibi, şimdi de Mûsâ'yı inkâra kalkışıyorsunuz!" diyordu.

35. "Kendilerine gelmiş hiçbir delil olmadığı halde Allah'ın âyetleri hakkında mücâdele edenler, gerek Allah yanında, gerekse iman edenler yanında büyük bir nefretle karşılanır. Allah büyüklük taslayan her zorbanın kalbini işte böyle mühürler."

Sûrenin başında hatırlayacaksınız, Allah'ın âyetleriyle mücâdele edenlerin durumları ve acı sonları anlatılmıştı. Allah'ın âyetleri konusunda mücâdele, Allah'ın âyetlerine rağmen onlardan habersiz, kendi kendine hayat programı yapmaktı. Allah'ın âyetlerinin varlığına rağmen, onlar yokmuş gibi bir hayat yaşamaktı. Yâni bir insan Allah'ın onun hayatına karışması adına kendisi için gönderdiği âyetlerine karşı ilgisiz kalır, onlardan habersiz bir hayat yaşarsa, işte bu, Allah'ın âyetleriyle mücâdele anlamına gelecektir. İşte böyle yaşayan insanların kalplerini Allah mühürleyecektir. Allah'a karşı müstekbir davranan, Allah'ın âyetlerine karşı eyvallahsız davranan, Allah'a ve Allah'ın âyetlerine iman etmeyen, bu âyetler doğrultusunda bir hayat yaşamaya yanaşmayan ve de Allah'ın âyetlerine dil uzatan kimselerin kalplerini Allah mühürleyecektir.

Şurası bir gerçek ki, Allah haksız yere hiç kimsenin kalbini mühürlemez. Bu insanlar Allah'ın kendileri için hayat programı olarak gönderdiği âyetlerden yüz çevirmişler, kendi kendilerine bir hayat programı yapmışlar, amelleriyle öylesine fısk-u fücûra dalmışlardır ki, artık o amellerden hoşlanmaya,

durumlarından, yaşantılarından memnun olmuşlar, hayatlarından mutmain olmuşlardır. Şu anda bizim yaşadığımız hayat, hayatların en güzelidir. Bizim başka şeye ihtiyacımız yoktur. Allah'a da, Allah'ın âyetlerine de peygambere de ihtiyacımız yoktur demeye başlamışlar, Allah'ın âyetleriyle kendilerini sağlama almaya, doğru yolu bulma ve ıslah olmayı hiç düşünmedikleri için, peygamberin getirdiği mesaja da hep şüphe ile bakmaya başlamışlardır. Hayat programını kabul etmeyerek, âyetleriyle ilgilenmeyerek Allah'a kafa tuttukları ve de Cebbârlık yapıp Allah'ın kullarına zul-mettikleri için, Allah da onların kalplerini mühürleyivermiştir.

Bu yüzden de bu tip insanlar, Allah yanında da mü'minler yanında da büyük bir nefretle karşılanmaktadır. Onların bu konuda Allah tarafından kendilerine gelmiş hiçbir delilleri olmadığı halde, Allah'ın âyetleri, Allah'ın şeriatı konusunda bilgisizce mücâdeleye girişmeleri, Allah'ın da mü'minlerin de büyük öfkesine sebep olmuştur. Zaten sev-gi ve nefrette, rahmet ve gazapta mü'minler Allah safındadırlar. Mü'-minler, Allah'ın gazap ettiklerine gazap ederler, Allah'ın rahmet ettiklerine de rahmet ederler. Sevgililerinin sevdiklerini severler, gazap ettiklerine de gazap ederler. Allah da sevdiği kullarının gazap ettiklerine gazap, sevdiklerine de rahmet eder.

36,37. "Firavun: "Ey Hâmân, bana yüksek bir kule yap! Belki yollara, göklerin yollarına erişirim de, Mûsâ'nın İlâhını görürüm. Doğrusu ben onu yalancı sanıyorum," dedi. Böylece Firavun'a yaptığı iş süslü gösterildi ve yoldan saptırıldı. Firavun'un tuzağı tamamen boşa çıktı."

Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki, mü'min kişi konuşurken onun sözlerine değer vermemeye çalışır, Firavun da hemen Hâmân'a döner ve müstekbir bir edâyla onunla konuşmaya başlar. Kasas sûresinde bu konu şöyle anlatılır:

"Firavun: "Ey ileri gelenler! Sizin için benden başka bir İlâh tanımıyorum! Ey Hâmân! Haydi benim için çamur üzerine ateş yak (Ve tuğla imâl et!) Bana bir kule yap ki, Mûsâ'nın İlâhına çıkayım. Ama sanıyorum ki o muhakkak yalan söyleyenlerdendir," dedi."

(Kasas 38)

Evet, Firavun saçmalamaya başlıyor ve diyor ki, "ey Hâmân! Bana yüksek bir kule yap ki, belki ben sebeplere, o göklerin sebeplerine, göklerin yollarına ererim de, Mûsâ'nın İlâhının ne olduğunu anlamış olurum."

Kelimenin tam anlamıyla saçmalıyor. Bir gözetleme kulesi yaptırarak, yâni

teknik bir teşebbüste bulunarak güya Mûsâ'yı yalancı çıkarmaya çalışıyordu. Tıpkı günümüzde bilime sarılarak, bilimi putlaştırarak Allah'ı inkâr etmeye çalışanlar gibi… "Evet, yüksek kuleye çıktım, ama bakın Mûsâ'nın Rabbini göremedim! Eğer benim dışımda böyle bir İlâh olsaydı, mutlaka O'nu görmemiz lazımdı," diyecek ve Mûsâ'yı yalan çıkaracaktı. Ya da tıpkı günümüz kâfirlerinin iddia ettikleri gibi, bakın bu kadar bilim ilerlemişken, bu kadar teknik imkânlara sahipken gökyüzüne çıkamadık. Bu Mûsâ nereden çıkmış gökyüzüne de, onların Rabbinden bize mesaj getirdiğini iddia ediyor? demeye çalışıyordu.

38. "O iman eden kimse: "Ey kavmim!" dedi, "Siz gelin bana uyun, sizi doğru yola götüreceğim."

Mü'min kişi, daha önce Firavun'un çevresindekilere dediğini diyordu. Az evvel Firavun da aynı şeyleri demişti. "Ben sizi ancak doğru yola götürüyorum," diyordu. Allah'ın mü'min kulu, ne gaddar Firavun'un zulmünden, ne de Karun ve Hâmân gibi O'na destek verenlerin gücünden, kuvvetinden hiç korkmadan, hiç tınmadan, kavmini Firavun'un dediklerine değil, kendi dediklerine uymaya çağırıyordu. "Bana ve benim dediklerime tabi olursanız, benim nasihatlerimi dinler, kurtulursunuz; değilse azaptan kurtulamayacaksınız," diyordu.

39. "Ey kavmim! Şüphesiz ki bu dünya hayatı geçici bir eğlenceden ibarettir. Ama âhiret gerçekten istikrar yurdudur, karar yeridir."

"Ey kavmim! Dünya hayatı, deni hayat, alçak hayat, yakın hayat, gelip geçen bir oyundan, eğlenceden ibarettir. Dünya karar kılma yeri değildir, gelip geçici bir hayattır. Dünya bağlanılacak bir yer değildir," diyerek Firavun'un ve adamlarının dünyayı tercih ederek Allah'ın elçisine karşı gelişini, dünyayı Allah'ın elçisine tercih edişini, onun bu tavrını reddederek toplumunu düşünmeye dâvet ediyordu. Peygambere kafa tutmak için tercih ettiğiniz şu saltanatınız, bu gücünüz, bu imkânlarınız, bu sıhhatiniz, bu gençliğiniz bir gün gelip bitecektir. Ama âhiret yurdu istikrar, karar yeridir. O zevâlsizdir. Dünya gibi gelip geçici değildir.

Bu noktadan itibaren bu mü'min kişinin Allah'ın peygamberine yardım edebilmek için Firavun'a açıktan açığa isyan ettiğini, kavminin Firavun'un dediklerine değil de, kendisinin söylediklerine uymaları gerektiğini söyleyerek açıktan açığa imanını izhar ettiğini görüyoruz.

40. "Kim bir kötülük işlerse ancak onun misliyle ceza görür. Kadın veya erkek kim inanarak amel-i salih işlerse, işte onlar cennete gireceklerdir. Orada hesapsız şekilde rızıklandırılırlar."

Kötülük işleyenlerin cezası, sadece işledikleri o kötülük misliyledir. Bir kötülüğe bir ceza verilmektedir. Ama iyilik yapanların iyiliklerinin karşılığı kat kat verilmektedir. Kur'an'ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki, o iyiliği yaparken kişinin taşıdığı niyetin derecesine göre, bazen bire on, bazen bire yedi yüz, bazen de sonsuz mükafat verir. İyiliğin katsayısı böyle iken, kötülüklerin katsayısı da sadece bire birdir. Bir kötülük işleyene sadece bir kötülük yazılmaktadır. Hattâ bir kötülük yapmaya niyetlenip de Allah korkusundan ötürü onu işlemekten vazgeçenlere bir iyilik yazılmaktadır. Yine bir iyilik yapmaya niyet edip de onu yapamayanlara da bir iyilik sevabı yazılmaktadır. Yine iyiliklerimiz kötülüklerimizi giderdiği halde, kötülüklerimiz iyiliklerimizi gidermemektedir. Rabbimiz hep bizim lehimizde takdirde bulunuyor.

41. "Ey kavmim! Nedir başıma gelen? Ben sizi kurtuluşa çağırıyorum, siz beni ateşe çağırıyorsunuz."

"Ey kavmim! Bana ne oluyor? Ben nasıl bir ortamdayım? Bana ne düşüyor? Ben sizi kurtuluşa dâvet ediyorum, sizse beni ateşe çağırıyorsunuz. Ben sizi cennete çağırıyorum, siz beni cehenneme çağırıyorsunuz."

41. "Siz beni Allah'ı inkâr etmeye, bilemediğim bir şeyi ona ortak koşmaya çağırıyorsunuz; ben ise sizi güçlü olan, çok bağışlayan Allah'a çağırıyorum."

"Siz beni İlâhlığı konusunda hakkında hiçbir bilgim olmayan, İlâhlığı konusunda Allah'ın hiçbir bilgi indirmediği Firavun'a kulluğa çağırıyorsunuz. İlâh dediğiniz Firavun'un arzularını yerine getirmeye, onun yasalarına itaate çağırıyorsunuz. Oysa ben sizi tek olan, mutlak güç ve kuvvet sahibi, göklerin ve yerin yaratıcısı, yegâne hakimi, hâkimiyet elinde olan, rızık veren, doyuran, yaratan, öldüren, kullarını işiten, onların dualarına anında icâbet eden, kullarının tümünden haberdar olan, yenilmeyen, yanılmayan bir Allah'a çağırıyorum."

43. "Şüphe yok ki beni kendisine kulluğa çağırdığınız (Firavun) dünyada da âhirette de çağırabilecek kabiliyette değildir. Hepimizin Allah'a döneceğinde ve aşırı gidenlerin ateşlikler olduklarında şüphe yoktur."

Mü'min kişi diyor ki:

1. Sizin beni kendisine kulluğa çağırdığınız kişi, yâni Firavun ibadet edilmeye lâyık değildir. Zira o dua edenlerin, imdada çağıranların dualarına, dâvetiyelerine icabet edemiyor. Darda kalanların imdadına yetişemiyor.

Yetişemez de zaten. Bırakın Firavunların başkalarının imdadına yetişmelerini, onlar kendi imdatlarına bile yetişemezler. Var mı bunlarda böyle bir güç? Meselâ bu Firavunlar kendilerine bir menfaat sağlayabilirler mi? Kendilerine dokunacak bir zararı defedebilirler mi? Bu Firavunlar ölüme, hastalığa çare bulabilmişler mi? Acıkmamaya, üşümemeye tuvalete gitmemeye çare bulabilmişler mi? Öyleyse bu Firavunların dünyada da, âhirette de herhangi bir İlâhlık hakları yoktur. Bunların İlâhlık hakları yoktur ki, ben onlara kulluk edeyim ya da insanları onlara kulluğa çağırayım?

2. Bu sözün ikinci mânâsını da şöyle anlıyoruz: Bu Firavunlar kendi başlarına bir İlâhlık iddiasında bulunmamışlardır. Kendileri, bizzat insanları kendilerine kulluğa çağırmamışlardır. Sizler onlara İlâhlık izâfe ettiniz. Hani "şeyh uçmaz ama uçururlar" diye bir söz vardır ya, işte aynen bunun gibi, bunlar İlâhlık iddiasında bulunmuyorlar. Bunlar İlâh olmadıklarını kendileri de biliyor, ama sizler bu adamları uçuruyorsunuz. Sizler bu adamları İlâhlık makamına çıkarıyorsunuz. Onların Allah'ın ortakları olduğunu sizler söylüyorsunuz. Sizler bu adamların arzularına mutlak itaat ederek, bunların yalanlarına, yanlışlarına ses çıkarmayarak bunları şımartıyorsunuz. Bunlar da sizin bu mutlak itaatlerinize bakarak kendilerini bir şey zannetmeye başlıyor, şımarıyor, İlâh olduklarını zannediyorlar.

Halbuki müsrifler, haddi aşanlar, yeryüzünde Allah'tan başka İlâh kabul ederek, kendilerini İlâh yerine koyarak haddi aşanlar, Allah'a isyan edenler, dünyaya Allah'ı karıştırmayarak haddi aşanlar, dünyada Allah'ı hesaba katmadan hayat programı yapanlar, bunların ateşe gidecekleri de kesindir, bunda en küçük bir şüphe yoktur.

44. "Size söylediğimi yakında hatırlayacaksınız. Ben işimi Allah'a havale ediyorum. Doğrusu Allah kullarını görendir."

Bu kahraman mü'min, dünyanın en zâlim tâğutu Firavun'dan da, onun gücünden, saltanatından, zulmünden, çevresindekilerin hış-mından hiç korkmadan, çekinmeden bu son sözlerini söylüyordu.

Bunları söylerken, bu tarihî hitabesini irâd ederken, Firavun'un sarayında, yönetimde işgal ettiği mevkii, bakanlığı kaybetme, görevinden atılma bir yana, kesin öldürüleceğini bile bile, Allah yolunda ölümü, şehadeti göze alarak, çevresinde kendisine yardım edecek hiç kimsesi olmadığı halde, sadece Allah'a tevekkül ederek yapması gereken son görevini yapmaya çalışıyordu. Canını

ortaya koyarak, Allah'ı ve Allah'ın elçisini müdafaa ediyordu.

Bakın diyor ki, "ey insanlar! Sizler yakında benim size söylediklerimin ne anlama geldiğini anlayacaksınız. Size emrettiğim, sizi menettiğim, size nasihat ettiğim şeylerin ne anlama geldiğini yakında anlayacaksınız. Bu sözlerimin doğruluğunu yakında anlayacaksınız. Birkaç gün sonra Kızıldeniz'de boğulurken, ya da size azap geldiği dönemde bunları anlayacaksınız. Anlayacaksınız ama pişmanlığın fayda vermediği bir ortamda, geriye dönüşün olmadığı, tevbenin kabul edilmediği bir zamanda anlayacaksınız."

Allah'ın adına müstakil bir sûre indirdiği kahraman, yapması gerekenleri yaptıktan, Allah'ın kendisinden istediği kulluğu icra ettikten, sorumluluğunu yerine getirdikten sonra, vazifesini yapmış olmanın gönül rahatlılığı içinde diyor ki, "ben yapacağımı yaptım, ben görevimi yerine getirdim, sizi bildiklerimle uyardım. Artık bundan sonra ben işimi Allah'a havale ediyorum. Bundan sonra Allah size ne takdir edecekse edecektir. Benim o konuda yapabileceğim bir şey yoktur. Bundan sonrası O'na aittir."

Bu tartışma Mûsâ (a.s) ile Firavun arasındaki uzun mücâdelenin son dönemlerine denk geliyor. Bundan birkaç gün sonra zaten Hz. Mûsâ Allah'tan emir alacak, İsrail oğullarını alıp bu mü'min kişiyle beraber Mısır'ı terk edecek ve Firavun oğulları tamamen denizde yok olacaktır. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu şöyle anlatıyor:

45. "Allah onu onların kurmak istedikleri tuzaktan korudu. Kötü azap Firavun'un adamlarını sarıverdi."

Allah onu, onların tuzaklarından korudu. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun iki mânâsı var:

1. Allah onu içinde doğup büyüdüğü Firavun ailesinin düştükleri kötü amellere düşmekten korudu. O aileden birisi olarak Allah onu küfürden kurtardı, yardım buyurarak onu hidâyete ulaştırdı. Firavun'un sistemi aslında bu tür insanların çıkmasını engellemek için kurulmuş bir sistemdi. Ama sistemin eğitim politikasına rağmen Allah bu mü'min kişiyi korumuş, bu eğitim çukurlarına batıp çıktıktan sonra mü'min kalabilmeyi nasip etmiştir. Şu anda bizim için söz konusu olduğu gibi…

2. Allah, onu Firavun ve çevresindekilerin tuzağından korudu. Firavun

sistemi ona hiç bir şey yapamadı, kılına bile dokunamadı. Birileri birine diyor ki seni öldüreceğiz. Öldürmek isteyenler karşıdakini öldürecekleri bir anda, Allah onları öldürüverdi mi, doğal olarak karşıdakini korumuş demektir. İşte Rabbimiz o mü'mini öldürmek isteyenleri öldürünce, onu korumuş oluyordu.

Allah'ın onu dünyada koruması, Hz. Mûsâ ile birlikte Mısır'ı terk edip, Kızıldeniz'den geçirerek kurtarmasıdır. Âhiretteki koruması ise, Allah'ın onu cehennem azabından korumasıdır. Allah onu ve beraberindeki mü'minleri korudu ve denizdeki kötü azap, Firavun'u ve adamlarını sarıverdi.

46. "Onlar sabah akşam ateşe sunulurlar. Kıyamet çattığı gün, "Firavun'un adamlarını azabın en ağırına so-kun!" denilir."

Âyet-i kerîmede Firavun ailesine iki azaptan söz ediyor Rabbi-miz:

1. Firavun ailesine verilecek şiddeti az olan bir azap.

2. Kıyamet günü ise onlar asıl cezayı görecekler. Asıl şiddetli azap, kıyametin kopmasından sonra gelecektir.

Allah diyor ki, onlar sabah akşam ateşe arz olunurlar. Sabah akşam ateş onlara arz edilir. Her an ateş onlarla, onlar da ateşle beraberdirler. Bu ateş azabı, kıyametteki azaptan önce bir azaptır, âyetin ifadesinden böyle anlaşılıyor. Bu birinci azaba âlimlerimiz, kıyametten önce vaki olacak kabir azabıdır demişlerdir. Ancak bu azap, sadece Firavun ailesine mahsus bir azap değil, tüm kâfirler için bir azaptır. Tüm kâfirler kıyamete kadar aynı azabı tadacaklardır.

Allah buyuruyor ki, onlar sabah akşam azaba sürülürler, ateşte yakılırlar, ateşe arz edilirler. Yâni onlar dünyada denizde boğulma gibi bir azapla yok oldukları gibi, kıyamet gününe kadar da berzah âleminde, yâni kabirde sabah akşam ateşe arz olunacaklardır. Mü'min-lere de sabah akşam cennetteki makamları gösterilir. Bu konuda Ra-sulullah'ın şu hadisi bunu anlatır: Buhârî ve Müslim'in Abdullah bin Ömer'den birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Sizlerden biri öldüğünde, ona ölümünden sonra, cennet ya da cehennem ehli de olsa, sabah akşam gideceği yer gösterilir ve "İşte dirildikten sonra Allah'ın seni göndereceği yer burasıdır," Denilir."

Ama bu konu gaybî bir konudur, imanî bir konudur, binaenaleyh amelî bir konuymuş gibi, bilginin konusuymuş gibi ele alarak uzun uzun bilgiler bulmaya çalışmanın anlamı da yoktur.

Benim bundan anladığım şudur: Burada Firavunlara, Firavun misyonunu üstlenenlere ölürken, ölmeden önce, öldükten sonra, kabirde, haşirde, cehennemde azap var, hep azap vardır. Ama burada anlatıldığı gibi onun karşıtı olan mü'min kişi için, bu mü'min fonksiyonunu üstlenen kimseler için de cennet, rahmet, lütuf, mükafat vardır. Eğer ben yaşadığım hayatta Firavun misyonunu üstlenmişsem, yâni Allah'ın elçisine rağmen, elçinin getirdiği kitaba rağmen bunlara müracaat etmeden bir hayat yaşarsam, o zaman onun âkıbeti benim için de kaçınılmazdır.

Yok eğer ben bu mü'min kişinin rolünü üstlenir, Allah'ın peygamberine ve onun getirdiği mesaja sahip çıkarak hayatımı o mesaja uygun olarak yaşamaya çalışırsam, o zaman ben de onun gittiği yere gideceğim demektir. İşte esas anlamam gereken burada budur.

47,48. "Ateşin içinde birbirleriyle tartışırlarken, mustaz'aflar (Güçsüzler) müstekbirlere (Büyüklük taslayanlara): "Doğrusu biz size uymuştuk, şimdi ateşin bir parçasını olsun bizden savabilir misiniz?" derler. Müstek-birler de: "Doğrusu hepimiz onun içindeyiz. Şüphesiz ki Allah kullar arasında hükmünü vermiştir," derler."

Cehennemde, ateşin içinde aynı azabı paylaşan insanların tartışmalarını, birbirlerini suçlamalarını anlatıyor burada Rabbimiz. Demek ki bu iki grup da cehennemdedir. Demek ki mustaz'afların zayıflığı onları kurtaramayacaktır. Davar sürüsü gibi idarecilerinin kanunlarına itaat etmek zorunda kalmış bu insanların, "ne yapalım, biz güçsüzdük, zayıftık, gücümüz kuvvetimiz yoktu, elimizden bir şey gemli-yordu," demeleri onları kurtaramayacaktır. Çünkü Allah onlara akıl, irade vermişti. Seçme hürriyeti vermişti Allah onlara. Bunlar hiçbir zaman böyle sürüler değildi. Berikiler onların iradelerini satın almak istedikleri zaman, boyunlarına ip takıp kendilerine kul-köle yapmaya zorladıkları zaman, hiçbir tepki göstermediler. Sanki bu işe dünden razıymış gibi boyunlarını teslim ettiler.

Bakın mus'taz'aflar, yâni yönetilenler, idare edilenler, müstek-birlere, yâni

yöneticilere, idarecilere, yönlendirenlere diyorlar ki: "Ey müstekbirler! Doğrusu biz dünyada iken size uymuştuk! Dünyada emirlerinize boyun eğiyor, kanunlarınıza itaat ediyor, arzularınızı yerine getiriyor, bizi neye çağırdıysanız koyun gibi arkanızdan geliyorduk. Sürüler gibi size tâbi oluyorduk. Sizler güçlüydünüz, sizler kendinizi dünyada Rabbler görüyordunuz, İlâh olduğunuzu iddia ediyordunuz. Hadi bakalım, gücünüzü gösterin, İlâhlığınızı, Rabliğinizi gösterin de, şu azabın bir kısmını olsun bizden defedin." Ya da, "azabın bir kısmını olsun bizim yerimize yüklenebilir misiniz?" diyorlar.

Müstekbirler, idareciler de ne diyorlar bakın: "Boşuna bağırıp çağırıp da kendinizi yormayın ey sürüler! Bağırsanız da çağırsanız da çare yok, siz de, biz de bu ateşin içindeyiz! Çare yok siz de, biz de bu ateşe razı olmak zorundayız. Şüphesiz ki Allah kulları hakkında hükmünü vermiştir. Yâni her birimizin müstahâk olduğu kadar azabı aramızda paylaştırmıştır. Allah azabı paylaştırmıştır ve bu konuda iş bitmiştir. Eğer Rabbimizin takdir buyurduğu bu azabı sizden giderecek bir gücümüz olsaydı, sizden önce kendimizinkini kaldırır, kendi azabımızı giderirdik."

49. "Ateşte olanlar, cehennemin bekçilerine: "Rab-binize yalvarın da hiç değilse bir gün azabımızı hafifletsin" derler."

İdarecilerinden bir fayda göremeyeceğini anlayan cehennemlikler, çaresizlik içinde bakın cehennemin bekçilerine şöyle yalvarmaya başlıyorlar: "Ey cehennemin bekçileri! Ne olur Rabbinize bir yalvarın da hiç olmazsa şu azabımızı bir günlüğüne bir azaltsın! Dayana-mıyoruz! Fazla değil, sadece bir günlüğüne şu azabımızı hafifletsin de bir nefes alalım!" Onların bu taleplerine karşı bakın melekler ne diyorlar:

50. Bekçiler: "Size belgelerle peygamberleriniz gelmemiş miydi?" derler. Onlar da: "Evet gelmişti!" derler. Bekçiler: "O halde kendiniz yalvarın!" derler. İnkârcıların yalvarışı şüphesiz boşunadır."

Cehennemin bekçileri bir yandan onları kınayarak, bir yandan da azarlayarak diyorlar ki, "dünyadayken Allah'ın elçileri apaçık âyetlerle sizlere geldi de siz onları inkâr etmediniz mi? Allah'ın elçilerine karşı ilgisiz kalmadınız mı? Şimdi kendiniz dua edin Allah'a! Kendiniz yalvarın Rabbinize! Allah'ın elçilerini yalanlayan, Allah'ın elçilerine değer vermeyen, elçilerle ilgisiz bir hayat yaşayan kâfirler için biz nasıl dua edebiliriz? Böyle birileri için dua etmekten Allah'a sığınırız! Sizler duaya lâyık insanlar değilsiniz! Bizim cesaretimiz yoktur bu konuda duaya! Çok fazla istiyorsanız, haydi buyurun

kendiniz dua edin, kendiniz müracaat edin Allah'a! Ama şunu da söyleyelim ki, size, sizin gibilerin duası asla kabul görmeyecektir." Evet, kâfirlerin duaları boşa gidecek, kabul görmeyecek ve icâbet edilmeyecektir. Çünkü onların en küçük bir mâzeret hakları yoktur.

51. "Muhakkak ki biz peygamberlerimize ve iman edenlere dünya hayatında da, şahitlerin şahitlik için duracakları günde de elbette yardım edeceğiz."

Bu Allah'ın değişmez va'didir. Allah hem dünyada hem de şahitlerin şehadet için toplandıkları kıyamet gününde peygamberlerine ve mü'minlere yardım edecektir. Allah, peygamberini ve müslümanları dünya hayatında destekleyecek, onlara yardım edecek ve onları mutlaka zafere ulaştıracaktır. Allah'ın dünyada peygamberlerine yardımı iki türlü olur:

1. Peygamberlerine delil göndermek, vahiy indirmek, kendi bilgisinden bilgi indirmek sûretiyle onları destekler.

2. Bizzat düşmanlarına karşı onlara yardım ederek, onlara müzâhir olarak, dünyada onların dâvâlarını muzaffer ederek murad-larına ulaştırır.

3. Onu kulluğa muvaffak kılmasıdır. Allah'ın peygamberine dünyada yardım etmesi, onu kulluğa muvaffak kılmasıdır. Allah, peygamberlerini dünyada kulluğu icraya muvaffak kılmıştır. Bu konuda peygamberlerine yardım etmiştir. Ama bakıyoruz ki, bu yardımı bazen zindana atarak, bazen taşlanarak, bazen şehid edilerek, bazen ateşe atılarak, bazen sürgünle, bazen hastalıkla olmuştur.

Allah, peygamberlerini ve mü'minleri mutlaka tüm düşmanlarına karşı galip getirecektir. Ama unutmayalım ki zafer ya da hezimet, galibiyet ya da mağlubiyet dünya şartlarına göre değil, galibiyet ya da mağlubiyet âhiret şartlarına göre hesap edilir.

Allah diyor ki, "Ben peygamberlerime ve müslümanlara yardım edeceğim. Hem dünyada, hem de âhirette onları galip getireceğim." Halbuki bakıyoruz Allah'ın elçilerinden kimileri düşmanları tarafından öldürülmüş, kimileri yalanlanarak yerinden, yurdundan sürgün edilip hicrete mecbur edilmiş, kimileri

kavmi tarafından türlü işkencelere maruz kalmış, kimileriyle toplumu hiç ilgilenmemiş, getirdikleri mesaja hiç değer vermemişlerdir. Allah da buyuruyor ki, “Ben onlara yardım edip onları galip getireceğim.” Peki bununla bunun arasını nasıl bulacağız?

Şunu kesinlikle unutmamalıyız ki, sosyal hadiseler değerlendirilirken o hadiseleri sadece belli bir zaman dilimi, dar bir zaman çerçevesi içinde ele alıp değerlendirmek çok yanlış olacaktır. Bir hadiseyi değerlendirirken geniş zaman ve mekân açısından değerlendirmek zorundayız. Allah elçilerinin dâvetlerine bu perspektiften baktığımız zaman her bir peygamberin dâvâsının muzaffer olduğunu göreceğiz. Kendisinden sonra da olsa dâvâsının, akidesinin muzaffer olması peygamberin muzaffer olması mânâsına gelecektir.

Meselâ Hz. İbrahim ateşe atılırken bile galip ve muzafferdi. Çünkü o halindeyken bile yine de Allah’a imandan, insanları Allah’a çağırmaktan vazgeçmemişti. Yine şehid edilen bir peygamber de şe-hadet şerbetini içerken galibiyetin zirvesine yükseliyordu. Çünkü o, Allah’ın kendisinden istediği hayatı yaşıyordu. Başkalarının dirilişi adına, dâvâsının ve dâvetinin dirilişi adına kendisini feda ediyordu. Zira nice şehitler vardır ki, dâvâsının dirilişine şehadetiyle yaptığı hizmeti, bin sene yaptığı hizmetten daha üstündür. Şehadet şerbetini içerken, dâveti muzaffer oluyordu.

Allah bazen peygamberlerinin düşmanlarını suda boğarak, peygamberinin intikamını düşmanlarından alma türünde bir yardımla galip getirir, bazen da peygamberinin irtihalinden sonra onun dâvetini yeryüzünde hakim kılarak, düşmanlarını zelil ederek peygamberini galip getirir. Tarih bunun her çeşidine de şahittir. Peygamberi hayattayken düşmanlarını hezimete maruz bırakarak peygamberlerine yardım ettiği gibi, peygamberinin vefatından sonra da düşmanlarını yok ederek, peygamberinin dâvâsını galip getirdiği de olmuştur.

Rabbimiz Peygamberlerine ve mü'minlere dünyada yardım edeceği gibi, bir de eşhâd gününde, yâni şahitlerin, peygamberlerin, meleklerin, mü'minlerin ve tüm şahitlerin şehadetlerini ortaya koymak üzere toplanacakları kıyamet gününde de yardım edecektir. Ama Allah’ın peygamberlerine ve mü'minlere yardım edeceği o gün:

52. “O gün zâlimlere özür dilemeleri fayda vermeyecektir. Onlara lânet vardır, onlara yurtların en kötüsü vardır.”

O gün zâlimlere mâzeretleri hiçbir fayda sağlamayacaktır. Çünkü onların

hiçbir mâzeret hakları yoktur. Mürselât sûresinde şöyle buyrulur:

"Onlara izin verilmeyecektir ki özür dilesinler."
(Mürselât 36)

O gün mâzerette bulunabilmeleri için konuşamayacaklar, onlardan hiçbir özür ve fidye de kabul edilmeyecektir. Onlar için sadece lânet vardır. Yâni Allah'ın rahmetinden mahrumiyet, Allah'ın cennetinden uzaklaşmak vardır. Onlar için yurdun en kötüsü, yurtların en kötüsü vardır. Yâni onlar cehennem yurduna gideceklerdir. Orası ne kötü bir konak, ne kötü bir karar yeridir.

53,54. "Andolsun ki biz Mûsâ'ya hidâyet verdik ve İsrailoğullarına da kitabı miras kıldık. (Ki o) Temiz akıl sahipleri için bir hidâyet rehberi ve bir zikirdir."

Andolsun ki biz Mûsâ'ya hem kendisini hem de toplumunu hidâyete ulaştıracak mûcizeler verdik, kitap verdik, sahifeler verdik, şeriat verdik ve de önceki âyetlerde anlatıldığı gibi düşmanlarına karşı zafer, galibiyet verdik. İsrailoğullarına da Tevrat'ı miras bıraktık. Onlar için güzel bir âkıbet hazırladık. Firavun ve çevresindekileri denizde boğup onların yerlerine, yurtlarına, mallarına, mülklerine, saraylarına, mahsullerine varis kıldık. Ama unutmayın ki Hz. Mûsâ'ya bu hidâyeti, bu başarıyı, bu galibiyeti düşmanlarına karşı sabretmesinden ötürü, dayanıp direnmesinden ötürü verdik. Onun toplumu olan İsrail oğul-larına da bu mirası Onların peygamber yanında sabretmelerinden ötürü, peygamberin kendilerini çağırdıklarına sabırla icabette bulunmalarından ötürü lütfettik. İşte bu onlara miras bırakılan Tevrat, akıl sahipleri için bir hidâyet rehberi ve bir zikirdir, zikradır.

Burada, yukarıdaki yardıma bir örnek sunuluyor. "Mûsâ'ya yol gösterdik," diyor Rabbimiz. Hz. Mûsâ'nın delikanlılık döneminde, o adamı öldürdükten sonra Mısır'ı terk edişini bir düşünün. Ne arabası vardı, ne arabasının benzini vardı, ne yol, ne iz biliyordu, ne bir mihmandarı vardı, ne pusulası, ne de haritası. Nereye gideceğini dahi bilmiyordu. Üstelik böyle bir çöl yolculuğu hakkında herhangi bir tecrübesi yoktu. Tabiri caizse muhallebi çocuğuydu, saray çocuğuydu, sıkıntı görmemişti, deneyimi yoktu. Ama Allah ona yol gösterdi ve Medyen'e ulaştırdı. Bir de Hz. Mûsâ'nın Medyen'den Mısır'a dönüşünü düşünün. Yapayalnız, sadece âsâsıyla dünyanın en zâlim, en güçlü devlet başkanının huzurunda dikiliyordu. Burada da Allah yardım etmiştir ona. Öyleyse:

55. "Ey Muhammed! Sen sabret, Allah'ın verdiği söz şüphesiz gerçektir.

Suçunun bağışlanmasını dile; Rab-bini akşam sabah överek tesbih et."

Peygamberim sen sabret, diren, dayan, durma, dönme, devam et. Peygamberim sen yoluna devam et. İnsanların yalanlamalarına, alay edişlerine, eziyetlerine, zaferin gecikmesine, bâtılın ve bâtıl ehlinin geçici bir süre güçlüymüş gibi görünerek borusunu öttürmesine karşı sabret. İnsanların kul olmamasına, dostların azlığına, düşmanların çokluğuna karşı sabret. Zaman uzasa da, şartlar aleyhte gibi görünse de, şimdilik aleyhte gibi görünen tüm kötü şartlara karşı sabret peygamberim. Şunu kesinlikle bilesin ki, Allah'ın vaadi haktır. Allah'ın vaadi kesindir ve gerçektir. Muhakkak ki senin sözünü üstün getirecek, senin dâvânı galip getireceğiz. Biz bu konuda kesin va-adde bulunmuşuzdur. Hiç şüphen olmasın ki Allah vaadinden asla dönmez.

Rabbimiz bu âyetleriyle peygamberine sabır tavsiye ediyordu. Zira Rasulullah'a yapılan iftiralar, hakaretler onu üzüyordu. Ona sihirbaz, kahin, şair diyorlardı. Kâfirlerin her türlü fiil ve sözleri onu üzüyordu. Halbuki peygamberliğinden önce herkes onu kabul ediyordu. "Muhammedü'l Emin" diyorlar, mallarını ırzlarını, namuslarını ona teslim ediyorlardı. İsmet sıfatının sahibi görüyorlardı onu. Ama şimdi peygamberliği ortaya koyunca, sanki herkes onun aleyhine geçivermişti. Bu duruma üzülen peygamberine Rabbimiz sabır tavsiye ediyor.

Biz de peygamber misyonunu üstlenip hakkı ortaya koyduğumuz zaman, bizi de yalanlayacaklar. Kendi kafalarındakinin aksini ortaya koyunca, kendi hayatlarının zıddını söyleyince, hayatlarını değiştirmeye yönelik bir şeyler söyleyince insanlar bizi de reddedecekler. O zaman biz de sabredeceğiz ve kesin bileceğiz ki Allah'ın vaadi haktır. Allah, dinine sahip çıkanlara mutlaka yardım edecektir. Allah dinini mutlaka üstün getirecektir. İşte örneklerini sundu Rabbimiz. Mûsâ'ya nasıl yardım etmişse, Mûsâ'yı savunan mü'mine nasıl yardım etmişse, Allah size de yardım edecektir.

Firavun'un, Firavunların karşısında olacaksınız, kardeşleriniz sizi çok ucuz bir pahaya satacaklar, kralın evine köle olarak girebileceksiniz, kralın karısı size göz koyacak, kadın ve şeytan bütün güzelliğiyle size meyledecek, iffetinizin karşılığı olarak zindana atılacaksınız, orada Yusuf gibi unutulacaksınız ama sonunda Allah size yardım edecek ve Mısır'a sultan olacaksınız. Bütün bunlara sabredeceksiniz. Veya Hz. Adem (a.s) gibi cennette olacaksınız, şeytan gelip sizi kandıracak, çok deni ve alçak bir hayata indirecek, buna karşı da

sabredeceksiniz. Her şartta sabredecek, Allah'ın bizden istediği kulluğu icra etmeye çalışacağız. Bütün bunların sonunda da Allah mutlaka bize yardımını ulaştıracaktır. Sabır budur zaten. Değilse, "efendim ne yapalım bizim kaderimiz böyleymiş, yapabileceğimiz bir şey yoktur," diyerek içinde bulunduğu şartlara uyum göstermek sabır değil zillettir Allah korusun. Sabır, her şart altında Allah'a kulluktan vazgeçmemek, kişinin tavrında değişiklik yapmamasının adıdır. Sabır, her şeye rağmen Allah'a kullukta değişiklik yapmamanın adıdır. Ötekisi zillet ve meskenettir.

Peygamberim, sen sabret ve günâhının bağışlanması konusunda da istiğfarda bulun, sabah akşam Rabbini överek tesbih et. "Sabah akşam" ifadesinin anlamı, her an, her zaman demektir. Yâni her an, her zaman Rabbimizi tesbih edeceğiz. O'nu O'nda olan sıfatlarla bilecek, O'nda olmayan, O'na yakışmayan sıfatlardan tenzih ederek Rabbimizi tesbih edeceğiz.

Resul-i Ekremin günâhlardan münezzeh olduğunu biliyoruz. Allah kontrolünde bir beşer olarak onun günâhlardan korunmuş olduğunu biliyoruz. Öyleyse buradaki günâhlardan Rabbine istiğfarda bulun ifadesinin anlamını şöyle açıklayabiliriz:

1. Kendi içtihadıyla verdiği bir kararın Allah'ın kararına muhalefet etmesi gibi bir tecelli söz konusu olmuşsa, bu konuda istiğfar etmesi öğütleniyor.

2. Peygamberlik öncesi hayatına istiğfar emrediliyor.

3. Peygamber de dahil hiç kimsenin tam kulluk etmesi mümkün değildir, bu nedenle, "eksiklerinin tam kabul edilmesi konusunda Rabbine istiğfar et," deniliyor.

4. Burada peygambere emredilen istiğfar, ümmeti istiğfara dâvettir. Müslümanları istiğfara dâvet etmek için Rabbimiz peygamberine hitap buyurmaktadır.

56. "Allah'ın âyetleri üzerinde kendilerine gelen bir delil olmadan tartışanların gönüllerinde, ulaşamayacakları bir büyüklenme vardır. Sen Allah'a sığın. Şüphesiz ki o işitendir, görendir."

Hakkında bir delilleri, bir bilgileri olmadığı halde Allah'ın âyetleri,

Allah'ın sistemi konusunda tartışmaya girenler, Allah'ın âyetlerini örtmeye, Allah'ın âyetlerini yok etmeye çalışanlar, Allah'ın âyetlerini gündemden düşürmeye çabalayanlar, Allah'ın sistemini, Allah'ın nûrunu söndürmeye çalışanlar bu hedeflerine asla ulaşamayacaklardır. Sana üstün gelme arzularına asla ulaşamayacaklardır. Bunlarda asla ulaşamayacakları bir kibir ve gurur var. Bu kibirlerinden ötürü bunlar imana yanaşmıyorlar ve de Allah'ın âyetlerini örtmeye çalışıyorlar.

Bakın dikkat ederseniz bu adamların iman etmeyişlerine sebep olarak kibirleri gösteriliyor. Gerçekten bu kibir konusu çok önemlidir. Bu konu üzerinde birkaç söz söylemek istiyorum. Peygamber Efendimiz Müslim'in rivâyet ettiği bir hadislerinde kalbinde kibir taşıyan bir kişi cennete giremez buyuruyor.

Demek ki bir adamda kibir varsa iman yoktur, iman varsa da kibir olmaz. Yâni ikisi birlikte olmaz. Peki kibir nedir? Bizi cennetten uzaklaştırıp cehenneme götürecek olan kibri bir tanıyalım. Bunu tespit etme, her konuda olduğu gibi Allah ve Resûlüne aittir. Zira cennet ve cehennem konusunda söz sahibi Allah ve Resûlüdür. Cennete gitme ve cehenneme yuvarlanma konusunda yetki Allah ve Resûlünündür. Allah ve Resûlünden başka hiç kimsenin bu konuda yetkisi yoktur.

Kibir; orada bulunan o sahabenin anladığı gibi elbisenin güzelliği değildir. Tamam, kişi elbisesinin güzelliğinden hoşlanır, ama bu hoşlanma İslâm'ın çerçevesinde olmalıdır. Meselâ bir sahabe mescide girer, elbisesinin etekleri biraz uzuncadır. Onu gören bir başka sahabe ikaz eder; kardeşim, bu elbisen olmamış der. Berikisi sorar; peki nasıl olmalıydı? Uyaran sahabe der ki; ben Resûlullah'tan duydum ki elbise şöyle diz kapaktan bir karış aşağıda olacak, bu kadar uzun olmayacak. Uyarılan sahabe de bunu duyunca hemen o uzunluğu yırtıverir oracıkta. Çünkü amel etmek üzere öğrenmişti onu. İşte Resû-lullah'ın emridir diye elbisesini o şekilde kısaltan kişi, onu o şekliyle sevecektir. Zira sevgisi, hevâsı, hevesi Resûlullah'ın sevgisine, getirdiğine teslim olmuştur. Değilse efendim işte bu elbise çok güzel. Niye? İpekten, zebercetten, zümrütten imal edilmiştir, hayır. Elbise sünnete uygunsa güzeldir ve sevilecektir. Allah güzeldir, güzeli sever. O halde Rabbimizin din olarak, hayat programı olarak bize sunduğu her şey güzeldir. Meselâ namaz güzeldir, oruç güzeldir, infak güzeldir. Niye? Allah istedi, Allah güzel gördü diye. Ama bir kadının başını açarak sokağa çıkması güzel değildir. Niye? Allah güzel demedi diye.

Kibiri tarif etmeye çalışıyordum; hak karşısında, Allah'ın ve Resûlünün hak dedikleri karşısında, bu hakka teslim olmayarak kendi haklılığını savunan kişi kibirlidir. Kendi haklılığı konusunda Allah ve Resûlünün dediklerinin haksızlığını savunan kişi kibir sahibidir. Allah haktır, Allah'ın hak dedikleri haktır, Kur'an haktır, din haktır, peygamber haktır, Allah'tan gelenlerin tamamı haktır. Kendini, kendi bilgisini, kendi anlayışını Allah'tan gelen bu haklara tercih eden kişi kibirlidir. Allah'ın hakla gönderdiği, hak olarak gönderdiği, haklı olarak gönderdiğini hak olarak kabul etmeyen ve onların dışında hak arayan kişi asla cennete giremeyecektir. Bir tek âyetin, bir tek hükmün bile haksızlığına hükmeden kişi cennete giremez.

Yine kendisini insanlardan üstün gören, insanlara tepeden bakan kişi de kibir sahibidir. Neden? Çünkü Allah bizi imtihan ediyor. Kimisine vererek, kimisinden de alarak imtihan ediyor. Kimisine el ve-rerek, kimisine de vermeyerek, kimisine mal vererek, kimisine de ver-meyerek. Bu, Allah'ın takdiridir. Verilen kendisi bulmuş olmadığı gibi, verilmeyen de kendisi kaybetmiş değildir. Onun sorusu öyledir, ötekisininki de böyledir. Öyleyse bir insanın kendisine verilenleri bir imtihan sorusu, bir imtihan vesilesi değil de, bir üstünlük sebebi kabul ederek kendisini diğer insanlardan üstün görmesi ve de Allah'a karşı kendisini garanti konumunda hissetmesi kibrinin alâmetidir.

Hadiste geçen "zerre kadar" ifadesini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Zerre kadar iman. Meselâ bir adamın elinde yiyebilecek bir lokması varsa, onun ekmeği var demektir. Ama onu şarapla yoğurmuşsa, bir ton ekmeği varsa bile onun ekmeği yok demektir. Veya bir adamın bir damla suyu varsa bile, onun suyu var demektir. Ama bir tanker suyu olan bir adamın bu suyunun içine bir damla şarap karışmış olsa, bu adamın suyu yok demektir. İşte iman da böyledir. Onu yok edecek, nakzedecek küfür ve şirki yoksa, zerre kadar da olsa onun imanı var demektir. Ama aksi söz konusuysa, o zaman hiç imanı yok demektir.

Bir de burada yıllardır insanların birbirlerine naklettikleri ve kimi müslümanların sanki can simidi gibi tutunmaya çalıştıkları, israflarına, gayri İslâmî harcamalarına delil göstermeye çalıştıkları bir hadisten söz etmek istiyorum. Hani Allah'ın Resûlü bir hadislerinde; "Allah kuluna verdiği nimeti onun üzerinde görmek ister." Buyuruyordu. Evet Allah kuluna bir nimet vermişse, onun eserini kulunun üzerinde görmek ister. Bunun için müslümanlar zenginliklerine göre farklı elbiseler giymeye, farklı sofralarda oturmaya, farklı

arabalara binmeye çalışıyorlar. Eh Allah görecek ya nimetinin eserini üzerlerinde. Hep böyle anladılar müslümanlar bu hadisi. Halbuki burada kastedilen o değildir. Burada anlatılmak istenen; Allah bir kişiye bir milyar mı verdi, o bir milyarlık bir infakta, Allah için Allah kullarına harcama yaparak, on milyar mı verdi, o da on milyarlık bir infakta bulunarak nimetin eserini üzerinde, hareketlerinde, tavırlarında gösterecektir. Öyle ya, adamın on milyarlık mı, yüz milyarlık mı olduğunu nereden bileceğiz? Ne miktar nimete sahipse adam, bunu gösterecek ki herkes bilecek. Ama müslümanlar bu hadisi böyle değil de hep işte atı, arabası, elbisesi, sofrası farklı olacak şeklinde anlamaya çalıştılar. Öyle değil, C. Hak kuluna bir nimet vermişse ilim gibi, beden gibi, evlât gibi bunun karşılığında kulundan şükür istiyor Rabbimiz. Şükür de elbette o nimet cinsinden olacaktır.

Meselâ size göre eğer bana ilim nimeti verilmişse, ben burada susmayacağım, bu nimeti size aktararak üzerimde nimetin eserini göstereceğim. İnsanlar benim üzerimde görmeliler bu nimetin eserini. Veya eğer Allah birine çokça para vermişse nimet olarak, o da onu Allah kullarına harcayarak, infak ederek bu nimetin eserini gösterecek üzerinde. Kendisi bizzat gidip ihtiyaç sahiplerini bulmalı iken, bunu yapmadığı halde, bir de üstelik ayağına kadar istemeye gelenlere; kim ya hu, ben de para mı var ki istiyorsunuz? Demeyecek. Nimetin eserini gizlemeden, örtmeden yana olmayacak. Gerçekten bu çok garip bir tavırdır. Neden? Çünkü C. Hak hem peygamber efendimiz aracılığıyla malın, ilmin, sağlığın, sıhhatin, elin, ayağın, paranın nerelerde sarf edileceğini bildirecek, hem de bunun sarfını bize bırakacak, olacak şey midir bu? Allah bu konuda, her konuda müslümanlara basîret versin, anlayış versin inşallah.

Evet, kâfirler kalplerinde olan kibirden, büyüklük anlayışlarından ötürü iman etmiyorlar ve Allah'ın âyetlerini örtüp örtbas etmeye çalışıyorlar. Örneğin içinde bulunduğumuz toplum o kadar Allah'ın âyetlerini örtbas etmeye, kamufle etmeye çalışıyor ki, yâni atından, arabasından, bilgisayarından, buzdolabından, çamaşır makinesinden, evinden, eşyasından, dükkanından, tezgahından hiç mi hiç kurtulup da bu âyetlerle beraber olamıyor insanlar. Bu insanların elektriğe hamd ettikleri kadar, elektriği gündeme getirdikleri kadar, Allah'ın eşsiz bir âyeti olan güneşi gündeme getirmediklerine şahit oluyoruz. Kullandığı bilgisayar aletine değer verdikleri kadar, Allah'ın gece ve gündüz âyetlerine, Allah'ın akıl âyetine değer vermediklerini görüyoruz. Atına, arabasına değer verdiği kadar bu atı ve arabayı hareket ettiren Allahu Teâlâ'nın demir âyetini, benzin âyetini hiç gündeme getirmediklerine şahit oluyoruz. İşte bunun içindir ki, Allah'ın bu

âyetlerini ısrarla gündeme getirmeliyiz.

Meselâ Allah'ın su üzerinde gemileri yüzdürme ve bunu bizim istifademize sunma âyeti. Hiçbir kimse bu âyeti de görmek istemiyor. Bu âyet üzerinde de düşünen kimse kalmamış. İnsanlar gemilerden haberdardır, gemiler, firkateynler yapmışlar, füzeler, yeni yeni arabalar icad etmişlerdir. Ama şunu niye kabullenmek istemiyorlar? Niye gündeme getirmek istemiyorlar? Bunların suyun üzerinde durabilme imkânını, suyun üzerinde batmadan durabilme yasasını Rabbim takdir etmemiş midir? Eğer onların istifade ettikleri bu yasayı Rabbim tespit etmese, her şeyi alabora ediverse, bu kanunları tepetaklak getiriverse, "artık suyun üzerinde hiçbir şey durmayacak!" deyiverse bu insanlar ne yapabileceklerdir? Bunu hiç düşünmüyorlar mı? O zaman bu yaptıkları gemilerle nasıl övünebileceklerdi? Nasıl hava atabileceklerdi? Üstelik bu gemileri yapma ameliyesinin ilki de Rabbimize aittir.

"Nezaretimiz altında, sana bildirdiğimiz gibi gemiyi yap."

(Hud 37)

Rabbimiz, "Bizim gözetimimizde yap bu işi," diyordu Hz. Nu-h'a. Şu anda imal ettikleri füzeleriyle, arabalarıyla, uçaklarıyla ve füzeleriyle, gemileriyle öğünen insanlar, Rabbimizin bir emriyle şu andan itibaren bütün yer altındaki petroller su haline gelse, nasıl bir duruma düşerler? Bunu hiç düşünmüyorlar mı? Düşünmeyecekler mi? O zaman bu yaptıkları şeyler, içinde tavukların bile yaşayamayacağı şeyler haline gelecektir. Peki o zaman insanlar niye Allah'ın bu âyetlerinin bilincine ermek istemiyorlar? Kendi yaptıklarıyla öğünen bu insanlar, niye bütün bu yaptıklarını Allah'ın yasalarına bağımlı olarak yaptıklarını anlamaya yanaşmıyorlar? Demir olmasaydı, benzin olmasaydı, suya Allah tarafından bu kaldırma yasası verilmeseydi, havaya sesi iletme gücü verilmeseydi, ne anlama gelecekti bütün bu yaptıkları? Suyun üzerinde gemilerin yürüme yasasını, bu konudaki âyetleri zikretmiyorlar, gündeme getirmiyorlar da, kendi yapmış oldukları putların önünde secdeye kapanıp onlarla öğünmeye çalışıyorlar.

"Efendim, insanlık artık bilgisayar çağına geçmiştir, robot çağına fırlamıştır, insanlar kendilerinden daha hızlı düşünebilecek çağa ulaşmıştır," diyerek kendi kendilerini, kendi yaptıklarını putlaştırmaya, "en büyük benim! En büyük biziz! Benden başka, bizden başka büyük yoktur!" diyerek kendi kendilerine secde etmeye başlamışlar, kendi kendilerinin tanrılıklarını ilân etmeye başlamışlardır.

“Allah’ın gökten su indirerek ölü araziyi onunla diriltmesinde âyetler vardır.”
(Bakara 164)

İşte yine büyük bir âyet. Haydi bu insanlar gökten su indirsinler. Gökten fazla değil, sadece bir tek damla indirsinler, mümkün mü? İsterse bütün dünya birleşsin, bir damla su bile indiremeyeceklerdir. Bu âyetin alternatifi olarak haydi bir âyet çıkarsınlar insanlar. İnsanlar barajlar yapıyorlar, barajlar başkalarının ismiyle anılıyor. Sulardan enerji alıyorlar, elektrikler çıkarıyorlar, onlar da yine başkalarının ismiyle anılıyor. Herkes gücü kendisinde görüyor, herkes kendisini putlaştırmaya çalışıyor. Herkes bir şeyleri parsellemeye çalışıyor. Halbuki sanki bunlar Allah’ın âyetleri değil de kendilerinin âyetleriymiş gibi, kendilerini zikretmeye çalışıyorlar. Haydi güçleri yetiyorsa şu yağmuru indirsinler bakalım. Nasıl ormanların sahibi benim, benim ismim oraya konulacak diyebilir bu insanlar? Nasıl barajlar kralı benim diyebilir bu insanlar? Nasıl sulara egemen benim diyebilir bu insanlar? Nasıl da Allah-u Teâlâ’nın âyetlerini böylece örtme cesareti bulabiliyor bu insanlar? Nereden alabiliyorlar bu yetkiyi?

Yeryüzünde her bir hayvanı sınıf sınıf, cins cins, çeşir çeşit yaymasında da büyük âyetler vardır. Çeşit çeşit varlıklar, denizlerde ayrı, karalarda ayrı varlıklar yarattı Allah. Bilelim ki bütün bunlar âyettir. Tüm bu varlıklar Allah’ın âyetleridir. Haydi bakalım bu insanlar bu varlıklardan bir tanesini yaratsınlar. Atom çağında, bilgisayar çağında olduklarını iddia eden insanlar, kendi tanrılıklarını ilân etmeye çalışan bu insanlar bir tek varlık yaratsınlar da görelim. O zaman onların tanrılıklarını biz de kutsayalım, o zaman biz de onların önünde secdeye kapanalım.

Ama bakıyoruz ki, tüm bu âyetleri kapatıyorlar, gündeme getirmiyorlar, örtüyorlar, örtbas ediyorlar, kamufle ediyorlar ve kendi âyetlerini gündeme getirmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaya çalışıyorlar. Korkunç bir gelişme, müthiş bir gelişme, müthiş bir buluş, gökyüzüne çıkıyoruz, yeryüzüne iniyoruz numaralarıyla insanlığın gözlerini büyülemeye çalışıyorlar. Böylece gerçek âyetler gündemden düşürülmüş, şeytan âyetleri her tarafı kaplamış ve sonunda da insanlar kendi kendilerine ibadet eder olmuşlar. Kutsiyet insana ait olmuş, üstünlük insana izâfe edilir olmuş. Halbuki hiçbir konuda tek yetkileri bile yoktur bu insanların.

Söyleyin bakalım, gök ve yer tanrıları onlara söz geçirebiliyorlar mı? Yoksa ekonomik, siyasal tanrılar, egemenlik bizim diyenler, ruhaniler mi bu işi yapıyorlar? Rüzgarları onlar mı hareket ettiriyor? Bulutları onlar mı hareket ettiriyor? Bitkileri onlar mı çıkarıyor? Varlıkları onlar mı yaratıyor? İnsanları onlar mı yaratıyor? Dağları onlar mı yaratmış? Gökleri onlar mı bina etmiş? Gemileri onlar mı hareket ettiriyor? Hayır hayır, bunların hepsi Allah'ın âyetleridir. O'ndan başka kimsenin de bu konuda en küçük bir yetkisi yoktur.

Allah'ın iki tür âyeti vardır: Metlûv âyetler ve meşhûd âyetler. Metlûv âyetler, kulağa hitap eden işitsel âyetlerdir ki, şu elimizdeki Kur'an'ın âyetleri bu tür âyetlerdir. Bir de göze hitap eden görsel dediğimiz âyetler vardır ki, bunlar da tüm arzda semada gördüğümüz âyetlerdir. Bunlara da meşhûd âyetler denir. Güneş, ay, yıldızlar, bulutlar, dağlar, denizler, ağaçlar, kuşlar, insanlar, bunların hepsi Allah'ın meşhud âyetleridir. İşte çevremizdeki Allah'ın yarattığı bu âyetleriyle eğer ciddi bir ilişki kurar, bunlar üzerinde birazcık düşünürsek, mutlaka Allah'ın varlığını anlayacak ve O'nu tanıma imkânı bulabileceğiz demektir. İş bu kadar açıkken, iş bu kadar kolayken bu adamlar Allah'ın âyetlerini görmezden geliyor, örtmeye çalışıyor ve onlarla mücâdeleye tutuşuyorlar.

Peygamberim sen Allah'a sığın, şüphesiz ki O işiten ve görendir.

57. "Göklerin ve yerin yaratılması, insanların yaratılmasından daha büyük bir şeydir. Fakat insanların çoğu bilmezler."

İşte gökler ve yer, işte iki âyet gözünüzün önünde duruyor. Dünyamızı bir nokta farzettirecek kadar çepeçevre kuşatmış semâvât var, onu da bir yüksük farzettirecek kadar kuşatmış Kürsî var, onu da bir yüksük farzettirecek biçimde kuşatmış arş var. Dünyamızı mikrobun trilyonda biri farzettirecek kadar büyük olan bu varlıkları yaratmak mı, yoksa trilyonda bir durumunda olan dünyanın içindeki insanı yaratmak mı büyüktür?

Aslında Allah'ın azameti yanında daha büyük ve daha küçük diye bir şey olmaz. Allah için daha kolay, daha zor diye bir şey söz konusu değildir. Allah için zor diye bir şey düşünülemez. O, "ol" der, her şey oluverir. Aslında bu âyet insanı düşünmeye dâvet ediyor. Şu kendini bir şey zannedip Rabbine karşı, Rabbinin âyetlerine karşı mücâdeleye girişen insanı derin derin düşünmeye sevk ediyor. Ey insan! bir düşün hele! Sen nerde, şu büyük kâinat nerede? Şu koskoca kâinatı yaratmak nerde, seni yaratmak nerde? diyerek kibirlilerin kibrini kırmayı

hedefleyen bir âyet-i kerîme. Tüm bu varlıkları yaratan, gökleri ve yeri yaratan Allah, sizi ilk defa yaratan Allah, sizi ikinci defa yaratamaz mı? Bütün bunlara güç yetiren, sizi ikinci defa yaratmaya güç yetiremez mi?

Ama insanlardan pek çoğu bunu anlayamaz. Yaptıklarıyla, bulduklarıyla kendi icatlarını, kendi buluşlarını büyük zannederler kendilerini putlaştırırlar ama Allah'ın yarattıklarını hiç düşünemezler.

58. "Körle, gören, inanıp salih ameller işleyenlerle kötülük yapan bir değildir. Ne kadar da az düşünüyorsunuz?"

Görenle kör bir olmaz. Bilenle bilmeyen bir olmaz. İlim sahibiyle, basiret sahibiyle cahil ve kör asla bir olmaz. İlmi olup da bu ilimle amel eden kişiyle, ilmi olup da bu ilmiyle amele koşmayan kişi de bir olmaz. Rabbi karşısında kendi haddini, kendi konumunu bilenle bunu bilmeyen cahil asla bir olmaz.

Vahye tabi olan kişi görendir, vahiyle irtibatı kesik olan da kördür. Vahyi tanımayan, vahye tabi olmayan kâfirler de kör değillerdir, aslında görmektedirler ama gerekeni görmemektedirler. Meselâ birisi arabadan anlayan, ama ötekisi arabadan hiç anlamayan iki adam arabanın kaputunu açıyorlar. İki göz var o anda bakan, ama birisi saatlerce baksa hiçbir şey anlayamıyor, öbürü bir bakışta görüyor ki akünün kutup başlığı çıkmış. Bir olayı iki ayrı kişi görüyor, ama birisi ayrı görüyor, ötekisi ayrı görüyor. Meselâ açık bir kadın gören iki gözden birisi, ona yiyecek gibi bakarken, ondan zevk almaya çalışırken, ötekisi üzüntüsünden, hâyâsından mahvolmaktadır. "Aman Allah'ım, bunun ne işi var bu kıyafetle bu sokakta?" diye üzülmektedir. Birisi vahiyden habersiz olması sebebiyle o işin günâh olduğunu bilmediği için çok farklı hareket ediyor, öbürü böyle bir günâh karşısında farklı davranıyor. İki kulak, biri mü'min kulağı, öbürüyse kâfir kulağı. Birine paradan, puldan, içkiden, kumardan, kadından, kızdan bahsedilince girer ama dinden imandan bahsedilince kesinlikle girmez. Veya meselâ birinin yanında Allah'a hakaret edilir hiç rahatsız olmaz, ama böyle bir durumda berikisi kendini yiyecek noktaya gelecektir.

Ölü iken Allah'ın kalbini dirilttiği, kör iken gözlerini açtığı, hidâyetle tanıştırdığı insanla, karanlıkta kalan insan hiç bir olur mu? Bir adam düşünün ki kör. Ama bu körlük onun gözlerinin işlevini yitirmesi anlamında bir körlük değildir. Gözleri görürken kördür bunlar. Kişi eğer vahiyle, Kur'an'la beraber değilse, Kur'an'dan, peygamberden ve onun ashabından örnek alacak kadar onlara yakın değilse, Rasulul-lah'ın ve ashabının tatbikatından haberdar değilse,

o insan kördür. Böyle karanlıkta el yordamıyla düşe kalka yürüyen bir adamla, Allah'ın kendisine bir nûr verdiği ve onunla yürüyen insan bir olur mu? İşte iki insan tipi duruyor karşımızda. Biri nûr, basiret, yâni Kur'an sahibi, hadiseler karşısında ne yapacağını, nasıl hareket edeceğini bilen bir insan, öbürü de zulmette kalmış bir insan.

Evet, bu iki insan asla bir olmaz. Görenle kör asla bir olamı-yacağı gibi, salih amel işleyen kişiyle kötülük peşinde olan da asla bir olmaz. Bu ikisinin denk olduğunu, eşit olduğunu zannederek ne kadar da az düşünüyorsunuz? Aklınız ne kadar da az çalışıyor?

59. "Kıyamet günü mutlaka gelecektir. Bunda şüphe yoktur, fakat insanların çoğu inanmıyor."

Âyet-i kerîme, âhiret hayatının akla ve mantığa uygun olduğunu anlatıyor. Âhiret gününün varlığı değil yokluğu, âhiret gününün olması değil olmaması insan aklına ve mantığına terstir. Çünkü şu dünya hayatında insanlara zulmeden, çevresindekilerin hayatlarını kendilerine zindan eden zâlim birinin bu yaptıklarının yanına kâr kalması, yaptıklarının cezasını görmemesi veya salih ameller işleyen, başkalarının mutluluk ve saadeti için kendisini bile unutacak kadar güzel ameller işleyen birinin de yaptığı bu amellere karşı hiç bir mükafat görmemesi son derece mantıksız, akla ve mantığa aykırı bir şeydir.

Gerçekten de eğer bu dünyada böyle bir gerçek olmasaydı, yâni âhiretin varlığı, hesabın, kitabın varlığı söz konusu olmasaydı, bu dünyanın da beş paralık bir değeri olmaz, yaşadığımız hayatın bir tadı da kalmazdı. O zaman hiçbir güç ve kuvvetle zâlimin önüne geçile-mezdi. Yaptıklarının yanına kâr kalacağına, bir daha dirilip hesaba çekilme olmayacağına inanan zâlim daha çok zulmedecek, hiçbir şey onu durduramayacaktı. İyilik yapmaya çalışan insanlara da kesinlikle iyilik yaptıramayacaktık. Bir daha dirilme olmayacaksa, bir hesap kitap olmayacaksa, yaptıkları boşa gidecekse, karşılığını görmeyecekse niye iyilik yapsın ki adam? Enayilik olmayacak mı bu adamın yaptıkları? İşte eğer âhiret inancı olmasaydı, hiçbir insana iyilik yaptıramazdınız ve hiçbir kuvvetle hiç bir zâlimin de önünü alamazdınız.

60. "Rabbiniz dedi ki: "Bana dua edin, size icabet edeyim. Doğrusu bana ibadet etmekten büyüklenen müs-tekbirler cehenneme boyun bükmüş kimseler olarak gireceklerdir."

Birdenbire bir dua âyetiyle karşı karşıya geliyoruz. Bir kişinin Allah'a en

yakın olduğu zaman, sabırla ve duayla birlikte olduğu zamandır. Dua, Allah'la beraber oluştur. Rabbimiz, bizi kendisine muhatap kabul ediyor, bize yöneliyor ve bizzat kendisi bizim sorularımıza cevap verme lütfunda bulunuyor. "Yakınım," diyor, "dualarınızı işitirim," demiyor; "siz bana dua edince ben anında icabet ederim," diyor. Bu âyet-i kerîmede anlayabildiğimiz kadarıyla bize anlatılmak istenenleri şöyle özetleyebiliriz:

1. Allah bize bizden, bize her şeyden daha yakındır. Bize şah damarımızdan daha yakındır Allah.

"İki zabıt memuru zabıt tutarlarken, bir sağdan oturmuş biri soldan."

(Kaf 16) âyeti bunu anlatır.

Buna göre madem ki Allah bize bu kadar yakındır, o halde:

a. Allah'a dua ederken onu uzakta bilip, işitmez zannedip bağırıp çağırmanın, hoplayıp zıplamanın anlamı yoktur. Nitekim birilerinin böyle yüksek sesle bağırıp çağırarak dua ettiklerini gören Allah'ın Resûlü şöyle buyurmuştur:

"Sizler sağıra ve gaibe dua etmiyorsunuz. Herhalde işiten ve yakın olan birine dua ediyorsunuz."

b. Madem ki Allah bize bizden ve herkesten yakındır, o halde duada birilerinin aracılığına ne gerek var? Aracı kullanmaya da gerek yoktur. Bir kere Rabbime ben kendim bizzat dua edebilmeliyim. Birilerinin gölgesinde, birilerinin vasıtasında dua ederek şahsiyetimin ezilmesine gerek yoktur. Bundan sonra kime boyun eğecek ki mü'min? Kimden korkacak ki? Kime sığınacak? Allah kendisine o kadar yakın ki, "Ya Rab!" dediği anda telsizsiz, telefonsuz, aracısız anında duyan bir Allah'la karşı karşıyaysa, aracılara ne gerek var? Hiç kimse kişiye Allah kadar yakın olmadığına göre, aracılar kullanarak veya Allah'a gönderdiği dâvetiyenin üzerine, zarfın üzerine başkalarının ismini yazarak şirke düşmesinin de anlamı kalmamıştır.

2. Günâhsız bir ağızla dua etmeye çalışmalıyız. Allah'ın Resûlü Tirmizî'nin rivayet ettiğine göre şöyle buyurmuştur:

"Kişi günâh işleyip sıla-i rahîmi kesmedikçe ve de acele etmedikçe, Allahu Teâlâ onun duasını reddetmez."

Yine helal gıda çok önemlidir dua için. Allah'ın Resûlü bir adamdan söz eder. Adam Allah için yollara düşmüş, cihada, sefere çıkmış, Allah'a dost kazandırmak, tebliğ yapmak, emr-i bi'l ma'ruf yapmak için veya savaşarak Allah düşmanlarının işini bitirmek üzere yola çıkmış. Bu yolda büyük sıkıntılar çekmiş, büyük zorluklara katlanmış, yüzü gözü toza toprağa batmış ve bu haldeyken el kaldırıp: "Ya Rab! Ya Rab!" diyerek Allah'a dua ediyor, bir şeyler istiyor Allah-tan. Çocukları için istiyor, ülkesi için istiyor, memleketinde ittifaktan dem vurarak istiyor, devlet istiyor, düzen dirlik istiyor, Bosna'dakiler, Çeçenistan'dakiler için istiyor, istiyor… Ama Allah'ın Resûlü buyuruyor ki, "bu adamın yediği haram, içtiği haram, giydiği haram, gıdası haram, özü haram, sözü haram. Nerde kaldı Allah bunun duasını kabul edecek?"

3. Duada acele etmeyeceğiz. Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Sizden biriniz acele etmedikçe Allahu Teâlâ duanızı kabul buyurur."
(Buhârî ve Müslim)

Duada acele etmek, "dua ettim de Allah kabul etmedi," demektir.

Dua ile istenen ihtiyacın karşılanması hemen de olabilir, bir müddet sonra da olabilir. Bazen da istenen şey âhirete kalabilir, bazen da hayır, istediğimizin dışında bir şey olabilir. Öyleyse "olmadı! Dua ettim de kabul edilmedi!" diye acele etmeyelim. Allah istediği zaman, istediği biçimde bizim duamızı kabul edecektir.

Veya bazen bizim daha çok dua etmemizi istediği için Rabbi-miz istediğimiz şeyleri geç verebilir. Bu durumda kesinlikle ümitsizliğe düşmemeliyiz. Değilse yâni bizim isteklerimiz ne kadar olabilir ki? Bütün dünya insanlığı birleşse, herkes isteyebileceğinin en son sınırını istese, Allahu Teâlâ'nın mülkünden bir şey eksilir mi? Öyleyse bizim isteklerimizi geciktirmesinin sebebi, bizim biraz daha dua ederek kulluğumuzu artırmamızı istemesinden başka bir şey değildir.

4. Şurası da unutulmamalıdır ki, ***"Dua bir ibadettir."*** (Ebu Dâvut, Tirmizi, İbni Mâce)

Dua, dua edileni büyük tanımak, büyüklük mevkiine oturtmak,

büyüklüğünü, gücünü kuvvetini kabul etmektir. Öyleyse dua eden kişiyi, bu duası her an Rabbinin karşısında ve O'na muhtaç olduğu şuuruna götürecektir.

5. Dua ederken Allah'tan istenmesi gereken, istenmesi caiz olan şeyleri istemeliyiz. Mûcize, nübüvvet, haramları istemek gibi caiz olmayan şeyleri istemeyeceğiz.

6. Oruçlu dua etmeye çalışacağız. Hele hele iftar vakti yapılan duanın reddedilmeyeceğini söyler Allah'ın Resûlü:

"Oruçlunun iftar vakti yapmış olduğu duası mutlaka kabul olur."

"İftar zamanı oruçlunun duası reddedilmez."

Yine Ebu Hureyre'nin rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur: "Üç kimsenin duası asla reddedilmez.

1. Âdil devlet reisinin duası.

2. İftar edinceye kadar oruçlunun duası.

3. Zulme uğrayan mazlumun duası."

Allah bizden dua etmemizi istiyor. Duaya o kadar önem verelim ki, öyle bir dua hayatı uygulayalım ki, artık bizim hayatımız hep dua olsun. Yâni Allah'la ilişkimizi hiç kesmeyelim. Çünkü dua sürekli Allah'la ilişki içinde olmaktır. Her zaman O'na dua edelim. Hem de isteklerimiz meşru olduğu sürece utanmadan isteyelim O'ndan. "Bu da istenir mi?" demeyelim. İstenilen kim? Allah. Yâni anamız değil, baba-mız değil, ağamız, patronumuz değil. Üstelik biz yalvardıkça bizi seviyor Rabbimiz. Biz ona yöneldikçe, O bizim kendisine yönelmemizden memnun oluyor. Öyleyse hemen yalvaralım, hemen yakaralım. Karnımız acıktı yalvaralım, susadık yalvaralım, ayakkabımız kayboldu yalvaralım, ayakkabımız bulundu yalvaralım, sıkıntımız var yalvaralım, cennet istiyoruz yalvaralım, cehennemden korkuyoruz yalvaralım, yalvaralım, yalvaralım...

Kur’an’daki dua modellerini de iyi belleyelim. Kur’an’daki dua modelleri yanında bir de Resul-i Ekrem Efendimizin dua usullerini, ezkârını iyi belleyelim. Bizim toplumun en büyük hastalıklarından biri de duayı bilmemeleridir. Gerçi mekânik bir hayatımız var. İmam bize namazı kıldırırken duayı bile biz ona yaptırırız ve biz arkasından amin deriz. Duayı bir başkasına ettirip, ben de arkasından amin dedikten sonra, benim dua yeteneğim kayboluyor demektir. Hacca gidiyor müslümanlar, başlarında birileri var, duayı ona yaptırıyorlar. Kişi kendisi yapmalı aslında duayı.

Hani İsrailoğullarının hastalığıdır, bunu daha önce demeye çalışmıştım. Ağzı kurumuş sanki insanların da kendileri dua edemiyor hep başkalarına dua ettirmeye çalışıyorlar. Aslında müslüman kendi duasını kendisi yapmalıdır. “Ya Rabbi! Bana özgürlük ver! Ya Rabbi bana hürriyet ver! Ya Rabbi benim ülkeme dirlik düzenlik ver! Ya Rabbi bana cennet ver!” diyemez mi müslümanlar? Elbette herkes söyleyebilir bunu, ama yine de alışmış insanlar, ille de birileri dua edecek, onlar da amin diyecekler. Garip bir şey!

Allah korusun, Hristiyanlıkta olduğu gibi namazını birileri kılıverecek, orucunu birileri tutuverecek, hatmini, Kur’an’ını birileri oku-yuverecek, duasını birileri yapıverecek, haccını birileri yapıverecek, tamam. Hristiyan dünyada olduğu gibi birileri papaz olacak, ötekiler ümmî olacak, günâhı oldu mu onun yerine para verecek, namazını kılamadı mı onun yerine para verecek, birileri hallediverecek, Allah korusun böylece din kaybolup gidecektir.

Halbuki dua, bizim Allah’la ilişkimizi sağlayan ve hiç bitmeyen, tükenmeyen bir ibadettir. Dua etmeyi bilmeyen kişi, kulluk da yapa-maz. İşte namaz bir duadır, hac bir duadır. Duanız da olmasa Rab-biniz sizi ne yapsın?

61. “Size geceyi dinlenesiniz diye karanlık ve gündüzü de çalışasınız diye aydınlık olarak yaratan Allah’tır. Doğrusu Allah insanlara karşı lütufkârdır, ama insanların çoğu şükretmezler.”

Allah dinlenesiniz, sükun bulasınız diye geceyi bir örtü gibi üzerinize örtüvermiş, gündüzü de çalışasınız, değerlendiresiniz, maişet temin edesiniz diye aydınlık kılmıştır. Sizi sizden çok düşünen Rab-biniz size karşı çok lütufkardır. Rabbiniz size karşı çok merhametlidir ama insanların pek çoğu ona teşekkür etmezler. Allah’ın verdiklerini Allah yolunda kullanmak sûretiyle ona şükreden azdır.

Gece ve gündüz âyetini bir düşünün. Gündüzün ve gecenin uzayıp kısalması, peş peşe gelmesi, birbiri ardınca gelmesinde ve buna bağlı olarak idrak ettiğiniz zamanın sırrında ve bunun size temin ettiği menfaatlerin ortaya çıkış tarzında siz insanlar için, akıl sahipleri için âyetler vardır. Gece ve gündüz insan gücünün, insan egemenliğinin ulaşamadığı iki âyettir. Haydi her şeyin hakimi biziz diyenler, egemenlik hakkı bizdedir diyenler, söz sahibi olarak kendilerini görenler müdahale etsinler geceye, müdahale etsinler, söz geçirsinler gündüze. Bazen geceyi, bazen gündüzü uzatsınlar bakalım. Yapabilirler mi bunu? Geceyi, ya da gündüzü bir saniye bile oynatabilirler mi? Geceye ve gündüze söz geçirebilirler mi?

İşte bu, sürekli gözümüzün önünde bulundurmamız gereken ve karşılığında bunu bize lütfeden Rabbimize karşı şükretmemiz gereken bir âyettir. Şükür, teşekkür, verileni verenin yolunda kullanmaktır. Şükür nimet cinsinden olur. Allah bize hangi nimeti vermişse, o nimet cinsinden infakta bulunarak şükredilir. Geceyi ve gündüzü bize lütfeden Allah yolunda kullanmak, Allah'ın rızasını tahsilde harcamak şükürdür. Onu, onu bize vermeyenler yolunda harcamak geceyi ve gündüzü onu bize verenin razı olmadığı şeyler yolunda itlaf etmek nankörlüktür Allah korusun. İşte Rabbimiz buyurur ki, "insanların pek çoğu bunun farkında değillerdir, pek çoğu şükretmemektedir."

62. "İşte bu sizin Rabbiniz olan Allah'tır, her şeyin yaratıcısıdır; O'ndan başka İlâh yoktur. Öyleyse nasıl olur da çevriliyorsunuz?"

Sizi yaratan, sizin şu anda hizmetinize sunulmuş bulunan her şeyi yaratan Allah sizin Rabbiniz iken, sizin kendisine kulluk yapmanız gereken, boyunlarınızdaki ipin ucu elinde olması gereken, hayat programınızı sadece O'ndan, O'nun kitabından almanız gereken Rab-biniz iken, nasıl oluyor da O'nu bırakıp hiçbir şey yaratmayan, sizin yaratılışınızda en ufak bir katkısı olmayan, kendilerini bile yaratmamış olan, kendileri de Allah tarafından yaratılmış olan bir kısım varlıkları Allah'a ortak koşmaya kalkışıyorsunuz. Onları dinliyor, onlara itaat ediyor, onların hayat programlarına tabi oluyor ve onlara teşekkür ederek, kulluk yaparak Rabbinize karşı nasıl da nankörlük yapıyorsunuz.

Yâni Rabbinizin tek Rabb oluşuna sayısız delillerden, sayısız âyetlerden sadece iki tanesi gece ve gündüz âyetidir. Bu iki âyeti yaratan Allah olduğu gibi, şu anda düzenli bir biçimde varlıklarını ve fonksiyonlarını sürdüren de Allah'tır. Eğer böyle olmasaydı düzen bozulur ve sizin hayatınız altüst olurdu. Yâni bu

gece ve gündüzün düzenli bir biçimde hareket etmesi, ikisinin de bir sisteme boyun eğdiğini gösterir. Yaratıldıkları günden beri bu iki varlık Rabblerinin emrine teslimken, boyun bükmüşken ey insanlar siz kime teslimsiniz? Siz kimin arzularına boyun büküyorsunuz? Siz hayat programınızı kimden alıyorsunuz? Siz kime kulluk ediyorsunuz?

Gece de, gündüz de Allah'a boyun bükmüş Allah'ın iki âyetidir. Üstelik bunu anlayabilmek için uzun uzun araştırmalara da gerek yoktur. İnsanların istifadesine sunulmuş bu iki âyeti her an müşahede et-mektesiniz. O kadar ki, kör, sağır, dilsiz biri bile bu iki âyeti görmez-likten gelemez. Bu iş elbette tesadüfi olamaz. Bu muazzam düzen ne tesadüfe, ne kör tabiat kuvvetlerine ne de kendilerini bile yaratmaktan aciz olan şu egemenlik bizimdir diyen yeryüzü tanrıçalarına verile-mez. Bu düzeni kuran başkası değil sizin Rabbinizdir. O'ndan başka da kulluk yapılmaya lâyık ilâh yoktur, bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

63. "İşte Allah'ın âyetlerini inkâr etmekte olanlar da böylece çevriliyorlar."

Allah'ın âyetlerinin üzerini örttükleri, işaret levhâlârını kamufle ettikleri, Allah'ın âyetlerinden habersiz yaşadıkları için haktan, hakikatten, hidâyetten, dosdoğru yoldan yüz çeviriyorlar. Allah'tan yüz çevirip başkalarına yöneliyorlar. Allah'a kulluk yapmaları, Allah'ın razı etmeleri gerekirken, başkalarına kulluk etmeye, başkalarını razı etmeye çalışıyorlar. Hayat programlarını hayatın sahibi olan Allah'tan almaları gerekirken, başkalarının hayat programlarını alıp uygulamaya yöneliyorlar.

Öyleyse ey peygamberim, kavminin bu şekilde senden ve senin getirdiğin mesajdan yüz çevirmelerine üzülme! Unutma ki, bu tavır sadece sana karşı bir tavır değildir, senden önceki peygamberlere de aynı tavırlar sergilenmişti. Onlar kendilerine karşı takınılan bu tavırlara karşı nasıl sabretmişler, direnip dayanmışlar ve benim kendilerinden istediğim kulluk yolunda olmayı sürdürmüşlerse, sen de tıpkı onlar gibi davran ve insanların sana karşı, dinine karşı takındıkları tavır yüzünden kulluğunu bozmaya kalkışma.

64. "O Allah ki, yeri sizin için bir karargah, göğü de bir bina yapmıştır. Size şekil vermiş, sonra şekillerinizi güzelleştirmiştir. Hoş nimetlerden size rızık vermiştir. İşte Rabbiniz o Allah'tır. Âlemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir!"

Allah, yeryüzünü sizin için bir karar yeri, bir karargâh, üzerinde yaşayacağınız, gezip dolaşacağınız, yatıp uyuyacağınız bir beşik, bir döşek kılmıştır. Daha sizler dünyaya gelmeden önce size müsait bir yer tayin ettik. Sizin rahat etmeniz için her türlü rahat ortamı hazırladık. Hayatınızda da, ölümünüzden sonra da yeri sizin için bir karargah kılmıştır. Hem diriyken, hem de öldüğünüz zaman sizin için bir karar, konaklama yeri kılmıştır. Gökyüzünü de koruyucu bir tavan kılmıştır. Sizi en güzel bir biçimde, ahsen-i takvîm üzere yaratmıştır. En güzel sûreti size bahşeden O'dur. Uzuvlarınızı en güzel bir şekilde birbirlerine uyum içinde yarattı. Bu vücutlarınızı, bu uzuvlarınızı, bu varlığınızı size kim verdi? Analarınızdan mı aldınız? Babalarınız mı verdi onu? Bir düşünün…

Yâni o Allah ki mülkünde size bir yer ayırmıştır. Sizin muhtaç olduğunuz her şeyi size o vermişken, yalnız O'na teşekkür etmeniz gerekirken nasıl da nankörlük yapıp başkalarına teşekkür etmeye kal-kışıyorsunuz? Kimin nimetlerini yiyip kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün.

O Allah ki sizi dünyada temiz şeylerle rızıklandırmaktadır. O hem yaratan, hem de yarattığının hayatını sürdürendir. Yaratan ve rızık veren, yaratan ve doyurandır. İşte Rabbiniz olan Allah budur. İşte hayat programınızı kendisinden almanız gereken ve sadece kendisine kulluk yapmanız gereken Rabbiniz budur.
65. "Daimi bir hayat sahibi ancak O'dur. O'ndan başka İlâh yoktur. Onun için dini halis kılarak hep O'na dua edin. Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur."

O Hayydır, diridir. Ezelde de diri, ebedde de diri kalacak olan O'dur. Evvel'dir, Âhir'dir. Öyleyse dini yalnız O'na halis kılarak, O'ndan başka İlâh olmadığına inanarak dua edin, O'na sığının.

Hamd olsun âlemlerin Rabbi olan Allah'a. Elhamdülillah ki tek İlâh O'dur. Elhamdülillah ki O'ndan başka İlâh yoktur. Elhamdülillah ki O'ndan başka sorumlu olduğumuz yoktur. Mülkün sahibi O'dur. Eğer şu anda kullandığımız şeylerin sahibi insanlar olsaydı, bu kadar rahat bir şekilde onları ondan alma imkânımız olmayacaktı.

Sizler de şu anda hayat sahibi iseniz de, asıl hayat O'nundur. O, evvel ve ahirdir, O'nun dışında her şey fânidir. O'nun dışında hamde lâyık hiçbir varlık

yoktur.

66. "De ki: "Bana Rabbimden apaçık deliller geldiği zaman, ben o sizin Allah'ı bırakıp taptıklarınıza ibadet etmekten kesinlikle meneldildim ve bana âlemlerin Rab-bine teslim olmam emredildi."

Yanımda delil var, ben O'na inanıyorum, O'na dayanıyorum. Yanımdaki bu delili önce kendim tasdik etmem ve de ilân etmem gerekiyor. O delil de şudur ki, Rabbim sizin kulluk yaptıklarınıza kulluk yapmamı bana yasakladı. Ben sizin kulluk yaptıklarınıza kulluk yapmaktan men olundum ve imtina ettim. Ben her şeyi bırakıp âlemlerin Rabbine teslim oldum. Hayatımı âlemlerin Rabbine teslim ettim, irademi O'na teslim ettim. O'nun seçimini kendim için seçim kabul ettim. Boynumdaki kulluk ipinin ucunu O'na teslim ettim. O ne tarafa çekerse oraya gideceğime, O nasıl isterse öyle yapacağıma söz verdim. Gecem, gündüzüm, malım, mülküm, işim aşım, mesleğim ve her şeyim konusunda sadece Rabbimi dinleyeceğim. O'ndan başkasını asla dinlemeyecek ve O'ndan başkasına teslim olmayacağım.

67. "Sizi önce bir topraktan, sonra bir damla sudan, sonra bir alaka'dan yaratan, sonra sizi bir bebek olarak çıkaran, sonra güçlü kuvvetli bir çağa erişmeniz, sonra da ihtiyar olmanız için yaşatıp büyüten O'dur. İçinizden kimi de daha önce vefat ettiriliyor. (Bunları Allah) Belirli bir süreye ulaşasınız ve aklınızı kullanasınız diye (böyle yapıyor)."

Âyet insanın yaratılışındaki evreleri anlatır. Ey insanlar! Kudretiyle, ilmiyle sizi yaratan, sizi yoktan var eden Allah'tır. Yaratılışınız konusunda siz sadece Allah'a muhtaçsınız. O, atanız Adem'i topraktan yarattı. Sonra da onun soyunu, yâni sizleri nutfeden, meniden, sonra da katı bir embriyodan yarattı. Cenin anne karnından çıkınca tıfıl olur. Sonra güçlü kuvvetli bir çağa erişir. Sonra da ihtiyarlık dönemini idrak eder.

Rabbimiz, insan ömrünü çocukluk, olgunluk ve ihtiyarlık olmak üzere üçe ayırıyor. İşte bütün bu dönemleri idrak edecek biçimde sizleri yaşatıp büyüten Allah'tır. İçinizden kimilerini de daha önce vefat ettirir. Yâni kimilerini de bu dönemlere erişmeden öldürür. Kimilerinizi dünyaya gelmeden önce öldürür ki, buna düşük diyoruz. Bazıları doğ-madan önce, bazıları çocukluk döneminde, yâni olgunluk dönemine ulaşmadan önce, bazıları gençlik döneminde yâni

ihtiyarlık dönemini idrak etmeden, bazılarını da yaşlılık döneminde öldürür. Kendisine takdir edilmiş ecel zamanına kadar Allah onu yaşatır. Tüm dünya toplansa bile bu dönemden önce kimse onu öldüremez. Ama Allah onun ölümüne karar vermişse, kimse de onun önüne geçemez. Kimse onun ölümünü geciktiremez.

68. "O hem yaşatır, hem öldürür. O bir şey yapmak dileyince ona sadece "OL" der, o şey de hemen oluverir."

Hayatın sahibi de, ölümün sahibi de O'dur. Hayatı veren de, alan da O'dur. Diriltmeye de, öldürmeye de gücü yeten O'dur. Herhangi bir şeyin yaratılmasını, ya da öldürülmesini istediğinde, o Allah kesinlikle güçlük, zorluk ve meşakkat çekmez. O'na muhalefet edil-mez, karşı durulmaz. Ne dilerse o mutlaka gerçekleşir. Ölmüş bir toprağın yeniden hayat bulması, dirilmesi, bir mevsim yapraklarını dökmüş, dalları kurumuş bir ağacın bir mevsim sonra her tarafından hayat fışkırdığı gibi. Allah için herhangi bir şeyin yaratılması "ol" emrine bağlıdır. Arkasından bir de bakarsın ki, o oluvermiştir.

69. "Bakmaz mısın şimdi Allah'ın âyetleriyle mücâdeleye kalkışanlara! (Haktan) nasıl da döndürülüyorlar?"

Hal böyleyken onların delâlete düştüğünü görmüyor musun? Çevrelerinde her an yaratılan, öldürülen binlerce varlığı görüp dururken, hâlâ Allah'ın âyetleriyle tartışanların bu durumu ne kadar da garip bir şeydir. Bunu tebliğ edeni yalanlamak da öyle akıl almaz ve acayip bir şeydir. Dinleyip, okuyup, ciddi ciddi düşünüp araştırmak ve bir sonuca gitmek yerine, bu adamlar tartışmayı seçen insanlardır.

70,71,72. "Kitaba ve Resullerimizi gönderdiğimiz şeylere yalan diyenler, artık ilerde bilecekler. O zaman boyunlarında zincirler ve halkalar olduğu halde sürükleneceklerdir. Kaynar suda, sonra da ateşte kaynatılacaklardır."

Tıpkı davarlar veya vahşi hayvanların sürüldükleri gibi, hattâ daha beter bir aşağılık durumda onlar kaynar suya sürüleceklerdir. Çünkü bunlar zaten dünyadayken kendilerini insanlık seviyesinden aşağıya düşürmüş kimselerdi.

73,74. "Sonra da onlara: "Nerede ortak koştuklarınız?" denilecek. O Allah'tan başkaları (Nerede denilecek). Onlar da diyecekler ki: "Hepsi bizden uzaklaşıp gittiler. Daha doğrusu biz bundan önce hiç bir şeye ibadet etmi-yormuşuz!" İşte Allah o kâfirleri böyle şaşırtır."

Rabbimiz Bakara sûresinde de bu konuyu anlatır:

"O zaman küfür öncüleri azabı görerek kendilerine tâbi olanlardan kurtulmaya çalışacaklardır."

(Bakara 166)

Bu dünyada kendilerine tâbi olunanlar, hacılar, hocalar, beyler, ağalar, paşalar, liderler, kendilerine tâbi olup kendilerini takip eden kimselerden kaçacaklar. Bakacaklar ki iş pek iyi değil, hesap kitap pahalıya mal olacak, hemen onlardan kaçacaklar, teberri edecekler, biz sizden uzağız diyecekler. Ne zaman olacak bu iş?

Azabı gördükleri zaman.

"Ve aralarındaki bütün bağlar da kesiliverecek."

Aralarındaki bütün ipler de kopuverecek. Makam, mevki, para, pul, rüşvet, şan, şöhret, protokol gibi aralarındaki bütün bağlar kopuverecek. Halbuki bu dünyada neler yapmamışlardı ki birlerine? "Sen olmazsan biz olmayız!", "bütün hayatımızı size borçluyuz!", "siz bizim kurtarıcımız, her şeyimizsiniz!" demişlerdi. "Başarımı karıma borçlu-um!" diyen adam, orada karısından kaçacak; "liderime borçluyum," demişti, orada liderinden kaçacak. Hocasına borçluydu, hocasından kaçacak, efendisine borçluydu, efendisinden kaçacak. Dün birbirlerinin salyalarını beraber içtikleri, birbirlerinin günâhlarına yardımcı oldukları gibi, bugün de günâhlarını beraber yüklenecekler, "iş kötü, en iyisi ben bundan kaçıp gizleneyim" diyecek ve insanları Allah'a kulluğa değil de başka şeylere kulluğa çağıran önder takımı insanlardan kaçacak. Uyanlarla uyulanların, sevenlerle sevilenlerin birbirlerinden kaçış manzaraları.

Bu sapık liderlere aldanıp onların peşlerine takılan zavallı insanların pişmanlıkları, kin ve nefretleri açığa çıkıyor. Bu sefer de:

"Ve tâbi olanlar: "Ah! Keşke bizim için dünyaya tekrar bir dönüş olsaydı da şu anda onların bizden kurtulup uzaklaştıkları gibi biz de onlardan uzaklaşsaydık!" diyeceklerdir."

(Bakara 167)

Tâbi olanlar, onların arkasından gidenler, bu dünyada birilerini bilinçsizce takip edip, şuursuzca onları taklit edip, onların götürdüğü bir hayata evet diyen zavallı insanlar da diyecekler ki: "Şu anda sizin bizden kaçtığınız gibi, ah biz de

sizden kaçsak! Ah bir dünyaya dönebilseydik de, sizin bizden kaçtığınız gibi biz de sizden kaçabilseydik." İşte müslüman bu olayı burada yaşar ve burada aklını başına alır. "Ben kime kul olacağım ve kimin yolunu takip edeceğim? Eğer yarın şu karşımdaki kimseden kaçacaksam, şimdiden kaçmalıyım," der ve kaçar ondan. Kiminle beraber cennete doğru gidecekse, işte onun ortağı odur, onun dostu odur ve onunla beraber olmaya çalışır. Ama bilinçsizce onu taklit ederek, hevâ ve hevesine tâbi olarak değil. Hiçbir delili olmadan, birilerine tâbi olup Allah severmiş gibi onları seven kişi, yarın korkunç bir durumla karşı karşıya kaldıkları zaman birbirlerinden kaçacaklar, bu kaçışın da hiçbir faydası olmayacaktır.

Evet insanlar birbirlerinden kaçacaklar ama:
"İşte böylece Allah onlara amellerini bir pişmanlık olarak gösterecektir."
(Bakara 167)

"Eyvah, keşke yaşamasaydım böyle bir hayatı!" diyecekler. "Niye ben böyle şuursuzca bir hayat yaşamışım. Kitap varken, ona ulaşma imkânım varken, Rasul varken, örnek varken niye ben başka başka hayat yaşamışım!" diyecek.

Burada da öyle deniyor:
"Doğrusu biz bundan önce hiçbir şeye ibadet etmi-yormuşuz!"

Yâni, "bu kendilerine kulluk yapmaya çalıştıklarımız bir şey değilmiş, bir hiçmiş, hiçbir değer ifade etmiyorlarmış, ama bunu şimdi anladık," diyecekler.

A'râf'ta bunların kavgaları da anlatılır. "Ya Rabbi bunlara bizim kat kat azabımızı ver! Zira bizi bunlar saptırdı," diyecekler. Onlar da diyecekler ki, "zaten siz bize değil, kendi hevâ ve hevesinize tâbiy-diniz." Gerçekten de bakıyoruz meselâ politik hayatta bunun aynısını görüyoruz. "Ey anam! Ey babam! Kurtar bizi baba! Kurtar bizi ana!" filan diyorlar..

Bakanlık hesapları, dekanlık hesapları, müdürlük hesapları, ekonomik hesaplar, dün birbirlerine fevkalade bağlanan adamlar, bugün birbirlerinin baş düşmanı oluyorlar. Yâni, "biz sizi takıp ettiğimiz için bu hale geldik" diyenlere, ötekiler de diyecekler ki, "zaten siz bizi takıp etmiyordunuz, siz kendi menfaatlerinizi takip ediyordunuz," diyecekler. Allah'ın dinini bırakıp da dünyanın peşinde koşan insanlardan hangi biri menfaatlerini takip etmiyor? Herkes keyfini, menfaatini takıp ediyor bugün. Yarın ya Rabbi bunlar bizi

saptırdılar demelerinin ne anlamı olacaktır ki? Halbuki ne şeytanın, ne de kâfirlerin hiçbir güç ve kuvveti yoktur. Yâni bir müslüman gerçekten Allah'a kulluğa yöneldiği zaman hiçbir güç ve kuvvet onu bundan uzaklaştıramaz. Yeter ki müslüman samimiyetle müslüman olmaya karar versin; bu durumda ona kimsenin yapabileceği bir şey yoktur.

Bu âyet-i kerîme Allah'tan bir delil olmaksızın körü körüne başkalarını taklitten men ediyor bizi. Allah'tan başkalarını ortak tutup, onları Allah sever gibi sevmek, onları uyulacak varlıklar kabul ederek emirlerine, arzularına itaat etmek ve sadece Allah'a ait olan rubûbiyet ve ulûhiyet sıfatlarını Allah'tan alıp bunlara dağıtmak, yâni Allah'a şirk koşmak, yeryüzünde en büyük zulümdür.

75,76. "Bunun sebebi şudur: Çünkü siz yeryüzünde haksız yere seviniyor ve güveniyordunuz. İçlerinde ebedî olarak kalmak üzere cehennemin kapılarından girin. Bak ne kötü o kibirlenenlerin yeri?"

Dünyada çok lüzumsuz şeylere seviniyordunuz. Evlendik diye seviniyordunuz, ev yaptırdık diye, dükkan açtık diye, iktidara geldik diye, mal mülk sahibi olduk diye, filan makama geldik diye seviniyordunuz. Bu tür boş şeylerle avunup duruyordunuz. Hayatınızdan mem-nundunuz, kendinizi güven ve emniyet içinde hissediyordunuz. Hayatınız, işleriniz yerindeydi. Bilgilerinize, bilginlerinize, iktidarınıza, gücünüze, kuvvetinize, makamlarınıza, medeniyetinize güveniyordunuz. Allah'ın âyetlerine eyvallahsız davranıyordunuz. Allah'ın peygamberlerine karşı ihtiyaçsız davranıyordunuz. "Bizim Allah'a da, Allah'ın kitabına da, peygambere de, peygamberin hayat anlayışına da, onun hayat programına da ihtiyacımız yok," diyordunuz. Şimdi içinde ebedî kalmak üzere hiç çıkmamacasına, hiç kurtulmamacasına girin cehennemin kapılarından. Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçilerine, Allah'ın sistemine karşı böyle savaşa tutuşan insanlar için o cehennem ne kötü bir durak, ne kötü bir yerdir?

77. "Ey peygamberim! Sen sabret, şüphesiz ki Allah'ın vaadi haktır, mutlaka gerçekleşecektir. Onlara yaptığımız tehdidin bir kısmını sana göstersek de veya seni vefat ettirsek de onlar mutlaka döndürülüp bize getirileceklerdir."

"Ey peygamberim! Sen sabret! Her şeye rağmen, tüm bu karşı gelmelere, tüm alay edişlere, tüm bu müstekbirce davranışlara sabret! Aldırış etmeden yoluna devam et! Bıkma! Usanma! Şunu kesinlikle bilesin ki, Allah'ın vaadi

haktır. Allah seni ve dâvânı mutlaka galip getirecektir. Allah senin düşmanlarını mutlaka mağlup edecektir, bun-dan en küçük bir endişen olmasın. Sen görevini yap, gerisini düşünme. Şunu kesinlikle unutma ki, netice sana ait değildir. Bu dâvâ senin değil, Allah'ın dâvâsıdır ve bu dâvâ sana bağımlı değildir. Dünyada, hayatında bu dâvânın galibiyeti veya düşmanlarının kahredilişi düşüncesiyle sen kendini meşgul etme. Senin görevin sadece çalışmak ve Rabbinin istediği biçimde yürümektir.

Ama bilesin ki onlara, düşmanlarına vaadettiğimiz azabın bir kısmını sana hayattayken göstereceğiz. Ya da senin hayatına son vereceğiz. Seni kendimize alacağız. Dâvânın ulaştığı yüceliklerin bir kıs-mını veya düşmanlarına yaptıklarımızın bir kısmını göremeyebilirsin." Öyle de olmuş nitekim. Rabbimiz Bedir günü düşmanlarından en büyüklerinin geberişini ona göstererek Peygamberinin gözünü aydın et-miş, sonra hayatındayken Mekke'nin fethini ve Arap yarımadasının hemen hemen tamamının fethini göstererek Peygamberini sevindirmiştir. "Ama bir kısmını göremesen bile ne gam, onlar sonunda benim huzuruma gelecekler ve onlara ne yapacağımı sana o zaman göstereceğim," buyuruyor Rabbimiz.

Gerçekten zor bir şeydir bu. Her dâvâ adamı mü'min, hayatındayken dâvâsının yeşerdiğini, dâvâsının önünü kesmek isteyen düşmanlarının mağlubiyetini görmek ister. Bunu görememeye dayana-maz. Anlıyoruz ki, buradaki sabır bir tekrar değil, sûrenin başındaki sabırdan farklı bir sabırdır. Bu tür bir sabır sûrenin başında tavsiye edilen yalanlamalara, alaylara karşı sabırdan daha önemli ve zor bir sabırdır. Allah bu konuda bizlere de sabırlar versin inşallah.

78. "Andolsun ki biz senin önünden nice peygamberler göndermişizdir. Onlardan kimini sana anlatmışız kimini de anlatmamışızdır. Hiçbir peygamber, Allah'ın izni olmaksızın bir mûcize getiremez. Allah'ın emri gelince de hak yerine getirilir. Bâtıl bir dâvâ peşinde koşanlar, işte bu noktada hüsrana uğrarlar."

Senden önce nice peygamberler gelip geçmiştir, ama onlardan kimilerinin hayatını, kimilerinin hayatlarının sadece kısa bir bölümünü, sana lazım olan kadarını anlattık. Kimilerinin de hayatlarını hiç anlatmadık. Yüz yirmi dört bin peygamber… Bunlardan sadece çok azının hayatını anlatmıştır Rabbimiz.

Çevresindekiler önceki peygamberlerin toplumları gibi ondan mûcizeler,

harikalar istiyorlardı da Rabbimiz buyurdu ki: “Hiçbir peygamber Allah’ın izni olmaksızın bir mûcize, bir harika getiremez.” Kaldı ki, Allah’ın bu tür inkârı mümkün olmayan mûcizeler göndermesi de o toplumun hayrınadır. Onlara merhametinden dolayı Rabbimiz bu tür âyetler göndermemektedir.

Çünkü Allah’ın bu tür âyetleri geldiği zaman, hak yerine getirilmiş olacaktır. Yâni bu görsel âyetleri de reddedince, Allah onların defterlerini dürüverecektir. Böylece bâtıl yolda yürüyenler, bâtılla hakka karşı koymaya çalışanlar hüsrana uğrayacaklardır. Bunu bilmeyen bu cahiller sanki helâklerini dâvet ediyorlar.

Bu cahiller, bu bilgisizler senden âyet mi istiyorlar? Âyetlerin azlığından mı şikâyet ediyorlar? Bunca âyet varken hâlâ yeni âyetler mi bekliyorlar? Alın işte size âyetler! diyerek, Rabbimiz çevremizden âyetler sunmaya başlayacak:

79,80. “Kimine binesiniz, kimini de yiyesiniz diye sizin için o yumuşak başlı hayvanları yaratan Allah’tır. Sizin için onlarda daha nice menfaatler vardır. Onların üzerlerinde gönüllerinizdeki bir arzuya erersiniz. Hem onlar üzerinde hem de gemiler üzerinde taşınırsınız.”

Size boyun bükmüş, sizin emrinize âmâde olan o zelûl hayvanları sizin için yaratan, sizin hizmetinize sunan Allah’tır. Bunlar koyun, keçi, sığır, inek ve devedir denmiştir. Kimisine binesiniz, kimisini de yiyesiniz diye tüm bu hayvanları yaratan Allah’tır. Sizin için onlarda daha nice menfaatler vardır. Etlerinden, sütlerinden, yünlerinden, derilerinden istifade ediyorsunuz. Yüklerinizi, eşyalarınızı hem bu hayvanlar üzerinde, hem de gemiler üzerinde taşırsınız.

81,82. “Allah size âyetlerini gösteriyor. Şimdi Allah’ın âyetlerinin hangisini inkâr edersiniz? Veya yeryüzünde gezip de bir bakmazlar mı? Kendilerinden öncekilerin sonu nasıl olmuş? Onlar kendilerinden hem sayıca da-ha çok, hem de kuvvetçe ve yeryüzündeki eserlerinin sağlamlığı bakımından daha çetindiler. Öyle iken o kazandıkları şeyler kendilerini kurtaramadı.”

Allah size hem enfüsünüzdeki hem de dışınızdaki âyetlerini böylece gösteriyorken, Rabbinizin hangi âyetini inkâr ediyorsunuz? Ama siz bilirsiniz! İsterseniz inkâr edin bütün bu âyetleri. Unutmayın ki, sizden öncekiler sizden çok daha güçlüydüler, ama onların bu güçleri, bu medeniyetleri kendilerini Allah’ın azabından kurtaramadı; bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

83. "Çünkü onlara peygamberleri, delillerle geldikleri zaman, kendilerinde bulunan delillere güvendiler de, o alay ettikleri şey onları kuşatıverdi."

Kendi yanlarında bulunan delillere güvendiler. Eşyayla ilgili bilgilerine, insan eğitimi konusundaki bilgilerine, hukuk uzmanlarının, ekonomi tanrılarının bilgilerine, siyasî tanrılarının tecrübelerine, kılık-kıyafet konusunda moda tanrılarının güçlerine, kendi kanunlarına, kendi sistemlerine güvendiler de Allah'la ve Allah'ın elçileriyle alay ettiler. Kendi hayat programlarını Allah'ın elçileriyle gönderdiği hayat programından üstün tuttular, kendi kitaplarını Allah'ın kitabına tercih ettiler. Kendi bilgilerini Allah bilgisine tercih ettiler de, alay ettikleri azap onları kuşatıverdi. Âyetin bir mânâsı böyledir. Bir de şöyle anlamaya çalışıyoruz:

Peygamberler onlara bizim delillerimizle geldiler. Bu peygamberler kendilerinde bulunan delillere güvendiler, dâvâlarından, yollarından, kulluklarından asla şüpheye düşmediler. O peygamberler gâyet rahattılar. Çünkü yanlarında Allah'tan gelme deliller vardı. Ellerinde Allah'ın âyetleri vardı. Ama berikiler onların ellerindeki delilleri inkâr ettiler ve inkâr ettikleri azap onları yakalayıverdi.

84,85. "O zaman hışmımızı gördüklerinde: "Allah'ın birliğine inandık ve ona şirk koştuğumuz şeyleri in-kar ettik" dediler. Ama hışmımızı gördükleri zaman imanları kendilerine fayda verecek değildi. Bu, Allah'ın kulları hakkında öteden beri yürürlükte olan yasasıdır. İşte kâfirler bu noktada hüsrana düştüler."

Yâni tevbe ve iman ancak azap gelmeden, ölüm gelip çatmadan önce geçerlidir. Ölüm gelip çattıktan sonra artık hiçbir mâzeret geçerli değildir. Allah'ın yeryüzünde işleyen yasası bu tür imanları kabul etmemektir. Nitekim son nefesinde Firavun'un imanını, Rabbimiz Yunus sûresinde şöyle anlatır:

"Denizde boğulmayla karşı karşıya kaldığında: "İs-railoğullarının iman ettiği İlâhtan başka İlâh olmadığına inandım!" demiş, Allah da: "Şimdi mi inandın? Halbuki daha önce baş kaldırmış ve bozgunculardan olmuştun!"

(Yunus 90,91)

Buyurarak, Firavun'un imanını kabul buyurmamıştır. Tüm yeryüzü Firavunlarına bunu örnek olarak sunmuştur Rabbimiz. İşte bu, Allah'ın yeryüzünde kadîmden beri işleyen sünnetullahıdır. Azabı gördükten sonra tevbe

edenlerin tevbesini Allah asla kabul etmeyecektir.

Bu sûre ile alâkalı bu kadar söz yeter. Rabbim gereği gibi anlayıp, iman edip amele dönüştürmeyi hepimize nasip buyursun. Ve âhiru dâvana enilhmdü lillahi Rabbil'âlemîn.

- 41 -

FUSSİLET SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 41., nüzûl sıralamasına göre 61., Mesânî kısmı üçüncü sûreler grubunun üçüncü sûresi olan Fussilet sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup, âyetlerinin sayısı 54'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Hâ-Mîm'le başlayan sûrelerin ikincisi, Fussilet sûresidir. Birincisi Mü'min sûresiydi, ikincisi de bu sûredir.

Mekke'de Hz. Hamza efendimizin de müslüman olmasıyla, müşriklerin

Resûl-i Ekrem Efendimizin dâvetinin önünü kesme konusunda telaş ve tedirginlik yaşadıkları bir dönemde nâzil olmuş bir sûredir. Başta amcaları olmak üzere tüm yakınlarının Rasulullah Efendimizi bu işten vazgeçirebilmek için üzerine yüklendikleri bir dönemde nâzil olmuştur.

Rasulullah Efendimizin amcası Utbe bin Rebia gelerek Rasu-lullah Efendimize bir kısım tekliflerde bulundu. "Ey yeğenim, gel bu işten vazgeç. Eğer maksadın riyasetse, seni başımıza reis yapalım. Zengin olmak istiyorsan, tüm malımızı mülkümüzü sana verelim. Eğer evlenmek istiyorsan, istediğini sana verelim. Yok eğer aklından bir zorun varsa, seni dünyanın en uzman doktorlarına götürüp tedavi ettirelim."

Allah'ın Resûlü, onun bu sözlerini dikkatlice dinledikten sonra buyurdu ki: "Ey amcam, sözlerin bitti mi?" "Evet" deyince, "öyleyse şimdi sen de beni dinle," buyurdu ve besmele çekerek şu anda tefsirini yapacağımız Fussilet sûresinin âyetlerini okumaya başladı. Nihâyet sûrenin 38. âyetine geldiği zaman, Allah'ın Resûlü hemen secdeye kapandı ve doğrulunca da: "Ey Ebu Velid, işte cevabım budur, gerisini artık sen bilirsin," dedi.

Utbe, Rasulullah Efendimizin bu cevabı ve okuduğu âyetler karşısında rengi sapsarı kesilmiş ve ne diyeceğini bilemez bir halde Rasûlullah'ın yanından kalkıp kendisini bekleyen müşriklerin yanına vardığında, şöyle demekten kendini alamamıştı: "Ey Kureyş! Vallahi ben şiirin âlâsını bilirim, Muhammed'in okudukları şiir değil! İçinizde sihri de benim kadar bileniniz yoktur. Vallahi onun okudukları sihir de değil! Kehanet hiç değildir! Bana kalırsa, onu kendi haline bırakalım, eğer Araplar onu yenerlerse, ondan kurtulmuş oluruz, yok eğer o Araplara galip gelirse, onun galibiyeti sizin galibiyetiniz, onun iktidarı sizin iktidarınız olur. Bu şeref size ait olur," der.

Hattâ sûrenin:

"Ey peygamberim, eğer onlar yüz çevirirlerse de ki: Ben sizi Âd ve Semûd toplumlarının başlarına gelen yıldırımlara benzer yıldırımlarla uyarırım."

Âyetini okuyarak onu uyarmaya başlayınca, Utbe'nin korkuyla Rasulullah Efendimizin mübarek ağızlarını kapatmaya çalıştığı rivâyet edilmektedir. "Ey Muhammed! Ne olur, Allah aşkına kavmine merhamet et!" diyerek yalvarıp

yakardığı anlatılır.

Sûrede hem Utbe'nin tekliflerine, hem de diğer kâfirlerin: "Ey Muhammed, sen ne dersen de, ne yaparsan yap biz senin getirdiğini asla kabul etmeyeceğiz!" şeklindeki tutumlarına cevaplar verilmektedir. Ayrıca Rasulullah Efendimize onların iman etmeyişlerinden ve yaptıklarından sorumlu olmadığı hatırlatılarak teselli edildiğini görüyoruz. Rabbimiz, sûrede kendi ulûhiyetini ve rubûbiyetini gündeme getirerek, göklerde ve yerde ne varsa hepsine egemen olduğunu, hepsinin kendisine boyun büktüğünü anlatarak kâfirleri imana ve teslimiyete çağırmaktadır. İnkârlarında ısrar edenlerin âkıbetlerini Âd ve Semûd'la özdeşleştirerek, onları düşünüp ibret almaya dâvet etmektedir.

Evet, Kur'an'da geçmiş, hal ve geleceğe ilişkin temel bilgiler yer aldığı için bu kitap tafsilâtlı bir kitaptır. Bu bilgiler kesindir ve başka hiçbir bilgi onların verdiği malûmatı ihtiva etmez. Hangi yaklaşımla okunursa okunsun her okuyan onun çok anlamlı mucizevî bir metin olduğunu fark edebilir. Allah, kullarına acımış ve bütün hakikatleri bu kitapta bildirmiştir. Yeryüzündeki milyonlarca kitap işte bu Kur'an'a dayanmakta ve onu tefsir etmektedir. Kur'an öyle tafsilâtlıdır ki, hemen her sûrede birbirine benzer veya tekrar tekrar vurgulanan gerçekler, birbiriyle bağlantılı olarak birçok açıdan değişik meseleleri işlemektedir.

Bu sebeple tarih boyunca yüzlerce tefsir yazılmıştır. Yirmi üç yılda âyet âyet, sûre sûre tamamlanan bu kitabın koruyucusu Allah'tır ve O, kitabını Arapça indirmişse bunun mutlaka dil açısından bir hikmeti vardır. Kur'an'ın iki kelimesini anlatmak için sayfalarca tercüme yapılması da buna basit bir delildir. Ve hiçbir kitap onun gibi göze, kulağa, bütün ruha tesir etmez. Hiçbir musiki onun tilâveti kadar insanı rahatlatmaz, duygulandırmaz. Bu yüzden o indirildiği zaman şairler şiirlerini Kâbe duvarından indirmişler, herkes onun ilâhî bir nur olduğunu anlamıştır.

Şimdi sûrenin âyetleri üzerinde bir gezinti yapalım ve tefsirine geçelim inşallah. Fussilet sûresinin ilk âyetleri şöyle başlamaktadır: "Hâ, Mîm. Bu Kur'an, Rahman ve Rahîm olan Allah tarafından bilen bir kavim için âyetleri çeşitli biçimlerde teker teker açıklanmış, Arapça bir Kur'an ve müjde verici bir uyarıcı olarak indirilmiştir. Böyleyken onların çoğu bunu düşünüp kabul etmekten yüz çevirmiştir. Arlık onlar dinlemezler. Onlar, Bizi davet ettiğin şeye

karşı kalplerimiz bir örtü içindedir, kulaklarımızda bir ağırlık, bizimle senin aranda bir perde vardır. Artık sen dinince yapabileceğini yap, biz de dinimize göre hareket ederiz.' derler" (1-5).

Sûrenin başındaki mukattaa harflerinin manasını ancak Allah bilir. O nedenle sûreye Hâ-Mîm ve Secde olmak üzere iki kelimeden oluşan Hâmîm secde adı da verilmiştir. Ayrıca Mesâbih, Secde, Akvât adları da verilmektedir.

Az evvel de ifade ettiğimiz gibi sûrenin nüzûl sebebi olarak şu rivâyet nakledilir: Ebû Cehil ve Kureyş'in ileri gelenleri bir araya gelirler; Muhammed (s.a.s)'in durumunu araştırmak üzere sihir, kehânet ve şiirden anlayan birini araştırırlar. Utbe b. Rabia, "Ben, bu hususlardan anlarım; Muhammed'in bu gibi işlerle bir ilgisi varsa, bunu ortaya çıkarırım" der. Utbe, Hz. Peygamber (s.a.s.)'e gider ve, "Ey Mu-hammed' sen mi daha hayırlısın, Hâşim mi; sen mi daha hayırlısın, Abdûlmuttalib mi?" der. Bu sözleriyle, peygamberlik gelse gelse bunlara gelirdi, demek ister. Peygamber (s.a.s.), cevap vermeden dinlemeye devam etti. Utbe, sözlerini sürdürdü: "İlahlarımızın aleyhinde konuşuyorsun, atalarımızı sapıklıkla itham ediyorsun. Reislik istiyor-san seni reis edinelim, mal istiyorsan, seni zengin kılacak kadar mal verelim. Kadın istiyorsan, Kureyş kızlarından beğendiğin on tanesini seç, al. Hasta isen seni tedavî ettirelim." Hz. Peygamber (s.a.s.), hep susuyor, Utbe'nin sözlerini bitirmesini bekliyordu. Sözünü bitirdiğinde, Resulullah (s.a.s.) "Sözlerin bitti mi?" dedi ve, "Bismillahirrahmanirra-him" diyerek Fussilet sûresini okumaya başladı: "Eğer yüz çevirirlerse de ki: Ben sizi Âd ve Semûd kavimlerinin başına gelen yıldırıma benzer bir yıldırıma karşı uyardım" âyetini okuyordu ki, Utbe, yerinden fırladı ve Peygamber (s.a.s.)'in ağzını eliyle kapadı, devam etmemesi için yalvardı.

Utbe, okunan âyetlerin etkisi altın da kalarak, birkaç gün Kureyşlilere görünmedi. Ebû Cehil, Utbe'yi arayarak onu buldu. Utbe, olayı anlattıktan sonra şöyle devam etti: "Bundan böyle ben Muhammed'e hiçbir şey söylemeyeceğim. Bana öyle bir şeyle cevap verdi ki, Allah'a yemin ederim, Muhammed'in okuduğu ne sihir, ne şiir, ne de kehânet türünden bir şeydir. Bilirsiniz, Muhammed'in söylediği yalan çıkmaz Onu rahat bırakın. Başınıza bir azap gelmesinden korkuyorum" (İbn Hişâm, I, 313)

Rivâyetten de anlaşıldığı gibi, sûre indiği sıralarda Kureyşli müşrikler, bu tür meselelerin dedikodusunu yapıyor; Kur'an'ı sihir, kehânet ve şiir olmakla itham ediyorlardı. (Araplara göre şiir de cin işidir. Her şaire şiiri imlâ ettiren bir

cinni vardır Böylece Kur'an'ı anlaşılmaz kapalı sözler manzumesi olmakla suçluyorlardı. Sûre, iddia ettikleri gibi Kur'an'ın anlaşılmaz sözlerden değil, Arapça bir da kitap olduğu ve sözlerinin apaçık olduğunu anlatmakla konuya giriş yapar. Hem Hz. Peygamber de aralarından çıkmış bir insandır. Kur'an'ın onun eseri olması mümkün değildir; ve o, her şeye gücü yeten yüce Allah'ın eseridir.

Sûre, girişinde konusunu belirlemektedir: Konu, Kur'an-ı Ke-rîm'dir; Allah'ın bu indirdiği âyetleri, kâinatta her an olup biten âyetleridir. Ayrıca kâfirlere karşı deliller getirilmekte, müminlerin özelliklerine deyinilmektedir. İbret alınsın diye azaba uğrayan kavimlerin haberleri anlatılırken onların neden helâk edildikleri açıklanmaktadır. Sûrede Kur'an hakkında indirilen âyetlerde şöyle buyurulmaktadır: "O küfredenler, şöyle dedi: "Bu Kur'an'ı dinlemeyin. Onun hakkında (okunurken) manasız yaygaralar yapın; belki üstün gelirsiniz (susturursunuz)."işte biz o kâfirlere en çetin bir azabı tattıracağız. Onları yapa geldiklerinin en kötüsüyle cezalandıracağız. Halbuki o Kur'an cidden sarp bir kitaptır ki, ne önünden ne ardından ona hiçbir bâtıl yanaşıp gelemez. O, bütün kâinatın hamd ettiği o yegane hüküm ve hikmet sahibi Allah'tan indirilmedir.

Eğer biz onu yabancı dilden bir Kur'an yapsaydık muhakkak ki, "Ayetleri açıklanmalı değil miydi? Araba, Arapça olmayan bir Kur'-an mı?" diyeceklerdi. Onlara de ki: "O Kur'an, iman edenler için bir hidayet ve şifâdır. İman etmeyenlerin ise kulaklarında bir ağırlık vardır. Onlar Kur'an'ı duymazlar, duymak istemezler. O Kur'an bunlara karşı bir körlüktür. Onlar, uzak bir yerden çağrılıp da duymayan kimseler gibidir. Andolsun ki biz Musa ya kitap (Tevrat'ı) verdik de, onda da ihtilâf edildi. Eğer Rabbinden bir söz geçmiş olmasaydı (hesap gerektirilmemiş olsaydı), aralarında olup bitirilmişti (helâk olmuşlardı). Herhalde onlar bundan, şüpheci bir tutum içindeler. De ki: Eğer o Kur'an Allah nezdinden gelmiş de sonra siz ona küfretmişseniz, bana haber verin, haktan uzak bir muhâlefette bulunanın ta kendisi olan sizden daha sapkın kim vardır?"

Günümüzde de inanmak istemeyenler, Kur'an'ın Arapça bir kitap olarak indirildiğini ve onun yalnız Araplara geldiğini söylerler. Halbuki, herhangi bir kitabın ve bu Kur'an'ın bütün yeryüzüne şâmil olması için yine yeryüzü dillerinden biriyle indirilmesi kadar doğal bir şey olamaz. Aslında onların her birine tek tek de Kur'an indirilse onlar yine inanmazlar. Kaldı ki Allah'ın elçisi ve sevgili kulu Muhammed (s.a.s.) Arap toplumunda doğdu ve ona -o ümmiye- Kur'an Arapça indirilmeseydi de meselâ İbrani'ce indirilseydi, bu sefer de Allah'ın buyurduğu gibi "Arap'a Arapça olmayan bir kitap mı?" diyeceklerdi.

Kısaca, kâfirler, yolu yokuşa sürmek için her zaman saçma sapan iddialarda bulundular. Kâh onu Muhammed uydurdu" dediler, ama o ümmî idi; kah "Bunlar deli saçması" dediler ama onun gibi bir âyet dahi ge-tiremediler.

Yine onlar âyetlerin mucizeliğini reddettiler; siyak ve sibakını, âyetlerin anlam örgüsünü bozarak âyetleri asıl manalarından başka manalara tefsir ederek sapıttılar. Ama, Kur'an'ın hiçbir bilgisini yalanlayamadılar. Kur'an'ın doğruluğu her zaman ortada var oldu ve var olup gidecektir. Onlar Muhammed'e "mecnun" dediler ama onun do-ğumundan beri aralarında yaşayan en dürüst insan olduğunu da red-dedemediler. Allah onlara âyetlerini gösterdi. Her peygamberi ve on-lara verilen kitabı da geçmişte kavimleri yalanlamışlardı. Ama baş larına korkunç azap gelmiş, meselâ Âd ve Semûd bunlardandı. Doğru yol gösterildiği halde körlüğü tercih etmişlerdi. Allah da onları alçaltıcı azabın yıldırımı ile yakalayıverdi. Ancak iman edenleri ve sakınanları kurtardı. Allah şöyle buyurmaktadır: "İşte siz kulak, göz ve derileriniz aleyhinizde Şahitlik eder diye korunuyordunuz. Aksine, yapmakta olduklarınızın birçoğunu Allah'ın bilmeyeceğini sanıyordunuz. İşte bu sizin zannınız, Rabbiniz hakkındaki zannınız sizi bir yıkıma uğrattı; böylelikle de kayba uğrayanlar olarak sabahladınız" (22-23). Hz. Peygamber, (s.a.s.) bu âyeti çok veciz bir şekilde açıklamıştır: "Rabbin, kulum beni nasıl tasavvur ederse ben öyleyim, der." Yani insan Allah'ı nasıl tasavvur ederse, amellerini ona göre ayarlar. Müminin amelinin doğru olması, kâfirin amelinin yanlış olması gibi.

Sûrede gerçekten çok büyük ve değerli ahlâkî esaslara deği-nilmektedir. "Allah'a çağıran, salih amelde bulunan ve gerçekten ben müslümanlardanım diyenden daha güzel sözlü kimdir? İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen en güzel olan tarzda kötülüğü uzaklaştır; o zaman görürsün ki, seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir. Buna da sabredenlerden başkası kavuşturulmaz. Ve buna büyük bir pay sahibi olanlardan başkası da kavuştu-rulmaz. Şayet sana şeytandan yana bir kışkırtma gelecek olursa hemen Allah'a sığın. Çünkü O işitendir, bilendir" (33-36). "Kim sâlih bir amelde bulunursa kendi nefsi lehinedir, kim de kötülük ederse o da kendi aleyhinedir. Senin Rabbin kullara zulmedici değildir... İnsan ha-yır istemekten bıkkınlık duymaz, fakat ona bir şer dokundu mu artık o umutsuzluğa kapılır" (46, 49). "İnsana nimet verdiğimiz zaman yüz çevirir ve yan çizer, ona bir şer dokunduğu zaman ise artık o geniş dua eden biridir" (51).

Bu âyetlerde Allah, insan psikolojisinin değişmez gerçeklerini bildirmekte, mü'minlerin amellerinin boşa gitmeyeceğini, fazlasıyla karşılığını vereceğini, beyan edip onları cennetle müjdeleyerek teşvik etmektedir. Daha önce kötü insanlara kötü, iyi insanlara iyi arkadaş-ları nasip ettiğini haber veren Allah Teâlâ, müslümanlar henüz az bir grup iken ve Mekkeli kâfir çoğunluğun baskılarıyla bunalırken, onlara kötülüğün tabiatı icâbı zayıf ve çökmeye mahkum bulunduğunu be-yan etmekte; iyilik ve doğruluğun iddia ettikleri gibi zayıf değil, aksine hakiki fethedici bir güç olduğunu bildirmektedir. Kaldı ki, mü'minlerin en büyük vasfı, kötülüğe iyilikle karşılık vermektir. Hiçbir kötülük, iyiliğin, yüceliğin karşısında tutunamaz, çöker. İşte Allah mü'minlerin bu vasfını "büyük bir pay" diye nitelendirmektedir. Çünkü gerçekten bunu herkes yapamaz. Genellikle insan, kötülüğe kötülükle mukabele etmek ister; hattâ insan kinci ve intikamcıdır. Ancak o en güzel ahlâka sahip Rasûlullah'(s.a.s.)'dir ki, kendisine her kötülüğü yapanları, hattâ zehirlemek isteyenleri bile affetmiştir. İşte müslümanın tavrı budur.

Üstelik müslümanın bu tavrından şeytan kahrolur. Çünkü o her zaman müslümanın hatalı bir tavrını yakalamak ister. Şeytanın kışkırtması işte budur. Onun tuzağı müminlerin açığını kollamaktır. Ebû Hureyre bu konuda şöyle demektedir: "Bir gün birisi Resulullah'ın yanında Ebû Bekir'e geldi ve ona sürekli sövmeye başladı. Ebû Bekir susuyor, cevap vermiyor, Resulullah da sesini çıkarmıyordu. Ebû Be-kir sonunda taştı ve sert bir karşılık verdi. Resulullah'ın çehresi hemen değişti ve oradan uzaklaştı. Hz. Ebû Bekir ona yetişerek niçin böyle davrandığını sorunca o şöyle buyurdu: "Sen sessiz

durduğun sürece bir melek senin yerine ona cevap veriyordu. Fakat sen ağzını açtığında yanına şeytan geldi. Bense şeytanın olduğu yerde bulunmam. " Bu tavır, müminlerin her zaman Allah'ın hiçbir şeyden habersiz olmadığını dâima hissetmektir. Zaten kâfirler haksız yere kötülük çıkarırlar; giderek bunalıma düşerler; sürekli şek ve şüphe içinde has-talığa yakalanmış gibi olurlar ve sonunda hevâ ve hevesleri onları helâke götürür. Allah hiçbir zaman zulmetmez, salih amelleri zayi etmez ve kötülükleri de cezasız bırakmaz.

Nihayet sûre şu âyetlerle sona ermektedir: "Biz âyetlerimizi hem âfakta hem de (enfüste) kendi nefislerinde onlara göstereceğiz. Öyle ki, şüphesiz onun hak olduğu kendilerine besbelli olsun. Her-şeyin üzerinde senin Rabbinin şahit olması yetmez mi? Dikkatli olun; gerçekten onlar Rablerine kavuşmaktan yana derin bir kuşku için-dedirler. Gözünü aç; gerçekten O, her şeyi kuşatandır" (53-54).

Müfessirler âyetlerin gösterilmesi konusunda şu önemli görüş-leri ortaya koymuşlardır:

1. Onlar, İslâm'ın kısa bir sürede çevreye yayılacağını, ve ken-dilerinin de teslim olacaklarını tahmin edemezler. Nitekim İslâm'ın adâleti her yere yayılınca herkes âyetleri gördü.

2. Allah insanlara kendi vücutlarında, yeryüzünde, gökyüzün-de âyetlerini göstermektedir. Her devirde bilimin yeni bulguları keşifler ve icatlar buna bir işarettir.

3. Tabiî ölüm halinde veya ölmeden önce ölerek her şeyden hakkı görmekle âyetler gösterilecektir.

4. Bu âyetler, indikleri tarihsel ortam içerisinde Bedir zaferi, Mekke'nin Fethi vb. olaylara işaret ederek mucizevî haberler yakın gelecekte gerçekleştiği gibi; dünya döndükçe genelde tüm insanlar ve toplumlar üzerinde de gerçekleşecektir.

Genel Olarak Fussilet Sûresi şu mesajları taşır:

1. Allah'ın kelâmı Arapça'dır; bir müjde, bir uyarıcıdır; dileyen akıl sahipleri onu okursa gerçeğin farkına varır. Kalpleri kapanmış kişiler ise onu anlayamazlar.

2. İnkârcılar ne yaparlarsa yapsınlar kendi acı sonlarını hazırlamaktan başka bir şeye nâil olamazlar. Allah'ın bir olduğu gerçeği değişmez.

3. Ne kadar aptal beyinsizdir şu inkârcılar. Allah onları yoktan var etmiş, işte şu kâinatta sayısız nimetleri onların emrine vermiş, şu âlemin nizamını sağlamış olduğu halde ve kullarına hidâyete iletmek için İslâm'ı bildirdiği halde ona inanmıyorlar ve üstelik elçisini, kitabını yalanlıyorlar. O halde geçmiş ümmetlerin anlatılan acı âkıbetleri de onları düşündürmüyorsa, cehennem ateşinde yanmaları kaçınılmazdır.

4. Şimdi müminlere karşı güçlü gibi görünen, şeytanın da her kötülüğü güzel gösterdiği, akılsız güruh, kıyâmette birbirini bile tanımayacaktır.

5. Kur'an, istenildiği kadar mesajı engellenmeye çalışılsa da tahkim edilmiştir ve kimse onun insanlara ulaşmasını önleyemez.

6. Allah her şeyi yaratandır; yaratıklarına karşı çok merhametlidir ve o yarattıklarını başıboş bırakmaz, onlara doğru yolu gösterir; bu onun büyük bir fazlıdır. Zaten hayat bir imtihandır, bir oyalanmadır.

7. Peygamber de bir insandır ve aldığı vahyi tebliğ eder.

8. Allah rızıkları dört günde takdir etti; sonra kendisi duman halinde olan göğe yöneldi; yeri ve göğü yedi gök olarak iki günde tamamladı ve her bir gökte kendi emrini vahy etti; dünya göğünü de kandillerle süsleyip donattı ve bir koruma altına aldı. İşte bu üstün ve güçlü olan, bilen Allah'ın takdiridir. O halde nasıl O'na ortaklar koşa-biliyorlar? Allah'a karşı edepsizlik edip de Resulünü tanımıyorlar ve, "O dileseydi bize melek gönderirdi" diye yalanlıyorlar? Veya Kur'an'ı Arapça diye küçümsüyorlar?

9. Müminler, kâfirlerin bu dünyadaki geçici üstünlüklerine aldırmasınlar. Şeytan ve dostları bir tarafta, müminler ve melekler bir ta-aftadır. Müminler, cennete gitmekle müjdelenirler ve onlara, "Orada artık tüm sıkıntınız, çileniz bitti, sonsuz nimetler sizin," denilir. Oysa kâfirler "bir yolcunun ağaç gölgeliğinde dinlenmesi gibi olan şu kısacık oyalanma dünyasından" sonra cehennem'e giderler. Onlar da orada ebedî kalıcıdırlar.

Sûrenin ilk âyeti, huruf-ı mukattaa'dır. Bununla alâkalı önceki sûrede açıklamada bulunmuştuk.

1. "Ha-Mîm"

Allah, kitabını dilediği biçimde gönderir. Allah sözlerine istediği biçimde başlar. Kullarına düşen sadece teslimiyettir. Yâni, "ya Rabbi kitabını şöyle indirmeliydin! Bize şöyle hitap etmeliydin! Kitabını filân dille göndermeliydin! Ya da vahyini içimizden falana indirmeliydin! Peygamberini bizim aramızdan seçmeliydin! Bizi şunlarla sorumlu tutmalıydın!" deme hakları yoktur. Allah dinini nasıl anlatmışsa, söze nasıl başlamışsa, nelerle bizi sorumlu tutmuşsa, itirazsız teslim olmamız gerekmektedir.

2. "Bu Kur'an, Rahmân ve Rahîm olan Allah tarafından indirilmiştir."

Bu kitap, Rahmân ve Rahîm olan Allah'tan gelme bir kitaptır. Rahmân ve Rahîm olan Allah bu kitabını indirmiştir. Yüceler yücesinden kitabını inzâl buyurmuştur. İnzâl, tenzîl, tenzîl-i rütbe, indirmek demektir. Allah, kitabını elinizin altında olsun, size yakın olsun diye indirmiştir. Siz sürekli onunla beraber olasınız, ondan istifade edesiniz, ona tutunarak yol bulasınız diye. Onunla çölde yol bulasınız, ona tutunup çukurdan kurtulasınız, hayatınızı onunla düzenleyesiniz diye. Yaratıcınıza karşı sorumluluklarınızı bilip O'nun istediği gibi bir hayat yaşayasınız diye. Dünyanızı ve âhiretinizi mâmur edesiniz diye Rab-biniz size kitabını indirmiş, kendi bilgisini ulaştırmıştır.

Öyleyse Allah sizi muhatap kabul edip merhametinden dolayı kendi kelâmını sizin elinizin altına indirirken, sakın sizler onu hep kaldırmadan yana olmayın. Yâni o kitap sürekli elinizde olsun, sürekli elinizin altında bulunsun. Siz de onu hayatınıza indirin. Siz de onu hukukunuza, eğitiminize indirgeyin. Kazanmanıza, harcamanıza, hukukunuza, eğitiminize, siyasal yapılanmanıza, kısacası tüm hayatınıza, tüm beşerî ilişkilerinize indirgeyin. Allah'ın yaptığının tersini yapmayın. Allah indirirken siz kaldırmadan yana bir tavır almayın. Kur'an'a karşı hürmet, onu yukarılara kaldırmak değildir. Kur'an'a karşı hürmet, onu sürekli el altında tutmak, sürekli bakılacak, sürekli okunacak, müracaat edilecek bir konumda tutmaktır.

Kitabın indirilişiyle birlikte, kitabın indirilişinin zikriyle birlikte, hemen Rabbimizin Rahmân ve Rahîm oluşunun da zikredildiğini görüyoruz. Kitabın

inzalinin hemen yanı başında Rabbimizin Rahmân ve Rahîm oluşunun gündeme getirilmesinden anlıyoruz ki, bu kitap Rah-mân ve Rahîm olan bir kaynaktan gelmektedir. Bu kitap, Rabbinizin Rahmân ve Rahîm sıfatlarının tecellisidir. Yâni bu kitabını Rabbiniz size rahmetinin gereği olarak indirmiştir. Size merhamet ettiği, size acıdığı, sizin yeryüzünde ne yapacağınızı bilmez bir vaziyette bocalamanıza razı olmadığı için, rahmetinin gereği olarak Rabbiniz size bu kitabı vasıtasıyla kendi bilgisini indirmiştir. Eğer Allah size merhamet buyurup da bu kitabı vasıtasıyla kendi bilgisini indirmeseydi, sizler karanlıklar içinde ne yapacağınızı bilmez bir vaziyette kalırdınız.

O Rabbiniz ki, rahmeti gereği sizi yaratan, sizi yoktan var eden, yaratılış öncesi sizin için dünyada her şeyi hazırlayan, sizin için tüm şartları hazırlayan, yaratılış sonrası için de size rızık verip sizi doyuran, sizi yaşatan ve bir de hayatınızı düzenlemeniz için size kitap gönderen Rabbinizdir. Şimdi kendilerine karşı rahmet olarak gönderilen bu kitaba karşı kayıtsız, ilgisiz kalan, hattâ onu inkâr eden, bu hayat programından habersiz bir şekilde kendilerine hayat programı yapmaya kalkışan kimselerden daha zalim kim vardır? Kendilerini bu kitaptan, bu kitabı kendilerinden uzak tutan insanlardan daha zalim kim olabilir? Rabbleri kendilerine acıdığı için karanlıklarda kalmasınlar diye bir hayat programı gönderiyor, kendilerini muhatap kabul edip kendi bilgisini gönderiyor onlara, onlar ise bu rahmet kaynağına karşı ilgisiz kalarak, kendilerini Rabblerine kulluk ortamından uzaklaştırarak başkalarına kulluğa koşuyorlar. Bundan daha büyük bir zulüm, bundan daha büyük bir nankörlük olur mu?

Bu kitap, Rahmet kaynağı olan, kullarına karşı sonsuz Rahmet ve merhamet sahibi bir Allah'tan gelmiştir. Kullarına rahmetinin gereği olarak bu kitabını göndermiştir Rabbimiz. Bu kitabın gelişi sadece bu kitaba iman edenler için değil, tüm âlemler için bir rahmettir. Sadece bu kitaba iman edip onunla amel eden, bu kitabı kendilerine hayat programı yapan mü'minlere değil, aynı zamanda bu kitabı reddedip onunla diyalog kurmaya yanaşmayan insanlar için de rahmettir bu kitap. Sadece insanlar için değil, aynı zamanda tüm canlılar için de bir rahmettir.

Ama insanların tamamı bu kitabın rahmetinden, bu kitabın hidâyetinden istifadeye yanaşmayacakları için, kıyâmete kadar bu rahmetten mahrum kalmaya devam edenler de olabilecektir elbette. Evet, bu kitap Rahmân ve Rahîm olan bir Allah'tan gelmedir. "Öyleyse ey bu kitabın muhatapları, bu kitabı reddederken bilesiniz ki Beni reddediyorsunuz, onu size getiren peygamberi değil,"

buyurarak, bir taraftan bu kitabın kâfirleri tehdit edilirken, öbür taraftan da, “ey peygamberim, bu insanlar inanmıyorlar diye, reddediyorlar diye sakın kendi kendini yiyip bitirecek bir noktaya gelme. Çünkü bunlar, bu inkâr edenler seni değil, beni inkâr ediyorlar,” buyurularak peygamber (a.s) teselli ediliyordu.

3. “Bu, Arapça bir Kur’an olarak âyetleri bilen bir kavim için, ayırt edilip açıklanmış bir kitaptır.”

Bu bir kitaptır, bir yazgıdır. Ferdin, ailenin, toplumun yazgısı, alın yazısı, hayat programıdır. Tüm kâinatın alın yazısı ve hayat programıdır bu kitap. Ya da kitap, kitâbe demektir. Yâni üzerinden asırlar geçse de, karlar, boralar, fırtınalar esse de bozulmayacak, silinmeyecek, yok edilemeyecek, kıyâmete kadar kimsenin değiştiremeyeceği, yok edemeyeceği, kalpte olan, kabulde olan ve Levh-i Mahfuz’dan dünyaya yansıyan bir kitâbedir bu. Zaman onu ezip bozamayacak, tarih onu silip süpüremeyecektir.

Bu kitap, Arapça bir okunak olarak indirilmiştir. “Peki neden Arapça?” demenin anlamı yoktur. Allah, kitabını istediği şekilde gönderir, kimsenin O’na bu konuda hesap sorma, yol gösterme hakkı yoktur. Arapça değil de meselâ İngilizce olarak gönderseydi Rabbi-miz, bu defa da neden İngilizce? diye sorulacaktı. Bu sorunun arkası gelmeyeceğine göre, elbette Allah bunu bir dil üzerine gönderecekti ve belki de diğer dillere nazaran tüm insanlık Arapça telaffuza müsait yaratıldığı için Arapça göndermiştir diyoruz. Herkes, her millet namazlarında Fâtiha’yı Arapça okuyabilmektedir.

Bir de bilen insanlar için, aklı başında kimseler için her şeyi açık açık ortaya koymuştur. Hak ve bâtıl, doğru ve yanlış fâsılalı fâsılalı anlatılmıştır. Âyetlerle fâsılalı, sûrelerle fâsılalı, konularla fâsılalı olarak uzun uzun anlatılmıştır. Onda her konuya ait uygulayabileceğiniz hükümler vardır. Rabbimiz bu kitabında anlattıklarını tekrar tekrar anlatmış, bir yerde anlatılan başka bir yerde bir daha anlatılmıştır. Meselâ Rabbimiz âhireti anlatmış, araya başka konular koymuş, sonra dönüp aynı âhireti bir daha, tafsilatlı olarak anlatmıştır. Hiçbir şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayacak biçimde her şey tafsilatlı olarak anlatılmıştır. İnsan yeryüzünde nasıl yaşamalıdır? Rabbi ile nasıl bir ilişki içinde bulunmalıdır? Çevresiyle nasıl bir uyum sağlamalıdır? Diğer varlıklara karşı yeri ve görevleri nelerdir? Hayatına nasıl bir program yapmalıdır? Nasıl mutlu olur? Nasıl huzursuz olur? Rabbine karşı nasıl kulluk yapmalıdır? Hangi yol kendisini dünyada felâkete, âhirette de cehenneme götürür? Nasıl bir hayat programı kendisini dünyada saadete, âhirette de cennete

götürür? Bunların tamamı açık açık bu kitapta ortaya konmuştur. İnsanların, şu konu bizim için bu dünyada müphem kalmış, bu konuda nasıl davranacağımızı bilemiyoruz, diyebilecekleri hiçbir şey yoktur.

Tüm asırların, tüm zamanların ve mekânların, tüm insanlığın ve tüm varlıkların ihtiyaçları, hareket tarzları, hayat programları bu kitapta açık açık anlatılmıştır. Ama unutulmamalıdır ki, bu kitapta her şeyin fâsılalı fâsılalı, tafsilatlı tafsilatlı anlatılması Allah'tan korkanlar içindir. Yâni akıllarını kullanıp, bu kitabı hidâyet rehberi bilip, bu kitabı hayat programı bilip ona müracaat edenler içindir. "Ben bunsuz müm-kün değil yol bulamam. Mümkün değil ben bunsuz yaşayamam. Bunsuz ben asla mutlu olamam. Hayatı hayatın sahibine sormadan asla yaşayamam. Yolu yol bilene sormadan, yol bilenin elinden tutmadan, yol bilenin gönderdiği haritayı ele almadan, pusulaya müracaat etmeden mümkün değil ben yolumu bulamam," diyen insanlar içindir. "Beni yaratan, beni bu dünyaya getiren, beni yaşatan, benim yaşamam için yeryüzünde her türlü şartları hazırlayan ve sonunda da elimde olmadan beni öldürüp hesaba çekecek olan Rabbim, elbette benim nasıl bir hayat yaşamam gerektiğini benden daha iyi bilir," diyerek onun kitabına müracaat eden kişiler içindir bütün bu âyetler. Bu kitabın, bu âyetlerin kıymetini ancak onlar bilebilirler.

Kitabın tüm bu açıklamaları, bilen insanlar içindir. Aklını ve kalbini ona açanlar ve onu kendileri için hidâyet kaynağı, hayat programı bilenler içindir. Yâni bunun manası, bu kitabın kıymetini bilenler bundan istifade edeceklerdir, bir de bu kitap sayesinde insanlar bilen olacaklardır demektir.

Evet, bu kitabı bilenler âlimdir, bu kitapla beraber olanlar bilgindir. Kur'an-ı Kerîm'deki bu tür âyetlerin anlamı budur. Yâni bunu bilenler âlimdir, bundan haberdar olanlar fakihtir, bununla beraber olanlar akıllıdır gibi. Öyleyse bu kitabı tanımayanlar, bu kitaptan habersiz bir hayat yaşayanlar ne olurlarsa olsunlar, kim olurlarsa olsunlar cahildirler. Yeryüzün en âlimleri bu kitabı tanıyan, bu kitaba inanan ve bu kitap kaynaklı bir hayat yaşayan mü'minlerdir. Dünyanın en cahil insanları da bu kitaptan mahrum kalmış kâfirlerdir.

Rabbimiz, kitabının bir âyetinde bu kitabını bize tanıtırken: olarak tanıtır. "İnsanlar için hidayet kaynağıdır," buyurur. Başka bir yerde, aynı kitabın Bakara sûresinde de: diye tanıtır. "Bu kitap muttakiler için hidayettir. Muttakiler için yol göstericidir," buyurulur.

Bu kitap, bütün insanlığa hidâyet için gelmiştir. Fakat bu hidâyetten istifade edebilmenin bir şartı var, o da muttakî olmaktır. Kur'-an'dan istifade edebilmenin birinci şartı, muttakî olmaktır. Nedir takva? Kimdir muttaki? Takvâ, Allah'ın koruması altına girmek demektir. "Allah'ım ben yolumu bulamıyorum, sen bana yolumu gösteriver. Ben kendime hayat programı yapamıyorum, sen bana hayat programını gösteriver," demektir. Yâni takvâ, yolunu, hayatı nasıl yaşayacağını Allah'a sormak, Allah'ın koruması altına girmek demektir. Takvâ, Allah'la yol bulmak demektir. Yolunu Allah'la bulmak, Allah'a sorarak, Allah'a danışarak yol bulmak demektir. Takvâ, yolunu bulabilmek için Allah'ın kitabına müracaat etmek demektir. Allah'ın kitabının yegâne yol gösterici, ve tek hayat programı olduğunu kabullenmek demektir. Takvâ, peygamber modeliyle hareket etmektir. Kur'an-ı Kerîm'de takvayı böyle anlatan pek çok âyet görüyoruz.

Allah'ın kitabına bu gözle bakmayan insanlar kesinlikle ondan istifade imkânını kaybedeceklerdir.

4. "O, müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderilmiştir. Fakat insanların çoğu yüz çevirmişlerdir. Artık onlar gerçeği işitmezler."

Bu kitap müjdeci ve uyarıcıdır. Bu kitabın böyle bir özelliği var. Bu kitap kendisine tâbi olup onun istediği gibi bir hayat yaşayanları dünyada mutluluk ve huzur, âhirette de cennet ve devletle müjdeler, ondan habersiz yaşayanları da dünyada rezillik, âhirette de cehennem ve ateşle uyarır. Bu kitap müjdenin sebebini ve uyarının neticesini anlatır. Yâni cennet ve cehennemi anlatır. Kulluğun da, isyanın da âkıbetlerini açık açık haber verir. "Siz bilirsiniz, ister bu kitapla beraber olup bu kitabın gösterdiği yoldan gidip sonunda cennete ve devletlere erersiniz, isterseniz de kendi bildiğiniz gibi yaşayıp cehennemi boylarsınız" diyerek insanları müjde ve uyarıyla karşı karşıya getirir. "Ama hal böyleyken insanlardan pek çoğu bu kitaptan yüz çevirmişlerdir, bu kitabın müjde ve uyarılarıyla ilgilenmemişlerdir," diyor Rabbimiz. Artık onlar asla gerçeği işitmezler, işitemezler.

Rabbimiz, birinci gruptaki o kitaptan istifade edebilecek insanlar için «w[¬TÅBW²V¬7 ›®G; buyurmuştu, bu kitaptan istifade edemeyecekler için de –YQ«W²K«< �¸ ²vZ«4 diyor. "Onlar işitmezler," diyor. Kitap karşısında ikinci bir grup insan vardır. Kendilerine arz edilen Kur'an karşısında ikinci grup insan, Bakara sûresinde şöyle anlatılır:

"Kitap kendilerini ha uyarmış ha uyarmamış (fark etmez) müsavî olanlardır."

(Bakara 6)

Kitap kendilerine ha ulaşmış ha ulaşmamış, Kur'an diye bir kitap evlerinde ha var ha yok, yeryüzüne böyle bir kitap ha gelmiş ha gelmemiş fark etmez yaşayanlar, kitaplarına karşı nötr davrananlar, ilgisiz ve kayıtsız yaşayanlar, kitaplarından habersiz hayat programı yapanlar. Yanlış hatırlamıyorsam Şuayb'ın (a.s) kavmi de Şuayb'a (a.s) aynı şeyi söylüyordu:

"Onlar dediler ki, sen öğüt versen de, vaaz edenlerden olmasan da bizce müsavidir."

(Şuarâ 136)

Yâni "ey Şuayb! İster vaaz et, ister vaaz etme! İster anlat, ister anlatma! İster uyar, ister uyarma! Bizim için fark etmez, çünkü biz kesinlikle seni dinlemeyecek ve sana inanmayacağız!" diyorlardı. Yâni vaazın, uyarının varlığıyla yokluğunu müsavî kabul ediyorlardı. Peygamberin varlığıyla yokluğu, Kitabın varlığıyla yokluğu müsaviydi onlar için. Kitap ha var ha yok fark etmezdi. Peygamber kendilerini ha uyarmış ha uyarmamış, kendilerine kitap ha bir şeyler demiş ha dememiş fark etmezdi onlar için. Yeryüzüne böyle bir kitap, böyle bir peygamber ha gelmiş, ha gelmemiş fark etmezdi. Dünyalarında kitap, peygamber yoktu. Böyle insanlar ne kadar çok şu anda değil mi? Ne yazık ki müslümanım diyen insanlardan pek çoğu şu anda böyledir. "Kitaba inanıyoruz" diyorlar, ama kitaptan haberleri yok. Peygamberimiz var diyorlar, ama ne yazık ki peygamberden haberleri yoktur. Kitaplarından ve peygamberlerinden habersiz bir Müslümanlık yaşadıklarını zannediyorlar.

Buna göre Kitap karşısında ikinci bir grubunun varlığını an-lıyoruz. Ama bunu demeden önce burada bir yanlışımızı söyleyelim: Maalesef Müslümanların şöyle bir yanlışı olmuş: Sanki Kur'an'da anlatılan mü'min, muttaki, muvahhid, sabırlı, mücahid, cihad edici, namaz kılıcı insanlar sanki biziz. Bunlardan söz ederken Kur'an garanti bizi anlatıyor. Halbuki yıllar yılı şunu da öğretmişlerdi Müslümanlara: Cennetlik olmayı kim garanti görürse dinden çıkar. Nerden bildin onun sen olduğunu? Nerden bildin kesinlikle oraya lâyık olduğunu? dememiz gerektiğini biliyoruz. Bunu da bildiğimiz halde, yine de Kur'-an'da anlatılan her güzel sıfatın sahibinin kendimiz olduğunu zannetmişiz. Ondan sonra da Kur'an'da nerede kâfir, putperest, fâsık, facir, münâfık, müşrik anlatıldı mı da hep başkaları zannedilmiş, hep karşıdakiler zannedilmiş, hep başkalarının üzerine atılmış. Oysa, acaba bu anlatılanlar ben miyim? Bu sıfatlar bende var mı? Acaba bu âyet beni mi anlatıyor? demek zorundayız.

Hz. Ömer efendimiz, Aşere-i Mübeşşere'den olduğu halde "acaba burada anlatılan münâfık ben miyim," diyor ve uykularını kaybediyordu. "Acaba Rasûlullah'ın haber verdiği münâfıkların içinde ben de var mıyım," diye için için muhasebesini yapıyordu. Elbette bir insan olarak, bir mü'min olarak öyle düşünecekti ve zorlanacaktı, zorlayacaktı kendini.

Şimdi bu manada kendimize bir bakalım: Kur'an karşısında olunca, Kur'an kendisine Kur'an arz edilince Kur'an'la karşı karşıya gelince insanlar iki gruba ayrılıyor:

1. Bakara sûresinde muttakîler, burada da bilenler, aklı olanlar... Yâni Kur'an'ı dinleyenler, Kur'an'ı işitenler, Kur'an'la uyarılanlar. Kur'-an'ın uyarısı karşısında uyarılanlar, Kur'an'la yol bulanlar, yollarını Kur'an'la bulanlar, Kur'an'la kendilerine çeki düzen verenler, Kur'an'la hareket edenler. Yaptıklarını ve yapmadıklarını Kur'an'dan alanlar. Kur'an kaynaklı, Kur'an endeksli bir hayat yaşayanlar.

2. İkinci grup insan ise kendilerine Kur'an arz edilince, Kur'an'la karşı karşıya gelince, Kur'an'ı duydukları zaman, Kur'an karşısında:

"Küfredenlere (hakkı örtbas edenlere) gelince uyarsan da uyarmasan da müsavîdir onlar için. Onlar iman etmezler."

(Bakara 6)

Burada anlatıldığı şekliyle söylersek, işitmeyenler, kulak verip dinlemeye yanaşmayanlar, Kur'an'la henüz tanışmayanlar. Kur'an'ı ellerine almayanlar, Kur'an'dan haberdar olmayanlar, yâni Kur'an ha var ha yok fak etmez diyenler, dünyada Kur'an diye bir kitap ha var ha yok fark etmez yaşayanlar, Kitaplarının içinde Fussilet diye bir sûre ha varmış, ha yokmuş fark etmez diyenler, Kur'an'ın uyarısı karşısında nötr davrananlar, Kur'an'la diyalog kurma gereği duymayan, onu anlama, tanıma lüzumu duymayan, Kur'an'sız yaşayan, Kitaplarından habersiz yaşayan, Kitaplarından habersiz kendilerine hayat programı yapmaya çalışan, Kitaplarından yüz çevirip onu duymak, dinlemek istemeyen, Kitaplarının anlattığı müjde ve uyarılar istikâmetinde bir hayat programı takip etmeyen insanlar.

Şimdi kendimize bir bakalım: Kur'an bizi uyarınca, yâni biz Kur'-an'la karşı karşıya gelince, Kur'an'ın mesajı bize ulaşınca, eğer Kur'-an bizi ha uyarmış, ha

uyarmamış, böyle bir sûre Kur'an'da ha varmış ha yokmuş, bizim için denkse, müsaviyse, o zaman Allah korusun biz de bu ikinci gurubun içindeyiz demektir.

Bakın bu ikinci grupta olan, Kur'an'ın uyarısı, bu Kur'an âyetleri karşısında kimi insanlar derler ki:

5. "Onlar: "Ey Muhammed! Senin bizi dâvet ettiğin şeye karşı kalplerimiz kapalıdır. Kulaklarımızda da bir ağırlık vardır. Seninle bizim aramızda anlaşmamıza engel bir de perde vardır. Sen istediğini yap, çünkü biz de istediğimizi yapıyoruz" dediler."

Allah'ın Resûlüne: "Ey Muhammed! Bu senin bizi dâvet ettiğin mesaja karşı bizim kalplerimiz kapalıdır" diyorlar. Birkaç manası vardır bunun:

1. Bu adamlar ya, "ey peygamber! Senin bize getirdiğin bu kitabın dâvetinin bizim kalplerimize ulaşması mümkün değildir, sanki bizim kalplerimiz izole edilmiş, senin söylediklerin girmiyor. Biz senin dediklerini, okuduklarını anlayamıyoruz," diyorlardı. Yâni, "aramızda engel var, aramızda örtü var. Bizi kendi halimize bırak, senin getirdiğin bu kitapla bizim aramızda uçurumlar var. Bizim şu anda yaşadığımız hayat senin getirdiğin bu mesajı dinlememize engeldir. Zevklerimiz, hedeflerimiz, sosyal hayatımız, meslek hayatımız, ekonomi anlayışımız, siyasal yapılanmamız, kılık-kıyafet ve hukuk anlayışımız se-ni dinlememize engel oluyor. Senin bizim şu anda yaşadığımız ve alıştığımız hayatımıza ters düşen mesajına kesinlikle kulak vermeyeceğiz. Sen bildiğin gibi yaşa, ama bizi de kendi halimize bırak, biz de bildiğimiz gibi yaşayalım," diyorlardı.

2. "Ey Muhammed! Senin getirdiğin bu kitap, bu mesaj seninle bizim aramızda tefrika çıkardı. Bundan sonra, senin böyle bir mesajı getirmenden sonra artık seninle birleşmemiz asla mümkün değildir. Buna kesinlikle imkân kalmamıştır!" diyorlardı.

3. "Ey peygamber! Senin bizimle, bizim de seninle herhangi bir ilgimiz, alâkamız yoktur! Biz ayrı, sen ayrı dünyaların insanlarıyız. Senin düşüncen, senin anlayışın, senin hayatın ayrı, bizimkiler ayrı," diyorlardı. "Sen nasıl kendi yolunu, kendi dâvânı takip ediyor, kendi yolundan vazgeçmiyorsan, biz de kendi yolumuzdan, kendi dâvâmızdan vazgeçmeyeceğiz," diyorlardı. "Sen nasıl bizi ve hayatımızı, bizi ve düşüncelerimizi, bizi ve hayat programımızı reddediyorsan, bilesin ki biz de sana muhalefetten, senin yolunu kesmeye çalışmaktan

vazgeçmeyeceğiz, bu uğurda elimizden gelen her şeyi yapacağız," diyor-lardı.

Rabbimiz, Bakara sûresinde de münâfık Yahudilerin aynı şeyi söylediklerini anlatır:

"Ey Muhammed! Bizim kalplerimizde kılıf vardır."
(Bakara 88)

Burada da Yahudilerin aynı şeyi söyledikleri anlatılır. "Bizim kalplerimiz kılıflıdır, kalplerimiz örtülüdür bizim. Biz anlamıyoruz! An-layamıyoruz senin ne dediğini. Bizi neye çağırdığını, bize nasıl bir me-saj ulaştırdığını, bizi nasıl bir hayata çağırdığını anlamıyoruz, anla-yamıyoruz," diyorlar. Yahudiler, dinlemek istemiyor, anlamak istemi-yor, duymak ve görmek istemiyorlardı. Kalplerinin kılıflı olduğunu söyleyerek hem peygamberle alay ediyorlar, hem de kendilerini çok alçak bir hayata indirgemek istiyorlardı. "Kalbimizde kılıf var, kalbimiz örtülüdür bizim," diyorlardı. Bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1. Ellerinde kitapları olduğunu söylemeye çalışıyorlardı. Yâni, "ey Muhammed! Bizim amel edecek, okuyacak, bilgilenecek elimizde kitabımız var. Bizler elimizdeki bu kitabımız sayesinde kesin bilgiye, doğru bilgiye sahibiz. Bunun için başkasına ihtiyacımız yoktur. Bizim elimizde bu Tevrat'ımız olduğu sürece seninkine ihtiyacımız yoktur," demeye çalışıyorlardı.

2. "Kalplerimiz kılıflıdır, kalplerimiz kapalıdır. Yâni senin çağırdığın düşünceye, senin dâvet ettiğin ilkeleri anlamaya, dinlemeye ihtiyacımız yoktur," demek istiyorlardı. İbni Abbas'ın ifadesiyle, zaten bizim kalplerimiz bilgi ile doludur. Kalplerimiz bilgi küpü haline gelmiştir. Kalplerimiz bilgi ile dolmuştur. Ona yeni bir dâvâ nüfuz edemez. Yeni bir dâvete, yeni bir kitaba, yeni bir bilgilenmeye icabet edemez kalplerimiz. Yâni o kadar bilgi ile dolu ki kalplerimizde bir damla bile bir şey alacak yer yoktur. Kendi bilgilerini, kendi anlayışlarını, kendi düşüncelerini yeterli görüyorlar ve Kur'an'a ihtiyacımız yoktur," diyorlardı.

Günümüzde kendi bilgilerini, düşüncelerini, metotlarını, kitaplarını yeterli görüp, "bizim Allah'ın Kuranına ihtiyacımız yoktur, bizim hadis kitaplarını okumaya ihtiyacımız yoktur," diyen kimi müslümanlar gibi. Ellerindeki kitaplara, efendilerinin, liderlerinin, üstatlarının, siyasilerinin, yazar-çizerlerinin kitaplarına güvenerek, onlara yönelerek Allah'ın kitabına ihtiyaçlarının olmadığını söyleyen mü'minler gibi.

3. Bir de bu yeni dinin sorumluluklarından kendilerini kurtarabilmek için, belki de kendilerini aptal yerine, ahmak yerine koyuyorlardı. “Biz gerçekten senin ne demek istediğini, bu Kur’an’ın ne demek istediğini anlayamıyoruz,” diyorlar ve bunu anlayabilecek, kavrayabilecek zekâya, anlayışa, kavrayışa sahip olmadıklarını söylüyorlardı. Böyle bir sorumluluktan kurtulabilmek için kendilerini aptal ye-rine, geri zekâlı yerine koyuyorlardı. Şimdi de öyle mi? Allah korusun Müslümanlardan kimileri: “Ben ha! Yâni bu kitabı okuyacak, bu kitabı anlayacak ve çocuklarıma anlatacağım ha! Biz kim, bu kitabı anlamak kim! Biz kim, Rasulullah’ın hadislerini anlamak kim! Onu ancak büyük zatlar anlar,” diyerek Kitabı ellerine bile almaktan çekinenler de aynen ° diyen Yahudiler gibi mi diyorlar? Allah korusun, bu şekilde Allah’a iftira ediyorlar.

Halbuki Allah, “sizin güç yetiremeyeceğiniz bir şey emretmedim,” diyor. Bunlarsa: “Hâşâ ya Rabbi! Sen bizim anlayamayacağımız, kavrayamayacağımız bir kitap göndererek bizi onunla sorumlu tutmuşsun,” diyerek Allah’a iftira ediyorlar. Çok parası olup da kendisinden bir şey istemeye gelenlere karşı kendilerini sorumluluktan kurtarabilmek için kendilerini fakir göstermeye çalışanlar da öyle değil mi? “Haydi şuraya yardım et!” denince: “Ben ha! Ben yardım edeceğim ha! Nasıl yapalım kardeşim? Elimizde avucumuzda bir şey yok ki yardım etsek!” diyerek kendilerini sorumluluktan kurtarabilmek için fakir göstermeye çalışan insanlar da böyledir. Veya, “kardeşim sen de çocuklarına bu âyet ve hadisleri duyurmak zorundasın,” denince, kendisini güya sorumluluktan kurtarabilmek için: “Ben ha! Yahu ben ne biliyorum ki anlatayım? Benim bilgim ne ki anlatayım?” diyerek sanki kendilerinin ağızsız, dilsiz ve beyinsiz olduklarını söylemeye çalışanlar da galiba bunun gibidir.

Ağzı var adamın, ama sanki yok. Paradan söz etmeye gelince ağzı var, ama Kur’an anlatmaya gelince sanki ağzı yok. Veya peynirin küflüsünü, turşunun modelini bilmeye, balın güzelini tanımaya gelince ağız var, ama çocuklarına hadis anlatmaya gelince sanki ağzı yok. Bunlar da öyle diyorlardı: “Biz kim bunu anlamak kim! Bizim meclislerimizde okuduğumuz, elimizden düşürmediğimiz, gerekli bilgilenmeyi sağlayabildiğimiz kendi kitaplarımız var. Biz onları okur, onlardan bilgileniriz, başkasına ihtiyacımız yoktur. Ayrıca Kur’an okumaya da gerek kalmamıştır,” diyenler de aynı şeyi mi söylüyorlar? Allah korusun.

Evet, kâfirler ve Yahudiler diyorlardı ki, “kalplerimiz doludur, kalplerimiz

kılıflıdır. Bizim buna ihtiyacımız yoktur. Biz imanımızda, yolumuzda, dâvâmızda, geleneklerimizde öylesine sabit bir inançtayız ki, hayatımızdan öylesine memnunuz ki, bunun aksine söylenecek hiçbir şeyden etkilenemeyeceğiz." Tıpkı bugün hayatlarından memnun görünüp, "bizim ne kitaba, ne de sünnete ihtiyacımız yoktur" tavrını sürdüren, hayatlarını sorgulamaktan kaçan kimi müslümanlar gibi.

Hattâ kimileri talebelerine, müritlerine, kendilerini dinleyenlere sıkı sıkıya tembih ediyorlar: "Sakın bu adamların kitaplarını okumayın! Sakın şu şu kişilerin konuşmalarını dinlemeyin!" Ne olur ne olmaz, belki dinlerler de kalplerinin kılıfları parçalanıverir. Kalplerine yerleştirdiğimiz tıkaçlar açılıverir de onlar da öyle düşünmeye başlayıverirler diye, kendi cemaatlerine tembihte bulunuyorlar. "Sakın o adamların derslerini dinlemeyin. Sakın bu adamların kitaplarını okumayın. Sakın Kur'an-sünnet dinlemeyin, sakın tefsir okumayın. Çünkü sizler onları anlayamazsınız," diyorlar.

Vahiy karşısında nötr davranan, Peygamber karşısında bu tavrı sergileyen bu insanlara Bakara sûresinde Allah diyor ki: "Hayır hayır, aksine onların kalpleri kılıflı filân değil, onlar kalplerini kendileri kılıflamışlar, kendileri kılıflatmışlar." Kitap, peygamber, peygamberin mesajı karşısında kendilerini büyük gören, müstekbir gören, mallarına, makamlarına, cemaatlarına, sosyal ve ekonomik güçlerine güvenerek peygamberi güçsüz ve zayıf gören insanlardır onlar. Tıpkı bugünküler gibi.

"Kalplerimizde izole vardır. Seninle bizim aramızda perdeler vardır ve de kulaklarımızda da ağırlık vardır, tıkaç vardır." Nasıl bir tıkaç? "Hani namazda gözü olmayanın, ezanda kulağı olmaz" diye bir söz vardır değil mi? İşte öyle bir şey. Hani şimdi aklı namazda olmayan insanlar ezanı hiç duyarlar mı? Duymazlar değil mi? Meselâ cemaatta gözü olmayan bizler,ezanı duyabiliyor muyuz? Ezan okunup bittiği halde haberimiz bile olmuyor değil mi? İşte bunların kulakları da böyleymiş. Yâni gözleri imanda, akılları amelde olmadığı için duymu-yorlarmış adamlar. Aslında duyuyorlar, ama duyduklarıyla kalplerinin irtibat kurmasını istemediklerinde duymuyor, duyduklarıyla ilgi kumru-yor, duyduklarının gereğini yapmıyorlar.

6. "Ey Muhammed! De ki: "Ben sadece sizin gibi bir insanım, ancak bana İlâhınızın tek bir İlâh olduğu vahy ediliyor. Artık hep O'na yönelin ve ondan bağışlanma dileyin."

“Ben sizlerden farklı birisi değilim. Ben de sizin gibi bir kulum, bir beşerim. Bu dinin, bu kitabın sahibi ben değilim. Bu konuda sizi zorlayamam. Sizin kalplerinize nüfuz edip zorla bu mesajı size empoze edemem. Benim böyle bir yetkim de, sorumluluğum da yoktur. Ancak bu mesajı dinlemek ve kabullenmek isteyenlere ulaştırabilirim ben. Benim sizden farklı bir tek yönüm var: O da sizin de, benim de Rabbim olan Allah tarafından bana vahyin gelmesidir. Rabbim sizin de, benim de hayatımıza karışmayı murad etmiş, bu konuda da beni odak nokta seçmiş ve bana kendi bilgisinden vahiy göndermektedir. Onunla hayatımızı düzenleyelim diye bana kitap gönderiyor.

Rabbim bana gönderdiği o mesajında diyor ki, sizin İlâhınız bir tek İlâhtır. Rabbim bana vahy ediyor ve bildiriyor ki kendisinden başka İlâh yoktur. Kulluk edilmeye, sözü dinlenmeye lâyık tek İlâh O’dur. O’ndan başkalarını İlâh bilmeyin. O’ndan başkalarına kulluk yapmayın. Sığınılacak tek varlık O’dur. Kendisine dua edilecek tek varlık O’dur, O’ndan başkalarına sığınmayın. Sözü dinlenecek tek varlık O’dur, O’ndan başkalarının koyduğu kanunlara ve kurallara itaat etmeyin. Hayatınızda sadece O’nu memnun etmeye çalışın, yalnız O’nun çektiği yere gidin, yalnız O’nun programını icra edin.

O’na doğrulun, O’na yönelmek isteyin. O’nun için kıyamı dileyin. O’na doğru kulluğa niyet edip doğrulun. Ama O’na, O’nun istediği ve O’nun lâyık olduğu biçimde tam kulluk yapamayacağınıza göre de O’na istiğfar edin. “Ya Rabbi ben bu kadarını becerdim. Sen bu yaptıklarımı tam kabul ediver! Kusurlarımı, eksiklerimi görmeyiver, ciddiye alma ya Rabbi!” diye O’na istiğfarda bulunun ki, O sizin kusurlarınızı görmesin, eksiklerinizi tam kabul buyursun.”

7. “Veyl olsun o müşriklere ki onlar zekâtı vermezler ve âhireti de inkâr ederler.”

Vay o müşriklerin haline! Veyl olsun onlara ki, onlar mallarına Allah’ın karışacağını kabul etmiyorlar. Mallarında Allah’ın söz sahibi olduğunu bilmiyorlar ve bunu iman haline getirmeye de yanaşmıyor-lar. Mallarının sahibi olan Allah’ın zekât emrini yerine getirmek iste-miyorlar. Malla ilişkilerini o mallarının da, kendilerinin de sahibi olan Allah’ın istediği gibi ayarlamaya yanaşmıyorlar.

Ya da buradaki zekât, şu bildiğimiz zekât olabileceği gibi, tezkiye, tezekkî anlamına bir zekât da olabilir. Yâni onlar tevhidi anlamak ve kabul etmek

sûretiyle hayatlarını temizlemeye yanaşmıyorlar. Sadece Allah'a kulluk yapmak sûretiyle itikatlarını temizlemeye yönelmi-yorlar. Tâğutlara, âdetlere, modaya ve Allah'tan başkalarına kulluk iplerini koparıp yalnız Allah'a kulluk ipini bırakmak sûretiyle boyunlarını ve nefislerini temizlemeye yanaşmıyorlar. Kalplerinde Allah'tan başka mabutları söküp atarak kalplerini temizlemeye yanaşmıyorlar. Anlıyo-ruz ki, buradaki zekât imandır, şirkten arınmaktır. Mânâ, bu adamlar Allah'a, Allah'ın istediği biçimde iman ederek şirkten arınmak istemi-yorlar demek olacaktır.

8. "Şüphesiz ki iman edip salih ameller işleyenler için bitmez tükenmez bir mükafat vardır."

Ama Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman edip de bu imanlarını amele dönüştürenler, imanlarını gündeme getirme savaşı verenler, imanlarının hayatlarında görüntülenmesinden yana olanlara gelince, işte onlar için gayr-ı memnun bir ecir vardır. Bu gayr-ı memnun ecir ifadesinin bir kaç anlamı vardır:

1. Sonsuz, bitmeyen, tükenmeyen bir ecir, bir ücret, bir karşılık vardır onlar için.

2. Ya da baş kakıntısı olmayan bir ücret, baş kakıntısı olmayan bir ecir vardır onlar için. Yâni dünyadakilerin verdiği ücret gibi, "haydi haydi! Hak etmediniz ama yine de size bunları veriyorum" demeyecek Allah da, "işte bunları siz hak ettiniz, amellerinizle hak ettiğiniz mükafat işte budur," diyecektir.

3. Bir üçüncü manası da, memnuniyetin de ötesinde bir ecirdir. Yâni, "yeter ya Rabbi! Ben ne yapacağım bu kadar nîmeti!" dedikçe, Allah'ın daha fazlasını vereceği bir ecir, bir ücret var onlar için.

9. "De ki: "Siz yeryüzünü iki günde yaratanı gerçekten inkâr edip duracak mısınız? Bir de ona eşler koşuyorsunuz ha? O, bütün âlemlerin Rabbidir."

O Allah ki, yeryüzünü iki günde yaratmıştır. Yâni gökler de, yer de O'na teslim olmuşlar, O'na boyun bükmüşlerken, yeryüzünün bir parçası olan sizler O'na şirk koşuyorsunuz öyle mi? Allah, sizin de, sizin semânızın da, arzınızın da ve tüm âlemlerin de Rabbi iken, tüm âlemler O'na boyun büküp teslim olmuşken, siz kendinize O'ndan başka Rabbler bulmaya çalışacaksınız öyle mi?

Şu üstünde gezdiğiniz, yaşadığınız yeryüzünün sahibi ve yaratıcısı siz değilsiniz Allah'tır. Şu anda sahip olduğunuz ve istifade ettiğiniz her şeyin sahibi ve yaratıcısı Allah'tır. O zaman sizler şu anda kimin arzında yaşıyor ve kime kulluk yapmaya çalışıyorsunuz bunu hiç düşünmez misiniz? Kimin ekmeğini yiyip de kimin kılıcını sallıyorsunuz? Hiç aklınız yok mu sizin?

Yeryüzünü yaratan Allah'tır. Unutmayın ki, İlâh olanın, Rabb olanın yaratıcı olması gerekir. Hani şu sizin Allah'a denk tutmaya çalıştıklarınız, Allah'a ortak yapmaya çalıştıklarınız bir şey yaratmışlar mı? Sizi yaratan, sizin şu anda hizmetinize sunulmuş bulunan her şeyi yaratan Allah sizin Rabbiniz, sizin İlâhınız iken, sizin kendisine kulluk yapmanız gereken, boyunlarınızdaki ipin ucu elinde olması gereken, hayat programınızı sadece O'ndan, O'nun kitabından almanız gereken Rabbiniz iken, nasıl oluyor da O'nu bırakıp da hiçbir şey yaratmayan, sizin yaratılışınızda en ufak bir katkısı olmayan, kendilerini bile yaratmamış olan, kendileri de Allah tarafından yaratılmış olan bir kısım varlıkları Allah'a ortak koşmaya kalkışıyorsunuz? Nasıl oluyor da onları dinliyor, onlara itaat ediyor, onların hayat programlarına tâbi oluyor, onlara teşekkür ederek, onlara kulluk yaparak Rabbinize karşı nankörlük yapıyorsunuz? Ne hakkınız var buna? Nereden aldınız bu yetkiyi?

Rabbinizin tek Rabb oluşuna sayısız delillerden, sayısız âyetlerden sadece iki tanesi, semâ ve arz âyetidir. Bu iki âyeti yaratan Allah olduğu gibi, şu anda onların düzenli bir biçimde varlıklarını ve fonksiyonlarını yürüten de Allah'tır. Eğer böyle olmasaydı düzen bozulur ve sizin hayatınız altüst olurdu. Yâni bu arz ve semânın düzenli bir biçimde hareket etmesi, ikisinin de bir sisteme boyun eğdiğini gösterir. Yaratıldıkları günden beri bu iki varlık Rabblerinin emrine teslimken, Rabblerinin emrine boyun bükmüşken, ey insanlar, söylesenize siz kime teslimsiniz? Siz kimin arzularına boyun büküyorsunuz? Hayat programınızı kimden alıyorsunuz? Kime kulluk ediyorsunuz?

Evet, arz ve semâ, Allah'a boyun bükmüş Allah'ın iki âyetidir. Üstelik bunu anlayabilmek için uzun uzun araştırmalara da gerek yoktur. İnsanların istifadesine sunulmuş bu iki âyeti her an müşahede etmektesiniz. O kadar ki, kör, sağır, dilsiz biri bile bu iki âyeti görmez-likten gelemez. Bu iş elbette tesadüfî olamaz. Bu muazzam düzen ne tesadüfe, ne kör tabiat kuvvetlerine, ne de kendilerini bile yaratmaktan aciz olan, "egemenlik bizimdir," diyen yeryüzü tanrıçalarına verile-mez. Bu düzeni kuran başkası değil, sizin Rabbinizdir. O'ndan başka da kulluk yapılmaya lâyık İlâh yoktur. Bunu hiç bir zaman

hatırınızdan çıkarmayın, diyor Rabbimiz.

Ama ne gariptir ki, insanlardan kimileri Allah'ın bu tür âyetlerinin üzerini örttükleri, işaret levhâlârını kamufle ettikleri, Allah'ın âyetlerinden habersiz yaşadıkları için, haktan, hakikatten, hidâyetten, dosdoğru yoldan yüz çeviriyorlar. Allah'tan yüz çevirip başkalarına yöneliyorlar. Allah'a kulluk yapmaları, Allah'ı razı etmeleri gerekirken, başkalarına kulluk etmeye, başkalarını razı etmeye çalışıyorlar. Hayat programlarını hayatın sahibi olan Allah'tan almaları gerekirken, başkalarının hayat programlarını alıp uygulamaya yöneliyorlar. Öyleyse ey peygamberim! Kavminin bu şekilde senden ve senin getirdiğin mesajdan yüz çevirmelerine üzülme! Unutma ki, bu tavır sadece sana karşı bir tavır değildir. Senden önceki peygamberlere de aynı tavırlar sergilenmişti.

Dikkat ederseniz, âyet-i kerîmede arzın iki günde yaratıldığı vurgulanmaktadır. Bu iki gün, şu bizim bildiğimiz yirmi dört saatlik iki gün değildir. Çünkü bu bizim bildiğimiz gün, yaratılıştan sonra ihdas edilmiştir. Rabbimizin burada sözünü ettiği iki gün ise, yaratılış öncesi, gün de, güneş de arzda yokkenki iki gündür ve miktarını sadece Allah'ın bildiği iki gündür diyoruz. Yâni mahiyetini bilemeyeceğimiz yaratılış günüdür. Çünkü şu bizim bildiğimiz gün, güneşin günüdür, bir de meselâ öteki gezegenlerin günü vardır ki, bunu bizim bilmemiz mümkün değildir.

Rabbimizin sözünü ettiği bu iki gün, yaratılışta yeryüzünün ve orada var edilenlerin geçirdikleri merhaleler de olabilir. Yeryüzü pek çok merhalelerden geçirilerek bu hale getirilmiştir. "Bu hale gelebilmesi için iki milyon yıl geçmesi lâzımdır," diyenler vardır. Birinci manasına göre Allah, yeryüzünü, mahiyetini, miktarını bilemediğimiz iki günde yarattı. İkinci bir anlama göre de, belki Allah yeryüzünü yine miktarını bilemeyeceğimiz iki merhalede yarattı, olacaktır.

Bu merhaleden birincisi Enbiyâ sûresinde, ikinci merhale de Ra'd sûresinde anlatılmıştır. Enbiyâ sûresindeki âyet şöyledir:

"İnkâr edenler görmüyorlar mı ki gökler ve yer bitişikti de, biz onları ayırdık."

(Enbiyâ 30)

İşte birinci merhale, yeryüzünün gökten koparıldığı bu merhale, ikinci merhale de Ra'd sûresinin üçüncü âyetinde anlatılan arzın med edilmesidir,

denilmiştir. Yâni yeryüzü kabuğunun döşendiği ve oluşturulduğu merhaledir. Allah en iyisini bilir.

Bir de bu âyet-i kerîme, yeryüzü denen varlığın, iki gün içinde bulunduğu anlamına da gelebilmektedir. Yâni Allah yeryüzü denen varlığı sürekli iki gün içinde bulunan, iki gün gibi bir zaman içinde dönüp dolaşan kılmıştır. İşte şu anda ve yaratıldığı andan beri yeryüzü, sürekli bu iki zaman içinde, yâni gece ve gündüz içinde deveran edip durmaktadır.

10. "O, yerin üstünde sabit dağlar yarattı. Orada bereketler meydana getirdi. Orada araştırıp soranlar için rızıkları tam dört günde belli bir seviyede takdir edip düzene koydu."

Allah, yerin üstünde sabit dağlar yaratmıştır. Hem onda, üstünde baskılar yaptı Allah. Çiviler, kazıklar yaptı dağları. Kur'an'ın başka yerlerinde, Rabbimizin yeryüzünü bu dağlarla dengelediği anlatılır. Yâni Rabbimiz semâda, fezâda boşlukta dönüp duran dünyanın dengesini sağlamak için dağları böyle kazıklar olarak çakıvermiştir. İşte bunu yapan Allah'tır. Bu dünyanızı böyle boşlukta tutan Allah'tır. Bu konuda işleyen kanunların tamamının arkasında işleyen el, Rab-binizin elidir.

Sonra onda bereketler meydana getirdi. Yeryüzünde hayra ve hayata vesile olacak sular, madenler, hava ve diğer elementler gibi hiç bitip tükenmeyen bereketler yarattı. Onda rızıklarını da takdir buyurdu. Rabbimiz, binlerce yıldır üzerinde hayat sürenler, insanlar ve diğer varlıklar için bitip tükenmeyen bereketler, bitmez tükenmez rı-zıklar yarattı. Rabbimiz, orada tüm canlıların üzerinde hayatlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan bütün ihtiyaçlarını yaratmıştır.

Âyet-i kerîmede geçen rızık ifadesi, sadece mideye inenler anlamına gelmemektedir. Yediğimiz, giydiğimiz, kullandığımız her şey rızıktır. İşte bunlar bitmeyen, tükenmeyen bir rızkın, bir bereketin ifadesidir ki, bütün bunları dört günde yarattığını anlatıyor Rabbimiz. Bütün bunlar dört günde yaratılmış, dört günde takdir edilmiştir. Bakın âyet-i kerîmede:

"Orada araştırıp soranlar için rızıkları tam dört günde belli bir seviyede takdir edip düzene koydu."

Buyurulmaktadır. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun bir kaç ma-nası

vardır:

1. Arayıp soranlara, yâni acaba bunlar ne kadar zamanda yaratılmıştır? diye merak edip araştıranlara ne az, ne çok tam dört günde Allah bütün bu rızıkları yaratmıştır, diye cevap veriliyor.

2. Ya da buradaki dört gün, önceki âyette de ifade ettiğimiz gibi dört gün değil de dört merhaledir. Önceki âyette anlatılan arzın yaratılması iki merhale, sonra burada anlatılan dağlar ve madenlerin yaratılması bir merhale, sonra bitkiler ve hayvanların yaratılması da bir merhale, böylece tamamı dört merhale olabilir.

3. Ya da burada âyet-i kerîmede geçen kelimesini eğer hal olarak kabul edecek olursak, o zaman tüm bunları dört mevsim olarak takdir ettik anlamına gelebilir. Çünkü biz biliyoruz ki, yeryüzünün tüm bereketleri, tüm rızıkları ve ürünleri işte bu dört mevsim içinde oluşmaktadır. Öyleyse âyetteki
ifadesini, rızık arayıp soranlar olarak anlamak zorunda kalacağız. Rızık arayıp soranların aradıkları rızkı bulmaları, rızka ulaşmaları işte bu dört mevsim içinde olabilmektedir.

Kimileri buradaki ifadesini şöyle anlamaya çalışmışlardır: Rızkı biz rızka muhtaç olanlara eşit bir şekilde takdir ettik, şeklinde anlayarak komünizme ruhsat çıkarmaya çalışmışlar. Allah herkes için eşit bir şekilde gıda yaratmıştır, rızık yaratmıştır. Dolayısıyla herkese işte karne ile eşit bir şekilde rızık dağıtılmalıdır, bunu sağlayacak bir devlet kurulmalıdır, diyorlar.

Özel mülkiyetin söz konusu olduğu toplumlarda, bu eşitliğin sağlanması mümkün değildir, demeye çalışıyorlar. Halbuki bu adamlar bu sözünün içinde sadece insanlar değil tüm mahlukâtın kastedildiğini unutuyorlar. Peki şimdi buna göre, Allah mahlukâtın tamamı için eşit miktarda rızık takdir etmiştir, diyebilir miyiz? Var mı böyle bir eşitlik? Yok, değil mi? Peki hani Allah hem böyle diyor hem de başka türlü yapıyor mu diyeceğiz o zaman? Yâni dediğiyle yaptığı birbirine uymuyor mu diyeceğiz Allah'ın? Ya da acaba bu komünistler çevrelerindeki koyun, keçi, inek, at, kedi, köpek gibi hayvanlara kendi yediklerinin aynısını mı yedirebiliyorlar? Bunu yapmadıklarına, yapamadıklarına göre âyeti çarpıtmalarının anlamı da yoktur. Demek ki burada anlatılan rızıklarda eşitlik değil, o rızıklara ulaşma mevsimlerinde eşitliktir.

Bu iki âyeti birlikte düşünerek A'râf sûresindeki âyeti hatırlı-yoruz, orada

da Allah diyordu ki:

"Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratandır."
(A'râf 54)

Böylece zaten altı gün ediyor. Yâni yeryüzü iki günde yaratılırken, bu dört günde yaratılan rızıklar da yaratılmaya başlanmıştı. Onun içindir ki, arzın yaratılmasıyla birlikte rızıkların da yaratılması dört gündür. Bundan sonra gelecek âyette de Rabbimiz, semâları da iki günde yarattığını anlatacak, böylece altı gün demek olacaktır.

Ya da bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz: İlerde gelecek âyette semâvâtın iki günde yaratıldığı konusu anlatılırken, yeryüzü de bu yaratılışın içindedir. Böylece semâ ve arz iki günde, yeryüzündeki rızıklar da dört günde yaratılmış ve böylece altı günde yaratılmıştır.

Allahu Teâlâ bu kâinatın yaratılmasından, yeryüzünün var edil-mesinden yâni başlangıcından sonuna kadar, kıyâmetin kopmasına kadar gelip geçecek tüm varlıkları yaratmıştır. Yarattığı bu varlıkların varlıklarını sürdürebilmeleri için muhtaç oldukları tüm ihtiyaçlarını temin etmiş, her türlü imkânı hazırlamıştır. Öyle bir Allah ki, kâinatta var ettiği ne kadar varlık var? Kaç çeşit varlık var? Bu varlıklar nerede ve nasıl bir hayat içinde? Hayatlarını sürdürebilmek için neye ihtiyaçları var? Nasıl bir hayat yaşamalıdırlar? Bunların hepsini bilen bir Allah'tır O. Allah'tan başka bunu kimsenin bilmesi de mümkün değildir. Tüm bu varlıkları nasıl yaratmaya güç yetirmişse, onları nasıl belli bir düzene koymuşsa, elbette bu varlıkların hayatlarını sürdürebilmeleri için her canlının hayat programını da bilen bir Allah'tır.

Âyette bize deniyor ki, "ey insanlar! Bütün bunları bilen bir Allah, bütün bunları beceren bir Allah sizin hayatınızı bilmez mi? Bütün bunları bilen ve bilgisi tam olan bir Allah, sizin nasıl bir hayat yaşayacağınızı, sizin nasıl bir hayat programı takip edeceğinizi bilmez mi? Sizin hukukunuzu, sizin ekonominizi, sizin kılık-kıyafetinizi, sizin eğitiminizi bilmez mi? Neden Rabbinizin sizin adınıza gönderdiği hayat programından yüz çevirip başkalarının kanunlarına yöneliyor, başkalarına kulluk yapmaya çalışıyorsunuz? Neden bu konuda Rabbinize itimat etmeyip de O'na bir kısım ortaklar bulup onların arzularını gerçekleştirmeye çalışıyorsunuz? Hiç aklınız ermiyor mu sizin? Yaratıcı olmayan ve üstelik kendileri de kendi kendilerini bile yaratmamış olan bu varlıklar hiç Allah'a denk olur mu? Düşünmüyor musunuz?"

Yerin oluşumunu ve yaratılışını anlattıktan sonra, Rabbimiz şimdi de Rabbliğine delil olarak bakın şöyle buyuruyor:

11. "Sonra duman halinde bulunan gökyüzüne yöneldi. Ona ve yeryüzüne: "İsteyerek veya istemeyerek buyruğuma gelin!" dedi. Her ikisi de: "İsteyerek geldik!" dediler."

Sonra Allah, semâya doğru doğruldu, yöneldi. Yâni ilgisini göğe yöneltti, gökyüzünü ele aldı, gökyüzünü murad etti, gökyüzünü irade buyurdu gibi anlamlara gelmektedir bu. Yâni iradesini gökyüzüne doğru yöneltti. Duman halinde bulunan, gaz kütlesi durumunda olan semâya ve arza, ikisine birden buyurdu ki: "İkiniz de ister istemez gelin! Tav'an, yahut kerhen ikiniz birden Benim emrime boyun bükün! İkiniz birden Bana teslim olarak vücuda gelin. İkiniz birden benim arzuma uyarak yoktan var olun!" buyurdu. Onlar da: "Emredersin ya Rabbi! İsteyerek geldik, isteyerek senin emrine boyun büküp var olduk!" dediler. Aslında burada her ikisinin de Allah'a teslim oldukları anlatılıyor. Burada anlatılan konu, gökyüzünün de, yeryüzünün de Allah'ın emirlerine boyun bükmeleridir. Yaratılışta Allah'ı dinlemeleri ve Allah'ın iradesine boyun büküp teslim olmalarıdır. "Gökyüzünü ve yeryüzünü ben yarattım. Ben istediğim için bunlar var oldular. Ben var ettim bunları. Ben yarattığım için bunlar var oldular."

Ama Rabbimiz bunu bize bir diyalogla anlatıyor. Rabbimiz onları karşısına almış ve konuşuyor gibi anlatıyor. Aslında, semânın da yeryüzünün de ona itiraz etmeleri mümkün değildir. Her ikisi de iradesiz varlıklardır. Her ikisinin de boyunlarındaki ipin ucu doğuştan Allah'ın elindedir ve onlar asla Rabblerine isyan da edemezler. Hal böyleyken, Rabbimiz bunu bize sanki aralarında geçmiş bir konuşma şeklinde anlatıyor. Tıpkı Bakara'daki Adem'in yaratılışını meleklerle bir diyalog biçiminde anlattığı gibi. "İsteyerek ve istemeyerek" sözünün manasını da şöyle anlamaya çalışıyoruz: Bu ifade aslında Allah'ın yaratışına dikkat çekmedir. Yâni Allah bir şeyi yaratmak istediği zaman, ona "ol" der, o da hemen oluverir. O'na karşı koymak, O'nun emrinin dışına çıkmak kesinlikle mümkün değildir.

Peki bu altı günden ne anlayacağız? Allah'ın böylece dilediğini anlayacağız. Yâni Allah altı günde yaratmayı dilemiştir. Meselâ Adem'e ve nesline yaratılın, buyurmuştur ama bakıyoruz bu emir hâlâ devam etmektedir.

Yâni bu yaratılma işi kıyâmete kadar devam edecektir. Neden? Allah öyle istemiş de ondan. İşte ikinci olarak bundan şunu anlıyoruz ki, Rabbimizin bu yaratma işi devam etmektedir ve kıyâmete kadar da devam edecektir.

Aslında biliyoruz ki gökyüzünün yaratılması yeryüzünün yaratılmasından öncedir. Ama buradaki sıralama, zaman açısından bir sıralama değil, yerin yaratılmasının beyânından sonra gökyüzünün yaratılmasını anlatan bir sıralamadır. Yâni bu sonralık, yaratılış sonralığı önceliği değil, konunun beyanının önceliği sonrasıdır diyoruz. Yıllar yılı hangisinin önce hangisinin sonra yaratıldığı tartışılmış. Rabbimiz bazan gökyüzünü, bazan da yeryüzünü önce zikreder. Ancak bunun sebebi anlayabildiğimiz kadarıyla şudur: Rabbimiz, insanın kulluğuyla alâkalı olarak yeryüzü ve nîmetlerine dikkat çekmek istediği zaman yeryüzünü önce zikretmiş, kendi kuvvet ve kudretine dikkat çekmeyi murad buyurduğu zaman da gökyüzünü önce zikretmiştir. Ama bunun hiç önemi yoktur. Önemli olan ikisinin de Allah tarafından yaratılmış olmalarıdır. Anlatılmak istenen de budur işte.

Dünyamızın ve gökyüzünün yaratılışı anlatılırken diğer gezegenlerin yaratılışından hiç söz edilmemiştir. Zira onları bizim anlamamız mümkün değildir.

12. "Böylece Allah onları iki günde yedi gök olmak üzere yerine koydu. Her göğe kendi işini bildirdi. Biz en yakın göğü kandillerle süsledik ve koruduk. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah'ın takdiridir."

Gökleri de iki gün olarak takdir edilen bir zaman içinde yedi gök olarak yoktan var etti Allah. Böylece göklerin ve yerin yaratılışı altı günde tamamlanmış oldu. Allah böyle takdir buyurduğu için böyle oldu. Rabbimiz dileseydi, göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir süre içinde de yaratırdı. Rabbimiz, yedi gök halinde onları yerine koydu ve her bir semâya istediğini vahy etti. Her bir semânın işlevini ona vah-yetti, yahut her bir semâda o semânın muhtaç olduğu melekleri ve kendisinden başka hiç kimsenin bilemeyeceği şeyleri tertip buyurdu. Her semânın meleklerine, orada cereyan edecek olayları deruhte emrini telkin buyurdu.

Sonra diyor ki Rabbimiz: "Dünya semâsını da, yâni denî semâyı, alçak semâyı, dünyanın semâsını, dünyadan görülebilen semâyı da yıldızlarla süsledik ve onu koruduk." Neden? Bozulmaktan, yıkılmaktan koruduk. Kıyâmete kadar bozulmayacak o semâ. Ya da şeytanlardan koruduk o semâyı. İşte bu Azîz ve

Alîm olan, mutlak bilgi sahibi, mutlak güç ve kuvvet sahibi olan Allah'ın takdiridir. Bunu Azîz ve Alîm olan Allah'tan başka kim yapabilir? Allah semâyı bina etmiş, binasından sonra da bu binanın devamını sağlamış, kıyâmete kadar onu bozulmaktan korumuştur.

13. "Eğer onlar, yine yüz çevirirlerse de ki: "Ben sizi Âd ve Semûd'un başına gelen yıldırıma benzer bir yıldırıma karşı uyardım."

Bunu anladıktan sonra, bu açıklamalardan sonra da eğer yüz çevirmeye devam edecek olurlarsa, kendilerinden çok daha güçlü olan semâvât ve arz bile isteyerek Allah'a kulluk ederlerken, hepsi de Rablerine teslim olmuşlarken, bunlar yine de Allah'tan yüz çevirmeye devam edecek olurlarsa, onlara de ki Peygamberim; "Ben sizi, sizin şu andaki tavırlarınıza benzeyen tavırlar sergileyen Âd ve Semûd'un başına gelen kasırgaya benzer bir kasırgayla uyarıyorum. Ki:

14. "Onlara, "Allah'tan başkalarına kulluk etmeyin," diye önlerinden ve arkalarından peygamberler geldiği zaman: "Eğer Rabbimiz dileseydi, mutlaka melekler indirirdi. Biz sizin tebliğle gönderildiğiniz şeylere inanmayız" dediler."

Onlara önlerinden ve arkalarından, babalarından, çocuklarından Allah'tan başkalarına kulluk etmeyin diyen peygamberler gelmişti de, onlar bu Allah elçileriyle dalga geçmişlerdi. Önlerinden ve arkalarından peygamberler gelmişti. Bunun manası, kendilerine Rabbimiz art arda, peş peşe peygamberler göndermişti. Peygamberleri onlara dini her yönüyle anlatmıştı. Ya da onların hidâyeti kabul etmeleri ve Allah'a kulluk yapmaları için peygamberler her yöntemi, her usulü denemişlerdi. Onlara bu işin ilerisini, geçmişini, geleceğini her şeyini anlatmışlardı. Kendi kavimlerine, yakın toplumlara olsun peygamberler göndermişti Allah. Kendilerine ve kendilerinden önceki toplumlara, Allah'ın peygamberler gönderdiğini, göndereceğini biliyordu bu toplumlar.

Ya da onların ülkelerine komşu olan kasabalarda bulunanlara, Cenâb-ı Hak tek ve ortağı olmayan Allah'a kulluk edin, diyerek elçiler göndermişti. Onlar çevrelerinde yaşayan Allah düşmanlarına azaplar göndererek Rablerinin ne yaptığını, nasıl helak ettiğini görmüşlerdi. Yine onlar çevrelerindeki toplumlara, Allah'a dost olan kavimlere Allah'ın gönderdiği lütufları da görmüşler ve bilmişlerdi. Yâni onlar Rablerinin dostlarına da, düşmanlarına da işleyen yasalarını görmüşler, Rablerinin gücüne, kudretine şahit olmuşlardı. Buna rağ-men, bu kadar tecrübelerine rağmen bu Âd ve Semûd kavimleri iman

yolunu değil de inkâr yolunu tercih etmişlerdi. Kulluk yolunu değil, isyan yolunu tercih etmişlerdi. Allah'ın kendilerine gönderdiği elçilerine karşı: "Eğer Rabbimiz dileseydi bize elçi olarak meleklerini gönderirdi. Biz sizin tebliğ ettiğiniz şeylerin tamamını reddediyoruz," demişlerdi.

15. "Âd kavmine gelince onlar yeryüzünde büyüklük tasladılar ve: "Bizden daha kuvvetli kim vardır?" dediler. Onlar kendilerini yaratan Allah'ın kendilerinden daha kuvvetli olduğunu görmediler mi? Onlar bizim âyetlerimizi bile bile inkâr ediyorlardı."

İşte Âd kavmi, yeryüzünde büyüklük tasladı, müstekbir davrandı. Allah'ın elçisi Hud'a (a.s) ve beraberindeki Müslümanlara karşı haksız yere büyüklük tasladılar. Allah'ın elçisi Hud (a.s), kendilerini Allah'ın azabıyla korkutunca da dediler ki: "Ey Hud! Şunu kesinlikle bilesin ki, bizden daha kuvvetli hiç kimse yoktur. Yeryüzünde hiç kimse bizi alt edemez. Bizimle kim baş edebilir? Kim bizimle boy ölçüşebilir? Hiç kimse bize azap gönderemez. Kimse bizim huzurumuzu boza-maz. Bizler şu anda sahip olduğumuz güç ve kuvvetle, şu anda zirvedeki medeniyetimiz, uzun boylarımız, güçlü pazularımızla her şeyi bertaraf ederiz. Bize bir azap gelse bile, biz onu savuşturma gücüne sahibiz." Uzun boylarına, güçlü pazularına, mevcut medeniyetlerine güvenerek Allah'a ve Allah elçilerine kafa tutmaya kalkıştılar. Ama kendilerini yaratan, bu güçleri kendilerine veren Allah'tan gafil oldular. Allah'ın kendilerinden daha güçlü olduğunu hesap edemediler.

Bunlar, kendilerini yaratanın, kendilerinden daha güçlü olduğunu göremediler, bilemediler. Kime karşı geldiklerinin, kiminle savaşa tutuştuklarının farkında değillerdi. Onun için Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle alay ediyorlardı:

16. "Bu yüzden biz de onlara dünya hayatında rezillik azabını tattırmak için o uğursuz günlerde dondurucu bir kasırga gönderdik. Âhiret azabı ise elbette daha çok rezil edicidir. Onlara yardım da edilmeyecektir."

Allah onlara öyle bir kasırga gönderdi ki, yakıp kavurucu çok sıcak bir rüzgar, yahut dondurucu soğuklukta bir fırtına, veya kulakları bile sağır edecek, kulakları bile patlatacak şiddette müthiş ses çıkaran bir rüzgar gönderdi ve dünyada rezillik azabını tattırıverdi Allah.

Hâkka sûresinde anlatıldığı gibi:

"Allah o fırtınayı üzerlerine yedi gece sekiz gündüz mûsâllat etmişti, de

öyle ki, o kavmi içi boş hurma kütükleri gibi orada yerlere serilmiş olarak görürdün.”
(Hâkka 7)

Rabbimiz onların üzerlerine sarsar denen şiddetli, çok soğuk bir fırtına, yahut taş yağdıran, azgın, atiye bir fırtına gönderdi de, taş taş üstünde kalmadı. Her şeyi büküp büküp atıverdi. Allah o kahredici, helâk edici, mahvedici rüzgarı bu kavmin üzerine yedi gün sekiz gece mûsâllat kıldı, emretti de, sürekli o rüzgar esip durdu onların üzerine. Yâni salladı durdu orayı. Her şeyi birbirine vurdu, her şeyi birbirine kattı, hepsi mahvoldular, hepsi tuş oldular. Öyle ki, sanki orada insan yaşamamıştı. Sanki içi boş hurma kütükleri, hurma kovanları gibi yirmi otuz metre boyundaki insanlar yerlere yıkılıvermişlerdi. Güçleri, kuvvetleri, kolları, pazuları, imkânları, fırsatları, malları, mülkleri, medeniyetleri, evleri, köşkleri hiçbir işe yaramamıştı.

Zâriyât sûresinde anlatıldığına göre bu rüzgar:
“Üzerinden geçtiği hiçbir şeyi bırakmıyor, her şeyi kül gibi eritip yok ediyordu.”
(Zâriyât 42)

Hattâ Ahkâf sûresinde anlatıldığına göre bunlar:

“O azabın yayılarak vadilerine doğru yöneldiğini gördüklerinde: “Bu yaygın bulut bize yağmur yağdıracaktır,” dediler. Hud: “Hayır, o, acele beklediğiniz şeydir; can yakıcı azap veren bir rüzgardır; Rabbinin buyruğu ile her şeyi helâk eder,” dedi. Bunun üzerine evlerinin harabelerinden başka bir şey görünmez oldu. Biz suçlu bir kavmi işte böylece cezalandırırız.”
(Ahkâf 24, 25)

Evet, Âd kavminin cezası böyle oldu. Dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılmış, dünyada ebedî kalacaklarmış gibi plan-program yapmış olan bu toplumun cezası böyle oldu. Bu ceza, onların büyüklenmeleri, müstekbirce davranmaları sebebiyle gelmiştir. Allah’ın kitabına ve peygamberlerine karşı eyvallahsız davranmaları sebebiyle gelmiştir. Kendi güçlerine, kuvvetlerine, medeniyetlerine, kendi yasalarına, kendi kanunlarına güvenerek Allah yasalarına karşı müstek-birce ve ihtiyaçsızca davrandıkları için, Allah onlara bu azabı gönderiyordu. Semûd kavmine gelince:

17,18. "Semûd kavmine gelince, biz onlara doğru yolu gösterdik. Fakat onlar körlüğü doğru yola tercih ettiler. Bunun üzerine kazandıkları kötülük yüzünden alçaltıcı azabın yıldırımı onları çarpıverdi. Biz iman edenleri ve kötülükten sakınanları ise kurardık."

Semûd kavmi de kendilerinden önceki toplumların yok edilişlerini görmüşlerdi. Nuh kavminin suyla, Âd kavminin de dondurucu bir fırtınayla helâk edildiklerini görmüşlerdi. Gördükleri, bildikleri bu tecrübelerden dolayı, aynı âkıbete uğramamak için yüksek kayaları, kayalıkları yontarak yüksek yüksek barınaklar yapmışlardı. Ama Allah, bir sesle, bir sayhayla onları yok ediverdi.

Semûd kavmine de peygamberleri Salih (a.s) vasıtasıyla, Allah hidâyeti, kulluğu, doğru yolu göstermişti. Sanki Rabbimiz suç bizim değil, biz onlara gereken hidâyeti gösterdik, onlara doğru yolu, hakkı, kulluğu, hidâyeti gösterdik, diyor. Yâni Rabbimiz, durup dururken biz onları helâk etmedik, onlar helâki hak ettiler de onun için helâk ettim, diyor. Allah onlara hidâyeti, basireti, basiret yollarını göstermiştir. Ama onlar körlüğü basirete, körlüğü hidâyete tercih ettiler. Onlar küfrü imana, sapıklığı hidâyete tercih ettiler.

Bu tercihlerinin tabii bir sonucu olarak Salih'e (a.s) ve onunla beraber iman edenlere dediler ki: "Biz sizin inandığınızı inkâr ettik. Biz sizin iman edip kutsadığınız her şeyi inkâr ediyoruz." Bu inkârlarını, küfürlerini açığa çıkarmak için de Allah'ın bir mûcize olarak Salih'e (a.s) verdiği deveyi öldürdüler. Hûd sûresinin 65. âyetinde anlatıldığına göre, devenin öldürülmesinden sonra Salih (a.s) onlara üç gün mühlet tanıdı. Üç gün daha yurtlarında istediklerini yapabileceklerini söyledi. Çünkü bu süre içinde Allah'ın azabı gelip onları yakalamıştı.

Azabın geleceği gece, onlar da Hz. Salih'e (a.s) saldırmayı ve onu öldürmeyi planlıyorlardı. Ama Allah onları da başlarına gelen bir sayhayla, bir yıldırımla, bir racfeyle helâk ediverdi. Allah bir sarstı ki, yerlerini, yurtlarını, o kıyâmet kopsa da yıkılmaz zannettikleri binalarını yerle bir ediverdi. Allah'la ve Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan bir toplum daha yok olup giderken, Rabbimiz onların içinden inananları da kurtardık, diyor.

19,20. "O gün Allah'ın düşmanları cehennem ateşine sürülmek üzere hep bir araya toplanırlar. Nihâyet oraya vardıkları zaman kulakları, gözleri ve derileri yaptıkları şeyler hakkında onların aleyhinde şahitlik ederler."

Burada ateşe sürülecekleri değil de, Cenâb-ı Hakkın huzurunda hesap-kitap dönemi toplanacakları kastedilmektedir. Hesapları görülmek üzere onlar Rabblerinin huzurunda toplanacaklardır. Ancak eninde sonunda bu hesaplaşmanın arkasından nasıl olsa cehenneme, ateşe sürüleceklerdir ki, işte burada işin sonu anlatılmaktadır.

Buradaki bu insanların bir araya toplanmalarını A'râf sûre-sindeki âyet-i kerîmeden şöyle anlıyoruz:

"Allah buyuracak ki: "Cinlerden ve insanlardan sizden önce geçmiş ümmetlerle birlikte ateşe girin." Her bir ümmet girişinde kardeşini (Kendi benzerini) lânetler. Nitekim hepsi birbiri ardınca orada toplanınca, en sonra gelenler en önde gelenler için: "Rabbimiz, işte bunlar bizi saptırdı; öyleyse ateşten kat kat artırılmış bir azap ver," diyecekler. (Allah da:) "Hepsi için kat kattır. Ancak siz bilmezsiniz" diyecek."
(A'râf 38)

Âyetlerden anlıyoruz ki, tüm nesiller toplanacak ve tüm nesillerin hesabı bir anda görülecektir. Çünkü bir şahsın veya bir neslin yaptıkları, sadece kendi şahısları veya kendi dönemleriyle sınırlı değildir. Kişinin veya kişilerin yaptıkları, onların ölümünden sonra da devam eder ve nesiller boyu iz bırakıp tesirleri devam eder. Bu yüzden onlar hakkında karar vermek için birbirlerine olan bu tesirleri ortaya dökülsün diye, birbirlerine şahitlik yapsınlar diye tüm nesiller bir araya toplanacaklardır. Ayrı ayrı her nesil için, her kuşak için işledikleri günâhlardan dolayı iki kat ceza vardır. Çünkü birinci ceza kendilerinin işlediklerinden ötürü, ikinci ceza da kendilerinden sonraki nesillerin kendilerini örnek alarak günâh işlemiş olmalarından dolayıdır. Bundan dolayı selef olanlar, yâni öncekiler, kendi yaptıkları günâhlardan dolayı sorumlu olacakları gibi, sonrakilere kötü örnek olmalarından dolayı da sorumlu olacaklardır.

Allah'ın Resûlü hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

"Müslümanlıkta iyi bir çığır açan kimseye, açtığı bu çığırın sevabı verileceği gibi, o yolda gidenlerin sevabı da verilir. Bununla beraber onların sevabı eksilmez. Müslümanlıkta kötü bir çığır açan kimseye de açtığı çığırın günâhı yükletildiği gibi, o yoldan gidenlerin günâhı da onlarınki eksilmeksizin

ona yüklenecektir."
(Müslim)

Meselâ birisi zinanın, zina evinin ilk bâniliğini yapar, zina adına ilk çığırı açar, futbol sahâlârının yollarını, sinemanın, fâizin, içkinin, kumarın yollarını gösterir, bu konuda ilk çığırı açarsa, kıyâmete kadar o yoldan gidecek tüm zinacıların, tüm fâizcilerin, içkicilerin günâhları, onlarınkiler eksilmeksizin bu ilk çığır açan kişiye yüklenecektir. Fâizin, içkinin tanıtımını yapanlar da aynen bunun gibidir. Barı, pavyonu evin içine taşıma adına video ve televizyon teminine yardımcı olanlar da, onu seyredenlerin günâhlarının bir mislini yükleneceklerdir.

Hattâ yeryüzünde ilk adam öldürme çığırını açtığı için Hz. Adem'in oğlu Kâbil, kıyâmete kadar adam öldürenlerin günâhlarının bir mislini sırtına yüklenecektir. Çünkü yeryüzünde kıtalin ilk çığırını açan kimse odur.

Kim de iyi bir çığır açmışsa, kıyâmete kadar o yoldan giden insanların sevaplarının bir misli onun defterine yazılacaktır. İnsanların Müslümanlaşması, insanların İslâm'a, Kur'an ve sünnete yönelmeleri adına kim bir çığır açar, kim bir adım atarsa, bilelim ki onlarda meydana gelen değişimlerin sevaplarının bir misli, o kişinin defterine yazılacaktır.

İnsanlar hangi yolda çığır açmışlarsa, o çığırdan gidenlerin sevap ya da günâhları onları ilgilendirmektedir.

Demek ki insanın yaptıkları sadece kendisiyle sınırlı kalmamaktadır. Kafasında ve vücudunda taşıdığı virüsü, kendisi dışında çocuklarına ve daha sonraki nesillere de aktarmaktadır. Dolayısıyla bu eyleme adâlet gereği ceza ya da mükafatın takdiri de, ancak gelecek nesillere intikali ve yaptığı tesirlerle hükme bağlanabilecektir. Meselâ bir savaş başlatıp döneminde milyonlarca insanın ölümüne sebep olmuş bir adam düşünün. Hattâ bununla da sınırlı kalmayıp, arkasından asırlarca milyonların hayatını kötü yönde etkileyen bir kişi düşünün. Bu dünyada böyle birisini kim cezalandırabilir? Bu adamın cezalandırılabilmesi, bu adama verilebilecek cezanın takdir edilebilmesi için, elbette onun bu mirasından kıyâmete kadar etkilenmiş tüm insanların toplanmaları gerekmektedir. İşte:

"Toplanıp birikmeleri için öncekiler sonrakiler gelinceye kadar orada tutulur."

Meryem sûresinde de bu husus şöyle anlatılır:

"Muttakîleri o gün Rahmân'ın huzuruna konsoloslar gibi getiririz. Ama suçluları ise suya götürür gibi cehenneme süreriz."
(Meryem 85,86)

Hesap-kitap için oraya geldikleri zaman kulakları, gözleri ve derileri yaptıkları şeyler hakkında onların aleyhinde şahitlikte bulunurlar. Kendi organları kendileri hakkında şahitlikte bulunur.

Hadis-i şerifte anlatıldığına göre kişinin ağzı mühürlenecek ve sonra uzuvlarına, "Konuş" denecek. Uzuvları da dünyada yapıp ettiklerinin tamamını sayıp dökmeye başlayacak. "Ya Rabbi! Benimle filân zaman şunu yaptı, benimle bunu etti," diyerek her şeyi ortaya dökecekler. Sonra kişi konuşmak için serbest bırakılacak. O zaman da şöyle diyecek: "Canınız cehenneme! Lânet olsun size! Ben sizi savunuyordum! Ben sizin kurtuluşunuz için mücâdele veriyordum! Halbuki siz benim işimi zorlaştırdınız! Beni rezil rüsva ettiniz!" diyecek. Bu konuda pek çok hadis vardır. Azaları kendisi aleyhinde şahitlik yapmaya başlayınca:

21. "Onlar derilerine: "Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz?" derler. Derileri de: "Bizi her şeyi konuşturan Allah konuşturdu, sizi ilk defa yaratan O'dur ve siz yine ona döndürülüyorsunuz" derler."

Adamlar kendi aleyhlerinde konuşarak yaptıklarını sayıp döken azalarını ayıplayacaklar. "Yazıklar olsun size! Yuh olsun size! Biz sizin için uğraşırken, niçin aleyhimizde bunları sayıp döktünüz? Niçin aleyhimizde şahitlik ettiniz?" diyecekler.

O zaman onların uzuvları diyecekler ki: "İş bizim elimizde değildir. Bizi, her şeyi konuşturan Allah konuşturuyor. Her şeyi konuşturan Allah bize konuşun," diyor. "Sizi yoktan var eden, var etmeye güç yetiren, sizi ve sizin gibileri konuşturan, size konuşma istidadı veren Allah bizi konuşturuyor. Sizi yoktan var etmeye güç yetiren, sizi konuşturmaya ve her şeyi konuşturmaya güç yetiren bir Allah'ın bizi de konuşturmasında şaşılacak ne var ki? Bizi Allah konuşturuyor. Allah konuşun diyor bize. Elbette bizim Rabbimiz O'dur. O'na karşı konul-maz. O'na galip gelinmez ve zaten siz O'na döndürülüyorsunuz,"

diyecekler.

Her şeyi konuşturur Allah. Bakın Zilzâl sûresinde de arzın konuşacağı anlatılıyor:

"O gün insan "buna ne oluyor?" dediği zaman; işte o gün yer, Rabbinin kendisine vahy etmesiyle kendi haberlerini anlatır."

(Zilzâl 3,4,5)

Yâni insanoğlu kendi üstünde ne yapmışsa, yeryüzü de onu anlatacak, haber verecektir. Çünkü Allah ona da bunu vahy etmiş ve anlatmasını emretmiştir.

22,23. "Siz kulaklarınızın, gözlerinizin ve derilerinizin aleyhinizde şahitlik edeceklerinden korkarak kötülükten sakınmıyordunuz. Yaptıklarınızdan bir çoğunu Allah'ın bilemeyeceğini zannediyordunuz. İşte Rabbiniz hakkında beslediğiniz bu zannınız sizi helâk etti de, zarara uğrayanlardan oldunuz."

"Ey insanlar! Sizler dünyada iken Rabbiniz hakkında kötü zan içindeydiniz. Bu yapıp ettiklerinizden Allah'ın haberdar olmadığını, kimsenin sizi görmediğini zannediyordunuz. Yaptıklarınızın gizli kalacağına inanıyordunuz. Azalarınızın aleyhinizde şahitlik etmeyeceğini düşünüyor ve cesurca günâhlar işliyordunuz. Dünyada o çirkin işleri yaparken bu şahitleri hiç hesaba katmıyordunuz. Bu yaptıklarınızı azalarınızdan gizleme gereği duymuyordunuz. Çünkü bu azalarınızın aleyhinizde şahitlik yapacaklarını hiç ummuyordunuz.

Sizler dünyada günâhların peşine düşerken rezil oluruz korkusuyla köşe bucak kaçıyor, tenhâları tercih ediyordunuz. Ama kendi uzuvlarınızı hiç hesaba katmıyordunuz. Bu yaptıklarınızı onlardan gizleme gereği duymuyordunuz. Bir de esasen Rabbiniz konusunda da çok kötü bir zan taşıyordunuz. Sizi her an kontrol eden, yaptığınız her şeyden her an haberdar olan Rabbinizin yaptıklarınızdan gafil olduğunu zannediyordunuz. İşte Rabbiniz hakkındaki bu kötü zannınız sizi helâke sürükledi de, zarara uğrayanlardan oldunuz." Küfrün temeli işte buna dayanmaktadır. Kâfir, Allah'ı tanımadığı için kâfir olmaktadır. Tabiat dedikleri, toplum dedikleri hep Allah'tır aslında. Ama bir türlü adını koyamıyorlar ve olmayan şeye inandıklarını iddia etmeye çalışıyorlar.

24. "Şimdi eğer dayanabilirlerse onların yeri ateştir. Yok eğer hoşnutluğa dönmek isterlerse bile artık onlar hoşnut edileceklerden değildirler."

Ne müthiş bir tehdit, ne kötü bir istihza değil mi? Haydi sabredebilirlerse sabretsinler bakalım! Haydi tahammülleri varsa cehenneme tahammül etsinler! Bir sabır, ama kurtuluşa götüren bir sabır değil, ateşe, azaba, cehenneme götüren bir sabır. Biz de böyle ateş tabloları çizmek zorundayız insanların karşısında. Ateşten koltuklar, ateşten evler, ateşten barınaklar, ateşten yiyecekler, içecekler canlandırmak ve şöyle demek zorundayız: "Ey insanlar! Haydi söyleyin bakalım. Sizler buna dayanabilir misiniz? Dayanabilecek misiniz buna?" Bakara sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Bunlar ateşe karşı ne kadar da sabırlılar?"

(Bakara 175)

"Bu kâfirler, bu Allah tanımazlar, bu Allah'ın kendilerini göremediğini zannederek Allah'a savaş açmış insanlar, Allah'ın kendileri adına gönderdiği hayat programına, Allah'ın kitabına rağmen kendilerine hayat programı yapmaya çalışanlar cehenneme, ateşe, azaba karşı ne kadar da cesurlar," diyordu Rabbimiz. Evet artık sabredebilirlerse bu adamlar ateşe sabretsinler. Artık onlar hoş tutulmazlar. Hoşnutluk isteseler de artık onlar hoşnut edilmezler, onlar için hoşnutluk yoktur. Tüm kapılar üzerlerine kapatılmış, dertleri dinlenilmeyecek, halleri, hatırları sorulmayacaktır. Artık onlar dönmek isteseler bile dönemeyeceklerdir.

"Artık onlar muğtebinden olamayacaklardır."

Bunun bir kaç manası vardır. Birincisi, onlar dünyaya geri dönmek isteyecekler, ama kesinlikle dünyaya geri döndürülmeyeceklerdir. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Öldükten sonra geriye döndürülecek yoktur."

Bunun bir başka manası da, bu adamlar cehennemden kurtulmak isteyecekler, ama onlar için kesinlikle ateşten kaçıp kurtulma imkânı olmayacaktır. Ya da bu adamlar pişmanlık duyup tüm yaptıklarından tövbe etmeye çalışacaklar ama kesinlikle bunların tövbeleri kabul edilmeyecektir.

Mü'min sûresi de bu hususu şöyle anlatıyordu:

"Onlar şöyle derler: "Rabbimiz! Bizi bedbahtlığımız yenmişti. Sapık bir millet olmuştuk. Rabbimiz! Bizi buradan çıkar, tekrar günâha dönersek

doğrusu zulmetmiş oluruz."
(Mü'minûn 106,108)

25. "Biz onlara bir takım arkadaşlar mûsâllat ettik de, onlar kendilerine önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini güzel gösterdiler. Böylece kendilerinden önce gelip geçmiş cin ve insan toplulukları hakkındaki azap sözü onlar için de hak oldu. Doğrusu onların hepsi de kendilerine yazık etmişlerdir."

Allah bu kâfirlere kötü arkadaşlar mûsâllat ettiğini anlatıyor. Rabbimiz iyi insanlara iyi arkadaşlar, kötü insanlara da kötü arkadaşlar nasip ettiğini anlatıyor. Kötü insanlara iyi arkadaşlar, iyi insanlara da kötü arkadaşlar nasip etmek, Rabbimizin sünnetine aykırıdır. Bir insan ne kadar sapar, ne kadar günâhlara ve pisliklere batarsa, o kadar çok kötü arkadaş edinecektir. Hattâ âyetin ifadesine bakılırsa, şeytanlar böyle insanların ayrılmaz arkadaşları oluverir. Hani halk arasında, "bu adam çok iyi biridir, ama arkadaşları onu mahvetmiştir," diye bir söz vardır. Âyet-i kerîmeye göre bu söz yanlıştır. Çünkü adam kendisi bozuldukça bozuk arkadaşlara meyletmekte ve onları bulmaktadır. "Pislik pisliği çeker," denir ya, işte adam kendisi pislikten hoşlanmaya başladıkça, çevresinde pislikler toplanmaya başlayacaktır.

Âyet-i kerîmede onların buldukları bu kötü arkadaşların onlara geçmiş ve geleceklerini güzel gösterdikleri anlatılmaktadır. Yâni bu arkadaşlar onlara, "sizin geçmişiniz güzeldir, geçmişinizin güzel olduğu gibi geleceğiniz de güzeldir. Geçmişiniz gibi geleceğiniz de parlaktır. Sizin gibisi bulunmaz," diyerek onları batırdıkça batırırlar. "Bu dünyada size nasıl nîmetler verilmişse öbür tarafta da aynı nîmetler size verilecektir. Bu dünyada nîmetlerden mahrum olanlar, öbür tarafta da bunlardan mahrum olacak ve cehenneme gidecektir," derler.

Bu arkadaşları onlara vesveseler verir, yaptıkları amelleri kendilerine güzel gösterirler. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın sistemine, Allah'ın elçilerine karşı savaş açmaları konusunda onları teşvik ederler. En'âm sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Muhakkak ki şeytanlar dostlarına vahy ederler ki sizinle mücâdele etsinler."
(En'âm 121)

Bu arkadaşların en büyüğü şeytanlardır. Kendilerini saptırmak için çırpınan şeytanlar kendilerine o kadar yaklaşırlar ki, kabuğun yumurtayı sarması gibi onları sarmış ve onlara yapışmış, başlarına dolanmışlardır. Öyleyse bizler arkadaşlarımızı iyi insanlardan seçelim ve Allah için birbirimizin bozukluklarını tasvip eder bir tavır sergilemekten ziyâde, birbirimizi uyaralım inşallah. Birbirimizin bozuk düzen ve İslâm dışı tavırlarını yalayıp yutmayalım, onları kabulden yana olmayalım, birbirimizi uyarıp birbirimize merhamet edelim inşallah.

Bunlara azap sözü hak oldu. Bu azap sözü de Sâd sûresinde anlatılır:
"Allah: "Doğrudur; işte ben hakikati söylüyorum, sen ve sana uyanların hepsiyle cehennemi dolduracağım," dedi."
(Sâd 84,85)

26. "İnkar edenler: "Bu Kur'an'ı dinlemeyin, okunurken gürültü yapın, belki üstün gelirsiniz," dediler."

Kâfirler diyorlar ki, "sakın ha şu Kur'an'ı dinlemeyin. Onun hakkında yaygaralar yapın. Islıklar çalarak, gürültüler çıkararak hem kendinizi, hem de insanları bu kitabı dinlemekten alıkoyun. Böylece belki ona karşı galip gelirsiniz." Kâfirler bu konudaki yasayı çok iyi biliyorlardı. Kur'an'ı duymayan insanları, Kur'an bilgisinden mahrum kalmış insanları, Kitaplarından habersiz yaşayan insanları kontrolleri altında tutmanın kolaylığını biliyorlardı. Onun için ısrarla Allah'ın kitabını duymamaya, duyurmamaya çalışıyorlardı. Allah'ın kitabını, Allah'ın âyetlerini kamufle etmeye, örtmeye ve gündemden düşürmeye çalışıyorlardı.

Kesin olarak biliyorlardı ki, insanlar kendi fıtratlarına seslenen Rablerinden gelen kitaplarını duydukları, kitaplarıyla tanıştıkları, Allah'ın talimatlarına, Allah'ın kanunlarına muttali oldukları zaman kesinlikle kendilerininkine değer vermeyecekler, kendilerine kul köle olmayacaklardı. Bu yasayı çok iyi bilen kâfirler şöyle diyorlardı: "Şimdi bu insanlar eğer Allah âyetlerini duyarlarsa o zaman bizimkilere mi uyacaklar, yoksa Allah'ınkilere mi? Bizi mi dinleyecekler, yoksa Allah'ı mı? Böyle bir kaosu yaşamaktansa, en iyisi biz bunlara Allah'ınkileri duyurmayalım."

"Gürültü yapın, müzik çalın, lağviyyat adına, lehviyyat adına bir şeyler gündeme getirin, gündemi değiştirin. Ekonomi deyin, kazanma deyin, harcama,

kalkınma, seçim, geçim deyin ve bu Müslümanların Kur'an'la meşgul olmalarını engelleyin. Ya da piyasaya farklı kitaplar çıkarın, farklı liderler ve önderler çıkarın ki, müslümanlar Kur'an'a git-mesinler, peygamberleriyle tanışmasınlar," diyorlardı. Bu konuda yasayı bilen kâfirler gerçekten de pek çokları konusunda muvaffak oluyorlardı. Allah'ın kulları farklı gündemler, farklı kitaplar, farklı önderler peşinde koşarlarken, kitaplarını tanıma imkânı bulamayacak, peygamberleriyle ilgilenme zamanı bulamayacaklardı.

Bakın En'âm sûresinde de bu husus şöyle anlatılır:

"Onlar hem kendileri Kur'an'dan uzaklaşırlar hem de insanları ondan uzaklaştırırlar. Böylece kendi kendilerini mahvederler de farkına varamazlar."

(En'âm 26)

Hem Kur'an'a masal diyorlar, hem de insanları, kölelerini, çocuklarını men ediyorlar o kitaptan. "Aman duymayın, dinlemeyin," diyerek insanları ondan uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Dinlemiyorlar, din-letmiyorlardı. Gürültü çıkararak engellemeye çalışıyorlar, el çırpmayla, müzikle engellemeye çalışıyorlardı. Bakıyoruz, bugün de zalimler insanları Allah'ın kitabından, Allah'ın dininden alıkoymak istiyorlar. Din eğitimini yasaklamaya çalışıyorlar. Allah'ın kullarının Allah kitabını duymalarına engel olmaya çalışıyorlar. "Aman bu insanlar dinle tanışmasınlar! Aman bu insanlar Kur'an'la, kitaplarıyla tanışmasınlar!" diye insanlarla kitapları arasına engeller koyuyorlar. O gün de, bugün de din düşmanlarının yaptıkları şey budur. Bakın Rabbimiz Al-i İmran sûresinde bu hususu şöyle anlatır:

"De ki: "Ey kitap ehli! Allah sizin yaptıklarını görüp dururken Allah'ın âyetlerini niçin örtbas etmeye çalışıyorsunuz?" De ki: "Ey kitap ehli! Sizler doğru olduğuna şahitken niçin dini eğri büğrü göstermeye çalışarak mü'-inleri dinlerinden çevirmeye çalışıyorsunuz?"

(Al-i İmrân 98,99)

Diyor ki Rabbimiz: "Ey ehl-i kitap! Ey Yahudi ve Hıristiyanlar! Ne oluyor size! Nereden alıyorsunuz bu gücü? Kafa çalıştırıyor, şeytanlık yapıyor ve Allah'ın âyetlerini örtmeye, örtbas etmeye çalışıyorsunuz. Allah kullarına, Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışıyorsunuz. Neden Allah'ın kullarını Allah yolundan saptırmaya çalışıyorsunuz? Neden Allah'ın dinini eğri büğrü göstermek sûretiyle insanları dinden uzaklaştırmaya çalışıyorsunuz?"

Dünün kitap ehli de aynı şeyi yapıyordu. Bugünün ehl-i kitapları da kendilerinin bu dinin mensubu olduklarını söyleyen, ama dinle, diyânetle en

küçük bir alâkaları bulunmayan zalimler de, "aman bu insanlar dinleriyle tanışmasınlar, kitaplarıyla buluşmasınlar," diye ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Bütün propaganda imkânlarını kullanıyorlar. Dün de, bugün de bu tür insanların yaptıkları şey şudur:

1. Önce insanların dine girmemeleri için, insanların kitaplarıyla tanışmamaları için engeller koyuyorlar. Her taraftan kapatıyorlar o yolu. Din eğitimini yasaklıyor, insanların kitap, sünnet duyma yollarını kapatıyorlar. Böylece insanlara dini duyurmayarak Allah yolundan alıkoymaya çalışıyorlar. İnsanları kitaplarından uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Veya kendileri dinden habersiz kimi zavallı hoca efendiler de Allah'ın kulları kitap ve sünnete yönelmesinler diye, sanki ısrarla kitap ve sünneti gündeme getirmeyerek, ölmüş bir takım salih kişileri öne sürerek, onların anma törenlerini düzenleyerek insanların dikkatlerini o noktaya çekmeye çalışmaktadırlar.

2. Buna rağmen, bütün bu engellemelere ve aleyhte propagandalara rağmen, yine de insanlar bu barikatları aşarak dine girmeye, kitaplarıyla tanışmaya muvaffak olmuşlarsa, bu sefer de bu adamlar dinde eğrilik büğrülük meydana getirirler. Yâni o insanların önüne öyle bozuk bir din sunarlar ki, bu dinin İslâm'la uzak ve yakından bir ilgisi yoktur. Yâni böyle hayata karışmayan, ya da hayatın bazı bölümlerine karışan, ama öteki bölümlerine karışmayan bir din oluştururlar. Sadece törenlerde hatırlanan, onun dışında hayatta hiç bir geçerliliği olmayan bir din sunarlar. Ders kitaplarına koyarlar ve "işte din budur" diye insanlara bunu sunarlar. Böylece derler ki: "Kardeşim din mi istiyorsunuz? Dinle tanışmak mı istiyorsunuz? Din dersi programı mı istiyorsunuz? Din dersi kitabı mı arıyorsunuz? Alın size," derler ve böylece insanların dinlerini bozarlar. Böylece insanlar İslam'la uzak ve yakından ilgisi olmayan bu dini din zannedip ona sarılırlar ve din yaşıyoruz diye bid'atlerin peşinde bir ömür tüketirler.

Hem "bu din masaldır, bu kitap masaldır," derler, hem de ondan ödleri kopmaktadır. Hem kendileri ondan uzaklaşırlar hem de insanları ondan uzaklaştırmaya çalışırlar.

Bir de bu âyet, Rasûlullah'ın amcalarını, akrabalarını anlatır denmiştir. O zaman âyetin manası şöyle olacaktır: Onlar kendileri hem Kur'an'dan uzaklaşırlar, hem de insanları ondan, yâni peygamberden uzaklaştırırlar. Yâni o Rasulullah'ın amcaları hem insanları peygambere ilişmekten, peygamberi insanlardan, ona sahip çıkarak insanların ona zulmetmesinden koruyorlar, hem

de kendileri ona inanıp gereken alâkayı göstermiyorlardı. Peygamberimizin amcaları bir yandan peygambere sahip çıkarken öbür yandan kendileri Kur'an'a da, Peygamberlere de inanmıyorlardı.

Allah korusun, sanki âyet bizi anlatıyor. Yâni bugün bir yandan sözde Kur'an'a sahip çıkan, diliyle Kur'ancı kesilen, her zaman ve zeminde Kur'an'ı müdafaa eden, ama öbür yandan kendileri savundukları kitaptan habersiz bir hayat yaşayan müslümanlar gibi. Çok garip değil mi? Rasulullah'ın amcaları da böyleydi. Hem peygambere sahip çıkıyorlar, insanlara karşı onu müdafaa ediyorlar, hem de beri taraftan onun getirdiği kitaptan uzak duruyorlardı.

27,28. "Biz mutlaka inkâr edenlere şiddetli bir azap tattıracağız. Onlara yaptıkları amellerin en kötüsünün cezasını vereceğiz. İşte Allah'ın düşmanlarının cezası ateştir. Âyetlerimizi bile bile inkâr etmelerinin cezası olarak, onlar için orada ebedî içinde kalacakları cehennem yurdu vardır."

İşte böyle Allah'ın âyetlerinin susturulmasına, Allah'ın âyetlerini örterek, örtbas ederek Allah kullarının gündemlerinden düşürmeye, gözlerden, kulaklardan, saklanmasına çalışan kimselerin cezası ateştir. Bu eylemin sonucu cehennemdir. Hem öyle bir cehennem ki, uğrayacakları, görüp geçecekleri bir ateş değil, içinden hiç çıkmamacasına, hiç kurtulmamacasına kalacakları bir ateştir. Orası onların yeri ve yurdudur. Allah'ın kullarının gündemlerini değiştirmeye ve Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışan insanların durağı, barınağı cehennemdir.

Bunu bazen bilenler yapar. Yâni Allah'ın âyetlerini bildikleri, kitap bilgisine, peygamber bilgisine sahip oldukları, Allah kendilerini bu bilgiyle nîmetlendirdiği halde, bildikleri bu bilgileri Allah kullarına anlatmaz, duyurmazlar. Allah korusun bunların sonu cehennemdir. Bunların kafalarındaki, kalplerindeki anlatmadıkları Kur'an âyetleri ateşe dönüşecek ve sonunda kendi ateşlerini dünyadan götüren insanlar durumuna düşeceklerdir onlar.

Bazen da bu gizleme işini resmî otorite yapar. Okumaya, okutmaya, duyurmaya yasak koyarlar. Ya da öyle resmen yasaklıyoruz demezler ama öyle bir program yaparlar ki, o programdan geçen insanlar Kur'an'ın kokusunu bile alamazlar. Güya, "işte okutuyoruz, işte izin veriyoruz, işte din dersleri koyduk," derler ama koydukları programda insanlar beş âyet bile öğrenemezler, beş hadis bile tanıyamazlar.

Allah diyor ki, "onlara yaptıklarının en kötüsü ile ceza vereceğiz." Amellerinin en kötüsü ile cezalandıracağız onları. Nasıl anlayacağız bunu? Allah en iyisini bilir, bu kâfirlerin, bu zalimlerin hayatlarında bazen işledikleri güzel ve faydalı işler de olabilir. Ama onların yaptıkları amellerin en kötüsüyle, en çirkiniyle tüm amellerini çarpıvereceğiz, diyor Rabbimiz. Mü'minler için de böyle bir rahmet var biliyoruz. Mü'minlerin de tüm amelleri en iyi, en güzel, en ihlâslı yaptıkları bir amelle çarpılıverecektir. Yâni bütün amelleri o en güzel amelle çarpılıverecek ve tüm amelleri o en güzel amel gibi kabul ediliverecektir. Ne büyük bir rahmet değil mi? Kâfirler için de, mü'minler için de katsayı böyle farklı olacaktır. Mü'minler en güzel amelleri karşılığında mükafat alırlarken, kâfirler de en kötü amelleriyle cezalandırılacaklardır.

29. "İnkâr edenler: "Ey bizim Rabbimiz! Cinlerden ve insanlardan bizi doğru yoldan saptıranları bize göster de, onları ayaklarımızın altına alalım, böylece cehennemin en altında kalanlardan olsunlar," diyeceklerdir."

O gün insanlar azabı boylayınca, cehenneme yuvarlanınca şöyle diyeceklerdir: "Ya Rabbi! Ne olur, şu bizim hayatımızı bozanları, bizim senin kitabınla diyaloglarımızı kesenleri, senin âyetlerinle aramıza girerek âyetlerini yasaklayanları, bize bozuk düzen programlar yaparak, "işte din budur" diyerek bizi senin kitabından alıkoyanları, senin kitabınla tanışmamıza engel olanları, kendi kanunlarını, kendi talimatlarını senin âyetlerinin önüne geçirerek bizi senin kitabına gitmekten alıkoyanları, bizim gündemlerimizi değiştirerek senin kitabına ulaşma imkânlarımızı öldürenleri, başka kitaplar, başka önderler ihdas ederek senin kitabını ve peygamberinin sünnetini kamufle etmeye çalışanları bize bir göster. Göster ki onları ayaklarımızın altına alalım, göster ki onları ezelim. Onları aşağıların aşağısı yapalım. Ya da onları cehennemin en esfeline yuvarlayalım."

Kendilerine Allah'ın âyetlerini anlatmayan, kendilerini Allah'ın kitabıyla tanıştırmayan babalarını, kocalarını, hocalarını, üstatlarını, komşularını, liderlerini arayacaklar. Ne için arayacaklar onları? Onları ayaklarının altına almak için. Kendilerine kötü çığırlar açan, kendilerine kötü miraslar bırakan ve böylece kendilerinin şirke düşüp cehenneme yuvarlanmalarına sebep olan öncülerini, önderlerini arayacak insanlar. Cehenneme yuvarlanmak üzere gittikleri o kötü çığırı, o kötü yolu açıp kendilerine miras bırakanları arayacaklar. Öyleyse, aman ha çocuklarımıza bıraktığımız mirasımıza, onlar için açıp geriye bıraktığımız çığırlarımıza çok dikkat edelim. Aman ha din budur diye

çocuklarımıza çok kötü miraslar bırakıp da, yol budur diye onlara İslâm dışı yollar, İslâm dışı usuller, hayat programı bırakıp ta, çocuklarımız da din buymuş diye, hayat programı böyle olurmuş diye o dini, o hayatı yaşayıp ta yarın bizi o ortamda aramasınlar. Sakın onların saptırıcısı olarak ayaklarının altına almak için arananlardan olmayalım. Çoluk-çocuğumuza güzel bir din, güzel bir yol bırakmaya çalışalım.

Onlar, öncekilerden kendilerini saptıranları arayacaklar. Halbuki dünyadayken alçaklar bunlara ağam, paşam diyorlardı. "Kurtar bizi baba! Kurtar bizi!" diyorlardı. "Her şeyimizi sana borçluyuz! Sen olmasaydın biz olmazdık! Liderim! Şeyhim! Efendim! Şevketlim, biz senin dediğinden çıkmayız! Atam izindeyiz!" diyorlardı. Yâni onlar ne kadar alçaksa, berikiler de o kadar alçaklık yapıyorlardı dünyada. Bakın Bakara sûresinde bunların durumları şöyle anlatılır:

"O zalimler azabı gördükleri zaman derler ki, güç kuvvet bütünüyle Allah'ındır."
(Bakara 166)

Artık yeryüzü tanrılarında güç kuvvet kalmadığını anlarlar. Hocalarda, hacılarda, efendilerde, şarkıcılarda, futbolcularda güç kuvvet kalmamıştır. Tüm varlıklarıyla alkışladığı kimselerde güç kuvvet kalmamıştır. Bütün güç ve kuvvet Allah'ındır.

"Bütünüyle azabın şiddetlisi de Allah'a aittir."

Allah, azabı çok şiddetli olandır.

"O zaman küfür öncüleri azabı görerek kendilerine tâbi olanlardan kurtulmaya çalışacaklardır."

Bu dünyada kendilerine tâbi olunanlar, hacılar, hocalar, ağalar, beyler, paşalar, liderler, kendilerine tâbi olup kendilerini takip eden kimselerden kaçacaklar. Bakacaklar ki iş pek iyi değil, hesap-kitap pahalıya mal olacak, hemen onlardan kaçacaklar, teberri edecekler, "biz sizden uzağız," diyecekler. Ne zaman olacak bu iş? Azabı, ateşi gördükleri, artık ne onların, ne de kendilerinin bu ateşten kaçıp kurtulmalarının mümkün olmadığını anladıkları zaman.

"Ve aralarındaki bütün bağlar da kesiliverecek."

Aralarındaki bütün ipler de kopuverecek. Makam, mevki, para, pul, rüşvet, şan, şöhret, protokol gibi aralarındaki bütün bağlar kopuverecek. Halbuki bu dünyada neler yapmamışlardı ki birbirlerine. "Sen olmazsan biz olmayız!" demişlerdi. "Bütün hayatımızı size borçluyuz! Siz bizim kurtarıcımız, her şeyimizsiniz!" demişlerdi. "Başarımı karıma borçluyum!" diyordu adam, ama orada karısından kaçacak. "Liderime borçluyum," demişti, orada liderinden kaçacak. Hocasına borçluydu, hocasından kaçacak, efendisine borçluydu, efendisinden kaçacak. Dün birbirlerinin salyalarını beraber içtikleri, dün birbirlerinin günâhlarına yardımcı oldukları gibi, bugün de günâhlarını beraber yüklenemeyecekler. Anladılar ki, işler değişmiştir. Anladılar ki, artık işler dünyadaki gibi değildir. İşte durumun değiştiğini anlayan bu insanlar, "en iyisi ben bundan, ben bunlardan kaçıp gizleneyim," diyecekler. Dünyada insanları Allah'a kulluğa değil de, başka şeylere kulluğa çağıran, insanları saptıran önder takımı insanlardan kaçacaklar. Uyanlarla uyulanların, sevenlerle sevilenlerin birbirlerinden kaçış manzaraları…

Bu sapık liderlere aldanıp onların peşlerine takılan zavallı insanların pişmanlıkları, kin ve nefretleri açığa çıkıyor. Bu sefer de:

"Tâbi olanlar: "Ah! Keşke bizim için dünyaya tekrar bir dönüş olsaydı da, şu anda onların bizden kurtulup uzaklaştıkları gibi biz de onlardan uzaklaşsaydık!" diyeceklerdir."

(Bakara 167)

Tâbi olanlar, onların arkasından gidenler, bu dünyada birilerini bilinçsizce, şuursuzca taklit edip, onların götürdüğü bir hayata evet diyen zavallı insanlar da diyecekler ki: "Şu anda sizin bizden kaçtığınız gibi ah biz de sizden kaçsak! Ah keşke bir dünyaya dönebilseydik de, sizin bizden kaçtığınız gibi biz de sizden kaçabilseydik!" İşte müslüman bu olayı burada yaşar ve burada aklını başına alır. "Ben kime kul olacağım, ve kimin yolunu takip edeceğim? Eğer yarın şu karşımdaki kimseden kaçacaksam, şimdiden kaçmalıyım," der ve şimdiden kaçar ondan. Ama kiminle beraber cennete doğru gidecekse, işte onun ortağı odur, onun dostu odur ve onunla beraber olmaya çalışır. Ama bilinçsizce onu taklit ederek, hevâ ve hevesine tabi olarak değil. Hiçbir delili olmadan, birilerine tâbi olup Allah severmiş gibi onları seven kişiler, yarın korkunç bir durumla karşı karşıya kaldıkları zaman birbirlerinden kaçacaklarsa, bu kaçışın hiçbir faydası olmayacaktır. İnsanlar birbirlerinden kaçacaklar ama:

"İşte böylece Allah onlara amellerini bir pişmanlık olarak gösterecektir."

"Eyvah, keşke yaşamasaydım böyle bir hayatı! Niye ben böyle şuursuzca bir hayat yaşamışım! Kitap varken, ona ulaşma imkânım varken, Resul varken, örnek varken niye ben başka başka hayat yaşamışım!" diyecek. Yaşadığı hayattan, yaptıklarından hasret duyacak. Yapması gerekirken yapmadıklarına, yapmaması gerekirken yaptıklarına pişman olacak.

"Ve onlar hiçbir zaman da ateşten çıkamayacaklardır."

A'râf sûresinde bunların kavgaları da anlatılır. "Ya Rabbi bunlara bizim kat kat azabımızı ver! Zira bizi bunlar saptırdı," diyecekler. Onlar da diyecekler ki, "zaten siz bize değil, kendi hevâ ve hevesinize tâbi idiniz." Gerçekten de bakıyoruz meselâ politik hayatta bunun aynısını görüyoruz. "Ey anam! Ey babam! Kurtar bizi baba!" filân diyor-ar. Adamın işi bitti veya parti bitti mi, zaten bu bilmem neyin nesi di-lar. Dün, ağam, paşam dedikleri kimselerle menfaat hesapları bitince düşman kesiliveriyorlar.

Basit menfaat hesapları işte. Bakanlık, dekanlık, müdürlük hesapları. Tüm bu hesaplarla dün birbirlerine fevkalâde bağlanan insanlar, bugün birbirlerinin baş düşmanı oluyorlar. Neden? Çünkü menfaatleri, menfaat bağları bitmiştir. Zaten onları bir araya getiren de menfaatleri, menfaat bağlarıydı.

Biz sizi takip ettiğimiz için bu hale geldik diyenlere, ötekiler de diyecekler ki: "Zaten siz bizi takip etmiyordunuz. Siz kendi menfaatlerinizi takip ediyordunuz. Allah'ın dinini bırakıp da dünyanın peşinde koşan insanlardan hangi biri menfaatlerini takip etmiyor? Herkes keyfini, herkes menfaatini takip ediyor bugün. Yarın, "ya Rabbi bunlar bizi saptırdılar" demelerinin ne anlamı olacaktır? Halbuki ne şeytanın, ne de kâfirlerin hiçbir güç ve kuvveti yoktur. Yâni bir müslüman gerçekten Allah'a kulluğa yöneldiği zaman, hiçbir güç ve kuvvet onu bundan uzaklaştıramaz. Yeter ki müslüman samimiyetle müslüman olmaya karar versin; o takdirde ona kimsenin yapabileceği bir şey yoktur.

İnkâr edenlerin durumlarını anlattıktan sonra, Rabbimiz hemen sözü mü'minlere çeviriyor. Mesânî olan kitabımız bizi böyle boğuk bir havada, bunalmış bir atmosferde fazla tutmayarak hemen sözü mü'minlere çeviriveriyor:

30,31. "Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra da doğrulukta devam edenlere gelince, onların üzerine melekler iner ve derler ki: "Korkmayın, üzülmeyin, size vaadedilen cennetle sevinin! Biz dünya hayatında da, âhirette de sizin dostlarınızız. Cennette sizin için canınızın çektiği ve istediğiniz her şey vardır."

Biz sadece kendisini dinler ve sadece kendisinin çektiği yere gideriz dediğimiz Rabbimiz, kendisine kulluk ettiğimiz, bizim hayat programımızı kendisinden, kendi kitabından aldığımız ve hayatımızı kendisi adına yaşadığımız, hatırını her şeyin hatırından üstün tuttuğumuz ve sadece kendisi önünde eğildiğimiz Rabbimiz Allah'tır deyip de sonra da dosdoğru yolda yürüyenler. Bunu sadece sözde bırakmayarak, o Rabbin kendileri için belirlediği sırat-ı müstakimde olanlar. Rabblerine verdikleri bu ikrarda sebat edenler, bu ikrarı sadece sözde bırakmayıp hayatlarını bu ikrara, bu imana bina edenler. Bu imanı kendileri için hayat programı yapan, yâni sözleriyle kavilleriyle dosdoğru yolda oldukları ve Rabblerinin emirlerine teslim oldukları gibi, amellerinde ve fiillerinde de dosdoğru yolda Allah'ın kitabı istikâmetinde bir hayat yaşayanlara gelince, onların üzerlerine Allah'ın melekleri iner.

Bu dosdoğru olma ifadesini böyle anlamaya çalışıyoruz. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Beni Hud ve kardeşleri ihtiyarlattı."

Rasulullah ihtiyarlamışsa, başındaki saçları ağarmışsa onu Hud ve kardeşleri ihtiyarlatmıştır. Alimler bu konuda der ki, "Allah'ın Resûlünü ihtiyarlatan Hud sûresinin 12. âyeti ve ahavatından maksat da Şûrâ sûresinin 15. âyetidir."

Hud sûresinde Rasulullah Efendimize hitaben Rabbimiz buyurur ki:

"Ey Muhammed! Sen, beraberindeki tevbe edenlerle birlikte emrolunduğun gibi dosdoğru ol! Aşırı gitmeyin, doğrusu Allah yaptıklarınızı görmektedir."
(Hud 112)

Şûrâ sûresindeki âyette de şöyle buyurulur:
"Ey Muhammed! Bundan ötürü sen birliğe çağır ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol; Onların hevâ ve heveslerine uyma ve şöyle söyle: "Ben Allah'ın indirdiği kitaba inandım ve aranızda adâletle hükmetmekle emrolundum. Allah bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim işlediklerimiz bize sizin işledikleriniz de sizedir. Bizimle sizin aranızda tartışılacak bir şey yoktur. Allah

hepimizi bir araya toplar, dönüş O'nadır."
(Şûrâ 15)

İşte Allah'ın Resûlünün sakallarının ve saçlarının ağarmasına sebep olan âyetler bunlardı. Her iki âyette de ona diyordu ki Rabbi-miz: "Ey Resûlüm! Emrolunduğun gibi dosdoğru ol!" Allah senden nasıl olmanı istiyorsa öylece ol! Allah senden nasıl bir kulluk istiyorsa öylece Rabbine kulluk yap! Yamulmadan, inhiraf etmeden, eğrilmeden, kaçamak yapmadan, yan çizmeden Rabbinin emirlerini yerine getir!"

Birisine: "Şu camı al, bunu havanda döv ve bana geri getir. Ama öyle döveceksin ki un gibi olacak ve saat beşte onu senden isterim," desem; "anladık da yâni şeker gibi olsa olmaz mı?" "Hayır, un gibi olacak." "Tamam da, bunu sana saat altıda getirsem? Bugün çok işim vardı, yarın getirsem?" "Hayır, saat beşte demişsem beşte isterim." Hiç tolerans yok yâni. İşte Allah, peygamberinden böyle bir teslimiyet, böyle emr olunduğu gibi bir dosdoğru oluş istiyor. Ama bu peygamber için zor değildi. Zira Allah'ın Resûlünde hiç eksiklik yoktu. O, bunu yerine getirme konusunda kesinlikle yorulmamıştır.

Kur'an'ın beyanıyla biliyoruz ki vahyin gelişi Allah'ın Resûlünü yoruyordu. Âyetlerle karşı karşıya gelişi onu sarsıyordu. Zira o mütekelliminden dinliyordu onu. Allah'ın Resûlü, Kur'an âyetlerini bizzat o âyetlerin mütekellimi olan Allah'tan dinliyor, bizzat ondan ahz ediyordu. Nitekim bir defasında bir sahâbenin dizindeyken vahiy gelmişti de, o sahâbe dizinin felç olduğunu sanmış, "kemiklerim eridi zannettim," demiştir. Yine Kusva isimli devesinin üzerindeyken bir defasında toptan En'âm sûresi nâzil olmuştu da, devenin ayakları kuma gömülüvermişti. Yine Ayşe annemiz (ra) ve diğer sahâbenin rivâyetlerine göre, kış gününde vahiy gelirken Allah'ın Resûlü'nün mübarek yüzlerinde buram buram ter görünürdü.

Vahyin gelişi peygamberimizi yoruyordu, ama bütün vahiy, bütün âyetler için geçerliydi. Halbuki burada onu asıl ihtiyarlatan bölüm şuydu:

"Peygamberim! Sen beraberindeki tevbe edenlerle beraber emrolunduğun gibi dosdoğru ol!"

Yâni, "sen dosdoğru ol! Ama seninle beraber olanları da, sana tâbi olanları da kendin gibi dosdoğru hale getir! Seninle birlik olanlar da aynen senin gibi

dosdoğru olsun!" ifadesiydi onu ihtiyarlatan. Allah Resûlü'nün kendisi zaten dosdoğruydu, ama kendine tâbi olanları da aynen kendisi gibi dosdoğru yapma derdi var ya, işte Allah Resûlü'nün belini büken dert buydu. Onu ihtiyarlatıp saçlarını ağartan endişe buydu işte. Sadece kendisinin doğruluğu istenseydi iş kolaydı, ama beraberindekileri de dosdoğru hale getirilmesi isteniyordu ondan.

Yanındakileri dosdoğru hale getirme derdi, Allah Resulü'nün bile belini bükerken, onun mübarek saçını sakalını ağartırken biz ne yapacağız? Ya bizim beraberimizdekiler? Ya bizim çevremizdekiler? Ya bizim hanımlarımız? Ya bizim analarımız, babalarımız, çocuklarımız? Ya bizim komşularımız? Ya bizim dükkanımızdakiler? Ya bizim raiyemiz? Biz de aynen Allah'ın Resûlü gibi onları da dosdoğru hale getirme derdiyle uykularımızı kaybedecek duruma gelebildik mi? Biz de bunun sorumluluğunu omuzlarımızda hissedebildik mi? Çevremizdekilerin dirilmeleri adına çareler aramaya koşabildik mi? Yoksa, "ne yapayım beceremiyorum," diyerek yan çizmeye mi kalkıştık? Yoksa onları diriltme konusunda bir kaç gün uğraştıktan sonra usanıp, "bunlar adam olmuyorlar" diye kırdık mı onları? Allah Resûlü onları kırabilirdi, ama bunu asla kullanmamış, bundan kaçınmıştı. Taif'ten dönüşünde, kan-revan içinde bile meleğin kendisine teklifi karşısında onun cevabını çok iyi biliyoruz. "Nesillerinden bir tek kişi bile iman edecekse ya Rabbi, onları helâk etme!" diyordu.

Öyleyse biz de ana babalarını kaybettiklerimizin çocuklarını kazanmaya çalışalım. Mü'minleri müminleştirmede, kâfirleri İslâmlaştırmada Allah Resûlü ne kadar harisse biz de öyle olmaya çalışalım inşallah. Allah Resûlü'nün belini büken sorumluluğu biz de üzerimizde hissedelim. Çoluk-çocuğumuzu, hanımlarımızı, komşularımızı, arkadaşlarımızı İslâmlaştırma derdi bizim de belimizi büksün. Hem kendimiz dosdoğru olmaya, hem de çevremizdekileri dosdoğru hale getirmeye çalışalım. En büyük derdimiz, en birinci işimiz bu olsun inşallah.

"Rabbim Allah deyip de dosdoğru olmaya çalışanlar var ya." Buradaki dosdoğru olma, bize Fâtiha'yı hatırlatır. Orada dosdoğru yol Kur'andı. O halde "Rabbim Allah" deyip de Kuran yolunda olanlar, iman ve cihad üzere olanlar var ya. Birisi imanı, ötekisi de cihadı anlatır. "Rabbim Allah" sözü hayatın iman yönünü, dosdoğru olma sözü de hayatın cihad yönünü anlatır. Zaten hayat iman ve cihaddân ibarettir. Hayat imandan ve bu imanın yaşanması adına cehd-ü gayretten ibarettir. Yâni inanan ve inancını yaşama savaşı verenler var ya, işte

melekler bunların üzerine inerler.

Bu meleklerin ne için indiklerini belirtmeden önce, önceki âyete ilişkin söylersek, hani Rabbimiz kâfirler için şeytanları arkadaş kıldığını söylüyordu ya, işte mü'minler için de meleklerin dost olduğunu anlatıyor.

Bakın melekler ne için iniyorlarmış? Melekler o mü'minlere derler ki: "Ey mü'minler! Korkmayın! Üzülmeyin! Size vaadedilen cennetle sevinin! Rabbinizin mükafatlarıyla sevinip coşun! Bizler dünya hayatında da âhirette de sizin dostlarınızız. Yâni biz melekler siz mü'minlerin veliyy'ül emirleriniz. İşlerinizi üstlenen, sizlere yardım eden, sizler adına iş yapan, sizleri koruyan, muhafaza eden varlıklarız."

Peki acaba ne zaman inerler bu melekler? Ya da ne zaman bu müjdeyle gelecek melekler? Kimileri, bu melekler ölüm anında mü'minlerin yanına inecek ve bu müjdeyi verecektir, demiştir. Ölüm anında mü'minlerin yanı başlarına gelecekler ve diyecekler ki: "Ey mü'minler! Biz sizin dünyadayken dostlarınızdık! Sizi koruyor ve Allah'ın izniyle sizi hakta tutmaya, doğrultmaya çalışıyorduk! Sakın korkup üzülmeyin! Aynı şekilde bundan sonra da sizinle beraber olacağız! Kabirde de, âhirette de sizinle beraber olacağız. Sizi kolayca sırattan geçirip, cennete ulaştıracağız ve orada canlarınızın çektiği her şey vardır," diye müjdelerler.

Kimileri, mezardayken mü'minlerin yanına gelecekler, onları orada yalnız bırakmayacaklar, bir dediklerini iki etmeyecekler demiştir. Rasûlullah'ın bir hadisinden anlıyoruz ki, kabirde iki melek mü'-minin yanına gelir, onu hoş bir edayla karşılarlar ve: "Sakın üzülme! Allah'ın sana vaadettiği cennetle sevin!" derler. Böylece Allah o mü'-minin korkusunu emniyete, üzüntüsünü de sevince çevirir, onun gözünü, gönlünü aydın eder," buyurulmaktadır. Kimileri, mü'minlerin yeniden dirilmeleri anında bu melekler gelip, bu müjdeyi verecek, demiştir.

Allah'ın melekleri onlara gelir ve gidecekleri yer konusunda hiç korkmamalarını söylerler. Tüm kötülüklerin sona erdiğini, tüm sıkıntıların, tüm meşakkatlerin bittiğini ve bundan sonra sonsuz hayırların başladığını haber verirler. "Arkada bıraktıklarınız konusunda da üzülmeyin, biz onları koruyacak halefler bıraktık," derler. Kimileri de hem ölüm anında, hem mezardayken, hem de dirilme anında melekler gelecek, demiştir. Ama âyetin ifadesinin mutlak

oluşuna bakılırsa, dünyada her an meleklerin mü'minlere geldiğini anlıyoruz. Sürekli gelirler ve derler ki: “Korkmayın ey müslümanlar! Mahzun da olmayın! Ne geçmişiniz konusunda, ne de geleceğiniz hususunda endişe etmeyin! Sizler Allah yolunda olduktan, hayatınızı Allah için yaşadıktan sonra, sırat-ı müstakimde olduktan sonra geçmişiniz konusunda da, geleceğiniz konusunda da, kabir konusunda da hiçbir endişeniz olmasın! Vaad olunduğunuz cennetle sevinip coşun!”

Peki niçin sevinip coşacakmışız? Neymiş o cennet? Ya da ne varmış o cennette? Bakın melekler diyor ki: "O cennette sizin canınızın çektiği her şey vardır." Yâni ne arzu ederseniz hepsi vardır orada. Neyin gelmesini isterseniz, o mutlaka size getirilecektir. Yâni cennette acaba şu da var mı, bu da var mı? diye sormaya gerek yoktur. Çünkü orada ne arzu etmişseniz hepsi vardır, yok yoktur.

Meleklerin dünyada mü'minlere gelişini bizzat gözle görememek, onların mü'minlere kendilerine yardım ve kendilerini teyit için gelmedikleri anlamına gelmez. Zira şurası bir gerçektir ki, melekler hiçbir zaman doğrudan doğruya göze ve kulağa hitap ederek gelmezler. Kalplere nüfuz ederek, kalplere cesaret ve serinlik vererek gelirler. Bilhassa mü’minler kâfirlerle mücâdeleye tutuştuklarında: "Sizler asla yalnız değilsiniz! Bizler Allah’ın izniyle sizlerin dostlarınız ve yardımcılarınızız,” diyerek gelirler. Tabi mü'minlere farklı, kâfirlere farklı gelirler. Mü'minlere yardım ve zafer, kâfirlere de hezimeti tattırmak ve de cehennemdeki makamlarını haber vermek için gelirler.

32. “Bunlar çok bağışlayıcı ve çok merhametli olan Allah tarafından bir ağırlamadır.”"

“Rabbimiz Allah’tır” dedikten sonra bu sözlerinde sebat edenler, hayatlarında başka Rabbler aramaya kalkışmayanlar, başka Rabblerin hayat programlarına yönelmeyenler, kelime-i şehadeti söyleyip onu bozmayanlar, şehadetlerini nakzetmeyenler, ona bir şey karıştırmayıp şirke düşmeyenler, tevhid üzere sebat edip bir hayat yaşayanlar için, işte bu Allah’tan bir ikramdır, Allah’tan bir mükafattır, Allah’tan bir konuk ve ağırlamadır. Tabi cenneti düşünürken, oradaki nîmet sofralarını hayal ederken, bunu asla unutmayacağız. Bu sofra, bu mükafat, Allah’ın şanına uygun bir sofra, Allah’ın şanına lâyık bir mükafat olacaktır. O, bizim soframıza veya bir devlet başkanının sofrasına hiç benzemez.

33. "Allah'a dâvet eden, salih amel işleyen ve: "Ben gerçekten Müslümanlardanım" diyen kimseden daha güzel sözlü kim olabilir?"

Rabbimiz, bundan önceki âyetinde mü'minlere İslâm'ı kabul ettikten sonra, "Rabbim Allah" dedikten sonra bu konuda sebat göstermelerini, döneklik yapmamalarını öğütlemişti. Dosdoğru olmalarını, sırat-ı müstakimde yürümelerini, Allah adına bir hayat yaşamalarını ve böylece hem meleklerin dostluğuna, yardımına, hem de kendi hoş-nutluğuna ulaşmalarını tavsiye etmişti. Burada bir kademe daha ilerde, bir derece daha yüksekte bir amel isteniyor mü'minlerden. Salih olmakla birlikte aynı zamanda muslih olmaları da isteniyor mü'min-lerden. "Ben gerçekten Müslümanlardanım, ben Allah'a teslim olanlardanım," diyerek bu imanını, bu teslimiyetini açığa vurmasını, kimliğini dışa taşımasını, taşırmasını istiyor Rabbimiz. Yâni imanını dışa yansıtarak Allah kullarını kendi imanına, kendi yoluna, kendi teslimiyetine çağırmasını istiyor.

Allah'a dâvet edenden daha güzel sözlü kim vardır? Yeryüzünde en güzel söz, insanları Allah yoluna dâvet eden kişinin sözüdür. Kendisi Allah'a Allah'ın istediği biçimde inanan ve insanları inandığı Allah'a imana çağıran, insanları kendisinin kulluk yaptığı Allah'a kulluğa çağıran insandan daha güzel sözlü kim vardır? Evet, dâvetlerin en güzeli, Allah adına Allah'a yapılan dâvettir.

Âyetten anlıyoruz ki, Allah'a yapılan dâvet kuru bir laftan ibaret olmamalıdır. Dâvetçinin, dâvet ettiği şeye bizzat kendisinin iman etmesi gerekmektedir. Yâni dâvetinin kendi hayatında eserinin görülmesi gerekmektedir. İnsanları çağırdığı şeyi bizzat kendisinin yaşaması ve salih amel sahibi olması gerekmektedir. Dâvet ettiği şeyle kendi hayatı ayrı ayrı vadilerde olmamalıdır. Dâvet ettiği şeye kendi hayatı bizzat şahit olmalıdır.

Bir de bu dâvetini sadece Allah rızası için yapmalıdır. Birilerine rağmen, birilerine binaen değil, sadece Allah'a rağmen yapmalıdır. O zaman muhataplarının onu dinlememeleri, karşısındakilerin kendisini alaya almaları onu hiç ırgalamayacaktır. Muhataplarının tavırlarından etkilenerek dâvetini bırakması, bıkıp usanması kesinlikle söz konusu olmayacaktır. Çünkü o bu işi Allah için yapmaktadır ve Allah her zaman için onun bu katlandıklarını görmektedir, ona her zaman için lâyıktır Allah.

Dâvetçi, müslüman olmalıdır. Allah'a teslim olmalıdır. İradesini Allah'a teslim etmeli ve yaptıklarını sadece O'nun hatırına yapmalıdır. Bir de

muhataplarının zihinlerinde herhangi bir kuşkuya mahal bırakmamak için de: “Ben müslümanım! Benim adım, benim kimliğim müs-lümandır! Ben sizi sadece Allah’a çağırıyorum! Bunun dışında herhangi bir şeye çağırmaktan ona sığınırım,” demelidir.

Evet insanlara güzel söz söyleyin denmiş, sadece mü’minlere değil. Tüm insanlara güzel söz söylemek zorundayız. İnsanları cennete götürücü söz söylemek zorundayız.

Öyleyse kişinin elinden ve dilinden sadır olan şeyler insanları dâru’s -selâma, saâdet yurduna götürüyorsa, konuştuğu ve yaptığı şeyler müslümanları dâru’s -selâma, yani cennete götürüyorsa işte bu mü'min en hayırlı mü'mindir. Yoksa insanların dünyadaki saâdetlerini sağlamak değildir sadece burada anlatılan.

Yine Allah’ın Resûlü buyurur: ***“Tayyib bir söz de sadakadır.”*** Kelime-i Tayyib de sadakadır. Tayyib söz selamdır. Selam almak ver-mek tayyib sözdür. Allah’ı zikretmek tayyib sözdür. Hak söz söylemek, vahyin sözcülüğünü yapmak tayyib sözdür. İyiliği emredip kötülükten men etmek tayyib sözdür. Toplumun ihtiyaç sahipleri lehine idareciler nezdinde meşru iltimaslarda bulunmak tayyib sözdür. İhtiyacı olan müslümanlara onların ihtiyaçları istikâmetinde nasihat etmek, yol göstermek tayyib sözdür. İnsanlara kitap ve sünneti duyurmak, doğruyu göstermek, cennet yolunu tarif etmek tayyib sözdür. İnsanları sevindirmek, müjdelemek, korkutmak, kalplerini tevhid ettirmek, aralarını bulmak tayyib sözdür. Hasılı kişinin dilini vahyin, Allah ve Resûlünün sözcülüğünde kullanması tayyib sözdür.

Evet bir de insanlara güzel söz söyleyin, çünkü tayyib söz de sadakadır diyor Allah’ın Resûlü. Arkadaşlar unutmayalım ki güzel söz insanların hoşuna giden söz demek değildir. Allah’ın hoşuna giden söz güzeldir. Hani Allah’ın Resulü bir hadislerinde bunu şöyle anlatıyordu:

“Gerçek müslüman müslümanların elinden ve dilinden sâlim olduğu, selamette kaldığı kimsedir."

Müslümanların elinden ve dilinden mutazarrır olmadığı kimse en faziletli mü'mindir buyurur Allah’ın Resulü. Ama bu demek değildir ki Emri bil'maruf yapmayan, haddi uygulamayan, insanları cezalandırmayan kişidir. güzel sözlü

kişi. Halbuki bu yukarda sayılanlar insanları her zaman rahatsız edecektir. O halde insanları nelerin rahatsız edeceğini bilmek zorundayız. Ya da insanları rahat ya da rahatsız etmenin ne demek olduğunu bilmek zorundayız. Arkadaşlar gerçek rahat dünya rahatı değildir. İslâm rahat ve saâdet kaynağıdır. İslâm kişiye ebedi saâdet kazandırmak, kişiyi dâr'us -selâma götürmek için gelmiştir. Gerçek rahat ve gerçek saâdet de selamet ve rahat yurdu olan âhiretteki saâdettir.

Tabii buradaki insanlara güzel söz söylemeyi iyilikle emretmek ve kötülükten men etmek şeklinde anlamışlar. Mü'minlerden kendileri salih olmakla birlikte aynı zaman da muslıh olmaları da isteniyor mü'-minlerden. Ben gerçekten müslümanlardanım, ben Allah'a teslim olanlardanım diyerek bu imanını bu teslimiyetini açığa vurmasını, kimliğini dışa taşımasını, taşırmasını istiyor Rabbimiz. Yani imanını dışa yansıtarak Allah kullarını kendi imanına, kendi yoluna, kendi teslimiyetine çağırmasını istiyor.

Evet Allah'a dâvet edenden daha güzel sözlü kim vardır? Yeryüzünde en güzel söz insanları Allah yoluna davet eden kişinin sözüdür. Kendisi Allah'a Allah'ın istediği biçimde inanan ve insanları inandığı Allah'a imana çağıran, insanları kendisinin kulluk yaptığı Allah'a kulluğa çağıran insandan daha güzel sözlü kim vardır? Evet dâvetlerin en güzeli Allah adına Allah'a yapılan dâvettir.

Âyetten anlıyoruz ki Allah'a yapılan dâvet kuru bir laftan ibaret olmamalıdır. Dâvetçi dâvet ettiği şeye bizzat kendisinin iman etmesi gerekmektedir. Yani davetinin kendi hayatında eserinin görülmesi ge-rekmektedir. İnsanları çağırdığı şeyi bizzat kendisi yaşaması ve salih amel sahibi olması gerekmektedir. Yani dâvet ettiği şeyle kendi hayatı ayrı ayrı vâdilerde olmamalıdır. Davet ettiği şeye kendi hayatı bizzat şahit olmalıdır bir.

Bir de bu dâvetini sadece Allah rızası için yapmalıdır. Birilerine rağmen, birilerine binaen değil sadece Allah'a rağmen yapmalıdır. O zaman muhataplarının onu dinlememeleri karşısındakilerin kendisini alaya almaları onu hiç ırgalamayacaktır. Muhataplarının tavırlarından etkilenerek dâvetini bırakması, bıkıp usanması kesinlikle söz konusu olmayacaktır. Çünkü o bu işi Allah için yapmaktadır ve Allah her zaman için onun bu katlandıklarını görmektedir ve ona her zaman için lâyıktır Allah.

Bir de biliyoruz ki:

“Sözlerin en güzeli kelâmullah’tır."

Öyleyse en çok konuşacağımız şey Allah’ın kelamı olsun. Zira sözlerin en güzeli, kelamların en cennete götürücü olanı Allah’ın âyetleridir. Evet konuşma diyorlar, az konuş diyorlar. Mümkün olduğunca sus diyorlar. Ama bakın Allah’ın Resûlü de diyor ki tayyib ne kadar çok olursa olsun mutlaka onu konuşun ki hakkınızda sakada olsun diyor. Söyleyebildiğiniz kadar hak söz söyleyin ki Rabbinizi zikretmiş ve çevrenizi de düzeltmiş olasınız diyor. Öyleyse Rasûlullah efendimizin Kelime-i Tayyib diye isimlendirdiği Kur’an ve sünnette anlatılan şeyleri sürekli konuşacağız, sürekli çevremize duyurmaya devam edeceğiz ve müslümanların gündemlerini bununla oluşturma kavgası vereceğiz.

34. “Hem iyilik de bir değildir kötülük de. Kötülüğü en güzel bir şekilde sav. O zaman seninle kendisi arasında bir düşmanlık olan kişinin, sanki samimi bir dost gibi olduğunu görürsün.”

Ey mü'minler! Şu anda kötülük ve kötüler, kötülük taraftarları, size karşı çok güçlü, çok kalabalık görünüyor. Siz iyilik taraftarları da bu kötüler karşısında kendinizi çok zayıf ve güçsüz hissedebilirsiniz. Ama bilesiniz ki, kötülükle iyilik asla bir olmaz. Kötülük taraftarlarıyla iyilik taraftarları asla bir olmaz. Unutmayın ki, kötülük fıtraten zayıftır. Kötülük ne kadar güçlü görünürse görünsün yıkılmaya, yok olmaya mahkumdur. Çünkü insan fıtratı kötülüğü asla sevmez. Kötülük, asla taban tutmaz. Kötülük taraftarları hangi devirde olursa olsun, ne kadar da çok olurlarsa olsunlar asla vicdanlarda kabul görmeyecektir. Kötüler, sadece iyilerin vicdanlarında değil, kendi kendilerine de aslında kötü ve zalim olduklarının farkındadırlar ve sürekli bunun ezikliği içinde bulunmaktadırlar.

Onlar sadece başkalarının gözünde değil, aslında kendi vicdanlarında, kendi fıtratlarında yok olması gereken varlıklardır. Bunun aksine iyilik taraftarları, İslâm ve müslümanlar zâhiren zayıf da olsalar, güçsüz de olsalar sonunda onlar mutlaka insanlar arasında kabul görecek ve galip geleceklerdir. Çünkü fıtrat bunu gerektirmektedir. İslâm mutlaka eninde sonunda vicdanlarda kabul görecektir. Bu, yeryüzünde Allah’ın fıtrat yasasıdır ve bunun değişmesi de kesinlikle mümkün değildir. İyilik, İslâm yeryüzünde hiç savunucuları olmasa da kendi başına kalpleri fetheden bir güçtür.

Öyleyse ey peygamberim! Ey peygamber yolunun yolcuları! Sizler

iyilikten yana olun! Sizler, size kötülük yapmadan yana olanlara iyilikten, aftan yana olun! Size kötülük yapan kimselere karşı kötülük yapma imkânına sahip olduğunuz halde kötülük yapmayın! Kötülük yapana, kötülükle mukabelede bulunmamak ihsandır. Hattâ kötülük yapanlara karşı kötülükle mukabelede bulunmadığınız gibi, üstelik onlara iyilikte bulunmanız mesajınızın gönüllere nüfuzunu sağlayacaktır. Sizin bu ihsanınız karşısında en zalim insanlar, en katı kalpliler bile eriyecek ve sonunda size düşmanlık besleyen insanların size sıcak bir dost olduğunu göreceksiniz. Dün sizi yok etmek isteyen zalimlerin, yarın sizin dâvânıza gönül verdiğini göreceksiniz. Böyle gözü dönmüş, gemi azıya almış, size kötülük yapmak isteyen birine karşı o anda söylenecek güzel bir söz, tatlı bir tebessüm, sakin bir konuşmanın, o anda birdenbire ortamı değiştiriverdiği, kötülük yapmak isteyenin bile utanarak bu kötülükten vazgeçtiği çok görülmüştür. Öyleyse daha büyük kötülüklere fırsat vermemek, daha büyük felâketleri tevlit etmemek için, kötülük karşısında kötülüğü değil, kötülük karşısında iyiliği tercih etmeliyiz. Tüm kötülükleri iyilikle savuşturmak zorundayız.

Size küfreden birine küfretmemeniz bir iyiliktir, ama ona küfretmemekle birlikte, onun yaptığını yapmamakla birlikte bir de ona karşı duada bulunmanız en büyük iyiliktir. İşte böyle kötülüğü iyilikle savuşturun. Ama bu gerçekten zordur. Bu gerçekten nefislere zor, insanlara ağır gelir. Lâkin:

35. "Bu olgunluğa ancak sabredenler kavuşturulur, buna ancak hayırdan büyük bir pay sahibi olanlar kavuşturulur."

Bu gerçekten zordur. Kötülüğe karşı iyilik yapmak her kişinin kârı değildir. Bu, ancak sabreden erlerin kârıdır. Bu, ancak sabır erlerine bir vergidir. Yâni kendi nefsinden çok dâvâsını düşünen, insanların Allah dâvâsına gönül vermelerini şahsından ön planda tutan, dâvâsının gönüllerde ma'kes bulması ve muzaffer olması uğruna her şeyini fedâ edecek kadar sabreden kişiler ancak bu duruma ulaşabilir. Tabi bu arada kişinin nefsi devreye girerken, iyiliğin, İslâm'ın zaferine asla tahammülü olmayan şeytan da devreye girecektir.

36. "Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürtecek olursa hemen Allah'a sığın. Çünkü O her şeyi işitir ve bilir."

Eğer bu konuda şeytandan sana bir dürtü, bir kamçı, bir teşvik gelecek olursa, hemen ondan Allah'a sığın, diyor Rabbimiz. Hak ve bâtıl karşı karşıya gelince, hak karşısında bâtılın yok olmasını istemeyen şeytan, hemen devreye

girecektir. Çünkü bâtıl taraftarları, kâfirler, alabildiğine Müslümanları yok edebilmek için işkenceye, hakarete, alaylamalara başvurarak Müslümanlara her türlü kötülüğü reva görürlerken, müslümanların Rabblerinin kendilerinden istediği şekilde onların kötülüklerine karşılık güçleri yettiği halde, onlara kötülükle mukabele etmeyip, onlara iyilikte bulunmaya çalışmaları, şeytanı kahreden bir durumdur. Bu durum karşısında şeytan kahrolur. Çünkü Rabbimizin âyetinde ifade buyurduğu üzere, bu, şeytanın savunduğu bâtılın yıkılmasını ve İslâm'ın da dev adımlarla gönüllere nüfuz edip hakkın galip gelmesini sağlayacak bir durumdur.

Tüm insanlar nezdinde kötülük taraftarları da iyilik taraftarları da anlaşılacaktır. Kötülük sadece küfür taraftarlarına, bâtıl taraftarlarına, iyilik de hakkı savunanlara mahsus olunca, bâtılın savunulabilecek bir yönü kalmayacaktır. Bâtıl bütün çirkinliğiyle sırıtacaktır. İşte bu noktada şeytan ister ki hak taraftarlarından da, Müslümanlardan da kötülük yapan birileri bulunsun ve: "Bakın efendim! Görüyorsunuz ki hata bir taraftan değil, her iki taraftan da hata vardır," diyebilsin, bâtılı savunabilecek bir imkân elde edebilsin. İşte görüyoruz, bugün yeryüzünün herhangi bir yerinde mü'minler kendilerine yapılan çok büyük haksızlığa karşılık çok küçük bir karşılık verseler bile, şeytan, hak karşısında çok önemli bir propaganda malzemesi bulmuş oluyor ve bunu çok iyi kullanıyor. Meselâ Çeçenistan'da Müslümanların ülkeleri gasp edilir, binlerce müslüman öldürülür. Üç yüz bin insan öldürülür kimsenin sesi çıkmaz. Ama bu Müslümanlardan bir yiğit çıkıp, bir operasyonla üç-beş kâfiri öldürünce, kıyâmeti koparırlar. Binlerce mâsum insanı öldürenler terörist olmazken, bir gemi operasyonunu gerçekleştiren ve de sonunda bir tek insanın burnunu bile kanatmamaya dikkat eden bir müslüman çok rahat terörist ilân edilir.

Şeytan, bâtıl karşısında hakkın çok iyi bir konumda olmasını asla istemez. Bâtılın kötülükleri karşısında şeytan, hak taraftarlarını dürtükleyip teşvik eder. "Bak bu adamlar size şunu şunu yaptı, siz de onlara karşı şunu şunu yapmalısınız. Size kötülük yapanlara karşı siz de karşılık vermelisiniz. Değilse size korkak diyecekler, itibarınız sarsılacak," diyerek Müslümanları da karşılık vermeye teşvik eder. Tâ ki müslüman da karşısındakinin durumuna düşsün, karşısındakinden bir farkı kalmasın. Tâ ki hakla bâtıl eşit hale gelsin. Tâ ki bir kere küfreden müslümana karşı, karşı taraftaki bin kere küfretme imkânı elde etmiş olsun.

İşte böyle şeytandan bir dürtü ile karşı karşıya kaldığınız zaman, hemen

Allah'a sığının. Şeytanın vartalarına düşmemeye çalışın. Şunu asla hatırınızdan çıkarmayın ki, Allah her şeyi işiten ve bilendir. Mü'min, her şeyi Allah için yapar. Kendisine kötülük yapmak isteyen insana iyilik yaparken, mü'min o anda Rabbinin kendisini gördüğünü, işittiğini bilir ve O'nun hatırına bunu yapar. Allah hatırına buna katlanmayı becerir. Her an Allah kontrolünde bulunma şuuru ve Allah'a lâyık iş yapma duygusu mü'mini bu noktaya ulaştırır. Bunu yaparken mü'minin kalbi son derece rahattır. Zira o bilir ki, kötülük yapanın yaptığı kötülüğü de, onun kötülüğüne karşı kendi yaptığı iyiliği de Allah görmektedir ve işitmektedir.

37. "Gece ile gündüz ve güneş ile ay Allah'ın kudretinin delillerindendir. Güneşe ve aya secde etmeyin. Eğer sadece Allah'a kulluk yapmak istiyorsanız, onları yaratan Allah'a secde edin."

Gece, gündüz, ay, güneş, bunlar Allah'ın âyetleridir, Allah'ın yaratıklarıdır. Bunlar Allah'ın varlığına, ulûhiyet ve rubûbiyetine deliller, alâmetler, işaretler, âyetler ve nişanelerdir. Öyleyse ey insanlar! Bu yaratılmışlara değil de yaratana secde edin! Bu varlıklara değil de, onları yaratan Allah'a secde edin! Zira bunların hepsi Allah'ın kullarıdır. Ay da, güneş de, arz da, semâ da, diğer tüm varlıklar da Allah'a boyun bükmüş, Rabblerinin emirlerine teslim olmuş varlıklardır. Güneşin, ayın, gecenin, gündüzün şu anda Allah'ın kendilerine çizdiği hayat programının dışına çıkmadan, Allah'ın kendileri için takdir buyurduğu yörünge istikâmetinde hareket etmeleri, bu yörünge istikâmetinde görevlerini ve fonksiyonlarını icra etmeleri, hepsinin de Rab-lerinin koyduğu sisteme boyun büktüklerini, hepsinin de Rabblerine kul olduklarını göstermektedir.

Sizden milyarlarca kere daha büyük olan bu varlıklar bile Rab-lerine boyun bükmüşken, siz kime boyun büküyorsunuz? Sizden milyarlarca kere daha büyük olan bu varlıklar Rabblerinin emirlerine teslim olmuşlarken, siz kimin emirlerine, siz kimin kanunlarına teslim oluyorsunuz? Tüm bu varlıklar hayat programlarını Allah'tan alırlarken, Rabblerinin kendileri için çizdiği yörünge istikâmetinde hareket ederlerken, sizler hayat programlarınızı kimlerden almaya çalışıyorsunuz? Kimin hayat programına teslim oluyorsunuz? Siz kime kulluk etmeye, kime secde etmeye çalışıyorsunuz? Tüm bu varlıklar Allah'a kulluk ederek, Allah'a secde ederek O'nun emirlerine boyun bükerken, sizler bu varlıkların kulluk yaptıkları Allah'ı bırakıp da bu varlıkların kendilerine mi secde etmeye çalışıyorsunuz? Bu varlıkların hepsi de Allah'ı en büyük olarak

tanırlarken, Allah karşısında hiçliklerini itiraf edip dururlarken, hepsi de Allah'a kul olduklarını itiraf edip dururlarken, şimdi sizler bunların kulluk yaptıkları Allah'ı bırakıp da, kendileri kul olan bu varlıklara mı kulluk yapmaya çalışıyorsunuz? Yaratıcıyı bırakıp da, yaratılmışlara mı kulluk yapmaya çalışıyorsunuz? Allah'ı bırakıp da, Allah'ın kullarına kulluk yapmaya çalışan, Allah'ı bırakıp da kendilerini bile yaratmaktan aciz olan Allah kullarının kanunlarına itaat eden, onların programlarını uygulamaya çalışan, onların arzu ve istekleri önünde secde etmeye çalışan müşriklerin ne kadar mantıksız olduklarını, ne kadar akılsız olduklarını anlatıyor Rabbimiz. Bunlar Hem Allah'a secde ettiklerini, hem Allah'a kulluk ettiklerini iddia ediyorlar, hem de güneşe, aya, yıldızlara, putlara, liderlere, insanlara, kurumlara kulluk ettiklerini söylüyorlardı.

"Onu bırakıp da putlardan dost edinenler: "Onlara, bizi Allah'a yaklaştırsın diye kulluk ediyoruz" derler."
(Zümer 3)

"Biz Allah'a kulluk ediyoruz, ama eğer bunlara da secde ediyor ve bunların arzularını da yerine getirmeye çalışıyorsak, bunların kanunlarını da uygulamaya, bunların hayat programlarını da gerçekleştirmeye çalışıyorsak, bu bizim onlara da secde ettiğimiz, onlara da kulluk yaptığımız anlamına gelmez. Biz ancak bunları aracı kabul ediyor, bunları vesile kabul ediyoruz. Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye bunlara secde ediyoruz," diyorlardı.

Bunların bu iddialarına karşılık Rabbimiz buyurur ki: "Ey kullarım! Eğer Bana kulluk iddianızda samimiyseniz, gerçekten sadece Bana kulluk ettiğinizi iddia ediyorsanız, o zaman Benden başkalarına secdeyi bırakın. Gerçekten Bana kulluk yaptığınızı, Bana iman ettiğinizi iddia ediyorsanız, o zaman Benden başkalarının hayat programlarını uygulamaktan, başkalarının kanunlarına ve arzularına itaatten vazgeçin. Benden başkalarının önünde eğilmekten vaz geçin ve sadece Bana secde edin, sadece Benim emirlerimi uygulayın. Yok öyle değil de, hem Bana inandığınızı iddia eder, hem de Benden başkalarına secde etmeye kalkışırsanız, yâni hem Beni, hem de başkalarını memnun etmeye çalışır, hem Benim kanunlarımı uygulamaya çalışır, hem de başkalarının kanunlarını uygulamaya çalışırsanız, işte bu şirktir ve o zaman siz kesinlikle Bana kulluk yapmıyorsunuz, Bana secde etmiyorsunuz demektir."

Çünkü bilesiniz ki Allah kesinlikle kendisine bu şekilde yapılan bir

kulluğu kabul etmiyor. Zira O, kendisine şirk koşulmaya kesinlikle razı değildir. O'nun ortakları yoktur, yardımcıları yoktur, vezirleri, yetkilileri, oğulları, kızları, hanımları yoktur. Allah, tüm varlıklardan yüz çevirip sadece kendisine kulluk yapan kullarının kulluğunu kabul etmektedir. Sadece kendisi önünde secde eden, başka hiçbir varlık önünde secde etmeyen, sadece kendisinin kanunlarına itaat eden, başka hiç kimsenin kanunlarına itaat etmeyen, sadece kendisinin hayat programını uygulayan, başkalarının hayat programlarını uygulamaya yanaşmayan ve sadece kendisini razı etmeye çalışan, başkalarını razı etme gereği duymayan kullarının kulluklarını kabul edecek, ötekilerin kulluklarını asla kabul etmeyecektir.

Burada âyetin hangi bölümünde secde edileceği konusunda ihtilâf vardır. Âyetin önceki bölümündeki secde kelimesinden sonra mı, yoksa ikinci bölümdeki secde kelimesinden sonra mı olduğu konusunda farklı görüşler vardır.

38. "Eğer onlar büyüklük taslarlarsa bilsinler ki, Rabbinin yanındaki melekler gece gündüz onu tesbih ederler ve hiç usanmazlar."

Eğer onlar Rabblerine kulluk yapma konusunda, Rabblerinin hayat programını uygulama konusunda ve sadece Rabblerine secde etmeleri konusunda gururlanıp, kibirlenip büyüklük taslayacak, Rablerinin hayat programını uygulamaya yanaşmayacak olurlarsa, bilsinler ki Rabbinin yanında gece-gündüz hiç usanmadan, hiç yorulmadan Rabblerini tesbih edenler vardır.

Bunların melek olduğu söylenmiştir. Melekler bıkmadan usanmadan her an Allah'ı tesbih ederler. Hem de sizden de, sizin dünyanızdan da milyarlarca kere daha büyük meleklerdir bunlar. Bakın bundan önceki sûrede Rabbimiz şöyle buyurmuştu:

"O gün Rabbinin arşını onların üzerinde sekiz melek yüklenir."
(Hâkka 17)

Dikkat ediyor musunuz? Arşı taşıyan sekiz melekten söz ediyor Rabbimiz. Kimileri de bugün bu arşı yüklenen meleklerin sayılarının dört olup, kıyâmet günü bu sayıya dört daha ilâve edilip sekiz olacaklarını söylemiştir. Arşın taşıyıcısı olan bu melekler ve bir de arşın etrafındaki meleklerden söz ediliyor. Demek ki bir de o arşın etrafında melekler varmış. Zümer sûresinde bu meleklerden söz edilir. Bunların sayılarını ancak Allah bilir. İşte gerek bu arşı

taşıyanlara, gerekse arşın etrafında bulunan meleklere, Allah'a en yakın anlamına "Kerubiy-yûn" ya da "Mukarrabûn melekler" denir. İşte bu meleklerin iki görevinden söz ediyor Rabbimiz.

Birincisi,

"Rablerini hamd ile tesbih ediyorlar ve ona iman ediyorlar."

Bu melekler Rabblerini tesbih ediyorlar. Yâni bu melekler Allah'ın Müslümanlardan istediği bir görevi yerine getiriyorlar, "Sübha-nallah" diyorlar. "Ya Rabbi seni tesbih ederiz!" diyorlar. "Ya Rabbi sen seni nasıl tanıttıysan seni öylece kabul ediyoruz! Sen, kendini hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişsen, hangi sıfatlardan münezzeh olarak anlatmışsan, sana öylece iman ediyoruz! Ya Rabbi, seni, senin sıfatlarınla tanıyor, sana lâyık olmayan, sana yakışmayan noksan sıfatlardan tenzih ederiz," diyorlar. "Seni, sıfatların konusunda tam ve mükemmel kabul ediyoruz. Sana ait olan sıfatları asla başkalarına vermeyiz, senin sıfatlarını parçalamayız. Senin sıfatlarından bazılarını senden başkalarına dağıtarak sana şirk koşmayız," diyorlar. "Ya Rabbi üstünlük sendedir, güç-kuvvet sendedir, ceberût, azamet sendedir, kulluk, itaat, ibadet sanadır" diyorlar. "Senden başkalarını dinlemeyiz. Senden başkalarına ibadet ve itaat etmeyiz," diyorlar. İşte tesbih budur. Dikkat ederseniz tesbihin üç boyutunu demeye çalıştım.

1. Tesbih, Allah'ı Allah'ın haber verdiği sıfatlarıyla muttasıf bilmektir. Allah kendisini Bakara'da, Al-i İmran'da, Nisâ'da nasıl anlatmışsa, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişse işte öylece Allah'a inanmaktır. Öyle bir Allah'a inanacağız ki, O mükemmeldir. O'n-da zaaf, unutma yoktur. O'nda hata, cehalet yoktur. İşte Allah'a böylece Allah'ın istediği biçimde iman, tesbih demektir. O'nu mükemmel tanırken, tüm noksan sıfatlardan da tenzih edeceğiz. O'nu bu şekildeki sıfatlarıyla tanıdıkça da, "sübhanallah!" diyeceğiz.

Burada pek çoğumuzun içine düştüğü bir yanlışa işaret etmek isterim: Allah'ı, kitabında kendisini bize tanıttığı şekilde tanımadan, O'nu, O'nda olanlarla tanımadan veya O'nda olmayanları O'nda bilerek, her dakika yüz bin de "sübhanallah" desek, bunun hiçbir faydası yoktur. Yani, Allah kitabını, peygamberini, hukukunu, ekonomiyi nasıl tanıtmışsa, Allah'ın tanıttığı gibi bileceğiz, sonra da bunları bildikçe, "sübhanallah" diyeceğiz. "Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne büyüksün! Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne mükerremsin ki, böyle

muazzam bir yasa koymuşsun. Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne büyüksün ki bu kadar muazzam bir hukuk yasası belirlemişsin. Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne yücesin ki bu kadar mükemmel bir ekonomik yasa belirlemişsin," diyeceğiz. Yoksa bunları tanımadan "sübhanallah" demenin bir kıymeti yoktur.

Meselâ rızık konusunda Allah'a tümüyle güvenmeyip de ikinci üçüncü derecedeki Rezzaklarının korkusundan ötürü, bir kısım görevlerini yapmaktan çekinen kişinin, günde yüz bin defa da "ya Rezzak" demesinin hiçbir kıymeti yoktur. Veya ilimde Allah'a tam olarak güvenmeyip, yerde O'nun eksikliğini tamamlamak üzere bir takım gayb biliciler aramaya kalkışan bir adamın, milyon kere "ya Alîm demesinin" bir kıymeti yoktur.

Rubûbiyette Allah'a güvenmeyip, yerde Allah'ın bu eksiğini tamamlamak üzere bir kısım kanun koyucular arayan, bir kısım program yapıcılar arayan ve bunların kanunlarını da kanun bilen bir insan, günde milyon kere de "ya Rabb" diye zikretse, boştur bu.

Şifa konusunda Allah'a güvenmeyip, Allah'ı Şâfi bilmeyip yerde bir kısım şifa dağıtıcılar arayan kişinin, "ya Şâfi" diye Allah'ı zikretmesi boştur. Öldürmede, diriltmede, ruh vermede Allah'a güvenmeyen birinin ya Muhyî, ya Mümîd diyerek zikretmesi boştur. Allah'ı Azîz bilmeyip, izzeti Allah'ta değil de malda, mülkte, makamda, mansıpta arayan birinin "ya Azîz" demesi boştur.

Mağfirette, afta, tevbede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracılara sığınmaya çalışan birinin "ya Tevvab" demesi boştur. Kendi kendisini kontrol etmede, murakabe etmede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracıları etkin ve yetkin bilen birisinin "ya Hafız" demesi, "ya Müheymin" demesi boştur.

Öyleyse Allah'ı, Allah'ın kendisini tanıttığı şekilde tanıyacak ve sonra da "sübhanallah" diyeceğiz. İşte bu müşrikler, Allah'la birlikte başkalarına da secde edenler, Allah'ın kanunlarına itaat etmekle birlikte başkalarının kanunlarını da uygulamaya çalışanlar kendilerince bir Allah'a inanıyorlar, kendilerince bir secde, tesbih anlayışı geliştiriyor ve sonunda da kendilerinin mü'min olduklarını ve cennete gideceklerini sanıyorlarsa, aldanıyorlar demektir. İşte böyle bildiğimiz, tanıdığımız bir Allah'ın yeryüzünde oğlu, hanımı, temsilcileri, yetkilileri yoktur, kimseye böyle bir yetki vermemiştir, buna ihtiyacı da yoktur.

Evet, Allah katında hiç usanmadan, hiç yorulmadan Allah'ı tesbih eden

kullar vardır. Bunlar Allah'ın melekleridir ki, onlar göz açıp yumacak kadar zaman bile gaflet etmeden Rabblerini tesbih ederler.

Bunların, yeryüzündeki Allah'ın tevhid ehli kulları olduğu söylenmiştir. Yine burada kastedilenlerin, Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmiş, Rabblerini, Rabblerinin isimlerini, sıfatlarını, Rabblerinin kendilerine gönderdiği kitabından tanımış ve O'na aynen o şekilde iman etmiş ve sadece Rabblerinin huzurunda eğilen, sadece Rable-rinin arzularını uygulayan, sadece Rabblerini razı etmeye çalışan ve hiç bıkıp usanmadan Rabblerini tesbih eden, Rabblerine kulluk yapan gerçek Müslümanlar olduğu belirtilmiştir. Sonra yine semâ, arz, ay, güneş, yıldızlar, dağlar, taşlar, bulutlar gibi bildiğimiz bilmediğimiz tüm varlıklar, Allah'ın kendileri için çizdiği hayat programlarını icrâ etmek sûretiyle Allah'a kulluk etmektedirler, Allah'ı tesbih etmektedirler. Hem de hiç bıkmadan, hiç usanmadan, bir saniye bile fevt etmeden Rabblerine boyun bükmektedirler.

Allah'a boyun bükmüş, Allah'ı tesbih eden tüm bu varlıklar yanında yeryüzünde kendilerini bir şey zannedip de Allah'a kulluğa yanaşmayan, Allah'tan başkalarının kanunlarını uygulamaya çalışan, Allah'tan başkalarını razı etmeye çalışan şu üç beş kâfirin ne önemi olabilir ki? Siz ey kâfirler! Rabbinize kulluk etmezseniz etmeyin! Bu Allah'ın şanına bir şey getirmez! Çünkü kâinatta tüm varlıklar O'nun kulu kölesi olmuşken, sizin başkalarına kulluk yapmanızın ne önemi olacak ki?

Bakın çok ötelere gitmeye gerek yoktur. Sizin şu anda iç içe olduğunuz, birbirinize çok yakın olduğunuz, sizin şu üstünde gezip dolaştığınız, tıpkı bir karınca gibi üstünde mesken tuttuğunuz, Allah'ın kendisine çizdiği hayat programını yerine getirmesinin gereği olarak şu anda sizi nîmetleriyle besleyen şu kupkuru toprak bile Allah'a kulluk etmektedir, diyerek Rabbimiz bir kulluk örneği daha anlatacak. Sanki bu öncekileri anlayamadıysanız, çok yakınınızdan bir başka varlığın kulluğunu tanıtayım size dercesine, Rabbimiz bundan sonraki âyet-i kerîmesinde bir kulluk örneği daha verecek:

39. "Senin yeryüzünü boynu bükük, kupkuru görmen de Allah'ın kudretinin delillerindendir. Biz onun üzerine suyu indirdiğimiz zaman titreşir ve kabarır. Şüphesiz ki ona hayat veren Allah, mutlaka ölüleri de diriltir. Doğrusu O'nun her şeye gücü yeter."

Yeryüzünü böyle boynu bükük zelûl görmeniz de Allah'ın âyetlerindendir,

Allah'ın kudret delillerindendir. Yeryüzü tıpkı bir koyun, bir deve gibi uysal kılınmıştır, size boyun eğdirilmiştir. Sizler şu anda onun omuzlarında gezip dolaşıyor, onun bitirdiklerinden yiyip içiyorsunuz. Ama bilesiniz ki o yeryüzünün zelûl, uysal ve sizin arzularınıza boyun büküp âmâde oluşu, kendiliğinden değildir, sizden de değildir. Onu bu hale getiren sizin Rabbinizdir. Onu sizin emrinize âmâde kılan Rabbinizdir. Eğer şu anda o yeryüzü, o arz, o toprak size itaat ediyorsa, bu Bizim ona çizdiğimiz, belirlediğimiz program gereğidir. Yeryüzü de Bizim kendisine belirlediğimiz yörünge gereği Bize kulluk yapmaktadır. Eğer öyle olmayıp da yeryüzü kendi keyfine göre hareket etseydi, sizin defterinizi çoktan dürmüştü.

Bu ifade bir yandan yeryüzünün de, toprağın da huşû içinde Allah'a teslim olduğunu, Allah'a boyun büküp kulluk yaptığını, Allah'ın kendisi için belirlediği hayat programını icra ettiğini anlatırken, diğer taraftan Rabblerine secde ederek yüzlerini, alınlarını toprağa sürmeyi zillet kabul eden müstekbirlerin, kibirlilerin de sonunda o toprağa düşeceklerini, o toprağa yuvarlanacaklarını anlatıyor.

Rabbimiz buyurur ki: Görürsün ki, toprak kupkurudur. Hiçbir hayat emaresi yoktur. Meselâ bir çöl, bir buzul veya birkaç metre don bir yer düşünün. Biz, rahmetimizle o kupkuru toprağa gökten suyu indirdiğimiz zaman o toprağın titrediğini, kabardığını, toprağın canlanıp hayat için harekete geçtiğini görürsün. Şüphe yok ki ona hayat veren, onu böylece ölü iken dirilten Allah, elbette ölüleri de işte böylece diriltir. İndirdiği yağmurla ölü toprağı dirilten Allah, aynen bunun gibi indirdiği vahiyle de ölü kalpleri diriltir. İndirdiği vahiyle, Rabbimiz ölülerden diriler çıkarır, kâfirlerden mü'minler oluşturur. Şüphesiz ki o her şeye kâdirdir. Yâni iradesini her neye tevcih buyurmuşsa, o anında vücuda geliverir.

40. "Âyetlerimiz hakkında doğruluktan ayrılıp inkâra sapanlar bize gizli kalmazlar. O halde ateşe atılacak olan mı daha hayırlıdır, yoksa kıyâmet günü güven içinde gelecek olan mı? İstediğinizi yapın, şüphesiz ki Allah yaptığınız her şeyi görmektedir."

Âyetlerimizi tahrif etmek, inkâr etmek, yalanlamak sûretiyle onlarla savaşa tutuşanlar, âyetlerimizi örtmeye, gündemden düşürmeye, kullarımızın gözlerinden, kulaklarından saklamaya, gizlemeye çalışanlar var ya, onların yaptıkları Bize gizli değildir. Biz onların yaptıklarının tamamını görmekteyiz.

Âyet-i Kerîmede ***"İlhad"*** İfadesi kullanılmaktadır. İlhad; inat demektir. Allah'ın âyetlerini görmeme, Allah'ın âyetleriyle tanışmama, Allah'ın

âyetleriyle yüz yüze gelmeme konusunda inat edenler, Allah’ın kitabındaki âyetlerini okumama, onlara yönelmeme, kitapla diyalog kurmama, kitaba karşı ilgisiz kalma konusunda inat edenler, ona karşı ilhad içinde olanlardır.

Yine ilhad; âyetleri değiştirmek, âyetleri konuldukları, vaz’ edildikleri anlamların ötesinde berisinde anlamlara sündürmek ve başka yerlere koymak anlamlarına gelmektedir. Yâni âyetlerin manalarını tahrif etmek, Allah’ın dediklerine demedi, demediklerine dedi diyerek Allah’ın âyetlerine kendi istedikleri manaları yüklemek, Allah’ın âyetlerini kendi hevâ ve heveslerine malzeme yapmaya çalışmaktır.

Bunun yanında ilhad, inhiraf anlamınadır. Âyetlerin sahih anlamlarından inhiraf ederek, âyetlerin gerçek anlamlarıyla hiçbir ilgisi olmayan manaları âyetlere yüklemek de ilhaddır.

İlhadın diğer bir anlamı da, mezara koymak demektir. Yâni bir şeyi doğruluktan eğriliğe götürmek, eğip bükmek demektir. İşte âyetlerimiz konusunda böyle davrananlar, kesinlikle Bizden kaçıp kurtulamazlar, bizden gizlenemezler.

O halde söyleyin şimdi, baş aşağı ateşe, cehenneme atılacak olan mı daha hayırlıdır, yoksa kıyâmet günü güven içinde emniyet içinde gelecek olan mı? Hangisi hayırlıdır bunların? Yaptıklarından ötürü cehenneme yuvarlanacak olan mı, yoksa emin olarak, emniyet ve güven içinde gelecek olan mı? Bir adam düşünün ki mü'min, yâni emin, emniyet içinde. Dünyada Allah’ın emanı altında bir hayat yaşamış, yaşarken, ölürken, kabirde, dirilişte, sıratı geçerken Allah’ın emniyeti altında, cehennem konusunda emin, cennete gitme konusunda emniyet altında. İşte mü'min olarak, yâni emniyetli olarak yaşayıp, emniyetli olarak gelen birisi mi daha hayırlıdır, yoksa cehenneme yuvarlanma konusunda hiçbir emniyeti bulunmayan kimse mi hayırlıdır?

Öyleyse dilediğinizi yapın. İşte size iki yol, işte size iki yaşam biçimi. Birisi müntesibini, yolcusunu sonunda cehenneme götürücü bir yol, ateşle buluşturucu bir hayat programı, diğeri de sahibini sonunda eman altında cennete ulaştırıcı bir yoldur. Biz size bu iki yolun ikisini de açıkladık, beyan ettik. Dilediğinizi yapın artık, bu konuda serbestsiniz. Rabbimiz, sonucuna siz kendiniz katlanmak şartıyla bunlardan dilediğinizi seçip o yolda yürüyebilirsiniz diyor.

41,42. "Kur'an kendilerine geldiğinde onu inkâr edenler, mutlaka cezalarını çekeceklerdir. O gerçekten çok değerli bir kitaptır. Ona ne önünden, ne de arkasından bâtıl gelemez. O, hüküm ve hikmet sahibi, övülmeye lâyık olan Allah tarafından indirilmiştir."

Zikir, zikra, sürekli hatırda canlı tutulması gereken, sürekli kendisiyle beraber olunması ve hayatın her bir kademesinde uygulanması gereken kitap demektir. İşte böyle Allah'ın kendilerine zikir olarak indirdiği kitabı örtenler, onunla diyaloglarını kesenler var ya, dendikten sonra bunun haberi zikredilmemiştir. Bunun sebebi, anlayabildiğimiz kadarıyla kitaplarına karşı böyle davranan kimselere verilecek cezanın, anlatılması mümkün olmayan, tasavvuru bile mümkün olmayan bir ceza olmasıdır. Yâni böyle kitapla ilgisiz yaşayan insanlara öyle bir ceza verilecek ki, bunun ifadesi bile mümkün değildir. Allah korusun, çok müthiş bir tehdittir bu.

Çünkü bu kitap aziz bir kitaptır. Azîz olan, alt edilmez, yenilmez, karşı gelinmez, itiraz edilmez, mutlak galip olan, önünde saygıy-la eğilinmesi gereken Allah'tan gelmiş aziz bir kitaptır. Kitabın gön-dericisi de Aziz'dir, kitabın kendisi de azizdir, kitabın müntesibi olan mü'minler de Allah aziz kıldığı için azizdirler. Yeryüzünde bu kitabı da, bu kitabın müntesiplerini de alt edecek hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Eğer izzet, şeref sahibi olmak istiyorsak, izzet ve şeref sahibi olan bu kitaptan haberdar olmak zorundayız. İnsanlar, bu şeref kaynağıyla ilgileri nisbetinde izzet ve şeref sahibidirler.

Ne önünden ne de ardından ona bâtıl yaklaşamaz. Bu kitap kesinlikle haktır. Ortaya koyduğu her şey haktır. Bu kitapla hareket edenler, bu kitabı kendilerine istinatgah yapanlar, bu kitabı tüm amellerinde ve kavillerinde hareket noktası kabul edenler, yâni bu kitapla beraber olanlar da kesinlikle bilelim ki haktadırlar, haklıdırlar ve hak yoldadırlar. Bu aynı zamanda bunun da tescilidir. Bir de hak, bu kitabın ortaya koyduğudur. İnsan hakları, kadın hakları, erkek hakları, işçi-işveren hakları vs. hangi hak gündeme gelirse gelsin, bilelim ki hak ancak bu kitabın belirlediği haktır. Bunun dışında hak da yoktur, haklı da yoktur.

Bu kitap hiçbir şekilde, hiçbir dönemde, hiçbir güç, otorite, kitap, sistem, delil tarafından asla iptal edilemez. Hiçbir sistem, hiçbir ideoloji asla onu iptal edemez, hiçbir şey onun yerine geçemez. Önceki âyetlerde ifade edildiği gibi, yâni sizler doğrudan, ya da dolaylı yollarla ona galip gelmek mi istiyorsunuz?

Onu susturacağınızı mı zannediyorsunuz? Sizler onun yerine bir şeyler koyup ona galip gelebileceğinizi mi zannediyorsunuz? Bir kısım yaygaralar ileri sürmek sûretiyle, gürültüler çıkararak, insanların gündemlerini değiştirerek, kitabın âyetlerini örtbas etmeye çalışarak, ya da aman kitap duyulmasın diye bir kısım yasaklar koyarak, ilhadlar yaparak Allah'ın kitabına karşı galip gelebileceğinizi, onu Allah kullarının gözünden, gönlünden saklayabileceğinizi mi zannediyorsunuz? Hayır hayır, boşuna uğraşmayın, bunu asla yapamayacaksınız. Çünkü bu kitap Azîz olan, Ha-mîd olan kâinatta tüm varlıkların kendisini hamd ettikleri, övdükleri, hayata hakim olan hikmet sahibi Allah'tan gelme aziz ve hikmet dolu bir kitaptır. Bu kitap azizdir ve karşısında olan her şeyi ezip geçecek ve yok edecek bir kitaptır.

Bu âyet aynı zamanda bu kitabın kıyâmete kadar korunacağının, ona önünden ve ardından hiçbir bâtılın yaklaşamayacağının beyanıdır.

Bir de bu kitabın Hakîm ve Hamîd bir Allah'tan gelmesinin beyanından anlıyoruz ki, Rabbimizi övmek, hamd etmek istiyorsak bu kitapla beraber olmak zorundayız. Kendimizin, kendi hayatımızın Allah tarafından övülmesini, hamde lâyık görülmesini istiyorsak, yine bu kitapla beraber olmak zorundayız. Hikmetli olmak, hikmetli söz söylemek, bilgin olmak istiyorsak, yine bu kitapla beraber olmak zorundayız. Tüm bunların yolu, bu kitapla beraber olmaktan geçmektedir.

43. "Ey Muhammed! Sana senden önceki peygamberlere söylenenden başka bir şey söylenmiyor. Şüphesiz ki senin Rabbin hem mağfiret sahibidir hem de acı verecek bir azap sahibidir."

Kitabının ve kendisinin Allah tarafından aziz olduğunu, hiç kimsenin kendisini alt edemeyeceğini beyandan sonra, burada da Rabbimiz Peygamberini ve peygamber yolunun yolcusu olan biz mü'-minleri teselli ediyor. "Ey peygamberim! Şu anda karşındaki muhatapların tarafından sana yapılan inkâr, ilhad, yalanlama ve alaylar, senden önceki peygamberlerime yapılanlardan başka bir şey değildir. Senden öncekilere de bunların aynısı yapılmıştı. Onlar bütün bu yalanlamalara karşı sabrettiler. Sonunda Allah onlara ve beraberlerindeki mü'minlere mağfiret ederken, düşmanlarının tamamını helâk etti.

Dolayısıyla şimdi sen de üzülme. Sen de senden öncekiler gibi sabret ve yoluna devam et. Sana düşeni yap ve gerisine karışma. Çünkü Allah mü'minlere karşı son derece merhametli, kâfirlere karşı da son derece şiddetli bir biçimde ceza vericidir. Sana düşeni yap ve gerisini Allah'a bırak. Tüm düşmanlarını

Allah’a havale et. O, senin intikamını tüm düşmanlarından alıverecektir.

Şerefli Allah elçilerine yapılanları Rabbimiz gündeme getirdikçe, mü'minlerin kalpleri yatışıyor. Onların yalanlanmalarını, alaya alınmalarını gördükçe, bildikçe, bizler de bu tür tavırlar karşısında dayanma gücü buluyoruz.

44. “Eğer biz onu yabancı dilden bir Kur’an yapsaydık onlar mutlaka: “Bu kitabın âyetleri genişçe açıklanmalı değil miydi? Arap bir peygambere yabancı bir dil öyle mi!” derlerdi. Sen de ki: “O, iman edenler için bir hi-dâyet ve şifadır.” İman etmeyenlerin kulaklarında ise bir ağırlık vardır. Kur’an onlara göre bir körlüktür. Sanki onlar uzak bir yerden çağrılıyorlar da duymuyorlar.”

Rabbimiz, sûrenin 3. âyetinde Arapça bir Kur’an olarak bilenlere âyetlerinin açıklandığını anlatmıştı. 42. âyetinde de, tüm kâinattakilerin övdüğü Hamîd ve Hakîm olan Allah’tan gelme bir kitap olduğu vurgulanınca, müşrikler Peygamber Efendimize şöyle diyorlar: “Ey Muhammed! Bu senin getirdiğin kitapta bizi hayrete düşürecek, Allah’tan geldiği konusunda bizi imana dâvet edecek fevkalâde bir şey yoktur. Zaten senin ana dilin Arapça’dır. Sen zaten ana dilini bilen birisi olarak böyle bir kısım sözler söylüyorsun. Bu gâyet normal bir şeydir. Eğer böyle Arapça değil de, bilmediğin, meselâ Japonca, Çince, Hintçe gibi yabancı bir dilde bize fasih bir şeyler söyleseydin, o zaman bunun Allah’tan sana bir mûcize olduğunu kabul edebilirdik. Yâni bu kitap şu anda senin de, bizim de bildiğimiz ana dilimizde değil de, başka bir dilde olsaydı, o zaman bu harikulade bir şey olurdu ve senin Allah’ın elçisi olduğunu kabul ederdik.”

Onların sadece inatlarından ve ilhadlarından kaynaklanan bu ifadelerine karşılık Rabbimiz buyurur ki: “Eğer biz onu yabancı dilde bir kitap yapsaydık, onlar bu defa da mutlaka şöyle diyeceklerdi: “Bu kitabın âyetleri geniş geniş açıklanmalı değil miydi? Arap bir peygambere, Arap bir topluma, acemi bir dilde bir kitap ha? Arab’a Arapça olmayan, acemi bir kitap; olacak şey mi bu?” Ne tuhaf şey? Arab’a yol göstermek için Arapça olmayan bir kitap gönderiliyor diyeceklerdi. Halbuki onu anlayabilsinler diye kendi dillerinde Arapça bir Kur’an yaptık.

Alçaklar bir yandan, “bizim bildiğimiz, anladığımız, konuştuğumuz bir dilde Kur’an getirdin, bunun fevkalâde hiçbir yönü yoktur,” diyorlar, bir yandan

da sûrenin başlarında 5. âyette ifade edildiği gibi: "Ey Muhammed! Bizim kalplerimiz senin bizi kendisine çağırdığın şeye kılıflıdır, örtülüdür, biz bunu anlayamıyoruz!" diyorlar. "Biz bu kitabı anlayamıyoruz, senin bize okuduğun bu âyetleri anlamaktan uzağız," diyorlar. Garip bir şey yâni! "Hem biz bunu anlayamıyoruz," diyorlar, hem de, "aman bu kitaba karşı yaygara yapın, gürültü çıkarın, müzik çalın, insanların gündemlerini değiştirin ki, bu kitabın âyetleri insanların kulaklarına girmesin. İnsanların gündemlerini değiştirip onları başka şeylerle meşgul edin ki, insanlar bu kitabı okuyacak, bu kitapla tanışacak vakit bulamasın," diyorlar.

Madem bu kitap anlaşılmayacak bir kitapsa, niye insanların ona yönelmelerinden korkuyorsunuz? Nasıl olsa anlamayacaklar, bırakın okusun onu insanlar. Niye yasaklıyorsunuz? Niye gündem oluşturuyorsunuz onun aleyhinde? Adamlar bu işin farkındalar aslında da, onunla tanışan kölelerinin birer birer hürleşerek kendilerine kulluktan kopmalarına dayanamıyorlar. Galiba onun için istiyorlar bu yukarda istediklerini. Yâni, "keşke bu kitap herkesin anlayabileceği bir dilde, herkesin anlayabileceği biçimde tafsilatlı olarak âyetlerini anlatmasaydı, ya da toplumda sadece belli insanların anlayabileceği dilde bir kitap olsaydı da, bu kölelerimizi kontrol etme imkânımız olsaydı," demeye çalışıyorlardı.

Bugün de bakıyoruz kimileri ısrarla sadece metinden okunması gerektiğini, meâl ya da tefsir okunmaması gerektiğini, muhtevanın gizlenmesi gerektiğini savunuyorlar. Galiba bunların endişeleri de budur. "Şimdi bu insanlar bu kitapla tanışırlar ve bu kitapta Allah'ın kendilerinden istediği hayatı anlarlarsa, o zaman bizim kendilerine sunduğumuz hayatı reddederler. Allah'ın kanunlarını tanırlarsa bizimkilere uymaktan vazgeçerler. İyisi mi, insanların bu kitapla tanışmalarını engelleyelim," demeye çalışıyorlar. Bu milletin alfabesini değiştirerek bu milletin çocuklarının kitapla diyaloglarını kesmek isteyenlerin niyetleri de herhalde bundan başka bir şey değildi.

Onlar ve bunlar ne yaparlarsa yapsınlar, sen de ki Peygamberim, "bu Kur'an, iman edenlerin kalplerine bir hidâyet ve şifadır. Mü'minlerin kalplerine şifadır. Ama iman etmeyenlere gelince, onların kulaklarında bu kitaba karşı bir ağırlık vardır. Kur'an onlara göre bir körlüktür. Sanki Kur'an'ı dinlerken onlar uzak bir yerden çağrılıyorlar da duymuyorlarmış gibi bir durum sergiliyorlar." Bakara sûresinde bu konu şöyle anlatılıyordu:

"Küfredenlerin durumu çağırma ve bağırmadan başka bir şey duymayan hayvanı çağıranın durumuna benzer."

(Bakara 171)

Yâni bu insanlar çobanın nidasını, çağrısını duyan, ama onun kelimelerini anlamaksızın onun nidasına doğru giden sığır sürüleri gibidirler. Onlara bir şeyler anlatmak, nasihat etmek sığıra nasihat etmek gibidir.

Ya da burada bağıran, bu adamların kendileridir. Kendilerinin sesini işitmeyen, işitse de anlamayan birilerine bağırıp çağırmaktadırlar. Adam her gün bağırıyor işte: "Atam! Babam! Dedem! Anam! Ecdadım! Senin yolundan gidiyoruz! Senin izini takip ediyoruz! Senin yolundan, senin izinden ayrılmadığımızın ispatı olarak, bak şu anda huzurundayız! Huzurunu huzursuzlara bozdurmayacağız!" Bağırıyorlar, çağırıyorlar ama berikisi duymuyor, işitmiyor.

Birinci anlamıyla bu adamlar sözü, çobanın sesini duyarlar ama onun demek istediğini anlamazlar, üzerinde düşünmezler, anlamaya çalışmazlar, demektir. Söyleyenin sözünü anlamak için akıllarını, kalplerini, gözlerini, kulaklarını kullanmak istemezler. Kör bir taklitten yanadırlar, söylenilenin sebebini, hikmetini anlamaya yanaşmazlar.

Âyet-i kerîmede, Rabbimiz kâfirlerin karakterlerini çiziyor. İnsan, çok uzaktan bağıran bir adamın bağırmasını, sesini duyabilir ma onun ne dediğini anlamakta güçlük çeker. İşte bu âyet, çağrıyı duymak, dâvete kulak vermek, mesaja iman etmek istemeyen kişinin kulaklarının ve kalbinin kapalı olduğunu anlatıyor. Hani gönlü namazda olmayanın kulağı ezanda olmaz ya, işte aynen bunun gibi. Meselâ çok yakında, kulağının dibinde ezan okunur da adam yine de duymaz, farkına varmaz değil mi? İşte böyle kendisinin yanı başında oku-nan bu kitaba karşı taassup içinde olup, karşısındakini dinlememeye, anlamamaya, ona yönelip kabul etmemeye kararlı olan bir kimse için, yanı başında konuşan insan bile çok uzaklardan konuşan gibi ola-caktır. Meselâ birini dinlememeye kararlı olan bir adamın yanı ba-şında konuşan kişinin sözleri, onun kulaklarından içeri girmiyor, kal-bine inmiyor ve kulaklarından geri dönüyor.

45. "Andolsun biz Mûsâ'ya Tevrat'ı vermiştik de onda ihtilâfa düşmüşlerdi. Eğer Rabbin tarafından azabın ertelenmesine dair bir söz geçmeseydi, mutlaka aralarında hüküm verilirdi. Gerçekten onlar Kur'an hakkında bir şüphe ve tereddüt içindedirler."

Gerçekten biz Mûsâ'ya Tevrat'ı göndermiştik de, onda ihtilâfa düştüler.

Kimileri ona iman ederek kimileri de onu inkâr ederek ihtilâf ettiler. Kimileri onunla yol bularak, yollarını Allah'ın kitabına sorarak, kimileri de onunla ilgiyi keserek ihtilaf ettiler. Kimileri onu arkalarına atarak, kimileri onun yerine başka kitaplar ihdas ederek, kimileri de o kitabı gerçekten kendileri için hayat programı bilerek ihtilaf ettiler. Kimileri hayatlarını o kitaba bina ederek, kimileri kitaptan habersiz bir hayatı yeğleyerek ihtilaf ettiler. Kimileri ısrarla, "Rabbim bu kitabı bana gönderdiğine, beni bununla sorumlu tuttuğuna göre, ben bunu mutlaka anlamak zorundayım," diyerek, gece-gündüz onu anlamaya çalışarak, kimileri, "tamam ben de kitap ehliyim, benim de bir kitabım var, ama ben onu anlayamam, ben onu anlamaktan uzağım, ben kim, onu anlamak kim?" diyerek ihtilaf ettiler.

Kimileri bu kitabın okunmak, anlamak ve yaşanmak için geldiğine iman edip gereğini yerine getirme gayreti içine girerek, kimileri kitaplarının fonksiyonunu reddederek; "tamam mukaddes bir kitaptır bu, ama hayata karışmamalı, o sadece âhiret işlerini düzenlemeli," diyerek kitap konusunda ihtilâfa düştüler.

Eğer Rabbinden daha önceden verilmiş bir söz olmasaydı, mutlaka aralarında hüküm verilmiş olurdu. Yâni eğer Allah onların ecellerini dolduracakları zamana kadar onlar için dünyada yaşama izni vermeseydi, bunların işleri çoktan bitirilmişti. Eğer Allah bu ihtilâf edenler hakkında kimin doğru, kimin yanlış, kimin hak yolda, kimin bâtıl yolda oldukları konusundaki son hükmünü kıyâmet gününe ertelememiş olsaydı, onların işlerini çoktan bitirirdi. Yâni bu dünyada da haklıyı, haksızı ortaya koyuverir ve ona göre amellerinin karşılığını onlara tattırıverirdi.

Bununla birlikte onlar, o iman etmeyen kâfirler, Kur'an konusunda kuşkulu bir şüphe içindedirler. Yâni bu kâfirler Kur'an'a iman etmiyorlar, reddediyorlar, inkâr ediyorlar, ama bu kararlarında, bu tavırlarında da hiçbir zaman emin gözükmüyorlar. Kur'an'ı ve Rasulul-lah'ı inkâr ediyorlar, ama içleri rahat değil. Kitaba ve Peygambere karşı takındıkları bu tavır karşısında sürekli rahatsızlık duyuyorlar. Kitap ve peygambere karşı sergiledikleri tavırları konusunda sürekli bir tedirginlik yaşıyor, bunalım içine düşüyorlar. Bir yandan dünyevî menfaatleri ve çıkarları sebebiyle Kur'an'a karşı sihir, şiir, edebiyat demek zorunda olduklarını düşünüyorlar ve böyle diyorlar, ama öbür taraftan kesin olarak biliyorlar ki, o bunların hiç birisi değildir. O ne mecnun, ne sihirbaz, ne şair, ne kahin, ne de şeytan sözü değildir. Çünkü bunların hiçbirisi bugüne kadar böyle

mükemmel bir şey söyleyemedikleri gibi, hiçbirisi de kesinlikle böyle insanları Allah yoluna çağırmış değildir. Bunu çok iyi bilen bu insanlar, bu kitabı reddediyorlardı ama bu gerçek içlerini kemiriyordu.

Yine bu adamlar Allah'ın Resûlüne "yalancı" diyorlardı, ama kalpleri bunun tamamen tersini söylüyordu. Ona "mecnun" diyorlardı, ama vicdanları bunu asla kabul etmiyordu. Bugüne kadar hangi mecnun söyleyebilmişti bunun gibisini? Bugüne kadar hangi mecnunun arkasına bu kadar insan takılmıştı? Bugüne kadar hangi mecnundan korkmuşlardı, hangi mecnuna bu kadar tedbir almışlardı? Eğer o bir mecnunsa, çevrede binlerce mecnun var, onlardan birisi olarak bırakın, o da söyleyeceklerini söylesin. Ama öyle değil, onun için her türlü tedbiri alıyorlardı. "Bu adam, kendi hegemonyasını kurmak istiyor, bu adam çıkar sağlamak istiyor," diyorlardı. Ama özleri, onlara, "bu dediğiniz yalandır," diyordu. Onun şu ana kadar aralarında geçen hayatı, bunun tamamen aksini söylüyordu. Bugüne kadar o hep iyiliğe çağırmış, kimseyi ezmemiş, kimseye zulmetmemiş, kimsenin hakkını yememiş bir insandı. İşte bütün bunları vicdanlarında değerlendiren, beyinlerinde ölçüp biçen bu insanlar, Kur'an konusunda da, Peygamber Efendimiz konusunda da şüphe içinde kıvranıyorlardı. Âdeta hastalığa tutulmuş insanlar gibi çok tuhaf tavırlar sergilemekten geri kalmıyorlardı. İşte âyet bize bunu anlatıyor:

46. "Her kim iyi bir iş yaparsa kendi lehine yapmış olur. Kim de bir kötülük yaparsa kendi aleyhine yapmış olur. Rabbin kullara zulmedecek değildir."

Allah kesinlikle kullarına zulmetmez. Her kim bir iyilik yaparsa kendi lehinedir, kim de bir kötülük yaparsa o da onun kendi aleyhinedir. Allah'ın sizin yaptığınız amellere herhangi bir ihtiyacı olmadığı gibi, amel işleyenlere de Cenâb-ı Hak asla zulmetmez. Yâni Allah, ne iyilik yapan kimselerin yaptıkları bu salih amellerini zayi etmek, ne onların bu amellerinin karşılığı olan mükafattan onları mahrum etmek türünde, ne de kötülük yapan kimseleri yaptıkları bu kötülükleri sebebiyle cezalandırmamak türünde bir zulüm yapmaz. Allah hiç kimsenin amellerini zayi etmediği gibi, karşılıksız da bırakmaz. Kime ne mükafat vermişse, onu kendi yaptıklarından ötürü vermiştir, kime de ne ceza vermişse, yine kendi amellerinin karşılığı olarak vermiştir.

Allah kesinlikle kullarına zulmetmez. Her kim bir iyilik yaparsa kendi lehinedir, kim de bir kötülük yaparsa o da onun kendi aleyhinedir. Allah'ın sizin yaptığınız amellere her hangi bir ihtiyacı olmadığı gibi, amel işleyenlere de C.

Hak asla zulmetmez. Yani ne iyilik yapan kimselerinin yaptıkları bu salih amellerini zayi etmek, yani onların bu amellerinin karşılığı olan mükafattan onları mahrum etmek türünde, ne de kötülük yapan kimseleri yaptıkları bu kötülükleri sebebiyle cezalandırmamak türünde bir zulüm yapmaz Allah. Allah hiç kimsenin amellerini zayi etmediği gibi karşılıksız da bırakmaz. Kime ne mükâfat vermişse onu kendi yaptıklarından ötürü vermiştir, kime de ne ceza vermişse yine kendi amellerinin karşılığı olarak vermiştir.

Evet Allah kullarına zulmetmez. Zerre miktarı bile Rabbimiz kullarına zulmü dilemez. Çünkü Rabbimiz her türlü eksiklikten münez-zehtir. İbâdete, tazime, saygıyla önünde eğilmeye lâyık olan sadece Odur. Eğer Rabbimiz kullarına, yaratıklarına zulmetmeyi dileseydi hiç kimse Ona karşı koyamaz bunun önüne geçemez ve Ondan hesap soramazdı. Fakat Rabbimiz kendi zatını bu eksiklikten münezzeh kıl-mıştır. Âlimlerimizin ifadesine göre zulüm zaten Allah için müstahildir, Allah için düşünülmesi imkansızdır. Çünkü zulüm sınırı aşmaktır haddi tecavüz etmektir. E Rabbimiz için kendisinden daha yüksek birileri olmadığına göre, ya da kendisine itaat edeceği bir makam olmadığına göre, yani kendisi için sınır belirleyecek bir varlık olmadığına göre Rabbimizin sınır çiğnemesi de düşünülemez. Çünkü tüm sınırları koyan zaten kendisidir. Tüm varlıklar onun mülkü olduğuna göre, mülk olanın malikten hesap sorması da imkânsızdır.

47,48. "Kıyâmet zamanını bilmek ancak Allah'a ha-vale edilir. O'nun bilgisi dışında hiç bir meyve kabuğundan çıkmaz, hiçbir dişi gebe kalmaz ve doğurmaz. Allah onlara: "Bana koştuğunuz ortaklarım nerede?" diye seslendiği gün, onlar: "Senin ortağın olduğuna dair bizden hiçbir şahit olmadığını sana arz ederiz," derler. Önceden tapmakta oldukları şeyler, kendilerinden uzaklaşıp kay-

bolmuştur. Onlar da kendileri için kaçacak bir yer olmadığını anlamışlardır."

Kıyâmetin zamanını bilmek ancak Allah'a aittir. İyilik ya da kötülük ne olursa olsun, amel işleyenlerin işledikleri bu amellerinden ötürü hesaba çekilecekleri kıyâmet gününün ilmi, ancak Allah'a mahsustur. İyilerin iyiliklerinden ötürü cennete uçacakları, kötülerin de kötülüklerinden ötürü cehenneme akacakları gün denen kıyâmeti, Allah'tan başka hiç kimse bilemez. Âyet-i kerîmede sadece kıyametin kopacağı günün değil, bunun dışında tüm gaybları da yine Rabbi-mizin bildiği anlatılmaktadır. Kur'an'ın pek çok yerinde bu gayb konusu anlatılmaktadır. Meselâ En'âm sûresinde, gaybın anahtarlarının Allah'ın elinde olduğu anlatılır. Gaybın anahtarlarını Allah eline almıştır. Allah onu kimseye vermemiş, kimseyi ona muttali kılmamış, kimseye gaybını ezdirip bozdurmamıştır. Gayb konusu, her şeyiyle, odasıyla, kapısıyla ve anahtarlarıyla Allah'a aittir ve Allah'ın elindedir. Onu ancak O bilir. Gayba muttali olmak, gayb odasının içine girmek şöyle dursun, kapısının anahtarına bile hiç kimse sahip olamaz. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun hikmeti şudur:

a. Gayb, İslâm'ın bir cüzüdür.

b. Gayb, bilginin konusu değil, imanın konusudur. Zira insana çok az bir ilim verilmiştir. Rabbimiz bu dünyayı ve kâinatı yaratırken bir kısım kanunlar koymuştur. Koyduğu bu kanunların bir kısmını anlayarak onlardan istifade edebilmesi için, insana sınırlı bir idrak ve ilim gücü vermiştir. Ama gayb, yine gayb olarak kalacaktır. Allah'a iman da gaybîdir. Her ne kadar Allah'ın fiillerinin eserlerini görüyorsak da, kendisini asla göremeyiz. Ama gayben, gıyaben Allah'a iman ediyoruz. Onun için bu iman bir değer ifade etmektedir.

Allah öyle bilgisi tam olandır ki, O'nun bilgisinin dışında hiçbir meyve tomurcuğundan çıkmaz, O'nun bilgisi olmadan hiçbir dişi gebe kalmaz ve hiçbir şey doğurmaz. Düşen bir yaprak bile O'nun ilmi dahilinde, O'nun takdiri dahilinde düşmektedir.

Allah, "hani bana ortak koşmaya çalıştıklarınız nerede? Hani Benimle birlikte hayatınızda söz sahibi kabul etmeye çalıştığınız ekonomik tanrılarınız? Hani benim yerime hayatınıza ikâme etmeye çalıştığınız hukuk tanrılarınız? "Bunlar bize anında şifa ulaştırırlar, bizim Allah'ın vereceği şifaya ihtiyacımız yoktur," diye Bana şirk koşmaya, Benim yerime kendilerine gitmeye çalıştığınız

şifa tanrılarınız hani nerede? "Ülke idaresini bunlar daha iyi bilirler," diyerek Bana şirk koşmaya çalıştığınız siyasal tanrılarınız? diye seslendiği zaman onlar diyecekler ki: "Ya Rabbi! Onlardan hiçbirisinin Senin ortakların olduğuna dair bizden hiçbirimiz şahitlik yapmıyoruz!" Gerçeği anlayacaklar ve böyle diyecekler. Bugün deseler ya bunu. O gün bunu demelerinin kendilerine en küçük bir faydası olmayacaktır, çünkü yarın zorunlu olarak diyecekler bunu. İnkâr etme imkânlarının olmadığı bir zamanda diyecekler bunu. Çünkü zaten onlarla araları ayrılmıştır. Allah, onların aralarını ölürken ayırdı, yâni ölürken bu tanrıların kendilerine hiçbir şey yapamadıklarını göstererek aralarındaki bağları kopardı. Allah, öbür tarafta dirildikleri zaman bir daha koparacak onların aralarını. Yâni artık onların Allah'a ortak koştukları, kendilerinden uzaklaşıp kaybolacak ve onlar artık kendilerinin kaçacak bir yerlerinin olmadığını anlayacak ve o zaman diyecekler ki, "hayır ya Rabbi! Bunların Sana ortak olduklarını bizden söyleyecek, buna şahitlik edecek hiç kimse yoktur."

49,50. "İnsan hayır istemekten usanmaz, fakat kendisine bir kötülük dokununca üzülür ve ümitsizliğe düşer. Andolsun ki kendisine dokunan bir zarardan sonra biz ona tarafımızdan bir rahmet tattırsak, o: "Bu benim hakkımdır, kıyâmetin kopacağını da sanmıyorum, Rabbime döndürülmüş olsam bile mutlaka onun yanında benim için daha güzel şeyler vardır" der. Biz, o inkâr edenlere yaptıkları şeyleri mutlaka haber vereceğiz ve onlara ağır bir azap tattıracağız."

İnsan, Allah'tan hayır, mal-mülk, dünyada sıhhat, sağlık, uzun ömür ve mutluluklar isteme konusunda hiç usanmaz. Bu konularda ne kadar fazla verilse de, yine de Allah'tan daha fazlasını ister. Ama kendisine bu istediği şeylerin aksine, meselâ hastalık, fakirlik, sıkıntılar geldiği zaman da üzülüp ümitsizliğe, bedbinliğe düşüverir. Sanki bunlar üzerinden hiç kalkmayacakmış, sanki hayırlara bir daha ulaşamayacakmış gibi ya da bütün bunları kendisi elde etmiş de bir daha elde edemeyecekmiş gibi ümitsizliğe düşüverir. Andolsun ki kendisine dokunan bir zarardan sonra Allah tarafından bir iyilik, bir bolluk geliverse: "Bu benim hakkımdır! Bu bendendir! Bunu ben becerdim! Bunu ben hakkettim! Kafamı çalıştırdım da bunu elde ettim! Planım kuvvetliydi de onun için buna ulaştım! Zamanında paramı dolara bağlamasaydım bunu kazanamazdım! Zamanında kafamı çalıştırıp şu şu tedbiri almasaydım bunlara ulaşamayacaktım!" diyerek kendisini müstağnî görmeye ve elde ettikleri bu hayırlar konusunda Allah'ı diskalifiye etmeye çalışır.

Elindekilere, sağlığına, sıhhatine, malına mülküne ve saltanatına güvenerek

öylesine çılgınlık gösterir ki, şöyle demeye başlar: "Artık bütün bu imkânlara sahipken kıyâmetin kopacağını sanmıyorum! Bu saltanatımın yıkılacağına ihtimal vermiyorum! Ummuyorum ki kıyâmet kopsun ve şu benim imkânlarım elimden alınsın! Kopmaya kopmaz kıyâmet de, eğer böyle bir şey olsa bile, yâni kıyâmet kopup da Rabbime döndürülsem bile, mutlaka O'nun yanında benim için güzel şeyler vardır. Bu dünyada işini becerenler öbür tarafta da işini becerecektir. Bu dünyada kendisine mal, mülk, saltanat, imkân verilenler, elbette öbür tarafta da bunlara sahip olacaklar ve işlerini orada da becereceklerdir."

Bakıyoruz, insanlar dünyada işlerini çok rahat becerebiliyorlar. Mal sahibi mi olmak istiyorlar, kolayca bunun yolunu bulabiliyorlar. Ekonomik gücü şu kadar olanlar ancak bu haktan istifade edebilecektir diye bir yasa, bir hak çıkarıyorlar. Türkiye'de zaten o belirledikleri ekonomik güce sahip olan iki kişidir ve o imkânı kendi aralarında paylaşıyorlar. Meselâ çıkardıkları bir yasadan, sadece Koç ve Sabancılar istifade edebiliyorlar. Onların zenginliklerine imrenen öteki zavallılar da: "Doğru ya! Adamların hakkı arkadaş! Biz de bu güce sahip olsaydık, bu haktan biz de istifade edebilirdik!" diyorlar.

Akıllı adamlar. Becerikli, kafalarını çalıştıran adamlar. Yâni adamlar dünyada işlerini becerdikleri için, öbür tarafta da işlerini becerebileceklerini iddia ediyorlar. Meselâ adamlar şikeyle maç kazanıyorlar, öbür tarafta da bunu aynen becerebileceklerine inanıyorlar. "Evet, kıyâmet kopsa bile biz öbür tarafta da işimizi beceririz," diyor-lar. Allah diyor ki, "biz onlara yaptıkları şeylerin haberini vereceğiz ve yaptıklarının karşılığını aynen tattıracağız."

İnsan işte böyle nankördür. Kendisine bir kötülük dokunduğu zaman, bu kötülüğün kendisinden kaldırılması için, uzun uzun Allah'a yalvarır da, ama Allah o kötülüğü kendisinden kaldırıp da onu selâmete çıkardığı, ona nîmetlerini yağdırdığı zaman da Rabbine karşı şükürden yüz çeviriverir. Belâ, kötülük anında, O'na muhtaç iken Rabbini hatırlar da, bolluk anında O'na muhtaç değilmiş gibi yan çiziverir. Rabbinin kendisine verdiği nîmetleri ve imkânları O'nun yolunda kullanarak O'na teşekkürden uzaklaşıverir.

51. "İnsana nîmet verdiğimiz zaman yüz çevirerek yan çizer; başına bir kötülük gelince uzun uzun yalvarır."

İnsanı yaratan, onu herkesten daha iyi bilen Rabbimiz, onun bir

karakteristik özelliğini böyle açıklıyor. Ciddi bir tehlike insanın kapısını çalıverse, azîm bir musîbet saçlarını yoluverse, bir tehlike yolunu kesiverse, teleferik yarı yolda duruverse, karıları, çocukları, yakınları ölüm döşeğine uzanıverse, evi-barkı yanıverse, kapısına borçlular veya polisler geliverse böyle bir durumda insan ne yapar? Kime yalvarır? Yerde bütün kapılar yüzüne kapandığı zaman kimin kapısını çalar insan? Kime sığınır, kimi yardımına çağırır? Allah'ı mı, yoksa başkalarını mı? Eğer sadıksanız doğru söyleyin bakalım. Böyle bir durumda insan dua dua Allah'a yalvarır değil mi? Allah dışında her şey gözünde sıfıra iner değil mi? En'âm sûresi de bunu şöyle ortaya koyuyor:

"Hayır, bilâkis sadece ona yalvarırsınız; dilerse o Allah yalvardığınız şeyi sizden giderir, siz de ona koştuğunuz ortakları (Şeriklerinizi) unutursunuz."
(En'âm 41)

Hayır hayır, böyle ciddi bir durumla karşı karşıya kaldığınız, ciddi bir tehlike kapınızı çaldığı zaman siz sadece Allah'a yalvarırsınız. Böyle bir durumda tüm putlarınızı, tüm şeriklerinizi, şürekânızı, yâni Allah'a ortak koştuklarınızı, Allah yerine koyup kendilerine kulluk yapmaya çalıştıklarınızı, kanunlarını ve arzularını gerçekleştirmek için, hatırlarını kazanmak için çırpındıklarınızı unutuverirsiniz. Çünkü tüm tehlikeleri defedecek, tüm zararları kaldıracak yegâne güç ve kuvvet sahibi tek varlığın, tek mercinin Allah olduğu, vicdanlarınızın derinliklerinde mevcuttur. Her vicdan sahibi insan bunu çok rahatlıkla anlayacaktır, yeter ki onun vicdanı bozulmamış olsun.

Hattâ şu anda Yahudilerin fıtratlarını silmeye çalıştığı, vicdanlarını öldürmeye çalıştığı, kendilerini dinsizleştirebilmek için yıllardır uğraştığı batı dünyası, batı insanı bile daraldığı zaman "aman Allah'ım!" demektedir. Titaniğin batışını bilirsiniz. Yüzlerce mühendis rapor vermiş bu gemi batmaz diye. Nihâyet içinde binlerce insanla birlikte gemi okyanusa açılmış. İçindekilerin kalbinde Allah yok, Allah korkusu yok, çılgınca eğlenip kâm almak isterlerken, birdenbire gemi bir buzula çarpar ve yavaş yavaş batmaya başlar. O ana kadar Allah'ı hatırlarına bile getirmeyen bu insanlar böyle bir tehlike ile karşı karşıya gelince, hep birlikte güverteye çıkıp Allah'a yalvarmaya başlarlar. Tüm eğlencelerini, tüm putlarını, tüm şeriklerini, şirklerini unutup Allah'a yalvarmaya başlarlar.

Batı insanında bunu görmek mümkün olduğu gibi, yine Yahudi'nin insanlığın başına belâ olarak doğurduğu komünizmin sarf ettiği çok büyük

gayretlerle modalaştırdığı Allahsızlık felsefesi altında, yıllardır her şeylerini kaybetmiş doğu insanı da bakıyoruz bugün daraldığı zaman Allah'a yalvarmaktadır. Biliyorsunuz Mekkeli müşrikler yığınlarla putlara tapıp dururlarken, ciddi bir tehlike kapılarını çalar. Güçlü kuvvetli bir orduyla Ebrehe ülkelerine dayanır. O ana kadar putlara tapınan, putlardan yardımlar bekleyen bu insanlar görüyoruz ki böyle ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya gelince tüm putlarını unutup, Kâbe'nin örtülerine sarılıp Allah'a yalvarmaya başlarlar. Kesinlikle biliyorlardı ki böyle ciddi bir durumda o putlarının onlara yapabileceği bir şey yoktu. Böyle bir belâdan kendilerini ancak Allah'ın kurtaracağını bildikleri için Allah'a yalvarmaya başlıyorlar. Evet o müddet içinde tüm şirklerinizi unutup Allah'a dua etmeye başlıyorsunuz. Dehşet ve tehlike fıtratınızı ortaya koyuyor. Firavun bile denizde boğulurken Allah'a yalvarıyordu. Demek ki Allah'ın insana verdiği bu fıtratı silecek, bu fıtrat mührünü kazıyacak hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Bu durum zaman zaman gafletle ve cehaletle gölgelenmiş olsa bile, ciddi bir tehlike anında ortaya çıkıveriyor.

Sizler ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya bulunduğunuz veya Rabbinizden gelen nîmetlerle kucaklaştığınız, işleriniz yolunda gittiği zaman yâni tehlike bitince de Allah'ı unutup O'na yan çizmeye kalkışıyorsunuz. Niye kötü gününüzde O'nu hatırlıyorsunuz da, iyi gününüzde O'na yan çiziyorsunuz? Niye Rabbinize nankörlük yapıyorsunuz? Niye o Allah'a yan çizmeye kalkışıyorsunuz? Niye o Allah'a kulluk yapmıyorsunuz? Niye o Allah'ın sizin hayatınıza karışmasına karşı geliyorsunuz? Niye hayat programlarınızı Allah'a danışmıyorsunuz?

52,53. "Ey Muhammed! De ki: "Ne dersiniz? O Kur'an Allah tarafından gelmiş olup da sonra siz onu inkâr etmişseniz, o takdirde haktan uzak bir ayrılığa düşenden daha sapık kim olabilir? Biz onlara hem âfâkda hem de kendi nefislerinde delillerimizi göstereceğiz ki, Kur'-an'ın hak olduğu kendilerine açıkça belli olsun. Senin Rabbinin her şeye şahit olması kâfi değil mi?"

Bu Kur'an gerçekten Allah tarafından gönderilmiş bir kitapken, sizler onu inkâr etmişseniz, sapıklar olarak uzak bir ayrılığa düşenlerin ta kendisi olmuşsunuz demektir. Anlıyoruz ki bu kitaptan ayrılanlar, ayrılığa düşmüş, uzak bir sapıklığa düşmüş demektir. Biz onlara hem âfâkda, hem de bizzat kendi içlerinde delillerimizi göstereceğiz ki, bu kitabın hak bir kitap olduğunu anlasınlar. İslâm'ın üstün gelmesiyle, İslâm'ın fütuhatlarıyla, İslâm'ın diğer

dinlere ve diğer ideolojilere üstün gelmesiyle onlara deliller göstereceğiz. Kendi içlerinde delillerden maksat da, -Allah en iyisini bilir- işte Bedir'de, Mekke'nin fethinde kendi içlerinde deliller göstereceğiz demektir. Ya da insanın bizzat kendi içinde, kendi vücudunda bu kitabın hak olduğuna dair yığınlarla delillerin varlığını onlara göstereceğiz ve onlar da bu kitabın hak olduğunu anlayacaklar.

54. "Bilin ki onlar Rabblerine kavuşmaktan bir şüphe içindedirler, yine iyi bilin ki, Allah her şeyi ilmiyle kuşatmıştır."

Onlar Rabblerine kavuşmaları konusunda, yâni öldükten sonra tekrar dirilip Rabbleri huzurunda hesaba çekilecekleri konusunda şüphe içindedirler. Onun içindir ki, bunu hiç düşünmek istemiyorlar, bunu akıllarına getirmek istemiyorlar. Onun için o güne hazırlık yapmıyorlar, hayat programlarını o güne göre ayarlamaya yanaşmıyorlar.

Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim gereği gibi anlayıp iman eden ve amele dönüştüren kullarından eylesin. Sübhanekallahümme ve bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 42 -

ŞÛRÂ SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 42,. nüzûl sıralamasına göre 54., Mesânî kısmı dördüncü sûreler grubunun ilk sûresi olan Şûrâ sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 53'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, onun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Sûrenin adı, 38. âyette geçen "Şûrâ" kelimesinden alınmıştır. Mekke'de

Fussilet sûresinden hemen sonra nâzil olmuş, diğer Mekkî sûreler gibi iman, Allah'ın birliği, peygamberlik müessesesi, öldükten sonra dirilme, hesap, kitap gibi konuları ihtiva etmektedir.

Sûrenin hemen başında vahiy ve peygamberlik müessesesi anlatılarak bu iki konuda şüphede olanlara cevap verilmektedir: "Ey insanlar! Sizler âlemlerin Rabbi olan Allah'ın sizin hayatınıza karışması adına, aranızdan odak nokta olarak seçtiği bir peygamberine vahiy göndermesine, size arzularını duyurmasına neden karşı çıkıyorsunuz? Niçin buna karşı çıkıyor, kabule yanaşmıyorsunuz? Halbuki bu yeni bir şey değildir. Rabbiniz daha önce de aranızdan seçtiği elçilerine vahiy göndermiş, onlar vasıtasıyla toplumlarına kendi bilgisinden ulaştırmıştır. Bunun acayip karşılanacak yönü neresidir? Bunun hayret edilecek hiç bir tarafı yoktur. Asıl hayret edilecek şey, sizin, sizi yaratan Rabbiniz tarafından hayatınıza karışmak üzere gönderilmiş olan vahyi bırakıp başkalarının dediklerine teslim olmanızdır. Asıl acayip karşılanacak şey, sizi yaratan Rabbinizin hayat programını bırakıp, başkalarının kanunlarına tâbi olarak onları Allah yerine koymanızdır. Sizin gibi yaratılmışları, sizin gibi acizleri Allah'a şirk koşarak onlara kulluk yapmaya kalkışmanız, onların dediklerini uygulamaya çalışmanız, onlara itaat etmeniz, onlara dua etmeniz, onları yardımınıza çağırmanız, onlara sığınmaya kalkışmanızdır. Bu o kadar büyük bir suç, o kadar azîm bir cürümdür ki, neredeyse bu yüzden gökyüzü köpürüp çatlayacak, melekler, üzüntülerinden, utançlarından dolayı, Allah'ın azametini bildiklerinden ötürü ve Allah'ın gazabının süratlice üzerinize yağmasından korkarak istiğfarda bulunuyorlar ve tir tir titriyorlar," buyurulmaktadır.

Daha sonra peygamberin konumu belirlenmektedir. Peygamber konusunda yanlış inanışlar düzeltilir. Peygamberin bir insan olduğu, onun asla Allah'la karıştırılmaması gerektiği, Allah'tan istenmesi gereken şeylerin peygamberden istenmemesi gerektiği, zaten tarih boyunca gelmiş hiçbir peygamberin böyle bir iddiada bulunmadığı anlatılır. İnsanların kaderi Allah'ın elindedir. Peygamberin görevi sadece Allah'tan gelenleri insanlara ulaştırmak ve doğru yolu onlara göstermektir. Bunun dışında peygamberin kalplere tesir etmesi, gönüllere hükmetmesi, bir bakışıyla insanları doğru yola ulaştırması, düşmanlarını bir anda helâk etmesi, onlardan intikam alması gibi bir gücü ve yetkisi yoktur.

Daha sonra insanlara Hz. Adem'den bu yana sunulan dinin tek din olduğu, onun adının da İslâm olduğu, her ne kadar bu peygamberlerin şeriatlarında ufak tefek değişiklikler olsa da, dinlerinin temelinin bir olduğu, din olarak Nuh'a,

İbrahîm'e, Mûsâ'ya, Îsâ'ya gönderilenlerin hep aynı din olduğu anlatılır.

Sonra Rabbimiz insanların boyunlarındaki kulluk ipinin ucunu niçin diğer varlıklar gibi doğuştan eline almadığını, niçin insanlara kendi hür iradeleriyle sapma ya da doğru yolu tercih etme konusunda izin verdiğini anlatır. Bu özelliğin diğer varlıklara tanınmadığı halde niçin insanlara tanındığını anlatır. Allah'ın kendilerine lütfettiği bu iradelerini Allah lehine kullanarak, seçimlerini Allah adına yaparak Allah'ı kendilerine Velî kabul edenleri velâyeti altına alarak onlara hak yolu, hidâyet yolunu göstereceğini, onları doğru yola ileteceğini, onları koruması altına alacağını, ama iradelerini Allah'a değil de Allah'tan başkaları lehine kullananları ve onları velî kabul edenleri de, rahmetinden mahrum bırakacağını anlatır.

Daha sonra tüm varlıkların yaratıcısı, tüm varlıkların asıl sahibi ve Mâliki olarak onların tümünün Velîsi olmaya lâyık tek varlığın Allah olduğu anlatılır. İnsanların da, diğer varlıkların da tek Velîleri vardır, o da Allah'tır. Tüm kâinatta tek Velî Allah'tır. Yâni tüm varlıklar adına onlara danışmadan, onlara sormadan, onlar adına karar verme makamında olan tek varlık Allah'tır. Tüm varlıklar adına kanun koymaya, onlara din ve şeriat belirlemeye, onlara hayat programı çizmeye yetkili tek varlık Allah'tır. Çünkü onları yaratan O'dur, onların sahip oldukları her şeyi onlara lütfeden O'dur ve sonunda onları öldürecek ve hesaba çekecek olan da O'dur. O'nun dışında hiçbir kimsenin bu konuda tek kelime bile söz söylemeye hakkı yoktur.

Allah'tan başka hiçbir kimsenin kanun yapmaya, Allah'tan başka hiçbir kimsenin din belirlemeye, yâni hayat tarzı koymaya, hayat programı belirlemeye hakkı yoktur. Din koyucusu sadece Allah'tır. Hayat programını belirleyici sadece O'dur. Çünkü tüm varlıklar O'nun-dur. Herkes ve her şey O'nun kuludur, O'nun mülküdür; mülkünde söz hakkı da sadece O'na aittir buyurularak teşri konusuna dikkat çekilir. Sonra da Allah'ın sizin adınıza koyduğu bu şeriata, bu hayat programına, bu yaşam biçimine sadece inanmanız yetmez, onu yeryüzünde uygulamanız diğer dinlerin, diğer sistemlerin, diğer ideolojilerin, diğer hayat programlarının tümünü kaldırıp bu dini, bu hayat programını onların üzerine hakim kılmanız gerekmektedir buyurularak, Allah dinine sahip çıkmamız gerektiği anlatılır.

Şimdi sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yaptıktan sonra inşallah tek tek âyetleri tanımaya geçebiliriz.

Sûrenin ilk iki âyeti, Kur'an'ın bir mûcize olduğuna işaret eden mukattaa harflerinden oluşmaktadır. Takip eden âyetlerde, Allah'ın sünneti gereği evvelki peygamberlere vahyettiği gibi, Hz. Peygamber (s.a.s)'e de vahy edişi ve O'nun her şey üzerindeki hâkimiyeti vurgulanmaktadır. Kullarıyla irtibat kurup, mesaj göndermesi O'nun için zor bir şey olmadığı gibi, kullarının maslahatı için gereklidir de: "Aziz ve Hâkim olan Allah sana da, senden öncekilere de işte böyle vahy eder” (3). Ayrıca O, bir şeyi yapmayı dilediğinde hiç bir güç engel olamaz: "Göklerde olanlar da, yerde olanlar da O'nundur. O her şeyden yücedir, büyüktür" (4).

Allah kullarından dilediğini risaletle görevlendirdiği zaman, bunun yeri ve zamanı, ilâhî hikmete mutlak anlam da muvafık olur: "Ri-saletini nereye vereceğini en iyi Allah bilir (el-En'âm, 6/124). Coğrafi ve tarihî bilgiler çerçevesinde değerlendirildiğinde Allah'ın, son risa-letini göndermek için neden Mekke'yi seçtiğinin hikmeti rahatlıkla anlaşılabilir.

Bu risâlet görevinin yeri, tebliğin çevresindeki topluluklara rahatlıkla ulaştırılabilmesi, dil olarak Arapça'nın seçilişi ise; onun açık ve mükemmel bir anlatım kabiliyetinin olmasından dolayı idi. Tabii bu seçim hiç kimsenin dahil olmadan, sadece Allah'ın isteği doğrultusunda gerçekleşmiştir ve buna hiç kimsenin itiraz etme hakkı da yoktur: "(Ey Muhammed); işte böylece biz sana Arapça bir Kur'an indirdik ki, şehirlerin anası olan (Mekke) ve etrafındakileri uyarasın ve insanları, gerçekleşmesinde asla şüphe olmayan ve onların bir araya toplanacağı kıyamet günü ile korkutasın..." (7).

Bunun peşinden insanlarım fırka fırka oluşlarının birer imtihan vesilesi olduğu, insanların cezalandırma ve mükafatlandırma olayına muhatap olabilmeleri için iradeleriyle baş başa bırakılmalarının buna sebep teşkil ettiği gerçeği vurgulanarak, eğer dileseydi, Allah'ın, insanları melekler gibi emirlerine boyun eğen tek bir fırka kılabileceği gerçeğine işaret edilir: "Eğer Allah dileseydi bütün insanları tek bu ümmet yapardı. Fakat o, dilediğini rahmetine kavuşturur" (8).

Daha sonra, Allah'tan başka veliler edinenlerin bu durumları kınanarak, ihtilafa düşülen konularda yalnızca Allah'ın kitabına başvurulabileceği ve O'nun verdiği hükme rıza gösterilmesinin zorunluluğu dile getirilmektedir. O'nu Rab olarak kabul etmenin göstergelerinden biri de budur: "İhtilafa düştüğünüz

hususlarda, hüküm vermek Allah'a aittir. İşte o Allah benim Rabbimdir. Ben sadece O'na tevekkül ettim ve ancak O'na yönelirim" (10).

Allah, geçmiş peygamberlerin kavimlerine emrettiği gibi, Muhammed (s.a.s)'in ümmetini de, dini ayakta tutmaya çalışmaya ve hükümlerini çarpıtıp, ihtilafa düşmeden ona uymaya çağırmaktadır. Ger-çek kurtuluşa erenler ancak böyle davrananlardır. Geçmiş kavimlerin helâkleri, dinde ihtilafa düşüp onun aslını tahrif etmelerinden kaynaklanıyordu: "Önceki peygamberlerin ümmetleri ancak, kendilerine din hususunda gerçek bilgi geldikten sonra, birbirini çekememe yüzünden ihtilâfa düştüler..." (14).

Bunun peşinden Hz. Peygamber (s.a.s)'in şahsında bütün inananlara hitaben: "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Müşriklerin heva ve heveslerine uyma..." (15) emri yer almaktadır. Mü'minler böyle davrandıkları sürece, hiçbir dinî ve içtimaî tahrifata uğramazlar.

Daha sonra, inkârcıların ve inananların Kıyamet haberi karşısındaki tavırları dile getirilmekte ve Kıyamet günü hakkında tartışmaya girenlerin büyük bir sapıklık içinde oldukları bildirilmektedir: "Kıyamet gününe iman etmeyenler Kıyamet'in acele olarak kopmasını isterler. İman ederler ise ondan korkarlar ve onun bir gerçek olduğunu bilirler. Şunu iyi bilin ki, Kıyamet hakkında münakaşa edenler derin bir sapıklık içindedirler" (18).

Allah, dünya hayatında, insanlara istekleri doğrultusunda nimetler verir. Ancak tercihini dünya meta'ı üzerinde yapanlar için ahi-rette hüsrandan başka bir şey yoktur. "Kim âhiret menfaatini isterse, ona dünyada istediğinin bir kısmını veririz. Âhirette ise hiç bir nasibi yoktur" (20).

Daha sonra kâfirlerin, İslâm'ın tebliğine karşı sapık direnişleri anlatılarak, onların yaptıklarına karşılık cehennem azabını hak ettik-leri, tevbe edenlerin ise tevbelerinin Allah tarafından kabul edileceği ve onların bağışlanacağı: "Kullarının tevbelerini kabul eden, günâhlarını affeden ve yaptıklarınızı bilen O'dur" (25) âyetiyle bildirilmektedir.
Kâfirlerin Allah'a isyan edip, onunla savaşa girişmelerinin akıl dışılığı ve insanoğlunun Allah'tan başka sığınabileceği hiç bir dostu ve sığınağı olmadığı, mantık ölçüleri içerisinde düşüldüğünde, idrak edilmesi hiçte zor olmayan bir gerçektir: "Siz yeryüzünde hiç bir zaman Allah'ı âciz bırakamazsınız. Sizin Allah'tan başka ne bir dostunuz, ne de bir yardımcınız var" (31).

Allah'ın gücünün sınırsızlığına delalet eden sayısız olaylar var-dır. Yeryüzündeki her şeyi insanın emrine verişi de bunlardan biridir. Allah, bunun idrak edilebilmesi için, yüzlerce misâl vererek, rahmetinin genişliğini gözler önüne şöylece sermektedir: "Eğer o dilerse rüzgârı keser de rüzgârla seyreden gemiler suyun üzerinde kalıverir. Şüphesiz ki bunda, her sabreden ve şükreden için nice deliller vardır" (33).

Daha sonra, meselelerin çözümü için istişarenin önemi ve gerekliliği vurgulanmaktadır. İslâm'ın diğer temel esaslarından bir kıs-mıyla birlikte zikredilmesi, şûranın ne kadar önemli bir mesele olduğu-nu ortaya koymaktadır: Rablerine icabet edenler, namazı dosdoğru kılanlar, işlerini kendi aralarında şûra ile halledenler ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizi infak edenler" (38).

Resulullah'a istişare etmesi, "İşlerde onlarla istişare et" (Âl-i İmrân, 3/159) âyetiyle emir sığasıyla bildirilmiştir. Her hareketiyle Allah tarafından yönlendiriliyor olmasına rağmen, Hz. Peygamber (a.s) in önemli kararlar vereceği zaman, yanındakilerle istişarede bulunması, istişarenin önemini her yönüyle ortaya koymaktadır (Ahmed b. Hanbel, III, 24, 30, 32; İbn Mace, Ezan, 1).

Kötülüğün cezasının sade kötülük olduğu bildirilerek, zulme uğrayan insanların aynıyla mukabelede bulunup, haklarını geri almalarının adalete daha uygun olduğu tespit edildikten sonra, yeryüzünde fesat çıkaranlara, Allah'tan başka kimsenin yardım edemeyeceği gerçeği hatırlatılarak, bu gibilerin âhirette karşılaşacakları elim azap ve bu azaba karşı takınacakları zelil tavırlar gözler önüne serilmektedir: "Göz ucuyla gizli gizli bakarak, zilletten boyunları eğilmiş bir halde ateşe sunulduklarını görürsün... Onların Allah'tan başka kendilerine yardım edecek hiç bir dostları yoktur..." (45-46).

Bunun peşinden, gaflet içerisinde yüzen bütün insanlar, kalp-lere tesir eden bir üslûpla uyarılarak, Kıyamet'in inkârcılara pişmanlık veren sahneleri gerçekleşmeden Allah'ın davetine icabet edilmesi istenmektedir: "Allah tarafından gelecek olan ve kimsenin de karşı çıkamayacağı o gün gelmeden önce Rabbinizin davetine uyun" (47).

Hz. Peygamber (s.a.s) davasını, insan aklının inkâr etmesi mümkün olmayan bir netlikte tebliğ etmesine karşılık, kavminden gör-düğü işkence ve

eziyetlere üzülmekle birlikte onların da evvelki sapık kavimler gibi helâk olmalarından ebedî cehennem azabına çarptırılmalarından korktuğu için, gördüğü bütün eziyetlere rağmen, onlar için üzülüyordu. Ayrıca, onların taşkınlıklarına ve sataşmalarına karşı güç kullanmak için ilâhî bir emir gelmemişti. Bunun için zorluklara sabrederek, tebliğ işine devam etmekten başka çaresi kalmıyordu. Allah hem resûlünü teskin etmek ve hem de müşriklerin ruh yapılarını ortaya koymak için, şöyle vahy ediyordu: "Ey Muhammed! Eğer onlar yüz çevirirlerse, Biz seni onlar için koruyucu göndermedik. Senin vazifen sadece tebliğ etmektir. Biz insana nezdimizden bir rahmet tattırdığımız zaman hemen onunla sevinip şımarır. Şayet elleriyle yaptıkları yüzünden başlarına bir musibet gelirse, Şüphesiz insan, çok nankördür" (48).

Allah'ın her şeyin mâliki olduğu dolayısıyla dilediğini dilediği gibi yapmasına hiç kimsenin itiraz edemeyeceği bildirildikten sonra, O'nun kullarıyla irtibat kurma şekli dile getirilmektedir: "Allah, bir insanla ancak vahiyle veya perde arkasından konuşur. Yahut bir elçi gönderir de izniyle ona dilediğini vahy eder. Şüphesiz O, yüceler yü-cesidir. Hüküm ve hikmet sahibidir" (51).

Kur'an bir hayat kaynağıdır. Ona tabi olmayanlarsa birer ölü-dürler. Ayrıca vahiy olmadan iman ve İslâm'ın ne olduğunun bilinmesi imkansızdır. Bu hususlara temas edildikten sonra, risâletin insanlar için ne kadar büyük bir nimet olduğu gözler önüne seriliyor. Sûre, uyulması emredilen yolun, her şeyin sahibi olan Allah'ın yolu oldu-ğunu, dolayısıyla bu yolda yürüyenlere hiç kimsenin zarar vermesinin mümkün olmadığını bildirip her işin sonunda mutlaka hesap vermek için Allah'a döneceğini tekit ederek son buluyor: "O yol, göklerin ve yerin sahibi olan Allah'ın yoludur, iyi bilin ki, bütün işler Allah'a döner" (53).

Bu kısa mukaddimeden sonra şimdi sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım.

1,2. "Hâ, Mîm, Ayn, Sîn, Kâf"

Sûrenin ilk iki âyeti, huruf-ı mukatta ile başlamaktadır.

3. "Ey Muhammed! Güçlü olan, Hakîm olan Allah, sana da, senden öncekilere de şöylece vahy eder."

Sûrenin başındaki ifadelerden, mukatta harflerinden de anlaşılıyor ki, Allah vahyini dilediği şekilde ve dilediği kimseye ulaştırandır. Bu konuda Allah asla

hiç kimsenin etkisi altında kalacak değildir. Allah'ın kullarının hayatına karışmak üzere kullarından birini odak nokta olarak seçip ona vahyini sunması, ona kendi bilgisinden bilgiler ulaştırması, o günün toplumunda en büyük tartışma konusu oluyordu. He-men hemen her evde, her mecliste, her sokak ve caddede bu konu tartışılıyordu. "Muhammed Allah'ın kendisine vahiy ulaştırdığını söy-lüyor. Allah'ın kendisiyle konuştuğunu iddia ediyor. Allah'ın kendisini muhatap aldığını ve kendisine bilgi aktardığını iddia ediyor. Böyle bir şey mümkün müdür? Böyle bir şeye nasıl inanılır? Eğer o bu söylediklerini kendisine izafe etseydi, bütün bunları kendisinin söylediğini iddia etseydi, bu bize daha makul gelirdi.

Değilse Allah'ın içimizden bir insanla konuştuğunu, onun vasıtasıyla bize mesaj gönderdiğini, böylece Allah'ın bizim hayatımıza karıştığını, bizim hayatımızla ilgilendiğini kabul etmemiz kesinlikle mümkün değildir, diyorlardı. Allah'ın bir beşere vahiy göndermesini redde-diyorlardı. Rabbimiz sûrenin hemen başında onların bu sözlerinin ve vahyi reddedişlerinin temeline inerek buyurur ki, "O Allah Azîz ve Hakîm olandır. Allah, Azîz'dir. Kendisine hiçbir konuda karşı gelinmeyen, kendisine asla hesap sorulmayan, mutlak güç ve kuvvet sahibi, dilediğini yapan, her şeye güç yetiren bir Allah'tır. Ve yine o Allah Hakîm-dir. Tüm kâinata hakim olan, hayata hakim olan, tüm varlıklar kendisi-nin hâkimiyeti altında olan ve hikmet sahibi olan, tüm yaptıklarını bir hikmetle yapan yenilmez ve yanılmaz bir Allah'tır.

Öyleyse bu konuda, kullarından birine vahiy göndermesi konusunda O'na itiraz edip karşı gelemezsiniz. Değil bu konuda, hiçbir konuda O'na hesap soramazsınız. Daha önceki elçilerine nasıl vah-yetmiş arzularını onlara ulaştırmışsa, şimdi de bu elçisine vahy etmektedir. Bunda şaşılacak hiçbir şey de yoktur. Öncekilere nasıl yol göstermişe, şimdi de içinizden birisine vahy ederek size yol göstermektedir, buyuruluyor.

Vahy; gizlice ve süratlice söz iletmek, mesaj aktarmak demektir. Vahiy ancak kendisine vahy edilenin anlayabileceği, başkalarının anlayamayacağı bir biçimde gizli ve hızlı olarak, Allah'ın kendi bilgisini peygamberine yol göstermek üzere aktarmasıdır.

4. "*Göklerde olanlar da, yerde olanlar da O'nundur, O, yücedir ve çok büyüktür.*"

Müşrikler peygambere gelen vahyi inkâr ederlerken, bunu kabule

yanaşmamaya çalışırlarken, esasen onlar Allah'ın hayata karışmasına karşı çıkıyorlardı. Allah'ın insanlardan birine vahiy göndererek emirlerini, arzularını ulaştırmasına karşı çıkıyorlardı. "Allah böyle bizim hayatımıza karışmasın, bize arzularını, talimatlarını bildirmesin, bizim hayatımıza müdahale etmesin de biz istediğimiz gibi keyfimize göre yaşayalım," diyorlardı.

"Şimdi Allah bize kanunlarını ulaştıracak, bize talimatlar gönderecek olursa, dinlesek olmayacak, dinlemesek olmayacak; iyisi mi O bizim hayatımıza karışmasın" diyorlardı. Esasen dertleri buydu. "Allah bir insanla konuşur mu? Allah bir beşere tenezzül edip de ona vahiy gönderir mi," diyerek bunu reddetmeye çalışıyorlardı. "Tamam, anladık da, yâni şimdi sadece Allah'ı mı dinleyeceğiz? Sadece onun dediği gibi mi yaşayacağız? Hayatımızda sadece Allah mı hakim olacak? Bizim keyiflerimiz, heveslerimiz ne olacak? Eğer durum öyleyse, peki atalarımızın şu âna kadar takip ettikleri hayat programları, onların gittikleri yolları yanlış mıdır? Yıllar yılı atalarımızın kutsadığı ve şu anda da bizim onlardan miras alarak kutsadığımız, hayatımızda söz sahibi kabul ettiğimiz, arzularına itaat ettiğimiz varlıklar ne olacak? Bizim hukuk tanrılarımız, sağlık tanrılarımız, şifa tanrılarımız, siyaset tanrılarımız, ekonomik tanrılarımız, sanat tanrılarımız da var. Bizler onları da dinlemek zorundayız. Onların hatırını da kazanmak, onların emir ve arzularını da yerine getirmek zorundayız. Onlara da dua etmek, onlara da sığınmak zorundayız. Hayatımızda onları da etkili ve yetkili kabul etmek zorundayız. Şimdi ey Muhammed, senin dediğin gibi hayatımızda söz sahibi olarak sadece Allah'ı kabul edecek olursak, sözünü dinleyeceğimiz, çektiği yere gideceğimiz, hayat programına uyacağımız, hayatımıza hükmedecek bir tek İlâh kabul edecek olursak, o zaman öteki İlâhlarımızın fonksiyonu ne olacak? Bunları nereye koyacağız? Hayatımızda bunlara hiç mi söz hakkı vermeyeceğiz? Halbuki bizler bugüne kadar bunları da dinlemeye alışmıştık," diyorlar ve vahyi reddetmeye çalışıyorlardı.

Rabbimiz buyuruyor ki, "hayır! Bu kâinatın ve mevcudatın yegâne sahibi Allah'tır. Gökler ve yerler O'nundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun kulu ve kölesidir. Her şey O'nun mülküdür. Mâlik sadece O'dur ve her şey mülktür. O halde mülk O'nunken, Mâlik O iken nasıl olur da onun mülkünde başkalarını O'na ortak kabul edersiniz? Mülk O'nunsa, mülkün sahibi Allah ise, o zaman mülk konusunda söz sahibi de Allah'tır. Nasıl olur da O'nun mülkünde bir kısım varlıkları söz sahibi kabul ederek O'na ortak koşmaya çalışırsınız? Bu yetkiyi nereden alıyorsunuz? Üstelik de sözlerini dinleyerek, hayatınızda kendilerini de söz sahibi kabul ederek, kanunlarına itaat ederek, programlarını

uygulayarak ona ortak yapmaya çalıştığınız varlıklar da O'nun kulları, O'nun mülkü iken. Yâni kendilerine bile sahip olamayan, kendilerini bile yaratamaya güçleri yetmeyen ve Allah tarafından yaratılmış olan, ölümlerine bile çare bulamamış, Allah tarafından bir gün öldürülecek olan bu varlıkları, bu Allah kullarını nasıl olur da Allah'a ortak koşmaya çalışıyorsunuz?

5. "Melekler ise Rabblerini överek tesbih eder ve yeryüzünde bulunanlar için O'ndan bağışlanma dilerler. Gökler neredeyse (putperestlerin sözünden) çatlayacak. İyi bilin, Allah şüphesiz bağışlayandır, merhametli olandır."

Allah'a yakışmayan sıfatlar izâfe etmeniz, O'na çocuklar, yardımcılar, ortaklar izâfe etmeniz, O'nun yarattıklarını O'nunla birlikte yetkililer bilmeniz, yeryüzünde Allah kullarından kimilerini Allah yerine koyarak onları dinlemeniz, onların kanunlarına itaat etmeniz, onların helâllerini helâl, haramlarını haram bilmeniz, onların yasalarını uygulamaya çalışmanız, hayat programlarınızı onlardan almaya kalkışmanız veya Allah sıfatlarından bazılarını onlara vermeniz, onları hayatınızda rabbler, kanun koyucular, hayat programı tespit ediciler, hukuk belirleyiciler, yasa koyucular, şifa dağıtıcılar olarak bilmeniz, onlara sı-ğınmanız ve bütün bunları onlardan beklemeniz, onlara yalvarıp yakarmanız şirktir. Bu öyle büyük bir suç, öyle azîm bir cürüm ki, neredeyse sizin bu küstahlığınızdan ötürü gökler üstlerinden yarılacak, çatlayacak, paramparça olacak.

Melekler Allah'ın kendisine teslim kulları, Allah'ın kendilerine isyan etme imkânı vermediği iradesiz ve günâhsız kulları, boyunlarındaki ipin ucu doğuştan Allah'ın elinde olan ve yaratıldıkları andan beri bir an bile gaflet etmeden Rabblerine kulluk yapan melekler, bu kendilerini bir şey zanneden insanların Rabblerine karşı yaptıkları bu küstahlıklar karşısında utançlarından ne yapacaklarını şaşırmış bir vaziyette, bu küstahlıkları duymamak için kulaklarını tıkarlar ve Rabblerini hamd ile tesbih ederler. Bu küstahların Rabblerine karşı yaptıkları konusunda Rabblerinden onlar adına özür dilemek adına tamamen onların yaptıklarının tersini yaparak Allah'ı tesbih ederler. Allah'ı, Allah'ın sahip olduğu sıfatlarla muttasıf bilir, O'na yakışmayan noksan sıfatlardan tenzih ederler. Allah'a, Allah'ın istediği şekilde iman ederler, Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk yaparlar. Allah'a, Allah'ın istediği biçimde yalvarıp yakararak şöyle derler:

"Allah'ım! Bu kullarının, bu insanların sana ortak koşmaları, sana senin kullarını şirk koşmaya kalkışmaları ne büyük küstahlıktır. Oysa onları yaratan, onları yoktan var eden, şu anda onlara sahip oldukları her şeyi lütfeden sensin ya Rabbi! Sadece sana kulluk edip sana şükretmeleri gerekirken, seni bırakıp da kendileri gibi kul olan, kendileri gibi aciz varlıklara kulluk yapmaya çalışan ve

farkında olmadan senin azâbını, senin gazabını hak eden bu akılsızları hemen helâk ediverme ya Rabbi! Tevbe edip şirk koşmaktan vazgeçmeleri için azabını tehir et ya Rabbi! Onlara imkân tanı ya Rabbi! Onlar yüzünden bizi de, mü'minleri de helâk etme ya Rabbi!" diye Cenâb-ı Hakka yalvarıyorlar. Meleklerin, yeryüzündeki mü'min kardeşlerinin kusurlarının örtülmesi ve onların günâhlarının affı için her an Rablerine istiğfarda bulunduklarını, Mü'min sûresinde de görmüştük.

"Arşı taşıyan (Melek)ler ve çevresinde bulunan melekler, Rabblerini hamd ile tesbih ederler ve O'na inanırlar. Mü'minler için de şöyle istiğfar ederler: "Ey Rabbi,-miz, senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır. O tevbe edip senin yoluna uyanları bağışla, onları cehennem azabından koru."

İşte bu âyet-i kerîmede meleklerin iki görevinden söz ediyor Rabbimiz.

Birincisi:

"Rablerini hamd ile tesbih ediyorlar ve ona iman ediyorlar."

Bu melekler Rablerini tesbih ediyorlar. Yâni bu melekler Allah'ın müslümanlardan istediği bir görevi yerine getiriyorlar. Sübha-nallah, "ya Rabbi seni tesbih ederiz," diyorlar. "Ya Rabbi sen seni nasıl tanıttıysan, seni öylece kabul ediyoruz, sen seni hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişsen, hangi sıfatlardan münezzeh olarak anlatmışsan sana öylece iman ediyoruz," diyorlar. "Ya Rabbi, seni senin sıfatlarınla tanıyor, sana lâyık olmayan, sana yakışmayan noksan sıfatlardan tenzih ederiz," diyorlar. "Seni, sıfatların konusunda tam ve mükemmel kabul ediyoruz. Sana ait olan sıfatları asla başkalarına vermeyiz, senin sıfatlarını parçalamayız" diyorlar. "Senin sıfatlarından bazılarını senden başkalarına dağıtarak sana şirk koşmayız. Ya Rab-bi, üstünlük sendedir, güç-kuvvet sendedir, azamet sendedir, kulluk, itaat, ibadet sanadır. Senden başkalarını dinlemeyiz. Senden başkalarına ibadet ve itaat etmeyiz," diyorlar.

İşte tesbih budur. Dikkat ederseniz tesbihin üç boyutunu belirtmeye çalıştım.

Tesbih, Allah'ı, Allah'ın haber verdiği sıfatlarıyla muttasıf bilmektir. Allah kendisini Bakara'da, Âl-i İmrân'da, Nisâ'da nasıl anlatmış, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişse, öylece Allah'a inanmak tesbihtir.

Öyle bir Allah'a inanacağız ki, O mükemmeldir. O'nda zaaf, unutma, hata, cehalet yoktur. İşte Allah'a böylece, Allah'ın istediği biçimde iman, tesbih demektir. O'nu mükemmel tanırken tüm noksan sıfatlardan da tenzih edeceğiz. O'nu bu şekildeki sıfatlarıyla tanıdıkça da "sübhanallah!" diyeceğiz.

Burada pek çoğumuzun içine düştüğü bir yanlışa işaret etmek isterim: Allah'ı, kitabında kendisini bize tanıttığı şekilde tanımadan veya O'nda olmayanları O'nda bilerek her dakika yüz bin de "sübha-nallah", desek bunun hiçbir faydası yoktur. Yani, Allah kitabını, peygamberini, hukukunu, ekonomiyi nasıl tanıtmışsa, Allah'ın tanıttığı gibi bilecek, sonra da bunları bildikçe "sübhanallah" diyeceğiz. "Süb-hanallah! Ya Rabbi sen ne büyüksün! Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne mükerremsin," diyeceğiz.

Yoksa bunları tanımadan sübhanallah demenin bir kıymeti yoktur. Meselâ bakın rızık konusunda Allah'a tümüyle güvenmeyip de, ikinci, üçüncü derecedeki rezzâklarının korkusundan ötürü bir kısım görevlerini yapmaktan çekinen kişinin, günde yüz bin defa da "ya Rezzâk" demesinin hiçbir kıymeti yoktur. İlimde Allah'a tam olarak gü-venmeyip, yerde O'nun eksikliğini tamamlamak üzere bir takım gayb biliciler aramaya kalkışan bir adamın, milyon kere "ya Alîm" demesinin bir kıymeti yoktur.

Rubûbiyette Allah'a güvenmeyip yerde Allah'ın bu eksiğini tamamlamak üzere bir kısım kanun koyucular arayan, bir kısım program yapıcılar arayan ve bunların kanunlarını da kanun bilen bir insan, günde milyon kere de "ya Rab" diye zikretse de boştur. Şifa konusun-da Allah'a güvenmeyip, Allah'ı şâfî bilmeyip yerde bir kısım şifâ dağıtıcılar arayan kişinin, "ya Şâfî" diye Allah'ı zikretmesi boştur. Öldürme-de, diriltmede, ruh vermede Allah'a güvenmeyen birinin "ya Muhyî, ya Mümîd" diyerek zikretmesi boştur. Veya Allah'ı Azîz bilmeyip, izzeti Allah'ta değil de malda, mülkte, makamda, mansıpta arayan birinin "ya Azîz" demesi boştur.

Mağfirette, afta, tevbede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracılara sığınmaya çalışan birinin "ya Tevvab" demesi boştur. Veya kendi kendisini kontrol etmede, murâkabe etmede, Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracıları etkin ve yetkin bilen birisinin "ya Hafız" demesi, "ya Müheymin" demesi boştur.

Öyleyse Allah'ı, Allah'ın kendisini tanıttığı şekilde tanıyacak ve sonra da "sübhanallah" diyeceğiz. İşte bu Yahudiler, bu Hıristiyanlar kendilerince bir

Allah’a inanıyorlar, ondan sonra da cennete girmeyi umuyorlar, olacak şey midir bu?

İşte böyle bildiğimiz, tanıdığımız bir Allah’ın yeryüzünde oğlu yoktur, hanımı yoktur, yeryüzünde temsilcileri, yetkilileri yoktur, kimseye de böyle bir yetki vermemiştir, buna da ihtiyacı yoktur.

“Hükmünde, mülkünde ortağa da ihtiyacı yoktur O’nun.”
(Kehf 26)

Demek ki tesbih, Allah’ı Allah’ın kendini bize tanıttığı gibi tanımak, o şekilde Allah’a inanmak, ya da Allah’ın tanıttıklarını Allah’ın tanıttığı biçimde tanıyıp o şekilde kabul etmek ve iman ermektir.

Tesbihin bir üçüncü anlamı da, Allah’a Allah’ın istediği biçimde kulluk yapmaktır. Yâni bir varlığın yaratılış gâyesi istikâmetinde hareket etmesi de tesbih demektir. Bir varlığı Allah ne için yaratmışsa, o varlığın yaratılış gâyesi istikâmetinde hareket etmesi, o varlığın tesbih etmesi demektir. Bu mânâda suyun akışı tesbihtir, ateşin yakışı, gülün kokuşu, bülbülün ötüşü tesbihtir. Güneşin doğuşu, yağmurun yağışı, gündüzün geceyi kovuşu hepsi tesbihtir.

Tüm kâinat, azametini bildikleri, saygıyla önünde eğilip kulluk yaptıkları Rabbleri karşısında insan denen bu küçük varlığın takındığı sapıklık, sergiledikleri bu utanç verici hareketlerinden ötürü utançlarından neredeyse çatlayacak hale geliyorlar ve Rabblerinin gazabından korkup ona yalvarıyorlar.

6. “Allah'ı bırakıp O’nun berisinde velîler edinenler var ya, onların işlediklerini Allah gözetlemektedir. Ey Muhammed! Sen, onlara vekil olmaya memur değilsin.”

Allah’ı bırakıp da Allah dûnunda, Allah berisinde kendilerine velîler edinenler var ya, halbuki onları görüp gözeten, onları her şeyden koruyan ve yaşatan Allah’tır. Buna rağmen onlar kendilerini koruyan, kendilerini görüp gözeten Rablerinin velâyetini bırakmışlar ve- kendilerine Allah berisinde bir kısım velîler bulmuşlar ve onların koruması altına girmeye çalışmaktadırlar. Velî konusunda bakın Bakara sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

“Allah mü’minlerin Velîsidir. Onları küfrün karanlığından imanın aydınlığına çıkarır. Kâfirlerin velîleri ise tâğutlardır. Tâğutlar onları

aydınlıktan karanlığa çıkarır. İşte onlar ateşin sohbetçisidirler ve orada ebedî kalıcıdırlar."

(Bakara 257)

Allah, mü'minlerin Velîsidir. Kimileri bu kelimeye farklı anlamlar yüklemişlerse de, velî, velâyet hakkına sahip olan varlık demektir. Bir varlık adına ona danışmadan tek taraflı karar verme makamında olan varlığa, velî denir. Meselâ ben çocuğumun velîsiyim. Onun adına ona danışmadan karar verme makamındayım. Velîsi olduğum ve ona sormadan karar verme makamında olan ben, ona istediğim şeyleri emreder, istediğim şeyleri yasaklarım. İstediğim okulda okutur, istediğim kişilerle arkadaşlık kurmasını sağlar, istediğim kişilerle ilişkisini yasaklarım. Allah da bizim velimizdir. Yâni bize sormadan bizim adımıza tek taraflı karar alma makamındadır. İstediğini emreder, istediğini de yasaklar. Öyle değil mi? Meselâ namazı emrederken bize danıştı mı Allah? Zinayı yasaklarken, "ey kullarım, ben bunu yasak kılacağım, ne dersiniz, nasıl düşünürsünüz? Fikriniz nedir bu konuda?" diye bize sordu mu? Hayır, Allah bizim Velîmizdir, velâyetimiz elinde olandır ve bizim adımıza aldığı kararlar konusunda velâyeti altında olan bizlere asla danışmaz.

İşte velînin anlamı budur. Vali, vilâyet ifadeleri de buradan gel-mektedir. Vali, vilâyette, velâyeti altında bulunan insanlar konusunda onlara danışmadan karar verme makamında olan kişi demektir. Valinin anlamı budur. "Kâfirlerin Müslümanlar üzerine velâyet hakkı yoktur," âyeti de bunu anlatır. Yâni vilâyette vali olarak, Müslümanlara sormadan onlar adına karar verme makamına kâfirler oturtulmamalıdır.

"Mü'minler mü'minleri bırakıp ta kâfirleri velî edinmesinler."

(Âl-i İmrân 28)

Yâni mü'minler mü'minleri bırakıp ta kâfirleri velâyet makamına, kendileri adına karar verme makamına oturtmasınlar. Kâfirler karar verip, kâfirler kanun yapıp Müslümanlar da kendilerinden olmayan bu kâfirlerin yaptıkları kanunları uygulamaya kalkmasınlar. Âyetin sonunda da eğer mü'minler bunu yaparlarsa, onların Allah katında en ufak bir değerleri kalmamış, Allah'ın yardımını da kaybetmişlerdir, buyurulmaktadır.

Evet velî, vali budur. Çünkü vali karar verecek ve Müslümanlar da kendi adlarına bu valinin verdiği kararı uygulayacaktır. Öyleyse mü'minlere velî olacak, vali olacak, idareci olacak insanların mutlaka mü'minlerden olması

emrediliyor. Bu mânâları unutturmak için mi? Yâni mü'minlerin başına kâfirlerin de idareci olmasını sağlamak ve böylece mü'minleri köleleştirmek için mi bilmiyorum, insanlar bu velî kelimesini çok çarpıtmışlar. Velî deyince, bugün insanlar hiç te bunu düşünmüyorlar.

Şimdi Velî'den anlaşılan, işte gökten alan, yerde yiyen, gaybı bilen, eteğine yapışılan, cennetle müjdeleyen, cehennemi sınırlayandır. Hep böyle anlattılar çünkü. Bu anlamı şeytana nasıl yükleyecekler, bunu merak ediyorum. Yâni eğer velî deyince bunlar anlaşılacaksa, Allah bir âyet-i kerîmesinde şeytanın velî olduğunu haber verir:

"... Muhakkak ki şeytanı inanmayanların velîsi kıldık."
(A'râf 27)

Evet, şeytan kâfirlerin velîsidir. Kâfirler kendilerine velî olarak şeytanı kabullenmişlerdir. Yâni onların karar mercileri şeytanlardır. Yasa belirleyicileri şeytanlardır. Şeytan emreder, onlar yaparlar. Şeytan fısıldar onlar uygularlar. Değilse öte anlama şeytana nasıl veli diyebileceğiz? Yine aynı sûrede:
"Onlar Allah'ı bırakıp da şeytanı kendilerine velî edindiler."
(A'râf 30)

Buyurulmakta ve şeytanın velî olduğu anlatılmaktadır. Eğer velî kelimesini az önceki mânâda anlayacaksak, şeytana nasıl velî diyeceğiz. Ama Allah'ın anlattığı son derece açıktır ki, şeytan kâfirlerin velîsidir. Yâni şeytan, onların hayatında onlara danışmadan karar alma makamındadır. Ya da onlar, şeytanı kendi hayatlarında kendileri adına karar verme makamına oturtmuşlar, şeytan karar vermiş, onlar uygulamıştır.

Bakın bu âyet-i kerîmenin devamında da yine tâğutların kâfirlerin velîsi olduğu anlatılıyor. Eğer velî kelimesine az evvelki anlamı yükleyecek olursak, acaba tâğutlara nasıl velî diyeceğiz? Allah tâğut-lar için velî diyor. Yâni bu tâğutların gaybı bilen, gökte uçan, denizde yürüyen, Allah'ın ermiş kulları olduklarını nasıl söyleyebileceğiz? Velîyi Kur'an'ın ifade buyurduğu biçimde velâyet anlamında anladığımız zaman, bu tâğutların kâfirler adına karar verme makamında kişiler olduğunu anlamakta zorluk çekmeyeceğiz, demektir. Yâni kâfirler tâ-ğutları kendilerine velî edinmişlerdir. Bu tâğutlar, velâyeti altında olan bu kâfirler adına karar alırlar ve bu kâfirler de kendileri adına karar alan bu

tâğutların kararlarını uygularlar.

Allah buyurur ki: Allah, mü'minlerin Velîsidir. Yâni mü'minler adına onlara danışmadan tek taraflı karar verendir. Velîmiz olan Rab-bimiz bizim adımıza, kulları adına onlara danışmadan aldığı kararlarla onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. A'râf sûresinin 196. âyetinde ifade edildiği gibi:

Arşından, kürsisinden kopmayan, sapasağlam bir ip uzatarak, bir kitap göndererek, bizim adımıza aldığı kararlarını o kitabında bize bildirerek bizi karanlıklardan aydınlığa çıkarır.

Rabbimiz, kendisinin velâyetini kabul eden, gönderdiği kitapla ilgilenen, aldığı kararlar istikâmetinde bir hayat yaşamaya karar veren kullarını küfür karanlıklarından, şirk karanlıklarından iman aydınlığına, İslâm aydınlığına çıkarır. Zulümat küfürdür, nûr da İslâm'dır. Dikkat ederseniz burada zulümat kelimesinin çoğul olarak zikredildiğini, nûr kelimesinin ise tekil olarak zikredildiğini görüyoruz. Bu gerçekten çok dikkat edilmesi gereken bir husustur. Çünkü zulümat, küfür, bâtıl, sayılamayacak kadar çoktur, ama o bâtılı yok edecek nûr tektir, o da İslam'dır.

Allah'ın nûruyla ilgi kuramamış, Allah'ın kitabıyla tanışamamış, Allah'ın dinini kabul edememiş kişi, karanlıklar içindedir. Allah'ın nûruyla aydınlanmayan yerler, gökler, gece ve gündüzler zifiri karanlıktır. Allah'ın nûruyla aydınlanmayan gözler kör, kulaklar sağır, kalpler bin türlü şüphe ve tereddütler içinde, bin türlü ıstırap ve buhranlar içinde çırpınır durur.

Allah'ın kitabıyla aydınlanmayan gönüller vesveselerle, kuruntularla, cinler ve şeytanlarla dolar. Allah'ın nûruyla aydınlanmayan ha-yat, var olmanın tadını alamaz. Hayatının tadını almak isteyen, varlığının farkında olmak isteyen akıllı kimseler, Allah'ın kendilerine sunduğu bu kulpa tutunmak zorundadırlar.

Mü'minlerin Velîsi olan Allah, onlar adına aldığı kararlarla, onlara gönderdiği kulluk kitabıyla, onları karanlıklardan, küfür, şirk, cehalet, hevâ ve heves, terbiyesizlik, ahlâksızlık ve nankörlük karanlıklarından, şüphelerden, tereddütlerden, vesveselerden aydınlığa çıkarır.

Allah, kendisini velî kabul eden, velâyetini Allah'a teslim eden, Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eden, yâni iradesini Allah'a teslim eden,

Allah'ın kendisi adına aldığı kararlara teslim olup, hayatını onun kulluk maddelerine göre düzenleyen mü'minlerin elinden tutar. Onları zulmetlerden, karanlıklardan çıkarır, dosdoğru yolda, hem dünyada hem de ukbâda onları sonsuz mutluluğa erdirir.

"Kâfirlerin velîleri de tâğutlardır. O Tâğutlar da onları aydınlıktan karanlıklara çıkarırlar. İşte onlar cehennemliklerdir. Orada ebedî olarak kalırlar."

Kâfirlerin velîleri de tâğutlardır. Kâfirlerin karar alma mercileri tâğutlardır. Onlar da hayatlarında tâğutları karar verme makamına oturturlar ve bu tâğutların kendileri adına aldığı kararları uygulamaya başlarlar. Bunlar aslında kendilerini yaratan ve gerçek velîleri olan Allah'ın sapasağlam kulpuna, dinine, kitabına ve kendileri adına aldığı kararlara sımsıkı sarılarak tüm tâğutları inkâr etmeleri gerekirken, ta-mamen aksini yapmışlar, tâğutları velî bilmişler, onların arzularına, onların kanunlarına boyun bükmüşler ve onlara kulluk yapmaya karar vermişlerdir.

İşte bu kâfirlerin velîsi olan tâğutlar da, velâyetleri altında bulunan kulları adına onlara danışmadan, aldıkları kararlarla onları nûrdan, hidâyetten, aydınlıktan, İslâm'dan, huzurdan, sükûndan koparıp, türlü türlü karanlıkların kucağına götürüp atmışlardır.

Allah'a kulluktan kaçan, Allah'ın velâyetini kabul etmeyen insanların başına kuzgun gibi tâğutlar çöker ve zorlamayla, dayatmayla hile ve aldatmalarla onları her taraflarından kıskıvrak bağlar, ağlarına düşürürler. Yularlarını ellerine alırlar ve onların velîleri olurlar. Onları nûrdan, imandan, İslâm'dan, Allah'a kulluktan, yaratılışlarından, fıtratlarından, insanlıklarından, doğru yoldan çıkarıp karanlıklara, küfre, inkâra, ilhada ve karanlıklara sürüklerler. Gidilmeyecek yollara sürüklerler onları.

Çünkü tâğutlar aydınlık yolları sevmezler. Aklı, ilmi, düşünceyi fesada verirler. Ahlâkı ve fıtratı bozarlar. Peşlerine taktıkları kullarını belâların kucağına taşırlar. Boyunlarındaki ipin ucunu, o ipin de, kendilerinin de sahibi olan Allah'a vermeyerek kendi ellerinde tutmak isteyen, ya da onu boşlukta tutmak isteyen herkesin iplerini ellerine alırlar ve onları kendilerine kul-köle edinirler.

İnsanlar güya Allah'a kulluktan kaçarken, bu defa tâğutların kulu-kölesi

olurlar. Allah'ı inkâr eden, velâyetini Allah'a vermeyen kişi, binlerce tâğutun kulu olur. Bir tek Allah'a kulluktan kaçarken pek çok tâğuta kulluk yapmaya razı olur. Meselâ Allah'a kulluktan kaçan kişi, evvela kendisini Allah'a kulluktan koparıp ayaklarını kaydırmak için fırsat kollayan şeytanın kulu durumuna düşer. Sonra onu Allah'ın arzularından koparıp, kendi arzu ve şehvetlerinin kulu, kölesi durumuna düşürmek isteyen nefsinin kulu durumuna düşer. Daha sonra başkaları, karısı, babası, anası, çocukları, akrabaları, kavmi, kabilesi, milleti, devleti, politik ve dini liderleri, ağası, patronu, çevresi, âdetleri, töreleri, modası ve daha yüzlerce tâğutun kulu-kölesi durumuna düşecektir.

Görüyoruz işte Allah'ın velâyetini kabul etmeyen insanlar bir tek Allah'a kulluktan kaçarken, yığınlarla tâğutun kulu, kölesi olmuşlar. Kimisi Şeytanın, kimisi nefsin, kimisi modanın, kimisi şehvetlerinin, kadının, âdetlerin, törelerin, kanun koyucuların, çevrenin, ağalarının, patronlarının kulu, kimisi bu âlemde sebepler nizamı üzerinde galip ve müessir zannettikleri, zarar ve felâketler anında kendilerinden medet bekledikleri, kendilerine sığındıkları, kendilerini kurtarıcı olarak bildikleri kimselerin kulu. Yâni güya bir tek Allah'a kulluktan kurtulup özgürlüğe kavuşacaklarını zanneden bu insanlar, boyunlarına pek çok varlığın kulluk iplerini takmışlar ve onların çektikleri yere gitmek zorunda kalmışlardır. Hepsini aynı anda razı etmek zorunda kalmışlar, kalpleri parça parça olmuş, burunlarına vurulmadık zincir kalmamış, zillet ve meskenetin esfeline düşmek zorunda kalmışlardır.

Öyleyse Allah dışındaki tüm tâğutları inkâr edip, hayatımızda onlara karışma alanı bırakmayıp, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu sadece Allah'ın eline verip, sadece Rabbimizi Velî kabul etmek zorundayız. Sadece Allah'ı Velî kabul edip, kulluğumuzu sadece Allah'a yapıp, Allah'ın bizim adımıza aldığı kulluk maddelerine sımsıkı sarılıp bu karanlıklardan kurtulmak zorundayız. Bundan başka çaremiz de yoktur.

Bu âyet-i kerîmesinde Rabblerinin velâyetinden çıkıp kendilerine Allah berisinde bir takım velîler bulup onların himayesine girmeye çalışan insanlara deniyor ki, "onların hesaplarını Allah tutmaktadır." Onların sicillerini, amel defterlerini tutan Allah'tır. Onların yaptıklarının hesabını soracak olan Allah'tır. Bu nedenle, "ey Peygamberim! Sen onların üzerlerine vekil değilsin. Yâni bu insanların kaderleri senin elinde değildir. Bu insanların kalplerine hükmeden sen değilsin ki onları hemen bu dine kazandırasın. Bu insanların kaderleri senin elinde değil ki, sana karşı gelen bu insanların hemen defterlerini dürüp onların

işlerini bitiriveresin."

Rabbimiz burada peygamberin konumunu ve fonksiyonunu belirlemektedir. Ama bu hitabın peygamberden çok onun muhataplarına olduğunu anlıyoruz. Yâni bilesiniz ki, "ey insanlar, Allah'ın elçisinin elinde bile bir şey yoktur. Hal böyleyken sizin hayatınızda etkili zannettikleriniz, Allah berisinde kendilerini velîler edindiğiniz, hayatınıza karışma yetkisi verdiğiniz bu varlıklara da ne oluyor? Sizin Allah berisinde keramet sahibi zannettikleriniz, Allah yanında kendilerinde güç ve kuvvet var zannedip kendilerine dua edip imdadınıza çağırdığınız, kendilerine sığınmaya çalıştığınız bu varlıklar da ne oluyor?" denmektedir.

Cahiliye toplumlarında ruhanîlerin, ruhanî liderlerin kendilerine karşı çıkan, kendilerine isyan eden insanları bir anda mahvedecekleri şeklinde yaygın bir inanış vardı. Öyle ki, bu kişilerin öldükleri zaman bile kendilerine saygısızlık eden kimseleri mahvedeceklerine inanılırdı. Hattâ hayatlarında pek fazla etkili olmayan bu insanların, öldükten sonra kınından sıyrılmış bir kılıç kesildiğine inanılırdı. Nitekim bugün de hayatları boyunca bu tür sapıklıklara asla iltifat etmeyen nice sâlih kişileri, ölümlerinden hemen sonra bazı kurnaz müritleri, onların isimleri ve kemikleri üzerinde çok kârlı bir ticaret kurmuşlardır. Yok şöyle uçarlardı, böyle asar keserlerdi filan. İşte tüm bu bâtıl inanışları kökünden kazımak için, yeryüzünde en üstün yaratığı peygamberi hakkında bile Rabbimiz buyurur ki:

"Ey Resûlüm! Muhakkak ki sen benim elçimsin. Seni insanların hayatına karışma, onlara vahiy gönderme konusunda odak nokta seçtim. Seni vahiyle şereflendirdim. Ama senin görevin sadece insanları doğru yola eriştirmektir. Onların kaderleri ve kısmetleri senin elinde değildir. İnsanların geleceklerini sen belirlemiyorsun. İnsanların amellerinin karşılığını vermek senin elinde değil, sadece Allah'a aittir. Onları koruyan Allah'tır, sen değilsin. Onları doyuran Allah'tır, sen de-ğilsin. Onları hidâyete ulaştırmak sana değil, Allah'a aittir. Onların kalplerine etkili olan Allah'tır, sen değilsin. Kalplerine hükmedip onları doğru yola getirecek olan Allah'tır, sen değilsin." İşte peygamberin fonksiyonu budur. Bakın En'âm sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"De ki: "Sizin acele istediğiniz şey benim elimde olsaydı, benimle aranızdaki iş bitmiş olurdu." Allah zulmedenleri en iyi bilendir."
(En'âm 58)

Evet, sizin acele istediğiniz azap da benim elimde değildir. Eğer sizin acele istediğiniz şey benim elimde olsaydı, çoktan sizin işinizi bitirmiş olurdum. Burada Rabbimiz, risaletle ulûhiyeti, kendisiyle peygamberini ayırıyor. "Peygamber sizin gibi bir beşerdir, bu nedenle peygamberi Allah makamında görmeye ve Allah'tan istemeniz gereken bir şeyi peygamberden istemeye kalkışmayın," diyor. Hani az evvel insanların insanları yardıma çağırdıkları, insanların insanlara dua ettikleri, insanların insanlardan bir şeyler istedikleri anlatılmıştı ve bunun bir şirk olduğu ortaya konmuştu ya, bakın burada da Rabbimiz peygamberden bile bir şey istenmemesi gerektiğini anlatıyor. Bunun için de peygamberine diyor ki, "Peygamberim! Sen onlara de ki: "Sizin acele tarafından istediğiniz azap benim elimde değildir. Ben İlâh değilim, ben sizin gibi bir beşerim. Ben ancak bir elçiyim. Sizin istediğiniz azabı göndermeye benim gücüm yetmez, bu benim işim değil, onu ancak Allah gönderir. Eğer benim buna gücüm yetseydi, o zaman benimle sizin aranızdaki işi hemen bitirirdim, sizin defterinizi dürerdim."

Bir peygamber bile böyle derken, adam diyor ki, "eğer bizim efendi elinin tersiyle bir iterse onların işi bitiverir. Onun gazabına uğrayanın, onun gözünden ve gönlünden düşenin parçası bile bulun-maz." Garip şeyler bunlar. İşte görüyoruz birilerini yok etmeye, birilerine azap göndermeye Allah'ın peygamberinin bile gücü yetmiyor.

7. "Ey Muhammed! Böylece şehirlerin anası olan Mekke'de ve çevresinde bulunanları, şüphe götürmeyen toplanma günü ile uyarman için, sana Arapça okunan bir kitab vahy ettik. İnsanların bir takımı cennete, bir takımı da çılgın alevli cehenneme girer."

Rabbinizden size hayat programı olarak, hayatınıza karışmak üzere indirilen bu Kur'an, Arapça olarak indirilmiştir. Yâni sizin anlayabileceğiniz bir dilde, ana dilinizde bu kitabını göndermiştir. Onda anlaşılmayacak bir kapalılık asla yoktur. Zira bu kitabı kendisine indirdiğimiz peygamber, onunla şehirlerin anasının ve diğerlerinin, yâni onun çocuklarının halkını ve onun çevresindeki beldelerin halkını uyarsın diye bu kitabı, onun da, onların da anlayabilecekleri bir dilde gönderdik. Yâni nerede bir şehir oluşmuşsa, nerede insanlar toplanıp bir şehir oluşturmuşlarsa, hem oradaki insanları, hem de onun çevresindeki beldelerin insanlarını uyarması için bu kitabı gönderdik. Demek ki insanlar bu kitapla uyarılacaktır.

Bir başka anlayışa göre, Ümm'ül Kurâ, Mekke şehridir. Şehirlerin en şereflisi ve anasıdır. Çünkü orada Allah'ın evi Beytullah vardır. Çünkü orada makam-ı İbrahîm vardır, yeryüzünün en şerefli insanı Allah'ın Resûlü orada zuhur etmiştir. İşte böyle şerefli bir beldenin halkı ve onun civarındaki tüm şehirler, tüm beldeler onunla uyarasın diye bu kitabı Arapça bir kitap olarak indirdik. Uyarılacaklar anlatıldıktan sonra, uyarının konusu da anlatılıyor. İnsanları, geleceği konusunda hiçbir şüphe olmayan ve kesin gelecek olan o korkunç günden, hesapları kitapları görülmek üzere tüm insanlığın, tüm mahlukâtın Rabblerinin huzurunda toplanacakları o hesap gününden insanları korkutsun, o gün konusunda dikkatli davranmaya sevk etsin diye bu kitabı gönderdik, diyor Rabbimiz.

O gün insanlardan kimileri cehenneme akarken, kimileri de cennete uçacaktır. Kimileri yaptıklarının cezasını çekmek üzere cehenneme yuvarlanırken, kimileri de yaptıkları güzel amellerinin mükâfatını dermek üzere cennete uçacaktır. O gün insanlardan kimileri mutlu, kimileri de bedbahttır. Kâfirler cehennemde, mü'minler de cennettedirler. Yâni bu kitabın uyarısı, bu peygamberin uyarısı iki sonuç verecek. Kimileri onun uyarısına müspet cevap verecek ve sonunda cennete gidecek; kimileri de bu kitabın ve peygamberin uyarısına aldırış etmeyerek, kitapla ve peygamberle diyalog kurmayarak, cehenneme yuvarlanacaktır.

8. "Eğer Allah dilemiş olsaydı hepsini bir tek ümmet yapardı. Ama, O, rahmetine dilediğini kavuşturur. Zalimlerin ise bir dost ve yardımcısı olmaz."

Allah dileseydi herkesi peygamber yapardı, herkesi peygamber gibi yapardı. Burada iki konuya dikkat çekiliyor: Birincisi Rabbimiz burada peygamberini teselli ediyor. Rasûlullah'ın bunca çabasına rağmen, Mekke müşriklerinin küfürlerinde, şirklerinde, cehalet ve sapıklıklarında direnmeleri, hakkı kabule yanaşmamaları karşısında peygamberinin üzülmemesi gerektiğini anlatıyor. "Peygamberim! Ol-muyor, olmadılar diye, bu adamlar bunca çabalarıma rağmen istenilen noktaya gelmiyorlar diye niye üzülüp kendi kendini harap ediyorsun? Eğer senin Rabbin dileseydi, bu insanların hepsini bir tek ümmet yapardı. Bunların tamamını hak din üzerinde toplar, tamamını Müslüman yapar, mü'min yaratırdı. O zaman kitap ve peygamber göndermeye de gerek kalmazdı." Bu hususun Bakara'da şöyle anlatıldığını görüyoruz:

"Dinde zorlama yoktur. Çünkü hak bâtıldan ayrılmıştır."
(Bakara 256)

1. Dinde zorlama yoktur, yâni insanların bu dine girmeleri konusunda zor kullanmak yoktur.

2. Dinden çıkma konusunda zorlama yoktur. Zor kullanarak, bu dine girmiş insanları dinden çıkarmak, mürted yapmak da yoktur. ehl-i kitap ve kâfirler, şu anda insanları dinlerinden çıkarmak için zorlamaktadırlar. Allah bu âyetiyle onların bundan vazgeçmelerini, insanları din eğitiminden mahrum bırakarak, ya da İslâm'ı yanlış tanıtarak, ya da İslâm'la insanların arasına barikatlar koyarak insanların bu dinle tanışmasını engellemekten vazgeçmelerini emretmektedir.

3. Dinde, dinin ruhunda zorlama yoktur. Yâni sadece dine gir-me çıkma konusunda değil, bu dinin esasında hiçbir zorlama yoktur. Zira bu dinin konusu zorunlu fiiller değil, gönle ve isteğe bağlı fiiller ve davranışlardır. "İslâm dininde zorlamanın sonucunda yapılan amellere sevap verilmez," hadisi bunu anlatır. Zorlama ile iman da, itikat da caiz değildir. Zorlamanın sonucunda gerçekleşecek imana, iman den-mez. Zorlamanın sonucu kabul edilen bir iman, Allah'ın istediği bir iman değildir. Aynen bunun gibi, zoraki kılınan namaz, namaz değildir, zoraki tutulan oruç, oruç değildir. Çünkü zorlanma, bir kişinin hoşlanmadığı halde, kalben inanmadığı halde bir şeyi tehditle ve zorla yamasıdır.

Halbuki bu din, hoşlanılmayacak bir din değildir. Bu din insanlara anlatıldığı zaman herkesin gönül rahatlığıyla kabullenebileceği bir dindir. Bu konuda insanları zorlama hakkı sadece Allah'a aittir. Yâni yaratıklarını, kullarını bu konuda zorlama hakkı sadece Allah'a aittir. Nitekim Allah kimi kullarını da buna zorlamıştır. Semâvât, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, hayvanlar, melekler, hepsinin boyunlarındaki ipin ucu doğuştan Allah'ın elindedir. Zoraki kulluk yapmaktadırlar, Allah'a karşı isyan etme imkânları yoktur. Allah'a kafa tutma imkânları yoktur. Bunlar zoraki kuldurlar, başka şansları yoktur.

Ama insanlar için Allah bunu murad etmemiştir. İnsanların imanlarını zorunlu kılmamıştır Rabbimiz. Bakınız bu hususu Rabbimiz başka bir âyetinde şöyle anlatır:

"Eğer Rabbin dileseydi yeryüzünde kim varsa hepsi toptan iman ederdi. O halde sen mü'min olsunlar diye insanları zorlayacak mısın?"
(Yunus 99)

O halde din, dine girme konusunda hiç kimse zorlanmamalıdır. Çünkü zorlanan bir kimsenin açığa vuracağı iman, Allah katında makbul bir iman değildir. Ama şurası da unutulmamalıdır ki, böyle bir zorlamanın sonucu da olsa "ben iman ettim" diyen kişiye: "Sen bunu korktuğun için söylüyorsun! Sen aslında kâfirsin!" demek caiz değildir. Böyle bir iman iddiasında bulunan kişi için şüphe ortadan kalkacak kadar beklenir, ona kâfir muamelesi yapılmaz; imanını açığa vurup amellerle ispatlayacak kadar beklenir. Eğer bu süre içinde amellerle imanını ispatlarsa mü'min, değilse kâfir kabul edilir.

Anlayabildiğimiz kadarıyla bu ve benzeri âyetlerde, Rabbimiz peygamberini ve onun yolunun yolcuları olan bizleri teselli ediyor ve bizlere yol gösteriyor. Diyor ki, "ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları! Sakın bu insanlar yola gelmiyorlar, hakkı kabule yanaşmıyorlar diye kendi kendinizi yiyip bitirmeyin! Bu, Allah için zor bir şey değildir. Eğer Allah dileseydi onların tamamını hak üzere toplayıverirdi. Diğer varlıklar gibi onların da boyunlarındaki ipin ucunu eline alıverirdi de, hiçbirisi Allah'a kafa tutamazdı. Ama Allah böyle mu-rad etmiş, onlara irade vermiştir. İradelerini iyiye kullananları rahmetine sokacak, zalimleri de rahmetinden ve hidâyetinden mahrum bırakacaktır."

Bazı insanlar, dün de, bugün de bu konuda yanlış bir mantık yürüterek dini reddetme cüretinde bulunmuşlardır. Şöyle diyorlar: "Efendim eğer Allah gerçekten bu kâfirlerin iman etmelerini, hidâyet üzere olmalarını istemiş olsaydı, yâni bizi kendi başımıza bırakmayıp da gerçekten bizim hayatımıza, insan hayatına karışmış olsaydı, gerçekten kitap, vahiy, peygamberler göndererek bizim hayatımıza karışmayı murad etmiş, bizden bir şeyler istemiş, bize emirlerini gönder-miş olsaydı, Allah böyle kitaplar ve peygamberler göndererek dolambaçlı yolları seçmezdi. Herkesi Müslüman olarak yaratır, diğer mahlukât gibi bizim de boyunlarımızdaki ipin ucunu doğuştan eline alıverir veya semâvât ve arza dediği gibi "Müslüman olun!" "Teslim olun!" der, işi bitirirdi. Böyle demediğine, böyle yapmadığına göre, Allah bizden bir şey istemiyor. Allah bize vahiy göndermiyor da, kendilerinin peygamber olduklarını iddia eden kimi insanlar bizi aldatıyor," diyor-lar. "Allah vahiy göndermez, Allah hayata karışmaz, O bizi kendi hali-mize bırakmış ve nasıl bilirseniz öylece yaşayın demiştir," diyorlar.

"Eğer şu anda bizim yaptıklarımızdan, bizim yaşadığımız hayattan Allah

razı olmasaydı, bize böyle razı olmadığı bir hayatı yaşama imkânı vermezdi. Bize bu hayatı yaşama imkânı verdiğine, bizi yaptıklarımız konusunda durdurmadığına, böyle bir hayatı yaşayan bizleri hemen cezalandırmadığına, bu hayatımızdan dolayı bizleri helâk etmediğine göre, demek ki Allah bu yaptıklarımızdan razıdır," di-yorlar ve böyle bâtıl bir mantıkla İslâm'ı, vahyi ve peygamberi reddet-meye çalışıyorlar. Rabbimiz, onların bu sapık mantıklarını reddetmek üzere buyurur ki, "eğer Allah dilemiş olsaydı hepsini tek bir ümmet yapardı. Yâni hepsini zoraki mü'min yapardı." Ancak Allah öyle murad etmemiş, insanlara irade vermiş ve bu iradelerini İslâm'dan yana, imandan yana kullananları rahmetine ulaştırmış, aksini yapanları da dostsuz ve velîsiz bırakmıştır. İşte bu âyetiyle Rabbimiz bu hususu anlatır.

Bir de bu âyetiyle Rabbimiz, mü'minlere İslâm'ı tebliğ ederken karşılarındaki muhataplarının hemen etkilenip Müslüman olmayışları, hemen istenilen noktaya gelmeyişleri karşısında ümitsizliğe düşmemeleri konusunda uyarıda bulunur.

9. "Demek onlar Allah'tan başka velîler edindiler? Oysa velî, Ancak Allah'tır. O, ölüleri diriltir. Her şeye kâdirdir."

Tüm kâinatta velî sadece Allah iken, onlar Allah'ı bırakıp onun dışında kendilerine velîler bulup, onların koruması altına girdiler. Halbuki yaşatan, hayat veren, dirilten ve öldüren Allah'tır. Tüm bu konularda yetkili başka varlık yoktur. Velî kavramıyla alâkalı sûrenin 6. âyetinde yeterince bilgi vermiştik, burada bu kadarla iktifâ edeceğiz.

10. "Ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyde hüküm vermek, Allah'a aittir. İşte bu Allah, benim Rabbimdir. O'na güvenirim ve O'na yönelirim."

İşte bu, Allah'ın kâinatta yegâne velî oluşunun ispatıdır. Zira velî olanın hakim, hükmedici, ilim ve hikmet sahibi olması gerekmektedir. Kulları adına onlara danışmadan tek taraflı aldığı kararların tamamında, mutlak isabet sahibi olması gerekmektedir. Kulları adına kararlarını alırken de hiç kimsenin etkisi altında kalmayacak biçimde azîz, güç ve kuvvet sahibi, mutlak hâkimiyet sahibi olması gerekmektedir. Allah'tan başka hiç kimsede bu sıfatlar bulunmadığına göre, velî sadece Allah'tır.

Velî, Allah olduğuna göre, elbette velâyeti altındaki kullarının aralarında ihtilâf ettikleri tüm konuları karara bağlayan da, sadece O olmalıdır. Velî, Allah olduğuna göre, ihtilâfları O çözmelidir. O'nun söylediği, her şeyi bitirmeli, her ihtilâfı sonuca erdirmelidir. Velîniz Allah ise, o zaman ihtilâf konularınızın tümünü ona havale etmelisiniz. "Bu konuda ne dersin ya Rabbi? Bu konuda nasıl buyurursun ya Rab-bi?" demeli ve her konuda onun hükmüne müracaat etmelisiniz. O'-nun tarif ettiği konularda da kalplerinizden en ufak bir tereddüt geçirmeden hemen teslim olmalısınız. Değilse, problemlerinizin çözümünde kime müracaat ediyor, kime başvuruyor ve kimin çözüm önerilerini öne alıyorsanız, bilesiniz ki, sizin velîniz Allah değil, o müracaat ettiklerinizdir.

Kimileri, insanların yeryüzünde ihtilâf ettikleri konularda Rab-bimizin en son sözü söyleyip bu ihtilâfları bitirmesinin, kıyamette olacağını söylemeye çalışmışlardır. Bunu doğrulayan âyetler vardır ama bu âyetler, bu işin dünyada da olmaması anlamına gelmeyecektir. Çünkü Kur'an, hem dünyada, hem de âhirette ihtilâflar konusunda karar vermeye yetkili, müracaat edilecek tek mercinin Allah olduğunu söyler.

Binaenaleyh Allah nasıl din gününün sahibi, din gününün mâli-kiyse, dünya gününün de sahibi ve mâlikidir. Dünyada da Rabbimiz ahsenü'l-hâkimîndir. Âhirette son sözü söyleyip, nasıl ki insanlardan hangilerinin hak yolda, hangilerinin de sapık yolda olduklarını, kimlerin cehenneme yuvarlanması, kimlerin de cennete uçması gerektiği konusunda hükmedecekse, aynen bunun gibi dünyada da hangi yolun hak, hangi yolun bâtıl olacağına O karar verecektir. İnsanlar için neler helâldir, neler haramdır? Hangi hukuk doğru, hangisi bâtıldır? Hangi kıyafet doğru, hangisi yanlıştır? Hangi ekonomi anlayışı doğru, hangisi bâtıldır? Hangi hayat programı cennete, hangisi cehenneme götürür? Bu konularda da hüküm verecek olan Allah'tır.

İhtilâf ettiğiniz her konuda hüküm verecek, onu hükme bağlayacak olan Allah'tır ve işte bu Allah benim Rabbimdir. Ben sadece O'na güvenir ve tüm hayatımda O'na dayanırım. Tüm problemlerinde, tüm kararlarımda, tüm hareketlerimde, tüm programlarımda, tüm güçlük ve sıkıntılarımda Rabbime güvenir ve O'na dayanırım. Her konuda O'na müracaat ederim. Tüm hayatımı O'na arz eder, O'nun yap dediklerini yapar, yapma dediklerinden de yüz çeviririm. Tüm hayatımda O'na yönelir, sadece O'na sığınır, tüm işlerimde yardımı O'ndan beklerim. Hidâyeti O'ndan bekler, ihtilâf ve münakaşa

konularında O'nun karar vermesini arzu eder, verdiği kararlara da tartışmasız teslim olurum. Tüm problemlerimin çözümünde velîm olarak O'na başvururum. O'na sığınır ve O'na yalvarırım. İşte bu, Allah'ı velî kabul etmektir. Böyle yapan kişi, Allah'ı velî kabul etmiştir.

Velâyetinin bir başka ispatını, velî oluşuna bir başka delili de Rabbimiz şöyle anlatır:

11. "Göklerin ve yerin yaratanı, size içinizden eşler, çift çift hayvanlar var etmiştir. Bu sûretle, çoğalmanızı sağlamıştır. O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O, işitendir, görendir."

O Allah ki, gökleri ve yeri daha önce onların örnekleri, benzerleri yokken yaratandır. Sonra kendi cinsinizden yâni Adem oğullarından, insan cinsinden size eşler yaratan, kadın için erkek, erkek için de kadın yaratan, aynı şekilde deve, sığır, koyun, ve keçiden istifade edebilesiniz diye erkek ve dişi türler yaratandır. Onların sizin için çoğalıp üremelerini sağlayan ve aynen onlar gibi sizi de doğum yoluyla çoğaltıp üreten Allah'tır.

Eğer Rabbiniz erkek ve dişiyi aynı anda yaratmasaydı, ne doğum, ne üreme, ne de çoğalma olurdu. İşte bütün bunları yaratan Allah'ın benzeri hiçbir şey yoktur. Allah'ın zatında, sıfatlarında ve fiillerinde benzeri yoktur. Zatı, sıfatları ve fiilleri konusunda hiçbir şey Allah gibi değildir. Âyet-i kerîmedeki "misl" kelimesinden anlıyoruz ki, mânâ, Allah'ın değil aynısını düşünmek, benzeri bile yoktur demektir. Zâtı konusunda bu böyle olduğu gibi, sıfatları konusunda da böyledir. O'nun sıfatlarına sahip hiç kimse yoktur. Fiilleri konusunda da kimse O'na benzer olamaz. Yâni O'nun yaptıklarını yapacak yoktur. O'nun sıfatlarına sahip olan yoktur. O işitendir, görendir. İşitmek, işittiğine icabet etmek demektir. Allah, çağıranın çağrısını işiten, dua edenin duasını işiten ve onun imdadına yetişen, ona anında icabet edendir. İbadet edenin ibadetini gören ve kulluğunun karşılığını verendir. İşte velî olmanın bir başka şartı da budur. Peki var mı yeryüzünde böyle birileri? Eğer varsa, tamam onları da velî kabul edelim ve onların da koruması altına girmeye, onlara da kulluk yapmaya çalışalım. Böyle birileri yoksa, o zaman sadece Rabbimizi velî bilip onun velîmiz olarak bizim adımıza aldığı kulluk maddelerinin dışına çıkmayalım.

12. "Göklerin ve yerin kilitleri O'nundur. Dilediğine rızkı yayar ve isterse kısar, bir ölçüye göre verir. Doğrusu O her şeyi bilendir."

Göklerin ve yerin hazinelerinin anahtarları Rabbimizin elindedir. Hazine adına, rızık adına gökte olanların da, yerde olanların da anahtarları sadece O'nun elindedir. Hiç kimsenin elinin değmediği, değemeyeceği, elinin erişemeyeceği, yâni kimsenin müdahale edemeyeceği tüm rızıklar, tüm servetler O'nun elindedir. Şu anda ve yarın kim neye sahip olmuşsa, olacaksa, her şeyi veren O'dur. Dilediklerine rızkı genişletir, bol bol verir, dilediklerine de kısıverir. Çünkü O, her şeyi bilendir. Kime ne kadar vereceğini, kime ne kadar kısacağını bilendir. Rızkı takdir eden O'dur. Hikmet sahibidir O. Hikmeti gereği yapar bu taksimi. O'nun ilmi her şeyi kuşattığı için, bir kulu için zenginliğin mi, yoksa fakirliğin mi hayırlı olduğunu en iyi bilen O'dur. Bol vermesinde de, az vermesinde de mutlaka bir hikmet ve hayır vardır.

Öyleyse bu konuda O'na akıl vermeye, ona yol göstermeye gerek yoktur. "Ya Rabbi bana şu kadar vermeliydin! Beni şununla imtihan etmeliydin! Ben buna lâyıktım! Beni şununla imtihan etseydin, ben mutlaka imtihanı kazanırdım!" diyerek O'na karşı gelmenin anlamı yoktur. Çünkü Rabbimiz, kime ne kadar vereceğini çok iyi bilendir.

Bu konuda endişeye de gerek yoktur. Rabbimiz, tüm varlıkların rızkını veren ve bunu teminat altına alandır. Bana ayırdığını yanlışlıkla hiçbir zaman başkalarına vermeyecek kadar bilgi ve hikmet sahibi, başkalarına ayırdığını da çatlasam patlasam da, sadece gündüz değil, geceleri de çalışıp çabalasam da asla bana vermeyecek kadar âdil bir Allah'tır.

Madem ki tüm rızıklar O'nun elindedir, madem ki herkesin rızkını veren ve teminat altına alan O'dur, madem ki rızık konusunda tüm insanlar O'na muhtaçtır, o halde bu insanlar neden Rabblerini bırakır da onun berisinde kendilerine velîler bulmaya çalışırlar? Neden Rabblerinin kendileri adına gönderdiği hayat programından yüz çevirirler de, kendileri gibi rızka muhtaç insanların kanunlarına itaatten ya-na olmaya çalışırlar? Neden ihtilâf ettikleri konularda Rabblerinin hük-müne müracaat etmezler? Neden Rabblerinin kitabına başvurmazlar da başkalarının hükümlerine başvururlar. Rızık konusunda O'na yönelen, O'nun arzında yaşayan, O'nun havasını tüketen, O'nun suyundan istifade eden, O'nun arzında yaşayan, O'nun verdiği âzâları kullanan bu insanlar, hayat programı konusunda neden O'nunkinden ya-na olmuyorlar?! Neden O'nun kitabından habersiz yaşamaya çalışıyorlar?! Neden O'nun peygamberiyle diyaloga yanaşmıyorlar?!

13. “O size dinden Nuh’a tavsiye ettiğini, sana vah-yettiğimizi, İbrahîm’e, Mûsâ’ya ve Îsâ’ya tavsiye ettiğimizi şeriat yaptı. Şöyle ki: Dini doğru tutun ve onda ayrılığa düşmeyin. Fakat kendilerini çağırdığın bu şey, Allah’a şirk koşanlara ağır geldi. Allah dilediğini kendine seçer ve O’na yöneleni kendisine iletir.”

İşte Rabbimiz, bu bilgisi ve hikmeti, bu hâkimiyeti gereği sizin için bir şeriat koymuş, sizin için bir yol tayin etmiştir. Sizden önceki peygamberlere, Nuh’a, İbrahîm’e, Mûsâ’ya ve Îsâ’ya din olarak, şeriat olarak emrettiği şeyleri, size de açıklayıp kanun yapmıştır. Peygamberlere ve onların toplumlarına yasa olarak belirlediğimiz, yapın ve yapmayın diye buyurduğumuz şeyleri, sizin için de kanun yaptık, diyor Rabbimiz. Burada zikredilen bu peygamberler, ulü’l-azîm peygamberlerdir; Rabbimiz her birisine yeni bir şeriat vermişti. Öteki peygamberler ise, bunların şeriatlarını tebliğle görevlendirilmiş peygamberlerdir.

“O peygamberlere, hak dinin, İslâm dininin emir ve yasaklarını yerine getirin! Bu hususlarda ayrılığa düşmeyin,” diye emrettik. Yâni Hz. Adem’den bu yana tüm peygamberlere gönderilen bu dinin asılları, Allah’ın varlığı ve birliği, sadece Allah’a ibadet, kitaplarına, peygamberlerine ve âhiret gününe iman konusunda tefrikaya düşmeyin ve onu koruyup yaşatın, diye emrettik.

Rabbimiz, “öncekilere yaptığımız gibi sizin için de bir şeriat koyduk,” buyuruyor. Şeriat, takip edilen yol, üzerinde yürünülen hayat programı, uyulması gereken anayasa demektir. "Teşrî" anayasa, "şâ-rî" de yasa koyucu demektir. Şârî, yâni yasayı koyan Allah’tır ve Allah’ın koyduğu bu yasanın adı da şeriattır. Bundan önceki âyetlerde, kâinatta yegâne velînin Allah olduğu, kulları adına karar verme, ihtilâfları halletmesi ve hükmetmesi konusunda tek mercinin kendisi olduğu anlatılmıştı. İşte burada da Rabb, İlâh, velî ve hakim olarak koyduğu anayasadan söz ediyor. Sonra da diyor ki, “dini ikâme edin, dini ayağa kaldırın.”

Din, bir hayat programı, bir yaşam biçimidir. Din, bir toplumun uymak zorunda olduğu kanunlar manzûmesidir. Bu mânâda komünizm de, kapitalizm de, sosyalizm de, demokrasi de bir dindir. Bunlar, insanların ortaya attıkları bâtıl dinler ve sistemlerdir. Kâfirun sûresindeki, "De ki: Ey kâfirler! Sizin dininiz sizin benim ki de benim olsun!" âyeti bunu anlatır. Rabbimiz önce, “ey kâfirler” dedi, sonra da “sizin dininiz sizin olsun,” dedi. Kâfirin dini olur mu ki Rabbimiz böyle dedi? Elbette dinsiz, yâni kanunsuz, yolsuz sistemsiz bir toplum düşünmek

mümkün değildir. Bunun mânâsı, sizin kanunlarınız, sizin sisteminiz sizin olsun, benimki de benim olsun demektir.

Yine Yusuf sûresinde: "Kralın dinine göre kardeşini alıkoyması Yusuf'a yakışmazdı" âyet-i Kerîmesinde anlatılan kralın dininden maksat da, kralın sitemi ve o toplumda yürürlükte bulunan kralın ceza kanunlarıdır. Öyleyse Allah kanunlarını, Allah yasasını, Allah'ın ceza kanunlarını uygulayan toplum, Allah'ın dinindedir; başkalarının kanunlarını, başkalarının ceza yasalarını uygulayan toplum da, kanunlarını uyguladığı kimselerin dininde ve onların kulu olmuştur.

Kur'an'ın başka bir sûresindeki,

"Dikkat edin hâlis (katışıksız) din Allah'ın dinidir."

âyeti de bunu anlatır. Başkalarının dini de vardır ama onlarınki katışıklı bir dindir. Yâni hayatın bazı bölümlerine Allah karışır ama öteki bölümlerine de başkalarının kanunları karışır.

"Allah katında gerçek din, Allah'ın dinidir."

âyetinde de ifade edildiği gibi, hayatın tümüne karışan din Allah'ın dinidir.

Allah diyor ki, "dini ayağa kaldırın, dini ikâme edin." Yâni toplum hayatının her bir biriminde Allah'ın dini hakim olsun. Hukukta, ekonomide, siyasette, kılık-kıyafette, eğitimde ve hayatın her bir kade-mesinde Allah'ın arzuları hakim olsun. Bundan anlıyoruz ki, Allah'ın dinini, Allah'ın bu şeriatını sadece yaşamak, onu başkalarına tebliğ etmek yetmemektedir. Ayrıca onu ayağa kaldırmak, toplumda o kuralları uygulamaya koymak zorundayız.

Bir adam için, o devletini kurmuştur, hükümetini ikâme etmiştir demek, o kişinin sadece kafasındaki devlet modelini çevresine anlattığı ve halkın da onun kafasındaki bu hükümet modelini beğendiği anlamına gelmez. Ya ne anlama gelir bu? O kişi, bulunduğu ortamda, kafasındaki hükümet modelini bütün kurumlarıyla işletmeye başlamış, o ülkedeki toplum, onun yasalarına tâbi olmuş, mahkemeler kurulmuş, idarî kurumlar onun emrine bağlı olarak işlemeye başlamış demektir. İşte ikâme bu anlamdadır. Nitekim Rabbimiz, "namazı ikâme edin" buyurur. Bu emirden sadece namaza çağrıda bulunmak ve onu insanlara

tebliğ etmek anlaşılmaz. Bu emirden, namaz ortamı hazırlamak, namazın önündeki barikatları kaldırmak ve tüm mü'minlerin, bütün şartlarına uygun bir biçimde namazı kılmaları ve toplumda uygulamaya başlamaları anlaşılır. Öyleyse dinin ayağa kaldırılması da dinin tam anlamıyla toplumda uygulanmasını, toplumun her alanında dinin emirlerinin geçerli olmasını, dinin bütün kurumlarıyla birlikte yaşanmasını, hayatın her kademesinde hakim olmasını ve toplumun karşılaştığı her problemin dinin emirleri istikâmetinde çözümlenmesini sağlamak anlamına gelecektir.

Bu âyet-i kerîmeden peygamberlerin şu iki vazifeyle görevlendirildiklerini anlıyoruz:

1. Allah'ın dininin hakim olmadığı toplumlarda Allah'ın dinini hakim kılıp ayağa kaldırmak,

2. Eğer toplumda Allah'ın dini hakimse, onu ayakta tutmaya devam etmektir. Peygamber yolunun yolcusu olan bizler de işte bu iki görevle görevliyiz, demektir.

Âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki, mutlak sûrette hayata hakim kılınsın, toplumun hayatında uygulanarak ayağa kaldırılsın diye Rab-bimizin elçilerine ve onlar vasıtasıyla bize gönderdiği din, tüm peygamberlerde aynı dindir. Bu peygamberlerin şeriatlerinde farklılıklar olsa da, temelde dinleri aynı dindir. Bu dinin adı İslâm'dır, hepsinin adı Müslümandır ve hepsinin dini temelde aynı dindir. Rabbimiz, hepsine de bu dini hakim kılıp ayağa kaldırmayı emretmektedir.

Eğer bu dinin şeriatı, bu dinin yasaları, bu dinin emirleri hayata hakim kılınıp toplumun tüm problemleri onunla çözümlenecek hale getirilmezse, ya da insanlar bu dine inanır, ama o dinin şeriatı reddedilecek olur, yâni dine inanılır ama onun hükümlerinin uygulanması reddedilecek olursa, o zaman Allah korusun St. Paul'un şeriatsız bir din ortaya koyarak Hz. Îsâ'nın dinini ortadan kaldırdığı ve de Hz. Îsâ-nın ümmetini sonunda dinsiz bıraktığı gibi, bu din de, bu dinin mensupları da yok olup gidecektir. Şeriat, dinin hayatta uygulanma şeklidir. Hayatta uygulanmayan bir din de, yok olmaya mahkum olacaktır. Bu dinin mensupları olduklarını iddia eden Müslümanlar da, sonunda bu dinin sadece vicdanlara hapsedilen, hayatta uygulanırlılığı olmayan bir takım kuru ahlâkî kurallar manzumesi olduğunu zannederek, hayatta uygulanan başka

dinler, başka şeriatlar, başka sistemlerin varlığını kabul ederek dinleriyle ilgileri kalmayacaktır.

İşin acısı, Müslümanlar olarak kendilerini izâfe ettikleri din de Allah'ın dini olmaktan çıkacaktır. Zira Allah, âyet-i kerîmesinde son derece açık bir biçimde, "benim dinimi ikâme edin, benim dinimi uygulayarak ayakta tutun," diye buyurur. Uyguladığınız, hayatınıza hakim olan din benim dinimdir. Değilse sizler benim dinimde değil, başkalarının dinindesiniz demektir.

Dinin ikâmesini emrettikten sonra, Rabbimiz hemen arkasından, ***"Dinde ayrılığa düşmeyin"*** veya ***"dini parçalamayın"*** buyurmaktadır. Dinde ayrılığa düşmek, birkaç şekilde olabilir: Din içinde yeni bir takım görüşler ortaya atarak, kendi görüşlerinizi din kabul ederek, o konuda sizden farklı düşünenleri tekfir ederek dinde ayrılığa düşmeyin. Ya da dinde olmayan bir şeyi dine izâfe ederek, bid-atı dinmiş gibi algılayarak, dine ondan olmayan bir şeyleri ilave ederek veya bunun tamamen aksine dinde olan, dinin aslından olan bir hükmü, bir bölümü dinden çıkararak, ya da dinin açık bir hükmünü, açık bir nassını dinin ruhuna uygun olmayan bir şekilde tevil ederek ya da dinin herhangi bir bölümünü bayraklaştırıp, o bolümü gündeme getirip, o bölüme sarılıp öteki bölümlerini görmezden gelerek Müslümanlar arasında fırkalaşmaya sebebiyet vermeyin.

Veya dinde çok önemli bir bölümü, bir hükmü, bir emri önemsemeyerek, ama mübah derecesindeki bazı hükümleri de bunun aksine farz veya vacip telakki ederek, hattâ onları İslâm'ın en büyük esasları kabul ederek ümmet arasında ayrılık çıkarmayın. İşte dinde ayrılık böyle olur ve bu tür dine bozuk yaklaşımlardan dolayı, geçmiş ümmetler arasında tefrikalar çıkmış, insanlar arasında çok çeşitli fırkalar oluşmuş ve birbirleriyle amansız mücâdelelere tutuşan bu fırkalar, zamanla birbirlerinden tamamen ayrılarak her biri müstakil birer din halini almıştır. Ne acıdır ki, bu dinlere inanan insanlar bir zamanlar aynı dinin mensupları iken, ayrı ayrı din mensupları olmuşlar ve tek bir dinden çıkan insanlar olduklarını zamanla tasavvur bile edemeyecek hale gelmişlerdir.

Dinde ayrılığa düşmeyi yasaklayan Rabbimiz, âyetin sonunda şöyle buyurmaktadır: "Peygamberim! Senin o müşrikleri kendisine ça-ğırdığın şey onlara ağır geldi." Senin onları kendisine çağırdığın tev-hid, onlara zor geldi. Senin onları dâvet ettiğin şirki terk ederek tevhide yönelme, Allah'tan başkalarının dinlerini, Allah'tan başkalarının şeriatlarını ve sistemlerini, kanunlarını uygulamaktan vazgeçerek sadece Allah'ın kanunlarını ve dinini

uygulama, yaşama ve doğrultma emri onlara ağır geldi. Sadece Allah'a iman ve hayatın her kademesinde sadece O'na kulluk, sadece O'nu dinlemek, sadece O'nu razı etmeye çalışmak, sadece O'nun hayat programını uygulamak o müşriklere zor geldi. Ey peygamberim, senin bu dini açık ve net bir şekilde ortaya koyarak hayatlarında Allah'a kulluk yapanlarla Allah'tan başkalarına kulluk yapanları, Allah'ın dinini uygulamaya çalışanlarla Allah'tan başkalarının dinlerini, Allah'tan başkalarının sitemlerini uygulamaya çalışanları açığa çıkardığın için, bu müşrikler sana kızmaktadırlar.

Onlar diyorlar ki, "ne olacaktı da böyle bizim hayatımızdaki bo-zuklukları netleştiriverdin? Niye şirkimizi açığa çıkarıverdin? Bir toplumun hayatında hayat programı olarak sadece Allah'ın dini olmalıdır, her konuda Allah'ın dini söz sahibi olmalıdır, hayatın her bir kademesinde Allah'ın dini geçerli olmalıdır, katışıksız din sahibi olunmalıdır, diyerek bizim bozuk düzen din anlayışımızı niye açığa çıkardın? Halbuki rahatımız yerindeydi. Hem Allah'a kulluk ediyorduk hem de Allah berisinde hayatımızda söz sahibi kabul ettiğimiz bir kısım varlıkları, bir kısım insanları dinliyorduk. Hem Allah'ı hem de öteki Rabblerimizi razı etmeye çalışıyorduk. Hayatımızın bazı bölümlerine Allah'ı karıştırıyor, geri kalan bölümlerinde de öteki İlâhlarımızı söz sahibi kabul ediyorduk. Namaz, oruç, abdest gibi konularda Allah'ı söz sahibi biliyor, Allah'ın dediklerini uyguluyor, hukuk, eğitim, miras, kılık-kıyafet, ekono-mi, siyaset, ceza kanunları gibi konularda da öteki Rablerimizi söz sa-hibi kabul ediyorduk.

Yâni hayatımızın din, âhiret içerikli bölümünde Allah'ın sistemini, Allah'ın dinini, Allah'ın şeriatini uyguluyor, dünya içerikli bölümünde de başkalarının dinlerini, başkalarının şeriatlerini, başkalarının sistemlerini uyguluyorduk. Tamam yine anlaşalım, yine aynısını kabul edelim. Hayatımızın bir bölümünü düzenlemesi konusunda yine Allah'ı söz sahibi kabul edelim. Ama hayatımızın öteki bölümlerini düzenlemek üzere öteki İlâhlarımıza da söz hakkı verelim. Bu konuda seninle anlaşabileceğimizi beklerken ey Muhammed, şimdi sen tuttun hayatın tümünde Allah'ın dinini uygulamamız gerektiğinden bahsediyorsun. Hayatın tümünde sadece Allah'ın söz sahibi olduğundan ve Allah'tan başkalarını dinlemememiz gerektiğinden bahsediyorsun. Katışıksız din sahibi olmamız gerektiğini söylüyorsun. Bu kesinlikle mümkün değil! Biz alıştığımız hayattan vazgeçemeyiz! Biz öteki İlâhlarımızdan vazgeçemeyiz," diyerek bu müşrikler sana öfke duyuyorlar. Aynı toplumda dini sadece Allah'a halis kılarak, hayatın her bir kademesinde Allah'ın dininin hakim olmasını isteyen ve bu uğurda canlarını bile fedâ edecek kadar mücâdele veren

muvahhidler de var-dır. İşte Allah onları da kendi tarafına çekmekte, kendisine seçmekte ve hidâyete ulaştırmaktadır. Böylece kendisine yönelen kullarına imanı ve hidâyeti nasip etmekte, onlara doğru yolu lütfetmektedir.

14. "Kendisine ilim geldikten sonra ayrılığa düşmeleri, ancak birbirini çekememekten oldu. Eğer belirli bir süre için Rabbinin verilmiş bir sözü olmasaydı, aralarında hemen hükmedilirdi. Arkalarından kitaba varis kılınanlar da ondan şüphe ve endişe içindedirler."

Tefrika ve ihtilâflar kitabın ve peygamberin olmadığı dönemin işidir. Herhangi bir konuda kesin bilgi olmadığı zaman insanlar o konuda ihtilâf edebilirler. Halbuki bunlar, kendilerine kitap geldikten, her konuda kesin bilgi ihtiva eden vahiy kendilerine ulaştıktan sonra fırkalaşmışlar, tefrikaya düşmüşlerdir. Halbuki Allah tüm peygamberlerine ve onların ümmetlerine bir önceki âyette gördüğümüz gibi:

"Dinde tefrikaya düşmeyin"

buyurmuştu. Bunlar, bu bilgi kendilerine geldikten sonra tefrikaya düşmüşlerdi. Halbuki kitap, tefrikaları bitirmek için vardı. Kitabın varlık gâyesi, insanların birliğini sağlamak ve toplumda tefrikaları sona erdirmektir. Kitap, birleşme unsurudur. Kendilerine her konuda kesin bilgi sunan kitap ellerindeyken, bunlar tefrikaya düşmüşler, fırkalaşmışlardır.

Bunların fırkalaşmalarının, ayrı ayrı yol edinmelerinin, mezhep edinmelerinin altında yatan sebep, kitabın farklı anlaşılması yâni kitabın âyetlerinin farklı yorumlanması değil, birbirlerine karşı duydukları kin, haset, düşmanlık, kıskançlık, dünya hırsı, önderlik, liderlik sevdası, kişisel çıkarlar ve menfaat hesaplarıdır. Halkın kendilerine teslim olup, onların ceplerindekileri kendi ceplerine aktarma arzusu yatmaktadır. Ehl-i kitabın din bilenleri, kitap, peygamber bilgisine sahip olanlar, yanlarındaki bu bilgiyi halka anlatmıyorlardı. Böylece din, kitap ko-nusunda bilgisiz bıraktıkları yığınları, icat ettikleri yeni yeni dinler, yollar, inanışlar, felsefeler ve dinî merasimlerin peşine takmayı becerebilmişlerdir.

Evet ehl-i kitap arasında böyle bilenler, bilginler, bildikleriyle Müslümanları sapıtmaya çalışanlar olduğu gibi, bir de hiçbir şey bilmeyip de o bilenlerin, o din adamları sınıfının elinde oyuncak olan, kalplerini, kafalarını, düşüncelerini o bilenlerin ceplerine sokmuş insanlar da vardır. Bunların adı "ümmîyyûndu." Gerek Yahudilerde ve gerekse Hıristiyanlarda din adamları diye

oluşan bu sınıf, diğer insanların bilgilenmelerini istemiyorlardı. Bildikleri dini bilgilerin diğer insanlar tarafından da bilinmesini istemiyorlardı. Bunlar, bildikleri bu bilgiler sayesinde yığınların kendilerine pervane olmalarını istiyorlardı. Bilgi kendilerinde olduğu için, cahil bıraktıkları yığınlara hükmetmek, onları kul, köle edinmek istiyorlardı. Bu yüzden bunu insanlara anlatmıyor-lardı. Böylece insanları parça parça edip ihtilâflara sürüklüyorlardı.

Yine o bilenler, din adamları, bilgilerini halka anlatmaktan sakınan, yâni bilgilerini Allah'la çatışmada, Allah'a kafa tutma yolunda kullanan bu insanlar bakın ne yapmışlar:

"Bu veyl'e gidesiceler kendi elleriyle kitap yazdılar, sonra da dediler ki, işte bu Allah'tandır!"

(Bakara 79)

Bunlar, bu cehennemin veyline gidecek olanlar, bu Allah'ın lânetine uğrayacaklar, kendi elleriyle kitap yazdılar. Kendi elleriyle yazdılar ama sonra da dediler ki:

"Bu Allah'tandır!"

"Bu Allah'tan gelendir! Allah tarafındandır bu! Bunu Allah buyuruyor! Bunu Allah emrediyor!" dediler. Veyl olsun bunların bu yaptıklarına! Onların kendilerine de, bu yaptıklarına da yazıklar olsun!

Bu âyetlerin bir açıklayıcısı da Âl-i İmrân 78. âyettir:

"Bir gruptur onlar. Dillerini eğer bükerler, kitabı dillerine dolarlar."

Dillerini kitaba doğru böyle eğip bükerler. Sanki ağızlarına almış gibi, sanki kitapla ilgi kurmuş gibi görünmeye çalışırlar. Sanki kitaptan konuşuyormuş gibi davranmaya çalışırlar. Aslında başka şeyler söylerler de arada bir bunu da ağızlarına alırlar. Meselâ adam miting alanına çıkıyor, bazen tanrı böyle buyuruyor, diyor. Veya kitabımızda da bu böyledir, diyor. İşte bu, kitabı diline dolamak, eğip bükmektir. Peki neden böyle yapıyorlar?

"Siz onu kitaptan sanasınız diye."

Yâni ortaya koyduğu konunun kitaptan olduğu zannedilsin diye. Aslında kitapla filan ilgisi yok adamın. Kitaptan filan konuşmuyor, ama konuştuklarının

İslâm'dan zannedilmesini istiyor. Yâni bir dizi fikir sıralıyor, araya da böyle âyetler serpiştiriyor.

Meselâ İslâm'da aile, İslâm'da takva, İslâm'da kahramanlık, İslâm'da edep, İslâm'da kazanmak, İslâm'da harcamak diyor, kuralını kendisi koyuyor, iskeletini kendisi belirliyor. Kendisi bir paragraf, iki paragraf bilgi sunuyor ve araya bir âyet koyuyor ki, sanki az evvel de-diklerini âyet dedi! Onun aslında planı şu: Örneğin yüz cümlelik bir konuşması var, bu konuşmanın paragraflarını, iskeletini kendisi belir-liyor, iki paragraftan sonra: "Ya Rabbi bunları destekleyecek bir âyet lütfeder misin buraya?" diyor, ayıp olmasın, sözlerim böyle sırıtıp kal-masın diyor ve bir âyet ekliyor. Bir paragraf sonra da: "Ya Rasulallah bunu destekleyecek bir hadis," diyor, ondan sonra Voltair'e, Montes-que'ye, Puşkin'e müracaat ediyor. Böyle bir karışım yapıyor yâni. Bunun da din olduğunu söylemeye çalışıyor. Bakın ben bir şeyler söy-lüyorum, beni destekleyin demeye getiriyor.

İnsanlar, bunu dinleyenler, bu kitaptandır zannetsinler diye böyle yapıyor adam, oysa:

"Halbuki o kitaptan değildir."

Halbuki bu kitabın kendisi de değil, kitaptan da değil, yansıması da değil, anlatılması da değil. Bu Allah'tan değildir.

"Allah'a yalan iftira yapıyor, bunu da bile bile yapıyor."

Evet, elleriyle kitap yazdılar, sonra da dediler ki, "bu Allah-tandır. Bu Allah katındandır. Bunu bize Allah bildirmiştir. Din budur! İman budur! Kitap budur! İslâm budur başka değildir." Peki niye yaptılar bunu? Allah'tan gelmeyen, Allah'ın demediği şeyleri niye İslâm etiketiyle sundular insanlara? Kitapta olmayan şeyleri niye Allah böyle buyuruyor diye sundular?

"Bunu az bir pahaya satıyorlar."

Ya da bununla az bir değer elde etmek istiyorlar. Ya da bununla değer kazanmak, değerlenmek için yapıyorlar bunu. Semen, aslında "eder" demektir. "Bir şeyin ederi", "bunun ederi ne?" cümlelerinde kullandığımız gibi. Eğer bunun karşılığında iş yaparsa, meselâ bir günlük yevmiyedir bunun değeri. Veya bir tamir karşılığıdır, ya da bunun ederi yüz bin liradır, üç marktır, beş dolardır. Bunun ederi, bunun karşılığı demektir. Meselâ biri arkadaşından bir kalem alsa ve "vermeyeceğim bunu arkadaş!" dese, ederi nedir? Nâzdır, değil mi? Yâni

semen bu demektir. Bir şeyin karşılığı demektir. İşte az bir değer. Yâni adamlar bu Allah'tandır derken ne değer kazanıyorlar? Neye değiyor bu iş? Ne kazanıyorlar karşılığında? Eh, ne kazansınlar? Azıcık bir şey tabii. Yâni tümüyle dünyayı kazansalar az, makam-mevki kazansalar az, ev bark bulsalar, arabalar elde etseler az, dükkanlar tezgahlar elde etseler az, az, az...

Âyetleri satıp da, yâni âyet konumundan sıyrılıp, âyet atmosferinden uzaklaşıp, farklı bir hayat yaşayınca elde edecekleri ne olabilir ki bunların? Ne bulabilecekler yâni? En fazla bulsalar bulsalar, tüm dünyayı bulabilirler. Ne kadar süreyle sahip olabilirler bu dünyaya? Ölünceye kadar değil mi? Ölünce her şey bitecektir. Ama bunun karşılığında ne kaybedecekler? Allah'ın rızasını, cenneti kaybedecekler değil mi? Halbuki cennete en son girecek kişi bile olsa, bunlar tam dokuz dünya kaybedecekler. Tüm dünyayı dünyada kazansalar bile, nihâyet on sene, elli sene, ölünceye kadar sahip olabilirler; ama cennet öyle değildir, değil mi?

Az bir paha karşılığında satmak için yaptılar bunu. Az bir paha, dünya ile sınırlı demektir. Az bir paha, ölümle biten, âhirete intikal etmeyen demektir. Peki bunu yapıyorlar da, ne alıyorlar karşılığında? Ne alırsa alsınlar, tüm dünyayı alsalar bile ne kadar süreyle alabilirler bunu? Ölünceye kadar değil mi? Müdürlük, ölünce biter. Bakanlık, dekanlık ölünce bitecektir. Şan, şöhret, diploma, doktora, para, mal, mülk hepsi ölümle bitecek ve yarına intikal etmeyecektir. Bu yaptıkları şey, kendilerine sağlayacak çok küçük dünya menfaatleri yanında ne büyük bir âhiret azabı doğuracaktır, bunu bir bilebilseler!

Tevrat ve İncil'i bozup, sonra da, "işte bu Allah kelâmıdır" diyenlere ve böylece insanları fırkalaşmaya itenlere yazıklar olsun! Kur'an'ı tahrif edip, Kur'an'ı gizleyip, insanlara anlatmayıp, ya da Kur'-an'da olmayan bir şeyi ondanmış gibi insanlara sunanlara yazıklar olsun!

Kitap, Tevrat, İncil, Kur'an bilgisine sahip olan ve bu bilgiyi Allah'ın kullarına anlatmaları, bu bilgiyle yeryüzünde Allah'a kulluk yapmaları, bu kitabın yeryüzünde hâkimiyeti konusunda çırpınmaları gerekirken, dünya karşılığında bunu satanlara yazıklar olsun! Makam, diploma, doktora, maaş, sosyal statüler karşılığında satanlara, Allah-ın kullarını kitap bilgisinden mahrum bırakanlara yazıklar olsun.

Şu anda yeryüzünde yaşayan insanlar içinde de dini, siyaseti, dünyayı,

bilgiyi kendi tekellerine alıp, diğer yığınlara: “Sizler hiçbir şey bilmezsiniz! Sizler bu işleri anlamazsınız. Bilmek ve anlamak zorunda da değilsiniz zaten. Biz varız ya! Bizler sizin için her şeyi biliriz. Sizin adınıza, sizin hayrınız için her şeyi düşünürüz. Sizin adınıza biz karar veririz. Siz yeter ki bize bağlı olun, bizi dinleyin, bizim size sunduğumuz hayattan razı olun, artık gerisini siz düşünmeyin. Sizin için her şeyi biz ayarlarız. Dünyanızı da, cennetinizi de biz ayarlarız,” diyen pek çok insan görüyoruz. Bugün, bildikleri halde hak bilgisini insanlara anlatmayan ve böylece cahil bıraktıkları insanları bölerek, tefrikalara düşürerek, onları peşlerine takarak, inançları üzerinde kârlı bir ticaret pazarı kuran birçok kimse vardır.

Rabbimiz buyurur ki, “eğer Allah dileseydi, bu sapık dinleri, bu sapık yolları icad eden, onları bu sapık anlayışlarının peşine takarak kitlelerin inançlarına ipotekler koyan, dini, bir kazanç yolu haline getiren bu sapıkları da, kitapları, dinleri ve peygamberleriyle tanışma imkânları olduğu halde kitaplarıyla tanışmaktan kaçan, kitaplarıyla diyalog kurmayan ve böylece dinlerinin aslından habersiz kaldıkları için, akıllarını bu sapıkların ceplerine koyan, bile bile bu sapıkların peşine takılanların tamamını da yerin dibine batırır ve hak yolda gidenleri de sağ bırakarak kimin haklı kimin haksız olduğunu, kimin hak, yolda ki-min bâtıl yollarda olduğunu dünyada ortaya koyuverirdi.

Eğer belli bir süreye kadar Rabbinden verilmiş bir süre olmasaydı, her sapmanın sonunda hemen aralarında sapanların cezası verilir ve işleri bitirilir, defterleri dürülüverirdi. Böylece şu kısa dünya hayatında hak yerini bulur, bâtıl da yok olup giderdi. Ama önceki âyetlerde de gördüğümüz gibi, Rabbimiz bunu kıyamet gününe ertelemiştir. Kimin hak, kimin bâtıl yolda olduğu, kimin haklı, kimin haksız oldu-ğu konusundaki kesin hükmünü kıyamet günü verecek ve ihtilâfları kesin çözüme o gün ulaştıracaktır. Eğer böyle yapmayıp da dünyada bunu gerçekleştirseydi, o zaman imtihanın mânâsı da kalmayacaktı.

Onlardan sonra kitaba varis olanlar ise, kitap konusunda bir şüphe içinde kararsız olarak kıvranıp durmaktadırlar. Buradaki “onlardan sonra kitaba varis olanlar” ifadesindeki onlardan kasıt, o peygamberlerin ve kitapların arkasından gelenlerdir. Ya da geçmiş seleflerinden arkaya kalıp, şu andaki peygamber Hz. Muhammed’in (a.s) muasırı olan ehl-i kitap’tır. Yâni önceki peygamberlerden, kitaplardan ve seleflerinden arkaya kalıp da, şu anda Kur’an’a varis olan, Kur’-an’a muhatap olan, Kur’an’ın mesajıyla karşı karşıya gelmiş bulunan ehl-i kitap demektir. Buradaki kitaptan kastedilenin de Kur’an olduğu söylenmiştir.

O zaman mânâ şöyle olacaktır: Şu andaki ehl-i kitap Kur'an konusunda şüphe içinde kıvranmaktadır. Peygamber (a.s) dönemi Yahudi ve Hıristiyanları, Kur'an konusunda tereddüt içindeydi. Allah-ın, insanlar içinden bir insanı odak nokta, sözcü seçerek, onun vası-tasıyla insan hayatına karışmak üzere vahiy göndermesi konusunda tereddüt içindeydiler. Reddetmeye kalksalar, kendi dinlerinin de vahiy yoluyla gelmesinden ötürü, kendi dinlerini de inkâr etmiş olacaklardı. Böylelikle dinlerini ve saltanatlarını kaybedeceklerdi. Reddetmemeleri halinde, ortaya somut bir şey koyamayacaklardı. Onun için tümüyle kabul de edemiyor, inkâr da edemiyor, şaşkınlık içinde bocalıyorlardı.

Ya da buradaki şüphe içinde oldukları kitaptan kasıt, bu adamların kendi kitaplarıdır. Mânâ, seleflerinden arkaya kalmış peygamber dönemi Yahudileri, kendi kitapları olan Tevrat'tan, Hıristiyanlar da kendi kitapları olan İncil'den şüphe etmektedirler demektir. Peki acaba bu seleflerinden arkaya kalan ehl-i kitap, neden kendi kitaplarından şüphe ediyor? Âyetin muhtevasından anladığımıza göre bunun iki sebebi var.

1. Bu adamlar kitap bilgisine sahip değiller. Kitaplarını tanımı-yorlar, kitaplarıyla tanışmamışlar; bilenlerin, tanıyanların beyanlarına tâbi olmuşlardır. İşte bu yüzden şüphe içindedirler. Ya da Kur'an'ın ifadesiyle ümniyelere tabi olmuşlardır.

"Onlardan (o ehl-i kitaptan) kimileri de vardır ki ümmîdirler. Okuma yazma bilmezler. Kitabı da anlamazlar. Ancak ümniyelere tabi olurlar ve sadece zannederler."

(Bakara 78)

Onlar kitabı da bilmezler. Bunların işi gücü kuruntudur ve de sadece zannederler. Onlardan kitap konusunda ümmî olanlar vardır. Kitabı tanımayan, kitabı anlamayan, kitapta ne var ne yok bu konuda hiç bilgisi olmayan insanlardır ümmîler. Ümmî, kelime mânâsı olarak "anadan doğma" demektir. Yâni kitap konusunda, okuma konusunda anadan doğma. İşte ehl-i kitap içinde kitabı bilmeyen ümmîler vardı. Bunlar, kitaptan haberleri olmadığı, kitabı tanımadıkları için, ancak ümniyelerin peşinde giden insanlardır.

Ümniye, kişinin kendi içinde, kendi kafasında şekillendirip biçimlendirdiği, hayal ettiği şeydir. Yâni kuruntu, hayal, boş şeydir. Ya da insanın böyle diline dolayıp durduğu şeylerdir. "Efendim yapmak lazım! Etmek

lazım! Kurmak lazım!" gibi diline dolayıp, bir türlü amele dönüştürmediği ve zaten amele dönüştürülmesi de mümkün olmayan idealler, mefkûreler, hayaller gibi saplanıp kaldığı şeylerdir. Veya peşine takıldığı, hiçbir delile dayanmayan ham hayaller, boş kuruntulardır. İşte kitap ehlinden böyle kitaba dayanmayan, kitapla ilgisi olmayan, boş şeyler peşinde koşanlar vardır. Bunlar yalnız zannederler, zan peşinde koşarlar, zan içinde koşarlar.

Amelleri, bilgileri, kitabî değildir, kitaba dayanmaz. "Zannediyorum bu böyledir!" derler ve böylece zan üzerine yürürler. Zanla amel ederler, işleri sadece boş bir taklittir bunların. Bunlar kitabı bilmezler, ancak ümniyelere, zanlara, hayallere dayanırlar. Başkalarından duyduklarını, hacıdan, hocadan duyduklarını din zannederler. Din diye, zanla amel ederler. Başkalarından aldıklarını hayat zannederler. Bu tür insanlar ekonomi, ticaret, sosyal hayatlarında, meslek hayatlarında her şeyi bilebilme, herkesten daha iyi bunu sağlama çabasındalar. Bu konularda kimseye teslim olmuyor, kimseyi dinlemiyorlar. Ne din adamlarını, ne de başkalarını hayatlarının bu bölümlerine karıştır-mamadan yanalar. Hayatlarının bu bölümlerini kendilerinin bildiklerine inanırlar ama mesele dine, kitabı tanımaya, peygamberden söz etme-ye gelince: "Biz bu işi bilmeyiz! Biz bu işi anlamayız! Bunu biz din adamları sınıfına bıraktık. Artık bu konuda onlar ne derlerse biz ona uyarız. Onlar bunu bilsinler, kitabı onlar okusunlar, onlar anlasınlar, peygamberi onlar tanısınlar. Biz ticaretimizi, dünyamızı yaşarız ve de yarın onların rehberliğiyle kolayca cennete gideriz" derler...

Allah'ın kendilerine gönderdiği kitapla ilgiyi, alâkayı kesmiş, bilmediği, bilemediği için de bilenlerin kulu, kölesi durumuna düşmüş olan bu insanların, din adına bildikleri sadece zandan ibarettir. Dinlerini zan üzerine bina edip geçerler. Tabi onların gözünde din o kadar önemli olmadığı için, bu kadar ilgilenme idare edecektir.

İşte bu insanlar, bu ehl-i kitap, dinlerini tanımadıklarından, kitaplarından habersiz yaşadıklarından, bilmedikleri, tanımadıkları kitapları konusunda şüphe içindedirler.

2. Bunların kitaplarından şüphe içinde olmalarının ikinci sebebi de, selefleri kitaplarının işini bitirmiştir. Öncekiler kitaplarının defterini dürmüş de onun için bunlar şüphe içindedirler. Selefleri kitaplarını o kadar bozmuş, kitabı o kadar tahrif etmiş, onun içine o kadar başka şeyler sokmuş ki, onun Allah'tan

gelme bir kitap olduğuna bin şahit ister. Bunun farkında olan sonradan gelenler, ondan şüphe içinde bulunmaktadırlar. Yâni öncekilerin yamukluğu, sonrakileri kitap konusunda şüpheye düşürmüştür. Halbuki iman, şüpheye imkân bırak-maz. İtikat kesinlikle şüphe kabul etmez. İtikatta, imanda şüphe varsa, o iman, iman değildir.

Bizde de böyle kitap konusunda şüphede olan insanlar vardır: "Kur'an'ı selef, geçmiş âlimlerimiz, İmam Ebu Hanife, İmam-ı Şâfiî, sahâbe anlamış, onu fıkha dökmüşlerdir. Artık bugün bizim onu anlamamıza gerek kalmamıştır," diyerek biz haleflerden de, kitabı tanımadıkları, kitaplarından habersiz bir hayat yaşamayı yeğledikleri için, habersiz bulundukları kitapları konusunda şüphe içinde bocalayan pek çok kimse vardır. Kitaplarını tanımayan bu insanların ne imanları kitaba dayanmaktadır, ne amelleri, ne de hayatları. İmanları da, amelleri de, "rahmetlik hocamdan böyle duymuştum" varsayımına dayanmaktadır.

İman ve amel, rahmetlik hocadan duyduğuna dayanınca, hayattaki hoca da farklı şeyler söyleyince, elbette o da rahmetlinin dediğini bozuverecektir. Ama kişinin imanı ve ameli rahmetlik hocaya değil de, yaşayan kitaba dayansaydı, onu hiç kimse bozamayacaktı. İşte böyle kitaplarını tanımayan insanlar, hayatları boyunca kitapları, amelleri konusunda hep şüphede olmaya devam edecektir. Şüphe, bir konuda bilgi eksikliğinden kaynaklanır. Kitap konusunda şüpheden kurtulmanın tek yolu da, kitapla tanışmaktır. Kitabını tanıyan kişinin, kitap konusunda en küçük bir şüphesi kalmayacaktır.

15. "Ey Muhammed! Bundan ötürü sen birliğe çağır ve emrolunduğun gibi doğru ol; onların heveslerine uyma ve şöyle söyle: "Allah'ın indirdiği Kitaba inandım, aranızda adâletle hükmetmek ile emr olundum; Allah bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim işlediklerimiz bize, sizin işledikleriniz kendinizedir. Bizimle sizin aranızda tartışılacak bir şey yoktur. Allah hepimizi bir araya toplar; dönüş O'nadır."

Yâni, "ey peygamberim! Şu anda bu ehl-i kitap, kendi yolları, kendi dinleri, kendi kitapları konusunda da şüphe içindedir. Onun için sana emredilen kitabın âyetlerini tebliğ et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol! Sen onların hevâ ve heveslerine uyma! Onlarla kesinlikle uzlaşma masasına oturma! Kendi dinlerinden, kendi hayatlarından bile mutmain olmayan bu adamlar karşısında sakın sen yamulma! Ne kendi heveslerine, ne de onların heveslerine uyma! Çünkü ben bunu sana daha önce anlattım; tarihte dinin eğilmesi ve tefrikaların çıkışı, o dine inananların yamukluk yapıp kendi heveslerine ve insanların

heveslerine mağlup olmasından kaynaklanmaktadır. Sen emrolunduğun gibi dosdoğru ol, dininden, yolundan asla şüphelenmeyip dosdoğru ol ki, onlar kendi yamukluklarını anlasınlar. Sen, hak bildiğin yolda dosdoğru ve emin adımlarla yürü ki, onlar kendilerinin yollarının bozukluğunu anlasınlar. Sen Allah'ın senden istediği dini tam yaşa ki, onlar da gerçeği anlasınlar. Sen sapma ki onlar tarih boyunca sapıklık noktalarını iyi anlasınlar. Eğer sen birazcık yamulur da onlara tavizler verirsen, bu defa onlar kendi hayatlarına, kendi hayat anlayışlarına, hem Allah'a hem de başkalarına kulluk etmek biçiminde geliştirdikleri şirk anlayışlarına, kendi günâhlarına kılıf bulurlar. Kendi bozuk düzen hayatlarına dinden destek bulurlar. Kendi yollarının da haklı olduğu zehabına kapılıp, bozuk dinlerinde ısrar edip kemikleşme cesaretini bulabilirler."

Bu âyetler, peygamber ve peygamber yolunun yolcularının, kâfirler, müşrikler ve münâfıklarla ilişkilerini belirleyen âyetlerdir. Mü'-minler kâfirlerin İslâm'a girmesini isteyebilirler, bu tabii bir şeydir. Ama mü'minlere, kâfirlerin dolambaçlı sözleri, cıvık tavırlarına bakarak, onları razı etmek adına tavizler verme izni verilmemiştir. Zira onların yola gelmeyişlerinin sebebi bu konudaki delillerin azlığından veya senin onlara İslâm'ı açıkça anlatmayı becerememen değildir. Aksine, hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde senin açıkça İslâm'ı ortaya koyman ve onlara kendi istek ve arzularına göre dini değiştirebilmeleri için boşluk bırakmamandır. Bu nedenle onlara taviz vermek çok tehlikelidir.

Eğer Müslümanlar onlara tavizler vermeye başlarsa, bu onların kendi dinlerinde, kendi bâtıl akideleri üzerinde sebat etmelerine vesile olacaktır. Tavizkâr bir tutum, kesinlikle onlara destek vermek anlamına gelecektir. Müslümanların onlara tavizler verip, onların davranış ve inanışlarını tasvip edercesine bir tavır takınmaları, onların kendi dinlerinde kemikleşmelerini sağlayacaktır. "Bunlar bize böyle baktıklarına göre, demek ki bizim yolumuz da doğruymuş," diyecekler ve yanlış dinlerine, bozuk inanışlarına daha sağlam bir şekilde sarılmaya başlayacaklardır.

Her bir tavizi gördükçe cesaretlenip, yeni yeni tavizler istemeye kalkışacaklardır. Böylece seni son tavize kadar götüreceklerdir. En son isteyecekleri taviz de, senin onların dinlerine girmendir.

Bozukların, yamukların bulunduğu bir toplumda mü'minler ya-mulmaya başladı mı, bu, yamukların yamukluklarına delil verme olacaktır. Biz dosdoğru

olduğumuz zaman karşımızdaki kendi yamukluğunu, kendi sapıklığını anlayacak ve belki de düzelme imkânı bulacaktır. Öyleyse hangi konumda, hangi makamda olursak olalım, Allah'ın emrettiği biçimde dosdoğru olmaya, dosdoğru konuşmaya ve dosdoğru hareket etmeye çalışalım inşallah.

"Peygamberim sen dosdoğru ol ve de ki: "Ben Allah'ın indirdiği kitaba inandım. Benim hareket noktam, benim tüm eylemlerimde istinatgâhım Allah'ın indirdiği kitaptır, vahiydir. Ben Allah'tan gelmiş tüm kitaplara inandım." Daha önceki âyette, Rabbimiz ehl-i kitabın Allah'ın indirdiği kitapların bazısına iman edip bazısını reddederek tefrikaya düştüğünü anlatmıştı. Biz, "Allah'tan gelen kitapların tamamına iman ettik. Bizler sizin gibi kitapların kimine inanıp kimini reddederek ihtilâfa düşmeyiz. Kitaplar konusunda şüpheye düşmeyiz," diyeceğiz.

Öyleyse bugün ihtilâfa düşerek birbirleriyle amansız bir boğuşma içine girmiş olan gerek ehl-i kitaba karşı, gerekse kendi gruplarına, hiziplerine, cemaatlerine, metotlarına mutmain olmuş, her biri kendi efendilerinin kitaplarına sarılmış ve aralarındaki ufak-tefek farklılıkları temelde farklılıklarmış gibi görerek birbirlerini tekfir noktasına varmış ve bu halleriyle de dünkü ehl-i kitabın yerini almış, Allah'ın kitabına karşı ilgisiz kalmış ehl-i kitap karşısında elimize Allah'ın kitabını alıp, "işte biz buna iman ettik, biz buna dayandık, bizim hareket noktamız, bizim istinat noktamız bu kitaptır," demek zorundayız.

Sen kitapların tamamına inandığını söyle ve, "Ben sizin aranızda adâletle hükmetmekle emr olundum," de. Bundan, dini doğrult-manın, dini ayağa kaldırmanın bir yolunun da toplumda zulmü kaldırıp onun yerine adâleti ikâme etmekten geçtiği anlaşılmaktadır. Bu da ancak Allah'ın istediği bir konumda olmaktan ve Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaktan geçmektedir.

Peygamberim, de ki, "ben adâletten yanayım. Ben hakkın ve haklının yanındayım. Hak sahibi yabancı da olsa, haksız olan benim yakınım da bulunsa, ben hakkın ve haklının yanında olmak zorundayım, çünkü Rabbim bana bunu emretmektedir. Allah bizim de Rabbi-miz, sizin de Rabbinizdir. Allah, âlemlerin Rabbidir. Bizim amellerimiz bize, sizin işledikleriniz de sizedir. Siz, sizin amellerinizden sorumlusunuz, biz de bizimkilerden. Siz, sizin amellerinizin sonucuna katlanmak, biz de bizimkilerin neticesine razı olmak zorundayız. Sizin amelleriniz, dininiz, inanışınız, hayat programınız, kulluk anlayışınız sizin olsun, bizimki de bizim olsun. Öldüğünüz zaman siz kendi amellerinizle, biz de bizim

amellerimizle karşılaşalım. Siz, sizin amellerinizin karşılığı olan cehennemden, biz de bizim amellerimizin sonucu olan cennetten razı olalım. Kâfirun sûresinde müşriklere ne demişti Rabbi-miz?

"Sizin dininiz sizin olsun, bizim dinimiz de bizim olsun."
(Kâfirûn 6)

Yâni sizler hem Allah'a hem de putlara, hem Allah'a hem de Allah'tan başkalarına kulluk yaparak bir din, bir yol, bir hayat tarzı sergileyebilirsiniz. Hayatınızın bazı bölümlerine Allah'ı, bazı bölümlerine de başkalarını karıştırabilirsiniz. Hayatınızın bazı bölümlerinde Allah'ı dinleyip, bazı bölümlerinde ise Allah'tan başkalarının kanunlarını uygulayarak müşrikçe bir yol tutabilirsiniz. Hem Allah'ı, hem de başkalarını razı etmeye çalışabilir, hem Allah'a, hem de başkalarına kulluk edebilirsiniz. Ama bize gelince, bizler taviz vermeden ihlasla, katışıksız bir şekilde Allah'a ibadet edicileriz. Biz sadece Allah'ı Rabb bilip, sadece O'nu dinler ve sadece O'na kulluk ederiz. Hem Allah'a kulluk edip hem de bin de bir de olsa başkalarını da dinlemeden yana olmayız. Binde bir de olsa başkalarına da kulluktan yana olmayız. Bin gramlık bir temiz suya bir gramlık da zehir katarak onu içmeden yana olmayız. Biz şirk koşmadan, hayatı parçalamadan Allah'a ibadet ederiz. Sizler gibi hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başkalarını memnun etmeden yana olmayız. Bizimle sizin aranızda tartışılacak bir şeyde yoktur. Allah hepimizi bir araya toplar; dönüş O'-nadır.

"Ey peygamberim! Onlara de ki, "sizinle bizim aramızda bir tartışma konusu yoktur. Çünkü artık hak beyan edilmiştir. Hak güneş kadar açık ve nettir. Oysa siz inatlarınız ve kibirleriniz, kıskançlığınız yüzünden, bildiğiniz halde hakkı kabule yanaşmıyorsunuz. Hak bu ka-dar belli iken, Rabbim kitabıyla hakkı bu kadar açıklamışken, ben de size onu Rabbimin istediği biçimde tebliğ etmiş, duyurmuş iken, artık onun karşısında inattan başka bir şey yoktur. İnatçı karşısında da delile ihtiyaç yoktur. Delil, hakkı bilmeyen ve hak kendisine beyan edildiği zaman onu kabule hazır olan kimseler için söz konusudur. Öyley-se aramızda tartışmaya ve birbirlerimize deliller getirmeye gerek kalmamıştır."

16. "Allah'ın çağrısına icabet eden bulunduktan sonra, O'nun hakkında tartışmaya girişenlerin delilleri Rabbleri katında hükümsüzdür. Onlara bir gazap vardır, çetin bir azab da onlar içindir."

Anlayabildiğimiz kadarıyla âyet-i kerîme iki hususu anlatır.

1. Din yerleşmiş, yeryüzünde hüsnü kabul görmüş, Mekke'de yerleşmiş ve hattâ Medine'ye kadar ulaşmaya ve yayılmaya başlamışken, bugün için söylersek, din yeryüzünün tamamına yayılıp milyarlarca insan bu dine iman edip, hüsnü kabul göstermişken, artık insanların kalkıp da bu din konusunda, Allah konusunda tartışmaları, "din var mıdır, yok mudur? Allah var mıdır, yok mudur?" tartışmalarına girmesinin anlamı kalmamıştır. Meselâ oruç diyorsunuz, adam bunu tartışmaya kalkışıyor. "Efendim bu devirde kesinlikle sabahtan akşama kadar bir şey yenip içilmeden durulamaz," demeye çalışıyor. Ya işte milyarlarca insan tutuyor bu orucu. Veya içkisiz bir sofra, televizyonsuz bir hayat diyorsunuz, adam kesinlikle bunu kabul edemiyor. Ya işte milyarlarca insan var bu şekilde yaşayan. Bunun varlığı kesin bir gerçek olduktan sonra artık bu konular üzerinde tartışanların tartışmaları, getirdikleri delilleri, Rabbleri katında hükümsüzdür.

2. Bir de o dönemde, iman etmiş kimselerin peşine takılarak onları imanlarından sonra dinlerinden döndürmek için çalışanlar vardı. Allah'ın dâvetine icabet edip çağrısına uyan, Allah'ın dinine giren müslümanları dinlerinden çıkarmak, inandıkları Allah'ın kendilerinden istediği bir hayatı yaşamaktan onları engellemek, onların Rabblerine kulluk yollarının üzerine barikatlar koyarak onların kulluklarını engellemek için Allah konusunda, Allah'ın dini konusunda tartışamaya girenler, mücâdeleye tutuşanlar var ya, işte onların bu konuda ki delilleri Allah katında bâtıldır.

17. "Gerçekten kitabı ve ölçüyü indiren Allah'tır. Ne bilirsin, belki de kıyamet saati yakındır."

Allah ki, kitabı hak ile indirmiştir. Her konuda hak odur. Hakkın ortaya çıkması, hakkın bâtıla galip gelmesi için indirmiştir. İnsanların üzerinde ihtilâf ettikleri, çözüme kavuşturamadıkları, karar verip son sözü söyleyemedikleri her konuda son sözü söyleyecek olan, son hükmü verecek olan, hak olan, hukuk olan bir kitaptır bu. Hak kelimesi, kitabımızda çok geçer. Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, cennet hak, cehennem hak, sırat hak, terazi hak, mizan hak, hepsi haktır. Ama bakıyorsunuz, Müslümanlar hak problemini gündeme getirmelerine rağmen, problemi bu hakka göre çözme konusunda kimse doğru dürüst iki kelime bile söylemiyor. Meselâ insan haklarını gündeme getiren Müslümanlar, öncelikle Allah'ın haklarını gündeme getirmek zorundadırlar. Öncelikle Allah'ın hakkını gündeme getiremeyen Müslümanlar, kesinlikle hiçbir

zaman kulların hakkını gündeme getiremeyeceklerdir. Kaldı ki, kulların hakkını da değerlendirebilmek için hak bir kitaba, hak bir mizana muhtaç olacak, hak bir peygambere kulak vermek zorunda olacaklardır. İşte tüm problemlerin çözümü buradadır. Yâni bu kitaba göre bizim hakkımız nedir, bunu bilmek zorundayız. Bulunduğunuz her ortamda, kadın, erkek, işçi, işveren, öğretmen, öğrenci, ana, baba, Allah, kulların hakkı konusundaki her problemi ancak bu kitap çözecektir. Bunun dışında bunları çözeceğine inandığımız başka bir kaynak bilmiyoruz.

"Haktan başka sadece dalâlet vardır."
(Yunus 32)

Problemlerinizin çözümünü bu kitabın dışında, başka yerlerde ararsanız, mutlaka bâtıla düşmek zorunda kalacaksınız. Hak, sadece Rabbinden gelendir. Kâbe konusu da olsa, kıble konusu da olsa, hukuk konusunda, kadın-erkek hakları konusunda, ekonomi, kılık-kıya-fet, siyasal yapılanma, eğitim konusunda da olsa, hak, Allah'tan gelendir. Hangi konu olursa olsun, hak Rabbinden gelendir. Hak Avrupa'dan gelen değil, hak A.B.D.'nin dediği değil, hak babamın, hocamın dediği, bizim cemaatin dediği değil, Allah'tan gelendir. Hukuk Allah'ın hukuku, yasa Allah'ın yasasıdır.

Allah, kitabını hak olarak, hukuk olarak indiren ve mizanı da hak olarak indirendir. Bu kitapla birlikte ince bir adâlet terazisi de indirmiştir Allah ki, o her şeyi ölçer, her konuda ölçüyü va'zeder, tüm hakları belirler, tüm amel ve hareketleri o mizana vurur, her şeyi dengeye getirir. Kitap kıstastır ya da tasdik makamıdır. Kendisine arze-dilen şeylerin doğruluğunu, bâtıllığını tasdik etme makamındadır Kur'-an. Allah'ın rızasına uygun ameldir, Allah'ın razı olduğu sistemdir, Allah'ın emrettiği eğitim sitemi budur, Allah'ın razı olduğu kıyafet budur, Allah'ın istediği kazanma ve harcama budur diye önüne tasdik için sunulan şeyi tasdik etme veya reddetme makamındadır Kur'an. Kur'-an'ın böyle bir dinamizmi vardır. Düğün modelini, kazanç modelini, terbiye programını, çocuk eğitimini, tapınma biçimini kitaba arz eder-siniz.

"Ey Kur'an! Ey yüce Kur'an! Biz düşündük, taşındık, bunu münasip gördük! Biz bunu Tevrat'tan aldık! Biz bunu İncil'den bulduk! Allah demişti bunu, Mûsâ demişti, Îsâ demişti bunu! Filanların falanların hatırı içindi!" Müslüman Kur'an'a bakar, eğer Kur'an tasdik eder, tamamdır, doğrudur, münasiptir derse, o doğrudur. Yok tasdik etmezse işi bitmiştir. Kitabın doğru demediği, kitabın tasdik etmediği hiçbir amel, hiçbir düşünce, hiçbir eylem

Allah katında makbul değildir. İşte buradaki mizandan kasıt, kitabın bu kıstas oluşu, terazi oluşu özelliğidir.

Yine bu mizan ile kastedilen şeyin, bu kitabın sosyal hayatta uygulanan ve terazi gibi her şeyi yerli yerine oturtan, her şeyi en güzel ve en doğru biçimde tartarak hak ve bâtılın, doğru ve yanlışın, zulüm ve adâletin farkını ortaya koyan, her şeyi ortaya çıkaran şeriat olduğu söylenmiştir. Yâni bu kitabın pratiği anlamına gelen şeriat hayata bir hakim oldu mu, her şey dengeye gelecek, her inanç, her düşün-ce, her anlayış, her amel tartılarak sonucunun ve değerinin ne olduğu açıkça ortaya dökülecektir.

Kendi kanunlarının, ideolojilerinin, ekonomik sistemlerinin, hukuk anlayışlarının, sosyal yapılanmalarının değersizliğinin, beş para etmediğinin ortaya çıkmasını istemeyenler, Kur'an'ın ortaya koyduğu bu mizanın, yâni onun öngördüğü, onun ortaya koyduğu şeriatın uygulanmasına izin vermiyorlar. Bu mizanın, bu terazinin açığa konmasına tahammül edemiyorlar. Bu terazinin açıkça uygulanmaya konmasından korkuyorlar.

Zira Allah'ın koyduğu ve milim şaşmayan bu terazide, gerek kendileri, gerekse kendi yaptıkları sosyal kanunlar tartıldıkları, onunla mukayese edildiği zaman, kendilerinin de yaptıkları kanunların beş para etmediği açığa çıkacaktır. İşte bundan korkanlar, bu terazinin ikâmesine izin vermiyor, Allah'ın sisteminin uygulanmasına imkân ta-nımıyorlar. Bunlar kesinlikle biliyorlar ki, yeryüzünün en küçük bir köyünde bile bu şeriat uygulanmaya başladığı zaman, tüm dünyanın ekonomistleri, tüm dünyanın hukukçuları, sosyal bilimcileri bu köye gelerek uygulanan bu sistemin eşsizliğini, mükemmelliğini, diğer sistemlerin ve anlayışlarınsa onun yanında hiçbir değer ifade etmediklerini görecek ve anlayacaklardır.

İşte tüm dünya kâfirleri, tüm dünya müstekbirleri bundan korktukları için, Kur'an'ın pratiği diyebileceğimiz bu şeriatın, bu terazinin, bu mizanın hayata hakim olmasını istemiyorlar. Dünyanın en küçük bir köyünde, en ufak bir kasabasında bile bunun uygulanmaya başlamasına izin vermiyorlar. Anlatılmasına izin veriyorlar belki, tebliğine müsaade ediyorlar ama uygulanmasına asla. Çünkü uygulanmayan bir sistemin anlatılması ve insanlar tarafından kabullenmesi de mümkün olmayacaktır.

Şu anda bu mizanın, bu İslâm şeriatının tümüyle uygulandığı örnek olarak

gösterebileceğimiz bir karış toprak yoktur yeryüzünde. Sadece teorik olarak anlatılanlar vardır ve bir zamanlar bu sistem yaşanmıştır demenin dışında yapabileceğimiz bir şey de yoktur.

18. "Ona inanmayanlar, acele olmasını beklerler; inananlar ise korku ile titrerler ve onun gerçek olduğunu bilirler. İyi bilin ki kıyamet günü hakkında tartışanlar derin bir sapıklık içindedirler."

Ona inanmayanlar, âhiret günü konusunda şüphe içinde olanlar, "hani nerede kaldı bu ya? Niye gelmiyor bu âhiret? Bu sözünü ettiğiniz hesap kitap günü ne zaman olacak?" diye alay ederek onun çabucak gelmesini arzu ederler. Âhirete inanmayan kâfirlerin, âhireti acele istemeleri söz ve tavırlarıyla oluyordu. Dilleriyle inanmadıkları âhiret günü konusunda diyorlardı ki, "bu dediğiniz şey gerçekse, gerçekten bir hesap kitap günü varsa, o halde hadi ne zaman gelecekse gelsin de görelim." Yâsîn sûresinde de bu kâfirlerin bu tür alayları ve onu acele istedikleri anlatılır:

"Doğru sözlü iseniz söyleyin bu vaat ne zamandır?" derler."
(Yâsîn 29)

Haydi sadıklarsanız söyleyin o vaad ne zaman? Eğer iddialarınızı eyleme dönüştürme imkânınız varsa söyleyin bakalım kıyamet ne zaman? Ne zaman bu kıyamet, ne zaman bu hesap kitap? Ne za-man bu sorgulama, ne zaman bu azap? Ey Muhammed, şu bize vaad edip durduğun, bizi kendisiyle korkutup durduğun kıyamet ne zaman? Ne zaman olacak bu iş? Ne zaman toplayacak Rabbin bizi huzurunda? Ne zaman hükmedecek aramızda? Yıllardır vaat ettiğin halde ha-ni niye başımıza bir şeyler gelmiyor, niye aleyhimize hüküm verilmi-yor? Diyerek alay ediyorlar.

İşte böyle dilleriyle alay ederek onu acilen istemeye çalıştıkları gibi, yaşantılarıyla, hayatlarıyla onu acele istediklerini ortaya koyuyorlardı. İşledikleri küfürleriyle, zulümleriyle, haksızlıklarıyla, yeryüzünde işledikleri günâhlarıyla dengeyi, adâleti, âlemin nizamını bozarak, yer-yüzünde Allah'ın koyduğu yasaları ihlâl ederek fiilen kıyametin kopmasını ve bir an evvel tıraşlarının önlerine inmesini, hak ettikleri azabı boylamayı istemekteydiler.

Onlar inanmadıkları kıyametin bir an evvel gelmesini beklerlerken, onların

tamamen aksine kıyamet gününe ve o günün dehşetine iman eden mü'minler ise, o kıyamet gününden korku içinde tir tir titremekte, ondan korkup sakınmaktadırlar. Kıyamet gününün dehşetinden ve o günde rezil ve perişan bir duruma düşmekten Rabblerine sığınmaktadırlar. Çünkü onlar yakînen biliyorlar ki, kıyamet günü mutlaka gelecektir. Kıyamet mutlak bir haktır. Kıyamet günü, hak olan Allah'ın, hak olan kitabında bildirdiği inkârı mümkün olmayan bir haktır. Mü'minler onun geleceğine kesin bir biçimde inanır ve o konuda korku içinde yaşarlar. Kıyamet gününü iki kaşlarının arasında bilir ve hayat programlarını o günün inancına bina ederler. Bir adım atarken, "yarın ben bundan hesaba çekileceğim", bir söz söylerlerken, "yarın bu konuda benim karşıma bir dosya çıkacak" diye düşünecek, bir eylemde bulunurken, birini severken, birisine küserken, alırken, verirken, yatarken kalkarken hep onun bilinci içinde yaşayacaklardır. Tüm amellerinin, tüm sözlerinin ve tüm tavırlarının üzerine âhiretin mührünü basarlar. Her an o gün konusunda haşyet içindedirler.

O gün amellerinin hafif gelmesinden korkarlar. "Ya Rabbim bu amellerimi beğenmez de gazabına maruz kalırsam… Ya cenneti kaybeder, cehenneme yuvarlanırsam…" diye sürekli bir korku içinde yaşarlar ve o gün için hazırlık yapmaya çalışırlar. İmanlarını ve amellerini güzelleştirmeye çalışırlar. O gün gelmeden sâlih amellerini çoğaltmaya çalışırlar. Razı olacağı sâlih amellerin peşinde koşarak, Rabblerini kendilerinden razı etmeye ve O'nun razı olacağı bir hayatı yaşamaya çalışırlar.

Ama kıyamet saati konusunda şüphede olanlar ve o konuda şüphe uyandırmaya çalışanlar uzak bir sapıklık içindedirler. Onun içindir ki onların hayat programlarında âhiret, cehennem endişesi yoktur. Uzak bir sapıklık içinde haktan uzaklaşmışlar ve Allah'ın rahmetini kaybetmişlerdir.

19. "Allah, kullarına lütufta bulunandır. Dilediğini rızıklandırır. Kuvvetli olan da güçlü olan da O'dur."

Ama ister âhirete iman edip hayat programlarını bu inanca bina ederek yaşayan mü'minler olsun isterse âhireti inkâr ederek kendilerince bir hayat yaşayan kâfirler olsun, Allah kullarına, mahlukatının tamamına latîf olandır. Allah kullarının tümüne iyi davranan, onlara merhametiyle muamele eden ve onlara bolca ikram edendir. Allah, kendisine karşı isyan ederek kulluktan çıkan,

belirtmiş olduğu hayat programını bırakarak kendi bildiklerince bir hayat yaşamaya kalkışsa bile, hayır ve bereketlerini, rızıklarını onların üzerlerine yağdırandır. İsyanları, inkârları sebebiyle onları aç ve açıkta bırakmayandır. Kâfirler yeryüzünde kendilerini yaratan Rabblerini inkâr etseler de, suyunu, havasını, güneşini, muhtaç oldukları şeyi onlardan esirgemez. Çünkü Allah kullarına latîftir.

Latîf kelimesinin iki mânâsı vardır:

1. Allah kullarına karşı çok merhametlidir.

2. Allah kullarının ihtiyaçlarını öylesine dikkatle ele alıp onları karşılar ki, neredeyse kullar kendi ihtiyaçları konusunda bu kadar dikkatli değildir. Yâni kullar kendi ihtiyaçlarını nasıl karşılayacakları konusunda O'nun kadar düşünceye sahip değillerdir.

İster kâfir olsun, isterse mü'min, fark etmez; tüm kullarına karşı O'nun lütuf ve keremi işlemektedir. Ama O'nun kullarına karşı bu kadar lütufkar oluşu herkese aynı ölçüde rızık vereceği, ya da herkese aynı rızıktan vereceği anlamına gelmemektedir. O dilediğini rızık-landırır. Kimilerine mal, mülk türünde rızıklar verirken, kimilerine de başka rızıklar vermektedir. İman, hidâyet, ilim, takva, ihlas gibi...

Unutmayın ki, bu konuda Kâhir olan da, Azîz olan da O'dur. Yâni rızık O'nun elindedir. Tüm rızıkların sahibi O'dur. Kulları adına gerçekleşen bu rızık taksiminde söz sahibi sadece Allah'tır. O'nun takdir buyurduğu bu taksimatı hiç kimse bozamaz. Allah bir kuluna bir şeyler vermeyi murad etti mi, bunu kimse bozamaz, kimse engelleye-mez. Vermediğine de kimse bir şey ayıramaz. Rızık konusunda tek yetkili Allah'tır.

20. "Âhiret kazancı isteyenin kazancını artırırız; dünya kazancını isteyene de ondan veririz; ama âhirette bir payı bulunmaz."

Dünyada âhiret için ekenler, dünyada Allah için amel işleyip Rabblerinin hatırını kazanmak için çalışıp çabalayan kimselere bu ekimlerinin karşılığı olarak, Allah dünyada bir şeyler verdiği gibi, âhi-rette de onun mükâfatını kat kat artıracağını vaat ediyor. Rabbimiz, "Kim de sadece dünya için eker, dünya için amel işler, âhireti ve Allah'ın rızasını hiç hesaba katmayarak, hayat programını dünya adına yapar ve karşılığını sadece dünyada görecek biçimde

ameller işlerse, ona da bu yaptıklarının karşılığı olarak dünyada bir şeyler veririz ama âhirette onun hiç bir nasibi yoktur," buyuruyor. Âhirete inanmayan, tarlasını dünya için ekip diken, dünya adına plan-program yaparak hareket eden kimsenin elde edeceği mükâfat, sadece dünya ile sınırlıdır. Dünyada ne kadar bulmuşsa onunla yetinmek zorundadır. Öbür tarafa intikal edecek bir mükâfatı yoktur onun.

Burada Rabbimiz çok hoş bir husus arzediyor. Sadece dünyalık isteyen, planını programını dünyalık elde etmek için yapan ve âhi-reti hesaba katmayan kimselerin ne kadar akılsız ve aptal olduklarını anlatıyor. Yukarıdaki âyetle birlikte düşünelim... Ne demişti Rabbi-miz, "dünya rızkı mü'min-kâfir ayırımı yapılmaksızın Allah'ın bir lütfu-dur." Yâni dünyayı isteyenlere de âhireti isteyenlere de dünya rızkı verilmektedir. Bu konuda ikisi arasında bir fark gözetilmemektedir. Bu zaten ezelde takdir edilip hükme bağlanmıştır. Onun için tüm hesaplarını dünyalık için yapanlar aptaldırlar. Neden? Zaten verilecek de ondan. Zaten Allah onu onlara verecek. Allah zaten herkese dünyada bir şeyler ayırmışken, âhiretini ayaklarının altına alırcasına dünyanın ve dünyalıkların peşine takılanlar aptal değil de nedir? Öyle değil mi? Bana ayırdığını zaten bana ulaştıracak dünyada. Bana ayırdığını kesinlikle başkalarına vermeyecek, başkalarına ayırdığını da çatlasam patlasam da kesinlikle bana vermeyecek. Ben gecemi gündüzüme katarak çırpınsam da, Allah'ın bana takdir ettiğinden fazlası da bana gelmeyecek. Bunu Allah zaten vaadediyor. Hal böyleyken ben tutmuşum, zaten bana ayrılan dünyalık rızık konusunda, tüm zamanımı harcayarak âhiret konusunda plan-program yapmıyorum. İşte bu, aptallıktır, ahmaklıktır. Ama kim de bunu anlar, planını-programını âhi-reti kazanmak üzere yapar, âhireti kazanmak adına sâlih amellerin peşinde koşarsa, Allah ona dünyadaki takdir buyurduğunu ulaştıracağı gibi, âhirette de bu yaptıklarının karşılığında kat kat ona mükâfatlar verecektir. Amellerini bazan onla, bazan yedi yüzle, bazan sonsuzla katlayarak karşılığını verecektir. İsrâ sûresindeki âyet-i kerîme-sinde de bu hususu Rabbimiz şöyle anlatır:

"Dünyayı isteyene, istediğimiz kimseye, dilediğimiz kadar hemen veririz. Sonra ona cehennemi hazırlarız; yerilmiş ve kovulmuş olarak oraya girer. Âhireti isteyip, inanmış olarak onun için gerekli çalışmada bulunan kimselerin, işte onların çalışmaları şükre değer. Onların ve bunların her birine Rabbinin nimetinden ulaştırırız. Esasen Rabbinin nimeti kimseye yasak kılınmış değildir.

(İsrâ 18,19,20)

Dünyayı isteyenlere dünyalık verecektir Allah. Ama sonucuna kendileri katlanmak zorundadırlar. Sadece dünyayı istediklerinden, âhirette onlar için cehennem hazırlanmıştır. Âhireti isteyenler de, zaten dünyadan mahrum olacak değillerdir. Nitekim bir hadislerinde Allah'ın Resûlü buyurur ki: "Kimin hemmi, hedefi, kıblesi âhiret olursa, yâni kim âhireti kazanma derdini kendisine birinci dert edinir, plan-programını buna bina ederse, dünya, boynunu kösmüş olarak o kişiye teslim olacaktır." Yâni böyle âhireti ve Allah'ın rızasını kazanmak adına, dünyayla haddinden fazla ilgilenmeyen kişiye dünya küsüp onu terk etmez. "Ne halin varsa gör. Sen madem ki benimle ilgilenmedin ben de seni terk ediyorum, haydi sen de bundan böyle fakir kal" de-mez, aksine boynunu kösmüş olarak o kimseye teslim olur.

21. "Yoksa, Allah'ın dinde izin vermediği bir şeyi onlara meşru kılacak ortakları mı vardır? Eğer kesin yargı bulunmayacak olsaydı aralarında hemen hükmedilirdi. Doğrusu, zalimlere can yakıcı azab vardır."

İnsanlar kendilerine Allah'la beraber ya da Allah berisinde, Allah'ın kendilerine izin vermediği konularda onlara din koyacak, şeriat belirleyecek ortaklar mı bulmuşlar? Onların Allah berisinde, Allah'ın dışında hüküm koymada, kanun koymada, din belirlemede, şeriat vaz etmede, hayat programı belirlemede Allah'a ortak kabul ettikleri bir kı-sım varlıklar mı vardır ki, onların koydukları kanunlara itaat etmeye çalışıyor, onların belirlediği yasaları uygulamaya çalışıyorlar? Allah-tan başka onların Allah'a ortak koştukları bir kısım şerikleri, şürekâları mı vardır ki onların ortaya attıkları akidelere, nazariyelere iman ederek onlara riâyet etmeye çalışıyorlar?

İnsanların böyle din koyan, yasa belirleyen şerikleri mi var ki kişisel ve toplumsal hayatlarını düzenlemede onların dinlerine, şeriatlarına, yasalarına müracaat ediyorlar? Hukukta, eğitimde, siyasette, yönetimde, mahkemelerde hep onların kanunlarını esas almaya çalışıyorlar. Bakın âyet-i kerîmede bunların ortaya atıp insanlara empoze ettikleri kanunlarına, yasalarına, sistemlerine ve hayat programlarına da Rabbimiz din diyor. Onlar Allah dini dururken size din mi koyuyorlar?

Dikkat ederseniz önceki âyetlerde Rabbimiz kulları için şeriat belirlediğini anlatmıştı. Kur'an'daki emir ve yasaklarının pratik hayatta uygulanması adına, kullarına şeriat belirlediğini ve bu konuda sadece kendisinin yetkili olduğunu, kendisinden başka hiç kimsenin şeriat belirlemeye, din belirlemeye ve yasa

koymaya hak sahibi olmadığını anlatmıştı. Burada da kendisinden başka şeriat belirleyen, kanun koyan, yasa koyan kimseleri ve bunların koydukları dinlerine, bunların ortaya attıkları şeriatlerine tabi olan müşrikleri anlatıyor Rabbimiz.

Yâni bu insanların Allah'tan başka Rableri mi var ki onlara din belirlemeye kalkışıyorlar? Onlar adına hayat programı tespit etmeye kalkışıyorlar. Allah'ın izin vermediği şeyleri onlara meşru mu kılmaya çalışıyorlar? Allah'ın kulları adına tanzim buyurduğu kanunları bırakarak, diledikleri gibi insanlara, Allah kullarına kanun yapmaya kalkışıyorlar öyle mi? Allah'ın haram kıldığı şeyleri helâl kılarak, Allah'ın helâllerini de haram kılarak şeriat koyuyorlar öyle mi? Kendilerini şâri görüyor, teşrî hakkının kendilerinde olduğunu mu iddia etmeye kalkışıyorlar? Hâkimiyet bizdedir diyorlar, öyle mi?

"Ey kullarım! Şunu hiç bir zaman hatırınızdan çıkarmayın ki, böyle yaparak, Allah'ın izni olmadığı halde Allah'ın kanunlarını, Allah'ın şeriatını görmezden gelerek yeryüzünde şeriat belirlemeye, kanun koymaya çalışan bu tür tâğutların şeriatlerini, onların kanunlarını uygulamaya çalışanlar, gerçek Rabbleri olan beni bırakıp, benim dinimden çıkıp, bu şeraitleri ortaya koyanları Rabb ve sanki benim ortaklarımmış gibi kabul edip bunlara kulluk etmeye çalışan kimselerdir." Evet, insanların ortaya attığı tüm sistemler, kanunlar, şeriatler, hayat programları, bilesiniz ki Allah'ın dininin karşısında ortaya atılmış birer yeni dindir. Onlar nasıl ki Allah'ın izni olmadan, Allah'ın dinine rağmen bu dinleri ortaya koyarak küfretmişlerse, Allah'ın izni olmadan onlara uyanlar da, onların bu hayat programlarını uygulayanlar da, aynen onların dinlerine uymuş ve şirke düşmüş kimselerdir. Âyet çok açık ve net bir biçimde bize bunu anlatır.

Kanun koyanlar, şeriat belirleyenler, Allah dinini, Allah şeriatını bırakıp da insanların belirledikleri bu şeriatleri uygulamaya çalışanlar için de bu öyle büyük bir suç ki, eğer fasıl kelimesi olmasaydı, onların tamamının defterini dürerdi Allah. Fasıl kelimesi; yâni azabın belli bir süreye kadar ertelenmesi sözü. Allah tarafından bu söz ezelde verilmeseydi, onların işi bitikti.

Yani eğer Allah sevap ve cezanın âhiret günü açıklanacağına, her şeyi kıyamet günü açıklayıp ortaya dökeceğine, haklıyı ve haksızı, hak yolda olanı ve bâtıl yolda gideni kıyamet günü açıklayıp ara-larında kesin hükmünü o gün vereceğine dair söz vermemiş olsaydı, bu kâfirlerin defterlerini dünyada dürüp, mü'minlerin de haklılığını dünyada ilân edip mükâfatlarını dünyada verseydi, o zaman araları kesinlikle ayrılacaktı. Hakla bâtılın arası, haklıyla haksızın arası ayrılacak, her şey ortaya dökülecekti. Ama Allah böyle murad etmemiştir. Bu dünyada değil, öbür tarafta olacağı için, bu müşrikler şu anda bu şirklerine rağmen yaşama imkânı bulabilmektedirler. Şimdi yaşasınlar bakalım, pek yakında:

22. "Yaptıkları şeyler başlarına gelirken, zalimlerin korkudan titrediklerini görürsün: İnanıp yararlı iş işleyenler cennet bahçelerindedirler. Rabblerinin katında, onlara diledikleri verilir. İşte büyük lütuf budur."

Peygamberim, sen bu zalimlerin dünyada işledikleri bu günâhlardan dolayı başlarına gelecek azaptan dolayı tir tir titrediklerini görürsün. Gerek yeryüzünde kendilerini Allah makamında görerek, Allah'ın şeriatını beğenmeyerek, Allah kullarına şeriat belirlemeye, din, kanun koymaya kalkışanları, gerekse Rabblerini unutarak bu kimselerin koyduğu bu kanunları uygulamaya çalışanları görürsün ki, o gün korkudan tir tir titremektedirler. Kış sineği gibi başlarına gelecek felâketi beklemektedirler. Çünkü artık gerçeği anlamışlardır. Allah yerine koyup, Rabb makamına oturtup kanunlarını uygulamak için çırpındıkları, hatırlarını kazanmak için koşturdukları tâğutların, modanın, çevrenin, âdetlerin ve tüm yapay tanrıların ve tanrıçaların Allah'ın ortakları olmadığını, onların hiçbir güç ve kuvvete, hiçbir yetki ve selahiyete sahip olmadıklarını, onların da kendileri gibi aciz birer varlık olduklarını, Rabb olmaya, İlâh olmaya, kanun koymaya, din belirlemeye, hayat programı tespit etmeye, hatırı kazanılmaya lâyık olanın da sadece Allah olduğunu anlamışlardır artık. Anlamışlardır ama zaten inkârı, reddedilmesi mümkün olmayan bir ortamda anlamışlardır. Ne kıymeti var ki burada anlamanın? Anlamışlar ve dünyada işledikleri bu günâhlardan ötürü korkudan tir tir titremektedirler. Oysa korksalar da, korkmasalar da artık fark etmez. Yaptıklarının cezası mutlaka başlarına gelecektir, bundan kurtulma imkânları asla yoktur. Zillet ve horluk içinde kalacaklardır.

Bunlar böyle zillet ve azap içindeyken, inanan ve inancını a-mele dönüştürme çabası içine girenler, inanan ve inancını yaşama savaşı veren mü'minler de cennet bahçelerindedirler. Rabbleri katında diledikleri her şey onlara sunulacak, bir dedikleri asla iki edilmeyecek, ne arzu ederlerse onlara ikram edilecektir. Zillet ve horluk içinde cehenneme yuvarlananlar nerede, böyle nimet içinde yüzenler nerede? İşte bu nimet ve mükâfat en büyük kazançtır. Bundan daha büyük mutluluk, bundan daha büyük kazanç mümkün değildir. Allah bir şeye büyük demişse, varın onun büyüklüğünü artık siz düşünün. Kim kime kulluk ediyorsa, mükâfatını ondan isteyecektir. Elbette kendisine kulluk edenleri Rabbimiz böyle büyük mükâfatlarla karşılayacaktır.

23. "Allah, iman edip sâlih ameller işleyen kullarını bununla müjdeler. Ey Muhammed! De ki: "Ben sizden buna karşı yakınlara sevgiden başka ücret istemem." Kim güzel bir iş işlerse onun güzelliğini artırırız. Doğrusu Allah

bağışlayandır, şükrün karşılığını verendir."

İşte bu müjde, bu ikram Allah'ın yeryüzünde inanmış ve imanlarını amele dönüştürme gayreti içine girmiş, inanmış ve imanlarını yaşama savaşı vermiş, böylece hayatları iman ve cihadla geçmiş olan kullarına verdiği bir müjdedir. Rabbimiz bu kullarının yarın mutlaka karşı karşıya gelecekleri bu güzel hayatın müjdesini, onlar bununla sevinip coşsunlar, bununla daha güzel ameller işlemeye koşsunlar diye bugünden veriyor. Tüm bu gözlerin görmediği, kulakların duymadığı nimetleri bize vadeden ve bize bunlara ulaşma yollarını da gösteren Rabbimize hamd olsun.

Mü'min kullarına bu müjdeyi verdikten sonra Rabbimiz buyurur ki: "Peygamberim! Sen onlara de ki: "Ben Allah'ın âyetlerini size tebliğ etmeme, Rabbimin emirlerini size duyurmama karşılık sizden herhangi bir ücret istemiyorum. Yaptığım bu hizmet karşılığında sizden bana bir şeyler, mal, mülk vermenizi, saraylar, köşkler ikram etmenizi, beni atlarınıza, develerinize bindirmenizi, beni sırtınızda taşımanızı, elimi, ayağımı öpmenizi, bana çaylar, kahveler ikram etmenizi istemi-yorum. Yaptığım bu görev karşılığında bana minnet duymanızı, bana bir teşekkür bile etmenizi istemiyorum. Sizden bana yapmanız gereken hiçbir şey istemiyorum. Ben sizden sadece yakınlarıma (kurba-ma) meveddet ya da yakınlığıma (kurbama) sevgi istiyorum." Bunun birkaç mânâsı üzerinde durulmuştur:

1. "Bu tebliğime karşılık ben sizden başka değil, sadece sizinle benim aramdaki akrabalık bağına saygı duyup, aramızdaki akrabalık bağını gözetip bana düşmanlık yapmamanızı istiyorum. Sizinle benim aramdaki akrabalık hatırına, Rabbim tarafından görevli bulunduğum bu dini tebliğ etmeme engel olmamanızı, bu konuda bana eziyet etmemenizi istiyorum. Aramızdaki bu akrabalık bağı hatırına, benim bu dâvetimi kabul etmezseniz bile, onu Allah kullarına duyurmama engel olmayın. Aramızdaki bu akrabalık bağından ötürü hiç olmazsa bana yabancılardan daha fazla düşman kesilmeyin. Sizden tek istediğim benim önüme barikatlar koymamanız ve bu dini tebliğime imkân vermek sûretiyle kötülüğünüzü benden uzak tutmanızdır."

2. " Ben sizden hiç bir şey istemiyorum. Sadece yakınıma, yakınlığıma sevgi istiyorum. Yâni sizden benim yakın olduğuma yakınlık, sevdiğime sevgi, saydığıma saygı istiyorum. Sizden sadece sevdiğim Allah'ı sevmenizi, saydığım Rabbime saygı duymanızı, inandığım Rabbime inanmanızı istiyorum. Sizden

başka hiçbir şey istemiyorum, sadece sizi çağırdığım dâvete icabet etmeniz, iman ve sâlih a-meller işleyerek yakınıma yaklaşmaya çalışmanız benim için yeterli olacaktır. Benim tüm derdim ve sizden tek istediğim işte budur. Ne para-pul, ne mal-mülk, ne rütbe, ne makam, ne teşekkür, ne minnet hiçbir şey istemiyorum. Sadece dâvetimi dinleyin ve benim sevip i-nandığım gibi bu dâvetin sahibine siz de iman edin. Sevdiğim Allah'ı sevmenizden ve sâlih amellerle ona yaklaşmaya çalışmanızdan başka bir şey istemiyorum."

3. Âyetin bir üçüncü mânâsı olarak, kimileri de bunu, "ben sizden akrabalarıma sevgi göstermenizi istiyorum, başka bir şey iste-miyorum," şeklinde anlamaya çalışmışlar, sonra da Rasûlullah'ın akrabaları konusunda ihtilâflara düşmüşlerdir. Kimileri Allah'ın Resûlünün kendilerine sevgi istediği bu akrabalarının Abdulmuttalip oğulları olduğunu, kimileri de Hz. Ali, Hz. Fatıma ve onların oğulları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin efendilerimiz olduğunu söylemişlerdir. Halbuki bu âyetin indiği dönemde Abdulmuttalip oğullarının pek çoğu Müslüman bile değildi. Hattâ Rasûlullah'ın en baş düşmanlarıydı onlar. Şimdi bu-na göre Allah'ın Resulü kâfir akrabaları için kâfirlerden sevgi istiyor-du mu diyeceğiz? Bu kesinlikle mümkün değildir. Öteki anlayışa gelince, yine bu âyetlerin geldiği dönemde Hz. Ali efendimizle Hz. Fa-tıma anamız evli bile değildi.

Tarihen sabittir ki, Hz. Ali efendimizle Hz. Fatıma annemizin evlenmeleri hicretin ikinci yılında, Bedir savaşından sonradır. Halbuki bu âyetler Mekke'de geliyordu. Sonra tüm insanlığı Allah'a ve Allah'ın dinine çağırmak için gelmiş, âlemlere rahmet olarak gönderilmiş bir peygamberin, şirk içinde yüzen bir toplumdan ilk olarak isteyeceği bu olmamalıydı herhalde.

Öyleyse en güzeli ve Allah elçisine en çok yakışanı, yakınlığa sevgi istemesiydi. Allah'a, İslâm'a sevgi ve iman istiyordu, sevdiği Allah'a o Allah'ın istediği biçimde iman ederek, o Allah'ın istediği biçimde kulluk yaparak onların da yaklaşmalarını istiyordu. Âyetin bundan sonraki bölümü de bu mânâyı doğruluyor.

"Kim güzel bir amel işlerse, kim bir iyilik kazanırsa, biz onun iyiliğini artıracağız." buyuruyor Rabbimiz. İyilik yapanların iyiliklerini artıracağını müjdeliyor Rabbimiz. Yâni kullarım ne kadar sâlih ameller işlemeye koşarlarsa, ben onlara hedefledikleri, niyet ettikleri amellerden daha fazlasıyla onlara mukabelede bulunacağım. Onlar Allah'ın huzuruna ne kadar sâlih amel

getirirlerse, Allah onun mükâfatını kat kat fazlasıyla onlara ödeyecektir. Bazan bire on, bazan bire yedi yüz, bazan da bire hesapsız ücret ödeyecektir Rabbimiz. Biliyoruz ki iyiliklerin kat sayısı farklıdır. Günâhların, kötülüklerin kat sayıları da farklıdır tabii. Hattâ Fussilet sûresinin 27. âyetinde Rabbimiz buyurur ki:

"Onlara yaptıklarının en kötüsü ile ceza vereceğiz."
(Fussilet 27)

Amellerinin en kötüsü ile cezalandıracağız onları. Nasıl anlayacağız bunu? Allah en iyisini bilir, bu kâfirlerin, bu zalimlerin hayatlarında bazen işledikleri güzel ve faydalı işler de olabilir. Ama onların yaptıkları amellerin en kötüsüyle en çirkiniyle tüm amellerini çarpıvereceğiz, diyor Rabbimiz. Müminler için de böyle bir rahmetin olduğunu biliyoruz. Mü'minlerin de tüm amelleri, en iyi, en güzel, en ihlaslı yaptıkları bir amelle çarpılıverilecektir. Yâni bütün amelleri o en güzel amelle çarpılıverecek ve tüm amelleri o en güzel amel gibi kabul ediliverecektir. Ne büyük bir rahmet değil mi? Yâni kâfirler için de, müminler için de kat sayı, en iyi amelleri ve en kötü amelleri olacaktır. Mü'minler en güzel amelleri karşılığında mükâfat alırken, kâfirler de en kötü amelleriyle cezalandırılacaklardır. Düşünün, tüm ömrünüzde en iyi kıldığınız, en ihlaslı kıldığınız bir namazla tüm namazlarınız çarpılıverecek ve tüm namazlarınız bu en güzel namazınız gibi kabul ediliverecek.

Âyetin sonunda buyurur ki Rabbimiz: "Muhakkak ki Allah Ğa-fûr ve Şekûrdur." Yâni sizler iyi amellere koşarken, sâlih ameller peşinde Rabbinizi razı etmeye çırpınırken bir takım kusurlarınız, eksiklikleriniz, hatalarınız, sürçmeleriniz, falsolarınız olsa da, unutmayın ki Allah Ğafûr'dur. Allah onları siler, yok farz eder, üzerlerini örtüverir, sizi bağışlayıverir. Bir de Allah Şekûrdur. Şükredendir Allah. Yâni teşekkür edendir, yaptıklarınızı karşılıksız bırakmayan, amellerinizi asla zayi etmeyendir.

Hal böyleyken onlar böyle bir Allah'la karşı karşıyayken:

24. "Yoksa ey Muhammed! Senin için Allah'a karşı yalan yere iftira etti mi derler? Allah dilerse senin kalbini mühürler, bâtılı da yok eder, hakkı sözleriyle gerçekleştirir. Doğrusu O, kalplerde olanı bilendir."

Yoksa onlar, o müşrikler peygamberin yalan uydurup kendi uydurduğu bu sözleri Allah'a izâfe ederek, "O'na karşı yalan uydurdu," mu diyorlar. Yâni onlar Allah hiç bir şey indirmemiştir, Allah zaten bir şey indirmez, Allah hayata karışmaz, Allah bize vahiy gönderip bizden bir şeyler istemez, Allah bu dünyayı

yaratmış, bizleri yaratmış ve sonra da bizi kendi halimize bırakmış, “bildiğiniz gibi keyfinize göre yaşayın” dediğini mi söylüyorlar?

Hal böyleyken, seni yalancılıkla ve Allah’a iftira etmekle mi suçluyorlar? “Peygamberim! Eğer gerçekten bu kâfirlerin iddia ettikleri gibi sen böyle bir konuda Allah’a yalan iftirada bulunmuş olsaydın, mutlaka senin o kalbini mühürler, dilini koparır, beynini damgalar ve bu Kur’an’ı sana unuttur累urduk. Onu senin kalbinden söküp alırdık. Senin vahiy kaynağını kesip kuruturduk.” Tehdidi görüyor musunuz? Peki kime yapılıyordu bu tehdit? Allah’ın yeryüzünde en çok sevdiği kuluna ve peygamberine değil mi? Öyleyse Allah’a yalan uyduranların vay haline. Allah demediği halde Allah böyle diyor demek sûretiyle ya da dediklerini demedi biçiminde gizlemek sûretiyle Allah’a yalan iftirada bulunanların vay haline!

Allah’ın dediklerini demedi, demediklerini de dedi şeklinde Allah’a yalan iftirada bulunmak… “Efendim, zaten Allah da bundan yanadır, Allah da bunu istemektedir,” diyerek Allah’ın istemediklerini Allah istiyormuş pozisyonunda insanlara sunmak, Allah’a yalan iftirada bulunmak demektir.

“Efendim, Allah da demokrasiden yanadır, İslâm da laikliği önermektedir. Kur’an’da kesinlikle cihad emri yoktur. Allah böyle bir şeyi emretmemiştir. Bu çağda, bu devirde kesinlikle böyle çağdışı bir şeyi Kur’an emretmez! El kesme, göz çıkarma kesinlikle Kur’an’a yakışan şeyler değildir. Baş örtme de yoktur efendim! Nerden çıkarıyorlar bunu? Kur’an’da kesinlikle böyle bir emir yoktur. Kur’an’da yaşadığımız hayatı düzenleyen prensipler yoktur. Kur’an bu dünyaya karış-maz. Kur’an sadece bir ahlâk kitabıdır! Kur’an da demokratik bir sistem öneriyor efendim! Kur’an bundan başka bir şey demiyor ki!” diyerek, kimileri de bugün Allah’ın dediklerini demedi demediklerini de de-di demeye çalışıyorlar.

İşte bu da Allah’a yalan iftiradır. “Efendim ben Kur’an’ı başından sonuna kadar taradım, orada baş örtmeye dair bir tek emir bile bulamadım,” diyen veya; “ben bu insanların kurtuluşu için bir tek yol biliyorum, o da demokrasidir, bunun dışında başka sıhhatli bir çıkış yolu bilmiyorum,” diyen adamın iftirası, bütün bunlar Allah adına beyan ve Allah adına Allah’a yalan iftiralardır.

Yahudiler, Hıristiyanlar ve müşrikler baştan sona İslâm’dan uzak bir hayat yaşıyor ve diyorlardı ki, “işte bu yaşadığımız hayat Allah’ın istediği hayattır. İşte

Allah'ın razı olduğu hayat budur, Allah kullarından böyle bir hayat ister. Bizler şu anda Allah'ın razı olduğu hayatı yaşıyoruz. Bizler Allah'ın elçisi Mûsâ'nın yolundayız, Îsâ'nın yolundayız. Bizler hanifleriz, yâni İbrahîm'in yolundayız." Bu sözleriyle Allah'a yalan iftirada bulunuyorlardı. Halbuki yaşadıkları bu hayat ne Allah'ın istediği, ne de sözünü ettikleri peygamberlerle ilgisi olan bir hayattı. İşte bu da Allah'a yalan iftirada bulunmaktır.

Tıpkı bugün yaşadıkları hayat İslâm olmayan Müslümanların, "biz İslâm'ı yaşıyoruz, bu yaşadığımız hayat Allah'ın istediği hayattır," demeleri gibi. Halbuki namazımızdan tesettürümüze kadar, siyasal yapılanmamızdan ekonomik sistemlerimize, hukuk tarzımızdan kılık-kıyafet biçimimize, mücâdele metodumuzun meşruluğundan düğün-dernek anlayışlarımıza, beşerî ilişkilerimizden soframıza, çocuklarımızın eğitimine kadar yaşadığımız hayat bellidir.

Kur'an'da Allah'ın dediklerinin pek çoğunu insanlar değiştirmişler ve böylece Allah karşı yalan iftirada bulunmuşlardır. Meselâ Kur'an'daki zikir, takva, kıraat, ihsan, dua, lânet, şehit, velî, zikir, iman, kabul ve red, cennet ve cehennem kavramları, hattâ namaz kavramı bile değiştirilmiştir. Bu kavramlara Allah'ın yüklediği anlamlar unutulmuş ve farklı farklı anlamlar verilmiştir. Allah'ın âyetlerini, Allah'ın kelimelerini tahrif etmişler, dediklerine sanki demedi demediklerine de sanki dedi diyerek iftiralarda bulunmuşlardır.

Yâni bu Yahudi ve Hıristiyanlar veya bugünün ehl-i kitabı olan Müslümanlar eğer kitapla yaşamıyor, kitaplarıyla beraber değil, kitaplarından habersiz biz hayat yaşıyorlarsa, muhtemelen bu noktaya düşmüş olacaklardır. Çünkü bu kaçınılmaz bir sonuçtur. Yâni eğer adamın hem bağrına bastığı kitabı var, "ben kitapsız değilim," diyor, hem de kitabından, kitabının içeriğinden habersiz ve hattâ kitabına ilgisiz bir hayat yaşıyorsa, elbette kelâmı va'z olunduğu mânânın ötesine taşıracak, tahrifat yapmak zorunda kalacaktır.

Allah o âyetten ne kastederse etsin, o kendi kastını, kendi anlayışını o kelâma yüklemeye çalışacak ve aynen Yahudi'nin yaptığını yapacaktır. Adam, "kitabım var," diyor, okuyor kitabını, aklediyor, mânâyı anlıyor, ama düzenini bozmasın, hayatını değiştirmesin diye dön-dürüp dolaştırıp farklı mânâlara çekebileceği bir yol arıyor. "Efendim, işte burada tarikat anlatılıyor. Burada parti, şurada bilimsel çalışma, örgütsel anlatım, zengin olmak, şu âyetlerde filan makamlara oturmak, doktor olmak, mühendis olmak anlatılıyor," diyerek

âyetleri hep anlamak istediği gibi anlamaya çalışıyorlar.

Ya da, "işte burada bizim şeyhimiz, bizim kavmimiz, bizim ırkımız, bizim haberimiz, bizim liderimiz anlatılıyor. Kısaca bu âyetler beni, bizi, kesinlikle hak olduğumuzu, hak yolda olduğumuzu, yanılmadığımızı anlatıyor," diyerek âyetleri hep kendi anlayışlarına, kendi düzenlerine uygulamaya çalışıyorlar. Meselâ birisi yüz âyet okuyor ama işin garibi hepsini yanlış okuyor. Âyeti okuyor adam ama âyetin ne anlama geldiğini hemen değiştiriyor. Âyetleri gerçek anlamlarından uzaklaştırıp, kendi anlamak istediği gibi anlatmaya çalışıyor:

"Kim tâğutu küfreder ve Allah'a inanırsa böyle sapasağlam bir kulpa tutunmuştur ki, asla kopması yoktur. Allah işiten ve bilendir."
(Bakara 256)

Âyeti var ya, âyet-i kerîmede geçen bu sapasağlam kulp, şeyhin eliymiş, öyle diyor adam. Bu, tarihte hiç iddia edilmemiştir. Resul-i Ekrem efendimizden bu yana ümmetin tümü ittifak içindedir ki, bu sapa sağlam kulp Kur'andır. Herkes böyle söylüyor ama adam inadına böyle diyor. Allah korusun, adam kendi kendine mânâlandırıyor âyetleri. İşte bu, Allah korusun tıpkı Yahudi'nin yaptığını yapmak yâni âyetleri tahrif etmektir.

Burada Rabbimiz peygamberine bile böyle bir tehditte bulunuyorsa, Allah'a karşı yalan iftirada bulunanların vay haline! Allah bir şey demediği halde, bunu Allah söylüyor diyerek veya Allah'ın buyruklarını sanki Allah dememiş gibi gizleyerek Allah kullarına duyurmayanların, gizleyenlerin vay haline! Burada esasen peygamberine ve peygamber yolunun yolcusu olan bizlere bir yol gösteriyle birlikte, müşriklerle ince bir istihza söz konusudur. Yâni, "ey peygamberim, şu anda senin muhatapların Allah'a karşı böyle yalan iftirada bulundukları için biz onların kalplerini mühürleyiverdik. Sen de onlar gibi Allah'a karşı bir yalan uydurmaya kalkışsaydın, o zaman senin de kalbini mühürlerdik. Ama sen onlar gibi yalan uydurmadığın için, şu anda seni Rabbin desteklemekte ve onlara karşı kuvvetlendirmektedir." Sanki, "ey kâfirler! Siz hiç akletmez misiniz? Kalbi mühürlenmiş, dili koparılmış birinin sözüne benziyor mu bu Kur'an? Birisi bunu söyleyebilir mi?" denilmektedir.

Allah, bâtılı yok eder; indirdiği sözleriyle, âyetleriyle de hakkı gerçekleştirip bâtılın yerine hakim kılar. Yâni, ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları! Siz yolunuza devam edin. Bâtıl taraftarlarının yaptıklarına ve

söylediklerine aldırış etmeyin. Allah onları da, temsil ettikleri bâtılları da, bâtıl sistemlerini de yok edecek ve kesinlikle sizi onlara galip getirecektir. O'nun kelâmı nâzil olmaya devam ettikçe gönüllerde ameliyatlar gerçekleştirecek, oradaki küfür hücrelerini öldürecek ve sonunda hak mutlaka galip gelecektir. Muhakkak ki Allah kalplerde olanları bilendir. Sizin yolunuzu kesmeye çalışan kâfirlerin kalplerinden geçirdiklerini de bilir, sizin için gizli gizli kurdukları tuzaklarını, komplolarını da bilir. Siz hiç onu düşünmeyin ve yolunuza devam edin. Allah'a hiç bir şey gizli kalmaz, kalamaz. Eğer peygamber kalbinden Allah'a gizlice yalan uydurmayı düşünmüş ama bunu dışardan gizlemiş olsa bile, Allah onun kalbine muttalidir ve kesinlikle bu konuda ona imkân vermeyecektir. Öyleyse bu konuda şüphe edenlerin ve peygamberi reddetme konusunda bunu kendilerine mesnet yapmaya çalışanların hiçbir haklılık yönleri yoktur, deniliyor. Sonra da Rabbimiz böyle davranan insanları tevbeye dâvet ediyor:

25,26. "Kullarının tevbesini kabul eden, kötülükleri affeden, yaptıklarınızı bilen, inanıp yararlı işler işleyenlerin duasını kabul eden, lütfuyla onların ecrini artıran O'dur. Ama, inkârcılar için çetin azap vardır."

Rabbimiz bundan sonra kullarını tevbeye dâvet ediyor. "Ey kullarım! Ey benim kitabıma karşı ilgisiz davranan, benim elçime karşı düşmanca tavır alan kullarım! Gelin bu anlayışlarınızdan, bu tutumlarınızdan vazgeçin! Benim elçime karşı gelişlerinizden, benim kitabıma karşı takındığınız bozuk düzen tavırlarınızdan vazgeçin. Hayatınızın yönünü değiştirin."

Tevbe budur zaten. Tevbe dönüş demektir. Günâha, isyana doğru giderken, bir anda kişinin Rabbine dönmesinin adına tavbe denir. Hz. Âdem de ağaca, Allah'ın yasakladığı bir eylemi gerçekleştirmeye, şeytanın adımları istikâmetinde giderken, bir anda Rabbine yö-neliverip O'nun razı olduğu hayata dönmüştü. Allah buyurur ki, "ey kullarım! Eğer hayat programlarınızı değiştirir, kitabıma, peygamberime karşı takındığınız bu tutumlarınızdan vazgeçer ve bana kulluğa yönelirseniz, ben sizin dönüşünüzü kabul edeceğim."

Tevbe, kişinin yaptığı kötülüklerden vazgeçmesi, Allah'tan ve O'nun hayat programından habersiz bir biçimde yaşadığı hayattan vazgeçip, böyle bir hayattan pişmanlık duyup bir daha o hayata dönmemek üzere karar vermesidir.

Tevbeyi ve Allah'a dönüşü hayatında sembolleştiren Hz. Adem hatasını anladı ve hemen pişman oldu. Allah da onu affetti. Demek ki tevbe, kişinin

Allah'la ilişkisini düzeltmesinin adıdır. Bir insan için Allah'la yakın ilgiden mahrum olmaktan daha büyük bir hüsran olamaz. Günâh psikozu içinde yaşayıp, Allah'la diyalogunun kesilmesi kadar insanı kahreden başka bir şey düşünmek mümkün değildir. İnsanlar hata içinde olabilirler. Cehaletleri sebebiyle Allah'tan ve Allah-ın kendileri için gönderdiği hayat programından habersiz, kitabından ve elçisinden habersiz bir hayat yaşamış olabilirler. Bu yüzden de günâhların en büyüklerini işlemiş olabilirler.

Hattâ Allah'ı bırakıp, kendilerine başka tanrılar edinip onlara tapınacak hale bile gelebilirler. Ama bilelim ki, ne yaparlarsa yapsınlar, onlar için tevbe kapısı her zaman için açıktır. Yeniden Allah'a, Allah'ın kitabına dönebilme imkânları her zaman mevcuttur. Böylece ye-niden Allah'ın affına, Allah'ın merhametine ve nimetlerine ulaşma imkânları olabilecektir.

Bu durumda kişi, hemen kendisini yaratan ve imtihan için bu dünyaya getiren Rabbini hatırlayacak, O'nun kendisi için hayat programı olarak gönderdiği kitabıyla ilgi kuracak, Allah'ın kendisinden istediği kulluğun pratiği dediğimiz peygamberiyle tanışacak ve bir daha eski hayatına dönmemek üzere Allah'a söz verecektir.

Nisâ sûresi, bu dönüşün günâhın hemen akabinde olması gerektiğini anlatır:

"Allah bilmeden kötülük işleyip de hemen arkasından tevbe edenlerin tevbesini kabul etmeyi üzerine almıştır. Allah, onların tevbesini kabul eder. Allah bilendir, Hakîm olandır."
(Nisâ 17)

Dikkat ederseniz, âyet-i kerîmede ***"min gariyb"*** ifadesi kullanılmaktadır. Yâni işlenen günâhın hemen arkasından tevbe edilmelidir. Meselâ kişi günâh işler işler de, artık o kötülüğü işleyemeyecek bir çağa geldikten sonra tevbe ederse elbette bu tevbenin Allah katında bir önemi olmayacaktır. Çünkü o kişi aslında o günahlardan isteyerek, gönlüyle vazgeçmemiş de onları işleyecek gücü, kuvveti kalmadığı için vazgeçmiştir. Zina edebilecek gücü kalmadığı için, içki içebilecek sıhhati kalmadığı için bunları bırakmıştır. Öyleyse kişi o günahları yapabilecek bir durumda iken Allah rızası için onları terk edecektir. O günahları işleyemeyecek bir yaşa kadar tevbesini geciktirmemelidir. Zaten dikkat ederseniz âyetin bundan sonraki bölümü o hususu anlatır.

“Kötülükleri işleyip dururken ölüm kendisine geldiği zaman: “İşte şimdi tevbe ettim!” diyen kimselerle kâfir olarak ölenlerin tevbeleri makbul değildir. İşte onlara elem verici bir azap hazırlanmıştır.”
(Nisâ 18)

Öyleyse tevbelerimizi geciktirmemeli, Rabbimizle aramızı açmamalı ve her an Rabbimizle diyalog halinde olmalıyız.

Allah, tüm dönüşleri kabul eden, yaptıklarımızın tümünü bilen, kendisine yönelen, iman edip sâlih ameller işleyen kullarının dualarını kabul etmekte ve her an onların çağrılarına icabet etmektedir. Ama unutmayalım ki, kâfirler için şiddetli bir azap vardır.

27. “Eğer Allah rızkı kullarının hepsine bol bol verseydi, yeryüzünde azgınlık ederlerdi. Ama O, dilediğini bir ölçüye göre indirir. Doğrusu O, kullarından haberdardır, onları görendir.”

Eğer Allah yeryüzünde kullarına bol bol rızıklar verip onların istedikleri her şeyi bol bol onlara ulaştırıverseydi, o kullar yeryüzünde şımarır, azar, isyan içine girer, fesat çıkarır, yeryüzünde dengeyi bozacak duruma gelirlerdi. Âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki, zenginlik, taşkınlık, şımarıklık sebebidir. Eğer Allah yerdeki kullarına her şeyi bol bol verseydi, istedikleri her şeyi bulabilecek, dilediklerini elde edebilecek ve istedikleri her şeyi yapabilecek bir duruma gelselerdi, şımaracak ve azgınlık içine gireceklerdi.

Yeryüzünde en çok şımaranlar, yeryüzünde Allah’a en çok isyan içine girip de yeryüzünde düzeni bozanlar da zenginlerdir. Yâni bu insanlar yeryüzünde kendilerine verilen azıcık zenginlik, azıcık güç ve kuvvet sonucunda bile Allah’a kafa tutmaya kalkışıyorlar da, Allah bunlara biraz daha fazlasını verseydi acaba bunlar ne yapacaklardı? Meselâ biraz daha fazla ömür verseydi, biraz daha fazla güç ve kuvvet verseydi, biraz daha fazla imkân ve saltanat verseydi acaba bu insanlar ne yapacak, nasıl davranacaklardı?

Lâkin Allah rızkı dilediği ölçüde indirir. Rızkı dilediği şekilde indirir ve kullarının her birine dilediği şekilde rızık takdir eder. Çünkü Allah kullarına Habîr ve Basîrdir. Şüphesiz ki Allah kullarının durumlarını, karakterlerini, onlara

yarayan şeylerin neler olduğunu, herkese ne kadar vereceğini en iyi bilendir. Kulları hakkında en hayırlı şeyin ne olduğunu en iyi bilendir. İşte bu bilgisi ve hikmeti gereği kime ne vere-ceğini, ne kadar vereceğini, kimi neyle ve nasıl imtihan edeceğini en güzel bir şekilde takdir eder. Bu bilgisi ve hikmeti gereği, çok verilmesi gerekenlere çok verir, az verilmesi gerekenlere de az verir. Kimsenin O'na hesap sormaya, yol göstermeye, akıl vermeye hakkı da yetkisi de yoktur.

Nitekim bir hadis-i kutside Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Kullarımdan öyleleri vardır ki zenginlikten başkası ona yaramaz. Eğer onu fakirleştirseydim bu fakirlik onun dinini bozardı. Yine kullarımdan öyleleri de vardır ki, onlara fakirlikten başkası yaramaz. Eğer onu zengin kılsaydım, bu zenginlik mutlaka onun dinini bozardı."
(İbni kesir 3/277)

Kimi insanlara neden fazla zenginlik verildiğinin hikmetini bu hadis-i kutsiden anlıyoruz. O kadar çok istiyor ki vermese dini gidecek adamın da, onun için veriyor Rabbimiz. Eğer insanlar dünyada Allah'ın takdirine razı olup onunla yetinmeye çalışsalar, en güzelini Allah'ın takdir ettiğini göreceklerdir. Ama insanlar Allah'ın takdirine razı olmuyorlar. Kimi insanların mallarını zekat dahi temizleyemiyor. Meselâ adam başkasının hakkına uzanmış, dükkanında çalıştırdıklarının haklarını vermemiştir. Sanki Allah belirlemiş gibi birilerinin belirlediği asgari ücreti vererek işçilerinin alın terini yemiştir.

Çünkü infak âyeti, zekat âyetinden önce gelmiştir. Adam infak etmediği, sadece zekatı hesap edip infakı göz ardı ettiği, yıllardır infakı ihmal ettiği için mal birikimi söz konusu olmuştur. Zira bugüne ka-dar infak etseydi, belki bu kadar malı birikmeyecekti. Şimdi bu adam zekat değil, malının tümünü verse bile sorumluluktan kurtulamaz. Çünkü o mal zaten kendisinin değildir. Veya kendisinin olmayan malı artırdıkça artırmıştır. Ne bu malın aslı kendinindir, ne de artan kısım kendisinindir. Onu hak sahiplerine ulaştırmak zorundadır. Bu gerçeği anladıktan sonra hemen tevbe edip, meşru yoldan kazanıp, meşru yolda harcamaya başlayacak, elindeki birikiminin değerlendirmesini bu şekilde yapacaktır.

Rabbimiz bazen vererek imtihan eder, bazen de alarak imtihan eder. Bazen çok vererek, bazen de az vererek imtihan eder. Ancak şurasını asla unutmayalım

ki, O'nun vermesi ayrı bir imtihan, alması ayrı bir imtihandır. Rabbimizin vererek imtihan etmesi, alarak imtihan etmesinden çok daha tehlikeli ve kaybetme şansı çok daha fazla olan bir imtihandır. Ama bunu bilmeyenler hep vererek imtihanından yanalar. Bu husus, En'âm sûresinde çok hoş anlatılır:

"Şüphesiz ki senden önce ümmetlere peygamberler göndermiştik; onları yalvarsınlar diye darlık ve sıkıntılara sokmuştuk. Hiç değilse onlara şiddetimiz geldiği zaman yalvarıp yakarmalı değil miydiler? Lâkin kalpleri katılaştı, şeytan da yaptıklarını onlara güzel gösterdi."

(En'âm 42,43)

Evet, önceki toplumlara da peygamberler gönderdik. Onlar kendilerine gönderilen bu peygamberlere değer vermediler, bu peygamberler ve onların kendilerine getirdiği mesajlarla ilgilenmediler. Hayat programlarını Allah'tan ve Allah'ın elçilerinden almaya yanaşmadılar. Allah'ı da, Allah'ın elçilerini de hayatlarına karıştırmamaya çalıştılar. "Allah hayata karışmaz, Allah âyet göndermez, Allah elçi göndermez," dediler. Onlar, Allah'ı ve elçilerini inkâr ettiler de, onlara merhametimizden dolayı akılları başlarına gelsin de bize dönmeyi anlasınlar diye onları fakirlik, kıtlık, açlık, geçim darlığı, hastalıklar, çeşitli afetler ve zaruretlerle yakalayıverdik. Onları, tevhid açığa çıksın, kabukları yırtılsın, küfürden, şirkten vazgeçsinler de iman etsinler, sığınacak kapıları kalmasın da bize sığınsınlar, yalvaracak, başvuracak, dövecek kapıları kalmasın da bize yalvarıp yakarsınlar diye türlü türlü sıkıntılara sokuverdik. Ama beri tarafta şeytan onlara sürekli amellerini süslü gösterdi, hayrı şer, şerri hayır, iyiliği kötülük kötülüğü, kötülüğü iyilik gösterdi de, adam olma ve uyanma istidatlarını kaybettiler. Biraz önce zikrettiğim o imtihanlar, kıtlıklar, yokluklar ve belâlar, onlarda sığınma, kulluk ve kurtuluş hissini, Allah'a yalvarıp yakarma hissini uyandıracak İlâhî uyarılardı.

Rabbimiz A'râf sûresinde bu hususu şöyle anlatır:

"Andolsun ki, biz de Firavun ailesini, ders alsınlar diye yıllarca kuraklığa ve ürün kıtlığına uğrattık."

(A'râf 130)

Bilelim ki bunların ilâhî uyarıcılığı devamlı değildir. Onun içindir ki, böyle bir durumla karşı karşıya gelen kişi hemen onu bir nimet bilmeli ve süratli bir şekilde uyanıp tevbe ve yalvarışlarla Allah'a yönelmeli ve durumunu düzeltmesini bilmelidir. Zira bu durum kısa bir süre sonra kaldırılıverir. Ya da esasen kısa bir süre sonra bu uyarının tesiri gittikçe azalır ve nihâyet o sınırlı

müddet bitiverir. O sıkıntının uyarıcı özelliği kaybolur, bir alışkanlık ve tabii bir hal oluverir. Yâni kısa bir dönem sonra bu belâların, bu sıkıntıların terbiye edici hiçbir tesiri kalmaz.

Allah, tevbe etsinler, kendilerine gelsinler de Allah'a yalvarsınlar diye onlara belâlar, sıkıntılar gönderdi. Hiç değilse böyle bir du-rumdalarken yalvarıp yakarmalı değiller miydi? Ama gelin görün ki, bunların taşlaşmış kalplerini bu kıtlıklar, yokluklar, belâlar ve musîbetler bile Allah'a döndüremedi. Kalpleri taş gibi kaskatı kesildi de, şeytan amellerini kendilerine süslü göster ya da şeytan onlara bu gelenleri farklı biçimde yorumlattı. Meselâ Âd, Hûd, Lût kavmi, Eyke'liler, Allah'ın kendilerine ibret alsınlar diye gönderdiği bu belâları tabiat kanunları olarak yorumladılar. "Bunlar olağan şeylerdir. Daha önceki toplumlara da böyle şeyler gönderilmiştir," dediler.

Tıpkı şu anda bizim toplumun bu depremleri, bu felâketleri farklı yönde yorumlayıp onlardan ibret almaya yanaşmadıkları gibi. Şeytan ibret almalarını engelledi, amellerini, yaptıklarını onlara süslü gösterdi. Hayatlarından, durumlarından, amellerinden razı oldular. "Ne var bizim hayatımızda? İşte kulluk budur! İşte İslâm budur! İşte şu anda bizler Allah'ın bizden istediği hayatın içindeyiz. Bizler Allah'ın razı olduğu hayatı yaşıyoruz!" dediler.

"Onlar ne zaman ki kendilerine hatırlatılanları unuttular, biz de onlara her şeyin kapısını açıverdik. Onlar kendilerine verilenlerle sevinip coşmaya başlayınca da ansızın onları yakaladık da umutsuz kalıverdiler."
(En'âm 44)

Allah önce birbiri ardından uyarıcılar, açlıklar, kıtlıklar, belâlar ve musîbetler gönderir, fırsatlar yaratır, tembihlerde bulunur. Eğer onlar kendilerine gelen bu uyarılara aldırış etmez, tüm bu şiddetler onların kalplerini yumuşatmazsa, o sıkıntılardan ibret alıp Rabblerine dön-mezlerse, o zaman da Allah onlara her şeyin kapılarını açıverir. Allah diyor ki, onlara her şeyin kapılarını açıveririz. Öyle bir bolluk, öyle bir refah, öyle bir hürriyet veririz ki, tüm engelleri, tüm sıkıntıları kaldırıveririz. Paralar, mallar, mülkler, servetler, altınlar, gümüşler, atlar, arabalar, marklar, dolarlar, her taraftan üzerlerine rızıklar, nimetler yağmaya başlayıverir. Ne ararlarsa bulabilecek, ne isteseler de yapabilecek hale gelirler. Hastalık, dert, sıkıntı, açlık, fakirlik, hiçbir dertleri, hiç bir sıkıntıları kalmayıverir. İşleri açılır, ev alırlar, dükkan alırlar, şansları yaver gider, milletvekili, bakan, dekan olurlar. Dünya nimetleri adına Cenâb-ı Hak bütün kapıları açıverir. Ferahlar, ne oldum delisi olurlar, bütün bunları

kendilerinin yaptığını iddia ederek takdiri unutuverirler.

Bolluk da ayrı bir imtihandır. Adam, seyyar satıcı olarak başlar, üç tekerlekliyle işe başlar, sonunda Vehbi Koç, Sakıp Sabancı oluverir. Cenâb-ı Haktan hayırlısını istemek zorundayız. Çünkü Allah verir, ama bazen bu verdikleriyle kendisini unutturuverir. Bu da ayrı bir imtihandır; bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Açılan her kapı, verilen her imkân eğer bize Allah'ı unutturuyorsa, o zaman çok korkmak zorundayız. Kur'an'da anlatılan bağ sahiplerini, bahçe sahiplerini unutmamalıyız.

Şunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız: Şiddet ve sıkıntılarla yapılan imtihan ayrı, bollukla yapılan imtihan ayrıdır. Bu bollukla yapılan imtihan, ötekisinden çok daha tehlikeli, çok daha zor bir imtihandır. Rabbimizin darlıkla, sıkıntıyla yaptığı imtihan, kalpleri yumuşatıp insanı Allah'a çevirmesi açısından onu başarmak belki kolaydır ama bu bollukla yaptığı imtihan insanların şımarıklılığını, müs-tekbirliğini artırdığı, insanı eyvallahsız hale getirdiği için bunu başarmak gerçekten çok zordur. Birinde sabır, diğerinde şükür gerekir. Sıkıntıya sabır, bolluk karşısında da verilen nimetler cinsinden şükür ister Allah.

Müslim'deki bir hadislerinde Allah'ın Resûlü:

"Mü'minin işlerine şaşılır. Zira mü'minin bütün işleri hayırdır. Bu hayır mü'minden başkası için yoktur. Başına musîbet cinsinden bir şeyler gelir, ona sabreder, mükâfat kazanır; yine kendisine nimet cinsinden bir şeyler gelir, onun için de Rabbine şükreder, yine mükâfat kazanır."

buyurur.

İbni Cerir'in rivâyetinde Allah'ın Resûlü başka bir hadislerinde de şöyle buyurur:

"Allah'ın, bir kulunun isyanına rağmen, ona onun sevdiği dünya nimetlerinden bolca verdiğini görürseniz, biliniz ki bu, onu cehenneme yaklaştırmak içindir."

Onlara her şeyin kapılarını açıveririz de hiç bir kayıt, hiç bir kaygı duymaz olurlar. Her türlü nimetlerin, refahın, bolluğun içine gömülürler. Bütün bu

nimetleri kendilerine lütfeden Allah'a şükretmeyi akıllarının ucundan bile geçirmeden, kalpleri nimet vereni anmadan, nimet vericiden korkmadan sanki her şey kendilerininmiş gibi keyif çatmaya başlarlar. Gel keyfim gel! demeye başlarlar. Zevklere dalarlar, şehvetlerinin peşinde solucanlar gibi kıvranmaya başlarlar. Sanki tüm bu nimetler kendilerininmiş, sanki ölüm gelmeyecekmiş, âhiret, hesap, kitap yokmuş gibi coşarlar taşarlar da:

"Kendilerine verilenlerle sevinip coşmaya başlayınca da ansızın onları yakalayıveririz de iblis gibi oluverirler."

Allah korusun, tüm ümitlerini yitirmiş, ümitsizlik ve mahrumiyet içinde donakalırlar. Sonsuz bir acı, onulmaz bir hasret içine gömülüverirler. İşte Nuh, Hûd, Lût kavmi, işte Sâlih'in (a.s) toplumu, işte Roma, işte Firavunlar, işte Nemrutlar ve işte Amerika, Almanya, Fransa…

Cenâb-ı Hak her ne kadar da Rasûlullah'ın zuhurundan sonra, böyle önceki toplumlar gibi toptan helâk etmiyorsa da, görüyoruz ki bugün bu toplumlar ruhî azaplar, ruhsal hastalıklar, psikolojik huzursuzluklar, ailevi yıkımlar, cinsel sapıklıklar, AIDS gibi sari mikroplarla helâk olmaktadırlar.

Allah buyurur ki, eğer kullarımıza böyle bol bol verseydik, onlar şımarıp kulluktan çıkıverirlerdi. Onun için biz ilmimiz ve hikmetimiz gereği rızkı ölçülü bir biçimde indirmekteyiz. Bu konuyla alâkalı sahâbenin bir sözünü nakil ederek cümlelerimizi noktalayalım. Sahâbeden ve tâbiînden pek çoğunun söylediği çok hoş bir söz vardır:

"Geçimin en hayırlısı sana yetecek kadar olup, seni meşgul etmeyen ve seni azgınlığa sevk etmeyendir."

Ne kadar hoş bir söz değil mi? Rabbimiz, bize yetecek, bizi meşgul etmeyecek, bizi kulluktan ve bizden istediği diğer emirleri icradan alıkoymayacak kadar versin inşallah. Allah korusun, kimi Müslümanlar malın, mülkün, dükkanın, tezgahın kölesi olmuşlar, akşama kadar satılmışlar. Ne ilim öğrenebilecek, ne Kur'an ve sünneti tanıyabilecek, ne çoluk çocuğunun dinî hayatıyla ilgilenebilecek, ne hanımlarını eğitebilecek, ne hasta ziyareti yapabilecek, ne birilerine âyet ve hadis götürebilecek, ne tebliğ edebilecek vakitleri kalmamış. Üstelik bu insanlar için bir durak noktası da yoktur. Yedi sülalesini besleyecek kadar parası da olduğu halde, hâlâ köleliği sürdürebilmektedir. Allah korusun, bu çok tehlikeli bir durumdur. Böyle bir

kişinin malı da, mülkü de kendisinin helâkini hazırlayan bir belâdır; bunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

28. "Umutsuzluğa düşmelerinin ardından yağmuru indiren, rahmetini yayan O'dur. O, övülmeye lâyık olan dosttur."

Rabbimiz, kullarına ihsan buyurduğu nimetlerinden birini de bakın şöyle anlatıyor:

Allah, insanlara, ümitlerini kesip ümit inkisarına uğradıktan sonra, üzüntüden çatlamış dudaklarına, çoraklaşmış gönüllerine ve yine o nisbette çoraklaşmış arazilerine yağmuru indirdiğini anlatıyor. Tam ümitlerinin kesildiği ve çaresizlilikten kıvrandıkları bir anda Rab-bimiz Rahmetini indiriveriyor. Rabbimizin bereketli yağmurları yeryüzüne inmeye başlayınca da, hemen birdenbire yeryüzünün çehresi, tablosu değişiveriyor. Ümitsizlik içinde kırışmış yüzler, yağmursuzluk yüzünden çatlamış toprağın yüzü gülmeye, kupkuru kurular yeşermeye başlıyor. Böylece hem kullarının yüz çizgileri hem de toprağın yüzünün çizgileri değişiyor ve insanlar sevince boğuluyorlar.

Dikkat ederseniz, âyet-i kerîmede yağmur kelimesi "matar" olarak değil de "ğays" kelimesiyle ifade edilmiştir. Halbuki Arapça'da yağmur ğays değil, "matar"dır. Ama burada Rabbimiz "matar" yerine "ğays" ifadesini kullanmıştır. "Ğays" ifadesi, darda kalmış birisinin imdadına ve yardımına koşmak demektir. Allah, darda kalmış, ümitsizlikten çatlayacak hale gelmiş kullarının imdadına yetişiyor, kullarının imdadına rahmetini gönderiyor.

İşte bunu yapan Allah, övülmeye lâyık olan, hamd edilmeye lâyık olan velîdir. Sizin tüm işlerinizi üzerine alan, sizi sizden daha çok düşünen ve sizin adınıza, size danışmadan aldığı kararlarla sizi dünya ve âhirette mutlu etmeyi murad eden velînizdir. Var mı bunu becerebilecek başka birileri? Eğer sizin muhtaç olduğunuz, yağmuru yağdıracak Allah'tan başka birileri varsa, tamam onları da kendinize velî kabul edebilirsiniz. Onların da sizin adınıza aldığı kararlara uyabilir, onların arzularını da yerine getirebilirsiniz. Ama böyle birileri yoksa, o zaman sizin velîniz sadece Allah'tır. Velâyetinizi sadece Allah'a vermek zorundasınız. Sadece Allah'ın kararlarını uygulamak ve sadece O'nun çektiği yere gitmek zorundasınız.

İşte velînin anlamı budur. Velî, velâyeti altındaki kulları adına tek taraflı program yapan varlıktır. Bakın En'âm sûresinde Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında bizlere şöyle buyurur:

"Gökleri ve yeri yaratan, doyurulmayıp doyuran Allah'tan başka bir velî mi edinirim?" de. "Doğrusu ben ilk Müslümanlardan olmakla emrolundum!" de. Asla şirk koşanlardan olma!"

En'âm 14)

Allah peygamberine emrediyor ve diyor ki: "Peygamberim, de ki, "ben Allah'tan başka bir velî mi bulayım kendime? Allah'tan başka bir velî mi edineyim? Yâni Allah'tan başka birinin rubûbiyetini kabul edip, onun hâkimiyetine boyun mu eğeyim? Allah'tan başka birilerini velî kabul edip de ona kulluk mu edeyim? Boynumdaki ipin ucunu onun eline mi vereyim? Allah'tan başka birisini velî kabul edip de irademi ona mı teslim edeyim? Hayatıma kulluk maddesi alacak, bana hayat programı belirleyecek Allah'tan başka kendime bir velî mi bulayım? Aile hayatım nasıl olsun diye sormaya ona mı gideyim? Hukuk düzenim, ekonomik anlayışım, siyasal yapılanmam, ticaretim, işim, aşım, mesleğim, kılık-kıyafetim, yemem-içmem, çocuklarıma karşı eğitimim, hanımımla münâsebetim nasıl olsun diye ona mı sorayım? Allah'tan başka kendime bir velî mi bulayım? Ya da hayatımda Allah-la beraber başkalarına da karışma alanı bırakıp, hayatıma Allah'tan başkalarına da karar verme hakkını vererek müşrik mi olayım? O Allah ki, göklerin ve yerin yaratıcısıdır. Göklerde ve yerde ne varsa hep-sinin var edicisi, göklerin ve yerlerin tek Rabbi, mutlak hakimi ve mutlak otoritesidir. O, rızık verendir, yağmur yağdıran, doyuran ve kendisi doyurulmak istemeyendir. O, doyurandır, besleyendir. Rızık, para, dükkan, at, araba, apartman, arsa, hava, su, güneş, yağmur, elma, armut, portakal verendir ama O bunların hiç birisine muhtaç olmayandır. Yâni O, doyurulmak istenmeyendir. Paramıza, pulumuza, yemeğimize, atımıza, arabamıza muhtaç olmayandır.

İşte velî budur. Velî, kişinin boynundaki ipin ucu elinde bulunan ve onun adına karar verme makamında olan varlık demektir. Velî, bir varlık adına ona danışmadan onun adına tek taraflı karar verme makamında olan varlık demektir.

Allah, mü'minlerin velîsidir. Kimileri bu kelimeye farklı anlamlar yüklemişlerse de velî, velâyet hakkına sahip olan varlık demektir. Meselâ ben çocuğumun velîsiyim. Onun adına ona danışmadan karar verme makamındayım. Velîsi olduğum ve adına ona sormadan karar verme makamında olan ben, ona

istediğim şeyleri emreder, istediğim şeyleri yasaklarım. İstediğim okulda okutur, istediğim kişilerle arkadaşlık kurmasını sağlar, istediğim kişilerle ilişkisini yasaklarım. Allah da bizim Velîmizdir. Yâni bize sormadan bizim adımıza tek taraflı karar alma makamındadır. İstediğini emreder, istediklerini de yasaklar.

Öyle değil mi? Meselâ namazı emrederken bize danıştı mı Allah? Zinayı yasaklarken, "ey kullarım! Ben bunu yasak kılacağım! Ne dersiniz? Nasıl düşünürsünüz? Fikriniz nedir bu konuda?" diye bize sordu mu Allah? Hayır, Allah bizim Velîmizdir, velâyetimiz elinde olandır ve bizim adımıza aldığı kararlar konusunda bizlere asla danış-maz.

İşte velînin anlamı budur. Vali, vilâyet ifadeleri de buradan gelmektedir. Vali, vilâyette, velâyeti altında bulunan insanlar konusunda onlara danışmadan karar verme makamında olan kişi demektir. Ve:

"Kâfirlerin Müslümanlar üzerine velâyet hakkı yoktur."

âyeti de bunu anlatır. Yâni vilâyette vali olarak Müslümanlara sormadan, onlar adına karar verme makamına kâfirler oturtulmamalıdır.

"Mü'minler mü'minleri bırakıp ta kâfirleri velî edinmesinler..."
(Âl-i İmrân 28)

Yâni mü'minler mü'minleri bırakıp ta kâfirleri velâyet makamına, yâni kendilerine danışmadan kendileri adına karar verme makamına oturtmasınlar. Kâfirler karar verip, kâfirler kanun yapıp Müslümanlar da kendilerinden olmayan bu kâfirlerin yaptıkları kanunları uygulamaya kalkmasınlar. Âyetin sonunda da, eğer mü'minler bunu yaparlarsa, onların Allah katında en ufak bir değerlerinin kalmayacağı, Allah'ın yardımını da kaybedecekleri ifade edilmektedir.

Velî, vali budur. Vali karar verecek ve Müslümanlar da kendi adlarına bu valinin verdiği kararı uygulayacaktır. Öyleyse mü'minlere velî olacak, vali olacak, idareci olacak insanların mutlaka mü'minler-den olması emrediliyor.

Bu mânâları unutturmak için mi? Yâni mü'minlerin başına kâfirlerin de idareci olmasını sağlamak ve böylece mü'minleri köleleştirmek için mi bilmiyorum, insanlar bu velî kelimesini çok çarpıtmışlar. Velî deyince bugün

insanlar hiç de bunu düşünmüyorlar. Velî, işte gökte alan, yerde yiyen, kaybı bilen, eteğine yapışılan, cennet olurla-yan, cehennem sınırlayan birileri olarak anlaşılıyor şimdi. Hep böyle anlattılar çünkü. Bu anlamı şeytana nasıl yükleyecekler, bunu merak ediyorum. Yâni eğer şimdi velî deyince bunlar anlaşılacaksa, Allah bir âyet-i kerîmesinde şeytanın velî olduğunu haber verir:

"Muhakkak ki, şeytanı inanmayanların velîsi kıldık."
(A'râf 27)

Yine aynı sûrede:
"Onlar Allah'ı bırakıp da şeytanı kendilerine velî edindiler."
(A'râf 30)

buyurulmakta ve şeytanın velî olduğu anlatılmaktadır. Eğer velî kelimesini az önceki mânâda anlayacaksak, şeytana nasıl velî diyeceğiz? Ama Allah'ın anlattığı son derece açıktır ki, şeytan kâfirlerin velîsidir. Yâni şeytan, onların hayatında, onlara danışmadan karar al-ma makamındadır. Ya da onlar, şeytanı kendi hayatlarında kendileri adına karar verme makamına oturtmuşlar, şeytan karar vermiş ve onlar uygulamışlardır.

Bu âyet-i kerîmenin devamında da, yine tâğutların kâfirlerin velîsi olduğu anlatılıyor. Eğer velî kelimesine az evvel ki anlamı yükleyecek olursak, acaba tâğutlara nasıl velî diyeceğiz? Allah, tâğutlar için velî diyor. Bu tâğutların kaybı bilen, gökte uçan, denizde yürüyen, yeryüzünde Allah'ın ermiş kulları olduklarını nasıl söyleyebileceğiz? Ama velîyi Kur'an'ın ifade buyurduğu biçimde velâyet anlamında anladığımız zaman, bu tâğutların kâfirler adına karar verme makamında kişiler olduğunu anlamakta zorluk çekmeyeceğiz. Yâni bu kâfirler, tâ-ğutları kendilerine velî edinmişlerdir. Bu tâğutlar, velâyetleri altında o-lan bu kâfirler adına karar alır, bu kâfirler de kendileri adına karar alan bu tâğutların kararlarını uygularlar.

Allah peygamberine ve peygamber yolunun yolcusu olan bizlere şöyle dememizi emretmektedir: "De ki, ben Allah'tan başka birilerini kendime velî mi edineceğim? Ki o Allah doyuran, kendisi de doyurulmaya muhtaç olmayandır." Bakıyoruz, dünyada insanların velî kabul edip, aldıkları kararlara boyun büktükleri, kanunlarını uygulamaya, arzularını yerine getirmeye çalıştıkları insanlar, kendilerine bel bağladıkları varlıkları, velâyetleri altındaki kullarını, kölelerini, vatandaşlarını doyurmak ve beslemek şöyle dursun, kendileri bizzat onlardan beslenmek durumundadırlar. Kullarını korumak şöyle dursun, kendileri

bizzat kullarının korumasına sığınmaktadırlar. Kullarından, "aman beni koruyun! Beni yıkmak isteyenlere karşı aman beni koruyun!" diye korunma talep etmektedirler.

Öyle değil mi? Hiçbir Firavun kullarından vergi almadıkça, destek almadıkça hayatta kalamaz. Hiçbir put, kendisine tapanlardan kendisine bir mozole istemedikçe tapınılmaya değer görülemez. Hiçbir sistem, bağlılarından oy istemedikçe, kullarından kabul istemedikçe yaşayamaz. Hiçbir âdet, hiçbir töre, hiçbir moda, bağlılarından talep görmedikçe yaşayamaz. Tüm yapay tanrılar, tüm sahte velîler, hayatlarını sürdürebilmek için hizmetçilerine, kullarına muhtaçtırlar. Kullarına ihtiyacı olmayan, tüm kullarının kendisine muhtaç olduğu velî sadece Allah'tır. O Allah ki, kimsenin yardımına, kimsenin desteğine muhtaç değildir.

"De ki peygamberim, "benim Allah'tan başka velîm yoktur." Ey Müslümanlar, siz de, "bizim, boyunlarımızdaki iplerin ucunu eline teslim edeceğimiz Allah'tan başka velîmiz yoktur. Velîmiz olan Allah Ha-mîd'dir. Gökte ve yerde övülendir. Hiç kimse kendisini övmese de, O kendi kendini övendir. Biz de sadece Allah'ı övecek, Allah'a hamde-deceğiz. Allah'a hamd etmek demek, onun istediği hayatı övmek, onun istediği hayatı kabullenmek demektir. Allah, bizi, sadece O'nu velî kabul eden, sadece O'nu razı etmeye çalışan ve sadece O'nun övdüğü hayatı yaşayan kullarından eylesin. Âmin.

29. "Gökleri, yeri ve ikisinde yaydığı canlıları yaratması varlığının delillerindendir. O dileyince, bunları bir araya toplamaya da kâdirdir."

Rabbimiz gökleri, yeri ve bu ikisindeki tüm varlıkları yaratmış ve yarattığı bu varlıkları göklerin ve yerin muhtelif yerlerine yayıvermiştir. Onları yaratan, onları yaşatıp koruyan, onların tümünü doyurup besleyen, onların tümünden haberdar olan, onların hepsinin hayat programlarını belirleyen, hareketlerine yön veren Allah, dilediği zaman onları toplamaya da kadirdir. Tüm bu varlıkları yaratmaya nasıl güç yetirmişse, onları öldükten sonra tekrar diriltip huzurunda toplamaya da güç yetirendir. Kıyamet günü ilkleri ve sonuncuları hesap, kitap için huzurunda toplayacaktır. Tıpkı sabahleyin kovanlarından yayılan arı ordusunun, akşamleyin kovanlarına toplanması veya yuvalarından ayrılan milyonlarca karıncanın akşam yuvalarında toplanmaları gibi. Önce yayan, sonra toplayacak olandır Allah. Yayan da O'dur, toplayacak olan da. Öyleyse hayat Allah'a aittir. Hayatın başlangıcı Allah'a ait olduğu gibi, sonucunu belirleme de

O’na ait olacaktır.

Yeryüzünde her bir varlığı, her tür hayvanı, sınıf sınıf, cins cins, çeşit çeşit yaymasında da büyük âyetler vardır. Çeşit çeşit varlıklar, denizlerde ayrı, karalarda ayrı varlıklar yarattı Allah. Bilelim ki bütün bunlar âyettir. Tüm bu varlıklar Allah’ın âyetleridir. Haydi bakalım, bu insanlar bu varlıklardan bir tanesini yaratsınlar da görelim! Uzay, bilgisayar çağında olduklarını iddia eden, kendi tanrılıklarını ilân etmeye çalışan bu insanlar bir tek varlık yaratsınlar da görelim! O za-man onların tanrılıklarını biz de kutsayalım, o zaman biz de onların ö-nünde secdeye kapanalım!

Ama bakıyoruz ki, tüm bu âyetleri kapatıyorlar, gündeme ge-tirmiyorlar, örtüyorlar, kamufle ediyorlar ve kendi âyetlerini gündeme getirmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaya çalışıyorlar. “Korkunç bir gelişme, müthiş bir gelişme, gökyüzüne çıkıyoruz, yeryüzüne iniyoruz” sihirbazlık numaralarıyla, insanlığın gözlerini büyülemeye çalışıyorlar. Böylece gerçek âyetler gündemden düşürülmüş, şeytan âyetleri her tarafı kaplamış ve sonunda da insanlar kendi kendilerine ibadet eder olmuşlar. Kutsiyet insana ait, üstünlük insana izâfe edilir olmuş. Halbuki bu insanların hiçbir konuda tek yetkisi dahi yoktur.

30,31. “Başınıza gelen herhangi bir musîbet ellerimizle işlediklerinizden ötürüdür. O, yine de çoğunu affeder. “Yeryüzünde O’nu âciz bırakamazsınız. Allah’tan başka bir dostunuz da, yardımcınız da yoktur.”

Canınıza, malınıza gelen herhangi bir musîbet, sadece sizlerin ellerinizle işlemiş olduğunuz günâhlar yüzündendir. Günâhlar sadece ellerle işlenmez. Ama genellikle fiiller, elle işlendiği için burada eller ifadesi kullanılmıştır. Evet, mallarınız ve canlarınız konusunda size ulaşan musîbetler, ellerinizle işledikleriniz yüzündendir. Ama sizin ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah affetmektedir. Ellerinizle işlediklerinizden pek çoğunu Allah görmezden geldiği, ciddiye almayıp affettiği için bunların cezasını size tattırmıyor. Eğer Rabbiniz size bu kadar merhametiyle muamele etmeyip de, yaptığınız her bir günâh yüzünden hemen cezalandırılsaydınız, mutlaka hepiniz helâk olup giderdiniz. Kur’an’ın başka yerlerinde bu hususu anlatan âyetler vardır.

“Eğer Allah kazandıklarıyla insanları muâheze etmiş olsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı kalmazdı. Lâkin Allah onları belli bir vakte kadar erteliyor.”

(Fâtır 45)

“Eğer Allah zulümleri yüzünden yerdekileri hesaba çekecek olsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı mahluk kalmaz-dı.”
(Nahl 61)

Rabbimiz bizim işlediklerimizden pek çoğunu affetmekle birlikte, bazıları yüzünden mallarımıza ve canlarımıza bir şeyler göndermektedir. Bileceğiz ki, başımıza ne gelmişse kendi işlediklerimizden dolayı gelmektedir. Yine mü'minlere gelen musîbet ve sıkıntıların, onların günâhlarına kefaret olduğunu Resul-i Ekrem Efendimizin hadislerinden öğreniyoruz. Müslümanın başına, malına ve canına gelen dert, sıkıntı, hastalık, hattâ onun ayağına batan bir diken bile onun işlemiş olduğu bir günâha kefarettir. Bunlar sadece mü'minin günâhlarının silinmesine sebep olmakla kalmayıp, aynı zamanda onun Allah katında bir derece daha yükselmesine sebep olmaktadır. Allah’ın Resûlü, Hz. Ayşe’nin rivâyet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

“Kulun yeryüzünde günâhları çoğalıp onlara kefa-ret olacak bir şeyler bulunmadığı zaman, Allah onun günâhlarına kefaret olmak üzere onu bir üzüntüye uğratır. Böylece onun günâhlarını döküverir.”

Kur’an-ı Kerimde pek çok âyet-i kerimesinde Rabbimiz kulları adına, mahlukatı adına rahmeti kendi nefsine yazdığını, farz kıldığını anlatır.
"O Allah rahmet etmeyi nefsine yazmıştır."
(En’âm 12)

Allah rahmeti nefsine yazmıştır. Zira mülkün sahibi odur. Bu konuda onu kimse zorlayamaz. Kimse onu minnet altında tutamaz. Mülkün sahibi olarak kendisi öyle dilemiş dünya ve âhirette mahlukatına rahmet etmeyi kendisine yazmıştır. Rabbimizin dünya ve âhirette kullarına muamelesinin temeli işte bu rahmettir.

Evet rahmet İslâm’ın ana umdesidir. Yaşadığımız bir tek saniye yoktur ki bizler Rabbimizin rahmeti altında olmayalım. Rabbimizin bizim adımıza rahmeti kendi üzerine yazdığını bildirmesi bile bir rahmet eseridir. Rabbimizin rahmeti önce insanın varlığında tecelli eder. İnsanın yoktan var edilişi, kendini bile bilmez bir varlık iken kendisine Allah bilgisinin ulaştırılması, kitap gönderilmesi ve halife yapılması, tevbe ettiği takdirde günâhlarının affedilmesi, günâhlarına misliyle ce-za verilirken sevaplarına on misliyle bazen daha fazlasıyla mukabele

edilmesi, günâhlarının iyiliklerle silinmesi, rahmetiyle cennete konulması evet bunların hepsi rahmet eseridir.

Sizler yeryüzünde kesinlikle Allah'ı aciz bırakamazsınız. Ne kadar tedbir alırsanız alın, kesinlikle Allah'ın size ulaştırmayı murad ettiği şeyleri kendinizden uzaklaştıramazsınız. O size ne ulaştırmayı kararlaştırmışsa, o mutlaka sizin başınıza gelecektir. Siz bu konuda Rabbinize teslim olmak zorundasınız. O'na itiraz edemez, O'na karşı gelemezsiniz. Başınıza ne gelmişse bilesiniz ki bu Allah'tandır. O'n-dan gelebilecek şeylere karşı sizi koruyacak Allah'tan başka ne bir velîniz ne de yardımcınız yoktur. O'na sığınmak, O'na teslim olmak ve O'nun takdirine razı olmak zorundasınız. Sadece O'nu velî bilmek, sadece O'nun koruması altına girmek ve sadece O'nun kararlarını uygulamak zorundasınız. Sadece O'nu razı etmeye çalışmak, sadece O'nun hatırını kazanmaya çalışmak, sadece O'nun razı olduğu hayat programını yaşamak zorundasınız. Çünkü göklerde ve yerde ne varsa hepsinin velîsi Allah'tır. Göklerde ve yerde O'ndan başka velî olmaya, O'ndan başka Rabb ve İlâh olmaya lâyık yoktur. İşte O'nun ye-gâne velî oluşuna, yegâne Rabb ve İlâh oluşuna bir-iki misal:

32,33,34. "Denizde yüce dağlar gibi gemilerin yürümesi O'nun varlığının delillerindendir. O, dilerse rüzgarı durdurur, yelkenle giden gemiler o zaman denizin yü-zünde durakalır. Bunlarda, sabırlı olan ve çok şükreden kimseler için deliller vardır. Yahut yaptıklarına karşılık onları ortadan kaldırır, bir çoğunu da bağışlar."

Sizin durumunuz da Allah'ın yeryüzünde koyduğu yasalarına boyun eğen bu gemilerden farklı değildir. O gemileri hareket ettiren, yürüten Allah'tır. Suya kaldırma ve gemileri yürütme yasasını koyan Allah'tır. Onları hareket ettiren rüzgarları gönderen Allah'tır. Allah dilerse, o gemileri hareket ettiren gücü durduruverir, yasaları kaldırıverir. O zaman onlar denizin üzerinde kalakalırlar. Veyahut da o gemileri yürüten rüzgarları fırtınaya çeviriverir de, o geminin içindekileri, kazandıkları günâhlar yüzünden denizin karına indiriverir. Ya da o geminin içindekileri kazanıp geldikleri ticaret mallarıyla birlikte denize gömüverir. Ama bununla birlikte bilesiniz ki, işlediklerinizden pek çoğunu Allah affetmektedir.

Denizdekilerin durumu böyle de, karadakilerin durumu faklı mı sanki? Gemileri hareket ettiren gücü alıverdiği gibi, sizi de hareket ettiren ruhlarınızı alıverdi mi, sizler de bir kadavra yığını gibi toprağın kahrına yuvarlanıverirsiniz.

Veya şu anda sizin altınızdaki gemiyi de, yâni sizin altınızda, sizin emrinize Allah tarafından boyun büktürülüp sizin için uysallaştırılmış, zelûl kılınmış şu arz gemisini sallayıverir de, siz de onun kahrına gömülüverirsiniz. Yâni şu anda yaşıyorsanız, bunu kendinizden zannetmeyin. Şu anda altınızdaki yeryüzü sizi üzerinden atmıyorsa, bunu kendinizden sanmayın. Size bunu sağlayan Allah'tır, bunu asla unutmayın.

Allah'ın bu tür âyetlerini sürekli gündemimizde tutmak zorundayız. Ama maalesef hiç kimse bu âyeti görmek istemiyor. Bu âyet üzerinde düşünen kimse kalmamış. İnsanlar gemilerden haberdardır; gemiler, firkateynler yapmışlar, füzeler, yeni yeni arabalar icat etmişlerdir. Ama şunu niye kabullenmek istemiyor, niye gündeme getirmek istemiyorlar? Bunların suyun üzerinde durabilme imkânını, suyun üzerinde batmadan durabilme yasasını Rabbim takdir etmemiş midir? Eğer onların istifade ettikleri bu yasayı Rabbim tespit etmese, her şeyi alabora ediverse, bu kanunları tepe taklak getiriverse, "artık suyun üzerinde hiç bir şey durmayacak!" deyiverse, bu insanlar ne yapabileceklerdir? Bunu hiç düşünmüyorlar mı? O zaman bu yaptıkları gemilerle nasıl övünebileceklerdi? Nasıl hava atabileceklerdi? Üstelik bu gemileri yapma ameliyesinin ilki de Rabbimize aittir. Gemilerin ilk planı, ilk projesi de Rabbimize aitti.

Rabbimiz, "bizim gözetimimizde yap bu işi," diyordu Hz. Nuh'a. Şu anda imal ettikleri füzeleriyle, arabalarıyla, uçaklarıyla, füzeleriyle, gemileriyle öğünen insanlar, Rabbimizin bir emriyle bütün yer altındaki petroller su haline gelse, ne hale gelir yaptıkları şeyler? Bunu hiç düşünmüyorlar mı? Düşünmeyecekler mi? O zaman bu yaptıkları şerler içinde, tavukların bile yaşayamayacağı şeyler haline gelecektir. Peki o zaman insanlar niye Allah'ın bu âyetlerinin bilincine ermek iste-miyorlar? Kendi yaptıklarıyla öğünen bu insanlar, niye bütün bu yaptıklarını Allah'ın yasalarına bağımlı olarak yaptıklarını anlamaya ya-naşmıyorlar? Demir olmasaydı, benzin olmasaydı, suya Allah tarafından bu kaldırma yasası, havaya sesi iletme gücü verilmeseydi ne anlama gelecekti bütün bu yaptıkları? Suyun üzerinde gemilerin yürüme yasasını, bu konudaki âyetleri zikretmiyorlar, gündeme getirmiyorlar da, kendi yapmış oldukları putların önünde secdeye kapanıp onlarla öğünmeye çalışıyorlar.

"Efendim, insanlık artık bilgisayar çağına geçmiştir, robot çağına fırlamıştır, insanlar kendilerinden daha hızlı düşünebilecek çağa ulaşmıştır,"

diyerek kendi kendilerini, kendi yaptıklarını putlaştırmaya, “en büyük benim! En büyük biziz! Benden başka, bizden başka büyük yoktur!” diyerek kendi kendilerine secde etmeye, kendi kendilerinin tanrılıklarını ilân etmeye başlamışlardır.

“Ama bütün bu âyetlerimizde sabreden ve şükreden kullarımız için ibretler vardır. Bütün bu âyetlerimizden ancak sabreden ve şükreden kullarımız ibret alır,” diyor Rabb’ımız. Dikkat ederseniz, âyet-i kerîmede sabırla şükür birlikte zikredilmektedir. Bundan şunu anlıyo-ruz: Kişi kötü gününde sabretmeli, iyi gününde de şükretmelidir. Yâni yukarda Allah tarafından insanın malına ve canına bir şeyler gönderileceği anlatılmıştı ya, işte kişinin malına ve canına bir musîbet geldiği zaman bunun kendi günâhları yüzünden geldiğini bilmeli, sabretmeli, isyan etmemeli ve Allah’a kulluğuna devam etmelidir. Hasta yatağında yatan bir sahâbenin yanına gelenler, onun bu haline üzüldüklerini beyan edince o sahâbenin: "Ben bu halime üzülmüyorum, zira bu benim yaptıklarımın karşılığıdır ve dünyada böylece beni onların cezasından kurtardığı, onu âhirete bırakmadığı için Rabbime hamd ediyo-rum" dediğini de biliyoruz.

Öyleyse böyle durumlarda sabredeceğiz. Bizler bir zafere ulaştığımız veya kendimize Allah tarafından iyi şeyler gönderildiği zaman da Allah’a şükretmeliyiz. “Bunlar bizden değil, sendendir ya Rab-bi!” diyerek O’na kulluğumuzu artırmaya ve teşekkür etmeye çalışacağız.

35. “Âyetlerimiz üzerinde tartışanlar, kendilerine kaçacak yer olmadığını bilsinler.”

Evet bunu ne için yaparmış Allah? Yâni gerek denizde, gerekse karada yaptıklarına karşılık kimilerini helâk ederken, hemen cezalarını verirken, kimilerini de bağışladığını affettiğini anlatıyordu Rab-b’ımız. Bunu niye yaparmış: Âyetlerimiz üzerinde tartışanlar, Allah’la savaşa tutuşanlar, kendilerine O’ndan kaçıp kurtulacak bir yer olmadığını bilsinler, anlasınlar diye bunu yaptığını haber veriyor. Allah’la, Allah’ın âyetleriyle, kitabıyla, elçileri ve onların getirdikleri mesajla mü-câdeleye tutuşan, Allah’a, Allah’ın arzında hayat hakkı tanımak istemeyen, Allah’ın sistemini kaldırıp onun yerine kendi yasalarını hakim kılmak için mücâdele verenlerin âkıbetlerinin nasıl olduğunu, nasıl helâk edildiklerini Rabbimiz Mü’min sûresinde anlatmıştı.

Bundan sonraki âyetinde, Rabbimiz dünya hayatında insana verilenlerin tamamının birer imtihan sebebi olduğunu, sadece dünyanın geçici bir geçimlik

olduğunu ve Allah katında olanların daha hayırlı, daha bâkî ve kalıcı olduğunu anlatacak:

36. "Size verilen herhangi bir şey, sadece dünya hayatının bir geçimliğidir. Allah katında inanıp Rabblerine güvenenler için olan mükâfat ise daha hayırlı, daha bâkidir.

Bunlar dünya hayatının metaıdır. Dünya, "denaet"ten türetilmiş bir kelimedir. Denaet de alçaklık demektir. Dünya kelimesi, bu kelimenin müennesi olunca, kancıkça ve alçakça bir hayatın gereksinimi anlamına gelmektedir. Bağlanmaya değmez demektir. Bir de o dünyanın süsleridir. Dünyanın süsünün Şeytan tarafından süslenmiş süsler olduğunu da hatırlarsak, yâni süsle alâkalı hemen şeytanın gündeme geldiğini düşünürsek, o zaman bunlara kanmamızın hiçbir anlamının olamadığını çok rahat anlayıvereceğiz demektir.

Bakıyoruz, bir varmış, bir yokmuş. Hadîd sûresinde de hatırlatıldığı kadarıyla, o dünya süsünün geçici ve aldatıcı olduğu beyan edilir. İşte bu denî, alçak, yakın, yaşadığınız hayat oyundur, eğlencedir, ziynettir, övünç vesilesidir, övünme vesilesidir. Paranız, malınız ve evlâtlarınızın çoğalması konusunda aranızda öğünme zeminidir. Peki ne gibiymiş? Allah bunu bize bir örnekle anlatıyor, diyor ki: Bir yağmur düşünün ki onun bitirdiği bitkiler çiftçileri sevindirir, bahçıvanı sevindirir. Ama sonra bir de bakarsın ki, boyun bükmüş, müsferran olmuş. Yâni görürsün ki sararmış solmuş. Sonra da bakarsın ki, hutame olmuş. Yâni odun olmuş, çerçöp olmuş.

İşte dünya bu. Hangi zevkiniz yarın da böyle devam ediyorsa, o âhirettir; hangi zevkiniz de yarına intikal etmiyorsa, işte o da dünyadır. Çocukken oynadığınız oyunları, attığınız goldeki sevinci, damat olurken giydiğiniz elbisedeki güzelliği, okula kaydolduğunuz günkü sevincinizi veya okulu bitirdiğiniz günkü sevincinizi düşünün, bugün hiçte anlamı yok değil mi onların? Yâni o günküler o günkü anlamını kaybetmişlerse, bunların hepsi dünya hayattır, hep geçici şeylerdir. Ama Allah'ın yanında hep hayırlı ve bâkî olanlar vardır.

Evet, dünyada size neler verilmişse, ne kadar verilmişse, dünyalıklardan ne kadarına sahip kılınmışsanız, unutmayın ki onların tamamı dünyada kalacak ve öbür tarafa intikal etmeyecektir. Bunların tamamı ölümle bitecek şeylerdir. Ama Allah katında olanlar bitmeyecek, tükenmeyecek, ölmeyecek, solmayacak, bâkî kalacak cinsten ni-metlerdir. Öyleyse, "sakın dünyanın ve dünyalıkların peşine takılıp da, âhirettekileri kaybetmeyin," diyor Rabbimiz.

Cennet tariflerinde kâfirler hep böyle kafa tutarmış. Karı kız mı? İstediğimi bulurum. Bağ bahçe mi? İstemediğim kadar var. Altlarından ırmaklar akan mı? Üstlerinden de ırmaklar akıtabilirim. Hattâ camdan köşkler içine saraylar da yaptırabilirim diyorlarmış, ama ***"Hâlidîne fîhâ ebedâ"*** olunca, işleri bitiyor onların. Çünkü belki dünyada bir şeyler bulurlar ama ne kadar bulurlar? Ne kadar bir süreyle istifade edebilirler o bulduklarından? Ölünceye kadar değil mi? Veya işte bazen de harp oluyor, darp oluyor, ihtiyarlık, ölüm, bayram, seyran oluyor adamın elinden alınıveriyor o. Ama âhiretteki, o ebedî yurda gidince her şey sürekli, sonsuz olacaktır.

Âhirette Rabbimizin hazırladığı bu gözlerin görmediği, kulakların işitmediği bâkî ve solmaz nimetler kimler için miş? Bütün bunlara kimler nail olacak mış?

Birincisi, bu nimetler Allah'a, Allah'ın istediği biçimde iman edip yalnız O'na güvenen ve tevekkül edenler içindir. Allah'ı vekil bilip, O'nun kendisi adına aldığı kararları aynen uygulayan, sadece O'na kulluk edip, sadece O'nu dinleyen ve O'na güvenip bağlanan ve O'nun istediği bir hayatı yaşayan kimseler içindir.

Vekil, kişinin kendisine vekaletini teslim ettiği varlık demektir. Meselâ inançlarına ters bir hukukun uygulandığı ülkelerde yaşayan insanlar, eğer mahkeme huzurunda kendilerini savunamayacakları konusunda bir endişe duyar, birilerinin kendilerini daha iyi savunabileceğine inandıkları zaman, hukuku kendilerinden daha iyi bilen bir avukata kendilerini savunmak üzere vekalet verirler değil mi? Veya meselâ antika bir halı almak istiyorsak ve bu konuda da bilgimiz olmadığı için birilerinin bu antikadır diye bizi kandırmasından korkuyorsak, o zaman elbette bu konuda bizden daha fazla bilgi sahibi bir arkadaşımıza, "benim için şöyle bir antika halı alıver," diye vekalet veririz. Çünkü o antika konusunda bilgi sahibidir.

İşte bizim adımıza, bizim hayat programımız adına aldığı kararlar konusunda kendisine güvenebileceğimiz, yasalarına teslim olabileceğimiz, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu eline teslim edebileceğimiz ve çektiği yere gözü kapalı gidebileceğimiz bir tek varlık biliyoruz. O da, bizi bizden daha iyi bilen, bizim hayatımızı, bizim hayat programımızı herkesten daha iyi bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan Rabbimizdir. Çünkü O, bizim için bize en uygun, en faydalı, en yararlı, en güzel, en münasip ve en mütenasip kararları

alandır.

Eğer böyle Rabb, İlâh olarak Allah'a iman eder, Allah'ı böyle güçlü kuvvetli bilir ve sadece O'nu hesaba katar, O'nun istediği hayatı yaşar, O'nun dışında her şeyin hatırını ayaklarınızın altına alabilirseniz, o zaman bilesiniz ki o Allah sizin her şeyinize vekildir. Bilesiniz ki sizin arkanızda Allah vardır. Sizin önünüzde Allah vardır. Dayanacağınız, güveneceğiniz Allah'tır. Sizi herkese karşı ve her şeye karşı koruyacak olan Allah'tır. Size yol gösterecek olan Allah'tır. Tarih boyunca dostlarını tüm düşmanlarına karşı nasıl korumuş ve galip getirmişse, sizi de koruyacaktır. Bu konuda en küçük bir şüpheniz olmasın.

37. "Ve büyük günâhlardan ve hayasızlıklardan çekinen, öfkelendiklerinde bile bağışlayanlar."

Rabbimizin hazırladığı o cennete lâyık olarak zikrettiği kullarının özellikleri sayılmaya devam ediliyor. Onlar kebair'den sakınanlardır. Günâhların büyüklerinden kenar olanlar, kenara çekilenler, onlara yakın durmayanlardır. İçtinap kelimesinde böyle bir anlam vardır. İşte mü'minlerin, cennetliklerin özelliklerden birisi de büyük günâhlardan sakınmaktır. Büyük günâhlar, işleyenlere kitap ve sünnette tehditler söz konusu olan günâhlar veya şer'i cezalar gerektiren veya Allah ve Resûlü tarafından açıkça günâh olarak beyan edilip, yasaklanan günâhlardır.

Rabbimiz bu âyet-i kerîmesinde büyük günâhlardan sakınanların cennete gideceklerini müjdelemektedir. Yine Nesâi'de İbni Hib-ban'dan Rasulullah Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edilmektedir:

"Bir kul beş vakit namazını kılar, Ramazan orucunu tutar, malının zekatını verir ve yedi büyük haramdan da sakınırsa, ona cennetin bütün kapıları açılır ve o kul dilediği kapıdan girer."

Bu yedi büyük günâhla alâkalı olarak da şunlar sayılır: Zina, içki, sihir, iffetli bir mü'mine zina iftirası, haksız yere bir Müslümanı öldürmek, fâiz yemek, savaşta düşman karşısından kaçmak. Tabi büyük günâhlar bunlarla sınırlı değildir, başka hadislerde başkalarının da sayıldığını biliyoruz. Kimileri buna karşı gelmekte ve itiraz etmektedir. "Efendim, Allah'a karşı işlenen günâhın büyüğü küçüğü olmaz, günâhın kime karşı işlendiği önemlidir," filan demeye çalışıyorlarsa da, hadislerde geçtiği için böyle diyoruz.

Bakın Nisâ sûresinde de Rabbimiz büyük günâhları gündeme getirerek şöyle buyurur:

"Eğer sizler size yasak edilen (kebâir'den) büyük günâhlardan kaçınırsanız, seyyiâtınızı (kusurlarınızı) örter ve sizi şerefli bir yere yerleştiririz."
(Nisâ 31)

Günâhların en büyüğü küfür ve şirktir. Kişinin kendisini yaratan Rabbine karşı kulluk makamından çıkarıp gerek kendisine, gerek şeytanlara ve tâğutlara kulluk makamına indirgemesi günâhların en büyüğüdür. Allah'ın emir ve yasaklarına karşı kafa tutarcasına, Allah'a isyan bayrağı çekercesine hukukunu çiğneyen, Allah'la ilişkilerini kesen kişi büyük günâh işliyor demektir. Cennete gidenlerden olmak istiyorsak günâhlardan kaçacağız.

"Bir de onlar fahşadan, fuhuştan sakınanlardır," diyor Rabbi-miz. Fahşa; fuhuş, aşırılık, haddi aşmak demektir. Hangi konuda? Maddî, manevî her konuda. Meselâ eşya, mal, rızık talebinde aşırılık, bilgi toplama, mesken konusunda aşırılık, sevgi saygı konusunda insanları putlaştıracak biçimde aşırılık, on kişiyle devlet kurma hayallerine kapılarak hedefte aşırılık. Babaya, anaya karşı ya onların meşru isteklerini dinlememe hususunda aşırılıklar, ya da onların Allah'la çatışan her arzularını yerine getirerek onların putlaşmalarına imkân hazırlamak türünde çizgiyi aşma aşırılıkları.

Veya rızık konusunda Allah'a güvenmeyerek çocukları öldürme aşırılıkları ya da kadın-erkek ilişkilerinde zina dediğimiz aşırılıklar. Rabbimiz, "bu aşırılıkların tümünden sakınanlar cennetliktirler," diyor. Bilhassa kadın-erkek ilişkileri konusunda çok yanlışlarımız var. Meselâ bizim toplumda şu anda bu aşırılıkları kadınlar yaptığı zaman, onlara "fahişe" denirken, aynı şeyleri erkekler yaptıkları zaman onlara bir şey denmiyor. Halbuki bunları yapan kadına da erkeğe de fuhuş sahibi, yâni "fahişe" denir. Bugüne kadar sadece fahşa fuhuş denildiği zaman sadece kadın-erkek ilişkilerinde aşırılık, haddi aşma anlaşılmaktadır. Halbuki sadece bu konuda değil, her konuda aşırılıktan men ediyor Rabbimiz.

Gazaplandıkları zaman gazaplarını yenenler, öfkelendikleri za-man bağışlayanlardır onlar. Kin peşine düşmezler, Allah kullarının kusurlarına, noksanlıklarına karşı gazaplanmazlar, gazaplandıkları zaman da öfkelerini

yenmesini bilirler.

Gazap; insanın öfke ile insanlıktan çıkığı andır. İnsanlık önündeki iki hadiseden birini seçme özelliğidir. Halbuki gazaplanınca seçme özelliği gider insandan. Dolayısıyla bu durumda insan insanlıktan çıkmıştır. Bundan sonra pek çok muharremat birbirini takip eder. Harpler, kavgalar, katl olayları, zulümler, düşmanlıklar, kazf, yalan isnadı, iftira, talak ve tüm fuhşiyyatlar gazaplanmanın sonunda meydana gelir. İşte böyle gazaplandığı, gazap makamında bulunduğu bir anda gazabına, kendisine sahip çıkarak gazabının gereğini yapmayan, Allah'ın kendisinden istediklerinin dışına çıkmayan kimseyi de Allah cehenneminden ve şeytandan emin kılacaktır.

Taberânî'nin Hz. Enes'ten rivâyet ettiği bir hadiste Allah Resûlü'nün şöyle buyurduğunu biliyoruz:

"Şu üç şey iman ahlâkındandır:
1. Öfkelendiği zaman öfkesine bâtıl sokmamak,
2. Hoşlandığı zaman sevgisinden hakkı çıkarmamak,
3. Kendisine ait olan şeyi almaya gücü yettiği halde almayıp vazgeçmek."

Muteber kaynaklarda Hz. Îsâ'nın (a.s) Yahya'ya (a.s) bir tavsiyesinden söz edilir: ***"Ey Yahya, ben sana bir şey öğreteyim. Sakın gazaplanma!"*** Yahya (a.s) da: ***"Peki nasıl gazaplan-mayayım?"*** diye sorunca, Îsâ (a.s) şöyle buyurmuştu:

"Sana sende olan bir hata söylenince, bu bana hatırlatılan bir eksikliktir deyip Allah'tan bağışlanmanı dile. Sana sende olmayan bir şey söylenince de, Rabbine ham-det. Zira O, sende seni ayıpladıkları şeyi yaratmamıştır."

Yine Buhârî ve Müslim'de Ebu Hureyre hadisinde Rasulullah bir misalle bu hususu zihinlere şöyle perçinler:

"Gerçek pehlivan, hasmının sırtını yere vuran değil, gücü yettiği halde gazabına sahip olandır."

Başka hadislerinde de Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Gücü yettiği hale öfkesine sahip çıkan kişiye, kıya-met günü cennette Allah'ın onu mahlukât huzurunda çağıracağı ve istediği hûrinin kendisine

verileceği, başka bir hadiste de gönlünün imanla doldurulacağı haberi verilir.”

(Ebu Dâvût, K. Edep 2/248)

Âl-i İmrân sûresinde bu hususu anlatırken bakın Rabbimiz şöyle buyurur:

“Onlar, bollukta ve yoklukta sarf ederler, öfkelerini yenerler, insanların kusurlarını affederler. Allah iyilik yapanları sever.

(Âl-i İmrân 134)

Yine Şûrâ sûresinde de Allah katındaki hayırlı ve bâkî olan cennet nimetlerinin sahiplerinin sıfatları sayılırken şöyle buyurulur:

Bunlar günâhlardan, hayasızlıklardan sakınan ve gazaplandık-larında da bağışlayanlardır. Kindar olmayan, kin ve intikam peşine düşmeyen, Allah kullarının hatalarının, noksanlıklarının ardına düşmeyen kimselerdir. Öfkelendikleri zaman öfkelerini yenmesini bilen insanlardır. Suçları örten, hataları bağışlayan kimselerdir.

Bu, hiç öfkelenmeyeceğiz demek değildir. Öfkelenilmesi gereken yerlerde de mutlaka öfkelenmek zorundayız. Allah’ın âyetleri çiğnendiği, Allah’ın diniyle, Allah’ın yasalarıyla, Allah’ın elçisiyle alay söz konusu olduğu, Allah’a düşmanlık söz konusu olduğu zaman bir Müs-lümanın öfkelenmesi vaciptir.

İşte Rabbimizin insan fıtratına koyduğu gazap yasası burada geçerlidir. Böyle yerlerde Müslüman gazaplanmalıdır. Diniyle alay edildiğini, Allah’ın âyetleriyle, Allah’ın şeriatıyla alay edildiğini gördüğü yerde bir Müslümanın yerinde duramaz hale gelip alaycıların beyinlerinde patlayacak bir bomba gibi gazaplanması gerekmektedir. Allah düşmanlarının suratlarında patlayacak bir şamar gibi gazaplanması gerekmektedir. Zaten böyle durumlarda gazaplanmayan bir kimsenin Müslümanlığından da şüphe edilir. Gözlerinin önünde Allah’ın emirlerinin çiğnenmesi karşısında gazaplanmamak zilletin ta kendisidir.

Hattâ İmam Şâfiî efendimiz, kızılması gereken bir durum görüp de kızmayan kimsenin eşek olduğunu söyler.

Allah’ın gazabının olduğu yerde Müslüman da gazaplanmak zorundadır. Mü’minler, Rabblerinin gazabıyla gazaplanan, rızası sebebiylede razı olan insanlardır. Bakın A’râf sûresinin 154. âyetinde, Allah’ın gazabını celbedecek bir konumda toplumunun kendisinin yokluğunda Allah’ı unutup onun yerine buzağıya tapındıklarını ve şirke düştüklerini görünce, Hz. Mûsâ’nın (a.s) son

derece gazaplandığı, hattâ Tevrat levhâlârını elinden attığı ve gazabı dinince onları yeniden eline aldığı anlatılır. Elbette çevresindekilerin Allah'a kulluğu bırakıp da tâğutların peşine takıldıklarını, Allah yasalarını terk edip insan yasalarına kul, köle olduklarını, cennet yolunu terk edip süratlice cehenneme doğru gittiklerini gören bir Müslümanın bu duruma gazaplan-maması mümkün değildir. Bir Müslümanın böyle bir durumda rahat bir hayat yaşaması mümkün değildir. Bu durumu değiştirmek ve Allah'ın gazabından korunmak için elinden ne geliyorsa yapması gerekmektedir.

38. "Rabblerinin çağrısına cevap verenler ve namaz kılanlar için daha iyi ve daha süreklidir. Onların işleri aralarında danışma iledir. Kendilerine verdiğimiz rızıktan da sarf ederler."

Rabblerine icabet ederler, Rabblerinin çağrısına koşarlar. Sadece Rabblerinin dâvetine icabet eder, sadece Rabblerini dinlemeye, sadece Rablerinin çektiği yere gitmeye, sadece O'nun arzularını gerçekleştirmeye, sadece O'nun yasalarını uygulamaya koşarlar. Rablerinin kendilerini çağırdığı imana, teslimiyete, kulluğa, Kur'an'a, sünnete icabet ederler.

İşte bu icabetlerinin gereği olarak da namazı ikâme eder, namazı ayağa kaldırırlar. Namazın önündeki tüm engelleri kaldırır, çevrelerine namaz eğitimi verir, namaz konusunda emr-i bi'l ma'ruf yaparlar. Öyleyse bizler de Namazı ikâme edeceğiz. Namazın ikâmesini şöyle anlıyoruz: Namazı ikâme etmek, namazı ayağa kaldırmak, namaz ortamı hazırlamak demektir. Namazın önündeki engelleri kaldırmak için mücâdele vermek, namaz için emr-i bi'l ma'ruf yapmak, insanlara namaz eğitimi vermek ve namazı hayat programının odak noktası haline getirmek demektir. Hayat programının içine sıkıştırılmış bir namaz ya da namaza yer bırakmayacak bir hayat programı değil, namaza göre ayarlanmış bir hayat programını gerçekleştirmenin uğraşı içine girmek demektir.

Öyleyse ikâme edeceğimiz bir namazla dinimizin direğini dikmemiz emrediliyor âyet-i kerîmede. Yâni öyle bir namaz kılacağız ki, kıldığımız bu namaz hayatımıza hakim bir namaz, tüm hayatımızı düzenleyen bir namaz olacaktır. Değilse başka hadislerden ve âyetlerden öğreniyoruz ki, hayata etkili olmayan, hayatı düzenleme konusunda varlığından söz edilemeyen bir namaz, Allah'ın istediği bir namaz değildir.

Yine Rabblerinin emirlerine teslim ve icabetleri gereği:

Onların işleri kendi aralarında şûrâ, danışma iledir. O mü'min-ler kendi

işlerini kendi aralarında hallederler. Problemlerini kendi kendilerine çözerler. İşlerini başkalarına havale etmezler. Kendileri gibi inanmayanları, kendileri gibi Rabblerine teslim olmayanları, Rableri-nin dâvetine icabet etmeyenleri asla kendileri adına karar alacak velâyet makamına getirmezler. Çünkü onlar, kâfir ve müşriklerin esareti altında bir hayata asla razı olmaz, onların yasalarını uygulamaya koy-mazlar. Ama gerek şahıslarını, gerekse toplumu ilgilendiren konularda da bağımsız davranarak kendi başlarına karar vermezler. Çünkü onlar dağınık ve parça parça değildirler.

Bu âyette şûrânın mü'minlerin özelliği olduğu vurgulanırken, Âl-i İmrân sûresinde de emir sığası ile kullanıldığını görüyoruz. Bakın Rabbimiz orada da şöyle buyurur:

"Allah'ın rahmetinden dolayı, ey Muhammed, sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba ve katı kalpli olsaydın, şüphesiz etrafından dağılır giderlerdi. Onları affet, onlara mağfiret dile, iş hakkında onlara danış, fakat karar verdin mi Allah'a güven. Doğrusu Allah güvenenleri sever."

(Âl-i İmrân 159)

Âyetin bu ifadesinden de anlaşılıyor ki şûrâ, istişâre, İslâm toplumunun vazgeçilmez bir özelliğidir. İslâm toplumunda şûrâsız, istişâresiz iş yapmak, Rabbimizin emrini çiğnemek anlamına gelmektedir. Allah'ın Resûlü, Rabbimizin bizzat şahsına hitap eden bu âyet gereği sürekli ashabıyla istişâre ederdi. Çünkü bir mesele İslâm toplumunu ilgilendiriyorsa, o konuda bir kişinin tek başına karar vermesi, ümmetin diğer üyelerine karşı işlenmiş bir haksızlıktır. O konuda en âdil, en doğru karara varabilmenin yolu, o konuda bilgi sahibi kimselerle istişâre etmektir.

İstişâre eden kişi en az hata eder. Yaptığı işlerin hiçbirisinde yalnız ve yardımcısız kalmaz. Ama istişâre etmeyen kişi, hem çok hata eder, hem de yapacağı işlerde hep yalnız kalır. Çünkü Müslümanların desteğini almadan, onayını almadan bir işe başlayan kişinin, başladığı işin sorumluluğunu hiç kimse üzerine almayacaktır. Neden? Çünkü o işe birlikte karar vermemişlerdir. "Bize mi danıştı, yapmasaydı" diyerek insanlar onu yalnız bırakacaklardır. Öyleyse hiçbir konuda kendimizi putlaştırmayalım, kendi görüşümüzü, kendi anlayışımızı temel kabul etmeyelim, bildiğimiz konu bile olsa, çevremizdeki Müslüman kardeşlerimizle istişâre edelim ki o konuda Müslümanların desteğini hep yanımızda bulalım inşallah.

“Mü’minlerin işleri kendi aralarında şûra iledir.” İdareleri şûraya dayanır. Ashab-ı kiram Rasûlullah’a, Rasûlullah’ın uygulamasını bilenlere soruyor, işlerini, problemlerini, kitap ve sünnete havale ediyorlardı. Kitap ve sünnete bağlı bir hayat yaşıyorlardı. Öyleyse bizler de problemlerimizi kitaba ve sünnete soracağız, kitap ve sünnete müracaat edeceğiz, kitap ve sünneti bilenlere danışarak bir hayat yaşayacağız inşallah. İşte bu, mü’minlerin vazgeçilmez özelliklerindendir.

Mü’minlerin bir başka özelliklerini de, bakın Rabbimiz bundan sonraki âyetinde şöyle gündeme getiriyor:

39. “Bir haksızlığa uğradıklarında, üstün gelmek için aralarında yardımlaşırlar.”

O mü’minlerin gerek kendilerine, gerek mallarına, gerek dinlerine, çoluk-çocuklarına, namuslarına, iffetlerine, akıllarına, nesillerine yönelik bir haksızlık, zulüm, saldırı söz konusu olduğu zaman da hemen birleşerek, birbirlerine yardım ederek o tehlikeyi savuştururlar. Bir zulüm, bir haksızlık karşısında ellerini, dillerini, kalplerini, kalemlerini, güçlerini, adımlarını, yumruklarını, tükürüklerini birleştirerek onu defetmeye çalışırlar. Çünkü onlardan birine yapılmış bir zulüm, birine yapılmış bir haksızlık, hepsine birden yapılmış demektir. Onlar bir binanın tuğlaları gibi birbirlerine kenetlenmişlerdir. Onlar kâfirler için kolay yutulacak lokma değillerdir.

Evet, onlar aftan ve müsamahadan yanadırlar, karıncayı bile haksız yere incitmekten çekinirler ama dinlerine, inançlarına yapılacak bir saldırı karşısında her biri bir aslan kesilir ve küfrün beyninde patlayıverirler.

Mü’minler, zalime de mazluma da yardıma koşan insanlardır. Mazlumların haklarını alıvermek, zalimlerin de ellerini tutup zulümlerine engel olmak üzere mü’minler birbirlerine yardıma koşarlar.

40. “Bir kötülüğün karşılığı, aynı şekilde bir kötülüktür. Ama kim affeder ve barışırsa, onun ecri Allah’a aittir. Doğrusu O, zulmedenleri sevmez.”

Kötülüğün karşılığı, cezası, aynen onun mislinden bir kötülüktür. Bir kötülüğe, bir zarara maruz kalan kişinin, aynen gördüğü zarar nisbetinde

karşısındakine zarar verme ve karşılık verme hakkı vardır. Bu konuda haddi aşarak ileri gitmesi caiz değildir. Bir tokat atana kar-şılık iki tokat gibi haddi aşması caiz değildir.

Kendilerine kötülük yapanlara yaptıklarının aynısıyla mukabele izni veriyor Rabb'ımız. Ama günâh işleyene verilen bir zarar karşısında yine bir günâh işlenerek karşılık vermek caiz değildir. Yâni oğlunuzu öldüren birisinin bizzat kendisini ya da onun oğlunu öldürerek veya kızına kötülük yapanın, kızına, yahut yakınlarından birisine aynen yapılanı yaparak karşılık vermek caiz değildir.

Ama böyle meşrû bir hakka sahip olduğu halde kendisine kötülük yapanı affeder, bağışlar ve onu ıslah etmeye yönelirse, artık onun ecri de Allah'a aittir. Yâni Allah bu tavrının karşılığını ecir olarak ona mutlaka ödeyecektir. Bu ifadesiyle Rabbimiz bizleri affa ve ıslaha çağırmaktadır. Mü'minler affederler, bağışlarlar. Günâhkârların kusurlarını affederler, bağışlarlar ve onları ıslah adına hareket ederler. Günâhkârların günâhlarını bertaraf etmeye, zalimlerin zulümlerine engel olmaya çalışırlar. Eğer onların bozulmalarına sebep, uygulanan eğitim sistemiyse, onu mutlaka düzeltmeye çalışırlar. Eğer hukuksa, sosyal yasaların dengesizliğiyse, onları düzeltme ve değiştirme adına çabalarlar.

Herhangi bir kimse bizim şahsımıza yönelik bir haksızlıkta, bir kötülükte bulunduğu, bir hakkımızı gasbettiği zaman, onu affederek ondan tüm haklarımızı alma adına zaman kaybedeceğimize, onun düzelmesini, onun ıslahını tüm haklarımıza tercih ederek onu affetmemiz güzeldir. Onu affedebiliriz, ama eğer Allah hakkı çiğnenmişse, Allah hukuku tecavüz edilmiş yâni Allah'a karşı bir suç işlenmişse, bu-nu affetme hakkımız ve selahiyetimiz yoktur. Meselâ birisi tüm şartları gerçekleşecek biçimde bir hırsızlık eylemi gerçekleştirerek Allah yasalarını çiğnemiş veya tüm şartları bulunan bir zina eylemi gerçekleştirmişse, bizim bunu affetmemiz ve Hudûdullah'ı uygulamaktan vazgeçmemiz mümkün değildir.

Meselâ Allah'ın yasasını çiğneyerek hırsızlık yapanın eli kesil-meli, zina eden de recm edilmelidir. Ama bu hırsızlık eylemini icra eden kişi, eğer tüm şartlarını gerçekleştirmemişse, o zaman da yine Allah yasaları gereği affedilmelidir. Rasûlullah Efendimizin:

"Şüphelerle haddi kaldırın, uygulamayın."

hadisi bunu anlatmaktadır. Nitekim Hz. Ömer Efendimiz kıtlık yıllarında gerçekleştirilen hırsızlık eylemlerine haddi uygulamamıştır. Meselâ İslâm, maktulün ailesine katili ondan diyet alarak affetmesi konusunda izin vermişse, onların onu affetmeleri güzel bir şeydir. Ama affederken de onu ıslah düşüncesi olmalıdır. Yâni, "ben seni senden korktuğum için değil, Allah için affediyorum, gel sen de durumunu düzeltip Allah'ın istediği bir kul olma yoluna gir," diyerek onun düzelmesini istemeliyiz.

41. "Zulüm gördükten sonra hakkını alan kimselere, işte onların aleyhine bir yol yoktur."

Önceki âyette zulme, haksızlığa maruz kalan kişi ya Allah'tan ya da Müslümanlardan yardım görerek hakkını çiğneyen zalimden hakkını almışsa, artık hakkını aldığı zalimin üzerine yüklenmesinin anlamı yoktur. Ya da daha önce kendisine zulmeden kişi hidâyete er-miş, ıslah olup düzelmişse, artık onun üzerine yüklenerek, geçmişte yaptıklarını gündeme getirerek, "sen bana şöyle şöyle yapmıştın dün senin durumun şöyle şöyle şöyleydi, dün sen şöyle bir hayatın adamıydın," diye önceki hayatını başına kakmanın anlamı yoktur diyor Rabbimiz. Bu konuda Müslümanlara bir yol yoktur, diyor.

42. "İnsanlara zulmedenlere, yeryüzünde haksız yere taşkınlık edenlere karşı durulmalıdır. İşte can yakıcı azap bunlaradır."

Böyle bir yol ancak zulmedenler için geçerlidir. Yâni ya doğrudan doğruya Allah kullarına zulmeden veya demin ifade edildiği gibi haksızlığa, onun misliyle karşılık vermesi gerekirken, haddi aşarak karşısındakine karşılık verme konusunda ileri giden, haddi aşan kimseler için böyle bir yol vardır. Yeryüzünde haksızlıkla yürüyüp azgınlık ederek hırslarını tatmin etmeye çalışanlar hakkında bu yol vardır, di-yor Rabbimiz.

Yeryüzünde insanlara zulmeden, hak-hukuk, din-diyanet tanımayarak, Allah yasalarını, kitap-sünnet yasalarını çiğneyerek kendi arzularını, kendi hırslarını tatmin için çırpınan insanlara karşı mü'min-lere yol vardır, diyor Rabbimiz. Onları durdurmak, onların zulümlerine engel olmak, onların ellerini kırmak bir izin değil, emirdir. Zalimlerin zulümlerine engel olmak, mü'minlerin tümüne bir emirdir. Nerede bir zulüm varsa, yeryüzünün neresinde Allah kullarına yönelik bir hak-sızlık söz konusuysa, onu defetmek için mü'minler sürekli hareket halinde olmalıdırlar.

Değilse Allah korusun, mü'minler sadece kendi ülkelerini, sadece kendi durumlarını görüp ben iyiyim, ben zulme maruz değilim, bizim durumumuz iyidir diyerek yan gelip rahat yataklarında yatamazlar. Geçtiğimiz dönemlerde ecdadımız, yeryüzünün neresinde bir zulüm, bir haksızlık söz konusu olmuşsa, ülkelerinin zalimlerinden şikâyette bulunan insanların feryatlarını duyduklarında hemen onlara yardıma koşmuş ve onları zalimlerin zulümlerinden kurtarmışlardır. Ecdadımız, hem kendi toplumlarını ıslah etmiş, hem de çevrelerindeki zalimlerin burunlarını kırmışlardır. Rabbimiz, Müslümanlara bu görevi yüklemiştir. Hem kendi toplumlarında Allah kullarına zulmeden, Allah kullarının kulluğuna engel olmaya çalışan zalimlere, karşı hem de tüm yeryüzünde zulmeden insanlara karşı savaşmayı, onları düzeltmeyi Müslümanlara bir hak ve görev olarak vermiştir Rabbimiz.

Çünkü Rabbimiz zulmü kendisine haram kıldığı gibi, kullarına da haram kılmıştır. Zulüm, Allah'ın gönderdiği dinin zıddıdır. Allah dininin aslı tevhiddir. Allah'ın dininin temel esası, temel prensibi tevhid-dir. Onun zıddı ise zulümdür. Zulmün en şiddetlisi de şirktir. Öyleyse zulüm, tevhid inancına dayanan Allah'a kulluğun zıddıdır, aksidir. Yeryüzünde en büyük zulüm, kişinin kendisini var eden Rabbine kulluk ortamından çıkarıp başkalarının kulluğu ortamında bulundurmasıdır.

Yeryüzünde en büyük zulüm, Kur'an'ın da ifadesiyle şirktir. Allah'a kulluk ortamından çıkmak, Allah'tan başkalarına kulluk yapmak, Allah'tan başkalarının hayat programlarını uygulamak, Allah'tan başkalarına yeryüzünde hâkimiyet yetkisi vermek, insanların din özgürlüklerini yasaklamak, din eğitimine yasaklar koymak, insanların mallarını, kanlarını sömürmek, insanları Allah'a kulluktan koparıp kendi yasalarına kulluğa zorlamak zulümdür ve bu tür zalimlerle savaşmak, onların boyunlarını kırmak, egemenliklerine son vermek, yeryüzünde Allah hâkimiyetini gerçekleştirmek üzere Müslümanların hareket halinde olmalarını istemektedir Rabbimiz. Zira Müslümanlar asla zulme boyun bükmezler. Yeryüzünde Allah'a kulluğu engelleyenlerle savaş-maktan asla vazgeçmez Müslümanlar.

Yeryüzünün neresinde olursa olsun zulüm varsa, Müslüman hiçbir şey yokmuş gibi yatağında rahat uyuyamaz. İşte bu âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki, Rabbimiz Müslümanları bu zalimlerin üzerlerine gönderiyor, onlara yol gösteriyor. Dünyada bunların cezalarının verilmesini, boyunlarının kırılmasını

istiyor. Ama bu zalimlerin cezası sadece bununla da kalmıyor:

Ayrıca onlar için kendisi de âhirette elem verici dayanılmaz bir azap hazırladığını haber veriyor.

43. "Ama sabredip bağışlayanın işi, işte bu, azmedilmeye değer işlerdendir."

Yâni Allah, kendisine kötülük yapan kimseleri, onları İslâm ahlâkıyla etkileyerek ıslah etmek, Müslümanlaştırmak maksadıyla büyüklük göstererek affetmek, gerçekten çok büyük, karar ve müsamaha sahibi kimselerin yapabileceği bir şeydir, diyor. Ecdadımızın tarihi bununla doludur. Müslümanların sabırlarını, müsamahâlârını gören nice inatçı kâfirler, İslâm'la şereflenme imkânı bulmuşlardır.

Kötülük yapanlara karşı iyilik yapmak, İslâm'a kazanma adına onları affetmek gerçekten zordur. Kötülüğe karşı iyilik yapmak her kişinin kârı değildir. Bu, ancak sabreden erlerin kârıdır. Ancak sabır erlerine bir vergidir. Yâni kendi nefsinden çok dâvâsını düşünen, insanların Allah dâvâsına gönül vermelerini şahsından ön planda tutan, dâvâsının gönüllerde ma'kes bulması ve muzaffer olması uğruna her şeyini fedâ edecek kadar sabreden kişiler ancak bu duruma ulaşabilir.

Kötülük yapana kötülükle mukabelede bulunmamak ihsandır. Hattâ kötülük yapanlara karşı kötülükle mukabelede bulunmadığınız gibi, üstelik onlara iyilikte bulunmanız, mesajınızın gönüllere nüfuzunu sağlayacaktır. Sizin bu ihsanınız karşısında en zalim insanlar, en katı kalpliler bile eriyecek ve sonunda size düşmanlık besleyen insanların size sıcak bir dost olduğunu göreceksiniz. Dün sizi yok etmek isteyen zalimlerin, yarın sizin dâvânıza gönül verdiğini göreceksiniz. Meselâ böyle gözü dönmüş, gemi azıya almış, size kötülük yapmak isteyen birine karşı o anda söylenecek güzel bir söz, tatlı bir tebessüm, sakin bir konuşmanın, o anda birden bire ortamı değiştiriverdiği, kötülük yapmak isteyenin bile utanarak bu kötülükten vazgeçtiği çok görülmüştür. Öyleyse daha büyük kötülüklere fırsat vermemek, daha büyük felâketleri tevlit etmemek ve insanlara İslâm ahlâkını gösterip onların da Müslümanlaşmalarını sağlamak için kötülük karşısında kötülüğü değil, kötülük karşısında iyiliği tercih etmeliyiz. Zor da olsa buna kendimizi alıştırmalıyız, Allah yardımcımız olsun.

44. "Allah kimi saptırırsa, artık onun bundan sonra bir dostu olmaz. Azabı gördüklerinde, zalimlerin, "Dönecek bir yol yok mudur?" dediklerini

görürsün."

Kim hür iradesiyle sapıklığı, dalâleti tercih eder de bu tercihine uygun olarak Allah da onu saptırmışsa, artık onu hidâyete ulaştıracak ne bir velîsi, ne bir dostu olamaz. Allah'ın saptırdığını kimse hidâyete ulaştıramaz. Onlar azabın içine girdiklerinde, azabı tattıklarında değil, daha azabı gördüklerinde korkularından diyecekler ki, "acaba bizim için bir dönüş var mıdır? Acaba şu azaptan geri dönüş imkânı var mıdır? Ya da acaba bizim için Rabbimizi razı etmek üzere dünyaya tekrar bir daha dönüş imkânı var mıdır?" Halbuki dönüş buradaydı. Allah buradaki dönüşleri kabul ediyordu. Kim olursa olsun, ne olursa olsun, ne kadar da günâh işlemiş olursa olsun dünyadaki dönüşleri kabul ediyordu Allah. Dünyada akıllarını başlarına alarak yaptıklarından tev-be ederek Rabblerine dönmeyen insanların, orada dönüş imkânları kalmamıştır. Şu anda açık olan bu tevbe ve dönüş kapısı, yarın ka-panmış olacaktır.

45. "Aşağılıktan başları öne eğilmiş, göz ucuyla gizli gizli etrafa bakarken, ateşe sunulduklarını görürsün. İnananlar, "Hüsranda olanlar, kıyamet günü kendilerini de hüsranda bırakanlardır," derler. İyi bilin ki, zalimler sürekli bir azab içindedirler."

Onların ateşe sürüldüğünü görürsün. Cehenneme sunulmakta, ateşe arz edilmektedirler. Yaşadıkları dünya hayatında Allah'a kulluğu reddedip, zulmü, dalâleti sapıklığı tercih etmiş bu insanları cehenneme yuvarlanırlarken görürsün. Aşağılıktan, zilletten, horluk ve hakirlikten ötürü boyun bükmüşler, suspus olmuşlar, başları önlerine düşmüş, korkudan göz ucuyla gizli gizli etraflarına bakarlar.

Alçakların tüm müstekbirlikleri bitmiş, tüm tâğutlukları son bul-muş, tüm zulümleri, şirretlikleri, azgınlıkları kalmamıştır. Ne Rabblık-ları ne İlâhlıkları, ne krallıkları, ne egemenlikleri kalmış, ne biz biliriz-leri, ne biz yaparızları kalmıştır. Her şeyleri bitmiş, suspus olmuşlar ve korku içinde gizli gizli göz ucundan etraflarına bakmakta ve kendilerine bir yardımcı aramaktadırlar. Görmek istemedikleri bir âkıbeti, ateşi görmemek için gözlerini kapatmaya çalışıyorlar ama bunun bir gerçek olduğunu ve asla bundan kurtulamayacaklarını kesinlikle bildikleri için de bakmazlık da edemiyorlar, göz ucuyla ateşe bakıyorlar. Onları bu vaziyette perişanlık içinde gören Müslümanlar da şöyle diyecekler:

Hüsranda olanlar, dünyada da, ukbada da kaybedenler, kendilerini kötüye harcayıp kendi kendilerini kaybedenler, hem kendilerini, hem de ailelerini,

ehillerini kaybetmiş, hem kendilerine, hem de ellerinin altında olanlara yazık edenlerdir. Bunlar, yaşadıkları dünya hayatında kendi kendilerine yazık eden insanlardır. Kendilerini yaratana kulluk makamından indirgeyip boşa götüren insanlardır.

Öyleyse hem kendimize hem de ehlimize acımak zorundayız. Hem kendimizi, hem de sorumluluğumuz altında olanları ateşten kurtarmak zorundayız. Kendimize ve ehlimize, hanımlarımıza, çocuklarımıza zaman ayırmak zorundayız. Böylece hem onları, hem de kendimizi kaybetmemeliyiz. Ateşe düşürmemeli, ziyan etmemeliyiz. Bunun için çabalamalı, kendi kendimizi ateşe sunmamalıyız. Aksi takdirde, Allah korusun bugün kendisini korumasını bilemeyen, kendisini kötüye harcayan kimseleri yarın hiç kimse koruyamayacak, hiç kimse yardım edemeyecektir. Bakın Allah buyurur ki:

46. "Onların, Allah'tan başka kendilerine yardım edecek dostları da yoktur. Allah'ın saptırdığı kimsenin çıkar yolu olmaz."

Artık onları Allah'tan, ya da Allah'a karşı koruyacak, yardım edecek ne bir dostları, ne de bir velîleri, işbirlikçileri yoktur. Artık o gün Allah berisinde tüm dostluklar, tüm ilişkiler bitmiştir. Allah kimi saptırmışsa onun için hiçbir yol yoktur artık. İnsan kendisini bu noktaya getirmemelidir. İnsan kendisini kendi hür iradesiyle Allah'ın saptıracağı bir noktaya getrdi mi ve Allah da onun için dalâleti yazdı mı artık onun çaresi yoktur. Bu noktaya gelmeden önce, kişi tüm imkânları, tüm fırsatları değerlendirecektir. Böyle değil de Allah'ın kendisini saptıracağı bir noktaya geldi mi, yâni Allah artık bunun adam olması geçti buyurdu mu, Ebu Leheb gibi artık onun kalbini mühürleyecek ve cehennemi ona yazıverecektir. Öyleyse ey Müslümanlar:

47. "Allah katından geri çevrilemeyecek günün gel-mesinden önce Rabbimizin çağrısına cevap verin. O gün hiçbirinize sığınacak yer bulunmaz, inkâr da edemezsiniz."

Sizler bu noktaya gelmeden, Allah katında geri çevrilmeyecek bir gün gelmeden önce Rabbinizin dâvetine icabet edin. Dönüşü mümkün olmayacak bir gün gelmeden önce Rabbimizin çağrısına kulak verin de kulluğa yönelin. Rabbinizin kitabına, hayat programına yönelin. Size hayat verecek Rabbinizin kitabına ve onun elçisinin örnek hayatına yönelin. O gün geldi mi, artık hiçbir sığınacak yer bulamayacaksınız. Yeryüzünde Rabbine sığınmayan kişi için o gün

bir sığınak yoktur. Rabbine yönelmeyenlerin yönelecekleri bir melceleri olmayacaktır. O gün inkâr etmek de, reddetmek de asla mümkün olmayacaktır.

Dönüş buradadır. Buradaki dönüşler kabul edilmektedir. Burada Allah'a dönmeyenler, dönüş haklarını kaybetmişlerdir. Allah'tan, kitabından, örnek kulları elçilerinin hayatlarından habersizce bir hayat yaşayarak, hem kendi kendilerine zulmetmişler, hem kendi kendilerini saptırmışlar, hem de çevrelerine zulmedip onları da saptırmışlardır. Hem kendilerini, hem de çevrelerini ebediyen bitirmişlerdir.

48. "Ey Muhammed! Eğer yüz çevirirlerse bilsinler ki, Biz seni onlara bekçi göndermedik; sana düşen sadece tebliğdir. Doğrusu Biz insana katımızdan bir rahmet tattırırsak ona sevinir; ama elleriyle yaptıkları yüzünden başlarına bir kötülük gelirse işte o zaman görürsün ki, insan gerçekten pek nankördür."

"Ey peygamberim, eğer onlar yüz çevirir, senin getirdiğin mesajla, senin getirdiğin hayat programıyla ilgilenmez ve adam olmaya yanaşmazlarsa, sen onları kendine dert edinme. Onlar kendi kendilerini dert edinmediklerine göre, sen de kafana takma onları. Biz seni onlara bekçi kılmadık, muhafız kılmadık. Kendi kendisini korumayanı sen mi koruyacaksın? Kendi kendine acımayana sen mi acıyacaksın? Hayır hayır, bunlar adam olmuyorlar, bunlar istenilene gelmiyorlar, bunlar cehenneme doğru gidiyorlar, kendi kendilerine yazık ediyorlar diye kendi kendini harap etme. Sen zorla onları inandırmakla mükellef değilsin. Onların kâfirlikleri senden sorulmayacaktır, senin böyle bir sorumluluğun yoktur. Sana sadece düşen sadece tebliğdir. Senden istediğimiz biçimde onlara duyur o kadar.

İşte peygamberin konumu ve vazifesi budur. Tabii inanmayanlar karşısında peygamber yolunun yolcularının görevi de, bizim görevimiz de budur. Ancak tebliğ sadece teypçilik yapmak, sadece dille söylemek değildir. Hayatımızla, tavrımızla, ilgimizle, hediyelerimizle, yardımlarımızla, ziyaretlerimizle, fedâkârlıklarımızla, her şeyimizle onlara hakkı anlatmak, göstermek, sevdirmek, teşvik etmek, yönlendirmek zorunda olduğumuzu unutmayacağız.

Onların ıslah olmaları, üzerlerinde egemen olan Allah'ı anlayıp ona kulluğa ve teslimiyete yönelmeleri için katımızdan kendilerine hoşlarına gidecek bir iyilik, bir rahmet tattırdığımız zaman onunla sevinir ama onlara kendi ellerinin takdim edip kazandıkları sebebiyle, kendi işledikleri günâhlar yüzünden

bir kötülük isabet ettirdiğimiz zaman da, önceki tüm nimetlerimizi unutarak nankörler kesiliverirler. Dünyada kendilerine tattırdığımız bu nimetlerin farkına varıyorlar, onlarla sevinip coşuyorlar da kendileri için hazırladığımız ebedî hayatın nimetlerini niçin göz ardı ediyorlar?

Hayır hayır, ne zenginlik ne de fakirlik, ne iyilik ne de kötülük onları adam etmeye yetmiyor. Onları düşünmeye sevk etmiyor. Dü-şünmüyorlar, anlamıyorlar, anlamaya yanaşmıyorlar. Nankörlük ediyor, kendilerine sunulan bunca nimetlerin sahibine teşekküre yanaş-mıyorlar. Kâfirlik ediyorlar. Nimetler ellerine geçtiği zaman sevinip coşuyorlar da, o nimetler ellerinden alınınca da sanki onların sahibi ken-dileriymiş gibi feryad-u figanı basıp isyan etmeye, küfran-ı nimette bulunmaya çalışıyorlar. Tüm nimetlerin sahibinin Allah olduğunu anla-mıyorlar:

49. "Göklerin ve yerin hükümranlığı Allah'ındır. Dilediğini yaratır, dilediğine kız çocuk, dilediğine de erkek çocuk verir."

Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Mülkün sahibi Allah'tır. Kendilerinin sahibi de, sahip olduklarının sahibi de Allah'tır. Allah Mâliktir ve her şey O'nun mülküdür. Onlar ister kabul etsinler ister reddetsinler fark etmez; göklerde ve yerde ne varsa hepsi üzerinde söz sahibi, egemenlik sahibi Allah'tır. Tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, tüm varlıkların kendisine boyun büktüğü ve yasalarına teslim olduğu varlık Allah'tır.

Allah bu egemenliği sebebiyle dilediğini yapan, dilediğini dilediği gibi yaratandır. Bu konuda kimse ona yardımcı olmadığı gibi, kim-senin etkisi altında da değildir. Göklerde ve yerde tek İlâh, tek Rabb ve egemen olan Allah, dilediğine kız çocukları, dilediklerine de erkek çocukları verir. Yeryüzünde hayatın devamı için Allah'ın koyduğu bir yasadır bu. Göklerde ve yerde egemen olan Allah'ın koyduğu bu yasaya hiç kimsenin karşı gelme, itiraz etme hakkı ve yetkisi yoktur. Bu kâfirler zannediyorlar mı ki her şey kendi ellerindedir? Zannediyorlar mı ki erkek çocuğuna, kız çocuğuna sahip olmak kendi ellerindedir? Hayır hayır, bu konuda hiç kimsenin bir müdahale gücü yoktur. Erkek ya da kız çocuklarımızı bize lütfeden Allah'tır. Çocuklarımızı bize veren O olduğu gibi, onları doyuran, onları rızklarını takdir eden de O'-dur. Ama Rabbimiz hikmeti, bunu belli bir yasa gereği insanların elinde takdir buyurduğu için, kâfirler rızkın da, çocukların da ellerinde olduğunu zannediyorlar. Peki biz

kiminiz? Bizim elimiz ayağımız, aklımız fikrimiz, gücümüz kuvvetimiz kimin? Kim verdi bunları bize? Bunları da bize veren Allah değil mi? Her şeyimiz Allah'tan değil mi?

O halde göklerde ve yerde egemen olan Allah ne yaratmışsa, nasıl yaratmışsa, neyi nasıl takdir buyurmuşsa, bunların hiçbirisi rasgele değil, belli bir hikmet gereğidir. Hikmeti gereği bize kız çocuğu verdiği zaman buna itiraz ederek burun kıvırmamalıyız. Hiç çocuk vermediği zaman da isyan etmeye kalkışmamalıyız. Bu yasayı koyan, bunu takdir eden Allah'tır. Mü'mine düşen de sadece Allah'ın takdirine teslim olmaktır. "Madem ki Rabbim böyle istemiş, madem ki Rab-bim böyle takdir buyurmuş, hikmeti gereği bana bunu münasip görmüş, öyleyse en münasip imtihan eden Rabbimdir," deyip O'nun takdirine teslim olmak zorundayız. Sebeplerini işlemekle, sebeplerine tevessül etmekle beraber, teslim olmak zorundayız. Göklerde ve yerde yegâne egemenlik sahibi olan Allah, dilediğine kız verir, dilediklerine erkek çocuğu, dilediklerine de:

50. "Yahut hem kız hem erkek çocuk verir, dilediğini de kısır kılar. O, bilendir, her şeye kâdirdir."

Dilediklerine de hem kız, hem erkek çocuklar verir. Dilediklerine ikiz ikiz verir. Dilediklerini de akim kılar, hiç çocuk vermez. Bu konuda hiç kimsenin O'na hesap sorma hakkı yoktur. Çünkü her şey mülktür ve mâlik olan da sadece Allah'tır. Mülk olanın, mâlik olana hesap sorma hakkı yoktur. Allah dilemedikçe hiç kimsenin evlât sahibi olması mümkün değildir. Şüphesiz ki Allah her şeyi en iyi bilen ve her şeyi en iyi takdir edendir. Her ne dilerse yapan, yaratan, güç yetirendir.

Allah kullarına yeryüzünde rızıklar ve çocuklar vermek sûretiyle onları nîmetlendirmiştir. Bizler de Rabbimizin bu sonsuz ikramlarına karşılık onun bize sunduğu nimetlerini O'nun yolunda kullukta kullanarak O'na karşı nankörlük etmeyeceğiz. Çocuklarımızı O'nun bize bir lütfu olarak görüp onları sahibinin istediği gibi yetiştirerek, sahibinin istediği biçimde eğiterek O'na kulluğa yatırım yapacağız. Ama bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bize lütfettiği bir çocuktan, iki çocuktan daha hayırlı olan, gerek kendimizi, gerek çocuklarımızı cennete ulaştıracak en büyük bir nimetini gündeme getiriyor. Vahiy, kitap, hidâyet nimetini ki, bu nimet tüm nimetlerin başıdır. Bu nimet olmadan hiçbir nimete ulaşmak mümkün değildir. Bakın Allah şöyle buyurur:

51. "Allah bir insanla ancak vahiy sûretiyle veya perde arkasından

konuşur, yahut bir elçi gönderir; izniyle dilediğini vahy eder. Doğrusu O yücedir, Hakîmdir.”

Kendi bilgisi ve hikmeti, kendi koyduğu yasası gereği şu üç durumun dışında Allah hiçbir beşerle konuşmaz, hiçbir beşere söz söylemez. Buradaki Allah’ın konuştuğunu kastettiği elçisi Cebrâil de olabilir, insanlara insan cinsinden, beşer cinsinden gönderdiği elçileri de kastedilmiş olabilir.

Rabbimiz burada vahyin geliş şekillerini anlatıyor. Bu konuyu kitaplarımız uzun uzun anlatmışlardır. Ben burada çok fazla detaya inmeyeceğim. Allah, hiçbir beşere şu üç şekilden başka söz söylemez.

1. Bunlardan birincisi: deniyor.

Ancak vahiy halinde Allah kullarıyla konuşur buyuruluyor. Yâni elçileriyle doğrudan doğruya vasıtasız olarak konuşması, vahy etmesidir. Hızlıca ve gizlice kalbine doğdurması, ilka etmesi veya rüyasında göstermesi gibi. Hz. İbrahîm’e oğlunu kurban etme vahyinin rüyasında gösterilmesi, Hz. Yusuf’a peygamberliğinin rüyasında sunulması ve yine Rasulullah Efendimizin İsrâ hadisesi gibi.

buyuruluyor. Yâni perde arkasından söylemekle. Kulak, sesi, sözü işitir ama o anda sesin kimden geldiğini, konuşanın kim olduğunu göremez. Hz. Mûsâ’ya (a.s) Tur dağında Rabbimizin hitabı böyle olmuştu. Burada hitap kalbe değil de bizzat kulağın işitme gücüne yönelik olmaktadır. Rasûlullah Efendimizin şu beyanı da bunu anlatmaktadır:

“Vahiy bazen bana çan sesi gibi gelir.”
(Buhârî, Bed’ul vahy 2)

Yahut bir Resul, tebliğ aracı bir elçi, bir melek göndererek izniyle dilediklerini vahy ettirmek sûretiyle konuşur ki, çoğu kez peygamberlerine vahyi bu şekilde göndermiştir. Tüm semavî kitaplar pey-gamberlere bu şekilde ulaştırılmıştır.

52. “Ey Muhammed! İşte sana da buyruğumuzla bir ruh (kalplere can veren bir kitap) gönderdik; sen, Kitab nedir, iman nedir önceleri bilmezdin. Fakat Biz onu, kullarımızdan dilediğimizi onunla doğru yola eriştirdiğimiz bir nûr kıldık. Şüphesiz sen doğru yola götürüyorsun.”

Rabbimizin katından gönderdiği bu kitap ruhtur. Kur’an’ın bir adı da ruhtur. Bize bizi canlı tutacak bir ruh veren Rabbimiz bizi diriltecek, bizi diri tutacak bir ruh olarak bize kitap göndermiştir. Öyleyse kitap ruhtur, Kur’an ruhtur. Ancak bu kitaptan haberdar olan kişi diridir, ruh sahibidir, vahiyden nasibi olan kişi diridir, başkaları ölüdür, ruhsuzdur, diyoruz. Kur’an’ı tanımayan kişi, vahiyle tanışmayan kişi ölüdür.

Bir insan düşünün ki ölü. Bir insan düşünün ki ruhen ölü, bedenen ölü. Bir insan ki ruhtan, Allah’tan, peygamberden, kitaptan vahiyden habersiz. Allah diyor ki, böyle ölü iken kendisine hidâyet vererek biz insanı dirilttik. Yâni kâfirken Müslüman yaptık, diyor. Artık adam dirilmiştir, canlıdır. Tıpkı kupkuru bir toprağın Rahmân’ın rahmetiyle dirilip canlandığı gibi. Yağmur da Allah’ın başka bir âyetidir ve o âyetiyle nasıl ölü toprağa can veriyorsa, vahiyle de ölü insanları diriltiyor Allah. Artık vahyin, hidâyetin dirilttiği bu adam Allah’ı, kitabı, peygamberi, kendisini, çevresini, hayatı, ölümü, ölüm ötesi hayatı, varlığı, varlık gâyesini tanıyor.

Rabbimiz, biz ruh gönderdik, seni, insanı dirilttik diyor. Yâni kitabı ruh, dirilik yasası kıldık; seni ve senin yoluna tabi olanları onunla dirilttik, diyor.

“Ey peygamberim, sana bu kitap, bu dirilik yasası gelmeden önce kitap, iman, hidâyet, din, hayat, memat, hayat programı nedir bilmezdin! Kitap sahibi olmak şöyle dursun, kitabın nasıl bir şey olduğunu bilmiyordun.” Allah Resûlü, Rabbimiz kendisine kendi bilgisini aktarana kadar ne din, kitap, risalet, ne hidâyet, hiçbirisinden haberdar değildi. Bütün bunları tasavvur bile etmesi mümkün değildi. Allah’ın Resûlü bütün bunları bilmiyordu da, Allah bildirdi.

Burada hemen şunu söyleyelim, yeryüzünün en âlimi Müslümanlardır. Yeryüzünün en âlim kimseleri, Allah bilgisine sahip olanlardır. Kâfirler ve müşrikler, yeryüzünün en cahil, en akılsız insanlarıdırlar. Kur’an’ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki, gerçek bilgi vahiydir. Gerçek bilgi, Allah’ın bildirdiği bilgidir. Allah bilgisinin dışında ne varsa hepsi zandan ibarettir. Ancak Allah bilgisine sahip olan, vahiy bilgisinden haberdar olan kişi âlimdir. Yâni ilim

Müslümana aittir. Kur'-an'ı ve sünneti tanıyan kişi, vahiyden haberdar olan kişi dünyanın en âlim kişisidir. Vahiyden habersiz yaşayan insanlar, hem dünyalarını, hem de âhiretlerini berbat etmiş cahil ve sapık insanlardır. Kitap ve sünnetten, vahiyden habersiz kendilerine hayat programı yapmaya çalışan kimseler, hem dünyalarını, hem de ukbâlarını mahvetmiş zalimlerdir ve Allah zalimlere asla yol gösterecek değildir. Onlar dünyada da, âhirette de kaybetmiş kimselerdir.

Allah böyle vahiy bilgisine, kitap ve sünnete müracaat etmeyen, kendi zanlarıyla, kendi hevâ ve hevesleriyle bir hayat yaşayan zalim bir toplumu asla kurtuluşa ve düzlüğe ulaştırmayacaktır. Allah'ı, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın hayat programını reddederek kendi kendilerine bilgisizce yasa belirlemeye kalkışan, kanun koyma, haram-he-lâl, hayat programı belirleme yetkisini kendilerinde gören zalim bir toplumu asla Allah kurtuluşa ulaştırmayacaktır. Böyle bir toplum ne hukukta, ne eğitimde, ne ekonomide, ne amelde, ne düşüncede kesinlikle doğruya ulaşamayacaktır. İyi şeyler yapmak için çırpınsalar da, Allah'ın yasalarından habersiz hareket ettiklerinden, istinat noktası olarak Allah'ın kitabını tanımadıklarından ne yaparlarsa yapsınlar, hep batacaklardır. Karmaşa içinde bir hayat yaşamaktan asla kurtulamayacaklardır. Hiçbir konuda doğru ve sıhhatli bir noktaya varama-yaca, hiçbir konuda çözüme ulaşamayacaklardır. Çözümü bulduk sandıkça batacaklardır. Çünkü o toplum Allah'ın yasalarını reddetmiş, Allah'ın kendileri için gönderdiği ruhla ilişkiyi kesmiş ve zalim olmuştur.

Rabbimiz, biz o kitabı, o ruhu bir nûr, bir ışık kıldık ki kullarımızdan dilediğimizi onunla hidâyete iletiyoruz, diyor. Ayrıca bir de o kitabı, biz insanlar için yol gösterici, bir nûr kıldık. Ona rehberlik edecek, yaşadığı hayatta onun yolunu aydınlatacak, hayatı boyunca onu yalnız bırakmayacak bir nûr kıldık, diyor Allah. Artık yaşadığı hayatta insanlar arasında o nûrla, o kitapla, o vahiyle yürüyor ve onu o nûr karanlıklar arasında bırakmayıp aydınlığa çıkarıyor.

Kur'an ruhtur ve onu tanımayan kimse de ölüdür. Bir insan düşünün ki, önce ölüdür. Ama bu ölüm canın bedenden ayrılışı şeklinde bir ölüm değildir. Canları bedenlerindeyken ölüdür bu kâfirler. Mehmet Akif, bunlar için namaz kıldığı caminin imamına şöyle diyor-du: "Hoca bunları canlı zannetme sakın. Bunlar meyyit-i müteharriklerdir." Yâni kişi eğer vahiyle, Allah'la, peygamberle beraber değil, Kur'an'dan peygamberden ve onun ashabından örnek alacak kadar onlara yakınlık kurmuş değilse, Rasûlullah'ın ve sahâbesinin tatbikatını bilmiyorsa, ölüdür o insan. Kur'an'dan ayrı kalması sebebiyle ölüdür.

Rasûlullah'ın hayat veren çağrısına uymamışsa, hayattan mahrumdur o insan. Çünkü Rabbimiz Enfâl sûresinde şöyle buyurur:

"Ey inananlar! Allah ve Peygamber, sizi, hayat verecek şeye çağırdığı zaman icabet edin."

(Enfâl 24)

Âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki, Allah ve Resûlünün çağırdığı şey, hayat veren şeydir ve ondan mahrum olanlar da ölüdür. Yine biliyoruz ki, Kur'an'ın bir adı da ruhtur ve bu ruhla ilişkisi kesilmiş insan ölüdür. Zaten irtidat eden, Kur'an'dan irtibatını kesen kişi, ruh hakkını, hayatiyet hakkını kaybettiği için İslâm'da ölümü hakketmiş insandır. İşte böyle vahiyle, ruhla tanışamamış bir ölüyle, vahiyle dirilmiş kimse bir olur mu? diyor Rabb'ımız. Nûr sahibi bir Müslümanla bu nûrdan mahrum olan kâfir bir olur mu? Eline el feneri verilmiş ve onunla yürüyen bir adamla, karanlıkta el yordamıyla, düşe kalka yürümeye çalışan insan hiç bir olur mu?

"Şüphesiz ki ey peygamberim, sana ulaştırdığımız bu ruhla insanlara hidâyeti, sırât-ı müstakîmi gösteriyor, rehberlik ediyorsun. Sen Hakka, doğru yola, kılavuzluk, mihmandarlık ediyorsun. Hidâyet sadece Allah'a aittir. Kitap da, peygamber de, Kâbe de sadece hidâyet vasıtaları, hidâyet rehberleridir." Allah'ın Resûlü tüm hayatıyla bize hidâyet yolunu göstermiştir ama onun da hidâyete ulaştırma yetkisi yoktur. "Ey peygamberim, sen ancak hidâyet yolunu gösterirsin. Bu öyle bir yol ki:

53. "Göklerde ve yerde bulunan her şey kendisinin olan Allah'ın yoluna. İyi bilin ki bütün işler sonunda Allah'a döner."

Bu yol Allah'ın yoludur. Göklerde ve yerdekilerin tümünün Rabbi olan, herkese ve her şeye egemen olan Allah'ın yoludur bu yol. Allah'ın seçip kendilerine vahyini aktardığı bu örnek kullarının yoluna giren, onların izlerinden giden insanlar, Allah yoluna, cennet yoluna girmiş ve Allah'ın rızasını kazanmışlar demektir.

Bu dünyada kendisine isyan eden, kitabını ve peygamberini tanımadan yaşamaya kalkışan Firavunları cezalandırdığı gibi, yarın âhirette de onları cezaların, azapların en dayanılmazının içine atacaktır.

Unutmayın ki işlerin tamamı sonunda O'na döndürülecektir. Ne yaparsanız

yapın, nasıl yaşarsanız yaşayın, sonunda O'nun huzuruna gidecek ve yaşadığınız hayatın hesabını O'na ödeyecek, O'na hesap vereceksiniz. Hiç kimsenin O'nun sorgulamasından kaçıp kurtulması mümkün değildir.

Bu, dünyada da böyledir, âhirette de böyle olacaktır. Tüm işler Allah döndürülür. Hukukla ilgili tüm problemlerin çözümü Allah'tır, Allah'ın kitabıdır. Ekonomiyle ilgili tüm işler, siyasal ve sosyal yapılanmaların tümü Allah'a döndürülmelidir. Her şey Allah'ın değerlendirmesine tabi tutulmalıdır. Bugün böyle olduğu gibi, yarın da böyle olacaktır. Yaptıklarınızın tümünü yarın değerlendirecek ve bu değerlendirmenin sonucu olarak da yaşadığınız hayata göre ya cennet ya da cehennem takdiri yine Allah tarafından yapılacaktır. Allah'ın, cennetine lâyık gördükleri cennete uçarken, cehennemlik görülenler de hor, hakir mahluklar olarak cehenneme akacak ve dolacaklardır.

Rabbim bütün bu uyarılarıyla yol bulan, Allah'ın istediği kulluğu ve teslimiyeti gerçekleştirerek cennetine ve rızasına eren kullarından eylesin. Ve âhiru dâvana enilhamdü lillâhi Rabbil'âlemîn.

- 43 -

ZUHRUF SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 43., nüzûl sıralamasına göre 63,. Mesânî kısmının dördüncü sûreler grubunun ikinci sûresi olan Zuhruf sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup, âyetlerinin sayısı 89'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işiten, her şeyi bilensin.

Zuhruf sûresi, Hâ-mîm'ler grubundan daha önce tanımaya çalıştığımız Fussilet ve Şûrâ sûrelerinin indiği dönemlerde nâzil olmuş, muhtevası onların muhtevalarına benzeyen bir sûredir.

Mekke'de Allah'ın Resûlü'ne ve beraberindeki bir avuç Müslü-mana karşı Kâfirlerin muhalefetlerinin had safhaya ulaştığı, hattâ Dâru'n-Nedve'de toplanıp peygamberimizi öldürme planları yapmaya başladıkları bir dönemde nâzil olmuş

bir sûredir.

Sûrede, kâfirlerin inanışlarının, hayatlarının ve yapmaya çalıştıklarının bâtıllığı, boşluğu anlatılır. Akılları sıra Allah'ın elçisiyle savaşa tutuşarak, onun vücudunu, varlığını ortadan kaldırarak Allah mesajını önleyeceklerini zannediyorlar. Ama bu dâvânın arkasında Allah'ın olduğu, peygamberin yalnız olmadığı ve tarihin her devrinde onunla savaşa tutuşanların, karşılarında Allah'ı buldukları ve tamamının helâk edildikleri anlatılır.

Daha sonra müşriklerin Allah'a koştukları ortakları, şerikleri, Allah yerine ikâme etmeye çalıştıkları, sözlerini dinleyip arzularını uyguladıkları varlıkların hiçbir şey yaratmadıkları, hattâ kendilerini bile yaratmaktan, kendilerini bile doyurup beslemekten aciz varlıklar olduğu ve sözü dinlenmesi gereken, kendisine kulluk yapılması gereken varlığın sadece Allah olduğu, çünkü kendileri de dahil olmak üzere göklerde ve yerde ne varsa hepsinin Allah tarafından yaratıldığı ve istifade ettikleri nîmetlerin tümünü kendilerine verenin Allah olduğu vurgulanmaktadır.

Kâfirlerin, müşriklerin Allah'a oğullar, kızlar izafe ederek iftira ettikleri ve bunu da yine kadere, Allah'ın meşietine dayandırmaya çalıştıkları, yâni, "eğer Allah istemeseydi, Allah dilemeseydi biz böyle bir hayatı yaşayamazdık, Allah izin verip tasvip etmeseydi biz O'na karşı şirk koşamazdık, binaenaleyh şu bizim yaptıklarımız Allah'ın tasvip ettiği şeylerdir, şu bizim yaşadığımız hayat Allah'ın razı olduğu bir hayattır," diyerek küfürlerini, şirklerini Allah'a onaylatma gayreti içine girdikleri ama Allah'ın asla o yaptıklarından razı olmadığı, Allah'ın razı olduklarını kitaplarında kullarına bildirdiği ve kitaplarının hiçbirisinde de şirki tasvip eden bir delilin bulunmadığı anlatılarak, hayatları, şirkleri reddedilmektedirler.

Daha sonra bu müşriklerin kendisiyle savaşa tutuştukları Allah'ın Resûlü Hz. Musâ'yla, Mekkeli müşrikler de Hz. Musâ'ya düşman kesilen Firavun ve taraftarlarıyla özdeşleştirilerek, "Allah elçisi Musâ'yla savaşan Firavun ve taraftarlarının âkıbetleri nasıl olmuşsa, sizin âkıbetiniz de ondan farksız olacak," buyurularak kâfirlere tehdit, peygambere ve onun ashabına da destek oluşturulmaktadır.

Zuhruf sûresinin âyetleri mana bakımından sıkı sıkıya birbirlerine bağlıdırlar. Sûrenin bölümleri bir bütünlük arz etmektedir. Bu da sûrenin birden

nazil olduğu kanaatini vermektedir. Şimdi sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yapıp tefsirine geçelim inşallah.

Sûrenin girişinde, Yüce Allah söze yemin ile, başlamakta ve insanları düşünmeye davet etmektedir: "Hâ mim. Apaçık Kitab'a an-dolsun ki, biz, düşünüp anlamanız için onu Arapça bir Kur'ân yaptık" (1-3).

Ondan sonra sûrede, insanların Hz. Muhammed (s.a.s)'in çağ-rısına uymayıp körü körüne atalarını taklit etmeleri, meleklere Allah'ın kızları demeleri, Allah'ın kainatın yaratıcısı olduğunu kabul ettikleri halde, O'ndan başka varlıklara da tapmaları kınanmaktadır. Bununla beraber, Hz. İbrâhim (a.s), Hz. Musa (a.s) ve Hz. İsâ (a.s)'ın kıssalarından bahsedilmekte, müşriklerle mücadeleleri, onlara uyarak "Tev-hid"e gelenlerin kurtuluşu ve onların çağrılarına uymayanların acı sonları vurgulanmaktadır. Bu misallerle, İslâm davasının zorluğuna, meşakkatine ve aynı zamanda faziletine işâret edilmektedir.

Sûrenin sonuna doğru, fakirlerin cehâlete dayanan batıl inanç ve düşünceleri tek tek çürütülmüş ve Yüce Allah'ın varlığı, birliği, dünya ve âhiretin hâkimiyetinin O'na ait olduğu, insanların bunun karşısında aciz oldukları, yâni "Tevhid" inancı, şöyle ifade edilmiştir: "Gökteki ilâh da, yerdeki ilâh da O'dur. O, hâkimdir (işinde hikmet sahibidir), âlimdir (her şeyi bilir). Göklerin yerin ve ikisi arasında bulunan her şeyin mülkü kendisine ait olan Allah yücedir! Kıyametin ilmi O'nun nezdindedir. Ve siz O'na döndürüleceksiniz. Allah'ı bırakıp da taptıkları putlar, şefaât gücüne ve yetkisine sahip değillerdir. Ancak bilerek hakka Şâhitlik edenler bunun dışındadır" (84-86).

Sûre, küfürde ısrar edenlerin durumunun Peygamber (s.a.s) tarafından Yüce Allah'a bildirilmesi ve Yüce Allah'ın yumuşak bir ifade ile cevap vermesi ile son bulmaktadır: "Rasûlullah'ın "Yâ Rabbi! Bunlar, imân etmeyen bir kavimdir" demesine karşı (Allah),"Şimdilik sen onlardan yüz çevir ve, size selâm olsun (size esenlik dilerim) de. Yakında bilecekler!" buyurdu (88-89).

Bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

1. "Hâ, Mîm."

Hâ-Mîm'lerin öteki grubu gibi, sûrenin ilk âyeti yine huruf-ı mu-katta ile

başlıyor. Huruf-ı mukatta ile alâkalı önceki sûrelerde bilgi ver-miştik. Rabbimiz burada da yine huruf-ı mukatta âyetinden sonra kitabına dikkat çekiyor:

2,3. "Apaçık Kitaba andolsun ki, akledesiniz diye Kur'an'ı Arapça okunan bir Kitab kılmışızdır."

Apaçık kitaba yemin olsun ki. Hidâyeti, Allah yolunu, sırat-ı müstakimi apaçık ve net bir biçimde, herkesin anlayabileceği bir açıklık ve netlik içinde anlatan, içinde insanla, insan hayatıyla alâkalı apaçık âyetler bulunan ve her şeyi açık açık beyan eden bu kitaba yemin olsun ki, biz onu Arapça bir okunak kıldık. Sizler akıllarınızı kullanarak onu anlayabilesiniz, ondan istifade edebilesiniz ve onunla hayatınızı düzenleyesiniz diye onu Arapça okunan bir kitap kıldık.

Hakkı bâtıldan, iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayıran, ayırt eden, herkesin anlayabileceği açıklıkta bir kitaptır bu kitap. Öyleyse bu kitap okunacaktır, ama anlayarak okunacaktır. Çünkü anlaşılacak bir açıklıktadır bu kitap. Kimse bu kitabın anlaşılmazlığını iddia ede-mez, hiç kimse bu kitabın sorumluluğundan kendisini kurtaramaz. Hiç kimse, "ben bu kitabı anlayamıyorum, ben bunu anlayamam," deme hakkına sahip değildir. Çünkü Rabbimiz anlayasınız, hayatınızı bu kitapla düzenleyesiniz diye bu kitabı insanların konuştukları, bildikleri bir dille, Arapça olarak göndermiştir. Kimsenin, "ben bunu anlayamam, herkes bu kitabı anlayamaz," diyerek Allah'a iftira etmeye hakkı yoktur.

4. "Şüphesiz o, Bizim katımızda Ana Kitapta mevcut, yüce ve hikmet dolu bir Kitaptır."

O kitap bizim katımızda ana kitaptadır. O kitap bizim katımızda Levh-i Mahfuzdadır. Levh-i Mahfuzda yahut da Allah katında, Allah ilmindedir. Bu kitap, ana kitap olan kitaptan alınıp elçilerimize gönderilmiştir. Aynı husus Vakıa sûresinde de:

"Kitab-ı Meknûn" Saklı, korunmuş, muhafaza edilmiş bir kitap olarak vasfedilirken, Bürûc sûresinde ise:

"Levh-i Mahfuz" Her şeyden, her türlü değişikliklerden, bozulmadan, silinmeden, kaybolmadan korunmuş bir kitap olarak anlatılmaktadır.

Kur'an-ı kerîm hakkında bu ***"Ümmü'l kitap"*** ifadesinin kullanılmasını şöyle anlamaya çalışıyoruz: Rabbimiz, tarihin değişik dönemlerinde değişik

toplumlara gönderdiği elçilerine kitap göndermiştir. Rabbimiz yeryüzünü hiçbir dönem vahiysiz bırakmamıştır. İşte her bir dönem insanlığına o toplumların dilleri üzerine kitaplar göndermiştir. Rabbimiz tarafından hayatlarını düzenlemek, problemlerine çözümler bulabilmek ve sadece onu hayat programı bilmeleri ve kabul etmeleri için her bir topluma gönderilen bu kitapların dilleri farklı da olsa, her birinin insanlığa sunduğu mesaj aynıdır. Tüm kitapların temel ilkeleri aynıdır ve hiç değişmemiştir. Çünkü bu kitapların tamamı aynı kaynaktan gelmektedir. Tüm semavî kitapların asıl kaynağı Lev-h-i Mahfuzdur.

O bizim katımızda âlîdir, çok yüce ve hakimdir, hikmet doludur, hikmetlidir ve hayata hakim olandır. O öyle yüce bir kaynaktan, makamdandır ki, insanların onun kıymetini bilmemeleri, ona gereken değeri vermemeleri, gerektiği gibi onunla ilgilenmeyip ondan başka hayat programlarına yönelmeleri asla onun değerini düşürmez.

Bu kitap, hikmet dolu, geçerli yasaları içinde barındıran, hikmetin kaynağından gelme bir kitaptır. Geçerli hayat yasalarını bulunduran bir kitaptır. Ferdî hayatınızda, aile, toplumsal hayatınızda tüm problemlerinizi çözecek, hukuk, ekonomi, siyaset, eğitim velhâsıl tüm konularda hikmet dolu bir kitaptır bu kitap. Bir de bu kitap, hikmet dolu yasalarıyla bâkî olacak bir kitaptır. Kıyamete kadar onun yerine geçebilecek, onun yasalarını iptal edebilecek bir kitap, bir yasa olmayacaktır. Kıyamete kadar yasaları hayata hakim olacak, hayatla mutabakat halinde olacak insanlığın tüm problemlerini çözebilecek bir kitaptır bu.

Dileyen inansın, dileyen inanmasın. Dileyen değer versin bu kitaba, dileyen kaçsın. Ama şurası hiçbir zaman unutulmamalıdır ki, inanan da, inanmayıp küfreden de, mü'minler de, kâfirler de bu kitabın yasalarının mahkumudurlar. Herkes bu kitabın yasalarına tâbidir. Eğer bu kitabın, hayatın, varlığın ve bu yasaların sahibi olan Allah, "hepiniz Müslüman olacaksınız. Hepiniz Müslüman olmak zorundasınız," emrini buyursaydı, bizim başka bir seçeneğimiz olmayacak, baş-ka bir alternatifimiz olmayacaktı. Şu anda kâfirler kâfirliği tercih ederlerken bile, bunu Allah yasaları istikâmetinde yapabilmektedirler. Bu da bir Allah yasasıdır. Eğer Allah izin vermeseydi, bunu yapamazlar-dı. Şimdi hal böyleyken:

5. "Ey inkârcılar! Aşırı giden kimselersiniz diye sizi Kur'an'la uyarmaktan vaz mı geçelim?"

Sizler müşriksiniz, sizler bu kitabı kabul etmeyen kâfirlersiniz diye sizden bu kitabı bir yana mı bırakalım? Sizler ölçü tanımaz, sınır tanımaz insanlarsınız diye bu zikri, bu hikmet dolu kitabı sizden uzaklaştırıp bir kenara mı bırakalım? Sizler hoşlanmadınız diye bu kitabı gündeme getirmekten vaz mı geçelim? Yâni sizler böyle benim sizin lehinize açtığım bir rahmet kapısından istifade etmeyerek, nankörlük ederek bu kitabımla ilgilenmiyorsunuz diye, akılsız insanlarsınız diye biz kendi rahmet ve keremimizden vaz mı geçeceğiz? Rabbimiz, "Sizler ısrarla sapıklığı ve dalâleti tercih ettiniz diye, bizim size kitap ve peygamber göndermekten vazgeçerek sizleri bu cehaletinizle, bu sapıklığınızla baş başa bırakmamız, bizim engin rahmetimizle bağdaş-maz. Sizler, hayrınızı, şerrinizi, menfaatinizi, zararınızı, geçmişinizi, geleceğinizi bilemeyen zavallılarsınız," diyor.

Eğer bize yönelik düşünürsek o zaman şöyle diyeceğiz: "Ey İslâm düşmanı müşrikler! Ey Kâfirler!" Âyetteki kelimeyle söylersek, "ey müsrifler, ey israfçılar"! Yâni ey canları nasıl isterse öylece yaşamayı yeğleyenler, ey sınır tanımazlar, ey keyiflerini putlaştırıp onu Allah yasaları yerine ikâme edenler! Ey kendilerini Allah kitabıyla kayıt altına almaktan, zevklerine sınır koymaktan çekindikleri için ipini koparmış dana gibi aşırı serbestlik içinde bir hayat yaşamaya alışmışlar! Ey sere serpe gönlüne göre bir hayat yaşamadan yana olanlar! Sizler iştahlarınızı kaçırdığı için bu kitabın âyetlerini duymaktan nefret ediyorsunuz diye, bizler bu kitabı bir kenara mı bırakacağız? Sizler illa da bu kitaptan başka kitaplarla yargılanalım, bu kitaptan başka kitaplar okuyalım diye ısrarla bu kitabın gündeme getirilmesinden nefret ediyorsunuz diye, biz bu kitabı ortaya koymaktan vaz mı geçelim? Sizler kendi yasalarınızı ikâme edebilmek için bu kitabın yasalarını reddediyorsunuz diye, biz bu kitabın hayat programını savunmaktan vaz mı geçelim?

Onların inkârı, şirki tercih etmelerine rağmen, Rabbimiz bu zikrini onlara göndermekten nasıl vazgeçmiyorsa, bizler de bu kitabı gündeme getirmekten, bu kitabın yasalarıyla onları uyarmaktan asla vazgeçmeyeceğiz. Anlasınlar anlamasınlar, dinlesinler dinlemesinler, onlara merhametimizden dolayı bu kitabı gündeme getirip onları uyar-mak zorundayız. Rabbimiz, gönderdiği kitaplarını tahrif ettikleri, peygamberlerinden nicelerini öldürdükleri halde, rahmeti gereği yeryüzünü bir an bile vahiysiz bırakmamıştır. Bizler de, bu cahilleri, bu kendilerini israf edenleri kitapla uyarmak, ısrarla onların cennetinden yana olmak zorundayız.

6. "Öncekilere nice peygamberler göndermişizdir."

Yâni sizlerden daha beyinsiz, sizlerden daha müsrif, sizlerden daha çok kendilerini boşa harcamış toplumlara biz peygamber göndermişizdir. Öyle değil mi? Şu kısacık insanlık tarihi içinde nice kutlu elçiler gelip geçmiştir. Kimisini yalanladılar, kimisini alaya aldılar, kimisini sürgün ettiler, kimisi testereyle biçip şehid ettiler. Kendilerini kurtarmaya gelmiş Allah dostlarına yapmadıklarını bırakmadılar. Allah'ın merhameti gereği, kendilerine açtığı bu rahmet kapılarından istifade etmesini bilemediler. Sayısını ancak Allah'ın bildiği binlerce peygamberler kafilesi gelip geçmiştir. Bunlardan bir kısmını Allah bize bildirmiş, bir kısmını da bildirmemiştir. Rabbimiz bu kutlu elçilerini insanlığın yol bulması için seçmiş, onlara kendi bilgisinden aktarmış, onlar vasıtasıyla insan hayatına karıştığını ortaya koymuş ve vahyine odak nokta seçtiği bu elçilerinin dâvetine tüm insanlığın tâbi olmasını istemiştir. Allah, tarih içinde birçok peygamber göndermiş olmasına rağmen, insanların bu Allah elçilerine ne yaptıklarına bakın:

7. "Kendilerine gelen her peygamberi onlar mutlaka alaya alırlardı."

Kendilerini kurtarma adına gelen bu kurtarıcıları alaya aldılar. Peygamber olarak kendilerine kim gelirse gelsin, onunla alay ediyorlardı. Onun getirdiği mesaja değer vermiyor, onun getirdikleriyle ilgi-lenmiyorlardı. Peygamber olarak kendilerine gelen kim olursa olsun, onu mutlaka reddediyorlardı. Neden? Çünkü peygamber mutlaka belli bir kimlikle, belli bir mesajla gelir. Geldiği toplumu bu mesaja uymaya çağırır. Peygamber, Allah'tan aldığı talimatlarla hareket eden ve asla bundan tavizler vermeye mezun olmadıklarından, statükoyla anlaşmaları mümkün olmayan insanlardır. İnsanların keyiflerine göre değil, Allah'ın yasalarına göre hareket eden insanlardır. Peygamberler, Allah adına insanların hayatına karışan insanlardır. İnsanlar nasıl düşünürlerse düşünsünler, nasıl yaşarlarsa yaşasınlar Allah'tan belli bir hayat programı getiren ve çevresindekileri buna çağıran insanlardır. Yeryüzünde adaleti, düzeni ikâme etmek ve tüm zulümleri kaldırmak için gelen insanlardır.

Yeryüzünde Allah kullarını kendileri gibi kullara kulluktan, kendileri gibi aciz varlıkların aciz kulların yasalarına kulluktan, kulların egemenliğine boyun bükmekten kurtarıp sadece Allah'a kulluklarını gerçekleştirmek için gelen insanlardır. Toplumda egemen güçler tarafından insanların sömürülmesine, kimilerinin ezen, kimilerinin de ezilenler olarak bir hayat sürmelerini bitirmek ve

herkesin boyun büktüğü Allah yasalarına teslim olmalarını gerçekleştirmek için gelen insanlardır.

İşte bunun için Allah elçilerini alaya alıyor, Allah elçilerini susturmaya, yalanlamaya ve öldürmeye kalkışıyorlardı. Meselâ Beni İsrâil, Allah elçilerini öldürüyordu. Peki sebep neydi? Niçin öldürüyorlardı bu Allah'ın kutlu elçilerini? Sebep, peygamberin ve onu gönderen Allah'ın onların hayatlarına karışmasıydı. Hayatlarına dokunulmamasını, keyiflerinin kaçırılmamasını istiyorlardı. Canlarının istediği biçimde bir hayat yaşamak, dilediklerini yapabilmek istiyorlardı. İşte bunun için peygamberlerin varlığına ve mesajlarına tahammül edemiyorlardı. Allah'ın elçileri vasıtasıyla hayatlarına karışmasına dayanamıyorlardı. Allah'ın elçilerini susturarak, hattâ onları öldürerek onun mesajını ortadan kaldırmak istiyorlardı.

Güya peygamberi ortadan kaldırdıkları zaman Allah mesajını duymayacak ve kendilerini sorumluluktan kurtararak rahat hayatlarına devam edeceklerini düşünüyorlardı. Çünkü kıstas olarak Allah elçisi aralarında olduğu sürece, kendi programlarına imkân kalmıyordu. İştahları kaçıyor ve istedikleri günâhları işlemeye imkân bulamıyorlardı.

Şu anda da peygamber mesajını susturmaya çalışanlar, peygamber hayatını, Kur'an sesini duymaya tahammül edemeyenler de aynen onların yaptıkları gibi bu mesajı gerek dilleriyle, gerek kılık-kı-yafetleriyle, gerekse yaşadıkları hayatla kendilerine hatırlatanları susturarak, aynı şeyi hedefliyorlar. Diyorlar ki, "Allah'ın bizden istediklerini duyduğumuz zaman keyfimiz kaçıyor. Bunları yapsak olmaz, yapmasak olmaz. Bizim keyiflerimizle, zevklerimizle çatışıyorlar. Duyma-mak daha iyidir." Allah da, madem ki sizler öyle istiyorsunuz öyleyse ben de bir daha peygamber göndermiyorum, demiyor da bakın ne di-yor:

8. "Bunun için Biz de, bunlardan daha kuvvetli olanları yok etmişizdir. Öncekilere dair nice misaller geçmiştir."

Allah, bu tavırlarından ötürü, biz de vücutça sizden daha güçlü, ekonomik yönden, medeniyet, saltanat ve iktidar, yeryüzüne hükmetme yönünden sizlerden daha güçlü olan nice toplumları helâk ettik, diyor.

"Ey şu anda benim son elçimi yalanlamaya çalışan, benim gönderdiğim hayat programıyla ilgilenmeyen Mekke müşrikleri ve ey küfür ve şirkte, Allah'a,

Allah'ın elçilerine, Allah'ın kitabına, Allah'ın sistemine karşı çıkmada onları aratmayacak tavırlar takınan yirminci asır kâfirleri! Unutmayın ki sizlerden daha güçlü medeniyetler kurmuş nice toplumları biz helâk ettik. İşte tarih bunun şahididir. Öncekilerin acı feryatları gözlerinizin önündedir. Onlar dünyaya sımsıkı sarılmışlardı. Dünyada Allah'ın istediği biçimde değil de kendi keyifleri istikâmetinde bir hayat yaşamışlar, Allah'la, Allah'ın elçileriyle savaşa tutuşmuşlardı da biz onların defterlerini dürüverdik. Bunların meselleri, misalleri geçmiştir. Allah bunları size anlatmıştır."

Peki bu insanlar Allah'a inanmıyorlar mıydı? Bunlar Allah'ı inkâr eden insanlar mıydı? Ya da acaba bunlar Allah'ı bilmiyorlar, tanı-mıyorlar mıydı? Yâni bunların hastalıklarının sebebi neydi? Bakın bundan sonraki âyetinde, Rabbimiz böyle olmadığını, bunların Allah'ı bildiklerini, tanıdıklarını anlatıyor. Allah'tan tümüyle habersiz olmadıklarını anlatıyor:

9. "Ey Muhammed! Andolsun ki onlara, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan, "Onları güçlü olan, her şeyi bilen yaratmıştır" derler."

Bu adamlar bunu da itiraf ediyorlar. Her dönemde azîz, alîm olan Allah'ın farkındadırlar. Allah'ın azîz, alîm, güç, kuvvet, izzet sahibi olduğunu ve varlıkların kendisi tarafından yaratılmış olduğunu, yaratıkların yaratılışı konusunda kimsenin O'na ortak olmadığını biliyorlar. Kendisiyle baş edilemeyecek olduğunu, tüm varlıklar üzerinde kâhir olduğunu, göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin yaratıcısı olduğunu biliyorlar ve itiraf ediyorlar, ama böyle bildikleri, tanıdıkları Allah'ı kendi hayatlarına karıştırmak istemiyorlardı. Göklerin ve yerin yaratıcısı olarak kabul ettikleri Allah'ın hayatlarına karışmasını reddediyorlardı. Allah'ın göklerdeki hâkimiyetini kabul ediyorlardı ama yeryüzündeki hâkimiyetini reddediyorlardı.

"Tamam, Allah yücedir, Allah büyüktür, gökleri ve yeri, göklerdekileri ve yerdekilerin tümünü yaratan O'dur ama bu Allah yerinde dursun, bizim hayatımıza karışmasın," diyorlardı. "Bize arzularını bildirmesin bu Allah. Çünkü o zaman O'nun arzularını yerine getirsek ol-maz, getirmesek olmaz. En iyisi mi, gökler, yıldızlar, arş, kürsi O'nun olsun ama bizim hayatımıza karışmasın. Göklerin, yerin yaratıcısı, yağmurun yağdırıcısı, rüzgarların sahibi olarak Allah'ı kabul ediyoruz ama, böyle büyük işlerin yanında böyle ufak tefek işlere Allah'ın vakti olmadığı için bu işler bize bırakılmıştır," diyorlardı. "Ya Rabbi, bizim ilim adamlarımız var, ilmî işlerimizi biz onlarla halledeceğiz, Senin de bilgin vardır

ama neyse işte, devir değişti, şimdi bizim bilim adamlarımız bu işleri daha iyi hallediyorlar. Bizim kılık-kıyafet, hukuk, siyaset tanrılarımız var; bizim hayatımızı düzenleyecek pek çok tanrımız var. Hayatımızın o bölümlerine seni asla karıştırmayız," diyorlardı.

Allah korusun, işte bu şirktir. Göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul edip, yeryüzünün idaresi konusunda O'nun ulûhiyet ve rubûbiyetini reddetmek şirktir. Yaratıcı olarak O'nu kabul edip yarattıklarına hükmedici, yasa belirleyici, hayat programı vaz edici olarak reddetmek şirktir. Göklerde O'nun egemenliğini kabul edip yerde hâkimiyetini reddetmek şirktir.

Eğer ölümde söz sahibi Allah, düğünde söz sahibi toplumsa, bu tümüyle Allah'ı inkâr değildir. Eğer namaz konusunda söz sahibi Allah ama hukukta söz sahibi başkalarıysa, oruç konusunda söz sahibi Allah, ama eğitimde, siyasal yapılanmada, ekonomik düzenlemelerde söz sahibi başkalarıysa, bu tümüyle Allah'ı inkâr değildir ama şirktir. Yâni düğünde toplumun, ya da hukukta Allah'tan başka birilerinin hakim oluşu veya hayatın bazı birimlerinde Allah'tan başkalarının söz sahibi oluşu, başkalarının Allah oluşu mânâsına gelmemektedir. Ancak Allah'ın bir sıfatı bölünüp parçalanıp bir başkalarına verilmesidir ki, işte bu şirktir. İnsanlar, şu şu konularda Allah hayatımızda söz sahibi değildir. Bu konularda toplum, şu konularda moda, şu konularda devlet, şu konularda çevre söz sahibidir diye düşünmeye ve kabul etmeye başladı mı, artık onun hayatında şirk başlamış demektir.

Dünün müşrikleri Allah'a inanıyorlardı ama O'nun hayata karışmasını reddediyorlardı. Müşrikler de, "göklerin ve yerlerin sahibi Allah'tır, Allah'ı sever sayarız, gökleri ve yerleri O'na verelim ama Allah bizim hayatımıza karışamaz," diyerek Allah'a şirk koştular. Kendi hayatlarına Allah'tan başka karışacak Rabbler bularak Allah'a şirk koştular. Dediler ki, "Allah bizim hayatımıza karışmaz, karışamaz. Çünkü bizim pis, dalavereli, basit, karanlık, mafya işlerimiz var. Ekonomik işlerimizde, meslek hayatımızda ne yapacağımız belli olmaz, siyasî işlerimizde nasıl dalavereler yapacağımız belli olmaz. İçimizde kimi güçlüler var, hukuk işlerimizde biz onlara garibanlardan farklı hak tanımak zorundayız. İçimizde dokunulmazlar, siyasîler, Azîzler, imtiyazlılar, para babaları var; onlara ayrıca hak tanımak zorundayız. İçimizde güçlüler, egemenlik sahipleri var, onlara mallarımızdan belli bir hisse ayırmak zorundayız. İçimizde etkili, yetkili kimseler var; bizler zaman zaman onlara da dua yapmak, dualarımıza onları da karıştırmak, onlara da sığınmak, onlardan da yardım

istemek zorundayız.

Yâni bizim böyle pis işlerimiz, kirli işlerimiz var. “Ya Rabbi sen yücesin, seni böyle pis işlere karıştırmak istemiyoruz. Sen göklerinle, diğer varlıklarınla ilgilen, yerinde dur, bizim işimize karışma! Bizi kendi halimize bırak da ne halimiz varsa görelim,” diyerek Allah’a şirk koştular.

Bugün de müşrikler böyle diyorlar. “Efendim, Allah büyüktür, Allah yücedir, din mukaddes bir kurumdur ama dini siyasete alet etmemek lazımdır. Dini hayata karıştırmamak lazımdır. Din bir vicdan işidir. Dinin hayatta etkinliği olmamalıdır, işlerimizi dine dayandıramayız. Bizler kendi hayatımızı kendimiz belirlemeliyiz. Yasalarımızı kendimiz yapmalıyız. İşte bugün bizim hayatımızı belirleyecek uzmanlarımız, büyüklerimiz, düşünürlerimiz, siyasîlerimiz vardır. Yâni tüm bu konularda Allah’ın ortakları vardır,” diyorlar. Bütün bunlar Allah’ın yarattığı varlıklardır ama işte bu konuda bize yetkiler vermiş, kendisinin işleri çok yoğun olduğundan dolayı bizim siyasal, ekonomik, beşerî, sosyal işlerimizi bize bırakmıştır. İşte biz de bu işlerimizi kendi tanrılarımıza döndüreceğiz,” diyerek Allahu Teâlâ’ya ortaklar bulmaya çalışı-yorlar. Yani yaratıcı olarak kabul ettikleri Allah’ı hayatlarına karışı olarak kabule yanaşmıyorlar. Yaratıcı olarak, Azîz ve Hakîm olarak Allah var ama yönetici olarak, hayata program yapıcı olarak yok. Büyüktür, azîzdir, hakîmdir, severiz, sayarız ama olduğu yerde dursun, bizim hayatımıza karışmasın, dilediğimiz gibi bir hayat yaşayalım diyorlar.

Halbuki bu beyinsizler hiç düşünmüyorlar ki şu anda yaşadıkları hayatı kendilerine bu yapay tanrıları, bu Allah’a şirk koştukları aciz varlıklar vermemiştir. Rabbimiz, Allah berisinde O’na ortak koştuklarının hiç birisinin hiçbir şeye gücü yetmemektedir, diyerek yakın çevremizden akılları erdirici örnekler verecek:

10. “O, size yeri beşik kılmış ve orada, dosdoğru gidesiniz diye yollar var etmiştir.”

Allah, yeryüzünü sizin yaşamanıza müsait hale getirmiş, yeryüzünü daha sizi yaratmadan önce sizin için hazırlamış ve sizin için rahat edebileceğiniz bir beşik, bir yatak kılmıştır. Yeryüzünde sizin için, her türlü ihtiyacı karşılamış, her türlü yaşam rahatlığını hazırlamıştır. Söyleyin bakalım, sizin şu anda Allah’a ortak kabul edip hayatınıza karışma yetkisi verdiğiniz, yasalarını uygulayıp arzularını gerçekleştirmeye çalıştığınız hangi tanrınız bunu becerebilmiştir? Bir

gösterin bakalım bu sizin yapay tanrılarınız ve tanrıçalarınız bugüne kadar neyi yaratmıştır? Yaratamayan varlıklar, kendilerini bile yaratmaktan aciz olan, kendileri bile Allah'ın yaratmasına muhtaç olan varlıklar hiç İlâh olabilirler mi? Hayır hayır, yanılıyorsunuz, İlâh olan ancak yaratıcı olandır. Rabb olan, yasa belirleme hakkına sahip olan, yeryüzüne egemen olan, yaratıcı olandır. Yaratıcı olmayanların, yaratıcının mülkünde söz sahibi olmaları mümkün değildir.

Hamde lâyık olan, tüm bunları yaratandır. Tüm bu semâvât ve arzdakileri yarattığı için Allah hamde lâyıktır. Gökleri, yeri ve insanı yarattığı için, göktekileri ve yerdekileri insanın hizmetine sunduğu için Allah hamd edilmeye lâyıktır. İşte böyle bir yaratıcı, İlâh olmaya lâyıktır. İşte böyle bir yaratıcı, kulluğa lâyık olandır. Yaratmayla ulûhiyet arasında böyle bir bağ kuruluyor ve sonra da deniliyor ki, onlar bütün bunları yaratanın Allah olduğunu bile bile yine de Allah'a denk İlâhlar bulmaya çalışıyorlar. Allah'tan başkalarını da hayatlarında söz sahibi kabul edip, onların sözlerini de dinlemeye, onların arzularını da gerçekleştirmeye, onların kanunlarını da uygulamaya çalışıyorlar.

Halbuki İlâh olanın, Rabb olanın, kendisine kulluk edilmesi gereken varlığın yaratıcı olması gerekir. Hani, var mı Allah'tan başka böyle bir yaratıcı? Gökleri ve yeri yaratan başka birileri var mı? Varsa böyle birileri, tamam o zaman ona da kulluk yapalım. Meselâ gökten muhtaç olduğumuz bir damla su indirebilecek birileri varsa, ona da kulluk yapalım. Veya yeryüzünde bir tek ot bitirebilecek birileri biliyorsanız, tamam ona da kulluk hakkımız olabilir. Meselâ zamana beş dakikalığına söz geçiren birileri veya ölüme giderken ömrümüzü beş dakikalığına uzatabilecek birileri varsa, tamam ona da kulluk edelim. Ona da hamd edelim. Onun arzularını da yerine getirelim. Onun programını da öğelim, onun kitabını da öğrenelim, onun sistemini de uygulayalım. Var mı böyle birileri? Hayır hayır, bir şeyler yaratmak şöyle dursun, Allah'a denk tutulmaya çalışılan bu varlıkların hiç birisi kendilerini bile yaratmamıştır.

11. "O, suyu gökten bir ölçüye kadar indirir. Biz onunla ölü memleketi diriltiriz. (Ey inkârcılar!) İşte siz de böyle diriltileceksiniz."

Bir düşünsenize, sizin şu anda muhtaç olduğunuz, onsuz hayatınızı devam ettirmeniz asla mümkün olmayan bu içtiğiniz, kullandığınız sularınızı kim yarattı? Bu istifade ettiğiniz nîmetleri size kim verdi? Sizin sözünü dinlemeniz gereken, çektiği yere gitmeniz ve sadece kendisine kulluk yapmanız, sadece O'nun arzularını gerçekleştirip sa-dece O'nun yasalarını uygulamanız gereken

Allah ki, gökten belli bir ölçüyle sizin için yağmur gönderir. Gönderir de onunla ölü arazilerinizi canlandırıp diriltir. Kış dönemi ölmüş, kurumuş, solmuş, donmuş, hayat emaresi kalmamış toprağı birden bire canlandıran, dirilten Allah, işte sizleri de emriyle ölümünüzden sonra böylece diriltecek ve hesaba çekmek üzere huzuruna getirecektir. İşte sizler de ölümünüzden sonra topraktan bu şekilde çıkarılacaksınız.

12,14. "Her sınıf çifti yaratan O'dur. Gemiler ve hayvanlardan binesiniz diye size binekler var etmiştir. Sırtlarına kurulasınız, sonra üzerlerine oturunca Rabbinizin nî-metini anarak, "Bunları buyruğumuza veren ne yücedir, zaten bizim takatimiz bunlara yetmezdi; şüphesiz Rabbi-mize döneceğiz" demeniz içindir."

Her sınıf varlığı yaratan, hem de her şeyi çift yaratan Allah'tır. Tüm çiftleri yaratan Allah'tır. Zaten kendisinin dışında her şey çifttir. Tatlı-ekşi, yağlı-tuzlu, siyah-beyaz, iyi-kötü, erkek-dişi tüm sınıf ve türleri yaratan Allah'tır. Buradaki "Ezvâc", çiftler ifadesiyle kastedilen sadece erkek ve dişi değildir. Allah, tüm mahlukâtını böyle çift çift yarat-mıştır. Binesiniz, taşınasınız diye denizlerde gemileri, karalarda da bi-nit hayvanlarını yaratıp hizmetinize sunan da yine Allah'tır. Sırtlarına binmeniz, etlerinden yemeniz, sütlerinden istifade etmeniz için onları yaratıp, sizin için zelil kılan, emrinize âmâde eyleyen Allah'tır.

Rabbimiz, yeryüzünün efendisi ve halifesi olarak yarattığı insana verdiği nîmetlerden söz ettikten sonra, kendisine verilen bunca nîmet karşısında insanın takınması gereken tavrı anlatmaya başlıyor. Nîmet, nîmetin sahibini hatırlatır. Her nîmet bir şükür gerektirir.

Onların sırtlarına binip yerleştiğiniz zaman Rabbinizin nîmetlerini anarak ya da nîmetleriyle Rabbinizi anarak şöyle deyin: "Bunları bize boyun eğdiren, bunları bizim emrimize âmâde kılan Rabbimiz ne yücedir! Bunları bize ihsan eden Rabbimizi tesbih ve tenzih ederiz. Eğer Rabbimiz bütün bunları bize vermeseydi, bunlara bizim gücümüz yetmezdi. Rabbimiz o kadar yüce, o kadar lütuf ve merhamet sa-hibidir ki, bizler onun bize lütfettiği nîmetlere misliyle mukabele etmek şöyle dursun, hakkıyla teşekkür bile edemeyiz," dememizi istiyor. Biz-den çok daha güçlü bir hayvan nasıl oluyor da bize itaat ediyor? Bu gemiler denizde nasıl yüzüyorlar? Bu suya kaldırma gücünü kim veriyor? Bütün bunları düşünmeden, bütün bu nîmetleri bahşeden, bağışlayan Allah'ı tanımadan, Allah'a tevekkül etmeden bir hayat yaşamamızı istemiyor Allah. Bu

akıl ve vicdan sahibi bir varlığın işi değildir.

"Allah'ın Resûlü bineceği binite ayağını koyunca "bismillah" der, sonra hayvanın üzerine bindiği zaman da "Elhamdülillah alâ külli hâl" diyerek yukarıdaki âyeti o-kurdu. Arkasından üç tekbir alır, üç de tehlil getirirdi."
(Ebu Dâvûd, Cihad 72)

Seferden döndüğü zaman da ***"Âyibûne tâibûne li Rab-binâ hâmidûn"*** "Biz Rabbimize tevbe ve hamd ederek dönüyoruz," derdi.
(Buhârî)
Bütün dönüşlerimiz, bütün hareketlerimiz O'na doğrudur, eninde sonunda biz O'na varacağız. Müslüman, tüm yolculuklarını Rabbine gidiş olarak değerlendirmeli ve ona göre hareket etmelidir. Tüm yolculukları, tüm biniş ve inişleri meşrû olmalıdır.

İbni Ömer'in rivâyet ettiği bir hadiste anlatıldığına göre, Allah Resûlü sefere çıkarken üç defa "Allahu ekber" der ve bu âyeti okuduktan sonra şöyle buyururdu:

"Allah'ım! Bu seferimde bana hayır ve takva nasip eyle. Sevdiğin amelleri işlememe yardım et. Allah'ım! bu seferi benim için kolaylaştır. Allah'ım bu seferde benim yanımda bana yol arkadaşı ol, ardımda bıraktığım ailemi koru."

"Şüphesiz ki biz Rabbimize dönüyoruz."

Biz Rabbimize dönüyoruz. Her sefere çıkarken, o seferin bizim son ve en büyük seferimiz olduğunu unutmayacağız. Bu seferde bir trafik kazasıyla, yahut başka bir sebeple Rabbimizin huzuruna gidebileceğimizi hatırımızdan çıkarmayıp, ahit yenileme adına böyle diyeceğiz. Biliyoruz ki, en büyük ve en son yürüyüş hıyn-i seferimizde Allah'a yürüyüşümüzdür. Dünyadaki yürüyüşlerimizin, dünyadaki seferlerimizin tümünde Allah'a doğru yürüdüğümüzü, Allah'la karşı karşıya geleceğimizi asla unutmamalıyız. Nitekim bakın Bakara sûresinde Rabbimiz Hacca doğru yürüyen Müslümanların, yanlarına yiyecek-içecek almalarını tavsiye ederken, aynı zamanda takva azığı da almalarını tavsiye etmektedir.

"Ey mü'minler (hacca giderken) azıklarınızı almayı ihmal etmeyin! Ama

takva azığı azıkların en hayırlısıdır, onu da ihmal etmeyin!"
(Bakara 197)

Her sefere çıkışında Allah'ın huzuruna gitme şuuruyla dirilen ve ürperen bir mü'minin kalbi, her an Rabbinin murâkabesi altında bulunma alışkanlığı kazanacaktır. Böyle düşünen bir adam, asla günâh işleyemez ve hayırlı amelleri gerçekleştirmek adına da acele eder.

Dikkat ederseniz, Rabbimiz, "binitlerin üzerine bindiğiniz zaman nîmeti hatırlayın ve böylece dua ederek Rabbinize şükredin," bu-yuruyor. Karada ve denizde Allah'ın takdir buyurduğu ve nîmet olarak kullarına sunduğu binitler vardır. Denizde yürünme imkânı olmadığı için Allah'ın nîmet olarak yarattığı gemilere binmek zorunluluğu vardır. Ama dikkat ederseniz âyet-i kerîmede o yüzücülerin hepsine değil sa-dece bir kısmına binebiliyoruz. Allah sadece onların bir kısmını bizim emrimize vermiştir. Bakın âyet-i kerîmede Rabbimiz:

Buyuruyor. Yâni o yüzücülerden ve hayvanlardan bir kısmını binmeniz için yarattık, diyor. Değilse meselâ bakın Yâsîn sûresinde anlatıldığına göre daha başka pek çok yüzücüler vardır ama onlara binemiyoruz:

Ay, güneş, yıldızlar ve diğer gezegenler de kendi yörüngelerinde yüzüp gitmektedirler ama bu yüzücülere binemiyoruz. Bunlardan bir kısmını, Rabbimiz bizim emrimize musâhhar kılmıştır. Karada-ki hayvanların da tamamını değil, belli bir kısmını binmek için yarat-mış ve bizim emrimize vermiştir. Karadaki hayvanların tamamına da binemiyoruz. İşte bunların nîmet oluşu buradadır. Binit olarak Rabbi-miz tarafından bizim emrimize verilişi nîmettir. Bunları anladık da, şimdi acaba araba bir binit midir ve bir nîmet midir onu bilmiyorum. Benim bildiğim binit attır, merkeptir, devedir ve bunun gibi binit hayvanlarıdır.

Yâni yeryüzündeki hayvanların tamamına değil, sadece bu iş için yaratılmış olanlara binebiliriz. Bir adam, Rasûlullah'ın yanında ineğe binmek ister. İnek der ki, "yapma! Ben bunun için yaratılmadım!"

Faydalanmamız için yaratılan bu binitlerin üzerlerine binerken bu nîmeti hatırlayıp, bu nîmetin vericisine teşekkür edeceğiz de acaba arabaya binerken onu da nîmet mi bileceğiz, bilemiyorum. Binlerce insanın iş gücünü, emeğini, zamanını, alın terini mekânikleştirip araba yapmışlar. Bizler de binlerce insanın üzerine biniyoruz aslında. Kimi insanlar, daha pahalı arabalar alarak daha fazla

insan emeği, daha fazla insan üzerine binmeye çalışıyor. Deve öyle değildir aslında. Deve ot yiyor, su içiyor, öylece besleniyor. Sadece Allah'ın yarattığı tabiattaki nîmetlerle besleniyor. Yâni ona sarf edilen emek yok. Sonra de-ve öyle bir nîmet ki, etinden istifade ediliyor, süt veriyor, yün veriyor, gölgesinden istifade ediliyor.

Deve öyle bir nîmet ki, bir yıl sonra bir deve daha veriyor. Peki hangi araba bir yıl sonra kendisi gibi bir araba daha verebilir? Sonra arabaya binişle deveye biniş biçimi de farklıdır. Deveye binen insan, yol boyunca emr-i bil ma'ruf yapabiliyor, yolda gördüğü mü'minlerin derdiyle ilgilenebiliyor, mü'minlere selâm verebiliyor. Ama arabaya binen insan, bunların hiç birisini yapamadığı gibi, yerdekilere karşı da bir nevi tekebbür ifadesi çağrıştıran bir tavır takınıyor. Halbuki Rabbi-miz İsrâ sûresinde şöyle buyurur:

"Yeryüzünde böbürlenerek yürüme, çünkü sen ne yeri delebilir ve ne de boyca dağlara ulaşabilirsin."
(İsrâ 37)

15. "Ama inkârcılar O'na çocuk isnat ettiler. İnsan gerçekten apaçık nankördür."
Kâfirler, inanmayanlar Allah'a, O'nun kullarından bir cüz, bir parça izafe edip uydurdular. Allah evlât edindi, Allah'ın evlâtları vardır dediler. "Îsâ Allah'ın oğludur, Üzeyr Allah'ın oğludur, melekler Allah'ın kızlarıdır," dediler. Allah'a yakışmayan şeyler izâfe ettiler. Halbuki evlât, babanın bedeninden bir parçadır. Bunlar, bu varlıkları, bu Allah'ın kullarını Allah'ın bir cüz'ü, bir parçası kabul ettiler. Allah'ın sadece kendisine mahsus olan sıfatlarını Allah'tan başkalarına verenler de, onları Allah'ın birer parçası kabul etmiş müşriklerdirler. Allah'tan başkalarına dua edenler, Allah'tan başkalarını imdada çağıranlar, Allah-tan başkalarından şifa bekleyenler, Allah'tan başkalarını Rabb bilip onları kanun koyma yetkisinde görenler, hayatlarında Allah'tan başkalarında yaptırıcı güç ve kuvvet görenler, onların Allah'ın bir parçası ol-duğunu iddia etmeye çalışan, yaratıcıyla yaratılmışları denk görmeye çalışanlar müşriklerdir.
16,17. "Demek O yarattıkları arasından kızları kendisine alıp da oğulları size verdi öyle mi? Ama Rahmân olan Allah'a isnat ettiği kız evlât kendilerinden birine müjdelenince, o kimsenin içi gayzla dolarak yüzü simsiyah kesilir."

Yoksa Allah yaratıklarından kendisine kızlar edindi de, oğulları size mi

verdi? Yâni erkekleri kendinize, kızları da Allah'a mı izâfe etmeye çalışıyorsunuz? "Melekler Allah'ın kızlarıdır", derken siz ne demeye ve ne yapmaya çalışıyorsunuz? Hem kız çocuğunuzun olmasını kendiniz adına, kendiniz için utanç meselesi sayıyorsunuz. Allah'a bir şey isnat ederlerken kendilerine lâyık görmedikleri şeyi isnat etmeye çalışıyorlar. Öyle değil mi? İçinizden birisine kız çocuğunun doğumu haberi verilince, kinle dolarak yüzü utançtan simsiyah kesiliyor. Kendiniz için utanç vesilesi saydığınız o kız çocuklarınızı diri diri gömmeye çalışıyor, onları değersiz görerek kendiniz için erkek evlâtlarını lâyık görüyorsunuz da, kızları niçin Allah'a izâfe etmeye kalkışıyorsunuz? Yâni size göre, sizin mantığınıza göre değerliler sizin de, değersizler Allah'ın mı? Tabi bu değerli değersiz ifadesini onların kendi mantıklarına göre dedim, yoksa erkekler değerli de kızlar değersiz anlamına demedim.

Kâfirler, kâfir mantığıyla melekleri dişi saydılar ve Allah'ın kulları olan melekleri Allah'a izâfe ettiler. Onları da Allah'tan bir cüz, Allah'tan bir parça kabul ettiler.

18. "Demek, süs içinde yetiştirilecek de çekişmeyi beceremeyecek olanı Allah'a ayırıyorsunuz değil mi?"

Anlayabildiğimiz kadarıyla kız çocukları savaşa gidemezlerdi. Aileye ekonomik bir katkı sağlama imkânları da yoktu. Ayrıca babanın malının bir kısmını alıp yabancı bir erkeğin evine götürecek bir hain gözüyle bakılırdı onlara. Bu yüzden erkek çocuklara nazaran kız çocukları değersiz görülürdü. Dikkat ederseniz, Rabbimizin onları kendi mantıklarından yakalayıp rezil ettiğini görürsünüz.

Ama bu kesinlikle kız çocuklarının değersizliğini anlatmamaktadır. Mesele, kızların değersizliğinin ortaya konması değil, onların bu konudaki mantıklarının ortaya konmasıdır. Yâni kız çocukları süs için-de yetiştirilen, fizik yönünden yumuşak, nazik ve fıtratı zayıf olan varlıklardır. İşte böyle zayıf olan kızları Allah'a izafe ediyorlar da, güçlü, kuvvetli olan erkek çocuklarını kendilerine ayırıyorlar.

19. "Onlar, Rahmân olan Allah'ın kulları melekleri de dişi saydılar. Yaratılışlarını mı görmüşler? Onların bu şahitlikleri yazılacak ve sorguya çekileceklerdir."

Bu da kâfirlerin başka bir küfürleri. Allah'ın en mükemmel kulları olan meleklerin dişi olduklarını iddia ediyorlar. Bu konuda kendilerine herhangi bir hüküm ulaşmadığı halde, melekler hakkında bu hük-mü veriyorlar. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun altında yatan da şeh-vetperestlikleriydi. Melekleri şehvetlerine hitap eden cazip varlıklar olarak düşünüyorlardı. Bunun yanında, onları kesinlikle kendilerine azap etmeyen, güçlü olmayan, ince, nazik varlıklar olarak kabul etmeye çalışıyorlardı. Melekleri, kendilerinin şehvetlerini okşayan ve asla kendilerine zarar veremeyecek varlıklar olarak biliyorlardı. Allah buyurur ki:

Ee! Şimdi bu adamlar Allah, meleklerini yaratırken oradalar mıydı ki, onların dişi olduklarını söylüyorlar? Yoksa onların yaratılışlarını görmüşler de bunu mu iddia ediyorlar? Halbuki bir şeyi bizzat görmeden, tanık olmadan o konuda şehadet geçerli değildir. Görüp ta-nımadan şahitlik olmaz. Kişi bir şeyi ya bizzat gözleriyle görecek, bi-lecek sonra şahitlik edecek, yahut da imanından dolayı şahitlik yapa-bilecektir. Meselâ Müslümanlar şu anda cennete, cehenneme, Allah'a ve Allah'tan gelenlere şehadet etmektedirler. Neden? Bütün bunlara, Allah bize bildirdiği için, imanlarımızdan dolayı şahitlik ediyoruz.

Kişi şahitlik edebilmesi için ya gözleriyle bizzat görecek, yahut da gaybî konuları Allâmu'l ğuyûb olan, bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan Allah'ın bildirmesiyle şehadet edecektir. Çünkü bu konularda görmek de, başka hiç bir kaynaktan bilgi almak da mümkün değildir. Peki bu adamlar meleklerle alâkalı bu gaybî konuyu nereden bilmişler? Allah'tan bu konuda kendilerine herhangi bir bilgi de gelmediği halde, bu meleklerin dişi olduklarını Allah'ın kızları olduklarını nereden bilmişler? Hayır, onlar meleklerin yaratılışlarını görmedikleri halde, canları böyle istediği için bunu iddia ediyorlar. Öyleyse bilmedikleri şeyi iddia eden bu cahiller, söyledikleri şeyin cezasına katlanmak zorundadırlar. Zira gaybî konularda öyle rastgele konuşmak sorgu sebebidir. Bu, Allah'ın hakkını gasp etmek, haksızlık etmek ve gaybı taşlamaktır.

Onların bu şahitlikleri yazılacak ve onlar bundan hesaba çekileceklerdir. Âyetin bir mânâsı böyledir, diğer bir mânâsı da: Rabbimiz, haklarında iftirada bulundukları meleklere, "onların yalancı şahitliklerini kendi amel defterlerine yazın," diye emredeceğiz diyor. Hani onlar bu Allah'ın meleklerini kendilerine asla zarar vermeyecek, güçsüz varlıklar olarak değerlendiriyorlardı ya, işte Allah bunun böyle olmadığını, onların işledikleri tüm suçları tespit ettiklerini haber veriyor. Zira kıyamet günü, biz onları bu şahitliklerinden ötürü hesaba

çekeceğiz.

Bu âyetlerinde Rabbimiz müşriklerin üç tane çirkin sözünden bahsetti:

1. Allah'a çocuk isnatları,

2. Allah'a, oğulları değil de kızları isnat etmeleri. Erkek çocukları kendilerine, kız çocuklarını da Allah'a ayırmaları.

3. Hakkında hiçbir bilgileri ve delilleri olmadığı halde, Allah'ın çok değerli kulları olan meleklerin dişi olduklarını iddia etmeleridir. Rabbimiz, onların bu sözlerinin tamamında yalancı olduklarını anlattıktan sonra, tüm bu konularda işledikleri suçlara karşı mâzeretler beyan ederek laf kalabalığı yaptıklarını anlatmaktadır. Öyle bir laf kalabalığına yöneliyorlar ki, sanki sapıklıklarının zirve noktasına erişiyorlar. Bakın ne diyorlar:

20. "Eğer Rahmân dilemiş olsaydı, biz bunlara kulluk etmezdik" derler. Buna dair bir bilgileri yoktur; onlar sadece vehimde bulunuyorlar."

Görüyor musunuz? İşledikleri günâhları kadere bağlayıp işin içinden sıyrılmak istiyorlar. Hatalarının vebalini, günâhlarının ve işledikleri suçların sorumluluğunu Allah'a yüklemeye çalışıyorlar. Yaptıkları pislikler konusunda Allah'ı suçluyorlar. Gaybı taşlıyorlar ve, "eğer Allah müsaade etmeseydi, bizler bu meleklere tapınma işini, bu putlara tapınma işini beceremezdik. Allah izin vermeseydi biz bunları nasıl yapabilirdik"? Alçaklar, hayatlarına program çiziyor, hayatlarına haramlar, helaller koyuyor, yasalar belirliyor sonra da, "Allah böyle istediği için biz böyle yapıyoruz, Allah izin verdiği için bu yaptıklarımızı ya-pıyoruz, Allah müsaade ettiği için bu taptıklarımıza tapabiliyoruz. Bu yaptıklarımıza rızası olmasaydı, o zaman Allah bize imkân vermez ve bizi helâk ederdi. Uzun zamandır hem atalarımız, hem bizler bu işleri yürüttüğümüze, Allah bizi helâk etmediğine göre, demek ki Allah böyle istiyor," diyorlar.

Halbuki imtihan gereği, Allah dünyada kullarına dokunmuyor. İyilik yapana da, kötülük yapana da dokunmuyor. Allah'ın imtihanı gereği, dünyada insana dalâleti seçebilme iradesini vermiş olması dalâletten razı olması anlamına gelmemektedir. Allah'ın yeryüzünde imtihan gereği küfrü ve şirki yaratması onlardan razı olduğu anlamına gelmemektedir. Kâfirler böylece kendi

küfürlerine kılıf aramaya bulmaya çalışıyorlar. Allah'a akıl vermeye, yol göstermeye çalışıyorlar. Alçaklar, "ey Allah! Biz bunu münasip gördük! Herhalde bizim uygun gördüğümüzü sen de uygun görürsün!" demeye çalışıyorlar. A'râf sûresinde de aynı konu şöyle anlatılıyordu:

"Onlar bir fenalık yaptıkları zaman, "Babalarımızı bu yolda bulduk, Allah da bize bunu emretti," derler. De ki: "Allah fenalığı emretmez. Bilmediğiniz bir şeyi Allah'a karşı mı söylüyorsunuz?"
(A'râf 28)

Bu kâfirler bir kötülük, bir fahşa işledikleri zaman, "atalarımızdan böyle gördük. Eğer bu yaptığımız kötü bir şey olsaydı, atalarımız bunu yapmazdı," derler. Bir de derler ki, "Allah da bunu emretmektedir. Allah da böyle yapmamızı istemektedir." Bu düpedüz Allah'a iftiradır. Eğer Allah böyle bir şey isteseydi, kitabında onu bizzat emrederdi. Buna Allah'ın kitabından delil gerekir. Çünkü vahiy, kitapla bilinir. Allah'ın neleri emrettiği, neleri yasakladığı kitapla bilinir. Allah, arzularını kitapla bildirmiştir. Allah'ın emir ve yasakları konusunda kitap, temel kriterdir. Kitabında Allah'ın emretmediği bir şeyi, Allah da böyle ister diyerek Allah'a yol göstermeye çalışmak, Allah'ın emretmediklerini, Allah emrediyormuş pozisyonunda yapmak veya insanlara tavsiye etmek, iftiraların en büyüğüdür. Zira Allah, fahşayı asla emretmez.

21. "Yoksa onlara daha önce bir kitab verdik de ona mı bağlanıyorlar?"

Allah tüm emir ve yasaklarını kitapla bildirdiği halde bu adamlar nereden çıkarıyorlar bunları? Yoksa onların başka kitapları var da oradan mı okuyorlar bunları? Nereden bilgileniyorlar bu adamlar? Yoksa sizin Allah kitabından başka kitaplarınız var da, ona mı tutunuyor, onunla mı amel etmeye çalışıyorsunuz? Bu işlediğiniz günâhlar konusunda, yoksa Allah size başka bir kitap gönderdi de ondan mı hükmediyorsunuz? Bu konularda size söz veren başka İlâhlarınız mı var? Sizin yanınızda, "kitabımız budur," diye bağrınıza basıp kendileriyle amel etmeye çalıştığınız başka İlâhların kitapları mı var? Allah'ın kitabıyla öteki İlâhlarınızın kitaplarını mı karıştırıyorsunuz? Sizler böyle iddia ediyorsunuz. "Bu yaptıklarımız Allah'ın istedikleridir. Allah da bizden böyle bir hayat ister, Allah da demokrasiden yanadır. Allah da laikliği öneriyor, Allah da böyle bir kıyafetten razıdır," diyorsunuz. Allah mı dedi bunları size? Yoksa bunları diyenleri Allah mı kabul ettiniz?

Yâni, Allah kitabında size bunları demediği halde, size bu konularda izin vermediği halde, bütün bu konularda size ruhsat tanıyan başka İlâhlar mı buldunuz? Kendinize başka İlâhlar buldunuz da, Allah'ı mı şartlandırmaya çalışıyorsunuz? Allah'a yol göstermeye, akıl vermeye mi çalışıyorsunuz? Öncelikle ben size böyle bir kitap göndermedim, bu yaptıklarınız konusunda izin vermedim, bu tür günâhlar işlemenizi istemedim. Allah böyle bir kitap göndermediğini, onlardan böyle şeyler istemediğini bildiği halde, niye sorsun bu soruyu? Peki ne çıkar öyleyse bundan? Bundan çıkan şudur: Ben size böyle bir kitap göndermediğime, bu yaptıklarınızı asla istemediğime göre, kendiniz İlâh, Rabb zannıyla birilerine gidip bu konularda kendisinden izin aldınız da, onu mu İlâh zannediyorsunuz? Ona kulluk edip, onu mu razı etmeye çalışıyorsunuz?

Hayır hayır, onların tüm bu işledikleri günâhlar konusunda hiç bir bilgileri, hiçbir delilleri yoktur. Onlar sadece atarlar. Onlar sadece zannederler, zanna uyarlar ve şöyle derler:

22. "Hayır, doğrusu biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk, biz de onların izlerinden gitmekteyiz," derler."

Onların ne amel edecek kitapları var, ne kitaptan haberleri, ne de dayandıkları bir delilleri vardır. Onlar sadece cahil babalarının yoluna tâbi oluyorlar. Diyorlar ki, "biz atalarımızı bir yol, bir mezhep, bir tarz, bir hayat programı üzere bulduk; biz de onların izleri üzerinde gitmekteyiz." Atalar dini, atalar yolu… Bunların işi gücü, kör taklittir. Dinin temel kaynakları olan kitap ve sünneti tanıma ve amellerini onlara dayandırma zahmetinden kaçan bu taklitçiler, atalarının sünnetine tâbi olarak kolay yoldan doğru yolu bulabileceklerini zannediyorlar. Ataları da aynı şekilde davrandıkları, yâni melekleri mâbud edinip onlara tapındıkları için, bunlar da aynı suçları işleyerek doğru yolda olduklarını iddia etmeye çalışıyorlar.

23:."Ey Muhammed! Senden önce, her hangi bir kasabaya gönderdiğimiz uyarıcıya, o kasabanın şımarık varlıklıları sadece: "Doğrusu babalarımızı bir din üzerinde bulduk, biz de onların izlerini izlemekteyiz," derlerdi."

Çağlar boyu yaşanıp gelen, tekrar edilip gelen bir hastalıktır bu. Allah'ın insan hayatına karışması konusunda, odak nokta seçerek arzularını kendileri aracılığıyla insanlığa sunduğu peygamberlerine ilk karşı gelenler, ilk savaş açanlar, âyetin ifade buyurduğu gibi "Mütraf"-lardır. Yâni toplumun zengin, şımarık servet sahipleri. Toplum içinde sınırsız bir hayat yaşayan, zenginliklerinin, arsızlıklarının, servetlerinin kendilerini azdırdığı kimselerdir.

Servetlerinin, zevk ve eğlencelerinin, lüks içinde sınırsızca yaşadıkları hayatlarının kendilerini bırakmayıp hakkı kabullerine engel olduğu varlıklı kimseler... Bunlar her dönemde ve her toplumda, gönderilmiş hak elçilerine karşı ilk savaşı açan kimselerdir. Hemen hemen her dönemde, topluma egemen olan bu zenginler grubu, peygamberlere karşı tavır alıp, peygamberlerin yolunu kesmeye çalışıp, halkı Allah elçilerine karşı kışkırtmışlardır. Bunun sebebi de şudur:

Bunlar, her toplumda mevcut statükonun devamından yana-dırlar. Yâni mevcut düzeni savunmaktadırlar. Kendilerini servet sahibi yapan, kendilerini diğer insanlara egemen kılan, garibanların kanlarını emmeye izin veren, toplumun fakir kesimi üzerinde kendilerini Rabb-leştiren, o düzenin kendisidir. Mevcut sistem sayesinde palazlanıp servet sahibi oldukları için, sistemin yıkılmasını asla istemezler.

Şunu da kesinlikle bilmektedirler ki, peygamber bu düzeni değiştirmek için gelmektedir. Peygamber, toplumda ezen ve ezilenlerin, zalimlerin ve mazlumların, sahte Rabblerin rubûbiyetlerine ve köleleştirilmiş Allah kullarının kulluklarına son verip, toplumda Allah hâkimiyetini gerçekleştirmek için gelmektedir. Peygamber, adaleti tesis etmek için gelmektedir. Peygamberin mesajı gönüllerde yer edip o mesajın hayata hakim olması sonucunda, bu adamların elde ettikleri tüm gayr-ı meşrû servetler ve toplum içinde bu servetleri sayesinde sağladıkları tüm statüleri ellerinden uçup gidecektir. İşte bunu çok iyi bilen bu servet sahipleri, düzenlerinin bozulacağı korkusuyla Allah elçilerine ilk savaşı açmaktadırlar. Halkın cahil kalmasını istemekte, halkın bilinçlenmesini, halkın peygamberle tanışmasını istememektedirler. Bakın bunun için diyorlar ki:

“Doğrusu bizler atalarımızı bir din üzerine bulduk. Biz de onların yollarını izlemekteyiz.”

“Biz atalarımızı bir din, bir yol üzerine bulduk; biz de onların izleri üzerinde güdülüp gideceğiz. Onlar bizi nereye çekerlerse, nereye sürüklerlerse oraya doğru gideceğiz,” diyorlar. Görüyor musunuz tuzağı? Böylece, bu kör taklit anlayışının kaynağını da öğrenmiş oluyoruz. Bu sapık inancı kimlerin ortaya attıklarını, kimlerin desteklediklerini ve bu sapık anlayışın, bu putun arkasına saklanarak kimlerin ganimet devşirdiklerini daha güzel anlıyoruz. Kimlerin bu taklit düşüncesine sahip çıkıp, cahil bıraktıkları yığınlar üzerinde

egemenlik kurduklarını biraz daha iyi anlıyoruz.

Bu adamlar, taklit putunu yerleştirerek cahil bıraktıkları kitlelerin kendilerine itaat etmelerini istemektedirler. İstiyorlar ki insanlar kitapla tanışmasınlar, istiyorlar ki insanlar peygamber mesajına yönelmesinler, gerçekleri öğrenip uyanmasınlar… Atalarının türlü türlü anlayışlarının arasında bocalayıp kalsınlar ve bu karmaşa içinde kendilerini yargılama ve sorgulama imkânı bulamasınlar, böylece toplumda egemenlikleri sürüp gitsin. Bu insanlar, halkın gerçek hürriyetle tanış-masını istememektedirler. Böylece yığınların kendilerine kul, köle olarak egemenliklerinin devamını istemektedirler.

Bir de bu toplumun servet sahipleri, içinde bulundukları refahtan dolayı peygamberle ve peygamber mesajıyla ilgilenecek vakitleri olmayan insanlardır. Refah, lüks ve eğlence, onları durup düşünmekten, tefekkürden uzaklaştırmıştır. Onların, kendilerince böyle basit meselelerle ilgilenecek vakitleri yoktur. Bunlar bu işlerle ilgilenemeyecek kadar dünya meşgalelerinin içine dalmış insanlardır. Din, Kitap, peygamber kimdir? Ne için gelmiştir? Nasıl bir mesaj getirmiştir? Bütün bunları durup düşünecek zamanları da, ihtiyaçları da yoktur. Dünyada işleri yerinde olduğu için, âhiret endişesi de taşımayan insanlardır bunlar. “Burada başaran bizler, elbette orada da bir yolunu bulacağız,” diyerek müstekbir davranmaktadırlar.

24. “Gönderilen uyarıcı, “Eğer size, babalarınızı üzerinde bulduğunuz dinden daha doğrusunu getirmiş isem de mi bana uymazsınız?” derdi. Onlar: “Doğrusu sizinle gönderilen şeyi inkâr ediyoruz,” derlerdi.”

Diyorlar ki, “fark etmez ey peygamber! Sen ne dersen de, ne getirirsen getir, bizim ona ihtiyacımız yoktur!” Bu adamlar müstekbir-dirler, eyvallahsızdırlar. Peygamberin mesajını anlamaya, dinlemeye yanaşmıyorlar. Onlar peygamberin mesajının doğruluğunu, hak oluşunu anlayıp öğrenseler de, hak ehline karşı büyüklenmelerinden ötürü, tekebbürlerinden ötürü yine de onu kabule yanaşmayacaklardır. Rabbimiz, “öyleyse ey peygamberim, sen bu adamların bu tutumlarından ötürü sakın üzülme! Sen yoluna devam et! Siz ey peygamber yolunun yolcuları! Çevrenizde bu tür insanların olabileceğini unutmayın! Ümit inkisarına uğramadan görevinizi yapmaya devam edin!” buyuruyor.

25. “ Bunun üzerine Biz de onlardan öç aldık. Yalancıların sonunun nasıl olduğuna bir bak!”

Onlardan önce, onlardan sonra yeryüzünde hâkimiyeti, rubû-biyeti kendilerinde gören, yeryüzünde tanrılık taslayan, yeryüzünde insanların Allah'ın âyetleri istikâmetinde bir hayat sürmelerine izin ver-meyen, Allah'a hayat hakkı tanımayan, Allah'ın kullarını Allah'a ibadet ve itaatten koparıp, kendi kanunlarına tapınmaya zorlayan ve bu yüzden de onları bir kaosa düşürmemek için onlara Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışan ve böylece Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan Firavunlar, Nemrutlar hepsini, hepsini yakalayıverdi Rabbimiz.

Bazen bir rüzgarla, bazen bulutla, bazen bir ses, bir sayha, bir çığlıkla, bazen suyla, bazen bir sinekle, bazen bir deniz, bazen da bir-kaç tane melekle yakalayıverir Allah. Tarih bunun şahitleriyle doludur. Hepsi de sonunda mağlup oldular. Hepsi de ellerindeki güç ve kuvvetlerinin, imkân ve saltanatlarının hiçbir işe yaramadığını, kendilerini kurtaramadığını gördüler. Hiçbirisi Allah'ın âyetlerini yalanlamalarının ve onlarla savaşa tutuşmalarının karşılığı olarak Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu azaptan kurtulamadılar. Tarih bunun örnekleriyle doludur.

26,27. "İbrahim, babasına ve milletine demişti ki: "Beni yaratan hariç, sizin taptığınız şeylerden uzağım. Beni doğru yola eriştirecek olan şüphesiz O'dur."

İbrahim (a.s), babasına ve toplumuna diyor ki, "ben sizin tapındığınız şeylerin tamamından beriyim. Sizin ibadet ettiklerinizin tümünden uzağım. Allah berisinde itaat edip sözünü dinlediklerinizin tümünden teberrî ettim. Allah berisinde hayatınızda otorite, söz sahibi kabul ettiklerinizin tamamından uzağım. Şirki somutlaştırarak onu görülür, duyulur ve hissedilir hale getirerek diktiğiniz tüm putlara ibadetten yüz çevirdim. Allah'la, o yüce varlıkla doğrudan irtibat kurma imkânımız yoktur. Onun içindir ki, bu yüce varlıkla bizim irtibatımızı sağlasın diye geliştirdiğiniz ve kendilerine kulluk yaptığınız, emirlerini dinlediğiniz tüm aracılara kulluk etmekten yüz çevirdim. Kendilerini yüce varlıklar bilip Allah'a karşı şefaatçi kabul ettiğiniz, sizi Allah'a yaklaştıracaklarına inanıp kendilerine harikulâde sıfatlar yüklediğiniz tüm nid-lerinize ibadet etmekten yüz çevirdim. Allah'ı sever gibi sevdiğiniz, Allah hatırını ayaklarınızın altına aldığınız, Allah'a yapmanız gerekenleri kendilerine yaptığınız, kendilerinde güç, kuvvet görerek sıkıntılı anlarınızda dua edip imdadınıza çağırdığınız tüm nidlerinize itaatten uzak duruyorum.

Karşılarında mest olup secdelere kapandığınız, kalbinizin derinliklerinde kendilerine yer verdiğiniz, "Allah ne derse desin önemli değil, yeter ki onları üzmeyelim," diye önlerinde eğildiğiniz tüm liderlerinize, tüm efendilerinize, tüm eğlence tanrılarınıza, sanatçılarınıza ibadetten nefret ettim ben. Allah yerine ikâme ettiğiniz modanıza, âdetlerinize, törelerinize kulluktan uzaklaştım ben. Allah sever gibi sev-diğiniz ve uğrunda can ve malı fedâ eylediğiniz toprak, sancak, vatan, millet, bayrak, lider, önder, sistem gibi putlarınıza kulluk etmekten kaçtım. Geleneklerinize ibadetten, atalar yoluna kulluktan ve toplumunuzda putlaştırıp Allah sisteminin yerine ikâme ettiğiniz ırk, renk, siyasal ve ekonomik görüşlerinizin tümüne kulluk etmekten kaçtım."

Sizin ibadet ettiklerinizden yüz çevirdim, ancak beni yaratan ve bana yol gösteren Rabbim müstesna. Sadece O'na kulluk yaparım ben. Öteki İlâhlarla birlikte Allah'a kulluk etmem, ilâhlardan bir İlâh olarak Allah'a kulluk etmiyorum. Tüm öteki İlâhlarınızı reddederek sadece Allah'a kulluk ederim.

İbrahim (a.s), tamamen onlardan ayrıldığını, aralarında ayrılık belirdiğini ortaya koydu. Bu tavır belirleme işi, Kur'an'ın değişik yerlerinde anlatılır. Peygamber yolunun yolcuları da aynı tavrı benimseyip uygulamaya koyar, aynı yolu izlerler.

Hz İbrahim'in bu ifadelerinden anlaşılıyor ki, Hz. İbrahim'in toplumu tümüyle Allah'ı bilmeyen ya da Allah'ı inkâr eden bir toplum değildi. Allah'ı bilmekle, Allah'ı kabul etmekle, Allah'a ibadet etmekle beraber, Allah yanında başka İlâhlara da kulluk eden bir toplumdu. Göklerin, yerin ve kendilerinin yaratıcısı olarak Allah'ı bilmekle, Allah'a inanmakla beraber, hattâ zaman zaman O'na kulluk etmekle beraber, O'nun hayata karışmasını reddediyorlardı. "Allah büyüktür, Allah yücedir, gökleri yaratan O'dur, bizleri yaratan O'dur ama hayatımı-za karışmasın. Bize isteklerini, arzularını bildirmesin. Bizim hayatımızı düzenleyeceğimiz başka tanrılarımız var. Hukuk tanrılarımız, eğitim tanrılarımız, kılık-kıyafet, siyaset, şifa tanrılarımız var. Onlar bizim işlerimizi düzenliyorlar. Bizim pis işlerimiz, mafya işlerimiz var; Allah bu işlere karışmamalı. Şimdi Allah bizim bu işlerimize karışır ve arzularını bize duyurursa o zaman biz O'nu mu, yoksa öteki tanrılarımızı mı dinleyeceğiz? Hayatımızda böyle bir kaos yaşamaktansa, Allah'ınkileri duymamak daha iyidir," diyorlardı. Bunun için Allah'ı ve onun elçilerini dinlememeye çalışıyorlardı.

"Tamam, Allah'a da kulluk yapalım ama başka İlâhları da dinleyelim,"

diyorlardı. Yeri gelince, işleri düşünce, başları daralınca Allah'a kulluk yapıyorlar ama işleri bitince de başka İlâhlara kulluk ediyorlardı. Toplumun benimsediği, kimsenin ayıplamadığı bir takım kulluk türleri yerine getirilsin ama hayatın tümünü bu kulluk kapsamasın, diyorlardı. Meselâ Kureyş müşriklerinin yaptığı gibi kendilerine servet sağlayan hac gibi ibadetlere şu anda bizimkilerin de yaptıkları gibi, "tamam" diyorlardı, ama hayatlarının geri kalan bölümüne Allah'ı ka-rıştırmıyorlardı. Yâni hayatı parçalıyorlardı. Hayatımızın ibadet bölümüne Allah karışsın ama öteki bölümlerine başka Rabblerimiz karışsın, diyorlardı.

İşte bu yüzden İbrahim (a.s) diyor ki, "Allah hariç ben sizin taptıklarınızdan beriyim. Çünkü sizin öteki İlâhlarınız hiçbir şey yaratmadığı halde, benim Rabbim yaratıcıdır. Benim de yaratıcım, sizin de yaratıcınız ve her şeyin yaratıcısıdır o Allah. Rabbim sadece yaratıcı değil, aynı zamanda tüm yarattıklarına yol göstericidir. Yarattıklarını, yolsuz-yordamsız bırakmayan, aynı zamanda onlara hidâyet edendir. İşte ben, böyle bir Allah'a iman ediyor ve O'na kulluk yapıyorum. İlâh olmaya, kulluk yapılmaya, insanların boyunlarındaki ipin ucu elinde olmaya, çektiği yere gidilmeye lâyık olan sadece O'dur. İlâh olanın, yaratıcı olması, hidâyet edici olması, hayat programı belirleyici olması gerekir. Sizin şu Allah berisinde İlâh kabul ettikleriniz kimi yaratmış? Bırakın başkalarını yaratmalarını, kendilerini bile yaratmaktan aciz olan, kendileri bile Allah tarafından yaratılmış ve Allah'ın kulları bu varlıklar nasıl İlâh olabilirler?" diyerek İbrahim'in (a.s), toplumunun şirkinden teberrî ettiğini görüyoruz.

Kur'an sadece hakkı, yâni mü'minlerin yolunu ortaya koymakla kalmaz, aynı zamanda mücrimlerin, kâfirlerin yollarını da ortaya koymuştur. Böylece Rabbimiz mü'minlerin yoluyla kâfirlerin yolunu, mü'-minlerle kâfirlerin saflarını ayırmıştır. Bu iki yolu, hak ve bâtıl iyi tanınsın diye birbirinden ayırır. Mü'minlerin belirgin vasıfları, onların yolları üzerine dikilmeli, mücrimlerin belirgin vasıfları da onların kendi yollarının üzerine dikilmeli ki, her iki taraf da kendilerini ve kendi yollarını bilsinler. Bu sayede mü'minler kimlerin mü'min, kimlerin de kâfir olduklarını bilsinler, karışıklığa sebep olacak bir durum olmasın.

Bugün en büyük güçlük işte buradadır. Bugün en büyük problem, mü'minle mücrimin karışması, yolların, işaretlerin karışması, isimlerin ve sıfatların birbirine girmesidir. İslâm düşmanları bunu çok iyi bildiklerinden, meseleyi daima karıştırmadan yana olmaktadırlar. Onlar, safların ayrışmasından

her zaman tedirgin olmuşlardır. Çünkü böylece kendileri tanınacak ve mü'minler kendi yollarını öğrenme imkânı bulacaktır.

Dikkat ederseniz, İbrahim (a.s) onların bozukluğunu gündeme getirirken, aynı zamanda kendi yolunu da ortaya koymaktadır. Zaten hakkın ortaya konabilmesi, hakkın anlaşılabilmesi için bâtılın da ortaya konması gerekir. Mü'minlerin, bâtıldan ve mücrimlerin yolundan sakınabilmeleri için, hak ve bâtılın kesin çizgilerle, belirgin renklerle birbirlerinden ayrılmaları ve seçilmeleri şarttır. İşte onun içindir ki, İbrahim (a.s) sadece kendi yolunu, sadece mü'minlerin yolunu, yâni hakkı açıklamakla kalmamış, aynı zamanda kâfirlerin yolunu, yâni bâtılı da açıklamıştır.

28. "İbrahim, ardından geleceklere bu sözü, devamlı kalacak bir miras olarak bıraktı. Artık belki doğru yola dönerler."

İbrahim (a.s) bu kelimeyi yâni kelime-i şehadeti, kelime-i tevhidi kıyamete kadar gelecek nesline bir miras bıraktı. Yâni kıyamete kadar gelecek nesli içinde bu kelimeyi söyleyecek ve bu kelimenin manasına uygun bir şekilde sadece Allah'a kulluk yapacak nesillerin geleceğine bir delil, bir karîne yaptı. Ya da kıyamete kadar gelecek nesillerinin içinde şirke düşmüş insanların bu gerçeği anlayıp tevhide dönmeleri için bunu miras yaptı.

Bir de bundan şunu anlıyoruz ki, İbrahim (a.s) kendisinden sonra gelecek olanlar için, "Allah'ım! Onları Müslümanca yaşayan kimseler kıl!" diye dua etmişti de, Allah onun bu duasını kabul buyurdu. Bundan anlıyoruz ki, hayatını Allah için yaşayan, hayatını Allah'a adayan kimselerin hayatlarını, Rabbimiz gelecek nesillere intikal ettirir. Allah, kendisi için yapılanları bereketlendiriyor ve onu gelecek nesillere miras yapıyor. Öyleyse biz de hayatımızı Allah için yaşayalım, yaptıklarımızı Allah için ve Allah'a lâyık olacak biçimde yapalım ki, bizim hayatımız da gelecek nesillerimize örnek olarak intikal etsin. Hayatın sonunda ölüp giderken, ölümsüzlüğe erenlerden olalım inşallah.

Bakara sûresinde anlatıldığı gibi, Hz. İbrahim bu kelimeyi çocuklarına da tavsiye buyurdu:

"İbrahim bunu oğullarına vasiyet etti. Yakub da: "Oğullarım! Şüphesiz ki Allah size bu dini seçti. O halde siz de kesinlikle Müslümanlar olarak can verin," dedi."

(Bakara 132)

Her iki peygamber de kendi teslimiyetlerini, kendi Müslümanlıklarını oğullarına da tavsiye ediyor ve diyorlardı ki, “oğullarım! Biz Allah’a teslim olduk, siz de teslim olun!”

İşte burada Rabbimiz hem İbrahim’in (a.s), hem de Yakub’un (a.s) oğullarına tavsiyesini anlatıyor. İbrahim (a.s), iki oğluna; Yakub (a.s) da on iki oğluna diyordu ki: “Allah size din olarak bu dini, İslâm dinini seçti. Öyleyse sizler de ancak Müslümanlar olarak can verin.” Allah’ın İbrahim için seçtiği din İslâm’dı. Yakub için de seçilen din İslâm’dı. Hz Adem’den bu yana tüm peygamberlerin dini İslâm’dı ve onların tamamı müslümandı.

Yakub’un (a.s) oğullarına tavsiyesi de İslâm’dı. Şimdi, “biz İs-râil oğullarıyız” diyen ve İslâm’ı bırakıp sapıklık içine düşen bu Yahudi ve Hristiyanlara ne demek lazım? Bu adamlar nasıl olur da biz haklıyız deme hakkına sahip oluyorlar? Nasıl olur da biz Yakub’un oğullarıyız dedikleri halde, İslâm’dan, haktan ayrılıp, sapık yollara girerler? Bu peygamberlerin yolunu terk ettikleri halde, nasıl olur da Yakub’un (a.s) ve İbrahim’in (a.s) yolunda olduklarını iddia edebilirler? Buna hiçbir zaman hakları olamaz, çünkü İbrahim (a.s) ve Yakub (a.s) müs-lümandı, oğullarını İslâm’a dâvet etmişlerdi.

İbrahim ve Yakub (a.s), oğullarına İslâm’ı vasiyet ediyorlardı. Allah’ın bu yüce peygamberleri, müslüman olmakla yetinmeyip, cennete tek başına gitmeye razı olmayıp, Allah’ın kendilerine lütfettiği bu teslimiyet dinini, çocuklarına da vasiyet ediyor, onların da Müslüman olmalarını istiyorlardı.

29. “Hayır; Ben bunları ve babalarını kendilerine hak ve onu açıklayan bir peygamber gelene kadar geciktirdim.”

Diyor ki Rabbimiz, “Ben onları da, onların atalarını da geçindirdim, rızık verdim onlara. Nihâyet kendilerine vahiy geldi. Kendilerine Allah’ın vahyini getiren apaçık peygamber geldi.” Peygamber gün kadar açık ve aydınlıktır. Allah’ın elçilerinin tamamı böyledir. Hiç kimse ben onun elçi olduğunu anlayamadım, onda bir açıklık, netlik göre-medim deme hakkına sahip değildir. Peygamberin, peygamberlik öncesi ve sonrası hayatı bellidir. Tüm hayatı mübîndir onun. Yaşadığı hayat, risaletine en büyük delildir. Sonra ümmî olduğu halde, mektep medrese görmediği halde, böyle insanlığı aciz bırakacak mucize bir vahiyle gelen bir peygamber... Bütün bunlar, onun peygamberliğinin delilleridir ama yine de inanmak istemeyenler, inanmazlar.

Meselâ ehl-i kitap, onu oğullarından, avuçlarının içinden daha yakın biliyorlardı ama yine de inanmıyorlardı. Velîd Bin Muğîre onu dinliyor, onun okuduklarının kesinlikle bir şair, bir sâhir sözü olmadığını anlıyor ama yine de inanmamaya bir sebep bulabiliyordu. Mekke müşrikleri biliyor, anlıyor, ama statülerinin ellerinden gideceği endişesiyle yine onu inkâra bir yol bulabiliyorlardı.

Ebu Cehiller, Firavunlar, Nemrutlar da onların Allah'ın gerçek nebîleri olduğunu biliyorlardı ama yine de inanmıyorlardı.

30. "Gerçek kendilerine geldiği zaman, "Bu bir büyüdür. Doğrusu biz onu inkâr ediyoruz," dediler."

Kendilerine reddedilemeyecek berraklıkta hak gelince, "bu bir sihirdir, bir büyüdür. Biz bunu inkâr ediyoruz," dediler. Aslında inkârlarına bir haklılık kazandırabilmek için, sihir olduğunu söylüyorlar. Halbuki o anda çevrelerinde yığınlarla sihirbaz görüyorlardı. Şimdiye kadar acaba hangi sihirbaz o elçinin söylediklerini söyleyebilmişti? Hangi sihirbaz o peygamberin meydana getirdiği tesiri meydana getirmişti? Hangi sihirbazın sihri gönüllerde bu kadar yer etmişti? Hangi sihirbaz toplumda böylesine bir inkılabı gerçekleştirebilmişti? Onlar da bu-nun bir sihir olmadığını biliyorlardı, ama reddedişlerini haklı çıkarabilmek için öyle diyorlardı.

31. "Bu Kur'an, iki şehrin birinden bir büyük adama indirilmeli değil miydi?" dediler."

Bu da başka bir tutarsızlık. Ne dediklerini bilmiyorlar. Bazen, "bu sihirdir" diyor onu inkâr etmeye çalışıyorlar, bazen de onu kabullenebileceklerini, ancak bu kitabın iki şehrin (Taif ya da Mekke'nin) iki büyüklerinden birine indirilmesi gerektiğini söylüyorlar. Allah'ı şartlandırmaya, Allah'a akıl vermeye çalışıyorlar. Allah kitabını vahyini kime indireceğini onlara sormalıymış! Onların beğendikleri, tasvip ettikleri birine indirmeliymiş!? Size ne bundan? Allah kime dilerse ona indirir vahyini. Bu kitabın kime indirildiğine bakmaksızın eğer bu bir gerçekse hemen kabul etmeliydiler onu. Ama buradaki de başka bir kaçma sebebidir tabii. Amaçları Kur'an'a inanmamak, amaçları Allah'ın vahyine teslim olmamak. Değilse eğer bu kitap onların beğendikleri kabul ettikleri birisine indirilseydi, yine kabul etmeyeceklerdi.

Kendisine kitap indirilen Allah'ın Resûlü, onların daha önceden kabul

etmedikleri, sevmedikleri, beğenmedikleri birisi değildi. Düne kadar Allah'ın Resûlünü büyük kabul ediyor, ona "Muhammedü'l Emîn" diyorlardı. Onun hakemliğine başvuruyor, emânetlerine ehil biliyorlardı. Herkesin göz bebeği haline gelmiş bir insandı o. Onlar, o kitabı getirenin hak olmadığından, doğru birisi olmadığından, emniyet telkin etmeyen birisi olduğundan değil inatlarından dolayı onu reddediyorlardı. Mesele bu konudaki delillerin, âyetlerin eksikliği ya da kendilerine elçi olarak seçilen peygamberin yetersiz ve olumsuz örnekliği değil, sadece gurur ve kibirleriydi.

32. "Ey Muhammed! Rabbinin rahmetini onlar mı taksim edip paylaşıyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında Biz taksim ettik; birbirlerine iş gördürmeleri için kimini kimine derecelerle üstün kıldık; Rabbinin Rahmeti, onların biriktirdikleri şeylerden daha iyidir."

Yoksa Allah'ın rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Yeryüzündeki varlıkların rızıklarını, geçimlerini onlar mı taksim ediyorlar? Bu konuda söz sahibi onlar da, vahyini kime göndermesi gerektiğini belirleme taksimi de onlara mı ait? Hayır hayır! Rızıkları taksim eden Allah'tır. Göklerde ve yerde ne kadar yaratığı, ne kadar kulu varsa, hep-inin muhtaç oldukları rızıkları taksim eden Allah'tır. Kimin neye muhtaç olduğunu, kime ne kadar ve ne zaman verileceğini bilen ve takdir eden O'dur. Rızıkları takdir ve taksim eden de O'dur vahyini taksim eden de O'dur. Kulları arasında dereceleri taksim eden de O'dur.

Yine insanlar birbirleri arasında birbirlerinden istifade etsinler diye dereceleri takdir ve taksim eden de O'dur. Kiminizi zengin, varlıklı, kimilerinizi de fakir kılan O'dur. Kiminizi güçlü, kuvvetli, kimilerinizi de zayıf yaratan O'dur. Kiminizi kadın, kiminizi erkek yaratan O'dur. Kimilerinizi çok zeki, kimilerinizi de az zeki kılan, bunu taksim eden de O'dur.

Haydi itiraz edin bakalım bunlara. Gücünüz yetiyor mu cinsiyet değiştirmeye? Becerebiliyor musunuz daha uzun boylu ya da daha kısa boylu olmayı? Becerebiliyor musunuz acıkmamayı, susamamayı? Çare bulabiliyor musunuz ölmemeye? Bütün bunları taksim eden, takdir eden nasıl Allah'sa, bilesiniz ki, vahyini taksim eden de O'dur.

Hangi dönemde kime, ne indireceğini, sizi neyle imtihan edeceğini bilen O'dur. Gönderdiği bu vahiyle kimlerin dirileceğini, kimlerin ondan mahrum

bırakılacağını bilen ve taksim eden de O'dur. Ebu Bekir'i Ebu Bekir, Ömer'i Ömer yapan O'dur, Ebu Cehil'i Ebu Cehil yapan da O'dur. Ebu Bekir kendi arzusuyla bu taksime razı olacak, sonunda Ebu Bekir olacak, ama Ebu Cehil de kendi hür iradesiyle bu taksime razı olmayarak Ebu Cehil olacaktır.

Vahyi taksim eden de Allah'tır. Vahyini kime indireceğini bilen ve onu istediklerine indiren de Allah'tır. İnsanların buna hiçbir zaman itiraz hakları yoktur. "Ya Rabbi, vahyini kime indireceğini, neler indireceğini, ne miktar âyet indireceğini, bizi nelerle sorumlu tutacağını, bizi nasıl imtihan edeceğini bize sormalıydın!" diyerek Allah'a bu konuda akıl vermeye, Allah'ı şartlandırmaya hiç kimsenin hakkı da, yetkisi de yoktur. Allah, vahyini dilediğine, dilediği miktarda indirir. Bunu hiç kim-seye sormaz. Bu konuda hiç kimsenin etkisi altında kalmaz. Çünkü mülkün sahibi O'dur. Mülkünde dilediği gibi tasarruf eder. Kimseye minneti yoktur. Öyleyse ey cahiller, bırakın Allah'a akıl vermeyi, bırakın O'na yol göstermeye kalkışmayı da Rabbiniz sizin adınıza neyi seçmişse ondan razı olup, samimiyetle O'na kullar olmaya bakın. O'-nun razı olacağı bir hayatı yaşamaya bakın. O'nun sizin adınıza, sizin hayrınıza, sizin kurtuluşunuza sebep olarak seçip görevlendirdiği elçisine tabi olun, onun gösterdiği gibi kullar olun ve kurtulun.

33,35. "Eğer bütün insanlar (küfre meyletmeyip) tek bir ümmet olma durumuna gelmeyecek olsaydı, Rahmân olan Allah'ı inkâr edenlerin evlerinin tavanlarını, üzerinde yükseldikleri merdivenleri, evlerinin kapılarını, üzerinde yaslanacakları kerevetleri gümüşten yapar ve altın bileziklerle işlerdik. Bunların hepsi ancak dünya hayatının geçimliğidir. Âhiret, Rabbinin katında O'na karşı gelmekten sakınanlaradır."

"İnsanların tamamı küfür üzere birleşerek, hepsi kâfirliğe meylederek en sonunda kâfir olacak olmasalardı, Rahmân'a küfreden, Rahmân'ı örten, Rahmân'ı diskalifiye eden, Rahmân'ı örtbas edip gündemden düşüren, Rahmân'ı görmezlikten gelen o kâfirlerin, dünyadaki refahlarını, nîmetlerini artırmak için evlerinin tavanlarını, merdivenlerini, kapılarını, oturacakları koltuk ve kanepelerini altın ve gümüşten yapar, onları altın ve gümüş bileziklerle süslerdik," diyor Rab-bimiz.

Tüm eşyalarını altın ve gümüşten yapar, perdeler, yastıklar ve nakışlardan ziynetler yapar, onları çok lüks bir hayatın insanı yapardık. Daha nice süsler, ziynetler verirdik onlara. Çevrelerindeki insanlara boy gösterecek, hava atacak

merdivenler, makamlar verirdik. İnsanların her şeyi onların kapılarında görerek, kapılarında kapıkulu olabilecekleri, altından, gümüşten kapılar yapardık da, insanlar o kapılara kul, köle olurlardı. Onlara bunlar verilmediği halde, bunlardan çok az bir şey verildiği halde, şu anda bile onların kapılarında el pençe divan durup yal bekleyenlerin varlığına şahit oluyoruz.

Eğer mü'minler adına bir fitne olmayacak, mü'minlerin kalpleri küfre meyletmeyecek olsaydı, Rabbimiz bunlardan kâfirlere bol bol verirdi. “İnsanların gözlerine, gönüllerine hitap eden, göz kamaştıran, daha nice süsler, ziynetler verirdik,” diyor Rabbimiz.

Böylece âyet vasıtasıyla, insanlara yeryüzünde alabildiğine nî-met verilmeyişinin hikmet ve yasasını da öğrenmiş oluyoruz. Rahmân olan Allah’ın, Rahmeti gereği kullarının yeryüzünde hem dünya, hem de âhiret saadetlerini sağlamak için açtığı rahmet kapısı olan vahyini kapatanlara, Rahmân’ın vahyini örtbas edenlere, vahyi gündemlerinden düşürenlere, vahiyden habersiz bir hayat yaşayan kâfirlere neden fazlaca vermediğini böylece anlamış oluyoruz. Çünkü bu sayılanlar, sadece dünya hayatının süsü, ziyneti, geçimliğidir. Dünyada kalacak ve âhirete intikal etmeyecek şeylerdir bunlar.

Âyet-i kerîmeden, Allah’ın küfre ve kâfirlere pirim vermediğini anlıyoruz. Mü'minlerin kalpleri küfre meyletmesin diye, Rabbimiz küfre pirim vermiyor. Değilse, Allah korusun mü'minlerin kalpleri kayıverirdi. Eğer Allah küfre prim verseydi, meselâ deseydi ki kâfir olun cen-net vereyim, o zaman şimdi her birimiz iyi bir kâfir olmaya çalışacaktık. Ama Allah küfre pirim vermiyor. Kâfirlere verdiklerinin, mü'minlere fitne sebebi olmasını istemiyor.

Mümtehine sûresinde de bunun zıddı anlatılır:

“Rabbimiz! Bizi, inkâr edenlerle deneme; bizi bağışla, doğrusu Sen, güçlü olan, Hakîm olansın.”

(Mümtehine 5)

“Ya Rabbi, bizi kâfirlere fitne sebebi kılma. Yâni ya Rabbi, kâfirler karşısında bizi mağlup ederek, onları bize galip getirerek, bizi onlar karşısında alçak bir konuma düşürerek bizi kâfirlere fitne yapma. Eğer onlarla girdiğimiz savaşta onları galip getirir, bizi mağlup edersen, o zaman onlar kendilerinin haklılığına inanıp, küfürlerinde, yollarında kemikleşebilirler. Yollarından, hayatlarından emin hale gelebilirler,” deniyordu ya, işte burada da onlara bol

miktarda dünyalık verilerek küfre prim verilirse, bunun mü'minler için meyil sebebi olacağı anlatılmaktadır.

İşte dünya bu kadar değersizdir. Eğer şu anda insanların değer verdikleri ve elde etmek için çırpındıkları dünyanın, Allah katında bir değeri olsaydı, onu kâfirlere niye versin ki? Bir hadis-i şerîflerinde Allah'ın Resûlü bunu şöyle anlatır: "Eğer dünyanın, Allah katında sineğin kanadı kadar bir değeri olsaydı, ondan kâfire bir yudum su bile vermezdi."

Bir de insanın şöyle diyesi geliyor: Peki, madem ki dünya malı insanların meylettiği bir şeydir. O zaman Allah bunun tam tersini yapsaydı olmaz mıydı? Yâni bu saydıklarını mü'minlere verseydi de, tüm kâfirlerin kalpleri mü'minlere ve imana meylettirseydi. O zaman da belki insanlar dünyalık adına Müslüman olurlardı ki, Allah bunu da istememektedir. Böyle menfaat gereği bir iman da makbul değildir.

36. "Rahmân olan Allah'ı anmayı görmezlikten gelene, yanından ayrılmayacak bir şeytanı arkadaş veririz."

Kim Rahmân'ın zikrinden yüz çevirir, Rahmân'ın zikrine karşı kör davranır, körlük ederse, ona bir şeytanı arkadaş veririz. Rahmâ-n'ın zikri Kur'an, Allah'ın, hayatın her bir kademesinde bizden istediği kulluk demektir. "Aşâ", esasen gözde meydana gelen bir çeşit zayıflık ve hastalık demektir. Bir çeşit görme bozukluğu demektir. Kim ki Rahmân'ın zikri olan kitabını görmezlikten gelir, gözünü ona karşı kör yapar ve kitaptan habersiz bir hayat yaşamaya kalkışır, Kur'an'a göz yumar, Kur'an'ı göz ardı eder, ya da kitaba karşı gözünü bozar, bakışını bozar, "biz kim, bu kitabı anlamak kim! Biz nerede, bu kitabı anlamak nerede? Bu kitabı ancak büyük zatlar anlar! Onu anlamak şöyle dursun, onu elimize almaya bile lâyık değiliz!" diyerek kim ki kitaba karşı bakışını bozarsa, biz de ona bitişik, ona yapışık, onun yanından hiç bir zaman ayrılmayan bir şeytanı arkadaş yaparız, diyor Rabbimiz.

Ona bir şeytanı musâllat kılarız ki, ondan asla ayrılmaz. Bu şeytan, onun ayrılmaz arkadaşı oluverir. Hem de böyle "nukayyız" ya-parız. Yâni ona bitişik, ona yapışık olarak o şeytanı onun üzerine kabuk bağlatırız. Âdeta şeytan bir kabuk gibi onu çepeçevre sarıverir. Hani tohumlar, yavrular, kendilerini çepeçevre saran kabuğu yırtarak, bu esaretten kurtularak dünyaya gelirler ya, işte bu adamlar da böyle kendilerini şeytana esir ediyorlar, onun esiri olarak sıkıntılı bir hayata razı oluyorlar. Yâni şeytan onların etraflarını sararak onları esir ediyor, onlar üzerinde sulta kuruyor, onları hâkimiyetleri altına alıyor.

Allah'la beraber olmayan, Rahmân'ın zikrinden yüzçeviren, vahye karşı kör davranan, vahiyle hareket etmeyen kişinin sonucu budur işte. Yâni Kur'an'ın, vahyin alternatifi budur. Rahmân'ın vahyiyle beraber olmayan kişi, elbette şeytanın esiri olacaktır. Çünkü o kişi, Allah'la beraber olmamayı istemiş, Rahmân'ın zikrinden yüz çevirmiştir. Rahmân'ın rahmetinin gereği kendisi için açtığı rahmet kapısını, vahyi örtmüş, güneşe karşı körlük etmiş kişidir. Basîreti kapanmış, artık böylece Kur'an'dan uzaklaşan bir kişinin şeytana yaklaşması da kaçınılmaz olmuştur.

Evet, Rahmânın zikrinden, yâni vahiyden uzaklaşan kişiye Allah bir şeytanı musallat eder ki, o şeytan o kişiye garîn oluverir. Bu kelime sözlükte, "yaklaştırmak, bir araya getirmek" anlamlarına gelen "karn" kökünden türemiş bir sıfat olup "dost, arkadaş, eş, yaştaş" gibi mânalara gelmektedir. İslâm öncesi Araplar insanı takip eden, sürekli onu izleyen, onunla beraber olan ruhânî varlıkların bulunduğuna inanırlar ve bu varlıklara da karîn derlerdi. Özellikle şairler kendilerine ilham taşıyan şeytan karînlerinin olduğunu iddia ederlerdi. Karîn kelimesi kitabımızın 39 yerinde geçmektedir. Bunların 7 si karîn şeklinde, bir tanesi çoğulu olan "kurena" şeklindedir. Meselâ Nisâ sûresinde (âyet 38), Sâffât sûresinde (âyet 51), ve işte okuduğumuz bu sûrede insanla beraber bulunan, ondan hiç ayrılmayan şeytan anlamında kullanılmaktadır. İnsanı sürekli kötülüklere ve Allah'a isyana çağıran şeytandır karîn. Âlimlerimizden kimileri de bunun insandan ayrılmayıp sürekli onu kötülüklere teşvik eden insan arkadaşı olduğunu da söylemişlerdir.

Hadislere baktığımız zaman karîn'in bazen arkadaş ve dost anlamına kullanıldığını (Buhârî, diyât 22), bazen de insandan hiç ay-rılmayan şeytan ve melek anlamına kullanıldığına şahit oluyoruz. (Bu-hârî, tefsir 37). Bu hadislerinde Resûl-i Ekrem efendimiz insanın hem melekten, hem de şeytanlardan arkadaşlarının olduğunu beyan bu-yurmaktadır. Hz. Aişe annemizin; "ey Allah'ın Resûlü, buna sen de mi dahilsin?" şeklindeki sorusuna peygamberimiz; "evet" cevabını ver-miştir. Ancak Allah'ın inâyetiyle kendisini koruduğunu bildirmiştir. (Müslim, münâfikûn 69). Hadiste geçen "esleme" ifadesi bazı âlimleri-mizce "Müslüman oldu" şeklinde anlaşıldığı için Resûl-i Ekrem Efen-dimizin şeytanı Müslüman olmuştur veya kendisine teslim olmuştur şeklinde yorumlanmıştır.

Şimdi soruyorum; Kur'an'ı tanımayan, Kur'an'la beraber olmayan bir adam ne yapar ki başka? Hayatında amel edecek kitabı olmayan bir adam ne

yapar? Hayatına program yapacak kadar, amel edecek kadar kitabını tanımayan bir adam ya bizzat şeytanın, ya da yeryüzündeki iki ayaklı şeytanların kulu, kölesi olur. O kişi için bu kaçınılmaz bir sonuçtur. Çünkü onun bundan başka yapabileceği bir şey yoktur. Bakın Nisâ sûresinde bu husus şöyle anlatılır:

"Doğru yol kendisine apaçık belli olduktan sonra, Peygamberden ayrılıp, inananların yolundan başkasına uyan kimseyi, döndüğü yöne döndürür ve onu cehenneme sokarız. Orası ne kötü bir dönüş yeridir!"

(Nisâ 115)

Yine bakın Saff sûresinde de şöyle buyrulur:

"Onlar yoldan sapınca, Allah da onların kalplerini saptırmıştı. Allah, yoldan çıkan milleti doğru yola eriştir-mez." (Saff 5)

Fussilet sûresinde de bu saptıranların sadece şeytanlar olmadığı, iki ayaklı şeytanların da insanlara musâllat kılınıp onları hak yoldan saptırdıkları anlatılır:

"Onların yanına bir takım yardakçılar koyarız da, geçmişlerini, geleceklerini onlara güzel gösterirler."

(Fussilet 25)

Allah bu kâfirlere kötü arkadaşlar musâllat ettiğini anlatıyor. Rabbimiz iyi insanlara iyi arkadaşlar, kötü insanlara da kötü arkadaşlar nasip ettiğini anlatıyor. Kötü insanlara iyi arkadaşlar, iyi insanlara da kötü arkadaşlar nasip etmek, Rabbimizin sünnetine aykırıdır. Bir insan ne kadar sapar, ne kadar günâhlara ve pisliklere batarsa, o kadar çok kötü arkadaş edinecektir. Hani halk arasında bu adam çok iyi biridir, ama arkadaşları onu mahvetmiştir diye bir söz vardır ya, âyet-i kerîmeye göre bu söz yanlıştır. Çünkü adam kendisi bozuldukça, bozuk arkadaşlara meyletmekte ve onları bulmaktadır. "Pislik pisliği çeker," denir ya, işte adam kendisi pislikten hoşlanmaya başladıkça, çevresine pislikler toplanmaya başlayacaktır.

Âyet-i kerîmede onların buldukları bu kötü arkadaşların, onlara geçmiş ve geleceklerini güzel gösterdikleri anlatılmaktadır. Yâni bu arkadaşlar onlara, "sizin geçmişiniz güzeldir, geçmişinizin güzel olduğu gibi, geleceğiniz de güzeldir. Geçmişiniz gibi geleceğiniz de parlaktır. Sizin gibisi bulunmaz," diyerek onları batırdıkça batırırlar. "Bu dünyada size nasıl nîmetler verilmişse öbür tarafta da aynı nîmetler size verilecektir. Bu dünyada nîmetlerden mahrum olanlar, öbür tarafta da bunlardan mahrum olacak ve cehenneme gidecektir," derler.

Bu arkadaşları onlara vesveseler verir, yaptıkları amelleri kendilerine güzel gösterirler. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın sistemine, Allah'ın elçilerine karşı savaş açmaları konusunda onları teşvik e-derler. Amellerini, yaptıklarını onlara süslü gösterir ve onların şımarmalarını sağlarlar.

"Muhakkak ki şeytanlar dostlarına vahy ederler ki, sizinle mücâdele etsinler. Eğer onlara itaat ederseniz mutlaka sizler de müşriklersinizdir."
(En'âm 121)

Kötü arkadaşlar da böyledir. Öyleyse bizler arkadaşlarımızı iyi insanlardan seçelim. Bizi kulluğa çağıranlarla, bizi kulluğa teşvik edenlerle arkadaşlık yapalım. Bizi günâha çağıranlardan kesinlikle uzaklaşalım. Allah için birbirimizin bozukluklarını tasvip eder bir tavır sergilemekten ziyade, birbirimizi uyaralım. Birbirimizin bozuk düzen ve İslâm dışı tavırlarını yalayıp yutmayalım, onları kabulden yana olmayalım, birbirimizi uyarıp birbirimize merhamet edelim. Yâni birbirimizin şeytanı olmayalım, arkadaşlıklarımızda şeytanlık yapmayalım. Değilse, Allah korusun bizim yanlış davranışlarımız yüzünden, arkadaşlarımız da kendilerini doğru yolda zannedebilirler. Çünkü bakın, Rabbimiz diyor ki:

37. "Şüphesiz onlar bunları yoldan alıkorlar, bunlar da doğru yola eriştiklerini sanırlar."

Yoldan saptırırlar. İnsanları Allah'a gidiş yolundan, cennete gidiş yolundan, kulluk yolundan saptırırlar. Yolu kaybettirirler. Öyle yollar çıkarırlar ki, insanların karşısına insanlar kendilerini mühtedi zannederler. Yâni insanlar kendilerinin hak yolda, doğru yolda olduklarını zannederler. Halbuki onlar çoktan sapıp cehennem yoluna girmişlerdir.

38,39. "Sonunda Bize gelince arkadaşına: "Keşke benimle senin aranda doğu ile batı arası kadar uzaklık olsaydı, sen ne kötü arkadaş imişsin!" der; pişmanlığın bugün size hiç faydası dokunmaz; zira haksızlık etmiştiniz, şimdi azapta birleşiniz!"

Sonunda o kişi kıyamet kopup da hesap kitap için Allah'ın huzuruna gelince, ayılırlar, akılları başlarına gelir. Ama bir sarhoşun ayılmasından farksızdır bu ayılma. Allah huzurunda ayılır ayılmaz derler ki: "Ah! Keşke seninle benim aramda doğu ile batı arası kadar bir mesafe olsaydı! Meğer sen ne kötü bir arkadaşmışsın! Keşke hiç buluşmamış olsaydık! Keşke hiç tanışmamış, karşılaşmamış olsaydık! Sen ne bedbaht arkadaşmışsın! Keşke seninle benim aramızda doğu ile batı arasındaki mesafe kadar bir mesafe olsaydı!"

Dikkat ederseniz âyet-i kerîmede iki doğu ifadesi var. Arapça-da buna "tağlîb üslûbu" denir. Bakıyoruz, Kur'an-ı Kerîmde güneşle aya ikisine birden "kamerân", babayla ananın ikisine birden "ebevân" yahut "ebeveyn" denmektedir. Öyleyse buradaki iki doğu değil, doğu ile batı demektir. Yâni doğu ile batı nasıl asla birleşmez, bir araya gel-mezse, burada onlar da diyorlar ki, "keşke seninle benim aram da asla birleşmeseydi, birleşmez bir mesafede olsaydı." Bu hayatta yollarımız hiç kesişmemiş olsaydı diyorlar.

Cehennemlik kişi kabrinden kalkar kalkmaz, dünyada sürekli kendisiyle beraber olduğu, sürekli kendisini isyana teşvik eden, yaptıklarını sürekli kendisine süslü gösteren ve daha çok sapmasını sağlayan şeytanı hemen yanı başında bulacak. Dünyadaki bu arkadaşı kabrinden kalkar kalmaz onun elinden tutacak ve Cenâb-ı Hakk'ın her ikisini de cehenneme sevk edeceği zamana kadar onun elini bırakmayacak. İşte kendisini cehenneme kadar bırakmayan bu arkadaşına, bu şeytana diyecek ki, "keşke seninle hiç tanışmamış olsaydım!"

Dünyada iken Rahmân'ın vahyini kapatıp Kur'an'la diyaloglarını kesip, gerek şeytanın, gerekse iki ayaklı şeytanların peşine takılıp gidenler, ne büyük bir yanılgı içine düştüklerini kıyamet günü Allah'ın huzuruna varınca anlayacaklar. Ama bu anlamaları onlara hiçbir fayda sağlamayacak.

"Size pişmanlığınız hiç bir fayda sağlamayacak çünkü siz zalimdiniz.! Siz haksızlık yaptınız, Rahmân'ın hakkını vermediniz! Kitabın hakkını, peygamberin hakkını vermediniz! Siz, olmamanız gereken yerde oldunuz! Bulunmamanız gereken konumda bulundunuz! Kendinizi kulluk makamından uzaklaştırdınız! Küfür, şirk ortamında tutarak kendi kendinize zulmettiniz! Dinlenmesi gereken makamı dinlemeyip, dinlenmemesi gereken makamı dinlediniz! Rahmân'ın zikrine karşı kör ve sağır kesildiniz! Vahiyle beraber olmadınız, hayat programınızı vahiyden almadınız! Rahmân'ın sizin için, sizin cennetiniz, sizin kurtuluşunuz için açtığı rahmet kapısını kapattınız! Şimdi sizi saptıranlarla beraber tadın Allah'ın azabını! Şunu da bilin ki, azabı bu arkadaşınızla birlikte tatmış olmanız, yâni azabı onunla paylaşmanız, aynı azabın içinde olmanız, size hiç bir fayda vermeyecektir!"

"El ile gelen düğün bayram" diye bir söz vardır. Yâni dünyada bir adamın başına gelen bir musîbetin aynısının aynı zamanda başkalarının da başına gelmiş olması, onları da aynı durumda görmesi o kişi için belki bir teselli kaynağı olabilir. Zira dünyada musîbetin yaygınlaşması, onun tesirini azaltabilir. Ama

öbür tarafta bu hiç de böyle olmayacaktır. Her birinin azabı diğerinin azabını hafifletmeyecektir. Onlara denecek ki, "siz zaten dünyada da şeytanla ortaklık ediyordunuz. Peygamberlerle, onun yolunun yolcularıyla değil de, şeytan ve taraftarlarıyla ortaklık içindeydiniz. Aynı sınıfın üyesi olmaya çalışıyordunuz. Haydi, buyurun ortaklığınızı cehennemde de sürdürün!"

40. "Ey Muhammed! Sağırlara sen mi duyuracaksın? Yoksa körleri ve apaçık sapıklıkta olanları doğru yola sen mi eriştireceksin?"

Bu tür insanlar karşısında peygamberi ve peygamber yolunun yolcularını teselli eden bir âyet. "Peygamberim! Sağırlara sen mi işittireceksin? Körlere sen mi yol göstereceksin? Rahmân olan Allah'ın, kullarına rahmetinin gereği olarak bahşettiği bu görme, işitme, anlama gibi hassalarını kullanmak istemeyen, sana ve senin mesajına karşı kör, sağır ve ölü kesilen bu insanları sen mi yola getireceksin? Sen mi bunları hidâyete ulaştıracaksın?" Soruyorum size, bu sağırlara işittirebilir misiniz? Bu körlere gösterebilir misiniz? Mümkün değil. Gözlerini, kulaklarını ve kalplerini Allah'ın hidâyetine karşı kapatan, kitapla, sünnetle, hakla, hakikatle ilgilenmek istemeyen bu adamları mümkün değil hidâyete ulaştıramazsın. Bu iş sana ait bir iş değildir. Bu iş, sadece Allah'ın işidir.

Şunu da asla unutup ümitsizliğe düşmeyesin ki, bu adamların körlük ve sağırlıkları, kendilerinden kaynaklanmaktadır. Bunlar aslında kör ve sağır değildir. Ama kendilerinde var olan bu hassaları kullanmak istememektedirler. Yâni bunlar delillerin azlığından, âyetlerin azlığından yahut da senin onlara hakkı güzel anlatamamış olmandan değil, inatlarından yola gelmiyorlar.

O halde, "sen üzülme ey peygamberim! Ey peygamber yolunun yolcuları, bu adamlar istenilene gelmediler, gelmiyorlar diye sizler de üzülmeyin. Bu çorak arazilerle uğraşmak ve zaman öldürmek yerine daha mümbit arazilere yönelin. Zira peygamberin ve peygamber yolunun yolcularının vazifesi, onlara hidâyet etmek ve zorla onları yola getirmek değil, sadece onlara anlatıp yol göstermektir, bunu hiçbir zaman unutmayın."

41,42. "Seni onlardan uzaklaştırsak bile, doğrusu Biz kendilerinden öç alırız; yahut onlara vaadettiğimizi sana gösteririz. Çünkü onlara karşı gücü yetenleriz."

Bu âyetlerin geldiği dönemi ve o dönemdeki ortamı düşünüyoruz. Mekke'de Allah'ın bu âyetlerine ve onun elçisine gönül açmış bir avuç Müslüman vardı. Bu âyetler, başlarında Allah'ın Resûlü olduğu halde, bu bir avuç Müslümanın işkencelere maruz kaldığı, horlandığı, dışlandığı, hakaretlere maruz kaldığı ve Mekkeli müşrikler tarafından her yönden takibe alındıkları bir dönemde geliyordu. Terörün, işkencenin kol gezdiği bir ortam… Müslümanların bir kaşık suda boğulmak istendikleri bir ortam… Hattâ Mekkeli müşrikler, gece-gündüz Rasu-lullah'ın vücudunu ortadan kaldırmanın planlarını yapıyorlardı. Onun vücudunu ortadan kaldırıp, varlığına son verdikleri zaman rahat bir nefes alabileceklerini, kurtulacaklarını düşünüyorlardı.

Peki bunun sebebi neydi? Niye böyle düşünüyordu bu kâfirler? Çünkü yeryüzünde hiç değişmeyen bir yasadır bu. Tarihin her döneminde, körler görenlerin varlığını bir türlü hazmedemezler. Sağırlar, işitenleri bir türlü hazmedemezler. Hakikati reddetmiş insanlar, hakka gönül vermiş insanları bir türlü kabul edemez. Kâfirler, mü'min-lerin varlığına bir türlü tahammül edemez. "Bu adamlar ortadan kaldırılmalıdır. Bu adamları yurdumuzdan, vatanımızdan, okullarımızdan, dairelerimizden uzaklaştırılmalı ya da bu adamlar tümüyle yok edilmelidir." Hep dertleri budur kâfirlerin. Mü'minleri yok etmedikçe gözlerine uyku girmez. Tarihin her döneminde bu hiç değişmemiştir. Çünkü bir toplumda peygamber ve peygamber yolunun yolcuları kıstastır, denge unsurudur. Onlar varlıklarıyla, hayatlarıyla, yaşantılarıyla sürekli Allah'ı hatırlatırlar.

Allah buyurur ki, “ey peygamberim! Senin hayatta kalıp kalma-man, onlar için hiçbir şey değiştirmeyecektir. Seni yok etmeyi becerseler de, beceremeseler de onlar için bir şey değişmeyecektir. Eğer sen yaşarsan, onların sana ve senin mesajına karşı gelmelerinin karşılığı olarak hak ettikleri azabın bizzat hayatta iken onların başlarına geldiğini ve bizim onlardan nasıl intikam aldığımızı göreceksin. Yok eğer sen bizzat dünya gözüyle bunu görmeden vefat ettirilirsen, bilesin ki bu onların başlarına gelecek olanı asla engellemeyecektir.”

Yâni eğer onlardan intikam almadan önce seni vefat ettirirsek bilesin ve üzülmeyesin ki, sen görmesen de biz onlardan intikamımızı alırız, alacağız. Ya bundan önce seni öldürürüz yahut da onlara vaa-dettiğimiz azabı senin hayatında, sana dünya gözüyle gösteririz. “Peygamberim! Sen bunu kafana takma! Sen bu konuda hiç endişe etme! Bizim buna gücümüz yeter.”

İbni Abbas Efendimiz der ki, “Allah bunu Bedir günü peygamberine göstermiştir. Bedir’de kâfirlere vaad ettiği azabı dünya gözüyle bizzat peygamberine göstermiştir.” Hattâ Allah’ın Resûlü Kalib-i Bedir denen çukura doldurulan kâfirlerin cesetlerinin üzerinde bir hutbe îrad ederek şöyle buyurmuştur: "Ey kâfirler! Ben Rabbimin bana vaadini hak buldum! Siz de Rabbinizin sizin için vaadettiklerini hak buldunuz mu? Nasıl, doğru muymuş Rabbinizin dedikleri? Buldunuz mu şimdi Rabbinizin azabını? Nasıl? Yapar mıymış Allah dediklerini? Hani yalan sayıyordunuz bu azabı, şimdi tattınız mı onu?”

“Peygamberim! Sen hiç üzülme! Öyle de olsa, böyle de olsa, onlar kesinlikle Allah’ın azabından kurtulamayacaklardır.” Halbuki dün de, bugün de kâfirler kendilerini kurtarmaya gelmiş Allah elçilerini, kendilerinin kurtuluşu için çırpınan peygamber yolunun yolcuları olan mü'minleri, kendileri için helâk sebebi zannediyorlardı. Çünkü kâfirin mantığı hep ters işlemektedir. Kâfirin gözü şaşıdır. Hakkı bâtıl, bâtılı hak görmektedir. Bâtıldan hoşlanıp haktan nefret etmektedir. Halbuki peygamberin varlığı, bir toplum için en büyük nîmet ve rahmettir. Yeryüzünde mü'minlerin varlığı, onlar için en büyük nîmettir. Peygamberler, yeryüzünde toplumlar için rahmettirler. Allah’ın tüm kutlu elçileri, insanlara Allah’ın rahmet kapılarının açılışı konusunda birer vasıta, birer sebeptirler. Allah, onları toplumlarının kurtuluşu adına seçmiş, onlara kendi bilgisinden bilgi göndermiş ve onlar aracılığıyla insanlara rahmetini ulaştırmıştır.

Meselâ bazan koskoca bir toplumda sadece bir tek kişinin kurtuluşu için şerefli bir Nuh peygamberini 950 sene tebliğle görevlendirmiştir. Şimdi nasıl oluyor da bu kâfirler kendilerinden bir tek insanı kurtarabilmek için bu kadar sıkıntılara katlanmış, kendilerinin kurtuluşu için gelmiş, kendilerinden gelebilecek her türlü sıkıntılara, yalanlamalara göğüs germiş, kimisi memleketinden sürgün edilmiş, kimisi belinden testereyle biçilmiş, kimisi değişik işkencelere göğüs germiş bu peygamberlerin ortadan kaldırılmasını isteyebilmektedirler? Nasıl oluyor da bu insanlar kendilerinin kurtuluşu, kendilerinin cenneti için gelmiş bir vahyin, bir kitabın ortadan kaldırılmasını istemektedirler? Nasıl oluyor da böyle bir peygamberin sünnetini ortadan kaldırmak için çabalıyorlar? Ya da nasıl oluyor da, kendileri için denge unsuru olan, kendilerinin kendilerine bakarak yanılgı noktalarını anlayacakları, hayatlarında kıstas olan mü'minlerin ortadan kaldırılmalarını isteyebilmektedirler? Bunu anlamak, buna hayret etmemek mümkün değildir.

Yeryüzünde vahyin ortadan kaldırılmasını istemek, yeryüzün
de peygamberin yolunun, anlayışının, sünnetinin ortadan kaldırılmasını istemek, yeryüzünde varlıkları rahmet olan mü'minlerin varlıklarının ortadan kaldırılmasını istemek, en büyük ahmaklık, en büyük aptallıktır ve bunu kâfirlerden başkası da istemez.

43. "Ey Muhammed! Sana vahy olunana sarıl, sen, şüphesiz doğru yol üzerindesin."

"Ey peygamberim! Sen sana vahy ettiğimiz kitaba sımsıkı sarıl, vahiyle beraber ol, hareket noktan vahiy olsun. Sen vahye sarılıp dosdoğru yoluna devam et, gerisine karışma. Ne olmuş, ne olacak di-ye kendine dert edinme. Takma bunları kafana. Sağa sola sapma ve dosdoğru yoluna devam et. Rabbin onlara şimdi mi azap edecek, yoksa onlara daha sonra mı azap edecek, sen bunlarla ilgilenme."

Rabbim bu düşmanlarımı ne zaman helâk edecek? Bu dâvâ yeryüzünde ne zaman yayılacak? Bu dâvâ ne zaman kabul görecek? İnsanlar ne zaman Müslüman olacaklar? Sen bunları hiç mi hiç dert edinme. Bunlar senin problemin değildir. Senin için önemli olan, hak üzere olmak, Allah'ın istediği hayatı yaşamak ve bu mesajı insanlara Allah'ın istediği biçimde ulaştırmaktır. Sen kul olduğunu unutma ve gerisini bu mesajın, bu dinin sahibine bırak. Zira O, ne yapacağını çok iyi bilendir. Onlar ne yaparlarsa yapsınlar, ne derlerse desinler, nasıl hareket ederlerse etsinler, sen yoluna devam et, çünkü sen dos-

doğru bir yol üzerindesin. Sen bu yolda yürüdüğün, sana vahy edilen kitaba sımsıkı sarıldığın sürece, onların sana yapabilecekleri hiçbir şey yoktur.

Rabbimiz, peygamberine kitabına sımsıkı sarılmasını emrediyor. Öyleyse peygamber yolunun yolcuları olarak biz de, kitaba sımsıkı sarılacak ve sırat-ı müstakimde yürümeye devam edeceğiz. Böyle olduğumuz sürece hiç korkmayacağız. Rabbimiz, peygamberi adına ve bizim adımıza tüm düşmanlarımıza yetecektir.

44. "Doğrusu bu Kur'an sana ve ümmetine bir zikirdir, ondan sorumlu tutulacaksınız."

Şüphesiz ki bu Kur'an, senin için de, kavmin için de bir zikirdir. Bu Kur'an, senin için de, kavmin için de bir şereftir. Kur'an, en büyük şeref kaynağıdır. İnsanlar da bu kitaptan haberdar oldukları ölçüde şan ve şeref sahibidirler. Kur'an'dan bir sûre bilen kişi, bir sûrelik şeref sahibi, on sûre bilen de on sûrelik şeref sahibidir.

Allah'ın yeryüzünde kullarından birini elçi seçip kullarının hayatına karışması konusunda, yeryüzündeki kullarına vahiy ulaştırması konusunda onu odak nokta yapması, onunla konuşması şereflerin en büyüğüdür. Peygamber adına bunun en büyük şeref olması yanında, aynı zamanda o peygamberin toplumu için de en büyük şereftir. O toplumun içinden bir peygamber seçiliyor ve o toplumun diliyle onlara hitap ediliyor. İşte bu, hem o peygamber, hem de o peygamberin toplumu için en büyük şereftir. Aynı zamanda kıyamete kadar o kitapla meşgul olan, o kitaptan haberdar olan herkes için en büyük şereftir. Enbiyâ sûresi bunu şöyle anlatır:

"Andolsun ki, size şerefiniz ve öğüt veren bir Kitab indirdik; akletmiyor musunuz?"

Kitap, peygamber için de, kavmi için de şereftir, peygamber için de, ümmeti için de zikirdir. Dikkat ederseniz, Rabbimiz peygamberle ümmetini bir tutuyor. Yâni Peygamber için tavsiye edilen şey, ümmeti için de geçerlidir. Peygamberi cennete ulaştıracak olan, peygamberi cehennemden kurtaracak olan şey, aynı zamanda ümmeti için de geçerlidir. Peygamberimiz, bu kitabı bir zikir kabul etmiş ve kendisine vahy olunan bu kitabın tamamına iman edip yaşamıştır. Öy-leyse, biz de onun gibi olmalıyız. Biz de, bizim için zikir olan bu kitabın tümüne iman edip, tümünü yaşamanın kavgasını vermek zorundayız.

Peygamber'in (a.s) özel olarak Kur'an'da istisna edildiği hususlar çok azdır. Dörtten fazla kadınla evlenmesi gibi... Ama şunu da unutmayalım ki, onun bizden farklı istisnaî görevleri de vardır. Yâni Rabbimizin ona özgü yüklediği yükler de vardır. Meselâ bize farz olmadığı halde, gece kalkıp ayaklarının altı şişinceye kadar namaz kılıyor ve Kur'an okuyordu. Yine Rasûlullah'ın savm-ı visal orucu gibi, hiç iftar etmeden sürekli oruç tuttuğu oluyordu.

Bu Kur'an, hem Peygamber (a.s) için, hem de bizim için zikirdir, zikradır, tezkiradır. Yâni kulaklara küpe olması gereken, akılların en üst köşesine yazılıp hiç unutulmaması ve sürekli hafızalarda canlı tutulması, hayatın kendisiyle düzenlenmesi gereken bir tezkiradır. Âyetin sonunda Rabbimiz buyurur ki:

"Ey peygamberim, muhakkak ki sen de, ümmetin de bu kitaptan sorulacaksınız. Sorgunuz bu kitaptan, hesabınız bu kitaptan olacaktır. Bu kitabı zikir ve zikra kabul edip etmediğinizden, bu kitabı hayat kitabı kabul edip etmediğinizden, hayatınızı bu kitapla düzenleyip düzenlemediğinizden, hayat programınızı bu kitaptan alıp almadığınızdan, bu kitaba göre yaşayıp yaşamadığınızdan sorulacaksınız. İ-manlarınızı, amellerinizi, kavillerinizi, düşüncelerinizi, sevgilerinizi nefretlerinizi, hukukunuzu, eğitiminizi bu kitaba dayandırıp dayandırmadığınızdan sorulacaksınız." Peygamber de bu kitaptan hesaba çekilecek, bizler de. Peygamber de bu kitabı yaşadığı için cennete gidecek, bizler de bu kitapla beraber olduğumuz ve onun istediği hayatı yaşadığımız için cennete gideceğiz. Bunun başka bir yolu da yoktur. Kitabı, sünneti tanımadan, kitabın ve peygamberin gösterdiği yoldan gitmeden cennetin bulunması kesinlikle mümkün değildir.

45. "Ey Muhammed! Senden önce gönderdiğimiz peygamberlere sor, Biz, Rahmân olan Allah'tan başka, kulluk edilecek tanrılar meşrû kılmış mıyız?"

"Ey peygamberim! Ey peygamber yolunun yolcuları! Eğer Rabbinizden size gelen bu kitap konusunda, bu kitabın sizden istediği tevhid konusunda, şu anda bu kitabın pratiği olarak üzerinde yürüdüğünüz sırat-ı müstakim konusunda, Allah'ın sana ve senin şahsında ümmetine indirdiği bu vahiy ve bu vahyin sizden istediği hayat konusunda bir şüpheniz varsa, haydi senden önceki peygamberlere ve onların kitaplarına sor. Sor bakalım onlara, Allah'tan başkalarına kulluğa çağırmış hiçbir peygamber var mı onların içinde? Mesele, peygamberin bu konuda bir şüphesinin varlığı ya da bu şüphesini onlarla gidermek değildi. Mesele, bu işin, Yunus sûresi 94. âyet-i kerimesinde anlatıldığı gibi tarih içinde olmadığını anlatmak içindir.

Peygamberlerin hiçbirisi Allah'tan başkalarına kulluğa çağırmamıştır. Tüm peygamberler, tevhid inancında birleşmişlerdir. Peygamberlerin hayatlarını incelediğimiz zaman, onların hayatlarında tek İlâhın Allah olduğunu, insanlığı "La İlâhe illallah" esasına çağırdıklarını görürüz. Allah'tan başka sözü dinlenecek, hatırı kazanılacak, hayata hakim olan ilâh yoktur. Allah'tan başka kendisine kulluk yapılacak, hayat programı program kabul edilecek varlık yoktur. Zaten tarih boyunca en büyük problem, işte burada çıkmıştır.

Tarih boyunca en büyük problem, sadece Allah'a kulluk etmek, sadece Allah'ı dinlemek ve hayata hakim olarak sadece Allah'ı kabul etmek konusunda çıkmıştır. Değilse, Allah'a da ibadet konusunda hiç problem çıkmamıştır. Yâni ilâhlardan bir İlâh olarak Allah'a da kulluğu herkes kabul etmiştir. Öteki ilâhlar yanında Allah'a da kulluğa kimse ses çıkarmamıştır. Yâni göklerin ve yerin, göklerdekiler ve yerdekilerin yaratıcısı olarak, dağların ve denizlerin yaratıcısı olarak, rızık verici, öldüren, yaratan, yaşatan bir İlâh olarak herkes O'nu kabul etmiştir. Ama inandığınız bu Allah kendisinden başka İlâh olmayandır, bu Allah hayata karışan ve kendisinden başka hayata karışıcı olmayandır, insanların kulluk programlarını belirleyendir ve kendisinden başka kanun koyucu olmayandır. Boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu elinde olan ve sadece kendisinin çektiği yere gidilmesi gerekendir.

Yâni, "bu Allah, kendisinden başka Rabb, Melik, İlâh olmayan-dır," dendiği zaman, işte kavga burada başlamıştır. Göklerin ve yerin yaratıcısı, rızık vericisi olarak kabul ettikleri bu Allah'ı, insanlar hayatlarına karışıcı olarak reddetmeye çalışmışlardır. "İlâh olarak Allah'ı kabul edelim ama, tek İlâh olarak asla kabul etmeyiz," diyorlar. "ilâh-lardan birisi olarak onu da dinleyelim, ilâhlardan birisi olarak ona da kulluk yapalım ama, tek İlâh olarak sadece O'na kulluğa hayır," diyor-lar. "Çünkü bizim hayatımıza karışacak başka ilâhlarımız da var. Hayatımızda sözünü dinleyeceğimiz başka rabblerimiz de var. Bizim Allah'tan başka hukuk tanrılarımız, eğitim, şifa, siyaset tanrılarımız da var. Tamam, bu tanrılardan birisi olarak Allah'ı da dinleyelim, ama öteki tanrılarımızı da dinlemek zorundayız," diyorlar.

Aslında bu iddiaların altında, Allah'a kulluktan kurtulup kendi keyiflerince bildikleri gibi bir hayat yaşama arzuları yatmaktadır. Ya da şöyle ifade edelim: Bunlar, Allah'a kulluktan kurtulup kendi kendilerine, kendi hevâ ve heveslerine tapınmak istiyorlar. Keyiflerinin istediği gibi, sorumsuz ve sınırsızca bir hayat yaşamak istiyorlar. Bakıyoruz, bu adamlar, Allah'tan başka kendilerinin İlâhları olduklarını iddia ettikleri kimseleri de kendileri seçiyorlar. Seçtiklerini, istedikleri gibi yönlendirebileceklerini bildikleri için seçiyorlar. Seçtiklerine, bizi

şöyle şöyle idare ederseniz sizi seçeriz, değilse sizi seçmeyiz, diyebildikleri için seçiyorlar. Bizden şunları şunları istemeyeceksiniz! Bizi şu şu sorumluluklar altına almayacaksınız! Bizden namaz, zekat, tesettür gibi ağır sorumluluklar istemeyeceksiniz! İçki, kumar, fâiz, zina gibi bizim alışık olduğumuz şeyleri bizim için yasaklamayacaksınız! Bize lüks ve müreffeh bir hayat sağlayacaksınız! Biz ne istersek, nasıl bir hayata razıysak onu sağlayacaksınız! Eğer bizim istediğimiz kanunları çıkarır, bizim istediğimiz hayatı hazırlarsanız, Rabb olarak, İlâh olarak biz de sizleri seçeriz, diyebildikleri için onları seçiyorlar. Onları yönlendirebilecekleri, şartlandırabilecekleri için onları seçiyorlar.

Allah'a bunu diyemeyecekleri, Allah'ı istedikleri gibi şartlandıramayacakları için, Allah'ı Rabb kabul edemiyorlar. Her şeyi kendi arzularına ve kafalarına göre ayarlamak ve düzenlemek istedikleri için, yâni kendi kendilerine, şehvetlerine tapınmak istedikleri için, hayatlarından Allah'ı diskalifiye etmek istiyorlar. "Tamam, ilâhlardan bir İlâh olarak Allah'ı da dinleyelim. Meselâ hayatımızın ibadet bölümünde. Ama öteki bölümlerinde biraz nefes alabilmek için Allah'tan başkalarını da dinleyelim," diyorlar. Halbuki bu şirktir. Hayatı parçalamak, hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı, öteki bölümlerinde başkalarını dinlemek şirktir. Halbuki tevhid, kişinin hayatının tümünde Allah'a teslim olmasıdır.

46. "Andolsun ki, Biz Musâ'yı mûcizelerimizle Firavun'a ve erkânına göndermiştik, "Şüphesiz ben, âlemlerin Rabbinin elçisiyim," demişti."

İşte buraya kadar anlatılanlara bir örnek. Sanki Rabbimiz: Siz bilirsiniz, isterseniz Allah'ın kitabıyla diyalog kurmadan yaşayın. İsterseniz Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşun. İsterseniz Allah'ın âyetlerinden habersiz, bildiğiniz gibi bir hayat yaşayın. Toplumda Allah'ın âyetlerini ve Allah'ın elçilerini öldürmeye kalkışın. İsterseniz Allah'ın kitabının dışında kendinize şeref arayıp, başkalarının hayat programlarını uygulayın. İsterseniz tarih boyunca tüm peygamberlerin üzerinde ic-ma ettikleri tevhidi bırakıp, müşrikçe bir hayatın adamı olun. Allah'a kafa tutarak, onun istemediği bir hayat programı yaşayın. Ama şunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın ki, Allah'la savaşa tutuşanların tamamı helâk olmuştur. Allah'ın elçilerini ve o elçilerin getirdiği mesajın önünü kesmeye çalışanların tamamı, dünyada rezil rüsva olmanın yanında, âhirette de en acımasız cehennemi boylamışlardır. İşte size bir örnek:

"Biz Musâ'yı, âyetlerimizle Firavun'a ve onun toplumuna göndermiştik." Mele', toplumda göz dolduran, cep dolduran ve ileri gelen kalbur üstü adamlar demektir. Ekonomik kurmaylar, parasal kurmaylar, rütbe ve makam kurmayları demektir. Allah diyor ki, biz Musâ'yı âyetlerimizle bunlara gönderdik. Âsâ âyeti, yed-i beyzâ âyeti gibi âyetlerle gönderdik. Onlara peygamber göndererek bir fırsat tanımıştık. Hangi topluma bir elçi gönderilmişse, mutlaka o topluma bir dönüş fırsatı, bir tevbe imkânı tanınmış demektir. O peygamber onlara dedi ki: "Ben Âlemlerin Rabbinin elçisiyim." Yâni gelir gelmez kendisinin resul, elçi olduğunu ve getirdiği bu mesajın Allah'tan olduğunu beyan buyurdu. Kendisini ve kendisini görevlendiren makamı onlara tanıttı. Dedi ki, "ben âlemlerin Rabbinin elçisiyim. Yâni ben sadece Mısır'ın, sadece dünyanın değil, tüm âlemler üzerinde Rabb ve hükümran olan bir Allah'ın elçisiyim. Beni, size sizin kurtuluşunuz için, sizin dünyada mutluluğunuz ve âhirette de cennet bulmanız için âlemlerin Rabbi gönderdi."

47. "Onlara mûcizelerimizi getirdiği zaman, bunlara gülüvermişlerdi."

Kendilerini üstün bir konumda peygamberi de alçak bir konumda görerek gülüvermişler, Allah elçisini alaya almışlardı. İşte bir peygamber ve işte onu alaya alan bir mele' grubu. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Tarih boyunca tüm Firavunlar ve Firavun'un sistemini ayakta tutmaya çalışan mele' grubunun tamamının yaptığı iş budur. Allah'ın âyetlerini ve Allah'ın elçilerini alaya almak ve onlarla dalga geçmek… Allah'ın hak elçilerinin kendilerine getirdikleri âyetleri dinleyip, onlar üzerinde düşünmek ve bir karara varmak yerine, düşünüp taşındıktan sonra onları kabullenmek veya bir delille onları reddetmek yerine, alaya alarak gülüp geçiyorlar. Neden? Çünkü sepetleri boştur adamların. Dağarcıklarında, onu değerlendirecek sermayeleri yoktur. Kafalarının içi bomboştur. Bütün sermayeleri sadece gülmek ve alaya alarak reddetmektir. Tek yapabilecekleri şey alay et-mek, tekzip etmek, yalanlamak, karşı çıkmak, susturmak, asmak, kesmek, tehditler savurmaktır. Her devirde bu böyledir.

Her devirde Firavun gibilerin ve Firavun'un sistemini ayakta tutmaya çalışan mele' grubunun karakteri budur işte. Halbuki herhangi bir kimseden bir söz duyulunca onu dinlemek, anlamaya çalıştıktan sonra ya kabullenmek ya da delilleriyle reddetmek gerekmektedir. Ama onlar böyle yapmıyorlar. Onu dinlemeye bile tahammül edemi-yorlar. Akıllarına, kalplerine ve vicdanlarına baskı uyguluyorlar. Vicdanlarının sesinden önce gülüp geçiyorlar ki küfürlerini sürdürsünler.

48. "Onlara gösterdiğimiz her mûcize diğerinden daha büyüktü; doğru yola dönmeleri için onları azaba uğrattık."

"Onlar, akılları başlarına gelsin de hakkı anlasınlar diye, peygamberi ve misyonunu, peygamberi ve onun kendilerine getirdiği mesajı kabullensinler ve bize kulluk etsinler diye onlara her biri diğerinden daha büyük mûcizeler gösterdik," diyor Rabbimiz. Buradaki büyüklük-küçüklük Allah'ın zatı açısından değil, insanların o âyetler karşısında etkilenmeleri açısındandır. Değilse, Allah için büyük-küçük diye bir şey söz konusu değildir. En büyüklerini de, en küçüklerini de Rabbimiz "ol" dedi mi, oluverir. Bundan şüphemiz yoktur. Bu âyetlerden bir sonrakinin bir öncekisine göre büyüklüğü, her sonrakinin bir öncekine nazaran onlar üzerinde daha etkili olması demektir. Çünkü bir sonra gelen mûcize, aynı zamanda bir öncekinin tesirini de üzerlerinde taşıdıkları için daha etkili olmalıydı.

Meselâ bir âsâ mûcizesi, bir yed-i beyzâ âyeti, sarayda belli sayıda bulunanları etkilerken, bir tufan mûcizesi, tüm ülke insanını etkilemiştir. İnsanlar uyansınlar diye, biri etkili olmazsa ötekisi etkili olsun diye peş peşe âyetler gönderdi Allah. Kurbağa, çekirge, tahıl biti ve kan gibi âyetleri peş peşe gönderdi Rabbimiz. Sebep, onların Rablerinin gücünü, kudretini tanıyıp O'na ve elçisine iman etmelerini sağlamaktı. Yani onlara dünyada kurtuluşu ve cennet yolunu göstermek içindi.

Şu anda bizlere de Rabbimizin bu tür uyarıları peş peşe gelmektedir. Bizi adam etmek için de Rabbimiz sürekli uyarılarda bulunmaktadır. Allah'ın yaptığı her işte bir hikmet vardır. "Belki dönerler diye bunu yaptık," diyor. Yâni Rabbimiz bizi hep kullukta tutmak istiyor, bizi hep cennet yolunda tutmak, kötü yollardan, cehennem yolundan döndürmek istiyor. Bakın onlara her bir âyet geldikçe:

49. "Ey Sihirbaz! Sana verdiği ahde göre Rabbine bizim için yalvar da doğru yola erişelim" dediler."

Allah o topluma akılları başlarına gelsin diye tufan gönderdi. Mahvoldular, kahroldular ve Allah'ın elçisi Hz. Musâ'ya gelip: "Ey Musâ! Allah'la aranızdaki ahid hatırına, ya da seninle bizim aramızdaki ilişki hatırına Rabbine bir dua ediver de, Rabbin şu belâyı üzerimizden kaldırsın, biz de o zaman senin getirdiğin hidâyet hediyesini kabul edelim. Biz de Müslüman olalım," dediler.

Dikkat ederseniz, “Allah’la aranızdaki ahit hatırına bir dua ediver,” diyorlar. Yâni bu adamlar Hz. Musâ (a.s) ile Allah arasında bir ri-salet ahdi olduğunu, Allah’ın elçisi Hz. Musâ’nın (a.s) Allah katında mümtaz bir yerinin bir değerinin olduğunu biliyorlardı. Allah’la elçileri arasında bir misak, bir ahid vardı. Bu adamlar aslında Allah fikrine ve peygamber düşüncesine yabancı değillerdi. Allah’ın ne olduğunu, peygamberin kim olduğunu, ne için geldiğini, kim tarafından görevlendirildiğini biliyorlardı. Allah’la elçileri arasında bambaşka bir bağ ol-duğunu bilen bu insanlar, ondan bu bağ hatırına dua etmesini istiyorlardı.

Anlıyoruz ki, bu insanlar Allah’ın gücünü de, kudretini de biliyorlar. Başlarına gelen bu belâların O’ndan geldiğini ve sadece yine O’nun kaldırabileceğini de biliyorlar. Bu konuda dua edilecek makamı, duası istenecek makamı da biliyorlar. Allah’a gerçek kulluk yapan birisinden dua etmesini istiyorlar. Yâni her şeyi biliyorlar.

Allah’ın elçisinin yanına geliyor ve diyorlar ki: “Ey sihirbaz! Bizim için Rabbine bir dua ediver de, şu belâyı bizim başımızdan kaldırsın. Biz de sana ve senin Rabbine iman edelim ve hidâyette olalım.” Hz. Musâ Cenâb-ı Hakk’a dua eder, Allah onların üzerinden bu belâyı kaldırır ama onlar verdikleri sözü unutup yan çiziverirler. İnsanların genel karakteridir bu. Başlarına bir belâ gelince, bir sıkıntı içine düşünce, “aman aman” derler ama bu belâyı Allah savuşturunca, hemen yan çiziverirler. Bakıyoruz, insanlar bugün de böyle yapıyorlar. Başları dara gelince bugünküler de hemen Allah’la arası iyi olan hocalara hacılara koşuyorlar. Siz nerdesiniz yahu! Siz kendiniz nerdesiniz! Bu dinin öteki bölümleri sizi ilgilendirmiyor mu? Firavun durumuna düşünce mi Allah’ı hatırlıyorsunuz? Başınız daralınca mı Allah’ı hatırlıyorsunuz?

Hz. Musâ Allah’a dua etti ve Allah onların başından bu belâyı kaldırdı ama bu adamlar Allah’a ve Musâ’ya (a.s) verdikleri sözü unutuverdiler. Yine eski küflerine, eski şirklerine devam ettiler.

Sonra Allah onların üzerine kurbağa yağdırır. Evlerinin içi, yiyecekleri ve tüm hayatları kurbağa ile dolup da perişan bir hale gelince, yine gelip Hz. Musâ’dan Rabbine dua etmesini isterler. Hz. Musâ dua eder, Allah bu belâyı da kaldırır ama onlar yine iman etmezler, yine yola gelmezler. Sonra Rabbimiz onların üzerlerine çekirgeler sürüsünü gönderir. Tarlalarındaki mahsulleri

çekirgeler sürüsünün istilasına uğrayınca, yine Hz. Musâ'nın dua etmesini isterler. Hz. Musâ du-a eder ve Allah onu da kaldırır. "Eh, zaten eskiden de bu tür şeyler ol-muştur, olağan şeylerdir bunlar," diyerek yine yan çizerler. Musâ'nın (a.s) duasının sonunda tarlalarından kaldırdıkları ürünleri ambarlarına doldururlar. "Tamam, artık ürünlerimizi garantiye aldık," diye sevinip dururlarken, Rabbimiz onlara bit gönderir. Öyle ki, tüm vücutları, tüm yatak ve yorganları, tüm ambarları ürünün defterini düren bitlerle doluverir. Musâ (a.s) yine dua eder ve Allah onu da kaldırır.

Arkasından onlara kan gönderir Rabbimiz. Her şeyleri kan olur. Ekmeğe el atarlar kan, suya el atarlar kan, tüm yiyecek ve içecekleri kan haline geliverir. Fakat işin garibi, bütün bu gelenler Mısır'da yaşayan Firavun oğullarına geliyordu. Aynı şehirde yaşayan İsrâil oğullarına hiçbir şey olmuyordu. İsrâil oğulları bunların hiçbirisinden et-kilenmiyordu.

Hattâ rivâyetlere göre, Firavun oğullarından olan birileri suyu ağzına götürüyor, kan olduğunu görüyordu. Sonra yanındaki İsrâil-oğullu kölesine veriyor, su oluyordu. Kölesinin ağzından emmeye çalışıyor, onun ağzından berikisinin ağzına dökülürken yine kan haline geliyordu. İşte Rabbimiz adam olsunlar diye peş peşe biri öncekinden daha etkili mûcizeler gönderdi ama bu adamlar yine adam olmayınca, bütün bu imtihanlar yine de onların akıllarını başlarına getirmeyince, sonunda helâki hak etmiş oldular. Allah bize de bazen böyle bir şeyler gönderir ama yine de Allah'ın istediğine gelmemeye diretirsek, bilelim ki bizim defterimizi de dürüverir. Bütün bunlar geldikçe:

50. "Ama azabı ülkelerinden kaldırdığımızda hemen sözlerinden döndüler."

Her defasında söz verdiler ama sözlerinden döndüler. Onların bu sözlerinden döneceklerini bile bile Rabbimiz rahmeti gereği yine de onların üzerlerinden belâlarını kaldırıyordu.

51. "Firavun, milletine şöyle seslendi: "Ey milletim! Mısır hükümdarlığı ve memleketimde akan bu ırmaklar benim değil mi? Görmüyor musunuz?"

Bütün bunlar karşısında adam olmayan Firavun şöyle seslendi: "Ey kavmim! Mısır mülkü benim değil mi? Mülk benim değil mi? Şu ırmaklar, şu akıp giden Nil de benim taht-ı tasarrufumda değil mi? Siz hiç düşünmüyor musunuz?"

Firavun, kendi yanlışına kendi sapıklığına insanları da ortak etmek istiyordu. Mısır'ı kendisinin yarattığını söylemiyordu ama, kendisinin mülkün sahibi olduğunu söylüyordu. Kendisini mülkün sahibi görüyor, Hz. Musâ'yı da gariban birisi görerek küçümsüyordu. Hz. Musâ'nın, Mısır'ın bir mahallesinde belki çocuklarıyla birlikte yaşadığı küçücük bir evi veya annesinin evi vardı. Firavun ise Musa'ya göre güçlüydü, egemenlik sahibiydi. Allah'ın kendisine verdiği bu imkânlarla Allah'a hamd etmesi gerekirken, onlarla insanlara Rabblik taslamaya çalışıyordu. Bakın Musâ'yı küçük, kendisini büyük görerek şöyle diyor:

52. "Yahut ben zavallı ve neredeyse konuşamayan bu kimseden daha üstün değil miyim?"

"Söyleyin bana! Dikkatli bakın! Şu psikopat, şu ne dediği belli olmayan, ne dediğini bilmeyen, ne dediği anlaşılmayan şu adam mı daha üstün, yoksa ben mi daha üstünüm? Şu ne dediği anlaşılmayan adam. Yâni bu bizim dünyamızdan konuşmuyor. Operadan, baleden, müzikten, sanattan, marktan, dolardan, A.B.D'den, Avrupa'dan, A.E.T den I.M.F'den, ekonomik düzenlemelerden söz etmiyor bu adam. Bu bizim dilimizden, bizim dünyamızdan konuşmayan, bizim anlayamayacağımız dilden konuşan bu adam mı üstün yoksa ben mi üstünüm? Bunu hâlâ anlayamadınız mı?" diyordu.

Evet, Firavun, anlamak istemediği için, Musa hakkında "ne de-diği anlaşılmayan adam" diyordu. Şimdi de öyle değil mi? Birilerine Allah'ın kitabından bir şeyler anlatmaya çalışıyorsunuz ama adamın dünyası faklı olduğu için, istediği ve beklediği telden çalmadı diye din-lemiyor. Anlamak ve dinlemek istemiyorlar.

Bir de Allah korusun, "biz kim, peygamberin sünnetini, Peygamber Efendimizin hadislerini anlamak kim?" diyenler de, onun anlaşılmaz şeyler söylediğini iddia edenler de böyle değil mi? Bu gereksiz ürkeklikleri sebebiyle, hadis kitaplarının arasında Peygamberi bek-letenler de öyle mi, orasını bilmiyorum Allah korusun. Öyle değil mi? Sanki Allah anlaşılmaz söz söylüyor. Sanki peygamber aleyhisselâm anlaşılmaz söz söylüyor. Sanki ben ya da bir başkası dini Allah'tan daha güzel anlatıyor. İnsanların yazıp çizdiklerine yöneliyorlar da Allah ve resûlünün sözlerine yönelmiyorlar. Allah için söyleyin insanların kitap ve sünnete karşı takındıkları bu olumsuz tavır Firavun'un tavrına benzemiyor mu?

53. "Ona altın bilezikler verilmeli veya yanında ona yardım edecek

melekler gelmeli değil mi?”

Sözü dinlenecek kişinin altınları, gümüşleri olan bir zengin yada orduları, aveneleri olan güçlü birisi olması gerekmez mi? Hani bu adamın ne altınları, ne bilezikleri, ne arabası, ne hanı, hamamı, ne de yanında, kapısında bağlı askerleri var. Malı yok, mülkü yok ve de rütbesi yok diyordu. Yâni bu gerçekten sözü dinlenecek birisi olsaydı, yanında ona hizmet eden melekleri, ordusu, avenesi olmalı değil miydi? İşte Firavun'un ve Firavun sisteminin, imam olacak, lider olacak, sözü dinlenecek kimselerde aradıkları özellikler bunlardır. Onun malı yok, mülkü yok, sadece sade bir kul.

Yâni o kendileri gibi halkın malını sömürüp elbise diye sırtına giymemiş, halkın servetini sömürüp, köşklerine yatırmamış bir elçiydi. Halbuki insan bunlarla insan değildi. Parayla, pulla, makamla, altınla, gümüşle insan insan değildi. İnsan kalbinde taşıdığı yüce değerlerle insandı. İnsan, imanıyla, kulluğuyla, Rabbine teslimiyetiyle ve takvasıyla insandı. Allah katında insan budur ve değerli olan da budur. Elinde bu açıdan hiçbir değeri olmayan birisi, yâni bu sayılanlara sahip olmayan birisi, tüm şehirler onun olsa bile, en yüce makamlara gelmiş olsa bile hiçbir değer ifade etmeyecektir.

Hani, “ciğeri beş para etmez” derler ya, işte böyle birisinin ciğeri beş para etmeyecektir. Ama Firavunlar bunlara sahip olmadıkları için, bu değer yargılarını değiştirip bu değerlere sahip olanları küçük, kendilerini de büyük görmeye çalışmaktadırlar.

54. “Firavun, milletini küçümsedi ama, onlar kendisine yine de itaat ettiler. Doğrusu onlar yoldan çıkmış bir milletti.”

Allah'ın elçisine karşı takındığı bu tavırlarıyla, Firavun, kavmini, toplumunu, çevresindekileri küçümsedi ve onların düşüncelerine inanışlarına ve değer yargılarına ipotek koydu. “Siz de böyle inanacaksınız! Siz de böyle benim gibi düşüneceksiniz!” diyerek onları ken-disi gibi düşünmeye, kendisi gibi inanmaya zorlayarak, kendi anlayışını zorla onlara empoze ederek onları küçümsedi. “Sizler beni dinlemek zorundasınız. Benim dediklerimin dışına çıkmamak zorundasınız. Sizin nasıl düşüneceğinizi, nasıl inanacağınızı ben bilirim! Nasıl giyineceğinizi ben belirlerim! Nasıl yaşayacağınızı ben bilirim! Siz bilmezsiniz! Siz anlamazsınız!” diyerek kavmini küçümsedi, onları aptal

yerine koydu. Onlar da kendilerini küçümseyen bu zorbaya itaat ettiler de kendilerine değer vermek için gelmiş Allah elçisine değer vermediler.

Şimdi de öyle değil mi? "Sizler anlamazsınız! Sizler bilmezsiniz! Sizler bizi dinlemek zorundasınız! Eğer okulu bitirmek, diploma almak, dükkan açmak, bakan, dekan, müdür, doçent, sanayici olmak istiyorsanız, benim dediğimi yapacak ve benim sözümden çıkmayacaksınız. Şöyle şöyle davranmadan, şunları şunları yapmadan, bunları yapamazsınız," diyerek şu anda bu Müslümanlarla alay eden, tüm vatandaşlarla alay edenler, onların her tür özgürlüklerine ipotekler koyanlar da aynı şeyi yapmıyorlar mı?

Veya sizler bizim istediğimiz şekilde inanmak, bizim istediğimiz gibi giyinmek, bizim istediğimiz gibi yaşamak zorundasınız diye insanların inanç özgürlüklerine ipotek koyanlar, tek tip ama kendi istedikleri tip insan yetiştirmeye soyunanlar da insanları küçümsemiyor-lar mı bugün? Ama Allah diyor ki:

"Onlar, o Firavun'un kavmi, onun çevresindekiler buna rağmen o Firavun'a itaat ettiler, ses çıkarmadılar, ona boyun köstüler de fâsıklardan oldular." Ya da onlar aslında fâsıktılar da, Firavun'a itaat ederek fâsıklıklarını ortaya koydular. Gönüllü teslim oldular ona. Zaten zalimin yanı başında ona koltuk değnekliği yapan mazlum olmasa, zalim asla ayakta duramaz. Zalimin varlığı, mazlumun varlığına bağlıdır. Zalimin hayatını sürdüren, mazlumun varlığıdır. Mazlum, mazlum olarak var olmasa, mazlum olarak yaşamaya son verse, tüm Firavunlar ve zalimlerin işi bitecektir.

Evet ey Müslümanlar! Bilesiniz ki bugün sizleri de tahkir edecekler. Sizleri de küçük görecekler. Makamınız, mevkiiniz, paranız, pulunuz yok diye, dünyanın kulu-kölesi olmadınız diye sizi de aşağılayacaklar. Kendi değer yargılarıyla, makamlarıyla, mevkileriyle, paraları ve pullarıyla sizin üzerinizde de saltanat kurmak isteyenler olacak. Sakın ola ki bu adamların bu tavırlarına boyun bükmeyin. Mü'min iseniz, en üstün sizsiniz, bunu asla unutmayın. İzzet ve şeref bu dünyalık şeylerde değil, imandadır. İzzet ve şeref, iman edip salih ameller işleyenlerdedir. Bakın Beyyine sûresi bunu çok hoş anlatır:

"Fakat, inanıp salih ameller işleyenler, işte onlar da, yaratıkların en iyileridirler."

(Beyyine 7)

İman edip salih amel işleyenlerin, varlıkların en hayırlısı olduğunu anlatan

Rabbimiz, iman ve salih amelden yoksun olanların da yaratıkların en şerlileri olduğunu anlatır. Allah'a inanmayanlar salih ameller işlemeyenler ne kadar da ekonomik güçleri olursa olsun, mahlukâtın en şerlileridir. Bunu asla hatırınızdan çıkarmayın. İtibarın, Allah'a teslimiyet olduğunu unutmayın. Eğer sizler de onların değer yargılarını kabullenir, onların üstün, şerefli olduklarını kabul eder ve onlara boyun bükerseniz, siz de fâsıklardan olursunuz. O zaman da onlar sizin üzerinizde büyürler, sizin üzerinizde Rableşirler. Siz fâ-sıklaşır ve onları Kahhâr makamında görmeye başlarsanız, onlar da sizin üzerinizde kahr-u galebelerini artırırlar. Bakın ifade aynen öyledir:

Onlar fâsıktılar, onlar bozuktular. Buna göre diyoruz ki, eğer bizde bir takım fısk özellikleri, bir takım bozulmalar gerçekleşirse, o zaman Firavunların bu gövde gösterileri bizim üzerimizde de etkili olmaya başlayacaktır. O zaman biz de onlara itaat etmek ve boyun bükmek zorunda kalacağız. O zaman tıpkı Firavun'un toplumu gibi hayatımızda Allah'a yer vermekle beraber onlara da yer vererek müşrik duruma düşmek zorunda kalacağız. Ama biz, bizdeki bozuklukları, bizdeki fıskları ortadan kaldırma çabası içine girersek, Rabbimiz bize hidâyet edecek ve bizi Firavunlara kul köle olmaktan kurtaracaktır. Allah yardımcımız olsun...

55. "Böylece Bizi öfkelendirince onlardan öç aldık, hepsini suda boğduk."

Evet, yıllar böyle geçti. Onlara çok çeşitli âyetler geldi. Her biri diğerinden etkili uyarılar kapılarını çaldı. Allah türlü türlü fırsatlar yarattı onlar için. Uzun süre dönüş imkanı lütfetti. Rabbimizin rahmeti çok geniştir. Dikkat ederseniz, bu sûrede Rabbimizin rahmeti çok geçti. Hep rahmet kapıları açtı Rabbimiz onlara. Ama onlar, kendilerine açılan tüm rahmet kapılarını kapattılar. Bu rahmetten istifade etmesini bilemediler.

İşte böyle, Allah uyarır ama onlar yine de anlamaz ve Allah'ı gazaplandırırlarsa, Allah da onlardan öç alarak işlerini bitiriverir. Onları boğuverir. Hayatlarını, programlarını, gidişlerini boğuverir. Allah, onları suda boğuverdi. Aslında su, Rabbimizin rahmetlerinden birisidir. Rahmet olan su, kendisine Allah'ın yüklediği yasa değişince böyle azap oluveriyor. Hayat için yaratılan su, bir anda helâk sebebi oluveriyor. Allah onların tümünü suda boğdu da:

56. "Onları, sonradan gelecek inkârcılara ibret alınacak bir geçmiş kıldık."

Rabbimiz, “onları sonradan gelecekler için bir selef ve mesel kıldık, ibret yaptık,” diyor. Yâni onları sonradan gelenlerin pîri, üstadı, muallimi kıldık. Mele’ de böyle, Firavun da böyledir. Firavun’u kendisinden sonra gelecek tüm Firavunlara, mele’yi de kendilerinden sonra gelecek tüm mele’lere üstad yaptık.

Kâfirlerin de selefleri yâni üstadları vardır, bizim de seleflerimiz ve muallimlerimiz vardır. Bizim seleflerimiz Musâ (a.s), İbrahim (a.s) ve Adem’den (a.s) bu yana Allah safında yer almış imamlarımız ve önderlerimizdir. Kâfirlerin selefleri ve örnekleri de Firavunlar, Nemrutlar, Karunlar ve tarihte Allah elçilerinin önünü kesmek için çırpınırlarken, kimisi suda boğularak, kimisi yerin dibine batırılarak, Allah tarafından kendilerinden intikam alınmış kimselerdir. Firavun, boğulup giderken tüm haleflerine şu mesajı veriyordu:

“İnandım ki İsrâil oğullarının iman ettiği Allah’tan başka İlâh yokmuş. Ben de Müslümanlardanım!”
(Yunus: 90)

Gerçekten bugün bu sözü tüm dünya müstekbirlerine duyurmamız gerekmektedir. Tüm dünya Firavunlarına duyurmalıyız bu sözü. Ey müstekbirler! Ey kendilerinde güç, kuvvet olduğunu zanneden zalimler! Firavun’un söylediği bu sözü sizler ne zaman söyleyeceksiniz? Size hiç bir şey hatırlatmıyor mu bu söz? Ölürken mi söyleyeceksiniz bunu? Firavun’a fayda vermediği gibi, ölürken söyleyeceğiniz bu sözün size de hiçbir faydası olmayacaktır.

Firavun diyor ki, “İsrâil oğullarının inandığı İlâhtan başka ilâh yoktur.” Ama bunu ölürken söylüyordu. Halbuki şimdi inandım dediği İlâh’ın gönderdiği Musâ’yı, dün öldürmeye çalışıyordu. Yıllarca o İlâ-h’ın dinini, o İlâh’ın gönderdiği peygamberi reddetmiş, o İlâh’a inanan İsrâil oğullarına kan kusturmuş, kendinin, ülkesinin yegâne İlâhı olduğunu ilân etmişti. İşte kıyamete kadar gelecek nesiller içinde kendisine özenen, kendi yoluna imrenen, yeryüzünde Rabliğini iddia ederek Allah’a ve Allah’ın dinine savaş açan tüm Firavun taslaklarına bu sözleriyle şu mesajı veriyordu: “Gelin ey beni taklit edenler, benim düştüğüm yanlışa düşmeyin! Ben imanı son dönemime tehir etmiştim. Ama gördünüz ki, o iman benden kabul edilmedi. Siz bunu önceden anlayın da, benim durumuma düşmeyin. Şimdiden hatalarınızdan dönüp Müslümanlığınızı ilân edin!”

57. “Ey Muhammed! Meryem oğlu misal verilince, senin milletin buna gülüp geçiverdi. “Bizim tanrımız mı yoksa o mu daha iyidir?” dediler. Sana

böyle söylemeleri, sadece tartışmaya girişmek içindir. Onlar şüphesiz kavgacı bir millettir."

Meryem oğlu Îsâ'nın misali verilince, kavmin şamata yapmaya başlayıverdi. Kahkahalar atarak gülüverdiler ve böylece peygamberin mesajını susturmaya koyuldular. "Bizim İlâhlarımız mı daha hayırlı, yoksa Meryem oğlu Îsâ mı daha hayırlı?" diyerek alaya alıverdiler. Allah'ın elçisi olan Hz. Îsâ (a.s) ile Allah'ın öteki elçileri olan ve tapındıkları melekleri mukayese etmek istediler.

Bakın Rabbimiz bir önceki âyette kâfirlerin seleflerini anlatmıştı. Kâfirlerin üstatlarını anlatmıştı. İşte burada da bu müşrikler aynen üstatlarının yolunu takip ediyorlar ve aynen onların yaptıklarını yapıyorlar. Tıpkı onlar gibi delilsiz reddediyor, alaya alıyor, gülüp geçiyorlar.

"Bizim ilâhlarımız mı daha hayırlı, onların ilâhı olan Îsâ mı daha hayırlı?" diyorlardı. Hristiyanları kastederek, "onlar Îsâ'ya tapınıyorlar, bizse meleklere tapınıyoruz. Bizimki mi daha hayırlı yoksa onlarınki mi?" diyorlardı. Ya da, "Siz diyorsunuz ki, Allah'tan başkalarına tapınanlar taptıklarıyla beraber cehenneme gidecektir. Eğer bu doğ-ruysa, yâni bu Hristiyanlar ve onların taptıkları cehenneme gidecekse, biz de taptıklarımızla beraber cehenneme gideceksek, buna dünden razıyız. Yâni Allah'ın elçisi Îsâ'nın gittiği yere gitmekten çekinmiyo-ruz," diyorlardı.

Allah diyor ki, "bu adamlar bunu ciddi söylemiyorlar. Düşünerek delilleriyle söylemiyorlar. Sadece tartışma açmak için, seni oyalamak için, laf olsun diye söylüyorlar. Yâni ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları! Bu tip insanların her dediklerine değer vermeyin ve yolunuza devam edin."

59. "Meryem oğlu, ancak kendisine nîmet verdiğimiz ve İsrâil oğullarına örnek kıldığımız bir kuldur."

Meryem oğlu Îsâ, sadece bir kuldur. Hz. Îsâ değişik mûcizelerle donatılmış da olsa, doğumu fevkalâde de olsa, o bir ilâh değil, sadece bir kuldur. Biz onu İsrâil oğullarına bir mesel kıldık. İsrâil oğulla-rına onu numûne-i imtisâl kıldık. Örnek alacakları, yolundan gidecekleri bir örnek kıldık onu. Peygamber, toplumu için numûne-i imtisâldır. Allah'ın kendilerinden istediği kulluğu şahsında örnekleyen bir elçidir peygamber.

60. "Eğer dileseydik, size bedel yeryüzünde sizin yerinizi tutacak melekler

var ederdik.”

Melekler de aynen sizler gibi bizim kulumuzdur. Onlar da ilâh değildir. Onlar da tapınılacak varlıklar değildir. Eğer biz isteseydik, sizin yerinize yeryüzünde melekler yaratırdık. Burada şehvetperest olan, kadınperest olan müşriklerin iddialarına cevap vardır. Siz onları tapınılmaya lâyık varlıklar olarak kabul ediyorsunuz. Halbuki onlar Allah’ın kullarıdır, onları biz yarattık ve dileseydik şu anda sizin yerinizde, sizin şartlarınızda onları yeryüzünde kullar yapardık. Yâni onlar sizden farklı değillerdir, deniyor.

61. “O, kıyametin kopacağını bildirir; o saatin geleceğinden şüphe etmeyin, Bana uyun, bu doğru yoldur.”

Muhakkak ki onda kıyametin bilgisi vardır. Şüphesiz ki o kıyamet ilminin bir aracıdır. Âyet-i Kerîmedeki "ha" zamirinin mercii konusunda değişik anlayışlar olmuştur.

a. Kimileri bununla Kur’an’ın kastedildiğini anlamaya çalışmıştır. Yâni Kur’an kıyametle ilgili bir bilgi kaynağıdır. Kıyamet gibi gaybî bir konunun bilinmesi, elbette Kur’an’la mümkündür.

b. Kimileri de bu zamirle Hz. Îsâ’nın kast edildiğini söylemişlerdir. Çünkü Arapça’da zamirlerin en yakınına havale edilmesi kaidesinden hareketle, burada kastedilen Hz. Îsâ’dır. Ayrıca bir de buradaki "le ilmun" ifadesini, "le alemun" şeklinde okuyanlar da olmuştur. Yâni onda kıyametin saatine alâmetler, işaretler vardır şeklinde de anlaşılmıştır.

Hz. Îsâ’nın kıyamete alem oluşunu da iki şekilde anlamaya çalışıyoruz.

1. Îsâ’nın yaratılışı, babasız dünyaya gelişi, konumu, kendisine verilen mûcizeler, ölüleri diriltmesi, kıyametin kopması için bir ilim, delil ve alâmettir. Onun babasız dünyaya gelmesi ve bizzat ölmüş kimseleri diriltmesi, insanların öldükten sonra diriltilmesi demek olan kıyametin zuhuruna ve insanların yeniden dirilişlerine delildir.

2. Hadislerde anlatıldığı şekliyle Hz. Îsâ (a.s) tekrar dünyaya döndürülecektir. Kıyametin kopmasına yakın bir zaman kala Allah onu yeryüzüne tekrar döndürecektir. Buhârî’de Ebu Hureyre’den (ra) rivâyet edilen bir hadis-i şerîflerinde Allah’ın Resûlü şöyle buyurur:

“Nefsim elinde olan Allah’a yemin ederim ki size Meryem oğlu Îsâ’nın adaletli bir hakem olarak indirilmesi yaklaşmıştır. O haçı kıracak, domuzu öldürecek, vergiyi de kaldıracaktır. Ve mal o kadar fazlalaşacak ki kimse o-nu kabullenmeyecek. En sonunda tek bir secde dünya ve içindekilerden daha hayırlı olacaktır.”

Müslim’de de Cabir’den (r.a) şu rivâyet vardır: Allah’ın Resûlü:

“Benim ümmetimden bir taife kıyamet gününe kadar hak yol üzerinde savaşmaya devam edecektir. O zaman Meryem oğlu Îsâ inecek ve onların emiri diyecek ki: “Bize emir ol!” O da diyecek ki: “Hayır! Siz birbirinize e-mirsiniz!” İşte bu, Allah’ın bu ümmete bir ikramıdır.”

İşte Hz. Îsâ’nın kıyamete alem oluşunun bu ikinci geliş olduğu belirtilmiştir. Ancak Hz. Îsâ’nın bu ikinci gelişinin delil olması, belki sa-dece o anda yaşayan insanlar için söz konusudur. Bu âyetlerin nâzil olduğu dönemde veya şu anda, bize bunun bir delil olması mümkün değildir. Öyleyse birincisi daha münasip gibi oluyor. Allah en iyisini bilir.

Öyleyse o kıyamet konusunda sakın ha şüphelenmeyin. Bana tâbi olun. İşte bu dosdoğru hidâyet yoludur. Bu yol insanları Allah’a, cennete ve Allah’ın hoşnutluğuna götürür. Mü'min, sürekli bu yolda yürüyen insandır. Bu yol, sürekli üzerinde yürünen bir yoldur. Mü'min bu yolda olduğu müddetçe, yatarken de, otururken de, uyurken de hep ayakta, hep yürüyor demektir.

62. “Sakın şeytan sizi bu yoldan alıkoymasın; şüphesiz o size apaçık bir düşmandır.”

Sakın ha şeytan sizi bu yoldan saptırmasın. Sakın şeytan sizi bu yoldan engellemesin. Çünkü unutmayın ki, o sizin apaçık bir düşmanınızdır. Atanıza oynadığı oyunu biliyorsunuz. Onu cennetten nasıl çıkardığını size anlattım. Sizden öncekilere oynadığı tüm oyunları size tanıttım. Kur’an-ı Kerîm’de, atamız Adem’in yaratılışından bu yana, Rabbimiz sürekli onun çocuklarını şeytanla uyarmaktadır. Zira şeytanla insan nesli arasında başlayan bu kavga, kıyamete kadar sürecek bir kavgadır. İnsanın yeryüzünde vereceği en büyük kavganın, şeytana karşı vereceği bir kavga olduğu ve bu kavgayı başaranların cennete gideceği sürekli gündeme getiriliyor.

Yine sık sık şeytanın insanları saptırma yöntemleri insanlara tanıtılmaktadır. İşte az evvel anlatıldı, İsrâil oğullarının Allah elçisini Rabb olarak düşünmelerine sebep şeytandır. Îsâ’yı Allah makamına koyduran

şeytandır. Müşriklere Allah'ın meleklerinin kızlar olduğunu düşündüren ve onları saptıran yine şeytandır. İnsanların karşısına Allah'tan başka secde makamları çıkarıp, onlara secde ettiren yine şeytandır. İnsanların karşısına Allah'ın sisteminden başka sistemler çıkarıp insanların onlara kul-köle olmasını öğütleyen, yine şeytandır. Öy-leyse, aman şeytana dikkat edin! Zira unutmayın ki, yeryüzünde sizlerin en büyük düşmanınız odur.

63. "İsa, belgeleri getirdiği zaman demişti ki: "Size hikmetle ve ayrılığa düştüğünüz şeylerin bir kısmını açıklamak üzere geldim. Allah'a karşı gelmekten sakının, bana itaat edin."

Hz. Îsâ onlara geldiği zaman demişti ki: "Ben size hikmetle geldim. Size ilâhi hikmetin gereği olarak Rabbinizden bir hayat programıyla geldim, size Rabbimden bir risalet getirdim."

Hikmet, vahiy, risalet, Allah bilgisi demektir. Allah bilgisi ile hayatın problemlerini çözümlemek demektir. Ben size Rabbinizden böyle bir hikmetle geldim ki, sizin ihtilâf edip durduğunuz şeylerin bir kısmını size açıklayayım. Allah konusundaki ihtilâflarınızı, Allah hayata karışır mı, karışmaz mı?, Allah'tan başka hayata karışan İlâhlar var mıdır, yok mudur?, Allah'ın oğlu, kızı var mıdır? şeklindeki ihtilâflarınızı size açıklamak için geldim. Öyleyse peygamber, ihtilâfların çözümünde temel kriterdir. Her türlü ihtilâf konusu, onun sünnetine havale edilmelidir.

64. "Doğrusu Allah benim de Rabbimdir; sizin de Rabbinizdir, artık O'na kulluk edin, bu, doğru yoldur."

"Şüphesiz ki o Allah benim de, sizin de Rabbinizdir. Muhakkak ki kendisine kulluk edilmeye lâyık olan, kulluk programını bilen, sizden nasıl bir kulluk isteyeceğini bilen ve size bir hayat programı belirleyen, benim de, sizin de Rabbinizdir. Sizin için de, benim için de ken-disine kulluk edilecek, hayat programı uygulanacak O'ndan başka Rabb yoktur. Bu konuda benim sizden bir farkım yoktur. Ben de sizin gibi Allah'ın kuluyum. Benim boynumdaki kulluk ipinin ucu da Rabbi-min elindedir. O ne tarafa çekerse, ben o tarafa gitmek zorundayım. Ben her zaman O'na muhtacım. Beni yaratan, beni besleyen, beni ya-şatan ve bana yol gösteren O'dur. Ben nasıl O'nu Rabb bilmiş ve irademi O'na teslim etmişsem, gelin siz de, sizin Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin ve O'ndan başkalarını Rab ve İlâh bilmeyin."

Dikkat ederseniz, Hz. İsa burada, Hristiyanların iddia ettikleri gibi

kendisinin Rabb olduğunu, Allah'ın oğlu ya da Allah'ın yetkilerine sahip birisi olduğunu, kendisine kulluk edilmesi gerektiğini söylemi-yor. Diyor ki, "O Allah benim de, sizin de Rabbinizdir. Ben O'na kulluk ediyorum, siz de O'na kulluk etmek zorundasınız."

O böyle diyor ama bakın ona tabi olduklarını, onun yolunda olduklarını iddia edenler ne yapıyorlar:

65. "Ama, aralarında gruplaştılar, ayrılığa düştüler. Kıyamet gününün can yakıcı azabına uğrayacakların vay haline!"

Sonradan zuhur eden Hristiyan gruplar, hizipler aralarında ihtilâf ettiler. Hristiyan ve Yahudi hizipler, kendi aralarında Îsâ (a.s) hakkında ihtilâfa düştüler. Hıristiyan gruplardan bir kısmı onun Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna, bir kısmı onun Allah'ın oğlu olduğuna inanmakta, bir kısmı da onun Allah olduğuna ve kendisine kulluk yapılması gerektiğine inanmaktadır. Bazıları da onun Allah'la insan karışımı bir varlık, yarı Allah yarı insan bir varlık olduğunu iddia etmektedirler.

Ya da Hz. Îsâ konusunda Yahudiler başka söylediler Hristiyan-lar da başka şeyler söylediler. Yahudiler onun sebebiyle kendi kitaplarının ve peygamberlerinin hükmü kaldırıldı diye ondan intikam almak için onun veled-i zina olduğunu iddia ettiler. Hristiyanlar da onların gö-zünde Hz. Îsâ'yı temize çıkarabilmek için, o kadar büyüttüler, o kadar yücelttiler ki, onu Allah yerine oturtuverdiler. Kimisi ileri giderek, kimisi geri kalarak bu konuda kendilerine zulmettiler.

Evet, onlar Allah'a, Allah'ın tertemiz elçisine zulmettiler. Allah ın hakkını vermeyerek zulmettiler, peygamberin hakkını vermeyerek ona ve kendilerine zulmettiler. Peygambere karşı böyle aşırı davranmak da zulümdür, ona karşı ilgisiz kalarak geri durmak da zulümdür. Yâni biri ona karşı gelerek pozitif bir zulüm, ötekisi de ilgisiz kalarak negatif bir zulümdür.

Anlaşılmadı mı? Peygambere karşı yapılacak zulmü iki şekilde anlıyoruz. Bunlardan birisi, peygambere, onun dinine, onun mesajına karşı alternatif programlar geliştirenler de zalimdir, onun getirdiği mesaja değer vermeyenler, öğrenmeye ve yaşamaya çalışmayanlar da zalimdirler. Onu ve getirdiği mesajı reddetmek, inkâr etmek, aksini savunmak da, diliyle onu kabul ettiğini söyleyip

ona ilgisiz kalmak da zulümdür. Rabbim bizleri her iki tür zulümden de korusun. İşte şu anda onu ve mesajını reddedip düşman kesilerek ona zulmedenleri de, onun getirdiği mesajı tanımaya yanaşmayarak zulmedenleri de görüyoruz.

Bakın Nisâ sûresinde de bu konuyu Rabbimiz şöyle anlatır:

"Ey Kitab ehli! Dininizde taşkınlık etmeyin, Allah hakkında ancak gerçeği söyleyin. Meryem oğlu Îsâ Mesih, Allah'ın peygamberi, Meryem'e ulaştırdığı kelimesi ve kendinden bir ruhtur. Allah'a ve peygamberlerine inanın, "Üçtür" demeyin, vazgeçin, bu hayrınızadır. Allah ancak bir tek Tanrıdır, çocuğu olmaktan münezzehtir, göklerde olanlar da yerde olanlar da O'nundur. Vekil olarak Allah yeter."

(Nisâ 171)

Hristiyanlar Allah'ın kulu ve elçisi olan Hz. Îsâ'yı İlâh edinmekle en büyük suçu işlemişlerdir. Bu, onların Hz. Îsâ'yı Allah'la insan karışımı bir varlık sayma yanılgılarından, vücutta vahdet denen Allah'la insanın birleşimi teorisinden kaynaklanmıştır. Bu yanılgı, yıllarca tartışmalarına rağmen meseleyi işin içinden çıkılmaz bir duruma getirmiştir. Bu karmaşık şahsiyetin, yâni Allah'la insan karışımı kabul ettikleri şahsiyetin insanî yönünün ağır bastığı kanısına varanlar, onun Allah'ın oğlu olduğu düşüncesine kapılırken, onun İlâhlığa yakınlığını düşünenler de, onun insanlaşmış bir Allah ya da Allahlaşmış bir insan olduğu inancına düştüler.

66. "Onlar farkında değillerken kıyamet gününün kendilerine ansızın gelmesini mi bekliyorlar?"

Onlar başka değil, kıyametin gelmesini bekliyorlar. Burada ve Kur'an'ın pek çok yerinde, kıyamet saatle ifade edilmiştir. Çünkü onun gelişi bir saat kadar yakındır. Bir de o zaman insanların hazırlan-maları gereken asıl hesaplaşma zamanıdır. O zamana karşı hazırlıklı olmak zorundayız. O zamana hazırlanan ve o zamanı kendisine yakın bilerek onun şuuru içinde yaşayanlar kurtulacak, o zamanı çok uzak bilenler ve onun hazırlığı içinde olmayanlar da ebedî kaybedenlerden olarak cehenneme yuvarlanacaklardır.

O kıyamet saati, ona hazırlıksız olan kimselere ansızın gelecektir. Zira kendileri kıyametin geleceğinden gafil bir şekilde dünyaya dalmış, onu hatırlarından çıkarmış ve böylece lüzumsuz şeylerin peşine takılmış insanlar için elbette kıyamet ansızın gelecektir. Kıyamete inanmayan ve onun hazırlığı içinde Allah için bir hayat yaşamayan insanlar, onun kopmasına yakın bir dönemde

alâmetler belirdiği zaman bile uyanmayacaklar, o zaman bile oyun ve oynaşlarını sürdüreceklerdir. Onun için şuurları yerinde değilken, haberleri yokken kıyamet gelip onların tepelerinde patlayacaktır. Artık ondan sonra pişman olma ve geriye dönme imkânı da kalmayacaktır.

67. "O gün Allah'a karşı gelmekten sakınanlar dışında, dost olanlar birbirine düşman olurlar."

O gün aralarında su sızmayan, birbirlerini candan ciğerden seven nice dostlar ve ahbaplar birbirlerine düşman olacaklar. Dostlukları, arkadaşlıkları düşmanlığa dönüşecektir. Ancak dostlukları Allah, takva, Allah hatırına, Allah dininin ikâmesi adına olanlar müstesnadır. Allah rızasına mâtuf olmayan tüm dostluklar, tüm bağlar, tüm arkadaşlıklar o gün düşmanlığa ve pişmanlığa dönüşecektir. Dünyada para, menfaat, makam, protokol, statü ve ırkî özellikler için kurulan dostluklar, birliktelikler bitecektir. Bitmenin de ötesinde, düşmanlığa dönüşecektir. Önderler, önde gidenler, liderler ve kendilerine uyanlar birbirlerine diş bileyecek, aralarındaki tüm protokol bağları kopacaktır.

Aslında bu dostların düşmanlıkları, dostluklarının kaynağından gelmektedir. Yâni onları dost kılan kaynaktan gelmektedir. Çünkü onların dünya hayatındaki dostlukları, birbirlerini günâha teşvik etmek içindi. Günâh konusunda birleşiyor ve birbirlerine yardımcı oluyorlardı. Böyle bir dostluğun orada devam etmesi mümkün değildir. Çünkü orada artık işledikleri bu günâhların neticesini ayan beyan görmüşlerdir. İşte bunun için birbirlerine düşman kesiliyorlar. "Sen yaptın! Sen ettin! Sen demiştin! Sen istemiştin! Sen yol göstermiştin! Sen zorlamıştın!" diyerek birbirlerine diş bileyecekler. Ama muttakîler, hayatlarını Allah'ın istediği gibi yaşayanların dostlukları böyle değildir. Onlar sevapta birleştikleri, birbirlerini hayra teşvik ettikleri için, onlar da yaptıklarının neticesinin ne kadar hayırlı olduğunu görünce birbirlerinden memnun olacak ve birbirlerini tebrik edecekler.

Öyleyse arkadaşlarımıza ve arkadaşlıklarımıza dikkat edelim. Arkadaşlarımızın cehennemine sebep olmadığımız gibi, cehennemimize sebep olacak kimselerle de arkadaşlık yapmamaya çalışalım. Arkadaşlarımızın şeytanı olmadığımız gibi, şeytanları arkadaş tutmayalım inşallah. Bakın bu muttakîlere Allah ne buyuracak:

68. "Allah: "Ey kullarım! Bugün size korku yoktur, siz üzülmeyeceksiniz" der."

Muttakîlere, Allah’ın koruması altına girip onunla yol bulanlara, yollarını Allah’a, Allah’ın kitabına ve peygamberinin sünnetine sorarak bulan ve Allah için bir hayat yaşayan, Allah’a lâyık işler yapanlara Allah şöyle buyuracak: “Ey kullarım! Ey tüm hayatlarında beni Rabb bilen ve hayatlarını bana sormadan yaşamayan kullarım! Ey hayat programlarını benim kitabımdan alan ve benim için hayat yaşayan kullarım! Bugün sizin için korku yoktur ve sizler asla mahzun da olma-yacaksınız. Geleceğiniz için herhangi bir korku yoktur. Bundan sonraki hayatınızda ebedî bir mutluluk, ebedî bir saadet sizi bekliyor. Sizin için bundan sonra ebedî bir emniyet söz konusudur. Artık bundan böyle şeytandan, şeytanî güçlerden, kâfirlerden, tâğutlardan ve onların zulümlerinden korku yoktur. Çünkü selâmet yurdu olan cennette şeytan da yoktur, şeytan dostları da yoktur. Zulüm de yoktur, fitneye düşme tehlikesi de yoktur. Burada kâfirlere, tâğutlara, münâfıklara, zalimlere, müşriklere yer yoktur. Eziyet yoktur, eziyetlere ve işkencelere katlanma yoktur. Burada sizin için hiç bir şeyin korkusu yoktur.

Geçmişe dair üzüntü de yoktur sizin için. Dünyada Benim istediğim hayatı yaşarken çekilen sıkıntılar, düşülen işkenceler bitmiştir. Katlanılan sabır hayatı bitmiştir. Sizler benim hatırıma yaptıklarınızdan dolayı asla üzüntü duymayacaksınız. Gam, tasa, keder hepsi hepsi dünyada kalmıştır.

Evet ey kullarım, bugün sizin için ne cehenneme gitme korkusu, ne de cenneti kaybetme üzüntüsü olmayacaktır.” Peki kimmiş bu muttakîler? Bakın bundan sonra Rabbimiz onların birkaç özelliğini anlatacak:

69. “Bunlar, âyetlerimize inanmış ve kendilerini Bize vermişlerdir.”

Bunlar bizim âyetlerimize inananlar, hayatlarını düzenleme adına onlara iman edenlerdir. Kur’an’da indirdiğimiz âyetlerin tamamına iman eden, daha önceki peygamberlere indirdiklerimize inanan, kâinatta serpiştirdiğimiz görsel âyetlerimize iman edenler ve bu âyetlere teslimiyet gösterenlerdir. Demek ki Allah’ın kitabındaki âyetlerini sadece okumak yetmiyor. Onları okumak, anlamak ve iman etmek de isteniyor. Allah’ın âyetlerine iman etmek de yetmiyor. İnandığımız âyetlere, aynı zamanda teslimiyet de isteniyor. Yâni inandığımız âyetleri hayatımızda tatbik etmek zorundayız. İnandığımız âyetlerin pratiğini de hayatımızda göstermek zorundayız. Allah’ın âyetlerini anlamak, kavramak, iman etmek ve hayatımızda yaşamak üzere, hayatımızı onlarla düzenlemek üzere okumak zorundayız.

İşte böyle yapanlara, böyle yaşayanlara denilecek ki:

70. “Şöyle denir: “Siz ve eşleriniz, ağırlanmış olarak cennete giriniz.”

“Sizler ve mü'min hanımlarınız, ya da siz ve mü'min kocalarınız girin cennete.” Ya da, “sizler ve mü'min dostlarınız, Müslüman arkadaşlarınız cennete girin,” denilecek. Ezvâc kelimesi, hanımlar, eşler anlamına gelebileceği gibi, aynı zamanda dostlar, arkadaşlar anlamına da gelmektedir. Yâni orada mü’minlerin dostları, arkadaşları da yanlarında olacaktır. Mü'minleri onlardan mahrum bırakmayacaktır Allah. Eşleriniz, dostlarınız, kadınlarınız, kocalarınız, arkadaşlarınız, birlikte hareket ettikleriniz, birlikte Allah’ın dinini yaşamaya çalıştıklarınız, birlikte Allah’ın dinini hakim kılma mücâdelesi verdiklerinizle cennete girin.

Sizler orada ağırlanacaksınız. Sizin için orada büyük bir ağırlanma vardır. Orada Allah’ın sonsuz lütfuna ve ebedî ağırlamasına gidiyorsunuz. Orada mahrumiyet yoktur. "Tuhberûn", Allah’ın nîmetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi anlamına geliyor. Allah’ın nîmetlerinin eseri, insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hissedilecektir. Sevinciniz yüzünüzde, gözünüzde, hâlinizde ve tavırlarınızda hissedilecektir. Süslenip ziynetlendirilecek, ikram olunacaksınız. Cennet sizinle özdeş olacak, içinize, dışınıza sinecek ve tüm zerrelerinizde etkisini gösterecektir. Allah’ın rahmeti sizi çepeçevre kuşatacak ve Allah’ın nîmetleriyle iç içe olduğunuzu her an hissedeceksiniz de, bütün bunların Rabbinizden geldiği şuuru içinde Rab-binize karşı sürekli bir hayranlık ve şükran duygusu içinde olacaksınız.

71 “Onlar için altın kadehler ve tepsiler dolaştırılır, canlarının istediği ve gözlerinin hoşlandığı her şey oradadır. Siz orada temellisiniz.”

Onların cennetteki hizmetçileri, ellerinde altın ve gümüş kadehler içinde şaraplar olduğu halde, onlar için hizmet adına etraflarında tavaf ettirilir. Onların emirlerine âmâde, tüm arzularını yerine getirecek hizmetçileri vardır orada ve her şey vardır onlar için. Onlar, orada ebedîyen kalacaklardır.

Orada onlar için canlarının çektiği, gözlerinin zevk alıp lezzet duyduğu şeyler vardır. Cennette insanın zevkine keder verecek, gözünü ve bediî zevkini yok edecek hiçbir şey yoktur. Cennet nîmetleri içinde insanın burun kıvırma, iştahsızlık veya beğenmeme gibi herhangi bir şey yoktur. Beğenerek arzu içinde onlardan istifade edeceğiz inşallah. Hani damak zevki mi? Başka zevkler mi? Her şey var orada.

Cennetteki nîmetlerin ayrı bir sevimli yönünü de şöyle ifade edelim: Sevdiğiniz bir şeyin, sevdiğiniz birisinden size ulaşmasıyla, sevmediğiniz

birisinden ulaşması elbette farklıdır. Nîmet aynı nîmet olsa da, sevmediğiniz birisinden size ulaştığı zaman içinizde bir burukluk duyarsınız. Meselâ sevmediğiniz birisinin elinden size ulaşan bir elmadan zevk, tat alamazsınız. Ama sevdiğiniz birisinin size sunduğu elmayı onun sevgisiyle birlikte tatma zevkine erersiniz. İşte cennetteki bütün bu nîmetler içinde, biz sevdiğimiz şeyi Rabbimizin rızasını, Rabbimizin hoşnutluğunu birlikte yudumlayacağız. Hem nîmetin kendi güzelliği, hem de onu bize sunan Rabbimizin güzelliği, onun bizden, bizim de ondan razı oluş güzelliğimiz, o nîmetlere kendilerine can atma özelliği kazandıracaktır.

Sizler orada ebedîyen kalacaksınız, ebedîyen yaşayacaksınız. Oradan çıkma, onu kaybetme söz konusu olmayacaktır.

72. "İşlediklerinize karşılık, size verilen işte bu cen-nettir."

İşte bu cennet, sizi ona varis kıldığımız cennettir. İşlediklerinize, amellerinize karşılık sizi varis kıldığımız cennet budur. Kur'an'da bu tür ifadeleri görüyoruz. Meselâ başka bir yerde Rabbimiz "Ecr-i gayr-i memnûn" der. Kesintisi olmayan bir ecir, memnuniyetin de ötesinde bir ecir veya başa kakıntısı olmayan bir ecir. Yâni Rabbimiz, "hadi hadi, sizler bunu hak etmediniz ama yine de ben bunu size veriyorum," demeyecek de, "siz kazandınız bunu," diyecek. "İşte bu, sizin kazandığınız, amellerinizle elde ettiğiniz bir cennet," diyecek. "Siz kazandınız bunu, sizin alın terinizdir bu," denilecek.

Bunu anladık da cennete varis olmayı acaba nasıl anlayacağız. Hani birileri ölür de onun yerine, onun malına birileri varis kalır. Peki cennette kim ölmüş de, biz onların malına, mekânına varis olmuşuz? Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun mânâsı şudur: Hz. Adem atamızdan bu yana, dünyaya gelen her bir insan için, ister mü'min ister kâfir olsun, cennette bir yer, bir makam yaratılmıştır. Yeryüzüne gelen bu insanlardan her kim ki küfrü tercih eder ve Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayarak sonunda cehenneme giderse, onun cennette boş kalan yeri mü'minlere verilecektir. İşte biz, böylece Kâfirlerin cennetteki makamlarının tümüne varis olacağız.

73. "Orada sizin için bol yemiş vardır, onlardan yer-siniz."

Orada sizin için bol meyveler vardır. Onların her birinden bol bol yersiniz. Orada bunların mahrumiyetini çekmek yoktur. İnsan bir meyve istiyor, ondan yetmiş tane getiriliyor. Bir kısmını yiyor, ötekiler kalıyor. Mü'minler cennette böyledir, ama kâfirlere, mücrimlere gelince:

74. "Doğrusu suçlular, temelli kalacakları cehennemin azabı

içindedirler.”

Ama mücrimler, suçlular cehennem azabındadırlar. Allah’a iman etmeyenler, Allah’ın âyetlerine teslim olmayanlar, yeryüzünde Allah’ı ve onun hayat programını tanımadan yaşayanlar, kendilerini kulluk ortamında tutmayanlar, suçludurlar.

75. “Azaba hiç ara verilmez, onlar orada tamamen umutsuzdurlar.”

Bunlara hiç nefes aldırılmayacak ve onlar orada baskına uğratılacaklardır. Düşkünlük içinde suçluluk psikozu içinde yıkılmış, dökülmüş olarak kalacaklardır. Çünkü onlar dünyada bunu tercih ettiler. Çünkü onlar dünyada kendilerini, sermayelerini, fıtratlarını yiyip bitirdiler. Rabbimiz kendilerine akıl, fikir vermişti, kendilerine kitap, peygamber göndermişti. Ama onlar bütün bu fırsatları dünyada yiyip bitirdiler. Allah’ın kendilerine verdiği bu nîmetleri kullanmadılar.

76. “Biz onlara zulmetmedik, ama onlar zalim kimselerdi.”

“Biz onlara zulmetmedik, onlar kendilerine zulmettiler.” Eğer insanlar Allah’ın kendilerine belirlediği hayat programını bırakırlar da, başka programlara yönelirlerse, kendilerini Allah’a kulluk ortamından çıkarıp kendi kendilerine ya da Allah’tan başkalarına kulluğa yönelirlerse, kendi kendilerine yazık ederler. Şirke düşen, küfrü tercih eden insanlar, zalimlerin en büyükleridir. Haram-helâl konularında, hayat programı, yeme-içme, kılık-kıyafet, hukuk, eğitim konusunda Allah’ın yasalarını bozanlar, Allah’ın helâl-haram sınırlarını çiğneyenler, kendi keyiflerine ve kafalarına göre bir hayat programı çizenler, bilelim ki kendi kendilerine yazık ediyorlar demektir. Allah’ın bundan kesinlikle etkilenmesi söz konusu değildir.

Yâni insanların yaptıkları bu ahlâksızlıklardan dolayı, Allah’ın mazlum konuma düşürülmesi kesinlikle mümkün değildir. İnsanlar ne yaparlarsa, kendilerine yapmaktadırlar. Yâni Allah yasalarını çiğneyen insanlar hem zalim hem de mazlum durumuna düşmektedirler. Kendilerine zulmedenler de, zulmedilenler de kendileridir. Müslüman, hayat programını Allah’tan alan ve asla kendisinin zalimi ve mazlumu konumuna düşmeyen insandır. Bu haliyle de Müslüman, hem dünyada hem de âhirette kendisini kurtaracaktır. Ama kendilerine ve çevrelerine zulmedenler, Allah’ın azabından kendilerini kurtaramayacaklardır.

Aslında cehenneme yuvarlanan bu insanlara Allah zulmetmi-yor, bunlar kendi kendilerine zulmediyorlar. Çünkü o zalimler Rabb-lerini tanımamışlar, Rabblerinin hayat programıyla ilgilenmemişler, hattâ kendilerini Rabb bilmişlerdi. Şimdi elbette inkâr ettikleri o Rabb onları kendi yaptıklarıyla hesaba çekecektir. Halbuki dünya hayatında bu zalimlerin Allah'tan da, Allah'ın yasalarından da, Allah'ın kitabından da haberleri yoktu. Haram-helâl aramamışlardı hayatlarında. Zul-metmişler, haksızlık etmişler, inkâr etmişler, duymazdan gelmişler, müstekbirce davranmışlardı. Ne yapmışlarsa tüm amellerini karşılarında buluyorlar. Amellerinden dolayı değerlendirilecekler şimdi.

Hani dünyadayken bu zalimler, amellerimizden dolayı bizi değerlendirmeye çalışmıyorlar mıydı? Hani mü'minleri dosyalıyorlardı ya. Şimdi de onların dosyaları alabildiğine kabarıktır. Zulmettikleri insan sayısınca dosyaları kabarık olacaktır. Bir milyona zulmedenlerin bir milyonluk, beş milyona zulmedenlerin dosyaları beş milyonluk, tüm yeryüzü insanlığına zulmedenlerin dosyaları da o kadar kabarık ola-caktır. Dünyada Müslümanları dosyalamaya çalışan, Müslümanlara dosyalar hazırlayanlara, orada dosyalar hazırlanmıştır. Dosyaladığı Müslüman sayısınca onlara dosyalar açılmıştır. Dosyalar birer birer açılacaktır. Zulmettikleri, haklarını yedikleri, bombaladıkları, aç bıraktıkları, sömürdükleri insanların dosyaları birer birer açılmaya başlamıştır.

Ya da kitap açılmıştır. Onların kendisiyle yargılanacakları Allah'ın kitabı açılmış ve onunla yargılanma başlamıştır. Her bir dosya açıldıkça, zalimler amellerini ve amellerinin karşılığını orada hazır bulacaklardır. Allah hiç kimseye zulmetmemektedir. Bu amelleri kendileri işlemiştir. Kendi amellerinin karşılığıdır bunlar. Değilse yapmadıkları, işlemedikleri suçlardan ötürü Allah hiç kimseyi cezalandırarak zul-metmez. Ya da başkalarının günâhlarını yanlışlıkla bir adamın defterine yazarak, işlemediği günâhlardan ötürü ona zulmetmez. Yaptıklarının bir kısmını zâyi etmek sûretiyle Allah kimseye zulmetmez. Hayır hayır, Allah hiçbir haksızlık yapmaz; bunlar, bizzat dünyadayken kendi elleriyle işledikleri amellerin değerlendirilmesidir.

Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz yaptıklarının karşılığı olarak yuvarlandıkları cehennemin içinde, azabın içinde bu zalimlerin acı acı feryatlarının yükselişini anlatıyor. Ama bu feryatlar, onların bu azaptan kurtuluş isteyişlerinin ya da yardım dileyişlerinin feryatları değildir. Zaten isteseler de bu

azaptan kurtuluşun olmadığını, olamayacağını anladıkları için, olmayacak şeyi istemiyorlar hainler. Bu feryatların konusu, ölüm talebidir. Yok olmayı istiyor, ölümü temenni ediyorlar.

77. "Cehennemde şöyle seslenirler: "Ey Nöbetçi! Rabbin hiç değilse canımızı alsın." Nöbetçi: "Siz böyle kalacaksınız" der."

"Ey Mâlik! Ey cehennemin bekçisi! Ne olur dua et de Rabbin bize hükmedip bizim işimizi bitiriversin! Ne olur, Rabbin bizi öldürsün de şu durumdan kurtulalım!" diyecekler. Mâlik onlara diyecek ki, "hayır, sizler burada ebediyen kalacaksınız. Sizler için burada ebedî kalış söz konusu."

Evet, onlar orada ölemeyecekler. Ölümü temenni edecekler ama ölemeyecekler. Ölüm acısını her yandan hissedecekler ama ölemeyecekler. Hep ölümü yaşayacaklar ama bir türlü ölemeyecekler. "Siz ebediyen burada kalacaksınız, çünkü biz size hakkı getirdik de siz ondan tiksiniyordunuz. Allah'tan gelen hakka tepki gösteriyor, reddediyordunuz."

Dikkat ediyor musunuz, zalimler ölüm istiyorlar. İstedikleri şey yok olmak, helâk olup gitmek. Kendilerini bir an olsun içine gömüldükleri bu dayanılmaz cehennem azabından kurtaracak bir ölüm istiyorlar. Dayanılmaz azap çukurlarından yükselen ölüm feryatları… Ama görüyoruz ki, cevap bunların zaten bitmiş ümitlerini biraz daha öldürecek, ümitsizliklerini biraz daha artıracak, kahroluşlarını biraz daha artıracak. Nasıl bir cevap geliyor bakın kendilerine:

"Hayır hayır! Siz böyle kalacaksınız! Siz burada kalacaksınız!" Aman Allah'ım, ne tüyler ürpertici bir manzara. Sizin için ölmek de yoktur. Ölümü temenni ettiren bir azabın içinde ebedîyen kalmak ve unutulmak. Sizi bu azaptan kurtaracak ölüm yoktur. Sonsuza dek ölümü temenni ettirecek bu azabın içinde kalacaksınız. Tabii cehennemin görevli meleğinin onların bu isteğine verdiği bu kahredici cevap, bunların feryatlarından bin yıl sonra gelecek. Peki neden böyle denecekmiş onlara? Neden böyle bir azabın içinde çürüyecekmiş bunlar? Çünkü:

78. "Andolsun ki, size gerçeği getirdik; fakat çoğunuz gerçeği sevmiyorsunuz."

"Andolsun ki dünyadayken biz size hakkı getirmiştik. Size Allah'ın âyetleri gelmişti. Allah sizi bundan haberdar etmişti. Size Allah'ın elçileri, Allah'ın uyarıları gelmişti. Size kitap, peygamberler gelmişti. Siz haktan haberdar edilmiştiniz ama siz bu hakkı sevmiyordu-nuz. Allah'tan gelen hakka

burun kıvırıyor, İslâm'ı beğenmiyordunuz. Siz Allah'ın istediği hayatı değil, keyfinize göre bir hayat yaşamayı yeğliyordunuz.

Söyleyin bakalım, bizim dünyada sizden istediğimiz emirlerin hangisi bu hayatı yaşamaktan daha zordu da yapmayıp bu ateşe geldiniz? Sizden istediğimiz hangi emir irin içmek kadar tiksindiriciydi de, onları kerih görüp bu azabın içine geldiniz? Namaz kılmak bu ateşe sürülmekten daha mı zordu sizin için? Zekat vermek, şu anda içinde bulunduğunuz azaptan daha mı zordu? Tesettür, bu cehennemden daha mı zor geliyordu size? Halbuki sizler, dünyadayken bunları kerih görüyor, bunları zor kabul ediyordunuz. Allah'ın emirlerine burun kıvırıyordunuz. Haydi şimdi tadın bu dayanılmaz azabı da, hangisi daha kötüymüş, hangisi daha zormuş görün!"

79. "Yoksa bir işe mi karar verdiler? Doğrusu Biz de kararlıyız."

"Yoksa onlar Allah'ın dinine, Allah'ın sistemine, Allah'ın elçisine karşı bir tuzak, bir düzen, bir tedbir mi almaya çalışıyorlar? Allah'ın elçisine bir suikast mı tertip etmeye çalışıyorlar. Yâni onlar hakkı reddetmekle beraber, kâfirliği tercih etmekle birlikte, üstelik bu da yetmi-yormuş gibi hakkı yok etmek için işi sağlama almayı mı düşünüyorlar? Kendilerinin reddettikleri hakkın başkaları tarafından da kabulünü ve yayılmasını engellemek için onu yok etmeyi mi planlıyorlar? Toplumda Kur'an'ın insanlar tarafından duyulmamasını sağlamak için Kur'an kurslarını kapatmaya mı çalışıyorlar? Peygamberi sürmek, peygamberin mesajının insanlar tarafından duyulmaması için ona yasaklar koymaya ve işi sağlama almayı mı düşünüyorlar. Din eğitimine yasaklar koyarak, dindarlara zulmederek, müslümanlara müslümanca kılık-kıyafeti, müslümanca bir hayatı yasaklayarak, müslümanları devlet dairelerinden atarak, başörtülülerin okullardan kayıtlarını silerek yeryüzünde Allah'ın dinini bitireceklerini mi zannediyorlar? Dâru'n Nedve'de peygamberi öldürmek için gizli gizli bir suikast kararı mı alıyorlar? Böylece işi sağlama almayı ve onun dâvetinin kökünü kazımayı mı planlıyorlar? İşi sıkı tutmaya mı çalışıyorlar?

Halbuki unutmasınlar ki, Biz de işi sıkı tutuyoruz. Onların bir hesabı varsa, bizim de bir hesabımız var. Bu dini sahipsiz mi zannediyorlar? Peygamberi ve peygamber yolunun yolcularını yalnız ve sahipsiz mi zannediyorlar? Unutmayın ki, işin sağlamını Biz yaparız. Onlar kiminle savaşa tutuştuklarını, kime karşı düşman kesildiklerini hiç düşünmüyorlar mı? Unutmasınlar ki, Benim peygamberlerimle, Benim yasalarımla, Benim mü'min kullarımla savaşa tutuşanlar, karşılarında Beni bulacaklardır," diyor Allah.

80. “Yoksa kendilerinin gizli ve açık konuşmalarını duymayız mı sanırlar? Hayır; öyle değil; yanlarındaki bekçilerimiz yazmaktadır.”

Yoksa bu kâfirler, bu zalimler kendilerinin fısıltılarını, esrarlarını, necvâlarını duymadığımızı mı zannediyorlar? Onların gizli mahfillerde aldıkları kararlardan, komplolarından habersiz olduğumuzu mu zannediyorlar? Öyle mi hesap ediyorlar? Öyle mi vehmediyorlar? Hayır hayır, onların yanında, yanı başında onların her şeylerini kaydeden, tespit eden, yazan meleklerimiz vardır. Onların yanındaki bizim görevli meleklerimiz, kirâmen kâtibin meleklerimiz, onların ne yapıp ettiklerini yazmaktadırlar.

En’âm sûresinde de Rabbimiz bu meleklerini anlatırken şöyle diyordu:

“Bizim elçilerimiz asla kusur etmezler. Hangi konuda? Ne sizin yaptıklarınızı tespit etme, ne sizin gizli planlarınızı yazma, ne sizi belâlardan koruma, ne sizin amellerinizi tespit etme, ne sizi kontrol etme, ne sizin ölüm zamanınızı unutup ihmal etme konusunda zerre kadar kusur etmezler. Sizi yerin dibine batırma, sizi helâk etme, sizlerden intikam alma noktasında kendilerine verdiğimiz emirlerimizi anında yerine getirme konusunda onlar asla gevşeklik ve ihmal göstermezler.” Rabbiniz onlara ne emretmiş, nasıl emretmişse, aynen onu uygularlar. Ne kendileri geç kalırlar, ne de gebertilmesi gereken kişiyi geç bırakırlar.

Bundan sonraki âyet-i kerîmesinde Rabbimiz yine müşriklerin bir başka sapıklıklarını dile getirerek şöyle buyuruyor:

81. “Ey Muhammed! De ki: “Eğer Rahmân olan Allah’ın çocuğu olsa, kulluk edenlerin ilki ben olurdum.”

“Ey peygamberim, bu Allah’a evlâtlar izâfe eden, Allah’ın oğulları, kızları vardır diyerek Allah’a iftira eden, işledikleri suçlar yüzünden yarın kendilerini Allah’a affettirebilecekleri zannıyla Allah’a velîahtlar, yardımcılar, yetkililer, şefaatçiler bulmaya çalışan cahillere, müşriklere de ki: “Eğer Rahmân’ın bir çocuğu olsaydı, yâni O’nun berisinde O’na yardımcı, O’na ortak, O’nun yetkilerine sahip bir varlık ol-saydı, ona ilk defa ben ibadet ederdim. Eğer böyle Allah berisinde kendisine Allah’ın yetkilerinden bir kısmını devrettiği, benim yanımda bunları da dinleyin, bunların arzularını da gerçekleştirin, bunların yasalarını da uygulayın, çünkü bunlar da benim yardımcılarımdır, bunlara da bu yetkiyi ben verdim dediği bir kısım varlıklar olmuş olsaydı, sizin hepinizden

önce onlara ben kulluk yapardım."

Veya eğer Allah'tan böyle bir emir gelseydi kulları içinde herkesten önce bu emre peygamberler uyarlardı. Eğer böyle bir emir gel-seydi kullarından bunu ilk duyanlar da peygamberler olurdu. Çünkü vahiy bunlara gelmektedir. Çünkü Allah kendi bilgisini bunlara aktarmaktadır. Bunların duymadığı bir şeyi, başkalarının duyması ve bilmesi de asla mümkün değildir. Eğer Allah'ın vahyi konusunda odak nokta seçtiği elçileri böyle bir şeyi bilmiyorlarsa, böyle Allah berisinde başka varlıklara ibadet edip onların arzularına itaat etmiyorlarsa, o zaman böyle bir şey yok demektir.

Bu âyetiyle Allah diyor ki, "ey peygamberim, sen bu cahillere de ki: "Eğer ben şu anda Allah berisinde başka rabbler, başka ilâhlar, başka yetkililer, başka egemenler kabul etmiyorsam, Allah'ın çocukları olduğunu reddediyorsam, bu benim inadımdan dolayı değildir. Bu benim kendi keyfimden de değildir. Ben ne yapıyor, ne yapmıyorsam tümü Allah'tandır. Ben kendi kendime hareket etmiyorum. Ben hayatımı, düşüncemi, inanışımı, kabulümü, reddimi kendim belirlemiyo-rum. Benim tüm hayatımda hareket noktam vahiydir. İstinatgâhım vahiydir. Eğer vahiy benden böyle bir şey isteseydi, bunu herkesten önce ben yapardım. Çünkü ben sizin hepinizden daha çok Rabbime teslim sadık bir kulum. Benim bilmediğim, benim yapmadığım şeyleri nereden çıkarıyorsunuz?" Hayır hayır, iş öyle değil, iş sizin bildiğiniz gibi değil:

82. "Göklerin ve yerin Rabbi, arş'ın Rabbi, onların vasıflandırmalarından münezzehtir."

Göklerin ve yerin Rabbi, göktekiler ve yerdekilerin boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, göktekilerin ve yerdekilerin hayat programlarını düzenleyen, gökte ve yerde ne varsa hepsine egemen olan, varlıkların tümünün kendisine teslim olduğu, her şeyin kendisine boyun büktüğü Allah, onların bu uydurduklarının tümünden münezzehtir.

"Ben Allah'ı tesbih ederim. Ben, Allah kendisini kitabında nasıl tanıtmışsa öylece tanır ve iman ederim. Allah'ı, Allah'ın kendisine yakıştırmadığı, sizin iddia ettiğiniz tüm noksan sıfatlardan tenzih ederim."

83. "Bırak onları, kendilerine söz verilen güne kavuşana kadar, dalsınlar, oynasınlar."

Bırakıver peygamberim sen o kâfirleri, salıver o müşrikleri de dalsınlar,

oyalansınlar. Daldıkları, gömüldükleri, kötülükler, isyanlar, iftiralar içinde bocalayıp dursunlar. Pislikler içinde bir hayat yaşasınlar, vakit geçirsinler. Allah oyuncak mı ki O'nu eğlenceye alıyorlar? Allah oyuncak mı ki O'nu eğlencelerine konu ediniyor, O'na kendi kafalarından bir kısım sıfatlar yükleyerek, olmadık şeyler söyleyerek, O'na oğullar, kızlar izâfe ederek, O'nun yetkilerini yerdeki bir kısım efendilere, tâğutlara devrederek O'nu keyiflerine, pisliklerine imkân tanıyacak hale getiriyorlar? Allah bu kadar aciz mi ki Allah hayata, hukuka karışmaz, kılık-kıyafete, kazanmaya, harcamaya, ekonomiye, sosyal ve siyasal yapılanmalarımıza karışmaz, biz hayatımızı kendimiz düzenleriz. Nasıl istersek öylece bir hayat yaşarız," diyorlar.

Ya da, "bizim hayatımıza karışacak, bizim hayatımızı düzenleyecek, sözünü dinleyeceğimiz, arzularını gerçekleştirip, yasalarını uygulayacağımız başka Rablerimiz, başka efendilerimiz vardır," diyerek Allah'a iftira ederlerken, bu gücü, bu yetkiyi nereden alıyor bu adamlar? Halbuki:

84: "Gökte de İlâh, yerde de İlâh O'dur. Hakîm olan, hâkimiyet sahibi olan ve her şeyi bilen O'dur."

"Göklerde İlâh olan da O'dur, yerde İlâh olan da O'dur. Göklerde egemen olan da O'dur yerde egemen olan. Göklerdekiler de O'na teslim, yerdekiler de. Göklerdekiler de O'nu dinler, yerdekiler de. Göklerde de yerde de tapınılacak, ibadet edilecek, sözü dinlenecek, çektiği yere gidilecek, yasaları uygulanacak tek İlâh O'dur.

Nasıl da bozuk düşünüyorsunuz böyle? Nasıl da yanlış inanıyorsunuz? Nasıl da iftira ediyorsunuz Allah'a? Yâni göklerin hâkimiyeti Allah'a ait de, yerdekilerin hâkimiyeti başkalarına mı ait? Göklere egemen olan Allah da yerdekilere egemen başkaları mı var diyorsu-nuz? Tamam, gökler, yıldızlar, güneşler O'nun olsun, göklerde O'nun sözü geçsin, göklerde egemen O olsun, göklerde O'nun sözü dinlensin ama yeryüzüne karışmasın bu Allah, bizim hayatımıza karışmasın bu Allah demeye mi çalışıyorsunuz? Yeryüzüne egemen başka ilâhların, başka rabblerin varlığından mı söz ediyorsunuz? Göklerin Rabbi ayrı, yerdekilerin Rabbi ayrı mı demeye çalışıyorsunuz? Ya da yaratan ayrı, ama yaratıkları idare eden ayrı mı demeye getiriyorsunuz? Bu ne kötü bir düşünüş! Bu ne çirkin bir iftira! Yaratan ayrı, idare eden ayrı olur mu? Yaratan, yarattıklarını idare edemez mi? Yaratan, yarattıklarının hayat programını bilmez mi? Yaratan, yarattıklarını başıboş bırakır mı? Ya da yaratmayan İlâh olabilir mi? Kendisini bile yaratmaktan aciz varlıklar Rabb olur mu? Hiç aklınız yok mu

sizin?” diyor Rabbimiz.

85. “Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların hükümranlığı kendisinin olan Allah ne yücedir! Kıyamet saatini bilmek O’na aittir. O’na döneceksiniz.”

Göklerde ve yerde ne varsa hepsine egemen olan, her şey ve herkes kendisinin mülkü olan Allah mübârektir. Berekete konu olan, berekete kaynaklık edendir Allah. Kendisine ait olan bu mülkü, cenneti kazansınlar diye kullarına lütfeden Allah’tır. Mülkünü cennetimiz için bize vererek, bize dünyada cennet yollarını açarak bizim bereketimize sebep olmuştur Allah. Bize kitaplar, bize peygamberler göndererek berekete kaynaklık etmiştir Rabbimiz. Onun için mübârektir O Allah. Onun için tebrike şayandır Rabbimiz.

Bir de kıyamet saatinin bilgisi O’na aittir. Kıyametin ne zaman kopacağını, bu hayatın ne zaman biteceğini, yaşadığımız bu hayatın hesabını kendisine ödemek üzere huzurunda çaresiz ne zaman toplanacağımızı bilen, sadece Allah’tır.

Ey Kâfirler! Ey Allah berisinde hayata hakim olan bir kısım varlıkların da varlığını kabul ederek, hayatlarının bazı bölümlerinde onları da dinleyerek, onların da arzularını gerçekleştirerek, onların yasalarını da uygulayarak şirke düşmüş müşrikler! Şimdilik dilediğiniz gibi inanıp, dilediğiniz gibi hareket edebilirsiniz. Allah’ı diskalifiye ederek dilediklerinizi velî, dilediklerinizi hayatınıza egemen tanrılar kabul edip, onların istediği gibi hayat yaşamadan yana bir tavır sergileyebilirsiniz. Ama unutmayın ki, kıyamet günü vardır. Unutmayın ki, bir gün yaşadığınız bu hayatın hesabını ödemek üzere Rabbinizin huzurunda toplanacaksınız.

86: “Allah'ı bırakıp yalvardıkları şeyler, şefaat edemezler. Ancak hakkı bilip ona şahitlik edenler bunun dışındadır.”

Allah’ı bırakıp ta O’nun berisinde İlâh, Rabb kabul ettikleri bu yapay tanrıların ve tanrıçaların hiç birisi O’nun katında şefaate sahip değildir. Allah berisinde büyük bildikleri, kendilerinde yetki gördükleri, adlarını andıkları, kendilerine dua edip yardım bekledikleri, daraldıkları zaman, “yetiş ey filan, kurtar ey falan” diye imdada çağırdıkları, kendilerine sığınıp kurtarıcı bildikleri varlıkların hiçbirisinin Allah katında en ufak bir yetkisi yoktur. Allah’a oğullar kızlar izafe ederek, Allah’a velîahtlar bularak şefaatini umdukları hiçbir varlığın onlara yapabilecekleri bir şeyleri yoktur. Kur’an’ın değişik yerlerinde görüyoruz

ki, insanlar kimi varlıkların kendileri hakkında Allah huzurunda şefaatte bulunabileceklerine inanarak sapmışlardır.

Müşrikler, Allah katındaki şefaatin insanlar arasında cereyan eden şefaat gibi olduğunu zannediyorlardı. Onlar, Allah katındaki şefaatin kral katındaki oğlun, kızın, vezirin, yardımcıların ve ona denk veya ondan daha üstün kralların şefaat etmesi gibi düşünüyorlardı. ehl-i kitap, Allah'a oğullar olarak izâfe ettikleri peygamberlerin, müşrikler de putların ve meleklerin kendilerine şefaatte bulunabileceklerine inanıyorlardı. Hristiyanlar ve tüm müşrikler meleklerden, vefat etmiş nebîlerden, şehitlerden ve salih kimselerden şefaat isterlerdi. Onların Allah katında şefaat etme yetkisine sahip olduklarını, bu yüzden de Allah'ın bunların şefaatlerini reddetmeyeceğini iddia ediyorlardı.

Her şey ve herkes Allah'ın kulu iken Allah'ın mülkü iken kimin böyle bir şeye cesareti olabilir? Kim böyle bir şeye teşebbüs edebilir? Allah'ı kim etkisi altına alabilir? Allah karşısında kim söz sahibi olabilir? Allah'a etki etmek, Allah'a bir şey yaptırmak şöyle dursun, en çok sevdiği peygamberler ve melekler bile O'nun huzurunda ağızlarını açmaya cesaret edemezler.

"Ancak hak ile şahitlik yapan, hakka şehadet edenler müstesnadır," diyor Rabbimiz. Hak Kur'andır, imandır, hidâyettir. Öyleyse imanlarıyla, imanlarına dayalı yaşadıkları hayatlarıyla hakka şehadet-te bulunanlar, hayatlarıyla imanlarının eylemini gerçekleştirenler, gerçekten Allah'ın istediği biçimde gerçek bir Müslümanlık yaşayarak Allah'ın rızasını kazanmış olanlar bunun dışındadır. İşte bunlar, Allah'ın kendilerinden razı olduğu kimselerdir ki, yine Allah'ın razı olduklarına şefaatte bulunabileceklerdir.

Buradaki hakka şehadet edip de şefaat edebilecek olanların onların haksız yere putlaştırmaya çalıştıkları Allah'ın salih kulları Hz. Îsâ, Hz. Uzeyr ve melekler olduğu söylenmiştir. Allah'ın bu salih kulları her ne kadar da insanlar tarafından İlâhlaştırılmak istenmişlerse de, her ne kadar Allah berisinde Allah'ın ortakları kabul edilip kendilerine kulluk edilmeye kalkışılmışsa da, bunlar bizzat kendileri asla böyle bir şeyi istememişlerdir. Onlar yaşadıkları hayatlarıyla hakka şahitlik etmişler, Allah'ın istediği kulluğu icra etmişlerdir. İşte bunların şefaatleri, kendileri gibi iman eden mü'minlere fayda verecektir.

Ya da âyeti bir başka mânâda şöyle anlamaya çalışıyoruz: Kendilerine yarın Allah tarafından şefaat yetkisi verilmiş olanlar ancak şuurlu olarak hakka

şehadet etmiş, Allah'a, Allah'ın istediği gibi iman etmiş olanlara şefaat edebileceklerdir. Yoksa şuursuz bir şekilde kelime-i şehadet söyleyen ama söylediği bu kelimenin mânâsına uygun bir hayat yaşamayan, Allah'a inandığını diliyle iddia ettiği halde Allah'tan başkalarına da kulluk etmeye çalışan kimselere şefaatte bulunamayacaklardır.

Bu âyet-i kerîme, şuursuz bir şehadetin Allah katında kabul görmeyeceğini de anlatıyor. Allah'tan başka İlâh olmadığını diliyle söyleyen kişi bunu kalbiyle de kabul edecek ve Allah berisindeki tüm sahte İlâhları reddedecektir. Çevreyi, modayı, âdetleri, töreleri, yönet-melikleri, yasaları, toplumu, âmiri, müdürü tümüyle reddedecek ve bu reddedişle birlikte ilâh olarak kimi kabul ettiğini de bilecektir.

87. "Andolsun ki, onlara kendilerini kimin yarattığını sorsan: "Allah" derler. Öyleyken nasıl da aldatılıp döndürülüyorlar?"

Yukarıdaki âyette de Rabbimiz göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul ettiklerini anlatmıştı, burada da kendilerinin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul ettiklerini ama hayatlarına karışıcı olarak O'nu reddettiklerini anlatıyor.

Onlara, "sizi kim yarattı, sizi yoktan kim var etti?" diye sorsanız, "Allah" derler. Peki o zaman nasıl çevriliyorsunuz? Nereye dönüyorsunuz? Kime kulluk etmeye çalışıyorsunuz? Kimi razı etmeye çalışıyorsunuz? Kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını sallamaya çalışıyorsunuz? Varlığınızı kime borçlusunuz? Varlığınızı, hayatınızı kimlere adı-yorsunuz? Kime muhtaçsınız, kime teşekkür ediyorsunuz? Ey Kâfirler, ey müşrikler, ey yaratıcı olarak Allah'ı kabul edip de yasa belirleyici olarak başkalarını kabul eden beyinsizler! Sizin her şeyiniz yanlış, her şeyiniz yamuktur. Tüm hayatınız bir aldanmadır sizin. Yaratıcı olarak vicdanlarınızda kabul ettiğiniz Allah'ı hayatınıza karıştırmamakla, yaratmayla en ufak bir ilgisi olmayan, sizin hayatınızda en ufak bir faydası olmayan kendiniz gibi acizleri rabb ve ilâh kabul ederek sapıklığın daniskasını yaşıyorsunuz da, farkında değilsiniz.

Sûrenin son âyeti de bakın şöyle bitiyor:

88,89. "Muhammed'in onlar hakkında: "Ey Rab-bim! Bunlar inanmayan bir millettir" demesi üzerine Allah: "Onları geç, esenlik dile; yakında bileceklerdir" buyurdu."

“Ya Rabbi, işte bunlar iman etmeyen bir toplumdur. Ben bunların yola gelmeleri için çalışıp çırpındığım, bunların hidâyeti ve cenneti için kendimi yiyip bitirdiğim halde, bunlar istenilen noktaya gel-miyorlar. Bunlar kendilerini hiç düşünmüyorlar. Bunlar kendilerini boşa harcamak istiyorlar. Bunlar kendilerini ateşe atmak istiyorlar. Ya Rabbi, ne olur benim çabalarım ve dualarım hatırına bunlara hidâyetini nasip eyle. Ne olur bunların kalplerine hidâyet lütfeyle. Bunların gönüllerini İslâm’a açıver ya Rabbi!” diyerek, ya da, “iman etmeyecek olanları sen bilirsin ya Rabbi!” diyerek Allah’ın Resûlü onların durumlarını Allah’a havale ediyordu da, Rabbimiz buyurdu ki:

“Sen onlardan vazgeç peygamberim. Bırakıver onları kendi hallerine. Yüz çevir onlardan, oyalanma onlarla. Sen kendi işine bak, sen kendi yoluna ve tebliğine devam et. Onları kafana takma. Onlar yüzünden üzülüp kendi kendini harap etme. Ayrıl onlardan ama onları bırakırken de esenlik dile onlara. “Selâm size!” deyiver onlara.

Ya da “Müslüman olun, teslim olun Allah’a” deyiver. Gökleri ve yerleri yarattığına inandığınız Allah’a siz de teslim olun, yaratıcılığına teslimiyet gösterdiğiniz Allah’ın idareciliğine de teslim olun de. Dillerinizle itiraf edip kabullendiğiniz Allah’a, hayatınızla da teslim olun, onun istediği bir hayatı yaşayın da, hem dünyada hem de âhirette selâmete erin, Müslüman olun ki, dâru’s selâm’a gidin de.”

Rabbimiz, “Onlardan ayrılırken bir kenara çekil de yat, şöyle bir tatile çık, yoruldun biraz, dinlen!” demiyor da, “onları bırak ama da-ha mümbit arazilere yönel” diyor. “Sen dâvetine devam et ilerde onlar da mutlaka onun hak olduğunu bilecekler, anlayacaklar,” diyor.

Öyleyse biz de birileri anlamadı, birileri bizim kendilerine sunduğumuz haktan yüz çevirdi diye bir kenara çekilivermeyelim, tebliğimize uyarılarımıza devam edelim. Onlar mutlaka bir gün gelecek bizim derdimizi anlayacaklardır, bundan endişemiz olmasın.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle iman edip amele dönüştüren kullarından eylesin. Ve âhiru dâvana enilhamdü lillahi Rabbil’âlemîn.

- 44 -

DUHÂN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 44., nüzûl sıralamasına göre 64., Mesânî kısmı dördüncü sûreler grubunun üçüncü sûresi olan Duhân sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup, âyetlerinin sayısı 59'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Sûrenin adı, onuncu âyette geçen ***"Duhân"*** kelimesinden alınmıştır. Muhtevasından, Mekke'de Zuhruf sûresinden sonra indiği anlaşılan "Havamîm" diye isimlendirilen, Hâ-mîm'ler grubu denen yedi sûreden beşincisiyle karşı karşıyayız. Duhân sûresinin konusu; Sû-rede kitaba ve peygambere imanın gereği ve önemi vurgulanır. Sonra bu Allah'tan gelen bu kitaba ve onun pratiği olan peygambere inanmayanların, kitap ve peygamberden habersiz bir hayat yaşayanların hem dünya hayatında sıkıntı çekecekleri, hem de âhirette büyük bir azabın kendilerini beklediği haber verilirken, bu kitaba ve peygambere iman edip vahiy rehberliğinde hayat yaşayan mü'minlerin de bu dünyada Mes'ud oldukları gibi, öbür tarafta da büyük bir mutluluğa erecekleri haberi verilir.

İlk âyetler Kur'an-ı Kerimin her hikmetli işin hükme bağlandığı mübarek bir gecede indirildiğini haber vererek böylece her şeyin ve herkesin Rabbi olan Allah'ın böyle apaçık her şeyi ortaya koyan, kullarına yol gösteren bir kitap göndermesinin de O'nun sonsuz rahmetinin, merhametinin ve hikmetinin eseri olduğu belirtilir.

Az evvel de ifade ettiğimiz gibi, Mekke'de Resûl-i Ekrem'in getirdiği hidâyet hediyesine karşı kâfirlerin muhalefetlerinin arttığı bir dönemde geliyordu sûre. Müşriklerin had safhaya varan muhalefetleri ve estirdikleri terör ve işkence furyaları karşısında bunalan Allah'ın Resûlü, Cenâb-ı Hakka dua etmeye başlar:

"Ya Rabbi bir dönem elçin Yusuf'a karşı savaş açanlara kıtlık günleri gönderip onları perişan ettiğin gibi, bana da aynı yardımını gönder! Bunların burunları sürtülsün. Eziyetler karşısında gönülleri erisin de, benim dâvetimi kabullensinler ya Rabbi!"

Rasulullah Efendimiz dua edip yalvarmaya başlayınca, Rab-miz de sevgili elçisinin duasına icâbet buyurup Mekkelilere müthiş bir kıtlık gönderdi. Allah'ın bu gönderisi karşısında perişan duruma düşen Kureyş, tıpkı önceki sûrelerde anlatılan Firavun oğullarının gelip Hz. Mûsâ'dan (a.s) Rabbine dua etmesini istedikleri gibi, müşriklerin de Rasulullah Efendimize gelerek, "ey Muhammed, kavmine acı da Rabbine dua et, bizi bu felâketlerden kurtarsın," diye yalvardıkları rivâyet edilir.

İşte böyle bir atmosferde gelen sûrenin ilk âyetlerinde, Rab-bimiz Mekke müşriklerini bu kitabın kendisinden geldiği konusunda uyarır. "Siz ey müşrikler, Rabbinizden gelen bu kitabın kıymetini takdir edemiyorsunuz. Sizi dünyada da, âhirette da sahil-i selâmete çı-karacak, sizi dünya ve âhiret saadet ve mutluluğuna götürecek bu ki-taba karşı çok kötü bir tavır takınıyorsunuz. Halbuki bu kitap sizin için bereket kaynağıdır. Bereketin, diriliğin ve rahmetin kaynağından gelme çok mübarek bir kitaptır bu. Bu kitap, mülkün sahibinden geliyor. Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibi olan, göklerde ve yerde kendisine boyun bükülen, tüm varlıklara egemen olan, tüm varlıkları yaratan ve onların kulluk ipleri elinde olan bir Allah'tan gelen bu kitaba karşı nasıl da bozuk bir tavır sergiliyorsunuz? Size böyle bir hayat programı gönderen, size böyle merhametinden dolayı rahmet kapıları açan Rabbinize ve O'nun elçisine karşı nasıl da nankörce bir davranış içine giriyorsunuz? Nasıl oluyor da, size sizden daha çok merhamet eden yaratıcınızı bırakıp O'nun berisinde kendiniz

gibi aciz varlıkları İlâh kabul edip onların yasalarını uygulamaya çalışıyorsunuz? Ama siz bilirsiniz, bakın sizden önce, sizden daha güçlü toplumlar da benim kendilerine gönderdiğim elçilerime sizin şu anda elçime takındığınız tavırları takındılar. Onlara ne yaptığımı gördünüz," diyerek Firavun ve toplumunun örneğiyle uyarılmaktadırlar.

Daha sonra gelen âyetler bu kitabın ilk muhatapları olan Mekke müşriklerinin söz anlamaz, akıl kullanmaz, ibret almaz tutumlarının kötü âkıbetini ortaya koymak üzere Firavun ve toplumunun tutumuyla onları özdeşleştiriverir. Bir taraftan sizler ey Mekke müşrikleri, daha önceki elçim karşısında takındıkları tavırlar sonucunda helâki hak eden Firavun ve toplumunun âkıbetine hazır olun denilirken, diğer ta-raftan da peygamber safında yer almış, tercihlerini Allah ve elçisinden yana kullanmış Müslümanlara da; ey Müslümanlar, yolunuza devam edin, sizler de tıpkı sağ salim denizden karşı tarafa geçirilip başarıya ulaştırılanların safında yer alacaksınız müjdesi verilmektedir. Evet asırlar öncesine uzanılarak İsrail oğullarının başından geçen hadise gözler önüne serilir. Allah'a ve elçisine iman eden, Allah elçisi Musa aleyhisselâmın safında yer alan İsrail oğulları bir avuç olmalarına rağ-men, güçsüz ve köle olmalarına Allah'ın izni ve yardımıyla zafere ulaşırken, karşılarındaki yeryüzünün en güçlü, en zalim toplumu tüm ser-vetlerini, tüm imkânlarını arkalarında bırakarak denizde boğulup gitmiştir. Üstelik onların geberip gidişine ne gök ağlamış ne de yer.

Şimdi onların yerinde, onların misyonunu üslenmiş Mekke'de bir avuç müslümana zulmetmeye çalışan Mekke müşrikleri var. Şimdi bu zalimler nelerine güveniyorlar? Bunlar hiçbir zaman ne Firavunlardan ne Tübba hanedanından, ne de daha öncekilerden daha güçlü değillerdir. Tarih boyunca Allah'a ve elçilerine düşman kesilmiş tüm toplumlar Allah'ın helâk yasasının mahkumu olmaktan kurtulamamışlar da şimdi Mekke kâfirleri, ya da şu anda tıpkı onlar gibi yeryüzünden Müslümanları silmeye çalışan yirminci asrın kâfirleri mi kurtulacaklar?

Daha sonra Mekkeli müşriklerin inkâr ettikleri kıyâmet, hesap, kitap gündeme getirilerek her yönden onların delillerle kuşatıldığını görüyoruz. Kıyâmet günü kurulacak İlâhî bir mahkemede kim ne yap-mışsa mutlaka ortaya döküleceği ve herkesin yaptıklarının karşılığını göreceği, Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapanların cennete uçacağı, Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın elçisine düşman kesilenlerin de cehennemde dayanılmaz azapların içine

yuvarlanacağı vur-gulanmaktadır.

Daha sonra Kur’an’ın kolaylaştırıldığına dikkat çekilir. Biz kitabı insanlar onun üzerinde düşünüp kafa yorsunlar da ibret alsınlar, onunla yol bulsunlar, hayatlarını bu kitaba sorarak yaşasınlar diye onu senin dilinde kolaylaştırdık. Artık peygamberim sen sonucu bekle, onlar da beklesinler âyetleriyle sûre son bulur. Sûrenin baş tarafındaki âyetlere atıfta bulunarak böyle sona ermesi, hem konunun ba-şıyla sonu arasındaki bağlantıyı kurmak, hem de kâfirlerin dünya ve âhirette karşılaşacakları felâketlere dair uyarıları pekiştirmek amacını gütmektedir. Nitekim bu sûreden sonra gelecek olan Câsiye sûresi onların başlarına gelecek bu felâketleri biraz daha pekiştirmektedir.

Şimdi sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yaptıktan sonra inşallah tefsirine geçelim. Mekkî sûrelerin ortak özelliğini taşıyan bu sûrenin temel konusu, inkârcıların, Allah'ın gönderdiği "Kitab"a, Ra-sûlüne ve tekrar dirilmeye inanmayı reddetmelerini ve başlarına gelecekleri dile getirmektedir.

Sûre, her şeyin hikmetli bir şekilde ayırdedildiği mübarek bir gecede, Allah tarafından, kullarına rahmet olması ve onları uyarması için indirilen "Kitab"a and içerek başlıyor. Ardından da hemen insanlara, kendi Rablerini yani göklerin, yerin ve her ikisi arasında bulunan varlıkların Rabbini anlatıyor. O'nun birliğini ispat ediyor, gelmişleri ve geçmişleri O'nun diriltip öldürdüğünü beyan ediyor. Bilâhare konuyu değiştirerek: "Fakat onlar şüphe içinde eğlenip duruyorlar. " (9) ifadesi ile Kureyşliler'in durumuna temas ediyor. Onların, hâlâ ölümden sonra dirilmeyi kabul etmeye yanaşmadıklarını; "Ölüm ancak bir defadır" (35) deyip eğlenmelerine devam ettiklerine dikkati çekiyor. Sonra, Kur'an'a inanmayıp onu alay ve şüphe konusu etmelerinin cezasını şu korkunç tehditle dile getiriyor:

"Göğün, apaçık görülecek bir duman çıkaracağı günü gözle. İnsanları bürüyecek elîm bir azaptır bu. " (10-11). Bu arada aniden geliveren o günün azabım kaldırması için Allah'a: " Rabbimiz bu azabı bizden kaldır. Doğrusu biz artık müminleriz" (12) deyip yalvarışlarını ele alıyor, Rablerine dönmezden ve o korkunç azaba çarpılmazdan evvel fırsatı değerlendirmeleri icabettiğini hatırlatıyor. Lâkin: "Nerede onlarda öğüt almak! Onlara gerçeği açıklayan bir Peygamber gelmişti de, O'ndan yüz çevirmişler ve: Öğretilmiş delinin biri' demişlerdi" (14)
Allahu Teâlâ, onların durumlarını çok iyi bilmektedir. Buna rağmen: "Biz az bir

süre için azabı kaldıracağız. Yine de siz eski halinize döneceksiniz" (15) diyerek mühlet vermektedir.

Evet varsınlar öğüt almasınlar, inkâr ve küfürlerine devam etsinler: "Onları şiddetli bir şekilde çarpacağımız gün, şüphesiz intikam alırız. " (16).

Sûre, bundan sonra sözü, Firavun ve kavmine getiriyor. Firavun'la kavmine gönderilen şerefli peygamberin onları: "Ey Allah'ın kulları! bana gelin. Doğrusu ben size gönderilmiş emîn bir peygamberim. Allah'a karşı azgınlık etmeyin" (18) diyerek nasıl uyardığını, onların bu sese kulak asmadıklarını ve neticede Allah elçisinin, onlardan ümidini kestiğini: "Bunlar suçlu bir kavimdir, diyerek Rabbine dua etti" (22) ğini belirtiyor. Onların başına gelenler işte bundan sonra olmuş, o azgınlığın ve büyüklenmenin sonu aşağılanma ve felaket olmuştur:
"Onlar nice nice başları, pınarları bırakmışlardı. Nice nice ekinleri, muhteşem konakları da. Zevk ve sefâ sürdükleri nice nimetleri de. Bu böyle oldu. Biz de onları başka bir kavme miras bıraktık. Gök ve yer onların helâkine ağlamadı. Onlara mühlet de verilmedi." (25-29).

İbret alanlar için, bu duygu yüklü tabloları gözler önüne serdikten sonra âyet, âhireti yalanlayanların ve: "Ölüm bir defadır, tekrar diriltilmeyeceğiz. Doğru sözlü iseniz bize babalarımızı getirsenize" (35-36) diyenlerin durumuna geçmekte ve onlara Tübba' kavminin başına gelenleri hatırlatmaktadır. Onlar sözü geçen kavimden daha hayırlı değiller ki bu gibi acı âkibetlerden kurtulabilsinler. Bilahare, öldükten sonra dirilmeyle, Allah'ın gökleri ve yeri yaratışındaki hikmeti arasında bağlantı kuruyor: "Biz gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları oyun olsun diye yaratmadık. Biz onları ancak ve ancak hak ile yarattık. Ne var ki onların çoğu bilmezler." (38, 39). Ve ardından onlara, her şeyin ayırt edileceği " ve hepsinin bir arada bulunacağı vakit" (40)'ten söz etmekte: "O gün dostun dosta hiçbir faydası" (41)'nın olmayacağı, "ancak Allah'ın merhamet ettiği kimse(nin) müstesna" (42) olduğu belirtilmektedir. Bu arada, günâhkârların yiyeceği olan zakkum ağacından, onların sürüklenerek Cehennem'e atılacaklarından, "sonra azap olarak başlarına kaynar su" (48) döküleceğinden söz ederek şiddet dolu tablolar çizmektedir. O gün onlara: "Tat bakalım! hani şerefli olan, değerli olan yalnız sendin. İşte bu, doğrusu şüphelenip durduğunuz şeydir." (49, 50) denilecektir.

Bu azap sahnesinden sonra Allahu Teâlâ, muttakiler için hazırlanan mükâfatlardan söz etmektedir: "Muttakîler ise muhakkak ki emîn

makamdadırlar. Bahçelerde ve pınar başlarındadırlar. İnce ipekten ve atlastan giyerler, karşılıklı otururlar. İşte böylece onları siyah gözlülerle eşlendiririz. Orada emniyet içerisinde olarak her meyveyi isteyebilirler. Orada ilk ölümden başka bir ölüm tatmazlar. Ve onları cehennem azabından Allah korumuştur. Rabbinden bir lütuf olarak. İşte büyük kurtuluş budur. " (51-57)

Nihayet sûre başladığı gibi yine Kur'an'dan söz ederek son bulmaktadır: "Biz onu öğüt alırlar diye senin dilinde indirerek kolaylaştırdık." (58). Ve bunun yanı sıra, hâlâ öğüt alıp akıllanmayanlara inatlarına devam edenlere korku dolu bir tehdit: "Öyleyse bekle, onlar da beklemektedirler." (59)

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek iman etmek ve hayatımızı onlarla düzenlemek üzere tanımaya çalışacağız.

1. "Hâ, Mîm."

Önceki sûrelerde olduğu gibi yine sûrenin ilk âyeti Huruf-ı Mu-katta ile başlıyor ve mukatta âyetinden sonra Rabbimiz yine kitabına dikkat çekiyor.

2,3. "Apaçık olan Kitaba andolsun ki, Biz onu, kutlu bir gecede indirdik. Doğrusu Biz, insanları uyarmaktayız."

Mübîn olan, beyanı açık olan kitaba yemin olsun ki… Apaçık kitaba yemin olsun ki… İfadeleri açık ve parlak olan, inzali de, içinde-kiler de gün kadar apaçık olan kitaba yemin olsun ki… İçinde insan yazgısı, insanın hayat programı bulunan ve kıyâmete kadar insanlığın tüm problemlerini çözecek, kıyâmete kadar bir harfine bile halel gelmeyecek olan, kalpte olan, kabulde olan yazgıya yemin olsun ki…

Bu kitabın bir özelliğidir bu. Bu kitap mübîndir, apaçıktır. Hakkı apaçık hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak biçimde ortaya koyandır. Kehf sûresinin ikinci âyetinde de ifade edildiği gibi:

Eğri büğrülüğü olmayan bir kitaptır o. Yâni bu kitapta herhangi bir tenâkuz, herhangi bir çelişki, bir uyumsuzluk, bir münâsebetsizlik yoktur. Onda insanların anlayamayacağı, şaşkınlığa düşerek bocalayacakları bir karışıklık, bulanıklık, tutarsızlık yoktur. Bu kitap her sınıf ve her dönem insanlığının anlayabileceği doğrulukta, netlikte ve berraklıkta bir kitaptır. Sadece belli sayıda

ve belli sınıf insanların anlayabilecekleri, diğerlerinin anlayamayarak bocalayacakları, içinden çıkamayarak sapıtacakları bir kitap değildir bu kitap. Tüm diğer kitaplardan üstün, arınmış, insan eli değmemiş bir kitaptır.

Bir de "Kayyimen"dir bu kitap. Kitabın ikinci bir özelliği de, "Kayyimen" oluşudur. Yâni başka hiçbir şeye muhtaç olmayan bir kitaptır bu kitap. Dosdoğru, ama kendi kendine kâim bir kitap. Bir başkasının kitabına ihtiyacı olmayan, bir başkasının desteğine ihtiyacı ol-mayan kendi kendine var olan ve varlığını sürdüren bir kitaptır bu. Bir başka kitabın sağlamasına, bir başkasının desteğine ihtiyacı yoktur bu kitabın. Kendi kendine yeterli olan, kendi kendine kaim olan, Hay-yu Kayyum olan bir Allah'ın bu ismi şerifi gereği, yine başka hiçbir şeye muhtaç olmadan ayakta durabilmek üzere kuluna indirdiği bir kitaptır bu.

Nasıl ki bu kitabın göndericisi kendi kendine kâim, yâni varlığı konusunda ve varlığını sürdürmesi konusunda hiç kimseye muhtaç değil, hiç kimsenin yardımına muhtaç olmadan varlığını sürdürebiliyor ve varların tümünü var eden O ise, işte böyle bir kaynaktan gelen bu kitap da hiçbir yardımcı kitaba, hiçbir yardımcı kanuna ihtiyacı olmadan kıyâmete kadar tüm insanlığın, tüm toplumların hayatlarını düzenleme ve problemlerini çözümleme konusunda tek kitap olacaktır.

Hiç kimsenin kitabı bu kitapla mukayese edilemez. Hiç kimsenin kitabı bu kitabın önüne geçirilemez. Hiç kimsenin talimatları ve ya-saları bu kitaba tercih edilemediği gibi, bu kitabın onların desteğine de ihtiyacı yoktur.

İşte bu özelliklere sahip bir kitap, ancak yeryüzünde kulluk kitabı olabilir. İşte Allah'tan gelen böyle bir kitap, ancak yeryüzünde hayat programı olarak uygulamaya lâyık olabilir. İşte ancak böyle bir kitabı gönderen Allah, Rabb olmaya, İlâh olmaya, hamd edilmeye lâyıktır.

İşte böyle kapalılığı olmayan, insanları şaşkınlığa düşürecek bir bulanıklılığı olmayan kitaba yemin olsun ki, "Biz onu mübarek bir gecede indirdik."

Kur'an'ın indirildiği bu gecenin Beraat gecesi mi, yoksa Kadir gecesi mi olduğu konusunda ihtilâflar vardır. Bu konudaki ihtilâfın ya da anlayış farklılığının sebebi, işte bu âyet-i kerimedir. Kimileri bu âyete dayanarak

Kur'an-ı Kerim'in indirildiği gecenin Beraat gecesi olduğunu, kimileri de Bakara sûresindeki Kur'an'ın Ramazan ayında indirildiğini anlatan 185. âyeti ve de Kadir sûresinde onun Kadir gecesi indirildiğini anlatan âyetine dayanarak Ramazan ayında ve Kadir gecesinde indirildiğini iddia etmektedirler.

Bir başka rivâyette de Kur'an-ı Kerim Beraat gecesi toptan ve bir çırpıda dünya semâsına indirilmiş, dünya semâsından da Rasu-lullah Efendimize Ramazan ayının Kadir gecesinde ilk defa indirilmeye başlanmıştır. Yâni Kur'an'ın bir toptan indirilişi vardır, bir de parça parça Rasulullah Efendimize indirilişi vardır. İşte onun toptan indirilişi Beraat gecesinde, peyderpey indirilişi de Kadir gecesinde olmuştur diyoruz. En doğrusunu Allah bilir.

Bu kitap, mübarek bir gecede indirilmiştir. Ya da böyle mübarek bir kitap, kendisinde indirildiği için o gece mübarek bir gecedir. Siz de hayatınızın bereketlenmesini ve hayatınızın şeref kazanmasını istiyorsanız, o kitabı hayatınıza indirerek bereketlendirebilirsiniz. Siz de elinize alırsanız bu bereket kaynağını, indirirseniz onu raflardan, indirirseniz onu hayatınıza, böylece bereket ve şeref bulursunuz. Siz de onu mutfağınıza, meslek hayatınıza, kazanmanıza-harcamanıza, eğitiminize, hukukunuza, küsmenize, sevmenize indirgerseniz, o zaman kesinlikle bilesiniz ki sizin hayat da bereketlenecektir.

Unutmayalım ki, bu kitabı hayatımıza indirdiğimiz gece, bu kitabı hayatımıza indirgediğimiz gece bizim de kadir gecemiz olacaktır. Kadir kıymet bilme gecesi. Bu kitabın hayatımızdaki kıymetini anladığımız ve onu elimize aldığımız gece, bizim için Kadir gecesi olacaktır. Değilse geceler hep aynıdır. O geceye tesadüf etmek fazla bir şey ifade etmeyecektir. Öyle değil mi? Muhammed bin Abdullah'ı Muham-med Rasulullah yapan aynı kadir gecesi, Ebu Cehil'i de Ebu Cehil olarak bırakıyordu. Yâni o gece kimilerinin hayatı bereketlenirken, kimileri hep aynı kalıyordu.

Bakın Rabbimiz burada "enzele" ifadesini kullanıyor. Enzele, inzal, tenzil, tenzili rütbe biliyorsunuz ki yüksekten indirmek anlamına geliyor. Rabbimiz, biz onunla yol bulalım, yolumuzu ona sorarak bulalım diye onu mele-i â'lâ'dan dünyaya indiriyor. Öyleyse bizler de Rab-bimizin yaptığının tam tersini yapmaya kalkmayalım. O indirirken, biz kaldırmadan yana olmayalım. Biz de indirelim onu hayatımıza, biz de alalım onu elimize ve en çok bu kitapla beraber olalım ki, onunla hayatımız bereketlensin, hayatımız şeref kazansın inşallah.

O öyle mübarek bir kitap ki, mânâları bitmez. İnsanlara göster-diği yolları

tükenmez. Onun hidâyetine ve kıyâmete kadar problemleri çözüşüne nihâyet yoktur.

"Muhakkak ki Biz uyarıcıyız," diyor Rabbimiz. Biz uyarıcılarız. Biz bu kitapla insanları uyarmaktayız. Gerçekten de Rabbimiz bu kitapla bizi uyarmıştır. Dünyayı, yaşadığımız hayatın mânâsını, ölüm ötesi hayatı en berrak biçimde anlatarak bizim gözlerimizin önüne sermiş ve bizi gelecekle uyarmıştır. Şöyle bir hayat yaşarsanız sonun-da şununla karşılaşacak, yok eğer böyle yaşarsanız sizi şunlar şunlar beklemektedir diyerek cennetini de cehennemini de ortaya koyarak bizi uyarmıştır. Eğer böyle yapmasaydı Rabbimiz, bize yaşadığımız hayatın mânâsını, nereden geldiğimizi, niçin geldiğimizi, cenneti ve cehennemi anlatmadan bizi hesaba çekiverseydi, belki o zaman insanların itiraz hakları olabilirdi. "Ya Rabbi, madem ki bizi bunun için yaratmıştın, madem ki cennet ve cehennemin vardı, madem ki bizden kulluk istiyordun bize bunu niye anlatmadın? Bize kendini niye tanıtmadın?" deme hakkımız olabilirdi. Ama Rabbimiz öyle yapmadı. Gön-derdiği kitapları ve elçileriyle bizi yeterince uyardı. Hem yeryüzünde kulluktan habersiz yaşayacağımız bir hayatın doğuracağı bunalımları, hem de âhirette bizi bekleyen bir azabı anlattı bize. Yeryüzünde seçtiği elçilerine kitaplar göndererek uyarısını tam olarak yaptı Rabbimiz.

Öyleyse bu kitap bizi de uyarmalıdır. Bu uyarıdan habersiz yaşayamayız. Biz bu kitapla kendimizi uyarmak ve bu kitabın uyarılarından haberdar olmak zorundayız. Tüm hayatımızı, tüm düşüncelerimizi, inanışlarımızı, amellerimizi bu kitapla yargılamak zorundayız. Bu kitap kendisiyle beraber olduğumuz zaman bizim hayatımızdaki tüm yanlışları, bozuklukları, tağutlukları, ölümü, kabri, mahşeri, cenneti, cehennemi gösterecek, gözle görmüş gibi bu gerçeklerle bizi yüz yüze getirecek ve elimizden tutup bizi cennete kadar götürecektir.

4,7. "Katımızdan bir buyrukla, her hikmetli işe o ge-cede hükmedilir. Doğrusu Biz öteden beri peygamber gön-dermekteyiz. Eğer kesin olarak inanırsanız bilin ki, bu senin Rabbinden, göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbinden bir rahmettir. O, işitendir, bilendir."

Rabbimiz buyuruyor ki, "her hikmetli iş bu gecede ayrışır, ayrıştırılır." Her önemli muhkem iş, her sağlam iş o gece ayrıştırılır ve takdir edilir. Her önemli iş icra edilmek üzere o gece karara bağlanır, yazılır ve takdir edilir. Kâinatın kaderiyle ilgili olan, insanların ve tüm varlıkların kaderleriyle ilgili olan, tüm olayların bir yıllık takdiri, ya da değerlendirilmesi bu gecede yapılır. Gelecek seneye kadar kulların kaderleri, kulların rızıkları, ecelleri ve başlarına gelecekler, olup bitecekler ayrıntılı bir şekilde bu gecede belirlenir ve karara bağlanır.

Katımızdan bir emirle. Katımızdan bir emir, bir yürütme, bir ya-sama, bir uygulama ve hikmet olarak cereyan edecektir bu işler. Tüm bu işler, kararlar, kaderler, takdirler Allah katındandır. Her işin ötesinde Allah vardır. Her işin arkasında Rabbimizin işleyen eli vardır. Kararlaştıran Allah, takdir eden Allah, yürüten Allah, yasaları belirleyen ve uygulatan Allah'tır. Bu işleri icra etmek üzere meleklerine emreden Allah'tır. Yeryüzündeki elçilerine vahiy göndererek emreden de Allah'tır. Yaratan O'dur, hayat veren O'dur ve öldüren de O'dur. Her şeyi bilen ve karara bağlayan O olduğuna göre, hayatla, ölümle alâkalı tüm işleri düzenleme hakkı da elbette O'na ait olacaktır.

Yeryüzünde dalından düşen bir yaprak, gök yüzünden yere düşen bir damla yağmur, insanın ağaran saçının bir teli, yıldızlar, ay, güneş, bulutlar, rüzgarlar, dağ başında biten bir çiçek bile O'nun emriyle gerçekleşmektedir. O'nun bilgisinin dışında, O'nun haberi olmadan hiçbir şey gerçekleşemez. Her şey O'nun emriyle ve takdiriyle meydana gelir, O'nun emriyle yaşar ve O'nun emriyle son bulur.

"Ve biz elçiler göndeririz." Bu takdir ettiğimiz şeyleri gerçekleştirmek üzere görevlendirdiğimiz meleklerimizi göndeririz. Kadir sûresinde şöyle buyrulur:

Melekler ve Cebrâil o gecede Rabblerinin izniyle her türlü iş için inerler."

(Kadir 4)

İşte aldığı her bir kararı uygulatmak üzere Rabbimiz elçilerini gönderiyor.

Ya da şu elimizdeki kitabında bizim kulluğumuz adına aldığı kararlarını bize ulaştırmak ve insanlığı uyarmak üzere Rabbimiz bizim içimizden elçiler göndermektedir. Bizim için uyarıcılar, resuller göndermektedir. Allah'ın bizim içimizden seçip bizi uyarmak ve bizim hayatımıza karışmak üzere gönderdiği elçilerinin tamamı, kendisinin yeryüzünde istediği hayatı en güzel biçimde yaşayan, kendisinin yeryüzünde bizden istediği kulluğu en güzel biçimde örnekleyen kullardır. Yâni bu peygamberler sanki bizim için Rabbimizin gönderdiği form dilekçelerdir. İşte bu elçilerime bakın ve aynen onlar gibi bana kulluk yapın diye gönderdiği örnek insanlardır. Yeryüzünde Allah'ın istediği bir hayatı yeryüzünde Allah'ın razı olduğu bir insan tipini bizim gözümüzün önünde canlandıran numûnelerdir bu elçiler.

"Ey Allah'ın kulları! Bana bakın! Beni izleyin! Kulluğu benden öğrenin!

İşte kulluk budur! İşte Allah bundan razıdır! İşte Rabbinizin rızası şöyle bir hayatın sonundadır!" diyerek yeryüzünde kulluğun ve teslimiyetin zirvesini gerçekleştiren Allah'ın bu elçileri, kıyâmete kadar insanlığın hiçbir itiraz haklarının kalmayacağı biçimde onlara hakkı göstermişlerdir. Öyleyse bu elçiler ve bu elçilerin kendilerine Allah tarafından gönderilen suhuflar ve kitaplar, Rabbimizin yeryüzünde insanlığa açtığı en büyük rahmet kapılarıdır.

"İşte bu, Rabbinden en büyük bir rahmet ve berekettir." Kitabın indirilmesi, peygamberlerin gönderilmesi Rabbimizin rahmetidir. Rabbimiz, kullarını karanlıklar içinde bocalar bir vaziyette bırakmak istemediği için kitabını göndermiştir. Hakkı-bâtılı, doğruyu-yanlışı anlayabilmeleri için kullarına bu kitabı göndermiş ve kendi bilgisiyle kullarını bilgilendirmiştir. Allah bu elçilerini seçip bize göndermeseydi ve onları kendi bilgisiyle bilgilendirip bize örnek yapmasaydı biz ne yapardık? Kim gibi olmaya çalışır, kimi örnek alırdık? Allah'ı nereden bilebilirdik? Allah'a kulluğu nereden anlayabilirdik? Cenneti nasıl elde edebilirdik? Yeryüzünde bu kadar güzel bir hayatı nasıl gerçekleştirebilirdik?

Eğer öyle olmuş olsaydı, o zaman herkes kendine göre bir hayat yaşar, herkes kendine göre örnekler bulur ve onlar gibi olmaya çalışırdı. Allah'ın seçip bize örnek olarak gönderdiği ve hayatlarını onayladığı örnekler olmayınca da, herkes kendi hevâ ve hevesine göre bir hayat yaşar, hırsızlar hırsızları, ayyaşlar ayyaşları, zinacılar zinacıları örnek alır ve asla Allah'ın rahmetine ulaşma imkânı da bula-mazlardı. Ama Rabbimiz öyle merhametli ki, bize içimizden, bizim gibi insanlar seçerek örnek yapmış. Öyleyse bu sonsuz rahmet karşısında bize düşen de Rabbimizin açtığı bu rahmet kapılarından istifade etmek ve Allah'ın elçilerini tanıyarak aynen onlar gibi bir hayat yaşamaya çalışmaktır.

Evet, her şey Rabbimizin rahmetinin eseridir. Rahmet; incelik, ihsan, bağışlama, acıyıp esirgeme anlamlarına gelir. Allah'ın kullarına acıması, onlara sevgi, şefkat ve merhametle muamele etmesi anlamında Kur'anî bir tabir. Allah Teâlâ, kullarına rahmet ve şefkatle davranmayı nefsine vacip kıldığını bize haber veriyor. (En'âm,54) Rahmet, bütün yaratıkların iyiliğini isteyip onlara yardım etme arzusu duy-maktır. Allah Teâlâ'nın bu kelimeden türemiş bazı güzel isimleri vardır; Rahmân: Esirgeyen, Rahîm: Bağışlayan, Erhamürrâhimîn: Merhametlilerin en merhametlisi, Hayrürrâhimîn: Merhametlilerin en hayırlısı, Zürrahme: Rahmet sahibi, Zü Rahmetin Vasia: En geniş Rahmet sahibi... gibi. Kur'an-ı Kerim'de yüzden fala yerde geçen bu isimler, Allah'ın rahmetinin çok ve tükenmez derecede bol ve her şeyi kapladığını gösterir. Cenab-ı Allah

yaratıklarına, şanına yakışır bir acıma ve şefkat duygusu ile muamele eder. Esasen hayatın kaynağı da, bu ilâhî rahmettir. Yaratılışı düşünecek olursak, insanı oluşturan sperm ve yumurta, çok sağlam, dış etkenlerden korunmuş, rahim denilen çok müsait bir ortamda birleşerek gelişir. Hayatın ilk kıvılcımı, ancak böyle bir rahmet ortamında başlayabileceği için ona, aynı kökten türemiş olan rahim ismi verilmiştir. Dünyaya gelen her canlı yavrusu ancak, Allah'ın verdiği nimetler ve ana-babasının sevgi ve merhametiyle gelişip büyüyebilir. Eğer bu merhamet duygusu olmasa, hayatın devamı mümkün olmazdı. Allah Teâlâ'nın; "Benim rahmetim her şeyi içine almıştır" (A'râf,156) sözü bu gerçeği ifade etmektedir. Canlılar, ilahi rahmetin çeşitli tecellileri olan ve saymakla bitirilemeyecek nice nimetler sayesinde hayatiyetlerini devam ettirirler.

Hak yolu bulmaları için Allah Teâlâ'nın insanlara kitaplar, peygamberler göndermesi de rahmetinin bir tecellisidir: Ey Habibim Muhammed! Biz seni, alemlere rahmet olasın diye gönderdik" (Enbiyâ, 107) "Bu Kitabı (Kur'an'ı) sana, her şeyin açıklaması, bir hidayet ve rahmet kaynağı ve müslümanlar için de bir müjdeci olarak gönderdik" (Nahl,89) âyetleri bunu göstermektedir.

"Allah Teâlâ, rahmetini yüz parçaya ayırdı, doksan dokuzunu yanında bıraktı, bir parçasını yeryüzüne indirdi. İşte bu bir parça rahmet sebebiyle bütün yaratıklar birbirine merhamet eder. hattâ yavrulu bir kısrak, yavrusu daha rahat emebilmesi için ayağını kaldırır" (Bu-hârî, Edep, 19) hadisi, rahmet cevherinin aslında bir bütün olduğunu, sadece insanlara değil, bütün mahlukata verildiğini gösterir. Buna göre, Allah Teâlâ'nın gerçek rahmetinin büyüklüğünü düşünmek gerekir. Kalbinde merhamet duygusu taşıyan bir insan, içinde ilâhî bir cevher taşıyor demektir. Merhameti olmayan kişi, bu ilahi nimetten nasipsiz kalmıştır. Hz. Peygamber'in çocukları sevip okşamasına hayret eden ve on çocuğundan hiçbirini öpmediğini övünerek söyleyen bedevîye; "Şayet Allah senin kalbinden merhameti söküp almışsa, ben sana ne yapabilirim? Acımayana acınmaz." (Buhari, Edep, 18) demesi de bunu gösterir.

İbadetler, bilhassa oruç ve zekat, merhamet duygusunu arttı-rır. Müslümanın merhameti bütün müminleri bütün insanları, hattâ bü-tün canlıları içine almaktadır. Çünkü İslam, yaratıcıya hürmet, yaratı-lana şefkat ve merhamet temeli üzerine bina edilmiştir. Rahmet Pey-gamberi (s.a.s); "İnsanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez" (Müslim, Fedâil, 66) buyurur. Küçüklere, güçsüzlere, yardıma muhtaç olanlara, hayvanlara... rahmet ve şefkatle davranmak Peygamberimizin en önemli özelliklerinden ve ümmeti olan bizlere

tavsiye ettiği şeylerdendir: "Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir" (Tirmizi, Birr,15), "Merhamet e-denlere Allah da merhamet eder. Siz yeryüzündekilere -bütün canlı-lara- merhamet edin ki, göktekiler de -Allah ve melekler- size merha-met etsin" (Ebu Davud, Edep, 58).

“Eğer yakîn elde etmek isterseniz, göklerin yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbidir O Allah.” Göklerde, yerde ve her ikisi arasında olanların tümünü yaratan, yaşatan, ayakta tutan, onlar üzerinde hükmünü yürüten, onların yasalarını belirleyen Allah’tır. Eğer yakîn sahibi olmak istiyor ve yakînen iman etmek istiyorsanız... Göklerde ve yerde egemen olan O’dur. Tüm kâinatta rubûbiyetini devam ettiren O’dur. O’nun izni olmadan ne göklerde ne de yerde hiçbir varlığın var olması, varlığını sürdürmesi mümkün değildir.

8. “O’ndan başka İlâh yoktur; diriltir ve öldürür. Sizin de Rabbiniz önceki babalarınızın da Rabbidir.”

Kendisinden başka İlâh da, kendisinden başka kendisine kulluk yapılacak da yoktur. Kendisinden başka sözü dinlenecek hatırı kazanılacak varlık yoktur. O, öldüren ve diriltendir. Hayat veren O’dur, hayatın sahibi O’dur ve zamanı gelince de verdiği o hayatı geri alacak olan da O’dur. İlâh olanın, sözü dinlenecek olanın yaratıcı ve öldürücü olması gerekir. İlâh olanın, iradelerimizi kendisine teslim edip çektiği yere gitmemiz gereken varlığın yaratıcı olması gerekir. Madem ki bizi yaratan, şu anda varlığımızı kendisine borçlu olduğumuz, sonunda da bizi öldürüp huzuruna çağıracak olan O’dur, öyleyse başkalarına niye minnet edelim? O’ndan başka kime minnet borcumuz olabilir ki bizim? Hayatımız O’ndan, ölümümüz O’ndan, aklımız, bilgimiz, fırsatımız, imkânımız her şeyimiz O’ndandır.

Tabii, sadece bizim dirilişimiz ve ölümümüz değil, göklerde ve yerdeki tüm dirilişler, tüm dirilikler, piyasanın dirilişi ve ölüşü, tabiatın dirilişi ve ölüşü de O’ndandır. Öyleyse sözü dinlenecek, arzularına itaat edilecek, yasaları hayat programı kabul edilecek, kitabı uygulanacak, darda kalınca kendisine imdat denilecek tek varlık O’dur.

O Allah sadece sizin değil, aynı zamanda sizden önceki atalarınızın da Rabbidir. Sizden öncekilerin de Rabbi, onları da yaratan, onları da yaşatan ve öldüren, onlara da dönemlerinde vahiy göndererek hayat programlarını belirleyendir. Atalarınızın bunu anlayamayarak O’ndan başkalarına kulluk etmiş olmaları asla bu gerçeği değiş-tirmez. Onların bu yanlışları sizin için asla delil

teşkil etmez.

Onların da, sizin de Rabbiniz ve İlâhınız Allah olduğu halde, bu zavallı insanlar bu gerçekten habersiz bir vaziyette şek ve şüphe içinde kıvranıp durmaktadırlar:

9. "Ama inkârcılar, dirilmekten şüphededirler, bunu eğlenceye alırlar."

Ama kâfirler şek ve şüphe içindedirler. Kâfirler tekrar dirilme konusunda şüphe içindedirler. Kâfirler ve müşrikler hayatlarından ve inanışlarından şüphe içindedirler. Kâfirler ve müşrikler Allah berisinde tapındıkları varlıkların ilâhlığı konusunda kuşku içindeler. Hayatlarından ve tapındıklarından emin değiller. "Acaba" diyerek bir tereddüt içinde kıvranmaktadırlar. Hiçbir kâfir "Allah yok" diyerek Rabbini inkâr ederken bundan emin değildir. Hiçbir kâfir "diriliş yok" derken bu konuda emin değildir. Kâfirlerin de, müşriklerin de dinleri, hayat programları şüphe üzerine bina edilmiştir.

Esasen onlar din konusunda, hayat programı konusunda ciddi ciddi endişe taşıyan akıllı insanlar da değillerdir. Onlar için din önemli değildir. Onlar için önemli olan dünyadır. Onlar için din sadece bir oyun ve eğlenceden ibarettir. Bu yüzden de ciddi ciddi bu konuda düşünecek zamanları da yoktur. Bu adamlar vahye karşı gözlerini ve kulaklarını kapatıyorlar, kendilerine göre bir dünya kuruyorlar. Böyle bir durumda olan insanlar elbette her şeyden şüphelenmek zorundadırlar. Bir şüpheden öteki şüpheye böyle bocalayıp duracaklardır.

10,11. "Ey Muhammed! Göğün, insanları bürüyecek bir duman çıkardığı günü bekle; bu can yakıcı bir azaptır."

"Sen bekle peygamberim. Semâ apaçık bir dumanla geldiği zaman... Semâyı apaçık bir duman kapladığı, bürüdüğü zaman..." Âyet-i kerimede anlatılan bu duman konusunda iki yorum vardır: Bunlardan birisi, bu dumanın kıyâmet alâmetlerinden birisi olduğudur. Rivâyetlere göre kıyâmetin gerçekleştirilmesinden önce gökyüzünü apaçık bir duman bürüyecek. Bu korkunç ve kör duman, yeryüzünü ve yeryüzü insanlığını bürüyüp kaplayacaktır. Yeryüzündeki hayat, can yakıcı, korkunç bir azap atmosferine dönüşecektir. Hz. Ali Efendimizin ifadesine göre tüm yeryüzü sanki içinde ocak yakılmış, deliksiz, penceresiz bir eve dönecek ve bu dumanın etkisiyle kâfirlerin başları dönüp sarhoş hale gelirken, duman kâfirlerin kulağından girip aşağısından çıkarken, mü'minler de nezle etkisi gibi bir etkiyle etkileneceklerdir.

Buhârî'nin rivâyet ettiği bir hadis-i şerife göre, bu duman yeryüzünün doğusuyla batısını dolduracak ve kırk gün devam edecektir. İnsanlar korku ve dehşet içinde bu azaptan kurtulabilmek için el kaldırıp Rabblerine, "ya Rabbi! Ne olur bize bir nefes alma imkânı ver!" diyecekler ve Cenâb-ı Hakk da bu duman azabını biraz biraz onlardan kaldıracak, ama arkasından gelen kıyâmetle en son ve en şiddetli azabını onlara tattıracaktır.

Bunun şöyle bir yorumu da var: Mekke'de Rasulullah Efendimize ve ona inanan bir avuç Müslümana karşı müşrikler işkencelerini artırdıkları bir dönemde, bunalan Allah'ın Resûlü, Allah'a dua eder: "Ya Rabbi, bu söz anlamazlara daha önce Yusuf dönemi toplumuna gönderdiğin, yıllarca süren kıtlıklar gibi kasıp kavuran bir kıtlık gönder ki, belki akılları başlarına gelir de sana ve senin elçine iman ederler. Senin elçine ve ona iman edenlere işkence etmekten vazgeçerler."

Rasûlullah'ın bu duasından sonra Rabbimiz onlara öyle bir kıtlık gönderdi ki, açlıktan dünyaları kararmış, gözleri dumanlanmış ve gökyüzüne baktıkları zaman da onu alabildiğine dumanlı görmeye başlamışlardı. Mahvoldular, kahroldular, ne yapacaklarını şaşırdılar ve tıpkı Zuhruf sûresinde anlatıldığı gibi Firavun oğullarının böyle bir durumda Hz. Mûsâ'ya gidip de gibi şöyle dedikleri gibi bir tavır takındılar:

"Ey Sihirbaz! Sana verdiği ahde göre Rabbine bizim için yalvar da doğru yola erişelim" dediler."

(Zuhrûf 49)

Allah o topluma da akılları başlarına gelsin diye tufan gönderdi. Mahvoldular, kahroldular ve Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ'ya gelip: "Ey Mûsâ! Allah'la aranızdaki ahit hatırına, ya da seninle bizim aramızdaki ilişki hatırına Rabbine bir dua ediver de Rabbin şu belâyı üzerimizden kaldırsın. Biz de o zaman senin getirdiğin hidâyet hediyesini kabul e-delim. Biz de Müslüman olalım," dediler. Dikkat ederseniz, "Allah'la a-ranızdaki ahit hatırına O'na bir dua ediver," diyorlar. Yâni bu adamlar Hz. Mûsâ (a.s) ile Allah arasında bir risâlet ahdi olduğunu biliyorlardı. Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ'nın (a.s) Allah katında mümtaz bir yerinin, bir değerinin olduğunu biliyorlardı.

İşte aynen onların gidip Allah elçisine yalvarıp yakardıkları gibi, Mekke müşrikleri de Resûl-i Ekrem Efendimize gelip bu dumanın, bu belânın üzerlerinden kaldırılması için Rabbine dua etmesini istediler. Buradan anlıyoruz

ki, bu adamlar, yâni gerek Firavun oğulları ve gerekse Mekkeli müşrikler aslında Allah fikrine ve peygamber düşüncesine yabancı değillerdi. Allah'ın, peygamberin kim olduğunu, peygamberin ne için geldiğini, kim tarafından görevlendirildiğini biliyorlardı. Allah'la elçileri arasında bambaşka bir bağ olduğunu bilen bu insanlar, onlardan bu bağ hatırına Allah'a dua etmesini istiyorlardı.

Yine anlıyoruz ki bu insanlar Allah'ın gücünü, kudretini de biliyorlardı. Başlarına gelen bu belâların O'ndan geldiğini ve yine sadece O'nun kaldırabileceğini de biliyorlardı. Bu konuda dua edilecek makamı da, duası istenecek makamı da biliyorlardı. Allah'a gerçek kulluk yapan birisinden dua etmesini istiyorlardı.

Allah'ın elçisinin yanına geliyor ve diyorlar ki, "ey Allah'ın Resûlü! Bizim için Rabbine bir dua ediver de şu belâyı bizim başımızdan kaldırsın. Biz de böylelikle sana ve senin Rabbine iman edelim ve hidâyette olalım."

Zuhruf sûresine dönüyorum. Hz. Mûsâ, Cenâb-ı Hakk'a dua eder, Allah da onların üzerinden bu belâyı kaldırır, ama onlar verdikleri sözü unutup yan çiziverirler. İnsanların genel karakteridir bu. Başlarına bir belâ gelince, bir sıkıntı içine düşünce "aman aman" derler, ama bu belâyı Allah savuşturunca da hemen yan çiziverirler. Bakıyoruz insanlar bugün de böyle yapıyorlar. Başları dara gelince bugünküler de hemen Allah'la arası iyi olan hocalara, hacılara koşuyorlar. "Aman yetişin! Kurtarın!" diyorlar. "Aman bir dua ediverin! Bir yalvarıverin de şu sıkıntımız kaldırılsın" diyorlar. Peki siz nerdesiniz yahu? Siz kendiniz nerdesiniz? Siz kendiniz niye dua etmiyorsunuz? Siz niye yalvarıp yakarmıyorsunuz?

Ya da bu dinin öteki bölümleri sizi ilgilendirmiyor mu? Firavun durumuna düşünce mi Allah'ı hatırlıyorsunuz? Mekkeli müşriklerin durumuna düşünce mi Allah'ı hatırınıza getiriyorsunuz? Başınız daralınca mı Allah'ı hatırlıyorsunuz? Hz. Mûsâ Allah'a dua etti ve Allah onların başından bu belâyı kaldırdı ama bu adamlar Allah'a ve Mûsâ'ya (a.s) verdikleri sözü unutuverdiler. Sanki Allah'a ve elçisine hiç ihtiyaçları olmamış, sanki başlarına böyle bir belâ gelmemiş gibi her şeyi unutup yine eski küfürlerine, eski şirklerine devam ediverdiler.

Sonra Allah onların üzerine kurbağa yağdırır. Evlerinin içi, yiyecekleri ve tüm hayatları kurbağa ile dolup da perişan bir hale gelince, yine gelip Hz.

Mûsâ'dan Rabbine dua etmesini isterler. Hz. Mûsâ (a.s) dua eder, Allah bu belâyı da kaldırır, ama onlar yine iman etmezler, yine yola gelmezler. Sonra Rabbimiz onların üzerlerine çekirgeler sürüsünü gönderir. Tarlalarındaki mahsuller çekirgeler sürüsünün istilâsına uğrayınca, yine Hz. Mûsâ'nın dua etmesini isterler. Hz. Mûsâ dua eder ve Allah onu da kaldırır. "Eh, zaten eskiden de bu tür şeyler olmuştur, olağan şeylerdir bunlar," diyerek yine yan çizerler. Mûsâ'nın (a.s) duasının sonunda tarlalarından kaldırdıkları ürünleri ambarlarına doldururlar. "Tamam, artık ürünlerimizi garantiye aldık" diye sevinip dururlarken, Rabbimiz onlara bit gönderir. Öyle ki tüm vücutları, tüm yatak ve yorganları, tüm ambarları ürünün defterini düren bitlerle doluverir. Mûsâ (a.s) yine dua eder ve Allah onu da kaldırır. Arkasından onlara kan gönderir Rabbimiz. Her şeyleri kan olur. Ekmeğe el atarlar kan, suya el atarlar kan, tüm yiyecek ve içecekleri kan haline geliverir.

Fakat işin garibi, bütün bu gelenler Mısır'da yaşayan Firavun oğullarına geliyordu. Aynı şehirde yaşayan İsrailoğullarına hiçbir şey olmuyordu. İsrailoğulları bunların hiçbirisinden etkilenmiyorlardı. Hattâ rivâyetlere göre Firavun oğullarından olan birileri suyu ağzına götürüyor, bakıyor kan. Sonra yanındaki İsrailoğullu kölesine veriyor, bu sefer su oluyordu. Adam kölesinin ağzından emmeye çalışıyor, ama o-nun ağzından dökülürken yine kan haline geliyordu. İşte Rabbimiz a-dam olsunlar diye peş peşe, biri öncekinden daha etkili mûcizeler gönderdi, ama bu adamlar yine adam olmayınca, bütün bu imtihanlar yine de onların akıllarını başlarına getirmeyince, sonunda helâki hak etmiş oldular.

Unutmayalım ki, Allah bize de bazen böyle bir şeyler gönderir, gönderir ama yine de Allah'ın istediğine gelmemeye diretirsek, bilelim ki bizim defterimizi de dürüverir. Bütün bunlar geldikçe yine Zuhruf'la söyleyelim:

"Ama, azabı ülkelerinden kaldırdığımızda hemen sözlerinden döndüler." (Zuhruf 50)

Her defasında söz verdiler ama sözlerinden döndüler. Onların bu sözlerinden döneceklerini bile bile Rabbimiz rahmeti gereği yine de onların üzerlerinden belâlarını kaldırıyordu.

(Duhân kelimesiyle alâkalı dinleyicilerden bir soru soruldu)

Arapça'da tütmek, duman çıkmak anlamına gelen "dahn" kökünden isim

olan duhân kelimesi kitabımızın iki sûresinde geçmektedir. Bunlardan birisi Fussilet sûresinin 11. âyeti, diğeri de Duhân sûre-sidir ki onun adını teşkil etmektedir. İslâm literatüründe duhân kıyametin büyük alâmetlerinden birisidir. Resûl-i Ekrem efendimizin hadislerinde kıyametin zuhurundan hemen önce gerçekleşecek hadiseler arasında zikredilmektedir. Bu kelimenin geçtiği her iki sûrede de Rabbimiz, önce göklere ve yere egemen tek Rab ve İlâh oluşuna dikkat çekmiş, daha sonra kullarına olan sonsuz rahmet ve merhameti gereği peygamberlerini ve vahyini ulaştırdığı bildirilmiştir. Bütün bu uyarılara rağmen yine de kendi istediği İslâm yoluna girmeyen, peygamberine ve onunla gönderdiği vahyine teslim olmayarak zamanlarını boşa harcayan kâfirleri elem verici bir azap olan duhânın saracağı, böyle bir felâketle karşı karşıya gelen kâfirlerin; bu elîm azabın kaldırılması halinde iman edeceklerine dair söz verecekleri ifade edil-mektedir. Âyetin devamında ise onların hiçbir zaman bu sözlerinde durmayacakları şu sözlerle ortaya konur; 'Biz azabı geçici bir zaman için kaldıracağız, fakat siz yine eski küfür ve şirklerinize döneceksiniz. Onları müthiş bir yakalayışla yakalayacağımız gün öcümüzü mutlaka alırız.

Müfessirlerimiz bu âyette geçen onları saracak duhân ve müthiş bir şekilde onları yakalama ifadelerini şöyle anlamaya çalışmışlardır: Abdullah b. Mes'ûd efendimiz der ki; Mekke müşrikleri, özellikle Kureyş Resûlullah efendimizin getirdiği dâvete karşı direnişlerini sürdürmede ısrarlı davranarak Müslümanlara karşı terör ve işkenceleri artırdıklarını gören Resûl-i Ekrem Allah'a şöyle dua etmişti; Ya Rabbi, bu zalimlere Hz. Yusuf dönemi kıtlığına benzer bir kıtlık ver. Rabbimiz de Resûlullah'ın duasını kabul buyurarak Mekke halkını müthiş bir kıtlığa uğratmıştır. İşte Allah'ın bu azabının etraflarını kuşattığı Mekke müşriklerinin açlıktan gözlerinin feri gitmiş, etraflarını bir duman kaplamıştı. Bunun üzerine çaresiz kalan Mekkeliler Hz. Peygambere gelerek bu felâketin kaldırılması için onun Rabbine dua edip yalvarmasını istemişlerdir. Ve bu kıtlığın kaldırılması halinde Allah'a ve peygamberine iman edeceklerine dair söz vermişlerdir. Fakat Resûlullah efendimizin duası üzerine bu kıtlık biraz biraz kaldırılınca zalimler peygambere ve beraberindeki Müslümanlara karşı işkencelerini daha da artırmışlardır.

Âlimlerimizden bazıları da bu duhânın kıyamet öncesi gerçekleşecek bir duman olduğunu iddia etmişlerdir. Abdullah b. Ömer, Abdullah b. Abbas gibi Kur'an konusunda söz söylemeye yetkisine sahip müfessirlerimiz bu görüştedirler. Rivâyetlere kıyamete yakın bir zamanda gökten bir duman inecek ve kırk gün kırk gece süreyle dünyanın doğunu ve batısını kuşatacak ve yeryüzü âdeta bacasız bir fırın halini alacak, içinde ateş yanmış bir oda gibi ısınacaktır.

Mü'minler bu dumandan nezleye tutulmuş bir kimse gibi çok hafif etkilenirlerken, kâfirler ise şiddetle sarsılacaklar, âdeta sarhoşa döneceklerdir. Mekkeli müşrikler de böyle geldiler Rasulullah'tan bu kıtlığın kaldırılması için dua istediler ve dediler ki:

12. "İnsanlar: "Rabbimiz! Bu azabı bizden kaldır; doğrusu artık biz inananlarız" derler."

Tıpkı Firavunlar gibi, tıpkı selefleri gibi onlar da dediler ki, "ya Rabbi, eğer bunu bizden giderirsen o zaman biz mü'min olacağız. O zaman biz de sana iman edeceğiz. Ya da biz müminleriz," dediler. Darda kaldıkları zaman derler bunu. En'âm'da da aynı konuyu şöyle anlatıyordu Rabbimiz:

"De ki: "Kara ve denizin karanlıklarından sizi kim kurtarır? Eğer bundan bizi kurtarırsan şükredenlerden olacağız diye O'na gizli gizli yalvarır yakarırsınız. De ki: "Allah sizi ondan ve her sıkıntıdan kurtarır, sonra da ona şirk koşarsınız."

(En'âm 63)

Yâni böyle karanın ve denizin karanlıklarında kaldığınız, yolunuzu yitirdiğiniz, bir çıkmazla karşı karşıya kalıp eliniz böğrünüzde ne yapacağınızı şaşırdığınız, ciddi bir tehlikeyle burun buruna gelip ondan kurtuluş ümitleriniz inkisâra uğradığı zaman ne yaparsınız? Kime yalvarıp yakarırsınız? Kime yönelir ve kimi imdadınıza çağırırsınız? Denizde boğulma tehlikesiyle karşı karşıya gelip can havliyle dalgalarla boğuşmaya başladığınız, ya da hanımınız hasta hanede ecel teri dökmeye başladığınız bir sırada veya borçlularınız kapınıza gelip dayandıkları, mahkemede hakim karşısında ecel teri dökmeye başladığınız, içinden çıkamayacağınız ciddi bir dertle karşı karşıya geldiğiniz zaman gizli ve açık olarak, ya da korku ve ümit içinde kime yalvarır, kime dua edersiniz? Yemin olsun ki, o bizi bu sıkıntıdan kurtarırsa muhakkak biz şükredenlerden olacağız diye kime müracaat edersiniz?

Allah'a dua edersiniz değil mi? Yâni böyle bir durumda sizi kurtaracak tek varlığın Allah olduğunu, Allah'tan başka hiç kimsenin yapabileceği bir şeyin olmadığını, Rabbinizden başka hiçbir gücün sizin imdadınıza yetişemeyeceğini siz de biliyor ve itiraf ediyorsunuz değil mi? Vicdanlarınız buna şahitlik ediyor değil mi? Size yardım edebilecek, sizin tüm sıkıntılarınızı yok edecek, sizin kaderinizi belirleyen varlığın sadece Allah olduğunu biliyor ve böyle durumlarda sadece Rabbinize dua ediyorsunuz.

Sizi ondan ve her türlü tehlikeden, her türlü kederden, her türlü sıkıntıdan kurtaran Allah'tır. Allah sizi bu tehlikeden kurtarıp sahil-i selâmete çıkardığı zaman da hemen ona yan çizmeye ve ona şirk koşmaya başlıyorsunuz. Darda kaldığınız zaman size rızık gönderen Rabbinizi unutup, kendinize ondan başka Rezzaklar bulmaya ve onların arzularını gerçekleştirmeye kalkıyorsunuz. Bu ikinci, üçüncü derecede rezzaklarınızın gazabına maruz kalmamak için, tayininizin çıkarılmaması, maaşınızın kesilmemesi için onların arzularıyla Rabbinizin arzuları çatıştığı zaman, Rabbinizin hatırını ayaklarınızın altına alma pahasına onların hatırını başınıza taç yapmaya kalkışıyorsunuz. Sizi koruyan Rabbinizi unutup, kendinize yeryüzünde yeni yeni rabbler bulup onların koyduğu kanunları uygulamaya kalkışıyorsunuz. Allah'tan başka sığınacak varlıklar bulup onlara sığınmaya, onlara dua edip yardımınıza çağırmaya kalkışıyorsunuz. Darda kalınca gerçek Rabbi-nizi hatırlıyor, tehlike geçince de başka Rabbler bulup onlara itaat etmeye kalkışıyorsunuz.

Çok ciddi bir tehlike anında ister mü'min olsun ister kâfir herkes Allah'a yalvarmaktadır. Bundan anlıyoruz ki, tüm insanlarda fıtrat tevhiddir, öz cevher tevhiddir. Şirk ise sonradan ona ârız olmuş bir kabuktur. İşte böyle çok ciddi bir tehlike anında insan fıtratı açığa çık-maktadır. Fıtratın üzerini örtmüş olan kabuk o anda dökülüveriyor ve insanın fıtratı açığa çıkıveriyor. Bakın bu husus İsrâ sûresinde biraz daha net anlatılır:

"Denizde bir sıkıntıya düştüğünüz zaman, Allah'tan başka yalvardıklarınız kaybolup gider, fakat O sizi karaya çıkararak kurtarınca yüz çevirirsiniz. Zaten insan pek nankördür."

(İsrâ 67)

Yine Yunus sûresinde de aynı konu şöyle anlatılır:

"Sizi karada ve denizde yürüten Allah'tır. Bulunduğunuz gemi içindekileri güzel bir rüzgarla götürürken; yolcular neşelenirler. Ama bir fırtına çıkıp da onları her taraftan dalgaların sardığını, çepeçevre kuşatıldıklarını sandıkları anda ise; Allah'ın dinine sarılarak: "Eğer bizi bu tehlikeden kurtarırsan andolsun ki sana şükredenlerden olacağız" diye ona yalvarırlar."

(Yunus 22)

Meselâ bakın bâtılı kâfirler Titanik diye bir gemiye binerler ve okyanusa açılırlar. Yüzlerce mühendisin rapor vererek, bu gemi bat-maz dedikleri geminin içinde her türlü günâhları işleyerek kâm almaya çalıştıkları bir sırada, gemi bir buzula çarpar ve yavaş yavaş batmaya başlar. Birkaç saat öncesine kadar Allah'ı hiç hatırlarına getirmeyen bu insanların tümünün güverteye çıkarak Allah'a dua ettiklerini görüyoruz. Çünkü böyle bir durumda kendilerine Allah'tan başka yardım edecek hiç kimse yoktur. O anda kabuk mahiyetinde bulunan şirkin yok olup, fıtratlarının, mayalarındaki tevhidin açığa çıktığını görüyoruz.

Yine meselâ Mekkeli müşriklerin, güçlü kuvvetli ordusuyla Eb-rehe kapılarına dayandığı zaman, Kâbe'nin içindeki tüm putlarını unutup Kâbe'nin örtülerine sarılıp: "Ey bu beytin Rabbi! Bizi böyle bir durumda ancak sen koruyabilirsin! Bu putlarımızın bize bugün yapabilecekleri bir şey yoktur!" diye dua ettiklerini biliyoruz. Bir tehlike anında fıtratlarındaki öz cevherin, tevhidin açığa çıktığını görüyoruz. Ama tehlike geçtikten sonra bu insanların kendilerini kurtaran Rabblerini unutup yine eski şirklerine, eski küfürlerine dönüverdiklerini görüyoruz. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz diyor ki:

13,14. "Nerede onlarda öğüt almak? Kendilerine gerçeği açıklayan bir peygamber gelmişti ve ondan yüz çe-virmişler, "Belletilmiş bir deli" demişlerdi."

Bunlar nereden ibret alacaklar? İbret almak kim, bunlar kim? Halbuki kendilerine gerçeği apaçık anlatan, hakkı açıkça ortaya koyan ve kendisi de, hayatı da gözlerinin önünde gün kadar açık ve net olan bir peygamber geldi de, ondan istifade etmek yerine, "bu öğretilmiş bir mecnundur" deyiverdiler. Peygambere karşı böyle diyorlar, ama ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya kaldıkları zaman da, "biz mü'-minleriz" diyorlar. Azap gelince öyle diyorlar, azap kaldırılınca da böyle diyorlar. Bunu nasıl telif edeceğiz? Yâni hangisi doğrudur bu dediklerinin? Madem bunlar mü'minler o zaman Allah'ın elçisini reddederken bu yetkiyi nereden alıyor bu adamlar?

Evet, Allah'ın Resûlüne, "bu öğretilmiş bir mecnun" diyorlardı. Allah'ın Resûlünü tanıyorlardı. O, aralarında doğup büyümüş, tüm ha-yatı, çocukluk ve gençliği aralarında geçmişti. Onun en küçük bir kötülüğünü görmemişlerdi. Onun içindir ki kendisine bir şey diyemiyor-lar da, "başkaları onu yoldan çıkararak bu hale getiriyor," diyorlardı. "Ona bu konuda ders verenler, onu yetiştirenler arka planda kalıyorlar ama cezayı ona çektiriyorlar," diyorlardı.

Muallem; öğretilen, cinlerle ilgisi olan demektir. Birileri kendisi-ne öğretiyor, birilerinden öğreniyor da ondan duyup öğrendiklerini bize söylüyor, diyorlardı. Halbuki onlar cincileri biliyorlardı. Sihirbazları tanıyorlardı. Çevrelerinde yığınlarla cinci ve sihirbaz vardı. Sormak lâzım: Bugüne kadar hangi cinci, hangi sihirbaz söyleyebilmişti onun söylediklerini? Hangi sihirbazın arkasına bu kadar insan takılmıştı bu-güne kadar? Ya da hangi sihirbazdan bu kadar korkulup, ürkülmüş? Hangi sihirbaza karşı bu kadar tedbir almışlardı?

Evet, hem peygambere cinlenmiş diyorlar, hem de sıkıntıya düşükleri zaman da "aman aman, Rabbine bir dua ediver. Rabbine dua et ki bizi şu azaptan bir kurtarsın," diyorlar. Allah diyor ki:

15. "Biz de azabı az bir süre için kaldıracağız, siz yine de eski inkârcılığınıza döneceksiniz."

"Biz sizden azabı biraz biraz kaldıracağız, ama siz tekrar eski küfrünüze, eski şirkinize ve şikâkınıza döneceksiniz." Bunun için de tekrar azaba iâde olunacaksınız. Daha önce selefleri de aynı şeyi yapmışlardı. Her bir azap kaldırıldıkça o azabı kendilerinden kaldıran Rabblerini unutmuşlar, hiçbir şey yokmuş gibi yeniden küfürlerine dön müşlerdi. Ama unutmayın ki buradakilerden kurtarılsanız bile:

16. "Onları çarptıkça çarpacağımız gün öcümüzü şüphesiz alırız."

Allah yakaladı mı, tam yakalar. Büyük bir yakalayış… Bedir de yakaladığı gibi yakalar Allah. Ya da ferdî kıyâmet dediğimiz ölümle yakalar insanları. Hiç kimse O'nun yakalamasından kaçıp kurtulamaz. Veya toplumsal kıyâmet, toplumsal yakalama dediğimiz toplumların yakalanıp yok oluşları türünde bir yakalamayla yakalar. Hiçbir toplum yeryüzünden silinip gitmekten kurtaramaz kendisini. Ya da top yekûn insanlığın yakalanıp defterlerinin dürüldüğü kevnî kıyâmetle tüm dünyanın ölümü türünde bir yakalamayla yakalayıverir Allah. Hiçbir varlık bu yakalamadan kurtulamaz.

Hem bu dünyada, hem de âhirette yakaladı mı tam yakalar. Kimilerini suyla, kimilerini sinekle, kimilerini dondurucu bir rüzgârla, kimilerini taş yağdıran bir fırtınayla, kimilerini bir sayhayla yakalar ve intikam alır Allah. Kıyâmete kadar Allah düşmanlarına karşı uygulana-cak bir yasadır bu. Kıyâmet günkü yakalaması ise daha başka olacaktır Rabbimizin.

Eğer Allah'ın bu yakalaması ve düşmanlarından intikam alması hususunda herhangi bir şüpheniz varsa, haydi buyurun tarihten bu-nun bir sağlamasını yapalım. Size bu konuda tarihten örnekler verelim, diyerek Rabbimiz burada bir örnek sunacak:

17,18. "Andolsun ki, onlardan önce, Firavun milletini denemiştik. Onlara gelen değerli bir peygamber demişti ki: "Ey Allah'ın kulları! Bana gelin, doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. "

Onlardan önce, sizden önce Firavun toplumu da imtihana konu edildi. Sizden önce Allah aynen sizin gibi onları da denedi. Düşünün, Firavun toplumu dünyanın en büyük gücüne, en büyük ordusuna ve medeniyetine sahip bir toplumdu. Aynen şu anda size olduğu gibi, bu güçlü topluma da Allah elçi göndermişti. Firavun toplumuna da Allah'ın uyarıcı elçileri gelmişti. Allah'ın kerîm elçileri, Allah'ın kendilerine ikramlarda bulunduğu, kendi bilgisiyle kendilerini şereflendirdiği apaçık, ayan beyan elçileri gelmişti. Mûsâ (a.s) gelmişti onlara. "Ey Allah'ın kulları! Ben size Rabbiniz tarafından gönderilmiş bir elçiyim! Rabbiniz sizi benimle uyarmak için gönderdi. Gelin beni dinleyin, benim size gösterdiğim biçimde Rabbinize kulluk yapın, kurtulursunuz," diyordu.

Firavuna da: "Ey Firavun! Şu köleleştirdiğin, şu kanlarını emip, alın terlerini istismar ettiğin insanları bana bırak. Artık bu Allah kullarını haksız yere kendi kulluğunda kullanmaktan vazgeç. Artık onlar üzerinden elini çek, Allah'ın kullarına zulmetmekten vazgeç. Onların erkeklerini öldürüp kadınlarını kullanmaktan, erkeklerini en zor işlerde çalıştırıp kadınlarını hayâsızlaştırmaktan vazgeç. Allah'ın hür olarak yarattığı bu insanlara sahiplenmekten vazgeç. Onlar üzerinde Rab-leşmeyi bırak. Onlar üzerinde ilâhlık pozları oynamayı bırak. Onları Rabblerine kulluktan koparıp kendi kanunlarına itaate zorlayarak tanrılık iddiana bir son ver. Ben Allah'ın elçisiyim. Allah beni onları senin zulmünden kurtarmak üzere görevlendirdi. Onları bana ver, ben onlara Rabblerinin yasalarını uygulayacağım. Onları Rablerine kulluğa götüreceğim.

Yâni ey Firavun şunu iyice bil ki, ben onları senden, senin egemenliğinden kurtardıktan sonra onlar üzerinde kendi hegemonyamı kuracak ve onları kendime kul-köle edinecek değilim. Ben kendim adına hareket eden birisi değilim. Ben senin de, benim de Rabbim olan Allah tarafından görevlendirildim. Onların da, senin de hayatına karış-ma konusunda Allah beni sözcü seçti. Benden şüphelenmenize gerek yok, ben sizler için emin bir elçiyim.

Bu Allah kullarını bana verin, siz de o Allah'a kul olun. Hz. Mûsâ Firavunu ve çevresindekileri imana dâvet eder. "Eğer iman ederseniz, bu Allah kullarını bana verin, götüreceğim onları," der. Öyleyse peygamber yolunun yolcuları olarak biz de bunu tüm tâğutlara ve çevresindekilere diyeceğiz. "Gelin Allah'ın kullarına karşı İlâhlık taslamaktan vazgeçin. Gelin Allah kullarını Rabblerinin yasalarına itaatten koparıp kendi yasalarınızın kulu-kölesi yapmayın. Gelin yeryüzünde tanrılık taslamaya kalkışmayın. Hakkınız yoktur buna. Gelin siz de Allah'ın emirlerine teslim olun, Allah'ın kullarını da Allah'a kul olma konusunda engellemeyin. Verin o Allah kullarını bize, biz onlara Allah'ın belirlediği yasaları uygulayacağız," diyelim inşallah. Onları aldıktan sonra kendi hegemonyamızı kurup, bu defa da onları kendimize kul-köle edinme niyetinde olmadığımızı, aksine bizim kendimizin de Allah'ın kulu olduğumuzu, Allah'ın yasalarına teslim olduğumuzu ısrarla vurgulayalım ki, bizden şüphelenmesinler inşallah.

Böylece hem köleleri uyaralım, hem de onları köleleştiren tâ-ğutları birlikte uyaralım. Kölelere, "siz Allah'ın kullarısınız! Sizler Allah'ın hür yarattığı kullarısınız! Siz köle değilsiniz! Siz Allah'ın kullarısınız. Sahibiniz, yaratıcınız O'dur. Allah'tan başkasına kulluk yapamazsınız! Sizi yaratanın yasalarından başka yasaların kulu olamazsınız! Sizin gibi acizlerin yasalarına kulluk yapamazsınız! Çünkü sizin sahibiniz olan Allah, sizin kulluk yapacağınız bir yasa belirlemiştir ve Allah'tan başka size yasa belirleme hakkına sahip hiçbir varlık yoktur!" diyelim. Onları böylece uyarırken, beri tarafta Allah'ın kullarına yasa belirlemeye ve onları kendilerine kul-köle edinmeye çalışan tüm tâğutlara da, "vazgeçin, bu sizin hakkınız değildir! Allah'ın kullarına zulmetmeyin!" diyelim. Tıpkı Hz. Mûsâ'nın Firavun'a dediği gibi:

19. "Allah'a karşı üstün gelmeye çalışmayın; doğrusu ben size apaçık bir delil getirdim."

Hz. Mûsâ, Firavun'a da öyle diyordu: "Ey Firavun! Allah'a karşı ululanma! Allah'a karşı Allah kullarına ilâhlık ve Allahlık dâvâsına kalkışma!" Çünkü Firavun, İsrailoğullarını kendisine kul-köle edinmişti.

"Sizin en yüce rabbiniz benim" dedi.

(Nâziât 24)

Firavun, insanlara karşı Rabblik iddiasında bulunuyordu. Hem de, "sizin en büyük Rabbiniz benim," diyordu. Allah'tan da büyük bir Rabb olduğunu iddia

ediyordu.

Hz Mûsâ da; “Ey Firavun, vazgeç bu tanrılık iddialarından. Ben Allah’ın elçisi olarak seni uyarmaya geldim. Eğer benden şüphe içindeysen, doğrusu ben size apaçık bir delil getirdim. Yâni peygamberliğimi ispat edecek size apaçık mûcizeler getirdim. Rabbim beni mûcizelerle destekledi. Ben size apaçık bir sulta, bir delille geldim” di-yordu. Allahu âlem, âsa, yed-i beyzâ mûcizelerini ve Medyen’den dö-nüşünde kendisine Allah tarafından verilmiş olan suhuf’u kastediyordu. Bu mûcizeler ve Hz. Mûsâ’ya verilen diğer mûcizeler, alelâde bir insan tarafından gösterilemeyecek cinsten, yâni insanları aciz bırakacak ve gönüllerine etki edecek türden mûcizelerdi.

Bu sözleriyle Hz. Mûsâ şunu kastediyordu:

“Eğer sizler şu anda benim size sunduğum bu mesaj karşısında bana gazaplanıyor ve müstekbirce bir tavır takınıyorsanız, bilesiniz ki sizin bu tavrınız bana karşı değil, Allah’a karşı bir tavırdır. Çünkü benim söylediğim bu sözler bana değil, Allah’a aittir. Ben size Allah’ın elçisi olduğumu, Allah adına hareket ettiğimi duyurdum.

Eğer benim Allah elçisi oluşum konusunda bir şüpheniz varsa, o zaman ben size O’nun tarafından gönderildiğime ve O’nun tarafından mûcizelerle desteklendiğime dair deliller getiriyor, mûcizeler gösteriyorsam, bunları kabul etmek zorundasınız,” diyordu.

“Ey Firavun! Ey Firavun taslakları! Ey Firavun’un yolundan giden çağdaş Firavunlar! Ey kendilerini bir şey zannedip Allah’ın yasalarını ilga edip Allah kullarına yasa yapmaya çalışanlar! Ey yeryüzünde tanrılık iddiasında bulunanlar! Gelin bu şımarıklıktan vazgeçin! Gelin Allah karşısında güç iddiasında bulunmayın! Gelin Allah karşısında bilgi iddiasında bulunmayın! “O bilirse biz de biliriz! Onun gücü varsa bizim de gücümüz var! Onun cehennemi varsa bizim de hapishanelerimiz var!” diyerek Allah’a zulmetmeyin. Allah kullarına hakkınız olmadığı halde zulmetmeyin! Allah’ın şu anda sizin döneminiz peygamberine gönderdiği mûcizelerini, Allah’ın sizin adınıza gönderdiği kulluk programı olan kitabını göz ardı etmeyin. Peygamberinin sünnetini göz ardı etmeyin.”

Bunu diyenlere karşı o gün de, bugün de zalimlerin yapacakları bir tek şey

vardı. Yalanlamak, reddetmek, tehdit etmek... Hz. Mûsâ-yı da yalanlıyorlar. Onu ölümle, hapisle tehdit ediyorlar ve Allah elçisi de bakın diyor ki:

20. "Beni taşlamanızdan ötürü, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a sığındım."

Rabbim Allah'tır diyen Hz. Mûsâ, "beni taşlamanızdan, bana işkence etmenizden benim de, sizin de Rabbiniz olan Allah'a sığınıyorum. Benim de, sizin de Rabbiniz olan Allah'la korunuyorum," diyor. Allah'a sığınan kişi, bilelim ki sığınılması gereken en güzel makama sığınmıştır. Mutlak güç ve kuvvet sahibi olan Allah'a sığınan kişi, güç kaynağıyla irtibata geçmiş ve kendisini garantiye almış demektir. Bu dönem -Allah en iyisini bilir- Firavun ve çevresindekilerin, Hz. Mûsâ'yı öldürmeye karar verdikleri bir dönemdi.

Mûsâ (a.s) diyor ki, "ben koruması için Allah'tan eman istiyo-rum. Allah'ın koruması altına giriyorum." Zaten böyle bir durumda bir Müslümanın yapabileceği başka bir şey de yoktur. Tüm dünya kendisine düşman bile olsa, o, tüm dünyadakilerin zimamı elinde olan Allah'a sığınacaktır. Allah mutlak güç ve kuvvet sahibidir. Kendisine sığınanı elbette koruyacak ve tüm dünyayı onun önünde eğilmeye zorlayacaktır.

21. "Bana inanmazsanız başımdan çekilin."

"Benim size tebliğ ettiğim şeylere ister iman edin, ister inanmayın. Ama inanmazsanız bile hiç olmazsa beni serbest bırakın. Hiç olmazsa üzerimden gölgenizi çekin. Karşımdan çekilin. Kendiniz inan-mayacaksanız bile tebliğimin karşısında durmayın. İman etmeyecekseniz terk edin beni! Ayrılın benden! Yollarımız ayrılsın ve buyurun başınıza gelecek belâyı bekleyin," dedi ve ondan sonra da Rabbine dua etti:

22. "Bunlar, suçlu bir millet olduğu için, Rabbine yardım etmesi için yalvardı."

"Ya Rabbi, bunlar mücrimdirler. Bunlar sana ve senin elçine imana yanaşmayan suçlu kimselerdir. Ya Rabbi, bunlar günâhkar bir kavimdir. Bunlar günâhta ısrar eden, lâf anlamaz, söz dinlemez bir kavimdir. Kendilerinin tanrılığını iddia eden bir toplumdur bunlar." Muhataplarının yola geleceklerine dair bir ümit ışığı kalmayınca, Allah'ın elçilerinin bu şekilde Rabblerine dua edip onlar konusunda O'ndan yardım istediklerini görüyoruz.

Mücrim; suçlu, günâhkâr, günâh işleyen, haddi aşan kimsedir. Mücrim

ifadesi anlam itibariyle kapsamlı bir kelimedir. Yerine göre bir kişi, bir grup, bir kavim, hattâ bir millet hakkında kullanılmıştır. "Cere-me", "Cürm" kelimeleri de aynı şeyi ifade etmek için kullanılır. Cürm: Günâh işlemek, haddi aşmak demektir. Cürm veya mücrim kelimeleri hadislerde de "günâhkâr (suçlu)" karşılığında kullanılmıştır (Buharî, Ahkâm, 53; Diyât, 30)

Din konusunda, dini kavramlar konusunda söz söyleme yetkisinde olan âlimlerimize göre mücrimlerden maksat, kâfirlerdir Buna delil olarak şu âyeti gösterir: "Doğrusu âyetlerimizi yalan sayıp onlara karşı büyüklük taslayanlara, göğün kapıları açılmaz; deve iğnenin deliğinden geçmedikçe Cennet'e de giremezler. Suçluları (mücrimîn) böyle cezalandırırız" (A'râf,40).

Mücrimlerin özellikleri, dünya ve âhirette karşılaşacakları belâ, musibet ve azâplarla alâkalı kitabımızda pek çok âyet vardır. İşte burada da suçlu kimselere karşı Allah'ın peygamberi Rabbinden yardım istiyor.

Tüm peygamberin yaptığı duanın aynısıydı bu dua. Tarih boyunca tüm elçiler aynı duayı yapıyorlardı. Zuhruf sûresinde görüyoruz ki Allah'ın Resûlü de aynı duayı yapıyordu.

"Muhammedin onlar hakkında: "Ey Rabbim! Bunlar inanmayan bir millettir" demesi üzerine Allah: "Onları geç, esenlik dile; yakında bileceklerdir," buyurdu."

(Zuhruf 88,89)

Peygamberin ***"Ya Rabbi!"*** demesi hatırı için, onun Allah'a yal-varması hakkı için. "Ya Rabbi! İşte bunlar iman etmeyen bir topluluktur," diyerek onların hidâyeti için dua etmesi hatırı için. Allah'ın Resûlü, "ya Rab" diyerek onların hidâyetini istiyor. "Ya Rabbi! Ne olur bunları hidâyete ulaştır! Bunlara hidâyeti nasip eyle ya Rabbi!" diyerek dua ediyor, ya da inanmayan bu insanları Allah'a havale ediyor. "Sen bilirsin bunları ya Rabbi!" İşte böyle diyen peygamberine Rabbimiz di-yor ki, "vazgeç onlardan ey peygamberim! Onlardan yüz çevir! Onlarla oyalanmayıp sen kendi işine, kendi dâvetine bak!"

Onlardan ayrılırken de, "İslâm, selâm, veya Müslüman olun, teslim olun!" deyiver. "Yâni madem ki o Allah'ın gökleri ve yeri yarattığına inanıyorsunuz, o halde bu gökleri ve yeri yarattığına, sizi yoktan var ettiğine inandığınız Allah'a teslim olun," deyiver. "Teslim olun ki selâmete erin! Teslim olun ki, dâru's selâmı elde edin! Teslim olun ki dünya ve âhiret saadetlerini elde edin," deyiver

onlara.

Rabbimiz, onlardan yüz çevir derken bile yat demiyor, dinlen demiyor, izine ayrıl, onlara tebliğden vazgeçip kendi istirahatına bak demiyor. Ya ne diyor? Peygamberim, sen dâvetine devam et, ilerde mutlaka onlar senin derdini anlayacaklar diyor. Yâni ayrılırken de onlardan güzellikle ayrıl, zira yarın onlara bir daha gideceksin. Seni bir daha dinlemeyecekleri biçimde onları kırıp dökme deniliyor.

Toplumlarında artık yola geleceklerine dair bir emare, bir ümit ışığı kalmayınca tüm peygamberlerin aynı duayı yaptıklarına şahit oluyoruz. "Ya Rabbi bunlar söz dinlemez, yola gelmez mücrim bir kavimdir, bunlar hakkında son kararı sen ver," diyerek Allah'a kavimlerinin raporunu veriyorlardı. Allah'ın elçisi Rabbinin kendisinden istediğini yapmıştı. Peygamber kendisine düşeni yapmış ve artık onun görevi bitmişti. Artık bu dâvânın sahibi olan Allah işi ele alacaktı. Peygamber merhale merhale mücâdelesini vererek toplumu Allah'la karşı karşıya getirmeyi becerebilmiş, kendisine düşeni aynen icra etmişti. O noktadan itibaren toplumun karşısında Allah vardı. Görevini lâyıkıyla tamamlayan, her türlü yalanlamalara, her türlü işkencelere karşı sabretmeyi becerebilen peygamberine nasıl yardım edeceğini, onun gözleri önünde düşmanlarını nasıl helâk edeceğini gösterecekti Allah. Sünnetullah bunu gerektiriyordu. Allah yasalarını böyle belirlemişti. Bakın bu noktadan sonra Allah buyurdu ki:

23. "Allah da şöyle buyurdu: "Kullarımı geceleyin yola çıkar; şüphesiz takip olunacaksınız."

Elçisinin bu duasına, bu müracaatına karşılık Rabbimiz de buyurdu ki, "ey peygamberim, kullarımı gece yürüt! Kullarımı geceleyin yürüyüşe çıkar! Kullarımı alıp geceleyin yola çık! Onları alıp geceleyin şehri terk et!" Peki acaba burada "kullarım" sözüyle kimi kastediyordu Rabbimiz?

Biliyoruz ki Mısır'da iki grup insan yaşıyordu. Kıptiler, yâni Firavun oğulları ve Hz. Yusuf (a.s) döneminden itibaren Mısır'a yerleşmiş olan İsrailoğulları, yâni Yakub'un çocukları olan Müslümanlar. Hz. Yusuf ve daha sonra gelmiş Allah elçisi Hz. Mûsâ'nın (a.s) gelişiyle Kıptilerden Müslüman olanlar da vardı. Hz. Yusuf (a.s) ve ondan sonraki dönemlerde peygamber çocukları Mısır'da adaletle hükmetmişler ve Mısır halkına çok mutlu yıllar yaşatmışlardı. Ama dönem gelmiş, peygamber çocukları egemenliği Firavun

oğullarına kaptırmışlar ve zalim Firavun oğulları İsrailoğullarını köleleştirmişler, onlara çektirmediklerini bırakmamışlardı. Peygamber çocukları yıllar yılı büyük işkenceler altında her şeylerini kaybetmişlerdi.

Daha sonra Rabbimiz kurtarıcı olarak Hz. Mûsâ'yı (a.s) göndermiş. Hz. Mûsâ bir yandan onları bu kölelik psikozundan kurtarıp imana ve Allah'a teslimiyete çağırırken, bir yandan da Firavun oğullarını imana dâvet ediyordu. Ama bu köle toplum, yıllar yılı Firavun sisteminin kendilerine verdiği eğitim ve çektirdiği işkenceler yüzünden, Firavun'un korkusundan kendilerini kurtarmaya gelmiş Allah elçisi Hz. Mûsâ'yla birlikteliği çok geç ve zor sağlayabilmişlerdi. Çünkü güçsüzdüler, çaresizdiler. Silahları alınmış, savunmasız bir durumdaydılar. Yasalar onların aleyhine işliyordu. Suçları da yoktu aslında. Tek suçları, peygamber çocukları olmaktı. Tek suçları Allah'a inanmak ve Allah'ın istediği biçimde bir hayat yaşamaktı. Ama potansiyel suçluydu bu Müslümanlar. Her dönemde bu böyle olmuştur. Her dönemde suçludur Müslümanlar. Suçlular onlardır, dosyalananlar onlardır her dönem.

Onlar Firavun'un korkusundan Mûsâ'ya (a.s) karşı soğuk davransalar da, Allah'ın elçisi onlarla diyalogunu kesmedi. Mûsâ (a.s) bu peygamber çocuklarını bırakmadı. Bıkmadan usanmadan onları uyarmaya devam etti. Nihâyet onları Rabbinden aldığı emir gereği o gece Mısır'ı terk etmeye ikna etmişti.

Yıllar yılı ezilmiş, horlanmış, en ağır işlerde çalıştırılmış, namusları kirletilmiş, iffetleri yok edilmiş, Müslümanlıkları sadece kimlik olarak devam eden, ama inançlarını yaşayamayan, Müslüman olan, ama Müslümanca bir hayat yaşamalarına izin verilmeyen, inandıkları dinin gereği gibi giyinemeyen, Allah'ın istediği gibi çocuklarını Müslü-manca eğitemeyen, hanımlarının ve çocuklarının namuslarına sahip çıkamayan bu köleler, artık Allah'ın kendilerine gönderdiği peygamber tarafından kurtarılacaktı. Artık çile bitiyordu. Yıllar boyu süren işkenceler artık son bulacaktı. Bu iş için peygamberini görevlendiren Allah, o gece onlardan şehri terk etmelerini emrediyordu.

Bakın Allah diyor ki, "ey peygamberim, Mısır'da bana inanan mü'min kullarımı alıp geceleyin şehri terk et. Ama:

Muhakkak ki sizler takip olunacaksınız. Kesinlikle sizler takip edileceksiniz. Takibe uğrayacaksınız. Yakın takibe alınacaksınız."

Allah'ın emrine uyarak bir gece beraberlerinde Allah'ın peygamberi Mûsâ

(a.s) olduğu halde İsrailoğulları Mısır'ı terk ederler. Ertesi sabah onların kaçtığını haber alan Firavun hemen kentlerine haber salar ve çok büyük bir ordu hazırlar. Bu kölelerin gücü yoktur, biz ise düzenli ve kuvvetli bir orduyuz gururuyla hemen arkalarından harekete geçer. Elbette efendiler, kölelerini asla kaybetmek istemezler. Bu adamlar giderlerse bizim işlerimizi kim görecek? Onlarsız biz ne yaparız? Nasıl yaşarız? diyerek onları yakalamayı hedefler.

Bir de onlar bizim kontrolümüzden çıkarlarsa, bizim kontrolümüzden uzak kendi başlarına kalırlarsa ne olur ne olmaz belki hürleşiverirler, belki özgürlüğü anlayıverirler, belki bizim kontrolümüzden uzakta Mûsâ'yla tanışırlar, vahiyle tanışırlar da hürriyetin ne demek olduğunu anlayıverirler diye onları takibe karar verir.

Bir de Firavun'un korkusu şuydu: Bu adamlar kaçarlarken tekrar geri dönerler de Firavun'un zaten çökmekte olan sistemine hücum ederlerse, Mûsâ ile beraber işimizi bitirirler diye korkuyordu. Bu yüzden elini çabuk tutup onların toparlanmalarına müsaade etmemeliydi. Hürleşmelerine izin verip göz yumamazdı. Çünkü Firavun hayatı seven birisiydi, ölümü göze alamayacak kadar da korkaktı. İsrailoğulları kendi kontrolü altında oldukları sürece ona hizmet edecekler, ona kul-köle olacaklar ve ona karşı gelme cesaretini kesinlikle kendilerinde bulamayacaklardı. Zira Firavun'un sistemi onları bu şekilde eğitiyordu. Sistemin hedefi buydu. Ne olur ne olmaz, bu köleler bu eğitimden uzak kalırlar, sistemin kontrolünden çıkarak Mûsâ ile bir süre baş başa kalırlar, vahyi tanırlar ve bilinçleşirlerse geriye dönüp kendisinin işini bitirebilirlerdi.

İşte bu yüzden onları yakın takibe alması gerekiyordu. Bir hesabı vardı Firavun'un, ama Allah'ın da bir hesabı vardı ve o bunun farkında değildi. Tıpkı bugün dünya üzerindeki tüm Firavunî güçlerin Müslümanları yakın takibe aldıkları gibi. Müslümanlar bugün tüm dün-yada kendilerine en yakın Firavunların yakın takibi altında bir hayat sürmektedirler. Müslümanlara egemen olan güçler Müslümanları sürekli kontrolleri altında tutup, onların birlikte hareket ederek kendilerine karşı bir çıkış eyleminde bulunmamaları, birleşmemeleri için tüm imkânlarını kullanmaktadırlar. Aynen o gün İsrailoğullarının Firavun oğulları tarafından yakın takibe alındıkları gibi. Ama Allah'ın da bir he-sabı vardı. İsrailoğulları kaçıyordu. Bıktıkları, usandıkları kölelikten kaçıyorlardı. Özgürlük aramak için kaçıyorlardı. Namuslarını, iffetlerini kurtarmak, hürriyete kavuşmak, inançlarını yaşayabilecekleri bir orta-ma kavuşmak için kaçıyorlardı. Allah'ın istediği bir kulluğu yaşayabile-cekleri

bir vasatı bulmak için kaçıyorlardı. Mısır'da kölelik içinde bir hayat yaşamaktansa çölde seve seve açlığı ve ölümü yudumlamak için kaçıyorlardı.

Kölelerini, gönüllü hizmetçilerini kaybetmenin çılgınlığı içinde gözü dönmüş Firavun da onları takip ediyordu. Tüm ordularını, tüm güçlerini toplamış ve kaçanları yakın takibe almıştı. Gün ağarırken Firavun ve orduları göründü. Müslümanlar denizle karşı karşıya kaldılar. Önlerinde deniz, arkalarında düşman vardı. "Eyvah, "yakalandık, basıldık. Askerler geliyor. Eyvah, siyasal gücü elinde bulunduranlar geliyor. Ne yapacağız şimdi?" diyerek korkuya kapıldılar. Halbuki karşılarındakiler korkak insanlardı. Hayatı seven ve asla ölümü göze alamayan insanlardı. Arkalarına dönüverseler, karşılarındakiler hayatı çok seven, ölümü göze alamayan, uğrunda ölümü göze alacak bir inançları olmayan insanlar olduklarını göreceklerdi. Zaten Allah kendilerini koruyacak, galip getirecekti. Eğer dönüverselerdi, şeref kendilerinin olacaktı.

Ama berikiler de henüz vahiyle tümüyle tanışmamış, henüz gerçek güç kaynağıyla irtibata geçememiş, yıllar yılı o Firavunların eğitiminden geçmiş, onların eli altında büyümüş insanlardı. Elbette onların da böyle bir cesareti göstermeleri düşünülemezdi.

Karşılarında deniz arkalarında düşman böyle sıkışıp kalmıştı Müslümanlar. Ama ne gam, onlar sahipsiz değillerdi. Onlar kendi başlarına hareket eden kimseler değillerdi. Onlar Allah adına hareket eden, Allah'ın istediğini yapmaya çalışan ve beraberlerinde Allah olan kimselerdi. Onları tek başına görme yanlışına düşen Firavunların bir planı, bir hesabı varsa, elbette Allah'ın da bir hesabı vardı. Allah buyurdu ki:

24. "Denizi sakin iken geride bırakın, doğrusu onlar suda boğulacak bir ordudur."

Kur'an'ın başka yerlerinde anlatılır, Hz. Mûsâ Rabbinden aldığı emirle asasını denize vurur, deniz yarılır, denizin ortasında kupkuru yollar açılır ve beraberindeki Müslümanlarla birlikte sağ salim karşıya geçerler. Tabii denizin böyle yarıldığını gören Firavun ve ordusu da o-radan geçmek için harekete geçer. Hz. Mûsâ onların geçmelerini engellemek için asasıyla yeniden vurup denizde açılan bu yolların kapanmasını isteyince, Rabbimiz buyurur ki, "dokunma ey Mûsâ! Dokunma denizdeki o yollar açık kalsın." Çünkü Rabbimizin muradı farklıydı. Rabbimizin hesabı farklıydı. Rabbimiz

düşmanlarından intikam alacaktı. Onların gözleri önünde, tüm dünyanın gözleri önünde kendisiyle savaşmanın, elçisiyle savaşmanın, Müslümanları yok etmeye çalışmanın ne demek olduğunu gösterecekti onlara. İşlerini bitirecekti onların. Kıyâmete kadar gelecek kullarına bir ibret levhası sunacaktı Rabbimiz.

Allah buyurdu ki, "ey Mûsâ, dokunma, denizi açık bırak çünkü onlar boğulacaktır." Hz. Mûsâ da denizi açık bıraktı ve Kur'an'ın değişik yerlerinde, Tâhâ sûresinde, Şuarâ sûresinde anlatıldığı gibi, Rab-bimiz düşmanlarını, yeryüzünün en süper gücünü, en güçlü ordusunu denizde boğuverdi.

Düşünebiliyor musunuz? Gerçekten de yeryüzünün en büyük olayı cereyan ediyordu. Öyle bir an geldi ki, akıllara durgunluk veren, yeryüzünde emsali görülmemiş bir olay yaşandı. Firavun, gariban müslümanların arkalarından yetişmişti. Önlerinde alabildiğince haşin bir deniz, arkalarında da azgın Firavun'un orduları. İsrailoğulları işte böyle bir kaos içindeydiler. Ne yapacaklarını şaşırmışlardı, korku ve telaş içindeydiler. Ama Allah vardı. Mûsâ (a.s) onları teskin etmeye çalışıyordu. "Korkmayın Allah bizimle beraberdir!" diyordu. Allah buyurdu: "Ey Mûsâ, asanı denize vur!" Vurdu asasını denize ve o asa denizde kupkuru yollar oluşturuverdi. Ya bir yol, ya da on iki yol açıverdi. İsrailoğulları sağ salim karşıya geçtiler. Arkalarından yeryüzünün en büyük gücü, yeryüzünün en büyük devleti, komutanlarıyla, askerleriyle onlar da arkalarından o yola girdiler. Tam denizin ortasına geldiklerinde denizin gemini, zimâmını salıverdi Allah. Deniz eski haline geldi ve Firavun oğulları tümüyle denizin altına gömülüp hayata veda ettiler. Yeryüzünün en güçlü adamı, en müstekbir insanı Firavun suda boğulurken şu sözü söylemekten kendini alamıyordu:

"İnandım ki İsrailoğullarının iman ettiği Allah'tan başka İlâh yokmuş. Ben de Müslümanlardanım!"

(Yunus: 90)

Gerçekten bugün bu sözü tüm dünya müstekbirlerine duyurmamız gerekmektedir. Tüm dünya Firavunlarına duyurmalıyız bu sözü. Ey müstekbirler! Ey kendilerinde güç kuvvet olduğunu zanneden zalimler! Firavun'un söylediği bu sözü sizler ne zaman söyleyeceksiniz? Size hiç bir şey hatırlatmıyor mu bu söz? Ölürken mi söyleyeceksiniz bunu? Ama Firavun'a fayda vermediği gibi o zaman söyleyeceğiniz bu sözün size de hiçbir faydası olmayacaktır.

Firavun, “ben İsrailoğullarının inandığı İlâhtan başka İlâh olmadığına inandım,” diyor. Ama bunu ölürken söylüyordu. Halbuki şimdi inandım dediği İlâhın, göndermiş olduğu Mûsâ’yı dün öldürmeye çalışıyordu. Yıllarca o İlâh’ın dinini reddetmiş, o İlâh’ın gönderdiği peygamberi reddetmiş, o İlâh’a inanan İsrailoğullarına kan kusturmuş, ülkesinin yegâne ilâhı olduğunu ilân etmişti. Şimdi ölürken inandım dediği İlâh’ın hayat programına itiraz etmişti. Kendi yasalarını toplumda hakim kılabilmek için o İlâh’ın yasalarına geçit vermemişti. Kendi arzularını Allah’ın arzularına tercih etmişti. Allah’ı reddedip kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamayı yeğlemişti. Şimdi O İlâh’ın gücünü, kudretini görmüş ve pişmanlık ortaya koyuyordu. Hayatı boyunca reddettiği Allah’a geberirken iman etmeye çalışıyordu.

İşte kıyâmete kadar gelecek nesiller içinde kendisine özenen, kendi yoluna imrenen, yeryüzünde Rabliğini iddia ederek Allah’a ve Allah’ın dinine savaş açan, Allah yasalarını ilga ederek kendi yasalarını insanlara dayatan, Allah’ın kullarını Allah’a kulluktan çıkarıp kendisine kul-köle edinen, Allah kullarının inandıkları gibi yaşamalarına, inandıkları gibi giyinmelerine, inandıkları gibi hareket etmelerine izin vermeyen tüm Firavun taslaklarına bu sözleriyle boğulup giderken Firavun şu mesajı veriyordu: “Gelin ey beni taklit edenler! Ey benim yolumdan gidenler! Ey benim gibi Allah’la savaşa tutuşanlar! Ey yeryüzünde Allah’a hayat hakkı tanımayarak, yeryüzünde Allah yasalarının, Allah sisteminin uygulanmasına izin vermeyerek, Müslümanlara zulmederek Allah’la savaşa soyunanlar! Gelin sizler de benim düştüğüm yanlışa düşmeyin! Ben imanı son dönemime tehir etmiştim. Ama gördünüz ki o iman benden kabul edilmedi. Siz bunu önceden anlayın da benim durumuma düşmeyin. Şimdiden hatalarınızdan dönüp, tâğut-luklarınızdan vazgeçip Müslümanlığınızı ilân edin ve kurtulun.” Anlayanlara mesajlar sunuyordu Firavun.

İşte Allah’la, Allah’ın elçileriyle, Allah’ın sistemiyle savaşa tutuşan kimselerin âkıbeti böyle oldu. Hepsi de geberip gittiler. Güçleri, kuvvetleri, orduları, planları, silahları hiçbir işe yaramadı. Çünkü karşılarında Allah vardı. Onlar zannediyorlardı ki karşılarında gariban üç-beş Müslüman var ve onların çabucak hakkından gelebilecekler. Halbuki Müslümanlarla savaşanlar karşılarında müslümanlardan önce Allah’ı bulacaklardır. Bu, Allah’ın yeryüzünde koyduğu değişmez bir yasası, bir sünnetullahdır.

25,27. “Orada nice bahçeler, pınarlar, ekinler, güzel konaklar, eğlenip durdukları nîmetler bırakmışlardı.”

Onlar nice bağları, bahçeleri, nice ekinleri, nice köşkleri sarayları, eğlenip keyif çattıkları nice nîmetleri terk edip gittiler. Nice imkânları, nice konumları geride bıraktılar. Müslümanları takip etmek için Firavun tüm ordusunu, tüm kumandanlarını ve yardımcılarını alarak yola koyulmuştu. Korkaklardı, çünkü dünyanın en büyük gücüyle sa-vaşacaklarmış gibi hazırlık yaparak yola düşmüşlerdi. Ama elbette senaryoyu yazan Allah'tı. Yâni onları yola çıkaran Allah'tı. Gece Müs-lümanların kaçtığını duyunca hemen hazırlık yapıp şehirlerini, evlerini, bağlarını, bahçelerini, köşklerini, saraylarını terk edip arkalarından yola çıkardı Allah onları.

İşte Allah yasasını böyle işletir. İşte Allah şartları böyle hazırlar. Adamların hiçbir şeyden haberleri yoktu. Başlarına gelecekleri nereden bilebilirlerdi? Güya kendi hesaplarına göre Müslümanları yok edeceklerdi. Çünkü Müslümanlar azınlıktaydı, güçleri, silahları, yardımcıları yoktu. Sadece küçük bir çıbandı onlar ve ezerek yok edeceklerdi onları. Gariban Müslümanları yok ederek tüm dünyaya karşı süper güçlerini göstereceklerdi. Ama gördünüz ki tam aksi oldu. Tüm dünyaya başka bir ibret dersi verdi hainler. Allah'la savaşılamayacağının, Allah'la baş edilemeyeceğinin, Müslümanların yalnız olmadığının ibretini veriverdiler tüm gelecek nesillere. Verdiler ama, hâlâ bundan ibret almayan akılsızlar vardır bugün. Onlar da Allah'la savaşarak, Allah'ın sistemine karşı savaş açarak, Allah'ın kullarını yok etmeye çalışarak aynı yere gitmek ve aynı âkıbeti tatmak istiyorlar. Allah böylelerine akıl versin, şuur versin inşallah.

Rabbimiz bu âyetiyle dün Mekke'de Rasulullah Efendimizle savaşa tutuşmuş müşriklere ve kıyâmete kadar Allah yasalarıyla savaşa tutuşmuş kâfirlere şunu hatırlatıyor: "Bakın ey kâfirler! Ey zalimler! Sizden çok daha güçlü olanları bile benimle, dinimle, elçilerimle savaşa tutuşunca ben ne yaptımsa, onları nasıl helâk ettimse, kesinlikle bilesiniz ki, sizin âkıbetleriniz de onlarınkinden farklı olmayacaktır. Bu gerçeği iyi anlayın ve ona göre kendinize çeki düzen verin."

Evet, boğulup gittiler denizde de, tüm mallarını mülklerini, evlerini-barklarını, tüm nîmetlerini terk edip, geberip gittiler.

28. "Bu böyledir; onları başka bir millete miras bı-raktık."

Onlar geberip gittiler de, bir başka kavme, bir başka topluma Allah onların bırakıp gittiklerini miras yaptı. Bu ifadeyle ya onların geberip gitmesinden sonra

bıraktıkları evlerine, şehirlerine, mallarına, mülklerine hakim olan İsrailoğulları kast olunmaktadır, ya da işte onların çocukları onların mülküne varis oldular anlamınadır. Yâni bu Allah'la çatışan Firavun ve hâkimiyetinin böylece son bulmasından sonra, egemenlik Allah kulları mü'minlerin eline geçti. Dâvûd (a.s) ve Süleyman (a.s) döneminde Müslümanlar yeryüzünün en büyük devleti oldular. Güçlerini, iktidarlarını Allah'ın iradesine teslim ederek yeryüzünde insanlığa adaletin en güzelini sergilemeye muvaffak oldular.

Bu konuda böyle iki görüş vardır. Kimileri, onların ülkesine ve mülklerine Allah İsrailoğullarını yerleştirdi derken, kimileri de diyorlar ki bunlar İsrailoğulları değildir. Çünkü İsrailoğullarının Mısır'dan ayrıldıktan sonra tekrar Mısır'a geri döndüklerine dair bir rivâyet yoktur.

Allah düşmanları geberip giderken Allah diyor ki:

29. "Gök ve yer, onlar için gözyaşı dökmedi, onlar erteye bırakılmamışlardı."

Onlar böylece denizin dibine gömülüp giderlerken, bir Allah helâkiyle geberip giderlerken onların üzerine ne gök, ne de yer ağladı diyor Rabbimiz. Firavunlara, Firavunluk yapanlara, Firavun gibi olanlara ne gök ağlar, ne de yer ağlar. Allah'la, Allah'ın yasalarıyla, Allah'ın elçileriyle savaşa tutuşan, Müslümanları sırf Müslümanlıklarından ötürü yok etmeye soyunan Firavunlara, Firavunların yanında yer alanlara, Firavunların ordusunu teşkil edenlere, Firavunlara yardım edenlere, Firavunların safında yer alanlara göklerde olanlar da ağla-maz, yerdekiler de.

Çünkü bunlar başta Allah olmak üzere tüm kâinatla, tüm varlıklarla çatışma halindedirler. Bunlar kendilerini bir şey zannederek kendilerini çok değerli görerek Allah kullarına yasa belirlemeye ve Rabliğe soyunuyorlardı. Allah yasalarını beğenmeyerek kendi yasalarını ikame etmeye ve insanları bu yasalara itaate zorluyorlardı. Yeryüzünde Rabblik pozları oynuyorlardı. Hayatlarında insanlar bunlardan çekindikleri için ses çıkaramıyorlardı ama geberdikleri andan itibaren, ya da yıkıldıkları andan itibaren bunların geberişlerine ve yıkılışlarına ne göktekilerden ne de yerdekilerden hiç kimse ağlamadı. Canlı ve cansız hiçbir varlık ağlamadı.

Niye ağlasınlar ki? Çünkü bunlar zalimdiler. Çünkü bunlar onların Rabblerine isyan içindeydiler. Çünkü bunlar onların kanlarını emiyorlardı.

Çünkü bunlar onlara zulmediyorlardı. “Egemenlik bizdedir,” diyorlardı. “Sizi koruyan, sizi doyuran, size rızık ulaştıran bizleriz. Bizi dinleyeceksiniz. Bizim emirlerimize itaat edeceksiniz. Bizim dediklerimizden çıkmayacaksınız. Bizim istediğimiz gibi giyineceksiniz. Bizim istediğimiz gibi yaşayacaksınız,” diyorlardı. İnsanlar da onların zulümlerinden korktukları için itaat eder görünüyorlardı. Ama bu adamlar geberdikleri anda bunlar için ağlayanların, üzülenlerin varlığı şöyle dursun, gökte ve yerde ne varsa hepsi sevinip “oh!” çekerler. “Böyle bir pislikten Allah bizi kurtardı,” diye tüm varlıklar sevinip Allah’a hamd ederler. Çünkü zalimlerin arkasından ağlanmaz. Çünkü zalimler, kâfirler, müşrikler öldükleri zaman arkalarında kalanlara onların üzülecekleri hiçbir iyilik bırakmamışlardır. Onlar arkaya sadece gözyaşı ve ıstırap bırakmışlardır. Allah’la savaşa tutuşan, gökler ve yerdekilerin Rabbine karşı savaş açan kimselere ağlamak, üzülmek yoktur.

Ama bir insan gökler ve yerlerle uyuşma içindeyse, Allah’la, Allah’ın yaratığı varlıklarla barışık, tüm varlıkların inandığı Allah’a iman eden, tüm varlıkların saygı duyduğu Allah’a saygı duyan bir kim-seyse, göktekilerin ve yerdekilerin kulluk yaptıkları Allah’a kulluk yapan bir kimse ise, işte böyle bir kimse vefat ettiği zaman göktekiler ve yerdekiler ağlarlar. Çünkü gökler ve yer hak ile yaratılmışlardır. Göktekiler ve yerdekiler hak yasalara bağlıdırlar. Bir insan göktekilerin ve yerdekilerin boyun büktüğü bu hak yasalarına teslim olur ve onlarla birlikte onların kulluk kervanına katılırsa, tüm varlıklar onun ölümüne ağlayacaklardır. Çünkü göktekiler ve yerdekilerin yöneldiği kıbleye yö-nelen, onların tesbihini benimseyen, onların salâtını icra eden, onların kulluğunu icra eden kişi, onlardan bir parçadır. Nasıl ki biz kendimizden kopan bir parçaya ağlıyor, üzülüyorsak, onlar da kendilerinden kopan bir parçaya ağlarlar. Bir mü’minin vefatı gökleri ve yerleri ağlatacaktır. Bir zamanlar kendisine dayanarak hutbe okuduğu bir kütük parçası Rasulullah’tan ayrılığa ağlayacaktır.

Ama geberir gebermez cehenneme gidecek olanlara ne göktekiler, ne de yerdekiler asla ağlamayacaklardır. Bakın Allah’ın Resûlü Enes Bin Mâlik’in rivâyet ettiği bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

“Hiçbir kul yoktur ki gökte ona iki kapı olmasın. Bir kapıdan onun rızkı çıkar, bir kapıdan da ameli girer. O öldüğü zaman onu kaybedenler ona ağlarlar.”

Buyurarak bu âyeti okudu. Allah’ın bu tür insanlar için göktekilerin ve

yerdekilerin ağlamadığını anlatan âyetini okudu. Ve sonra şöyle buyurdu:

"Çünkü bunlar yeryüzünde salih ameller işlememişlerdir ki yer ağlasın, göğe de ne salih bir amel ne de hoş bir sözleri çıkmamıştır ki bunlar için gök ağlasın."
(Tirmizi Duhân sûresi âyetin tefsiri)

Veya buradaki "gökler ve yerler ağlamadı" ifadesinin anlamı, onlara ne melekler ağladı, ne de mü'minler ağladı demektir. Yâni göklerden, göktekilerden kasıt meleklerdir, yerden, yerdekilerden kasıt ta insanlardır.
30,31. "Andolsun ki, İsrailoğullarını azgın bir zorba olan Firavun'un alçaltıcı azabından kurtardık."

"İşte böylece Mus'taz'afları, İsrailoğullarını o zalimin, Firavu-n'un alçaltıcı, ezici azabından kurtardık," diyor Rabbimiz. Müslüman kullarımızı onun pençesinden kurtardık. Bir tarafa azap olan, helâk olan yasa öbür tarafa rahmet oluyordu. Allah'la savaşa tutuşan Firavun'a ve onun yanında yer alanlara işleyen helâk yasası Müslümanlara işlemiyor. Birilerine hayat olan su, birilerinin helâkine sebep oluyor. Çünkü eşyanın boynundaki ip, Allah'ın elindedir. Eşya sadece Rab-bini dinler. Tıpkı birilerini yakan, kavuran ateşin İbrahim'e serin ve selâmet vesilesi olduğu gibi. Veya boynundaki ipin ucu Allah'ın elinde olan bıçağın, İsmail'i kesmediği gibi.

Allah diyor ki, "kullarımızı Firavunun alçaltıcı azabından kurtardık. Çünkü o Firavun:

O Firavun âli idi, müsrif idi." Bu ifadelerle Kur'an'da Firavunların tanıtımını görüyoruz. Onlar, Firavunlar adaletin, barışın, insanlığın, huzurun temsilcisi değildirler. Onlar azaptırlar, azap kaynağıdırlar, ıstırap kaynağıdırlar. Çünkü kendileri egemen olduklarından, hâkimiyeti ellerinde bulundurduklarından asla hak, hukuk tanımazlar. Kendilerinin boyun büküp teslim oldukları, kendilerini durduracak kendilerinden başka bir otorite olmadığından, yâni Allah'a inanmadıklarından, âhiret, hesap, kitap endişesi de taşımadıklarından hiçbir sınır tanımadan, hiçbir sorumluluk hissi duymadan dilediklerini yaptıkları için herkesi aşağılar, herkesi küçümser, herkesin hakkını gasp ederler. Azap ederek, öldürerek, idam ederek, ezerek, işkence ederek insanları kendi aralarında çatışmaya, gruplaşmaya sevk ederler. İnsanların bir noktada birleşmeleri bunlar için en büyük tehlikedir. Çünkü kendi egemenlikleri

o zaman tehlikeye düşecek ve tüm güçlerini kendisine doğru yönlendirebileceklerdir. Onun içindir ki, kendi egemenliğinin sürmesi toplumun parçalanmasına ve enerjilerini birbirlerine boşaltmalarına bağlıdır. Onun için onların toplumlarında zulüm vardır, ezen vardır, ezilen vardır, israf vardır, insan hayatının ve insan emeğinin boşa harcanması vardır.

Firavun, âli ve müsrifti diyor, Allah. Yâni israf böyle sadece ye-me-içme konusunda sınırı aşmak değildir. Müsrif, hayatını israf eden demektir. Allah'ın kendisine verdiği fıtrî özellikleri gereği gibi kullanamayarak boşa harcayan demektir. Veya müsrif, böyle sere serpe istediği gibi bir hayat yaşamadan yana olan, ne Allah, ne din, ne iman hiç bir kayıt tanımadan, hiçbir sınır tanımadan canı ne isterse yapmaya çalışan kimsedir. Keyfine göre bir hayat, keyfine göre bir kılık-kıyafet, keyfine göre bir hukuk, ekonomi, keyfine göre bir inanç, bir itikat sistemi belirleyerek hayat yaşamak, israftır.

Allah'ı İlâh kabul etmeyerek kendi kendini İlâh makamına koy-mak israftır. Allah'ı, Allah'ın yasalarını reddederek kendi kendisini, kendi bilgisini putlaştıran bir insan, kendi hayatını israf ettiği gibi, toplumu kendi aklına, kendi görüşüne, kendi yasalarına, kendi düşüncesine çağırıp onları buna uymaya mahkum ettiği için tüm toplumunu da israf etmiştir. Toplumunun iradelerini ipotek altına alarak herkesi kendisi gibi düşünmeye, kendisi gibi inanmaya zorladığı için tüm toplumunu israf ediyordu. Firavun gibilerin tüm hayatları baştan sona israftır. Onların hayatları boşa giden bir hayattır. Kendilerini cehenneme göndererek kendi kendilerine yazık eden insanlardır onlar. Kendilerini dinleyenleri de israf edip boşa harcayan kimselerdir bunlar. Çocuklarını, hanımlarını kulluk bilincinden uzak tuttukları için, israf edip kötüye harcamış insanlardır bunlar. Onların yasaları altında geçen tüm ömürler, harcanan tüm kuruşlar, dökülen tüm terler, yapılan tüm çalışmalar israftır. Çünkü bunlar Allah için değil, bunlar için yapılmaktadır ve bunların elinde heba olup gitmektedir.

Evet, böyle kendisini bir şey zanneden, kendisini üstün gören ve tüm hayatı israf olan Firavun'u yok edip mü'min kullarımızı onların yerine egemen kıldık. Sonra:

32. "Andolsun ki, onların durumunu bilerek dünyaların üzerinde seçkin kıldık."

“Andolsun ki biz o müminleri muhtar kıldık. Bilerek onları âlemler üzerine seçip iktidar mevkiine getirdik. Biz onlara hayır verdik, hayırlar verdik. Onlara hayır kapılarını açtık. Onlara hayır yollarını, cennet yollarını gösterdik. Ama bir bilgiyle, bir bilgi üzerine, bir ilim üzere seçtik onları,” diyor Rabbimiz. Yâni Biz ezelî ve ebedî ilmimizle onların bu işe lâyık olduklarını bildiğimiz için bir ilim üzerine onları seçtik. Onlarda iman, takva ve teslimiyet gibi özellikler gördüğümüz için seçtik onları. Seçilip iktidara getirilmeye lâyık oldukları için seçtik onları.

Unutmayalım ki tüm insanlığa önderler olarak seçilenler, Allah’ın ezelî ve ebedî ilmiyle kendilerinde hayır gördükleri olacaktır. İman, takva ve teslimiyet olarak bu işe lâyık olmayanların seçilmeleri de, iktidar mevkiine getirilmeleri de mümkün değildir. Öyleyse Allah-tan bunu isteyenlerin durumlarını düzeltmeleri ve bu işe ehil hale gel-meye karar vermeleri gerekmektedir. Ham hayallerle, kuru iddialarla bu iş mümkün değildir.

Bu ilim üzere, bilgi üzere seçilme işini bir de şöyle anlamaya çalışıyoruz: Biz onları âlemlere egemen yapma, âlemler üzerine iktidara getirme işini şunun için seçtik ki, onlarda bir ilim, onlarda bir bilgi vardı. Allah’tan gelen bir ilme, vahiy bilgisine sahipti onlar. Allah bilgisine, kitap, peygamber bilgisine sahip oldukları için seçtik onları, diyor Rabbimiz. Bakara sûresinde anlatıldığı gibi, Hz. Adem’in Halife seçilmesinin altında yatan da buydu. Allah, Adem’e eşyanın bilgisini vermiş ve onu üstün kılmıştı.

Çünkü hilafet; Allah’ın yasalarından ve nizamından kaynaklanan ustaca idare esasına göre evreni idare etmek demekti. İşte halife olarak yaratılan insan, Allah’ın kendisine bahşettiği bu güçle, bu bilgiyle etrafını kuşatan varlıkları tanıyabilecek ve yine Allah’ın kendisine verdiği ilim ve akıl gücüyle iyilik ve kötülüğü, salah ve fesadı kavrayabilecek, karşılaştığı olayları birbirleriyle kıyas ederek hayatın problemlerine çözümler getirebilecekti.

Allah, Hz. Adem’e eşyanın hakikatini öğretiyordu. Bu, kullukta şu anlama gelir, şu şu anlama gelir diye eşyanın hakikati öğretiliyor. Bunu şurada kullanman lâzım, bunu şunun için yarattım, bunun görevi şudur, sakın bunu burada kullanmayasın, bu burada olmasın gibi eşyanın varlık sebebi, bilgisi öğretiliyordu. Meselâ bıçağı ben ekmek kesmek için yarattım, sakın bunu insan kesmekte kullanmayasın. Taşın varlık sebebi şudur, sakın ha onu meyhane yapımında kullanmayasın. Üzümün varlık sebebi şarap değildir. Domuzun varlık

sebebi yemek değildir. Ağzın varlık sebebi onu sadece yemek yemede, çay içmede kullanmak değil, vahyin sözcülüğünde kullanmaktır gibi eşyanın varlık bilgisi ve hikmeti, hakikati öğretiliyor. Buğday bunun içindir, ateş şunun içindir, erkek bunun içindir, kadın şunun içindir, elbise bunun içindir, insan bunun içindir, hayvan bunun içindir, melek şunun içindir, yağmur bunun içindir, kar bunun içindir, sema bunun içindir, arz bunun içindir gibi eşyanın hakikati anlatılıyordu. İşte Allah'ın kendisine öğrettiği bu bilgiler sayesinde Hz. Adem halife oluyor ve seçiliyordu.

Bu âyetten de bunu anlıyoruz. Yâni onlarda bu işe ehil bir ilim vardı. Vahiy ilmine sahiplerdi de onun için Allah yeryüzünün idareciliğine seçti onları. Eğer bizler de Rabbimiz tarafından yeryüzünün idareciliğine seçilmek, âlemlere üstün ve hakim bir konuma getirilmek is-tiyorsak, eğer derdimiz tüm dünyaya hakim bir noktaya gelip, yeryüzünde adaleti gerçekleştirmek ve dünyanın makus kaderini değiştirmek, dünyalının yüzünü güldürmek istiyorsak, o zaman unutmayalım ki bunun yolu ilimden geçmektedir. Biz de vahyi tanıyacağız, vahiy bil-gisiyle, kitap ve sünnet bilgisiyle donanacağız ki, Allah da bizleri seçsin. Seçsin de hem helâk olanların yanında bu helâk yasasından bizi kurtarsın, hem de helâk olanların yerlerine egemenler olarak bizleri yerleştirsin inşallah.

33. "Onların, her birine açıkça bir imtihan bulunan, mûcizeler verdik."

Onlara âyetlerimizden verdik ki onlarda onlar için çok açık imtihanlar vardı. Onları bu âyetlerle, bu mûcizelerle eğittik, yetiştirdik, biledik, diyor Allah.

Belâ'nın sözlük anlamı, denemek, yapmak, bitkin hale getirmek demektir. İmtihan için başa gelen musibete de belâ denir. Elbisenin eskidiğini ifade etmek için de bu kelime kullanılır. Denenmek veya bir sınamaya uğramak insanı yıprattığından dolayı 'belâ' kelimesiyle ifade edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'de daha çok denemek, sınamak, imtihan etmek anlamlarında kullanılmaktadır.

Aynı kökten gelen 'belaya' Türkçedeki belâ ve musibet anlamına gelir. Terim anlamı; Gerek darlıkta ve gerekse genişlikte insanın denenip imtihana tâbi tutulması, imtihan maksadıyla başa gelen musibet ve meşakkat bulunan olay demektir. Başa gelen belâlar, musibetler birer deneme ve sınama olduğundan ve insanı çeşitli biçimlerde eskitip yıprattığından dolayı, başa gelen olaylara "belâ" denmiştir. Bu bakımdan, dinin emirleri ve yasakları, çeşitli yönleriyle belâdır. Bazıları bedene zorluk verdiğinden, insanların içindeki hayırlıları şerlilerden, temizleri kirlilerden, mü'minleri münâfıklardan ayırmak için bir deneme, sınama

vasıtası olduklarından. Nitekim Kur'an'da şöyle buyrulmaktadır: *"Sizden mücâhidleri ve sabredenleri bilelim (ortaya çıkaralım) diye sizi deniyoruz."* (Muhammed:31) İnsanlar şükretsinler diye sevinçlerle ve nimetlerle, sabretsinler diye de zorluklarla denenirler. İnsanların bu şekilde denenmesi de "belâ"dır. Nitekim Hz. Ali (r.a.): "Kimin dünyası genişletilir de, bunun bir imtihan olduğunu bilmezse, o kişi akıldan yoksundur." buyurmuştur. Yani, kişi başına gelen bolluğun da darlığın da Allah'tan bir deneme vasıtası olduğunu bilmeli ve ona göre davranmalıdır.

Dinin emirleri bir bakıma 'belâ'dır, yani sınamadır. Çünkü bazı dinî emirler insan bedenine zorluk verir, insanların iyilerinin ve kötüle-rinin ortaya çıkmasına sebep olur. Şükredenler veya nankörlük edenler bununla belli olur. Zorluklara kim sabredecek, nimetlerin değerini ve sahibini kim bilecek? Bütün bunlar bir 'belâ'dır/sınamadır. İnsanlara verilen nimetler bir deneme amacına yöneliktir. *"Yeryüzünün ziynetleri (süsleri) insanların denenmesi içindir."* (Hûd:7)

Hayat ve ölüm, doğma ve yaşama birer sınamadır. Rabbimiz, herkese farklı şeyler, farklı nimetler, farklı yetenekler vermiştir. Her bir insan farklı bir imkâna sahiptir. Herkes kendine göre bir iş yapar veya mesleği yerine getirir. Aralarında müslüman olanı vardır, müslüman olmayanı vardır. Ancak Rabbimiz bütün insanları onlara verdiği nimet, kabiliyet ve imkânlarla denemektedir. Allah (c.c.) verdiklerinin karşılı-ğını kulluk ve şükür olarak ister. Her bir nimetin teşekkür borcu, her bir kabiliyetin sorumluluğu vardır. Rabbimiz kişilere ve toplumlara ba-zen sıkıntı verir, bazen musibetler gönderir, bazen zorluklara ve darlıklara düşürebilir. Bunun sebebi onların akıllarını başlarına almaları-nı, yanlış yolda olanların düzelmelerini ve isyan içerisinde olanların Allah'a itaate dönmelerini sağlamaktır. Bazen de müslüman kullarına sıkıntı, musibet veya zorluklar verir, onları sabırla dener. Böylece on-ların daha çok sevap kazanmasını, derece yönünden daha çok yücel-mesini sağlar. Rabbimiz bütün insanları dener. Herkesin denenme şekli, imtihanı ve araçları farklı olabilir. İyi insanlar sabırla ve Allah'ın dinine yardımla; kötü insanlar hidayete, iyiliğe, Allah yoluna dâvetle sınanırlar. Başına 'belâ'nın, yani imtihanın nereden geldiğini anlayan-lar onun gereğini yaparlar. Böyle bir denemenin karşısında mü'min o-lanlar sabreder, Rablerine tevekkül ahlâkı kuşanarak O'na teslim o-lurlar.

Demek ki sadece biz Müslümanız, biz Müslüman olduk demek yetmiyor. Biz de Müslümanız demekle iş bitmiyor. Müslüman olduktan sonra Rabbimiz

bize bir kısım iptilalar göndermek sûretiyle bizi eğitecek, bizi bileyecek, olgunlaştıracak ve bizi daha iyi hale getirecektir. Âlemler için seçilen İsrailoğullarının hayatında bu iyileşme süreci başlamış, devam etmiş ve Hz. Dâvûd ve Süleyman (a.s) döneminde Rabbimiz tüm dünyanın egemenliğini onlara vermiştir.

Öyleyse yeryüzünün ıslahını, dünyanın yüzünün gülmesini ve tüm dünyada zulümlerin, haksızlıkların, işkencelerin, gözyaşlarının bitmesini isteyen, bunun özlemini çeken bizler de unutmayalım ki sabırla, savaşla, mahrumiyetle deneneceğiz. Maldan ve candan geçmekle, zamanımızı ilme ayırmakla, fedâkârlıklarla deneneceğiz. Bütün bu denenmeler karşısında yılmayacağız, fedâkarca Allah yasalarına evet diyeceğiz. Bileneceğiz, olgunlaşacağız, hasbileşeceğiz. Allah için her şeyi yapabilecek, her şeyi fedâ edebilecek bir konuma geleceğiz ve Allah da bizi seçecek ve tüm yeryüzüne hakim bir konuma getirecektir.

34-36. "Doğrusu inkârcılar, "Ölüm bir defadır bir daha diriltilmeyeceğiz. Eğer doğru sözlü iseniz bize babalarımızı getirsenize," derler."

Diyorlar ki, o sadece bizim ilk ölümümüzdür artık, bir daha dirilmeyeceğiz, diriltilmeyeceğiz. Yaşadığımız hayat işte şu hayattır, bu-nun ötesinde başka bir hayat yoktur. Varsa da, yoksa da hayat işte bu dünya hayatı vardır, bu hayatın sonunda öldükten sonra dirilerek tekrar yeniden bir hayatın olacağını, yâni hesabın, kitabın görüleceği bir âhiret hayatının olacağını sanmıyoruz, diyorlar. Aslında ölüm tüm insanlığın gözlerinin önünde duran ve inkâr etmeleri, reddetmeleri mümkün olmayan bir gerçek olduğu için onu inkâr edemiyorlar. "Ölüm bir keredir," diyorlar. "Bir kere öleceğiz, ondan sonra bir daha dirilme olmayacak," diyorlar. "Ölümümüzden sonra başka bir hayat yoktur," diyorlar ve sanki kendi yasalarını kendileri koyuyorlar.

Yâni sanki kendileri hakkında yargılamayı kendileri yapıyorlar. Sanki kendilerini yaratan kendileriymiş gibi kendi hesaplarını da kendileri görüyorlar. Sanki kendi kaderlerini kendileri belirlemeye çalışıyorlar. Biz bizim hakkımızda bunu münasip gördük. Biz ölümümüzden sonra tekrar dirilip yaptıklarımızın hesabını vereceğimiz bir hayatın ol-masını istemiyoruz. Çünkü yaptıklarımızın bizi nereye götüreceğini, nasıl bir sonuç doğuracağını biliyoruz. İyisi mi olmasın böyle bir hesap, kitap diyerek yaşadıkları dünyada iştahlarını kaçıran bir gerçeği reddetmeye ve bu inkâra dayalı yapabilecekleri günâhları rahat işleyebilecekleri bir anlayışın sahibi olmaya çalışıyorlar. Kendileri dışında kendilerine egemen

olan, kendilerini yaratan, yaşatan, öldüren ve sonunda hesaba çekecek olan Allah'ı, karşı gelinmez mutlak gücü reddediyorlardı.

Böyle düşünen, böyle yaşayan insanlara sormak lâzım: Eh öy-leyse madem ki kendi kaderinizi kendiniz belirliyorsunuz da ölüme ne-den çare bulamıyorsunuz? Madem ki her şey sizin elinizde, o halde haydi ölmemeyi de becerebilseniz ya. Ölüme karşı gelebilseniz ya. Neden ölüyorsunuz? Neden teslim oluyorsunuz Allah'ın ölüm yasasına? Ölüm yasasına karşı gelemeyen sizler, dirilme yasasına nasıl karşı geleceksiniz? Sizi öldüren Allah diriltemez mi? Öldürmeye güç yetiren, diriltmeye güç yetiremez mi? Bütün bunları biliyorlar hainler de, ölümlerinden sonra tekrar dirildikleri hayat kendileri için hiç de hoş olmayan hesabın, kitabın gündeme gelmesi sebebiyle elleriyle işledikleri suçlar yüzünden ona inanmak istemiyorlar. Çünkü böyle bir şeye iman, hayatın programını temelinden değiştirecektir. Yâni bu imana göre hayatları değişecek ve işledikleri suçların pek çoğunu yapamaz hale gelecekler de onun için reddetmek daha kolaylarına geliyordu.

Bakın ölüm ötesi hayatı, ölümden sonraki dirilişi, hesabı, kitabı reddederken de güya delilleri de şöyleydi: Eğer ölümden sonra diriliş vardır, herkes dünyada yaptıklarının hesabını ödemek ve yaşadığı hayatın sonucuna göre ya cennete, ya da cehenneme gitmek zorunda kalacaktır derken doğru söylüyorsanız, eğer bu konuda iddialarınızı eyleme dönüştürme imkânlarınız varsa, o zaman haydi babalarımızı getirin bakalım, diyorlar. Eğer doğru söylüyorsanız, haydi ölmüş atalarımızı diriltip geri getirin de görelim, diyorlar. Eğer bunu yapamı-yorsanız, atalarımızı diriltip dünyaya geri getiremiyorsanız biz de sizin dediklerinize inanmıyoruz, diyorlar.

Âhiretin varlığını inkâr ederken sarıldıkları delil de işte budur. Sanki Allah'ın Resûlü kendilerine böyle bir şey demiş gibi. Yâni sanki Allah'ın Resûlü ölülerin geri geleceğini iddia etmiş gibi, "haydi onları geri getir de görelim," diyorlar. Halbuki kimse onlara böyle bir şey de-memişti. Yâni bu dirilişin dünyaya tekrar dönüş olduğunu kimse iddia etmemiştir. Ölmüş babalarını geri getirerek ölüm sonrası dirilişi ispata Allah'ın ihtiyacı yoktur. İster inanırlar ister inanmazlar, keyifleri bilir.

Kaldı ki inanacak olanlar için daha evvel bunları da yapmıştı Rabbimiz. Ölümlerinden üç yüz küsur yıl sonra Ashab-ı Kehf'i tekrar dirilterek veya İbrahim'in (a.s) elinde ölmüş kuşları tekrar dirilterek ve-ya yüz yıl öldürdükten

sonra dirilterek veya şu anda çevremizde yazın, kışın tabiatı her an öldürerek, dirilterek aslında bunu gösteriyor Rabbimiz. Bunlar aslında ölüm ötesi dirilişin mümkün olduğunu gösteren Allah'ın âyetleridir. Bu âyetlere kör ve sağır kesildikleri için anla-mıyorlar da yeni deliller, yeni âyetler istiyorlar.

Bundan sonra ölüm ötesi hayatı reddederek güya dünyada rahat bir hayat yaşamaya çalışan bu kâfirlerle öncekiler arasında bir mukayese yaparak Rabbimiz şöyle buyurur:

37: "Bunlar mı daha üstün yoksa Tübba milleti ve onlardan öncekiler mi? Onları yok etmişizdir, çünkü onlar suçlu idiler."

Bu adamlar mı daha üstün, yoksa Tübba mı? Tübba, Yemen-de bir hükümdar, kendisi Müslüman ama kavmi kâfir bir devlet reisi. Daha önce yaşamış ve kendisinin hayırlı bir kişi olduğuna dair hakkında şehadette bulunup bir devlet reisinden söz ederek diyor ki Allah, "söyleyin bakalım şimdi ölüm ötesi hayatı reddeden şu Mekkeli müşrikler mi daha hayırlı, yoksa Yemen hükümdarı Tübba mı daha hayırlı? Yahut da söyleyin bakalım, Mekke müşrikleri mi daha hayırlı, yoksa onlardan öncekiler mi daha hayırlı? Yâni Sâlih'in (a.s), Lût'un (a.s), Hud'un (a.s) kavimleri mi daha hayırlı? Halbuki onlar güç kuvvet, uzun ömür yönünden sizden çok daha üstündüler, sizden çok daha zengindiler ama suçlu olmaları sebebiyle, suç işlemeleri sebebiyle Biz onların tamamını helâk ettik.

Yâni sizden çok daha güçlü, ya da sizden çok daha hayırlı olanlar ölüme çare bulamadılar da siz mi bulacaksınız? Onlar helâk yasasından kurtulamadılar da, sizler mi kurtulacaksınız?" Onlar suç-luydular. Rabblerine karşı suç işlediler, Rabblerinden kendilerine gön-derilen peygamberlerine karşı suç işlediler. Allah'a ve O'nun elçilerine teslim olmadılar. Allah da onları helâk ediverdi. Çünkü onlar suçluydular. Allah'ı inkâr eden, âhireti reddeden her insan, her toplum suçludur. Allah'ı ve âhireti inkâr eden her fert ve toplum sonunda helâk olmuştur. Yeryüzünde bu dengeyi bozan her toplum sonunda iflas etmiştir.

38,39. "Biz gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları oyun olsun diye yaratmadık. Biz onları, ancak ve ancak gerektiği gibi yarattık, ama insanların çoğu bilmezler."

"Gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri oyun olsun, eğlence olsun, insanlar eğlensinler, hoşça vakit geçirsinler diye yaratmadık," diyor Allah. Onun ikisini de hakla yarattık, hak yasalarla yarattık.

Allah gökleri ve yeri hak ile yaratmıştır. Gökleri ve yeri eğlence olsun, fantezi olsun diye yaratmamıştır, insanın imtihanı için yaratmıştır onları. Allah insandan kendisi için, kendisinin imtihanı için yarattığı bu göklerin de, yerin de hesabını soracaktır.

Burada göklerin ve yerin hak olarak yaratıldığı anlatılırken, başka yerlerde de göklerin ve yerin bâtıl yere yaratılmadığını anlatan âyetler vardır.

"Rabbimiz sen bunları bâtıl yere yaratmadın. Seni tesbih ederiz, bizi ateş azabından koru." (Âl-i İmrân:191)

"Ben gökleri, yeri ve bu ikisi arasındakileri oyun olsun diye yaratmadım."

(Enbiyâ: 16)

"Siz zannediyor musunuz ki sizi boş yere yarattık ve bize hiç döndürülmeyeceksiniz?"

(Mü'minûn:115)

Kâinatta ne varsa hepsi hak üzerine, yâni sağlam temeller üzerine kurulmuş ve belli bir hikmetle yaratılmıştır. Yaratılan her şey üzerinde belli bir kanun işlemektedir. Tüm kâinatta hak esastır. Her şey hak üzerine bina edilmiştir. Bâtıl ise ârızî ve geçicidir.

Burada göklerin ve yerin yaratıcısının Allah olduğu anlatılmaktadır. Öyleyse kâinatta ne varsa onların tümünü Allah yarattığı için hepsinin üzerinde söz sahibi, hak, hukuk, hâkimiyet ve hüküm sahibi sadece Allah'tır. Allah'tan başka bu varlıklar üzerinde hâkimiyet ve otorite sahibi yoktur. O bir şeye "ol" dediği zaman hemen oluverir. O'nun sözü haktır. O'nun sözü hukuktur. O'nun sözü mutlak dinlenen sözdür. İşte göklerde ve yerde, göklerdeki ve yerdeki tüm varlıklarda da hak, hukuk vardır. Onlarda da kulluk vardır. Onlar da kendilerini var edenin kulluk yasalarına teslimdirler. Güneş hiçbir zaman O'nun hak yasasının dışına çıkamaz. Ay sürekli O'nu dinlemektedir. Yıldızlar O'na teslimdirler. Yâni göklerde ve yerde sadece Allah'a kulluk ve O'na itaat yasası işlemektedir.

Yine burada Allah tarafından yaratılmış olan göklerin ve yerin hakka ve hakikate delâleti anlatılmaktadır. Yaratıcıları Allah olan bu gökler ve yerler, hak olan Allah'ın varlığına ve gücüne delildir. Eser, müessirin varlığına delildir deniyor.

40. “Doğrusu hüküm günü hepsinin bir arada bulunacağı gündür.”

Kâfirlerin, eğer doğru sözlülerseniz haydi ölmüş atalarımızı ka-birlerinden diriltip dünyaya geri getirin şeklindeki isteklerine Allah böyle cevap veriyor. Hayır hayır, bu diriliş burada olmayacaktır, bu dirilişi Allah fasıl gününe ertelemiştir. Onun günü fasıl günüdür. Fasıl günü hem sizleri, hem de atalarınızı bir arada toplayacağız. Fasıl günü onların randevu vakti ve günüdür ki, onların hepsini bir araya toplayacağız.

Fasıl günü Mürselât'ta anlatıldığına göre hall-ü fasl günüdür. Her şeyin hall-ü fasl edileceği gün. Her şeyin ve herkesin hesabının, kitabının görülüp karara bağlanacağı veya her şeyin tafsilatıyla ortaya döküleceği, tüm detayların gündeme getirileceği gün. Her şeyin, tüm amellerin ve o amelleri yaptıran niyetlerin tafsilatıyla gündeme getirileceği, fâsılalı, fâsılalı ortaya konulacağı gün. Hepiniz Allah'ın bu yasasına tabi tutulacaksınız. Herkes birbirinden ayrılacak. Kâfir, mü'-minden, müşrik, münâfıktan, Müslüman, gayr-i müslimden, iyiler, kötülerden, salihler, facirlerden ayrılacaktır o gün.

41. “O gün, dostun dosta hiçbir faydası olmaz, yardım da görmezler.”

O gün artık başka bir gündür. O gün kimsenin kimseye yapabileceği bir şey yoktur. Kimse kimseye sıcak bir kucak açamayacak, kimse kimsenin halini hatırını soramayacaktır o gün. O gün dostluklar bitmiştir. O gün bağlar kopmuştur. O gün protokoller sona ermiştir. O gün ne babanın evlâdına, ne evlâdın babasına, ne kadının kocasına, ne kocanın karısına sağlayabileceği bir fayda yoktur. Çünkü herkes o gün kendi başının derdine düşmüştür. Kur'an'ın değişik yerlerinde bu konunun anlatıldığını görüyoruz.

“Hiç kimse diğerinin yükünü yüklenemez!”

(Fâtır: 18)

“O gün herkes kendi derdine düşmüştür!”

(Abese: 37)

“Babanın oğluna, oğulum da babaya hiçbir şey ödeyemeyeceği günden çok korkun!”

(Lokman: 33)

Ne zorla, zorbayla ne de kolaylıkla hiç kimse kimsenin başına gelecek olanları defedemez. Zorla defedemez, çünkü yardım yoktur o gün. Kolaylıkla da defedemez, çünkü şefaat da yok o gün.

42. “Yalnız, Allah'ın merhamet ettiği kimseler bunların dışındadır. O,

şüphesiz güçlüdür, merhametlidir."

Sadece Allah'ın merhametine mazhar olanlar, Allah'ın razı olacağı bir hayat yaşayarak Rabblerinin rızasını kazananlar müstesnadır. Onlara peygamberlerin ve Allah'ın kendilerine şefaat konusunda izin verdiklerinin faydası dokunabilecektir. O gün tüm şefaat, tüm yetkiler Allah'a aittir. Hiç kimsenin alacağı kararlar konusunda O'nu etkilemesi, O'na tesir etmesi, O'na torpil yaparak fikrinden caydırması ke-sinlikle mümkün değildir. Ancak dilediklerini affedip rahmetine idhal buyurması da kendisinin bileceği bir iştir. Ama şurası muhakkaktır ki, Allah hiç kimse kendisini zorlamamışken, kimse kendisine hesap sor-ma hakkına ve gücüne sahip değilken, kimse kendisini minnet altında tutamazken, O kendi arzusuyla kullarına zulmü de haram kılmıştır. Rabbimizin kullarıyla ilişkisi her zaman rahmet ilkesine dayanmaktadır.

Bu âyetten anlıyoruz ki sadece Allah'ın merhamet buyurdukları kurtuluşa ereceklerdir. Peki acaba Allah kimlere merhamet eder? Şunu kesin biliyoruz ki, Allah kesinlikle kâfirlere ve müşriklere merhamet etmeyecektir. Yeryüzünde Allah'ın rahmetinden istifade etmeyi istemeyenlere Allah rahmet etmeyecektir. Çünkü Allah yeryüzünde kulları için rahmet kapıları açmıştır. Kitaplar, elçiler göndermek sûretiyle Rabbimiz yeryüzündeki kullarına rahmet kapıları açmıştır. Allah'ın mü'min kulları bu kapılardan istifade etmişler, ama kâfirler, müşrikler Rabblerinin kendileri için açtığı bu rahmet kapılarından istifade etmeyi istememişlerdir. İşte Allah'ın kendileri için açtığı bu rahmet kapılarından istifade edip Allah'ın istediği şekilde bir hayat yaşayarak rahmete hak kazanan mü'minlere merhamet ederken, bu rahmete karşı nötr davranan kâfirlere de merhamet etmeyecektir.

Kur'an rahmettir. Rahmân olan Allah Kur'an'ı öğretmiştir. Öy-leyse Kur'an'la beraber olan, Kur'an'la hareket eden kişi rahmete hak kazanmış demektir. Rasulullah, rahmeten lil'âlemîndir. Tüm alemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Öyleyse böyle rahmet kaynağı bir elçiyle beraber olan, o elçiyi kendisine örnek alan, o rahmetten istifade etmesini bilen kişilere Allah merhamet edecektir diyoruz.

43-46. "Doğrusu günâhkarların yiyeceği zakkum ağacıdır; karınlarında suyun kaynaması gibi kaynayan, erimiş maden gibidir."

Günâhkarların yiyeceği de zakkum ağacıdır. Kıyâmet günü kâfirlerin

yerleşim merkezlerinde hiç şüphesiz ki kâfirler için de yiyecek ve içecekler söz konusudur, tıpkı dünya hayatında olduğu gibi. Dünya hayatında mü'minler Allah'ın kendilerine helâl kıldığı temiz, güzel yiyecek ve içeceklerden istifa etmişler, bir kısım şeyleri canları çekse de Rabbleri haram kıldığı için onlardan tiksinerek uzak durmayı becermişlerdi. Kâfirler ve müşrikler ise haram-helâl tanımadan, Allah ya-salarını reddederek aslında insan fıtratına ters düşen şeyleri yiyip içmeye devam ediyorlardı. İşte dünyadaki bu suçlarına denk olarak, dünyadaki bu haddi aşmalarına karşılık olarak, Allah da onları orada zakkumla cezalandıracaktır.

Zakkum günâhkarların, vebal yüklenenlerin yiyeceğidir. Hem kendi günâhlarını, hem de çevrelerindekilerin veballerini ve günâhlarını yüklenerek günâh yüküyle sırtları kamburlaşmış insanların yiyeceğidir.

Sanki o bir pota, erimiş bir maden eriyiği veya suyun kaynaması gibi karınlarının içinde kaynayacaktır, Allah korusun. Bu daya-nılmaz azapların içindeyken yarın onlara şöyle denecektir:

47-50. "Suçluyu yakalayıp, cehennemin ortasına sürükleyin, sonra başına azap olarak kaynar su dökün" denir, sonra ona: "Tat bakalım, hani şerefli olan, değerli olan yalnız sendin. İşte bu, şüphelenip durduğunuz şeydir" denir."

Onu tutunuz. Yakalayınız o günâhkarı de cehennemin ta ortasına atınız. Cehennemin ta ortasına sürükleyiniz. Sonra da onun başı üzerine hamim dökünüz. Hamim, kaynar su ya da maden demektir. Onun başının üzerine binlerce derece kaynatılmış maden eriyiği dökünüz. Sonra da deyin ki ona: "Bak bakalım bunun tadına. Tat bakalım haydi bunun tadını. Haydi zevk al bakalım bundan!" Azaplar içinde kıvranan kâfirin ruhunu rencide edici, gururunu kırıcı bir ifade. Haydi ezil, haydi alçal bakalım. Dünyada izzet ve şeref sevdalısıydın. Malınla, mülkünle, dükkanınla, tezgahınla, çoluğunla, çocuğunla, saltanatınla, devletinle Allahlık iddiasına soyunuyordun. Benim hiçbir şeye ihtiyacım yoktur. Benim ne Allah'a, ne Allah'ın dinine, ne Allah'ın kitabına, ne Allah'ın yasalarına ihtiyacım yoktur. Benim aklım, mantığım, keyfim vardır. Hayatımı nasıl düzenleyeceğimi, mala bakışımı, hayata bakışımı, kadına, kazanma-harcamaya bakışımı nasıl ayarlayacağımı, nasıl giyineceğimi, neleri yiyip-içeceğimi ben kendim de bilirim. Nasıl bir hayat yaşayacağımı ben kendim de bilirim, diyerek İlâhlık iddiasında bulunuyordun.

Günâh nedir bilmiyordun. Günâhlarınla böbürleniyordun. Kâfirliğinle

övünüyordun. Müslümanlara zulmediyordun. Rabbim Allah diyenleri takibe alıyordun. Onlar için dosyalar hazırlıyordun. Onlara hayat hakkı tanımıyordun. Onların Rabblerinin istediği biçimde Müslü-manca bir hayat yaşamalarına engel olmaya çalışıyordun. Bu konuda yasalar çıkararak kulluklarını engellemeye çalışıyordun. Hayatına Allah'ı karıştırmayarak kendi kendine hayat programı yapmaya çalışıyordun. Hayattan Allah'ı diskalifiye etmeye çalışıyordun. Tâğutluk yapıyordun. Allah karşısında bilgi iddiasında bulunuyordun. "O bilirse ben de bilirim! O böyle diyorsa ben de şöyle diyorum!" diyordun. Allah karşısında güç iddiasında bulunuyordun. "Onun Cehennemi varsa be-nimde hapishanelerim var! Onun melekleri varsa benim de askerlerim var! Benim de avenem var!" diyordun. Toplumun en değerlisiydin, Herkes sana saygı duyuyordu. Herkes senin önünde eğiliyordu, eğdiriyordun insanları önünde. Herkes çevrende pervane olsun istiyordun. Haydi tat bakalım şimdi bu horluk hakirlik azabını," diyecek Rabbimiz onlara.

51,52. "Allah'a karşı gelmekten sakınmış olanlar ise, güvenli bir yerde, bahçelerde ve pınar başlarındadırlar."

Ama beri tarafta muttakîler, Allah'la yol bulanlar, yollarını Allah'a sorarak yaşayanlar, hayat programlarını Allah'ın kitabından ve Resûlü'nün sünnetinden alanlar, Allah'ın koruması altına girenler, Allah'ın velâyetini kabul edip iradelerini Allah'ın iradesine teslim edenler, kendi bilgilerini, kendi akıllarını, kendi anlayışlarını bir kenara bırakarak Allah'ın kendileri adına seçtiklerini, kendileri için seçim kabul edenler, hâsılı hayatlarını Allah adına ve Allah'ın istediği biçimde yaşayanlar var ya, işte onlar da güvenilir bir makamdadırlar.

Allah yoluna girip kâfirlerin, müşriklerin davranışlarından uzak duran ve sadece Allah'ı razı etmek için çırpınan muttaki mü'minler de bu tür azaplardan, bu tür pisliklerden emniyet mahallerindedirler.

Hem Firavunların geberip giderken bıraktıkları nîmetler, hem de âhiretteki cennet nîmetleri muttakîler içindir. Onlar emin ve güvenilir makamlardadırlar. Yâni dünyadaki gibi sallanan, sarsılan, yıkılan, yok olan, solan, kaybolan, ölümcül makamlar değildir. Hiçbir şey cennetteki o makamları sarsamaz. Hiçbir şey o makamları mü'minlerin ellerinden alamaz. Ölümle son bulan makamlar değildir onlar, çünkü orada ölüm de yoktur. İhtilallerle, darbelerle de yıkılmaz o makamlar, çünkü orada ihtilaller de yoktur. İhtiyarlamayla da sarsılmaz o makamlar, çünkü orada ihtiyarlama da yoktur.

İşte bu son âyetlerde bir diriliş, yeniden bir dirilişin gerçekleştiğini ve yaşadıkları hayata göre insanların iki grup olduklarını görüyoruz. İşte bakın muttakîlerin mükafatlarının zikri devam ediyor:

53. "İnce ipekten ve parlak atlastan giyinerek karşılıklı otururlar."

"İpekten ve parlak atlastan en güzel elbiseler giyinerek karşılıklı otururlar." Buradaki "mütekabilin" ifadesi karşı karşıya gelirler, karşı karşıya otururlar ifadesi sadece birbirlerine yönelirler, birbirlerine bakarak otururlar anlamına değil, aynı zamanda gönüllerinin, kalplerinin, gözlerinin, duygularının aynı zevkleri paylaşması, aynı şeylerden hoşlanması anlamına gelmektedir. Cennette buna kavuşan mü'min-ler, zaten dünyada da birbirlerini severler, birlikte hareket ederler, aynı şeylerden hoşlanırlar, aynı şeylerden nefret ederlerdi.

54. "Bu böyledir; onları iri siyah gözlü hûrilerle eşlendiririz."

O mü'minler orada iri gözlü hûrilerle de evlendirilirler. Ceylan gözlülerle evlendirilecektir onlar. Bunlar güzellikleri tahayyül bile edilemeyecek kadar güzel kadınlardır. Dünyada kadınlar için güzellik ge-çicidir, fânidir. Ama oradaki kadınlar ve onların güzellikleri ölümsüzdür. Bakara sûresinde de bu kadınların temizlikleri anlatılır:

"Bir de orada onlar için tertemiz zevceler vardır."
(Bakara 27)

Âyet-i kerimede kadının temizliğinden söz ediliyor. Ya da eşlerin temizliğinden bahsediliyor. Bunun anlamı şudur: Oradaki eşler hem madde olarak kan, idrar, koku, hayız, nifas, dışkı vs. gibi hiçbir şeyleri olmayacak şeklinde tertemiz. Hem de mânâ olarak yalan dolan cinsinden, aldatma, ahlâksızlık, geçimsizlik cinsinden de bir kötülüğü, bir pisliği, necisliği, necesliği, bir küfrü, nifâkı, inkârı olmayacak tertemiz eşler verilecektir onlara. Bütün bu anlatılanlar kâfirlerin kulağına gittiği, bunları duydukları halde, hayret ki yine de âhireti inkâr etmeye sebep bulabiliyorlar. Cennette Allah'ın mü'minler için hazırladığı bu nîmetler anlatılınca: "Ne yâni! Onları biz de buluruz dünyada! Biz de elde ederiz! İstediğimizi buluruz dünyada. Bağ, bahçe, elma, armut, karı, kız istediğimiz kadar buluruz!" diyorlar ama ***"Halidîne fî ha ebeda"*** denince, yâni oradakiler ebedîdir, ebediyen bu nîmetler onların ellerinden alınmayacak denince, işte orada duruyorlar. Çünkü dünyada onların bulabildiklerinin tamamı ve de kendileri bir gün geliyor ki o nîmetlere veda etmek zorunda kalıyorlar.

55. "Orada, güven içinde olarak her yemişi isteye-bilirler."

Sonra orada o mü'minler güven içinde, huzur ve saadet içinde istedikleri her türlü meyvelere ulaşırlar. Çağırdıkları, istedikleri her türlü meyveler onlara sunulur.

56,57. "Orada, ilk ölümden başka bir ölüm tatmazlar. Rabbin lütfuyla onları cehennem azabından korumuştur. İşte büyük kurtuluş budur."

Orada ölüm de yoktur. Dünyada ilk tattıkları ölümden sonra artık bir daha ölüm tatmayacaklardır. Az evvel anlatmıştı Rabbimiz, kâfirler de öyle diyorlardı. "Bizim için tek ölüm vardır, biz bir kere öldürüleceğiz. Bu ölümümüzden sonra artık bir daha dirilmeyeceğiz," di-yorlardı. Halbuki önceki âyetlerde gördük ki, Allah onları ölümsüzleştirdi. Onlar cehennemde azaptan kurtulabilmek için ölümü temenni edecekler ama ölemeyecekler. Mü'minler için de cennette ölümsüzlük vardır. Ama birisinde emniyet, güven, saadet, mutluluk; öbür tarafta azap üstüne azap.

Allah mü'minleri lütfu ve rahmetiyle o cehennem azabından korumuştur ve işte bu kurtuluşların en büyüğü budur. Bundan daha büyük bir kurtuluş düşünmek mümkün değildir.

diyor Allah. Yâni tüm bu nîmetlere Allah'ın fazlu keremiyle ulaşmıştır mü'minler. Hani sûrenin baş taraflarında şöyle buyrulmuştu:

Bakın burada da "fazlen min Rabbik" buyruluyor. Öyleyse Allah'ın fazl-ı keremi olan cennete ve cennetteki bu ölümsüzlüğe ulaşmanın yolu, rahmet kaynağı, rahmet kapısı olan kitapla beraber olma-ya bağlıdır. Allah'ın en büyük nîmeti ve rahmeti olan Kur'an ve sünnetten istifade edebilen, dünyada Allah'ın kullarına rahmeti gereği bu iki rahmet kapısından girebilen, onların istediği hayatı yaşayıp Allah'ın lütfuna lâyık hale gelebilen kişi, sonunda cennete gidecek ve cehennemden de korunacaktır. Çünkü bakın son âyetinde Rabbimiz cennete gidişin yolu olan bu Kur'an'ı kolaylaştırdığını anlatıyor.

58,59. "Ey Muhammed! Biz, öğüt alırlar diye, Kur'-an'ı senin dilinde indirerek kolayca anlaşılmasını sağladık. Sen bekle, onlar da beklemektedirler."

İnsanlar öğüt alsınlar, insanlar onunla yol bulsunlar, hayat programlarını ona sorsunlar ve hayatlarının tüm problemlerini onunla çözümlesinler ve de sonunda cennete, Allah'ın lütfuna ulaşsınlar diye biz bu Kur'an'ı senin lisânında kolaylaştırdık, diyor Rabbimiz.

Bu kitap Rasulullah Efendimizin dilinde kolaylaştırılmıştır. Okunması kolay, öğrenilmesi, anlaşılması, ezberlenmesi, uygulanması, yaşanması kolay, istediği hayat kolay, her şeyi çok kolaydır. Allah onu bizim için kolaylaştırmıştır. Belki onu zikrederler, zikir haline getirirler, hatırlarlar, kafalarında, kalplerinde canlı tutarlar da hayatlarını onunla düzenlerler diye. Belki onu tezkira yaparlar, kafalarında kalplerinde hayat programı yaparlar da, haftalık ders programı gibi, günlük, aylık, haftalık sürekli bakılacak bir konuma getirirler diye Allah bizim için onu kolaylaştırmıştır.

Kur'an öyle olmalıdır zaten. Kur'an anlaşılıp hayat onunla düzenlenecek ve kafalarda ve kalplerde canlı tutulacaktır. Çünkü hayat programıdır o. Ona bakılmadan, ona sorulmadan hayat yaşanmamalıdır. Çünkü bu kitap hayatımızın her bir saniyesinde bize yol gösterecek bir kitaptır.

Allah, "biz onu sizler için kolaylaştırdık," diyor ama unutmayalım ki ona yönelenlere kolaydır bu kitap. Onunla ilgilenenlere kolaydır. Ona yönelenlerin hayatları kolaylaşacaktır.

Öyleyse ey peygamberim, sen bekle, onlar da beklemektedirler. Öyleyse ey peygamber yolunun yolcuları, sizler bekleyin, onlar da beklemektedirler. Neyi bekleyeceğiz? Yeryüzünde bu kitabın varlığına rağmen, hayat programı olarak, hidâyete ulaştırıcı, hakkı beyan edici, cenneti gösterici olarak yeryüzünde böyle bir hidâyet kaynağı, böyle kolaylaştırılmış bir kitap olduğu halde yine de kâfirler olabilecektir. Yine de inanmayanlar olabilecektir. Onların yok olmalarını, helâk olmalarını, yerin dibine batırılmalarını hemen beklemeyeceğiz. Onlarla Allah'ın istediği biçimde diyaloglarımızı, uyarılarımızı sürdürecek ve kesinlikle bileceğiz ki, şartlar ne olursa olsun âkıbet muttakilerin olacaktır. Sonunda kazananlar, mutlaka muttakiler olacaktır. Bunu hiçbir za-man hatırınızdan çıkarmayın, diyor Rabbimiz. Onlar da beklesinler, sen de bekle, ama şunu asla unutmayın ki, son kazanan mü'minler olacaktır. Son kazananlar Allah safında yer alanlar olacaktır.

Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim gereği gibi iman edip sâlih ameller işleyen kullarından eylesin. 15. ciltte buluşmak üzere Allah'a emanet olun. Velhamdü lillâhi Rabbil'âlemîn.

- 45 -

CÂSİYE SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 45, nüzûl sıralamasına göre 65, mesânî kısmı beşinci sûreler grubunun ilk sûresi olan Câsiye sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 37'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını 28. âyetinde geçen "Câsiye" kelimesinden almış, Mekke'de Duhân sûresinden sonra nâzil olmuş bir sûrenin huzurundayız. Âyetlerinin sayısı 36 dır. Sûrede Mekke kâfirleri ve kıyamete kadar gelecek kâfirlerin Kur'an konusunda, İslâm konusunda, tevhid inancı konusundaki tereddüt ve şüpheleri, kuşkuları son derece net ve açık, akıl erdirici delillerle cevaplandırılır.

Yine kâfirlerin bu Allah kitabına karşı takındıkları vurdumduymaz tavırları eleştirilerek, bu tavırlarının sonucuna katlanmak zorunda oldukları vurgulanır. Peygamber aleyhisselâmın getirdiği tevhid akidesine kâinattaki Allah

âyetlerinden deliller getirilir. Bu kâinatta Allah'ın yaratıp serpiştirdiği hangi âyetine bakarsanız bakın mutlaka peygamberin ısrarla gündeme getirdiği tevhid inancıyla örtüştüğünü, her şeyin onu haykırdığını göreceksiniz. Şu etrafınızda gördüğünüz çeşit şeşit varlıklar, şu elinizin değemeyeceği, asla müdahale imkânınızın bulunmadığı gece ve gündüz âyetlerinin belli bir ölçü ve program dahilinde peş peşe deveranı, şu yağmurların yağması, rüzgarların esmesi hep tevhidi ortaya koymaktadır. Hep bunlar üzerince işleyen tek Allah egemenliğini ortaya koymaktadır. Aklı, kalbi, fıtratı başka düşüncelerle bozulmamış bir insanın önyargısız bir şekilde bu âlemdeki Allah âyetlerine bakıp onlar üzerinde düşünüvermesi bu gerçeği anlamasına yetecektir. Hiçbir şeyin tesadüfen var olmadığını, mutlak sûrette onları yaratan bir Allah'ın varlığını anlamakta güçlük çekmeyecektir denilmektedir.

Daha sonraki âyetlerde insanların akıllarını erdirmek için sorular sorulmaktadır. Bunları kim yaratmıştır? Bu kâinatı ve içindeki bunca varlığı Allah mı yaratmıştır, yoksa sizin şu Allah berisinde kendilerinde güç, kuvvet, yetki gördüğünün ilahlarınız mı yaratmıştır? Unutmayın ki kulluk yaratıcının hakkıdır. Ulûhiyet ve rubûbiyet yaratana aittir. Yaratıcı olmayan, hattâ bırakın bir şey yaratmayı, kendilerini bile yaratmaktan âciz olan varlıklar asla rab ve ilâh olamazlar, egemen olamazlar, kulluk programı belirleyemezler mesajı verilmektedir.

Daha sonra gelen âyetlerde Allah'ın mahza insan hayatına karışmak, insan hayatını düzenlemek üzere gönderdiği kulluk kitabına karşı takındıkları olumsuz tavırlarından ötürü kâfirler ve müşrikler ikaz edilmektedirler. Ey insanlar, dikkat edin, şu anda inkâr etmeye, ilgisiz davranmaya çalıştığınız bu kitap sizden önceki kitap ehli olan İsrail oğullarına lütfedilen nimetleri, izzet ve şerefleri şu anda size getirmektedir. Tarih içinde onlar bu nimete karşı nankörce bir tavır sergilediler. Kitaplarıyla ilgisiz bir hayata yöneldiler. Kitabın hayatlarındaki önemini anlayamayarak onu arkalarına atmaya, onu tahrif etmeye, ondan habersiz bir hayat yaşamaya yöneldiler de Allah nimetlerini onlardan alıverdi. Sakın sizler de size yol gösterecek, sizi izzet ve şerefe ulaştıracak, size Allah'ın sayısız lütuf ve nimetlerini kazandıracak olan bu kitabınıza onlar gibi davranmaya kalkışmayın. Değilse sizler de onların düştükleri zillete düşersiniz uyarısı yapılmaktadır.

Daha sonra Rabbimiz sözü bu kitabın muhataplarına çevirerek hem onları cesaretlendirmek, hem de imanlarını takviye etmek üzere şöyle buyurur: Ey Kur'an'ın muhatapları, ey peygamber yolunun yolcuları, sakın ha sizler bu ne

yaptığını bilmez şaşkınların sizlere karşı tepeden bakıp sizinle alay etmelerine, küstahça tavır takınmalarına, işkence tehditlerine aldırış etmeden yolunuza devam edin. Allah des-teğinde müslümanca bir hayata direnin, sabredin, dayanın. Kesinlikle bilesiniz ki benim yardımım size ulaşacaktır buyurulmaktadır.

Sûrede daha sonra kâfirlerin, müşriklerin sapık inançları, bozuk yolları ele alınarak yerden yere vurulmaktadır. Kâfirlerin; varsa da yoksa da bu dünya hayatımız vardır, bunun dışında başka bir hayat yoktur. Ölüme gelince, bizi sadece zaman mahvediyor. Ah şu zama-na bir çare bulabilsek biz asla ölmeyeceğiz. Tıpkı işleyen bir saatin zamanı gelince durması gibi, bizler de zamana yenik düşüyoruz. Ölümden sonra da toprak olup gideceğiz. Zaten ruh diye bir şey yok ki tekrar diriltilsin. Siz o âhiretle yeniden dirilişi bizim külahımıza anlatın. Biz asla böyle saçmalıklara inanmayız. Değilse eğer gerçekten bir diriliş, bir hesap kitap varsa, o zaman haydi ölmüş atalarımızı diriltsenize, şeklindeki lâkırdılarına da şöyle cevaplar verilmektedir:

a- Ey kâfirler, ey akılsızlar, sizin bu iddialarınız başka değil sa-dece zanna dayanmaktadır. Eğer öldükten sonra dirilme olmayacağı iddianıza dayandığınız bir deliliniz varsa haydi getirin bakalım. Var mı bir deliliniz, bir bilginiz denilmektedir.

b- Sizin iddianıza göre herkes ölecek ve toprak olup gidecekse, kimseden bir hesap sorulmayacaksa, o zaman iyilerle kötülerin, âdillerle zalimlerin, salihlerle müfsitlerin ne farkı olacak? Bunların hepsinin sonunda aynı olacağı akla ve mantığı uygun mu? İyilerin iyi-likleri boşa mı gidecek? Kötülerin kötülükleri cezasız mı kalacak? O zaman tüm iyilik sahipleri enayi olmaz mı? Kime iyilik yaptırabileceksiniz? Ve kötülük sahiplerini neyle durduracaksınız? Onları durduracak bir güç bulabilecek misiniz? Akla mantığı uygun mudur bu dediğiniz? Bunu ancak bu dünyada zalimce bir hayat yaşamak, kan dökmek, ırza geçmek, insanların kanını emmek isteyenler düşünebilirler. Çünkü onlar bu dünyada kendilerine hesap sorulmadan, hiçbir kayd u bent altına girmeden, keyiflerince bir hayat yaşamak arzusunda olanlar isteyebilirler.

Unutmayın ki âhireti yok saymak beraberinde ahlâkî çöküntü-yü de getirecektir. Bu kâfirler yaşadıkları hayatın kendilerini nereye götürdüğün farkında oldukları için böyle demeye çalışıyorlar. Yaptıklarının yanlarına kâr kalmasını istedikleri için böyle düşünüyorlar. Çünkü âhiret vardır, hesap kitap

vardır dendi mi adamların hayatı de-ğişecektir. Artık kan ememeyecekler, kötülük yapamayacaklar, zul-medemeyecekler, yiyecekleri naneleri rahat bir şekilde yiyemeyecekler de onun için böyle diyorlar. Öyle değil mi? Hem âhiret vardır diyecek adam, hem de gâvurluk yapacak, bu mümkün değildir. Gâvurluk yapabilmek için her şeyden önce âhiretin varlığını inkâr etmek zorundadır.

Sûrede bu kesin uyarılardan sonra kâfirlere şu kesin tehdit gelmektedir: Ey kâfirler, unutmayın ki sizler şu anda nasıl Allah'ın iz-niyle, Allah'ın bu dünyada koyduğu bir yasayla yaşıyorsanız, sonunda yine bir Allah yasası olarak Allah huzuruna getirileceksiniz. Cahilli-ğiniz, akılsızlığınız ve inadınız sebebiyle her ne kadar yine bir Allah yasası olarak şu anda inanmamayı sürdürüyorsanız da, kesinlikle bi-lin ki yarın kendinizi Allah huzurunda bulacaksınız. Bu kaçınılmazdır. Tüm yapıp ettiklerinizin yazılı olduğu amel defterleriniz önünüze ge-tirilecektir. İşte o zaman bu inkârlarınızın ne anlama geldiğini anlaya-caksınız. Gelin bunu bugünden anlayın da kendinize yazık etmeyin diye Rabbimiz kullarına karşı sonsuz rahmet ve şefkati gereği onları tekrar tekrar uyararak akıllarını erdirmeyi hedefliyor.

Evet, "Hâ-Mîm"lerin altıncısı olan Câsiye sûresi bir önceki sûrede olduğu gibi, ismini yine sûrenin 28. âyetinde zikredilen "Câsiye" kelimesinden almıştır. Duhân sûresinden hemen sonra nazil olduğunu muhtevasından çıkarabildiğimiz bu sûrede, Rabbimiz genel olarak tevhid, âhirete iman konusunu anlatmaktadır. Kâfirler ve müşrikler, Allah'a Allah'ın istediği biçimde imânâ dâvet edilirken, mü'minler de onlardan gelebilecek yalanlamalara, alaylara karşı, sabra ve kulluğa devama dâvet edilmektedir.

Bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah. Sûrenin ilk âyeti yine Huruf-ı mukatta ile başlıyor ve yine kitaba dikkat çekilir.

1. "Hâ, Mîm".
2. "Kitabın indirilmesi, güçlü ve Hakim olan Allah katındandır."

Kitabın indirilmesi Azîz ve Hakîm olan Allah'tandır. Azîz ve Ha-kîm olan bir Allah'tan gelmedir bu kitap. Yenilmez ve yanılmaz olan Allah'ın kitabıdır bu. Mutlak güç ve kuvvet sahibi, kimsenin kendisine karşı gelemeyeceği, kimsenin kendisiyle başedemeyeceği ve yaptığı her şeyi belli bir hikmete mebnî olarak yapan, hikmet sahibi ve hayata hakim olan bir Allah'ın kitabıdır. İşte böyle Azîz

ve Hakîm olan bir Al-lah'tan gelen bu kitap, hikmet doludur ve hayata hakim olacak bir ki-taptır. Bu kitabın müntesipleri de azîz ve hakim olacaklardır. Bu kitapla beraber olanlar, bu kitapla hareket edenler, hayat programlarını bu kitaptan alanlar, kesinlikle izzet ve şeref sahibi olacaklar ve hayata hakim olacaklardır.

Bu kitabın müntesipleri, dünyada da, ukbâda da yenilmeyecekler ve tüm düşmanlarına karşı mutlaka galip geleceklerdir. Dünyada mağlup olsalar bile yine de galiptir onlar. Galibiyet ya da mağlubiyet dünya şartlarına göre değerlendirilemez. Dünyada Allah'ın istediği şekilde bir hayat yaşayan mü'min, tüm dünyasını kaybetse de, hattâ Allah'ın kutlu bir elçisi gibi düşmanları tarafından belinden testereyle biçilse de, o yine galiptir. Çünkü Allah adına ölürken diriliği kazanmış, ebedî ölümsüzlüğü yudumlamış ve şehadetiyle hayatını bereketlendirmiştir.

Öyleyse kıyâmet günü, geri almak üzere canını Rabbine karz olarak sunmuş bir mü'mine, "kaybetti!" demek asla câiz değildir. Ama bunu kâfirler anlayamaz. Bunu hikmetsizlerin, hikmetten nasibi olmayanların anlaması mümkün değildir. Hikmet kaynağı olan Kur'an'dan ve onun hikmetinden mahrum olan birisinin bunu anlaması mümkün değildir. Kâfirlerin bilgileri sathîdir, onlar Allah, kitap, hayat ve âhiret konusunda gafildirler. Onlar dünya hayatının zâhirînden başka bir şey bilmezler.

Bu kitap, hikmetin kaynağı olan Allah'tan gelmiş ve baştan so-na hikmet dolu bir kitaptır. Bu kitabı okuyan, tanıyan, bu kitapla beraber olan, bu kitabı tüm hayatında hareket noktası kabul edip, yaptıklarını bu kitaba dayandırarak yapan kimse de hikmet sahibi kimsedir. Hikmet, vahye mutâbık konuşmak, vahye uygun düşünmek ve uygun amel işlemek demektir. Hikmet, bilgiyle amelin, bilgiyle hayatın uyuşmasıdır. Hikmet, bilginin yaşanması, bilginin amele dönüşmesi ve bil-ginin yerinde kullanılmasıdır. Bilgiye göre hayatın şekillenmesidir. Al-lah bilgisine, kitap bilgisine dayanarak insanın sözlerinin şekillenmesi, düşüncesinin, bakışının ve inanışının şekillenmesidir.

İşte mü'minler bu kitap sayesinde hikmete ulaşacaklardır. Bu kitapla beraberlikleri sayesinde hikmet sahibi olacak, isâbetli kararlar verecek, tüm problemlerini doğru çözümleyecek ve hayatta yanıl-mazlık özelliğine ulaşacaklardır.

Yine bu kitap, izzet sahibi bir kitaptır. Geldiği kaynak gibi azîz bir kitaptır. Hiç kimse bu kitaba karşı koyamaz. Hiçbir kitap bu kitabın karşısında duramaz. Hiçbir kitap, sistem, ideoloji ve hiçbir güç bu ki-taba karşı koymaya, bu kitabın mesajını boğmaya, bu kitabın âyetlerini susturup yok etmeye cesaret edemez. Hiçbir yasa bu kitabın yasalarının yerine geçemez, hiçbir sistem bu kitabın ortaya koyduğu sis-temi gölgede bırakamaz. Çünkü bu kitap Azîz ve Hakîm olan bir Allah'tan gelmedir.

Bu kitap mutlak sûrette hayata hakim olacaktır. Hiçbir güç, bu kitabın hâkimiyetini engelleyemez. Çünkü bu kitap, hayatın sahibi olan, tüm göklere ve yerlere egemen olan Allah'tan gelme bir kitaptır. Şunu bir daha ısrarla söyleyelim ve asla unutmayalım ki, yeryüzünde bizim izzet ve şerefe ulaşmamız da, yine bu kitap sayesinde olacaktır. Müslümanlar olarak bizim şeytan, şeytan orduları ve küfür karşısında yenilmezliğe ulaşmamız, bu kitap sayesinde olacaktır.

3. "Göklerde ve yerde inananlara nice dersler vardır."

Nasıl yaratabilir miydik böyle bir âyeti? Gökler ve yeryüzü. Ya-ratabilir miydik bunları? Gücümüz yeter miydi buna? Bakın gökyüzüne, direkler yok, hiçbir şey yok… Bakın yeryüzüne, ne kadar da gü-zel yaymış, ne kadar da güzel yaratmış Allah onu, değil mi? Üzerinde dağları da, ovaları da, yaylaları da var... İşte bu mükemmel âyetler Al-lah'ın âyetleridir. Onları O'ndan başka birilerinin yapması, yaratması kesinlikle mümkün değildir.

Göklerin ve yerin yaratılmasında mü'minler için pek çok âyetler vardır. Gökler ve yerler Rabbimizin âyetleriyle doludur. Gökler, yer nereye bakarsa baksın mü'min sürekli Rabbinin veçhiyle, Rabbinin âyetleriyle yüz yüze gelecektir. Allah'ın bu görsel âyetlerini müşâhede ettikçe, mü'minin Rabbine karşı imanı, teslimiyeti, O'na karşı sevgisi, saygısı, muhabbeti ve kulluğu artacaktır.

Evet, bu kâinatta Allah'ın âyeti olmayan bir şey var mı? Her şey Allah'ın âyetidir. Peki kimin için miş bu âyetler? Kim okur, kim il-gilenir, kim anlar mış bu âyetleri? Mü'minler. "Mü'minler için âyettir bunlar" diyor Rabbimiz. Demek ki bu âyetlerin ses dalgasını alabilmek için imana ihtiyaç vardır. Kalbi imanla dirilmiş insanlar ancak bu âyetleri anlayabilir. Çünkü göz ve kulak kalbin dışa açılmış iki penceresidir. Elbette kalbi ölü olanlar, kalbinde iman olmayanlar bu

âyetlerin yanı başından geçerler de sadece hayvanlar gibi bakarlar. Bu âyetlerden ders alıp ibret çıkarmazlar. Bu âyetlerin sahibini tanımazlar.

Bakın Âl-i İmrân sûresi, Rabbinin bu görsel âyetlerini seyreden ve âdeta kendinden geçen bir mü'minde hâsıl olacak neticeyi şöyle anlatır:

"Göklerin ve yerin yaratılışında gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde akıl sahiplerine şüphesiz deliller vardır. Onlar ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışını düşünürler: "Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın, Sen münezzehsin. Bizi ateşin azabından koru," derler."

(Âl-i İmrân 190-191)

Mü'minler, otururken, kalkarken, yerken, içerken, her durumda sürekli Rabblerinin metluv ve meşhût âyetleriyle karşı karşıya gelerek Rabblerini zikrederler. Sürekli Allah'ın gök ve yer âyetlerinin yaratılışını düşünürler. Gözleri ve kulakları vasıtasıyla algıladıkları Allah'ın bu görsel ve işitsel âyetleri, kalplerini harekete geçirir ve şunu terennümden kendilerini alamazlar: "Ey bütün bu âyetleri yaratan Rabbi-miz! Sen bütün bu âyetleri bâtıl olarak yaratmadın! Sen bütün bunları boş yere yaratmadın! Lâf olsun diye yaratmadın! Tüm bunları sen yaptın! Sen yarattın! Bunları boş yere yaratmadın ya Rabbi, bizim imtihanımıza konu olsunlar diye yarattın! Zira Sen abesle iştigâlden münezzehsin, bizi ateşin azabından koru ya Rabbi!"

Rabbimiz, yarattığı her şeyi hak üzere yaratmıştır. Her şeyi belli bir hikmete mebnî yaratmıştır. En'âm'da da şöyle buyrulur:

"Gökleri ve yeri yerli yerince yaratan, hakla yaratan O'dur."

Allah, gökleri ve yeri hak ile yaratmıştır. Gökleri ve yeri eğlence, fantezi olsun diye değil, insanın imtihanı için yaratmıştır. Allah in-sandan kendisi için yarattığı bu göklerin de, yerin de hesabını sora-caktır.

Kur'an'ın başka yerlerinde de bu konu anlatılır:

"Ben gökleri, yeri ve bu ikisi arasındakileri oyun ol-sun diye yaratmadım."

(Enbiyâ 16)

"Siz zannediyor musunuz ki sizi boş yere yarattık ve bize hiç döndürülmeyeceksiniz?"
(Mü'minûn 115)

Bu âyetlerden anlıyoruz ki, kâinatta ne varsa hepsi hak üzerine, yâni sağlam temeller üzerine kurulmuş ve belli bir hikmetle yaratılmıştır. Yaratılan her şey üzerinde belli bir kanun işlemektedir. Tüm kâinatta hak esastır. Her şey hak üzerine bina edilmiştir. Bâtıl ise ârızî ve geçicidir.

İşte Rabbimizin tüm bu âyetlerini gördükçe, bizde böyle bir ne-tice hâsıl olacaktır. Aslında mü'minler için her şey bir âyettir. Mü'min, gözünü ve gönlünü alabildiğine açarak Rabbinin kâinatta yarattığı en-vaî çeşit âyetlerini seyreden kişidir. Kâfirler de Allah'ın âyetlerini örten, örtbas eden, gündemden düşüren kimselerdir. Allah'ın kâinatta yarattığı âyetlerine karşı kör ve sağır kesilen kimselerdir. Bakıyoruz, bu günün kâfirleri de kendileri Allah'ın âyetleriyle ilgilenmedikleri gibi, bu âyetleri Allah kullarının gündemlerinden düşürüp, âyetleri örtüp, saklayıp, ısrarla kendi âyetlerini gündeme getirmeye çalışıyorlar. Allah'ın kulları Allah'ın âyetleriyle tanıştıkları zaman kendi âyetlerinin beş para etmeyeceğini bildikleri için, Allah'ın âyetlerini örtmeye çalışıyor, Allah'ın âyetlerinden yüz çeviriyorlar. Yâsîn sûresinin dediği gibi:

"Onlara ne zaman ki Rablerinin âyetlerinden bir âyet geldi, hemen ondan yüz çevirirlerdi."
(Yâsîn 46)

Ne zaman ki onlara gerek tenzîli, yâni indirilmiş, gerekse tekvîni, yâni yaratmayla alâkalı üzerinde durulması, düşünülüp ibret alınması gereken, göndericisinin istediği biçimde iman edilip amele dönüştürülmesi gereken bir âyet, alâmet, işaret, hüküm, delil gelse mutlaka ondan yüz çevirirler. İraz ederler, yâni ona dönüp bakmaz, onunla gereği gibi ilgilenmez, onun üzerinde düşünüp kafa yormaz, anlamaya çalışmazlar. Çünkü onlar bu âyetleri yalan saymaktadırlar.

Esasen onların iman yollarını tıkayan şey iman konusunda âyetlerin azlığı, delillerin yetersizliği, ya da kendilerini bu âyetlere çağıranların samimiyetlerini ortaya koyan örnekliklerinden mahrum oluşları değildir. Aslında bütün sebep onların İslâm'ı, imanı kabul isteklerinin olmayışıdır. Bu delillere karşı, bu âyetlere karşı nötr davranıyorlar. Sanki böyle bir âyet gelmemiş gibi ilgisiz

davranıyorlar. Gerek görsel, gerek işitsel, gözlerinin önünde yığınlarla âyetlerin yanından geçiyorlar da görmüyorlar, görmek istemiyorlar. Çünkü onlar tüm kapılarını, tüm pencerelerini kapatmışlar ve kendilerine hayat programı olarak gelmiş bu âyetlere karşı müstekbirce bir tavır sergilemektedirler.

4. "Ey İnsanlar! Sizin yaratılmanızda ve canlıların yeryüzünde yayılmasında, kesin olarak inanan kimseler için ibretler vardır."

Gerek kendimizde, vücudumuzda, gerekse çevremizde Rab-bimizin yarattığı sayısız âyetler vardır. İçimizde, dışımızda, âfâk ve enfüsümüzde sayısız âyetler vardır. Yeryüzünün her tarafında dengeli bir biçimde yayılmış, yaratılmış varlıklar ve âyetler vardır.

"Ve orada her çeşit hayvanları dağıtmasında da âyetler vardır."

Rabbimizin yeryüzünde her bir hayvanı, her tür hayvanları sı-nıf sınıf, cins cins, çeşit çeşit yaymasında, yaratmasında da büyük âyetler vardır. Çeşit çeşit varlıklar, çeşit çeşit yaratıklar... Denizlerde ayrı, karalarda ayrı varlıklar yarattı Allah. Bilelim ki bütün bunlar birer âyettir. Tüm bu varlıklar Allah'ın âyetleridir. Haydi bakalım bu insanlar becerebilirlerse bu varlıklardan bir tanesini yaratsınlar. Şu füze çağında, bilgisayar çağında olduklarını iddia eden, kendi tanrılıklarını ilân etmeye çalışan insanlar güçleri yetiyorsa sadece bir tek varlık yaratsınlar da görelim. Bir sinek, ya da bir sineğin bir tek hücresini, bir insanın bir tek tırnağını, bir tek saç telini yaratsınlar da görelim. O za-man onların tanrılıklarını biz de kutsayalım. O zaman biz de onların önünde secdeye kapanalım. Onlara da kulluk edelim, onları da egemen bilelim. Onların arzularını da yerine getirip yasalarını uygulayalım. Var mı böyle bir yaratıcı? Yok değil mi? Öyleyse kulluk sadece yaratıcının hakkıdır. Egemenlik sadece O'na aittir.

Ama bütün bu âyetlerde yakîn sahibi mü'minler için ibretler vardır diyor Rabbimiz. Evet, bu âyetler sadece mü'minleri ilgilendirir. Bu âyetleri okuyup, onlarla beraber olup, onlar üzerinde derin derin düşünüp ibret alarak bu âyetlerin sahibine kulluğa yönelenler ancak mü'minlerdir.

Âyet-i kerimeden anlıyoruz ki, bizler Allah'ın âyetlerini yakîn bilgi haline getirmek zorundayız. Allah'ın âyetleriyle yakîne ulaşmak zorundayız. İnanacağız, sonra da bu imanlarımızı yakîn haline getireceğiz. Yâni imanlarımız aktif olacak ve bizi harekete geçirecek. Âyetler, bu âyetlerin yaratıcısı konusundaki bilgimiz bizi imânâ ve teslimiyete sürükleyici, itici olacaktır. Bu âyetleri hem aklımıza, hem duyularımıza, hem de hayatımıza hakim kılmaya

çalışacağız.

Bir başka âyetinden söz edecek Rabbimiz:

5. “Gece ile gündüzün birbiri ardından gelmesinde, gökten, Allah’ın rızık vermek için yağmur indirip, yeri onunla, ölümden sonra diriltmesinde, rüzgarı yönetmesinde, akleden kimseler için dersler vardır.”

Gündüzün ve gecenin uzayıp kısalmasında, peş peşe gelmesi, birbiri ardınca gelmesinde ve buna bağlı olarak idrak ettiğiniz zamanın sırrında ve bunun size temin ettiği menfaatlerin ortaya çıkış tarzında sizin için, insanlar, akıl sahipleri için âyetler vardır. Gece ve gündüz, insan gücünün, insan egemenliğinin, insan krallarının, insan meliklerinin ulaşamadığı iki ayettir. Haydi, “her şeyin hakimi biziz di-yenler, egemenlik hakkı bizdedir” diyenler, söz sahibi olarak kendilerini görenler müdahale etsinler geceye! Müdahale etsinler, söz geçirsinler gündüze! Bazen geceyi, bazen gündüzü uzatsınlar bakalım, yapabilirler mi bunu? Geceyi ya da gündüzü bir saniye bile oynatabilirler mi? Geceye ve gündüze söz geçirebilirler mi? İşte bu, sürekli gö-zümüzün önünde bulundurmamız gereken bir âyettir.

Rabbimizin gökten indirdiği rızıklarda da sizin için âyetler vardır. Rızık çok kapsamlı bir kavramdır. İnsanın evladı, hanımı, kocası, yiyip içtiği, giyip eskittiği ve yeryüzünde tükettiği her şey bir rızıktır. İman da, hidâyet de, kitap ve peygamber de birer rızıktır. Gökten indirdiği yağmurlarla ölümünden sonra arzı dirilttiği, yeryüzünde canlıları yarattığı gibi, yine aynen rızık olan, ruh olan kitabını indirmekle de yeryüzünde hayatı diriltmiştir Rabbimiz. Kitabıyla, vahyiyle, kendi bilgisiyle yeryüzüne hayatı, canlılığı, diriliği getirmiştir.

İşte yine büyük bir âyet. Allah’tan başkalarına asla verilemeyecek, O’ndan başkalarına izâfe edilemeyecek bir âyet… Haydi bu in-sanlar gökten su indirsinler. Gökten fazla değil, sadece bir tek damla indirsinler. Mümkün mü? İsterse bütün dünya birleşsin bir damla su bile indiremeyeceklerdir. Bu âyetin alternatifi olarak haydi bir âyet çı-karsınlar. İnsanlar barajlar yapıyorlar, barajlar başkalarının ismiyle anılıyor. Sulardan enerji alıyorlar, elektrikler çıkarıyorlar, onlar da yine başkalarının ismiyle anılıyor. Herkes gücü kendisinde görüyor, kendisini putlaştırmaya çalışıyor. Herkes bir şeyleri parsellemeye çalışıyor. Halbuki sanki bunlar Allah’ın âyetleri değil de kendilerinin âyetleriymiş gibi kendilerini zikretmeye çalışıyorlar. Güçleri yetiyorsa şu yağmuru indirsinler bakalım. Nasıl “ormanların sahibi benim, oraya benim ismim yazılacak”

diyebiliyor bu insanlar? Nasıl "barajlar kralı benim" di-yebiliyorlar? Nasıl "sulara egemen benim" diyebiliyorlar? Nasıl da Al-lahu Teâlâ'nın âyetlerini böylece örtme cesareti bulabiliyorlar? Nereden ve kimden alabiliyorlar bu yetkiyi? Ne hakları var bu Allah âyetleri üzerinde?

Ama bakıyoruz ki adamlar tüm bu âyetleri kapatıyorlar, gündeme getirmiyorlar, örtüyorlar, örtbas ediyorlar, kamufle ediyorlar ve kendi âyetlerini gündeme getirmek için ellerinden gelen her şeyi yap-maya çalışıyorlar. Korkunç bir gelişme, müthiş bir gelişme, müthiş bir buluş, gökyüzüne çıkıyoruz, yeryüzüne iniyoruz sihirbazlık numaralarıyla insanlığın gözlerini büyülemeye çalışıyorlar. Böylece gerçek âyetler gündemden düşürülmüş, şeytan âyetleri her tarafı kaplamış ve sonunda da insanlar kendi kendilerine ibadet eder olmuşlar. Kutsiyet insana ait olmuş, üstünlük insana izâfe edilir olmuş. Halbuki hiçbir ko-nuda tek yetkileri bile yoktur bu insanların.

"Evet rüzgarları yeryüzünde her taraftan estirmesinde."

Rüzgarları bir taraftan başka bir tarafa, bir şekilden başka bir şekle çevirmesinde ve yerle gök arasında emre âmâde bekleyen bulutlarda da akıl sahipleri için deliller vardır.

Bakıyorsunuz rüzgarlar bir o tarafa gidiyorlar, bir bu tarafa gi-diyorlar. Bir anda yerdeler, bir de bakmışınız ki gökyüzüne çıkmışlar. Bütün bunlar kimin emriyle oluyor? Gök ve yer tanrıları onlara söz ge-çirebiliyor mu? Ekonomik ve siyasal tanrılar mı yapıyor bu işi? Yoksa egemenlik hakkı bizimdir diyenler veya ruhanîler mi bu rüzgarlarda etkililer? Ne dersiniz? Acaba rüzgarları onlar mı hareket ettiriyorlar? Bulutları onlar mı hareket ettiriyorlar? Bitkileri onlar mı çıkarıyor, varlıkları onlar mı yaratıyor? İnsanları onlar mı yaratıyor? Dağları onlar mı yaratmış, gökleri onlar mı bina etmiş? Gemileri onlar mı hareket ettiriyor? Hayır hayır, bunların hepsi Allah'ın âyetleridir. Bunlar üzerinde egemen olan sadece Allah'tır. O'ndan başka kimsenin de bu ko-nuda en küçük bir yetkisi yoktur.

Bu âyet-i kerime iman meselesinin bir akıl ve fikir meselesi ol-duğunu anlatıyor. Günlük hayat müfredâtını anlamada aklını ve fikrini kullanabilen bir insanın mutlaka sonunda iman etmesi gerektiğini anlatıyor. Yâni sizin Allah'ı tanıyıp O'na iman etmeniz sizin imkânlarınız dahilindedir. Allah'ı tanıyıp O'na iman edebilmeniz için öyle çok büyük çabalar sarf etmeniz gerekmemektedir. Onu tanımak için yeryüzünü baştan başa dolaşmayı kapsayan bir sefer

düzenlemenize veya denizlerin derinliklerine inmenize, ya da uzayın geniş ufuklarına çıkmanıza gerek yoktur.

Aksine günlük hayatınız ile karşılıklı ciddi bir ilgi kurmanız yeterli olacaktır. Allah'ın çevrenize yerleştirdiği âyetlere bir göz atmanız yeterli olacaktır. Allah'ın iki tür âyeti vardır: Metlûv âyetler ve meşhûd âyetler. Metlûv âyetler, kulağa hitap eden işitsel âyetlerdir ki, şu elimizdeki Kur'an'ın âyetleri bu tür âyetlerdir. Bir de göze hitap eden, görsel dediğimiz meşhûd âyetler vardır ki, bunlar da tüm arzda, semâda gördüğümüz âyetlerdir. Güneş, ay, yıldızlar, bulutlar, dağlar, denizler, ağaçlar, kuşlar, insanlar bunların hepsi Allah'ın meşhûd âyetleridir. İşte çevremizdeki Allah'ın yarattığı bu âyetleriyle eğer ciddi bir ilişki kurar, bunlar üzerinde birazcık düşünürsek mutlaka Allah'ın varlığını anlayacak ve O'nu tanıma imkânı bulabileceğiz demektir. İş bu kadar açıkken, iş bu kadar kolayken;

6. "Ey Muhammed! İşte sana gerçek olarak anlattığımız bunlar, Allah'ın varlığının delilleridir. Artık Allah-tan ve Onun delillerinden sonra hangi söze inanırlar."

"Ey peygamberim! İşte bunlar Allah'ın hak âyetleridir. Biz bunları sana hak ile okuyor, okutturuyoruz. "Telâ" bir de izlemek, izlettirmek anlamındadır ki, mânâ "biz bunları sana hak ile izlettiriyoruz" demek olacaktır. Öyleyse Rabbimiz bu ifadesiyle bu âyetlerin peşini bırakmamamızı, sürekli onları izlememizi, sürekli onlarla beraber olmamızı istiyor. Gözlerimiz sürekli bu âyetleri izleyecek, gönüllerimiz sürekli bu âyetlerin peşinde olacak ve hayatımızı bu hak âyetlerle düzenleme savaşı içinde olacağız. Bir an bile bu âyetlerden gafil olmayacağız.

Allah'ın hayatı düzenlemek üzere yarattığı bu âyetlerle diyaloglarını kesen, bu âyetlerden habersiz bir hayat yaşayan insanlar için bakın Rabbimiz diyor ki:

Onlar Allah'ın varlığına delil olarak yaratılmış olan bütün bu âyetlerden bir şey anlamıyorlarsa, gözleri ve kulakları önünde cereyan eden bu kadar âyet onlarda bir şeyler depreştirmiyor, bu âyetlerin sahibine iman ve onun yasalarına teslimiyet konusunda onları harekete geçirmiyorsa artık hangi söze inanacak bu adamlar? Allah'ın gökler ve yerlerde yarattığı bunca âyetlerine, bu âyetlerin yaratıcısına "evet" demiyorlarsa, artık hangi delile, hangi âyete, hangi söze evet diyecek bu adamlar? Allah'ın âyetlerinin hepsi haktır. Hepsi gerçektir. Bu kadar

açık seçik olan hakka "evet" demeyen bir insan hangi hakka "evet" diyecek? Bundan daha açık, bundan daha gerçek bir hak bulabilecekler mi ki kabul etsinler?

İşte bütün bu âyetler kâinatta yegâne Rabb ve İlâh olarak Allah'ın gücünü, kudretini, bilgisini, iradesini ve hikmetini ortaya koyan âyetlerdir. Ama kâfirler tüm bu varlıkların yaratıcısı olan Allah'a inan-mıyorlar. Allah'ın Rabb ve İlâh oluşunu kabullenmiyorlar. Peki kimmiş bu inanmayanlar? Allah'ı ve Allah'ın bu gerçek âyetlerini inkâr edenlerin özellikleri neymiş? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onların sıfatlarını şöyle anlatıyor:

7,8. "Kendine okunan Allah'ın âyetlerini dinleyip, sonra, onları hiç duymamış gibi büyüklük taslamakta direnen, yalancı ve günâhkar kişinin vay haline! Ona can yakıcı bir azap müjdele."

Effâk; abuk sabuk, saçma sapan konuşan kimse demektir. Ef-fâk; ağzına geleni ağzına geldiği gibi konuşan kimse demektir. Hiç düşünmeden ağzına gelen her şeyi konuşan, hakka istinat etmeden söz söyleyen, hikmetten uzak söz söyleyen, yâni kitaptan habersiz konuşan kimse demektir. Hani sûrenin başında Rabbimiz bu kitabın hakim olan Allah'tan gelme hakim, hikmet dolu ve hikmet kaynağı bir kitap olduğunu ve ancak bu kitapla beraber olanların, sözlerini ve davranışlarını bu kitaba dayandıranların hikmet sahibi olduklarını an-latmıştı. İşte effâk olanlar mahza hikmet kaynağı olan bu kitaptan ha-bersiz ağzına gelen her şeyi konuşan kimselerdir.

Kitaba inanmadıklarından, kitapla diyalog kurmadıklarından, kitabı reddettiklerinden ötürü bunlar konuştukları zaman iftira ederler. Herhangi bir konuda kitaba dayanmadan, hikmete istinat etmeden söz söyleyen kişi effâk'dır. Herhangi bir konuda kitaba dayanmadan yorum yapan, görüş ortaya koyan kişi effâk'dır. Ya da olayların gerçek yüzünü bildiği halde onları gizleyerek anlatmamaya çalışan kişi effâk'dır.

İfk, effâk daha çok hayatın söz bölümünde, ifade bölümünde ortaya çıkan bir özelliktir. Resûl-i Erkemin pâk zevcesi Ayşe annemize yapılan ifk hadisesini biliyoruz. Hakikatin aksine söylenen o çok çirkin sözü biliyoruz.

Bir de effâk; sistem üreten, ideoloji üreten demektir. Allah'ın sisteminden, Allah'ın düzeninden habersiz yeryüzünde sistem yapmaya, düzen kurmaya çalışan insanların hepsi effâkdır. Çünkü onların Allah'ın kitabından haberleri

yoktur. Hikmetten mahrum ve nasipsiz insanlardır bunlar. Sözleri kitaba dayanmaz, davranışları vahiyden kaynaklanmaz. Allah hakkında rasgele konuşurlar. "Allah sadece dünyayı yaratmış ve işi bitmiştir. Allah hayata karışmaz, Allah bir şey indirmemiştir, Allah arzularını bize bildirmemiştir! Allah bizi serbest bırakmıştır! Allah da demokrasiden yanadır! Allah da şu bizim yaşadığımız hayattan razıdır! Eğer Allah istemeseydi biz bu hayatı yaşa-yamazdık. Allah'ın yeryüzünde yetkili varlıkları vardır. Allah yerde bir takım varlıklara yetkilerinden bazılarını devretmiştir. Allah'a direk yaklaşma imkânımız yoktur! O'na yaklaşabilmek ve O'nu razı edebilmek için aracılar kullanmak zorundayız," vs vs.

Allah, din, kitap, peygamber, hayat, ekonomi, hukuk, eğitim, kılık-kıyafet, miras, kazanma-harcama, Allah'la insanlar arasındaki ilişkileri, insanın insanla, insanın toplumla ve devletle ilişkileri, insanın kâinatla ilişkileri konusunda, hâsılı insanın hayat programı hakkında bilgiye dayanmadan, kitaba sormadan rasgele akıllarına geldiği gibi, akıllarına estiği gibi konuşurlar. Tüm bu konularda Allah ne diyor, Peygamber ne diyor, Kitap nasıl bir yol tarif ediyor, onları hiç mi hiç ilgilendirmez. İşte bunlar effâkdırlar. Bir de:

Allah, "onlar Esîmdirler," diyor. Esîm de vebâl, suç, sorumluluk yüklenen kimse demektir. Kitaptan habersiz söyledikleri sözleriyle, vahye istinat etmeyen hükümleriyle, hikmete dayanmayan, Kitap ve Sünnete dayanmayan davranışlarıyla, Allah'tan kaynaklanmayan hayat programlarıyla hem kendi veballerini, hem de Allah yasalarından koparıp kendi yasalarına kul-köle yaptıkları Allah kullarının veballerini yüklenen insanlardır bunlar. Kendileri Allah'ın âyetlerinden habersiz bir hayat yaşadıkları gibi, çevrelerindeki insanları da Allah'ın âyetlerinden koparan, Allah'ın âyetlerini gündemden düşüren, âyetlerin eğitimine yasaklar koyan ve böylece Allah'ın âyetlerini örtüp çevrelerindekileri de bu âyetlere karşı örtülü hale getirdikleri için sürekli vebal yükü yüklenmeden yana olan insanlardır bunlar...

Allah diyor ki, "veyl olsun bunlara! Cehennemin veyline, cehennemin çukuruna gitsin onlar!" Çünkü bunlar Allah'ın âyetlerini işitince, Allah'ın âyetleri kendilerine arz edilince, Allah'ın âyetleri kendilerine okununca sanki onları hiç işitmemiş gibi müstekbirce, büyüklük taslayarak, onlara ihtiyacı yokmuş gibi eyvallahsız bir tavırla bildikleri, alıştıkları yanlışlarına dönüverirler. Sanki o âyetler hiç yokmuş, sanki o âyetler kendilerine hiç okunmamış gibi Allah'ın âyetlerine karşı kör ve sağır kesiliverirler de, eski şirklerine, küfürlerine, hayatlarına dönüverirler.

Bu adamlar kendi kafalarından ürettikleri bir hayatı yaşarlarken, zaman zaman Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya geliyorlar. Zaman zaman kendilerine Allah'ın âyetleri, Allah'ın hayat programı duyuruluyor, izlettiriliyor. Ama sanki hiç duymamış, hiç görmemiş gibi hayatlarına devam ediyorlar. Kendilerine duyurulan Allah âyetleri karşısında, Allah sistemi karşısında kendi âyetlerinin, kendi sistemlerinin, kendi düşüncelerinin, kendi bulgularının daha üstün olduğunu iddia ederek Allah'a ve Allah'ın âyetlerine kafa tutuyorlar. Kendilerini ve kendi sistemlerini putlaştırıp Allah'ı ve O'nun âyetlerini reddediyorlar. Kendi sistemlerine güvenerek Allah'ın sistemine karşı müstekbir davranıyorlar. "Bizim Allah'a da, Allah'ın kitabına da, O'nun âyetlerine de, O'nun peygamberine de, O'nun hayat programına da ihtiyacımız yoktur," di-yorlar. Kendi programlarını, kendi hayat felsefelerini, kendi sistemlerini devam ettirme adına her şeyi yapmakta ısrarlı davranıyorlar.

Kendi sistemleri tıkandığı noktada da insanlara yeni yeni ideolojiler, yeni yeni fikirler, yeni yeni formüller ve sistemler üretmeye çalışıyorlar. Böylece insanların gündemlerini değiştirerek onları kendi sis-temleri, kendi fikirleri etrafında toplamaya çalışıyorlar.

Allah diyor ki, "peygamberim, bunlara elim bir azabı müjdele. Hem kendileri adına, hem de başkaları adına günâh yükünden, vebal yükünden yana olan bu kâfirlere, sen elem verici bir azabı müjdele!" Azap müjdelenmez aslında, ama böyle yapanlar, böyle yaşayanlar bunu hakketmiştir. Onlar bunu çoktan hakketmiş kimselerdir.

9,10. "Âyetlerimizden bir şey öğrendiğinde onu alaya alır. İşte bunlara alçaltıcı bir azap ve ardından da cehennem vardır. Kazandıkları şeyler de, Allah'ı bırakıp edindikleri dostlar da onlara bir fayda vermez. Büyük azap onlaradır."

Bu tip insanlar için Rabbimiz buyurur ki, "âyetlerimizden bir şey öğrendiklerinde, âyetlerimizde sunulan bir şeyin kesin doğru olduğunu, gerçek olduğunu anlayıp kavradıklarında, başka yapabilecekleri bir şeyleri olmadığından hemen onu alaya alırlar. Onu oyun ve eğlence konusu yaparlar."

Önceki âyet-i kerimesinde Rabbimiz âyetlerle karşı karşıya geldiklerinde sanki duymamış, hiç haberdar olmamış gibi davrandıklarını ve kendi hayatlarına devam ettiklerini anlatmıştı. Bakıyoruz, bu âyet-i kerimesinde de âyetlerle karşı

karşıya gelerek âyetlerin doğruluğunu anlayan bu insanların başka yapabilecekleri bir şeyleri olmadığı için onu alaya aldıklarını, eğlence yerine koyduklarını anlatıyor. Böylece Allah'ın âyetleri karşısında, Allah'ın sistemi karşısında bu adamların kendilerine tutunacak bir dal aradıklarını anlatıyor. Allah'ın âyetleri karşısında, Allah'ın yasaları karşısında onu yargılayıp reddedecek delilleri de olmadığından, tutunabilecek, sığınabilecek bir tek yol bulabiliyorlar, o da alaya almak, maskaraya almak ve gülüp geçmek.

Kendilerini üstün bir konumda, Allah'ın âyetlerini ve o âyetleri duyuran peygamberi de alçak bir konumda görerek gülüveriyorlar. Allah'ı da, Allah'ın âyetlerini de, Allah'ın elçisini de alaya alıyorlar. Ta-rih boyunca bu hep böyle olmuştur. Tarih boyunca kendilerinin tanrılığını iddia eden, kendi düşüncelerini, kendi yasalarını Allah yasalarından üstün gören tüm kâfirler, kendi yasalarının hâkimiyeti adına Allah âyetlerini, Allah yasalarını ilga edip, yasaklayıp duyurmamaya çalışan tüm Firavunlar ve Firavunun sistemini ayakta tutmaya çalışanların ta-mamının yaptığı iş budur. Allah'ın âyetlerini ve Allah'ın elçilerini alaya almak ve onlarla dalga geçmek... Allah'ın hak elçilerinin kendilerine getirdikleri âyetleri dinleyip onlar üzerinde düşünmek ve bir karara varmak yerine, düşünüp taşındıktan sonra onları kabullenmek veya bir delille reddetmek yerine alaya alarak gülüp geçiyorlar.

Neden? Neden bu yolu tercih ediyorlar? Çünkü sepetleri boştur adamların. Dağarcıklarında onu değerlendirecek sermayeleri yoktur. Kafalarının içi bomboştur. Bütün sermayeleri sadece gülmek ve alaya alarak reddetmektir. Tek yapabilecekleri şey işte budur. Alay et-mek, maskaraya almak, tekzip etmek, yalanlamak, karşı çıkmak, susturmak, asmak, kesmek, tehditler savurmaktır. Her devirde bu böyledir. Her devirde Firavunların, Firavun gibilerin ve Firavunun sistemini ayakta tutmaya çalışan mele' grubunun karakteri budur işte... Halbuki herhangi bir kimseden bir söz duyulunca, önce onu dinlemek, anlamaya çalıştıktan sonra ya kabullenmek, ya da delilleriyle reddetmek icap etmektedir. Bu işin doğrusu budur. Ama adamlar öyle yapmıyor-lar. Dinlemeden, anlamadan, kavramadan peşinen reddediyorlar, gü-lüp geçiyorlar.

İşte böyleleri için alçaltıcı bir azap ve arkasından da cehennem vardır, diyor Rabbimiz. Kazandıkları şeyler de, topladıkları şeyler de, Allah berisinde edindikleri veliler de onlara bir fayda sağlamayacaktır. Kazandıkları şeylerin hiç birisinin onlara bir faydası olmayacaktır. Elde ettikleri güçler, kazanıp topladıkları servetler, şanlar, şöhretler, paralar, pullar, iktidarlar, rütbeler,

kurdukları medeniyetler, geliştirdikleri teknolojiler, silah fabrikaları, tanklar, tüfekler onları o azaptan kurtaramayacaktır.

Ne bu kazandıkları, ne de Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini, Allah'ın yasalarını bırakıp da O'nun yerine kabul ettikleri velileri, yasalarını uy-guladıkları tanrıları, tanrıçaları, kendilerine yardım vaad edenler, ar-kanızdayız diyenler ve onların yasalarına kullukları onlara hiç bir fayda sağlamayacaktır. Ne yeryüzü tanrıları, ne A.B.D., ne A.T. onları kurtaramayacaktır. Onlar için onların yaptıklarına uygun bir biçimde büyük bir azap vardır.

11. "İşte bu Kur'an doğruluk rehberidir. Rabbleri-nin âyetlerini inkâr edenlere, onlara, tiksindiren, can ya-kan bir azap vardır."

İşte bu Kur'an hidâyet rehberidir. İşte hidâyet ve yol gösterecek olan budur. İşte kılavuz ve mihmandar budur. İşte tüm hayat problemlerinizi çözecek olan budur. Artık hak belli, hidâyet bellidir. Artık yol belli, yol kılavuzu da bellidir.

Doğrusu İslâm yolu, doğrusu Allah yoludur. Doğrusu bu kitabın gösterdiği yoldur. Başkalarına ihtiyacınız yoktur. Sizin tüm problemlerinizi çözecek, sizi hem dünyada hem ukbada mutluluk ve saadete ulaştıracak tek kaynak işte bu kitaptır. Diyebilirsiniz ki bizim bir takım problemlerimiz, sıkıntılarımız var. Bizler yeryüzünde yalnız değiliz. Bu dünyada yalnız yaşayamayız, birilerine muhtacız. Bizim ekonomik, siyasî, askerî problemlerimiz var. Bizim yol göstermeye ihtiyacımız var. Bizim bir hidâyete ihtiyacımız var. Görüyoruz ki şu andaki Yahudiler ve Hıristiyanlar da dünyanın en büyük dev güçleridir. Ülkelerinin problemlerini halletmişler, sanayilerini kurmuşlar, insanlarını mutlu etmişler. Hikâye bunlar aslında... Eh, biz ne yapalım? Ne edelim? Kime gidelim? Kiminle beraber olalım? Bu dünyada tek başına yaşayamayacağımıza göre, mutlaka birileriyle beraber olmak zorundayız filan dersek, diyorsak o zaman bakın bize diyor ki Rabbimiz:

İşte hidâyet budur. Eğer hidâyet istiyorsanız, bilesiniz ki hidâyet Allah'ın hidâyeti, yol Allah'ın yoludur. Probleminiz varsa Allah'a havale edin, Allah'a yalvarın, Allah'a yakarın. Eğer Allah'ın âyetlerinin tarif ettiği bir hayata yöneliverirseniz, bir de bakacaksınız ki problemleriniz kendiliğinden çözülmüştür. Tüm problemleriniz ama. Ekonomik, siyasî, içtimaî, askerî, eğitim, hukuk, seçim, geçim tüm dertleriniz bir anda bitecektir. Çünkü o zaman siz yenilmez ve yanılmaz olan bir Allah'la, yenilmez ve yanılmaz bir Allah kitabıyla berabersiniz demektir. Kesinlikle bilesiniz ki böyle Âzîz ve Hakîm

olan bir Allah'la, O'nun yol gösterisiyle, O'nun hidâyetiyle, O'nun kitabıyla beraber olursanız, sizler de yenilmez ve yanılmaz olacaksınız demektir.

Ama öyle değil de, problemlerinizi Allah'ın kitabına değil de, Allah'ın yasalarına değil de başkalarının hevâ ve heveslerine arz eder, Rabbinizin çözümüne değil de başkalarının çözüm önerilerine müracaat eder, onların isteklerine, arzularına, sevgilerine, nefretlerine, düşüncelerine, sosyal sistemlerine, ekonomi anlayışlarına, eğitimlerine, ceza kanunlarına, âhiret görüşlerine yahut ahlâk, siyaset yapılarına uyarsanız, artık senin için, sizin için Allah'tan ne bir dost vardır, ne de bir yardımcı.

"Dost ve yardımcın olarak Beni bulamayacaksın," diyor Rab-bimiz. Peki Allah bunu kime diyor? Yeryüzünde en çok sevdiği peygamberine. Allah çok sevdiği peygamberine diyor ki, "ey peygamberim! Sen sana gelen ilimden sonra eğer onların hevâ ve heveslerine uyarsan, dostun ve yardımcın değilim. Sana gelen ilimden, sana ilim geldikten sonra." Peki acaba buradaki ilimden Rabbimiz neyi kastediyor?

Buradaki ilim vahiydir. Peygamberimize gelen ilim, vahiydi. Öyleyse Rabbimiz şöyle buyuruyor: "Ey peygamberim, eğer sana ge-len bu vahiyden sonra, sen sana gelen bu vahyi bırakır da onların il-me, vahye dayanmayan hevâ ve heveslerine uyacak olursan, kesinlikle bilesin ki artık dostun da yoktur, yardımcın da." Yeryüzünün en sevgilisine bu söyleniyorsa, bizlerin durumunu bir düşünün. Allah korusun bizleri böyle bir âkıbetten! Allah'tan gelen ilmi, Allah'tan gelen vahyi bırakıp da onların hevâ ve heveslerine tabi olarak Allah'ın velâyetini, Allah'ın dostluğunu kaybettikten sonra artık mü'minler için dünyada ne rahat yüzü, ne saadet, ne bereket, ne de âhirette cennet ve devlet olması mümkün değildir.

Yıllar önce bizler vahyi bıraktık. Yıllardır bizler Allah'tan gelen ilme sırt çevirdik ve bu kâfirlerin hevâ ve heveslerine uyduk. Yıllardır şöyle der olduk: "Ey Yahudi ve Hristiyanlar! Ey bizim efendilerimiz! Ey bizim hocalarımız! Bak biz de sizin gibi olduk! Sizin gibi giyiniyor, sizin gibi soyunuyoruz! Eskiden tepeden tırnağa giyinirdik, ama şimdi bak sizin hatırınıza kılık-kıyafetimizi değiştirdik! Sizin yazınızı kullanıyor, sizin eğitiminize sahip çıkıyoruz! Sizin kanunlarınızı, sizin tatillerinizi, sizin takvimlerinizi kullanıyoruz! Sizin hatırınıza NATO'ya girdik! Birleşmiş Milletlere üye olduk! AT'la nikâhlandık, I.M.F ile nişanlandık! Bugüne kadar bir dediğinizi iki etmedik?" Size yalvarıp

yakardığımız halde yine de kendimizi sevdiremedik. Ama beri tarafta Allah'ın yardımı kesildiği için de gittikçe batağa battık ve bir türlü belimizi doğrultamadık.

Elbette öyle olacaktık. Çünkü biz vahyi terk ettik, ilmi bıraktık. Biz Rabbimizin bizim adımıza hidâyet kaynağı olarak gönderdiği tüm problemlerimizin çözümü olan vahyi terk edip, başkalarının yasalarında, başkalarının yol göstericiliğinde çözüm aradık. Böylece Allah dostluğunu, Allah desteğini kaybettik. Allah desteğini kaybeden bir toplumun iflahı mümkün mü? Allah'ın yardımını kaybeden bir toplumun çözüme ulaşması mümkün mü? Huzur ve sükûnu bulması müm-kün mü? İşte hâlimiz, dilimizden daha güzel anlatıyor durumumuzu.

12. "Emri gereğince denizde yüzmek üzere gemileri, lütfedip verdiği rızkı almanız için denizi buyruğunuz altına veren Allah'tır, belki artık şükredersiniz."

Size yeryüzünde, yaşadığınız hayatta şu imkânlarınızın tümünü sağlayıveren, size sizin yaşamak için muhtaç olduğunuz her şeyi lütfeden Rabbinizdir. Denizi sizin emrimize sunan da Rabbinizdir. Üzerilerine bindiğiniz, yüklerinizi, eşyalarınızı taşıdığınız o gemiler, Rabbinizin denize yüklemiş olduğu yasalarla hareket etmektedirler. Bunlar Allah'ın emriyle yürümektedirler. Tâğutların, şeytanların, effâk-ların, esîmlerin, yeryüzü tanrılığına soyunanların ve sizin yasalarını uygulayarak kendilerine kul-köle olmaya çalıştığınız varlıkların emriyle değil. Gemilerin de, rüzgarların da, denizlerin de yasalarını koyan Al-lah'tır. Denizlere koyduğu bu yasasıyla Rabbiniz sizlerin deniz aşırı ticaretler yapabilmeniz için rızıkları ve fazlını sizin için denizlerin içine gömüvermiştir. Her halde bütün bu nîmetleri size lütfeden Rabbinize teşekkür eder, artık şükredersiniz.

Şükür, nîmeti nîmetin sahibinin yolunda kullanmak demektir. Şükür, hayatı o hayatın sahibinin yolunda kullanmak demektir. Şükür, nîmeti sahibine sormadan, sahibinin razı olmayacağı yerde kullanmamak demektir. Herhalde sizler tüm hayatınızı bu nîmetleri size lüt-feden Rabbinize sorarak yaşarsınız artık, değil mi? Herhalde artık Rabbinizin sizin adınıza gönderdiği hayat programına müracaat ederek bir hayat yaşar ve böylece Rabbinize teşekkür edersiniz değil mi? Değilse nankörlerden olursunuz. Öyle değil mi? Bir adam hayatını o hayatı kendisine verenden habersiz olarak yaşarsa, yâni nîmet verenin

hamde lâyık olduğunu bilmeden yaşarsa, bu adam insanlıktan çıkmış, şahsiyetini kaybetmiş demektir.

Rabbimiz, âyet-i kerimesinde: “Herhalde artık şükredersiniz” buyurduğuna göre, anlıyoruz ki bu insana verilmiş bir karakter demektir. Yâni bu ifadeyle anlıyoruz ki, insan insanlığı gereği kendisine nîmet verene teşekkür etmek zorundadır. Kendisine bütün bu nîmetleri lütfedenin kadrini, kıymetini bilmeli ve O’nun kapısında kul olmalıdır. Madem ki tüm bu nîmetler O’ndandır, madem ki hayat O’ndandır, madem ki insan her şeyini O’na borçludur, öyleyse sadece O’na kul olmalıdır. Sadece O’nu dinlemeli, O’nu ve O’nun hayat programını tanıyıp uygulayarak O’na teşekkür etmelidir.

Sizin durumlarınız da Allah’ın yeryüzünde koyduğu yasalarına boyun eğen bu gemilerden farklı değildir. O gemileri hareket ettiren, yürüten Allah’tır. Suya kaldırma ve gemileri yürütme yasasını koyan Allah’tır. Onları hareket ettiren, rüzgarları gönderen Allah’tır. Allah di-lerse o gemileri hareket ettiren gücü durduruverir, yasaları kaldırıverir. O zaman onlar denizin üzerinde kalakalırlar. Veyahut da o gemileri yürüten rüzgarları fırtınaya çeviriverir de o geminin içindekileri, kazandıkları günâhlar yüzünden denizin dibine indiriverir. Ya da o geminin içindekileri kazanıp geldikleri ticaret mallarıyla birlikte denize gömüverir. Ama bununla birlikte bilesiniz ki, işlediklerinizden pek çoğunu Allah affetmektedir.

Denizdekilerin durumu böyle de, karadakilerin durumu bundan faklı mı sanki? Denizin yasasını koyan Allah da, karanın yasalarını koyan başkaları mı? Denizde egemen olan Allah da, karada başkaları mı? Gemileri hareket ettiren, gücü alıverdiği gibi, sizi de hareket ettiren ruhlarınızı alıverdi mi, sizler de bir kadavra yığını gibi toprağın kahrına yuvarlanıverirsiniz. Veya şu anda sizin altınızdaki gemiyi de, yâni sizin altınızda sizin emrinize Allah tarafından boyun büktürülüp sizin için uysallaştırılmış, zelil kılınmış olan şu arz gemisini sallayıverir de, siz de onun kahrına gömülüverirsiniz. Yâni şu anda yaşıyorsanız, bunu kendinizden zannetmeyin. Şu anda altınızdaki yeryüzü sizi te-petaklak getirmiyorsa bunu kendinizden sanmayın. Size bunu sağlayan da Allah’tır, bunu asla unutmayın. Öyleyse Allah’ın bu tür âyetlerini sürekli gündemimizde tutmak zorundayız.

Ama maalesef hiç kimse bu âyeti görmek istemiyor. Bu âyet üzerinde de düşünen kimse kalmamış. İnsanlar gemilerden haberdardır, gemiler, firkateynler

yapmışlar, füzeler, yeni yeni arabalar icat etmişlerdir. Ama şunu niye kabullenmek istemiyorlar? Niye gündeme getirmek istemiyorlar? Bunların suyun üzerinde durabilme imkânını, suyun üzerinde batmadan durabilme yasasını Rabbim takdir etmemiş midir? Eğer onların istifade ettikleri bu yasayı Rabbim tespit etmese, her şeyi alabora ediverse, bu kanunları tepe takla getiriverse, "artık suyun üzerinde hiçbir şey durmayacak!" deyiverse bu insanlar ne ya-pabileceklerdir? Bunu hiç düşünmüyorlar mı? O zaman bu yaptıkları gemilerle nasıl övünebilecekler, nasıl hava atabilecekler? Üstelik bu gemileri yapma ameliyesinin ilki de Rabbimize aittir. Gemilerin ilk planı, ilk projesi de Rabbimize aitti.

Kitabımızın başka bir âyetinin beyanıyla Rabbimiz Nuh'a (a.s): "Bizim gözetimimizde yap bu işi," diyordu. Rabbimiz, "Bizim gözetimi-miz ve kontrolümüz altında bir gemi yap ey Nuh," buyuruyordu. Evet, şu anda insanlar imal ettikleri füzeleriyle, arabalarıyla, uçaklarıyla, fü-zeleriyle, gemileriyle öğünüyorlar. Eğer şu anda Rabbimiz bir emir ve-riverse; artık şu andan itibaren bütün yer altındaki petroller su haline gelmiştir. Ne hale gelir bu insanların yaptıkları şeyler? Bunu hiç dü-şünmüyorlar mı? Düşünmeyecekler mi? O zaman bu yaptıkları şeyler, içinde tavukların bile yaşayamayacağı şeyler haline gelmeyecek midir? Peki o zaman insanlar niye Allah'ın bu âyetlerinin bilincine ermek istemiyorlar? Kendi yaptıklarıyla öğünen bu insanlar, niye bütün bu yaptıklarını Allah'ın yasalarına bağımlı olarak yaptıklarını anlamaya yanaşmıyorlar? Demir olmasaydı, benzin olmasaydı, suya Allah ta-rafından bu kaldırma yasası verilmeseydi, havaya sesi iletme gücü verilmeseydi, ne anlama gelecekti bütün bu yaptıkları? Suyun üzerinde gemilerin yürüme yasasını, bu konudaki âyetleri zikretmiyorlar, gündeme getirmiyorlar da, kendi yapmış oldukları putların önünde secdeye kapanıp onlarla öğünmeye çalışıyorlar.

"Efendim insanlık artık bilgisayar çağına geçmiştir, robot çağına fırlamıştır. İnsanlar kendilerinden daha hızlı düşünebilecek çağa ulaşmıştır," diyerek kendi kendilerini, kendi yaptıklarını putlaştırmaya çalışıyorlar. "En büyük benim! En büyük biziz! Benden başka, bizden başka büyük yoktur!" diyerek kendi kendilerine secde etmeye, kendilerinin tanrılıklarını ilân etmeye başlamışlardır.

Hayır hayır, bunların hiç birisi tanrı değildir. Bunların hiçbirisinin bizim hayatımızda söz hakkı yoktur, çünkü şu anda istifade ettiğimiz her şeyi bize lütfeden Rabbimizdir. Bakın, Rabbimiz bize lütfettiği nîmetleri saymaya devam

ediyor:

13. "Göklerde olanları, yerde olanları, hepsini sizin buyruğunuz altına vermiştir. Doğrusu bunlarda, düşünen kimseler için dersler vardır."

Evet, göklerde ve yerlerde ne varsa, ne görüyor, ne kullanıyorsanız hepsi O'ndandır. Her şeyi yaratan ve sizin emrinize âmâde kılan Allah'tır. "Tamam, anladık; şunlar şunlar Allah'tandır, şunları şunları yaratan Allah'tır, ama şunlar şunlar da filanlardandır, ya da kendimizdendir," gibi bir yanılgıya düşmeyelim diye burada Rabbimiz hepsini anlatıyor. Hepsi Allah'tandır ve hiç şüphesiz bütün bunlarda akıllarını kullanacak insanlar için bir tek âyet değil, pek çok âyetler vardır. Akıllarımızı kullanır, iyi tefekkür edersek, bunu anlamakta güçlük çekmeyiz.

Daha önceki âyette ifade edildiği gibi, göklerde ve yerde olan her şey O'nundur. Gecede ve gündüzde sakin olan her şey O'nundur. Duran, yürüyen, gündüz görünen, gece görünen ne varsa her şey O'nundur. Zaman ve mekânın sahibi Allah'tır. Göklerin ve yerlerin sa-hibi, suyun, ateşin, havanın, oksijenin sahibi elhamdülillah ki Allah'tır. Buna ne kadar hamd etsek azdır. Eğer bütün bunların sahibi Allah değil de, başkaları olsaydı, meselâ bunların sahibi insanlar olsaydı, ne olurdu bizim halimiz hiç düşündünüz mü? Ne yapardı bu insanlar bize? "Gecemde uyudun, ver parasını! Gündüzümü idrak ettin, öde ücretini! Güneşimden ısındın, güneşimde aydınlandın çıkar parayı! Suyumu içtin, ateşimi kullandın, sökül paraları! Havamı yuttun, oksijenimi kullandın, öde faturayı! Gölgemde serinledin, bulutumda gölgelendin, çıkar parayı! Elmamı yedin, armudumu ısırdın, ver ücretini!" Evet eğer bütün bu nîmetler Allah'ın değil de başkalarının olsaydı, ha-limiz bitikti!

Şu gökyüzü, şu semâmızı süsleyen yıldızlar, şu gecemizin zülüflerini aydınlatan hilâl, şu bize her saniye ısı ve ışık gönderen güneş, şu her an teneffüs ettiğimiz hava, şu kıymetini bilmeden tükettiğimiz sular, eğer Allah'ın değil de, bir insanın, ya da insanların elinde olsaydı, onu ondan bu kadar rahat alabilir miydiniz? İşte sizin böyle cömert bir Rabbiniz var. Üstelik bu konuda mü'min-kâfir ayırımı bile yapmadan herkese bol bol ikram ediyor onları. Öyleyse kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün. Kimin nîmetlerinden istifade edip de, kimlere kulluk ettiğinizi bir düşünün.

Meselâ bakın, basit bir hesap: Eğer şu güneş olmasaydı ve şu anda

güneşten aldığımız enerjiyi bir elektrik kurumundan parayla satın almak zorunda kalsaydık, sadece bir tek dakika ısınabilmek için elektrik kurumuna 150 milyar lira ödemek zorunda kalacaktık. Eğer elektrik kurumu tüm dünyamızı ısıtacak bir enerjiyi üretebilecek bir güçte olsaydı, elektrik kurumunun bu kadar masraf etmesi gerekecekti. Düşünebiliyor musunuz? Sadece bir tek dakika yaşayabilmek için 150 milyar! Var mı o kadar paranız? Elhamdülillah ki, tüm bu mallar ve mülkler Rabbimizindir. Ve Rabbimiz o kadar merhametli ki, o kadar cömert ki, kendisini inkâr edenlere bile bu nîmetlerini sunmaktadır. Eğer bütün bunlar insanların ellerinde olsaydı, başkalarına zırnık bile vermezlerdi. Kimsenin kimseye faydası olmazdı. Şükürler ol-sun ki, Rabbimiz bu konuda herkesi eşit yaratmış, kimseye yetki vermemiştir.

Her şey Allah'ındır ve Allah'ın ihsanı yeryüzünde insanların ih-sanlarına da benzemez. Rabbimizin ihsanı, yeryüzünde insanların ki-milerinin cebinden zorla, zorbalıkla alıp onu haksız yere sevdiklerine peşkeş çeken insanların ihsanlarına benzemez. Rabbimizin ihsanı a-dildir. Tüm varlıklar ve tüm nîmetler O'nundur. Rahmeti bol olan Rab-bimizin bu nîmetlerini kullarına ulaştırması konusunda hiç kimsenin payı yoktur. Yâni bizim O'ndan başka hiç kimseye minnet borcumuz yoktur. "Efendim, bütün bu nîmetlere filanlar falanlar sayesinde ulaştık, öyleyse onlara da kulluk yapalım," demeye hiçbir zaman hakkımız yoktur. Nimetlerin bize ulaşması konusunda hiçbir aracının varlığı söz konusu değildir. Aksi takdirde Allah'ın nîmetlerinden istifade edip baş-kalarına teşekkür etmek şirktir, Allah korusun.

14. "Ey Muhammed! İnanmışlara de ki: "Allah'ın bir milleti yaptıklarına karşılık cezalandıracağı günlerin geleceğini ummayanları şimdilik bağışlasınlar."

Rasulullah Efendimizin bize şöyle demesini istiyor Rabbimiz: "Biz biliyor ve inanıyoruz ki, Allah'ın Resûlü kıyâmete kadar müminleri uyarmaktadır. Onun bizi uyarısı kıyâmete kadar devam edecektir." Bakın En'âm sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Ve bu Kur'an bana, sizi ve ulaştığı kimseleri uyarmam için vahy olundu."

(En'âm 19)

Demek ki bu kitap sadece o döneme ait değildir. Demek ki bu kitabın hükümleri sadece onun indiği dönem insanlarını kapsamaz. Sadece indiği dönem insanları için bağlayıcı değildir bu kitap, aksine kıyâmete kadar, ona ulaşan insanları da onunla uyarmak için indirilmiştir. "Onunla sizi uyarmam için, sizi cehennemden korumam ve cennete kazandırmam için bu Kur'an bana vahy olunuyor." Allah'ın Resûlü, kendi dönemindeki insanlara böyle diyordu. "Sizi uyarmam için." Allah'ın Resûlü, dönemindeki ashabını uyardı. Kur'an'ı tebliğ ederek, Kur'an'ı gündeme getirerek, Kur'an'ın nasıl pratize edileceğini bizzat hayatında göstererek uyardı. Ama sadece onları değil, kıyâmete kadar her kime ulaşırsa onları da uyarmak üzere bu kitap bana in-dirildi. Allah'ın Resûlü dün onları, şu anda da bizi uyarıyor. Şu anda bile Allah'ın Resûlü bizi Kur'an'la uyarıyor.

Kim ki Kur'an okuyor, bilsin ki o Rasulullah'la karşı karşıyadır. İbni Cerir der ki: "Bu âyetle anlaşılıyor ki kendisine Kur'an'ın ulaştığı kimse, bizzat Muhammed'i (sav) görmüş gibidir." Öyleyse şu anda bizler de Rasulullah'la karşı karşıyayız. Meselâ bir elçi hükümdarın emrini bir valiye ulaştırıyor. Bu emir, o elçinin değil hükümdarın emridir. Öyleyse ben şu anda o elçinin size ulaştırdığı mesajı, o elçiyi gön-derenin mesajını size ulaştırıyorum. Siz de duyduğunuz bu mesajı du-yar duymaz kendinize, birbirinize, çocuklarınıza, hanımlarınıza, komşularınıza ulaştırmak zorundasınız.

Tâbiînden Muhammed bin Kâb el-Kurazî der ki: "Kur'an okuyan kişi onu peygamberden dinliyormuş gibi okusun. Zira onu şu anda sizi uyarmak üzere Allah'ın Resûlü okumaktadır."

Gerçi kesin biliyoruz ki Allah'ın Resûlü vefat etmiş, maddî planda onun etkinliği bitmiştir. Ama onun risâleti, onun fonksiyonu, misyonu, yolu, sünneti devam ediyor ve kıyâmete kadar da devam edecektir. Öyleyse sanki şu anda Allah'ın Resûlü okuyor da biz ondan dinliyormuşuz gibi onu dinleyecek ve okuyacağız. Şunu kesin bilelim ki, böyle okumadığımız, böyle dinlemediğimiz sürece de ondan istifade imkânımız olmayacaktır.

Bu âyet aynı zamanda bizden bize ulaşan bu kitabın âyetlerini tebliğ etmemizi de istemektedir. Allah'ın Resûlü bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurur:

"Allah'ın kitabından her kime bir âyet ulaşmışsa muhakkak ki ona Allah'ın emri ulaşmıştır. O da, bir âyet de olsa Allah'ın kullarına onu

ulaştırsın!”

Öyleyse bize Allah’ın kitabı ulaşmıştır. Allah, Resûlü vasıtasıyla, kitabı vasıtasıyla bizi uyarmıştır. Bu kitapla ve bu peygamberle uyarılma şerefine nâil olmuş olan bizler de, uyarıldığımız bu âyetlerle başkalarını uyarmak zorundayız. Dirildiğimiz bu âyetlerle, bizler de başkalarını diriltmek zorundayız. Bize ulaşan bu âyetleri, bizler de başkalarına da ulaştırmak zorundayız; bunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

Ancak burada şunu da söyleyelim ki, geldiği andan itibaren kıyâmetin kopacağı zamana kadar ki insanların tamamı bu kitaptan sorumludur. Tüm insanlık bununla sorumlu tutulacaktır. Bu kitap kendilerine ulaşsın ulaşmasın, bu kitabın varlığından haberdar olsun olmasın fark etmez, herkes bundan sorumlu tutulacaktır. Hambeliler bu görüştedirler. Ancak Hanefîler, “bu kitabın uyarısı kendisine ulaşmamış, bu kitabın uyarısıyla karşı karşıya gelmemiş toplumlar bu kitabın hükümlerini terk etmekten sorumlu olmayacaklardır,” derler. Hanefîler, “Übeyy bin Kâ’b’ın hadisi bunun delilidir,” derler. Rasulullah’ın hu-zuruna bir kısım esirler getirildi. Allah’ın Resûlü onlara sordu:

“Sizler İslâm’a dâvet edildiniz mi?” Onlar, “Hayır! Bize İslâm ulaşmadı,” dediler. Bunun üzerine Allah’ın Resûlü onları serbest bıraktı ve: “Kur’an bana, sizi de, ulaştığı kimseleri de uyarmam için vahy olundu.”

âyetini okudu.

Allah, elçisine diyor ki:

“Ey Muhammed! İnanmışlara de ki: “Allah’ın bir milleti yaptıklarına karşılık cezalandıracağı günlerin geleceğini ummayanları şimdilik bağışlasınlar.”

“Ey peygamberim! Sen o müminlere de ki: “Ey mü’minler! Sizler Allah’ın günlerinin ***“Eyyamullah’ın”*** bir gün başlarına geleceğini ummayan kimseleri affedin. O müminlere söyle ki, onlar ***“Eyyamul-lah’tan”*** gafil olanları affetsinler.” Rabbimiz bu âyetiyle bizleri kâfirlere karşı mühlet tanımaya dâvet ediyor. Kâfirler karşısında bizi büyük bir sabır örneğine, büyük bir müsamaha eylemine dâvet ediyor. ***“Eyya-mullah”*** konusunda gafil yaşayanlara acımamızı istiyor.

Peki nedir bu ***"Eyyamullah"***? Eyyamullah, Allah'ın günleri, de-mektir. Ne anlayacağız bu Allah'ın günlerinden? Allah'ın günleri; Allah'ın sonuç günleri, Allah'ın helâk günleri demektir. Yeryüzünde Allah'a isyan eden toplumların başlarına gelen helâk günleri demektir. Allah'ın günleri, Allah'ın hayat programını reddederek kendilerince bir hayat yaşamaya ve Allah'la çatışmaya giren toplumların toplu helâk günleri demektir.

Arapların hayatında meydana gelmiş, unutulmayacak büyük tarihî olaylara ***"Eyyamu'l Arap"*** denilirdi. Eyyamullah da, Allah'ın düşmanlarının başına getirdiği belâ günleri, helâk günleri, yahut da dostlarına ulaştırdığı kurtuluş ve yardım günleridir. Allah'ın günleri, kâfirler için ebedî kaybediş, ebedî helâk oluş, mü'minler için de ebedî kurtuluş ve sonuç günleridir. Firavunların başına gelen azabın geldiği gün, Hud'un (a.s) toplumu olan Âd kavminin yerin dibine batırıldığı gün, Sâlih'in (a.s) toplumu olan Semûd'un diz çöktürüldüğü gün, Allah'ın günleridir. Bir toplumu yaptıklarından ötürü cezalandırma günleridir bu günler.

Rabbimiz diyor ki, "ey peygamberim! Söyle mü'minlere, o günlerin kendi başlarına da geleceğini ummayan, o günler konusunda gafil yaşayan, Allah'a isyanlarından ötürü, Allah'ın hayat programını reddetmelerinden ötürü bir gün tıpkı öncekilerin başına gelenlerin kendi başlarına da gelip çatacağını ummayan, hiç beklemeyen, hiç ihtimal vermeyen bu kâfirleri affetsinler. Zira onlar bugünler konusunda gaflet içindedirler. Allah'ın sünneti konusunda gaflet içindedirler. Bir gün Firavunlar gibi helâk olacaklarını hiç düşünmüyorlar. Bir gün Fil ashabı gibi Eyyamullah'a maruz kalıp yenmiş ekin posasına döneceklerini hiç hesap etmiyorlar. İşte Rabbimiz bu âyet-i kerimesinde, bizden böyle bir gaflet içinde olanları affetmemizi, onlara karşı peygamberce bir tavır sergilememizi istiyor.

Ancak unutmayalım ki, âyet-i kerimede bu tür gafil kâfirlerle alâkalı kişisel kavgalara girmememiz isteniyor. Rabbimiz, onların bize karşı yaptıkları kişisel işkenceleri, düşmanlıkları, bize verdikleri sıkıntıları, eziyetleri ciddiye almamamızı, göz ardı etmemizi ve bu yüzden kendilerine gazaplanarak tebliği terk edip onların cehenneme gitmesine göz yummamamızı istiyor. Onlar gafilliklerinden ötürü bize ne ya-parlarsa yapsınlar, nasıl davranırlarsa davransınlar, biz onları cennete kazandırmak için yine de elimizden gelen her şeyi yapmak zorundayız. Çünkü onlar, acınacak bir konumdadırlar ve gaflet içinde bulunmaktadırlar.

15. "Kim yararlı iş işlerse kendinedir; kim kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Sonra Rabbinize döndürülürsünüz."

Kim salih ameller işler, fıtrata yakışır yararlı amellere koşarsa, o kendisinedir. Salih amel, fıtrata uygun amel demektir. Salih amel, Allah'ın razı olduğu, sevdiği ve emrettiği ameldir. Salih amel, Rasu-lullah Efendimizin hayatında olan, sünnete uygun olan, yâni Rasu-lullah'ın sünnetinde yeri olan ve Allah için yapılmış amel demektir. Sa-lih amel, salih bir imandan kaynaklanan ameldir. Gayr-ı salih amel de imandan kaynaklanmayan, ya da gayr-ı salih bir imandan kaynaklanan ameldir. Salih amel, yaptırıcısı Allah olan amel, gayr-ı salih ameller de yaptırıcısı Allah'tan başkaları olan amellerdir. Öyleyse kim salih amel işler, Rasulullah'la beraber olur, Rasulullah'ın sünnetine sarılırsa, kendisi kazanacaktır. O amellerinin karşılığını kendisi görecektir. İşlediği bu salih amelleri sebebiyle hem dünyada hem de ukbâda mutlu bir hayat elde ederken, yarın öbür tarafta da bu amellerinin kar-şılığı olarak cennete gidecektir.

Kim de kötülük işler, Allah ve Resûlü'nün istemediği kötü amellerin peşine takılır, kötü kimselerle beraber olur, kötülerin arkasından giderse, o da onun aleyhinedir. Kötü amellerin sahibi de hem dünyada bedbaht olacak, hem de sonunda yaptığı bu kötü amellerin hesabını ödemek üzere Rabbinin huzuruna gidecek ve orada cehenneme yuvarlanacaktır.

Küfür kötülüktür, şirk, nifak kötülüktür. Kişinin kendisini Allah'ın görmek istemediği bir ortamda tutması kötülüktür. Yâni kişinin kendisini yaratıcısına, sahibine kulluk ortamından uzaklaştırması en büyük kötülüktür. Allah'ın yasakladığı tüm ameller, tüm tavırlar kötülüktür.

Ama unutmamak lâzımdır ki, kişinin işlediği bu iyilik ve kötülükler sadece bu dünya ile sınırlı değildir. Yaşadığımız bu hayatın so-nunda Rabbimize döndürülecek ve yaptıklarımızın tümünün hesabını vereceğiz. Orada kendi lehimize, kendi menfaatimize uygun olarak iş-lediğimiz iyi amellerden dolayı ebedî cennet kazanırken, kendi aleyhimize işlediğimiz ameller sebebiyle de dünyada bu kötülüklerin altında ezilmekle beraber, âhirette de cehennemi boylayacağız demektir.

16. "Andolsun ki Biz, İsrailoğullarına Kitap, hüküm ve peygamberlik gönderdik; onları dünyalara üstün kıldık."

Rabbimiz bir zamanlar İsrailoğullarına kitap vermişti. Bu kitap, Tevrat ve İncil'dir. Rabbimiz, İsrailoğullarına değişmeyen esaslar ver-mişti. Onlar onu hayatlarına hakim kılsınlar, hayatlarını onunla düzenlesinler diye Allah onlara kitap vermişti. Bir de kitapla beraber onlara hüküm vermişti Rabbimiz. Allah onlara kitap bilgisi dediğimiz hikmeti verdi. Yani kitabın âyetlerinin nasıl anlaşılması ve nasıl uygulanması gerektiğinin bilgisini, yani kitaba dayalı sözde ve amelde isâbet vermiştir.

Ya da bu kitap sayesinde, bu kitaba sahip çıkmaları sayesinde hâkimiyet ve hükmetme yetkisi, yeryüzünde iktidar verdi onlara. İsra-iloğullarını tutundukları kitapları sayesinde Firavun oğullarının zulmünden, onlara kölelikten kurtarıp, efendi olarak onların mallarına, mülklerine varis yaptı.

Sadece Ben-i İsrail değil, tarihte kitabına sarılan tüm toplumlara Allah bunları lütfetmiştir. Öyleyse Allah'ın kendilerine lütfedip hikmet ve hâkimiyet, iktidar, güç-kuvvet verdiği toplumlar bu verilenleri Allah yolunda kullanmalıdır. Değilse, Rabbimiz bunları çok kısa bir sü-re sonra onlardan alıverir.

Rabbimiz, "onlara risâlet verdik," diyor. Rabbimiz, İsrailoğulla-rına sayılamayacak kadar peygamberler göndermiş, bu kutlu elçileri vasıtasıyla onlara sayılamayacak kadar rahmet kapıları açmıştır. İs-railoğulları, Allah'ın lütfu ve rahmetiyle pek çok peygamberi uyarıcı olarak aralarında gördüler. Bu peygamberlerin rahmet ve bereketlerinden istifade ettiler. İnsanların böyle kendilerine kulluk örneği olacak elçileri aralarında görmeleri, onları gözleri önünde müşahede etmeleri, onların hayatlarına şâhit olmaları gerçekten büyük bir nîmettir. Ama ne gariptir ki, Allah tarafından kendilerine sunulan bu rahmet kapılarından en az istifade edenler de yine İsrailoğulları olmuştur. Sonra:

"Onları en güzel rızıklarla rızıklandırdık ve onları âlemlere üstün kıldık," diyor Rabbimiz. Allah, çölde onları bıldırcın eti ve kudret helvasıyla rızıklandırmış ve âlemlere üstün kılmıştır.

Yâni bütün âlemlerden daha faziletli kılmıştık sizi! Peki nasıl olmuştu bu? İsrailoğullarının bütün insanlardan üstün kılınmaları, sınıfsal bir üstünlük değildir. Bunun mânâsı, kişisel bir değer kazanma anlamına değildir. Bu üstünlük, onların nîmetler yönünden üstün kılınmalarıydı. Allah onları nîmetlere boğmuştu. Ama biz biliyoruz ki nî-met, nîmet verilenler açısından bir üstünlük sebebi değildir. Çünkü bu tür nîmetler kesbî nîmetler değildir. Yani bunlar, insanların bizzat ken-di gayretleri, bizzat kendi çabaları karşılığında kazandıkları

cinsten nî-metler değil, Allah tarafından lütfedilmiş cinsten nîmetlerdir bunlar.

Meselâ şimdi farz edin ki birine el verilmiş, ötekisine verilmemiş. Yâni birisi elli, ötekisi elsiz, çolak yaratılmış. Hangisi üstün şimdi bunların? Allah'ın kendisine el verip öyle imtihan ettiği insan mı üstün, yoksa Allah'ın el vermeyip çolak imtihan ettiği insan mı üstün? Meselâ birisine çokça mal vermiş Allah, ötekisine vermeyip fakir kılmış. Şimdi Allah'ın kendisine bolca mal verip imtihan ettiği insan mı üstün, yoksa Allah'ın mal vermeyip fakirlikle imtihan ettiği insan mı üstündür? Aslında ne o üstün, ne de beriki alçaktır. Bunların hepsi imtihan konusudur. Allah birini malla imtihan ediyor, ötekisini de malsız imtihan ediyor. Hepsi bu. Kimin üstün, kimin alçak olduğu yarın belli olacak. Çünkü bu verilenler birer imtihan konusudur, birer imtihan sorusudur. Bu sorulara karşı takınılan tavırlara göre, kazanan ve kaybeden yarın ortaya çıkacaktır.

Allah, İsrailoğullarını nîmetlere gark ediyordu. Neden? Herkesten daha çok şükretsinler, herkesten daha fazla itaat etsinler, herkesten daha çok takvalı olsunlar diye. Herkesten daha çok peygamber gönderiyordu Allah onlara. Peş peşe bir peygamberler silsilesinin İs-railoğullarına gönderildiğini biliyoruz. İshak, Yakub, Yusuf, Eyyub, Şu-ayb, Harun, Dâvûd, Süleyman, İlyas, Mûsâ, hepsi bunlara geldi. Böylece İsrailoğulları kendi dönemlerinde çağdaşları içinde en faziletli toplum oldular. Demek ki Allah onları, kitap, peygamberlik ve hükümranlık vererek üstün kılmıştı. Köle iken devlet kurmak, Firavun'un esaretinden ve zulmünden kurtulmak türünde nîmetlerde bulunmuştu Rabbimiz onlara.

Ama şurası hiçbir zaman unutulmamalıdır ki onların bu üstün kılınmaları, Allah'ın onlara lütfettiği hilafet vasfını korumaları ile kayıtlıdır. Yâni böyle ilelebet üstün olacak değillerdi bunlar. Bu, hilafete sahip oldukları müddetçe geçerliydi. Hilafete liyâkatlerini, ehliyetlerini kaybettikleri anda bu üstünlüklerini de kaybetmiş olacaklardı.

Nitekim sonradan ilâhî emirleri çiğnemeleri, peygamberlerine isyan etmeleri, peygamberlerini öldürmeleri, kitaplarını tahrif edip Allah'a verdikleri ahitlerini bozmaları, hilafete sırt dönmeleri neticesinde bu üstünlükleri de tarihe karışıp gitmiştir. Üstelik Cenâb-ı Hak artık onlara karşı hükmünün lânet olduğunu, onların gazap, zillet ve meskeneti hak ettiklerini ilân etmiştir..

Sanki bu âyet bu âyetlerin geldiği dönem Yahudilerine ve kıyâmete kadar

her bir dönem Yahudilerine şunu ilân ediyordu: “Ey Ya-hudiler! Bir zamanlar atalarınıza verilen bu imkânları, bu nîmetleri bir hatırlayın. Hatırlayın ki, bir zamanlar bu nîmetlerin hepsi sizdeydi. Din, risâlet, kitap, ilim, üstünlük, liderlik, imâmet sizdeydi. Şimdi ise yaptıklarınızdan ötürü bunlar sizden alınmıştır. Eğer tarihte sahip olduğunuz bu nîmetleri yeniden elde etmek istiyorsanız, bu nîmet şimdi de İslâm’da ve İslâm ümmetindedir. Eğer İslâm’a sahip çıkar, son el-çiye ve son kitaba iman ederseniz, ona yeniden kavuşabilirsiniz.”

Sanki Rabbimiz “Bir zamanlar sizler böyleydiniz. Hani o nîmeti ne yaptınız? Neden elden çıkardınız onu? Ne idiniz? Ne oldunuz? Bir düşünün!,” diyor.

Demek ki onların, İsrailoğullarının âlemlere üstün kılınışı, kıyâmete kadar ki âlemlere değil, sadece o döneme kadar ki âlemlere bir üs-tünlük olmuştur.

Tabi bizim için de geçerlidir bu. Eğer biz de Rabbimizin bizim hayatımızı düzenlemek üzere bize gönderdiği şu kitabına sahip çıkıp hayatımızı onunla düzenleme gayreti içine girmez, Allah’ın kitabıyla ilgiyi kesersek, Rabbimizin bizim için açtığı en büyük rahmet kapısı olan peygamberinin sünnetine, onun yoluna, onun örnekliğine sahip çıkıp hayatımızı onlarla düzenleme konusunda nankör davranırsak, bir zamanlar İsrailoğullarından aldığı gibi Rabbimizin bu konuda bizden de aldığı o ahde vefalı davranmaz, o hilafete sadâkat göstermez-sek, elbette Allah onu bizden de alıp, ona lâyık birilerini getirir ve bizim de defterimizi dürüverir. Allah buna her zaman kadirdir.

İsrailoğullarına seslenen, ama bizim kitabımızda geldiği için onlardan önce bize seslenen bu âyet bize şöyle diyor: “Ey İsmail oğulları! Ey ümmet-i Muhammed! Ey Muhammed’in (a.s) yolunun takipçileri! Sizler de hatırlayın size olan nîmetlerimi! Bir gün Mekke’-deydiniz. Tek başına yapayalnız ortaya çıkmıştınız. Öyle bir durumdaydınız ki, hiçbir şey bilmiyordunuz. Sonra aranızdan birini elçi seçtim ve o elçiye kitap gönderdim. O elçiye kendi bilgimi gönderdim. Si-zi vahyimle şereflendirdim. Size yol gösterdim.”

Evet, o elçi ve o kitapla bizler yolumuzu bulduk. Yolsuzduk, yolumuzu bulduk. Bilgisizdik, Allah bilgisiyle bilgilendik; Allah sayesinde hidâyete ulaştık. Karanlık bir dünyadan aydınlık bir hayata gözlerimizi açtık. Sonra bu Allah elçisinin Mekke’den Medine’ye hicretiyle ufuklar daha da genişledi. Bu mübarek elçinin bu dünyadan öbür âleme hicret etmesinden hemen kısa bir süre

sonrasında dünyanın en büyük, en güçlü devletleri bile lokmalar halinde biz Müslümanların ağ-zına sunuldu. Müslümanların önünde yeryüzünün en büyük devletleri birer birer diz çöker oldu. Yeryüzünün en büyük saltanatları ve mülkleri Müslümanların ellerine sunuldu. Peygamberin zuhurundan sonra henüz yüz yıl geçmeden, Çin sınırlarından Atlas Okyanusu sınırları-na, Kafkasya içlerinden Sibirya'ya doğru, Asya ve Afrika içlerine doğru geniş bir bölgede İslâm hakim oldu.

Rabbimiz bu âyetleriyle bize de diyor ki: "Ey Müslümanlar! Hatırlayın hele bir o günleri! O günlerde lütuflar Allah'tandı. Bütün bunları size o günlerde lütfeden Rabbiniz idi. O günlerinizi size Allah nasip etmişti. Hatırlayın o günlerinizi de, haydi bana verdiğiniz sözlerinizi yerine getirin! Ki Ben de size verdiğim ahdimi yerine getireyim. Sizler her şeye rağmen Bana döneceğinize, Benim istediğim hayatı yaşayacağınıza, kitabımla ve peygamberimle diyaloglarınızı kesmeyeceğinize dair Bana söz vermiştiniz. "Rabbimiz Allah" diyeceğinize, hayatınızı Benim kurallarımla düzenleyeceğinize, Benim kitabımı arkanıza atıp şeytanların uydurduğu sistemlerin peşine gitmeyeceğinize dair Bana söz vermiştiniz. Haydi bana ezelde verdiğiniz bu sözlerinizi yerine getirin! Yeniden kitabıma dönün! Yeniden peygamberimin sünnetine sarılın ki, Ben de sizi tarihte yaşadığınız ve hasretini çektiğiniz o günlere tekrar kavuşturayım. Yeniden sizleri yeryüzünün efendisi yapayım!" Eğer biz bunu gerçekleştirebilirsek, bilelim ki Allah da bize olan vaadini gerçekleştirecek ve bizi tekrar yeryüzünde izzet ve şerefe kavuşturacaktır. Âyet bize de bunları söylüyor.

Kitap hep elimizde olacak, elimizden hiç düşmeyecek. Peygamber sürekli aramızda, hayatımızda canlı olacak. Hayatımız, sözlerimiz, davranışlarımız ve düşüncelerimiz hep kitap ve sünnet kaynaklı olacak. Hayatımıza kitap, sünnet hakim olacak. O zaman Rabbimiz yeniden bize yardım edecek, yeniden elimizden tutacak ve tarihte kaybettiğimiz o eski günlerimizi yeniden bize iade edecektir. Tüm dünya insanlığı karşısında yeniden hakim bir konuma, örnek ve önder bir noktaya getirecektir bizi.

Rabbimiz, hem onlara, hem de bize verdiği nîmetlerini saymaya devam ediyor:

17. “Din konusunda, onlara belgeler verdik; ancak, kendilerine ilim geldikten sonra birbirlerini çekememelikten ayrılığa düştüler. Ey Muhammed! Rabbin kıyâmet günü, ayrılığa düştükleri şeyler hakkında şüphesiz ara-larında hükmedecektir.”

Allah’ın dini, Allah’ın yasaları, Allah’ın yolu konusunda apaçık Beyyine’ler verdik onlara. Kitap Beyyine’dir, kitabın âyetleri, Resul Beyyine’dir; Resullerin gösterdikleri mûcizeler Beyyine’dir. “Onlar akıllarını başlarına alıp da Allah’a kulluğa yönelsinler diye, Rablerinin ya-salarına teslim olup hayatlarında onu uygulamaya koysunlar diye peş peşe onlara Beyyine’ler sunduk,” diyor Rabbimiz.

Ama onlar kendilerine ilim geldikten sonra birbirlerini çekeme-mezlikten dolayı ihtilaflara, tefrikalara düştüler. Kendilerine kitap geldikten, kitabı tanıdıktan sonra, kitap nîmetine, vahiy nîmetine sahip olduktan, kendilerine elçiler geldikten, kitap ve peygamber bilgisine sahip olduktan sonra birbirlerine hasetlerinden, düşmanlıklarından ötürü ihtilafların içine düştüler.

Âyet-i kerimeden anlıyoruz ki, Müslüman toplumların, Beyyine ile tanışanların, Beyyine’ye muhatap olanların bir hastalığı var. O da, kendilerine Rabblerinden ilim geldikten sonra ayrılığa, kendilerine Al-lah tarafından vahiy geldikten sonra birbirlerine düşmanlıklarından ve hasetlerinden ötürü ihtilaflara düşmek. Her biri ayrı ayrı gruplar oluşturarak, her bir grup kitabın ayrı bir bölümünü bayraklaştırarak ihtilaf-ların içine yuvarlanmak, kardeşliği, dostluğu unutmak, ümmet olduk-larını unutmak, tek bir Rabbin kulu olduklarını unutmak. İşte Müslüman toplumların tarih içinden en büyük hastalığıdır bu. İşte Rabbi-miz, bunun bir tek sebebinden söz ediyor. Neymiş o?

Aralarındaki rekabet duygusu, kendi aralarındaki kıskançlık ve çekememezlik duygusu, bencillik, hizipçilik ve grupçuluk duygusu. Herkesin kendi düşüncesini, kendi yöntemini, kendi yolunu, kendi metodunu, kendi cemaatini, kendi liderini en üstün, en doğru, en haklı görüp, karşısındakileri kötü ve yanlışta görme yanılgısı. Gruplar bir-birlerini ayıran ufak tefek anlayış, metot farklılıklarını sanki temelde ayrılıklarmış gibi görerek birbirlerini tekfir noktasına gidiyorlar.

Biz, İsrailoğullarına kitap ve Beyyineler göndermiştik de onlar ihtilafa düştüler. O Beyyineler, kitaplar konusunda onlar ihtilafa düştüler. Kitap konusunda; kimileri ona iman ederek, kimileri de onu inkâr ederek ihtilaf ettiler.

Kimileri onunla yol bularak, yollarını Allah'ın kitabına sorarak, kimileri de onunla ilgiyi keserek ihtilafa düştüler. Kimileri onu arkalarına atarak, kimileri onun yerine başka kitaplar ihdas ederek, kimileri o kitabı gerçekten kendileri için hayat programı bilerek ih-tilaf ettiler. Kimileri, "tamam ben de kitap ehliyim, benim de bir kitabım var, ama ben onu anlayamam, ben onu anlamaktan uzağım. Ben kim, onu anlamak kim?" diyerek, kimileri kitaplarının fonksiyonunu reddederek, "tamam mukaddes bir kitaptır bu, ama hayata karışmamalı, o sadece âhiret işlerini düzenlemeli; işte zaman zaman mübarek gecelerde sevap kastıyla okunmalı!" diyerek kitap konusunda ihtilafa düştüler.

Ama Allah diyor ki, "Peygamberim! Onların aralarındaki ihtilaf konularındaki hükmümü Ben kıyâmet günü vereceğim." Allah bu konudaki kesin hükmünü kıyâmet gününe ertelemiştir. Bu konudaki son hükmü verecek olan ve verdiği bu hükmünü de uygulamaya koyacak olan Allah'tır. Yine insanların ihtilaflarına konu olan çözüm hükmü de bu kitaptan verilecektir. Allah, hükmünü bu kitaptan verecektir. Hüküm mercii, kitaptır. Çünkü Allah yeryüzünde her topluma kitap göndermiş ve her konuda hükmünü zaten vermiştir. İnsanlara o kitaplara sarılmalarını, o kitaba uygun düşünmelerini, o kitaba uygun hareket etmelerini, problemlerini o kitaba arz etmelerini, ihtilaflarını o kitapla çözümlemelerini istemişti. Her topluma peygamberler göndererek o toplumlardan peygamber modelinde bir hayat, peygamber modelinde bir iman istemek şeklinde hükmünü vermişti. Ona benzeyenler, ondan kaynaklananlar doğrudur, gerisi boştur, demişti. Önceden her ko-nuda hükmünü vermişti de, şimdi de bu hükmünü uygulamaya koyacaktır diyoruz, Allah en iyisini bilir.

Eğer Rabbinden daha önceden verilmiş bir söz olmasaydı, mutlaka aralarında hüküm verilmiş olurdu. Yâni eğer Allah onların ecellerini dolduracakları zamana kadar onlar için dünyada yaşama izni vermeseydi, bunların işleri çoktan bitirilmişti. Ya da eğer Allah bu ihtilaf edenler hakkında kimin doğru, kimin yanlış, kimin hak yolda, kimin bâtıl yolda oldukları konusundaki son hükmünü kıyâmet gününe ertelememiş olsaydı, onların işlerini çoktan bitirirdi. Yâni bu dünyada da haklıyı haksızı ortaya koyuverir ve ona göre amellerinin karşılığını onlara tattırıverirdi.

18. "Sonra ey Muhammed! Seni de din konusunda bir şeriat sahibi kıldık, ona uy; bilmeyenlerin heveslerine uyma."

Sonra onların ardından, seni de ey peygamberim emirden, dinden bir şeriat

üzerinde kıldık. Yani seni de bir yol, bir usul, bir çığır, bir sistem, bir yöntem, bir hayat tarzı, bir şeriat üzerinde kıldık. O halde sen de ona tabi ol!

Şeriat; Kitap ve sünnetle ortaya konan hayat programıdır. Şeriat, yeryüzünde yaratıcı tarafından ortaya konmuş ve kulların tümünün tâbi olması gereken bir yol, bir sistemdir. Çünkü bu yolu, bu sistemi, bu yaşam biçimini göklerde ve yerlerde yegâne hâkimiyet sahibi olan, göklerde ve yerlerde ne varsa hepsini yoktan var eden Allah koymuştur.

İşte Rabbimiz, bilgisi, hikmeti ve hâkimiyeti gereği sizin için bir şeriat koymuş, sizin için bir yol tayin etmiştir. Sizden önceki peygamberlere, Nuh'a, İbrahim'e, Mûsâ'ya ve Îsâ'ya din olarak, şeriat olarak emrettiği şeyleri size de açıklayıp kanun yapmıştır. O peygamberlere ve onların toplumlarına yasa olarak belirlediği, yapın ve yapmayın buyurduğu şeyleri, sizin için de kanun yaptık, diyor Rabbimiz. Bizden önceki toplumların ve peygamberlerin her birine yeni bir şeriat vermişti. Kendilerine yeni bir şeriat verilmeyen öteki peygamberler ise, bunların şeriatlarını tebliğle görevlendirilmiş peygamberlerdir. Kur'an'ın başka yerlerinde görüyoruz ki, Rabbimiz tüm peygamberlerine kendilerine gönderdiği şerîatine uymalarını, sadece ona tâbi olmalarını, onu hayata hakim kılmalarını emretmiştir.

"O peygamberlere, hak dinin, İslâm dininin emir ve yasaklarını yerine getirin! Bu hususlarda ayrılığa düşmeyin," diye emrettik. "Yani Hz. Adem'den bu yana tüm peygamberlere gönderilen bu dinin asılları konusunda, Allah'ın varlığı ve birliği, sadece Allah'a ibadet konusunda, kitaplara, peygamberlere ve âhiret gününe iman konusunda tefrikaya düşmeyin ve onu koruyup yaşatın," diye emrettik.

Şûrâ sûresinde de Rabbimiz bu hususu anlatırken şöyle buyurur:
"Allah, Nuh'a buyurduğu şeyleri size de din olarak buyurmuştu."
(Şûrâ 13)

Rabbimiz, "öncekilere yaptığımız gibi sizin için de bir şeriat koyduk," buyuruyor. Şeriat, takip edilen yol, üzerinde yürünülen yol ve hayat programı, uyulması gereken anayasa demektir. "Teşrî" anayasa; "şârî" de yasa koyucusu demektir. Şârî, yâni yasayı koyan Allah'tır ve Allah'ın koyduğu bu yasanın adı da şeriattır. Bundan önceki âyetlerde kâinatta yegâne velinin Allah olduğu, kulları adına karar verme konusunda, ihtilafları halletmesi ve hükmetmesi

konusunda tek mer-cînin kendisi olduğu anlatılmıştı. İşte burada da Rabb, İlâh, velî ve ha-kim olarak koyduğu anayasadan söz ediyor. Sonra da, “dini ikame edin, dini ayağa kaldırın,” diyor.

“Din bir hayat programı, bir yaşam biçimidir. Din, bir toplumun uymak zorunda olduğu kanunlar manzumesidir. Bu mânâda komünizm, kapitalizm, sosyalizm ve demokrasi de bir dindir. Bunlar, insanların ortaya attıkları bâtıl dinler ve sistemlerdir. Kâfirûn sûresindeki, “De ki, “ey kâfirler! Sizin dininiz sizin, benimki de benim olsun!” âyeti bunu anlatır. Rabbimiz önce “ey kâfirler!” dedi, sonra da “sizin dininiz sizin olsun,” dedi. Peki kâfirin dini var mıdır ki, Rabbimiz böyle buyurdu? Elbette dinsiz, yani kanunsuz, yolsuz, sistemsiz bir toplum düşünmek mümkün değildir. Öyleyse bunun mânâsı, sizin kanunlarınız, sizin sisteminiz sizin olsun, benimki de benim olsun, demektir.

Yine Yusuf sûresinde, ***“Kralın dinine göre kardeşini alıkoyması Yusuf’a yakışmazdı”*** âyet-i kerimesinde anlatılan kralın dininden maksat da, kralın sistemi ve o toplumda yürürlükte bulunan kralın ceza kanunlarıdır. Öyleyse Allah kanunlarını, Allah ya-salarını, Allah’ın ceza kanunlarını uygulayan bir toplum Allah’ın dininde, başkalarının kanunlarını, başkalarının ceza yasalarını uygulayan toplum da kanunlarını uyguladığı kimselerin dinindedir.

Zümer sûresindeki, ***“Dikkat edin, hâlis din, (katışıksız din) Allah’ın dinidir.”*** âyeti de bunu anlatır. Başkalarının dini de vardır, ama onlarınki katışıklı bir dindir. Yâni hayatın bazı bölümlerine Allah, öteki bölümlerine de başkalarının kanunları karışır. ***“Allah katında gerçek din Allah’ın dinidir.”*** âyetinde de ifade edildiği gibi, hayatın tümüne karışan din, Allah’ın dinidir.

Allah diyor ki, “dini ayağa kaldırın, dini ikame edin!” Yâni toplum hayatının her bir biriminde Allah’ın dini hakim olsun. Hukukta, ekonomide, siyasette, kılık-kıyafette, eğitimde ve hayatın her bir kademesinde Allah’ın arzuları hakim olsun. Bundan anlıyoruz ki, Allah’ın dinini, Allah’ın bu şeriatını sadece yaşamak, onu başkalarına tebliğ etmek yetmemektedir. Ayrıca onu ayağa kaldırmak, toplumda o kuralları uygulamaya koymak zorundayız.

Bir adam için, “O devletini kurmuştur, hükümetini ikame etmiştir” demek, o kişinin sadece kafasındaki devlet modelini çevresine an-lattığı ve halkın da onun kafasındaki bu hükümet modelini beğendiği anlamına gelmez. Ya ne anlama gelir? O kişi bulunduğu ortamda ka-fasındaki hükümet modelini bütün kurumlarıyla işletmeye başlamış, o ülkedeki toplum da onun yasalarına tâbi olmuş, mahkemeler kurulmuş, idari kurumlar onun emrine bağlı olarak işlemeye başlamış demektir. İşte ikame bu anlamadır. Nitekim Rabbimiz: “Namazı ikame edin,” buyurur. Bu emirden sadece namaza çağrıda bulunmak ve onu insanlara tebliğ etmek anlaşılmaz. Bu emirden, namaz ortamı hazırlamak, namazın önündeki barikatları kaldırmak ve tüm mü’minlerin bütün şartlarına uygun bir biçimde namazı kılmaları ve toplumda uygulamaya başlamaları anlaşılır.

Öyleyse dinin ayağa kaldırılması da dinin tam anlamıyla toplumda uygulanmasını, toplumun her alanında dinin emirlerinin geçerli olmasını, dinin bütün kurumlarıyla birlikte yaşanmasını, hayatın her kademesinde hakim olmasını ve toplumun her probleminin dinin emirleri istikâmetinde çözümlenmesini sağlamak anlamına gelecektir.

Bu âyet-i kerimeden peygamberlerin şu iki vazifeyle görevlendirildiklerini anlıyoruz:

1. Allah’ın dininin hakim olmadığı toplumlarda Allah’ın dinini hakim kılıp ayağa kaldırmak,

2. Eğer toplumda Allah’ın dini hakimse onu ayakta tutmaya devam etmektir. Peygamber yolunun yolcusu olan bizler de işte bu iki görevle görevliyiz.

Âyet-i kerimeden anlıyoruz ki, mutlak sûrette hayata hakim kı-lınsın, toplumun hayatında uygulanarak ayağa kaldırılsın diye Rab-bimizin elçilerine ve

onlar vasıtasıyla bize gönderdiği din, tüm peygamberlerde aynı dindir. Bu peygamberlerin şeriatlerinde farklılıklar olsa da, temelde dinleri aynı dindir. Bu dinin adı İslâm'dır, hepsinin adı Müslüman'dır ve hepsinin dini temelde aynı dindir. Rabbimiz, hep-sine de bu dini hakim kılıp ayağa kaldırmayı emretmektedir. Eğer bu dinin şeriatı, bu dinin yasaları, bu dinin emirleri hayata hakim kılınıp toplumun tüm problemleri onunla çözümlenecek hale getirilmezse, ya da insanlar bu dine inanır ama o dinin şeriatı reddedilecek olur, yani dine inanılacak ama onun hükümlerinin uygulanması reddedilecek olursa, o zaman Allah korusun St. Paul'un şeriatsız bir din ortaya koyarak Hz. Îsâ'nın dinini ortadan kaldırdığı ve de Hz. Îsâ'nın ümmetini sonunda dinsiz bıraktığı gibi, bu din de, bu dinin mensupları da yok olup gidecektir.

Şeriat, dinin hayatta uygulanma şeklidir. Hayatta uygulanmayan bir din de yok olmaya mahkum olacaktır. Bu dinin mensupları ol-duklarını iddia eden Müslümanlar da sonunda bu dinin sadece vicdanlara hapsedilen, hayatta uygulanırlılığı olmayan bir takım kuru ah-lâkî kurallar manzumesi olduğunu zannederek, hayatta uygulanan başka dinler, başka şeriatlar, başka sistemlerin varlığını kabul ederek dinleriyle ilgileri kalmayacaktır. İşin acısı, Müslümanlar olarak kendilerini izâfe ettikleri din de Allah'ın dini olmaktan çıkacaktır. Zira Allah âyet-i kerimesinde son derece açık bir biçimde şöyle buyurur: "Benim dinimi ikame edin, benim dinimi uygulayarak ayakta tutun. Uyguladığınız, hayatınıza hakim olan din benim dinim olsun. Hayata geçirilmiş din, benim dinim olsun. Değilse sizler benim dinimde değil, başkalarının dinindesiniz demektir."

Bunun yanında, sadece Allah'ın belirlediği yasalara şeriat den-mez, Allah'tan başkalarının yasalarına da şeriat denir. Bakın yine Şû-râ sûresinde şöyle buyurulur:

"Yoksa, Allah'ın dinde izin vermediği bir şeyi onlara meşru kılacak ortakları mı vardır? Eğer kesin yargı bu-lunmayacak olsaydı aralarında hemen hükmedilirdi. Doğ-rusu, zalimlere can yakıcı azap vardır."
(Şûrâ 21)

İnsanlar kendilerine Allah'la beraber, ya da Allah berisinde Allah'ın kendilerine izin vermediği konularda onlara din koyacak, şeriat belirleyecek ortaklar mı bulmuşlar? Onların Allah berisinde, Allah'ın dışında hüküm, kanun koymada, din, hayat programı belirlemede, şe-riat va'z etmede Allah'a ortak

kabul ettikleri bir kısım varlıklar mı vardır ki, onların koydukları kanunlara itaat etmeye çalışıyor, onların belirledikleri yasaları uygulamaya çalışıyorlar? Allah'tan başka onların Allah'a ortak koştukları bir kısım şerikleri, şürekâları mı vardır ki, onların ortaya attıkları akidelere, nazariyelere iman ederek onlara riâyet etmeye çalışıyorlar? İnsanların böyle din koyan, yasa belirleyen şerikleri mi var ki, kişisel ve toplumsal hayatlarını düzenlemede onların dinlerine, onların şeriatlerine, yasalarına müracaat ediyorlar? Hukukta, eğitimde, siyasette, yönetimde, mahkemelerde hep onların kanunlarını esas almaya çalışıyorlar. Bakın Rabbimiz, âyet-i kerimede bunların ortaya atıp insanlara empoze ettikleri kanunlarına, yasalarına, sistemlerine ve hayat programlarına da din diyor. "Onlar, Allah dini dururken size din mi koyuyorlar," buyuruyor.

Dikkat ederseniz, önceki âyetlerde Rabbimiz kulları için şeriat belirlediğini anlatmıştı. Kur'an'daki emir ve yasaklarının pratik hayatta uygulanması adına kullarına şeriat belirlediğini ve bu konuda sadece kendisinin yetkili olduğunu, kendisinden başka hiç kimsenin şeriat, din belirlemeye ve yasa koymaya hak sahibi olmadığını anlatmıştı. Burada da Rabbimiz, kendisinden başka şeriat belirleyen, kanun, ya-sa koyan kimseleri ve bunların koydukları dinlere, bunların ortaya at-tıkları şeriatlere tâbi olan müşrikleri anlatıyor. Yani bu insanların Allah'tan başka Rabbleri mi var ki onlara din belirlemeye kalkışıyor, on-lar adına hayat programı tespit etmeye kalkışıyorlar?! Allah'ın izin ver-mediği şeyleri onlara meşrû mu kılmaya çalışıyorlar!? Allah'ın kulları adına tanzim buyurduğu kanunları bırakarak, diledikleri gibi insanlara, Allah kullarına kanun yapmaya kalkışıyorlar, öyle mi!? Allah'ın haram kıldığı şeyleri helâl kılarak, Allah'ın helâllerini de haram kılarak şeriat koyuyorlar, öyle mi!? Kendilerini şârî görüyor, teşrî hakkının kendilerinde olduğunu mu iddia etmeye kalkışıyorlar!? "Hâkimiyet bizdedir" diyorlar, öyle mi!?

"Ey kullarım! Şunu hiç bir zaman hatırınızdan çıkarmayın ki, böyle yaparak, Allah'ın izni olmadığı halde, Allah'ın kanunlarını, Allah'ın şeriatını görmezden gelerek yeryüzünde şeriat belirlemeye, kanun koymaya çalışan bu tür tâğutların şeriatlerini, onların kanunlarını uygulamaya çalışanlar, gerçek Rabbleri olan Beni bırakıp, Benim dinimden çıkıp, bu şeriatleri ortaya koyanları Rabb kabul edip, bunları sanki Benim ortaklarımmış gibi kabul edip bu kimselere kulluk etmeye çalışan kimselerdir. İnsanların ortaya attıkları tüm sistemler, tüm kanunlar, şeriatler, tüm hayat programları bilesiniz ki Allah'ın dininin kar-şısında ortaya atılmış birer yeni dindir. Onlar nasıl ki Allah'ın izni olmadan, Allah'ın dinine rağmen bu dinleri ortaya koyarak küfretmişlerse,

Allah'ın izni olmadan onlara uyanlar, onların bu hayat programlarını uygulayanlar da, aynen onların dinlerine uymuş ve şirke düşmüş kimselerdir." Âyet çok açık ve net bir biçimde bize bunu anlatır.

Kanun koyanlar için de, şeriat belirleyenler için de, Allah dinini, Allah şeriatını bırakıp da insanların belirledikleri bu şeriatleri uygulamaya çalışanlar için de bu öyle büyük bir suç ki, eğer fasıl kelimesi ol-masaydı, Allah onların tamamının defterini dürerdi. Fasıl kelimesi; ya-ni azabın belli bir süreye kadar ertelenmesi sözü, Allah tarafından e-zelde verilmeseydi, onların işi bitikti. Eğer Allah sevap ve cezanın âhi-ret günü açıklanacağına, her şeyi kıyâmet günü açıklayıp ortaya dökeceğine, haklıyı ve haksızı, hak yolda olanı ve bâtıl yolda gideni kıyâmet günü açıklayıp aralarında kesin hükmünü o gün vereceğine dair söz vermemiş olsaydı, bu kâfirlerin defterleri çoktan dürülmüş o-lurdu.

Eğer Rabbimiz bu kâfirlerin defterlerini dünyada dürüp, mü'-minlerin de haklılığını dünyada ilân edip mükafatlarını dünyada verseydi, o zaman araları kesinlikle ayrılacaktı. Hakla bâtılın, haklıyla haksızın arası ayrılacaktı. Her şey ortaya dökülecekti. Ama Allah böyle murad etmemiştir. Bu, bu dünyada değil öbür tarafta olacağı için, bu müşrikler şu anda bu şirklerine rağmen yaşama imkânı bulabilmektedirler. Şimdilik yaşasınlar bakalım, pek yakında başlarına nelerin geleceğini anlayacaklar!

Rabbimiz, peygamberine ve onun şahsında bize diyor ki, "size takip edeceğiniz bir yol, bir şeriat, bir hayat tarzı belirledik. Siz ona uyun ve kesinlikle bilgisizlerin hevâ ve heveslerine uymayın. Allah'ın şeriatını tanıyan, Allah'ın yolunu bilen birisinin başkalarının şeriatına uyup tâbi olması kesinlikle mümkün değildir. Ama Allah'ın şeriatını bil-meyen, tanımayan kişi, ya kendi hevâsına, ya da başkalarının hevâ ve heveslerine uyacaktır. Çevremizde bir tek insan bile kalmasa, toplum bizden farklı şeyler istese de, biz yine de Rabbimizin yasalarına uymak, onlar istikâmetinde bir hayat yaşamak zorundayız; âyet-i kerime bize bunu anlatıyor.

19. "Şüphesiz onlar seni Allah'tan müstağni kılamazlar. Doğrusu zalimler birbirlerinin dostudurlar. Sakınanların dostu ise Allah'tır."

Tüm dünya birleşse dahi, seni Allah'tan ve Allah'ın yasalarını uygulamaktan müstağni kılamazlar. Onlar Allah'a karşı sana hiçbir fayda sağlayamazlar. Muhakkak ki kendilerini Allah'a kulluk makamından uzaklaştırıp ya kendi hevâlarını, ya da başkalarının hevâ ve heveslerini putlaştıran zalimler

birbirlerinin velisidirler. Birbirlerinin tan-rısı ve kuludurlar. Onlar, Allah yasalarını bırakıp birbirlerinin yasalarını uygulayarak birbirlerine kulluk yapmaktadırlar.

Sakın ha peygamberim, bazı mülâhazalarla, meselâ bu adamların gönüllerini kazanayım, bunların desteğini elde edeyim, bunların teveccühleri benimle olsun diye Rabbinin yolunu, Rabbinin şeriatını uygulamaktan vaz geçip onların hevâ ve heveslerine uyarak kendini çok büyük bir tehlikenin içine atma. Eğer böyle yapacak olursan, bilesin ki Rabbinin azabından seni hiç kimse kurtaramaz. Allah'a karşı hiç kimsenin sana yapabileceği bir şey yoktur. Eğer bir kişi Allah'a ve Al-lah'ın dinine karşı ters düşerek, Allah'ın şeraitine rağmen, Allah'ın ki-tabına rağmen birilerinin şeriatlerine, birilerinin kanunlarına, yasalarına ve arzularına tâbi olmaya ve onlara kulluk ederek, onları kendisinden razı etmeye çalışırsa, o kimseyi hiçbir güç ve kuvvet Allah'ın azabından kurtaramaz.

İşte böyleleri zalimlerdir. Bunlar, hem kendilerine, hem Allah'a, hem Allah'ın kitabına, hem peygambere, hem de tüm çevrelerine zul-meden kimselerdir. Çünkü küfür ve şirk, yeryüzünde en büyük zulüm-dür. Allah kendilerini kulluk makamında görmek istediği halde kendilerini Rabblerine kulluk ortamından çıkarıp ya kendilerinin, ya da çevrelerinde Allah berisinde birilerinin kulu-kölesi konumuna düşürenler, yeryüzünde en büyük zalimlerdir. Bunlar birbirlerinin de velisidirler. Muttakîlerin velisi Allah'tır, ama bunların velisi insanlardır. Mü'minler, Allah'ın kararlarını uygularken bunlar birbirlerinin kararlarını uygularlar. Allah kendisini velî bilip kendi kararlarını uygulayan müminlere yardım edecek, onlar adına aldığı kararlarla onların hayatlarını hem dünyada güzelleştirecek, hem de âhirette onlara çok mutlu bir hayat nasip edecektir. Ama zalimlerin velâyeti altına giren, onların kanunlarını uygulamaya çalışan zalimlerin velileri de, onlar adına aldıkları ka-rarlarla onları hem dünyada perişan edecek, hem de âhirette cehenneme yuvarlanmalarına sebep olacaklardır.

20. "Bu Kur'an, insanlar için belgeler; kesin olarak inanan millet için doğruluk rehberi ve rahmettir."

Bu kitap insanlar için basirettir. Basiret sahibi olmak isteyenin mutlaka bu kitapla beraber olması gerekir. Bu kitabın içindeki basiretlerden istifade etmesi gerekir. Bu kitapla beraber olmayan kimselerin, basirete ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır.

Basiret; görmek, ileriyi görmek, hayrı, hakkı, gerçeği görmek demektir. Vahyin, Allah bilgisinin ortaya koyduğu gerçeğin yüzünü görmek, gerçekle alâkalı görüş sahibi olmak demektir basiret. İşte bunun yolu bu kitaptan geçer. Çünkü bu kitap, tüm insanlık için be-sâirdir. Sadece mü'minler için değil, bu kitap kâfirlere de gerçeği gösterir. Kâfirlere de geleceği beyan eder. Meselâ nasıl? Bu kitap kâfirlere der ki: "Ey kâfirler! Eğer sizler Allah'ın istediği, bu kitabın tarif ettiği gibi bir hayatı yaşamaz, Allah'ın size gönderdiği bu basiretlerle ilgi kurmaz, bu kitabın sizden istediği iman ve teslimiyeti gerçekleştirmez-seniz, o zaman kesinlikle bilesiniz ki geleceğiniz ateştir. İleriniz azaptır. Sonunuz cehenneme yuvarlanmaktır." Böylece onlara da gelece-ği göstererek, onları da hakikatle yüz yüze getirerek, bu kitap onlara da besair olur.

Kâfirlerin önünde böyle dayanılmaz bir ateşin olduğunu haber veren bu kitap, mü'minlerin, iman eden ve salih ameller işleyenlerin önünde de, gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ebedî bir cennet ve saadetin olduğunu haber veriyor.

Bu kitap besâirdir. Hem mü'minlere, hem de kâfirlere dünya hayatındaki saadet ve şekâvet yollarını, mutluluk ve bedbahtlık yollarını gösterip açıkladığı gibi, yaşadığımız bu hayatın sonunda gideceğimiz âhiret hayatında ebedî kazanç ve ebedî kayıp yollarını da gösterip açıklamaktadır. Mü'min-kâfir, tüm insanlığı mutlak gerçeklerle yüz yüze getirmektedir.

Rabbinizden size basiretler gelmiştir. İşte bütün bu anlatılanları anlayabilmeniz için, Rabbinizden size kalp gözleri gelmiştir. Basar, basiret, önümüzü gösteren, yolumuzu aydınlatan, nerede nasıl davranacağımızı, hayatımızın her bir birimini nasıl düzenleyeceğimizi gösteren, anlatan, yolumuzu açan, aydınlatan nûrdur, ışıktır, yol göstericidir. Rabbinizden apaçık âyetler geldi size. Size kalplerinizi, gözlerinizi, kulaklarınızı açan âyetler geldi. Ben sizi zorla Müslüman yapacak değilim. Bana inanmanız, bana teslim olmanız ve kendi lehinize hükmetmeniz için ben tüm sebepleri, tüm vasıtaları yarattım. Bundan önceki âyetlerde anlattığım gibi dışınızda ve içinizde yığınlarla görsel âyetler yaratıp onları size arz ettim. Bir de işitsel âyetler denen şu Kur'an âyetlerini gönderdim. Tüm bu yarattığım âyetlere intibak e-debilecek, onları anlayıp değerlendirebilecek, göz, kulak ve kalp ver-dim size.

Artık siz bilirsiniz, ister iman eder kendi lehinize hükmeder, ister küfreder,

tüm bu âyetlere karşı kör ve sağır davranır, sonucuna kendiniz katlanmanız şartıyla aleyhinize hükmedersiniz. Unutmayın ki, inanmanız da küfretmeniz de sizin içindir. Allah'ın sizin imanlarınıza da, amellerinize de ihtiyacı yoktur. Ne yaparsanız kendi lehinize ve aleyhinizedir.

En'âm sûresi 104. âyette, Rabbimiz bu kitabın basiretler olduğunu anlattıktan sonra buyurur ki:

"Kim görür, hadiselere bu basiretlerle bakar, bu gözlükleri kullanırsa kendi lehine hükmetmiş; kim de körlük yapar, bu gözlükleri kullanmak istemez ve hadiselere bu âyetlerle bakmak istemezse o da kendi aleyhine hükmetmiş, kör kalmayı tercih etmiş demektir."

Kur'an besair, nûr, hidâyet ve Furkân'dır. Hani arabanızla geceleyin bir yere giderken arabanın farlarını yakıverince önünüz aydınlanır, köprüyü, virajı, tehlikeyi böylelikle anlarsınız ya, işte Kur'an da böyle bir nûrdur, Furkân'dır. Olaylara Kur'an'ın gözlüğüyle bakıverdiniz mi, o her şeyi size fark ettiriverecektir. Ama Kur'an'dan habersizsek, olaylara Kur'an'la bakamazsak, aile hayatımızı, toplum hayatımızı, hukukumuzu, eğitimimizi, kazanmamızı, harcamamızı, sosyal ve siyasal yapılanmalarımızı, ekonomik düzenlemelerimizi Kur'an kaynaklı, Kur'an gözlüklü düzenlemezsek, tüm bunları Kur'an'ın gözetiminde yapmazsak, işte o zaman aydınlığa çıkmamız mümkün olmayacaktır.

Hangi insan, hangi toplum, hangi aile Kur'an'la birlikte problemleri çözmeye çalışır, Kur'an kaynaklı problemlere yaklaşmayı prensip edinir, "bu konuda Allah ne diyor? Kur'an ne diyor?" diyerek Allah'ın kitabına müracaat eder ve çözümü Allah'ın kitabında arar, Kur'an'la görmeye, Kur'an'la bakmaya çalışırsa, mutlaka aydınlığa ve hayra ulaşır. Bu aydınlığa ulaşması sonunda kendi lehine olacaktır. Yâni dünyada aydın, mutlu bir hayat elde etmiş olacaktır.

Öyleyse ey Müslümanlar! Ekonomiyle ilgili bir derdiniz mi var? Ekonomik hayatınızı aydınlığa, düzlüğe çıkarmak mı istiyorsunuz? Hukukunuzu aydınlığa çıkarmak mı istiyorsunuz? Eğitiminizi düzlüğe çıkarmak mı istiyorsunuz? Aile hayatınızı, toplum hayatınızı, gecenizi, gündüzünüzü, bugününüzü, yarınınızı, namazınızı, orucunuzu, zikrinizi, fikrinizi, dünyanızı, âhiretinizi aydınlığa çıkarmak mı istiyorsunuz? O halde problemlere basiretlerle bakmak zorundasınız. Tüm bu problemleri basiretlerle, yâni Kur'an âyetleriyle çözümlemek zorundasınız.

Ama Allah böyle basiretler gönderdiği halde kim de körlüğü tercih eder, kör olmayı, kör kalmayı tercih ederse, o da kör olmaya ve kör kalmaya mahkumdur. Allah'ın kitabına gözlerini kapayan, kitapla ilgilenmeyen, problemlere kitapla çözüm aramayan toplum kör kalmaya mahkumdur. Karanlıklar, bunalımlar, çözümsüzlükler ve çaresizlikler içinde bocalamaya mahkumdur. İşte şu anda Kur'an'dan kaçan ve basiretlerin dışında başka yerlerde çözüm arayan toplumumuzun ne yapacağını şaşırmış bir vaziyette çırpındığını, bocaladığını görüyoruz. Her şeyimiz bozuk, her şeyimiz çözümsüz…

Problemlere çözüm arayan idareciler de her şeyi denemeden, ama Kur'an'a müracaat etmemeden yanalar. Böyle adamlara, yâni Kur'an'ın tabiriyle kör, sağır ve dilsiz insanlara neyimizi emanet edebiliriz ki? Hangi işimizi emanet edebiliriz bunlara? Bu adamlar bizim için ve bu ülke için ne yapabilirler? Kur'an'dan kaçan, Kur'an'ın çözümlerinden habersiz olan bu insanlar neden kurtarabilecekler ki bizi? Açlıktan kurtarabilirler mi? Bunalımlardan kurtarabilirler mi? Karanlık ve sömürgeci güçlerin egemenliğinden bizi kurtarabilirler mi? Bizi aydınlığa, düzlüğe çıkarabilirler mi? Hani yıllardır bu iddiada olanlar, yıllardır bize bunları vaad edenler bugüne kadar ne yapabildiler bizim için? Bizi karanlık ve egemen güçlere satmanın dışında, biraz daha onlara borçlandırarak sırtımıza ipotekler koymanın ve onların kucağına itmenin dışında, bizi onlara peşkeş çekmenin dışında ne yaptılar?! Söyleyin ne yaptılar bu Kur'an düşmanları?

"Benim Kur'an'a ihtiyacım yoktur! Bizim böyle bir kitaba ihtiyacımız yoktur! Ben toplum problemlerini kendi gücümle, kendi bilgimle çözerim! Ben bu problemleri A.B.D ile, A.E.T ile çözerim!" diyerek Kur'an'dan kaçan, Allah'ın çözüm önerilerini beğenmeyen, basiretlerle ilgilenmeyen bu körlere daha ne zamana kadar bel bağlayacağız! Daha ne zamana kadar bunları, bu basiretsizleri Allah'a tercih edeceğiz! Allah bu topluma basiret versin, şuur versin inşallah.

Kur'an, basirettir. Hadiselere Kur'an'la, Kur'an'ın gözlüğüyle bakan kimseyle ona karşı kör ve sağır kesilen kimse çok farklıdır. Peygamberimizin, ***"Mü'minin ferasetiyle yol bulun, çünkü o Allah'ın nûruyla bakar"*** hadisi de işte bu gerçeği anlatır. Hadiste anlatılan nûr da Kur'an'dır. Bir mü'min gaybı bilmez, bilemez. Allah onu kullarına açmamıştır. İşte mü'min, gaybı bilmediği,

geleceği göremediği için ona Kur'an sayesinde basiretler vermiştir Rabbimiz. Ya-ni ilerisini Kur'an'la değerlendirip adımlarını sağlam atması, kararlarını düzgün vermesi ve hata etmemesi için Rabbimiz bu kitabın âyetlerini onlar için basiretler kılmıştır. İleriyi bu kitabın âyetleriyle görsünler, ile-riye bu kitabın âyetlerinin gözlüğüyle baksınlar, hayatın problemlerini onunla değerlendirip çözsünler, hayatlarını onunla düzenlesinler ve hata etmesinler, yanlışa düşmesinler, isâbet güçleri artsın diye Rabbi-miz bu kitabın âyetlerini göndermiştir.

Zira, yeryüzünde 'sünnetullah' dediğimiz Allah yasaları işlemektedir. Yeryüzünde işleyen bu Allah yasalarını bilen kişi, olayları tahlil ve geleceği düzenleme konusunda elbette basiret sahibidir. Kur'an'la, basiretle beraber olan kişi elbette her şeyi iyi bilecek ve ki-tap sayesinde onun bakışı keskinleşecektir. Meselâ şu anda ben desem ki, yakında şu yeryüzünün en büyük şeytanı, yeryüzünün en büyük teröristi ve kan içicisi Amerika yıkılacaktır. Anlarsınız ki bu benim tavrım asla gaybı bilmek değil, gaybdan haber vermek değil Allah ya-salarını bilmektir. Allah'ın yeryüzünde koyduğu yasaları bilen birisi bu-nu çok rahat anlayacaktır. Çünkü Â'râf'ta anlatıldığına göre Rabbimiz, her insan için nasıl bir ecel tayin buyurmuşsa, aynı zamanda toplumlar için de bir ecel tayin buyurmuştur. Bu, Allah'ın yeryüzünde koyduğu bir yasadır. Toplumlar adalet üzerine kuruldukları zaman onların ömürlerinin biraz daha uzun olacağı, ama zulmetmeye başladıkları zaman da onların ecellerinin ve sonlarının yaklaştığını Allah kitabında haber vermektedir. Şimdi olaylara Allah'ın kitabıyla bakabilen birisi olarak benim bunu bilmem çok normaldir ve bu asla gaybdan haber vermek de değildir.

Madem ki bu kitabın âyetleri basirettir, o halde hadiselere bu kitabın gözlüğüyle bakabilen kimseyle bu kitabın âyetlerine karşı kör ve sağır kesilen kişi elbette birbirlerinden farklı olacaklardır.

Meselâ kitaptan bir âyet öğrendikten sonra o âyeti öğrenmeden önceki bakışım değişiveriyor. Bir âyet öğreniyorum Allah'ın kitabından ve artık suya bakışım değişiyor. Başka bir âyet öğreniyorum veya başka bir gözlük takıyorum gözüme, bu defa bu âyetin konu edindiği kadına bakışım değişiyor. Bir başka âyet öğreniyorum, mala bakışım değişiyor. İstikbâl anlayışım değişiyor, kazanma-harcama an-layışım, ihtiyaç anlayışım, zenginlik-fakirlik anlayışım, ikram, infak, sevgi ve nefret anlayışlarım değişiveriyor.

Meselâ Nisâ'yı, Ahzâb'ı tanıdıktan sonra benim dünkü kadın anlayışım, kadına bakışım tamamen değişti. Dün sokakta kapalı bir kadın gördüğüm zaman seviniyordum. Çok şükür sokaklarımızda ka-palı kadınlar da dolaşmaya başladılar diye seviniyor ve onlarla iftihar ediyordum. Ama bu sûreleri öğrendikten, yani hadiselere Kur'an'ın bu sûrelerinin gözlüğüyle bakabilecek noktaya geldikten sonra şimdi bu tür kapalı kadınları sokakta gördüğüm zaman üzülüyor ve onlara acı-yorum. "Ne işi vardı bu mü'minelerin bu sokaklarda? Keşke vakarla evlerinde oturup Rabblerinin arzusuna teslimiyet gösterselerdi," di-yorum.

Bir adam görüyorum, okuduğum, öğrendiğim bir âyeti onun yüzünde okuyor ve seviyorum onu. Bağrıma basmak geliyor içimden onu. Bir başkasını görüyorum, okuduğum âyetler sanki yüzünde canlanıyor ve içimden alçak diye bağırasım, yüzüne tüküresim geliyor. Bir alış-veriş görüyorum, öğrendiğim âyetler, gözüme taktığım gözlükler hemen onun fâiz olduğunu ve böyle bir alış-verişe girmemem gerektiğini söylüyor. Bir eğitim sistemi görüyorum, okuduğum âyetler, ya da gözüme taktığım gözlükler onun tamamen vahiy kaçkını, materyalist bir eğitim sistemi olduğunu söylüyor. Ne kendimi, ne de çocuklarımı kesinlikle böyle bir eğitime teslim etmemem gerektiğini söylüyor. Ayırıyor bunları kalbim. Gözlerim bunları fark ediyor. Vahiyle bütünleşen basiretim bunları ayrıştırıyor.

Bir şişe içki, dünyanın en kaliteli içkisi de olsa, birileri ona ulaşmak için Avrupalara kadar gitmeyi göze alsa da, benim için imrenilecek bir şey değildir. Zinadan nefret ederim. Çuvallarla da olsa haram para zerre kadar ilgimi çekmez benim. Çünkü Allah'tan basiretler geldi bana. Allah'tan gözlükler geldi bize. Rabbimiz gönderdiği bu ba-siretleriyle bir kısım şeyleri bize sevdirdi; biz onları severiz. Bir kısım şeylerden de nefret ettirdi, biz onlardan da nefret ederiz.

İşte iki bakış… Birisi hadiselere Kur'an'ın gözlüğüyle bakabilen insanın bakışı, ötekisi de hadiselere kendi hevâ ve heveslerinin gözlüğüyle bakışı.

Hz Ömer kendi döneminde İran'a Müslümanlardan bir elçi gönderir. Elçi, Kisra'nın sarayına girer. Kisra'nın sarayında yerler ipek ve atlas halılarla döşelidir. Birilerinin gözlerini kamaştıran bu ihtişamlı sergiler ve halıların üzerinde yürüyen sahâbe zayıf, cılız, ama alabildiğine vakûr ve başı dik bir şekilde yürümektedir. Birilerinin bakmaya bile kıyamadığı bu halıların üzerinde Kisra'ya doğru yürürken, mızrağıyla halıları dele dele Kisra'nın huzuruna

yaklaşıyordu. Herkes hayretten donakalmıştı bu manzara karşısında. O debdebe ve âlâyişe değer verenler hayretler içinde o yiğidi seyrederlerken, o sahâbenin kafasında bir tek derdi vardı. O da İran'ın Kisra'sının ve halkının Müslüman olması. Bu büyük dâvâ yanında ne kıymeti vardı gerisinin? İhti-şam içinde yüzen bu insanlar ateşe doğru giderlerken, cehenneme doğru giderlerken, bu halıların, sergilerin ne değeri vardı?

İşte iki bakış. Birisi halıya, kilime, koltuğa, kanepeye, süse, ihtişama, paraya, pula iman derecesinde bir bağlılık, diğeri ise "dünyaya dalarım da, Rabbimi ikinci plana atarım," endişesiyle şiddetle onlardan kaçış. Birisi dünyayı kıbleleştirmiş, dünyaya kul-köle olmuş bir insanın bakışı, ötekisi de âhireti için dünyayı ve dünyalıkların tümünü ayaklarının altına alan mü'minin bakışı.

Aynen bunun gibi, Bizans hükümdarı, karşısında İslâm askerlerini görünce hayret ve dehşet içinde çevresindekilere şöyle diyordu: "Dikkat edin, şu anda karşınızda sizin hayatı ve yaşamayı sevdiğiniz kadar ölümü seven ve ona can atan bir ordu var. Ona göre ne yapacaksanız yapın!" İşte iki göz, işte iki bakış ve iki değerlendiriş… Birisi dünyayı sevmiş, onu hedef ve kıble edinmiş, onu kaybetmemek adına her şeyini fedâ etmeye hazır bir bakış, diğeri ise âhireti kazanma adına her şeyi göze alabilecek kadar dünyayı ve dünyalıkları ayaklarının altına almış, şehadete susamış bir bakış… İşte Kur'an'la bakabilen bir mü'minin bakışı ve işte kitaptan habersiz birinin bakışı…

Mü'min etrafında cereyan eden her olay, her eşya karşısında mutlaka bir tavır belirleyen insandır. Ya kabul edecektir onu, ya da reddedecektir. Ya meşrû diyecektir ona, ya da gayr-ı meşrû diyecektir. İşte bu bakış, bu değerlendiriş ve bu tavır belirlemede vahiy ölçü ise, bilelim ki bu Allah'ın istediği bir bakış ve değerlendiriştir. Değilse o zaman bu değerlendiriş nefsin, hevânın ve şeytanın kaynaklık ettiği bir değerlendiriştir. Meselâ kalabalığın içinde bir kadın görüyoruz, açık yeri, kapalı yerinden fazla ve bu haliyle insanları eğlendirmeye çalışıyor. Birileri çılgınca onu alkışlasalar da, mü'min böyle bir manzara karşısında tükürüğünü bile lâyık görmeyecektir ona. Veya işte dün-ya çapında bir futbolcu bir gol atar. Tüm dünya çılgınca onu alkışlarken, bir Müslüman için bu hiçbir değer ifade etmez. Veya piyasaya bir dergi çıkar, şehvetperestler onu elden ele dolaştırıp suyunu çıkarmaya çalışırlarken, bir Müslüman da, "Allah ve Resûlü'nün sevmediği bir mikroptur bu!" diyerek elini ve evini bu zehirden korumanın gayretine düşer. İşte bunlar farklı farklı bakışlar, farklı farklı değerlendirmelerdir. İşte bu değerlendirmelerde Kur'an besâirdir, kıstastır.

Düşünün ki herkesin gözleri bozuktu da, Allah gözlükler gönderdi. Kim bu gözlükleri takar ve hadiselere bu gözlüklerle bakarsa, her şeyi dürüst görür, kim de bu gözlükleri takmaz, kendi bilgisiyle o-laylara bakmaya çalışırsa, o da bozuk görecektir.

Kim Allah'ın kitabıyla ve Resûlü'nün sünnetiyle olaylara bakarsa o kimse Allah'ın istediği gibi görmeye başlar. Kim de bu gözlüklerle ilgilenmezse, o da nefsinin, şehvetinin, mantığının istediği gibi gör-meye başlar. İşin garibi o toplumda ihtilaflar, vuruşmalar, çekişmeler de hiçbir zaman bitmeyecektir. Çünkü gözlükler, bakışlar farklı olunca, elbette görüşler de hep farklı olmaya devam edecektir.

Bu kitap besâirdir, hidâyettir ve rahmettir. Bu kitap yol göstericidir, kılavuzdur. Ama sadece yolu gösterivermekle kalmaz bu kitap, sadece yolu tarif edivermekle kalmaz, aynı zamanda insanların o yola girmelerine yardımcı olduğu gibi, yolun sonuna kadar da onların ellerinden tutup onlara mihmandarlık yapmaktadır.

Bir de bu kitap, iman edenleri yakîne ulaştırma özelliğine de sahiptir. İman edecek ve bu imanını yakîn derecesine ulaştıracak in-sanların bilgilerini, imanlarını kuru bir bilgi, kuru bir iman olmaktan çıkarıp canlı, aktif, diri hale getirecek olandır.

Bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz: Bu kitap tüm insanlık için besâirdir. Tüm insanlara yol gösterici bir özelliğe sahiptir. Ama sadece yakîne ermek isteyen mü'minler için hidâyet ve rahmettir. Yani tüm insanlık için hidâyet ve basiret olan bu kitap, sadece yakîne erme ni-yetinde olanlar için rahmettir.

21. "Yoksa, kötülük işleyen kimseler, ölümlerinde ve diriliklerinde kendilerini, inanıp yararlı iş işleyen kimseler ile bir tutacağımızı mı sandılar? Ne kötü hüküm ve-riyorlar!"

Kötülüğe bulaşan, durmadan kötülük işleyen kimseleri, Allah'ın istediği biçimde iman eden ve bu imanlarını yaşamanın kavgasını veren, imanlarını hayata aktarabilme adına salih ameller işleyen kimselerle bir mi tutacağız?! Bunların hem hayatları, hem de ölümleri müsavi olacak öyle mi?! Öyle mi hesap ediyorlar? Öyle mi zannediyor bu insanlar?! Ne kadar da kötü hükmediyor bu insanlar?!

Yâni şimdi biz Müslümanları kâfirlerle denk mi tutacağız?! Müslümanları, mücrimler gibi mi kabul edeceğiz?! Mümkün mü bu?! Deli misiniz siz?! Aklınız ermez mi sizin?! Allah'a, Allah'ın kitabına, Al-lah'ın peygamberine inanan, kitap ve peygamberle birlikte olan, hayatını kitap ve peygamberle düzenleyen kimseyle, kitaba ve peygambere sihir diyen, sihirbaz diyen birini denk tutacağız ha?! Allah'ın kitabıyla yol bulan kimseyle, kitabı reddedip kendi kendine yol bulmaya çalışan kimseyi bir tutacağız öyle mi?! Allah'a müracaat ederek yaşayan kimseyle, Allah'ı reddedip nefsine, şeytanlara, hevâsına, toplumuna, tâğutlara, modaya, âdetlere ve tüm yeryüzü tanrılarına uymaya çalışan kişiyi bir kabul edeceğiz öyle mi?! Olacak şey mi bu?! Ne kötü hükmediyor bu insanlar?! Hayır hayır! Biz, Müslüman ile kâfiri asla denk tutmayacağız. Ne hayatında, ne de ölümünde bu ikisi birbirine denk tutulmayacaktır.

Müslüman olan, teslim olan, iradesini Allah'a teslim eden, oylamasını Allah'tan yana kullanan, Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eden, Allah'ın kendisi adına yeryüzünde aldığı kulluk maddelerini uygulamaya çalışan bir Müslüman ile, suçlu olan, kötülük işleyen, kötülük peşinde koşan, reddeden, baş kaldıran, isyan eden, itiraz e-den, kabule yanaşmayan birini kesinlikle bir tutmayacağız.

Kâfirler, mücrimler ne kadar da yanlış hükmediyorlar. Hem dünyada, hem de âhirette kendilerinin mü'minlerden bir farklarının ol-madığını, olmayacağını iddia ediyorlar. Hattâ dünyada da, âhirette de mü'minlerden çok üstün bir konumda olacaklarını zannediyor ve iddia ediyorlar.

Hem Müslümanlarla alay ediyor, Müslümanlara hayat hakkı tanımıyor, hem de dünya hayatından memnun oluyorlar. Onların tüm hedefleri dünya hayatıdır. Kitabımızın onlar hakkında buyurduğu ekini ve nesli bozma özelliklerinden de anlıyoruz ki, bu adamların dünyasında da hayır yoktur. Gerçi dış görünüşleri itibariyle dünyayı hedefledikleri için dünyada gerçekten erişemedikleri bir şey yok gibi, ama nihâyet kendi elleriyle dünyalarını da bozmuşlar. Mekânik bir hayata gelmişler. Robotlaşmışlar, duyguları bitmiştir. Hisleri, hareketleri kaybolmuştur. Sevmek, sevilmek, ağlamak, gülmek gibi tüm insanî duyguları bitmiştir. Fedâkârlık, cefakârlık duyguları bitmiştir. Yedirme, içirme, infak ve akrabalık bağları bitmiştir. Karılık-kocalık bağları bitmiştir. Babalık-oğulluk bağları bitmiştir. Her şeyleri bitmiştir. Böyle bir hayatın içindeyken tüm dünya onların olsa ne çıkar?

Şu anda aslında bu kâfirler cehennemi yaşıyorlar, ama böyle bir hayat onlara süslü geliyor. Bunu hayat zannediyorlar. Yani çok ra-hat altlarından kaçırdıkları kadınlar, üstlerinden kaçırdıkları kocalar onların iç dünyalarında büyük ıstıraplar oluşturuyor, derin yaralar açıyor, ama bunu sanki fevkâlâde güzel bir şeymiş gibi süslü görmeye çalışıyorlar. Konuştukları zaman da her biri bunu ortaya koymaktan hiç de sıkıntı duymuyor. Çok rahat bir şekilde birbirlerini aşağıya indirebiliyorlar. Çok rahat bir şekilde birbirlerini atlatabiliyor, rezil bir hayatı birlikte yaşıyorlar.

Meselâ bir adam cadde ortasında herkesin gözleri önünde aç-lıktan geberip gitse, "kimsin?" diyen olmuyor, ama yine de bu hayat kendilerine süslü gösteriliyor. İşte böyle tüm gördükleri, oldum olası bir dünya hayatları var, yaşasınlar bakalım, zaten bu adamlar geberir gebermez hepsi de cehenneme gidecekler. Hakikaten acımak gerekiyor bu adamlara, ama acımaya da hakkımız yok. Tümüyle sefaleti yaşıyorlar, ölür ölmez de cehenneme gidecekler, büyük bir azabın içinde bulacaklar kendilerini. Dünyada ne görmüşlerse, zevkleri de, sefaları da, eğlenceleri de hepsi bu kadar olacak. Lâkin işin garibi bu halleriyle bile Müslümanlara hep tepeden bakıyor, alay ediyorlar. "Dünyada da, âhirette de biz çok iyi bir konumda olacağız," diyorlar.

Ama sakın ha sakın, siz Müslümanlar onların alaylarından etkilenmeyin. Onlara acınacak bir zavallı gözüyle bakalım. Gerçekten ağlanacak durumda olanların kendilerinin olduğunu söyleyelim onlara ve hiçbir zaman en ufak bir şekilde bile olsa kalbimizden onlara benzemek duygusu geçirmeyelim. Hiçbir zaman onların yaşadığı hayatın özlemini çekmek gibi bir duruma düşmeyelim. Çünkü ilim bizde, hikmet bizde, izzet ve şeref bizde, akıl ve feraset, kitap ve hidâyet bizdedir. Dünyada mutluluk, âhirette saadet ve cennet bizdedir. Bütün bunlara rağmen bunların, bu zavallıların bizim üzerimizde uyguladıkları propagandalar sonucu hemen hemen çoğumuzun da etkisinde kaldığı konular vardır.

"Efendim, işte bunların dünya hayatları, zirveye çıkmış teknolojileri, köprüleri, yolları, sanayileri, fabrikaları var. Bütün bunları takdir etmek gerekir. Alman bilmem ne buluşunu takdir etmek lâzımdır! İsviçre'nin hukukunu takdir etmemiz lâzım!" gibi hepimizin kalbine yerleşen ufak tefek duyguları, aşağılık komplekslerini ısrarla bitirmek zo-rundayız. Bilmeliyiz ki, yeryüzünde kâfirlerin imreneceğimiz hiçbir şey-leri yoktur. Güvenebileceğimiz hiçbir hareketleri,

hiçbir karakterleri yoktur. Gerçekten dünyanın en rezil ve en sefil mahluklarıdır onlar ve geberdikleri andan itibaren de cehenneme yuvarlanacak insanlar onlardır.

Bakıyoruz, bunlar dünyaya meyletmeyen mü'minleri, birinci planda âhireti kazanmaya çalıştıkları için dünyada fakir kalmış fakirleri küçümserler. Çünkü bunların üstünlük-alçaklık kıstasları dünya, dünyanın süsü ve ziynetidir. Dünyalık sahibi olanlar bunlara göre üstün insanlardır. Tüm plan ve programları dünya içindir. Hayatın, dünyanın kölesi olarak değil de efendisi olarak kalmayı tercih edenler, dünyada çok yüce idealleri gerçekleştirmek için çırpınanlar Allah katında üstün iken, bunlar nazarında düşük insanlardır. Böyle insanlarla alay ederler. Varsın kendilerini üstün görsünler ve bununla avunsunlar ama bakın Allah diyor ki:

"Onlar mahlukâtın en şerlileridir."
(Beyyine 6)

Ama buna rağmen işte kendi hayatları kendilerine süslü gösterildiği gibi, etkileri altına aldıkları biz zavallıları da kendi pis dünyalarının kutsallığı hegemonyasına çekmeye çalışıyorlar. Ama inşallah biz onların bu zavallılıklarına, bu oyunlarına gelmeyeceğiz.

Evet kâfirler ne dünyada, ne de âhirette kesinlikle mü'minler gibi olmayacaklardır. Allah asla küfürden ve kâfirlerden razı olmaz. Allah asla kâfirlerin yaşadıkları hayatı onaylamamış ve onaylamayacaktır. Onun içindir ki, Allah asla mü'minlerle kâfirleri denk tutmayacaktır.

Kâfirlerle mü'minler yaşadıkları hayatlarında denk olmadıkları gibi, ölürlerken de asla bir olmayacaklardır. Kur'an'ın başka yerlerinden öğreniyoruz ki, Mü'minlerin ölümlerine gökle ve yer ağlayıp gözyaşı dökerken, kâfirlerin gebermesine sevinmektedirler. Ölümleri esnasında mü'minlere Allah'ın melekleri gelerek: "Korkmayın ey mü'-minler! Bizler sizinle beraberiz! Cennete kadar sizi bırakmayacağız" müjdesini verirlerken, kâfirler için de azap üstüne azap tehditleri getirmektedirler. Mü'minler ölümle yepyeni ve hesapsız güzellikte bir ha-yata giderlerken, kâfirlerin öbür tarafta hayatları olmayacaktır. Hal böyleyken, bu adamlar ne kadar da kötü hükmediyorlar? Bu kâfirler kendilerini ne kadar da iyi hissediyorlar? Kendilerini ne kadar da akıllı zannediyor bu adamlar? Hem cehenneme doğru gidiyor, azabı hak ediyorlar,

hem de hiçbir şey yokmuş gibi davranıyorlar.

22. "Allah gökleri ve yeri gerçekle yaratmıştır; her cana, kazandığının karşılığı verilir, onlara zulmedilmez."

Gökleri ve yeri yaratan Allah'tır. Rabbimiz, gökleri ve yeri hakla yaratmıştır. Az evvel anlatılan mü'minler ve kâfirlerle alâkalı yasalar nasıl hak ise, gökler ve yerler için konan yasalar da aynen onun gibi hak üzerine konulmuştur. Göklerde ve yerlerde cereyan eden tüm yasalar nasıl gerçekse, mü'min ve kâfirlerle alâkalı Rabbimizin koyduğu yasalar da gerçektir. Gökler ve yerlerdeki tüm yasalar Allah'a aittir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın yasalarına boyun bükmektedir. Hiçbir varlık Allah'ın yasalarının dışına çıkamaz. İşte tüm varlıklar Allah'a, Allah'ın hak yasalarına boyun bükmüşken, her şey üzerinde Allah'ın hükmü ve iradesi hakimken, tüm varlıklar isteyerek ya da istemeyerek Rabblerine teslimken, nasıl olur da yine Allah'ın yasaları gereği kendilerine irade verilmiş olan insanlar Rabb-lerinin emirlerine kafa tutarak kâfir oluyorlar? Nasıl oluyor da bu insanlar Rabblerinin yasalarını kabule yanaşmıyorlar? Nasıl oluyor da Rabblerinin hak yasalarını bırakıp başkalarının yasalarına kulluk etmeye çalışıyorlar? O yasalarına kulluk etmeye çalıştıkları varlıklar mı bu gökleri ve yeri yaratmıştır? Göklerde ve yerde işleyen yasaları on-lar mı koymuştur? Gökler ve yerlerde egemen olanlar onlar mıdır?

Allah, her nefis işledikleriyle, kazandıklarıyla cezalandırılsın di-ye bu düzeni kurmuş, gökleri ve yeri yaratmıştır. İşte bunun için göktekileri ve yerdekileri yaratmıştır. İşte bunun için göktekilerin ve yerdekilerin yasalarını hak olarak koymuştur. Allah'ın hak olarak koyduğu bu yasalarına teslim olanlar, bu teslimiyetlerinin karşılığı olarak Rabblerinin mükafatını görürlerken, bu yasalara teslim olmayıp kendi bildiklerince bir hayat yaşayanlar da Allah'ın azabıyla karşılık göreceklerdir. Göklerde ve yerde olanlar neye lâyık iseler onunla karşılık göreceklerdir.

Bakın, bundan sonraki âyet-i kerimede Allah'a ve Allah'ın yasalarına teslim olmayan, hevâsını ilâhlaştırmış, hevâsını putlaştırmış bir insan tipi ortaya konacak. Rabbimiz şöyle buyurur:

23. "Ey Muhammed! Hevâ ve hevesini tanrı edinen, bilgisi olduğu halde şaşırttığı, kulağını ve kalbini mühürlediği, gözünü perdelediği kimseyi gördün mü? Onu Allah'tan başka kim doğru yola eriştirebilir? Ey insanlar! Anlamaz

mısınız?"

"Peygamberim! Sen kendi hevâsını, kendi heveslerini putlaştırıp tanrı edineni ve hevâsı istikâmetinde bir hayat yaşayanı gördün mü? Allah'ı unutmuş, Allah'tan gelen basiretlerle ilgi kurmamış, Allah'ın kitabından ve peygamberin sünnetinden habersiz olduğu için, Allah'ın kendisi adına belirlediği kulluk programına teslim olmak yerine kendi bilgisine, kendi hevâ ve heveslerine teslim olmuş, ya da kendisi gibi başkalarının hevâlarına teslim olmuş, başkaları için yaşamayı, tâğutlar için yaşamayı, moda, çevre, âdetler için yaşamayı, başkalarına kulluk etmeyi alışkanlık edinmiş kişiyi gördün mü?"

Allah onu bir ilim, bir bilgi üzerine saptırmıştır. Bunu iki türlü anlamaya çalışıyoruz:

a. Allah bunları neden saptırmış? Allah, onları bir ilim üzerine saptırmıştır. Rabbimiz, "çünkü onlar sapmaya lâyıktılar da, onun için saptırdık," diyor. Yani onlarda inkâr, gurur ve kibir gibi özellikler vardı ve onların karakterleri buna müsaitti. Allah onların durumlarını bildiği için onları kendi bilgisi üzerine saptırmıştır. Sapmaya lâyık gördüğü için saptırmıştır. Allah'ı bırakmış, Allah'tan gelen basiretleri bırakmış, "ben bana yeterim! Ben benim hayatımı düzenlemesini bilirim! Evimi ben de düzenleyebilirim! Evimi nasıl tefriş edeceğimi ben de bilirim! Nereden kazanıp, nerede harcamam gerektiğini ben de bilirim! Çocuklarımı nasıl eğiteceğimi, ne yiyeceğimi, nasıl giyineceğimi ben de bilirim! Benim aklım var, benim fikrim var! Benim Allah'a da, O'nun ki-tabına da, O'nun peygamberinin örnekliğine de, O'nun hayat programına da ihtiyacım yoktur," demiş ve kendi hayatına kendisi program yapmaya kalkışmıştır. İşte bunu bilen, onun bu tavrını, onun bu tercihini bilen Allah da bu bilgisiyle onu saptırmıştır. Yani onun sapmaya lâyık olduğunu ezelî ve ebedî ilmiyle bilerek Allah onun bu tercihini onaylamıştır.

b. Bir de o kişi bilerek sapmıştır. Yani adam her şeyi bilmektedir. Ne yaptığını, neyi tercih ettiğini bilmektedir. Yaptığı işi cehâletle değil, bir bilgiyle yapmaktadır. Yaptığı şeyin bilincindedir. Bildiği halde, bilerek sapmak istemiştir de Allah onu saptırmıştır. Böylece Allah'ın sapıtmasına liyâkat kazanmış ve bunu hakketmiş olan bu adamı Allah sapıklığı üzerine terk edecek ve onun kalbini, kulağını mühürleyiverecek, gözünü perdeleyip hiçbir gerçeği görmez ve anlamaz hale getiriverecektir. Artık bu adam sağırdır, kördür, duymaz, duygu-lanmaz bir vaziyettedir. Artık ona ne derseniz deyin, ne kadar âyet gösterirseniz gösterin, hiçbir şey duymayacak ve hiçbir şey anlayamayacaktır. Her şey boş

olacaktır onun için. Artık ne Allah, ne peygamber, ne kitap, ne gökler, ne yerler, ne cennet, ne cehennem, ne hesap, ne kitap onun kalbini harekete geçiremeyecektir. Hiçbir şey onun için etkili olmayacaktır. Allah'tan gelen basiretlerle ilgi kurup Al-lah'ın hidâyetine tabi olmayan bir adamın yol bulması da kesinlikle mümkün değildir.

Bu tür insanlar arzularını, heveslerini putlaştırmış insanlardır. Canları ne isterse onu yapmaktan çekinmezler. Zevkleri, nefisleri neyi hoş görürse onu yaparlar. Hiçbir kayıt altına girmek istemezler. Ne Allah, ne peygamber, ne kitap, ne din, ne haram, ne helâl tanımazlar. Aslında bir tek Allah'a kulluktan, bir tek Allah'ın yasalarına tâbi olmaktan kaçarlar, ama pek çok İlâhlara kulluk ederler. Bir tek Allah'a kulluktan kaçacağız derken pek çok İlâha tapınırlar. Bir tek Allah'tan ka-çacağız derken pek çok İlâhın kucağına düşerler. Nefislerinin, arzularının, tutkularının, şeytanların, tâğutların kucağına düşerler.

Allah'a kulluktan kaçan, Allah'ın velâyetini kabul etmeyen bu insanların başına kuzgun gibi tâğutlar çöker ve zorlamayla, dayatmayla, hile ve aldatmalarla onları her taraflarından kıskıvrak bağlar, ağlarına düşürürler onları. Yularlarını ellerine alır ve onların velileri o-lurlar. Onları nûrdan, imandan, İslâm'dan, Allah'a kulluktan, yaratılışlarından, fıtratlarından, insanlıklarından, doğru yoldan çıkarıp küfre, inkâra, ilhada ve karanlıklara sürüklerler. Gidilmeyecek yollara sürüklerler onları. Çünkü tâğutlar aydınlık yolları sevmezler. Aklı, ilmi, düşünceyi fesada verirler. Ahlâkı ve fıtratı bozarlar. Allah ve Resûlüyle yarış iddiasıyla yapılmayacak şeyleri yaparlar. Peşlerine taktıkları kul-larını belâların kucağına taşırlar. Boyunlarındaki ipin ucunu, o ipin de, kendilerinin de sahibi olan Allah'a vermeyerek kendi ellerinde tutmak isteyen, ya da onu boşlukta tutmak isteyen herkesin iplerini ellerine alır ve onları kendilerine kul-köle edinirler.

İnsanlar güya Allah'a kulluktan kaçarken bu defa tâğutların kulu-kölesi olurlar. Allah'ı inkâr eden, velâyetini Allah'a vermeyen kişi binlerce tâğutun kulu olur. Bir tek Allah'a kulluktan kaçarken pek çok tâğutlara kulluğa razı olur. Meselâ Allah'a kulluktan kaçan kişi, evvela kendisini Allah'a kulluktan koparıp ayaklarını kaydırmak için fırsat kol-layan şeytanın kulu durumuna düşer. Sonra onu Allah'ın arzularından koparıp kendi arzu ve şehvetlerinin kulu-kölesi durumuna düşürmek isteyen nefsinin kulu durumuna düşer. Daha sonra başkaları, karısı, babası, anası, çocukları, akrabaları, kavmi, kabilesi, milleti, devleti, politik ve dini liderleri, ağası, patronu, çevresi, âdetleri, töreleri, moda-sı

ve daha yüzlerce tâğutların kulu-kölesi durumuna düşer.

Görüyoruz işte Allah'ın velâyetini kabul etmeyen insanlar bir tek Allah'a kulluktan kaçarken, yığınlarla tâğutun kulu kölesi olmuşlar. Kimisi nefsinin, kimisi şehvetlerinin, kimisi şeytanın kulu, kimisi nefsin kulu, kimisi modanın, kimisi şehvetlerinin, kadının, âdetlerin, törelerin, kanun koyucuların, çevrenin, ağalarının, patronlarının kulu olmuş. Ki-misi bu âlemde sebepler nizamı üzerinde galip ve müessir zannettikleri, zarar ve felâketler anında kendilerinden medet bekledikleri, kendilerine sığındıkları, kendilerini kurtarıcı olarak bildikleri kimselerin ku-lu olmuş. Güya bir tek Allah'a kulluktan kurtulup özgürlüğe kavuşacaklarını zanneden bu insanlar, boyunlarına pek çok varlığın kulluk iplerini takmışlar ve onların çektikleri yere gitmek zorunda kalmışlardır. Hepsini aynı anda razı etmek zorunda kalmışlar, kalpleri parça parça olmuş, burunlarına vurulmadık zincir kalmamış, zillet ve meskenetin esfeline düşmek zorunda kalmışlardır.

Bu âyetler istikâmetinde bizler kendimizi gözden geçirmek zo-rundayız. Acaba biz de kendi bilgilerimizi, kendi anlayışlarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi Allah'ın kitabının ve Resûlünün sünnetinin önüne mi geçiriyoruz? Acaba biz de hayata kendimizi etkin mi zannediyoruz? Acaba Allah'a ve Allah'ın kitabına sormadan biz de kendi kendimize hayat programı yapmaya mı çalışıyoruz? Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl giyineceğimizi, çocuklarımızı nasıl ve nerede e-ğiteceğimizi, nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, hangi meslekleri seçeceğimizi kendi kendimize belirlemeye mi kalkışıyoruz? Yâ-ni bizim hayat programlarımızı kim belirliyor? Çocuklarımızın okuluyla ilgili, evimiz, malımızla ilgili, dükkanımız, tezgahımızla ilgili, gündüzümüz, gecemizle ilgili programlarımızı kim yapıyor? Tüm bu programlarımızı Allah mı belirliyor? Hayatımızın kaçta kaçına Allah karışıyor? Kaçta kaçına biz kendimiz yahut da Zerdüşt karışıyor? Eğer nefislerimiz, arzularımız, heveslerimiz buyuruyor biz yapıyorsak, ya da Zerdüşt buyuruyor biz yapıyorsak, nefislerimizin ve Zerdüştlerin boş bırakıp gaflet ettikleri bölümü de Allah'ın diniyle dolduruyorsak, o zaman bilelim ki burada anlatılan biziz!

Hevâ ve heveslerimizi tanrı edinmek istemiyor, Rabbimize kul-luk etmek istiyorsak, Rabbimizin hayat programını çok iyi bilmek zorundayız. Başkalarına kulluktan kurtulup sadece Allah'a kul olmak is-tiyorsak, bu kulluğun kitabı olan şu Kur'an'ı ve bu kitabın açıklaması, pratiği olan, örnek kul Muhammed'in (a.s) sünnetini çok iyi tanımak zorundayız. Bunun yolu işte buradan geçmektedir.

Değilse, pek tabiidir ki, Allah'ı ve Allah'ın yasalarını tanımayan bir adamın Allah'a O'-nun istediği şekilde kulluk etmesi mümkün değildir. Allah'ın kitabını bilmeyen, peygamberin sünnetinden ve uygulamalarından haberdar olmayan bir adamın hayatını o istikâmette yaşaması mümkün değildir. Öyleyse kitap ve sünneti çok iyi bilmek zorundayız. Birinci planda Müslüman olduğumuzu unutmamak zorundayız.

"Ben Müslümanların ilki olmalıyım," diyeceğiz. "Yeryüzünde benden başka hiç kimse Müslüman olmasa da, herkes bana düşman olarak kâfir olsa da, ben yine de hiç kimseyi beklemeden Müslüman olmak zorundayım." Ya da bunun bir başka mânâsı da, "benim ilk i-şim Müslümanlık olmalıdır. Mesleğim ikinci, üçüncü planda olmalı. Öğretmenliğim ikinci, üçüncü planda olmalı. Talebeliğim öyle olmalı! Hacılığım, hocalığım, babalığım, evlatlığım, zenginliğim, fakirliğim, müdürlüğüm, âmirliğim, hizmetçiliğim, memurluğum ikinci, üçüncü planda olmalı. Ben önce Müslüman, sonra öğretmenim. Ben önce Müslüman, sonra tamirciyim. Önce Müslüman, sonra babayım. Önce müslüman, sonra evladım," demeli ve talebeliğimizi, babalığımızı, ev-latlığımızı, zenginliğimizi, fakirliğimizi hep İslâm'la yargılamalı, sorgulamalıyız!

Eğer böyle yapmaz da, mesleğimizi, işimizi, aşımızı, erkekliğimizi, kadınlığımızı birinci plana alır, Müslümanlığımızı ikinci, üçüncü plana alırsak, o zaman bozuk bir Müslümanlık çıkacaktır karşımıza. Eğer Müslümanlığımızdan önce işimiz, aşımızla ilgili, mesleğimiz, meşrebimizle ilgili problemleri gündeme getirecek olur, "önce bunları çözmeliyiz, önce bunları halletmeliyiz," diyerek Müslümanlığımızı ikinci, üçüncü plana alacak olursak, o zaman hayatımızda sapıklıklar başlayacaktır. Meselâ eğer Müslümanlığımızdan önce babalığımızı değerlendirecek olursak, o zaman belki kendimizi putlaştıran, kendimizi tanrı yerine koyan despot bir baba olarak ortaya çıkabiliriz. Yani evlatlarımızdan Allah'ın istemediklerini isteyen, Allah'ın istediklerini istemeyen bir tâğut baba durumuna düşebiliriz. Ama eğer babalığımızı değerlendirirken Müslüman olduğumuzu unutmaz, Müslümanlığımız hatırımızda olursa, o zaman Allah'ın istediği biçimde bir baba ol-ma imkânımız olacaktır.

Müslümanlığınızdan önce evlatlığınızı gündeme getirirseniz o zaman babayı hiç takmayan, babanın hiçbir arzusunu yerine getirmeyen despot ve itaatsiz bir evlat, yahut da babanın her dediğini dinleyen, babayı Rabb yerinde gören bir evlat olabiliriz. Evlat olarak önce Müslüman olduğumuzu hatırlamaz, hatırımızda canlı tutmaz ve babanın arzuları karşısında önce bir Müslüman

olduğumuzu unutur, yani babanın arzularını İslâm süzgecinden geçirmeden, baba karşısında oğulun, oğul karşısında babanın İslâm'da konumunu bilmeden babalık ve oğulluk ortaya koyarsak, elbette bu yanlış olacaktır.

Eğer siz Müslümanlıktan önce siyasetçi olmayı denemeye kalkışırsanız, o zaman belki kendinizi putlaştıran, kendinizi İlâh ve Rabb makamında gören, Allah tanımadan kendi egemenliğinize dayalı bir sistem getirmeye kalkışabilirsiniz. Eğer Müslümanlığımızdan önce ti-careti gündeme getirir, Müslümanlığımızdan önce ekonomiyi düzeltmeye kalkışırsak, çok bozuk bir mala bakış, çok bozuk bir kazanma ve harcama anlayışı geliştirebilir, bunun adına da İslâm diyebiliriz. Müslümanlığımızı birinci plana almadığımız, her şeyden önce Müslüman olduğumuzu gündeme getirmediğimiz, Müslümanlığımız bu ticârî hayatımıza hakim olmadığı için mutlaka yanlışa düşeceğiz demektir.

Ama unutmayalım ki, "ben Müslümanım" demek, "ben bu kitaba inanıyorum, ben bu kitapla amel ediyorum, ben tüm problemlerimi bu kitaba arz ediyorum, bu kitaptan ve bu kitabın pratik uygulaması olan Rasulullah'ın sünnetinden aldığım çözümlerle amel ediyorum," demektir. Bunu diyebilmek için de kitap ve sünneti tanımak zorundayız. Bu kitabı tanımadan, bu kitabın pratiği olan Rasulullah Efendimizin uygulamalarını bilmeden Müslümanlığı yaşamaya kalkarsam, o zaman bilmediğim, tanımadığım bölümlerde hep hata yapacağım de-mektir. Bilmediğim, tanımadığım bölümlerde kendi bilgimi, kendi hevâ ve heveslerimi kitabın önüne geçirecek ve onları putlaştıracağım demektir.

Yani biz her şeyden önce Müslümanız dedik mi, o zaman tüm hayatımızda, tüm problemlerimizde Müslümanlığımızı gündeme getirecek ve o problemlerin çözümü için ilk önce İslâm'a baş vuracak, İs-lâm'ı öğrenecek ve hata etmemeye çalışacağız. İşte İslâm budur, tes-limiyet budur. İşte Allah'a kulluk budur ve işte hevâyı terk etmek budur. Bunun dışında da bu mümkün değildir.

Değilse, işte görüyoruz, Allah'ı da, Allah'ın kitabını da, peygamberi de, dini de, Allah'ın hayat programını da bilmeden yaşayan insanlar kendilerini tanrılaştırmaktadırlar. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. İnsanlar kendilerini tanrılaştırmışlar, tanrılık iddiasında bulunmuşlardır.

"Egemenlik bizdedir! Hâkimiyet bizdedir! Eğer bizim kanunlarımıza itaat etmezseniz, sizi yok ederiz! Rızık bizdedir, eğer bizim de-diklerimizi

yapmazsanız, rızkınızı keseriz! Maaşınızı keser, tayininizi çıkarır, sizi sürgün ederiz! Şifâ bizdedir, eğer bizim arzularımıza kulluk etmezseniz size türlü hastalıklar musallat ederiz. İlim bizdedir, eğer bizim dediklerimizi yapmazsanız sizi cahil bırakırız! Size diploma vermez, sizi doktor yapmaz, size doçentlik payesi vermeyiz! Egemenlik bizdedir, güç-kuvvet bizdedir! Eğer bize kulluk etmezseniz, dünyayı size haram ederiz! Eğer bizim hâkimiyetimizi kabul etmezseniz sizi kodese tıkar, güneşi size haram ederiz! Hayatı size zindan ederiz!" diyerek Allah'ın kendilerine verdiği geçici güç ve kuvvetlerini O'na sa-vaşta kullanmaya kalkışan insanlar, dün de, bugün de hep olagelmiştir.

Bundan sonraki âyet-i kerimesinde Rabbimiz kendilerini putlaştıran bu zavallıların hayata bakışlarını anlatacak. Bakın onlar di-yorlar ki:

24. "Hayat ancak bu dünyadaki hayatımızdır. Ölürüz ve yaşarız; bizi ancak zamanın geçişi yokluğa sürükler," derler. Onların bu hususta bir bilgisi yoktur, sadece böyle sanırlar."

"Yaşadığımız hayat budur. Varsa da, yoksa da hayat bu yaşadığımız hayattır. Yeryüzünde belli bir süre yaşayacak, sonra da tıpkı diğer varlıklar gibi ölüp gideceğiz, yok olup gideceğiz. Bizi ancak zaman helâk ediyor. Bizi yenen, bizi yıkan, bizi yere vuran zamandır. Biz zamanla baş edemiyoruz. Zaman bizim defterimizi dürüyor. Bizi ihtiyarlatan zamandır. Zaman bizim gücümüzü zayıflatıyor, bizi mahvediyor. Eğer bizim belimizi büken bu zaman olmasaydı, eğer bu alçak zaman bizi yiyip bitirmeseydi, bu dünya hayatında ebediyen yaşayıp gidecektik. Hiç kimse bizim karşımıza çıkamayacak, hiç kimse bizim hakkımızdan gelemeyecekti," diyorlar.

Bizi yaratan ve öldüren Allah'ı diskalifiye ederek, işi zamana yüklemeye çalışıyorlar. Çünkü hayat ve ölümde etkili olarak Allah'ı kabul ettikleri anda hayatları değişecek. O zaman âhiret, hesap-kitap gündeme gelecek, düşünceleri, hayatları değişecek, zevkleri kaçacak, iştahları gırtlaklarında düğümlenecek. O zaman şu anda işledikleri suçların hiç birisini işleyemeyecekler. Şu anda yaşadıkları hayat programlarını gözden geçirmek zorunda kalacaklar. O zaman zulmedemeyecek, öldüremeyecek, kan içemeyecekler. Bunu çok iyi bildikleri için Allah'ı inkâr ediyorlar da, O'nun takdirini, O'nun egemenliğini zamana yüklüyorlar.

"Ah şu zaman yok mu? Bizi mağlup eden, bizim işimizi bitiren odur. Biz ona karşı koyamıyoruz," diyorlar. Rabbimiz diyor ki, "onlar bunu söylerken de

bu konuda hiçbir delilleri yoktur. Hiçbir mesnetleri, hiçbir dayanakları yoktur. Hayatı ve ölümü değerlendirirken ellerinde hiçbir bilgi ve belgeleri olmadığı gibi, önlerinde neler var, gelecekte neler olacak? Kendilerini neler bekliyor? Bu konuda da hiçbir bilgileri yoktur. Karanlığa taş atıyorlar."

Halbuki yaratılış Allah'la başlıyor. Hayatın başlangıcında da Allah vardır, ölürken de Allah vardır. Bu konuda Allah'ı gündemden düşüren insanların varabilecekleri hiçbir nokta yoktur.

Allah'tan, Allah'ın kitabından habersiz yaşayan insanların bunları bilmesi mümkün değildir. Çünkü insan, hayat, ölüm ve ölüm sonrası hayat, hesap, kitap, cennet ve cehennem gibi gaybî konular Allah'ın kitabında haber verilen bilgilerdir. Tüm bu bilgileri elbette hayatın da, ölümün de sahibi olan Allah bilecektir. Bu hayatın yaratıcısından ve bu şekilde programlayıcısından başkalarının bilmesi de mümkün değildir. Hâl böyleyken sormak lâzım bu zavallılara: Yaşadığımız hayat ancak bu hayattır. Varsa da, yoksa da yaşadığımız bu dünya hayatı vardır, bunun dışında hayat yoktur. İşte belli bir süre bu dünyada yaşayıp sonra da ölüp gidiyoruz diyenler, acaba bu hayatın sahibi midirler? Acaba bu hayatı onlar mı yaratmışlar? Acaba bu hayatı kendileri mi kurmuşlar? Bırakın bu dünyayı, bu hayatı yaratmalarını, acaba kendilerini kendileri mi yaratmıştır?

Hayır hayır, hayatın da, ölümün de sahibi olan Allah'tan gelen bilgilere sırt çeviren ve kendilerince bir hayat yaşayan insanlar hep karanlığa taş atıyorlar. Onlar sadece zannediyorlar. Öyle olsun isti-yorlar. Bu hayatın sonunda yeni bir diriliş, yeni bir hayat, bir hesap-ki-tap olmasın istiyorlar. İşledikleri cürümlerin, yaptıkları suçların açığa çıkmasını, hesabının sorulmasını istemiyorlar. Yaşadıkları bu hayatın sonunda geberip gitsinler, unutulup gitsinler, sümenaltı edilsinler is-tiyorlar. Tıpkı bir böcek gibi toprak olup gitmek istiyorlar. Çünkü adamların yaşadıkları dünyada sıfırı tüketmiş insanlar olarak başka tür-lü düşünme ve inanma imkânları yoktur. Zaten hayatları böyle olan birilerinin öldükten sonra dirilmeye, hesap ve kitaba inanmaları korkunç bir yıkım olacaktır. Dayanılmaz bir azap olacaktır. Onun için hep reddediyorlar, hep atıp kesiyorlar. Hep hayallerin peşinde koşuyorlar ve şaşkınca yaşadıkları bir ömrün sonunda cehenneme yuvarlanıp gidiyorlar.

25. "Âyetlerimiz onlara açıkça okunduğu zaman; delilleri yalnızca: "Doğru sözlü iseniz babalarımızı getirin bakalım" demek olur."

Kendilerine âyetlerimiz izlettirilince, âyetlerimiz açık ve net bir biçimde arz edilince, okununca ellerinde hiçbir delilleri olmadığı için, sadece şöyle bir tutanak veya gerekçeye sarılıyorlar. Diyorlar ki, "eğer sâdıksanız, eğer iddianızı eyleme dönüştürme ve ispat etme imkânınız varsa, haydi atalarımızı bize geri getirin bakalım. Daha önce ölmüş atalarımızı bize geri getirin!" Söyleyebildikleri tek şey budur. Eğer Allah varsa, eğer bu âyetler gerçekten Allah'ın âyetleriyse, eğer kitap doğru, peygamber haksa, yaşadığımız bu hayatın sonunda yeniden diriliş ve hesap kitap varsa, haydi öyleyse bizim daha önce ölmüş atalarımızı geri getirin de, size inanalım," diyorlar.

Ne kadar gülünç bir istek değil mi? Be ahmaklar, söyleyin bakalım, şimdiye kadar hangi peygamber, hangi âyet sizin ölmüş atalarınızı geri getiririz, geri getireceğiz demiş ki? Bugüne kadar böyle bir iddiada bulunan olmuş mu? Kim demiş ki bunu? Allah, kitaplarının hiç birisinde sizin atalarınızı dünyaya geri getireceğim demiyor ki! Bugüne kadar gelmiş Allah elçilerinden hiçbirisi "ölmüşleri geri getireceğim!" dememiş ki! Peki ne demiş Allah? "Sizi ve atalarınızı öbür tarafta diriltecek ve âhirette yepyeni bir hayata başlatacağım," diyor. "Burada yaptıklarınızın hesabını ödemek üzere, yaptıklarınızın karşılığıyla mükafat veya mücazât vermek üzere sizi âhirette tekrar diriltip hesap soracağım," diyor. Yani şimdi bunun onunla ne ilgisi var? Allah si-zi ve ölmüş atalarınızı tekrar dünyaya geri çevireceğim demiyor ki! Sanki Allah ve peygamberi böyle bir şey diyormuş gibi, "eğer sâdıksanız haydi ölmüş atalarımızı geri getirin," diyorlar. Ne kadar mantıksız ve aptalca bir söz!

Gerçi Rabbimiz daha önce bu dediklerini de gerçekleştirmiştir. Meselâ Bakara sûresi 259. âyette anlatıldığı gibi, evleri-barkları altüst olmuş, hayat belirtisi kalmamış viran bir ülkeye uğrayan ve bu ülkenin bir daha nasıl diriltileceği konusunda Rabbinden bilgi isteyen, yakîn isteyen Üzeyr'i (as), Rabbimizin orada yüz yıl uyutup, öldürüp sonra tekrar dünyaya geri gönderdiğini biliyoruz. Yine Kehf sûresinde anlatıldığı üzere, toplumlarına, krallarına ve krallarının, toplumlarının şirkine başkaldırıp şanlı bir kıyam gerçekleştirmiş "Ashab-ı Kehf" diye bi-linen gençleri, Rabbimizin üç yüz küsur yıl öldürdükten sonra tekrar dünyaya geri getirdiğini de biliyoruz. Yine Bakara sûresinde anlatılan Bakara kıssasında, ineğin bir parçasıyla vurulan bir adamın diriltilip katillerini haber verdiğini de biliyoruz. Allah adamların bu istediklerini de tarih içinde gerçekleştirmiş, ibret olarak ölenlerden kimilerini tekrar dünyaya geri döndürmüştür. Ama adamların dertleri bu da değildir. Adamların bütün dertleri, inkârlarına kılıf bulma çabasıdır.

26. “De ki: “Sizi Allah diriltir, sonra öldürür, sonra sizi şüphe götürmeyen kıyâmet gününde toplar. Ama insanların çoğu bilmezler.”

Şüphesiz ki Allah sizi diriltecektir. İsteseniz de istemeseniz de, kaçsanız da teslim olsanız da, hiç şüphesi olmayan bir günde Allah sizi tekrar diriltecek ve hesap-kitap için huzurda toplayacaktır. İşte Al-lah’ın dediği budur. İşte Allah’ın ve elçilerinin size vaad ettiği budur. Âhiret vardır, yeniden dirilme, hesap-kitap, cennet, cehennem hepsi gerçektir ve mutlaka yaşadığımız bu hayatın sonunda bunlarla karşı karşıya geleceğiz. Ama insanlardan pek çoğu bilmiyorlar. İnsanların çoğu bu konuda gafildirler. Hayatın ve ölümün sahibi olan dünyanın kurucusundan gelen bu kitaptan habersiz yaşayan insanların bunu bilmeleri de mümkün değildir. Bunu ancak kitapla diyalog kuranlar bilecektir.

27. “Göklerin ve yerin hükümranlığı Allah’ındır. Kıyamet kopacağı gün, işte o gün bâtıl sözlere uymuş olanlar hüsranda kalırlar.”

Gökler ve yerler O’nun olunca, göklerin ve yerlerin yaratıcısı O olunca, elbette gökler ve yerlerde söz sahibi de O olacaktır. Gökler ve yerlerde O’ndan başka hiç kimsenin egemenliği, hükümranlığı, otorite ve hâkimiyeti yoktur. Gökleri ve yerleri, göklerde ve yerlerde olanların tümünü yaratan ve şu anda göklerde ve yerlerdekilerin boyun büküp teslim oldukları kulluk yasalarını belirleyen Allah’tır. Göklerde ve yerlerdekilerin tamamı mülktür ve Mâlik de O’dur. Göklerde ve yerde bil-diğiniz bilmediğiniz ne varsa hepsi de O’nun mülküdür. Göklerdeki ecrâm-ı semâviyye, melekler, ay, güneş, yıldızlar, gezegenler, galaksiler ve bilmediğimiz daha nice varlıklar hepsi Allah’ın mülküdür. Yerdeki insanlar, hayvanlar, bitkiler, dağlar, taşlar, ağaçlar, evler, villalar, köşkler, paralar, mallar, mülkler, altınlar, gümüşler hepsi hepsi Allah’ın mülküdür. Her şey Allah’ındır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır.

Madem bütün kâinat Allah’ınsa, o zaman siz kiminsiniz? Biz kiminiz? Biz kime aitiz? Biz kimin mülküyüz o zaman? Bütün kâinat O’nun mülküyse siz kimin mülküsünüz? Ya da tüm kâinat O’nun emrine boyun bükmüş, tüm varlıklar O’na teslim olmuşken, siz kime teslim oluyorsunuz? Bütün varlıklar Allah’a kulluk ederken, siz kime kulluk ediyorsunuz? Yegâne hakim olarak Allah’ı mı tanıyorsunuz? Yoksa göklerde Allah’ın hâkimiyetini kabul edip de yerde kabul etmeyen müşriklerden misiniz? Mekke müşrikleri böyleydi. Onlar göklerin hâkimiyetini Allah’a veriyorlardı, ama O’nu yeryüzüne karıştırmamaya

çalışıyorlardı. Onlar, yerde Allah'ın yardımcıları oluğuna inanıyorlardı. Yeryüzünde Allah'ın izni olmadıkça hiç kimsenin tasarruf hakkının olmadığını bir türlü kabule yanaşmıyorlardı. Hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırmayıp, bazı bölümlerinde O'nu hakim kabul ediyorlardı. Onun için bunlara müşrik denmiştir. Peki ya günümüzde her türlü hâkimiyet haklarını Allah'tan alıp kendi ellerinde toplamaya çalışanlara ne demek lâzım? Bunların adı nedir? Varın onu siz düşünün.

"Mülk Allah'ındır," demek, o mülkte söz hakkı Allah'a aittir, de-mektir. Bir mülkün bir varlığa izâfesi demek, o mülkte o varlığın söz sahibi oluşunu kabul demektir. Şu anda sizlerin kendi mülklerinizde, kendi evlerinizde söz sahibi olduğunuz gibi. Mesela şu anda içimizden birisinin evinde, mülkünde onun sözü geçmese, onun evine girip çıkanlar ondan izinsiz girip çıksalar, o evde istediklerini emredip, istediklerini yasaklama yetkisi olmasa, bu ev onundur denebilir mi? İçimizde böyle bir ev sahipliğine, böyle bir ev reisliğine razı olacak kimse var mı? Olmaz değil mi? Böyle bir reisliğe kendimiz razı olmazken, Allah'ı niye razı etmeye mecbur kılıyoruz? Hakkımız var mı buna?

Yani hem mülkün sahibi Allah'tır der, dilimizle bunu itiraf eder, hem de o mülkte Allah'ı değil de kendimizi söz sahibi kabul etmeye kalkışır, nasıl yaşayacağımızı, çocuklarımızı nasıl eğiteceğimizi, nere-den kazanıp nerelerde harcayacağımızı, nasıl giyineceğimizi, nasıl bir hayat programı takip edeceğimizi Allah'a sormadan, Allah'ın kitabına danışmadan kendimiz belirlemeye kalkışır, evimiz-barkımız, malımız-mülkümüz, gecemiz-gündüzümüz, elimiz, ayağımız, çoluğumuz-çocu-ğumuz, hukukumuz, ekonomimiz, siyasal yapılanmamız konusunda Allah'ı söz sahibi kabul etmeyerek kendimizi, ya da Allah'tan başka kendimiz gibi kulları söz sahibi kabul edecek olursak, o zaman biz Müslüman değiliz, demektir. O zaman biz kendimizin mülk oluşunu unutmuş, kendimizi Mâlik ve İlâh kabul etmiş oluruz, Allah korusun. Kendimizi göklerin ve yerin yaratılışı, göktekilerin ve yerdekilerin mülkiyeti konusunda Allah'a ortak kabul etmiş oluruz, Allah korusun.

Halbuki Rabbimiz buyuruyor ki: "Hayır! Hayır! Bu kâinatın ve mevcudatın yegâne sahibi Allah'tır. Gökler ve yerler O'nundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun kulu ve kölesidir. Her şey O'nun mülküdür. Mâlik sadece O'dur ve her şey mülktür. O halde mülk O'-nunken, Mâlik O iken nasıl olur da O'nun mülkünde kendinizi, ya da başkalarını O'na ortak kabul edersiniz? Mülk

O’nunsa, mülkün sahibi Allah’sa o zaman o mülk konusunda söz sahibi de Allah’tır. Nasıl olur da O’nun mülkünde kendinizi, yahut bir kısım varlıkları söz sahibi kabul ederek O’na ortak koşmaya çalışıyorsunuz? Bu yetkiyi nereden alıyorsunuz? Üstelik de Allah berisinde bulduğunuz, Allah’a ortak kabul ettiğiniz bu yeryüzü tanrılarının sözlerini dinleyerek, hayatınızda kendilerini de söz sahibi kabul ederek, kanunlarına da itaat ederek, programlarını da uygulayarak onlara da kulluk yapmaya çalışıyorsunuz. Söyleyin bakalım, O’na ortak yapmaya çalıştığınız varlıklar, bu insanlar da O’nun kulları, O’nun mülkü değil mi? Yani kendilerine bile sahip olamayan, kendilerini bile yaratmaya güçleri yetmeyen bu âciz, bu güçsüz, bu sonlu varlıklar nasıl tanrı olabilirler? Allah tarafından yaratılmış olan, ölümlerine bile çare bulamamış, Allah tarafından bir gün öldürülecek olan bu varlıkları, bu Allah kullarını nasıl olur da Allah’a ortak koşmaya çalışıyorsunuz?

Bu âyetler geldiği zaman dünün müşrikleri diyorlardı ki, “tamam anladık, mülkün sahibi Allah’tır. Göklerin ve yerlerin sahibi O’-dur. Bunu kabul ediyoruz. Buna bir itirazımız yoktur. Severiz, sayarız Allah’ı. Zaman zaman O’na kulluk da yaparız. Hayatımızın ibadet bölümünde O’nu dinleriz. Ama bizim hayatımızda söz sahibi kabul ettiğimiz başka tanrılarımız da var. Meselâ hukuk tanrılarımız, eğitim tan-rılarımız, siyaset, şifa tanrılarımız vs. vs… Hayatımızda söz sahibi ka-bul ettiğimiz, arzularını, yasalarını uygulamak zorunda olduğumuz başka tanrılarımız var bizim. Bunlar ne olacak? Bunları ne yapacağız? Nereye koyacağız?”

“Şimdi Allah’ı göklerin ve yerin yegâne hakimi kabul edecek olursak, göklerde ve yerlerde egemenliği sadece O’na verecek olur ve böylece kabul ettiğimiz Allah da bize kanunlarını ulaştıracak olur, bize talimatlar gönderecek olursa o zaman biz ne yapacağız? O’nu mu dinleyeceğiz, öteki tanrılarımızı mı dinleyeceğiz? Yani o zaman bizler O’nu ve talimatlarını dinlesek olmayacak, dinlemesek olmayacak! Böyle bir kaos yaşamaktansa, öteki tanrılarımızı darıltıp onların gazabına uğramaktansa, iyisi mi o bizim hayatımıza karışmasın!” Esasen dertleri buydu adamların da, onun için Allah’ın Mâlik oluşunu, Rabb ve İlâh oluşunu reddetmeye çalışıyorlardı. “Efendim olur mu? Allah hayata karışır mı? Allah kitap ve peygamber gönderir mi? İşi yok da, bizim şu pis hayatımızla mı ilgilenecek bu Allah? Yâni Allah bir beşere tenezzül edip de ona vahiy gönderir mi? Allah hiç bir insanla konuşur mu?” diyerek bunu reddetmeye çalışıyorlardı.

Bakıyoruz, bugünkü kâfirler ve müşrikler de aynı şeyleri söy-lüyorlar. “İyi,

anladık anladık; Allah göklerin ve yerlerin yaratıcısıdır. Tamam göklerde ve yerlerde egemenlik sahibi O'dur. Tamam göklere ve yerlere O karışsın, gökler ve yerler O'nun olsun da, yani şimdi sadece Allah'ı mı dinleyeceğiz? Sadece O'nun dediği gibi mi yaşayacağız? Hayatımızda sadece Allah mı hakim olacak? Bizim keyiflerimiz, heveslerimiz ne olacak? Eğer durum öyleyse, peki şu anda bizim ka-bul ettiğimiz bir sistemimiz, bir yaşam biçimimiz var. Yıllar yılı atalarımızın kutsadığı ve şu anda da bizim onlardan miras aldığımız, kutsadığımız bir hayat tarzımız var. Biz kendi kendimize tapınıyoruz. Bizim kendi kendimize kulluğu yasallaştırdığımız demokrasi isminde bir hayat tarzımız var. Biz nasıl yaşayacağımızı Allah'tan daha iyi biliriz. Biz hukuku, eğitimi O'ndan daha iyi biliriz. Bizim içimizde hayatı Allah'tan daha iyi bilen tanrılarımız var. Hayatımızda söz sahibi kabul ettiğimiz, arzularına itaat ettiğimiz, yasalarını uyguladığımız bir kısım İlâhlarımız var. Bizim hukuk tanrılarımız, sağlık tanrılarımız, şifa, siyaset, ekono-mi, sanat tanrılarımız var. Bizler onları da dinlemek zorundayız. Onların hatırını da kazanmak, onların emir ve arzularını da yerine getirmek zorundayız. Onlara da dua etmek, onlara da sığınmak zorundayız. Hayatımızda onları da etkili ve yetkili kabul etmek zorundayız."

"Şimdi ey Muhammed, senin dediğin gibi hayatımızda söz sahibi olarak sadece Allah'ı kabul edecek olursak, sözünü dinleyeceğimiz, çektiği yere gideceğimiz, hayat programına uyacağımız, hayatımıza hükmedecek bir tek İlâh kabul edecek olursak, o zaman öteki İlâhlarımızın fonksiyonu ne olacak? Bunları nereye koyacağız? Hayatımızda bunlara hiç mi söz hakkı vermeyeceğiz? Halbuki bizler bu gü-ne kadar bunları da dinlemeye alışmıştık," diyor ve vahyi reddetmeye çalışıyorlar.

Ama bakın Allah diyor ki:

O kıyâmetin kopacağı, hayatı var eden Allah'ın bu hayatı bitireceği, her şeyin altüst olacağı gün var ya, işte o gün böyle bâtıla dalanların hepsi hüsrana mahkum olacaktır. Her şeylerini kaybetmiş, sermayelerini kötüye kullanıp hayatlarını boşa harcamış olarak Allah'ın huzuruna gelecekler. O gün Allah onlara buyuracak ki: "Mülk kimin bugün? Mâlikiyet kimin bugün? Göktekiler, yerdekiler, kasalarınızdakiler, keselerinizdekiler, altınızdakiler, üstünüzdekiler kimin bugün? Evleriniz, arabalarınız, kadınlarınız, çocuklarınız kimin bugün? Hâkimiyet kimin? Söz hakkı kimin bugün?" Yine Allah cevap verecek, buyuracak ki: "Bugün mülk, hâkimiyet Kahhâr olan, tek olan Allah'a aittir."

Peki sadece o gün mü diyecek Allah bunu? Sadece kıyâmet günü mü

soracak Rabbimiz bunu? Bugün sormuyor mu Allah bunu? Ya da sadece o gün mü mülkün sahibidir Allah? Bugün mülkün sahibi O değil midir? Bugün söz sahibi Allah değil mi? Evet, bugün de mülkün sahibi O'dur. Bugün de söz sahibi, yarın da söz sahibi O'dur. Bu-gün de, yarın da Mâlik O'dur. Bugün de yarın da Rabb ve İlâh O'dur. Bugün de yarın da egemenlik O'nundur, ama imtihan gereği, dünyanın konumu gereği dokunmuyor Allah. O'nu mülkün sahibi bilenlere de, mülkün sahibi kabul etmeyenlere de dokunmuyor Allah. O'nu Rabb bilenlere de, O'ndan başka Rabbler kabul edenlere de, O'nu Rabb ve İlâh bilip O'nun hayat programını uygulayanlara da, kendilerini, ya da başkalarını Rabb ve İlâh bilip kendi hayat programlarını kendileri belirlemeye kalkışanlara da dokunmuyor Allah. Namaz kılanlara da, kılmayanlara da dokunmuyor. İçki içenlere de, içmeyenlere de dokunmuyor. Ne yazık ki insanlardan pek çoğu dünyanın bu konumuyla aldanıyorlar. Allah dokunmuyor diye, Allah'ı atlattık zannediyorlar.

Bir gün gelecek, Allah bu hayatı bitirecek, kıyâmeti koparacak. İşte o gün imtihan döneminin bitip, imtihan salonunun boşaltılıp imtihan sonuçlarının okunduğu, ya da imtihan sonuçlarına göre insanların yerleşim birimlerinin belirlendiği gündür. Saatin ayağa kaldırıldığı, saatin ikame edildiği gündür. Saat aslında zamanı ifade eder.

Bu ifadeyle Rabbimizin bize bir yol gösterdiğini düşünüyorum. Bizlerin sürekli, "acaba geldi mi, gelmedi mi? Yaklaştı mı, yaklaşmadı mı? Acaba gelmesine az mı kaldı?" diye her an gözetleyeceğimiz, sü-rekli kendimizi kontrol edip duracağımız bir zaman olduğunu anlatıyor Rabbimiz. Tüm saatlerimizi, tüm zamanlarımızı içine alan bir saat ola-rak, o saati bir an bile unutmamamız gerekiyor. O gün:

28. "Her ümmeti diz üstü çökmüş olarak görürsün. Her ümmet Kitabı'na çağrılır. Onlara denir ki: "Bugün, size, işlediğinizin karşılığı verilecektir."

O gün her ümmet, her toplum diz üstü çökmüştür. Herkesi diz çökmüş bir vaziyette göreceksin. Herkesi diz çökmüş, başına geleceklerin endişesiyle tir tir titrer göreceksin. Dünyadaki o mağrurlar, o gücüne-kuvvetine, devletine ve saltanatına güvenip de gururundan, kibrinden Allah huzurunda diz çöküp secdeye varmayanlar, Allah'a teslim olmayanlar, kendi yasalarına, kendi sistemlerine güvenip Allah'ın yasalarını uygulamaya yanaşmayanlar o gün diz çökecek, bel kıracak, secdelere kapanacak, Allah huzurunda hiçliklerini itiraf edecekler. Rabblerinin hükmüne, Rabblerinin emirlerine boyun bükecekler.

Dünyada savaş açtıkları, kitabını diskalifiye ettikleri, yasalarını reddettikleri, elçilerine zulmettikleri Rabblerinin huzurunda çaresiz huşû içinde duracaklar. Rabblerinin huzurunda kuzu kesilecekler. Ar-tık tanrılıkları bitmiştir. Artık büyüklükleri, gururları, kibirleri kalmamış, horluk ve hakirlik içinde diz çökmüşler, Rabblerinin haklarındaki fermanını dinleyeceklerdir. İmtihan için yarattığı dünyada, insanların im-tihanı gereği, dünyada koyduğu yasaları gereği, dünyanın konumu gereği kimseye dokunmayan, kimseyi zorlamayan, herkesi serbest bırakan Allah burada artık gücünü, kudretini göstermiştir. Tüm insanlar artık gerçek Rabblerinin Allah olduğunu, gerçek hâkimiyet sahibi, gerçek rubûbiyet ve ulûhiyet sahibi tek varlığın Allah olduğunu, O'nun dışında dünyada tanrılığa soyunmuş, "egemenlik bizdedir, hâkimiyet bizdedir," diyen tüm sahte İlâhların, tüm sahte tanrı ve tanrıçaların Al-lah karşısında sus-pus olmuş, kulluk-kölelik ihrazında bulunduklarını görmüşlerdir artık. Herkes Allah karşısında bir hiç olduğunu anlamıştır artık. Herkes boyun büküp diz çökmüştür. O zaman ne olacak?

Her ümmet kitabına dâvet edilecek ve kendilerine denilecek ki, "bugün size dünyadayken işlediklerinizin karşılığı verilecektir. Bu dünyada yaptıklarınızın karşılığını bulacaksınız. Ne fazlası, ne eksiği… Ne yapmışsanız dünyada, hayatınızda ne suç işlemişseniz, onun karşılığını bulacaksınız."

O gün herkes kitabına dâvet edilecek. Buradaki kitaptan kasıt, Rabbimizin dünyanın yaratılışından bu yana her topluma, kendisiyle hayatlarını düzenlesinler diye gönderdiği kitaplardır. İnsanlık tarihinin hiçbir dönemi kitapsız, sahifesiz ve vahiysiz kalmamıştır. Peygambersiz, vahiysiz, kitapsız hiçbir dönem düşünmek mümkün değildir. Bir başka deyişle, insanlık sürekli Cenâb-ı Hakk'ın ortak bir rahmetine, ortak bir nîmetine lâyık olagelmiştir. Rahmeti bol olan Rabbimiz bu in-sanların vahye lâyık mı, değil mi olduklarına bakmadan, bu nîmete e-hil mi, değil mi olduklarını hiç hesaba katmadan, her dönem insan topluluklarına mutlaka peygamber göndermiştir. Onlara bu peygamberleri vasıtasıyla mesajını, vahyini, muhtaç oldukları hak bilgisini ulaştırmıştır. Yani Rabbimiz yarattığı insanı yolsuz yordamsız bırakmamış, onu kendi haline terk etmemiş, onun hayatına karışmak üzere sürekli kitap göndermiştir. Bu insanlar kendilerine gönderilen bu peygamberi ve onun getirdiği mesajı kabullenmişler veya reddetmişler, bu ayrı bir problemdir. Şimdi o konuya giremeyiz. Rabbimizin büyük lütfu böylece gerçekleşmiştir.

Kitap, kişilerin ve toplumun hayat programının adıdır. Kişi ve toplumlar hayatlarını kimin programlarına göre düzenliyorsa, onun kitabına tâbi olmuşlar demektir. Her dinin, her toplumun yaşam biçimini, dünya görüşünü içinde toplayan kitabı vardır. Bu kitaplarda va'z edilmiş olan kanunlar, o toplumun hayat şeklini ortaya koyar. Bu kitaplarda yazılı olanlara göre topluma yön verilir. Meselâ şu anda Allah'ın kitabı olan Kur'an'ı ilga eden bizim toplumda amel edilen, hayatı düzenleyen kitap Kur'an değildir. Peki o zaman kitapsız mı bu toplum? Elbette hayır. Şu anda toplumun amel ettiği, yaşam biçimini be-lirlediği, şu yapılmalıdır, bu yasaktır gibi hayatını düzenlediği kitapları, yasaları vardır.

Öyleyse unutmayalım ki, hiçbir insan, hiçbir toplum kitapsız değildir. Her insanın, her toplumun hayatına uygulayabileceği, hayat programı adına başvurabileceği bir kitabı vardır. Kimileri toplum kitaplarıyla, kimileri moda kitaplarıyla, kimileri Marx'ın, kimileri Mao'nun, kimileri filanın, kimileri falanların kitaplarıyla amel etmektedir. İşte kim kimin kitabıyla amel ediyor, kim kimin yasalarıyla hayatını düzenliyor-sa, o onun dinindedir ve onun kitabı odur. Çeşitli kitaplara, çeşitli yasalara göre düzenlediğimiz ve yaşadığımız bu hayatın sonunda mezara girdiğimiz andan itibaren karşımıza çıkacak sorulardan birisi de işte bu olacaktır. Kitabın ne? Kitabın neydi? Yâni neyle amel ediyordun? Hayatına kimin emirleri egemendi? Yaptıklarını sana yaptıran kimdi? Kimin kitabını, kimin yasalarını uyguluyordun? Hayatında etkili kitap, hayatına etkili hükümler ve yasalar kimin yasalarıydı? Dene-cektir.

Kişinin kitabının sadece adını bilmesi yeterli olmayacaktır. Ki-şinin Kur'an'a imanı, aynı zamanda onunla amel ederek onu pratikte uygulamaya imandır. "Ben Kur'an'a inandım," diyen kişi, "ben onunla amel etmem, onu pratik hayatımda uygulamam gerektiğine inandım," demektedir. Alırken, verirken, severken, küserken, yatarken, kalkarken, giyinirken, kuşanırken, kazanırken, harcarken, evlenirken, boşanırken, gecemde ve gündüzümde, evimde ve çocuklarımda, malımda ve mülkümde, sosyal, siyasal, hukukî ve ekonomik tüm hayatımda ben onunla amel ediyordum diyebilmek önemlidir. Ben tüm sözlerimi, tüm davranışlarımı, tüm amellerimi işte bu kitaba bakıp gerçekleştirdim, diyebilmek önemlidir. İşte o zaman bu kitap onun kitabı olacaktır. Değilse, sadece o kitabın adını bilmek hiçbir şey ifade etmeyecektir.

Kitaba iman demek, Allah kitabında böylece buyurdu, ben de bunu aynen anladım ve kabul ettim demektir. Yani Allah kitabında ne dedi? Bizzat Allah'la, Allah'ın kelâmıyla diyalog kurarak, ama bunu Peygamber örnekliğinde

anlayarak onu amele dönüştürmektir.

Rabbimiz Bakara sûresinin başında kitaplara iman konusunda iki gruptan söz etmişti:

1. Kitapla yol bulan muttakîler. Yollarını kitaba sorarak bulanlar, hayat programlarını kitaba bakarak yapanlar. Yaptıklarını kitap yap dedi diye yapanlar, yapmadıklarını da kitap yasakladı diye yapmayanlar. Yâni kitap kaynaklı, kitap endeksli bir hayat yaşayanlar.

2. Kitaba ilgisiz olanlar. Yani fark etmez, kitap kendilerini ha uyarmış, ha uyarmamış olanlar. Yeryüzünde böyle bir kitap var mı, yok mu, fark etmez onlar için. Kitaba karşı kayıtsız, ilgisiz ve nötr davrananlar. Kitabın varlığı ile yokluğu kendileri için eşit olanlar. Veya, "kitap ne derse desin, Allah ne derse desin fark etmez, ben yine bildiğimi okurum!" diyenler.

Yani kitap, peygamber karşısında Firavunluk yapanlar. Âyet-i kerime şöyle diyordu: Allah'ın indirdiğini hayatında görüntülemeyip te başkalarının indirdiğini hayatında görüntülemeye çalışan kimseyi görmedin mi? "Ben Firavun değilim demek çok kolaydır, ama benim amelim, benim tavrım Firavun'un ameline benzemiyor," demek gerçekten çok zordur. Allah için bu konuda kendimizi bir sorgulayalım. Kitaba karşı, peygambere karşı bizim tavrımız da Firavun'un tavrına mı benziyor? Allah'ın elçisi Mûsâ'ya (a.s) ve onun getirdiği mesaja sırtını dönen, ona değer vermeyen, onunla ilgilenmeyen Firavun gibi, acaba bizler de son elçiye ve onun getirdiği Kur'an'a sırtımızı mı döndük? Kitapsız bir hayatın adamı mı olduk? Bunu çok iyi düşünmek zorundayız.

Kitaba iman, kitapla yol bulabilmek, kitabı hayat programı yapabilmek için kitabı tanımak zorundayız. Kitabı tanımayan bir adamın onunla amel etmesi ve onu hayat programı yapması mümkün değildir. Bilelim ki, uygulayacak kadar kitaptan tanıdığımız âyetler bizim âyetlerimizdir ve bizim kitabımız işte o kadardır.

İşte Rabbimiz âyet-i kerimesinde buyurur ki, "her insan, her ümmet, her toplum kitabına dâvet edilecek. Size ben böyle hayatınızı düzenleyin diye bir kitap göndermiştim. Hadi gelin bakalım, kitabınıza sahip çıktınız mı? Onu tanıdınız mı? Onunla amel ettiniz mi? Hayatınızı onunla düzenlediniz mi? Onu

hayat programı yaptınız mı?”

Ya da buradaki kitaptan kasıt, herkesin amel defterleridir. Her-kes dünyada yaptıklarının tümünün yazılıp kaydedildiği amel defterlerine dâvet edilecek. “Buyurun şu dünyada yaptıklarınıza bir bakın ba-kalım! Bunları siz yaptınız. Bu amelleri siz işlediniz, bu hayatı siz yaşadınız. Siz kokladınız, biz topladık. Siz yaptınız, biz yazdık ve şimdi sizler bu amellere göre karşılık göreceksiniz,” denilecektir. Ama unut-mamak lâzımdır ki, o amel defterleri de şu sürekli elimizin altında bulunan, bulunması gereken, elimizden hiç düşürülmemesi gereken ki-tabımıza göre doldurulmalıdır. Amellerimiz konusunda sürekli beslendiğimiz, sürekli diyalog halinde bulunduğumuz kitabımıza göre bu a-mel defterlerini doldurmak zorundayız. Tüm amellerimizde kıstas bu kitap olmalıdır. Yaptığımız, söylediğimiz her şeyi, verdiğimiz her kararı bu kitaba uygun olarak vermeliyiz. Yine unutmayalım ki, adamın ki-tabı neyse, hangi kitapla sürekli beraberse, hangi kitabı elinden düşürmemeye çalışıyorsa, kafasında kimin kitabının bilgileri canlıysa, elbette ki amelleri de o kitap kaynaklı olacaktır.

29. “Bu kitabımız gerçekten sizin aleyhinize konuşur. Biz yaptıklarınızı şüphesiz bir bir kaydediyorduk.”

O gün kitap, insanların, muhataplarının aleyhinde ve lehinde her şeyi söyleyecektir. Çünkü bugün de, yarın da, kıyâmet gününde de bu kitap hak söyler, hakkı söyler, hakka göre konuşur. Her şeyi söyleyecek yarın bu kitap. “Ya Rabbi, benimle ilgilenmedi! Ya Rabbi, benim hatırımı sormadı! Beni hayat programı yapmadı! Bana değer vermedi! Gazeteye değer verdiği, dergilere değer verdiği kadar bana değer vermedi. Televizyona yöneldiği kadar bana yönelmedi. Başkalarına sorduğu kadar hayatının problemlerini bana sormadı. Ya da be-nimle ilgilendi, beni tanıdı ve hayatını benim tarifime göre düzenledi,” diyecek. Bu kitap hem lehte, hem de aleyhte şehadette bulunacaktır.

İfade ettiğim gibi, buradaki kitaptan kasıt amel defteriyse, o zaman o da her şeyi sayıp dökecek. İşte bu adam namaz kılmış, oruç tutmuş. Bu adam Allah’a baş eğmiş, Allah’a ve Allah’ın kanunlarına teslim olmuş, ama bu adam da Allah’ı reddedip kendi hevâ ve heveslerini tanrılaştırmış. Bu, tâğutlara kulluk etmiş; bu, modanın kulu olmuş; bu, âdetlerin kulu; bu çevrenin kulu olmuş gibi amel defterleri de sahibinin lehinde ve aleyhinde her şeyi sayıp dökecektir. Herkesin ameli hangi isme sahipse, hayır ya da şer hangi sınıfa dahilse, o sınıfla damgalanmış olarak kişinin karşısına çıkacaktır.

Allah diyor ki:

"Biz dünyada sizin işlediğiniz her ameli istinsah ediyorduk." İstinsah; bir kitaba bakılarak onu aynen başka bir kitap haline getirmek anlamına gelir. Yani bir kitaptan aynen kopyalamak demektir. Aslının aynına zarar getirmeden bir şeyi kopyalamak. Anlıyoruz ki kı-yâmet günü insanın eline tutuşturulacak amel defteri de o insanın dünyada işlediği amellerin tam bir kopyasıdır. O amellerin aslıdır, aynısıdır. Onda kesinlikle yanlış yoktur. Zira Allah hiç kimseye zulmet-mez. Kesinlikle ne amellerini zayi ederek, ne işlemediği amelleri onun defterine yazarak, ne işlediği amelleri zayi ederek, ne birisinin işlediklerinden ötürü bir başkasını cezalandırarak Allah kimseye zulmetmez. Allah adildir. İnsan iyilik, ya da kötülük, hayır ya da şer dünyada ne yapmışsa, ne tür ameller işlemişse orada hazır bulacaktır.

İşte bu amel defterlerine göre, dünyada insanların işledikleri amellere göre iki temel ayırım:

30. "İnanıp, yararlı iş işleyenlere gelince, Rabbleri onları rahmetine gark eder. İşte bu apaçık kurtuluştur."

İman edenler, Allah'a ve Allah'tan gelen hayat programına Al-lah'ın istediği biçimde iman edenler. Dikkat ederseniz ilk kriter imandır. Değilse Allah zenginler demiyor. Profesörler, fabrikatörler, krallar, beyler paşalar, devlet başkanları, erkekler, kadınlar, uzun boylular, kısalar, filan millete mensup olanlar, falan aileden, filan soydan gelenler, köle olanlar, efendi olanlar, işçi olanlar, patron olanlar değil. Peki ne ya? İman edenler. Allah'a, Allah'ın istediği şekilde iman edenler. Allah'tan gelen hayat programı olan kitaplara onlarla hayatlarını düzenleme adına iman edenler. Allah'ın elçilerine onları örnek almak, onları adım adım takip etmek ve hayatın her bir biriminde onlar gibi yaşamak üzere iman edenler, peygamberlerin örnekliliklerine iman edenler. Allah'ın elçileri vasıtasıyla hayatlarına karıştığına ve Allah'ın elçilerinin getirdikleri istikâmetinde bir hayat yaşamak zorunda olduklarına iman edenler...

Ama bunu, bu imanı söz planında bırakmayarak eyleme dönüştürenler, yani salih ameller işleyenler, imanlarını pratiğe dökenler, fıtratlarına ve yaratılışlarına uygun ameller işleyenler, Allah'ın razı olduğu ve emrettiği ameller işleyenler, işte böyle olanları Allah rahmetine katacaktır. Rabbimizin rahmeti onları o gün çepeçevre kuşatacaktır. Biz biliyoruz ki, Rabbimiz herkesin Rabbidir. Ama bu mü'minler yeryüzünde yaşadıkları sürece Rabblerini Rabb

bilmişler, O'nun hayat programını uygulamışlar, yaptıklarını O'nun hatırına yapmış, yapmadıklarını O'nun hatırına terk etmişlerdir. Kâfirler ise hayatlarında kendilerine başka Rabbler bulmuşlar, Allah adına değil de hep başkaları adına hayat yaşamışlardır. Allah, kendisini Rabb bilen mü'min kullarını ebedî ve sonsuz rahmetinin tecelli edeceği cennetinin, rahmetinin içine sokacaktır. Bir daha oradan çıkmamacasına, bir daha kaybetmemecesine. İşte bu en büyük kurtuluştur. Gerçekten bu, hiçbir gö-zün ben göremiyorum diyemeyeceği, hiçbir aklın ben anlayamıyorum diyemeyeceği, hiçbir kalbin ben bunu hissedemiyorum diyemeyeceği net ve apaçık bir kurtuluştur.

31. "Ama, inkâr eden kimselere denir ki: "Âyetlerim size okunmuş, siz de büyüklenip suçlu bir millet olmuştunuz değil mi?"

Kâfirlere, küfredenlere, örtenlere, örtbas edenlere, Allah'ın tek Rabb ve yegâne İlâh olduğu gerçeğini örtenlere, Allah'ı gündemlerinden düşürerek, hesaba katmayarak yaşayanlara, Kitabı örtenlere, Al-lah'ın önlerine açtığı kitabı görmezden gelerek, kitabın defterini dürerek, Allah'ın insan hayatına koyduğu işaret levhalarını örtenlere, örtbas edenlere, kitaptan habersiz hayat yaşayanlara, kendi hevâ ve he-veslerini putlaştırıp nefislerinin istediği, canlarının çektiği gibi, kendi bildiklerine göre bir hayat yaşayanlara, merhameti bol olan Allah'ın elçi göndererek kendilerine açtığı rahmet kapılarından istifade etmeden yaşayanlara, nebilerle tanışmayan, peygamberlerinin sünnetinden habersiz yaşayanlara, rahmet kapılarını kapatanlara, nankörlük yapanlara, Allah'ın hak yasalarını tanımazlıktan gelenlere gelince, ba-kın onlara da şöyle denilecek:

"Size Benim âyetlerim okunmuyor muydu? Sizler Benim âyetlerimi izlemiyor muydunuz? Âyetlerimi takip etmiyor muydunuz? Gör-müyor muydunuz Benim âyetlerimi? Kur'an'daki kulaklarınıza hitap eden şu metluv âyetlerimi, kâinata serpiştirdiğim, gözlerinize hitap eden şu meşhûd ve görsel âyetlerimi, içinize, bedenlerinize koyduğum şu enfüsî âyetlerimi okumuyor muydunuz? Görmüyor muydunuz bunları? Bütün bu âfak ve enfüsî âyetlerim size bir şey demiyor muydu? Sizin için bir şey ifade etmiyor muydu bu kadar âyet?"

"Bu âyetlerimi okuyordunuz, bu âyetlerim size okunuyordu. Dünyada bu âyetlerimi size izlettiriyordum. Ama sizler istikbar ediyordunuz. Âyetlerim karşısında büyükleniyor, kibirleniyordunuz. İhtiyaçsız ve eyvallahsız davranıyordunuz. "Biz bize yeteriz! Bizim kimseye ihtiyacımız yoktur! Bizim

gücümüz, kuvvetimiz var! Bizim devletimiz, saltanatımız var! Bizim atımız, arabamız var! Bizim itibarımız, kredimiz var! Bizim şu anda uyguladığımız sistemlerimiz var! Bu nedenle bizim Allah'a da, O'nun âyetlerine de, O'nun peygamberine de, O'nun sistemine ve hayat programına da ihtiyacımız yoktur!" diyor ve büyükleniyordunuz. Kendi âyetlerinizi Allah'ın âyetlerinden üstün görüyordunuz. Kendi yasalarınızı, kendi ideolojilerinizi Allah yasalarından üs-tün görüyordunuz."

"Bu halinizle siz suç işleyen kimselerdiniz. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın kitabına, Allah'ın sizin adınıza gönderdiği hayat programına, Allah'ın elçilerine, kendinize, nesillerinize, toplumlarınıza, insanlığa ve tüm kâinata karşı suç işliyordunuz. Zira yeryüzünde işlenebilecek en büyük suç, küfür ve şirk suçudur. Yeryüzünde en büyük suç, kişinin kendisini yaratana kulluk makamından çıkarıp kendi kendisinin, ya da başkalarının kulu makamına indirmesidir. Yeryüzünde bundan daha büyük bir suç düşünmek mümkün değildir. Sizler yeryüzünde sizi yaratan Rabbinizi unutup kendi tanrılığınızı ilân ediyordunuz. Allah'ın yasalarını kaldırıp onun yerine kendi yasalarınızı ikâme ediyordunuz. Böylece Allah kullarını Allah'a kulluktan koparıp, kendinize kul-köle ediniyordunuz. Yeryüzünde, yeryüzünün yaratıcısına ha-yat hakkı tanımıyordunuz. Allah'ın sistemine uygulama alanı vermi-yor, Allah'ın mülkünde Allah'a söz hakkı vermiyordunuz. Kendinizi büyük görüp insanları küçük görüyordunuz."

"Dün de, bugün de bu tür insanlar pek çoktur. Cüceyken kendilerini dev aynasında gören, Allah'a savaş ilân ederek büyüyeceklerine inanan, Allah'a söverek büyüdüğünü zanneden, Allah'ın sisteminin aleyhinde konuşunca büyüdüğünü zanneden, Allah karşısında güç iddiasında bulunan, Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan insanlar hep olmuştur. Allah onlara şöyle buyuracak: "Bana karşı, insanlara karşı suç işlediniz. İnsanların kanlarını emdiniz. Onların ırzlarına, namuslarına uzandınız. Kendi arzularınız, kendi siyasi görüşleriniz yeryüzünde hakim olsun diye Benim sistemimi diskalifiye ettiniz. Benim kullarımı zorla kendinize kul-köle edindiniz. Benim kullarım duymasınlar diye âyetlerimi örttünüz, âyetlerimi gündemden düşürdünüz, onların öğrenilmesini yasakladınız. Ama bütün bunları yaparken şunu hiç mi hiç düşünmediniz, şuna hiç yanaşmadınız:

32. "Doğrusu Allah'ın verdiği söz gerçektir, kıyâmet saati şüphe götürmez" dendiği zaman: "Kıyâmetin ne olduğunu bilmiyoruz, yalnız yoktur sanıyoruz, buna dair ke-sin bir bilgi elde etmiş değiliz," dediniz."

“Size Allah’ın vaadi haktır. Allah’ın kitapları ve elçileri vasıtasıyla size haber verdiği şeylerin hepsi bir gün gelip gerçekleşecektir. Saat konusunda hiçbir şüphe yoktur. Kıyâmet bir gün gelip sizin beyinlerinizde patlayacaktır,” dendiği zaman, “o kıyâmet ne zaman?” di-yordunuz. “Kıyâmet de nedir?! Biz bilmeyiz,” diyordunuz. “Biz sadece onu zannediyoruz,” diyordunuz. “Yani olabilir de, olmayabilir de, diyor-dunuz. Olsa da, olmasa da bizim için o kadar önemli değil,” diyordu-nuz. Âhireti, hesabı, kitabı hayatınızda canlı tutmuyordunuz. “Bizler yakînen onun gerçekleşeceğine ihtimal vermiyoruz,” diyordunuz. “Bilimsel olarak bu mümkün değil!” diyordunuz.

Dikkat ediyor musunuz, bu alçaklar bir taraftan, “belki olabilir,” diyor ama diğer taraftan da “mümkün değil, bu konuda emin değiliz,” diyorlar. “Yani bu konuda tam bir kanaat içinde değiliz, tatmin olmuş değiliz,” diyorlar. “Evet, bir zannımız var bu konuda, ama bu zannımız daha çok bu işin olmayacağı, kıyâmetin gerçekleşmeyeceği istikâmetindedir,” diyorlar. Ama onların olmaz dedikleri, olmayacak dedikleri kıyâmet işte gerçekleşmiştir. Reddettikleri hesap, kitap işte karşıların-da durmaktadır ve hepsi de diz çökmüş, Rabblerinin huzurunda, haklarında verilecek kararı bekliyorlar.

33. “İşledikleri kötülükler kendilerine belli oldu ve onları, alaya aldıkları şeyler kuşatıp mahvetti.”

İşledikleri tüm kötülüklerin, yaptıkları tüm pisliklerin, küfürlerin, şirklerin, Allah’tan habersiz yaşadıkları hayatın kötü sonucu işte şu anda kendilerini çepeçevre kuşatmıştır. İnkâr ettikleri, reddettikleri, alay edip durdukları kıyâmet gerçeği önlerinde durmaktadır. Artık bundan kaçıp kurtulmaları da mümkün değildir. Artık reddettikleri azabın gözlerinin önünde duruşunun yıkılışı ve hüsranı içindedirler. Eyvah ki, işledikleri tüm kötülükler şimdi önlerindedir. Keşke bu amelleri işlememiş olsalardı. Keşke dünyada böyle bir hayatın adamı olmamış olsalardı. “Keşke, keşke o alaylı sözleri, o inanmıyoruz, zan-netmiyoruz, bu bilimin verilerine terstir, kıyâmetin kopacağına inan-mıyoruz, belki olabilir ama kanaatimiz bu işin olmaması istikâmetindedir şeklindeki alaylı sözler bize ait olmasaydı! Keşke hayatımızı bu anlayışa bina edenlerden olmasaydık!” Keşke hayatlarını o hayatın sahibi olan Allah’ın kitabı ve o kitabın pratik örneği olan peygamber aleyhisselâmın sünnetine göre yaşamış olsalardı. Keşke kitap ve pey-gamberden habersiz yaşanmış bir hayatın sahibi olmamış olsalardı. Çünkü zaten Allah kitabını bunun için göndermişti. İnsanlar hayatlarını o kitap ve o peygamber rehberliğinde yaşasınlar, kitaba ve

peygambere sormadan program yapmasınlar diye göndermişti.

Halbuki kıyâmet böyle zanla, insanın kendi kanaatleriyle bilinebilecek bir şey değilmiş. Meğer bu konu gaybî bir konuymuş ve bu konuda sadece gaybı bilen Allah'ın dedikleri geçerliymiş. Keşke Rab-bimizin âyetlerine kulak verip de hayatımızı ona göre düzenleyenlerden olsaydık. Keşke Allah'la bilinebilecek bir bilgiyi kendi zanlarımızla, bilimin verileriyle anlayabileceğimiz gururuna kapılmasaydık! Keşke şu perişan duruma düşmeseydik," diyecekler.

34. "Onlara denir ki: "Bugüne kavuşacağınızı unuttuğunuz gibi Biz de sizi unuttuk; varacağınız yer ateştir, yardımcılarınız da yoktur."

"Tıpkı dünyada sizlerin bugünü ve bugünle karşı karşıya geleceğinizi unuttuğunuz, bugünü gündemlerinizden düşürüp gamsız, dertsiz bir hayat yaşamayı, Allah'ı, peygamberi izine çıkararak, kitabın defterini dürerek dilediğiniz her şeyi yaparak sorumsuzca bir hayat yaşamayı yeğlediğiniz gibi, artık bugün sizler de unutuluyorsunuz. Sizin dünyada Beni unutup yaşadığınız gibi, bugün Ben de sizi unutacağım. Sizler dünyada bugünü hesaba katmadığınız, bugünün hesabı, kitabı içinde olmadığınız, hayatınızı buna göre bina etmeye yanaşmadığınız, üstelik bugünü alaya aldığınız gibi, bugün Biz de sizi hesaba katmayacağız. Sizler barınaklarınız olan, evleriniz, yerleriniz, yurtlarınız olan ateşin içinde unutulanlardan olacaksınız. Artık sizleri hatırlayan ne bir dost, ne de derdinizi dinleyecek bir yardımcınız olmayacaktır."

İşte kendi zan ve kanaatleriyle hareket eden, Allah'ın âyetleriyle ilgilenmeyen, Allah'ın kitabından habersiz, kendi kendine hayat programı yapan insanların sonu budur! İşte âhiretle alâkalı beyanda bulunmak kendi haklarıymış gibi, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın bu konudaki haberlerini, putlaştırdıkları bilimlerinin laboratuarlarına götürerek incelemeye kalkışan, kendi bilimlerine, kendi bulgularına, kendi sistemlerine, kendi ideolojilerine güvenerek Allah'ı da, Allah'ın âyetlerini de reddetmeye kalkışan insanların sonu budur! İşte Allah'ın âyetlerini yargılamaya kalkışanların sonu budur. Öyleyse gelin kitabı ve peygamberi diskalifiye ederek kendi kendimize bir dünya yaşamaktan vazgeçelim. Kendimizi, kendimiz gibilerini putlaştırmaktan, vahyin ye-rine oturtmaktan vazgeçelim. Hayatı onun sahibinin istediği gibi yaşayarak yarın perişan duruma düşenlerden olmayalım inşallah.

35. "Bu, Allah'ın âyetlerini alaya almanızdan ve dünya hayatının sizi aldatmış olmasından ötürüdür. O gün, ne oradan çıkarılırlar ve ne de özürleri dinlenir."

İşte böyle. Çünkü sizler Allah'ın âyetlerini, Allah'ın haberlerini alaya aldınız. Allah'ın âyetlerini hiçe saydınız, yok farz ettiniz. Göklerde ve yerlerde hiç kimsenin itiraz edemeyeceği, reddedemeyeceği Allah'ın âyetlerini hakkınız olmadığı halde laboratuarlara götürüp, a-caba doğru mu, yanlış mı; aslı var mı, yok mu, diye incelemeye aldınız. Allah'ın âyetlerini, Allah'ın sistemini sorgulamaya, yargılamaya kalkıştınız. Allah'ın âyetlerini alay konusu yaptınız.

Allah'ın âyetleriyle alayın bir başka boyutu da, bu kâfirler Allah âyetlerini anlıyor, doğruluğunu kavrıyor, inkârının mümkün olmadığının bilincine eriyorlar ama buna rağmen hayatlarında hesaba katmayışlarıydı. İşte alayın bir başka boyutu da budur. Yani bildikleri, anladıkları, inkâr etmedikleri, hattâ belki ağızlarıyla onların doğruluğunu itiraf ettikleri halde hayatlarıyla yalanlıyorlardı. Hayat programlarıyla, hayatlarını bu bilgiye bina etmemekle, onları yok farz etmekle yalan-lıyorlardı. Yalan sayıyorlardı onları. Neden? Çünkü dünya hayatı onları aldatmaktadır. Dünyanın konumu ile aldanıyorlardı. İmtihan gereği, dünyanın konumu gereği Allah'ın kendilerine dokunmayışına aldanıyorlardı. Burada Allah'ı atlattık, zannediyorlardı. Dünya hiç bitmeyecek zannediyorlardı. Dünya kendilerinin zannediyor, orada ebedî kalacaklarını düşünüyorlardı.

Evet, dünya hayatı onları aldattı da, artık onlar orada ateşten hiç çıkmayacaklar. Azabın, ateşin içinde unutulacaklar. Sözleri dinlen-meyecek. Mâzeretler ileri sürme ve özürler dileme imkânı da verilmeyecek kendilerine. "Aman ya Rabbi! Ne olur, pişman olduk! Hata etmişiz! Anlayamamışız! Akıllarımızı kullanamamışız! Bizi affet! Bize merhamet buyur!" deme hak ve imkânları da olmayacaktır. Kapılar kapanacak ve o azabın içinde unutulacaklardır.

Elbette bütün bunlar buradadır. Pişmanlık burada işe yarar. Dönüş burada geçerli, tevbe burada değerlidir. İş işten geçtikten sonra artık insanın af dilemesi veya mâzeretler ileri sürmesinin anlamı yoktur. Ama bakın, bütün bunları burada anlatıyor Rabbimiz. Sanki olmadan olacakları bizim gözlerimizin önüne sürüyor. "Kullarım! Bakın iyi düşünün, yarın bunlar mutlaka başınıza gelecek. Ben sizi şimdiden uyarıyorum. Gelin, yarın "biz duymamıştık, bizim bunlardan haberimiz yoktu, eyvah, eyvah!" demeyin!" Çünkü yarın hiç kimsenin mâzeret hakkı kalmayacaktır.

36. "Övülmek, göklerin Rabbi, yerin Rabbi ve âlemlerin Rabbi olan Allah içindir."

Hamd, gökyüzünün, yeryüzünün, gökyüzündekilerin, yeryüzündekilerin de Rabbi olan Allah'a aittir. Hamd, Allah'a aittir. Mükemmellik, eksiksizlik, kusursuzluk O'na aittir. Övgü, senâ, saygı O'na ait-tir. Tüm sevgiler, tüm saygılar O'na aittir. Çünkü bu kâinatı, bu hayatı, bu varlıkları yaratan O'dur. Her şeyi yoktan var eden O'dur. Gökleri, yerleri, göktekileri, yerdekileri yaratan O'dur. Bizi yaratan, "bu bizimdir!" dediğimiz her şeyi yaratan, şu elimizdeki istifade ettiğimiz nîmetlerin tümünü var eden O'dur. Elimizi, ayağımızı, gözümüzü, kulağımızı, havamızı, suyumuzu, ayımızı, güneşimizi, elmamızı, armudumuzu, ciğerimizi, dalağımızı, atımızı, arabamızı veren O'dur. Elhamdülillah ki bütün bunlar O'ndandır. Elhamdülillah ki bütün bunları O'na borçluyuz.

Daha önceki âyette ifade edildi, göklerde ve yerde olan her şey O'nundur. Duran, yürüyen, gündüz görünen, gece görünen ne varsa her şey O'nundur. Zaman ve mekânın sahibi Allah'tır. Göklerin ve yerlerin sahibi, suyun, ateşin, havanın, oksijenin sahibi elhamdülillah ki Allah'tır. Buna ne kadar hamd etsek azdır. Eğer bütün bunların sahibi Allah değil de başkaları olsaydı, meselâ bunların sahibi insanlar olsaydı, ne olurdu bizim halimiz hiç düşündünüz mü? Ne yapardı bu insanlar bize? "Gecede uyudun, ver parasını! Gündüzü idrak ettin, öde ücretini! Güneşten ısındın, güneşten aydınlandın, çıkar parayı! Su içtin, ateşi kullandın, sökül paraları! Hava yuttun, oksijen kullandın öde faturayı! Gölgede serinledin, bulutu kullandın çıkar parayı! Elmayı yedin, armudu ısırdın, ver ücretini!" Eğer bütün bu nîmetler Allah'ın değil de başkalarının olsaydı halimiz bitikti. Rabbimizin arzında yaşıyor, onun lokantasında bedava yiyip içiyoruz. Eğer şu anda sorumsuzca tükettiğimiz bütün bu nîmetler Allah'ın değil de, içimizden birilerinin elinde olsaydı, onları bu kadar rahat alamazdık. Elhamdülillah ki, bütün bu nîmetler Rabbimizindir. Elhamdülillah ki, bizim bu kadar cömert bir Rabbimiz var ve o Rabbimiz bizi, bizim gibilere değil bizi sadece kendisine muhtaç etmiştir.

İşte böyle bir Allah hamde lâyıktır. İşte böyle bir Allah övülmeye lâyıktır. Biz sadece Rabbimizi hamde lâyık görüyoruz. Onun dışında hiç kimseye minnet borcumuz yoktur. Onun dışında hiç kimseyi hamd etmez, hiç kimseyi hamde lâyık görmeyiz. Allah'ı övmek demek, Allah'tan gelenleri övmek demektir. Allah'ı hamd etmek demek, O'nun gönderdiklerinden razı olmak ve sadece O'nun hayat programını uygulamaya koymak demektir. Hamdı Allah'a ait kılmak demek, sadece O'nu razı etmeye çalışmak, sadece O'nun emir ve

yasaklarına riâyet etmek demektir. Hayatı O'nun belirlediği yasalar çerçevesinde ve O'nun için yaşamak demektir. O'na isyan etmemek, O'na karşı gelmemek demektir.

Bizim dışımızdaki gökler ve yerlerde Allah'ın yarattığı varlıkları bir düşünün. Kendilerinin var edicisi olan Rabblerine karşı isyan içinde olan bir tek varlık var mı? İnsan ve cinlerin dışındaki tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu Allah'ın elindedir. Bütün varlıklar, yaratıcılarının çizdiği hayat programına teslim olmuşlardır. Yaratıldığı günden beri yaratıcısının emrine itaat eden, Allah'ın kendisi adına çizdiği yörüngede hareket eden güneşi bir düşünün. Bir tek gün, ya da bir tek saat Rabbine karşı gelip bugün doğmuyorum deyiverse, sizin haliniz ne olur hiç düşündünüz mü? Güneşe böyle bir özgürlük tanımadan yana olmayan sizler, Rabbinize karşı nasıl kendinizde öz-gürlük görmeye ve O'na isyan etmeye kalkışıyorsunuz? Hakkınız var mı buna? Yaşadığınız gezegende ve tüm âlemler üzerinde sözünü, hükmünü ve saltanatını geçiren, tüm varlıklar üzerinde egemen olan Rabbiniz karşısında nasıl oluyor da egemenlik ve tanrılık iddiasında bulunup, O'nun yasalarına rağmen kendinize, kendi bildiğiniz biçimde hayat programı yapmaya kalkışıyorsunuz? Nereden alıyorsunuz bu yetkiyi?

37. "Göklerde ve yerde azamet O'nundur. O, güçlüdür, Hakimdir."

Göklerde ve yerlerde büyüklük sadece O'na aittir. Allah en büyüktür. Allah tek büyüktür, başka büyük yok. Hangi konuda? Her konuda. Her konuda en büyük Allah'tır. Ekonomik sorunların çözümünde mi? En büyük Allah'tır. Eğitim problemlerinin halledilmesinde mi? Allah en büyüktür. Hukuk belirleme konusunda mı? Allah en büyüktür. Siyasal bakış açısı geliştirmede mi? En büyük Allah'tır. Aile planlamasında mı? En büyük Allah'tır. Sosyal yasaların belirlenmesinde mi? En büyük Allah'tır. İnsanla alâkalı, varlıklarla alâkalı aklınıza ne geldiyse her konuda Allah en büyüktür. Çünkü Allah, kendisinden başka İlâh olmayandır. Allah, tek İlâhtır.

İnsanların hayatında İlâhlaştırılanlar en büyüktür. Kişi neyi ilâh kabul etmişse, onu kendisinden daha büyük kabul ettiği için, sözü dinlenecek varlık, yasaları uygulanacak varlık bildiği için onu ilâh kabul eder ve onun sözünü dinler. Meselâ kişi şehvetini mi ilâhlaştırdı? Toplumunu mu ilâhlaştırdı? Çevreyi mi ilâhlaştırdı? Reisini mi? Ağasını, patronunu mu? Tâğutlarını mı? Neyi ilâhlaştırdıysa, neyi putlaştırdıysa mutlaka onu kendisinden büyük ve sözü dinlenecek varlık bildiği için ilâhlaştırmıştır.

Allah en büyüktür. Allah tek büyüktür. Büyüklük sadece O'na aittir. Çünkü kâinattaki tüm varlıkları yoktan yaratan O'dur. Her şeyi meydana getiren O'dur. Hayatı yaratan O'dur. Öyleyse büyüklüğü sa-dece O'na verin. Büyük olarak sadece O'nu bilin. O'ndan başka büyükler kabul etmeyin.

Ama siz bilirsiniz, eğer yeryüzünde Allah'tan başka büyükler kabul eder ve onlara itaat etmeye kalkar, onları Allah makamına koyarak onların kanunlarını uygulamaya çalışır, "efendim, bunlar sanat büyükleri, bunlar ilim büyükleri, bunlar hukuk, bunlar siyaset büyüklerimiz, bunlar devlet ve yönetim büyüklerimiz, bunlar hikmet, bunlar tövbe, bunlar sığınma ve şefaat büyüklerimiz," diyerek Allah dışında kendinize bir takım büyükler bulur da, Allah'a yapılması gerekenleri onlara yapmaya kalkışırsanız, bilesiniz ki o zaman Allah Azîz ve Hakîmdir.

Allah mutlak güç ve kuvvet sahibidir. Allah, kendisine karşı gelinmez, itiraz edilmez, kendisiyle baş edilmez mutlak otorite sahibidir. Sizden öyle bir intikam alır ki, ondan sizi kurtaracak hiçbir yardımcı da bulamazsınız, Allah korusun.

Bu sûre ile alakalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle iman edip amel eden kullarından eylesin. Velhamdü lillahi Rabbil'âle-mîn.

- 46 -

AHKÂF SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 46., nüzûl sıralamasına göre 66., mesânî kısmı beşinci sûreler grubunun ikinci sûresi olan Ahkâf sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 35'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd, yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Ahkâf sûresi, nübüvvetin on birinci yıllarında Mekke'de nâzil olmuş 35 âyetlik bir sûredir. Ahkâf, kum yığınları anlamına gelen ve Hz. Hûd'un (a.s) kendilerine peygamber olarak gönderildiği Âd kavmini uyardığı bölgenin adıdır.

Kur'an-ı Kerim'in kırk altıncı sûresi. Sûrenin on, on beş ve otuz beşinci âyetleri hariç geri kalanı Mekke'de nazil olmuştur. Sûre, yirmi yedinci âyetinde söz konusu edilen Âd kavminin bulunduğu bölge olan Ahkâf'tan adını almıştır. Sûre Ha-Mim şeklinde huruf-ı mukattaa ile başlayan yedi sûrenin sonuncusudur. Otuz beş âyetten ibaret olan Ahkâf sûresi üç yüz kırk dört kelime ve iki bin üç yüz harften meydana gelmiş olup fasılaları nûn ve mim harfleridir.

29 ve 30. âyetlerinden de anlaşıldığına göre, sûre Rasulullah Efendimizin ve çevresindeki bir avuç müslümanın bir kaşık suda boğulmak istendikleri bir dönemde nâzil olmuştur. Mekke'de müşrikler Allah'ın Resûlü ve müslümanlara karşı boykot ilân etmişler, ekonomik ambargo koymuşlar, şu anda yeryüzü kâfirlerinin müslümanlara yaptıkları gibi, onları korkunç işkencelere maruz bırakıyorlardı. Müslümanları âdeta toplumdan tecrit edercesine, Ebu Talib mahallesinde üç yıl boyunca ölüme terk etmişlerdi. Mekke'de tüm kapıların yüzüne kapandığı Allah'ın Resûlü, bir ümit kapısı olarak gittiği Taif'ten de ümitleri yıkılmış ve eli boş olarak dönmüştü. Mahzun bir şekilde Mekke'ye dönerken Batn-ı Nahle denilen yerde konaklayıp orada birkaç gün kaldı. Allah'ın Resûlü üzüntü içinde Mekke'ye tekrar nasıl gireceğini düşünüyordu. Şimdi işi daha da zorlaşmıştı… Taif'e gittiğini, oradakilerin kendisini taşladıklarını duyan Mekkeliler daha da şımaracak ve Allah'ın Resûlü'ne yapmadığını bırakmayacaklardı.

İşte Allah'ın Resûlü bunları düşünüp üzüntü içinde kıvranırken, Buhârî'de anlatıldığına göre Cebrâil (a.s) gelmiş ve: "Ey Allah'ın elçisi, senin kavminin sana yaptıklarını Allah bilmekte ve görmektedir. Sakın üzülme, istersen şu dağları birleştirip sana zulmeden bu insanların tümünü helâk edeyim," buyurur. Bu konuda kendisine tercih hakkı verilen Rasûlullah, seçimini onların helâki için değil, hidâyeti için kullanır. Daha sonra Rabbimiz, Rasûlullah Efendimize cinleri gönderir. Belki de Allah, Taif'te kendisine yapılanlara karşılık Resûlünü teselli adına cinlerin kendisini dinleyip iman etmiş olarak kavimlerine dönmelerini sağlamıştı.

Bu sûre Mekke'de nazil olduğu için daha çok imanî ve akîde konularını ele almıştır. Allah'ın birliğine, onun kâinatta var olan her şe-yin mutlak Rabbi olduğuna iman konusunu işlemektedir. Vahye, risâ-lete, peygamberlerin getirdiği mesajlara, bir çok peygamberin gelip geçtiğine iman etme hususlarını konu edinen Ahkâf sûresi, Kur'an ve Kur'an'dan evvel indirilmiş bulunan semavî kitaplara, Kıyamet gününe, dirilişe, insanların hesaba çekilecekleri ve yaptıklarının karşılıklarını iyi veya kötü alacakları hususlarına iman etmenin gereklerini anlatmaktadır.

Sûre yukarıda söz konusu ettiğimiz hususlara imanı her yönüyle gönüllere kadar indirmekte, kalbin her teline dokunarak değişik alanlarda olayı dile getirmektedir. Sûre bu iman konusunun belli bir insan kitlesini değil, bütün

kâinâttaki varlıkları ilgilendirdiğini belirtir. İsrail oğullarından bir grubun İslâm'a karşı tutumunu söz konusu ederek olayı ele almakta ve ayrıca cinlerden bir grubun Kur'an-ı Kerim'e karşı tavırlarını anlatmaktadır. Yahudilerden bazı kimselerin son derece yanlış ve sapık bir anlayışa kapıldıklarını, diğer bazı kimselerin ise, olumlu davranışlarını ve sağlam fıtratlarını dile getirip bunlardan örnekler sunar. Sûredeki anlatım tarzı insanın kalbini kâinatın ufuklarında, göklerde ve yerde gezindirerek ona Kıyamet ve âhiretten tablolar çizmektedir. Hz. Lût (a.s.) kavminin iman etmemelerinden dolayı başlarına gelen felâketleri ve içinde yaşadıkları şehirlerinin kötü sonunu anlatmaktadır.

Sûrenin anlatım ve akışına göz attığımızda dört ayrı bölüm içinde olayların değerlendirildiğini görüyoruz.

Birinci bölüm, sûrenin başlangıcı olup Kur'an'ın Allah katından vahiy yoluyla indirildiği ilk âyette ifade edildikten sonra, kâinat içindeki ahenk ve mükemmel nizamın Allah tarafından yönetildiği belirtilmekte ve buna insanların dikkati çekilmektedir. Bu güçlü ifadelerden sonra iman ve akîde konusu ele alınmakta Allah'a şirk koşmanın son derece basit ve dayanaksız bir tutum olduğu belirtilerek reddedilmektedir .

"(Ey Muhammed) Kâfirlere de ki, "Söyleyin bana Allah'ı bırakıp ondan başka şu tapındıklarınız yeryüzünde ne yaratmışlardır? Yoksa onların ortaklıkları göklerde mi? Eğer şu inancınızda doğru yolda iseniz o halde size indirilmiş bir kitap veya sizden öncekilerden size intikal etmiş bir bilgi kalıntısı varsa bana getirin." (4)

Böylece Allah'ı bırakıp karşılık vermeyen, duyup işitmeyen, ko-nuşmayan, cansız putlara veya ölüp gitmiş insanlara tapınmanın sapıklığı ve basitliği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bununla da kal-mamakta; o tapındıkları put ve tâğûtların kıyamet gününde insanlarla çekişerek o sıkıntı dolu hesap gününde kendilerine tapanlardan uzak olduklarını ifade edecekleri bu sûrede anlatılmaktadır.

Sûrede ayrıca müşriklerin Rasulullah'a karşı tutumları anlatılıp, Kur'an'ı kendisinin uydurduğunu ve bunun bir büyü olduğunu belirtmeleri üzerine onlara verilen Kur'anî cevaplar ve meydan okumalar sergilenmektedir. Ayrıca İsrail oğullarının bazı yanlış tutumları dile ge-tirilerek onların iman ettiği Hz. Musa ve kitapları Tevrât'ın Kur'an tarafından tasdik edildiği bildirilerek onlardan iman edenlerin doğru davranışları takdir edilmektedir. Nihâyet bölümün sonunda zulmedenlerin yanlışlıkları ahlatılıp uyarıldıklarını ve salih amel işleyenlerin

müjdelendiklerini görüyoruz.

"Muhakkak Rabbimiz Allah 'tır deyip de sonra dosdoğru gidenlere korku yoktur. Ve onlar üzülecek de değillerdir. İşte onlar cennet ehlidirler. İşlediklerine karşılık olarak orada ebediyen kalacak ve (mükâfatlandırılacak)lardır." (13)

İkinci bölümde de doğru ve sapık iki insan fıtratının akîde karşısındaki tutumları örnek olarak anlatılmaktadır. Doğumlarından erginlik çağına varıp sorumluluk yüklenerek tecrübelerle karşı karşıya kaldıkları zaman takındıkları tavır ve giriştikleri hareketleri izlenmektedir. Bu iki örnekten biri Rabbine şükredip anne ve babasına karşı iyi davranmakta, ahde vefa gösterip Allah'a yalvararak günâhlarından tevbe etmektedir. Diğeri ise, Allah'a karşı isyankâr davranarak anne ve babasını üzmekte, onlara itaât etmeyerek âhireti inkâr etmektedir. Bunun için de büyük bir sıkıntı içine gömülüp bitkin bir duruma düş-mektedir.

"Onlar öyle kişilerdir ki yaptıklarının en iyisini onlardan kabul ederiz ve onların kötülüklerinden vazgeçeriz. Onlar cennet halkıdırlar. Bu dünyada kendilerine vaadedilen doğru vaadin gerçekleşmesidir." (16)

"İşte bunlar da kendilerine azap sözü gerekli olmuş kimselerdir. Kendilerinden önce geçen cin ve insan toplulukları arasında azabın içinde bulunacaklardır. Gerçekten onlar ziyana (hüsrana) uğrayanlardır." (18)

Bu kısım bir Kıyamet tablosuyla sona erip bu tablonun acı sonu gözler önüne serilmektedir.

"O kâfirler ateşe sunuldukları gün: (Kendilerine) denir ki: Dünya hayatınızda sizin için temiz olan her şeyi harcadınız, onların zevkini sürdünüz. Bugün ise yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamanızdan ve doğru yolu terk etmenizden dolayı bugün alçaltıcı bir azap ile cezalandırılacaksınız. " (20).

Üçüncü bölümde ise, kendilerine gelen peygamberi ve ilâhi emir ve mesajları reddettikleri için Âd kavminin başlarına gelen son derece acı ve elîm âkıbeti dile getirmektedir. Kendileri hayat ve mutluluk bekledikleri rüzgârdan, öldürücü ve yok edici bir azap görünce nasıl perişan oldukları anlatılmaktadır .

"Onu vadilerine doğru yayılan bir bulut şeklinde görünce dediler ki: "Bu bize yağmur yağdıracak bir buluttur. " Hayır o, acele beklediğiniz şeydir. Acıklı azabı getiren rüzgârdır. Rabbinin emriyle her şeyi yıkar, mahveder. Derken onlar öyle bir hale geldiler ki evlerinden başka bir şey görünmez oldu (her şey yok

oldu). İşte biz suç işleyen toplumu böyle cezalandırırız. " (24-25)

Bu âyetlerle Kur'an'ın muhatabı olan o günün Mekkeli müşrikleri ile Kıyamet'e kadar gelip geçecek bütün inkârcı ve Allah'ın emirlerini reddeden kimselere Âd kavminin durumu anlatılarak acı sonlarının nasıl olduğu hatırlatılmaktadır.

"Bilin ki onları sizi yerleştirmediğimiz sağlam yerlere yerleştirmiştik. Ve kendilerine kulaklar, gözler ve kalpler vermiştik. Ne var ki bu kulakları, gözleri ve kalpleri onlara bir fayda sağlamadı. Çünkü Al-lah'ın âyetlerini (emir ve hükümlerini) bile bile inkâr ediyorlardı. Alay ettikleri şey onları mahvetti." (26)

Bu kısmın sonunda Mekkelilerin çevresinde bulunan kavimlerin başına gelenler hatırlatılarak, tapındıkları put ve tağûtların kendilerine yardım etmekten aciz oldukları, yalanlarının ortaya çıktığı ifade edilmektedir. Böylece onların bu örneklerden etkilenip imâna gelmeleri için ikazda bulunulmaktadır .

Dördüncü bölümde de cinlerden ve onların Kur'an'a karşı olan tavrından söz edilmektedir. Nihâyet sûre:

"Görmezler mi ki gökleri ve yeri yaratan ve onları yaratmaktan yorulmayan Allah, ölüleri de diriltmeye kadirdir. Evet o her şeye kadirdir" (33) mesajıyla sona ermektedir.

İşte böyle bir ortamda nâzil olmuş bir sûreyle karşı karşıyayız… Önceki Hâ-Mim'lerde olduğu gibi, burada da Rabbimiz huruf-ı mukattaadan sonra kendi isimleriyle söze başlıyor:

1. "Hâ, Mîm."

Önceki sûrelerde bu konuda epey bir şeyler demeye çalıştık.

2. "Bu Kitabın indirilmesi güçlü olan, Hakim olan Allah katındandır."

Bu kitabın indirilişi, Azîz ve hakim olan Allah'tandır. Bu kitabın sahibi izzet ve şeref, güç ve kuvvet sahibidir. Kitabı okurken böyle bir Allah'tan geldiğini asla unutmamalıyız. Yine kesinlikle bileceğiz ki, bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde en büyük izzet ve şeref, hikmet ve hâkimiyet sahibi kimselerdir. Bu kitapla beraber olanlar şerefli, bu kitapla beraber olanlar güçlüdürler. Bu kitapla beraber olanlar, bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde hareket edenler hikmet sahibidirler. Çünkü bu kitap, hikmet

sahibinden gelmiş hikmet dolu bir kitaptır. Bu kitaptan habersiz yaşayanlar, bu kitabın hikmetinden, izzet ve şerefinden istifade edemeyenler, hikmetsiz, izzetsiz ve şerefsiz olarak sürünmek zorunda olan kimselerdir.

Bu kitapla beraber olanlar yeryüzünün en hayırlı insanlarıdır. Rasûlullah'ın hadisiyle söylersek; 'Kime hikmet verilmişse, kimin bu kitaptan nasibi varsa ona çok büyük hayırlar verilmiştir.' Yine Rasû-lullah'ın ifadesiyle bu kitabı tanıyan ve bu kitabı hayatında hareket noktası yapan kimseye bâliğa bir hikmet verilmiştir. Bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde ulaşacakları her yere ulaşmışlardır. Görüşleri keskin, anlayış ve kavrayışları engin. kararları isabetlidir.

Öyleyse anlamak ve onunla hayatımızı düzenlemek üzere ki-tabı elimize aldığımızda kiminle diyalog halinde olduğumuzu, kimin kitabından bilgilenmeye çalıştığımızı unutmayacağız. Rasgele bir kitapla değil, Azîz ve Hakim olan Allah'tan gelme, Azîz ve hakim olan bir kitapla karşı karşıya olduğumuzu bileceğiz. Eğer izzet ve şerefe ihtiyacımız varsa, eğer bilgin olmaya, hikmet sahibi olmaya ihtiyacımız varsa, bu kitabı hiçbir zaman elimizden düşürmemeye çalışacağız. Elimize aldığımız bu kitabın âyetlerini anlayıp, hayata onlarla bakabildiğimiz zaman yeryüzünde izzet ve şerefe ulaşacağımızı, tüm düşmanlarımıza galip geleceğimizi, bundan ayrı kaldığımız, bu kitapla ilgimizi kestiğimiz zaman da ebediyen izzet ve şerefimizi kaybederek şerefsizlerin elinde oyuncak olacağımızı, onların kulu-kölesi olarak rezil bir hayatı yaşamak zorunda kalacağımızı unutmayacağız. Bu ki-tabı kendimizden, kendimizi de bu kitaptan ayırdığımız zaman ne ya-parsak yapalım, kime gidersek gidelim izzetsiz, şerefsiz ve hikmetsiz olarak yeryüzünde sürünmek zorunda kalacağız. Ne A.B.D'de, ne Avrupa'da, ne de başka yerlerde izzet ve şeref bulamayacağız.

3. "Biz, gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları, ancak gerçek üzere ve belirli bir süre için yarattık; inkâr edenler, uyarıldıkları şeylerden yüz çevirmektedirler."

"Biz gökleri, yerleri ve ikisi arasında olanları hak ile, belli bir yasa, belli bir ecel, belli bir süre ile yarattık," diyor Rabbimiz. Allah, var olan tüm varlıkları belli yasalara bağlayarak belli bir zaman süreci içinde yaratmıştır. Her şeyi belli bir hakka istinat edecek biçimde yaratmıştır. Varlıkların tümünü yaratan Allah olduğu için, tüm varlıklarda Allah'ın hak yasaları, hak sözleri geçerlidir.

Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu anlatırken, "gökler ve yer, İhlâs sûresine bina edilmiştir," buyurur. Kâinattaki varlıkların tamamı tevhid yasasına bina edilmiştir. Tüm varlıkta tevhid esastır, tüm kâinatta tevhid geçerlidir.

Gökte ve yerdeki varlıkların tümünün boyunlarındaki ipin ucu Allah'ın elindedir. Hepsi de Allah'a kulluk etmektedir. Hepsi Allah'ı dinlemekte ve O'nun yasalarına boyun bükmektedir. Hiçbir varlık Allah'ın kendileri için belirlediği bu kulluk yasasına karşı gelip isyan edemez. Sadece insan ve cinler bunun dışındadır. Aslında onlar da fıtraten yine Allah yasalarına boyun bükmektedirler ama Rabbimizin onlar adına belirlediği hak bir yasa gereği, âkil-bâliğ oldukları andan itibaren onlar iman ya da küfür adına bir tercih hakkına sahiptirler. Bunun dışında insanlar ne erkek ve kadın oluşlarına, ne uzun ve kısa oluşlarına, ne kaşlarının rengine, ne midelerinin çalışmasına, ne ölümlerine, ne doğumlarına söz geçirme imkânına sahip değildir. Çaresiz Allah yasalarına teslim olmak zorundadırlar.

Yaşadığımız hayatta da Allah yasaları geçerlidir. Allah'ın yeryüzünde bizim adımıza va'z ettiği bu yasa gereği, inanan ve inancını yaşayan hiçbir müslümanı cennete gitmekten kimse engelleyemez. Aksini tercih etmiş hiçbir kâfiri de cehenneme yuvarlanmaktan hiç kimse engelleyemez. Bu, yeryüzünde Allah'ın koyduğu bir yasadır ve Allah'ın yasalarının dışına çıkmak da mümkün değildir.

Allah, her şey için belli hak yasalar tespit etmiş, yine her şey için belli bir ecel tayin buyurmuştur. Her şeyin takdir edilmiş bir eceli vardır. Eceli geldiği zaman yapraklar düşer, eceli geldiği zaman taşlar yuvarlanır, eceli geldiği zaman dip diri bedenler düşer, ruhlar bedenlerden ayrılır, eceli geldiği zaman güneşin defteri dürülür, yıldızlar yerlerinden sökülüp sağa sola atılır, dağlar yürütülür, eceli geldiği za-man dünya durur, hayat biter ve her şey yok olup gider.

Evet, Rabbimiz her şey için bir zaman, bir ecel belirlemiştir. Kendisinden başka her şey fânidir. Her şey eceli geldiği zaman yok olmaya mahkumdur. Bâkî olan sadece bu kâinatın yaratıcısı ve yarattığı varlıkların yasalarının ve ecellerinin tayin edicisi olan Rabbimizdir.

Ama kâfirler uyarıldıkları tehlikelerden yüz çeviriyorlar. Kâfirler, Allah'ın bu yasalarını örtenler, Allah'ın bu yasalarını anlatmak ü-zere gönderdiği kitabını örtenler, Allah'ın âyetlerini örtüp örtbas edenler, onları gündemlerinden

düşürenler, Allah'tan da, Allah'ın kitabından da habersizce bir hayat yaşamaya çalışanlar, uyarıldıkları teh-likelerden yüz çeviriyor, yan çiziyor, ciddiye almıyor, hayat programlarını buna göre bina etmiyorlar. Allah'ın istediklerini yerine getirip, yasakladıklarından da sakınmaya, yâni hayatlarını Allah'ın istediği gibi yaşamaya yanaşmıyorlar.

Peki acaba onların uyarıldıkları bu tehlikelerle ne kastedilmektedir? Bu tehlike, Rabbimizin kitaplar ve peygamberler göndererek duyurduğu gerçeklerdir. Allah, bu kitabında ölüm ötesi hayatın hesabı, kitabı, haşır, neşir, sırat, cennet, cehennem, azap, ikap, mükâfat olarak neleri haber vermişse, hangi konularda dikkatli olmalarını istemişse, onlar işte bu uyara aldırış etmiyorlar.

Bu, gökleri, yeri ve ikisi arasındaki tüm varlıkları imtihan için yarattığını, laf olsun, eğlence olsun diye değil, hak yasalara bağlı olarak yarattığını, onlar için belli yasalar koyduğunu, her biri için belli bir yaşama zamanı, belli bir ecel tayin ettiğini, imtihan zamanının son bulması ve ecelinin dolmasıyla her şeyin öleceğini, yok olacağını ama hemen arkasından yepyeni bir hayata dirilişin, hesap-kitap döneminin başlayacağını ve bütün bu gerçekleri örtüp örtbas ederek küfür içinde yaşayanların sonunda cehenneme yuvarlanmak zorunda olacaklarını anlatır Rabbimiz. Azapla uyarmıştı insanları, cehennemle uyarmıştı. Ama kitabı örtenler, kitaptan habersiz bir hayat yaşamaya yönelenler elbette bunlardan gafil olacaklar. Bütün bunların anlatıldığı kitaptan habersiz yaşayanlar elbette ki bunlardan yüz çeviren insanlardır.

4. "Ey Muhammed! De ki: "Allah'ı bırakıp taptığınız şeyleri görüyor musunuz? Yeryüzünde ne yaratmışlar bana göstersenize! Yoksa Allah'la ortakları göklerde midir? Eğer doğru sözlü iseniz, size indirilmiş bir kitap veya intikal etmiş bir bilgi kalıntısı varsa bana getirin."

Bunların bir tek canlı yarattıklarını söyleyebilir misiniz? Bu yeryüzü tanrılarından hiçbirisine yaratma işini izâfe edebilir misiniz? Kâinattaki varlıkların yaratılması konusunda bunların bir müdahalesinin olduğunu yahut bu yaratma konusunda bunların Allah'a yardımcı olduklarını söyleyebilir misiniz? Halbuki ilâh olanın yaratıcı olması gerekir.

Yeri yaratan, gökleri yaratan, yerdekileri ve göktekileri yaratan Allah'tır. Öyleyse hamd da, övgü ve senâ da Allah'a aittir. Övülmeye, kulluk edilmeye lâyık tek varlık O'dur. Böyle iken Allah'ı tanımayanlar, başkalarına hamd

etmeye çalışıyorlar. Başkalarını övmeye, başkalarına kulluk etmeye çalışıyorlar. Allah'ın yarattığı varlıkları yaratana denk tutmaya çalışıyorlar. Kimileri Allah'ın yarattığı maddeyi Allah ye-rine koyarak Allah'a denk tutuyor, kimileri Allah'ın yarattığı kulları Allah makamına oturtarak ona denk tutuyor, kimileri yeryüzünde ona arkadaşlar, ahbaplar, vekiller ve yetkililer izafe ederek, kimileri Allah'a çocuklar izâfe ederek, kimileri Allah'ın yarattığı ateşe, kimileri taşa, toprağa, kimileri kadına, kimileri Allah makamına oturttukları insanlara, tâğutlara tapınarak onları Allah'a denk tutmaya çalışıyorlar. Halbuki bunların hepsi birer yaratıktır. Hepsi de Allah'ın yaratığı, hepsi de Allah'ın kulu ve mülküdür.

Peki bunlara kulluk edilebilir mi? Kulluğa lâyık mıdır bunlar? Bunu hakkettiler mi bunlar? Ey Allah'tan başkalarını Rabb ve İlâh bilip onlara kulluk etmeye çalışanlar! Onları hayatlarında söz sahibi bilip, onların hayat programlarını uygulamaya çalışanlar! Söyleyin, gerçekten bunlar bir şey yaratabilmişler mi? Gerçekten bunlar kulluğa lâyık varlıklar mı? "Hayır, bizler bu varlıklar kulluğa lâyık oldukları için değil, ancak kulluğa lâyık olan Rabbimiz onlara kulluğu da emrettiği için, onlara da kulluk yapıp onların sözlerini de dinleyin dediği için biz onlara da kulluk ediyoruz," diyebilirsiniz. Nitekim müşrikler de öyle diyor-lardı. "Bizi Rabbimize yaklaştırsın diye onlara kulluk yapıyoruz," diyor-lardı.

Rabbimiz işte bu âyetiyle böyle inanan insanları düşünmeye dâvet ediyor. Düşünsenize, şu Allah'tan başka İlâh bildikleriniz, Allah berisinde kanun koyma yetkisine sahip gördükleriniz, darda kaldığınız zaman dua edip kendilerine sığındığınız bu sahte tanrılar yeryüzünde ne yaratmışlar? Yoksa göklerin ve yerlerin yaratılışında Allah'a yardım mı etmişler? Yoksa onların gökler ve yerlerin egemenliği konusunda bir ortaklıkları mı var? Şu anda güneşe onlar mı hükmediyor? Aya, yıldızlara onlar mı emrediyor? Göklerin ve yerlerin yasalarını on-lar mı koymuşlar? Varlıklara hükmeden onlar mı?

"Eğer öyleyse, bana bu konuda delil olarak size indirilmiş bir kitap veya size bu konuda intikal etmiş bir bilgi kalıntısı, bir bilgi kırıntısı varsa haydi getirin bakalım onu. Böyle bir rivâyet, bir haber var mı? Bir iz, bir alâmet var mı bu konuda?" diyor Rabbimiz.

Anlayabildiğimiz kadarıyla buradaki kitaptan kasıt, Rabbimizin önceki toplumlara indirdiği kitaplardır. Kitapların herhangi birisinden bir deliliniz var mı? Eser ya da bilgi kalıntısından maksat da, önceki nesillerden sonraki nesillere

güvenilir, mütevatir yolla ulaşmış bir bilgi yahut önceki peygamberlerin uygulamalarından öğrenilenlerdir. Yani bu konuda, şirkin kokusuna bile delil olabilecek bir bilgi kırıntısı bile varsa, haydi getirin onu!?

Eğer yeryüzünde Allah'ın ortaklarının varlığını iddia ediyor ve onlara da kulluk yapılması gereklidir iddiasındaysanız, haydi bana bu konuda delil olarak Kur'an'dan önce gelmiş bir kitaptan bir delil veya bir bilgi kalıntısı getirin. Eğer Allah böyle bir delil indirmişse, bu ancak vahiyle bilinir. Haydi, önceki kitapların birinden bir tek âyet yahut peygamberlerden buna dair bir tek söz bulun. Ya da bu kitaplara ve peygamberlere dayanarak yazılmış bir tek kitaptan bir delil bulun. Hiçbir kitabın, hiçbir peygamberin Allah'la birlikte başkalarına da kulluğa çağırdığını duydunuz mu?

Hamde, İlâhlığa ve Rabblığa lâyık olan, tüm bunları yaratandır. Tüm bu semâvât ve arzdakileri yarattığı için Allah hamde lâyıktır. Gökleri ve yerdekileri, insanı yarattığı için, göktekileri ve yerdekileri in-sanın hizmetine sunduğu için Allah hamd edilmeye lâyıktır. İşte böyle bir yaratıcı İlâh olmaya lâyıktır. İşte böyle bir yaratıcı kulluğa lâyık o-landır. Yaratmayla ulûhiyet arasında böyle bir bağ kuruluyor ve sonra da deniliyor ki, "onlar bütün bunları yaratanın Allah olduğunu bile bile yine de Allah'a denk İlâhlar bulmaya çalışıyorlar." Allah'tan başkalarını da hayatlarında söz sahibi kabul edip onların sözlerini de dinlemeye, onların arzularını da gerçekleştirmeye, onların kanunlarını da uygulamaya çalışıyorlar.

Halbuki İlâh olanın, Rabb olanın, kendisine kulluk edilmesi gereken varlığın yaratıcı olması gerekir. Hani var mı Allah'tan başka böyle bir yaratıcı? Gökleri ve yeri yaratan başka birileri var mı? Varsa böyle birileri, tamam o zaman ona da kulluk yapalım. Meselâ gökten muhtaç olduğumuz bir damla su indirebilecek birileri varsa, ona da kulluk yapalım. Veya yeryüzünde bir tek ot bitirebilecek birileri biliyorsanız, tamam ona da kulluk hakkımız olabilir. Örneğin zamana beş dakikalığına söz geçiren veya ölüme giderken ömrümüzü beş dakikalığına uzatabilecek birileri varsa, tamam ona da kulluk edelim. Ona da hamd edelim, onun arzularını da yerine getirelim, onun programını da övelim, onun kitabını da hamd edelim, onun sistemini de uygulayalım.

Var mı böyle birileri? Hayır hayır, bir şeyler yaratmak şöyle dursun, Allah'a denk tutulmaya çalışılan bu varlıkların hiçbirisi kendilerini bile yaratmamıştır.

Rabbimiz yine insanları düşünmeye ve akıllarını erdirmeye de-vam ediyor:

5. "Allah'ı bırakıp da, kıyâmet gününe kadar cevap veremeyecek şeylere yalvarandan daha sapık kim vardır? Çünkü yalvardıkları şeyler, yalvarışlarından habersizdirler."

Bu insanlar, Allah'ı bırakıp da kıyâmet gününe kadar kendilerine cevap veremeyecek, dualarına ve çağrılarına ebediyen icabet edemeyecek âciz varlıklara kulluk yapmaktadırlar. Böyle insanlardan daha zalim kim vardır?

"Yeryüzünde hiçbir şey yaratmaya ve yapmaya güç yetiremeyen, kendi varlıkları konusunda bile Allah'a muhtaç olan, yoku var etmeye, varı yok etmeye, fayda sağlamaya ve zararı ortadan kaldırmaya güç yetiremeyen bir kısım âciz varlıklara dua eden kimselerden daha akılsız ve daha zalim kim vardır? Allah'ı bırakıp da böyle dualarını bile duyamayacak, kendilerine icabet edemeyecek, kendilerinin imdadına yetişemeyecek varlıklara dua eden kimselerden daha şaşkın, daha sapık kim vardır," diyor Rabbimiz. Çünkü yalvardıkları şeyler, onların dualarından, çığırtkanlıklarından gafildirler. Onlar ne hakkıyla işitebilirler, ne de icabet edebilirler. Çünkü her şeyi hakkıyla işiten ve bilen sadece Allah'tır.

Peki, hakkıyla işitmek ne demektir? Hakkıyla işitmek, işittiğine icabet edebilmek, demektir. Hakkıyla işitmek, işittiğinin derdine derman olabilmek, onun imdadına yetişmek demektir. Allah, işittiklerine icabet etmek üzere işitir. Çağıranın elinden tutup onun derdine derman olmak üzere işitir. Başka şeyler de işitir, başkaları da işitir belki ama hiç birisi icabet edemez. Allah'tan başka hiç kimse işittiklerinin imdadına yetişemez. Hadi çağırın bakalım, imdadınıza yetişen birilerini bulabilecek misiniz?

Bu akılsız, bu zalim insanların Allah'ı bırakıp da kendilerine dua edip yardım bekledikleri varlıkların hiçbirisi kıyâmete kadar onları ne işitebilecek, ne de onların imdadına yetişebilecektir. Kıyâmete kadar kapılarını dövdükleri bu âciz varlıkların onlara hidâyet sunmaları, onlara yol göstermeleri, onlara reçeteler sunmaları mümkün değildir. Kıyâmete kadar onları hakka ulaştırmaları mümkün değildir.

İstedikleri kadar bu zalimler onların önünde eğilip onlardan yardım beklesinler. İstedikleri kadar onları Rabb bilip onlardan hayat programı

istesinler. “Aman bizi kurtarın! Aman bize güzel yasalar yapıp bizi sahil-i selâmete çıkarın!” diyerek istedikleri kadar onlara yalvarıp yakarsınlar, kıyâmete kadar onların bunlara bir fayda sağlamaları mümkün olmayacaktır. Çünkü isteyenler de, kendisinden istenenler de âcizdir. Onların hakka ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır.

Öyle değil mi? Hani şu ana kadar bu âciz insanlardan hangisinin insanlığa sunduğu sistem, hangisinin insanlığa sunduğu reçete insanları huzur ve sükuna kavuşturabilmiştir? Dünya açısından bu böyle olduğu gibi, âhiret açısından da böyledir. Dünyada bir fayda sağlayamadıkları gibi, âhirette de insanları Allah’ın azabından kurtaramayacaklardır bu varlıklar. İşte görüyoruz, dünyamız bu âcizlerin elinde kan gölüne dönmüştür.

Dikkat ederseniz, âyet-i kerimede kendilerine dua edilen varlıkların kıyâmete kadar dua edenlere icabet edemeyecekleri belirtiliyor. Peki acaba kıyâmet günü işitip icabet edebilecekler mi bunlar? Çünkü kıyâmet günü iş değişecek. Dünyada onları hiç duymayan put-lar veya bu zalimlerin kendilerine dua edip yalvardıkları ölmüş ve şu anda onları duymaktan uzak bulunan sâlih kişiler, kıyâmet günü onlardan teberrî edip uzaklaşacaklar. “Vallahi ya Rabbi! Bu alçakların yaptıklarından bizim haberimiz yoktu! Bizi sana ortak koşarak, bizde güç, kuvvet görerek bize dua eden bu zalimlerin yaptıklarıyla bizim ilgimiz yoktur. Ya Rabbi, sen şahitsin ki biz hayatımız boyunca sadece sana dua ettik, sadece sana kulluk yaptık ve sadece sana kulluğa çağırdık. Hayatımız bunun ispatıdır. Bu zalimlere de bize kulluk yapın demedik,” diyecek ve onlardan uzaklaşıp Allah’a sığınacaklar.

Anlayabildiğimiz ve görebildiğimiz kadar müşriklerin dua ettikleri varlıklar üç kısımdır.

a. Ruhsuz, şuursuz olan cansız varlıklar,

b. Geçmişte yaşamış peygamberler ve Allah’ın sâlih kulları,

c. Yine geçmişte sapmış, sapıtmış ve sapıklığı kendilerine din edinmiş, yol edinmiş ve kendileri saptığı gibi Allah kullarını da saptırmak için çırpınmış kimseler. Sapıklar ve saptırıcılar olarak dünyadan göçüp gitmiş olan insanlardır.

Birinci sırada yer alan cansız varlıkların ne kendi varlıklarından, ne

kendilerine dua edip yalvaranların dualarından haberleri yoktur. Bunlar zaten cansız varlıklardır.

İkinciler, yâni Allah'ın kutlu elçileri ve daha önce yaşamış sâlih kulları, aslında yaşadıkları dönemde, Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk etmiş ve insanları Allah'a kulluğa çağırmış kimselerdir. Hayatlarında bunun mücâdelesini vermiş insanlardır. Allah'ın bu sâlih kulları da vefatlarından sonra kendilerine yapılan duaları duymaz, duyamazlar.

Duymazlar, çünkü vefat etmiştir onlar. Duymazlar, çünkü Allah onlara bunu duyurmaz. Bu zalimlerin, bu akılsızların, bu densizlerin densizliklerini duyurarak Allah üzüntüye sevk etmez bu sâlih kullarını. Rabbimiz, bu zalimler tarafından kendilerinin putlaştırıldıklarını ve ha-yatları boyunca savundukları dâvânın tamamen aksine kendilerine ibadet edildiğini duyurarak bu kutlu kullarını üzmez. Çünkü bunlar ha-yatları boyunca sadece Allah'a kulluk yapmışlar, hayatları boyunca sadece Allah dua etmişler, isteyeceklerini sadece Allah'tan istemişler, hayatları boyunca tevhide inanmışlar, tevhidi yaşamışlar ve çevrelerindeki insanları sadece Allah'a kulluğa ve tevhide çağırmışlardır. Bir ömür boyu çırpındıkları ve uğrunda şehit düştükleri dâvâlarının kendilerinden sonra gelen zalimler ve cahiller tarafından ne hale getirildiğini göstererek Rabbimiz onları üzmez.

Üçüncü gruptakilere, yani geçmişte kendileri sapmış ve insanları saptırmış insanlara gelince, bunlar zaten yaşadıkları pis hayatın cezası olarak, suçlu kimseler olarak Allah katında beklemektedir. Ge-berip gittikleri andan itibaren dünyadan hiçbir haber ulaşmaz onlara. Allah, dünyadaki haberleri ulaştırarak sâlih kullarını üzmediği gibi, bu zalimlerin de orada sevinmelerini sağlamaz.

Bazen bu alçakların yaşadıkları dönemde savundukları sapıklıklar kendilerinden sonra gelen insanlar arasında yaygınlaşmış ve zâ-hiren zafere ulaşmış olabilir, ama Allah, kendilerinin saptırdıkları haleflerinin yaygınlaştırdıkları bu sapıklıkları onlara haber vererek, on-ların dâvâlarının galibiyetini göstererek, onları orada asla sevindirmez diyoruz.

Dediklerimizin tamamen aksine, vefat etmiş sâlih kullarına, hayattaki sâlih kullarının dualarını, salât-u selâmlarını ulaştırır. Çünkü bu onlara sevinç verir. Allah elbette dünyada rızasına uygun yaşamış ve hatırını kazanmış kullarının orada sevinmelerini ister. Aynı zamanda daha önce geberip gitmiş zalimlere,

suçlulara da dünyadan gönderilen lânetleri ve bedduaları da ulaştırır. Çünkü bu onları kahredecektir.

Kalib-i Bedir denen yerde Rasûlullah Efendimizin kâfirlerin cesetleri üzerinde okuduğu hutbeyi biliyoruz. Hattâ sahâbe-i kiram: "Ey Allah'ın Resûlü, bunlar sizin sözlerinizi duyar mı ki onlara sesleniyorsunuz?" diye sorunca, Allah'ın Resûlü, "evet, aynen sizin gibi duyarlar ama cevap veremezler," buyurmuştur.

Hani az evvel okuduğumuz âyetinde Rabbimiz "Onlar kıyamet gününe kadar kendilerine icabet edemeyecek varlıklara dua ediyorlar" buyurmuştu. Peki acaba bu varlıklar kıyamet günü onlara icabet edecekler mi? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz kendilerine dua edilen varlıkların kıyâmet gününde şöyle diyeceklerini anlatır:

6. "Ama, insanlar kıyâmet günü toplanınca, putları onlara düşman olur ve tapınmalarını inkâr ederler."

Dünyada Allah'ı bırakıp da kendilerine dua edilenler, kendilerinde güç, kuvvet görülenler, kapılarında yardım dilenilenler ya da kendilerine dâvetiye çıkarılanlar, kendileri bir şey zannedilip de reklâmları, propagandaları yapılanlar, Rabb, İlâh mevkiinde görülenler, kurtarıcı konumunda bilinenler, "aman yetişin anam babam! Kurtarın bizi!" denenler veya "işte yolundayız, izindeyiz," denenler, dünyada kendilerine tapınmaya çalışan bu gönüllü kullarına asla dostluk göstermeyeceklerdir. Kendilerinin önünde eğilen bu yardakçılarına düşman olacak ve kendilerine yaptıkları duaları ve ibadetleri reddedeceklerdir.

"Ey aptallar! Sizler aslında bize kulluk yapmıyordunuz! Sizler kendi menfaatlerinize, kendi nefislerinize ve kendi hevâlarınıza kulluk ediyordunuz. Her ne kadar da bizim kanunlarımızın reklâmını yapıyor, bizim yasalarımızın tâbileri oluyor gibi görünüyor idiyseniz de, aslında sizin derdiniz bize kulluk değil, Rabbinize kulluktan kaçmaktı. Tüm derdiniz, hayatınıza Allah'ın değil, başkalarının hakim olmasıydı. Bunun yanında bizi yönlendirebileceğinizi, seçme hakkınızla, oylarınızla bize tesir edip istediğiniz yasaları çıkartabileceğinizi veya bizi atlatabileceğinizi, bizim gafletlerimizden istifade ederek istediğiniz günâhları işleyebileceğinizi biliyordunuz. Yani siz, aslında kendi kendinize tapıyordunuz."

Evet, dünyada kendilerine dua edilenler, kendilerine kulluk yapılanlar bunu reddedecekler. "Ya Rabbi, hiçbir zaman biz bu insanlara bize kulluk yapın demedik. Bize dua edin, isteyeceklerinizi bizden isteyin, bize sığının, bize yalvarın, bizim korumamız altına girin demedik. Bizler onların gözleri önünde sadece sana dua ettik. Sadece sana kulluk yapıp sadece sana sığındık. Onların bize ibadetlerinden de, dualarından da bizim hiçbir haberimiz ve ilgimiz yoktur. Bu sapıkların yaptıklarından bizler sorumlu değiliz. Onların yaptıklarında bizim payımız yoktur," diyecekler.

Kendilerinin propagandalarını yapan, kendilerinin fikirlerini, kitaplarını insanlara empoze etmeye çalışan, hayatlarını kendilerine adamış kimseler, "biz size kulluk yapıyorduk, sizin reklâmınızı yapıyorduk," deyince, "hayır hayır senin bu yaptıklarının hiç birisinden be-nim haberim yoktu," diyecek ve reddedeceklerdir.

7. "Âyetlerimiz onlara açıkça okunduğu zaman inkâr edenler, kendilerine gelen gerçek için: "Bu apaçık bir büyüdür" derler."

Âyetlerimiz onlara okunduğu (telâ) zaman. Telâ sadece okumak değildir. Gözleriyle, kalpleriyle, dilleriyle ve akıllarıyla onlara âyetlerimizi izlettirdiğimiz, peygamberler vasıtasıyla metlûv âyetlerimizi, uzuvlarıyla meşhûd âyetlerimizi onlara arz ettiğimiz zaman, kâfirler kendilerine sunulan bu gerçekler için "bu apaçık bir sihirdir," derler. Allah'ın bu âyetleri haktır, gerçektir ama kâfirler onu gerçek dışı kabul ediyorlar.

Allah'ın Resûlü onlara Allah'ın âyetlerini arz edince, Mekkeli müşrikler kesinlikle bunun insan sözü olmadığını, olamayacağını, in-san üstü harikulâde bir söz olduğunu anlıyorlardı. Çünkü o güne kadar pek çok hatip, pek çok şair görmüşlerdi. Bunlardan hangisi söyleyebilmişti bunu? Hiçbirisinin böyle sözleri söyleyebilmesi mümkün değildi. Kendi içlerinden birisi olan Muhammed bin Abdullah'ın da böyle bir sözü söylemesi mümkün değildi. Çünkü o da aralarında doğup büyümüştü. Çocukluğundan beri tanıyorlardı onu. Kur'an'ın kesinlikle bir insan sözü olmadığını biliyorlardı ama onu reddetmekte de kararlıydılar. Onun için de söyleyebilecekleri bir tek şey kalmıştı, o da bunun bir sihir olduğuydu.

Kur'an-ı Kerim'e şiir dediler, sihir dediler, evvelkilerin masalları dediler, insan sözünden başkası değildir dediler. Dediler ama buna kendileri de inanmadılar. Çünkü eğer Kur'an şiirse o zaman ondan bu kadar korkmanın anlamı ne? Piyasada yığınlarla şiir söyleyip duran insan vardı. Bunların

hangisinin arkasına bu kadar insan düşmüştü?

Yok eğer Kur'an sihirse ve onu size getiren Peygamber bir sihirbazsa, piyasada bu kadar sihirbaz var, bunlardan hangisinden bu kadar korkulmuş, hangisine karşı bu kadar tedbir alınmıştır?

Dediler ki bu bir sihirdir ve peygamber de bir sihirbazdır. Peki şimdiye kadar hangi sihirbaz bunları gösterebilmişti? Hangi sihirbaz bu sözleri söyleyebilmiş? Hangi sihirbaz bunu becerebilirdi? Hangi sihirbaz kendisine mutlak ceza verecek olan yeryüzünün en zalim ve en güçlü ordusuna sahip olan bir kralın sarayına böyle bir cesaretle girebilmişti bu güne kadar? Şimdi böyle zalim bir idarecinin karşısında hangi sihirbaz bir asayı yılan haline getirebilirdi? Hangi sihirbaz bir el çabukluğuyla, bir göz işaretiyle koskoca bir ülkeyi açlık ve felâkete sürükleyebilirdi? Hangi sihirbaz bir ülkenin tamamının evlerine kurbağalar, çekirgeler, bitler doldurabilirdi? Hangi sihirbaz tüm suları kan haline getirebilirdi? Bu güne kadar hangi sihirbaz becerebilmişti bütün bunları? Hattâ Mü'min sûresinde anlatıldığına göre, Firavun, Allah'ın bu güçlü elçisine karşı şöyle diyordu: "Sen bizi sihrinle yurdumuzdan çıkarmaya, bizim dinimizi değiştirmeye ve Mısır'ın yönetimini eline geçirmeye mi geldin?"

Oysa, o güne kadar hiç bir sihirbazın sihir gücüyle bir memleketi fethettiğinin görülmediğini biliyorlardı. Sihirbazlar sadece Firavun'dan mükafatlar alabilmek için onun ayaklarını öpmekten başka bir şey yapmamışlardı, bunu çok iyi biliyordu. Onun içindir ki, Firavu-n'un hem "sen bir sihirbazsın" demesi, hem de arkasından "sen benim krallığımı ele geçirmek istiyorsun" demesi, onun kafasının ne denli karıştığını göstermektedir.

Peygambere sihirbaz ve peygamberin getirdiği âyetlere de si-hir diyen Firavun ve Mekke müşriklerinin bu yaptığı, bir çifte standarttı. Bu, onların tüm bunları Allah desteğiyle gösteren bir peygamber olduğunu anladıklarını, ama saltanatlarının, statülerinin yok olmasından endişe ettikleri için onu reddetmeye çalıştıklarını göstermektedir.

8. "Veya, "Onu Muhammed uydurdu" derler. De ki: "Eğer onu uydurdumsa, beni Allah'a karşı hiçbir şekilde savunmazsınız; O, Kur'an için yaptığınız taşkınlıkları daha iyi bilir. Benimle sizin aranızda şahit olarak O yeter. O, bağışlayandır, merhamet edendir."

Bir taraftan bu kitaba "sihir" diyor, diğer taraftan da "bunu sen uydurdun

ve utanmadan bir de Allah’a izâfe ettin,” diyorlar. Rabbimiz peygamberine diyor ki, peygamberim sen onlara de ki: “Eğer sizin id-dia ettiğiniz gibi bunu ben kendimden uydurmuş ve Allah’a izâfe etmiş, Rabbime yalan iftirada bulunmuş olsaydım, Allah bunun cezasını bana dünyada hemen verirdi ve sizler de asla Rabbimin bana vereceği o cezanın önüne geçemezdiniz. Rabbimin gücünü, kudretini bildiğim halde ben böyle bir şeyi nasıl yapabilirim? Üstelik bu Kur’an’ın benim sözüm olmadığını, olamayacağını sizler pekâlâ bilmektesiniz.”

Kur’an’ın başka yerlerinde de bu konuda peygambere bir gözdağının verildiğini görüyoruz. Rabbimizin elçisine karşılık, “Eğer sen böyle bir şey yapmış olsaydın, senin dilini koparır, şah damarını keserdik,” gibi tehditlerini görüyoruz. Allah’ın yeryüzünde en sevgili kulu peygamber bile olsa, bunu yapan kimsenin gözünün yaşına bakılmaz.

Allah Kur’an hakkında sizin yaptığınız taşkınlıkları bilmektedir, görmektedir. Bazen ona sihir diyorsunuz, bazen şiir, bazen kehanet, bazen de bunu sen uyduruyorsun diyorsunuz. Allah, kitaba karşı takındığınız bu tavırlarınızı görmektedir. Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter. Benim doğruluğum, sizin de yalancılığınız konusunda Allah bana şahittir. Aynı zamanda bu ifade, kitaba karşı azabı gerektirecek bu tutumlarınıza karşılık, Allah’ın size nasıl bir azap gön-dereceğini yakında göreceksiniz, demektir. Allah’ın kitabına karşı işle-diğiniz bunca günâhlara rağmen sizler şu anda hayattasınız. Ama bi-lesiniz ki, bu, Allah’ın sizin bu yaptıklarınızdan gafil oluşunu değil, her şeye rağmen Rabbinizin gafur ve rahim oluşunu göstermektedir.

Evet, Rabbiniz size karşı merhametinden dolayı sizin işinizi bitirmiyor, size imkân tanıyor. Bir de ey kâfirler, şu ana kadar Allah’a ve onun kitabına karşı ne yapmış olursanız olun, ne tür suçlar işlemiş olursanız olun, bilesiniz ki her biriniz için tevbe imkânı vardır. Tevbe edip bu yaptıklarınızdan vazgeçer, Rabbinize ve onun kitabına iman ederseniz, bilesiniz ki Rabbinizin kapısı sizin için her zaman açıktır.

Rabbimizin bu rahmetini her zaman herkese hatırlatmak zorundayız. Allah’a karşı isyan içinde olanlara, Allah’a, Allah’ın kitabına rağmen bir sistem ortaya atıp onunla hayatlarını düzenlemek isteyenlere, hayatlarını Allah’ın kitabına ve Resûlü’nün sünnetine sormadan yaşamak isteyenlere, bundan vazgeçip Rabblerine kulluğa yöneldikleri takdirde, ne yaparlarsa yapsınlar

Allah'ın onları affedeceğini, kendileri için Rabbimizin rahmet kapılarının daima açık olduğunu onlara hatırlatmak zorundayız.

Rabbimiz onları düşündürmeye, düşünmeye dâvete devam ediyor:

9. "Ey Muhammed! De ki: "Ben peygamberlerin il-ki değilim; size de bana da ne yapılacağını ben bilmiyo-rum. Ben ancak bana vahy olunana uymaktayım; ben apaçık bir uyarıcıyım."

Onlara de ki peygamberim, "Ben peygamberlerin bid'i değilim." Yani ben yeni türedi, örneği olmayan, ilk defa ortaya çıkmış, ilk defa Allah'tan ve onun peygamberliğinden söz eden birisi değilim. Ya da önceki peygamberlerden farklı, onların hiçbirisinin söylemediği yepyeni bir şeyler söyleyen, yepyeni ve apayrı bir şeyler icad eden birisi değilim.

Ben size ve bana ne yapılacağını da bilmiyorum. Sonunda bu dâvâya karşı gelen sizlerin de, benimde başıma nelerin geleceğini bilmiyorum. Allah, dostlarına ve düşmanlarına ne yapacak? İleride sizin de benim de nasıl bir durumda olacağımızı bilmiyorum. Bu dâvânın ne zaman galip geleceğini, Allah'a, onun kitabına ve elçisine düşman kesilen sizlerin ne zaman helâk edileceğinizi ben bilmiyorum. Benim ve dâvâmın galibiyetini, sizin de hezimetinizi Rabbim bana ve size hayatımızda gösterecek mi, yoksa göstermeyecek mi, bilmiyo-rum.

Ben kendi kaderimi de, sizin kaderinizi de bilmiyorum. İlerde bana da, size de nelerin takdir edildiğini bilmiyorum. Çünkü ben gaybı bilmiyorum. Ben gelecekte nelerin olacağını, sizi de, beni de nelerin beklediğini bilmiyorum. Ben ancak Rabbimden bana vahy edilenlere uymaktayım. Tüm bunları bilen ancak Rabbimdir. Bana düşen sadece Rabbimin bana indirdiklerine uymaktır. Değil sizlerin geleceği, değil sizlerin kaderi, kendi geleceğimi, kendi kaderimi bile bilmiyorum. Benim kaderim bile kendi elimde değildir. Ben hayatımın tümünde Rab-bime teslim olmuşum. Ben bir kulum ve benim Rabbim de Allah'tır.

Galiba sizler beni Allah'la karıştırıyorsunuz. Allah'ın sıfatlarını bana vermeye kalkışıyorsunuz. Ya da Allah'tan istenmesi gereken şeyleri benden istemeye çalışıyorsunuz. Halbuki ben sizin gibi bir insanım ve ben sadece Rabbimin bana bildirdiklerini bilir ve size onları bildiririm. Ben hiçbir zaman bundan fazlasını bilemem.

Çünkü ben yeni türedi birisi değilim. Benden öneki tüm risâ-letlerin esasları aynıdır. Hz. Adem'den bu yana risâletler değişmemiştir. Tüm peygamberlerin risâletlerinde değişiklik sadece ufak-tefek konulardadır. Hz. Adem'den bu yana her dönemde Rabb aynı Rabb, risâlet aynı risâlet, kulluk yasaları aynı yasalardır. Söyleyin bana, bu güne kadar tarihte gelip geçmiş hangi peygamber yiyip içmemiş? Hangi peygamber gaybı bilebilmiş? Hangi peygamber şu anda sizin benden istediklerinizi becerebilmiş? Hangi peygamberin yanı başında kendisini destekleyen bir melek yer almış? Hangi peygamberin yanında orduları olmuş? Hangi peygamberin villaları vardı? Hangi peygamber, toplumunun kendisinden istediklerinin tümünü onlara verebilmiştir? Siz Allah'la peygamberi karıştırıyorsunuz.

Niye böyle demesini istiyordu Rabbimiz? Çünkü onlar Allah'ın Resûlü'nü ve onun getirdiği mesajı reddedebilmek için çok garip şeyler söylüyorlardı. "Bu ne biçim peygamber? Bizim gibi çarşıda dolaşıyor, yemek yiyor, acıkıyor, baba oluyor, hasta oluyor. Eğer bu bir Allah peygamberi olsaydı, yanında onu koruyan melekler olurdu, zengin olurdu, güçlü olurdu, geleceği bilir, gayb konusunda bilgi sahibi olurdu. Bu gaybı da bilmiyor, gelecek konusunda da bilgi sahibi değil," diyorlardı.

Zaman zaman gelip Allah'ın Resûlü'ne gaybî konularda sorular soruyorlardı. Huzuruna getirdikleri hamile bir kadının yükünün ne olduğunu, erkek mi yoksa dişi mi olduğunu soruyorlardı. Kayıp eşyalarını, falan hastanın ölüp ölmeyeceğini soruyorlardı. Yarın gerek Ra-sûlullah'ın, gerekse kendilerinin başına nelerin geleceğini soruyorlardı. Allah'ın Resûlü'nden harikulâde şeyler istiyorlardı. Peygamberin malları, mülkleri olsun istiyorlardı. Uhud'un kendileri için altın yapılma-sını, bağları, bahçelerinin olmasını istiyorlardı. Kendisine gönül verenlerin gariban kimseler olduğunu söyleyerek kınıyorlardı onu.

Onların bu tavırlarına karşılık Rabbimiz de peygamberinin böyle demesini istiyordu: "Siz yanılıyorsunuz. Siz beni Allah'la karıştırıyorsunuz. Ben Allah değil, bir beşerim. Benim de sizin de işinizin ne-reye varıp duracağını bilmiyorum. Benim başıma gelecekleri de sizin başınıza gelecekleri de bilmiyorum. Bugün mü öleceğim, yoksa yarın mı öleceğim? Yoksa Allah'ın öteki elçileri gibi şehid mi olacağım? Ya da dâvâmın zaferini dünyada Rabbim bana gösterecek mi bilmiyo-rum. Sizin başınıza da önceki elçileri yalanlayan toplumların başlarına gelenler gibi semâdan taş mı yağdırılacak, yoksa yerin dibine mi batırılacaksınız? Ya da Rabbinizin izni ve takdiriyle iman mı

edeceksiniz, bunu bilmiyorum. Ben kaderi ve gaybı bilmiyorum ve ben ancak Rab-bimin bana indirdiklerine tabi oluyorum. “

Allah’ın Resûlü, kendisinin bir insan oluşunu ve onların sorduklarını bilmediğini söyleyince, bu defa da müşrikler bir delil yakalamış gibi şöyle diyorlardı: “Biz böyle gaybı bilmeyen, gelecek konusunda bilgi sahibi olmayan, kendisine de bize de gelecekte neler yapılacağını bilmeyen birisine nasıl tâbi oluruz? Olacak şey midir bu?”

Bugün bize düşen, mü’mine düşen de işte budur. Biz ancak vahye tabi oluruz. Bizim hareket noktamız vahiydir. Biz de tıpkı peygamberimiz gibi bize düşeni yapacak ve işin sonunu düşünmeyeceğiz. Bu dâvâ ne zaman galip gelecek? Allah düşmanlarımızı ne zaman helâk edecek? Sonunda ne olur? İş nereye varır? Bunu hiç mi hiç düşünmeyeceğiz. Çünkü bu dâvânın, bu dinin sahibi biz değiliz. Hayatın ve kaderin sahibi biz değiliz. Hayatın programını biz yapmı-yoruz.

10. “De ki: “Eğer bu Kitap Allah katından ise ve siz de onu inkâr etmişseniz; İsrâil oğullarından bir şahit de bunun böyle olduğuna şehadet edip de inanmışken, siz yine de büyüklük taslarsanız, bana söyleyin kendinize yazık etmiş olmaz mısınız? Doğrusu Allah zalim milleti doğru yola eriştirmez.”

Ey kâfirler! Ey müşrikler! Düşünsenize! Baksanıza! Anlasanıza! Şâyet bu bana indirilen kitap Allah’tansa ve siz de zalimler olarak Allah’tan geleni inkâr etmişseniz ve sizin çok yakından ilmine, ahlâkına, sadâkatine şahit olduğunuz İsrâil oğullarından bir şahitte bunun böyle olduğuna, yani bu kitabın gerçekten Allah’tan gelme olduğuna şahitlik edip inanmışsa, siz de buna rağmen büyüklük taslayarak bana ve bana gönderilen bu kitaba karşı çıkmaya devam ederseniz ken-di kendinize yazık etmiş olmaz mısınız? Sizin hiç aklınız yok mu? Hiç düşünmüyor musunuz? Böyle bir durumda sizin haliniz ve âkıbetiniz nice olur? Acaba biz ne yapıyoruz? Biz şu anda neyi reddediyor ve niçin reddediyoruz? Acaba bu kitap gerçekten Allah’tan mı, değil mi? Acaba bu kitabın gerçekten Allah’tan geldiğine şahitlik eden birileri var mı, yok mu? Acaba bizler şu anda hak olan bir kitabı ve hak olan bir peygamberi mi reddediyoruz?

Rabbimiz, Beni İsrâil’den bir şahidin bu kitabın Allah’tan geldiğine şahitlik ettiğini ve ona inandığını söylüyor. Bu şahidin kim olduğu konusunda birkaç görüş vardır:

Bu, Beni İsrâil'den şahit Abdullah ibni Selâm'dır denmiştir. Me-dine'de en büyük Yahudi âlimlerinden birisiydi ve Tevrat'taki son elçiyle alâkalı alâmetleri iyi bildiği için, hicretten hemen sonra Allah'ın Resûlü'ne ve ona gönderilen kitaba iman etmiştir. Hattâ Sâd bin Ebi Vakkas: "Ben Rasûlullah'ın Abdullah ibni Selâm hariç yeryüzünde yü-rüyen hiçbir kimseye bu cennetliktir dediğini işitmedim" buyurur.

Veya burada anlatılan şahit Hz. Mûsâ'dır. İsrâil oğullarının pey-gamberi Hz. Mûsâ da şu anda bu peygambere indirilen kitabın bir benzerine yani Tevrat'a, Allah'ın kitap göndererek kullarının hayatına karışması konusuna şahitlik etmiştir. Veya kendi dönemlerinde, bizzat ahir zaman elçisinin geleceğine Hz. Mûsâ da (a.s) Hz. Îsâ da (a.s) şa-hitlik etmişlerdir.

Bugün bu Kur'an'ı inkâr edenler, otomatikman bu kitabın benzeri olan Tevrat'ı da inkâr etmiş pozisyonuna düşmektedirler. Öyle değil mi? İnsan ne yaptığını, neyi inkâr ettiğini biraz düşünmeli. Reddettiği şeyin bir benzeri kendi inandığı peygamberi tarafından getirilmişse bunu inkâr ederken aynı zamanda onu da inkâr etmiş olmuyor mu? Tevrat'a ve İncil'e inandığını iddia edenler bilmiyorlar mı ki bu ki-tap da aynı kaynaktan gelmiştir. Bilmiyorlar mı ki inandıkları kitapların içinde bu kitabın ve bu peygamberin kesin müjdeleri vardır.

Öyleyse bugün bu Kur'an'ı inkâr eden Yahudi ve Hıristiyanlar bilsinler ki, onlar bu kitabı inkâr ederlerken aynı zamanda kendi kitaplarını da inkâr etmektedirler.

Ya da âyet-i kerimede anlatılan şahitten kasıt şudur: Bu kitap size ilk defa arz ediliyor değildir. Daha öncede bu kitabın talimatları Tevrat ve İncil ve diğer kitaplar vasıtasıyla İsrâil oğullarına gönderilmişti ve İsrâil oğulları da bu kitaplara iman edip şahitlik etmişlerdi.

11. "İnkâr edenler, inananlar için: "Eğer İslâmiyet'te hayır olsaydı, bu hususta bizden öne geçemezlerdi" derler. Bununla doğru yola girmedikleri için de, "Bu eski bir uydurmadır" derler."

Kâfirler mü'minlerle alay ederek onları dillerine doladılar. Hakkı dillerine dolamak istediler. Hakkın sâliklerini dillerine dolamak ve alaylarına konu etmek istediler. Hak karşısında bâtıl bir delil getirerek hakkı reddetmelerini mantıklı

hale getirmek istediler. Küfrün mantığı olmaz ama böyle bir mantık kazandırmak istediler ve dediler ki: "Eğer bu dinde, bu peygamberde, bu kitapta gerçekten bir hayır bulunsaydı, bu kitap hayırlı olsaydı, bu dini daha önce kabul eden şu ayak takımı bu konuda bizi geçemezdi. Eğer bu dinde bir hayır olsaydı, onlardan önce biz iman ederdik. Onlardan önce biz sahip çıkardık. Eğer bu din hak bir din olsaydı, onlardan önce ona biz koşar, biz kabullenirdik. Baksanıza, bu dinin değeri ona sahip çıkanlardan anlaşılmaktadır." Böyle söyleyerek müslümanlarla alay ediyorlardı.

"Biz zenginler, biz kültürlüler dururken bu garibanların sahiplendiği din ancak bu kadar olur," diyerek kendilerini bu konuda kıstas kabul ediyorlar. Kendilerinin hayır dedikleri hayırlı, şer dedikleri de şerdir. "Bizim sahiplendiklerimiz hayırdır," diyorlar. Tam demokrasi anlayışı. Madem ki kendileri buna sahiplenmediler, madem ki kendileri onunla yol bulamadılar, öyleyse bu hayır değildi. "Bu başka değil, öteden beri tekrar edile gelen uydurma bir şeydir," dediler.

"Madem ki bu işi ben yapmadım öyleyse bunda hayır yoktur. Madem ki bunu ben ortaya koymadım öyleyse bu iş doğru değildir. Madem ki biz buna sahiplenmedik, öyleyse bu bâtıldır!" Hak da ölçü de bu insanların kendileridir. İnsanlar hakka tabi olmuyorlar, hak garip kalmış diye, hak, hak olma özelliğini kaybetmez. Kimse sahip çıkmasa bile hak, haktır. Bir şeyin hak olması için herkesin ona yönelme şartı yoktur.

Tüm yeryüzü insanlığı reddetse bile hak yine haktır. Kitap hak-dır, iman hakdır, peygamber, hidâyet hak ve hayırdır. İsterse yeryüzünde tüm insanlık bunu reddetmiş olsun!

Müşrikler, Rasûlullah Efendimize tabi olan müslümanları, Am-mar, Süheyb, Bilal gibi müslümanları ayak takımı olarak görüyorlardı. "Eğer bu din hayırlı bir din olsaydı onlar bu konuda asla bizi geçe-mezlerdi. Develerimizin çobanları bizden önce ona inanmazlardı," di-yor ve böylece Rasûlullah'ı ve onun mesajını reddetme konusunda bir delil olarak buna sığınıyorlardı.

Tabii bununla da muvaffak olamayacaklarını anlayınca, bu defa da, "bu başka değil, eskilerin uydurduğu yalanlardan bir yalandır," diyorlardı.

12. "Kur'an'dan önce, Mûsâ'nın kitabı, Tevrat, bir rahmet ve rehberdir. Bu Kur'an, zulmedenleri uyarmak ve iyi davrananlara müjde olmak üzere

Arap diliyle indirilmiş, kendinden öncekileri doğrulayan bir Kitaptır."

Kur'an'dan önce gelmiş olan Tevrat, bir imam ve rahmettir. İmam önde olan, insanın önünde olan ve kendisini takip ettiği önder ve rehber demektir. Kitap kendisine uyanları, kendisini takip edenleri hedefe götürecek bir imam ve rehberdir. Kitap en büyük rahmettir.

Allah, kullarına gönderdiği kitapları vasıtasıyla onlara yeryüzünde en büyük rahmet kapılarını açmıştır. Kitapları sayesinde hem dünyada hem de âhirette kullarına en büyük rahmet kapılarını açmıştır. Dün Allah'ın kullarına gönderdiği kitap sayesinde, açtığı bir rahmet kapısı ile çölde ona iman eden Allah'ın kulları onun rehberliğinde saadete ulaşmışlardır. Kölelikten, yeryüzünün efendiliğine ulaşmışlardır.

İşte tıpkı bunun gibi, zalimleri dünyada ve ukbada azaplarla uyarmak ve bu kitabın gösterdiği biçimde sâlih ameller işleyenleri de hem dünyada hem de ukbada saadet ve cennetle müjdelemek üzere, Allah, Arap diliyle, sizin anlayabileceğiniz bir dille bu kitabı göndermiştir. Bu kitap, kendisinden öncekileri tasdik edici bir kitaptır. Kendisinden önceki kitapların doğrularını, âyetlerini doğrulayıcı, açığa çıkarıcı ve tahrif edilmiş ve bozulmuş olanlarını da düzeltip ortaya koyucudur. Tasdikin böyle bir anlamı vardır.

Ya da Kur'an tasdik makamıdır. Onun onaylayıp tasdik ettikleri, bu doğrudur dedikleri doğrudur, bu bozuktur, bu bâtıldır dedikleri de bâtıldır. Kur'an müheymin yani denetleyici, kontrol edicidir. Hakkı bâtılı, yanlışı doğruyu ortaya çıkarıcıdır. Sadece onun hak dedikleri hak ve bâtıl dedikleri de bâtıldır.

İşte bu özelliklere sahip olarak Allah'ın gönderdiği bu kitap zul-medenleri uyarmak ve muhsinleri de müjdelemek için gelmiştir. Muhsin, yani kitaba uyan, kitapla beraber olan, kitabı tüm yaptıklarında hareket noktası edinen kimse demektir. İyi yapan, iyilik yapan kimse demektir. Yani yaptıklarını Allah'ı görüyormuşçasına yapan, hayatının her bir konumunda, her bir ortamda Allah huzurunda olduğunun şuurunda olan ya da yaptıklarını hep Allah'a lâyık yapan kimsedir.

Öyleyse bu kitap kendisine uyanları, kendisinin istediği gibi amel işleyenleri cennetle müjdelemek için gelmiştir.

Rabbimiz, bundan sonraki âyetlerinde muhsinlerin özelliklerini anlatacak.

13. "Doğrusu, "Rabbimiz Allah'tır" deyip, sonra da dosdoğru gidenlere korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir."

Muhsinler, "Rabbim Allah," diyenlerdir. "Rabbimiz Allah'tır." Tek bir söz, ama tüm hayatı içine alan çok kapsamlı bir sözdür bu.

Rabb; kişinin hayat programını belirleyen varlık demektir. İnsanın hayat programını belirleyen kimse, onun Rabbi odur. İnsan ki-min arzularını gerçekleştiriyor, kimin dediği gibi yaşamaya çalışıyorsa onun Rabbi odur.

Rabb; insanın yaptıklarını yaptıran, yapmadıklarını da yaptırmayan güçtür. Şöyle giyiniyor veya böyle giyinmemeye çalışıyoruz. Kim dedi bunu? Kimi razı etmek için böyle yapıyoruz? Yani öyle ya da böyle giyinirken bunun yaptırıcısı kimse, o konuda Rabbimiz odur. Moda mı? Toplum mu? Çevre mi? Âdetler mi? Töreler mi? Müdür mü? Âmir mi? Yönetmelikler mi? Yasalar mı? Yoksa Allah mı? Kim dedi böyle giyinin diye? Kimdir bize bunu yaptıran? Kişiye bunu yaptıran kimse, işte kişinin Rabbi odur.

Birine küsüyoruz, yaptırıcısı kim? Allah mı? Yoksa para mı? Menfaat mı? Birini seviyoruz. Sevmemizi kim emretti? Birileriyle beraber olmaya çalışıyoruz. Kimi memnun etmek için? Filân mektepte okuyoruz. Kim emretti bunu? Evimizi şöyle şöyle tefriş ediyoruz. Kim dedi? Şu şu meslekleri seçiyoruz, kim dedi? Evet, yaptıklarımızın yaptırıcısı kimse bizim Rabbimiz odur.

Öyleyse geçen ay neler yaptınız ve kim yaptırdı bunları size? Veya dün neler yaptınız? Bugün neler yaptınız ve kim yaptırdı? Bunları düşünmek zorundayız.

İşte muhsinler, bunu düşünen ve yaptıklarını Allah dedi diye yapan, Allah kitabında böyle istiyor, Allah şu anda beni görüyor diye yapan ve yaptıklarının tümünü Allah'a lâyık olarak yapan kimselerdir.

Allah bizim Rabbimizdir. Bizi yaratan, bizi büyütüp besleyen, bizi koruyup doyuran, bizim için yeryüzünde yasa belirleyendir. Onun tarafından getirildiğimiz şu dünya hayatında neler yapacağımızı, neler yapmayacağımızı, ona ait olan bu hayatımızı nasıl yaşayacağımızı belirleyen Allah'tır. Bizim

günlük hayat programımızı tespit eden Allah'tır. Bizim boynumuzdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan ve çektiği yere gitmemiz gereken Rabbimiz O'dur. Gece hayatımızın, gündüz hayatımızın, aile hayatımızın nasıl olacağını, sabah kaçta kalkacağımızı, soframızda nelerin bulunup nelerin asla bulunmayacağını, neleri yiyip neleri yemeyeceğimizi, nerelerden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, çocuklarımızı nasıl eğiteceğimizi, hanımlarımızla nasıl bir münâsebet kuracağımızı, onları nasıl giydireceğimizi, kılık-kıyafetimi-zin nasıl olacağını belirleyen Rabbimiz Allah'tır.

Müslüman, Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eden, se-çimini Allah'tan yana kullanan kişidir. Müslüman, iradesini Allah'a teslim eden kişidir. Müslümanım diyen birisinin gerek kendisi, gerek evi ve ev halkı, gerek malı ve işi hakkında söz söyleme ve hüküm beyan etme hakkı yoktur. "Bu benim mantığıma hoş geliyor, bu bana yakışıyor," demeye hakkımız yoktur. Bunu Allah'a inanmayan bir kâfir diyebilir. Çünkü o Allah'a inanmamıştır. "Ben Allah filân tanımam, kendi hayatımı kendim belirlerim," demiş ve dilediğini yapabileceğine inanmıştır. Ama bizler Allah'a iman etmiş, Allah'a teslim olmuş müslü-manlarız.

Öyleyse, bizim kâfirler gibi seçme hakkımız yoktur. Allah'ın bizim adımıza seçtikleri ve beğendikleri güzeldir, gerisi boş ve bâtıldır.

İşte böylece iman edip "Rabbim Allah'tır," diyenler ve sonra da dosdoğru olanlar, "Rabbim Allah'tır" deyip de tüm hayatlarında Allah adına doğrulanlar, ya da Allah'ın diniyle, hayatlarının tümünde Allah'ın dinini doğrultanlar, dinle ayağa kalkıp dini yaşamaya çalışanlar, yaptıklarını Allah'ın kitabından ve Resûlü'nün sünnetinden alarak dinlerini, hayat programlarını doğrultanlar, imanlarını ayağa kaldıranlar, din-lerini, imanlarını ayağa kaldırıp hayatlarına hakim kılanlar, imanlarının eylemini gerçekleştirmek üzere doğrulanlar, imanlarını amele dönüştürme kavgası verenler, "Rabbim Allah" deyip iman ortaya koyanlar ve sonra da bu imanlarını söz planında bırakmayarak, inandım dedikleri konunun eylemini, amelini gerçekleştirmek üzere ayağa kalkanlar, işte muhsinler bunlardır.

Sanki burada ki ifadesi bize Fâtiha'yı anlatır. diyorduk ya orada. İşte oradaki dosdoğru yol Kur'an'dı. "Ya Rabbi bizi sırat-ı müstakime, yani Kur'an yoluna hidâyet buyur," diyorduk.

O halde “Rabbim Allah’tır” deyip sonra da dosdoğru olmak demek, bu Kur’an’ın yolunda olmak demektir. Öyleyse muhsinler, “Rabbim Allah’tır” deyip sonra da o Rabbin kendisi adına gönderdiği hayat programı olan Kur’an’la beraber olanlar, Kur’an’ın kendilerine gösterdiği hayatı yaşamaya çalışanlardır.

“Rabbim Allah” sözü, hayatın iman bölümünü anlatır.

Dosdoğru olma sözü de hayatın cihad yönünü anlatır. Bu söz, hayatın tümünü içine alan bir sözdür. Zaten hayat, iman ve cihaddan ibarettir. Hayat, Allah’ın istediği biçimde iman ve bu imanı yaşama adına verilecek cihaddan, cehd ve gayretten ibarettir. Muhsin, inanan ve inancını yaşamanın kavgasını verenler, inanan ve inancı gereği eğilip bükülmeden istikâmet üzere olan, şeytanların ve tâğutların arzularına kapılmayan kimse demektir.

Ama unutmayalım ki istikâmet üzere olmak, şeytansız bir hayat içinde yaşamak değildir. Şeytanlar bağlansın, tâğutlar uslansın, çevre anlayışlı olsun, anamız, babamız, ağamız, patronumuz, devletimiz, kanunlarımız, âmirimiz, müdürümüz bize karışmasın, işimiz aşı-mız iyi olsun, tıkırımız yerinde olsun demek değildir. Bunlar cennette olacaktır. Biz bunlara rağmen imanlarımızı yaşama kavgası verecek ve hayatımızın sonuna kadar cihadımızı sürdüreceğiz, bunu unutmamalıyız.

İşte böylece inanan ve böylece yaşayanlar için korku yoktur ve onlar asla mahzun da olmayacaklardır. Geçmişe ait bir korku yoktur onlar için, ilerisi için de herhangi bir üzüntü yoktur. Geçmişte dinlerini yaşamak adına kâfirlerden bir takım sıkıntılar çekmişlerse de, artık âhiretteki mutluluk onların hepsini unutturacaktır. Dünyada imanını yaşama adına yüz yıl yüz üstü sürünmüş olsa bile ne gam, cennette Rabbinin onun için hazırladığı, gözlerin görmediği, kullukların duymadığı, hiçbir kalbin ihata edemeyeceği çeşit çeşit nimetler ona bunları unutturacaktır. Mü’minler için bu böyle olduğu gibi, kâfirler için de böyledir. Kâfirler yeryüzünde yüz yıl zevk ve sefa içinde bir hayat sür-müş olsalar da, cenneti kaybedip cehennemi boyladıklarında kahrolacak ve sanki dünyada hiç yaşamamış gibi olacaklardır.

Evet, iman ettikleri O Rabbin kendileri için belirlediği sırat-ı müstakimde olanlar. O Rabbin kendilerine belirlediği kulluğu yaşayanlar. Rablerine verdikleri bu ikrarda sebat edenler. Bu ikrarı sadece sözde, söz planında bırakmayıp hayatlarını bu ikrara, bu imana bina edenler, bu imanı kendileri için hayat programı yapanlara, yani sözleriyle kavilleriyle dosdoğru yolda oldukları ve

Rablerinin emirlerine teslim oldukları gibi amellerinde ve fiillerinde de dosdoğru yolda Allah'ın kitabı istikâmetinde bir hayat yaşayanlar. İşte imandan sonra ortaya konulan bu dosdoğru olma ifadesini böyle anlamaya çalışıyoruz. İmandan sonra dosdoğru olmak imanın gereği olan bir hayatı yaşamak denektir. Dosdoğru olmak sırat-ı müstakimi yaşamak demektir. Dünyada Allah'ın koyduğu Kur'an ve sünnet istikâmetinde bir hayat yaşamak denektir. Bir ömür boyu imanı hayatta görüntüleme kavgası vermektir. Hem kendini hem de çevresini bu imanla doğrultma çabasıdır dosdoğru olmak.

Rabbunallah. Rabbimiz Allah'tır deyip sonra da dosdoğru yaşayanlardır. Tek bir söz ama tüm hayatı içine alan çok kapsamlı bir sözdür bu. Rabbim Allah'tır demek sonra da bu söze sadakatle yaşamak. Bu çok önemlidir. Rab kişinin hayat programını belirleyen var-lık demektir. İnsanın hayat programını belirleyen kimse onun Rabbi odur. İnsan kimin arzularını gerçekleştiriyorsa, kimin dediği gibi yaşa-maya çalışıyorsa onun Rabbi odur. Bir başka deyişle Rab insanın yaptıklarını yaptıran yapmadıklarını da yaptırmayan güçtür. Şöyle gi-yiniyor veya böyle giyinmemeye çalışıyoruz. Kim dedi bunu? Kimi razı etmek için böyle yapıyoruz? Yani öyle ya da böyle giyinirken bunun yaptırıcısı kimse o konuda Rabbimiz odur. Moda mı? Toplum mu? Çevre mi? Âdetler mi? Töreler mi? Müdür mü? Amir mi? Yönetmelik-ler mi? Yasalar mı? Yoksa Allah mı? Kim dedi böyle giyinin diye? Kimdir bize bunu yaptıran? Kimse işte kişinin Rabbi odur.

Birine küsüyoruz yaptırıcısı kim? Allah mı, yoksa para mı? Menfaat mı? Birini seviyoruz. Kim dedi diye? Birileriyle beraber olma-ya çalışıyoruz. Kimi memnun etmek için? Filan mektepte okuyoruz. Kim dedi bunu? Evimizi şöyle şöyle tefriş ediyoruz. Kim dedi diye? Şu şu meslekleri seçiyoruz kim dedi? Evet yaptıklarımızın yaptırıcısı kimse bizim Rabbimiz odur. Öyleyse geçen ay neler yaptınız ve kim yaptırdı bunları size? Veya dün neler yaptınız? Bugün neler yaptınız ve kim yaptırdı bunları size? bunu düşünmek zorundayız.

İşte gerçek mü'minler, Allah'a Allah'ın istediği iman eden ve bu imanlarından sonra da dosdoğru olan mü'minler bunu düşünen ve yaptıklarını Allah dedi diye yapan, Allah kitabında böyle istiyor diye yapan, Allah şu anda beni görüyor diye yapan ve yaptıklarının tümünü Allah'a lâyık olarak yapan kimselerdir. İşte imandan sonra dos-doğru olmak budur.

Çünkü Allah bizim Rabbimizdir. Bizi yaratan, bizi büyütüp bes-leyen, bizi

koruyup doyuran, bizim için yeryüzünde yasa belirleyen Rabbimiz Allah'tır. Onun tarafından getirildiğimiz şu dünya hayatında neler yapacağımızı neler yapmayacağımızı, ona ait olan bu hayatı-mızı nasıl yaşayacağımızı belirleyen Allah'tır. Bizim günlük hayat programımızı tespit eden Allah'tır. Bizim boynumuzdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan ve çektiği yere gitmemiz gereken Rabbimiz O'dur. Gece hayatımızın nasıl olacağını, gündüz hayatımızın nasıl olacağını, aile hayatımızın nasıl olacağını, sabah kaçta kalkacağımızı, soframızda nelerin bulunacağını nelerin asla bulunmayacağını, neleri yiyip neleri yemeyeceğimizi, nerelerden kazanıp nerelerde harcayacağı-mızı, çocuklarımızı nasıl eğiteceğimizi, hanımlarımızla nasıl bir müna-sebet kuracağımızı, onları nasıl giydireceğimizi, kılık kıyafetimizin na-sıl olacağını belirleyen Rabbimiz Allah'tır. Müslüman Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eden seçimini Allah'tan yana kullanan kişidir. Müslüman iradesini Allah'a teslim eden kişidir.

Müslümanım diyen birisinin gerek kendisi hakkında, gerek evi ve ev halkı hakkında, gerek malı ve işi hakkında söz söyleme ve hüküm beyan etme hakkı yoktur. Bu benim mantığıma hoş geliyor, bu bana yakışıyor demeye hakkımız yoktur. Bunu Allah'a inanmayan bir kâfir diyebilir. Çünkü o Allah'a inanmamıştır. Ben Allah filan tanımam ben kendi hayatımı kendim belirlerim demiştir ve dilediğini yapabileceğine inanmıştır. Ama bizler Allah'a iman etmiş insanlarız. Allah'a teslim olmuş müslümanlarız. Öyleyse kâfirler gibi bizim muhayyerlik hakkımız, seçme hakkımız yoktur. Allah'ın bizim adımıza seçtikleri ve beğendikleri güzeldir gerisi boştur ve batıldır.

Evet işte böylece iman edip Rabbim Allah'tır diyenler ve sonra da dosdoğru olanlar. Rabbim Allah'tır deyip de tüm hayatlarında Allah adına doğrulanlar. Ya da Allah'ın diniyle doğrulanlar. Hayatlarının tü-münde Allah'ın dinini doğrultanlar. Dinle ayağa kalkıp dini yaşamaya çalışanlar. Yaptıklarını Allah'ın kitabından ve Resûlünün sünnetinden alarak dinlerini, hayat programlarını doğrultanlar. İmanlarını ayağa kaldıranlar. Dinlerini imanlarını ayağa kaldırıp hayatlarına hakim kılanlar. İmanlarının eylemini gerçekleştirmek üzere doğrulanlar. İman-larını amele dönüştürme kavgası verenler. Rabbim Allah deyip iman ortaya koyanlar ve sonra da bu imanlarını söz planında bırakmayarak inandım dedikleri konunun eylemini, amelini gerçekleştirmek üzere ayağa kalkanlar, işte bunlar gerçek müslümanlardır diyor Allah'ın Re-sûlü.

14. "İşte onlar, cennetliklerdir; işlediklerine bir kar-şılık olarak, içinde

temelli kalacaklardır."

"Rabbimiz Allah'tır, bizim boyunlarımızdaki ipin ucu Allah'ın elindedir, biz sadece kendisini dinler ve sadece kendisinin çektiği yere gideriz," diyenler, kendisine kulluk ettiğimiz, hayat programımızı kendisinden, kendi kitabından aldığımız ve hayatımızı kendisi adına yaşadığımız, hatırını her şeyin hatırından üstün tuttuğumuz ve sadece kendisi önünde eğildiğimiz Rabbimiz Allah'tır deyip de sonra da dosdoğru yolda yürüyenler… Bunu sözde bırakmayarak o Rabbin kendileri için belirlediği sırat-ı müstakimde olanlar, Rabblerine verdikleri bu ikrarda sebat edenler, hayatlarını bu ikrara, bu imana bina edenler, bu imanı kendileri için hayat programı yapanlar, sözleriyle, fiilleriyle dosdoğru yolda olanlar ve Rabblerinin emirlerine teslim oldukları gibi, amellerinde ve fiillerinde de Allah'ın kitabı istikâmetinde bir hayat yaşayanlar var ya, işte onlar cennetliktirler ve işledikleri bu güzel amellerine karşılık, onlar o cennette ebedî kalacaklardır. Önceki âyetle ve Fussilet sûresiyle birlikte düşünecek olursak, melekler bu mü'minlere bu cenneti müjdelemek için inerler.

"Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra da doğrulukta devam edenlere gelince, onların üzerine melekler iner ve derler ki: "Korkmayın, üzülmeyin, size vaadedilen cennetle sevinin! Biz dünya hayatında da, âhirette de sizin dostlarınızız. Cennette sizin için canınızın çektiği ve istediğiniz her şey vardır."
(Fussilet 30)

Melekler o mü'minlere derler ki: "Ey mü'minler! Korkmayın! Üzülmeyin! Size vaadedilen cennetle sevinin! Rabbinizin mükafatlarıyla sevinip coşun! Bizler dünya hayatında da, âhirette de sizin dostlarınızız." Yani biz melekler, siz mü'minlerin velîyy'ül emirleriyiz. İşlerinizi üstlenen, sizlere yardım eden, sizler adına iş yapan, sizleri koruyan, muhafaza eden varlıklarız.

Peki acaba ne zaman iner bu melekler? Ya da melekler ne za-man bu müjdeyle gelir? Bazı alimler, bu meleklerin ölüm anında mü'-minlerin yanına ineceğini ve bu müjdeyi vereceğini söylemişlerdir. Ö-lüm anında mü'minlerin yanı başlarına gelecek ve diyecekler ki, "biz sizin dünyadayken dostlarınızdık. Sizi koruyor ve Allah'ın izniyle sizi hakta tutmaya, doğrultmaya çalışıyorduk. Sakın korkup üzülmeyin, aynı şekilde bundan sonra da sizinle beraber olacağız. Kabirde de, âhirette de sizinle beraber olacağız. Sizi kolayca sırattan geçirip cennete ulaştıracağız ve orada canlarınızın çektiği her şey vardır!"

Bazı alimler, bu meleklerin mezardayken mü'minlerin yanına geleceğini,

onları orada yalnız bırakmayacaklarını ve bir dediklerini iki etmeyeceklerini söylerler. Rasûlullah'ın bir hadisinden anladığımıza göre, kabirde iki melek mü'minin yanına gelir, onu hoş bir edayla karşılar ve derler ki: "Sakın üzülme, Allah'ın sana vaad ettiği cennetle se-vin."

Böylece Allah o mü'minin korkusunu emniyete, üzüntüsünü de sevince çevirir, onu, gözünü gönlünü aydın eder, buyurulmaktadır. Kimileri mü'minlerin yeniden dirilmeleri anında bu meleklerin gelip bu müjdeyi vereceklerini söylemişlerdir. Yani onlara gidecekleri yer konusunda hiç korkmamalarını söylerler. Tüm kötülüklerin sona erdiğini, tüm sıkıntıların, tüm meşakkatlerin bittiğini ve bundan sonra sonsuz hayırların başladığını haber verirler. "Arkada bıraktıklarınız konusunda da üzülmeyin, biz onları koruyacak halefler bıraktık," derler. Kimileri de hem ölüm anında, hem mezardayken, hem de dirilme anında meleklerin geleceğini söylemişlerdir.

Âyetin ifadesinin mutlak oluşuna bakılırsa, dünyada her an meleklerin mü'minlere geldiğini anlarız. Sürekli gelirler ve derler ki: "Korkmayın ey müslümanlar! Mahzun da olmayın! Ne geçmişiniz konusunda, ne de geleceğiniz hususunda endişe etmeyin! Sizler Allah yolunda olduktan sonra, hayatınızı Allah için yaşadıktan sonra, sırat-ı müstakimde olduktan sonra geçmişiniz konusunda da, geleceğiniz konusunda da, kabir konusunda da hiçbir endişeniz olmasın! Vaad o-lunduğunuz cennetle sevinip coşun!"

Peki niçin sevinip coşacakmışız? Neymiş o cennet? Ya da ne varmış o cennette? Bakın melekler diyor ki: "O cennette sizin canınızın çektiği her şey vardır." Yani ne arzu ederseniz hepsi vardır orada. Neyin gelmesini isterseniz mutlaka o size getirilecektir orada. Yani cennette acaba şu da var mı, bu da var mı, diye sormaya gerek yoktur. Orada ne arzu etmişseniz hepsi vardır. Orada yok yoktur. Oradaki fıtrata uygun her şey vardır. Gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, hiç beşer kalbinin ihata edemeyeceği nimetler ve devletler vardır o cennette.

Buraya kadar muhsinlerle alâkalı genel olarak söylenenler bundan sonra biraz daha özelleştirilecek. Bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

15. "Biz insana, anne ve babasına karşı iyi davranmasını tavsiye etmişizdir; zira annesi, onu, karnında, zorluğa uğrayarak taşımış; onu güçlükle doğurmuştur. Taşınması ve sütten kesilmesi otuz ay sürer. Sonunda erginlik çağına erince ve kırk yaşına varınca: "Rabbim! Bana ve anne

babama verdiğin nimete şükretmemi ve benim hoşnut olacağın yararlı bir işi yapmamı sağla; bana verdiğin gibi soyuma da salâh ver; doğrusu sana yöneldim, ben, kendini sana verenlerdenim" demesi gerekir."

Burada da Rabbimiz muhsinlerin ana-babaya ihsanını anlatıyor. "Biz insana ana-babasına karşı muhsin davranmasını emrettik," buyurduktan sonra, Rabbimiz annenin çocuğuna karşı üç durumundan söz ediyor:

1. Annesi onu karnında zorluk çekerek meşakkat içinde taşır,

2. Sonra yine onu güçlükle, meşakkatle doğurur,

3. Ana karnında taşınması ve sütten kesilmesi de otuz ay sürer. Yani onu doğurduktan sonra da uzun bir süre onu emzirir.

Annenin çocuğuna karşı görevleri ve çocuğu üzerindeki hakkı anlatılıyor. Bu âyetten, babaya nazaran evlât üzerinde ananın haklarının daha çok olduğunu anlıyoruz. Dikkat ederseniz âyetin başında ana babaya ikisine birden ihsan istendikten sonra, bu bölümde ayrıca ananın bir daha özellikle zikredildiğini görüyoruz. Yine muteber hadis kitaplarında görüyoruz ki, bir sahâbe gelip Allah'ın Resûlüne sorar: "Kime ihsan edeyim ey Allah'ın Resûlü?" Allah'ın Resûlü, "senin ihsanına lâyık olan annendir," buyurur. Adam peş peşe üç defa sorar, Allah'ın Resûlü "annendir," der. Dördüncü defa sorduğunda "babandır," der. Öyleyse evlât üzerinde annenin hakkı, babanın hakkından öndedir.

Rabbimiz, ana-babaya, özellikle anaya ihsan istiyor. Peki ana-babaya ihsanı nasıl anlayacağız?

Ana-babaya muhsin davranmak. Yani ana-baba karşısında da Allah karşısında olma şuurunu taşımak. Gerçekten çok orijinal bir kavram…

İhsan neydi? İhsan, Allah'ın gördüğü şuuru içinde olmaktır. Ki-şinin yaptığını Allah huzurunda, Allah kontrolünde yapma şuuru içinde olmasıdır.

Ana-babaya itaat ederken, Allah karşısında olma şuurunu kay-betmeyecek, Allah kontrolünde olduğumuzu hep hatırda canlı tutacağız. Yani "ya Rabbi, sen bana anana şöyle davran dedin, diye yapıyorum bunu, babana böyle yap dedin diye böyle yapıyorum," diyerek hem Allah huzurunda olacağız, hem de onlara

itaat edeceğiz.

Onların bizden istedikleri Allah'ı gücendirecek, kızdıracak veya azabını gerektirecek noktaya ulaşınca da, o zaman onlara itaat etmeyeceğiz. Hemen o anda vazgeçivereceğiz. Anamız-babamız olsalar da dinlemeyeceğiz onları. Niye? Çünkü Allah huzurunda, Allah kontrolündeyiz. Ne yapacaksak, nasıl yapacaksak, onun rızasını aşmayacak şekilde yapmak zorunda olduğumuzu asla unutmayacağız.

Dikkat ederseniz itaat değil, ihsan isteniyor bizden. Âyet-i kerimede ana-babaya itaat edin denmiyor da, ihsanda bulunun deniyor. Öyleyse ana-babaya karşı ihsanın birkaç boyutu vardır:

1. Öncelikle anne-baba, bizim varlığımız ve onların var olmaları sebebiyle itaate lâyıktır. Anne-babamız bizim varlık sebebimizdir. Yani anne-baban senin varlığına sebep mi? Tamam bitti, itaat edeceksin. "İtaat edeceğim ama babam huysuzluk yapıyor, anam namaz kılmıyor, abdest almıyor! İslâm'ı yaşamıyorlar, dinle ilgileri yok." Ne olursa olsun, onlar senin annen-baban mı? Sen onlardan dolayı varsın. O halde onlara itaat edeceksin bir kere, mutlak ölçü budur. Çünkü onların itaate hak kazanmaları, bizim ana-babamız olmalarıdır, iyi bir müslüman olup olmamaları değildir.

2. Annen va baban eğer şirk konusunda, seni şirke düşürme konusunda, yani senin dinini egale etme, İslâm'ını ekarte etmek üzere senden bir istekte bulunuyorlarsa o zaman sen kenara geç ve onları dinleme! Yani onlara itaat etme! Bu, hemen onları öldür, işlerini bitir, demek değildir. Fakat bu işte ısrar ediyor, üstüne düşüyor ve se-nin dinini bozma boyutuna götürüyorlarsa, o zaman onları diskalifiye et! Yani onları sıfır hale getir! Çünkü sen o anda, her anda Allah huzurundasın. Sen hep Allah kontrolündesin. Sen her şeyden ve herkesten önce Allah'ın kulu ve kölesisin. Önce onu dinlemek zorundasın. Önce onu razı etmek zorundasın.

Hattâ Bedir'de olduğu gibi, baban veya anan Allah'ın dinini engelleme adına varlığını ortaya koyuyor ve seni engellemeye çalışıyorsa, o zaman kafasını da kes, defterini de dür! İkinci boyut da böyle. Çünkü Resûl-i Ekrem efendimizin dizlerinin dibinde büyümüş, onun imanına, onun takva ve teslimiyetine şahit olmuş nice sahabe-i kiram efendilerimizin peygamber aleyhisselamın safında katıldıkları savaşlarda babalarına karşı böyle davrandıklarını çok iyi biliyoruz.

3. Üçüncü boyuta, dünya işlerine gelince, dünya işlerinde de onlarla geçin! Ama yanlış anlamayalım, dünya işlerinde onlarla geçin demek, sözlerini dinle, dediklerinden dışarı çıkma, değil, geçinin demektir. Ekmek al, su ver demişlerse onu yerine getirin demektir. Dini bozmayacak arzularını gerçekleştirin demektir.

"Eğer anan-baban seni körü körüne bana şirk koşmaya zorlarlarsa onlara itaat etme. Ama dünya işlerinde de maruf veçhile onlarla geçin."
(Lokman: 15)

Yani tevhid ölçüsüne dayanarak, İslâm ölçüsü içinde onlarla geçin. Peki bunun ölçüsü ne olacak? Bunun ölçüsü, onları gücendirme, onları küstürme demektir.

Eğer onların gönüllerini edebilir, ikna edebilirsen istediğini yap. Meselâ baban "burada otur ya da oturma!" dedi. Orada oturmak da helâl, burada oturmak da helâl iken, "neden bunu istiyorsun? Ne oluyor? Senin zevkine mi uyacağım?" deme hakkımız yoktur. Ama, "bak burası daha güzel! Burası daha serin, burada daha çok rahat ederim!" gibi sözlerle kandırabilirsen, tamam o zaman burada otur, değilse onun dediği yerde oturmak zorundasın. Örneğin benim babam bugün buraya gelmeme engel oluyorsa, eğer size verilmiş bir sözüm yoksa gelmemeliyim. Ama onu ikna edebilirsem, o ayrıdır tabii. Ana-babaya itaatin sınırı da bu olacaktır.

Bir kere mutlak mânâda onlar itaate lâyıktır. Onlar iyidir, müs-lümandır diye değil, anne-baba olmaktan dolayı itaate lâyıktır. Ama itaat derken, benden şirk isterlerse o zaman ben yan çizeceğim, yok kabul edecek, dinlemeyecek, duymayacak, anlamayacak, unutaca-ğım. Israr ederlerse engel koyacağız fakat dünya işlerinde de onlara hoş görünmeye çalışacağız.

Yani anne ve babanın karşısında onlara itaat ederken de Allah huzurunda olduğumuzu asla unutmayacağız.

Ama şu bizim mevcut uygulamada ana-babaya itaat biraz da onların rubûbiyet makamına geçmelerini sağlıyor ki bu konuda daha titiz davranmak zorunda kalacağız. Adam, "illa da benim dediğim" olacak diyor. Zevkini tatmin için değil, enaniyetini putlaştırmak için di-yorsa, onun bu zulmüne engel olmaya da çalışacağız. Çünkü onun bu hareketi kendini Rabb makamında görmesinden

ötürü bir zulümdür.

Öyle olunca da artık burada konu anne-babaya itaat konusu değil, anne-babanın kötülüğüne engel olma konusudur ki, o zaman ona da dikkat edeceğiz. Bunu nasıl anlayacağımız konusu da ayrı bir konudur. Bıçak sırtı gibi bir şey… Bir yana kaydı mı öbür yandan kayacaktır, ikisinin ortasında durmak çok zordur.

Ana-babaya ihsan:

a. Onlar karşısında iken Allah karşısında olduğumuzu unutmadan onları dinlemek, onları putlaştırmadan, Allah'ı kızdıracak biçimde onların arzularını gerçekleştirmeye gitmeden ve onların Allah'ın arzularına uygun olan arzularına kulak asmazlık etmeden onları hayra, hakka teşvik etmektir.

b. Onlara karşı merhametli davranmaktır.

c. Allah'ın size ulaştırdığını siz de onlara ulaştırın,

d. Onları cennete götürmenin savaşını verin, demektir. Yani onlara cennet yollarını açıp onların cehennem yollarına barikatlar ko-yun demektir.

Ana-babaya ihsan edin, çünkü analarınız sizi meşakkat içinde karnında taşımış, meşakkat içinde sizi doğurmuş, sonra sizi otuz ay boyunca karınlarında taşımış ve emzirmişlerdir. Bakara sûresinde, Rabbimiz emzirme konusunda şöyle buyuruyor:

"Emzirmeyi tamamlatmak isteyenler için anneler çocuklarını tam iki yıl emzirirler. Onların (annelerin) yiyeceği ve giyeceği örfe uygun şekilde babaya aittir."

(Bakara 233)

Bu âyette de onların ana karnında taşınmaları ve sütten kesilmeleri otuz aydır, buyuruluyor. Otuz aydan iki yıl, yani yirmi dört ay çıkarılırsa, o zaman hamilelik süresinin altı ay olduğu ortaya çıkar. Burada, hamileliğin en az müddeti, emzirmenin de en fazla müddeti zikredilmiştir. Süt emzirmenin en uzun müddeti iki yıldır. Ulemânın bu konudaki görüşü budur. Yani bir çocuk bu iki yıl içinde herhangi bir kadın tarafından emzirilmişse o kadın o çocuğun süt annesi olur. Ama İmam Ebu Hanife'nin bir görüşüne göre bunun süresi otuz aydır. Herhangi bir şüpheye yaklaşmamak için ihtiyaten İmam Ebu Hanife otuz ay

içinde emziren bir kadının süt annesi olacağını ifade etmiştir.

Nihayet insan kırk yaşına ulaşıp olgunluk ve güçlülük dönemine basınca Rabbine şöyle dua eder: “Ya Rabbi! Bana verdiğin nimetlere karşılık bana şükretme anlayışı ver! Bana ihsan ettiğin nimetlere ve benim ana-babama verdiğin nimetlere karşılık beni şükre sevk et! Bana hakkıyla şükretmeyi nasip eyle! Tüm bu nimetlere karşı bana şükür yollarını açıp kolaylaştır! Bana senin razı olacağın sâlih ameller işlemeyi, senin istediğin sâlih amellere yönelmeyi nasip eyle! Amellerim hem kitap ve sünnete uygun olsun hem de onları işlerken niyetim sadece senin için olsun! Amellerimde riya, kibir, gösteriş, menfaat gibi bulanıklık olmasın! Zürriyetimin de ıslahını nasip eyle ya Rabbi! Zürriyetimin ıslahı konusunda ben cehd ve gayret edeceğim, ben onların ıslahı konusunda elimden geleni yapacağım, onlara senin kitabını ve Resûlü’nün sünnetini duyurup onların cennet yollarını açıp cehennem yollarına barikatlar koyacağım. Bana düşeni yapacağım ama bu konuda sen bana yardım eyle ya Rabbi! Senin yardımın olmazsa ben bunu beceremem Allah’ım! Ben tevbe edip sana yöneldim! Hayatımın tümünde senin arzularını gerçekleştirmeye yöneldim. Yönümü sana döndüm, iradem sana teslim ettim! Senin seçimini seçim kabul ettim kendime! Ben müslümanlardanım, tümüyle sana teslim olanlardanım ya Rabbi!”

Muhsinlerden Allah’ın istedikleri işte bunlardır. Verilen nimetlere karşı şükür… Ama sadece kendisine verilenlere karşı değil, aynı zamanda ana-babaya ve yakınlara karşı verilenlere de şükür. Sâlih ameller işleme konusunda Allah’tan yardım isteme, zürriyetin ıslahını dileme, tevbe edip Allah’a yönelme ve müslümanlardan olma, müslü-manlarla birlikte hareket etmeye hazır olma, peygamberler ve sâlih ki-şiler safında olma çabası… İşte ihsan budur.

16. “İşte, işlediklerini en güzel şekilde kabul ettiğimiz ve kötülüklerini geçtiğimiz bu kimseler, cennetlikler içindedirler. Bu, verilen doğru bir sözdür.”

Rabbimiz, “İşte böyle olan, böyle yaşayan muhsinlerin işlemiş oldukları amellerin en güzelini kabul ederiz. Onları işlemiş oldukları amellerinin en güzeliyle değerlendirir, ona göre onlara mükafat takdir ederiz. Onların günâhlarından da vazgeçer, onları kendilerine vaa-dedilen cennetler içinde kılarız,” diyor.

İşte muhsin olmanın, ihsan içinde bir hayat yaşamanın, Allah’ı görüyormuşçasına ona kulluk yapmanın, sâlih amellere koşmanın ve sâlih

ameller konusunda Allah'tan yardım istemenin, ana-babaya karşı ihsan içinde bulunmanın, zürriyetlerinin ıslahı konusunda kavga verip Allah'tan yardım istemenin karşılığı budur.

Rabbimiz, onların amellerinin en güzeliyle onlara mükafat vereceğiz, diyor. Nasıl anlayacağız bu amellerin en güzeliyle mükafatı? Rabbimiz, Fussilet sûresinde kâfirlerin cezalandırılmalarıyla alâkalı bir katsayı anlatıyordu:

"Biz mutlaka inkâr edenlere şiddetli bir azap tattıracağız. Ve onlara yaptıkları amellerin en kötüsünün cezasını vereceğiz."
(Fussilet 27)

Âyetin oradaki konumuyla, yani sûrede anlatıldığı konu bütünlüğü içinde söylersek, bu âyette Allah'ın âyetlerini gizleyen, Allah'ın âyetlerini Allah kullarına duyurmamaya çalışan insanlar anlatılıyordu.

İşte böyle Allah'ın âyetlerinin susturulmasına sa'yeden, Allah'ın âyetlerini örterek, ört-bas ederek Allah kullarının gündemlerinden düşürmeye, Allah'ın âyetlerinin gözlerden, kulaklardan, saklanmasına çalışan kimselerin cezası ateştir. Bu eylemin sonucu cehennemdir. Hem öyle bir cehennem ki, bu onların uğrayacakları, görüp geçecekleri bir ateş değil, içinden hiç çıkmamacasına, hiç kurtulmamacasına kalacakları bir ateş olacaktır. Orası onların yeri ve yurdudur. Allah'ın kullarının gündemlerini değiştirmeye ve Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışan insanların durağı, barınağı cehennemdir.

Bunu bazen bilenler yapar. Yani Allah'ın âyetlerini bildiği halde, kitap bilgisine, peygamber bilgisine sahip oldukları halde, Allah kendilerini bu bilgiyle nimetlendirdiği halde, bildikleri bu bilgileri Allah kullarına anlatmayarak, duyurmayarak Allah kullarının gündemini bununla oluşturmayan kimseler yapar ve Allah korusun bunların sonu cehennemdir. Bunların kafalarındaki, kalplerindeki anlatmadıkları Kur'an âyetleri ateşe dönüşecek ve sonunda kendi ateşlerini dünyadan götüren insanlar durumuna düşeceklerdir. Bazen da bu gizleme işini resmî otorite yapar. Okumaya yasak, okutmaya, duyurmaya yasak koyarlar.

Ya da öyle resmen yasaklıyoruz demezler de, öyle bir program yaparlar ki, o programdan geçen insanlar Kur'an'ın kokusunu bile alamazlar. "İşte okutuyoruz, işte izin veriyoruz, işte din dersleri koyduk," derler. Ama koydukları

programda insanlar beş âyet, beş hadis bile öğrenemezler.

Allah, onlara yaptıklarının en kötüsü ile ceza vereceğiz, diyor. Amellerinin en kötüsü ile cezalandıracağız onları... Amellerinin en kö-tüsüyle karşılık vereceğiz onlara… Nasıl anlayacağız bunu? Bu kâfir-lerin bu zalimlerin hayatlarında bazen işledikleri güzel ve faydalı işler de olabilir. Ama onların işledikleri amellerin en kötüsüyle en çirkiniyle tüm amellerini çarpıvereceğiz, diyor Rabbimiz. Allah, onların tüm amellerini hayatta işledikleri en kötü amelle çarpacak.

Aynen bunun gibi, bakın burada da Rabbimiz, mü'minlerin amellerinin en güzelini kabul edecek, amellerinin en güzeliyle onları mükafatlandıracağız, buyuruyor. İşte mü'minler için de böyle bir rahmet vardır. Mü'minlerin de tüm amelleri en iyi, en güzel, en ihlâslı yaptıkları bir amelle çarpılacaktır. Yani bütün amelleri o en güzel amelle çarpılacak ve tüm amelleri o en güzel amel gibi kabul edilecektir.

Ne büyük bir rahmet değil mi? Yani kâfirler için de, mü'minler için de katsayı en iyi amelleri olacaktır. Mü'minler en güzel amelleri karşılığında mükafat alırken, kâfirler de en kötü amelleriyle cezalandırılacaklardır.

Bundan sonra Rabbimiz önceki muhsinin tamamen aksine, Allah'ın kendisinden istediği kulluğu sergileyememiş, ana-babasına Allah'ın istediği gibi davranamamış, ana-babası tarafından İslâm'a, imana dâvet edilen ama inadından onlara "öf" diyerek onlara itaatten ve imandan kaçan bir evlâd tipini anlatacak:

17. "Annesine babasına: "Öf ikinizden; benden önce nice nesiller gelip geçmişken beni tekrar diriltilmemle mi tehdit ediyorsunuz?" diyen kimseye, anne-babası Allah'a sığınarak: "Sana yazıklar olsun! İnan; doğrusu Allah'ın sözü gerçektir" dedikleri halde: "Bu Kur'an öncekilerin masallarından başka bir şey değildir" diye cevap verirler."

Ana ve babasına "öf be!" diyerek karşı gelen bir adam... Ana-babasına diyor ki: "Tekrar dirileceğimi, tekrar yeni bir hayata kalkacağımı mı söylüyorsunuz bana? Benden önce nice çağlar, nice kuşaklar gelip geçmişken, şu ana kadar onlardan hiçbirisi dirilip geri dönmediği halde, siz benim tekrar diriltileceğimi ve hesaba çekileceğimi söylü-yorsunuz, öyle mi?" Daha önce ölüp gidenlerden hiçbirisinin dirilip ge-ri dönmediğini delil getirerek, kendisinin

de öldükten sonra bir daha dirilmeyeceğini iddia etmeye çalışıyor.

İşte iki insan tipi. Ana-babasına ihsan eden, onlar karşısında Allah huzurunda olduğunu unutmayan, onların Allah arzusuna uygun arzularına itaat eden bir evlât tipiyle öte tarafta kendisini Allah'a kulluğa çağırdığı halde onlara "öf" diyerek kırıp döken bir evlât tipi. Bu âyetlerin geldiği dönemde bu iki insan tipinin ikisi de vardı. Ana-ba-basına itaat eden yiğit gençler de, ana-babasına isyan eden kâfir evlâtlar da vardı. Günümüzde bunların ikisine de rastlamak mümkündür.

Ana-babası diyor ki, "yazıklar olsun sana, gel iman et! Yarın dirilecek ve yaptıklarının tümünden hesaba çekileceksin!" Evlâtları diyor ki, "hayır! Bu sizin söyledikleriniz, diriliş, sırat, haşr, mîzan, hesap, kitap hepsi de hayaldir, efsanedir."

Böyle bir çocuğa sahip olmaktan, böyle bir kâfirle evimizi, hayatımızı paylaşmaktan Rabbim hepimizi korusun. Eğer böyle bir çocuğumuz varsa, o zaman Rabbimizin âyetinde anlattığı ana-babanın misyonunu üstlenmek, onların tavırlarını sergilemek zorundayız. Böyle bir durumda bir taraftan evlâdımıza nasihat edip onu eğitmeye çalışırken, diğer taraftan da Rabbimize yalvarıp yakarmak zorundayız. Unutmayalım ki biz Rabbimize ne kadar teslim isek, hanımlarımız ve çocuklarımız da bize ancak o kadar teslim olacaklardır. Hanımlarından ve çocuklarından gerek kendisine gerek Allah'a itaat bekleyen babalar, kendilerinin kendi efendilerine ne kadar itaat ettiklerine bir baksınlar. Kendi efendilerine itaat etmeyenlerin, evlâtlarından kendilerine ve Rabblerine itaat bekleme hakları yoktur.

18. "İşte onlar kendilerinden önce cinlerden ve insanlardan gelip geçmiş ümmetler içinde, Allah'ın azap vaadinin aleyhlerinde gerçekleştiği kimselerdir. Doğrusu onlar hüsranda olanlardır."

İşte böyle olanlar üzerine söz hak olmuştur. Bu hak olan söz de:

"Andolsun ki cehennemi hep insan ve cin ile dolduracağım" sözü yerine gelmiştir.
(Hûd 119)

Onlar için Allah'ın işte bu sözü hak olmuştur. Allah onların to-punu cehenneme dolduracaktır. Hem onları, hem de kendilerinden önce yaşamış,

kendileri gibi inanmış, kendileri gibi yaşamış insanlar ve cinler için de Allah'ın vaadi hak olmuştur. Onlar kendilerinden önce kendileri gibi şirk içinde, küfür içinde yaşamış olanların arasına katılacaklardır. Bu konuda Allah'ın yasası kesinleşmiş, Allah'ın sözü hak ol-muştur. Kâfirler ister insanlardan olsun, ister cinlerden olsun, cehennemi hak etmişlerdir.

Onlar dünya da, âhirette de hüsrana uğrayan, eli boşa çıkanlardır. Neden hüsrana mahkum olmuş, neyi kaybetmişlerdir? Bunlar sermayelerini kaybettiler. Allah'ın dünyada kendilerine verdiği akıl, iman, zaman sermayesini kaybettiler. Âhiretteki hayatlarını kaybettiler. Allah'ın kendilerine verdiği fıtratlarını kaybettiler. Allah'ın kendilerine lütfettiği gözlerini, kulaklarını, akıllarını kaybettiler. Güçlerini, imkânlarını, ömürlerini boşa harcadılar. Bunların tümünü Allah'ın istemediği yerde kullandılar. Allah için harcanmayan, Allah için kullanılmayan her şey boşa gitmiştir. İşte boşa giden bir hayatın sonunda, âhirette de onları hüsran kucaklayacaktır.

19. "İşlediklerinden ötürü herkesin bir derecesi var-dır. Herkese işlediklerinin karşılığı ödenir. Kendilerine haksızlık yapılmaz."

Ne iyilerin iyilikleri, ne de kötülerin kötülükleri karşılıksız kalmayacaktır. Dünya hayatında yaptıklarından, işlediklerinden ötürü herkesin amellerine karşılık dereceleri vardır. Cennette cennetlikler için de, cehennemde cehennemlikler için de dereceler vardır. Cennetin de, cehennemin de dereceleri vardır. Cennetin ve cennetliklerin dereceleri kademe kademe yukarı doğru yükselirken, cehennemin ve cehennemliklerin dereceleri de aşağıya doğru derecelenmektedir. Dereceler, ameller karşılığıdır. Cennetliklerinki mükafat ve nimetlerin artırılması türünde bir derecelendirilme iken, kâfirlerinki de azabın art-ması türünde bir derecelendirilmedir.

Allah kullarına dereceler verir. Bakıyoruz, bugün de birileri de-receler veriyor. Kimi insanların kendi kullarına, kendi kölelerine da de-receler verdiğini görüyoruz. Birinci derece, ikinci derece, üçüncü, beşinci derece gibi dereceler veriyorlar. İlk üç dereceye girenlere, yani limon gibi suyunu sıkıp posasını çıkardıklarına, pillerini bitirdiklerine yeşil pasaport veriyorlar. Sen dekansın, sen bakansın, sen profesörsün, sen doçentsin gibi dereceler dağıtıyorlar. Veya "seni maiyetime aldım, sen çevremdensin" gibi lütuflarda bulunuyorlar...

Evet, her rabb elbette kullarına dereceler verir. Onlar kendilerine kendi

sistemlerine, kendi davalarına hizmet edenleri derecelerle ödüllendirirken Allah kullarını derecesiz ve mükâfatsız mı bırakacak? Elbette Rabbimiz de kendisine kulluk yapanlara dereceler verecektir. Ama Allah, dereceleri o kadar yüce olan ki, katında o kadar yüce dereceler vardır ki, onun verdiği dereceleri hiç kimse veremez.

"Herkesin yaptığı amellere göre dereceleri vardır. Rabbin onların yaptıklarından asla gafil değildir."

(En'âm 132)

"Sizi yeryüzünün halîfeleri kılan, size verdiği nimetler hususunda sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle üstün kılan O'dur."

(En'âm 165)

Rabbimiz kimisini zengin, kimisini fakir, kimisini güçlü, kimisini zayıf, kimisini beyaz, kimisini siyah kılarak, kimilerine imkân, kimisine sıhhat, kimisine hastalık vererek dereceler takdir etmiştir. Ama tüm bu verdiklerini imtihan için verir Rabbimiz. Bu verdikleriyle kullarını denemek ister. Dereceleri çok yüce olan, katında çok yüce dereceler olan Rabbimiz, hem cennetlik kullarına cennette, hem de cehennemi hakkedenlere cehennemde dereceler verir.

Oradaki dereceler amel karşılığıdır. Dünyadaki derecelere benzemez. Mal, mülk, makam, erkek veya kadın olmak, rengi şöyle ya da böyle olmak, filân yada falan aileye mensup olmak orada hiçbir değer ifade etmez.

Allah'ın Resûlü mümin için bir derece, bir yükseliş tarif ederek buyurur ki: "Oku ve yüksel!" Oku ve derecelerini artır! Rasûlullah'ın bu ifadesine göre okuyan yükselecektir. Okuyan, derecelerini artacaktır. Mü'min, okuduğu Kur'an'a göre derecelerini artıracak ve yükselecektir.

Okumanın ne demek olduğunu kısaca ifade edelim. Okumak, okunanı anlayarak hayata geçirmektir. Okumak, okunanı anlayarak hayatı onunla düzenleme kavgası vermektir. Bakara sûresinde, kitabı okudukları halde onu anlamaya yanaşmayan, onunla hayatı düzenleme çabası içine girmeyen ve birbirlerini tekfir eden ehl-i kitabın durumunu anlatılır.

Bunlar kitabı da okuyor. Kitaplarını da okuyup durdukları halde, kitabın kendilerinden istemediği şeyleri çok rahat yapabilmektedirler. Kitabı okudukları halde, anlamadan, birbirlerini tekfir edebiliyorlar. Bazı anlayışlarda, bazı

konularda ihtilâf etmek ayrı şey, toptan birbirlerini reddetmek ayrı şeydir. Aslında kitap böyle bir çelişkiye engeldir. Kitap aslında bu tip ihtilâfları ortadan kaldırmak için vardır. Öyleyse kitaba rağmen her iki tarafta yalan söylemektedir.

Allah bunu niçin anlatıyor bize? "Ey müslümanlar, bakın bunların durumu budur, sakın ha sizler bunlar gibi olmayın! Bunların durumuna düşmeyin?" diye anlatır.

Halbuki bunlar kitabı da okuyorlar. Ama sadece okuyorlar... Anlamıyorlar, anlamadan okuyorlar, anlamaya yanaşmadan okuyor-lar. Halbuki, kitap anlamadan okunmak için gelmemiştir. Kitap, anlaşılmak ve amel edilmek için gelmiştir. Allah'ın Resûlü Müslim'deki bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Bir topluluk Allah'ın evlerinden birinde toplanır ve Allah'ın kitabını okur ve de okuduklarını kendi aralarında ders haline getirirlerse..."

Yani okudukları Kur'an âyetlerini anlama ve yaşama savaşı verirlerse onlar üzerine sekînet inecek ve huzura kavuşacaklardır, bu-yurur. İşte kitabı okumak budur. Ama bakın bunlar böyle yapmıyor, sadece okuyorlarmış. Anlamadan okuyorlarmış. Amele dönüştürme niyetinde olmadan okuyorlarmış. Rasûlullah Efendimizin tarif buyurduğu biçimde, Allah, kitabı anlama ve onu hayatlarına aktarma çabası verenlerin derecelerini yükseltecektir.

Kâfirlerin dereceleri de kendi amellerine göre takdir edilecektir. Ameller, kalbin amelleri ve azaların amelleri olmak üzere iki türlüdür. Kalbin ameli imandır. Kalbin ameli Allah'ı sevmek, Allah'tan gelenlerden razı olmak, Allah'tan korkmak, Allah'ın yasaklarına düşmekten kaçınmak, hayatında Allah'ı ve Allah'ın hesabını unutmadan yaşamak, kısacası Allah için niyet taşımaktır.

Âzâların amelleri ise, namaz, oruç gibi âzâlarla yapılan amellerdir. Yaşadığımız sürece yaptığımız her şeye, tüm davranışlarımıza amel denir. Kişide iman olmayınca yapılan hiçbir amelin değeri yoktur. İmansız işlenen hiçbir amel değerlendirilmeye tâbi tutulmayacaktır. İmansız birinin yaptığı güzel ameller onun cennete gitmesini sağlamayacak ama belki bu âyette ifade edildiği gibi, cehennemdeki derecesini biraz yükseltecek ya da azabını biraz hafifletecektir.

20. "İnkâr edenler, ateşe sunuldukları gün onlara: "Dünyadaki hayatınızda sizin için güzel olan her şeyi harcadınız, onların zevkini sürdünüz;

ama bugün, yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamanızın ve yoldan çıkmanızın karşılığında alçaltıcı bir azap göreceksiniz" denir."

Kâfirler yarın ateşe sürüldüklerinde, cehenneme arzedildikle-rinde onlara şöyle denecek: "Ey kâfirler! Sizler tüm iyiliklerini, tüm tay-yibât ve hasenatınızı dünyada yediniz, bitirdiniz. Dünyada yaşadığınız sürece zevk ve sefâ sürdünüz. Allah, kâfirlere dünyada yaptıklarının karşılığını dünyada ödemektedir. Kâfirlerin dünyada işlediği ufak-te-fek iyi amellerin karşılığı peşinen dünya hayatında kendilerine ödenmektedir. Onların amellerinin hiçbirisi âhirete intikal etmemektedir. Zaten onlar âhirete inanmadıklarından, tüm yatırımlarını dünya adına dünyada karşılığını bulma adına yapmaktadırlar. Yaptıklarının karşılığını peşin peşin dünyada alıyorlar. Bakın Bakara sûresinde Rabbimiz bunları şöyle anlatır:

"İnsanlardan kimileri de vardır ki, "Rabbimiz bize dünyada ver!" derler. Onların âhirette nasipleri yoktur."
(Bakara 202)

Kâfirler ve insanlardan kimileri de derler ki, "ya Rabbi! Bize dünyada mal-mülk ver! Biz dünyada senden makam-mevki, ev-bark, mark-dolar, eş, dost, çevre, kredi istiyoruz! Bize bunlardan haber ver sen! Biz gerisini bilmeyiz! Bize dünyada ver de, öbür tarafta ne olursa olsun bizim için fark etmez." Bunların dua konusu budur.

Aslında herkes dua eder. Yeryüzünde dua etmeyen insan yoktur. Bütün insanlar dua ederler ama duadan duaya fark vardır. Kişinin bir şeye yönelmesi, onu elde etme adına çırpınması, ona ulaşma adına çalışıp çabalaması dua demektir. Bu adamlar her şeyin dünyada bitip tükenmesi adına dua etmektedirler. Dünyada bitip tükenecek şeyler isteyerek dua etmektedirler. Böyle diyenlere, böyle dua edenlere, böyle hedefler uğruna çırpınıp duranlara Allah dünyada her şeyi verir, ama âhirette onların hiçbir nasipleri yoktur.

Kimileri de bakın şöyle der:

"İnsanlardan kimileri de, "Rabbimiz bize dünyada hasene (iyilik) ver! Âhirette de hasene ver! Ve bizi ateşin azabından koru!" derler."
(Bakara 202)

Hasene, güzel ve güzellik demektir. Gerçek güzellik, gerçek hasene, başlangıcı ve sonucu güzellik olandır. Kazanılması, elde edilmesi kendisine

ulaşılması başlangıçta güzel olan nice şeyler vardır ki, neticeleri felâket olabilir, sonuçları acıyla bitebilir. Onun içindir ki, asıl hasene, asıl güzellik, sonu güzel olan hasenelerdir.

Birinci gruptaki insanlar için, sadece dünyayı isteyen, dünyalık isteyen, tüm planlarını, programlarını dünyada bitecek, öbür tarafa in-tikal etmeyecek biçimde ayarlayan insanlar için hasenenin sadece başlangıçlarının güzel olması yeterlidir. Elde ettikleri şeylerin, kazandıklarının sadece dünyada onları sevindirmesi, mutlu etmesi yeterlidir. "Bize sadece dünyada ver!" derler. "Dünyada elde edelim de, dünyada tadalım da, gerisi önemli değildir," derler.

Ama bu ikinci grupta anlatılan gerçek akıl sahipleri ise, hem başlangıcı hem de sonu güzellik olan, evveli de, âhiri de güzellik olan hasene isterler. Hem dünyada, hem de âhirette hasene olacak şeyler isterler. Hattâ bununla da yetinmeyip, cehennem ateşinden koruyacak şeyler olmasını isterler.

Bu dua, tüm hayırları kapsayan bir duadır. Onun içindir ki, Al-lah'ın Resûlü tüm namazlarının arkasında sürekli bu duayı yapardı.

"Ya Rabbi bize verdiklerin sadece dünyada bizim mutluluğumuzu sağlamakla kalmasın, aynı zamanda öbür tarafta bizi cehennem ateşinden de koruyacak cinsten olsun," derler. Müfessirler hem dünyada, hem de âhirette insanı mutlu edecek hasene konusunda şunları söylemişlerdir:

Bu hasene dünyada sağlıktır, geçinecek, başkalarına muhtaç olmayacak kadar rızıktır, hayırda, âhirette sevaplara ulaştıracak amellerde çokluk, dünyada sâliha kadın, sâlih arkadaş, iyi komşu, güzel bir dünya hayatı, huzurlu bir toplum, bereketli ömür, kulluk bilgisi, kitap ve sünnet anlayışı, hikmet, kısacası kişinin onunla Allah'ın rızasını kazanabileceği ve sonunda cenneti elde ettirecek şeylerdir. Âhi-rette ise hûriler, ırmaklar, şaraplar, giyecekler, yiyeceklerin güzelliği, kısacası kişinin onunla Allah'ın rızasını kazanabileceği ve sonunda cenneti elde ettirecek şeylerdir.

İnsanlardan bir grup sadece dünyalık, sadece dünyada bitecek şeyler isterlerken, bir grup da bunları istemektedir. Rabbimiz her iki grup için de buyurur ki:

"İşte onların kazandıklarından bir karşılık vardır. Allah, hesabı çok çabuk görendir."

(Bakara 202)

İşte bu iki grubun her ikisi de dualarına, isteklerine, arzularına ulaşacaklardır. Her ikisine Allah istediklerini verecektir. Sadece dünyalık isteyenlere, dünyada tadılıp bitecek mal, mülk isteyenlere, Allah istediklerini verecek, onlar burada her şeylerini yiyip bitirecek, öbür tarafa hiçbir şeyleri intikal etmeyecektir. Allah, onları dünyada mal-mülk, makam-mevki sahibi edecek, tatması gerekenleri burada tattıracak ve burada tatlı gibi gelen, başlangıcı hasene gibi gelen şeylerin sonu hüsranla bitecek ve kendilerini cehenneme yuvarlayacaktır.

Ama öbür taraftaki mü'minlere de hem dünyada, hem de âhi-rette bitmez, tükenmez haseneler nasip edecek ve onları cehennem ateşinden koruyacaktır. Dünyadaki bu mutlulukları öbür tarafta da mutluluğa dönüşecek ve cennet hasenesiyle sonuçlanacaktır.

Kişi, sonucuna katlanmak şartıyla ne isterse, Allah onu ona verecektir. Mal isteyene mal, mülk isteyene mülk, ilim isteyene ilim, cennet isteyene cennet, cehennem isteyene de cehennem verecektir. Şûrâ sûresindeki bir âyet-i kerime bunu şöyle anlatır:

"Kim âhiret kazancını istiyorsa onu ona veririz. Kim de dünya kârını istiyorsa, ona da dünyadan veririz."

(Şura 20)

Yani bu dünyada çok zengin olanlara, mal-mülk sahibi olanlara şaşmamak lâzımdır. Çok ciddi istediklerinden, çok ısrarlı istediklerinden, belki gecelerini gündüzlerine katacak biçimde, belki de âhi-retlerini ikinci, üçüncü plana iterek dünyalık istediklerinden, Allah onlara bunu vermiştir. Resul-i Ekrem'in şöyle buyurur: "Dünyanın, Allah katında sineğin kanadı kadar değeri olsaydı, ondan kâfire bir yudum su vermezdi." Dünyanın değersiz oluşundan ötürü, Allah, isteyen herkese onu vermiştir.

Kimileri de bu kadar önemli görmediklerinden, onlardan daha önemli şeylerin varlığına inanarak başka şeyler istediklerinden onlara verilmemiştir. Rabbim, dünyada insanlar arasında bir övünme vesilesi olmanın dışında hiçbir fayda sağlamayacak şeyler istemek yerine, dünyada yetecek kadar bir rızkın peşine takılmayı, öbür tarafa intikal edecek şeylerin peşinde olmayı hepimize nasip ve mukadder kılsın.

21. "Ey Muhammed! Âd milletinin kardeşi Hûd'u an; ondan önce ve

sonra, "Allah'tan başkasına kulluk et-meyin" diyen nice uyarıcılar gelip geçmişken, Ahkâf bölgesindeki milletini uyarmış, "Doğrusu sizin için, büyük günün azabından korkuyorum," demişti."

Ey peygamberim, Âd'ın kardeşini de an ki, o kavmini "Ahkâf"-da uyarmıştı. Ahkâf; eğri-büğrü kum tepeleri demektir. Burası, Âd kavminin yaşadığı bölgedir. Onlar hayatlarında Allah'ı diskalifiye etmişler, Allah'ın insan hayatını düzenlemek üzere gönderdiği hayat programını terk ederek keyiflerince bir hayat yaşıyorlardı. Allah'ın kendilerine gönderdiği elçisi Hûd (a.s) onları uyardı.

İbni İshak'ın rivâyetine göre, Âd kavmi Umman'dan Yemen'e kadar uzanan geniş bir bölgede, Ahkâf denen bölgede yaşıyordu. Bu bölgeye yerleşmiş olan Âd toplumu, tüm civar ülkelere de hakim bir durumdaydı. Şu anda bile Hadramevt taraflarında bunların evlerinin-barklarının kalıntılarına rastlanmaktadır. Gerçekten çok muhteşem bir medeniyet kurmuşlardı. Araplar, bu muhteşem toplumun medeniyetiyle birlikte helâk edildiği o bölgeye girmekten çok korkar ve asla o bölgeye girmezler. Bir ara İngilizler o bölgede araştırma yaparlar. Yu-karıdan helikopterle bir kova bırakıp aşağıdan toprak almak isterler ama yere değer değmez kovanın eridiğini, toprak tarafından yutulduğunu ve sarkıttıkları ipin de çürüdüğünü görürler.

Allah o topluma Hûd'u (a.s) gönderir. İşte Rabbimiz, "kardeşleri Hûd'un (a.s) toplumunu uyarısını ve onun uyarısına aldırış etmediği için toplumun başına gelenleri de an," diyerek peygamberine ve peygamber yolunun yolcusu olan bizlere bir gündem maddesi hatırlatıyor. Hatırlayın ki, Âd toplumunu kardeşleri Hûd uyarmıştı. Ondan önce ve sonra da o topluma uyarıcılar gelmişti. Hûd'dan (a.s) önce ve sonra da onlara peygamberler gelmiş ve her biri onları uyarmıştı. Allah'ın kutlu elçileri aynı değişmez yasayı onlara ulaştırmışlardı.

Neydi bu değişmez yasa? Allah'ın elçisi onları şöyle uyarmıştı: "Allah'tan başkalarına kulluk etmeyin. Sizin tek Rabbiniz Allah'tır. Tüm hayatınızda sadece Allah'a kul olun. Ekonomik hayatınız Allah'ın dediği gibi olsun. Aile hayatınızda Allah'ın dedikleri hakim olsun. Hukukunuzda, siyasal yapılanmanızda, eğitiminizde, kılık-kıyafetinizde, kazanmanızda-harcamanızda, yemenizde-içmenizde, gecenizde-gün-düzünüzde Allah'ın yasaları hakim olsun. İbadet, hayatın tümünü kap-sar. İbadet, sadece namaz ve oruçla sınırlı değildir. Tüm hayatınızda Allah hakim olsun. Değilse ben sizin adınıza büyük bir günün

azabından korkuyorum. Eğer hayatınızda Allah'ı ve Allah'ın yasalarını hesaba katmadan yaşamaya devam edecek olursanız, korkuyorum ki başınıza çok kötü şeyler gelecek!"

Peygamberin uyarısı karşısında, bakın onlar diyorlar ki:

22. "Bize, bizi tanrılarımızdan alıkoymak için mi geldin? Doğru sözlülerden isen, bizi tehdit ettiğin şeyi başımıza getir" dediler.

"Ey Hûd, sen bizi ilâhlarımızdan ayırmak, ilâhlarımızdan koparmak, ilâhlarımızdan soğutmak için mi geldin? Derdin ne senin? Bizim hayatımızda söz sahibi kabul ettiğimiz pek çok tanrımız var. Sen bizi onlardan koparıp bir tek ilâha kulluğa çağırmak için mi geldin? Eğer doğru söylüyorsan, hayatımıza karışacak tek ilâh olduğunu, başka ilâhların olamayacağını söylerken bu konuda sadıklardansan, haydi bize vaa dettiğini getir. Haydi ne getireceksen getir," diyor-lar. Bu sözleriyle Allah'ın elçisini peşinen reddediyor, Hûd'un (a.s) ge-tirdiklerinin Allah'tan olmadığını, kendisinin uydurduğunu söylemeye çalışıyorlardı.

Çünkü onların hayatına hakim olmuş pek çok ilâhları vardı. Diyorlar ki, "ey Hûd, yoksa sen bizi öteki ilâhlarımızı terk edip sadece senin İlâhına kulluğa çağırmaya mı geldin? Tamam, senin İlâhını da dinleyelim ama bizler öteki ilâhlarımızı da dinlemek zorundayız. İlâhlardan bir ilâh olarak senin İlâhına da kulluk edelim, ama tek ilâh olarak asla o İlâha kulluk etmeyiz!"

Allah tarafından gönderilen elçilerin tamamı, tarih boyunca toplumlarını sadece Allah'a kulluğu çağırmışlardır. Allah'tan başka kendisine kulluk yapılacak, hayat programı program kabul edilecek varlık yoktur, esasına çağırmışlardır. Zaten tarih boyunca en büyük problem, işte burada çıkmıştır. Tarih boyunca en büyük problem, sadece Allah'a kulluk etmek, sadece Allah'ı dinlemek ve hayata hakim olarak sadece Allah'ı kabul etmek konusunda çıkmıştır. Değilse, Allah'a da ibadet konusunda hiç problem çıkmamıştır.

İlâhlardan bir ilâh olarak Allah'a kulluğu herkes kabul etmiştir. Öteki ilâhlar yanında Allah'a da kulluğa kimse ses çıkarmamıştır. Yani göklerin ve yerin, göklerdekiler ve yerdekilerin, dağların ve denizlerin yaratıcısı olarak, rızık verici, öldüren, yaratan, yaşatan bir ilâh olarak herkes onu kabul etmiştir.

“İnandığınız bu Allah kendisinden başka ilâh olmayandır, Allah, hayata karışan ve kendisinden başka hayata karışıcı olmayandır, Allah, insanların kulluk programlarını belirleyen ve kendisinden başka kanun koyucu olmayandır, boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu elinde olan ve sadece kendisinin çektiği yere gidilmesi gerekendir. Sadece kendi yasaları uygulanması gerekendir. Al-lah, kendisinden başka Rabb, Melik, İlâh olmayan, kendisinden başka kulluğa lâyık varlık olmayandır,” dendiği zaman işte kavga burada başlamıştır. Tarih boyunca insanlar işte buna itiraz etmişlerdir. Göklerin ve yerin yaratıcısı, rızık vericisi olarak kabul ettikleri Allah’ı hayatlarına karışan bir ilâh olarak reddetmeye çalışmışlardır.

“İlâh olarak Allah’ı kabul edelim, ama tek ilâh olarak asla kabul etmeyiz,” diyorlar. “İlâhlardan birisi olarak onu da dinleyelim, ilâhlardan birisi olarak ona da kulluk yapalım, ama tek ilâh olarak sadece ona kulluğa hayır,” diyorlar. “Bizim hayatımıza karışacak başka ilâhlarımız, hayatımızda sözünü dinleyeceğimiz başka Rabblerimiz de var. Bizim Allah’tan başka hukuk tanrılarımız, eğitim tanrılarımız, şifa, siyaset tanrılarımız da var. Tamam, bu tanrılardan birisi olarak Allah’ı da dinleyelim ama öteki tanrılarımızı da dinlemek zorundayız,” diyorlar.

Aslında bu iddiaların altında, Allah’tan, Allah’a kulluktan kurtulup kendi keyiflerince bildikleri gibi bir hayat yaşama arzuları yatmaktadır. Ya da şöyle ifade edelim: Bunlar, Allah’a kulluktan kurtulup ken-di kendilerine, kendi hevâ ve heveslerine tapınmak istiyorlar. Keyiflerinin istediği gibi sorumsuz ve sınırsızca bir hayat yaşamak istiyorlar.

Bakıyoruz, bu adamlar Allah’tan başka kendilerinin ilâhları olduklarını iddia ettikleri kimseleri de kendileri seçiyorlar. Seçtiklerini istedikleri gibi yönlendirebileceklerini bildikleri için seçiyorlar. Seçtiklerine, “bizi şöyle şöyle idare ederseniz, sizi seçeriz; değilse sizi seçmeyiz,” diyebildikleri için seçiyorlar. “Bizden şunları şunları istemeyeceksiniz! Bizi şu şu sorumluluklar altına almayacaksınız! Bizden namaz, zekât, tesettür gibi ağır sorumluluklar istemeyeceksiniz! İçki, kumar, fâiz, zina gibi bizim alışık olduğumuz şeyleri bizim için yasaklamayacaksınız! Bize lüks ve müreffeh bir hayat sağlayacaksınız! Biz ne istersek, nasıl bir hayata razıysak onu sağlayacaksınız! Eğer bizim istediğimiz kanunları çıkarır, bizim istediğimiz hayatı hazırlarsanız, Rabb, İlâh olarak biz de sizleri seçer ve sizin bize uygun olarak çıkaracağınız yasalarınıza itaat ederiz,” diyebildikleri için onları seçiyorlar.

Onları yönlendirebilecekleri, şartlandırabilecekleri için onları seçiyorlar. Allah'a bunu diyemeyecekleri, Allah'ı istedikleri gibi şartlandıramayacakları için Allah'ı Rabb kabul edemiyorlar. Her şeyi kendi arzularına ve kafalarına göre ayarlamak ve düzenlemek, yani kendi kendilerine, şehvetlerine tapınmak istedikleri için hayatlarından Allah'ı diskalifiye etmek istiyorlar.

Bakıyoruz, bugün de bunun yasallaştırılması adına demokrasiye tutunan insanların aynı şeyleri söylediklerini görüyoruz. "Tamam, ilâhlardan bir İlâh olarak Allah'ı da dinleyelim, meselâ hayatımızın iba-det bölümünde. Ama öteki bölümlerinde biraz nefes alabilmek için Allah'tan başkalarını da dinleyelim," diyorlar. Halbuki bu şirktir. Hayatı parçalamak ve hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı, öteki bölümlerinde başkalarını dinlemek şirktir. Halbuki, tevhid, kişinin hayatının tümünde Allah'a teslim olmasıdır.

Kendilerini sadece Allah'a kulluğa çağıran, hayatlarının her bir biriminde Allah'ı dinlemeye çağıran Allah'ın elçisi Hûd'a (a.s) karşı diyorlar ki: "Ey Hûd yoksa sen bizi öteki ilâhlarımızdan koparmak için mi geldin? Derdin bu mu senin? Halbuki biz Allah'ın ortaklarının olduğuna inanıyoruz. Bizim hayatımızda söz sahibi başka tanrılarımız vardır."

"Bütün bunlar Allah'ın yarattığı varlıklardır ama bu konuda bize yetkiler vermiş. Kendisinin işleri çok yoğun olduğundan dolayı bizim işlerimizi, siyasal, ekonomik, beşerî, sosyal işlerimizi bize bırakmıştır. İşte biz de bu işlerimizi kendi tanrılarımıza döndüreceğiz," diyerek Allahu Teâlâ'ya ortaklar bulmaya çalışıyorlar.

"Tamam, göklerin, yerin yaratıcısı olarak, yağmurun yağdırıcısı, rüzgarların sahibi olarak Allah'ı kabul ediyoruz ama, Allah'ın böyle büyük işlerin yanında ufak-tefek işlere vakti olmadığı için bu işler bize bırakılmıştır," diyorlar.

Diyorlar ki, "ya Rabbi, bizim ilim adamlarımız var. İlmî işlerimizi biz onlarla halledeceğiz. Senin de bilgin vardır ama neyse, işte devir değişti. Şimdi bizim bilim adamlarımız bu işleri daha iyi hallediyorlar. Ya Rabbi, tamam sen de şifa verensin ama gerçekten asrımızda bizim hekimlerimiz gerçekten çok ilerlediler. Şifa tanrılarımız, hayat tan-rılarımız var ve gerçekten bu işi çok iyi hallediyorlar, anında işe müdahale ediyorlar, beceremediklerini de zaten bir

takım sebeplere bağ-lıyorlar, artık sen bu işe karışma!”

“Ya Rabbi, sen Mâlikü’l mülksün biliyoruz. Ama şu anda bizim geçici mâliklerimiz, liderlerimiz, ekonomistlerimiz var, bunlar gerçekten bu işi gerçekten iyi biliyorlar. Mallarımızı, mülklerimizi başkalarına peşkeş çekmeyi bunlar gâyet iyi biliyorlar. Bundan dolayı bu işi de sen bırak, bu pis işlere karışma, biz keyfimize göre hareket edelim. Bizim deneyimli hukukçularımız var artık, biz hukuk konusunda Âd dönemini, Medyen dönemini, firavunlar dönemini geri getirdik ve bu hukuk konusunda da artık bu işin zirvesine vardık. Senin kitabına da ihtiyacımız kalmadı, zaten yıllar önce kitabının hükmü de bitmiştir. Şimdi yeni kitaplar edindik, bizim hukuk tanrılarımız da bu işi hallediyor,” diyerek Allah’a nidler, ortaklar bulmaya çalışan insanlar vardır.

Bugün de insanlar aynı şeyleri söylüyorlar. Allahu Teâlâ’ya nidler, ortaklar buluyorlar ve onları Allah severmiş gibi seviyorlar. Onların emirlerine, yasaklarına itaat ediyor, Allah’a isyan ediyorlar. Bu şeriklerinin arzularını Allah’ın arzularına tercih ediyorlar.

Âd kavmi Allah’ın elçisine karşı, “haydi, eğer bu dediklerinde sadıksan bizi tehdit ettiği şey neyse onu getir. Semâdan başımıza taş mı yağdıracaksın? Azap mı getireceksin? Ne yapacaksan yap bakalım,” dediler. Allah’ın elçisi onlara buyurdu ki:

23. “Doğrusu bunun ne zaman geleceğini Allah bilir; ben size benimle gönderileni tebliğ ediyorum. Fakat sizin cahil bir millet olduğunuzu görüyorum” dedi.”

“Bu tavırlarınızla hak ettiğiniz azabın size ne zaman geleceğini bilmiyorum. Onu ancak Rabbim bilir. Azabın ne zaman geleceğini, yahut size ne kadar bir süre tanındığını ben değil, Rabbim bilir. Bu konuda karar verecek olan Rabbimdir. Fakat sizler cahil insanlarsınız. Allah’la beni karıştırıyorsunuz. Allah’tan istenmesi gerekenleri sizin gibi âciz bir beşerden istemeye kalkışan cahiller topluluğusunuz siz! Allah’ı da, O’nun azametini de, O’nun azabını da tanımayan cahillersiniz. Kiminle savaşa tutuştuğunuzu, kime karşı geldiğinizi bilemeyecek kadar cahilsiniz! Bu konudaki ilim sadece Allah katındadır. Ben bunun bilgisine sahip değilim. Ben sadece benimle gönderilenleri size ulaştırıyorum. Rabbimin bana indirdiği şeyleri size söylüyorum ötesini bilmem, bilemem.”

Allah’ın elçisi Hûd (a.s), aslında bu konudaki genel yasayı bi-liyordu. Yani Allah’ın kesinlikle onlara azap edeceğini biliyordu. Bu genel bir yasaydı. Allah hep kendisine isyan içinde olan toplumlara azap etmişti. Zaten bundan önceki âyette bunu bildiğini ortaya koymuştu. “Ben sizin için büyük bir günün azabından korkuyorum,” buyurmuştu. Ancak Allah’ın bu değişmez yasası gereği onlara gelecek olan azap ne zaman gelecek? Bu yasa ne zaman uygulanacak? Ne şekilde uygulanacak? İşte bunu bilmesi mümkün değildi. Onun görevi sadece Allah’tan gelenlere tâbi olmak ve onu Allah’ın istediği biçimde Allah kullarına ulaştırmak, gerisini bu dinin sahibine bırakmaktı.

Öyleyse biz de Rabbimizden gelen bu kitaba tâbi olacağız, bu kitabı tanıyıp onunla amel etmeye ve bu kitabın âyetlerini çevremizdeki Allah kullarına ulaştırmaya çalışacağız. Başka şeyleri dert edinmeyeceğiz kendimize. Acaba bu dâvâ ne zaman galip gelecek? Acaba bu kâfirlerle hesabımız ne zaman sona erecek? Acaba bu kâfirler ne zaman helâk edilecek? Acaba kâfirler ve Allah düşmanlarına karşı Rabbimizin değişmez azap yasası ne zaman gerçekleşecek? Acaba yeryüzündeki bu mazlumların ahı ne zaman dinecek? Bunu bilmemiz mümkün olmadığı gibi, kafayı buna takmanın da anlamı yoktur.

Allah’ın elçisi Hûd (a.s) onlara diyor ki: “Ben sizi cahiliye içinde, bilmeyen, bilmezlikten gelen cahiller topluluğu olarak görüyorum. Çünkü Allah’ı bilmeyen, Allah’ı tanımayan, kendilerini yaratan Allah’ın yasalarından, Allah’ın kitabından, Allah’ın âyetlerinden, Allah’ın hayat programından habersiz kendi kendilerine hayat programı yapmaya çalışan tüm toplumlar cahildir. Hayatlarının sahibinin yasalarından ha-bersiz yaşayan tüm toplumlar cahiliye toplumlarıdır.”

Ne yazık ki bugünün insanları o eski çağların hortlatılmaya çalışıldığı, Âd’ın, Semûd’un anlayışlarının geri getirilmeye çalışıldığı bu çağa ilim çağı diyorlar. Allah’ın diskalifiye edildiği, Allah’ın âyetlerinin dışlandığı, Allah’ın sisteminin ilga edildiği, peygamberlerin yalanlandığı, Allah ve elçilerinin hayata karıştırılmadığı, kitap ve sünnetin reddedildiği, peygamberlerin hayattan kovulduğu, vahyin reddedildiği, in-sanların kendi kendilerini ilâhlaştırıp kendi kendilerine, kendi şehvetlerine, kendi hevâ ve heveslerine tapınıldığı bir çağa ilim çağı, medeniyet çağı diyorlar. Allah’ın ve peygamberin gündemden düşürüldüğü, gerçek ilim olan vahyin reddedildiği ilimsiz bir çağa ilim çağı demek gerçekten çok büyük bir cahilliktir.

Hûd (a.s) toplumunu uyardı, toplumuna karşı uyarılarını yaptı. Allah'ın gelecek azabını onlara hatırlattı. Allah'ın elçisinin onlara va-adettiği o azabın işaretleri görünmeye başladı.

24. "O azabın, yayılarak vâdilerine doğru yöneldiğini gördüklerinde: "Bu yaygın bulut bize yağmur yağdıracaktır" dediler. Hûd: "Hayır, o, acele beklediğiniz şeydir; can yakıcı azap veren bir rüzgardır."

Bir bulut halinde Allah'ın azabının vâdilerine yayılarak kendilerine doğru yaklaştığını gördüklerinde: "Bu bir buluttur ve bize rahmet getiriyor. Bu bulut azap değil, bizim tarlalarımıza yağmur getiriyor. Bi-ze yağmur yağdıracak," dediler. Peygamberin kendilerine vaad ettiği gökten Allah'ın azabını getiren, içinde Allah'ın azabını barındıran ve kendilerini helâk edecek olan bulutu yine kendi menfaatlerine hizmet edecek bir rahmet olarak algılamaya çalıştılar. Gözleri ve gönülleri dünyaya meyletmiş, dünyayı kıble edinmiş, dünyadan ve dünyalıklardan başka hiçbir şey düşünmeyen bir topluluk elbette kendilerine gelen her şeyi bu arzularına yönelik algılamaya çalışacaktı. O güne kadar kendilerine rahmet getiren bulutun boynundaki ipin Allah'ın elinde olduğunu nereden bileceklerdi ki? Kendi boyunlarındaki ipin ucunu Allah'a teslim etmeyen zalimler bunu nereden bilebilirlerdi!? Kâinattaki tüm varlıkların Allah'ın kulu ve kölesi olduklarını, hepsinin de Rab-blerinin yasalarına boyun büktüklerini ve sadece O'nu dinlediklerini bilmeleri mümkün değildi.

Bu bilgisizlere karşı Allah'ın elçisi diyor ki: "Hayır hayır, bu bu-lut sizin acele beklediğiniz şeydir. O bir rüzgardır ki, içinde sizin için elim bir azap getiriyor. Rüzgar, Allah'ın askeri, Allah'ın ordusudur. Su-lar, ateş, bulutlar, kuşlar, dağlar, taşlar ve tüm varlıklar Allah'ın ordusudur. Tüm varlıkların varlık yasalarını koyan Allah'tır. Suya, buluta, ateşe, "insanlar için hayat olun! kullarım için hayat kaynağı olun!" buyurduğu andan itibaren tüm bu varlıklar Rabblerinin emriyle insanlar için hayat kaynağı oldular. Ama bu varlıklarının yasalarını değiştirip, "onlar için azap olun!" dediği anda tüm bu varlıklar insanlar için birer azap kaynağı oluverirler. İnsanlara rahmet getiren bulutlar ve rüzgarlar Rabblerinin emriyle birdenbire tufana dönüşür ve toplumları helâk ediverir.

25. "Rabbinin buyruğu ile her şeyi yok eder" dedi. Bunun üzerine evlerinin harabelerinden başka bir şey gö-rünmez oldu. Biz, suçlu milleti işte böyle cezalandırırız."

"O bulutun, o rüzgarın içinde sizin acele edip durduğunuz azap vardır ve o Rabbinin buyruğuyla her şeyi yok eder," dedi. Bunun üzerine onlar yine iman

etmeyince, Allah'ın azabı o toplumun üzerine indi. Evlerinin harabelerinden başka bir şey görünmez oldu. Hepsi helâk oldu da sadece ortada görünen evlerinin harabeleriydi. İşte Rablerine karşı böyle suç işleyen, isyan eden bir toplumu böylece cezalandırırız diyor Rabbimiz. Suçlulardan kim kurtulmuş?

Kur'an-ı Kerîm'in pek çok yerinde Âd kavminin helâkinin anlatıldığını görüyoruz. Meselâ Hâkka sûresindeki bu konuyu anlatan âyetlerden birisi şöyledir:

"Âd milleti de bu yüzden önünde durulmaz, dondurucu bir rüzgarla yok edildi. Allah onların kökünü kesmek üzere, üzerlerine o rüzgarı yedi gece, sekiz gün estirdi. Halkın, kökünden çıkarılmış hurma kütükleri gibi yere yıkıldıklarını görürsün. Onlardan arda kalmış bir şey görür müsün?"

(Hâkka 6,7,8)

Allah onlara "Sarsar" denen şiddetli, çok soğuk bir fırtına ya da taş yağdıran azgın, atiye bir fırtına gönderdi de, taş taş üstünde kalmadı. Her şeyi büküp büküp atıverdi. Hattâ başka bir sûrede "Mü-sevvemeten" deniyor. Yani böyle şanlı ve nişanlıydı bu rüzgarın getirdiği ve yağdırdığı taşlar. Adı belli, nereye gideceği, kime vuracağı, ki-min başında patlayacağı, kimin beynini dağıtacağı belliydi. Sanki böyle uzaktan güdümlü füzeler gibi. Ebrehe'nin ve ordusunun helâkini gerçekleştiren taşlar da böyleydi.

Allah o kahredici, helâk edici, mahvedici rüzgarı o kavmin üzerine sekiz gün, yedi gece mûsâllat kıldı. Rüzgara emretti, o da onların üzerine esip durdu. Yani salladı durdu orayı. Her şeyi birbirine vurdu, her şeyi birbirine kattı, hepsi mahvoldular, sanki orada hiç insan yaşamamıştı.

Sanki onlar orada tuş olmuşlar, yerle bir olmuşlardı. İnsanlar içi boş hurma kütüklerine, içini kurt yemiş hurma kovanlarına döndüler. Yirmi metre, otuz metre boyundaki insanlar kadınlarıyla, erkekleriyle, çocuklarıyla diz çöküp uzanıverdiler yerlere. Güçleri, kuvvetleri, pazıları, baldırları, medeniyetleri hiçbir şeye yaramadı. Varlıkları onları bu helâkten kurtaramadı.

Rabbimiz, "Bir bakın," diyor "arta kalan bir şey var mı onlardan? Hani boyları posları vardı. Hani güçleri kuvvetleri vardı. Hani ev-leri barkları, bağları bahçeleri vardı. Hani apartmanları villaları, köşkleri vardı. Onlardan arta kalan ne vardı şimdi? Hiç bir şeyleri kalmadı. Tüm varlıkları, tüm medeniyetleri, tüm

saltanatları büyük bir kum yığını haline geliverdi.”

O bulut, o rüzgar Peygamberin emriyle değil, Rabbinin emriyle her şeyi dumura uğrattı. Falanların filânların emriyle değil, Firavunların, Nemrutların emriyle değil, filân efendinin, falan hazretin emriyle değil, sadece Allah’ın emriyle… Her şey Allah’ın ordusudur. Bizler de Allah’ın ordusuyuz. Unutmayalım ki Rabbimiz bu kâfirlerin, bu Allah düşmanlarının helâk işinde bizim de rol almamızı istemektedir. Bizler de Allah safında yerimizi almak zorundayız. Bizler de Allah dostları o-larak bu kâfirlerin yok edilişinde kendimize düşen cihad görevini Allah’ın istediği gibi yerine getirmek zorundayız. İşte bu âyetin delaletiyle Rabbimiz bizlerden bunu beklemektedir.

Allah’ın emriyle azap geldi ve sabaha çıktıkları zaman hiçbir şey görünmez oldu. Koskoca bir toplum, koskoca bir medeniyet, eşsiz bir medeniyet yerin dibine batıverdi. İşte Allah’la savaşanların âkıbeti budur. Tarih içinde Allah’ı, Allah’ın kitaplarını, Allah’ın elçilerini diskalifiye ederek bir hayat yaşamaya yönelmiş hiçbir toplum Allah’ın bu helâk yasasından kurtulamamıştır.

26. “Ey Mekkeli putperestler! Andolsun ki onları, sizi yerleştirmediğimiz yerlere yerleştirmiştik. Onlara kulaklar, gözler ve kalpler vermiştik; ama kulakları, gözleri ve kalpleri onlara bir fayda sağlamadı, zira, Allah’ın âyetlerini bile bile inkâr ediyorlardı, alaya aldıkları şeyler onları kuşatıp yok ediverdi.”

“Ey onların arkasından gelip, onların başlarına gelenleri görüp duydukları halde akıllarını başlarına almayarak tıpkı onlar gibi Allah’a, Allah’ın âyetlerine, Allah’ın elçisine karşı düşmanca tavırlar sergilemeye çalışan Mekkeliler! Veya ey yirminci asrın zalimleri! Andolsun ki biz onlara şu anda sizlere vermediğimiz şeyler vermiştik. Onlara size vermediğimiz mallar, mülkler, imkânlar, fırsatlar, konumlar, iklimler, coğrafyalar, topraklar, yerleşim merkezleri vermiştik. Onlara hakkı ta-nısınlar, gerçeği anlasınlar, Rabblerinin büyüklüğünü, Rabblerinin ru-bûbiyet ve ulûhiyetini, Rabblerinin cennet ve cehennemini anlasınlar, Rabblerinin âyetlerine intibak etsinler de sadece Rabblerine kulluk et-sinler, sadece Rabblerine kul olmaları gerektiğini anlasınlar diye onlara gözler, gönüller ve kulaklar vermiştik. Kulluğu anlamaları için ne lâ-zımsa hepsini vermiştik.”

Rabbimiz bunları onlara da, bize de vermiştir. Bugünkü kâfirlere de vermiştir. Kıyâmete kadar kâfir ve müslüman herkese vermeye devam edecektir.

Peki bunları niye veriyor Rabbimiz? Onları kullanarak Rabblerine karşı kulluğu anlasınlar diye vermişti ama onlar Allah'ın kendilerine lütfettiği bu hassalarını kullanamadılar. Onların ne gözleri, ne kulakları, ne de gönülleri başlarına gelecek azaba engel olamadı. Onlar, kulluk gerçeğini anlamalarına yardımcı olmadı. Çünkü onlar bu azalarını kullanmak istemediler. Allah'ın âyetlerine karşı peşinen kapılarını pencerelerini kapamışlardı. Bile bile Allah âyetlerini inkâr tavrı sergiliyorlardı. İşi baştan bitirmişlerdi.

Aslında Allah'ı, Allah'ın âyetlerini biliyorlardı. Bile bile, peşin peşin reddediyorlardı. Hayatları, yaşantıları, beklentileri reddetmelerini gerektiriyordu. Çünkü inandıkları zaman kesinlikle biliyorlardı ki ha-yatları değişecekti. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın hayat programına yöneldikleri zaman huzurları kaçacaktı. O zaman insanlara zulmedemeyecekler, kan içemeyecekler, tanrılıkları bitecek ve sömürü düzenleri sona erecekti. Saltanatları, çıkarları sona erecekti. Onun için biliyor ama bile bile inkâr ediyorlardı. İşte inkâr ettikleri şeyler de onları çepeçevre kuşatıverdi.

27. "Andolsun ki, çevrenizde bulunan birçok kasabaları yok etmişizdir. Belki doğru yola dönerler diye âyetleri türlü türlü anlatmışızdır."

"Çevrenizde Âd, Semûd, Medyen ve Eykeliler gibi nice toplumları helâk ettik," diyor Rabbimiz. Âyetlerimizi size anlattık. Ne için? Belki dönersiniz diye. Belki küfürden, şirkten, isyandan tevhide dönersiniz diye. Belki hevâ ve hevesleriniz istikâmetinde bir hayat yaşamaktan vazgeçer, Rabbinizin istediği hayata dönersiniz, Allah'ın istediği yola girersiniz diye. Rabbimizin değişmez yasası gereği, yeryüzünde gerçekleştirdiği helâklerin her biri, bir sonraki toplum için birer ibret, birer âyet özelliği taşımaktadır.

Tüm bu âyetler gösteriyordu ki Allah tek Rabbdır, Allah tek İlâhtır, Allah'tan başka kendisine kulluk edilecek, Allah'tan başka yasaları uygulanacak Rabb ve İlâh yoktur ve kesinlikle Allah'a karşı ge-linmez. Allah'la savaşa tutuşanların tümü helâkten kurtulamamıştır.

28. "O zamanlar, Allah'ı bırakıp da O'na yakınlık peyda etmek için edindikleri tanrılar kendilerine yardım etmeli değil miydi? Ama tanrıları onlardan uzaklaştılar. Bu, onların yalanı ve uydurup durdukları şeydir."

Allah'ın yıkımı, Allah'ın helâki ve intikamı kendilerine geldiği zaman ona yakınlık için buldukları tanrıları onlara yardım etmeli değil miydi? Allah berisinde edindikleri ilâhları onlara yardım etselerdi ya! Allah'ı bırakıp da Allah

yerine koydukları, yakınlıklarını umdukları varlıklar, kendilerine yaklaşmak için çırpınıp durdukları ya da bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye kendilerinden medet bekledikleri, Allah'a rağmen Allah'a yaklaştıracaklarına inandıkları varlıklar kendilerine yardım etselerdi ya! Kendilerini Allah'ın helâkinden kurtarsaydı ya!

Allah berisinde Allah yerine konan, Allah'a yaklaştırabilecekleri umulan, Allah'la kendileri arasında vasıta kabul edilen her şeyi içine alıyor âyet-i kerime. Eğer Allah'a, Allah'ın kitabına rağmen, Allah onaylamadığı halde bir şeyleri bizi Allah'a yaklaşma aracı kabul eder ve onlara karşı farklı davranışlar içine girersek, Allah korusun onları hayatımızda putlaştırmış ve Allah yerine koymuş oluruz. Dikkat ederseniz âyet-i kerimede "âliheten" diyor Rabbimiz. Böyle yapanlar, onları İlâh kabul etmiş demektir.

Meselâ neyi aracı yapar insanlar Allah'a yaklaşabilmek için? Para mı? Onu hayatımızda ilâhlaştırmışız demektir. Eğer parayla ilişkilerimizi, parayla münâsebetimizi, paraya bakışımızı Allah'ın istediği biçimde ayarlamazsak, Allah'ın istediği ve razı olduğu yerlerden kazanıp yine O'nun gösterdiği yerlerde sarf etmezsek o zaman para bi-zim hayatımızda putlaşmış demektir. Ama eğer paraya bakışımızı Al-lah'ın istediği biçimde ayarlar ve Allah hatırına ondan vazgeçebilecek bir duruma gelirsek, o zaman para bizim Allah'a yaklaşmamıza vesile olacak demektir. Melekleri, peygamberleri ve sâlih kişileri bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye Allah'ın onaylamadığı bir şekilde ilâhlaştıranlar da böyledir.

Tarihin her devrinde insanların genelinde Allah inancı hep var olmuştur. Her dönemde madde ötesi, üstün güç ve kudret sahibi, ya-ratıcı olan Allah inancının var olduğunu ve insanların bu yaratıcıya iman ettiklerini biliyoruz. Ama aynı zamanda bu insanların genelinde şöyle bir kanaat söz konusu idi. Allah vardır, yaratıcıdır, tüm kâinatı o yaratmıştır, kendilerini de O yaratmıştır, O yücedir. Ama bu yüce varlıkla insanların doğrudan doğruya irtibat kurmaları mümkün değildir. Onun içindir ki bu yüce varlıkla insanların irtibatlarını sağlayacak aracılara ihtiyaç vardır. İşte bu durumda bazı aracıların bulunması kaçınılmazdır. Bu yüce varlıkla irtibat sağlamak için bir kısım varlıklar geliştirmişler ve kendilerine kulluk yapmaya, emirlerini dinlemeye başlamışlardır.

Veya kendilerini yüce varlıklar bilip Allah'a karşı şefaatçi kabul etmeye, kendilerini Allah'a yaklaştıracaklarına inanıp kendilerine harikulâde sıfatlar yüklemeye çalışmışlardır. Bu varlıkları Allah sever gibi sevmeye, onlar hatırına

Allah hatırını ayaklarının altına almaya, Allah-a yapmaları gerekenleri kendilerine yapmaya, kendilerinde güç, kuvvet görerek sıkıntılı anlarında dua edip imdatlarına çağırmaya başla-mışlardır. Karşılarında mest olup secdelere kapanmışlar, kalplerinin derinliklerinde kendilerine yer verdiği yüce varlıklar haline getirmişlerdir onları.

Hattâ Allah ne derse desin hiç önemli değil, yeter ki onları üzmeyelim diye önlerinde eğilmişler. İşte Allah'a, Allah'ın kitabına rağmen, Allah'ın bu konuda her hangi bir onayının olmamasına rağmen insanların hayatlarında putlaştırdıkları bu konuma getirdikleri tüm peygamberler, tüm melekler, tüm sâlih kişiler, tüm liderler, tüm efendiler, tüm eğlence tanrıları, tüm sanatçılar birer put ve ilâhdır.

Ama peygamberler ve sâlih kişilerle ilişkilerimiz Allah'ın belirlediği yasalar çerçevesinde olursa, o zaman onlarla beraberliğimiz el-bette bizim Allah'a yaklaşmamıza vesile olacaktır. Sâlihleri örnek almak, onların Kur'an ve sünnet istikâmetindeki uyarılarını dinlemek, onların sâlih amellerine yönelmeye çalışmak zaten Allah'ın onayladığı bir şeydir. Ama eğer insanlar bu konuda Allah'ın ölçülerini değiştirir veya bu sâlih kişilere yakınlık ölçülerini kendileri belirler ve Allah'ın is-temediği biçimde bu sâlih kişileri kendilerinden medet beklenen, kendilerine dua edilen, darda kalınca kendilerine yalvarıp yakarılan, sebepler üzerinde kendilerinde güç, kuvvet görülen varlıklar yerinde görmeye başlarsa, Allah korusun işte bu onları ilâh yerine koymadır. İster hayatta olsunlar, isterse vefatlarından sonra insanlar bu sâlih ki-şilere dua etmeye yönelsinler, tıpkı Hristiyanların Hz. Îsâ'yı ilâhlaştırdıkları gibi onlar da bu zatları ilâhlaştırmış olur.

Ama eğer bu sâlihlerle ilişkilerimiz Allah'ın belirlediği ölçüler içinde olursa, o zaman onlar bizim Allah'a yakınlaşmamıza sebep olacaktır. Meselâ insan istediği kadar peygamberi sevdiği, saydığını iddia etsin, istediği kadar ona methiyeler söyleyerek rüyalarında görmeye çalışsın, onunla ilişkileri Allah'ın istediği gibi değilse bütün bunlar Allah'a yaklaşmasına sebep değildir.

Yani Allah'ın istediği biçimde peygamberi kendisine örnek al-mıyorsa, peygamberin sünnetini tanıma yolunda değilse, peygamberin dâvâsını müdafaadan yana, onun misyonuna sahip çıkmadan yana, onun gibi yaşamadan yana bir çabası yoksa, onun Allah'a yaklaşmasına sebep değildir bu yaptıkları. Unutmayalım ki onun sünnetine ittibâ bizi Allah'a yaklaştıracaktır. Hattâ

biliyoruz ki kıyâmet günü kendi dostlarından zannettiği kimi insanlara, Allah'ın Resûlü Kevser-den ikram etmek isteyecek, bunun üzerine Rabbimiz şöyle buyuracaktır: "Ey peygamberim onlara ikram edemezsin!" Peygamberimiz buyuracak ki, "ya Rabbi bunlar benim ümmetim, bunlar benim dostlarım." Rabbimiz buyuracak ki, "evet ama senden sonra senin yoluna uymayan neler ihdas ettiler bir bilsen!" Bundan da anlıyoruz ki, yoluna, sünnetine ittibadan uzaklaşanlara peygamberin kendisi bile bir şey yapamayacaktır.

Peygamberle ilişkimiz Allah'ın belirlediği çerçeve içinde olmaz-sa, bu bile bizim Allah'a yaklaşmamıza sebep değildir. Kitapla ilişkimiz eğer Allah'ın istediği şekilde değilse, bu ilişkimiz bizim Allah'a yaklaşmamıza sebep değildir. Eğer kitabı anlamaya yanaşmadan, o-nunla hayatı düzenleme endişesi duymadan sadece okumaya çalışıyorsak, bu hareketimiz de bizi Allah'a yaklaştırmayacaktır. Kitapla böyle bir beraberlik Allah'ın istediği bir beraberlik değildir. Din anlayışımız, dinle ilişkimiz Allah'ın istediği biçimde değilse, meselâ din bir vicdan işidir, bu yüce müessese hayata karıştırılmamalıdır, din siyasete karıştırılmamalıdır şeklinde sadece müslümanlığımızın ispatı söz konusu olunca ağzımıza aldığımız ama hayatımıza karıştırmadığımız bir din sahibiysek, bu din de bizi Allah'a yaklaştırmaktan çok uzak bir dindir. Kısacası peygamberleri de putlaştırmayacağız.

Kur'an-ı Kerîm tarih içinde böyle peygamberlerin, sâlih kişilerin, meleklerin putlaştırıldığını ve kıyâmet günü de bu insanlar tarafından putlaştırılan sâlih kulların onların kendilerine yaptıkları bu çirkin muameleyi reddedeceklerini anlatır. Ama bu putlaştırılanlar sadece insanlar olmamıştır. Başka şeyler de putlaştırılmıştır. Allah yerine ikâ-me edilen moda, âdetler, töreler, onlar hatırına Allah hatırının çiğnendiği her şey ilâhtır. Allah sever gibi sevilenler ve uğrunda can ve mal feda edilen toprak, sancak, vatan, millet, bayrak, lider, önder, sistem gibi şeylerin tamamı insanların geliştirdikleri putlardır. Gelenekler, atalar yoluna kulluk ve toplumda putlaştırılıp Allah sisteminin yerine ikâme edilen ırk, renk, belli siyasal ve ekonomik görüşlerin tümü birer puttur.

Kur'an-ı Kerîme baktığımız zaman şunu görürüz: İnsanlar mahiyetini anlayamadıkları, iç yüzünü tam değerlendirip kavrayamadıkları bazı şeylerin tehlikesinden korkmaları veya bazı varlıklara aşırı sevgileri, ya da bazı varlıkları kendileri için Allah katında şefaatçi kabul etmeleri sebebiyle, kendilerini Allah'a yaklaştıracakları ümidiyle veya bazı varlıklara aşırı sevgileri sebebiyle onlara

tapınma, onlara saygı duyma ve onları kutsallaştırma süreci içine girmişlerdir.

Meselâ Nisâ sûresi 117. âyetinde anlatıldığına göre insanların aşırı tutkuları sebebiyle dişileri putlaştırdıklarını görüyoruz: "Siz Allah'ı bırakıp da bize ne fayda, ne zarar vermeye güç yetiremeyen âcizlere dua ediyordunuz. Yeryüzünde onları etkili, yetkili varlıklar biliyordunuz. Allah yasalarını bırakıp onların yasalarını uygulamaya çalışıyordunuz. Başınız dara geldiği zaman aman yetişin! Kurtarın bizi!" diye onlara dua ediyor, dâvetiye çıkarıyordunuz."

Dua, dua edileni büyük tanımak, onu büyüklük mevkiine oturtmak, onun bizim hayatımızda gücünü, kuvvetini, etkinliğini kabul etmek demektir. Daraldığımız, bunaldığımız bir anda birisine dua ediyor ve ondan bir şeyler bekliyor, onu imdadımıza çağırıyorsak, onu bu işe muktedir kabul ediyoruz demektir. Bu sebepler âleminde onun müessir olduğunu kabul ediyoruz demektir.

Bizler, kâinatta her çağıranın çağrısına icabet edecek, her dua edenin imdadına yetişebilecek bir tek varlık biliyoruz, o da Allah'tır. Her dua edeni duyan, her duyduğuna icabet edip imdadına yetişen Rabbimiz dururken, onu bırakıp da yeryüzünde çağıranın çağırmasını duymayan, duyamayan, duysa bile onun imdadına yetişme gücüne sahip olmayan, ne bize, ne de kendilerine hiçbir menfaat ve zarar sağlama imkânına sahip olmayan bizim gibi âciz varlıklara mı dua edelim? Daraldığımız zaman, bunaldığımız zaman, aman yetişin ey efendim! Yetiş ey filân ey falan! diye bizim gibi âciz varlıkları mı imdadımıza çağıralım? Ki bu varlıklar kendilerine dua edip yardıma çağırdığımız zaman bize hiçbir fayda sağlama imkânına sahip olmadıkları gibi, kendilerini terk ettiğimiz, kendilerini reddettiğimiz zaman da bize hiçbir zarar vermeyeceklerdir. Şimdi biz bu tür âcizlere dua ederek böylece Allah bizi hidâyete ulaştırdıktan sonra topuklarımızın üzerinde gerisin geriye şirke mi dönelim? Allah bize doğru yolu gösterdikten sonra Allah'tan başkalarını imdadımıza çağırarak müşriklerden mi olalım?

Allah diyor ki, hani dua ettikleriniz, Allah berisinde ilâh bildikleriniz nerede? Allah'ın azabı gelince sizi neden kurtarmıyor onlar? Neden imdadınıza yetişmiyor o tanrılar? Bu tanrılarınız sizi kurtarmalı deği miydi? Ama tanrıları onlardan uzaklaşıp gitmişlerdir. Zaten onlar hiçbir zaman tanrılığa lâyık varlıklar değildi. Onlar, onların kendi kendilerine uydurdukları, iftira ettikleri şeylerdi.

29. “Ey Muhammed! Kur’an’ı dinleyecek cinlerden bir takımını sana yöneltmiştik. Onlar Kur’an’ı dinlemeğe hazır olunca birbirlerine: “Susun” dediler. Kur’an’ın okunması bitince, her biri birer uyarıcı olarak milletlerine döndüler.”

Bu olay, cinlerin Resûl-i Ekrem Efendimizi dinlemeleri, Rasû-lullah Efendimizin hayatında üç-beş kez tekrarlanmıştır. Cinler Allah Resûlü’nün kendilerine okuduğu Allah’ın âyetlerini dinlemiş, iman etmiş ve onunla dönüp toplumlarını uyarmışlardır.

Bu âyetlerin arasında böyle bir konunun gündeme getirilişi bi-ze şunu anlatır: Rabbimiz kitabına, âyetlerine karşı bozuk bir tavır alan Âd kavminden ve bu tavırlarından ötürü başlarına gelenlerden söz etti. Sonra çevrelerinde helâk olan toplumlara şahit oldukları halde bir türlü adam olmaya yanaşmayan, aynen öncekiler gibi Allah’ın âyetleriyle ilgilenmeyen Mekke müşriklerinden söz etti. İnsandı bunlar. Yeryüzünde en mükemmel şekilde yaratılmış, en mükemmel sıfatlarla donatılmış, yeryüzünün halîfesi olarak, yeryüzünün efendisi olarak tüm diğer varlıklara hükmedecek meziyetlerle donatılmış insanlardı bunlar. Bunlar Allah’ın kitabına karşı işte böyle davrandılar, buyurduktan sonra diyor ki: “Bakın, cinler onu dinleyip iman ettiler. Kendilerinden daha üstün bir konumda yaratılmış olan insanlar ona böyle davranırken, cinler ona iman etti.”

Allah’ın istediği biçimde yaşayan peygamberler meleklerden bile üstündür. İnsanlar da eğer Allah’ın istediği biçimde bir hayat yaşarlarsa onlar da meleklerden üstün olurlar.

Sanki bu âyetiyle Rabbimiz insanlara şunu diyor: “Ey insanlar! Ey kullarım! Sizler yeryüzünde en üstün yaratıklarım olduğunuz halde, sizler benim ahsen-i takvîm üzere yeryüzünde halîfe olarak, tüm diğer varlıklara hükmedici olarak, en şerefli bir varlık olarak yarattığım kullarım olduğunuz halde eğer kitabıma sahip çıkmaz, onunla hayatınızı düzenleme yoluna girmezseniz, unutmayın ki benim başka varlıklarım da vardır. Bakın sizden aşağı olan cinlerim bile kitabımı dinlediklerinde, onun okunuşunda hazır olduklarında, Allah’ın Resûlü onu okumaya başladığında birbirlerine işaret ederek, birbirlerini uyararak “susun” dediler. Susun diye birbirlerini uyardılar.

Çünkü onlar konuşanın Allah olduğunu biliyorlardı. Kelâmın Allah kelâmı olduğunu biliyorlardı. Onu kim okursa okusun, o kelâm kimin ağzından çıkarsa

çıksın, unutmayalım ki o Allah kelâmıdır. O anda konuşan Allah'tır. Cinler birbirlerini uyarıp sükûneti sağladıktan sonra dikkatlice, candan ciğerden, kelâmın mütekellimine münâsip bir ciddiyetle dinlemişler ve Allah'ın sözleri bitince, Rasûlullah'ın okuması bitince de hemen iman edip kavimlerine de uyarıcılar olarak gitmişlerdi. Allah'ın kitabını duyar duymaz onunla dirilmiş ve hemen öteki kardeşlerini de onunla diriltmeye koşmuşlardı. Cin sûresinde de bu konu detaylı bir şekilde anlatılır.

İşte Kur'an, onu okuyan, onu dinleyen, onunla muhatap olan kişide böyle bir etkiyi meydana getirecektir. İnsan Allah'ın kitabını duyduğu anda değiştirebileceği bütün yapısını Kur'an'la değiştirmek ve onun atmosferine girmeye çalışmak zorundadır. Çünkü kişi okuduğu ya da dinlediği sözün alelâde bir insan sözü değil Allah sözü olduğunu ve Rabbi olan Allah'ın da onunla hayatını düzenlesin diye bu âyetleri gönderdiğini unutmayacak, tüm hayatını onunla düzenleme savaşı içine girecektir. Kendisini Kur'an'la düzeltecektir.

Kendisinin düzelmesi de yetmez, kendisini düzelten bu kitapla çevresindekileri de düzeltmenin kavgasını verecektir. Zaten Rabbimi-zin âyet-i kerimesinde de dikkatimizi çektiği Kur'an öyle bir kitap ki, bir insanın içine girdi mi, bir kişide hüsn ü kabul gördü mü, onda öyle bir aksiyon, öyle bir dinamizm meydana getirir ki, o güçle insan diğer kardeşlerine de gitmek zorunda kalır. Kendisinin diriliğine sebep olan Allah âyetlerini birilerine de götürmek zorunda kalacaktır.

İşte bunu en canlı bir biçimde cinlerin hayatında görüyoruz. Eğer aynı heyecanla birilerinin dirilişine koşamıyorsak, Allah'ın kitabını başkalarına ulaştırma heyecanımız yoksa, o bizim içimize girmemiş demektir.

Cinler Allah kitabını duydular, dinlediler, ona hemen inandılar, süratlice kavimlerine döndüler ve bakın şöyle dediler:

30. "Şöyle dediler: "Ey milletimiz! Doğrusu biz, Mûsâ'dan sonra indirilen, kendinden öncekileri doğrulayan, gerçeği ve doğru yolu gösteren bir kitap dinledik."

"Ey milletimiz! Ey kavmimiz! Ey akrabalarımız! Ey arkadaşlarımız! Doğrusu biz Mûsâ'dan sonra indirilen ve kendisinden öncekileri tasdik eden, hidâyeti gösteren bir kitap dinledik."

Burada özellikle Mûsâ'nın (a.s) zikredilişini müfessirler değişik şekilde izah etmişlerdir. Bu cinlerin Mûsâ'ya (a.s) ve ona gönderilen kitaba iman eden cinler olduğu, yani Yahudilere mülhak katılan cinler olduğu söylenmiştir. Anlaşılıyor ki bu cinler Hz. Mûsâ'ya ve daha önceki semavî kitaplara iman ediyorlardı. Allah elçisinin ağzından Allah kelâmını işitince de onun daha önce inandıkları kitapları tasdik edici ve önceki peygamberlerin tebliğlerinin aynısını ihtiva ettiğini anlayıverdiler.

Yine burada cinler kitabın iki özelliğini anlatıyorlar.

a. "Mûsâddıkan lima beyne yedeyh" oluşu,

b. Bir de Hakka ve hidâyete ulaştırıcı olması.

Kitap, 'Mûsâddıkan lima beyne yedeyh' bir kitaptır. Yani kendisinden önceki kitapları ve peygamberleri reddeden değil, onları tasdik eden ve doğrulayandır. Ona tutunanları, onunla hareket edenleri, onunla amel edip hayatlarını onunla düzenleyenleri hayra, hakka, hi-dâyete ve cennete ulaştırandır. Allah'ın rızasına ve rahmetine kavuşturandır. Kişiyi içinde ebedî rahmete, ebedî rızaya ve mutluluğa ereceği cennete ulaştırandır. Mü'minlerin kendisiyle rızaya doğruldukları, cennete doğruldukları bir kitaptır bu.

Cinlerin kavimlerine tebliğleri devam ediyor:

31. "Ey milletimiz! Allah'a çağıran Muhammed'e uyun ve O'na inanın da Allah da sizin günâhlarınızı bağışlasın ve sizi can yakıcı azaptan korusun."

"Ey kavmimiz, Allah'a çağıran Allah dâvetçisine icabet ediniz. Söylediği her söz Allah sözü olan, yaptığı her iş Allah talimatı olan, çağırdığı her şey Allah'tan olan, sadece Allah'a kulluğa çağıran, Allah'tan başkalarına kulluğu reddetmeye çağıran bu Allah dâîsine itaat edin. Onun dediklerini aynen kabul edip onun gösterdiği kulluğa girin. Onu kendinize örnek alın. Onun sizin hayatınıza karışması konusunda Rabbiniz tarafından odak nokta seçtiğini ve onun vasıtasıyla size mesajlar gönderdiğine iman edin. Onun Allah sözcüsü olduğuna iman edin. Allah'ın istediği hayatı yaşama konusunda onun tek örnek olduğuna inanın. Allah tarafından kulluk konusunda hayatı onaylanmış tek kul ve elçi olduğuna inanıp onun gibi olmaya çalışın ki, Allah sizin gü-nâhlarınızdan kimini affetsin ve sizleri dayanılmaz cehennem ateşinden korusun."

Dikkat ederseniz burada, 'günâhlarınızdan bazısını Allah bağışlasın' deniliyor. Çünkü bazı günâhlar vardır ki, Rabbimiz onları doğrudan bağışlar. Bunlar hukukullahı, Allah haklarını ilgilendiren gü-nâhlardır. İmanla, ama hemen arkasından ameli de gündeme getiren bir imanla Allah bunların tümünden dilerse geçiverir. Ama bazı günâhlar vardır ki, bunlar sadece hukukullahı ilgilendirmekle kalmaz, aynı zamanda hukuk-ı ibâdı, yani kulların haklarını da ilgilendirir. El-bette bunların affı için onların rızası da şarttır.

Demek ki günâhların affının ve can yakıcı cehennemden kurtulmanın bir tek yolu var, o da Allah'a iman ve Allah davetçisi olan peygambere icabettir. Peygambere, peygamberin getirdiklerinin tümüne, Allah'ın ve peygamberinin istediği biçimde teslimiyet. Böyle ya-pan, böyle inanan ve böyle yaşayanların mutlaka günâhları affedilecek ve Rabblerinin cennetine ulaşacaklardır.

32. "Allah'a çağıran, Muhammed'e uymayan kimse bilsin ki, Allah'ı yeryüzünde âciz bırakamaz; onların O'ndan başka dostları da bulunmaz; işte onlar apaçık sapıklıktadırlar."

Her kim de Allah'a iman etmez, Allah'ın dâvetçisi olan peygambere icabet etmez, onun getirdiği mesaj istikâmetinde bir hayat yaşamaya yanaşmazsa bilsin ki yeryüzünde asla Allah'ı âciz bıraka-maz. Yeryüzünde Allah'ın kulu olduklarını unutarak Allah'la savaşa tu-tuşan, Allah'a rağmen, Allah'ın kitabına ve elçisinin örnekliliğine rağmen kendi bildiklerince bir hayat yaşamaya çalışanların Allah'tan baş-ka velîleri, dostları da bulunmaz. İşte onlar apaçık sapıklardır.

Allah'ı da, O'nun kitabını da, O'nun peygamberini de, O'nun hayat programını da reddeden kâfirler yeryüzünde Allah'ı âciz bırakacak değillerdir. Yeryüzünde Allah'ı âciz bırakacak yoktur. Ne cinler, ne insanlar Allah'ı âciz bırakamaz, Allah'ı mağlup edemezler. Ne kaçarak, saklanarak, ne de savaş açarak hiç kimsenin onu âciz bırakması mümkün değildir. Hiç kimsenin, hiçbir varlığın Allah yasalarına karşı gelmesi, Allah yasalarını durdurması, galip gelmesi mümkün de-ğildir. Göklerde ve yerde Allah'ın yasalarını alt edecek, Allah'ın yasalarının dışına çıkabilecek hiçbir güç, hiçbir kuvvet yoktur. Aslında şu anda Allah'ı inkâr ettiklerini söyleyen kâfirler bile Allah'ın yasalarına itaat edip boyun bükmektedirler. Hiç kimse Allah'ın yasalarının dışında değildir.

Çünkü göklerde ve yerde ne varsa hepsinin Rabbi, hepsinin İlâhı, hepsinin sahibi Allah'tır. Gökleri de, yeri de idare eden O'dur. Göktekiler ve yerdekiler

konusunda söz sahibi O'dur. Gökler ve yer O'nun koyduğu ilâhî yasalara uymaktadır. Her ikisi de Allah'ın emrine boyun bükmektedir.

Kur'an'ın başka yerlerinde de anlatıldığı gibi, Allah tarafından yaratılmış olan gökler ve yer, her ikisi de nasıl ki yaratıcısına boyun bükmüşse, yine yaratılış yönünden onlardan farklı olmayan insan da Allah'ın kanunlarına boyun bükmeli, Allah'ın yasalarına itaat etmelidir. Fıtraten zaten insan Allah'ın yasalarına boyun bükmektedir. Kâfirler de, Allah'ı inkâr edenler de şu anda Allah yasalarına itaat etmektedirler. Allah'ın yarattığı bu insan yaratılış yönünden üşümekte, acıkmakta, uyumakta, yorulmakta, üşümekte ve ölmektedir.

Yani insan fıtraten Allah'ın koyduğu yaratılış yasalarının dışına çıkamamaktadır. İşte fıtrî hayatında Allah'ın yasalarına boyun büktüğü gibi, günlük hayatında da Allah'ın yasalarına boyun bükmek zorundadır. Değilse, fıtrî hayatında Allah'ın yasalarına boyun büken bu insan günlük hayatında başkalarının yasalarına boyun bükerse, hayatının birinde Rabbinin ilâhî yasalarına, ötekisinde de beşer yasalarına teslim olursa, yani iki Rabbi, iki İlâhı olursa, fıtrî hayatıyla günlük hayatı çatışma içine girerse, o zaman bu ikisi arasında insan ezilip gidecektir. Çatışan bu iki hayat arasında insan mahvolup gidecektir.

Rabbimiz diyor ki:

"Onların Allah'tan başka dostları, velîleri de bulunmaz." Onların ellerinden tutacak, kendilerine yardım edecek, isteklerini yerine getirecek, problemlerini çözümleyecek, başları daraldığı zaman korktuklarından onları kurtaracak, onlar adına aldığı kanunlar, yasalar ve kararlarla onları sahil-i selâmete çıkaracak, dünyada da ukbâda da onları mutlu ve mes'ud edecek, onların işlerini kolaylaştırıp yollarını açacak hiçbir velîleri de yoktur.

"İşte böyleleri apaçık bir sapıklık içindedirler," diyor Rabbimiz. İşte böyle Allah'ı velî kabul etmeyen, Allah'ın velâyeti ve koruması al-tına girmeyen, Allah'ın kendileri adına aldığı kulluk maddeleriyle ilgilenmeyen, kitap ve peygamberle diyalog kurmayan, kendisine şeytanları, tâğutları, kâfirleri, nefsini, hevâ ve heveslerini velî edinen, on-ların istediği biçimde bir hayat yaşayan, onların hayat programlarını uygulamaya çalışan bir adam elbette çok açık bir sapıklık içinde kıvranan kişidir. Böyle bir adamın tüm hayatı bozuktur. Allah'tan, Allah'ın kitabından ve elçisinin hayat programından habersiz yaşayan bir adamın tüm hayatı bâtıllarla doludur. Aile hayatı bozuktur, ticarî hayatı,

sosyal hayatı, ekonomik hayatı bozuktur; insanlarla ilişkileri, çevresiyle münâsebetleri bozuktur. Kısacası tüm hayatı bozuk ve bâtıllarla doludur.

Bunlar dalâlette, çölün ortasında yolsuz, yordamsız kalmış, yollarını şaşırmış ve ne yapacaklarını bilemeyecek bir vaziyette bocalayan çırpınan insanlardır. Binlerce yol vardır karşılarında ama bu yol-lardan hangisinin kendilerini sahil-i selâmete çıkaracağını bilememektedirler. Binlerce alternatif vardır hayatlarında ama hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu bilememektedirler. Bir yasa yaparlar, onunla problemlerini çözeceklerini zannederler ama üç gün geçmeden değiştirmek zorunda kalırlar onu. Yaptıkları yasalar üç gün bile git-mez. Yaptıklarının hiç birisi problemlerini çözmüyor, hayatlarına huzur getirmiyor. Aksine her yaptıkları yasa başka huzursuzluklara, başka sıkıntılara dâvetiye çıkarıyor. Sıkıntılardan bunalınca da yalvarıp yakarmaya başlıyorlar.

Rahatları yerindeyken, hayatları tıkırındayken Allah'ı da Allah'ın yasalarını da, Allah'ın kitabını da diskalifiye eden, Allah'a kulluktan yüz çeviren bu zalimler, elleriyle dünyada işledikleri bu suçlardan dolayı kendilerine bir azap, bir sıkıntı geldiği, başları daraldığı zaman Allah'ı hatırlar ve kendilerini kınamaya başlarlar: "Eyvah bize! Vah bize! Yazıklar olsun bize! Meğer bizler zalimlermişiz! Meğer bizler Rabbimize ve kendimize karşı zulüm içindeymişiz! Kendimizi Rab-bimize kulluk ortamından çıkararak hem Rabbimize, hem de kendimize zulmetmişiz. Yazıklar olsun bize ki, biz Rabbimizi diskalifiye edip kendimizi tanrılaştırmışız. Rabbimizin yasalarını terk edip kendi hayat programlarımızı kendimiz yapmaya kalkışmışız!"

"Yani biz hayatta kendimizi etkin zannetmişiz. Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı kendimiz belirlemeye kalkışmışız. Allah karşısında bilgi, güç iddiasında bulunmaya çalışmışız. Allah hukuku dururken kendimize hukuk belirlemeye, Allah yasaları varken kendimize yasa belirlemeye kalkışmışız," diyerek zalimliklerini itiraf edip feryat ediyorlar.

Allah'ı da, Allah'ın yasalarını da, Allah'ın kitabını ve peygamberinin sünnetini de dışlayarak onlar yerine yeryüzü tanrılarının yasalarını uygulamaya çalışırken sistemleri tıkandığı, uyguladıkları yasalar kendilerini çıkmaza sürüklediği zaman, bu tür insanların aynı feryatlarının yükseldiğini görüyoruz. Birbirlerini suçladıklarını ama Allah yasalarını da bilmedikleri için yine bir pislikten başka bir pisliğe, bir çıkmazdan başka bir çıkmaza yuvarlanıyorlar.

Tam bulduk dediklerinde, biraz daha yokluğa saplandıklarını görüyoruz. Yaptıklarının kendilerine zulümden, ıstıraptan, gözyaşından başka bir şey sağlamadığını görüyoruz. Ezen ve ezilenler olarak, sömüren ve sömürülenler olarak bir ömür tüketiyorlar.

Eğer bir toplumda egemen, yasa belirleyen güçler zalimler olursa, elbette yasa onlar lehine işleyecektir. Eğer egemen güçler hır-sızsa, bu sefer de yasa onların lehine işleyecektir. Homoseksüellerin egemen olduğu toplumlarda da yasa onların lehine işlemeye başlayacaktır. Demokrasi bu, ne olacağı belli olmaz. Toplumda egemen güç Allah olmazsa, denge bir taraftan öbür tarafa kayıp duracaktır.

Meselâ şu anda bizim müşrik toplumda içki kimilerine serbest, kimilerine yasak. Zina kimilerine serbest, kimilerine yasak. Dokunul-maz olanlar, egemen olanlar istedikleri suçu işleyecekler ama ötekilere bunlar yasaktır. Kim dedi bunu? Kim verdi bu yetkiyi? Kim çizdi bu sınırları? Kim koydu bu kuralları? Eğer Allah, kullarının tümüne eşit haklar vermişse, bu Allah'a iftira değil de nedir?

33. "Gökleri, yeri yaratan ve onları yaratmaktan yorulmayan Allah'ın, ölüleri diriltmeye de kâdir olduğunu görmezler mi? Evet; O her şeye kâdirdir."

Bu adamlar bakmıyorlar mı? Görmüyorlar mı? Hiç düşünmü-yorlar mı? Gökleri ve yerleri yaratan, onları var etmekten yorulmayan, âciz kalmayan, bıkıp usanmayan, yılgınlık göstermeyen, her şeyi yaratan ve yarattıklarının tümünün hayatını, rızıklarını ve yaşam şartlarını hazırlayan, bunları yaparken de asla bir yorgunluk hissetmeyen Allah'ın ölüleri de diriltmeye kâdir olduğunu görmüyorlar mı? Bunu anlamıyorlar mı?

Bunu bilen, bunu beceren, buna güç yetiren bir Allah ölüleri diriltmeye güç yetiremez mi? Âyet-i kerimede hem ölmüş insanları diriltme konusu, hem de En'âm sûresinde anlatılan yaşarken ölmüş kâfirleri diriltme konusu kastedilmektedir.

“Ölü iken kalbini diriltip, insanlar arasında yürürken önünü aydınlatacak bir nûr verdiğimiz kimsenin durumu, karanlıklarda kalıp çıkamayan kimsenin durumu gibi midir? Kâfirlere de, işledikleri güzel gösterilmiştir.”
(En’âm 122)

Bir insan düşünün ki ölü. Bir insan düşünün ki ruhen, bedenen ölü. Bir insan ki ruhtan, Allah’tan, peygamberden, kitaptan, vahiyden habersiz. Allah diyor ki, böyle ölü iken kendisine hidâyet vererek dirilttik. Yani kâfirken müslüman yaptık. Artık adam dirilmiştir.

Tıpkı kupkuru bir toprağın Rahmân’ın rahmetiyle dirilip canlandığı gibi. Artık vahyin, hidâyetin dirilttiği bu adam Allah’ı, kitabı, peygamberi, kendisini, çevresini, hayatı, hayatın mânâsını, ölümü, ö-lüm sonrasını ve varlık gâyesini tanıyor.

Biz onu dirilttik ve bir de ayrıca ona bir nûr verdik. Ona rehberlik edecek, yaşadığı hayatta onun yolunu aydınlatacak, hayatı boyunca onu yalnız bırakmayacak bir kitap, bir peygamber verdik. Artık ya-şadığı hayatta insanlar arasında o nûrla, o kitapla, o vahiyle yürüyor ve bu nûr, onu karanlıklar arasında bırakmayıp aydınlığa çıkarıyor. İşte böyle ölü iken vahiyle dirilttiğimiz, kâfirken hidâyetle müslüman yaptığımız bu adam hiç karanlıkta kalan bir adamla aynı olur mu?

Bu kâfirler Allah’ın böyle ölmüş insanları diriltmeye kâdir olduğunu bilmiyorlar mı?

Âyet, bildiğimiz mânâda ölüleri tekrar diriltme mânâsını kapsadığı gibi, Allah’ın kitabından, peygamberin sünnetinden habersiz kaldıkları için dalâlette, küfürde, karanlıklar içinde kalmış, benliğini, tüm insanî değerlerini kaybetmiş fert ve toplumları Allah’ın vahyiyle yeniden dirilteceği konusunu da kapsamaktadır. Şüphesiz ki Allah in-sanları da, toplumları da diriltmeye kâdirdir. Yeter ki insanlar ve toplumlar Allah’ın bu değişmez yasasına yönelsinler. Yeter ki insanlar Rabbimizin hayat kaynağı olan kitabına, vahyine ve diriliğe çağıran Resûlü’nün mesajına yönelsinler.

Kâfirler aslında ölüdürler. Bunlar meyyit-i müteharrikedirler. Kişi eğer

vahiyle, Allah'la, peygamberle beraber değil, Kur'an'dan peygamberden ve onun ashabından örnek alacak kadar onlara yakınlık kurmuş değilse, Rasûlullah'ın ve sahâbesinin tatbikatını bilmiyorsa ölüdür. Kur'an'dan ayrı kalması sebebiyle ölüdür. Rasûlullah'ın hayat veren çağrısına uymamışsa, hayattan mahrumdur. Çünkü Rabbimiz Enfâl sûresinde şöyle buyurur:

"Ey inananlar! Allah ve Peygamber, sizi, hayat verecek şeye çağırdığı zaman icabet edin."
(Enfâl 24)

Âyet-i kerimeden da anlıyoruz ki, Allah ve Resûlü'nün çağırdığı şey hayat veren şeydir ve ondan mahrum olanlar da ölüdür. Yine biliyoruz ki Kur'an'ın bir adı da ruhtur ve bu ruhla ilişkisi kesilmiş insan ölüdür. Zaten irtidat eden, Kur'an'dan irtibatını kesen kişi, ruh hakkını, hayatiyet hakkını kaybettiği için İslâm'da ölümü hak etmiş insandır. Rabbimiz, böyle vahiyle, ruhla tanışmamış bir ölüyle, vahiyle dirilmiş kimse bir olur mu, diyor. Nûr sahibi bir müslümanla, bu nûrdan mahrum olan kâfir bir olur mu? Eline el feneri verilmiş ve onunla yürüyen bir adamla, karanlıkta el yordamıyla düşe kalka yürümeye çalışan insan hiç bir olur mu? Elbette bu ikisi bir olmayacaktır.

Yeryüzünde iki insan tipi var. Vahiyle dirilmiş mü'minler ve va-hiyden mahrum oldukları için sapıklık içinde kalmış ölü kâfirler. Birisi nûrla hareket eden aydınlık dünyasının üyeleri, ötekiler de karanlık dünyanın üyeleri. Birisi vahiyle dirilmiş, hayatiyetini kazanmış; ötekisi ise karanlıkta kalmış ve sanki kendi kendisini öldürmüş, kendi kendisini boğmuş. Allah'ın kendisini yeryüzünde insan diye, halîfe diye, ah-sen-i takvîm üzere yarattığı insanlık özelliklerinden bir eser bırakmamış. Kendisini esfel-i safiline sürüklemiş.

İşte Ebu Cehiller, Nemrutlar, Firavunlar, tüm kâfirler ve kitaptan habersiz yaşayanlar ve kıyâmete kadar bunların karakterlerini taşıyanlar, karanlıkta kalmış, zulümat ashabındandırlar. Ama vahiyle hareket eden, nûrla yürüyen tüm peygamberler ve peygamber yolunun yolcusu olan mü'minler de nûrla hareket eden aydınlık dünyanın üyeleridir.

Böyle ölümün şahikasına doğru giderken Allah'ın vahyine gönül verir, Allah ve Resûlü'nün kendisini kendisine hayat vermek üzere çağırdığı hidâyeti kabul ederse biliyoruz ki Allah da onu diriltiverecektir. Ölüden diriyi, diriden de

ölüyü çıkaran Rabbimiz, onu hidâyetiyle diriltiverecektir

Allah her şeye kâdirdir. Allah'ın yapamayacağı bir şey yoktur.

Ama siz bilirsiniz. İsterseniz reddedin bunu! İsterseniz hayır deyin! İsterseniz bu güçlü Rabbinizin dirilik kaynağı vahyine karşı vur-dum duymaz davranın. İsterseniz sizin hayatınızı düzenlemek üzere Rabbinizin size gönderdiği bu kitabını ve bu kitabın pratiği olarak görevlendirdiği elçisini yok farz ederek keyfinize göre bir hayat yaşayın. Kendi keyfinize göre, ya da kendiniz gibilerin heva ve heveslerine göre bildiğiniz gibi bir hayat yaşamaya devam edin! Ama unutmayın ki:

34. "İnkâr edenler, ateşe sunuldukları gün onlara: "Bu, gerçek değil miydi?" denir, onlar: "Rabbinize an-dolsun ki evet gerçekti" derler. Allah: "İnkâr etmenizden ötürü azabı tadın" der.

Bir gün gelecek bu hayat bitecek. Bir gün gelecek yaşadıkları bu hayatın sonunda kâfirler ateşe arz olunacaklar. Ebediyen içinde kalmak, bir daha oradan çıkmamak üzere ateşe yuvarlanacaklar.

Bu kâfirler ateşe sunulurken de kendilerine şöyle bir soru sorulacak: "Bu hak değil miymiş? Nasıl, Allah'ın size vaad ettiği ateş, Rabbinizin dünyada sürekli sizi kendisiyle uyardığı cehennem hak değil miymiş?"

Tıpkı suç işlemiş bir kölenin, efendisinin huzurunda durdurulup hesaba çekilmesi gibi, onları yaşadıkları hayatın, işledikleri suçların hesabını vermek, yaptıklarının faturasını ödemek üzere Rablerinin huzuruna çıkarıldıkları zaman bir görsen! Rableri tarafından onlara: "Nasıl, bu dirilme işi hak değil miymiş? Hesaba çekilme konusu hak değil miymiş? Bu dünyada inkâr edip durduğunuz öldükten sonra di-rilme işi gerçek değil miymiş? Hayatınızı hep dirilmeme hesabına gö-re bina ediyordunuz. Yaşadığınız hayat programında bu dirilme yoktu değil mi? Öldükten sonra unutulup gidecektiniz bir böcek gibi. Sümen altı edilecek ve bir daha hesaba çekilmeyecektiniz. Yaptıklarınız yanınıza kâr kalacaktı. Haydi söyleyin bakalım, aslı yok muymuş kıyâmet gününün? Allah yalan mı söylüyormuş? Kitap, peygamber ve mü'minler yalan mı söylüyorlarmış? Gerçekten bu, insanı eriten, kahreden bir soru.

Tûr sûresinde de şöyle deniyordu:

“Bu bir büyü müdür? Yoksa hâlâ görmez misiniz? Girin oraya artık sabretseniz de sabretmeseniz de birdir. Ancak işlediğiniz günâhların karşılığını görüyorsunuz,” denilir.”
(Tûr 15,16)

Bedir’de gebertilen müşriklerin cesetleri Kalib-i Bedir denen çukura doldurulduklarında, Allah’ın Resûlü onlara şöyle demişti: “Ey kâfirler! Söyleyin bakalım! Ben Rabbimin bana vaadini hak buldum! Sizler de Rabbinizin size vaadini hak buldunuz mu?” Neydi Rabbimi-zin peygamberine vaadi? Rabbimizin peygamberine vaadi zafer, galibiyet, hidâyet, cennetti. Peki kâfirlere vaadi neydi? Hezimet, mağlubiyet, ateş, cehennemdi. Allah’ın Resûlü, kâfirlerin cesetlerinin üzerinde onlara soruyordu: “Ben Rabbimin bana vaadini gerçek buldum, siz de size vaadini gerçek buldunuz mu? Nasıl, yapar mıymış Allah dediklerini?” diyordu. Sahâbe-i kiram: “Ey Allah’ın Resûlü, bunlar geberdiler, sizin sözünüzü duyarlar mı?” diye sorunca, Allah’ın Resûlü: “Evet onlar duyarlar ama cevap veremezler,” buyuruyordu.

Bakın burada da Rabbimiz buyurur ki: ***“Bu gerçek değil miymiş?”*** Bu sual karşısında artık tüm gerçekleri gören bu kâfirler: ***“Evet Rabbimiz hakkı için gerçekmiş”*** diyecekler. Böylelikle dünyada inkâr ettikleri öldükten sonra dirilme gerçeğini itiraf edecekler. Üstelik bu itirafı yeminle de pekiştirecekler. “Vallahi ya Rabbi, bu iş hakmış,” diyecekler. Demez komaz olsunlar. Bunu dünyada diyeceklerdi. Bunu dünyada kabul edecek ve hayatlarını buna göre bina edeceklerdi, geçmişler olsun!

İtiraf edecekler, hem de yeminle, ama heyhat ki bu itirafın kendilerine hiçbir faydası olmayacak. Onu kesinlikle inkâr edemeye-cekleri bir ortamda itiraf etmektedirler. O ortamda zaten inkâra güçleri yoktur.

Aslında insanlar ister mü’min, ister kâfir, yaşadıkları bu hayatın sonunda mutlaka bir dirilmenin olacağını ve yaptıkları konusunda mutlaka bir hesap, kitapla karşı karşıya geleceklerini bilmektedirler. Tüm insanlar aslında bunun farkındadırlar. Rabbimizin tüm insanlara verdiği fıtrat, kitap, peygamber bilgisi bunu ortaya koymaktadır. Yâni herkes aslında bunun farkındadır. Bakın Rabbimiz Kıyâmet sûresinde tüm insanların kıyâmetin varlığından haberdar olduğunu şöyle anlatır:
“Özürlerini sayıp dökse de, insanoğlu, artık kendi kendinin şahididir.”
(Kıyâmet 15,16)

Allah diyor ki, “yok yok, insan bu işi bilerek yapıyor. Bu bilgiyle yaratıldı bu insan. Bu bilgiye sahiptir aslında. Doğrusu insan kendisine karşı basirdir. Kendisine karşı basiret vardır o insanda.” Basiret, insanın kendi vicdanında kendi kendine şahit olması demektir. Yani insan kendini, ne yapacağını, ne yapmayacağını, neleri yapması, ne-leri yapmaması gerektiğini bilen olarak yaratılmıştır.

Hani “nefs-i natıka” deniyor ya, kendini konuşan insan. “Nefs-i basira” da kendi kendini bilen, kendi kendine basîr olan, kendi kendini gözetleyen, basiretli olan insan demektir.

İnsanda kendini kontrol edebilme gücü ve imkânı vardır. İş ya-parken var, yapmaya karar verdiği anda var, yapmaya başlamadan önce var, yaparken var. Ne yapacağını biliyor, yaparken düşünüyor, yapmaması gerektiğini biliyor, yaptıktan sonra biliyor. İnsan her şeyi biliyor. Hesabı da, kitabı da, kıyâmeti de biliyor, yaptıklarının sonucunda karşısına nasıl bir sonucun çıkacağını da biliyor. Cenneti de, cehennemi de biliyor, kendisinin nereye lâyık olduğunu da biliyor.

İnsan mâzeretler ileri sürse, özürler beyan etse de her şeyi bi-liyor. Her ne kadar kılıfına uydursa da, ya da her ne kadar yaptıklarını kamufle etmeyi becerip dışardan güzel göstermeyi, çevresini ikna etmeyi becerse de.

İnsan her ne kadar özürler beyan ederek, “ya Rabbi ben bil-miyordum, benim kıyâmetten de, öldükten sonra dirilmekten de, hesap kitaptan da haberim yoktu. Tevbe edecektim, yakında sana karşı gelmeyi bırakacaktım, seni ve kitabını diskalifiye etmeyi bırakacaktım,” diyerek mâzeretlerin arkasına saklanmaya çalışsa da insan aslında her şeyin farkındadır.

Allah kesinlikle mâzeretlerle kandırılamaz. Rabbimiz bu tür sudan mâzeretlerle kendisini kandırılamaz kıldığı gibi, insanın kendisini de kendisi tarafından kandıramaz bir özellikte yaratmıştır. Rabbimiz insana öyle bir fıtrat, öyle bir vicdan vermiştir ki, insan kendi kendini bile kandıramamaktadır.

Her insan bu işin farkındadır. Herkes aslında yaşadığı bu hayatın sonunda mutlaka bir hesap, kitabın olacağının bilincindedir ama bunu gündeme getirmek istemez. Neden? Çünkü o zaman insanın hayatı değişecek. Kıyâmet, hesap-kitap gündeme geldiği zaman zevkleri kaçacak, dilediği gibi yaşayamayacak, istediklerini yapamayacak, zulmedemeyecek, kan ememeyecek de onun için.

Dünyadayken aslında her şeyin farkında olan bu kâfirler cehenneme sunulurken Rabbimiz onlara soracak: "Nasıl, Rabbinizin size vaad ettiği azap doğru değil miymiş? Hak değil miymiş? Sizler dünyadayken yalan diyordunuz. Aslı yok diyordunuz. Zannetmiyoruz ki bir diriliş olsun, ama eğer gerçekten böyle bir şey varsa bile, biz orada da iyi bir konumda olacağız. Dünyada bize bu hayatı, bu saltanatları lütfeden Allah elbette bizi öbür tarafta da düşünmelidir, diyor-dunuz. Dünya hakkında, cennet hakkında, cehennem hakkında, hayat hakkında farklı farklı şeyler söylüyordunuz. Şimdi buldunuz mu onları?" deyince bakın onlar diyorlar ki:

"Evet, doğru ya Rabbi! Dediklerin hakdır ya Rabbi! vaat ettikle-rinin tamamı hakmış ya Rabbi!" Artık gerçek Rabblerini tanıyorlar. Halbuki dünyadayken Allah'ın Rabbleri oluşunu reddediyorlardı. Kanun koyucu olarak, yasa belirleyici olarak, hayat programı vaz edici olarak Allah'ı reddediyor ve kendilerine başka Rabbler bulmaya, başka Rabblerin yasalarını uygulamaya, başka Rabbleri razı etmeye çalışıyorlardı. Başka Rabbler adına bir hayat yaşamaya çalışıyorlardı. İşleri düştüğü zaman, başları daraldığı zaman Rablerini hatırlıyor hainler!

Demek ki orada insanların dünya hayatında ört-bas etmeye çalıştıkları, kamufle ederek bir hayat yaşamaya çalıştıkları iman açığa çıkacak. Öyleyse:

Onlara: "Yaptıklarınıza karşılık haydi tadın bakalım şimdi azabı. Tadına bakın bakalım o reddettiğiniz azabı. O örttüğünüz, ört-bas ettiğiniz, bildiğiniz halde gündemden düşürdüğünüz, farkında olduğunuz halde hayatınıza geçirmediğiniz azabı tadın bakalım. Sizler hep örttünüz, hep örtmeden yana oldunuz. Fıtratlarınızı, bilgilerinizi, benliklerinizi, vicdanlarınızın sesini, Allah'ın âyetlerini, içinizdeki enfüs âyetlerini örttünüz; tüm bu âyetleri diriltip açığa çıkaracak olan kitabın âyetlerini örttünüz. Tüm bu örtmelerinizin cezası olarak tadın şimdi azabı!" denecek.

35. "Ey Muhammed! Peygamberlerden azim sahibi olanların sabrettiği gibi sen de sabret; inkârcılar için acele etme; onlar, kendilerine vaadedilen azabı gördüklerinde sanki dünyada sadece gündüzün bir saati kadar kaldıklarını sanırlar. Bu bir bildiridir; yoldan çıkmış olanlardan başkası mı yok edilir?"

“Öyleyse ey peygamberim, sen de ulü’l-azim peygamberlerin sabrettikleri gibi sabret. Bu inkârcılar konusunda acele etme!” Buradaki ulü’l-azim peygamberlerden kasıt ya daha önce Rabbimizin anlattığı Adem, Nuh, İbrâhim, Mûsâ, Îsâ ve Muhammed (a.s.) gibi yüce peygamberler ya da azim sahipleri olan peygamberler gibi sen de sabret demektir.

Azm, ya da azim; bir insanın iradesini kesin olarak bir şeye bağlaması, kesin olarak bir şeyin icrasına karar verip iradesini ona bağlaması demektir. Öyleyse bu mânâda Allah’ın elçilerinin tamamı azim, karar sahibi kimselerdir ve burada kastedilenler de tüm peygamberlerdir. Öyleyse mânâ, “ey peygamberim, sen de senden önceki azim sahibi peygamberler gibi sabret ve onlar için acele etme,” demektir. “Onlar için azap konusunda acele etme. Acilen onların he-lâklarını isteme. Çünkü bu kâfirler kendilerine vaadedilen azabı gördükleri zaman sanki dünyada gündüzün bir saati kadar kaldıklarını, dünyada hiç yaşamamış olduklarını zannederler. Onun için sen hiç üzülme, onların şu andaki saltanatlarının hiçbir değeri yoktur.”

İşte bu bir tebliğdir. Hiç yoldan çıkanlardan, kulluğu terk eden sapıklardan başkaları helâk edilir mi? Elbette helâke maruz kalacak olanlar yoldan çıkan sapıklardan başkaları değildir.

Burada sûrenin son bölümünde Rabbimiz peygamberini ve peygamber yolunun yolcularını teselli ediyor. Kur’an’ın pek çok yerinde aynı tavsiyeleri görüyoruz. Kendisinden önceki elçilerin sabırları gündeme getirilerek Rasûlullah Efendimize sabır tavsiye edildiğini gö-rüyoruz.

“Senden önce nice peygamberler yalanlandı ve kendilerine yardımımız gelene kadar yalanlanmalara ve sıkıştırılmalara katlandılar. Allah’ın sözlerini değiştirecek yoktur, andolsun ki peygamberlerin haberi sana da geldi.”

(En’âm 34)

“Peygamberim, yalanlanan sadece sen değilsin, senden önce de pek çok peygamberler yalanlanmıştır. Pek çok peygamber de işkencelere maruz kalmıştır. Bu peygamberler kendilerine yardımımız gelene kadar sabretmiş, dayanmış, direnmiş, yılmamış, durmamış, dönmemiş, yollarına devam etmiştir.”

Allah’ın sözlerini değiştirecek yoktur. Yeryüzünde Allah’ın koyduğu yasalarını değiştirecek yoktur. Allah’ın kelimelerinde değişme olmaz. Burada

Allah'ın kelimelerinden ve bu kelimelerin değişmeyeceğinden maksat, doğruyla yanlış, hakla bâtıl, imanla küfür, Allah yo-lu taraftarlarıyla şeytan yolu taraftarları arasında süregelen savaştır. Hakla bâtıl arasındaki çatışma yasasıdır. Allah'ın yeryüzünde koyduğu bu yasa hiç değişmeden devam etmektedir.

Bu yasaya göre hak, iman, takva sahibi kimselerin bu konuda-ki sabırları, sadâkatleri, dirençleri ve Allah'a olan tevekkülleri ve güvenlerini ispat etmeleri için, uzun bir süre imtihana tabi tutulmaları, çeşitli eleklerden geçirilmeleri gerekmektedir. Böylece bu denemelerden, bu potalardan geçirilirken hem istenmeyen cürufları atılacak, hem yüce hasletleri geliştirilecek, hem de en sonunda kazandıkları bu silahlarla küfür cephesi karşısında dayanabilme ve zaferi elde edebilme noktasına geleceklerdir. İşte bu değişmeyen bir yasadır. Her dönemde müslümanlar bu yasadan geçirileceklerdir.

İşte bu yasa gereği yardıma ehil hale gelen müslümanlara Allah'ın yardımı gelecektir. Yine bu yasaya göre müslümanlar kendilerine düşeni yapmadıkları sürece, kendilerine Allah'ın yardımı gelmeyecektir. Mü'minler kendilerini değiştirmedikleri sürece Allah onları asla değiştirmeyecektir. İşte Allah'ın kelimelerinde değişme olmaz ifadesinin mânâsı anlayabildiğimiz kadarıyla budur.

Kâfirler iman cephesine karşı hep savaş açacaklar, müslü-manlardan asla razı olmayacaklardır; bu bir yasadır. Allah yolunun yolcuları bu kâfirlerin tutumlarına, yalanlamalarına karşı sabredecek, yani her şeye rağmen Allah'ın dediğini yapmaya çalışacak, kulluktan vazgeçmeyecek, yollarında, dâvâlarında şüpheye düşmeyecek, yılgınlık göstermeyeceklerdir, bu da bir yasadır. Nihâyet onlara Allah'ın yardımı gelecektir, bu da bir yasadır. Tarih boyunca bu hep böyle ola-gelmiştir. Allah'ın yasalarını asla değiştirecek yoktur. Bu yasalara uy-gun hareket eden kullarına Allah'ın vaad ettiği yardımı değiştirecek yoktur.

Yine Mücâdele sûresinde şöyle deniyor:

"Allah, "Andolsun ki ben ve peygamberlerim üstün geleceğiz" diye yazmıştır. Doğrusu Allah kuvvetlidir. Güçlüdür."
(Mücâdele 21)

Bu bir yasadır. Yeryüzünde değişmeyen bir yasadır. "Öyleyse peygamberim! Sen de bu yasa gereği sabret, diren, dayan, yılgınlık gösterme.

Sana düşeni yaparsan, Allah da sana karşı yardımını gönderecektir, bundan şüphen olmasın. Sonunda zafere ulaşacak olanlar mü'minler ve helâk olacak olanlar da onlardır." Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun.

Bu sûre de burada sona erdi. Rabbim gereği gibi iman edip hayatını bu imanla düzenleyen kullarından eylesin. Vel hamdü lillâhi Rabbil' âlemin.

- 47 -

MUHAMMED SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 47., nüzûl sıralamasına göre 95., mesânî kısmın beşinci sûreler grubunun üçüncü sûresi olan Muhammed sûresi, Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 38'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd, yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işiten, her şeyi bilensin.

Sûrenin adı, sûrede geçen Rasulullah Efendimizin adına izafeten isimlendirilmiştir. Sûrenin bir başka meşhur adı da: ***"Kıtal"*** sûresidir.

Mekke'de Rasulullah Efendimiz ve beraberindeki bir avuç Müslümana müşrikler tarafından yapılan saldırıların dayanılmaz boyutlara ulaştığı, mü'minlere artık dünyanın dar gelmeye başladığı, hayatın çekilmez hale geldiği ve yavaş yavaş Medine'ye hicret yolunun açıldığı ama kâfirlerin orada da onlara rahat nefes alma imkânı bırakmamak üzere kararlar almaya başladıkları bir dönemde gelen sûre, mü'minleri dinlerinin hâkimiyeti ve Müslümanlıklarını muhafaza adına savaşa hazırlıyordu. Müslümanlar ya dinlerini yaşama adına tebliğ ve cihadı göze alacaklar yahut da düşmanların saldırıları sonucu yok olup

gideceklerdi. İşte sûre Müslümanları bu iki şeyden birisinin tercihiyle karşı karşıya getiriyordu.

Müslüman kalabilmek için tek çare olarak sûrede Müslümanlara savaş konusunda ilk emirler veriliyordu. Onun içindir ki kıtalden söz eden bu sûreye, “kıtal sûresi” denmiştir. Sûrenin başında iki tarafın bir mukayesesi yapılmaktadır. Allah dâvâsına sahip çıkmış, Allah’ın istediği gibi bir hayat yaşamak için çırpınan, iradelerini Allah’a teslim etmiş, Allah’ın seçimini kendileri için seçim kabul etmiş, Allah’ın hatırını her şeyin üzerinde tutan ve Allah için canlarından, mallarından geçebilecek bir avuç Müslüman, öbür tarafta Allah’la, Allah’ın kitabıyla, Allah’ın elçisiyle savaşa tutuşmuş, Allah’tan gelen hayat programını reddetmiş, yaratıcılarını inkâr ederek kendi kendilerini putlaştırmış kâfirler güruhu. Kendilerinin reddetmeleri yetmiyormuş gibi Allah kullarını da dinlerinden döndürmek, yeryüzünde Allah’a ve mü’minlere hayat hakkı tanımamak için ellerinden gelen her şeyi yapmaya soyunmuş kâfirler…

Sûrede bir yandan bu iki grubun mukayesesi yapılırken öbür yandan da Rabbimizin sürekli mü’minlerin safında olduğu, mü’min-lerin desteğinde olduğu, kâfirlerinse yalnız ve yardımcısız oldukları vurgulanarak, kâfirlere tehditler, mü’minlere de zafer müjdeleri verilmektedir.

Daha sonra münâfıklardan da söz edildiğini görüyoruz. Medine toplumunda görülmeye başlayan, Medine toplumunun insanı olarak açığa çıkan, Müslümanların güçlenmeye başladıkları dönemde Müslümanlardanmış gibi görünüp, için için Müslümanları yok etmek için harekete geçen ve Mekkeli müşriklerle diyaloga giren münâfıkların durumlarının da anlatılmaya başlandığını, Müslümanların bu konuda uyarıldıklarını görüyoruz.

Sûrenin sonlarına doğru da mü’minlerin inandıkları bu dinin hâkimiyeti uğrunda mallarını harcamaları öğütlenmektedir. Allah dininin yayılması adına mallarını seve seve harcamaları ve bu uğurda her şeylerini fedâ edecek bir duruma gelmeleri istenmektedir. Rabbimiz, ancak kendi dini uğrunda maldan ve candan geçebilecek konuma ge-len kullarına yardımının gerçekleşeceğini müjdeleyerek Müslümanları yarınlara hazırlıyordu.

Bu sûre nazil olduğunda, müslümanlar büyük sıkıntılar içerisinde idiler. Onlar, sürekli işkence ve zulüm altında yaşadıkları Mekke'den, kendilerini toparlayabilecekleri ve rahat bir nefes alabilecekleri Medine'ye her taraftan

hicret etmeye başlamışlardı. Ancak, müslü-manlara rahat vermemek ve onları yok etmek için kararlı olan Mekkeli müşrikler, Medine'yi her taraftan kuşatma altına almışlardı. Müslümanları ortadan kaldırmak için fırsat kolluyorlardı. Müslümanlar için, savaşmaktan başka çare kalmamıştı. Ya dinlerinden dönecekler (ki, bu muhaldir) ya da, Allah Teâlâ'nın takdir ettiği çizgide yürüyerek küfre karşı müslümanların kıyâmete kadar vereceği savaşın ilk adımını atacaklardı.

Zaman dolmuştu; hak ile batılın arasını kılıç ayıracaktı. Artık İslâm için yeni bir dönem başlıyordu. Hedef; Allah'ın dininin yeryüzünde hakim olmasını engelleyen güçleri tasfiye edip, insanlığı ilâhî rahmetle yüz yüze getirmek ve beşeriyeti onun nûrunun aydınlığı ile baş başa bırakmaktı. Savaşı kaçınılamaz yapan, İslâm'ın mahiyeti değil, kâfirlerin ve müşriklerin İslâm'a karşı olan tavırlarıdır.

Mekke dönemi, İslâm nüvesinin oluşma devresi idi. Bunun için Allah Teâlâ orada kıtale, maslahata uygun olarak, izin vermemişti. Hicretle birlikte; kıyamete kadar sürecek olan bu yeni dönemin başlangıcında Allah Teâlâ, müslümanların, kâfirlerle ne şekilde mücadele vermesi gerektiğini ve bu mücadele esnasında uymaları gereken kuralları tek tek bildirmeye başladı.

İslâm savaş hukukunun temelleri, bu sûre ile atılmaya başlamıştır. Allah Teâlâ, savaşta ve sonrasında müslümanların davranışlarını şekillendirecek kuralları serdederken, aynı zamanda, İslâm'ın sa-vaşa bakışı ve Allah Teâlâ'nın kâfirlere karşı savaş ilan edişinin hikmeti de insanlığa tebliğ edilir. Savaş, İslâm tebliğinin insanlığa ulaştırılması yolunda karşılaşılan engellerin kaldırılması için bir vasıta olmakla beraber, gerçek mü'minleri öteki insanlardan net bir şekilde ayıran, zorluklarla dolu bir imtihandır.

Sûreye mü'minlerin kâfirlere karşı her durumda, üstün kılındığı zikredilerek başlanıyor.

Kâfirler, insanların İslâm'a girmelerini önlemek için engeller oluşturmaya çalışırlar. Fakat Allah, onların bütün işlerini geçersiz kılmış ve neticesiz bırakmıştır. Hz. Muhammed'e iman edenler ve salih amel işleyenlerse, her halleriyle diğer insanlardan üstün kılınmışlardır: "Bu, böyledir. Çünkü küfredenler bâtıla uymuşlar; iman edenler ise Rablerinden gelen hakka uymuşlardır..." (3). İman edenle, küfreden arasındaki fark böylece izah edildikten sonra, İslâm'ın gidişatında yeni bir dönemi açan emirler gelmeye başlıyor. Savaşa dair hükümleri ve bu savaşın hikmetini Allah Teâlâ,

müslümanlara şu şekilde bildirmektedir: "Küfredenlerle (savaşta) karşılaştığınız vakit, boyunlarını vurun. Nihâyet onlara üstün geldiğiniz zaman da esir alın. Savaş sona erince de onları ya karşılıksız veya fidye mukabili salıverin. Ta ki savaşçılar silahlarını bıraksınlar. Size emredilen budur. Allah dileseydi (savaşsız da) onlardan intikam alırdı. Fakat Allah, savaşı emretmekle sizi imtihan ediyor. Allah yolunda öldürülenin amelleri hiç bir zaman boşa gitmeyecektir" (4).

Allah Teâlâ; "Artık saldırıya uğrayan mü'minlere; zulmedildikleri için cihad etme izni verildi" (el-Hac, 22/39) âyetiyle müşriklere karşı savaşarak mücadele verme yolunu açtı. Bu savaş izni verildiği zaman, Medine'de daha önce savaşmak için can atan görüntüsü veren münâfıklar baygınlık geçirmeğe başlamıştı. İşte Allah Teâlâ, savaşı münâfık ile müslümanın birbirinden ayrılması için bir imtihan vesilesi kıldığını da beyan etmektedir: "Fakat Allah, savaşı emretmekle sizi imtihan ediyor"

Bu âyet, İslam savaş hukukuna giriş mahiyetindedir. Bilhassa esirlerin göreceği muameleler bakımından önem arz etmektedir. Bazı alimler bu âyete istinaden savaş esirlerinin öldürülemeyeceği neticesini çıkarmışlardır. Diğer bazıları ise esirlerin, karşılıksız veya fidye ile serbest bırakılmaları bahsinin kıtal âyetleriyle neshedildiği görüşünde olup, harbî hükmünde olan müşriklerin her durumda öldürülmeleri ge-rektiğini ileri sürmüşlerdir.

Bu âyetlerle Allah Teâlâ, mü'minleri dünyevî menfaat duygularından arındırıp, onlara gerçek yüceliğe ulaşmanın yollarını açıyor. Beşerî istek, duygu ve zaafların bir tarafa bırakılarak, inanılan yüce değerler uğrunda savaşmayı, öldürmeyi ve ölmeyi öğretiyor. Bu, mü'-minin inandığı davadan vazgeçmemesi ve hak bildiğini yaşayabilmesi için Allah Teâlâ'nın koyduğu ilâhî bir kanundur. İnsanlar isteklerinin hepsini bir tarafa, cihad davetini de bir tarafa koyduğu zaman, cihad tarafı ağır basınca Allah, o insanların hareketlerinden hiç birinin mükafatsız kalmayacağını haber veriyor ve onları dünya hayatında hidâyet üzere bulundurup, âhirette de, vaad ettiği cennetin sakinleri yapacağını bildiriyor: "Allah kendi yolunda öldürülenlerin amellerini asla boşa çıkartmaz; onları hidâyete iletecek ve durumlarını ıslah edip dü-zeltecektir. Onları kendilerine tanıttığı cennetine koyacaktır" (5-6).

Bu âyetlerde Allah Teâlâ, İslâm'ı yeryüzünde hâkim kılmak uğrunda şehid düşenlere âhirette özel bir muamele gösterileceğinin ipuçlarını vermektedir. Rasulullah (s.a.s)'in şehitler hakkındaki şu sö-zü bunu açıklamaktadır: "Şehide altı haslet verilir: Daha kanı damlar damlamaz bütün hataları bağışlanır. Cennetteki yeri gösterilir. Yetmiş iki huri ile evlendirilir. Büyük dehşet gününün

(kıyamet) sarsıntısından ve kabir azabından emin olur. Başına dünya ve içindekilerden daha değerli olan vakar tacı giydirilir ve yakınlarından yetmiş kişiye şefaat eder" (Tirmizi, Fedâil-Cihad, 25).

Allah yolunda can verenlerin ulaştığı yücelik ve göreceği mükâfatlar zikredildikten sonra, iman edenleri fedakârlığa ve kendi hayat nizamını hâkim kılmak için gayret göstermeye teşvik eden âyetler ge-liyor. Allah Teâlâ, İslâm'ın hakimiyetini gerçekleştirmek için çalışan mü'minleri küfür sistemleri karşısında güçlü kılacağını, kâfirlerin onları mevzilerinden söküp atmasının imkansız olacağını vaadediyor: "Ey iman edenler! Eğer siz, Allah'ın dinine yardım ederseniz Allah da size yardım eder ve ayaklarınızı sabit kılar" (7).

Bu sebat ve zafer vermenin ardından; İslâm'a baş kaldıran inkârcıların dünya ve âhirette büyük bir hezimete uğrayıp, rezil ve rüs-vay olacaklarını bildirmektedir: "Înkar edenlere gelince; yüz üstü sürünsün onlar. Allah, onların amellerini de boşa çıkarmıştır" (8).

Demek ki, müslümanlar, Allah'a karşı sorumluluklarını yerine getirip, i'lâ-i kelimetullah için varlıklarını ortaya koyduklarında, dünya ve âhirette izzetli ve şerefli makamların sahibi olacaklardır. Müslümanlar, sorumluluklarını yerine getirmeye güçlerince gayret gösterdikleri vakit, Allah Teâlâ, maddî olarak kat kat güçlü olsalar bile, inkârcılar topluluğunu darmadağın edecektir. Bu gerçek, geçmiş olaylar örnek gösterilerek, Kur'an-ı Kerim'de şöyle zikredilir: "...Allah'a kesinlikle kavuşacaklarına inananlar da: Nice az topluluklar vardır ki, nice çok sayıdaki topluluklara Allah'ın izniyle galip gelmişlerdir. Allah sabredenlerle beraberdir dediler. Mü'minler Câlût ve ordusuyla karşılaştıklarında şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır. Ayaklarımıza kuvvet ve sebat ver. Kâfir topluluğuna karşı bize yardım et"(el Bakara, 2/249-250).

Müslüman bu gerçekleri bildiği için, küfrün hiç bir tehdidinden korkmaz. Allah Teâlâ'ya tam bir teslimiyetle, günümüzde de örneklerini gördüğümüz gibi, kâfirler güruhunun üzerine aslanlar gibi atılır. Ve imanın yumruğu şimşek gibi dünya zorbalarının kafalarına iner. Allah Teâlâ, inkârcılara, küfürlerinde ataları olan geçmiş topluluklara bakarak, onların helâklerinden ibret almaları gerektiğini, aksi halde sonlarının onlardan farksız olmayacağını bildirir.

İslâm ahkâmının hakim olması için çalışanların üstün gelecekleri mukadder olduğu gibi; küfürlerinde inat edip, müslümanlara eziyet edenlerinde zilletleri mukadderdir: "Bu böyledir, çünkü Allah, iman edenlerin koruyucusudur. Kâfirlerin ise koruyucuları yoktur"(11). Uhud Savaşı'nda, bir

yamaçta siperlenen Hz. Peygamber'e, Ebu Sufyan'ın "bizim Uzza'mız var. sizin ise Uzza'nız yok" demesi üzerine, Peygamber (s.a.s) bu âyet ile aynı anlama gelen bir cevap vermişti.

Bütün bunlar, çok büyük ilâhi gerçekleri açıklamakta ve mü'-min ferde, yaşayışında yol göstermektedir. Kâfir zorbalar ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar, müslümanın, inandığı gerçekleri, Allah'ın ona emrettiği şekilde tebliğ etmesi, kâfirlerin zulmünü yok etmeye çalışması gerekmektedir. O, hiç kimseden korkmaz. Çünkü o bilir ki Allah Teâlâ, kendisini korumaktadır ve aynı zamanda şeytan dostlarının gü-cünün Allah Teâlâ'ya karşı hiç bir şey ifade etmeyeceğini de bilir. Bunun bilincinde olduğu için yeryüzünde tek müslüman sadece kendisi kalsa bile, kâfirlerin tahakkümüne boyun eğmez.

Sûrede daha sonra, münâfıkların durumundan söz edilir ve savaş emrinin indirilmesinde maksadın, iman iddiasında bulunanların sınanması olduğu vurgulanarak, İslâm'da savaşın gayesi izah edilir. Ayrıca, nifak içerisinde olanların mü'minlerce hal, hareket ve tavırlarından tanınabileceği; "Şüphesiz sen, onları sözlerinin edasından tanırsın..." (30) âyetiyle bildirilmektedir.

Müslümanların, Allah tarafından desteklenip, gözetildikleri halde kâfirlere karşı onların kalabalık ve maddi güçlerine bakarak, zayıflık gösterip savaştan çekilmek istemeleri inananlara yakışır bir davranış biçimi değildir: "Sakın gevşeklik göstermeyin. Sizler üstün olduğunuz halde düşmanlarınız karşısında gevşek davranıp da barış istemek zorunda kalmayın. Allah sizinle beraberdir" (35).

Sûrenin sonunda, insanoğlunun yer yüzünde bulunduruluşunun gayesi ve onun Allah Teâlâ'ya karşı konumu çarpıcı bir üslûpla dile getirilmektedir. İnsanın vermekte en çok zorlandığı değerlerinden biri olan malını, Allah'ın istediği nizamı gerçekleştirmek için sıkılmadan harcayabilmesinin imânî bir ölçü olduğu dile getiriliyor. İnsanoğlu, kendisine gösterilen yolda yürürse, iyiliği ve faydası sadece kendisinedir. Sûre, Allah'ın yeryüzündeki halifeliğini, gevşeklik gösterilip yüklenmekten kaçınılırsa, Allah Teâlâ'nın İslâm'la yaşama şerefini ona hakkıyla sahip çıkacak başka bir topluluğa devredeceğini bildirmesiyle son buluyor:

"İşte siz o kimselersiniz ki. Allah yolunda harcamaya davet olunuyorsunuz da yine içinizden kimileri cimrilik ediyor. Kim cimrilik ederse, kendisine cimrilik etmiş olur. Allah her şeyin sahibidir. Siz ise yoksullarsınız. Eğer Allah'a itaatten yüz çevirirseniz, sizin yerinize si-zin gibi olmayacak başka bir kavim

getirir" (38).

İşte sûre bu minval üzere devam eder. Bu kısa tanıtımdan sonra inşallah sûrenin âyetlerini tanımaya geçelim. Sûrenin ilk âyeti şöyle başlıyor:

1. "Allah, inkâr edenlerin ve kendi yolundan alıkoyanların işlerini boşa çıkarır."

Küfreden, örten, ört-bas eden ve de Allah yolundan ayrılan, uzaklaşan, insanları Allah yolundan engelleyen, çevirenlerin amellerini, işlerini Allah boşa çıkarmaktadır. Hem dünyada, hem de âhirette onların amelleri boşa çıkarılacaktır. Böyle küfredip de sadde yapan yani hem kendileri Allah yolundan sapan, hem de bu sapıklıklarını çevrelerindeki insanlara da empoze etmek sûretiyle onları da saptırmaya çalışan kimselerin fiilleri boşa çıkarılacaktır.

Bunlar ya insanların din eğitimini yasaklamak sûretiyle onları Allah yolundan engelleyen ya da Allah'ın dinini eğip bükerek, Allah'ın dinini eğri büğrü hale getirerek, yani Allah dinini saklayıp insanların karşısına bozuk bir din çıkararak, resmî bir din sunarak, hayata karışmayan, sosyal hayatta hiç etkinliği olmayan, sadece caminin içine ve vicdanlara hapsedilmiş bir din sunarak "işte din budur!" diyerek on-ların kulluğuna engel olmaktadırlar.

Küfredenler, Allah'ın dinini, Allah'ın yolunu, Allah'ın âyetlerini örten, ört-bas eden, dinin hayatta görüntülenmesine engel olan, Allah'ın işaret levhâlârı olarak insan hayatına koyduğu âyetleri örten, Allah'ın yasalarını gündemden düşürenler ve hattâ Allah'ı gündemden düşüren, Allah'ın yasalarını diskalifiye eden ve hem Allah yolundan çıkan hem de insanları Allah yolundan uzaklaştıranlar. İnsanların önüne din budur diye kendi anlayışlarını, kendi yasalarını sunarak insanları saptıranlar, ya da Allah dininin önüne engeller koyarak, din eğitimini yasaklayarak Allah kullarının dine ulaşmalarını engelleyenler ve böylece insanları dinden uzaklaştıranların tüm yaptıklarını Allah hem dünyada, hem de âhirette boşa çıkaracaktır.

Hem kendi yaptıklarını, kendi amellerini Rabbimiz boşa çıka-racaktır, hem de Allah'ın dinine karşı bozma planlarını, Allah kullarını saptırma projelerini, dinin önüne engeller koyma desiselerini Allah bo-şa çıkaracaktır. Bu sinsi hedeflerine ulaşmalarına fırsat vermeyecektir Rabbimiz.

Âhirette onların amellerinin hiçbirisi değerlendirilmeye tâbi tutulmayacak, Allah onlar için tartı bile tutmayacaktır. Dünyada da onların yaptıklarının tümünü boşa çıkaracaktır. Dünyada yaptıklarının, ya-pacaklarının, düşüncelerinin, planlarının, projelerinin tümünü boşa çı-karacak ve hiçbirisini neticeye ulaştırmayacaktır. Müslümanlara karşı kurdukları tuzaklarının hepsini boşa çıkaracaktır.

Aynı zamanda Allah'a, Allah elçilerine, Allah yasalarına, Allah'ın sistemine düşmanlıklarından ötürü, Allah yolunun yolcularına düşmanlıklarından ötürü onların dünyada iyi sayılabilecek, hayırlı sayılabilecek türden yaptıkları amellerinin tümünü boşa çıkaracaktır. Hiçbir amelleri kabul edilmeyecektir. Hiçbir gayretleri, hiçbir yaptıkları onları doğruya, hakka ve huzura götürmeyecektir.

İşte görüyoruz, yaptıklarının hiçbirisi neticeye ulaşmamaktadır. Kâfirlerin tüm projeleri boşa çıkmaktadır. Adâlet diyorlar, toplumda adâleti gerçekleştireceğiz diyorlar ama bakıyoruz sonunda yaptıkları sadece zulüm doğuruyor. Eşitlik diyorlar, hak hukuk diyorlar ama sonunda insanlar birbirlerini yiyecek duruma geliyor. Emniyet diyorlar, emniyet ve güven ortamı kuracağız diyorlar ama yaptıkları korkudan başka bir şey doğurmuyor. Ekonomi diyorlar, insanların yüzlerini güldüreceğiz diyorlar ama bakıyoruz ki doğan nesillerini bile gırtlağına kadar borçla karşılıyorlar. Özgürlük diyorlar, toplumlarını efendilerinin kölesi yapıyorlar. Vatandaşlarını başkalarına peşkeş çekiyorlar. Tüm yaptıkları boştur, Allah boşa çıkarmaktadır. Hiçbir düşünceleri, hiçbir projeleri, hiçbir niyetleri neticeye ulaşmayacaktır.

İşte şu anda da Allah'a kulluktan kaçan, kendileri kâfir oldukları gibi sinsi sinsi planlar kurarak Allah kullarını da kâfirleştirmek isteyen, Allah yasalarından kaçarak kendi kendilerine yasa belirlemeye çalışan insanların, yaptıkları yasaların bir yıl bile dayanmadığını, tüm yaptıklarının boşa çıktığını, tam bulduk dedikleri anda hiçbir şey bulamadıklarını görüyoruz.

2. "İnanıp yararlı iş işleyenlerin ve Muhammed'e, Rabblerinden bir gerçek olarak indirilene inananların kö-tülüklerini Allah örter ve durumlarını düzeltir."

İnanıp salih ameller işleyenler, imanlarını hayatlarında görüntüleme

kavgası verenler, Rabblerinden hayatlarını düzenlemek üzere Muhammed'e gönderilen hakka gönülden iman edenler, hevâ ve heveslerini terk ederek Allah'tan gelen hakka teslim olanlar var ya, işte Allah onların kötülüklerini örtecek ve durumlarını düzeltecektir. Çünkü onlar kendi bilgilerine, kendi hevâ ve heveslerine güvenmeyerek Rab-lerinden gelen hakka teslim olmuşlardır. Çünkü onlar tıpkı melekler gibi,

"Ya Rabbi! Seni tesbih ve tenzih ederiz! Sen mükemmelsin! Eksiğin yoktur senin! Bizim bilgimiz yok, ancak senin öğrettiğin vardır. Muhakkak ki her şeyi bilen hakim ancak sensin!"
(Bakara 32)

"Ya Rabbi, seni tesbih ve tenzih ederiz! Ya Rabbi bizim bilgimiz yok, ancak senin öğrettiğin kadar var. Ancak senin öğrettiğin kadar biliyoruz, başka bilmiyoruz ya Rabbi!" dediler.

"Muhakkak ki sen bilensin! Tam bilensin! Bilgisi tam olansın! Bilgisi değişmeyensin! A!! Bunu ben mi yaptım? Eyvah halbuki ben bunu şöyle yapacaktım! demeyensin, yaptığından pişman olmayan, yaptığından geri dönmeyensin."

Bu cümle temelde bizim de dememiz gereken bir sözdür. "Biz-de ilim yok ya Rabbi! Ancak senin bildirdiğin kadarını biliriz!" Melekler vasıtasıyla Rabbimizin bize sunduğu bu kulluk bilincini, Rabbimiz karşısında bu acziyet şuurunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Her yerde ve her zaman, "biz bilmeyiz, sen bilirsin ya Rabbi!" demeyi unutmamalıyız. Öyle değil mi? Allah bu bilgileri bize öğretmeseydi, biz nereden bilebilirdik? Allah peygamberler göndermeseydi, o peygamberler vasıtasıyla bize kendi bilgisinden aktarmasaydı, nereden bilebilirdik bu bilgileri?

Tıpkı melekler gibi, Allah, karşısında bilgisizliklerini, acizliklerini anlayarak Rabblerinden kendilerine gelen hakka iman edip ona teslim olan ve Allah katından gelenlerle doğruya ulaşan mü'minlerin kusurlarını örtecek, onları hatalara düşmekten koruyacak, onların akıllarını başlarına getirecek, gözlerini açtıracak ve yaptıklarını bereketlendirecektir. Geleceklerini düzeltecek, durumlarını ıslah edecektir onların. Yaptıklarını, yapacaklarını boşa çıkarmayıp neticeye ulaştıracaktır. Hayatlarındaki problemleri çözme imkânı verecektir onlara.

İşte böyle Allah'a, Allah'tan Muhammed'e (a.s) gönderilenlere Allah'ın istediği biçimde iman eden ve hayatlarını bu imanlarıyla düzenleyen, yani imanlarını amele dönüştürerek hayatlarında görüntüleyen, imanlarını salih amellere dönüştüren kimseler için diyor ki:

Allah onların geçmiş günâhlarını, cahiliye dönemine ait kabahatlerini örtecek, ört-bas edecek, gündeme getirmeyecek ya da Allah onları önceki pisliklerinden kurtarmış, önceki inanışlarından temizlemiş, arındırmış, zulmü sineye çekme, zâlimler karşısında susma gibi tüm zillet ve meskenet anlayışlarından onları kurtarıp Müslümanlığın izzet ve şerefini onlara göstermiştir. Yani Allah gönderdiği dinle onları tamamen değiştirmiştir. Artık onlar kendilerine gelen hidâyetle bambaşka kimseler olmuşlardır.

Dikkat ederseniz burada âyet-i kerîmede önce iman edip salih ameller işleyenler, hemen arkasından da Muhammed'e indirilenlere inananlar dendi. Zaten iman eden ve salih ameller işleyenler Muham-med'e (a.s) indirilenlere inanmışlarken, acaba neden bir de Muhammed'e indirilenlere iman edenler dendi? Bundan şunu anlıyoruz ki, Allah'ın Resûlü dinde temel odak noktadır. Rasulullah Efendimizin bi'-setinden sonra artık hiçbir kimsenin Allah'ın Resûlü'ne ve onun getirdiklerine iman etmeden Allah'a, âhirete ve Allah'ın gönderdiği öteki ki-taplara inandım demesi onun ne Müslümanlığına, ne de cennete gitmesine yeterli sebep değildir.

Öyleyse Rasulullah Efendimizin peygamber olarak görevlendirilişinden itibaren Allah'a ve Allah'ın gönderdiği Tevrat'a inandığını id-dia eden, Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ'ya (a.s) inandığını iddia eden hiçbir Yahudi ve İncil'e, Hz. Îsâ'ya inandığını iddia eden hiçbir Hristiyan son peygambere ve onun getirdiği kitaba iman etmedikçe mü'min sayılmayacak ve cennete gitmesi de mümkün olmayacaktır.

3. "Bu, inkâr edenlerin bâtıla uymaları ve inananların Rabblerinden gelen gerçeğe uymalarından ötürü böyledir. Allah böylece insanlara kendilerinin misâllerini anlatır."

Kâfirler Rabblerinden geleni reddederek bâtıla uymakta ve hayatlarını kendi hevâ ve hevesleriyle düzenlemeye çalışmakta, mü'-minlerse bâtılları terk edip Rabblerinden gelene tâbi olmaktadırlar. Zaten Allah'tan gelen hakka tâbi

olmayanlar, bâtılların peşine takılmak zorundadırlar.

Evet, yalnız Allah'ın indirdiği haktır. Ona muhalefet eden her şey bâtıl ve sapıklıktır. Tüm insanlık bir şey üzerinde toplanıp bu haktır deseler de, şâyet o Allah'ın indirdiğine ters düşüyorsa o bâtıldır. Allah'ın indirdiğinin dışında hak yoktur. Allah'ın indirdiğinin dışında hüküm de yoktur. Bu hak ve hüküm ortaya konulmadıkça da insanlar arasındaki ihtilâfların bitmesine de imkân ve ihtimal yoktur. Allah'ın hak olarak indirdikleriyle hükmetmedikçe yeryüzünde asla huzur olmayacaktır. Yeryüzünde sulh ve sükun asla gerçekleşmeyecektir. İhtilâfları çözecek, insanların problemlerini çözecek bir tek yol, bir tek kaynak vardır. O da Allah'ın yeryüzünde hak olarak indirdiği vahiydir. Vahye teslim olanlar kurtulacak, bâtılları izleyenler de kahrolup gideceklerdir.

Âyet-i kerîmede anlatılan kâfirlerin bâtıla dayanmalarından, bâtılı izlemelerinden kasıt, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın âyetlerinin varlığına rağmen kendi hayatlarını sürdürme konusunda ısrar etmeleridir. Çünkü bunlar küfretmektedirler. Küfür, örtmek, ört-bas etmek, ka-mufle etmek, gündeme almamak, gündemden saklamak anlamlarına gelir. İşte bunlar Allah'ın âyetlerini, işaret levhâlârının üzerini örtmüşler ve böylece farklı istikâmetlere gitmeye çalışan zavallılar durumuna düşmüşlerdir. Allah'ın, kullarının hayat yolları üzerine yerleştirdiği işaret levhâlârını örttükleri, âyetleri gizleyip kamufle ettikleri için ısrarla kendi hayatlarını, kendi anlayışlarını savunuyorlar. Âyetlere, o âyetleri kendilerine sunan Allah elçilerine karşı kendi hayat felsefelerini, kendi hevâ ve heveslerini gündeme getiriyor ve onu savunuyorlar. Âyetleri görmezden, duymazdan geliyor, yok etmek istiyor, örtmek istiyorlar. İşaret levhâlârını örttükleri için de ne yaptıklarını, nereye gittiklerini kestiremeyecek bir duruma düşmüşlerdir. Bâtılların içine düşmüşlerdir. Gözleri vardır görmez, kulakları vardır işitmez, kalpleri vardır anla-maz kimseler olarak hayvanlar durumuna düşmüşlerdir.

İşte Allah böylece âyetlerini açık açık ortaya koyarak insanların durumlarını kendilerine tanıtmaktadır. İnsanları kendi hayatlarıyla, kendi yaşantılarıyla yüz yüze getirerek onları vicdanlarıyla hesaplaşmaya çağırmakta ve onların akıllarını erdirmekte, akıllarını başlarına getirmektedir.

4. "Savaşta inkâr edenlerle karşılaştığınızda boyunlarını vurun; sonunda onlara üstün geldiğinizde onları esir alın; savaş sona erince onları ya karşılıksız, ya da fidye ile salıverin; Allah dilemiş olsaydı, onlardan başka türlü öç alabilirdi, bunun böyle olması, kiminizi kiminizle denemek içindir.

Allah kendi yolunda öldürülenlerin işlerini boşa çıkarmaz."

Burada da Rabbimiz savaş esnasında mü'minlerin tavırlarını belirlemektedir. Aslında bu âyetleriyle Rabbimiz mü'minlerin kâfirlerle karşılaşmalarını istemektedir. Küfürle imanın çatışmasını, küfür mensuplarıyla iman taraftarlarının çatışma içine girmelerini istemektedir. İmanla küfür arasındaki bu savaş kaçınılmazdır. Çünkü mü'minler on-larla savaşa yanaşmasalar bile, küfür taraftarlarının kesinlikle mü'-minlerin varlığına tahammülleri yoktur. Bakın Bakara sûresinde Rab-bimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Kâfirler ellerinden gelse sizi dinlerinizden döndürünceye kadar sizinle çarpışır dururlar."

(Bakara 218)

Dün de bugün de kâfir budur. Eğer ellerinden gelse, güçleri yetse, yeryüzünde bir tek Müslüman kalmayacak biçimde sizleri dinlerinizden döndürmeye ve sizi yok etmeye çalışırlar. Tüm yeryüzü kâfirleri yeryüzünde Müslümanın varlığına asla tahammül edemez. Hattâ bu kâfirler işte görüyoruz İslâm'ı hiç bilmeyen, tanımayan, sadece adı Müslüman olan, sadece atalarından kalma bir kısım âdetleri din diye yaşamaya çalışan insanlara bile tahammül edemiyor. Adı Ahmet, Mehmet gibi Müslüman adı, ama kafası demokratik ve laik olan insanların varlığına bile tahammülleri yoktur. Yıllardır dünyanın her yerinde Müslüman kanı döküyorlar. Müslümanlar onlardan bir tek kâfiri öldürdüğü zaman hemen feryadı basıyorlar, "bu Müslümanlar adam öldürüyor! Bunlar barbardırlar!" diyorlar. Kendilerinin son elli yılda öl-dürdükleri Müslümanın sayısını bile bilmek mümkün değildir.

Yıllardır Filistinlileri öldürürler, bunu yaparken kendileri haklıdır ama günün birinde kendilerinden bir tanesi öldürüldüğü zaman Müslümanlar terörist olur. Bunlar zâlim, asi, saldırgan insanlardır. Allah'a ve âhirete de inanmadıklarından hiçbir ölçü tanımazlar. Kendileri oluk oluk Müslüman kanı akıtırken, öldürmek için silâhlanırken, Müslümanları silâhtan uzak tutmaya çalışırlar.

Bu kâfirlerin her çağda tek hedefleri yeryüzünde İslâm'ın ve Müslümanların mevcut olmamasıdır. İslâm'ın ve Müslümanın varlığı bu kâfirlerin korkulu rüyasıdır. Bunlar şunu kesinlikle biliyorlar ki, yeryüzünde İslâm varsa küfür asla yaşayamaz. Yeryüzünde az da olsa bu dine inanan, bu sistemi uygulayan Allah'a inanan bir Müslüman topluluk bulundukça, onlar bâtıl

yollardan zulüm ve fesatlarından asla emin olamazlar. Müslümanın varlığı gecenin zifiri karanlığını ortaya çıkaran gündüzün varlığı gibidir. Onun içindir ki kâfirler yeryüzünde bir tek Müslümanın varlığına bile tahammül edemezler ve şu anda tüm çıplaklığıyla müşahede ettiğimiz gibi, Müslümanları yok etmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaktadırlar. Hattâ yeryüzünde bir tek Müslüman kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecektir derler.

İşte onların bu durumlarını en iyi bilen Rabbimiz, burada mü'-minlere buyurur ki: "Ey müminler, kâfirlerle karşılaştığınızda onların boyunlarını vurun. Yeryüzünde onların güçlerini kırın. Onları tepeledikten sonra kalanlarını da sımsıkı bağlayın. Onları esir edin. Hattâ savaş ağırlıklarını koyuncaya kadar. Yani savaş özelliğini kaybedip sulh ve sükun ortamı gerçekleşinceye kadar onlara böylece davranın."

Bu âyet-i kerîmede Rabbimizin "savaş ağırlıklarını koyuncaya kadar" ifadesini nasıl anlayacağız? Birinci manasını demeye çalıştım. Yani savaş bitene, savaş, savaş olma özelliğini kaybedene kadar de-mektir. Bir başka manasını da Allah Resûlü'nün bir hadislerinden an-lıyoruz. Peygamberimiz buyurur ki:

"Kıyamet alâmetlerinden Ye'cuc ve Me'cüc çıkıncaya kadar mü'minler asla harp ağırlıklarını koymayacaktır."

Başka bir hadislerinde de: ***"Cihad kıyamete kadar devam edecektir."*** buyurmaktadır. Evet, cihad kıyamete kadar geçerlidir. Bir başka âyette de yeryüzünde fitne kalmayıncaya ve din (Hayat tarzı, hayat programı) sadece Allah'ın oluncaya kadar cihadın devam edeceği anlatılır. Öyleyse iman cephesiyle küfür cephesi arasındaki bu savaş kıyamete kadar sürecek ve kıyamete kadar savaş ağırlıkları da bırakılmayacaktır.

Allah isteseydi onlara galip gelirdi. Allah isteseydi tek başına onları yenerdi. Allah dileseydi tek başına onlardan zafer elde ederdi. O, "ol" dediği zaman her şey olacaktır zaten. "Ol" demesiyle her şeyi oldurandır Allah. Sizin savaşmanıza gerek kalmadan da düşmanlarını yok edecektir Allah, ama sizi birbirinizle sınamak, sizi birbirinizle denemek istiyor.

Sürekli insanın hatırına şu soru geliyor: Rabbimiz bu ve benzeri âyetlerinde kâfirleri tek başına yok edeceğini, kâfirler karşısında mü'minlerin yanında, mü'minlerin safında olduğunu, kâfirlere karşı mü'minlere yardım edeceğini anlatıyor. Peki, hâl böyleyken acaba ne-den mü'minlerin onlarla

savaşmalarını istiyor Rabbimiz? Acaba neden mü'minlerin kâfirlerle savaşa katılarak ölümle, yaralanma ile, çeşitli sıkıntılar, çeşitli fedâkârlıklarla karşılaşmalarını istemektedir? Hal-buki netice bellidir. Mü'min kulları ölmeden, öldürmeden Allah neticeyi gerçekleştirebilirdi. Acaba bunun hikmeti nedir?

İşte bunun hikmeti bu âyet-i kerîmede anlatılmaktadır. Bir kere Rabbimiz bu dâvâyı omuzlayan mü'minlerin miskin ve uyuşuklardan olmasını istemiyor. Yan gelip yatarak zafer bekleyenlerden olmalarını istememektedir. Zaten böyle kazanılmış zaferlerin kaybedilmeleri de çok kolaydır. Allah bir takım mahrumiyetlere, bir takım sıkıntılara katlanarak zafere ulaşmalarını istemektedir. Çünkü ucuz kazanılan şeyler çabuk kaybedilir. Karşılığında bir bedel ödeyerek kazanılan şeylerin ise kıymeti bilinir.

Bir de bu âyet-i kerîmede ifade edildiği gibi, Allah kimimizi ki-mimizle denemek ve bilemek istemektedir. Gerçekten de hikmet sahibi Rabbimizin hikmet dolu müthiş bir yasasıdır bu. Rabbimiz bizi bi-lemek istiyor. Savaş, insanların bilenmesi demektir. Herhangi bir aleti keskinleştirmek isterseniz onu bilersiniz. Herhangi bir aleti bilerken ondan bir şeyler götürürsünüz ama onu bilemiş olursunuz. Bilenen aletten bir şeyler gider, bir kısım parçalar kopar ama artık o daha par-lak ve daha keskin hale gelmiştir. İşte savaşlar da böyledir. Bir şeyler kaybeder Müslümanlar savaşta ama bununla bilenirler. Daha canlı, daha güçlü hale gelirler. Tıpkı her budanmanın sonunda daha da gençleşen ağaçlar gibi.

Biliyoruz ki savaşlar nice mü'minleri bilemiş, nice kâfirleri diriltmiştir. O savaşlarda nice mü'minler bilenirken nice kâfirler de İslâm'la buluşup diriliği yudumlamıştır. Mü'minleri bileyen savaşlar kâfirleri de uyandırmıştır. Nasıl?

Savaş meydanlarında kendilerinin dünyayı, hayatı, yaşamayı sevdiklerinden kat kat fazlasıyla, karşılarındaki mü'minlerin ölüme ve şehadete koştuklarını gören nice kâfirler, İslâm'la tanışma imkânı bul-muş, dirilişe ermişlerdir. Allah için nelerin fedâ edilebileceğini, nelerin göze alınabileceğini gören nice kâfirler hidâyete ermişlerdir.

Sonra yine muharebe meydanlarında gözlerinin önünde kendilerinden sayıca kat kat azınlıkta olan mü'minlerin Allah'ın yardımıyla kendilerine galip geldiklerini, Allah'ın melekleriyle nasıl onların yardımlarına ulaştığını gören nice kâfirin kalbinde fetihler meydana gelmiş ve imana yollar açılmıştır.

Yine savaş meydanlarında mü'minlerin mertliklerini, hasbîliklerini, takvalarını, Allah adına hareketlerini ve Rabblerinin yasalarına teslimiyetlerini görüyor ve hiç de kendilerine benzemeyen Müslümanların nefesleriyle dirildiklerini hissediyorlar. Yani savaş esnasında bile Müslümanların Allah yasalarını uyguladıklarını görüyor ve o yasalara iman etmek zorunda kalıyorlar. Müslümanlar mağlup olsalar bile, ellerine esir düşseler bile onların sabırlarını, metanetlerini, Allah için katlandıklarını görmeleri bile onların dirilmelerine sebep oluyor.

İşte Allah hem kâfirleri diriltmek ve hem de mü'minleri bilemek istiyor. Onun için mü'minlerin savaşmalarını istiyor. Daha bilemediğimiz nice hikmetlerle Rabbimiz savaş yasasını koyuyor.

5, 6. "Onları doğru yola eriştirir, durumlarını düzeltir. Onları, kendilerine anlattığı cennete koyar."

Allah böylece kendi yolunda kendi dini adına, kendi arzularının hâkimiyeti adına savaşarak şehid olan kullarını doğru yola ulaştıracak, onların amellerini boşa çıkarmayacak, dünyada da ukbâda da onların amellerini hedefine ulaştıracaktır. Onların yaptıkları yatırımların hiçbirisi boşa gitmeyecektir. Kâfirlerin aksine Allah onların döktükleri terleri bile değerlendirecektir. Onların nefesleri bile dâvâlarını diri tutmaya devam edecektir.

Onlar bize sürekli mesajlar vermekte ve Allah'ın dinini canlılıkla muhafaza ettirmede en büyük rolü oynamaktadırlar. Yani şehidin sürekli bizim karşımızda, bizim dünyamızda yayın yaptığını ve yaptığı yayınlarla sürekli olarak bize bunu hatırlattığını görüyoruz. Lâkin hayatta olan, canlı olan birilerinin, hattâ en büyük âlimlerin, hocaların dahi böyle bir mesaj veremediklerini de biliyoruz. Meselâ bakın hiçbir kimsenin hiçbir mesaj vermediği bir ortamda, herkesin durgun, statik hayat yaşadığı bir ortamda, yıllar önce ölen ve de adı Yâsîn sûresinde ebedîleşen adsız bir şehidin sürekli olarak bize verdiği mesaj bakın şöyle :

"Keşke kavmim bir bilebilseydi Rabbimin bana mağfiret ettiğini ve de beni mükramundan, ikrama boğulanlardan kıldığını."

Bu büyük bir şeref, bu büyük bir ecir ve büyük bir nîmettir. İşte şehidin, Allah yolunda ölen birinin canlılığını koruduğunun ve sürekli bize mesaj ulaştırdığının bir kanıtı ve ispatı... Kıyamete kadar Yâsîn sûresini okuyan herkese ulaştırılan bir mesaj… Görünüşte ölmüşler bunlar, toz toprak olmuşlardır, adları sanları kalmamış, nerelerde oldukları da belli değildir. Ama dünyanın her bir yerinde canlarını Allah için fedâ etmiş olan, Allah'tan başka İlâh olmadığının şehadetini canlarıyla ispat eden bu insanlar, Allah'ın ölü demeyi yasakladığı bu varlıklar, bu kutlu şehitler sürekli bize mesaj sunuyorlar.

Bakın Âl-i İmrân sûresindeki âyette de bu diriliğin ve bize mesaj sunuşun açıklanmasını şöyle görüyoruz:

"Allah yolunda öldürülenleri ölü saymayın, bilâkis Rableri katında diridirler. Allah'ın bol nîmetinden onlara verdiği şeylerle sevinç içinde rızıklanırlar, arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere, kendilerine korku olmadığını ve kendilerinin üzülmeyeceklerini müjde etmek isterler."

(Âl-i İmrân 169,170)

Allahu Teâlâ onlara o kadar fazl ve o kadar nîmet veriyor ki, onlar bunlarla sevinip coşuyorlar. Arkalarından henüz onlara kavuşmamış olanlara da müjdeler veriyorlar.

"Onlar Allah'tan olan bir nîmeti, bolluğu ve Allah'ın, mü'minlerin ecrini zâyi etmeyeceğini müjdelemek isterler."

(Âl-i İmrân 171)

Onlara korku da, mahzun olmak da, keder ve sıkıntı da yok. Cehenneme gitme korkusu yok, cenneti kaybetme üzüntüsü de yok.

Yine Allah'tan bir nîmet, bir fazilet, bir üstünlüğü müjdeliyorlar. Allahu Teâlâ'nın mü'minlerin hiçbir zaman ecirlerini zayî etmeyeceğinin mesajını veriyorlar.

Bu âyetler ölümle hayatın bitmeyeceğini, hayatın devam edeceğini ve hayatlarını Allah adına infak eden kimselerin amellerinin hiç-birisinin zayî olmayacağını anlatır. Kâfirlerin amellerinin boşa gideceğini anlattıktan sonra, Rabbimiz burada da onların tamamen zıddına mü'minlerin amellerinin zayî olmayacağını anlatmaktadır.

Şehid, dâvâsına başını koyacak kadar şehadet eden kişi demektir. Şehid, dâvâsının, başkalarının dirilişi için canını fedâ eden kişi demektir. Şehid diridir. O yüzden şehidler ölüler gibi yıkanmazlar. Yı-kanmak ölünün cesedini temizlemek demektir. Onlar zaten temiz oldukları için yıkanmazlar. Cenaze namazları da kılınmaz onların, çünkü onlar ölmemişlerdir. Kefenleri şehitlik elbiseleridir. Yaşarken giydikleri elbiseleri ölürken de giyerler. Zira onlar öldükten sonra da yaşarlar.

Diridirler onlar, zira onlar yakınlarını diriltirler. Onların ayrılıkları yakınlarını asla üzmez, ayrılıkları arkalarında kalanlara asla zor gel-mez.

7: "Ey inananlar! Siz Allah'ın dinine yardım ederseniz, O da size yardım eder, ayaklarınızı savaşta sabit kılar."

Ey iman edenler! Ey ben de mü'minim diyenler! Eğer mü'-minseniz bu sese kulak verin. Eğer sizler Allah'ın dinine yardım ederseniz, Allah'ın dininin ikamesi adına çaba gösterirseniz, O da size yardım edecek ve sizi zafere ulaştıracaktır. Sizin ayaklarınızı sağlam ve sabit kılacak, cennet yolunda sizin ayaklarınızı kaydırmayacaktır.

Âyet-i kerîmede Allah'a yardımdan söz ediliyor. Peki acaba Allah'a yardımı nasıl anlayacağız? Tirmizi'de rivâyet edilen bir hadisi şerifte Allah'ın Resûlü Abdullah İbni Abbas'a der ki:

"Evlâdım! Sana bir kaç kelime nasihatim var. Allah'ı koru ki o da seni korusun, Allah'ı gözet ki o da seni gözetsin..."

Peki Allah nasıl korunacaktır?

Yine bir hadis-i kudside Rabbimiz şöyle buyurur:

"Kıyamet günü Cenâb-ı Hak kuluna buyuracak ki: "Kulum sen dünyada iken ben hasta idim de sen benim zi-yaretime gelmedin! Yolumu kaybetmiştim de bana mihmandarlık yapmadın! Ben yoksul kalmıştım da beni doyurup giydirmedin!"

Peki Allah nasıl ziyaret edilecek? Allah nasıl doyurulup giydirilecek?

İşte tüm bunları Allah'a yardım gibi anlayacağız. Allah'a yardım, Allah'ın dinine yardımdır. Allah iman, amel, ihlâs ve ihsan ile ko-runacaktır. Allah'a yardım, Allah'ın emirlerini icra ve nehiylerinden ka-çınmakla gerçekleşecektir. Allah'a yardım, Allah'ın dininin hâkimiyeti adına çalışıp çırpınmakla gerçekleşecektir. Allah'ın dininin hâkimiyeti adına mal ve can feda etmekle gerçekleşecektir. Rabbimiz tarafından korunmayı, düşmanlarımız karşısında ayaklarımızın sabit tutulup zafere ulaşmayı istiyorsak, biz de Allah'ın dinine yardım edeceğiz. Değilse hâşâ Allah'ın bizim yardımımıza asla ihtiyacı yoktur. Çünkü dininin hakim olacağını zaten Allah müjdelemektedir. Ama bizlerin kendi lehimize Allah'ın dininin hâkimiyeti adına vereceğimiz yarım hurma, dökeceğimiz birkaç damla ter ve kan, bizim cennet yolunda ayaklarımızın kaymamasına, cennete ulaşmamıza sebep olacaktır.

Peygambere yardımı da böyle anlıyoruz. Kur'an-ı Kerîm'de Rabbimiz bizden peygamberlerine de yardım istemektedir.

Peki acaba Peygamberlere yardımı nasıl anlayacağız? Acaba ne kastediyor Cenâb-ı Hak bununla? Meselâ bir düşman grubu var elli atmış kişilik ve farz edin ki onlarla ben kesin dövüşeceğim. Şimdi böyle bir durumda sizlerin bana yardım etmeniz ne demek? Onlardan birkaçını da sizin haklamanız değil mi? İşte benim böyle bir durumdayken sizin bana bu şekildeki yardımınız ne demekse, Peygambere yardım da o demektir. Peygambere yardım da o şekilde yapılacaktır. Nasıl yani? Hani Peygamberler küfür karşısında küfre dimdik kalkan olmuşlar, küfre asla geçit vermemişlerdir ya, işte biz de aynısını yapıvereceğiz, biz de öyle oluvereceğiz, biz de aynı rolü üstlenivereceğiz; böylece Peygamberlere yardım etmiş olacağız.

Meselâ bakın bir mü'min kişi vardı Firavun hanedanından, Fi-ravun'un sarayında bir süre imanını gizlemişti. Nihâyet Firavun ve adamları Hz. Mûsâ'yı öldürme kararı alınca, artık bu durumda imanını gizlemenin anlamı kalmamıştı. Hemen harekete geçti, kendisini onların önüne attı ve vücudunu Hz. Mûsâ'nın önüne kalkan yaparak: "Sizi, sizden hiçbir ücret istemeden Allah'a çağıran salih bir peygamberi öldürmeye mi kalkışıyorsunuz! Bunu asla yapamazsınız! Yapamayacaksınız!" diye haykırarak peygamber mesajını savundu. İşte böylece kendini fedâ ediyor ama peygambere de destek veriyordu.

Yine Yâsîn sûresinde şehrin çok uzaklarından koşup gelen bir mü'min de peygamberin yalanlandığı bir ortamda peygamberlerle beraber onların sözünün

bittiği yerde cesurca tevhidi ortaya koyuyor ve peygamber fonksiyonuna sahip çıkıyordu. Hem de kendisini bu uğurda fedâ edecek biçimde.

Hz. Fatıma anamız Hz. Ömer'in karşısında haykırırken kendini savunmaktan çok Resul-i Ekrem'e yardımcı oluyordu. Resul-i Ekre-m'in geliş gayesine yardımcı olamaya çalışıyordu.

Demek ki peygamberlere yardım, onların görevlerine yardım şeklinde olur. Yani peygamberler dünyada Allah'ın istediği adâleti gerçekleştirmek, insanların dünyada Allah'ın istediği hayat programını yaşamalarını sağlamak, insanların cennet yollarını açmak, cehennem yollarına barikatlar koymak için gelmişlerdir. İnsanların yeryüzünde Rabb olarak Allah'ı, din olarak İslâm'ı, kitap olarak Kur'an'ı ve bu konuda örnek olarak da Hz. Peygamber'i tanımaları için gelmiş olan Peygamberin bu görevini, bu fonksiyonunu kendimize görev edinir, dert edinir, iş edinir, din edinirsek biz de onlara yardımcı olmuş oluruz. Onların inandığına inanır, yaptıklarını yapar, sevdiklerini sever, reddettiklerini de reddedebilirsek, varlıklarını ve programlarını kendimize program kabul edebilir, isteklerine köstek değil destek olabilirsek, o zaman biz de onlara yardımcı oluruz. Değilse ona ve onun ge-tirdiği mesaja karşı kör ve sağır kesilirsek, o zaman bizde peygamberi öldürüyoruz demektir. Peygamber bizim ilgisizliğimiz yüzünden öldürülüyor demektir.

Birileri eğitim programlarıyla, birileri kılık-kıyafet kanunlarıyla, birileri hayat programlarıyla onun yolunu, onun sünnetini, onun anlayışını yok etmek, toplumdan silmek isterken, biz de beri tarafta buna seyirci kalıp onların işlerini kolaylaştırmak yerine onun sünnetini öğrenip, yaşayıp, müdafaa durumuna gelirsek o zaman biz de ona yardım ediyoruz demektir.

Evet işte Allah'a yardım ve Allah'ı korumak budur. Allah'a Allah'ın istediği biçimde inanmak, Allah'ı Allah'ın kendisini Kitabında bi-ze anlattığı mükemmel sıfatların sahibi ve noksan sıfatlardan münezzeh olarak inanmak, Allah'ın gönderdiklerine Allah'ın istediği biçimde iman etmek, emirlerini yarine getirip nehiylerinden kaçınmak, O'na onun istediği biçimde kulluk yapmak, sevdiklerini sevmek, düşman-larını düşman bilmek, rızası sebebiyle razı olmak, gazabıyla gazap-lanmak hasılı tüm hayatı onun istediği biçimde değerlendirmektir.

Tabii ki Allah'ın hukukunu koruyabilmek için, Allah'ın dinini muhafaza

edebilmek için elbette Allah'ın hukukunu ve dinini tanımak şarttır. Allah'ın kitabını koruyabilmek için kitabı tanımak şarttır. Allah'ın kitabını Allah'ın yasalarını tanımayan bir kimsenin onları koruması ve savunması mümkün değildir. Birileri bozuk para gibi Allah'ın âyetlerini harcarken, birileri kendi hukuklarını yerleştirebilmek için, kendi yasalarını hakim kılabilmek için Allah yasalarını ezip bozarken Allah yasalarından habersiz yaşayan insanların beri tarafta seyretmesi kaçınılmazdır. Bilmeli ki insan koruyabilsin. Öyleyse Allah'ın ki-tabını tanımak zorundayız. Allah'ın yasalarını bilmek zorundayız ki onlara sahip çıkabilelim.

8,9. "İnkar edenlere ise, yıkım ve yokluk olsun! Allah onların işlerini boşa çıkarır. Bu, Allah'ın indirdiklerini beğenmediklerinden ötürüdür. İşlerini Allah bunun için boşa çıkarmıştır."

Yok olsun o kâfirler! Zaten Allah onların tüm amellerini boşa çıkarmıştır. Onların tüm yaptıkları boşa gitmiştir. İşte böyledir, çünkü onlar Allah'ın indirdiklerinden hoşlanmadılar, Allah'ın indirdiklerinden tiksinip nefret ettiler. Namazdan, tesettürden, Allah'ın istediği şekilde bir hayat yaşamaktan tiksindiler. Allah da bu tavırlarından ötürü onların tüm sa'ylerini, tüm çabalarını boşa çıkardı. Onların amellerinin, ya-tırımlarının, projelerinin tümünün nasıl boşa çıkarıldığı daha önceki âyetlerde açıklanmıştı.

Bunların yaptıklarının, yapacaklarını tamamı boştur. Çünkü bunlar gönüllerini İslâm'dan ve kulluktan soğutmuşlar, Allah'tan, Allah'ın dininden, Allah'ın kendilerine gönderdiği hayat programından hoşlanmamışlar, kendilerine başka başka hayat programları aramışlar, peygamberden nefret etmişler, kitaptan tiksinmişler, namazı, orucu, haccı, zekâtı beğenmemişlerdir. İdama gidiş bilmişlerdir mescide gidişi. İşte bunun içindir ki Allah onların tüm amellerini boşa çıkarmıştır. Kur'an'ın başka yerlerinden öğreniyoruz ki, haktan, Allah'tan gelenlerden nefret eden bu alçaklara Rabbimiz pisliği, necaseti sevdirmiş, onlardan razı olacak hale getirmiştir.

Şimdi bu durumda kendimizi bir sorgulayalım. Eğer İslâm'dan razı değilseniz, eğer Kur'an sizi sıkıyorsa, eğer hadislerden zevk al-mıyorsanız, eğer Kitap ve Sünneti öğrenmeye isteksizseniz, namazdan, abdestten, tesettürden, haccdan, zekâttan hoşlanmıyorsanız, eğer mü'minlerle beraberlik sizi sıkıyorsa, eğer dinden, âyetten, peygamberden bahsetmekten sıkılıyorsanız, Cenâb-ı Hakkı hatırlamak, âhireti, hesabı, kitabı düşünmek size zevk vermiyorsa o zaman kesinlikle söyleyebilirim ki siz bir pislik içindesiniz, siz necasetten

hoşlanıyorsunuz. Halbuki Allah onu kâfirlere yazmıştır, durumunuzu bir daha gözden geçirin. Çünkü sevdikleriniz, beğendikleriniz, razı olduklarınız Allah'ın sevip sizin adınıza gönderdiği şeyler değildir. Halbuki bizim hayatımız için en güzelini, en doğrusunu, en sevilmesi gerekeni gönderen Allah'tır.

Din adına, hayat adına en güzelini, hayat programı ve sistem adına en güzelini, hukuk, eğitim, kanun, kazanç, eşya, ev tefrişi adına en güzelini Allah'ınki bilmiyorsanız, Allah'ınkinden hoşlanıp razı ol-muyorsanız, bunları insanlardan veya toplumdan almaya, Avrupa'-dan, Amerika'dan, İsviçre'den, Fransa'dan almaya çalışıyorsanız, bi-lesiniz ki siz kesin hidâyetten çıkmış pisliğe batmış insanlarsınız. Bir de utanmadan İslâm'dan, Müslümanlıktan söz ederek Müslümanların mukaddes mefhumlarını kirletmeyin. Peki niye böyle oluyor? Neden böyle pislik içindesiniz? Çünkü En'âm'da Allah öyle diyor da ondan:

"İşte biz böylece kâfirlere pisliği, rics'i yazdık, sevdirdik."
(En'âm 125)

İşte Allah böylece inanmayan kâfirlere pisliği yazmıştır. Pislikten hoşlanma ve hayırdan hoşlanmama onların vazgeçilmez özelliğidir. İşte böylece, Allah inanmayanları bataklılar, pislikler içinde bocalar bir vaziyette bırakıverir. Allah kâfirlere kötülüğü yazıyor. Çünkü on-lar hep kötülükten yana olmuşlardır. Çünkü onlar oylarını hep kötülükten yana kullanmışlardır. Çünkü onlar hidâyetten nefret edip dalâleti tercih etmişlerdir. Çünkü onlar bunu istemişler, iradelerini bu istikâmette kullanmışlar, kötülükten razı olmuşlar, kötülüğün peşinde olmuşlar, Allah da onlara bunu yazıvermiştir. Kötülüğü onların vazgeçil-mez özelliği yapıvermiştir.

10. "Yeryüzünde dolaşıp kendilerinden öncekilerin sonlarının nasıl olduğuna bakmazlar mı? Allah onları ye-re geçirmiştir; inkârcılara da onların başına gelenin benzerleri vardır."

Bu adamlar yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı? Kendilerinden öncekilerin başlarına nelerin geldiğini görmüyorlar mı? Allah'ın indirdiklerini beğenmeyerek âdeta Allah'la savaşa tutuşurcasına kendi bildikleri gibi yaşamaya çalışan Âd, Semûd, Lût kavmini görmüyorlar mı? Allah'ın onlar üzerinde gerçekleştirdiği yıkım sonucu onları yerle bir ettiğini, azabının onların başında patladığını görmüyorlar mı? Allah'a kulluktan kaçan, Allah'ın hayat programını beğenmeyerek kendi kendilerine hayat programı yapmaya çalışan kâfirlerin medeniyetlerini, villalarını, yatırımlarını kendi üzerlerine nasıl yıktığını,

müstekbir-lerin gururlarını nasıl kırdığını ve Allah'a iman edip onun hayat programına teslim olan mustaz'aflara izzet ve şeref verirken, izzetli gibi görünenleri de nasıl yerin dibine batırdığını görmüyorlar mı?

Ey Kur'an'ın muhatapları şimdi sizler görmüyor musunuz şu harabeleri? Görmüyor musunuz mezarlıkları? Görmüyor musunuz Rabblerine isyan ederek bir hayat yaşayanların sonlarını? Halbuki Kur'an'ın başka âyetlerinde görüyoruz ki, Allah onları sizi yerleştirmediği biçimde yeryüzüne yerleştirmiş, onlara gökten bol bol yağmurlar yağdırmış, altlarından da ırmaklar akıtmıştı. Size vermediği malı, mülkü, serveti, samanı, gücü, kuvveti, vücudu, cüsseyi, boyu-posu onlara vermişti. Onlara dünyada her türlü üstünlük sebepleri verilmişti. Ama onlar günâhlara daldılar. Tüm bu nîmetlerin vericisini unuttular. Rabb-lerinin kendilerine gönderdiği hayat programından habersiz bir hayat yaşamaya başladılar. Rabblerinin elçilerine ve o elçilerin Rablerinden kendilerine getirdiği mesajlara ilgisiz yaşamaya başladılar. Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın elçileriyle mücâdeleye tutuştular.

Allah'ın gönderdiklerini reddettiler. Allah'ın kendileri için seçtiklerinden memnun olmadılar. Allah'ın yasalarını beğenmediler. Kitaba ve peygambere rağmen kendi kendilerine hayat programı yapmaya kalkıştılar da, biz onları yakalayıverdik ve topunu helâk ediverdik. Kendilerine azabımız geldiği zaman da tüm bu imkânları, güçleri, kuv-vetleri, boyları-posları, medeniyetleri, ekonomik güçleri onlara hiçbir fayda sağlamadı. Onların topunu helâk ettik ve arkalarından denemek, imtihan etmek için başka bir nesil getirdik. Fakat onlar da öncekilerden ibret almayarak benzer tavırlar takınınca, öncekiler gibi onları da yok ettik.

Öyleyse ey şu anda bu Kur'an'ın muhatapları! Örneklerini sun-duğumuz toplumların başlarına gelenlerin sizin de başınıza gelmesinden sakının! Sizin onlardan farklı hiçbir yanınız, hiçbir ruçhaniyetiniz yoktur. Allah katında sizin onlardan faklı, onlardan üstün hiçbir yanınız yoktur. Öyleyse bilesiniz ki, Allah yasalarında kesinlikle değişme olmaz. Üstelik sizin şu anda yalanladığınız, değer vermediğiniz, ilgilenmediğiniz, sırt döndüğünüz peygamber, onlara gönderilenlerden daha kerîmdir. Öyleyse dikkat edin, sizin şu andaki durumunuz, onlarınkinden daha kritik, daha tehlikelidir.

11. "Çünkü Allah inananların sahibidir. Kâfirlerin ise sahibi yoktur."

İşte böyle, Allah mü'minlerin velîsidir. Mü'minlerin boyunlarındaki kulluk

ipinin ucu Allah'ın elindedir. Allah, mü'min kulları adına aldığı kararlarla onlara yardım ve desteğini ulaştırmaktadır. Ama kâfirlerin velîsi, destekçisi, yardımcısı yoktur. Kâfirlerin velîsi şeytandır. Onlar, velîlerinin gittiği yere gideceklerdir. Hal böyleyken, velîleri Allah olan mü'minlerle kim baş edebilecektir? Kim mü'minlerin karşısında durabilecektir? Bu kâfirlerin silâhları sakın gözünüzü korkutmasın. Hiç bir silâh Rabbinize karşı duramaz. Onun meleklerinin karşısında hiçbir güç dayanamaz. Mevlâ'sı, koruyucusu Allah olan mü'minlere hiçbir güç kafa tutamaz.

Ama heyhat ki Allah'ın bu âyetlerinden habersiz yaşayan, gerçek güç kaynağıyla, gerçek güç kaynağının kitabıyla irtibat kuramayan, bunun için de Allah'ın bu yasalarını bilmeyen Müslümanlar bugün kâfirlerden korkmaktadırlar. Bu âyetler bize cesaret vermediği gibi, bu âyetleri, bu yasaları kâfirlere duyuramadığımız için onları da korkutamıyoruz.

12. "Doğrusu Allah, inanıp yararlı işler işleyenleri içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyar. Durakları ateş olduğu halde kâfirler, zevklenirler ve hayvanlar gibi yerler."

Allah, inanan ve inancını yaşamaya çalışan, inanan ve inancını salih amel olarak hayatında görüntüleme kavgası veren mü'minleri altlarından ırmaklar akan cennetlere sokacaktır. Kâfirler ise dünyada hayvanlar gibi zevklenirler, hayvanlar gibi yer, içerler ve en sonunda da durakları, barınakları olan cehenneme dönerler. Son durakları ateştir.

Başından beri sürekli mü'minlerle kâfirleri her yönden mukayese eden sûrenin bu bölümünde de dikkat ederseniz, sonuçları, âhiretleri bakımından mü'minlerle kâfirler arasında bir değerlendirme görüyoruz. Âkıbetleri yönünden mü'minlerle kâfirler birbirlerinden farklıdırlar. Dünyada, dünya nîmetlerinden istifade açısından her iki taraf da birbirine benzerken, yaşadıkları bu hayatın sonunda karşılaşacakları âkıbetler açısından farklıdırlar. Mü'minler, altlarından ırmaklar akan cennetlere uçarken, kâfirler de cehenneme akacak, cehenneme dolacaklardır. Velâyetlerini Allah'a verip hayatlarını onun belirlediği yasalar çerçevesinde yaşayanlar, velîlerinin kendilerine hazırladığı konuklara yerleştirilirken, velâyetlerini Allah'a vermeyerek kendi ellerinde tutanlar, kendi hayatlarını kendileri düzenlemeye kalkışanlar ya da velâyetlerini Allah'tan başkalarına verip onların kendileri adına belirledikleri yasalara tâbi olanlar da sonunda velîlerinin gittiği yere gitmek zorunda kalacaklardır. Çünkü o velîlerin

hiçbirisinin o kullarına sunabilecekleri cennetleri yoktur.

İnsan, kime kulluk ettiğini ve kulluk ettiği varlıktan sonunda ne beklediğini çok iyi düşünmek zorundadır. İnsanlar kime kul olduklarını, kul oldukları varlıktan ne beklediklerini bir düşünsünler!! Ya da kendisine kulluk yaptıkları varlıkların yarın kendilerine neler sunabileceklerini, neler ikram edip ne ceza verebileceklerini düşünsünler...

Çevrenin, modanın, âdetlerin, toplumun kulu olan insanlar. Meselâ kayınpederinin, ağasının, patronunun, âmirinin, müdürünün kulu olan insanlar, olsa olsa bu insanların tüm varlığına sahip olabilirler, onların tüm statüsünü elde edebilirler değil mi? Başka ne yapabilirler ki? Birilerine kul-köle olanlar, onların sözünden çıkmayanlar olsa olsa ancak onların sahip olduklarına sahip olabilirler değil mi? Daha başka bir şey veremezler. Hadi bunu biraz daha büyütelim ve diyelim ki, o kul olduğumuz kişi bize tüm dünyayı verebilecek güçte birisi olsa ve tüm dünyayı kendisine kulluk edene verse, ne kadar süreyle verebilir onu bize? Ölünceye kadar değil mi? Tüm dünyayı verse bile, bu saltanat biz ölünce biter değil mi? Peki aksini yapıp onu dinlemezse, ona kul-köle olmazsa, diyelim ki ceza verecektir, peki ne kadar ceza verilebilir? Dünyada onun verebileceği ceza en fazla ölümdür. Ölünce bu ceza bitecektir değil mi?

İşte Allah'tan başkalarının kendilerine kulluk yapanlara verebilecekleri mükafat da, ceza da budur. Peki ya Allah'ın kendisine kulluk edenlere vereceği mükafat ve ceza nedir? İşte şu anda üstünde gezip dolaştığınız on dünya büyüklüğünde bir cennet, üstelik ölümle de son bulmayacak, ebedîyen kaybedilmeyecek bir devlet ve işte ölümle de kurtuluşu olmayan, ebedîyen içinde kalınacak bir cehennem. Varın ikisini siz mukayese edin. Mukayese edin de, kime kulluk yaptığınızı ve kulluk yaptığınız varlıktan ne beklediğinizi iyice anlayın…

Meselâ; ben çevremden birisinin dediğini iki etmesem, her de-diğinin peşinde koşsam, kulu-kölesi olsam, ayaklarına kapansam, eşiğinde yatsam kalksam. Beni bu vaziyette gören birisi bana dese ki: "Hayrola ya! Nedir bu senin yaptığın?" Ben de: "Ya bu adamın İstan-bul'da 10 tane villası var, bu kulluğumun karşılığı olarak üçünü bana verecektir her halde. Sekiz helikopteri var, herhalde ikisini bana ayıracaktır. Almanya'da on beş eyalet onun, herhalde üçünü bana ve-recektir. Almanya'daki eyaletlerin hepsini de bana verebilir," desem, kazandıklarımı ve kaybettiklerimi hesaplayın bakalım… Bana bunları

kaç yıllığına, ne kadar süreyle verebilir? Ben onun verdiklerine ne ka-dar süreyle sahip olabilirim? Ölüme kadar değil mi? Rabbim ise, ben ona kul-köle olursam, kullukta en son sırada yer alsam bile, on dünya kadar bana mülk lütfunda bulunacaktır.

Unutmayalım ki birilerine kul-köle olanlar, ancak onların ikramlarına ulaşabilirler; çünkü kural budur. Dünyada herkes kölesini besler. Güçlü, kuvvetli, dinç bir köle, iyi bir hizmetçi, iyi bir koruyucu anlamına gelecektir. Ya da bu bir kanundur; çünkü Allah da kullarını, kö-lelerini destekleyip onları izzet ve ikrama boğuyor. Öyle ise biz kimin kölesi olduğumuzu, kimin arzularına boyun büküp, hatırını kazanmaya çalıştığımızı, kimden ne beklediğimizi iyi düşünelim. Allah'ın kendisine kulluk yapan kullarına ödeyeceği ücret işte böyledir.

Dünyanın on katı bir cennet, ama dünyadakilerle mukayese edilmez nîmetlerle dolu bir cennet. Ölümle sınırlı da değil. Ebedîyen içinde kalabileceğim bir cennet.

Öyle olacaktı tabii; herkes kölelerine ikram eder, herkes kölelerini mükafatlandırır. Ebrehe kendisine itaat adına geldiğini zannettiği peygamberimizin dedesini ikrama boğmaya çalışıyordu. Çünkü kendi zannınca kendisine itaat ve hizmete dönecekti bu ikramları. Çoban köpeğine yal çalar, köpeğinin karnını iyice doyurmak ister. Çünkü do-yurduğu o köpek kendisini koruyacaktır. Adam işçisine iyi bakar, çünkü hizmeti kendisine dönecektir. Adam koyunlarını iyi doyurur niye? Süt verecek… ABD de bazen kölelerine, koyunlarına ikramda bulunur. Neden? Çünkü sonunda sütlerini sağacak da ondan. Yani sen onların köleliğini kabul et yeter ki! Onlar sana neler yapmaz neler?!

Mü'minler Rabblerine kulluk ederler ve sonunda bu kulluklarının karşılığını da bulacaklardır. Kâfirler ise dünyada sadece yerler, içerler. Hem de hayvanlar gibi yerler, içerler. Sadece yemek içmek, hayvanların özelliğidir. Yemek için yemek, içmek için içmek. Kulluk için, ihtiyaç için değil önüne gelen hiçbir şeyi reddetmeden yemek iç-mek, hayvan karakteridir. Halbuki mü'min asla böyle değildir. O önüne gelen her şeyi yemeden yana olmaz. Onun yemesinde ve içmesinde bir sınır, bir durak noktası vardır.

Hattâ Allah'ın Resûlü bir hadislerinde:

“Kişinin canının çektiği her şeyden yemeye çalışması israf olarak ona yeter”

buyurmaktadır. “Efendim, tüm bu nîmetler yenmek ve içmek için yaratılmamış mıdır? Yemeyelim mi yani?” Bütün kadınlar da evlenmek için yaratılmışlardır ama bir sınır var değil mi? Hepsinden isti-fade hakkımız yoktur değil mi? Hayvanlar yerler içerler ama yiyip içtikleri nîmetler üzerinde hiç düşünmezler. Acaba bu yediğim, içtiğim rızıklar nereden gelmiştir? Nasıl meydana gelmiştir? Kim yaratmıştır bunları? Acaba tüm bu nîmetleri yaratıp benim hizmetime sunan varlık bu nîmetler karşılığında benden ne ister? O’na nasıl teşekkür etmeliyim? Hayvan bunu düşünmez, düşünemez. İşte kâfirler de aynen bu hayvanlar gibidirler. Yiyip içmelerinde hiçbir kontrol mekânizması, hiçbir sınır ve durak noktası olmadığı gibi, tüm bu nîmetleri kendilerine sunan Rabblerine karşı da en küçük bir minnet duyguları da yoktur.

13. “Ey Muhammed! Seni sürüp çıkaran kasabadan daha kuvvetli olan nice kasabaları yok ettik. Yardım edenleri bulunmadı.”

Doğup büyüdüğü vatanından çıkarılmak, memleketinden kovulmak durumuyla karşı karşıya bırakılmış olan Rasulullah Efendimiz şehrini ve yakınlarını terk ederek yola koyulurken üzülmüştü. Hattâ Allah’ın Resûlü hicret esnasında yüzünü kutsal şehir Mekke’ye çevirip:

“Ey Mekke! Allah için sen dünyanın tüm şehirlerinden daha sevimlisin. Allah seni tüm şehirlerden daha çok sever. Eğer bu kavmim beni buna mecbur etmeselerdi, seni asla terk etmezdim.”

buyuruyordu. İşte Rabbimiz bu âyetiyle hem elçisini teselli ediyor, onun başına gelenlerin aynısıyla imtihan edilen öteki elçilerin sabırlarını hatırlatarak onlar gibi olmaya dâvet ediyor, hem de bu âyetiyle kâfirlere bir tehdit unsuru oluşturuyordu.

Rabbimiz diyor ki: “Ey peygamberim! Seni sürüp çıkaran, hicrete mecbur eden bu müşriklerden, onların şehirlerinden daha kuvvetli nice kasabaları biz önceden helâk ettik. Şu anda da seni bağrından atmaya çalışan bu Mekke şehrinden ve onun sakinlerinden daha güçlü nice şehir halklarını yıkıma uğrattık da, helâkimiz onlara geldiği zaman onlara yardım edecek, bu helâkten onları

kurtaracak hiçbir yardımcı bulunmadı. Onlara bir kurtarıcı bulunmadı ve hâlâ da bulun-mamaktadır.” Yani üzülme ey peygamberim, seni kovmaya çalışanlar da kendilerini bizim yıkımımızdan kurtaracak yardımcı bulamayacaklardır.

14. “Rabbinin katından bir belgesi olan kimse, kötü işi kendisine güzel gösterilen kimseye benzer mi? Bunlar heveslerine uymuşlardır.”

Rabbinden bir bilgi, bir belge, bir beyyine üzere olan peygamber ve peygamber yolunun yolcuları ile kötü amelleri kendisine süslenen ve kendi hevâ ve heveslerine tâbi olup keyifleri istikâmetinde bir hayat yaşayan kâfirler hiç bir olur mu? Rabblerinden bir beyyine ile hareket eden kimseyle Rabbinden gelen beyyineyi reddederek kendi keyfine göre yaşayan kimse hiçbir olur mu? Beyyine ile beraber olan kişi Allah’la beraber demektir. Allah’la beraber olan kişiyle kim başe-debilir? Allah’la beraber olan kişiyi kim alt edebilir?

Beyyine, Allah’tan gelendir. Beyyine, Allah’ın kullarının hayatına karışmak üzere gönderdiği hayat programıdır. Beyyine, vahiydir, kitaptır, Allah bilgisidir. Beyyine, kitaba sahip olan, kitapla hareket eden Allah’ın Resûlü’dür. Beyyine, elinde kitapla insanları hakka çağıran peygamberdir.

Beyyine ile, Kitap ve Sünnetle hareket eden bir Müslüman, Kitap ve Sünneti tüm hayatında, tüm hareketlerinde istinat kabul eden bir mü’min, beyyine üzere demektir. Beyyineden habersiz, Kitap ve sünnetten uzak, delilsizce kendi hevâ ve heveslerine uyanlar da kâfirlerdir. İşte mü’minle kâfiri birbirinden ayıran belirgin nokta budur. Mü’min her adım atışında beyyine ile hareket ederken, kâfir ise kendi aklını, kendi heveslerini ve keyfini ölçü almaktadır.

Allah’ın Resûlü tüm hayatında beyyine üzereydi. Hareket noktası vahiydi. Çevresindekilere de bunu tavsiye ediyordu. “Ben Rab-bimden bir beyyine üzereyim. Benim tüm hayatımda hareket noktam, istinatgâhım Rabbimden gelen Kur’an’dır. Ey insanlar! Ben Rabbim-den bana gönderilmiş vahy üzereyim. Ben kitap üzereyim. Benim tüm yaptıklarım ve söylediklerim konusunda hareket noktam vahiydir. Benim istinatgâhım Kur’an’dır. Ben size ne diyorsam, neyi emrediyor, neden nehy ediyorsam, ne yapıyor, ne yapmıyorsam bilesiniz ki bu ki-taba dayanıyorum. Bunun dışında dayanacak bir şey de bilmiyorum.”

Eğer biz de insanlara bunu diyebileceksek o zaman biz de vahyi bilmek zorundayız. “Ben kitaba dayanıyorum, benim istinatgâhım, benim hareket noktam vahiydir,” diyeceksek vahyi tanımak zorundayız. Kur’an ve sünneti tanımamız lâzım. Aksi takdirde bugün pek çoğunun, “biz kitaba dayanıyoruz” iddiasında bulunup da kitaptan habersiz bir hayat yaşadıkları gibi yapmaya kalkışırsak, bunu demeye hiçbir zaman hakkımız yoktur.

Şunu da asla unutmayalım ki, beyyinenin olmadığı yerde hevâ ve hevesler geçerlidir. İnsanlar eğer amel edecek, hayatlarını düzenleyecek kadar beyyine ile tanışmamışlarsa, hayatlarını mutlaka başka şeylerle doldurmak zorunda kalacaklardır. Öyleyse bizler de beyyine üzere olmak için beyyine ile yakından tanışmak zorundayız. Yaptığımız her işte, verdiğimiz her kararda, attığımız her adımda beyyineye dayanmak, beyyineye sarılmak zorundayız İşte o zaman biz Allah’ın bu âyetinde anlattığı Müslümanlardan olma imkânı elde etmiş olacağız.

Değilse, Allah korusun Kitap ve sünneti tanımadan, beyyine ile tanışmadan bir hayat yaşayacak olursak, o zaman ya kendi hevâ ve heveslerimizi putlaştıracak, ya da günümüz müşriklerinin yaptığı gibi bir kısım Allah düşmanı tâğutların hevâ ve heveslerine uymak zorunda kalacağız. Eğer bu tür zavallıların hevâ ve heveslerine tâbi olursak, o zaman Rabbimizi ve O’nun âyetlerini terk etmek zorunda kalırız. Allah korusun o zaman hayatımızda Rabbimizin âyetlerine gündemimizde yer kalmaz. Onlara tâbi olduğumuz zaman onların gün-demlerine tâbi olmak zorunda kalırız.

İşte görüyoruz, her gün yeni bir gündemle insanları meşgul ediyorlar. Ne zaman bunların vahiylerinden vakit bulup da insanlar vahye dönebilecekler bilmiyorum… Bugün şu konu öbür gün şu konu derken gündemi tamamen dolduruyorlar ve insanların vahiyle meşgul olmasına fırsat vermiyorlar. Allah korusun öyle olunca da, âhiret gündemlerimizden düşüveriyor. O zaman yine Rabbim muhafaza buyursun tıpkı onlar gibi, sırf dünya ve dünyalık düşünen birer materyalist olup çıkıveriyoruz. Korkuyorum, farkında olmadan hızla Müslümanlar buna doğru gidiyorlar.

Hayır hayır! Bizim aklımız başımızdadır elhamdülillah. Bizler kesinlikle bu adamların hevâ ve heveslerine tâbi olmayacağız. Bu hainlerin yörüngelerine girmeyecek, onların anaforlarında boğulmaya razı olmayacağız inşallah. Bizler vahyi tanıyıp onun dedikleri istikâmetinde bir hayat yaşayacağız ve şirke düşmemeye azami gayret göstereceğiz inşallah. Çünkü hainler önce kendileri

Allah'ın dininden çıkmışlar, Allah'a kulluktan uzaklaşmışlar, sonra da dönüp bizi de kendi cehennemlerine çağırıyorlar. Allah bu konuda bize şuur versin, basiret versin.

15. "Allah'a karşı gelmekten sakınanlara söz verilen cennet şöyledir: Orada temiz su ırmakları, tadı bozulmayan süt ırmakları, içenlere zevk veren şarap ırmakları, süzme bal ırmakları vardır. Onlara orada her türlü ürün ve Rabblerinden mağfiret vardır. Bunların durumu, ateşte temelli kalan ve bağırsaklarını parça parça edecek kaynar su içirilen kimselerin durumu gibi olur mu?"

Beyyine ile beraber olan, Allah'la yol bulan, yolunu Allah'a, Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine sorarak bulan, tüm hayatını Allah'ın istediği gibi yaşamaya çalışan ve Allah'ın koruması ve velâyeti altına giren muttakîlere vaadedilen cennet budur. Bakın böyle yaşayanlara cennette ne varmış?

Orada onlar için tertemiz su ırmakları vardır. Hiç bozulmayan, sürekli, taptaze akan su ırmakları vardır. Tadı, kokusu hiçbir zaman bozulmayan süt ırmakları vardır. Rabbleri tarafından yaratıldığı gibi, fıtrat-ı aslîyesi bozulmamış süt ırmakları… Ama bu sütler hayvanların göğüslerinden sağılmış sütlerden değildir. Tabiatları bozulan dünya sütlerine benzemez. Allah tarafından kaynak olarak çıkarılmış ve akıp giden nehirlerdir bunlar. Sonra yine orada mü'minler için içenlere zevk ve lezzet veren şarap ırmakları ve süzme bal ırmakları vardır. Ama bu şaraplar dünya şaraplarına benzemez, içenlere sarhoşluk vermez. Akıllarını gidermez, abuk sabuk konuşturmaz. Orada onlar için her türlü meyveler vardır. Amellerinin, sa'ylerinin semeresi ve meyveleri vardır onlar için. Tabi bunlar, bu meyveler ihtiyaç için değil, lezzet için, keyif içindir. Tüm bu nîmetlerin ötesinde onlar için Rablerinden bir mağfiret vardır. Bunu, bu mağfireti şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1. Yani Allah onların dünyada işledikleri ufak-tefek kusurlarını gündeme getirmeyecek, yüzlerine vurmayacak ve onların üzerlerini örtüverecek. Onlardan dolayı onların utanıp sıkılmalarını istemediği, iştahlarının kaçmasına razı olmadığı için, Rabbimiz onların üzerine bir perde çekiverecek.

2. Ya da artık orada onlar için yeme ve içmenin sonunda var olan külfetler kaldırılmıştır. Kendilerine sunulan bu nîmetleri kazanma, onlara ulaşma külfeti, yeme ve içmenin akabinde dünyada duyulan rahatsızlıklar, hastalanmalar ve def'i hacet gibi külfetlerin tamamı kal-dırılmıştır. Herhalde dünyada def'i

hacetten, ayak yolundan çıktıktan sonra "Ğufranek" sözünün anlamı da budur.

İşte cennette muttakîlerin durumu budur. Şimdi söyleyin bakalım hiç böyle olanlar:

Ateşte, cehennemde ebedî kalan ve kendisine bağırsaklarını parça parça edecek hamîm içirilen kimsenin durumu gibi olur mu?

Hiç çıkmamacasına, hiç kurtulmamacasına azabın içinde kalan ve kendisine hamîm içirilen kimse cennette az evvelki nîmetlerin içinde yaşayan kimse gibi olur mu? Zevk için, keyif için kendisine sunulan yiyecek ve içeceklerin tüm külfeti kaldırılmış, def'i hacet zahmeti bile olmayan bir mü'minin durumuyla kendisine sunulan hamîmin etkisiyle bağırsakları parça parça olan bir kâfirin durumu nasıl bir olabilir?! Hiç düşünmez misiniz siz?

Hamîm, yakıcı, hararetli kaynar su demektir. Madenin eriyiği olduğu da söylenmiştir. Kısacası bu, cehennemliklerin içecekleri bir içkidir. Allah'la çatışma içinde bir hayat yaşayan, Allah'ın hayatı düzenlemek üzere gönderdiği kitabını bir kenara bırakan, o kitabın pratiği olan peygamberle diyalogu kesen, sanki kitap ve peygamber yok-muş gibi kendi heva ve hevesleri istikametinde bir dünya yaşayan insanlar bunu içmek zorunda kalacaklarmış.

Ya da cehennemliklerin gözyaşları bir havuzda toplanacak, bunun adına hamîm denir ve işte bu onlara içirilecektir. Tam onlara uygun bir cezadır bu. Susuz günlerde çok kez görmüşsünüzdür; köpekler su bulamayınca neminden istifade edebilmek için toprağı yalarlar. Sanki orada da susuz kalan kâfirler birbirlerine sarılarak birbirlerinin yaralarından akan irinleri ve gözyaşlarını yalamaya, emmeye çalışacaklar.

Dünyada da böyle yapmıyorlar mıydı bu adamlar? Dünyadayken de birilerinin irinlerini, salyalarını aynı aşkla, aynı şevkle, sanki aynı ihtiyaç duygusuyla böyle yalayıp yutmaya çalışmıyorlar mıydı bu adamlar? Patronunun, müdürünün, efendisinin, şeyhinin, ortağının, karısının, kocasının, müridinin, babasının yada falanının ağzından çı-kan veya tavrında çıkan salya gibi irin gibi sözleri, tavırları, amelleri yalayıp yutmuyorlar mıydı? "Evet efendim! Tamam efendim! Hayhay efendim! İsâbet buyurdunuz, hikmet yoğurdunuz efendim!" edâsıyla yalayıp yutmaları karşılığı, cehennemde kendilerine gözyaşı, salya, hamîm ve irin yutturulacak onlara. Hem de bağırsaklarını parça parça eden,

onları insanlıktan çıkaran içecekler…

16. "Ey Muhammed! Onların içinde seni dinleyenler vardır; sonra senin yanından çıkınca, bilgili kimselere "Az önce ne demişti?" diye sorarlar. İşte bunlar, Allah'ın kalplerini mühürlemiş olduğu, kendi heveslerine uyan kimselerdir."

Burada da kalıpları Rasulullah Efendimizin yanında ama kalpleri başka yerlerde olanlar anlatılıyor. Mü'minlerle kâfirler arasındaki vahiy karşısındaki fark ortaya konuyor. Vahiy, vahyi insanlara sunan Allah Resûlü karşısında takındıkları tavır anlatılıyor.

Kâfirlerden ya da münâfıklardan kimileri gelip Rasulullah'ın yanında vahyi dinliyor, sonrada Rasulullah Efendimizin huzurundan çıktıkları zaman ya ehl-i kitaba ya da kendilerine ilim verilmiş, vahiy konusunda bilgi sahibi sahâbenin ileri gelenlerine: "Az önce ne demişti peygamber?" diyorlardı. Allah'ın âyetleri açık seçikken, herkesin anlayabileceği netlikte ve güzellikte iken, sanki bu âyetler anlaşılmayacak bir şeymiş gibi, hiç anlayamamış gibi sahâbeye "az evvel ne demişti" diyorlar? "Az evvel ne anlatmıştı peygamber?" diyerek alay etmeye çalışıyorlar. Vahiy karşısında vurdumduymaz bir tavır sergilemeye ve sürüler kesilmeye çalışıyorlar.

Rabbimiz Münâfikûn sûresinde de bunları anlatıyordu. Allah diyor ki, "onlar sanki duvara dayanmış keresteler gibidirler." Bu adamlar Rasulullah'ın meclislerine gelir, gâyet ciddi, ağırbaşlı bir şekilde Allah'ın Resûlü'nü dinler görünürlermiş. Söze kulak verirler, sözü almaya ve anlamaya çalıştıkları tavrını sergilerlermiş. Ama bu tavırlarının tamamen aksine kulaklarına asla söz gitmiyor, kalplerine inmiyor-du. Sanki söz duvara çarpıyor, söyleyene geri dönüyordu. Allah buyurur ki, "sanki onlar duvara yaslanmış kütükler, keresteler gibiydi." Âyetteki kereste, kütük benzetmesinden anlıyoruz ki, bu adamlar ruhu olmayan cesetler gibidirler. Ağaçtan adamlardı bunlar. Ruhu, aklı, idraki, zerre kadar düşünceleri olmayan cisimlerdi bunlar.

Tıpkı onlar, gibi bugün de "biz bu kitabı anlayamayız. Bunu anlamak kim, biz kim? Bunu ancak büyük zatlar anlar," diyerek kitaba karşı nötr davranan insanların varlığına şahit oluyoruz. Bakın âyetin devamında Rabbimiz buyurur ki:

"İşte bunlar, Allah'ın kalplerini mühürlemiş olduğu, kendi heveslerine uyan kimselerdir. Söz anlamaya yanaşmadıkları için, istifade etmek üzere, iman

etmek ve amel etmek üzere dinlemedikleri için de Allah onların kalplerini mühürleyivermiştir.” Yani dinlemek ve anlamak için kendilerine verdiği hassalarını kullanmadan yana olmadıkları için Allah da bu hassalarını onlardan alıvermiştir. Kalplerine mühür vurmuştur Allah, çünkü bu adamlar Allah’ın kendilerine verdiği kalplerini kullanmak istememişlerdir. Allah böyle davranan kimselerin kalplerini mühürlerken, beri tarafta mü’minlerin anlayışlarını artırmaktadır.

17. “Doğru yolu bulanların ise Allah doğruluklarını artırır, onların karşı gelmekten sakınmalarını sağlar.”

İhtida edenlere, Allah’ın hidâyeti üzere gitmeye çalışanlara ge-lince, ötekilerin tamamen aksine Rabbimiz bunların hidâyetlerini ziyâdeleştiriveriyor ve onlara takvalarını da ilham ediyor. Demek ki biz hi-dâyette olmaya, hidâyet yolunda yürümeye karar vereceğiz ve Rab-bimiz de buna doğru orantılı olarak, bizim hidâyetimizi ziyâdeleştirecek. Yani burada bizim yapmamız gerekenler var, Rabbimizin yaptıkları var. Biz hidâyeti talep edeceğiz, buna sa’y edeceğiz, Rabbimiz de bizim adımıza istediğimiz hidâyeti yaratacak ve de ziyâdeleştirecek.

İşte mü’minle kâfirin ayrıştığı nokta. Birinde anlamaya, dinlemeye, iman etmeye, amel etmeye karar var, sa’y var; ötekiler de ise hidâyete karşı nötr davranma var. Allah birisinin kalbini, anlayışını, kavrayışını geri alırken, ötekisinin anlayışını, hidâyetini ve takvasını artırıyor. Buradan da anlıyoruz ki mesele vahyin, vahiydeki maksadın kapalı oluşunda, Kitap ve sünnetin örtülü ve anlaşılmaz oluşunda değil, mesele ona muhatap olanların kalplerinin buna açık ya da kapalı olmasındadır. Eğer öyle olsaydı, Müslümanlar da anlayamayacaklardı bu vahyi. Halbuki vahyi dinleyip, anlayıp onunla amel etmeye koşan mü’minlerin anlayışları ziyâdeleştirilirken, muvaffakiyetleri artırılırken, kendilerine ateşten korunma yolları gösterilirken, onu anlamaya ve onunla hayatlarını değiştirmeye yanaşmayan kâfirlere ve münâfıklara bunun tamamen zıddı yapılmaktadır.

Allah mü’minlerin hidâyetlerini artırırken onlara takvalarını da ilham buyurmaktadır. Yani onlara kaçınacakları, sakınacakları şeyleri de göstermektedir. Ya da Allah onlara takvalarının mükafatını göster-mektedir. Yani Allah onlara imanlarını amele dökme, imanlarını hayatlarında görüntüleme imkânı vermektedir. Kur’an’ı dinledikleri halde onu anlayamayan münâfıklara karşılık mü’minlere onu anlama, kavrama, fıkıh etme imkânı vermektedir. Hani

Allah'ın Resûlü bir hadislerinde "Allah kimin için hayır murad etmişse onu dinde fakih kılar" buyuruyordu ya işte Allah onları delilsiz konuşmaktan, Kur'an'la alâkalı aklî yorumlara düşmekten muhafaza buyurmuş, onlara takvalarını göstermiştir. Ya da hayatlarını kendi kendilerine, kendi hevâ ve hevesleriyle düzenlemekten onları korumuş, yollarını Kitap ve sünnetle bulma, hayatlarını kitap ve sünnetle yargılama imkânı vermiştir onlara.

Eğer bundan sonraki âyetle birlikte düşünecek olursak, önlerindeki kıyamet konusunda hesap-kitap konusunda, onları muttakî davranmaya, titiz davranmaya iletmiştir Rabbimiz. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

18. "Onlar kıyamet gününün kendilerine ansızın gelmesini mi bekliyorlar? Şüphesiz onun alâmetleri belir-miştir. Kendilerine gelip çatınca ibret almaları neye yarar?"

Yani bu adamlar ansızın kıyametin kendilerine gelmesini mi bekliyorlar? Bu vahye yönelmeyenler, hayatlarını vahiyle düzenlemeye yanaşmayanlar neyi bekliyorlar? Kıyametin gelip başlarında patlamasını mı bekliyorlar? Bu adamlar başka değil, ancak kıyamet hiç beklemedikleri bir anda beyinlerinde patlayıncaya kadar iman etmeyecekler.

Halbuki o kıyametin eşratı da gelmiştir. Peygamberlerin tamamı gelip geçmiş, en son olarak âhir zaman Nebîsi de gelmiştir. Kitabın ve Rasulullah'ın haber verdiği eşratın pek çoğu gerçekleşmiştir. Nitekim Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şehadet parmağıyla orta parmağını birleştirerek, "İşte ben ve kıyamet böylece gönderildik," bu-yurur. O halde bu insanlar daha neyi bekliyorlar? Bu kitabı dinledikleri halde anlamaya yanaşmayan, onunla hayatlarını düzenlemeye ve onu hayat programı olarak kabul etmeye yanaşmayan, kitabı dinledikleri halde hiçbir şey anlamamış, hiçbir şey duymamış gibi davranan ve kitaba rağmen kitapsız bir hayat yaşamaya çalışan bu gafiller ne bekliyorlar? Galiba bu adamlar kıyametin gelip çatmasını bekliyorlar.

Ama bakın Allah buyurur ki:

"Kıyamet ansızın gelip çatınca, kıyametin zikrası beyinlerinde patlayınca ibret almaya kalkışmalarının ne anlamı olacak ki? Kıyamet gelip çattıktan sonra gerçeği anlamalarının ne manası var?" Hani, "anlamaz komaz olsunlar," diye bir söz var ya, yani ne kıymeti var bu anlamalarının? Ne işe yarayacak ki bu

anlama? Zaten zorunlu olarak gerçekleri kabul etmek durumunda kalmışlardır insanlar. Yani böyle reddedemeyecekleri bir ortamda bunu anlamanın ne kıymeti olacak? Çünkü artık böyle bir ortamda yapılacak iman yeis imanıdır ve ondan sonra ne iman işe yarar, ne korunma, ne de tevbe kabul edilir.

19. "Ey Muhammed! Bil ki, Allah'tan başka tanrı yoktur; kendinin, inanmış erkek ve kadınların günâhlarının bağışlanmasını dile. Allah, gezip dolaştığınız ve duracağınız yeri bilir."

Kıyametin gündeme gelmesinden, işte onun alâmetleri gelmiştir, yaklaşmıştır buyurulduktan sonra, onu getirecek, gerçekleştirecek yegâne İlâhın Allah olduğunu bil, bilin buyurulmaktadır. Bu tıpkı Necm sûresi 57-58 âyeti gibidir:

"Kıyamet yaklaştıkça yaklaşmıştır. Onu Allah'tan başka ortaya koyacak yoktur."

(Necm 57,58)

O kıyamet saati yaklaşmıştır, onun alâmetleri belirmiştir bu-yurulduktan sonra sanki peki ne zaman? gibi bir soruya karşılık, "Allah'tan başka İlâh olmadığını bilin de böyle sizin üzerinize lâzım olmayan şeylerle uğraşmayın, sizin göreviniz kıyametin zamanını araştırıp bilmek değil, tevbe ve istiğfardır. Kıyamet ne zaman gelirse gelsin önemli olan sizin ona hazır olmanız, ona hazırlık yapmanızdır," buyuruluyor.

Rabbimiz, Allah'tan başka İlâh olmadığını bil, her konuda Allah'tan başka söz sahibi İlâh olmadığını bilin, buyuruyor. "Allah'tan başka İlâh olmadığını bil" dendiğine göre, demek ki mutlaka tevhid esası bilinmelidir. La İlâhe illallah diyen, bu kelimeyi söyleyen bir kimse, söylediği bu sözle ne dediğini, neyi ikrar ettiğini, neyi kabul ettiğini, neleri reddettiğini, hangi taahhüdün altına imza attığını bilmek zorundadır. Bilmediği bir şeye insanın inanması da, onu savunması da mümkün değildir. Kişinin inandığı dini net bir ilimle bilmesi şarttır. İlim de vahiydir, vahye dayanmayan her şey zandan ibarettir.

Bileceğiz ki göklerde ve yerlerde yegâne söz sahibi Allah'tır. Bileceğiz ki hayatımızda Allah'tan başka söz sahibi yoktur. Allah, kendisinden başka İlâh olmayan tek İlâhtır. Tüm varlıkların kulluk iple-ri elinde olan, sadece kendisine ibadet edilen, sadece kendisinin sözü dinlenen, kendisinin hayat programı program kabul edilen, göktekiler ve yerdekiler konusunda sadece kendisinin kanunları geçerli olan, herkesin kendisine boyun büktüğü tek varlıktır. Kendisine

yöneline-cek, kendisine kulluk edilecek tek varlıktır. O'ndan başka İlâh yoktur. O'ndan başka sözü dinlenecek, O'ndan başka hatırı kazanılacak varlık yoktur. İbadetin, duanın, tevekkülün sadece kendisine yapılacağı, imdadın, yardımın sadece kendisinden isteneceği tek varlık Allah'tır. Bunu böylece bilecek ve böylece iman edeceğiz.

Siz bilirsiniz! Eğer O'nun dışında da İlâhların, O'nun berisinde de Rabblerin varlığına inanıyorsanız, O'ndan başkalarına da kulluk yaparız, O'ndan başkalarının hayat programlarını da kabul ederiz diyorsanız, O'ndan başkalarından da yardım isteriz, O'ndan başkalarının önünde de eğiliriz diyorsanız, unutmayın ki sonunda dönüşünüz O'nadır. İşin sonunda O'na döneceksiniz. Hesabı O'na ödeyeceksiniz. Sizi hesaba çekecek olan O'dur. Unutmayın ki yegâne hüküm sa-hibi, yegâne hâkimiyet sahibi O'dur ve bu hükmünü, hâkimiyetini ölüm ötesi hayatta da devam ettirecek olan O'dur.

Siz bilirsiniz, ama unutmayın ki bir gün hayat bitecek, ömür tükenecek, kıyamet kopacak, imtihan için size tanınan süre dolacak, imtihan sonuçlarının okunma dönemi gelecek ve tüm sorumlu varlıklar hesap vermek üzere O'nun huzuruna çıkacak. Yeryüzünde kendilerine geçici olarak yetki verilmiş tüm varlıkların yetkileri geri alınacak ve herkes hiçbir yardımcısı olmadan yegâne egemen olan Allah'ın huzuruna çıkarılacak. Şu anda mü'minlerin ellerinde hayat programı olan, mü'minlerin sürekli onunla beraber oldukları, gece-gündüz onu okuma, anlama ve yaşama savaşı verdikleri ama kimilerinin de ondan hiç haberdar olmadan bu dünyadan göçüp gittikleri Allah'ın kitabına göre yargılanacaklar. Tüm insanlık bu kitapla yargılanacak. Kitabın hakemliğiyle, Kur'an'ın hakemliğiyle kimileri cennete, kimileri de cehenneme gidecek...

Rabbimiz buyuruyor ki, "ey peygamberim! Allah'tan başka İlâh olmadığını bil ve hem kendinin hem de mü'min erkek ve kadınların günâhları için Rabbine istiğfar et." Biz de hem kendimize hem de mü'-min erkek-kadın kardeşlerimiz adına Rabbimize istiğfar edeceğiz. Ya-ni Rabbimizin efendimize ve onun şahsında bizlere gösterdiği usul gereği, bizler de sadece kendimizi düşünmeyeceğiz. Cennete yalnız gitme taraftarı olmayacağız. Burada bizden istenen istiğfar da şöyle olacak. Rızası kazanılacak, uğrunda terlenecek, yasaları uygulanacak, hayat programı sahiplenilecek Rabbimizden başka Rab ve İlâh olmadığını kabul ederek, onun dışındaki tüm sahte tanrıları, tüm yapay tanrıçaları reddederek Rabbimizin mağfiretine, bağışlamasına lâyık hale geleceğiz. Bu hale geldikten sonra da dilimizle Rabbimiz-den mağfiret talep edeceğiz.

Âyetin sonunda da Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

"Allah sizin gezip dolaştığınız yerleri ve sonunda varacağınız yeri de bilmektedir."

İlâh olanın, kendisine kulluk yapılacak olanın yaratıcı olması gerekir, bir de İlâh olanın bilgi sahibi olması gerekir. O Allah ki, sizin hayatınızı nasıl düzenlemeniz gerektiğini en iyi bilendir. Sizi nasıl imtihan edeceğini, size nasıl bir din göndereceğini, size ne kadar âyet göndereceğini, sizi neyle sorumlu tutacağını en güzel bilendir. Mutlak bilendir o. Bilgi kendisinden olandır, bilginin kaynağıdır. Şu anda bildiklerinizin tamamını size bildiren Allah'tır. Sizin bildiklerinizi de, bilmediklerinizi de bilen Allah'tır. O Allah ki, sizin gizlinizi de açığınızı da bilmektedir. Sizin kazanmakta olduklarınızı da bilir. O, gizliyi de açığı da bilendir. O'na karşı gizli kalacak hiçbir şey yoktur. En gizlinin gizlisi diyebileceğiniz bir ortamda yaptıklarınızın hepsini bilmektedir, görmektedir. Her zaman ve zeminde O'nun kontrolü ve murakabesi altındasınız.

İlâh olanın böyle bilen olması gerekir. Kendisine kulluk yapılacak varlığın böyle âlim olması gerekir. Kullarından kulluk isteyen varlığın, onların kulluğu konusunda mutlak bilgi sahibi olması gerekir. Peki var mı böyle Allah'tan başka bilen birileri? Varsa böyle yanılmaz birileri, o zaman onlara da kulluk borcumuz olacaktır. Değilse, kulluğunuz sadece Allah'a olmalıdır. Hayat programınız konusunda sadece Allah'ı dinlemek zorundasınız. Allah'tan başkalarının programlarına iltifat etmemeniz gerekmektedir.

Allah sizin mütekallebinizi de, mesvânızı da bilmektedir. Müte-kalleb; insanların kalben geçirdiği değişiklikler, değişiklik geçirdiği za-manlar veya geçirdiği değişiklikler demektir. Kalp zaten değişmek, in-kılâba uğramak demektir. Kalp, altüst olmak anlamına gelmektedir. Kalp değişme, değişebilme özelliğine sahiptir. Allah bizim tevhidle de-ğişikliklerimizi bilmektedir. Zira İslâm, vahiy ve tevhid insanı değiştirmektedir. Bu kelimeyi manasını anlayarak ve inanarak söyleyen adam önceki durumundan tamamen farklı bir insan olmuştur. Bu cümleyi söylemeden önce insan bir kâfirken, necisken, kestiği yenmezken, kendisiyle nikâh caiz değilken, mescide giremezken, bu kelimeyi söylediği andan itibaren bu adam temizdir, tahirdir, kestiği yenir, ken-disiyle nikâh caizdir. Bu kelimeyi söylediği andan itibaren artık o söy-lediği bu kelimeyle hayatını düzenleyecek ve hayatının sonuna kadar bu ahde vefalı davranacak ve sonunda yaşadığı hayatın mükafatı ola-rak cennete gidecektir. İşte

âyet-i kerîmesinde Rabbimiz sizin mes-vânızı da bilmektedir buyururken, bu, mü'minlerin gidecekleri cenneti de bilmektedir anlamına gelmektedir.

20. "İnananlar: "Keşke bir sûre indirilse de cihada çıksak" derlerdi. Fakat kesin anlamlı bir sûre inip, orada savaş zikredilince, kalplerinde hastalık olanların, ölüm korkusuyla bayılmış kimselerin bakışları gibi, ey Muhammed, sana baktıklarını gördün. Onlara lâyıktır."

Bu bölümde de Rabbimiz Allah'tan gelen emirler ve amelî teklifler karşısında gerçekten inanmış mü'minlerle inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunanların mukayesesini yapmaktadır. Allah'a gerçekten inanmış mü'minler, sürekli kendisine kullukларıyla şeref duydukları Rablerinden teklifler beklerler. Hayatları boyunca Rable-rinin kendilerine şeref kazandıracak emirlerini ve tekliflerini dört gözle beklerler. Rablerinden kendilerine bekledikleri teklifler gecikince de, "acaba biz ona lâyık değil miyiz? Acaba Rabbimiz tekliflerini neden geciktirdi?" diye hep Rabbleri karşısında kendilerini, kendi kulluklarını sorgularlar.

Mü'minler hep böyledirler. "Keşke ibadete dair, îmana ve itaate dair yeni bir şeylerle emr olunsaydık," derler. Ama münâfıklar, Allah'a Allah'ın istediği biçimde inanmadıkları halde, dışarıdan iman iddiasında ve iman gösterisinde bulunanlar ise bunun tamamen zıddına Rablerinden kendilerine intikal edecek emir ve tekliflerden korkarlar. Allah'tan kendilerine, kendi beklentilerine ters düşecek, nefislerine ağır gelecek mükellefiyetler ihtiva eden bir emir, bir teklif, bir âyet, bir sûre geldiği zaman da hemen memnuniyetsizliklerini izhar ederler.

Burada anlayabildiğimiz kadarıyla, "keşke Allah'tan içinde cihaddan söz eden bir âyet gelseydi," diyenler gerçek Müslümanlardır. Gerçek Müslümanlar Rablerinden böyle cihad konulu nefislere ağır gelecek bir teklif beklerlerken, hem kendileri Rablerinin emrine koşarak imanlarını izhâr etmek istiyorlar, hem de böyle ağır bir mükellefiyet karşısında münâfıkların açığa çıkmasını istiyorlardı. Mü'min-lerle münâfıkların ayrışmasını istiyorlardı. Saflar ayrılsın da, kimin ne olduğu ortaya çıksın istiyorlardı.

Bakın diyorlar ki, "keşke Rabbimizden bir sûre indirilseydi." Onların bu taleplerine karşılık Rabbimiz de buyuruyor ki: "Fakat onlara ne zaman ki muhkem bir sûre, açık, apaçık, içinde Allah'ın kesin ve sağlam hükümlerinin bulunduğu, kimsenin te'vil edip oraya buraya çekemeyeceği, mükellefiyetinden

kurtulamayacağı, hükmü sabit, yani neshedilmemiş bir sûre indirilip içinde de mükellefiyetlerin en zoru olan cihaddan söz edince de kalplerinde hastalık bulunanların sana ölümden dolayı baygınlık gelmiş, ölüm korkusuyla komaya girmiş kimsenin bakışı gibi baktıklarını görürsün." Yani böyle gözünü açamayan, ölmek üzere bulunan bir kimsenin bakışı gibi baygın baygın sana baktıklarını görürsün ey peygamberim.

Önceki âyetlerde kalbin vahiyle değişmesinden söz edilmişti. İşte burada kalpleri vahiyle değişmemiş, vahiy kalplerine girmemiş insanların, kalpleri tevhidle, imanla temizlenmemiş, kalplerinde her türlü pislik bulunan kimselerin sağlam bir bakışa sahip olmadıkları anlatılıyor. Elbette kalplerine tevhid oturmamış insanların tüm bakışları bozuk olacaktır. Cihada bakışları da, zekâta bakışları da, tesettüre bakışları da, namaza bakışları da bozuk olacaktır. Böylelerinin inandığı Allah, uğrunda ölmeye değmeyen bir Allah'tır. Uğrunda can ve mal fedâ etmeye değmeyen bir Allah'tır. Böylelerinin Allah için fedâkârlığa, Allah için ölüme sağlam bir bakış taşıması mümkün değildir. Allah için şehadet gibi çok yüce değerlerin bunlar için bir anlamı yoktur.

Bunlar kalplerinde hastalık bulunan kimselerdir. Allah da onların hastalıklarını artırıvermiştir. Peki acaba kalbin hastalığını nasıl an-layacağız? Kalbi hasta olmak ne demektir?

Kalbin hastalığı, kalbin uyum sağlayamamasıdır. Biliyoruz ki kişinin ruh ve bedenindeki uyumunun adına sıhhat, denge denir. Ruh ve bedendeki uyumsuzluğun adı da hastalıktır. Ruhtaki dengesizlik bedende görülür. Çünkü ruhun morardığını kimse görmemiştir. Eğer biz sebepleri ve tezahürleriyle bedenin hastalığını anlayabilirsek, buna kıyasla ruhtaki hastalığı da tanıma imkânımız olacaktır.

Bedenin hastalığı, bedenin sıhhat ve selâmetinin aslî fonksiyonunun bozulmasıdır. Hasta olan bir bedende idrak ve hareket bozulur. Görme ve işitme duyularının bozulması gibi… Yahut da beden hastalandığı zaman eşyayı tamamen farklı olarak idrak etmeye başlar. Meselâ acıyı tatlı, tatlıyı acı görmeye başlar ve hazım bozukluğu şeklinde tezahür edebilir. Meselâ bazı gıdalardan hoşlanmaz hale gelebilir. Beden hastalıklarının tezahürü böyledir. Kalp hastalıklarının tezahürü de, kişide bakış bozukluğu, irade bozukluğu, algı bozukluğu şeklinde kendini gösterir. Kalbinde hastalık bulunan kişi haktan değil de bâtıldan hoşlanmaya başlar, sudan değil içkiden, nikâhtan değil zinadan,

tesettürden değil çıplaklıktan, temizden değil pislikten hoşlanmaya başlar.

Peki acaba kalp hastalıklarının tedavisi nedir? Rabbimiz kalp hastalıklarının iki tür tedavi usulünü göstermiştir. Bunlardan birincisi Ra'd sûresindeki şu âyet-i kerîmedir:

"Dikkat edin kalpler ancak Allah'ın zikriyle mutmain olur, doyuma ulaşır, sükûnete erer."

(Ra'd: 28)

Âyet-i kerîmede anlatılan zikir Kur'an'dır. Yani kalpler ancak Kur'an'la mutmain olur. Ancak Kur'an'la itminan bulur, ancak onunla yatışır ve sükûnete kavuşur. Çünkü kalp Allah'ın âyetlerini duydukça, tanıdıkça şüphe ve tereddütlerden kurtulup, doyuma ve itminana ulaşacaktır.

"Müminler ancak o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir. Karşılarında Allah'ın âyetleri okunduğu zaman da imanlarını artırır ve yalnız Rabblerine tevekkül ederler."

(Enfâl: 2)

Demek ki Allah'ın âyetleri okundukça, âyetlerle karşı karşıya geldikçe mü'minlerin kalpleri coşar, taşar, sanki kabına sığmaz hale gelir. İşte bu mü'minin kalbidir.

Bu iki âyetin bize anlattığına göre kalplerin itminana kavuşmasının, doyuma ulaşmasının birinci yolu, elimizdeki şu Kur'an âyetleridir. Bu âyetlerle kalbimizdeki şüpheler dağılacak ve tam bir itminan, tam bir doyum hasıl olacak.

Kalbin sükûnete ve doyuma ulaşmasının ikinci yolu da: Bakara sûresinin 260. âyetinin anlattığına göre meşhûd âyetlerdir. Rabbi-mizin bu kâinatta serpiştirdiği gözsel âyetlerdir. Hani İbrahim (a.s): "Ya Rabbi, ölüleri ölümünden sonra nasıl dirilttiğini görmek istiyorum!" demişti de:

“Allah buyurdu ki: “İnanmıyor musun ey İbrahim?” İbrahim: “İnanıyorum ya Rabbi, ama kalbimin mutmain olması için,” dedi.”
(Bakara 260)

İşte kalplerin itminana kavuşmasının ikinci yolu da yeryüzündeki Allah’ın görülen, müşahede edilen âyetlerini bizzat görmektir. Allah’ın bu iki âyetiyle meşgul olan kalpte onun hastalığına sebep olan tüm bilgisizlikler, tüm şüphe ve tereddütler gidecek, yerine kesin bilgi ve îman gelecektir.

Maraz aslında bir şeyin aslîyetini, aslî fonksiyonunu bozan il-lettir. Aslında fıtrat-ı aslîyesi gereği her kalp sıhhatlidir. Ama bunlar kalplerinin kendisiyle itminan bulacağı, yatışacağı kalbin gıdası olan Kur’an’la ilgi kurmadıklarından, ya da kalbi sükûnete ulaştıracak bilgiden mahrum olduklarından kalpleri hep şüphe içindedir.

Âyet-i kerîmedeki maraz kelimesi pek çok müfessirce bilgisizlik yani şüphe ve tereddüt olarak anlaşılmıştır. Biliyoruz ki bir şey hakkında şüphe, o konuda bilgi eksikliğinden kaynaklanır. O konudaki şüphe ve tereddütler kalbi istilâ eder ve o konuda tam bilgi gelinceye kadar bu durum kalbe elem verir. O konuda tam bilgi gelince kalpteki tüm şüphe bulutları dağılıverir. Onun içindir ki Allah’ın Resûlü:

“Bilmediklerinden sorsalardı ya! Zira cahilliğin şi-fası sormaktır.”

buyurur. Kalbin sahibi ve doktoru olan Allah yukarıdaki âyetlerde onun doyuma ve sükûnete kavuşmasının iki yolundan bahsetmişti. Bunlardan birisinin metlûv âyetler dediğimiz şu Kur’an âyetleri, ikincisinin de meşhûd âyetler dediğimiz kâinâtta serpiştirilmiş görsel âyetler olduğunu haber vermişti. Münâfıklar bu âyetlere yönelmediklerinden, tedaviden yana olmadıklarından, reçeteyle ilgilenmediklerinden dolayı kalpleri hastadır. Kalbin gıdasını almadıklarından dolayı kalpleri hastadır.

“Onlara lâyıktır, gerektir onlar için,” diyor Rabbimiz âyetin sonunda. Peki ne lâyıktır onlara? Ne gerektir onlara? Bunu iki türlü anlamaya çalışıyoruz:

a. Az evvel korkularından baygın baygın baktıkları, tiksinip nefret ettikleri ölüm lâyıktır onlara. Geberesiceler, onlara yaşamaktan çok gebermek yakışır. Yahut da mânâ, bundan sonraki âyette anlatılacak itaat, Allah’ın emirlerine,

tekliflerine teslimiyet ve doğru söz yaraşırdı demektir.

21. "Oysa onlara itaat etmek ve uygun olanı söylemek yaraşırdı, iş ciddileşince Allah'a verdikleri anda doğruluk gösterselerdi, onların iyiliğine olurdu."

İtaat ve doğru söz. İşte mü'mini kâfirden, mü'mini münâfıktan ayıran en belirgin özellik... Mü'min "semi'na ve eta'na" der; kâfir ve münâfık ise "semi'na ve asayna" der. Mü'min, "duyduk emrini ya Rab-bi! Tamam ya Rabbi! Anladım ya Rabbi! İnandım ya Rabbi! Baş üs-tüne ya Rabbi! Hemen gereğini yerine getiriyorum ya Rabbi!" diyerek Allah'tan kendisine intikal eden her bir emir karşısında hemen teslimiyet göstererek uygulamaya koyar, hemen secdeyi gerçekleştirirken, kâfir ve münâfık ise isyan içinde olur.

Onlara itaat ve ma'ruf söz yaraşırdı. Çünkü Allah'tan kendilerine gelen bu tür emirler karşısında itaat onların kalplerini değiştirecekti. İtaat edecekler ve de ma'ruf söz söyleyecekler. Şeriata uygun söz söyleyecekler, irfana, mârifete uygun söz söyleyeceklerdir. Bu da elbette vahyi bilmekle, Kur'an ve sünnet bilgisine sahip olmakla elde edilecektir. Çünkü kişiyi mârifete, irfana ulaştıracak tek kaynak vahiydir. Vahiy bilgisine sahip olan kişi mârifet ehlidir. Eğer itaat, irfan ehli olmak istiyorsak, eğer kalplerimizin değişmesini, Allah'ın istediği gibi bir tavır sergilemesini istiyorsak, o zaman mutlaka vahye teslim olmak ve vahiyle hareket etmek, stratejimizi vahiyle belirlemek zorundayız.

"Sonra iş ciddileşince, iş kesinleşince keşke Allah'a karşı sadık olsalardı, onlar için elbette daha hayırlı olurdu." Allah'a sadık olmak, Allah'a karşı verilen söze sadık olmak demektir. Sıdk, sadâkat, tasdik, iddianın ispatı demektir. İmanın eylemi demektir. Onlar Allah'a karşı verdikleri sözlerini ispat etselerdi, bu iddialarını söz planında bırakmayarak eyleme dönüştürselerdi, gerçekten onlar için daha hayırlı olurdu.

22. "Geri dönerseniz yeryüzünde bozgunculuk yapmanız ve akrabalık bağlarını kesmeniz beklenmez mi sizden?"

Sizler tevellâ eder etmez yeryüzünde bozgunculuk ve rahîm bağlarının koparılmasından başka bir şey gerçekleşmeyecektir. Sizler tevellâ eder etmez yeryüzünde bozgunculuktan, ifsattan ve akrabalık bağlarını koparmaktan başka bir şey olmayacak.

Vellâ, tevellâ kelimesinin iki anlamı vardır:

1. Senin, sizin yanınızdan ayrılınca, o atmosferi terk edip de kendi dünyasına dönünce demektir. Ya da İslâm'dan, kulluktan, vahiyden sırt dönüp, vahye, Allah'ın hayat programına arkasını dönüp kendi bildiğince bir hayat yaşamaya yönelince demektir. Kitap ve Sünneti terk edip, kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat ya-şamaya yönelince.

2. Bir iş başına geçince, velî olunca, birilerinin velâyetini üzerine alıp idareci olunca demektir. Müslümanların velâyetlerini alıp iktidarı ele geçirince demektir. Aslında kâfirlerin Müslümanlar üzerinde velâyet hakları yoktur. Kâfirlerin Müslümanlar üzerine velî olup, vali olup onlara danışmadan onlar adına karar verme makamına getirilme hakları yoktur. Kâfirlerin böyle makamlara getirilmeleri yasaktır. Ama tatlı dilleriyle Müslümanları kandırıp bir fırsatını, bir yolunu bulup da Müslümanlar üzerine velî oldukları zaman, bu tür insanların yapacakları işler şunlardır: Yeryüzünde fesat çıkarmak, yeryüzünün dengesini bozmak, Allah'ın yeryüzünde koyduğu düzeni bozmak ve rahîm karabetini koparmak için sa'y etmek. Bakara'da ifade edildiği şekliyle de ekinleri, ürünleri ve nesilleri yok etmek, telef etmek, bozmak için sa'y etmek ve koşturmak.

İki manayı birlikte söylersek Rabbimiz buyurur ki: "Yani sizler ey Allah'ın emirlerine karşı yılgınlık gösterenler! Beklentilerine uygun düşmeyen tekliflerle karşı karşıya geldikleri zaman ölüler gibi yerlere serilenler! Bir yandan ağızlarıyla iman iddiasında bulundukları halde inandıkları Allah hatırına mal ve can fedâsından çekinenler! İnandıkları Allah adına ölümü göze alamayanlar! Eğer şimdi sizler Kur'an'dan, vahiyden, Allah'tan, Allah'a kulluktan, Allah'ın âyetlerinden yüz çevirir, kendi bildiğinize gider, keyfinize göre, kendi hevâ ve heveslerinize gö-re bir hayat yaşamaya kalkışırsanız, bu hâlinizle de iş başına gelir, toplumun yönetimini elinize alırsanız, toplumda hâkimiyetinizi gerçekleştirirseniz, sizin yeryüzünde yapacağınız şey şu iki şeydir:

Birincisi ifsat etmek. İfsat, küfrü yaymak, küfrü ve şirki hakim kılmak demektir. Allah'ın yeryüzünde koyduğu düzeni değiştirip, ilga edip onun yerine başkalarının düzenlerini ikame etmek demektir. İkincisi de yeryüzünde rahmete dayalı tüm ilişkileri, tüm merhamet iliş-kilerini, tüm rahmet ilişkilerini koparmaktır.

Vahiyden, gerçek düzenden, düzen sahibinin yasalarından ha-bersiz

birilerinin topluma hakim olması, o toplumu fesada verecek ve insanlar arasında Cenâb-ı Hakk'ın rahmet ve merhamet esaslarına dayalı tüm insanlar arası ilişkileri paramparça edecektir.

Acaba şu anda bizler vahye göre mi yaşıyoruz? Yoksa vahiyden, Kitap ve sünnetten tevellâ etmiş, Kitap ve sünnetten yüz çevirerek kendi bildiğimiz gibi keyfimize göre bir hayat mı yaşıyoruz? Eğer gerçekten şu anda bizler vahye tâbi olmuş, Kitap ve sünnet rehberliğinde bir hayat yaşadığımızı iddia ediyorsak, o zaman şu bizim toplumdaki, şu yeryüzündeki ayyuka çıkmış fesadın varlığını ve rahmete dayalı tüm ilişkilerin bozukluğunu neyle izah edeceğiz? Ülkemiz, şehrimiz, köyümüz, mahallemiz, yeryüzü bozulmuş, emanet ve güven duyguları ortadan kalkmış, kimse kimseye güvenemiyor, rahmete da-yalı tüm ilişkiler kalkmış, Müslüman Müslümanı aldatıyor, kardeş kardeşi ezmeye çalışıyor. Rahîmler parça parça olmuş, insanlar rahîm karabetini unutmuş, öz kardeşini bile yemeye çalışıyor. Anne rahîmleri sebebiyle ortaya çıkması gereken rahmete dayalı tüm bağlar, tüm akrabalık bağları ve tüm ilişkiler parça parça olmuş. Rahmet ilişkileri bitmiş. Kimse kimsenin umurunda bile değil. Akrabaların cehenneme gidişine, onlara Allah âyetlerini ulaştırma derdini taşıyan yok, onlara cennet kapılarını açma derdi yok. Birbirlerini kurtarma derdi kalmamış ve herkes akrabalarını tâğutlara terk etmiş... Herkes kendi hevâsını yaşıyor, kendi hevâsıyla hareket ediyor.

23. "İşte, Allah'ın lânetlediği, sağır kıldığı ve gözlerini kör ettiği bunlardır."

İşte böyle vahye sırt çevirmiş, Allah'tan ve Allah'ın hayat programından habersizce kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşayanlar, Allah'ın kendilerini lânetlediği, rahmetinden kovduğu, ku-laklarını sağır, gözlerini de kör kıldığı insanlardır. Allah onları kör ve sağır kılmıştır; artık görmüyorlar, göremiyorlar, işitmiyorlar, duyamı-yorlar. Âyetleriyle ilgilenmedikleri, kitabıyla ilgi kurmadıkları, vahiyden kaçtıkları veya duydukları, anladıkları halde Allah âyetlerini yaşamaya yanaşmadıkları, hayatlarını onlarla düzenlemedikleri, kalplerindeki pislikleri Allah âyetleriyle temizlemeden yana olmadıkları için, Allah da onların kullanmadıkları kalplerini mühürleyivermiş, kulaklarını duy-maz, gözlerini de görmez hale getirivermiştir. Vahiyle değişmeyen, vahiyle kendisini değiştirmeden yana olmayan insanların âkıbeti işte budur.

24. "Bunlar Kur'an'ı düşünmezler mi? Yoksa kalpleri kilitli midir?"

Bunlar Allah'ın kitabını hiç düşünmezler mi? Kur'an'ı hiç

düşünmeyecekler mi? Allah'ın kitabı üzerinde hiç kafa yormayacaklar mı? Kitapla hiç ilgilenmeyecekler mi? Kitabı izlemeden yana olmayacaklar mı? Allah bu kitabında ne anlatıyor? Nasıl bir hayat programı istiyor? Bakara sûresi bizi nereye götürmek istiyor? Âl-i İmrân sûresi bize ne anlatıyor? Rabbimizin kitabında anlattığı bütün bu konular doğru mu, yanlış mı bunu anlayabilmek, müspet ya da menfî bir kanaate varabilmek için, kabul, ya da ret bir tavır sergileyebilmek için merak edip de bir kerecik Allah'ın kitabına yönelmeyecekler mi? Allah'ın kitabını izlemeye yanaşmayacaklar mı? Kitabın peşine takılma-yacaklar mı?

Tedebbür düşünmek, akıl yormak, hem de arkasına düşmek anlamına gelmektedir. Yani onlar, hep anlamadan okumadan yana mı olacaklar? Ya da onlar o kitabı önlerine alıp kitabın arkasına düşerek bir hayat yaşamaya yanaşmayacaklar mı? Tüm hayatlarında kitabı rehber edinmeyecekler mi? Kitaba tutunup onun gösterdiğine gitmeye razı olmayacaklar mı?

Gözümüzle, gönlümüzle, kulağımızla, aklımızla, fikrimizle, düşüncemizle Rabbimizin kitabını önümüzde kabul edip onun arkasına düşüp onun gösterdiği bir hayatı yaşamak zorundayız. Gözümüzü, kulağımızı, aklımızı, fikrimizi, gecemizi, gündüzümüzü ona adayacak, ona tâbi kılacak, onunla görecek, onunla duyacak, onunla düşünecek ve onunla yürüyeceğiz. Tıpkı yol bilmeyen birinin, yol bileni önünde bilip ona tâbi olduğu gibi. Tüm hayatımızda, tüm davranışlarımızda, tüm amellerimizde, tüm konuşmalarımızda, tüm bakışlarımızda ve düşünüşlerimizde onu mihmandar kabul edecek, istinatgâh bileceğiz. Her şeyimizde hareket noktamız kitap olacak.

Bu adamlar niye Kur'an'a tâbi olup onu anlamaya ve hayatlarını onunla düzenlemeye yanaşmıyorlar? Yoksa bu adamların kalpleri üzerinde onu anlamalarına engel kilitleri mi var? Onların kalpleri üzerinde kilitleri mi var, ifadesinden anlıyoruz ki, kalplerin bizzat kendi kendilerini kilitleme özelliği vardır. Yani kalbin sahibi, kalbine bizzat kendi kilidini kendisi vuruyor. Kalbini Allah'ın âyetlerine açan ve kapatan, bizzat o kalbin sahibi olan insandır.

Acaba bizim kalplerimiz Allah'ın kitabına karşı açık mıdır, yoksa kapalı mıdır? Sürekli Allah'ın âyetlerini okuyup öğrenmeye, sürekli Allah'ın âyetleriyle düşünüp tefekkür ve tedebbür etmeye kalplerimiz açık mı? Kalplerimiz her an Allah'ın âyetlerinin girmesine müsait mi? Âyetler elbette kendiliğinden durup dururken girmez. Öyleyse sizler, bizler Allah'ın âyetleriyle

ilgilenebiliyor muyuz? Allah'ın kitabıyla sürekli bir diyaloga girip onlar üzerinde düşünebiliyor muyuz? Günlük hayatımızın ne kadarını kitabı anlamaya ve düşünmeye ayırıyoruz? Allah'ın âyetlerini okuyup öğrenmeye, onlar üzerinde derin derin düşünüp onlarla yol bulmaya bir sa'yiniz, bir çabanız var mı?

Eğer bütün bu sorulara cevabınız müspet değilse, o zaman Allah korusun, kendi kalplerinize, kendi kilitlerinizi kendiniz vuruyorsunuz demektir. Allah'ın âyetlerini kapattığınız, Allah'ın kitabının defterini dürdüğünüz için kendi kendinizi kör, sağır ve duygusuz hale getiriyorsunuz demektir. Kendi kendinizi rahmetten uzaklaştırıyor ve cehenneme sürüklüyorsunuz demektir.

Bu ve benzeri Kur'an'ın diğer âyetlerinden ve hadislerden anladığımıza göre, Allah herkese bir kalp vermiş ve bir de her insan kal-bi için bir kilit yaratmış, bir kilit vermiştir. Bu kalbin kilitleyici, mühürleyici veya açıcı anahtarı Allah'tandır. Ama bu kilidin, bu mühürün Al-lah'tan oluşu, bir cebir anlamına gelmemektedir. İnsanlar kendi öz, hür iradeleriyle bu kilidin kapatılmasını Allah'a arz ederler, Allah da onu kapatır. Ya da açılmasını isterler Allah'tan, Allah da açıverir onu. O halde isteyen kuldur, ama açan ve kapatan da her zaman din sahibi olan Allah'tır. Demek ki bu açma ve kapatma işinde Allah yine de insana irade vermiştir. Yani tekrar müracaat hakkınız vardır. İnsan kâfirken, kalbi mühürlüyken, kapalıyken Allah'a tekrar müracaat edip açtırabilir kalbini ve Müslüman olabilir. Müslümanken de müracaat edip kapattırabilir, mürtet olabilir.

25. "Kendileri için doğru yol belli olduktan sonra artlarına dönenleri, bu işi yapmaya şeytan sürüklemiş, onlara ümit vermiştir."

İşte böyle kendileri için yol belli olduktan sonra, kendilerine hidâyeti gösteren Allah'ın âyetleri geldiği halde, bu âyetlerle ilgilenmeyerek, yollarındaki işaret levhâlârını örterek, yollarını kaybederek mürtet olanlar, gerisin geriye arkalarına dönenler, eski cahilî hayatlarına dönenleri şeytan aldatmıştır.

Allah'ın kitabı, Allah'ın âyetleri, Allah'ın hidâyeti, Allah'ın insanlara gösterdiği yolu, cennet ve cehennem yolları apaçık belli olduktan sonra buna arkalarını dönerek, bununla ilgilenmeyerek kendi bildikleri bir hayatı yaşamaya çalışanlar, keyifleri istikâmetinde gidenler var ya, işte onlara bunu şeytan sağlamaktadır. Şeytan onlara bunu güzel göstermektedir. Şeytan onlara Allah yoluna girmelerini, Allah yasalarıyla hareket etmelerini çirkin göstererek, günâhları, isyanları onlara güzel göstererek onları sonu gelmez arzu ve uzun

emellerin peşine düşürmüştür.

Allah diyor ki:

Şeytan onları fitledi, onlara vesvese verdi. Allah'ın kitabını, Al-lah'ın yolunu kötü gösterip onlara çeşitli sistemler, çeşitli nazariyeler, çeşitli görüşler, çeşitli ideolojiler dikte ettirdi. Emlâ kelimesinin böyle bir anlamı vardır. Onlara çeşitli yasalar, çeşitli nazariyeler imla ettirdi. Allah'ın kitabı dururken kendi hevâlarından çeşitli kanunlar imla ve dikte ettirdi onlara. İşte adamlar şeytan vahiylerini söylüyorlar, şeytan vahiylerini yazıyorlar.

Bu emlâ kelimesi bir de şeytan onlara mühlet verdi, onları gev-şetti anlamına gelmektedir. "Henüz gençsiniz, önünüzde upuzun bir hayat var, gençliğiniz var; gençliğinizden dinçliğinizden yararlanın. Şimdilik Allah yoluna girmeseniz de olur. Bu durumda fırsatları değerlendirin sonra iman edersiniz, sonra Allah yoluna girersiniz," diyerek onlara mühlet tanıdı ve onları gevşetiverdi.

26. "Bu, Allah'ın indirdiğini beğenmeyen kimselerin: "Biz bazı işlerde size itaat edeceğiz" demelerindendir. Allah onların gizlediklerini bilir."

İşte bu adamlar mürtet oldukları için bu sözü söylediler, ya da bu sözü söylemeleri onların mürtet olmalarını gerçekleştirdi. Allah'ın indirdiklerinden hoşlanmayan bu tür kimseler müşriklere veya yahu-dilere diyorlar ki, "bizler bazı konularda size itaat edeceğiz." Ya da bu adamlar Allah'ın indirdiklerinden hoşlanmayan kimselere diyorlar ki, "biz bazı konularda sizinle birlikte hareket edecek, bazı konularda sizi dinleyeceğiz. Âyet-i kerîmedeki, "Allah'ın indirdiklerinden hoşlanmayanlar" ifadesi ya bu sözü söyleyenlerin sıfatıdır, ya da bazı konularda kendileri dinlenilecek kimselerin sıfatıdır. Öyle olsa da, böyle olsa da fazla bir şey değişmeyecek.

Anlaşılan o ki, Medine'de gerçekten Allah'a, Allah'ın istediği bi-çimde inanmadıkları halde, çevreleri müslümanlar tarafından sarıldığı, tüm akrabaları iman ettiği için kendileri de inanmış görünmek zorunda kalan ve Rabbimizin anlattığı cihad emri gelince baygın baygın peygambere bakıp bundan hoşlanmayan, Allah yolunda mal ve can fedâsına yanaşmayan, vahiyden uzaklaştıkları için yeryüzünü fesada veren, rahmete dayalı tüm insanî ilişkileri koparmaya çalışan, bu yüzden de Allah'ın kendilerini lânetleyip gözlerini ve kulaklarını iptal ettiği, bunun sonucu olarak da kendi kendilerinin kalplerini

Allah’ın âyetlerine karşı kapatan ve irtidat eden münâfıklardır bunlar. İnanmadıkları halde iman gösterisinde bulunan insanlar ya da dilleriyle inandıklarını söyledikleri halde hayatlarıyla bu imanlarını yalanlayan insanlardır.

Medine’de Rasulullah’ın arkasında namaz kılan, oruç tutan ve herkesin kendilerini Müslüman bildiği bu insanlar, Allah’ın indirdiklerinden hoşlanmayan, Allah’ın yasalarından tiksinen, Allah’ın şeriatından haz etmeyen kâfirlerle, müşriklerle ve de Medine’deki İslâm düş-manı Yahudilerle görüşüp bazı konularda onlarla birlikte hareket edeceklerine, bazı konularda onları dinleyeceklerine, onlara uyacaklarına dair söz veriyorlar. Bazı konularda sizin dediklerinize itaat edeceğiz diyorlar. Yâni Allah’ın hakkını Allah’a vereceğiz, sizin hakkınızı da si-ze vereceğiz. “Bazı konularda Allah’ı dinleyeceğiz, bazı konularda Al-lah’a itaat edeceğiz ve böylece Allah’ın hakkını Allah’a vereceğiz, a-ma bazı hususlarda da sizi dinleyerek, size itaat ederek sizin haklarınızı da size vereceğiz. Allah’ın hakkını Allah’a, Sezar’ın hakkını da Sezar’a vereceğiz,” diyerek hayatı parçalamayı, kulluğu parçalamayı ve böylece şirki açığa çıkarmayı istiyorlardı.

İşte şirk budur. Hayatı parçalayıp bazı birimlerinde Allah’ı, bazı birimlerinde de Allah’tan başkalarını dinlemek şirktir. Hayatın bazı bö-lümlerine Allah’ı karıştırıp öteki bölümlerine Allah’ı karıştırmamak şirktir. Hayatın bazı bölümlerinde söz sahibi olarak Allah’ı, öteki bölümlerinde de Allah’tan başka Rabbleri dinlemek, onların emir ve yasalarını uygulamak şirktir. Namaz, abdest, oruç, zekât gibi konularda Allah’ı dinleyip, o konularda Allah’ı söz sahibi kabul edip, kılık-kıyafet, hukuk, eğitim, beşerî ilişkiler konusunda Allah’tan başkalarının yasalarını söz sahibi kabul etmek şirktir.

Medineli münâfıklar, tıpkı şu anda bizlerin tâğutlara dediğimiz gibi, “bizler bazı konularda sizleri dinleyeceğiz,” diyorlardı. “Bazı konularda Allah’ı dinleyeceğiz ama bazı konularda da size uyacağız size itaat edeceğiz.” Küfre prim veriyorlar, şirke hak veriyorlar, küfre ve şirke meşruiyet kazandırıyorlar. Hem Allah’ı, hem de başkalarını razı etmeye çalışıyorlar. Hem Allah’a, hem de Allah’tan başkalarına kulluk yapmaya çalışıyorlar. Tıpkı şu anda Müslüman olduklarını söyledikleri, namaz kıldıkları, oruç da tuttukları halde hem Allah’ı hem modayı, hem Allah’ı hem âdetleri, hem Allah’ı hem de çevrelerini, hem Allah’ı hem âmirlerini, reislerini, tâğutlarını razı etmeye çalışanlar gibi…

“Biz bazı konularda sizi dinleyecek, size itaat edeceğiz, sizin yasalarınızı

uygulayacağız ama öteki konularda da bizler Allah'ı dinleyeceğiz, o konularda siz de bize karışmamalısınız," diyorlar. "O konularda siz de bize zorluk çıkarmamalısınız." Tam bir laiklik anlaşması. Namaz, oruç, hac, zekât gibi konularda Allah'ı dinleyip, hayatın öteki konularında başkalarını dinlemek şirktir, irtidattır. Din, hidâyet geldikten, yol belli olduktan sonra bu yolu terk ederek irtidata düşmek ve gerisin geriye arkaya dönmektir bu.

İşte bundan, bu tavırlarından dolayı onlar mürtet olmuşlardır ve Allah:

"Onların sinelerinde gizlediklerini de bilmektedir." Allah düşmanlarıyla giriştikleri bu gizli gizli konuşmalarını, anlaşmalarını Allah bilmektedir. Onları bu tür yamukluklara iten içlerindeki niyetlerini Allah bilmektedir. Ne niyetleri vardı bunların? Menfaat, çıkar, makam-mev-ki, bakanlık, dekanlık, para, pul hesapları vardı. Zâhirde sergiledikleri Müslümanlık iddialarının yanında, içlerinde besledikleri bir kısım beklentileri vardı. Onun içindir ki, bu beklentilerine ulaşabilmek için her konuda sadece Allah'ı dinlemesi gereken, sadece Allah'ın kulu olması gereken bu insanlar, onlara da sadâkat yeminlerinde bulunuyorlar, onlara da kulluk yapmaya söz veriyorlardı.

Dikkat ederseniz, Rabbimiz, "bunların gönüllerinde gizlediklerini ben biliyorum," buyurmaktadır. İfadenin bu tarzından anlıyoruz ki, kalben Allah'tan başkalarını razı etmeye çalışan, kalben buna razı ol-muş herkes müşriktir. Arzuları Allah arzularıyla çatışan, arzularını Al-lah'a rağmen yerine getirirken kalben bu işten razı olan bir kimse müşriktir. Kalben Allah'tan başkalarını dinlemeye razı olmayan, içi bu işe razı olmadığı halde, kalben tiksindiği halde köleliği sebebiyle ya da zorla, zorbayla yaptırılan eylemlerinden ötürü Rabbimizin affı umulur. Zaten bunun adına da şirk değil, günâh denir.

27. "Melekler, onların yüzlerine ve sırtlarına vurarak canlarını alırken durumları nice olur?"

Bu adamlar tüm bu yamuklukları niye yapıyorlardı? Savaştan kaçmak, savaşın sorumluluğundan kurtulmak, ölümden, yaralanmadan kurtulmak veya kalplerinde planladıkları bir kısım menfaatlere ulaşmak için, pulla, makamla, diplomayla, doktorayla, koltukla, iktidarla izzet bulmak için yapıyorlardı değil mi? Allah diyor ki: "Melekler onların yüzlerine ve sırtlarına vurarak canlarını alırken ne yapacak onlar?" İfadeye dikkat ediyor musunuz? Yüzlerine ve sırtlarına vurarak… Yüz, kişinin kendi şerefini, sırt da kişinin dayandığı, yaslandığı, kendisinden, kendilerinden güç ve kuvvet umduğu destekçilerdir, yardımcılardır. Allah'ın melekleri hem onların kendi şeref mahalleri olan

yüzlerine vuracak, hem de onların tüm desteklerine, tüm yardım umduklarına, kendisiyle izzet ve şeref umdukları, makamlarına, koltuklarına da vuracak.

O zaman bu adamlar ne yapacaklar? Allah'ın azabından kendilerini kim kurtaracak? O zaman adına saptıkları menfaatleri, Allah'ı küstürme pahasına Allah'tan başkalarına kalplerinde besledikleri sevgileri, itaatleri, korkuları, Allah yasalarına tercih ettikleri arzuları, hevesleri, Allah kitabına tercih ettikleri tâğutlarının yasaları onları kurtarabilecek mi? Acaba Allah gibi sevdikleri, saydıkları, sıkıldıkları zaman kendilerine dua ettikleri, daraldıkları zaman kendilerinden yardım bekledikleri, Allah kitabını ikinci plana attıracak biçimde kitaplarını el-lerinden düşürmedikleri, Allah zikrinden iraz ettirecek biçimde isimlerini dillerine doladıkları, peygamberleri unutturacak biçimde anma tö-renleri düzenledikleri büyükleri onları kurtarabilecekler mi?

İşte kendileri sebebiyle saptığımız, sapıttığımız mallarımız, mülklerimiz, mevkilerimiz, statülerimiz acaba bizi kurtarabilecekler mi? Allah berisinde insanların kendilerine itaat ettiği güçler, otoriteler onlara arka çıkabilecekler mi? Acaba tüm bunlar o zaman bir işe yarayacak mı? Acaba hesabımızı melekler mi görecek, yoksa Allah mı görecek? Yani bizler yaşadığımız hayatın hesabını Allah'a mı, yoksa onlara mı ödeyeceğiz? Bunu çok iyi düşünmek ve ona göre karar ver-mek zorundayız. Kime kulluk ettiğimizi ve kulluk ettiğimiz varlıktan mükafat ve ceza olarak neler beklediğimizi çok iyi hesap etmek zorundayız.

28. "Bu, Allah'ı gazaplandıran şeye uymaları ve O'-nun rızasından hoşnut olmamalarından ötürüdür. Allah da onların işlerini boşa çıkarmıştır."

Çünkü onlar Allah'ı kızdıracak, Allah'ı gazaba getirecek şeylerin peşine düştüler. Allah'ın gazabını celbedecek şeylere tâbi oldular. Allah'ı kızdıracak şeyleri izlemeye kalkıştılar. Allah'ın yaratıklarını putlaştırıp, onları Allah yerine koyup onların yasalarının peşine takıldılar. Allah'ın rızasından, Allah'ın kitabından, Allah'ın hayat programından, Allah'ın sisteminden hoşlanmadılar da Allah'tan başkalarının sisteminden hoşlandılar ve böylece Allah'ı kızdıracak yollara girdiler. Allah'ın razı olacağı şeylerin peşinde, peygamberlerin peşinde olmadılar da Allah'ı kızdıracak şeytanların, tâğutların peşine takıldılar. Allah da onların tüm amellerini, tüm işlerini boşa çıkarıverdi.

Peki biz nelerin peşindeyiz? Gerçekten şu anda bizler Allah'ı hoşnut edecek şeylerin mi peşindeyiz yoksa Allah'ın gazabını celbe-decek şeylere mi tâbi oluyoruz? İttibâ gözle, kulakla, kalple ve düşünceyle izlemek, takip etmek

demektir. Peki acaba şu anda bizler gözlerimizle neleri izliyoruz? Allah'ın razı olacağı şeyleri mi yoksa Allah'ın gazap edeceği şeyleri mi izliyoruz? Gözlerimizle Kitap ve sünneti mi yoksa haramları mı izliyoruz? Kulaklarımız en çok hangi sözleri din-liyor? Kulaklarımızda en çok kimin sözleri dolu? En çok kimin mesajlarıyla meşgul kulaklarımız? Kalplerimiz neyle meşgul? Neyle dolu? Ellerimiz en çok neye uzanıyor? Ayaklarımız nereye doğru gidiyor? Meyillerimiz, arzularımız ne tarafa doğru? Varlığımız, vücudumuz, ge-cemiz, gündüzümüz ne tarafa meyilli? Kendimize dert edindiğimiz şeyler Allah'ın razı olacağı şeyler mi, Kitap ve Sünnet mi? Bunların tarafımızdan anlaşılıp hem kendimizi diriltmek hem de etrafımızı diriltmek derdi mi? Yeryüzünde Allah'ın hâkimiyetini gerçekleştirme der-di mi? Yoksa Allah'ın gazabını celbedecek ve Allah katında sineğin kanadı kadar bir değer ifade etmeyen dünyalıklar peşinde miyiz? Kendimizi, hayatımızı, varlığımızı, gözümüzü, kulağımızı, kalbimizi, gecemizi, gündüzümüzü kime ve neye satıyoruz? Hayatımız, varlığımız kime doğru akıyor? Bunun hesabını çok iyi yapmalıyız. Allah, "on-ların amellerinin tümünü boşa çıkaracağım," buyuruyor

Allah, "hayatını Allah için ve Allah adına yaşamayan, Allah'ı ra-zı edecek şeylerin peşinde değil de sürekli Allah'ı kızdıracak şeylerin peşinde bir ömür tüketen insanların tüm işlerini boşa çıkardım," diyor.

"İhbad", istiğfar ya da "gufranın" zıddıdır. Güzel ameller, salih ameller, günâhlara kefaret olup onları örttüğü gibi, kötü ameller de iyi amelleri boşa çıkarmaktadır. Böyle yapan, böyle yaşayan insanların iyi amelleri varsa, onların tümünü boşa çıkardık, diyor Rabbimiz.

29. "Yoksa, kalplerinde hastalık olanlar, Allah'ın onların kinlerini dışarı vurmayacağını mı sandılar?"

Kalplerinde hastalık bulunan bu insanlar Allah'ın kalplerinde gizledikleri, gizli gizli Allah âyetlerine karşı, Allah sistemine karşı içlerinde taşıdıkları bu nefretlerini ve Allah düşmanlarına karşı kalplerinde taşıdıkları bu itaat duygularını, bu gizli gizli onlarla Allah'a ve Müslümanlara karşı anlaşmalarını Allah'ın açığa çıkarmayacağını mı zannediyorlar? Allah'a, Allah âyetlerine, Allah yasalarına karşı kinlerini, nefretlerini, Allah düşmanlarına karşı sevgilerini ve bağlılıklarını Allah'ın açığa çıkarmayacağını mı umuyorlar?

Allah bu tür insanların kalplerinde taşıdıklarını açığa çıkarmaktadır. Peki nasıl çıkarıyor Allah? İnsanları çeşitli imtihanlardan geçirerek çıkarıyor. Onlara,

onların sevmediği, beğenmediği bir takım sorular göndererek açığa çıkarır. Allah'tan gelen bu belâlar, bu sorular karşısında her şeye rağmen Allah'a inanan, Allah'ı seven, O'nun emirlerine gönülden bağlı olan insanlar Allah'ın razı olduklarından vazgeçmezler. Meselâ Rabblerinden gelen bir savaş emri, Rabblerinin hatırı karşısında her şeylerini ayaklarının altına alır ve Allah'ın arzusunu başlarına taç yaparlar. Ama bu savaş emri inanmayanların kalplerindekini açığa çıkarıverir. İnsanların kalplerindekini açığa çıkarmak için Allah bazen böyle bir savaş yazıverir. Böyle bir emir karşısında kimileri sendelerken, tökezlerken kimileri de Allah adına canlarını or-taya koymak için can atar, Rabblerinin emrine koşarlar.

Mü'minler Rabblerini razı edecek şeylerin peşinde koşarken, kalplerinde hastalık bulunan münâfıklar da, "bu cihad emri de nereden çıktı şimdi?" diyerek Allah'ın gazap ettiği bir hayatın adamı olurlar. Allah safında yer alacakları, Müslümanlarla beraber olacakları yerde küfür safında yer alırlar.

Bazen kıtlıkla, yoklukla, maldan ve candan eksiltmelerle Allah insanları imtihan eder ve böylece insanların içindekileri açığa çıkarır. Veya bir hapisle, bir soruşturmayla, işkenceyle, insanlardan gelebilecek bir zararla kalplerdekini açığa çıkarıverir. Böyle bir durumda Müslümanlığından bile pişmanlık duyan insanları görüyoruz. "Keşke Müslüman olmasaydık! Keşke kendimizi tehlikeye atmasaydık! Keşke Al-lah yolunda dikkat çekmeseydik! Bütün bunlar Müslümanlığımızdan dolayı başımıza geliyor! Müslüman olduğumuz için eziliyoruz! Müslüman olduğumuz için ikinci sınıf muamelesi görüyoruz! Müslüman olduğumuz için şunlardan, şunlardan mahrum oluyoruz! Tüm bu ezikliklerimizin sebebi Müslümanlığımızdır," diyerek Müslümanlıklarından şikâyette bulunanların varlığını görüyoruz.

Halbuki böyle bir durumda gerçek Müslümanların şöyle söylemesi gerekirdi: "Elhamdülillah ki şu anda bizler de peygamberlerin yolundayız. Allah adına çektiğimiz bu sıkıntılar, katlandığımız bu eziyetler, döktüğümüz bu kanlar yarın bizi kurtaracaktır."

Öyleyse bu münâfıklar nasıl düşünüyorlar? Nasıl hesap ediyor bunlar? Allah onların içlerinde taşıdıklarını peygamberine ve Müslümanlara bildirmeyecek deşifre etmeyecek mi zannediyorlar? Halbuki:

30. “Eğer dileseydik, Biz, ey Muhammed, onları sana gösterirdik; sen de onları yüzlerinden tanırdın. Andol-sun ki sen, onları konuşmalarından da tanırsın; Allah işlediklerinizi bilir.”

Rabbimiz diyor ki: “Peygamberim, eğer biz isteseydik o münâfıkları iyice öğrenip bileceğin bir tanıtımla sana tanıtırdık. Dileseydik onların münâfıklıklarını yüzlerinde bir alâmetle ya da içlerini dışa yansıtarak veya kalplerini yüzlerine geçirerek onları sana gösterirdik.”

Veya Yâsîn sûresi 67. âyetinde anlatıldığı gibi, “onların yüzlerinde kendilerini tanıtacak bir işaret, bir alâmet yaratırdık da sen onları yüzlerinden tanırdın.” “Biz isteseydik onların yüzlerini değiştirir, farklı bir duruma sokardık da sen onları tanırdın. Şöyle onların yüzlerine bakar bakmaz onların Allah’a ve Allah’ın dinine karşı kinlerini, küfre, kâfirlere ve müşriklere karşı meyillerini hemen görüverirdin. Yani içlerinde olanları yüzlerine vuruverirdik de sen bakınca onların kalplerini yüzlerinden okuyuverirdin. Ama sen zaten onların nifaklarını, münâfıklıklarını sözlerinin üslûbundan, sözlerinin edâsından, kıvrımından da tanırsın.”

Demek ki münâfıklar sözlerinin karakterinden de tanınmaktadırlar. Bunların bu sözlerinden kastın da şu sözleri olduğu anlatılmak-tadır:

“Münâfıklar sana geldikleri vakit: “Şahitlik ederiz ki sen muhakkak Allah’ın elçisisin” derler. Senin mutlaka kendisinin elçisi olduğunu Allah bilir ve Allah münâfıkların yalancı olduklarına şahitlik eder.”

(Münâfikûn 1)

Kendilerini korumak, kendilerini garantiye almak için yapıyorlardı bunu. Gerçek yüzlerini Müslümanlardan gizlemek ve Müslümanlara yaranmak için yapıyorlardı bunu.

Buradaki münâfıklardan kasıt Abdullah bin Übeyy ve arkadaşlarıdır. Bunlar Rasulullah’ın yanına geldikleri zaman, “Şahitlik ederiz ki sen muhakkak Allah’ın elçisisin,” diyerek yeminle beraber onun risâ-letine şehadette bulunuyorlardı. Abdullah bin Übeyy münafığı bu tür tavırlar sergiliyordu. Öyle ki her cuma, cuma namazına geliyor ve Al-lah’ın Resûlü hutbeye çıkınca da şöyle diyordu: “Ey cemaat! Allah’ın Resûlü aranızdadır! Allah sizi onunla şereflendirmiştir. Onun sizin beldenize hicretiyle Rabbiniz size şeref kazandırmıştır! Bu yüzden o ne diyorsa tasdik edin! Emirlerini dikkatlice

dinleyin ve ona itaat edin!" Bir yandan böyle diyor, bir yandan da için için Allah'ın Resûlüne ve Müslümanlara düşmanlık için planlar düşünüyordu. İşte ey peygamberim sen onları bu tür sözlerinden tanırsın. Veya meselâ yine Münâfikûn sûresinde:

"Diyorlar ki: "Andolsun, eğer Medine'ye dönersek, daha aziz (daha üstün) olan, daha zelil (daha alçak) olanı mutlaka oradan çıkaracaktır." Üstünlük, ancak Allah'a, onun elçisine ve mü'minlere aittir. Fakat münâfıklar bilmezler."

(Münâfikûn 8)

Kime diyorlardı bunu? Allah'ın Resûlü'ne ve beraberindeki mu-hacirlere diyorlardı. Ne cüret! "Medine'ye hele bir dönelim onları çıka-rıp atacağız. Aziz olan bizler, zelilleri, peygamberi ve Müslümanları da oradan sürüp çıkaracağız," diyorlardı. Kendilerini aziz, peygamberi ve beraberindeki Müslümanları da zelil görüyorlardı. Halbuki güç, kuvvet, izzet, şeref, hâkimiyet ve galibiyet Allah'ın ve onun aziz kıldığı peygamberin ve Müslümanlarındır.

Bu münâfıklarda zerre kadar izzet ve şeref yoktur. Eğer bunlarda zerre kadar bir izzet olsaydı, münâfıklık yapmalarına gerek kal-mazdı. Bin bir yalanın arkasına saklanarak "biz de Müslümanız" demelerine, yalan söylemelerine gerek kalmazdı. Münâfıklığa tenezzül etmez, açıktan açığa "biz inanmıyoruz" diyerek bir tavır ortaya koyarlardı.

Halbuki izzetsiz ve şerefsiz olduklarından kâfir oldukları halde yalan dolanla kendilerinin Müslüman olduklarını söylüyorlar. Bu ne bi-çim izzet? Bu ne biçim bir şeref anlayışıdır böyle? İzzet ve şeref sahibi birisi hiç böyle yapar mı? İzzet ve şeref sahibi birisi böyle iki yüzlü olur mu? İşte peygamberim, sen onları bu tür sözlerinden tanırsın.

Yine meselâ Ankebût sûresinde:
"İnsanlardan: "Allah'a inandık" diyenler vardır; ama Allah uğrunda bir ezaya uğratılınca, insanların ezasını Allah'ın azabı gibi tutarlar. Rabbinizden bir yardım gelecek olursa, andolsun ki, "Doğrusu biz sizinle beraberdik" derler. Allah, herkesin kalbinde olanları en iyi bilen değil midir?"

(Ankebût 10)

Ahzâb sûresinde Allah adına, Allah yolunda cihada çağrıldıkları zaman da

şöyle diyorlardı:

"İçlerinden bir topluluk da Peygamberden: "Evlerimiz düşmana açıktır" diyerek izin istemişlerdi. Oysa evleri açık değildi, sadece kaçmak istiyorlardı."
(Ahzâb 13)

İşte münâfıkların bu tür sözlerinden tanınabileceklerini anlatıyor Rabbimiz. İnanmadıkları halde iman gösterisinde bulunan münâfıklar, sözlerinden tanınacaktır. Öyleyse Müslümanlar sözlerinin Allah'ın âyetlerine ve Resûlü'nün sünnetine uygunluğuna dikkat etmek zorundadır. Kitap ve sünneti tanımayanların, vahyi bilmeyenlerin cehaletleri mutlaka sözlerine ve tavırlarına da aksedecektir. Kitap ve sünnetle beraber olan kişinin sözleri ve davranışları, vahiyle birliktelikleri ölçüsünde vahye mutabık olacaktır. Hasbel kader yanlış bir söz, vahye mutabık olmayan bir söz söylediği ve yanlışı kendisine duyurulduğu, "bu sözün filan âyete terstir, bu tavrın filan hadise zıttır," diye uyarıldığı zaman da Müslüman hemen pişman olacak, tevbe edecek ve hemen ondan vazgeçme hikmetini gösterecektir.

Mü'minler böyledir ama kalplerinde hastalık bulunanların ağızları açıldığı zaman içlerindekini dışarı sızdırırlar ve söyledikleri sözler onların kalpleri hakkında bize bilgi verir.

31. "Andolsun ki sizi, içinizden cihada çıkanları ve sabredenleri meydana çıkarana ve haberlerinizi açıklayana kadar deneyeceğiz."

Andolsun ki sizi bileyeceğiz, sizi cihad, açlık, kıtlık, maldan candan eksiltmeler gibi bir kısım imtihanlardan geçireceğiz ki içinizdeki mücahitleri ve sabredenleri açığa çıkaralım ve sizin haberlerinizi açıklayalım.

Böylece gerçek mü'minleri sahtelerinden, gerçek mücahitleri korkaklardan, sabırlıları sabırsızlardan ayıralım. Ya da sizin muharebe meydanlarındaki destanlaşan sabırlarınızı, sebatlarınızı, Allah için göze aldığınız fedâkârlıklarınızı, cesaret ve kahramanlıklarınızı tüm dünyaya gösterelim, tüm çağlara ilân edelim. Gelecek nesillere sizi örnek kahramanlar olarak sunalım.

Bir de sizin haberlerinizi açığa çıkaralım diye. Her halde burada Rabbimizin açığa çıkarmayı murad ettiği haberler münâfıkların: "İman ettik" ifadeleridir. Zira bu iddia hem mü'minler hem de münâfıklar tarafından yapılan

bir iddiaydı. Ancak bu konuda kimin sadık kimin yalancı olduğu böyle fedâkârlık isteyen bir savaş ortamında açığa çıkacaktı.

Veya buradaki haber Ahzâb sûresinde onların şu sözleridir:
“Andolsun ki, daha önce, sırt çevirip kaçmayacaklarına dair Allah’a ahit vermişlerdi. Allah’a verilen ahit sorulacaktır.”
(Ahzâb 15)

Âyet-i kerîmede anlatıldığı gibi onların Rasulullah Efendimize karşı savaştan sırtlarını dönerek kaçmayacaklarına, Rasulullah’la be-raber düşman karşısında dayanacaklarına dair verdikleri ahitlerine sadık kalıp kalmayacaklarının açığa çıkarılmasını istiyordu Rabbimiz.

“Sizin haberlerinizi de açığa çıkaracağım. Sizin içinizdekileri, kalplerinizdekileri, torbalarınızdakilerin tümünü açığa çıkarıp dökeceğiz. İçinizde gerçek bir iman mı taşıyorsunuz yoksa dışarıdan iman gösterisinde bulunup içinizde nifak mı taşıyorsunuz, bütün bunları açığa çıkaracağız.”
32. “Şüphesiz, inkâr edenler, Allah yolundan alıkoyanlar ve kendilerine doğru yol belli olduktan sonra Peygambere karşı gelenler Allah’a hiçbir zarar veremezler. O, onların işlerini boşa çıkaracaktır.”

Küfredenler, örtenler, örtbas edenler, hakkı örtenler, Allah’ın âyetlerini örtenler, kendi hevâ ve heveslerini, keyiflerini gündeme getirebilme adına Allah’ın âyetlerini Allah’ın arzularını örtenler, keyiflerince bir hayat yaşayabilmek için Allah’ı, Allah’ın âyetlerini, Allah’ın dinini gündemlerinden düşürerek üstünü örterek Allah’ın âyetlerinin defterini dürenler, kendi hevâ ve heveslerini, kendi yasalarını ikame edebilmek için Allah’ın yasalarını örtüp saklayanlar, insanlara sundukları eğitim, hukuk, kılık-kıyafet, ekonomi, siyasal yapılanma, sofra, ka-zanma-harcama anlayışlarıyla Allah’ın yasalarını örtenler…

Ya âyetleri örtenler, yahut da âyetlere karşı kendilerini, kendi hayatlarını örtenler, hayatlarını Allah’ın âyetlerine örtülü tutanlar, hayatlarını, sözlerini, düşüncelerini ve davranışlarını Allah’ın yasalarına kapalı tutanlar… Sanki Allah kendilerinden hiçbir şey istemiyormuş, Allah onların hayatlarına hiç karışmıyormuş gibi Allah’ın tüm tekliflerini yok farz ederek bildikleri gibi bir hayat yaşamaya çalışanlar…

Kendileri hakkı örttükleri gibi, başkalarının hakka ulaşmalarını

engellemeye çalışanlar… İslâm'ın tebliğinin önüne dikilerek, İslâm eğitimini yasaklayarak insanların hakka ulaşmalarına engel olanlar, insanları zorla Allah yolundan çevirmeye çalışanlar ve de Allah'ın Resûlü'ne karşı onun yolunun yolcuları olan mü'minlere karşı cephe oluşturanlar… Rasulullah'ın ve Müslümanların karşısındaki safta yerlerini alanlar… Üstelik bütün bunları yaparken de kendilerine hidâyet belli olduktan, yâni Kitabı, sünneti, Allah'ı, peygamberi, dini, hidâyeti tanıdıktan sonra bunları yapanlar var ya, işte bunların Allah'a karşı verebilecekleri herhangi bir zarar yoktur. Allah'a, Allah'ın peygamberine, Allah'ın dinine ve bu dinin mensuplarına verebilecekleri en küçük bir zarar yoktur. Allah'a zaten zarar veremezler de, burada anlatılmak istenen Allah'ın sistemine ve Müslümanlara verebilecekleri bir zarar yok demektir.

Bir de âyet-i kerîmeden şunu anlıyoruz ki peygambere muhalefet, Allah'a muhalefettir. Peygamber yolunun yolcularına düşmanlık, Allah'a düşmanlıktır. Unutmayalım ki Müslümanlara düşmanlık yapanlar karşılarında Allah'ı bulacaktır.

Allah onların tüm işlerini boşa çıkaracaktır. Ya Allah onların iyi zannettikleri, iyi ameldir diye yaptıkları tüm amellerini geçersiz kılacak, değerlendirmeye tâbi tutmayacak, kıyamet günü onlar için terazi, mizan koymayacak ya da dünyada Allah'ın peygamberine ve Müslümanlara karşı düşmanlık adına düşündükleri tüm planlarını, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın yasalarını, Allah'ın sistemini engellemek için aldıkları tüm tedbirlerini, tüm mesâilerini boşa çıkaracaktır. Ne yaparlarsa yapsınlar, Allah'ın âyetlerinin, Allah'ın sisteminin hayata hakim oluşuna engel olamayacaklardır. Ne bu dine, ne de bu dinin mensuplarına yapabilecekleri hiçbir şey yoktur onların. Her ne kadar şu anda bu kâ-firler Müslümanlara karşı üstünlük sağlamış gibi görünerek mü'min-lere işkence ve eziyet edebilecek duruma gelmişlerse de, unutmayalım ki bu da yeryüzünde Rabbimizin koyduğu yasaları gereğidir.

33. "Ey inananlar! Allah'a itaat edin, Peygambere itaat edin; işlerinizi boşa çıkarmayın."

Ey mü'minler, Allah'a ve Resûlü'ne itaat edin ki amelleriniz bo-şa gitmesin. Ameller Allah ve Resûlü'ne itaat esasına bağlıdır. Amellerin işe yaraması, amellerin boşa gitmeyerek Allah tarafından değerlendirilmeye lâyık görülmesi, o amellerin sahibinin Allah ve Resûlü'ne itaatine bağlıdır. Allah ve Resûlü'ne itaatten çıkan birisinin ne yaparsa yapsın yaptıklarının hiçbiri bir değer ifade etmeyecektir.

Buradan şunu da anlıyoruz ki, yapılan amel Allah ve Resûlü'-ne itaat adına değilse, Allah ve Resûlü'ne itaatten kaynaklanmıyorsa o amel boştur. Yani yapılan bir amelin yaptırıcısı Allah ve Resûlü değilse, o amel boştur. Öyleyse Müslüman yaptığı her bir ameli Allah ve Resûlü'ne dayandırmak zorundadır. "Bunu bana Allah emretti. Bunu benden Rasulullah istedi. Ben bunu Allah'ın kitabından aldım, ben bu-nu Rasulullah'ın sünnetinde gördüm. Ben bu amelin şeklini, biçimini, zamanını, miktarını ve usulünü Rasulullah'ın hayatında gördüm, bunu benim örneğim bana böylece örnekledi," diyerek, amellerini dedikodu veya işte filan-falanlara dayandırarak değil, Allah ve Resûlü'ne, Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine dayandırarak işleyen kişinin ameli salih bir ameldir. İşte Allah katında böyle amellerin karşılığı var-dır.

Bir amelin Allah katında makbul, salih bir amel olabilmesi için iki şart vardır: Birincisi o amel Allah, Allah'a ve Resûlü'ne itaat için ya-pılacak, yani niyet sahih olacak, amelin yaptırıcısı Allah ve Resûlü olacak, ikincisi de o amelin Kitap ve sünnette yeri olacak. Bu iki şart yoksa, yani amel Kitap ve sünnette yoksa veya Kitap ve sünnette var ama Allah ve Resûlü'ne itaat adına yapılmamışsa, o amel salih bir amel değildir. Allah ve Resûlü'nün istediği, Allah ve Resûlü'nün belirlediği bir amel de olsa, yapılan amel Allah ve Resûlü'ne itaat adına değil de başka sebeplerle işleniyorsa, bu amel de boştur.

Meselâ çıkar, menfaat adına yapılan ameller, toplum adına, çevreyi memnun etme adına yapılan ameller, moda böyle istiyor, âdetlere karşı gelmeyelim diye, âmirim, müdürüm, devletim bundan ra-zıdır diye, tâğutlar böyle istiyorlar diye yapılan ameller boştur. Hattâ Allah'ın Resûlü, kişinin kendisiyle Allah'ın rızasını kazanabileceği bir ilmi Allah rızasından başka, kulluk düşüncesinden başka bir sebeple, meselâ dünyalık adına, doktora, diploma, kitap yazma adına, bilir de-sinler adına, sosyal statü kazanma adına öğrenmeye çalışırsa, bu ki-şinin cenneti bile kaybedeceğini anlatır.

Ey Müslümanlar! Az önceki âyette anlatılanlar gibi amellerinizi boşa çıkarmayın. Sizler Allah ve Resûlü'ne mutlak itaat edin. Allah si-ze savaşın mı dedi, hemen itaat edin. Rasulullah sizden mal ve can mı istedi, hemen koşun emrine. Allah ve Resûlü din düşmanları karşısında direnin, dişinizi sıkın ve sabredin mi dedi, hemen itaat edin. Ötekiler gibi arkanıza dönüp kaçmayın, Allah ve Resûlü'nün emirlerine isyan etmeyin ki amelleriniz boşa gitmesin. Allah ve Resûlü sizden sizin menfaatinize ne istediyse itaat edin ki, hem bu

dünyada, hem de âhirette amelleriniz netice versin. Hem dünyada hem de ukbâda mutluluğa ulaşın.

34. "İnkâr edip Allah yolundan alıkoyanları, sonra da inkârcı olarak ölenleri Allah şüphesiz ki bağışlamayacaktır."

Hakkı örtenler, fıtratlarını örtenler, Kitabı ve sünneti örtenler, Allah'ın hayatlarına koyduğu işaret levhâlârını örtenler ya da kendi hayatlarını vahye karşı örtülü tutanlar, vahyi hayatlarına karıştırmadan yaşayanlar, vahye karşı kapalı, örtülü bir hayat yaşayanlar ve çevrelerini de Kitap ve sünnetten uzaklaştıranlar, çevrelerine Kitap ve sünneti duyurmayanlar, çoluk çocuklarını, hısım-akrabalarını Kitap ve sünnetten uzaklaştıranlar… Onlara Kitap ve sünneti duyurmayarak ya da onların yollarını değiştirerek vahyi örtenler... Nasıl? Çevresindekilere "Allah'a koşun, Allah'ın kitabına koşun, peygamberin sünnetine koşun, peygambere gidin, aman kitaba sarılın, aman peygamberin sünnetini örnek alın," diyeceği yerde, "aman filanlara koşun, aman fa-lanları tanıyın, aman filanları örnek alın," diyerek insanların Kitap ve sünnete gitmelerini engelleyenler, insanları insanlara, insanları modaya, âdetlere, tâğutlara bağlamaya çalışanlar ve böylece kâfirce ölenler, durumlarını değiştirmeden geberip gidenler var ya, işte böyle-lerini Allah asla bağışlamayacaktır.

Dünyada böyleleri için, herkes için her an mağfiret vardır, tev-be ve dönüş kapıları her zaman için açıktır. Ama ölüm anı gelip çattığında tüm kapılar kapanmış ve iş bitmiştir artık.

Bu ve benzeri âyetler kâfirlere seslendiği gibi, Müslümanlara da seslenmektedir. Rabbimiz bu âyetiyle kâfirlere diyor ki: "Ey kâfirler! Ey Allah'ın âyetlerini, Allah'ın yasalarını, Allah'ın hayat programını ör-terek, Allah'ın dinini gündemden düşürerek kendi bildikleri gibi hayat yaşamaya çalışanlar! Unutmayın ki şu anda bu tavırlarınızdan dönme ve tevbe etme imkânlarınız vardır. Allah'ı ve Allah'ın hayat programını diskalifiye ederek kendi hevâ ve hevesleriniz istikâmetinde bir hayatın peşinde yuvarlanıp giderken bir anda Rabbinizin istediği hayata dönüverirseniz, kıblenizi değiştiriverirseniz kesinlikle bilesiniz ki Rabbiniz sizi affıyla, mağfiretiyle karşılayacaktır. Ama yok bu hayatlarınıza devam ederken bir ölüm gelip beyninizde patladığı zaman her şey bitmiş olacaktır. Geberip giderken yapacağınız dönüşleriniz, ya da yarın her şeyi gerçek olarak gördüğünüz bir ortamda zorunlu olarak yapacağınız tevbelerinizin size iç bir yararı olmayacaktır, bunu hiçbir zaman hatırınızdan

çıkarmayın.

Öyleyse gelin inadı bırakın da fırsat kaçmadan, tevbe kapıları kapanmadan Rabbinizin bu çağrısına kulak verin," derken Müslümanlara da "dikkatli olun, kendinize güvenmeyin, bu âyetlerle kendinizi bir sorgulayın. Kendinize, çocuklarınıza, çevrenize karşı Allah'ın âyetlerinin ne kadarını açıyor, ne kadarını örtüyorsunuz? Bunu bir düşünün. Düşünün de Rabbinize kulluk konusunda gevşeklik göstermeyin," çağrısında bulunmaktadır.

35. "Ey inananlar! Sizler daha üstün olduğunuz halde düşman karşısında gevşemeyin ki barış istemek zorunda kalmayasınız; Allah sizinle beraberdir; sizin işlerinizi eksiltmeyecektir."

Rabbimiz bu âyetiyle Medine'de bir avuç Müslümana sesleniyordu. Medine'de, Mekkeli Kureyş'i karşısına almış, Medineli Yahudiler ve münâfıklar tarafından düşman ilân edilmiş ve üstelik sadece o bölgeyle de sınırlı kalmayarak İran'ı, Bizans'ı ve tüm dünyanın kâfirlerini karşılarına almış, tüm dünya kâfirlerine meydan okumuş, tüm dünya kâfirleriyle savaşmak zorunda kalmış bir avuç Müslüman… Düşünebiliyor musunuz, tüm dünya kâfirleri ve onların karşılarına al-dıkları bir avuç Müslüman… Böyle bir ortamda sayısal azlıklarına rağ-men Rabbimiz onlara diyordu ki: "Ey Müslümanlar! Sizler daha üstün olduğunuz halde, sizler daha aziz olduğunuz halde, sakın ha düşmanlarınız karşısında barışa yalvarmayın. Düşmanlarınız karşısında sayısal azlığınıza bakarak güçsüz olduğunuz düşüncesine kapılarak onlardan barış dilenmeye kalkışmayın. Unutmayın ki Allah sizinle be-raberdir ve sizin işlerinizi eksiltmeyecektir. Sizin işlerinizi asla sarpa sardırıp zora sokmayacaktır.

Unutmayın ki siz üstünsünüz. Unutmayın ki Allah sizinle beraberdir. Unutmayın ki siz Allah safındasınız veya sizin safınızda Allah vardır. Sizin Azîzle, sizin üstünle irtibatınız vardır. Siz üstünsünüz, çünkü Azîzle berabersiniz. Siz üstünsünüz, siz güçlüsünüz, çünkü sizler yalnız değilsiniz. Öyleyse sakın ha kâfirlerden, müşriklerden aman dileyip zillet içinde bir barışa razı olmayın. Zillet ve horluk içinde bir barıştan yana olmayın. Böyle zillet ve meskenet içinde kâfirlerle, müşriklerle, münâfıklarla kol kola, keyif içinde, rahat içinde uzlaşmacı bir hayat içinde yaşayıp gidecek duruma düşmeyin. Yurtta sulh, cihanda sulh teraneleriyle pis bir hayata razı olmayın, diyor Rabbimiz.

Ama bu, hep savaştan yana olun, hep geçimsizlikten yana olun anlamına gelmez. Bu emir Müslümanların hiçbir zaman barış sözcüğünü ağızlarına

almamaları gerektiği anlamına gelmez. Bunun manası şudur: Müslümanların kendilerini güçsüz ve zelil görerek düş-manlarını da güçlü ve izzetli görerek kâfirlerin kendilerine hükmedecekleri, kâfirlerin kendileri üzerinde baskı oluşturacakları bir konum ve ortamda asla onlardan barış dilenmemeleri anlamına gelmektedir. Değilse karşılarındaki kâfir güçler Müslümanların varlığını, gücünü kabul eder ve barış teklifi onlardan gelirse, buyurun sulh edelim derlerse, o zaman İslâm hep barıştan yanadır. Nitekim bakın Rabbimiz Enfâl sûresinde bu hususu şöyle anlatır:

“Eğer onlar barışa yanaşırlarsa, sen de yanaş ve Allah’a güven. O, şüphesiz işitir ve bilir.”

(Enfâl 61)

İslâm barıştan yanadır ama zillet içinde bir hayatı asla kabul etmez. Çünkü bu dünya için sürünmeye değmez. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöyle buyurur:

36. “Doğrusu dünya hayatı oyun ve oyalanmadır. Eğer inanır ve Allah’a karşı gelmekten sakınırsanız, O, size ecirlerinizi verir; O, sizin mallarınızı tamamen sarf etmenizi istemez.”

Âhiret hayatı yanında dünyanın değeri sadece bir oyun ve eğ-lenceden ibarettir. Dünya sadece bir oyundan, oyalanmadan, oyuncaktan ibarettir. Evleri, barkları, dükkânları, tezgâhları, hesapları, kararları, evliliği, boşanması, sanki çocukların evcilik oyununa benziyor.

Rabbimiz, Kitabında bu tür âyetleriyle bize dünyayı, dünya ha-yatını anlatıyor. Dünya, denâ fiilinin ism-i tafdîl müennes sığasıdır. Müennes sığasıyla kullanılışı, onun kancıkça bir hayat oluşunu anlatır. Ya da “Ednâ” daha düşük, daha alçak, daha adi ve değersiz anlamlarına gelir. Allah’ın Resûlü Medine sokaklarından birinde dolaşırken kokmaya yüz tutmuş bir oğlak ölüsü görür. Ashabına dönüp: “Bu oğlak ölüsünü kim bir dirheme benden satın almak ister?” buyurur. Çevresindekilerden talip çıkmayınca buyurur ki: “Öyleyse kim bunu kendisine hediye etmemi ister?” Etrafındakiler: “Ey Allah’ın Resûlü bunun dirisi bile para etmez, değil ki kokmaya yüz tutmuş ölüsü!” deyince, Allah’ın Resûlü buyurur ki: “İşte Allah katında dünyanın değeri, bu oğlağın sizin yanınızdaki değeri gibidir. Eğer şu anda sizin kazanmak için çırpındığınız, onsuz olmaz dediğiniz dünyanın, sineğin kanadı kadar Allah katında bir değeri olsaydı, ondan kâfire bir yudum su bile vermezdi.” Rabbimiz, kâfire bolca verdiğine göre, demek ki onun hiçbir değeri yoktur.

Şu anda bizler bu oğlağı paylaşma kavgası veriyoruz. Yok ba-cağı senin olacaktı, yok kuyruğu benim olacaktı… Şu anda bizler bunun paylaşım savaşını veriyoruz. İşte dünya budur. Halbuki Allah'ın Resûlü başka bir hadislerinde buyuruyor ki:

"Yaranızı sudan koruduğunuz gibi Allah da sevdiği kullarını dünyadan korur."

Ama bakıyoruz ki bugün mü'mini de, kâfiri de dünyayı hedeflemiş, dünyayı kucaklama sevdasına kapılmış. Dünya sadece bir eğlenceden, geçici bir oyundan oyalanmadan ibaret olduğu halde, ölümle bitecek ve yarına intikal etmeyecek olduğu halde, âhiret yurdu daha güzel ve daha kalıcı olduğu halde insanlar hep dünyayı tercih ediyorlar. Almamızda, vermemizde, küsmemizde, barışmamızda, sevmemizde, reddetmemizde, evimizde, eşyamızda hep dünyayı tercih ediyoruz. Kızımızın dünyalık istikbalini düşünüyor ve okula gönderiyoruz. Oğlumuzun kazanmasını hesap ediyor, mühendisliğe yatırım ya-pıyoruz. Çeyiz peşinde, ev-bark peşinde, para-pul peşinde koştuğumuz kadar ilim peşinde koşamıyoruz. Bilgisayar öğrenmeye inandığımız kadar Bakara'ya inanmıyoruz. "Yahu ne olur ne olmaz, belki ya-rın lâzım olur," diyoruz. O belki lâzım olacak ama Bakara mutlaka lâ-zımdır, bunu anlayamıyoruz. Yarışımızı hep dünya adına yapıyor, hep dünyalıklar konusunda yarışıyoruz. Aman daha çok malım olsun, aman daha çok markım-dolarım olsun, daha çok dükkân, daha çok ar-sa, daha çok şan-şöhret, daha çok alkış, daha çok koltuk, daha çok makam, daha iyi model araba, daha güzel sofra adına yarışıyoruz. Ama Allah korusun, içimizde daha iyi Müslüman olalım, cennette daha yüce makamları elde edelim, daha güzel kulluk yapalım diye bunu dert edinenler azaldı gibi...

Âyet-i kerîmede anlatılan dünya hayatının çok lüzumsuz, gerçek dışı, hiçbir değeri olmayan, hiçbir ciddiyet taşımayan, hiçbir amacı olmayan boş bir hayat olduğu anlaşılmamalıdır. Dünya o kadar de-ğerlidir ki biz Rabbimizin arzularını burada gerçekleştirecek, Rabbimi-zin yasalarını burada uygulayacak, Rabbimizin rızasını burada kazanacak ve cenneti burada hak edeceğiz. Dünya âhiretin tarlası ve ekim yeridir. Bu mânada onu küçük göremeyiz.

Burada anlatılmak istenen, dünya hayatının sonluluğu ve geçiciliğidir. Dünya hayatının hedef değil, vasıta oluşudur. Yani dünya hayatının âhiret yurdu yanında çok kısa, geçici bir hayat olduğunun anlatılmasıdır. Çok ciddi bir iş için

yolculuğa çıkan bir adamın yolculuğuna devam ederken, kısa bir süre dinlenmek ve sonra tekrar yoluna devam etmek için uğradığı bir ağacın altında dinlenme ve oyalanma yeridir.

Oyun; faydalı işleri bırakıp faydasız şeylerin peşine takılmaktır. Eğlence, “lehv” ise ciddiyeti bırakıp ciddiyetsizliğe yönelmek demektir. Dünya hayatını temel kabul edenler, onu sonsuz zannedenler, “varsa da yoksa da işte yaşadığımız bu hayat vardır, bunun ötesinde başka bir hayat yoktur” diyenler, bu inançta olanlar oyun ve eğlenceye yönelen insanlardır. Ya da onların dünyada yaptıklarının tamamı oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Tıpkı oyun ve eğlence gibi bu hayat da kısa sürmektedir. İnsan oyun ve eğlencelere, olayların sonunu düşünmediği zamanlar dalar. Ancak olayın ciddiyeti ya da ötesi düşünüldüğü zaman, oyunun da eğlencenin de tadı tuzu kalmaz.

Oyun ve eğlencelerle genellikle çocuklar ve cahiller meşgul olur. Akıllı insanların bu tür şeylere ayıracak zamanları yoktur. Onun için Allah diyor ki, “hiç düşünmüyor musunuz? Akıllarınızı kullanmıyor musunuz? Ama âhiret yurdu öyle değildir. Âhiret yurdu böyle gelip geçici, bir anda bitiveren sonlu bir hayat değildir. Sonu olmayan, ebedî bir yurttur.

Bakın Allah diyor ki:

“Eğer iman eder ve sakınırsanız, iman eder ve muttakî olursanız, eğer iman eder ve imanınız istikâmetinde Allah için bir hayat yaşarsanız yani imanlarınızı hayatınızda görüntüler, imanlarınızın salih amellerini gündeme getirirseniz, o zaman işte bu âyette anlatılan hayat artık denî bir hayat, alçak bir hayat değildir.” Çünkü Allah için yaşanan, Allah’a sorarak yaşanan, Allah’ın koruması altına girerek yaşanan, Allah’ın yasaları istikâmetinde yaşanan bir hayat, Allah’ın eline ve iradesine verilen bir hayat, denî bir hayat değil âhirete dönüşmüş bir hayattır. Allah katında zemmedilen bir dünya hayatı değil, Allah ta-rafından övülen bir âhiret hayatıdır. Allah için değerlendirilmeye alınacak, mîzanda değer ifade edecek bir hayattır.

Onun içindir ki mü’min asla gereksiz şekilde dünyaya dalmaz. Onun içindir ki mü’min asla oyun ve eğlenceden ibaret olan materyalist bir hayatın sahibi olmaz, olamaz. Mü’minin yaşadığı bu dünya ha-yatında Allah’ı söz sahibi bilmesi, yemesi-içmesi, kazanması-harca-ması, tüm hayat programları konusunda, Allah’ın helâl-haram sınırlarına riâyet etmesi, evlenmesinde,

boşanmasında, giyiminde, kuşamında, hukukunda, eğitiminde Müslümanca bir hayatın sahibi olması, yaşadığı hayatın tümünde alçak dünyaya değil aslında âhirete, âhireti kazanmaya yönelmektir. Hem dünyası hem de âhireti ile alâkalı olarak sadece Allah'ı dinlemesi sonucunda Allah ona mükâfatını verecektir. Rabbimiz yaptıklarının hiçbirisini karşılıksız bırakmayacaktır.

Âyetin devamında da şöyle buyuruluyor:

Dünyada böyle yaşayın, dünyayla ilişkilerinizi Allah'ın istediği biçimde ayarlayın ama şunu da unutmayın ki, Allah mallarınızın tümünü de istemiyor. Mallarınızın tamamını bana verin, benim yolumda harcayın demiyor. Benim rızamı kazanabilmek için tüm mallarınızı el-lerinizden çıkarın, tüm mal varlığınızı benim yolumda infak edip sıfırlayın demiyor.

37. "Eğer sizden onları isteyip de sizi zorlarsa, cimrilik edecektiniz, O da kinlerinizi ortaya çıkaracaktı."

Allah sizden tüm mallarınızı istemeyecektir. Eğer Allah mallarınızın tümünü sizden isteyip de, mallarınızın tümünü benim yolumda, benim istediğim yerlerde infak edin diyerek sizi aç ve açıkta bırakacak olursa, sizi malsız, mülksüz bırakacak olsa, o zaman cimrilik yapacak, bunun altından kalkamayacaksınız. Allah biliyor ki, o zaman sizin kinleriniz açığa çıkacak. Onun içindir ki sizi böyle bir duruma dü-şürmek istemediğinden Rabbiniz sizin mallarınızın, servetlerinizin tü-münü sizden istemiyor ama onlardan belli bir bölümünün Allah yolunda harcanmasını, infak edilmesini istiyor.

Zekât olarak malınızın kırkta birini, infak olarak da imkân nis-betinde mal varlığınızdan harcamanızı istiyor. Belli bir miktar benim yolumda, benim rızam için, benim belirlediğim yerlere harcayın harcayın, gerisi sizin olsun diyor. Yâni mallarınız konusunda beni yetkili bilin diyor. Mallarınıza benim karıştığımı, onları kazanma ve harcama düzeninizi benim belirlediğimi kabul edin diyor.

38. "İşte sizler, Allah yolunda sarf etmeye çağırılan kimselersiniz. Kiminiz cimrilik yapıyor ama, cimrilik yapan bilsin ki, ancak kendine karşı cimrilik etmiş olur. Allah zengindir, siz ise fakirsiniz. Eğer O'ndan yüz çevirirseniz sizi ortadan kaldırır, sizin gibi olmayacak bir milleti sizin yerinize getirir."

İşte sizler Allah yolunda mal harcamaya, Allah yolunda mallarınızı infak etmeye çağrılan kimselersiniz. Size böyle bir çağrı, böyle bir dâvet yapıldı. İnfak edin, Allah yolunda ve Allah'ın istediği yerlerde yatırım yapın. Allah yolunda harcayın. Allah'ın emrettiği yerlerde harcayın. Mallarınızı, imkânlarınızı Allah'ın izin verdiği biçimde ve izin verdiği yerlerde kullanın. Malla ilişkilerinizi Allah'ın istediği biçimde ayarlayın. Mal-mülk konusunda Allah'ı söz sahibi bilin. Kazanma yollarını da, sarf yollarını da mülkün gerçek sahibine sorun.

Size böyle bir dâvet yapıldı, böyle bir çağrı yapıldı. Ama içinizden kimileri cimrilik yaptılar. İçinizden kimileri malla ilişkisini Allah'ın istediği biçimde ayarlamıyor. Malında Allah'ı söz sahibi kabul etmiyor. Cimrilik yapıyor, tutuyor, sarılıyor, öpüyor, seviyor ve Allah yolunda harcamıyor, infak etmiyor. Kendisini mülkün sahibi zannediyor, malı, mülkü konusunda kendini yetkili zannediyor, Allah'ın emrini yerine ge-tirmiyor. Ama kim cimrilik yaparak Allah'ın dâvetine icabet etmezse, malını Allah'ın istediği biçimde istediği yerlerde harcamazsa bilsin ki, o kendisi adına cimrilik yapmaktadır. Cimrilik yapan kişi kendi kendisini yakmaktadır. Çünkü öbür tarafta kendisini kurtaracak, kendisini cehennemden koruyacak ve cennete ulaştıracak, korktuğundan emin kılacak ve umduğuna kavuşturacak hiçbir şeyi olmayacaktır. Bakın Bakara sûresinde bu hususu anlatırken Rabbimiz şöyle buyurur:

"Ey iman edenler! Kendisinde hiçbir alışverişin, hiç bir dostluğun, ve hiçbir şefaatin bulunmadığı bir gün gelip çatmadan size verdiğimiz rızıklardan Allah yolunda harcayın. Kâfirlere gelince onlar zâlimlerin ta kendileridir."
(Bakara 254)

Kendisinde malın, mülkün bulunmadığı, dostluğun, karşılıklı yardımlaşmanın bulunmadığı, şefaatin ve dost kayırmanın mümkün olmadığı bir gün gelmeden infakta bulunmamızı emrediyor Rabbimiz. Zira o gün gelip çattı mı, artık hiç kimse kendisini kurtaracak bir bedel ödeyemez, hiç kimse ateşten kurtuluş için fidye veremez. Çünkü orada ne mal vardır, ne mülk… Kimin malını kime vereceksiniz? Öyleyse bugünden Allah'ın malını Allah yolunda harcamalıyız ki yarın o harcadıklarımızı Allah'ın yanında bulalım. Bakın yine Bakara'da Rabbimiz kendi yolunda harcama yaparak kendisine karz sunmamızı istemektedir.

"Kim de Allah'a güzel bir borç verirse Allah ona kat kat artırarak ödeyecektir. Allah hem daraltır, hem genişletir. Sonunda O'na döndürüleceksiniz"

(Bakara 245)

Dikkat ediyor musunuz ifadeye? Rabbimiz kulları için infakı gündeme getiriyor. Hem de kendisine borç isteme pozisyonunda infakı gündeme getiriyor. Yani böyle cihad, namaz, oruç, infak gibi yapacağınız kulluklarla Allah'a öyle borçlar sunun ki, bunlar güzel bir borç olarak Allah'ın yanında kalsın ve size en lâzım olacağı zaman ondan alın. Cennet için mi lâzım oldu? Cehennemden kurtulmak için mi lâzım oldu? O zaman O'ndan alırsınız.

Canlarınızı, bedenlerinizi, akıllarınızı, zamanlarınızı, mallarınızı bugün Allah'a emanet verirseniz, yani bütün bunları Allah yolunda ve Allah'ın hizmetinde kullanırsanız: “Ya Rabbi senin yolunda harcıyo-rum! Al senin olsun! Al senin yanında kalsın! Al sana emanet! Yarın lâzım olunca senden alırım!” derseniz, bilesiniz ki onlara en çok muhtaç olduğunuz zaman onu kat kat Allah size ödeyecektir. Hoş demeseniz de geçiyor zaten. Meselâ şu anda şu bir saatlik zamanı Allah'a ayırmasaydınız, nasıl olsa yine geçecekti değil mi? Öyleyse zamanınızı Allah için harcayın ve ona bir emanet olarak sunun, yarın ondan alırsınız. Akıllarınızı, zekalarınızı sadece para kazanmaya değil de, biraz da Allah'ın âyetlerini tanımaya, ağızlarınızı sadece yemeye içmeye değil de, biraz da Allah'ın dinini çoluk-çocuğunuza anlatmaya harcayın; böylece Allah'a güzel bir borç sunun ki, yarın Allah'tan onu alasınız.

İnfak eden kendi lehine infak eder, kendisine lâzım olanı infak eder, âhireti için, gelecekteki kurtuluşu için, kendi selâmeti için yatırım yapar. Ama cimrilik yapan da kendisini yakmak için cimrilik yapar. Çünkü:

Allah zengin, siz fakirsiniz. Allah gani, siz muhtaçsınız. Allah güçlü, siz güçsüzsünüz. Siz Allah'a ve Allah'ın yol gösterisine muhtaçsınız. Allah'ın rahmetine, Allah'ın cennetine ulaşabilmek için Allah yolunda infaka ihtiyacınız vardır, Allah'ın rızasını kazanmaya muhtaçsınız. Allah hiçbir zaman sizin yaptıklarınıza yapacaklarınıza muhtaç değildir. Siz yaptıklarınızın tamamını kendiniz için yapıyorsunuz. Kendi geleceğiniz için yapıyorsunuz. Çünkü amellerimizle, yaptıklarımızla İslâm'a şeref verecek değiliz, İslâm'a izzet kazandıracak değiliz.

Evet, İslâm'ın bizim yaptıklarımıza hiçbir zaman ihtiyacı yoktur. Biz İslâm'a değil, İslâm bize izzet ve şeref kazandırmaktadır. Bakın bu hususu en güzel bir şekilde bize anlatmak için bir hadis-i kutside Rabbimiz şöyle buyurur:

"Ey kullarım, sizin öncekileriniz, sonrakileriniz; in-sanlarınız, cinleriniz hepsi birden sizin en muttakîniz gibi olsanız ve bu şekilde bana kullukta bulunsanız, bu benim mülkümde hiçbir şey artırmaz. Yine önce ve sonra gelen bütün insan ve cinler en facir ve fâsık bir kimsenin kalbi üzere olup isyan etseniz, bu da benim mülkümden hiçbir şey eksiltmez

(Müslim, K. Birr 4/1994)

"Bu hayvanların ne etleri ve ne de kanları Allah'a ulaşacaktır. Allah'a ulaşacak olan ancak sizin O'nun için yaptığınız gösterişten uzak amel ve ibadettir."

(Hac 37)

Evet, sizden Allah'a ulaşacak olan, sadece sizin menfaatinize yarayacak takva ve teslimiyetlerinizdir. Bunun faydası Allah'a değil kendinizedir. Değilse kullar ne Allah'a bir zarar verebilirler, ne de yaptıkları kulluklara Allah'ın herhangi bir ihtiyacı vardır. Ama Rabbimiz kullarının kendisine itaat edip kendisine kulluk yapmalarını, kendi e-mirleri istikâmetinde bir hayat yaşayıp yasakladıklarından da sakınmalarını sevmektedir. Bilelim ki bizim yaptıklarımıza Allah'ın hiçbir za-man ihtiyacı yoktur.

"Rabbin müstağnî ve rahmet sahibidir. Dilerse, sizi başka bir milletin soyundan getirdiği gibi, sizi yok eder, dilediğini yerinize getirir."

(En'âm 133)

"Eğer O'ndan yüz çevirirseniz sizi ortadan kaldırır, sizin gibi olmayacak bir milleti sizin yerinize getirir."

Şunu da asla unutmayın ki, yaptıklarınızın tümünü siz kendiniz için yapıyorsunuz. Çünkü Allah Ganidir, Allah zengindir ve sizin yaptıklarınızın hiçbirisine ihtiyacı yoktur. Allah hiç kimseye ve hiç kimsenin ameline muhtaç değildir. Ne ibadetlerinize, ne çalışmalarınıza, ne gayretlerinize, hiçbir şeye ihtiyacı yoktur O'nun. Yokken sizi yaratan O'dur. Sizi size ihtiyacından dolayı, yalnızlığını gidermek veya sizin yapacaklarınızdan istifade etmek için de yaratmadı. Dilediği zaman da sizi yok etmeye muktedirdir. Size de, yaptıklarınıza da ihtiyacı yoktur O'nun. Dilerse sizin defterlerinizi dürer de, daha önce sizi, sizden öncekilerin yerine dünya sahnesine getirdiği gibi, sizin yerinize de başkalarını halef kılar. Sizi başkalarının neslinden getirdiği gibi, sizin neslinizden de başkalarını getirir.

Tıpkı Nuh toplumunu yok edip yerine Âd'ı getirip yerleştirdiği gibi… İsyanlarından dolayı Âd'ın da defterini dürüp, yerine Semûd'u yerleştirdiği gibi… Küfürlerinden ötürü Semûd'u da yerin dibine batırıp yerine başkalarını getirdiği gibi… Veya Selçukluyu, Osmanlıyı yok edip şu anda onların yerine sizleri getirdiği gibi… Sizi de yok edip ye-rinize başkalarını getirir o Allah.

Öyleyse size hakim olan, sizin üzerinize Kahhâr olan Rabbini-ze teslim olup onun istediği hayatı yaşayın. Asla onun emirlerine isyan içine girmeyin. O'nu ve O'nun hayat programını hesaba katmayarak bir hayat yaşamaktan sakının. Kendisini seven kişi, kendisi için iyilik bekleyen kişi yaptıklarıyla kendi kendisine zulmetmesin. Kendisini can yakan dayanılmaz ateşten korumasını bilsin. Bunun için de hayırların en güzelini kendisi için işlesin. Kendisini ateşe götürecek, ateşten yatak ve yorgana götürecek amellerde bulunmasın. Kendi kendini kendi elleriyle cehenneme atmasın.

Bu sûre ile alakalı bu kadar söz yeter. Rabbim iman edip gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Sübhanekallahümme ve bi-hamdik, eşhedü enlâ ilâhe illâ ente. Estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 48 -

FETİH SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 48, nüzûl sıralamasına göre 111, mesânî kısmı beşinci sûreler grubunun dördüncü sûresi olan Fetih sûresi, Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 29'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Hudeybiye anlaşmasından sonra Rasulullah Efendimiz Medine'ye dönerken nâzil olmuş 29 âyetlik bir sûreyle karşı karşıyayız. Sûrenin ilk âyeti Rasulullah Efendimize bir fetih haberi, bir fetih müjdesiyle başlıyor. Hudeybiye fethinin akabinde geldiği için böyle baş-lıyor. Adı sûrede geçen Feth kelimesine dayanır: "Biz sana apaçık bir fetih müjdeledik" (Âyet I) Fetih: Bir yeri almak, zaptetmek, ele geçirmek demektir. Sûrenin konusu, kendisinden önce yer alan Muhammed sûresindeki gibi savaş ve fethin müjdelenmesidir.

Rasulullah Efendimiz beraberindeki ashabıyla birlikte sadece ellerinde basit kılıçları olduğu halde, bir savaş niyet ve hazırlığı olmaksızın Kâbe'yi

ziyaret, umre maksadıyla Mekke'ye yönelirler. Ama Mekkeli kâfirler hâlâ eski kinlerini, eski düşmanlıklarını, eski cahilî anlayışlarını sürdürmektedirler. Müslümanları Hudeybiye denen yerde durdururlar, Mekke'ye, öz vatanlarına koymazlar. Rasulullah Efendimiz onlarla bir anlaşma imzalar. Bu anlaşmanın şartları Müslümanların aleyhine gibi görünse de, geleceği bilen Allah gelecek sene Müslümanların emin bir şekilde Mekke'ye gireceklerini peygamberine bildirir. Allah bunu bir fetih olarak değerlendirecek ya da fethe dönüş-türecektir.

Sûre, müslümanların geleceğine dâir müjdeler ihtiva etmektedir. Hudeybiye antlaşmasından önce Resulullah (s.a.s.) rüyasında sahabeleriyle birlikte Mekke'ye gittiklerini ve orada umre ziyaretini yaptıklarını gördü. Bir peygamber için rüya ayrı bir önem ifade eder; Çünkü rüyaları bir çeşit vahiydir. Bunun üzerine Resulullah ashabına umreye gitmek üzere hazırlık yapmalarını ve çevreye haber gönderilmesini emretti. Muhâcir ve Ensâr hazırlıklarını yaptılar. Ancak çevre kabîlelerden çağrıya icabet etmeyenler oldu. Çünkü hicretten sonra Mekkeliler, beş yıldır hiçbir müslümanı Mekke'ye sokmamışlardı. Mekkelilerden izin almadan yapılan bu yolculuk sonucunda müslü-manların bir katliama tâbi tutulacaklarını sanıyorlardı.

Hacc mevsiminde Mekke'nin kapılarını amansız düşmanlarına bile açan Mekkeliler sadece müslümanların gelmesini kabul etmiyor-lardı.

Peygamber (s.a.s.)'le birlikte 1400 sahabe yola koyuldu. O dönemde umreye gidenlerde âdet olduğu üzere her şahıs beraberinde silah olarak sadece kılıcını götürürdü. Kurban edilmek üzere beraberlerinde yetmiş deve de götürmüşlerdi. Mîkat'a geldiklerinde ihramlarını giyerek yollarına devam ettiler. Harem sınırına yakın Hudeybiye denilen yere geldiklerinde ise Mekkelilerin silahlanarak pusuya yattıkları haberi duyuldu. Müslümanlar orada konakladılar. Karşılıklı elçiler gönderildi. Nihâyet antlaşma yapmak üzere görüşmeler yapıldı ve antlaşma imzalandı. Antlaşma maddeleri görünürde müslümanların aleyhineydi. Bu sebeple şartlar görüşülürken müslümanlar aşırı derecede huzursuz idiler. Hoşnutsuzluklarını Rasulullah'ın huzurunda bile söylüyorlardı.

İşte böyle bir antlaşmadan dönerken -ki umre yapma imkânını da bulamamışlardı- Mekke fethini içeren Fetih sûresi indi. Sûre, müs-lümanların gönlüne su serpmişti.

Sûre şu fetih müjdesiyle başlar:

"Biz sana apaçık bir fetih verdik. Tâ ki Allah, senin günâhından, geçmiş ve

gelecek olanı bağışlasın ve sana olan nimetini tamamlasın ve seni doğru bir yola iletsin. Ve Allah sana şanlı bir zafer versin. O, imanlarına iman katsınlar diye mü'minlerin kalplerine huzûr indirdi. Göklerin ve yerin askerleri Allah'ındır. Allah bilendir, her şeyi hikmetle yapandır." (1-4) .

Böylece müslümanlara sadece umreye gidecekleri değil, Mekke'nin fethedileceği müjdesi de verilmiş oluyordu.

Sûre, müminlerin âhirette de mükâfatlandırılacaklarına, münâfık ve müşriklerin ise şiddetli bir azaba çarptırılacaklarına dikkat çektikten sonra; korkuları sebebiyle bu yolculuğa katılmayanların samimî kişiler olmadıklarını, Medine'ye varıldığında asılsız birtakım bahaneler uyduracaklarını haber vermektedir. Söz nihâyet antlaşmaya katılan mü'minlere getirilir. Allah'ın o kimselerden razı olduğu ve yakında bir fetihle mükâfatlandırılacakları anlatılır:

"Allah şu müminlerden râzı olmuştur: ki onlar, ağacın altında sana bey'at ediyorlardı. Allah onların gönüllerindeki (doğruluk ve vefayı) bildiği için onların üzerine huzur ve güven indirdi ve onlara yakın bir fetih verdi. Yine onlara (yakında) alacakları birçok ganimetler bahş eyledi. Allah üstündür, hikmet sahibidir" (18-19).

Bu arada Hz. Peygamber (s.a.s.)'in Hudeybiye antlaşmasın-dan önce gördüğü rüya ele alınarak Peygamberin bu rüyasının gerçek çıkacağı bildirilir (27-28).

Kuran'da geleceğe dair bu tür pek çok haber vardır ve bunların hepsi anlatıldığı gibi gerçekleşmiştir.

Sûrenin sonunda Peygamber ve onunla birlikte olanlar övülerek üstün hasletlerinden bir kısmı şöylece dile getirilir:

"Muhammed Allah'ın elçisidir. Onun yanında bulunanlar, kâfirlere karşı şiddetli, kendi aralarında merhametlidirler. Onların, rükû ve secde ederek Allah'ın lütuf ve rızasını aradıklarını görürsün. Yüzlerinde secdelerin izinden nişanları vardır. Onların Tevrat'taki vasıfları ve İncil'deki vasıfları da şudur: Filizini çıkarmış, onu güçlendirmiş, kalınlaşmış, derken gövdesinin üstüne dikilmiş, ekincilerin hoşuna giden bir ekin gibidirler. Onlara karşı kâfirleri de öfkelendirir (bir duruma gel-di). Allah, onlardan inanıp iyi işler yapanlara mağfiret ve büyük mükâfat vaad etmiştir" (29).

Bu benzetme, Allah Resulünün ve arkadaşlarının ilk ve son durumlarını

anlatmaktadır. İlk defa yere atılan bir tane gibi filizlenmeğe başlayan müslümanlar, gittikçe güçlenerek koca bir ordu olmuşlar; İslâm tohumunu ekenler bu durumdan son derece sevinirlerken, onların bu güçlü durumunu gören kâfirler, öfkeden çatlar hale gelmişlerdi.

Evet sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

1. "Ey Muhammet! Doğrusu Biz sana apaçık bir zafer sağlamışızdır."

"Peygamberim, muhakkak ki Biz sana apaçık bir fetih sağladık. Sana apaçık bir fetih açtık, bir zafer verdik. Biz sana apaçık bir fetih müjdeliyoruz." Böylece Mekkeli müşrikler tarafından kendisine hayat hakkı tanınmayan, Müslümanca bir hayat yaşamasına, Allahu Ekber demesine izin verilmeyen Rasulullah Efendimiz ve beraberindeki Müslümanlar, yıllar önce öz vatanlarını terk etmiş, her şeylerini bırakıp Medine'ye hicret etmek zorunda kalmış Müslümanlar, yıllar sonra Rabblerinden bir fetih müjdesi alıyorlardı. Artık Mekke'nin fethi müyesser olacaktı. 6 yıl önce terk ettikleri, âdeta burunlarında tüten ülkelerine döneceklerdi. Gerçekten bu müjde Mekke'nin, Kabe'nin hasretiyle yanıp tutuşan Müslümanları çok sevindirecek, gönüllerine su serpecekti. Aynı zamanda bu müjde Rabbimizin beyanıyla Rasu-lullah Efendimizin geçmiş ve gelecek tüm günâhlarının da affının, bağışlanmasının müjdesini ihtiva ediyordu. İşte bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöyle buyuruyor:

2,3. "Allah böylece, senin geçmiş ve gelecek günâhlarını bağışlar, sana olan nîmetini tamamlar, seni doğru yola eriştirir. Böylece sana, kimsenin güç yetiremeyeceği bir şekilde yardım eder."

Rabbin bundan önce ne günâhın, ne kusurun varsa, bundan sonra da ne kusurun olacaksa hepsini affedecek, hepsini bağışlayacak. Şüphesiz Allah'ın Resûlü bizim gibi değildir. O Allah tarafından korunmuştur. Elbette onun işlediği günâhlar çok azdır. Ama ne de ol-sa o da bir beşerdir. İşte Rabbimiz onların tümünün affedildiğini müj-deliyor. Böyle bir peygambere iman etmek, böyle bir peygambere tes-lim olmak, böyle bir peygamberi örnek bilmek, onun gibi olmaya, onun peşi sıra gitmeye çalışmak ne kadar güzel, ne büyük şeref değil mi? 23 yıllık risâlet hayatı bitince tüm günâhlarından bağışlanmış, ku-surları silinmiş, geçmişi sıfırlanmış, geleceği affedilmiş, hataları düzel-tilmiş, yanlışları uyarılmış ve hayatı, sözleri, amelleri tertemiz, dos-doğru bize kadar ulaşmış bir peygamber...

Şu anda bizler onun tertemiz hayatıyla, tertemiz sünnetiyle, tertemiz örnekliliğiyle karşı karşıyayız. Tüm hayatı, tüm sözleri, tüm fiilleri Rabbimiz tarafından onaylanmış bir kulluk örneğiyle karşı karşıyayız. Bize sunduğu Kitap ve o Kitaba uygun olarak bize örneklediği sünneti bizim iki temel kaynağımızdır. Kendilerine sarıldığımız, kendilerine tutunduğumuz, kendilerini hayatımızda hareket noktası bildiğimiz zaman asla sapmayacağımız, asla hataya düşmeyeceğimiz, dünyada en güzel bir hayatı, âhirette de cenneti kazanabileceğimiz iki temel kaynağımızdır.

Allah senin geçmiş gelecek tüm günâhlarını bağışlayacaktır. Bununla da kalmayıp böyle müjdelediği bir fetihle de sana nîmetlerini tamamlayacaktır. Yine sana müjdelediği bu fetihle seni dosdoğru yoluna, hidâyet yoluna, sırat-ı müstakimine ulaştıracaktır. Şu anda dosdoğru yolda yürüyorsun, bu yürümene de devam edeceksin. Rabbin seni sırat-ı müstakiminde yürütecek, bu yol Allah'ın yolu olacak ve tüm dünya insanlığı da senin rehberliğinde, senin sayende bu yolu bulmuş, bilmiş ve bu yola uymuş olacaklardır. Azîz olan, şerefli olan, güç kuvvet sahibi olan Allah, izzet ve şerefiyle senin yanında, senin desteğinde olacak, sana aziz bir yardımla yardım edecek. Azîz olan Allah'ın aziz olan yardımı sayesinde artık sen izzet ve şeref bulacaksın. Artık Mekke'deki o güçsüz dönemin bitmiş olacak. Bundan sonra artık tüm dünyada izzet ve şerefin zirvesine tırmanacaksın. Karşında hiçbir güç duramayacak.

Kim tahmin edebilirdi bir gün Rasulullah Efendimizin ve be-raberindeki bir avuç Müslümanın böyle bir güce ulaşacağını? Mekke'de tek bir fert olarak çıkmış, yapayalnızdı. Kimsesi yoktu, yardımcısı, desteği yoktu. Bu yalnız ve sahipsiz döneminde Allah'ın Resûlü hanımı Hatice'ye: ***"Şimdi bu durumda kim inanır bana ey Hatice?"*** diye soruyordu. Şu yalnızlığı, şu çaresizliği bir tasavvur edin… Allah'ın dinine omuz vermek, Allah'ın dinini insanlara tebliğ için keşke ömrümüzde bir kerecik biz de duyabilseydik bu kaygıyı! "Kim inanır şimdi bana ey Hatice?" Dünya o kadar geniş ki! İnsan o kadar çok ki! İlişkiler o kadar girift ki! Kurulu düzen, İslâm'dan o kadar uzak ki! Neresinden tutsundu Allah'ın Resûlü? Nereden başlasındı işe? Resûlü Ekrem'in, ***"Kimse bana inanmazken o inandı"*** derken, Hatice anamızı ne kadar sevdiğini anlıyoruz.

Kavminin vurdum duymaz, akrabalarının sağır bir duvar kesildiği günlerde Süheyb-i Rûmî'nin, Bilal'ın, Ammar'ın onu ne kadar mutlu ettiğini anlamaya çalışıyoruz. Çünkü o günlerde Müslüman olmak gerçekten çok zor ve tehlikeliydi. Ben Müslüman oldum demek âdeta işkenceye adaylığını koymak

gibiydi. Tek başına dünyayı omuzlamak isteyen bir Allah Nebisine o günlerde omuz vermek cidden büyük cesaret işiydi.

O sıkıntılı günlerinde Allah'ın Resûlü kendi evinde, Safa tepesinde, Ukaz'da, Kâbe'nin içinde, İbni Erkam'ın evinde, pazarda, panayırda, deve güreşlerinin yapıldığı yerlerde, şiir müsabakalarının ya-pıldığı meydanlarda, taşradan gelen kervanların arasında, insanların toplandığı çadırların içinde eşine, akrabalarına, ticaret için gelenlere, Mekkeli müşriklere anlatıyor, anlatıyordu. Kavmi, kabilesi kendisine hüsn-ü kabul göstermeyince, taşradan gelenlere: "İçinizde beni koruyacak, bana sahip çıkacak, benim getirdiğim mesajı insanlara anlatmama imkân hazırlayacak kimse yok mu?" diyordu.

Bir zamanlar öyleydi ama artık o günler geride kalmıştı. Rabbi-mizin anlattığı gibi Allah ona yardım etmişti. Rabbimiz nusretini onunla beraber kılmış, ona zafer üstüne zaferler ve fetihler lütfetmişti. Hem Mekke'nin fethi, hem gönüllerin fethi… Rabbimizin ona lütfettiği bu fetihler sonucunda bölük bölük, grup grup insanların gönüllerindeki küfür ve şirk buzları erimiş olduğu halde insanlar Allah'ın dinine giriyorlardı. Eskiden bir-iki kişinin gizli gizli İslâm'a girmesine sevinen, Rabbine hamd eden Allah'ın Resûlü, şimdi köyler, kasabalar, kentler, topluluklar halinde insanların Allah dinine girdiklerini görüyor ve sevincinden Rabbine hamd ediyordu.

Kim tahmin edebilirdi bu kadar kısa bir zamanda Rasulullah'ın bu noktaya ulaşacağını? Tek kişi çıkmıştı ama şimdi etrafında dâvâsı için seve seve başını verecek nesiller oluşmuştu. Artık yalnız, korumasız ve ıstıraplı günler bitmişti. Artık işkenceler geride kalmıştı. Artık imanlarından ötürü insanların kızgın kumlar üzerinde dağlanmaları geride kalmıştı. Artık Şi'b-i Ebi Talib'de açlık, susuzluk ve sıkıntıların, gözyaşlarının hakim olduğu ekonomik boykot anlaşmaları geride kal-mıştı. Hudeybiye anlaşması yapılmış ve bir zamanlar kendilerine zerre kadar bir değer vermeyen Mekkeliler bir devlet olarak, bir güç olarak onu kabul etmişler, onlarla bir anlaşma masasına oturmuşlardı. Artık Rasulullah Efendimizin ve beraberindeki yiğit Müslümanların karşılarında durulmaz bir güç olduklarını kabul etmişlerdi. Nereden nereye, değil mi? Sûrenin son âyetinde de İslâm'ın ve Müslümanların nasıl filizlendiğini, filizlerin nasıl kökleşip kısa zamanda gövdesi üzerinde durduğunu anlatacak Rabbimiz.

4. "İnananların, imanlarını kat kat artırmaları için, kalplerine güven indiren O'dur. Göklerdeki ve yerdeki ordular Allah'ındır. Allah bilendir, hakim olandır."

Mü'minlerin kalplerine bir sekînet, huzur, güven, emniyet indirdi Allah. Rabbimiz mü'minlerin kalplerine desteğini indirdi. Ne için? İmanlarıyla birlikte imanları artsın diye. İmanları kat kat artsın diye Rabbimiz onların kalplerine yardımını indiriverdi. İmanları kat kat artsın diye desteğini, müjdesini, zaferini, huzur ve sükununu, ordularını indiriverdi. İman eden mü'minlerin imanlarını pekiştirecek, imanlarına iman katacak, imanlarını artıracak bir sekînet indirdi Allah. Güvenleri, teslimiyetleri tamdı Allah'a karşı. Peygamberlerine karşı güvenleri tamdı. Rabblerinin kendilerine takdir ettiği güzel günlerin geleceğine imanları tamdı.

Göklerin ve yerin orduları, askerleri yalnız Allah'a aittir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın ordusudur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin boynundaki ipin ucu Allah'ın elindedir. Göklerde ve yerde olanların tamamı sadece Allah'ı dinler. Göklerde ve yerde yegâne hakim güç Allah'tır. Allah Alîm, Allah Hakîmdir. Her şeyi bilen de O, her şeye hükmeden de O'dur. İlim sahibi de O'dur, hikmet sahibi de O'dur. Her şeye karar veren de O'dur, verdiği kararını ordularına uygulatan da O'dur. Niye Müslümanlara bu yardımını, bu sekînetini, bu ordularını gönderiyor Rabbimiz? Şunun için:

5. "İnanan erkek ve kadınları, içinde temelli kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyar, onların kötülüklerini örter. Allah katında büyük kurtuluş işte budur."

İman eden erkekler ve iman eden kadınlar, içinde ebedîyen kalacakları, altlarından ırmaklar akan cennetlere girsinler diye. Zeminlerinden ırmaklar akan cennetlere girsinler, ya da taht-ı tasarruflarında ırmakların akıp gittiği, yani diledikleri yerden, diledikleri şekilde ırmakların fışkırıp durduğu cennetleri kazansınlar, elde etsinler diye. O mü'minler gözlerin görmediği, kulakların duymadığı cennetlerde ebedîyen mutlu bir hayatı yaşasın, şu dünya hayatındaki çıkmazlarını, açmazlarını bitirsin diye. Tüm ailevî, toplumsal, hukukî, ekonomik, si-yasal sıkıntılarını, dertlerini, problemlerini de bitirsin diye. Onları sahil-i selâmete çıkarsın diye. İşte Rabbimiz o Müslümanların üzerine bunun için sekînetini indirdi. İşte bunun için onların önderlerine zafer va-adetti, fetih vaad etti Allah. İşte böylece Rasulullah'a ve beraberindeki yiğitlere fethin müjdesi verilmiş oldu. Hudeybiye fethi, arkasından Hayber'in fethi ve onun da arkasından Mekke'nin fethi.

Daha sonra kıyâmete kadar gelecek fetihler… Yani daha henüz

Müslümanların ayaklarını basmadıkları nice nice ülkelerin fethinin müjdesi… İşte bu vaatler, bu fetih müjdeleri, Müslümanların kalplerine indirilen sekînetler ve onların cennetle müjdelenmeleri, hatalarının silinmesi, dünyada tüm problemlerinin halledilip düzlüğe çıkarılmaları Allah katından onlara takdir edilmiş büyük bir başarı, büyük bir müjdedir.

İşte Müslümanlar için en büyük başarı, en güzel sonuç ta budur. İşte Müslümanların hedefi bu olmalı. Müslümanlar dünyada sadece bunun peşinde olmalı. Mal, mülk, dükkan, tezgah, para, pul, Al-lah'ın razı olmadığı makam, mevki peşinde değil sadece bu feth-i mü-bîn peşinde olmalıdırlar. Gerçek kazanç, gerçek başarı Allah katında işte budur. Ülkelerin Allah için fethedilmesi, orada Allah'ın egemenliğinin gerçekleştirilmesi ve orada Allah'ın istediği bir hayatın yaşanması… İnsanların zulümden, sömürüden, haksızlıklardan kurtarılması. İnsanların özgür iradeleriyle istedikleri bir hayatı tercih edebilecekleri, Allah'a kulluklarını rahat bir şekilde icra edebilecekleri bir özgürlük ortamına kavuşturulmaları… Yeryüzünde kulların kullara kulluğunun kökünün kazınması… Küfrün, şirkin ve zulmün kaldırılıp, insanların sadece Rabblerine kulluk edebilecekleri bir ortamın hazırlanması… İnsanların küfür, şirk ve günâh kirlerinden arındırılması… İşte fet-h-i mübîn budur. Bütün bunları gerçekleştirebilmişsek başarıya ulaştırılmışız demektir. Rabbimizin bu fetih müjdesi Müslümanlara işte bunları kazandırırken, acaba bu müjde kâfirlere, münâfıklara ve müşriklere neleri kazandırıyor ya da onlara neleri kaybettiriyordu? Bakın onu da Rabbimiz bundan sonra şöyle anlatıyor:

6. "İnananlara yardım etmez diye Allah'a kötü sanıda bulunan ikiyüzlü erkek ve kadınlara, puta tapan erkek ve kadınlara Allah azap etsin; kötü sanıları kendi başlarına gelsin! Allah onlara gazap etmiş, onları lânetlemiş ve cehennemi kendilerine hazırlamıştır. Ne kötü dönüş yeridir!"

Münâfık erkekler ve münâfık kadınlar… İnanmadıkları halde iman gösterisinde bulunan iki yüzlü erkekler ve kadınlar... Kalplerinde hastalık bulunan erkekler ve kadınlar... Allah'a yetki sınırlaması getiren, Allah'ın yetkilerini Allah'ın elinden alıp onu yeryüzünde birilerine devretme kavgası veren, Allah'ı hayata karıştırmamaya çalışan münâfıklar… Yeryüzünde Allah'a hayat hakkı tanımamaya çalışan, Allah dışında bir takım aciz varlıkları İlâh makamına yükseltip onları hayatlarında söz sahibi kabul eden, onların yasalarını uygulamaya çalışan müşrik erkek ve kadınlar da azap görsünler, azaba mahkum olsunlar diye Rabbiniz bu fethi size müjdeliyor.

O münâfık erkek ve kadınlar, o kalplerinde hastalık bulunan erkek ve kadınlar, o müşrik erkek ve kadınlar Allah hakkında kötü zanda bulunuyorlardı. Allah hakkında kötü zan taşıyorlardı. Allah hakkında olmadık şeyler düşünüyorlardı. Allah'a güvenleri yoktu. Allah'ın tek İlâhlığını reddediyorlardı. "Allah hayata karışmaz" diyorlardı. "Allah elçi göndermez, kitap göndermez, Allah arzularını bize bildir-mez, Allah dünya işlerini bilmez," diyorlardı. "Allah bize yetki vermiştir. Yeryüzünde Allah'ın yetkilileri vardır," diyorlardı. Allah'ı kendi İlâhları cinsinden, İlâhlardan bir İlâh kabul ediyorlardı. "İlâhlarımızı biz kendimiz oluştur, biz yönlendiririz," diyorlardı.

İşte Allah'a yakışmayan kötü zanlarda bulunmalarından ötürü kötülük onların başlarına gelmiştir. Kötülük planları, kötülük kurguları onların kendi başlarına gelmiştir. Müslümanlar hakkında düşündükleri tüm kötülük komploları onların kendilerine dönmüştür. Allah hakkındaki bu kötü zanlarından ötürü Allah da kötülüğü onların üzerlerine vurmuştur. Allah onlara gazap etti. Allah onlara lânet etti ve onlara cehennemi hazırladı. Onların gidecekleri, yuvarlanacakları yer cehen-nemdir ve o cehennem ne kötü bir varış yeridir! Ne kötü bir konaklama yeridir!

Allah bizi kendi lânetinden, kendi gazabından ve ateşinden korusun. Onlar gibi olmayalım ki, Rabbimiz böyle kötü bir âkıbetten bizi korusun. Allah'a iman iddiamızda münâfıklardan, iki yüzlülerden olmayalım. Diliyle inandım deyip de hayatıyla, hayat programıyla bu imanı yalanlayanlardan olmayalım. Allah'a iman ettim deyip Allah'ın istemediği bir hayatı yaşamayalım. Dili farklı, kalbi farklı münâfıklardan olmayalım. Müşriklerden de olmayalım. Allah'a ortak koşanlardan da olmayalım. Allah'a yetki sınırlaması getirenlerden, Allah'ın sıfatlarını Allah berisinde başka İlâhlara yükleyenlerden, Allah'la birlikte başkalarını da dinleyenlerden, başkalarına da kulluk edenlerden, baş-kalarını da razı etmeye çalışanlardan, başkalarının yasalarını da uygulayanlardan olmayalım. Allah'ı Allah'ın kendisini tanıttığı gibi tek Rab, tek İlâh kabul edelim. Allah hakkında kötü zanlarda bulunmayalım. O'nu zatıyla, sıfatlarıyla, isimleriyle, yetkileriyle, kitabıyla, peygamberiyle tanıyalım da, şirke düşüp başımıza belâ satın almayalım. Allah'ın lânetini hak edenlerden, Allah'ın gazabına uğrayanlardan ol-mayalım.

İlk âyetlerde, Allah yolunda olan Rasulullah ve beraberindeki Müslümanlara lütfedilen nîmetler, fetihler, zaferler, müjdeler gündeme geldi.

Ama hemen arkasından onlara verilenlerin tamamen aksine münâfık erkek ve kadınlara, müşrik erkek ve kadınlara verilenler ne kadar kötü değil mi?

Âyetler dikkatinizi çekti mi? Rabbimiz hepsini iç içe anlatıyor. Bir tarafta Allah'a, Allah'ın istediği gibi iman etmiş, Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayan mü'minler, diğer tarafta Allah'ı reddetmiş, Allah'ın istediği gibi değil de kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde hayat yaşayan kâfirler, müşrikler ve münâfıklar… Bir tarafta iyiler, diğer tarafta kötüler… Bir tarafta hayır, diğer tarafta şer… Bir tarafta dünya, diğer tarafta âhiret… Bir tarafta Allah'ın rızası, diğer tarafta Allah'ın gazabı ve lâneti… Gerçekten mükemmel bir ikili anlatımla karşı karşıyayız.

İşte bu ikili yol, ikili tercih her zaman gözümüzün önünde durmaktadır. Bu ikiden birini seçim hakkı bize aittir. Diler Allah'ın istediği gibi bir takva ve teslimiyet yolunu tercih edip Allah'ın rızasını ve cennetini kazananlardan oluruz, dilersek Allah'ı, kitabını kapatıp keyfimizce bir hayat yaşayarak cehenneme gidenlerden oluruz.

7. "Göklerdeki ve yerdeki ordular Allah'ındır. Allah güçlü olandır, hakim olandır."

Göklerin ve yerin orduları tamamen Allah'ındır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibi Allah'tır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ın askerleridir ve hepsi de sadece Allah'ı dinlemektedir. Tüm âlemin sahibi O'dur. Tüm âlemde sözü geçen yetkili O'dur. Cebbar ve Kahhâr O'dur. Azîz ve Hakîm de O'dur. Güç ve kudret sahibi, izzet ve şeref sahibi, egemenlik ve hâkimiyet sahibi O'dur.

8-9. "Ey Muhammed: Doğrusu seni şâhit, müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Ey insanlar, siz de Allah'a ve peygamberine inanasınız, ona yardım edesiniz, O'na saygı gösteresiniz ve O'nu sabah akşam tesbih edesiniz."

"Ey peygamberim, seni bir şâhit olarak gönderdik. Tüm ümmetine, tüm Müslümanlara ve tüm insanlığa bir şâhit olarak gönderdik seni. Sen Müslümanlara şâhitsin, Müslümanlar da tüm insanlığa şâhittir. Senin bu şâhitliğinle yeryüzünde herkes Allah'a, imana, İslâm'a şâhit olacak. Artık yeryüzünde hiç kimse bizim Allah'tan, Allah'ın dininden, Allah'ın hayat programından, Allah'ın istediği kulluktan haberimiz yoktu diyemeyecektir. Hiç kimse biz bunu duymamıştık deme hakkına sahip olamayacak. Sen buna şâhitsin. Sen tüm dünyanın gözleri önünde buna şahadet edecek bir hayat

yaşadın. İşte şâhit sensin. İşte şâhit senin yaşadığın hayattır. Senin yaşadığın kulluk, se-nin gerçekleştirdiğin Hudeybiye anlaşması, Hayber'in fethi, senin gerçekleştirdiğin cihad, namaz, oruç, hac, nikâh, talâk, zikir ve tüm hayatın şâhittir. Sen tüm insanlığa bir şâhit olarak gönderildin.

Bir de sen beşîr ve nezîr olarak gönderildin. Senin bir görevin, bir misyonun da nezîr ve beşîr olmandır. Sen bir uyarıcısın. İnsanları cennet ve cehennemle uyarasın diye gönderdik seni. Allah'a, Resûlü'ne iman edesiniz, Allah Resûlüne destek olasınız diye. Allah'a saygı gösteresiniz, O'nu yüceltesiniz, O'nun dinine sahip çıkasınız, O'nun hayat programını tüm programlara, O'nun dinini tüm sistemlere, O'nun yolunu tüm yollara tercih edip üstün tutasınız diye o Resûlü bir müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. O Allah'ı sabah-akşam tesbih edesiniz, sabah-akşam gündeme alasınız, yüceltesiniz, O'nu noksan sıfatlardan arındırarak dilinizle, hayatınızla tenzih edesiniz diye Resûlü size gönderdik."

"O Resûlü size gönderdik ki, o size Rabbinizi nasıl tesbih edeceğinizi, Rabbinize nasıl kul olacağınızı öğretsin. Rabbinizi nasıl tanıyacağınızı, O'na nasıl kulluk yapacağınızı size öğretsin. Siz onu örnek alın ve aynen onun gibi bir hayat yaşayın diye onu size gönderdik." İşte peygamberin geliş gayesi budur. İşte peygamberin varlık sebebi budur.

10. "Ey Muhammed! Şüphesiz sana baş eğerek ellerini verenler, Allah'a baş eğip el vermiş sayılırlar. Allah'ın eli onların ellerinin üstündedir. Verdiği bu sözden dönen, ancak kendi aleyhine dönmüş olur. Allah'a verdiği sözü yerine getirene, Allah büyük ecir verecektir."

"Ey peygamberim, seninle biatleşenler, seninle ahitleşenler, seninle sözleşenler bilsinler ki muhakkak Allah'la biatleşmişler, Al-lah'la ahitleşmişler, Allah'la sözleşmişlerdir. Sana el verenler muhakkak ki Allah'a el verip boyun eğmişler demektir. Allah'ın eli sana biat için uzanan o mü'minlerin ellerinin üzerindeydi. Rasulullah Efendimiz orada yiğit ashabıyla bir sözleşme, bir biatleşme yapmıştı. Mekke'ye elçi olarak gönderilen Hz. Osman efendimizin şahadet haberi ulaşınca, Rıdvan ağacının altında Rasulullah Efendimiz ashabıyla bir biat gerçekleştirmişti. Sahâbe-i kiram bu kritik durumda Rasulullah Efendimize söz verdiler. Yanlarında sadece basit kılıçları olduğu, savaş için bir hazırlıkları olmadığı halde, orada Rasulullah Efendimizin elinin üzerine ellerini koyarak kanlarının son damlasına kadar Rasulullah Efendimizin yanında

Mekkeli müşriklerle savaşacaklarına, asla onu yalnız bırakmayacaklarına, asla düşmana arkalarını dönmeyeceklerine dair söz verdiler.

İşte Rabbimiz orada Resul-ü Ekrem efendimizle Müslümanların gerçekleştirdikleri anlaşmalarının, biatlerinin değerini, üstünlüğünü anlatıyor.

Rabbimiz: "Ey peygamberim onlar seninle biatleşmediler, seninle sözleşmediler, onlar Benimle biatleştiler, onlar Benimle sözleştiler" buyurarak onların bu biatlerinin yüceliğini, makamlarının, şereflerinin zirve noktasını haber veriyor. Çünkü Allah'ın eli o anda onların eli üzerindeydi. Yani o sözleşmede Allah da vardı. O sözleşmede Allah da taraftı. Artık kim bu sözleşmesinden vazgeçer, sözleşmesine aykırı davranırsa kendi nefsinin aleyhine davranmış, kendi aleyhine vazgeçmiş demektir. Ama kim de Allah'a vermiş olduğu sözünde durur, Allah'a vermiş olduğu ahdine riâyet ederse, işte ona büyük bir mükafat hazırlanmıştır. Kim ki Allah'a verdiği sözünde durursa, Rab-bimiz ona çok büyük mükafatlar verecektir.

Bey'atle alâkalı sorulan bu soruya binaen kısaca birkaç söz söyleyelim: Bey'at; kadın veya erkek müslümanlığa giren, İslâm'ı kabul eden kişinin bu işi kabullendiğinin beyanıdır. Bey'at Rasûlullah'a yapılır. Fakat gerçekte Allah'a yapılmaktadır. Esas iş Allah'a bey'attır. Resulullah'la bey'atleşme C. Hakka bey'atin bir nişanesidir. Tavafta Haceru'l Esved'in selamlanması, her namazda yapılan iftitah (baş-langıç) tekbiri hep bu bey'atin nişaneleridir.

Bey'atle kişi bey'at ettiğinin emrine âmâde olduğunu arz etmekte, ondan sadır olan programın kendisi için bağlayıcı olduğunu, tüm hayatını bu programa göre tertip ve tanzim edeceğini tekeffül ve taahhüt etmektedir. Bu da ancak Allah adına O'nun elçisine yapılabilir. Zira sözü, ameli kendisine reddedilemeyecek tek insan odur. Ama Allah ve Resûlüne yapılan bey'at çerçevesinde kalmak kayd u şartıyla, yani bu bey'ate ters düşmemek kayd u şartıyla, bu bey'ati hatırlatan, bu bey'atin devamını sağlayan bey'atler de caizdir. Halîfe'ye, imama, emire yapılan bey'atler işte bu mânâya bey'atlerdir.

Şu anda insanların birbirlerine yapmaya çalıştıkları bey'atler gerçekten devlet kuran bir otoriteye yapılan bey'atler midir, değil midir konumuz bu olmadığı için bu kadarıyla iktifa ediyorum ve bunun tartışmasına girmek istemiyorum. Ancak soruya binaen şu kadarını söyleyelim ki bey'at elbette iki tarafın birbirlerine bir akilde yetki devretmesidir. Bey'at edilen bey'at edenleri Allah'ın kitabı ve resûlünün sün-neti istikametinde yöneteceğine, bey'at edenler

de bey'at ettikleri kişiyi canları pahasına koruyacaklarına dair söz veriyorlar demektir. Acaba gerçekten bey'at edilenlerde böyle bir güç var mı, veya bey'at edenlerde bey'at ettiklerini koruyabilecek bir güç var mı yok mu onu iyi düşünmek lâzım. Değilse bu henüz kadınlık fonksiyonlarını icra etmekten uzak üç yaşındaki bir kız çocuğu ile, yine aynen onun gibi er-keklik gücü olmayan iki yaşındaki bir çocukla yapılan nikâh akdi gibidir.

Bu sözleşmeden sonra civar kabileler, çevredeki insanlar ve kalplerinde hastalık bulunan bazı kimselerle alâkalı değerlendirmelere şâhit olacağız. İnsanlar savaş karşısında ne düşünüyorlar? Savaşı nasıl değerlendiriyorlar? Niçin savaşa gitmek istemiyorlar? Niçin peygamberle birlikte bulunmaktan kaçıyorlar? Özürleri ne? Rabbimizin bunlara cevabı nasıl? İşte bakın şimdi de Rabbimiz bu konularda bilgi verecek:

11. "Bedevilerin savaştan geri kalmış olanları, sana: "Bizi mallarımız ve ailelerimiz alıkoydu. Allah'tan bi-zim bağışlanmamızı dile" diyecekler. Dilleriyle, gönüllerinde bulunmayanı söylerler; de ki: "Allah size bir zarar gelmesini, yahut bir fayda elde etmenizi dilerse, O'na karşı kimin gücü bir şeye yeter? Kaldı ki, Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

Müslümanların gücü, varlığı ve ağırlığı Mekkeli Kureyş tarafından da kabul edilince, daha önce Peygamber Efendimizle antlaşmış ama onunla birlikte savaşa gitmemiş olan civar kabileler yavaş yavaş Peygamber Efendimize yaklaşma zarureti duyuyorlar. Onlar senin gücünü anlayıp gelip sana diyecekler ki: "Ey Muhammed, bizler sizinle birlikte bu sefere katılamadık. Sizinle birlikte gelemedik. Ancak bi-lesin ki bu sana inanmadığımızdan, seni sevmediğimizden değildir. Mâzeretlerimiz sebebiyle buna imkân bulamadık. Bizim mallarımız, mülklerimiz, işimiz, aşımız, dükkanımız, tezgâhımız bizi meşgul etti. Çekimiz, senedimiz bizi bırakmadı ki seninle birlikte olalım. Atımız, arabamız yakamızı bırakmadı ki senin hatırını soralım. Meşguliyetimiz sebebiyle biz seninle gereği gibi ilgilenemedik. Ne olur ey Allah'ın Re-sûlü, bizim için biraz istiğfar etsen!" Her şeyi bilen, bilgi kendisinden olan Rabbimiz daha olmamış bir şeyi, gelecekte olacak bir şeyi Rasu-lullah Efendimize haber veriyor. "Gelecekler ve sana böyle diyecekler," buyuruyor.

Onlar kalplerinde olmayan şeyi dilleriyle söylüyorlar. Yani ciddi değiller, bu sözlerinde samimi değiller. Kalplerinde başka şeyler var, dilleri başka şeyler söylüyor. "Böyle ikiyüzlülere karşı dikkatli ol ey peygamberim," buyurarak Rabbimiz onlara karşı peygamberini bilgilendiriyor ve uyarıyor. Peygamberin

ihtiyacı anında ondan tüyeceksin, Müslümanların sıkıntılı anlarında onları yalnız bırakacaksın, Peygamber ve Müslümanlar bir zafer kazandıkları, bir güç ve kuvvete ulaştıkları zaman da hemen onlara yanaşıp, "aman bizi de unutma, ganîmetlerden bize de bir şeyler ayrılsın" diyecek, cukka kapmaya çalışacaksın. Külfetleri göğüslemekten kaçacak ama menfaat devşirmeye çalışacaksın. Rabbimiz buna müsaade etmiyor.

Peygamberim sen onlara de ki: "Allah'tan size ulaşacak olana kim engel olabilir? Allah size bir zarar vermeyi murad etse, yahut da Allah size bir fayda, bir menfaat ulaştırmayı murad etse onu sizden engelleyecek başka kim var? Allah'ın takdirinin önüne geçebilecek birileri var mı? Nîmetini engelleyebilecek, azabını defedebilecek birilerini biliyor musunuz? Bilâkis Allah tüm yaptıklarınızdan, tüm söylediklerinizden haberdardır. Allah'tan bir şeyi gizlemeniz, saklamanız mümkün değildir."

Allah, Peygamberine ve beraberindeki Müslümanlara yardım etti. Peygamber ve tercihini ondan yana kullanan mü'minleri destekledi, onlara fetih müjdesi verdi. Onlara akla hayale gelmedik lütuflarda bulundu, üstünlükler nasip etti. Münâfık erkek ve kadınlara, ikiyüzlü erkek ve kadınlara, müşrik erkek ve kadınlara da yaptıklarının karşılığı olarak lâyık oldukları cezalarını haber verdi. Peygamberin geliş ga-yesini ortaya koydu. Rıdvan ağacının altında Peygamber'e (a.s) biat edenlerin bizzat kendisiyle biatleştiklerini, bu şerefe erdiklerini müjdeledi. İzzet ve şerefin zirvesine tırmanan Müslümanlar karşısında Mekke müşrikleri de anlaşma yapmak zorunda kaldılar.

İşte bütün bunlar açığa çıkınca, Müslümanlar büyük bir şeref kazanınca, Allah ve Resûlü'nden ümidini kesenlerin yeniden Allah ve Resûlü'nün yoluna girme yarışına gireceklerini Rabbimiz elçisine haber veriyor. Kıyâmete kadar İslâm toplumunda böyle insanlar hep olacaktır. Halbuki bu adamların daha önceki durumları, duyguları şöyleydi, buyurarak bakın Rabbimiz onu da bildiriyor:

12. "Aslında siz, Peygamberin ve inananların, ailelerine bir daha dönmeyeceklerini sanmıştınız. Bu, gönüllerinize güzel görünmüştü de kötü sanıda bulunmuştunuz. Hayırsız bir topluluk oldunuz."

Aslında sizler Peygamber ve mü'minlerin orada öldürüleceğini, helâk edileceğini ve ebediyen bir daha şehirlerine, ülkelerine, evlerine dönmeyeceklerini zannetmiştiniz. Öyle hesap etmiş, öyle ummuştunuz. Mekkeli

müşrikler onların işini bitirecek, defterlerini dürecek ve sizler de o peygamberden ve beraberindeki Müslümanlardan kurtulup istediğiniz gibi münâfıkça bir hayat yaşayacaksınız. Hesabınız böyleydi. “Artık Müslümanların sonları geldi, bu iş burada biter,” diyordu-nuz. Bu duygu, bu düşünce, bu beklenti de sizin kalplerinize süslü gösterildi. Sizler kötü kötü zanlarda bulundunuz. Allah hakkında, peygamber hakkında, Allah desteğindeki mü’minler hakkında çok kötü zanlarda bulunuyordunuz. Allah’ın yenilebileceğine, yani Allah desteğindeki bir peygamberin ve mü’minlerin yenilebileceğine inandınız. Bu halinizle gerçekten helâki hakketmiş bir toplum oldunuz.

Allah hakkında, peygamber hakkında, Müslümanlar hakkında ne kötü duygular, ne kötü düşünceler, ne kötü beklentiler bunlar? Hem Müslüman olduklarını iddia edecekler, hem Allah ve Resûlü’ne inandıklarını, hem Müslümanlarla beraber olduklarını söyleyecekler, hem Allah’ın Resûlü’ne gelip itaatlerini bildirecekler, hem de gelişen olaylar sebebiyle birdenbire kalplerindeki hastalıklar nüksedecek ve Allah hakkında da, Rasulullah hakkında da, Müslümanlar hakkında da en kötü zanlarda bulunacaklar. Olacak şey midir bu? Bir müslüma-na yakışır mı bu? Yoksa sizin kalbinize iman yerleşmedi mi? Yoksa bu iman iddialarınız yalan mıydı? Böyle gerçek bir imanla iman etmeyen, Allah’a tam bir teslimiyetle teslim olmayan insanların, dünyayı da, âhireti de, savaşı da, barışı da, hayatı da iyi bir şekilde değerlendirmeleri mümkün olmuyor. Furkân’la, Kur’an’la, basiretle hadiselere bakamayan insanların tüm değerlendirmeleri bozuk oluyor.

Bedir’den sonra, bu kalbinde hastalık olanların kalplerini bir sevinç kapladı. “Tamam” dediler, “artık Müslümanların işi bitti.” Hendek savaşı esnasında, ahzab’ın, birleşik düşman ordularının her yandan Müslümanları kuşattıkları, Rasulullah ve beraberindeki yiğitlerin sıkıntılı anlar yaşadıkları bir atmosferde hainlerin yüzleri güldü. “Tamam, artık bundan sonra bu Müslümanların Medine’de kalmaları da, hayatta kalmaları da mümkün değildir,” demişlerdi. Müslümanlar Pey-gamberlerinin yanında ellerinde basit kılıçlarıyla Mekke’ye doğru giderlerken için için seviniyorlardı. “Tamam şimdi işleri bitecek. Bunları hazırlıksız yakalayan müşrikler bunların tamamını kılıçtan geçirip yok edecekler,” dediler.

“Hayber de tamam, bu sefer işleri bitik,” dediler. “Yahudiler bunların hesabını şimdi görecek,” dediler. “Artık iflah olmaz bu müs-lümanlar” diyerek

sevindiler. Hep Müslümanlar hakkında bu tür zanlarda bulunuyorlardı. Allah'ın yardımını hiç düşünmüyorlardı. Allah hakkında çok kötü zanlarda bulunuyorlardı. Ama bekledikleri olmayınca, Müslümanlar galip gelince de, ganimet hesaplarıyla hemen onların yanında bitiveriyorlardı. Tüm Arabistan yarımadasında Müslümanların adım adım ilerlemeleri, başarıdan başarıya ulaşmaları on-ları için için kahrediyor, onları tekrar Müslümanlara yöneltiyor, onlara "biz zaten sizinle beraberdik," dedirtiyordu.

Münâfık tipinin kalbinde daima bir aşağılık, bir eziklik mevcuttur. Müslümanların başarıları sürekli onların kalpleri üzerinde bir baskı kurar. Dünya üzerinde az sayıda Müslümanın küçücük bir başarısı bile bunları etkiliyor. Üzülmekle birlikte başarıya ulaşan Müslümanların yanına yanaşmak gereği duyuyorlar. Şu anda da bu tür münâfıkları çok hoş görme ve tanıma imkânına sahip oluyoruz.

13. "Allah'a ve peygamberine kim inanmamışsa bilsin ki, şüphesiz Biz, inkârcılar için çılgın alevli cehennemi hazırlamışızdır."

"Kim Allah'a ve Resûlü'ne iman etmezse, kesinlikle bilsin ki Biz onlara, o kâfirlere acıklı bir sair azabı hazırladık. Onlara dayanıl-maz bir cehennem ateşi hazırladık."

14. "Göklerin ve yerin hükümranlığı Allah'ındır. O, dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Allah bağışlayan-dır, merhamet edendir."

Böyleleri iyi bilsinler ki, göklerin ve yerin hükümranlığı, göklerin ve yerin mülkiyeti Allah'ındır. Melik olan, Mâlik olan, mülkün sahibi olan, mülkünde egemen olan Allah, mülkü olan insanlardan dilediğini bağışlar, dilediklerine de azap eder. Bağışlama yetkisi de, azap etme yetkisi de O'na aittir. Tüm yetki O'na aittir. Kullarından kendisine iman eden, kendisi için bir hayat yaşayan ve yaşadığı hayatla bağışlanmayı talep edeni bağışlar, tercihini azaptan yana kullanana da azap eder. Ama bilesiniz ki O fazlasıyla bağışlayan, fazlasıyla merhamet edendir. Kulları için bağışlamadan yanadır, merhametten yanadır. Lâkin illa da azap isteyenlere de azap edendir.

15. "Savaştan geri kalmış olanlar, siz ganimetleri almaya giderken: "Bırakın, biz de sizinle gelelim" diyeceklerdir. Onlar Allah'ın sözünü değiştirmek isterler. De ki: "Bize uymayacaksınız; Allah sizin için önceden böyle buyurmuştur." Size: "Hayır, bizi çekemiyorsunuz" diyecekler. Aksine, kendileri ancak pek az söz anlayan kimselerdir."

Yine onlardan geride kalanlar, peygamberle ve Müslümanlarla birlikte savaşa katılmayıp kaçanlar sizler ganimetleri almaya giderken gelip sana diyecekler ki: “Bırakın da biz de sizinle birlikte gelelim.” Rabbimiz zafer olarak, en büyük bir fetih olarak Müslümanlara müjdelediği Hudeybiye’den sonra Hayber’in fethini ve Hayber Yahudilerinin ganimetlerini nasip edecek. Daha düne kadar Müslümanların yok olup gitmesini, telef olup gitmesini isteyenler hemen harekete geçip ganimetten pay almak için Müslümanların yanına koşacaklar. “Bizi de yanınıza alın da, biz de gidip o ganimetten payımızı alalım,” diyecekler. Bunların derdi Allah’ın kelâmını, Allah’ın yasasını değiştirmek.

Allah şöyle buyurur: “Siz asla bize tabi olamayacaksınız. Siz bu bozuk düzen tavırlarınızla bizim zaferlerimizde de, bizim sevinçlerimizde de, bizim tasalarımızda da asla bizimle beraber olamayacaksınız. Kötü günlerimizde de, iyi günlerimizde de asla bizimle beraber olamayacaksınız.” Rabbimizin bu uyarısını Rasulullah Efendimiz onlara hatırlatınca, Rabbimiz onların şunu söyleyeceklerini haber veriyor:

“Siz bizi çekemiyorsunuz. Siz bizim de ganimetlere sahip olmamızı kıskanıyorsunuz. Bizim de sizinle birlikte savaşa gelip kazan-mamızı istemiyorsunuz.” Siz onlara deyin ki, “siz sözü az fıkheden, sözü az anlayan kimselersiniz. Anlayışı kıt insanlarsınız. Anlamıyor, anlamak ta istemiyorsunuz. Sizler samimi Müslümanlar olsanız, Ra-sulullah ve Müslümanlar niye sizi kıskansınlar ki? Onlar zaten mal-mülk için çırpınan insanlar değiller. Onlar bırakın böyle bir savaştan gelecek ganimetleri, zaten kendi mallarını, mülklerini bile kardeşleriyle paylaşma kavgası veren kimselerdir.

Yani siz onları sıkıntılı anlarında terk edin, onlar için felâket isteyin, onların bitmesini bekleyin, sonra o Müslümanlar soylu zaferlerle, ganimetlerle dönünce de, biz de sizinle beraberiz deyin. Sorumluluk yüklenmeye gelince, savaşa gelince, fedakârlığa gelince kaçın, ortalarda görünmeyin, ama ganimet devşirmeye gelince ileri atılın. Ne büyük bir hainliktir bu?

16. “Ey Muhammed! Bedevilerden geri kalmış olanlara de ki: “Güçlü kuvvetli bir millete karşı, onlar Müslüman olana kadar savaşmaya çağrılacaksınız; eğer itaat ederseniz Allah size güzel ecir verir, ama daha önce döndüğünüz gibi yine dönecek olursanız sizi can yakan bir azaba uğratır.”

Ey peygamberim, onlara, o Arabîlerden geri kalanlara, “işimiz, gücümüz, malımız, mülkümüz, çoluğumuz-çocuğumuz bizi seninle savaşa gelmekten

meşgul etti, mâzeretlerimiz çoktu da onun için gelemedik” diyen, ama ganimeti görünce de hemen senin yanına damlayanlara de ki: “Siz güçlü, kuvvetli bir toplumla savaşa çağrılacaksınız. Ya onlarla savaşı göze alırsınız, yahut onlar teslim olurlar. Onlar Müslüman oluncaya, onlar Allah’ın emirlerine teslim oluncaya kadar savaşacağınız bir topluma dâvet edileceksiniz. Haydin bakalım, iyi düşünüp karar verin. Yakında böyle bir fırsat çıkacak karşınıza. Onlar teslim oluncaya, Müslüman oluncaya kadar kendileriyle savaşa devama dâvet edileceksiniz.

Eğer siz itaat eder, bu savaş dâvetini kabul ederseniz, Allah size çok büyük mükafatlar verecektir. Ama daha önceki davranışlarınız gibi yüz çevirirseniz o zaman da Allah size büyük bir azap tattıracaktır. Artık bu savaş Bizanslılarla yapılacak bir savaş olabilir, İranlılarla, yahut diğer müşrik kabilelerle yapılan bir savaş olabilir. Yani si-zin çağrılacağınız bir savaşta sizin Allah ve Resûlü’nün dâvetine icabet etmeniz gerekecektir.

17. “Ama, gözleri görmeyen kimse savaşa gelmezse ona bir sorumluluk yoktur; topala ve hastaya da sorumluluk yoktur. Kim Allah’a ve peygamberine itaat ederse, Allah onu, içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyar. Kim yüz çevirirse, onu can yakıcı azaba uğratır.”

Peki bu savaşlardan muaf tutulacak, affedilecek kimse yok mu? Elbette var. Gözleri görmeyen âmâlara, topal olanlara zorluk yoktur. Hasta olanlara da zorluk yok, onlara da bu konuda af var. Bunlar isterlerse bu savaşlarda bulunmayabilir, gitmeyebilirler. Kim Allah ve Resûlü’ne itaat ederse onlar altlarından ırmaklar akan cennetlere girerler. Kim de Allah ve Resûlü’ne itaatten yüz çevirirse onlar da Allah’ın acıklı azabına mahkumdurlar. Bütün Müslümanlar bu Hudeybiye’den sonra daha zorlu savaşlara dâvet edileceklerdir. Tüm dünyaya bir açılım gerçekleşecek. İşte bu durumda sadece affedilenler, özrü kabul edilecek olanlar burada sayılanlardır. Âmâlar, topallar ve hastalar. Bunun dışında yok malım mülküm, yok tarlam tapanım, yok oğlum kızım özrü asla kabul edilmeyecektir. Kim Allah ve Resûlü’nün dâvetine icabet ederse altlarından ırmaklar akan cennetlere gi-recek, kim de Allah ve Resûlü’nden yüz çevirirse, Allah ve Resûlü’nün dâvetinden iraz ederse o da acıklı bir azapla azaplandırılacaktır. Hüküm Allah’ındır. O dilediğine azap eder, dilediklerini de cennetine ko-yar. O’ndan başka yetkili yoktur.

18,19. “Ey Muhammed! Allah inananlardan, ağaç altında sana baş eğerek el verirlerken, andolsun ki hoşnut olmuştur. Gönüllerinde olanı da bilmiş, onlara güvenlik vermiş, onlara yakın bir zafer ve ele geçirecekleri bol

ganimetler bahşetmiştir. Allah, güçlü olandır, hakim olandır."

Resûl-i Ekrem Efendimiz ve beraberindeki sayıları 1400 kadar olan Müslümanlar sadece umre yapmak, sadece Kâbe'yi ziyaret etmek maksadıyla Mekke'ye doğru yönelirlerken, Mekke müşrikleri buna engel oldular. Rasulullah Efendimiz ve beraberindeki Müslümanları Kâbe'yi tavaftan engellediler. Rasulullah Efendimiz müşriklerin niyetlerinin ne olduğunu araştırmak üzere Hz. Osman efendimizi Mekke'ye gönderdi. Hz. Osman efendimizin Mekke'ye varmasının ar-ka-sından müthiş bir haber geldi. Rasulullah Efendimizin elçisi Osman e-fendimizin müşrikler tarafından şehit edildiği haberi duyuldu ve gerçekten bu haber Rasulullah ve Müslümanları çok tedirgin etti. Hemen o anda sayıları 1400 kadar olan Müslümanlar Rasulullah Efendimizle bir sözleşme yaptılar, bir biat gerçekleştirdiler. Bu biat bir ağacın altında gerçekleştirilmişti. İşte sûrenin bu bölümünde gündeme getirilen ağaç, bu ağaçtır ve bu ağacın altında yapılan biat, bu biattir.

Yiğit Müslümanlar, her halükârda Resul-i Ekrem'in yanında olmak, ölümüne kadar savaştan geri kalmamak üzere Peygamber'e (a.s) söz verdiler. "Hiçbirimiz hayatta kalmayıncaya kadar savaşacağız," dediler. İşte Rasulullah'ın elini sıkarak yiğit Müslümanların gerçekleştirdikleri bu biat bizzat Rabbimiz tarafından onaylanırken, övülürken, az sonra gelen o haberin yanlışlığı, Hz. Osman efendimizin öl-dürülmediğinin anlaşılması ve Kureyş'in Rasulullah Efendimizin bulunduğu yere kadar gelmesi Müslümanları rahatlatmıştı. Ama biat ta gerçekleşmişti, verilen söz kıyâmete kadar geçerliydi. O gün onlar adına, bugün de bizim adımıza ve kıyâmete kadar gelecek Allah yolunun, peygamber yolunun yolcuları adına geçerli olacaktı. Bakın işte Rabbimiz bu âyetinde bunu anlatıyor:

Muhakkak ki Allah o mü'minlerden, o yiğitlerden razı olmuştu. O yiğitler o ağacın altında ölümüne kadar savaşacaklarına dair sana biatlerini sunarlarken, sana söz verirlerken, seninle biatleşirlerken, Allah onların bu davranışlarından, bu yiğitliklerinden razı olmuştur. Allah sana o sözü verirlerken onların kalplerinde olan niyetlerini, samimiyetlerini de bildi, bilmektedir. O anda nasıl bir kararlılık içinde, nasıl samimi bir duygu içinde olduklarını, nasıl bir İslâmî heyecan ta-şıdıklarını, Rasulullah'ın bir işaretiyle Kureyş üzerine nasıl yalın kılıç saldıracaklarını, kütükte doğranır gibi doğransalar bile nasıl geri dön-meyeceklerini, döneklik yapmama kararında olduklarını Allah bildi. Allah onlar üzerine bir sekînet indirdi. Bir huzur, bir güven indirip onların kalplerini rahatlattı. Gönüllerine bir genişlik ve huzur verdi. Yakın bir fethi, yakın bir

zaferi, bir başarıyı da hemen müjdeleyiverdi. Çok yakın bir gelecekte ulaşacakları çok büyük ganimetleri de onlara müjdeleyiverdi. Alacakları, sahip olacakları ulaşacakları ganimetlerle müjdeledi onları. Doğrusu Allah Azîzdir, her şeye güç yetirendir, yenil-mezdir, her şeye hükmedendir. Düşmanlarından, kâfirlerden intikam alandır, dostlarına, Müslümanlara yardım edendir.

İşte bu âyetlerinde Rabbimiz, Peygamber Efendimize ve beraberindeki yiğit Müslümanlara müjdeler veriyordu. Neydi bu müjdeler? Yakın bir fetihten söz ediyor Rabbimiz. Bu fethin Hayber'in fethi olması lâzımdır. Çünkü Hudeybiye'den çok kısa bir süre sonra Müslümanlara nasip olan fetih, Hayber'in fethi olmuştur. Rasulullah Efendimiz bundan sonra Hayber'i fethetmiş ve Müslümanlar o bölgenin en zenginleri olan Yahudilerin ganimetlerine sahip olmuşlardır. Rabbimi-zin yakın bir fetihle müjdelediği Müslümanlar çok büyük zenginliklere ulaşmışlardır. Daha düne kadar Medine'de savunma savaşı veren, Hendek'te ahzaba karşı, üzerlerine gelen birleşik ordulara karşı savunma savaşı veren Müslümanlar Rabbimizin müjdesi, desteği ve yardımıyla bu umre seferinden zaferle dönerlerken şimdi pek çok ga-nimetler Rabbimiz tarafından kendilerine lütfediliyordu. Rabbimiz onları bu samimiyetleri, bu yiğitlikleri sebebiyle ödüllendiriyordu.

20. "Allah size, ele geçireceğiniz bol bol ganimetler vaad etmiştir. İnananlar için bir belge olması, sizi doğru yola eriştirmesi için bunları size hemen vermiş ve insanların size uzanan ellerini önlemiştir."

"Allah size pek çok ganimetler vaad etti ey Müslümanlar! Siz o Rabbinizin size vaad ettiği ganimetlere ulaşacaksınız. Sizin olacak onlar! Bundan başka daha sizlere çok çok fetihler, çok çok ganîmetler verecek Rabbiniz. Siz Rabbinizin, peygamberinizin yolunda olduğunuz sürece daha çok lütufları olacak Rabbinizin. Sizin için bu konuda acele de edecek, hemen verecek size. Çok acele bir şekilde siz Rab-binizin bu vaatlerine ulaşacaksınız. Rabbiniz insanların ellerini de si-zin üzerinizden uzaklaştırdı. İnsanların ellerini sizin üzerinizden çekti. Onlar size Allah'ın yardımıyla hiçbir zarar veremediler. İşte Rabbinizin bu lütufları mü'minler için bir âyet, bir işaret olsun içindi.

Rabbimiz Müslümanlara hem ganimet vaadediyor, hem kâfirlerin, müşriklerin ellerini Müslümanların üzerinden defediyor, onların Müslümanlara sataşmalarını, saldırmalarını engelliyor, hem de Müslümanlara fetihleri, zaferleri müyesser kılıyor.

İşte bütün bunlar Allah'ın mü'minlere birer lütfuydu. Allah'ın her zaman mü'minlerin yanında olduğunun, her an mü'minlere destek olduğunun açıkça belirtisi oluyordu. Rabbimizin âyetlerinin, Rabbi-mizin güç ve kudretinin gün yüzüne çıkmasıydı. Yine Müslümanların Allah yolunda olduklarının, sırat-ı müstakimde olduklarının açık bir belgesiydi. Ya da Müslümanların apaçık bir yola ulaştırılması, yürüdükleri yolun doğruluğu konusunda kalplerinin yatıştırılmasıydı.

21. "Bundan başka, sizin gücünüzün yetmediği fakat Allah'ın sizin için sakladığı ganimetler de vardır. Allah her şeye kâdir olandır."

Şu anda henüz sizin için takdir edilmemiş, henüz şu anda size verilmemiş olanlar da var. Muhakkak ki Rabbiniz onları sizin için saklamıştır. Şu anda sizin gücünüzün yetmediği, sizin şu anda henüz alamadığınız, ulaşamadığınız şeyleri de Rabbiniz ihata etmiştir. Yani daha Rabbinizin sizin için hazırladığı, size ileride lütfedeceği pek çok fetihler, pek çok zaferler, nimetler, ganimetler vardır ki, Allah onları da ihata etmiştir. Rabbiniz onları kendi katında, kendi bilgisi ve takdiri altında saklı olarak tutuyor, zaman ve zemin müsait oldukça bu lütuflarını, bu nimetlerini de size ulaştıracaktır. Çünkü Allah her şeye kâdirdir, her şeye güç yetirendir, her şeyi takdir edip yönetendir.

22. "İnkar edenler sizinle savaşsalardı yüz geri döneceklerdi. Sonra bir dost ve yardımcı da bulamayacaklardı."

"Eğer kâfirler sizinle savaşsalardı kesinlikle yüz geri döne-ceklerdi. Yani o gün, Hudeybiye günü Hudeybiye anlaşmasından önce eğer onlar sizinle savaşı göze alabilmiş olsalardı, siz onlarla bir an-laşmaya yanaşmamış, ya da onlar anlaşmak istememiş olup ta sizinle savaşa karar vermiş olsalardı, kesinlikle onlar gerisin geriye dönerlerdi. Sonra kendilerine ne bir dost, ne bir velî, ne de bir yardımcı bulamayacaklardı. Siz belki savaş niyetinde olmadığınız için sadece ya-lın kılıçtınız. Onlarla savaşabilecek bir durumda değildiniz. Ama Allah'ın yardımı ve desteği sizinleydi.

İşte gördünüz ey Müslümanlar, sizler Allah ve Resûlü yolunda olduğunuz, Allah ve Resûlü'ne itaat ettiğiniz, Allah desteğinde olduğunuz sürece kâfirlerin sizinle baş etmeleri mümkün olmadı, ebedîyen de olmayacaktır. Yani o kâfirler orada sizinle bir anlaşma yapmayıp ta bir yanlışın içine girip size saldırmayı göze alsalardı bile, kesinlikle bilesiniz ki onlar sizin karşınızda kaçacaklardı ve Allah'ın yardımının, dostluğunun sizinle olması sebebiyle kendileri için ne bir dost, ne de bir velî bulmaları mümkün olmayacaktı."

23. “Allah’ın önceden gelip geçmişlere uyguladığı yasası budur. Allah’ın yasasında değişme bulamazsın.”

Bu Allah’ın bir yasasıdır. Bu Allah’ın bir sünnetidir. Bu Allah’ın önceki toplumlara da uyguladığı bir kanunudur. Allah’ın bu sünneti daha önce de geldi geçti. Allah’ın sünnetinde, Allah’ın toplumsal yasalarında asla bir değişiklik bulamazsın. Zamanın hangi diliminde, mekânın hangi bölümünde, hangi coğrafyada, hangi devirde olursa olsun Allah’ın değişmeyen yasası işte budur. Müslümanlar Müslüman oldukları sürece, Müslümanlar Allah’ın istediği gibi bir hayat yaşadıkları, Allah’a güvendikleri, Allah’ın yardımına ehil oldukları sürece kesinlikle bilesiniz ki Allah’ın yardımı ve desteği onlar üzerinedir. Müslümanlar böyle Allah desteğinde oldukları sürece onlarla savaşan kâfirler her zaman karşılarında önce Allah’ı bulacaklar ve her zaman Müslümanlar karşısında mağlup olup kaçacaklardır. Allah desteğindeki Müslümanlar karşısında onların bir başarıya ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır.

Eğer Müslümanlar Allah’ın sünnetine, Allah’ın bu toplumsal yasalarına boyun eğmezler de, Allah yasalarını ihlâl ederek, Allah’ın istediği kulluktan çıkarak, Peygamber’in (a.s) emir ve yasaklarına riâ-yet etmeyerek, Kitap ve sünnetten uzaklaşarak kendi hevâ ve hevesleri doğrultusunda hareket ederek bir savaşa girerlerse, yani Allah desteğini kaybetmiş bir vaziyette karşılarındaki kâfirlerle eşit bir konumda savaşa girerlerse, o zaman da elbette sünnetullah gereği han-gi taraf güçlüyse savaşı o taraf kazanacaktır. O zaman da Müslümanların artık kendilerinden başka hiç kimseyi kınamaya hakları olmayacaktır.

24. “Sizi onlara üstün kıldıktan sonra, Mekke bölgesinde, onların ellerini sizden, sizin ellerinizi onlardan geri tutan, savaşı önleyen O’dur. Allah yaptıklarınızı görendir.”

O Allah ki o kâfirlerin, o düşmanlarınızın ellerini, zulümlerini sizden bertaraf edip uzaklaştırdı. Sizin ellerinizi, sizin kılıçlarınızı da onlardan uzaklaştırdı. Mekke’nin merkezinde, Mekke’nin karnında, Mekke’nin hemen yakınında, sizi onlara karşı üstün kıldıktan sonra sizi onlardan, onları da sizden uzaklaştırdı. Bu işi Allah yaptı. Orada böyle bir sonuca Allah karar verdi ve kararını da aynen uygulayıverdi. Orada savaşı Allah önledi. Şüphesiz ki Allah tüm yaptıklarınızı görendir. Kalplere hükmeden, gönüllere sahip olan Allah, tüm savaşları yö-neten, yönlendiren Allah ne sizi onlar üzerine saldırttı, ne de onları sizin üzerinize saldırttı. Her ikinizi de engelledi Rabbiniz. Sonuçta siz-leri

muzaffer kıldı, galip getirdi ve bir anlaşma yaptırdı.

Gerçekten Müslümanların çok çok lehine olan, Müslümanları zafere ulaştıran, Müslümanlara Mekke'nin fethini hazırlayan bir anlaşmaydı bu. İlk bakışta Müslümanların aleyhineymiş gibi görünse de, ilerde tüm Arabistan yarımadasını Müslümanların emrine verecek bir başarıydı bu… Müslümanlar büyük bir zafer kazanmışlardı bu anlaşmayla. Hem de kılıçlarını kınlarından çıkarmadan, burunları bile kanamadan. Mekkeli müşrikler artık Müslümanların ve İslâm'ın varlığını kabul etmişlerdi. Düne kadar değer vermedikleri Müslümanlarla barış masasına oturmuşlardı. Müslümanlar adına büyük bir siyasî zaferdi bu.

25. "Onlar inkâr edenlerdir, sizi Mescid-i Haramı ziyaretten ve bağlı kurbanları yerlerine gitmekten alıkoyanlardır. Eğer, oradaki henüz tanımadığınız inanmış erkeklerle inanmış kadınları bilmeyerek ezmek sûretiyle üzüntüye kapılmanız ihtimali olmasaydı, Allah savaşı ön-lemezdi. Allah, dilediklerine rahmet etmek için böyle yap-mıştır. Eğer inananlarla inkârcılar birbirinden ayrılmış olsalardı, inkâr edenleri can yakıcı bir azaba uğratırdık."

Onlar, o kâfirler sizi Mescid-i Haramdan engelleyen, alıkoyan kimselerdir. O emin bölgede rahat bir şekilde Allah'a kul olmanıza, Allah'ın istediği bir kulluk hayatını yaşamanıza engel olmuş kimselerdir onlar… İşte dün buna izin vermeyen bu alçaklar şimdi şu ziyaretinize de engel oldular. Allah'ın beytini tavaf etmenize izin vermediler. Allah'ın beytine adamış olduğunuz kurbanlıkların oraya ulaşmasını engelleyenler de onlardır. Siz Müslümanlar olarak Allah'ın istediği şekilde kurban edilmek üzere Kâbe'ye kurbanlıklar adamıştınız. Ama daha önce sizi Kâbe'de, Allah'a kulluk kıblesinde Müslümanca bir hayat yaşamanıza izin vermeyen, Allah yasaları egemenliğinde bir kulluk hayatı sergilemenize izin vermeyen bu adamlar, şimdi de sizi Allah'ın beytini ziyaretten, Allah için umre yapmaktan ve kurban kesmekten engellediler. Bu onlar için çok büyük bir vebal, çok büyük bir günâhtır.

Eğer mü'min erkekler ve mü'mine hanımlar olmasaydı, ki siz onları bilmiyorsunuz, yani sizin bilmediğiniz, tanımadığınız mü'min erkek ve kadınlar olmasaydı, onları ezmeniz mümkün olabilirdi ve bilmeyerek onlardan dolayı bir sıkıntıya kapılmanız da mümkün olurdu. İşte bundan dolayı Rabbiniz sizden bir savaşı alıkoydu.

Bir de Allah dilediği kimseyi rahmetine girdirmesi için orada bir savaşı engelledi. Hem orada Müslüman olacaklara Allah'ın rahmetinin ulaşmasına imkân doğdu, hem de bilmeyerek oradaki kimi Müslümanları sizlerin öldürebilme ihtimaliniz engellendi, onları bilmeyerek ezmediniz ve böylece sonunda eyvah diyeceğiniz bir duruma da düş-mediniz. Kansız, kılıçsız Allah'ın yardımıyla bir zafere ulaştınız. İşte bunu da size sağlayıveren Allah oldu. Allah sayesinde buna ulaştınız.

Eğer kâfirlerle Müslümanlar ayrılmış olsalardı, yani Müslümanlar oradan ayrılmış olsalardı o kâfirlere acıklı bir azabı tattırır, onlara hiç acımazdık. Ama onların içinde zayıf, mustaz'af Müslümanlar vardı. İman ettikleri halde Allah ve Resûlü'ne, yol bulamadıkları için, güç bulamadıkları için hicret edemeyip orada, onların arasında kalmış gariban Müslümanlar olmasaydı, onların çoktan defterlerini dürerdik, buyuruyor Rabbimiz. Onların hatırına böylece Mekkeliler de Allah'ın azabından kurtulmuş oluyorlardı.

Allah'ın takdiri o ki, bu anlaşmadan iki sene sonra iki kişi hariç Mekke'nin tamamı Müslüman olacaktı. Hepsine hidâyet lütfedilecekti. Bu insanların tamamı cehenneme gitmekten kurtarılacaktı.

Allah gerçekten büyük hesap sahibidir. Hem o gariban Müslümanların bir savaşla öldürülmelerini engelliyor, hem de yarın Allah'ın gücünü, Allah'ın yardımını ve Müslümanların zaferini görerek Müslüman olacakların orada doğranmasına ve ebedîyen cehenneme gitmesine engel oluyordu. Çünkü geleceği bilen O'dur, yarını programlayan O'dur.

26. "İnkâr edenler, gönüllerindeki cahiliye çağının asabiyet ateşini ateşlendirdiklerinde, Allah, peygamberine ve inananlara huzur indirdi; onların takva sözünü tutmalarını sağladı. Onlar, bu söze lâyık ve ehil kimselerdi. Allah her şeyi bilmektedir."

Kâfirler, inkâr edenler kalplerindeki cahiliye düşüncesinin, asabiyet ve ırkçılık duygularını ateşlediler. Kâfirler kalplerinde hep ca-hiliye anlayışlarını ön plana çıkardılar. Hep cahiliye inanışlarına sarıldılar. Dediler ki, "nasıl olur da biz bu Müslümanların varlığını kabul ederiz? Nasıl olur da onlarla kendimizi bir tutarız? Nasıl olur da biz onlara izin veririz? Nasıl olur da onların Kâbe'yi ziyaretlerine müsaade ederiz?" Hattâ anlaşmanın imzalanması esnasında Rasulullah Efendimiz, "Kâbe'yi ziyaretimiz bu sene olsun," buyurunca, "hayır bu sene olmaz," dediler. "Bu sene bizim bir takım sıkıntılarımız var. Civar

kabileler nezdinde bizim zayıf olduğumuz anlaşılır, bu sene değil de gelecek sene olsun," diyerek umre ziyaretini bir sene ertelediler. Ayrıca kendi kendilerine büyüklenip gurura kapıldılar. Cahiliye hamiyetini ön plana çıkardılar. Herkese müsaade ettikleri Kâbe'yi kardeşlerinden kıskandılar. Müslümanların Allah'a kulluklarını engellemeye çalıştılar.

Düşünebiliyor musunuz? Bir Kâbe ki Hz. Adem (a.s) dönemin-den beri kimsenin girmesi engellenmemiş. Herkes rahat ve güvenli bir şekilde oraya gelmiş, girmiş, kulluğunu yapmış, tavafını yapmış, kurbanını kesmiş. Müşrik, kâfir, puta tapan, Allah'a tapan hiç kimse engellenmemiş. Kimse oradan uzaklaştırılmamış.

Ama şimdi bakıyoruz ki kâfirler kalplerindeki cahiliye duygusuyla hareket ediyor, gurura kapılıyor ve "asla bu Müslümanları buraya sokamayız" diyorlar. "Herkese evet, ama Müslümanlara hayır," di-yorlar. Kâfirlerin, müşriklerin yeryüzünde tek düşmanları vardır, o da Müslümanlardır. Çünkü müslümanların varlığı kendilerinin kâfirlğini açığa çıkarmaktadır. Onun içindir ki onlar müslümanın varlığını asla kabul etmezler.

Varsın onlar böyle davransınlar, Allah da Müslümanlar üzerine sekînetini indiriveriyor. Müslümanlar gâyet rahat... Kendilerini Allah-tan bir güven içinde hissediyorlar, Allah'ın yardımı ve lütfuyla kalpleri sükûnete eriyor ve büyük bir zafere erişiyorlar. Takva kelimesini de, takva yasasını da onlara kabul ettiriyor Rabbimiz. Kalplerini takvaya yatıştırıyor. Doğrusu o Müslümanlar takvaya daha lâyıktılar, takvaya daha ehil kimselerdirler.

Takvalı bir hayat, Allah için bir hayat yaşamak zaten onların şiârı olmuştu. Allah bunu da, her şeyi de en iyi bilendi. İşte her şeyi bilen Allah onlara sekînetini indiriverdi. Kalpleri sakinleşti, Allah için takvayı hedeflediler, Allah için yaşamayı, Allah için hareket etmeyi yeğleyerek bir savaş çılgınlığının içine girmeyerek bu anlaşmayı kabul ederek sonunda Allah'ın kendilerine vaad ettiği nîmetlere ulaşmanın şerefine erdiler.

27. "Andolsun ki Allah, peygamberinin rüyasının gerçek olduğunu tasdik eder. Ey İnananlar! Siz, Allah di-lerse, güven içinde başlarınızı tıraş etmiş veya saçlarınızı kısaltmış olarak, korkmadan Mescid-i Haram'a gireceksiniz. Allah, sizin bilmediğinizi bilir. Size, bundan başka, yakın zamanda bir zafer verecektir."

Anlaşmanın şartlarını ağır gören, kendi aleyhlerinde gören Müslümanlar o esnada çok üzülmüşlerdi. Bu anlaşma çok ağırlarına gitmişti. Hattâ Hz. Ömer efendimiz Rasulullah Efendimize yüksek sesle şöyle buyurmuştu: “Ey Allah’ın Resûlü, sen bize Kabe’yi ziyaret edeceğimizi söylememiş miydin?” “Evet,” dedi Allah’ın Resûlü, “ama bu sene dememiştim. Biz Kabe’yi ziyaret edeceğiz demiştim.”

Çünkü bir rüya görmüştü Allah’ın Resûlü. Daha Medine’den yola çıkmadan Rabbimiz rüyasında göstermişti efendimize olup bitenleri. Muhacirlere bu daha bir dokunuyordu. Çünkü vatanlarını, Mekke’yi, evlerini, barklarını terk edeli altı yıl olmuştu… Burunlarında tütüyordu vatanları. Ertesi yıl umre ziyaretine geldikleri zaman herkes da-ğılıvermişti Mekke’de. İyice kendilerini buna hazırlamışlardı. Allah’ın beytini özlemişlerdi. Altı yıl önce terk ettikleri vatanlarına gidiyorlardı. Ama şu anda Mekke’ye bir adım kala engellenmişlerdi. Anlaşma şartlarına göre bu ancak bir yıl sonra mümkün olacaktı.

İşte Müslümanlar bir yıl sonra Rabbimizin peygamberine gösterdiği rüyanın gerçekleşmesine şâhit oluyorlardı. Muhakkak ki Allah, Resûlü’nün rüyasını hak ile gerçekleştirdi, tasdik etti. İşte Müslümanlar bunun hak olduğunu gördüler ve işte Mekke’ye, Kabe’ye girdiler. “Allah’ın izniyle, Allah’ın dilemesiyle güvenlik içinde, emin olarak Allah’ın mescitlerine girersiniz.

Saçlarınızı tamamen kesmiş olarak, ya da kısaltmış olarak. Umre sonunda ihramdan çıkarken dilerseniz tamamen saçlarınızı tı-raş edersiniz, dilerseniz de bir kısmını tıraş edersiniz. İşte böylece gü-venli bir şekilde Allah’ın dilemesiyle oraya gireceksiniz.” Gerçekten de oraya girdiler. Korkmadan, bir çekinme duymadan, bir hücum endişesi hissetmeden.

28. “Bütün dinlerden üstün kılmak üzere, peygamberini, doğruluk rehberi Kur’an ve hak din ile gönderen O’dur. Şâhit olarak Allah yeter.”

Çünkü Allah, elçisini hidâyetle ve hak bir dinle gönderendir. O dini bütün dinlere egemen kılmak, o hayat programını bütün sistemlere hakim kılmak, üstün kılmak için. Hak bir dinle, hidâyetle Resûlü’nü gönderendir Allah. Şâhit olan da O’dur. Tüm hadiselerin şahidi O’dur. Allah, hak bir din ve hidâyetle gönderdiği Resûlü’nü mutlaka galip ge-tireceğini vaad etmiştir. Dinini tüm dinlerin üzerine hakim kılacağını, yolunu tüm yollar üzerine, sistemini tüm sistemler üzerine hakim kılacağını vaad etmiştir.

İşte Resûlünün gördüğü rüyayı da gerçekleştirecek olan O'-dur. Sizler de ey Müslümanlar, hiçbir korku duymadan, emin bir şekil-de o Kabe'ye gireceksiniz. Bundan sonra nice fetihlerle, nice zafer-lerle Allah'ın yardım ve desteğine şâhit olacaksınız. Hudeybiye'den sonra Hayber'in fethi, ondan sonra Mekke, ondan sonra tüm Arabistan yarımadası, ondan sonra Suriye, İran, Irak, Mısır, Afrika, Asya, Anadolu, sonra diğer dünya ülkelerinin fethini ve insanların fevc fevc Allah'ın dinine girdiklerini göreceksiniz.

Siz yeter ki Allah adına bir hayat yaşamanın hesabını yapın. Yeter ki siz Allah'a güvenin, Resûlü'ne güvenin. Kesinlikle bilin ki Allah ve Resûlü sizi asla bırakmayacaktır. Resûlü'nün size verdiği tüm vaatlerini de, tüm haberlerini de Allah doğru çıkaracak, tasdik edecektir. Çünkü konuştuklarını vahiyle konuşur, kendisinden bir şey söylemez o peygamber. Kendisi adına hareket eden peygamberini de onun yolunun yolcularını da asla yardımcısız bırakmayacaktır Allah. Bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

29. "Muhammed Allah'ın elçisidir. O'nun beraberinde bulunanlar, inkârcılara karşı sert, birbirlerine merhametlidirler. Onları rükua varırken, secde ederken, Allah'tan lütuf ve hoşnutluk dilerken görürsün. Onlar, yüzlerindeki secde izi ile tanınırlar. İşte bu, onların Tevrat'ta anlatılan vasıflarıdır. İncil'de de şöyle vasıflandırılmışlar-dı: Filizini çıkarmış, kuvvetlendirmiş, kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş, ekincilerin hoşuna giden ekin gibidirler. Allah böylece bunları çoğaltıp kuvvetlendirmekle inkârcıları öfkelendirir. Allah, inanıp yararlı işler işleyenlere, ba-ğışlama ve büyük ecir vaad etmiştir."

Muhammed (a.s), Allah'ın peygamberidir, Allah'ın elçisidir. Onunla beraber olan, onun safında yer alan Müslümanlar kâfirlere karşı çok şedit, çok şiddetli ve serttirler ama kendi aralarında ise birbirlerine karşı çok merhametlidirler. Birbirlerine karşı, Müslüman kardeşlerine karşı boyunları kıldan incedir onların. Sen onları Rabblerine rüku ve secde ederken görürsün. Sen onları Rabblerinin önünde eğilirken görürsün. Rükuları ve secdeleri vardır onların. Allah'a kullukları vardır onların. Namazları vardır. Onlar Rabblerine rüku ve secde ederken, sadece Rabblerinden bir rıza, bir fazl, bir üstünlük arzusundadırlar. Tüm hedefleri Rabblerinin hatırını kazanmak, Rabblerinin rı-zasına ermek ve Allah'ın fazlına ve lütuflarına ulaşmaktır.

Onların simalarında, onların yüzlerinde secde eserini, secde izlerini

görürsün. Rabblerine karşı sürekli secde halleri onların ayrımcı özellikleridir. Hiçbir toplumda görülmeyen, hiçbir dinde görülmeyen bu kulluk özellikleriyle onlar şereflenirler. İşte onlar böyle bir özelliğe sahiptirler.

Tevbe sûresinde Rabbimiz bunun bir benzerini şöyle diyordu: "Onlar mü'minlere karşı alabildiğine merhametli, alabildiğine zelil, mütevazıdırlar. Mü'min kardeşlerine karşı boyunları bükük, boyunları kıldan incedir onların, ama kâfirlere karşı son derece onurlu, izzetli, aziz ve şerefli bir konumları vardır. Eğer sizler Allah ve Resûlü'ne i-mandan, Allah ve Resûlü'ne itaatten, Allah ve Resûlü'nün gösterdiği bir dini, bir hayat programını yaşamaktan vazgeçerseniz, kesinlikle bilesiniz ki Allah sizi giderir, sizin yerinize mü'minlere karşı zelil, kâfirlere karşı da aziz ve hiçbir kınayıcının kınamasından korkup çekinmeyen, Allah yolunda cihad eden kimseleri getirir. Allah onları sever, onlar da Allah'ı sever."

İşte bu özellikleri içinde Rasulullah Efendimizin etrafındaki yiğit Müslümanlar Allah ve Resûlü'ne karşı en içten, en samimi duygularla bağlanırlarken, kendi aralarında da birbirlerine karşı çok merhametli, çok fedâkar bir hayat yaşarlarken, kendilerinin dışındaki kâfirlere karşı da son derece onurlu, izzetli, şerefli bir tavırla, ezilmeden, şahsiyetli bir anlayışla dimdik ayakta kalabiliyorlardı. Müslümanlıklarının izzet ve şerefini kimseye çiğnetmiyorlardı. İşte Rabbimiz de onlardan bunu istiyordu. Eğer bu özelliklerini bırakıp kâfirlere karşı boyunları bükük, kâfirlere karşı izzetsiz ve şahsiyetsiz, onursuz, Müslümanlara karşı da sert, merhametsiz olacak olurlarsa, Rabbimiz onların izzet ve şerefini alacak bir başka topluma verecekti. Onun içindir ki dünya üzerindeki hiçbir Müslüman topluluk bu din bizim tekelimizdedir, bu din bize muhtaçtır, biz olmasaydık bu din yok olup giderdi demeye hakkının olmadığını iyi bilmelidir.

Rabbimiz diyor ki, "Allah ve Resûlü'nün egemenliğini kabul eden Müslümanlar ancak alınlarında secde izi olan kimselerdir." Allah karşısında secde eden, Allah'ın emirleri karşısında hemen hiç beklemeden, hiç savsaklamadan teslimiyet gösterip, boyun büküp uygulamaya koyan kimselerdir onlar. Allah karşısında şeytan gibi ukalalık etmeyen kimselerdir onlar. Yine onlar kâfirler karşısında onurlu, şahsiyetli, izzet ve şerefli, ama Müslümanlar karşısında da son derece merhametli, şefkatli bir özelliğe sahip kimselerdir. İşte Müslümana ya-kışan tavır budur. Allah'ın biz kullarında görmek istediği tavır budur. Hem de Müslümanların bu özellikleri sadece bu kitapta değil, daha

önceki peygamberlere indirilmiş olan kitaplarda da gündeme getirilmişti. İşte onların örneği Tevrat'ta da böyleydi.

İncil'deki özellikleri de şöyleydi: Filizini çıkarmış, onu kuvvetlendirmiş, kuvvetlenip kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş, çiftçilerin hoşlarına giden bir ekin gibidirler onlar. Allah böyle yiğit kullarını çoğaltıp ayağa kaldırdıkça kâfirlerin bunlara karşı öfkesi artıyor, kabarıyor. Böylece kâfirler çatlasınlar patlasınlar, öfke ve gayız içine girsinler ve böylece helâk olup gitsinler diye Rabbimiz mü'minlere böyle bir güç, böyle bir fırsat ve imkân veriyor. Düşünün, bir bitki önce filizini, başını çıkarmış, sonra kuvvetlenmeye başlamış. Yavaş yavaş büyümeye, kuvvetlenmeye başlamış. Kalınlaşıp kuvvetlenmiş ve gövdesi üzerinde dimdik durabilir bir hale gelmiş. Gökyüzüne yükselen hurmalar gibi. Kökü ta yerin altlarına kadar inen büyük çınarlar, ulu çınarlar gibi. Kim ekmişse, kim dikmişse onu, onun hoşuna gitmiş. Ama kâfirlerin de hoşuna gitmemiş. Şaşırıp kalmış kâfirler. Bu nasıl bir şey? Bu nasıl bir büyüme? Birden bire bu nasıl bir gelişme? Biz bunun bu kadar kısa bir zamanda bu kadar büyüyeceğini hiç hesap etmemiştik. Mekke'de diyorduk, Medine'de diyorduk. Mutlaka biz bunun başını ezeriz hesap ediyorduk. Çöller arasında susuz kurur gider diyorduk. Ama işte büyüdü, işte yüceldi, işte kök saldı, işte gövdesi ü-zerinde duracak duruma geldi ve işte tüm Arabistan yarımadasında yayılmaya başladı bile. İşte Müslümanların İncil'deki özellikleri de, mi-sâlleri de böyledir.

Gerçekten Müslüman toprağa atılan bir tohum gibidir. Tohum filiz çıkarır, filiz gövdeye doğru yürür, güçlenir, kuvvetlenir de bir anda tüm dünya bakar görür ki o gövde sağlam bir hayatın, Allah dininin egemenliği altına giriverir. Hüküm Allah'ındır, yetki O'nundur, dilediklerini böylece yücelten sadece O'dur. Kim ki Allah'ın istediği gibi iman eder, kim ki bu imanını salih amellerle pratiğe dökerse, iman kaynaklı bir hayat yaşarsa, hayatını bu imanıyla düzenleme kavgası içine girerse Allah onlara bir mağfiret, bir bağış, bir merhamet ve büyük bir ücret vaad etmiştir. Allah'ın vaadi her zaman haktır. O günkü Müslümanlar için de, günümüz Müslümanları için de Rabbimizin vaadi haktır.

O günkü Müslümanlara bir Hudeybiye gerçekleştiren Allah'tır, Hudeybiye'den sonra Hayber'in fethini gerçekleştiren O'dur. Daha sonra Mekke'nin fethini müyesser kılan O'dur. Daha sonra tüm Arabistan yarımadasının fethini, daha sonra bütün dünya şehirlerinin, Anadolu'nun fethini gerçekleştiren yine Allah'tır. Kıyâmete kadar böyle olan Müslümanlara vaadini gerçekleştirecek olan yine Allah'tır. Hüküm O'nundur, yetki O'nundur, irade

O’nundur. Allah ve Resûlü yolunda yürüdükleri sürece dünyada daha nice nice fetihler mü’minlerin olacaktır, öteler âleminde de cennetler, nîmetler yine secdeli, rükulu, kâfirlere karşı onurlu, Müslümanlara karşı merhametli olan Müslümanları beklemektedir. Her zaman ve her yerde hamd Allah’a aittir.

- 49 -

HUCURÂT SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 49, nüzûl sıralamasına göre 106, mesânî kısmının beşinci sûreler grubunun beşinci sûresi olan Hucurât sûresi, Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 18'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işiten, her şeyi bilensin.

Hucurât sûresi Medine'de nâzil olmuş 18 âyetlik bir sûredir. Mekke'deki küfür, şirk ve zulüm ortamından kurtulup Medine'de Allah ve Resûlü egemenliğinde özgürce bir hayat yaşama imkânı bulmuş Müslümanları eğitmek, onlara en güzel ahlâk kuralları öğretmek üzere gelmiş bir sûredir. Ama sadece o dönem Müslümanlarını değil, kıyâmete kadar ben de Müslümanım diyen, kıyâmete kadar bu kitap benim de kitabımdır diyen ve hayatını bu kitapla düzenlemek üzere bu kitabı eline alan tüm Müslümanları eğitmek üzere gelmiş bir sûreyle karşı karşıyayız.

Hz. Peygamberimiz (s.a.s)'in Medine'de eşlerine ait dokuz oda vardı ve

bunlar mescide bitişikti. Hicrî 9. yılda, henüz müslüman olmamış Temîm oğulları kabilesinden bir grup mescide gelerek, Hz. Peygamber'in eşlerinin bulunduğu odaların arkasından bağıra bağıra "Muhammed! Muhammed" diye Hz. Peygamber'i çağırdılar ve şiir o-kumak istediler. Araplar da bazı sorunlar şiirle çözümlenir, kim daha güzel şiir okursa onun tezi kabul edilirdi. Temîm kabilesinin şiirlerine karşılık Hassan b. Sâbit şiir okudu ve bu kabilenin ileri gelenlerinden Akra b. Hâbis müslüman oldu. İşte dördüncü âyette "odaların arkasından sana seslenenlerin çoğunun akılları ermez" buyruğu bu olayla ilgilidir.

Hucurât sûresi, mü'minler arasında ve Hz. Peygamber'e karşı davranış kurallarını, âdâb ilkelerini belirtmektedir.

Mü'minler, Allah ve Resûlü'nden önce bir hüküm beyan etmeye kalkışmamalıdırlar. Hz. Peygamber ile konuşurken son derece na-zik olmalıdırlar. Fasıkların çıkardığı haberlere hemen inanılmamalı ve doğruluğu araştırılmalıdır. Mü'min iki grup savaşırsa araları düzeltilmelidir. Eğer bir grup sulh teşebbüsüne yanaşmayıp saldırıya devam ediyorsa yola gelinceye kadar o grupla savaşılmalı, sonunda da adaletle davranılmalıdır.

Mü'minler kardeştir ve bozuşan kardeşlerin arası düzeltilmelidir. Mü'minler birbiriyle alay etmemeli, birbirini kötü lakapla çağırmamalı ve kusur aramamalıdır. Birbirlerini çekiştirmemeli, zandan ve giz-li şeylerin araştırılmasından uzak durmalıdırlar. Herkes Allah katında eşittir, üstünlük ancak takva iledir. Mü'min, Allah'a ve Resûlü'ne kesinlikle inanan ve malıyla canıyla cihad eden kimsedir. En büyük nimet imandır. Kimin gerçekten iman ettiğini gayba ve her şeye vakıf olan Allah bilir. Sûrenin ana mesajları şöyledir:

Allah ve Resûlü'nün Hükmünün Üstünlüğü Meselesi:

Sûrenin ilk âyetinde "Allah ve Resûlü'nün önüne geçilmemesi" öğüdü, Ahzâb sûresindeki şu âyetle açıklığa kavuşmaktadır: "Allah ve Resûlü'nün hüküm koyduğu konularda hiçbir müslümana muhayyerlik (hür düşünce, kendi kendine karar verme yetkisi) verilmemiştir" (Ah-zâb,36). Meşhur Muaz hadisi de bu hususta açık bir hüccettir: Hz. Muaz (r.a) Yemen'e vali olarak giderken, Hz. Peygamber ona "ey Mu-az, ne ile hüküm vereceksin?" diye sormuş, o da "Allah'ın Kitabı, Ra-sûlullah'ın sünneti ve bunlarda bulamazsa içtihadı ile hüküm vereceğini" söylemiştir. Rasûlullah da onun cevabı üzerine: "Resûlü'nün el-çisini peygamberinin razı olduğu şekilde muvaffak kılan Allah'a hamd olsun" buyurmuştur. (Ahmed b. Hanbel, Müsned, 5, 230)

Öte yandan altıncı âyette: "Ey iman edenler, bir fâsık size haber getirirse onun doğru olup olmadığını araştırıp açığa çıkarın, yoksa bilmeden bir kavme sataşırsınız da yaptığınıza pişman olursunuz" buyruğu, Nisâ sûresinin 93. âyetindeki "Onlar kendilerine gelen haberi Resûle ve aralarındaki emir sahiplerine yöneticiler, âlimler) götürselerdi, içlerinden işin içyüzünü araştırıp çıkaranlar onun ne olduğunu bilirlerdi" âyetiyle ve "Ey inananlar! Allah'a itaat edin, Resule ve sizden olan emir sahibine (Ulu'l-Emre) itaat edin. Herhangi bir şeyde an-laşmazlığa düşerseniz Allah'a ve Rasûlü'ne gerçekten inanıyorsanız onu Allah'a ve Rasûlü'ne götürün (Kur'an ve Sünnet'le hüküm verin). Bu, daha iyidir ve sonuç bakımından da daha güzeldir" (Nisa,59) ve "Yeryüzünde bozgunculuk yapan aşırıların emrine uymayın" (Şuarâ, 52) âyetiyle bu konu açıklığa kavuşmaktadır.

İslâm âlimleri, Ulu'l-emr'in ulema ve ümera olduğunu söylemiştir. Hz. Peygamber'in ilk uygulamalarında da emanet ehline verilmiş; yöneticiler, toplumun ileri gelenleri, aynı zamanda âlim ve takva sahibi müslümanlardan meydana gelmiştir. İtaat edilmesi söz konusu olanlar, bu tür kişilerdir. Aynı zamanda "sizden olan" ibaresi de itaatin ancak müslüman olana olması gerektiğini ifade etmektedir. Rasûlul-lah bu konuda: "Allah'a isyan hususunda âmire itaat olmaz" buyurmuştur (Ahmed b. Hanbel, 426). Ve yine O; "İtaat ancak iyi şeylerde olur", "Günâh işlemesi emredilirse o emir dinlenmez ve itaat edilmez"; "Emirime itaat eden bana itaat etmiştir, bana itaat eden Allah'a itaat etmiştir" buyurmaktadır (Buhârî, Ahkâm, 14; Ebu Dâvûd, Cihad, 87).

İslâm toplumunda temel kanun Kur'an ve Sünnet'tir. Hayat bu temellerde yükselir. İhtilaflar, Kur'an, Sünnet, icma, kıyas, ulu'l-emr'in şûrası ve İmamın kararı ile çözümlenir. Bunun dışında Kitap ve Sünnet'in dışına çıkmak, "Allah'a ve Rasûlü'ne gelin" dendiğinde yüz çevirmek münâfıkların, kâfirlerin bâtıla sapanların, tâğuta (azgınlığa ça-ğıran, yoldan çıkaran her şey) başvuranların yoludur ve onlar için "Al-lah elçisinin emrine aykırı davrananlar kendilerine bir belânın çarp-masından yahut onlara acı bir azabın uğramasından sakınsınlar" âyeti inmiştir (en-Nûr, 24/63).

Hz. Peygamber'e Karşı Edepli Olmak:

"Ey inananlar. Peygamberin yanında seslerinizi onun sesinden daha çok yükseltmeyin. Birbirinize bağırdığınız gibi onunla bağırarak konuşmayın ki, siz farkında olmadan amelleriniz boşa gider. Rasûlul-lah'ın yanında seslerini kısanlar öyle kimselerdir ki Allah onların kalp-lerini takva için imtihan etmiştir. Onlar için bir mağfiret ve büyük bir mükâfat vardır. Odaların ardından seni

çağıranların çoğu aklı ermeyenlerdir..."(2-4).

Hz. Peygamber herkes gibi bir insandır (Müslim, III, 1337), an-cak o peygamber olması ile diğer insanlardan farklı bir konumdadır. Ona karşı düşünce ve davranışlarda dikkatli olmalıdır. Onunla konuşurken hiç kimse sesini yükseltmemeli, bağıra çağıra konuşmamalıdır. Ona hitap ederken adıyla hitap edilmemelidir. Onun adı anıldığında salâtü selâm getirilmesi müslüman olduğunu iddia edenlerin üzerinde vâcip olan bir ilkedir. Ne yazık ki her devirde ve günümüzde ba-zı insanların özellikle ondan söz ederken salâtü selam getirmesi bir yana, ona karşı edepli bir üslup kullanmadıkları görülür.

Ayrıca âyetlerdeki ifadeler sadece özel konuda değil, bütün insanlar arasında da âdâp, nezaket, görgü, incelik ilkeleri vazetmektedir. Yeryüzünde müslümanlar kadar latif, nazik, terbiyeli insanlar bulunmaz. Tıpkı câhiliye Arapları gibi yirminci yüzyılda da insanların çoğu bağıra çağıra konuşmayı, bir üstünlük sanırlar. Oysa bu kabalıktır. İşte âyet bu ince ölçüyü vazetmektedir. Bu ses yükseltme olayı, bir başka buyrukta Rasûlullah tarafından "Siz uzakta birine değil, çok ya-kınınızda olana hitap ediyorsunuz" şeklinde ifade edilmiştir. Araplar, ibadete ve konuşmalarda seslerini kısmayı ondan öğrendiler. Yine yukarıdaki buyruklar, bir kimsenin evinden bağırarak çağırılmaması adabını da getirmektedir. Bu buyruk da şu âyetle birlikte değerlendirilmelidir: "Sesini kıs" (Lokmân,18).

Fasıkların Haberi:

"Ey inananlar! Bir fasık size haber getirirse onun doğru olup olmadığını araştırıp açığa çıkarın yoksa bilmeden bir kavme sataşırsınız da yaptığınıza pişman olursunuz. İyice bilin ki aranızda Allah'ın Resûlü vardır. Pek çok işlerde o size uysaydı sıkıntıya düşerdiniz. Fa-kat Allah size imanı sevdirdi ve onu kalplerinizde süsledi. İmansızlığı, fâsıklığı isyanı size çirkin gösterdi. İşte onlar kemâle erenlerdir" (6-7) .

Müfessirler altıncı âyetin nüzûl sebebini Velid b. Ukbe'nin Ra-sûlullah tarafından Mustalikoğulları kabilesine zekât toplamaya gönderilmesi ve onun korkarak geri dönüp Peygambere bu kabilenin zekât vermeyi reddettiği ve kendisini öldürmeye kalkıştıkları yalanını uy-durmasından sonra indiğini belirtmişlerdir. hattâ Rasûlullah ona inanarak hemen bir ordu hazırlamış. Mustalikoğulları üzerine gitmeye kalkışmıştır. Ancak bu kabilenin başı Haris b. Dırar Hz. Peygamber'e gelerek zekât vermeye hazır olduklarını, Velid'i hiç görmediklerini söy-leyince bu âyet nazil olmuştur. Âyetten çıkarılan hükümlerle

İslâm hu-kuku da fasıkların şahitliği kabul edilmemektedir. Hadis usûlünde de yalan haberlerin önlenmesi bakımından İslâm âlimleri Kur'an'ın cerh ve belirlediği prensibe dayanarak Ta'dil ilmini geliştirmişlerdir.

Âyetin devamında, Rasûlullah aralarında bulunduğu halde kendi görüşlerini ısrarla savunan ve hemen Mustalikoğullarına karşı savaş açılmasını söyleyenlere hitap edilmiştir: "O size uysaydı, sıkıntıya düşerdiniz"

Sûrede ele alınan diğer bir konu da "Mü'min grupların savaşıdır"

"Mü'minlerden iki grup savaşırsa hemen aralarını bulup düzeltin (barıştırın). Eğer onlardan biri diğerine tecavüz etmeye devam edi-yorsa Allah'ın emrine dönünceye kadar siz de onunla savaşın. Sonunda Allah'ın emrine dönerse artık aralarını bulup adaletle düzeltin ve daima adaletli hareket edin, çünkü Allah adaletli hareket edenleri sever" (9).

Bu âyetin hemen arkasından gelen âyette "mü'minler ancak kardeştirler" buyruğu vardır. İslâmî grupların birbiriyle savaşması bu âyetlerle yasaklanmıştır. Her şeye rağmen iki grup birbiriyle savaşırsa, onların arasını düzeltmek; eğer iki taraftan biri durur diğeri hâlâ savaşa devam ederse duran tarafın yanında savaşa girmek de İslâm ümmetinin üzerine farzdır. Çünkü ısrarla savaş istemekle onlar Allah'a karşı gelmiş olmaktadırlar. Rasûlullah, "bize silah çeken bizden de-ğildir" buyurur. Bu âyetler İslâm'ın adaletini ortaya koyan, mü’minlerin barışık olmasını temel bir ilke olarak belirleyen buyruklardır. Bir kısım âlimler bu emrin cihâddan daha faziletli olduğunu, Hz. Ali'nin âsîlere karşı hareketini örnek göstererek, bütün müslümanların, devlete karşı ayaklanan âsî, şakî, eşkıya ve bağîlere karşı durmaları hususunda it-tifak etmiştir. Fâsık bir devlete, zalim bir devlet başkanına karşı ayaklananlara karşı çıkmak veya yardım etmek konusunda ise görüş birliği yoktur. Bu konu, ulu'l-emre ve maslahata göre değerlendirilir. Meselâ işgal altındaki topraklarda zulme karşı cihad hareketi esnasında mü'minler arasında da savaş çıkması durumunda her müslüman mazlum olan tarafta yer almıştır.

Sûrenin devamında Mü'minlerin ahlakî tavırları ele alınmaktadır:

Allah, mü'minlere şöyle yol gösteriyor: "Ey inananlar! Bir topluluk diğer bir toplulukla alay etmesin; (alay edilenler) onlardan daha iyi ve hayırlı olabilirler. Kadınlar da kadınlarla eğlenmesin; (eğleşilenler) onlardan daha hayırlı ve iyi olabilirler. Kendi kendinizi kötülemeyin; birbirinize kötü lakap takmayın. İmandan sonra fâsıklık adı ne kötüdür. Bundan tövbe edip vazgeçmeyenler zalimlerin ta kendileridir" (11). Âyetin hitap tarzından İslâm

toplumunun kadınlı-erkekli topluluklara izin vermediği de anlaşılmaktadır. Âyet, insanlarla kesinlikle alay edilmemesini, kötü lakaplar takılmamasını bildirmektedir. Âyetin, bir adamın hoşlanmadığı bir lakapla çağrılmasından veya mü'minlerin annesi Safiyye'ye mü'min kadınların; "yahudî kızı" demesi üzerine na-zîl olduğu söylenmiştir.

"Zannın çoğundan kaçının, çünkü bazı zanlar günâhtır. Birbirinizin ayıplarını araştırmayın, birbirinizi gıybet etmeyin. Sizden biriniz ölü kardeşinin etini yer mi? Bundan tiksindirici değil mi? Allah'tan korkun! Şüphesiz Allah çok bağışlayan çok acıyandır" (12). Bu âyeti tefsir eden âyet: "Diliyle çekiştirip yüzüne de alay edenin vay haline" (el-Hümeze, 104/1) müslümanlar birbirlerinin gizli hallerini araştırmazlar. Birbirlerini teşhir ve tekfir etmezler. Kusurların üzeri örtülür. Kimse hakkında hoşlanmayacağı şeyleri arkasından konuşmak, taşımak müslümana yakışmaz. Kişiye, duyduğu her şeyi nakletmesi günâh ve azap olarak yeterlidir. Hayattayken de öldükten sonra da müslüman hakkında hep hayırla söz edilir. Ölüler ardından hayır konuşulur. Zan ile söylenen söz; sözlerin en yalanıdır.

Hiç bir müslümanın haysiyet ve şerefine, kişiliğine alayla, gıybetle, iftirayla yaklaşılmaz. Üstü kapalı, işaretle, ima yoluyla kaş-göz hareketiyle konuşmak İslâm dışıdır. Ancak kötülük yapan, zalim kişilerin şikâyet edilmesi veya mahkemede bir olayın anlatılmasında, ha-dis ravilerinin incelenmesinde istisnalar vardır. Bunların dışında, kişilerin arkadan çekiştirilmesinde, konuşulanlar doğru ise gıybet, yanlış olsa iftira olur. İftira da sahibine döner. Buna bağlı olarak, müslüman, yanında bir başkasının gıybeti yapılırken ya konuşanı susturmak, ya-hut gıybet edilen kişiyi müdafaa eder ya da o meclisten gider. Zira, iki melek her sözü yazmaktadır; (Kâf, 50/17,18). Ve Hz. İbrahim'in duasının bilincine varır: "Sonrakilerin, beni güzel bir şekilde anmalarını sağla (eş-Şuarâ, 26/84). Bu hususta İslâm ahlâkı şu formülü benimsemiştir: Eline, beline diline sahip ol: "Bilmediğin şeylerin ardına düşme" (el-İsrâ, 17/36) ve "Ya hayır konuş yahut sus" (Buhârî, Edep 85; Müslim, İman, 74; Dâvûd, Edep, 123; Tirmizi, Birr, 43)

Sûrenin önemli mesajlarından de Allah katında üstünlüğün takva ile olduğunu ifade buyurmasıdır:

Hucurât sûresinin on üçüncü âyetinde insanların Âdem ile Havva'dan yaratıldığı, sonra tanışmaları için bile ve soylara ayrıldıkları, Allah katında üstünlüğün takvaca en ileri olmakla gerçekleşeceği buyurulmaktadır. Hz. Peygamber, veda hutbesinde; "Rabbiniz birdir. Arabın Arap olmayana, siyahın

beyaza, beyazın siyaha üstünlüğü yoktur. Üstünlük takva iledir" buyurmuştur. O, Allah'ın insanların şekillerine ve mallarına değil, kalplerine ve amellerine baktığını, en değerli insanın Allah'tan en çok sakınan olduğunu bildirmiştir (Camiu's-Sağir, I, 61).

Bir kısım insanlar Hucurât sûresinin on dördüncü âyetinde geçtiği şekilde "İman etmediniz ama yine de itaat ettik deyin, henüz kalplerinize iman girip yerleşmemiştir. Eğer Allah'a ve peygamberine itaat ederseniz O sizi amellerinizden en küçük bir miktar dahi eksilt-mez... İmanlarında sadık olanlar o mü'minlerdir ki Allah'a ve Peygamberine iman ettikten sonra şüphe etmeksizin Allah yolunda can ve mallarıyla savaşırlar. Ey peygamber, iman ettiklerini iddia eden o bedevilere de ki; Siz dininizi Allah'a mı öğretiyorsunuz?.. Onlar İslâm'a girişlerini senin başına kakıyorlar... Allah yaptığınız her şeyi görmek-tedir" (14-18).

Âyette İslâm'ın zaferinden sonra müslümanlığı dille kabul eden ama hayatlarına geçirmeyenlerden bahsedilmektedir. Savaşmadan müslüman olan bir kısım bedevinin Peygamber'den mal, mülk istemesine karşı, onların bu tutumu, İslâm'ı başa kakmak diye nitelendirilmiştir ki, imanı zayıf olanların bu tavrı her zaman bu tutum süregelmiştir. Her zaman ve devirde bir kısım insanlar İslâm'a girişlerini başa kakar gibi, birtakım bedeller almak düşüncesi gütmektedirler.

1. “Ey İnananlar! Allah’tan ve peygamberinden öne geçmeyin; Allah’tan sakının; doğrusu Allah işitir ve bilir.”

Ey iman edenler! Ey iman şerefiyle şereflenenler! Ey kendilerini Allah güvencesinde hissedenler! Ey Allah diniyle, Allah âyetleriyle emniyeti yaşayanlar! Ey Allah’a kullukta güven bulanlar! Ey Allah’la kendilerini emniyette bilenler! Ey bu sözün muhatapları olanlar! Ey Allah ve Resûlü’nün en doğru, en güzel yolu gösterdiğine iman edenler! İşte bu imanınız, bu teslimiyetiniz, bu güveniniz gereği Allah ve Resûlü’nün önüne geçmeyin. Allah ve Resûlü’nün önünden yürümeyiniz. Allah ve Resûlü’nün peşi sıra gidiniz. Allah ve Resûlü’ne sormadan, Allah ve Resûlü’nden izin almadan hiç bir şey yapmayınız, hiçbir karar vermeyiniz. Ukâlalık etmeyiniz. Kendi düşüncelerinizi, ön-yargılarınızı, başkalarının düşüncelerini O’nun önüne geçirmeyiniz. Gündemlerinizi kendiniz belirlemeye kalkışmayınız. Gündeminizi Allah ve Resûlü belirlesin. Allah ve Resûlü’nün istediği şekilde bir hayat ya-şayın. Hayatınızı Allah’ın kitabı ve Resûlü’nün sünneti belirlesin. Allah’tan ittikâ edin, Allah için takvalı olun, hayatınızı Allah için yaşayın, Allah karşısında olduğunuzun bilincine erin. Bilesiniz ki Allah her şeyi işiten ve bilendir.

Hucurât sûresinin ilk âyetinde Rabbimizin bir yasasıyla, bir uyarısıyla karşı karşıya geliyoruz. "Ey ben de mü'minim diyenler! Ey ben de Allah'a ve Allah'tan gelenlere inanıyorum diyenler! Ey ben Allah ve Resûlü'nün benim üzerimde söz sahipliğine inandım diyenler! Eğer gerçekten inanmışsanız, gerçekten bu sözünüzde samimiy-seniz, o zaman Allah ve Resûlü'nün önüne geçmeyin. Allah ve Resûlü'nün koyduğu kuralların, buyrukların, yasaların, kanunların, dinin, sizden istediği hayat programının önüne alternatif bir din, alternatif bir kanun, alternatif bir yol, alternatif bir değer yargısı koyarak onun önüne geçmeyin. Eğer gerçekten inanmışsanız sadece Allah ve Resûlü'nün yasaları istikâmetinde bir hayat yaşayın.

Aksi takdirde hem Allah ve Resûlü'ne iman ettiğinizi iddia edecek, hem de Allah ve Resûlü'nün istemediği bir hayatı yaşayacaksınız. Hem ben Allah ve Resûlü'ne inandım diyeceksiniz, hem de yaşadığınız bir hayatta Allah ve Resûlü'ne hayat hakkı tanımayacak, Allah ve Resûlü'nü hayatınıza karıştırmayacaksınız. Allah ve Resûlü'nü hiç dinlemeyeceksiniz. Allah ve Resûlü size bir şey diyecek, siz-den bir şey isteyecek, size bir şeyi yasaklayacak, ama siz onun aksini yapacaksınız. Olacak şey mi bu? Müslümanlık mı bu? Böyle mü'min olur mu? Halbuki bir konuda Allah ve Resûlü bir hüküm vermişse, bir karar vermişse artık o konuda mü'min erkek ve kadınlara muhayyerlik hakkı yoktur. Allah ve Resûlü'nün verdiği bir karar karşısında artık mü'min erkek ve kadınlar için seçim hakkı yoktur. "Bu benim aklıma yatmıyor, bu benim zevkime ters geliyor, bunu benim aklım almıyor," deme hakkı yoktur. Onun dışında başka bir şeyi tercih hakkı yoktur.

Nisâ sûresiyle birlikte söyleyecek olursak, Rasûlullah Efendimizin bir konuda vermiş olduğu bir karara kalplerimizden en ufak bir sıkıntı, en küçük bir isteksizlik duymadan gönül rahatlığıyla teslim olup boyun bükmediğimiz sürece iman etmiş sayılmayız. Rabbimiz tarafından iman etmiş olmanın, mü'min olmanın şartı olarak önümüze getirilen bu âyet gereği, Allah ve Resûlü'nün önüne karar, hüküm ve-rici, yasa ortaya koyucu, hayat programı belirleyici, değer yargısı ortaya atıcı olarak, haram helâl sınırları belirleyici olarak geçmeye hakkımızın olmadığını bilmeli ve ona göre hareket etmeliyiz. İşte bu âyet-i kerîmede bize bu anlatılıyor. Allah'ın bizim adımıza verdiği ve Rasû-lullah Efendimizin de bize ulaştırdığı o Allah kararını, Resûlü'ne bildirdiği hayat tarzını öncelikli kabul etmek zorundayız. Allah ve Resûlü-nün önüne geçmemek zorundayız. Allah ve Resûlü ne diyorsa öylece kabul etmek, öylece inanmak,

öylece hayat sürmek zorundayız. Allah ve Resûlü nasıl yaşayın demişse öylece yaşamak zorundayız. Allah ve Resûlü neye helâl, neye haram demişse öylece kabul etmek zorundayız. Allah ve Resûlü neleri sevin demişse onları sevmek, nelerden uzak durun demişse onlardan kaçınmak zorundayız. Unutmayın ki Allah ne yaptığınızı, nasıl yaptığınızı, nasıl bir hayat yaşadığınızı bilendir.

Şimdi bu âyetin emriyle kendi hayatlarımızı bir sorgulayalım... Acaba bizler Müslümanız dediğimiz halde, Allah ve Resûlü'ne iman ediyoruz dediğimiz halde kendi bilgilerimizi, kendi anlayışlarımızı, kendi önyargılarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi Allah'ın Kitabının ve Resûlü'nün sünnetinin önüne mi geçiriyoruz? Kitabın ve peygamberin önünde mi gidiyoruz? Kitaba ve peygambere danışmadan mı bir hayat yaşıyoruz? Acaba bizler şu anda kendimizi hayata etkin mi zannediyoruz? Acaba Allah'a, Allah'ın Kitabına, Allah'ın peygamberine sormadan bizler kendi kendimize hayat programı yapmaya mı çalışıyoruz? Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl giyineceği-mizi, çocuklarımızı nasıl ve nerede eğiteceğimizi, nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, hangi meslekleri seçeceğimizi Allah ve Resûlü'ne sormadan kendi kendimize belirlemeye mi kalkışıyoruz? Yani bizim hayat programlarımızı kim belirliyor? Çocuklarımızın mektebine, evimize, malımıza, dükkanımıza, tezgahımıza, düğünümüze, derneğimize, hukukumuza, eğitimimize, sosyal ve siyasal yapılanmalarımıza gündüzümüze, gecemize ilişkin programlarımızı kim yapıyor? Tüm bu programlarımızı Allah ve Resûlü mü belirliyor yoksa biz mi belirliyoruz? Allah'ın Resûlü mü belirliyor yoksa bizim heveslerimiz mi? Hayatımızın kaçta kaçına Allah ve Resûlü karışıyor? Kaçta kaçına biz kendimiz, yahut da Zerdüşt karışıyor? Eğer nefislerimiz, arzularımız, heveslerimiz buyuruyor biz yapıyorsak, arzu ve hevâlarımız istiyor biz yapıyorsak, ya da Zerdüşt buyuruyor biz yapıyorsak, nefislerimizin ve Zerdüştlerin boş bırakıp gaflet ettikleri bölümü de Allah ve Resûlü'nün arzularıyla dolduruyorsak, o zaman bilelim ki biz de Allah ve Resûlü'nün önüne geçiyoruz, Allah korusun.

Ne kendimiz bu kitabın ve peygamberin önüne geçeceğiz, ne de başkalarını, başka şeyleri, başka kitapları, başka sistemleri, başka yasaları bu Kitabın önüne geçireceğiz. Ne bir oyun ve eğlenceyi, ne bir felsefî hareketi, ne bir mal, mülk hesabını, ne de bir makam hedefini bu kitabın önüne geçireceğiz. Bu Kitabın ve bu peygamber sünnetinin önüne hiçbir şeyi geçirmeyeceğiz. Hayat felsefemizi bir kenara bırakacağız, cemaat felsefemizi bir tarafa bırakacağız, hizipçiliğimizi, grupçuluğumuzu bir kenara bırakacağız, sadece Rabbim bana ne dedi, Resûlüm benden nasıl bir hayat istedi diye, Rabbimin

istediği hayatı Resûlüm bana nasıl örnekledi diye Allah ve Resûlü'ne kulak vereceğiz.

Şimdiye kadar elimizden düşürmediğimiz kitapları elimizden bir bir atacağız. İşte gördük bu kitaplar bizi adam etmedi. Bizi bir noktaya götürmedi. Peygamberin önüne geçirdiğimiz şu kutsal şahsiyetleri de bir kenara bırakacağız. Bu kitabı ve peygamberin sünnetini eli-mize alacağız. Tüm varlığımızı, kalbimizi, gözümüzü, kulağımızı, düşüncemizi, amelimizi bu kitaba ve peygambere çevireceğiz. Tüm varlığımızla Allah'a ve Resûlü'ne yöneleceğiz. Her şeyimizi Kitaba ve peygambere endeksli yapacağız. Kitapla düşüneceğiz, peygamberle yürüyeceğiz, tüm hayat problemlerimizi vahiyle çözümleyeceğiz. Vahiy kaynaklı bir hayat yaşayacağız. Hayat felsefemizi bir yerlerde oluşturup sonra da bunu vahye onaylattırmaktan vazgeçeceğiz. Kitabı ve sünneti merkep değil, rehber kabul edeceğiz. Tüm öncelikli bilgilerimizi atıp vahye yöneleceğiz. O ne dediyse, nasıl dediyse öylece ka-bul edip bir hayat yaşayacağız. İşte Rabbimiz sûrenin ilk âyetinde biz-den bunu istiyor.

2. "Ey İnananlar! Seslerinizi, Peygamberin sesini bastıracak şekilde yükseltmeyin. Farkına varmadan, işlediklerinizin boşa gitmemesi için, Peygambere birbirinize bağırdığınız gibi yüksek sesle bağırmayın."

"Ey iman edenler," buyurarak yine iman edenlere bir emir, bir yasa daha geliyor. "Ey iman edenler, seslerinizi peygamberin sesinin üzerine çıkarmayın." Peygamberin sesini, ses tonunu bastıracak şekilde konuşmayın. Bir peygamber huzurundasınız, bir karar verme makamındasınız, bir savaş kurultayındasınız. Peygamber huzurunda ekonomik, hukukî, siyasal, ailevî bir problemin çözümü için toplanmış-sınız. Yanınızda Allah'ın Resûlü var. O size Allah'ın muradına uygun olarak bir şeyler söylüyor. Resûlün sözünü kesmeyin. Resûlün sesini bastıracak bir tonda bağırarak konuşmayın. Resûlün sözlerini, buyruklarını iyi dinleyin. Hiç kimsenin sözü onun sözünden daha yüksek çıkmasın.

Unutmayın ki konuşan alelâde birisi değildir. Konuşan Allah'ın Resûlü'dür. O vahiyle konuşur. Onun konuşmaları dindir. O, Allah'ın yeryüzünde konuşan dilidir. Onun sözü üzerine söz söylemeyin. Resûlün değer yargısı üzerine değer yargısı getirmeyin. Resûlün kararına karşı alternatif bir karar getirmeyin. Resûlün gösterdiği hayatın ü-zerine bir hayat düşünmeyin.

Yani konuşan Allah'ı konuştursun, konuşan peygamberi konuştursun. Konuşan Kitabı, sünneti konuştursun. Çünkü bu dini en güzel Allah ve Resûlü

anlatır. Bu dini ne ben, ne de bir başkası Allah ve Resûlü'nden daha güzel anlatamaz. Ben bence, ötekisi de kendince din anlatırsa toplum işte böyle ihtilaflardan kurtulamaz. Eğer şu ana kadar bu toplumda din anlatanlar bu dini kendileri değil de Allah ve Resûlü'ne anlattırmış olsalardı, eminim toplumda bu kadar ihtilaflar olmayacaktı. Eğer hocalar bu dini Kitap ve sünnete anlattırmış olsalardı, toplumun kafasında insanların sözleri değil de Allah ve Resûlü'nün sözleri olsaydı, inanın toplum bundan çok daha Müslüman olurdu.

Din, Allah ve Resûlü'ne anlattırılsın. Her ortamda Allah ve Resûlü'nün sözleri en yüksek sedâ olsun. Kimse kendi sözlerini, kendi fikirlerini, kendi kanaatlerini, kendi talimatlarını Allah ve Resûlü'nün sözlerinin, talimatlarının önüne geçirmesin. Başkalarının sözleri, başkalarının talimatları da Allah ve Resûlü'nünkilerden daha yüksek dillendirilmesin, gündeme getirilmesin.

Rabbimizin bu uyarısını alan sahâbe-i kirâm efendilerimiz gerçekten çok etkilendiler. Meselâ Hz. Ebu Bekir ve Ömer efendilerimiz bu âyetin gelişinden sonra şöyle buyurdular: "Vallahi ey Allah'ın Resûlü, hayatımın sonuna kadar seninle konuşurken ancak fısıltı halinde konuşacağım." Bu sözü verdiler ve hayatlarının sonuna kadar buna riâyet ettiler. Bizler de öyle olacağız inşallah. Rasûlullah konuşurken susacağız. Resûlullah'ın sözlerini, hadislerini can kulağıyla dinlemeye, anlamaya ve uygulamaya çalışacağız. Resulullah'ın sözlerine al-ternatif düşünmeyeceğiz. "Allah'ın Resûlü böyle diyor, ama acaba şöyle de yapsak olmaz mı?" demeyeceğiz. "Tamam da, bu devirde şartlar değişti, bunları uygulamak mümkün değil," demeyeceğiz. O ne demişse mutlak doğru kabul edip teslimiyet göstereceğiz.

"Sakın ha kendi aranızda birbirlerinizle konuştuğunuz gibi, birbirlerinizle bağrışıp çağrıştığınız gibi Resulle de bir bağrışma ve çağrışmada bulunmayın ki, bilmez bir haldeyken, haberiniz yokken amelleriniz boşa gidivermesin." Rasûlullah karşısında yapacağınız bir kabalık ve saygısızlık sizin tüm amellerinizi boşa çıkarıverir. Bu davranışınız küfre kadar varıverir de amellerinizi mahveder. Amellerinizin boşa gitmemesi için sakın ha Resulle konuşurken kendi aranızda konuşuyor gibi konuşmayın. Onu incitmeyin. O Allah'ın sevgilisidir, o nezihtir, o güzel ahlâklıdır. Onu üzerseniz Allah'ı üzmüş olursunuz ki, bu tüm amellerinizi boşa götürebilir.

Buhârî'nin rivâyetine göre Rabbimizin bu uyarısı gelince sahâbeden Sabit bin Kays, "bu âyet bana hitap ediyor, ben içinizde en yüksek seslinizim, demek

ki ben çok büyük günâh işledim," diyerek kendisini evine hapsetti. Sonra Allah'ın Resûlü onun yanına giderek, "hayır, burada anlatılan sen değilsin. Sen hayır ile yaşayacak, hayır ile öleceksin," buyurdu. Bu sahabenin yaptığı gibi, Allah'ın âyetlerini acaba bu âyet beni mi kast ediyor? Acaba burada anlatılan ben miyim? diye dinlemeliyiz.

Evet, demek ki Peygamber karşısında bir tavır almayanlar, peygamber karşısında, peygamberin sünneti karşısında bir alternatif geliştirmeyip susanlar, peygamber karşısında semi'na ve eta'na diyenler, işittik ve itaat ettik diyenler, duyduk ve hemen boyun büktük diyenler, duyduk hemen uygulamaya koyduk diyerek emre boyun eğenler için mağfiret ve büyük mükafatlar vardır.

3. "Seslerini Peygamberin yanında kısan kimseler, Allah'ın gönüllerini takva ile sınadığı kimselerdir. Onlara mağfiret ve büyük ecir vardır."

Muhakkak ki seslerini Resul'ün (a.s) yanında kısanlar, indirenler, Resulullah'ın sözlerini kendi sözlerine, ya da başkalarının sözlerine tercih edenler, hep onları konuşmaya, hep onları dinlemeye, hep onları gündeme getirmeye çalışanlar, Resulullah'ın sözleri karşısında susmayı tercih edenler, sünnete karşı teslimiyet gösterenler var ya, işte onlar Allah'ın kalplerini takvayla denediği, çeşitli imtihanlarla kalplerini takvaya alıştırdığı, takvaya yatıştırıp ehil hale getirdiği yiğitlerdir. İşte onlar kalplerini Allah ve Resûlü'ne karşı sevgiyle, takvayla doldurduğu kimselerdir. Onlar için mağfiret var, kusurlarının örtülmesi var, eksiklerinin tam kabul edilmesi ve büyük bir bağış vardır.

Bir konuda Resul'ün (a.s) sözünü işittiğimiz, onun bir sünnetini gördüğümüz, bir uygulamasına şahit olduğumuz anda hemen susacak ve teslim olacağız. O konuda itirazda bulunmayacağız. Kendi fik-rimizi, kendi değer yargımızı bir kenara bırakıp Resul'ün (a.s) değer yargısını öne alacağız. "O diyorsa doğrudur, O bizden daha iyi bilir," diyeceğiz. Kendimiz susup teslimiyet gösterdiğimiz gibi, çevremizdekilerin de susup dinlemelerini sağlayacağız. İşte o zaman takvamız açığa çıkacak, Rabbimiz de kalbimizi takvaya alıştıracaktır.

4. "Ey Muhammed! Sana odaların ötesinden seslenenlerin çoğu akl etmeyen kimselerdir."

"Ey peygamberim, şu sana hücrelerin arkasından, odaların arkasından seslenenler, bağıranlar, çağıranlar var ya onların çoğu aklı ermeyen, akıllarını kullanmayan kimselerdir." Buradaki hücrelerden kasıt her biri Rasûlullah Efendimizin hanımlarına ait olan Rasû-lullah'ın odalarıdır. Ben-i Temîm

kabilesinden bir kısım bedevi insanlar gelmiş ve Rasûlullah'ın odalarının yanında: "Ey peygamber! Ey Muhammed! Çık dışarıya, seninle konuşmak istiyoruz!" diye bağırıp çağırmaya başlamışlardı. Rasûlullah'ın rahle-i tedrisinde yetişmiş, Rabbimizin uyarılarıyla olgunlaşmış olan sahâbe-i kirâm efendilerimiz bu konuda çok hassas davranıyorlardı. Ümmetin derdiyle uğraşan Rasûlullah Efendimizin zaman zaman çok yorulduğunu, onun da dinlenmeye, istirahata ihtiyacı olduğunu, onun da bir insan olarak evine, hanımlarına zaman ayırması gerektiğini biliyorlar ve onu rahatsız etmemeye, izin almadan yanına girmemeye çalışıyorlardı.

Ama bu gelenler taşradan geliyorlardı. Yol yordam, âdâb erkan bilmiyorlardı. Halbuki bu işin bir kuralı, kaidesi vardı. Yani bir Müslüman bir Müslüman kardeşini ziyaret etmek istediği zaman gidecek, kapısını çalacak, selâm verecek, içerden kim o denilince kendisini tanıtacak, buyurun denilirse içeri girecek, değilse çekip gidecek. Ama işte bu adamlar çölden geliyorlar, yeni Müslüman olmuşlar ve bu âdâbları bilmiyorlar. Henüz Kur'an'ın bu âyetlerinin eğitiminden geçmemişler. Yavaş yavaş Allah ve Resûlü terbiyesiyle öğrenecekler. Yani iman etmiş bu insanlar, o kadar şerefli insanlar ki, Rabbimiz on-lar hakkında âyet indiriyor ve zaman zaman peygamberini de uyarıyor.

Sahâbe olmak şereflerin en büyüğüdür. Belki de bu şerefe ulaşmak için geliyorlar Rasûlullah'ın yanına. Çokça onun yanında, onun huzurunda bulunmak istiyorlar. Rasûlullah Efendimizin zaman zaman rahatsız olduğu, ama edebinden, hayâsından ve onlara olan düşkünlüğünden ötürü hiçbir şey diyemediği anlatılır kitabımızın başka yerlerinde. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki:

5. "Eğer onlar, sen yanlarına çıkıncaya kadar sabretselerdi şüphesiz onlar için daha iyi olurdu. Allah bağışlayandır, merhamet edendir."

"Eğer onlar böyle yapmayıp ta sen onların yanlarına çıkıp gelinceye kadar sabretselerdi, yani bağırıp çağırıp seni rahatsız etmeden, sana hürmet ve ta'zim ederek gelmeni bekleselerdi, elbette bu kendileri için daha hayırlı olacaktı." Rasûlullah Efendimize karşı takınılacak tavrın, ona karşı gösterilecek edebin ve kıyâmete kadar bir Müslüman kardeşinin ziyaretine giden Müslümanların uymaları gereken kuralların yasası böylece belirlenmiş oluyordu. Rasûlullah Efendimizin istirahat zamanı olabilecekti, dinlenme zamanı olabilecekti ve rahatsız edilmemeliydi.

Kitabımızın Nûr sûresinin 58. âyetinde bir Müslümanın rahatsız

edilmemesi gereken üç yasal dinlenme zamanından söz ediliyor. Rabbimiz burada, “insanlar sizin şahsî odalarınıza, evlerinize şu üç vakitte sizden müsaade almadıkça girmesinler,” buyuruyor. Hangi vakitlermiş bunlar? Sabah namazından önce, öğlen vakti elbiselerinizi soyunduktan sonra ve bir de yatsı namazından sonra. Bu üç vakit mü’minler için avret vaktidir ve bu vakitlerde insanlar rahatsız edilmemelidir, Rabbimiz böyle istiyor. Hanımla kocası evinde bu vakitlerde istirahat ediyor.

Rabbimiz işte o gelenlere bunu hatırlatıyor. “Eğer bekleseydiniz sizin hakkınızda daha iyi olurdu.” Ama yine Allah Gafûr ve Rahîmdir. Allah, siz O’na ve elçisine karşı hata etseniz de, kusur işleseniz de yine sizin kusurlarınızı, hatalarınızı bağışlayan, size rahmetiyle ve merhametiyle muamele edendir. Siz akıllandığınız sürece size affedendir. Tabiî Rabbimizin böylece ortaya koyduğu bu kural sadece Rasûlullah Efendimiz için değildir. Kıyâmete kadar gelecek Müslümanların dikkat etmeleri gereken kurallardır.

Öyleyse bugün bizler de bir Müslüman kardeşimizi bu şekilde rahatsız etmeyeceğiz. İçeri almazsa, çek git derse, çekip gideceğiz. Kendimiz de misafir kabul edemeyecek bir konumdaysak çok rahatlıkla hayır diyebileceğiz. Allah’ın bize tanıdığı bir yetkiyi kullanacağız. Ama imkân nispetinde Müslümanların her an bize ulaşmalarına da fedâkarca imkân hazırlayacağız.

6. “Ey İnananlar! Eğer yoldan çıkmışın biri size bir haber getirirse, onun içyüzünü araştırın, yoksa bilmeden bir millete fenalık edersiniz de sonra ettiğinize pişman olursunuz.”

“Ey mü’minler! Eğer yoldan çıkmış, itaatten çıkmış bir fâsık size bir konuda bir haber getirirse onu araştırın! Tahkik edin! O haberin aslını, esasını öğrenmeye çalışın. İnceden inceye o haberin aslına ermeye çalışın, tahkik edin. Aksi taktirde onun getirdiği habere hemen inanarak, güvenerek bir eylem gerçekleştirmeye, bir karar vermeye, bir davranışta bulunmaya kalkışırsanız, belki bilmeden bir kav-me zararınız dokunur da sonra yaptığınız işten pişmanlık duyarsınız.

Onun için size gelen haberi etraflıca araştırmadan karar vermeyin. Yanlış olabilir, eksik olabilir, asılsız olabilir, doğru da olabilir. Ama eğer yanlışsa, karşınızdakine bir zarar vermiş olursunuz ve sonunda yaptığınızdan pişman olursunuz.”

Diyelim ki filânlar kâfir oldular, falanlar size karşı şöyle şöyle yaptılar, sizin hakkınızda şöyle şöyle dediler diye bir fasık size bir haber getirdi. Siz de bu haberi alır almaz tahkik etmeden, haberin doğruluğunu araştırmadan öfkelenip hemen çektiniz kılıçlarınızı, bindiniz atlarınıza ve onların üzerine yürüdünüz ve onları öldürdünüz.

İşte Rasûlullah Efendimiz döneminde vukua gelmiş bir hadise üzerine gelen bu âyet-i kerîme, kıyâmete kadar bu konuda Müslümanlara bir yasa belirliyor. Hadise, müfessirlerimizin beyanına göre şöyle: Allah'ın Resûlü, yeni Müslüman olan Ben-i Mustalik kabilesine zekâtlarını toplamak üzere sahâbeden Ukbe bin Ebi Muayt isminde birini gönderir. Ukbe oraya gider ama korktuğu için kavme varmadan geri döner. Yarı yolda bir hesabın içine girer. Daha önce o kabileden birileriyle kavga edip yaralamıştır. Şimdi onlar benim geldiğimi haber alırlarsa bana bir zarar verirler korkusuyla yarı yoldan geri döner ve Allah'ın Resûlü'ne o kavmin zekâtı vermeyi reddettiklerini ve kendisini öldürmeye çalıştıklarını, ellerinden zor kurtulduğunu söyler. Rasulul-lah Efendimize yalan bir beyanda bulunur.

Bunu duyan Allah'ın Resûlü hemen bir kuvvet hazırlayıp üzerlerine yürümeye düşünmeden önce hemen ashabını mescide toplar ve onlarla istişare eder. Veciz bir hutbe okuyarak durumu Müslümanlara haber verir. "Daha önce müslüman olan Ben-i Müstalik irtidat edip dinden çıkmıştır," buyurur. Bunun üzerine sahâbe-i kirâm efendilerimizden pek çoğu çoktan atlarına biner, kılıçlarını kuşanır ve: "Ne duruyoruz ey Allah'ın Resûlü? İrtidat eden o kabilenin kökünü kazıyalım!" derler. Ama Rasulullah Efendimiz dikkatli davranmadan, araştırma yapmadan, tahkik etmeden yanadır.

Hemen sahâbeden iki kişiyi yola çıkarır. "Gidin, araştırın, gelen haber doğru mu, yanlış mı?" O iki sahâbe kabileye gelirler. Bakarlar ki kabile köyün dışına zekât mallarını yığmışlar, Medine'den gelecek zekât görevlilerini beklemektedirler. Sahâbe selâm verir, onlar selâmlarını alırlar. Derler ki, "bizden önce buraya Medine'den kimse geldi mi?" "Hayır, hiç kimseyi görmedik," derler. Bunun üzerine durum anlaşılır ve süratle o iki sahâbe haberi Resul'e (a.s) ulaştırırlar. Böylece büyük bir felâket önlenmiş olur.

İşte Rabbimiz bu âyetiyle, bu uyarısıyla o dönemde Rasûlullah Efendimizi ve kıyâmete kadar da tüm Müslümanları uyarıverdi.

Araştırmadan, soruşturmadan bir karar verilip o kavme saldırıldığı zaman gerçekten çok büyük facialara sebebiyet verilmiş olabilecekti. Haksız yere kan dökülecek, pek çok mâsum insanın canı gidecekti.

İşte Rabbimiz kıyâmete kadar bu tür facialardan bizleri koruyacak bir yasayı böylece indirmiş oluyordu. Bizim için en güzel bir hayat düsturunu bize tarif ediyordu. Günlük hayatımızda da, aile hayatımızda da, toplum hayatımızda da bu böyledir. Aramızda günâhkârlar, fâsıklar, söz taşıyıcılar, ara bozucular olabilir. Müslümanların arasına fitne ve fesat tohumları ekmek, Müslümanları birbirlerine düşürmek isteyenler olabilir. İşte şu anda şu ne idüğü belirsiz medya Müslümanları birbirlerine kırdırmak için çırpınıyor. Müslümanları birbirlerine düşman etmek, bu ülkede Müslümanların dirliğini bozmak için koşuşturan nice hainler, nice ajanlar meydanda cirit atmaktadır.

Bunu bizler de çok iyi anlamak zorundayız. Ne kadar da güzel söylüyor Rabbimiz değil mi? Bir fâsık size bir haber getirdiği zaman aman onu araştırın. Doğru mudur, yanlış mıdır tahkik edin. Sakın a-raştırmadan gazapla harekete geçmeyin. Unutmayın ki öfke ile kalkan zararla oturur.

Burada yapılacak en doğru, en güzel iş bize bir haber geldiği zaman hemen anında o haberle ilgili kişiye, kişilere gidip, "bak senin hakkında şöyle şöyle duyduk, bu doğru mudur?" diyerek bizzat kendisinden işin aslını öğrenip ondan sonra karar vermek olacaktır. İşin aslını öğrenmeden ani bir karar verilmeyecektir. İşte Rabbimiz herhangi bir zarara uğramaktan sakındırıyor bizi.

Sonra da bakın o yalan beyanda bulunarak Rasulullah ve Müslümanları neredeyse bir felâkete sürüklemekle karşı karşıya olan o sahâbeye bir sorgulama geliyor. Hem ona, hem de henüz Rasulul-lah Efendimizin hutbesi tamamlanmadan, Rasulullah Efendimizin o konudaki kararını beklemeden tehevvürle harekete geçen, süratlice ve gazapla atlarına binip, kılıçlarını kuşanıp: "Ne duruyoruz ey Allah'ın Resûlü?" diyen sahâbe-i kirâm efendilerimizi uyarmak üzere şöyle buyuruyor:

7,8. "Bilin ki, içinizde Allah'ın peygamberi bulunmaktadır. Eğer o, birçok işlerde size uymuş olsaydı şüphesiz kötü duruma düşerdiniz; ama Allah size imanı sevdirmiş, onu gönüllerinize güzel göstermiş; inkârcılığı, yoldan çıkarmayı ve baş kaldırmayı size iğrenç göstermiştir. İşte böyle olanlar, Allah katından bir lütuf ve nîmet sayesinde doğru yolda bulunanlardır. Allah bilendir, Hakim'dir."

“Ey Müslüman! Ne oluyor sana? Ne yapmaya çalışıyorsun böyle? Yalan yanlış beyanlarla peygamberi kandırabileceğini mi zannediyorsun? Unutma ki aranızda Allah’ın Resûlü var. Aranızda Allah’ın Resûlü bulunmaktadır. Allah her an her konuda Resûlü’ne vahiy göndererek her konuda onu bilgilendirmekteyken böyle yalan yanlış sözler söylemekten Allah’tan korkun buyurulur iken, öteki Müslümanlara da şöyle bir uyarı gelmektedir: Ne oluyor size ey Müslümanlar? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Aranızda peygamber var. Gelen bu haber karşısında peygamberin kararını beklemeden niye gazapla atlarınıza binip, kılıçlarınızı kuşanıp kendinizi ve peygamberi bir felâkete sürüklemeye çalışıyorsunuz? Allah’tan korkun da aranızda peygamberin olduğunu unutmayın. Hani Ben size sûrenin başında, “Allah ve Resûlünün önüne geçmeyin!” dememiş miydim? “Allah ve peygamberinin önünde yürümeyin!” dememiş miydim? İşte Allah ve Resûlü’nün önüne geçmeye çok hoş bir örnek geldi burada.

Öyleyse ey Müslümanlar! Gelen bu haber konusunda acele davranmayan Rasûlullah’ın vereceği savaş kararı konusunda sizler de acele etmeyin. Bekleyin peygamberin kararını. Şükredin ki peygamber size değil, siz ona tabi olmak zorundasınız. Eğer o bir çok işlerde size itaat etseydi, sizin görüşünüze uysaydı sizler kötü durumlara düşer, sarpa sarardınız. Lâkin Allah size imanı sevdirdi, sizi o imanla süsledi, imanla ziynetlendirdi. O imanı sizin kalplerinize sevdirdi ve size küfrü, fıskı, isyanı, günâhı da kötü gösterdi. Bunlar Rab-binizin size en büyük lütuflarıdır. İşte kim böyle olursa, kim Rasûlul-lah’ın kararını bekler, Rasûlullah’ın hükmünü tercih eder, kendi kararını, kendi düşüncesini Rasûlullah’ın düşüncesinin önüne geçirmezse en doğru yolda olan odur. İşte bu da Allah’tan bir fazilet, Allah’tan bir üstünlüktür. Allah her şeyi bilendir, Allah her şeye hakim olan ve her şeyi hikmetle yapandır.

Gerçekten o dönemde Müslümanların arasında Rasûlullah Efendimizin bulunması, onun rehberliğinde bir hayat yaşamış olmaları şereflerin, nîmetlerin en büyüğüdür. Allah’ın Resûlü her an onlara yol gösteriyor, her an onları hatalara düşmekten engelliyordu. Yanlışa düşmeleri konusunda Rasûlullah onlara itaat etmiyordu. Böylece onların da yanlışlara düşmesine izin vermiyordu Rabbimiz. Dün Sahâbe-i Kirâm efendilerimiz için var olan bu şereften bugün bizler mahrumuz diye mi düşünüyorsunuz? Sahâbe-i kirâm efendilerimizin üstünlüğü vardı, peygamber onları pek çok konuda yanlışlara düşmekten koru-yordu, ama bugün bizler aramızda peygamber olmadığı için bundan mahrum

bırakılmışız mı demeye çalışıyorsunuz? Hayır hayır, böyle bir şey yoktur. Eğer böyle bir şey olsa, vallahi ben peygamberi Allah'a şi-kayet ederim. "Ya Rabbi bu nasıl iş? Senin peygamberin o dönem Müslümanları yanlışlara düşmekten korumuştu, ama bugün beni aynı yanlışlara düşmekten korumuyor. Bu adalet mi?" derim.

Ama durum öyle değildir. Bilelim ki bu nîmet bugün bizim için de aynen mevcuttur. Eğer bugün bizler de Rasûlullah Efendimizle, Rasûlullah Efendimizin sünnetiyle beraber olabilirsek, sünnetle hareket edebilirsek, hayat problemlerimizi Rasûlullah Efendimize sorabilecek kadar ona yakınlık kazanabilirsek, elbette bize de yol gösterecek, bizi de yanlışlara düşmekten koruyacak, kötülüklerden bizi de uzaklaştıracaktır. Allah'ın Resûlü vefat etmiştir. Bedeni aramızda yoktur, ama sünneti, yolu, anlayışı, uygulamaları dimdik hayattadır ve aramızdadır. Bugün Rasulullah bizi de yanlışlardan, felâketlerden koruyacaktır. Yeter ki bizler onun sünnetini tanıyalım. Yeter ki problemlerimizi onun sünnetine götürebilelim. Yeter ki bir işe başlamadan, bir konuda kararımızı vermeden önce onun fikrini sorma alışkanlığını ka-zanalım. Yeter ki Buhârî, Müslim, Ebu Dâvûd, Tirmizî, Nesâî hep yanımızda, yakınımızda olsun. İşte bu, biz Müslümanlar için de en büyük bir nîmettir. İşte Rabbimiz biz Müslümanlara imanı sevdiriyor, kalplerimizi imana yatıştırıyor, bize fıskı, fücuru, isyanı, küfrü, Allah ve Resûlü'ne itaatsizliği iğrenç gösteriyor, bizi onlardan nefret ettiriyor ve böylece bizler onlardan uzaklaşıyoruz elhamdülillah.

9. "Eğer mü'minlerden iki topluluk birbirleriyle savaşırlarsa aralarını düzeltiniz; eğer biri diğeri üzerine sal-dırırsa, saldıranlarla Allah'ın buyruğuna dönmelerine ka-dar savaşınız; eğer dönerlerse aralarını adâletle bulunuz, âdil davranınız, şüphesiz Allah adil davrananları sever."

Yine Rabbimiz bu âyetinde Müslümanların mutlak sûrette uygulamaları gereken bir yasasını daha bildiriyor bizlere. Müslümanlarla yapılan bir savaşta, Müslümanlar arasında vuku bulan bir savaşta bize bir tavır belirlemesi yapılıyor. Şeytanın vesveseleri, hevâ ve heveslerin ön plana geçmesi, nefislerin azgınlaşması sebebiyle Müslümanlar birbirlerine savaş açabilir, iki Müslüman grup karşı karşıya gelmiş olabilirler. İşte böyle bir durumda iki savaşan Müslüman grubun dışında kalan Müslümanlardan Rabbimiz şunu istiyor:

"Eğer mü'minlerden iki taife, iki grup birbirleriyle bir savaşa tutuşurlarsa, birbirleriyle bir vuruşma içine girerlerse…" İfadeye dikkat ediyor musunuz?

Mü'minlerden iki grup savaştıkları zaman denmiyor da, "eğer savaşırlarsa" deniyor. Buradan anlıyoruz ki iki Müslüman grubun savaşmalarının, birbirlerine düşmeleri hiç de tabii, normal bir şey değildir. Eşyanın tabiatına terstir bu. Evet, böyle olmaması gereken bir hadise vukua gelirse, diğer Müslümanlara düşen şudur: "Ey Müslümanlar, o iki Müslüman grubun arasını ıslah ediniz. Onların arasını düzeltip barıştırınız. Savaşlarına engel olunuz. Onları seyretmeye kalkışmayınız. Hemen aralarına girip elinizden gelen tüm gayreti göstererek onların aralarını telif edin. Aralarında adâleti gerçekleştirin. İki tarafa da nasihat edin, aralarındaki ihtilâfı halledin, iki tarafı da Allah'ın hükmüne çağırın."

İki müslüman fert, iki müslüman aile, iki müslüman devlet savaşa tutuştuğu zaman Müslümanlara düşen işte budur. Onları seyretmeyecekler, alkışlamayacaklar, biz bunların savaşından nasıl menfaat elde ederiz demeyecekler. Veya hemen Amerikan efendilerine, Avrupa efendilerine bakmayacaklar. "Acaba bu konuda efendilerimiz bize ne buyuracaklar? Bu konuda acaba efendilerimiz nasıl bir rol biçecek?" demeyecekler. Hiç beklemeden hemen kollarını sıvayıp kavga eden kardeşlerini barıştıracaklar. Bunun için ellerinden gelen her şeyi yapacaklar. "Yapmayın, etmeyin bu yaptığınız Müslümanlığa yakışmaz. Allah Müslümanların birbirlerine düşmesini haram kılmıştır," diyecekler.

Eğer onlardan biri, o savaşan güçlerden birisi Allah'ın emrini dinleyip savaşı bırakmadan yana tavır alır, kavgaya son verir, ancak diğeri savaşı sürdürmeden yana bir tavır alır ve onun üzerine saldırır, azgınlık yapar, haksızlık yapar, barış teklifine yanaşmazsa, o zaman da sizler o mustaz'afın, o savaşı bırakan mazlumun safında yer alıp saldıran, barıştan yana olmayan tarafla onu da Allah'ın emrine boyun büktürünceye kadar savaşın. Mazlum tarafın yanında, haklı tarafın safında yer alarak o azgın tarafla siz de savaşın. Zulmeden tarafın zulmüne engel olun. Bu sizin için vaciptir.

Evet işte savaşan, kavga eden iki Müslüman taraf karşısında onların dışındaki Müslümanların görevi budur. Rabbimiz önce savaşan iki Müslüman grubun arasına girip onları düzeltme, onların aralarını ıslah etme, barışı gerçekleştirme emrini veriyor. Ama bütün çabalara rağmen eğer o savaşan gruplardan bir tanesi barışa yanaşmayarak savaşa devam ediyorsa, diğer Müslüman kitleler o haksız taraf Allah'ın emrine boyun eğinceye kadar, Allah'ın hükmüne teslim oluncaya kadar o saldıranlarla savaşacak ve sonunda yine o iki Müslüman grubun arasını adâletle ıslah edecekler. Barıştıracaklar onları.

Barıştıkları zaman da aralarında adâletle hüküm verecekler. Çünkü Allah âdil davrananları, Allah'ın istediği gibi doğru hüküm verenleri sever.

Elbette Müslümanlar için en büyük belâlardan birisi, iki Müs-lümanın, iki Müslüman taifenin kardeşliklerini unutarak karşı karşıya gelip savaşmalarıdır. Şeytanın en büyük işlerinden, en büyük başarılarından birisi işte budur. Böyle bir durumda Müslümanlara düşen görev ne yapıp yapıp onların aralarını bulmak, onları barıştırmaktır. Ama eğer bunu becerememişlerse, azgın tarafa, zalim tarafa karşı öteki grupla birlikte savaşa girerek onları savaştan el çektirip, barışa zorlamaları gerekecektir. Allah Müslümanlardan işte bunu istemektedir. Eğer karşıdaki Müslüman grup savaşı bırakıp barışa razı olursa, artık onlara karşı kuvvet kullanmaktan vazgeçmek gerekecektir.

Evet demek ki müslümanları barıştıracağız. Unutmayalım ki iki kişinin arasını bulmak sadakadır. Ve iki mü'minin arasını bulmak ve düzeltmek üzere konuşmak müstesna pek çok sözde hayır yoktur di-yor Rabbimiz.

Yine kitabımızın başka âyetlerinde eşler arasını düzeltip anlaşmalarını sağlamak karı kocanın birbirlerinden ayrılmalarından daha hayırlı olduğu anlatılır. Çünkü toplumun temel yapısı olan ailenin bozulması toplumun bozulması anlamına gelmektedir. Ama tabii ki müs-lümanca bir hayat yaşayan karı kocanın arasını düzeltmek zorundayız. Değilse zina halinde gayri meşru devam eden bir hayatın hakemliğini yaparak onların bu harama devamını sağlamak adına onları birleştirmeyeceğiz. Yani gayri meşru yaşayan bir kadınla bir erkek bir-birlerine küsmüşler biz birleştirdik bu çöp çatanlıktır ve asla caiz değildir. Öyleyse Allah adına beraber olmaları gereken iki kişinin arasını telif lazım. Veya meselâ adam şart etti ve hanımını boşadı iş bitti. Böyle bir ailenin arasını bulmaya çalışmanın anlamı yoktur. Veya bir adam Kur'an anlatırken diğer insanlarla onun arasını bulacağız masal anlatırken değil. Yani Kur'an sünnet anlatan kimselere cemaat bularak müşteri bularak onlarla insanların arasını bulmaya çalışacağız, ama günâhkarlarla, bid'atçilerle gücümüz yettiği kadar insanların arasını ayırmadan yana olacağız.

Evet birbirleriyle kavga eden iki müslümanın veya müslüman gurupların arasını düzeltmek ibâdetlerin en büyüklerindendir. Bakın Buhâri'nin rivâyet ettiği bir rivâyette Allah'ın Resûlü bir gün ashabına hutbe irad buyurmak üzere çıktığı minberin üzerinde yanında torunu Hz. Hasan (r.a) olduğu halde şöyle diyordu: ***"Benim şu oğlum seyyittir. Umulur ki Allah onun vasıtasıyla***

müslümanlar-dan iki büyük kesim arasında sulh gerçekleştirecektir."
(Buhâri, sulh 9)

Evet durum aynen Rasûlullah efendimizin buyurduğu gibi çıkmış Rabbimiz Hz. Hasan vasıtasıyla çok uzun süren Iraklılardan oluşan bir orduyla, Suriyelilerden bir gurubun arasında barışı gerçekleştirmiştir.

Yine imam Buhâri Sehl Bin Sâd (r.a) dan şunu rivâyet etmiştir: Kuba ahalisi birlerine taş atacak noktaya gelinceye kadar birbirleriyle kavgaya tutuştular. Durum Allah'ın Resûlüne haber verilince bundan çok rahatsız oldu ve: ***"Haydi hep birlikte gidip aralarını bulup barıştıralım."*** buyurdu. (Buhâri, Sulh 3)

Yine Buhâri'nin aynı babında Rasûlullah efendimizin şöyle buyurduğu nakledilir: ***"İnsanlar arasında sulh yaparak hayır söz götüren yahut hayır söyleyen kişi yalan söylemiş olmaz."***

Müslim'in rivâyetinde ise şöyle bir fazlalık vardır: Hadisin Râ-visi Ümmü gülsüm validemiz derki: ***"Ben insanların söyledikleri sözler arasında yalan olarak üç husus müstesna herhangi bir şeyde yalan söylemeye ruhsat verdiğini işitmedim. Bunlar da şunlardır: 1: Savaşta 2: insanların arasını düzeltmede 3: Ve erkeğin hanımına, hanımın da kocasına söylediği hayır maksatlı sözlerdir."***

Hattâ imam Buhâri efendimiz: ***"İnsanların arasını bulup barıştıran kişi yalancı değildir"*** babı diye özel bir bap açmaktadır.

Evet insanların arasını düzeltmek üzere hakemlik yapacak, böylece sadaka verecek, sadaka ecri kazanacak ve bunu yaparken de asla adâletten, haktan ayrılmayarak Rabbimize şükretme imkânını bulmuş olacağız inşallah. Bakın Şûra sûresinin 15. âyetinde Rabbimiz peygamber efendimize her konuda âdil davranmasını aleyhine bile ol-sa adâletten ayrılmaması gerektiğini ısrarla öğütlemektedir. Peygamberim sen asla adâletten ve doğruluktan ayrılma buyurmaktadır.

10. "Şüphesiz mü'minler birbiri ile kardeştirler; öyle ise dargın olan kardeşlerinizin arasını düzeltin; Allah-tan sakının ki size acısın."

Muhakkak ki mü'minler kardeştirler. Ancak mü'minler kardeştirler veya mü'minler sadece kardeştirler. Birincisi sadece mü'minler kardeştir. Kardeşlik

müessesesi sadece mü'minler için geçerlidir. Kâfirlerin, Yahudilerin, Hristiyanların, dinsizlerin, ateistlerin arasında kar-deşlik yoktur. Bu müessese sadece mü'minlerin arasında geçerlidir. İkincisi de, mü'minler sadece kardeştirler. Mü'minler arasında sadece kardeşlik vardır. Onlar arasında kardeşliğin dışında başka bir durum söz konusu değildir. Bütün mü'minler kardeşler olarak evrensel bir ailenin bireyleridirler. Mü'minler birbirleriyle savaşsalar da kardeştirler. Aslında böyle bir şey asla düşünülemez. Bir mü'minin bir mü'min kardeşine düşman kesilmesi, bir mü'minin bir mümin kardeşine silah çekmesi, onu öldürmek üzere karşısına dikilmesi çok büyük bir günâhtır. Bu konuda hem kitabımızda, hem de Rasûlullah Efendimizin hadisleri arasında çok büyük tehditler vardır. Çok büyük bir günâhtır bu. Hemen vazgeçmek lâzımdır. Aksi takdirde Müslümanlar birbirleriyle savaşa devam ettikleri zaman çok büyük tehlikelere gideceklerdir.

Buhârî'nin rivâyetine göre Rasûlullah Efendimiz Sahâbeden üç konuda biat almıştır. Birincisi namaz kılmak, ikincisi zekât vermek, üçüncüsü de Müslüman kardeşleri hakkında hayır düşünmek, hayır dilemektir. Yine İbni Mes'ud efendimizin rivâyet buyurdukları bir hadislerinde Allah'ın Resûlü:

"Müslümana sövmek fısk, ona karşı savaşmak ta küfürdür,"

buyurur. Bir başka hadislerinde:

"Bir Müslümanın Müslümanlara karşı canı, malı ve ırzı haramdır"

buyurur. Aynı hadisin baş tarafında da Rasûlullah Efendimiz şöyle buyurur:

"Müslüman Müslümanın kardeşidir, Müslüman asla kardeşine zulmetmez, onu kendi başına terk etmez, onu zelil etmez. Bir Müslümanın bir Müslüman kardeşini hakir görmesi kadar büyük bir kötülük yoktur."

Mü'minler kardeştirler. Öyleyse ey Müslümanlar, dargın olan kardeşlerinizin arasını bulun. Kardeşlerinizin arasını ıslah edin. Kardeşlerinizin arasında daima barışı yayın. Kardeşler olun ve hayatınızı Allah için yaşayın. Kardeşliğinizde, ilişkilerinizde egemen güç sadece Allah olsun. Allah'ın koruması altına girin. Yolunuzu Allah'la bulun, muttakî olun. Umulur ki merhamete uğrar, Allah'ın rahmetine ulaşır, nîmetleriyle nîmetlenirsiniz.

Müslümanlar kardeştirler. Tasada, sevinçte, varlıkta, yoklukta, her zaman ve her ortamda bir Müslüman diğer Müslüman kardeşleriyle beraber olacaktır. Onlara asla zulmetmeyecek, düşmanlık düşünmeyecek. Müslüman kardeşlerinin malını, canını, ırzını, namusunu kendi malı, canı, kendi namusu bilecek. Müslüman kardeşlerine fedâkar davranacak. Kendisi aç kalacak ama kardeşlerine yedirecek. Kendisi giymeyecek, kardeşlerine giydirecek. Yardıma muhtaç olduğunda yardım edecek. Tıpkı bir vücudun âzâları gibi birbirleriyle bir dayanışma içinde olacaklar. Nasıl ki vücudun âzâlarından birine bir diken battığında tüm vücut o acıyı hissediyorsa, yeryüzünün neresinde olursa olsun herhangi bir Müslümanın ayağına batan dikenin acısını tüm Müslümanlar hissetmeli ve kardeşlerinin dertleriyle dertlenmelidirler.

Bir önceki âyette zaten kardeşlerimizin arasını ıslah etmemiz emredilmişti. Bakın bu âyette aynı emir bir daha geliyor. "Mü'minler sadece kardeştir, kardeşlerinizin arasını ıslah edin," buyruluyor. Önceki âyette zaten kardeşlerimizin arasını ıslah edip barıştırmamız emredilmişti. O zaman bu ikinci ıslah emrini şöyle anlıyoruz: Mü'min-ler kardeştirler, öyleyse kardeşlerinizin Allah ile aralarını ıslah ediniz. Kardeşlerinizin Allah ile aralarını düzeltiniz. Onları Allah ile barıştırınız. Onları Allah ile, Allah'ın diniyle, Allah'ın kitabıyla, Allah'ın elçisiyle tanıştırın. Kardeşlerinizin Allah ile aralarını ıslah edin, barıştırın. Çünkü Allah ile barışık olmayan insanların insanlarla barışık olmaları asla mümkün değildir. Allah'a karşı sorumluluklarının farkında olmayan insanların, insanlara karşı sorumluluklarının farkına varmaları asla mümkün değildir. Allah'ın hukukuna riayet etmeyen insanların başkalarının hukukuna riayet etmeleri düşünülemez. Eğer insanların, kardeşlerinizin arasını ıslah etmeyi düşünüyorsanız, önce onların Allah ile aralarını ıslah edin. Eğer kardeşlerinizin birbirleriyle barışık olmalarını istiyorsanız, önce onların Allah ile barışık olmalarını sağlayın.

Bunun için de insanlara Allah'ın Kitabını ulaştırın. Allah'ın dinini ulaştırın. İnsanları dinleriyle, kitaplarıyla tanıştırın. Onları Allah'a, Allah'ın istediği gibi kullar yapmaya çalışın. Onların cennet yollarını açıp, cehennem yollarına barikatlar koymanın kavgası içine girin. Allah'ın dinine aboneler bulma, cennete üyeler yapma çabası içine girin. Eğer kardeşlerinizi böyle Allah'a kulluklarının şuurunda, Allah'la barışık kullar haline getirirseniz, kesinlikle bilesiniz ki kendi aralarında da barışık hale getirmiş olacaksınız.

Sorulan soruya binaen İslâm kardeşliği üzerinde inşallah biraz daha söz söyleyelim. Müslümanların kardeşliği arkadaşımızın dediği gibi gerçekten çok önemlidir. Maalesef bugün dünya müslümanları bu kardeşliklerinden habersiz bir hayat yaşamaktadırlar. Az evvel birkaç hadis okudum, bir hadis daha söyleyelim. Bakın Allah'ın Resûlü bu konuda şöyle buyuruyor:

"Ebu Hureyre (r.a) dan, demiştir ki: Rasûlullah Efendimiz şöyle buyurdu: "Birbirinize haset etmeyiniz. Birbirinizin aleyhinde fiyatları kızıştırarak necş yapmayın (alışverişte birbirinizi aldatmayınız) Birbirinize buğz etmeyiniz. Birbirinize sırt çevirip dargın durmayınız. Birbiri nizin pazarlığı bitmiş alışverişini bozmayınız. (Birbirinizin alışverişi üzerine alışveriş yapmayınız) Ey Allah'ın Kulları! Kardeş olunuz, müslüman müslümanın kardeşidir. O-na zulmetmez, sıkıntı anında onu kendi haline tek etmez. Ona yalan söyleyip aldatmaz. Onu küçük görmez. (Üç defa göksüne vurarak) Takva işte buradadır. Bir kimse müs-lüman kardeşine hor baktı mı işte şerrin bu kadarı ona ye-ter artar bile. Müslümanın her şeyi; canı, malı, ırzı müs-lümana haramdır.

(Buhâri, K. Edep 7/88)
(Müslim, K. Birr 4/1986)

Ebu Hureyre efendimizin rivâyet ettiği bu hadis İslâm kardeş-liğinin esaslarını anlatması bakımından çok önemli bir hadistir. Hu-curât sûresinin bu âyeti ve Resûlullah efendimizin bu hadisleri çerçevesinde İslâm kardeşliği konusunda şöyle bildiklerimi demeye çalı-şayım inşallah. Hadiste İslâm kardeşliği ve onu yok eden haset, kıskançlık, birbirine sırt çevirme, birbirlerini hakir görme gibi çeşitli afetlerden mü'minlerin sakındırıldıklarına şahit oluyoruz. Bunları şöyle maddeleştirelim inşallah:

1- Müslüman kardeşler arasında yasaklanan birinci konu hasettir. Haset kitabımızın son sûresinde de gündeme getirilerek müslü-manlar uyarılır:
"***Haset ettiği zaman hasidin şerrinden Allah'a sığınırım de."***
(Felak 5)

Müslümanlar kardeş olduklarına göre, bu kardeşlikleri gereği asla birbirlerine haset etmemelidirler. Haset nedir acaba? Rabbimiz kitabının en sonunda bizi onunla uyardığına göre, Rasûlullah efendimiz de hadislerinde ısrarla bizi ondan menettiğine göre acaba nedir haset? Onu bir tanıyalım önce.

Haset, dışımızdakinin taşıdığı sıfatların tümünün veya bir kısmının onda olmamasını, ondan alınmasını veya onda olmasını istemektir. İslâm adına, teslimiyet adına, din adına, kulluk adına, müslü-manlık adına takva ve teslimiyet adına onda olan şeylerin onda olma-masını istemek, yahut da günâh adına, isyan adına, ilhad adına onda olanların onda olmasını, onda devam etmesini istemektir. Yani Allah'ın sevdiği ne kadar güzel haslet varsa onların tümünün o kimseden alınmasını, Allah'ın sevmediği ne kadar kötü sıfat varsa onların da onda devamını istemektir haset. Evet karşımızdakinin sahip olduğu nimetlerin zail olmasını, telef olmasını istemektir haset.

Meselâ eğer karşımızdaki zenginse, Allah kendisine bolca mal mülk vermişse bunun ondan alınmasını istemek, veya eğer fakirse bu durumdan kurtulmamasını, sürekli onun fakr u zaruret içinde yaşamasını istemek. Tabi kardeşinde gördüğü bir nimetin ondan alınıp mahrum bırakılmasını istemekle birlikte o nimetin sadece kendisinin olmasını istemek de vardır. Bu gerçekten çok büyük bir hastalıktır ki bundan kurtulanların sayısı çok azdır. Zira insanlar genellikle herhangi bir hususta başkalarının kendisinden daha üstün bir konumda olmasını istemezler. Kendilerinin herkesten üstün olmasını isterler. Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Hasetten kaçının. Çünkü ateşin odunu yakıp bitirdiği gibi haset de amel defterinizdeki iyiliklerinizi yiyip bi-tirir."
(Ebu Dâvud, K. Edep 4/380

Yine kıskançlıkta C. Hakka hikmetsizlik izafesi söz konusudur. Bir mü'min kardeşine Allah tarafından verilenleri kıskanan kimse, kendisine verilmeyen şeylerin ona verilmesi sebebiyle Allah'ın hikmetsiz ve adâletsiz iş yaptığı ithamı vardır. O nimetleri hak etmeyen kimseye vermekle Allah'a cehalet iddiası yatmaktadır bunun altında ki kesinlikle haramdır bu.

Evet mü'min kardeşlerini kıskanan ve bu kıskançlığını gerek onlardaki güzel nimetlerin onlardan alınıp telef olmasını istemek biçiminde, gerekse onlardakilerin onlardan alınıp kendisine verilmesi şeklinde içinde taşıdığı bu kıskançlığı söz ve filleriyle ortaya koyan ve böylece kıskandığı kardeşine zarar veren kişi haram işlemektedir. Ama içinde müslüman kardeşine karşı böyle bir kıskançlık taşımakla birlikte, bu kıskançlığı yenmeyi becerememekle birlikte bunu söz ve davranışlarıyla ortaya koymayan, yani bu içindeki kıskançlığın gereğini uygulamaya koymayan, yani kıskandığı kimseye herhangi bir za-rar

vermeyen kimse ise günâhkar sayılmaz. Ama böyle bir müslüma-na düşen elbette kendisini bu kıskançlıktan kurtarabilmek için çaba sarf etmelidir. Allah ve Resûlünün sevmediği bu kötü huydan kurtulabilmek için kendisini sürekli hesaba çekmek zorundadır. Veya zaman zaman kıskandığı kişiye dua etmek sûretiyle, kıskandığı kişinin faziletlerini insanlar önünde zikrederek ona iyilik yapmaya çalışmalıdır.

Demin de kısmen ifade etmeye çalıştığım gibi haset (kıskançlık) yanında bir de gıpta vardır. Gıpta hasetten farklıdır. Onda karşısındakinin elindeki beğenilen İslâmî özelliklerin yok olmasını, telef ol-masını, onun elinden alınarak bunlardan mahrum bırakılmasını istemek yerine, bunlar onda kalsın, ama onun aynısının kendinde de ol-masını, aynısının kendisine de verilmesini temenni vardır.

2- Kardeşler olarak müslümanların dikkat etmeleri gereken ikinci konu; hadisin beyanıyla birbirlerine buğz etmemeleridir. Az evvel okuduğum hadislerinde birbirinize buğz etmeyin diyen Allah'ın Resûlü, bakıyoruz başka bir yerde de takvayı tarif ederken ***"Allah için sevmek ve Allah için buğz etmektir"*** diyor. Peki acaba bunu nasıl anlayacağız? Yani bir yerde birbirinize buğz etmeyin, mü'min mü'mine buğz etmez diyorken başka bir yerde de Allah için seven, Allah için buğz eden kişi muttakidir buyuruyor. Bu ikisini nasıl bağdaştıracağız? Veya meselâ yine aynı peygamber emr-i bil'marufu anlatırken kötülüğü elle, dile düzeltmeye çalıştıktan sonra beceremediğimiz zaman da kalple buğz etmemizi emrediyordu. Yani şimdi bütün bunları nasıl değerlendireceğiz?

Burada bu hadisteki birbirilerinize buğz etmeyin ve öteki hadislerde ki buğz edin ifadelerini şöyle anlamaya çalışıyoruz. Meselâ karşımızda kendisine buğz edilecek halini gördüğümüz bir müslüman var. Ona önce buğz etmeyeceğiz. Yani onda o kötülüğü gördüğümüz anda hemen buğz etmeye kalkışmayacağız. Önce onu elimizle dilimizle düzelteceğiz, düzeltmeye ve uyarmaya çalışacağız. Zira onu elle veya dille düzeltme imkânımız varken buğz edemeyiz. Bir müs-lüman olarak gidip onu düzeltmeye çalışırız. Ama o mü'mini elimizle veya dilimizle düzeltmeye çalıştığımız halde, elimizden geldiğince onu bu konuda uyardığımız halde eğer onu düzeltmeye güç yetiremezsek, düzelmeye yanaşmazsa işte o zaman buğz edeceğiz. İşte o zaman buğz etmeye hakkımız olacaktır. Meselâ bir arkadaşınız var. Kötü bir iş yapıyor, İslâm dışı bir münker icra ediyor. Onda İslâm dışı bir takım davranışlar gördüğünüz. Hemen o anda

ona buğz edemezsiniz. Hemen o kötülüğü görür görmez ona buğz etmeniz caiz değildir. Önce onu elle ve dille düzeltmeye çalışmalısınız, ona o kötülüğü anlatıp bundan vaz geçirmek için elinizden ne geliyorsa yapmalısınız, ama buna rağmen eğer o arkadaşınız düzelmezse, o zaman da onun şahsına değil, ancak o fiiline buğz edebilirsiniz.

Bir de yine peygamber efendimizin başka bir hadisinden öğreniyoruz ki müslüman kardeşimize kızmak yasaktır. Evet, karşımızdaki bir müslüman kardeşimize kızmayacağız, ama bu demek değildir ki karşımızdaki kardeşimizin her türlü İslâm dışı bozuk davranışlarını tasvip edeceğiz. Yani karşımızdakine kızmayacağız diye onun iyi kötü her davranışını sineye çekemeyiz. Çünkü müslümanlar sevilecektir ama bu onları tenkit etmeme mânâsına gelmez bu kızmamak. Seveceğiz ama düzelteceğiz onları. Seveceğiz ama uyaracağız onları. Se-veceğiz, kızmayacağız ama düzelteceğiz. Maalesef bugün müslüman müslümana buğz ediyor. Onu düzeltme imkânına sahip olduğu halde, bunu hiç denemeden hemen ilk işi ona buğz ediveriyor. Niye buğz ediyoruz da o kardeşimize? Niye uyarmadan buğz etmeye kalkıyoruz da? Belki bizi dinleyecektir. Belki elle ve dille onu düzeltebileceğiz. Hem o kişi bizim çok uzağımızda değil ki ona ulaşma veya onu düzeltme imkânımız olmasın. Yanımızda, yanı başımızda, aynı şehirde, aynı mahallede, aynı mektepte, aynı evde, aynı mescidde aynı saftadır onlar. O halde böyle durumlarda birbirlerimize buğz etmeyeceğiz. Buğz edilecek bir amelini görsek de onu düzeltme adına elimizden gelen her şeyi yapmadıkça asla buğz etmeyi düşünmeyeceğiz inşallah.

3- Kardeşler olarak müslümanlar asla birbirlerine sırt çevirip dargın hale gelmemelidirler. Resûlullah efendimizin beyanıyla; birbirimizle dübürleşmeyeceğiz. Dübür ense demektir, sırt demektir. O halde birbirinize sırt çevirip, birbirinizden ilgiyi alâkayı kesip, birbirinizden uzaklaşmayınız. Birbirinize dargın düşmeyiniz. Öyleyse mü'min mü'minin gıyabında laf söylemeyecek, gıyabında onun kuyusunu kaz-mayacak, aleyhinde olmayacak, gıybetleşmeyecek. Mü'min mü'mine dargın durmayacak, küs olmayacak. Birbirlerine asla sırt dönmeyecekler, birbirleriyle ilgiyi alâkayı kesmeyecekler. Çünkü Rasûlullah efendimizin başka hadislerinden de öğreniyoruz ki üç günden fazla bir müslümanın bir müslüman kardeşlerine küs durması caiz değildir. Bakın Buhâri'deki hadis şöyledir:

"Müslüman bir kimsenin müslüman kardeşine üç günden fazla dargın durarak birbirleriyle karşılaştıkları vakit bunun yüzünü bu tarafa, ötekininiz

de yününü beri tarafa çevirmesi ve bu dargınlıklarını sürdürmeleri helâl değildir. Bu ikisinden en hayırlı olanı da selamı önce başlatandır.”
(Buhâri 7/90)

Evet birbirlerinizle de dübürleşmeyin diyor Allah’ın Resûlü. Ama bu, şu manada değildir tabii. Mü'minler birbirlerine arka vermeyecekler, birbirlerine sırt vermeyecekler birbirlerine destek olmayacaklar manasına değildir. Yaklaşacaklar, birbirlerini görecekler, bir a-raya gelecekler, birbirleriyle yardımlaşarak kardeş olacaklar. Mü'min-ler birbirlerine yaklaştıkları zaman, birbirleriyle kardeşliklerinin farkına vardıkları zaman öyle güzel, öyle müthiş bir insicam hasıl olur ki, öyle büyük bir ünsiyet meydana gelir ki aralarında, artık bir daha onları ayırmak çok zor olur. Birbirlerini seven insanların ayrılmaları çok zor olur. Çünkü kişi sevdiğiyle beraber olmak ister. Sevgi rahmettir, ayrılık da azaptır sevenler için. Her firakta azap vardır. Bir manada her firakta bir feryat vardır.

Adem aleyhisselâm kucaklaştığı, bütünleştiği, tanışıp sevişip alıştığı cennetten ayrılınca acı acı feryat ediyordu. Cennetini kaybedip dünyaya inerken A’râf sûresi 23. âyetinde ifade edildiği gibi acı acı feryatlar ediyordu. Yine normal yatağında akıp giderken hiç ses çıkar-mayan sular da yatağını kaybedip aşağıya doğru düşmeye başlayınca acı acı şelale feryatları, ayrılık uğultuları çıkarmaktadır.

Yine ney yatağından, öz vatanından sazlıktan, sazendeden koparıldığı için ayrılık ateşiyle inlemektedir. Birbirine bitişikken hiç ses çıkarmayan bir kağıdı yırtarken, birbirinden ayırırken bile bir ses duyarsınız. Ayrılık feryadı. Yine birbirine bütünleşmiş olan maddenin en küçük parçası atomu sisteminden ayırıp parçaladığınız takdirde öyle müthiş bir feryatla gümbürder ki buna insanların ve çevresindekilerin dayanmaları mümkün değildir.

Evet birbirine bitişik olarak, bir bütün olarak yaşamaya alışmış her neyi birbirinden ayırırsanız mutlaka bir ayrılık acısı, bir firak feryadı duyarsınız. Birbirine bitişik iki cam bardağı birbirinden ayırırken bir ses duyarsınız. Ama bunlar zaten evvelden ayrı iseler hiç ses çıkarmazlar. İnsanlar da böyledir. Birbirleriyle kardeş olmuş birbirleriyle sevişip bütünleşmiş, kucaklaşıp kaynaşmış müslümanlar da birbirlerinden ayrılırlarken onlar da ayrılık feryadıyla feryad u figan ederler. Ama şu anda olduğu gibi zaten ayrılarsa, zaten birbirleriyle bütünleşip kardeş olamamışlarsa ayrılırlarken de acı

duymayacaklardır. Meselâ şu anda tanışamadığımız niceleri gidiyor da hiç haberimiz bile olmu-yor.

Bir binanın birbirine kenetlenmiş tuğlalarını ayırmaya kalkarsanız müthiş bir yıkım meydana geleceği gibi mü'minler de böyle birbirlerine kenetlendikleri zaman, birbirlerinden haberdar olacak kadar birbirleriyle kucaklaşıp kaynaştıkları zaman onların ayrılmaları da zor olacaktır. O halde mü'minler birbirlerinden asla ayrı durmamalı, birbirlerine sırt çevirmemeli, birbirlerine dargın durmamalıdırlar.

4- Yine bu kardeşlik icabı müslümanlar birbirlerinin bitmiş ya da bitmek üzere olan pazarlıklarını bozmamalıdırlar. Birbirlerinin pazarlıklarının üzerine pazarlık yapmamalıdırlar. Hadiste anlatılan alış veriş bozma işi bir kaç şekilde olur: Meselâ iki müslüman bir pazarlığa tutuşmuşlar, henüz pazarlıkları bitmeden bir üçüncü şahıs geliyor he-nüz alım satım bitmeden diyor ki kaça alıyor bu arkadaş bu malı? Ve-ya kaça satıyorsun bu malı bu arkadaşa? Diyor ki satıcı: Bin lira veriyor. Üçüncü şahıs diyor ki: Benden bu mala bin beş yüz lira! Bu caiz değildir. Bu, hadiste anlatıla alış verişi bozmaktır işte. İki müslümanın arasında devam eden ve henüz bitmemiş bir pazarlığın üzerine pazarlık yapmayın diyor Allah'ın Resûlü, bu caiz değildir diyor.

Bir böyle olur pazarlık bozma bir de bu alış verişi bozma işini satıcı yapabilir, Şöyle ki: Ortada bir mal var pazarlanıyor. İki müslü-man arasında bir pazarlık var. Bir üçüncü satıcı gelip alıcıya diyor ki: Kardeşim! bu malı kaça alıyorsun? İşte bin liraya. Adam diyor ki kardeşim bu malı bu adamdan almaktan vazgeç, aynı mal bende beş yüz lira daha aşağı! Gel benden al diyor. İşte bu da pazarlığı bozmadır ve bu da yasaktır.

Bir başka usul daha var ve çok yaygın. Açık artırmayla bir mal satılıyor. Bir alıcı diyor ki, benden beş yüz! öbürü diyor beş yüz elli! Bir başkası altı yüz, bir başkası sekiz yüz diyor ve satıcı sekiz yüze son adama vermek üzere, pazarlık bitmek üzereyken son anda bir adam çıkıyor: Benden sekiz yüz elli! diyor. Bu nedir şimdi? Acaba ha-diste anlatılan birbirinizin pazarlığını, alış verişini bozmayın emri içine girmez mi bu bozuş? Onu bilmiyorum.

Müslüman kardeşler olarak birbirinize karşı bunları yapmayın. Bu tür davranışlar asla müslümanlara yakışmaz. Bu tür kardeşliği zedeleyici şeylere tevessül etmeyin buyurduktan sonra Rasûlullah efendimiz şöyle buyuruyor:

Ey Allah'ın Kulları! Kardeş olunuz, müslüman, müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, sıkıntı anında onu kendi haline tek etmez. Ona yalan söyleyip aldatmaz. Onu küçük görmez. (Üç defa göksüne vurarak) Takva işte buradadır. Bir kimse müslüman kardeşine hor baktı mı işte şerrin bu kadarı ona yeter artar bile. Müslümanın her şeyi; canı, malı, ırzı müslümana haramdır.

İşte İslâm kardeşliğinin ölçülerini en güzel bir şekilde özetleyen bir peygamber uyarısı. Bakın buyuruyor ki Allah'ın Resûlü; ey Al-lah'ın kulları kardeş olun. Kardeşliğinizin farkına varın. İşte çare budur. Müslümanlar kardeş olunca, herkes birbirini kardeş bilince iş bitecektir. O zaman herkes şu benim olsun. Şu malı ben alayım, buna ben sahip olayım. Şu kelepir malı kaçırmayayım. Bunu benden başkası almasın demeyecektir artık. Çünkü müslüman müslümanın kardeşidir. Müslüman müslümanın kendisinden bir parçadır. Binaen aleyh o ucuz malı ha kendisi almış ha kardeşi almış pek fazla bir şey fark etmeyecektir. Hattâ her konuda kendisinden çok kardeşini düşünecek ve kardeşini tercih edecektir.

Evet mü'min mü'minin kardeşidir. Müslüman tarifinin damgası Allah Resûlünün dilinde net, açık bir şekilde müslüman tarifi budur. Müslüman müslümanın kardeşidir. Rasûlullah müslüman müslümanın kardeşidir buyurduktan sonra, işte bu kardeşliğin icabı şunlardır der. Yani bu kardeşliğin gereği olarak şunlar yapılmalıdır buyurur:

1: ***Ona zulmetmez,***

İslâm kardeşliğinin gereği olarak mü'min, mü'min kardeşine asla zulmetmemelidir. Müslüman, müslüman kardeşine asla zulmet-mez. Genel manada müslüman zulmetmez. Genel anlamda mü'minin zulümle uzaktan ve yakından asla bir ilgisi olmaz olamaz. Yani büyük zulüm dediğimiz şirk mü'minde asla bulunmaz. Mü'minin şirkle bir bağlantısı olmaz.

Ama şirk manasının dışında biliyoruz ki zulüm bir de adâletin zıddıdır. Adalet her şeyi yerli yerine koymak, her şeyi yerli yerinde kullanmak olduğuna göre onun zıddı olan zulüm de her şeyi yerli yerinde kullanmamaktır. Sözü, ameli, maddeyi, manayı, aklı, bilgiyi, a-zaları, kitabı sünneti yerli yerine koymak, yerli yerinde kullanma-mak-tır. Bu konuyu daha önceki bir hadisin

şerhinde demeye çalışmıştım. Müslüman bu tür zulümler içinde olmamakla beraber müslüman kardeşlerine de zulmetmemelidir. Peki acaba müslümanın çevresin-deki müslüman kardeşlerine zulmünü nasıl anlayacağız?

Çevresindeki insanlara karşı yapılmaması gereken şeyleri yapmak, yapılması gerekenleri de yapmamak zulümdür. Müslüman çevresindeki müslüman kardeşlerine zulmetmekten şiddetle kaçınmalıdır. Meselâ müslüman müslümanın komşusu olabilir. Komşu olarak müslüman, müslüman kardeşine karşı Allah'ın üzerindeki hakkını icra etmediği zaman ona zulmediyor demektir. Düşünün ki komşusu namaz kılmıyor, İslâm'ı tanımıyor Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmıyor. Eğer beriki müslüman komşusu onun bu durumunu değiştirme adına, onu kulluğa teşvik adına ciddi bir çabanın içine girmiyor ve onun cehenneme gidişine göz yumuyorsa, ona zulmediyor demektir.

Müslüman müslümanın arkadaşı olabilir. Arkadaşının İslâm dı-şı hayatına göz yumarak onu uyarmayan ona karşı ciddi bir tavır koy-mayan arkadaşı ona zulmediyor demektir. Mü'min mü'minin amiri ola-bilir. Müdürü olabilir, patronu olabilir. Eğer bu durumda emri altındaki müslümanlardan hak istemiyorsa, onların hakkı icra etmelerine, Allah'a kul olmalarına yardımcı olmuyorsa, onların iyi birer müslüman olmalarını sağlamaya çalışmıyorsa, bu konuda onlara destek olmamak şöyle dursun bigane kalıyorsa, ilgisiz davranıyorsa onlara zulme-diyor demektir. Veya mü'min mahiyetindekilerin müslümanca bir hayatı icra etmelerine köstek olmaya çalışıyorsa hepten zulmediyor demektir onlara. Hattâ gerektiği yerde işine aşına, kendisine zararı bile kabullenecek biçimde, kendisini feda edercesine onları müslüman-laştırma kavgası vermiyorsa onlara zulmediyor demektir.

Mü'min mü'minin talebesi hocası olabilir. Mü'min mü'minin müşterisi, satıcısı olabilir, temizlikçisi, işçisi olabilir, karısı kocası olabilir, ya da başka bir sosyal yakını olabilir. Kim olursa olsun ona Allah'ın istediği biçimde davranmayan kişi ona zulmediyor demektir. Meselâ çocuğunun İslâm dışı bir talebine yardımcı olan, ses çıkarmayan baba ona zulmediyor demektir. Karısı plaja gitmek isteyen koca onun bu arzusunu yerine getiriyorsa ona zulmediyor demektir. Babasının nefsini tatmin ve kendisini putlaştırma adına kendisinden istediklerini Allah'a rağmen kabullenen evlât babasına zulmediyor demektir.

Veya meselâ kendisini dinleyen müslümanlara onların muhtaç oldukları İslâm'ı anlatmayarak hikayelerle onları oyalayan hoca da çevresindekilere

zulmediyor demektir. Veya zâlimin zulmü karşısında susan, zâlimin zulmünü kabullenip onu sineye çeken, onu susturma, onu değiştirme adına harekete geçmeyen mazlum da zâlimdir.

O halde müslüman asla müslüman kardeşine zulmetmez. Kendisi zulmetmediği gibi, bir başkasının kardeşine zulmetmesine de razı olmaz. Bakın Bakara sûresinde Rabbimiz bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

Böylece zulmetmemiş ve de zulmü kabullenmemiş, haksızlığa uğramamış olursunuz."

(Bakara 279)

Evet mü'min başkalarına zulmetmeyecek, ama başkalarının zulmüne de rıza gösterip onu sineye çekmeyecektir. Yani mü'minler ne zulmederler, ne de zulme uğrarlar, ne başkalarına zulmederler ne de başkalarından gelebilecek bir zulmü sineye çekerler.

2: ***Sıkıntı anında onu kendi haline tek etmez.***

Müslüman kardeşlerine zulmetmediği gibi müslüman kardeşini de asla kendi haline tek etmez. Hele hele kardeşi yardıma muhtaç haldeyken, sıkıntılı bir haldeyken onun yardımına koşar ve onu asla kendi başına bırakmaz. Çünkü mü'minler, birbirleri için bir yapının taşları veya bir vücudun azaları gibidirler. Nasıl ki duvardaki taşlardan bir bölümü yıkılınca diğerleri; bana ne onlar yıkılırsa yıkılsın ben durduğum yerde dururum, ben olduğum yerde kalırım diyemezse, nasıl ki vücudun organlarından biri ağrırken diğer organlar bize ne o ağrısa da biz uyuruz diyemezse, aynen bunun gibi bir müslüman kardeşini de sıkıntı anında başka bir müslümanın kendi haline tek etmesi dü-şünülemez.

Çünkü müslüman kardeşinin çektiği o sıkıntı kendinin sıkın-tısıdır, o dert bizzat kendisinin derdidir. Çünkü müslüman kardeşi o-nun vücudunun bir azasından başka bir şey değildir. Her ne kadar coğrafi bir zaruretle en yakınımızdaki mü'min kardeşimizin derdine koşmak imkân dahilinde ise de en uzaktakinin derdiyle ilgilenmek de vazifemizdir. Bakın Allah Resûlü başka bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Müslümanların dertleriyle ilgilenmeyenler onlardan değildir."

Dikkat ediyor musunuz yakın veya uzak hiç fark etmez, mü'-minlerin

dertleriyle ilgilenmeyen, onların dertlerini kendi derdi bilmeyen, onların problemlerinin çözümü için kafa yorup sıkıntı çekmeyen, onların acılarını paylaşmayan, onların imdatlarına koşmayan, maddi manevi onların desteğinde olmayan kişi onlardan değildir diyor Allah'ın Resûlü. Filistin'deki, Eritre'deki, Moro'daki, Filipinler'deki, Afganistan'daki, Çeçenistan'daki bütün mü'minler buna dahildir.

Bakın Rabbimiz Kur'an-ı kerimde şöyle buyurur:

"Fakat din uğrunda yardım isterlerse, aranızda anlaşma olmayan topluluktan başkasına karşı onlara yardım etmeniz gerekir. Allah işlediklerinizi görür."
(Enfâl 72)

Allah'ın Resûlü de yine başka bir hadislerinde şöyle buyurur:

"İster zâlim isterse mazlum konumunda olsun kardeşine yardım et. Sahâbe-i kiram: Ey Allah'ın Resûlü, mazlumken ona yardımı anladık ama zâlimken ona nasıl yardım edeceğiz? diye sorunca Allah'ın Resûlü buyurdu ki: O zaman onu da zulmetmekten alıkoymak şeklinde"
(Buhâri 3/98)

Acaba bugün sıcak odalarda çayını, kahvesini, sigarasını yudumlarken izlediği bir video filminde dile getirilen müslüman kardeşlerinin derdi üzerinde bir kaç cümle bahsedivermek, öldürülen müslü-man kardeşlerinin yerde yatan cesetlerine, akan kanlarına, kırılan kol-larına bacaklarına bakarak vah, tuh, yazık oluyor bu insanlara, deyi-vermek veya Allah yardımcıları olsun diye yarım ağızla bir dua gönderivermek acaba o kardeşlerine ne kadar yaklaştırır müslümanı? Bunu yapan bir müslüman acaba o kardeşlerine karşı görevini yapmış sayılacak mı? Bu mu acaba onların derdiyle ilgilenmek? Bu mu acaba on-lara yaklaşmak? Bu mu acaba onları dertli halleriyle baş başa tek et-memek? Bu mu acaba onların yardımında olmak? Yani acaba Rasû-lullah efendimizin hadislerinde biz müslümanlardan istediği bu mu? Hadiste bizden istenen bu kadarcık mı? Bunu iyi bir düşünelim.

Acaba ne kadar yakınız onlara ne kadar uzağız? Allah için bunu bir düşünelim. Heyhat! bizler yanı başımızdakilere bile ay kadar, güneş kadar uzağız, değil ki bu saydığım yerlerdeki müslüman kardeşlerimize. Biz en yakınımızdaki komşularımıza bile ay kadar uzağız. Onların dertlerinden bile

uzağız. Onların ihtiyaçlarından bile uzağız. Hattâ belki evimizin içindekilerden bile. Allah korusun, Allah yardımcımız olsun, Allah şuur versin inşallah başka diyecek bir şey bula-mıyorum.

3: ***Ona yalan söyleyip aldatmaz.***

Evet müslüman, müslüman kardeşine yalan da söylemez, söyleyemez. Kardeşine yalan söyleyerek onu aldatamaz bir müslü-man. Zira münâfık değildir o. Bu genel kaidedir. Ama bu onun bazen bazen yalan söylemeyeceği anlamına gelmez. Ama Müslüman kardeşine karşı yalan söyleyip onu aldatması, yalan söyleyerek bir müs-lümanın müslüman kardeşini aldatmaya çalışması aslında aklı selimin kabul edeceği bir davranış değildir. Zira insanın hayatta en zor kandıracağı varlık kendisidir. İnsanın Allah'ı kandırması zaten mümkün de-ğildir.

O halde insanın bizzat kendisi demek olan mü'min kardeşini aldatmaya çalışması eşyanı tabiatına aykırıdır. Zira biz hadisten biliyoruz ki mü'minler bir bütündür. Onlardan birinin diğerine yalan söyleyip kandırması aslında kendi kendini kandırmasıdır.

Az evvel ifade ettim mü'min mü'minin kendisinden bir parçadır. Binaen aleyh onun bir müslüman kardeşine yalan söyleyerek onu kandırmaya çalışması aslında kendi kendisini kandırmaya çalışmasıdır ki bu da asla mümkün değildir.

Yalan; herhangi bir vakıanın tersine bir beyandır. Yalan bir va-kıayı, karşılığında bir menfaat bekleyerek bir menfaat devşirme maksadıyla saptırmak, yanıltmaktır. İşte yalan bu amaçla söylenendir. Ama karşılığında hiç bir menfaat beklemeden yapılırsa o zaman bu mâlâyânidir, lüzumsuzluktur ki bunu zaten müslüman yapamaz.

Müslümanın kardeşini bir dünya menfaati adına yalan söyleyip aldatması hiç düşünülemez. Bir Âhiret menfaati adına yalan söyleyip aldatması da mümkün değildir. Zira bir âhiret menfaati adına ona söy-leyeceği yalan o menfaati siler süpürür.

4: ***Onu küçük görmez.***

Evet mü'min mü'mine hakaret etmez, mü'min mü'mine hor bakmaz'

mü'min mü'mini küçük görmez. Bunun ilk ve en büyük sebebi onun iman taşımasıdır. Mü'min taşıdığı iman sebebiyle medh ü se-naya lâyıktır. Taşıdığı iman sebebiyle mü'min yeryüzünün en değerli, en şerefli ve en üstün varlığıdır. Mü'minlerin en alttaki olanı, en değersizi, imanı en az olanı, cennete en son girecek olanı dünyanın on misli daha kıymetlidir Allah katında. Zira sahih hadislerden öğreniyoruz ki Allah cennete en son girecek imanı en zayıf mü'mine dünyanın on misli bir makam verecektir cennette.

Bakın sûrenin bundan sonraki âyetinde Rabbimiz mü'minlerin küçük görülemeyeceğini, mü'minlerin birbirlerini değersiz görüp asla alay edemeyeceklerini anlatırken şöyle buyurmaktadır:

11. "Ey İnananlar! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın, belki de onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da başka kadınları alaya almasınlar, belki de onlar kendilerinden daha iyidirler. Kendi kendinizi ayıplamayın; birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın; inandıktan sonra yoldan çıkmış olmak ne kötü bir addır. Tevbe etmeyenler, işte onlar zalimlerdir."

Ey iman edenler! Sakın bir kavim bir kavmi alaya almasın! Sakın bir mü'min bir mü'minin izzet-i nefsiyle oynamasın. Birbirinizin kusurlarını, ayıplarını ortaya sererek birbirinizi küçük düşürmeyin. Birbirinizi tahkir ve tezyif etmeyin. Sakın birbirinizi küçük görmeyin. Ne biliyorsunuz? Belki de küçük görüp alaya aldıklarınız Allah katında sizden daha üstündürler. Kadınlar da başka kadınları alaya almasınlar. Umulur ki o alaya alınan, küçük düşürülenler Allah katında alaya alanlardan daha hayırlıdır. Öyleyse yapmayın bunu. Müslüman kardeşlerinizi küçük görüp alaya almayın. Bilir misiniz Allah yanında kimin daha hayırlı, kimin daha hayırsız olduğunu? Malımıza, mülkümüze, ilmimize, kavmimize, kabilemize, ırkımıza, sosyal, siyasal statümüze güvenip de diğer Müslüman kardeşlerimize alaylı bir tavırla konuşmamalıyız. Müslüman kardeşlerimize tepeden bakmayalım. Kendimizi onlardan üstün bir konumda görmeyelim. Ne biliyoruz? Belki de o alaya alıp küçük gördüklerimiz, kendilerine tepeden baktıklarımız Allah katında bizden daha hayırlı, daha üstün mü'minlerdir.

Dikkat ederseniz bu konuda önce Müslümanlar uyarıldıktan sonra ısrarla bir de kadınlar uyarılıyor. Allahu âlem bu ya bir te'kittir, ya da bu özelliğin çokça kadınlarda bulunması sebebiyle kadınlar bir daha uyarılmaktadır. Öyleyse Müslümanlar durumları, konumları, statüleri ne olursa olsun kesinlikle küçük görülmemeli, aşağılanmamalıdır. Ekonomik durumu şöyle olabilir, tahsil durumu

böyle olabilir, elbisesi, işi, aşı, mesleği böyle olabilir. İki cümleyi bir araya getiremeyecek kadar eğitimsiz olabilir. Değil mi ki o bir müslümandır. Değil mi ki onun kalbinde zerre kadar imanı vardır. Bilelim ki onun Allah katındaki değeri, şu üstünde gezip dolaştığımız dünyanın on mislidir. O Müslüman Allah katında şu dünyanın on katı daha değerlidir. Çünkü Rasulullah Efendimizin bir hadisinin beyanıyla, "yarın cennete en son girecek, imanı en zayıf Müslümanın cennetteki mükafatı, şu dünyanın on misli daha büyük bir makamdır." Öyleyse onu küçük görmeye, onu aşağılamaya ve onunla alay etmeye hiçbir müslümanın hakkı yoktur.

Ey Müslümanlar! Sakın birbirlerinizi el-kol işaretleriyle, kaş-göz işaretleriyle, bıyık-burun işaretleriyle, dillerinizle eğlenceye, maskaraya almayınız. Dikkat ederseniz ifadede "enfüseküm" buyuruluyor. Ya-ni kendinizi, kendinizden olanları alaya almayın buyuruyor Rabbimiz. Öyleyse bir Müslümanın bir Müslüman kardeşini küçük görmesi, onu alaya alması aslında kendi kendini alaya alması, kendi kendini küçük düşürmesi anlamına gelir. Çünkü bir hadisin beyanıyla, "mü'minler bir bütünün parçaları, bir bedenin uzuvları gibidirler." Kardeşimi kötülemem kendimi kötülemem demektir. Kardeşimi eğlenceye almam ken-dimi eğlenceye almam demektir. Çünkü peygamberim buyuruyor ki, o benden, benim bedenimden bir parçadır. Onun aleyhinde olmam demek, kendi uzvumun aleyhinde olmam demektir. Onu küçük görüp onunla alay etmem demek, kendi uzvumla alay etmem demektir. Bunu yapmayın diyor Rabbimiz.

Yine birbirinize kötü lâkaplar takmayın. Birbirinizi çağırırken kötü lâkaplarla çağırmayın. Hoşunuza gitmeyecek isimlerle, künyelerle birbirinize hitap etmeyin. Kardeşinizin gücüne gidecek, onun kalbini kıracak sıfatlarla hitap etmeyin. Özürlü kardeşlerinizi özrüyle çağırmayın. Topal Abdullah, sağır Hasan, kör Mûsâ, aksak Halil gibi lâkaplar, çok çirkin lâkaplardır. Bu o kardeşimizin hatası değildir. Bu, Rab-bimizin bir takdiridir.

Düşünsenize, imandan sonra fısk ne kadar kötü bir şeydir. İman ettikten, iman iddiasında bulunduktan sonra böyle kötü ahlâk sahibi olmak ne çirkin bir şeydir. İmandan sonra isyan, küfür, şirk, zu-lüm gerçekten çok fena bir şeydir. Müslüman olduğunuz halde nasıl bir Müslüman kardeşinizi, kendinizden olan birini, kendinizden bir parça olan kardeşinizi küçük görebilir, onunla alay edebilir, onun şerefiyle oynayabilir, ona hoşuna gitmeyecek lâkaplar takabilirsiniz? Na-sıl yapabilirsiniz bunu? Yakışır mı bu bir Müslümana?

Doğrusu kim böyle bir şeyi yapar da tevbe etmez, bu kötü eyleminden vazgeçmezse işte onlar zalimlerin ta kendileridir. Bu yaptıklarınızın sonucunda bir belâyla, bir azapla, bir cehennemle karşı karşıya kalırsanız sizi kim kurtarabilir? Yapmayın böyle şeyleri. Rabbimiz, “bu ahlâkî kurallar Rabbinize aittir, bırakın kendi hevâ ve heveslerinizi de Allah için bir hayat yaşayın,” diyor.

Binaenaleyh müslüman gücü yettiğince Allah’a kulluğa âmâde olmalıdır. Bütün gücüyle Allah’a kulluk yapabilmek için gayret etmelidir. Müslüman’ın bu gayretindeki eksiklikler, kusurlar onun hor görülmesine sebep değildir. Onun içindir ki kusurlu da olsa, günâhkar da müslümanlar onun gıybetini yapamazlar. Kulluk noktasındaki eksiklikleri hususunda bile mü'minin, bir mü'min kardeşinde gördüğü eksiklikten ötürü ona hakaret edip, hakir görmemesinin bir sebebi de ondaki eksiklik temelde kendi eksikliği oluşudur. Onda gördüğü günâhların temelde kendi günâhları olmasındandır. Zira Mü'minler bir bütündür bir vücutturlar. Onda, yani kendisinde kendi bünyesinde gördüğü bir eksiklikten ötürü onu hakir görmek yerine, onun aleyhinde konuşmak, onu küçük düşürmek yerine hemen onu düzeltmesi gerekir. Çünkü hiç bir insan kendi elinde, kendi ayağında, kendi azalarından birinde gördüğü bir rahatsızlığın, bir eksikliğin aleyhinde olmak veya onu kendi haline tek etmek yerine, onun tedavisi için say eder.

Evet müslüman müslümanın kardeşi olduğundan ve bu kar- deşlik maddi planda tasavvuru mümkün bütün yakınlıklardan daha üstün olduğundan ne zulmeder, ne aldatır, ne buğz eder, ne de sırt döner ona. Bütün bunlar düşünülemez birbirleri arasında. Bu tavırları takınacak yerde en fazla hayırda birbirleriyle yarışabilirler ve neticede bilirler ki üstünlük ancak takva iledir.

¬±

12. “Ey inananlar! Zannın çoğundan sakının, zira zannın bir kısmı günâhtır. Birbirinizin suçunu araştırmayın; kimse kimseyi çekiştirmesin; hangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır? Ondan tiksinirsiniz; Allah’tan sakının, şüphesiz Allah tevbeleri daima kabul edendir, acıyandır.”

Ey iman edenler, zannın pek çoğundan da sakının! Ya da zan-dan çokça sakının. Zan beslemekten ve de zanla amel etmekten uzak durun. Zanla konuşmayın, zanla yürümeyin, zanla hareket etmeyin, karar vermeyin. Zan, ihtimale dayanan bir şeydir. Öyle olmaya da, böyle olmaya da ihtimali olan, kesinlik ifade etmeyen şeydir.

Öyleyse ey müslümanlar, kesinkes bilmediğiniz bir şey hakkında konuşmayın. Kesin bilmediğiniz bir konuda hüküm vermeyin. Hattâ gözünüzle gördüğünüz, kulaklarınızla işittiğiniz bir şey hakkında bile o anda gözünüz, kulağınız sağlıklıysa, kalbiniz sağlıklıysa, iyice anlamış ve değerlendirebilmişseniz ancak ondan sonra konuşun, on-dan sonra karar verin. İyice bilip anlamadan, olur olmaz kimselerden duyduğunuz şeylerle, aldığınız haberlerle, yorumlarla bir insanı, bir toplumu, bir hadiseyi değerlendirmeye kalkışmayın. Çünkü bilesiniz ki zannın bazısı günâhtır. Yanlış değerlendirmeden, yanlış karar vermeden sakının. Zannın bir kısmı toplumsal barışı, ailevî huzuru, Müslümanlar arasındaki kardeşliği öldürür.

Ayrıca tecessüs de etmeyin. 'Tecessüs', cess fiilinden türemiştir. 'Cess' aslında, hastalığı veya sağlığı anlamak için nabız yokla-maktır ki, el ile dokunmak ve haber araştırmak anlamlarına gelir. 'Te-cessüs' ise, dikkat ve gayretle araştırmak demektir. Tecessüs', bir şe-yin içyüzünü araştırmak, gizli tarafını ve kusurunu aramak şeklinde olumsuz bir anlama sahiptir. İnsanların birbirlerinin gizli durumlarını, ayıplarını ve kusurlarını araştırıp ortaya dökmeleri 'tecessüs' kavramı ile ifâde edilmiştir. İnsanlar hata edebilirler, kusurları olabilir, hattâ gü-nah bile işleyebilirler. Hiç kimse melek olmadığına göre, hatasız ve kusursuz insan olmaz. Ancak, müslümana, toplum arasında hataların veya günâhların gizlenmesi, saklanması tavsiye edilmiştir. Açıktan açığa işlenilen bir günâh, nehy-i ani'l-münker faâliyeti ile ortadan kaldırılmaya çalışılır. Müslümanın gizli gizli işlediği, ancak kimseye zarar vermeyen bir suçu (günâhı) araştırılmaz. Kimileri kendi noksanını, gü-nahını veya hatasını ayıp sayar. Bu kendine âit ayıbın ortaya konulmasından hoşlanmaz. İslâm da gizli suçların, ayıpların, kişiye âit eksik hallerin, gizli sırların araştırılmasını, ortaya dökülmesini helâl gör-mez.

Allah (c.c) mü'minler arasında her türlü hayâsızlığın, çirkin iş-lerin yayılmasını isteyenleri, yani bunu yapanları dünya ve âhirette acıklı bir azapla tehdit ediyor (Nûr,19). İnsanlara âit günâhların, kusurların veya hataların araştırılıp ortalığa yayılması, şüphesiz ki çirkin işlerin yayılmasını istemektir, buna sebep olmaktır. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor: *"Müslümanların gizli hallerinin (ayıplarının) peşine düşerseniz, onları ifsat edersiniz (fesâda uğratırsınız)."*

(Ebû Dâvud, Edep, 4888, Riyâzu's-Sâlihîn, 622)

"Kim bir ayıp görür ve onu örterse, diri diri gömülmüş bir kız çocuğunu

diriltmiş gibi olur."
(Ebû Dâvud, Edep, 4891)

Yine, bir başka hadiste buyuruluyor ki: *"Zandan kaçının, çün-kü zan sözlerin en yalanıdır. Tecessüste bulunmayın, birbirinizin içyü-zünü araştırmayın, birbirinizin sözlerine (kötü niyetle) kulak kabartma-yın. Birbirinize haset etmeyin, birbirinize buğz etmeyin, birbirinize sırtınızı dönmeyin. Allah'ın emrettiği gibi kardeş olunuz. Müslüman müs-lümanın kardeşidir; ona zulmetmez, onu yalnız bırakmaz, ona haka-ret etmez. Takvâ buradadır, takvâ buradadır"* diyerek göğsünü işaret etti
(Buhârî; Müslim; Riyâzu's-Sâlihîn, 622)

"Bir kul dünyada bir kulun (ayıbını) örterse, Kıyâmet günü de Allah onun ayıbını örter."
(Müslim, Birr 21, no: 2590)

Müslümanların kendilerine âit, hiçbir zaman tecâvüz edilme-mesi gereken hakları, haysiyet ve şerefleri vardır. Bunları korumak di-ğer müslümanların görevidir. Gizli hallerin araştırılmaması, müslü-manların diğerleri üzerinde bir hakkıdır. İnsan onuruna yakışan da onu şereflendirmek, toplum içinde rezil ve rencide etmemektir.

"Kim hürmeti düşecek, şerefinden noksanlık olacak bir yerde müslümana yardımcı olmaz, onu yalnız bırakırsa Allah da yardımını istediği yerde onu yalnız bırakır. Kim şerefinden kaybedeceği, saygı-sının azalacağı bir yerde müslümana yardımcı olursa, yardımını istediği yerde Allah ona yardımcı olur"
(Ebu Davûd, Edep, 41)

Bir adam İbn Mes'ud'a gelerek falancanın sakalından rakı damlıyor" dedi. İbn Mes’ûd ise ona şu şekilde cevap verdi: "Biz teces-süs etmekten nehy olunduk. Ancak açığa vurduğu zaman, onu yakalayabiliriz." Mücâhit de, Birbirinizin kusurunu araştırmayın" âyetinden maksat "açığa çıkanı alın, gizli kalanı bırakın, demektir" diye bu hususta açıklamada bulunmuştur. Bu hadislerden de anlaşıldığı gibi insanın hiç bir şekilde çiğnenemeyecek ve dokunulamayacak olan şe-refi, haysiyeti, hak ve hürriyetleri vardır. Bunlardan biri de, gizli husus-ların araştırılmamasıdır. İslâm dini, bu şekilde fevkalâde mükemmel bir tarzda fertlerin haklarına riâyet etmeyi emretmiştir. İslâm'da insa-na, insan olma onuruna yakışır bir şekilde davranma emredilirken, o-nun hiç bir

şekilde taciz edilmesine izin verilmemiştir.

Kimsede suç aramayın. Kimsede ayıp, kusur aramayın. “İnsanlar ne iş yapıyorlar? Hangi günâhları işliyorlar?” diye arkalarından casusluk yapmayın. Müslümanların gizli sırlarının peşine düşmeyin. Müslümanların avretlerini açma, Müslümanların gizli çamaşırlarını or-taya dökme gayreti içine girmeyin. Kendinize muhbirlik görevi biçmeyin. Müslüman kardeşlerinizin ayıplarını, günâhlarını örtmeden yana olun, açmadan yana değil. Eğer onu uyaracak bir durumdaysanız uyarın. Günâhı açıktan işliyorsa engelleyin. Ama günâh gizlide işleniyorsa, açığa vurarak o kardeşinizi daha çok dinden uzaklaştırmayın. Allah’ın örttüğünü, Allah’ın kapattığını siz açmadan yana, deşifre etmeden yana olmayın. Günâhlar toplum arasında yayılmasın. Toplumda kötülüklerin yayılmasına sebep olmayın. Duymayanlara da duyurmayın. Allah’ın Resûlü çoğu zaman “Allah’ın kapattığı gizli günâhlarınızı bana getirmeyin,” buyuruyordu.

Rabbimizin bu âyeti gereği casusluk yapmayacağız. Müslümanların esrarına muttalî olmaya çalışmayacağız. İzni olmadan bir müslümanın cebini, evini, eşyalarını araştırmayacağız. Bir müslüma-nın evinde ne olup bitiyor diye penceresinin altından dinlemeyeceğiz. Kapısının anahtar deliğinden içeriyi gözetlemeyeceğiz. Bir müslüma-nın tenhada işlediği bir günâhına muttalî olmuşsak onu uyarmaya hakkımız vardır, ama onu insanların içinde anlatarak onu rezil rüsva etmeye hakkımız yoktur. Onu örtüp örtbas etmeye çalışacağız. Allah’ın Resûlü bir hadislerinde bu konunun ciddiyetine dikkat çekerek şöyle buyurur:

“Ey mü’minler, sakın sizden biriniz bir kardeşinin avretini açmaya kalkışmasın. Bir kardeşinin tenhada işlediği bir ayıbını insanların arasında ortaya dökmesin. Eğer böyle yapmaya kalkışırsanız Allah da sizin avretlerinizi açığa çıkarıverir. Evinizin göbeğinde işlediğiniz en mahrem sırlarınızı bile âleme teşhir ediverir.”

(Ebû Dâvud, Edeb, hadis no: 4884, Tirmizî, Birr 85)

Yine sakın ha sakın bazınız bazınızın gıybetini yapmasın. Duyduğu zaman kardeşinin hoşuna gitmeyecek bir lafı onun gıyabında söylemesin. Söyleyecekse münasip bir dille onun yüzüne söylesin. Sizden biriniz ölü kardeşinin etini yemek ister mi? Bak iğrendiniz, tiksindiniz değil mi? Hoşlanmadınız değil mi böyle bir şeyden? İşte ey iman edenler, sizden biriniz bir kardeşinin gıybetini

yaparsa bilsin ki o kardeşinin ölü etini yiyor demektir. Allah'tan ittikâ edin. Allah'ın bu ya-salarına göre hareket edin. Hayatınızı Allah için yaşayın. Bilesiniz ki Allah Tevvâp'tır, Allah tevbeleri, dönüşleri kabul edendir ve sonsuz merhamet sahibidir. Allah'ın Rahmetine uygun, merhametli, Müslü-manca bir hayatımız, bir tavrımız olmalıdır. Müslüman kardeşlerimizi üzücü bir tavır içine girmeyeceğiz. Ama birileri de ısrarla Müslümanları saptırıyor, haince Müslümanları yanlışa götürüyor, bu işi de açıkça yapıyorsa biz de açıktan açığa onu bu işten men edeceğiz, biz de açıktan açığa o konuda konuşacağız.

Gıybet gerçekten bizim toplumun en büyük belâlarından birisidir. İş yapmayan, cihad etmeyen, durağan, kokuşkan toplumların işi-dir gıybet. Kitap-sünnet tanımayan, konuşacak hayrı, hayır bilgisi olmayan insanların sermayesidir gıybet. Atarlar birini ortaya ve onun etini yerler. Böylece Müslümanların birbirlerine karşı zerre kadar güvenleri, sevgileri, dayanışmaları kalmaz. Birbirlerini yiyip bitirirler. Allah'ın Resûlü, gıybet hakkında "toplumu tıraş eden bir özelliktir," buyurur.

Bir kardeşimiz hakkında söyleyeceklerimizi onun yüzüne söyleyelim. Arkasından asla konuşmayalım. Bir arkadaşımız yanımızda olmayan bir kardeşimiz hakkında bir şeyler söylemeye başlayınca, hemen "dur arkadaş," diyelim. "Dur, niye anlatıyorsun bunları bana. O arkadaş şu anda burada yok. Onun namusu şu anda bana aittir. Ben onun namusunu korumak zorundayım. Senin namusunu da korumak zorundayım. Şu anda senin yerinde o arkadaş olsaydı, o senin gıyabında konuşmaya başlasaydı, vallahi bu konuda senin namusunu da aynı şekilde gıyabında korur, onu konuşturmazdım. Eğer gerçekten samimiysen, gerçekten o arkadaş hakkında iyi şeyler düşünüyorsan, buyur gidip onun yüzüne söyleyelim bunları. Madem ki o arkadaş böyledir, madem ki bu söylediklerin o arkadaşta mevcuttur, o zaman gidip niye uyarmıyoruz onu? Eğer bu dediklerin doğruysa o arkadaşımız cehenneme doğru gidiyor. Niye cehenneme gidişine engel ol-muyoruz onun? Uzakta değil ki… İşte aynı şehirde, aynı mektepte, aynı mahallede oturuyoruz. Gidip bunları kendisine duyuralım da o arkadaş ta cennet yoluna girsin."

Gıyabında kardeşlerimizin müdafaasını yapalım ki, o da gıyabımızda bizim namusumuzu korusun. Biz gıyabında müslüman kardeşlerimizin hukukunu koruyalım ki, yarın Rabbimiz de bizi korusun inşallah.

Âyet, mü'minlere üç önemli düşük davranıştan uzak kalmala-rını

emrediyor: Zan, tecessüs ve gıybet. Her üçü de İslâm toplumunun diriliğine, birliğine, güvenine ve kardeşliğine zarar veren şeylerdir. İslâm bir cemaat dinidir. Cemaatin bütün fertleri diğer kardeşlerinin haklarını korudukları gibi, birbirlerinin iyi durumunu isterler, kötü duruma düşmelerini istemezler. Onlara âit şeref, iffet, nâmus, haysiyet gibi değerleri kendi haysiyetleri kadar korurlar. Onların sakladığı, duyulmasını istemedikleri gizli hallerini, ayıp ve kusurlarını araştırıp diğer insanlara yaymazlar. Onları toplum içinde küçük düşürmezler. Halk arasında kötü tanınmaları için uğraşmazlar. hattâ onların bu gibi kusurlarını gizlemeye çalışırlar. Çünkü böylelikle hem çirkin şeyler insanlar arasında yayılmaz, hem de mü'min bir insan diğerinin arasında değerini kaybetmez.

13. "Ey İnsanlar! Doğrusu Biz sizleri bir erkekle bir dişiden yarattık. Sizi milletler ve kabileler haline koyduk ki birbirinizi kolayca tanıyasınız. Şüphesiz, Allah katında en değerliniz, O'na karşı gelmekten en çok sakınanınızdır. Allah bilendir, haberdardır."

Bu âyete gelinceye kadar hep "ey Müslümanlar," diye hitap eden Rabbimiz burada da "ey insanlar," diye sesleniyor. Çünkü sûrede buraya kadar olanlar sadece mü'minleri ilgilendiriyordu. Ama burası sadece mü'minleri değil, müminiyle, kâfiriyle, Yahudisi ve Hristi-yanıyla tüm insanlığı ilgilendiriyor. Tüm insan cinsine sesleniyor Rab-bimiz burada. Hitabın muhatabı işte böylece değiştiği için, Rabbimiz "ey insanlar" diye seslenmektedir.

Ey insanlar, muhakkak ki Biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık. Adem ve Havva'dan yarattık. İşte hitap bunun için böyle olmuştur. Yeryüzünde dinlisiyle, dinsiziyle, Yahudisiyle, Hristiyanıyla herkese sesleniyor. Hepiniz bir ailenin üyelerisiniz. Hepinizin babası ve anası birdir. Hepiniz babanız ve ananızın birliğinde birleşiyorsunuz. Hepiniz akrabasınız. Hepiniz kan bağıyla birbirinize bağlısınız. Sizin hepinizi bir tek babadan ve bir tek anadan yarattık. Sizi birbirinizle daha kolay tanışasınız, birbirinizle daha güzel bir hayat yaşayasınız diye kabilelere, halklara, şubelere ayırdık, bu şekilde yarattık.

Ama böyle kabileler, kavimler, toplumlar halinde olmanız, kiminizin beyaz, kiminizin siyah olması, kiminizin kırmızı yüzlü, kiminizin sarı tenli olması, kiminizin filân aileden, kiminizin falan milletten olması, kiminizin şu dili, kiminizin bu dili konuşmanız birbirinize üstünlük kurmanız için değildir. Birbirinize hava atmanız, övünmeniz, üstünlük taslamanız için değildir. Bilin ki üstünlüğünüz takvanızladır. Allah katında en üstününüz, en muttakî olanınızdır. Allah katında üstünlüğün kriteri takvadır. Allah için en güzel hayat yaşayanınız,

Allah'ın emirlerine en çok teslim olanınız, Allah'la yol bulanınız, yolunu Allah'a soranınız, Kitap ve Sünnet istikâmetinde bir hayat yaşayanınızdır.

Değilse ne beyazların siyahlara, ne sarıların beyazlara bir üstünlüğü, bir ruçhaniyeti vardır. Ne şu dili konuşanların bu dili konuşanlara, ne şu ırka mensup olanların bu ırktan gelenlere bir üstünlüğü, ne filan aileden dünyaya gelenlerin falan aileden doğanlara bir üstünlüğü vardır. Allah yanında üstünlük takvayladır, imanladır, teslimiyetledir, Müslümanlıkladır. Takvaca en üstün olan, Allah'a Allah'ın istediği kulluk konusunda en önde olan, Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini en iyi tanıyıp ittiba konusunda öne geçenler üstündür. Yine unutmayın ki her şeyi bilen de, her şeyden haberdar olan da Allah'tır. Kimin muttakî kimin değil olduğunu, kimin üstün kimin değil olduğunu en iyi bilen Allah'tır.

Rasûlullah efendimizin son dönemlerinde inen bir sûredir bu sûre. Tabii bu arada Müslümanlar çoğalmaya başlamışlardı. Yeni ye-ni ülkelerden yeni yeni kabileler, yeni yeni toplumlar Müslüman oluyordu. İşte onlardan bir örnek:

14. "Ey Muhammed! Bedeviler: "İnandık" dediler, de ki: "İnanmadınız ama İslâm olduk deyin; inanç henüz gönüllerinize yerleşmedi; eğer Allah'a ve peygamberine itaat ederseniz, işlediklerinizden bir şey eksilmez; doğrusu Allah bağışlar, merhamet eder."

Bedeviler yeni Müslüman oldular ve gelip Rasûlullah efendimize: "Ey Allah'ın Resûlü! Biz iman ettik," dediler. Allah da elçisine dedirtti ki: "Peygamberim, söyle onlara ki daha siz iman etmediniz. Daha sizin kalplerinize iman yerleşmedi. Artık biz teslim olduk. Biz peygambere geldik, ona arz-ı teslimiyetimizi bildirdik, Müslüman bir devlete Müslüman bir tebaa olmak için geldik, Müslüman bir tebaa olduk deyiniz. Daha kalplerinize iman yerleşmedi."

Demek ki insan ilk önce teslim oluyor. Geliyor İslâm toplumuna teslimiyetini bildiriyor. Ben Müslüman oldum diyerek İslâm devletine arz-ı teslimiyette bulunuyor. Artık ona Müslümanca bir muamele yapılacaktır, o da Müslümanların kardeşidir. Ondan sonra yavaş yavaş İslâm'ı tanıyacak, yavaş yavaş kalbine iman yerleşecek. Allah'ın âyetlerini tanıyacak, kalbine âyetler yerleşecek. Rasûlullah'ın örnek hayatını tanıyacak, kalbine Rasûlullah'ın sevgisi, ona teslimiyet yerleşecek ve bu iman yücelecek, yücelecek, olgunlaşacak.

İşte anlayabildiğimiz kadarıyla bu âyette anlatılan budur. Medine'de Rasulullah ve beraberindeki Müslümanlar devletlerini kurup güçlerini ortaya koyunca, çevredeki bedevi kabileler gelip İslâm devletine teslim oluyorlar. "Biz teslim olduk, biz sizin gücünüzü kabul ettik," diyorlar. Allah da buyuruyor ki, "siz teslim olduk," deyin. Sizin kalplerinize henüz iman girmemiştir." Bu âyeti iman-İslâm ayırımı şeklinde anlayanlar da olmuştur. Siz müslüman oldunuz, ama henüz mü'-min olmadınız şeklinde anlayanlar olmuştur. Bunun üzerine mü'minle müslim ayrı mıdır, Müslüman mü'min midir, değil midir, tartışmaları başlamıştır.

Artık ey teslim olanlar, ey iman edenler, eğer Allah ve Resûlüne itaat ederseniz bundan sonraki hayatınızda kesinlikle bilesiniz ki Allah sizin amellerinizden hiçbir şeyi eksiltmeyecektir. Amellerinizden hiçbir şey zayi olmayacaktır. Bilesiniz ki Allah Gafûr'dur, Rahîm'dir.

15. "İnananlar, ancak Allah'a ve peygamberine inanmış, sonra şüpheye düşmemiş; Allah uğrunda mallarıyla, canlarıyla cihad etmiş olanlardır. İşte onlar doğru olanlardır."

O mü'minler ki artık teslim olmuşlar, imana, takvaya doğru yücelmişlerdir. İşte onlar Allah ve Resûlü'ne iman etmişlerdir. İmanlarında asla bir şüpheye düşmediler ve mallarıyla, canlarıyla Allah yolunda savaştılar. İşte gerçek sadıklar bunlardır. İşte iman ve teslimiyet iddialarında sadakat sahipleri bunlardır. Teslimiyet iddialarını söz planında bırakmayıp bu uğurda mallarını ve canlarını ortaya koyarak sadık olduklarını, samimi olduklarını ortaya koyanlar bunlardır.

Sanki bu âyetler o teslimiyet, Müslümanlık iddiasında bulunan kimselere diyor ki, "size bakacağız. Bakacağız ve ne yapacağınızı gö-receğiz. Bu iddianızdaki sadakatinize, gerçekten iman edip etmediğinize bakacağız. Bu iddianızı mallarınız ve canlarınızla doğrulayacak mısınız? Gerçekten inandığınız, teslim olduğunuz Allah yolunda cihad ederek, Allah ve Resûlü'ne imanlarınızda bir şüpheye düşmeden sabit mi kalacaksınız, yoksa döneklik mi yapacaksınız? Eğer bu imanlarınızda, bu iddialarınızda sadık kalır, Allah ve Resûlü'ne itaat ederek bir hayat yaşarsanız o zaman sizler sadıklarsınız, imanlarınızda doğrularsınız, gerçek Müslümanlarsınız. Artık biz de iman ettik diyebileceksiniz. Biz de Müslüman olduk diyebileceksiniz.

16. "Ey Muhammed! De ki: "Dininizi Allah'a mı öğretiyorsunuz? Oysa Allah göklerde olanları da yerde olanları da bilir, Allah her şeyi bilendir."

De ki, siz dininizi Allah'a mı öğretiyorsunuz? Dininizi Allah'a mı haber veriyorsunuz? Halbuki göklerde ve yerde olan her şeyi bilen Allah'tır.

Arabîler, "biz iman ettik, biz mü'min olduk," dediler. Rabbimiz de buyurdu ki, "yok öyle demeyin, biz teslim olduk," deyin. Sonra onlara gerçek imanın ne olduğunu anlattı. İmanın gereklerini ortaya koy-du. Allah ve Resûlü'ne iman etmelisiniz, bu imanlarınızda hiçbir şüpheye düşmeyeceksiniz, Allah yolunda mallarınız ve canlarınızla cihad edeceksiniz, dedi. İşte iman iddiasının ispatı budur, buyurdu. Bu imanın gereklerini yerine getirdikten sonra hiçbir kimsenin amelini boşa götürmeyeceğini haber verdi. İşte iman iddiasında sadıklar bunlardır, dedi. Elbette bu işin kararını bilen Allah'tır. Sonunda ne olacağını bilen Allah'tır. Kimin ne dediğini, hangi niyetle dediğini, dediği konuda sonunda nasıl davranacağını en iyi bilen Allah'tır. Yani siz Allah'a bil-mediği bir şeyi mi öğretiyorsunuz? Allah'a, Allah'ın haberdar olmadığı dininizi mi öğretiyorsunuz? Allah karşısında bir değer yargısı mı ortaya koymaya çalışıyorsunuz? Ne dediğinizi, nasıl bir teslimiyet iddiasında bulunduğunuzu Allah bilmiyor mu sanki? Allah sizin kalplerinizden geçirdiğiniz niyetlerinizi bilmiyor mu? diyerek Rabbimiz bir uyarıda bulunuyor. Halbuki göklerde ve yerde olanların tümünü bilen O'dur.

17. "Ey Muhammed! Müslüman oldular diye seni minnet altında bırakmak isterler; de ki: "Müslüman olmanızla beni minnet altında tutmayın, hayır; eğer doğru kimselerseniz, sizi imana eriştirmekle Allah sizi minnet altında bırakır."

Allah en iyisini bilir, bu Müslümanlık iddiasında bulunanlardan kimileri Rasûlullah Efendimize Müslümanlıklarıyla, imanları ve teslimiyetleriyle övündüler. Dediler ki, "ey Muhammed, dua et ki bizler müs-lüman olduk. Dua et ki bizler senin getirdiğin dine sahip çıktık. Eğer bizler Müslüman olmasaydık, sana yardım etmeseydik, sana destek olmasaydık senin işin gerçekten çok zordu, sen perişandın. Eğer bizler müslüman olarak bu dine sahip çıkmasaydık bu din asla bu topraklarda maya tutmazdı. Bizler bu dine destek olmasaydık, bu din hüsn ü kabul görmezdi," gibi laflarla insanlardan kimileri peygamberi minnet altına almaya, onu borçlu çıkarmaya, ya da Müslümanlıklarını peygamberin başına kakmaya çalıştı. İşte bunun üzerine, Rabbimiz bu âyetini inzal buyurdu.

Şu anda da kimi Müslümanların dedikleri gibi, "Allah, peygamber, Allah'ın dini bize muhtaçtır," dediler. "Biz Türkler Müslüman olup bu dine sahip

çıkmasaydık, bu dini yaymak için dört kıtada at koşturmasaydık… Ya da eğer bizler paramızla, mallarımızla Allah'ın dinine yardım etmeseydik şimdiye kadar bu din yaşayamazdı. Bizler canımızı ortaya koymasaydık, bizler bu din uğrunda cihadlara koşmasaydık, bu dinin müdafaası adına yazıp çizmeseydik, bizler on beş-yirmi sefer haccetmeseydik, oruç tutmasaydık bu din yok olup giderdi," diyerek Müslümanlıklarını başa kakarcasına acayip bir hale geliyorlar. İşte zaman zaman görüyoruz. Adam Ramazanda bir oruç tutuyor. Akşama doğru bakıyorsunuz çalımından, nazından adamın yanına bile varılmıyor. Yaptığı bir kulluğun karşılığında değişik tavırlara bürünüyor. Allah'ı minnet altına sokmaya, Allah'a baş kakıntısı yapmaya ça-lışıyorl.

Ne oluyor be zavallı insan? Aklını başına alsana? Belli bir süre Allah için aç kaldım diye Allah'ı minnet altına sokmaya, borçlu çıkarmaya mı çalışıyorsun? Kimsin sen? Nesin sen? Kim yarattı seni? Kim verdi o yediklerini? Yapma bunu. Unutma ki Allah'ın senin ne namazına, ne orucuna, ne cihadına, ne zekâtına ihtiyacı yoktur. Unutma ki verdiğin parayla üç beş insanı doyurdun diye ne kendini, ne de tüm dünyayı doyuran sen değilsin. Seni de, tüm dünyayı de doyuran Allah'tır. Ne Allah'a, ne peygambere, ne de öteki kullara baş kakıntısı yapmaya hakkın yoktur.

İşte biz kullarının bu tür hastalıklarını düzeltmek için Rabbimiz bakın şöyle buyuruyor: "Peygamberim, onlar Müslümanlıklarını sana baş kakıncı yapmaya çalışıyorlar. Seni minnet altında tutmaya çalışıyorlar. Sen onlara de ki, İslâm'ınızı bana baş kakıncı yapmayın. Bilâkis tüm bu nimetleri, İslâm olma nîmetini, Müslüman olma şerefini si-ze veren Allah'tır. Size bu hidâyetinizi lütfeden Rabbinizdir. Allah size hidâyetini nasip etmeseydi, Allah sizin kalplerinizi hidâyete açmasaydı, size İslâm'ı sevdirmeseydi ne yapabilirdiniz? Bu durumda diyecek bir şeyi olan sizler değil Allah'tır. Allah, size baş kakıncı yapma hakkına sahiptir. Yani "Ben sizi Müslüman yapmasaydım, size hidâyeti lüt-fetmeseydim ne olurdunuz?" demeye hak sahibi Allah'tır. Öyle değil mi? Allah şu kitabını göndermeseydi, Muhammed'i (as) görevlendirmeseydi hangi birimiz Müslüman olabilecektik? İmanı, İslâm'ı nereden bilecektik? Dünyayı, âhireti, Allah'ı, peygamberi nereden bilecektik biz? Allah bunu sizin başınıza kakmıyorken size ne oluyor?!

18. "Doğrusu Allah, göklerin ve yerin gaybını bilir. Allah yaptıklarınızı görendir."

Doğrusu göklerin ve yerin gaybını bilen Allah'tır. Rabbimiz bizi en güzel bir hayat tarzıyla, en güzel ahlâkî kurallarla karşı karşıya getirdi. Müslümanların kardeş olduklarını, kardeşler olarak hiçbir Müs-lümanın diğer Müslümanları küçük görmemesi gerektiğini, hiçbir Müs-lümanın kardeşini alaya alamayacağını, hiçbir Müslümanın kardeşinin gıybetini yapamayacağını, kötü zandan sakınacağını söyledi. İnsanların arasındaki üstünlük ölçüsünün ancak takvayla olduğunu haber verdi.

Kavimlerin, kabilelerin, ırkların, milletlerin, şehirlerin, renklerin, dillerin, fakirlerin, zenginlerin, beyazların, siyahların birbirlerinden üstün olamayacaklarını, insanların doğdukları babaları ve analarıyla de-ğerlendirilemeyecekleri ortaya konuldu. Üstünlüğün ancak Allah'a kul-lukta, Allah için bir hayat yaşamakta olduğunu bildirdi.

Müslümanlar arasında bir savaş olursa Müslümanların onlara müdahale edip sulh ve sükûneti sağlamaları gerektiği anlatıldı. Hiçbir konuda Allah ve Resûlü'nün önüne geçmememiz gerektiği vurgulandı. İman bize sevdirildikten sonra Allah ve Resûlü'nü daima kendimize tercih etmemiz gerektiği, Allah ve Resûlü'nün arzularını kendi arzularımızın önünde tutmamız gereği öğütlendi. Allah ve Resûlü'nün karşısında sesimizi kısmamız gerektiği, Allah ve Resûlü'nün hükümleri karşısında kendi fikirlerimizden vazgeçmemiz gerektiği anlatıldı. Allah'ın kitabının ve Resûlü'nün sünnetinin karşısında bir teslimiyet tavrı sergilememiz gerektiğini öğrendik. Dinimizi, Müslümanlığımızı, kulluğumuzu Allah'a karşı bir baş kakıncı, bir övünme vesilesi yapmamamız gerektiğini öğrendik.

Öyleyse gelin Allah ve Resûlü'nü dinleyelim. Gelin tercihimiz Allah ve Resûlü'nden yana olsun. Gelin hayatımızı bu güzel kurallarla yaşayalım. Gelin kendi değer yargılarımızın tümünü bir kenara bırakıp Allah ve Resûlünün değer yargılarıyla bir dünya yaşayalım. Dünyamız da güzel olsun, âhiretimiz de güzel olsun. Dünyada mutlu bir hayat yaşayalım, âhirette de cennetler bizim olsun. Ve âhiru da'vana enil-hamdü lillahi Rabbil'âlemîn.

- 50 -

GÂF SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 50., nüzûl sıralamasına göre 34., mesânî kısmının beşinci sûreler grubunun altıncı sûresi olan Kâf sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 45'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Sûre, Mekke'de nazil olmuş ve kitabımızın 50. sırasına yerleştirilmiş olan Gâf sûresidir. Sûreye Rabbimiz huruf-ı mukatta ve hemen sonrasında kitabına yeminle başlar.

"Gâf" huruf-ı mukattaa harfiyle başladığı için Gâf ismini almış, Mekke'de nâzil olmuş bir sûreyi tanıyacağız. Sûrenin âyetleri 45 dir. Mekke müşriklerinin Resûl-i Ekrem Efendimizin dâvetine karşı yeni yeni tavır takınmaya başladıkları bir dönemde nâzil olan sûrenin ana konularını şöyle özetleyebiliriz.

Sûrede ölüm ötesi hayatın varlığına bir türlü akıl erdiremeyen, itirazlarını bu noktada yoğunlaştırmaya çalışan kimselere çok açık ce-vaplar verilmektedir. Hakikat şudur ki, toprağın altında darmadağın olmuş hücreleriniz, çürümüş kemikleriniz ve vücudunuzun her bir parçasının nereye gidip nerede kaldığını Allah bilmektedir. Bütün bu organlarınızın Allah'ın bir tek işareti ve emriyle tekrar yaratıp ayağa kal-dırması Allah için çok kolay bir şeydir. Allah'a karşı güçsüzlük izafesi kokan bu lâkırdılarınızın hiçbir değeri yoktur.

Yine şu gerçeği de iyi bilin ki Allah sizin söylediğiniz her sözünüzü, yaptığınız ve yapmayı düşündüğünüz her eyleminizi, kalplerinizden geçirdiklerinizi, içinizde gizlediklerinizi en ince teferruatına ka-dar bilmektedir. Sizden herkesin yanı başında Allah'ın görevlendirdiği melekleri vardır. O melekler sizden sadır olan her şeyi kayda almaktadır. Hiçbir şeyiniz onlardan gizli değildir. Zamanı gelince her bireriniz Allah'ın toplanın nidası üzerine topraktan fışkırıp çıkan otlar gibi ayağa kalkacaksınız. Hepiniz yaptıklarınızın hesabını vermek üzere Allah mahkemesinde hazır olacaksınız. Hiç birinizin kaçıp kurtulma imkânınız yoktur. İşte bu hayatın sonunda kendinizi Allah huzurunda bulduğunuzda gözlerinizin önündeki perdeler kalkacak ve şu anda in-kâr ettiğiniz, gündemlerinize almamaya çalıştığınız, kaçıp durduğunuz gerçeklerin hepsini ayan beyan gözlerinizle göreceksiniz. Bu dünya hayatında tesadüfen var olmadığınızı, başıboş bırakılıp keyfinize göre bir hayat yaşamaya izinli olmadığınızı, tamamen aksine sizi var eden Allah'ın sizin adınıza gönderdiği hayat programına göre bir hayat yaşamakla mükellef olduğunuzu anlayacaksınız. Bu dünyanın boş ve anlamsız olmadığını, sizin intihanınız için bu düzenin Allah tarafından kurulduğunu hesaba çekildiğiniz gün anlayacaksınız.

Tüm bunları anlayacaksınız, ama anlamaz komaz olun. Çünkü böyle zorunlu bir anlama ortamında, reddetme ya da geriye dönme imkânına sahip olmadığınız bir atmosferde bunu anlamanızın size hiçbir faydası olmayacak. Şu anda yok farz ettiğiniz âhiret, yalan saydığınız diriliş, olmaz dediğiniz hesap kitap, imkânsız gördüğünüz azap, cennet, cehennem kör gözlerinizin önüne getirilen bir gerçek ola-caktır. O gün gözlerinin fal taşı gibi yerinden oynayacak, kalpleriniz duracak, yürekleriniz ağzınıza gelecektir. Zillet içinde hor hakir mahluklar olarak cehenneme yuvarlanacaksınız.

Öyleyse ey kâfirler, ey Allah âyetlerini, fıtratlarını örtenler, gelin yarın böyle bir duruma düşmeden bugünden aklınızı başınıza alın diye Rabbimizin

merhametli çağırışlarının bu minval üzere devam et-tiği sûrenin âyetlerini tek tek tanıyarak yeri geldikçe bu konuları de-taylı bir şekilde açıklamaya başlayalım inşallah. Rabbim âyetlerini, uyarılarını gereği gibi anlayıp hayatımıza aktarmayı ve şereflendiğimiz bu bilgileri süratlice Allah kullarına ulaştırıp onların dirilişlerini de ger-çekleştirme çabasını hepimize nasip buyursun inşallah.

1. "Gâf; şanlı Kur'an'a andolsun ki,"

Gâf ve Kur'an-ı Mecid'e, Mecid olan Kur'an'a yemin olsun ki! Şerefli Kur'an'a, şeref kaynağı Kur'an'a yemin olsun ki! Andolsun insanları şereflendirecek olan, insanlara şeref kazandıracak olan Kur'-an'a… Veya hiç kimsenin, hiçbir kitabın şerefine ulaşamayacağı Kur'-an'a yemin olsun ki! Mecd kerem anlamına, çok büyük bereket anlamına gelmektedir. Dünyada hiçbir kitabın, hiçbir kaynağın sağlayamayacağı en büyük bereketlere kaynaklık eden, kendisiyle beraber olanlara sınırsız bereketler, sınırsız menfaatler sağlayan bu kitaba ye-min olsun ki... Azîz ve Alîm olan Allah'tan gelme Azîz ve Hakîm olan Kur'an'a yemin olsun ki…

Kur'an en büyük şeref, en büyük şeref kaynağıdır. İnsanlar da bu kitaptan haberdar oldukları ölçüde şan ve şeref sahibidirler. Kur'-an'dan bir âyet bilen kişi bir âyetlik, bir sûre bilen kişi bir sûrelik, on sûre bilen de on sûrelik şeref sahibidir. Kur'an'ın tümünü bilen kişi de o kadar izzet ve şeref sahibidir. Öyleyse bakın kendinize, ne kadar şereflisiniz? Bunu kendiniz takdir edin.

Allah'ın yeryüzünde kullarından birini elçi seçip, kullarının hayatına karışmak, yeryüzündeki kullarına vahiy ulaştırmak için onu odak nokta yapması, onunla konuşması şereflerin en büyüğüdür. Peygamber adına bunun en büyük şeref olması yanında aynı zamanda o peygamberin toplumu için de en büyük şereftir. O toplumun içinden bir peygamber seçiliyor ve o toplumun diliyle onlara hitap ediliyor. İşte bu hem o peygamber için, hem de o peygamberin toplumu için en büyük şereftir. Aynı zamanda kıyâmete kadar o kitaba iman eden, o kitaba sahip çıkan, o kitapla meşgul olan, o kitaptan haberdar olan herkes için en büyük şereftir. Kur'an şerefli bir kitaptır ama:

2-3. "Kâfirler, aralarından bir uyarıcının gelmesine şaştılar da: "Bu şaşılacak bir şey; öldüğümüz ve toprak olduğumuz zaman dirilecek miyiz? Bu, ihtimali olmayan bir dönüştür" dediler."

Kâfirler kendilerine içlerinden bir uyarıcının gelmesini tuhaf karşıladılar, yadırgadılar, kabule yanaşmadılar, anlamak istemediler. Kendi aralarından bir

elçi seçilip kendisine vahy edilmesine şaşıp kaldılar. Sanki bu ilk defa oluyormuş gibi, bilinmeyen, duyulmayan bir şeymiş gibi, kendilerinden gelen bir elçinin gelişini tuhaf karşıladılar. "Bu gerçekten acayip bir şeydir, bu neyin nesidir?" dediler. Bir yandan peygamberin gelişini kabullenemezlerken, diğer taraftan da şöyle di-yorlardı: "Biz öldükten sonra, toprak olduktan sonra mı dirileceğiz? Gerçekten bu çok uzak bir dönüştür. Olacak şey değildir bu! Ne yani? Bizler öldükten sonra, yok olduktan, tüm hücrelerimiz toprak olduktan sonra tekrar dirileceğiz, öyle mi?"

Rabbimiz önce bizi şeref kazandıracak bir kitapla karşı karşıya getirdi. Şeref kaynağı kitabına yemin ederek Rabbimiz kitabının şerefini bir kat daha artırırken, bize bu şerefli kitaba sarılarak yeryüzünde izzet ve şeref kazanmanın, izzet ve şerefe ulaşmanın, yeryüzünde azîz olmanın yolunu gösterirken, yeryüzünde insanları şerefli bir hayata ulaştıracak olan bu şerefli kitap karşısında kâfirlerin tutumlarını anlatır. Kendilerini izzet ve şerefe ulaştıracak bir kitabı tuhaf karşılamalarını gündeme getirir. Kâfirlerin kendilerine sunulan bu nîmete karşı yanılgılarını gözler önüne serer. Onların bu kitabın ve bu kitabın mübelliğinin kendilerine haber verdiği ölüm ötesi hayatı, ölümden sonraki dirilişi tuhaf karşıladıklarını bize bildirirken, kendi güç ve kudretini, hayat yasasını şöylece ortaya kor:

4. "Onlardan kimlerin ölüp toprağa karıştığını biliyoruz. Katımızda her şeyi unutulmaktan koruyan bir kitap vardır."

Muhakkak ki biz arzın onlardan neyi eksilttiğini, neyi noksanlaştırdığını çok iyi biliyoruz. Bizim katımızda bütün bunları saklayıp koruyan, koruma altına alan bir kitap vardır. Yani bizler öldükten, vücudumuz, âzâlarımız toprak olup, dağılıp gittikten sonra yeniden dirilmemiz nasıl mümkün olacak? şeklindeki lakırdılarına karşılık Rab-bimiz buyuruyor ki, "sizin vücutlarınızın her bir parçası Allah bilgisindedir, her şey bir kitapta muhafaza edilmektedir."

Yani yeryüzünde yaşadıkları sürece onlar üzerinde bizim egemenliğimiz, bizim hakîmiyetimiz, bizim hafızlığımız, muhafızlığımız devam ettiği gibi, onlar yeryüzünü terk edip yerin altına girdikten sonraki hayatları da bizim egemenliğimiz, bizim bilgimiz, bizim kontrolümüz altındadır. Onların yeraltı dünyalarını da biz gözetim altında tutmaktayız. Tek bir zerreniz bile kaybolmamak üzere bizim ilmimizde, bizim kitabımızda mahfuzdur. Toprağın sizin vücudunuzdan yediklerinin hepsini biz biliyoruz, parça parça hepsinin kaydı, bilgisi bizde mevcuttur, hepsini muhafaza etmişiz. Gerçekten

gömüldükleri arz on-ları birer birer nasıl eritmişse, toprak onların etlerini, kemiklerini nasıl ayırmışsa, onların bedenlerini nasıl bitirmişse, Allah bunu çok iyi bilmektedir. Solanları, ölenleri, toprağa düşenleri, toprağın altında eriyenleri ve de bitişlerinden sonra tekrar dirilişleriyle onların dünyada yaşadıkları hayatlarına uygun olarak nereye gideceklerini biliyor.

Rabbimizin yanında muhafız, korunmuş, koruyucu bir kitap vardır ki, onların bedenlerini, parçalanmış, dağılmış uzuvlarını, ruhlarını, amellerini ve onların tekrar dirilişlerini koruma altında tutuyor. Hiç bir şeyi eksik bırakmamak üzere tekrar yeniden dirilecekleri zaman diriliş yasasıyla yeniden dirileceklerdir.

Kitabımızın değişik yerlerinde bu konu anlatılır. İnsanlar aynen dünyadaki beden ve ruhlarıyla diriltilecekler. Dünyada nasıl bir bedene sahip iseler, orada da aynen bedene sahip olacaklar. hattâ Kıyâmet sûresinin beyanıyla "sizin en küçük, en hassas parçalarınızı bile, hattâ parmak izlerinizi bile yeniden meydana getirmeye kâdiriz," diyor Rabbimiz. Herkesin parmak izleri farklıdır ve ona varıncaya kadar her şeyinizi tekrar yaratacağız.

5. "Hayır; onlar, gerçek kendilerine gelince onu yalanladılar; kararsızlık içindedirler."

Ama bu insanlar hak kendilerine geldiği zaman hakkı yalanladılar. Hak olan kitap, hak peygamber kendilerine geldiği zaman onu yalanladılar. Yalan saydılar, ilgilenmediler, değer vermediler, yok far-zettiler ve de bu dünyanın, bu hayatın kendilerine ait olduğunu, hiçbir zaman ellerinden alınmayacağını, hiçbir zaman onu kaybetmeyeceklerini zannettiler. Yaşadıkları bu dünyada hayatın, yaratmanın, rızkın, ölümün ve dirilişin kendi ellerinde olduğunu zannettiler. Kendilerini hayata etkin zannederek yanılgı içine düştüler. Yaratıcılarını unuttular. Kendilerini yaratan, kendilerini bu dünyaya getiren, yaşatan, ken-dilerine rızık veren Rabblerini unuttular. Ölümlerinden sonra Rable-rinin kendilerini diriltip hesaba çekeceğini unuttular. Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın peygamberlerinden uzaklaştılar. Gerçekten de Rabblerinden, Rabblerinin hayat programından, hak ve hakikatten uzak bir hayatı yeryüzünde bitirmenin bunalımını, sıkıntısını yaşamış oldular. Kararsızlık, şüphe içinde bir hayat yaşadılar. İşleri hep darmadağınık oldu. Çünkü onlar hiçbir zaman gerçeği bulamadılar, hak ve hakikate eremediler.

Kâfirler hayatları boyunca hep bir şek ve şüphe içinde olmuşlardır. Onlar tekrar dirilme, hayatları ve inanışları konusunda şüphe içindedirler. Onlar Allah

berisinde tapındıkları varlıkların ilâhlığı konusunda kuşku içindedirler, hayatlarından ve tapındıklarından hiçbir za-man emin olmamışlardır. Acaba mı diye hep bir tereddüt içinde kıvranmaktadırlar. Hiçbir kâfir Allah yok derken bundan emin değildir. Hiçbir kâfir diriliş yok derken bu konuda emin değildir. Kâfirlerin de müşriklerin de dinleri, hayat programları şüphe üzerine bina edilmiştir. Esasen onlar din, hayat programı konusunda ciddi ciddi endişe taşıyan akıllı insanlar da değillerdir. Onlar için din önemli değildir, önemli olan dünyadır. Onlar için din sadece bir oyun ve eğlenceden ibarettir. Bu yüzden de ciddi ciddi bu konuda düşünecek zamanları yoktur.

Halbuki bu insanların önlerine Rabbimiz milyonlarca âyetler sunmuştu. “Buyurun, bu âyetlerle bana kulluğa yönelin,” buyurmuştu. Ama onlar kalplerindeki şüphe bulutlarını izâle edecek, kalplerini doyuma ulaştıracak, gönüllerini itminana kavuşturacak, kendilerini Rab-lerine kulluğa dâvet eden bu âyetlere karşı kör ve sağır kesildiler. Azîz ve Hakîm olan bir Allah’tan kendilerine izzet ve şeref kazandırmak, kendilerine sınırsız bilgiler ve bereketler ulaştırmak üzere şerefli bir kitap geldiği halde, bu adamlar vahye karşı gözlerini ve kulaklarını kapatıyorlar, kendilerine göre bir dünya kuruyorlar. Böyle haktan uzaklaşan, hakkı reddeden insanlar elbette her şeyden şüphelenmek zorundadırlar. Bir şüpheden öteki şüpheye bocalayıp duracaklardır bunlar.

«

6. “Onlar, üstlerindeki göğü nasıl yapmışız, süslemişiz bir bakmazlar mı? Onda hiçbir çatlak da yoktur.”

Bu adamlar hiç gökyüzüne bakmazlar mı? Üzerlerindeki semâyı görmez mi bu adamlar? Biz onu nasıl bina etmişiz? Nasıl süslemişiz? O semâyı nasıl bina edip ziynetlendirmişiz, görmüyorlar mı? Gökyüzüne bakıp, düşünüp değerlendirme zahmetine katlanmadıkları gibi, peygamberin kendilerine getirdiği mesaj üzerinde de hiç düşünmeden, durup dinlemeden, üzerinde kafa yormadan reddediverdiler.

Bu adamlar niye böyle davranıyorlar? Başlarını kaldırıp niye bir kerecik olsun semâya bakmıyorlar? Onu nasıl bina ettiğimizi, milyarlarca gök cisimleriyle onu nasıl süslediğimizi hiç düşünmüyorlar mı? Onda, o semâda hiçbir delik gedik, hiçbir yırtık var mı? Bir eksiklik, bir düzensizlik, bir kusur var mı? Benim varlığıma delâlet eden bu muazzam gökyüzü sizi bana imana, bana saygıya, bana kulluğa gö-türmüyor mu? Acaba bu insanlar bu âyetlerle

Rabblerini bulamazlar mı? Ama gelin görün ki bu insanlar gökyüzüne bakmak, gökyüzündeki Rabblerinin âyetlerini görmek yerine, gökyüzünde bir âyet aramak, bulmak ve o âyetin delâletiyle Rabblerine yönelmek, o âyetin hidâyetine talip olmak yerine ne yere, ne göğe bakmamayı tercih ediyorlar. Bu durumda da elbette kendileriyle ilgilenmeyenlere bu âyetler hiçbir mesaj vermeyecektir.

Rabbimizin şu elimizdeki kitabından, bu kitabın metlûv âyetlerinden habersiz yaşayanlara kâinattaki meşhûd âyetlerin hiçbir şey söyleyemez. Bu kitabın mihmandarlığında öteki âyetlere bakan insanlar ancak bir şeyler anlayabileceklerdir. Öyleyse ne zamanki insanlar elimdeki şu kitaptan haberdar olurlar, bu kitabın âyetlerini tanırlar, bu kitabın âyetlerinin mihmandarlığında gökyüzüne bakabilirlerse, Gâf sûresinin, Rahmân sûresinin, Zariyat sûresinin âyetleriyle bakabilirlerse, işte o zaman bilecekler, o zaman Allah'ın âyetlerini anlayacaklar. Göklerde ve yerde Rahmân olan Allah'tan başka ilâh ve Rabb olmadığını o zaman anlayacaklar. Göklerde ve yerde O'ndan başka güç, kudret sahibi olmadığını o zaman anlayacaklar. Sadece böyle bir Allah'a teslim olup sadece böyle bir Allah'a kulluk yapmaları gerektiğini o zaman anlayacaklar. Başka türlü bu âyetlerin onlara bir şey demeleri, onların bunca âyetlerden bir şey anlamaları mümkün değildir.

7,8. "Allah'a yönelen her kula öğüt ve bir belge olarak yeryüzünü yaydık, oraya sabit dağlar yerleştirdik, orada her güzel türden yetiştirdik."

Yeryüzüne de bakmazlar mı bu insanlar? Gökyüzüne bak-mıyorlar da, yaşadıkları arzı da mı görmüyor bu adamlar? Yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı? Bakın biz yeryüzünü nasıl yaymışız? Yeryüzünü nasıl gezilecek, tozulacak, oturulacak, yatılacak, dinlenilecek, istirahat edilecek hale getirmişiz? Yeryüzünü yayarak, sererek sizin yaşamanıza müsait hale getirdiğimizi, yeryüzünü sizin için daha sizi yaratmadan önce hazırladığımızı ve sizin için rahat edebileceğiniz bir beşik, bir yatak kıldığımızı görmüyor musunuz? Bakmıyor, düşünmü-yor musunuz? Rabbinizin bu yeryüzü âyeti üzerinde hiç kafa yormu-yor musunuz? Rabbinizin yeryüzünde sizin için her türlü ihtiyacı karşılayışını, her türlü yaşam rahatlığını hazırlayışını hiç anlamıyor musunuz?

Orada, o yeryüzünde büyük büyük dağları da nasıl oturttuğumuzu, yeryüzünün dengesini sağlamak için, yeryüzünün temel direkleri olarak o dağları nasıl kazıklar olarak çaktığımızı görmüyor musunuz? Gök âyetlerine, yer âyetlerine bakmıyor mu bu insanlar?

Yine yeryüzünde göz alıcı, iç açıcı her bir bitkiden nasıl çiftler var ettiğimizi, nebatat çıkardığımızı görmüyor mu bu kâfirler? Şu güzelim bitkilere, meyvelere, Allah'ın bu âyetlerine bakıp ta, çevrelerindeki Allah âyetlerini görüp de O'na iman ve kulluğa yönelemez mi bu adamlar?

Halbuki bu âyetler basirettir, basiretleri açıcıdır. Gözleri, gönülleri açıcı zikradır, tezkiradır bu âyetler. Kimin için? Abd-i münîbler için. Allah'a yönelen, Allah'a imana, Allah'a teslimiyete, Allah'a kulluğa yö-nelen, Allah'tan başka Rabb, İlâh bilmeyen, Allah'tan başkaları önünde asla eğilmeyen, Allah'tan başkalarını dinlemeyen, Allah'tan başkasına güvenmeyen, hayat, ölüm, ecel, ilim, din, hayat programı, yasa belirleme, hidâyet, yol bulma, rızık konusunda sadece Allah'a güvenen, Allah'tan başkalarına asla güvenmeyen kullar için tezkiradır bu âyetler. Sadece Allah'a kul olanlar için zikirdir, basirettir.

İşte bunlar, bu âyetler, dileyip öğüt almak isteyenler için, bu kitapla yol bulmak isteyenler için bir tezkiradır, zikradır. Tezkira, kişinin sürekli hafızasında canlı tutması ve hiç unutmaması gereken şey demektir. İşte Kur'an'la yol bulmak isteyenler için öncelikli olarak hatırında canlı tutulması gereken tezkiradır bu âyetler. Yani bu âyetler as-la unutulmaması gereken zikralardır. Çünkü bu âyetler hayatın kendileriyle düzenleneceği zikralardır. Ama bu âyetler sadece öğüt almak isteyenler için bir değer ifade eder. Dileyen Rabbine ancak bu âyetlerle yol bulabilir. Çünkü tezkirasız yol bulmak mümkün değildir. Tez-kirasız Allah'a yol bulmak ve O'na istediği biçimde kulluk yaparak O'-nun rızasını kazanmak mümkün değildir. Çünkü bu âyetler tezkiradır, haritadır, pusuladır, mihmandardır, yol göstericidir. Öyle değil mi? Hem bu kitabı tanımayacaksınız, hem kitabın âyetleriyle beraber olmayacaksınız, hem kitapsız bir hayat yaşayacaksınız, hem tezkirayla yol bulmaya çalışmayacaksınız, hem haritayı elinize almayacak, pusulaya müracaat etmeyecek, yani yol bilenin elinden tutmayacak, yolu yol bilene sormayacaksınız, hem de yol bulacaksınız. Mümkün mü bu? Öyleyse Rabbine yol bulmak isteyen bu kitapla sürekli beraber olmak zorundadır. Sürekli tezkirayla hareket etmeye çalışmak zorundadır. Bunun başka çaresi de yoktur, diyor Rabbimiz.

Kulluğu sadece Allah'a yapanlardan başkaları asla bu âyetlerden istifade edemezler. Bu âyetler gözlerini onlara açan kullara geniş geniş ufuklar kazandıran birer zikirdir, zikradır, nasihattir, gündemdir. Ama insanoğlu Allah'ın bu âyetlerini bırakıp ta kendi icat etmiş olduğu âyetlerini putlaştırır, kendi kendisini tanrılaştırırsa, elbette bu âyetleri görmesi de, bu âyetlerin ona bir şey

söylemesi de mümkün olmayacaktır.

9-11. "Gökten bereketli bir su indirdik, kullara rızık olmak üzere onunla bahçeler, biçilecek taneli ekinler, küme küme tomurcukları olan boylu hurma ağaçları yetiştirdik. O su ile ölü yeri dirilttik. İşte insanların diriltilmesi de böyledir."

Muhakkak ki biz gökten bereketli bir su indirdik. Gökten mübarek, berekete kaynaklık eden bir su indirdik. Hayat veren bir su indirdik. Onunla kullarımıza rızık olacak bağlar, bahçeler, ekinler, hububatlar yetiştirdik, lütfettik. Biçilecek buğdaylar, arpalar, ekinler lütfettik. Bunları da insanların gözleri önünde birer âyet olarak sunduk. Bu âyetlerimizi de mi görmüyor bu adamlar? Bu âyetler üzerinde de mi düşünmüyorlar? Bunlar da mı bir şey ifade etmiyor bu adamlara? Hiç düşünmüyorlar mı? Gökyüzünden Rabbimiz şu suyu indirmeseydi bir damla su bulabilecekler miydi bu adamlar? Yeryüzünden bitkileri çıkarmasaydı, buğday bitirmeseydi bir tek buğday tanesi bulabilecek, yaratabilecekler miydi? Ne yiyeceklerdi? Nasıl yaşayacaklardı? Hiç düşünmüyor mu bu adamlar?

Yine yüksek yüksek hurma ağaçları da bizim âyetlerimizdendir. "Yüksek yüksek salkımları birbirleri üzerine binmiş, tomurcuk yüklü bir özelliğe sahip olan bu hurma ağaçları da üzerinde düşünmeniz gereken birer âyetimizdir," diyor Rabbimiz. Tüm bunlar sizin için bir rı-zık, bir âyet değil mi? Tüm bu âyetlerini, bu rızıklarını Rabbiniz elinizden alıverse, kim bunlara sahip olabilir? Bina ettiği şu gökyüzünü üzerinize yıkıverse, Rabbinize kim engel olabilir? Altınıza serdiği şu arzı altınızdan çekip kaydırıverse Rabbinizi kim durdurabilir? Kim ayakta kalabilir? Gökyüzünden indirdiği hayat veren şu suyu geri alıverse kim indirebilir onu? Yeryüzündeki meyvelerini, bitkilerini yok ediverse kim getirebilir oları size? Tüm bunlar Allah'ın âyetleri değil mi?

Tüm bu Allah âyetlerine karşı gözlerini, kulaklarını kapatarak, tüm bu âyetleri kendilerine sunan Rabblerine karşı nankörce bir tavır takınarak kendi elleriyle biçtikleri o buğdayların, o ekinlerin, o hurma ağaçlarının sahipleri olarak kendilerini görerek, tüm bu âyetlerin gerçek sahibinin, gerçek Rezzak'ın Allah olduğunu unutarak bir hayat yaşıyorlar. Tüm bunların birer Allah âyeti olduğunu ve kendilerine bunca lütuflarda bulunan Rabblerini hesaba katmadan bir hayat yaşıyorlar.

Ölü bir dünyayı diriltmesi, diriliğe kavuşturması da bir âyet değil mi? Tüm bu âyetler insanların ölümlerinden sonra tekrar diriltileceklerine bir delil değil

mi? Öldükten, toprak olduktan sonra nasıl diriltileceğiz? Böyle bir şey nasıl mümkün olabilir? diye soranlara karşı tüm bunlar birer cevap teşkil etmiyor mu? O çok uzak gördükleri dirilişe birer âyet değil mi bunlar? İşte çıkış böyle olacak. İşte diriliş böyle gerçekleşecek. Gerçekten mükemmel bir cevap. Rabbimizin cevabı gerçekten iş bitirici, susturucu bir cevap değil mi? "İşte ölümünüzden sonra dirilişiniz de böyle olacaktır. Gökten sizin için su nasıl inmişse, yeryüzü sizin için nasıl yayılıp serilmişse, dağlar orada denge unsuru olarak nasıl yaratılmışsa, yıllarca su görmemiş bir çöl ortamında nasıl birdenbire otlar çıkıp hayat beliriveriyorsa, aynen bunun gibi yıllarca toprak altında kalmış insanlar da Allah'ın emriyle, Allah'ın rahmetiyle birdenbire bir başka dünyaya, bir başka hayata dirilecekler," diyor Rabbimiz.

Bundan sonra tarihin derinliklerine inerek Rabbimiz bize hidâyet olacak âyetler sunacak:

12-14. "Onlardan önce Nuh milleti, Ress'lileri, Se-mûd, Âd, Firavun milletleri, Lût'un kardeşleri, Eykeliler, Tubba milleti de yalanlamışlardı; evet; bunların hepsi peygamberleri yalanlamışlardı da tehdidim gerçekleşmişti."

Onlardan önce Nuh kavmi, Ress ashabı, kuyu ashabı, kendilerine gönderilen Allah'ın elçisini bir kuyuya atma küstahlığında bulunmuş toplum, Semûd ve Âd toplumu, Firavun, Hz. Lût'un kardeşleri, Eyke'liler ve Tubba milleti de yalanlamışlardı.

Ashâbu'r-Ress, kuyu halkı, kuyu etrafında yaşayan halk, an-lamında kullanılan Kur'anî bir tabirdir. Kitabımızın (Furkân,38) âyetinde "Ve Âd, Semûd ve Ashâbu'r-Ress ve bunların dışında kalan bir çok kavimleri (helâk ettik)" şeklinde geçen Ashâbu'r-Ress, Allah'ın vahdaniyetini tasdik etmeye davet edildikleri hâlde bu ilâhî davet ve mesaja kulak vermediklerinden, Allah'a O'nun istediği gibi bir kulluğa yanaşmadıklarından dolayı helâk edilen topluluklar arasında sayıl-maktadır. Yine kitabımızın işte bu sûresinde de "Onlardan başka Nuh kavmi, Ashâbu'r-Ress ve Semûd kavmi peygamberlerini yalanlamış-tı." Buyuruluyor. Gerek Furkân sûresinde, gerekse bu sûrede anlatı-lan, peygamberlerini yalanlayan bu zalim kavimlerden biri olan ashâ-bu'r-ress, örülmemiş kuyu halkı anlamına gelmektedir. Bu halkın Ye-mâme'de, Azerbaycan'da, veya Antakya'da olduğu söylenmişse de bütün bunların tahminden ibaret olduğu muhakkaktır. Bu konuda kitabımızda açıklayıcı herhangi bir bilgi olmadığı gibi, kitabımızın tey-bini (açıklayıcısı) olan Resûlullah Efendimizden de intikal etmiş bir malumat yoktur.

Sadece böyle bir kuyu etrafında yaşayan kimseler olarak tanımlayabileceğimiz bu kavim, kendilerine bir peygamber gelip onlara Allah'ın dinini öğretmeye çalışması üzerine, ona karşı gelerek bu peygamberlerini kuyuya atıp üzerini kapattıkları için bu ismi almıştır. Bun-ların Semûd kavmi veya bu kavmin artıkları, yahut Ashâbu'l-Uhdûd ol-dukları hakkında tahminler yürütülmüşse de bütün bunlar da birer tahminden ibaret kalmıştır. Bunların nerede, hangi coğrafi bölge üze-rinde yaşamış oldukları hakkında ne tefsirlerde ne de tarih kaynak-larında bir bilgi mevcuttur.

Rabbimizin burada sadece isimlerini zikrederek geçtiği bu toplumlar tarih içinde kıyâmete kadar insanlara örnekleştirilen, ibretleştirilen kavimlerdir. Bu örnek toplumlar, bu toplumlara gönderilen Allah elçileri, bu toplumların kendilerine gönderilen elçilere karşı tutumları, davranışları, peygamberlerin onlarla mücadeleleri ve Rabbi-mizin onlar için işleyen helâk yasası bu toplumlardan sonra gelenlere hep örnek olmuştur. Allah'la, Allah elçileriyle savaşa tutuşan bu toplumlara karşı gerçekleştirilen helâk yasası bir sosyal yasa, bir Sünne-tullah olarak gözler önüne serilmektedir. Bu toplumların dışında başka hiçbir örneğe ihtiyaç kalmayacak biçimde sosyal hadiseler yasaya bağlanır. Artık yasanın konmasına sebep olan bu toplumların sadece isimlerinin zikredilmesi bile bu helâk yasasını hatırlatır. Bakın burada bu toplumların sadece isimlerinin zikredilişiyle gözümüzün önünde bir tarihin sergilendiğine şâhit oluyoruz. Hepsinin Allah elçilerini yalanladığına şâhit oluyoruz. Bu tavırlarından dolayı da hepsinin Rabbimizin helâk yasasına mahkum olduklarını görüyoruz.

İşte bu âyetleriyle Rabbimiz bize bu yasasını tanıtarak onların düştüğü duruma düşmememiz konusunda bizi uyarıyor: "Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları! Geçmişte hakkı yalanlayanların, elçilerimi yalanlayanların, dinin aleyhinde kıyam edenlerin âkıbetlerinin nasıl olduğuna bakmıyor musunuz? Nuh milletinin, Res-lilerin, Semûd'un, Âd'ın, Firavun milletinin, Lût'un kardeşlerinin, Eyke-liler'in, Tubba milletinin, Ashâb-ı Uhdûd'un, Ashâb-ı Hût'un, Sodam, Gomere'nin hali nice oldu? Bizans'ın, Roma'nın hali ne oldu? Onlar hakkı yalanlamışlar, dini reddetmişler, peygamberleri alaya almışlar, Allah'ı bırakıp kendileri rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulunmuşlardı. Ya Rabbi her ne kadar sen eğitiminiz şöyle olsun, hukukunuz böyle olsun, ekonominiz, ticaretiniz, aile hayatınız, sosyal düzeniniz, siya-sal yapılanmanız şöyle olsun diyorsan da, biz böyle de yaparız, diyenlerin akıbetleri ne oldu? Yalanlayanların âkıbetleri nasıl oldu?"

“Allah öyle dediği halde, demedi diyerek, Allah öyle demediği halde, Allah öyle buyurmadığı halde Allah öyle dedi diyerek, dediğini demedi, demediğini dedi diyerek yalan söyleyenler… Allah dünyayı yarattı ve işi bitti diyerek, yani artık Allah hayata karışmıyor, Allah ha-yata karışmaz, Allah vahiy göndermez, Allah peygamber göndermez, öldükten sonra asla bir diriliş yoktur diyerek yalan söyleyenler… Allah dünyanın idaresini bize bıraktı diyerek yalan söyleyenler… İnsanlık için en ideal sistem insanların tespit ettikleri sistemdir, Allah hayat programı konusunda bilgisizdir, Allah bu konuları bilmez diyerek yalan söyleyenler… Tüm bu yalancıların âkıbetleri nasıl olmuş bir bakın,” diyor Rabbimiz. Yeryüzü bunların enkazlarıyla doludur. “Sizden önce nice toplumları biz helâk ettik,” diyor Allah.

İşte tarih bunun şahididir. Öncekilerin acı feryatları gözlerinizin önündedir. Onlar Allah’ı, Allah’ın elçilerini yalanlamışlar, dünyada Allah’ın istediği biçimde değil de kendi keyifleri istikâmetinde bir hayat yaşamışlar, Allah’la, Allah’ın elçileriyle savaşa tutuşmuşlardı da biz onların defterlerini dürüverdik. Bunların meselleri, misâlleri geçmiştir. Ben bunları size anlattım,” diyor Rabbimiz.

Bu âyetler üzerinde ciddi ciddi düşünmek, Rabbimizin tarih içinde gerçekleştirdiği helâk yasasını çok iyi anlamak, bundan ders almak ve çevremize de bu âyetleri duyurmak, anlatmak, insanları bu âyetlerle uyarmak zorundayız. Önce Kur’an sayfaları arasında, sonra da geçmişin sahnesi olan yeryüzünde gezip dolaşarak, geçmişlerin hayatlarıyla karşı karşıya gelecek ve böylece geçmişi tanıma imkânını elde etmiş olacağız. Bunu elde edince de geçmişi yargılama, geçmişten ibret çıkarabilme imkânını elde etmiş olacağız. Geçmiştekiler niçin helâk olmuşlar? Bunlar ne yapmışlar? Nasıl davranmışlar da helâk olmuşlar? Nasıl bir helâk yasası gerçekleşmiş? Bunu bilecek, bundan ibret alacak ve böylece biz de onların düştüklerine düşmemeye çalışacağız.

Bu helâk yasasını anlattıktan sonra Rabbimiz tekrar yaratışa döner:

15. “Biz ilk yaratışta yorulduk mu? Hayır; onlar yeniden yaratılmaktan şüphe etmektedirler.”

“Biz ilk yaratışta sanki aciz kalıp yorgun mu düştük ki tekrar sizi ikinci defa yaratamayacağız? Yani gerek kendilerini, gerek başka varlıkları ilk defa yaratırken kudretimizi ortaya koymuş değil miyiz ki ikinci defa yaratışı uzak

görüyorlar? İlk defa kendilerini yaratırken aciz kalıp birilerinden yardım mı istedik ki, ikinci yaratışa güç yetiremeyeceğimiz zehabına kapılıyor bu adamlar? Eğer bu iş zannettikleri kadar zor ve imkânsızsa, ilk defa yaratmanın da zor olması gerekir.

Evet, işte gördükleri gibi biz gökleri, yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratırdık. Sanki yorulduk ta tekrar onları diriltemeyeceğimizi mi zannediyorlar?

Hayır hayır, onlar yeniden diriliş konusunda şüphe içindeler, kuşku, çelişki içindedirler. İlk yaratışı kabul etmekle beraber, şu anda var olduklarını bilmekle beraber, içinde yaşadıkları düzenin kuruluşunu, yaratılışını görmekle beraber işi karıştırıp içinden çıkılmaz hale getirmeye çalışıyorlar. İkinci yaratış konusunda hiç şüphe etmesinler ki, onları yenibaştan yaratacağız ve hesaba çekeceğiz. Zaten dertleri işte budur. Tüm dertleri, yaşadıkları bu hayatta hesap-kitap gündeme gelerek iştahları kaçmasın, işleyecekleri suçları rahat işlesinler, rahat rahat zulmetsinler, rahat rahat kan içsinler, öldürsünler, diledikleri gibi bir hayat yaşasınlar ve sonunda bir diriliş ve hesap olmasın. Sümen altı edilsinler, yaptıklarının hesabı sorulmasın, tüm yaptıkları yanlarına kalsın. Yeniden dirilişi imkânsız görerek reddedişlerinin altında yatan sebep işte budur.

Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz yaratılışın başlangıcına dönerek şöyle buyuruyor:

16. "Andolsun ki insanı Biz yarattık; nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz; Biz ona şah damarından daha yakınız."

"Muhakkak ki insanı Biz yarattık." Evet, yaratıcı Allah'tır. Hayat Allah'tandır. Bizi biz yaratmadık. Bizi bizim gibi insanlar da yaratmadı. Bizi babalar, analar, ağalar, beyler, paşalar, sahte tanrılar, yapay tanrılar ve tanrıçalar da yaratmadı. Bizi toplum da yaratmadı. Bizi Allah yarattı. Bu yaratma hem ilkimiz, atamız Adem'in yaratılışını, hem de şu bizim yaratılışımızı içine alır. İlkimizi de sonrakimizi de yaratan O'dur."

"İnsanı Biz yarattık ve nefsi o insana neyi fısıldar, hangi vesveseyi verir, biliriz. O insanı Biz yarattık ve hattâ yaratışın da ötesinde nefsinin o insana ne vesvese verdiğini bile biliriz. Yaratan, yarattığını bilmez mi? Yaratan, yarattığını tanımaz mı? Bizi yaratan, bizim nefsi-mizin bize karşı verdiği vesveseleri, nefsimizin bize karşı verdiği savaşta hangi desiseleri, hangi planları kurduğunu, hangi kuruntuların mahkumu olduğunu bilmez mi? Elbette onu da en iyi bilen

Allah'tır. İnsanın içinden geçirdiği gizlinin gizlisi tüm sırları, kuruntuları, kararları, savunmaları bilendir Allah. Öldükten sonra diriliş vardır, yoktur derken insanın kendi içinde yaşadığı çelişkilerini bilendir Allah.

"Biz ona, insana habl-i verîd'den, şah damarından, can damarından daha yakınız." Rabbimiz Biz ona şah damarından daha yakınız buyururken, insana yakınlığını, insana egemenliğini, insan üzerindeki hakîmiyet ve sultasını, gözetme ve kontrolünü gündeme getiriyor. Rabb ile kul arasındaki ilişki, kul ile nefis, kul ile kalp ve âzâlar arasın-daki ilişkiden önceliklidir. Allah kula kendisinden daha yakındır. Çünkü bizi yaratan, bizi yaşatan, bizi ayakta tutan O'dur. İçimizden geçenleri, kalbimizde olanları bizden önce bilen O'dur. Nefsimizin, düşüncemizin bizi hangi vesveselere kaydırdığını, bizim için nasıl bir dünya düşleyip kurduğunu bilen O'dur. Bize bizden daha yakın olan, bizi kontrol altında tutan O'dur. Bizim kendi dünyamızda bilmediklerimizi, bilemediklerimizi, beynimizi, kalbimizi, düşüncemizi, niyetimizi, duyularımızı, duygularımızı, hedeflerimizi her şeyimizi O biliyor. İşte bakın bizde olduğu halde bizim bilmediklerimizi bize hatırlatıyor, bize bildiriyor, bizi bize tanıtıyor Rabbimiz.

Şu anda biz O'nun huzurundayız ve O'nun bilgisiyle kendimizi, kendi dünyamızı tanıyacağız. Ama elbette Rabb bilgisiyle gerçekleştireceğimiz bu kendimizi tanımamızı ölüm öncesi bir tanıma olarak gerçekleştirebilirsek, bir de bu tanımayı iman ve teslimiyete dönüştürebilirsek işte o zaman bu tanıma bizi cennete götürecektir. Allah bilgisi mihmandarlığında bu tanımamız ölüm sonrası, zorunlu olarak bir tanıma ortamında olursa, bu dünyada bizi teslimiyete götürmezse kesinlikle bilelim ki bize hiçbir faydası olmayacaktır. İşte şu anda diriyiz, canlıyız, hayattayız ve Rabbimizin karşısında O'nun bilgilendirmesiyle karşı karşıyayız. Rabbimizin vahyiyle kendi kendimizi tanıyoruz. Allah'ın bizi tanıtan âyetleriyle yüz yüzeyiz.

Dilerseniz Allah bilgisini reddeden, Allah bilgisiyle bilgilenmek istemeyen, vahyi bilgilenmede temel kabul etmeyen materyalist dünyaya gidin. İsterseniz Allah'ı hesaba katmadan, Allah'ın kitabını, Allah'ın peygamberini devre dışı bırakarak kendisini ve varlıklar dünyasını tanımaya çalışan bilim dünyasına müracaat edin. Sizin hakkınızda ne anlatabilecekler onlar? Size kendiniz hakkında ne öğretebilecekler? Size, sizi tanıtabilecekler mi? Sizin vesveselerinizin, sizin nefsinizin, nefsaniyetinizin size nasıl vesveseler verdiğini, sizi hangi noktalara götürmeye çalıştığını, size nasıl bir dünya kurmaya

çalıştığını bilebilecekler mi onlar? Onlar mı haber verdiler bunu size? Kimden öğrendiniz bunu? Şu ana kadar bu konuda size tek kelime böyle bir bilgi veren oldu mu? Sizi Allah'ın yarattığını, Allah'ın öldürdüğünü, yerin altında toprağın sizden neleri eksilttiğini, gökyüzünün Allah tarafından yaratılıp ziynetlendirildiğini, arzın sizin için yayılıp döşendiğini, gökten su indirilip sizin için yerde bitkiler bitirildiğini, Rabbinizin size can damarınızdan daha yakın olduğunu, sürekli Allah kontrolünde bir hayat yaşadığınızı, Rabbinizin sizi sizden daha iyi bildiğini tüm bu bilgileri şu ana kadar size ulaştıran birileri oldu mu? Tüm bu bilgilere ulaşacak bir kaynak bulabildiniz mi?

Halbuki bu dünyada sizlerin en temel ve en büyük derdiniz buydu değil mi? En büyük derdiniz bilgilenmek, bilgiye ulaşmaktı değil mi? Halbuki sizler bu dünyada bilgilenmek adına, bilgiye ulaşmak hesabına tüm dünya varlığınızı heba ediyorsunuz. Öyle değil mi? Bilgiye ulaşmak için insanlar nelerini feda etmiyorlar? Tarihin derinliklerinden bu yana tüm toplumlar, tüm devletler bütçelerinin hemen hemen yarısını eğitim sektörüne yatırmaktadırlar. İnsanlar kazançlarının en fazlasını bilgilenme adına harcamaktadırlar. Özel okullar açıyorlar, eğitim müesseseleri kuruyorlar, bilgilenme yöntemleri geliştiriyorlar, bilgisayar ağları, internet bağlantıları, televizyon ağları kuruyor, bilimsel çalışmalar yapıyor, paralar döküyor, zaman harcıyorlar. Ne yapıp edelim de kendimizi ve çocuklarımızı bilgilendirelim, bilgiye ulaşalım diye her şeylerini feda ediyorlar.

Ama kesinlikle bilelim ki vahyin dışında, Allah bilgisinin dışında, şu kitabın ve onun pratiği olan peygamber bilgisinin dışında bilgi arayanlar başka değil kendi kendilerini aldatmaktadırlar. Çünkü insanların kendileriyle alakalı bu bilgileri, bu gerçekleri Allah'tan başka hiç bir kaynaktan öğrenmeleri mümkün değildir. İşte ey insan! Sen bu bilgiye sahip çıkarsan, bu bilgiyle bilgilenirsen yeryüzünün en alîmi olursun.

Evet, Allah insanın içinden geçirdiği gizli duyguları, hayalleri, vesveseleri, hatıraları, kuruntuları tamamıyla bilmektedir. Hafaza meleklerinin, Kiramen kâtibîn meleklerinin bile henüz muttali olmadıkları derecede gizli olarak insanın içinden geçirdiklerini bilmektedir. Çünkü Allah kula kuldan daha yakındır. Allah kuluna, kalbine kan akıtan kan damarından daha yakındır. Allah o kadar yakın ki kulun her şeyi yazılır. Hattâ hastalıkta gerçekleştirilen âhu enîn, inleyip sızlama bile. Şimdi bunu anlayan, bunu bilen, Allah'ın kendisine kendisinden daha yakın olduğunu anlayan, her anının Allah tarafından kontrol edildiğinin bilincinde olan

bir kul kendini kontrol etmez mi?

Bakın Rabbimiz bize kendi bilgisini sunarak, bize bizi tanıtmaya, bizi kendi bilgisiyle şereflendirmeye devam ediyor:
17,18. "Sağında ve solunda, onunla beraber oturan iki alıcı melek, yanında hazır birer gözcü olarak söylediği her sözü zapt ederler."

İnsanın sağında-solunda onunla beraber olan, onunla beraber oturan iki melek vardır. Onun amellerini, iyiliklerini, kötülüklerini tespit etmektedirler. Peki ey insanlar, sizler biliyor muydunuz bunu? Haberiniz var mıydı sizinle birlikte meleklerin bulunduğundan? Bunu bilebilme imkânınız var mıydı? Hangi bilgilenme yöntemiyle ulaşabilecektiniz bu bilgiye? Allah bilgisi olmasaydı, Rabbiniz bu âyetleriyle sizi bilgilendirmeseydi nereden bulabilecektiniz bu bilgiyi? Kim öğretebilecekti size bunu? Aklınızla mı bulabilecektiniz? Duyularınızla mı? Teknolojilerinizle mi? Bilgisayar sistemlerinizle mi? Vahyi devre dışı bırakan şu materyalist bilgilenme yöntemleriyle mi? Hayır hayır, bu bilgiye sadece vahiyle ulaşabilmekteyiz. Bakın vahiy diyor ki, "sizin sağınızda-solunuzda iki melek vardır ki, bunlar sizin amellerinizi tespit ediyorlar. Tüm hayatınızı, tüm yapıp ettiklerinizi yarın görüntüleyecekler, yarın gözünüzün önüne serecek bir biçimde hazırlıyorlar onları, kayıt altına alıyorlar. Sizin cennet, ya da cehenneme gidişinizin raporunu hazırlıyor, şâhitliğini yapıyorlar. Haberiniz var mı bundan? Bunun bilincinde olarak yaptıklarınızı bu bilgiye, bu imana bina ederek mi yapmaya çalışıyorsunuz?"

İşte bu dünyada insana her şeyden çok lâzım olacak ve Allah'tan başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânımız olmayan Allah bilgileri… Allah kuluna şah damarından daha yakındır. İçinden geçirdiklerinin tümünü Allah bilmektedir. Hayatımızın tümünde bizler Rab-bimizin kontrolü ve murakabesi altındayız. Tüm vücudumuzda, tüm hayatımızda, tüm hareket ve eylemlerimizde O'nun yasaları hakîmdir. Hayatımız, varlığımız, varlığımızı sürdürmemiz, yememiz içmemiz, üşümemiz, acıkmamız, yatmamız, uyumamız, oturmamız, kalkmamız, kalbimizin çalışması, kanımızın hareket etmesi hep O'nun yasası gereğidir. İnsan her şeyiyle Allah'ın hakîmiyetine mahkumdur. Alıp verdiği nefesler bile O'nun kontrolü, izni ve hakîmiyetine tabidir. Her şey O'nun gücü ve tasarrufu altındadır. Her şey O'na boyun eğmiştir. Kahhâr olan, mutlak güç ve kuvvet sahibi olan Allah, sizin üzerinize koruyucular göndermektedir. Yeryüzünde yaşadığınız sürece işlediğiniz tüm amellerinizi tespit etsinler, sizi görüp gözetsinler, sizin amellerinizi yazıp muhafaza etsinler ve de sizleri korusunlar

diye meleklerini göndermektedir.

"İnsan hiç bir söz söylemez ki yanı başında onu zapteden bir melek bulunmasın." İnsan hiçbir söz söylemez ki, hiçbir kelime ko-nuşmaz ki yanı başındaki gözetleyiciler hemen onu yazmış olmasınlar. İnsanın yanında konuştuklarını anında yazan hazır bir gözetleyici vardır. Ne söylersek, ne konuşursak hemen anında onu görüntüleyecek melekler gözetiminde bir hayat yaşamakta olduğumuzu bir an bile unutmamalıyız.

İşte bütün bunlar Allah'ın bizim üzerimizde hakîmiyetini, Kah-hâr oluşunu, bizi kendi halimize bırakmayıp sürekli bizimle diyalog ha-linde oluşunu, bizim hayatımıza karıştığını ve bizim her anımızı kontrol ettiğini gösterir. Hiç kimse bir tek saniye bile kendi başına değildir. İnsanın her hareketini kontrol eden, her nefesini sayan melekler vardır yanında. Zaten İslam'daki melek inancının odak noktası da budur.

Yani öyle bir Allah'a inanacağız ki, Allah, melekleri vasıtasıyla sürekli bizimle diyalog halinde olan bir ilâhtır. Kimilerinin iddia ettiği gibi dünyayı yaratmış, yorulmuş, köşesine çekilmiş, dünyayla ilgilenmeyen ve ne haliniz varsa görün, bildiğiniz gibi yaşayın diyen bir Allah değil… Böyle bir Allah'a inanacağız. Değilse, "nasıl yaşarsanız yaşayın beni ilgilendirmez! Hukukunuz, ticaretiniz, kılık-kıyafetiniz, eğitiminiz, siyasal yapılanmanız, kazanmanız-harcamanız nasıl bilirseniz öyle olsun, beni ilgilendirmez!" diyen bir Allah değil…

Evet, Melekleri olan ve bu melekleri vasıtasıyla yeryüzünde aranızdan seçtiği kullarına vahiy gönderen, bununla bizi sorumlu tutan, ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl bir hayat programı takip edeceğimizi bize ulaştıran bir Allah'a iman edeceğiz.

Bu âyetten anlıyoruz ki insan tüm hayatı boyunca Allah'la beraberdir. Yaratıcısı sürekli onunla beraberdir. Sürekli onun üzerinde hakîm ve gözetleyicidir. Yalnız ve başıboş değildir insan; yaratıcısından kesinlikle uzak bir hayat yaşayamaz. Yaratıcısının kendisi adına seçtiği hayat programından habersiz bir hayat yaşayamaz. Meleklerden de kesinlikle kendisini soyutlayamaz. Etrafında kendisini koruyan, amellerini yazan, ölür ölmez kendisini hesaba çekecek olan melekler vardır. Ona hayatını düzenleyecek vahiy getiren melekler vardır. Yağ-murunu yağdıran, rüzgarını estiren ve tüm çevresini şekillendiren melekler vardır.

Unutmayalım ki bizler sürekli Allah kontrolünde, Allah gözetimindeyiz. Bunu bir saniye bile hatırımızdan çıkarmamalıyız. Yeryüzündeki sahte tanrıların, yapay tanrıların gözetleyiciliğinden korkarak onlara ters düşmemek, yeryüzü egemenlerinin yasalarına ters düşmemek, onların gazabına uğramamak, onlarla bir çatışma içine girmemek gibi bir endişe taşıyan insanlar unutmasınlar ki, onlar Allah değildir. Onlar sizleri hiçbir zaman mutlak göremezler. Yeryüzü tanrılığına soyunanların, yeryüzü gözetleyiciliği iddia edenlerin gözleri kördür, kulakları sağırdır. Onların hiçbir güçleri, kuvvetleri yoktur.

Şunu da unutmayın ki onların size ulaşabilecekleri en son nokta, sadece sizleri öldürüp bu dünyadan uzaklaştırmalarıdır. Ama sizin kendisinden hiçbir zaman kaçıp uzaklaşamayacağınız gözetleyiciler ise, sağınızdaki-solunuzdaki meleklerdir. Sizi sürekli kontrol altında tutan, size sizden, şah damarınızdan daha yakın olan Allah'tır. Bu şahitler unutmayın ki sizin her şeyinizi, duygularınızı, düşüncelerinizi, amellerinizi, eylemlerinizi, sözlerinizi, kelimelerinizi birer birer tespit ediyorlar. İşte bunlar bizi Rabbimize imana, Rabbimize kulluğa ve teslimiyete sevk edici âmillerdir.

Böyle bir imanla, böyle bir şuurla, böyle bir teslimiyetle, Allah kontrolünde, melekler kontrolünde bir hayat yaşadık, bir ömür tükettik, şimdi de sıra bu ömrümüzün hesabına geldi. Bakın Allah buyuruyor ki:

19. "Ölüm sarhoşluğu gerçekten gelir, ey insan, işte bu senin öteden beri korkup kaçtığın şeydir."

Aklı gideren şiddet ve dehşetiyle ölüm geldiği zaman… Ölümün hak ile gelmesi, Allah'ın emriyle gelmesi anlamına gelmektedir. Çünkü hayatın da ölümün de sahibi Allah'tır. Hayat konusunda da, ölüm konusunda da söz sahibi Allah'tır. Al-i İmrân sûresinde "her nefis ölümü tadacaktır," buyuruluyordu ya, işte bir Allah hükmü olarak ölüm geldiği zaman... Ya da kâfirlerin üstünü örttükleri, kamufle edip gündeme getirmedikleri perdeler aralanıp ölüm gerçeği gündeme geldiği zaman… Denilecek ki: "Ey insan, işte bu senin bir ömür boyu korktuğun, kaçtığın şeydir. Şu anda reddettiğin ölüm gerçeğiyle karşı karşıyasın. Dünya bitti, hayat, gençlik, güç, saltanat, imkân, fırsat, ö-mür, evlat, oğul, ekonomik güç, siyasal ve askerî güç bitti, her şey bit-ti. Şu anda ölüm tüm gerçekliğiyle üzerine çöktü. Yavaş yavaş canın hücrelerinden sökülmeye, çıkmaya başladı."

"İşte hiç beklemediğin, ummadığın, hesap etmediğin, sürekli kaçıp durduğun gerçek budur. Hiçbir zaman gündeminde yoktu bu. Hatırlamak bile istemiyordun. İstiyordun ki bu dünyada ölümle zevklerin kaçmasın. İstiyordun ki bu dünyada ipini koparmış deve gibi dolaşasın. İstiyordun ki dilediğin gibi bir hayat yaşayasın. İstiyordun ki bu hayatın sonunda bir diriliş de olmasın. Sümen altı edilip yaptıklarının hesabı sorulmasın. İşte hiç düşünmediğin, hiç gündeme almadığın ölüm gerçeğiyle karşı karşıyasın şu anda. Kendine, çevrene, ekonomik ve siyasal gücüne, teknolojik gücüne, tıbbına, saltanatına güveniyordun. Gömüldüğün bir dünya hayatı içinde ben ölmem diyordun. Bu mülkün, bu saltanatın, bu imkânların sahibi olarak ölüm asla bana gelmez diyordun. Kabullenemiyordun ölümü. İhtimal vermiyordun öle-ceğine. Bir çaresini bulur kurtulurum, atlatırım, diyordun."

Bak, işte ölüm sana geldi. İşte hücrelerin birer birer soğumaya başladı. Ellerin, ayakların olmaması gereken yerlere düşmeye, sesin kısılıp gözlerinin önü kararmaya başladı. Artık malın, mülkün, evladın, saltanatın, gücün, kuvvetin senin için hiçbir şey yapamıyor. Artık yeryüzünün sahte tanrılarının, sahte egemenlerinin senin üzerindeki tasarrufları, saltanatları bitti. Onların şu anda sana yapabilecekleri hiçbir şey yok. Kendi güç ve saltanatının, kendi egemenliğinin varlığı da bitti. Allah sana bu gücü, bu saltanatı, bu malı, mülkü dünyada imtihan için vermişti. Onları verenin yolunda kullanarak Rabbine kulluk yapman için vermişti. İşte bu dünyadaki imtihan, sürenin bitişiyle bitiverdi. İşte organların soğumaya başladı bile. Gözlerin bir yerlere bakıyor ve ölüm seni çepeçevre sardı. Ölüyorsun, gidiyorsun, ayrılıyorsun bu dünyadan. Daha bu dünyada hesaplarım var diyerek sürekli uzak gördüğün, beklemediğin, hep beklettiğin, öncelik verdiğin gündemlerinden bir türlü zaman ayıramadığın bir ölüm gerçeğiyle karşı karşıyasın. Sen bitiyorsun, senden öncekiler gibi. Sen gidiyorsun, tıpkı senden öncekilerin gittiği gibi…"

"Giden sadece sen değilsin, senden sonrakiler de seni takip edecek. Birer birer onlar da gidecek. Dünya bitecek, hayat bitecek, insanlar, gece, gündüz ay, güneş, gün, zaman bitecek. Yeryüzü, tüm âlemlerin hayatı bitecek. Peki ondan sonra ne olacak? Bakın bundan sonra Rabbimiz onu şöylece anlatıyor:

20. "Sûr'a üfürülür. İşte bu geleceği söz verilen gündür."

Sûra üfürüldü. Bu ikinci sûrdur. Kıyam sûru. İnsanların öldükten sonra kalkış anonsu. Sûra üfürüldü ve insanlar diriliş vaad olun-dukları bir âlemin diriliş anonsunu, vaad olundukları bir âleme kalkış çağrısını aldılar. Bu mutlaka

gerçekleşecektir. Rabbimiz bize olan merhametinin eseri olarak yarın olacak bir gerçeği şimdiden sanki ol-muş gibi, oluyormuş gibi bize anlatıyor, haber veriyor. Ama ne yazık ki insanlar bunun hesabını yapmıyor, bunu gündemlerine almıyorlar. Dirilişi, hesabı kitabı unutarak bir hayat yaşıyorlar. Ama insanlar bir gün bu acı gerçekle karşı karşıya geldikleri zaman karşılaştıkları bu gerçekten hiç de hoşlanmayacaklar. Çünkü bugün cezanın verileceği bir gündür. Bugün iyilerin iyiliklerinin karşılığı olarak cennete uçacakları, kötülerin de kötülüklerinin cezası olarak cehenneme akacakları, dolacakları bir gündür.

21. "Her can, kendisiyle beraber bir sürücü ve şâhit bulunduğu halde gelir."

Her nefsin, her kişinin yanında bir sürücü, sevk edici, bir de şâhit vardır. Yanında bir sürücü ve bir de şâhit olduğu halde her insan Rabbinin huzuruna doğru, hesap-kitap ortamına doğru götürülmeye başlamıştır. Herkesin yanında iki melek var. Bunlardan birisi onu sürükleyip Rabbin huzuruna götürmekle görevli, ötekisi de dünyada onun yaşadığı hayata, amellerine şâhit olan melek. Artık iki görevli melek onu yakaladı ve götürüyorlar. Sûrun üfürülüşüyle, kalkış emrinin verilişiyle beraber mezarından kalkan her insanı bu melekler ya-kalıyor, hükmü altına alıyor ve Allah'ın mahkemesine doğru sürüklemeye başlıyorlar.

Tabi mü'minlerin götürülüşüyle kâfirlerinki farklı olacaktır. Artık o iki melek herhalde biri omuzundan, ötekisi de kolundan tutmuş götürüyorlar. Dünya üzerinde mü'minleri böyle yaka paça bir yerlere gö-türenler, dünya üzerindeki saltanatlarına, siyasal ve askerî güçlerine güvenerek, ya da egemen güçlerin emirleriyle Müslümanlara zulmeden zalimlerin o gün böyle melekler tarafından yakalanmış, yaka paça Allah'a doğru götürülmelerini görmek Rabbimizin Müslümanlara vermiş olduğu en büyük gösterilerinden, görüntülerinden birisidir. Ya-rını beklemeden şu anda bile bu tür zalimlerin manzaralarını gözlerinin önüne getiren Müslümanlardaki sevinci hisseder gibiyim.

İşte bu tabloları bu âyetler sunuyor bize. İşte bu âyetler izzet ve şeref kazandırıyor bize. Böyle yaka paça sürüklenen zalimlere denilecek ki:

22. "Ona: "Andolsun ki, sen, bundan gafildin; işte senden gaflet perdesini kaldırdık, bugün artık görüşün keskindir" denir."

"Andolsun ki sen bundan önce gafildin, gaflet içindeydin." Ölümü hesap etmiyordun, ölüm ötesi hayatı hesap etmiyordun. Dirilişi gündeme almıyordun.

Hesaba çekileceğini göz ardı ediyordun. Bu günü hesap etmeden yaşıyordun. Allah'ın dünyada imtihan için sana verdiği elindeki güç ve kuvvetinle, egemenlik ve saltanatınla insanlara zulmediyordun. İnsanlara Allah'ın yapacağı azabın benzerini yapmaya çalışıyor, işkence ediyordun. Dünyadaki gücünün, kuvvetinin hiç bitmeyeceğini, kimsenin sana hesap sormayacağını zannediyordun. Ama işte şimdi senin gaflet perdeni açtık, araladık ve gözün bugün artık aydınlıktır. Artık bugün görüşün, görüş gücün oldukça keskindir. Her şeyi görüyorsun artık. Allah'ın elçilerinin sana haber verdiği, ama senin inatla, kibirle yalanladığın her şey işte gözünün önünde. İşte âhiretle, işte mahşerle, işte hesap-kitapla, işte cennet ve cehennemle karşı karşıyasın.

Açıldı mı şimdi gözlerin? Görüyor musun artık bunları? Daha önce yumuyordun bunlara gözlerini. Dünyada yumuyordun Allah âyetlerine karşı gözlerini. Kitaba karşı gözlerini kapatıyordun. Allah'ın kâinattaki meşhûd âyetlerine gözlerini kapatıyordun. Bakmak istemiyor-dun semâvât ve arzdaki görsel âyetlere. Kulaklarını metlûv âyetlere tıkıyordun. Duymak ve dinlemek istemiyordun kitabın âyetlerini. Duymak, işitmek, bilmek, anlamak, öğrenmek istemiyordun ölüm ötesi hayatın haberlerini. Tahammül edemiyordun bunlara. Haydi söyle ba-kalım, görüyor musun şimdi? Gerçek miymiş bu kitabın haberleri? Gerçek miymiş peygamberlerin uyarıları? Var mıymış diriliş? Var mıy-mış hesap? Var mıymış cennet ve cehennem? İyi bak şu cennete, çünkü bu ilk ve son görüşün olacak. İyi bak, çünkü onu bir daha göremeyeceksin. İyi bak cehenneme çünkü orası senin ebedî azap mahallin. İyi bak, çünkü oradan asla ayrılmayacaksın.

23. "Yanındaki melek: "İşte bu yanımdaki hazırdır" der.

Arkadaşı, dostu, onun yanından hiç ayrılmayan, onu oraya ka-dar getiren melek der ki, "bu benim yanımdaki hazırdır. İşte şu yanım-dakinin sicili, amel defteri hazırdır." Ya da işte şu yanımdakinin işi bit-miş, hesabı görülmüş, mahkemesi gerçekleşmiş, suçlu bulunup cezası kesilmiş, artık buyurun ne yapılacaksa hazırdır.

Buradaki "arkadaşı" ifadesinden, dünyada onunla sürekli beraber olan şeytan kastedilmiş de olabilir. Hani Zuhruf sûresinde şöyle buyuruluyordu:

"Rahmân olan Allah'ı anmayı görmezlikten gelene, yanından ayrılmayacak bir şeytanı arkadaş veririz."

(Zuhruf 36)

“Rahmân’ın zikrinden yüz çevirenlere, Rahmân’ın zikrine karşı kör davrananlara, Rahmân’ın zikri olan Kur’an’dan uzaklaşanlara, Rahmân’ın kendisinden istediği kulluktan yan çizenlere, vahye, Kur’-an’a karşı körlük edenlere, kitabı görmezlikten gelenlere, kitaptan ha-bersiz bir hayat yaşamaya kalkışanlara, kitaba karşı bakışını bozanlara ceza olarak dünyada kendilerine bitişik, kendilerine yapışık, onların yanlarından hiçbir zaman ayrılmayan bir şeytanı arkadaş yaparız,” diyordu Rabbimiz. Onu, o şeytanı ona mûsâllat kılarız da ondan asla ayrılmaz. Bu şeytan onun ayrılmaz arkadaşı oluverir. Dünyada onun yanından hiç ayrılmayan, onu saptıran, onu cehenneme hazırlayan o arkadaşı diyor ki, “işte dünyada kendisini ayartıp cehenneme hazırladığım müşterim huzurunuzdadır.”

Allah’la beraber olmayan, Rahmân’ın zikrinden yüz çeviren, vahye karşı kör davranan vahiyle hareket etmeyen kişinin sonucu bu-dur işte. Yani Kur’an’ın, vahyin alternatifi budur. Rahmân’ın vahyiyle beraber olmayan kişi elbette şeytanın esiri olacaktır. Çünkü o kişi Al-lah’la beraber olmamayı istemiştir. Rahmân’ın zikrinden yüz çevirmiştir. Rahmân’ın rahmetinin gereği kendisi için açtığı rahmet kapısını, vahyi örtmüş, güneşe karşı körlük etmiş kişidir. Basireti kapanmıştır; Kur’an’dan uzaklaşan bir kişinin şeytana yaklaşması da kaçınılmaz olacaktır.

Onu oraya kadar getiren melek, ya da dünyada onu saptıran şeytan böyle deyince, bakın bundan sonra ona ne denilecek? Allah böyle bir sözü işitenlerden olmaktan bizi korusun.

24-26. “Allah: “Ey sürücü ve şâhit! Her inatçı inkârcıyı, iyiliklere boyuna engel olan, mütecaviz, şüpheye düşüren, Allah’ın yanında başka tanrı benimseyen kişiyi cehenneme atın, onu çetin azaba sokun” buyurur.”

Cehenneme her kâfiri, her inatçı zorbayı... Keffar çok nankör, çok inkârcı demektir. Atın cehenneme bu fıtratını örten, Allah’ı örten, Allah’ın âyetlerini örtbas eden, yaratıcısına karşı son derece nankör davrananları… Atın cehenneme her bir hayra engel olan zalimi, müşriki, şüpheciyi… Allah’tan, peygamberden, kitaptan, kitabın haber ver-diği kıyâmetten, dirilişten şüphe eden her zavallıyı...

Hayra engel olan her bir zorba cehenneme atılacak. Çünkü dünyada kendisi hayra yanaşmadığı gibi, kulluk konusunda kendisi cimri olduğu gibi başkalarını da cimriliğe sevk eden, başkalarının hayrına, başkalarının kulluğuna da engel olmaya çalışan hayır düşmanı bir kimseydi o. Bir manası böyledir.

Bir de, Kur'an'ın diğer yerlerinde hayır, "mal" anlamındadır, böylelikle hayrı engellemekten maksat malı engellemek olmaktadır. Malı hayır yolunda kullanmaktan engellemeye çalışmaktır. Çocuklarını ve çevresini İslam'dan engelleyen demektir. Bir adam çocuklarına öyle yollar açar, öyle programlar çizer, öyle meşgaleler arz eder, yollarına öyle barikatlar koyar ki, o çocuklar İslam'ı, namazı düşünemezler. İşte engel olmak budur. Sonra da kalkar, "engel olan mı var? Yapmak istediniz de engel mi olduk? Kılmak istediniz de biz mi engel olduk?" demeye başlar. Gerek malını, gerek çocuklarını ve çevresini İslam'a engelleyen, malını, mülkünü hakkı olanlardan engelleyen, ya da her türlü hayra engel koyan adam cehenneme atılacak. Namazı engelleyen, orucu, haccı, tesettürü engelleyen, Müslümanların Müs-lümanca bir hayat yaşayarak Rabblerine kul olmalarını engelleyen her bir engelci cehenneme gidecek. Kendi güç ve kuvvetlerine güvenerek zulmeden zalimler, "mu'tedin mürîb" olan-lar, yani mütecaviz, zulümkâr, haddi aşkın, hakkına razı olmayan, zul-meden her kimse ve de şüpheci olan, insanları şüpheye düşürmeye çalışan her bir kimse cehenneme atılacak. Cehennem onları bir dost gibi kucağına alacak, koynuna alacak…

Onlar Allah'tan başka ilâhlar kabul ediyorlardı. Allah'tan başkalarını ilâh biliyorlar, ilâh makamında görüyorlardı. Allah'la birlikte başkalarını da dinliyor, Allah'la beraber başkalarına da dua ediyor, başkalarına da kulluk ediyorlardı. Allah'ı razı etmeye çalıştıkları gibi çevreyi, modayı, âdetleri, töreleri, müdürü, âmiri, kanunları, yönetmenlikleri, Allah'la çatışan tâğutları da razı etmeye çalışıyorlardı. Hem Allah'ın çektiği yere hem de başkalarının çektikleri yerlere gitmeye çalışıyorlardı. Bazen Allah'ı, bazen başkalarını dinliyorlardı. Hayatında etkili olabildikleri, yol gösterebildikleri kadarıyla başka ilâhların kulu-kölesi olurken, onların serbest bıraktığı, ya da gaflet edip dolduramadıkları hayat birimlerinde de Allah'ın kulu ve kölesi oluyorlardı. Yani öteki ilâhlarının boş bıraktıkları, dolduramadıkları namaz, oruç, zekât, zikir gibi hayat birimlerini de Allah'ın dinine göre dolduruyorlardı. İşte Rabbimiz, böyle yapanları, böyle yaşayanları cehenneme atın buyuracak.

27. "Yanındaki şeytan: "Rabbimiz! Ben onu azdırmadım, fakat kendisi derin bir sapıklıktaydı" der."

Onun karîni, yakını, arkadaşı, onunla birlikte olan, ona yapışan ve dünyada hiçbir zaman ondan ayrılmayan, onu saptırmak için dünyada elinden gelen her şeyi yapan ve kendisiyle birlikte cehenneme sevk edilen şeytan… Veya dünyada ona arkadaşlık eden, onunla birlikte olan, onun düşüncesinde, onun inancında,

onun amelinde olup ta onunla birlikte Allah'la çatışma içinde bir hayatı yaşamış olan arkadaşı diyor ki: "Ya Rabbi! Onu ben azdırmadım, onun sapması konusunda benim hiçbir suçum yok. Fakat o kendisi haktan uzak bir sapıklık içindeydi."

Bunu söyleyen ya dünyada ona mûsâllat kılınan şeytandır, ya da dünyada onunla birlikte kötü ameller peşinde koşan bir arkadaşıdır. Tabii adam, "ya Rabbi işte beni şeytan saptırdı, beni şu arkadaşım azdırdı, bütün suç bunundur," şeklinde itiraza başlayınca onlar da böyle diyecekler: "Hayır ya Rabbi, bu kendisi sapıktı. Kendisi haktan uzak bir hayatın içindeydi de, biz bu yüzden ona yaklaşma imkânı bulabildik."

Halbuki bu alçaklar dünyada birbirlerini sürekli şerre teşvik ediyorlardı. Birbirlerini hayra değil, kötülüklere dâvet ediyorlardı. Şerrin mahkumu yapıyorlardı birbirlerini. İmana değil küfre, adalete değil zulme teşvik ediyorlardı. Ama yaptıklarının karşılığı olan cehennemle karşı karşıya geldikleri zaman da bakın diyorlar ki, "aman ya Rabbi, ben bunu azdırmadım, saptırmadım…" Ama şâhitler var. Kendi zâtı şâhit, âzaları şâhit, melekler şâhit, üzerinde yaşadıkları, üzerinde a-meller işledikleri arz şâhit, Allah şâhit. Bu şâhitlerden nasıl kurtulacak bu adamlar? Gördüğü şu görüntülerden nasıl kurtulacak? Bakın Rab-bimiz buyuracak ki:

28-29. "Allah: "Benim katımda çekişmeyin; size bu-nu önceden bildirmiştim. Benim katımda söz değişmez; ben kullara asla zulmetmem" der."

"Benim huzurumda hasımlaşmayın! Çekişmeyin huzurumda! Kavga etmeyin şimdi! Ben size vaadimle, uyarımla gelmiştim! Sizden hanginiz kötülük işlerse mutlaka onun cezasını çekecektir, hanginiz de iyilikle gelirse onun mükafatını alacaktır diye ben sizi daha önce uyarmıştım. Ben size bir kitap göndermiştim. Ben size peygamberler göndermiştim. Ben sizi bundan haberdar etmiştim. Ama sizler bunu kabul etmediniz. Siz kendiniz suçlusunuz. İş işten geçti. Artık şimdi ceza ve mükafat ortamında çekişip durmayın. Artık amel işleme ortamından hüküm verilme ortamına geldiniz. Benim huzurumda hüküm değişmez. Benim hükmüm hükümdür. Benim yargım yargıdır. Benim sözüm gerçektir. Bu tartışmalarınızla, bu ağlayıp sızlamalarınızla benim kararımı, benim hükmümü değiştirecek değilsiniz.

Ben hiçbir zaman verdiğim hükümde kullarıma zalim olmadım. Ben kullarımdan kimseye zulmen Cehennem vermiyorum. Size verilen ceza

kendinizi müstahak kıldığınız cezadır. Cehennem sizin kendi yaşadığınız hayatın, kendi yaptığınız amellerin karşılığıdır. Herkes kendi imanının, kendi küfrünün, kendi şirkinin, kendi amellerinin karşılığını görecektir. Benim yasam budur. Ben asla kullarıma zalim davranmam, davranmadım."

Arkadaşlar, görüyor musunuz bilgilenmeyi? Şu bilgilemeye ba-kın. İşte şu anda cehennemi görüyoruz, cenneti görüyoruz. Ne mükemmel bir bilgilenme değil mi? Ama dünyada bu âyetlerden uzak yaşayanların hiçbirisi bu bilgilere sahip değildir.

30. "O gün cehenneme; "Doldun mu?" deriz, o: "Daha var mı?" der."

Rabbimiz, "o gün cehenneme soracağız," diyor. "Ey cehennem, doldun mu? Doydun mu? Daha ister misin? Daha gelsin mi? Atılsın mı? Daha ister misin bu sığır sürülerinden? Bu kâfirlerden daha ister misin?" Cehennem de o gün bir türlü doymak, dolmak bilmeyecek, hep kâfir isteyecek, zorba isteyecek, zalim isteyecek, İslam'a, kulluğa, hayra engel olan isteyecek, Allah'la çatışan isteyecek ve ebedîyen onlara azap vermenin izzet ve şerefini isteyecek ve diyecek ki: ***"Hel min mezîd?"*** "Daha yok mu ya Rabbi? Daha yok mu ya Rabbi! O kadar kükreyip coştum ki bugün bir türlü doymak bilmi-yorum! Bu sığır sürüsü tiplilerden, bu kütüklerden daha varsa gönder ya Rabbi!"

Veya bunun bir ikinci anlamı da: "Daha mı var ya Rabbi? Hayret, daha bitmedi mi Allah'ım? Bu kütüklerin sonu gelmedi mi?" diye şaşkınlığını ifade edecektir.

Kitabının başka bir yerinde şeytana şöyle diyordu Rabbimiz: "Andolsun ki sen ve sana uyanlarla birlikte, sen ve insanlardan senin yoluna tâbi olanlarla birlikte cehennemi dolduracağım. Cehennemi sen ve senin avenenle dolduracağım. Sana tâbi olanlar, senin gösterdiğin yoldan gidenler ne kadar da çok olurlarsa olsunlar ben cehennemi onlarla dolduracağım. Rabbimiz kendi yolunu bırakan, kitabını terk eden, elçisinin gösterdiği yolu terk ederek şeytan ve şeytanî güçlerin egemenlikleri altında bir hayata razı olan tüm şeytan avene-lerini cennete atacağını haber veriyor. Cehennem bunları alır mı al-maz mı diye aklınıza bir endişe gelmesin. Bakın Rabbimiz cehennemine soruyor, o da "hel min mezîd?" diyor. Birinci manası, "daha yok mu ya Rabbi! Bugün o kadar coştum ki bir türlü doymak bilmiyorum! Daha varsa gelsin ya Rabbi!" Bir ikinci manası da, cehenneme bu şeytan ve dostları atıldıkça atılacak, atıldıkça atılacak ve sonra cehennem de şaşıracak ve: "Daha mı var ya Rabbi? Bunların hâlâ arkası

kesilmedi mi ya Rabbi!” diyerek şaşkınlığını dile getirecekmiş.

Bunların sayılarının çok olacaklarına dair bu âyetler de delildir. Şeytan, “onlardan çoğunu şükreder bulamayacaksın,” diyordu, Rabbi-miz de En’âm’da “onların çoğunluğuna uyarsan seni saptırırlar, çünkü o çoğunluk Allah’ın kitabına değil şeytana ve şeytanın zanlarına tabi olurlar,” diyordu. Sakın ha ey Müslümanlar bunların çok oluşlarına al-dırış etmeyin. Çokluklarına değer vermeyin. Yani bu kadar insanın e-ğer gittikleri yol yanlış olsaydı, bu kadar insan bu yoldan gider miydi diye sakın bir yanlışa düşmeyin. Çünkü insanların çoğunluğu şeytan yolundan gitmektedir, şeytan peşinden gitmektedir. İnsanların çoğunluğu inanmamaktadır.

Öyleyse hak çoğunluğun yolu değil Allah’ın yoludur. Bu şeytan metbularının âdetleri ne kadar da çok olursa olsun, gerçek yol Rab-bimizin gösterdiği yoldur. Biz de O’na uyalım şeytanın adımlarına tâbi olmayalım inşallah.

Şimdi burada bir de cenneti gözlemlemek ister misiniz? Bir anda cehennemi gösterdi Rabbimiz, korktuk, ürktük. Ama şimdi cennetle karşı karşıyayız.

31. “Cennet, Allah’a karşı gelmekten sakınanlara yaklaştırılır, zaten uzakta değildir.”

Cennet yaklaştırılmıştır. Uzak olmamak şartıyla cennet muttakîlere, hayatlarını Allah için yaşayan mü’minlere yaklaştırılmıştır. Uzak değildir cennet. Hangi şartla? Takva şartıyla tabiî. Muttakîlere yakındır o cennet. Öyleyse muttakî olmak, takva erleri olmak zorundayız. Allah’ın koruması altına girenlerden, Allah’la yol bulanlardan, yollarını Allah’a sorarak bulanlardan, hayatlarını Allah için yaşayanlardan, Allah’ın istediği ve belirlediği biçimde yaşayanlardan olmak zorundayız. Dünyada hesabını böyle yapanlardan olmak zorundayız. İşte o zaman cennet bize çok yakındır.

Resûlullah Efendimiz bir hadislerinde şöyle buyurur:

“Kişinin nalınının tokası ayakkabısına ne kadar yakınsa, cennet de kişiye işte o kadar yakındır.

Hadisin beyanıyla cennet bize o kadar yakındır ki, hemen önümüzde,

yanımızda, yanı başımızdadır. Sadece bir tavır, bir eylem, bir iş, bir söz bizi ya cennete ya da cehenneme sürükleyiverir. Mese-lâ; geç yahu, nedir ki İslâm, deyiverdi mi insan, hemen cehenneme yuvarlanmış demektir. Bir tek söz bile insanı cehenneme götürecek kadar cehennem bize yakındır. Yine Resûlullah Efendimiz başka bir hadisleri şöyle buyurur:

"Cennet mekârihle kuşatılmış, cehennem de şehvet-lerle perdelenmiştir." (Buhârî, Rikâk 28, Müslim, cennet 1)

Evet cennet kuşatılmış, cehennem de şehvetlerle örtülmüştür. Anlayabildiğimiz kadarıyla insan şöyle bir bölgede bulunmaktadır. Sağ tarafında perde ile örtülmüş içi görülmeyen bir alan, sol tarafında da yine perde ile örtülmüş bir alan var. İnsan böyle bu iki alan arasında balık sırtı gibi bir yerde durmaktadır. Yâni durulamayacak, kalınamayacak bir bölgede durmaktadır. Sağ tarafındaki cennet mekârihle örtülmüş, sol tarafındaki cehennem de şehevâtla örtülmüştür. Ama bu şehvetler sadece cinsel arzular anlamına değildir. İstenilenler, arzu edilenler, kişinin canının çektiği şeyler, nefsinin arzu ettiği şeylerdir. Yani nefsanî arzular, isteklerdir ki, başında zevkmiş gibi, safaymış gi-bi görünseler de, sonunda insanın imanını zorlayan, sonunda meşakkat görülen şeylerdir.

İşte insan âkıl bâliğ olduğunda, kendine geldiğinde, öyle bir alanda, öyle bir konumda bulunur ki, aslında orada duramayacaktır. Çünkü orası böyle balık sırtı bir alandır. Önü arkası, sağı solu, nereye gideceği belli olmayan bir yer. Orada durma imkânı da yoktur. Sağında cennet, solunda da cehennem vardır. Orada onu cennete de, cehenneme de zorlayanlar vardır. Cennetin ve cehennemin örtüleri de şunlardır: Cennet mekârihle, cehennem de şehvetlerle örtülmüştür.

Mekârih; icrası nefse ağır gelen, zor gelen her şeydir. Allah'a Allah'ın istediği şekilde kulluğa devam, Allah'ın emirlerini yerine getirip, yasaklarından kaçınmaya devam, bu uğurda her tür sıkıntı ve me-şakkate katlanmak, oruç, namaz, hacc, zekât gibi ibadetleri yerine getirmek ve hasılı Allah için bir hayat yaşamaktır. İşte bunlar nefse ağır gelir.

Veya bir başka anlamıyla Mekârih; kişinin kendi kendine kalınca, Allah'la, peygamberle, vahiyle ilgisini kesip nefsiyle baş başa kalınca boş verdiği şeylerdir. Zira insan Allah'la, peygamberle, Kur'-an'la, sünnetle beraberken

yaptığı şeyleri, bunlarla beraberliği bitince bırakıverirse işte bu mekârihtir. Çünkü kişi sürekli vahiyle beraberliğini sürdürebilirse, vahiy onu sürekli hidâyete sevk eder. Yine aynen bunun gibi kişi mü'minlerle beraber iken de velî olarak mü'minler onu sürekli hakka, hidâyete dâvet eder. Ama kişi tüm bunlardan uzaklaşınca, vahiyle ilgiyi kesince, mü'minlerle birlikteliğini bitirince onun nefsinin meyledip istediği şeylere mekârih diyoruz.

Ya da mükellefe kavil, fiil ve terk olarak emredilen ef'al-i mükellefîn dediğimiz şeylerdir mekârih. İşte cennet bunlarla perdelenmiştir. Bunları aşmayı beceremeyen kimselerin cennete girmeleri mümkün olmayacaktır. Meselâ namaz nefsin hoşlanmadığı bir mekâ-rihtir, onu icra edemeyen kişi cennete gidemeyecektir. Hakkı, İslâm'ı insanlara duyurmak, tavsiye etmek bir mekârihtir, bunu yapmayanlar cennete gidemeyecektir. Veya içki içmemek, zina etmemek, faiz yememek, küfür ve şirkten uzak durmak bir mekârihtir, bunlardan uzaklaşamayanlar cennete gidemeyecektir.

Evet, cennete ancak nefsin hoşlanmadığı meşakkatler aşılarak gidilebilecektir. Bir tarafta şeytan olacak, diğer tarafta nefis olacak, bir başka tarafta ilahlık, rablik taslayan tâğutlar olacak, bir tarafta insanlığımız, insan oluş özelliklerimiz olacak, buna rağmen biz bunları aşarak cennete gideceğiz.

Cehennem de şehevâtla, şehvetlerle kuşatılmıştır. Şehevât da İslâm'ın men ettiği her şeydir. Şehvet; şu anladığımız mânâda kadınlarla konuşmak şehvet değildir. Haram olarak konuşmak şehvettir. Kişinin kendi helaliyle konuşması niye şehvet olsun da? Öyleyse Allah'ın haram dediği şehvetlerden uzak durmayan insanlar cehenneme gideceklerdir. Hani kuş avlamak için tuzak kurarlar değil mi? İşte bu tuzak cehennemdir. Bu tuzaktaki yemler şehvetlerdir. Kuş insanlardır. O tuzak örtülüdür. Kıllar, samanlar ve yemlerle örtülüdür. Neden? Arkasında cehennem olduğunu, ateş olduğunu, yakalanma olduğunu, azap olduğunu gizliyor bu örtü.

32-34. "Onlara: "İşte bu cennet, Allah'a yönelen, O'nun buyruklarına riâyet eden, görmediği Rahmân'dan korkan, Allah'a yönelmiş bir kalple gelen sizlere, hepinize söz verilen yerdir. Oraya esenlikle girin, işte sonsuzluk günü budur" denir."

İşte vaad olunduğunuz cennet. İşte gönülden Allah'a yönelen, Allah'a dönen, içiyle dışıyla Rabbine kulluğa yönelen, Rabbinin âyetlerine yönelen, Rabbinin yasalarını koruyan, Rabbini razı etmeye yönelen her bir kimseye,

gıyabında Rabbine haşyet duyan, içten Rab-bine münîb bir kalp ile gelen kimselere vaad olunmuş cennet. Ona e-senlikle, barışla, selâmla girin. İşte bu ebedîlik günüdür. Ne büyük bir müjde değil mi? İnsanın bundan daha güzel, bundan daha şerefli duyduğu, duyabileceği bir söz olabilir mi?

İşte bu özelliklerin sahiplerine cennet yakınlaştırılmıştır. İşte içimizle dışımızla Rabbimize yönelmemizin, Kur'an'ı, sünneti, imanı, namazı koruyup gerçekleştirmemizin karşılığında cennet bize yaklaştırıldı. Öyle yakınlaştırıldı ki, şu anda kokusunu duymaya başladınız değil mi? Ne büyük bir lütuf ki, cennet ayağımıza geliyor. Üstelik biz ona doğru gitmiyoruz, o bize doğru geliyor. İşte ayağınızın ucuna ka-dar gelmiş. Hemen oraya girmeyi istersiniz değil mi? Haydi buyurun, atın adımlarınızı oraya. Nasıl? Bu dünyada adımlar oraya atılacak. Bu dünyada gerçekleştirilecek giriş… Bu dünyada yöneleceğiz ona. Hesabımızı ona göre yapacağız. Nasıl? Allah'a, Allah'ın istediği gibi yönelerek… Allah'a içimizle, dışımızla, kalbimizle, niyetlerimizle, amellerimizle yönelecek, sadece O'nu dinleyecek ve sadece O'nu razı etmeye çalışacağız. Kim böyle yaparsa, kim görmediği halde Rabbin-den korkarsa, görmediği halde Rabbine yönelen bir kalple gelirse, işte cennet ona yakınlaştırılır.

Peki acaba şu anda kime yöneliyoruz? Allah'a mı yöneliyoruz, dünyaya mı? Allah'a mı yöneliyoruz, yoksa oğula, kıza mı? Allah'ın ki-tabına mı yöneliyoruz, yoksa marka, dolara mı? Hedefimiz Allah mı, yoksa paralar, pullar, altınlar, gümüşler, evler, barklar, atlar, arabalar mı? Hedefimiz âhiret mi, yoksa makam, görev, saltanat önümüzü mü kesti? Allah'a kulluğa mı yöneliyoruz, yoksa zalimlerin zorbalıkları önümüzü mü kesti? Kitapla, Allah vahyiyle mi beraberiz, yoksa şeytan vahiyleri önümüzü mü kesti?

Eğer cennete girmek, cennetin bize yakınlaştırılmasını istiyor-sak, bunların hiçbirisini engel görmeyerek Allah adına yürümek zorundayız. Görmediğimiz halde Allah'tan korkarak putlardan ve putçulardan korkmamalıyız. İnsanlardan çekinmeyeceğiz. Çünkü onların hiçbir güç ve kuvvetleri yoktur. Onlar öldüremezler, onlar diriltemezler, onların cenneti ve cehennemi yoktur.

İşte böyle yaşayanlara Rabbimiz diyor ki: "Haydi selâmetle gi-rin cennete. Haydi durmayın girin cennetime. Artık dünyadaki tüm üzüntüleriniz, tüm endişeleriniz, tüm sıkıntılarınız bitmiş, benim yolumda çektiğiniz eziyetler, uğradığınız zulümler geride kalmış olarak cennete girin. Artık burası ebedîlik yurdudur. Bugün ebedîlik günüdür. Ebedîyen buradasın, hiç mi hiç oradan

çıkmayacaksınız.”

35. “Orada dilediklerini bulurlar. Katımızda fazlası da vardır.”

Orada onlara diledikleri, arzu ettikleri, akla hayale gelmedik her şey vardır. Bulutlardan hûriler yağacak onların üzerine. Onlar ora-da sonsuz nîmetler içindedirler… Çünkü onlar orada Allah tarafından ağırlanmaktadırlar. Onlar için orada büyük bir ağırlanma vardır. Allah’ın zâtına layık bir ağırlanma… Onun için orada istedikleri, canlarının çektiği her şey vardır. “Şu da var mı? Bu da var mı acaba?” demeye gerek yoktur. Her şey vardır orada. Orada asla mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü verici herhangi bir şey yoktur. Kur’an’ın başka bir yerinde Rabbimiz o mü’minler için “Tuhberûn” ifadesini kullanır. Bu ifade, Allah’ın nîmetlerinin insanın yüzüne, gözüne, gönlüne, benliğine sinmesi anlamına geliyor. Allah’ın nîmetlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hissedilecektir. Sevinçleri, memnuniyetleri, yüzlerinde, gözlerinde, hallerinde ve tavırlarında etrafa taşacaktır. Onları görenler her taraflarından bu nîmetlerin sevincinin aktığını hissedecek. Yani cennette Rabbinizin onlar için hazırladığı nîmetlerin eseri her hallerinden görünür biçimde sevindirileceklerdir. İkram olunacaklar… Cennet onlarla özdeş olacak, içlerine dışlarına sinecek ve tüm zerrelerinde etkisini gösterecektir. Cenneti kuşanacak, sevinci giyinecek, hep neşeli, hep canlı olacaklar. Allah’ın rahmeti onları çepeçevre kuşatacak ve Allah’ın nîmetleriyle iç içe olduklarını her an hissedecekler.

Öyleyse ey Müslümanlar, istediğiniz gençlikse, dinçlikse hedefiniz cennet olsun, çünkü orada ihtiyarlamayacaksınız. Eğer istediğiniz ebedîlikse, hedefiniz cennet olsun, çünkü ölümsüzlük oradadır. Eğer hedefiniz güzellere sahip olmaksa hedefiniz, hesabınız cennet olsun. Çünkü aydan, güneşten daha güzeller oradadır. İstediğiniz mal, mülk, servet, saltanatsa, bilesiniz ki mülklerin, saltanatların en büyüğü, ebedî olanı oradadır. Üstelik cennete en son girecek kimsenin mülkü, dünyanın on misli olacak. Tüm bunları bilen, bunlara iman eden insanlar olarak acaba niye cennet hesabına girmiyoruz? Acaba niye cenneti unutup bir hayat yaşıyoruz? Niye hedefimiz cennet değil de dünya? Gerçekten bunu anlamak mümkün değil. İşte cennet böyle. Orada istediğiniz her şey var ve:

“Üstelik daha da artıracağız,” diyor Rabbimiz. “İstediğiniz her şey orada var ve daha da artırması bize ait,” diyor Rabbimiz. Yani sizin nîmet olarak düşünemediğiniz, aklınıza bile getiremediğiniz nîmetler de vardır orada.

Sübhanallah! Elhamdülillah! Allahu ekber! Haydi koşalım cennete! Haydi dünya için koşturduğumuzun daha fazlasıyla koşalım cennete… Haydi dünyaya harcadığımız, dünya için harcadığımız enerjilerimizi, gün ve gecelerimizi cennet için harcayalım. Dünya için harcadığımız zamanlarımızı, ekonomik güçlerimizi ge-lin cennet için harcayalım. Gelin aklımızı, fikrimizi, çoluğumuzu-çocu-ğumuzu cennet için yatırım yapalım. Her şeyimizi cennet için harcayalım. Hedefimiz, hesabımız cennet olsun. İşte cennete koşmak budur. Eğer böyle yapmaz da dünya için koşacak olursak, dünya için plan program yapar, ben dünyacıyım, ben dünyada ölümsüzüm demeye kalkışırsak, unutmayalım ki bizden öncekilerden niceleri helâk olmuştur.

36. "Ey Muhammed! Bu inkârcılardan önce, kendilerinden daha kuvvetli olan, diyar diyar dolaşan nice nesilleri yok etmişizdir. Kurtuluşu var mı?"

"Ey peygamberim, bu kâfirlerden önce kendilerinden sayıca daha çok, güç, kuvvet, medeniyet, saltanat ve ömür yönünden daha güçlü nice nesilleri helâk ettik ki, onlar diyar diyar gezip dolaşıyorlardı. Onlar sadece kendi ülkelerinde değil dünyanın diğer ülkelerinde de egemendiler. Ülkeler dolaşan, ülkeler fetheden, çok geniş bölgelere egemen olan toplumlardı onlar. Zulümleri sebebiyle kendilerine Rab-binin azabı geldiği zaman bu güçleri, kuvvetleri, bu medeniyetleri, sal-tanatları kendilerini kurtarabildi mi? Allah'tan, Allah'ın azabından, helâkten, ölümden sığınacak bir yer bulabilmişler mi? Onlar kendilerini Allah'ın azabından kurtaramamışlar da bunlar mı kurtaracaklar? Halbuki onlar boy-pos, güç-kuvvet, uzun ömür yönünden bunlardan daha üstündüler, bunlardan daha zengindiler, ama suçlu olmaları, suç işlemeleri sebebiyle Rabbin onların tamamını helâk etti.

Sizden çok daha güçlü olanlar ölüme çare bulamadılar da siz mi bulacaksınız? Onlar helâk yasasından kurtulamadılar da sizler mi kurtulacaksınız? Onlara dünyada her türlü üstünlük sebepleri vermiştik. Ama onlar günâhlara daldılar. Rablerinin kendilerine gönderdiği hayat programından habersiz bir hayat yaşamaya başladılar. Rable-rinin elçilerine ve o elçilerin Rablerinden kendilerine getirdiği mesajlara ilgisiz yaşamaya başladılar. Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın elçileriyle mücadeleye tutuştular, kitaba ve peygambere rağmen kendi kendilerine hayat programı yapmaya kalkıştılar da, biz onların topunu helâk ediverdik. Kendilerine azabımız geldiği zaman da tüm bu imkânları, güçleri kuvvetleri, boyları, posları, medeniyetleri, ekonomik güçleri onlara hiç bir fayda sağlamadı.

Öyleyse ey Mekkeliler, ey dünyalılar, ey şu anda bu Kur'an'ın muhatapları! Kitabımızda uzun uzun örneklerini sunduğumuz toplumların başlarına gelenlerin sizin de başınıza gelmesinden sakının! Unutmayın ki sizin onlardan farklı hiçbir yanınız, hiçbir ruçhaniyetiniz yoktur. Allah katında sizin onlardan faklı, onlardan üstün hiçbir yanınız yoktur. Bilesiniz ki Allah yasalarında kesinlikle değişme olmaz. Üstelik sizin şu anda yalanladığınız, değer vermediğiniz, ilgilenmediğiniz, sırt döndüğünüz peygamber onlara gönderilenlerden daha kerimdir. Dikkat edin sizin şu andaki durumlarınız onlarınkinden daha kritik, daha tehlikelidir.

37. "Doğrusu bunda, kalbi olana veya hazır bulunup kulak verene ders vardır."

"Bütün bu uyarılarda, bütün bu âyetlerde kalbi olan, kalbi açık olan, kalbini kullanan, vicdan, izan, şuur sahibi, kendinden gafil olmayan, fıtrî özelliklerini kaybetmemiş, diri olan ve dinlemeye, kulak vermeye hazır olan, dinlerken gaflet içinde başka şeylerle meşgul olmayan kimseler için ibretler ," diyor Rabbimiz.

Yani bütün bunları size bir tezkira, bir öğüt, size bir nasihat olsun diye anlatıyoruz. Sizden önceki toplumların helâkini haber veriyoruz ki, bundan öğüt alasınız, ibret alasınız. Bu sizin için bir zikra ol-sun da aklınızda kalsın bu iş... Tezkira, anmadır. Yani aklınıza çakılsın, zihninize kazınsın kalsın, hafızanızdan, belleğinizden hiç çıkmasın diye anlatıyoruz. Sizden öncekilerin düştüğüne düşmeyesiniz diye anlatıyoruz. Örneğin elektriğin tehlikeli olduğunu elektriği anladığımızdan bu yana farkındayız ve hiç unutmuyoruz değil mi? Hele hele eğer gözümüzün önünde birilerinin elektrikle oynarken bir gaflet sonucu, bir dikkatsizlik sonucu yanıp kömür olduğunu görmüşsek, bunu hiç unutmayız değil mi? Bizim için bir ibret, bir ders, bir tezkira olmuştur artık o.

İşte tezkira budur. İşte İslam'ın bizden istediği tezkira budur. Yani öğrenmişsek, tehlike boyutunu aşacak hiçbir harekette bulunmayacağız demektir. O kadar dikkat edeceğiz ki, bu örneğin dışına çıkmadan kendimize program çizeceğiz.

Ama tabi bunu ancak kalbi olanlar, kulak verenler anlayacaktır. Kulakları olduğu halde duymayanlar, kulaklarını hakkı duymada, Allah'ın âyetlerini duyup dinlemede, etraflarında kendilerini uyaran yığınlarca âyetlerin uyarılarına kulak

vermede kullanmayanlar, kulaklarını kendi lehlerinde sonuçlar doğuracak uyarıcıları duymayanlar, ya da duydukları halde duymazdan gelenler, hiç duymamış gibi bir tavır takınanlar tüm bu âyetlerden hiçbir şey anlamayacaklardır.

38. "Andolsun ki, gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları altı günde yarattık ve Biz bir yorgunluk da duymadık."

Gökleri, yeri ve ikisi arasında olanları Rabbimiz altı günde yarattığını ve bunları yaratırken de kendisinin asla bir yorgunluk duymadığını anlatıyor.

Kitabımızın başka yerlerinde de bu "altı gün" ifadesi kullanılır. Yaratılış günü dediğimiz altı günü konu edinen bu âyet, müteşabih bir âyettir. Bu tür âyetleri fazla derinleştirmeden bütünlüğü içinde anlamak ve kabul etmek zorundayız. Çünkü Rabbimiz ben böyle dedim mi, hemen kabul edin, benim dediğim gibi inanın buyuruyor. Bunu, bu altı günü araştırın, ne olduğunu, ne olmadığını bulun, bilin, anlayın demiyor Rabbimiz. Gökleri, yeri ve ikisi arasındakilerin tümünü altı günde yaratan, buna güç yetiren Rabbinizin sizin üzerinizdeki hakî-miyetini anlayın diyor.

Gökleri ve yeri yaratan Allah'tır. Tüm mevcudatı var eden O'-dur. Yaratış O'nu asla yormamış, O'na asla zor gelmemiştir. Yani Ya-hudi ve Hristiyanların dedikleri gibi bu kâinatı zar zor yaratmış, yorulmuş, sonra da dinlenmeye çekilmiş değildir. Her an yaratışına ve yaratıklarına hükmetmeye devam etmektedir.

Aristo'nun ve Aristo yolunun yolcuları demokratik kafaların dedikleri gibi dünyayı yaratmış sonra da ne haliniz varsa görün, nasıl is-terseniz öylece yaşayın, ben dünyayla ilgilenmiyorum diyerek köşesine çekilmiş, dünya işini bize bırakmış değildir. Hayata karışan, hayata hükmedendir Allah. Tüm kâinatta hükmü geçendir Allah.

Çünkü yaratılış bitmemiştir. "Kün" emriyle her an yaratılış devam etmektedir. Şu anda yaratılanlar Allah tarafından yaratılmakta, tüm eylemlerimiz O'nun tarafından yaratılmaktadır.

39-40. “Ey Muhammed! Söylediklerine sabret; Rab-bini, güneşin doğmasından önce ve batışından önce överek tesbih et. Geceleyin ve secdelerin ardında O’nu tesbih et.”

“Kesinlikle dinleme onları. Sen sabret. Sen dayan ve diren. Sen yoluna devam et. Sen onlar için kulluk programını bozma. Sen sakın kulluğundan vazgeçme peygamberim…” Âyet bir taraftan Ra-sulullah Efendimizi teselli ederken, diğer taraftan da kâfirler için büyük bir tehdit oluşturuyor.

Gerek Yahudilerin, “dünyayı yarattıktan sonra Allah dinlenmeye çekilmiştir” şeklindeki sözleri, gerek demokratik kafalıların “Allah hayata karışmaz” şeklindeki iddiaları, gerekse müşriklerin “öldükten sonra tekrar diriliş yoktur” şeklindeki zırvalarına karşı, Rabbimiz, Ra-sulullah Efendimizin sabretmesini emrediyor.

“Sen sabret, unutma ki sen bizim gözetimimizdesin, güvendesin, emniyettesin. Sen Rabbinin yolunda olduğun sürece hiç kimse sana bir zarar veremeyecek. Sen güneşin doğmasından önce, güneşin batışından sonra Rabbini överek, hamd ile O’nu tesbih et.” Buradaki tesbih beş vakit namazdır. Kur’an-ı Kerîm’de her bir zorlanma anında Rasulullah Efendimize namaz tavsiye edildiğini görüyoruz. Namazla güç kaynağıyla irtibata geçilecek ve alaylamalara, zulümlere dayanma gücü kazanılacak. Bu tebliğcinin her an muhtaç olduğu bir emirdir.

İşin gücün Rabbini hamd ile tesbih etmek olsun. Yani tüm ha-yatın hamd ve tesbih olsun. Tüm hayatında Rabbini kitabında kendisini tanıttığı gibi tanımak, inanmak, kabul etmek, gece gündüz O’nu övmek, O’na hamd etmek, O’nu gündemde tutmak hedefin olsun. Gece-gündüz işin bu olacak. Namazda, kıyamda, secdede, oruçta, hacda, savaşta, barışta, evde, sokakta, her zaman ve zeminde Rab-bini yüceltmek, yüceliği Rabbine vermek, O’nun için bir hayat yaşamak olacak.

Geceleyin ve secdelerin ardından tesbih de, namazlardan sonraki zikirdir. Namazların ardından sübhanallah, elhamdülillah, Al-lahu ekber şeklindeki tesbihler, zikirler veya farz namazların arkasından kılınan nafilelerdir.

41-42. “Bir çağrıcının yakın bir yerden çağıracağı güne kulak ver. O gün çığlığı gerçekten duyarlar; işte o, kabirden çıkış günüdür.”

Münadinin, çağırıcının yakın bir yerden çağıracağı güne kulak ver. O gün, kıyâmet günü İsrafil'in çağrısı çok yakın bir yerden duyulacaktır. "Ey çürümüş kemikler! Ey dağılmış bedenler! Ey toz-toprak olmuş hücreler! Ey çürüyüp gitmiş saçlar! Ey insanlar! Haydi toplanın! Haydi kalkın ve hesap-kitap için Rabbinizin huzurunda toplanın!" denilecek. Bu, yaratılıştaki "Kün" emrine benzer.

Münadinin bu sesi yeryüzünün her bölgesinden aynı tonda, aynı netlikte işitilecektir. İnsan yeryüzünün neresinde ölmüş olursa olsun, yeryüzünün hangi bölgesine gömülmüş olursa olsun çok yakından bu sesi duyacaktır. Çünkü artık zaman ve mekan da değişmiştir. Zaman ve mekan yasasını koyan Allah elbette onları değiştirme gücüne sahiptir. Dünyada Allah'ın bu çağrısına kulak vermeyen, Kur'an'ın, peygamberin ve bunca âyetlerin çağrısını duymak istemeyenler yarın reddettikleri bu dâveti zorunlu olarak duyacaklar. İşte bu, insanların kabirlerinden çıkış günüdür.

43. "Doğrusu Biz diriltiriz, Biz öldürürüz, dönüş Bizedir."

Öldüren de Allah'tır, dirilten de. Hayat da, ölüm de Allah'a aittir. Hayatı veren de, alan da Allah'tır. Öldüren de, dirilten de Allah'tır. Hayatın sahibi de, ölümün sahibi de O'dur. Diriltmeye de, öldürmeye de gücü yeten O'dur. Herhangi bir şeyin yaratılmasını, ya da öldürülmesini istediğinde Allah kesinlikle güçlük, zorluk ve meşakkat çek-mez. O'na muhalefet edilmez, karşı durulmaz. Ne dilerse mutlaka gerçekleşir. Ölmüş bir toprağın yeniden hayat bulması, dirilmesi veya bir mevsim yapraklarını dökmüş, dalları kurumuş bir ağacın bir mevsim sonra her tarafından hayat fışkırdığı gibi, ölümlerinizden sonra sizi tekrar diriltmeye güç yetirendir. Allah için herhangi bir şeyin yaratılması, "ol" emrine bağlıdır. Arkasından bir de bakarsın ki o oluvermiştir.

Hepinizin dönüşü Allah'adır. Ölümlerinizden sonra dirilip hesap vermek, yaşadığınız bu hayatın faturasını ödemek üzere Rabbi-nizin huzuruna gideceksiniz.

44. "O gün, yer yarılır onlar çabucak ayrılır; bu, Bize göre kolay bir toplanmadır."

O gün yer yarılır ve insanlar o yarıklardan fırlayıp dışarıya çıkarlar. Allah'ın münadisinin dâvetini duyar duymaz hemen çabucak kabirlerinden çıkarlar. Bu Allah'a hiç de zor değildir. Allah için kolay bir toplanmadır.

45. "Onların dediklerini Biz daha iyi biliriz. Ey Muhammed! Sen onların

üzerinde bir zorba değilsin; söz verdiğim günden korkanlara Kur'an'la öğüt ver."

"Öyleyse ey peygamberim, onların dediklerini biz daha iyi biliriz. Sen onların üzerine bir zorlayıcı değilsin." Rabbimiz bu son âyetiyle peygamberimize teselli veriyor. "Peygamberim, sen onların lakırdılarına kulak verme, önem verme, ciddiye alma. Biz onların gerek senin hakkında, gerek Bizim hakkımızda, bizim kendilerine verdiğimiz bu haberlerimiz hakkında onların söylediklerinin tamamını işitiyoruz. Onlara gereken cezayı vermek bize aittir. Bizim ilmimiz onları kuşatmıştır. Sen onları imana, hidâyete zorlayacak, zorla onları mü'min ya-pacak değilsin. Sen söz verdiğim kıyâmet gününden korkanları, kıyâmetin hesabını gündemde tutanları, hesaba çekilecekleri gün konusunda titiz davrananları Kur'an'la uyar. Onlara kitabın âyetlerini duyurmaya devam et. Biz de buna devam edeceğiz…"

Bu sûreyi de burada bitirelim inşallah. Sübhanekallahümme ve bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 51 -

ZÂRİYÂT SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 51., nüzûl sıralamasına göre 67., Mufassal kısmın ilk sûreler grubunun ilk sûresi olan Zâriyât sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 51 dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işiten, her şeyi bilensin.

Muhterem arkadaşlar, inşallah bu haftaki dersimizde Mekke'-de nâzil olmuş, kıyamet, kıyamet gününün hesabı kitabı, kıyamet gü-nünün gerçekleşmesi konusunda, kıyamet günü olacaklar konusunda insanların farklı düşüncelere sahip oluşları konusunda, tevhid, risalet konularında, kıyameti ve kıyamet gününün hesabını reddederek bir hayat yaşayan, bu konuda Allah bilgisine, vahye müracaat etmeyen insanların bu yanlış inanışlarının hayatlarına yansıması konusunda bizi bilgilendiren bir sûreyle karşı karşıya geleceğiz.

Zâriyât sûresi diye isimlendirilen bu sûresinde Rabbimiz bize gerek enfüsümüzden, gerekse dışımızdan âyetler sunacak, bizi tarihle yüzleştirecek, bizi geçmişle yüz yüze getirecek ve tarih içinde Allah bilgisine, peygamber mesajına karşı çıkanların hiç bir delile dayanma-dıklarını, sadece inatlarından, azgınlıklarından kaynaklanan bir cüretle karşı geldiklerini anlatacak ve son derece etkili bir biçimde kullarını kendisine kulluğa çağıracak.

Sûrenin ana fikri âhiret konusudur. Sonunda da tüm insanlık tevhidi kabule çağrılmaktadır. Âhiret ve ölüm ötesi hayat konusunda insanların hiçbir bilgi ve belgeye dayanmadan söylediği sözlerin, geliştirdikleri mantıkların tamamının boş değersiz olduğu bu sûrede çok hoş bir şekilde ortaya konulmaktadır. Çünkü âhiret konusu bugünden bilinmesi imkânsız olan gaybî bir konudur. Kimsenin görmesi ve bilmesi mümkün olmayan bir konudur ve bu gibi gaybî konularda söz hakkı sadece Allah'a ve O'nun bildirmesi ile Resûl-i Ekrem Efendimize aittir. Kitap ve sünnetin dışında bu konuda kim ne söylemişse bilelim ki nazariyeden ve boş sözden ibarettir. Dün de bugün de insanlar bilgisizce bu konularda zırvalarda bulunmuşlardır.

İnsanlardan kimileri, sanki gözleriyle görmüşler, ya da herhan-gi bir kaynaktan haber almışlar gibi öldükten sonra bir diriliş ve hayat yoktur diyorlar.

Kimileri ölümden sonra hayat vardır diyorlar, ölüm ötesi hayatın varlığına inandıklarını söylüyorlar, ama bunun bir tenâsüh olduğunu demeye çalışıyorlar. Yâni öldükten sonra insan ruhunun başka bir varlığa geçerek, başka bir varlığın bedenine intikal ederek yaşamaya devam etmesi şeklinde kabul ediyorlar.

Kimileri âhiretin, ölüm ötesi dirilişin varlığına inandıklarını iddia ediyorlar, orada bir sorgulama, bir ceza ve mükâfat vardır ama, kötü amellerin cezasından kurtulmak için bin bir çeşit kurtarıcı varlığa inanıyorlar. Bu varlıkların orada etkili olacaklarına, Allah'ın bunlara yetki vereceğine ve kendilerini Allah sorgulamasından, Allah azabından kurtaracaklarına inanıyorlar. Gerek melek, gerek cin, gerek insan bin türlü aracıları araya sokmaya çalışıyorlar.

Halbuki böyle çok büyük ve önemli bir konuda insanın bir takım yanlışlara düşmesi, bozuk itikatlara gitmesi elbette tüm hayatını yanlış yola itecek ve geleceğini de mahvedecektir. Bu konuda, her konuda yaratıcı olan Allah'tan

gelen bilgilere dayanmadan, kitap ve sünnete müracaat etmeden, hiçbir bilgiye sahip olmadan sadece tah-min ve kıyaslara dayanarak, akıl yürütmelere istinat ederek bir inanç sistemi kurmak ve ona göre bir hayat yaşamak ahmaklıkların en büyüğüdür. Bundan daha büyük bir akılsızlık düşünülemez. Yarın düşündüğünün, beklediğinin tamamen aksiyle karşı karşıya geldiği zaman onun hüsranını bir düşünün. Az evvel söylediğimi burada bir da-ha tekrar edeyim. Bu konuda söz sahibi Allah'tır. Hayatın da ölümün de sahibi O'dur. Bu hayatı başlatan da bitirecek olan da O'dur. Biten bir dünya hayatının sonunda insanları tekrar dirilteceğini haber veren de O'dur. Başka bilgi kaynağımız yoktur. Ya O'nun bilgileriyle bir hayat yaşayacağız ya da bilgisizce kendimizi mahvedeceğiz.

Akıllı bir insan Allah'ın haber verdiği bu bilgilerle şu kâinatta işleyen düzene, kurulan yasalara bakacak ve bu bilginin doğruluğunu anlayacaktır. Çünkü bu kâinat serapa bu bilginin doğruluğunu haykır-maktadır. Rabbimiz bu sûresinde ısrarla biz kullarını bu âyetler ve kâinat âyetleri üzerinde düşünmeye ve yoğunlaşmaya dâvet ediyor. İnsanlık tarihine bakmamızı istiyor.

Sûrenin ilerleyen bölümlerinde Rabbimiz biz kullarını sadece kendisine kul köle olmaya, sadece kendisini dinlemeye, sadece kendisinin razı olacağı bir hayatı yaşamaya çağırır. Rabbiniz ve yaratıcınız olan Allah, sizi kendisinden başkalarına kul köle olasınız, onların arzuları istikametinde bir hayat yaşayasınız diye yaratmamıştır. Sizi sadece kendisine kul köle olasınız diye yaratmıştır. O, gıdasını sizden alan, sizin korumanıza muhtaç olan, siz sahiplenmedikçe varlıklarını bile sürdüremeyen uydurma tanrı ve tanrıçalar gibi değildir. O, herkesi doyuran, herkese rızık veren, herkesi koruyan, herkesi yoktan var kılan bir Rabdir buyurulmaktadır.

Daha sonra hiçbir bilgileri olmadığı halde sırf serkeşliklerinden ve hevâ ve hevesleri istikametinde diledikleri gibi bir hayat yaşama sevdalarından ötürü inkâr edenler karşısında peygamber ve onun yo-lunun yolcularına bir teselli ve tavsiyede bulunuyor Rabbimiz. Ey peygamberim, bu densizlere sakın üzülme, sen dâvetini sürdürmene ve görevini yapmana bak, çünkü senin dâvetin o serkeşlere faydalı olmasa da onların yakınlarına ve çocuklarına faydalı olacaktır.

O zâlimler elbette çok yakında bu tavırlarının cezasını çekecektir. Onların hak ettikleri azap bizim katımızda hazırdır buyurulmak-tadır. Bu mukaddimeden sonra inşallah iman etmek üzere, hayatımızı bu imanla düzenlemek üzere

dinleyelim. Ama önce âyetler üzerinde hızlı bir gezinti yaptıktan sonra Allah yardımcımız olsun diyerek sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım.

Zâriyât sûresinde, insanların duygu ve düşüncelerine çeşitli sırlarla hitâb edilmektedir. Ondan sonra "Tevhid" inancı ve âhiret duy-gusu aşılanmaktadır. Zaten sûrenin ilk büyük bölümü âhiret hakkın-dadır. Ondan sonra "Tevhid" inancına davet konusu gelmektedir. Yü-ce Allah âhiret inancım izâha geçmeden önce, sûreye şöyle bir girişle başlamıştır:

"Savurup kaldıranlara (esip bulutları, tozları kaldıran rüzgârlara, yanardağlardan lavlar püskürten tabiat kuvvetlerine, yaratıkları sa-vuran meleklere), (yağmur) yükleriyle yüklü bulutlara, kolayca akıp gi-den (gemilere, rüzgârlara, yörüngelerinde dönüp seyreden gezeğen) lere, işleri taksim edenlere (rızıkları, yağmurları dağıtan güçlere) an-dolsun ki, size vaadedilen, mutlaka doğrudur. Cezâ, muhakkak olacaktır" (1-5).

Bu âyetlerin ilk dördü yemindir. Beşinci ve altıncı âyetler ise, bu yeminin cevabıdır. Beşinci âyetteki, "size vaat edilen, mutlaka doğrudur" ifâdesi, mutlaka kıyâmet günü gerçekleşecektir, demektir. Bazı âlimlere göre de bu, size vaadedilen azap veya mükâfat haktır, manasındadır (el-Maverdî, en-Nuketu ve'l-Uyûnu, Beyrut 1992, IV, 362) Aynı zamanda bu âyetlerde, tabiat kuvvetlerinin Allah tarafından yönetilen büyük güçler olduğu anlatılmaktadır. Onlarla yemin edilerek bu husus dile getirilmiştir. Yüce Allah yemin ile insanların dikkatini bu yöne çekmektedir.

Bununla beraber sûrede, geçmiş peygamberlerin ve kavimlerin kıssalarından, ibret alınması için nakiller yapılmıştır. Peygamberlerin tebliğlerine kulak vermeden, cehâlete dayanan kendi yanlış ve ba-tıl düşüncelerine göre hareket edenlerin nasıl mahvoldukları hatırlatılmıştır. Bir de tabiat olaylarına, müspet ilmî araştırmalara işâretler vardır: Her Şeyden iki çift (erkek, dişi) yarattık, ta ki düşünüp öğüt a-lasınız"(49).

Bu âyette Yüce Allah'ın varlığı, birliği, üstün gücü ve yaratıcılığına işâret edildiği gibi, insanlara müspet ilimler alanında çalışmaları da hatırlatılmaktadır (Seyyid Kutub, Fi Zilâli'l-Kur'ân, Beyrut 1971, VII, 587 vd.). Bu sûrede dile getirilen diğer önemli bir husus da, cinlerin ve insanların Allah'a ibâdet etmek için yaratılmış olmalarıdır: "Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım" (56).

Bu âyette ifade edildiği gibi, Yüce Allah insanları başkalarına kulluk etmeleri için değil, yalnız kendisine kulluk etmeleri için yaratmıştır. Burada söz konusu olan ibâdetten neyin kastedildiği hususunda, âlimlerin farklı açıklamaları olmuştur. Bazı âlimlere göre ibâdet, Allah'ı bilmek, O'na inanmak ve imân etmektir. Diğer bazı âlimlere gö-re ise, burada anılan ibâdet, mutlak surette Allah'a itaat etme, İslâm'ın bütün emirlerine riayet etme manasını ifade eder.

Yüce Allah'ın bu âyetteki açıklamasına göre, l), âkil baliğ olduğu andan itibaren ölünceye kadar Kur'ân'.a uygun bir hayat sürdürsün diye insanı yaratmıştır. (ez-Zebîdî, Sahih-i Buhârî Muhtasarı Tec-rid-i Sarih Tercümesi, Terc. Ahmed Naim, Ankara 1975, V, 16).

Sûre; Allah'ın her türlü açıklamalarına, peygamberin her türlü ikaz ve uyarılarına rağmen imana gelmeyen, "Tevhid"e sarılmayan ve küfürde ısrar edenlerin acı akıbetlerini ortaya koşarak son bulmaktadır: Muhakkak ki, bu zulmedenlerin de (geçmiş) arkadaşlarının payı gibi bir azap payı vardır (ötekilerin başına gelen azap gibi bir azap, bunların da başına gelecektir), acele etmesinler. Va'dedildikleri günlerinden dolayı vay o kâfirlerin haline!" (59,60).

1-6. "Esip savuran rüzgarlara, yağmur yüklü bulutlara, kolayca süzülen gemilere ve işleri yöneten meleklere andolsun ki, size söz verilen kıyametin kopması şüphesiz gerçektir. Ödeşme günü gelecektir."

Öteki Mekkî sûrelerin genelinde olduğu gibi, bu sûresinde de Rabbimiz yeminlerle söze başlıyor. Dikkat ederseniz belli isimler, bilinen varlıklar üzerine değil de sıfatlara yemin ediyor Rabbimiz. Bu tür yeminlerin nasıl anlaşılacağı hususunda daha önce tanımaya çalıştığımız Mürselât sûresinin başında uzunca bilgi vermeye çalışmıştım.

Rabbimiz estikçe esen, tozu dumana katan, esip savuran rüzgarlarına yemin ediyor. "Emrimle kullarımdan kimilerine rahmet getiren, kimilerinin de defterini düren rüzgar âyetime yemin olsun ki! Ağır ağır yükleri yüklenip taşıyan bulutlara yemin olsun ki! İçinde milyonlarca ton su buharlarını yüklenip taşıyan bulutlara yemin olsun ki! Denizlerden ağır ağır yüklerini yüklenip Allah'ın takdir buyurduğu bölgelere rahmet götürmek üzere yükselen bulutlara yemin olsun ki!

“İşi taksim eden, müdebbirat-ı emr olan, işi düzenleyen meleklere yemin olsun ki! Allah’ın emriyle Rabblerinden aldıkları görevlerini tastamam yerine getiren meleklere yemin olsun ki! Cenâb-ı Hakk’ın âlemin düzeni konusunda emir altına verdiği, memur kıldığı, işi yönetip idare eden meleklere yemin olsun ki! Allah’ın emriyle rüzgarları, yağmurları, rızıkları, ömürleri, zelzeleleri, dünyanın düzeniyle ilgili di-ğer işleri idare eden, icra eden meleklere yemin olsun ki!

Kolaylıkla akıp giden, yüzüp giden gemilere yemin olsun ki!”

Yemin olsun, yemin olsun, yemin olsun ki muhakkak size vaad edilen hiç tartışmasız doğrudur. Size vaadedilen, vaad olunduğunuz gerçektir. Vaad olunduğunuz mutlaka gerçekleşecektir. Kıyamet, ba’s ve ceza olarak söz verilen size gelecektir. Size vaadedilen şey mut-laka gelecek, vaad olunduğunuz şeylerle mutlak sûrette karşı karşıya geleceksiniz.

Bu kadar yeminden sonra söylendiğine göre bizim bize vaa-dedilen kıyameti, kıyamet sonrası hesabı, kitabı hep aklımızda tutmamız, iki kaşımızın arasında tutmamız, kıyamet elde bir dememiz ve bir an bile unutmamamız gerekecektir.

Rabbimizin burada üzerine yemin ettiği, dikkatlerimizi üzerlerine yoğunlaştırmamızı istediği âyetlerinden rüzgarlar, bulutlar, gemiler, melekler, göklerde ve yerde egemen olan Allah’ın ordularıdır. Tüm bu varlıklar boyunlarındaki ipleri elinde olan Allah’ın emriyle, Allah’ın koyduğu yasayla akıp giderler. Hepsi de Allah’ın emrine boyun büküp teslim olmuşturlar. Onlar asla Rabblerinin, sahiplerinin, yaratıcılarının yasalarına itiraz etmez, karşı gelmezler. Rabblerinin kendilerine seçip belirlediği yörüngelerinin dışına çıkmazlar. Bugün böyle oldukları gibi yarın da bu böyle olacaktır. Bir gün gelecek ki bu arz da, bu dünya da, içinde olanlar da, gökler de, göklerde olanlar da Rabblerinin ölüm yasasına karşı gelemeyeceklerdir. Bu varlıklar içinde farklı bir varlık olan, Rabbleri tarafından kendilerine yeryüzünde özgür bir irade verilen insanlar da Rabblerinin ölüm yasasına karşı gelemeyecek. Hayatları bitecek, ömürleri, varlıkları ve dünyaları bitecek. Hepsi de Rable-rinin emriyle ölecek, sonra tekrar dirilecek, sonra yaşadıkları bir dünyanın hesabına çekilecekler. Kimse Allah yasasına karşı gelemeyecek. Kimse kaçıp kurtulamayacak. Kesinlikle bilesiniz ki:

“Muhakkak ki din gerçekleşecektir. Muhakkak ki kıyamet, âhi-ret, hesap, kitap, cennet, cehennem mutlak sûrette gerçekleşecektir. Mutlak sûrette vaki olacaktır. Mutlak sûrette Allah’ın vaadi gerçekleşecektir. Muhakkak ki sizler ölümünüzden sonra hesaba çekilmek ü-zere, yaptıklarınızın, yaşadığınız hayatın hesabını ödemek, faturasıyla karşı karşıya gelmek üzere tekrar dirileceksiniz. Artık güvendiğiniz dünya bitecek. Dayandığınız hayat ölümle son bulacak. Bir gün ölecek ve dirileceksiniz. Size vaad edilenlerle karşı karşıya geleceksiniz. Size vaadedilen diriliş, haşr, neşr, mizan, hesap, kitap, cennet, cehennemle karşı karşıya geleceksiniz. Kim engel olabilir buna? Kim önüne geçebilir Allah yasasının önüne? Kim değiştirebilir Allah takdirini?” buyurduktan sonra Rabbimiz şöyle buyurur:

7-8. “İçinde yörüngeler bulunan göğe andolsun ki, ey inkârcılar, siz şüphesiz aykırı görüştesiniz.”

Binası sağlam olan, yapısı, dokunuşu en güzel, en düzgün bir şekilde yapılandırılmış caddeler, yollar, yörüngeler sahibi semâya da yemin olsun ki.! Rabbimiz, semâ için de yollardan söz ediyor. Halbuki biz yollar, caddeler sahibi olarak yeryüzünü biliriz. Biz kıtalar sahibi olarak yeryüzünü tanırız, ama bakın Rabbimiz göklerin de kıtalar, ge-zegenler sahibi olduğunu anlatıyor. Elbette O’nun bilgisi olmadan biz gökyüzünü nereden tanıyabiliriz? Gökleri ancak onun sahibinin bilgileriyle bilebiliriz. Âlem ancak O’nun bilgileriyle bizim gözümüzün önündedir. Onun bilgisi olmadan semalara ulaşmamız mümkün değildir. Bakın Rabbimiz uçsuz bucaksız gökleri gözümüzün önüne seriyor.

Yıldızlarıyla, galaksileriyle, yollar, kıtalar, yörüngeler sahibi se-mâya yemin olsun ki, siz farklı farklı görüşlerde, farklı farklı ifadelerdesiniz. Sözleriniz, inanışlarınız, düşünceleriniz birbirini tutmuyor. Ki-miniz göklerin ve yerin sahibi, göklere ve yere egemen olarak Allah’ı kabul ediyor, kiminiz göklere ve yere egemen başka Rabbler, başka ilâhlar kabul ediyorsunuz. Kiminiz yaşadığınız bu hayatın sonunda dirilip hesaba çekileceğiniz kıyamet gününe inanıyor, kiminiz reddediyorsunuz. Kiminiz dilinizle inanıyor, hayatıyla, hayat programıyla reddediyor, kiminiz hem diliyle hem amelleriyle reddediyor. Kiminiz hayatı, ölümü, ölüm ötesini Allah bilgileriyle değerlendiriyor, Allah’ın değer yargılarına teslim olup bu dünyada öyle bir hayat yaşıyor, kiminiz Allah bilgilerini reddederek, Allah’ın değer yargılarını göz ardı ederek kendi hevâ ve hevesleri, kendi değer yargılarıyla bir hayat yaşıyor. Kiminiz bu dünyada ölümsüzlüğe bina edilmiş bir hayat programı takip ederken, kiminiz her an ölüverecekmiş gibi bir hayattan ya-na tavır belirliyorsunuz. Kiminiz dirilişi

reddederek çok rahat bir hayat yaşarken, kiminiz kıyameti iki kaşının arasında hissederek tir tir titremektesiniz. Kiminiz Allah'ın örnek kul, model insan olarak gönderdiği Peygambere iman edip onun örneklediği bir hayatı yaşamaya koşarken, kiminiz ona şair, kahin, sihirbaz diyorsunuz. Kiminiz rahmeti bol olan Rabbinizin rahmeti gereği size gönderdiği kitabına iman ediyor, hayatını onunla düzenleme kavgası veriyor, kiminiz Allah kitabını reddediyor… İnsanlar hak bilgiye, kitap bilgisine, Allah bilgisine müracaat etmezlerse elbette böyle farklı farklı düşüncelere sahip olacaklardır.

9. "Bundan, dönebilecek kimseler döndürülür."

Ondan çevrilen çevrilir. Mutlak sûrette gerçekleşecek olan kı-yametten, kıyametin hesabından, kitabından ancak Allah'ın hak bilgisinden, vahiyden yüz çeviren kâfirler, kitaptan habersiz yaşayanlar çevrilirler. Ya da tüm bu ihtilaflardan, bu farklı görüşlerden ancak Allah bilgisine yönelenler, vahiyden nasiplenenler çevrilip hakkı bulabilirler. Ancak Allah'ın kendilerine hidâyet buyurduğu kimseler bu sapık anlayışlardan dönüp hakka iman eder. Kim de Allah'ın kitabına inan-maz, Allah'ın elçisini reddederse, elbette o kimse bu kitabın hidâyetinden, bu kitabın yol gösterisinden mahrum bırakılacaktır.

10-11. "Yalancılığı itiyat edinenlerin, bilgisizliğe saplanıp kalanların canları çıksın!"

"Yok olsun o yalancılar. Kahrolsun o Allah bilgisini, Allah hidâyetini bir kenara bırakarak kendi tahminlerini, kendi hevâ ve heveslerini ileri sürenler…" Tercihlerini. Allah kitabından yana kullanmayarak, kitabın hidâyetinden mahrum bırakılan nasipsizleri Allah kahretsin. Zaten kahrolmaya lâyık olanlar onlardır. Çünkü Allah bilgisini, peygamber bilgisini diskalifiye ederek kendi tahminleriyle, kendi ümniye-leriyle bilgisizce bir hayatı yaşayarak hem dünyalarını hem de âhiret-lerini mahvetmişlerdir. Vahye müracaat etmedikleri, kitaba ve peygambere kulak vermedikleri için çeşit çeşit fikirlerin peşinde kendi hevâlarını putlaştırmış ve haktan çevrilmişlerdir. Kesin bilgiden mahrum oldukları için hayatları, dünyaları hep şüphe ve tereddütlere bina edilmiştir. Şüphecidirler, zancıdırlar. Amelleri, bilgileri kitabî değildir, kitaba dayanmaz. "Zannediyorum bu böyledir!" der ve böylece zan üzerine yürürler. Zanla amel ederler. İşleri sadece boş bir zandır bunların.

Onlar bilgisizlik içinde, karanlıklar, yanılgılar içinde sarhoşça bir hayat süren kimselerdir. Dünyayı, hayatı, âhireti, gökleri, yerleri, ölümü, kıyameti, haşri, hesabı, cenneti, cehennemi, Allah'ı, kitabı, peygamberi bilmezler. Allah

bilgisinden mahrum oldukları için hiçbir şey bilmezler. Bu dünyada bilgisizlik, cehalet onların tek vasfıdır. Allah'tan habersiz yaşadıkları bu dünya hayatı onları sarhoş etmiştir. Ne yaptıklarını, ne ettiklerini bilmez bir şekilde yaşarlar.

Halbuki bu dünyanın sahibi, bu hayatın sahibi olan Allah, yarattığı kullarını bilgiyle karşı karşıya getirmiştir. İnsanı gözü kör, kalbi kör, kulağı sağır yaratmamıştır; ona gören göz, hisseden kalp, duyan kulak vermiş, hem kendisine sunduğu âyetlerine, bilgilerine mutabakat edebilecek bir özellikte yaratmış, hem de kendisine mutlak doğru bilgisini sunmuştur. İşte bu yaratılış özelliğini kullanarak Rabblerinin apaçık bilgilerine müracaat eden mü'minler aydınlık bir dünyanın insanları olurlarken, hayatı bu Allah bilgisiyle yorumlayıp değerlendirirlerken, beri tarafta vahyi yalanlayanlar, Allah bilgisine değer vermeyenler böyle değillerdir.

Bu kâfirler kendi kendilerine oluşturdukları bilgilerle, kendi hevâ ve heveslerinden kaynaklanan vahye karşı bağlandıkları düşüncelerle, peygambere karşı savundukları hayat programlarıyla, Allah'a karşı tapındıkları sistemleriyle sarhoş olmuş, fıtratları bozulmuştur. Halbuki Allah'ın yarattığı fıtrat vahiyle özdeşti. Allah'ın yoğurduğu fıt-rat, peygamber, kitap gerçeğiyle uyuşacaktı. Ama onlar bunu reddet-miş, fıtratlarıyla çatışma içine girmişlerdir. Varlıklarının kabul etmediği, fıtratlarının uyuşmadığı, bedenlerinin, organlarının kabullenip haz-metmediği içkilerden çok daha tesirli olan bu bilgilerle sarhoş bir hayat yaşıyorlar.

12. "İşlerin karşılık göreceği günün zamanını sorarlar."

O sarhoşlar, o bilgisizler, vahiy kaçkınları soruyorlar. "Din günü ne zamanmış? Kıyamet ne zamanmış? Âhiret ne zaman gelecekmiş? Ne zaman sorguya çekilecekmişiz? Ne zaman karşılaşacakmışız onunla? Şu sözünü ettiğiniz sûra ne zaman üflenecek? Bu hayat ne zaman bitecek? Dünya üzerindekiler ne zaman yok olacak? Ölüm sonrası insanlar ne zaman dirilecekler? Ne zaman bütün bunlar?" diye soruyorlar. "Hani varsa niye gelmiyor ya?" diyerek güya peygam-berle, peygamber yolunun yolcularıyla alay ediyorlar. Bunların samimiyetle öğrenmek ve amele yönelmek dertleri yok. Böyle bir niyetle soru soranlara en münasip cevabı da bakın Rabbimiz şöylece veriyor:

13. "O, kendilerinin ateşte azap görecekleri gündür."

O gün onlar ateşin üzerinde imtihana tabi tutulacaklar. Ateş üzerinde

tutulup eritilecekler. İşte böyle alaylı soru soranlara verilen en güzel cevap… Çünkü âhiret gününe, âhiret gününün hesabına, ki-tabına inanan bir mü'min için âhiretin gerçekleşeceği zamanın, tarihin, ayın, günün bilinmesi, ne zaman olduğu önemli değildir. Mü'min onun zamanını bilmekle o güne inanacak değildir, zaten inanmaktadır. Ya da onun zamanının, tarihinin belirlenmesi sonucunda bir kâfir de ona iman edecek değildir.

Böyle bir alaya verilen cevap budur. Onlar o gün ateşin üzerinde erimeye, tükenmeye mahkum olacaklar. O gün ateşin yiyeceği, ateş azabının kurbanı olurlar... O gün hayatlarının, amellerinin, bilgisizliklerinin, alaylarının, sorgulamalarının, isyanlarının karşılığı olarak ateşte kebap gibi pişirilirler. O gün onlara şöyle denir:

14. "Onlara: "Azabınızı tadın; işte acele beklediğiniz bu idi" denir."

O gün onlara, "haydi tadın azabı," denir. "Tadın imtihanınızı, tadın fitnenizi, tadın yalanlamanızın karşılığını, tadın vahiyden uzak hayatınızın bedelini, tadın Allah bilgisine sırt dönerek kendi kendinize oluşturduğunuz bilgilerinizin, düşüncelerinizin yanılgısını. İmanınızın hatasını tadın. Tadın dünyada dünyanın sahibinin hayat programına alternatif geliştirdiğiniz hayat programınızın faturasını. Tadın vahyin bugünle alâkalı uyarılarına kulak vermeyerek dünyada güvenlik içinde bulunuşunuzun sonucunu. Fitnenizi tadın bakalım. Bakın bakalım na-sılmış bu azap? Bakın bakalım kurtuluş var mıymış bu azaptan? Çıkış var mıymış alaya aldığınız bu cehennemden? Dünyadayken hiç inan-mıyordunuz. "Zannediyoruz ki böyle bir şey olmaz" diyordunuz. Hiç ummuyor, hiç beklemiyordunuz bu sonucu. Haydi bakın bakalım kurtulabilecek misiniz? Yoksa hiç çıkmamacasına bu ateş azabının içinde mi kalacaksınız?"

İşte o dünyadayken acele edip durduğunuz buydu. "Hani nerde kaldı bu kıyamet? Nerde kaldı bu hesap-kitap?" diye acele istediğiniz buydu. Acele ediyordunuz, "haydi ne gelecekse gelsin de görelim" diyordunuz. "Hani o din günü? Hani o diriliş günü? Hani o ateş? Hani o cennet? Hani o cehennem?" diyordunuz. Aslında bunu dillerinizle söylüyordunuz. Aslında iman etmek, hayatı bu imanla düzenlemek ve o günü kazanmak üzere bir aceleden yana değildiniz. Dünyada Rabbinizin âyetlerinden gafil olarak ölümün, âhiretin, hesabın, ki-tabın değil de başka şeylerin acelecisiydiniz. Paranın, pulun, makamın acelecisi olarak, günâhlara batmış kimseler olarak yaşadığınız hayatın karşılığı olarak kendinizi bekleyen azabın, ateşin acelecisiydiniz. Yaşadığınız hayatla sanki, "gelsin bakalım, ne gelecekse gelsin de görelim" diyordunuz. "Ey peygamber ve ey peygamber yolunun yolcuları! Hani şu bahsettiğiniz, azap

nerde kaldı? Hani nerede o?" diyerek alaylı bir biçimde azabınıza acele istiyordunuz. İşte buyurun o acele isteyip durduğunuz azap gözünüzün önündedir. Şu anda bizzat o ateşin üzerindesiniz. Artık yalanlayabilirseniz yalanlayın onu. Alay edebilirseniz alaya alın."

Kıyamet gününe inanmayanlara, âhiret günü konusunda şüphe içinde olanlara, "hani nerede kaldı bu ya? Niye gelmiyor bu âhiret? Neden gelmiyor bu sözünü ettiğiniz hesap-kitap günü?" diye alay ederek onun çabucak gelmesini arzu edenlere verilebilecek en güzel cevap işte budur. Gerçekten âhireti yok farz ederek bir hayat yaşayanlara verilebilecek en acı cevap budur. Allah'ın bu âyetlerini duyduğu halde duymamış gibi davrananlara, ya da Allah'ın bu âyetlerini duymaya yanaşmayanlara ne büyük bir uyarı değil mi? Aklı başında olan bir adamın duyduğu bu Allah âyetlerine karşı dünyada vurdumduymaz davranması, ilgisiz kalması ve hayatını bir cehalet üzerine bina etmesi gerçekten çok garip.

Kâfirler işte böyle dilleriyle alay ederek onu acilen istemeye çalıştıkları gibi, yaşantılarıyla, hayatlarıyla da onu acele istediklerini ortaya koyuyorlardı. İşledikleri küfürleriyle, zulümleriyle, haksızlıklarıyla, yeryüzünde işledikleri suçlarla düzeni, dengeyi, adaleti bozarak, yeryüzünde Allah'ın koyduğu yasaları ihlâl ederek fiilen kıyametin kopmasını ve bir an evvel tıraşlarının önlerine inmesini, hak ettikleri azabı boylamalarını istemekteydiler de, Allah onları beklediklerilye karşı karşıya getiriverdi.

15-16. "Doğrusu, Allah'a karşı gelmekten sakınanlar, Rabblerinin kendilerine verdiğini almış olarak bahçelerde ve pınar başlarındadırlar. Çünkü onlar bundan önce iyi davrananlardı."

Muttakîler, Allah'la yol bulanlar, Allah'ın âyetleriyle hareket edenler, Allah bilgisiyle bilgilenenler, hayatlarını Allah için yaşayanlar onlardan farklıdırlar o gün. Onlar Allah'ın kendileri için hazırladığı ağırlama cennetlerinde, pınar başlarında, pınarların arasındadırlar. Ötekiler için ebedî, ölümsüz olan cehenneme, cehennem azabına karşılık ölümsüz bir cennet de bunlar içindir. İnkar edenlerin, yalanlayanların, alay edenlerin, yok farz ederek yaşayanların karşısında kabul edenlerin, tasdik edenlerin, bekleyenlerin, hazırlık yapanlarındır bu cennet. Dünya hayatını o dünyanın, o hayatın sahibinin vahyiyle, bilgileriyle yorumlayan, o dünyanın sahibine kulluk eden, O'nun

elçisinin pratikte gösterdiği örnek hayatı yaşayan, cennet ve cehennem bilinciyle yaşayan, cenneti kazanmak ve cehennemden kurtulmak he-yecanıyla, imanıyla bir hayat yaşayanlara işte cennet, işte pınarlar ve işte ölümsüz bir hayat… İşte dünyanın, hayatın sahibinin kendi bilgisiyle bir dünya yaşayanlara gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, akıl ve hayallerin bile ihata edemeyeceği bir ölümsüzlük yurdu…

Rablerinin kendilerine verdiklerini alanlardır onlar. Rableri ken-dilerine ne vermişse alırlar. Hiçbir şey eksik edilmez onlar için. Akıllarına, hayallerine gelmedik nîmetler var onlar için. Bildikleri, bilmedikleri her tür nîmetler onlar içindir. Memnuniyetle alacaklar bu nîmetleri, seve seve, büyük bir iştah ve arzuyla kabullenecekler. Dünyada Rab-blerini razı edenler, Rabblerinden, Rabblerinin âyetlerinden, Rable-rinin hayat programından, Rabblerine kulluktan razı olarak, Rableri-nin istediği hayattan razı olarak Rabblerini razı edenler, o gün orada Rabbleri tarafından razı edilecekler. Çünkü:

"Zaten onlar daha önce de muhsindiler." Bunlar daha önce dünyadayken de muhsindiler. Dünyadayken de Rabblerini görürcesine O'na kulluk ediyorlardı. Onlar dünyada Rabblerini görmedikleri halde bir ömür boyunca sürekli Rabblerinin kendilerini gördüğünün, Rabblerinin murâkabesi altında olduklarının şuuruyla, imanıyla, bilinciyle, titizliğiyle O'na kulluk ediyorlardı. Rabblerinin iyi dediği, Rab-lerinin razı olduğu, Rabblerinin istediği bir hayatı yaşıyorlardı. Muhsin davranıyorlardı. Analarına, babalarına, akrabalarına, yetimlere, öksüzlere, miskinlere, Müslüman kardeşlerine karşı Rablerinin istediği gibi davranıyorlardı. Kâfirlere, Allah düşmanlarına bile muhsin davranıp onları cennete kazandırmanın kavgası içine giriyorlardı. Onların cehenneme gidişlerine engel olabilmek için gerekirse canlarını bile fedâ ediyorlardı. Allah için hem kendilerini hem de başkalarını düşünüyorlardı.

17. "Onlar, geceleri az uyuyanlardı."

Onlar gece boyunca çok az uyurlardı. Âhiret endişesiyle, hesap-kitap korkusuyla gözlerine uyku girmezdi. Geceleri çok az uyur, seher vakitlerinde uyanık olur, Rabblerine yalvarır, Rabblerinden mağfiret dilerlerdi. İşte muttakîlerin, işte cennete gidecek Müslümanların özellikleri bunlardır.

Rabbimiz bu âyetinde ve kitabımızın başka âyetlerinde, meselâ Secde, Müzzemmil sûresinde geceye dikkatimizi çekmektedir. Çünkü gecenin apayrı bir yeri vardır. Gece, Rabble buluşma anıdır. "Mü'minler gece Rabbleriyle buluşma,

Rabblerini zikretme ve O'nun âyetleriyle beraber olma, O'nun huzurunda secdelere kapanma adına uykularını terk ederek kalkarlar," diyor. Rableri hatırına sıcak yataklarını terk ederler, yanlarını yattıkları yerden ayırır, uykularını bölerler. Demek ki bizim yanımız yataklara yapışık ki onun için gece kalkamı-yoruz. Demek ki yatağı seviyoruz da onun için gece namazımız yok.

Muttakîlerden, cennetliklerden olmak istiyorsak Rabbimizin bu âyetlerine çok iyi kulak vermek zorundayız. Yatsı namazını kıldıktan sonra hemen yatmak ve gecenin yarısında, gecenin sonlarına doğru uyanmak ve Rabbimizle, Rabbimizin âyetleriyle, Rabbimizin zikriyle beraber olmak zorundayız. Bu âyetleri duyduktan sonra artık gece yarılarına kadar şeytan vahiyleriyle, kanalizasyonlarla vakit öldürerek, şeytan vahiylerinin programlarına mahkum olarak, ya da lüzumsuz konuşmaların peşine düşerek, bırakın gece kalkmayı sabah namazına bile zor kalkacak bir durumdan kendimizi uzaklaştırmak zorundayız.

Bizi muttakîlerden kılacak, bizi cennete götürecek bu âyetler üzerinde çok ciddi düşünmek zorundayız. Allah için gelin okuduğumuz bu âyetleri hikâye cinsinden, gönül eğlendirme cinsinden değil de amel etmek üzere okuyup, uygulamaya koyalım. Gelin Allah için bunları sadece okumuş olmak için, konuşmuş olmak için gündeme getirmeyelim. Sadece dinlemiş olmak için dinlemeyelim. Eğer Rab-bimizin bu beyanlarıyla cenneti duymuşsak, cennet varsa, cennette pınarlar varsa, akla, hayale gelmedik her tür nîmet oradaysa ve eğer bizim de o cennete ihtiyacımız, arzumuz varsa ve bunu elde edebilmek için de Rabbimiz bize bu görevleri yüklüyorsa, o zaman bunun bilincinde olmak zorunda olduğumuzu unutmayalım.

Yatsı namazını kılar kılmaz, hemen hiçbir şeyle meşgul olmadan yatalım, erkenden yatalım ve seher vaktinde kalkalım. Bunu becermeye çalışalım. Örneğimiz, önderimiz nasıl yapmışsa öylece yapmaya çalışalım. Tıpkı onun gibi gecenin yarısından sonra, gecenin sonlarına doğru kalkıp Rabbimizle beraber olalım. Rabbimizin zikriyle, Rabbimizin kitabıyla, Rabbimizin namazıyla beraber olma amellerini gerçekleştirelim. Seherlerde, Rabbimizin rahmet kapılarının açık olduğu o saatlerde, Rabbimizin kendisinden mağfiret isteyenlere mutlaka mağfiretini vaad ettiği o mübârek anlarda Rabbimize dua edip ya-karmaya çalışalım.

Bunu becerdiğimiz zaman, gece kalkıp Rabbimizle, Rabbimi-zin

âyetleriyle beraber olabildiğimiz zaman, gündüzün bize bir sürü âyetler açacağını, gece birlikte olduğumuz, okuyup anlamaya çalıştığımız âyetleri gündüzün pratik hayatta uygulamak zorunda olduğumuzu düşünelim ve böylece Rabbimizin bize vaad ettiği cenneti yakalamaya çalışalım inşallah.

18. "Seher vakitlerinde bağışlanma dilerlerdi."

"Bir de seherlerde müstağfirîndi onlar." Seherlerde istiğfar ederlerdi. Seher vakti gecenin son üçte biri, gecenin devrini tamamlayıp bitmeye başladığı dönemde, yani takriben saat 3-5 arası gecenin sükûnete erdiği dönemde, gecenin en sakin olduğu dönemde kalkıp Rabblerine istiğfar ederlerdi onlar. Kalkarlar, yanlarındaki ehillerini, yatak arkadaşlarını ve çocuklarını da uyandırıp Kur'an okur, namaz kılar ve Rabbleriyle buluşmaya çalışırlardı. Rabblerinin rahmetiyle tecelli ettiği o mübârek seherlerde sevgilileriyle beraber olmaya çalışırlardı. Rabblerinin büyüklüğünü, yüceliğini ve kendilerinin de küçüklüğünü, acizliğini anlayarak O'na istiğfarda bulunurlar, Allah karşısında eksikliklerini, kusurlarını anlayıp, "ya Rabbi biz sana senin istediğin kulluğu beceremedik," derlerdi.

Ya da, "ya Rabbi bize yüklenen emirler konusunda bir kusurumuz, bir eksiğimiz, bir yanlışımız olmuşsa, Rabbimiz olarak, sahibimiz olarak senin bizden istediklerini yerine getirirken bir ihmalimiz olmuşsa, emri verenin yüceliğine, azametine yakışmayan bir hareketimiz, bir zaafımız olmuşsa, Senden istiğfarda bulunup o kusurlarımızın affedilmesini, o eksiklerimizin örtülmesini diliyoruz." Veya, "ya Rabbi, bizler gücümüz nispetinde sana kulluk yapmaya çalışıyoruz, ama sen bizim Rabbimiz olarak her şeyin en güzeline, en mükemmeline lâyık olduğun halde eğer bizim yaptıklarımız sana lâyık değilse kusurumuza bakmayıver! Eksiklerimizi, kusurlarımızı görmeyiver ya Rabbi! Yaptıklarımızı tam kabul ediver ya Rabbi!" derlerdi.

19. "Onların mallarında isteyen ve isteyemeyenler için bir hak vardı, onu hak sahiplerine verirlerdi."

"Yine o muttakîler öyle kimseler ki, onların mallarında isteyen ve edebinden, hayâsından, iffetinden isteyemeyen fakirler için bir hak vardır. Onlar kendi mallarında sâil ve mahrum için hak bulunduğunu kabullenen ve bu kabulün gereğini yerine getiren insanlardı," diyor Rabbimiz. Anladınız değil mi? Yani isteyen ve isteyemeyecek durumda olanlar için mallarında hak bulunanlar, bu hakkın bulunduğuna iman edenlerdi onlar. Dilenebilen, dilenemeyen,

isteyebilen, isteyemeyen, soran, soramayacak olan insanların kendi malında belli bir hakkının olduğuna inanan kimseydi onlar. Cebindeki, kasasındaki, kesesindeki, dükkanındakilerin tamamının kendisine ait olmadığına, Allah'ın bunları sadece kendisi için harcanmak üzere vermediğine, onlarda kendisinden başka kimselerin de hakkı olduğuna inanıyor ve Allah kullarına harcamada bulunuyorlardı.

Dikkat ederseniz bundan önceki sayılan iki özellik bireysel, ferdî bir hareketti. Gece az uyumak, kalkıp Allah'ı zikretmek ve istiğfarda bulunmak muttakîlerin bireysel bir hareketiydi. Yani mü'minler gece yalnız da olsalar kalkacaklar Rabblerine istiğfarda bulunacaklardı. Bunu tek başımıza da yapabileceğiz, ama bakın burada istenen üçüncü özellik birileriyle birlikte olmamızı gerektirecek. Önceki bireysel bir kulluk iken, bu toplumsal bir kulluğu anlatır. Yani gece uykusunu bölerek kalkıp Allah'ı zikretmek için kitabıyla birlikte olan bir Müslüman, elbette gündüz o okuduklarını uygulama sahası arayacaktır. İşte gece okuyup bilincine erdiği âyetleri uygulama sahası ararken de mü'minin karşısına isteyenler-istemeyenler, fakirler, yetimler, kadınlar-erkekler çıkacak. İşte Müslüman, gece Allah'tan aldığı vahiyleri, Allah'tan aldığı bilgileri onlarla paylaşma, onlara duyurma kavgası vererek Allah için bir fedâkârlık örneği sergileyecektir.

Öyle değil mi? Onun gece vahiy alıcı olarak diğer insanlardan farkı olmayacak mı? Elbette gece Rabbi ile beraber olan, Rabbinin kitabıyla, Rabbinin âyetleriyle birlikte olan Müslüman vahiyden uzak kalıp şeytan vahiyleriyle beraber olan insanlardan farklı olarak, tek dert olarak para kazanmayı düşünmeyecektir. O Müslüman gündüz vakti daha önce kazandığı paralarını Allah yolunda Allah kullarına harcayarak cennete gidişin hesabını yapacaktır. Elbette vahiyle beraber olan, hareketlerini vahiyle belirleyen bir Müslüman, kendisini çevresindeki vesvesecilerin kendisine ilka ettiği bir düşünceyle, "bu para bana yetmez, üç günlük ömre altı günlük rızık lazımdır, daha fazla, daha fazla kazanmalıyım, daha fazla kazanıp Rabbimin rızasına ve cennetine ulaşmanın imkânını elde edeyim" diye bir düşünceye kapılmayacaktır. Şeytan vahiylerinin etkisi altında kalmayacaktır. O şunun derdinde olacaktır: "Elimdeki mallarımı, birikimlerimi Allah yolunda nasıl harcayabilirim?" Eğer bizler de böyle yaşarsak kesinlikle bilelim ki bizler de muttakîlerden olacak ve Rabbimizin cennetine gitme imkânı bulabileceğiz.

20-21. "Kesin olarak inananlara, yeryüzünde ve kendi içinizde Allah'ın varlığına nice deliller vardır; gör-mez misiniz?"

Yakîn sahibi, kesin bir bilgiyle iman edecek olanlar için, yeryüzünde de, nefislerinizde de, enfüste de, âfâkta da âyetler vardır. Allah'ın varlığına, Allah'ın dinine, kıyametin kopacağına, kıyamet sonrası hesabın, kitabın gerçekleşeceğine, mutlak gerçekleşecek olan kıyamete iman edenlerle etmeyenlerin, hayatlarını Allah için yaşayanlarla yaşamayanların sonuçlarının farklı olacağını gösteren âyetler vardır. Göklerde ve yerde egemen olan Allah'ın gücünü, kudretini, azametini, rubûbiyet ve ulûhiyetini gösteren deliller vardır. Hem kendi nefislerinizde hem de dış dünyanızda âyetler vardır.

Rabbimiz bizi hem kendi nefislerimize, bedenimize, organlarımıza, ruhumuza hem de dış dünyamıza gözümüzü açmamızı, âyetlerini gözlemlememizi istiyor. Rabbimizin âyetleri üzerinde aklımızı, düşüncemizi yoğunlaştırmamızı istiyor. Yaratılışımız, yaratılış sonrası evrelerimiz, kalbimiz, ruhumuz, bedenimiz, organlarımız, aklımız, idrakimiz, dilimiz, gözümüz, kulağımız, kemiklerimiz, eklemlerimiz her biri birer âyettir. Semâ âyet, arz âyet, ay, yıldızlar, güneş, bulut, yağmur, hayvanlar, bitkiler, kısacası yeryüzündeki her şey bir âyettir. Her şey bize Rabbimizi anlatan birer âyettir.

Bizler şu anda elimizdeki Kitabın âyetleriyle beraber olabilir, bu Kitabın âyetlerini tanıma imkânı bulabilirsek işte o zaman ancak kendimizdeki, enfüsümüzdeki ve âfâktaki, gökler ve yerdeki âyetleri görebilmemiz mümkün olacaktır. Şu kitabın işitsel âyetleriyle beraber olmayanlar asla öteki âyetleri göremeyecek ve anlayamayacaktır. Öyleyse bu kitabı elimize alacağız, elimizin, ayağımızın, kulağımızın, yıldızların, ayın, güneşin, dağların, taşların birer âyet olduğunu okuyacağız, anlayacağız ki ondan sonra bu âyetler üzerinde ciddi ciddi düşünebilme imkânına sahip olabilelim.

Eğer şu kitapla beraber olmaz, Kur'an'ı okumaya devam et-mezsek o zaman bu âyetler bize asla görünmeyecektir. Allah'ın şu kitabından mahrum kalıp ta Rabbimizin öteki âyetlerini göremeyince de başka âyetler görmeye, başka âyetler üzerinde kafa yorup düşünmeye başlayacağız. O zaman başka âyetler bizim gündemimizi oluşturmaya başlayacaktır. Hangi âyetler? Kendimizin ortaya çıkardığı âyetler, kendimizin oluşturduğu, bizim gibilerin oluşturduğu âyetler gündemimizi dolduracaktır. Atlar, arabalar, bilgisayarlar, gemiler, uçaklar, silâhlar, uydular, denizaltılar, deniz üstüler, bombalar, insan âyetleri, insanların âyetleri… Allah korusun, insan Allah'ın şu âyetlerinden yüz çevirip de kendi âyetlerini, kendi putlarını yapıp onların karşısına geçtikten

sonra, onlara hamd etmeye, onları dile getirmeye, onlarla övünmeye başladı mı, artık Allah'ın âyetlerini görme ihtiyacı da hissetmeyecektir.

İşte görüyoruz kâfirler tüm bu âyetleri kapatıyor, gündeme ge-tirmiyor, örtüyorlar, örtbas ediyor, kamufle ediyor ve kendi âyetlerini gündeme getirmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaya çalışıyorlar. Korkunç bir gelişme, müthiş bir gelişme, müthiş bir buluş, gökyüzüne çıkıyoruz, yeryüzüne iniyoruz sihirbazlık numaralarıyla insanlığın gözlerini büyülemeye çalışıyorlar. Böylece Allah'ın gerçek âyetleri gündemden düşürülmüş, şeytan âyetleri her tarafı kaplamış ve sonunda da insanlar kendi kendilerine ibadet eder olmuşlar. Kutsiyet insana ait olmuş, üstünlük insana izâfe edilir olmuş.

"Bütün bu âyetlerde yakîn sahibi mü'minler için ibretler vardır," diyor Rabbimiz. Bu âyetler sadece mü'minleri ilgilendirir. Bu âyetleri okuyup, onlarla beraber olup, onlar üzerinde derin derin düşünüp ib-ret alarak bu âyetlerin sahibine kulluğa yönelenler ancak mü'minler-dir.

Bu âyetler bize yol gösteriyor, hedef belirliyor. Bizler Allah'ın âyetlerini yakîn bilgi haline getirmek zorundayız. Allah'ın âyetleriyle yakîne ulaşmak zorundayız. İnanacağız, sonra da bu imanlarımızı ya-kîn haline getireceğiz. Yani imanlarınız aktif olacak ve bizi harekete geçirecek. Âyetler, bu âyetlerin yaratıcısı konusundaki bilgimiz bizi imana ve teslimiyete sürükleyici, itici olacaktır. Bu âyetleri hem aklımıza, hem de hayatımıza hakim kılmaya çalışacağız. Rabbimiz bu âyetlerin peşini bırakmamamızı, sürekli onları izlememizi, sürekli onlarla beraber olmamızı istiyor bizden. Gözlerimiz sürekli bu âyetleri izleyecek, gönüllerimiz sürekli bu âyetlerin peşinde olacak ve hayatımızı bu hak âyetlerle düzenleme savaşı içinde olacağız. Bir an bile bu âyetlerden gafil olmayacağız. Gerek şu kitabın âyetlerinden, gerek enfüsümüzdeki, gerekse âfâktaki âyetlerden.

22. "Rızkınız da, size söz verilen azap da yukarıdan gelir."

Sizin rızkınız da, vaad olunduğunuz da semâdadır. Bu sefer de Rabbimiz semâ âyetlerine, semâya dikkatlerimizi çekiyor. Bakın semâ âyetlerine, rızkınız oradan gelmektedir. Rabbimizin gökten indirdiği rızıklarda da sizin için âyetler vardır. İnsanın evlâdı, hanımı, kocası, yiyip-içtiği, giyip eskittiği ve yeryüzünde tükettiği her şey bir rızıktır. İman da bir rızıktır, hidâyet de bir rızıktır, Kitap ve peygamber de birer rızıktır. Gökten indirdiği yağmurlarla ölümünden sonra arzı dirilttiği, yeryüzünde canlıları yarattığı gibi, yine aynen rızık olan kitabını

indirmekle de yeryüzünde hayatı diriltmiştir Rabbimiz. Yeryüzüne canlılığı, diriliği getirmiştir.

Şu rızkınızı getiren, rızkınıza sebep olan yağmur âyetine bak-mıyor musunuz? Rabbinizin yağmur âyeti üzerinde hiç kafa yorup dü-şünmüyor musunuz? Bu yağmur âyeti sonunda şu anda elinizdeki nîmetlere nasıl ulaştığınızı hiç anlamıyor musunuz? Kendi ekip diktiklerinizi görürsünüz de, Allah'ın indirdiği yağmuru görmez misiniz? Ekip diktiklerinize Allah'ın nasıl hayat verdiğini düşünmüyor musunuz? Kendinizi putlaştırıp, kendi yaptıklarınızı gündeme getirip, "bu benim eserim, bu benim planım, benim ekimim, dikimim, bunu bu ka-fa yaptı, bunu bu eller dikti" dersiniz de, Allah'ın rahmet âyetini hiç gündeme getirmez misiniz. Halbuki Rabbimiz gökten yağmur indirmeseydi ne yapabilirdiniz? Rabbimiz gökten rızkınızı indirmeseydi ne yapabilirdiniz?

Vaat olunduğunuz şeyler de göklerdedir. Vaad olunduğunuz kıyamet, haşr, neşr, terazi, mizan, hesap, kitap, sırat, cennet, cehennem, azap, mükâfat da göklerdedir. Tüm bunlar semavî kitaplarla ha-ber verilen, semâvî kitaplarla bilinen gerçeklerdir. Vahiy semâdandır, hayat programınız semâdandır.

23. "Göğün ve yerin Rabbine andolsun ki bu, sizin konuşmanız kadar kesin ve gerçektir."

Göklerde ve yerde egemen olan, göklerin ve yerin, göklerdekilerin ve yerdekilerin tümünün boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, göklerdekilerin ve yerdekilerin kendisine teslim olup boyun büktükleri Rabblerine yemin olsun ki… Rabbimiz kendi rubûbiyetine yemin ederek diyor ki, andolsun ki bu gerçektir. Andolsun ki bu doğrudur. Ne doğrudur? Andolsun ki bu kitap gerçektir. Andolsun ki bu âyetler gerçektir. Allah'a andolsun ki bu Allah âyetleriyle size vaade-dilenler doğrudur. Kıyamet, âhiret, diriliş, hesap, kitap, cennet, cehen-nem doğrudur. Allah'a andolsun ki bu vahiy haktır. Aynen şu anda sizin konuştuğunuz gibi doğrudur. Yani sizin şu anda konuşmanız, söz söyleyebilmeniz ne kadar kesinse, konuşmalarınızdan nasıl şüphe etmiyorsanız, ondan daha kesin bilesiniz ki bu âyetler, bu âyetlerin size bildirdiği bu vaidler, bu tehditler, bu cennet, bu cehennem, bu sûre, bu Zâriyât, bu Tûr, bu Necm ve diğerleri de aynen gerçektir. Nasıl ki şu anda hiç birimiz konuşmalarımızdan şüphe etmiyor, konuşma yeteneğimizi inkâr etmiyorsak, Rabbimizin bu âyetlerini de asla inkâr etmeye hakkımız yoktur. Üstelik Rabbimiz bizzat kendi zatına, kendi rubûbiyetine yemin ederek bunların gerçek olduğunu anlatıyor.

Bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz bize tarihten bir haber sunacak. Bizi yediğimiz ekmekten, içtiğimiz sudan, teneffüs ettiğimiz havadan daha çok ilgilendiren, bize her şeyden daha çok lazım olan bir haber.

24. "Ey Muhammed! İbrahim'in ikram edilmiş konuklarının haberi sana geldi mi?"

"Peygamberim, sana İbrahim'in ağırlanan misafirlerinin haberi geldi mi? Ey peygamber yolunun yolcusu Müslümanlar, size İbrahim'in misafirlerinin haberi geldi mi? Haberdar oldunuz mu? Gündeme aldınız mı İbrahim'in misafirlerini? İlgilendiniz mi bu haberle?"

Genelde insanlar haber peşindedirler, haberleri kaçırmamaya çalışırlar. Günümüzde insanlar arasında çok kötü bir şekilde oluştu bu. Ama işin garibi şeytan vahiylerinin haberleriyle ilgilenen insanlar, zerre kadar Allah vahyiyle, Allah haberleriyle ilgilenmiyorlar. İsterseniz kendi kendimizi bir sorgulayalım. Zâriyât sûresinin şu haberleri bu güne kadar size hiç geldi mi? Eğer bizler Rabbimizin bu kitabını elimize almaz, Rabbimizin bu haberleriyle ilgilenmez ve şeytan vahiylerinin haber programlarından kendimizi alamazsak kesinlikle bilelim ki kıyamete kadar Allah'ın bu haberlerine ulaşamayacağız. Keşke insanlar kendilerine lazım olmayan haberler peşinde koşacaklarına ger-çekten kendilerine lazım olan haberlere yönelebilselerdi. Tamam, Al-lah insana beş duyu vermiştir, merak vermiştir. Haberdar olmak zorundadır insan. Ama bunları yönlendirecek, hayra kanalize edecek, kontrol edecek akıl da vermiştir Rabbimiz. Keşke insanlar hayvanlar gibi bunları kontrolsüz olarak kullanacaklarına insan gibi kullanmayı becerebilmiş olsalardı.

Kur'an'ın dışındaki haberlere ne kadar zaman ayırırsanız ayırın, ama mutlaka Kur'an'a zaman ayırın! Beş saat televizyon okumak, üç saat gazete okumak, bir saat tabelâları, levhâları, dükkan reklamlarını okuyoruz da Allah için biraz da Kur'an levhâlârını, Kur'an tabelâlarını okumalı değil miyiz? Kur'an görüntüsünde, kitap ekranında Allah haberlerine bakabilmeyi becermeli değil miyiz? Bakın size bir haber:

Şu anda Halilü'r-Rahmân kentindeyiz. Bir peygamber şehrinde, bir peygamber evinde, bir peygamber ocağındayız. Allah'ın kutlu bir peygamberinin, hem de bizim babamız olan bir peygamberin evine misafir olduk. İbrahim'in (a.s) haberini önce Cebrâil Rasulullah Efendimize okuyacak, sonra Rasulullah Efendimiz bize okuyacak, bize duyuracak, biz ondan

dinleyeceğiz ve hemen arkasından duyduğumuz, öğrendiğimiz bu haberi süratlice kendi ailemize, kendi milletimize, kendi kavim ve kabilemize götüreceğiz. Onlara bu haberle gideceğiz. Tüm haber programlarının en başına yerleşecek ve asla dönemi bitmeyecek, asla önemi kaybolmayacak, hiç bir zaman ilgi alanlarımızdan düşmeyecek bir haber olacak.

Neymiş haber? İbrahim'in misafirleri. Kendileri için Allah'ın şeref bahşettiği misafirler. İbrahim'in (a.s) ve hanımının kendilerini ağırlamak için hizmetlerine koştukları konuklar ki, bunlar Enbiyâ sûresinin beyanıyla Allah tarafından kendilerine ikram edilmiş, Allah'ın lütuf ve ihsanlarına mazhar kılınmış meleklerdir. Enbiyâ sûresinin 26. âyetinde ***"İbadün mükramun"*** olarak vasfedilir bu melekler.

25. "Onlar, İbrahim'in yanına girip: "Selâm sana" demişlerdi. İbrahim de: "Selâm size" demişti; içinden de, onların tanınmamış bir topluluk olduğunu geçirmişti."

Bu mübârek misafirler İbrahim'in yanına girdiler ve "selâm sa-na" dediler. İbrahim de (a.s) "selâm" dedi. "Ey İbrahim, sana selâm verir, selâmet dileriz" dediler, İbrahim de (a.s) aynıyla, ya da onların selâmından daha güzeliyle mukabelede bulundu. Bu da bir selâmlaşma modelidir. İbrahim (a.s) onları bilememişti. "Sizler tarafımdan tanınmayan, bilinmeyen bir topluluksunuz. Sizlerle daha önce hiç görüşme şerefine mazhar olmadım. Belki de sizler bu şehre, bu bölgeye yeni teşrif ettiniz." Ya bunu içinden söyledi İbrahim (a.s), ya da evdeki ehline söyledi bunları.

26-27. "Hemen ailesine giderek semiz bir buzağı getirmiş, onların önüne sürüp; "Yemez misiniz?" demişti."

Hemen ehlinin, ailesinin yanına gitti ve semiz bir buzağıyı getirip önlerine koydu. Ne güzel bir ev sahibi değil mi? Hemen misafirlerine ben size yemek hazırlıyorum filan demeden, onların yapma, etme, gerek yok, aç değiliz, zahmet olmasın filan demelerine fırsat ver-meden sessizce ailesine gitti ve bir buzağı kızartıp önlerine getirdi. Hûd sûresinde de konunun anlatıldığı bölümde bu getirdiği yemeğin bir dana olduğu zikredilir. Malının en güzelinden, en hayırlısından semiz bir buzağı getirip önlerine koydu. Eve gelenler eğer akrabadan, tanıdık eş-dosttan olsalar durum biraz daha kolaydır, ama bakıyoruz ki İbrahim'in (a.s) hiç bilmediği, tanımadığı bir misafir grubu. Şaşırıp, afallayıp, bozulup, yüzünü ekşitip, "iyi de vakitli filan gelseydiniz, bari bir randevu alıp gelseydiniz, önceden haberimiz olsaydı daha iyi olurdu filan" demiyor bizler

gibi. Önlerine koyuyor yemeği ve gâyet tatlı bir ifadeyle, “buyurun, yemez miydiniz?” diyor. Ya da önlerine konanı yemediklerini görünce Allah’ın elçisi böyle diyor.

28. “(Yemediklerini görünce) onlardan endişeye düştü; “Korkma” dediler ve ona bilgin bir oğul sahibi olacağını müjdelediler.”

Birdenbire onların yemeğe el uzatmadıklarını görünce onlardan korktu. Onlardan kalbine bir ürperti geldi. “Acaba niye yemeğimi yemiyorlar?” diye düşündü.. Çünkü o dönem, o toplum içinde gelen misafirler kendilerine ikram edileni reddetmemeliydiler. Eğer eve gelen misafirler ev sahibinin ikramını reddediyorlarsa o zaman işin içinde başka şeyler var demekti. İbrahim (a.s) yemeğine el uzatmayan bu misafirlerin kendisine bir düşmanlık niyetiyle geldiklerini zannetti, ya da yemek yemeyişlerinden insan sûretinde gelen bu kimselerin melek olduklarını hissetti. Meleklerin böyle insan sûretinde gelişleri çok ciddi durumlarda olurdu. Bu yüzden vahiy getirmediklerine göre azap getirdikleri endişesiyle korkmaya başladı. Onun korktuğunu anlayan misafirleri dediler ki:

“Korkma.” Başka sûrelerde “korkma ey İbrahim, bizler Allah’ın melekleriyiz, bizler yemek yemeyiz” dediler ve ona çok bilgin bir oğul müjdelediler. Yani Allah bilgisine lâyık görülecek, vahiyle şereflendirilecek, ileride peygamber olacak bir oğul müjdelediler. Buradaki âlim bir oğulla İshak (a.s), Saffât sûresindeki halîm bir oğul müjdesiyle de İsmail (a.s) kastediliyordu. Yine Hûd sûresinde İshak (a.s) vasıtasıyla kendisine Yakub (a.s) gibi şerefli bir torun peygamber müjdesi de veriliyordu. Tabi İshak’ın (a.s) müjdesinin verildiği bu dönemde İbrahim (a.s) yüz yaşını aşkın ihtiyar bir çağda bulunuyordu. Karısı da o yaşlarda çocuktan kesilmiş bir durumu yaşıyordu. Melekler böyle bir durumda yaşlı bir ana-babaya bir evlât müjdeliyorlardı.

29. “Bunun üzerine karısı hayretle seslenerek geldi, elleriyle yüzünü kapayarak: “Kısır bir kocakarı!” dedi.”

Allah’ın elçilerinden bir çocuk müjdesini alan hanımı hayretle seslenerek, elleriyle yüzünü kapatarak, elleriyle yüzüne vurarak, hayretini gizleyemeyerek şöyle demeye başladı: “Hem ihtiyar, hem de kısır bir kocakarı ha! Benden, benim gibi birinden bir çocuk ha! Ben nasıl bir çocuk dünyaya getirebilirim? Gençliğimde bile bir çocuk dünyaya getirememiş kısır bir ihtiyardan bir çocuk

olur mu?” Öyle ya, koca İbrahim (a.s) yüz yaşında, kendisi de seksen-doksan yaşında, üstelikte kısır birisiydi. Şimdiye kadar hiçbir çocuk dünyaya getirememişken şimdi bir çocuk dünyaya getirecekti. Gerçekten hayret edilecek bir şeydi bu.

Hangisi? Bu yaşta bir çocuğa ulaşmak mı, yoksa bu yaşta bir çocuk istemek mi? İkisi de hayret edilecek bir şeydi. Öyle değil mi? Müslümanların, hacısıyla-hocasıyla 20-30 yaşlarında bir çocuk dünyaya getirdikten sonra “tamam artık, daha fazlaya gerek yok!” deyip işi bitirdikleri bir dünyada, şu anda bu misafirlerin İbrahim’e (a.s) ve karısına getirdikleri bir çocuk müjdesini nasıl karşılayacaklarını, nasıl değerlendireceklerini bilemiyorum. “30 yaşından sonra kadın asla do-ğum yapmamalıdır,” diyorlar.

O yaşta Allah’ın melekleri çocuk müjdeliyorlar, Allah’ın elçisi İbrahim (a.s) koşarak, çığlık atarak karısının yanına gidiyor, karısı da sevinç ve hayret çığlıklarıyla “bu iş nasıl olacak?” diyor. Sevinçten ellerini dizlerine, ya da yüzüne vurarak sevinç ve hayretini izhâr ediyor.

30. “Melekler: “Bu böyledir, Rabbin söylemiştir; doğrusu O, hakîm olandır, bilendir” dediler.”

“Bu böyledir. Allah böyle buyurdu tamam.” Allah buyurmuşsa tamam. Allah hakîmdir, Allah hikmet ve hâkimiyet sahibidir, Allah alîmdir, her şeyi bilmektedir. Allah boşuna buyurmaz. Biz bunu kendiliğimizden demiyoruz, Allah böyle buyurdu, böyle hükmetti. Allah dilediğine hükmeder ve hükmettiğini de yapar.

Ya da kezalik, tamam iş öyledir, iş sizin dediğiniz gibidir. Siz ikiniz de ihtiyarsınız, karın da kısırdır, bu doğrudur, ama Allah olmazı oldurandır. Allah dilediğini yapandır. Allah göklerde ve yerde egemen olandır. Onun dilediğini kim engelleyebilir? Onun önüne kim geçebilir? Hayat O’na aitken, yaratma O’na aitken, dilediğini yaratmasını kim durdurabilir? Dilediğini dilediği zamanda, dilediği biçimde yaratan O’dur, dilediğine hayat veren O’dur, dilediğini öldüren de O’dur. Onun hayat verdiklerini kim öldürebilir? Onun öldürdüklerini kim diriltebilir? Tek egemenlik sahibi, tek irade sahibi, tek kuvvet ve kudret sahibi O’dur.

Bakın İbrahim’e (a.s)! İhtiyarlığının, yaşlılığının zirvesinde, ha-yatının son merdivenlerine dayandığı bir döneminde ve karısı da aynen kendisi gibi yaşlı ve üstelik kısırken, bir çocuk doğurma ihtimali yokken onlara bir evlât müjdeleniyor. Hem o evlâdından da peş peşe dört peygamber gelecekti.

Meleklerin gelişinin sadece bununla sınırlı olmadığını, başka işlerinin de olduğunu sezinleyen İbrahim (a.s) dedi ki:

31. “İbrahim: “Ey Elçiler! Göreviniz nedir?” dedi.”

“Ey elçiler, sizin ne işiniz var? Neye geldiniz? Ne var? Sebep ne? Sizin asıl istediğiniz, gelişinizin asıl sebebi nedir?” dedi. Hadb, Arapça’da çok ciddi bir iş için kullanılır. “Ne için gönderildiniz ey mür-seller? Özel olarak sadece bana bir evlât müjdelemek üzere mi geldiniz? Yoksa başka bir göreviniz mi var?” Onlar dediler ki:

32-34. “Elçiler: “Suçlu bir milletin üzerine, Rabbi-nin katından işaretli olarak, aşırı gidenlere mahsus sert taşlar göndermekle görevlendirildik” dediler.”

“Bizler mücrim, suçlu bir topluma gönderildik. Onlar için geldik. Allah’ın helâkine hükmedip karar verdiği suçlu bir toplum üzerine şanlı, nişanlı, azap taşlarını yağdırmak üzere geldik. Rabbimiz katında ölçülmüş, biçilmiş her bir suçlu için belirlenmiş, işaretlenmiş, hangisinin kimin beyninde patlayacağı kararlaştırılmış azap taşları atmak üzere görevlendirildik. Müsrifleri yok etmeye geldik.”

Helâki hak etmiş bu mücrim, günâhkâr, ahlâksız, rezil, suçlu, müsrif toplum Lût’un (a.s) toplumuydu. Lût’un (a.s) kavmi gerçekten adi, günâhkâr, suçlu bir toplumdu. Çünkü onlarda görülmemiş, yeryüzünde hiçbir kavmin yapmadığı korkunç bir hastalık vardı: Lûtîlik. Erkeğin kadınları bırakıp erkeklere gitmesi. Kadınlar erkeklerden, erkekler de kadınlardan hoşlanmıyor, hemcinslerine gidecekleri yerde eş cinslerine gidiyor, hemcinslerinden tatmin olmuyorlardı. Tatminsizlikte zirve noktasına ulaşmış rezil bir toplumdu. İnsanlıktan çıkmış, Allah’ın sınırlarını aşmış, tatminsizlik içinde kıvranan bir toplum… Hayvanları bile utandıracak ilişkilere dalmış bir toplum.. Lût’un (a.s) toplumunun pisliği buydu. Allah’ın elçisi, “yapmayın, etmeyin, sizler fahişeye mi gidiyorsunuz? Aşırılığa, fahşaya mı gidiyorsunuz? Dünyalarda sizden önce hiç bir kavimde görülmemiş, hiç kimsenin yapmadığı bir hayasızlığı mı yapmak istiyorsunuz? İnsanların dışında hayvanlar âleminde bile benzeri görülmemiş çok çirkin bir şeyi mi yapmaya gidiyorsunuz? Allah’ın varlığınızı, soyunuzu, neslinizi devam ettirmek üzere verdiği bu erkeklik, kadınlık güçlerinizi boşa akıtan israfçılar mı oluyorsunuz? Allah’ın istemediği bir hayatı yaşamaktan vazgeçin!” diye onları uyarıyordu.

Ama onlar buna inanmaya yanaşmaz. Hattâ, “çıkarın bu peygamberi, atın bu adamları şehrimizden, çıkarın onları beldemizden, okullarımızdan! Sürün bu adamları kentimizden! Yok edin bunları! Temizleyin bu adamları sokaklarımızdan çünkü bunlar temizlenmek isteyen kimselerdirler. Temizlik istiyor bunlar. Aşırı temizlikten yanalar bunlar. Madem ki temizlik istiyorlar, madem ki temizlikten yanalar, öy-leyse çıkarın bunları şehrimizden de diledikleri yerde diledikleri kadar temizlensinler. Bunlar memleketin düzenini bozuyorlar. Bunlar ülkenin yeknesaklığını zedeliyorlar. Bunlar bizim ülkemizde fitne çıkarıyorlar. Bizler ne güzel erkek erkeğe, kadın kadına bir ayırım yapmadan cinsel arzularımızı tatmin edip keyiflerimize bakarken, bu adamlar Allah’tan, dinden, Allah yasalarından bahsederek homoseksüelliğe, zi-naya karşı çıkarak bizim huzurumuzu kaçırıyorlar. Yok haramdı, yok helâldi diyerek bizim iştahımızı kaçırıyorlar. Huzurumuzu kaçıran, bize Allah’ı, bize âhireti, bize

haramı, helâli, hesabı, kitabı, namusu, iffeti hatırlatan ve böylece zevklerimizi kaçıran bu insanları çıkarın ülkemizden de biz de rahat bir şekilde işleyeceğimiz günâhlarımızı işleyelim," diyorlardı. İşte böyle helâki hak etmiş bir toplumu yok etmek üzere gelmişlerdi Allah'ın melekleri. Başka sûrelerde İbrahim'in (a.s): "Ey Allah'ın Melekleri! Orada Lût var!" diyerek melekleri bu işten vazgeçirmek için mücâdeleye tutuştuğu anlatılır. Burada diyorlar ki bakın:

35-37. "Bunun üzerine, suçlu milletin arasında bulunan mü'minleri çıkardık. Zaten orada, kendini Allah'a vermiş sadece bir tek ev halkı bulduk. Can yakıcı azaptan korkanlar için, o beldede bir işaret, bir kalıntı bıraktık."

"Orada, o suçlu, günâhkâr toplumda mü'minlerden kim varsa onları çıkardık, zaten biz orada bir evden başka Müslüman kimse bulamadık," diyor melekler. İşte o ev de Hz. Lût'un (a.s) eviydi. Bildiğimiz o ki, o toplum içinde Lût'a (a.s) iman eden sadece iki kızı vardı. Sadece iki kızcağız. Allah peygamberinin hanımı da kâfirdi. Peygamberin ev halkından başka kurtulan olmadı orada. Lût (a.s) Rabbinden aldığı emirle iki kızını yanına alıp toplumunu terk eder. Toplumunun helâk edileceği son gününe kadar tebliğine devam eden Allah'ın elçisi son gün ayrılır ve Allah'ın melekleri oranın altını üstüne getirip toplumu yok ediverir.

Kur'an'ın başka sûrelerinde anlatıldığına göre Rabbimiz onların üzerine öyle bir yağmur yağdırdı ki işlerini bitiriverdi. Kasabanın altını üstüne getiriverdi de Lût'a (a.s) iman eden iki kızcağızı hariç kâfirlerin kökünü kazıyıverdi. Onun içindir ki Lût kavminin Kur'an'da bir başka ismi de ***"Mu'tefikat"***tır. Yani altı üstüne getirilmiş bir top-lum... Allah üzerlerine bir yağmur göndermiş, o yağmurun arasında taş yağdırmış ve melekler de her biri beş bin kişiden ibaret olan iki şehrin altını üstüne getirivermişlerdi. Bu toplumun bulunduğu yer bugünkü "Bahru'l Muhît" yani ölü deniz diye anılan Lût gölü ve çevresidir. Burası deniz seviyesinden çok daha aşağılarda bir çukurdur ki, bu, toplumun yere battığının göstergesidir.

Âyetin sonunda Rabbimiz buyurur ki: "İşte böylece elim bir azaptan korkanlar için orasını bir âyet kıldık." Allah'ın azabından korkarak, ibret alarak adam olmak isteyenler için orada bir uyarı, bir âyet kıldık. Şu andaki Lût gölünün bulunduğu yeri azaptan korkup ibret almak isteyenler için bir işaret, bir alâmet kıldık. Ama elbette Allah'a iman eden, Allah'tan korkan, hayatlarını Allah için yaşayanlar için bir âyet ve ibret olacaktır bu. Başkaları için değil. Bakıyoruz işte şu anda Allah'ı, Allah'ın dinini reddeden bilim bu hadiseye o

kadar kör ve sağır bir tavır sergiliyor, o kadar tahrifkâr bir tutum içinde ki, oraya Lût gölü demiyorlar da, aman ne olur ne olmaz, bir peygamberin ismini çağrıştırmayalım, belki insanlar Allah'ı, Allah'ın elçisini, Allah'ın azabını hatırlarlar da iman etmeye kalkışırlar diye ısrarla oraya "Ölü deniz", Bah-ru'l Muhit diyorlar. Allah'ın âyetlerini örtüyor, örtbas ediyorlar, insanların dikkatlerinden kaçırmaya çalışıyor.

Sûrenin önceki âyetlerinde de belirtmeye çalıştığımız gibi Allah'ın bu âyetlerinden habersiz yaşayan insanlar isterse şu anda Lût gölünün hemen yanı başında yaşasınlar, isterse Kâbe'nin avlusunda ikâmet etsinler, bu Kitapla beraber olmadıkları sürece bu âyetler onlara hiçbir şey demeyecektir. İşte her an güneşi gören şu insanlara gü-neş hiçbir şey demiyor. Allah'ın şu metlûv âyetleriyle beraber olmayanlara meşhûd âyetler hiçbir şey söylemez. Allah'a isyan eden, Allah'la savaşa tutuşan, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın elçileriyle, Allah'ın diniyle savaşa tutuşan bir toplum mutlak sûrette helâk olacaktır. Bu, Allah'ın yeryüzünde değişmeyen bir yasasıdır.

Bundan sonra bir haber daha geliyor. Ölümsüz bir haber daha… Musâ (a.s)'ın haberi…

38. "Musâ'nın başından geçenlerde de ibret vardır: Onu apaçık bir delille Firavun'a gönderdik."

Musâ'nın (a.s) hayatında da ibret alınacak âyetler vardır. Onu Firavun'a apaçık delillerle, apaçık bir güçle, apaçık bir destekle ve azapla gönderdik. Rabbimiz diyor ki, "biz Musâ'yı âyetlerimizle gönderdik. Bizim varlığımıza, kendisinin peygamberliğine delil olmak üzere âyetlerle gönderdik onu." Âsâ âyeti, yed-i beyza âyeti ve diğer âyetlerle, apaçık alâmetlerle gönderdik. Açık bir sultanla, açık bir sultayla, yani haklılıkla gönderdik.

Kur'an'ın değişik yerlerinden öğrendiğimize göre Musâ'nın (a.s) Firavun'a gönderiliş misyonunun birincisi, Firavun'u ve çevresindekileri Allah'a imana dâvet etmek, ikincisi de yıllar yılı zalim Firavun sisteminin, iktidarının köleleştirdiği İsrâiloğullarını, peygamber çocuklarını, Müslümanları Firavun'un köleliğinden kurtarmaktı. Detayları başka sûrelerde anlatılır. Allah'ın elçisi gitti, Firavun'u ve toplumunu uyardı.

39. "Firavun, erkanıyla birlikte haktan yüz çevirdi; "sihirbazdır" veya " delidir" dedi."

Allah elçisinin bu tebliği karşısında kendisinin Rabblığını, İlâhlığını iddia eden Firavun tüm gücüyle, tüm avaresiyle, tüm ekonomik, siyasal ve askerî gücünü yanına alıp, tüm gücüyle toparlanıp Allah'ın elçisini ve getirdiği âyetleri reddetti. "Bu ya bir sihirbaz, ya da bir delidir" dedi. Firavun tarih boyunca tüm zalimlerin, tüm müstekbirlerin hak karşısında kullandığı yolu tercih etti. Bu yol gerçekten gâyet kolay ve kestirme bir yoldu. Bir hak savunucusunun hakkından gelemediniz mi? Karşısında mücâdele verecek bir deliliniz yok mu? Deli diyeceksiniz, olmadı sihirbaz diyeceksiniz olur biter. O da olmamışsa şair dersiniz, mecnun dersiniz, kahin dersiniz. Ama iş bu kadar kolay değildir. Karşıda Allah desteğinde bir peygamber var. Karşıda apaçık delillerle, apaçık âyetlerle, apaçık sultayla bir Allah elçisi varsa, iş bu kadar kolay bitmeyecektir.

Hz. Musâ, Firavun'un karşısına ilk çıktığında ona gösterdiği âsâ ve yed-i beyza mûcizelerinden sonra Firavun ve çevresindeki da-nışmanları "bu ya bir sihirbazdır, ya da sözü ciddiye alınmayacak bir delidir" dediler. Elindeki âsâsıyla dünyanın en büyük, en zalim, en güçlü devletinin sarayına elini kolunu sallaya sallaya girip, dünyanın en zalim devlet başkanının karşısına dikilip ona ve çevresine hakkı tebliğ etme cesaretini gösteren bir peygambere diyorlardı bunu. Allah elçisinin gösterdiği müthiş mûcizeler karşısında Firavun öylesine şaşırmış, öylesine etkilenmişti ki, bir yandan ona "sen bir sihirbaz, ya da delisin" derken bir yandan da "sen bizi sihrinle yurdumuzdan çıkarmaya, bizim dinimizi değiştirmeye ve Mısır'ın yönetimini eline geçirmeye geldin" diyordu.

Oysa kesinlikle biliyorlardı ki o güne kadar hiçbir sihirbazın sihir gücüyle bir memleketi fethettiği görülmemişti. Sihirbazlar sadece kendisinden mükâfatlar alabilmek için o güne kadar onun ayaklarını öpmekten başka bir şey yapmamışlardı, bunu çok iyi biliyorlardı. Onun içindir ki Firavun'un hem "sen bir sihirbazsın" demesi, hem de ar-kasından "sen benim krallığımı ele geçirmek istiyorsun" demesi onun asla bir sihirbaz olmadığını bildiğini, anladığını göstermektedir. Onun bu mûcizeleri Allah desteğiyle gösteren bir peygamber olduğunu anladıklarını, ama saltanatlarının, statülerinin yok olmasından endişe ettikleri için onu reddetmeye çalıştıklarını göstermektedir. Firavun ve çevresindekiler Allah elçisini reddettiler. Allah'la, Allah elçisiyle savaşa tutuştular da:

40. "Sonunda onu ve ordularını yakalayıp denize attık. O, kınanmayı hak etmişti."

“Sonunda Firavun’u ve ordularını denize attık, denizde boğduk” diyor Rabbimiz. Çünkü o kınanmayı hak etmişti. Kendisini kınadığı halde, kendisini kötülediği, pişmanlık gösterisinde bulunduğu bir haldeyken, “ey Firavun! Ey kendisinin Rabblığını, İlâhlığını iddia eden ahmak! Bu halinle, geberip giderken bile Müslümanlık iddiasında bulunan bir zavallı iken sen nasıl tanrı olabilirsin? Sen nasıl İlâh olabilirsin?” diye kendi kendisini kınadığı bir pozisyonda Allah onu boğuverdi. Kur’an’ın başka yerlerinde anlatıldığı gibi iman etmeye çalıştığı bir durumda Firavun’u ve beraberindekileri Rabbimiz denizde boğuverdi. Firavun oğulları, Firavun ve avareleri, askerleri, orduları tümüyle denizin altına gömülüp hayata veda ettiler. Yeryüzünün en güçlü adamı, en müstekbir insanı Firavun suda boğulurken Yunus sûresinde anlatılan şu sözü söylemekten kendini alamıyordu:

“İnandım ki İsrâil oğullarının iman ettiği Allah’tan başka ilâh yokmuş. Ben de Müslümanlardanım!”
(Yunus 90)

Gerçekten bugün bu sözü tüm dünya müstekbirlerine duyurmamız gerekmektedir. Tüm dünya Firavunlarına duyurmalıyız bu sözü: “Ey müstekbirler! Ey kendilerinde güç kuvvet olduğunu zanneden zalimler! Firavun’un söylediği bu sözü sizler ne zaman söyleyeceksiniz? Size hiç bir şey hatırlatmıyor mu bu söz? Ölürken mi söyleyeceksiniz bunu? Ama Firavun’a fayda vermediği gibi o zaman söyleyeceğiniz bu sözün size de hiç bir faydası olmayacaktır. Gelin selefinizin bu durumundan ibret alın da tevbelerinizi son deminize bırakmayın. Gelin ekonomik ve siyasal gücünüze güvenerek Allah’a kafa tutmaktan, Allah’ın diniyle savaşmaktan vazgeçin, değilse sizin âkıbetleriniz de selefinizin âkıbetinden farklı olmayacak.”

41-42. “Âd milletinin başından geçende de ibret vardır; onların üzerine, uğradığı her şeyi bırakmayıp toza çeviren kuru bir rüzgar gönderdik.”

“Âd kavminde de sizin için haberler, ibretler vardır.” Burada Rabbimizin biraz daha ilerlerden haber vermeyi murad ettiğini görüyoruz. Âd kavmi Rabblerinin kendilerine gönderdiği elçiyi, Hûd’u (a.s) reddetti. Allah elçisinin kendilerine getirdiği mesaja, hayat programına kulak vermediler. Allah’ın kendilerine verdiği güçlerine, kuvvetlerine, medeniyetlerine güvenerek Allah’a

kulluktan çıktılar. "Biz güçlüyüz, kimse bizimle baş edemez" dediler. "Ey Hûd, biz ne seni, ne de Rab-bini dinlemeyiz, biz keyfimize göre bir hayat yaşarız" dediler de, Allah onların üzerlerine Akîm denen bir rüzgar gönderdi ki uğradığı her yeri, isabet ettiği herkesi mahvediverdi, toz duman ediverdi.

Kitabımızın bir başka âyetinde adı ***"Sarsar"*** olan bu çok so-ğuk rüzgarı, bu kuru rüzgarı, bu müthiş fırtınayı onların üzerlerine gönderdi de o rüzgar orada taş taş üstünde bırakmadı. Her şeyi büküp büküp atıverdi, her şeyi kökünden devirip atıverdi. O rüzgarı o azgın Âd'ın üzerine sekiz gün yedi gece musâllat kıldı da onların işlerini bitiriverdi. Ne güçleri, kuvvetleri, ne medeniyetleri onları Allah'ın azabından kurtaramadı.

43. "Semûd milletinin başına gelende de ibret vardır: Onlara, "Bir süreye kadar zevklenin" denmişti."

"Onlardan sonra, Âd kavminden sonra onların yerine getirilen, yerleştirilen Semûd toplumunun başına gelenlerde de sizin için âyetler, ibretler vardır." Onlara da kardeşleri Salih'i (a.s) göndermişti Rab-bimiz. Bunlar da aynen kendilerinden önceki atalarının yaptıkları gibi elçilerini reddettiler. Allah'ın elçisi vasıtasıyla hayatlarına karışmasına karşı çıktılar. Allah'ın vahyini reddettiler. "Allah bizim hayatımıza karı-şamaz, nasıl bir hayat yaşayacağımızı biz biliriz" dediler. Peygambere hayat hakkı tanımadılar, susturmaya çalıştılar. Kendilerini Allah'tan atalarına gelen azabın bir benzerinin gelmesi konusunda emin gördüler. Güya tecrübeleri vardı bu konuda. Ataları yanlış yapmıştı. Onlar evlerini, şehirlerini düzlüklerde kurmuşlar, bu yüzden Allah'tan gelen o rüzgara yenik düşmüşler, Allah'la baş edememişlerdi. Halbuki bunlar bu konuda tedbirlerini alıp evlerini dağların üzerlerinde, kayalardan mağaralar yontarak kendilerini azap hususunda garantiye almışlardı. Rivâyetlere göre Allah'ın kendilerine bir mûcize olarak gönderdiği de-veyi öldürüp Allah'a itaatten çıkınca, Rabbimiz kendilerine, "haydi bir süreye kadar zevklenin bakalım, yaşayın bir süreye kadar" buyurmuş ve sonra bir sesle, bir sayhayla onları yakalayıvermişti. Allah düşmanları, Rabblerinden gelen bu helâk titreşimiyle oldukları yere diz çöküverdiler.

44. "Onlar Rabblerinin buyruğundan çıkmışlardı; bunun üzerine kendilerini gözleri göre göre yıldırım çarptı."

Rabblerinin buyruğundan çıktılar da göz göre göre, bakar oldukları halde Allah'tan bir yıldırıma tutuldular. Onların da defterleri dürüldü.

45. "Ayağa kalkacak güçleri kalmadı, yardım da görmediler."

Allah'ın azabı kendilerine geldiğinde ne ayağa kalkmaya güç yetirebildiler, ne de bir yardım görebildiler. Ne ayağa kalkabildiler, ne kendilerini toparlayıp, doğrulup kendilerine helâk gönderen Allah'la bir çatışmaya girebildiler. Ne Allah'tan gelen bu azabı defetmeye karşı koyabildiler, ne de Allah'tan kaçabildiler. Güya "kimse bizimle başe-demez" diyorlardı. "Biz güçlüyüz, biz tedbirimizi aldık" diyorlardı. Ama gelin görün ki Rabbleri karşısında ne galibiyete ulaşabildiler, ne de herhangi bir kimseden yardım görebildiler. Kim yardım edebilecek ki onlara?

Lût kavmi gitti, Âd, Semûd, Firavunlar, zalimler, ahlâksızlar, gücünü tanrılaştıranlar, ordusunu putlaştıranlar, bilgisini ilâhlaştıranlar, hevâlarını Allah yerine ikâme edenler, kendi yasalarını Allah yasalarına tercih edenler, hayatlarını Allah'a sormadan yaşamaya çalışanlar gitti. Bütün bu hakikatler, bütün bu tablolar gözünün önünden geçiyor değil mi şu anda? Sonra:

46. "Daha önce de Nuh milletini cezalandırmıştık. Çünkü onlar da yoldan çıkmış bir milletti."

Daha önce onlardan çok daha uzun ömürlü olan Nuh kavmini de helâk eden O'dur. Onlar da çok zalim ve tuğyan etmiş bir toplumdu. Allah'a, Allah'ın elçisine başkaldırmış, Allah'ın dinini reddedip kendi kendilerine hayat programı yapmaya kalkışmış taşkın kimselerdi. Bu tavırlarından ötürü Allah onları da helâk ediverdi. Nuh'a (a.s) iman eden, onun safında yer alan, tercihini Allah'tan ve peygamberden yana kullanan mü'minleri kurtarıp ötekilerin tamamını helâk etti Rabbimiz.

Güçleri, pazıları, boyları-posları Âd kavmini; villaları, köşkleri, medeniyetleri Semûd'u; uzun ömürlü oluşları Nuh kavmini; saltanatı, ordusu Firavun'u; cinsel ahlâksızlıkları Lût kavmini kurtaramadı. "Aklınızı başınıza alın, sizler de eğer onların yolunu takip eder, Allah'la, Allah'ın diniyle, Allah'ın sistemiyle, Allah'ın elçileriyle savaşa tutuşursanız, sizler de Allah'a kulluktan çıkar, Allah'ın sizin için gönderdiği hayat programını reddeder, kendi kendinize bir hayat yaşamaya kalkışırsanız, kesinlikle bilesiniz ki sizler de helâkten

kurtulamayacaksınız" buyurarak bizi tarih karşısında bir resmî geçitten geçirdikten, bizi tarihle yüzleştirdikten sonra Rabbimiz gücünü, kudretini, rubûbiyetini ortaya koymak üzere karşımıza gök ve yer âyetlerini getiriyor.

47-48. "Göğü, gücümüzle Biz kurduk; şüphesiz biz onu genişleticiyiz. Yeryüzünü biz yayıp döşedik; Ne güzel döşeyiciyiz!"

"Semâyı biz kendi güç ve kudretimizle bina ettik. Onun binası konusunda kimseden yardım almadık." Üstelik sadece onu yaratmakla, bina etmekle kalmadık, aynı zamanda onu genişletmekteyiz de. Şu esere bakın da müessirinin gücünü, kudretini, hikmetini, hâkimiyetini anlayın. Bilin ki biz çok genişliğe mâlikiz. Bir her tür darlıkları genişleteniz, genişlik vereniz. Darda kalmışların imdadına yetişen, sıkıntı içinde olanlara bol bol nîmetler vereniz. Gökyüzünü bina edip düzenlediğimiz gibi, yeryüzünü de yayıp, sizin altınıza bir döşek olarak serip hizmetinize sunan da biziz.

49. "İbret alasınız diye her şeyi çift çift yaratmışızdır."

"Her şeyden sizin için, sizin istifade etmeniz, düşünüp ibret al-mamız için her şeyi çift çift yarattık. Her sınıf varlığı, her şeyi çift çift yarattık. Zaten Rabbimizin kendisinin dışında her şey çifttir. Tatlı-ekşi, yağlı-tuzlu, siyah-beyaz, iyi-kötü, erkek-dişi tüm sınıf ve türleri çift çift yarattık," diyor Rabbimiz. Buradaki "Zevceyn" ifadesiyle kast edilen sadece erkek ve dişi değildir. Allah tüm mahlukâtını böyle çift çift yaratmıştır. Erkek ve kadın olarak çift, zengin ve fakir olarak çift, uzun ve kısa olarak çift, beyaz ve siyah olarak, kapasiteli ve akıllı olarak, aptal ve ahmak olarak da çift yaratmıştır. İşte sizi çift yarattık; ibret alıp Rabbinize kulluğa yönelesiniz diye.

50. "Ey Muhammed! de ki: "Öyleyse Allah'a koşuşun; doğrusu ben sizi O'nun azabı ile açıkça uyaranım."

Öyleyse tüm bu âyetlerle haydi Allah'a yönelin. Haydi tüm bu âyetlerin bilinciyle Rabbinize kulluğa koşun. Şeytandan, küfürden, şirkten, isyandan Allah berisinde kendilerini insanlara Rabb ve İlâh pozisyonunda sunmaya çalışan tüm azgınlardan Allah'a sığının, Allah'a kaçın, Allah'ın koruması altına girin. Ben sizi O'nunla uyarıyorum. Bir gün O'nun huzurunda toplanacak ve hayatınızın hesabını O'na ödeyeceksiniz. Allah'tan Allah'a sığının. O'nun azabından, O'-nun sorgulamasından O'nun rahmetine sığının, O'nun rızasına sığının.

51. "Allah'ın yanında başkasını tanrı kılmayın; doğrusu ben sizi O'nun azabı ile açıkça uyaranım."

Allah'la birlikte başka bir ilâhı O'na ortak kılmayın. Allah'la bir-likte başka bir ilâh edinmeyin. Allah'tan başka dua edeceğiniz, Allah-tan başka kendisine sığınacağınız, Allah'tan başka yasalarını uygulayacağınız, Allah'tan başka iradelerinizi kendisine teslim edeceğiniz, Allah'tan başka hayatınıza karışma alanı vereceğiniz bir ilâhınız yoktur sizin.

İkinci defa Rasulullah buyuruyor ki, "ben sizi Onun azabıyla uyarıyorum." Anlıyoruz ki peygamber sürekli uyarıcıdır ve peygambersiz asla din olmaz, peygambersiz hayat olmaz. Peygambersiz kitap da olmaz, peygambersiz Kur'an da anlaşılmaz. Peygambersiz bir din, peygambersiz bir kitap oluşturanların ne dinleri, ne de kitapları kabul edilmeyecektir.

52-53. "Onlardan öncekilere, her hangi bir peygam-ber gelince: "Sihirbazdır" veya "Delidir" derlerdi. "Ön-cekiler sonrakilere böyle mi vasiyet ettiler? Hayır; bunlar azgın bir millettir."

İşte böyle. Onlardan öncekilere de ne zaman bir peygamber gelmişse mutlaka sihirbaz veya delidir dediler. Tüm peygamberler için genel geçer bir söz, bir yakıştırma olarak bunu demişlerdir. Şu anda o peygamber yolunun yolcuları olan Müslümanlara da aynı şeyleri söy-lüyorlar. Kâfirler birbirlerine bunu vasiyet ediyorlar. Müslümanları ancak böyle karalayabiliriz diyorlar. Peygamberler ve Müslümanlar karşısında tek çıkış yolu olarak bunu bulabiliyorlar. Yani önceki kâfirler bu sonraki kâfirlere bunu mu vasiyet ettiler ki hep onların ağızlarını kullanmaya çalışıyor bu beyinsizler?

54. "Ey Muhammed! Onlardan yüz çevir; sen kınanacak değilsin."

"Peygamberim, onlar ne derlerse desinler, ne yaparlarsa yapsınlar, sen yüz çevir onlardan, çünkü sen kınanacak değilsin." Bu sözler ilk defa sana söyleniyor değildir. Sen bu hayatın sahibine kafa tutan ve Allah tarafından helâk edilişi esnasında gerçek Rabbini anlayarak pişmanlıklar içinde kendi kendini kınayan Firavun gibi bir hayat yaşamıyorsun ki kınanasın. Sen asla kınanacak, sosyal hayatta dışlanacak, kötülenecek, hayattan soyutlanacak biri değilsin peygamberim.

55. "Öğüt ver; doğrusu öğüt inananlara fayda verir."

"Sen öğüt ver peygamberim, sen inanan-inanmayan herkesi uyarmaya devam et; doğrusu senin uyarın mü'minlere fayda verecektir." Senin bu uyarılarından sadece mü'minler faydalanacaktır. Ama kimin ne zaman mü'min

olacağını bilemediğimiz için, mü'min-kâfir herkesi uyarmak, uyarımızı herkese ulaştırmak zorundayız. Ama uyarılarımız karşısında bir kısım kâfirlerin nötr davranmalarına da, vurdumduymaz bir tavır almalarına da üzülmeyeceğiz. Çünkü bu uyarılardan mü'minlerden başkaları faydalanamayacaklardır. Bizim görevimiz bunun hesabına girmeden tüm dünya insanlığını bu Allah kitabıyla, bu Allah uyarılarıyla karşı karşıya getirmektir. Bize düşen budur.

56. "Cinleri ve insanları ancak Bana kulluk etmeleri için yaratmışımdır."

Çünkü Allah cinleri ve insanları ancak kendisine kulluk yapmaları için yaratmıştır. Cinlerin de insanların da varlık sebebi bu dünyada budur. Öyleyse bizim görevimiz kulluk yapmak ve insanları kulluğa çağırmaktır. Başka hiç bir işimiz yoktur bu dünyada. Peki o zaman nasıl yaşayacağız? Ne yiyip içeceğiz? Karnımızı nasıl doyuracağız? İşimiz-gücümüz Allah'a kulluk, Allah'a ibadet ve insanları gece-gün-düz Allah'a kulluğa dâvet olunca, rızkımız ne olacak? Kim doyuracak bizi? Aç kalmaz mıyız o zaman? Hayır, bakın Allah diyor ki:

57. "Onlardan bir rızık istemem; Beni doyurmalarını da istemem."

"Ben onlardan bir rızık istemem. Ben onlardan rızık istemiyo-rum. Ben onları rızıkla sorumlu tutmuyorum? Nereden çıkarıyorsunuz bunu? Kendilerini doyurmalarını, kendilerine rızık bulmalarını istemediğim gibi, beni doyurmalarını da istemiyorum onlardan." İşte Rabbi-mizin beyanı. Kesinlikle biliyor ve inanıyoruz ki rızık tümüyle Allah-tandır. Rezzak Allah'tır, rızkı veren O'dur. Öyleyse kesinlikle rızık sebebiyle kendimizi bu görevden uzak tutmayacağız. "Ama efemdim, tamam da işte rızıksız olmuyor, parasız, pulsuz olmuyor, kendimizi doyurduğumuz, çoluk-çocuğumuzu doyurduğumuz gibi çevremizdeki insanları doyurmalıyız, zengin olmalıyız…" Boş sözler bunlar… Kimi doyuruyorsun ki sen? Rezzak mısın?

Bu bir iman meselesidir, başka değil. Bazı Müslümanlara "gel, Allah'ın benden ve senden istediği şu görevi biraz üstlen. Allah'ın ki-tabını, Resûlü'nün sünnetini anlayıp çevrene anlatma, çevrendeki in-sanları biraz daha iyi Müslümanlaştırma işini, Allah'a kulluğa dâvet işini biraz da sen üzerine al" deyince, ilk söyledikleri bu oluyor. "Anladık yapalım da dükkan ne olacak? İşimiz, aşımız ne olacak?" Hattâ kimileri, "kapatalım mı dükkanlarımızı? Bırakalım mı işimizi? Bunu mu istiyorsun bizden?" diyorlar. Dükkanı kapatmayı zerre kadar düşünemeyen Müslümanlar yıllardır Allah'ın kitabını kapattıklarının farkında değiller. Ben aslında bunu derken dükkanlarını kapatmalarını filan

istemiyorum, tabii gerekirse onu da kapatmalılar. Ben diyorum ki “onu kapatma, ama bunu kesinlikle aç!” Bunu açman belki onu kapatmanı gerektirmeyecek. Çünkü şu anda onu açık tuttuğu halde Allah’ın kitabını da açabilenler var. Yani bu iş, bu kadar zor değil. Günlük birkaç saat zaman ayırmak şimdilik yetecektir bu işe.

58. “Şüphesiz rızıklandıran da, güç ve kuvvet sahibi olan da Allah’tır.”

Yanlış anlamayalım, yanlış inanmayalım, Rezzak biz değiliz, Rezzak Allah’tır. Kendimizi biz doyurmuyoruz, çevremizdekilerin rızkını biz bulmuyoruz. Gökten rızkı biz indirmiyoruz. Yerden rızkı biz çıkarmıyoruz. Kendimizi Rezzak olarak görüp kâfir olmanın, kâfir gibi düşünmenin anlamı yoktur. Allah bizi bununla sorumlu tutmuyor. Allah’ın sorumlu tutmadığı bir şeyle kendimizi sorumlu tutarak sapmayalım. Allah bizi ancak kendisine kulluk edelim diye yaratmış, bununla sorumlu tutmuştur. Yoksa bizden ne rızık istiyor, ne de doyurma. Rezzak olan biz değil, O’dur.

59. “Zulmedenlerin, geçmiş arkadaşlarının suçlarına benzer suçları vardır; cezalarını Benden acele istemesinler.”

Zalimlerin öncekilerin suçlarına benzer suçları vardır. Zalimler hep aynı düşünceyi, hep aynı mantığa sahip çıkagelmiş, hep aynı sakatlığı savuna gelmiş, hep aynı tavrı sergileye gelmişlerdir. “Öncekilerin bozuk düzen inanışlarına, sapık fikirlerine ve Allah’ın istemediği hayatlarına sahip çıkan, aynen onlar gibi Allah’ın kendilerine yüklediği sorumluluklarından kaçan şimdiki zalimler de bu tavırlarının karşılığı olan azabı benden acele istemesinler. Ben öncekilerin başına gelenleri size anlattım. Sizler de onların durumuna düşmeyin, Akıllarınızı başlarınıza alıp benim istediğim gibi inanmaya, benim istediğim gibi yaşamaya yönelin. Âyetlerimi bir kenara alıp bir dünya yaşamaktan vazgeçin.”

60. “Söz verilen günün azabından vay o inkâr e-denlere!”

“Kendilerine vaadedilen o hesap kitap gününden dolayı veyl o Allah’ın kitabını, Allah’ın âyetlerini örtenlerin, örtbas edenlerin haline! Allah’ın bu âyetlerini örterek, Allah’ın bu âyetlerinde ortaya koyduğu gerçekleri örtbas ederek, tahrif ederek, değiştirerek kendilerince bir hayat yaşayanlara veyl olsun,” diyor Rabbimiz. Çekecekleri var o gün onların. Allah bizi onlardan eylemesin. Rabbim, âyetlerini dünyada çok iyi anlayarak Kâfirce düşüncelerden kurtulan, ve kendisine kendisinin istediği kulluğu icra eden kullarından eylesin.

- 52 -

TÛR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 52., nüzûl sıralamasına göre 76., mufassal kısmı birinci sûreler grubunun ikinci sûresi olan Tûr sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 49'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mekke'de Zâriyât sûresinden sonra nâzil olmuş, âhiret, risâlet, vahiy gibi konuların anlatıldığı Tûr sûresiyle karşı karşıyayız. İnşallah bu sûrede Rabbimizin bize açmayı dilediği bilgilerini öğrenmeye, bu bilgilerle haberdar olup hayatımızı onlarla şekillendirmeye çalışacağız.

Sûrenin ana konusu tıpkı Zâriyât sûresinde olduğu gibi âhiret konusudur. Sûre ağırlığıyla bu konu etrafında yoğunlaşmaktadır. Bir önceki sûrede âhiret konusunda yoğun bir şekilde deliller sunulduğu için bu sûrede deliller üzerinde durulmayıp bu gerçeğin mutlak sûrette geleceğine dair yeminler edilmiştir. Yemin üstüne yemin olsun ki âhi-ret bir gün gelecek onu engellemeye, ondan kaçıp kurtulmaya kim-senin gücü yetmeyecektir denilmektedir. Daha sonrada

ona iman eden, onu iki kaşının arasında bilerek bir hayat yaşayan mü'minlerin o günkü durumları ve onu reddeden, onu imkânsız gören ve buna göre bir hayat yaşayan kâfirlerin durumları ortaya konulmaktadır. Bütün çıplaklığıyla cennet ve cehennem gözler önüne serilmektedir.

Daha sonra sûrede Resûlullah Efendimizin dâvetine karşı kâfirlerin takındıkları tavırlar ortaya konarak şedit bir şekilde onlara uyarılar yapımlıktadır. Onlar kendilerinin kurtuluşu için gönderilmiş olan peygambere bazen sihirbaz, bazen de şair diyerek insanların gözünde onu küçük düşürmeye ve iman edecek insanların inanmasına engel olmaya çalışıyorlar. Peygamber mesajıyla insanların arasına barikatlar koymaya çalışıyorlar. İnsanların özgürce dinlerini tanımalarına engel olmaya çalışıyorlar. Bu Kur'an Allah sözü, Allah vahyi değildir, bunu kendisi uyduruyor, sonra da Allah'tan geldi diyerek bizi aldatmaya çalışıyor diyorlar. Ağızlarına gelen her şeyi söyleyerek peygam-beri ve dâvetini boğmak istiyorlar. Bir taraftan Allah asla elçi seçmez, vahiy göndermez, hayata karışmaz diyerek vahyi reddederken, diğer taraftan da Allah bula bula bunu mu bulmuş? İçimizde bu işe bundan daha lâyık insanlar yok mu? Diyerek vahyi kabul eder gibi görünüp peygamberi reddetmeye çalışıyorlar. Yani ne dedikleri, ne yapmaya çalıştıkları belli değil kâfirlerin.

Bir taraftan o bir sihirbaz ve şairden başka birisi değildir diyerek peygamber aleyhisselâmı küçümseyip alaya alırlarken, diğer taraftan onun dâvetinin önünü kesebilmek için olmadık tedbirler almaya çalışıyorlar hainler. Eh eğer o bir şair ya da sihirbaz ise niye bu kadar korkuyor ve tedbirler alıyorsunuz onun için? Bırakın öteki şairler gibi, öteki sihirbazlar gibi deli divane o da dolaşıp dursun insanların arasında. Şimdiye kadar hangi şair bu kadar tehlikeli olabilmiş de? Hangi sihirbazın arkasına bu kadar insan takılmış da? Yok yok, insanlar onu dinlemesinler, onun mesajına kulak vermesinler diye böyle diyorlar alçaklar. Aslında onun bir şair ve sihirbaz olmadığını bal gibi biliyorlar. Onun bu düzeni değiştirmek ve yerine Allah egemenliğinde bir düzen kurmak için gelmiş bir elçi olduğunu çok iyi biliyorlar. İşte tüm korkuları hayatlarının değişmesidir.

Rabbimiz bu sûrede bu akılsız güruha onların akıllarını erdirmek için sorular sorar, onları vicdanlarıyla hesaplaşmaya dâvet eder. Sûrede yeri gelince inşallah üzerinde duracağımız her bir soru aslında onların beyinsizliklerini ortaya koyan sorulardır. Daha sonra Rab-bimiz buyurur ki, ey peygamberim bu beyinsizler senden farklı âyetler, yüzlerini yere sürtecek mûcizeler istiyorlar. Şunu çok iyi bilesin ki benim sana gönderdiğim bu âyetler iman etmek isteyen

insanlar yeterli âyetlerdir. Bu adamlara ne tür mûcize getirsen getir yine iman et-meyeceklerdir. Çünkü mesele âyetlerin azlığı değil, bu alçakların kibir ve inatlarıdır. Sen yoluna devam et ve bunların lâkırdılarına kulak ver-me denilmektedir.

Sûrenin son bölümünde de Resûl-i Ekrem Efendimize şöyle bir nasihat gelmektedir: Ey peygamberim, Allah'ın hükmü gelinceye kadar bu densizlerin yalanlama ve inkârlarına karşı sabretmeye devam et. Böyle sıkılıp bunaldığın durumlarda Rabbine yönelip, O'nun koruması altına girerek hamd ile O'nu tesbih et. Unutma ki herkese ve her şeye karşı senin güç kaynağın, sığınağın, barınağın Rabbindir. Sürekli O'nu tesbih ederek güç ve kuvvet kazan tavsiyesi yapılmaktadır. Bizler de sürekli Rabbimizi gündemde tutarak, sürekli Rabbimizin kitabıyla birlikte olarak O'na dayanarak, O'na sığınarak, O'ndan yardım umarak bir hayat yaşayacağız inşallah. Şimdi artık sûrenin âyetlerini detaylı bir şekilde tanımaya geçebiliriz. Allah yardımcımız olsun, güzel bir anlayış versin inşallah.

Sûrenin âyetleri üzerinde hızlı bir gezinti yaptıktan sonra âyet-leri tek tek tanımaya geçelim inşallah. Âhirette tekrar dirilmenin mutlaka vuku bulacağı, bir önceki sûre olan Zâriyât sûresinde delillendiri-lerek ortaya konmuş idi. Bundan dolayı deliller tekrar zikredilmeden, bir kaç gerçeğe ve varlığa kasem edilerek, âhiretin varlığı bütün çıplaklığı ile gözler önüne serilmektedir: "Tûr dağına, açılmış sayfalar üzerine yazılmış kitaba, ma'mur olan ve tavan gibi yükseltilmiş semaya, kabarıp taşan denize yemin olsun ki, Rabbinin azabı mutlaka gerçekleşecektir" (1-7).

Allah Teâlâ'nın azabının inkârcılar için gerçekleşeceği kat'i bir şekilde beyan edildikten sonra, Allah'ın güç ve kudretinin her şeyin üstünde olduğu ve O'nun takdirini hiç kimsenin bozamayacağı gerçeği: "O'na karşı koyacak hiç bir kuvvet yoktur" (8) âyetiyle dile getirilmektedir.

Bunun hemen peşinden gelen âyetlerde, kıyâmet anının dehşet veren korkunçluğu tasvir edilir ve o günün kâfirler için büyük bir azap günü olacağı, dünyada yalanlayıp durdukları cehennem azabının içine sürüklenecekleri sarsıcı bir üslûpla gözler önüne serilir: "Göğün şiddetle sarsılıp çalkalandığı, dağların süratle yürüdüğü gün. Evet, işte o gün, bâtılla oyalanan, yalanlayanların vay haline! O gün onlar cehennem ateşine sürülüp itileceklerdir" (9-13). Cehenneme atı-lan inkârcılar topluluğuna, bulundukları durumun dünyada yalanlayıp

durdukları şeyden başkası olmadığı ve gördükleri bu muamelenin sa-dece yaptıkları kötülüklerin karşılığı olduğu hatırlatılacak ve onlara; "Girin cehenneme! Sabredin veya sabretmeyin. Sizin için değişen bir şey olmayacaktır. Siz, sadece yaptıklarınızın cezasını göreceksiniz" (16) denilecektir.

Bundan sonra, muttakîlerin durumu, onlar için hazırlanan ahi-ret nimetleri ve bu nimetleri hak edişlerinin sebepleri dile getirilmektedir. Allah'tan korkup O'nun emirlerini yerine getirerek, dinini hakim kılmaya çalışan kimselerin göreceği mükâfatlar hakkında hiç bir şüphe yoktur: "Şüphesiz muttakîler, cennetler ve nimetler içindedir" (17). Allah Teâlâ, müteakip âyetlerde muttakîlerin girmesi mutlak olan cennetteki nimetlerin ve onları hak edenlere tattırılacak zevklerin bir kısmının tasvirini yapmaktadır. Cennette, tarifi mümkün olmayan güzelliklerle mükâfatlandırılan kimseler, kendilerine verilen bu nimetlerin sebebi hakkında şuurludurlar: "Birbirlerine şöyle derler: Bizler dünyada ailemiz arasında bulunurken Allah'ın azabından korkardık" (26).

İnkârcılar ve iman edenlerin, âhiretteki durumları net bir şekilde canlandırıldıktan sonra hitap, Rasulullah (s.a.s)'e yönelmekte; Mekkeli müşrikler tarafından yöneltilen iftira ve ithamlara aldırış etmeden İslâm'ı tebliğe devam etmesi emredilmektedir; "Ey Muhammed, sen hatırlat ve öğüt ver. Rabbinin nimeti sayesinde sen ne bir kâhin, ne de delisin" (29). Rasulullah (s.a.s) ne zaman, kıyamet, haşr-neşir, hesap-kitap, cennet-cehennem ile ilgili bir şeyler söylese, müşrikler hemen, onun okuduğu âyetlerin tesirini yok etmek için iftira kampanyalarına girişir ve olur olmaz sözler sarf ederlerdi. İşte onların bu akıldışı tutumları tenkit ediliyor, Kur'an'da değişik şekillerde defalarca yapılan meydan okuma bir kere daha tekrar edilerek Kur'an âyetlerine benzer bir söz söylemeleri isteniyor, onların acziyet ve sapıklıkları dile getiriliyor: "Yoksa, "onu kendisi uydurdu" mu diyorlar. Hayır onlar iman etmezler. Şayet iddialarında doğru iseler Kur'an'ın benzeri bir söz meydana getirsinler" (33-34).

Daha sonra, inkârcıların tutum ve davranışlarının sebepleri sorgulanarak, onların bu inkâr ve karşı çıkışlarında ne kadar büyük bir sapıklık içinde oldukları ortaya konulmaktadır. Peygamber (s.a.s) onları, her şeyi Allah Teâlâ'nın yarattığına iman etmeye ve O'ndan başkasına tapınmaktan kaçınmaya çağırıyordu. Ancak onlar, mantıksız ve dayanaksız şeylerle buna karşı çıkıp, kızgınlıklarını izhar ediyorlardı. Allah Teâlâ, bu akıldışı tutumlarının tutarsızlığını, "Onlar, bir yaratıcıları olmadan mı yaratıldılar, yoksa kendi kendilerini mi yarattılar? Kesin bir bilgiye sahip değillerdir. Yoksa gaybın ilmi yanlarında da istediklerini oradan mı alıp yazıyorlar?" (35, 36, 41) gibi ifadelerle

gözler önüne seriyor. Kâfirlerin, inkârlarında ne kadar inatçı oldukları, başlarına açıkça bir belanın gelişini gözleriyle görseler dahi her çağda olduğu gibi onun, işledikleri kötülüklere karşı ilâhî bir musibet olduğunu bir türlü kabul etmeyecekleri ve değişik yorumlar getirerek son ana kadar sapıklıklarını sürdürecekleri şu âyet-i kerîme ile ortaya konmaktadır: "Üzerlerine azap olarak gökten bir parça düşer görseler: Üst üste yığılmış buluttur" derler" (44).

Sûrenin sonunda, Peygamber (s.a.s)'in şahsında bütün iman edenlere seslenilerek, Allah Teâlâ'nın çizdiği yolda yürürken karşılaşılan zorluklara sabredilmesi emredilmektedir, endişe ve korkunun yersizliği, Allah'ın korumasının bütün iman edenlerin üzerinde olduğu, "(Ey Muhammed!) Sen Rabbinin hükmüne sabret. Şüphesiz sen bizim himayemiz altındasın. Kalktığın zaman Rabbini hamd ile tesbih et" (49) ifadesiyle bildirilmektedir.

Sûre, akşam, yatsı, teheccüd ve sabah namazlarını ve güneşin batışından doğuşuna kadar olan zamanın bir bölümünde Allah Te-âlâ'yı tesbih etmeyi işaret eden âyetle son bulmaktadır: "Gecenin bir bölümünde de, yıldızların batışında da O'nu tesbih et" (49).

Evet bu genel tanıtımdan sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçebiliriz. Sûre, Mekkî sûrelerin karakteristik bir özelliği olarak yeminlerle söze başlar:

1-7. “Tûr’a, yayılmış, ince deri üzerine satır satır dizilmiş Kitaba, mamur bir ev olan Kâbe’ye, yükseltilmiş ta-van gibi göğe, kaynayacak denize andolsun ki, Rabbinin azabı hiç şüphesiz gelecektir.”

İlk yemin Tûr’a. Tûr’a andolsun ki. Tûr, Hz. Musâ’ya (a.s) vahyin, Tevrat’ın indirildiği, yeryüzünün Tevrat’la müşerref olduğu dağın adıdır. Allah kelâmının yeryüzüne indirilişine sahne olmuş, vahyin gelişine şahit olmuş, Allah sözünü işitmiş ve daha sonraları kendilerinden kendisine kulluk konusunda misak almak için İsrâiloğullarının üzerlerine kaldırılmış olan dağdır. Rabbimiz Tûr’a yemin ederken yeryüzünü aydınlatan vahyine dikkat çekiyor. Tûr’a yeminden hemen sonra kitaba and içilmesi bize Musâ’ya (a.s) vahyin indirildiği bölgeyi hatırlatmaktadır.

Sonra ikinci yemin olarak yayılmış, açılmış, ince deri üzerine satır satır yazılmış olan kitaba yemin olsun ki. Açılmış, yayılmış, dizilmiş, harfleri, kelimeleri belli bir âhenkle dizilip tertiplenmiş Tevrat’a, Allah kitabına yemin

olsun ki. Kitap ifadesinin nekre oluşundan hareketle, İsrâ sûresini de yardıma çağırarak kıyamet günü apaçık ortaya çıkarılacak olan kulların amel defterlerine, kitaplarına yemin olsun ki. Tüm kâinatın kaderinin yazılı olduğu Levh-i Mahfuz'a yemin olsun ki.

Beyt'ül-Mamur'a, yükseltilmiş bir ev olan Kâbe'ye yemin olsun ki. Beyt'ül-Mamur, meleklerin sürekli tavaf ettikleri ve Rasulullah Efendimizin de mi'râc'da yanı başında gördüğü, yanında sürekli Allah'ın tesbihinin, Allah'ın hamdinin gündeme getirildiği bir evdir. Yedinci kat semâda bir beyttir ki, her gün yetmiş bin melek tavaf eder. Veya Beyt'ül-Mamur kıyamete kadar sürekli mamur olan, bir an bile tavaftan, hamdden, ziyaretten uzak bulunmayacak olan, her an mutlak mânâda tavafa, ibadete açık olacak olan Kâbe'dir. Çünkü o Beyti inşa eden iki kutlu Allah elçisi dua etmişlerdi. Bakara'da duaları anlatılır. Hac sûresinde de:

"Bana hiç bir şeyi ortak koşma; tavaf edenler, orada kıyama duranlar, rüku edenler ve secdeye varanlar için evimi temiz tut" diye İbrahim'i Kâbe'nin yerine yerleştirmiştik."

(Hac 26)

Yükseltilmiş tavana, gökyüzüne, arşa yemin olsun ki. Bu yeminle, şu yükseltilmiş, bize ait olan, bizim görüşümüze muhatap olan şu yüksek semâya, birinci semâya yemin edilmiş olabileceği gibi, bizim göremediğimiz, bilemediğimiz yedi kat semâyı, kürsî'yi kapsayan arşa yemin edilmiş de olabilir.

Mescûr denizlere, tutuşan, kabaran denizlere yemin olsun ki. Ya da hapsedilmiş, yer altına gidip kaybolmaktan korunmuş denizlere andolsun ki. Tekvîr sûresinin ifadesiyle, kıyametin kopuşu esnasında yakılmış, alevlendirilmiş denizlere, yahut Allah'la, Allah'ın elçisi Musâ ile (a.s) savaşa tutuşan Firavun'un boğulup yok edildiği denize de and içilmiş olabilir.

Şu anda yeryüzünde Rabblerine isyan içinde bir hayat yaşayan kâfirleri, zalimleri boğup helâk etmekten tutulmuş, engellenmiş, alı konmuş denizlere yemin olsun ki. Çünkü denizlere yeminden hemen sonra Rabbimizin azabının gündeme getirilişinden anlıyoruz bunu.

Bütün bunlar üzerine yemin olsun ki, Rabbinin azabı hiç şüphesiz gelecektir. Bütün bunlar üzerine yapılan yeminle, bu yeminlerin cevabı olarak bize hatırlatılan odur ki, Rabbimizin azabı kesin olarak gelecek ve

gerçekleşecektir. Ya da Rabbinin azabı işte o gün vaki olacaktır.

8. "Onu savacak yoktur."

Artık O'nun azabı geldiği zaman kimse ona engel olamayacak, kimse ondan kurtulamayacaktır. Rabbin azabına kim engel olabilecek ki? Engelleyicisi yoktur onun. Kimse onun önüne geçemeyecek, kimse onu engelleyip defedemeyecektir. Ya da onunla buluşacak insanların o azapla buluşmasını kimse önleyemeyecektir. Allah azabını kimlere ulaştırmayı murad buyurmuşsa, o azabın müşterileri ile azabın arasına kimse giremeyecektir. Tûr dağını İsrâiloğullarının başlarının üzerine kaldırarak Rabbimiz onlardan ahit alırken onlar Tûr'un tepelerine düşmesine engel olabilmişler mi?

Veya Firavun'u ve askerlerini denizde boğarken engel olabilmişler mi? Öyleyse kıyametin kopuşuna, âhiretteki hesabın, kitabın vukuuna, hesap, kitap sonrası azabı hakkedenlerin cehenneme yuvarlanmasına kim engel olabilir? Hesap, kitap günü kulların amel defterlerinin ortaya dökülmesine kim engel olabilir? Gerek bu dünyada, gerekse âhiret gününde Kur'an'ın hakemliğine kim engel olabilir? Beyt-i Mamurun azametini kim yok sayabilir? Göklerin, yerin, arşın, kürsinin tüm bu azametli varlıkların sahibi olan Allah'ı kim diskalifiye edebilir? Şu denizlerin büyüklüğünü kim reddedebilir? İşte onların sa-hibi, varlığın sahibi olan Allah buyuruyor ki, "muhakkak Rabbinin azabı gerçekleşecek ve onun önüne hiç kimse geçemeyecektir."

İşte Rabbimiz tüm bu gerçekleri insanlara duyuran, hepsi de insanlığı bu gerçeklerle uyarmış olan tüm semavî kitaplara yemin ederek diyor ki; "ey kullarım, ey insanlar, unutmayın ki bir gün gelecek hayat bitecek. Hepiniz öleceksiniz. Ama yine kesinlikle bilesiniz ki bu ölümünüz yok oluşunuz anlamına gelmemektedir. Sizi öldüren Allah bir gün sizi yeniden diriltecek, yaşadığınız hayatın hesabını ver-mek üzere sizi huzurunda toplayacak ve sorgulama sonrası amellerinize göre size mükâfat veya azap takdir edecektir. Tıpkı kitapların, peygamberlerin, Tûr'un, denizin Firavun ve toplumuna verilen cezaya, Musâ (a.s) ve onunla beraber olan İsrâil oğullarına verilen mükâfata şahit oldukları gibi. Bir grubun Allah'a kulluğunun karşılığı olarak yükseltilip, öteki grubun da Allah'la savaşa tutuşmalarından ötürü alçaltıldıkları gibi yarın aynı durum gerçekleşecektir."

9-12. "Göğün sarsıldıkça sarsılacağı, dağların yürüdükçe yürüyeceği gün; işte o gün, daldıkları yerde eğlenip oyalanarak kıyameti yalanlayanlara yazık olacak!"

O gün gökler savrulup, çalkalanıp, sarsıldıkça sarsılacak. O gökyüzündeki yıldızlar, gökcisimleri paramparça olacak. Gökyüzünün tavanlığı, korunmuşluğu bitecek, güneşin defteri dürülecek, ay ve güneş bitecek, yok oluşta ay güneşi takip edecek. Dağlar da yerinden sökülüp yürütülecek. Dağların kazıklığı bitecek, yeryüzü için denge unsuru oluşu sona erecek, yeryüzünün temel direkleri olan dağlar da yok olup gidecek. Artık sığınma mekânizmaları kalmayacak, insanoğlunun ayağı yer tutmayacak. Az evvel sözünü ettiği azaptan, azabın gerçekleşmesinden önce azabın habercisi, kıyametin işareti olarak Rabbimiz bunları gerçekleştirecek. Bütün bu hadiseler cereyan ederken artık insanoğlu hayatının, dünyasının bittiğine bizzat kendisi gözleriyle şahit olacak. Reddettiği, kabul etmediği, imana yanaşmadığı gerçeklerle burun buruna gelecek.

İşte burada bir kişinin kendi kendisine lânet etmesi kendi kendisine yazıklar olsun demesi gündeme gelecek. İşte o gün, daldıkları yerde eğlenip oyalanarak kıyameti yalanlayanlara yazık olacak. O gün yalanlayanların vay haline! Allah'ın o gününü, diriliş, hesap, azap gününü yalan sayarak, yok farz ederek yaşayanların vay haline o gün. Yazıklar olsun o günü yalanlayanlara! Veyl olsun o günü gündemde tutmayanlara. Veyl olsun o günü hesaba katmadan yaşayanlara. O gün yalanlayanlardan olmak ister misiniz? Helâki hak edenlerden olmak ister misiniz? Böyle bir âkıbete razı mısınız? Rabbimizin sorgulamasını, Rabbimizin azabını, cehennemini hesaba katmadan bir hayat yaşayalım da, kâfirce bir dünya yaşayalım da, o gün bize de ««denmesini ister misiniz? İster misiniz böyle bir durumla karşı karşıya gelmeyi? Allah diyor ki, "onlar daldıkları bir batakta, bir çıkmazda saçma bir dünya içinde, haktan uzak, kulluktan uzak bâtıl bir uğraşı içinde oyalanıp duruyorlardı. Kitaptan uzak, peygamberden uzak bir oyun oynaş içinde bocalayıp duruyorlardı. Âhireti, hesabı, kitabı yalan sayarak, yok farz ederek, o günü bir oyun, eğlence kabul ederek, başlarına gelecekleri düşünmeden bir hayat yaşıyorlardı. Eğer sizler de, bizler de böyle acı bir âkıbetle yüz yüze gelmeyi istemiyorsak o zaman o yalanlayanların şu özelliklerine sahip olmamaya azami dikkat etmek zorundayız. Neymiş o yalanlayanların özellikleri?

"Onlar bâtılda, bâtıllarda, bâtıl yollarda, hatalarda, saçma sapan fikirlerde, saçma sapan sistemlerde, Allah'ın onaylamadığı, Kitabın izin vermediği bir hayat tarzında oyalanıp duruyorlar." Kitap ve sünnetten habersiz bir hayatın içinde sürüklenip gidiyorlar. Yalanlayanların, yalan sayanların birinci özellikleri işte budur. Allah'ın istediği, kitabın onayladığı bir hayattan uzaklaşıp, bâtılın,

küfrün, şirkin, zulmün, sapıklığın içinde bir hayat yaşamak. Eğer yarın bize de veyl ol-sun denilmesini istemiyorsak, cehenneme akmaya razı değilsek o za-man kesinlikle bugün kitaptan, peygamberden habersiz, hesaptan, ki-taptan habersiz oyun ve oynaş içinde, bâtıllar içinde bir ömür tüketmeden yana olmayacağız. Kitabı, peygamberi tanıyacağız, kitabın ve peygamberin onayladığı bir hayat yaşayarak cennete gitme hedefi içinde olacağız. Bâtıla, küfre, zulme, şirke, yalanlamaya, oyun ve eğ-lenceye dayanmayan bir hayatı, Allah'a kulluğu esas alan bir hayatı da elbette yine ondan isteyeceğiz. Böyle bir hayatı bulabilmek için O'nun kitabına ve elçisinin örnek hayatına müracaat edeceğiz.

13-14. "Cehennem ateşine itildikçe itildikleri gün, onlara: "İşte yalanlayıp durduğunuz ateş budur;"

O gün onlar cehennem ateşine öyle bir sürüklenmeyle sürüklenirler ki, o sürüklenme onları çok küçük düşürür. O gün onlar dillerine dolayıp alay konusu yaptıkları cehennem ateşine aşağılayıcı, horlayıcı bir itilişle itilecekler. Rezil hayvanlar gibi kakalanacaklar ateşe. Kendilerine, "işte dünyada yalanlayıp durduğunuz, alaya alıp durduğunuz cehennem, buyurun. Haydi tadın bakalım nasılmış cehennem!" denilecek ve sürüler, kitleler halinde ateşe sürülecekler. Dünyada bu ateşi yalanlayanların, yok farz edenlerin, yalancıların âkıbeti işte budur. İşte yalanladığınız ateş, girin de yalan mıymış, gerçek miymiş görün bakalım denilecek. Yine denilecek ki:

15-16. "Bu bir büyü müdür, yoksa hâlâ görmez misiniz? Girin oraya, sabretseniz de sabretmeseniz de artık birdir: ancak işlediklerinizin karşılığını görüyorsunuz" denir."

Söyleyin bakalım, bu bir sihir miymiş yoksa bir büyümüymüş? Sihir kabul ettiğiniz bir kitabın, sihirbaz saydığınız bir peygamberin verdiği bu haberler gerçek miymiş, yoksa sihir miymiş? Yoksa siz mi görmüyorsunuz? Yoksa siz mi bilmiyorsunuz? Şu anda bir sihir içinde misiniz, yoksa bir gerçekle mi karşı karşıyasınız? Sizler dünyada size bu günü haber veren kitaba sihir; sizi bu günün azabından korumak için çırpınan peygambere sihirbaz diyordunuz. İşte sihir dediğiniz, yalan dediğiniz ateş karşınızda duruyor. Bakın bakalım bu ateş sihir miymiş, değil miymiş?

Hayır hayır, sizler şu anda gerçeklerle karşı karşıyasınız. Dün-yadayken reddediyordunuz, olmaz, gelmez diyordunuz, ama işte şu anda o azabın

içindesiniz. Hâlâ göremiyor musunuz? Buyurun, girin oraya, dilerseniz sabredin, isterseniz sabretmeyin. Bunu siz bilirsiniz. Sabredip, boyun büküp kabullenseniz de, sabretmeyip bağırıp çağırsanız da fark etmez, üstünüzde ve altınızda ateş var, ateş azabının içindesiniz. Bu azaptan kurtulmanız asla mümkün değildir. Sizler tavır belirlemekte serbestsiniz. Dilediğiniz şekilde hareket edebilirsiniz. İs-ter sabredin, ister sabretmeyin sizin için müsavidir. Ne yaparsanız ya-pın, çare yok amellerinizin karşılığıyla cezalandırılacaksınız. Ama tam amellerinizin karşılığıyla. Çünkü Allah kimseye zulmetmez. Siz kendi yaptıklarınızın karşılığını buluyorsunuz. Sabredilebilir mi bu ateşe? Dayanılabilir mi bu cehenneme? Hani Bakara sûresinde:

"Onlar hidâyet yerine sapıklığı, bağışlanma yerine azabı satın alanlardır. Bu halleriyle onlar ateşe karşı ne kadar da sabırlıdırlar."
(Bakara 175)

buyuruluyordu. "Bunlar, bu zalimler Allah'tan gelen hidâyeti dalâletle değiştiren kimselerdir. Bunlar iyiliğe, hayra, hakka, hidâyete tahammül edemeyerek zevkler, bâtıllar peşinde yuvarlanıp giderlerken kendilerini ateşe götürecek amellere karşı ne kadar da tahammüllüler," diyor Rabbimiz. "Cehenneme karşı ne kadar da cesur ve sabırlılar, ey kullarım, bunu bugünden anlayın da ondan uzaklaşmaya çalışın" diye bize bunları anlatıyor.

Bundan sonraki âyette hemen cennet gündeme getiriliyor. Ki-tabımızın ikili bir anlatım usulü vardır. Cehennem ve cehenneme yuvarlananlar anlatılınca korktuk, ürktük, şimdi de mü'minlere ferahlık verecek müjdeler geliyor. Bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

17-18. "Allah'a karşı gelmekten sakınanlar, şüphesiz, cennetlerde ve Rabblerinin kendilerine verdikleriyle zevk duyarak nîmetler içindedirler. Rabbleri onları cehennem azabından korumuştur."

Muttakîler, Allah'ın dininin bilincinde olanlar, Allah'a kulluklarının, Allah'a karşı sorumluluklarının şuurunda olanlar, Allah'ın koruması altına girenler, velâyetlerini Allah'a verenler, Allah'ın kitabıyla ve resûlünün sünnetiyle birlikte olanlar, kitapla ve peygamberle yol bulanlar, hayatlarını, bakışlarını, düşüncelerini, hayatlarını, dünyalarını, âhiretlerini, değer yargılarını, tanımlarını Allah'ın kitabına göre düzenleyenler, hayatlarını Allah için yaşayanlar, hayatlarında Allah'ın sınırlarını aşmama konusunda duyarlı olanlar,

cehennemden korunanlar cennetlerde ve nîmetler içindedirler. Rabblerinin kendilerine sunduğu hesapsız nîmetler içindedirler. Rabbleri onları cehennem azabından korumuştur.

Bunlardan olmak istersiniz değil mi? Muttakîlerden olmak ve onların erdirildikleri cennetlerde nîmetler içinde yüzmek istersiniz değil mi? Cehennemden, dayanılmaz ateşten kurtulmak ve korunmak istersiniz değil mi? Kim istemez ki bunu? Cennette ebedî yaşamayı, hiç ölmemeyi, hiç hasta olmamayı, hiçbir sıkıntı çekmemeyi, hiç tasa duymamayı kim istemez ki? Ama unutmayın ki bunun yolu takvadan geçmektedir. Allah'ın kitabıyla beraber olmaktan, kitapla yol bulmaktan, kitabın uyarılarıyla, peygamberin gösterdiği şekilde hareket etmekten, hâsılı hayatı Allah için yaşamaktan geçmektedir. İşte böyle yaşayanlar:

"Rabblerinin ihsanlarıyla, lütuflarıyla, Rabblerinin verdikleriyle mutludurlar, en güzel bir hayatı yaşamaktadırlar." Saadet yurdu cennete girmekle beraber aynı zamanda Rabbleri onları cehennem azabından da korumuştur. Bu da ayrı bir nîmet. Cennete gitmek ayrı bir nîmet, cehennemden kurtulmak ayrı bir nîmettir. İşte cennetin en güzel yanı da cehennemden âzâd olmak, ateşten berat etmektir. Şu an-da, bu dünyada hâlâ cenneti kaybetme, cehenneme gitme ihtimalimizin bulunduğu bir atmosferde, kabirde, mahşerde insan kendini hiç mutlu hissedebilir mi? Kendini hiç güvende hissedebilir mi? Ama bakın şu anda cehennemden kurtulmuş, cennete girmiş Müslümanlar, muttakîler için en büyük mutluluk gerçekleşmiştir. Kendilerine denilecek ki:

19-20. "Onlara şöyle denir: "İşlediklerinizden ötürü, dizi dizi tahtlara yaslanarak afiyetle yiyin için. Onlara, ceylan gözlü eşler veririz."

Amellerinize karşılık buyurun afiyetle yiyin için. Sizler dünyada bu cenneti kazanacak ameller işlediniz, Rabbinizi razı edecek kulluklar yaptınız, cennete lâyık tavırlar peşinde koştunuz. Müslümanca bir hayat yaşadınız. Hayatınızı o hayatın sahibinin yolunda değerlendirdiniz. Kitaba sahip çıktınız, peygamberi sahiplendiniz. Yaptıklarınızı Kitap ve peygamber kaynaklı yaptınız. Kitabı ve peygamberi hayatınızda hareket noktası yaptınız. Âhireti, hesabı, kitabı bir an bile unut-madan yaşadınız.

İşte böyle bir hayat yaşamalarının karşılığında muttakîlerin elde ettiği

cennette, dizilmiş, tertiplenmiş, dizayn edilmiş tahtlar üzerinde yaslanmış, iri, ceylan gözlüler vardır. Meliklerin, kralların tahtlarının kat kat üzerinde, kat kat güzelliğinde tahtlar, arşlar hazırlanmış ve orada hiç kimsenin ulaşamayacağı saltanatlara ulaşmışlardır. Hem de asla zeval bulmayacak, asla kaybedilmeyecek, asla sonu gelmeyecek saltanatlar. Dünyadakiler gibi geçici değildir bunlar. Sıkıntı yok, dert yok, keder yok, saltanatları kaybetme yok, yitirme ıstırabı yoktur. İri ceylan gözlü hûriler, cennet eşleri vardır.

21. "İnanan, soyları da inançta kendilerine uyan kimselere soylarını da katarız. Onların işlediklerinden hiç bir şey eksiltmeyiz. Herkes kazancına bağlıdır."

Rabbimiz, "imanla onları izleyenleri de onlara katarız, katacağız" diyor. Yani onlara imanla tabi olan zürriyetlerini cennette atalarına ilhak edeceğiz. "Eğer babalar, atalar tüm hayatlarını Allah için yaşayan, Allah'a, Allah'ın istediği gibi teslim olan, Allah'ın istediği gibi kulluk eden sabikûndan iseler ve onların arkalarından gelen oğulları, torunları her şeyleriyle onlar gibi olamasalar bile, onları takip ediyorlarsa, onları da Rabbimiz babalarının, dedelerinin yanında cennetle mükâfatlandırıyor. Ataları kadar muttakî olamasalar bile onların yolunda olma çabalarından ötürü Rabbimiz onları da atalarıyla cennette beraber kılacağım," buyuruyor. Değil mi ki onlar iman etmişler, değil mi ki onlar atalarının imanlarına sahip çıkmışlar, imanda atalarının ardı sıra gitmişler, atalarının amellerinden hiçbir şey eksiltmeksizin zürriyetlerine mükâfat vereceğini vaadediyor Rabbimiz.

O mü'minler kendileri cennete girdiği gibi zürriyetleri de cennete girecek. Meselâ adam kendisi cennette olduğu halde, babası, anası, karısı, kızı başka cennetlerde, başka yerlerde, başka makamlarda olabilir. Bu durumda sevdiklerinden ayrılık mü'mini sıkabilir. Halbuki Rabbimiz cennette mü'minleri üzebilecek her şeyi kaldırmıştır. Cennette kulları sıkıntıya sokabilecek, orada huzuru kaçırabilecek hiçbir şey yoktur. Orada sadece huzur, sükun, mutluluk vardır.

"Babalarının amellerinden hiçbir şey eksiltilmeden" ifadesini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Onların yolundan giden, onlara tabi olan evlâtlarını cennette babalarıyla buluşturmak için babaların dereceleri evlâtların derecelerine düşürülmeyecek de, evlâtların dereceleri babaların derecelerine yükseltilecektir. Evlâtlardan çokları iman ve amel yönünden atalarından geridedirler. Meselâ bizler şu anda atalarımız olan sahâbeye nazaran gerilerde olsak da, gücümüz

nispetinde onların yoluna tabi olmaya çalıştığımız için Rabbimizin bizi onlara ilhakını umuyoruz. Ama şurası da asla unutulmamalıdır ki:

"Herkes kendi kazancına rehindir." Yani herkes kendi kazandıklarıyla cenneti kazanmaktadır. Değilse ana-babanın kazancıyla cennet kazanmış oğul, kız olmaz. Ana-baba da, evlâtlar da Allah'ı razı edecek ameller işlerler, kendi işledikleriyle cenneti kazanırlar da, her iki grubun da mükâfatlarını Rabbimiz cennette birlikte verir. Değilse oğul, kız müslümanca ameller işlemediği halde ana-babanın amellerinden onlara verilip de aslında cehennemlik olan evlâtların cennete gitmesi gibi bir yasa söz konusu değildir. Rabbimizin bu konudaki yasası, ana-babalarının müslümanca bir hayat yaşadıklarını gören evlâtlar, torunlar da aynen ataları gibi bir hayat yaşamayı hedefler, ama onlar gibi üstün bir iman ve teslimiyete ulaşmamış olsalar bile, onların yolunda olmalarından ötürü Rabbim yine onları da atalarıyla birlikte cennette büyük büyük mükâfatlara nail eder. Âyetin devamının beyanıyla, hiçbir oğul babası, hiç bir baba da oğlu, kızı sebebiyle cennete giremez.

Yani oğul cehennemlik olduğu halde, baba cennette olduğu için baba sebebiyle cennete giremez. Ama oğul da, baba da Allah için bir hayat yaşarsa, herkes ameliyle rehin olduğu için cennete gider. Sanki Rabbimiz bir yanlış anlaşılmaya mahal bırakmamak için âyetin sonunda bir uyarıda bulunuverdi. "Bakın ey kullarım, sakın ha aile şe-refine, aile bağına güvenmeyin. Atalarımız şöyleydi, böyleydi diyerek onlarla övünme, onlara güvenme yoluna gitmeyin. Herkes kendi ameline rehindir. Atalarınıza bel bağlamanız size cenneti kazandıracak salih ameller işlemekten alıkoymasın."

İnsanlar kendi amelleriyle cennete girecekler. Peki ne varmış o cennetlerde?

22. "Cennette olanlara diledikleri meyve ve etten bol bol veririz."

Orada iştahları açıcı, iştahları kabartıcı etler ve meyveler vardır. Bol bol etler ve her türlü meyveler vardır. Amellerinin, sa'ylerinin semeresi ve meyveleri vardır onlar için. Tabi bunlar, bu meyveler ihtiyaç için değil, lezzet için, keyif içindir.

23. "Orada kadeh tokuştururlar; fakat bunda ne bir saçmalama, ne de bir günâha girme vardır."

Şarap dolu kadehlerle, kâselerle birbirleriyle kapışırlar. Kâselerle âlem

yaparlar. Ama oradaki içki âlemlerinde, içki meclislerinde dünyadaki gibi insanların, birbirlerinin namus ve şereflerine yönelik üzücü, kırıcı sözler söylettirmeyen, abuk-sabuk konuşturmayan, lağ-viyyat ve günâha sokmayan, saldırı ve sataşmaya sevk etmeyen, boş ve saçma sapan konuşturmayan içkiler vardır. Sarhoş etmeyen, insanların akıllarını gidermeyen içkilerdir onlar. Rabbimiz tarafından cennetlik kullarına verilen bütün bu güzel nîmetler Müslümanlara birer uyarı, birer hedeftir. Eğer şu anda yaşadığımız bu dünya hayatında hedefimizde bu nîmetler olursa elbette amellerimizi ona göre yapacağız demektir. Peki başka ne varmış o cennette?

24. "Sedefteki inciler gibi olan gençler yanlarında dolaşırlar."

O cennetlik mü'minlerin etrafında genç hizmetçiler, ellerindeki kadehlerle tavaf ederler. Onlar o mü'minlere aittirler, onların hizmetine âmâdedirler. Ellerinde şarap dolu kadehlerle, kâselerle efendilerine hizmet için dolaşır dururlar. Onlar, o hizmetçiler sedefte saklı inciler gibi güzel ve tertemizdirler. Hiçbir el, hiçbir göz değmemiş, kirlenmemiş, sadece efendilerine mahsus pırıl pırıl inciler gibidirler. İnsanların bakışlarından gizlenmiş, kimsenin görmediği, kimsenin bilmediği sadece efendilerinin hizmetine âmâde kılınmış tertemiz, bembeyaz tomurcuk gençlerdir onlar.

Sâffât sûresinde bunların gılmanlar olduğu anlatılır. Düşünebiliyor musunuz? Şu saltanatı gözünüzün önünde canlandırabiliyor musunuz? Şu büyük saltanatın yanında, şu müthiş devlet ve nîmetlerin yanında şu dünya melikleri, şu dünya kralları ne kadar sönük kalıyor değil mi? Dilediğiniz her zaman ulaşabileceğiniz nîmetler ve üstelik dünyadakiler gibi bitme, tükenme, son bulma gibi bir derdiniz de yok.

25. "Birbirlerine dönüp soruşurlar:"

Orada, o cennette, o zevk ortamında mü'minler birbirlerine yö-nelip sorarlar, soruştururlar. Müslümanlar birbirlerine yönelip konuşmaya, sohbet etmeye başlarlar. Dünyada birbirleriyle tanışanlar, dost olanlar, dünyada birlikte Allah'a kulluk edip cenneti kazanma kavgası verenler, dünyada Müslümanca bir hayatı gerçekleştirmenin birlikte endişesini paylaşanlar, Müslümanca namaz kılanlar, Müslümanca in-fak edenler, Allah dininin yücelmesi, Allah kullarının

İslâm'a yönelmesi adına dünyada Müslümanca savaş verenler orada zevk ve sefanın içinde kadeh tokuştururlarken, hûrilerine, gılmanlarına yaslanmış sohbet ederlerken birbirlerine yönelip hal hatır sorar, muhabbet eder, birlikte yaşadıkları dünya hayatını hatırlayıp geçmişe yönelik sohbete başlarlar. Derler ki:

26-28. "Doğrusu bundan önce ailemizin yanında bile korku içindeydik; Allah lütfedip bizi kavurucu azaptan korudu; doğrusu bundan önce de O'na yalvarıyorduk; şüphesiz O, iyilik yapandır, acıyandır." derler."

"Doğrusu bizler, gerçekten dünyadayken ailemiz içinde, evimizde, kentimizde, köyümüzde yaşarken bayağı sıkıntı çektik. Zor günler geçirdik. Şeytan ve dostlarından epey sıkıntılar çektik, zorluklar gördük. Endişeliydik. Kendimizden, ehlimizden endişe ediyorduk. Ne olacak? Ne yapacağız? Acaba başımıza neler gelecek? Acaba gelecekte nasıl bir çizgi takip edeceğiz? Acaba Rabbimizin rızasını kazanıp cennete mi yoksa cehenneme gidip orada dayanılmaz azapların içinde mi bulacağız kendimizi? Acaba çoluk çocuklarımızın durumu, âkıbeti nasıl olacak? Acaba bu zalimler bizden sonra onları din-lerinden koparıp kâfir mi yapacak? Acaba bizler ve çocuklarımız Müs-lümanca ölebilecek miyiz? diye bayağı bayağı sıkıntılar çektik, endişelendik.

Bu korkularımızdan, bu endişelerimizden dolayı dünyada zevk ve sefaya dalıp şu anda olduğumuz gibi güven içinde hissetmiyorduk kendimizi. Şu anda yaptığımız gibi dünyada gülüp eğlenemiyorduk. Tüm hayatımızda ciddi bir korku içindeydik. Hep bugünün korkusuyla tir tir titriyorduk. Ama bakın ki şimdi cennette hiçbir korkumuz, hiçbir endişemiz kalmadı. Rabbimiz lütfu ile tüm kederlerimizi, tüm hüzünlerimizi kaldırıverdi" diyorlar.

Elbette Müslümanlar dünyada Allah'ın azabından asla emin olmayan, gelecek kaygısıyla tir tir titreyen insanlardır. Ama yine Müslümanlar hayatları boyunca Allah'ın rahmetinden de asla ümit kesmeyen insanlardır. Bu çok önemlidir. Bir Müslüman ne kadar Müslüman olursa olsun, ne kadar amel işlerse işlesin, ne kadar kulluk yaparsa yapsın, Allah'ın azabından emin olduğu anda kaybetmiş demektir. Yani "ben kesin cennetliğim, benim cennete gidişime kimse engel olamaz" dediğimiz an, Allah korusun cehenneme yönelişimiz başlamış demektir.

Veya "ben kesin cehennemliğim, beni cehenneme gidişten kimse

engelleyemez, beni azaptan kimse kurtaramaz” dediğimiz an da kaybımız başlamış demektir. Allah’tan asla ümit kesmeyeceğiz, dünyada Rabbimizin rahmetinin sürekli bizimle beraber olduğunu, O’nu razı edecek amellere, kulluğa yöneldiğimiz takdirde öte âlemde de bizi cehennemden kurtaracağını ümit eder ve O’nun azabından sürekli bir korku içinde olur, “aman bizi ateşinden koru ya Rabbi!” diyerek bir hayat yaşarsak rahmeti bizimle birlikte olacaktır inşallah.

“Dünyada Rabbimizden korkuyorduk, geleceğimizden endişe içindeydik, ama işte Rabbimiz bize nîmetlerini lütfetti de bizi kavurucu ateşin azabından korudu. Elhamdülillah bize merhamet buyurdu” diyecekler. Gerçekten, cennet elhamdülillah denilecek bir ortam. Ateşten korunmuş bir ortam. “Elhamdülillah ki dünyada endişe duyduğumuz ateş bize gelmeyecek, bize dokunmayacak. Zaten biz önce hep O’na yalvarır, yakarır, hep O’na dua ederdik. Bizim başka yalvarıp ya-karacağımız, halimizi arz edeceğimiz, kapısında yardım dileneceğimiz, dua edip sığınacağımız yoktur. Allah hep iyilik sahibidir, lütuf sahibidir, merhamet sahibidir.”

Bundan sonra, bu gündeme getirilen yeminler, bu yeminlerin cevabı olarak ortaya konulan kıyamet, azap, cennet, cehennem gündemleri arasında şimdi de bize Rabbimizden emirler, görevler gelecek. Önce Rasulullah Efendimize, sonra da onun şahsında bize kulluk maddeleri sunulacak:

29. “Ey Muhammed! Öğüt ver; Rabbinin nîmetiyle sen, ne kâhinsin, ne de delisin.”

“Peygamberim sen uyar, sen hatırlat, sen tezkir et insanlara bu âyetleri. Sen gündem olarak bu âyetleri insanlara ulaştır. İnsanların gündemlerini bu âyetlerle oluştur. İnsanları vahiyden habersiz ken-di kendilerine, kendi hevâ ve hevesleriyle oluşturdukları sun’i gündemlerinden uzaklaştırıp kıyamet, hesap, kitap, azap, ikap, cennet, cehennem gündemleriyle onların hayatlarını doldur. Böylece onlar senin kendilerine duyurduğun âyetlerin gündemine yönelsinler, onu konuşsunlar, onu düşünsünler, onu araştırsınlar ve Allah’ın rızasını kazanmanın derdi, hesabı içine girsinler. Yarın için kendilerini Allah’ın gazabından ve cehenneminden kurtaracak amellere yönelsinler.” Bu-nu peygamberine bir görev olarak yükleyen Rabbimiz onun şahsında bize de aynı görevi yüklemektedir. Bizler de tıpkı peygamberimiz gibi Allah âyetlerini insanlara duyurmak, insanların gündemlerini vahiyle oluşturmak zorundayız.

İşte bu âyetlerle toplumun karşısına çıkıp onların gündemlerini bu âyetlerle

oluşturmaya çalışan Rasulullah Efendimize bazen kahin, bazen şair, bazen mecnun derlerken, onların bu saçmalıklarına karşılık Allah diyor ki, "peygamberim, Rabbinin nîmetiyle sen ne kâhinsin, ne de mecnun."

Daha önceleri kendisine Muhammed'ül Emin dedikleri, herkesin kendisine güvendiği, sevip saydığı bir insan Allah'tan vahiy alıp da bu vahyi insanlara duyurmaya başlayınca, insanların gündemlerini bu vahiyle oluşturma kavgası içine girince, birdenbire ona deli demeye, şair demeye, kâhin, sihirbaz demeye başlayıverdiler. Aslında bu farklı özelliklerin aynı anda bir kişide bulunması mümkün değildir. Allah'ın âyetleriyle toplumu uyaran, vahiyle topluma yön veren, Kitapla topluma yol gösteren, toplumun problemlerini çözümleyen bir adama kâhin, şair diyeceksiniz, yakışmayacak, bu deli, bunun hiçbir şeye aklı ermiyor diyeceksiniz, sonra da dönüp bu şairdir, şiir söylüyor diyeceksiniz. Gerçekten çok tuhaf şeyler bunlar. Ama insanlar ona bunları söylüyorlardı.

Bakın Allah buyurur ki, "ey peygamberim! Onlar ne derlerse desinler! Sen Rabbinin nîmetleri ile, Rabbinin nîmetleri sayesinde as-la deli değilsin!" Peki Rabbimizin hangi nîmetleri sayesinde deli değildi Allah'ın Resûlü? Elbette önceleri kendisine emin kimse denirken daha sonra Allah'ın nîmetlerine ulaşınca ona bunları söylemeye başlamışlardı. Hangi nîmetlerdi Rabbimizden peygamberimize ulaşan ve ona deli dedirten? İman, hidâyet, risâlet, peygamberlik, vahiy, Kur'an nîmeti… Yâni ey peygamberim, Kur'an'la, Kur'an sayesinde, Kur'an nîmeti sayesinde sen asla deli değilsin. Zira bu nîmete mazhar olan kişi asla deli olamaz. Kur'an'la beraber olan, vahiyle beraber olan kişi, vahiyle hareket eden kişi asla deli olamaz.

İşte bu, Allah'ın tescilidir. Vahiy nîmetine sahip olan, Kur'an'la hareket eden, hareket noktası Kur'an olan kişi hiçbir zaman deli olamaz. Hiç kimse ona deli diyemez. Eğer bizler de şu anda tıpkı peygamber gibi bir tavır sergileyebilir, peygamberimizin misyonuna sahip çıkabilirsek, tıpkı onun gibi Kur'an'la beraber olabilir, Kur'an'la hareket edebilir, Kur'an'ı hareket noktası kabul ederek, imanla, hidâyetle, peygamberlikle, vahiyle beraber olabilirsek o zaman bilelim ki Rabbi-mizin bu tescili bizim için de geçerlidir ve kesinlikle bilelim ki biz deli değiliz, mecnun değiliz, haktayız, hidâyetteyiz, doğru yoldayız. Zerre kadar kendimizden bir şüphemiz olmasın. Ama bunun aksini yapıyorsak, yani vahiyle beraber değilsek, vahyi tanımıyorsak, konuştuğumuz vahiy değilse, amellerimiz vahiy ürünü değilse, hareket noktamız vahye dayanmıyorsa, yaptığımız ve yapmadığımız şeyler vahiyden kaynaklanmıyorsa işte o zaman

kendi kendimizden şüphede olabiliriz. Acaba biz deli miyiz? Acaba biz mecnun muyuz? Acaba hayat programımızı iki ayaklı ya da ayaksız cinlerden mi alıyoruz? Acaba vahyin yerine cinleri mi oturttuk? Cin kaynaklı bir hayatımız mı var? Bundan her an şüphede olabiliriz.

30. "Yoksa senin için şöyle mi derler: "Şairdir, zamanın onun aleyhine dönmesini gözlüyoruz."

Yoksa ona bir şair mi diyorlar? Biz ona zamanın felâketlerinden bir felâketin gelmesini bekliyoruz mu diyorlar? Biz onun için bir felâket bekliyoruz. Başına bir belâ gelsin de helâk olup gitsin, bizim yakamızı bıraksın bekliyoruz. Mekke müşrikleri bu peygamberin genelde helâk olan İmru'l Kays gibilerin felâketine düşeceğini bekliyor-lardı. O şairler bir zaman helâkiyle nasıl yok olup gitmişlerse, bu peygamber de maruz kalacağı zamanın felâketlerine dayanamayarak yok olup gidecektir. Biz onun hakkında bunu bekliyoruz diyorlardı. İlâhları tarafından çarpılmasını veya içlerinden birisinin sözlerine dayanamayarak öldüreceğini bekliyorlardı. Peygamberin ölümünü bek-liyorlardı. Rabbimiz de buyuruyor ki, "Peygamberim, sen hiç üzülme, Rabbinin nîmetleriyle sen asla deli de değilsin, kâhin de. Sana mecnun diyenlere, senin için bir helâk bekleyenlere de ki:

31. "De ki: "Gözleyin, doğrusu ben de sizinle beraber gözlemekteyim."

Bekleyin, gözleyin, ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim. Siz de bekleyin, ben de bekliyorum. Bekleyin de görelim, kim deliymiş, kim değilmiş? Bekleyin bakalım zaman kimi helâk edecek, kim sağ kalacak? Zaman geçtikçe kim kazanacak, kim kaybedecek? Hep birlikte göreceğiz. Bekleyin, sizler benim helâkimi bekliyorsunuz, ben de sizin helâkinizi bekliyorum. Gerçekten de zaman geçtikçe peygamber izzet ve şerefe ulaşacak, ama ona karşı gelenler, ona düşmanlık yapanlar, onun için felâket bekleyenler, Ebu Cehil'ler, Ebu Leheb'ler, Utbe'ler, Velîd'ler helâk olup gidecekler.

32. "Bunu onlara akılları mı buyuruyor? Yoksa onlar azgın bir millet midirler?"

Yoksa bu küfür işini, bu şirk işini, bu Allah elçisini reddetme eylemini onlara akılları, hayalleri, rüyaları mı emrediyor? Peygambere isnat ettikleri bu sözlerindeki çelişkileri, bu saçmalıkları onlara akılları mı emrediyor? Yani akıl işi mi bu yaptıklarınız? Hangi akla, hangi mantığa sığar bunlar? Kâh şair diyeceksiniz, kâh deli diyeceksiniz, olmadı kâhin diyeceksiniz, olmadı sihirbaz diyeceksiniz. Nasıl iştir bu? Diyecekseniz bari bir tanesini deyin. Birbiriyle

taban tabana zıt, birbiriyle asla uyuşmayan şeylerdir bunlar. Hiç deliden şair olabilir mi? Hiç deli bir kimse şiir söyleyebilir mi? Hiç deli birisi kâhin olabilir mi? Kâhin akıllı, zeki kimsedir. Yoksa bu adamlar azgın, haddi aşmış, bildikleri halde peygamberi kabule yanaşmayan bir topluluk mudur?

Yani bu adamların akılları kendilerine saçma sapan şeyler mi emrediyor? Yoksa gece rüyalarında gördükleri şeyleri mi peygamber hakkında, din hakkında, Müslümanlar hakkında söylüyorlar? Zaten kendileri de inanmıyor bu söylediklerine. Herhalde bu adamlar akıllarına esen şeyleri söylüyorlar. Bugün beyaz dediklerine yarın siyah diyorlar. Bugün doğru dediklerine yarın yanlış diyorlar. İşte kıyamete kadar ki kâfirlerin değişmeyen özellikleridir bu.

33-34. "Yahut: "Onu kendi uydurdu" diyorlar öyle mi? Hayır; inanmıyorlar. Eğer iddialarında samimi iseler Kur'an'ın benzeri bir söz meydana getirsinler."

Yahut bu kitabı peygamber kendisi uydurdu mu diyorlar? Bu Kitap Allah tarafından değil de peygamber kendisi uydurup, uydurduğunu Allah'a izafe edip, bu Allah'tandır diyerek kendilerini aldattığını mı düşünüyorlar? Hayır hayır, bu Kitaba peygamber sözü diyenler kesinlikle ona iman etmek istemeyenlerdir. Onlar inanmıyorlar. Mümkün mü bir beşerin böyle bir sözü söyleyebilmesi? Bir insan böyle bir sözü nasıl söyleyebilecek? Bir insan nasıl böyle bir Kitabı uydurabilecek? Eğer bu sözler bir beşere aitse, bir insan söyleyebiliyorsa bunları, o zaman sizler, içinizden birileri niye söyleyemiyor bunun gibisini? Yani içinizden bir insan cenneti nasıl böyle vasfedebilir? Cehennemi böyle nasıl bilebilir? Bir insan nasıl böyle Tûr'a, Kitab-ı Mestûr'a, Bey-t'ül-Mamur'a, Sakf'ul Merfu'a yemin edebilir? Nasıl ve nereden bilebilir tüm bunları? Eğer bu Kitap bir beşer sözüyse, bir insanın uydurma-sıysa haydi bir başkası da uydursun bakalım bunun gibisini.

Allah'ın Resûlü onlara Allah âyetlerini arz edince Mekkeli müşrikler kesinlikle bunun insan sözü olmadığını, olamayacağını insanüstü harikulâde bir söz olduğunu anlıyorlardı. Çünkü o güne kadar pek çok hatipler, pek çok şairler görmüşlerdi. Bunlardan hangisi söyleyebilmişti bunu? Hiç birisinin böyle sözleri söyleyebilmesi mümkün değildi. Kendi içlerinden birisi olan Muhammed bin Abdullah'ın da böyle bir sözü söylemesi de mümkün değildi. Çünkü aralarında doğup büyümüştü. Çocukluğundan beri tanıyorlardı onu. Kur'an'ın kesinlikle bir insan sözü olmadığını biliyorlardı ama onu reddetmeye de kararlıydılar. Onun için de söyleyebilecekleri bir tek şey kalmıştı, o da, bu bir sihirden başkası

değildir. İşte bakın Rabbimiz ilân ediyor. Buyurun sizler de eğer iddialarınızda samimiyseniz, iddialarınızı ispat edebilecekseniz bu Kitabın bir benzerini meydana getirin. Bu Kur'an'ın benzeri bir sûre getirin.

35. "Onlar, yaratan olmaksızın mı yaratıldılar yoksa yaratanlar kendileri midir?"

Yaratılışlarını, varoluşlarını düşünmüyor mu bu adamlar? Yaratılışlarını bilmiyorlar mı? Yaratıldıklarının farkında değiller mi? Yoksa bu adamlar hiç bir şeysiz mi yaratıldılar? Bir yaratıcıları yok mu? Yani hiçbir şey olmadan, yaratıcısız kendi kendilerine mi ortaya çıkmışlar? Failsiz mi var olmuşlar? Allah'ın takdiri, Allah'ın hesabı, Allah'ın muradı olmadan mı meydana geldiler? Yoksa bu adamlar kendi kendilerinin yaratıcıları mı? Varlıkları kendilerinden mi yoksa? Bunu sormak, sorgulamak durumundayız.

Allah'ı, Allah'ın Kitabını, Allah'ın peygamberini, kıyameti, hesabı, kitabı reddeden bu adamlara soralım. Kendi kendilerine mi var oldular bu adamlar? Bu soruya nasıl bir izah getirecekler, öğrenelim. Kendilerinin ve kendilerinin dışındaki bu muazzam varlıkların, bu düzenli yaratıklar âleminin bir yaratıcı olmadan tesadüfen yaratıldığını mı iddia ediyorlar? Yahut kendilerinin yaratıcı olduklarını mı söyleyecekler? Eğer kendi kendilerini yaratmışlarsa bu insanlar, eğer varlıkları kendilerindense o zaman varlıklarını niye koruyamıyorlar? İhtiyarlamamaya güçleri yetecek mi? Ölmemeyi becerebilecekler mi? Hastalanmamayı sağlayabilecekler mi?

36. "Yoksa gökleri ve yeri kendileri mi yarattılar? Hayır; Allah'a kesin olarak inanmıyorlar."

Yoksa gökleri ve yeri onlar mı yaratmışlar? Gökleri ve yeri ya-ratan onlar mı yoksa? Var mı böyle bir yaratıcılık özellikleri? Hayır ha-yır, hiçbir şey yaratmış değillerdir onlar. Hal böyleyken hiçbir şeye akılları ermeyen zavallılardır onlar. Hiç düşünmüyorlar, akıllarını kul-lanmıyorlar. Kesin bir bilgileri de olmadığı için, Allah bilgisinden mahrum oldukları için inanmazlar, inanmıyorlar.

37. "Yoksa Rabbinin hazineleri onların yanında mıdır? Yoksa onlar mı işe hakimdirler?"

Yoksa Allah'ın hazineleri onların yanında mıdır? Allah'ın hazineleri onların elinde de istedikleri gibi kullanıyorlar mı bu adamlar? Allah'ın hazinelerinin kahyası mı bunlar? Allah'ın hazineleri bu adamların ellerinde

midir ki peygamberliğin, risaletin kime verileceğine karar vermeye çalışıyorlar? Yoksa onlar gözetim sahipleri midirler? Gözetim onların elinde midir? Yoksa onlar Allah'ı teslim almış zorbalar mıdır ki herkesi kendi denetimleriyle, gözetimleriyle, murâkabeleriyle, güçleriyle, kuvvetleriyle, saltanatlarıyla, bilgileriyle, ajanlarıyla tüm dünyayı kontrol eden, denetleyen yeryüzünün egemenleri midir bunlar? Tüm dünyaya hakim olup istedikleri gibi düzenlemeye mi çalışıyor bu adamlar? Var mı böyle bir özellikleri? Allah'la savaşmışlar, Al-lah'ı aciz bırakmışlar da, kullarına Allah'ın verdiği hakları geri almaya mı soyunuyorlar? Nereden alıyorlar bu yetkiyi? Nerden buluyorlar bu gücü? Ne zannediyorlar kendilerini? Herkesi gözetmeye soyunan bu adamlar, eğer buna yetkileri varsa, buna güçleri yetiyorsa o zaman kendilerini niye gözetemiyorlar? Başlarına bir kısım kötülüklerin gelmesine niye engel olamıyorlar? Sıkıntılarını niye bitiremiyorlar? Bunalımlarını niye çözümleyemiyorlar? Allahlığa soyunacaklarına bunları halletsinler halledebileceklerse.

38. "Yoksa üzerine çıkıp vahiy dinledikleri bir merdivenleri mi var? Öyleyse, dinleyenleri açık bir delil getirsin."

Yoksa onların merdivenleri var da onunla yüce makamları mı dinliyorlar? Levh-i Mahfuzu mu dinliyorlar? Allah bilgisiyle donanmış melekleri mi dinliyorlar? Allah'ın kader bilgisine mi muttali olmuşlar? Oradan mı bilgileniyorlar? Neye göre konuşuyorlar? Neye göre hareket ediyorlar? Neye göre egemenlik iddiasında bulunuyorlar? Neye göre Allahlığa soyunuyorlar bu adamlar? Bu kitabın Allah'tan gelmediğini, Allah'ın hayata karışmadığını, Allah'ın vahiy, peygamber göndermediğini, bu kitabın peygamber tarafından uydurulmuş olduğunu, peygamberin bir elçi değil sihirbaz olduğunu oradan mı okuyorlar? Oradan mı öğreniyorlar? Oradan mı hükmediyorlar? Nedir bu adamların bilgi kaynağı?

39. "Demek kızlar Allah'ın, oğullar sizin öyle mi?"

Kızlar Allah'a ait de, oğullar kendilerine mi ait? Bakın burada yine bir müşrik mantığını, bir müşrik karakterini, müşriklerin Allah'a iftira ederek düştükleri bir yanılgıyı daha gündeme getiriyor Rabbimiz. Onlar hiçbir zaman kız çocuklarına sahip olmak istemiyorlardı. Kızlara sahip olmayı, kız babası olmayı acizlik, güçsüzlük, şerefsizlik sayıyorlardı. Ama böyle gördükleri kızları Allah'a izafe etmekten de geri dur-muyorlardı. Melekleri kızlar olarak niteliyor ve onların Allah'ın kızları olduklarını söyleyerek kendilerine lâyık görmediklerini Allah'a lâyık görmeye çalışıyorlardı. Tanrılarını da hep dişilerden seçiyorlardı. Lât, Menât, Uzza hep dişi tanrılardı. İstiyorlardı ki tanrıları

kendilerinden güçsüz olsun. İstiyorlardı ki tanrılarını kendileri yönlendirebilsinler. İs-tiyorlardı ki tanrıları kendilerine teslim olsun. İstiyorlardı ki tanrılarını kendileri seçsinler. İstiyorlardı ki tanrılarının ipleri kendilerinin elinde olsun. İstiyorlardı ki seçtikleri tanrıları kendilerinin istediği gibi yasalar yapsın. İstiyorlardı ki tanrılar kendilerinin keyiflerine göre kendilerini yönetsinler. Onları atlatabilme, onları aldatabilme, onları alt edebilme gücünü kendi ellerinde bulundurmak istiyorlardı.

Şimdi de öyle değil mi? Adamlar tanrılarını kendileri seçiyorlar. "Bize şu şu yasaları çıkarırsanız, bize şu şu sorumlulukları yüklemezseniz sizi seçeriz" diyorlar. "Bize zor gelen namaz, oruç, tesettür gibi emirleri yüklemez, alışığı olduğumuz, tutkunu olduğumuz içki, kumar, zina, faiz gibi şeyleri yasaklamazsanız sizi seçeriz" diyorlar. Kendilerine yönlendirebilecekleri, şartlandırabilecekleri güçsüz tanrılar bulmaya çalışıyorlar. Allah'ı yönlendiremeyeceklerini, şartlandıramayacaklarını bildikleri için O'nu bırakıyorlar da böyle âcizlerden tanrılar seçmeye, hayatlarına yasa yapmaya onları yetkili kılmaya çalışıyorlar.

Bu adamlar Allah'ın güçlü olduğunu biliyorlar. Allah atlatıla-maz, Allah yönlendirilemez, Allah alt edilemez. Onun için Allah'a kulluktan kaçınıyorlar, kendi diktikleri putlara, kendi seçtikleri tanrılara yöneliyorlardı. Şu anda tüm demokratik ülkelerdeki insanların tanrılarını kendileri seçip, seçtikleri tanrılarının iplerini kendi ellerinde tutmaya çalıştıkları gibi, o günkü müşrikler de tanrılarını dişilerden, güçsüzlerden seçiyor, kızları, güçsüzleri Allah'a; oğulları, güçlüleri de kendilerine izafe ediyorlardı. Böylece Allah'ın güçsüz, kendilerinin de Allah karşısında güçlü olduklarını iddia etmeye çalışıyorlardı.

40. "Ey Muhammed! Yahut sen onlardan bir ücret istiyorsun da onlar ağır bir borç altında mı kalıyorlar?"

Peygamberim, yoksa sen onlardan bu uyarmanın, bu müjdelemenin karşılığında, onları daha iyiye, daha doğruya, cennete götürmenin karşılığında, nübüvvetinin, risaletinin karşılığında bir ücret mi istedin? Onlardan para, pul, kadın, kız mı istedin ki onlar bu ağır yükün altında ezilip büzülüyorlar? Ne istedin onlardan? Bir mükâfat mı istedin? Veya sana aferin demelerini mi istedin? Bal, baklava ikram etmelerini mi istedin onlardan? Develerine bindirmelerini, evlerinde yedirmelerini, mal-mülk vermelerini mi istedin onlardan? Ne istedin onlardan? Kendine, şahsına ne talep ettin? Saraylar, köşkler mi istedin? Atlar, arabalar mı istedin karşılığında? Ne istedin? Ne yapmalarını,

ne ödemelerini istedin onlardan ki:

Onlar bunun altında ezilmeye, bu borcun altında yıkılmaya başladılar? Ya da sen onlardan çok ağır şeyler istedin de, çok ezici vergiler, yükler koydun da nefes alamayacak hale geldiler de onun için mi seni istemiyorlar? Onun için mi senden kaçıyor bu adamlar? Seni ondan dolayı mı sevmiyorlar? Ne yani, bu dert ne? Nerden çıkıyor bu iş? Seni sevmemeleri nerden geliyor? Seni sırtlarında taşımalarını, elini, ayağını öpmelerini, sana çaylar, kahveler, kebaplar ikram etmelerini filan mı istedin onlardan? Yoksa sana karşı minnet duymalarını, önünde eğilmelerini, bir teşekkür etmelerini mi istedin? Ne oluyor bu adamlara? Niye bunalmışlar da kaçıyorlar senden? Öteki yapay tanrılarının onları sıkboğaz edip mallarına, mülklerine el koydukları gibi mi davrandın ki seni beğenmiyor bu adamlar?

Gelelim bize. Biz niye kaçıyoruz peygamberden? Neden kaçıyoruz peygamberden ve onun sünnetinden? Neden yaklaşmıyoruz peygambere? Neden birlikte olmuyoruz peygamberle? Neden gitmi-yoruz peygamberin halini, hatırını sormaya? Neden arz etmiyoruz problemlerimizi peygambere? Neden hep başkalarına gidiyoruz sormaya? Hadis kitaplarının arasında peygamber her gün bizi bekliyor-ken, peygamber raflarda hep bizi bekliyorken, kütüphanede bizi bek-liyorken, kendisine sormamızı, kendisine müracaat etmemizi, kendisinden öğrenmemizi bekliyorken, söylediğini dinlememizi bekliyorken, gidip sözlerine kulak vermemizi bekliyorken neden bir kerecik de problemlerimizi sormaya gitmiyoruz ona? Neden korkuyoruz ona gitmekten? Cüzdanlarımıza el atacağından mı korkuyoruz? Şu anda hayat programımızı kendilerine sormaya gittiklerimiz gibi sırtımıza mı binecek ki korkuyoruz ondan? Bize vergiler yükleyecek, kemerlerinizi sıkın mı diyecek de korkuyoruz?

Allah korusun da şu anda bizler de kaçıyoruz peygamberden. Şu anda bizler de ondan kaçıyor ve kendi dünyamızı yaşıyoruz. Allah korusun, başkalarına sorduğumuz kadar hayatımızın problemlerini ona sormuyoruz.

41. "Yoksa, gaybın bilgisi kendilerinin katında da onlar mı yazıyorlar?"

Yoksa onların yanında gayb bilgisi mi var? Gelecek bilgisi, cennet ve cehennem bilgisi onların yanında mı yoksa? İleride neler olacak? Kazanacaklar mı, kaybedecekler mi? Bunu biliyor mu bu adamlar? Gaybı biliyorlar da, bu konuda bilgileri var da, Levh-i Mahfuzu okuyorlar da onu mu yazıyorlar? Gayb onların yanında da ondan mı böyle yapıyor bu adamlar? Yoksa gaybî bilgilere muttali olmuşlar da ondan mı yazıyorlar? Gaybî bilgilere sahip oldukları için mi

peygambere müracaata gerek duymuyor bu adamlar? Her şeyi bilen birilerini mi buldular da, onlara gidiyorlar da, onlara müracaat ediyorlar da pey-gambere gitmiyorlar? Allah'ı değerlendiriyorlar, Peygamberi değerlen-diriyorlar, Kitabı yargılıyorlar, hayatı yorumluyorlar, ölümü, ölüm ötesi hayatı inkâr ediyorlar. Peki bütün bunları yaparlarken acaba neye da-yanıyor bu adamlar? Hangi bilgiye dayanıyorlar? Allah'ın hayata karışmadığını, Allah'ın vahiy göndermediği, peygamberin bir deli, bir mecnun ve onun getirdiği kitabın da bir sihir olduğunu iddia ederken istinat noktaları, delilleri nedir? Melekler Allah'ın kızlarıdır derken neye, hangi bilgiye istinat ediyorlar? Gerçekten melekleri görmüş mü bu adamlar?

Ne müthiş bir ifade değil mi? Yani şu anda babalar, anneler, amirler, müdürler, yazanlar, çizenler, ekonomistler, sosyal bilimciler, hukukçular, hakimler, savcılar, siyasîler, valiler, kaymakamlar, hani şu insan hayatına düzen vermeye çalışanlar, şu ülkeye düzen vermeye çalışanlar, kanun yapanlar, yasa belirleyenler, söyleyin bakalım, gayb onların yanında da ondan mı yazıyorlar bu yazdıklarını? Ne yazıp çiziyor bunlar? Neye düzen vermeye çalışıyor bunlar? Gerçek düzenden habersiz, gerçek düzen sahibinin kitabından habersiz, gerçek düzen sahibinin örnek kulu peygamberin düzenlemelerinden habersiz, Kitap ve sünnetten habersiz ne düzeni yapmaya çalışıyor bunlar? Bilmiyor-lar mı gerçek düzenden habersiz olarak düzen diye yaptıklarının tamamı bozmadan başka bir şey değildir. Vahiyden habersiz yaptıklarının tamamı ifsattan başka bir şey olmadığını, olamayacağını bilmiyor mu bu adamlar?

Gayb bilgisi sadece Allah'ın elindedir. Yoksa bu adamlar kendilerinin Allah olduklarını filan mı iddia etmeye çalışıyorlar? Hiç kimse yarınla ilgili, gelecekle ilgili tek kelime bir şey söyleyemez. Rabbimiz o bilgisinden gerektiği kadar peygamberlerine bildirmiş, onun dışında hiç kimseye bir şey bildirmemiştir. Artık peygamber de gelmeyeceğine göre bu iş bitmiştir. Bundan sonra hiç kimseye gelecekle ilgili bir bilgi de gelmeyecektir. Artık hiç kimse yarın ne kazanacağını, ne kaybedeceğini, ne zaman öleceğini bilemez.

42. "Yoksa bir tuzak mı kurmak istiyorlar? Ama o tuzağa yakalanacak olanlar inkâr edenlerdir."

Yoksa bu adamlar sana tuzak mı kuruyorlar? Seni yok etmek, seni ortadan kaldırmak için sana komplolar mı hazırlıyorlar? Mekke kâfirleri Rasûlullah'ı yok etmek için türlü türlü komplolar hazırlıyor-lardı. Dün peygambere karşı, bugün de onun yolunun yolcularına kar-şı kâfirler gece-gündüz tuzaklar

hazırlıyorlar. Hayatı, ekonomiyi, eğitimi, hukuku, kılık-kıyafeti, vitrinleri, sokakları Allah'a kulluğun aksine düzenleyerek tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Kendilerine göre din kitapları oluşturarak, işte din budur diye insanlara sunarak, Allah'ın ya-salarını bozarak tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Din eğitimini yasaklayarak, İmam-Hatipleri kapatarak, Kur'an kurslarını bitirerek Allah kullarının Allah dinine ulaşma yollarını kapatarak Allah dinine tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Kendi âyetlerinin gündemde kalması adına Allah'ın âyetlerini toplumun gündeminden düşürmeye, Allah'ın elçisine hayat hakkı tanımamaya, Allah'ın elçisinin örnekliliğini bitirmeye çalışıyorlar.

Böylece Allah elçisini öldürmeye çalışıyorlar. Allah'a ve O'nun elçisine, Allah ve elçisi yolunun yolcularına çeşit çeşit tuzaklar kurmaya çalışıyorlar. Müslümanların çocuklarının beyinlerini Kur'an ve sünnete yer kalmasın diye lüzumsuz bilgilerle doldurarak tuzaklar kuruyorlar. Allah'a kulluğa zamanları kalmasın diye insanların hayatlarını eğlencelerle, kendi vahiyleriyle, kendi oluşturdukları gündemlerle doldurarak tuzaklar kuruyorlar.

Ama ne yazık ki günümüz kâfirleri de tıpkı dünün kâfirleri gibi Allah'tan gafildirler. Kime tuzak kurduklarının, kiminle savaşa tutuştuklarının farkında değiller. Halbuki tüm tuzaklar Allah'a aittir. Tüm düzenleri bozmak Allah'a aittir.

Öyle değil mi? Kâfirler Allah'ın sistemine, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın elçisine karşı ne kadar tuzak kurabilecekler? Üstelik onların tuzaklarının tümünü Allah biliyorken. Allah onların tuzaklarının tümünü bilir, ama onlar Rabbinin tuzaklarını bilmezler, bilemezler. Rabbin onların kurdukları tuzakların nereye kadar gideceğini bilmektedir, ama onlar Rablerinin kendilerine karşı neler hazırladığını asla bilmemektedirler. Onlar gözlerinin önündeki çukuru bile görememektedirler. Elbette Allah'la, Allah'ın elçileriyle, Allah'ın mü'min kullarıyla gi-recekleri bir savaşta mağlup olanlar onlar olacaktır, galip olanlar da Allah desteğinde olan mü'minler olacaktır. Çünkü Allah onların kendisine karşı, kendi âyetlerine ve siz Müslümanlara karşı tüm niyetlerini, tüm komplolarını bildiği için unutmayın ki sizi onların komplolarından koruyacaktır. Onların kurdukları tuzaklar konusunda sizi bilgilendirecek ve korunma yollarını gösterecektir. Gerçi bundan sonra vahiy gel-meyecek ama Rabbimiz gönderdiği o vahiyleriyle Müslümanlara öyle bir basiret, öyle bir feraset kazandırmıştır ki, kendilerine nereden nasıl bir tehlike geleceğini mü'minler bilmektedirler.

Unutmayın ki kâfirlerin müslümanlara karşı hazırladıkları komploların tümünü Allah boşa çıkaracak, kendilerini kendi hilelerinin mahkumu yapacaktır. Kâfirler, müşrikler kıyamete kadar, peygambere, peygamber yolunun yolcularına tuzaklar kurmaya devam edecekler. Ama Allah onların tuzaklarını kendi başlarına geçirecektir.

Şu anda irtica hikâyeleriyle Müslümanları yok etmeye soyunanlar, Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşanlar kiminle savaştığının farkında değildirler. Kiminle savaştığını dahi bilmeyen zavallı insanlardır bunlar. Zannediyorlar ki Müslümanlar zayıftır, zannediyorlar ki Müslümanlar yalnız ve yardımcısızdırlar. Onların safında Allah'ın bulunduğunun farkında olmayan bu iman yoksunları, yakında nasıl bir inkılapla sarsıldıklarını görecekler. Allah'ın onları kendi tuzaklarına nasıl düşürdüğünü çok yakında görecekler, biz de göreceğiz inşallah.

43. "Yoksa Allah'tan başka bir tanrıları mı vardır? Allah, onların ortak koşmalarından münezzehtir."

Yoksa Allah'tan başka ilâhları mı var onların? Yani onları koruyacak, başarıya ulaştıracak bildikleri, kabul ettikleri Allah'tan başka ilâhları mı var? Allah berisinde güvenip bel bağladıkları tanrıları var da onlara mı güveniyorlar? Allah'tan başka Rabb ve İlâh olabilir mi? Her şeyi bilen, bilgi kendisinden olan, cenneti ve cehennemi olan, cezası, mükâfatı olan bir Allah'tan başka ilâh olabilecek var mı?

Fesübhanallah, olacak şey mi bu? Allah onların yaptıkları bu iftiraların tümünden uzaktır, münezzehtir. Onun hiç eksik, noksan sıfatı yoktur. Rabbimiz mükemmel ve eksiksiz sıfatların sahibi olarak tek ilâhtır, kendisinden başka ilâh olmayandır. Çünkü Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah'tan başka sözü dinlenecek, Allah'tan başka kulluk yapılacak, çektiği yere gidilecek, yasaları uygulanacak, hayat programı takip edilecek ilâh yoktur.

O kendisinden başka ilâh olmayan tek ilâhtır. Başka yardımcısı yok. Göklerde de yerde de tek ilâh O'dur. Göklerde ilâh Allah'tır da yerde başka ilâhlar yoktur. Göklere egemen ilâh Allah'tır da, yeryüzünde egemen başka ilâhlar yoktur. Semâvâta etkin, semâvâtta ilâh Allah'tır da, insanların O'ndan başka söz sahibi ilâhları yoktur. Namaz konusunda söz sahibi ilâh Allah'tır da, ekonomi konusunda, ekonomik konuların düzenlenmesi konusunda başka ilâhlar yoktur. Orucun, zekatın ilâhı Allah'tır da eğitimin başka ilâhları yoktur. Hac konusunda ilâh Allah'tır da evlenme boşanma konusunda başka ilâhlar yoktur.

Göklerde ve yerde, hayatın her bir alanında, varlıkların tümü üzerinde Allah tek ilâhtır, tek egemendir ve kendisinden başka ilâh olmayandır.

Tüm varlıkların kulluk ipleri elinde olan, sadece kendisine ibadet edilen, sadece kendisinin sözü dinlenen, sadece kendisinin hayat programı program kabul edilen, göktekiler ve yerdekiler konusunda sadece kendisinin yasaları geçerli olan, herkesin kendisine boyun büktüğü tek varlık Allah'tır. Kendisine yönelinecek, kendisine kulluk edilecek tek varlık Allah'tır. Ondan başka ilâh yoktur. İbadetin, duanın, tevekkülün sadece kendisine yapılacağı, imdadın, yardımın sadece kendisinden isteneceği tek varlık Allah'tır. Tüm varlıklar adına kanun koymaya, onlara din ve şeriat belirlemeye, onlara hayat programı çizmeye yetkili tek varlık Allah'tır. Çünkü onları yaratan O'dur. Onların sahip oldukları her şeylerini onlara lütfeden O'dur ve sonunda onları öldürecek ve hesaba çekecek olan da O'dur. Onun dışında hiçbir kimsenin bu konuda tek kelime bile söz söylemeye hakkı yoktur. Allah'tan başka hiçbir kimsenin kanun yapmaya, Allah'tan başka hiçbir kimsenin din belirlemeye hakkı yoktur. Din koyucusu sadece Allah'tır. Çünkü tüm varlıklar O'nundur, herkes ve her şey O'nun kuludur, O'nun mülküdür ve mülkünde söz hakkı da O'na aittir. Bizler böylece inanarak ve Allah'tan başka ilâh olmadığına şahadette bulunarak imanlarımızı ortaya koymak zorundayız. Bizler böyle inanırız, ama kâfirler:

44. "Gökten azap olarak düşen bir parça görseler: "Bulut kümesidir" derler."

Gökten üzerlerine düşen bir parça görseler, yani göklere ve yere egemen olan Rabbimiz, göklerde ve yerde sözü geçen Rabbimiz isyanlarından ötürü, küfürlerinden, şirklerinden ötürü onların defterlerini dürmek üzere bir âyet gönderse, gökyüzünden üzerlerine bir parça düşürmeyi murad etse, Allah'ın bir azap unsurunun, bir helâk sebebinin gökyüzünden üzerlerine düşmekte olduğunu gözleriyle görseler bile derler ki, "bu birbirine girmiş, üst üste yığılmış bir buluttur." Kendilerine gelmekte olan bu azap unsurunu bir bulutla yorumlarlar. Kâfirlerin karakteri hiç değişmiyor. Azap fiilen başlarına inmedikçe, beyinlerinde patlamadıkça inanmazlar.

Nitekim daha önce Allah'la savaşa tutuşmuş Âd kavmi helâk edilirken kapkara bir bulut göndermişti Rabbimiz de alçaklar bize yağmur geliyor, bize bu bulut yağmur getiriyor diye sevinmeye başlamışlardı. Halbuki o bulut kendilerini

yok etmeye geliyordu ve helâk olup gittiler.

Evet onlara merhamet eden, onların kurtuluşu için çırpınan, onların cehenneme gitmemeleri için elinden gelen her şeyi yapan Allah'ın Resûlü ve beraberindeki Müslümanlar Allah'a yalvarıp yakarıyorlardı. Keşke Rabbimiz bu adamların gözlerini açacak, kalplerini sarsıp akıllarını başlarına getirecek âyetler, müjdeler, uyarılar gönderse de bu adamlar iman etse ve cennete gitseler diye temennide bulunuyorlardı da Rabbimiz bu âyetini indiriyordu.

"Ey peygamberim, ve ey mü'min kullarım, böyle inananlara, böyle yaşayanlara ne kadar âyet gösterirseniz gösterin, ne kadar delil getirirseniz getirin asla iman etmeyeceklerdir. Bunların iman etmeyişlerinin sebebi âyetlerin azlığı değildir. Ölüler dirilip, ataları dirilip bunlarla konuşsa yine iman etmezler, ta ki kendilerine can yakıcı azap gelene kadar. Azapla karşı karşıya gelene kadar onlar iman etmeyecekler" diyor Rabbimiz.

İşte Firavun ve çevresindekiler… İmanlarını son anlarına tehir ettiler. Allah'tan kendilerine yüzlerce âyet geldiği halde, gerçeği bildikleri halde denizde boğulacakları, can yakıcı bir azabın girdabına düşecekleri ana kadar iman etmediler de ancak o zaman iman etmeye kalkıştılar. Veya Mekke'de böyle yapanlar oldu, şu anda da böyle ya-panlar var. Ama böyle bir durumda, azap gelirken akıllarını başlarına alıp, tevbe edip imana yönelen kimselerin bu imanları, bu tevbeleri kendileri için fayda vermeyecektir.

45. "Ey Muhammed! Çarpılacakları güne erişmelerine kadar onları bırak."

"Bırak onları ey peygamberim de, böyle bir saikayla, böyle bir yıldırımla yok olacakları güne ulaşıncaya kadar oyalanıp dursunlar. Onlar başka değil şiddetle yakalanacakları bir günü bekliyorlar."

46. "O gün, düzenleri kendilerine bir fayda vermez; yardım da görmezler."

O gün geldiği zaman artık onların tedbirleri, hileleri kendilerine hiçbir fayda sağlamayacak. Güçleri, kuvvetleri, tedbirleri, teknolojileri, medeniyetleri, devletleri, saltanatları, tuzakları, komploları gümbür gümbür yıkılıp gidecek. Müslümanlara hazırladıkları oyunlar kendilerini kuşatacak, onlara hiç kimse de yardım edemeyecek, yardım da olunmayacaklar. Ama bu sadece dünyada bir yıkılış, dünyada bir helâk oluş değil:

47. “Zulmedenlere, şüphesiz, bundan başka da azap vardır; fakat onların çoğu bilmezler.”

Sadece dünyada biten bir azap değil, onlar için bundan başka da bir azap vardır. Rezil ve rüsva edici bir azap beklemektedir âhi-rette onları. Bundan başka kabirde de dayanılmaz bir azap onları beklemektedir. Ama o zavallıların çoğu kendilerini bekleyen bu azaplardan habersizdirler.

Rabbimiz dünyada bu kâfirlere kendi gücünü, kendi egemenliğini göstermek üzere azaplar gönderiyor, ama bu kâfirler bu ilâhî uyarıları farklı yorumlayarak imandan yüz çeviriyorlar. Nelerine güveniyorlar, anlamak mümkün değil. Yoksa onların güvenip bel bağladıkları tanrıları mı var ki onları Allah’a karşı, Allah’ın azabına karşı savunacaklar? Kime güveniyor bu adamlar? Kimi tanrı biliyorlar? Allah’tan kendilerine gelecek bir ölüme, bir helâke, bir mağlubiyete, bir hezimete, bir dünya azabına, bir dünya hastalığına, bir dünya depremine, zelzeleye, bir dünya tufanına, âhiret azabına, kabir azabına, bir ateşe, bir cehenneme karşı kim koruyabilecek onları? Elleriyle işledikleri yüzünden Allah onlara bir kıtlık gönderse hangi ekonomik tanrıları kurtarabilecektir onları bundan? Bir toplumsal hastalık gönderse Allah, hangi şifa tanrıları kurtaracak? Bir felâket, bir azap gönderse Allah, hangi korumacı ilâh kurtarabilecek onları?

48. “Ey Muhammed! Rabbinin hükmü yerine gelinceye kadar sabret; doğrusu sen, Bizim nezaretimiz altındasın; kalkarken Rabbini överek tesbih et;”

“Sen bu anlamayan, bilmeyen, aptalca kendi azaplarını, kendi sonlarını hazırlayan bu kâfirlere karşı sabret peygamberim. Şüphesiz bu cahillerin arasından senin uyarılarınla adam olacaklar vardır, çıkacaktır. Fakat adam olmayanlara karşı sen Rabbinin hükmüne sabret, Rabbinin hükmüne razı ol, acele etme, kendini yiyip bitirme. Sen Rabbinin vahyine sarılmaya ve insanlara Rabbinin vahyini ulaştırmaya devam et. Rabbinin haram-helâl yasalarına riâyet ederek Müslüman-ca kalabilmenin hesabını yap ve gerisini Rabbine bırak. Unutma ki sen bizim gözetimimizdesin, sen güvendesin, emniyettesin. Sen Rabbinin yolunda olduğun sürece hiç kimse sana bir zarar veremeyecek. Peygamberim, sen aldırma onlara. Onların bu bozuk düzen durumlarından dolayı sen hayat programını bozma. Sen sadece Rabbinin hükmüne sabret.”

Burada, sûrenin son bölümünde Rabbimiz peygamberimize ve onun şahsında hepimize bir tavsiyede bulunuyor:

Bugün belki Müslümanların en çok muhtaç oldukları bir âyettir bu. Müslümanlığımız için belki yediğimiz yemekten, içtiğimiz sudan, teneffüs ettiğimiz havadan daha çok muhtaç olduğumuz bir âyetle karşı karşıyayız. "Sen Rabbin için, Rabbinin hükmü için sabret peygamberim! Allah böyle dedi diye sabret! Allah öyle istedi diye Müslüman ol!" Bugünkü Müslümanların en büyük derdi bu. Ne diyor bugün Müslümanlar? "Efendim toplumda âlim yok, ne yapalım? Etrafımızda fazıl yok, ne yapalım? Bizi toparlayacak, bize yön verecek lider yok, ne yapalım? Karizmatik lider yok efendim, ne yapalım? Para yok, pul yok, ekonomik gücümüz yok, dergi yok, cemaat yok, cemiyet yok! Bu durumda biz ne yapabiliriz?" Hep böyle demiyor muyuz bugün? Ah şunlar şunlar bir olsa! Hayır mesele öyle değil. Allah var ya, tamam Müslüman olalım. Allah var ya, ne yapacaksak yapalım. Bakın Allah öyle diyor. Peygamberim sen Rabbinin hükmüne sabret! Rabbin var mı? Rabbin ne dedi? Rabbin ne istedi? Rabbin nasıl istedi? Rabbin nasıl hükmetti? Sen başkasına değil ona bak! Onu dinle! Başkasına bakma! Sabret, diren, dayan ve devam et yoluna! Devam et kulluğuna!

Yani Rabbin sana ne tür bir soru göndermişse, "tamam ya Rabbi! Münasiptir ya Rabbi! Uygundur ya Rabbi! Senin beni imtihan şeklin güzeldir ya Rabbi! En münasibini, en mütenasibini sen bilirsin ya rabbi!" demek, teslim olmak sabırdır işte. Eğer Rabbimizin hükmüne sabreder, her şart altında Allah'a kulluğumuza devam eder, geri adım atmazsak kesinlikle bilelim ki biz Allah gözetiminde, Allah korumasında ve emniyette, güvende olacağız.

"Sen Rabbinin hükmüne sabrettiğin, Rabbinin istediği kulluğa devamla kıyam ettiğin, ayağa kalktığın, dininle, imanınla doğrulduğun, dini doğrulttuğun ve hayatını dininle düzenleme kavgasını sürdürdüğün zaman hemen Rabbini hamd ile tesbih et. Namaz için ayağa kalkar kalmaz, hayat için, hayatı düzenlemek için, hayatta Allah'ı hakim kılmak için doğrulur doğrulmaz, infak, oruç, savaş için ayağa kalkar kalkmaz hemen ilk işin Rabbini hamd ile tesbih etmek olsun. Yani tüm hayatın hamd ve tesbih olsun. Tüm hayatında Rabbini kitabında kendisini tanıttığı gibi tanımak, inanmak, kabul etmek, gece gündüz O'nu övmek, O'na hamd etmek, O'nu gündemde tutmak hedefin olsun. Gece-gündüz işin bu olacak. Namazda, kıyamda, secdede, oruçta, hacda, savaşta, barışta, evde, sokakta, her zaman ve zeminde Rabbini yüceltmek, yüceliği Rabbini vermek, onun için bir hayat yaşamak olacak."

49. "Geceleyin ve yıldızlar kaybolurken de O'nu tesbih et."

"Geceleyin de O'nu tesbih et. Geceleyin de kalkıp Rabbinle beraber ol.

Rabbinin âyetleriyle, Rabbinin kitabıyla ilgi kur. Geceleyin de kalkıp Rabbini yücelt. Onun için namaz kıl. Yıldızların batışının arkasından da yıldızların batış sonrasında gelen fecr, sabah namazı vaktinde de Rabbin için namaz kıl. Rabbin için kıyam ve kıraat et. Rabbin için rüku ve secde et. Sadece O'na güven, sadece O'na sığın, sadece O'na yakınlık kazan ve sadece O'na yalvarıp yakar. Sadece Rabbinin hükmüne razı ol. Sadece O'nun hükmünü bekle. Kesinlikle bilesin ki Rabbinin hükmü yakında sana gelecektir."

Bilelim ki böyle inandığımız, böyle teslim olduğumuz, böyle yaşadığımız, böylece Rabbimizin hükmüne razı olup Müslümanca ka-labilmenin kavgası içinde bir hayat yaşamaya devam ettiğimiz zaman bileceğiz ki Allah bizi gözetecek, Allah bizi koruyacaktır. Kesinlikle bilecek ve inanacağız ki Allah'ın hükmü bize gelecektir. Allah yardımcımız olsun.

Özellikle namaza dikkat çekiliyor. Unutmamalıyız ki Rabbimize O'nun istediği kulluğu gerçekleştirebilmenin yolu namaz sayesinde O'nunla iletişim kurmaktan geçmektedir. Soru soran arkadaşımızın da dikkat çektiği gibi mü'minin hayatında namaz çok önemlidir. Bu konuda inşallah biraz bir şeyler daha söyleyelim:

Namaz tüm bedenin Allah'a ait oluşunu kabul demektir. Namaz tüm bedeni Allah'ın hakimiyetine teslim etmek, tüm bedende Allah'ı söz sahibi bilmek demektir. Zira namaz öyle bir ibâdettir ki tüm bedeni Allah'a kulluğa hasreder. Namaz namazda bedenin başka şeylerle meşguliyetinin bitirildiği bir makamdır.

Namaz Hz. Ademden bu yana bütün peygamberlerin hayatın-da değişmeyen bir ibâdettir. İsrail oğullarında: (Bakara 83) Hz. Musa'nın kavminde: (Yunus 87) Hz. Şuayb milletinde: (Hud 87) Hıristiyanlıkta: (Meryem 30) Tüm peygamberlerin toplumlarında değişmeyen bir ibâdettir namaz. Namaz bütün Risalet silsilelerinde ameli farzların ilkidir. Namaz peygamberlerin risalet, vahiy ve tebliğ yükünü kal-dırabilmeleri için onların ilk dayanaklarıydı. İşkencelere, yalanlamalara, alaylara karşı peygamberlerin tarih boyunca ilk sığınacakları şey namazdı.

Namaz varlığı mü'mini cennete ulaştıran, yokluğu da mutlak cehennemle sonuçlanan İslâm'ın en baş ibâdetidir. (Müddessir 42,43)

Namaz mü'minin mü'minliğini ortaya koyan en baş ve en vaz-geçilmez

sıfatıdır. (Bakara3)(Mü'min 1,2)(Meâric 19)(Tevbe 71) (Secde 15,17)

Namaz kişinin İslâm milletine mensup oluşunun ifadesidir. Na-maz küfürden imana geçişin ilk ameli tatbikatıdır. Onun içindir ki Ra-sûlullah efendimizin müslüman olan kişiye ilk öğrettiği şey namazdı. Allah'ın Resûlü pek çok muteber kaynaklardan öğreniyoruz ki Medine'ye gelenlerin namazı öğrenene kadar Medine'de kalmalarını emrederdi.

Namaz mü'mini kâfirden ayıran en belirgin özelliktir. Allah'ın Resûlü Tirmizî'nin rivâyet ettikleri bir hadislerinde:

"***Bizimle müşrikler arasındaki fark namazdır. Kim namazı terk ederse kâfir olur"***

Buyurmuşlardır. Başka bir hadislerinde:

"Küfürle iman arasında namazın terki vardır."
(Tirmizî)

Yine hadisin devamında şu açıklamayı görüyoruz:

"Ashab-ı Kiram namazdan başka hiç bir amelin ter-kine küfür gözüyle bakmazdı."
(Tirmizî)

Namaz âdeta bir kimliktir. Namaz mü'minin kimliğidir. Namaz vasıtasıyla müslümanlar konuşmadan tanışırlar. Namaz kişinin müs-lümanlığının ilanıdır. Namaz müslümanın müslümanlığının ip ucudur. Mü'min kişi kendisini onunla açığa çıkarır. Bir insanın mü'min mi değil mi olduğunu anlayabilmek için en fazla bir namaz vakti beklemek yeterli olacaktır. Zira o namaz vakti içinde namaz kılarak mü'min mü'-minliğini ortaya koyacaktır. Öyleyse namaz dinin dışa yansıyan yö-nüdür. Onun içindir ki İslâm'ın ilk dönemlerinde müslümanları yakalamak için takip edenlerin ilk hedefleri namazdı. Onlara katılmak iste-yenlerin de ilk hedefleri buydu tabii. Evet Mekke'de ilk hedef namazdı, Medine'de de Yahudiler için ilk hedef namazdı. (Mâide 58)

Bir de manevi ağırlığından ötürü münâfıkları da ortaya çıka-randı namaz. Evet namaz mü'minle münâfıkları da ayrıştıran bir ibâdetti. (Nisâ 142,143)

Namaz aynı zamanda mü'mine vaktin kıymetini bildiren bir ibâdettir. Namazını devamlı kılan bir mü'min vaktin kıymetini bilir. Na-maz sayesinde mü'min hayatında yaptığı şeylerin tümünden hesaba çekileceği şuurunu elde eder. Namaz vaktin zekâtıdır. Vakit içinde düşülen gaflet namazla bozulur. Mal çoğaltma ve dünyalık elde etme gayretinden vazgeçip Allah'a zamandan pay ayırmaktır namaz. Cimri kişi Allah'a zaman bulamıyorum diyen kişidir. Zira ticaret için, eğlence için, yatmak için zaman bulabilen bir adamın Allah için zaman bulamadım demesi yalandan başka bir şey değildir. (Nur 37)

Namaz baştan sona temizliktir. Hem maddi hem de manevi te-mizliği gerektirir namaz. Namazla Allah'la buluşmaya giden mü'min bu randevunun hazırlığı olarak gafletle oluşan kirleri gidermek adına abdest ve gusül alınır. Maddi şeylerden temizlenildiği gibi zihni meşgul eden şeylerden de temizlenilir namazda.

Namaz kişiye sabır ve metanet kazandırır:
(Hicr 97,98)

"Allah'ın Resûlünün bir şeye canı sıkılıp üzüldüğü zaman namaza dururdu."
(Ebu Dâvud)

Yine meselâ bir ara Sakifliler Medine'ye, Rasûlullah efendimi-zin yanına geldiler. Allah'ın Resûlü namazı görsünler de hoşlarına git-sin diye onları Mescidde misafir etti. Medine'den dönüşlerinde: "Ey Al-lah'ın elçisi! Bizler zekât toplamamayı, öşür vermemeyi ve cihada ka-tılmamayı şart koşuyoruz dediler. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü on-lara: ***Tamam şimdilik bunları yapmayabilirsiniz ancak na-mazı olmayan bir dinde hayır yoktur buyurdu.***
(Müslim)

Namazla birlikte ona çağıran ezan da müslümanın varlığının alâmetidir. Zira Allah'ın Resûlü bir yere hücum etmek, bir kavimle harp etmek dileyince sabahı bekler o kavim içinde ezanın okunup okunmadığına bakar ve ondan sonra o kavim üzerine hücum ederdi.

Bu sûreyle alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle iman edip amele dönüştürmeyi hepimize nasip buyursun. Sübhane-kallahümme ve

bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfiruke ve etûbü ileyke.

- 53 -

NECM SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 53., nüzûl sıralamasına göre 23., mufassal kısmının birinci sûreler grubunun üçüncü sûresi olan Necm sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 62'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mekkî sûrelerden olup, İhlâs sûresinden sonra nâzil olmuştur. Otuz ikinci âyeti Medenîdir. Adını ilk âyetinde geçen "necm" kelimesinden almıştır. Ancak bu kelimenin sûrenin muhtevası ile doğrudan bir ilgisi yoktur.

İçinde secde âyeti bulunan ve Mekke'de Rasulullah (s.a.s)'ın açıkça her kese karşı okuduğu ilk sûredir. Buhârî'nin İbn Abbas (r.a)' dan rivâyet ettiği bir hadiste şöyle denilmektedir: "Peygamber (s.a.s), Necm sûresini okudu ve sonra secde etti. Onunla birlikte müslüman-lar, müşrikler ve cinler, hepsi birden secde ettiler. Sadece Umeyye bin Halef secde etmekten kaçındı ve yerden bir avuç toprak alıp alnına sürerek şöyle deki: "Bana bu yeter"

Habeşistan'a hicret eden müminler bu hadiseyi duydukları za-man,

Mekke'deki müşriklerin topluca iman ettiklerini zannetmişler ve bazıları Mekke'ye geri dönmeye karar vermişti. Mekke'ye bir saatlik bir mesafeye geldiklerinde Kinâne kabilesinden birisi ile karşılaştılar ve Mekke'deki olayı sordular. Meselenin hiç de kendilerinin haber al-dıkları gibi olmadığını ve müslümanlara işkencenin devam ettiğini öğ-rendiler. Bunun üzerine Habeşistan'a birincisinden daha kalabalık bir ikinci hicret yapıldı (İbn Sa'd, et-Tabakâtül-Kübra, Beyrut I, 205-207).

Bu rivâyetlerden sûrenin risaletin beşinci yılında nazil olduğu anlaşılmaktadır.

Sûre, müşriklerin Peygamber (s.a.s)'e yönelttikleri itirazlarının asılsız olduğunu, onun bir peygamber, okuduklarının ise Cibrîl vasıtası ile indirilmiş Allah kelâmı olduğunu ve Allah'tan başka tapılanların anlamsızlık ve güçsüzlüklerini ulvî bir ahenkle sıralanmış âyetlerle or-taya koyuyor. Allah Teâlâ, Kur'an'a "insan sözüdür" diyenlere sadece âyetlerin manaları ile değil, o eşsiz üslubuyla da cevaplar vermiştir. Kur'an'a "insan sözüdür" diyenler onun ilâhî yapısı karşısında acze düşmüşler, iddialarını ispata çağrıldıkları halde buna cesaret bile edememişlerdi: "Kulumuz Muhammed'e indirdiğimizden şüphede iseniz, onun benzeri bir sûre meydana getirin. Eğer iddianızda samimi iseniz, Allah dan başka şahitlerinizi de çağırınız" (el-Bakara, 2/23).

Hz. Muhammed (s.a.s), müşriklerin iddia ettiği gibi ne kötü bir yola sapmış ve ne de hakkı çiğneyerek azanlardan olmuştur: Arkadaşınız (Muhammed) ne doğru yoldan sapmış, ne de azmıştır" (2). O, sadece Rabbinin kendisine vahy ettiğini insanlara bildirmektedir. Söylediklerinden hiçbirisini kendi arzu ve hevasından söylememiştir: "O, kendiliğinden konuşmaz" (3). Bu âyet, sadece Kur'an âyetlerinin değil, Rasulullah (s.a.s)'in kendi söz, fiil ve davranışlarının da Allah Teâ-lânın yönlendirmesi ve kontrolü dahilinde cereyan ettiğini ortaya koymaktadır. Bunun içindir ki, İslâm hukukçuları, Sünneti teşriin ikinci kaynağı olarak kabul etmişlerdir. Peygamberin söylediği her söz, yaptığı her iş ve onayladığı her davranış, müslümanlar için örnek alınıp, uyulması gereken kuralları ihtiva eden, teşriin kaynaklarından birer kaynaktırlar.

Bu, bir sonraki âyette daha açık bir şekilde dile getirilmektedir: "Onun her konuştuğu, Allah tarafından vahy edilen bir vahiyden başka bir şey değildir" (4). Yani Allah Teâlâ, kusursuz bir örnek olsun di-ye, Kur'an'ı ona vahy etmiş ve pratik hayata uygulanışını, onun yaşantısı ile bütün insanlığa göstermiştir. İnanan insanlar, İslâm'ı Rasu-lullah (s.a.s)'ın yaşadığını örnek alarak hayatlarına tatbik etmek zorundadırlar.

Bunun peşinden, vahyi Peygamber (s.a.s)'e getiren Cebrâil (a.s)'dan ve müşriklerin onun hakkında yaptığı tartışmalardan bahsediliyor. Cebrail (a.s)'ın her yönüyle mükemmel bir varlık olduğu, vahyi Peygamber'e getirirken görevini eksiksiz olarak yerine getirdiği haber verilmekte ve onun Rasulullah (s.a.s)'a aslî sûretinde bir kaç defa gö-ründüğünden söz edilmektedir: "Andolsun, onu diğer bir defa daha gördü" (13).

Rasulullah (s.a.s), Mirac'a çıktığı zaman Allah Teâlâ, büyük â-yetlerinden bir kısmını göstermiş, onu ilâhî azamet hakkında bilgilendirmişti: "Şüphesiz Muhammed orada Rabbinin, delillerinden en büyü-ğünü gördü" (18). Allah'ın büyüklüğü, varlığın üzerindeki tahakkümü ve her şeyin O'nun emrine boyun eğişi çeşitli şekillerde tebliğ edildikten sonra, halâ iman etmeyip, hiçbir anlamı olmayan ve kendi elleriyle yaptıkları putlara tapan müşriklere hayret ifade eden bir üslupla şöyle soruluyor: "Şimdi siz ilâh olarak Lât'ı, Uzzâ'yı ve diğer üçüncüleri olan Menât'ı mı görüyorsunuz?" (19-20).

Mekkeli müşrikler tapındıkları bu dişi ilâheleri Allah'ın kızları olarak görüyorlardı. Allah Teâlâ, onların bu akıl dışı ve hiçbir mantık ölçüsüne sığdırılması mümkün olmayan inançlarını tenkit ederek, ne kadar büyük bir açmazın içerisinde bulunduklarını gözler önüne sermektedir: "Erkekler sizin de, kızlar Allah'ın mı? Öyleyse bu insafsızca bir taksimdir" (21-22). Yani siz bu ilâheleri Allah'ın kızları olarak kabul ediyorsunuz. Bu ne kadar saçma ve anlamsızdır ki, kendiniz için kız çocuğu edinmeyi bir zül telakki ederken, utanmadan onları Allah'a nispet edebiliyorsunuz.

Müşrikler, tapındıkları putları, Allah’a karşı kendilerine birer şefaatçi olarak telakki ediyor, zor zamanlarında onların korumasına sığınıyorlardı. Bir dertleri olduğu zaman, bugün de bazı putperest topluluklarda örnekleri görülen tarzda gidip onlara şikâyetçi oluyorlardı. Halbuki bu putlar, hiç bir anlamı olmayan ve kimseye ne fayda ne de zarar veremeyecek olan, kendi elleriyle yaptıkları cansız varlıklardı. Onlar, ellerinde hiç bir delilleri olmadığı halde, atalarından işitip gördükleri minval üzere, yaptıklarını hiç bir tenkide tabi tutmadan aynıyla devam ettiriyorlardı: "Taptığınız bu putlar sizin ve atalarınızın uydurduğu boş isimlerden başka bir şey değildir. Allah onların hak olduğu hususunda hiç bir delil indirmemiştir" (23).

Bu şekilde putlar edinip onlara saygı göstererek tapınma olayının bu günkü "ilkel toplum" anlayışıyla izah edilecek bir tarafı yoktur. Çünkü günümüzde, kendilerinin çağdaş ve yüksek kültür seviyesinde olduklarını iddia eden bir takım topluluklar, halâ o eski çağların ilkel anlayışlarının devamı niteliğinde

olan bir tarzda, kendi düşünceleriyle üretip ilahlaştırdıkları bir takım tağutların, heykellerini dikerek, şikâyet, istek ve arzularını gidip onlara arı edebiliyor ve onlardan medet umabiliyorlar. İcra edilen tapınma olayı incelendiğinde bugün yapılanla yüzlerce yıl önce icra edilen tapınmanın mahiyet itibarıyla birbirinden hiç de farklı olmadığı görülecektir. Bu da, cahiliye anlayışının geleneksel olduğunu, görüntü itibariyle farklı gibi görünse bile, binlerce yıl öncesinin yöntemlerinin aynıyla kullanıldığını göstermektedir.

Bu varlıklardan, yardım ve şefâat dilemenin hiçbir mantıkî dayanağı yoktur. Çünkü, Allah Teâlâ'nın dilemesi olmadan, hiç bir şeyin bir başkasına faydası ve zararı dokunamaz. Allah'ın nezih kulları olan melekler bile O'nun izni olmadan hiç kimseye bir yardım edemezken, Allah'a şirk koşulan cansız şeyler; nasıl bir fayda sağlayabilir?

Bu gerçekler ifade edildikten sonra; inkârcıların inkâr ettikleri şey hakkındaki bilgisizliklerinden bahsedilerek, onların Allah tarafından mutlaka cezalandırılacakları gerçeği zikredilir.

İman edip iyilikte bulunanlar ise, en güzel şekilde mükafatlandırılacaklardır. Onlar, büyük günâhlardan ve hayasızlıklardan şiddetle kaçınırlar. Küçük günâhları ise Allah tarafından bağışlanacaktır. Bütün bunlar, inkârcıların veya başkalarının istek ve arzuları doğrultusunda gerçekleşecek değildir. Bu kararı, her şeyi hakkıyla bilen Allah Teâlâ verecektir. Bu hususu Allah Teâlâ şöyle ifade etmektedir: "O iyi amellerde bulunanlar küçük kusurları hariç, büyük günâhlardan ve hayasızlıklardan kaçınırlar. Şüphesiz Rabbin, bağışlaması bol olandır. Kimin takva üzere olduğunu da O çok iyi bilir" (32).

Bunun peşinden, Hz. İbrahim (a.s) ve Musa (a.s)'a verilen sa-hifelerde açıklanmış olan dinin temel prensipleri zikredilir: "Kimse kimsenin günâhını yüklenmez. İnsan için çalıştığının karşılığından başka bir şey yoktur. İnsan yaptığı amelinin karşılığını mutlaka görür" (38-40).

Bu âyetler, çok büyük gerçekleri ihtiva etmektedir: Her insan, işlediği kötü amel işin yalnızca kendisi ceza görür. Yani suçların şahsiliği prensibi getirilmiştir. Hiç kimse, başkasının işlediği bir suçtan do-layı sorgulanamaz.

Ayrıca insan, mükâfat ve ceza olarak, yalnızca kendi işlemiş olduğu şeylerin karşılığını bulacaktır. Yani göreceği cezalandırma, yaptığı şeylerin karşılığı olacaktır. Mükâfatlandırma için de aynı prensibe göre karşılık görecektir.

Daha sonra, Allah Teâlâ'nın mevcudatta cereyan eden bütün hareketlerin yaratıcısı olduğu vurgulanmaktadır.

İnsan bütün varlığıyla Allah Teâlâ'ya bağımlıdır. Yaptığı her hareketin ve yaşadığı her duygunun tek müsebbibi O'dur: "Şüphesiz ki, güldüren de ağlatan da O'dur. Öldüren de, dirilten de O'dur..." (43-44).

İnsanlar, Âd'ın, Semûd'un ve onlardan önceki Nuh kavminin helâklerine dair haberleri değişik şekillerde yorumlayabilirler. Bu günkü materyalist kafaların iddia ettikleri gibi tabii afet diye nitelendirebilirler. Ama, Allah Teâlâ, bu helâkleri onların küfürlerinde diretmeleri sonucu başlarına getirdiğini mutlak şekilde beyan ediyor: Âd ve Se-mûd kavimlerinden önce Nuh kavmini helâk eden de O'dur. Onlar da-ha zâlim ve daha azgın idiler. Lût kavminin altı üstüne gelen memleketini yere gömen de O'dur" (52-53). Bu zalim toplulukların takip ettiği yolu izleyenler de onlar gibi yok edilecek ve ilâhî cezalandırma ile karşılaşacaklardır: "Onları o kuşatan azap kuşatmıştı" (54).

Sûrenin sonuna doğru, Hz. Muhammed'in evvelki peygamberler gibi yaklaşan kıyamet ve cehennem azabıyla uyaran bir uyarıcı ol-duğu tekrar vurgulanarak, kıyamet anının yaklaştığı ve onun ne zaman vaki olacağının Allah Teâlâ'dan başka hiç kimse tarafından bili-nemezliği gerçeği ortaya konuluyor:" Bu peygamber de önceki uyarıcılardan biridir. Kıyamet yaklaştı. Kıyameti Allah'tan başka kimse açığa çıkaramaz" (56-58).

Kâfirlerin bu haberler karşısında takındıkları tavırları, tehdit ifade eden bir üslupla dile getirilmektedir: "Siz, bu söze şaşıyor musunuz? Gülüyor da ağlamıyor musunuz? Gaflet içinde oyalanıyorsunuz" (59-61).

Sûre, Allah'a secde edilip, kulluğun sadece O'na tahsis edilmesini emreden âyetle son buluyor: "Artık Allah'a secde edin ve sadece O'na kulluk yapın" (62).

Rasulullah (s.a.s) bu sûreyi okuyup, son âyetini tilavet ettikten sonra secdeye kapanmış ve oradaki müşrikler de dahil herkes birlikte secdeye kapanmıştı. Bazı İslâm düşmanları bu olay üzerine bir takım uydurma rivâyetlere dayanarak, vahyin gelişindeki güvenirlilik hakkında şüphe uyandırmaya çalışmışlardır. (Garanik adıyla zikredilen bu olay için inşallah ileride bilgi vereceğim.

Evet, Necm sûresi, içinde secde âyeti bulunduğu halde inen ilk sûredir. Yine Mekke'de, gizlilik döneminden sonra Rasulullah Efendimizin Mekke

müşriklerine toplu halde ilk duyurduğu sûre bu sûredir. Mü'minlerin de müşriklerin de birlikte bulundukları bir ortamda Allah'ın Resûlü, bu sûreyi baştan sona okumuş, sûrenin sonunda ge-len secde emri gereği Allah'ın Resûlü ve beraberindeki mü'minler Rabblerine secdeye kapanınca, o anda ne yapacaklarını bilemeyen, ya da secdeden başka yapabilecekleri hiçbir şey olmayan kâfirler de secdeye kapanırlar. Hattâ İbni Mes'ud efendimizin rivâyetine göre müşriklerden Umeyye bin Halef'in dışında secde etmeyen bir tek kâfir kalmaz. O da okunan bu âyetler karşısında etkilenerek yerden bir avuç toprak alır, yüzüne gözüne sürer ve "işte secde olarak bu da ba-na yeter" der.

Olay, takriben bi'setin 5. senesinde meydana gelir. Orada bulunan tüm müşriklerin gerçekleştirdikleri bu secde, daha önce Mekke'de rahat yüzü göremedikleri için Habeşistan'a hicret etmiş Müslümanlara farklı ulaştırılır. Mekke'de herkesin Allah'a secde ettiği, yani Müslüman olduğu haberi kendilerine ulaşan Müslümanlar, sevinçle Habeşistan'dan öz vatanları Mekke'ye dönerler. Ama bakar görürler ki, durum hiç de öyle değildir. Mekke'de Müslümanlara karşı zulüm tüm şiddetiyle devam etmektedir. Müslümanlar önceki sayılarından daha fazlasıyla tekrar Habeşistan'a dönerler.

Sûrenin temel konusu vahiydir. Bundan takriben 5 yıl öncesinden, yani Rasulullah Efendimize gelen ilk vahiy Alâk sûresi, Müddes-sir, Müzzemmil ve Kâlem sûrelerinden bu ana kadar her fırsatta Ra-sulullah Efendimizin ve ona iman etmiş Müslümanların ağzından vahyi duymaya alışmış olan Mekke müşriklerinin ilk defa karşılarında açıktan açığa bir sûrenin ilan edilişi karşısında, Allah vahyine karşı çı-kışları, vahyi reddedişleri, peygamber karşısında cephe oluşturmaya çalışmalarına karşılık, bu sûrede genel olarak vahyin konu edildiğini görüyoruz. Vahyin niteliği, vahyin geliş şekilleri, vahyi getiren Cebrâil'in durumu, vahyi ondan telâkki eden Rasulullah'ın konumu, vahiy karşısında insanların takındıkları tavırlar konu edilir.

Ama tabii Kur'an böyle bir tek konuyu anlatmaz. Kitabımızın bir anlatım usulü olarak, vahiyle birlikte onunla özdeş başka konular da anlatılır. İşte vahiyle birlikte, onun etrafında âhenkli bir biçimde pek çok konunun anlatıldığı yıldızlardan bir yıldız sûreyle karşı karşıyayız.

Sûre, öteki Mekkî sûrelerin karakteristik bir özelliğiyle, yani ye-minle söze başlar:

1. "Batmakta olan yıldıza andolsun ki,"

Batmakta olan yıldıza veya battığı zaman yıldıza yemin olsun ki. Buradaki Necm'den kasıt; ya şu semâmızın simasını süsleyen, gökyüzünün zîyneti olarak Rabbimizin yarattığı, Rabbimizin âyetleri olan yıldızlardır, ya da bunun bir başka mânâsı, karanlık dünyayı nûruyla aydınlatan, parça parça, bölük bölük inen Kur'an sûreleri, Kur'an âyetleridir. Öyleyse zulmet içindeki insanlığın hayatını, dünyasını aydınlatmak üzere parça parça, bölük bölük inen vahye yemin olsun ki. Rabbimiz vahyine yemin ediyor. Allah vahyine, Allah bilgisine yemin olsun ki.

2. "Arkadaşınız (Muhammed), sapmamış ve azmamıştır."

Vahiyle hareket eden, hayatını o vahiyle düzenleyen, istinat noktası vahiy olan sahibiniz, arkadaşınız sapıtmadı, kendi arzusuna, kendi hevâ ve hevesine uymadı. Kendi kendine, kendi görüşlerine gö-re bir dünya kurmadı. Kendi fikirleri, kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya yönelmedi. Arkadaşınız sapmadı, sapıtmadı, yolunu kaybetmedi. Azmadı da, azgınlaşmadı da. Doğru yolu, hak yolu bilememek, şaşırmak gibi veya bildiği halde doğru yolu terk edip bir başka yola gitmek gibi bir duruma düşmedi.

Dikkat ederseniz burada; "arkadaşınız, sahibiniz" denmektedir. Elçimiz, Resûlümüz demiyor da Rabbimiz, arkadaşınız diyor. Sizin kendisini tanıdığınız, kendisiyle sohbet edip, arkadaşlık kurduğunuz, sizin lehinize hareket eden dostunuz deniyor. Şu içinizde doğup büyüyen, çocukluğu, gençliği aranızda geçmiş, tüm geçmişini tanıdığınız, tüm hayatına muttali olduğunuz, hepinizin yakından bildiği arkadaşınız. Kırk yıllık geçmişiyle aklına, ahlâkına, eminliğine, dürüstlüğüne şahit olduğunuz, aleyhinde delil getirebileceğiniz bir tek falsosuna bile şahit olmadığınız, bir tek yüz kızartıcı suçuna muttali olmadığınız, tek bir yalanını yakalamadığınız, sizi asla aldatmamış, emânetlerinize zerre kadar hain davranmamış, Allah kullarını aldatmamış bir insanın, kırk yaşından sonra birden bire değişerek Allah'tan kendisine böyle bir vahiy gelmediği halde, Allah yeryüzünde kendisini sözcü seçmediği halde, Allah'a iftira ederek, Allah kullarını aldatarak; "bana vahiy geliyor" diye yalan söyleyip, insanları kandırmasını nasıl düşünebiliyorsunuz? Nasıl diyebiliyorsunuz bunu tüm hayatını tanıdığınız emin bir kimseye? Kendisi asla sapmayan, insanları da saptırmaya çalışmayan, kendisi asla aldanmayan, sizi de asla aldatmaya çalışmayan arkadaşınız hakkında nasıl şüphe edebilirsiniz? diye Rab-bimiz elçisinin doğruluğuna, hak yolda oluşuna şehadette bulunuyor.

"Arkadaşınız" ifadesiyle Rabbimiz onları bu konuda düşünmeye çağırıyor.

O yabancı birisi değil ki, sizin arkadaşınızdır. Sizin içinizde doğup büyüyen, bildiğiniz tanıdığınız bir kimsedir o. Daha önce ona “Muhammed’ül Emin” diyen sizler değil miydiniz? Hiç düşünmü-yor musunuz? Bir adam belli bir zaman dilimi içinde hem akıllı, hem deli, hem güvenilir, hem hain olabilir mi?

Belki Rasulullah Efendimize ve onun getirdiği vahye dün de, bugün de karşı çıkan tüm kâfirlerin en büyük yanılgı noktaları işte burada oluyordu. Düne kadar kendisine “Muhammed’ül Emin” dedikleri, her şeylerini kendisine emânet ettikleri bir insana Allah vahyi iner inmez, o insan Allah vahyiyle konuşmaya başlar başlamaz, Kur’an gelir gelmez, gelen bu vahiy yeryüzünde, insan hayatında etkili bir gündem oluşturur oluşturmaz, etkisi çevreye yayılır yayılmaz, vahyi için Rabbimizin yeryüzünde seçtiği sözcüsünden zerre kadar bir şüphesi olmayan kâfirler hemen o elçinin bir şair, bir kâhin, bir sihirbaz olduğunu söylemeye başlıyorlar. Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Vahyi, Allah’ın insan hayatına karışmasını reddeden kâfirler, sürekli bu vahiy için odak nokta seçilmiş elçileri reddetmişlerdir.

Vahyin yeryüzündeki sözcüsüne karşı çıkıp, onu reddederken de, sadece reddetmekle bu işi götüremeyeceklerini bildikleri için, Allah sözü olduğu konusunda zerre kadar bir şüpheleri olmadığı halde “bunu o uydurdu” deme yolunu tutuyorlardı. Rabbimiz de işte böyle kitabında, her indirdiği sûresinde ısrarla bu sözlerin elçiye ait değil, kendisine ait olduğunu, elçinin bu sözlere hiçbir ilâve ve çıkarma yetkisinin, hiçbir gizleme ihanetinin olamayacağını vurgulamaktadır. İşte burada da yeminle Rabbimiz bu hususu anlatıyor.

3-4. “O, kendiliğinden konuşmamaktadır. Onun konuşması ancak, bildirilen bir vahiy iledir.”

O peygamber, asla hevâsından, kendisinden, kendi nefsinin arzularına göre söz söylemez. O peygamber kendisine gelen Allah sözünün dışında ona kendisinden bir şeyler katıp karıştırarak, kendisinden bazı ilâveler ve çıkarmalar yaparak kendi kendine bir din oluşturma, kendi kendine bir sistem kurma yoluna gitmez. O sadece vahyi konuşur. Sadece vahyin sözcülüğünü, Allah’ın sözcülüğünü yapar. Onun konuştukları sadece Allah vahyidir. Öyleyse ne oluyor size? Daha önce sevip saydığınız, değer verdiğiniz bir insana şimdi vahyi konuşmaya başladı, Allah sözlerini gündeme getirmeye başladı diye mi gazaplanıyorsunuz? Halbuki onun konuştuğu sadece vahiydir. Allah konuş dediği için o, bunları konuşmaktadır.

Ne zaman mecnun demişlerdi ona? Ve ne için mecnun demişlerdi? Peygamberliğini ortaya koyduktan, Kur'an okumaya, Allah'tan aldığı mesajı insanlara ulaştırmaya ve insanların hayatlarına karışmaya başladıktan sonra demişlerdi bunu. Kur'an'da Allah'ın kendisine indirdiklerini insanlara dediği, duyurduğu için, insanların hayatlarının bozukluklarını eleştirip onları Allah'ın istediği kulluğa çağırdığı için, böylece insanların rahatlarını, keyiflerini kaçırmaya başladığı andan itibaren bunu demişlerdi. Yani Kur'an okuduğu, Kur'an'la amel ettiği, hayatını Allah adına yaşamaya başladığı için demişlerdi ona bunu. Bugün de öyle. İnsanların hayatına karışmadığınız müddetçe, onların bozukluklarına ilişmediğiniz sürece, onlara hakkı duyurup bâtıllarını tenkit etmediğiniz sürece, sizden iyisi yoktur. Ama insanların hayatlarına karıştığınız zaman demeyecekleri yoktur size.

Bu ve benzeri âyetlerden anlıyoruz ki; Rasulullah Efendimizin söylediği sözlerin tamamı vahiydir, vahye dayanmaktadır. Onun, bu Allah sözüdür diye bize ulaştırdıkları da vahiydir, kendi konuştukları da vahiyden kaynaklanmaktadır. O, Allah'ın yeryüzünde konuşan ya-nıdır. Allah'ın sözcüsüdür. Onun hayatı, sözleri, fiilleri ve takrirleri Allah tarafından onaylanmıştır. O, sürekli Allah kontrolünde bir beşerdi ve eğer söyleyip yaptıkları konusunda bir hatası, bir kusuru olmuşsa, zaten bu hemen Allah tarafından uyarılıp düzeltilmiştir.

Evet, sürekli Allah kontrolünde olan ve Rabbimiz tarafından kendisine gönderilen vahyi açıklamak ve o vahyin gölgesinde şeriatın kaidelerini ve esaslarını koymakla mükellef olan Rasûlullah efendimizin sözlerini elbette vahyin dışında mütalaa etmemiz mümkün olmayacaktır. Çünkü biz biliyoruz ki vahiy sürekli onun yaptıklarını onaylamak ve düzeltmek durumundaydı. Rasûlullah efendimizin kendiliğinden, kendi içtihadıyla yaptıkları, söyledikleri konusunda eğer bir yanlışı, bir hatası olmuşsa gönderdiği vahyiyle Rabbimiz hemen onu düzeltiyor ve din olarak onun bize yanlış intikaline izin vermiyordu. Çünkü Rasûlullah efendimiz bizim yasal kulluk örneğimizdi ve ondan bize intikal eden her şey bizim için dindi ve bizim için bağlayıcıydı. Ama bu ifademden onun söylediği her sözün Allah tarafından kendisine vahy edilmiş sözler olduğu manası çıkarılmamalıdır.

Bu sözümle demek istiyorum ki Rasûlullah efendimizin hadisleri genel olarak vahyin dışında mütalaa edilmemelidir. Sadece kutsi hadisler bunlardan farklı olarak Rabbimiz tarafından vahiy yollarından birisiyle Rasûlullah

efendimize telkin edilen sonra da Rasulullah efendimiz tarafından kelimelere dökülen hadislerdir. Yani bu hadislerin Rabbimize izafe edilmesi lafız itibariyle değil de muhteva itibariyledir. Böyle bir üslubu Kur'an'da da görmekteyiz. Meselâ Rabbimiz kitabında her bir peygamberin kavimleriyle konuşmaları Arapça olmamakla birlikte bu konuşmalarını Arapça bir dille aktardığını görüyoruz.

5-7. "Ona çetin kuvvetlere sahip ve güçlü olan Cebrâil öğretmiştir: En yüksek ufukta iken doğruluvermiş,"

Ona bu vahyi öğreten melek tanıtılıyor burada. Arkadaşınıza o vahy edilen Kur'an'ı, çok çetin bir güç sahibi olan, kuvvetleri çok şedit olan Allah, ya da melek, yani Cebrâil öğretmiştir.

Bakıyoruz Kitabımızın kimi âyetlerinde Kur'an'ı Rasulullah Efendimize öğretenin Rahmân olan Allah olduğu, bazı âyetlerinde de bu öğretenin Cebrâil olduğu anlatılır. Meselâ Rahmân sûresinde:

“Rahmân olan Allah, Kur’an’ı öğretti.”
(Rahmân 1,2)

buyurulurken, yine meselâ Şuarâ sûresinde:
“Onu Ruhu’l Emin (Cebrâil) indirdi.”
(Şuarâ 193)

buyurulmaktadır. Öyleyse burada her iki mânânın da düşünül-mesi mümkündür. Ama bu sûreden daha önce inmiş olan Tekvîr sûresinde, Rasulullah Efendimize vahyi getiren meleğin özelliklerinin açıklandığı bölüme bakılırsa, burada özellikleri anlatılanın Cebrâil ol-duğu biraz daha netleşmiş oluyor. Tekvir sûresinde Rabbimiz şöyle buyuruyordu:

“Bu Kur’an, arşın sahibi katında değerli, güçlü, sözü dinlenen ve güvenilen şerefli bir elçinin getirdiği sözdür.”
(Tekvîr 19,20,21)

Kerîm olan bir elçinin sözüdür bu Kur’an. Bu kitap, gökyüzünün emini vasıtasıyla yeryüzünün eminine benim tarafımdan indirilmiş bir kitaptır. Kitap Allah’tandır, peygamberin kendi sözü değildir. Ama Rabbimiz vahyini Cebrâil aracılığıyla peygamberine gönderdiği için ona izafe edilmiştir. Buradaki Kerîm elçiden maksat; Cebrâil’dir. Bakın âyetin devamında Cebrâil’in sıfatları anlatılmaktadır:

Güç sahibidir o. Emniyet sahibidir. Hıyanet etmez, ezmez, bozmaz, koparmaz, unutmaz. Tam yapar elçiliğini. Allah’tan aldığını tam getirir peygambere. Hani kâfirler diyor ya; “efendim, melek peygambere gelinceye kadar vahyi çoktan unutur, tastamam vahyi değil de muhtevayı anlatır” diyorlar ya. Halbuki o emindir, o güçlüdür, o Ke-rîmdir. O Rabbinin yanında, arşın yanında büyük bir güç ve kuvvete, yüksek bir mevkiye sahiptir. Orada, Mele-i A’lâ’da kendisine itaat edilir. Melekler kendisine itaat ederler. O emindir. O gökyüzünün eminidir. Rabbinden aldığı vahyi peygambere ulaştırma konusunda gü-venilirdir.

Burada da deniliyor ki:

Ona bu Kur’an’ı çok çetin güç ve kuvvet sahibi, görünümüyle, fiziğiyle çarpıcı bir güzellik sahibi, sağlam, sıhhatli, mükemmel, hikmet ve akıl sahibi olan Cebrâil (a.s) öğretmiştir.

Burada Rabbimiz peygamberimize vahiy getiren meleğin özelliklerini

anlatıyor. Allah yanında, melekler yanında, gökler âleminde çok değerli olan, çok makbul olan, kendisine itaat edilen, saygın olan, güvenilir, emin olan, çok şedit güç ve kuvvet sahibi olan, akıl, duyu ve beden mükemmelliğine, hikmet mükemmelliğine sahip, üstün bir yaratılışla yaratılmış bir elçidir o. İşte peygambere vahyi getiren elçi böyle bir elçidir.

O halde ey insanlar! Böyle bir meleğin peygambere getirdiği vahiyden nasıl şüphelenebilirsiniz? Nasıl oluyor da böyle Rabbiniz-den, yaratıcınızdan sizin hayatınıza karışmak üzere, sizin hayatınızı programlamak üzere böyle bir elçi aracılığıyla, size dünya ve ukba kurtuluşuna ulaştırmak, sizi cehennemden kurtarıp, cennete ulaştırmak için gelmiş olan bu kitaba karşı böyle kayıtsız kalırsınız? Böyle bir kitaptan, böyle bir elçiden, böyle bir peygamberden nasıl şüphe edebilirsiniz?

O, en yüksek bir ufuktaydı. Cebrâil (a.s) çok yüksek bir ufukta, tüm ufku kaplamış olduğu halde:

(Arşla alâkalı bir soru soruldu)

Arşla alakalı kitabımızın başka sûrelerinde epey bir şeyler de-meye çalışmıştım. Arş; ulviyet, yükseklik manasına gelen bir kelimedir. Bu münasebetle hükümdarların üzerine oturdukları "taht" manasında da kullanılmıştır. Hükümdarların tahtı, mülk ve saltanatın remzi olduğundan arş kelimesi, kinayeli olarak mülk ve saltanat manasını da taşır. Bazıları Âyetü'l-kürsî'de geçen Kürsî ile Arş'ın (ikisini de taht manasında kullanarak) aynı şey olduğunu sanmışlarsa da Arş, Kür-sî'nin üzerindedir. Bu suretle Kürsî taht manasında düşünülürse Arş, onu kuşatan saray ve sarayın tavanı olarak kabul edilir. Bir rivayette Kürsî, Arşın ayağının konulduğu yerdir.

Bu iki mana itibarıyla Arş, İslâm'a göre, bütün âlemi kuşatan, sınırlandırılması ve takdir edilmesi beşer aklının dışında kalan ve gerçeğini Allah'ın bildiği yüce bir makamdır. Yedi kat gök, cennet, Sidre, Kürsî Arş'ın altında tasavvur edilir. Arş'ın sınırı, âlemi tasavvurun son sınırıdır. Arş'tan evvelki Sidre-i Müntehâ geçilmeden Allah'ın cemâli = (Cemâlullah) müşahede edilemez. Rasulullah (s.a.s.) Mirac gecesinde Sidre-i Müntehâ'yı geçerek Arş'a ulaşmıştı. Yukarda da belirtildiği gibi Arş'a taht ve tahttan kinaye olarak mülk ve saltanat manası veril-mişti. (A'râf:54) Ayette: *"...Sonra Arş üzerine istiva buyurdu..."* denilmektedir. Bilinen manasıyla taht, bir hükümdarın hükümet işlerini yürütürken üzerine kurulduğu bir cisimdir. Fakat "tahta çıktı" denilince, "hükümet işlerini yani saltanatı eline aldı" manası anlaşılır. Yedi kat sema'nın üstünde ve bütün âlemi içine alan Arş'ın, bilinen taht manasıyla sınırlanamayacağı şüphesizdir. Binaenaleyh bahse konu olan "el-Arş" kelimesi mecazî ve kinayî bir mânâ ifade eder. O halde Arş'ın cisim olduğu iddia edilemez. Arş'ı bütün bir cisim tasavvur etsek bile, cihet ve cismaniyetin hepsi Arş'ın sınırında sona erdiğinden, bunun üstünde bir cisim, mekan ve cihet tasavvuru tezat olur. Allah'ın Arş'a istivası da yine mecazî manadadır. Allah'ın Arş'a istivasının keyfiyetini soran birine İmam Malik İbn Enes: "İstiva malûm, keyfiyeti akılla idrak edilemez, buna iman vacip ve bu konuda soru sormak bid'attır." diye cevap verir.

Râgıp el-İsfahânî, "İstiva" kelimesine: Müsâvî olmak; kendi kendine itidal manasını vermiştir. Arapça olan bu kelime "alâ" takısı ile "istilâ", "ilâ" takısı ile "nihayete erme" manasında kullanılır. Bu suretle istiva lügatte: İstikrar etmek, karar kılmak, kararını bulmak ulüvv-i isti'lâ; yükselmek, yüksek olmak, üstün

olmak müsâvî veya mümâsil veya denk olmak; dosdoğru varmak, veya kastetmek, istilâ etmek manalarına gelir. Bu lügat anlamlarına göre, âyette geçen "Sonra Al-lah Arş'a istiva etti" cümlesinin manası: **a)** Arş'a mülkiyet ve saltanat manası verilmesi halinde: "Allah bütün mahlûkatı üzerinde düzenli ve sırayla işleri düzene koydu, hükümlerini muntazam bir şekilde yerine getirdi, hiçbir engel olmaksızın kudretini tesir ve mahlûkâtı üzerinde "meşîetini" (dilemesini) cereyan ettirdi." **b)** "Mahlûkâtı yarattıktan sonra da başından sonuna kadar hepsini kudret ve galebesi velâyet ve hâkimiyeti altında tuttu." Bu ifadede istiva, istilâ manasında kullanılmıştır. **c)** Arş'a mülk ve memleket, istivaya da istila manası verilmesi halinde "Sonra Allah mülkünü hâkimiyeti altında tuttu." **d)** İstivaya "müsavî" manası verilmesi halinde de: "Allah Arş üzerine öyle bir istîlâ ile istiva etmiştir ki sema ve semada bulunanlar O'na daha yakın, arz ve arzda bulunanlar daha uzak bir mevki ve mesâfede değil, hepsi müsâvî bir nispettedirler." demektir. Bu cümlede geçen mevki ve müsâvîlik maddî mânada değil, mecazî manadadır.

“...O gün Rabb'ının tahtını, bunların da üstünde sekiz (melek) taşımaktadır." (Hakka:17) Arş'la ilgili olan bu ayetin tefsirinde İbn İs-hak Hz. Peygamber'in: *"Onlar, yani Hamele-i Arş (Arş'ı taşıyanlar) bu gün dörttür. Kıyamet günü olduğunda Allah onları diğer bir dört ile te'-yid edecek sekiz olacaklar."* buyurduğunu söylüyor. Bir başka izaha göre Hamele-i Arş olan bu sekizden maksat, Allah'ın hayat, ilim, kudret, irade, kelâm, semî, basar ve tekvin sıfatlarıdır. İmrân İbn Husayn Peygamberimizin şöyle buyurduğunu rivayet eder: *"(Ezelde) Allah vardı ve Allah'tan başka bir şey yoktu. Ve Allah'ın Arş'ı su üzerinde bulunuyordu. Sonra Allah (levh'de) kâinatın tamamını takdir ve tespit etti. Ve göklerle yeri yarattı..."* Arş'ın ıtlak olunduğu pek çok şeylerin hepsinde yücelik ve yükseklik mânâları vardır. Padişahların oturduğu tahta Arş denilmesi de bu yükseklik münasebetiyledir. Allah'ın ilk yarattığı ve yükseklik ifade eden mevcuda da Arş ve Allah'a nispet edilerek Arşullah denilmiştir ki, Allah'ın kudretinin tecellî ettiği ilk mahlûktur.

Kelam âlimleri ile eski düşünürler Arş'ı, kâinatı her yönden ku-şatan yuvarlak bir felektir, diye tarif ederler. Dokuzuncu felek ve fe-lek-i atlas da derler. Rivayet âlimleri bu tahtın ayakları bulunduğunu da kabul etmişlerdir. Fakat meseleyi tahkik eden âlimlere göre, şerîat örfünde vârid olan arşın hakikatini tahdit ve takdir, beşerin aklı ve id-raki haricindedir. Bu konuda vârid olan haberlerde arşın mahiyeti de-ğil, diğer varlıklara nispetle büyüklüğü bildirilmiştir. Meselâ Peygamberimiz bir kere Ebu Zerr-i Gıfârî'ye: *"Ya Ebâ Zer,*

yedi kat gök ile ye-di kat yerin kürsî yanında büyüklükleri, ancak bir çölün ortasına atıl- mış bir kapı veya yüzük halkası gibidir. Arş'ın da kürsîye göre büyük lüğü, o çölün o halkaya nazaran büyüklüğü derecesindedir" buyurmuştur."

Arşla alakalı bu kısa bilgi ile iktifa edelim. İnşallah sûrenin geri kalan bölümünü tanımak için 16. ciltte buluşmak üzere Allah'a emanet olun. Ve âhiru dâvanâ enilhamdü lillahi Rabbilâlemîn.

8-9. "Sonra yaklaşmış ve inmiştir. Araları iki yay aralığı kadar, belki daha da yakın oldu."

Cebrâil (a.s), Rasulullah Efendimize yaklaştı, derken sarkıverdi, ya da doğruluverdi. Peygambere yöneldi Cebrâil de Rasulullah'la arasında iki yay arası kadar bir mesafe, yahut daha yakın bir mesafe kaldı. Ve o elçi, Cebrâil (a.s):

10. "Allah o anda kuluna vahy edeceğini etti."

Elçi, Allah'ın kuluna, Muhammed'e (a.s) vahy edeceğini vah-yetti. Cebrâil (a.s) o anda Allah'tan alıp getirdiği vahyi Allah'ın kulu ve elçisi Muhammed'e (a.s) nasıl aktarılacaksa öylece aktardı, öylece vahy etti. İşte böylece vahiy aktarımı olayı gerçekleşmiş oldu.

Burada Rasulullah Efendimize ilk vahiy aktarımı olayı ve Ra-sulullah Efendimizin Cebrâil'i ufukta, tüm ufku kaplamış olduğu halde heyet-i asliyesiyle gördüğü anlatılıyor. Tekvir sûresinde de bu husus şu ifadelerle anlatılıyordu:

"O arkadaşınız, o Resul andolsun ki, Cebrâil'i apaçık bir ufukta görmüştür." Kitabımızın başka yerlerinde de anlatıldığına göre; Rasu-lullah Efendimiz kendisinden önce hiçbir peygambere nasip olmadığı halde Cebrâil'i, vahiy meleğini aslî şekliyle görmüştür. Doğu taraftan, yüksek, apaçık ufuk cihetinden görmüştür onu. Cebrâil (a.s) ufku kaplamış olduğu halde karşısında durdu, aralarında iki yay arası kadar, ya da iki zira, iki karış kadar bir mesafe kalmıştı. Bu konuda hadis kitaplarında epey bilgi vardır.

Burada gerçekleşmesi anlatılan vahiyle alâkalı bir şeyler söyleyelim: Önce şunu söyleyelim ki; vahyi gerçek şekliyle bilenler, idrak edenler, onu yaşayan, ona lâyık görülen Allah elçileridir. Gerçek mahiyetini Allah bilir. Nasıl oldu?

Nasıl oluyordu? Nasıl geliyordu? Bunun mahiyetini Allah bilir, burada şunu söyleyelim: Vahiy; Allah'ın kendi bilgisini yerde seçtiği peygamberlerine aktarmasının adıdır. Azîz olan, Hakîm olan, Cebbâr, Kahhâr olan bir Allah, zatı hakkında ancak kendisinin bildirdiği kadar bilgimizin olduğu Allah, zaman O'nun dışında, mekân O'nun dışında, zamandan mekândan münezzeh bir Allah, yerde herhangi birine rahmeten, lütfen bilgisini aktarıyor.

Yine biliyoruz ki; Rabbimiz yeryüzünde seçtiği elçilerinin dışında hiçbir kimseye vahiy indirmemiştir. Gerçi yine kitabımızın beyanıyla, Hz. Îsâ'nın (a.s) annesine, Meryem'e ve yine Mûsâ'nın (a.s) annesine vahiy türünde bazı şeylerin indirildiğini bilmekle beraber, peygamberler dışında hiç kimseye vahy edilmediğini Kur'an söylüyor. Öy-leyse burada hemen şu genel kaideyi söyleyelim: Vahyin tanımını an-cak Resuller yapabilir, Resuller bilebilir. Resullere gelen vahyin nasıl geldiği konusunda, geliş şekli konusunda, Rasulullah Efendimizden bize intikal etmiş bazı bilgiler var. Ama vahiy; göklerin ve yerin Rabbi olan, göklerde ve yerde olanların tümünün sahibi olan, Alîm ve Hakîm olan Allah'ın yeryüzüne, yeryüzündeki kullarının hayatına karışmak üzere, onların içinden seçtiği elçilerine sunduğu, aktardığı, lütfettiği bilgisinden gönderme, aktarma yöntemine, biçimine, şekline denir.

Rabbimize sonsuz hamd ü senâlar olsun ki, biz kullarını muhatap alarak bize kendi bilgisinden, kulluğumuz adına bize lâzım olan kadar bilgi aktarmıştır. Eğer Rabbimiz yeryüzünde yarattığı biz kullarına kulluğumuz noktasında gerektiği kadar, lâzım olduğu kadar bilgi aktarımında bulunmasaydı, o zaman biz insanlar asla yeryüzünde ka-ranlıklardan kurtulamayacak, yeryüzünde gerçek bir bilgi namına asla hiçbir şeye ulaşma imkânımız olmayacaktı.

Şu anda tüm dünya insanlığını iki grupta düşünüyoruz. Birinci grup; Allah vahyine iman etmiş, Allah bilgisiyle bilgilenmiş Müslümanlar. İkinci grup da; vahyi reddetmiş, Allah bilgisini reddetmiş, peygam-ber bilgisini devre dışı bırakmış tüm kâfir ve müşrik dünya. Dün de, bugün de Allah bilgisini reddederek, vahyi bir kenara bırakarak, kendi hevâ ve hevesleriyle bilgilenmeye çalışan küfür ve şirk dünyasının gerçekten hiçbir şey bilmediklerini görürüz. Dün de, bugün de vahyi devre dışı bırakanların, bilgilerinin sadece zandan ibaret olduğunu görürüz.

Çünkü insana bilmediklerini öğreten Allah'tır. Bilgi Allah'tandır. Bilginin kaynağı Allah'tır. Mü'minleri yeryüzünün en bilgini, en âlimi yapan Allah'tır.

Öyle değil mi? Eğer Allah bize bilgisini açmasaydı, bi-zi muhatap kabul edip, kendi bilgisini aktarmasaydı, bizler şu anda vahiy bilgisiyle bilgilenmiş olmasaydık, şu bildiklerimizi nereden bilebilecektik? Şu dünyadan Allah bilgisini, Peygamber vasıtasıyla bize ulaşmış vahiy bilgisini söküp çıkarsanız ne kalır geriye, hiç düşündünüz mü? Eğer yeryüzünden vahiy bilgisini söküp alsalar, geriye iki şey kalır: Kan dökücülük ve ifsat.

Bakara'da Rabbimizin yeryüzünde bir halife yaratma iradesine muttali olan melekler öyle diyorlardı değil mi? "Ya Rabbi, yer yüzünde kan döken, ifsat eden bir varlık mı yaratacaksın?" Evet, demek ki; yeryüzünde insan bu iki özelikten vahiy sayesinde, Allah bilgisi sayesinde kurtulmuş ve insan olabilmiştir. İnsanı insan yapan, insanı yeryüzünde halife yapan işte bu Allah bilgisidir. Ama Allah bilgisiyle bilgilenmeyenlere, vahiyden nasibi olmayanlara bakıyoruz, hiçbir şey bil-miyorlar. Sadece yiyip içen, gezip dolaşan, basit varlıklar olarak gelip geçiyorlar. Hiçbir şeyden haberleri olmayan hayvanlar gibi geberip gi-diyorlar.

Dünya üniversitelerine bakın. Orada okuduklarının, okuttuklarının konusuna bakın, gerçekten hiçbir şey bilmiyorlar. Meselâ ilgilendikleri ne? İnsan. Peki ne biliyorlar insanla alâkalı? Ne anlatıyorlar in-sanla alâkalı? Sadece bedenle ilgileniyorlar, insanın organizmasıyla ilgileniyorlar. İnsanın ruhunu reddederek, mânâsını görmezden gelerek, onu sadece maddeden ibaret zannediyorlar. Peki bedenle ilgili bildikleri ne kadar? Sadece yüzde elli bilgileri var. Halbuki insan bedeninin yarısı ruhtur, ama bundan haberleri bile yoktur.

Cebrâil (a.s) geliyor, Allah'tan aldığı vahyi yerdeki Allah'ın elçisine bildiriyor ve Allah'ın Resûlü Cebrâil'den bu vahyi alırken:

11-12. "Muhammed'in gözünün gördüğünü gönlü yalanlamadı. Ey inkarcılar! Onun gördüğü şey hakkında kendisi ile tartışır mısınız?"

Rasulullah Efendimizin kalbi, göğsü, alım gücü gözünün gördüğünü yalanlamadı. Allah'ın elçisi, gözlerinin gördüğü gerçekten şüphe etmedi. O elçi gözünün gördüğünü yalanlamıyor da siz mi yalanlamaya çalışıyorsunuz? O elçi gözünün gördüğü şey konusunda herhangi bir şüpheye düşmedi de, onun görüp şüphe etmediği konuda siz mi şüpheleniyorsunuz? Onun yalanlamadığı şeyi siz mi yalanlamaya çalışıyorsunuz? O gâyet akl-ı selim bir durumda kendisine gelen vahiyden bir şüphe duymuyor da sizler gördüğü şey konusunda onunla tartışmaya mı giriyorsunuz?

Allah’ın Resûlü güpegündüz, ayan beyan gördüğü Allah’ın elçisi Cebrâil konusunda; onun bir cin, bir şeytan, bir hayal, bir rüya, bir vehim olup olmadığı konusunda zerre kadar şüphesi olmamıştır. Güpegündüz çok net bir şekilde Allah’ın elçisini görmüştür. Cebrâil’in (a.s) şeklini daha önce hayalinde canlandırma imkânı olmadığı için bunun bir hayal olmadığını kesin bilmiştir. Çünkü daha önceden böylesine azîm, böylesine güzel bir varlığı tahayyül etmesi de mümkün değildi. Kendi beyanlarıyla Cebrâil’i altı yüz kanadıyla ufku tamamen kaplamış bir vaziyette görmüştür.

Bir de Rabbimiz yeryüzünde sözcü seçtiği, vahyine odak nokta seçtiği peygamberinin kalbini, zihnini önceden bu iş için hazırlayarak bu tür şek ve şüphelerden arındırmıştır. Öyleyse ne oluyor size ey kâfirler? Gördüklerinden, aldıklarından şüphe etmeyen, kendisinin Allah’ın elçisi oluşundan zerre kadar kuşkusu olmayan bir elçinin gördükleri konusunda şüphelenip duruyorsunuz? Sizin şüpheleriniz neye dayanıyor? Gözleriyle gören mi doğru söylüyor yoksa hiçbir görgüsü, bilgisi, delili olmadığı halde reddeden sizler mi doğru söylüyorsunuz?

13-15. “Andolsun ki Muhammed Cebrâil'i sınırın sonunda (Sidretü’l Münteha’da) başka bir inişinde de görmüştür. Orada Me’vâ cenneti vardır.”

Andolsun ki peygamber, Cibril’i bir başka seferde de görmüştür. Sidre-i Münteha’nın yanında onu bir kez daha görmüştü. Allah’ın Resûlü bir gece Mekke’deki Mescid-i Haram’dan, Kudüs’teki Mescid-i Aksa’ya getirilip, oradan yedi kat semâya geçip Cebrâil ile yolculuğu devam ederken bir yere ulaşırlar ki, burası Sidretü’l Müntehadır. O Sidre, Cennetü’l Me’vânın yanındadır. İşte her şeyin son bulduğu, maddenin, maddî dünyanın son bulduğu o sınırda Cebrâil onu yalnız bıraktıktan sonra Rasulullah Efendimizin tek başına devam ettiği bir mi’râc yolculuğunun sonunda tekrar Sidre’ye dönüşü gerçekleşinceye kadar ki geçen zaman dilimine mi’râc, ya da İsrâ yolculuğu diyoruz.

İşte bu harikulade olay yaşanırken Sidre’ye dönüşünde Rasu-lullah Efendimizin Cebrâil’i orada aslî şekliyle tekrar bir daha gördüğü anlatılıyor. Rasulullah Efendimiz demek ki; iki defa hey’et-i asliyesiyle Cibril’i (a.s) görüyor. Birincisi Rabbimizin bu sûresinde ve kendi beyanıyla Hıra’da ilk vahyin, Alâk sûresinin inişi esnasında; ikincisi de mi’râc hadisesinin cereyanı esnasında Sidre-i Müntehada ki, onun yanında cennetü’l me’vâ vardır.

Sidre-i Münteha bir izafet terkibi olup "müntehâ sidresi", yani sidrenin sonu, nihâyeti demektir. Müntehâ kelimesi son, nihâyet, bitiş anlamlarına gelmektedir. Sidre kelimesi de, ağaç anlamındadır. "Sid-re” Arabistan kirazı denilen bir ağaca verilen isimdir. Trabzon hurması bu ağacın cinsindendir, gölgesi gâyet koyu ve latiftir.

Sidretül-müntehâ' şeklinde Kur'ân-ı Kerim'de işte bu âyette geçmektedir. Ayrıca Peygamberimiz Hz. Muhammed'in Mirac'ını anla-tan ve bir çok sahabeden rivâyet edilen Hadis-i şerifte de geçmekte-dir. Hem Kur'an'ın Necm suresinde, hem de Hz. Peygamberin Mira-c'ını bütün ayrıntılarıyla anlatan hadis-i şerifte geçen Sidretül-Mün-tehâ', "Cennetin uçlarındandır, üzerinde Sündüs ve İstebrekın Cen-netlerinin etekleri vardır", diye açıklanmış, Keşşâf'ta da Sidretül-Mün-tehâ' Cennetin nihâyetinde ve sonundadır, diye geçmektedir.

Ayrıca Sidretül-Müntehâ', "Allah Teâlâ'nın zât âlemi demektir ki, buraya ne meleklerin büyükleri, ne de Peygamberlerin büyükleri dâhil olabilir. Nitekim hadis-i şerifte de Hz. Peygambere refakat eden Cebrâil aleyhisselâm da Peygamberimizi buraya kadar götürmüş, bu-radan ileriye geçmeye izinli olmadığını ifade ederek, bundan sonra Cenâb-ı Hakk'ın daveti sebebiyle Hz. Peygamberin yalnızca gidece-ğini bildirmiştir. İşte bu yüzden bu terkip "son sınır, son hudut veya sı-nırın sonu" diye anlaşılmıştır.

Hadis-i şeriflerde ise belirttiğimiz gibi daha çok mi'rac hadisesi ile ilgili kısımlarda geçmekte ve meşhur hadis kitaplarının; hemen he-men hepsinde söz konusu edilmektedir: "Sonra beni Sidretül-Mün-teha’ya götürdü. Bir de gördüm ki, sidr ağacının yaprakları fillerin kulakları gibidir, yemişleri ise (Yemenin) Hecer (kasabası) testilerine benzer. Allah'ın emrinden her şeyi bürümekte olan şey Sidre yi ta-mamiyle bürüyünce bana başka bir hal oldu. Artık Allah'ın mahluklarından onun güzelliğinin bir kısmını bile anlatmaya gücü yetebilecek hiç bir kimse yoktur... "
(Müslim, İmân, 259).

İbn Mesud (r.a)'dan gelen rivâyette de "Resûlullah (s.a.s) Sid-retül-Müntehâ'ya varınca yeryüzünden çıkan ve yukarıdan inen bura-da son buluyor"dedi. Allah orada ona kendisinden önce gelen hiç bir peygambere vermediği üç şeyi verdi: Namazlar beş (vakit) olarak farz kılındı. Kendisine Bakara sûresinin son âyetleri verildi ve Allah'a hiç bir şeyi ortak koşmadıkları

müddetçe ümmetine büyük günahlar da bağışlandı. İbn Mesud, "Sidre'nin dört bir tarafı (meleklerle) çevrili iken" (Necm,16) âyetini okudu ve "Sidre, altıncı göktedir" dedi. Süfyân "Altından Pervaneler!" dedi ve eliyle işaret edip elini titretti. Malik b. Mağfel'den başkası da şöyle diyor: "Yaratıkların ilmi "sidre'de" son bulur ve bunun üstü hakkında bilgileri yoktur"

(Tirmizî, T. Suver 53).

Mürre'nin Abdullah'tan rivâyetine göre "Rasulullah (s.a.s) İsrâ gecesinde Sidretü'l-Müntehâ'ya götürüldü ki, sidre altıncı göktedir..."

(Müslim'den naklen, Kurtubî, XVII, 94).

Enes'in rivâyetine göre Rasulullah (s.a.s) şöyle buyuruyor: "Ben Sidretü'l-Müntehâya götürüldüm. O, yedinci göktedir. Yemişi Hecer (kasabasının) testileri, yaprakları da fil kulaklarına benziyordu. Dibinden iki zâhir, iki bâtın olmak üzere dört nehir çıkıyordu. "Ya Cibril bu da ne?"dedim. Cibril: "Bâtın olanlar Cennettedir; zâhir olanlar ise Fırat ve Nil'dir" diye cevap verdi"

(Kurtubî (Darekütnî'nin lafzıyla Müslim'den naklen), XVII, 94).

Bu iki hadisi sahih kabul edenler onları şöyle telif etmişlerdir: Kökü altıncı gökte, dalları yedinci göktedir

(Et-Tehanevi, Keşşafu İstılâhati'l fünûn, İstanbul 1984, I, s. 728; Kurtubî, a.g.e., aynı yer).

Sidr denilen bu ağaç Cennetin en üst kısmındadır. Eskilerin ve yenilerin ilminin ulaştığı son noktadır. Arşın sağında yer almaktadır. Mi'rac gecesinde bu mevkie vardıklarında Cibril geride kalmış; Re-sulullah (s.a.s) geri kalmasının sebebini sormuş, Cibril şöyle cevap vermiştir: "Bu makam dostun dostta kalacağı bir makamdır. Eğer kıl kadar ileri gidersem yanar kül olurum. Bundan sonrasını geçmek sa-dece sana bahşedilmiştir..."

(Keşşafu İstilâhati'l-Fünun, "Sidretü'l-Müntehâ" maddesi).

Sidretü'l-Müntehâ' denilmesinin sebebi, buraya hem büyük meleklerin, hem de büyük peygamberlerin geçememesi ve burası hakkında bilgilerin yeterli olmamasıdır. Bunun için bu tabir kullanılmış ve beşerî, yani insanlara ait ilmin son sınırı diye de açıklanmıştır. Ge-rek peygamberlerin, gerekse diğer yaratılmışlardan her âlimin ilmi burada son bulur, ondan ileri geçemez. Ayrıca büyük müfessirlerden Fahruddîn er-Râzî, Sidretü'l Müntehâ'yı, buraya kadar zikredilen mâ-nâlarının yanı sıra, "hayret-i küsvâ" diye açıklamıştır ki, akılların

hayretle kaldığı, bundan daha şiddetli bir hayretin tasavvur edilemeyeceği, insanın son derecede hayrete düştüğü bir makam olarak tavsif ettikten sonra; sadece, Hz. Peygamberin hayrette kalmadığını, şaşmadığını, gördüklerini açıkça gördüğünü kaydetmektedir.

Öyleyse biz âciz insanların Sidretü'l-Müntehâ'yı kesin olarak "şudur veya budur" diye açıklamamız mümkün görülmemektedir. Necm suresinin 9. âyetine ve hadis-i şerifteki rivâyete göre, sadece Peygamberimize "Kâb-ı Kavseyne" kadar yaklaşmasına müsaade e-dilmiştir. Sidretü'l Müntehâ'dan ilerisi gayb âlemidir ki, Allah Teâlâ'-dan başka hiç kimsenin ilmine ve bilgisine giremez, yani insanî ilmin son sınırıdır. Buradan ötesi Allah Teâlâ'nın "Zât Âlemi" diye adlandı-rıldığı için, bu deyimi açık ve seçik bir tarzda ortaya koymamız mümkün değildir.

Evet, bu kitap Allah bilgisidir ve bu bilgiye ancak çok şerefli ve yüce vasıflara sahip olan Allah'ın elçileri ulaşabilmektedirler. Allah'ın tertemiz elçilerine ulaşan bu bilgilerden de elbette tertemiz ve şerefli insanlar istifade edebileceklerdir. Ama şurasını unutmamak lâzımdır ki, Allah'ın şerefli elçilerinin dışındakiler ne kadar da temiz ve şerefli olurlarsa olsunlar, Allah elçilerinin ulaştırıldıkları bilgi zirvesine ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır. Necm sûresinin işte bu âyetinde Rabbimiz şerefli Resûlü'nün bilgi seviyesinin, bilgi kaynağının nasıl onu Sidretü'l Münteha'ya ulaştırdığını anlatıyor.

Bizlerin o noktaya ulaşmamız hiçbir zaman mümkün olmayacaktır. Bizler ancak Allah'ın şerefli elçilerine müracaat ederek, onların bizim seviyemize indirdikleri bilgilere muhtacız ve ancak o kadarına ulaşabiliriz. Bu da ancak Kitap ve sünnete yakınlığımızla orantılı olacaktır. Bizler her konuda Allah ve Resûlü'nün bize sunduğu bilgiye muhtacız. Gerek yaşadığımız bu hayatın bilgisini, gerek yaratılış bilgisini, ölüm ve ölüm ötesi bilgisini ve tüm bilgileri ancak bu iki kaynaktan elde edebiliriz.

16. "O zaman Sidre'yi bürüyen bürüyordu."

O Sidre'yi bürüyen bürüdü. Sidre'yi bürüyenin bürüdüğü bir esnada Allah'ın Resûlü Cebrâil'i gördü. Rahmân'ın nûru bürüyordu sidre'yi, Rahmân'ın sayısız melekleri bürüyordu. Rabbimizin akıllara sığmayacak âyetleri bürüyordu ki; onu anlatmak mümkün değildir.

17. "Göz şaşmadı, ağmadı, aşmadı da."

Rasulullah'ın gözü yerinden kaymadı, şaşıp da sağa sola kay-madı, meyletmedi, aşmadı, azgınlaşmadı da. Yani göz orada gördüğünü ne yalanladı, ne de inkar etti. Rasulullah'ın gözü orada sağlıklıydı, mükemmel bir görme özelliğine sahipti. Allah'ın bu iş için önceden hazırladığı peygamberin gözü, gönlü, ruhu bu işe o kadar hazır ve tahammüllü idi ki, orada gördükleri onun gözlerini kamaştırmadı, şaşkınlığa sevketmedi, dikkatini kendisini oraya çağıranın maksadının dışına taşırmadı. Rabbinden başka şeylere meyletmedi. Sadece em-rolunduğu şeyi yaptı, kendisine verilenden fazlasına meyletmedi.

18. "Andolsun ki o, Rabbinin âyetlerinden en büyüğünü gördü."

O Resul orada, yükseltildiği o makamda Rabbinin büyük âyetlerinden göreceğini gördü. Rabbi ona orada âyetlerinden göstereceğini gösterdi. Rabbimizin, Rasulullah Efendimize orada gösterdiği bu büyük âyetler nedir, ne değildir, bilmiyoruz. Anlayabildiğimiz o ki, Ra-sulullah Efendimiz orada Rabbinin rubûbiyet ve ulûhiyetini, mülk ve saltanatını gösteren, kelimelerle anlatılması mümkün olmayan ancak müşahede ile ulaşılabilecek büyük âyetlerinden görebileceklerini gördü. Ama dikkat ederseniz burada Rabbini gördü denilmeyip Rabbinin âyetlerini gördü deniliyor. Onun için Resul orada Allah'ı gördü mü gör-medi mi, bunun tartışmasına girmek istemiyorum. İmam Buhârî'nin, Ayşe annemizden gelen bir rivâyeti var. Mü'minlerin annesi der ki: "Kim ki Rasulullah hakkında şu üç sözü söylerse, bilesiniz ki Allah'ın Resûlüne iftira etmiştir, onun hakkında yalan söylemiştir:

1- "Kim ki Mi'râc'a çıktığı gece Allah'ın Resûlü Allah'ı görmüştür derse, o kimse Rasulullah'a iftira etmiştir" der ve En'âm sûresinin şu âyetini okuyarak bu konuda delil getirir.

"Gözler onu görmez, o bütün gözleri görür. O Latîftir, haberdardır."
(En'âm 103)

Gözler O'nu idrak edemez. Gözler O'nu ihata edemez. Gözler O'nu asla kuşatamaz. Gözler O'nu bu dünyada göremez. Ama O tüm gözleri görür, tüm gözleri idrak eder, tüm gözleri ihata eder. Hiçbir göz, hiçbir bakış, hiçbir düşünüş ve hareket O'nun ilminin dışında değildir. O Allah ki tüm gözlerin, tüm gönüllerin, tüm bedenlerin, tüm zihinlerin, tüm beyinlerin, tüm akılların düşüncelerin, taşıdıkları niyetleri ve imanları bilmektedir. Çünkü O latîftir. Âyet-i kerîmede Allah'ın gözler tarafından görülemeyeceği anlatılmaktadır.

2- "Kim ki, Allah'ın Resûlü yarını biliyordu, geleceği biliyordu derse, yani

gaybı bildiğini iddia ederse, bu kimse de Allah'ın Resulü'-ne iftira etmiştir" buyurarak Lokman sûresindeki mugayyebat-ı hamse âyetini okur.

3- "Yine kim ki, Allah'ın Resûlü Rabbinin kendisine vahy ettiği emirlerden, âyetlerden kimilerini gizleyip insanlara anlatmamıştır derse, bu kimse de Allah'ın Resûlüne iftira etmiştir" der ve delil olarak da Mâide sûresi 67. âyeti okur. İmam Müslim de Ayşe annemizin bu konudaki sözünü şöyle nakleder:

"Kim Rasulullah'ın Allah'ı gördüğünü iddia ederse o Allah'a yalan iftira etmiştir."

Abdullah ibni Mes'ud efendimiz de: "Resul O'nu Sidretü'l Müntehanın yanında gördü" âyetini tefsir ederken, Rasulullah Efendimizin: "Ben Cebrâil'i Sidretü'l Müntehada altı yüz kanadıyla gördüm" sözüyle tefsir etmiştir. Yine İmam Müslim, Kitabu'l İman bölümünde Ebu Hu-reyre efendimiz de burada Rasulullah Efendimizin gördüğünün Cibril olduğunu söylediğini rivâyet etmektedir. Ancak İbni Abbas efendimizin Rasulullah'ın Rabbini kalbiyle gördüğü konusunda Müslim'de bir rivâyet vardır. Doğrusunu Allah bilir.

19,20. "Ey inkarcılar! Şimdi siz de gördünüz değil mi o Lat ve Uzza'yı? Ve üçüncü olarak da öteki (Put) Me-nat'?

Gördünüz mü Lat'ınızı, Uzza'nızı ve üçüncüsü olan Menat'ını-zı? Lat, Menat ve Uzza, Mekkelilerin tapınmakta oldukları putlardı. Daha başka putları vardı da, bunlar onların en meşhurlarıydı. Hubel, Âsâf, Nâile gibi başka putları da vardı. Bunlar bilhassa Arabistan yarımadasında yaşayanların putlarıydı. Dikkat ederseniz bunların hepsi de dişiydiler. Bunlara dişi isimleri veriliyor, dişilik özellikleri veriliyordu. Çünkü adamlar tanrılarının güçsüz olmalarını istiyorlardı. Tapındıkları bu tanrılarının kendileri karşısında bir güç ve kuvvet göstermelerini, kendilerine egemen olmalarını istemiyorlardı. Gerektiği zaman tanrılarını alt edebilmeleri için seçtikleri tanrıları güçsüzlerden olmalıydı. Şimdi de Allah'ı güçlü bildikleri için, Allah'ı atlatamayacaklarını, alt e-demeyeceklerini, yönlendiremeyeceklerini bildikleri için O'na kulluktan kaçıp yönlendirebilecekleri, atlatabilecekleri, kendileri gibi acizleri seçip onlara tapınan, onlara yasa belirleme yetkisi vermeye çalışanlar da aynı mantıkla hareket etmeye çalışıyorlar.

Gördünüz mü putlarınızı? Kulu ve elçisi Muhammed'e (a.s) böyle güçlü,

böyle mükemmel bir elçisi vasıtasıyla bilgisini aktaran, mutlak bilgisiyle yeryüzünü aydınlatan Allah'ın yanında hiç bir güce sahip olmayan, hiçbir bilgiye sahip olmayan bu putlarınızın ne anlama geldiğini, ne değer ifade ettiğini anladınız mı? Kâinatın idaresinde onların hiçbir yetkilerinin olmadığını anladınız mı? Allah ile onların arasında hiçbir yakınlığın, hiçbir bağın olmadığını, onların Allah tarafından yaratılmış, kendilerine bile bir menfaat sağlama gücüne sahip olmayan aciz varlıklar olduğunu anladınız mı? Levh-i Mahfuz'un mutlak bilgi kaynağına, Sidretü'l Münteha ufuklarına kadar yücelmiş bir elçinin oradan size getirdiği mutlak doğru bilgiler varken, vahiy bilgisi, Allah bilgisi size gelmişken, sizler hâlâ bu basit putlar egemenliğinde hevâ ve heveslerinizin peşinde bir hayat yaşamadan yana sergilediğiniz bu tavırlarınızın size neleri kaybettirdiğinin farkına varamadınız mı? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimizin gerek o günün, gerekse bugünün tüm putçuluk dünyasına, tüm müşrik dünyaya bir sorusu geliyor:

21-22. "Demek erkekler sizin, dişiler Allah'ın mı? Öyleyse bu haksız bir paylaşma;"

Demek erkekler sizin, ama dişiler de Allah'a ait öyle mi? Demek erkekler sizin, dişiler Allah'ın öyle mi? Size erkek, ona dişi öyle mi? Yani erkek isimlerini kendinize, ama dişi isimlerini Allah'a veriyorsunuz öyle mi? Siz erkeğe lâyıksınız, ama Allah dişiye lâyık ha? Müşriklerin tapındıkları bu putların bir özelliği de bunları Allah'la aralarında aracı kabul etmeleriydi. Ama bu insanlar kendilerine erkekleri seçiyorlar, kendilerinin güç ve kuvvet sahibi oldukları konusunda ısrarlı davranırlarken Allah'a dişileri vermeye çalışıyorlardı. Allah'la aralarındaki bu aracıların dişi olduğunu iddia ediyorlardı.

Allah diyor ki, "hayrola, nerden çıkarıyorsunuz bunu? Yoksa Allah, yaratıklarından kendisine kızlar edindi de oğulları size mi verdi? Yani erkekleri kendinize, kızları da Allah'a mı izâfe etmeye çalışıyorsunuz? Allah berisinde tapındığınız bu putlara, bu aracılara dişilik özelliği verirken, dişilere tapınmaya çalışırken ne yapmak istiyorsunuz? Kendiniz için kız çocuğu istemiyorsunuz, kız çocuğunuzun olmasını kendiniz adına, kendiniz için utanç vesilesi, ar meselesi sayıyorsunuz, ama Allah'a gelince O'na dişileri vermeye çalışıyorsunuz. Allah'a bir şey isnat ederken kendinize lâyık görmediğiniz şeyi isnat etmeye çalışıyorsunuz. Öyle değil mi? İçinizden birisine kız çocuğunun doğumu haberi verilince, öfkeyle, kinle dolarak yüzü utançtan simsiyah kesiliyor, kendiniz için ar vesilesi saydığınız o kız çocuklarınızı diri diri gömmeye çalışıyorsunuz, onları değersiz görerek kendiniz için erkek evlâtlarını lâyık görüyorsunuz da kızları

niçin Allah'a izâfe etmeye kalkışıyorsunuz? Yani size göre, sizin mantığınıza göre değerliler sizin de değersizler Allah'ın mı? Kim yaptı bu taksimi? Gerçekten bu taksim, bu ayırım kalleşçe, haksızca bir ayırımdır."

Müşriklerin tanrılarına böyle dişilik özelliği vermelerinin, ya da tanrılarında dişilik özelliği aramalarının altında yatan sebep esasen güçsüzlere, kendilerinden daha güçsüz varlıklara tapınma istekleridir. Güçsüzleri tanrılaştırıyorlar. Yani müşrikler isterler ki, tanrıları kendilerine etkin olmasın, kendilerine hakim olmasın da kendileri o tanrılara hakim olsunlar. İşte böyle kendilerine, kendi arzularına boyun eğebilecek güçsüz, yumuşak varlıklardan seçerler tanrılarını. Yani bunlar Allah'a kulluktan kurtulup kendi şehvetlerine, kendi hevâ ve heveslerine tapınmak istiyorlar. Keyiflerinin istediği gibi sorumsuz ve sınırsızca bir hayat yaşamak istiyorlar.

Çünkü bakıyoruz bu adamlar Allah'tan başka kendilerinin ilahları olduklarını iddia ettikleri kimseleri de kendileri seçiyorlar. Seçtiklerini istedikleri gibi yönlendirebileceklerini bildikleri için seçiyorlar. Seçtiklerine "bizi şöyle şöyle idare ederseniz sizi seçeriz, değilse sizi seç-meyiz!" diyebildikleri için seçiyorlar. "Bizden şunları, şunları istemeyeceksiniz! Bizi şu şu sorumluluklar altına almayacaksınız! Bizden namaz, zekât, tesettür gibi ağır sorumluluklar istemeyeceksiniz! İçki, ku-mar, fâiz, zina gibi bizim alışık olduğumuz şeyleri bizim için yasaklamayacaksınız! Bize lüks ve müreffeh bir hayat sağlayacaksınız! Biz ne istersek, nasıl bir hayata razıysak onu sağlayacaksınız! Eğer bizim istediğimiz kanunları çıkarır, bizim istediğimiz hayatı hazırlarsanız Rabb olarak, İlâh olarak biz de sizleri seçeriz!" diyebildikleri için onları seçiyorlar.

Onları yönlendirebilecekleri, şartlandırabilecekleri için onları seçiyorlar. Allah'a bunu diyemeyecekleri, Allah'ı istedikleri gibi şartlandıramayacakları için Allah'ı Rabb kabul edemiyorlar. Her şeyi kendi arzularına ve kafalarına göre ayarlamak ve düzenlemek istedikleri, yani kendi kendilerine tapınmak istedikleri, şehvetlerine tapınmak istedikleri için hayatlarından Allah'ı diskalifiye etmek istiyorlar. "Tamam, ilâhlardan bir ilâh olarak Allah'ı da dinleyelim, meselâ hayatımızın ibadet bölümünde. Ama öteki bölümlerinde biraz nefes alabilmek için Allah'tan başkalarını da dinleyelim" diyorlar. Halbuki bu şirktir. Hayatı parçalamak ve hayatın bazı bölümlerinde Allah'ı, öteki bölümlerinde başkalarını dinlemek şirktir.

Müşrikler güçsüzleri ya da dişileri putlaştırırlar. Lat, Menat, Uz-za hep dişi ismidir. Bu şehvetperestler dişiyi, kadını putlaştırdıkları için her yerde dişi ararlar, bulamazlarsa oturdukları mekânlara kadın resimleri asarlar. Her şeyde, sevecekleri, değer verecekleri her şeyde dişilik ararlar. Güneşi mi sevecekler, ona dişilik izafe ederler, yıldızlara mı tapınacaklar, onlara dişilik hüviyeti kazandırırlar, melekleri mi tanrılaştıracaklar, onlara dişilik karakteri kazandırırlar.

23. "Bunlar sizin ve babalarınızın taktığı adlardan başka bir şey değildir. Allah onları destekleyen bir delil indirmemiştir. Onlar sadece sanıya ve canlarının istediğine uymaktadırlar. Oysa onlara Rabblerinden andolsun ki doğruluk rehberi gelmiştir."

Bu putlar sizin ve babalarınızın taktığı isimlerden, yakıştırmalardan başka bir şey değildir. Öyle değil mi? Siz kendiniz dikmediniz mi bu putları? Sizin kendi eseriniz değil mi bunlar? Siz koymadınız mı bu yasaları? Siz kendiniz koymadınız mı bu kanunları? Allah'ın elçisinin, Allah'ın sisteminin, Allah'ın mesajının karşısında şu savunduğunuz, şu tutunduğunuz demokrasiyi kendiniz icat etmediniz mi? Ona tutunarak Allah sistemini dışlamaya mı çalışıyorsunuz? Herkes bu de-mokrasiye inanmalıdır diyerek insanları bu kendi diktiğiniz puta imana mı çağırıyorsunuz?

Bu konuda Allah size bir delil de indirmemiştir. Bu konuda, bu kendi akıllarınızdan, kendi hevâ ve heveslerinizden kaynaklanan bu putların, bu isimlerin, bu yasaların, bu demokrasinin hak olduğuna, doğru olduğuna dair Allah'tan bir delil, bir âyet de yoktur. Yıllardır bu tür putlar egemenliğinde bir hayat yaşayan, Allah yasalarını bırakıp bu put sistemlerini uygulayan ülkelerin, toplumların durumları da belli. Ahlâklarıyla, sosyal yapılarıyla, gençlikleriyle, sömürüleriyle, vurgunlarıyla, intiharlarıyla kanları ve göz yaşlarıyla herkesin gözü önündedirler.

"Hayır hayır, onlar sadece zanna uyarlar" diyor Rabbimiz. Hiçbir bilgiye sahip değillerdir onlar, sadece zanna tabi oluyorlar ve de nefislerinin, arzularının, hevâ ve heveslerinin peşinde giderler. Şehvetlerine tâbi olurlar. Canları neyi istiyorsa, arzuları hevesleri neyi emrediyorsa, bilginin dışında tâbi oldukları zanları onları nereye sürüklü-yorsa oraya gidiyorlar. Şehvetlerinin peşinde güdülüp gidiyorlar. Onların kendi nefisleri, arzu ve hevesleri ilâhları, ilâheleri oluyor da onun peşinde sürüklenip gidiyorlar.

İnsanlar kendi kafalarından, kendi hevâ ve heveslerinden bir şeyler üretiyor, bir şeyler dikiyor ve onlara tutunarak Allah âyetlerini, Allah bilgisini, Allah elçilerini reddetmeye kalkışıyorlar. Kendi elleriyle diktikleri bu putlara dokunulmazlıklar izâfe ederek, onların kesin doğru olduklarını kabul ederek onların tartışılmasına bile izin vermiyorlar. Allah diyor ki, "bütün bu yaptıklarınız sadece isimden ibarettir. Sadece kendi yakıştırdığınız isimden ibarettir bunlar ve altlarında hiçbir şey yoktur."

"Meselâ adâlet diyorlar ama adâletin "a" sına bile rastlamak mümkün değil. Hürriyet diyorlar, eşitlik diyorlar, yasa diyorlar, demokrasi diyorlar, laiklik diyorlar, din ve vicdan özgürlüğü diyorlar ama başörtülülere kan ağlatıyorlar. İnsan hakları diyorlar, adâlet konseyi di-yorlar, güvenlik konseyi diyorlar ama sadece isimden ibaret, altında bu isme lâyık hiçbir şey yok. Tüm dünyaya korkudan başka, zulümden başka hiçbir şey yaymıyorlar. Sadece isimden ibarettir bunların yaptıkları şeyler, altını kazdığınız zaman hiçbir şey çıkmaz, hiçbir anlam ifade etmez," diyor Allah. Dayandıkları hiçbir haklı sebep ve dayanakları yoktur.

İşte şu anda görüyoruz ki tüm müşrik dünya kendilerine böyle putlar egemenliğinde bir dünya, bir sistem kurarlarken, bir put ihdas edip onun ismini koyarlarken acaba neye dayanıyorlar? Onların gerçekliği konusunda acaba kendilerine Allah'tan bir delil gelmiş midir? Hayır, ataları, yahut kendileri böyle bir isim vererek meseleyi geçiştiriyorlar. Zaten bu tür müşriklerin Allah'a inanmadıkları için Allah'tan bir delile, Allah'tan bir vahy e dayanma düşünceleri dertleri de yok. Yani bu adamlar dün de, bugün de kendilerinin, kendi inanışlarının, kendi dünyalarının sağlam bir dayanağının olmasını da istememektedirler. Onlar sadece zanna tâbi oluyorlar.

Halbuki onlara Rabblerinden bir hidâyet, bir delil gelmişti. Rab-bleri onları hiçbir zaman yolsuz yordamsız bırakmamıştır. Tarihin her bir döneminde Rabbleri onlara kendi bilgisinden bilgi sunmuştur. İşte son elçiye gelen hidâyet onların karşısında duruyor. Allah bilgisi, Allah vahyi ve o vahyi en güzel örnekliliğiyle kendilerine sunan Allah elçisi ayan beyan, taptaze, dimdik karşılarında... Daha Önce Mûsâ'ya (a.s), Îsâ'ya (a.s), İbrahim, Nuh, Hud, Salih'e (a.s) gönderilen vahiy şimdi son elçi Muhammed'le (a.s) kendilerine gönderilmişti. Tarihin hiçbir döneminde insanları vahiy bilgisinden, hidâyetten mahrum bırakmayan rahmeti bol olan Allah şimdi de bu rahmet kapısını kendilerine aç-mıştı. Peki acaba niye bu insanlar Rahmân'ın bu rahmetinden istifadeye yanaşmıyorlar? Acaba niye bu insanlar kendileri için rahmet olan

Allah vahyine, Allah bilgisine kulak vermiyorlar? Niye ilgisiz davranıyorlar bu Kitaba da kendi istek ve arzularını tanrılaştırıp, kendi he-vâ ve heveslerini sistemleştirip, kendi oluşturdukları putlara, kendi oluşturdukları yasalara tapınıyorlar? Bakın bunun sebebini bundan sonraki âyetinde Rabbimiz şöyle bir soruyla açıklar:

24. "Yoksa, her umduğu şey insanın mıdır?"

Yoksa her düşündüğü, her hayal ettiği, her umduğu, her arzu ettiği, her temenni ettiği şey insanın mıdır? İnsan her istediğine ulaşa-bileceğini mi zannediyor? Güç ve kuvvetinin sınırsız olduğunu mu zannediyor bu insan? Kendilerini yaratan Allah'ın kendi arzularına teslim olduğunu, onlar ne isterlerse, neyi münasip görürlerse Allah'ın onlardan razı olmak zorunda olduğunu mu zannediyorlar? "Allah bizim arzularımıza teslimdir, bizim münasip gördüğümüzü elbette o da münasip görecektir" demeye mi çalışıyor bu insanlar?

Ya da Allah katında şefaatlerini umdukları için diktikleri bu putlarından temenni ettikleri şefaate ulaşacaklarını mı umuyor bu insanlar? Bu putlarının kendilerini kurtaracaklarını mı bekliyorlar? Allah sistemine alternatif olarak geliştirdikleri bu sistemlerinin bu dünyada kendilerini mutlu edeceğini, huzur ve sükuna kavuşturacağını mı bek-liyorlar? Her arzu ettikleri şeyin hemen gerçekleşivereceğini mi zannediyorlar? Kendilerinin dilediklerine hükmedebilecek Allah yetkilerine sahip olduklarını mı iddia etmeye çalışıyor bu insanlar? Rabblerini, mâbudlarını kendi kendilerine belirlemeye mi kalkışıyorlar? Kendilerini bu yetkinin sahibi mi zannediyorlar? Böyle yaratıcılarına kafa tutarak, kendi hevâ ve heveslerini Allah vahyinin önüne geçirerek, küfür ve şirk içinde bir hayat yaşadıkları halde yine de kendilerinin hidâyette olduklarını temenni etmelerinin kendilerini kurtaracağını mı umuyorlar? Sadece temenni ettikleri şeyin gerçekleşeceğini mi zannediyorlar? Hidâyeti, imanı sadece temenniden ibaret mi zannediyorlar? Allah yasalarını bir kenara bırakarak kendi kendilerine hayat programı yapmaya mı çalışıyorlar? Nereden, kimden almışlar bu yetkiyi? Halbuki:

25. "Hayatın ilki de, sonu da Allah'ındır."

Unutmayın ki âhiret de Allah'ındır, dünya da. Dünyanın da âhi-retin de sahibi Allah'tır. Dünyaya da, âhirete de egemen olan, dünyada da, âhirette de sözü geçen Allah'tır. Dünyada da âhirette de tasarruf yetkisi Allah'a aittir. O ne dilerse o olur. Dilediği her şeyi yapma, yaratma gücü sadece Allah'a aittir. Öyleyse ey kâfirler, ey müşrikler, kesinlikle bilesiniz ki sizin kendi kendinize küfür ve şirk içinde bir hayat yaşadığınız halde yine de hidâyette olduğunuza,

doğru yolda olduğunuza hükmetmenizin, bunu temenni etmenizin hiçbir değeri yoktur. Hidâyet ve sapıklık konusunda, iman ve küfür konusunda Allah'ın hükmü geçerlidir.

Konumu gereği, imtihan gereği Allah bu dünyada işlediğiniz suçlara dokunmadı diye, Allah'ı dünyada atlattığınızı zannediyorsunuz belki, ama âhirette ne yapacaksınız? Orası da bizimdir. Yani dünyanın konusu sizin kendi kendinize plan-program yapmanıza müsaittir. Hikmeti gereği Allah sizlere irade vermiştir. İmtihan gereği Allah do-kunmuyor dünyada size. Peki öbür tarafta ne yapacaksınız? Dünya kendinizin zannediyorsunuz ve aldanıyorsunuz, halbuki dünya Allah'ındır, âhiret de O'nundur. Dünyanın da âhiretin de mülkü bizimdir, diyor Allah.

Öyleyse unutmayın ki dünyayı da, âhireti de nasıl elde edeceğinizi bana sormak zorundasınız. Dünya bereketini de, dünya mutluluğunu da, âhiret saadetini de Allah'tan başka hiç kimse bilmez, bile-mez. Öyleyse gelin Allah'ın vahyini bir kenara bırakarak kendi kendinize tanrılar, kullar, şâfiler, şefaat edilecekler belirlemeye kalkışmayın. Çünkü:

26. "Allah, dilediğine ve hoşnut olduğuna izin vermedikçe, göklerde bulunan nice meleklerin şefaati bir şeye yaramaz."

Bırakın yeryüzünde resimlerini, gölgelerini, hayallerini yapıp tapınmaya çalıştığınız bu cansız putları, onların temsilcileri gözüyle baktığınız göklerde nice melekler, nice mübârek kullar vardır ki, Allah kendilerine izin vermedikçe onların şefaatleri bile hiç kimseye bir fayda sağlamaz. Allah izin vermedikçe bu büyük, bu mübârek varlıkların bile şefaat hakları yokken şu veya bu putun, şu veya bu insanın nasıl şefaat yetkisi olabilir? Şefaat yetkisi sadece Allah'a aittir. Şefaat edecekleri belirleme yetkisi de, şefaat edilecekleri belirleme yetkisi de sa-dece Allah'a aittir. Yarın Allah'ın kendilerine şefaat etme yetkisi verdiği salih kulları, kayın peder, kayın valide, bacanak, arkadaş, eş, dost dilediklerine değil, Allah'ın; "şunlara şunlara şefaat edebilirsin" buyurarak karşısına çıkardığı şefaat edilecekler listesinde isimleri yazılı olan kimselere şefaat edebileceklerdir. Öyleyse bu dünyada insanlardan kimilerini yarın şefaat edecekler konumunda görüp Allah'a yapmamız gereken kulluk görevlerimizden bazılarını bu kimselere yapmaya, onların eteğine yapışmaya gerek yoktur. Çünkü onlara yarın gerçekten şefaat etme yetkisi verilmiş olsa bile bize bize şefaat edebilecekleri kesin değildir.

27-28. "Doğrusu âhirete inanmayanlar, meleklere "dişi" adını takarlar. Oysa onların bu hususta bir bilgileri yoktur, sadece zanna uyarlar, zan ise

şüphesiz gerçeği ifade etmez.”

Âhirete inanmayanlar meleklere dişi ismi verirler, meleklere dişilik izâfe ederler. Oysa onların bu konuda hiçbir bilgileri yoktur. Sadece zanna tâbi oluyorlar. Bu da kâfirlerin, müşriklerin başka bir küfürleridir. Allah’ın en mükemmel kulları olan meleklerin dişi olduklarını iddia ediyorlar. Bu konuda kendilerine herhangi bir hüküm ulaşmadığı halde melekler hakkında bu hükmü veriyorlar. Tanrılarını güçsüzlerden seçen bu insanların melekleri de elbette kendilerine herhangi bir zarar veremeyecek dişilerden, güçsüzlerden olmalıydı. Güçsüz bir Allah’a, aciz bir Allah’a, hayata karışmayan, hele hele güçlülere karışamayan bir Allah’a inanan insanlar elbette böyle dişi, güçsüz bir meleğe inanacaklardı. Kendilerini her an kontrol edemeyecek, işledikleri günahları, irtikap ettikleri suçları tespit edemeyecek, her an atlatılabilecek cinsten bir melek kabul ediyorlardı.

Yine anlayabildiğimiz kadarıyla bunun altında yatan bir başka sebep de onların şehvetperestlikleriydi. Melekleri şehvetlerine hitap eden cazip varlıklar olarak düşünüyorlardı. Hem şehvetlerini tatmin eden, hem de böyle kesinlikle kendilerine azap etmeyen, amellerini tespit konusunda güçlü olmayan, ince, nazik varlıklar olarak kabul et-meye çalışıyorlardı. Şehvetlerini okşayan ve asla kendilerine zarar veremeyecek varlıklar. Hainler her şeyin şehvetlerine hitap etmesini istiyorlar.

Halbuki bu konuda hiçbir bilgileri de yoktu, diyor Allah. Öyle değil mi? Yani bu adamlar, Allah meleklerini yaratırken orada mıydılar ki onların dişi olduklarını söylüyorlar? Bir kere onlar kesinlikle meleklerin yaratılışına şahit olmadılar. Peki görmüşler mi melekleri? Hayır. Halbuki bir şeyi bizzat görmeden, yaratılışına tanık olmadan o konuda şehadet geçerli değildir. Bilip, görüp, tanımadan şahitlik olmaz. Çünkü bu melek konusu gaybî bir konudur. İslâm gaybın konusu olarak bizden meleklere iman ister. Öyleyse bu gayb konusunda söz sahibi sadece Allah’tır. Bu konuda başka hiç bir bilgi kaynağı yoktur.

Gerçi bazen Rabbimiz meleklerini insanlara insan sûretinde gösteriyordu. Kur’an’da Lût toplumunun, elçinin evine misafir olarak gelen melekleri gördüğü, üstelik onları erkek olarak gördükleri ve kendilerine sarkıntılık yapmaya yöneldikleri anlatılır. Ama o ahlâksızların yolunu takip eden şu andaki peygamber düşmanı kâfirler yine de seleflerinin bu durumunu unutuyorlar da

melekleri güçsüz dişiler olarak tanımaya ve tanıtmaya devam ediyorlar. Sadece zanna tâbi oluyorlar. İlimle, gerçek bilgiyle ilgisi olmayan istek ve arzularına uyuyorlar. Halbuki zan nedir ki? Vahiy karşısında, Allah bilgisi karşısında insanların hevâ ve heveslerinden kaynaklanan bu tür zanların ne değeri olabilir ki?

Burada peygambere ve onun yolunun yolcularına, Allah vahyine teslim olan, Allah bilgisiyle yol bulan mü'minlere bir emir geliyor:

29. "Ey Muhammed! Bizi anmaktan yüz çevirenlere ve dünya hayatından başka bir şey istemeyenlere aldırma."

"Ey peygamberim, sen yüz çevir zikrimizden yüz çevirenlerden. Bizim zikrimize, bizim vahyimize, bizim kitabımıza kulak vermeyenlerden sen de yüz çevir peygamberim. Onların bilimlerine de, zanlarına da, dünyalarına da kulak verme, kulak asma, onları dinlemeden, onlara kulak vermeden, onlardan bilgilenmeden yana bir tavır sergileme. Allah'ın zikrinden, Allah'ın âyetlerinden bilgilenmeyen, sadece zanlarına tâbi olan insanlardan senin öğreneceğin hiçbir şey yoktur. Vahiyle, Allah bilgisiyle ilgilerini kesenler kendi zanlarını, kendi hevâ ve heveslerini putlaştıranları sakın dinlemeyin ey Müslümanlar. Sizler yeryüzünün en âlim insanları olarak onlardan alabileceğiniz, bilgilenebileceğiniz hiçbir şey yoktur. Çünkü:

Onlar dünya hayatından başka bir şey istemiyorlar. Onların tüm çabaları dünya içindir. Dünyayı kıble edinmiş, tüm sa'ylerini, tüm plan ve programlarını dünyayı kazanma adına yapan insanlardır onlar. Hayatı sadece bu dünyadan ibaret sayan, bu dünyanın mamur edilmesinden başka bir derdi olmayan, bu dünyanın zenginliğinden, bu dünyanın rahatından, bu dünyanın zevk ve sefasından başka bir şey düşünmeyen kimselerdir onlar. Ölüm ötesi hayata inanmayan, âhiret, hesap, kitap endişesi taşımayan kimselerden Müslümanların öğrenebilecekleri hiçbir şey yoktur." Ve:

30. "İşte onların ilimden yana ulaşabildikleri son sı-nır budur. Doğrusu Rabbin yolundan sapmış olanı pek iyi bilir, doğru yolda olanı da çok iyi bilir."

İşte onların bilimlerinin ulaştığı nokta sadece bu dünyadır. Tüm hedefleri, tüm çabaları dünyadır onların. Düşünün, şu anda vahy e kulak vermeyenlerin, Allah bilgisiyle bilgilenmeyenlerin, Allah Kitabından nasibi olmayanların, peygamber uygulamalarından haberdar olmayanların, yani şu andaki küfür ve

şirk dünyanın ilimden ulaştıkları nokta neresiymiş, ne diyor Rabbimiz? Onların ilimden yana ulaşabildikleri son sınır dünyadır, diyor Rabbimiz. Kim ne derse desin, kim nasıl düşünürse düşünsün, işte bu konuda Allah yargısı budur. Şüphesiz doğru yargı Allah yargısıdır.

Eğer Allah yargısından şüphe içindeyseniz haydi buyurun soralım onlara. Soralım üniversitelere, soralım bilgi merkezlerine. Uğraştıkları bilim dalı ne? Diyelim ki insan. İnsan üzerinde araştırma yapıyorlar, insanı tanımaya, insanı tanımlamaya çalışıyorlar. Peki ne bulabilmişler, ne bilebilmişler insanla alâkalı? Ne biliyorlar bu konuda? Bildikleri, buldukları sadece şudur: İşte insan, bir kadın ve bir erkek, dokuz ay bir kadının karnı, sonra yeryüzü, sonra yemek içmek, mutfak ve tuvalet ve sonra ölüm. İşte bu kadar. İnsanla alâkalı bildikleri bu… Yani insanın ne doğum öncesine ait, ne ölüm sonrasına ait bir tek bilgi veremeyeceklerdir. Doğmadan önce insan neydi? Neredeydi? Kim getirdi onu dünyaya? Ne için getirdi? Bu hayatın mânâsı nedir? Dünyadaki sorumluluğu nedir? Nasıl bir hayat yaşamalıdır? Ölüm nedir? Kim öldürüyor? Ölüm sonrası nereye gidiyor? Kendisini neler bekliyor? Ne biliyorlar tüm bu konularda?

Ama bizi yaratan, bize ve tüm âlemlere egemen olan Rabbi-miz elçisi vasıtasıyla bize ulaştırdığı bilgisiyle, vahyiyle bizi bilmediğimiz tüm konularda bilgilendirdi. İnsanın ta Adem'i (a.s) yaratma irade-sinden başlayıp, bizi yeryüzünde halife yapacağından başlayıp, ta o dönemde meleklerin ve İblisin bizim tarihimize ortak olduğu bir andan, Adem'in beden ve ruh birleşiminden, Adem'e esmâyı bildirmesinden, Adem'i bilgilendirmesinden, irade vermesinden, sonra meleklerin ona secdesinden, İblis'in bu secde emrine kafa tutup karşı gelmesinden, Adem'in eşi Havva'nın ondan yaratılmasından, ikisinin birlikte birbirini tamamlayan bir bütünün parçaları olarak cennete girdirilmelerinden, sonra cennetten çıkarılıp bir imtihan süreci içinde tekrar dünyaya indirilmelerinden, dünyada hayatın başlangıcından, sonra insanın ana rahminde şekillenmesinden, ilk 40 günde bir aşama, ikinci 40 günden sonra bir başka aşama, üçüncü 40 gün içinde bir meleğin kendisine gönderilip ruh üfürülmesi, Allah'ın emriyle rızkının, ecelinin takdir buyurulması, sonra yeryüzüne gelmesi, geldiği bu dünyada sadece yemek-içmek değil, Allah, melekler ve İblis'le bir dünya yaşa-mı gerçekleştirdiği ve nihâyet Allah'ın takdir buyurduğu ecelinin gelmesiyle, ölümle birlikte her şeyin bitmeyeceği, insanın yok olup gitme-yeceği, ölüm ötesi bir hayatın, kabrin, kıyametin, haşrin, neşrin mutla-ka gerçekleşeceği, yaşadığı bu hayattan hesaba çekildikten sonra ya cennet, yahut da cehenneme sevk edileceği bilgileriyle insanı bilgilendirmesinin yanında şu

küfür ve şirk dünyanın bilgileri ne olabilir ki?

Zikirden yüz çeviren, Allah'ın kitabını, Allah'ın vahyini tanımayanların bildikleri hiçbir şey yoktur. Bilgi Allah bilgisidir, bilgi vahiy bilgisidir. Eğer insanlık kendisini tanımak, insanla ilgili, kendisiyle ilgili tüm problemlerini çözmek, içinde yaşadığı şu dünyayı kendi hayrına çevirmek istiyorsa o zaman kendisiyle, yaratılışıyla, yaratılış sebebiyle ilgili doğru bilgiye ulaşmak, hem dünyasını hem de âhiretini güzelleştirmek, dünyada da ukbâda da kurtuluşa ermek istiyorsa Allah bilgisine müracaat etmek zorundadır. Kendisini kendisine tanıtan Rabbinin vahyine kulak vermek zorundadır.

Eğer insanlık insanı tanımak istiyor, insanın problemlerini çözümlemek istiyorsa vahy e kulak vermek zorundadır. Vahy e kulak vermeyenleri terk etmek zorundadır. Çünkü insanla ilgili en kesin, en doğru, en yanılmaz bilgi Allah'ın bilgisidir. Çünkü onu yaratıcından daha iyi kimse bilemez. İnsanı yaratan Allah'tır. Öyleyse yaratılışı konusunda Rabbi devreden çıkaramayız. İnsanı Rabble birlik tanımak, Rabble birlik düşünmek zorundayız. Yani eğer insanı tanımak, insanla ilgili problemleri çözmek istiyorsanız, insan denen bu varlığı mutlu etmek istiyorsanız Rabbsız yapamazsınız bunu. Çünkü eğer bu işin başlangıcında Rabb varsa, hayatın başlangıcında ve de hayatın devamında, ölümünde, ölüm ötesinde Rabb varsa, bu insanı tanımada ve bu insanla alâkalı problemlerin çözümünde mutlaka bu Rabbin varlığı da gündeme gelecektir.

Unutmamalıyız ki insanı mutlu etme hakkı da sadece onu yaratana aittir. Dün ve bugün dünyadaki tüm beşerî sistemler, tüm bilim dalları, tüm üniversiteler insanın mutluluğunu amaçladıklarını iddia ederek ortaya çıkmışlardır. Ama insanı tanımadan, insanla alâkalı te-mel sorunlara doğru cevap bulmadan onun problemlerini çözmek ve onun mutluluğunu sağlamak asla mümkün değildir. İnsanı tanımayan tüm beşerî sistemlerin ve ideolojilerin tarihin her döneminde insana saadet değil felâket getirdiğini bilmeyenimiz yoktur. İnsanın kafasındaki soruların hiçbirisini çözmesine yardımcı olamadıklarını bilmeyenimiz yoktur. Dünyaya geldiği andan itibaren insanın kafasında çözümlenmesi gereken bir yığın soru vardır. Ben kimim? Ben neyim? Ben bu dünyada ne için varım? Beni kim var etti? Ne adına var etti? Varlık öncesi neydim ben? Neredeydim? Nereden geldim? Nereye gi-diyorum? Ana karnında ben neydim? Nasıl bir hayatın içindeydim? Ana karnından önce ben neredeydim? Ölünce ne oluyor? Ölüm nedir? Ölümden sonra ben nereye gidiyorum? Bu hayat ne için var? Ben ne için dünyaya geliyor ve yaşıyorum?

Bütün bu sorular tek başına insan aklının çözebileceği sorular değildir. Allah bilgisi olmadan, peygamber bilgisi olmadan yani vahy e kulak vermeden çözülebilecek sorular değildir bunlar.

İnsanlık tüm bu sorularının cevabını vahiyde bulmuştur. Vahiyle önce kimlik problemini halletmiş, varlık sancısını vahiyle bitirmiş, sonra yine vahiyle kulluk bilincini elde etmiş, rubûbiyet ve ubûdiyet bilincini kazanmıştır. Ama bu konuda vahy e müracaat etmeyenler gerçekten çok çırpınmışlar, çok yorulmuşlar ve bir türlü gerçeğe ulaşma imkânı bulamamışlardır. Çünkü:

"Hidâyette olanı da, dalâlette olanı da, yolunda olanı da, yolundan sapanı da en iyi bilen Rabbindir. Neyin hak, neyin bâtıl, neyin doğru, neyin yanlış olduğu konusunda da hüküm verecek olan sadece Allah'tır."

31. "Göklerde olanlar ve yerde olanlar Allah'ındır ki O, kötülük yapanları yapmakta oldukları kötülüklerle cezalandırır, güzel davranışta bulunanları da daha güzeliyle ödüllendirir."

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Göklerin ve yerin mülkü Allah'a aittir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibidir Allah. Göklerde ve yerde ne varsa hepsine egemen olan, tüm varlıklar üzerinde söz sahibi olan, yönetme hakkı sadece kendisine ait olan Allah'tır. Tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan mutlak güç ve kudret, mutlak tasarruf sahibi Allah'tır. Göklerde ve yerde yegane söz sahibi, yegâne Mâlik O'dur. O Mâliktir, her şey O'-nun mülküdür. Mülkünde tasarruf hakkı sadece O'na aittir. Göklerde ve yerde kendisinden başka İlâh, kendisinden başka egemen yoktur. Varlıkları üzerinde kendisinden başka söz sahibi, kendisinden başka etkili, yetkili yoktur. Kendisinden başka kulluk edilecek, çektiği yere gidilecek, yasaları uygulanacak varlık yoktur. Kendisinden başka hatırı kazanılacak, rızası peşinde gidilecek, arzularına teslim olunacak varlık yoktur. Çünkü varlık O'nundur, varları var eden, öldüren, dirilten O'dur. Hayatın sahibi O'dur. Hayatı veren de alan da O'dur. Göklerde ve yerde hayatın sebebi O'dur Göklerde ve yerde, canlı-cansız ne varsa hepsini yaratan, hepsini hayata getiren ve hepsinin hayatını düzenleyen sahip O'dur, Mâlik O'dur. Bir karış toprakta, zaman ve mekânın bir karış diliminde O'ndan başka hiç kimsenin mâlikiyeti, hâkimiyeti yoktur.

Allah kötülük yapanlara, günah işleyenlere işledikleri günahların

karşılığını verir. Muhsinlere, Allah'ın kendilerini gördüğü şuuru içinde bir hayat yaşayanlara, Allah'a lâyık ameller işleyip Rabblerinin rızası uğrunda hareket edenlere de unutkanlıkları, bir anlık gafletleri, insan oluşları sebebiyle yaptıkları ufak-tefek kabahatleri bir yana büyük günahlardan ve hayasızlıklardan kaçınanlara da işlediklerinden daha iyisiyle karşılığını verir.

Kötülük yapanlara, günah peşinde koşanlara işledikleri kötülüklere benzer cezalar verecektir Rabbimiz. Bire bir cezalar verecektir. Ama muhsin davrananlara, iyilik yapan mü'minlere yaptıkları iyiliklerinin kat kat fazlasını, ya da mükafatların en güzeli olan cenneti verecektir Rabbimiz. Çünkü mutlak Mâlik O'dur, sahip O'dur. Mülkü konusunda mutlak tasarruf ta O'nundur. Mülkü konusunda yarattıklarından hiç kimseye yetki vermemiştir.

Kurduğu bu dünyada yarattığı kullarına cezayı da, mükafatı da sadece kendisinin takdir ettiğini bildirmektedir. Bir dünya yarattığını, imtihan için kullarını getirdiğini ve kullarına bu dünyada irade, seçim özgürlüğü verdiğini, insanların iyiliği de kötülüğü de seçme hakkına sahip olduklarını, ama bu seçimlerinin sonucuna kendilerinin katlanmak zorunda olduklarını anlatıyor Rabbimiz. Kötülerin kötülüklerinin karşılığı kötülükle cezalandırılacaklarını, iyilerin de hüsnaya ulaşacaklarını anlatıyor. Peki kimlermiş bu hüsnaya ulaşacak olanlar? Ne özellikleri varmış onların?

32. "Ki onlar büyük günahlardan ve çirkin işlerden kaçınırlar, yalnız ufak-tefek kusurlar bundan müstesnadır. Şüphesiz Rabbinin affı geniştir. O, sizi topraktan yarattığı zaman ve siz annelerinizin karnında bulunduğunuz sırada, sizi en iyi bilendir. Onun için kendinizi temize çıkarmayın. Çünkü O kimin muttakî olduğunu en iyi bilendir."

Onlar günahların ve fuhşiyatın büyüklerinden sakınırlar. Bunun bilincinde olarak Rabblerinden mağfiret dileyenler, tevbe edenler hüs-nâya ulaşacaklardır. Şüphesiz ki Rabbin mağfireti geniştir. Günahların büyüklerinden sakınıldığı sürece, bu konuda hassas davranıldığı sürece Rabbimiz kusurlarımızın örtüleceğini, ufak tefek işlenen günahların, kusurların ciddiye alınmayacağını, sıfırlanacağını anlatıyor. Bakın Nesâî'de İbni Hibban'dan Rasulullah Efendimizin şöyle buyurduğu rivâyet edilmektedir:

"Bir kul beş vakit namazını kılar, Ramazan orucunu tutar, malının zekâtını verir ve yedi büyük haramdan da sakınırsa ona cennetin bütün kapıları açılır ve o kul dilediği kapıdan girer."

Bu yedi büyük günahla alâkalı olarak da şunlar sayılır: Zina, içki, sihir, iffetli bir mü'mine zina iftirası, haksız yere bir Müslümanı öldürmek, fâiz yemek, savaşta düşman karşısından kaçmak. Tabi büyük günahlar bunlarla sınırlı değildir, başka hadislerde başkalarının da sayıldığını biliyoruz. Kimileri buna karşı gelmekte ve itiraz etmektedir. "Efendim, Allah'a karşı işlenen günahın büyüğü küçüğü olmaz, günahın kime karşı işlendiği önemlidir" demeye çalışıyorlarsa da, hadislerde geçtiği için böyle diyoruz. Kur'an'da da Rabbimiz böyle buyuruyor.

Hattâ daha fazla lütufları da vardır Rabbimizin. Ama kötülere, kötülük işleyenlere, kötülük kazananlara Rabbimiz tarafından takdir edilen ceza işlediklerinin aynıdır ya da işlediklerinin bir mislidir. Kötülüğün karşılığı misli mislinedir. Ama Rabbimizin iyilere, iyiliklerine takdir ettiği mükafat böyle değildir. İyilik ve kötülüklerin karşılıkları farklıdır. İyiliklere kat kat mükafat veren, karşılık veren Rabbimiz günahın karşılığını tamtamına veriyor. Bir sevaba on mükafat, bin mükafat verilirken, bir günaha bir ceza, iki günaha iki ceza verilmektedir.

Anlıyoruz ki günahların ve sevapların kat sayıları farklıdır. İyiliğin karşılığı bazen bire on, bazen bire yedi yüz, bazen bire sonsuz mükafat iken, kötülüğün karşılığı ise sadece bire birdir. Rabbimiz ne kadar da merhametlidir bizim için değil mi? Hattâ bakın bir adam bir günah işlemeye niyet edip azmetse ama sonra da Allah korkusundan, âhiret endişesinden dolayı onu yapmaktan vazgeçse, onun karşılığında bir sevap verilecektir.

Allah sizi topraktan yarattığı zaman, siz toprak iken ve siz annelerinizin karnında bir cenin iken de, toprak olarak ve de ana karnında bulunduğunuz sırada, sizi en iyi bilendir. Onun için kendinizi te-mize çıkarmayın. Çünkü O kimin muttakî olduğunu en iyi bilendir. Sizi toprak iken adam eden, sizi ana rahminde bir cenin iken size anlama gücü veren, sizi vahyine, kendi bilgisine muhatap kabul eden, kendi bilgisini aktaran, sizi vahiyle bilgilendiren, size hayatın mânâsını, Rab-binizi tanıtan, sizi halife yapan, yeryüzüne egemen kılan, tüm varlıklara hükmetme yetkisi veren O'dur. Sizi irade sahibi kılan, seçme hakkı tanıyan, yeryüzünde yaratıcınız olarak kendisine rağmen size isyan etme, zatına kafa tutma hakkı veren O'dur.

Öyleyse ey Allah kulları, gelin Rabbinizin, sahibinizin lütfedip size verdiği bu yetkiyi kötüye kullanmayın. Halbuki siz Rabbinizi, Rab-binizin lütuflarını,

yaratılışınızı, imtihan için bu dünyada bulunan kullar olduğunuzu, kendinizin dünyada yaratıcının vekili olarak bulunduğunuzu unutup, asil olduğunuzu zannedip kendi kendinizi temize çıkarmaya çalışıyorsunuz. Kendinizi tezkiye etmeye kalkışıyorsunuz. Buna hakkınız yoktur diyor Rabbimiz.

İnsanları mutlak anlamda yalnızca Allah tezkiye edebilir. Çün-kü mutlak yaratıcı meydana getirici O'dur. Nefsin hangi yolla ve nasıl tezkiye edileceğini ancak O bilir. Fücurdan, günahtan, isyandan sakı-nabilmenin, doğru yola (hidâyete) girebilmenin yöntemini O bildirir. Rabbimizin bildirdiği tezkiye yollarına uymayıp da kendini temize çı-karanlar, bir anlamda kendilerini üstün görenler (kitap ehli olanlar) ya-nılıyorlar. Allah (cc), gönderdiği Kitabı göz ardı edenleri ve onu az bir para karşılığı satanları âhirette tezkiye etmeyecek, onları temize çı-karmayacak (Bakara,174). Allah'a verdiği sözden dönenlerin durumu da bundan farklı değildir (Âl-i İmrân,77).

Nefsin temiz olduğuna, gerekli feyzi alıp gelişmiş olduğuna hükmetmek ve onu hep temize çıkarmak. (Nitekim, şâhitlik yapanı tezkiye etmek bu anlamdadır.) Ancak, bu şekilde nefsi temize çıkar-mak yanlıştır. Yaptığı amelin sonucunu bilmeden, kaderin sırlarına ulaşmadan nefsi temize çıkarmak bir böbürlenme ve gurura kapılma-dır. Kitap ve sünnet rehberliğinde bir hayat yaşayarak takvâ sahibi ol-madan, Allah'ın emir ve yasaklarını yerine getirmeden "kalbim temiz" diyenlerin yanlış yaptıkları açıkça görülmektedir. Nefsi temizlemenin en kestirme yolu, takvâ sahibi olmaktır. Takvânın kapsamı, bunun en geçerli yol olduğunu gösterir. Zâten insanın nefsine fücuru ve takvâyı öğreten Rabbimizdir. Nefsi temizleyip kurtuluşa ermek, şüphesiz fücuru terk edip takvâya sarılmakla mümkün olabilir. Peygamberimiz (a.s) şöyle duâ ederdi: *"Allah'ım! Benim nefsime takvâsını ver ve onu temizle. Sen onu temizleyenlerin en hayırlısısın. Sen onun velîsi ve mevlâsısın."*

(Müslim, Zikir ve Duâ 18)

Adamlar hem Allah tarafından yaratılmışlar, Allah tarafından bu dünyaya getirilmişler, her şeylerini Allah'a borçlular, hem de Allah'a iftira edip, Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayıp, Allah'ın Kitabından, peygamberinin örnekliğinden habersiz bir hayat yaşayıp "biz şu anda Allah'ın istediği hayatı yaşıyoruz, bizler Allah'ın sevgili kullarıyız, bizler cennetin ta ortasına lâyık kimseleriz" diyerek tezkiye ediyorlar. "Biz kitap ehliyiz, bizim kitabımız var, bizim Tevrat'ımız, İncil'imiz, Kur'an'ımız var" diyerek kendilerini temize çıkarıyorlar. Ama gelin görün ki adamların kitaplarıyla uzaktan ve yakından hiçbir ilgileri yok. Allah

diyor ki, biz sizi biliriz. Sizin öncenizi de sonranızı da en iyi bilen biziz. Sizin yok olduğunuz, henüz yaratılmadığınız döneminizi de, ana rahminde kendinizi bile bilmediğiniz dönemlerinizi bilen biziz. Gelecekte ne olacağınızı, başınıza nelerin geleceğini, nasıl bir çizgi takip edeceğinizi de biz biliyoruz. Öyleyse kendinizi günahsız, kusursuz görerek temize çıkarmaya kalkışmayın. İyiye kötüye Allah karar versin. İyilerin iyiliğine, kötülerin kötülüğüne siz değil Allah karar versin.

Kendi kendimizi temize çıkarmadan, tezkiye etmeden, durumumuzdan mutmain olmadan yana olmayalım. Kendimize güvenmeden yana olmayalım. Yaptığımız konuşmalarla, birilerini dinlemelerinizle veya infaklarınızla, ikramlarınızla, berikiler cemaatlarıyla, ötekiler hocalarıyla, hacılarıyla kesin cennete gideceğimizi iddia ederek kendi kendimizi tezkiyeden yana olmayalım. İşte bilelim ki bizim bu mutmain halimiz değişimin önündeki en büyük engeldir. Bizim değişimimizin önündeki en büyük engel budur.

Çünkü tarihte Yahudi'nin değişiminin önündeki en büyük engel buydu. Hristiyanın önündeki en büyük engel de buydu. Onlar bu inançlarından dolayı değişmeye gerek görmediler. Mutmaindiler çünkü bu konuda. O halleriyle cennete girecek olan bu insanlar, İslâm'ı kabule gerek görmediler. İşte bakın bu mutmain ve değişime gerek duy-mayan, değişime razı olmayan, statik ve durağan hayatlarını, geleneklerini devam ettirmeden yana olan bu insanları reddediyor Allah. Öyleyse şunu kesinlikle kabul etmek zorundayız ki, hiçbirimiz kendi durumumuzdan mutmain olmamalıyız. Hiçbirimiz kendi kendimizi tezkiyeden yana olmamalıyız. Hiçbirimiz statükodan yana olmamalıyız. Çünkü bu değişimin önüne dikilmiş en büyük engeldir. "Ben iyiyim! Biz iyiyiz!" putu bilelim ki değişmenin önüne dikilmiş en büyük engeldir.

Hiçbir zaman unutmayalım ki tezkiye Allah'a aittir. Allah'a karşı kendi kendimizi tezkiye etmeye cüret etmediğimiz gibi, başkalarını da tezkiye etmeye hakkımızın olmadığını bilelim. Buhârî ve Müslim'in bu konuda Rasulullah Efendimizden rivâyet ettikleri hadisler çoktur. Bir hadislerinde Allah'ın Resûlü: ***"Bir kimseyi tezkiye edip cennetlik olduğunu söyleyen kişinin yüzüne toprak atın."*** buyurur. Yine bir defasında bir kişinin bir kişiyi övüp tezkiye ettiğini gördü de, Allah'ın Resûlü ona şöyle buyurdu: ***"Yazık sana! Bu yaptığınla kardeşinin boynunu kopardın."*** Sözlerine şunları ekledi: ***"Herhangi biriniz birini övecekse bari 'böyle olduğunu zannediyorum' desin ve Allah'a karşı hiç kimseyi tezkiye etmesin."***

Unutmayalım ki tezkiye sadece Allah'a aittir. Allah kimin için temizdir demişse o temizdir, kimin için murdardır demişse o murdardır. Allah'ın kitabında temiz dedikleri, Allah'a, Allah'ın istediği biçimde ve peygamber örnekliliğinde iman etmiş Müslümanlardır. Değilse Allah'ın kıstaslarına uymadan bir kişi ben Müslümanım demekle kendisini temize çıkarma hakkına sahip değildir. Kur'an'ın öngördüğü, Ra-sulullah Efendimizin örneklediği şekilde yaşayanlar ancak temizdirler. Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayanlara Allah necis demişse, pis de-mişse onlar istedikleri kadar kendilerini tezkiye etmeye çalışsınlar onlar pistirler.

33-34. "Ey Muhammed! Yüz çevireni ve malından biraz verip sonra vermemekte direneni gördün mü?"

Şu takvadan, Allah'a kulluktan, Allah için hayat yaşamaktan yüz çevireni gördün mü? Allah'ın gönderdiği vahiyden, hayat programından, vahiyden, dinden, peygamberden yüz çevirip kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir dünya yaşayanı gördün mü? Azıcık verdi de gerisini kaya gibi sımsıkı elinde tuttu, bağrına bastı, cimrilik yaptı. Allah kendisine yığınlarla nîmet verdiği halde, nankörlük yaptı da onları Allah kullarıyla paylaşmaya yanaşmadı.

35. "Görülmeyenin ilmi yanında da o mu görüyor?"

Bu adam Allah'ın istemediği bir hayatı yaşarken, Allah'ın kendisine verdiğini Allah yolunda harcamaya yanaşmazken, Allah'ın kendisine verdikleriyle Allah'a kafa tutarken, gayb bilgisi yanında da onu görüp kendi mutluluğunu kendisi kazanacağını mı zannediyor? Yani bu adam gayb bilgisine sahip de, istediği zaman Levh-i Mahfuz'u görüyor, okuyor da, orada ne var ne yok bakıyor da ona göre mi karar veriyor? Yani gayb bilgisiyle şimdiden geleceği görüyor da malım-mülküm tükenir, kötü bir duruma düşerim diye mi cimrilik yapıp sahip olduklarından Allah kullarına harcama yapmamanın kendisi hakkında hayırlı olacağına karar veriyor? Ya da bu anlayışının, bu davranışının kendisi hakkında yarın kıyamet günü hayırlı olacağını gaybdan mı görüyor? Nasıl hükmediyor buna?

Hayır hayır, bu adam gaybı bilmediğine göre, Levh-i Mahfuz'a muttalî olmadığına göre kendisi hakkında neyin hayırlı, neyin hayırsız olduğunu bilmesi mümkün değildir ve kendi kendine vahiyden uzak verdiği kararlar, yaşadığı hayat kendisini ne dünyada, ne de âhirette kurtuluşa ulaştırmayacaktır. Bir de tabi bu cimrilik yapıp vermemenin dünya ve âhirette kendilerine kaybettireceği

şeylerin kendilerine gayb olması, zararlarını bilememeleri böyle davranmalarına sebep oluyor.

36-37. "Yoksa Mûsâ'nın ve sözünü yerine getiren İbrahim'in kitaplarında olanlar kendisine bildirilmedi mi ki."

Yoksa Mûsâ'nın (a.s) sahifelerindeki bilgiler kendisine haber verilmedi mi? Bu son elçimize gönderdiğimiz gerçeklerin aynısını ihtiva eden önceki kitaplarımızın gerçekleri ona ulaşmadı mı? Tevrat ona ulaşmadı mı? Vefa eden, vefalı davranan İbrahim'in sahifelerindeki gerçek bilgileri duymadı mı?

Burada Rabbimiz biz kullarını birdenbire tarihle karşı karşıya getirerek bizi tarihin eskimez gerçekleriyle yüzleştiriyor. İnsanları daha önce İbrahim ve Mûsâ'ya (a.s) verilen kitaplarla, sahifelerle karşı karşıya getiriyor Rabbimiz. Zaten kitabımız Kur'an'ın her bir bölümünde ısrarla vurguladığı kitaplara imanın esprisi işte burada açıklık kazanıyor. Çünkü insanlık yeryüzünde, tarihin hiçbir döneminde vahiyden uzak, vahiyden mahrum bir dönem yaşamamıştır. İnsanlık zaman ve mekânın her bir biriminde mutlaka Allah bilgisiyle karşı karşıya bulunmuştur.

Değilse, eğer insanlar yeryüzünün herhangi bir yerinde vahiyden mahrum bir zaman ve zemin içinde bulunmuş olsalardı, Allah'ın rahmetinden uzak bir dönem yaşamış olsalardı, o zaman şu sözü söylemeye hak kazanmış olurlardı: "Ya Rabbi, bizi yarattın, bizi bu dünyaya getirdin ama getirdiğin bu dünyada bize yol göstermedin, bize bu dünyada nasıl bir hayat yaşayacağımız konusunda bir bilgi gön-dermedin. Bize kendini tanıtmadın, bizi varlığından haberdar etmedin. Bize bizden istediğin kulluğu bildirmedin. Bize razı olacağın hayat programını göstermedin. Bize kitaplar ve elçiler göndermedin, bu durumda biz ne yapalım?" Ama şimdi hiç kimsenin bunu demeye hakkı kalmamıştır. Çünkü tarihin her döneminde herkes bu nîmetle, vahiy nîmetiyle karşı karşıya gelmiştir. İşte Rabbimiz burada önceki kitaplarından, önceki elçilerine gönderdiği sahifelerinden söz ediyor.

"Suhuf"; İlk semavi kitaplar; peygamberlere verilen sahifenin çoğulu. Sahife, yazılı veya yazılacak kâğıttan, kırtastan bir parçadır. Bu da bizim sahife dediğimiz, safhadan daha genel olarak yaprak ve varak adı verilen parçadan ibarettir. Çoğulu "sahaif" ve "suhuf"tur. Bu sûretle sahife ve suhuf, mektuba, risâle ve kitaba da denir. Peygamberlere verilen bu suhuflardan 10 sahife Hz. Âdem'e, 50 sahife Hz. Şit'e, 30 sahife Hz. İdris'e ve 10 sahife de Hz. İbrahim'e

verilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'de "Suhuf-u Ûla (ilk sahifeler)"den bahsedil-mektedir. Bunların yukarıda bildirilen sahifeler olduğu anlaşılmaktadır
(Taha,133). Ayrıca işte bu sûrede ve A’lâ sûresinin 38. âyetlerinde Suhuf-u İbrahim'den ve Suhuf-u Musâ’dan bahsedilmektedir. Bu iki suhufun içerdiği hükümlerle ilgili olarak işte bu sûrede, bu âyette ve devamında bilgi verilmektedir. Musâ'nın sahifeleri ifadesiyle Tevrat kastedilmekle beraber, İbrahim'in sahifeleri hakkında Kur'an'ın dışında, her hangi bir yerde yeterli bilgi yoktur. Hattâ Yahudilerin ve Hıristi-yanların kutsal metinlerinde bile bunlardan söz edilmez. Sadece Kur'-an-ı Kerim'de birisi bu sûrede bu âyet devamında, birisi de A'lâ sûresinde olmak üzere iki yerde Hz. İbrahim'in getirdiği talimattan bazı bölümler zikredilmiştir.

Hz. İbrahim (a.s) indirilen sahifelerin mübarek ramazan ayının ilk gecesi indirildiğine dair Vâsıle b. el-Eska' (r.a)'den gelen bir rivâyet vardır (Ahmed İbn Hanbel, IV,107). Bu sahifelerin ihtiva ettiği hakikatlerin tevhid, ibadet, ahlâk, muamelât ve ahkâm esasları olduğunu anlamak için herhangi bir vesikaya gerek yoktur. Çünkü Cenab-ı Hakkın risâlet ve nübüvvetle ilgili koyduğu şartlardan ve Kur’an-ı Kerim'den bunu anlamak kolaydır. Nitekim işte bu âyetlerde ilk sahifelerin yani Hz. İbrahim ve Hz. Musâ sahifelerinin ihtiva ettiği gerçekler şöyle maddelendirilebilir. Bunlar her peygamberin getirdiği şeriatta temel esasların aynılığını, değişmezliğini göstermesi bakımından da önemlidir: Herkes yaptıklarından mesuldür. Bir şahsın yaptıklarından ancak kendisi sorumludur. Hiç kimse başkasının cezasıyla cezalandırılmaz. Her şahıs yaptığının karşılığını görecektir. Başkasının yaptığı amellere kimse ortak olamaz. Hiç kimse yapmadığı amelin karşılığını ala-maz. Ve "Dönüş Allah’adır. Güldüren ve ağlatan, dirilten ve öldüren; çiftleri, erkek ve dişiyi, döl yatağına düşen meni'den yaratan O'dur. Öldükten sonra dirilten O'dur. İhtiyaçları veren ve zenginleştiren O'dur. Gökte ve yerde olanların Rabbi O'dur".

Kur’an'da peygamberlerin sözlerini ve mücâdelelerini incele-diğimiz zaman, kendilerine indirilen sahifelerin içeriği ile ilgili örnekleri çoğaltmak mümkün olur. Taberi'de Hz. Şit'e verilen sahifelerden şöy-le bir cümle nakledilmektedir: "Âdem oğullarına söyle ki, bir şart koştuklarında ona şahit tutsunlar, ta ki inkar edemesinler. Nitekim Âdem, benim ahdimi unuttu İblis de onu aldattı ve Cennetten çıkmasına se-bep oldu" (Taberi, Tarih, I/93).

Hem bu sahifelerin, hem de diğer semavi kitapların; kitap gön-derilmeyen peygamberlerin tebliğ görevinde hükümlerine tabi olduk-ları metinler olduğunu ifade bakımından da şöyle denilmektedir "İdris (a.s) Şît aleyhisselâmın suhufunu okurdu ve ahaliyi o kitabın hükmü-ne davet ederdi. Hak Teâlâ ona da otuz sahife gönderdi. O bu sahi-feleri kendi eliyle yazdı. Âdem (a.s)'dan sonra ilk kalem tutup yazı ya-zan İdris (a.s)'dır." İdris (a.s) şöyle dedi: "Ya Rıdvân, ben Hak Teâlâ-nın peygamberiyim. Benim makamımın cennet olacağını suhufta gör-düm" (Taberî, Tarih, I/95, 97).

Suhuf kelimesi Kur’an-ı Kerîm'de devamlı bu çoğul sığasıyla kullanılır şöyle ki: 1- Suhufu Müneşşera: Dağıtılmış sahifeler halinde tezkireler manâsınadır (Müddessir, 52). Bu, Kur’an tabiriyle, ehl-i küf-rün, bütün insanlığa rehberi olarak indirilen Kur’an yerine, şahısları adına bir takım sahifelerden oluşan tezkireler indirilmesini istemelerini ifade etmektedir. Bu istek kendisini toplumdan üstün ve ayrı gören küfür egosunun tezahürlerinden biridir. Ancak bu istekleri gerçekleşse bile yine de inanmayacakları, belirtilmektedir (Müddessir, 53). Neşredilmiş, dağıtılmış sahifelerle ilgili olarak "Sahifeler neşredildiği vakit" (Tekvir,10) buyurulmaktadır. Neşredilen bu sahifeler iki çeşittir. Bun-lardan birincisi amel defterleridir ki bunların neşri, hesap işin açılma-ları demektir. İbnül-Mümin'in İbn Cüreyc'den rivâyetine göre, "İnsan ölünce sahifesi dürülür. Sonra kıyamet günü açılır ve ona göre hesabı görülür." İkincisi de; "Artık kitabı sağ eline verilen kişi der ki: Alın kita-bımı okuyun. Kitabı sol eline verilen ise, o da der ki: Keşke bana ki-tabım verilmeseydi" (Hâkka,19-25); "Artık kimin kitabı sağ yanından verilirse; o, kolay bir hesap ile sorguya çekilecek... Kiminde kitabı sır-tının arkasından verilirse; o da helâki çağıracak" (İnşikak,7-10) olarak bildirilen hesabın görüşülmesinden (rüyetinden) sonra ilâm gibi neş-redilip dağıtılacak sahifelerdir. Bunların neşri, dağıtılıp sahiplerine ve-rilmesi demektir. Buna bazı hadislerde "Tetâyur-ı suhuf sahifelerin u-çuşması" tabir olunmuştur. 2- Suhuf-u Mükerrame ve Suhuf-u Mutah-hare: Bu ikisi de Kur'an-ı Kerimin isimleridir. Kur'an-ı Kerimi vasıflar-lar. Birincisi "O Kur'an, şerefli -üstün, yüceltilmiş, tertemiz kılınmış sa-hifelerdedir-" (Abese,13-14) şeklinde; ikincisi de, "Allah'tan gönderilmiş bir elçi ki, tertemiz sahifeleri okumaktadır. Onların içinde dosdoğru yazılı hükümler vardır" (Beyyine, 2-3) şeklindedir.

Kur’an-ı Kerim Mekke'de inmeye başlamıştır. İndiği günden iti-baren hem ezberlenmiş, hem de her biri ağaçtan, deriden, taştan, ke-mikten, yapraktan birer safha ve levha üzerine tespit edilmiş, ayrı ayrı defterlere yazılmış, itina ile zapt ve hıfzedilmiştir. Bunlara mushaf gibi hepsi bir cildde olmak manasına suhuf denilemezse de, her biri bir sahife demek olacağından, ayrı ayrı bir halde

sahifeler manasına su-huf kavramı onları kapsar. Burada suhuf Kur'an-ı Kerim sahifeleri ma-nâsına kullanıldığına göre, Kalem sûresinin birinci âyetinde kendisine yemin edilen kalemin Levh-i Mahfûza yazdığı sahifelere, meleklerin Levh-i Mahfûzdan istinsah edip vahiy ile getirdikleri sahifelere ve son-ra mushaf sahifelerini teşkil eden alel-umum Kur'an sahifelerine sa-dıktır. Kur'an sahifelerinin iki kapak arasında toplanmış mevcut şek-line Mushaf denmesi bundandır.

(Buhâri, Tefsiru Sûre-i Gâf, 9)

Peki acaba bu kitaplarda, bu sahifelerde ne vardı? Neyi hükmetmişti Rabbimiz bu kitaplarda?

38-41. "Hiç bir günahkâr başkasının günah yükünü yüklenmez; İnsan ancak çalıştığına erişir. Onun çalışması şüphesiz görülecektir. Sonra ona karşılığı eksiksiz verilecektir."

Rabbimizin önceki elçilerine gönderdiği kitaplarında da bu son elçiye gönderilen kitaptakilerin aynısı varmış. Bir kere hiçbir kimse bir başkasının yükünü yüklenmeyecek, bir başkasının günahından sorumlu tutulmayacaktır. Herkesin kazandığı kendisinedir, kimse başkasının yükünü taşımaz. Her bir nefis, her bir kimse kendi lehinde ve aleyhinde kazandıklarıyla, yaptıklarıyla sorumludur. Hiç kimse kendi kazandıklarının, kendi yaptıklarının dışında başkalarının amelleriyle değerlendirilmeyecektir. Kimse kimseye yardımcı olamayacak, kimse kimsenin günahlarını hafifletemeyecektir. Kimse kimsenin yükünü yüklenemeyecek, kimse kimseye yardım edemeyecek, kimse kimseye bir fayda sağlayamayacaktır. Çünkü insanlar için ancak kendi sa'-yi, kendi mesaisi, kendi çalışıp çabalaması, kendi ameli, kendi kazan-dıkları vardır. Herkes kendi sa'yinin, kendi amellerinin karşılığını göre-cektir. Tastamam, eksiksiz olarak işlediklerinin karşılığı kendisine verilecektir. Hiç kimse zerre kadar bir haksızlığa uğratılmayacaktır.

42. "Doğrusu son varış Rabbinedir."

Çünkü nihâyet varış Rabbinedir. Dönüş Allah'adır. Yaşadığınız bu hayatın sonunda bir gün Allah'a dönecek, yaptıklarınızın hesabını Allah'a ödeyeceksiniz. Rabbinizin sorgulamasıyla ve hakkınızda vereceği hükümle karşı karşıya kalacaksınız. Hayır ya da şer, iyilik ya da kötülük ne yapmışsanız, onların değerlendirilmesiyle karşı karşıya geleceksiniz. İnsanlar, toplumlar, mü'minler, kâfirler, zalimler, mazlumlar, yeryüzünde kan kusturanlar, kan emenler, kanı emilenler, sömürenler, sömürülenler, aç bırakılanlar, aç bırakanlar,

ezenler, ezilenler, hepsi yarın Allah'ın huzurunda toplanacaklar. Attıkları her adımları, alıp verdikleri her nefesleri onları ölüme doğru yaklaştırmaktadır, hesaba, kitaba yaklaştırmaktadır.

43. "Doğrusu, güldüren de ağlatan da O'dur."

Ağlatan da O'dur, güldüren de. Birbirine zıt olan ağlamanın sebeplerini de, gülmenin sebeplerini de yaratan Allah'tır. Gamı, kederi, sevinci, neşeyi de yaratan Allah'tır. Yarın kimilerini yaptıklarının karşılığı olarak cennetle güldürecek, kimilerini de cehennemle ağlatacak olan da O'dur. Kimilerini işledikleri kötü amellerini içinde toplayan amel defterleriyle ağlatacak, kimilerini de güzel amelleriyle güldürecek. Kolay bir hesapla sevinç içinde ehlinin yanına, kendisini bekleyen zevçlerinin ve zevcelerinin yanına gönderecek.

Güldüren ve ağlatan Allah'tır. Öyle değil mi, Allah'ın ağlattığını kim güldürebilir? Allah'ın güldürdüğünü kim ağlatabilir? Allah'ın öldürdüğünü kim diriltebilir? Allah'ın hayat verdiğinin hayatını ondan başka kim alabilir? İnsanlığın kaderi Allah'ın elindedir.

44. "Doğrusu dirilten de, öldüren de O'dur."

Yine dirilten de O'dur, öldüren de. Hayat ve ölüm konusunda söz sahibi O'dur. Hayatı veren de, alan da O'dur. Hayat sahibi, tüm varlığın, hayatın sebebi O'dur ve sonunda ölümü tattıracak olan da O'dur. Göklerde ve yerlerde canlı-cansız ne varsa hepsini yaratan, hepsini hayata getiren ve hepsinin hayatını düzenleyen O'dur. Onun hayat verdiklerini kimse öldüremez, öldürdüklerini de kimse dirilte-mez. Var mı Allah'tan başka böyle güç ve kudret sahibi? Tüm dünya birleşse Allah'ın öldürdüğü bir canlıyı tekrar diriltebilirler mi? Olmayan birinin, yok olan birinin yaratılmasından söz etmiyorum. Bırakın yoktan bir insan yaratmalarını, ölmüş, ruhu çıkmış ama bedeni yerinde duran, organları yerinde duran, sadece ruhu çıkıp gitmiş bir cesede yeniden hayat verebilecekler mi? Şu egemenlik bizdedir, yetki bizdedir, yasa koyma hakkı bize aittir diyenler insanın, ya da kendilerinin bir tırnağını bile yaratabilirler mi? Biz mâlikiz diyenler, mülkün sahibi biziz diyenler kendi hayatlarına mâlik olabiliyorlar mı? Ölmemeyi becerebiliyorlar mı? Saçlarının ağarmasına, bellerinin bükülmesine engel olabiliyorlar mı?

45-46. "Doğrusu, atıldığı zaman bir meniden erkek ve dişi olarak iki çifti (Eşi) yaratan O'dur."

Gerek insanlardan, gerekse hayvanlardan erkek ve dişi çiftleri yaratan

Allah'tır. Hem de bir meniden ki, o rahme atılmıştır. Ana rahmine atılmış bir meniden erkeği ve dişiyi yaratan O'dur.

Rabbimiz burada kendi yaratıcılığına dikkat çekiyor. Erkeği ve kadını atılmış bir meniden yarattığını haber veriyor. Akıldan, fikirden, iradeden, bilgiden mahrum bir damla suyun erkek ve kadın olması gerçekten akıllara durgunluk veren bir şey. Atılan bir damla sudan erkek ya da dişi olarak bir insan meydana geliyor. Bu bir damla suyun içinde eli, ayağı, gözü, kulağı, eti, derisi, kemiği olan, konuşan, gülen, ağlayan, hisseden, iman eden, küfreden, erkek olan, kadın olan bir insan çıkıyor. Bunu Allah'tan başka yapabilecek yoktur. Dost da, düş-man da, mü'min de, kâfir de biliyor ki, Allah bu insanı işte bu bir damla sudan meydana getiriyor. Bu bir damla suya "erkek ol! Ya da kadın ol!" diyor ve sonunda Rabbimizin fermanıyla birisi erkek diğeri de kadın oluyor. Bunu Allah'tan başka kimse yapamaz. Meninin içindeki bu sistemi koyan Allah, dilediğini erkek dilediğini de kadın yapıyor. Ne yaptığını, ne yapacağını bilen Rabbimiz bu dengeyi çok güzel kuruyor. Öyle değil mi? Eğer yeryüzünde sadece erkek veya sadece kadın olsaydı o zaman insan türünün kökü kesilirdi.

47. "Doğrusu ölümden sonra tekrar dirilten de O'-dur."

Bu dünyadaki yaratma Allah'a ait olduğu gibi, diğer yaratma da O'na aittir. Ölümden sonraki diriliş de Allah'a aittir. Dünyadaki bu hayatı var eden Allah elbette ölümünden sonra insanları tekrar yaratmaya, tekrar diriltmeye kâdirdir.

48. "Doğrusu zengin eden de varlıklı kılan da O'-dur."

O'dur zengin kılan, kanaatkar kılan. Fakiri zengin eden, servet veren O'dur. Doyuran O'dur, besleyen O'dur, rızık veren O'dur. Şu anda sahip olduğumuz her şeyi veren O'dur. Ev, arazi, bağ, bahçe, mal, mülk veren O'dur. Dilediğine zenginlik, dilediğine de fakirlik veren O'dur.

Düşünün bir meni iken, basit bir kan pıhtısı, basit bir su damlası iken, elimiz yok, ayağımız yok, aklımız yok, fikrimiz yok, gücümüz-kuvvetimiz yokken, varlığımızdan bile haberdar değilken, kendimizi bile korumaktan acizken bizi yaratan, bizi adam eden Allah'tır. Ana rahminden dünyaya geldiğiniz günü bir hatırlayın. Neyiniz vardı? Aklımız yoktu, bilgimiz yoktu, malımız, gücümüz, çevremiz, kredimiz, hattâ baba evinde bize ait bir odamız bile yoktu. Hiçbir şeysiz, yapayalnız, güçsüz, kuvvetsiz, bakışsız, görüşsüz, konuşmasız aciz bir varlıktık. Bize mal verdi, mülk verdi, servet verdi. Her şeyimizi kendisine borçluyuz.

Öyleyse bu âyetler çerçevesinde kendi kendimize şunu diyeceğiz: Bizi yaratan, bizi pek çok nîmetleriyle perverde eden ne bu Rabbimize karşı bu halimiz ne böyle? Kim tarafından yaratıldık? Kimlere minnet duygusu içindeyiz? Kimin ekmeğini yiyor, kimin kılıcını sallamaya çalışıyoruz? Kim var etti bizi? Kime kulluk ediyoruz? Kim verdi bu servetlerimizi, kimin yolunda kullanıyor, harcıyoruz? Var mı Allah'tan başka zenginlik veren? Var mı Allah'tan başka mülke sahip olabilen? Şu yeryüzünde tanrılık iddiasında bulunan, "insanlar bize itaat etmek, bizim yasalarımıza tabi olmak zorundadır" diyenler içinde sahip oldukları zenginliklerini koruyabilen var mı? Hani nerede bizden önceki zenginler? Nerede güçlüler? Nerede melikler, hükümdarlar? Şu anda onların hepsi de üzerlerine basa basa, tepine tepine gezdiğiniz bir dünyanın, bir toprağın altında değiller mi?

49. "Doğrusu Şi'ra yıldızının Rabbi O'dur."

Yine O Allah Şi'ra yıldızının Rabbidir. Yıldızların Rabbi, yıldızların yaratıcısı, yıldızların yasasını koyan, yıldızlara egemen olan, onların hayat programlarını belirleyen de Allah'tır. Yani ey insanlar, sizler yıldızların Rabbi olan Allah'ı bırakıp ta O'nun yarattıklarını tanrılaştırmaya mı çalışıyorsunuz? Tüm yıldızların boyunlarındaki iplerin ucu elinde olan Allah'ı bırakıp ta O'nun yarattıklarına mı tapınmaya çalışıyorsunuz? Hayır hayır, kulluk yaratıcının hakkıdır. Yıldızları yaratan, yerdekileri ve göktekileri yaratan Allah'tır. Öyleyse hamd da Allah'a aittir. Övgü ve senâ Allah'a aittir. Övülmeye lâyık tek varlık Allah'tır. Kulluk edilmeye lâyık tek varlık O'dur.

Böyle iken Allah'ı tanımayanlar başkalarına hamd etmeye çalışıyorlar. Başkalarını övmeye, başkalarına kulluk etmeye, Allah'ın yarattığı varlıkları yaratana denk tutmaya çalışıyorlar. Kimileri Allah'ın yarattığı yıldızları, ayı, güneşi, kimileri maddeyi Allah yerine koyarak Allah'a denk tutuyor, kimileri Allah'ın yarattığı kulları Allah makamına oturtarak O'na denk tutuyorlar. Kimileri yeryüzünde O'na arkadaşlar, ahbaplar, vekiller ve yetkililer izâfe ederek, kimileri Allah'a çocuklar izâfe ederek, kimileri Allah'ın yarattığı ateşe, kimileri taşa, toprağa, ki-mileri kadına, kimileri Allah makamına oturttukları insanlara, tâğutlara tapınarak onları Allah'a denk tutmaya çalışıyorlar. Halbuki bunların hepsi birer yaratıktır. Hepsi de Allah'ın yarattığı kullardır. Kulluk onların değil, onları var edicinin hakkıdır.

Yıldızları yaratan Allah'tır. Hem şu gökyüzündeki dünyanızdan

milyonlarca kere daha büyük yıldızları, hem de şu anda karşılarında vecd ve istiğrak halinde secdelere kapandığınız, kendilerine arz-ı ubûdiyetlerde bulunduğunuz, alkışladığınız, kulluğun zirve noktasında huzurlarında kendinizden geçtiğiniz her türlü sosyal ve ekonomik yıldızları, sanat dünyasının yıldızlarını yaratan da O'dur. Toplum içinde yıldızı parlayanları yaratan O'dur. Allah yanında, yaratıcıları yanında göktekilerin bile bir değeri yokken yerdekilerin ne değerleri var ki onlara tapınmaya çalışıyorsunuz?

50-51. "İlk Âd milletini, Semûd milletini yok edip geri bırakmayan O'dur."

O Allah ki ilk Âd'ı helâk etti. Semûd'u da yok eden O'dur. Unutmayın ki onlar da sizin gibi davrandılar. Yaratıcılarına karşı, Rab-blerine ve Rabblerinin elçilerine karşı savaş açtılar. Allah'ın kendilerine bir rahmet olarak gönderdiği Hud'u (a.s) dinlemediler. Allah'ın elçisinin kendilerine Allah'tan getirdiği hayat programıyla ilgilenmediler. Allah karşısında kendilerini güç kuvvet sahibi, egemenlik sahibi gördüler.

Fecr sûresinde Rabbimizin beyan buyurduğu gibi gerçekten Âd kavmi gibisi memleketlerde bir daha yaratılmamıştır. Güçlerine, kuvvetlerine, yeryüzünde kurdukları medeniyetlerine güvenerek "yeryüzünde bizden daha güçlü kuvvetli kim var?" diyorlardı.

Âd kavmi yeryüzünde büyüklük tasladı, müstekbir davrandı. "Yeryüzünün en süper gücü biziz" dediler. Allah'ın elçisi Hud'a (a.s) ve beraberindeki Müslümanlara karşı haksız yere büyüklük tasladılar. Allah'ın elçisi Hud (a.s) kendilerini Allah'ın azabıyla korkutunca da de-diler ki, "bizden daha kuvvetli hiç kimse yoktur. Yeryüzünde hiç kimse bizi alt edemez. Bizimle kim baş edebilir? Kim bizimle boy ölçüşebilir? Hiç kimse bize azap gönderemez. Kimse bizim huzurumuzu boza-maz. Bizler şu anda sahip olduğumuz güç ve kuvvetle, şu anda zirvedeki medeniyetimiz, uzun boylarımız, güçlü pazılarımızla her şeyi bertaraf ederiz. Bize bir azap gelse bile biz onu savuşturma gücüne sahibiz." Uzun boylarına, güçlü pazılarına, mevcut medeniyetlerine güvenerek Allah'a ve Allah elçilerine kafa tutmaya kalkıştılar. Ama kendilerini yaratan, bu güçlerini kendilerine veren Allah'tan gafil oldular. Allah'ın kendilerinden daha güçlü olduğunu hesap edemediler. Kime kafa tuttuklarını, kime karşı geldiklerinin, kiminle savaşa tutuştuklarının farkına varamadılar. Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle, Allah'ın elçisiyle alay ettiler.

Allah'ın elçisiyle pazarlığa tutuştular. "Tamam, ilâh olarak Allah'ı kabul edelim ama tek ilâh olarak asla kabul etmeyiz" diyorlar. "İlâhlardan birisi olarak O'nu da dinleyelim, ilâhlardan birisi olarak O'na da kulluk yapalım, ama tek ilâh olarak sadece O'na kulluğa hayır" dediler. "Çünkü bizim hayatımıza karışacak başka ilâhlarımız da var. Hayatımızda sözünü dinleyeceğimiz başka Rabblerimiz de var. Bizim Allah'tan başka hukuk tanrılarımız, eğitim, şifa, siyasal tanrılarımız da var. Tamam bu tanrılardan birisi olarak Allah'ı da dinleyelim, ama öteki tanrılarımızı da dinlemek zorundayız" dediler.

Allah da onlara ***"Sarsar"*** denen şiddetli, çok soğuk bir fırtına ya da taş yağdıran azgın, atiye bir fırtına gönderdi de taş taş üstünde kalmadı. Her şeyi büküp büküp atıverdi. Allah o kahredici, helâk edici, mahvedici rüzgarı o kavmin üzerine sekiz gün yedi gece mûsâllat kıldı, rüzgara emretti, o da o onların üzerine esip durdu. Yani salladı durdu orayı. Her şeyi birbirine vurdu, her şeyi birbirine kattı, hepsi mahvoldular, sanki orada hiç insan yaşamamıştı der başka bir sûrede Rabbimiz. Sanki onlar orada tuş oldular, yerle bir oldular. Sanki içi boş hurma kütüklerine, içini kurt yemiş hurma kovanlarına döndüler. Yirmi metre, otuz metre boyundaki insanlar kadınlarıyla, erkekleriyle, çocuklarıyla diz çöküp uzanıverdiler yerlere. Güçleri, kuvvetleri, pazıları, baldırları, medeniyetleri hiçbir şeye yaramadı. Varlıkları onları bu helâkten kurtaramadı.

Onlardan sonra onların yerine Semûd'u getirdi Rabbimiz. Semûd kavmine de kardeşleri Salih'i elçi olarak gönderdi. Bu toplum da Allah'ı ve elçisini reddetti. Allah'ın hayatlarına karışmasına izin ver-mediler. Peygambere hayat hakkı tanımadılar. Rivâyetlere göre kendilerinden öncekilerin rüzgar ve sarsıntıyla yok edildiklerini bildikleri için güya dağların üzerlerinde kayalardan mağaralar yontarak kendilerini Allah'tan gelebilecek muhtemel bir azaba karşı sağlama almaya çalıştılar. Bunlar da tıpkı kendilerinden öncekiler gibi Allah'ın bu âyetine tahammül edemediler. Allah'ın kendilerine gönderdiği deve âyetini ortadan kaldırmaya yöneldiler. Allah'ın yasasını ortadan kaldırmaya yöneldiler. Allah'ın arzında Allah'a hayat, Allah'ın âyetine hayat hakkı tanımadılar ve kendileri için hayır olan, tek suçu kendilerine süt verip onları beslemek olan bu deveyi ayaklarından biçerek öldürüverdiler.

Bunun üzerine onları da Allah'tan bir racfe yakalayıverdi. Bir sayha, bir ses, bir titreşim, geberin diye bir ses yakaladı da dizlerinin üzerinde çöküverdiler. Oldukları yerde diz çöküverdiler. Güvendikleri evleri, villaları, saltanatları, medeniyetleri bir anda çöküverdi. Güçleri, kuvvetleri teknolojileri

bir sayha ile bir anda çöküverdi. Bir saika, bir yıldırım, bir titreşim, ya da geberin diye bir ses geliverdi de ne evleri, ne köşkleri, ne medeniyetleri kendilerini helâkten kurtaramadı. Keşke daha önceden secdeye kapansalardı. Keşke daha önceden Rable-rinin emirlerine boyun büküp O'nun istediği hayatı yaşamaya yönelselerdi. Onlar böyle diz çökmeye yanaşmayınca Rabbimiz zorla diz çöktürüverdi onları.

52. "Daha önce de Nuh milletini yok eden O'dur; çünkü onlar çok zalim ve pek taşkın kimselerdi."

Daha önce de Nuh toplumunu helâk etmişti Rabbimiz. Nuh kavmi, çok uzun ömürlü insanlardı. Ama Rabblerine isyan eden, Rab-blerinin kendilerine açtığı rahmet kapısı Nuh'a (a.s) ve onun getirdiği hayat programına değer vermeyen bu insanları uzun ömürleri kurtaramadı. Çünkü onlar da zalim ve tuğyan içinde bir hayatın adamıydılar.

Allah'ın kendilerine gönderdiği Nuh'u (a.s) yalanladılar. Rab-bimiz de onu ve beraberindeki inananları, onun safında yer alıp, tercihlerini peygamberden yana kullanan, peygamberin mücâdelesini destekleyenleri bir gemide kurtardı. Peygamberle birlikte ona iman e-den, tercihini peygamber yolunda olmaya kullanan, oylarını peygamberin gemisinde, peygamberin terekesinde, peygamberin safında olmaya kullananları kurtardı, ötekilerin tamamını bir tufanla helâk etti. Allah'a kafa tutan, peygamberi reddeden, içlerindeki salih kimseleri putlaştırıp Allah'tan gelen vahyin önüne bunları kalkan olarak diken bu zalimleri de böylece helâk etti Rabbimiz.

Kur'an'ın başka âyetlerinde, "çünkü onlar kör bir toplumdu" diyor Rabbimiz. Kördü onlar, gerçeği görecek gözleri yoktu. Allah'tan gelen mesajla ilgilenmediler, Allah'ın elçisine değer vermediler, hakkın ne olduğunu hiçbir zaman bilemediler. Kör bir toplum olmalarından ötürü de denizde boğulmayı hak ettiler ve sonunda da cehennemi boyladılar.

Bir toplumu daha helâk etti Rabbimiz. Allah'a, Allah'ın elçisine karşı gelen, hayatlarına Allah'ı da, Allah'ın elçisini de karıştırmak istemeyen, kendi bildiklerince bir hayat yaşamaktan yana tavır sergileyen Nuh toplumu da helâk edilirken, beri tarafta aynı toplum içinde Allah'a ve Allah'ın elçisine teslim olanlar da kurtulanlardan oldu. Başka kimi helâk etmiş Rabbimiz?

53-54. "Lût milletinin kasabalarını yere batıran, onları gömdükçe gömen O'dur."

Helâk edilen toplumlardan birisi de Lût'un (a.s) toplumudur. Altı üstüne getirilen kasabalardan birisi de Lût'un (a.s) toplumudur. Çünkü onların âlemlerde görülmemiş, yeryüzünde hiçbir kavmin yap-madığı korkunç bir hastalıkları vardı: Lûtîlik. Erkeğin kadınları bırakıp erkeklere gitmesi. Lût'un (a.s) toplumunun pisliği buydu. "Allah'ın elçi-si yapmayın, etmeyin, sizler fahişeye mi gidiyorsunuz? Aşırılığa, fah-şaya mı gidiyorsunuz? Dünyalarda sizden önce hiçbir kavimde görül-memiş, hiç kimsenin yapmadığı bir hayasızlığı mı yapmak istiyorsu-nuz? İnsanların dışında hayvanlar âleminde bile benzeri görülmemiş çok çirkin bir şeyi mi yapmaya gidiyorsunuz? Allah'ın istemediği bir hayatı yaşamaktan vazgeçin," diye uyarır.

Ama toplum adam olmaya yanaşmaz. "Hattâ çıkarın bu peygamberi şehrimizden! Atın bu adamları şehrimizden, çıkarın onları beldemizden, atın bu adamları okullarımızdan, sürün bu adamları kentimizden, yok edin bunları! Temizleyin bu adamları sokaklarımızdan, çünkü bunlar temizlenmek isteyen kimselerdirler. Temizlik istiyor bunlar. Aşırı temizlikten yanalar bunlar. Madem ki temizlik istiyorlar, madem ki temizlikten yanalar, öyleyse çıkarın bunları şehrimizden de diledikleri yerde diledikleri kadar temizlensinler. Bunlar memleketin düzenini bozuyorlar. Bunlar ülkenin yeknesaklığını zedeliyorlar. Bunlar bizim ülkemizde fitne çıkarıyorlar. Bizler ne güzel erkek erkeğe, kadın kadına bir ayırım yapmadan cinsel arzularımızı tatmin edip keyiflerimize bakarken, bu adamlar Allah'tan, dinden, Allah yasalarından bahsederek homoseksüelliğe, zinaya karşı çıkarak bizim huzurumuzu kaçırıyorlar. Yok haramdı, yok helâldi diyerek bizim iştahımızı kaçırıyorlar. Huzurumuzu kaçıran, bize Allah'ı, âhireti, haramı, helâlı, hesabı, kitabı, namusu, iffeti hatırlatan ve böylece zevklerimizi kaçıran bu insanları çıkarın ülkemizden de biz de rahat bir şekilde istediğimiz suçları işleyebilelim, keyfimize göre bir hayat yaşayabilelim" diyorlar-dı.

Kur'an'ın başka sûrelerinde anlatıldığına göre Rabbimiz de onların üzerine öyle bir yağmur yağdırdı ki, işlerini bitiriverdi. Kasabanın altını üstüne getiriverdi de Lût'a (a.s) iman eden iki kızcağızı hariç kâfirlerin kökünü kazıyıverdi. Onun içindir ki Lût kavminin Kur'an'da bir başka ismi de ***"Mu'tefikat"***tır. Yani altı üstüne getirilmiş bir toplum... Allah üzerlerine bir yağmur göndermiş, o yağmurun arasında taş yağdırmış ve melekler de her biri beş bin kişiden ibaret olan iki şehrin altını üstüne getirivermişlerdir. Bu toplumun bulunduğu yer bugünkü Bahru'l Muhît yâni ölü deniz diye anılan Lût

gölü ve çevresidir. Burası deniz seviyesinden çok daha aşağılarda bir çukurdur ki, bu toplumun yere battığının göstergesidir.

55. "Ey Kişi! Rabbinin hangi nîmetinden şüpheye düşersin?"

Öyleyse ey bu âyetleriyle Rabbinin gücünü, kudretini, Rabbi-nin nîmetlerini tanıyan insan, söylesene Rabbinin hangi nîmetine karşı şüpheli davranıyorsun? Tüm bu gerçekleri bilen seni Rabbinin vahyine karşı, Rabbinden sana gelen hayat programına karşı şüpheye sevk eden ne? Yani işte sizden önceki toplumların nasıl helâk edildiklerini gördünüz. Allah'a kafa tutanların âkıbetlerine muttali oldunuz. Hal böyleyken halâ onların yolunu mu takip etmeye çalışıyorsunuz? Onlar Allah'ın vahiy nîmeti, kitap nîmeti, risâlet nîmetini yalanlayıp şüpheye düştüler, bu nîmetler konusunda peygamberlerle münakaşaya tutuştular da Allah onların işlerini bitirivermedi mi?

56. "İşte ilk uyaranlar gibi bu Muhammed de bir uyarandır."

İşte bu uyarılar ilk peygamber Hz. Adem'den (a.s) bu yana de-vam edip gelen uyarılardır. Hz. Adem'den (a.s) bu yana Allah'ın tüm elçileri Rabblerinden gelen bu uyarılarla toplumlarını uyarmışlardır. İşte şu anda da son elçinin uyarılarıyla karşı karşıyasınız. Ama siz bilirsiniz. İsterseniz ilgilenmeyin bu uyarılarla. Kulak vermeyin bu son elçinin uyarılarına. İsterseniz kitapsız ve peygambersiz bir hayat yaşamaya devam edin. Ama unutmayın ki:

57. "Kıyamet yaklaştıkça yaklaşmıştır."

Unutmayın ki yaklaşan yaklaşmıştır. Kıyamet yaklaşmıştır. Göklerin, yerlerin, tüm kâinatın, tüm varlıkların, insanların, meleklerin, dağların, taşların yok olacağı kıyamet yaklaşmıştır.

58. "Onu Allah'tan başka ortaya koyacak yoktur."

Allah'tan başka o kıyameti getirecek, gerçekleştirecek, açacak, keşfedecek, onun ne zaman gerçekleşeceğini bilecek hiçbir güç ve kudret yoktur. Ama Allah onu size açmayacaktır. Kıyamet saati gelip çatana kadar onun zamanını hiç kimseye bildirmeyecektir. O emir verdi mi kıyamet kopacaktır. Artık göklerde ve yerde hayat bitecektir.

59. "Bu söze mi şaşıyorsunuz?"

Ne oluyor? Allah'ın bu sözüne mi şaşıyorsunuz? Allah'ın kitabına mı şaşıyorsunuz? İnanılmayacak bir söz mü kabul ediyorsunuz Allah'ın kitabını? Allah'ın bu sözünde tuhaflık mı görüyorsunuz? Tuhaf mı buluyorsunuz Allah'ın

kıyamet hükmünü? Siz bilirsiniz.

60-61. "Gülüyorsunuz. Ağlamıyorsunuz, habersiz oyalanmaktasınız."

Allah'ın bu âyetlerini duyduğunuz halde ağlamıyorsunuz da gülüyor musunuz? Kıyamet, hesap, kitap o kadar yaklaştı ki, defterlerinizin dürülmesi o kadar yakın ki, siz halâ ağlamıyorsunuz da gülüyorsunuz? Ağlanacak halinize gülüyorsunuz. Öyle bir hayat yaşıyorsunuz ki, öyle bir dünyanız var ki hep gülmeden, eğlenmeden ibaret. Yaklaşan ölümü, yaklaşan kıyameti unutup keyif peşinde koşuyorsunuz. Ağlanacak halinize gülüyor, gaflet içinde bir hayatın içine gömülüyorsunuz. Başınıza geleceklerden habersiz oyalanıyorsunuz, başınızı dik tutmaya çalışıyorsunuz. Hayır hayır, vazgeçin bu gidişten.

62. "Artık secdeye varın Allah'a kulluk edin."

Hemen bir secde edelim. Rabbimizden bir secde emri geliyor. Artık secdeye varın. Secdeye yaklaşın. Allah karşısında bel bükün, boyun eğin. Hayatınızın her konusunda Rabbinizi dinleyin. O'nun emirlerine itaat edin. O'nun emir ve yasakları karşısında boyun bükün. Allah karşısında ukalalık etmeyin. O'nun kitabından habersiz bir hayat yaşamaya kalkışmayın. Kendi görüşlerinizi, kendi anlayışlarınızı Allah'ın emir ve yasaklarının önüne geçirmeyin. Allah'a akıl vermeye, yol göstermeye kalkışmayın. Her konuda Allah'ı dinleyin. Allah'a kulak verin. Allah'ın istediği gibi yaşayın. Allah ne demişse, nasıl tarif et-mişse, hemen hiç beklemeden, savsaklamadan, şeytan gibi duymaz-dan, anlamazdan gelmeden hemen uygulamaya koyarak Rabbinize secde edin. "Tamam ya Rabbi, baş üstüne ya Rabbi, anladım ya Rabbi, hemen uygulamaya koyuyorum ya Rabbi!" diyerek Allah'a sec-de edin.

Meselâ Rabbiniz tarafından size örtünün denilmişse, Rabbiniz-den böyle bir emir almışsanız, hemen hiç beklemeden bu konuda secdeyi gerçekleştirin. Hemen Rabbinizin istediği biçimde örtünün. İşte bu konuda secde hemen emri yerine getirmektir. Veya meselâ na-maz kılın, çocuklarınızı Müslümanca eğitin, Kitapla tanışın, sünnetle buluşun, hayatınıza Allah'ın istediği biçimde program yapın denilmişse, hemen hiç beklemeden, hiç zaman kaybetmeden "baş üstüne ya Rabbi" diyerek bütün bunları uygulamaya koymak üzere secde edeceğiz. Tüm bu konuların secdesini, teslimiyetini gerçekleştireceğiz Allah'ın izniyle.

Secde inkıyattır. Secde Allah'ın emirlerine boyun eğmek, itaat etmektir. Secde, "baş üstüne ya Rabbi! Anladım ya Rabbi! Hemen gereğini yerine getiriyorum ya Rabbi!" demektir. İtiraz etmemenin, yan çizmemenin,

savsaklamamanın beyanıdır secde. Uygulamaya koymanın beyanıdır secde. Secde, Kur'an okununca, Kur'an'da gelen Rabbimizin emirlerine, yasaklarına, beyanlarına evet demek, inandım demek, ben buna teslim oldum demektir.

Öyleyse Kur'an âyetleri okununca aklı işin içine karıştırmadan secde etmek zorundayız. Namaz kıl denince, iyi ama yahu abdestim yok demeden, itiraz etmeden, mâzeretlerin arkasına saklanmadan, aklı işin içine karıştırmadan hemen namaza doğrulmak zorundayız. "Tamam anladık da hele bir çocukları büyüteyim. Hele şu müşterileri bir savayım. Hele şu okulu bir bitireyim. Ya iyi de elbisem temiz değil. Şunları, şunları bir bitireyim de ondan sonra kılayım," dememeliyiz. Teslim olunmalıdır, hemen secde edilmelidir. Tıpkı, "asanı taşa vur ey Mûsâ!" şeklindeki emir karşısında aklı işine karıştırmadan, ya acaba suyla bunun ne ilgisi var demeden Hz. Mûsâ'nın teslim olup emri uyguladığı gibi biz de Rabbimizin tüm emirlerini uygulayacak, hemen hiç beklemeden secde edeceğiz.

Secdeniz, boyun bükmeniz Allah'a olsun. Yaklaşmanız Allah'a olsun. İbadetiniz, kulluğunuz, teslimiyetiniz, bağlılığınız, sığınmanız, güvenmeniz Allah'a olsun. Sûrenin ta başında ifade ettiğimiz gibi Rabbimizin bu secde emrini alan Rasulullah Efendimiz ve beraberindeki mü'minler secdeye kapanırlarken, sûreyi Rasulullah Efendimizin mübârek fem-i saadetlerinden dinleyen oradaki müşrikler de secdeye kapanmak zorunda kalıyorlardı. Çünkü bütün bu Rabbimizin âyetlerini dinleyen hiçbir kimsenin başka bir seçeneği yoktu. Çünkü o günün insanı bu ifadeleri gâyet güzel anlıyordu. Anlayan herkes, mü'min, kâfir tercihini secdeden yana yapmak zorunda kalıyordu. Rabblerine teslimiyet anlamına bir secde gerçekleştiriyorlardı. Bu secde elbette ki Müslümanlar adına Rabblerine bağlılıklarının devamı, tescili anlamına, Rabblerine kulluklarının, Rabbleri yolundaki kavgalarının devamı anlamına bir secdeydi. Kıyamete kadar bu kavga yeryüzünde devam edecekti.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel etmeyi hepimize nasip etsin, kolay getirsin inşallah. Vel hamdü lillahi Rabbil'âlemîn.

- 54 -

KAMER SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 54., nüzûl sıralamasına göre 37., mufassal kısmının birinci sûreler grubunun dördüncü sûresi olan Kamer sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 55'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Kamer sûresi Mekke'de nâzil olmuş 55 âyetlik bir sûredir. Ayın yarılması ve kıyametin yaklaştığının uyarısıyla başlayan sûre, bunun bir sihir olduğunu iddia eden kâfirleri uyarmak üzere, tarihî helâklerle bizi yüz yüze getirir. Sonra; "Biz bu Kur'an'ı öğüt için kolaylaştırdık, ama hani ibret alan nerede?" buyurarak insanların, Kitabın uyarılarına karşı takındıkları olumsuz tavır eleştirilir. Ey kâfirler, iyi bilin ki sizin önceki helâk olanlardan hiçbir farkınız yoktur. Onların yolunda olduğunuz sürece, sizler de onların âkıbetlerine uğramaktan kurtulamayacaksınız, tehdidi yapılır.

Mekke’de Mekke döneminin ilk yıllarında Târık sûresinden he-men sonra nazil olmuştur. Sûre adını ilk âyetinde geçen ayın ikiye bölünmesi haberinden almıştır. “İkterabet” sûresi diye de tanınır. Âyetlerinin sayısı 55 tir. Mekkî sûrelerin genel karakteristik özelliğine paralel olarak Kamer sûresinde de bazı kıyamet sahneleri etkileyici bir biçimde tasvir edilip âhiret inancına vurgu yapılmaktadır. Sûrede ayrıca Allah’a Allah’ın istediği şekilde iman edip, iman kaynaklı bir hayat yaşayan mü’minlere güven ve huzur verici, inkârcıları ise korkutucu mesajlar verilmektedir.

Üç bölüm halinde ele alınabilecek olan sûrenin ilk bölümü (âyet 1-8) kıyametin yaklaştığından ve ayın ikiye bölünmesinden bahseden âyetlerle başlar. Bu âyetlerin, Mekke’li müşriklerin Resûlullah Efendimizden bu konuda bir mûcize göstermesini istemeleri üzerine nâzil olduğu nakledilmektedir. Âyetteki ayın yarılması ifadesi müfessirlerimizin çoğunluğu tarafından zâhirî mânada anlaşılmış ve Resûl-i Ekrem efendimiz zamanında bu hadisenin gerçekleştiği belirtilmiştir. Ama bu hadisenin kıyametin alâmetlerinden birisi olduğunu, kıyametin zuhuruna yakın bir dönemde gerçekleşeceğini söyleyenler de olmuştur. Yine bu ifadeyi mecazi bir ifade olarak anlayıp; “ay ikiye bölündüğü” yâni “durum açıklık kazandığı” zaman şeklinde anlayanlar da olmuştur.

Sûrenin ikinci bölümünde (âyet 9-42) Nûh, Âd, Semûd, Lût ve Firavun kavimlerinin de geçmişte kendilerine gönderilen Allah elçilerini yalanladıkları belirtilerek bunların uğradıkları cezalar etkileyici bir üslupla anlatılmaktadır. Bu âyetler arasında; “Andolsun ki biz bu Kur’-an’ı öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık; hani ondan ders alan yok mu?” meâlindeki ifade tekrar tekrar ortaya konulur. Böylece Allah kulları Kur’an üzerinde düşünmeye, onu anlamak için kafa yormaya dâvet edilmekte ve böyle yapıldığı takdirde kesinlikle bu kitabın mesajının anlaşılabilecek bir üslup taşıdığı vurgulanmaktadır. Bu konuda mazeret ileri sürenlerin hiç birisinin haklı bir mazeretlerinin olmadığı son derece açık ve net bir biçimde ortaya konulmaktadır.

Sûrenin üçüncü bölümünde (âyet 43-55) inkârcılara yönelik uyarılar tekrarlanır ve yenilmez zannettikleri topluluklarının mutlak he-zimete uğrayacakları bildirilir. Kesinlikle mü’minlere Allah’ın yardımının ulaşacağı belirtilmek sûretiyle onlara güven verilmekte iken, “o topluluk kesinlikle bozulacak, bozguna uğrayacak ve geriye dönüp kaçacak.” Meâlindeki 45. âyetin Bedir savaşına işaret ettiği beyan edilmektedir. Hz. Ömer efendimiz hangi

topluluğun hezimete uğrayacağını merak ettiğini, ancak Bedir savaşı esnasında Resûlullah Efendimizin bu âyeti okuduğunu görünce âyette zikredilen topluluğun Kureyş ordusu olduğunu anladığını İbni Kesir rivâyet etmektedir. Sûrenin bu bölümünde ayrı her şeyin belirli bir plan ve program içinde, yâni bir kader dahilinde yaratıldığı anlatılır. Mekke müşriklerinin peygamber efendimize gelerek kader konusunda sorular sorması üzerine bu âyetler nâzil olmuştur. Ve en sonunda sûre takva sahiplerinin, Allah'a kulluklarının bilicinde bir hayat yaşayanların cennette çok büyük nimetlere nail olacakları müjdesiyle son bulur. Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tanımaya geçelim.

1-3. "Kıyamet saati yaklaşmış, ay da yarılmıştır; onlar bir delil görünce hâlâ yüz çevirirler ve: "Süregelen bir sihir" derler. Yalanlarlar da kendi heveslerine uyarlar. Ama her işin karar kılacağı bir sonucu vardır."

Kıyamet saati yaklaşmış ve ay da yarılmıştır. İnsanların kıyam günleri, diriliş ve hesaba çekiliş günleri yaklaşmıştır. Bunun delili ve alâmeti olarak, ay da yarılmıştır. Lâkin kâfirler kıyametin alâmeti olan bu görsel âyeti iyi değerlendirmiyorlar. Bu âyeti kıyametin mutlak gerçekleşeceğine yormuyorlar, bundan bir ders çıkarmıyorlar da, bunun gelip geçen, kalıcı olmayan, etkisi fazla sürmeyen bir sihir olduğunu söylüyorlar. Onların vazgeçilmez huyudur bu. Çünkü onlar her ne za-man Rabblerinden görsel, ya da işitsel bir âyet görseler hemen ondan yüz çevirirler. İlgilenmezler, değer vermezler, ciddiye almazlar, yok farz ederler, üstünü örterler, işlevini bitirirler ve derler ki; "işte bu da tıpkı diğerleri gibi geçici bir sihirdir."

Burada "kıyamet saati yaklaştı ve ay da yarıldı" buyurularak asr-ı saadette vukua gelmiş bir mûcizeye dikkat çekilerek ayın yarılmasıyla kıyametin gerçekleşmesi arasında bir ilişki kuruluyor. Buhârî ve diğer muteber hadis kaynaklarında Rasulullah Efendimiz Mina'-dayken ayın ikiye yarıldığı, sahâbe-i kirâm efendilerimizden çoğunun bunu bizzat gözleriyle gördükleri rivâyet edilmektedir. Bu olay Rasu-lullah Efendimiz Mina'dayken gerçekleşmiş ve Allah'ın Resûlü çevresindekilere ayı göstererek; "sizler şahit olun! Şahit olun" buyurmuştur. Rivâyetlere göre Mekke müşriklerinin kendisinden risaletine delil olacak bir mûcize istemelerine karşılık hadise vukua gelmiştir. Böylesine büyük bir âyet karşısında müşrikler yüz çevirmişler, iman etmemişler ve bu mûcizeyi sihirle itham etmişlerdir.

Bu ayın yarılması ile alâkalı hadis kitaplarında gördüklerimi inşallah nakledeyim. Buhârî ve Müslim'in rivâyet ettiğine göre hâdiseye bizzat şahit olan

Abdullah b. Mes'ud şöyle nakleder: "Ay, Hz. Peygamber'in zamanında iki parçaya ayrıldı. Bir parçası dağın bir tarafında, diğer parçası dağın diğer tarafında idi. Hz. Peygamber bize şahit olunuz." dedi. (Buhârî, Tefsir, Sûretu'l-Kamer,1; Müslim, Kıyame,44).

Sahabenin ileri gelenlerinden Hz. Ali, İbn Mes'ûd, İbn Abbâs, Huzeyfe, Enes, Cübeyr İbn Mut'im, İbn Ömer gibi zatların bildirdiğine göre; Peygamberimiz (s.a.s.) müşriklerin istekleri üzerine Mina'da ay yarılma mucizesi göstermiş ve bu vakayı görenlere "şahit olunuz" de-yip onları tanık tutmuştur.

Ebu Nuaym el-İsfahanî'nin İbn Abbâs ve İbn Mes'ud'tan bildir-diklerine göre olay şöyle meydana gelmiştir: Müşriklerden Velid b. Muğîre, Ebu Cehl, Âs b. Hişam, Esved b. Abdi Yağus, Esved b. Mut-talip, Zem'a b. Esved, Nadr b. Hâris ve daha bir çokları toplanarak Peygamberimize, "Eğer, sen gerçekten peygambersen, bize yarısı Ebu Kubeys dağı, yarısı da Kuaykıan dağı üzerinde görülmek üzere, Ay'ı ikiye ayır." dediler. Peygamberimiz onlara; "Eğer, bunu yapar-sam, iman eder misiniz?" dedi. "Evet iman ederiz" dediler. Ay'ın, bedir olduğu, iyice göründüğü on dördüncü gecesiydi. Peygamberimiz, müşriklerin istedikleri şeyin olmasını Yüce Allah'tan diledi. Allah da, o gece ayın yarısını Ebu Kubeys dağı, yarısını da, Kuaykıan dağı üze-rinde doğdurunca, Peygamberimiz: "Ey Ebu Seleme b. Abdu'l-Esed Erkam b. Ebi'l-Erkam! Şahit olunuz! Şahit olunuz!" diyerek seslendi. İbn Mes'ud'a göre, Kureyş müşrikleri bu mucizeyi görünce (peygam-berimizi kastederek) "Bu da Ebu Kebşe'nin oğlunun bir sihridir." De-diler. İçlerinden Ebu Cehil ise "Gelecek yolcularınızı gözetin. Muham-med, sizi büyülemeğe güç yetirse bile bütün halkı, bütün yeryüzünü de büyüleyebilecek değil ya! Onlara bir sorun bakalım. Onlar da sizin gördüğünüz şeyi görmüşler mi?" dedi. Gelenlerden sordular. Müşrik-ler bu mucizeyi inanmak için değil, İslâm davasına engel olabilecek bir şey gözüyle baktıkları için, hâdiseyi gördükleri halde inanmadılar, "Süregelen bir büyüdür" dediler.

Kur'an-ı Kerîm bu hâdiseyi, kıyametin yaklaştığının büyük alâ-meti olarak saymıştır. Tirmizî'nin bir rivâyetinde hâdisenin hem med-yana geldiği zamanı, hem de yeri ve keyfiyeti tayin edilerek Abdullah İbn Mes'ud demiştir ki: "Biz bir kere Rasulullah ile Mina'da idik. Ay iki parçaya bölündü. Bir bölüğü dağın arkasında, öbür bölüğü de berisin-de idi. Bunun üzerine Rasulullah: Şahit olunuz! Kıyamet yaklaştı, ya-rıldı kamer, buyurdu. Bir başka rivâyette, Hıra Dağı'nı ayın iki bölüğün arasında gördükleri ziyadesi vardır. (Tirmizî, Tefsir

Sûretü'l-Kamer, 1, 3, 5; İbn Hanbel, I, 456-465).

İnşikak-ı Kamer mucizesinin aklen mümkün olup olmaması konusunda filozoflar ve kelâmcılar arasında münakaşalar olmuştur. Şakk-ı Kamer mucizesi aklen mümkün değildir diyenler olmuş. Aslın-da mucize, muhatabı acze düşüren fevkalâde bir olaydır. Bu münase-betle mucizelerin akla uygun olup olmaması münakaşa konusu ola-maz. Hattâ ay'ın yarılması mucizesini akla kabul ettirebilmek için bir başka görüş ileri atılmıştır: "Ay hakikatte iki parçaya bölünmemiştir; Ama ona bakanların nazarında öyle görülmüştür; ' Bu tezi açıkça mü-dafaa eden Şah Veliyullah Dehlevî'dir. Bu görüşün temeli de Enes b. Mâlik'in, "Mekke müşrikleri Peygamber'den bir âyet göstermesini iste-diler de Rasulullah onlara ay'ı iki parça gösterdi." şeklinde rivâyet et-tiği hadistir. Mekkelilerin ay'ı iki parçaya bölünmüş gördükleri muhak-kak olmakla beraber gerçekte ay ikiye bölündü mü, yoksa Mekkelilere öyle mi gösterildi? Bu tür düşünce, mucizenin meydana gelmesini ak-la uygun göstermek isterken onu müşriklerin iddia ettikleri bir sihir mertebesine indirmek olur. (Tecrid-i Sarih, 1483).

Mucizeyi akla uygun göstermeye çalışmak, onu alelâde bir olay durumuna düşürmektir ki bu durumda hâdise, mucize olmaktan çıkar. Ve akıl, tabiat üstü olan olayların mahiyetini idrakten acizdir. Aklı bunu idrake zorlamak, birçok tehlikeler doğurur. Zaten Rabbimiz bu hadisenin anlatımının hemen arkasından “Bir mucize görseler hemen yüz çevirirler ve "süregelen bir büyüdür" derler buyuruyor. Bilin-diği gibi mucizelerin meydana gelişindeki ana gaye, Allah'ın izni ile o-nu meydana getiren Peygamber'in, peygamberlik iddiasının ispatıdır. Mucize, günlük olaylar niteliğinde olsaydı, o tür olayları rast gele herhangi bir insan da meydana getirebilirdi. Bu nedenle mucizeleri illa da akılla bağdaştırmaya çalışmanın manası yoktur.

Onlar bu tür âyetleri yalanlarlar, yok farz ederler, örterler, örtbas ederler, işlevini bitirirler de kendi hevâ ve heveslerine tâbi olurlar. Ama her işin karar kılacağı bir sonucu vardır. Evet onlar bu âyetleri ve bu âyetlerin ortaya koyduğu mutlak diriliş gerçeğini, hesap, kitap gerçeğini yalanlarlar. Yalanlamak zorundadırlar, çünkü onlar hevâ ve heveslerine tâbi olmaktadırlar. Yalanlamak zorundadırlar, çünkü bu gerçek onların iştahlarını kaçırmaktadır. Yalanlamak zorundadırlar, çünkü istedikleri gibi bir hayat yaşayabilsinler. Bir adam kâfir mi olacak? Zalim mi olacak? Onun her şeyden önce kıyameti, hesabı, kitabı reddetmesi gerekecektir. Öyle değil mi? Yani mümkün mü ki bir adam hem

âhiret var diyecek, hem hesap kitap var diyecek hem de kâfirlik, zalimlik yapabilecek, kan emebilecek, zulmedebilecek, dilediği gibi bir hayat yaşayabilecek. Bu mümkün değildir.

Kıyamet vakti yaklaşmıştır. İhtiyar dünyamız ömrünün son dönemlerini yaşamaktadır. İnsan denen varlık bu dünyada diğer varlıklar zincirinin son halkası olarak yaratılmıştır. Nitekim Rasulullah Efendimiz de bir hadislerinde şehadet parmağıyla orta parmağını birleştirerek ***"İşte ben ve kıyamet böylece gönderildik"*** buyurmuştur.

O halde kıyamet çok yakındır. Ama insanlar bundan gafildirler. Elbette Kitaptan habersiz bir hayat yaşayan, Allah'ın âyetlerini gündemlerine almayan, âyetleri yalanlayan, anlamaya yanaşmayan, Kitabı dinledikleri halde hiç bir şey anlamamış gibi, hiçbir şey duymamış gibi davranan ve Kitaba rağmen kitapsız bir hayat yaşamaya çalışan bu insanlardan bundan başkası da beklenemez. Ama kullarına karşı sonsuz merhamet sahibi olan Rabbimiz, yine de bu âyetleriyle onları içine daldıkları gaflet uykusundan uyandırmak istiyor. "Ey kullarım, bilesiniz ki kaybedilecek, boşa harcanacak bir tek saniyeniz bile yoktur. İyi düşünün ve akıllarınızı başlarınıza alın" buyuruyor.

4-5. "Andolsun ki, onları bu hallerinden vazgeçirecek nice haberler gelmiştir. Bu haberlerin her birinde üstün hikmet vardır; ama uyarmalar fayda vermiyor."

Andolsun ki bu kâfirlerin akıllarını başlarına getirecek, onları küfür ve şirkten vazgeçirip imânâ, hidâyete ulaştıracak pek çok haberler, pek çok uyarılar gelmiştir. Onların bu kâfirliklerinin ve şirklerinin sebebi âyetlerin, uyarıların eksikliğinden değildir. Doğruluğun, güzelliğin, hikmetin, bilginin, uyarıcılığın zirve noktasında uyarılar gelmiştir onlara. Bilginin, hikmetin kaynağı olan Allah onlara doruk noktada hikmet göndermiştir.

Öyle değil mi? Şu Allah bilgilerini onun dışında öğrenebileceğiniz bir kaynak var mı? Şu Kur'an âyetlerinden daha hikmetli ne olabilir ki? Ama gelin görün ki, zirve noktasındaki bu Allah bilgileri, bu Allah âyetleri onlara tesir etmiyor. Bunca uyarılar onlara bir fayda ver-miyor. Sebep ne? Sebep onların bu Allah âyetlerini yalanlamaları, yok farz etmeleri, Allah bilgilerine karşı müstekbir tavır takınıp kendi hevâ ve heveslerini putlaştırmalarıdır. İşte bu özelliklerinden ötürü adamların kalpleri mühürleniyor, gözleri görmez, kulakları duymaz hale getiriliyor, kullanmadıkları âzâları ellerinden alınıyor da hiçbir şey

duymaz ve anlamaz hale geliveriyorlar.

6-8. Ey Muhammed! Öyleyse onlardan yüz çevir; çağıran, görülmemiş ve tanınmamış bir şeye çağırdığı gün. Gözleri dalgın dalgın, çekirgeler gibi yayılmış, o çağırana koşarak kabirlerden çıkarlar. İnkarcılar: "Bu, zorlu bir gündür." derler."

"Sen onlardan yüz çevir ey peygamberim. Aldırış etme onlara. Üzme onlar için kendini. Süre tanı onlara. Onlar çağıranın görülmemiş, duyulmamış, tanınmamış bir kıyamet gerçeğine, bir diriliş ve hesaba çekiliş gerçeğine çağırdığı gün, gözleri hor, hakir olarak, gözlerini zillet bürümüş olarak, reddettikleri gerçeği görmekten gözleri korku ve dehşet, pişmanlık ve utanç içinde çekirgeler gibi etrafa yayılmış, ufku kaplamış olarak o çağırıcıya koşarak kabirlerinden fırlayıp çıkarlar. Korkudan, dehşetten, şaşkınlıktan ne yapacaklarını bilemedikleri için tıpkı uçuşan kelebekler gibi dalga dalga muhalefet etmeksizin, karşı gelmeksizin, geri kalmaksızın, oyalanmaksızın çağırıcının çağırısına koşarlar.

Evet, boyunlarını bükmüş olarak Rabblerinin dâvetine icabet ederler. Ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilemeyen basit, güçsüz kelebekler gibidir o gün insanlar. Acizdirler, çaresizdirler. Ve inkarcılar, kâfirler, Rabblerini ve O'nun âyetlerini örtenler, gündemlerinden düşürenler diyecekler ki, bu zorlu bir gündür. Bizim için hiç kolaylaşmayacak bir gündür bugün.

9-11. Bu putperestlerden önce Nûh milleti de yalanlamış, kulumuzu yalanlayarak: "Delidir" demişlerdi, yolu kesilmişti. O da: "Ben yenildim, bana yardım et" diye Rabbine yalvarmıştı. Biz de bunun üzerine gök kapılarını boşanan sularla açtık."

Şimdi, şu anda kendilerine sunulan Allah bilgilerini, vahyi, peygamberi, âhireti, hesabı, kitabı yalanlayan şu Mekke kâfirlerinden önce Nûh toplumu da yalanlamıştı. Onlar da tıpkı bunlar gibi Allah'ın elçisini ve getirdiği Allah mesajını yalanlamışlardı. Yalanlamanın da ötesinde Nûh'a (a.s) bu bir delidir demişler ve tehditler ederek, baskılar uygulayarak onu konuşturmamaya, tebliğine engel olmaya çalışmışlardı. Yolunu kesmeye çalışmışlardı. "Ey Nûh! Eğer bu işe bir son vermezsen, şüphesiz taşlananlardan olacaksın," dediler. "Seni recm-edeceğiz, canına okuyacağız," dediler. Allah elçisinin varlığından, programından rahatsız olup, vazgeç bu peygamberlik işinden, diye sıkıştırdılar. Bizim şu andaki ömürlerimizi ona katlayacak bir zaman süresi içinde onlara karşı sabırla tebliğini sürdüren Nûh (a.s), bakın sonunda şöyle dua ediyordu: "Ya

Rabbi ben mağlup oldum, bana yar-dım et. Ben bu zalimlerin haklarından gelemiyorum ya Rabbi! Bunların hakkından sen gel ya Rabbi!"

Günler, aylar, yıllar, yüzyıllar geçmişti aradan, ama olmamıştı. Toplum adam olmamıştı. Allah'ın elçisi çırpındıkça onların fısk ve fücurları artmıştı. Onların küfürde ısrarları karşısında Allah'ın elçisi artık aciz kalmıştı. Tüm çırpınışlarına rağmen toplumda doğanlar kâfir doğuyor, ölenler kâfir ölüyorlardı. Yaşlılar çocuklarına, torunlarına kendi küfürlerini vasiyet ederek ölüyorlardı. Bu durumu gören yaşlı peygam-ber artık dayanamayarak işte bunları söylüyordu. İşi Allah'a havale ediyordu. "Ya Rabbi ben bittim, bana yardım et" diyordu. "Artık yeryüzünde bir tek kâfir bırakma ya Rabbi! Yeryüzündeki tüm kâfirlerin kökünü kes ya Rabbi! Çünkü eğer yeryüzünde onlardan bir tek ferd, bir tek aile bırakırsan onlar kâfirden başkasını doğurmazlar. Kâfirler, kâfir yetiştirirler, kâfir doğururlar. Kâfirlerin eğitimi insanların kâfirleşmesini sağlar. Kâfirlerin egemen olduğu yerde ancak kâfir yetişir. Bunlara fırsat verirsen yeryüzünde kâfir yetiştirirler ya Rabbi! Yeryüzündeki tüm kâfirleri yok et ya Rabbi!" diyordu. Rabbimiz buyurur ki, "bunun üzerine Biz de bardaktan boşanırcasına yağan yağmurlarla gök kapılarını açıverdik. Sanki gök yere boşalıyordu."

12-14. "Yeryüzünde kaynaklar fışkırttık; her iki su, takdir edilen bir ölçüye göre birleşti. Onu, tahtadan yapılmış, mıhla çakılmış bir gemiye bindirdik; inkar edilmiş olan Nûh'a mükafat olarak verdiğimiz gemi nezaretimiz altında yüzüyordu."

Yeryüzünden de kaynaklar fışkırttık. Nihâyet her iki su da Lev-h-i Mahfuz'da olacağını takdir ettiğimiz bir helâki gerçekleştirmek üzere birleştiler. Elçimizi ve tercihini ondan yana kullanan mü'minleri bizim gözetimimizde, bizim yol gösterimimizde tahtadan yapılmış, çivilerle çakılmış bir gemiye bindirdik. İşte böylece kavmi tarafından inkar edilmiş, reddedilmiş, küfredilmiş, değeri bilinmemiş, nankörce karşılanmış Nûh'a bir mükâfat olarak verdiğimiz gemi bizim gözetimi-miz altında yürüyordu.

15-17. "Andolsun ki biz, o gemiyi bir ibret olarak bıraktık; öğüt alan yok mudur? Benim azabım ve uyarmam nasılmış? Andolsun ki Kur'an'ı, öğüt olsun diye kolaylaştırdık; öğüt alan yok mudur?"

"Andolsun ki biz onu, o azabı, o helâki, o kurtuluşu, o gemiyi insanlara ibret olarak bıraktık." Evet, bir helâk yasası anlatıldı. Bu yasada Allah ve elçisiyle savaşa tutuşanların yok edildikleri, Allah ve elçisinden yana olanların da gemide kurtuldukları açıklanıyor. Kâfirler, zalimler helâk edilirken, tercihini

peygamber yolunda olmaya kullanan, oylarını peygamberin gemisinde, peygamberin terekesinde, peygamberin safında olmaya kullananlar kurtarılıyorlar. İşte kıyamete kadar bu helâk yasasından bu ibret bırakılıyor insanlara. Kıyamete kadar değişmeyecek bir yasadır bu. Kıyamete kadar peygambere iman edenler, peygamber safında yer alanlar, tercihlerini Allah ve elçisinden yana kullananlar kurtulacaklardır, buyurarak Rabbimiz gerek o günkü Mekke kâfirlerini, gerekse bugünkü kâfirleri uyarmaktadır. “Ey kullarım gelin bana kafa tutmaya kalkmayın! Gelin benimle savaşmaya kalkışmayın! Gelin o safta yer almayın! Gelin benim safımda yer alın, değilse siz bilirsiniz sizin de sonunuz onlardan farklı olmayacaktır” diyor.

“İşte bu yasayı biz insanlara öğüt olarak bıraktık, öğüt alan yok mu? Bu helâk yasasını iyi bir şekilde değerlendirip tezkira yapan, kulaklarına, hafızasına kazıyan yok mu? Andolsun ki Biz bu Kur’an’ı öğüt olsun, tezkira olsun, pusula, harita, gündem, ibret olsun diye kolaylaştırdık. Onunla yol bulmak isteyenler, hayat programlarını ona sormak isteyenler, onu okuyup öğrenmek isteyenler, onu anlayıp uygulamak isteyenler için biz bu kitabı kolaylaştırdık,” diyor Rabbimiz.

Okunması, öğrenilmesi, anlaşılması, ezberlenmesi, uygulanması, yaşanması kolay, istediği hayat kolay, her şeyi çok kolaydır. Allah onu bizim için kolaylaştırmıştır. Belki onu okurlar, anlarlar, zikrederler, zikir haline getirirler, hatırlarlar, kafalarında, kalplerinde canlı tutarlar da hayatlarını onunla düzenlerler diye. Belki onu tezkira yaparlar, kafalarında, kalplerinde hayat programı yaparlar da, haftalık ders programı gibi, günlük, aylık, haftalık sürekli bakılacak bir konuma getirirler diye Allah bizim için onu kolaylaştırmıştır. Kur’an öyle ol-malıdır zaten. Kur’an anlaşılıp hayat onunla düzenlenecek, kafalarda ve kalplerde canlı tutulacaktır. Çünkü hayat programıdır o. Ona bakılmadan, ona sorulmadan hayat yaşanmamalıdır. Çünkü bu kitap hayatımızın her bir saniyesinde bize yol gösterecek bir kitaptır.

Allah, “biz onu sizler için kolaylaştırdık” diyor, ama unutmayalım ki; ona yönelenlere kolaydır bu kitap. Onunla ilgilenenlere kolaydır. Ona yönelenlerin hayatları kolaylaşacaktır. Bu âyet bundan sonra dört defa daha gelecek, önemine binaen Rabbimiz tekrar tekrar bu konuyu gündemimize getirecek.

Kur’an; öğrenilmesi, okunması, ezberlenmesi ve hayata geçi-rilmesi kolay olan, Allah tarafından kolaylaştırılmış olan bir kitap oldu-ğu halde, Kur'an'ın zor olduğu, halkın anlamasının mümkün olmadığı belirli çevrelerce ısrarla

belirtilmiştir. Kur'an'ın sadece okunması, ez-berlenmesi değil, aynı zamanda insanlar öğüt alsın diye kolayca anla-şılmasını sağlamak için Arapça indirildiği halde (44/Duhân, 58), kolay-laştırılmış Kur'an'ın yerine tavsiye edilen başka beşerî kitaplar dini zorlaştırmıştır.

Ruhbanlık benzeri aşırılıklar yasaklanmış olmasına rağmen; çile, inzivâ hayatı, azîmet ve zorluğu tercih etmek gerektiği, zora tâlip olunmasının şart olduğu, kendine ezâ verme, bir lokma-bir hırka anlayışı, dinin zorlaştırılmasında büyük etkenlerdendir. Sözgelimi resmin ve müziğin her çeşidi haram kabul edilmiş, bazı yiyecek ve giyecekler dinden, hatta kutsal kabul edilmiştir. Allah ve Resûlü'nün haram kılmadığı nice hususlar, birçok yazarın eserinde ve konuşmacının dilinde haram ve günah ilan edilmiş, halk da "o haram, bu haram; şunu yapmak günah, bunu yapmak günah; İslâm'ı yaşamak mümkün değil, öyleyse boş ver gitsin!" demiştir.

18-22. "Âd milleti peygamberini yalanlamıştı; Benim azabım ve uyarmam nasılmış? Nitekim üzerlerine, in-sanları, sökülmüş hurma kütüğü gibi koparak yere seren, dondurucu bir rüzgarı uğursuzluğu devam eden bir günde gönderdik. Benim azabım ve uyarmam nasılmış? Andolsun ki, Kur'an'ı öğüt olsun diye kolaylaştırdık; öğüt alan yok mudur?"

Âd kavmi de Allah tarafından kendilerine gönderilen elçilerini, görevlendirilen peygamberlerini yalanladılar. Kendilerine Rabbleri tarafından bir rahmet kapısı olarak gönderilen Hûd'u (a.s) yalanladılar, onu ciddiye almadılar, yok farz ettiler, değer vermediler. Ya da kendilerine Rabbimiz tarafından pek çok peygamberler gönderildi de onların hepsini yalanladılar. Rabbimiz buyurdu ki, bakın bakalım benim azabım ve uyarmam nasılmış? Onların üzerlerine onları hurma kütükleri gibi yerden yere vuran, büküp büküp yere çalan dondurucu bir rüzgar gönderdik. Uğursuzluğu devam eden, uğursuzluğu sürekli olan bir günde o rüzgar onların işini bitiriverdi.

Kitabımızın başka âyetlerinin beyanıyla bu rüzgarın adı Sarsar'dı. Taş yağdıran, donduran bir rüzgar ki, Rabbimiz yedi gün sekiz gece onların üzerlerine mûsâllat kılıverdi de, taş taş üstünde bırakmadı. Esip durdu onların üzerinde. Hepsi içi boş, içini kurt yemiş hur-ma kütükleri gibi yerlere seriliverdiler. 20-30 metre boyundaki insanlar yerle bir oluverdiler. Ne güçleri, kuvvetleri, ne medeniyetleri, teknolojileri onları kurtaramadı.

Bir bakın Allah'ın uyarması ve azabı nasılmış? Âd kavminin cezası da böyle oldu. Allah ve elçisiyle savaşa tutuşan bir toplumun helâk yasası da böyle gerçekleşmiştir. Dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılmış, dünyada ebedî kalacaklarmış gibi plan program yapmış olan bu toplumun cezası da böyle olmuş. Bu ceza onların büyüklenmeleri sebebiyle, müstekbirce davranmaları, Allah'a, Allah'ın kitabına ve peygamberlerine karşı eyvallahsız davranmaları sebebiyle gelmişti. Kendi güçlerine kuvvetlerine, medeniyetlerine, kendi yasalarına, kendi kanunlarına güvenerek Allah yasalarına karşı müstekbirce ve ihtiyaçsızca davrandıkları için Allah onlara bu azabı gönderiyordu.

İşte öncekilerin başlarına gelenleri böyle son derece açık ve net bir biçimde ortaya koyarak insanlar öğüt alsınlar, kendilerinden öncekilerin düştükleri yanlışlara düşmesinler, kendilerini, geleceklerini zora sokmasınlar diye Biz bu Kur'an'ı kolaylaştırdık ama insanlar kolayı değil de zoru tercih ediyorlar, öğüt almıyorlar.

23-25. "Semûd milleti uyaran peygamberleri yalanladı. İçimizden bir insana mı uyacağız? O zaman biz sapıklık ve delilik etmiş oluruz. Kitap, aramızda, ona mı verilmiş? Hayır, o pek yalancı ve şımarığın biridir" dediler."

Semûd kavmi de kendilerini uyarmak için gelmiş peygamberleri yalanladılar. Âd kavminden sonra gelen, Âd toplumunun torunları, dedelerinin helâkine şahit olmuş Semûd kavmi de aynen dedelerinin yolundan giderek Allah'ın elçisi Sâlih'i (a.s) yalanladılar, yok farz ettiler, gelmemiş kabul ettiler, ilgilenmediler, karşı geldiler. "İçimizden bir beşere mi tâbi olacağız?" dediler. "Bizden hiçbir farkı olmayan, bizim gibi yiyip içen bir insana mı uyacağız? Olacak şey mi bu? Senin bizden bir üstünlüğün yok ki! Malın, mülkün, ekonomik ve siyasal gücün yok ki! Sen sıradan birisin. Ne meleksin, ne de güçlü kuvvetli bir kabile reisi. Binaenaleyh böyle bir durumda biz asla sana tâbi olamayız" dediler. "Eğer biz senin gibi sıradan birine tâbi olursak sapıklık ve delilik etmiş oluruz" dediler.

"Kitap aramızda ona mı verilmiş? Bula bula Allah onu mu bulmuş? İçimizde şöyle şöyle özellik sahipleri dururken vahiy ona mı gönderilmiş? Hayır hayır, o kendisine vahiy gelmediği halde büyük büyük laflar eden, bu lafları Allah'a izâfe iftirasında bulunan yalancı ve şımarığın birisidir" dediler.

Adamların bütün bunları nereden çıkardıklarını anlamak müm-kün değil. Çünkü Allah'ın elçisi Sâlih (a.s) onlara ben bir ilahım, ben insan üstü bir

varlığım filan dememişti. Ben istediğim her şeyi yaparım, benim her şeye gücüm yeter, beni Rabb ve İlah bilin, bana kulluk edin filan da dememişti. Hiçbir peygamber böyle bir şey dememiştir zaten. Tarih boyunca tüm peygamberlerin dediği sadece şudur: "Biz Allah'ın elçileriyiz. Biz de sizin gibi birer kul, birer insan, birer beşeriz. Bizim sizden farklı bir tek yönümüz var; o da Rabbimiz bizi elçi seçmiş, bize vahyini göndermiştir. Bizler de aynen sizler gibi Rabbimize kulluk etmekteyiz."

26-32. "Yarın, kimin pek yalancı ve şımarık olduğu-nu bileceklerdir. Doğrusu, onları denemek üzere dişi deveyi gönderen biziz. Sâlih'e şöyle demiştik: Onları gözetle ve sabret; onlara sıralarına göre suyun kendileriyle o deve aralarında pay edilmiş olduğunu söyle. Ama bir arkadaşlarını çağırdılar, o da kılıcını alarak deveyi kesti. Benim azabım ve uyarmam nasılmış? Nitekim üzerlerine bir çığlık gönderdik de, ağılcıların kullandığı kurumuş ot gibi oldular. Andolsun ki, Kur'an'ı öğüt olsun diye kolaylaştır-dık; öğüt alan yok mudur?"

Onların bu küstahlıklarına karşılık, Rabbimiz "onlar kimin yalancı ve şımarık olduğunu yarın anlayacaklar" buyurarak onları denemek üzere bir dişi deve gönderdi. Kitabımızın başka sûrelerinde uzun uzun anlattı Rabbimiz. Kavm-i Sâlih'ten (a.s) peygamberliğini is-pat için bir mûcize, bir görsel âyet istediler de Rabbimiz onların gözlerinin önünde bir kayalıktan bu deveyi yaratıp çıkarıverdi. İman etme-niz için bunca Allah âyeti yetmedi de başka bir âyet mi istiyorsunuz? Alın işte size bir Allah âyeti buyurdu. Onları hakka dâvet eden elçisine de buyurdu ki Rabbimiz; "ey Sâlih, sen onları gözetle ve sabret. Onlara sıralarına göre suyun kendileriyle o deve arasında pay edilmiş olduğunu söyle."

Rabbimizin taksimine göre kavmin kuyularının, çeşmelerinin suyunu bir gün o deve içecek, ikinci gün de kavim içecekti. Mûcize deve bir önceki gün içtiği suyu süt olarak kavme geri verecek ve sütüyle tüm kavmi doyuracaktı. İşte böyle bir Allah âyetiydi bu deve. Elbette her âyetin bir sorumluluğu vardı. Allah âyeti olan deve onlara karşı Sâlih'in (a.s) destekçisi olacaktı. Deve, Sâlih (a.s) safında yer alacak ve zalim toplumun sömürü düzenlerine dur diyecekti. Su içme nöbeti o deveye geldiği zaman onlar buna izin vermeyecekler, onun hakkına karşı çıkacaklar, ama onun sütünden de istifade etmeye çalışacaklardı. Deveye hayat hakkı tanımayacaklardı ama onun ürettiğini de yiyip içmeye çalışacaklardı.

Tıpkı şu anda hayat hakkı tanımadıkları müslüman halkın sırtından geçinmeye çalışan kâfirler gibi. Eğer bu ülkede su varsa bu suyun yarısı deve vasıtasıyla halka ulaştırılacaktı. Bu deve sayesinde yöneticiler suya tamamıyla egemen olamayacaklardı. Bir ülkedeki altın, gümüş, petrol, orman, deniz ürünleri aslında mutlak anlamda halkın ortak malıdır. Ama topluma egemen olan güçler, yöneticiler, insanları, halkı bunlardan alıkoyuyorlar, bunlara kendileri sahiplenmeye çalışıyorlar. İşte Sâlih'in (a.s) mûcizesi olan bu deve zalimlerin bu sömürülerine dur diyordu.

Adamlar sömürü düzenlerine dur diyen bu devenin, bu Allah âyetinin varlığına tahammül edemediler. Bir arkadaşlarını çağırdılar, o da kılıcını alarak deveyi kesti. Kitabımızın başka âyetlerinin beyanına göre bu kişi kavmin içinde egemen olan dokuzlu bir çetenin en azgınlarıydı. Allah'ın âyeti olan bu deveyi ayaklarından biçiverdi. Allah'ın elçisi Sâlih (a.s) onlara üç gün mühlet verdi. Dedi ki, "üç gün ülkenizde bekleyin. Bu yaptığınıza karşılık Allah'ın azabını hak ettiniz. Azaptan kurtulamayacaksınız."

Bu arada deveden kurtulan toplum Sâlih'i (a.s) de öldürmeye teşebbüs ediyordu. Rabbimiz buyuruyor ki, "Benim azabım ve uyarmam nasılmış? Nitekim üzerlerine bir çığlık gönderdik de, ağılcıların kullandığı kurumuş ot gibi oldular. Andolsun ki, Kur'an'ı öğüt olsun diye kolaylaştırdık; öğüt alan yok mudur?"

Rabbimiz onlara öncekilere gönderdiğinden farklı bir helâk gönderdi. Korkunç bir sayha, müthiş bir çığlık gönderdi de yonttukları mağaralarında hiçbir sınır tanımadı. Sonunda o insanlar hayvanların yemeyip de ezdiği kesmik kırıntılarına dönüverdiler. İşte bunda da ibretler vardır, âyetler vardır; bu ibretleri ulaştırma noktasında Rabbimiz kitabını kolaylaştırmıştır ama hani ibret alan nerede?

Şu anda tıpkı Sâlih'in (a.s) helâk edilen toplumunun rolünü oy-nayan, Allah'ın kendilerine gönderdiği elçisiyle, Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan Mekkeliler ve yine şu anda aynı tavrı sürdüren yirminci asrın kâfirleri hiç ibret almıyorlar. Hiç kolay yola girmiyorlar. Hiç düşünmüyor, hiç anlamıyorlar.

Acaba bu insanlar kendilerini onlardan daha güçlü mü zanne-diyorlar? Acaba kendilerini Semûd'dan daha kuvvetli görüp Allah'la başedebileceklerini mi düşünüyorlar? Unutmayın ki Allah'ın düşmanlarına nasıl bir helâk

göndereceği hiç belli olmaz. Bunu sadece Allah bilmektedir. Aklınızı başınıza alın.

İşte bakın Rabbimiz bu âyetleriyle, bu örnekleriyle tüm insanlığı uyarmaktadır. O gün Mekkelilere, bugün de tüm dünyalılara, kıyamete kadar da tüm insanlığa uyarısını ulaştırıyor. Allah ve elçileriyle, elçilerinin yolunun yolcusu müslümanlarla savaşa tutuşanlar ne yaptıklarının, kiminle savaşa tutuştuklarının farkına varsınlar buyuruyor. Ama buna rağmen insanların pek çoğu bu Kur'an'ın bu kolay uyarılarını anlamıyor, inanmıyor.

2

33-36. "Lût milleti uyaran peygamberleri yalanladı. Biz de üzerlerine taş yağdıran bir rüzgar gönderdik. Ancak, Lût'un taraftarlarını, katımızdan bir nimet olarak seher vakti kurtardık. Şükredene işte böyle mükafat veririz. Lût, andolsun ki, onları Bizim yakalamamızla uyarmıştı, ama onlar uyarmaları şüphe ile karşılayarak dinlemediler."

Bir başka helâk dosyası daha açıyor karşımıza Rabbimiz. Bu dosya da Lût'un (a.s) toplumunun dosyası. Az önce helâkine şahit olduğumuz Semûd kavminden sonra gelmiş, o kavmin yaşadığı bölgenin biraz daha kuzeyinde Kudüs yakınlarında, Filistin bölgesinde yaşamış bir toplum. Onlar da kendilerinden öncekilerin yolunda gittiler. Onlar da kendilerinden öncekilerin helâklerinden ibret almayarak Allah'ın kendilerine gönderdiği Lût'u (a.s) ve onun getirdiği mesajı yalanladılar, reddettiler. Bu tavırlarına karşılık onlara da farklı bir helâk yasası uygulayıverdi Rabbimiz. Onların üzerlerine de taş yağdıran bir azap rüzgarı, bir helâk rüzgarı gönderiverdik, diyor. Rabbimiz kendisi ve elçisiyle savaşa tutuşan bu toplumun tümünü yerin dibine batırırken Lût ve ona iman eden, tercihini ondan yana kullananları kurtardık, buyuruyor. Zaten Lût'a (a.s) iman eden sadece iki kızcağızıydı. Karısı da helâk olanların arasındaydı.

Evet, Lût'un taraftarlarını, katımızdan bir nimet olarak seher vakti kurtardık. Şükredene işte böyle mükafat veririz diyor Rabbimiz.

Şükür, nimet vereni bilip onu açığa vurmak olduğu gibi, bunun tam zıddı olan 'küfr' ise, nimet vereni inkâr edip onu gizlemektir. Küfür kavramının, inkâr ve nimet sahibini gizlemeyi de ifade ettiğini hatırla-yalım. Küfür kelimesi, iman etmemeyi, insanlara sonsuz nimetler ve-ren rızık sahibi Allah'ı inkâr etmeyi anlattığı gibi, şükür kelimesi de i-man etmeyi, verilen nimetlerin sahibi

olan Allah’ı tanımayı ve O’na minnettarlık duymayı ifade eder. Şükrün zıddının Kur’an’da “küfür” ke-limesiyle tanımlanmasından, şükretmenin Allah katında ne kadar ö-nemli olduğu ve bu ibadetten uzaklaşmanın ne kadar büyük problem olduğu açıkça anlaşılır.

Şükür, iman etmenin çeşitli organlarla ve bu organların faali-yetleriyle ortaya konulmasıdır. Şükür aynı zamanda nimeti bilmenin ismidir. Çünkü nimeti bilmek, nimeti vereni bilmenin yoludur. İşte bu-nun için Allah Kur’an’da İslâm ve imana şükür diye isim vermektedir. Nimetin nereden geldiğini bilmek, şükrün şartlarından biridir. Yoksa tamamı değildir. Şükrün içerisinde nimet vereni itiraf, nimete karşı ni-met sahibi Allah'ı övmek, O’na boyun eğmek, O’nu sevmek ve nimet konusunda O’nu hoşnut edecek şeyleri yapmak da bulunmaktadır. Kul nimeti tanıdığı zaman, nimetin sahibini de tanır. O’nu tanıyınca O’nu sevmeye başlar ve O’nun hoşlanacağı şeyleri yapmaya niyet eder. Küfür, rızık ve O’nu verenin üzerini örtmek, gizlemek, görmez-likten gelmek; şükür ise, nimeti bilmek, itiraf etmek ve açığa vurmak-tır. Şüphesiz bu itiraf yalnızca dil ile olmaz; şükür, imanın eyleme dö-nüşmesiyle yerine getirilir. Bazı âyetlerde 'şükür' kelimesinin iman etmenin, 'küfr'ün ise inkâr etmenin yerine kullanıldığını görüyoruz.

Hadislerde de şükürle alâkalı birkaç hadis okuyalım inşallah.

"Mü'minin işi tuhaftır, her işi hayırdır. Bu, yalnız mü'mine vergidir/ özgüdür. Sevindirici bir işle karşılaşsa şükreder, o iş kendisi hakkında hayırlı olur. Üzücü bir işle karşılaşsa sabreder, kendisi için hayırlı olur."
(Müslim, Zühd 64; Dârimî, Rikak 61)

"Hamd, şükrün başıdır. Allah'a hamd etmeyen, O'na şükretmemiştir."
(Kenzu'l Ummâl, 3/6419, s. 255)

“Rasulullah (s.a.s.) geceleri ayağa kalkıp ayakları kabarıncaya kadar namaz kılardı. Kendisine; ‘Allah (c.c) senin geçmiş ve gelecek günahlarını affetti (niye kendini bu kadar yoruyorsun)’ denildi. ***“Allah’a şükreden bir kul olmayayım mı?”*** cevabını verdi.
(Buhâri, Teheccüd 6)

"İnsanlara karşı hamd etmeyen (teşekkür etmeyen), onlara nankörlük yapan insan, Allah'a karşı da hamd et-mez."

(Ebû Dâvud, Edeb 11; Tirmizî, Birr 35)

"Allah'ım, Seni zikretmek, Sana şükretmek ve güzel ibadet etmek için bana yardım eyle!"
(Ebû Dâvud, Vitr 26; Nesâi, Sehv 60)

"Allah, bir kuluna nimet verince, kulunun üstünde o nimetin izini görmek ister."
(Tirmizî, Edeb 54; Müsned, Ahmed bin Hanbel, 2/311, 4/438)

"Yüce Allah diyor ki: 'Ey kullarım! Geçmiş ve gelecek, siz bütün ins ve cinler bir araya gelerek, aranızdaki en muttakî kimsenin kalbi gibi olsanız, sizin bu durumunuz, Benim hâkimiyetimi zerre kadar artırmaz. Yine ey kullarım! Geçmiş ve gelecek bütün ins ve cin bir araya toplansanız, aranızdaki en günahkâr birinin kalbi gibi olsanız, Benim hâkimiyetime en ufak bir noksanlık getiremezsiniz. Ey kullarım! Hakkınızda itibar ettiğim şey, amellerinizdir. Daha sonra siz, amellerinize göre eksiksiz olarak mükâfatlandırılacak veya cezalandırılacaksınız. Öyleyse kim bir hayır işlemeye muvaffak olursa, bundan dolayı Allah'a şükretsin. Kim de hayrın dışında başka bir şey işlerse, bundan dolayı da kendi nefsini suçlasın."
(Müsned, Ahmed bin Hanbel, 5/160; Müslim, Birr 55)

"Yemek yiyip şükredenin derecesi, (nâfile) oruç tutup sabredenin derecesi gibidir."
(Buhâri; Kütüb-i Sitte, c. 17, s. 176, hadis no: 559 -1765-)

"Kıyamet gününde 'hamd edenler ayağa kalksın' denildiğinde yalnız Allah'a çokça ve her hal ü kârda şükredenler ayağa kalkar."
(Taberâni; Ebu Naim)
37. "Andolsun ki, onlar Lût'un konukları olan melekleri elde etmeye kalkıştılar, bunun üzerine gözlerini kör ettik. "Azabımı ve uyarmalarımı dinlememenin sonucunu tadın" dedik."

Lût'un (a.s) ahlâksız toplumunu helâk etmek için Allah'ın görevli melekleri, erkek gençler sûretinde gelmişlerdi. Bunları gören sapık, homoseksüel toplum onları cinsel ahlâksızlıklarına alet etmeye kalkıştılar. "O yakışıklı gençleri bize teslim et, biz onlara sahip olmak istiyoruz" dediler. Lût (a.s) çok büyük sıkıntı içine düştü. Çünkü evine gelen misafirlerin melek olduklarını

bilmiyordu. Kızlarını önerdi onlara. “Ey kavmim, işte kızlarım, evlenecekseniz onlarla evlenin. İşte ümmetin tertemiz kızları. Erkeklere gitmeyi bırakın da meşru yolarla bunlarla evlenin” dedi. “Allah’tan korkun da beni misafirlerime karşı mahcup etmeyin” dedi. Ama o alçaklar onu dinlemediler. “Biz kızlardan, kadınlardan değil erkeklerden hoşlanıyoruz” dediler. Bunun üzerine Rab-bimiz onların gözlerini kör ediverdi de Lût’u (a.s) da, onun evini de bu-lamaz oldular.

38-40. “Andolsun ki, sabah erken, önü alınmaz bir azab başlarına geldi. Azabımı ve uyarmalarımı dinlememenin sonucunu tadın dedik. Andolsun ki, Kur’an’ı öğüt olsun diye kolaylaştırdık; öğüt alan yok mudur?”

Bunun üzerine sabah erkenden önü alınmaz, önüne geçilmez, durdurulmaz bir azap başlarına geliverdi. Evet asla kurtulunmaz, sonu gelmez, onları âhiret azabına kadar götürmek üzere karar kılınmış sabit bir azap geliverdi onlara. Melekler Lût (a.s)’a dediler ki, “gecenin bir parçası olduğu zaman ehlini yürüt, ehlinle birlikte yola çık, sizden hiçbiriniz geriye bakmasın, hiçbiriniz geriye iltifat etmesin, karın hariç. Karın hariç hiçbirinizin geride, arkada bıraktığınız o pis hayatta gözü olmasın. Geceleyin bu ahlâksız toplumu terk edin.”

Terk ettiler, karısı hariç. Sonra Rabbimizin melekleri o ahlâksız toplumu da yerle bir ediverdiler. Şehri yukarıya doğru kaldırıp ters bir şekilde yere vuruverdiler. İşte şu anda Allah’la savaşa tutuşmuş bu toplum sular altında yatmaktadır. “Andolsun ki Biz insanlar öğüt alsınlar diye bu Kur’an’ı kolaylaştırdık.” İşte bir kolaylaştırılmış öğüt daha. Buyurun değerlendirip ibret alın. “Ahlâksız bir toplumun ahlâksızlıklarının karşılığını görün. Allah’ın istediği tertemiz bir hayatı kabul etmeyip pislik peşinde koşan ve sonunda böyle bir azabın mahkumu olanları seyredin. Allah ve elçisini dinlemeyip azgınlaştıkça azgınlaşan, aşırı cinsel özgürlük peşine düşen, kadınlardan zevk almaz hale gelen bir toplumun âkıbetini görün de ibret alın,” diyor Rabbimiz.

41-44. “Andolsun ki, Firavun erkânına uyaranlar geldi. Mûcizelerimizin hepsini yalanladılar. Bunun üzerine onları güç ve kuvvet sahibi olana yakışır bir şekilde yakaladık. Ey Mekke putperestleri! Sizin inkarcılarınız bunlardan daha mı üstündür? Yoksa Kitaplarda size bir kurtuluş belgesi mi var ey Muhammed! Yoksa, “biz öç alabilecek bir topluluğuz mu diyorlar?”

Andolsun ki Firavun ve toplumunu da uyaranlar geldi. Onlar da kendilerine gönderdiğimiz elçimiz Mûsâ’yı ve ona verdiğimiz dokuz mûcizeyi yalanladılar. Bunun üzerine adam olma yoluna girmemede direnen Firavun ve toplumunu güç ve kuvvet sahibi olan Rabbe yakışır bir şekilde suda boğuverdik. Şimdi bütün bu

helâk yasalarına muttali olan, Allah'ın gücünü kuvvetini gören ey Mekkeliler, ey yirminci asrın kâfirleri söyleyin bakalım, sizin kâfirleriniz bu helâk olanlardan daha mı üstündür? Sizler bunlardan daha mı üstünsünüz? Ne zannediyorsunuz siz kendinizi? Ne farkınız var sizin bu öncekilerden? Ne ayrıcalığınız var sizin?

Yani şimdi sizler de tıpkı o önceki helâk olanlar gibi tüm gâvurlukları yapacak, Allah'a ve elçisine kafa tutacak, Allah'ın istediği bir hayata yanaşmayacak, Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayacak, içki, kumar, zina, zulüm gibi tüm haramları meşrulaştıracak, Allah'la, Allah'ın sistemiyle alay edecek, müslümanlara zulmedeceksiniz, sonra da bütün bunlara rağmen yine de berat edip helâkten kurtulacaksınız, öyle mi? Onlar biz güçlüyüz mü diyorlar yoksa? Öncekiler dağınıktı, öncekiler güçsüzdü, onun için Allah onlarla başedebilmişti. Halbuki şu anda bizler onlar gibi değiliz. Bizler birleştik, birleşmiş milletlerimizi kurduk, Nato'muzu kurduk, artık Allah bizimle asla başedemez mi de-mek istiyorlar?

Yoksa kitaplarda bize bir kurtuluş belgesi mi var diyorlar? Yok-sa size bu kâfirlikleriniz karşılığında, Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını ve elçisini yalanlamanızın karşılığında hiçbir azap gelmeyeceğine dair kitapların birinde Allah'tan bir berat mı gelmiş? Bir garantiniz mi var sizin? Ne oluyor? Ne yapmaya, ne demeye çalışıyorsunuz siz? Bu konuda bu Allah âyetlerinden habersiz yaşayan kâfirler de, mü'-minler de büyük bir yanılgı içindedirler.

İşte şu anda müslümanlıklarının farkında olmayan, Allah'ın kitabındaki bu âyetlerinin bilincinde olmayan kimi müslümanların şöyle serzenişlerine şahit oluyoruz: "Bu alçakların zulmü, Amerika'nın, Avrupa'nın zulümleri, bu yerli ve yabancı zalimlerin zulümleri Firavunların, Lût kavminin, Ad'ın ve Semûd'un zulümlerini de geçti. Bu adamlar Allah'la savaşa tutuştular, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın sistemini reddettiler, yeryüzünde oluk oluk müslüman kanı akıttılar. Acaba ne zaman yıkılacak bu zalimler? Ne zaman helâk edecek Rabbimiz bu zalimleri? Bunlar hâlâ helâki hak etmediler mi?" Halbuki bu kitaptan habersiz yaşayan müslümanlar Rabbimizin sünnetini unutuyorlar.

Halbuki Rabbimizin sünnetinde helâkten önce uyarılma şarttır. Bu kâfirler, bu zalimler bilmedikleri, gafil oldukları, beklemedikleri bir âkıbetle değil kendilerine apaçık âyetlerle bildirilen bir âkıbetle karşı karşıya gelmelidirler. Biz onları bu âkıbetle uyarabildik mi ki onların helâklerini bekliyoruz? Onlar önce açık açık Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya getirilecek, kabul ettikleri zaman

kurtuluşa erecek, reddettikleri zaman da helâki hak edecek ve ancak o zaman helâkleri gerçekleşecektir. Demek ki bütün mesele bugün bizim görevimizi yapmamıza bağlıdır. Değilse günümüz zalimlerinin öncekilere bir üstünlükleri de, ayrıcalıkları da, garantileri de yoktur. Öncekiler helâk edildiler de bunlar edilmeyecek mi yani? Ne ayrıcalıkları var bunların? Hayır hayır:

45-48. "Toplulukları dağıtılacak, yüz geri edeceklerdir. Kıyamet onların azab ile vaadedildikleri gündür. O ne korkunç, ne acı bir gündür. Doğrusu suçlular sapıklık ve çılgınlık içindedirler. Ateşe yüzüstü sürüldükleri gün, onlara: "Cehennemin dokunan azabını tadın" denir."

Onların toplulukları dağılacak, toplulukları bozguna uğrayacak, peygamber ve peygamber safında yer almış müslümanlar karşısında arkalarını dönüp kaçacak, hezimeti tadacaklardır. Bu yenilgi onların dünyadaki azaplarıdır, lâkin onların asıl azapları vaad edildikleri kıyamet günüdür. Dünyadaki bu yenilgilerinin arkasından âhirette de en büyük bir azap onları beklemektedir. O ne korkunç, ne acı bir gündür? O gün yüzüstü ateşe sürülecekleri bir gündür. O gün onlara, "haydi bu yaptıklarınıza karşılık cehennemin dokunan şu ateşini tadın bakalım" denir.

Bu âyetler Mekke'de bir avuç müslümanın zor günler geçirdikleri bir dönemde geliyordu. O günlerde gelen Rabbimizin bu müjdesini müslümanlar bile anlamakta güçlük çekiyorlardı. Çünkü Rasulullah Efendimizin etrafında bir avuç insanın Mekke kâfirlerine karşı galip gelecekleri müjdesi veriliyordu. Ama gerçekten çok geçmeden Bedir-de Rabbimizin bu vaadi gerçekleşiyordu. Bedir günü Mekke'li kâfirler Allah desteğindeki müslümanlar eliyle bu hezimeti tattılar. Bir sürü ceset bırakarak arkalarını dönerek kaçıp gittiler.

İşte bu onların dünyadaki hezimetleriydi, ama esas azapları kendilerine vaadolunan kıyamet günündedir. O gün yüzükoyun cehenneme yuvarlanacaklar ve dünyadaki azaplarıyla kıyaslanamayacak büyüklükte azapların mahkumu olacaklardır.

49-51. "Şüphesiz biz her şeyi bir ölçüye göre yarat-mışızdır. Bizim buyruğumuz bir göz kırpması gibi anidir. Andolsun ki, benzerlerinizi yok ettik, öğüt alan yok mudur?"

"Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık. Her şey için bir ölçü takdir ettik." Rabbimiz katında her şey bir bilgi, bir miktar, bir ölçü ve kaderledir. Kim doğacak, kim ölecek? Kim helâk olacak, kim kurtulacak? Kim galip gelecek,

kim mağlup olacak? Kim cennete gidecek, kim cehennemi boylayacak? Bunların tamamı Allah'ın takdirine bağlı bir ölçü, bir takdir, bir kader iledir. Bu âlemde hiçbir şey tesadüfî değildir. Elbette bu dünyanın da Allah takdirinde bir sonu vardır. Sonsuza dek devam etmeyecektir bu hayat. Muhakkak ki Allah dilediği her şeyi yapan, her şeye güç yetirendir. Rabbimizin bu dünyanın sonu, yani kıyametin kopuşuyla alâkalı emrinin gelmesi âdeta bir göz kırpması, bir göz çarpması gibi sadece bir keredir. Öyle herhangi bir hazırlığa filan gerek yoktur. Kıyametin kopuşu bir an meselesidir. Sadece "ol" demesi yeterlidir. Dikkat ederseniz sûrenin ilk âyetinde de kıyametin yaklaştığını haber vermişti. Her gelecek yakındır, bir de kıya-met her şeyden yakındır. Bir göz açıp yumması kadar insana yakındır.

Tabii o kıyamet saati ona hazırlıksız olan kimselere ansızın gelecektir. Zira kendileri kıyametin geleceğinden gafil bir şekilde dünyaya dalmış, onu hatırlarından çıkarmış ve böylece lüzumuz şeylerin peşine takılmış insanlar için elbette kıyamet ansızın gelecektir. Kıyamete inanmayan ve onun hazırlığı içinde Allah için bir hayat yaşamayan insanlar onun kopmasına yakın bir dönemde, alâmetler belirdiği zaman bile uyanmayacaklar, o zaman bile oyun ve oynaşlarını sürdüreceklerdir. Onun için şuurları yerinde değilken, haberleri yokken kıyamet gelip onların tepelerinde patlayacaktır. Artık ondan sonra pişman olma ve geriye dönme imkânı da kalmayacaktır.

Her şey Allah'ın elindedir. Bırakın uzak geleceklerle alâkalı bir şeyler söylemeyi, bir saniye sonrasıyla alâkalı bile kim ne diyebilir? Bir saniye sonra olacaklar konusunda kim ne bilgiye sahiptir? Meselâ şu anda Rabbimiz dünyamızdan milyarlarca daha büyük bir yıldız gönderip, haydi git ve şu bana kafa tutan azgınların işini bitir dese ve bir saniye sonra o yıldız şu dünyamızla çakışsa kim engel olabilir buna? Bir saniye sonra altımızdaki arza Rabbimiz sallan deyiverse, kim ne yapabilir? Öyleyse her şeyi bilen, her şeye hükmeden Allah'tır.

Andolsun ki sizin benzerlerinizi helâk ettik. İşte sûrede detaylarıyla anlattık. O helâk olanlar da tıpkı sizin gibi kuldular. Hattâ sizden daha güçlü kimselerdi onlar. Buna rağmen bizimle savaşa tutuştukları için, bizim istediğimiz bir hayatı yaşamaktan vazgeçip kendi hevâ ve heveslerine tâbi oldukları için hepsinin defterini dürüverdik. Şimdi sizler bunlardan ibret almayacak mısınız? Akıllanmayacak mısınız? Unutmayın ki:

52-55. "İnsanların yaptıkları her şey kitaplarda kayıtlıdır. Küçük ve

büyük, hepsi satır satırdır. Allah'a karşı gelmekten sakınanlar, güçlü hükümdarın katında, yüksek bir derecede, cennetlerde ferahlık ve aydınlık içindedirler.”

Yaptığınız, işlediğiniz, konuştuğunuz her şey kitaplarda yazılıdır. Büyük-küçük ne yapmışsanız, ne amel işlemişseniz satır satır hepsi tespit edilmiş, yazılmıştır. Bir tek ameliniz bile zayi olmamıştır. Her şey Allah’ın bilgisi ve kontrolü altındadır. İyiliğimiz, kötülüğümüz, hayrımız, şerrimiz, kaderimiz, geleceğimiz, geçmişimiz, her şeyimiz O’nun murakabesi altındadır. Hiçbir bakış, hiçbir düşünüş ve hareket O’nun ilminin dışında değildir. Rabbimiz herkesin, her varlığın iç dünyasına kadar bilen, haberdar olandır.

Yaşadığımız bu hayatın sonunda karşımıza öyle bir dosya çıkacak ki, ne büyük koymuş, ne küçük koymuş, ne gizli demiş ne aşikâr demiş tüm yaptıklarımızı tesbit etmiştir. Halbuki dünya hayatında kâfirlerin, zalimlerin haberleri yoktu hiçbir şeyden. Allah ve elçileriyle savaş içinde bir hayat yaşamışlardı. Haram-helâl aramamışlardı hayatlarında. Zulmetmişler, haksızlık etmişler, inkar etmişler, duymaz-dan gelmişler, müstekbirce davranmışlardı. Ne yapmışlarsa tüm amellerini karşılarında buluyorlar. Amellerinden dolayı değerlendirilecekler şimdi. Her bir dosya açıldıkça zalimler amellerini ve amellerinin karşılığını orada hazır bulacaklar. Allah hiç kimseye zulmetmemektedir. Bu amelleri kendileri işlemiştir. Kendi amellerinin karşılığıdır bunlar. Değilse yapmadıkları, işlemedikleri suçlardan ötürü Allah hiç kimseyi cezalandırarak zulmetmez. Ya da başkalarının günahlarını yanlışlıkla bir adamın defterine yazarak işlemediği günahlardan ötürü ona zulmetmez. Yaptıklarının bir kısmını zayi etmek sûretiyle Allah kimseye zulmetmez.

Muttakîler, Allah’la yol bulanlar, Allah’a sorarak bir hayat yaşayanlar, Allah’a kulluklarının bilincinde olanlar, Allah'a karşı gelmekten, Allah’ın yasalarını çiğnemekten sakınanlar, güçlü hükümdarın katında, yüksek bir derecede, cennetlerde ferahlık ve aydınlık içindedirler. Güçlü hükümdarın şanına lâyık hazırladığı yüce cennetlerde nimet ve mutluluk içindedirler. Rabbim bizleri de onlardan eylesin.

- 55 -

RAHMÂN SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 55., nüzûl sıralamasına göre 97., mufassal kısmı birinci sûreler grubunun beşinci sûresi olan Rahmân sûresi, Mek-ke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 78'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Rahman sûresi, Mekke'de nâzil olmuş, Rabbimizin biz kullarına sayısız nimetlerinin gündeme geldiği 78 âyetlik bir sûredir. Rab-bimizin cennette mü'min kulları için hazırladığı akla hayale gelmedik nimetlerinin gündeme getirildiği ve her bir nimet gündeminin sonunda da: "Rabbinizin hangi nimetini yalanlarsınız?" buyurularak düşünmeye, kulluğa, kendisine teşekküre dâvet edildiğimiz bir sûre. "Değilse, siz bilirsiniz, eğer Rabbinize itaate, Rabbinize kulluğa yönelmez, bu dünyada O'nun istediği bir kulluk hayatını yaşamazsanız,

kesinlikle bilesiniz ki dayanılmaz bir Cehennem azabı sizi beklemektedir," denilerek cehennemin de vasfedildiği bir sûredir.

Rahmân sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Rasûlullah efendimiz bu sûreyi etrafındaki ashabına okuyunca onlar sessiz kalmış, sessizce dinlemişler ve Allah'ın Resûlü onlara şöyle buyurmuştu: "Ben Rab-bimden gelmiş olan bu sûreyi size tilavet ederken neden öyle sessiz kaldınız? Niye bir tepki vermediniz? Halbuki Ben bu sûreyi sizin din kardeşlerinize okumuştum da onlar: ***"Rabbinizin hangi nimetlerini yalan sayarsınız?"*** şeklindeki sorusuna gelince hep birden demişlerdi ki, "ya Rabbi senin üzerimizdeki nimetlerinden hiç birisini yalan saymayız." Sahâbe-i kiram efendilerimiz de: "Onlar kimlerdir ey Allah'ın Resûlü?" diye sorunca: "Onlar sizin din kardeşleriniz cinlerdir" buyurdu. Bu ifadelerden anlıyoruz ki, bu sûre Mekke'de nâzil olmuştur. Çünkü Resûlullah Efendimiz risaletinin 10. yılında, Taif seferinden dönüşünde cinlerle görüşmüş ve bu sûreyi onlara tebliğ buyurmuştur. Yine biliyoruz ki Rasûlullah Efendimizin, Mekke'de "bu sûreyi Kâbe'-nin avlusunda müşriklere kim ilân edecek? Bunu insanlara kim tebliğ edecek?" şeklindeki talebine evet deyip Rahmân sûresini ilk defa müşriklere Abdullah b. Mes'ud efendimiz tebliğ etmiştir. Rahmân sûresi, Mekke'de müşriklere duyurulan ilk sûredir.

Sûre, insanlarla birlikte, irade ve sorumluluk sahibi varlıklar olan cinlere de hitab eden Kur'an'daki tek sûredir. Sûrenin özellikle ön plana çıkan ayrı ve dehşetengiz bir ahengi vardır. âyetleri kısa kısa cümlelerden oluşmaktadır. Sûrede, kâinat sahasında Allah'ın açık ve gizli hâkimiyetinin delilleri açıklanmakta; sayısız nimetlerine, sınırsız kudretine dikkat çekilmekte ve bunun karşısında cinlerin ve insanların acz içerisinde Allah'a itaatten başka çareleri olmadığı bütün çıplaklığı ile ortaya konularak, onların sorumlulukları hatırlatılmakta ve itaatten yüz çevirirlerse karşılaşacakları kötü sonuçlar; boyun eğip, şerîatına uyarlarsa elde edecekleri hayırlı neticeler mucizevî bir üslupla dile getirilmektedir. Sûre, konuları bir hitap tarzı ile ele almakta, coşku ve belagat dolu bir akış içerisinde, Allah'ın kudretinin mükemmelliği, O'nun her şey üzerinde yaymış olduğu mutlak hâkimiyeti müthiş bir tablo halinde gözler önüne serilmektedir. Allah'a tabi olarak işlenen iyilik karşılığında mükâfat olarak vaadedilen Cennet'in bir tasviri yapılmakta ve isyan etmenin karşılığında kazanılan Cehennem azabı ile insan ve cinler topluca uyarılmaktadırlar.

Bir hadis-i şerife göre Resulullah (s.a.s), Rahmân sûresini okudu ve sonra ashabına; Niçin sizlerden cinlerin Rablerine verdiği gibi bir cevap işitmiyorum?"

dedi. Onlar; "O cevap nedir ya Rasulallah?" diye sordular. Resulullah (s.a.s) şöyle cevap verdi: Ben; "Şimdi Rab-binizin hangi nimetini yalanlıyorsunuz?" âyetini okuduğumda, onlar; "Biz Rabbimizin hiç bir nimetini yalanlamıyoruz" dediler".

Bu rivayete göre, cinlerin Resulullah (s.a.s)i Kur'an okurken dinlemeleri olayı, nübüvvetin onuncu yılında, onun Taif'ten dönerken yolda dinlendiği bir esnada vuku bulmuştur. Bu rivayetten, cinlerin okunurken dinledikleri sûrenin Rahmân sûresi olduğu anlaşılmaktadır.

Sûre tek bir kelime ile, Allah Teâlâ'nın sıfatlarından biri olan "er-Rahmân" âyetiyle başlamaktadır. Peşinden Rahmân olan Allah'ın insanlara rahmetinin en büyük ve en kapsamlı tecellisi olan, Kur'an'ı öğrettiği bildirilmektedir: Kur'an'ı öğretti" (2). Sûreye bu şekilde bir gi-riş yapılmasının sebebi, Kur'an'ın bir insan sözü olmayıp, Allah Teâ-lâ'nın indirdiği bir vahiy olduğunun vurgulanmak istenmesidir. Ayrıca, diğer sıfatları yerine O'nun Rahmân sıfatının kullanılmış olması, insanlara bu âyetleri gönderip, onları zulmetten kurtararak hidayete er-dirmek için indirmesinin, rahmetinin bir gereği olduğunun anlatılmak istenmesidir. Arkasından "İnsanı yarattı" (3) denilmektedir. Kur'an'ın öğretilmesi, insanın yaratılmasından önce zikredilmektedir. Allah'ın Kur'an'ı bir yol gösterici olarak göndermesi, O'nun Rahmân sıfatı yanında Hâlık (yaratıcı) sıfatının da bir gereğidir. Ayrıca, insanın yaratılışının sonra zikredilmesinin, O'nun ancak bu Kur'an ile insan olma özelliğinin gerçekleşebilmesinden dolayı olduğu da söylenebilir.

Sûrenin girişi mahiyetinde olan âyetler, bu Kur'an'ın Allah tarafından gönderildiğini ve doğru yola sevk ederek insanları delaletten kurtarmanın O'nun rahmetinin bir sonucu olduğunu ve insanların şuur, idrak ve akıl sahibi olarak yaratıldığını açıklamaktadır.

Arkasından uzay boşluğunda bulunan cisimlerin intizamını gözler önüne sererek bu nizamın adalet ve ölçü çerçevesinde ayakta durduğu; dolayısıyla, insanların hayatı devam ettirmek için kaçınılmaz olan alışverişlerinde kullandıkları ölçülerde dikkatli davranmaları gerektiği bildirilmektedir: "Sakın tartıda haksızlık ve taşkınlık yapmayın" (8).

Yeryüzünde insan için hazırlanan nimetlerden bahsedildikten sonra: "Öyleyken Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalan sayabilirsiniz?" (13)

denilerek, insanoğlunun bunca nimet ve ihsana karşılık, inkârlarının büyük bir nankörlük olduğu anlatılmaktadır. Bu âyet sûrede devamlı olarak tekrarlanmıştır. âyetin metnindeki âlâ" kelimesi her tekrarda değişik bir anlam ifade etmektedir. Bu, kendinden önce gelen âyetin konusuna göre kudret, ihsan, harikuladelik, Allah ın sıfatları gibi anlamları karşılamaktadır.

Allah Teâlâ, âlemde sorumluluk sahibi kıldığı mahlukâtının; insan ve cinn'in yaradılış malzemesini zikretmektedir; "İnsanı ateşte pişmiş gibi kuru çamurdan yarattı. Cinleri de dumansız bir ateşten yarattı" (14-15). İşte böyle yaratma kudretine sahip olan bir Rab nasıl olur da yalanlanır?

Sûre Allah Teâlâ'nın, çoğu insanların gözü önünde bulunan veya meydana gelen, fakat gafletlerinden dolayı bir türlü fark edemedikleri mucizevî olayları tek tek zikrederek inkârcıların yalanlarken içinde bulundukları basiretsizliği bütün çıplaklığı ile ortaya koymaktadır. Öte taraftan; "Yeryüzündeki her şey yok olucudur. Celâl ve İkram sahibi olan Rabbinin yüzü (zatı) bâkî kalacaktır" (26-27) âyetiyle insanoğlu, yalın bir gerçekle, fena bulma olayıyla uyarılmaktadır.

Ölümlü varlığın peşinden gelen kalıcı gerçeklik böylece vurgulandıktan sonra başka bir bölüme, içinde kıyamet, azap ve dehşetinin yer aldığı bölüme geçiliyor: "Ey yeryüzündeki iki ağırlık (insan ve cin) sizin de hesabınızı ele alacağız ". Arkasından kıyamet gününün tabloları çiziliyor: "Gök yarılıp da kırmızı sahtiyan gibi bir gül olduğu zaman" (37). "İşte o gün insana da, cinne de günahı sorulmaz" (39). "Suçlular simalarından tanınırlar da perçemlerinden ve ayaklarından tutulurlar" (41). "İşte bu, suçluların yalanladığı Cehennemdir. Bununla kaynar su arasında dolaşır dururlar. Öyleyse Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalan sayıyorsunuz?" (43-45).

Acıklı ve dehşet dolu azap ve cezalandırma bölümünden sonra, Allah'a itaat edenlerin karşılaşacakları nimet ve ikramların zikredildiği bölüm gelmektedir. "Rabbinin huzurunda durmaktan korkan kimseye iki Cennet vardır" (46). Bu cennetlerde, bulunan güzellikler, nimetler ve zevkler tasvir edildikten sonra, ilahî adalet çarpıcı bir üslûpla ortaya konmaktadır. İyiliğin karşılığı iyilikten başka bir şey midir?" (60). Böyle olduğu halde insanoğlu Rabbinin "nimetlerinden han-gisini yalan sayabilir" (61). vurgulandıktan sonra, tekrar cennet nimetlerinin güzellikleri dile getirilmektedir. "O ikisinden başka iki Cennet daha vardır" (62). Bu iki Cennetteki görüntü güzellikleri, meyveler ve huriler zikredildikten sonra, yine her âyetin ardından tekrarlanan; "Öy-leyse

Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalan sayabilirsiniz?"ayeti yer almakta ve celal ve ikram sahibi Allah Teâlâ tesbih edilerek sûre son bulmaktadır: "Celal ve ikram sahibi olan Rabbinin adı ne yücedir" (78).

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçebiliriz.

1-4. "Rahmân olan Allah Kur'an'ı öğretti; İnsanı yarattı, ona konuşmayı öğretti."

Rabbimiz Rahmân'dır. Kullarına karşı rahmeti, merhameti sonsuzdur. Kullarına karşı o kadar merhametlidir ki Rabbimiz, Rasû-lullah Efendimizin bir hadisinin beyanına göre "rahmet sıfatını yüz parçaya bölmüş, onlardan sadece bir tanesini yeryüzüne indirmiş, insan, hayvan ve diğer mahlukâtı arasında dağıtmış, geri kalan 99 parçasını da yarın cennette mü'min kullarına işletmek üzere kendi yanında saklamıştır." Evet yüz parça rahmetinden sadece bir parçasını yeryüzüne indirmiştir. Onun içindir ki anne, yavrusuna; baba, evlâdına; kadın, kocasına; koca, karısına; hayvan, yavrusuna merhamet e-der. Sadece yüz parçadan kendi payına düşen bir parça sebebiyle. Bir de geriye bıraktığı ve tecellisini yarın cennette göreceğimiz 99 parça rahmetini düşünün.

Rabbimiz kullarına karşı çok merhametlidir. Ama tabii kulları kendisine yönelir, kendisine kulluğa yönelir, kendisi için bir hayat yaşamaya karar verirlerse. Kendisini dinleyen, kendisinin istediği gibi bir hayat yaşayan kullarına karşı merhameti sonsuzdur Rabbimizin. Değilse kendisiyle çatışma içine giren, dinini, kitabını, peygamberini reddeden, kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşayan kimselere karşı da son derece intikam sahibidir Rabbimiz.

Rabbimiz Rahmân olduğu için, bu rahmetinin gereği olarak insanlara Kur'an'ı öğretmiştir. İnsanlara sonsuz rahmet ve merhametinin gereği olarak, onlara kendisini, kendisine kulluğu, cenneti, cehennemi tanıtan, hidâyeti gösteren kitap göndermiş, Kur'an'ı öğretmiştir.

Biz kullarına sonsuz rahmet ve merhameti sebebiyle kulu, elçisi Muhammed (a.s) aracılığıyla bize böyle bir kitap ulaştırarak nimetlerinin en büyüğüyle bizi şereflendirmiştir. Zira kitap nimeti, vahiy nimeti nimetlerin en büyüğüdür. Rabbimizin öteki tüm nimetleri işte bu kitap nimetiyle tamamlanmaktadır. Biz Rabbimizin tüm nimetlerine bu kitap sayesinde

ulaşmaktayız. Çünkü nimetlerin başı ve en büyüğü iman ve hidâyet nimetidir. İman ve hidâyet olmadan başka hiçbir nimete ulaşmak mümkün değildir. İşte bu iman ve hidâyet nimetine de biz bu kitapla ulaşmaktayız.

Eğer rahmeti sonsuz olan Rabbimiz bize böyle bir kitap göndermeseydi, bizi kendi bilgisiyle şereflendirmeseydi biz hidâyeti nerden bilebilirdik? Kendini bize tanıtmasaydı, istediği kulluğu bize anlatmasaydı nerden bilebilirdik bunları? Bu dünyanın, bu hayatın mânâsını, bizi kimin var ettiğini, niçin dünyaya geldiğimizi ve nereye gittiğimizi, ölümün ne olduğunu, ölümden sonra nasıl bir hayatın bizi beklediğini nereden bilebilirdik? Nasıl bir hayat yaşayarak cennete gidebileceğimizi nereden bilebilirdik?

O Allah ki insanı yaratmıştır. Varlığımız Allah'tandır. Bizi yaratan Allah'tır. Gücü ve kudretiyle, ilmi ve hikmetiyle insanı en güzel bir özellikte yaratan O'dur. Yarattığı bu insana beyanı da öğretmiştir Rabbimiz. İnsana beyan gücünü de lütfetmiştir. Maksadını, meramını ifade etme, konuşma yeteneğini de vermiştir. Hem kendi meramını anlatma, hem de başkalarının meramlarını anlama, fehmetme yollarını öğretmiştir. İşte rahmeti gereği Rabbimizin insana lütfettiği bu beyan gücü, onu öteki varlıklardan, hayvanlardan ayıran en belirgin özelliğidir. Eğer Rabbimiz bizlere böyle bir beyan özelliği vermeseydi, meramımızı karşı tarafa aktarma, karşı tarafın meramını da anlama yeteneği vermeseydi, öteki varlıklar gibi hiçbir zaman konuşamayacak, konuşulanları anlayamayacak, eşyayı tanımlayamayacaktık.

Meselâ bir ağacı karşımızdakine anlatabilmek için sırtımıza bir ağaç yüklenip buraya getirmek zorunda kalacaktık. Bir dağı buraya taşımak zorunda kalacaktık. Ama bakın öyle yapmadan şu anda dağ deyince, ağaç deyince hemen anlıyoruz değil mi? Ne büyük bir nimettir bu değil mi? Böyle bir nimetin içinde olunca insan farkına varamı-yor. Bilmem böyle bir nimetin farkına varabilmek için Rabbimizin bizim dilimizi, konuşma özelliğimizi, kulağımızı, işitme yeteneğimizi, aklımızı, fikrimizi almasını mı bekliyoruz? O zaman mı anlayacağız bu nimetlerin ne anlama geldiğini? O zaman mı kadir ve kıymetini bileceğiz bunların? O zaman mı şükre, Rahmeti bol olan Allah'a kulluğu yöneleceğiz? Sadece bunlardan mı ibaret Rabbimizin nimetleri?

5-10. "Güneş ve ayın hareketleri bir hesaba göredir. Yıldızlar ve ağaçlar O'nun buyruğuna boyun eğerler. O, göğü yükseltmiştir; tartıyı koymuştur. Artık tartıda tecavüz etmeyin. Tartmayı doğru yapın, tartıyı eksik tutmayın. Allah, yeri canlı yaratıklar için meydana getirmiştir."

Ay ve güneş de Allah'ındır. Onların yaratıcısı da Allah'tır. Rab-bimiz onlara da belli yasalar koymuştur. Tıpkı sizin yaratılışınız gibi, ay ve güneş de öyle gelişigüzel değil, belli bir hesaba göre yaratılmıştır. Rabbiniz ayın ve güneşin hareketlerini de belli bir yasaya bağlamıştır. Bu da sizin için bir nimettir. Sizler Rabbinizin o ay ve güneşe takdir buyurduğu yasalardan istifade ederek günlerin, ayların, yılların hesabını yapabiliyorsunuz. Onlar sizin için takvimcilik yapmaktadırlar. Rabbinizin koyduğu bu yasalardan hareketle önceden güneş tutulmasını, ay tutulmasını bilebilmektesiniz. Rabbiniz dilediği fevkalade bir durum, bir mûcize olmadıkça bu yasalarını da değiştirmiyor.

Yıldızlar ve ağaçlar da Rabblerine secde ederler. Yıldızlar ve ağaçlar Rabblerinin buyruğuna boyun büküp teslim olurlar. Rabbleri kendilerine neyi emretmişse, hangi fonksiyonu icra etmelerini istemişse, onlar da Rabblerinin yasalarına teslim olurlar. Allah kendileri için nasıl bir kulluk programı belirlemişse, onu mutlaka yerine getirirler. Allah'ın belirlediği yörüngenin dışına asla çıkamazlar.

Sadece onlar değil, insanın dışındaki tüm yaratıklar bir an bile yaratıldıkları gâyenin dışına çıkamazlar, Rabblerine kafa tutamazlar. Dağlar "Yeter artık ya Rabbi! Bizler biraz da senin yasalarının dışına çıkacağız!" diyemiyor. Güneş "Yeter artık bugün doğmayacağım! Bugün insanlara, kullarına ısı ve ışık göndermeyeceğim!" diyemiyor. Bulut yağmur yağdırmamayı tercih edemiyor. Bal arısı, "Yeter ya Rabbi artık ben bu kullarına bal yapmayacağım!" İnek, "süt vermeyeceğim!" diyemiyor. Elma ağacı elma vermezlik edemiyor. Kıyamete kadar Rabbimiz hangi varlığa ne misyon yüklemişse Rabblerinin emrine boyun büküp itirazsız onu yerine getiriyorlar, itiraz edemiyor, dışına çıkamıyorlar.

Üstelik bunların hiçbirisinin cennete girme gibi bir dertleri, cehennemden kurtulma gibi bir endişeleri de yoktur. Ama insan cehennemle kuşatılmışken, her an cenneti kaybetme ve cehenneme yuvarlanma durumuyla karşı karşıyayken, çok zalim ve cahil davranıyor, kendi kendisine zulmediyor, Allah'a kafa tutuyor, Allah'la çatışma içine giriyor ve Allah'ın kendisi için belirlediği hayat programını yerine getirmiyor, Allah'a secde etmiyor, Allah'ın emir ve yasaklarına riâyet etmiyor.

İnsanın dışındaki tüm varlıklar ise bakın işte Rabbimizin beyan ettiği gibi

O'nun buyruklarına boyun büküyorlar.

"Biz semayı yücelttik. İnsanın üzerine semâyı yükseltip bina ettik." Onu da biz yarattık. Onun yasasını da biz koyduk. İşte gördüğünüz gibi direksiz, desteksiz, payandasız semâyı da üzerinizde biz durduruyoruz. Allah tüm bu varlıkları yarattığı gibi, onların uyacakları kanunları da koymuş, onlar için bir denge sistemini de belirlemiştir. "Ey insanlar! Tartıda tecavüz etmeyin. Allah'ın koyduğu adâlet ölçüsünü, dengeyi bozmayın. Allah'ın koyduğu adâlet terazisine, Allah'ın koyduğu denge yasasına müdahale edip bozmadan yana bir tavır sergilemeyin! Benim fıtrî yasalarımı bozmayın!" diyor, ama gelin görün ki, insanlar önce kendi içlerindeki Allah'ın fıtrî yasalarını, denge unsurlarını bozmuşlar. Tevhid üzerine yaratıldıkları halde, kendilerini sadece Allah'a kulluk ortamından uzaklaştırmışlar, Rabblerine karşı bir takım varlıkları ortak koşmuşlar, şirkin içine düşmüşler. Sonra içlerinde gerçekleştirdikleri bu serkeşliği çevrelerine yansıtmışlar. Dağların fıtratını, yenilen, içilen yiyeceklerin fıtratını, bitkilerin, hayvanların, üzümün, suyun, kadının, erkeğin fıtratını bozmuşlar. Daha çok kazanmak, daha çok ekonomik güce ulaşmak için insan sağlığını hiçe sayarak her şeye müdahale etmişler.

Allah diyor ki, "ölçüyü, teraziyi bozmayın." Allah'ın koyduğu fıtrî yasalara müdahale etmeyin. Ölçtüğünüz zaman doğru ölçün, adâletli ölçün. Başkalarına zulmederek, başkalarının hakkına müdahale ederek kıyamet günü sizin için tutulacak terazinize yazık etmeyin. Her şeye bir denge koyan, her şeyi belli bir hak yasaya bağlayan Allah, hayatınızı, aile, toplum, ekonomik hayatınızı belli bir düzene koymuştur. Tüm hayatınızda Allah'ın istediği şekilde davranarak, Allah'ın yasalarına riâyet ederek, Rabbinizin koyduğu kurallara boyun büküp, teslim olarak ne Rabbinize, ne kendinize, ne de başkalarına karşı zalim konumuna düşmeyin. Kendi kendinizi ve toplumunuzu denge bozucu olarak, fesat çıkarıcı olarak helâke sürüklemeyin. Bakın Rabbi-miz bu kitabının pek çok yerinde bireysel ve toplumsal dengeleri bozan nice toplumların helâk olduklarını anlatmaktadır. Toplumun ticarî dengelerini alt üst eden Medyen halkı helâk olmuştur. Toplum içinde Allah'ın koyduğu cinsel yasayı bozan Lût kavmi helâk edilmiştir.

Özellikle burada ticaretteki ölçü ve tartıya riâyet isteniyor. İnsanların mala bakışlarının Allah'ın istediği gibi olması, Allah'ın haram-helâl yasalarına riâyet edilmesi, mal konusunda ölçüye-tartıya riâyet etmeleri emrediliyor. Şuayb'ın (a.s) toplumu olan Medyen ahalisinin en büyük hastalığı muamelat konusuna Allah'ı karıştırmamak ve ölçü-tartıya riâyet etmemekti. Ölçü ve tartıda kapitalist bir hayatı ortaya koymaktı. Maddeci ve materyalist bir anlayışın

doruklaştırılmasıydı. Yeryüzünde Allah'ın koyduğu dengeyi bozuyor, insanların mallarını eksiltiyor, ihtiyaç olmayan malları reklamlarla ihtiyaçmış gibi yutturuyor, parayı eksiltiyor, paranın değerini düşürüyor ve haksız yere insanların ceplerine el atıyorlardı. Sadece kendi menfaatlerini düşünüyor, tüm dünya kendilerine verilse bile bir türlü doymuyorlardı. Ekonomik insan olup çıktıkları için, insanlara ölçüp tartarken hep eksik ölçüp tartıyorlar, zulmediyorlardı. İşte şu anda, günümüzde bunların her çeşidini gördüğümüz bu ahlâksızlıklar bir toplumun helâkine sebep olmuş suçlardır, Allah korusun.

Sonra, Allah yeryüzünü de tüm mahlukâtı için yaratmış, meydana getirmiş, alçaltmış, sermiş, düzene koymuştur. Bizim istifademize sunmuş, bizim için onu zelil hale getirmiş, bize boyun büktürmüş, uysal hale getirmiştir. Yeryüzünü bir sergi olarak, bir döşek olarak bizim altımıza serivermiştir. Yani eğer şu anda bizler yeryüzünün omuzlarında gezip dolaşabiliyor, ona hükmedebiliyorsak, bilelim ki, biz ken-dimiz onu teslim aldığımızdan değil, Rabbimizin onu bize zelûl kıldığından, itaatli kıldığından, bizim emrimize âmâde kıldığındandır. Altımızda rahat durması için dağları kazıklar olarak arza çakmış, dağların arasından da bizim için geçitler, yollar açmış, ekip dikmemiz için ovalar kılmış, her şeyiyle onu bizim hizmetimize sunmuştur.

11-13. "Orada meyveler, salkımlı hurma ağaçları, kabuklu taneler, güzel kokulu otlar vardır. Ey insanlar ve cinler! Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Orada, o yeryüzünde bizim için çeşitli meyveler vardır. Akıl ve hayalimize gelmeyecek çeşitte, renk ve tatta meyveler yaratmıştır bizim için Rabbimiz. Bizim yaşadığımız iklimin dışındaki coğrafyalarda daha neler var? Ne tür meyveler var? Onların çoğunu bilmiyoruz. Başka neler var? Salkımlı hurma ağaçları… Böyle birbirinin üzerine âhenkle dizilmiş hurmalar… Sonra kabuklu taneler… Filiz şeklinde toprağın üzerine çıkıp kendilerini bize arz eden her tür hububat çeşitleri… Sonra etrafa güzel koku saçan, bediî zevklerimizi okşayan, gülünden, çiçeğinden, otundan her tür bitki... Rabbimiz bunlarla bizim bozduğumuz şehir havalarını düzenliyor, temizliyor. Gönderdiği rüzgarlarla yapıları değiştiriyor. Dağların başındaki lâlelerin, sümbüllerin güzel kokusunu bizim evin içine kadar getiriyor. İnsanların bozup ifsat ettikleri şehirlerin pis ve çekilmez kokularından bizi kurtarıveriyor.

İşte gördünüz Rabbinizin size olan nimetlerini. Söyleyin bakalım, Rabbinizin hangi nimetlerine yalan dersiniz? Hangisini yalanlayabilirsiniz? Bunlardan hangisinin Allah'tan olmadığını söyleyebilirsiniz? Hangisini

kendinize izâfe edebilirsiniz? Rabbinizin hangi gücünü, kudretini yalan sayabilirsiniz? Rabbiniz size bütün bu nimetlerini sunmasaydı ne yapardınız? Yaratabilir miydiniz güneşi? Var edebilir miydiniz ayı? Kendi kendinizi meydana getirebilir miydiniz? Bulabilir miydiniz şu beyân gücünüzü? Nereden, kimden alabilirdiniz o konuşma ve anlama yeteneğinizi? İndirebilir miydiniz? Yazabilir miydiniz böyle bir Kur'an'ı? Üzerinize böyle direksiz bir gökyüzü dikebilir, altınıza böyle bir yeryüzü serebilir miydiniz? Güneşi, ayı, yıldızları emrinize âmâde kılabilir miydiniz? Şu yediğiniz meyveleri, hurmaları, bitkileri yaratabilir miydiniz? Haydi bir tek bitki yaratın bakalım. Bir elmanın sadece bir çekirdeğini yaratın bakalım da görelim. Bırakın bir insan yaratmayı, bırakın kendinizi var etmeyi, saçınızın bir telini yaratın da görelim. Bir tırnağınızı yaratın da görelim.

Öyleyse söyler misiniz, Allah'ın bunca nimetlerini nasıl yalan sayabilirsiniz? Rabbinizin güç ve kudretini nasıl yok farz edebilirsiniz? Nasıl oluyor da tüm bu nimetlerin sahibine karşı böyle vurdumduymaz bir tavır sergileyebiliyorsunuz? Nasıl oluyor da O'na teşekkürden, O'na kulluktan yan çizmeye kalkışabiliyorsunuz? Nasıl oluyor da Allah'ın bunca nimetleriyle bir hayat yaşadığınız halde O'na başkalarını ortak etmeye kalkışabiliyorsunuz? Unutmayın ki tüm bu nimetlerle bir hayat yaşadığı halde, nimetlerin sahibinin istediği bir hayatı yaşamayanlar nimetleri yalan sayanların ta kendileridir.

'Ni'met' sözlükte, her türlü iyi hal (durum) demektir. Geniş an-lamıyla nimet; hayatın güzel ve hoş olması, geçim yönünden geniş ol-mak, manevî olarak rahat olmak anlamına gelir. Nimet kelimesinin içerisinde, iyilik, mutluluk, ihsan, bağış, hayırlı mal ve servet, her türlü güzel durum manaları bulunmaktadır. Türkçe'de başta ekmek olmak üzere, yiyecek, içecek ve ihtiyacı karşılayan şeylere 'nimet' denildiğini hatırlayalım. Aynı kelimeden gelen in'âm; nimet verme, nimetlendirme demektir. Kur'an'da bir sûreye (altıncı sûre) adını veren 'En'âm', ken-dilerinden faydalanılan deve, davar ve sığır gibi hayvanlara denmek-tedir. Yine aynı kökten gelen 'naîm' pek çok nimet anlamındadır. Cennet'te mü'minlere haddinden fazla nimet verileceği için, oraya 'Naîm cenneti' adı verilmektedir. Kur'an'da 'nimet' kelimesi sık sık geçmektedir ve Allah'ın insana verdiği bağışlar hatırlatılmaktadır. İnsanın sahip olduğu her türlü imkân, yetenek ve varlık, aslında Rabbinin ona verdiği nimetlerdir. Bu nimetlere akıl ve aklın işlevleri girdiği gibi, bedenin düzgün olması, kullandığı eşyalar, yeryüzü ve onun üzerinde yararlanılan her şey, doğru yolu bulmak, rahat olmak ve benzeri her şey girmektedir. Nimet, aslında insanın tat aldığı durum, yani mutluluk demektir. Buradan hareketle insanın tat alarak mutlu olduğu her şeye

nimet denmiştir.

Elinde dünyalığı olduğu halde, onu gereği gibi kullanamayan, ondan yeterli tadı alamayan, nimet içinde değildir. Allah'ın nimet ver-mesi, bir anlamda, verdiği şeyin tadını tattırmasıdır. Canlı veya cansız bütün varlıklara verilen ve varlıklarını sürdürmelerini sağlayan şeylere 'rızık' denir ve bu hayvan veya insan için kullanılır. Ancak nimet keli-mesi yalnızca insan için kullanılmaktadır. Çünkü yediği, kullandığı, kavuştuğu şeyin tadını tam anlamıyla almak yalnızca insana ait bir olaydır. İnsana verilen nimetler ya dünyalıktır ya da âhiretliktir. Dünya-da ulaşılan nimetler de iki çeşittir: Allah vergisi nimetler; Çalışılarak elde edilen nimetler. Allah vergisi (vehbî) nimetler de ya maddî olur veya mânevî. Ruhun bedene üfürülmesi, yani can verilmesi, akıl ve zekânın işe yaraması, düşünme, konuşma, akletme, vicdan ve iç duy-gular, anlama ve ifade etme gibi yetenekler birer vehbî nimettir. Vücu-dumuz, vücudumuzdaki bütün organlar, bunların işe yaraması, kuvvet ve hareket yeteneği yine birer nimettir.

Çalışarak elde edilen nimetlerin başında iman gelir. İlim sahibi olma, ahlâkı güzelleştirme, doğru olma, itibar sahibi olma, mal ve mülk kazanma gibi şeyler, nimet olan şeylerdir. Âhiret nimeti ise, Al-lah'ın bağışını kazanarak nimetler yurdu Cennete kavuşmadır. Bu anlamda insanlar Allah'ın nimetlerini saymaya kalksalar sayamazlar. Çünkü Allah'ın insana verdiği nimetler sayısızdır. Yenilen ve içilen bü-tün rızıklar, sahip olunan ve kullanılan bütün eşyalar, tabiatın verdiği her şey, insanın bütün yetenekleri, hayatın devamını sağlayan her şey Allah'ın insana verdiği nimetlerdir. Bunları kim sayabilir?

Değerli nimetlerin başında; yaşama hakkı, hürriyet hakkı, inanma, vicdan sağlığı, öğrenme ve kazanma hakları gelir. Bunlar da Allah'ın insana ihsanıdır. Hidâyet, yani doğru yolu bulma imkânı ise en büyük nimettir. Allah'ın bu yolu insanlara vahy veya peygamberle göstermesi de onlar için muazzam bir nimettir. Nimet ayrıca, insana her türlü faydanın sağlanması, her türlü zararın ondan giderilmesidir.
İnsana düşen, kendisine sayılamayacak kadar çok bağışta bulunan nimet sahibi Allah'ı tanıması ve kendisine nasip edilenlere hakkıyla şükretmesidir. Bunun yanında müslümanlar, kendilerine rızkın ve ni-metlerin ulaşmasına sebep olanlara da teşekkür etmeyi bilmelidirler. Kullara teşekkür etmesini bilmeyen, zaten Allah'a şükretmesini bil-mez.

Eğer nimet, dini için imkân sağladığı ve ilimle ibadetle meşgul olup

Allah'a yaklaşmasına sebep olduğu için kul seviniyorsa, bu tam şükür olur. Bunun özelliği, dünyada kendisini ilim, ibadet ve hak yol-dan alıkoyan her nimete üzülmek, onu nimet olarak bilmemek, belki de o nimetin geri alınmasını nimet bilip buna şükretmektir. Kişiyi Al-lah'tan uzaklaştıran hiçbir şey, o kişi için nimet olamaz! Gerçekte ni-met, âhiret saadetidir. Bunun dışındakilere nimet ve mutluluk demek, ya yanlıştır veya mecazdır. Âhirete yardım etmeyen dünyevî mutlulu-ğa, rahat ve zevklere nimet ismi vermek böyledir. Dünyada yaratılan her şey, ancak insan onunla âhiret saâdetine ersin, Allah'a yakınlığı elde etsin diye kula bir âlet/araç olarak yaratılmıştır. Her insan, tâa-tinin oranında, tâatte kullandığı sebeplerle Allah'ın nimetine şükreder.
Her nimetin şükrü, kendi cinsinden yapılır. Malın şükrü, zekât ve sa-daka vererek; ilmin şükrü, onunla amel edip, başkalarına da öğrete-rek, vücudun şükrü, onu Allah yolunda kullanarak yerine getirilebilir.

Allah korusun da işte Rabbimizin bize lütfettiği bunca nimet, bunca imkânların arasında sürekli şikâyet eden, ama bir türlü şükretmeyen bir toplum olduk. Her taraftan şikâyetler yükseliyor. Herkes durumunu birilerine şikâyetle meşgul. Haline şükreden insan kalmadı.

Hep kendimizden yukarıdakilere bakıyoruz, şunlara şunlara şunlar verilmiş, ama bize verilmemiş diyor ve doyumsuz oluyoruz. Kanaatsiz oluyoruz. Halbuki biraz da kendimizden aşağıdakilere bakabilsek o zaman ne büyük nimetler içinde yüzdüğümüzü anlamakta güçlük çekmeyeceğiz. Bakın Riyâzu's Salihîn isimli eserde peygamber efendimiz bu konuda şöyle buyuruyor:

"Dünya konusunda hep kendinizden aşağıda olanlara bakınız, sizden üstün olanlara bakmayınız. Bu elinizde olan nimeti hor görmemenize en uygun yoldur"

Bizden üstün olanlar, bizden aşağı olanlar… Bizden daha çok verilenler, bizden daha çok huzurlu gibi görülenler, bizden dünyası çok, malı çok, dünyadan kendisine ayrılan payı bizden daha fazla olanlar, bizden daha az olanlar var. Biz de bizden daha aşağı olanlara bakıverelim. Ne fark eder? Niye üstümüzdekilere, niye bizden fazla verilenlere bakacakmışız? Rahatımızı kaçırmak mı istiyoruz? Ne kârımız olacak da? Bize hiçbir faydası olmayacak böyle bir bakışa neden teşebbüs edelim? Bizden daha az olanlara bakacağız, böylece Allah'ın bizde olan, elimizde olan nimetlerini hor görmeyeceğiz. Nelere sahip olduğumuzu daha iyi anlamış, görmüş olacağız.

Benim aylık gelirim şu kadar, eh onu da bulamayanlar var ya. Ben yılda şu kadar et yiyebiliyorum, eh onu da bulamayanlar var ya. Benim elbisemin kalitesi, eh onu da bulamayanlar var ya. Benim evimin tefrişi, ısınma ya da barınma şeklim, eh onu da bulamayanlar var ya desek ne kadar rahat olacağız değil mi? Yâni kendimizden daha aşağıdakileri gördükçe egosunu tatmin edecek; "oh olsun size! Sizler benden aşağıdasınız! Mahvolun, kahrolun!" mu diyeceğiz? Hayır, ama Allah'ın bize verdiği nimetleri hor görmeyecek, o nimetlerle kulluk yapmaya çalışacağız Rabbimize. Aa! Meğer bende onlardan daha çokmuş, ben de birazını bu kardeşlerime vereyim diyebilecektir o zaman kişi.

Demek ki aslında insanlar dünyada imtihanda olduklarını biliyorlar, bu imtihandan başarıyla çıkmaktan yanalar, bunun bilincindeler, yarın Allah tarafından hesaba çekileceklerini fark ediyorlar, ama dünyaya olan bağlılıkları onları bu konuda yanlışlıklara sürüklüyor. Sanki dünyada her şeye rağmen kendilerini cenderede gibi hissetmeleri onları sıkıyor. Dünya zaten mü'minin zindanı değil mi?

Bakın şöyle bir hadis hatırlıyorum: "Dünyada hiçbir gün görmeyen, rahat ve huzur yüzü görmeyen bir mü'min cennete gittiği zaman Allah onu cennete şöyle bir anlık bir girdirip çıkardıktan sonra soracakmış ona: "Kulum, sen bundan önce hiç sıkıntı çektin mi? Vallahi ya Rabbi, diyecekmiş hiç sıkıntı çekmedim. Cennete bir girdi çıktı adam, anında tüm sıkıntıları unutulacak. Tam tersine dünyada tüm istediklerini yerine getirmiş bir kafir şöyle cehenneme bir daldırılıp çıkarılacak, o da dünyada hiç gün görmediğini söyleyecektir.

Yâni ebedî hayata göre dünya hayatını bir kıyaslasanıza. Dün-yada bir adam kâfir olarak huzur ve sükun buluyorsa zaten cenneti dünyadır onun. Yaşayabildiği kadar yaşamak sevdalısı olacaktır elbette. Çünkü ölümüyle her şey bitecek. Ama müslüman dünyada ne kadar rahat ve huzur içinde olursa olsun, nihayet üç gün beş gün içinde çıkıp gideceği bir dünya. İşte o asıl cennet yanında bu dünyanın ne kadar boş olduğunu anlayacak ve ona göre hareket edecektir. Ama dünya hedef olunca, dünya cennet olunca o zaman ne yapacağımızı şaşırıyor, rahat ve huzur bulamıyoruz.

Kitabımızın ilk âyeti "Elhamdü lillâh" diye başladığı halde; ham di, şükrü unutan bir toplum olduk. Şükretmek için nimetlerin farkında olmak lazımdır.

Günümüz insanı ise, bunca varlık içinde, öylesine nankör ve âsî ki... Çok şikâyetçiyiz. Toplum ve fert olarak karamsar ve aç gözlülüğün ıstıraplarıyla kıvranıyoruz. Şikâyetlerin başında geçim sıkıntısı var. Bu tabir, eskiden pek bilinmezdi. İnsanımız bugüne göre daha fakirdi. Fakirdi ama, gönlü zengindi. Kanaat denilen bir hazineye sahipti dedelerimiz. Dillerden şükür, zikir taşardı. ***"Kim benim zikrimden yüz çevirirse, şüphesiz onun sıkıntılı bir hayatı, geçim sıkıntısı olacak ve biz onu kıyamet günü kör olarak haşr edece-ğiz."***(Tâhâ,123)

Hamd ve şükür zikirdir. Zikirden yüz çevirmenin dünyadaki ce-zası sıkıntılar ve özellikle geçim sıkıntısı, âhiretteki cezası da nimetleri ve nimet vereni dünyada göremediği için kör olarak haşr olmak. Çözüm ise zikir ve şükürde: ***"Hatırlayın ki, Rabbiniz size: Eğer şükrederseniz, elbette size (nimetimi) arttıracağım ve eğer nankörlük ederseniz hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir! diye bildirmişti."*** (İbrahim, 7)

Şükür, maddî nimetlere yapıldığı gibi, daha çok manevî nimet-lere karşı yapılır. Nimetlerin en büyüğü de imandır. Hikmet, mârifet, ilim nimetleri, maddî nimetlerden daha büyüktür anlayanlar için. Kita-bımızın hamdle başladığını unutmamak, iman ve hidâyet gibi nimet-lere sahip olduğumuzu, başka problem ve eksiklerin çok da önemli ol-madığını, dilimizle ve tebessümümüzle şükür ve hamdi devamlı taşı-yarak gösterebiliriz. Çay ikram edene teşekkür eden kadirşinas kimse, hiç bunca nimet verene teşekkürü unutur mu? Bir insan, kendi ha-beri olmadan birinin sürekli kendi iyiliği için çalıştığını öğrense acaba ne yapar? Herhalde, önce kendisine bu iyiliğin niçin yapıldığını öğ-renmek ister. Sonra, bu yapılanlara kayıtsız kalmaz; en azından teşekkür eder. İşte şükrün bir anlamı da budur. Allah, bize bizim haberimiz olmadan iyilikler, güzellikler veriyor. Ama biz, gaflet içinde yaşadığımızdan bunların farkında değiliz. Her şey biz insanlar için ayarlan-mış, uygun hale getirilmiş, emrimize verilmiş. Fakat insanoğlu bunların gelişi güzel, rasgele yapıldığını zannediyor. Bu uyumu, bu muazzam düzeni ve bunun sanatkârını fark etmek, Allah'a sonsuz teşekkürü gerektirir.

14-16. "O, insanı pişmiş çamur gibi kuru balçıktan yaratmıştır. Cinleri de yalın bir alevden yaratmıştır. Öyleyken; Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Bu nankör insanı yaratan Allah'tır. Onu Allah yaratmıştır, hem de kupkuru bir balçıktan, bir çamurdan. Güneşte kurutulmuş cansız, kupkuru bir çamurdan yaratmıştır Allah onu. Fahhar, yani fırınlanmış, fırına sürülmüş çamurdan bir kap

gibi. Bunlar insanın yaratılış devreleridir. Çünkü Kur'an-ı Kerîm'e baktığımız zaman Rabbimiz bir kısım âyetlerinde insanı topraktan yarattığını, yine başka âyetlerinde tînden, yine başka bir kısım âyetlerinde kokuşmuş bir çamurdan, bazı âyetlerinde de sarsardan yarattığını haber verir. Burada olduğu gibi kimi âyetlerinde de fahhar'dan yarattığını söyler. Anlayabildiğimiz kadarıyla bütün bunlar insanın yaratılış evreleridir ki, insan yaratılırken bu dönemlerin tamamından geçirilerek yaratılmıştır. Çünkü meselâ türab toprak demektir, tîn ise toprağın su ile karıştırılmasından sonraki şekline denir. Salsâl da su ile karışan o toprağın kokuşmuş şekline deniyor. Fahhar da o toprağın fırınlanmasına, fırında, yahut da güneşte kurutulmuş şekline deniyor. İşte Rabbimiz insanı böyle çeşitli merhalelerden geçirerek yaratmıştır.

O halde Rabbinizin hangi nimetini yalanlayabilirsiniz? Allah'ın verdiği nimetler sayılamayacak kadar çoktur. Bu nimetlerin sahibine şükür, insanlık borcudur, yaratılışın gereğidir. Şükür borcu iman ettikten sonra, bütün bir ömrü Allah'ın istediği gibi yaşamakla, nimet sahibinin rızâsı doğrultusunda hayat sürmekle yerine getirilir. Bir nimete kavuşulduğu veya kişiyi memnun edecek bir hayır ona ulaştığı zaman, 'şükür secdesi' yapmak müstehabtır. Rivâyet edildiğine göre "Peygamberimiz (s.a.s.)'e sevindirici bir haber geldiği zaman veya o-nun müjdesi verildiğinde hemen Yüce Allah'a şükür için secdeye kapanırdı." (Ebû Dâvud, Cihad, Hadis no: 2774)

Sâdi-i Şirâzî, Gülistan'ın dibacesinde; ***"Bir insan, her nefesinde Allah'a karşı iki şükür borçludur."*** der. Bir soluk alıp vermede hayatını iki defa bağışlayan, iki defa can veren Allah'tır. Böyle bir Allah'a elbette dilinle, halinle, kalbinle, kalıbınla, teşekkür etmen icap eder. Bundan dolayı gerçek anlamda hamd ve şükürde bulunanlar çok azdır. ***"Kullarımdan şükreden ne kadar az!"*** (Sebe' 13)

Çok sevilen, çok sayılan bir zatın, bir padişahın hediyesi bize iki hususu düşündürür. Birincisi, o kimse tarafından bize verilen hedi-yenin maddî kıymet ve değeridir ki, bu, ondan alınacak zevk ve lez-zet, sadece maddî değeri kıymetindedir. İkincisi ise, onun, çok saygın bir zatın, bir padişahın hediyesi olması hususudur ki, burada artık maddî değerin hiçbir kıymeti yoktur. Bu makamda önemli olan, bu ha-tıranın o saygın kişiye ait oluşudur. Böyle bir hediyeden alınacak zev-kin, öncekinden kat kat fazla olduğunu herkes kabul eder. Çünkü, bu hatırayla, onu bağışlayan zata bağlanılır, bu hediye, ikram edenle ya-kınlığın simgesi kabul edilir.

Bu örnekle anlaşılmaktadır ki, nimet verilen kimse, nimetten çok, nimet vereni hatırlamalıdır. Verilen nimetlerden yararlanmaktan daha çok önemlidir, nimet verenin bize önem verip, bağış ve ikramlarını sunması. Nimetten, nimet sahibine intikal edilmelidir; Araçlardan amaca, postacıdan mektup sahibine, aracıdan her şeyin gerçek sahibine; Ve bunca acziyet ve isyanımıza rağmen bize ihsan ve bağışından vazgeçmeyen gerçek mürebbimiz Rabbimize. O yüzden tüm nimetlerin sahibi olan zat, büyüklüğünden ve bize değer verdiğinden dolayı devamlı şükredilmeye lâyıktır. Şükür, sadakat makamıdır.

Allah insanlar için çeşit çeşit nimetler yaratmış, onlara yol gösterici olarak peygamberler gönderip kitaplar indirmiştir. Kendileri için kulaklar, gözler ve kalp var etmiş, ayrıca doğru yolda olsunlar ve dünya-ahiret saadetini kazansınlar diye emir ve yasaklarda bulunmuştur. Bütün bunların karşılığında insana düşen O'nun yolunda yürümek ve emirleriyle yasaklarının dışına çıkmamaktır. İşte hamd ve şükür budur. Allah'ın insanlardan insanlar için istediği budur. Yoksa, Allah insanların hamd ve şükrüne muhtaç olmadığı gibi, küfürlerinden de etkilenecek değildir. Hamdeden, şükreden kendi iyiliği için şükreder, hem dünyada, hem âhirette gerçek saadete erer. Allah, şükrünün karşılığında nimetlerini artırır ve kendisini mükâfatlandırır, yani O da kullarının şükrüne karşı şükredendir.

Dünya nimetlerinden çok âhiret nimetleri, maddî nimetlerden çok manevî nimetler için şükretmemiz gerekir. Allah'a şükretmek, bi-ze her iyiliği, her nimeti ihsan eden Allah'a karşı, bu ihsan ve nimeti vermesi yüzünden, yalnız sözle değil; fiil ile de ta'zim etmektir. Bazı insanlar, şükretmek için kendilerine çok büyük, özel bir nimetin gel-mesini veya büyük bir probleminin çözülmesini beklerler. Halbuki in-san herânında sayısız nimetler içindedir. Hayatı, sağlığı, aklı, duyu-ları, nefes aldığı havaya varıncaya kadar sayılamayacak nimetler için-de yüzmektedir en şikâyetçi ve nankör insan bile. Bütün bunlar şükrü gerektirir. İnsan, nimetler içinde yüzerken bunların kıymetini anlama-yabiliyor; ama elinden çıktıktan sonra nimetlerin değerini anlayıp nan-körlüğünün cezasını çekiyor.

"İnsanı böyle bir topraktan yaratan Allah, cinleri de dumansız bir ateşten yaratmıştır." Tabii kitabımızın başka âyetlerinden anlıyoruz ki cinlerin yaratılışı insanın yaratılışından öncedir. Cinleri ve insanları böylece yaratan Rabbinizin hangi nimetini, hangi gücünü, kudretini yalanlayabilirsiniz? Becerebilir misiniz bunu? Yalanlanabilir mi Allah? Yalanlanabilir mi Allah'ın nimetleri? İnsanı

böyle basit bir çamurdan, basit bir topraktan yaratan, sonra ona bu güzel sûreti veren, ona aklını, fikrini, gözünü, kulağını, elini, ayağını veren, tüm azalarını en güzel bir biçimde yerli yerince yerleştiren Allah'ı ve O'nun nimetlerini nasıl yalanlayabilirsiniz? Sonra sizin görmediğiniz o cinleri dumansız bir ateşten yaratan Rabbinizi nasıl yalan sayabilirsiniz?

Hayat bir nimettir. Hayatın devamını sağlayan her şey birer ni-mettir. Allah'ın zatını idrak etmek bir nimettir. İman ise bir insan için en büyük nimettir. Allah'ın bir kuluna iman nasip etmesi, ona olan ni-metini tamamlaması demektir. Şükrün başı Allah'ı bilmektir. Allah'ı Rab olarak bilen, O'nun nimet verdiğinin şuurunda olan bir kimse de O'nu sevmeye başlar. Allah'ı seven O'na ibadet eder, O'na hiç bir şe-yi şirk koşmayarak O'nun nimet verici olduğunu itiraf eder. Kul bu şu-urla eşi ve benzeri olmayan bir Rabbin önünde kulluk yaptığının, bir büyük lezzetle ülfet ettiğinin farkında olur. Bu nedenle Tevhid, yani Allah'ı hakkiyle birlemek şükrün zirvesidir. İnsan kul olarak her zaman fakirdir, yani her açıdan Allah'a muhtaçtır (Fâtır, 15). Çünkü O'ndan başka nimet veren yoktur. Hayatını sürdürebilmek için her zaman O'-nun yarattığı nimetleri tatmak zorundadır. Kul bu nimetlerin karşılığını da ancak ibadetle/kullukla yerine getirebilir. İnsan aynı zamanda, ha-ta ve günah içerisindedir. Günahkâr ise her an Rabbinin af ve mağfi-retine muhtaçtır. Bu açıdan Allah (c.c.) kulları hakkında Rahim ve Ğa-fur'dur. Rahim olan Allah kullarına nimet vererek ve ihsanda bulunarak merhamet etmektedir. Kul daima Rabbinin verdiği nimetler ile nef-sinin günahları arasındadır. Hasan-i Basrî diyor ki: "Ben nimet ile gü-nah arasında sabahlıyorum. Bundan dolayı nimeti şükürle, günahı ise tevbe-istiğfar ile hatırlamak istiyorum."

17-18. "O, iki doğunun Rabbi, iki batının Rabbidir. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

"Doğrusu Allah iki doğunun da, iki batının da Rabbidir." Doğuların ve bâtıların Rabbidir Allah. Doğudakilerin de, batıdakilerin de Rabbidir Allah. Tüm kâinatın ve tüm varlıkların sahibidir O. Tüm kâinat üzerinde yegâne hakim Allah'tır. Hal böyleyken Allah'ın hangi nimetlerine yalan dersiniz? Gözünüzün önüne serdiği şu kevnî âyetlerine bir bakın da, Rabbinizi ve nimetlerini nasıl yalan sayabileceğinizi bir düşünün.

19-21. "Acı ve tatlı sulu iki denizi birbirine kavuşmamak üzere salıvermiştir. Aralarında bir engel vardır; birbirinin sınırını aşamazlar. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Kavuşmak, birleşmek üzere Allah iki denizi salıvermiştir. Suyu tatlı olan bir denizle, acı olan bir denizi salıvermiştir. Ama ikisinin arasına da bir engel, bir hail koymuştur. Rabbinizin koyduğu bu yasayla iki deniz asla birleşmemektedir. Acı su, tatlı suya karışmamaktadır. Birbirleriyle kavuşmamakta, birbirlerinin sınırlarını asla aşmamaktadırlar. İşte görüyoruz denizlerin acı sularıyla tatlı suları birbirlerine karışmamaktadır. Denizlerin içinde, o acı ve tuzlu suların içinde akıp giden tatlı su kanallarının varlığını biliyoruz. Bunlar Rabbimizin koyduğu yasa gereği asla birbirlerine karışmamaktadırlar. Denizin dibine saldığınız borularla oradan tatlı sular çıkarıyorsunuz. Veya denizin sularıyla karanın suları birbirlerine karışmamaktadır. Rabbiniz sizin içebileceğiniz o tatlı sularınızın tadını bozmuyor. İşte bu da Rabbinizin size en büyük nimetlerinden biridir. Rabbinizin gücünü, kudretini gösteren en büyük alâmetlerden, delillerden biridir. Rabbinizin hangi nimetine yalan dersiniz?

22-23. "Bu iki denizden de inci ve mercan çıkar. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

O iki denizden inci ve mercan çıkar. O denizlerden inci ve mercan gibi takındığınız takı maddelerini, takı süslerini de çıkarıp sizin emrinize âmâde kılan da Allah'tır. Bu nimetlerini de size sunan Rabbinizdir. Öyleyse Rabbinizin hangi nimetlerini yalan sayarsınız?

24-25. "Denizde yürüyen dağlar gibi gemiler O'-nundur. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Dışarıdan, ileriden baktığınız zaman dağlar gibi görünen gemileri, vapurları o denizlerin üzerinde yürüten, hareket ettiren, yüzdüren de Allah'tır. Onların deniz üzerinde durma yasasını, suyun onları kaldırma yasasını koyan da Allah'tır. Rabbiniz suya koyduğu o yasasını kaldırıverse, o yaptığınız gemiler hiçbir işe yaramaz. O denizler üzerinde dağlar gibi gemiler akıp giderken onlar Allah'ındır. Sizler gerek kendinizi, gerekse yüklerinizi onlarla taşırsınız. Havada yüzüp giden uçaklar da böyledir. Havada onların durma yasasını koyan da Allah'tır. Tıpkı kuşları havada tutan Allah olduğu gibi. O uçaklara da biniyor, çok uzak mesafeleri kısa bir sürede kat ediyorsunuz. O gemilerle de çok uzak mesafeleri aşarsınız. Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlarsınız?

26-28. "Yeryüzünde bulunan her şey fânidir, ancak, yüce ve cömert olan Rabbinin varlığı bâkîdir. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Şunu da asla unutmayın ki, yeryüzünde bulananların tamamı fânidir,

ölümlüdür, sonludur. Yeryüzü ve içinde olanlar, gökyüzü ve içinde olanların tamamı fânidir. Bunların tamamı Allah tarafından var edilmiş ve Allah'ın koyduğu bir yasa gereği bir gün yok olmaya mahkumdur. Sakın onlara bağlanıp kalmayın. Denizler, dağlar, bulutlar, sular, aylar, güneşler, evler, barklar, mallar, mülkler, paralar, pullar bir gün yok olacak. Öyleyse yarın yok olacak fâni şeylere bel bağlayıp, bâkîyi unutmayın. Dünyaya ve dünyalıklara gönül verip, onları hedef bilip, sakın âhiretinizi unutmayın. Hepsi, her şey bir gün bitecek, yok olacaktır. Bâkî olan, kalıcı, ölümsüz, sonsuz olan sadece Rabbinizdir.

Rabbinizin takdir buyurduğu bir gün gelecek her şey bitecek. Hayat, dünya, gökler, yerler bitecek. Bir gün gelecek dağlar yürütülecek, hallaç pamuğu gibi atılacak, denizler kaynatılacak, güneşin defteri dürülecek, yıldızlar yerinden sökülüp sağa-sola atılacak, ay sönecek, gökyüzü parça parça olacak, semâ bir maden gibi eriyecek. Öy-leyse bağlanmaya değmez bu dünyaya. Şu anda istifade ettiğiniz, he-def bildiğiniz, peşine takıldığınız, bunsuz olmaz dediğiniz tüm dünya nimetleri bir gün yok olacak. Bir gün gelecek her şey bir varmış bir yokmuş olacak. Yeryüzünde her şey bitecek ve sadece Rabbinizin vechi kalacak. Sadece azamet ve ululuk sahibi Allah'ın zatı kalacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'a kalacaktır. Öyleyse Rabbinizin hangi nimetini, hangi ikramını, hangi gücünü, kudretini yalanlarsınız? Nasıl olur da fâniyi bâkîye tercih edersiniz? Nasıl olur da bir gün yok olacak şeylerin peşine takılır da Rabbinizin istediği kulluktan gafil olursunuz?

29-30. "Göklerde ve yerde olan kimseler her şeyi O'ndan isterler; O her an kâinata tasarruf etmektedir. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Halbuki göklerde ve yerde olanların tamamı Allah'a muhtaçtır. Herkes ve her şey isteyeceğini Allah'tan istemektedir. Şu anda sahip olduklarınızın tamamını size veren Allah'tır. Varlığınız, eliniz, ayağınız, gözünüz, kulağınız, havanız, suyunuz, güneşiniz, gündüzünüz, geceniz, aklınız, fikriniz, yiyecekleriniz, içecekleriniz hepsi hepsi Allah'tandır. Sakın ha sakın, bütün bu nimetleri kendinizden sanmayın. Bunlara kendi kendinize sahip olduğunuz düşüncesine kapılmayın. Tüm bu nimetlerin sahibini unutmayın. Sakın kendinizi Allah'tan müstağnî görmeyin. Rabbinize karşı sorumluluklarınızı unutup bir hayat yaşamayın. Nankör olmayın, azgınlaşmayın. Rabbinizin gönderdiği vahiyden yüz çevirmeyin, Allah'ın âyetlerinden uzak bir hayat yaşamayın. Rabbinizin verdiği tüm bu nimetleri O'na isyanda kullanmayın. Kendi kendinizi yeterli görmeye kalkışmayın. Unutmayın ki şu anda yeryüzünde sahip

olduklarınızın tamamı Allah'tandır. Hepiniz Allah'a muhtaçsınız. Makam sahipleriniz de, mal-mülk sahipleriniz de isteyeceklerini sadece Allah'tan istemek zorundadırlar.

Öyleyse isteyeceklerinizi sadece Rabbinizden isteyin. Kulluğunuzu sadece Rabbinize yapın. Sadece O'na dua edin. Sadece O'-nun istediği hayatı yaşayın. Sadece O'nun çektiği yere gidin. Sadece O'nu razı etmeye çalışın. Kullardan hiçbir şey istemeyin. Kullara kulluk etmeyin. Kulların yasalarını uygulayıp, onları razı etmeye çalışmayın. Kulları Allah'la aranızda aracı da yapmayın. Çünkü onlar da Rab-biniz tarafından yaratılmış sizin gibi aciz varlıklardır. Onlar da Allah'a muhtaçtırlar. Ne hayattakilerden, ne de ölmüş gitmiş olanlardan hiçbir şey istemeyin, hiçbir şey beklemeyin. İsteyeceklerinizi hiç ölmeyen, ebedîyen Hayy olan, duaları işiten, bilen ve anında icabet gücüne sahip olan Allah'tan isteyin. O dururken kimden ne istenebilir ki?

O her an bir iştedir. Her an kâinatı tedbir ediyor. Her an dualara icabet ediyor. Her an bir zalimin defterini dürüp bir adâlet sahibini yukarı çıkarıyor. Her an mesajını reddeden, dinine savaş açan bir toplumu yerin dibine batırıyor. Her an yaratıyor, her an kullarına rızık veriyor. Her an kullarını koruyor. Her an kullarına merhamet ediyor. Her an kullarıyla diyalog halindedir. Yani kullarını yaratıp, köşesine çekilip, "Benden bu kadar, haydi bildiğiniz gibi yaşayın" diyen bir Allah değildir O. Dünya işlerine karışmayan bir Allah değil, her an kullarıyla ilişki içinde olan, her an kullarını gözetleyen ve kimin ne yaptığından haberdar olandır. Göklerin ve yerin tüm işlerini deruhte edendir. Öy-leyse Rabbinizin hangi nimetlerine yalan dersiniz?

30-32. "Ey insan ve cin toplulukları! Sizin de hesabınızı ele alacağız. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

"Ey insan ve cin toplulukları, sizi de hesaba çekmek için vakit belirleyeceğiz. Sizin hesabınızı da göreceğiz. Sizin hesabınızı da alacağız. Bir gün yaptıklarınızın hesabını görmek üzere sizi de huzurumuzda toplayacağız. Sakın ha öyle başıboş bırakıldığınızı sanmayın. Yok olup gideceğinizi, sümen altı edileceğinizi, hesaba çekilmeyeceğinizi sanmayın. Hayatınızı böyle bir zanna bina etmeyin."

Buradaki iki sekaleyn'den, iki ağırlıktan kasıt insanlar ve cinlerdir. Bu iki varlık kitabın sorumluluğunu, vahyin ağırlığını, kulluk mesuliyetini üzerlerine

aldıkları için onlara ağırlık ifadesi kullanılmaktadır. Veya iradeli yaratılmalarından dolayı, kulluk şerefini üstlenmelerinden dolayı onlara iki ağırlık denmiştir. Yani insan ve cinlerin kulluğu Allah katında değerli olan, ağırlığı olan bir kulluktur. Ama öteki varlıkların kulluğu böyle değildir. Çünkü diğer varlıkların, dağların, taşların, göklerin, yerlerin, bulutların, yıldızların, meleklerin kullukları isyana imkânı olmayan bir kulluktur. Onların iradeleri olmadığı için, isyana imkânları olmadan mecburen kulluk yapmaktadırlar. Ama insanın kulluğu isyana imkânı varken yapılan bir kulluktur ve Allah katında değeri olan kulluk ta işte budur. Rabbimiz onları da hesaba çekeceğini anlatıyor. Rabbinizin hangi nimetini yalanlarsınız?

32-34. "Ey cin ve insan toplulukları! Göklerin ve yerin çevresini aşıp geçmeye gücünüz yetiyorsa geçin! Ama Allah'ın verdiği bir güç olmaksızın geçemezsiniz ki! Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

"Ey cinler ve insanlar topluluğu, haydi eğer becerebilirseniz, eğer gücünüz yetiyorsa göklerin ve yerin çevresini aşıp geçin. Haydi eğer gücünüz yetiyorsa Rabbinizin hesabından kaçıp kurtulun bakalım. Kaçabilir misiniz? Kurtulabilir misiniz? Allah size izin vermedikçe, Allah'ın verdiği bir güç olmadıkça nasıl geçebilirsiniz? Nereye kaçabilirsiniz? Nasıl kurtulabilirsiniz Allah'ın hesabından, sorgusundan? Kime sığınabilirsiniz? Nereye giderseniz gidin, nereye kaçarsanız kaçın orada Rabbinizi bulacak, Rabbinizin hükmüyle karşı karşıya geleceksiniz. Allah elbette sizin hesabınızı görecektir."

Eğer gücünüz yetiyorsa semâların ve yerin kıtalarını aşın. Se-mâların ve arzın sınırlarını aşın bakalım, aşabilirseniz. Kaçın bir yerlere bakalım, kaçabilirseniz. Çıkın Allah'ın semâ ve arzından; terk edin Allah'ın mülkünü. Kaybolun, saklanın... Yapabilir misiniz bunu? Unut-mayın ki her yer Allah'ın mülküdür. Allah'ın egemenliğinin, hükümranlığının ulaşmadığı bir yer bulamazsınız. Kaçıp kurtulamazsınız Allah-tan. Diskalifiye edemezsiniz Rabbinizi. Allah'ın gücü olmadan, Allah'ın yardımı ve izni olmadan hiçbir zaman ne gökleri delip geçebilirsiniz, ne de yerin derinliklerine inip Allah'ın hesabından, Allah'ın sorgulama-sından kurtulabilirsiniz. Öyleyse aklınıza Rabbinizin hesabından kurtulmak gibi bir şey gelmesin. Böyleyken Rabbinizin hangi nimetini, hangi gücünü inkâr edersiniz?

34-36. "Ey insanlar ve cinler! Üzerinize dumansız bir alev ve ateşsiz bir duman gönderilir de kurtulamazsınız. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden

hangisini yalanlarsınız?"

"Ey insanlar ve cinler, unutmayın ki böyle bir kaçış esnasında üzerinize dumansız bir alev ve ateşsiz bir duman gönderilir ki, buna hiçbir zaman güç yetiremezsiniz." Kaçmak istediğiniz zaman veya kaçma esnasında üzerinize bir ateş, bir bakır eriyiği, bir maden eriyiği dökülecek ki, asla ondan kaçıp kurtulmanız mümkün olmayacaktır. Öyleyse bırakın bu olmayacak hesapları da Rabbinize kul olmaya, Rabbinize teslim olmaya, Rabbinizin istediği gibi Müslüman olmaya bakın. Başka bir çıkar yolunuz yoktur. Gelin akıllarınızı başlarınıza alın da göklerin ve yerin Rabbi olan, göklere ve yere egemen olan, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin sahibi olan Rabbinizin kitabına ve peygamberine teslim olun. Hiçbir zaman ne bu dünyada, ne de âhirette O'ndan kaçıp kurtulma şansınız yoktur. Unutmayın ki arz da Allah'ındır, semâvât da. Bu dünya da Allah'ındır, öbür âlem de. Tek Rabb, tek İlâh Allah'tır. Öyleyse Rabbinizin hangi nimetini yalanlayabilirsiniz? Değilse siz bilirsiniz:

37-38. "Gök yarılıp da, gül gibi kızardığı, yağ gibi eridiği zaman haliniz nice olur? Öyleyken, Rabbinizin ni-metlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Gökyüzü yarılacak, gül gibi kızaracak, yağ gibi, maden gibi eriyecek ve kapı kapı olacak bir gün. Sizin için Rabbinizin koruyucu bir tavan kıldığı semanın semalığı bitecek bir gün. Göklerin Rabbinizin emrine boyun büküp eridiği böyle bir günde sizin haliniz nice olur? Siz kime sığınırsınız? Kim korur sizi? Kim kurtarır sizi Rabbinizin huzuruna çıkmaktan? Kim kurtarır sizi Rabbinizin yargılamasından? Kim korur sizi Rabbinizin ateşinden? Yıkılmaz bildiğiniz o gökleri böyle parça parça eden Rabbinizin hangi gücünü, hangi kudretini yalanlayabilirsiniz?

39-40. "O gün ne insana ve ne cine suçu sorulur. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

"O gün hiçbir insan ve cin sorguya çekilmeyecektir. Hiçbir insana ve cine günâhı sorulmayacaktır. Hiçbir cin ve insan muhatap bile kabul edilmeyecektir. Böyleyken Rabbinizin hangi nimetini, hangi gücünü, kudretini yalanlayabilirsiniz?" Rabbimiz hesabın bir başka yönünü anlatıyor. Bakın bundan sonraki âyetiyle Rabbimiz onu şöylece ortaya koyuyor:

41-42. "Suçlular simâlarından tanınırlar da, alın saçlarından ve ayaklarından yakalanırlar. Öyleyken, Rab-binizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Çünkü o suçlular, o günâhkarlar alınlarından, sîmalarından tanınmaktadırlar. O suçlular, o cehennemi hak etmişler, o Allah'ın gazabına maruz kalmış cinler ve insanlar görüntülerinden, sîmalarından tanınmaktadırlar. Onlar o gün alın saçlarından, perçemlerinden ve ayaklarından yakalanırlar. Zaten yüzlerini korkunç bir zillet kaplamış, gözleri fal taşı gibi açılmıştır. Kayıplarından, hüsranlarından ötürü insanlıktan çıkmışlardır. Dünyadayken Allah'a kafa tutan, Allah'ın dinine karşı müstekbir davranan, Allah'ın kitabıyla ilgi kurmayan, Allah'ın elçilerini yalanlayan, Allah'ın istediği Müslümanca bir hayata yanaşmayan bu zalimler şimdi suspus olmuşlar, yüzleri simsiyah kesilmiş, üzerlerini korkunç bir zillet kaplamıştır. İşte o zalimler bu zillet içindeki görüntülerinden tanınacaktır. Kendilerine hiçbir şey sorulmadan, muhatap bile alınmadan alınlarından ve ayaklarından bağlanarak cehenneme atılacaklardır. Hal böyleyken Rabbinizin hangi gücünü yalanlarsınız?

43-45. "İşte suçluların yalanladıkları cehennem bu-dur. Onlar, cehennem ateşiyle kaynar su arasında dolaşır dururlar. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

"İşte mücrimlerin, suçluların yalanladıkları, yalan saydıkları, yok farz ettikleri, ciddiye almadıkları, hesaba katmadıkları cehennem budur." İşte dünyada Allah'a savaş açarak, Allah'ı ve dinini, Allah'ı ve hayat programını reddederek kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşayanların yalanladıkları cehennem... İşte şu anda gözlerinin önünde duruyor. İşte hayatlarını cehennemin, azabın, sorgulamanın, dirilişin yokluğu inancına bina edenler şu anda inkâr ettikleri, olmaz dedikleri cehennemle karşı karşıya gelmişlerdir. Haydi bakalım yalanladığınız, gelmez dediğiniz, olmaz dediğiniz o cehenneme girin de nasılmış bir görün. Bir bakın bakalım şimdi ne diyeceksiniz? Şimdi nasıl yorumlayacaksınız? Gerçekten var mıymış, yok muymuş? Yalan mıymış, gerçek miymiş?

Onlar orada o cehennem ateşiyle kaynar su arasında dolaşır dururlar. Ateşle kaynar sular arasında döner dururlar. Ne zamana kadar? Sonsuza kadar, ebedîyen, hiç çıkmamacasına, hiç kurtulmamacasına. Ateşin hararetiyle soğuk bir su arayacaklar, serinletici bir pınar arayacaklar. Pınarlar görecekler, su bulduk ümidiyle onlara koşacaklar, hararetlerini söndürebilmek için çılgınca gidecekler, ama varıp görecekler ki kaynar su. Çaresiz içecekler onu ve susuzluk hastalığına yakalanacaklar. İçtikçe içen ve bir türlü doymayan develere dönecekler. İçtikleri kaynar su bu sefer onların midelerini parçalayacak, barsakları parçalanacak arkalarından çıkacak. İşte böyle devam eden bir hayat. Öyleyken, Rabbinizin

nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?

Kâfirler, zalimler, suçlular için bunlar vardır. Ama tabii âhirette olanlar sadece bunlar değildir. İkili bir anlatım özelliğine sahip olan Rabbimizin kitabı, bakın bundan sonra cennete gidecek kullarının durumlarını anlatmaya başlayacak:

46-47. "Rabbine karşı durmaktan korkan kimseye iki cennet vardır. Öyleyken Rabbinizin nimetlerinden han-gisini yalanlarsınız?"

Rabbine karşı durmaktan, Rabbine karşı gelmekten, Rabbiyle çatışma içine girmekten korkan kimseler için de iki cennet vardır. Rabbinin huzurunda durmaktan korkan, Rabbinin huzurunda O'nun sorgulamasından korkan, Rabbin huzurunda vereceği hesabın endişesiyle tir tir titreyen kimseler için iki tane cennet vardır. Yani dünyadayken Allah kontrolü altında, Allah murâkabesi altında olduğunun farkında olarak, sürekli Allah'ın kendisini gözetlediğinin bilincinde olarak bir hayat yaşayan, Allah beni görüyor, Allah beni işitiyor, Allah be-nim yaptıklarıma şahittir diyerek tavırlarını ona göre ayarlayan, sözlerine dikkat eden, hayatına dikkat eden kimseler için iki cennet vardır, diyor Rabbimiz. Rasûlullah Efendimizin bir hadislerinin beyanıyla, "ihsan makamında olan, kendisi Allah'ı görmese bile Allah'ın her an ken-disini gördüğü şuuru içinde bir hayat yaşayan mü'minler için iki cennet vardır."

Yarın Allah huzurunda, Allah mahkemesinde durup tüm yaptıklarının, yaşadığı hayatın hesabını verme konusunda tir tir titreyen, "ya Rabbimi razı edememişsem? Ya Rabbimin istediği gibi ameller işleyememişsem? Ya Rabbimin gazabına maruz kalırsam? Ya amellerim beğenilmez de cehenneme yuvarlanırsam?" diye Allah huzurundaki hesabın korkusu içinde Rabbine lâyık ameller işlemeye çalışan mü'minler için iki cennet vardır, buyuruyor Rabbimiz.

Ya da Rabbinin makamından korkanlara, Rabbinin konumundan korkanlara iki cennet vardır. Yani bu dünyada Allah karşısında kötü bir konuma düşmekten korkanlara iki cennet vardır. Toplum karşısında, ana-baba, âdetler, konu-komşu, âmir, müdür, moda, yönetmelikler karşısında kötü bir konuma düşmekten değil, Allah karşısında kötü bir konuma düşmekten korkanlar… Yani "el âlem ne der acaba? İnsanlar benim hakkımda ne düşünürler acaba? Müdürüm, âmirim ne der acaba?" değil de, "Rabbim ne der acaba?" diye korkan, Allah karşısında kötü bir duruma düşmekten, Allah'ın hoşnutluğunu, Allah'ın rızasını kaybetmekten, Allah'ı üzmekten ve darıltmaktan tir tir titreyen

mü'minler için iki cennet vardır. Yaptığı her işinde, her eyleminde sadece Allah'ı düşünür ve O'nu hesap edenler için iki cennet vardır, diyor Rabbimiz. Öyleyse Rabbinizin hangi nimetini yalan sayarsınız?

48-51. "Bu iki cennet türlü ağaçlarla doludur. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız? Bu cennetlerde akan iki kaynak vardır. Öyleyken, Rabbi-nizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Bu iki cennetin ikisinde de türlü türlü ağaçlar vardır. Çeşit çeşit meyve ağaçları, güzel yeşillikler vardır. Böyle iken Rabbinizin hangi nimetini yalanlarsınız? Yine o cennetlerde akan kaynaklar, nehirler, ırmaklar vardır. Ya zeminlerinden ırmaklar akan cennetler, ya da o mü'minlerin kendi taht-ı tasarruflarında ırmaklar akıp giden cennetler vardır. Kendi emirlerine verilmiş, kendi arzularına âmâde kılınmış bal, su, süt ve şarap ırmakları vardır o cennetlerde.

İşte cennetlik mü'minlerin durumu ve işte cehennemliklerin durumu… İşte Allah için yaşanan bir hayatın sonucu ve işte Allah'ı hesaba katmadan yaşanan bir hayatın sonucu… İşte bu âyetlerde sonuçları, âhiretleri bakımından mü'minlerle kâfirler arasında bir değerlendirme görüyoruz. Âkıbetleri yönünden mü'minlerle kâfirler birbirlerinden farklıdırlar. Dünyada dünya nimetlerinden istifade açısından her iki taraf da birbirine benzerken, yaşadıkları bu hayatın sonunda karşılaşacakları âkıbetler açısından farklıdırlar. Mü'minler altlarından ırmaklar akan cennetlere uçarlarken, kâfirler de cehenneme akacak, cehenneme dolacaklardır. Velâyetlerini Allah'a verip hayatlarını O'nun belirlediği yasalar çerçevesinde yaşayanlar velîlerinin kendilerine hazırladığı konaklara yerleştirilirken, velâyetlerini Allah'a vermeyerek kendi ellerinde tutanlar, kendi hayatlarını kendileri düzenlemeye kalkışanlar, ya da velâyetlerini Allah'tan başkalarına verip onların kendileri adına belirledikleri yasalara tâbi olanlar da sonunda velîlerinin gittiği yere gitmek zorunda kalacaklardır. Çünkü o velîlerin hiçbirisinin o kullarına sunabilecekleri cennetleri yoktur.

Bütün bunları duyduktan sonra gerçekten insanın aklı almıyor. Bütün bu müjdeleri, bütün bu nimetleri duydukları halde bu insanlar nasıl kâfir olabiliyorlar? Gerçekten anlamak mümkün değil... Rabbi-mizin kitabında haber verdiği bütün bu nimetler, bütün bu lütuflar kâfirlerin kulağına gittiği, kâfirler bunları duydukları halde, hayret ki yine de âhireti inkâr etmeye sebep bulabiliyorlar. Hayret ki, cenneti gündeme almadan bir hayat yaşayabiliyorlar.

52-53. "Bu cennetlerde her türlü meyveden çift çift vardır. Öyleyken,

Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Yine bu cennetlerde her çeşit meyveler vardır. Meyvelerin her türü, her çeşidi vardır orada. Üzümünden narına, portakalından muzuna, kayısısından şeftalisine ve de şu anda bizim bilmediğimiz, ancak orada görüp bileceğimiz her çeşit meyveler vardır. İnsanın canının çektiği, iştahını kabartan her tür meyveler. Hem o meyvelerin dev-şirimi hazırdır. Yani ne çağla, ne çiçek, ne de korukta değildir, solgun, çürük de değildir. Kitabımızın bir başka âyetinin beyanıyla böyle dökme, zibil gibi meyveler vardır orada. Her tarafa dökülmüş, yayılmış, istediğiniz kadar alabileceğiniz, yiyebileceğiniz meyveler… Hemen koparılmaya, devşirilmeye, yenilmeye hazır meyveler... Ulaşımında güçlük olmayan, ellere uzak olmayan, dikeni, budağı, çekirdeği olmayan, insana zahmet vermeyen meyvelerdir onlar… İstedikleri miktarda, özellikte, tatta, renkte, istedikleri büyüklükte ve olgunlukta meyveler vardır onlar için. Öyleyken Rabbinizin hangi nimetini yalanlıyorsu-nuz?

54-55. "Orada, örtüleri parlak atlastan yataklara yaslanırlar; iki cennetin meyvelerini de kolayca toplarlar. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Orada o mü'minler örtüleri parlak atlastan yatakların, döşeklerin, minderlerin, sergilerin üzerine oturacaklar. O oturdukları sergilerin iç astarları ipekten olacak. İçleri böyleyse, varın siz bir de dışarıdan görünen kısımlarını düşünün. Bu iki cennetin meyveleri de yaklaştırılmıştır. İnsanların hemen koparabilecekleri kadar onlara yakınlık kazandırılmıştır. Eğer ayakta iseler çok yakınlarına, oturuyor, ya da yatıyorlarsa ellerine, ağızlarına yakınlaştırılmıştır. Meyveler onlara doğru sarkmış, eğilmiş kendilerini o mü'minlere arz etmişlerdir. Mü'minler dünyada olduğu gibi asla orada onlara ulaşabilme zahmeti çekmeyecekler. O halde Rabbinizin hangi nimetini yalan sayarsınız?

56-59. "Oralarda, bakışlarını yalnız erkeklerine çevirmiş, daha önce ne insan ve ne cinlerin dokunmuş oldu-ğu eşler vardır. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız? Onlar yakut ve mercan gibidirler. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Orada yine gözlerini, gönüllerini, bakışlarını sadece kocalarına, efendilerine çevirmiş, gözleri efendilerinden başkasını görmeyen, gönülleri efendilerinden başkasına kaymayan eşler, kadınlar vardır. Kocalarına düşkün, efendilerine meftun kadınlardır onlar. Kocalarına olan sevgilerinden, aşklarından, hicaplarından, hayâlarından, iffetlerinden ötürü gözlerini sadece kocalarına çevirmiş, gönüllerini onlara vermiş, onlardan başkasını hiçbir zaman

görmeyen kadınlardır onlar.

Veya bir başka mânâsıyla kocalarının bakışlarını, arzularını sadece kendi üzerlerine çekmiş kadınlar vardır orada. Kocalarını baş-kalarına bakmayacak biçimde sükûne erdirmiş güzeller güzeli kadınlardır onlar. Rabbimiz bu dünyada kendisine kendisinin istediği gibi kul olmuş, kitabına, kendi yasalarına teslim olmuş, takva ve teslimiyet içinde Müslümanca bir hayatın kavgasını veren ve sonunda cenneti kazanan mü'mine hanımlara orada, o cennette öyle bir güzellik verecek ki, orada kocaları onlardan gözlerini ayıramayacaklardır. Onlara baktıkları zaman başka hiçbir kadına bakma gereği duymayacaklardır. Tarifi imkânsız olan o güzellikleriyle o mü'mine hanımlar, kocalarının bakışlarını sadece kendi üzerlerine çekeceklerdir.

Bu kadınların orada üç özelliliğinden söz ediyor Rabbimiz. Bunlardan birincisi iffet ve hayâ özelliğidir. Dünyada iffet ve haya sahibiydiler onlar, orada da iffet ve hayâ abidesi olacaklar. Dünyada Allah'ın istediği gibi tertemizdiler, orada da tertemiz olacaklar. Dünyada kocalarından başkalarına bakmıyor, bakışlarını aşağıya eğiyor, gazz-ı basar yapıyor, gözlerinin bakış alanını kocalarıyla sınırlandırıyorlardı, orada da bu temizliklerini sürdürecek, kocalarından başkalarına bakmayacaklar.

Veya bu temizliklerinin karşılığı olarak Rabbimizin kendilerine verdiği tarifi imkânsız güzellikleriyle kocalarının bakışlarını sadece kendi üzerlerine çekeceklerdir. Bir başka özellikleri de bunlara daha önce ne bir insan, ne de bir cin eli değmemiştir. Hiçbir cin, ya da insan bakışına muhatap olmamış, sanki onlar bir yerde saklanmış, muhafaza edilmiş, güneş görmemiş, hiçbir kimsenin bakışına açılma-mış, hiçbir gözün bakışı üzerlerine düşmemiş ve sadece kocaları için açılmış namuslu kadınlardır onlar. Durum böyleyken Rabbinizin hangi nimetine yalan dersiniz?

Sanki onlar akıllara durgunluk verecek, kalpleri durduracak güzellikte yakut ve mercan gibidirler. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız? Bu dünyada Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşayan mü'minlerin cennetteki mükâfatlarıdır bütün bunlar. Unutmayalım ki burada Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşamayan erkekler de, kadınlar da bütün bu nimetlerden mahrum olacaklar. Burada Allah'ın istediği gibi tertemiz kalmayı beceremeyenler, harama uçkur çözenler tüm bu Allah nimetlerinden mahrum kalacaklardır. O zaman hesabımızı güzel yapmak zorundayız. Unutmayalım ki:

60-61. "İyiliğin karşılığı ancak iyilik değil midir? Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

İhsanın karşılığı ihsan olmaz mı? İyiliğin karşılığı iyilik değil mi-dir? Kulluğun ve itaatin karşılığı ihsan değil midir? Dünyada Rablerini görüyormuşçasına O'na kulluk yapanların, Rablerinin yasalarını çiğnememek, sınırlarını tecavüz etmemek, gazabına maruz kalmamak için bir ömür çırpınanların karşılığı ihsan değil midir? Dünyada her an Allah kontrolü altında olduklarının bilincinde bir kulluk hayatı yaşayan, kendilerini, amellerini, niyetlerini, hayatlarını Rabblerine beğendirmeye çalışan kulların, muhsinlerin hakkı değil midir ihsan?

İhsan Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluk yapmaktır. İhsan tüm hayatı Allah huzurunda, Allah kontrolünde ve Allah için yaşamaktır. İhsan her an Allah'ın kendisini gördüğü şuuru içinde olmak ve yaptıklarının tümünü O'na lâyık ve O'nun adına yapmaya çalışmak demektir. Kişinin yaptığı her şeyi, attığı her adımı, konuştuğu her cümleyi Allah huzurunda Allah kontrolünde yapma şuuru içinde olmasıdır.

Rasûlullah Efendimizin bir hadislerinden öğreniyoruz ki; imanın en üstünü kişinin her nerede olursa olsun Allah'ı yanı başında bilmesidir. İnsanın bu şuuru elde etmesidir. Farz edin ki arabanızla bir yere gidiyorsunuz. Yanınızdaki arkadaşlarınızdan birisi; arkanda trafikler var! diye sizi uyarsa biraz daha dikkatli davranırsınız değil mi? Veya dükkanda ticaret yapan birisine; "maliyeciler burada!" dendiği zaman biraz daha farklı davranır değil mi? Veya; "bu yolda radar var!" İkazını alan bir sürücü biraz daha kendisine çeki düzen verecektir değil mi? İşte ihsan budur ve bu şuura eren kimse, her an Allah huzurunda ve Allah kontrolünde olduğunu bilen kimse tüm davranışlarına dikkat edecek, tüm yaptıklarını Allah'a lâyık yapmaya çalışacaktır.

İşte bu ihsan dediğimiz Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluk İslâm'ın en büyük kaidelerinden birisidir. İslâm tüm kanunlarını işte bu kaide üzerine bina eder. Siyasal, ekonomik, hukuki, içtimaî, ferdî ailevi tüm yasalarını bu esasın üzerine bina eder. İnsanların birbirleriyle münasebetleri, insanların diğer varlıklarla münasebetleri, insanların Rabbiyle münasebetleri, savaş, barış her şey bu esasa bina edilir. Tüm ilişkilerinde tüm kararlarında ve davranışlarında kişi kendisini yaratan, kendisini yaşatan Rabbinin huzurunda ve karşısında olduğunu unutmaz. Bütün kalbiyle bütün varlığıyla bütün benliğiyle, zahiriyle batınıyla, içiyle dışıyla, zamanıyla mekanıyla Allah huzurundadır.

Hani Allah'ın Resûlü Cibril hadisinde: ***"Her ne kadar sen onu görmüyorsan da O seni görüyor ya"*** buyuruyordu. İşte bu duygu insanın ruhunu, bedenini her şeyini kaplayan bir ürpertidir. Bu şuuru kavrayan bir mü'min her an Rabbinin basîret nazarının mevcudatın her zerresine nüfuz ettiğini iliklerine kadar hissedecek ve hayatına çeki düzen verecektir. Her şeyden haberdar olan her şeyi gören ve her şeye nüfuz eden gözün sürekli murakabesi altında bulunmanın korkusu içinde samimi bir kalple ona yönelecek, hiç bir zaman hiç bir eyleminin O'ndan gizli kalmadığını anlayacak, O'nun göremeyeceği bir harekette bulunmasının mümkün olmadığını kavrayacak, içini dışını temizleyip O'na lâyık hale getirecek, O'nun rızasını kazanmak için elinden gelen her şeyi yapmak için çırpınacaktır.

İhsan, hayatın her şeyinde ihsan. Hayatın her bir bölümünde ihsan isteniyor bizden. Savaşırken ihsan, öldürürken ihsan, ölürken ihsan, infak ederken ihsan, kurban keserken, yerken, yedirirken, namaz kılarken, oruç tutarken, haccederken, savaşırken, barışırken hep ihsan isteniyor bizden. Yani hayatı Allah için yaşamak isteniyor. İhsan budur işte. Hayatı Allah için ve Allah'ın gördüğü şuuru içinde yaşamak. İşte Allah böyle kendisini görürcesine kendisine kulluk yapanları sever. Allah'ın her an ve her zaman kendisini kontrol ettiğine inanan ve her an Allah huzurunda bir hayat yaşadığı bilincine eren bir müslüman elbette tüm yaptıklarını Allah'a lâyık yapmaya çalışacaktır.

Bu murakabe mü'mini tek başına iken de insanlar arasında iken de hiç bırakmayacak ve siyasetinde, iktisadında, ticaretinde, alışverişinde, dersinde, sohbetinde, almasında, vermesinde, küsmesinde barışmasında hep etkili olacaktır. Mü'min tüm hayatında sadece Rab-bine, Rabbinin rızasına teveccüh edecek ve böylece hep Allah huzurunda bulunduğunun şuurunda olan mü'minin tüm yaptıkları, tüm hayatı ibâdete dönüşecektir.

Şimdi böyle bir mü'minin yalan söylemesi, insanları kandırması, Allah'ın kendisinden istediği emirleri konusunda tembellik yapması, zarar olduğunu bildiği bir eylemi gerçekleştirmesi, Allah'ın kullarını günaha sokacak bir kıyafetle sokağa çıkması, yeryüzünde fitne ve fesada yönelmesi, çevresindekilere zulmetmesi asla mümkün olmayacaktır. Böylece her an ve her zeminde Allah tarafından ihata edildiğinin şuurunda olan mü'min kendisinden uzak olana asla teveccüh etmeyecek, kendisinden uzak olanlara dua etmeyecek, daraldığı bunaldığı zaman Allah'tan başkalarını imdadına çağırmayacaktır.

Bir de Rabbinin kendisine bu kadar yakın olduğunu bilen ve bunun şuurunda olan bir mü'min kendisini daima kuvvetli hissedecek ve şartlar ne olursa olsun hiç bir şeyden ve hiç kimseden korkmamayı becerebilecektir.

İşte dünyada muhsince bir hayat yaşayanlara tüm bu nimetlerini ihsanda bulunuyor Rabbimiz. Öyleyse Rabbinizin hangi nimetlerine yalan diyebilirsiniz?

62-63. "Bu iki cennetten başka iki cennet daha vardır. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Bu iki cennetin dışında onlara iki cennet daha verilecektir. Onlar için iki cennet daha vardır. Bunlar oda içinde oda olabileceği gibi, cennet içinde cennet anlamına da gelebilecektir. Ya da verilen iki cennetin dışında ayrıca iki cennet daha verilecek demektir. Yani önceki verilen iki cennetin alt kademesi olarak onlara iki cennet daha verilecektir. Veya kitabımızın başka âyetlerinin beyanıyla mukarra-bûn, sabikûn, ashabu'l-yemin gibi özelliklere sahip mü'minlere çeşitli derecelerde cennetler verilecektir. Öyleyse Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlarsınız?

64-69. "Renkleri koyu yeşildir. Öyleyken, Rabbini-zin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız? İkisinde de durmadan fışkıran iki kaynak vardır. Öyleyken, Rabbini-zin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız? İkisinde de türlü türlü meyveler, hurmalıklar ve nar ağaçları vardır. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Bu iki cennetlerde öyle yeşillikler vardır ki, koyu yeşildir onlar. Ağaçlar iyi sulandığı için sürekli kopkoyu bir yeşillik içindedir. Bakanların gözlerine sürûr, gönüllerine huzur verecek, bediî zevklerini okşayacak yeşillikte, tazelikte ve canlılıktadır. Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlarsınız? İkisinde de durmadan fışkıran, devamlı akıp duran pınarlar, çağlayanlar vardır. Hal böyleyken Rabbinizin hangi nimetini yalanlarsınız?

Yine o iki cennette de türlü türlü meyveler, hurmalıklar, nar ağaçları vardır. Bunların ilk bakışta görünüşleri dünyadaki hurmalara, narlara benzeyecek, ama yenildiği zaman onlarla hiç alâkası olmayan çok farklı tatlarda, çok farklı güzelliklerde olacaklar. Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlarsınız?

70-73. "Oralarda iyi huylu güzel kadınlar vardır. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız? Çadırlar içinde ceylan gözlüler vardır. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Yine orada, o cennetlerde iyi huylu, güzel kadınlar vardır. Fitne-fesat, dedikodu, gıybet bilmez, itaatsizlik, serkeşlik tanımaz, tertemiz huylu kadınlar vardır. Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlarsınız? Bu nimetlerin hangisini göz ardı edip arkaya atabilirsiniz? Hangisini değersiz görebilirsiniz? Hangisini arzu etmezsiniz? Hangisini küçük ve değersiz görebilirsiniz? Aynı zamanda o hûriler, o ceylan gözlüler çadırların içindedirler. Çadırlar içinde ceylan gözlü dilberler vardır. Sadece çadırlarının içinde duran, o çadırlara mahsus, sadece erkeklerini gözleyen, gözlerinin siyahı çok siyah, beyazı da çok beyaz güzeller vardır. Sadece kocalarını gözleyen, sadece onlara hizmet eden, sadece onlardan zevk alan, sadece onlar için hazırlanıp süslenen dilberler vardır. Öyleyken Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlarsınız?

74-75. "Oralara daha önce insan da, cin de dokunmamıştır. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Daha önce hiçbir cin ve insan eli değmemiş tertemiz, bâkire kadınlardır onlar. Tıpkı dünyada olduğu gibi namus, iffet ve hayâ timsali kadınlardır onlar. Gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, kimsenin güzelliklerini hayal bile edemeyeceği kadınlar… Hal böyleyken Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlarsınız?

76-77. "Cennetlikler orada yeşil yastıklara ve harikulâde işlemeli döşeklere yaslanırlar. Öyleyken, Rabbini-zin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?"

Orada mü'minler ipekten yapılmış yeşil döşemelerin, harikulâde işlemeli yeşil yastıkların üzerine otururlar, yaslanırlar. Nâdide halıların üzerine yaslanıp otururlar. Dünyada insanların bir ömür boyu elde edebilmek için arkasından koştuğu halıların, döşemelerin üzerine otururlar orada. Keyif çatarlar, zevklenirler. Hiçbir sıkıntı çekmez, hiçbir mahrumiyet tatmazlar. Öyleyken Rabbinizin hangi nimetlerini yalan sayarsınız?

78. "Büyük ve pek cömert olan Rabbinin adı ne yü-cedir!"

İşte çok yüce, işte sonsuz ikram sahibi olan, lütfu ve ihsanına sınır olmayan, haşmeti, ululuğu da çok yüce olan Rabbinin ismi ne yüce oldu! Ne mübarek oldu! Ne bereketli, ne ulu oldu! Çünkü bütün bu nimetleri hazırlamak, bütün bu nimetlere güç yetirmek sadece ulu olan, çok yüce olan Allah'a mahsustur. Böyle bir Celâl sıfatına, böyle bir azâmete, böyle bir ihsan ve ikram özelliğine sahip olmayan birinin bütün bunları hazırlaması asla mümkün değildir. Güç kudret sahibi, celâl, ikram sahibi olmayan birinin ne böyle bir

cehennem hazırlamaya, ne de böyle akla hayale gelmedik nimetler dolu bir cennet hazırlamaya gücü yeter.

Rabbimiz bu sûresinde mü'min kulları için hazırladığı cennetlerini ve nimetlerini anlattı. Sonra da buyurdu ki, işte böyle bir Allah'ın adı yücedir, işte böyle bir Allah'ın ismi mübarektir. Yüceltilmesi, mü-bâreklenmesi, tebrik edilmesi, kulluk edilmesi, teşekkür edilmesi gereken sadece O'dur. Velî kabul edilip kararları uygulanması, çektiği yere gidilmesi, adı yüceltilmesi, hamd edilmesi gereken sadece O'-dur. Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir. İşte böyle bir Allah'a kul olmak, böyle bir Allah'ı dinlemek, böyle bir Allah'ın istediği hayatı yaşamak zorundayız. İşte kendimizi böyle bir Allah'a sevdirmek, beğendirmek, böyle bir Allah'ın gazabından korumak zorundayız.

İşte hayat, işte fırsat, işte dünya ve işte hayatın sahibi Allah... Buyurun, eğer cehennem istiyorsanız ona yönelik bir hayat yaşayın, yok eğer böyle güzel bir cennet istiyorsanız O'na kulluğa koşun, O'-nun istediği bir hayatı yaşamaya ve kendinizi O'na beğendirmeye çalışın. Yaşadığınız bu hayatın sonunda nereyi istiyorsanız ona göre he-sap yapın. Allah yardımcımız olsun. Vel hamdü lillahi Rabbi'l âlemîn.

- 56 -

VÂKIA SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 56., nüzûl sıralamasına göre 46., mufassal kısmı birinci sûreler grubunun altıncı ve son sûresi olan Vâkıa sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 76'dır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Vâkıa sûresi, Mekke'de Habeşistan hicretinden sonra Hz. Ömer'in müslüman oluşu döneminde nâzil olmuş 96 âyetlik bir sûredir. Vâkıa, olay, savaş, çarpışma ve belâ demektir. Âyette ise, kıyâmet olayı, sayhası, hadisesi anlamındadır. Kıyâmet olayında çeşitli şiddetler meydana geleceği için, burada vâkıa diye anılmıştır. Sûrenin konusu vâkıa yani ahirettir. Genel olarak tevhid, ahiret ve Kur'an bu sûrenin konusu olmaktadır. Sûrede Tevhid, kıyamet, ölüm ötesi hayat, hesap, kitap en güzel bir biçimde anlatılır. İnsanların bu dünyada yaşadıkları hayatlarının karşılığı olarak cennet ve cehennem, ceza ve mükâfat ortaya konur. Sûreye vâkıa, kıyâmet olayı ile giriş yapılmaktadır: "Olacak vâki olduğu (kıyâmet koptuğu) zaman, onun oluğunu (şimdi olduğu gibi)

yalanlayacak kimse çıkmaz" (1, 2).

Ondan sonraki âyetlerde, kıyâmet olayı kısa bir şekilde anlatılmış, ardından da insanların ûç sınıf olduğu haber verilmiştir: "Ve sizler üç sınıf olduğunuz zaman, sağın adamları (amel defterleri sağ tarafından verilenler), ne uğurlulardır onlar! Solun adamları (amel def-terleri sol tarafından verilenler) ne uğursuzlardır onlar! Ve o sâbıklar, (o inançta ve amelde duraklamadan) ileri geçenler!" (7-10).

Bu âyetlerde ifâde edilen amel defterleri sol tarafından verilenler, tevhid inancım kabul etmeyen, ilâhî emirlere karşı çıkan ve her türlü kötülüğü işlemekten çekinmeyen kâfirlerdir. Amel defterleri sağ tarafından verilenler ise, tevhid inancına sahip olan, ameli salih ve imânı bütün mü'minlerdir. Sâbıklar da, Allah'a en yakın olan, hiç bir şüpheye kapılmadan imân ve salih amelde ileri giden, imân sahibi ki-şilerdir. Diğer bazı alimlerin görüşlerine göre ise, peygamberlerdir.

Ondan sonra gelen âyetlerde, amel defteri sağ tarafından verilecek mü'minlerle, imân ve salih amelde önde giden sâbıklara cennette verilecek nimetlerle mükâfatlar ve Allah'ın emirlerine muhâlefet e-den kafirlere cehennemde verilecek cezalar geniş bir şekilde açıklanmıştır. Bilhassa küfür ehlinin inkâr ettiği ölümden sonraki diriliş için detaylı açıklamalar yapılmış, insanın acizli ve yüce Allah'ın üstün kudret ve irâdesi dile getirilmiştir.

Bu arada, bu hususları açıklayan Kur'an hakkında bilgiler verilmiştir: "O, elbette şerefli bir Kur'an'dır. Korunmuş bir kitapta (mus-hafta, yahut Levh-i Mahfuz'da yazılı) dır. Ona (dış ve iç pisliklerden) temizlenenlerden başkası dokunamaz" (77-79). Bu âyetlerde geçen "korunmuş kitap" ifâdesi hakkında farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bazı âlimler bunun Kur'an olduğunu söylemişlerdir. Diğer bazı âlimler de bunu Levh-i Mahfûz olarak kabul etmişlerdir. Yeri geldiğinde açıklamada bulunacağız inşallah.

Bu hususlar iyice açıklandıktan sonra, sûrenin sonuna doğru, tekrar imân ehli olanlarla mükâfatları ve inkârcı olan küfür ehli ile azapları hatırlatılmıştır. Son olarak da, yüce Allah tarafından bu vakıa'nın bir gerçek olduğu vurgulanmış ve Allah'ı tesbih etme istenmiş, talep edilmiştir: "Eğer sağcılardan (amel defteri sağ tarafından verilenlerden) ise, (ey sağcı!) sana sağcılardan selâm! Ama yalanlayıcı sapıklardan ise, kaynar sudan bir ziyâfet ve cehenneme atılma var.

Kesin gerçek budur işte. Öyle ise, büyük Rabb'inin adını tesbih et" (90-96).

Vâkıa sûresiyle alâkalı Rasulullah Efendimizin hadislerinden birkaçı şöyledir: Tirmizi'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Hûd, Vâkıa, Mürselât, Nebe' ve Tekvîr sûreleri benim saçlarımı ağarttı."

Yine Rasulullah Efendimiz şöyle buyurur:

"Her kim ki her gece Vâkıa sûresini okuyacak olursa, ebedîyen ona fakirlik ulaşmaz"

Onun içindir ki sahâbe çocuklarına Vâkıa sûresini vasiyet ederlerdi. Tabii Vâkıa sûresini okuyan, anlayan, bu sûrenin muhtevasını kavrayan kişi dünyaya kanaatle doyacak, onun ihtiyaç felsefesi değişecek, yetinme duygusu kazanacaktır. Abdullah b. Mesûd'u, ölüm hastalığında ziyâret eden Hz. Osman (r.a): "Sana bir bağışta bulu-nulmasını emredeyim mi?" demiş. Abdullah, buna ihtiyacı olmadığını söylemiş. Hz. Osman; "Senden sonra kızlarına kalır" demiş. O zaman Abdullah onu şu cevabı vermiştir: "Sen kızlarımdan korkma. Ben onlara Vâkıa sûresini okumalarını emrettim." Ben, Peygamber (s.a.s)'in şöyle dediğini işitmiştim: "Her kim her gece Vâkıa sûresini okursa, o-na fakirlik dokunmaz".

Bu kısa mukaddimeden sonra sûrenin âyetlerini tanımaya başlayalım. Sûrenin ilk âyeti şöyle başlıyor:

1-3. "Kıyamet koptuğunda kimini alçaltacak ve kimini yükseltecek olan o hadisenin yalan olmadığı ortaya çıkacaktır."

Vâkıa gerçekleştiği zaman… Vâki olacak vâkıa koptuğu zaman… Vâkıa, kıyametin isimlerinden biridir. Kitabımızın başka âyetlerinde Rabbimiz başka isimler verir kıyamete, burada da Vâkıa ismini veriyor. Artık o zaman onu yalanlayacak yoktur. Kıyamet gerçekleştiği zaman hiç kimse onu yalanlayamayacak. Şu anda onu yalanlayan, olmaz böyle şey, gelmez böyle şey diyenlerin hiç birisi artık onu yalanlayamayacak. Kimse onu reddedemeyecek ve ondan kendisini kurtaramayacaktır. O gün her şey yerle bir olacak, her şey altüst olacak. Hiçbir varlık yok olmaktan, Allah'ın yasasına boyun bükmekten kurtulamayacaktır.

O gün yükseltici ve alçaltıcıdır. O gün düşmüş olanlar, yerlerde olanlar ayağa kaldırılacak, ayakta olanlar yerle bir olacaklardır. Ona inanan, o günün hazırlığı içinde olan mü'minleri yükseltici; reddeden, yok sayan kâfirleri de alçaltıcı bir gündür o gün.

Dünyada üstünlük taslayanlar, dünyada üstünlük sevdalısı olanlar, kâfirler, zalimler alçaltılırken; Allah için tevazu gösteren, Allah karşısında boyun büküp teslimiyet gösteren, rüku ve secdelere varan, hayatlarında izzet ve şerefi sadece Allah'a kullukta gören, Müslümanlıktan başka hiç bir şeyde izzet ve şeref aramayan Müslümanlar da o gün yüceltildikçe yüceltileceklerdir. O gün izzetsiz azizler zelil, izzetli iken zelil konumuna düşürülenler de azîz olacaklardır.

4-7. "Ey İnsanlar! Yer sarsıldıkça sarsıldığı, dağlar ufalandıkça ufalanıp da toz duman haline geldiği zaman, siz de üç sınıf olursunuz."

Yer şiddetli bir sarsıntıyla sarsıldığı zaman… Yeryüzü şiddetli bir titreşim ve depremle sallandığı zaman… Şu zaman zaman yeryüzünün bazı bölgelerinde meydana gelen bölgesel depremler gibi değil, arz tümüyle sarsıldığı zaman... İşte bu Vâkıanın tasviridir. Yer yerinden oynatıldığı zaman... Dağlar ufalandıkça ufalandığı, dağlar dar-madağın olup toz-duman haline geldiği zaman... Dağlar yerinden sökülüp yürütüldüğü, atılmış yün gibi sağa-sola savrulduğu zaman... Yani arzı dengede tutan, yeryüzünün dengesini sağlayan yeryüzünün bir değer ifade etmesini sağlayan dağlar, sığınma mekânizması olan dağların dağlığı ve fonksiyonu bittiği zaman… İşte o zaman sizler üç grup olacaksınız. Sizler üç grup oldunuz, üç grup haline geldiniz, üç grup oluşturmuş olarak dirildiniz.

8-10. "İyi işler işlediklerini belirtmek için, amel defterleri sağdan verilenler; ne mutlu o sağcılara! Kötülük işlediklerini belirtmek üzere, amel defterleri soldan verilenler; ne yazık o solculara! İyilik işlemekte önde olanlar, karşılıklarını almakta da önde olanlardır."

Üç gruptan birincisi:

1- Ashab'ul Meymene'dir, yümn ashabı, bereket ashabıdır ki, bunlar kitapları sağ taraflarından verilen, defterleri sağ taraflarından irdirilen ve kurtuluşa erdirilen mü'minlerdir. Ne mutlu onlara!

2- Ashab'ul Meş'eme. Şom ağızlılar, şom talihliler, bereketsizler, bedbahtlar, kem talihliler, nasipsizler, kötüler, kötülük sahipleri, kötülüklerine

karşılık amel defterleri sol taraflarından verilenler. Yazıklar olsun o mutsuzlara, onlar cehenneme yuvarlanacaktır.

3- Sâbikûn olanlar. Allah'ın dâvetine hiç tereddüt etmeden sarılanlar, beklemeden koşanlar, koşar adım gidenler. Öncüler, iyilikte öncülük edenler, önde olanlar, öne geçenlerdir. Allah'ın kendilerinden istediği kulluğun gereğini tam olarak yerine getiren öncülerdir bunlar. Bunlar hayır konularında en öndedirler. Her konuda önde, her konuda birinci olanlar... Kitap ve sünnetin ortaya koyduğu hayırlı amellerde en önde olanlardır. Kitapla beraberlik konusunda herkesi geçenlerdir bunlar. Şükürde, kullukta, takvada, teslimiyette en önde olanlar. Allah'ın dinini yaşama ve uygulama konusunda, sabırda, tevekkülde en öndedirler.

Ya da Allah'ın izin vermiş olduğu, Allah'ın belirlemiş olduğu hayırlarda, yasal işlerde, meşrû işlerde en öne geçenlerdir bunlar. Ve-ya cennete girme konusunda en öne geçenlerdir bunlar. Cennete en önce girecek olanlardır. Ne mutlu bu öncülere! Başaranlar, kazananlar, kazananların en iyisini kazananlar ve kurtulanlar bunlardır. İşte bunlar:

11-12. "Naîm cennetlerinde Allah'a en çok yaklaştırılmış olanlar işte bunlardır."

Bunlar mukarrabûndurlar, Allah'ın yakınlarıdırlar. Mukarrabûn, yakınlar, yakınlaştırılanlar, mahiyete alınanlar demektir.

Anlıyoruz ki kıyametin kopmasıyla, Vâkıanın gerçekleşmesiyle insanlar işte böyle üç gruba ayrılacaklar, üç grup halinde mahşer yerine getirilecekler ve üç grup halinde değerlendirilecekler. Bunlardan ikisi cennette, birisi de cehennemde olacaktır. Bu grupların üçüncüsü yani sâbikûn olanlar, öncüler, mukarrabûn olanlar Naim cennetlerinde en üstün makamdadırlar.

13-14. "Onların büyük kısmı eski ümmetlerden, az bir kısmı da sonrakilerdendir."

O sâbikûn, mukarrabûn olanlar, herkesten önde cennete girecek olanların çoğu öncekilerden, birazı da sonrakilerdendir. Onların çoğu Adem'le (a.s) başlayan bu İslâm ümmetinin ilklerinden, birazı da sonrakilerdendir. Veya evvelîn ile Hz. Adem'den (a.s) Rasulullah Efendimiz dönemine kadar geçen Müslümanlar, âhirin ile de Rasulullah Efendimizin ümmeti kastedilmiştir. Veya burada anlatılan Rasulullah ümmetidir ki, onun ilkleri sahâbe-i kiram

efendilerimizdir. O zaman ilk dönemde, ilk çağda, o ilk sıkıntılı dönemde, bütün o aleyhte şartlara rağmen Peygamber efendimize ve onun getirdiği hidâyet hediyesine iman etmiş, ölüm tehditleri altında, her türlü zulüm ve işkenceler altında olmalarına rağmen yılmadan peygamber safında yer almış Müslümanlardır.

Elbette sâbikûn olanların, mukarrabûn olanların çoğu onlardan, azı da sonraki dönem Müslümanlarından olacaktır. Veya o zor dönemde, toptan toplumun reddettiği bir ortamda Nuh'un (a.s) safında yer alanlar, Musâ (a.s) ile birlikte olanlar, İbrahim'le (a.s), Salih'le (a.s), Lût'la (a.s) birlikte olanlar, peygambere sahiplenenler, peygambere siper olanlar, peygambere destek oldukları için öldürülenler, işkencelere adaylığını koyanlar elbette sâbikûndan olacaktır.

İlkler, ilk inananlar, ilk Müslümanlar çok zor şartlar altında iman ettikleri için sabikûn'un çoğu bunlardan, azı da sonraki nesillerdendir. Önce ilkler gelecek, sonra da artık Müslümanlığın kolaylaştığı dönemlerde Müslümanlıktan başka bir şey düşünmeyen Müslümanlar gelecektir.

15-16. "Murassa tahtlara karşılıklı olarak yaslanırlar."

Bu mü'minler işlenmiş, işlemeli tahtlar üzerinde en güzel bir hayatı yaşamaktadırlar. En güzel bir hayat içinde Allah tarafından ağırlanmaktadırlar. Karşılıklı olarak tahtlara yaslanmış, Allah'ın nîmetlerinin tadını çıkarmaktadırlar. Oturdukları koltuklar altın, inci yakutlarla kakmalıdır. Koltuklarına yaslanıp eşleriyle, zevceleriyle, dostlarıyla, akrabalarıyla, dünyada birlikte cennet kazanma kavgası verdikleri kardeşleriyle yüz yüze gelir, katıksız bir sevgiyle birbirleriyle sohbet ederler.

17-21. "Ölümsüz gençler yanlarında, baş ağrısı ve dönmesi vermeyen bembeyaz bir kaynaktan doldurulmuş kaseler, ibrikler, kadehler, seçecekleri meyveler, arzulayacakları kuş eti ile dolaşırlar."

Yanı başlarında, etraflarında ölümsüz gençler, vildan-ı muhal-ledun, hep genç, hep tomurcuk kalan gençler dolaşır, tavaf ederler. Onlara, âdeta onlara yönelmiş, sadece onlara hizmet eden, onların bir dediklerini iki etmeyen mûti hizmetçiler hizmetlerine koşarlar. Ellerinde testiler, ibrikler, kadehlerle birlikte ki, onlar bembeyaz bir kaynaktan doldurulmuş şaraplar sunarak o safa meclislerinde onlara hiz-met için yarışmaktadırlar. Hiçbir dünya kralı, hiçbir dünya meliki, hiçbir dünya kraliçesi böyle bir zevk ve sefayı ne tatmış, ne

yaşamış, ne de hayal edebilmiştir. Ki o kendilerine ölümsüz gençler tarafından sunulan içkiler asla onların başlarını ağrıtmaz, baş ağrısı vermez, akıllarını da gidermez. Dünyadaki içkilere benzemez onlar. Dünyadaki içkiler gibi sarhoşluk vermez, abuk sabuk konuşturmaz, hastalık meydana getirmez. İçtikçe hayatın zevkini, yaşamanın tadını alırlar.

Seçecekleri her tür meyveler ve canlarının çektiği, arzulayıp istedikleri kuş etleri vardır onlar için. Bir yediklerini bir daha yiyince daha farklı bir tadı, lezzeti olacak. Orada iştahları açıcı, iştahları kabartıcı etler, istek duydukları, arzu duydukları etler ve meyveler vardır. Bol bol etler ve her türlü meyveler vardır. Amellerinin, sa'ylerinin semeresi ve meyveleri vardır onlar için. Tabii bunlar, bu meyveler ihtiyaç için değil lezzet için, keyif içindir. Ne sapı var, ne çekirdeği var, ne dikeni var, ne hazım zorluğu, ne zahmeti, ne solması, ne kokup çürümesi…

22-26. "İşlediklerine karşılık olarak, sedefteki inciler gibi ceylan gözlüler vardır. Orada boş ve günâha sokacak bir söz duymazlar. Sadece selâma karşılık selâm sözü işitirler."

Amellerine, dünyada işlediklerine karşılık onlar için orada sedefte saklı inciler gibi iri gözlü, ceylan gözlü hûriler vardır. Güzellikte eşi ve benzeri olmayan hûriler… Onları güzellikte sadece bu dünyada Allah'a Allah'ın istediği kulluğu gerçekleştirmiş, Allah'a Allah'ın istediği teslimiyeti gerçekleştirmiş mü'mine hanımlar geçebilecektir. Bu hûriler arılıkta, temizlikte sedefte korunmuş, el değmemiş, göz değmemiş, safiyeti, fıtratı bozulmamış sahibine mahsus inciler gibidir. Yaratıldıkları günden beri her gün biraz daha güzelleşerek kendisini bekleyen cennette sevgilileri vardır onların. Sevgililerinden başka hiç kimsenin göz değmediği, el değmediği, hiç kimsenin muttali olmadığı, sadece efendilerinin istifadesine sunulmuş, güzellikleri zirvede sevgililer…

Orada, o cennette o mü'minler asla boş bir laf, bâtıl bir söz, kendilerini günâha sokacak lüzumsuz bir konuşma işitmezler. Sadece esenlik, sadece güzellik ihtiva eden sözler işitirler. Orada ne saçma sapan, boş bir söz işitirler, ne de günâha girerler. Çünkü o cennet dünyada boş sözlerle, boş işlerle ve günâhlarla kazanılmış bir yer değildir. Boş söz yok, günâh yok, haram yok, lakırdı yok, dedikodu yok, gıybet yok, lüzumsuzluk yok. Sınırlar bitmiştir. Burada erkek-kadın sınırları vardı. Burada yeme-içme sınırları vardı. Burada haramlar vardı. Burada hadler, hudutlar, yasalar, ibadetler, kulluklar vardı. Burada farzlar, emirler, sünnetler, yasaklar vardı. Ama artık orada bunların hepsi

bitti. Orada zevk var, eğlence var; orada dilediğin her şeyi yapabilirsin. Zaten orada insanın diledikleri de onu günâha götürücü cinsten olmayacaktır.

İşte bunlar mukarrabûn olan, sâbikûn olanlardır. Dünyada Allah'ın istediği kulluğu gerçekleştirenler, dünyada Allah'ın haram-helâl sınırlarına riâyet edenler, dünyada en büyük dertleri Allah'ı kendilerinden razı etmek olanlar, dünyada en büyük işleri Allah'ın yasalarını uygulamak, en büyük problemleri Müslümanca bir hayat yaşamak olanlardır bunlar. Dünyada dünya kadınları, dünya erkekleri, dünya içkileri, dünya meyveleri önlerine serildiği halde, bunlardan istifade adına her türlü fırsat ellerine geçtiği halde kendileri için sadece Rable-rinin seçimine razı olanlar, gayr-ı meşrûya uzanmayanlar, sadece helâlini, temizini seçip onlarla iktifa edenlerdir bunlar. Erkeğin sadece helâli, kadının sadece helâli, paranın sadece helâli, yiyeceğin, içeceğin sadece helâlinin kavgasını verenlerdir bunlar. İşte kavgasını verdikleri Müslümanca bir hayatın sonunda bu Müslümanların elde edecekleri mükâfatlar bunlardır.

27. "Defterleri sağdan verilenler; ne mutlu o sağcılara!"

Ashabu'l yemine, sağ ashabına, defterleri sağlarından verilen mü'minlere, yümn ashabına, bereket ashabına gelince, hayatları, amelleri Allah tarafından bereketlendirilmiş mü'minlere gelince onlar da kazandılar. Ne mutlu onlara! Dünyada biraz günâhları, kusurları vardı, az evvel anlatılan mukarrabûn gibi, sabikun gibi olamadılar, ufak-tefek falsoları vardı, ama onlar da Müslümandılar. Onlarda bu dünyada, yaşadıkları hayatta Müslümanca bir hayatın kavgasını verdiler. Onlar da bu dünyada Allah ve Resûlü'nün çizdiği hayatı yaşamanın kavgasını verdiler ve işte onlar da defterlerini sağ taraflarından aldılar. Onlar da Rabbleri tarafından beğenildiler. Günâhları da vardı, sevapları da vardı. Sevapları günâhlarından fazla olduğu için, ya da günâhları çok da olsa sevaplarına bakılarak Allah'ın lütfu keremiyle onlar da cennete idhal buyuruldular. Peki nasıl bir cennetmiş onların girdirildikleri cennet?

28-34. "Onlar dikensiz sedir ağaçları, salkımları sarkmış muz ağaçları, uzamış gölge altında, çağlayarak akan sular kenarlarında; bitip tükenmeyen ve yasak da edilmeyen bol meyveler arasında; yüksek döşekler üzerindedirler."

Onların girdirildikleri cennette yüklü, dalları bükülmüş kiraz ağaçları vardır. Dalbastı kiraz ağaçları… Dikensiz, dünyadakilerden çok daha güzel, çok daha kaliteli kiraz ağaçları... Üst üste dizilmiş, meyveleri ağızlara doğru sarkmış muz ağaçları vardır onlar için... Yayılıp uzatılmış, serinliği insanın içine nüfuz etmiş, insanı rahatlatan, insana ferahlık veren ve sürekli devam eden, hiç

eksilmesi, bitmesi olmayan gölgeler vardır onlar için. Hiç durmaksızın sürekli akan, akıp giden sular, pınarlar, nehirler, şelâleler vardır. Çakılları mercandan, yakuttan; etraflarındaki toprakları, yatakları miskten ırmaklar…

Bal, süt, şarap ve su ırmakları… Diledikleri zaman girecekler, diledikleri kadar içecekler onlardan. Tabii ki cenneti arzu edenler ve bu cenneti kazanma adına planı ve programı olanlar... Cenneti unutup bir dünya hayatı yaşayanlar değil elbette. Cenneti dünyaya taşıma kavgası verenler değil elbette… "Ben cennet filan istemem. Benim cennetim burası. Bu dünyam güzel olsun da başkası önemli değil" diyenler, dünyayı kıbleleştirenler değil elbette. Böyle yaşayanlar orada asla cennette ulaşamayacaklardır. Ama "ben o cennete talibim, ben onu istiyorum ve bu dünyamı onun için satıyorum" diyenler, "bu dünyamı verip cenneti alıyorum" diyenler, "bu dünyadaki imkânlarım, zevkim, sefam onun için fedâ olsun" diyenler o cenneti kazanacaklardır.

O defterlerini sağlarından alanlar cennette meyveler, etler, içkiler, ırmaklar, gölgeler, kadınlar, erkekler içinde, yüksek döşeklerde, yüksek makamlarda zevk ve safa içindedirler. Şu anda dünyada insanların kıt imkânlarıyla ulaşmaya çalıştıklarının çok daha ölümsüzleriyle, çok daha kesintisizleri ve güzelleriyle baş başadırlar.

35-38. "Biz ceylan gözlüleri, defterleri sağdan verilenler için yeniden yaratmışızdır; onları bâkire, eşlerine düşkün ve hepsi bir yaşta kılmışızdır."

"Biz onlar için onları yenibaştan yarattık. Biz o mü'minler için eşlerini, erkekler için kadınlarını, kadınlar için de erkeklerini yenibaştan yarattık. Erkeklerin kadınları, kadınların erkekleri dünyada ne kadar da yaşlanmış olurlarsa olsunlar, onları yenibaştan gençler ve güzeller olarak yarattık. Cennette onlar güzelliğine emsal olmayan güzeller ve tomurcuk gençler olacaklar. Biz onları yenibaştan bâkireler olarak yarattık. Hep bâkire, hep güzellik içinde olacaklar… Solmayan, yaşlanmayan, bitmeyen, tükenmeyen, ölmeyen, hastalanmayan, sıkıntılı, gamlı olamayan kimselerdir onlar. Eşlerine meftun, eşlerine tutkun, eşlerine düşkün, eşlerine vurgun, eşlerinden başkasını gözleri görmeyen, arzu etmeyen aynı yaşta, yaşıt sevgililerdir onlar."

Tirmizi'nin rivâyet ettiği bir hadiste şöyle buyurulur:

"Bir kadın Rasulullah Efendimize gelerek kendisinin cennete gitmesi için ondan kendisi için dua ister. Allah'ın Resûlü de: "Hiç bir ihtiyar kadın

cennete giremez" buyurunca kadın ağlayarak geri döner. Bunun üzerine Rasulullah ona haber göndererek buyurur ki: "Ona söyleyin, hiçbir kadın cennete ihtiyar olarak girmeyecektir, Allah onları yeniden yaratacağını ve bâkire olarak cennete girdireceğini haber veriyor" buyurur."

İşte bunlar da Ashab'ul Yemindir ki:

39-40. "Bunların bir kısmı eski ümmetlerden, bir kısmı da sonrakilerdendir."

Bunların çoğu öncekilerden, bir kısmı da sonrakilerdendir. De-mek ki bunlar öncekilerden de var, sonrakilerden de. Öyleyse anlıyo-ruz ki ashab'ul yemin çoktur. Bunu biz de isteyelim Rabbimizden. "Ya Rabbi bizi Mukarrabûn'dan, sâbikûndan eyle. Ya Rabbi bizi ashab'ul yeminden eyle!" Rasulullah Efendimiz Ahmed ibni Hanbel'in Müsne-d'inde rivâyet edilen bir hadislerinde buyurur ki:

"Ben ümit ederim ki, herhalde sizler cennet ehlinin üçte biri, belki de yarısı olursunuz. Kalan ikinci yarısını da öteki ümmetlerle paylaşırsınız."

Efendimizin bu hadisinden de anlıyoruz ki gerek sâbikûn, mu-karrabûn, gerekse ashabu'l yemin bu ümmetten sayı itibariyle çok fazla olacaktır. Bu ashabu'l yemin de zaten kitabımızın Tur sûresinin beyanıyla mukarrabûn olanlara ilhak edilecektir.

"İnanan, soyları da inançta kendilerine uyan kimselere soylarını da katarız. Onların işlediklerinden hiçbir şey eksiltmeyiz. Herkes kazancına bağlıdır."

(Tur 21)

41-44. "Defterleri soldan verilenler; ne yazık o solculara! "İnsanın içine işleyen bir sıcaklık ve kaynar su içinde, serinliği ve hoşluğu olmayan kara bir dumanın göl-gesinde bulunurlar."

Solculara, sol ashabına, defterlerini solundan alanlara, bereketsizlere, şom talihlere, bedbahtlara gelince yazıklar olsun onlara! Yuh olsun onlara! Vay onların başlarına geleceklere! Onlar korkunç derecede bir ateş ve insanın içine işleyen sıcaklıkta kaynar bir su içindedirler. Zifirden bir gölge, bir kurum, kapkara bir duman içindedirler. O duman ne serindir, ne serinleticidir, ne de hoş bir şeydir. Çünkü onlar:

45-46. "Çünkü onlar, bundan önce, dünyada, nîmet içinde bulunurlar iken, büyük günâh işlemekte direnir du-rurlardı."

Lâyıktır bu durum olara. Çünkü onlar daha önce, dünyada mütrafîn idi. Çünkü onlar dünyada şımarıktı. Çünkü onlar dünyayı yegâne hedef, kıble biliyorlardı. "Dünya hayatı yegâne hayattır" diyorlar-dı. Dünyada Allah'ın rubûbiyetini, ulûhiyetini, peygamberin örnekliliğini reddediyorlardı. Çünkü onlar dünyada Allah'ın kendilerine verdiği ekonomik, siyasal ve askerî güçlerine güvenerek Allah karşısında şımarıyor, Allah'a kafa tutuyorlardı. Zevklerini din ediniyorlardı.

Dünyada nîmet içinde oldukları, Allah'ın lütuflarına mazhar oldukları halde günâh işlemekten çekinmeyen, günâhkâr bir hayata direnen insanlardı onlar. Dünyanın zengin, şımarık servet sahipleri, dünyada Allah yasalarını tanımadan sere serpe, sınırsız bir hayat yaşayan, zenginliklerinin, arsızlıklarının, servetlerinin kendilerini azdırdığı kimselerdi onlar. Servetlerinin, zevk ve eğlencelerinin, lüks ve israflarının içinde sınırsızca yaşadıkları hayatlarının içinde Allah'ı kabule yanaşmayan kimseler. Allah elçilerinin ve mü'minlerin yolunu kesmeye çalışan, Allah'la savaşa tutuşan insanlardı bunlar.

Rabbimiz diyor ki, büyük büyük günâhlar üzerinde ısrarlıydı bunlar. Küfür, şirk içinde bir hayatın savunucusuydular. Küfrü ve şirki yasallaştırma kavgası veriyorlardı. Çünkü en büyük günâh, küfür ve şirk günâhıdır. Yeryüzünde en büyük günâh insanın kendisine, yaratıcısına kulluk ortamından çıkıp başkalarına, ya da kendi kendisine kulluk badiresine atılmasıdır. İşte bunlar bunu yapıyorlardı. Allah'ı hayatlarına karıştırmıyorlardı. "Allah ekonomiyi bilmez, Allah eğitimden anlamaz, Allah kılık-kıyafete karışmaz, Allah hukuktan anlamaz, Allah sosyal ve siyasal yapılanmalar konusunda cahildir" diyorlardı. Âlemlerin Rabbi olan Allah'a, "ey Allah 1400 yıl önce senin işin bitti" diyor-lardı. "Senin dininin, senin kitabının, senin peygamberinin işi biteli çok oldu. Şimdi bizler çok mükemmel noktalara ulaştık. Bilimlerimizle, filmlerimizle biz seni çoktan aştık. Senin artık bu işlere aklın ermez" diyor, tüm hayatlarından Allah'ı ve Allah'ın âyetlerini silmeye çalışıyorlardı. Bakın bunlar bir de dünyada şöyle diyorlardı:

47-48. "Şöyle söylerlerdi: "Öldüğümüzde, toprak ve kemik yığını olduğumuzda mı, biz mi tekrar dirileceğiz? Önce gelip geçmiş babalarımız da mı?"

"Yani şimdi biz öleceğiz, bu hayat bitecek, toprak olacağız, kemikler haline geleceğiz, hücrelerimiz dağılıp gittikten sonra tekrar dirileceğiz öyle mi? Tekrar diriliş varmış, sonra hesap, kitap başlayacakmış öyle mi? Bu Allah'ın mutlak

sûrette gerçekleşecek vaadiymiş öyle mi? Yüz yıllar önce ölüp gitmiş babalarımız da dirilecekler ha? Bizim bu masallara inanmamızı istiyorsunuz öyle mi? Siz bunları bizim külahımıza anlatın. Hayır hayır, hayat bu hayattır. Varsa da, yoksa da bu hayatı yaşarız. Önemli olan bu dünya hayatıdır. Biz dünyacıyız, biz dünyayı biliriz gerisini bilmeyiz, gerisi zaten bize lazım değildir" diyorlar. Hem Allah'ı, hem kitabı, hem peygamberi, hem Müslümanları, hem de Allah'ın vaadini yargılamaya, Müslümanlarla alay et-meye, dalga geçmeye çalışıyorlar. "Söylesenize ey Müslümanlar, şu sizin bizi kendisiyle uyardığınız vaad ne zaman? Hani yıllar geçtiği halde o sözünü ettiğiniz vaadden ses yok. Hani nerde o? Olmaz böyle şey. Hikâye bu dedikleriniz. Kesinlikle böyle bir azap yoktur. Kesinlikle bize bir son gelmeyecek. Kesinlikle öldükten sonra tekrar dirilme olmayacak" diyorlar.

Bu âyetler çerçevesinde bizler kendi kendimizi sorgulamak zorundayız. Acaba programını sadece dünyaya göre, ölmemeye göre yapanlardan mıyız, değil miyiz? Ölüm ötesi hayatın hayatımızda önemi ne kadar? Hesap, kitap bilincimiz ne kadar? Cennete ilgimiz ne kadar? Ahiret, cennet, cehennem, hesap, kitap ne kadar meşgul ediyor bizi? Dünyalık endişelerimiz yanında ahiret endişemiz ne kadar? Ahiret başarımız yanında dünya başarılarımız bizi ne kadar sevindiriyor? Ahiret cezaları yanında dünya cezaları bizi ne kadar korkutuyor? Bunu çok iyi düşünmek ve ona göre bir hayat yaşamak zorunda olduğumuzu unutmayalım. Onların bu tavırlarına, bu alaylarına karşılık bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

49-50. "Ey Muhammed! De ki: "Şüphesiz öncekiler de, sonrakiler de belli bir günün belirli bir vaktinde toplanacaklardır."

Bakın bir anda dünyaya, hayata döndük. "De ki peygamberim.." Dün Rasulullah Efendimiz dedi, bugün de böyle diyenlere, böyle inananlara, böyle yaşayanlara biz diyeceğiz. Ne diyeceğiz? "Evvelkiler ve sonrakiler, önce ölmüş olanlar, sonra ölenler belli bir günün toplantı anında, belli bir günün belli bir vaktinde, bir randevu vaktinde toplanacaklar. Hz. Adem'den kıyametin kopacağı ana kadar yaşamış, ölmüş olanların tamamı o gün toplanacaktır." İnsanlık yaptıklarının, yaşadıkları hayatın faturasını ödemek üzere Allah huzurunda toplanacaklar. Hiç kimse bu randevudan kaçamayacak. İşte Rabbimiz bize karşı işleyen sonsuz rahmet ve merhameti gereği yarın olacakları bugünden haber vererek uyarıyor bizleri.

51-56. "Sonra, siz ey sapıklar, yalanlayanlar! Doğrusu zakkum

ağacından yiyeceksiniz. Karınlarınızı onunla dolduracaksınız; onun üzerine kaynar su içeceksiniz; hem de susamış develerin suya saldırışı gibi içeceksiniz. İşte onlara, ceza günü sunulacak konukluk budur.”

“Sonra sizler ey sapıklar, ey yalancılar, ey Allah’ı, Allah’ın âyetlerini, Allah’ın haberlerini yalan sayanlar, Allah’ın âyetlerini yok farz ederek, âyetleri örterek bir hayat yaşayanlar, sizler zakkum ağacından yiyeceksiniz. Karınlarınızı onunla doyuracaksınız. Onun üzerine de kaynar su içeceksiniz. Hem de susamış develerin suya saldırışı gibi ondan içeceksiniz. İçtikçe susayan, susadıkça içmeye koşan doyumsuz, hasta develerin içtiği gibi içeceksiniz o kaynar sudan. Suya kanmayan, ciğeri yanmış, aklı ermeden içenler gibi içeceksiniz.

Çünkü sizler dünyada da doyumsuzdunuz. Dünyada da bir türlü doyma bilmeyen, başkalarının elindekilere de uzanan zalimlerdiniz. Temiz-pis, haram-helâl ayırt etmeden dünyada da her şeyi yeme-den yanaydınız. İpini koparmış dana gibi önünüze gelen her şeyi yiyip içmeden yana, aklınıza gelen, keyfinize göre sere serpe bir hayat yaşamadan yanaydınız. Hiçbir kayd ve sorumluluk altına girmek istemi-yordunuz. Allah’ın haram-helâl yasalarını dinlemeden bir hayat yaşamadan yanaydınız.

Bu âyetleri tüm yeryüzü kâfirlerine ve müşriklerine duyurmak zorundayız. Öldükten sonra dirilecek miyiz? Hesaba çekilecek miyiz? Bu yaptıklarımız bizden sorulacak mı? Yaşadığımız bu hayatın hesabını ödeyecek miyiz? diye soranlara bu âyetleri mutlak sûrette ulaştırmalıyız. Yahut ben öldükten sonra dirilmeye inandım deyip de hayatlarını bu imana bina etmeyen, iman kaynaklı bir hayat yaşamayan, dünya hesabına yaşayan insanlara bu âyetleri hatırlatmak zorundayız. Ama öncelikle bu âyetleri kendimize duyurmalıyız, kendimizi uyarmalıyız. Unutmayalım ki bir günün belli bir vaktinde Allah huzurunda toplanacağız. Bu dünyada iyi kötü yaptığımız her şeyin hesabını vereceğiz. İşte cennetliklerin durumu ve işte cehennemliklerin durumu.

Şu anda bu kâfirler, bu zalimler dünya üzerinde Müslümanlara cehennem azabı tattırmıyorlar mıydı? Doyumsuzca Müslümanların ellerindekilere uzanmıyorlar mıydı? İşte Rabbimizin onlara azabı da tamı tamına bir azaptır. Rabbimiz âdildir ve işte adaleti böylece tecelli ediyor. Onlar nasıl egemen olduklarına bu cezayı lâyık görüyor idiyseler, Rabbimiz de onlara böyle bir cezadan söz ediyor. İşte o gün onların ağırlanması da böyledir. O gün onlara sunulacak ziyafet işte budur. Peki sorayım şimdi size, siz hangisinden yanasınız?

Hangisinden razısınız? Cehenneme gitmekten, cehennemliklerin şu rezil ve kahredici hayatından mı yoksa cennetliklerin mükâfatlarından mı? Hangisinden razıysanız hayatınızı ona göre yaşamak zorundasınız. Şimdi soruyor Rabbimiz:

57. "Sizi yaratan Biziz; hâlâ tasdik etmez misiniz?"

"Evet, sizi yaratan biziz. Sizi biz yarattık, tasdik etmeli değil miydiniz?" Cehennemliklere diyor Rabbimiz. "Sizi biz yarattığımız halde, varlığınızı, hayatınızı bize borçlu olduğunuz halde niye tasdik etmediniz? Tasdik, iman, kulluk yaratıcınızın hakkı değil miydi?" Tabii hemen mantık yürütecek adam. Bizi biz yarattık, bizi kendimiz yarattık, bizi toplum yarattı, biz toplumdan geldik, biz tesadüfen yaratıldık, biz hayvandan geldik, biz maymundan tekâmül ettik vs vs. Ama bakın Rabbimiz akılları erdirmek için sormaya ve bizi vicdanlarımızla hesaplaştırmaya devam ediyor:

58-59. "Söyleyin; akıttığınız meniden insanı yaratan siz misiniz, yoksa Biz mi yaratmaktayız?"

"Gördünüz mü şu dökmekte, akıtmakta olduğunuz meniyi? Gördünüz mü o basit suyu? O bir damla meniden insanı yaratan siz misiniz, yoksa biz mi yaratmaktayız? O suya hayat veren, onu insan yapan, onun içinden bir insan çıkaran siz misiniz, biz mi?" Eğer biziz derlerse, o zaman şuna ne diyecekler bakalım:

60-61. "Ölümü aranızda Biz tayin ettik; sizi ortadan kaldırıp benzerlerinizi yerinize getirmeyi, sizi bilmediğiniz şekilde var etmeyi dilesek kimse önümüze geçemez."

"Aranızda ölümü takdir eden, tayin eden, ölümü yaratan, ölüm yasasını koyan biziz. Eğer sizi yaratan sizlerseniz, eğer hayatınız, varlığınız kendinizdense, o zaman sahip olsanıza o hayatlarınıza. Öl-mesenize, ölüme çare bulsanıza, ölmemeyi becersenize!"

Hayat da, ölüm de Allah'tandır. Hayatın da, ölümün de kaynağı Allah'tır. Veren de, alan da O'dur. Yaratan da O'dur, öldüren de. İlkbahar da O'na aittir, sonbahar da. Eğer şu anda yaşıyorsak, hayat-taysak, gözümüz görüyor, aklımız eriyor, elimiz tutuyorsa bilelim ki bunu bize Allah verdi. Allah'tandır bunlar. Eğer bu hayatımız, bu gücümüz, bu sıhhatimiz, bu fırsatımız Allah'tan değil de kendimizden, bizden olsaydı o zaman yaşlandıkça, ihtiyarladıkça daha güçlenmeliydik. Halbuki ihtiyarlayınca bunları kaybediyoruz. Belimiz

bükülmeye, saçımız ağarmaya, burnumuz akmaya, ağzımız kokmaya başlıyor. Yani geriye sayma başlıyor. Tüm otlar, bitkiler, ağaçlar gibi… Demek ki bütün bunlar bizden değil, O verdi bütün bunları ve O geri alıyor.

"Sizin için ölümü biz takdir ettik. Ölümü aranızda tayin eden biziz. Unutmayın ki sizi ortadan kaldırıp benzerlerinizi yerinize getirmeyi, sizi bilmediğiniz şekilde var etmeyi dilesek hiç kimse önümüze geçemez" diyor Rabbimiz. Yani ölümlerinizden sonra sizi tekrar yaratmamızın önüne hiç kimse geçemez. Veya sizi başka bir şekilde, başka bir sûrette yaratmayı dileseydik hiç kimse buna engel olamazdı. Öyle değil mi? Şu şekilde değil de başka bir şekilde yaratmayı mu-rad etseydi Rabbimiz, kim engel olabilirdi buna? İşte şu anda bizden farklı yaratıklar var. Hangisi itiraz edebiliyor ki Allah'a? Tavuk olarak yaratsaydı sizi, ne yapardınız? Tavuklar ne yapabiliyorlar Allah'ın takdiri karşısında? Kör yaratılanlar, sağır, elsiz, ayaksız yaratılanlar ne yapabiliyorlar? O zaman söyleyin bakalım:

62. "Andolsun ki, ilk yaratmayı bilirsiniz, yine de düşünmez misiniz?

"İlk yaratılışı, yoktan var edilişi bildiniz, anladınız. Hayatın ben-den olduğunu, yaratıcınızın ben olduğunu, hayatınızı, varlığınızı bana borçlu olduğunuzu anladınız. O zaman tezekkür etmeli, hatırlamalı, düşünmeli değil misiniz? Niye düşünmüyorsunuz? Şu anda varsınız, şu anda hayattasınız, yaratılmışsınız. İlk defa yaratma kolay da, ikinci defa yaratmak zor mu? Sizi şu anda ilk defa yoktan var eden Allah, ölümlerinizden sonra ikinci defa yaratamaz mı? Eşiniz, benzeriniz yokken sizi ilk defa yaratan Allah ikinci defa yaratamaz mı? Eğer zorsa, ilk yaratılışınız zordur, ama işte bunu becermiş, sizi yaratmış Rab-biniz. Hiç düşünmüyor musunuz? Akıllarınızı kullanmıyor musunuz?"

63-64. "Söyleyin, ektiklerinizi yerden bitirenler sizler misiniz, yoksa Biz mi bitiriyoruz?"

Gördünüz mü şu ektiklerinizi? Ektiğiniz, diktiğiniz ekinleri gördünüz mü? Onları yetiştiren, bitiren siz misiniz, biz miyiz? Önceki âyetlerde Rahîmlere ektiklerimizi soruyordu Rabbimiz, bu âyetinde de tarlalara ektiklerimizi gündeme getiriyor.

Söyleyin bakalım, o tarlalara ekip diktiklerinizi siz mi yetiştiriyorsunuz, biz mi? Biz deyin bakalım, diyebilirseniz. Buğdayı, sebzeleri, meyveleri biz yetiştiriyoruz, biz bitiriyoruz deyin bakalım. Mümkün mü? Hayır hayır, sizin

ektiklerinizin tümünü bitiren Allah'tır. Gökten indirdiği suyla yeryüzünde sizin muhtaç olduğunuz tüm nebatatı çıkaran, bitiren Allah'tır. Yeryüzünde hayatın kaynağı olan suyu indiren O'dur.

Şimdi Rabbinizin sizin için yeryüzünde bitirdiği meyvelere, bitkilere bir göz atın, bir düşünün. Bunlara ne kadar muhtaçsınız değil mi? Varlığınız bunlara bağlı, bunlarsız yaşayamazsınız değil mi? Şu insanların yaptıkları ve gururla insanlığa takdim ettikleri bu teknolojik şeylerin hiçbirisi bunların yerini tutup karın doyurmuyor değil mi? Acaba bunlardan bir tanesini siz kendiniz yaratabilir misiniz? Veya sizlerin şu anda güçlü gördükleriniz, hâkimiyeti kendilerine verip yasalarına tabi olduklarınız yapabilirler mi? Yaratabilirler mi bunlardan bir tanesini? Güçleri yeter mi buna onların?

65-67. "Dilesek Biz onu çerçöp yaparız, şaşar kalırsınız da şöyle dersiniz: "Doğrusu borç altına girdik, hattâ yoksun kaldık."

Dilesek biz onları, o yarattığımız ekinleri, meyveleri, sebzeleri çerçöp haline, odun haline getiriveririz. Yani hiçbir işe yaramaz kupkuru bir duruma sokuveririz de şaşar kalırsınız. Şu yeryüzünde bitirdiklerinin tamamını kupkuru birer samana çeviriverse, ne olur sizin hayatınız hiç düşündünüz mü? Ne yer, ne içersiniz? Nasıl yaşarsınız? Tüm rızıklarınıza hayır deyiverse Allah, ne yaparsınız? Nereden bulursunuz bunları?

Biz onları işe yaramaz kupkuru bir çerçöp yapıverseydik o zaman üzülüp derdiniz ki, "eyvah biz borçlanmıştık. Eyvah biz ağır bir borç altına girmiştik, masraflar etmiştik, emekler sarf etmiştik. Bu ektiğimiz mahsulata güvenmiştik, ama mahrum edildik. Mahrum bırakıldık, yoksul bırakıldık." Ne diyebileceğiz ki başka? Allah, ekip-diktikle-rimizin tamamını, tarlalarımızın, ekinlerimizin, bahçelerimizin tamamını yok ediverse ne yapabileceğiz ki? Allah'tan bir helâk, bir tufan, Allah'tan bir belâ geliverse ne gelir elimizden? Veya dükkanlarımıza, ticaretlerimize bir belâ geliverse, bir iflas uğrayıverse, her şeyimizi elimizden alıp götürüverse ne yapabiliriz? Bunları veren kim? Tüm bu rızıkları size ulaştıran kim? Bir damla meniye hayat veren O'dur. Hayatın devamı adına rızık veren de O'dur. Aldığı zaman da hiçbirimizin yapabileceği bir şey yoktur.

68-69. "Söyleyin; içtiğiniz suyu buluttan indirenler sizler misiniz yoksa onu Biz mi indiririz?"

Bir de şu suyu gördünüz değil mi? Söyleyin bakalım, bulutlardan şu muhtaç olduğunuz, onsuz olmaz dediğiniz suyu indiren siz kendiniz misiniz,

yoksa biz mi onu indiriyoruz? Bu konuda bir müdahaleniz var mı?

70. "Dileseydik onu acılaştırırdık; hâlâ şükretmez misiniz?"

"Eğer Biz isteseydik onu acı yapardık da içemezdiniz, kullanamazdınız. Hâlâ şükretmez misiniz? Şükretmeyecek misiniz? Hâlâ bu nîmetleri size sunan Rabbinizi, nîmetlerin sahibini bilmeyecek misiniz? Hâlâ bu nîmetleri Rabbinize kullukta kullanmayacak mısınız? Şu içtiğiniz suları acılaştırıverse, yahut da ağızlarınızın tadını alıverseydik haliniz nice olurdu? Hiç düşünmüyor musunuz?"

Rabbimiz bizden şükür istiyor. Tüm bu nîmetlerine karşılık biz-den teşekkür bekliyor. Şükür, teşekkür, verileni verenin yolunda kullanmaktır. Şükür, hayatı o hayatın sahibinin yolunda harcamaktır. Şükür, dünyayı, hayatı, canı, malı, zamanı, imkânları, fırsatları onu vere-nin yolunda harcamaktır. Hayatı onu bize veren Allah'ın istediği biçim-de yaşamak, geceyi ve gündüzü onu bize lütfeden Allah yolunda kullanmak, aklı, zamanı onu verenin razı olduğu yerde kullanmak, Allah'ın rızasını tahsilde harcamaktır. Hayatı o hayatın sahibine sormadan yaşamak, zamanı kendi bildiğimiz biçimde doldurmak, malı o malın sahibinin razı olmadığı yerlerden kazanıp onun razı olmayacağı yerlerde harcamak, elimizi, ayağımızı, gözümüzü, kulağımızı onları bize verenin yolunda kullanmamak, varlığımızı onu bize vermeyenler yolunda harcamak, geceyi ve gündüzü onu bize verenin razı olmadığı şeyler yolunda itlaf etmek şükürsüzlüktür, nankörlüktür.

Eğer tüm bu nîmetleri bize lütfeden Rabbimizi unutarak, O'nun kitabını, O'nun bize gönderdiği hayat programını görmezden gelerek, O'na kulluğu terk ederek bir hayat yaşayacaksak o zaman bu sorulara cevap bulmak zorundayız. İşte soruyor Rabbimiz, söyleyin bakalım siz mi, Biz mi? Rızkı biz kendimiz buluruz? Suları biz kendimiz çıkarıyoruz, bulutlardan onu biz kendimiz indiriyoruz, diyebilir miyiz? Bunu diyebiliyorsanız, o zaman teşekkür etmeyin O'na, kulluk yapmayın.

'Şükr' sözlükte; semizlemek ve gelişmek anlamlarına gelir. Yani, lügat anlamıyla şükür, hayvanların bedenlerinde yedikleri gıdanın etkisinin apaçık ortaya çıkmasıdır. Din dilindeki 'şükür' de bunun gibidir. Yani 'şükür', Allah'ın nimetinin etkisinin kulun dilinde 'itiraf ve övgü' olarak, kalbinde 'şahitlik ve muhabbet/sevgi' olarak, organlarında da 'itaat etme ve boyun eğme' olarak ortaya çıkmasıdır. Şükür kelimesinin zıddı, küfür (nankörlük)dür; nimeti unutup

örtmektir. Şükür, kişinin kendine ulaşan nimeti bilmesi ve bunu çeşitli şekillerde açığa vurmasıdır. Bir başka deyişle nimet sahibini bilip onu övmesi demek-tir.

Şükür, nimet vereni boyun eğerek itiraf etmektir. Şükür, ihsan yapan kimseyi, ihsanını anarak övmektir. Şükür, nimet verene kalbin sevgiyle, organların itaatle, dilin onun zikri ile ve onu övmekle meşgul olmasıdır. Şükür nimetleri onu verene boyun eğerek ona nispet et-mektir. Şükür, Allah'ın nimet vermesinden dolayı O'nun ihtiyacı olmadığı halde O'nu övmekle lezzet duymaktır. Şükür, bir nimeti verene teşekkür etmek, memnuniyetini ve minnettarlığını belirtmek, verilen nimetin değerini bilip takdir etmektir. Her türlü nimetin tek ve gerçek sahibinin Allah olduğunun şuuruna varmak ve bunu saygıyla ifade et-mektir. Şükür, şükürden âciz olduğunu bilmektir. Şükür, Allah'ın verdiği nimet ile Allah'a isyan etmemektir. Kur'an, insana sayısız nimet verildiğini, insanın bunları veren Allah'ı bilip, hizmetine sunulan bu ni-metlerden dolayı nimet sahibine minnet duymasını, bu minnettarlığı çeşitli şekillerde ortaya koymasını söylüyor. Türkçe'de kullandığımız 'teşekkür etmek, şükran duymak' kavramları da aynı kökten gelmekte ve yaklaşık aynı manayı ifade etmektedirler.

Kur'an, sürekli olarak Allah'ın insanlara verdiği nimetlere, yap-tığı bağışlara, ettiği ihsanlara dikkat çekmekte ve insanın bütün bu iyi-likler karşısında minnettarlık duymasını, 'şükran' duyguları içerisinde olmasını istemektedir. Çünkü nimete kavuşmanın, iyilik görmenin kar-şılığı budur. Kur'an'da mü'minlerin çokça şükretmeleri hatırlatıldığı gi-bi, şükredenlerin ve şükretmeyenlerin örnekleri verilir, âkıbetleri anla-tılır.

Allah'ın insanlara; "Verdiğim nimetlere şükredin" demesi de ayrıca kul için bir nimet ve ihsandır. Çünkü şükrün faydası dünya ve ahirette Allah'a değil; kula dönüktür. Yerine getirdiği şükür ile fayda gören kulun kendisidir. Kul, şükrederek Rabbine bir karşılık veya bir mükâfat vermemektedir. Zaten buna da hiç bir varlığın gücü yetmez. Kim şükrederse kendi nefsi için şükretmiş olur, yoksa Allah'ın böyle şeylere asla ihtiyacı yoktur. Ancak Allah (c.c.) kullarına karşı bu kadar cömert, bu kadar lütuf sahibi olduğu halde, kullarının bir kısmı nan-kördür, çok şükretmekten uzaktır. Bakın bir soru daha geliyor:

71-72. "Söyleyin; yaktığınız ağacın ateşini var eden sizler misiniz, yoksa onu Biz mi var ederiz?"

Şu yaktığınız ateşi gördünüz ya, o yaktığınız ağacın ateşini siz mi yaratıyorsunuz, yoksa Biz mi? O ağaçtan ateşi siz mi çıkarıyorsunuz, yoksa Biz

mi? O ağacın sahibi de, yaratıcısı da, ondan ateşin var edicisi de Biziz. Hayatınızın vazgeçilmez unsurlarından birisi olan ateş de gitti elinizden. Ne kaldı geriye 'bizim' diyebileceğiniz?

73. "Biz onu bir ibret ve çölde konaklayanlar için yararlı kıldık."

"Biz o ağacı, o ateşi bir tezkira kıldık. Bir gündem konusu yaptık. Elinizden tutup, Bizim rubûbiyet ve ulûhiyetimize götürecek bir zikir yaptık onu. Yolcular için bir meta yaptık. Herkesin ona ihtiyacı vardır. Yakar ısınır, satar para kazanırsınız onunla. Öyleyse ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları:

74. "Ey Muhammed! Çok büyük Rabbinin adını tesbih et!"

Sen de Azîm olan Rabbinin ismini tesbih et, sizler de büyük olan Rabbinizin ismini tesbih edin. "Sübhane Rabbiyel Azîm" deyin. Sadece O büyüktür, başka büyük yoktur deyin. Rabbinizin Azîm adını yüceltin. Rabbinizi mükemmel kabul edin. Rabbinizi mübârek kabul edin. O'nun sıfatlarını başkalarına vermeyin. O'na lâyık olmayan, O'na yakışmayan noksan sıfatlardan O'nu tenzih edin. Rabbinizin sizi yarattığı kulluk gâyeniz istikâmetinde hareket ederek O'nu tesbih edin. Allah'ın sizin için belirlediği yasalar istikâmetinde hareket ederek, Allah'ın istediği kulluğu icra ederek Rabbinizi tesbih edin. Her an, hayatınızın her bir konumunda Rabbinizi gündemde tutarak, Rabbinizi gündeme alarak O'nu tesbih edin. Her an Allah'ın emirlerine boyun bükerek, Allah'ın yasalarına itaat ederek O'nu tesbih edin.

Tıpkı göklerdeki ve yerdeki varlıklar gibi sürekli Rabbimizi, Rabbimizin âyetlerini, Rabbimizin emir ve yasaklarını gündemimizde tutarsak, biz de Rabbimizi tesbih ediyoruz demektir. Eğer Allah'ı, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın kitabını, Resûlü'nün sünnetini, Allah'ın bizden istediği kulluğu örterek, gündemlerimizden düşürerek kendimizce sun'î bir kısım gündemler oluşturur, ya da kâfirlerin gerçek gündemimizi unutturmak için oluşturdukları gündemlerin peşine takılırsak, o zaman başkalarını tesbih etmiş oluruz, unutmayalım. Bakın bugün insanlar en çok neleri gündemde tutuyorlar? En çok neleri tesbih ediyorlar? En çok neleri konuşuyorlar? En çok Vakıayı mı tesbih ediyorlar, parayı mı? En çok kitabı mı konuşuyorlar yoksa başka şeyleri mi? Siz bilirsiniz, ama unutmayın ki:

75-76. "Hayır; yıldızların yerleri üzerine yemin ederim ki bunun ne büyük bir yemin olduğunu bir bilseniz!"

Hayır, yıldızların mevkilerine, konumlarına yemin olsun ki! Rabbimiz onu red için buyurdu ki, hayır, yıldızların mevkilerine yemin olsun ki! Tartışılan konu ne? Mekke müşrikleri diyorlardı ki, "ey Muhammed, bu kitap, bu sözler Allah'tan değil, bunu kendin uyduruyorsun, yahut şeytanlar ve cinlerden öğreniyorsun!" Rabbimiz, "hayır, yıldızların mevkilerine yemin olsun ki!" diye başlayarak durumun onların dedikleri gibi olmadığını ortaya koyuyordu. Bunun ne büyük bir yemin olduğunu bir bilebilseniz. Bu yeminle Rabbimiz, Kur'an'ın yeryüzüne indirdiği en büyük ikramı, en büyük lütuf ve keremi olduğunu anlatıyor. Bakın bundan sonraki âyette şöyle buyuruluyor:

77-80. "Doğrusu bu kitab, sadece arınmış olanların dokunabileceği, saklı bir Kitab da mevcut iken âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiş olan Kur'an-ı Kerîm'dir."

Dünyanızdan milyarlarca kere daha büyük yıldızların mevkilerine yemin olsun ki, bu Kur'an kerimdir, kerim bir kitaptır. Allah'ın yerdekilere en büyük ikramıdır. Bu Kur'an'ın âyetleri de birbirine bağlı, birbiriyle insicamlı, Allah tarafından tahkim edilmiş, müdahale edilmesi, yerlerinden oynatılması asla mümkün olmayan muhkem yıldızlar gibidir. Veya buradaki "yıldızların mevkileri" ifadesiyle bizzat Kur'an'ın âyetleri, Kur'an'ın yıldızları, her bir ayrı dönemde Kur'an'dan indirilen âyet grupları kastedilmiştir. Çünkü yıldızlar nasıl dünyayı aydınlatıyorlarsa, tıpkı onlar gibi Rabbimizin parça parça, bölük bölük indirdiği şu Kur'an sûreleri de karanlık dünyayı nûruyla aydınlatmaktadır. Zulmet içindeki insanlığın hayatını, dünyasını aydınlatmak üzere parça parça, bölük bölük inen vahy e yemin olsun ki bu Kur'an kerimdir. Allah katında çok yüce, pek değerli bir kitaptır.

"Gizli, korunmuş bir kitapta yazılıdır." Onun aslı. Levh-i Mahfuzda meknî, korunmuş, temiz tutulmuş, kirletilmeden, zayi edilmeden muhafaza edilmiştir. Levh-i Mahfuz'a, o korunma altındakine ancak temiz olanlar, mukarreb melekler dokunabilirler. Oraya ancak temizler ulaşabilirler. Demek ki bu kitap Rasulullah Efendimize vahy olunmaz-dan önce Levh-i Mahfuz'da korunma altındaydı. Mekke müşriklerinin ona Allah vahy etmiyor, şeytanlar, cinler öğretiyor şeklindeki iftiralarına cevap veriliyor burada. Bırakın bu kitabı cinlerin, şeytanların indirmesini, öğretmesini, Allah'ın tertemiz meleklerinin dışında hiç kimse onun yakın semtine bile yaklaşamazlar, deniyor.

Bu âyetten bu mânâyla birlikte, başka mânâlar anlayanlar da olmuştur. Bu kitaba temiz olan, tâhir olan mü'minlerin dışında kâfirler ve müşrikler dokunamazlar şeklinde anlayanlar, abdestsiz veya cünüp iken bu kitaba el

sürülüp dokunulamaz şeklinde anlayanlar olmuştur. Bu konunun teferruatı fıkıh kitaplarında vardır.

"Bu kitap Âlemlerin Rabbi olan Allah'ın indirmesidir. Bu Kur'an, âlemlerin Rabbi olan Allah'ın indirmesi olarak tenzîlen, peyderpey indirilmiştir." Allah onu yerine ve zamanına göre, ihtiyaca göre indirmiştir. Bu kitabın indirilişi Allah'tandır. Bu Kur'an Allah'tandır. Bu kitabı indiren Allah'tır. Kitabın indirilişi konusunda peygamberin bile bir yetkisi yoktur. Allah'tan başka hiç kimsenin böyle bir kitabı peygambere indirmeye güç yetirmesi mümkün değildir. Bu kitabı peygamberine indiren, bu kitapla peygamberini, onun şahsında da bizleri şereflendiren, bilgilendiren, bu kitapla kendi bilgisinden bize aktarımda bulunan Allah'tır.

81. "Siz bu sözü mü hor görüyorsunuz?"

Siz âlemlerin Rabbinden gelme bu şerefli sözü basit mi görüyorsunuz? Hor mu bakıyorsunuz bu Allah sözüne? Ciddiye almıyor musunuz bu kitabı? Hafife mi alıyorsunuz? Bu kitap Allah'tan değildir, cinlerdendir, şeytanlardandır diye leke sürmeye mi çalışıyorsunuz bu kitaba? Bu tertemiz sözlerle temizlenecek yerde onu kirletmeye mi çalışıyorsunuz?

82. "Rızkınıza şükredeceğiniz yerde onu vereni mi yalanlıyorsunuz?"

Allah'ın Kitabına karşı böyle bir tavır takınarak rızkınızı sırf yalanlamanızdan ibaret mi kılacaksınız? Bu kitaptan nasibiniz sadece yalanlamak mı olacak? Bu kitaptan hissenize düşen sadece küfür ve inkâr mı olacak? Öteki rızıklarınıza sahip olmaya çalışan sizler, Rab-binizin size tahsis buyurduğu bu en büyük rızkınızı yalanlamaya mı kalkışıyorsunuz? Halbuki bu kitap rızkı, bu kitap azığı öteki rızıkların tamamına ulaşma kapılarını açan en büyük bir rızıktır. Yani şimdi sizler Kur'an rızkını terk mi ediyorsunuz? Allah'ın size en büyük rızkı olan bu kitaba karşı şükredeceğiniz yerde onu yalanlama yolunu mu tercih ediyorsunuz? Sizin şükrünüz bu mu? Yalanlamayı şükür mü zannediyorsunuz? Siz bilirsiniz, ama unutmayın ki:

83-85. "Kişinin canı boğaza dayanınca ve siz o zaman bakıp kalırken, Biz o kişiye sizden daha yakınızdır, ama görmezsiniz."

Can boğaza gelip dayandığında… Can boğazdan yavaş yavaş çıkmaya başladığı zaman… Şu anda gözümüzün önüne bir manzara, bir ölüm tablosu getiriyor Rabbimiz. Göz göre göre gözlerimiz önünde ölüp giden bir insan. Rabbimiz buyuruyor ki, "siz onu görüyorsunuz, ona bakıyorsunuz. Yanı başınızda, dizlerinizin dibinde sevdiğiniz, tanıdığınız birisi gidiyor ve siz onu

görüyorsunuz. Ama Biz ona sizden daha yakınız. Onu yaratmadan önce, yaratırken sizden daha yakın olduğumuz gibi, yaşarken, rızık verirken, korurken sizden daha yakın olduğumuz gibi, şimdi ölümü esnasında da sizden ona daha yakınız, diyor Rabbimiz. Ama siz göremezsiniz. İşte elinizi, kolunuzu bağlayan bir ölüm gerçeği. O halde:

86-87. "Siz dirilip yaptıklarınıza karşılık görmeyeceksiniz ve eğer bu sözünüzde samimi iseniz, o çıkmak üzere olan canı geri çevirsenize!"

Eğer sizler öldükten sonra diriltilmeyecek, hesaba çekilmeyecek, sümenaltı edilecek, yok olup gidecek, unutulup gidecek ve asla yaptıklarınızın karşılığını görmeyecekseniz, bunu reddediyorsanız, "hayat bu hayattır, bunun dışında başka hayat yoktur" diyorsanız, haydi şu ölmekte olan sevdiğinizi geri çevirseniz ya! Şu ölmekte olan insanın, ya da kendinizin canını geri verseniz ya! İade etsenize onun hayatını. Haydi tüm dünya, tüm insanlık toplanıp geri versin o ölenin canını. İsterse milyarların sevgilisi olsun bu ölen kişi, kimsenin seyretmekten başka yapabilecek bir şeyi var mı?

Hayır hayır, sizler Allah yasalarına teslimsiniz. Sizler Allah'ın hükmüne mahkumsunuz. Siz başka değil Allah'ın kulları ve kölelerisiniz. Bundan sonra da o ölen kişinin ölümünden sonraki durumu anlatılacak:

88-89. "Eğer ölen o kişi, gözdelerden ise, rahatlık, hoşluk ve nîmet cenneti onundur."

İnsan öldü, insanlar öldü, tüm varlıklar öldüler ve kıyamet koptu. Eğer o ölen kişi Mukarrabûn'dan ise, Allah'a yakınlardan, Allah'a kullukta öncülerden ise, sûrenin ilk âyetlerinde anlatılan üç gruptan en iyi olanlardan ise, artık ona bir ravh, bir rahatlık, bir ferahlık, devamlı bir güzel hayat, güzel rızıklar ve naiym cennetleri vardır. Hiçbir kederi, üzüntüsü olmayan nîmet cennetleri vardır onun için.

90-91. "Eğer defteri sağdan verilenlerden ise: "Ey sağcılardan olan kişi, sana selâm olsun!" denir."

Eğer o ölen kişi yemin ashabından ise, yümn, bereket ashabından ise, defterini sağından alanlardan ise selâm sana yemin ashabından! Sana ashab'ul yemin selâm eder, ya da ashab'ul yemin birbirlerini selâmlarlar. Çünkü onlar Dâr'us-Selâm'a ulaşmışlar, emniyete, güvene kavuşmuşlar ve birbirlerine esenlik dilemektedirler. Ama:

92-95. "Eğer, sapık yalancılardan ise, ona kaynar sudan konukluk

sunulur. Cehenneme sokulur. Doğrusu kesin gerçek budur."

Şâyet o ölen kişi yalancılardan, yalanlayanlardan, Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçilerini, Allah'tan gelen hayat programını, Allah'ın haberlerini yalan sayanlardan, yok farz edenlerden ise, hayatını bu yalan özerine bina edenlerden ise, ona da ikram olarak kaynar su sunulur. Onlar için de cehenneme sokuluş vardır. Sûrenin başında anlatılan ashab-u şimâlin âkıbeti de işte budur. Çünkü onlar sapıktır. Hem kendileri sapan, hem de başkalarını saptırmaya çalışanlardır.

İşte bu yakîn bir gerçektir. İşte Allah'ın haber verdiği, kitabın haber verdiği bu gerçekler en gerçek haberlerdir, en doğru haberlerdir; bunlardan daha doğru haber bulamazsın. İşte yeryüzünde yaşayan insanların üç grubu ve bu üç grubun âkıbeti budur. Öyleyse ey peygamberim:

96. "Çok büyük Rabbinin adını tesbih et."

Öyleyse ey peygamberim, sen sana vermiş olduğu bunca rızıklara, rızıkların en büyüğü olarak sana indirmiş olduğu bu kitap rızkına, bu vahiy rızkına karşılık Rabbini büyük ismiyle tesbih et. Kâfirler kabul etmeseler de, müşrikler yüz çevirseler de sen Rabbini tesbih et. Hayatını düzenleyeceğin mesaj alma makamı olan namazlarının rükusunda ***"Sübhane Rabbiye'l azîm"***, secdesinde de ***"Sübhane Rabbiye'l A'la"*** diyerek Rabbini tesbih et. Rabbini sürekli gündemde tut. Rabbin için bir hayat yaşa. Tabii bu emir bizedir de. Biz de sürekli Rabbimizi, Rabbimizin âyetlerini gündemde tutarak O'nu tesbih edeceğiz. Bundan sonraki sûre de tesbih emriyle başlayacak. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ı tesbih ederler, diye başlayacak. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemîn.

- 57 -

HADÎD SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 57., nüzûl sıralamasına göre 94., mufassal kısmı ikinci sûreler grubunun ilk sûresi olan Hadîd sûresi, Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 29 dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını 25. âyetindeki "Hadîd" kelimesinden almış, Medine'de nâzil olmuş 29 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. İnşallah iman etmek ve hayatımızı düzenlemek üzere bu sûreyi tanımaya çalışacağız.

Muhteva ve üslubuna bakıldığı zaman sûre Müslümanların Medine'de zor günler yaşadıkları bir dönemde nâzil olduğu anlaşıl-maktadır. Yahudi'siyle, Hıristiyan'ıyla, müşrikiyle, ateistiyle tüm dünya kâfirlerinin tehdidi altında bulunan Müslümanlar Medine'de sürekli te-yakkuz halinde idi. Onun içindir ki

bu sûresiyle Rabbimiz Müslümanlardan dinlerine sahip çıkmaları, dâvalarına sımsıkı sarılmaları, inançları uğrunda, dinlerinin egemenliği yolunda canları ve mallarıyla fedâkarlığa çağırmaktadır. Tesbihle, Allah'ı tesbih emriyle başlayan sûre Allah'ın sıfatlarından bazılarını gündem yaptıktan sonra gerçek imanı ortaya koyar.

Sonra hemen 10. âyette zaferden, İslâm'ın egemenliğinden sonra Allah'ın dinini yayma, Allah'ın dinini yeryüzünde egemen kılma yolunda mallarını ve canlarını ortaya koyanlar elbette zaferden ve Müslümanların egemenliğinden yâni İslâm'ın devletleşmesinden önce malları ve canlarıyla savaşanlarla bir olmayacağı ortaya konuyor. Arabanın tekerlekleri çamurda iken, patinaj halinde iken var gücüyle iteklemekle araba yürüyüşe geçtikden sonra iteklemek elbette bir değildir. Araba harekete geçtikden sonra artık atla atlayabildiğin kadar, o seni götürecektir. Önemli olan İhtiyaç anında yapılacak hizmettir. Onun içindir ki İslâm'ın ve Müslümanların zafere kavuşup devletleşmesinden önce yapılacak mal ve can fedâkarlığı elbette çok daha de-ğerlidir. İşte bu bölümde Rabbimiz Medineli Müslümanları buna teşvik ediyor.

Tüm dünya küfrü, şirki ve câhiliyesi karşısında var oluş yok oluş kavgası içinde olan mü'minlere dokunaklı ifadelerle seslenen sûre onlara şunu demektedir: Ey mü'minler, şunu kesin olarak bilin ki, bir kişinin sadece diliyle; "ben de iman ettim, ben de müslümanım" demesi onun Müslümanlığı için yetmeyecektir. İnandığını iddia ettiği dâ-vası uğrunda malını, canını ve tüm imkânlarını seferber ederek sami-miyetini göstermedikçe bu iddiasının Allah katında hiçbir değeri yoktur. Eğer malına, canına, rahatına, makamına, koltuğuna Allah'tan ve dininden daha fazla değer veriyorsa bir kişi, onun iman iddiası boştur. Zaten dünya malının bir emanet olduğu, Allah yolunda vermeseler de nihâyet bir gün ellerinden alınacağı vurgulanıyor.

Sonra nûr konusu anlatılıyor. Nûrun vahiy olduğu vurgulanıyor. İnsanların vahiyden nasipleri kadar nûrlarının olduğu, kitaptan on âyeti amel edip kendisiyle hayatını düzenleyecek kadar tanıyan bir mü'minin on âyetlik bir nûra sahip olduğu, yüz âyet tanıyan mü'minin yüz âyetlik bir nûra, bin âyet tanıyanın da bin âyetlik, altı bin küsur âyeti tanıyan mü'minin de o kadarlık bir nûra sahip olduğu ortaya konur. Daha sonra da nûrlularla nûrsuzların mukayesesi yapılır. Bu dün-yada vahiyden habersiz bir hayat yaşayan, dil ucuyla "biz de iman ettik, biz de müslümanız" dedikleri halde bu dinin temel kaynakları olan kitap ve sünnetle ilgi kurmadıkları için nûrsuz kalmış, kalpleri şüphe tereddütler içinde boğulan münâfıkların mahşer yerindeki durumları tasvir edilir. Müslümanların mahşer yerini terk edip cennete doğru hareket etmeleriyle birlikte karanlıkta

kalıp ne yapacaklarını bilemez bir duruma düşen münâfıkların Müslümanlardan nûr isteme taleplerine karşılık şu mesaj verilmektedir: Ey münâfıklar, boşuna nûr arayıp dur-mayın. Burada nûr bulunmaz ki. Nûr dünyadan getirilir. Nûr vahiyle elde edilir. Dünyada sürekli nûr kaynağı olan kitap ve sünnetle beraber olan, kitap ve sünnetin gösterdiği gibi Allah için bir hayat yaşayan, inancı uğrunda mallarını ve canlarını ortaya koyan kimselere nasip olur nûr.

Sonra sûrede "karz-ı hasen" konusu gündeme getirilir. Rabbi-miz, kim bana borç verirse ben onu ona muhtaç olduğu bir ortamda kat kat fazlasıyla ödeyeceğim buyuruyor. Ey kullarım, şimdi sizler na-maz gibi, oruç gibi, infak gibi cihad gibi, benim yolumda mal ve can ortaya koymak gibi bana borçlar sunun, kulluklar takdim edin. Onlar bende emanette kalsın. Yarın onlara en çok muhtaç olduğunuz bir günde kat kat fazlasıyla benden alırsınız. Ne zaman lâzım oldu? Mah-şer de mi lâzım oldu? Mîzanın başında mı? Sıratta mı? Cennete girmek için mi? Cehennemden kurtulmak için mi? Ne zaman lâzım olmuşsa o zaman benden alırsınız mesajını vermektedir.

Yine sûrede insanlar kendilerini imana ve kurtuluşa, dünyada mutlu bir hayata, âhirette de selâmet yurdu olan cennete çağıran pey-gamberin dâvetine icabete çağrılıyor. Sonra samimiyetle Allah'a ve elçisine iman eden erkek ve kadın mü'minlerin âhirette elde edecekleri mükâfatlara dikkat çekiliyor.

Yine sûrede kitapla diyalogları konusunda Müslümanlara çok ciddi bir uyarı yapılmaktadır. Ey mü'minler, aman kitabınızla diyalogunuzu kesmeyin. Bir an bile kitaptan gafil olmayın. Sürekli kitap ve sünnet rehberliğinde bir hayat yaşayın. Aman ha, şu sizden önceki ki-tap ehlinin durumuna düşmekten şiddetle sakının. Onlar kendilerine gönderdiğim kitaplarıyla hemen diyaloga geçmediler. Ha bugün, ha yarın dediler. Hele şu işlerimizi bir bitirelim, hele ekonomik sıkıntılarımızı bir halledelim, hele okulu bir bitirelim, hele diplomayı bir alalım, hele bir emekli olalım da ondan sonra kitapla ilgileniriz dediler. Zaman uzadı da onların kalpleri kaskatı kesiliverdi. Yâni zamanın uzaması sonucu kitaplarından soğudular da ben onların anlama ve kavrama özelliklerini alıverdim. Artık geçmiş olsun. İsteseler de anlamaz hale geliverdiler. Sakın sizler de onların durumuna düşmeyin. Hiç zaman kaybetmeden kitabınızı elinize alın. Kitap rehberliğinde bir hayat yaşamadan yana olun uyarısı yapılmaktadır.

Sonra sûrede bu dünyanın fâni oluşu, geçici oluşu, bağlanmaya değmez oluşu gündeme getirilir. Şu anda sahip olduklarımızın tümünün geçici ve aldatıcı

bir zevkten başka bir şey olduğunu unutmayın. Sahip olduklarınızın tamamı aranızda bir övünme vesilesidir. Bu tıpkı yemyeşil bir ekinin durumuna benzer. Bu ekin çiftçiyi sevindirir. Ama kısa bir süre sonra sararır, solar, boynunu büker ve sonunda çerçöp olarak yok olup gider. İşte dünya da aynen böyledir. Gençsiniz, dinçsiniz, ama gün gelir burnunuz akmaya, ağzınız kokmaya, dizlerinizin dermanı, gözlerinizin feri kaybolmaya, sararıp solmaya başlarsınız. Sonra toprağa düşüverirsiniz. Tüm dünya işte budur. Ama beri tarafta bâkî olan âhirete intikal edecek olan Salih amellerdir. Bâkî olan âhiret âlemidir. O halde sakın bir gün bitecek olan bu dünya hayatı için, bu dünyanın imarı için değil, âhiret için bir hayat yaşayın. Hedefiniz dünya değil cennet olsun.

Bir de şunu unutmayın ki, bu dünyada iyi kötü, kazanç kayıp, başarı başarısızlık başınıza ne gelmişse hepsi Allah'ın takdiri iledir. Sakın ha tüm kâinata egemen olan, program yapan Allah'ı ve O'nun kaderini yok farz ederek kendinizi hayata etkin zannetmeyin. O zaman tüm başarısızlıklarınızı kendinizden bilip üzüntüden kahrolmaya, tüm başarılarınızı da yine kendinizden bilip kendinizi tanrılaştırmaya kalkışabilirsiniz. Allah'a inanan, O'nun takdirini kabullenen bir Müslüman bir başarısızlıkla, bir mağlubiyetle, bir kayıpla, bir hastalıkla, bir fakirlikle karşılaştığı zaman üzülerek, meyus olarak, kendini suçlayarak intihar etmeye teşebbüs etmez. Olacak bu der. Benim üzerimde egemen olan Rabbim böyle takdir buyurmuş der ve asla kahrolmaz, intihar etmez. Bir başarısından dolayı da gururlanıp, kibirlenip kendisini putlaştırmaz. Rabbim izin verdi, Rabbim imkân tanıdı, Rabbim böyle takdir buyurdu der ve işi Allah'ın takdirine havale eder. Ama bir kâfir böyle değildir. O tüm başarını kendisinden bilir ve kendisini putlaştırırken, tüm başarısızlıklarında da yine kendisini etkin görerek, kendisini suçlayarak intihara yönelir. İşte sûrede Rabbimiz bize bu gerçeği anlatır.

Sûrenin son bölümünde de insanların bu dünyada hakkı, adâleti hakim kılmaları için Allah'ın elçilerine kitaplar gönderdiği, ayrıca bu kitapların toplumda uygulanması sonucu ortaya çıkacak mizanı indirdiğini, hakkın yaşanması, hakkın egemen kılınıp bâtılların ezilmesi noktasında hem caydırıcı bir güç olması hem de insanlara çeşitli faydalar sağlaması için demiri indirdiğini anlatır. Böylece kimlerin pey-gamberine ve dinine yardımda bulunacağını, yâni kimlerin cihada ko-şacağını görmek istediği haber vermektedir. Tâbi âyetin üslubundan, Allah'ın dinine ve peygamberine yardım eden, Allah'ın tek Rab ve biz kullarının da sadece O'na kul köle olma gerçeğini ayakta tutmak isteyenlerin bunu gerçekleştirebilmeleri için demirle sembolize edilen maddi güce ve siyasal otoriteye sahip olmaları gerektiğini anlıyoruz.

En sonunda da Hz İsa aleyhisselâma inananların şefkat ve merhamet timsali oldukları, ama bunun yanında onun ümmetinin bir de ruhbanlık bid'ati ihdas ettikleri beyan edilerek Müslümanlar bu konuda onların düştüklerine düşmeme noktasında uyarılır. Dinin, Allah'a kulluğun, Allah'a yaklaşma yöntemlerinin tümünün Allah ve Resûlü ta-rafından belirlenmesi gerektiği, Allah'a ancak O'nun belirlediği sitilde kulluk yapılması gerektiği, bu konuda temel kriterin vahiy olduğu, insanların vahyi bir kenara bırakarak kendi kendilerine kulluk yöntemleri, Allah'a yaklaşma usulleri belirleyip bid'atlerin arkasına düşmemeleri ısrarla beyan edilir.

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah. Allah yardımcımız olsun. Rabbim rızasına uygun bir şekilde anlamayı, kavramayı ve yine kendi istediği gibi kulluğa koşmayı hepimize kolay kılsın inşallah.

Medine'li sûrenin, Hadîd sûresinin ilk âyeti tesbihatla başlıyor:

1. "Göklerde ve yerde olanlar Allah'ı tesbih ederler. O güçlüdür, Hakîmdir."

Şu anda yabancılardan Türkçe'ye intikal eden nice kelimelerin muhtevasını biliyoruz, keşke kitabımızın bu kelimelerinin muhtevalarını da bilseydik. Belki altmış, yetmiş yıl önce bu kelimeler Müslüman toplumların dilinde vardı. Tesbih, semavat, arz, Azîz, Hakîm, mülk, ihya, imâta, Kâdir, Evvel, Âhir, Zâhir, Bâtın… Hemen hemen Türkçe'de bugünkü kavram kargaşası olmasaydı anlaşılacak şeyler bunlardı.

"Tesbih etti." Tesbih etti deyince ilk aklınıza gelen şudur: Adam tesbihi eline alır, önce halının üzerine şöyle bir serer kıbleye doğru. Neden? Önce tesbih secde edecekmiş de ondan. Sonra alır eline sub, sub, sub diye tesbih eder. Muhteva kaybolunca tabii böyle tesbih modelleri geliştirilecektir. Eğer tesbih akik, sedef, inci veya oltu filân olursa daha bir feyizli olacaktır tabii.

Halbuki tesbih bu değildir. Tesbih, Allah'ı tam ve mükemmel kabul etmektir. Tesbih, Allah'ı noksan sıfatlardan tenzih etmek, Allah'ı kendi sıfatlarıyla kabul etmektir. Yani Allah kitabında kendini nasıl anlatmışsa, hangi sıfatlarla muttasıf olarak tanıtmışsa, o şekilde kabullenip inanmaktır. Allah'a ait olan bu sıfatları başkalarına vermemektir tesbih. Demek ki tesbih Allah kendini Bakara'da, Âl-i İmrân'da, Nisâ-da, Hadîd'de bize nasıl tanıtmışsa öylece kabul

etmektir. O'nun sıfatlarını başkaları üzerinde düşünmemek, başkalarına vermemektir.

Allah'ın sıfatlarını başkaları üzerinde düşünmek, ya da sıfatları konusunda Allah'ı eksik kabul edip, yerdekilerle O'nun bu eksikliğini tamamlama gayreti içine girmekse şirktir.

Meselâ Allah Rabbdır ve rubûbiyeti eksiksizdir. Ama bu konuda O'nu eksik kabul edip, O'nun bu eksikliğini tamamlamak üzere yeryüzünde bir takım Rabbler, bir takım kanun koyucular, program yapıcılar aramak şirktir.

Veya Allah'ın bilgisi tamdır. Allah bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olandır. Gaybın da, şehadetin de bilgisi Allah'tandır. Hal böyle iken bu konuda O'nu eksik kabul edip, O'nun bu eksikliğini tamamlamak üzere yerde birtakım gayb biliciler arama gayreti şirktir. Gaybın bilgisi sadece Allah'a aitken, Rabbimiz onu kimseye açmadığını, kimseye bildirmediğini, anahtarlarını bile kendinde tuttuğunu, bu konuda söz söyleme yetkisinin sadece kendisinde olduğunu beyan buyurmuşken O'na ait olan sıfatı başkalarına yüklemek şirktir. "Filanlar da gaybı bilemektedir, falanlar da bu sıfata sahiptir" diyenler şirke düşmektedirler. Tesbih, sıfatları, isimleri ve fiilleri konusunda Allah'ı tam ve eksiksiz kabul etmektir.

Bir de tesbih gündemde tutmak, gündeme almak demektir. Sürekli O'nu konuşmak ve O'nun âyetlerini konuşmak demektir. Göktekiler ve yerdekiler sürekli Allah'ı tesbih ederler. Yani sürekli O'nu gündemde tutarlar. Bakın insanlar şu anda neleri tesbih etmeye çalışıyorlar? Yani neleri gündemde tutmaya çalışıyorlar? İnsanlar en çok neleri konuşuyorlarsa, en çok neleri gündemde tutmaya çalışıyorlarsa onları tesbih ediyorlar demektir.

Kur'an bize ne anlatır? Kur'an, bize kulluğu anlatır. Bu kitap, kulluk kitabıdır. Kur'an bize baştan sona kulluğu anlatır. Kulluğun dışında başka bir şey yoktur onda. Kur'an bize kulluğu anlatırken, onu üç kademede anlatır:

1- Kime kul olacağız? Onu anlatır. Yani nasıl bir Allah'a kul olacağız? Esmâsıyla, sıfatlarıyla kendisine kul olacağımız Allah'ı anlatır Kur'an bize.

2- Allah'ı anladık tamam da, peki bu inandığımız Allah acaba bizden nasıl bir kulluk ister? Yani nasıl kul olacağız Allah'a? Neler ister Allah bizden? İkinci

olarak Kur'an bize bunu anlatır.

3- Neden kul olacağız? Niçin kul olacağız? Yani kulluğun sonucu ne? Sonuç ne olacak? Kur'an işte üçüncü olarak bize bunu anlatır. Eğer bu dünyada şöyle şöyle yaşarsanız sonuç cennet, şöyle şöyle yaparsanız da sonunuz cehennem deniyor ya, işte kulluğun neticesini anlatır Kur'an.

Bakalım Allah kendini nasıl anlatacak bize? Nasıl bir kulluk isteyecek bizden? Bu kulluğumuzun sonunda bize neler vaadedecek?

"O Allah Azîz ve Hakîm'dir." Azîz, izzet sahibi demektir. İzzetine kimsenin toz konduramayacağı, sahasına kimsenin giremeyeceği, aldığı kararları kimsenin gözden geçiremeyeceği, mutlak galip, mutlak egemen, mutlak güçlü demektir.

Hakîm de hâkimiyet sahibi, hayata hakim olan demektir. Hikmet sahibi, hüküm sahibi, hayatın tümüne hakim olan varlık demektir.

Bir soru sorayım burada: Hayatımıza hakim olan kim? Kim hakim hayatımıza, bir düşünün! Dünü unuttunuz, evvelki gün aklınızda kalmadı, bir ay öncesi hatırda kalmadı. Daha yakına gelelim, bugün sabahtan akşama kadar neler yaptınız? Bu yaptıklarınızı kim dedi de yaptınız? Bu yaptıklarınızın yaptırıcısı kimdi? Eğer bütün bu yaptıklarınızı Allah dedi diye yaptıysanız, yani tüm yaptıklarınızın yaptırıcısı Allah'sa, o zaman hayatımıza hakim olan varlık, hayatımızda hüküm sahibi olan varlık Allah'tır. Değilse Allah korusun, bütün bu yaptıklarımızı yaptıran başkalarıysa, başkaları adına yapmışsak o zaman şu soruyu soralım kendi kendimize: Bu yaptıklarımız konusunda Allah mı bizi serbest bıraktı? Yoksa bunları yaptıran mı bizim Rabbimiz? Allah için bir düşünelim.

Neler yapmıştınız? Filânı sevdiniz, falana küstünüz, filânı okudunuz, falanı seyrettiniz, şu kıyafeti giydiniz, filânın dükkanına gittiniz, falan yerde oturdunuz, falanı aldınız, filânı sattınız. Bütün bunları eğer Allah dedi diye yaptıysanız hayatınıza hakîm olan, hayatınızda hüküm sahibi olan varlık Allah demektir. Değilse başka hüküm sahipleri buldunuz demektir Allah korusun. Hani: "Kayıtsız şartsız hâkimiyet Allah'ındır" filân diyordunuz ya, bir de kendi hayatınız için düşünün bunu, hep başkaları için düşünecek değilsiniz ya. Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler kâfirler, fâsıklar, zalimlerdir diyordunuz ya, bunu bir de kendiniz için düşünün. Verdiğiniz kararları, verdiğiniz hükümleri Allah'a,

Allah'ın dinine, Allah'ın arzularına, Allah'ın kitabına uygun mu veriyorsunuz? Allah için bunu bir düşünün.

"Allah Azîz ve Hakîmdir." Azîz ve Hakîm. Dünya üzerindeki bütün devletler, herhalde tarihin derinliklerinden bu yana bütün devletler bütçelerinin yarısını hemen hemen bu iki kaynağa yatırmışlardır. Bütçelerinin, imkânlarının yarısını bu iki sektöre yatırmışlardır. Birisi eğitim sektörü, diğeri de savunma sektörü, askeriye. Eğitim ve savunma harcamaları. Niye böyle yapıyorlar? Dertleri ne bu devletlerin? İstiyor-lar ki Azîz biz olalım, Hakîm biz olalım. Yani bütün devletler, en güçlü ve en bilen olabilmek için maliyenin en büyük bölümünü bu iki sektöre harcamaktadırlar. Eğitim sektörüne ve savunma sektörüne… İstiyorlar ki dünyanın en güçlü, en süper ordusu bizim ordu olsun, dünyanın en bilgin, en bilge, en hikmetli, en kültürlü toplumu bizim topum olsun...

Ya da Allah'ın en bilen ve en güçlü oluşunu diskalifiye edebilmek için veya güç ve hâkimiyeti O'ndan çekip alabilmek için, hayatlarında Allah'ı diskalifiye edebilmek için eğitim ve savunma sektörüne çok büyük önem vermektedirler.

Ama bakın Allah sûrenin hemen başında diyor ki: "Ey insanlar, ey kullarım, iyi bilin ki en güçlü Benim! Azîz Benim! Mutlak güç, kuvvet sahibi Benim! Mutlak egemen Benim! Hakîm olan da Benim! En bilen Benim! Mutlak bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı Benim! Hâkimiyet de Bana aittir! Hayata hakim olan da Benim! Gelin ey kullarım, eğer derdiniz güçse, güçlü olmaksa, dünyanın en güçlü ordusuna sahip olmak istiyorsanız Benimle beraber olun! Yeryüzünün en izzetli ve şerefli toplumu olmaksa derdiniz, bunun için yatırımlar yapıyorsanız, gelin Benimle beraber olun. Yok eğer derdiniz eğitimse, derdiniz bilgin olmak, bilge olmaksa, yeryüzünün en bilgin, en hikmetli toplumu bizim toplum olsun diye çırpınıyor, bütçenizin yarısını bu işe yatırıyor, Milli Eğitime bu kadar önem veriyorsanız, gelin Benimle beraber olun! Hikmetli olmayı, Hakîm olmayı, bilgin olmayı, bilge olmayı Benden öğrenin! Bu iş için başkalarına müracaat etmeyin! Bunları başka şeylerde aramayın. Bunları benim kitabımda ve o kitabımın pratiği olarak seçip eğittiğim elçimin örnek sünnetinde bulacaksınız.

Sizin Azîz ve Hakîm, güçlü ve bilgin bir Rabbiniz var. Sizin Azîz ve Hakîm olan Rabbinizden gelme Azîz ve Hakîm bir kitabınız var. Gelin Azîz ve Hakîm olan kitabınızla birlikte olun. Gelin bu kitaba sahip çıkın. Gelin bu kitabın istediği gibi Müslümanlar olun. Eğer böyle yaparsanız kesinlikle bilesiniz ki o

zaman yeryüzünün en güçlü, en azîz, yeryüzünün en bilgin toplumu sizin toplumunuz olacaktır. Elinizde böyle bir kitap varken onu bırakıp ta niye başka yerlerde izzet ve şeref arıyorsunuz? Niye başka yerlerde güç ve kuvvet arayışı içine giriyorsunuz?"

Bu noktada şeytan kulp takıyor tabii. "E canım, tamam camide Allah'ı dinledim, Kâbe'de Allah'ı dinledim, Mekke de Allah'ın olsun, Medine'ye de izin verelim, ama her yerde olmaz ki bu! Filân yerde âmirimin, falan yerde müdürümün, efendimin, şeyhimin sözü geçmeli değil mi?" derseniz, ya da şeytan size bunu dedirtirse, bakın ikinci âyet imdadınıza yetişiyor:

2. "Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur; diriltir, öldürür. O, her şeye Kâdir'dir."

Gökyüzü ve yeryüzünün mülkü O'nundur. Mülk O'nundur. Mülke konu ne varsa hepsi O'nundur. Hani benim, senin, dedikleriniz var ya bunların hepsinin sahibi O'dur. Benim evim, benim cebim, benim param dedikleriniz, ya da görmediğiniz şeylere de mâlikiyet iddiasındasınız ya. Benim fikrim, benim zikrim, benim çevrem, benim aklım, benim sevgim, benim menfaatim dediğiniz şeylerin hepsi de Allah'ın-dır. Mülk tamamıyla Allah'ındır.

Eğer öyle olmasaydı şu mülkü bu kadar kolay kullanabilir miydik? Bu mülk başkalarının elinde olmuş olsaydı, bu kadar cömert verirler miydi onu bize? Elhamdülillah ki mülk O'nun elindedir. Öyle olmasaydı, bu mülk insanların elinde olsaydı onlar bunu bize bu kadar cömertçe sunmaz, işimizi bitirirlerdi.

Bir adam kendisine ait olan bir ev, bahçe ya da bir tarlada sizin namaz kılmanıza razı olmazsa, orada kıldığınız namaz makbul değildir. Caiz değildir bu namaz. Allah'ın mülkünde yaşayın, O'nun mülkünü kullanın, sonra da başkalarının kılıcını sallayın, ayıp değil mi bu? Allah'ın arzında yaşayın, Allah'ın havasını, suyunu kullanın, Allah'ın meyvelerinden, sebzelerinden yiyin için, sonra da kalkın başkalarına kulluk edin, yakışır mı bu? Allah'ın mülkünde yaşayın ama hayatınızda Allah'a söz hakkı tanımayın. Allah'ın mülkünden istifade edin, ama Allah'ın yasalarını değil de başkalarının yasalarını uygulayın, olacak şey mi bu? Mülk O'nunsa, mülkünde söz hakkı da O'nundur. Mülk O'-nunsa, mülküne yasa koyma hakkı da, egemenlik hakkı da elbette O'nun olmalıdır. Kullarına hayat programı, yaşam biçimi belirleme hakkı da elbette O'na ait olacaktır.

"Ukalâlığın gereği yok!" diyor Allah, "hayatınızı Ben verdim!" Onu elinizden alırım da! Hayatı Ben veriyorum, onu birilerinden almadınız. Bir

yerlerden bulmadınız onu. Analarınız vermedi onu, babalarınızdan da almadınız. Laboratuarlarda, ya da onu şu içine gömdüğünüz dükkanlarınızda, bürolarınızda iş yerlerinizde de bulmadınız." Hayatın kaynağı Allah'tır. Hayatı var eden Allah'tır. Biz hayatımızı Allah'a borçluyuz. O var ettiği için bizler varız. Bize yaşayın dediği için şu anda yaşıyoruz. Devam edin dediği için ölmüyoruz. Her tür hayatın, her tür diriliğin, dirilişin kaynağı Allah'tır, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Dirilten ve öldürendir Allah. Hayatı veren de, alan da O'dur. Başka hiç kimseye minnet duymanıza gerek yoktur bu konuda. Hayatınız ve ölümünüz konusunda tek yetkili Allah'tır.

Öyleyse insanlar hayatı kendilerinin zannedip yanılgılara düşmek yerine onu hep Allah'ın bilsinler. Hayatı hep Allah'tan bilsinler. Bu hayatımı Allah verdi desinler. Bunu desinler ama Allah'ın verdiğini tamam unuttu gitti, bende kaldı zannederek te yanlışa düşmesinler çün-kü verdiğini alan da, alacak olan da O'dur. Gerçi Rabbimiz bunu her gün hayatımızda gösteriyor. Uykumuzda gösteriyor, uykuya dalıyor ölüyoruz, sonra tekrar diriltiyor. Hz. Ömer gibi ölüm konusunda çok titiz davranan Müslümanların, hayatlarında bunu çok hoş sembolize ettiklerini görüyoruz. Lezzetleri yok eden ölümü bu denli hatırında canlı tutarak kendilerini kontrol edenlerin günaha dalmaları ne kadar azalır değil mi? Bu durum onları ne kadar güzel Müslüman eder değil mi?

Öyleyse bizler de böyle olmaya çalışalım. Zaten ölümün ve hayatın manası bizim imtihanımız içindir. Biz imtihandayız şu anda ve bunu bir an bile hatırımızdan çıkarmamalıyız. Peki gerçek mi bu? Yani yapabilir mi Allah bunu? Dilediğini diriltebilir, dilediğini dilediği zaman öldürebilir mi Allah? Tabii:

İki manası var bunun:

1- Kâdir. Her şeye Kâdirdir Allah. Her şeye güç yetirendir. Mutlak güç ve kudret sahibidir. Dediği dedik olandır, gücüne, kuvvetine sınır yoktur. Her istediğini murad edip yapabilmeye güç yetirendir.

2- Kâdir. Her şeye Kâdirdir Allah. Her şeyi takdir edendir. Takdir yetkisine sahip olan demektir. Her konunun ölçüsünü ortaya koyandır. Her şeyin ölçütünü ortaya koyandır. Hayatın ölçüsünü ortaya koymada tek yetkilidir. Kimin ne zaman doğacağını, kimin ne zaman öleceğini, neyle imtihan edileceğini, kimin malı, mülkü olacağını, ne kazanacağını, neleri kaybedeceğini takdir edendir.

Hayatın, kılık-kıyafetin, kazanmanın, harcamanın, hukukun, eğitimin,

haramın, helâlin, yemenin, içmenin, evlenmenin, boşanmanın, erkek-kadın ilişkilerinin, sevginin, hürmetin, korkmanın ölçüsünü, kısaca insanla ilgili hayatın her alanının ölçüsünü va'z eden Allah'tır. Peki Allah'tan başka ölçü koyma yetkisine sahip olanlar var mıdır? Bunu ikiye ayırıyoruz:

1- Allah'ın serbest bıraktığı alanlarda izin verdiği için ölçü koyanlar. Allah'ın iznini, Allah'ın o konudaki ölçüsünü bilerek ölçü koyanlar.

2- Allah'ın serbest bırakmadığı, izin vermediği alanlarda, Allah'ın ölçüsüne rağmen, Allah'ın ölçüsüne ters bir vaziyette ölçü koymaya çalışanlar. Yani ölçü koyma konusunda Allah'la yarışanlar, Allah'a kafa tutmaya, akıl vermeye, Allah karşısında güç iddiasında, bilgi iddiasında bulunanlar…

Soruyoruz şimdi, ölçüyü nerden alıyorsunuz? Hayatınızın ölçüsünü kimden alıyorsunuz? Hangi konunun ölçüsünde kime müracaat ediyorsunuz? Kılık-kıyafetinizin ölçüsünü kim belirliyor? Hukukunuzun, eğitiminizin, sosyal ve siyasal yapılanmalarınızın, erkek-kadın ilişkilerinizin ölçüsünü Allah mı belirliyor yoksa başkaları mı? Hayatınızın her bir alanının ölçüsünü va'z eden Allah mı yoksa başkaları mı? Hayatınızın ölçüsünü kime soruyorsunuz? Kimlere müracaat ediyorsunuz?

Ev yaptıracağız, mühendise; arsa alacağız, emlakçıya; mîde ağrıyor, doktora; mal paylaşacağız, avukata; hattâ adres arıyoruz, postacıya soruyoruz. Allah'a hiç sormuyoruz. Adresi de mi Allah'a soracağız? Elbette. Bu adresi aramam meşru mu, değil mi? Bunu önce Allah'a soracaktık. Bugün maalesef Müslümanlar problemlerini Allah'a sormuyorlar. Hayat programları konusunda Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın elçisinin sünnetine müracaat etmiyor, sormuyorlar. Bunun iki sebebi var:

1- Ya Allah'a sordukları zaman önceden O'nun o konuda ne diyeceğini bildikleri için sormak istemiyorlar. “Allah'a sorarsak O'nun ne diyeceğini biliyoruz, O'nun dediğini duyunca yapsak olmaz, yapmasak olmaz, en iyisi huzurumuzu kaçırmamak için hiç sormayalım O'na” diyorlar ve kendi bildikleri gibi bir hayat yaşamaya devam ediyorlar.

2- Ya da onun da Allah'a sorulup sorulmayacağı konusunda, Allah'ın ona da karışıp karışmayacağı konusunda bilgi yanlışlığı içinde oldukları için hayatlarının o birimini Allah'a sormuyorlar. Yahu bu da Allah'a sorulur mu? der

ve onun da Allah'a sorulacağının farkında olmazlar. Boşanırlar sormazlar, evlenirler sormazlar, dükkan açarlar sormazlar, meslek seçerler sormazlar, hukuk yaparlar sormazlar, düzen kurarlar sormazlar, giyinirler sormazlar, kazanırlar sormazlar… Niye? "Yahu bu da Allah'a sorulur mu?" diyorlar. Oysa az evvel söyledi Rabbimiz, en iyi bilen Allah'tır. Mutlak bilen Allah'tır. Bilginin, hikmetin kaynağı O'dur. Her şeyden haberdar olan Allah iken, insanlar O'na sormuyorlar da hep başkalarına soruyorlar. Niye? Yanlış bilgilenmişler de ondan. Allah'ın hayata karıştığını bilmiyorlar da ondan. Allah'ın insan hayatına karışma yetkisine karşı çıkıyorlar.

Tarihte Aristo ekolüdür bu. Demokrasinin temeli de buna dayanır. Allah dünyayı yaratmış, sonra yarattığı dünyaya dönüp şöyle bir bakmış, dünya demiş, denî demiş, değmez demiş ve salıvermiş. "Ne haliniz varsa kendiniz görün, Benden bu kadar. Ben dünyayı yarattım ve işim bitti. Bundan sonra ne yaparsanız yapın. Nasıl yaşarsanız yaşayın" demiş ve dünya ile ilgilenmekten istinkâf etmiş. Onun içindir ki Allah hayata karışmaz. Allah vahiy göndermez. Allah elçi seçmez, ona arzularını bildirmez.

Yaratıcı olarak Allah var ama yaratıklarına karışıcı olarak Allah yok diye bir felsefe geliştirmişler. Yaratıcı olarak Allah var ama hayata karışıcı olarak, kitap ve peygamber gönderici olarak, hayat programı belirleyici olarak Allah yok diye demokratik bir sistem geliştirmişler. Dünyayı biz idare ederiz, hukuku biz yaparız, hayatı biz düzenleriz, keyfimize göre hareket ederiz, Allah hiç bir şeye karışmaz mantığı… Zaten tüm demokratik ülkelerin Allah'ı, Aristo'nun Allah'ıdır. Dünyayı yaratmış ve arkasından yorulup dinlenmeye çekilmiş veya onu beğenmeyerek, onunla ilgilenmeyerek onun idaresini bize bırakan, onun idaresiyle alâkalı ne kitap, ne peygamber, ne vahiy göndermeyen bir Allah.

Öyle değil mi? Şu anda hayatımızın hangi alanını Allah'a soruyoruz? Halbuki Allah herkesten daha yakındır bize. Allah en bilendir, mutlak bilendir. Önce Allah'a bir sorun, bu okulda okuyayım mı, okumayayım mı ya Rabbi? Bu mesleği seçeyim mi, seçmeyeyim mi? Burada çalışayım mı, çalışmayayım mı? Şu kıyafeti giyeyim mi, giymeyeyim mi? Böyle bir hukuktan, böyle bir eğitimden razı mısın, değil misin ya Rabbi? Önce bir soralım Allah'a. Biz öyle yapmıyoruz da, ya Rabbi ben onu sormuyorum sana da, ben düşündüm taşındım ve bu işi yapmayı uygun gördüm. Sen bunun yolunu tarif et bana demeye, Allah'ı şartlandırmaya, Allah'a akıl vermeye çalışıyoruz. Böyle yapan kişi Allah'a sormuyor da, O'na yol gösterme küstahlığında bulunuyor demektir.

Bir de şöyle soruyoruz Allah'a: Efendim ben Allah'a sordum da dükkanı açtıktan sonra sordum. Sordum Allah'a sormayı da, mesleği seçtikten sonra sordum. Düğünü yaptıktan, okulu bitirdikten, işe başladıktan, hanımı boşadıktan, hayatı yaşadıktan sonra sordum. Yooo!! Öyle değil.

3. "O her şeyden öncedir; kendisinden sonraya hiçbir şeyin kalmayacağı sondur; varlığı aşikârdır; gerçek mahiyeti insan için gizlidir. O her şeyi bilir."

O Evvel'dir, Ahir'dir. Yani ilk defa sorulacak Allah'tır, son defa sorulacak da Allah'tır. Bizi yaratan Allah, sonra tekrar diriltip yaratacak olan da Allah'tır. Evvel Allah ama sonra işi bitmiş değil, sonra yine Allah. İlk akla gelecek Allah, sonra hesapta tutulacak yine Allah. O, Evvel ve Âhir'dir.

Bugün Türkçe'de "evvel Allah" kullanılır. "Ben evvel Allah Müslümanım! Evvel Allah biz de Müslümanız! Evvel Allah biz Kur'an ve sünnetin dışına çıkmayız!" Düğünlerde iki tarafın ağzından çok duyarsınız bunu. İyi de Kur'an ve sünnetten ne biliyorsunuz ki, dışına çıkmayacaksınız? Kur'an ve sünneti bilmeyen bir adamın dışına çıkması, ya da içine girmesi düşünülebilir mi? Arkadaşlar, Allah 114 sûreyle hayatını düzenlemek için Peygamberini göndermiş. 114 bölüm, 114 birim. Bunlardan bir tanesini çekip çıkarırsanız, mutlaka hayatımızın o sûreyle düzenlenecek bölümü boş demektir. Yani siz o konuda hep yanlış yapacaksınız demektir. Meselâ Hadîd sûresini çekip çıkarın hayatınızdan, Hadîd'in düzenleyeceği bölüm mutlaka yanlıştır sizde.

Peki Allah için şimdi kendinizi bir yoklayın: 114 sûrenin kaçta kaçı var sizde? Veya 6666 âyetin kaçta kaçı var? Ne kadar var böyle bildiğiniz âyet? Kur'an'ın kaçta kaçı, bir düşünün ve ona göre karar verin. Kaçta kaç diye sorduğum âyet bildiğiniz, tanıdığınız âyettir. Yani hayatınızı düzenleyebileceğiniz, hayatınızda uygulayabileceğiniz kadar tanıdığınız âyet sayısı.

"O Allah Evvel'dir." Yani sözü dinlenecek Evvel, ilk Allah'tır. İlk defa kendisine sorulacak, Evvel Allah'tır. Rızası kazanılacak ilk, Evvel Allah'tır. Şifa kaynağı, şifa beklenecek Evvel Allah'tır. Korkulacak Evvel Allah'tır. Sevilecek Evvel Allah'tır. İnsanlar Evvel Allah diye başlı-yorlar söze, sonra kendilerini koyuyorlar ortaya ve bitiriyorlar işi. Halbuki Âhir de Allah'tır. Yani Evvel O'dur, ama unutmayalım ki Âhir de O'dur.

Âhir de Allah'tır ama son sorulacak ta yine Allah'tır. Sonunda

değerlendirecek olan da Allah'tır. Bizi hesaba çekecek olan, bize mükafat veya ceza verecek olan da Allah'tır. Başta Allah'ı hatırlayıp sonda unutmak olmaz ki. Meselâ besmeleyle işe başlıyor Müslümanlar, ama sonunda unutuyorlar O'nu. Besmeleyle başlıyorlar, yâni Evvel Allah diyorlar ama sonra ne kadar yenmesi gerektiğini, ne tip yenmesi gerektiğini Allah'a sormadan devam ediyorlar. Giyim konusunda öyle değil mi? Meselâ Müslüman hanım, ya da erkek, 'bismillah' diye giyin-meye başlıyor, ama ne giyinmeleri, nasıl giyinmeleri gerektiğini Allah'a sormuyorlar. Evden çıkarken 'bismillah' diye çıkıyorlar, ama nereye gideceklerini, hangi programı icra için çıktıklarını Allah'a sormuyorlar.

Halbuki ilk sorulacak Allah'tır, sonra sorulacak yine Allah'tır. Halbuki sözü dinlenecek Evvel, yolunda gidilecek Evvel, hatırı kazanılacak Ev-vel, her dediği tutulacak Evvel, hayata karışmaya yetkili Evvel Allah-tır, sonra da Allah'tır. Her işin sonu, sonunda Allah'a varacaktır. Her işin sonunda Allah'a varıp hesap vermeyecek miyiz? Sonunda Allah'ın huzuruna gitmeyecek miyiz?

"Zâhir de, Bâtın da Allah'tır." Allah Zâhirdir. Anlamak isteyene apaçıktır. Yani o kadar açık, o kadar zâhirdir ki Allah, ifade etmeye, uzun uzun deliller getirmeye bile gerekmez. Ama o kadar bâtın, o kadar bilinmez ki, künhünü kimse bilemez. Allah kime benzer? Neye benzer? Künhünü kimse bilemez. Allah Zâhirdir, O'ndan ötesi yoktur. Bâtındır, daha berisi de yoktur. Allah o kadar açıktır ki, yeryüzünde hiçbir insan "ya Rabbi ben seni anlamaya çalıştım ama buna imkân bulamadım" diyemez. Allah o kadar açık, o kadar ayan beyan ki kimsenin o'nun varlığına delil getirmesine ihtiyacı yoktur. Ama o kadar bâtındır ki kimsenin O'nun künhünü kavraması mümkün değildir.

Peki, kutuplarda, çöllerde, buzullarda bir insan var da, o Allah'ı bilememişse ne yapacaktır? Haydi gidelim öyleyse ne duruyoruz? Varsa böyle birileri, gerçekten samimiyseniz böyle birinin olduğunda ne duruyorsunuz? Niye gitmiyorsunuz ona Allah'ı anlatmaya? Ne mâzeretiniz var böyle bir durumda ona gitmemeye?

"Yedullah". Allah'ın eli var, bilir misiniz? Eli vardır biliriz ama nasılını bilmeyiz. Allah konuşur, bilir misiniz? Biliriz konuşur, ama Bâtınını bilmeyiz. Allah görür, bilir misiniz? Nasıl konuşur Allah? Nasıl görür Allah? Allah'ça konuşur biliriz, ama Bâtınını bilemeyiz. Allah'ça görür, ama Bâtınını bilemeyiz.

Allah her şeyi bilendir. İç dünyamızı, dış dünyamızı, hukukumuzu, eğitimimizi, sosyal ve siyasal yapılanmalarımızı, tüm hayat programlarımızı, sosyal ve tabiî çevremizi, neyi nasıl yaratacağını, bizi neyle imtihan edeceğini, nasıl bir din göndereceğini, bizim hayatımızın nasıl tanzim edileceğini, kimi ne zaman dünyaya getireceğini, kimi ne zaman öldüreceğini, erkeğin mirastan ne kadar alacağını, kadının ne kadar alacağını, hırsızlık yapana nasıl bir ceza verileceğini, hukukumuzun nasıl olacağını, kılık-kıyafetimizin biçimini bilen, mutlak bilen, yanılmaz bilen Allah'tır. Bakın isterseniz semâvât ve arza. Allah'ın bilgisinin ne kadar da sınırsız olduğunu anlayacaksınız.

4. "Gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra arşa hükmeden, yere gireni ve ondan çıkanı, gökten ineni ve oraya yükseleni bilen O'dur. Nerede olursanız olun. O, sizinle beraberdir. Allah yaptıklarınızı görür."

Allah ki, gökyüzü ve yeryüzünü altı günde yaratmıştır. Bu altı gün bizim bildiğimiz altı gün değildir. Yaratılış günüdür bu. Bu konuda fazla bir bilgimiz de yoktur. Meselâ Kur'an'da, Meâric'de melek günü anlatılır:

"Melekler ve Cebrâil, miktarı elli bin yıl olan o derecelere bir günde yükselirler."(Meâric 4)

Âyetin beyanıyla meleğin bir günü, bizim elli bin yılımıza bedeldir. Bir melek günü, eşittir elli bin yıl. Bir de dünya günü, âhiret günü vardır. Yevmü'd-dünya, yevmü'l-âhire. Yani dünyanın tüm ömrü için bir gün, âhiret için de bir gün denmiş ki, bu bizim bildiğimiz şu yirmi dört saatlik bir gün değildir. Bir de burada anlatılan yaratılış günü vardır, Allah altı günde yarattı diye ki, bunun mahiyetini bilmiyoruz. Allah öyle dediği için inanıyoruz ve geçiyoruz. Böylece iman etmek zorunda olduğumuzu Kur'an bize öğretir. Gökler ve yer altı günde yaratılmış. Zaten arzı bile tam olarak bilemeyen, merkezine inemeyen, gökyüzünün sadece birinci semâsının az bir bölümünü seyredebilen bizler bu altı günün ne demek olduğunu nereden bileceğiz? Allah hem "Kün fe yekün" diyor, hem altı gün diyorsa, buna aynen inanmanın ötesinde yapabileceğimiz bir şey yoktur.

Allah ki yere gireni, ondan çıkanı, semâdan ineni, semâya çıkanı, arza bakanı, semâya nazar edeni, hepsini bilendir. Öyle bilir ki Allah, toprak altındaki her tane, her yaprak, her fidan, yeryüzüne düşen her damla yağmur, gökyüzüne yükselen her gram bulut ve buhar, hepsi Allah'ın bilgisi altındadır. Eğer tüm bunları ihata edecek bilgisi olmasaydı, böylesine muazzam bir âlemin nizamının

kurulmasına imkân ve ihtimal olmazdı.

"Sonra Allah arşı istivâ etmiştir." Arş bizim bilebildiğimiz, algılayabildiğimiz mekânların üzerinde, ötesinde bir gerçektir. Arş, Kürsîyi kuşatmıştır. Kürsî'yi koskoca bir çölün ortasına atılmış, küçücük bir yüksük farz ettirecek kadar büyük bir âlem. Kürsî de semâvâtı kuşatmıştır. Kürsî'nin yanında semâvâtta yine koskoca bir çölün ortasına atılmış bir yüksük kadardır. Semâvât ta yedi semâ olarak her biri diğerini çölün ortasına atılmış bir yüksük farz ettirecek kadar kuşatmıştır. Birinci semâ da dünyamızı kuşatmıştır ki, onun yanında dünyamız tıpkı çölün ortasına atılmış bir yüksük kadardır. Şimdi arş yanında dünyanızın ne kadar küçüldüğünü anladınız değil mi?

Allah arşı istivâ etmiştir. Allah arşın üstündedir. Peki nasıl? Na-sılı bilinebilir mi? Allah'ça bir istivâyla Allah arşın üstündedir demenin ve aynen böylece teslim olmanın ötesinde ne diyebileceğiz ki? Arş, kürsî… " Madem ki Allah ta arşın üzerinde, bizden nasıl haberdar olacak? Bizi nereden görecek? Bizim hayatımıza nasıl muttalî olacak?" filân demeyin sakın. Beni arşın üstündedir diye sakın işim bitmiş, kenara çekilmiş zannetmeyin. Çünkü:

Siz neredeyseniz Allah sizinle beraberdir. Siz neredeyseniz? Hangi ortamdaysanız, zamanın ve mekânın hangi bölümündeyseniz Allah sizin yanı başınızdadır, sizinle beraberdir. Gerçekten mi? Gerçekten öyle mi inanıyorsunuz? Yani her an, her zaman Allah'ın sizinle beraber olduğuna gerçekten inanıyor usunuz?

Arabayla yolda giden kişiye arkanda trafikler var denince, tavrı nasıl hemen değişiyor değil mi? Veya dükkanında ticaretle meşgul olan birine, "maliyeciler burada!" denince nasıl değişiyor değil mi? Veya "şu anda radar kontrolü altındasınız!" filân denince adamın hareketlerini nasıl kontrol altına aldığını bilirsiniz. Peki şu anda Allah yanında, yanı başında, seninle beraber denince de insan değişmeliydi değil mi? Hani küllî bir imanımız var bizim. Kur'an ne demişse doğrudur. Allah, Kur'an'ında ne anlatmışsa doğrudur. Kur'an'da anlatılanların tümüne inanıyoruz. Onun için Müslümanız zaten. Münâfık ve kâfirler tümüne böyle inandık derlermiş de, -bizzat inandık dedikleri âyetlerle, tek tek âyetlerle yüz yüze gelince de reddediverir, yan çiziverirlermiş. Bakın Yâsîn sûresindeki bir âyet-i Kerîm'e o hususu şöyle anlatır:

"Zaten Rabbinin âyetlerinden herhangi biri kendilerine geldiğinde ondan hep yüz çevire gelmişlerdir."

(Yâsîn 46)

Bütün bu âyetlerden dolayı Rabblerine şükredecekleri, Rable-rine teslim olup kulluğa yönelecekleri yerde, Rabblerinin bir âyetiyle karşılaşmaya görsünler, yaptıkları sadece ondan yüz çevirmek, gör-mezden gelmek, yok farz etmek, ilgilenmemek, kör ve sağır kesilmektir. Halbuki onlara düşen bakmak, görmek, duymak, işitmek ve hemen boyun eğerek onunla yol bulmaya, onunla hayatı düzenlemeye koşmaktır. Nankör insanlar Allah'ın kendilerine açtığı bu rahmet kapılarından istifade etmek istemiyorlar. Kendilerine hangi âyet gelirse gelsin, hangi âyet arz edilirse edilsin, ister metlûv, ister meşhûd yan çiziyorlar, ilgilenmiyorlar, ciddiye almıyorlar. Anlıyorlar aslında, duyuyorlar, kavrıyorlar, farkına varıyorlar âyetlerin, ama görmezden, duy-mazdan, anlamazdan geliyorlar. Sadece akılları değil, duyuları da kal-mamıştır bunların.

Soruyorsunuz adama, Allah ne derse doğru mu? Doğru. Kur'-an ne derse doğru mu? Doğru. Peki o zaman "Allah sana şunu dedi! Hadi bakalım!" denince de oradan fırlarlarmış. Yani tümden inandım dediği Kur'an'ın tek tek âyetleriyle karşı karşıya gelince yan çizerlermiş. Allah korusun, sanki bizim de zaman zaman bir kenara attığımız bir âyet bu.

"Siz neredeyseniz Allah oradadır." Siz neredeyseniz Allah sizinle beraberdir. Kendinizi Allah'la beraber bir düşünseniz! Bir saatliğine, iki saatliğine kendinizi Allah'la beraber bir düşünün. Düşünün ki, Allah sürekli yanı başınızda. Bir gününüzü, bir saatinizi düşünün. Düşünün ki, Allah yanı başınızda. Düşünün ki, siz O'nun huzurundasınız. Allah atlatılmaz, Allah'tan gizlenilmez, Allah diskalifiye edilmez biliyorsunuz. O zaman bir saat da olsa Allah'la beraberliğinizi bir düşünün. Adım atarken de Allah yanınızda, konuşurken de Allah yanınızda, severken, küserken, alırken, satarken, giyinirken, soyunurken de Allah'ı yanınızda düşünün. İnsan çok farklı olur değil mi?

Ama tabii Allah'ı tanımamız gerekecek bunun için. Esmâsıyla, sıfatlarıyla tanımamız gerekecek. O zaman etkili olacaktır bu beraberlik. Değilse Allah'ı tanımıyorsak, nasıl güç kudret sahibi, nasıl azamet sahibi bir Allah olduğunun farkında değilsek elbette O'nun huzurunda oluşumuz bizde pek fazla etkili olmayacaktır.

Dilim varmıyor söylemeye ama, Allah korusun, biz Allah'ın hayatımıza karıştığına inandığımız konularda Allah'ın bizimle beraber olduğuna inanıyoruz, diğer konularda sanki Allah hâşâ bizimle beraber değil. Kimileri fâiz konusunda

çok titiz davranırken, çocuğunu eğitmeye dikkat etmiyor. Sanki fâiz konusunda Allah yanı başında da, çocuklarının Müslümanca eğitimi söz konusu olduğu zaman Allah yanında değil.

Kimileri annesiyle bir hafta görüşmemeye tahammül edemez-ken, aylar, yıllar hiç rahatsız olmadan Kur'an'la ve Resûlü'yle görüşmeden hayatını sürdürebiliyor. Her hafta annesiyle görüşmesi gerektiği konusunda Allah'ı yanı başında biliyor, ama aylar yıllar Kitapla ve peygamberle görüşmezken sanki Allah yanında değil.

Veya sofrada ekmek kırıntılarının yere saçılması konusunda yanı başındaki Allah'ın görmesinden utanan kimi Müslümanlar, âyet ve hadislerin hükümlerinin kendi hayatında, toplum hayatında paramparça, darmadağın olması konusunda Allah'la beraber olduğunu düşünmüyor bile.

Ekmek kırıntılarını yere saçmamaya dikkat ederken, dökülenleri toplama çabası içine girerken Allah'ı yanında bilen adam, karısının, kızının namusunu çarşı-pazarda, dükkanlarda, tezgahtarların önünde yerlere saçarken sanki Allah'ın yanında olduğunun hiç farkında değil.

Kimileri kazanırken Allah yanında da, harcarken yanında değil. Kazanırken çok dikkatli, ama harcarken sanki Allah huzurunda değil, sanki Allah kendisini görmüyor. Kimileri âyet ve hadisleri başkalarına anlatırken Allah'la beraber de, anlattıklarını kendine mal etme, yani kendine duyurma, onlarla amel etme veya çoluk-çocuğuna duyurma konusunda sanki Allah'la beraber değil.

Allah korusun, dilim varmıyor söylemeye de, sanki biz Allah'ı seccade başında düşünüyoruz sadece. Sadece camide düşünüyoruz Allah'ı. Sadece camide Allah bizimle beraber, sadece camide Allah huzurundayız ama camiden çıkınca Allah bizimle beraber değil. Meselâ namaz bitince adam soruyor: "Efendim sağdan mı döneceğiz? Yoksa soldan mı döneceğiz?" Niye? Rabbi ile işi bitti ya adamın. Sanki "ya Rabbi tamam! seninle işim bitti!" diyor ve camiden, seccadenin başından ayrılırken böyle gerisin geriye çıkmaya, kıbleye ensesini dönmemeye çalışıyor. Niye? Allah orada ya. Arkasında Allah yok ya. Allah hep orada ya! Sanki dışarıda Allah yok. Sanki dışarıdaki hayatına Allah karışmıyor.

Veya işte camiden çıkarken takkesini, sarığını çıkarıp cebine indiriyor.

Niye? Tapınma bitti ya. Allah'ın huzurundan çıktı ya. Tamam, bundan sonra artık başkalarının huzurundadır adam. Allah korusun, biz Allah'ı böyle düşünüyoruz. Bazen çok az O'nunla beraber, ama uzun zaman da O'ndan ayrılmış farz ediyoruz kendimizi. Sanki Hristiyan dünyadan nakil, kiliseye hapsedilmiş, camiye veya seccadeye hapsedilmiş bir Allah'a inanıyoruz. Mescide, vicdanlara hapsedilmiş, sınırları, sahâlârı daraltılmış, dışarıda, sosyal hayatta hiç mi hiç etkinliği olmayan bir Allah'a inanıyoruz sanki.

Hâşâ, üçlü bir Rabbimiz var:

1) Sosyal hayatımızda bize hakim olan, sosyal hayatta hakim olduğuna inandığımız bir Rabbimiz var, sanki Hıristiyan âlemi. Düğünümüzün şekli, yemek servisimizin biçimi, ziyaret ve ziyafetlerimiz, perdelerimiz, mutfağımız, çatalımız, kaşığımız, kılık-kıyafetimiz, ütümüz, yakamız, yenimiz, sanki hemen hemen Hristiyan âlemden nakil. Hayatımızın bu bölümlerini sanki Hristiyanlık dünyası dolduruyor.

2) İkinci bir Rabbimiz daha var, hâşâ bize emreden, yap! diyen, yapma! diyen, o da Yahudilik dünyası. Meslekî hayatımız, ekonomik hayatımız, kazanmamız, harcamamız, dünyaya doymayışımız, dünyayı kıble edinişimiz böyle. Adam müşterinin cebindekini kendi cebine aktarabilmek için her çareye baş vuruyor. Sanki her çare meşrû onun için. Veya adam oturuyor bir makama, yapıştığı o makamı kaybetmemek adına her şey mubah onun için. Her şeyini fedâ ediyor. Okuldan diplomayı alabilmek için her şeyini fedâ ediyor adam. Sanki Yahudi âlem…

3) Bir de Rabbimizin Allah olduğu, Allah kaynaklı bir âlemimiz var bizim. Bugüne kadar hiç mi hiç abdestin sırasını sormak için başkasını aramamışızdır, başkasına sormaya gitmemişizdir. Hep Allah'a sormuşuzdur onu. Sabah namazının kaç rekat olduğunu ne Yahudi bilir, ne de Hristiyan âlem bilir. Hiç sormayız onlara, Allah'a sorarız bunu. Çünkü bu konuda Rabbimiz Allah'tır.

Allah korusun, sadece camiye veya seccadeye hapsedilmiş bir Müslümanlığımız kalıyor geriye. Böylece adam tesbihini de seccadede yapıyor, zikrini de seccadede yapıyor, namazını da orada bitiriyor. Sadece anneler gününde anneyi hatırlayanlar ama ondan sonra bir yıl boyunca hiç hatırlamayanlar, hiç annenin hatırını sormayanlar gibi, sadece seccadede Allah'ı hatırlıyoruz. Ama bilesiniz ki:

5. “Göklerin ve yerin hükümranlığı O’nundur. Bütün işler Allah’a döndürülür.”

Göklerin ve yerin mülkü Allah’ındır. Göklerin ve yerin mülkü sadece Allah’a aittir. Mülk Allah’ındır. Mülkün sahibi Allah’tır demek, o mülk üzerinde söz sahibi Allah demektir. Allah, Melik ve Mâlik, bizler de O’nun mülkü olduğumuza göre, mülkün Mâlik üzerinde hiçbir söz hakkı, itiraz hakkı olamaz. Çünkü O bizi yaratmasaydı, şu anda olmayacaktık. Biz O’nun mülküyüz. Bizim üzerimizde tasarruf hakkı sadece O’na aittir. Bize kulluk yapalım, cennet kazanalım diye mülkten bir parça vermiş. Bir parça can ve bir parça mal vermiş bize ve buyurmuş ki: “Kulum! Al bunları! Eğer bu verdiklerimi Benim dediğim gibi kullanırsan sana karşılığında cennet vereceğim! Eğer öyle yapmazsan sen bilirsin! Sonunda onlar yine Benim olacak!”

Öyle değil mi? Madem ki mülkün sahibi O’dur, madem ki gökler ve yer, göktekiler ve yerdekiler O’nun mülküdür. Madem ki ben de O’nun mülküyüm. Madem ki bizler de O’nun mülküyüz. Madem ki bize mâlik olan, bizlere egemen olan O’dur. Öyleyse ben niye bir başkasının beğenisine kendimi kurban edeyim ki? Niye bir başkasına kulluk edeyim ki? Niye bir başkasını razı etmeye çalışayım ki? Sahibimin, mâlikimin hatırını kazanmak, O’na kulluk etmek, O’nu dinlemek, O’nun istediği bir hayat yaşamak dururken, O’nun rızası, O’nun övgüsü dururken, O’nun beğenisi dururken niye benim gibi mülk olan birilerinin övgüsüne, beğenisine kendimi kurban edeyim ki? Allah övgüsü, Allah beğenisi varken niye O’ndan başkalarını hedefleyeyim ki? Sahibim beğenmedikten, Mâlikim övmedikten sonra tüm dünya beni alkışlasa ne yazar?

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ın kulu ve mülküdür. Yani göklerdekiler ve yerdekiler hepsi Allah’a boyun büküp teslim olmuşlardır. Her şey Allah’a teslim, peki siz kime teslimsiniz? Madem ki göklerde ve yerde her şey Allah’ındır, peki siz kiminsiniz? İsterseniz itiraz edin, isterseniz reddedin. İsterseniz göklerde ve yerdekilerin teslim olduğu sahibe itiraz edip kafa tutun. İsterseniz sahibinizin sizin adınıza gönderdiği hayat programından yüz çevirin. İsterseniz kendiniz gibi âciz, rızka muhtaç insanların kanunlarına itaatten yana olmaya çalışın. İsterseniz Rabbinizin kitabına başvurmayıp başkalarının hükümlerine başvurun. İsterseniz Rabbinizin kitabından habersiz, O’nun peygamberiyle diyaloga yanaşmayarak bir hayat yaşayın. Kendinize Allah’tan başka veliler bulun. Ama unutmayın ki dönüş O’nadır. Dönüşünüz Allah’adır, O’nun huzurunda toplanacak ve yaşadığınız hayatın hesabını O’na

ödeyeceksiniz. Hesap görecek olan Allah'tır, Hesabı Allah'a vereceksiniz. O Allah ki:

6. "Geceyi gündüze katar, gündüzü geceye katar; O kalplerde olanı bilendir."

Allah geceyi gündüze, gündüzü de geceye katar. Geceyi gündüzün üzerine geçirmek, gündüzü de gecenin üzerine kapatmak, geceden gündüzü, gündüzden geceyi yarıp çıkarmak sûretiyle bizim hayatımızın devamını sağlayandır. Gece ve gündüz arası bütün hareketliliği bilen ve sağlayan O'dur. Geceyi de, gündüzü de yaratan, geceyi de, gündüzü de buyruğuna boyun büktüren, geceye de gündüze de egemen olan Allah'tır. Gece de, gündüz de Allah'ındır. Gece de, gündüz de sahiplerine boyun bükmüş iki Allah âyetidir.

Peki şimdi onlar sahiplerine teslim olup boyun bükmüşken, onlar Rabblerinin yasalarına teslim olmuşken, onlar sadece mâliklerini dinlerken siz kime teslim oluyorsunuz? Siz kime kulluk ediyorsunuz? Onlar hayat programlarını Rabblerinden alırken siz kimin yasalarını uyguluyorsunuz? Unutmayın ki göklerde ve yerde egemen olan O'dur. Gökleri ve yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratan da O'dur. Onların hayat programını belirleyen de O'dur. Yaratan da O'dur, Rabb da O'dur.

Gündüzü, geceyi o kadar ayarlamıştır ki Cenab-ı Hak, isterseniz her konuda Rabb oluşuna karşı gelin. İtiraz edin, reddedin. Hayatınızın bazı bölümlerine O'nu karıştırmama konusunda dayatın, diretin. İsterseniz Allah'ın düzenine, düzen koyuculuğuna kafa tutun. Allah'ın düzen kurma konusuna itiraz edin. "Allah düzen kurmayı bilmez" deyin isterseniz. Ama bakın ki dünyanızdan milyarlarca kere daha büyük olan güneş, ay, yıldızlar O'nu dinliyor. Gündüz O'nu, gece O'nu dinliyorken, isterseniz siz dinlemeyin. Ama bilesiniz ki sonunda işler O'na döndürülecektir. Hesabı O görecektir. Hesabı O'na ödeyeceksiniz.

Buna göre bu altı âyette Rabbimiz kendisini tanıttı. Bundan sonra diyecek ki "ey kullarım, anladınız mı? İşin mahiyetini kavradınız mı? Eğer buraya kadar anlatılanları anladıysanız, haydi öyleyse:

7. "Ey İnsanlar! Allah'a ve peygamberine inanın; sizi halef kıldığı şeylerden sarf edin; aranızdan, inanıp da sarf eden kimselere büyük ecir vardır."

İşte bu Allah'a inanın. İşte böylece kendisini tanıtan Allah'a ve O'nun Resûlü'ne inanın! Peki nasıl bir Allah'a inanacağız? Allah kendini nasıl anlattı? Sadece bu sûreyle hatırlayın: Göklerde ve yerde tesbih edilen bir Allah. Göktekilerin ve yerdekilerin sürekli tesbih ettikleri bir Allah. Mülke sahip olan, mülk elinde olan bir Allah... Her şeye Kâdir olan, her şeyi Kâdir olan bir Allah... Evvel olan, Âhir olan, Zâhir olan, Bâtın olan bir Allah... Her şeyi bilen, bilgisi mutlak olan, gökleri ve yeri yaratan, bizim yanı başımızda olan, biz neredeysek orada olan bir Allah... Gündüze, geceye etkin olan, egemen olan bir Allah. İşte bu Allah'a inanın ve gönderdiği elçiyi de kabul edin.

Allah'a inanın ama o Allah'ın peygamberleri de var. Onlara da inanın. "Ben inanırım Allah'a, ama bu Allah'ın meleklerine inanmam. Melekleri olmayan bir Allah'a inanırım ben. Peygamberler görevlendirmeyen, kitabı olmayan, arzu ve yasaklarını bana bildirmeyen, benim hayatıma karışmayan ve yarın beni hesaba, kitaba çekmeyecek olan bir Allah kabul ederim ben. İşte böyle bir Allah'a iman etmek is-tiyorum" demeye kimin yetkisi var? Şimdi böyle inandığını iddia eden kişinin inandığı Allah, Kur'an'da kendisini bize tanıtan Allah olur mu? Olmaz değil mi? Adam kendi kafasından düşleyip şekillendirdiği bir Allah'a inanmıştır.

Şimdi bu âyeti çoklarının yaptığı gibi cımbızla buradan söküp, sûre bütünlüğünden koparıp anlamaya kalkarsanız, o zaman mânâ çok basitleşiverecektir.

"Allah'a inanın!" "Efendim zaten inanıyoruz biz! Nereden çıktı bu? İnanmış insanlara bir daha inanın demenin ne manası var? Peki nasıl bir Allah'a inanıyorsunuz? İşte abdest isteyen, namaz isteyen, oruç isteyen, bunun dışında hayata fazla karışmayan, dünyayı yaratmış, yorulmuş, dinlenmeye çekilmiş, dünya işlerinden fazla anlamayan, kendi dünyasına çekilmiş bir Allah'a inanıyoruz" derler.

Buraya kadar tanıtılan, sürekli bizimle beraber olan, sürekli bizden bir şeyler bekleyen, sürekli bizden kulluk isteyen, hüküm sahibi, hâkimiyet sahibi olan, hükmünde, hâkimiyetinde ortağa asla rızası olmayan, yani kullarını kendisinden başkalarına itaat konusunda, kendisinden başkalarını dinleme konusunda soğanın dişisinden bile kıskanan bir Allah... Azîz olan, yenilmez ve yanılmaz olan bir Allah... Öyle değil mi? Kendini tanıttı, sonra da buyurdu ki, "işte böylece tanıtılan bir Allah'a inanın!" "İnanıyoruz!" diyecektir insanlar.

Ama nasıl bir Allah'a inandığımız ve nasıl inandığımız önemlidir.

"Peki tamam inandım. Bundan sonra ne olacak? Bu imanın neyi gerektirecek? Acaba benden ne ister bu inandığım Allah? Acaba nasıl bir kulluk ister benden bu Allah? Ya da bana bir şeyler dedi mi acaba bu Allah?" demeyin sakın, çünkü Resûlü de vardır O'nun. İlk inanan siz değilsiniz. Sizden önce Rasulullah inandı. Sizden önce Ra-sulullah O'na kulluk yaptı. Yani Resûlü vasıtasıyla size bir şeyler dedi Allah. Öyleyse Resûlü'ne de inanın. Resul, Allah'ın, kullarının hayatına karışmasında odak noktadır. Yani Allah: "Ben insanların hayatına karışacağım! Bu konuda seni odak nokta seçtim! İnsanların hayatına karışma konusunda seni sözcü seçtim! Sen bu konuda benim sözcülüğümü yapacaksın!" diye peygamber göndermiştir. İşte Peygamberin fonksiyonu, misyonu budur. Peygamberi kabul demek, Allah'ın insan hayatına karışırlılığını kabul demektir. Peygamberi reddetmek de, Allah'ın insan hayatına karışmasını reddetmek demektir. Peygamberi kabul etmek, onun kulluğunun, teslimiyetinin örnekliliğini kabul etmek demektir. İşte böylece peygamberine de iman edin. Sonra:

"Bir de size harcama yetkisi verdiği şeylerden infak edin." Allah'ın sizi halef kıldığı şeylerden infak edin. Halef kılmak, birinin arkasından ötekisinin gelmesi demektir. Düşünün, bir vakitler bu mal, mülk Âd'ındı, sonra Semûd'un, sonra Medyen'in, sonra Tubba'nın, sonra Emevi'nin, Abbasî'nin oldu, sonra Selçuklunun, Osmanlının oldu. Sonra dedenin babasının, sonra ananın kocasının, sonra da sana intikal etti. Yarın da bir başkasına intikal edecek. Öyleyse infak et! Çünkü sende de kalmayacak. Halefi böyle anlıyoruz. Dedemin babasının dedesinden kalmadı mı bu tarla bana?

Ya da yeryüzünde ilk insandan bu yana elde edilen altınlar, gümüşler bize intikal etmedi mi? Bunlar hep nesillerden nesillere devredilmedi mi? Öyle olmayıp ta yüz yıllardır insanlar kendi bulduklarını, kendi kazandıklarını kendileriyle birlikte alıp gitselerdi ne kalırdı bize? O evler, o arabalar, o atlar, o altınlar, gümüşler, inciler, yakutlar onlardan bize intikal etmiyor mu? Bizden de başkalarına intikal edecek elbette. İşte Rabbimiz buyuruyor ki, "haydi Rabbinizin sizi halef kıldıklarından infak edin. Haydi Benim verdiklerimi Benim yolumda harcayın."

İnfak, zekâttan ayrı bir şeydir. İnfak, Allah sana ne verdiyse ondan vermendir. Allah'ın sana verdiklerini Allah'ın kullarıyla paylaşmandır. Sana hangi imkânı tanımışsa, onu başkalarına aktarmandır. Ne verdi Allah? Bilgi mi verdi? Basiret mi verdi? Görüş mü? Zeka mı verdi? Mal mı verdi? El mi verdi?

Dil mi verdi? Ondan başkalarını istifade ettirmenin adına infak denir. Hattâ doğurabilecek sıhhat mı verdi? O fonksiyonu icrâ da infaktır.

İnfakın ölçüsü yoktur. En alt taban ölçü milyarda milyon, milyonda birdir. En üst ölçü de malın tamamıdır. Hz. Ebu Bekir efendimiz, Hz. Ömer efendimiz örneklemiştir bunu. Allah'ın Resûlü bu işi o kadar güzel örneklemiştir ki, bakın ne kadar hoş bir örnek verir:

"Yarım hurmayla da olsa kendinizi ateşten koru-yun!"

Yarım hurma, ne kadar az? Ama ne kadar çok ki cehennemden kurtarıyor. Yani on ton hurması var birinin, bir tonunu veremiyor, ne kadar fukara! Öteki zenginin bir tek hurması var, yarısını veriveriyor, na kadar zengin, değil mi?

Müslümanlar! Çoğaldıkça zorlanıyoruz! Çoğaldıkça pintileşiyoruz! Çoğaldıkça köleliğimiz, bağımlılığımız, cimriliğimiz artıyor ve ve-remiyoruz; bu gerçekten büyük bir tehlike. On tonda bir tonu vereni çok göremiyoruz, ama iki tane olup da birini vereni çok görüyoruz. Çoğalsın da verelim, zenginleşince verelim diye beklemeyin; Allah'ın verdiklerini Allah yolunda az da olsa infaka kendinizi alıştırın.

"Artık sizden kim de iman edip infak ederse." Yani buraya kadar anlatılanlara kim gönül verir, gönülden razı olur ve uygulamaya koyulur, iman eder ve infak ederse, gerçekten onlar için büyük bir ecir vardır. Yani cennet onların olacaktır. Bu, anlatılanların insanlar tarafından ciddiye alınmadığı bir vakıadır ve işte Rabbimiz imanımızla bizi karşı karşıya getirerek, bize imanımızı hatırlatarak şöyle buyuruyor:

8. "Peygamber sizi, Rabbinize inanmaya çağırdığı halde, Allah'a niçin inanmazsınız? Hem O, sizden söz almıştı. İnanmışlar iseniz; bu çağrıya koşun."

Hayrola! Ne oluyor size? Ne oluyorsunuz inanmıyorsunuz Allah'a? Yani her şeye rağmen sizden razı olacak bir Allah'a mı inanıyorsunuz? Ne yaparsanız yapın, nasıl yaşarsanız yaşayın sizden memnun olacak, sizin keyiflerinize teslim olacak bir Allah'a mı inanıyorsunuz? Ne yaparsanız yapın size gazaplanmayacak bir Allah mı sizin inandığınız Allah? O'nu, istediği biçimde tanımadan, istediği biçimde kulluk yapmadan, size gönderdiği kulluk kitabını tanımadan, Peygamberiyle diyalog kurmadan, hayat programını tanımadan yaşasanız da,

hayatınızın bazı bölümlerine O'nu karıştırmayıp, yerde bir takım efendilere hayatınıza karışma alanı ayırsanız da, bu konuda sizden razı olacak, yani ne yaparsanız yapın sizden razı olacak bir Allah'a mı inanıyorsunuz? Nedir bu haliniz?

Ne oluyor size? Neden inanmıyorsunuz Allah'a? Üstelik Resul, Allah'ın elçisi Muhammed (a.s) sizi O'na imana dâvetiye çıkarıp dururken, sizi O'na imana çağırıp dururken ne diye inanmayacaksınız O'na? Allah'a iman, O'na imanın güvencesini yaşamaya talip olmaktır.

Üstelik Peygamber sizi "haydi ahdinizi yenileyin! Haydi sözünüzü yerine getirin eğer mü'min iseniz!" diye çağırıp dururken. Peygamber sizin için kulluk örneği iken, kulluk modeliniz karşınızda dimdik dururken. Peygamber Allah'ın sizden istediği kulluğu örnekleyip dururken. Öyleyse Peygamberin inandığı gibi bir Allah'a inanmak zorundayız. Yani Peygamberin inandığı Allah'a inanmak zorundayız. Her konuda ölçü peygamberdir. Peygambersiz iman muteber değildir. Peygamberi, peygamberin imanını, peygamberin teslimiyetini tanımadan, Kendi kafamızdan düşleyip hayallediğimiz bir Allah'a inanamayız. İnandığımız Allah, Peygamberin inandığı Allah olmalı. Peygamber Allah'ı nasıl tanımış, nasıl tanıtmış, nasıl iman etmişse, öylece Allah'ı tanımak ve O'na iman etmek zorundayız. Çünkü bakın o peygamberin sizin hayatınızda fonksiyonu şudur:

9. "Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için kulu Muhammed'e, apaçık âyetler indiren O'dur. Doğrusu Allah size karşı şefkatlidir, merhametlidir."

O Allah, kuluna sizi zulmetten nûra çıkarsın diye apaçık âyetler indirdi. Sizi karanlıklardan aydınlığa ulaştırsın diye. Âyetlere tutundukça, âyetleri yaktıkça, ampulleri yaktıkça, onlarla, onların nûruyla sizi karanlıklardan, zulümattan kurtarmak üzere size âyetler gönderdi. Allah elçisine âyetler gönderdi. Kuluna açık, net, apaçık âyetler göndermiştir ki, onlarla sizi zulumatlardan nûra çıkarsın. İyi bilin ki Allah size karşı şefkat ve merhamet sahibidir.

Farz edin ki bir dünyanız, bir sarayınız var. 114 odalı bir saray… Her odanın ampulü, aydınlatıcısı o âyettir, o sûredir farz edin. Bu âyetlerden, bu sûrelerden ne kadarını yakmışsanız, ne kadarıyla ilgi kurmuşsanız, sizin sarayınız o kadar aydınlık, hayatınız o kadar aydınlık demektir. Ne kadarını da yakmamışsanız o bölgede zulümat-ta, karanlıkta kalmışsınız demektir. Hangi

karanlıklar? Sosyal karanlıklar, siyasal karanlıklar… Ailevî geçimsizlik karanlıkları… İnsanın dü-şünce sistemini işgal etmiş şeytan ve dostlarından kaynaklanan tüm karanlıklar… Haksızlık ve zulüm adına ne tür karanlıklar düşünebiliyorsanız o tür karanlıklar içinde kalmışsınız demektir. Ama bu kitapla birlikte olduk mu, bu kitap tüm karanlıklardan nûra çıkaracaktır.

Bakın şimdi kitabınıza, ne kadar aydınlandı dünyanız? Ne kadar aydınlandı ruhunuz? Ne kadar aydınlandı kafanız, düşünceniz, ameliniz? Ne kadar aydınlandı hayatınız? Ne kadar aydınlandı sarayınız? 114'de kaç sûre yaktınız? Kaç ampul, kaç nûr edindiniz? Bu nûru hatırda tutun, biraz sonra tekrar gündeme gelecek bu nûr zira.

Nedenmiş bu? Allah bu nûr kaynağı olan kitabı neden göndermiş? Çünkü size karşı Raûf ve Rahîm olandır Allah. Sizin karanlıkta kalıp el yordamıyla bocalamanızı, düşe kalka yürümenizi istemeyen, size Raûf ve Rahîm olan bir Allah'tır o. İkinci bir soru:

10. "Göklerin ve yerin mirasçısı Allah olduğu halde, Allah yolunda siz niçin sarf etmiyorsunuz? İçinizden Mekke'nin fethinden önce sarf eden ve savaşan kimseler, daha sonra sarf edip savaşan kimselerle bir değildirler, berikiler daha üstün derecededirler. Allah hepsine cenneti vaat et-miştir. Allah işlediklerinizden haberdardır."

Ne oluyor size de Allah yolunda infak etmiyorsunuz? Ne oluyor? Niye infak etmiyorsunuz? Ne zannediyorsunuz kendinizi? Sonunda semâvât ve arzın mirası Allah'a kalmayacak mı? Şu cebinizdekiler, koynunuzdakiler, şu kasalarınızda, keselerinizdekiler hep Allah'a kalmayacak mı? Hepiniz öleceksiniz, hepiniz gideceksiniz ve her şeyiniz Allah'a kalacak! Gerçekten ne kadar akıl erdirici, ne kadar iş bitirici bir soru değil mi? Yani sizler tuttunuz, öptünüz, sarıldınız, bağrınıza basıp vermediniz, infak etmediniz, sonunda kime kalacak ki tutuyorsunuz? Niye? Allah'a kalacaksa mirasınız, niye bunu böyle düşünüyorsunuz? Niye cimrilik edip Allah yolunda infak etmiyorsunuz? Hiç kimse malını, mülkünü kendisi götüremeyecek. Öyleyse Allah'ın verdiklerini O'nun yolunda infak edelim, değilse zaten onlar bizde kalmayacak. Öyleyse verin imkânlarınızı, verin zamanınızı, verin Allah'ın verdiklerini.

İnfak için bir de zaman ayarlamasından söz ediyor Rabbimiz. İçinizden fetihten önce infak eden ve savaşanlar, başkalarıyla bir olmaz. Bunlar bu zor zamanda, bu dar zamanda infak edenler ve savaşanlar derece olarak sonradan infak eden ve savaşanlardan daha büyüktür, daha üstündür. Arabanın tekerleği

kumda iken, ya da yokuşu çıkarken iteklemek önemlidir, düze çıktıktan sonra atla atlayabildiğin kadar, o sizi götürecektir artık. İslâm'ın hâkimiyeti döneminde yardım, o dönemde infak, bu dönemde infaktan daha önemlidir. İslâm hakim olduktan sonra yapılacak infaktan çok çok üstündür.

Ama Allah her birine en güzel olanı vaadetmiştir. Allah yapmakta olduklarınızdan haber alandır, haberdar olandır.

11. "Allah'a kim güzel bir ödünç takdiminde bulunursa, Allah karşılığını kat kat verir, ona cömertçe verilecek bir ecir de vardır."

İçinizde Allah'a güzel bir borç verecek yok mu? Artık Allah onu kendisi için kat kat artırsın. Onun için ona kerîm bir ecir, cömertçe bir ücret ödesin. Bu âyetinde Rabbimiz bizden karz istiyor, borç istiyor. Karz-ı hasen, kişinin Allah tarafından kendisine verilen her şeyini, onların gerçek sahibi olan Allah yolunda sarf etmesinin adıdır. Malını, canını, zamanını, fırsatını, imkânını, ilmini, düşüncesini, sağlığını, sıhhatini, parasını onların gerçek sahibi olan Allah yolunda sarf etmesinin adıdır karz-ı hasen. Mallarınızı, canlarınızı, zamanlarınızı, ilimlerinizi, fırsatlarınızı, imkânlarınızı Allah'ın istediği yerlerde harcayın. Bir borç olarak Allah'a sunun onları. Allah'ın yanında emanette kalsın ve en lâzım olacağı zaman da O'ndan alın. Ne zaman lâzım oldu? Cennet için mi lâzım oldu? Cehennemden kurtuluş için mi lâzım oldu? O zaman alırsınız O'ndan.

Bilesiniz ki Allah dedi diye, Allah emretti, Allah istedi diye ne yaptıysanız, Allah rızası için ne hayır işlediyseniz onu mutlaka ve mutlaka Rabbinizin katında hazır bulacaksınız. Üstelik yaptıklarınızdan, işlediklerinizden daha hayırlı olarak bulacaksınız onları. Daha güzel olarak, daha çok olarak, daha fazla olarak bulacaksınız onları. Tabii, malı ve canı karz olarak Allah'a sunabilmenin, bunu becerebilmenin yolu mallarımızın ve canlarımızın gerçek sahibinin bizler değil, Allah olduğuna inanmaya bağlıdır. Bu gerçeği anlamaya bağlıdır. Bunu anlayan, tüm sahip olduklarımızın gerçek sahibinin Allah olduğunu bilen kişi çok rahat malını da, canını da onların sahibinin yolunda kurban edebilir.

Meselâ bakın benim milyarlarca evim, yani yeryüzündeki evlerin tamamı benim olsa ve ben bu evleri insanlara, sizlere dağıtsam. Hepinize bir ev versem. İçinizden birine bu evlerden birini versem, "bu evi ve içindeki eşyaları şimdilik emaneten sana veriyorum, bu evde otur ve bu içindeki eşyaları da kullan. Ama günün birinde bunun sahibi olarak benden bu konuda sana bir haber, bir mesaj gelirse onu aynen uygula" desem. Sonra verdiğim kişi benim evimde otururken,

benim eşyalarımı kullanırken yıllar sonra benden bir haberci o adama gelip dese ki: "Ben bu evin sahibinin yanından geliyorum. O sana di-yor ki, şu anda onun adına kullandığın bu evden iki minderi alıp falana verecekmişsin." Şimdi bu durumda evi emaneten verdiğim kişinin ne yapması lâzım?

Ama evin kendisine emanet edildiği kişi, mülkün gerçek sahibi olarak beni unutmuş, kendisini bu mülkün sahibi görmeye başlamış, "bu ev, bu mülk bana aittir" demeye başlamış, mülkün sahibi olarak benim emrimi yerine getirmeyince benim zorla o mülkü ondan söküp alabilecek güçte biri olmadığımı zannediyor, beni böyle güçsüz, zayıf biri biliyorsa, benim gönderdiğim elçiye güvenmiyor, haberciden şüphe içindeyse, "kapıma gelen bir adam bu evin sahibinden bana bir ha-ber getirdiğini söylüyor ama, acaba doğru mu söylüyor, yoksa yalan mı söylüyor? Bunu bilmiyorum" diye bir şüphe içindeyse o zaman ne yapar bu adam? Şimdi yaptığını yapar değil mi? Yani değil iki minder, bir tas yoğurt, bir kaşık yağ bile vermemeye çalışır.

Öyleyse bilelim ki bu canlarımızın, bu mallarımızın, bu evlerimizin, bu eşyalarımızın, bu ağaçlarımızın, bu bahçelerimizin, bu paralarımızın gerçek sahibi Allah'tır. Rabbimiz her birimize şu sahip olduklarımızı vermiş, mülkünde bizleri emanetçi kılmıştır. "Kullanın bunları, ama mülkün sahibi olarak benden size gelen mesajı aynen uygulayın" buyurmuş. Sonra katından bize bir haberci göndermiş.

O haberci Allah'tan getirdiği bir haberiyle sizden Allah adına karz istiyor. Rabbimiz bu âyetiyle tüm varlığımızı kulluk adına kendisine sunmamızı istiyor. İkinci olarak da bizzat fakirlere, muhtaçlara kendi rızası adına borç vermemizi emrediyor. Allah kendini fakir kullarının safında kılarak kendi adına onlara karz yapmamızı istiyor. Kendi rızası adına, sıkıntı içinde kıvranan kardeşlerimize karz-ı hasen adı altında borç vermemizi istiyor. Fakir kullarına yapılacak karzı kendisine yapılmış kabul ediyor.

İşte bir Müslüman eğer mülkün gerçek sahibi olarak Allah'ı unutmamış, kendisini mülkün sahibi görmeye başlamamış ve mülkün sahibi olan Allah'ın bu mesajını yerine getirmediği zaman zorla Allah'ın o mülkü onun elinden söküp alacak güçte bir Allah olduğuna inanıyorsa ve Allah'tan gelen haberciye, Muhammed'e (a.s) inanıp güveniyor, peygamberden bir şüphesi yoksa, hiç tereddüt etmeden malını da, canını da Allah yolunda yatırım yapabilecektir. Ama bunların zıddı söz konusuysa, elbette zırnık bile vermeyecek, veremeyecektir.

Öyleyse bir insan meselâ sırtındaki gömleğine varıncaya kadar her şeyini Allah yolunda infak etse, harcasa, bu adam övünülecek bir şey yapmış sayılmaz. Neden? Zaten Allah'ın malını yine O'nun yolunda harcadı o kadar. Fazla bir şey yapmadı ki… Yine bir adam meselâ canını, gözünü kırpmadan Allah yolunda fedâ etse, bu adam da övünme hakkına sahip değildir. Neden? Çünkü zaten Allah'ındı o can, onu sahibine verdi o kadar.

Ama bakın Allah zaten kendinin olan mallarımızı ve canlarımızı bizden cennet karşılığında bir daha satın almak istiyor. "Verin bana onları, size cennet vereyim" diyor. Değilse bir gün gelecek zaten bu canlarımız da, mallarımız da O'nun olacaktır. Önceki âyetlerde Rab-bimiz, "hepiniz öleceksiniz, hepiniz bu hayata veda edeceksiniz ve her şeyiniz Bize kalacak. Göklerin ve yerin mirası bize kalacak" buyurmuştu. Mülkün de, hayatın da gerçek sahibinin Allah olduğuna inanan ve bu inanca dayalı olarak mallarını da, canlarını da, hayatlarını da Allah'a karz olarak sunan, Allah için bir hayat yaşayan insanlar Allah'ın razı olduğu Müslümanlardır. Bakın onların durumlarını da Rab-bimiz şöylece anlatıyor:

12. "İnanmış erkek ve kadınları, defterleri sağdan verilmiş ve ışıkları önlerinde olarak giderken gördüğün gün onlara şöyle denecektir: "Müjde; bugün içlerinden ırmaklar akan, içinde temelli kalacağınız cennetler sizindir." İşte bu büyük kurtuluştur."

O gün mü'min erkek ve kadınları görürsün ki, onların nûrları önlerini, yanlarını, çevrelerini, aydınlatır. Nûrları ne yapıp edeceklerini aydınlatacak. Bu nûrla onlar yürüyecek, nûrları etraflarında koşacak. Denir ki onlara:

"Müjdeler olsun size ey mü'minler, zeminlerinden ırmaklar akan cennetler sizin olsun! Ebedîyen içinde kalmak üzere haydi! Ne mutlu, ne kutlu bir hayat bekliyor sizi!" Dünyadakiler gibi değil, orası ve o nîmetler ebedîdir. Bir gün gelecek ve işte böyle bir müjde alacak o mü'minler. Söyleyin hangi işinizi yaparken böyle bir müjdeyi alabiliyorsanız, o işinizi uzatabildiğiniz kadar uzatın. Devam edin o işlerinize. Ama işlerimizden, peşinde olduklarımızdan pek çoğu boş değil mi? Nûrları önlerini aydınlatacak onların. Bir başka sûrede şöyle dua edecekleri de anlatılır:

"Allah'ın peygamberini ve onunla beraber olan mü'minleri utandırmayacağı o gün, ışıkları önlerinde ve defterleri sağlarından verilmiş olarak yürürler ve: "Rab-bimiz! Işığımızı tamamla, bizi bağışla, doğrusu Sen her şeye Kâdirsin" derler."

(Tahrîm 8)

Burada da diyorlar ki, “ya Rabbi bu nûru, bu nûrumuzu cennete gitmemize kadar bizimle beraber tut. Dünyada kazandığımız bu nûr ile cenneti buluncaya kadar, cennete ulaşıncaya kadar aman bizi ondan ayırma ya Rabbi!”

İşte en büyük kurtuluş budur. En büyük kurtuluş, cehennemin odunu olmaktan kurtuluştur. En büyük kurtuluş, cenneti kaybetmekten kurtuluştur. Bundan daha büyük bir kurtuluş düşünülebilir mi? Dünyadaki hangi dertler, hangi sıkıntılar bu kurtuluş gibi olabilir ki? Allah korusun, ya tüm emekleri boşa çıksaydı! Ya cenneti kaybetselerdi!

Mahşerde, hesap, kitap yerinde insanlar ikiye ayrılıyorlar. Kitaplarını sollarından alanlar ve zümre zümre, grup grup cehenneme gidenler, cehenneme akıp dolanlar… Geriye mü’minler ve münâfıklar kalacak. Yani dünyada iman iddiasında, iman gösterisinde olanlar. İşte bu ortamda Rabbimiz Müslümanlara diyecek ki: “Ey kullarım! Ey müslümanlar! Haydi buyurun cennete!” Onlar şöyle cennete doğru nûrlarıyla birlikte hareket edince, beri tarafta kapkaranlıklar içinde münâfıklar kalıverecekler. Çünkü nûrları, ışıkları yoktur onların. Onlar dünyada Müslümanların yanında idare eden insanlardır. Dünyada da yoktu bu adamların nûrları da, Müslümanların yanında, onların arasında onların onlarından, ışıklarından istifade ediyorlardı.

Öyleyse bu nûr burada kazanılır! Bunu hiç bir zaman unutmayalım! Nûr burada temin edilir! Nûr Kur’an’dır, nûr âyetlerdir. Bu dünyada Kur’an’la, Allah’ın âyetleriyle beraber olursak bu nûru elde ederiz. Bu nûrumuz da kitaptan öğrendiğimiz âyet kadar olacaktır. Yüz âyet öğrenen kimsenin nûru yüz âyetlik, bin âyet öğreneninki de bin âyetlik bir nûr olacaktır. Eğer bu nûru bu dünyada kazanırsak, sûreleri bu dünyada yakarsak, âyetleri bu dünyada tanırsak, bilelim ki yarın cennet yolundayız. Peki nûrsuzlar, Kur’an’sızlar, Kur’an’dan, nûrdan nasibi olmayanlar ne yapacaklar acaba?

Nûru, arabanın farı gibi düşünüyoruz. Farz edin ki geceleyin arabayla bir yere gidiyorsunuz. Arabanızda far varsa, onu yakıverince yolunuz nasıl aydınlanıyor değil mi? Hayatınız nasıl aydınlanıveriyor? Önünüzdeki çukuru, tümseği, virajı, köprüyü, tehlikeyi, gidişi, gelişi nasıl anlatıyor değil mi far? İşte Kur’an da aynısını yapıyor. Kur’an’la bakıverdiniz mi hayata, Kur’an gözlüğünü takıverdiniz mi gözünüze, Kur’an projektörünü tutuverdiniz mi önünüze, hayat programınız apaçık önünüze çıkacaktır. Yolunuz apaydınlık oluverecektir. Ama

eğer Kur'an'a sahip değilseniz, Kur'an'ı tanımıyor, Kur'an'la beraber değilseniz, Kur'an'la hayata bakma imkânına sahip değilseniz, hayatı Kur'-an'la sağlama alma imkânınız yoksa, yani Kur'an nûrunuz, ışığınız yoksa o zaman Allah korusun karanlıkta el yordamıyla yol bulmaya çalışan, düşe kalka yol bulmaya çalışan bir adamdan farkınız yok de-mektir.

İşte bakın bu nûr ile ilgili, dünyada Kur'an'la ilgilenmeyen, Allah'ın âyetlerinden nûr almayan, kitapla diyalog kurmadan bir hayat yaşadıkları için nasipsiz, ışıksız olan münâfıkların durumunu da Rab-bimiz şöylece anlatıyor:

13. "İkiyüzlü erkek ve kadınlar mü'minlere "Bizi de gözetin; ışığınızdan faydalanalım" dedikleri gün, onlara: "Ardınıza dönün de ışık arayın" denir; inananlar ile ikiyüzlüler arasına, kapısının içinde rahmet ve dışında azap olan bir sur çekilir."

Düşünün ki mü'minlerle münâfıklar bir aradalar. Belki Mahşer yerinde toplu haldeler. Allah mü'minlere diyecek ki: "Ey mü'minler! Haydi sizler cennete gidin!" Mü'minler şöyle nûrlarıyla birlikte, önlerini aydınlatan ışıklarıyla birlikte cennete doğru o mekândan ayrılıverince, münâfıklar karanlıkta kalıverecekler, etrafları kapkaranlık oluverecek, perişan olacaklar, müthiş bir kaos üzerlerine çöküverecek, kahrolacak, mahvolacaklar. O gün münâfık erkek ve kadınlar, inanır görünüp te inanmamış olanlar, inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunanlar, mü'minlere diyecekler ki: "Hey! Müslümanlar! Kardeşlerimiz! Arkadaşlarımız! Hemşerilerimiz!

Ne olur dönün bize biraz da, biz de bakalım! Ne olur bizim tarafa, bizden yana dönün biraz da, şu nûrunuzdan, ışığınızdan biz de istifade edelim! Ya da biraz bizden tarafa dönseniz de biz de ne yapacağımızı bir bilsek! Karanlıkta kaldık, ne yapacağımızı şaşırdık! Ne olur siz gidince bir kahrolduk. Biraz iktibas etseydik nûrunuzdan. Biraz istifade etseydik nûrunuzdan."

Dünyada da böyleydi bu hainler. Dünyada mü'minlerin yanına geliyorlardı. Mü'minlerin toplantılarına, mü'minlerin meclislerine, sohbetlerine geliyorlar, onların okudukları, anlattıkları Kur'an'ı diniyorlar, böylece duydukları bu kırıntılarla dünyaları aydınlanıyordu. Ama oradan ayrılıp ta kendi dünyalarına, işlerine, aşlarına dönüverince de yine eski karanlıklarına, eski şirklerine, eski nûrsuz ve Kur'an'sız hayatlarına dönüveriyorlardı. Haftada bir defa Kur'an dinliyorlardı, dinledikleri bu âyetlerle hayatlarına birazcık aydınlık geliyor, ama daha sonra bu nûrla ilgileri kalmayarak yine eski Kur'an'sız hayata dönüveriyorlardı. Acaba biz miyiz ki burada anlatılan? Haftada bir kere Kur'an

dinleyen, ondan sonra bir daha kitabın sayfalarını açmayan, kitapla hiç mi hiç ilgisi olmayan, nûrla irtibatları kesik yaşayan bizler miyiz ki?! Allah için düşünelim. Allah için akıllarımızı başlarımıza alalım. Bakın denilecek ki onlara:

“Hayrola beyler! Bir durum mu var! Ne oluyor? Bir derdiniz mi var? Nûr mu arıyorsunuz? Nûr mu istiyorsunuz? Karanlıkta mı kaldınız? Perişan mı oldunuz? Öyleyse dönün geriye de nûr arayın bakalım! Dönün geriye de nûrunuzu arkada arayın bakalım! Dönün dünyaya da oradan nûr getirin bakalım! Nûr burada aranmaz ki! Nûr burada bulunmaz ki! Nûr dünyada bulunur, dünyadan getirilir! Biz bu nûrlarımızı dünyadan getirdik! Nûr kaynağı kitap dünyadaydı. Işık kaynağı âyetler dünyadaydı. Sizler dünyada nûr bulacaktınız! Dünyadan nûr getirecektiniz! Geçmiş olsun, burada nûr mu aranır? Burada nûr mu bulunur? Dünyada arasaydınız bu nûru! Biz bu nûru dünyadan alıp getirdik! Dünyada inandık, dünyada peşinde olduk. Dünyada tüm çabamız bu nûrun gereğiydi. Biz nûrun imanına, bu nûrun İslâm’ına sahiptik. Biz bu nûrun insanıydık. Bu nûr dünyanın işidir. Burada nûr alışverişi olmaz ki!”

Veya bunun bir başka manası da şöyledir: Denilecek ki on-lara, “hele bir geriye dönün bakalım! Belki nûru orada bulursunuz! Arkanıza bir dönün hele, belki bir ışık bulursunuz.” Kitabımızın başka sûrelerinde bu arzuyu kâfirlerin kendilerinin beyan edecekleri anlatılır. “Aman ya Rabbi, ne olur ya Rabbi dünyaya bir daha döndürülsek de Sana istediğin gibi kulluk yapsak” diyecekler. Sanki dünyada hiç yaşamamışlar gibi. Dünyada kendilerine imkân, fırsat verilmemiş gibi. Yalan söylüyorlar... Çünkü döndürülseler yine eski küfürlerine, eski şirklerine dönecekler. Şu anda zaten geri dönüş her gün yaşanmıyor mu? Her gece ölmüşken, öldürülmüşken her sabah yeniden diriltilmi-yor muyuz? Şimdi de yok mu bu imkân? Kitabımız ısrarla bunu anlat-mıyor mu? Her gün bunu hayatımızda canlı tutmalı değil miyiz? Onlara, “dönün arkanıza da oradan bir nûr bulun” denince onlar arkalarına dönecekler ve o zaman:

Bir sur gerilecek aralarına. Mü’minlerle o münâfıkların arasına bir set çekilecek. Artık mü’minlerle beraberliklerine bir son verilecek. Müslümanlarla birlikte bulunamayacaklar. Çünkü aralarına bir sur gerilecek, bir engel konulacak. A’râf sûresinde ‘hicap’ deniyor buna. Öyle bir sur, öyle bir hicap ki, bir tarafı azap, diğer tarafı da rahmet olacak. Bir tarafa rahmet, öteki tarafa da azap kapısı olarak bir sur çekilecek. Münâfıklar tarafı azap üstüne azap olurken, mü'minler tarafı da rahmet olacaktır. Aralarında bir sur var ve mü’minler bir yanda, münâfıklar da öteki yanda olacak. Karanlıkta kalmışlar ama yine de mü’-minleri görüyorlar. Müslümanların nûrlarıyla birlikte o ortamdan ayrılıp bir yerlere doğru gittiklerinin farkındalar. Onlara bağırıp çağırıyorlar. “Ne olur ey

mü’minler, bizden tarafa dönseniz de nûrunuzdan, ışığınızdan biraz da biz istifade etsek!” Ama aralarına bu perde gerilince artık görme imkânları da tamamen kayboldu. Şimdi de sadece azap tarafından rahmet tarafına seslenerek şöyle diyorlar bakın:

14. “İkiyüzlüler, inananlara: “Biz sizinle beraber değil miydik” diye seslenirler. Onlar: “Evet öyle; fakat sizler kendinizi aldattınız, bize pusu kurdunuz, Allah'ın buyruğu gelene kadar dinde şüpheye düştünüz; sizi kuruntular aldattı; sizi şeytanlar Allah’a karşı da ayarttı.”

Münâfıklar mü'minlere bağıracaklar ve diyecekler ki: “Ey Müslümanlar! Ey arkadaşlar! Ey kardeşlerimiz! Ey dostlarımız! Ey bizi bu karanlıklar içinde bırakıp giden arkadaşlarımız! Ey rahmet içinde yol alanlar! Biz dünyada sizinle beraber değil miydik? Dünyada bir ve beraber değil miydik?” Bir tek özellikleri kalmış akıllarında. Biz sizlerle aynı şehirde, aynı mahallede, aynı apartmanda oturmuyor muyduk? Aynı havayı teneffüs etmiyor muyduk? Aynı şartlar altında yaşamıyor muyduk? Aynı okulda okumuyor muyduk? Aynı çatı altında çalışmıyor muyduk? Aynı asansörü kullanmıyor muyduk? Aynı camiye gitmiyor muyduk? Aynı Kur’an’ı okumuyor muyduk? Hattâ aynı kıyafetleri giy-miyor muyduk? Aynı şeyleri sevmiyor muyduk? Biz sizinle beraber de-ğil miydik?

Dikkat ediyor musunuz dediklerine. “Ya Rab biz dünyada Müs-lümandık. Biz dünyada Sana kulluk peşindeydik, bizi niye bu karanlıklar içinde bıraktın?” diyemiyorlar, çünkü kendileri de kul olmadıklarını, Müslüman olmadıklarını biliyorlar. Bir tek tutanakları var adamların. O da biz dünyada sizinle beraber değil miydik? Bunu da mü’minlere söylüyorlar zavallılar. Oysa o mü’minlerin elinden ne gelir ki? Dünyada da hep Allah’ı diskalifiye ederek, Allah’ı hesaba katmayarak sadece Müslümanları hesap ederek münâfıkça bir Müslümanlık gösterisinde bulunuyorlardı. Müslümanları idare ediyorlardı, iç dünyalarında bir teslimiyetleri yoktu. İmana güvenleri yoktu. Allah’a imanın güvencesini duymadıkları için de amelî hayatları dediklerinin dışındaydı. Bakın aynı hayatlarını, aynı karakterlerini sürdürerek sanki bu suru Müslümanlar koymuşlar gibi onlara soruyorlar, onlara müracaat ediyorlar. Onların bu seslenmelerine, bu lakırdılarına karşılık bakın mü’minler diyor ki:

“Evet! Aynı şehrin insanıydık, birdik, beraberdik doğru.” Müslümanlar net bir tavır ortaya koyuyorlar. Tıpkı dünyadaki gibi. Dünyada Müslümanlar ben buyum diye net bir tavır ortaya koyarlar. Eylemle, düşünceyle, hareketle, tavırla, yaşantıyla biz buyuz demekteydiler dünyada. Bakın orada da aynı tavrı gösteriyor ve diyorlar ki “evet, doğru söylediniz. Aynı hayatı yaşıyorduk. Aynı

şehri paylaşıyorduk. Aynı dünyada biz Müslümandık, sizlerse Müslüman görünüyordunuz. Dış dünyanızda sizler de Müslümandınız, lâkin iç dünyanızı Allah bilirdi, biz onu bilmek zorunda değildik. Ama:

Ama siz kendinizi fitneye soktunuz. Kendinizi fitneye düşürdünüz. Kendinizi belâya soktunuz. Başınıza belâlar açtınız. Belâların içine giriftar oldunuz. Sorumlu olmadığınız şeyleri kendinize dert edinip başınıza çorap ördünüz. Hayatınızda onsuz olmazları çoğaltıp kendi kendinizi bağladınız. Günlük, gecelik hayatınızda kendi kendinize kurallar üretip onların esiri oldunuz. Bizim hayatımızdan razı olmadınız da başka başka yollar aradınız. Bizim dinimizden, bizim hayat programımızdan razı olmadınız da kendinize ayrı ayrı hayat programları aradınız.

Yani kendinizi fitneye düşürdünüz. İslâm'ın dışında yollar aradınız. İslâm hukukunun dışında hukuk aradınız kendinize. İslâm kıyafetinin dışında kıyafetler aradınız. İslâm ekonomisinin dışında ekonomi aradınız. İslâm'ı beğenmediniz de başka şeyler peşinde koştunuz. Allah'a kulluktan kaçtınız da başkalarına kulluk yaptınız. Allah'ın yasalarını bıraktınız da başkalarının yasalarına tabi oldunuz. Hayatınızı Allah kaynaklı yaşamadınız da nefis kaynaklı, ya da başkaları kaynaklı yaşadınız. Başkalarının hatırını Allah hatırına tercih ettiniz. Modanın, çevrenin, toplumun, âdetlerin, yönetmeliklerin, tağutların hatırını Allah hatırından üstün tuttunuz. Böylece kendinizi fitneye düşürdünüz. Kendinizi Allah'a kulluk ortamından çıkarıp küfür, şirk ve isyan içinde bir hayatın mahkumu yaptınız.

Yani dünyada ağzınızın ucuyla biz de Müslümanız diyordunuz, ama bu konuda samimi değildiniz. Sadece iman gösterisinde bulunuyordunuz. Hayatınızda, dünyanızda inandık dediğiniz şeylerin kokusuna bile rastlamak mümkün değildi. İslâm'la küfür arasında bir hayat yaşadınız. İslâm'la küfrü sarmaş dolaş yaşadınız. Kâh Müslümanız, kâh laikiz dediniz. Kâh Müslümanlıktan kâh demokratlıktan dem vurdunuz. İslâm'a hiçbir zaman sıkı sıkıya bağlanmadınız. İnandık dediğiniz Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşamadınız. Siz başınıza belâ satın aldınız. Allah'ın istemediği şeylerin peşine düştünüz."

Allah için bu âyet çerçevesinde biz de kendimizi yargılayalım. Acaba bizler de şu anda Allah'ın istemediği şeylerin mi peşindeyiz? Acaba bizler de sorumlu olmadığımız şeylerle kendimizi sorumlu kılıp başımıza belâ mı alıyoruz? Şu anda yaptıklarımızı Allah istedi diye mi yapıyoruz? Yoksa toplumsal baskılar mı

etkin hayatımızda? Onsuz ol-mazlarımızı kim belirliyor? Allah ve Resûlü mü yoksa başkaları mı? Evimiz konusunda, kazanmamız harcamamız, çocuklarımızın eğitimi, sosyal, siyasal, ekonomik kaygılarımız, programlarımız konusunda endişelerimizi, sıkıntılarımızı kim belirliyor? Gelin bunu şimdiden anlayalım ve hayatımıza çeki düzen verelim.

Bir de beklediniz, bekleştiniz. Allah'ın nasıl bir kulluk istediğini anladınız, bildiniz ama hemen işe koyuluvermediniz. Beklediniz, "hele bir dükkanım bitsin! Hele şu kooperatifi bir sonuçlandırayım da ondan sonra Müslüman olayım! Hele emeklilik bir gelsin de ondan sonra na-maza başlarım. Hele şu okulu bir bitireyim, şu diplomayı bir alayım da ondan sonra örtüneyim. Hele şu kızım bir gelin olsun, oğlum bir evlensin de ondan sonra kitap-sünnet tanımaya başlayayım. Hele bir zengin olayım da ondan sonra bu işlere bakayım" dediniz. Hep bekleştiniz. Bildiğiniz gerçeklere hemen boyun büküp teslim olmadınız.

Ya da "önce birileri yapsın!" dediniz. "Hele bu işi benden önce birileri yapsın da ben ondan sonra başlayayım" dediniz. Eğer Hz. Hatice, Hz. Ebu Bekir, Hz. Bilal efendilerimiz, hele birileri Müslüman olsunlar da ondan sonra biz de Müslüman oluruz diye biraz bekleselerdi, inanın sabah-ı haşre kadar beklerlerdi de yine Müslüman olamazlardı. Öyleyse bizler neyi bekliyoruz? Kimi bekliyoruz iyi bir Müslüman olmak için? Kimi bekliyoruz Allah'ın bizden istediği kulluğu uygulamak için? Kime ihtiyacımız var? Neye ihtiyacımız var? Allah var ya, daha başkalarına ne ihtiyacımız var? Allah için bunu bir düşünelim. Beklediniz, bekleştiniz, hemen işe koyuluvermediniz. Allah'ın istediği Müslü-manca bir hayata yönelivermediniz.

Şüphelendiniz. Şüpheye düştünüz. Başkalarına da şüphe tohumları ektiniz. "Acaba mı ki?" dediniz. "Acaba öyle mi? Acaba doğru mu? Acaba Allah var mı? Acaba peygamber doğru mu? Acaba bu kitap gerçekten Allah'tan mı gelmiş? Acaba bu Müslümanların dedikleri, yaşadıkları hayat doğru mu? Yaşadığımız bu hayatın sonunda tekrar diriliş var mı? Gerçekten tekrar dirilecek ve yaptıklarımızın hesabı sorulacak mı? Acaba cennet, cehennem, hesap, kitap var mı? Bunların hepsi yalan da bizler tesadüfen mi meydana geldik? Bu âlem, bu varlıklar tesadüfen mi meydana geldiler?" diye şüphelendiniz. Acabalar ürettiniz. Şüpheler içine düştünüz. Kendiniz şüphelendiğiniz gibi, etrafınızı da şüphelendirmeye, çevrenize, çocuklarınıza da şüphe tohumları ekmeye çalıştınız.

Zaten münâfıklığın asıl sebebi işte bu şüphedir. Bu şüpheleri yok etmenin yolu da her şeyi apaçık yapan Kur'an'dan geçer. Kur'an'ı tanımayan adam elbette pek çok konuda şüphe içinde olacaktır. Çünkü şüphe bir konuda gerçek,

doğru bilgi eksikliğinden kaynaklanır. Bil-ginin kaynağı olan, doğrunun kaynağı olan Allah'tan gelme doğru bir kitaba müracaat etmeyen insanın şüpheden kurtulması mümkün değildir. Her şeyden şüphelendiniz ve:

Bir de ümniyeler sizi oyaladı. Ümniyeler sizi aldattı. Ümniyeler, yani olsa da olur, olmasa da olur şeyler... Lüzumsuz şeyler... Mizana konunca insanı cennete götürücü olmayan şeyler, boş şeyler sizi oyaladı. Yarın hesap, kitap gününde mizanınıza konmayacak, sizi cennete ve Allah'ın hoşnutluğuna götürmeyecek boş ve lüzumsuz şeyler sizi meşgul etti. Terazinize konulunca isterse cehenneme götürmesin, ama cennete götürücü olmayan şeylerin peşine takıldınız.

Arabanın rengi, tipi, modeli şöyle olmalı. Tesbihin şekli, biçimi şöyle olmalı diye çırpınıyordunuz. Elbiselerinize, ev tefrişlerinize, dükkanlarınızın dizaynına, akvaryumlarınızın tanzimine, pikniklerinize, plajlarınıza gösterdiğiniz titizliği dinlerinize göstermediniz. Allah'ın istemediği ama toplumun razı olduğu amellerin peşinde koştunuz. Oturamayacağınız evler, yiyemeyeceğiniz paralar kazanmanın peşine takıldınız da, Rabbinizi razı edecek amellere yönelmediniz. Sizden kulluk istemeyen, sizi Allah'a kulluğa yöneltmeyen gayr-ı dinî ilimlerin, boş bilgilerin peşine takıldınız. O bilgilerde derinleşirken Allah vahyini tanımaya zamanınız kalmadı. Sizden istenmeyen şeylerin peşine takıldınız da istenenleri ciddiye almadınız. Kulluğun dışında çok lüzumsuz şeyleri dert edindiniz de, kitabı dert edinmediniz, sünneti ciddiye almadınız. Tüm plan ve programlarınızı dünya adına, dünyada bitecek bir anlayışa bina ettiniz de, âhireti hiç hesaba katmadınız. Onun içindir ki sizin tüm amelleriniz boşa gitmiştir.

Böyle yapan, böyle yaşayan insanların amellerinin hiçbirisi âhi-rete intikal edecek değildir. Çünkü onlar âhireti hiç hesaba katmıyor-lar. Elbette bu insanlar da dünyada bir şeyler yapıyorlar. Elbette bu insanlar da bu dünyada ter döküyor, yoruluyor, binalar kuruyor, yatırımlar gerçekleştiriyor, harcamalarda bulunuyorlar. Ama unutmayalım ki Allah için olmayan, Allah adına olmayan, sonunda mükafat beklen-meden yapılan amellerin, işlerin tamamı boştur. Allah adına yapılmayan hiçbir amel değerlendirmeye tâbi tutulmayacaktır. Allah böyleleri-nin amellerine değer vermeyecek ve onlar için terazi, mizan va'z edil-meyecektir.

Şunu söyleyelim burada. Tabii ki insan için lüzumlu ve lüzumsuzu Allah ve Resûl'ü söyleyecektir. Nelerin boş, nelerin dolu olduğunu Kitap ve sünnet

söyleyecektir. Kişi önce Allah ve Resûlü'nün dediklerini tanımalı ki lüzumluyu ve lüzumsuzu, yarın boşa gidecek olanları, boşa gitmeyecek olanları ayırabilsin ve lüzumsuzu hemen terk edebilsin. Demek ki bu iş Kitap ve sünneti tanımaktan geçmektedir. Kitap ve sünnet bilinmeden lüzumlu ve lüzumsuz bilinemeyeceğine göre, iyi bir Müslüman da olunamayacak demektir. Ümniyeler, boş şeyler sizi öylesine oyaladı, öylesine meşgul etti ki:

Sizler bu ümniyelerin peşindeyken, bunlarla oyalanıp dururken Allah'ın emri, yani ölüm size geliverdi. Ölüm sizi yakalayıverdi.

Bir de aldatıcılar sizi Allah'la aldattılar. "Allah Kerîm, Allah bekler, Allah kusura bakmaz, Allah affeder, Allah büyük" dediler. "Allah'ın Kitabı böyle okunur, Kur'an'ı anlamadan da okusan olur" dediler. "Allah bundan da razı olur, Allah'ın rızası buradadır. Allah hayata karış-maz, Allah elçi göndermez, Allah vahiy göndermez" dediler. "Allah dünya işlerini bilmez, kılık-kıyafete karışmaz, hukuku bilmez, eğitimden anlamaz, Allah siyaseti bilmez. Allah sizi serbest bırakmıştır" dediler. "Bütün bunları bilen yeryüzü tanrıları vardır. Dünya işlerinde yeryüzü tanrılarını dinlemek zorundayız. Yerde Allah'ın yetkilileri vardır. Canım Allah buna da karışacak değil ya! Allah bu kadarına da karışacak değil ya! Allah da laiklikten yanadır, Allah ta demokrasiden yanadır! Allah böyle bir hayattan razıdır," dediler.

Öyle bir Allah tanıttılar ki, Kur'an'ın hiçbir yerinde tanıtılmayan bir Allah... Kılık-kıyafete karışmayan bir Allah tanıttılar. Meslek seçiminize, kazanmamıza, harcamamıza, sosyal ve siyasal yapılanmalarınıza, yemenize, içmenize, giyinmenize, kuşanmanıza, hukukunuza, eğitiminize, düğününüze, derneğinize, evlenmenize, boşanmanıza karışmayan bir Allah duyurdular. İşte böyle Allah'la aldatanlar sizi aldattılar. Halbuki Allah'ı bunlardan değil, kendi Kitabından tanıyacak, elçisinin beyanlarından öğrenecektiniz. Babanız bile olsa sizi aldatanları dinlemeyecektiniz. Onların sözlerine itibar etmeyecektiniz.

Aldanıyor bugün Müslümanlar değil mi? "Tamam, Allah'a inanıyorum ama Allah kitabını okumasam, peygamberiyle tanışmasam da benden razı olmak zorundadır" diyen Müslümanlar aldanmıyorlar mı? "Kafama göre takılır, istediğim gibi yaşarım! Benim kalbim tertemizdir! Şöyle arada bir cumaya gittim mi tamam!" diyenler aldanmı-yorlar mı? "Allah bizi koymayacak cennetine de, sığırları mı koyacak?" diyenler aldanmıyorlar mı? Hem Müslüman olup hem de Kitapsız Müslümanlıklarını sürdürenler aldanmıyorlar mı? Gırtlaktan aşağı inanmayan bir Müslümanlık yaşayanlar aldanmıyorlar mı? Kitaplarını ve Kitaplarının pratiği olan peygamberlerini tanımadan bir Müslümanlık yaşayanlar

aldanmıyorlar mı?

Bakın Rabbimiz Tevbe sûresinin bir âyetinde bu hususu anlatırken şöyle buyuruyor:

“Ey inananlar! Babalarınızı, kardeşlerinizi küfrü imana tercih ediyorlarsa dost edinmeyin. Sizden onları kim dost edinirse doğrusu kendine yazık etmiş olur.”

(Tevbe 23)

“Ey iman iddiasında bulunanlar!” Bize diyor Allah. “Sakın ha babalarınızı ve kardeşlerinizi evliya kabul etmeyin! Sakın ha, sözü dinlenecek yegâne varlık bilmeyin onları! Hayatınızda karar mevkiine oturtmayın onları! Ey iman iddiasında olanlar! Unutmayın ki babalarınız, öz babalarınız, analarınızın kocaları olan babalarınız, veya siyasal babalarınız, ekonomik babalarınız, ya da sizin gibi olanlar eğer sizin imanlarınız yerine küfrü tercih ediyorlarsa, yani kendileri küfrü tercih ediyor, ya da sizin küfrünüzü istiyorlarsa sakın onları hayatınızda söz sahibi kabul etmeyin! Sakın onların kararını karar bilip uygulamadan yana olmayın! Sakın onların yasalarını yasa bilip ona teslim olmayın! Kim böyle yaparsa işte onlar zalimlerin taa kendileridir!”

Bilelim ki Kur’an’da aile hukukunun dışında babadan bahsedilince, bu sadece ananın kocası olan baba değildir. Baba, büyük babalar, fikir babaları. Goryo baba mı, mafya babası mı, kutsal baba mı, “kurtar bizi baba mı?” bilmem. İşte onları veliler kabul etmeyin! Onları hayatınızda karar vericiler kabul etmeyin! Velâyetinizi onlara vermeyin! Vilâyetlerinize onları oturtmayın! Ne zaman?

Küfrü imana tercih ettikleri, kâfirliği mü’minlikten üstün tuttukları zaman. Yani imanınıza rağmen küfür istiyorlarsa sizden, kesinlikle onları dinlemeyin, onlardan yana olmayın.

Hiçbir Müslüman, sözlü olarak Allah mı, başkaları mı? diye sorsanız, Allah diyecektir. Allah’ı mı daha çok seversin, yoksa babanı mı? Allah’ı mı daha çok dinlersin, yoksa babayı mı? Allah mı daha iyi bilir, yoksa baba mı? Allah mı veli, yoksa baba mı? Velâyetini babana mı verirsin, yoksa Allah’a mı? Yani senin adına hayatında karar verme mercii Allah mı yoksa baban mı? Desek, eminim Müslümanlar “Allah” diyecektir. Allah mı, para mı? Evin mi, Allah mı? İşin mi, Allah mı? Paran mı, Allah mı? Kavmin, kabilen mi, Allah mı? Grubun, kliğin,

partin, hizbin mi, Allah mı? "Allah" diyecektir Müslüman. İyi ama Âl-i İmrân sûresinin 31. âyeti olmasaydı iş biraz kolay olacaktı. Ama bakın Âl-i İmrân diyor ki:

"Ey Muhammed, de ki: "Allah'ı seviyorsanız bana uyun, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah affeder ve merhamet eder."
(Âl-i İmrân 31)

Kuru kuru Allah sevdik, olmaz ki bu! Peygamber gibi sevecektik Allah'ı. Yani bu sevgi konusunda Peygambere ittiba edecektik. Eğer Allah'ı seviyorsak, Allah'ı sevdiğimizi iddia ediyorsak, bu konuda peygambere tabi olmalıydık. Çünkü Allah'a imanın, Allah'ı sevmenin, Allah'ın istediği kulluğun, itaatin, teslimiyetin pratik örneği peygamberdir. Peygambere tâbi olmadan, peygamber gibi yaşamadan, onun inandığı gibi inanmadan 'La İlâhe illallah' iddiası da boş olacaktır. Allah bizden istediği kulluğu onun şahsında örneklemiştir. O nasıl inanmışsa, nasıl bir teslimiyet, nasıl bir kulluk ortaya koymuşsa, aynen o-nun gibi kulluk yapmak zorundayız.

Sizi aldatanlar Allah'la aldattılar. Babalarınız, baba konumunda olanlar, lider konumunda olanlar, akraba konumunda olanlar sizi Allah'la aldattılar. Allah konusunda, Allah tanıtımında aldattılar. Kur'an-da olmayan, peygamber bilgisinde olmayan bir Allah tanıttılar size. "Allah bekler, Allah kusura bakmaz, Allah bu işe karışmaz. Allah var, keder yok. Allah Kerîm" dediler ve sizi Allah'la aldattılar. Bugün ise:

15. "Bugün sizden ve inkâr edenlerden fidye kabul edilmez. Varacağınız yer ateştir, layığınız orasıdır; ne kötü bir dönüştür!"

Ama bugün hiçbir kimseden fidye kabul edilmeyecektir. Sizden fidye alınmayacak. Sizden bir amel, bir hareket, bir fedâkârlık istenmeyecektir. Fidye, daha çok savaş toplumlarında kullanılan bir sözcüktür. Esirlerin, kölelerin, esir olanların hürlere ödediği bir bedeldir fidye. Tabii kölelerin kendi aralarında fidyeleşmeleri söz konusu olmadığı için, bizim toplumda pek bilinmez bu kavram.

Âl-i İmrân'da kâfirlerin yeryüzü dolusu altınları olsa, bunu fedâ etmek, fidye olarak vermek isteyecekleri, ama yarın bu fidyenin Allah tarafından kabul edilmeyeceği anlatılır. Yine Zümer'de zalimlerin yeryüzü onların olsa, bir misli daha onların olsa bunu fidye olarak verecekleri ama bunun da onlardan kabul

edilmeyeceği anlatılmıştı. Yine Meâric'te de mücrimlerin cehennem ateşinden kurtulabilmek için, karısını, kızını, oğlunu, kavmini, kabilesini, hattâ tüm arzdakileri fedâ e-deceklerini ama bunun da onlardan kabul edilmeyeceği anlatılmıştı.

Sanki bu ve benzeri âyetlerde Allah buyurur ki: "Kullarım! Bana karşı gelmenize, Benim azabımı hak etmenize iki sebep, iki yol var. İki sebepten cehenneme gidiyorsunuz."

1- Ya dünyaya meyliniz, altına, gümüşe, marka, dolara, kadına, kıza, eve, barka meyliniz sebebiyle sapıyor, yamuluyor, isyanlara dalıyorsunuz.

2- Ya da eş, dost, hısım, akraba, çoluk, çocuk derdiniz sizi kulluktan koparıp günahlara sürüklüyor.

Ama bakın kişi yarın bunların hepsini fedâya hazır olacak. Cehennemden, azaptan kurtulabilmek için bunların hepsini yarın fidye olarak vermeye kalkışacak. Öyleyse gelin akıllarınızı başlarınıza alın da, yarın fedâ edeceğiniz şeyler yüzünden bugün sapmayın! Yarın hepsini fedâ edeceğiniz şeyler yüzünden bugün sapıtmayın da, bugünden fedâ ediverin bunları!

Öyle değil mi? İnsanlar niye günaha giriyorlar bu dünyada? İnsanlar niye sapıyorlar bu dünyada? Ya çevre, toplum, insanlar nedeniyle sapıyorlar ya da "aman insanlar şöyle demesinler. Hanım istedi ne yapayım! Ne yapayım çocuk öyle istiyor! Âmirim böyle istiyor ne yapayım! Çevre bu ne yapalım!" diyerek sapıyorlar.

Ey insanlar, ey münâfıklar sizden fidye kabul edilmeyecek, kâfirlerden de. Barınağınız, sığınağınız ateştir. Veliniz, dostunuz da orasıdır. Siz zaten ona koşuyor, ona doğru sa'y ediyordunuz. O ne kötü bir gidiş yeridir! Yani fidye kabul edilmeyecek sizden. Kimin malını kime veriyorsunuz ki? Zaten Allah'ın olan mallarınızı kime fidye vereceksiniz? Kim kime verecek ki bunu? dendikten sonra şimdi hepimize bir soru geliyor:

16. "İnananların gönüllerinin Allah'ı anması ve O'ndan inen gerçeğe içten bağlanması zamanı gelmedi mi? Onlar, daha önce kendilerine kitap verilenler gibi olmasınlar; onların üzerinden uzun zaman geçti de kalpleri katılaştı; çoğu, yoldan çıkmış kimselerdir."

Daha müminlere sıra gelmedi mi? Daha mü'minlerin vakti dol-madı mı ki boyunlarını Allah'ın zikrine eğsinler, kalplerini Allah'ın zikriyle birleştirsinler. Daha ne bekliyor mü'minler? Daha sıra gelmedi mi ki mü'minler Rabblerinden kendilerine gelen Kur'an'ı anlamaya çalışsınlar? Kalplerini yatıştıracak, gönüllerine itminan verecek, kalplerini doyuma ulaştıracak, sükûnete ulaştıracak olan Allah'ın kitabına yönelme vakitleri gelmedi mi? Başka şeyleri okumaktan, başka şeyleri seyretmekten Allah'ın kitabına sıra gelmedi mi daha? Kur'an'a yönelmeye, zikirle irtibata geçmeye hâlâ vakit gelmedi mi? Hâlâ sıra gelmedi mi? Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın dinini, Allah'ın peygamberini gündeme almaya sıra gelmedi mi? Daha ne bekliyor bu mü'minler? Daha ne bekliyorsunuz? Artık Kur'an'a inmeyecekler mi? Kur'an'la bütünleşmeyecekler mi?

Ey mü'minler! Ey bunu dille söyleyip boğazlarından aşağıya henüz geçirmemiş olanlar! Söylesenize hâlâ kalplerinizin bu gerçeğe boyun eğme zamanı gelmedi mi? Hâlâ dilinizle söylediğiniz bu gerçeği uygulamaya başlama zamanı gelmedi mi? “Tamam ya Rabbi!” deme zamanı gelmedi mi? Bu imanın eylemcisi olma zamanı gelmedi mi? Neden boyun eğmiyorsunuz? Niçin hâlâ dik kafalılık yapıyorsunuz? Ne oluyor size? Hem Müslümanız diyeceksiniz, hem de Müslümanlığın temel kitabından habersiz bir hayat yaşayacaksınız. Hem Müslümanız diyeceksiniz, hem de peygamberin pratik Müslümanlık örneğinden uzakta olacaksınız. Bakın işte Müslümanız deyip de Müslümanlıktan uzak olanların durumlarını anlattım size. Değilse yine dikkat edin ki:

Bakın tarihte örneği var bunun. Zikirle diyalogsuzluk, kitaba karşı ilgisizlik, kalplerin kitaptan kopukluğu konusunda tarihten örnekler var. Yahudi ve Hristiyanlara Allah kitap vermişti de, onlar ha bugün, ha yarın diyerek oyalandılar. Vakit geçirmeden kitaplarına yönel-mediler, hemen kitaplarıyla diyalog kurmadılar. Kitaplarına sarılmadılar, kitaplarının dediklerini dinlemediler. Bu konuda hemen işe koyulmadılar; uzun süre beklediler, ama sonunda kalpleri kaskatı kesiliverdi. Zaman geçtiği, uzadığı için konuyla ilgileri, irtibatları kesiliverdi. Kitabın etkisi azalıp yok oldu da, Allah'ın gazabına müstahak oldular, pek çoğu fâsık olarak geberip gitti. Sakın sizin durumunuz da onlarınkine benzemesin!

Beklediler. Hemen kitaplarıyla diyaloga geçmediler. Hemen işe koyuluvermediler. Kitaplarıyla diyalogu tüm işlerinin, tüm meşguliyetlerinin önüne almadılar. İlk işimiz Rabbimizin kitabını okuyup, öğrenip onun istediği gibi bir kulluğa yönelmektir demediler. Beklettiler kitabı, beklettiler Allah'ı.

Allah'ın kitabının önüne başka şeyleri geçirdiler. Ön-celiği başka şeylere, başka kitaplara verdiler. "Önce şunları şunları bir okuyalım, önce şunları şunları bir öğrenelim, sonra Allah'ın kitabını okuruz, öğreniriz" dediler. Allah'ın istekleri konusunda aldırış etmediler. Acelesi yok, Allah'ın kitabı bekler. Dur bakalım, daha sonra!" dediler. Allah'ın kitabı bekledi durdu onları. Peygamber, hadis kitaplarının arasında bekledi durdu onları. Belki gelirler, belki problemlerini başkalarına sordukları gibi biraz da bana sorarlar, belki biraz da benimle ilgilenirler diye bekledi durdu onları.

Ama onlar kitaplarıyla ilgilenmediler, kitaplarının halini, hatırını sormadılar. Problemlerini kitaplarına sormadılar. Zaman uzayınca da ilk heyecanlarını kaybettiler ve kalpleri kaskatı kesiliverdi. Öyleyse ey Kur'an'ın muhatapları, iyi dinleyin bu gerçeği! Kitapla karşı karşıya geldiğindeki heyecanınla iki gün, iki ay ara verdiğindeki heyecanın aynı mı? Aynı heyecanı duyabilecek misin? Mümkün mü bu? Bir cenaze atmosferinde duyulan heyecanın aylarca sürdüğünü kim iddia edebilir? Unutmayalım ki zaman geçince etki azalacak, heyecan bitecektir. Öyleyse ne zaman bir hakikatle karşı karşıya gelmişsek, hemen beklemeden uygulamaya başlamak zorundayız. Düşünün bir za-manlar nice heyecanlarınız vardı değil mi? Hani şimdi niye duyamıyor-sunuz aynı şeyleri? Aynı etkileşim ortamında değiliz de ondan. Ehl-i kitap da böyle bekledi, hemen işe koyulmadı, hemen kitaplarıyla ilgi kurmadılar da:

Pek çoğu fâsık olarak ömürlerini tüketip gittiler. Sapmış, yoldan çıkmış, kulluktan çıkmış olarak pek çoğu geberip gittiler.

"Öyleyse ey Müslümanlar, sakın sizler de kitabınıza bu ehl-i kitap gibi davranmayın. Ha bugün, ha yarın diyerek kitabınızdan uzaklaşmayın. İnandığınıza hemen boyun büküp teslim olun. Hemen uygulamaya koyun onu. Hemen yönelin kitaba. Sonra kalbiniz katılaşıverir de, tümüyle ilginiz kesiliverir de bir daha kitaba dönemez, fâsıklardan olursunuz. Aman ha kitapsız bir tek gününüz geçmesin. Her gün, her gece kitabınızla diyalogunuzu sürdürün diyor," Rabbimiz. "Değilse eğer inandığınız şeyleri uygulamaya koymazsanız, zaman gelir onları söylemeye bile cesaretiniz kalmayıverir. Kalbiniz kaskatı kesilir de, size söylenenlerden etkilenmez hale geliverirsiniz," diyor Rabbimiz.

Ne oluyor? Bu âyetler sende bir hareketlenme mi meydana getirdi? Bir devinim mi var sende? Bir imkân mı arıyorsun? Devam et o zaman.

17. "Allah'ın, yeryüzünü ölümünden sonra dirilttiğini bilin; size, akledesiniz diye açık açık deliller anlattık."

"Bilin ki, bilesiniz ki Allah ölü araziyi, ölümünden sonra tekrar diriltir. Tıpkı Mekke cahiliyetinin kokuşmuş enkazı arasında gül kadar nezih şu sahâbe toplumunu dirilttiği gibi. Sizi de bu içine düştüğünüz ruhî ölümünüzden sonra tekrar diriltecektir. Gönderdiği yağmur âyetiyle kupkuru, ölmüş bir araziyi, bir toprağı canlandıran, dirilten Allah, size gönderdiği vahyiyle de sizlerden ölüleri diriltir. Elverir ki sizler vahiyle beraber olun. Elverir ki sizler Allah'ın âyetleriyle beraber olun ve dirilik yasalarıyla ilginizi kesmeyin.

Sakın ha! İş işten geçti! Zamanı geçti bu işin falan demeyin! İş işten geçmeden, öteki dirilişle dirilmeden, dizlerinizi dövme günüyle karşı karşıya gelmeden Kur'an'a sarılın! Hiç olmazsa her gün bir âyet, her ay bir âyet öğrenin! Yani kitabınızın fonksiyonunu öğrenin!" diyor Rabbimiz. "Kitabınızın fonksiyonunu değiştirmeyin! Kitabınızın fonksiyonunu yitirmeyin! Böylece Allah'ı gücendirmeyin! Yoksa iflah olmazsınız," diyor Rabbimiz.

İslâm'da bilgi ikiye ayrılır. Birisi amel edilmesi gereken, hayata intibak imkânı olan, hayatla birleştirilmesi gereken bilgidir ki, buna ilim diyoruz. İşte bu Kur'andır, Kur'an'ın ortaya koyduğu ilimdir. İkinci bir bilgi de hakla ilgisiz, hakikate mutâbık olmayan, hayatta geçerliliği olmayan zanlardır. Rabbimiz, "bilin ki" derken, iman etmek ve amel etmek üzere, hayatınızda uygulamak üzere bilin ki Allah yeryüzünü ölümünden sonra diriltendir, buyurmaktadır. Tıpkı bunun gibi sen de, sizler de Allah kitabıyla can bulacaksınız. Ölümünden sonra toprağı dirilten Allah, ölümümüzden sonra bizleri diriltemez mi? Elbette bizi de diri tutacak, vahyini gönderen Allah'tır. Gelin bu gerçeğe aklınızı erdirin, diyor Rabbimiz.

18. "Doğrusu, sadaka veren erkek ve kadınlara, Allah'a güzel bir takdimde bulunanlara kat kat karşılık verilir; onlara cömertçe verilecek bir ecir vardır."

Gerçek şu ki, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar, tasdik ehli olan erkekler ve kadınlar ve bir de Allah'a güzel bir borç sunanlar var ya, Allah'ın kendilerine verdiği imkânlarını, fırsatlarını, varlıklarını Allah'a sunanlar var ya, işte onlar için sundukları kat kat artırılacaktır. Üstün, onurlu, kerîm bir ecir de onları beklemektedir. Tasdik ehli olan erkekler ve kadınlar, Rabblerini tasdik eden, Rab-blerinin hayat programını tasdik eden, doğrulayan, Rabblerinin hayatlarına karışmasını tasdik edip onaylayan ve de bu imanlarını hayata geçiren,

imanlarını hayatlarında görüntüleyen erkek ve kadınların ecirlerini, mükafatlarını Rabbimiz kat kat verecektir.

Sadâkat ehli erkek ve kadınlar, sâdıkane Rabblerine bağlı olan erkek ve kadınlar, sözlerinin eri olan erkek ve kadınlar, sıddîk makamında olan erkek ve kadınlar işte böyle bir mükafatla mükafatlandırılacaklardır. Allah'ın dediklerine, Allah'ın peygamber modelinde istediklerine sâdıkane, gönülden bağlı olan erkek ve kadınlar, Allah'tan gelenlerin tümüne kabulümdür diyerek O'nun verdiklerini fedâkarca kullukta harcayan, kendi faydalandıklarından birilerini de faydalandırmaya çalışan, böylece Rabblerine güzel bir borç takdim eden erkek ve kadınlar, "ya Rabbi ben sana bunları borç veriyorum! Bunlar şimdilik Sende emanette kalsın! Yarın onlara muhtaç olduğum bir ortamda onları Senden alırım" diyen erkek ve kadınlara Rabbimiz kat kat ecirler vaadetmektedir. Rabbim bizi de onlardan eylesin inşallah.

19. "Allah'a ve peygamberine inananlara, dosdoğru olanlara ve Allah yolunda şehit düşenlere, işte, onlara, Rabbleri katında nûr ve ecir vardır. İnkar edip âyetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar da, cehennemlik olanlardır."

Allah'a ve O'nun Resullerine iman edenler… Allah ve elçilerine imanın güvenini yaşayanlar, Allah'ı kendi başına yalnız bilmeyip O'-nun elçileri de olduğunu ve o elçileri vasıtasıyla kendisine kulluk programı gönderdiğine iman edenler, "Ben Allah'ın o elçileri gibi olmaya inanıyorum" diyenler, Allah elçileri rehberliğinde bir hayat yaşamaya çalışanlar var ya, işte onlar Rabbleri katında sâdıklar, sıddîklar, şehitler ve şâhitlerdir.

İşte cennetlik diye tarif edilenler onlardır. Adem (a.s) gibi yanlışından dönüp tevbe edenler… Nuh (a.s) gibi bıkıp usanmadan kulluğa devam edenler… Yakub (a.s), Yusuf (a.s) gibi "ya Rabbi Sen nasıl istersen bizi öylece imtihan edensin, bize düşen her şart altında Sana kulluğa devam" diyenler… Süleyman (a.s) gibi saltanatın, varlığın do-ruğunda imtihan edilse de sapmayıp kulluğunu sürdürenler… Eyyub (a.s) gibi sıhhatini, her şeyini kaybederek imtihan edilse de sabırla kulluğunu sürdürenler… Onlar gibi olmaya çalışanlar, onları örnek alanlar var ya, işte onların ecirleri ve nûrları vardır. Onların nûrları yarın kıyâmette cennete kadar onları götürecek ve onları hiç terk etmeye-cektir. Nûr, onlar içindir. Bu nûr, iman nûrudur. Bu nûr, Kur'an nûrudur, peygamberlerden iktibas edilen bir nûrdur. Münâfıkların elde edemedikleri, kâfirlerin asla tanımadıkları bir nûrdur bu nûr. Ama beri tarafta kâfirlere gelince:

Küfredip de âyetlerimizi yalanlayanlar… âyetlerimizi örtenler, örtbas

edenler, ilgisiz kalanlar ise işte onlar da cehennem halkıdır, cehennemin sohbetçisidir onlar. Peki ne yapalım? Nasıl edelim? Kulak verelim Rabbimize.

20. "Bilin ki, dünya hayatı oyun, oyalanma, süslen-me, aranızda övünme ve daha çok mal ve çocuk sahibi ol-maktan ibarettir. Bu, yağmurun bitirdiği, ekicilerin de hoşuna giden bir bitkiye benzer; sonra kurur, sapsarı olduğu görülür, sonra çerçöp olur. Âhirette çetin azap da vardır. Allah'ın hoşnutluğu ve bağışlaması da vardır; dünya hayatı ise sadece aldatıcı bir geçinmedir."

Mezarlıkta okumak, Ramazanda hatimler inmek, filân ya da falan hastaya okumak, dükkana asmak, birilerine anlatmak, makale yazmak, doktora yapmak, birilerine satmak, sohbetlerde konuşmak, "ben de biliyorum" demek için değil, hayatınızı bununla düzenlemek, iman etmek ve amel etmek üzere bilin ki, anlayın ki, Ben sizi tanıtıyorum. Geceniz, gündüzünüz, hayatınız, programınız konusunda Benim tanıtımıma kulak verin ki…

Bu dünya hayatı, bu denî, bu alçak hayat oyun ve eğlencedir, ziynettir, süstür, birbirinize karşı öğünme vesilesi, malda ve evlâtta çoğalma vesilesidir. Öyle değil mi? Bu dünyada yaptığınız hangi şeyin tadını ömür boyu duyabiliyorsunuz? Neyin zevki hep kalıcı bu dünyada? Bir eğlenme yeridir bu dünya. Gitmek isteyenler de gidemiyorlar. Ölmek isteyenler de ölemiyorlar, kalmak isteyenler de kalamıyorlar. Bir süstür, ziynettir bu dünya. Aranızda bir övünç sebebidir. Benim de vardı. Benimki seninkinden iyiydi gibi. Şu kadar kazandım, bu kadar topladım diye insanlar övünmeye başlarlar onunla. Mal ve evlât çokluğuyla övünüp tatmin olmadır dünya.

Sanki bir insan hayatının baştan sona evreleri anlatılıyor burada. Çocukluk, gençlik, olgunluk ve ihtiyarlık… İşte Bunun örneği aynen şunun gibidir diye bir örnek verecek bakın Rabbimiz:

Bir yağmur düşünün... İnsan ve yağmur... Ama o yağmurdan sonrası insanı ilgilendirecek.

O yağmur kendi başına yağan ve sonra unutulup gitmesi gereken bir yağmur değildir. Verimli bir ortamda bitkiler bitiren bir yağmur. Onun bitkisi çiftçiyi sevindirir, hoşuna gider. O yağmur sebebiyle nice bitkiler, nice meyveler var karşımızda. Ama sonunda:

Sonra boyun büker. Bir de bakmışsınız ki onlar boyunlarını bükmeye başlamışlar.

Sonra bakmışsınız ki sararıp solmuştur.

Sonra da çerçöp olmuş, odun olmuş, işi bitmiştir. Hep böyle olmaz mı?

Ama bu bazen on senede, bazen on ayda, bazen on günde olur. İşte dünya hayatı bu. Hepimiz için budur dünya. En sevdiğiniz yemek, doyduktan sonra anlamsızdır. En sevdiğiniz dost, hastayken beş para etmez. En sevdiğiniz çiçek, gün gelecek solacaktır. En çok sevdiğiniz insanları, gün gelecek terk edeceksiniz. İşte dünya hayatı budur. Çocukluk, gençlik derken ölüm gelivermez mi? Öyleyse ey insanlar, aklınızı başınıza alın da şunu dinleyin:

Kesinlikle bilin ki âhirette şedit bir azap var. Ama orada ikili bir durum söz konusudur. Ya bir azabı şedit ya da:

Bir mağfiret, bir bağışlanma vardır. Yani kimilerine Allah'ın mağfiret ve rızası, kimilerine de azap vardır orada. Hâlâ anlayamadıysanız, hâlâ kavrayamadıysanız bakın size bir daha söyleyeyim:

Dünya hayatı ancak aldanma vesilesidir. Aldanma vasıtası, aldanma konumudur. Oyun ve oyalanmadan ibarettir. Hayatınızı hep dünya hesabına bina ederek yaşarsanız, kesinlikle aldanıyorsunuz demektir bu dünyada. Oyunlarınızı bilirsiniz. On yaşında anlamlı olanlar, otuz yaşında anlamsızdır. İlk gerdeğe girdiğiniz günkü sevincinizi bir düşünün. Bugün ne kadar anlamsız değil mi? Okula kaydolduğunuz günkü sevincinizi, işe ilk girdiğiniz günkü sevincinizi, filân takıma ilk golü attığınızdaki sevincinizi, ilk takım elbise giydiğiniz günkü sevincinizi... İlk ev sahibi olduğunuz günkü sevinciniz bugün ne kadar anlamsız değil mi? Bugüne intikal eden hiçbir şey yok değil mi? Öy-leyse ey mü'minler, haydi bunu anlayan sizler:

21. "Ey İnsanlar! Rabbiniz tarafından bağışlanmaya, Allah'a ve peygamberine inananlar için hazırlanmış, genişliği yerle göğün genişliği kadar olan cennete koşuşun; bu Allah'ın dilediğine verdiği lütfudur. Allah, büyük lütuf sahibidir."

"Mü'minler için hazırlanmış, eni boyu gökyüzü ve yeryüzü kadar olan, yani genişliği böyle olan cennete koşun! Cennet için yarışın! Cennet isteyin Allah'tan. Cennet yolunda birbirinizi geçmeye, en önde olmaya çalışın. Hem Rabbinizin mağfiretine ve hem de eni gökler ve yer genişliğinde olan cennete koşun. "Ben cennet filân istemem! Cen-net filân anlamam! Ya Rabbi benden razı ol yeter!" demeyin sakın. Çünkü Allah cennette görülecektir. Cennetin dışında Allah'ı da O'nun rızasını da görmek mümkün değildir. Hattâ Allah'ın Resûlü, "isteyeceğiniz zaman Firdevs isteyin", diyorsa biz de onun dediği gibi yapalım. Allah'tan cennet isteyelim. Cennet için yarışalım, çocuklarımızı, hanımlarımızı cennet için yarıştıralım. Bütün imkânlarımızı cennet için kullanalım inşallah.

Tamam, cennet konusunda, Allah'ın rahmet ve mağfiretine ulaşma konusunda başkalarıyla yarışacağız. Ama önce kendimizle bir yarışa katılacağız. Nasıl mı? Dünkü Müslümanlığımızla bugünkü Müslümanlığımızı yarıştırmalıyız. Geçen ay ki Müslümanlığımızla bu aykini yarıştırmalıyız. Geçen ramazana göre bu ramazan biz nasılız? Evlen-meden önceye göre evlendikten sonra nasılız? Hacca gitmeden önceye göre hacca gidip geldikten sonra şimdi nasılız? Dünkü fakir durumumuza göre şimdi zengin olan biz nasılız? Daha iyiye, daha ileriye gitmeye, daha iyi olmaya çalışmalıyız. Hep mağfiret ve cennet için yarışmalıyız. Kazancımızda, kaybımızda ölçü hep bu olmalıdır.

Demek ki bu cennet, Allah ve Resûlü'ne inanmış ve bu imanlarının şuurunda bir hayat yaşayan insanlar için hazırlanmış bir ihsandır. Allah onu dileyen, ona ulaşmaya gayret eden, çaba gösteren ve dilediği kimselere ulaştıracaktır. Rabbimiz bu dünyada cennet isteyenlere, dünya sermayesini ona yatırım yapanlara, dünyada ona sa'y edenlere onu lütfedecektir. "Ama hayır, ben cennet istemiyorum" diyenlere veya istiyorum deyip te yalan söyleyenlere, cennet istiyorum deyip te cehenneme sa'y edenlere vermeyecektir Rabbimiz o cenneti.

"Cennet cennet dedikleri
Üç beş gılman, üç beş hûri,
İsteyenlere ver sen anı,
Bana Seni gerek Seni."

diyenlere, onu istemeyenlere verilmeyecektir cennet.

Allah ve Resûlü'ne Allah'ın istediği gibi iman etmiş ve bu imanını iddia, söz planında bırakmayarak salih ameller işleyen mü'minler için hazırlanmıştır o cennet. Bizler işte gökle yer arası genişliğindeki bu cennet için yarışacak, bu cennet için çırpınacağız. Bunu çok iyi dü-şünmek zorundayız. Acaba bu özellikler bizde var mı? Eğer yoksa o zaman ne diye bekliyoruz? Yani imanda bir eksikliğimiz, teslimiyette bir noksanlığımız mı var? Bunu çok iyi düşünmek zorundayız.

Kimmiş onlar? Allah'a inandım diyenler. Allah'la imanı birleştirenler. Yani Allah'a imanın modelini yine Allah'tan alanlar. Kendi kendimize belirlediğimiz bir iman değil… "Ben bana göre mü'minim" değil, "ben Allah'a göre mü'minim" demeliyiz. "Ben Allah'ın elçisinin pratikte örnekleyip

gösterdiği gibi Allah'a inanıyorum" demeliyiz. "Allah'ın benim hayatıma karıştığına inanıyorum" demeliyiz. "Benimle sürekli diyalog halinde olan bir Allah'a inanıyorum" demeliyiz. İşte cennetini ve mağfiretini böyle inananlara, Allah'a imanın güvencesini yaşayanlara ve de bu imanını peygamberlerinin modeliyle sürdürenlere lütfedeceğini anlatıyor Rabbimiz.

İhtiyacı olanlara buyurulur. Kim ki ben cennet istiyorum diyorsa işte buyursunlar bunları yapsınlar. Unutmayın ki Allah büyük fazl ve azamet sahibidir. Herkese yetecek, herkesi memnun edecek kerem sahibidir Allah. Yani birilerine verilince bitmez o cennet, korkmanıza gerek yoktur.

Peki bu cennete ulaşabilmek için başımıza bir takım sıkıntılar gelecek mi? Elbette gelebilecektir. Peygamberlerin başlarına nasıl bir takım sıkıntılar gelmişse, peygamber yolu yolcularının başına da elbette sıkıntılar gelecektir. Bir yokluk, bir hapis, bir sürgün olabilir. Yahut tarih içinde Rabbanilerin başına gelen başka sıkıntılar da gelebilir. İşte bu noktada şu âyet bizim en büyük teselli kaynağımız, en büyük rehberimiz olacaktır. Unutmayacağız ki bizim imtihan konumumuzu ayarlayan, tespit eden Allah'tır.

22. "Yeryüzüne ve sizin başınıza gelen herhangi bir musîbet yoktur ki biz onu yaratmadan önce, o Kitapta bulunmasın. Doğrusu bu Allah'a kolaydır."

Yeryüzünde Allah'ın istediği kulluğu yaşarken başınıza gelen herhangi bir sıkıntı, herhangi bir belâ, bir musîbet yoktur ki o, Biz bu kâinatı, bu hayatı yaratmadan önce bir kitapta bulunmasın. Başınıza gelecek hiçbir şey yoktur ki, Biz onu daha önce takdir edip bir ana kitapta, Levh-i Mahfuz'da yazmış, tespit etmiş olmayalım. Öyleyse bu kâinatta olacak her şey, başınıza gelecek her şey daha önceden belirlenmiş ve ana bir kitapta yazılmıştır. Biliyoruz ki kulluk yolunda bizim başımıza gelenler bazen kendimizden, içimizden, birbirimizden, ya da yeryüzünden olabilmektedir. Olsun. Ne olursa olsun, ne gelirse gelsin. Kesinlikle bilesiniz ki o gelenler, o imtihan sorularınız size gel-meden önce, gerçekleşmeden önce bir yasa ve yazgı olarak çok önceden Allah tarafından belirlenmiştir. Bütün bunlar bir tesadüfün eseri değildir. Sizin imtihanınızı belirleyen, bilen, takdir eden Allah'tır.

Hastalık ya da sağlık, Fakirlik ya da zenginlik… Şöyle bir hanım, böyle bir koca. Şu kadar kız, bu kadar erkek çocuk… Şöyle bir baba, böyle bir anne gibi binlerce imtihan sorumuz önceden belirlenmiştir. Bu da Allah için çok kolaydır. O zaten her şeyi baştan bilir, tam, eksiksiz, öncesiz ve sonrasız, hâsılı Allah'ça

bilir. Yani tüm kâinatın kaderini, kâinatta olacakları önceden takdir etmek Allah için çok kolaydır. İşte bu bilgisiyle beni nasıl imtihan edeceğini bana haber veriyor. Bugün, yarın, otuz yıl sonra benim başıma neler gelecek? Ben bunu bilmem ama Rabbim bilir. Daha ben ana karnındayken takdir etmiştir Rabbim. Öyleyse bundan sonra artık korkmaya, endişe etmeye gerek yoktur. Ezelde Rabbimiz tarafından bizim hakkımızda yazılan neyse, başımıza gelecek olan odur. Yazılanlardan kurtulmamız da mümkün olmayacaktır.

Rabbimizin bir başka yasası gereği tedbirimizi almayı da ihmal etmeyeceğiz. Başımıza gelecekler konusunda Rabbimize teslim olacağız. O nasıl isterse öylece imtihan edeceğini bilmeli ve O'nun dedikleri doğrultusunda o imtihana cevap vermeliyiz. Hastalıkla imtihan olunduğumuz zaman feryad etmemeliyiz. Yoklukla imtihan olunduğumuz zaman isyan etmemeliyiz. Zenginlikle imtihan olunduğumuz zaman kendimizden bilip şımarmamalıyız.

Peki niye böyle yapıyor Rabbimiz? Yani niye önceden takdir ediyor bizim kaderimizi? Bunu bize niye haber veriyor? Şöyle bir soru aklımıza geliyor burada: Madem ki benim başıma gelecekler önceden belli, o zaman ben ne yapmalıyım? Bakın sebep şuymuş:

23. "Bu, kaybettiğimize üzülmemeniz ve Allah'ın size verdiği nîmetlerle şımarmamanız içindir. Allah, kendini beğenip öğünen hiç kimseyi sevmez."

Kaybettiğiniz şeylere üzülmeyesiniz, başınıza gelenlerden dolayı eseflenmeyesiniz, olup bitenlerden dolayı üzülmeyesiniz, "Keşke şöyle yapsaydım! Keşke böyle yapmasaydım! Vah! Tüh!" demeyesiniz, Allah'ın size verdiği nîmetlerden ötürü şımarmayasınız diye. Yani başınıza gelenler istemediğiniz cinstense kahrolmayın, mahvolmayın. Yok eğer sevdiğiniz cinsten şeyler başınıza gelmişse, o zaman da şı-marmayın. Eviniz yandı mı mahvolmayın, bir eve daha mı sahip oldunuz şımarmayın. Oğlunuz öldü mü kahrolmayın, oğlunuz olduğu zaman da şımarmayın. Çünkü Allah kendini beğenip öğünen kimseleri sevmez. Sözlerinde, yürüyüşünde, tavırlarında, hareketlerinde, insanlara bakışlarında şımarıp büyüklenen insanları Allah asla sevmez.

Müslümanın başına bu dünyada iyi şeyler de gelebilir, kötü şeyler de gelebilir. Başına istemediği cinsten bir kısım sıkıntılar, belâlar, bir kısım nîmetler de gelebilir. Rabbimiz bunu önceden takdir buyurmuştur. Böyle bir durumda gerçek Müslüman, Allah'ın istediği tavrı gösterebilen kimsedir. Belâlar ve

musîbetler karşısında sabredebilen, iyilikler ve nîmetler karşısında da şükredebilen kimsedir mü'min. Yani Allah'ın kendisine bir imtihan sebebi olarak takdir buyurduğu sıkıntıları sabra dönüştürebilmesini, iyilikleri ve nîmetleri de şükre çevirebilmesini bilen kimsedir Müslüman. Çünkü sıkıntıyı da, nîmetleri de veren Allah'tır. Bize düşen sadece teşebbüsten başka bir şey değildir. O halde nîmetlerle şımarmak ta, belâlarla yıkılmak ta doğru değildir. Ba-kın Rasulullah Efendimiz bir hadislerinde bu hususu bize çok hoş anlatır:

"Müslümanın işine şaşılır. Çünkü ona bir nîmet gelir, şükreder sevap kazanır. Ona bir sıkıntı gelir, ona da sabreder, yine sevap kazanır."

Demek ki Rabbimiz belâlar anında üzülen, nîmetler anında da şımaranları sevmiyor. Unutmayacağız ki en mütenasip imtihanı yapan Rabbimiz, bazen bize vererek imtihan edecek, bazen de alarak imtihan edecektir. Rabbimizin gerek vererek, gerekse alarak ne tür bir imtihanıyla karşı karşıya kalmışsak onun gereğini yerine getirmeliyiz. Yani her ikisine de teslim olup kulluğumuzu sürdürmeliyiz. Çünkü her iki halde de o Rabb, biz kuluz. Bunu hiçbir zaman unutmayacağız.

24. "Bunlar cimrilik ederler ve insanlara da cimrilik yapmalarını söylerler. Allah'ın buyruğundan kim yüz çevirirse bilsin ki, Allah şüphesiz müstağnî ve övülmeye lâyık olandır."

Bunlar, bu Allah'ın sevmediği insanlar cimrilik ederler ve çevrelerine de cimrilik yapmalarını öğütlerler. Kendileri cimri oldukları gibi, başkalarına da cimri olmalarını emrederler. Bu insanlar ellerindeki tüm nîmetleri Allah'tan değil de kendilerinden bildikleri için, onları Allah kullarıyla, fakirlerle paylaşmadan yana olmazlar. Allah'ın kendilerine verdiklerinden fakirlere vermek hoşlarına gitmez onların. Fakirlerle birlikte olmaz, garibanlarla oturup kalkmazlar. Kendileri cimri oldukları için herkesin kendileri gibi cimri olmasını isterler. Kim böyle yaparak Allah buyruğundan yüz çevirirse, kim infaktan, Allah için paylaşmadan, Allah için mütevazı olmaktan yüz çevirirse, yani kim Allah'ın verdiklerini Allah'a kullukta kullanmazsa, şunu kesinlikle bilsin ki Allah Ğanî'dir, zengindir. Allah'ın sizin mallarınıza, mülklerinize asla bir ihtiyacı yoktur. Bedenlerini, zamanlarını, nefeslerini, bilgilerini Allah yolunda harcamayan cimrilere Allah'ın ihtiyacı yoktur. Allah'ın sizin bedenlerinize bir ihtiyacı yoktur. Allah'ın kendi yolunda çalışıp çabalamalarınıza ihtiyacı yoktur. Allah zengindir, Hamîd'dir. Allah kendi ken-dini övendir. Sizlerden hiçbiriniz Allah'ı övmese, Allah'a hamd etmese bile Allah kendi kendine hamdedendir. Göklerde ve yerdeki varlıkları Allah'ı övmekte, hamd etmektedir. Öyleyse Allah'ın hamde ihtiyacı yoktur. Hamde ihtiyacı olan, infaka ihtiyacı olan, Allah

yolunda gayrete ihtiyacı olan sizlersiniz.

25. "Andolsun ki peygamberlerimizi belgelerle gönderdik; insanların doğru hareket etmeleri için peygamberlere kitap ve ölçü indirdik; pek sert olan ve insanlara birçok faydası bulunan demiri var ettik. Bu, Allah'ın dinine ve peygamberlerine görmeksizin yardım edenleri meydana çıkarması içindir. Doğrusu Allah kuvvetlidir, güçlüdür."

Andolsun ki Biz Resullerimizi apaçık belgelerle, apaçık âyetlerle, apaçık kanıtlarla gönderdik. Hakkı, doğruyu, gerçeği net ve açık bir şekilde insanlara anlatan, gösteren âyetlerle, yahut da peygamberlerimizi destekleyen âyetlerle onları gönderdik. Aynı zamanda o peygamberlerle beraber insanlara kılavuzluk yapacak, onlara hakkı, cennet yolunu, sırat-ı müstakimi gösterecek, onları dosdoğru Allah yoluna, cennet yoluna iletecek kitaplar da gönderdik.

Bir de ölçüyü, dengeyi indirdik. Hakkı bâtılı açıklayan, hakkı bâtıldan ayıran, hakkın ve bâtılın ne olduğunu belirleyen bir ölçü de indirdik. Ne için yapmış bütün bunları Rabbimiz? İnsanlar adâlet içinde olsunlar diye. İnsanlar hakkı, doğruyu, adâleti bilsinler de Allah'ın istediği biçimde adiller olsunlar, yeryüzünde Allah'ın istediği gibi bir adâlet uygulasınlar, insanlar arasında adâletle hükmetsinler, insanları adâletle ayakta tutsunlar, insanlara adâleti emretsinler, adâletle ayakta dursunlar diye.

Allah peygamberlerini bir kitapla göndermiştir. Her peygamberin kitabı mı var ki? Demeye kimsenin hakkı yoktur. Çünkü kitap denince onun yazılı bir metin olması gerektiğini kim söylemiş? Kitabın yazılı olma şartı yoktur. Kitabımızın başka âyetlerinin beyanına göre Rabbimiz tüm peygamberlerine mutlaka vahiyde bulunmuştur. Her peygambere hayatlarını düzenleyecek bilgi ulaştırmıştır.

Bakın En'âm sûresinin 84, 85 ve 86. âyetlerinde Rabbimiz peygamberlerini art arda sıralar. İshak, Yakub, Nuh, Dâvûd, Süleyman, Eyyub, Yusuf, Mûsâ, Harun, Zekeriya, Yahya, Îsâ, İlyas' ı (a.s) saydıktan sonra da buyurur ki:

"İşte kendilerine kitap, hüküm ve Peygamberlik verdiklerimiz bunlardır. Kâfirler onları inkâr ederlerse, inkâr etmeyecek bir milleti onlara vekil kılarız."

(En'âm 89)

Halbuki bu elçilere yazılı bir kitap verildiğini bilmiyoruz. Öyley-se kitap için yazılı olma şartı yoktur. Kitap yazılı olma şartı olmadan yasadır, yazgıdır, hayat programıdır. Her bir peygamberle beraber Velî olan Rabbimiz, velâyeti altındaki kullarına yasalarını, isteklerini göndermiş, bildirmiştir ki, onların tümüne kitap diyoruz.

Peygamberler, kitaplar gönderilmesinin, mizanın indirilişinin sebebi birey ve toplum hayatında adâletin uygulanmasıdır. Fert ve toplum hayatında bu kitap uygulanmalı ki, adâlet açığa çıksın. İnsanların bireysel, toplumsal hayatlarında, ekonomik dünyalarında, hukuklarında, eğitimlerinde ve hayatlarının her bir alanında adâletin açığa çıkması için bu kitabın uygulanması gerekmektedir. Yani bu kitap sadece insanların vicdanlarına hitap eden bir kitap değil, tüm toplum hayatını düzenleyecek bir kitaptır. Tüm bireysel ve toplumsal ilişkileri, tüm bireysel ve toplumsal hakları ve görevleri en âdil bir şekilde belirleyecek olan bu kitaptır. Tüm bireysel ve toplumsal problemlerin çözümü bu kitaptadır. Bulunduğunuz her bir ortamda hangi problem, hangi hak gündeme gelirse gelsin. Kadın hakkı mı, erkek hakkı mı? İşçi hakkı mı, işveren hakkı mı? Öğretmen, öğrenci hakkı mı, ana-ba-ba hakkı mı? Allah hakkı mı, kulların hakkı mı? Bunu ancak bu kitap çözecektir. Bunun dışında bunları çözeceğine inandığımız başka hiçbir kaynak yoktur.

İnsanlar her şeyin ölçüsünü bir üst varlıktan, her şeyi bilen bir yüce varlıktan almak zorundadırlar. Evlenmede, boşanmada ölçü Allah'tandır. Sevmede, küsmede, kazanmada, harcamada, ana-baba olmada, sosyal, siyasal, ekonomik, hukuksal yapılanma alanında ölçü, her alanda ölçü Allah'tandır. Denge Allah'tandır. Bu ölçüye, bu dengeye uymayan insanlar ölçüsüz ve dengesizdirler.

Bu kitapla birlikte ince bir adâlet terazisi de indirmiştir ki, o her şeyi ölçer, her konuda ölçüyü vazeder. Tüm hakları o belirler. Tüm a-mel ve hareketleri, tüm tavır ve davranışları o mizana vurur. Her şeyi o dengeye getirir. Kitap, kendisine arz edilen şeylerin doğruluğunu, bâtıllığını ölçüp biçip ortaya koyma makamındadır.

Meselâ bu amel Allah'ın rızasına uygun bir ameldir, ama şu öyle değildir. Şu Allah'ın razı olduğu sistemdir, ama bu değildir. Şu kıyafet Allah'ın razı olup

istediği kıyafettir, bu Allah'ın istediği kıyafet değildir. Allah'ın istediği kazanma harcama şöyledir, böyle değildir. Allah'ın istediği düğün, kazanç, terbiye, çocuk eğitimi, tapınma, ulviyet, kutsiyet, zikir, takva modeli şöyle olmalıdır, böyle olmamalıdır de-me yetkisine sahiptir bu kitap.

Rabbimiz bu kitapla ince bir adalet terazisi indirmiştir. Her şeyin ölçüsünü bu kitap belirleyecektir. Yani tüm hayat bu kitaba arz edilecek, bu kitabın terazisine konulacak. Bu kitabın tasdik ettiği, tamamdır, doğrudur, münasiptir dediği doğru olacak, yanlıştır dedikleri de yanlış olacaktır.

Veya bu mizan ile kastedilen şey, bu kitabın sosyal hayatta uygulanan ve terazi gibi her şeyi yerli yerine oturtan, her şeyi en güzel ve en doğru biçimde tartarak hak ve bâtılın, doğru ve yanlışın, zulüm ve adâletin farkını ortaya koyan, her şeyi ortaya çıkaran şerîat olduğu söylenmiştir. Yani bu kitabın pratiği anlamına gelen şerîat hayata hakim oldu mu, her şey dengeye gelecek. Her şey, tüm hayat yerli yerine oturacak. Her inanç, her düşünce, her anlayış, her amel tartılarak sonucunun ve değerinin ne olduğu açıkça ortaya dökülecektir.

Onun içindir ki kendi hayatlarının, kendi düşüncelerinin, kendi anlayışlarının, kendi yasalarının bâtıllığının, boşluğunun açığa çıkacağından korkanlar, Kur'an'ın ortaya koyduğu bu mizanın, yâni onun öngördüğü, onun ortaya koyduğu şerîatın uygulanmasına izin vermi-yorlar. Bu mizanın, bu terazinin açığa konmasına tahammül edemi-yorlar. Zira Allah'ın koyduğu ve milim şaşmayan bu terazide gerek kendileri, gerekse kendi yaptıkları sosyal kanunları tartıldığı zaman, onunla mukayese edildiği zaman kendilerinin de, yaptıkları kanunların da beş para etmediği açığa çıkacaktır. İşte bundan korkanlar bu terazinin ikâmesine izin vermiyorlar. Allah'ın sisteminin uygulanmasına imkân tanımıyorlar. Yeryüzünün en küçük bir bölgesinde, en ufak bir köyünde bile bunun uygulanmasına tahammülleri yoktur adamların.

Bunlar kesinlikle biliyorlar ki, yeryüzünün en küçük bir köyünde bile bu şerîat uygulanmaya başladığı zaman tüm dünyanın ekonomistleri, tüm dünyanın hukukçuları, tüm dünyanın sosyal bilimcileri bu köye gelerek uygulanan bu sistemin eşsizliğini, mükemmelliğini görecek ve diğer sistemlerin ve anlayışlarınsa onun yanında hiçbir değer ifade etmediklerini görecek ve bunu anlayacaklardır. İşte tüm dünya kâfirleri, tüm dünya müstekbirleri bundan korktukları için, Kur'-an'ın pratiği diyebileceğimiz bu şerîatın, bu terazinin, bu mizanın hayata hakim olmasını istemiyorlar. Dünyanın en küçük bir köyünde, en

ufak bir kasabasında bile bunun uygulanmaya başlamasına izin ver-miyorlar. Anlatılmasına izin veriyorlar. Belki tebliğine müsaade ediyorlar ama uygulanmasına asla. Çünkü uygulanmayan bir sistemin anlatılması ve insanlar tarafından kabullenmesi de mümkün olmayacaktır. Şu anda bu mizanın, bu İslâm şerîatının tümüyle uygulandığı örnek olarak gösterebileceğimiz bir karış toprak yoktur yeryüzünde. Sadece teorik olarak anlatılanlar vardır ve bir zamanlar bu sistem yaşanmıştır demenin dışında yapabileceğimiz bir şey de yoktur.

Âyetin devamında da Rabbimiz kendisinin gönderdiği ölçülere uymayanlar için bakın şöyle buyuruyor:

"Yine bir de Biz demiri indirdik, demiri yarattık ki onun içinde çok büyük şiddet vardır ve aynı zamanda insanlar için onda bir menfaat vardır." Bir de demir yaratmıştır Allah. Bir de demiri farz kılmış, var kılmıştır Rabbimiz. Hakikaten bizi bu dünyada yaratan Rabbimiz bizim bu dünyada neye ihtiyacımız varsa, onu da bu dünyada bulundurmuştur. Herhalde madenler içinde en çok gereksinim duyulan şey demirdir. Bizim ihtiyaçlarımızı bizden daha iyi bilen Rabbimiz, bu dünyada bolca demir yaratmıştır. Meselâ bu dünyada bizim en çok muhtaç olduğumuz havayı, suyu çok yaratmıştır. Bu dünyada en çok bulunan nîmetler bunlardır.

Demirin içinde bir şiddet vardır. Eğer bu dünyada insanlar bu dünyanın sahibine boyun eğmezlerse, o zaman demir onlar için bir şiddet, bir ceza unsuru olarak kullanılacaktır. Bıçak olarak, kılıç olarak, top, tüfek, tank olarak. Ama onda bunun dışında insanlar için başka menfaatler de vardır. İnsanların bu dünyada rahat bir hayat ya-şamaları için gerekli olan teknolojik eşyaların yapımı bu demirden olacaktır. İş makineleri bu demirden yapılacaktır. Bu demiri insanlar kullanacaklar, ondan istifade edecekler, ama ulaştıkları rahatlıkları ve teknolojik güçleriyle Rabblerine kafa tutmaya, O'na isyan etmeye kalkıştıkları zaman da bu demir dünyada onları cezalandırma unsuru olacağı gibi, âhirette de onların başlarını ezecek demirden tokmaklar olacaktır.

Dünyada peygamberlerin gönderildikleri hakkın, hakikatin ikâmesinde kullanılacak bir demirden söz ediliyor. İnsanların yeryüzünde Allah'a kul olmalarına, insanların yeryüzünde Allah'ın gönderdiği adâleti ve kulluğu uygulamalarına kim engel olmuşsa, işte orada demir gündeme gelecektir. "Bak böyle yaparsan, demir var ha!" denilecektir. Öyleyse sûrenin adını aldığı demiri yerinde kullanmamızı isti-yor Rabbimiz. Bıçağın nerede kullanılması gerektiğinin ölçüsü de yine Allah'tan olacaktır. Onunla ekmek mi kesilecek,

yoksa adam mı kesilecek? Bunu Allah söyler. Meselâ Dâvûd (as) zırh yaparak demiri kullanmıştır.

Böylece O'na kim yardım eder? O'nun yardımına kim nail olur? Kendisine, kendi dinine, resullerine kim sahip çıkıp yardım eder bunu ortaya çıkarmak, açığa çıkarmak için. Görmedikleri halde peygamberlerinin gıyaben kendilerine verdikleri haberlere iman edip onlara nasıl yardım edeceklerini ortaya çıkarmak için. Allah elbette güçlüdür, Azîzdir. Yani Allah öyle etkin ve egemendir ki, nasıl isterse öylece hareket edecek ve yardım edecektir. Böylece gıyaben kendisine inanan, kendisine ve dinine arka çıkan insanları ortaya çıkarmıştır Rabbimiz.

Ama sakın ha sakın, bu Allah'ın sizin yardımınıza muhtaç olduğu, peygamberlerin sizin desteğinize muhtaç olduğu zehabına götürmesin. Kesinlikle bilesiniz ki Allah Gavî'dir, Azîz'dir. Mutlak galiptir, yenilmezdir. Kimseye ihtiyacı yoktur O'nun. Sadece kendilerine verilen bu imkânları kendi dinine, elçilerine destekte mi kullanacaklar, bunu ortaya çıkarmak içindir bunun sebebi.

26. "Andolsun ki Nuh'u ve İbrahim'i Biz gönderdik; ikisinin soyundan gelenlere peygamberlik ve kitap verdik; soylarından gelenlerin kimi doğru yoldadır, birçoğu da yoldan çıkmıştır."

Muhakkak ki Biz daha önce Nuh'u ve İbrahim'i peygamber olarak gönderdik. Allah bir dönem sapan topluma, vahyin ışığını kaybeden insanlara Nuh'u elçi olarak göndermiştir, İbrahim'i de. "Onların soylarından gelenlere de risâlet ve kitap verdik." Onların soylarından gelenlerin bir kısmı bu peygamberlere tâbi oldular, bu peygamberleri ve onlara gönderdiğimiz kitapları rehber kabul edip hidâyete ulaştılar, bir çoğu da yoldan çıkmışlardır. Allah'ın kendilerinin hidâyeti için gönderdiği bu peygamberler ve kitaplarla kimileri yol buldu, "tamam ya Rabb" dediler, cennet yolunda olmayı bildiler, kimileri de fâsıklar olarak yoldan saptılar. İnsanların pek çoğu bu elçilerimize ve kitaplarımıza inanmıyorlar. Bundan sonraki âyette bu peygamberler silsilenin devamını anlatacak Rabbimiz:

27. "Onların izleri üzerinden peygamberlerimizi art arda gönderdik; Meryem oğlu Îsâ'yı da artlarından gönderdik ve ona İncil'i verdik; ona uyanların gönüllerine şefkat ve merhamet duyguları koyduk; üzerlerine Bizim gerekli kılmadığımız fakat kendilerinin güya Allah'ın rızasını kazanmak için ortaya attıkları rahbaniyete bile gereği gibi riâyet etmediler; içlerinde inanmış

olan kimselere ecirlerini verdik; ama çoğu yoldan çıkmışlardır."

"Onların izleri üzerinde, onların soylarından art arda, peş peşe peygamberler gönderdik. Meryem oğlu Îsâ'yı da artlarından gönderdik. Îsâ'ya incili verdik." Daha sonraları aslı esası bozulan, şu anda orijinali hayatta olmayan İncil. Onu izleyenlerin kalplerine bir şefkat ve merhamet koyduk. Demek ki İncil ile beraberlik, Allah'ın kitabıyla diyalog, kalpte şefkat ve merhamet meydana getirirmiş. Sizler ey Kur'-an'la beraber olduğunu iddia edenler, ne kadar şefkat ve merhamet sahibisiniz? Onların kalplerine bir ince ruhluluk koyduk.

Kendilerinin bir bid'at olarak ortaya çıkarıp ihdas ettikleri ruhbanlığa gelince Biz onlara ruhbanlığı farz kılmamıştık, öngörmemiştik de onlar bunu kendi kendilerince çıkardılar. Yani bu bir emir değildi. İnsanlar dilerlerse onu kullanabileceklerdi. Herkesin ruhban olması istenmeyecekti. Kimileri ruhban olabilecek, kimileri onun dışında olabilecekti.

Lâkin onlar bunu bid'atleştirdiler. Özünü bozdular, içini boşalttılar. Yeni bir şekil kazandırdılar ona. Allah'ın istediğinin, dediğinin dışına taşırdılar. Bakın Allah buyuruyor ki, "Biz onlara bunu yazmamıştık. Ancak Allah'ın rızasını emretmiştik. Onu talep etmelerinin yollarını göstermiştik. Ama bu adamlar bunu onunla Allah'ın rızasını kazanabilmek için kendileri uydurdular. Böylece Allah'ın rızasını kazanırız" dediler. "Allah'ı bununla razı edebiliriz. Allah'ın rızasını kazanma konusunda bunun dışında bize yol kalmamıştır" diyerek bunu kendilerine farz ettiler. Kendilerini buna mecbur ettiler.

Ruhbaniyet, ruhbanlık, rahabe fiilinden gelir ki Allah'tan, Allah'ın hesabından, sorgulamasından, âhiretten korkmak anlamına gelir. İşte bu korkunun gereği olarak ta kişinin kendisini insanlardan, toplumdan tecrit ederek, kendisini sosyal hayattan soyutlayarak, bir kısım dünya nîmetlerinden vazgeçerek, zevklerinden uzaklaşarak bir kenara, dağ başlarına, manastırlara çekilerek münzevi bir hayat yaşamasının adıdır.

Rasulullah Efendimizin beyanlarına göre Hristiyanların hayatında bu ruhbanlık, mubahtı. Tevrat'ta olduğu gibi kişi bir kenara çekilip dinini yaşayabilirdi. Ama Hristiyanlar Allah'ın kendilerine mübah kıldığı bu ruhbanlığı bozdular, gâyesinden saptırdılar. Allah onu kendilerine farz kılmadığı halde öyle büyük bir ehemmiyet yüklediler ki, sanki farzmış gibi değer verdiler. Ama

sonradan kendi verdikleri bu değere kendileri de riâyet edemediler.

Sonunda akla hayale gelmeyecek nice tavırlar ortaya çıkardılar. Kendi kendilerine onu bayraklaştırdılar ama kendi takdir ettikleri gibi ona riâyet de edemediler. “Biz ruhban olmak zorundayız” dediler, ama olamadılar. Ancak Allah’ın dediği gibi olsalar olurdu. Keşke zorlanınca vazgeçselerdi. Üç sene evlenmeden durabildilerse, dördüncü sene vazgeçiverselerdi. Ölünceye kadar zorunlulukları yoktu. Veya becerebilenler, sabredebilenler evlenmeseydi de, beceremeyenler evlenseydi. Rahibelere böylece zulmetmeselerdi. Sonra şu günah duvarlarının önünde işledikleri olmasaydı. Söylediklerini kendileri de duymamış olsalardı. Böylece Allah’ın kendilerine söylemediklerini söylenmiş kabul etmelerinden dolayı bir acziyet sonucunda tattıkları bu rezilliklerini tatmamış olsalardı.

Halbuki nelerine gerekti ki, onsuz olmaz diye kendi kendilerine bir ruhbanlık icat etmişlerdi? Hâşâ Allah’ı razı etme yollarını onlar Allah’tan daha mı iyi biliyorlardı? Allah bundan razıdır derken neye dayanıyorlardı? Neydi bu adamların anlamaya çalıştıkları? Neydi dertleri? Sonunda kaybedenler, aldananlar, yorulanlar onlar olmadı mı?

Peki biz ne anlayacağız bundan? Bize ne diyor bu âyet? Allah bunu bize niye haber veriyor? Ya da bu âyet bizim kitabımızda niye var? Bize ne bu Hristiyanların böyle yaptıklarından? Onlarla alâkalı lüks bir tarihî bilgi mi aktarıyor Rabbimiz bize? Hayır hayır, bu âyet bize şunu anlatıyor: “Ey bu kitabın muhatabı olan müslümanlar! Dikkat edin! Hayat programınızda sorumluluklarınızın alanını da, birimlerinizi de Allah ayarlamalı! Allah belirlemelidir! Sizler kendinizi bu konuda yetkili zannetmeyin! Allah ne demişse, nasıl demişse o kadar! Onun belirlediği sınırları aşmayın! Kraldan fazla kralcılık yoktur. Yani hayatınızın kurallarını koyma konusunda sizler değil Allah yetkilidir. Öyley-se ey kendi hayatlarına kendileri kural koymaya çalışanlar, bu işten vazgeçin!” Bir başka deyişle: “Ey kendi kendisinin Rabbliğine soyunanlar! Bu işten vazgeçin! Bu sevdadan vazgeçin! Değilse eğer sizler de onlar gibi Rabbinizi diskalifiye ederek kendi hayatınıza kurallar koymaya kalkışırsanız, onlardan daha rezil olursunuz.”

Hangi konularda meselâ? Ev, bark konusunda. Bir bakın evlerinize... Peygamber ne kadar sade ve rahat yaşıyorken, sizler ne haldesiniz? Ne durumdasınız? Nasıl zorluklara, nasıl meşakkatlere sokmuşsunuz kendinizi bir

bakın? Düğünleriniz, evlenmeleriniz konusunda mı? Allah'ın isteyip de elçisinin hayatında, pratikte gösterdiği kolaylıkla sizinkiler aynı mı? Ona göre ne kadar külfete sokmuşsunuz kendinizi değil mi? İkramlarınız, kazanmalarınız, harcamalarınız konusunda kendi başınıza büyük büyük dertler açıp, sıkıntılara giriftar olmamış mısınız?

Veya meselâ şu anda ihtiyaç dediğimiz, onsuz olmaz dediğimiz şeyler acaba gerçekten ihtiyaç mıydı da kendimizi onların zebunu yaparak sıkıntılara soktuk? Şu onsuz olmaz dediğimiz, hayatımıza kendi ellerimizle diktiğimiz âdetlerimiz, örflerimiz yönetmeliklerimiz bizi perişan etmiyor mu? Nice alışkanlıklarımızla sonunda kendi kendimizi çaresizlikler içine atmadık mı? Müslümanlık budur diye, Allah bu-nu istiyor diye, insanlar olmadık şeylerle başlarına belâlar satın almı-yorlar mı? Meselâ kitaptan önce, kitabı okumadan önce kitaplıkları dert edinmiyorlar mı? Aman efendim, çok kitaplarımız olsun, ilim yapacağız. Aman efendim, büyük evlerimiz olsun, sohbetler yaparız. Çok çok paramız olsun, hizmet eder, kulluk yaparız diyerek kendi kendilerini sıkıntılara sokmuyorlar mı? Yani birilerine bir şeyler anlatacaklar da yer mi bulamadılar? Allah'ın arzı geniş değil mi? Okuyacaklar da kitap mı bulamadılar? Kulluk yapacaklar da imkân mı bulamadılar? Allah'ın bizi sorumlu tutmadığı şeylerle niye boğuyoruz kendimizi?

Vazgeçelim bu sevdalardan da, Allah bizi neyle sorumlu tut-muşsa, bize hangi sorumluluklar yüklemişse onların peşinde olalım, değilse kesinlikle bilelim ki çekemeyeceğiz. Unutmayalım ki, Allah bir kişinin cebindeki parası kadar ona yük yüklemektedir. Fakir birisi, zengin birisinin sorumluluğunu yüklenirse ezilmez mi bunun altında? Kendi çocuklarının eğitimiyle sorumluluğunu unutup, pek çok çocuğun eğitimiyle kendisini sorumlu hisseden kişi ezilmez mi bunun altında? Öyleyse sorumluluklarımızı Allah belirlesin.

Bizler de şu anda kimi şeyleri bayraklaştırıyoruz. Meselâ kitabımızın kimi âyetlerini, kimi hükümlerini bayraklaştırıp ön plana çıkarmaya çalışıyoruz. Kimi Müslümanlar cumayı, kimileri devleti bayraklaştırıyorlar. Kimileri Dâr'ul Harp konusunu, kimileri cihad, kimileri cemaat, kimileri biat konusunu bayraklaştırıyorlar. Ön plana çıkardıkları bu konulara sonunda kendileri de riayet edemiyorlar. Sonunda iddialarını yemek zorunda kalıyorlar. Kitabın tüm âyetleri aynı değere sahip olduğu halde, onlardan kimilerini ön plana alıyor, ötekilerden farklı değer veriyorlar. Ama maalesef sonra da kendi verdikleri değere kendileri de riâyet edemiyorlar.

Buradan anlıyoruz ki Allah'ın rızası ancak O'nun istediği şekilde, O'nun belirlediği yollarla kazanılabilir. Değilse insanlar Allah yasalarını bir tarafa bırakarak kendi kafalarından bir kısım ibadet şekilleri, bir kısım ilke ve prensipler belirleyerek onlarla Allah'ın rızasını asla kazanamazlar.

"Ümmül mü'minin Ümm-i Abdillah Aişe-i Sıddıka (r.a) dan: Demiştir ki, Rasûlullah (s.a.v) Efendimiz Hazretleri şöyle buyurdu: "Her kim bizim işimizin (Yani dini-mizin) içinde ondan olmayan bir şeyi ona sokar (veya ortaya çıkarırsa) o merduttur."

Hadisi Buhâri ve Müslim birlikte rivâyet etmişlerdir. Müslim'in bir başka rivâyetiyse şöyledir:

"Her kim bu dinimize uygun olmayan bir amel ya-parsa o ameli merduttur, kabul edilmez"
(Buhâri, Kitabu'L Buyu 3/24)
(Müslim, Kitabu'L Ekdiye 3/1343)
(Ebu Dâvud, Kitabu's Sünne 4/280)

Allah'ın Resûlü buyuru ki kim ki bizim işimizden, bizim dinimiz-den olmayan bir şeyi ortaya çıkarırsa o merduttur, reddedilir. Bundan anlıyoruz ve inanıyoruz ki dinde söz sahibi Allah ve Resûlüdür.

Ve yine anlıyoruz ve inanıyoruz ki din tamamlanmış ve kemale erdirilmiştir. Onun eksiği ve fazlalığı yoktur. Rasûlullah efendimizin hayatında din tamamlanmıştır ve artık ondan sonra bu dine ne ilave ne de çıkarımlar kabul edilmeyecektir. Mâide sûresinde de Rabbimiz bu hususu ortaya koymuştur:
"Bugün, size dininizi bütünledim, üzerinize olan ni-metimi tamamladım, din olarak sizin için İslâmîyet'i beğendim."
(Mâide 3)

Evet âyetten ve hadisten öğreniyoruz ki din tamamlanmıştır. Ve yine anlıyor ve iman ediyoruz ki insanlar bu dini yaşama konusunda mutlak sûrette Allah ve Resûlüne müracaat etmek zorundadırlar. Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine müracaat etmeden bu dine girmek de bu dini yaşamak da mümkün değildir. Allah'ın istediği bir kulluğu yaşamanın ve sonunda aksal gayemiz olan cennete rızaya ulaşmanın yolu Allah'ın kitabına ve Resûlünün

sünnetine uygun amel işlemekten geçer.

İşte bu din konusunda inanç olarak amel olarak dinde olmayan, dinin aslı olan kitap ve sünnette olmayan bir şey icat ve icra etmek bid'attir ve merduttur. Kitap ve sünnetin demediği her türlü inanç, ibâdet, fikir ve hareketlerin tümü uydurmadır.

Dinin tümünü Allah'ın Resûlü yaşadığı için bu dinin tümüne birden sünnet diyebiliriz. Rasûlullah'ın bizzat yaptığı, söz olarak söylediği yahut da yapılıp söylenmesine izin verdiği şeylerin tümüne birden sünnet diyoruz. Yalnız bu anlamıyla sünnet din manasına kullanılmıştır. Yoksa öğle namazının sünneti ya da çocuklarımızı sünnet ettirme manasında anlaşılmamalıdır.

İşte dinin tümü manasına kullanılan bu sünnet kabul ve ret açısından, iman ve inkar açısından ikiye ayrılır. Bir başka ifadeyle zaman ve miktarları belli olup olmaması açısından ikiye ayrılır.

a: Vâcipler,
b: Nâfileler.

Vâcipler; mutlak sûrette yapılacak olanlardır. Yani yapılması ve yapılmaması kesin olanlardır. Meselâ namaz mutlaka kılınmalıdır. İçki mutlaka içilmeyecektir. Zekât mutlaka verilecek, faiz mutlaka terk edilecektir. İşte bu konuda değişiklik mutlak sûrette küfürdür. Çünkü miktarları ve zamanları bellidir bunların. Meselâ Ramazan orucu Ramazan ayında ve miktarınca tutulmalıdır. Zamanı ve miktarı belli olan bu ibâdetin zamanını değiştirip bir başka aya aktarmak veya miktarını değiştirmek küfürdür.

Nâfilelere gelince bunlar zaman ve miktarları Allah tarafından belirlenmemiş Allah ve Resûlü tarafından serbest bırakılmış din bölümüdür. Yani zaman ve miktarları Allah ve Resûlü tarafından belirlenmemiş ve yapabildiğimiz kadar yapmamız istenen bölümler. Meselâ zekâtın dışında infak edin denmiş ama zaman ve miktarı belirtilmemiştir, yapabildiğiniz kadar infak edin denmiştir. Veya farz namazların dışında nâfile kılın ama yapabildiğiniz kadar. Zaman ve miktarı belirtilmemiştir. Allah'ı zikredin, Allah'ı tesbih edin, istiğfarda bulunun, kitap ve sünnetle ilgilenin ama yapabildiğiniz kadar denmiş zaman ve miktarları belli edilmemiştir. İşte zaman ve miktarları Allah tarafından belirlenmemiş bu nâfileleri de ikiye ayırıyoruz.

a: Ya ibâdâtla ilgilidir bunlar,
b: Yahut da edeple ilgilidir.

Edeple ilgili olanlar Rasûlullah Efendimizin vaktini, miktarını ve şeklini kesin olarak tespit etmediği edep ve davranışlarla ilgili sünnetlerdir. Meselâ sabah kalkınca ne yiyeceğiz? Şekli adedi ve zamanı kesinlikle tespit edilmiş olan sabah namazının aksine sabah yemeği hususunda geniş alanlı bir emir verilmiştir. Yani sabah yemeğinde içki olmamalı israf olmamalı ama bu geniş çerçeve içinde helâl olanlardan şunun ya da bunun yenilmesi bid'at değil caizdir. Veya meselâ elle yenecek yerde çatalla, kaşıkla yemek veya oturarak yenilecek yerde masada yemek edebe müteallik bir mesele olduğu için bid'at değil belki edepsizliktir, edebe mugayir bir harekettir diyoruz. Meselâ ilmî ve teknik buluşlar, daha önce olmayan, Rasûlullah döneminde bulunmayan uçak gibi, tren gibi, arabaya binmek gibi bir takım teknik ve sınai gelişmeler bid'at değildir belki edepsizliktir. Yani Allah'ın Resûlü uçağa binmedi şimdi biz binersek buna bidat değil belki edebe mugayir bir iş diyebiliriz. Çünkü bunun ibâdetle her hangi bir ilgisi yoktur yani.

Nâfilelerin ibâdâtla ilgili olanlara gelince işte bid'at buradadır. Bid'at işte burada söz konusudur. Din adına, kulluk adına, ibâdet adına Rasûlullah'tan sonra meydana gelen tüm noksanlık veya fazlalıkların adına bidat denir. Zira din adına bir hüküm koymak ancak Allah ve Resûlüne aittir. Din konusunda şârî Allah ve Resûlüdür. Onun içindir ki din konusunda bir başkasının her hangi bir ibâdet yolu geliştirip ihdas etmesine ihtiyaç yoktur. Az evvel de ifade ettiğim gibi Allah'ın bizi serbest bıraktığı zaman ve miktarını belirlemediği nâfilelerin ibâdet bölümüyle alâkalı kim yeni bir şey ihdas eder veya nâfilelerle ilgili zaman ve miktar belirlemeye kalkışırsa işte bu bid'attir ve haramdır. Çünkü ibâdetler konusunda şârî Allah ve Resûlüdür. Allah ve Resûlünün zaman ve miktarı konusunda bir şey buyurmadıkları bir konuda meselâ günde şu kadar la İlâhe illallah diyeceksin, şu kadar estağfirullah diyeceksin, şu kadar şunu okuyacaksın gibi zaman ve miktar belirleme bi'dattir ve bunu kişi din kabul eder, ibâdet kabul eder, yapmadığım zaman benim eksiktir inancıyla yaparsa o da bunu kendisine emredeni din vâzıı kabul etmiş bir bid'atçi olmaktan kendisini asla kurtaramaz.

Bakın burada daha dün okuduğum Dârimî'nin Süneninden bir rivâyet nakledeyim. Ebu Musa El- Eş'arî (r.a.) Hz. derki bir gün Abdullah İbni Mes'ud'un yanına uğradım. Kendisine dedim ki: Ey Ebu Ab-durrahman! Biraz önce uğradığım mescitte çok yadırgadığım bir durum gördüm. İbni Mes'ud bana: Hayrola nedir o? dedi. Ben de ona dedim ki yaşarsan biraz sonra sen de

göreceksin dedim ve kendisine gördüklerimi şöylece anlattım: Az evvel mescitte halkalar halinde oturmuş oldukları halde namazı bekleyen bir topluluk gördüm. Her halkada idareci bir adam ve halkadakilerin ellerinde de çakıl taşları vardı. Halkanın başındaki idareci onlara: "Yüz kere Allahu Ekber deyin!" di-yor, onlar da yüz defa Allahu Ekber diyorlardı. Yüz defa la İlâhe illallah deyin diyordu onlar da yüz defa la İlâhe illallah diyorlar. Yüz defa Sübhanallah deyin diyor onlar da yüz defa Sübhanallah diyorlardı de-dim. İbni Mes'ud bana dedi ki: Peki sen onlara ne dedin? Ben dedim ki senin görüşünü bekleyerek veya senin emrini bekleyerek onlara bir şey demedim dedim. İbni Mes'ud dedi ki: "Onlara kendi kötülüklerini sayıp hesap etmelerini ve böylece yaptıklarının kendilerinden hiçbir şey eksilmeyeceği konusunda garanti verseydin" dedi. Ve sonra hemen kalkıp mescide geldik. İbni Mes'ud o halkalardan birisinin başında durdu ve şöyle buyurdu: "Bu yaptığınızı gördüğüm şey de neyin nesidir?" dedi. Dediler ki: "Ey Eba Abdirrahman! Bunlar çakıl taşları. Biz onlarla Allahu Ekber, la İlâhe illallah deyişlerimizi sayıyoruz." Bunun üzerine İbni Mes'ud onlara dedi ki: "Yazıklar olsun size ey Ümmet-i Muhammed! Rasûlullah'ın ashabı hâlâ içinizde bolca bulunmaktadır! Sizler böyle ne çabuk helak oldunuz? İşte Rasûlullah'ın elbiseleri henüz eskimemiş! Kapları henüz kırılmamış! Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki sizler kesinlikle ya Muhammed aleyhisselâ-m'ın dininden daha doğru bir din üzerindesiniz veya kesinlikle dinde bir sapıklık kapısı açmaktasınız." deyince onlar dediler ki: "Vallahi ey Eba Abdirrahman, biz bu yaptıklarımızla başka değil sadece hayrı elde etmeyi murad etmiştik." O da onların bu cevaplarına karşılık şöyle buyurdu: "Hayrı elde etmek isteyen niceleri vardır ki onu hiç elde edemeyeceklerdir. Zira din Rasûlullah'ın ortaya koyduğu dindir. Kimsenin onda olmayan bir şeyi ihdas etmeye de çıkarmaya da hakkı yoktur. Sizler bid'atçilerin da kendilerisiniz" diyerek onlardan yüz çevirdi. Hadiseyi bize anlatan râvi diyor ki vallahi bu halkalardaki bid'at-çilerin tamamını "Ennehrevan" olayında Haricilerin yanında bize karşı savaşırken gördüm der.

(Sünen-i Dârimî 1/281)

Evet demek ki nâfilelerin ibâdetle ilgili bölümü konusunda din belirlemeye kalkışmak ya da zaman ve miktar belirlemeye kalkışmak bid'attir.

Bakın yine aynı eserde Ebu Ya'lâ haber verip dedi ki, bize El-A'meş Habibden, o da Ebu Abdurrahmandan naklen rivâyet etti ki o şöyle dedi: Ey Allah'ın kulları! Sünnete uyunuz, bid'atlerden sakınınız. Zira dinde uyulması gereken şeylerin tamamının tespiti sizin adınıza yapılmıştır buyurdu.

(a.g.e: 1/284)

Veya meselâ din adına, kulluk adına, dindarlık olsun diye bazı mubah ve helâlleri tek etmek dini bir amel özelliği taşıdığından bid'-attir. Ama harama düşmemek için bazı şüphelilerden kaçınmak bid'at değildir. Bunlar ehl-i takvanın özellikleridir. Ancak caiz ve helâl olan bir şeyi dindarlık olsun diye tek eden kişi şârîi Teâlâya karşı geliyor demektir ki bu bid'at ve sapıklıktır. Meselâ dindarlık olsun diye geceleri uyumayı, gündüzleri yiyip içmeyi veya evlenmeyi tek etmek de bid'attir. Bu konuda Rasûlullah efendimizin men edici hadisleri vardır. Ama tedeyyün yani dindarlık niyetiyle olmayan terkler bid'at değildir belki emre muhalefettir. Eğer vacibe muhalefet edilmişse günah işlenmiş olur. Mubahlara muhalefet edilmişse bir günah işlenmiş olmaz.

Peki acaba bid'atlere yönelen kişi ne adına bu işi yapıyor? Dindarlık adınaysa buna gerek yoktur. Çünkü şeriata tazim şeriat esaslarının meşru bir şekilde uygulanmasıyla mümkündür. Şeriata fazlalık ya da ondan eksiltmekle şeriata saygı mümkün değildir. Bakın Kasas sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Allah'tan bir yol gösterici olmadan hevesine uyandan daha sapık kim vardır? Allah zâlim milleti şüphesiz ki doğru yola eriştirmez."

(Kasas 50)

Allah'ın Resûlü de bu hususu anlatırken bir başka hadislerinde şöyle buyurur:

"Sizden hiç biriniz arzuları benim getirdiğim dine uymadıkça müslüman olamazsınız."

(İmam Nevevî, Hadis-i Erbain 41 nolu hadis)

Evet bu âyet ve hadislerden anlıyoruz ki bid'at kitap ve sünnete karşı gelişi özelliğiyle sırat-ı müstakimden sapmadır. Zira bid'at tam ve kamil olan İslâm şeriatında noksanlık veya fazlalık iddiası taşımaktadır. Ya da başka bir ifadeyle bid'at kanun koyuculukta, şârîlik konusunda iddia sahibi olmaktır. Şeriatı eksik ya da fazla kabul ederek ve-ya şeriatı beğenmeyerek şeriat koyuculuğu iddiası taşımaktadır. Tamam dini Allah bilir ama biz de biliriz demektir ki bunu bilerek yapan kişinin küfrüne hükmedilir.

Bid'atte aşırılık söz konusudur. Kraldan fazla kralcılık söz konusudur. Dinde aşırı giderek şer-i şerifin yetindiğiyle yetinmemek ve onu azımsamak gibi

bir mana yatmaktadır bunun altında. Bir başka deyişle müslümanlıktan fazla müslümanlık iddiası yatmaktadır bid'at-lerin altında. Bu kişiyi hem yorar hem de sonunda dinden uzaklaştırır.

Ebu Kılabe (r.a) anlatıyor: Öldüğü ana kadar sürekli oruç tutmuş olan annesinin cenaze namazını kıldırması için bir adam Rasû-lullah efendimize müracaatta bulundu. Allah'ın Resûlü böyle sürekli oruç tutan birisi ne oruç tutmuştur ne de iftar etmiştir buyurarak oradan uzaklaştı ve cenaze namazını kıldırmadı.

(Musannef 9/212)

Buhâri ve Müslim'in rivâyet ettiği bir hadislerinde yine Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Sürekli oruç tutan kişi hiç oruç tutmamıştır"

(Buhâri, savm 57, Müslim, savm 186)

Yılın tümünü oruçlu geçiren kimse hiç oruç tutmamıştır. Üç aylar diye bizim toplumun tutmaya çalıştığı oruç da sünnette yeri olmayan bir şeydir. Rasûlullah efendimizin bir başka hadislerinden öğreniyoruz ki ***"Savm-ı Dâvud"*** diye tesmiye edilen bir gün tutmak, bir gün yemek türünde senenin yarısını oruçlu geçirmenin dışında oruç yoktur. Çünkü dinde aslolan prensiptir. Ne fazlalık ne eksiklik yapmadan dinin prensiplerine uymak dindir. Şeriata saygı şer'i olanı yapmakla mümkündür. Şeriata tebeiyyet sınırlarını kitap ve sünnetin belirlediği sırat-ı müstakimde olmaktır. Hiç kimse dinin sınırlarını ayarlama hakkına sahip değildir. Hiç kimse kafasına göre müslüman olma yetkisine sahip değildir. Aksi halde sapıklık yolu açılmış olur. Herkes kendi kafasından bir din ihdas ederse din ortadan kalkar ve her şey birbirine karışır. Kimsenin buna hakkı yoktur.

Bakın Rabbimiz bu hususu anlatırken Âl-i İmrân sûresinde şöyle buyurur:

"Kim İslâmîyet'ten başka bir dine yönelirse, onunki kabul edilmeyecektir. O, âhirette de kaybedenlerdendir."

(Âl-i İmrân 85)

Ama şeriatın belirlediklerini şeriatın belirlediği biçimde yaşayanlar da mutlak sûrette cennete gideceklerdir. Bakın Buhâri'nin Kita-bu'l İman bölümünde anlattığı bir olay vardır. Sahâbeden Talha Bin Ubeydullah

efendimizin anlattığına göre bir gün Necd ülkesinden Re-sûlullah Efendimizin huzuruna saçı sakalı ağarmış ve bir birine karışmış bir adam geldi ve Allah'ın Resûlüne İslâm'ın ne olduğunu sordu. Allah'ın Resûlü ona:

"Bir gün ve gecede beş vakit namaz" buyurdu. Bunun üzerine adam dedi ki ey Allah'ın Resûlü bundan başka yapmam gereken bir şey var mıdır? dedi. Allah'ın Resûlü: ***"Hayır, ancak kendiliğinden kılman müstesnadır"*** buyurdu. Sonra Allah'ın Resûlü: ***"Ramazan orucunu tutmandır"*** buyurdu. Adam: Peki bundan başka tutacağım oruç var mıdır? dedi. Rasûlullah: ***"Hayır, ancak kendiliğinden ibâdet kastıyla tutacakların müstesnadır" buyurdu***. Daha sonra Allah'ın Resûlü zekâtı söyledi. Adam: Tamam onu da anladım, bunun dışında malımdan vereceğim bir şey var mı dedi. Rasûlullah: ***"Hayır ancak kendiliğinden yapacağın yardımlar müstesnadır"*** buyurdu. Bundan sonra adam dönüp gitti. Giderken de şöyle diyordu: Vallahi bu öğrendiklerimden ne fazla yaparım ne de noksan. Bunu duyan Allah'ın Resûlü de: ***"Eğer doğru söylediyse bu adam kurtuldu"*** buyurdu.
(Buhâri, Kitabu'l iman, 1/17) (Müslim, K.iman 1/40)

Evet ne fazlalık ne eksiklik, önemli olan şeriatın belirlediği sınırlara riâyet etmektir.

Abdullah İbni Abbas efendimiz diyor ki: Bir gün Allah'ın Resûlü ashabıyla birlikte otururken yakıcı güneşin altında ayakta duran bir adam gördü. Bu adam böyle ne yapıyor diye çevresindekilere sorunca dediler ki: Ey Allah'ın Resûlü bu adam İsrail isimli bir şahıstır. Dindarlık olsun diye oturmamayı, gölgelenmemeyi, konuşmamayı ve oruç tutmayı kendisine nezir etmiştir dediler. Bunu duyan Allah'ın Resûlü buyurdular ki:

"Söyleyin ona, konuşsun, gölgeye çekilsin, otursun ve orucunu devam ettirsin"
(Buhâri, K. Eyman 7/234)

Yine Müslim'in rivâyetinde Hz. Ayşe annemizden Resûlullah'ın günlük ve gecelik ibâdetlerini sorup öğrendikten sonra kendilerine gece uykusunu haram kılan, sürekli gündüz orucunu ve evlenmemeyi nezreden kimseleri Allah'ın Resûlünün bundan men ettiğini biliyoruz.
(Müslim, K. Nikâh 2/1020)

Meselâ bir şey yapıyoruz. Bakıyoruz ki yaptığımız bu işi Rasû-lullah yapmamış, sahâbe-i kiram efendilerimiz de yapmamış. Efendim ben bunu fazladan yapıyorum. Fazladan yapmak kötümü yani? Zamanım ki var yaparım demek lüzumsuzluktur. Çünkü şeriatın kâfi gör-düğünü kâfi görmeyen kişi mübtedidir, şeriata tabi olmuş birisi değildir. Şeriatın getirdiğiyle tatmin olmamak daha ileriki safhalarda haramı helâl helâlı da haram görme gibi bir neticeye götürür insanı ki bu da küfrün da kendisidir.

Nedense bizde haramı helâl sayan kişinin küfrüne hükmedilir de helâlı durup dururken haram saymaya kalkan kişinin küfrüne hükmedilmez. Halbuki İbni Abbas efendimizden rivâyet edildiğine göre helâlleri haram sayan kişi de aynen haramları helâl kabul eden gibidir. Belki bazıları az evvel de ifade ettiğim gibi takva sebebiyle ya da haramlara düşmeme sebebiyle bazı mubahları bazı helâlleri tek edebilir, ama bu onları haram kabul etme adına olursa küfürdür.

Şunu unutmayalım ki ihdas edilen her bir bid'at bir sünnetin yok olması yok edilmesi anlamına gelmektedir. Bunun tehlikesine dikkat çeken İbni Mes'ud efendimiz buyurur ki:

> ***"Nebinizin sünnetini tek ettiniz mi kaydınız gitti de-mektir."***
> (Ebu Dâvud, salât 46)

Onun içindir ki bid'atle amel sünneti tek etmekten daha teh-likelidir.

Ama biliyoruz ki bid'atler sadece ibâdetler konusunda olmamıştır. Kur'an ve sünnetle tespit edilmiş iman esasları üzerinde, itikad esasları üzerinde de bid'atler zuhur etmiştir. İtikatta, inançta ortaya çıkan Kur'an ve sünnet dışı tüm anlayışlar kesinlikle bid'attir ve daha önce de söylemeye çalıştığım gibi bu tür bid'atler kesinlikle küfürdür. İnsanın insana, insanın kendi kendisine tapınması anlamına gelen Demokrasi gibi, hayatı parçalayıp hayatın bazı birimlerine Allah'ı bazı bölümlerine de Allah'tan başkalarını karıştırma anlamına gelen laiklik gibi, dünya ve âhiretin ayrılığı gibi, din işleriyle dünya işlerinin ayrılığı gibi tüm inanışlar da bidattir ve küfürdür.

İbâdetlerdeki bid'atler, sapıklıklar öncekilerden yani itikad konusundaki bid'atlerden bir derece hafif olmakla beraber özellikle mü-ekked sünnetlerle çatışmaları halinde münker ve sapıklık hükmüne girmektedir.

Kimileri bid'at-ı hasene bid'at-ı seyyie, yani güzel bid'at çirkin bid'atler diye bid'atleri ikiye ayırmaya çalışmışlarsa da bid'atın iyisi kötüsü olmaz. Dinde olmayıp da sonradan din adına ortaya çıkan her şey, her uygulama o konuda hayata yön veren bir sünneti ortadan kaldırdığı için merduttur.

Aynı şekilde bid'atleri bilmeden yapmak mazeret sebebi değildir. Çünkü müslümanım diyen kişinin dinini, dininin pratiği olan sünneti bilmek tanımak zorundadır. Tabi bid'atleri din zannedip onları uygulamaya çalışanların yanında o bid'atleri ihdas edip ortaya atanların cezaları çok daha büyüktür.

Tüm müslümanların bid'atlerle mücadele etmeleri dinin emridir. Bid'atlerle mücadele gerçekten çok zorlu bir mücadeledir. Bu konuda en büyük görev şüphesiz ki âlimlere düşmektedir. Zaten bid'at-lerin yayılmasında en büyük yardımcı faktör âlimlerin yaptıklarının sözlerine uymaması, inançlarıyla hayatlarının farklı olmasıdır. Bu da cahillerin yanılmalarına sebep olmaktadır. Âlimlerin hayatlarında gördükleri bozuklukları din zanneden insanlar da onlara sarılmakta ve böylece dinde olmayan bid'atler süratlice yayılma imkânı bulmaktadır. Ya da din dışı yorumlara, din dışı uygulamalara bilenlerin ses çıkarmamaları, bid'atlere göz yummaları bid'atlerin yayılmasına sebep olmaktadır. Halbuki bid'atlere müsamaha etmek kötülüğün güzel görülmesine, bid'atlerin sevapmış gibi yapılmasına ve sapıklıkların dev adımlarla artmasına sebep olmaktadır. Onun için âlimlerin bu konuda veballeri çok büyüktür.

Bilenlerden pek çoğunun bid'atler karşısında susup onlardan çok azının bid'atlerin üzerine gitmesi bu konudaki mücadeleyi etkisiz hale getirecektir. Meselâ bir adamda bir davranış görülür. Din konusunda bilgi sahibi olmayan, kitap ve sünneti tanımayan insanlar, dinlerini kaynaklarından öğrenmeye yanaşmadıkları için hep akılları birilerinin cebinde olan insanlar: Eğer bu dinde olmasaydı elbette bunu hoca efendi yapmazdı. Eğer bunda bir hikmet olmasaydı şeyh efendi böyle buyurmazdı. Eğer bunu yapmak hak olmasaydı filan zat bunu yapmazdı diyecek insanlar ve ona sahipleneceklerdir. Bilenlerden bir kaçı bunun bir bid'at olduğunu ortaya koyunca da: Sen de kim oluyorsun ki bunun bid'at olduğunu söylüyorsun? Biz büyüklerimizden böyle gördük, diyerek insanlar sünnete göstermeleri gereken bağlılığı bidatlere göstermeye kalkışacaklar. Sanki dinlerini savunuyorlarmış gibi peygamberlerinin uygulamalarına sarılıyorlarmış gibi din dışı bir uygulamayı savunmaya çalışacaklardır. Ama buna rağmen yine de bilenler bid'atlerle mücadelelerini sürdürmek zorundadırlar. Çünkü bakın Tirmizî'deki bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

“Bid’atlere dalmış bir toplum içinde sünnet taraftarları tıpkı garipler gibidirler. Garipler; insanların tek ederek veya değiştirerek öldürdükleri sünnetleri ihya eden kimselerdir”
(Tirmizî, İman 13)

Tabii bid’atler din konusunda olduğu için ziyadesiyle bid’atleri mescidlerde, ibâdethanelerde görmek mümkün olacaktır.

Şatıbi El’İ’tisam isimli eserinde derki: Allah’ın mescidlerinde söndürmeye gücümün yetmeyeceği bir yangını görmem bence orada düzeltmeye gücümün yetmeyeceği bid’atleri görmemden çok daha iyidir. Yani diyor ki bir mescidin yanıp kül olması o mescidlerin bidatlere sahne olmasından daha hayırlıdır. Evet bugün maalesef mescid-lerimiz bid’atlerin istilası altındadır.

Rabbim bu ümmete basîret versin. Bu ümmete dinleriyle yakından tanışmayı, kitapları ve peygamberlerinin sünnetiyle yakından tanışıp dinlerini bu iki temel kaynaktan alacak hale gelmeyi nasip ve mukadder kılsın inşallah. Şu anda kitaplarını ve peygamberlerini tanımayan bu insanlar şu anda verdikleri bid’atlere sarılma kavgası ye-rine sünnetlere sarılma, kitaba tutunma kavgası içine girecekler ve tüm hayatlarını Kur’an ve sünnet kılıcıyla yargılama imkânı bulacaklardır inşallah. Allah yardımcımız olsun.

Bu adamlar Allah’ın rızasını kazanmak için, Allah kendilerine emretmediği halde, Allah öngörmediği halde kendi kendilerine bir ruhbanlık anlayışı, bir ruhbanlık yolu ihdas ettiler. Ondan sonra hakkıyla onun gerçek manasını da gözetemediler. İslâm’da dünya hayatından soyutlanmak, toplumu terk edip inzivaya çekilmek sadece Ra-mazanın son on gününde itikafa girmek şeklinde müsaadesini bul-maktadır. Bunun dışında bu dinin ruhbanlığı, Allah yolunda cihaddır.

Rabbimiz âyetin sonunda, “Ama onların içlerinde inanmış olan kimselere, hayatlarını Allah’ın ve O’nun elçisi Îsâ’nın (a.s) istediği gibi düzenleyenlere, sorumluluklarını İslâm’ın istediği gibi ayarlayanlara ecirlerini verdik. Lâkin onlardan çoğu yoldan çıkmışlardır” buyuruyor. Evet, İslâm’ın ölçülerini bozmayanlar mükafatlandırılmışlardır. Öyley-se:

28. “Ey İnananlar! Allah’tan sakının, peygamberine inanın ki, Allah size rahmetini iki kat versin; size ışığında yürüyeceğiniz bir ışık var etsin; sizi

bağışlasın; Allah bağışlayandır, acıyandır."

Ey mü'minler! Ey buraya kadar Hadîd sûresinde ve diğer sûrelerde anlatılanlara inandıklarını iddia edenler! Allah'tan takvalı olun! Allah konusunda muttakî olun! Allah'a karşı gelmekten sakının! Rabbinizin emirlerini çiğnemekten, O'nun yasalarına ters düşmekten sakının! Takvanız Allah için olsun! Hayatınızı Allah için yaşayın! Allah'a kulluğunuzun, Allah kontrolünde oluşunuzun şuurunda ve bilincinde olun! Allah'la cennet bulun!

Resûlüne de iman edin. Yani Allah'a takvanın modelini, Allah'ın sizden istediği kulluğun örneğini peygamberden alın. Kulluk modeliniz peygamber olsun. Takva modeliniz peygamber olsun. Peygamber nasıl bir takva tarif ediyorsa, öyle yaşayın. Allah'ın elçilerinin güvencesinde olun. Peygamberler yolunda olunca kesin kurtulacağınıza inanın. Kendi kendinize takva modelleri, kulluk şekilleri, ibadet formları belirlemeye kalkışmayın. Böylece sapıp giden ehl-i kitabın durumuna düşmeyin. Eğer böyle yaparsanız, Allah için muttakî olur, Allah için bir hayat yaşar ve örneğiniz de Peygamber (a.s) olursa Allah size rahmetini iki kat verecektir.

Yine Allah size hem bu dünyada, hem de âhirette ışığında yürüyebileceğiniz, hayatınızı düzenleyebileceğiniz, yol bulabileceğiniz, cennete ulaşabileceğiniz bir nûr verecektir. Sonra yine sizin geçmiş kusurlarınızı, günahlarınızı affedecektir. Muhakkak ki Allah çok bağışlayan, çok merhamet edendir.

29. "Kitap ehli bilsinler ki, Allah'ın lütfundan hiçbir şey elde edemezler; lütuf Allah'ın elindedir, onu dilediğine verir; Allah büyük lütuf sahibidir."

Ehl-i kitap şunu bilsin... Onlar kökten, İslâm'dan uzaklaşıp kendi kendilerine Yahudilik ve Hristiyanlık diye başka başka dinler, başka başka yollar peşine düştükleri için, kitaplarını ve peygamberlerinin yolunu değiştirip kendi kendilerine takva ve kulluk modelleri geliştirdikleri için Allah'ın lütfundan hiçbir şey elde edemeyeceklerdir. Kendi güçleriyle, kendi yetenekleriyle onlar hiçbir hayır elde edemeyeceklerdir. Çünkü fazl ve ihsan Allah'ın elindedir ve Rabbimiz onu sadece dilediklerine verir. Elbette Allah büyük lütuf, geniş ihsan sahibidir. Bize düşen de Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk ederek fazlını, lütfunu kazanmak için çaba sarf etmektir. Biz çabalarsak, vermek de Allah'ın elindedir.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Sübhanekallahüm-me ve

bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 58 -

MÜCÂDELE SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 58., nüzûl sıralamasına göre 105., mufassal kısmı ikinci sûreler grubunun ikinci ve son sûresi olan Mücâdele sûresi, Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 22'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mücadele sûresi, Medine'de Hendek savaşından sonra inmiş 22 âyetlik bir sûredir. Mekkî sûrelerde genellikle Rabbimiz iman, tev-hid, ahiret, kıyamet, hesap, kitap, cennet, cehennem, geçmiş toplumların başlarına gelenlerden, infaktan, malın ve canın Allah yolunda harcanmasından söz eder. Mekkî sûreleriyle Rabbimiz tevhid inancını Müslümanların gönüllerine yerleştirmeyi murad eder. Medine döneminde inen sûreler, âyetler ise gönüllerine İslâm inancı yerleşmiş Müslümanları eğitmeyi, onları Müslümanca bir hayata ulaştırmayı hedefler, onlara hayatlarını düzenleyecekleri hükümler gönderir. İşte Müslümanların hayatlarında uygulamaları gereken hükümleri ihtiva eden o sûrelerden birisiyle karşı karşıyayız.

Sûrenin ilk bölümünde zıhar konusu anlatılır, zıharla alâkalı hükümler beyan edilir. Müslümanlar üzerindeki cahiliye kalıntıları silinir. Münâfıkların, inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunan kimselerin gizli fısıldaşmaları, Müslümanlar aleyhinde kurdukları komploları gündeme getirilerek onlar uyarılırlarken, Müslümanlar da bir taraftan onlara karşı dikkatli davranmaya, diğer taraftan da onlardan hiç korkmamaya dâvet edilmektedir. Daha sonra bir mecliste oturan Müslümanlar yanlarına bir Müslüman kardeşleri geldiği zaman hemen ona yer açmaları âdâbı öğretilir. Sonra yine bir başka âdâb olarak ziyarete gittikleri bir Müslüman kardeşlerinin yanında ona eziyet verecek kadar uzunca oturmamaları, o kimseyi uzun süre yapacağı hayırlı işlerden alıkoymamaları tavsiye edilmektedir.

Sûre, yeryüzünde İslâm'ın gerçeklerini yayarak hâkim kılmak için terbiye edilip, bu faaliyetlere hazırlanan Medine İslâm toplumunun yetişme safhalarından birini ele almaktadır. Müslümanların bizzat kendileriyle alâkalı olan bir takım meselelerine çözümler getiren sûre, onları İslâm ahlâkıyla ahlâklanma ve onun hükümlerine tam anlamıyla teslim olma konusunda titiz davranmalarını tembihlemektedir. Mü'mi-n'in Allah Teâlâ'nın kendisine yüklediği emaneti eksiksiz olarak yerine getirebilmesi için, onun mahiyetini idrak etmiş olması gerekir. Bunu gerçekleştirebilmesi için Kur'an'ı yaşayarak öğrenmesi kaçınılmazdır. Allah Teâlâ, Kıyamete kadar gelecek nesillere eksiksiz bir örnek olsun diye, Kur'an âyetlerini Peygamber (s.a.s)'e indirirken onları çevresindeki ashabıyla birlikte pratik hayata yansıtıyor ve anlaşılmaz, müphem hiç bir şey bırakmıyordu. Allah, ilk İslâm toplumunu vahiyle donatıp, olgunluğa eriştirirken, hükümleri peşi sıra belirli aralıklarla indirmiş ve onların özümlenerek, hayata yansıtılması için bir takım olayları vahy e sebep kılmıştır.

Sûrenin geneli üzerinde kısa bir gezinti yapalım inşallah. Az evvel de ifade ettiğim gibi sûrenin ilk âyetleri zıhar olayı ile alâkalı hükümleri bildirmekte ve inananların bir şeyi söylerken onun ahlâkî yönünü düşünüp, büyük hatalara düşmemeye özen göstermeleri istenmektedir. Yapılan her kötülük ve çirkinliğe pişman olup, tevbe edildiği taktirde affedilebilecektir "Ey iman edenler! Sizden eşlerini annelerine benzetip zıhar yapanlar bilsinler ki, eşleri onların anneleri değildir. Onların anneleri ancak kendilerini doğuranlardır. Muhakkak ki zıhar yapanlar, asılsız ve çirkin bir söz söylüyorlar. Şüphesiz Allah çok affedicidir ve bağışlayandır" (2)

Ayrıca müslümanlar şiddetle uyarılarak, iman ettikten sonra câhiliye âdetlerini devam ettirmenin, Allah'ın koyduğu sınırların ötesine geçmek olduğu ve bunun neticesinde de ilâhî bir cezalandırmanın kaçınılmazlığı vurgulanmaktadır. İnsanın, Allah Teâlâ'nın hudutları dışında, bir takını kurallar ihdas etmeye kalkışması, iman prensipleriyle çelişen bir durumdur. Dolayısıyla, zıhar ve buna benzer şeylerin İs-lâmî açıdan hiç bir geçerlilikleri yoktur. Bu yollara sapan insanlara bir takım müeyyideler uygulanmıştır ki, her isteyen istediği gibi dinin ku-rallarıyla oynamayı âdet haline getirmeye kalkmasın. Zıhar olayının mantıksızlığı vurgulanırken, öngörülen cezalardan maksat da budur.
Allah Teâlâ, zıhar'da bulunanların, eşlerine yaklaşabilmeleri için yerine getirmeleri gereken cezai şartları şöyle sıralamaktadır: "Eşlerine zıhar yapıp sonra sözlerini geri almak isteyenlerin, eşleriyle temasta bulunmadan evvel bir köle âzâd etmeleri gerekir. Âzâd edecek köle bulamayanın ise, eşiyle temasta bulunmadan önce aralıksız iki ay oruç tutması gerekir. Buna da güç yetiremeyenin altmış yoksulu doyurması gerekir. Bu açıklama Allah ve Resûlüne hakkıyla iman etmeniz içindir. İşte bunlar, Allah'ın koyduğu sınırlardır. İnkâr edenler için can yakıcı bir azap vardır (3-4).

Daha sonra, münâfıkların, iman eden kimselere vesvese vermek için aralarında fısıltı ile konuştukları ve müslümanların aleyhine komplolar hazırladıkları vurgulanarak, bu tipler acıklı Cehennem azabıyla uyarılmaktadırlar. Allah Teâlâ, kalplerde olanı bildiği gibi, aralarında fısıltı ile konuşanların planladıklarını da bilir: "Üç kişi aralarında fısıltı ile konuşurken dördüncüleri mutlaka Allah'tır... Sonra yaptıklarını kıyamet günü kendilerine haber verecektir..." (7).

Medine'de Yahudiler ve münâfıklar, Peygamber (s.a.s) ile karşılaştıklarında ona selâm verirken, selamın lafzını, "Essamu aleyke ya ebe'l-Kasım" (ölüm üzerine olsun) şeklinde değiştirerek selâm veriyorlardı. Rasulullah da onlara "ve aleyküm" (sizin üzerinize olsun) şeklinde karşılık veriyordu. Yahudi ve münâfıklar bu şekilde davranırken, aynı zamanda Rasulullah'ın davetini inkâr ederek içerlerinden; "Eğer doğru söylüyorsan, bu yaptığımıza karşılık Allah bizi cezalandırsın ya" diyorlardı. (Buhârî, Edeb, 38) Allah Teâlâ bu gibi davranışlarda bulunanların durumunu: "...Sana geldikleri zaman, seni Allah'ın selamlamadığı bir şeyle selâmlıyorlar. İçlerinden de: "Bu söylediklerimizden ötürü Allah bizi azaplandırsın ya!" diyorlar. Onlara Cehennem yeter. O ne kötü bir dönüş yeridir" (8) âyetiyle ortaya koymuştur.

Müslümanları tedirgin etmek için, münâfıkların yöntemlerinden biri olarak

kullanılan fısıltı ile konuşmanın veya çağdaş iletişim araçları ile yapılan bu tür rahatsız edici yayınların inanan insanlara bir zarar vermesinin Allah Teâlâ'ya sığınıldığı müddetçe mümkün olmadığı bildirilmektedir: "Fısıltı ile konuşmak, Mü'minlerin üzülmesi için, şeytanın bir vesvesesidir. Allah'ın izni olmadan o, mü'minlere hiç bir zarar veremez. Mü'minler sadece Allah'a güvensinler"(10).

Bunun peşinden iman eden insanlar eğitilirken Rasulullah'ın toplantı yerlerindeki uygunsuz 'hareketlerine temas edilerek, onların bu durumlarını ilâhi emirler doğrultusunda düzeltmeleri istenmektedir. Toplantılarda yetki sahibi kimselerin gösterdiği şekilde hareket edilmesinin gerekliliği, Rasulullah (s.a.s)'in meclislerindeki davranışları düzeltmek için inen şu âyet-i kerime ile belirtilmektedir: "Ey iman edenler! Toplantı yerlerinde size; "yer açın " denince yer açın ki, Allah da size genişlik versin. "Kalkın" denince de hemen kalkın ki, Allah siz-den samimiyetle iman edenlerin ve kendilerine ilim verilenlerin derecelerini yüceltsin. Allah yaptıklarınızdan haberdardır" (11).

Bundan sonra gelen âyetler, ihlâsın ve gerçek imanın ölçüsünü açıklayıp, ortaya koymakta nifak içindeki bir takım kimselerin belirleyici tavır ve davranışlarını gözler önüne sermektedir. İlk önce, bir ta-kım çıkar hesapları yaparak hem müslümanlardan gözüken, hem de onların düşmanlarıyla dostluklar kurup, müslümanlar aleyhindeki faaliyetleri destekleyenlerin durumlarından söz edilir: "Allah'ın gazap ettiği kimseleri kendilerine dost edinenleri görmez misin? Onlar ne sizden ne de onlardandır. Onlar bile bile yalan yere yemin ederler" (14). Medine'de münâfıklık yapıp, müslümanlara zarar vermek için faaliyet gösterenlerin bu durumları ortaya çıkacak olursa onlar, hemen yemin eder ve kendilerinin yanlış anlaşıldığını ve inananlarla birlikte olduklarını iddia ederlerdi. Yeminlerinin arkasına saklanarak müslümanları aldatmaya çalışanların bu durumları: "Onlar yeminlerini kendilerine siper yaptılar. İnsanları Allah'ın yolundan uzaklaştırdılar. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır" (16) âyetiyle açıklığa kavuşturulmaktadır.

İnkarcılar topluluğu, kıyamet gerçeği ile yüzleştikleri zaman, dünyada ne kadar büyük bir yanlış içerisinde olduklarını anlayacak ve pişmanlıklarını bütün açıklığı ile dile getireceklerdir. Ancak münâfıklar, iki yüzlü davranıp Allah Teâlâ'ya hile yapmaya kalkıştıklarından, sapıklığın içinde o kadar derinlere itilmişlerdir ki o gün bile, gerçeği idrak edemeyecekler ve yine Allah'a karşı yalan yeminlerine sığınacaklardır: "Allah onların hepsini tekrar diriltiği gün dünyada size yemin ettikleri gibi, O'na da yemin edecekler ve kendilerine bir fayda getireceğini sanacaklardır. İyi bilinmelidir ki onlar, yalancıların ta

kendileridir" (18).

Bunun peşinden gelen âyette, onların bu durumlarının şeytana tabi olup onun hizbi içinde yer almalarından kaynaklandığı ve insanların, kesinlikle hüsrana uğrayacak olan bu hizbe dahil olmamaları için uyanık olmaları istenmektedir: "Şeytan onları kaplamış ve Allah'ı anmayı unutturmuştur. İşte onlar şeytanın partisindendir. İyi bilinmelidir ki, şeytanın partisinden olanlar, mutlaka hüsrandadırlar" (19).

Son âyet, sevginin kime karşı beslenebileceği ve dostlukların neye göre kurulacağını açıklamakta ayrıca, gerçek anlamda kurtuluşa erenlerin durumlarını dile getirmektedir. Bu insanlar ahirette kurtuluşa erecekleri gibi, bu dünyada da, kâfirlere karşı ilâhî bir nûr ile desteklenmişlerdir: "Allah'a ve âhiret gününe iman eden hiç bir kavmin, babaları, oğulları kardeşleri veya akrabaları da olsa, Allah'a ve peygamberlerine düşman olanlara sevgi beslediğini göremezsin. İşte Allah, bunların kalplerine imanı yerleştirmiş ve onları katından bir nur ile desteklemiştir. Allah onları altından ırmaklar akan cennetlere koyacak ve onlar orada ebediyen kalacaklardır. Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır… İşte onlar, Allah'tan yana olanlar (Hizbullah)tır. İyi bilinmelidir ki, kurtuluşa erenler ancak Allah'tan yana olanlar(Hizbullah)dır" (22).

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz.

1. “Ey Muhammed! Kocası hakkında seninle tartışan ve Allah’a şikâyette bulunan kadının sözünü Allah işitmiştir; esasen Allah konuşmanızı işitir. Doğrusu Allah işitendir, görendir.”

“Ey peygamberim, kocası hakkında seninle mücâdele eden, seninle tartışan ve Allah’a şikâyette bulunan kadının sözünü muhakkak ki Allah işitmiştir. Veya Allah o kadının duasını kabul etmiş, talebine cevap vermiştir. Çünkü Allah işiticidir, konuştuğunuz her sözü işitendir. Konuştuklarınız bir tarafa, fısıldaşmalarınızı bile, konuşmayıp ta kalplerinizden geçirdiklerinizi, niyetlerinizi bile Allah işitir, bilir. Allah’a gizli kalacak göklerde ve yerde hiçbir şey yoktur. Allah her şeyi gören ve işitendir.”

Burada anlatılan konu bir kadının zıharla alâkalı Rasulullah Efendimize anlattığı bir konudur. Kadın, kocasının zıhar yaptığını Rasulullah Efendimize haber vererek ondan bu problemin çözümünü istemiştir. Bu kadın, Evs

kabilesinin reisi Ubade bin Samit'in kardeşi Evs bin Samit'in karısı Havle binti Sa'lebe'dir. Cahiliye döneminin âdetlerinden birisi olan zıhar konusu, İslâm döneminde ilk defa bu aile arasında ortaya çıkıyor. Evs bin Samit yaşlanınca öfkeli, sinirli bir hal alıyor. Kendisinden bir şeyler istemesi karşısında karısına sinirleniyor ve zıhar yapıyor.

Ahzab sûresini tanımaya çalışırken de zıharla alâkalı bir uyarıda bulunmuştu Rabbimiz. Adam karısına, "sen bundan sonra bana anamın sırtı gibisin. Sen bana, anam gibisin. Sen benim için anam yerindesin. Yani anamın sırtı, anamın avret yeri bana nasıl haramsa, bundan böyle sen bana haramsın, haram ol" der. Yani bundan böyle seninle cinsel ilişki kurmam, aynen anamla cinsel ilişki kurmam gibidir şeklinde bir zıhar yapar. İşte bu yemine zıhar adı verilir. Cahiliye dönenimde çok kötü bir âdet olarak böyle bir zıhar yemini yapan kimse artık bir daha o hanımına dönemiyordu. Bu kadın artık ebediyen o kocaya haram oluyordu.

İşte onun karısı Havle binti Sa'lebe kocasının bu yeminiyle karşı karşıya kalınca, Rasulullah Efendimize gelerek bu durumu kendisine anlattı. "Ey Allah'ın Resûlü, kocam gençlik yıllarımda benden faydalandı. Şimdi ikimiz de ihtiyarlık günlerimize geldik. Lâkin şu anda bizim bakıma muhtaç çocuklarımız var. Bizim durumumuz nedir? Nasıldır? Ne yapmamız lâzım? Bunun çözümü nedir?" dedi. Allah'ın Resûlü buyurdu ki: "Ey kadın, bu konuda bana Rabbimden açık, net bir âyet gelmedi, ama benim görüşüme göre sen o adamdan boşsun ve artık bir daha kocana dönemezsin." Ama kadın Rasulullah Efendimize yalvarıp yakardı. "Anam-babam sana kurban olsun ey Allah'ın Resûlü, ne olursun bana bu konuda bir yol göster. Benim durumum hiç de iyi değildir. Bu yaştan sonra ben ondan ayrılsam çocuklar onun yanında kalsa bakamaz, benim yanımda kalsa ben bu çocukların nafakasını sağlayamam" dedi.

İşte bu konuşmalar esnasında Rasulullah Efendimize bu sûre, bu âyetler geliyordu. Rabbimiz o kadının ve kıyamete kadar insanların bu tür problemlerine çözüm getiriyordu. Toplumda hâlâ varlığını sürdüren bu cahiliye âdetinin kökünü kazıyordu Rabbimiz. Ebediyen o kadının o kocaya haramlığını kaldırdı ve bu sözün son derece çirkin bir söz olduğunu, Müslümanların bu tür sözlerden uzak durmalarını emretti. Bir erkeğin karısı hakkında benim hanımım bana aynen annem gibidir demesi yalanların en büyüğüdür. Çünkü anayı, babayı, hanımı belirleyen Allah'tır ve Allah asla böyle bir değer yargısı koymamıştır. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz o hususu şöylece ortaya koyar:

2. "İçinizde karılarını zıhar yapanlar (onları annelerine benzeterek haram sayanlar) bilsinler ki, karıları an-neleri değildir; anneleri ancak, onları doğuranlardır. Doğrusu söyledikleri kötü ve asılsız bir sözdür. Allah şüphesiz affedendir, bağışlayandır."

Sizden karılarına böyle zıhar yapanlar, karılarını annelerine, yahut mahremlerinden birisine benzetenler, karılarının mahrem yerlerini kendilerine nikâh düşmeyecek mahremlerinden birisinin avret yerlerine benzetenler bilsinler ki onlar hiçbir zaman sizin analarınız değillerdir. Onların anneleri sizler değil, onları doğuranlardır. Bu konuda değer yargısı sizin değer yargınız değil, Allah'ın değer yargısıdır. Kendi kendinize hanımlarınızı anne yerine koyma yetkisini kimden alıyorsunuz? Sizden kim böyle Allah'ın değer yargısını bir kenara alarak kendi hevâ ve hevesleriyle zıhar yaparsa, bilsin ki çok kötü bir söz söylemiş, çok büyük bir iftirada bulunmuştur.

Annelerinizin konumuyla karılarınızın konumlarını ayırmak zorundasınız. Anneyi anne olarak, hanımı da hanım olarak görmek zorundasınız. Anneyi hanım makamında görüp ona hükmetmeye, hanımı da anne makamına oturtup ona itaat etmeye kalkışmamalısınız. Anneye anne muamelesi, hanıma da hanım muamelesi yapmalısınız. Yani bu çirkin söz, bu adi suç aslında büyük bir cezayı gerektirecek bir suçtur, ama Allah rahmeti gereği size bu yasasını göndererek ailelerinizi yıkımdan kurtarmak istiyor. Çok büyük bir cezayı gerektiren bu suçlarınızdan dolayı ufak bir cezayla Rabbiniz size karşı merhametini gündeme getiriyor.

3-4. "Karılarını zıhar yoluyla boşamak isteyip, sonra sözlerinden dönenlerin ailesiyle temas etmeden bir köle azat etmeleri gerekir. Size bu hususta böylece öğüt verilmektedir. Allah, işlediklerinizden haberdardır. Azat edecek köle bulamayanın, ailesiyle temastan önce iki ay birbiri peşinden oruç tutması gerekir. Buna gücü yetmeyen, altmış düşkünü doyurur. Bu kolaylık, Allah'a ve peygamberine inanmış olmanızdan ötürüdür; bunlar, Allah'ın koyduğu sınırlardır; inkâr edenler için can yakıcı azap vardır."

Kadınlarına zıharda bulunanlar, sonra da bu sözlerinden dönenler, yani bu zıhardan dönenler, tekrar hanımlarıyla evlilik ilişkilerini sürdürmek isteyenler için Rabbimiz şöyle bir genişlik, şöyle bir ceza getirmiştir. Ya da bu ceza ile onları affetmiştir. Neymiş o ceza? Aileleriyle birleşmeden önce, onlarla cinsel ilişkiye girmezden önce bir köle azat edecekler. İşte Rabbiniz size bu hususta böylece rahmetiyle öğüt vermektedir. Unutmayın ki Allah işlediğiniz her şeyden

haberdardır. Yani karısına zıhar yapıp ta kimseye söylemeden, hiçbir şey yokmuş gibi karısıyla cinsel ilişkiye devam edenleri Allah bilmektedir. Veya zıhar yapıp ta Rabbimizin rahmeti gereği belirlediği o cezaları yerine getirmezse, bilsin ki Allah onun ne yaptığını bilmektedir.

Bu olay üzerine Rasulullah Efendimiz Evs bin Samit'i çağırıyor ve kendisine bir köle azat etmesi gerektiğini söylüyor. "Bunu yapabilir misin diyor?" Evs diyor ki: "Vallahi ya Rasulallah, benim buna gücüm yetmez." "Öyleyse iki ay peş peşe aralıksız oruç tutabilir misin?" Bunun üzerine karısı Havle söze karışarak, "ey Allah'ın Resûlü o üç gün yemeyince gözleri görmez oluyor," der. Rasulullah, "o halde akşamlı sabahlı altmış fakiri doyursun" buyurur. Havle der ki: "Ey Allah'ın Resûlü onun bu kadar parası yok, eğer siz yardım buyurursanız bunu yapabilir" der. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü zekât hurmalarından ona yardım eder ve o da altmış fakiri doyurarak cezasını ödemiş olur. İşte zıharın cezası da böylece belirlenmiş oluyor. Gücü yeten bir köle azat edecek, buna imkânı olmayan iki ay peş peşe oruç tutacak, buna da güç yetiremeyen sabahlı akşamlı altmış fakiri doyuracak. Bunları da karısıyla birleşmeden önce yapmak zorundadır. Yani kefaretini ödeyene kadar karısıyla cinsel ilişki kurması haramdır. Tabii bu arada cinsel ilişkinin dışında nikâh akdi fesholmadığı için karısıyla diğer ilişkileri devam edecektir.

Yine bugün köle azadı yok, ama geçimini sağlayamayan bir garibana geçimini sağlayabileceği bir iş imkânı açmak mümkündür. Unutmayın ki, Allah sizin yaptıklarınızdan gafil ve habersiz değildir. Eğer Allah ve Resûlü'ne iman iddiasındaysanız, Allah'ın bu yasalarına riâyet etmek zorundasınız. Bu, Allah ve Resûlü'ne imanlarınızın bir gereğidir. Toplumunuzda fakir konumda olan kardeşlerinizi unutmamanız gerekmektedir. Dikkat ederseniz Rabbimizin suç işleyen kullarına böyle bir ceza vererek hem onların arınmalarını, temizlenmelerini sağlıyor, hem ailelerinin kurtulmasını murad ediyor, hem de toplumdaki sosyal yaraların sarılmasını gerçekleştiriyor. Ne güzel bir şey de-ğil mi? Bir köle âzâd edilecek, altmış fakir doyurulacak, insanların yüzü güldürülecek, karınları doyurulacak. Hem aile yıkılıp gitmekten kurtarılacak, çocuklar perişan olup gitmekten korunacak, hem toplumda kölelik müessesesi yıkılacak, toplumda garibanlar, fukaralar gözetilmiş olacak. Şu rahmete bir bakın.

Yemin kefaretinde de hemen hemen aynı sıralamayı görüyoruz. İşte bu, Allah'ın koymuş olduğu sınırlarıdır. Bu, Allah'ın belirlemiş olduğu yasalarıdır.

Allah'ın bu yasalarını çiğneyen kâfirler için de elem verici, dayanılmaz bir azap vardır. Kim ki gerek Rabbimizin burada koymuş olduğu zıhar sınırını, gerekse kitabının başka yerlerinde belirlemiş olduğu yasalarını çiğnerse, kendi kafasına göre, kendi he-vâ ve heveslerine göre yasa belirlemeye veya Allah yasaları dışında başkalarının yasaları istikâmetinde bir hayat yaşamaya kalkışırsa, Allah'ın âyetlerini örterek, örtbas ederek, görmezden gelerek bir hayat yaşarsa, kesinlikle bilsinler ki onlar için dayanılmaz bir azap vardır, di-yor Rabbimiz.

Zıhar yapan kimsenin âkıl ve bâliğ olup bir de sarhoş olmaması gerekir. Çocukların, delilerin ve sarhoşların, o anda aklı başında olmayan kimselerin zıharları geçerli değildir.

5. "Allah'a ve peygamberine karşı gelenler, kendilerinden öncekiler nasıl alçaltıldı ise öyle alçaltılacaklardır. Biz, apaçık âyetler indirmişizdir, bunları inkâr edene alçaltıcı azap vardır."

Gerçekten Allah ve Resûlü'ne karşı gelenler, Allah ve Resûlü'ne karşı duranlar, Allah ve Resûlü'ne kafa tutanlar, Allah ve Resûlü'nün koyduğu sınırları tanımayıp kendi kendilerine yarış yapmaya kalkışanlar, Allah ve Resûlünün çizgilerine, sınırlarına karşı sınır çiz-me yarışına girenler, Allah ve Resûlüne karşı karşıt saf oluşturanlar, Allah ve Resûlü'nün koyduğu yasaları beğenmeyip kendi hevâ ve hevesleriyle yasa belirlemeye kalkışanlar, insanları, toplumları Allah ve Resûlü'nün yasalarını bırakıp kendi yasalarına uymaya çağıranlar, zorlayanlar var ya, onlar bilsinler ki kendilerinden öncekiler nasıl alçaltılmışlarsa, onlar da aynen öylece alçaltılacaklardır. Kendilerinden önce kendi yollarında giderek Allah ve Resûlü'yle savaş halinde olanlar nasıl yıkılmış, nasıl devrilmiş, nasıl helâk edilmişlerse, onlar da aynen onlar gibi devrileceklerdir.

İşte bu kitabında Rabbimiz onların devrilişlerini bize anlatıyor. Geçmişlerin başlarına nelerin geldiğini haber veriyor. Allah ve elçileriyle savaşan Âd kavminin, Allah yasalarını reddeden Semûd kavminin, Allah âyetlerini, Allah yasalarını reddeden Firavunların, Allah'la savaşa tutuşan Nemrutların başlarına neler gelmişse, bunların başlarına da aynen gelecektir haberleri olsun. Allah yasalarını beğenmemenin, Allah yasalarına karşı alternatif yasalar belirlemenin, Allah ve Resûlü'yle yarışa kalkışmanın ne demek olduğunu yakında görecek bu kâfirler! Çünkü Rabbimiz bakın âyetin devamında buyuruyor ki:

"Biz size apaçık âyetler gönderdik. Gönderdiğimiz bu âyetlerimizle gün kadar açık bir şekilde size hudutlarımızı, yasalarımızı açıkladık, beyan ettik, haber verdik. Size hayat programımızı apaçık anlattık, her şeyi ortaya koyduk. Şimdi nasıl oluyor da bizim âyetlerimizi ciddiye almadan bir hayat yaşayabilirsiniz? Nasıl oluyor da bu âyetlerimizi yok farz edebiliyorsunuz? Nasıl oluyor da bu kitabı örterek bir hayat yaşayabiliyorsunuz? Nasıl oluyor da Bizim yasalarımızı bir kenara koyup kendi yasalarınızı, ya da kendiniz gibilerin yasalarını uygulamaya kalkışabiliyorsunuz? Bizim kurallarımız varken nasıl oluyor da kendi kendinize kurallar koyabiliyorsunuz? Kimden aldınız bu yetkiyi? Sizden önceki seleflerinizin başlarına gelenlerden haberiniz yok mu? Unutmayın ki böyle Allah'ın kitabını örtenlere, Allah'ın âyetlerini, yasalarını görmezden gelenlere dayanılmaz bir azap vardır. Unutmayın ki:

6. "Allah onların hepsini dirilttiği gün, kendilerine işlediklerini haber verir; Allah onları bir bir saymıştır, fakat kendileri unutmuşlardır. Allah her şeye şahittir."

Allah böylelerinin hepsini diriltecektir. Ve onların yaptıklarının hepsini tek tek onlara haber verecektir. Zannetmeyin ki yaşadığınız bu rezil hayatın sonunda yok olup gideceksiniz. Zannetmeyin ki sü-men altı edilecek, hesaba çekilmeyecek, yaptığınız bu küfür ve zulümleriniz yanınıza kâr kalacaktır. Hayır hayır, Allah yaptıklarınızın ta-mamını kaydediyor ve yarın bir bir size onları haber verecektir. Allah onların tamamını hesap etmiş, toplamıştır. Söylediğiniz her söz, yaptığınız her amel, gerçekleştirdiğiniz her tavır Allah tarafından, Allah'ın görevli askerleri tarafından bir ana bilgisayara kaydedilmiştir. Tek harfi, tek kelimesi bile zayi edilmemiştir. Halbuki onlar bu yaptıklarını unutmuşlardır.

Evet, yaşadıkları bu dünyada, nerede ne yaptıklarını kayda geçirmemişlerdir onlar. İşledikleri suçların pek çoğunu unutmuşlardır. Ama Allah unutmamıştır. Allah onların tamamını kayıt altına almış ve yarın bir bir ortaya koyacaktır. Büyük, ya da küçük, önemli, ya da önemsiz her şey kayıt altına alınmaktadır. Allah her şeye şahittir.

7. "Göklerde olanları da, yerde olanları da Allah'ın bildiğini bilmez misin? Üç kişinin gizli bulunduğu yerde dördüncü mutlaka O'dur; beş kişinin gizli bulunduğu yer-de altıncıları mutlaka O'dur; bunlardan az veya çok, ne

olursa olsunlar, nerede bulunurlarsa bulunsunlar, mutlaka onlarla beraberdir. Sonra, kıyamet günü, işlediklerini onlara haber verir. Doğrusu Allah her şeyi bilendir.”

Şimdi siz ey insanlar, göklerde ve yerde olanların tamamını Allah’ın bildiğini, Allah’ın her şeyden haberdar olduğunu bilmez misiniz? Haberiniz yok mu sizin bundan? Üç kişi kendi aralarında bir necva, bir fısıltı da bulunmasın ki, dördüncüleri Allah olmasın. Üç kişi kendi aralarında gizli gizli fısıldaşarak, fiskos yaparak, kulis yaparak İslâm, peygamber, Müslümanlar hakkında bir komplo peşine düşmezler ki Allah onları bilmiş ve duymuş olmasın. Beş kişinin gizli buluştukları yerde altıncıları Allah’tır. Bunlardan az veya çok, ne olursa olsunlar, nerede bulunurlarsa bulunsunlar Allah mutlaka onlarla beraberdir. Sonra kıyamet günü bu yaptıklarının tümünü Allah onlara haber verir. Doğrusu Allah her şeyi bilen, her şeyden haberdar olandır. Allah’ın onların plan ve programlarından gafil olması asla düşünülemez. Onlar nerede olurlarsa olsunlar, Allah onlarla beraberdir.

İşte Allah yolunun yolcuları Müslümanların en büyük destekleri de budur. Çünkü kâfirlerin tüm hile ve desiselerinden haberdar olan Allah, onların Müslümanlar aleyhine kurduklarının tamamını boşa çıkaracak, ama onların Allah’ın hile ve tuzaklarından hiçbir haberleri ol-mayacaktır. Onlar Allah’tan ve O’nun kendileri hakkındaki takdirinden gafillerdir, ama Allah onların her şeylerinden haberdardır.

Bu bölümde Rabbimiz dışardan Müslüman görünüp, iman gösterisinde bulunup ta, için için İslâm toplumunu yıkmaya çalışan, Müslümanlara karşı sinsi sinsi toplantılar yaparak komplolar hazırlayan, Allah ve Resûlü’ne karşı bir cephe oluşturan münâfıkların planlarından söz ediyor. Kaypak İslâm düşmanları uyarılıyor. Rabbimiz buyuruyor ki, “yoksa bu hainler kendilerinin fısıltılarını, esrarlarını, nec-valarını duymadığımızı mı zannediyorlar? Onların gizli mahfillerde aldıkları kararlardan, komplolarından habersiz olduğumuzu mu zannediyorlar? Öyle mi hesap ediyor, öyle mi vehmediyorlar? Hayır hayır, onların tüm gizli fısıldaşmalarını, tüm düzen ve komplolarını Biz bilmekteyiz. Biz onların yanında, yanı başındayız, onların her şeylerini kaydeden, tespit eden, yazan meleklerimiz vardır bizim.

Dün peygamberi ve Müslümanları yok etmenin, arkadan hançerlemenin hesaplarının yapıldığı bu tür toplantıları münâfıklar yapıyorlardı. Şu anda da

Müslümanların önünü tıkamak, Müslümanların nefesini kesmek, Müslümanlara hayat hakkı tanımamak, Müslümanların defterini dürmek, yeryüzünde, Allah'ın arzında Allah'ın kullarının Allah'a kulluklarını engellemek, Müslümanlara Allah egemenliğinde Müslümanca bir hayatı yasaklamak üzere kâfir ve müşrik dünyada yapılan tüm gizli-açık toplantıları Allah bilmektedir. Müslümanları yok etmek üzere alınan kararların, düzenlenen komploların hepsinden Allah haberdardır. "Allah bunların tamamını bilmektedir" ne anlama geliyor? Yani bunların, bu toplantıların, bu birlikteliklerin, bu planların, bu tuzakların hiçbirisi başarıya ulaşmayacaktır. Allah onları asla başarıya ulaştırmayacaktır. Allah, kâfirlerin Müslümanlara yönelik tüm toplantılarını, tüm plan ve programlarını boşa çıkacaktır. Bu toplantıların hiçbirisi kâfirlere bir hayır getirmeyecektir. Bunların kendi kazdıkları kuyuya kendilerinin düşeceğini ve Müslümanlara asla bir zarar veremeyeceklerini anlatıyor Rabbimiz.

Rabbimiz kâfirlerin, münâfıkların, İslâm düşmanlarının, İslâm ve Müslümanlar aleyhine hazırladıkları tüm tuzaklarını bu dünyada boşa çıkardığı gibi, yarın kıyamet gününde de yaptıkları yanlışlıkların tamamını onlara haber verecek, onları yaptıklarına göre cezalandıracaktır. Genelde bu âyetler Medine münâfıkları hakkında inmiştir. Müslüman görünmelerine, Müslümanlarla birlik görünmelerine, Müslümanlarla beraber namaz kılıp, oruç tutmalarına rağmen her fırsatta Müslümanların aleyhinde çalışan, İslâm'ın hâkimiyetine son vermek için çırpınan münâfıklara hitap etmektedir, ama kıyamete kadar aynı konumda olan, aynı karakteri sergileyen insanlara da hitap etmektedir.

Rasulullah Efendimiz Medine'de İslâm ve Müslümanlar hakkında böyle gizli gizli toplanıp komplolar hazırlayanları uyarmıştı. Ama münâfıklar bundan vazgeçmeyince bakın Rabbimiz şöyle buyurdu:

8. "Gizli toplantıdan men edilen, sonra men olundukları şeyi yapmaya kalkışarak günah işlemek, düşmanlık etmek ve Peygambere karşı gelmek konusunda gizli gizli konuşanları görmedin mi? Ey Muhammed! Sana geldiklerinde, Allah'ın seni selâmlamadığı bir şekilde seni selâmlarlar; içlerinden, "Gerçekten o bir peygamber olsaydı Allah'ın bizi, söylediklerimizden ötürü, cezalandırması gerekmez miydi?" derler. Cehennem onlara yeter. Oraya girerler, ne kötü dönüştür!"

"Böyle gizli gizli aleyhte toplantılar yapmaktan, düşmanca planlar içine girmekten men edildikleri halde bundan vazgeçmeyenleri, günah işlemek, düşmanlık etmek, peygambere karşı gelmek konusunda ısrarlı davrananları

görmedin mi ey peygamberim?" Defalarca Allah ve Resûlü tarafından yapmayın, etmeyin, bu yaptıklarınız yanlıştır diye uyarılmalarına rağmen desiselerine, kulis faaliyetlerine devam eden kimseleri görmedin mi? Bunların kulis faaliyetlerinin ana teması ne? Günah. İnsanları günaha nasıl çekebiliriz? İnsanları günaha nasıl batırabiliriz? İnsanları imanlarından nasıl edebiliriz? İnsanların inançlarını nasıl bozabiliriz? İçkiyle mi? Kumarla mı? Zinayla, fuhuşla mı? Eroinle, esrarla mı? Makamla, koltukla mı? Kılık-kıyafetlerine müdahaleyle mi? Dini eğitim veren okullarını kapatarak mı? Nasıl önlerine geçebiliriz bu müslümanların? Evet, bu adamlar insanları dinlerinden, imanlarından edecek her tür günahı dener, her tür yola başvururlar. Tüm günahların çoğalmasını, günahların açıkça işlenmesini ve toplumda yaygınlık kazanmasını isterler. Hep bunun için çaba gösterirler.

Yine bu adamların kulis faaliyetlerinin konularından bir başkası da düşmanlıktır. Kime karşı düşmanlık? Allah'a, peygambere, Müslümanlara karşı düşmanlık… Resul'e ve Resûlün getirdiği dine isyan… İşte bu adamların gizli gizli kulislerinde konuştukları şeyler bunlardır. Memlekette insanlar aç kalmış, önemli değil. Ülkede milyonlarca insan işsizlikten birbirlerini yiyecek hale gelmişler, önemli değil. Ülke insanları günah bataklığına yuvarlanmış önemli değil. Daha doğmamış yavrular borçlu doğar olmuşlar, insanlar kâfir ülkelerine köle olmuşlar, önemli değil. Gençler fuhuş bataklığına yuvarlanmış, insanlar cehenneme doğru gidiyorlarmış, önemli değil. Önemli olan İslâm düşmanlığıdır. Önemli olan Müslümanların nasıl yok edileceği, başörtülerin nasıl açılacağı, insanların nasıl dinsizleştirileceğidir. Önemli olan insanların günaha sokulmaları, Allah'a ve peygambere düşman yapılmalarıdır. İşte bu adamların dertleri, görüşmelerinin ve kulislerinin ana konuları bunlardır.

"Onlar sana geldikleri zaman Allah'ın seni selâmlamadığı gibi selâmlarlar." Genelde bu Yahudilerin tavrıdır. Onlar Rasulullah Efendimizin yanına geldikleri zaman onun için selâm, selâmet, esenlik dilemiyorlar. Müslümanların tahıyyesi gibi tahıyyede bulunmuyorlar. Rasulullah'a geldikleri zaman 'selâmun aleyküm' demiyorlardı da, Ra-sulullah'tan başkalarının anlayamayacakları bir biçimde bu selâmı bozuyorlardı. ***"Essâmu aleyke ya Ebel Kasım"*** "Ölüm senin üzerine olsun, Allah'ın belâsı senin üzerine olsun ey Kasımın babası" diyorlardı. Ama bunu da net ve açık bir şekilde diyemiyorlar, ağızların-da geveliyorlardı. Bunu bilen Rasulullah da: ***"Ve aleyküm"*** buyurarak karşılık veriyordu. Yani benim için istediğiniz şey sizin üzerinize olsun diyordu. Nefislerinden, gönüllerinden, içlerinden de şöyle diyor-lardı:

Kendi içlerinde olan şeyi açığa çıkarıyor ve diyorlardı ki: "Gerçekten bu Muhammed Allah'ın hak bir elçisi olmuş olsaydı, kendisine bu söylediklerimizden ötürü Allah'ın bize azap etmesi, bizi helâk etmesi, bizim ağzımızın payını vermesi gerekmez miydi? Madem ki Allah bizim konuştuklarımızı duyuyor, dediklerimiz yüzünden Allah bizi niye helâk etmiyor? Madem ki o Allah'ın elçisidir, o halde ona karşı söylediğimiz bu sözlerden ötürü Allah bizi niye cezalandırmıyor?" Bu davranışlarını Peygamber'in (a.s) peygamber olmayışına delil getirmeye çalışıyorlardı. "Gece-gündüz ona beddua okuyoruz, ama şu ana kadar başımıza hiçbir belâ gelmedi" diyorlardı. Geçmiş kavimlerde olduğu gibi işledikleri suçlar karşısında Allah'ın azabını peşin isti-yorlardı.

Rabbimiz buyuruyor ki, "cehennem onlara yeter." Bu dünyada kendilerine bir şey gelir, ya da gelmez, ama bilsinler ki cehennem onları beklemektedir. Cehennem yetmiyor mu onlara? Alçaklar horluk içinde o ateşe yaslanacak, ateşe sallanacaklar. Ne kötü bir dönüş yeridir o ateş? Öyleyse ey Müslümanlar:

9. "Ey İnananlar! Gizli konuştuğunuz zaman, günah işlemeyi, düşmanlık etmeyi ve peygambere karşı gelmeyi fısıldaşmayın; iyilik yapmak ve Allah'a karşı gelmekten sakınmayı konuşun; kıyamet günü huzurunda toplanacağınız Allah'tan sakının."

Sizler o hainler gibi olmayın. Sizler onlar gibi yapmayın, onlara benzemeyin. Sizler kendi aranızda gizli konuşacağınız zaman, sakın ha günah işlemeyi, düşmanlık etmeyi ve peygambere karşı gelmeyi, peygambere isyan etmeyi fısıldaşmayın. Allah'a ve Resûlü'ne isyan konusunda fısıldaşmayın. Müslümanlara zarar vermeyi fısıldaşmayın. Müslümanlar aleyhine fiskoslaşmayın, kulis yapmayın. Şer güçlerin, zâlimlerin, kâfirlerin şerlerinden kurtulmak için, onların şerlerinden emin olmak için aranızda toplanıp ta sakın ha günah üzerinde konuş-malar, kulisler yapmayın.

Eğer konuşacaksanız, eğer kulis yapacaksanız sadece takva ve Allah'a kulluğun bilincine erme konusunda, iyilik konusunda toplanın. Daha iyi nasıl Müslümanlar olabiliriz? Daha iyi Müslümanlığı nasıl yaşar ve yaşatabiliriz? İşte hep bu konular üzerinde toplanın, konuşun. Huzurunda toplanıp hesap vereceğiniz Allah'tan korkun, Allah'la yol bulun. Allah'a karşı kulluk şuurunda olun. Unutmayın ki yarın Rab-binizin huzurunda toplanacak ve yaptıklarınızın bir bir hesabını vereceksiniz. Kimin huzurunda toplanacaksanız, hesabı kime

ödeyecekseniz ondan çekinin, onu hesaba katın.

Necva tümüyle yasak kılınmıştır. Necvanın caiz olduğu yerler de vardır. Gizli konuşmanın ne adına ve ne niyetle yapıldığı ve nelerin konuşulduğu önemlidir.

Rabbimiz Nisâ sûresinde onların fısıltılarının, gizli gizli konuşmalarının pek çoğunda hayır yoktur, der. İnsanların gece ya da gündüz, gizli ya da açık yaptıkları toplantılardan sadece şunların hayırlı olduğunu ve başarıya ulaşacağını, diğerlerinden istisna ederek şöyle anlatıyor Rabbimiz. Ancak bir sadaka vermeyi, yahut bir iyilik yapmayı, bir maruf gerçekleştirmeyi veya insanların arasını ıslah edip düzeltmeyi emreden toplantılar başkadır. Bu üç işten başka sebeplerle toplanıp gizlice konuşanların konuşmalarında hayır yoktur, diyor Rab-bimiz.

Birincisi, toplantının hedefi bir sadaka gerçekleştirmekse, bir sadaka emredilecekse, yani o toplantıda tasdik ehli olmaya çağrıda bulunuluyorsa, gelin Allah'ı tasdik edelim, gelin Allah'a iman iddialarımızda sadâkat ehli olalım, gelin mallarımız ve canlarımız konusunda Allah'ın söz sahipliğini kabullenelim, gelin daha iyi Müslüman olalım, gelin bu hayatı Allah için yaşayalım, Allah için fedakârlıkta bulunalım diyerek sadakaya, sadâkate çağrının olduğu toplantılarda hayır vardır.

İkincisi, hedefi marufu emretmek olan toplantılar da bunun dışındadır. Allah'ın güzel dediklerini, maruf dediklerini emretmek, Allah'ın emirlerini hayata geçirmek, Allah'ın yasaları istikâmetinde hayatı düzenlemek, Allah egemenliğinde bir hayata teşvik etmek, Müslümanları daha iyi Müslümanlaştırmak, kâfirleri de Müslümanlığa davet etmek üzere yapılan toplantılarda da hayır, bereket vardır. Allah o toplantıları başarıya ulaştıracaktır.

Bir üçüncüsü de, bir toplantı ki o toplantı da insanların arasını ıslah, insanların arasını bulmak niyeti varsa işte bu toplantıda da hayır vardır. Yani eğer Müslüman bir toplumda insanlar birbirlerine dargın hale gelmişlerse, insanlar birbirlerine karşı problemli bir hale gelmiş, kardeşlik ilişkileri bozulmuş ve beraberlikleri birbirlerinin cehennemine sebep olacak bir noktaya gelmiş, birbirlerine zulmetmeye başlamışlarsa, kardeşlikleri zedelendiği için Allah'ın gazabını celbede-cek bir toplum yapısına dönüşmüşse, o zaman onların aralarını ıslah ederek, onlar arasında sulh ve barışı gerçekleştirecek bir toplantı

yapılıyorsa, işte bu toplantı da başarıya ulaşacaktır.

Sadece insanların kendi aralarını bulup ıslah değil, aynı zamanda insanların Allah'la araları açılmışsa, Allah'ın kitabıyla araları dargınlaşmışsa, peygambere küsmüş ve ilgiyi kesmişlerse, bu konuda da arayı bulmak üzere yapılan toplantılar hayırlı ve bereketli olacaktır. İki-üç kişinin bir araya gelip de gizli gizli konuşmaları bu hedeflere yönelikse bu günah değildir. Ama üç kişi, beş kişi bir yerde otururlarken onlardan iki kişi gizli gizli fısıldaşarak konuşursa ötekilerden izin almalıdır. Çünkü onlar bundan alınabilirler. Rasulullah Efendimiz, "ikiniz diğerini bırakıp kendi aranızda fısıldaşmayın, çünkü bu üçüncü kişiyi üzer" buyurur.

10. "Gizli toplantılar inananları üzmek için şeytanın istediği şeydir; Allah'ın izni olmadıkça şeytan onlara bir zarar veremez; inananlar yalnız Allah'a güvensinler."

Bunlar, bu gizli toplantılar, Allah'a, peygambere düşmanlık konusunda, Müslümanlara komplolar hazırlama konusunda yapılan tüm bu kulisler iman edenleri üzmek için şeytanın istediği şeylerdir. Tüm bu kulislerin arkasında şeytanlar ve şeytanî güçler vardır. Öyleyse ey Müslümanlar, bilesiniz ki sizler bu tür gizli konuşmalardan meyus olmayın. Kalbinizi geniş tutun ve Rabbinize güvenin. Şeytan bu tür organizeleri körükleyerek iman edenleri üzmek, mü'minleri sıkıntıya düşürmek, onları günahlara sokmak istiyor.

Ama Rabbiniz onların tüm planlarını bilmektedir. Rabbiniz izin vermedikçe şeytan ve dostları size hiçbir zarar veremezler. Eğer sizler vahiy bilinciyle bilinçlenir, Allah vahyine sarılır, vahiy silahıyla silahlanır, vahy e göre bir hayat yaşamaya yönelirseniz, kesinlikle bilesiniz ki onlara karşı çok güçlü olacaksınız ve onların size karşı yapabilecekleri hiçbir şeyleri olmayacaktır. Siz Allah'a tevekkül edip dayanın. Sadece Allah'a güvenin. Sırtınızı Allah'a verin. Size düşeni yaparsanız, Allah sizler namına işlerinizi takip edecek, onların tüm komplolarından koruyacaktır.

Ama eğer sizler üzerinize düşen görevi yerine getirmezseniz, Allah da sizin namınıza işlerinizi takip etmeyecek ve sizi koruması altına almayacaktır. İşte böylece Rabbimiz bir taraftan İslâm aleyhine yapılan gizli toplantıları, konuşmaları, Müslümanlar aleyhine çevrilen gizli dolapları, komploları, kulisleri yapanları uyarırken, bundan vazgeçmelerini emrederken, diğer taraftan da Müslümanları yetiştirecek, eğitecek, onları en güzel bir ahlak olgunluğuna

ulaştıracak kuralları beyan ediyor. Bakın işte onlardan birisi de şöyledir:

11. "Ey İnananlar! Toplantılarda, size, "Yer açın" denince yer açın ki, Allah da size genişlik versin; "Kalkın" denildiği zaman da hemen kalkın ki, Allah, içinizden inanmış olanları ve kendilerine ilim verilenleri derecelerle yükseltsin. Allah işlediklerinizden haberdardır."

Ey iman edenler, siz oturumlarda, toplantılarda, meclislerde yer açın, genişleyin denildiği zaman hemen genişleyin, yer açın ki Allah da size karşı rahmetini geniş tutsun. Hem dünyada, hem de ahi-rette Allah size merhametiyle muamele etsin. Rabbimiz Müslümanlardan böyle güzel bir davranış istiyor. Oturdukları bir mecliste sonradan gelen kardeşlerine yer açmalarını, yer vermelerini istiyor. Bir mecliste Müslümanlara bir davranış kuralı öğretiyor. Oturulan bir meclise sonradan bir Müslüman kardeşimiz geldiği zaman hemen onun için yer açıp toparlanmamız ve asla bencil davranmamamız gerekmektedir. Daha önceden gelip orada oturan Müslümanlara düşen bu olduğu gibi, sonradan gelen Müslümana düşen de yer bulamadığı takdirde illa da girmeye çalışmamak veya başka bir kardeşini kaldırıp onun yerine oturmamaktır. Nitekim Tirmizi'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde Rasulullah Efendimiz şöyle buyurmaktadır:

"Bir kimse bir kimseyi yerinden kaldırıp onun yerine oturmasın. Daha önceden gelip orada oturanlar da sonradan gelenlere yer versinler."

Yine Buhârî'de rivâyet edilen başka bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"İzin almadan iki kişinin arasına girip oturmak kimseye helâl değildir."

Kimileri her ne kadar da bu kuralın sadece Rasulullah Efendimizin meclisleriyle sınırlandırmaya çalışmışlarsa da, aslında bu emir tüm Müslümanlar için geçerlidir. Kıyamete kadar tüm Müslümanlar bunu meclislerinde uygulayacaklardır. Rasulullah Efendimiz Bedir ashabından olan ensâr ve muhacirine özen gösteriyordu. Çünkü Bedir savaşı gerçekten Müslümanların var oluş, yok oluş savaşıydı. Müslümanlar en zor günlerinde canlarını dişlerine takarak bu savaşı gerçekleştirmişlerdi. Onun içindir ki Allah'ın imanlarının sadâkatini ispat etmiş bu yiğit Müslümanlara özel bir ilgi gösteriyordu.

Günlerden bir gün Allah'ın Resûlü etrafını dolduran ashabıyla birlikte bir mecliste otururken Bedir'e katılmış yiğitlerden bazıları çıkagelmişlerdi. Onlar

Rasulullah Efendimize ve sahâbe-i kirâma selâm verirler ve mecliste kendilerine de bir yer açılmasını beklerler. Ama Resulullah'ın etrafındaki sahâbe yerinden kıpırdamak istemez. Kimse onlar için bir yer açma eylemi içine girmez. Bu durumu gören Allah'ın Resûlü öfkelenir. "Hemen sen kalk, sen de kalk" diyerek onlardan bir kısmını kaldırmaya yöneliyor. Bu tavır yerlerinden kaldırılan insanların ağırına gidiyor.

Çevrede fırsat kollayan, her hareketi Resulullah'ın aleyhine kullanmak isteyen münâfıklar da bunu dedikodu konusu yapıyorlar. Peygamber bir taraftan adaletten, insana saygıdan, insana değer ver-mekten söz ediyor, ama bir taraftan da insanların kimilerini kimilerine tercih ediyor, kimilerini kaldırıp arkadaşlarını onların yerine oturtuyor diyerek bunu alay konusu yapmaya başlıyorlar.

Onların bu lakırdılarını işiten Rasulullah Efendimiz üzülüyor ve hemen arkasından işte bu emir geliyor. "Size meclisleri genişletin, meclislerde yer açın denildiği zaman hemen yer açıp genişletin. Gelen kardeşlerinize yer açın ki onlar da otursunlar." Yani gelen kişiye karşı hemen ayağa kalkın, onu karşılayın veya hemen kalkıp yerinizi ona verin değil. Ya ne? Sıkışın, toparlanın ve yer açın deniliyor. Zira insanların en şereflisi Allah'ın Resûlü bir meclise geldiği zaman insanlar onun için ayağa kalkmazlar ve ona yerlerini vermezlerdi. Çünkü Allah'ın Resûlü böyle bir şeyden asla hoşlanmazdı ve sahâbe-i kirâm efendilerimiz de bunu bildikleri için öyle yapmazlardı.

Allah'ın Resûlü insanların kendisine özel bir yer ayırmalarını istemezdi. Kendisine özel bir paha biçilmesini sevmezdi. Sıradan birisi olarak onların arasında bulunmayı severdi. Onun için meclislerde özel bir konumu, özel bir yeri, bir makamı yoktu. Hattâ taşradan gelenlerden onu tanımayanlar, "peygamber hanginiz?" diye sorarlardı. Maalesef şu anda bizim meclislerimizde ekonomik gücü olanların, siyasal gücü olanların, hacı-hoca takımının özel yerleri vardır. Farklı muamele beklerler insanlardan.

Sahâbe-i kirâm efendilerimiz Allah'ın Resûlü geldiği zaman a-yağa kalkmazlardı, oturdukları yerden kalkıp yerlerini ona vermezler-di. Sadece peygamberimiz için yer açarlar ve o da gelir, açılan yere otururdu. Öyleyse Müslümanlar bir yerde otururlarken gelen Müslü-manın, ya da Müslümanların makamı, konumu ne olursa olsun kalkılmayacak ama ona yer açılacak ve açılan yere de o oturacak. Bakın bir hadislerinde Rasulullah Efendimiz sevdiği, beğendiği bir Müslüman tipini anlatırken şöyle buyuruyor:

"Benim yanımda insanların en çok gıpta edileni, en çok gıptaya lâyık olanı namazdan payı olan, hâli hafif olan, yükü hafif olan ve insanlar arasında özel bir yeri olmayan, parmakla gösterilmeyen, sıradan biri olan, öne çıkmayı sevmeyen, kendisine özel bir baha biçilmesinden yana olmayan kimsedir."

İşte Resulullahın sevdiği, beğendiği insan bu. Rasulullah hâşâ insanlara başka şey söyleyip kendisi başka şey yapan değildi.

Bu âyet-i kerîme meclis âdâbını anlattığı gibi, aynı zamanda savaş âdâbını da, savaştaki safların konumunu da anlatmaktadır. Te-mel hedefleri şehadet şerbetini içip Rabblerinin huzuruna al kanlarıyla gitmek olan Müslümanlar, savaşlarda hep ön saflarda olmak isterlerdi. Bunun için birbirleriyle yarış yaparlardı. Tıpkı namazda çok faziletli olan ön saflar konusunda yarış içinde oldukları gibi. Rabbimiz buyurdu ki, "hayır konusunda sadece kendinizi düşünmeyin. Müslüman kardeşlerinizin de hayırlara ulaşmasını dileyin."

Gerek namazda, gerek cihadda, gerekse Rabbimizin rızasını kazandıracak diğer hayırlı amellerde elbette kendimizi düşüneceğiz, ama diğer kardeşlerimizi de düşünmek zorundayız. Kendimiz hayırda, hayırlı işlerde hep önde olma yarışı içinde olacağız, ama Müslüman kardeşlerimizin de bizim yanımızda olmasını isteyeceğiz. O hayra sadece biz ulaşalım, diğer insanlar ondan mahrum olsunlar diye bir derdimiz olmayacak. Müslümanlara aynı âyetin devamında verilen ikinci emir de şöyle:

"Size kalkın denildiği zaman da hemen kalkın, dağılın. Bilin ki Allah sizden iman edenlerin ve kendilerine ilim verilenlerin derecelerini yükseltecektir. Allah sizin yapıp ettiklerinizin tamamını bilmektedir, hepsinden haberdardır."

Âyetin bu bölümünde de meclislerde oturma zamanı ve âdâbı belirtilmektedir. Evlerine kendi evleri, mallarına kendi malları, paralarına kendi paraları gözüyle bakabilme kardeşliğine ulaşmış olan sahâbe-i kirâm efendilerimiz Medine döneminin ilk yıllarında sevgilileriyle baş başa, gönül gönüle oturmayı, sohbet etmeyi çok arzu ediyorlardı. Uzun uzun onunla birlikte olmaktan, sevgiliyle sohbet etmekten çok zevk duyuyorlardı. Dinlerini öğrenmek, dünyalarını ve ahiretlerini güzelleştirmek için hep onu dinlemek istiyorlardı. İstiyorlardı ki hep onunla beraber olsunlar.

Ama unutulmamalıdır ki, Allah'ın Resûlü de bir beşerdir. O da bir babadır,

o da bir kocadır, o da bir insandır. Onun da sorumlu olduğu kimseleri vardır. Onun da dinlenmeye, istirahata, uykuya, yeme-ye, içmeye, def'i hacete ihtiyacı vardır. Onun da özel halleri, özel durumları vardır. Onun için Rabbimiz buyuruyor ki: "Ey Müslümanlar, peygamberinizi özel ihtiyaçlarından, özel konumlarından alıkoyacak uzun uzun oturmalardan vazgeçin ve size dağılın denildiği zaman he-men dağılın. Resulullah'ın meclisinden uzaklaştığınız zaman tüm hayırlardan uzaklaşacağınızı sanmayın. Kalkın, gidin denildiği zaman bunu kendiniz için yapılmış bir hakaret saymayın. Bu çok normal bir şeydir. Unutmayın ki sizin üstünlüğünüzün ölçüsü iman ve ilimdir. Onunla birlikte oturmalarınızı ona eziyet verecek seviyeye vardırmaktansa, kalkıp evlerinizde ilimle uğraşın. Unutmayın ki ilim öğrenip onunla Allah kullarını diriltmeye koşanlar, orada oturanlardan derece olarak daha üstündür."

Demek ki uzun zaman peygamberin yanında kalmak fazla bir şey getirmeyecektir. Veya işte şu anda "aman öldüm, yandım ya Ra-sulallah! Aşkınla bittim, tükendim" diyenler, gece rüyalarında görmeye çalışanları görüyoruz.. Asıl önemli olan bunlar değildir. Asıl önemli olan iman ve ilimdir. Asıl önemli olan Resulullah'ın bıraktığı Kitap ve sünnet bilgisine sahip olarak onu iman ve amel haline dönüştürmektir. Asıl önemli olan Resulullah'ın bize emanet ettiği bu iki temel kaynağı tanıyıp tanıtmaktır. Kitabı ve Peygamberin sünnetini yaşamak ve yaşatmaya çalışmak, kitabın ve peygamberin müdafaasını yapmaktır. İmanlarını ve bilgilerini güçlendirmeyen insanların filan ya da falan zatların yakınında olmaları onlara fazla bir değer kazandırmayacaktır.

Tıpkı Nuh'un (a.s) oğlunun herkesten çok babasının yanında bulunması, yakınında olmasının ona bir derece kazandırmadığı gibi. Veya herkesten çok peygamberin yakınında olan hanımının kendisine bir derece kazandırmadığı gibi. Asiye anamızın kocası zâlim Firavunun en yakınında bulunmasının da onun derecesini azaltmadığı gibi. Kişi imanını ve ilmini, imanını ve salih amelini koruduğu sürece onun derecesi artacaktır.

12. "Ey İnananlar! Peygamberle hususî olarak konuşacağınızda, bu konuşmanızdan önce fakirlere sadaka veriniz; bu, sizin daha iyi ve daha temiz olmanız içindir. Eğer sadaka verecek bir şey bulamazsanız üzülmeyiniz. Allah şüphesiz bağışlayandır, acıyandır."

"Ey iman edenler, peygamberle özel görüştüğünüz zaman, peygamberle

hususî olarak konuştuğunuz zaman bu konuşmanızdan önce fakirlere sadaka verin. Bu sizin daha temiz ve daha iyi olmanız içindir. Eğer fakirlere verecek sadaka bulamazsanız, buna gücünüz yetmezse o zaman da üzülmeyin, çünkü şüphesiz Allah bağışlayandır, merhamet edendir. Allah kullarına karşı çok merhamet edendir, acıyandır.“

İbni Abbas Efendimizin beyanına göre Medine döneminin ilk yıllarında, Müslümanların Allah ve Resûlü egemenliği altında eğitim süreçlerinin sürdüğü ilk yıllarda, bazı Müslümanlar Rasulullah Efendimizin yanına gelerek onunla özel görüşme yapmak istediler. Onları kendisinden bir parça bilen, onlara karşı çok düşkün olan Allah’ın Resûlü kendisiyle özel görüşme talebinde bulunan bu kardeşlerini geri çeviremiyor, bu talepten rahatsız oluyor ama reddedemiyordu. Bugünkü kendilerinden korkan zâlim yöneticilerin yaptığı gibi onun kapısında ne bekçileri vardı, ne de muhafızları. Peygamberle görüşmek isteyen herkes çok rahatlıkla ona ulaşabilme, derdini açabilme imkânına sahipti.

Aslında bu durum onun yolunu takip eden Hulefa-i Raşidîn efendilerimiz döneminde de aynen devam etmiştir. Onların da kendilerinden hiçbir korkuları yoktu. Onlar kimseye zulmetmiyorlardı ki insanlardan bir korkuları olsun. Ama ne zamanki halifelik Emevilerin eline geçti, işte o tarihten itibaren Emeviler Bizans’tan bir kısım saray yöntemleri devşirerek bazı âdetleri, bekçiler yöntemini halifeliğe sokmuşlardır.

Herkes Rasulullah’a ulaşma imkânına sahipti. Ama ifade ettiğim gibi Rasulullah Efendimiz de bir insandır. Onun da bir kısım beşerî ihtiyaçları vardır. Evi var, hanımları var, çocukları var, rızık derdi var, devlet işleri var, Müslümanların problemlerini halletmesi var. Hep insanların arasında olamaz, hep insanlarla görüşemez ki! Hem de üstelik bu insanlar yetişme dönemini yaşadıkları için olur olmaz her konuda Rasulullah’la görüşme zarureti hissediyorlardı.

Bir de diğer insanlardan çok peygambere yakınlık kazanabilmek için sık sık gelenler, özel görüşmek isteyenler vardı. Üstelik herkesin peygamberi olan Rasulullah’la özel görüşmeler münâfıklar tarafından sansasyon fırsatı doğuruyordu. Sık sık yalanlar uydurarak bunu peygamberle özel görüşen kimselere izafe ediyorlardı. Rasulul-lah’la özel görüşen falanın ifadesine göre filanlar Müslümanlara saldıracaklarmış. Filan devlet şöyle bir karar almış gibi yalanlar yayıyorlardı. İşte bütün bunları, bu asılsız dedikoduları engellemek için

Rabbi-miz peygamberine böyle bir usul öğretiyordu. Peygamberle özel görüşme yapacak insanlar bu görüşmelerinden önce sadaka versinler.

13. "Hususî konuşmanızdan önce sadaka vermekten ürktünüz mü ki bunu yerine getirmediniz? Ama Allah, tevbenizi kabul etmiştir. Öyleyse namazı kılın, zekâtı verin, Allah'a ve peygamberine itaat edin. Allah, işlediklerinizden haberdardır."

Sizler Peygamber (a.s) ile özel görüşmenizden önce sadaka vermekten ürküp sakındınız mı ki bunu yerine getirmediniz? Çok mu zor geldi bu size? Zorlandınız mı sadaka vermekte? Âlimlerimizden kimileri bu emrin bir gün, kimileri de on gün yürürlükte kaldıktan sonra kaldırıldığını söylemişlerdir. Tabii bu arada Müslümanlar da eğitilmiş oluyorlardı. Artık bu uyarılardan sonra olur olmaz basit meselelerle alâkalı Peygamber (a.s) ile özel görüşme isteklerinden vazgeçmiş, bu konuda daha dikkatli davranır olmuşlardır. Müslümanların işleriyle uğraşan, Müslümanların sorumluluğunu üzerine alan kimseler de olur olmaz işlerle meşgul edilmemelidir.

Eğer yapamadıysanız, sadaka verme işini beceremediyseniz Allah sizi affetmiş, tevbelerinizi kabul etmiştir. Artık Allah'ın istediği şekilde namazınızı ikame edin, tüm hayatınızı düzenleyecek şekilde namazınızı ayağa kaldırın, hayata özdeş bir şekilde namazınızı güzelce kılın. Namazla Allah'tan mesaj alın ve bu mesaj ekonomik hayatınızı, eğitiminizi, ticaretinizi, evinizi, ailenizi ve tüm sosyal hayatınızı düzenlesin. Öyle bir namaz kılın ki, tüm bedeninizde Allah söz sahibi olsun.

Zekâtınızı da verin, malınıza da Allah'ın karıştığını ortaya koyun. Malla ilişkilerinizi de Allah'ın istediği gibi düzenleyin. Allah ve Resûlü'ne itaat edin. Allah ve Resûlü'nün dediklerinden çıkmayın. Ha-yatınızda söz sahibi Allah ve Resûlü olsun. Unutmayasınız ki Allah yaptıklarınızın tamamından haberdardır. Rabbimiz işte böylece Müslümanları eğittikten sonra, Müslümanları Müslümanca bir hayata sevk ettikten sonra şimdi de sözü münâfıklara çeviriyor.

14-15. "Allah'ın gazap ettiği milleti dost edinen mü-nafıkları görmedin mi? Onlar ne sizdendir ne de onlardan, bile bile yalan yere yemin etmektedirler. Allah, onlara çetin bir azap hazırlamıştır. İşledikleri şey ne kötüdür!"

Allah'ın kendilerine gazap ettiği kavmi dost edinenleri görmedin mi? Bir baksana şu adamlara ki, Allah'ın gazabına uğramış Yahudileri dost biliyorlar. Allah'ın dostluğunu, Allah'ın ve Müslümanların velâyetini bırakıp ta Allah düşmanı bir kavimle iyi ilişkiler kurmaya çalışıyorlar. Nasıl oluyor da bu insanlar inandıklarını iddia ettikleri halde Allah'ın kızdığı bir kavimle dost olabiliyorlar? Nasıl oluyor da onların velâyetleri altına girebiliyorlar? Halbuki onlar hiçbir zaman sizden değildirler. Onlar ne sizdendirler, ne de onlardan. Ne Yahudidirler bu adamlar, ne de Müslüman. Bunlar sadece menfaatperesttirler. Ne Müslümandırlar, ne de Yahudi. Onlar sizden değildirler. Sizin imanınızı, sizin itikadınızı, sizin düşüncenizi taşımadıkları gibi kâfirlerle de beraber değillerdir. İki grup arasında daima böyle gel-git halindedirler.

Yani bu adamlar ne Müslümanlıklarından vazgeçerler, ne de küfür ve şirkle birlikteliklerinden. Hep yalan yere yemin ederler. Onlar ne Allah'a, ne de peygambere iman etmedikleri halde inandıklarına dair yemin ederler. Bunu da insanları kendi Müslümanlıklarına inandırabilmek için yaparlar. İnsanlar kendilerinin Müslümanlıklarına inanmadıkları, tavır ve davranışları hep münâfıklıklarını ele verdiğinden dolayı, kendilerini kamufle edebilmek için yemin ederler. Gerçek yüzlerini Müslümanlardan gizlemek ve Müslümanlara yaranmak için yapıyorlardı bunu. Halbuki Allah böylelerine hem dünyada hem de ahirette çok büyük bir azap hazırlamıştır. Yaptıkları ne kötüdür!

16. "Yeminlerini kalkan edindiler de, Allah yolundan alıkoydular; onlara alçaltıcı bir azap vardır."

Bunlar yeminlerini kalkan yaparlar. Yeminlerini kendi nifaklarına, kendi yanlışlıklarına siper yapıyorlardı. Müslümanlardan kendilerine gelebilecek öfkelere karşı, onlardan gelebilecek tehlikelere karşı bu yeminlerini kalkan yapıyorlardı. Bu yeminlerin arkasına saklanarak kendilerini gizleme imkânı bulduklarını zannediyorlardı. Bu kalkanın arkasında yapacakları günahları rahat bir şekilde yapmaya çalışıyorlardı. İslâm'a ve Müslümanlara karşı komplolarını, düşmanlıklarını rahat yürütüyorlardı.

Böylece hem kendilerini, kendi nefislerini Allah yolundan saptırıyorlar, hem de başkalarını saptırmaya çalışıyorlardı. Yani bu yeminler kendilerinin Allah yoluna girmemeleri konusunda kendilerine kolaylık sağlıyordu. Onlar bu tür yeminlerle toplumda yerlerini korumayı becerebiliyor, bu yüzden de herkes onları Müslüman zannediyor ve böylece Müslüman olmadıkları halde kendilerini kamufle etmeyi beceriyor ve bunun için de ciddi ciddi İslâm'a girme

zorunlulukları da ortadan kalkıyordu. Böylece bu yeminlerle kendilerinden emin hale gelmeleri kendi kendilerini Allah yolundan alıkoyuyordu. Böyle yeminlerle, yalan-dolanlarla güya Müslümanları aldatmaya çalışıyorlardı. Müslümanları Allah'tan, peygamberden, dinden uzaklaştırmayı hedefliyor-lardı. Bizans'la, dış dünyayla, Yahudilerle, müşriklerle irtibata geçerek peygambere ve Müslümanlara karşı çeşitli komplolara giriştiler. Ama bir yandan da biz Müslümanız diye yemin ederek peygamberi ve Müslümanları aldatmaya çalışıyorlardı.

İkinci olarak da bu tür yeminlerin arkasına saklanarak insanları Allah yolundan saptırma imkânı buluyorlardı. İslâm konusunda fazla bilgisi olmayan insanlara karşı Müslüman gibi görünerek İslâm'la alâkalı yanlış beyanlarda, yanlış tavırlarda bulunarak onları Allah yolundan saptırıyorlardı. Bugün de görüyoruz işte vallahi biz de Müslüma-nız, billahi biz de inanıyoruz diyerek söyledikleri, yaptıkları dinmiş, dindenmiş, Müslüman öyle olurmuş gibi insanları saptıran pek çoklarını görüyoruz. Yaptıkları yeminlerle, kendi yeminlerini kalkan yaparak, kendi yeminlerini kalkan kabul ederek yeminlerinin arkasına saklanıyorlar da insanları, çevresindekileri, tanıdık, eş dost, hısım, akrabalarını veya talebelerini, arkadaşlarını, kadınlarını, çocuklarını Allah yolundan saptırıyorlar, Allah yolundan alıkoyuyorlar.

"Biz de Müslümanız! Biz de Allah'ın dinini biliriz! Biz de âyet ve hadise muttaliyiz! Biz de bu işin tahsilini yapmışız! Tamam biz de Müslümanız! Biz de inanıyoruz, ama bu kadarı da olmaz yani! Biz de Müslümanız, ama bu kadarına da gerek yoktur!" diyorlar. "Düğünde bu kadar olmalı, evde bu olmalı" diyorlar. "Eşya böyle olmalı, kızın kıyafeti böyle olmalı, bu devirde insanın mesleği, meşrebi, siyasî görüşü veya ekonomi anlayışı böyle olmalı. Bu devirde insanın sofrası, evi, mutfağı, kazanması, harcaması böyle olmalı" diyorlar ve insanları Allah yolundan saptırmaya çalışıyorlar. Allah korusun günümüzde kalben inanmadıkları halde dilleriyle ve tavırlarıyla Müslümanlık gösterisinde bulunan pek çok münâfık bugün yığınları arkalarından sürüklemektedirler. İslâm konusunda bozuk düzen düşünceler, yanlış kanaatler uyandırarak Allah kullarını Allah yolundan saptırmaktadırlar.

Bunların biz de Müslümanız sözlerinin, kalkanlarının arkasında her zaman bir hainlik, her zaman bir sinsilik yatmaktadır. Ağızlarıyla biz de Müslümanız dedikleri halde hayatlarıyla, tavırlarıyla, pratik hayatlarıyla münâfıkça İslâm'a ters görüntüler sergiledikleri için dışardan onları gören kâfirler ve müşrikler

bunların bu ikiyüzlülüklerine, silik şahsiyetlerine bakarak İslâm'dan soğumaktadırlar. Gazeteleriyle, der-gileriyle, televizyonlarıyla gece-gündüz dertleri budur adamların. Allah'ın dosdoğru sırat-ı müstakimininin üzerine oturur, Allah'ın dinini eğer, büker ve insanlara eğri büğrü bir din sunarlar. Dinin temel kaynakları kitap ve sünnetten tamamen uzak, kendi hevâ ve hevesleriyle oluşturdukları resmi bir din sunarlar ve Allah diniyle ilgisi olmayan bu dini de Allah dini diye sunarlar insanlara. Yani şeytanlık yaparlar. Rabbimiz Kur'an-ı Kerîm'de bu işin adına şeytanlık diyor. Bütün dertleri insanları cennet yolundan uzaklaştırmaktır. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır, diyor Rabbimiz.

17. "Malları ve çocukları, onlara, Allah katında bir fayda sağlamaz. Onlar cehennemliklerdir, orada temelli kalacaklardır."

Bu kâfirlere, kâfirlerle birlikte hareket etmeye çalışan, kâfirlerle birlik olarak Müslümanlara gece-gündüz komplolar hazırlayan Allah düşmanlarına Allah'la tutuştukları bu savaşlarında ne malları, mülkleri, ne çoluk-çocukları, ne aileleri, aveneleri, ne askerî güçleri, ne siyasal ve ekonomik güçleri, ne devletleri, saltanatları Allah'a karşı kendilerine hiçbir fayda sağlamayacaktır. Allah'a karşı hiçbir işe yaramayacaktır bunlar.

İfadeye dikkat ettiniz mi? Allah'a karşı onların ne malları, ne evlatları, ne siyasal, ne de askerî güçleri hiçbir fayda sağlamayacaktır, diyor Rabbimiz. Bundan anlıyoruz ki, aslında bu adamlar Müslümanlarla değil Allah'la savaşmaktadırlar. Bu savaş Allah'la bu kâfirler arasındadır. Bunların savaşları, bunların komploları Müslümanlara yönelik değil, Allah'a yöneliktir. Yani kâfirlerin, münâfıkların karşısında savaşanlar sadece mü'minler değildir. İşte Rabbimiz beyan buyuruyor ki, Müslümanlarla savaşanlar kim olurlarsa olsunlar önce karşılarında Allah'ı bulacaklardır.

Dün de bu böyle olmuştur, bugün de böyledir, yarın da böyle olacaktır. Öyleyse şu anda kâfirler, münâfıklar, yeryüzü Müslümanlarına ne kadar işkence yapmayı hedeflerlerse hedeflesinler, ne kadar da Müslümanları zayıf ve yardımcısız görerek tüm plan ve programlarını Müslümanları top yekûn yeryüzünden silmeye yönelik yaparlarsa yapsınlar, bilesiniz ki, tüm kâfirler, tüm münâfıklar, tüm Hristiyan ve Yahudiler, karşılarındaki savaşta ilk önce Allahu Teâlâ'yı bulacaklardır. Yani bu savaşta Allahu Teâlâ kendi zatıyla ve azametiyle Müslü-manları koruyacak, Müslümanlara yardım edecek, tüm kâfirlerin de kökünü kazıyacak ve işlerini bitirecektir. Bundan hiç kimsenin bir şüp-hesi olmasın.

Bir de dikkat ederseniz onların ne malları, ne de evlatları Allah'a karşı bir işe yaramayacaktır, deniyor. Buradan da anlıyoruz ki münâfıklar ve kâfirler Allah'la, Allah safında yer almış Müslümanlarla giriştikleri savaşta mallarına, evlatlarına güvenmektedirler. Mal ekonomik gücü, evlat da askerî ve siyasal gücü anlatır. İşte kâfirler ve münâfıklar mallarına, evlatlarına, makamlarına, konumlarına güvenerek Allah'a ve Allah yolunun yolcularına savaş açmaktadırlar. Hz. Nuh (a.s) döneminden bu yana ayrışan bu hak-bâtıl savaşlarında bu yönden kâfirler hep güçlü, Müslümanlar da hep zayıf olmuştur. İşte kâfirler bu tür güçleri ellerinde bulundurdukları için karşılarındaki Müslümanlara karşı galip gelebileceklerini, onları ezip geçecekleri düşünmüşler ve hep savaşı başlatan tarafı oluşturmuşlardır.

"Ekonomik ve askerî yönden, teknolojik yönden biz güçlü olduğumuza göre zafer bizim olacaktır" diyerek hep savaşı tutuşturanlar onlar olmuştur. Ama bu kâfirler şunu hep unutmuşlar. Müslümanlarla karşılaştıkları her savaşta karşılarında sadece Müslümanlar bu-lunmuyor. Bu savaşı onların safında, onların desteğinde olan Allah'la veriyorlar. Müslümanların desteğinde Allah var. Bu gerçeği ne kadar bilirlerse, elbette bu onların kendi lehlerine olacaktır. Müslümanlar da bu gerçeği ne kadar kavrarlarsa onların da lehlerine olacaktır. Yani Allah istiyor ki herkes iman edip kendisine kulluğa yönelsin. Hiç kimse kendisiyle savaşa girişmesin. Çünkü Hz. Nuh'tan (a.s) bu yana gerçekleşen hak-bâtıl savaşlarının neticesi bellidir. Allah'ın mağlup edilmesi mümkün değildir.

İşte tarih içinde Firavun, Âd kavmi, Semûd denemiş ve hepsi de mağlup olmuşlardır. Bunlar cehennem ashabıdırlar, cehennemin sohbetçisidirler ve ebediyen orada kalıcıdırlar.

18. "Allah, onların hepsini tekrar dirilttiği gün, size yemin ettikleri gibi O'na yemin ederler; kendilerine bir yarar sağlayacağını sanırlar. Dikkat edin; onlar şüphesiz yalancıdırlar."

Allah onların hepsini yarın kıyamet günü tekrar diriltecek. Yaşadıkları hayatın, işledikleri nifakların, Allah'a karşı verdikleri savaşın, Müslümanlara karşı çevirdikleri dolapların hesabını sormak üzere Rabbimiz onların hepsini huzurunda toplayacak. Dirildikleri gün şu anda size yalan söyleyip yeminler ettikleri gibi Allah'a karşı da yeminler etmeye, yalanlar söylemeye başlayacaklar. Tıpkı dünyadayken biz de Müslümanız diyerek yeminler ederek insanları kandırmaya çalıştıkları gibi, Allah huzurunda da yeminler etmeye başlayacaklar. Allah huzurunda bu yeminlerinin bir işe yarayacağını zannederler.

Dünyada bu yeminlerin arkasına saklanarak insanları kandırdıkları gibi, Allah'ı da kandırabileceklerini zannederler. Kendilerinin de bir şey üzerine oldukları zehabına kapılırlar. Sanki dünyadayken kendilerinin de bir din, bir yol, bir amel ve bir uğraşı içinde olduklarını zannederler.

"Efendim işte dünyada biz de inandık, biz de amel işledik, biz de çalışıp çabaladık, biz de yorulduk. Biz de iyi işler yaptık. Biz de ge-ce-gündüz yatmadık. Bizler de dünyada hep insanların hayrına koşturduk. İnsanları, toplumumuzu muasır medeniyet seviyesine çıkarabilmek çırpınıp durduk. Toplumu modernleştirmenin kavgasını verdik. Ekonomiyi düzeltmenin, sanat alanında yükselmenin kavgasını verdik. Yollar, barajlar, köprüler inşa ettik. İnsanlığın hizmetine elektriği sunduk vs. vs… Yani adamlar kendilerinin de bir çaba, bir gayret için-de olduklarını zannederler. Ama Allah'a iman etmediklerinden, hayatlarını Allah için yaşamadıklarından, amelleri sahih bir imandan kaynaklanmadığından, amelleri, gayretleri tevhide dayalı olmadığından, yani amellerinin yaptırıcısı Allah olmadığından yapıp ettiklerinin hiçbirisi değerlendirilmeye tâbi tutulmayacaktır. Tüm amelleri boşa gidecektir. Bu adamlar bütün sözlerinde, iman iddialarında ve tüm amellerinde, eylemlerinde yalancıdırlar.

19. "Şeytan onların başlarına dikilip Allah'ı anmayı unutturmuştur. İşte onlar şeytanın taraftarlarıdır. İyi bilin; şeytanın taraftarları elbette hüsrandadırlar."

Şeytan bunların başlarına dikilip üzerlerinde egemenliğini kur-muştur. Şeytan bunların yularlarını eline almış ve istediği yere çekmiş, istediği şekilde onları yönlendirmiştir. Onlar Rabblerini bırakıp şeytanı velî edinmişlerdir. Rabblerinin gönderdiği dinle, kitapla, peygamberle ilgilenmeyip şeytanın peşine düşmüşlerdir. Allah'ın haram-helâl yasalarını bırakıp şeytan egemenliği altında kendilerince yasa belirlemeye, hayat programı belirlemeye kalkışmışlardır. Kendi yaratılışları üzerinde bile yetkileri, egemenlik hakları olmadığı halde egemenlik iddiasında bulunmuşlardır. Elbette Allah'a iman etmeyen, Allah'ın dinine teslim olmayan, Allah'la, Allah'ın kitabı ve Resûlü'yle beraber olmayan insanlar şeytanın kulu, kölesi olmak zorundadır. Yani Allah dininin alternatifi şeytan yoluna girmektir. Kur'an'ın, vahyin alternatifi şeytan egemenliğine girmektir. Rahmân'ın vahyiyle beraber olmayan kişi, elbette şeytanın esiri olacaktır. Çünkü o kişi Allah'la beraber olmamayı istemiştir. Allah'tan, Kur'an'dan uzaklaşan bir kişinin şeytana yaklaşması da kaçınılmaz olacaktır. Şeytan emredecek, o yapacaktır. Şeytan onları Allah'a isyana çağıracak, Allah'ın

zikrini unutturacak, Allah'ın kitabıyla diyalog kurmamalarını emredecek, onlar da bunu yapacaklardır.

Şeytan onlara Allah'ın zikrini unutturmuştur. Allah'ı, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın dinini, Allah'ın kendilerinden istediği kulluğu unutturdu, onlara da hayatlarının hiçbir birimine Allah'ı karıştırmadılar. Hayatlarının hiçbir biriminde Allah'ı hatırlamaz oldular. Allah düşüncesini hatırlarına getirmez oldular. Allah'tan, Allah'ın emir ve yasaklarından habersiz bir hayat yaşar oldular. Allah'ı, Allah'ın âyetlerini gündemlerinden düşürdüler. İşte bunlar şeytanın hizbidir. Bunlar şeytanın taraftarları, şeytanın aveneleridirler. Şeytana kulluk eden, şeytanı dinleyen, şeytanın peşi sıra giden çömezleri, yardakçılarıdır bunlar. Kesinlikle bilesiniz ki bunlar zarar edenlerdir, hem dünyada, hem de uk-bâda kaybedecek olanlardır bunlar. Dünyada da, ukbâda da eli boşa çıkacak olanlardır bunlar. Ne bu dünyada, ne de ahirette başarıya ulaşmaları mümkün değildir bunların. Bunların bir başka özellikleri de şudur:

20. "Allah'a ve peygamberine karşı gelenler; işte onlar, en alçak kimselerle beraberdirler."

Bu şeytan partisinden olanlar Allah ve Resûlü'ne karşı had yarışında bulunan kimselerdir. Allah ve Resûlü'yle hudut yarışında olan kimselerdir. Allah nasıl hayat için bir had çizmişse, bir hudut tespit etmişse, bunlar da Allah'ın hayat için çizdiği hadlerini, hudutlarını beğenmeyerek ondan daha güzelini çizme yarışı içinde olan insanlardır. Allah insanların hayatına nasıl ilkeler, yasalar, prensipler, hayat programları belirlemişse Allah'ın yasalarını beğenmeyerek ondan daha iyi yasa koymaya soyunan insanlardır bunlar. Allah ve Resulü'nün karşısında olanlardır. Allah ve Resûlü'yle çatışma içinde olanlardır. Allah ve Resûlü'nün karşısında yer alanlardır. Tanrılık, peygamberlik iddiasında olanlardır. İşte bunlar insanların en rezilleridirler, diyor Rabbi-miz. Zelillerin, aşağılıkların ta kendisidirler bunlar. Böyle aşağılıklar karşısında Rabbimiz şu yasasını koymuştur:

21. "Allah, "Andolsun ki Ben ve peygamberlerim üstün geleceğiz" diye yazmıştır. Doğrusu Allah kuvvetlidir, güçlüdür."

"Böyle aşağılık mahluklar karşısında Ben ve Resullerim mutlaka üstün geleceğiz. Ben ve Resullerim, Resullerimin yoluna tâbi olanlar mutlak galip geleceğiz." Allah elçilerine desteğini vaadediyor. Allah mü'minlerin yanında olduğunu belirtiyor. Allah Azîzdir, üstündür, yenilmezdir. Allah'la beraber olan peygamberler de azizdir, güçlüdür, üstündür. Peygamber yolunun yolcuları da

azizdir, şereflidir, üstündür. Allah desteğinde olanlar yenilmezdir. Âl-i İmrân sûresinde öyle buyuruyor Rabbimiz:

“Allah size yardım ederse, sizi yenecek yoktur; eğer sizi yardımsız bırakıverirse, O’ndan başka size yadım edecek kimdir? İnananlar yalnız Allah’a güvensinler.”

(Âl-i İmrân 160)

Eğer Allah size yardım ederse, Allah sizin desteğinizde olursa, Allah sizin yardımcınız olursa, kesinlikle bilesiniz ki size galip gelecek, sizi mağlup edecek yoktur. Allah’ın yardımı ve desteği sizinle olduğu sürece yeryüzünde hiçbir güç ve kuvvet size galip gelemez. Hiçbir güç sizi alt edemez. Allah sizi galip getirmeyi murad etmişse, sizin üzerinize galip gelecek yoktur. Ama:

Eğer O Allah sizi terk eder, sizden desteğini çekerse, sizi sahipsiz ve yardımcısız bırakırsa, ondan sonra size kim yardım edebilir? Kim yardımınıza koşabilir sizin? Eğer sizler Rabbinize itaatten çıkarak, Rabbinizin yasalarını terk ederek, Rabbinizin desteğinden, O’nun korumasından, O’nun yardımından uzak bir hayat yaşamaya kalkışırsanız, size kim yardım edebilir ki? Kim destek olabilir size? Kim başarıya ve zafere ulaştırabilir sizi? Düşmanlarınız karşısında kim koruyabilir sizi? Hayatınızın problemlerini çözmeniz konusunda kim yol gösterebilir size? Kâfirlerin ayakları altında ezilmekten kim kurtarabilir sizi? O halde:

Mü’minler sadece Allah’a tevekkül etsinler. Mü’minler sadece Allah’a güvenip bağlansınlar. Velî olarak, dost olarak, vekil olarak, yardımcı olarak yalnız Allah’a güvenip işlerini başkalarına değil, sadece O’na havale etsinler. Vekaletlerini sadece O’na teslim etsinler. Sadece O’nun kararlarına teslim olsunlar. Çünkü Allah’tan başka tüm velîler, tüm dostlar, tüm vekiller, tüm yardımcılar acizdirler, zayıftırlar, sonludurlar, ölümlüdürler. Allah’tan başka velî bilinenlerin, vekil bilinenlerin tamamı mütevekkillerine muhtaçtırlar. Allah’ın mütevekkillerine asla bir müdahalesi olmadığı gibi ölümlü de değildir, aciz de değildir O. Ne zaman ki bir kul kendisini Rabb bilip, İlâh bilip, velî bilip, vekil bilip vekaletini kendisine verip yalvararak, bir probleminin, bir müşkilinin halledilmesi konusunda, düşmanlarından, korktuklarından korunması konusunda kendisine sığınmışsa, hemen karşısında O’-nun büyük güç ve kudretini, büyük iradesini bulacaktır.

İşte bu Rabbimizin değişmeyen bir yasasıdır. Allah yasa olarak bildiriyor ki, “Ben ve elçilerim mutlaka galip geleceğiz. Öyleyse ey insanlar, gelin akıllarınızı başlarınıza alın. Gelin tanrılık iddialarınızdan vazgeçin. Gelin Benimle yarışmaktan vazgeçin. Gelin Bana karşı gel-mekten vazgeçin. Gelin Benim yasalarıma alternatif yasalar, Benim dinime alternatif dinler koymaktan

vazgeçin. Gelin Benimle ve elçilerimle cepheleşmeyin. Tarihte Bana ve elçilerime karşı cephe açanların ne hale geldiklerini Ben size anlattım. Onlar nasıl mağlup olmuşlarsa sizler de mutlaka mağlup olacaksınız."

22. "Allah'a ve ahiret gününe inanan bir millettir, babaları veya oğulları veya kardeşleri ya da akrabaları olsa bile Allah'a ve peygamberine karşı gelenlere, sevgi beslediklerini görmezsin. İşte Allah, imanı bunların kalplerine yazmış, katından bir nûr ile onları desteklemiştir. Onları, içlerinden ırmaklar akan, içinde temelli kalacakları cennetlere koyar. Allah onlardan hoşnut olmuştur, onlar da Allah'tan hoşnut olmuştur. İşte bunlar, Allah'tan yana olanlardır. İyi bilin ki, saadete erecek olanlar, Allah'tan yana olanlardır."

Allah'a ve ahiret gününe iman eden hiçbir kavmi göremezsin, bulamazsın ki, onlar babaları, oğulları, kardeşleri ya da akrabaları olsa bile Allah'a ve peygamberine karşı gelenlere, düşmanlık edenlere bir sevgi beslesinler, dostluk göstersinler, onlara alkışlar tutsunlar. "Ey peygamberim, Allah'a ve ahiret gününe inanan hiçbir Müslümanı, en yakın akrabaları bile olsa böylelerini sever bulamazsın. Onları tasvip eder göremezsin. Kâfirlikleri karşısında "yahu ne güzel yapıyorsunuz" diye onlara çanak tuttuğunu göremezsin."

Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir mü'min, en yakın akrabaları bile olsa Allah ve Resûlü'ne karşı çizgi yarışında olan, yasa yarışında olan, Allah ve Resûlü'nün yasalarını beğenmeyip kendi ken-dilerine tanrılıklarını iddia edip yasa belirlemeye kalkışmış, Allah ve Resûlü'ne karşı cephe oluşturmuş kimselerle asla dost olmaz. Bunlarla beraber olamaz. Bunlara karşı asla içinde bir sevgi besleye-mez, dostluk ilişkisinde bulanamaz. Babası bile olsa, anası, kardeşi, oğlu, kızı bile olsa, gavurluğu açık olan bir kimseyi bir Müslümanın sevmesi, ona destek olması, iyilikte bulunması mümkün değildir.

Bunun en güzel örneğini Uhud savaşında görüyoruz. Allah'a ve ahiret gününe iman eden mü'minler Allah ve Resûlü'yle cepheleşmiş kâfir babalarıyla, kardeşleriyle, oğullarıyla, amcalarıyla karşı karşıya geldiler ve onlara asla acımadılar, kıyasıya savaştılar ve gözlerini kırpmadan Allah için öldürdüler onları. Meselâ Mus'ab bin Umeyr, Be-dir savaşında kâfir olan öz kardeşinin bir Müslüman tarafından esir alınıp bağlandığını görünce o Müslümana der ki: "Onu iyi bağla, onun ipine iyi sahip ol, çünkü onun anası çok zengindir, karşılığında çok fidye alabilirsin." Kardeşi ona çıkışarak der ki: "Ey Mus'ab, sen benim kardeşim değil misin? Nasıl böyle konuşabilirsin benim hakkımda?" Mus'ab: "Hayır, sen Allah ve Resûlü'ne karşı savaştığın sürece benim kardeşim değilsin,

benim kardeşim şu anda seni bağlayan mü'mindir" der.

İşte bu özellikte olan mü'minler Allah'ın kalplerine imanı yerleştirdiği, kalplerine imanı yazdığı, kalplerine imanı sevdirdiği kimselerdir. Kendi katından bir ruh ile, bir güçle kendilerini desteklediği kim-selerdir. Onlar böyle Rabblerini herkesten ve her şeyden üstün tutunca, Rabbimiz de onların kalplerine iman veriyor, imanlarını güçlendiriyor ve onları kendi desteğiyle destekliyor. Elbette Allah desteğinde olan mü'minler herkese karşı galip gelecek, sırtları asla yere gelmeyecektir. Onların Dünyadaki durumları böyledir. Ahiretteki mükafatlarına gelince:

Allah böyle mü'minlerden razı olacak ve onları zeminlerinden ırmaklar akan cennetlerine koyacaktır. Naîm, Adn, Firdevs cennetlerine koyacak ve onlar orada sonsuz nimetler içinde ebediyen kalacaklardır. Allah onlardan hoşnut, onlar da Rabblerinden hoşnut olarak ebediyen orada nimet içinde olacaklardır. Çünkü onlar dünyadayken Rabblerinin hoşnutluğunu aramışlardı. Babalarının, analarının, kardeşlerinin hoşnutluğundan önce Rabblerinin hoşnutluğunu dert edinmişlerdi. Allah'ın hoşnutluğunu her şeyden önde tutmuşlardı. Allah'la barışık olmayan, Allah'a cephe oluşturmuş, Allah'la yarışma ve çatış-ma içinde olan akrabalarının hoşnutluğunu kaybetmişlerdi ama en büyük dostluk olan Allah'ın dostluğunu kazanmışlardı.

İşte bunlar da Allah'ın hizbidirler. Allah'ın grubu, Allah'ın taraftarı, Allah'ın hizbidirler. Şunu kesinlikle bilesiniz ki Allah'ın grubu, Allah'ın hizbi olanlar, Allah'la aynı cephede olanlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridirler. Bunlar Ensârullah'tır, Allah'ın yardımcılarıdır, Allah'ın dininin koruyucuları ve yardımcılarıdırlar. Bunlar Evliyaullahtırlar. Allah'ın dostlarıdırlar. İşte hem dünyada, hem de ukbâda başarıya, kurtuluşa erecek olanlar bunlardır. Rabbim bizi böyle yiğitlerden eylesin.

Velhamdü lillahi Rabbil'âlemin.

- 59 -

HAŞR SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 59., nüzûl sıralamasına göre 101., mufassal kısmının üçüncü sûreler grubunun ilk sûresi olan Haşr sûresi, Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 24'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Haşr sûresine Nâdir sûresi de denilir. Çünkü bu sûre, Ben-i Nâdir Yahudileriyle yapılan bir savaşın akabinde nâzil olmuştur. Müfessirlerimizin beyanına göre bu savaş Uhud savaşından 6 ay sonra meydana gelmiştir. Rasulullah Efendimizin Medine'ye hicret buyurduğu dönemlerde Medine'de iki Arap, üç de Yahudi kabile bulunuyordu. Arap kabileler Evs ve Hazrec, Yahudi kabileler de Ben-i Nâdir Yahudileri, Ben-i Kureyza ve Ben-i Kaynuka Yahudileriydi. Bu kabileler birbirleriyle müttefik bir hayat yaşıyorlardı. Ben-i Kureyza ve Ben-i Nadir kabileleri Araplardan Evs kabilesinin, Ben-i Kaynuka Yahudileri de Hazrec kabilesinin müttefikiydi. Zaman zaman bu kabileler arasında yapılan savaşlarda müttefikleriyle birlikte savaşa giriyorlardı. Nihâyet Allah'ın Resûlü Medine'ye hicret buyurup İslâm devletini kurunca, Evs ve

Hazrec kabileleri Müslüman oldular ve aralarındaki ebedî savaşlar ve düşmanlıklar da bitmiş oldu. Allah'ın Resûlü Medine'de yaşayan Yahudilerle bir anlaşma yaptı. Birlikte yaşadıkları Medine'ye karşı herhangi bir düşman saldırısı vâki olursa Medine'yi birlikte koruyacaklar, taraflardan birine bir düşman saldırısı olursa öteki taraf ona yardım edecek, birbirlerine karşı iyi niyetle hareket edecekler, birbirlerine zulmetmeyeceklerdi. Müslümanların düşmanları olan Kureyş'e karşı kimse destek vermeyecekti. Anlaşmanın aksine bir davranış söz konusu olduğu zaman bu konuda Allah'ın Resûlü Allah'ın kitabına göre karar verecekti.

Ama aralarında yaptıkları bu anlaşmanın tarihinden kısa bir süre sonra, Yahudiler bu anlaşmalarına ters davranmaya başladılar. İslâm'a ve Müslümanlara karşı düşmanca tavırlar sergilemeye başladılar. Allah Resûlü'nün bir elçi olarak tıpkı kendi peygamberleri gibi, onları kendi kitapları da dahil Allah'ın kitabına imana, tevhide çağırdığını görünce bu onlara ağır geldi. Sonra yine daha önceleri Medine'-de yaşayan Evs ve Hazrec arasında düşmanlıkları körükleyerek pek çok maddî menfaatler devşirmeye alışmış olan bu insanlar, Evs'in de, Hazrec'in de katılımıyla büyümeye başlayan İslâm cemaatinin büyümesinden rahatsız oldular. Bu sebeplerle peygambere ve onun dinine karşı çıkmayı kendilerine bir görev bildiler. Fitnelerle, yalanlarla ve dedikodularla insanların bu dine girmelerine engel olmaya başladılar.

İslâm'a ve Müslümanlara karşı bu düşmanlıklarını Bedir savaşında açığa vurdular. Hatta Bedir'de Kureyş karşısında Müslümanların yenildikleri ve Peygamber'in (a.s) öldürüldüğü haberini yaydılar. Hatta Ben-i Nadir Yahudilerinin reisi olan Kâb bin Eşref, Bedir savaşı-nın hemen arkasından Mekke'ye giderek müşriklerin ölülerine mersiyeler okumuş, Müslümanlardan intikamlarını almaları için Mekkelileri tahrik etmişti.

Yine Medine'de bir Müslüman kadının örtüsüne el uzattılar ve kan döküldü. Allah'ın Resûlü defalarca kendilerini uyarıp anlaşmalarına sâdık davranmalarını, bu fesat hareketlerinden vazgeçmelerini ö-ğütledi. Ama onlar terbiyesizlik ettiler. "Ey Muhammed! Sen bizi Ku-reyş mi zannediyorsun? Biz öyle kolay yutulacak lokma değiliz! Bizimle savaşı göze alırsan sana dünyanın kaç bucak olduğunu gösteririz!" diyerek tehditlerde bulundular. Bu sözler apaçık anlaşmayı bozduklarının ve savaş ilânında bulunduklarının deliliydi.

Sonra Bedir'in intikamını almak için Kureyş büyük bir ordu hazırlayıp

Medine'ye yürüyünce, Yahudiler açıktan açığa Medine'yi müdafaa anlaşmasını bozduklarını ilân ettiler. Müslümanların Uhud'da bir yara aldıklarını görünce iyiden iyiye cesaretleri arttı. Ben-i Nadir Yahudileri bir ara Peygamber'e (a.s) karşı bir suikast denemesinde bulunurlar, ama Rabbimiz Peygamberini onların desiselerinden korur. Rasulullah Efendimiz Medine'ye döner dönmez hemen bir ültimatom göndererek, "sizin yapmak istediklerinizi öğrendim. Size on gün mühlet tanıyorum. On gün içinde Medine'yi terk etmezseniz ele geçirilecek, her biriniz öldürülecektir" buyurur. Abdullah bin Übey'in kendilerine yardım vaadi, Ben-i Kureyza ve Ben-i Gatafan'ın vaatleriyle Medine'yi terk etmeyeceklerini açıklayan Nadir Yahudilerini Rasulullah kuşatma altına alır. Mahallelerini kuşatır. 15 gün kadar süren kuşatmanın sonunda teslim olurlar. Abdullah bin Übey'in ricası üzerine tüm mal ve mülklerini geride bırakarak Medine'yi terk etmelerine izin verilir. 15 günlük bir kuşatma sonunda silahları dışında develerine yükleyebilecekleri mallarını alarak bu Yahudi kabilesi Medine'yi terk eder. İşte bu sûre bu hadise üzerine inmiş bir sûredir.

Haşr sûresini üç bölümde anlamaya çalışmamız mümkündür. Birinci bölüm (âyet 1-10), göklerde ve yerde canlı ve cansız tüm varlıkların Allah'ı tesbih ettiklerini, Rablerini gündemde tuttuklarını, Rablerinin kendileri için belirlediği rolü harfiyen yerine getirip O'nun yörün-gesi ve programı dahilinde hareket ettiklerini, çünkü O Allah'ın güçlü ve hikmet sahibi, hayata hakim bir Rab olduğunu haber veren bir âyetle başlar. Sonra tüm iman küfür savaşlarının iki cephesi, iki tarafı olduğu, bunlardan birisinin Allah, diğerinin de küfür cephesi olduğunu haber verir. Böyle bir savaşta mü'minlerin taraf olmayıp sadece Allah cephesinde yerlerini aldıkları ve dolayısıyla böyle bir savaşta kâfirlerin mü'minlerden önce Allah'la karşı karşıya geldikleri, mü'minleri yenebilmek için önce Allah'ı yenmeleri gerektiği anlatılır. Yâni tüm iman küfür savaşlarının sonucunun daha başlamadan belli olduğu, şartlarına riâyet etmeleri kaydıyla mü'minlerin kesin galip, kâfirlerin de kesin mağlup oldukları ilan edilir. Çünkü savaş iki taraf arasında yapılmaktadır, Allah ve kâfirler, Allah cephesi ve kâfirler cephesi. Mü'minler eğer kimin safında olduklarının farkına varırlar, Allah'ın asla yenilemeyeceğine imanlarını muhafaza ederler, Allah'a tam tevekkül ederek durum ne olursa olsun, eğer düşmana sırtlarını dönmeyi akıllarının ucundan bile geçirmeden düşmana karşı durabilirlerse, onlar kesinlikle galip geleceklerdir. Çünkü savaşı yöneten, savaşın sonucunu belirleyen Allah'tır. Bunu sûrenin ilk âyetlerinde Rabbimiz çok hoş bir şekilde ortaya koyuyor.

"Ehl-i kitap kâfirleri (Yahudileri) ilk sürgünde yurtlarından (Medine'den

sürüp çıkarak Allah'tır" "Halbuki o Yahudiler kale gibi muhkem evlerinin kendilerini Allah'tan geleceklere karşı koruyabileceğine inanmışlardır" "Ama sonunda Allah onlara hiç hesaba katmadıkları bir yönden geliverdi" (âyet 2). Dikkat ediyor musunuz ifadelere? Medine'den o Yahudileri çıkaran kimmiş? Müslümanlar mı, Allah mı? Çıkaran Müslümanlar değil Allah'tır. Onlar o kale gibi muhkem evlerine kimden gelecek bir tehlikeye karşı güveniyorlarmış? Müslümanlardan gelebilecek bir saldırıya karşı mı, yoksa Allah'tan gelecek bir tehlikeye karşı mı? Allah'tan gelebilecek bir tehlikeye karşı deniyor âyette. Peki onlara hiç beklemedikleri bir yönden gelen kimmiş? Müslümanlar mı, yoksa Allah mı? Dikkat ediyorsanız âyette Allah geliverdi deniyor. O halde savaşan Müslümanlar değil, Allah'tır. O halde Müslümanlarla bir savaşa tutuşan kâfirler karşılarında Müslümanlardan önce Allah'ı bulacaklar ve Allah safındaki, Allah desteğindeki Müslümanları yenebilmek için önce Allah'ı yenmek zorunda kalacaklardır.

Sûrenin birinci bölümünün devam eden âyetlerinde, savaş yapmadan elde edilen başarının sırf Allah'ın yardımı izni ile meydana geldiği, bu sonucu daha önceden Yahudilerin de Müslümanların da beklemedikleri anlatılır. Sonra da bu konuda insanların düşünüp ibret almaları gerektiği vurgulanır. Müslümanların kimin safında savaştıklarının bilincinde olmaları, karşılarında kâfirlerin de kiminle savaştıklarının farkına varmaları istenir. Daha sonraki âyette de, önce bekledikleri, yolunu gözledikleri, nerede kaldı? Geç kaldı diye gelişi konusunda sabırsızlandıkları âhir zaman peygamberine inanmadıkları için, sonra da böyle bir peygamberle anlaşma yapıp bu anlaşmalarını bozdukları için, inanç ve değerlerine bağlılıklarını yitirip yoldan saptıkları için Yahudilere karşı takdir edilen sürgün cezasının en hafif bir ceza olduğu, aslında böyle yoldan çıkmış bir toplumun hem dünyada hem de âhi-rette bundan çok daha büyük cezaları hak ettikleri açıklanır. Bunun hemen ardında da Allah'a verdikleri ahidleri bozan fâsıkların rezil ve rüsva edileceklerine dikkat çekilir.

Sonra 7. ve 8. âyetlerde böyle savaşılmadan, bir kılıç bile kullanılıp, ok bile atılmadan, bir tek kişinin burnu bile kanamadan sırf Allah'ın yardımıyla düşmandan elde edilen fey mallarının taksimi konusu gündeme getirilir. Bu malların nasıl ve kimlere verileceği belirlenir. Sonra Ensâr ve Muhâcirler arasındaki kardeşlik bağlarına değinilerek İslâm toplumunda beklenilen sosyal dayanışma ve kardeşlik unsurunun önemine vurgu yapılır. Tüm dünya Müslümanların da böyle olmaları istenir. Ayrıca bu konunun devamı olarak 9. âyette en büyük kurtuluşun kişinin bencillikten, hep kendisine yönelik düşünmekten, nefsini çıkar düşkünlüğünden arındırmakla olacağı haber verilir.

Sonra 10. âyette de iman edenlerin birbirlerine karşı asla kin tutmayacakları anlatılır.

İkinci bölümde (âyet 11-17) yer alan ve münâfıklarla Yahudilerin sürgünden önceki ilişkilerinden söz eden âyetler, münâfıkların ve ehl-i kitap Yahudilerin birbirlerine karşı nasıl yalan söylediklerini, sözlerinden nasıl döndüklerini, birbirlerini nasıl sattıklarını, birbirlerinin aleyhinde nasıl fırıldak çevirdiklerini gözler önüne sererek, Müslümanların birbirlerine karşı asla böyle davranmamaları tavsiye edilir. Onlar gibi dışarıdan bakıldığında bir ve beraber göründükleri halde kalpleri parça olmamaları ısrarla öğütlenir. O alçaklar birbirlerini baştan çıkar-ma konusunda tıpkı şeytana benzerler. Bu bölüm böyle olan zalimlerin yerlerinin ateş olduğunu bildiren bir tehditle son bulur.

Üçüncü bölüm (âyet 18-24) Allah'tan korkmayı, Allah'a karşı saygılı olmayı, Allah için bir hayat yaşamayı, Allah'a kulluğun bilincine ermeyi ve ebedî hayat için hazırlıklı olmayı öğütleyen bir uyarı ile başlar. Dünyadaki tüm kötülüklerin takvasızlıktan, Allah'ı kale almadan, yolunu Allah'a sormadan, hayat programını Allah'a danışmadan ve âhireti hesaba katmadan yaşanan bir hayatın neticesi olduğuna işaret edilir. Müslümanların böyle olmamaları, hayatlarını Allah yasalarına göre yaşamaları ve âhireti iki kaşlarının arasında bilip hiç unutmamaları ve böyle olmayan fâsıklardan uzak durmaları gerektiği vurgulanır. Bundan sonra cehennem ehliyle cennet sohbetçilerinin hiçbir konuda denk olmadıkları, kurtulanların cennet ehli olduğu ortaya konur.

Sonra Kur'an karşısında, Allah yasası karşısında insanların ta-kınmaları gereken tavra dağlardan bir örnek verilir. Ey mü'minler ken-dilerine sorumluluğu yüklenseydi dağların bile onun azametinden tuz buz olacakları kitabınız karşısında sizler ne âlemdesiniz? Ona gereken saygıyı takınabiliyor musunuz? Onunla gereği gibi ilgi kurabiliyor musunuz? Tüm hayatınızı onun rehberliğinde yaşayabiliyor, tüm programlarınıza onu indirgeyebiliyor musunuz? Bu konuda düşünüp ibret almıyor musunuz? Denilerek insanlar düşünmeye dâvet ediliyor. Ve nihâyet son üç âyette de tevhidin özü ortaya konuyor. Allah'ın tekliği, sadece zâtında değil tüm fiillerinde, isimlerinde ve sıfatlarında O'-nun tek kabul edilmesi, O'nun sıfatları ve fiillerinin asla O'ndan başkalarına verilmemesi gerektiği, yüceliği, eşsizliği, gücü, kudreti, rahmet ve merhameti gündeme getiriliyor. Ve nihâyet başında göklerde ve yerde ne varsa hepsinin Allah'ı tesbih ettiği haberiyle başlayan sûre en sonunda da yine tüm varlıkların tesbih ettikleri haberiyle son buluyor. Bu özet tanıtımdan sonra inşallah sûrenin

âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz, Allah yardımcımız olsun.

1. "Göklerde olanlar da, yerde olanlar da Allah'ı tesbih ederler. O güçlüdür, Hakimdir."

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ı tesbih ederler. Göklerdeki ve yerdeki canlı-cansız tüm varlıklar Allah'ı gündeme alırlar. Göklerdeki ve yerlerdeki tüm varlıklar Allah'a teslim olurlar. Tüm varlıklar Allah'ın kendilerine yüklediği görevlerini yerine getirirler. Tüm varlıklar Rabblerini yüceltir, Allah'ın en yüce olduğunu ilân ederler. Göklerde ve yerde canlı-cansız ne varsa hepsinin ayrı bir kulluğu, ayrı bir tesbihi, ayrı bir ibadeti vardır. Bizim bildiğimiz, bilmediğimiz tüm varlıklar Allah'a boyun bükmektedirler. O Allah Azîzdir, Hakîmdir. Ye-nilmez ve yanılmazdır. Otorite, egemenlik, hükümranlık, hâkimiyet O'-nundur. Onun yaptığı her şeyde bir hikmet vardır. Her sözü, her işi, her yasası yerli yerincedir. Öyleyse Allah'a karşı cephe almış, Allah'la savaşa tutuşmuş olanlar iyi bir düşünsünler. Madem ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'a boyun bükmüştür. Madem ki Allah tüm varlıkların sahibidir. Madem ki Allah Azîzdir, güçlüdür, Hakîmdir, hâkimiyet sahibidir. Öyleyse O'na karşı çatışma içinde olanlar ne yaptıklarının farkına varmalıdırlar. Kime kafa tuttuklarının, kiminle savaştıklarının farkına varmalıdırlar. Ey insanlar! Gelin bu gerçeği anlayın da sizden çok daha büyük, sizden çok daha güçlü varlıkların boyun büktükleri Allah'a sizler de teslim olun. Değilse kesinlikle bilesiniz ki, sizler de Allah'ın yasalarına zorla boyun bükmek zorunda kalacaksınız. Allah karşısında, Allah desteğindeki Müslümanlar karşısında yenilmek zorunda kalacaksınız. Allah'ın mü'minlere vaad ettiği zafer yasasına teslim olmak zorunda kalacaksınız. Hiçbir kimsenin, hiçbir gücün, hiçbir toplumun kendisini Allah'tan kurtarması mümkün değildir.

2. "Kitap ehlinden inkârcı olanları ilk sürgünde yurtlarından çıkaran O'dur. Oysa ey inananlar! Çıkacaklarını sanmamıştınız, onlar da, kalelerinin kendilerini Allah'tan koruyacağını sanmışlardı. Ama Allah'ın azabı onlara beklemedikleri yerden geldi, kalplerine korku saldı; evlerini kendi elleriyle ve inananların elleriyle yıkıyorlardı. Ey akıl sahipleri! Ders alın."

Ehl-i kitaptan kâfir olanları ilk sürgünde yurtlarından çıkaran O'dur. İlk haşr ile onları kendi yurtlarından sürüp çıkaran Allah'tır. "Ey mü'minler, bilesiniz ki size bu zaferi lütfeden Rabbinizdir. Ben-i Nadir Yahudilerini yurtlarından çıkaran sizler değil Allah'tır." Allah düşmanı Yahudiler Medine'yi terk ettikten sonra onlardan bir kısmı Hayber'e, bir kısmı da Filistin'e gittiler. Daha sonra Hayber'in fethini Rabbimiz Müslümanlara müyesser kılınca,

Yahudiler oradan da Suriye taraflarına göç ettiler. Bazı hadislerde haşrin o bölgelerde olacağına dair rivâyetler mevcuttur.

Haşr, toplanmak demektir. Dağılmış insanların bir araya toplanmaları demektir. Böylece anlıyoruz ki birinci haşr, Ben-i Nadir'in Medine'den çıkarılması, ikinci haşr da Hz. Ömer efendimizin Yahudileri tüm Suudi Arabistan'dan sürüp çıkarmasıdır. Son haşr ise kıyâmet günü vuku bulacaktır. Bu haşr ifadesiyle Yahudilerle savaşmak için Müslümanların toplanması şeklinde bir anlayış da vardır. Müslümanlar toplanmış ama Allah'ın yardımıyla savaş olmadan Yahudiler terk edip gitmişlerdir.

Oysa ey Müslümanlar, sizler onların çekip gideceklerini hiç beklemiyor, hiç ummuyordunuz. Hiç kimse buna ihtimal vermiyordu. Çünkü Medine'de Yahudilerin her birinin kale gibi muhkem evleri vardı. Hiç kimse onların bu yerlerini, yurtlarını terk edip gideceklerini beklemiyordu. Medine'de silah ticareti, silah îmâlâtı onların elindeydi. Yıllar süren bir saltanatları, bir geçmişleri vardı. Halbuki Müslümanlar Medine'ye geleli 3-5 yıl olmuştu. Henüz kurdukları devlet de oturmuş değildi. Silahlarını bile onlardan emaneten temin ediyorlardı. Her şey ellerinde olan bir toplumun yenilebileceğini düşünmek gerçekten zordu. Yahudiler de şöyle hesap ediyorlardı: Kendilerini Allah'tan, Allah hizbi, Allah taraftarı olan Müslümanlardan koruyabilecek tek şeyleri kale gibi olan evleridir. Ama Allah'ın azabı onlara beklemedikleri yerden geliverdi de böyle bir iman gücü karşısında pes edip yerlerini, yurtlarını terk ediverdiler.

Allah kalplerine öyle bir korku saldı ki, kendi evlerini kendi elleriyle Müslümanlara teslim ettiler. Kalplerine Cenab-ı Hakk'ın attığı korkuyla, can derdine düştüler. Zaten adamların uğrunda savaşacak bir inançları da olmadığı için, ölünce cennete gitme ümitleri de olmadığı için savaşı göze alamadılar. Bırakıp gittikleri o muhkem evleri, Müslümanların işine yaramasın diye kendi elleriyle yıktılar. Oraları ele geçirmek için yıkan Müslümanlara katılarak kendileri de yıkıyorlardı.

Rabbimiz buyuruyor ki: "Ey akıl sahipleri! Ey basiret sahipleri! Haydi bu hadiseden ibret alın! Ders alın bundan! Ey Kur'an'la görmek, Kur'an'la bakmak, Kur'an'la düşünmek zorunda olanlar! Haydi bakın kitabınıza da bu hadiseden ders çıkarın! Rabbinizden size basiretler gelmiştir. Rabbinizden size gözlükler gelmiştir. Hadiselere Kur'an'ın gözlüğüyle bakabilenler basiret sahipleridir. Kur'an'dan habersiz hareket edenler ise kördür!"

Öyleyse ey müslümanlar! Sakın sizler kör olmayın. Körler gibi hareket etmeyin. Ey kendilerine Allah tarafından basiretler gönderilmiş Müslümanlar! Rabbinizin bu âyetlerinden, Rabbinizin bu değiş-mez yasasından ibret çıkarın. Şu gerçeği iyi anlayın ki, Allah'la savaşa tutuşan hiçbir toplum iflah olmamıştır. İşte görüyorsunuz ki çok güçlü, çok kuvvetli bir toplum, Allah desteğindeki Müslümanlar karşısında kendiliklerinden teslim oluyorlar. Böyle bir gücün böyle kendiliğinden yenilmesi mümkün değil gibi görünse de, Allah dileyince olmazı oldurur. Bundan ibret almak gerekir. Allah'la savaşanlar kiminle savaştığını anlamalı, Allah safında savaşan Müslümanlar da kimin safında olduklarını bilmelidirler.

Böylece Rabbimiz safındaki mü'minlere hiç ummadıkları bir zaferi nasip ederken, Yahudilere de yeni bir kader çizmiş oluyordu. Onlara da sürgün yazılıyordu. Tabiî bu onlar için de Rabbimizin bir rahmetiydi. Yıllar yılı Allah'a kulluktan çıkmış, kitaplarını tahrif etmiş, peygamberlerinin yolunu bozmuş bir toplumun akıllarını başlarına getirecek bir fırsat çıkardı karşılarına. Toptan öldürülmekten kurtardı onları da, yaşama imkânı verdi. Durup düşünme fırsatı verdi. Biz ne yaptık ki Allah bize bunu takdir buyurdu? diye kendilerini sorgulama ve yeniden Allah'a dönüş imkânı lütfetti. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz buyuruyor ki:

3. "Allah onlara sürülmeyi yazmamış olsaydı, dünyada başka şekilde azap verecekti. Âhirette onlara ateş azabı vardır."

Eğer Allah onlara sürgünü yazmamış olsaydı, sürülmekle kurtulmalarını dilememiş olsaydı, elbette onlara dünyada başka şekilde azap verirdi. Çünkü onlar yaptıklarıyla bunu hakketmişlerdi. Kitaplarının, peygamberlerinin kendilerine haber verdikleri son elçi ayaklarına kadar gelmişti. O elçiyi tanıyorlardı. Avuçlarının içini bildikleri gibi, öz evlatlarını tanıdıkları gibi o peygamberi tanıyorlardı. Ona karşı Müslümanların ilki olmaları gerekiyordu. Yıllar yılı o elçiyi bekliyorlardı. Putperest Araplara karşı onun geleceğiyle övünüyor, onunla zafer umuyorlardı. "Nerede kaldı? Geç kaldı?" diyorlardı. "Hele bir gelsin o ahir zaman Nebisi, biz ona ve getirdiği kitaba iman edecek ve onun arkasından putperestlerin kökünü kazıyacağız" diyorlardı.

Yıllardır yolunu gözledikleri Allah elçisi işte gelmiş karşılarında duruyordu. Üstelik Mekke'den Medine'ye, ayaklarına kadar gelmişti. Lâkin adamlar bu ayaklarına kadar gelmiş fırsatı kaçırdılar. Halbuki yıllar yılı

kendileriyle savaştıkları, peygamberin gelişiyle kendilerine karşı zafer kazanmayı umdukları putperest Araplar onların ağzından duyup tanıdıkları son elçiye iman ederlerken, onlar bizden gelmedi diye iman etmediler. Ayaklarına kadar gelen fırsatı kaçırdılar. Onlar bu azabı çoktan hak etmişlerdi, ama Allah rahmetiyle muamele edip yine de onlara yaşama hakkı tanıdı ki, düşünsünler ve ibret alsınlar diye. Allah'la çatışma içindeki hayatlarından vazgeçip Rabblerine kulluğa dönsünler diye. Belki içlerinden düşünüp Müslüman olanlar çıkar diye.

Bu dünyada imkân verdi Allah, ama âhirette onlara ateş azabı vardır. Eğer yaşadıkları bu hayatı bırakmazlarsa, eğer tevbe edip Müslüman olmazlarsa, Rabbleriyle ve Rablerinin son elçisiyle çatışma içinde bir hayatı terk edip O'na kulluğa yönelmezlerse, onlar için âhi-ret azabı kaçınılmazdır. Her ne kadar kendilerine bu dünyada bir fırsat verip azaplarını ertelemiş olsa da, âhiret azabı onları beklemektedir.

4. "Bu, Allah'a ve peygamberine karşı gelmelerinden ötürüdür. Kim Allah'a karşı gelirse bilsin ki Allah'ın cezalandırması şüphesiz çetindir."

Çünkü onlar Allah ve Resûlü'ne karşı geldiler. Allah ve Resûlü'ne karşı şak oldular, şikak oldular. Allah ve Resûlü'ne karşı bir cep-he oluşturdular. Sadece bu Yahudiler değil, yeryüzünde her kim ki, hangi toplum ki Allah ve Resûlü'ne savaş açar, Allah ve Resûlü'ne karşı bir cephe oluşturursa, gücü, kuvveti ne olursa olsun bilesiniz ki Allah'ın cezalandırması çok çetindir. Bakın bundan sonra Rabbimiz olayın detaylarını anlatmaya başlıyor:

5. "İnkârcı kitap ehlinin yurtlarında hurma ağaçlarını kesmeniz veya onları kesmeyip gövdeleri üzerinde ayakta bırakmanız Allah'ın izniyledir. Allah yoldan çıkanları böylece rezilliğe uğratır."

Müslümanlar o kâfir olan kitap ehlinin hurmalarından bir kısmını koparıyor, bir kısmını da olduğu gibi bırakıyorlardı. Ey Müslümanlar siz orada hangi hurmayı keser, koparır, hangilerini de olduğu gibi bırakırsanız bu Allah'ın emriyle, Allah'ın izniyledir. Tabii Müslümanlar bu eylemi gerçekleştirirken Yahudiler bir dedikodu furyası estirdiler. Müslümanlar hurma ağaçlarını kesiyorlar. Müslümanlar yeryüzünde fesat çıkarıyorlar diye. Anlaşma içinde oldukları Allah elçisine düzenledikleri komployu, onu öldürme fesatlarını, Allah'ı inkâr fesatlarını, Allah elçisini inkâr fesatlarını düşünmüyorlar da, ağaç kesme fesadını dile getiriyorlar. Allah ve Resûlü'ne karşı şak olma fesadını, Allah ve Resûlü'ne karşı cephe açma fesadını unutturabilmek için, küfür ve şirk fesatlarını kamufle edebilmek için bunu uyduruyorlar. Rabbi-miz de buyuruyor

ki, bu bizim iznimizle olmuştur. Buna bizim müsaademiz vardır. Bütün bunlar Allah'ın izniyle olmuştur.

Müslümanlara zafer geldi. Müslümanlara izzet ve şeref geldi. Müslümanlara fey geldi, ganîmet geldi. İslâm hukukunda fey ile ganîmet farklıdır. Fey, savaş yapılmadan kendiliğinden gelen düşman mallarıdır. Ganîmet ise savaşarak elde edilen mallardır. Bakın Allah o hususu şöyle anlatıyor:

6. "Ey inananlar! Onların mallarından, Allah'ın peygamberine verdiği şeyler için sizler ne at, ne de deve sürdünüz; fakat Allah peygamberlerine, dilediği kimselere karşı üstünlük verir. Allah her şeye Kâdirdir."

"Ey Müslümanlar, onların mallarından Allah'ın peygamberine verdiği fey olarak intikal edenler için sizler ne at koşturdunuz, ne at bağladınız, ne de deve sürdünüz. Hiçbir şey yapmadan Allah katından doğrudan size gelmiş mallardır onlar." Gerçekten Müslümanlar hiçbir şey yapmadılar. Sadece bir süre onları muhasara ettiler o kadar. Ne bir ok attılar, ne kılıç kullandılar, ne at sürdüler, ne deve. Yahudiler kendi elleriyle kendi evlerini yıkıp peygambere teslim oldular. Öldürülmemeleri karşılığında da sürgüne kendileri razı oldular. İşte Allah böyle gücüyle dilediklerini galip, dilediklerini de mağlup eder. Allah her şeye Kâdirdir, her şeye güç yetirendir. İşte bundan da insanların ibret almaları gerekir. Allah karşısında hiçbir güçlerine güvenmemeleri gerekir. Unutmayın ki Allah isterse tüm dünya insanlığının dikkatini çekecek, gözlerini açacak biçimde Müslümanları galip getirir.

7. "Allah'ın fethedilen memleketler halkının mallarından peygamberine verdikleri; Allah, peygamber, yakınlar, yetimler, yoksullar ve yolda kalmışlar içindir; ta ki içinizdeki zenginler arasında elden ele dolaşan bir devlet olmasın. Peygamber size ne verirse onu alın, sizi neden men ederse ondan geri durun; Allah konusunda takvalı olun. Doğrusu Allah'ın cezalandırması çetindir."

Allah'ın fethedilen memleketler halkının mallarından peygamberine verdikleri ganîmet malları, feyler, yani kendiliğinden gelen mallar şu şekilde taksim edilecektir: Bir kere bunlar Allah ve Resûlü'nün-dür. Bu konuda yetki Allah ve Resûlü'ne aittir. Bu mallardan Allah ve Resûlü'ne bir pay ayrılacaktır. Peki Allah ve Resûlü'ne ayrılacak miktar ne kadardır? Anlayabildiğimiz kadarıyla Allah ve Resûlü'ne ayrılması gereken bu pay, Allah ve Resûlü'nün hukukunu ilgilendiren konularda, Allah ve Resûlü yolunda harcanacak olan şeylerdir.

Allah’ın Resûlü bu feylerden kendisi ve ailesi için nafaka alıyor, geri kalanı da silah ve binek hayvanları için harcıyordu. İkinci olarak peygambere yakınlığı olan akrabalarına bir pay vardır. Bunlar Ra-sulullah Efendimizin akrabalarıdır. Öncelikle anlaşılan budur. Ama genel olarak savaşa katılanların akrabaları da anlaşılacaktır. Yani böyle savaşılmadan, kendiliğinden gelen mallarda savaşa katılan mü-cahitlerin arkada bıraktıkları, yaşlı, güçsüz oldukları için savaşa katı-lamamış akrabalarına da bir hisse ayrılacaktır. Üçüncü olarak yetimlere de ondan bir hisse ayrılacaktır. Dördüncü olarak yoksulların hakkı, beşincisi olarak yolda kalmışların da onda hakları vardır.

Görüyor musunuz Rabbimizin dağıtımını? Kimlere ayrılıyor bu mallar? Allah’ın âdil taksimine bir bakın, bir de zalim sistemlerin bu malları kimlere verdiklerine bir bakın. Şu anda toplumdaki gelirlerin kimlere peşkeş çekildiğini, kimler tarafından gasp edildiğini görüyoruz. Toplumda fakirler, açlar, yetimler, ihtiyarlar, dullar, yolda kalmışlar hiçbir şeye ulaşamazlarken, üç-beş zalim büyümeye devam ediyor. Mallar, mülkler, servetler, üç-beş zalim insan arasında pay ediliyor. Şu anda tüm dünyada yüzde 10’luk bir azınlık, yüzde 90’lık bir çoğunluğun sırtındadır. Tüm dünya bu azınlığı beslemek zorundadır. Yesinler bakalım bu doyumsuz zalimler. Yakında geberecekler ve haklarını yedikleriyle hesaplaşmak üzere Rabblerinin huzuruna gidecekler. Bakın âyetin devamında Rabbimiz buyurur ki:

“Ta ki o mallar, o servetler sizin aranızda, zenginler arasında dönüp dolaşan bir servet, bir devlet olmasın diye Biz bunu böyle yaptık,” diyor Rabbimiz. Bu mallar, bu mülkler sadece sizin zenginleriniz arasında dönüp dolaşan, birinin mülkünden öbürünün mülküne, birinin cebinden öbürünün cebine intikal eden bir devlet olmasın diyor Rabbimiz. İşte Müslümanların ekonomi siyasetleri budur. Bu zenginlik, bu servet, bu mallar ve mülkler toplumun tüm kesimlerine yayılmalıdır. Sadece zenginlerin elinde dönüp dolaşmamalıdır. Zenginler daha çok şişmemeli, fakirler de daha çok fakirleşmemeli. Bir kesim açlığından ölürken, diğer taraf şiştikçe şişmemeli.

Rabbimiz bunun için zenginlere zekâtı, sadakayı, infakı, her türlü fedakârlığı ve harcamayı emretmektedir. Sizin mallarınızda isteyen ve isteyemeyenlerin hakkı vardır, buyurarak zenginlerin fakirlere kendi haklarını vermelerini emretmiştir. Yine zenginlerin vefatıyla birlikte onların mallarının en geniş bir şekilde kitleye yayılımını sağlayacak bir miras yasası koymuştur.

Bütün bunlar toplumda servetin sadece zenginlerin elinde dolaşan bir

devlet olmaması içindir. Bakın Rasulullah Efendimiz bir hadislerinde buyurur ki:

“Ganîmetler toplumda belli kesimin elinde dönüp dolaşmaya başladığı zaman Allah’ın belâsını bekleyin.”

Şu anda kredilerin, teşvik primlerinin, devlet imkânlarının kimlerin elinde dolaştığına bir bakın da Rabbimizin ve peygamberimizin isteklerinin ne kadar mükemmel olduğunu anlamaya çalışın. İnsanlardan çok azınlık bir zalim grubun kardeşlerini aç bırakma pahasına nasıl şiştiklerini görün de ibret alın.

O halde ey Müslümanlar, sizler açgözlülük yapmayın. Bencillik yapmayın da Allah ve Resûlü size ne vermişse sadece onu alın, öteki kardeşlerinizi de düşünün. Her şeyin kendinize ait olmasını istemeyin. Kardeşlerinizi de düşünün. Allah ve Resûlü size ne takdir etmişse onunla iktifa edin. Bizim payımız, bizim hakkımız ancak bu kadarmış deyin. Allah ve Resûlü sizleri nelerden sakındırmışsa, nelerden menetmiş, uzak durmanızı emretmişse, artık onları da bırakınız. Allah’-tan korkun. Allah için takvalı olun. Allah’ın istediği şekilde bir hayat yaşayın. Çünkü bir gün O’nun karşısına çıkıp hesap vereceksiniz. Unutmayın ki Allah, cezası çok şedit olandır.

Bu âyetler özelde böyle bir ganîmet taksimiyle alâkalı olsa da, genelde tüm hayatla ilgilidir. Tüm hayatımızda, yememizde içmemizde, giyinmemizde, kuşanmamızda, kazanmamızda, harcamamızda, evlenmemizde, boşanmamızda, hukukumuzda, eğitimimizde, tüm bireysel, ailevî ve sosyal hayatımızda Allah ve Resûlü bize neyi emretmişse, bize neyi vermişse onu alacağız, ona sahip olacağız, onu icra edeceğiz. Nelerden menetmişse, neleri yasaklamışsa onlardan da kaçınacak, uzaklaşacağız. Allah ve Resûlü bize ne vermişse onu alacak, ona kabul diyecek, neleri yasaklamışsa ondan kaçacağız. Hayatımızın tüm birimlerinde Allah ve Resûlü’nün emirlerine teslim olacağız.

Bize sadece Kur’an yeter, Kur’an’dan başka bir itaat merciimiz yoktur, Kur’an’da görmediğimiz bir emir bizi bağlamaz demeyeceğiz. Kur’an’a, Kur’an’ın emirlerine itaat ettiğimiz gibi, Rasulullah’ın emir ve yasaklarına da itaat edeceğiz. Bakın Buhârî ve Müslim’in birlikte rivâyet ettiğine göre, İbni Mes’ud efendimiz hutbede: “Allah şöyle şöyle elbise giyen kadınları lanetlemiştir” buyurur. Onun bu sözlerini duyan bir kadın gelip: “Ey İbni Mesud, ben senin bu dediğini Allah’ın kitabında göremedim. Bunu nereden aldın?” diye sorunca, İbni Mes’-ud efendimiz der ki: “Ey kadın, sen Haşr sûresinin 7. âyetini hiç okumadın mı? Allah’ın Resûlü böyle davranan kadınları menetmiş ve

Allah'ın da lanetlediğini bize haber vermiştir." Bunun üzerine kadın hemen ikna olur. Resul, mü'minin hayatında emredici ve yasaklayıcı olandır. Benim bir şahsı peygamber kabul etmem demek onun benim hayatımda emredici ve yasaklayıcı olduğunu kabul etmem demektir. Bir şey emredilecekse, bir şey yasaklanacaksa bunu peygamber yap-malıdır. Ben onun emirlerini emir, yasaklarını da yasak bilmedikçe onu peygamber kabul etmiş sayılmam. Sadece feyler ve ganimetler konusunda değil, hayatımın tüm alanlarında peygamberim bana neleri emretmişse onları yapmam, neleri yasaklamışsa da onlardan kaçınmam dindir, İslâm'dır, müslümanlıktır. işte âyet son derece açık ve net biçimde Rabbimizin peygamberine dinde yasaklama ve emretme yetkisini vermektedir. Rabbimin âyetleriyle birilerinin yorumları çatışınca ben bir müslüman olarak Rabbimin âyetlerinin dediğini tercih ederim. Bunun dışında kim ne derse desin, beni ilgilendirmez.

Demek ki feyler bunlara verilecekmiş. Başka kimlere verilecek bu ganîmetler?

8. "Allah'ın verdiği bu ganîmet malları bilhassa; yurtlarından ve mallarından edilmiş olan, Allah'tan bir lütuf ve rıza dileyen, Allah'ın dinine ve peygamberine yar-dım eden muhâcir fakirlerindir. İşte doğru olanlar bunlardır."

Yine bu Allah'ın verdiği ganîmet malları evlerinden, yurtlarından çıkarılmış, Allah için, Allah'ın dinini yaşayabilmek, özgürce bir hayata ulaşabilmek için her şeylerini Mekke'de terk edip Medine'ye hicret etmiş, mallarını, mülklerini arkada bıraktıkları için fakir düşmüş, Allah'tan bir rıza ve lütuf dileyen, Allah'ın dinine ve peygamberine yardım eden muhâcirlerin fakirlerine verilecektir.

Bu nesil Rasulullah (a.s) zamanında yaşamış bir nesildir. Eğer tarih içerisinde insanlardan bu özelliklere sahip olanlar bulunursa, Rabbimizin bu taksiminden elbette onlar da faydalandırılacaklardır. Çünkü bunlar tüm mallarını, mülklerini İslâm yolunda, Allah yolunda tüketmiş kimselerdir. Böyle olunca da ellerinde, avuçlarında hiçbir şeyleri kalmamış insanlardır bunlar. Mekke'de en son ellerinde kalan evlerini, barklarını da terk edip Allah için, Allah'ın dinini daha güzel yaşayabilmek için Medine'ye hicret eden Allah erleridir onlar. İşte böylece Allah için hicret etmek zorunda kalmış kimselere de verilecektir.

Bunlar, bu Müslümanlar kendi arzularıyla hicret etmemişlerdir. Daha iyi

dünya nîmetlerine ulaşmak, canlarını kurtarabilmek için de hicret etmediler. İşte Rabbimizin beyanıyla onlar zorla vatanlarından, evlerinden, yurtlarından çıkarılmışlardır. Malları, mülkleri gasp edilmiştir. Niçin? Küfrün, şirkin menfaatlerini değil, sadece Allah'ın fazlını, Allah'ın rızasını, Allah'ın hoşnutluğunu aradıkları için. Hayatlarını sadece Allah için yaşadıkları, sadece Allah ve Resûlü'nü dinledikleri, kulluklarını sadece Allah'a yaptıkları, Allah'tan başka hiç kimseye kulluk etmedikleri, Allah'tan başka hiç kimseyi hayatlarında söz sahibi kabul etmedikleri, Allah ve Resûlü'nün destekçisi oldukları için. Demek ki bir Müslüman "ben sadece Rabbime kulluk edeceğim, sadece Rabbimi dinleyeceğim, hayatıma O'ndan başka kimseyi karıştırmayacağım, küfre ve şirke düşmeyeceğim, Allah ve Resûlü'nün destekçisi olacağım" dediği anda aynı âkıbet onun da başına gelecektir.

İşte sâdık olanlar onlardır. İşte iman iddiasında sâdık olanlar bunlardır. İmanlarının sadâkatini ortaya koymuş olanlar bunlardır. Allah'a vermiş oldukları iman ve teslimiyet sözünde, Rasulullah'a vermiş oldukları itaat sözünde gerçekten sadakat gösterenler bunlardır. Mallarını, mülklerini, evlerini, barklarını Allah için feda edenler bunlardır.

Doğruluk; doğru olma hali, dürüstlük, sıdk, sadâkat, istikamet, hak, birr, hidâyet anlamına gelen itikadî ve ahlâkî bir kavramdır. Al-lah'ın emrine ve kanunlarına uygun bir yol izlemek ve insanların hak-larına riâyet etmek demektir. İman eden ve inancını hayata geçiren doğru insan, Hz. Peygamber'in en güzel ahlâkını örnek alır. Kur'an-ı Kerim, doğruluğa dair birçok âyet içerir. Doğruluk anlamında, hak, istikamet, birr, hidâyet vb. kelimeler de kullanılmasına rağmen doğruluk, daha çok "sıdk" kelimesiyle karşılanır. Sadece "sıdk" kelimesi ve türevleri Kur'an'da 155 yerde kullanılır; yalan ve yalancılık anlamına gelen "kizb" kelimesi ise Kur'an'da tam 282 yerde geçer.

Sâdık kimse, sözünde duran kimsedir. Onun içi ve dışı birdir. Yalan söylemez, hile yapmaz, kimseyi aldatmaz, işini düzgün yapar. Gittiği yol doğru bir yoldur. Mü'min, önce özünde (kalbinde) sâdık ol-malıdır. Kalbinde yalana, hileye, düşmanlığa, hileye, fitneye yer ver-memelidir. Ondan sonra da sözünde doğru olmalıdır. Konuşurken ya-lana, uydurmaya ve iftiraya başvurmamalıdır. Yalanın zararları açıktır, doğruluğun faydaları ise tartışılmayacak kadar çoktur. Mü'min, sonra da işinde doğru olmalıdır. İşini düzgün yapmalı, hileden ve aldatma-dan uzak durmalıdır.

Sıdk sahibi olmaya ‘sadâkat’ denir. Sâdık kimseler, aynı za-manda ‘sadâkat’ sahibi kimselerdir. Mü’minlerin en önemli sıfatların-dan biri de ‘sadâkat’ sahibi olmalarıdır. Türkçe’de sadâkat; müslüman kardeşinin iyiliğini istemek anlamına geldiği gibi, insanlara karşı dü-rüst davranmaya, dostluğa bağlı olmaya da denir. Bu anlamdaki sa-dâkatın zıddı ‘hıyânet’tir. Hâinlik ise olgun bir müslümana yakışmaz. Müslümanlar, karşılıklı işlerinde, başka insanlarla olan her türlü iliş-kilerinde sadâkat ahlâkı üzere, dürüst ve iyiliksever olmalıdırlar. Karı-koca arasında mutlaka ‘sadâkat’ duygusu olmalıdır. Hem evdeki gö-revleri açısından, hem de iffetlerini koruma açısından birbirlerine karşı ‘sâdık’ olmalıdırlar. Peygamberimiz, insanları aldatanları şiddetle ten-kit ediyor ve onları kendisine bağlılardan saymıyor. Mü’min, verdiği sözde durur, emâneti yerine getirir, işini sağlam yapar, yalandan uzak durur, aldığı vazifeyi yerine getirir, emâneti ehline verir. Allah’a ibâdet ve itaatinde tam bir ‘sadâkat’ ahlâkı sergiler. Rabbine kalbinden bağ-lıdır. O’nun huzurunda O’nu kandırmaya, başkasına tapınmaya, ibâ-detinde hile yapmaya yeltenmez.

Çok doğru olan, doğruluğun en güzelini yapanlara, Allah’tan gelen vahyi tereddütsüz kabul edenlere ‘sıddîk’ denir. Nitekim Hz. Ebu Bekr’in lakabı Sıddîk idi. Sıddîk olanlar asla yalan söylemezler. Onlar, itikatlarında (inançlarında) doğrudurlar ve bunu fiilleriyle (amel-leriyle) pekiştirirler. *“Kitap’ta İbrahim’i de an. Çünkü O, sıddík bir nebî idi..”* (Meryem,41).

Doğruluk, ahlâkî vasıfların tümünü kendinde toplar. Özünde Allah’a, meleklere, âhirete, kitaplara, peygamberlere inanan, namaz kılan, zekât veren, oruç tutan, sabreden, sözünde duran, cihad eden. mü’minlerin bütün bu vasıfları doğruluk halinin tezâhürleridir. Doğ-ruluk vasfı, doğru yolun anlaşılmasıyla gerçeklik kazanır. Kur’an, baştan sona doğruluğun yolunu ve bunun aksi olan sapıkların yolunu açıklar. Allah’a kulluk etmek, doğruluğun ve doğru yolun ta kendisidir. Allah, O’na inananları ve kendi yoluna uyanları rahmet ve lutfa maz-har eder, onları doğru yola iletir.

Doğruluk bir mîsaktır, kulluk ahdidir. Ahde vefâ ve sadâkatin mükâfatı, hem dünyada, hem âhirette verilecektir. Sıddıkların özellikleri, ana hatlarıyla açıklanmıştır. Bunlar; sabır, itaat, infak, istiğfâr, ih-lâs, takvâ, hayâ, emânet gibi özelliklerdir.

Doğruluğun karşısında yalancılık, bâtıl, dalâlet gibi özellikler bulunmaktadır. Muttakîler asla yalan söylemezler. Hz. Peygamber, “Emîn”

olarak tanınmıştı. Yalancılık ise, dar anlamıyla insanın günlük hayatta söz ve davranışlarında doğruluktan uzaklaşması anlamına gelir. Geniş anlamda Allah'ın emir ve yasakları ile alay etmek, Allah'a iftirâda bulunmaktır. Bu da müşriklerin sıfatıdır. Allah yalancı kâfirleri doğru yola iletmeyeceğini Kur'an'da birçok âyette açıklamış, onları lâ-netlemiş ve büyük bir azâba uğrayacaklarını bildirmiştir. Allah, mü'-minlere şöyle buyurur: *"Yalan sözden kaçının."* (Hacc, 30).

Bir diğer yalancı grup, münâfıklardır. Bunların özelliği, yalan söylemeleri ve yalan yere yemin etmeleridir. Bunlar sahtekâr kimseler olup küfürlerini gizlemişlerdir. Davranışlarda doğruluğa hakkaniyet de denir. Bu da adâlet, insaf ve merhametten ibârettir. Doğruluğun, vahyî temellerinin anlaşılmasından sonra, düşüncenin eyleme geçirilmesinde en başta dile hâkimiyet gelmektedir. Dil, düşünceyi iletme a-racıdır. Mü'minler söz söylerken doğruyu söyler, gereksiz yere konuş-maz, kötü söz söylemezler; ya hayır konuşurlar veya susarlar.

Doğruluk; düşüncede, sözde, niyette, irâdede, azimde, vefâ ve amelde doğruluk şeklinde tezâhür eder. Bütün bunların kaynağı, Kur'an ve Sünnettedir. Öte yandan, düşünce ve eylem birliği, doğrulu-ğun esasıdır. Düşüncede ve inançta tam mânâsıyla İslâm'a yönelin-medikçe ve İslâmî hükümlere teslim olunmadıkça davranışların doğru olması mümkün değildir. Doğru olan ahlâk, tümüyle sadece Hz. Peygamber'in ahlâkıdır. Zira Rasûlullah (s.a.s.) *"dosdoğru ol!"* mesajı ile *"Hûd sûresi beni kocattı"* diye buyurarak doğruluğun önemini ve insana yüklediği sorumluluğu ifade etmiştir. Yine O, *"Beni Rabbim en güzel şekilde terbiye etti."* buyurmuştur.

Bugünkü beşerî sistemlerin işleyişi gerek toplumsal düzeyde gerek fert olarak, yalancılık temeline dayalıdır. Çünkü insanlarda Al-lah korkusu yeterli şekilde kalmamıştır. İnsanlar arası ahlâkî ilişkiler sanal ve yapmacıktır, doğruluktan uzaktır. Toplum, emîn/güvenilir bir toplum değildir, kuşku toplumudur. Böyle bir toplumda hakikat, be-yanların aldatıcılığı sebebiyle ortaya çıkamamakta; insanlar Allah için yaşamadıklarından, O'na gerektiği gibi inanıp davranışlarını O'na da-yandırmadıklarından, söz ve işlerinde birbirlerine güven duygusunu tamamen kaybetmiş görünmektedirler. İslâm dışı fert ve toplum haya-tında doğruluğun temelleri, hatta doğruluğun bir anlamı yoktur. Çünkü düzenler zulüm üzerine kuruludur ve insanlar kişisel çıkarları peşinde birbirlerini kandırmak için türlü oyunlara başvurmaktadırlar. Bu, bozuk bir hayat düzeni/düzensizliğidir. Sorumsuz, çirkin davranışların hâkim olduğu düzen,

müslümanların hakka yaklaştırıcı en güzel hasletlerini de yozlaştırmıştır. İnsanlar her geçen gün doğru yoldan uzaklaşmaya, âhiret yurdunu aramaktansa materyalist dünyaya gönül vermiş insan-ların hevâ ve heveslerine uymaya başlamışlardır. Câhilî bir toplumda müslümanlar da gayr-i İslâmî günlük hayata ayak uydurmuş gözük-tükleri ve müslüman şahsiyetleriyle tanınamadıkları için, İslâm'ı tanıt-mak ve yaşatmak mümkün olmamaktadır. Bizzat müslümanların doğ-ruluk düstûruna uymamaları bir toplumun helâk olması için yeterlidir. Çünkü hakkı tavsiye eden olmazsa veya yeterli sayıda ve yeterli şe-kilde nehy-i ani'l-münker yapılmazsa o toplum çökmüş demektir.

Bir sahabe Hz. Peygamber'e "Yâ Rasûlallah, bana İslâm'ı öyle tanıt ki, senden başka birine (başka soru) sorma ihtiyacını duymaya-yım" deyince, Rasûlullah şöyle buyurmuştur: *"Allah'a inandım de, sonra da dosdoğru ol!"* (Müslim, İman 62; Ahmed bin Hanbel, III/413).

Başka bir hadis-i şerifte de: *"Doğru olunuz, kurtuluşa erersi-niz."* (İbn Mâce, Tahâret 4; Dârimî, Vudû' 2)

Buyurulmuştur. İslâm'ın hayat yolu sırât-ı müstakîmdir; yani dosdoğru yoldur. O yola girenlere bir üzüntü ve korku yoktur. Her şeyden önce doğruluk, müslümanın akîdevî özelliğidir. Meselâ, dosdoğru namaz kılmayan bir mü'min ibâdette tam doğruya uymadığından, diğer davranışlarında da hatalı olacaktır.[1] O yüzden, Kur'an'da "namaz kılın" denilmez, "namazı dosdoğru kılın, dimdik ayakta tutun, ayağa kaldırın" anlamında *"namazı ikaame edin"* diye emredilir. İslâmî kaynaklarda doğruluk ve dürüstlük, çok çeşitli kelimelerle ifade edil-mekte olup bunların başında "sıdk" ve "istikamet" kavramları gelir. "İn-sanın söz ve davranışlarıyla niyet ve inancında doğru, dürüst ve iyi-likten yana olması" şeklinde tanımlanabilecek olan "sıdk" erdemi, ge-nellikle yalanın zıddı olarak kullanılır. "İstikamet" de, "Allah'ın buyru-ğuna uygun şekilde doğru, dürüst ve temiz kalpli olma" demektir. Doğruluk ve dürüstlük erdemine sahip olan kişiye "sâdık" ve "sıddîk" denir.

Evet, o mü'minler sâdıklardır. Tabii onların yanında bir de onlara sahip çıkacak Ensâr vardır.

9. "Daha önceden Medine'yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler, kendilerine hicret edip gelenleri severler; onlara verilenler karşısında içlerinde bir çekememezlik hissetmezler; kendileri zaruret

içinde bulunsalar bile onları kendilerinden önde tutarlar. Nefsinin tamahkârlığından korunabilmiş kimseler, işte onlar saadete erenlerdir.”

Daha önce Medine’yi bir yurt olarak hazırlayanlar, Medine’yi yurt edinmiş olanlar, gönüllerine iman yerleşmiş, iman konusunda hem kendilerini, hem de Medine’yi hazırlamış olanlar… Daha önce Medine’den bir grup insan gelip Akâbe’de Rasulullah Efendimize biat etmişler ve Mekke’de zor durumda olan Rasulullah ve Müslümanlar için hicret yurdu olarak Medine’yi hazırlama gayreti içine girmişlerdi. Çünkü iman için bir hazırlık yapılmalıydı. İmanın bir yere girebilmesi için elbette mü’minlerin bir hazırlık yapmaları gerekmektedir. İşte Medineli Ensâr Medine’de bunu yaptı. Rasulullah ve Mekke’li Müslümanlar geldiği zaman Medine’de içine iman girmemiş bir tek ev kalmamıştı. Müslümanlar sadece kendi evlerini değil, diğer evleri de imana hazırlamışlardı. Kendilerine gelecek muhâcir kardeşlerine barınma imkânı hazırlamışlardı.

Nerede ciddi bir İslâmî kavga varsa, orada mutlaka muhâcir de vardır, ensâr da vardır. Müslümanlardan kimileri muhâcir, kimileri de ensâr olacaklardır. Bu durum kaçınılmazdır. Kimileri verdikleri İslâ-mî kavganın sonunda zalimler tarafından evlerinden, barklarından, yurtlarından edilecek; kimileri de onları kendi evlerinde, kendi yurtlarında barındırma hazırlığı içinde olacaktır. İşte Rabbimiz buyuruyor ki, “Bana kulluk, Benim istediğim bir hayatı yaşamak sebebiyle muhâcir konumuna düşmüş kardeşlerinizi ülkenizde, evlerinizde barındırabilmek, onların yüzlerini güldürebilmek için bir hazırlık yapın. Onları bağrınıza basın ve kardeşleriniz olarak sevin.”

Gönüllerine iman yerleşmiş olan mü’minler işte böyle kendilerine hicret edip gelen mü’min kardeşlerini severler. Onlara bir şeyler verme yarışı içine girerler. Onlara verilenler konusunda içlerinde bir çekememezlik hissetmezler. Allah’ın böylece onlara verdikleri şeylerden dolayı, ganîmetten onlara ayırdığı paydan dolayı bir sıkıntı duymazlar. Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile, kendileri ihtiyaç içinde kıvransalar bile onları nefislerine tercih ederler. O kardeşlerini kendilerinden önde tutarlar. İşte bunlar nefislerinin tamahkârlığından, bencilliğinden korunabilmiş kimselerdir ve işte böyle olanlar saadete erenlerdir.

Dinleri için vatanlarını terk edip bizim yanımıza gelmiş kardeşlerimizi kendi nefislerimize tercih edeceğiz. Onları kendimizden önde tutacak, kendimizden önce düşüneceğiz. Çünkü biz kendi ülkemizde bulunmaktayız.

Eşimiz var, dostumuz var, arkadaşımız, akrabamız var. İhtiyaçlarımızı her yerden her zaman sağlama imkânımız vardır. Ama öteki muhâcir kardeşimiz ülkesini, akrabalarını, arkadaşlarını, eşini, dostunu terk edip gelmiştir. Kimi kimsesi yoktur. Ev, barınak, yiyecek, içecek bulma imkânı yoktur. Bizler kendimizden önce o kardeşlerimizi düşünecek bir durumda olabilirsek, onları bağrımıza basabilirsek o zaman top yekûn ümmet olarak Müslümanların yüzü gülecek demektir. O zaman Rabbimiz bize yardım edecek ve hiçbir Müslümanın ne ev, ne yiyecek, ne içecek problemi kalmayacaktır. Böylece Müslümanlar ümmet olduklarının bilincine ereceklerdir.

Bu konuda Rabbimizin bu yol gösterileri ve Rasulullah Efendimizin teşvikleriyle Mekke'den Medine'ye hicret eden Müslümanlar gerçekten çok hoş karşılandılar. Medineli Ensâr'ın onlara karşı sergiledikleri kardeşlik tavırları dillere destan olmuştur. Medine'li Müslümanlar evlerini muhâcir kardeşlerine terk ettiler. Mallarını, mülklerini onlara vermek istediler. Her şeylerini o kardeşlerine sundular. Kendi ihtiyaçları olsa bile kardeşlerini kendilerine tercih etmenin en güzel örneğini sundular.

İşte kim böyle nefsini cimrilikten, bencillikten, sadece kendisini düşünmekten korur, müslüman kardeşlerini kendi nefsine tercih etme özelliği kazanırsa, işte hem dünyada, hem de âhirette felaha erenler, başarıya ulaşanlar, engelleri aşanlar bunlardır. Dünyada tüm problemleri çözüme ulaşan, güzel bir hayata kavuşan, âhirette de cennetin önündeki tüm engelleri yarıp geçmeye muvaffak olanlar bunlardır. Müslümanca yaşayıp Müslümanca ölebilme engelini, şeytan, nefis, kabir engelini, Mahşer, sırat, cehennem engelini aşarak Allah'ın cennetine ulaşanlardır bunlar.

Tüm bu engelleri bir bir aşıp cennete ulaşmanın yolu nefsin cimriliğinden kurtulmaya, nefsi Allah'ın isteklerine teslim edebilmeye, Allah'ın arzularını kendi nefsimizin arzularının önüne geçirebilmeye ve sahip olduğumuz her şeyi Allah yolunda elimizden, gözümüzden çıkarabilmemize, Müslüman kardeşlerimizi kendimize tercih edebilmemize bağlıdır. Rabbimiz bizden bunu istemektedir. Rabbimiz bizden mu-hâcir kardeşlerimize tıpkı o günkü Ensâr efendilerimizin Muhâcir kardeşlerine karşı davrandığı gibi davranmamızı istemektedir. Bizler eğer Mekke'li muhâcir kardeşlerimizin konumundaysak onlar gibi davranmalı, yok eğer bize Medine'li Ensâr rolü düşmüşse, yine onlar gibi davranmalıyız.

Arkadaşlar, İslâm kardeşliği çok önemlidir. Bakın bir hadislerinde Allah'ın Resûlü cennete gidişin ancak bu kardeşliğin sonucu olabileceğini anlatır:

"Nefsim (canım) elinde olan Allah'a yemin ederim ki, sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Size bir şey haber vereyim mi ki onu yaptığınız zaman birbirinizi seversiniz? Selâmı aranızda yayınız"
(Riyâzu's Salihin 309 nolu hadis)

Resûl-i Ekrem efendimiz de; "vellezî nefsî" diye yeminle baş-lıyor. Bu bir yemin kalıbıdır. "Öyle bir varlık üzerine yemin ediyorum ki ben onun elindeyim". Yâni "canım, hayatım elinde olan Allah'a yemin olsun ki" demektir. Ya da; "beni elinde tutan o Allah'tır, başkası değildir" anlamına bir ifade. Kimse beni elinde tutamaz, kimse bana istediklerini yaptıramaz, kimse beni güdemez, kimse beni var edemez, yok edemez, beni var eden, bana can veren, beni imtihan eden, bana benim varlığımı, imtihan özelliklerimi bağışlayan Allah'tır. İşte ona ye-minle söze başlıyorum diyor peygamberimiz.

Kitabımızda pek çok sûrelerin başında bu tür yeminleri görürsünüz. Onlar aslında ne peygamberimizinkilere, ne de bizimkilere benzemez. Meselâ Tûr'a yemin eder Allah. Bazen de Belde-i Emin'e. Ya da Tîn'e, zeytine yemin eder. Bazen aya, bazen yıldıza, yıldızlara, güneşe, geceye, gündüze, ya da başka başka varlıklara yeminle başlar kimi sûreler. Bazen de sûre ortasında görürsünüz bu yeminleri. Bunlar, bu varlıkların Rabbi olan Allah'a yemin anlamı taşıdıkları gibi, bizim dikkatimizi çekmek için Rabbimizin kullandığı özel bir anlatım usûlüdür. Rahmân olan Rabbimiz bize karşı rahmet ve merhameti ge-reği bizim anlatılanları daha iyi anlamamız için böyle bir yöntem kullanır. Elbette onun ahlâkı ile ahlâklanan, ahlâkı onun kitabı tarafından belirlenen peygamber efendimiz de sözüne yeminle başlıyor.

"Vellezî nefsî biyedihi" Peki ya bizler ne yapıyoruz? Hattâ Allah korusun da sanki yemin ederken yalan söyleyeceğimize bir belge gibi davranıyoruz bazen. Yâni bir adam yemin ediveriyorsa, hattâ biraz da çok yemin ediyorsa sanki yalanına bir kılıf buluyor gibi. Onun içindir ki çoğu bölgelerde çoğu zaman Allah'a yeminin fazla bir önemi kalmamıştır. Oysa bir insan inandığı Allah üzerine yemin eder, inandığım, Rabbim bildiğim Allah'a yemin olsun ki, ben onu şahit tutuyorum, onun huzurunda olmanın bilinciyle ciddiyetimi beyan ediyorum, sözümü buna göre söylüyorum diyorsa artık onda tereddütsüz bir

doğruluk söz konusu olmalıydı.

Heyhat, bir bölgede insanlar sanki bir birlerini kandırmak için; “inşallah, maşallah, vallah, billah’lar icat etmişlerse, artık oradaki insanların Allah’ın rubûbiyet ve ulûhiyetine inançlarına karşı bizim itima-dımız cidden sarsıldı demektir. Ne dersiniz? Hangi konumdayız? İnsanlar bize mi inanmıyorlar, yoksa biz mi insanlara inanmıyoruz? Ne fark eder, biz onların, onlar da bizim parçamız değiller miydi? Aynı vücudun organları konumunda değil miydik? Neden acaba insanlar bir birlerine karşı bu kadar güvensiz? Düşünün, sağ gözünüzün gördüğünü sol gözünüz de aynı görmek durumundadır. Yâni eşyayı iki gözle tek görüyorsunuz. Peki ya bu gözler bir birine ihanet etmiş olsa, bir birlerine güvenmemiş olsalar, rengi değişik, boyu değişik, tipi değişik diye gözler bir birlerine güvenmez olsalar ne olur halimiz? Peki ya elimiz ağzımıza güvenmeseydi, ağzımız elimize güvenmeseydi, getirdiğin yemek değil deseydi, kafa kalbe güvenmeseydi, kalp vücuda güvenmeseydi bu bedenlerimiz ne hale gelirdi? Peki müslümanlar şu anda o hale gelmemişler mi?

Resûlullah Efendimiz sözüne yeminle başlıyor. Allah’a yemin ederek söylüyorum diyor. Beni elinde tutan Allah’a yemin olsun ki size söylüyorum diyor. Canım elinde olan, bana egemen olan Allah’a yeminle söylüyorum, dikkat edin, iyi dinleyin, titiz davranın, önemine bi-naen söylüyorum diyor. Konu gerçekten çok önemlidir. Hiç kimse kendi kendine, Allah ve Resûlünü yardıma çağırmadan çatlasa, patlasa da, insanlar ve cinler toplansa da kendi kendilerine bilemeyecekleri, bulamayacakları bil bilgi veriyor Allah’ın Resûlü.

“La tedhulul cennete hattâ tü’minû” Eğer inanmazsanız, inanmamışsanız, iman edinceye kadar mümkün değil cennete giremezsiniz. Kesinlikle inanmadığınız sürece cennete giremezsiniz. İman edinceye kadar cennet ümidiniz olmasın. “Lâ tedhulû” Girmeyeceksiniz, girmeyin cennete. İstiyor muydunuz? Bir tehlike sezdiniz mi o za-man? Girip girmeme konusunda bir tehlikeden haberdar oldunuz mu? O zaman yapacağınız iş bellidir. İman sahibi olacaksınız. Ama Allah’ın istediği, elçisinin örneklediği gibi bir imanınız olacak. Önce kadere mi, yoksa kitaplara, meleklere mi? Önce Bakara’ya mı, yoksa Âl-i İmrân’a mı? Önce peygamberle birlik yaşamaya mı, yoksa öldükten sonra yeniden dirilmeye mi? Öyle değil, sen sıraya koyma, Allah nasıl isterse öyle. Bak peygamberimiz iman etmede bir bölüm, bir tavır be-lirliyor: “velâ tü’minû hattâ tehabbû” İşte bu kadar. “Bir birinizi sevmedikçe de iman etmiş sayılmazsınız” Yâni eğer sevişmiyorsanız, bir bi-rinizi sevmiyorsanız, Allah için birbirinize sevgiyle bakmıyorsanız.

Sevdiğiniz noktayı Allah belirliyor. Sevişmenizin şeklini, biçimini, modelini, tavrını, hareketini, yasasını Allah ortaya koyuyor, ama buğzunuzu, nefretinizi, sevmemenizi de Allah belirliyorsa. Hattâ öyle iki genç, iki yiğit ki bir birlerini Allah adına seviyorlar, birliktelikleri de, ayrılıkları da o sevgi kaynaklı olursa onlar Allah'ın gölgesinde gölgeleneceklerdi ya. İşte bütün bunları birlikte hatırlayarak tekrar dönüyoruz hadis-i şerife. "velâ tü'minû hattâ tuhibbû" Bir birlerinizle sevişmedikçe, kaynaşmadıkça, kalpleriniz ülfet etmedikçe kesinlikle iman ettiğinizden söz etmeyin. Öyleyse bir birine raptedilmiş, bir birine bağlanmış, zincirleme bir birlerine irtibat halinde sunulan üç gerçek…

Sevgi, iman ve cennete giriş. Seveceğiz birbirimizi, o zaman iman etmiş olacağız, iman edeceğiz ve o zaman cennete gireceğiz.

"Evelâ edüllküm alâ şey'in" Size bir şey haber vereyim mi? Bir şeye delâlet edeyim mi? Size bir bilgi sunayım mı? Üzerinize bir şey uzatıvereyim mi? Semanıza bir şey indireyim mi? Hayatınıza bir şey indirgeyeyim mi? Üstelik; "İza faaltumuhu tehabebtüm" Eğer onu yaparsanız, bir birinizle sevişir, bir birinizi sevebilirsiniz. İman etmeye başlarsınız, böylece kendinizi cennet yolunda bulursunuz. Neymiş o? "Efşusselâme beyneküm" "Aranızda selâmı yayınız" Aranızda selâm yayınız. Selâm ortamını artırınız. Selâm verme imkânı bulunuz. Selâm verecek ve selâm verilecek insanlar olunuz. Selâm alma ortamın-da olunuz. Bir birinize selâm temennisini artırınız. İnsanların bir birleriyle selâmlaşmaları ortamında olunuz.

Selâm; esenlik demektir. Selâm; gamsız, dertsiz, kasavetsiz, çilesiz, sıkıntısız, üzüntüsüz, yâni her tür olumsuzluktan uzak bir ortam demektir. Bu anlamıyla selâm; ancak cennetteki hayatın adıdır. İşte Kur'an bize cenneti, belki de o sebeple; "dâru's selâm" diye tanıtır. Selâm yurdu, selâmet yurdu. Selâm; selâmette olmaktır. Rahat ve huzur içinde bulunmaktır. Gamsız kedersiz olabilmek, üzüntüden uzak bulunmak demektir. İşte ondan dolayı bir müslüman bir müslüma-na selâm verir. Sadece müslüman, müslümanla selâmlaşır. Böylece der ki; "Allah sana selâm versin, Allah seni selâmda kılsın, ya da Allah seni dâru's selâmda, yâni cennette kılsın" İşte bu sadece müslü-man için söylenir.

Allah'ın selâm diye bir adının olduğunu biliyoruz. Hattâ Haşr sûresinin 23. âyeti Allah'ın bu adını bize hatırlatıyor. Allah selâmdır. Hem teslimiyet dini olan İslâm'ı ortaya koyandır, hem kendisine teslim olunması gerekendir, hem esenlik

verendir, hem esenlik yurdu olan cennetin sahibidir, hem sadece onunla selâmete ulaşılan, o selâmda tutarsa, o selâmete erdirirse ancak o zaman selâmette olunur.

Namazdan sonra Resûl-i Ekrem Efendimiz; "Allahümme entes selâm ve minkes selâm" dememizi ister. Aynı konu değil mi? Selâm veriyoruz namazda, "esselâmü aleyküm ve rahmetullah" diyoruz. Dönüp bir de sol tarafımıza selâm veriyoruz. İşte namazdayken insan aslında Allah'ın selâm sıfatını canlı bir eylem olarak hatırlıyor, bunu da sözlü olarak ifade ediyor arkasından. "Allah'ım, sen selâmsın, selâmet de sendendir" diyerek.

Zeynep Gazâlî zindanda beni selâm kurtardı diyor. Ben namazla yalnız olmadığımı anladım diyor. Allah'la beraber, meleklerle beraber olduğumu anladım diyor.

Aslında selâm ve selâmet insanın yarınki özleminin adıdır. Cennet özleminin ifadesidir. Müslümanlar bir birlerine işte böyle dua etmelidirler karşılaştıklarında. Yâni; "ey kardeşim, Allah sana cennet versin! Cennete gidesin" demelidirler. Müslümanlar hangi şart altında olurlarsa olsunlar buna fırsat kollarlar, imkân ararlar. Meselâ koşuyor biri, diğeri duruyor. Birisi yürüyor, diğeri bekliyor. Veya ayaktadır birisi, diğeri oturuyor. Biri tek başına, ötekileri çoktur. Birisi binitlidir, diğeri yayadır. Ne fark eder? Karşılaştılar mı mutlaka bir birlerine selâm vermelidirler. Ama bunun da bir kuralı vardır elbette. Daha bir hareket halinde olan, daha bir etkin durumda olan, daha bir çok olan diğerine selâm versin. Ayakta olan oturana, yürüyen durana, koşan yürüyene, binitli olan yaya gidene, az olan çok olana selâm versin. Bunlar kolay, zaten alışkanlık haline getirdiğimiz bir dua modeli. Selâmün aleyküm ve aleyküm selâm. Ama önemli olan karşımızdaki cennetlik olasın, Allah sana cennet versin, ben senin için cennet diliyorum diyebilmektir. Hattâ sahabeyi görüyoruz, eğer birlikte yürüyen iki kişinin arasını bölecek bir ağaç çıkmışsa karşılarına, ağaçtan sonra tekrar yan yana gelmişlerse yine bir birlerine selâm veriyorlardı. Ama değmez miydi? Fırsat değil miydi? Bunu değerlendirmek zorunda değiller miydi? Yâni bir birlerine Allah sana cennet versin demeli değiller miydi?

Ama bu konuda dikkatli olacağımız bir bölümü de söyleyelim inşallah. Bunu bir reflekse dönüştürmemeliyiz. İçimizden biri girse ya-nımıza; "Selâmün aleyküm" çıksa dışarıya tekrar girse; "Selâmün a-leyküm" sonra otursa; "Selâmün aleyküm". Hattâ birimizin önüne gelse "Selâmün aleyküm" ötekisinin önüne gelse "Selâmün aleyküm" herkese tek tek selâm verse. Öyle olmaz galiba

değil mi? Müslümanlar birinin yediği yemeğin artığını bir başkalarına ikram edebilirler, bu güzel bir şeydir. Ama özellikle öyle yapmaya çalışmak, yani hep karşısındakine artık sunmaya çalışmak ne kadar abes değil mi? Birisi bir bardaktan su içmiş, arta kalanı da diğer bir müslüman içivermiş, ne kadar güzel. Ama bu işi kural haline getirip, hayır sen bundan bir yudum al, ben de senin artığını içmek istiyorum demenin anlamı yoktur. İşte selâm konusunda da hayatı yaşarken selâmlaşmanın önemini anlamaya çalışıyoruz.

Demek ki selâm bize sevgi kazandıracak, sevgimizi artıracak mış. Tek vücudun organı olduğumuzu bildiğimiz insanlarla tanışmak, bir birimize cennet temennisinde bulunmak, bir birimize Allah'tan gamsız, dertsiz bir hayat dilemek ne güzeldir. Fakat birisi açıktan, alenen günah işlerken selâm veremiyoruz. Meselâ içki içerken ya da tuvalette ve banyoda iken selâm vermemiz gerekmiyor. Onun dışında karşımızdaki eğer cennete gitmesi gereken birisiyse, cennete götürücü bir eylemin içindeyse elbette ona selâm vereceğiz. Bunlar üzerinde ihtilâf olmayan şeylerdir. Ama ya dalga geçiyorlarsa, "aman sende, selâm ağacı mı olduk? Gelirken selâm, giderken selâm, bu kadarı da fazla oldu filan diyorlarsa, yâni istemiyorlarsa zorla da vermenin anlamı yoktur. Ya da biz tekrar vermeye çalışalım, yanlışını düzeltsin için ona bir kere daha selâm verelim. Onun cennetini istiyorsak duralım, elimizi uzatıp müsafaa edelim ve Allah'tan onun affını dileyelim.

Bakın Resûlullah Efendimiz Riyazu's salihin de 891. hadiste diyor ki: "İki müslüman karşı karşıya gelip müsafahalaşmışlarsa daha onlar bir birlerinden ayrılmadan Allah onları affeder" Müsafaha; yâni sağ ellerin avuç içlerini bir biriyle birleştirip tokalaşmak, elleri bir birine daha bir kenetlemek. Tek elle mi yoksa çift elle mi yapılır, o esnada salavat getirilir mi onları bilmiyorum. Ama bir hadisten biliyorum ki böyle bir durumda her iki müslüman da bir birlerine istiğfar etmelidirler. "Allah sana mağfiret etsin, senin için Allah'tan ğufran isterim, bağışlanmanı isterim" şeklinde karşıdakine istiğfar gerekir.

Selâm denilince bir de onun yerine kullanılır mı acaba diye sorular gelir bazen. "İyi günler" "İyi geceler" "hayırla sabahlar" "mutlu ge-celer" "günaydın" "tünaydın" "merhaba" "selâm"… Büyük şehirlerden birinde toplu taşıma araçlarından belediye otobüsüne binmiş birisi ve hemen karşısına çıkıveren bir tanıdığına; "merhaba" demiş. Yüksek sesle böyle sabahın erken saatlerinde böyle bir merhabalaşma adamın birinin garibine gitmiş, şöyle kafayı uzatmış; "Ahmetçiğim, Selâ-mün aleyküm" demiş ona da. Arkadan birine de belki de lâyık gördüğü için "iyi günler" demeye çalışmış. Şimdi acaba insanlar bunu

yerine göre mi kullanıyorlar yoksa kendileri yere göre mi şekil alıyorlar onu bilmiyorum, ama bu tür selâmlaşmaları görüyoruz. Merhaba diyor insanlar. Kendilerince bunu selâmlaşma kabul ediyorlar. Ama bunların hiç birisi selâmlaşma değildir. En güzel temennilerin içinde toplan
dığı bir kelime sadece "esselâmu aleyküm" sözcüğüdür. Karşınızdaki
kişinin işinin, aşının, dükkanının, tezgahının, gününün, gecesinin, ai-lesinin, çocuklarının, zamanının, mekânının, durumunun, parasının, pulunun, anasının, babasının iyi olmasını iyi olmasını isteyeceksiniz. Hepsini birden saymanıza gerek yok, hepsinin yerine deyin ki selâ-mün aleyküm.

Yetmez mi? O zaman ilâve edin: "Esselâmü aleyküm ve rah-metullah" Daha mı istiyorsunuz; "Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtuhu" İşte bunla selâmın mükemmelleridir. Alırken de benzerini yapıyoruz. Hiç olmazsa aynıyla mukabele edelim. Böylece karşımızdakine selâm, rahmet ve bereket duasında bulunuyoruz. Onun selâmda, selâmette, rahmet ve bereket ortamında olmasını istiyoruz. Ama sadece selâm kelimesine gelince, galiba meselâ Fransızca'da salu kelimesi selâm demektir. Eğer insanlar İslâm modeli, Allah ve Resûlünün istediği model selâmı kullanmak istemezler, müslümanca bir tavırdan yana olmak istemezlerse bu selâm sözü elbette İslâm'ın selâmının yerini tutmayacaktır. Ama Kur'an okuyoruz, meselâ Hûd sûresinin 69. âyetine bakarsanız melekler İbrahim aleyhisselâma uğradıklarında ona selâm dediler.

"Selâm" dediler. Allah'ın elçilerinin bu selâmlarına mukabele olarak İbrahim aleyhisselâm diyor ki; "selâm" Zannederim ki buradaki ifadeler, hani bizim bazen "selâm söyledi" "onun sana selâmı var" "se-lâm götür" demenin Arapça karşılığı gibi geliyor bana. Yâni o gelen melekler Hz. İbrahim'e selâmı söylediler, Hz. İbrahim de onları selâmı söyledi şeklinde anlaşılacaktır. Çünkü Resûlullah efendimizin birisine: "semmillah" demesi gibi. "Besmele çek" demesi gibi. Halbuki bismillah denir. Burada da onların selâm demeleri selâm nasıl söylenirse onu söylemeleri anlamına gelecektir.

Bir de cennette selâm var biliyoruz. Meselâ Yâsîn sûresinin 58. âyeti "Selâmün gavlen min Rabbirrahîm" "Allah'ın cennettekilere sözlü bir selâmı var" şeklindedir.

Yine vâkıa sûresinin 26. âyetinde de Rabbimiz mü'minlerin selâmlaşmalarından söz ediyor. "illa gıylen selâmen selâma" Cennette boş söz, lüzumsuz, günaha sokan sözler duyulmayacak, orada sadece duyulan selâm olacak. Önüne gelen selâm, selâm deyip geçecek şeklinde değil, orada selâm

verme olacak, herkes birbirine selâm verecek, selâm temennisinde bulunacak. Çünkü İbrahim sûresinin 23. âyetinde cennette müslümanların böyle selâmlaşacaklarından söz ediliyor. “tahiyyetühüm fiyha selâm” Bir birlerine hayat temennileri, bir birlerine can bağışlamaları, yâni tahiyyeleri orada selâm ile olacaktır. Dirilik temennileri, canlılık temennileri. Allah seni selâmetinde kılsın, selâmette devam edesin. Belki de bu âyetler eşliğinde düşündüğüm içindir, Furkân sûresinde Rahman’ın kullarının tarifini okurken: Allah diyor ya: “Ve iza hatabehümül cahilune galu selâma” Cahillerle karşı karşıya geldiklerinde onlara selâmı hatırlatırlar, selâmı ikame etmeye, selâmı var kılmaya, selâmı gündeme getirmeye çalışırlarmış.

Öyleyse bu şekildeki selâm atamız Adem’den bu yana bizim değişmeyen selâmımızdır. İlk günden bu yana böylece öğrenmiş, böylece öğretilmiştir bize. Belki o sebeple hayatın mihveri, dinin direği olan namaz selâm ile bitiyor.

Peki ya boş eve girerken ne yapacağız? O zaman da selâm verecek miyiz der misiniz? Nasıl yapıyorsunuz? Peki telefonlarda na-sıl yapacağız? Yazışmalarda nasıl edeceğiz? Selâm yazacak mıyız? Bununla ilgili Hz Ayşe annemizden bir nakil söyleyeyim. “Mektuba yazılan cevap selâmın alınma makamıdır” diyor Ayşe annemiz. Demek ki selâm verenin selâmını almak zorunda olduğumuz gibi, mektup yazana da cevap yazmak zorundaymışız, bir kere bu baştan selâmmış. Ama mektubuna selâmla başlayan birisine o selâmın bir de yazılı olarak iadesi gerekmez mi? Çünkü Resûlullah Efendimiz mü’minin mü’-min üzerindeki haklarını sayarken; “reddusselâm” selâmın karşıya iade olduğunu haber veriyor.

Telefon konuşmaları duyuyorum. Sanki insanlar belki de menfaat hesabıyla, para pul hesabıyla mı ki diyeceğim, şöyle iki saniye üç saniye kısa olsun da bir kontur az gitsin dercesine selâm vermeden söze başlıyorlar. Ama karşımızdakine cennet temennisinde bulunmanın zaman israfı olduğunu kim iddia edebilir?

Boş eve girince yine aynı şekilde orada birilerinin varlığına inanan bizler, meleklerin orada varlık sebebinden dolayı: “Esselâmü aleyna ve alâ ibâdillâhissalihîn” demeliyiz.

Buraya kadar anlattıklarımızdan selâmın herkese yayıp ulaştırmak gerektiğini anladık. Peki acaba kim kime selâm verir probleminde şimdiki sosyal

yapı da göz önünde bulundurularak, kadın ve erkek bir birleriyle nasıl selâmlaşsınlar? Erkekleri anladık. Peki kadın ve erkek nasıl olacak? Kadınlar erkeklerin kimi olur, nesi olur? Ya ka-rısı, ya anası, ya kızı, kız kardeşi, yeğeni, halası, teyzesi, nenesi veya torunu, ya da komşusu, akrabası, ya da daha genel ifadeyle aynı mekanda yaşadığı her hangi bir kadındır o. Asansörde karşısına çıkmıştır, kapının ziline basmıştır da karşısına çıkmıştır, kim o demiştir, ya da sokakta, caddede, hayatın yaşandığı bir ortamda karşılaşan kadınlar ve erkekler ne yapsınlar? Eğer onlar töhmet altında olmak, farklı anlaşılmak makamında değillerse elbette birbirlerine selâm versinler. Halanızın evine gidiyorsunuz, tabii selâmün aleyküm. Ama halanızın kızı da vardı, elbette ve aleyküm selâm. Çünkü hemen acele selâm vererek ona; ben senin cennetini isteyen bir kardeşin pozisyonunda, hayatımın yaşanması gereken bir bölümünü burada icra etmek için buraya girmiş bulunuyorum, bunu böylece bil, beni böylece bil diyeceğiz. O da ve aleyküm selâm diyorsa ne kadar hoş. Hele asansörde bu çok daha önemli değil mi? Ben ona başta selâm temennisinde bulunmalı değil miyim? Ama farklı anlaşılır diye korktuğunuz bir makamdaysanız o zaman vermeyebilirsiniz. Lâkin selâm dışında konuştukları halde selâm vermemeyi anlayamıyorum. Ama eğer müs-lüman değil biliyorsak o zaman vermeyiz o ayrı konu. Bazen benden sonra yanıma gelene şakavari şöyle diyorum: Hayrola, beni mi müs-lüman görmedin, yoksa kendinden mi şüphen var? Niye selâm vermedin? Deyiverdiğim oluyor.

Selâm öyleyse insanların sevişmelerinin bir başlangıcı, müslü-manlıklarının, müslümanlaşmalarının bir başlangıcı, sevişince iman etmelerinin bir başlangıcı ve nihayet sonunda cennete gitmelerinin bir başlangıcı olduğunu unutmayalım.

Riyazu's salihîn 873 numarada bu konuda bir hadis daha var, inşallah onu da okuyalım. "izenteha ehadüküm ilel meclisi fel yüsel-lim, feiza erade en yegume fel yüsellim, feleysetil ûlâ bi ehagga minel âhira" "Sizden biriniz bir yere giriyorsa, gidiyorsa selâm versin. Oradan ayrılmak istiyorsa selâm versin. İyi bilsin ki birinci ikinciden daha iyi, daha güzel değildir." Yâni karşılaşırken selâm, ayrılırken yine selâm verilecek. Peki bu ne sağlayacakmış bize? Baştaki hadiste onu söyledim.

Unutmayalım ki mü'minler olarak birbirimizi sevmemiz, bir birimizin zararını gündeme getirmemizle olacaktır. Birbirimizi cennete kazandırmak, cehennemden, cehennem yolundan alıkoymakla olacaktır. Sevelim, sevdiğimizi söyleyelim birbirimize, ama onun zararını ona duyurmayalım öyle mi? Sevgi öpücükleri gönderelim birbirimize, ama onun cehenneme gidişine göz yumalım

öyle mi? Cennete kazandırmak için çalışmayalım, cehennemden kurtuluşu için uğraşmayalım, ama ona kendisini çok sevdiğimizi söyleyelim öyle mi? Benim bildiğim sevmek, sevişmek onun cennetine uğraşmak, cenneti için sevişmek, cehennemden kurtarmak için sevişmektir. Aramızda selâmı yayarak, Allah sana cennet versin, Allah sana cennete versin. Allah sana cennet versin diyen iki kişiyi düşünün. Üzerinde yanlışlar var, gözünde, kulağında, kafasında. Kalbinde ve beyninde küfürler var. Neler ve neler var onda hata ve isyan olarak. Ve o adam ona Allah sana cennet versin diyor. Namazsız ve niyazsız arkadaşına. İçkili ve kumarlı arkadaşına. Kitaptan ve sünnetten habersiz arkadaşına. Ona selam veriyor ve seviyor onu öyle mi? Sevişiyorlar mı bunlar? Ar-kasından kuyusunu kazdığı arkadaşına. İhanet ettiği, iftira ettiği arkadaşına. Hanımına göz diktiği, parasına plan kurduğu arkadaşına. Ya da cehenneme gidişine göz yumduğu arkadaşına selâm veriyor öyle mi?

Bir de isterseniz öteki türlü düşünün. Selâmlaşacak aslında da görmüyor, görüşmüyor ama. Ona en son selâm vereli altı ay olmuştur. Babasını bir buçuk yıldır görmüyordur. Arkadaşını beş senedir görmüyordur. Aslında severdi onu, sevişecekti. Komşu mu? Selamlaşıyordur ara sıra onunla üç ayda bir beş ayda bir veya bayramdan bayrama. Böyle selâmlaşma değil, selâmın yayılacağı, yaygınlaştırılacağı bir toplumsal yapıda insanlar birbirlerine selâm verecekler. Selâmlaşma ortamları çoğaltılacak, selâmlaşma imkanları çoğaltılacak, selâmda ciddilik olacak. İşte o zaman birbirlerini sevmiş olacaklar, iman etmeye başlayacaklar ve bu imanlarından dolayı cennet yolu-nun yolcusu olacaklar.

Kendisinin ihtiyacı olduğu halde başkasını kendi nefsine tercih etme duygusu, cömertliğin bir üst derecesi ve hatta ondan da daha büyük bir fazilet ve davranış. Diğerkamlık yani îsâr; bir kimsenin, ken-disinin muhtaç olduğu bir şeyi başka bir muhtaca vermesi, onu ken-dine tercih etmesi, başkasını kendinden daha çok düşünmesi demek-tir. Bu büyük fazilete ulaşanları Cenâb-ı Allah Kur'an-ı Kerim'de işte böylece övmüştür.

Ebu Hureyre'den gelen bir rivâyete göre: "Bir gün Hz. Pey-gamberin huzuruna bir adam geldi ve açlıktan takatinin kesildiğini söyledi. Resûlullah, hanımlarına bu adama bir şeyler vermeleri için haber gönderdi. Hanımları evlerinde sudan başka bir yiyecek bulun-madığını söyleyince Resûl-i Ekrem: "Bu gece bu adamı kim misafir edecek?" dedi. Bunun üzerine Ensâr'dan biri: (Ebu Talha olduğu rivâ-yet edilmektedir) Ya Rasulullah, ben misafir ederim, dedi. Onu evine götürdü. Evde hanımına yiyecek bir şey bulunup bulunmadığını sor-du. Karısı da yalnız çocukların yiyeceği kadar bir şey bulunduğunu söyledi. O da: "Öyleyse onları bir şeyle avut, sofraya gelmek isterler-se uyut. Misafirimiz

eve gelince lambayı söndür, ona kendimizi de yi-yormuş gibi gösterelim," dedi. Sofraya oturdular. Misafir karnını do-yurdu. Kendileri karanlıkta yiyormuş gibi davrandılar ve aç yattılar. Sabah olunca ev sahibi Peygamberimiz (s.a.s.)'in yanına gitti. Rasû-lullah ona: "Bu gece misafirinize karşı yaptığınız davranıştan Allah razı oldu. " buyurdu. Allah Teâlâ da onlar hakkında yukarıdaki âyet-i kerimeyi indirdi. (Riyâzu's-Salihîn, I, 586-587)

Yermuk savaşında meydana gelen bir olay îsâr'ın (Diğerkam-lığın) en güzel bir örneğidir. Hz. Huzeyfe şöyle anlatıyor: "Yermuk harbinde, yaralılar arasında kalan amcamın oğlunu aramak üzere sa-vaş alanında geziyordum. Yanımda biraz su vardı. Hava da çok sı-caktı. Amcamın oğlunu buldum. Su isteyip istemediğini sordum. Ba-şıyla isterim, dedi. Tam suyu içireceğim sırada öteden birisi, "Ah su", diye inledi. Amcazâdem gitmemi ve suyu ona içirmemi işaret etti. Git-tim, baktım ki Âsım'ın oğlu Hişâm. Tam ona su vereceğim sırada baş-ka birisi "Su!" diye inledi. Hişam da suyu içmedi ve beni ona gönderdi. Arayıp buldum, fakat kendisine suyu ulaştırıncaya kadar o şehit ol-muştu. Hemen Hişâm'ın yanına koştum, o da şehit olmuştu. Bari suyu amcamın oğluna içireyim diye onun yanına gittim, fakat o da şehit olmuştu. Nihâyet su elimde kaldı. Allah hepsine rahmet etsin."

10. "Onlardan sonra gelenler; "Rabbimiz! Bizi ve bizden önce inanmış olan kardeşlerimizi bağışla; kalbimizde mü'minlere karşı kin bırakma; Rabbimiz! Şüphesiz Sen şefkatlisin, merhametlisin" derler."

Medine'deki Ensâr ve Muhâcirûn'dan söz ettikten sonra şimdi de onlardan sonra gelenlerden söz edecek Rabbimiz. Az evvel özellikleri anlatılan insanlar vefat ettikten sonra onların arkalarından bir takım insanlar gelecek. İşte onlardan sonra gelenlere gelince, onlar şöyle derler: "Rabbimiz bizi bağışla, bize mağfiret buyur, bizim kusurlarımızı örtüver, bizim eksiklerimizi görme, ciddiye alma. Bizden önce iman etmiş kardeşlerimize de mağfiret buyur. Onların kabahatlerini de örtbas ediver. Bizden önce Sana istediğin gibi iman etmiş, kitabına ve peygamberine istediğin gibi inanmış, istediğin kulluğu yaşamış, Müs-lümanca bir hayat yaşamış olanlara da mağfiret buyur. Onlar da, bizler de senin istediğin gibi kulluk etmeye çalışıyoruz.

Ama insan olmamız hasebiyle bizim gafletimiz, cehaletimiz, unutkanlığımız, hevâlarımız, heveslerimiz, kusurlarımız vardır. Karşımızda bizi Senden ve Sana kulluktan koparacak düşmanlarımız vardır. Ne kadar da Sana

lâyık kulluklar yapmaya çalışsak ta, mutlaka eksiklerimiz olacaktır. Bizimkileri de, bizden önceki selef kardeşlerimizinkileri de kapatıver.” Kim bunlar? Biziz. Demek ki bizler böyle olmak, böyle yapmak, böyle demek zorundayız. Bizden önce nesillerimize, seleflerimize sövmeyeceğiz, onları kötülemeyeceğiz. Bilâkis onlara istiğfar edeceğiz, dua edeceğiz. İşte Rabbimiz bizden bunu isti-yor. Başka ne diyeceğiz?

“Mü’minlere karşı kalbimizde hiç bir kin, hiç bir garaz, hiçbir düşmanlık bırakma ya Rabbi!” diyeceğiz. Gerçekten bir mü’minin ken-disi gibi inanan, iman ettiklerine inanan, teslim olduğu gibi Allah’a teslim olan kardeşlerine karşı kalbinde bir kinin bulunması kesinlikle dü-şünülemez. Mü’min, mü’min kardeşlerini daima sever. Karşısındaki mü’min kardeşi ne kadar da hata sahibi olursa olsun, ne kadar da kusur sahibi olursa olsun, mü’min onu her zaman sevecektir. Ama onu sever olması, elbette o mümin kardeşinin hatalarına göz yumması, onu günahlarını sîneye çekmesi anlamına gelmeyecektir. Onu uyarmaması, onu düzeltmeye çalışmaması, ona karşı emr-i bi’l ma’ruf ve nehy-i ani’l münker yapmaması anlamına gelmeyecektir. Zaten ona karşı bunları yapması da, ona karşı sevgisinin, merhametinin ifadesidir.

Tıpkı bir annenin çocuğuna karşı tavrı gibi. Öyle değil mi? Ne olursa olsun, her anne-baba çocuğunu sever, ama çocuğu yanlışa gittiği zaman, canını bile ortaya atarak onu kurtarmaya gayret eder. İşte bizler de mü’min kardeşlerimizi böylece sevecek, onların iyiliği için, onların cenneti için kendimizi fedaya hazır olacağız. Müslümanlıklarının farkında olmadan, kitaplarının ve peygamberlerinin farkında ol-madan bir kısım mü’min kardeşlerimiz cehenneme doğru giderken, elbette bizlerin bir kenarda eli kolu bağlı durmamız mümkün değildir. Oturduğumuz yerden onları kötülemek, onlara kin tutmak, onların aleyhinde konuşmak hiçbir şeyi halletmez. Çünkü kendi âzâlarından her hangi birisi rahatsızlanan bir kişi elbette ona karşı ilgisiz kalamadığı, onu kendi haline terk edemediği gibi, bir Müslüman da asla kendisinden bir parça olan, vücudunun uzuvlarından bir parça olan bir Müslüman kardeşine karşı bîgâne kalamaz, onun cehenneme doğru gidişine göz yumamaz.

Allah için sevdiğimiz o kardeşlerimizi Allah için uyarmaya, onların cennet yollarını açıp, cehennem yollarına barikatlar koymak için çırpınacak, bu uğurda her şeyimizi fedaya hazır olacağız. Hakaret etmeden, küçümsemeden, gazaplanmadan onların imdadına koşacak ve şöyle diyeceğiz: “Bir zamanlar bizler de onlar gibiydik. Bir zamanlar biz de Kitap sünnet bilmezdik. Rabbimiz

bize hidâyetini gönderdi, bize doğru yolunu gösterdi. Bizi başkaları eliyle hidâyete erdiren Rabbimiz, inşallah onları da bizim elimizle hidâyete erdirir! Ey bizim Rabbimiz! Muhakkak ki Sen çok merhametlisin, çok şefkatlisin!"

İşte bu özelliklere sahip nesiller arka arkaya geliyorlar. Her sonra gelen nesil, kendisinden bir önce gelen neslin yapmış olduğu güzel amellerin, salih amellerin, güzel yolların üzerine bir şeyler ilâve edip, İslâm için bir takım hizmetler ortaya koyduğu takdirde sadece peygamber çağında değil, her çağda aynı fazîleti, aynı üstünlüğü, aynı izzet ve şerefi elde edecektir. Tıpkı selefleri gibi hem dünya zaferlerini, hem de âhiret başarılarını elde edeceklerdir.

Ama unutmayalım ki bizler ne zaman bir dünya zaferine ulaşmışsak, ne zaman bir âhiret başarısını elde edecek noktaya gelmişsek içimizde münâfıklar vardır. Onlar asla rahat durmayacak, asla bize rahat vermeyeceklerdir. Bizim başarılarımızı asla hazmetmeyeceklerdir. Bizim dünya ve ukbâ başarılarımızı engelleyebilmek için Allah düşmanı kâfirlerle işbirliği içine gireceklerdir. Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz o hususu şöylece hatırlatıyor:

11-12. "Ey Muhammed! Münâfıkların, kitap ehlinin inkârcılarından olan kardeşlerine "Eğer siz yurdunuzdan çıkarılırsanız andolsun ki, biz de sizinle beraber çıkarız; sizin aleyhinizde kimseye asla uymayız; eğer savaşa tutuşursanız mutlaka size yardım ederiz" dediklerini görmedin mi? Allah onların yalancı olduklarına şâhitlik eder. Onlar çıkarılmış olsalar, andolsun ki, onlarla beraber çıkmazlar; savaşa tutuşmuş olsalar, andolsun ki, onlara yardıma koşmazlar; onlara yardıma gitseler, mutlaka geri dönüp kaçarlar, sonra yardım da görmezler."

Allah'ın yardımıyla Allah safında, Allah desteğinde olan Müslümanlara bir İslâm zaferi nasip olunca, bir galibiyet, bir başarı açığa çıkınca, o münâfıklar, o kâfir oldukları halde Müslüman görüntüsüne bürünmüş, inanmadıkları halde Müslümanlık gösterisinde, teslimiyet sergilemesinde bulunan insanlar rahat durmayacaklardır. "Ey Müslümanlar! Hiç korkmayın! Onların size verebilecekleri hiçbir zararları olamayacaktır. Size karşı hiçbir şey yapamayacaklardır. Kesinlikle bilesiniz ve güvenesiniz ki, Ben onları da, onların size karşı işbirliği yap-maya çalıştıkları ehl-i kitabın kâfirlerini de, Yahudileri ve Hristiyanları da görmekteyim, bilmekteyim. Siz onları Bana bırakın. Ben onların hesaplarını göreceğim. İçinizdeki bu beyinsizlerin sizi yok edebilmek için birlikte anlaşma imzaladıkları kâfirleri de, onların akıl hocaları olan, pirleri olan

şeytanların da işini bitireceğim," diyor Rabbimiz.

"Onlarla sizin aranızdaki bu savaşta onlar sizden önce karşılarında Beni bulacaklar. Bu savaşta kesinlikle bilesiniz ki Benim ordularım galip gelecektir," buyuruyor. Kâfir ve münâfık topluluklar karşısında Allah mutlaka galip gelecektir.

"Ey peygamberim, baksana şu iki yüzlülere, bakmaz mısın şu münâfıklara. Ehl-i kitaptan kardeşleri olan kâfirlere, küfürde kardeşleri olan Yahudilere diyorlar ki: "Şâyet sizler şu Müslümanlar tarafından çıkarılırsanız, andolsun ki sizlerle birlikte biz de çıkacağız. Sizlerle birlikte biz kardeşleriniz de geleceğiz. Sizi yalnız bırakmayacağız. Sizin desteğinizde, sizin yanınızda olacağız. Size karşı hiç kimseye itaat et-meyeceğiz. Size karşı kimseyle birlikte hareket etmeyeceğiz. Şâyet sizinle savaşılırsa mutlak sûrette size yarım edeceğiz, Müslümanlara karşı sizin yanınızda olacağız."

Rabbimiz buyuruyor ki: "Allah şâhittir ki bu hainler kesinlikle yalan söylüyorlar. Eğer bu Yahudiler Rasulullah ve beraberindeki Müslümanlara karşı yaptıkları ihanetlerinden dolayı yerlerinden yurtlarından çıkarılırlarsa, kesinlikle o münâfıklar onlarla beraber çıkmazlar. Bu adamlar samimi değiller. Bunlar ne kâfirlerdendir, ne de sizden. Bunlar sadece menfaatlerinin kullarıdırlar. Menfaatleri neyi gerektirirse, hangi tarafta bulunmak işlerine gelirse o tarafta yer alırlar. Şâyet o Yahudilerle bir savaş gerçekleşirse, bunlar asla onlara yardımda bulunmazlar, destek olmazlar. Bir gösteri aşkıyla onlara yardıma gitseler bile hemen arkalarını dönüp giderler. Çünkü bunların karakteri dönekliktir. Sonra kendilerine yardım da edilmez."

Rabbimiz bundan önceki âyetlerinde Medine'de Allah ve Resûlü egemenliğinde Müslümanca bir toplum oluşturma çabası içinde olan Muhâcir ve Ensâr'dan söz etmişti. Onların feylerden, ganîmetlerden hissedar edilmesi gerektiğini anlatmıştı. Özellikleriyle Ensâr'ı, Muhâciri'ni ortaya koymuş, sonra da onların arkasından gelenlerin nasıl olmaları gerektiğini açıklamıştı. Eğer böyle bir toplum kurulursa bileceğiz ki bir takım problemler ortaya çıkacaktır. Çünkü şeytan sadece Medine'deki Müslümanların düşmanı değildir. Şeytan sadece onların yollarının karşısına çıkmaz. Kıyâmete kadar bu oluşum içine girmiş tüm Müslümanların düşmanıdır şeytan. Kıyâmete kadar Müslümanlar hep şeytan ve dostlarıyla karşı karşıya olacaklardır. Kıyâmete kadar her dönemde Müslümanlar şeytan dostlarının zulümlerine karşı göğüs germek zorunda

kalacaklardır.

Müslümanların münâfıklarla ilişkileri anlatılıyor. Müslümanların Medine'ye hicrete hazırlandıkları dönemde Medineliler Abdullah bin Übeyy bin Selül'ü kendilerine reis seçmeye hazırlanıyorlardı. İşte tam bu devrede Allah'ın Resûlü Medine'ye teşrif buyurdu ve onun reisliği de suya düştü. Elbette Allah ve Resûlü egemenliği altında yaşanacak bir şehirde, bir ülkede Müslümanların devlet başkanı Allah'ın elçisi olacaktı. Bu durumda Abdullah bin Übeyy tam kazanırken kaybetti ve tüm ümitleri yıkıldı. Etrafındaki münâfıklar dediler ki, "sen de Müslüman olduğunu söyle. Peygambere karşı teslim olmuş, Müslüman olmuş görün. Ona karşı iyi davran. Belki kurulan bu yeni devlette sen de bir yer edinirsin." Zaten akrabalarından pek çoğu da Müslüman ol-muştu. Yapabileceği bir şey yoktu. Gönülden iman etmeyip böyle bir iman gösterisinde bulunan Übeyy içten içe şeytanca hareketlere girişmekten geri durmadı. Ama hiçbir başarıya ulaşamadı. Çünkü Allah böyle zalimlere asla yol göstermez, asla yardım etmez. Allah, dinine, peygamberine ve Müslüman kullarına komplolar içinde olanları asla başarıya ulaştırmaz.

Bu toplum, münâfıklar topluluğu Medine toplumunun insanlarıdır. Müslümanların güçlü olduğu toplumlarda münâfıklar görülür. Müslümanların güçsüz olduğu ortamlarda kâfirler küfürlerini açıkça ortaya koyarlar. Böyle münâfıkça tavırlara ihtiyaç duymazlar. Müslümanların güçlü oldukları ortamlarda bu tür insanlar inanmadıkları halde inanmış gibi görünür ve için için kâfirlerle işbirliği içine girerek müslümanları arkadan hançerlemeye çalışırlar. Kâfir güç odaklarıyla gizli gizli anlaşmalar yaparak Müslümanları yok etmenin hesabına girerler. Kâfirlerle birlikte hareket ederler ama aslında bu adamlar kâfirlerle de beraber değillerdir. Yani bu münâfıkların asıl amacı küfür de değildir. Bunlar kimliksiz insanlardır, dâvâsız insanlardır. Onların dinleri de, dâvâları da sadece menfaatleridir. Menfaatleri gereği bir sarkaç gibi bazen küfre ve kâfirlere, bazen de imana ve Müslümanlara meylederler.

Kâfirlerle Müslümanlar arasında gerçekleşecek bir savaşta onlar asla kâfirlerin yanında yerlerini almazlar. Çünkü savaş zor bir şeydir. Bu savaşta hangi tarafın kazanıp hangi tarafın kaybedeceği de belli olmadığından menfaatlerini kaybetmemek için hem kâfirlerin yanında, hem de Müslümanların safında görünmek isterler. Onun için bakın Rabbimiz şehadet ederek buyuruyor ki, "onlar yalancıdırlar." Tarih boyunca hep böyle olmuşlardır.

13. "Ey İnananlar! Onların yüreklerine korku salan, Allah'tan çok

sizlersiniz; Çünkü onlar, anlamayan kimselerdir.”

Sizler ey Müslümanlar, şunu kesinlikle bilesiniz ki sizler onların kalplerinde Allah’tan daha çok korku sebebisiniz. Onlar Allah’tan çok sizden çekinmektedirler. Elbette bir takım gerçekleri göremeyen, nûr ile bakamayan insanların korkacakları, sevecekleri şeyler, gözleriyle gördükleri, elleriyle dokundukları şeyler olacaktır. Onlar gayba kapalıdırlar. Gaybdan habersiz, Allah’tan gafildirler. Allah’ın yüceliğini, büyüklüğünü, gücünü, kuvvetini bilmezler. Allah’ı tanımayanlar aslında Allah’ın tanıttıklarını da bilemezler. Hiçbir şeyin gerçek değerini bilemezler. Allah’ın yaratış hikmetinden habersizdirler. Varlıkların varlık fonksiyonlarından, hayattan, ölümden, ölüm ötesi dirilişinden gafildirler. Kendilerini bile tanımayan bu insanlar, Allah’ın kadr-i kıymetini de bilmezler.

Bakın bunlar Allah’tan korkmuyorlar da insanlardan korkuyor, mü’minlerden çekiniyorlar. Çünkü onlar fıkıhsız, fehimsiz, anlayışsız, kavrayışsız bir toplumdur. Hayvanlardan daha beter bir güruhtur onlar. Öyleyse bu tür kâfirler karşısında her zaman müslümanların güçlü, salâbet sahibi olmaları gerekmektedir. Müslümanlar güçlü oldukları sürece bu tür insanlar kötülük yapmaktan çekineceklerdir. Çünkü mü’minler güçlü olmazlarsa Allah’ı tanımayan, Allah’tan korkmayan bu insanların yapamayacakları kötülük yoktur. Bunları durduran tek şey mü’minlerden çekinmeleridir. İşte şu anda görüyoruz, Müslümanların egemenliklerini kaybettikleri bir dünyayı kan gölüne çevirdiler. Müslümanların söz sahibi olmadıkları bir dünyada yapmadıkları zulüm kalmadı. Rabbim biz müslümanlara güç-kuvvet versin! Yeniden dünyaya egemen kılsın ve böylece tüm dünyada istediği adâleti gerçekleştirsin. Bu kâfirler korkaktırlar. Rabbimizin beyanıyla onlar müslü-manlardan korkmaktadırlar. Bu halleriyle onlar:

14. “Onlar sizinle toplu olarak, ancak surla çevrilmiş kasabalar içinde veya duvarlar arkasından savaşı kabul edebilirler. Kendi aralarındaki çekişmeleri ise çok serttir; onları birlik sanırsın, oysa kalpleri birbirinden ayrıdır. Bu, akl etmeyen bir topluluk olmalarındandır.”

Asla toplu olarak, saf olarak sizinle savaşı göze alamazlar. Sizin karşınızda saf tutamaz, sizinle ciddi bir savaşa giremezler. Ancak surlarla çevrilmiş, kaleleştirilmiş, tahkim edilmiş, kendilerini garantiye aldıkları kasabalar içinde, yerleşim merkezleri içinde sizinle savaşa razı olabilirler. Yahut duvarlar arkasından, surlar arkasından sizinle savaşı göze alabilirler. Çok uzaklardan uzak menzilli topların arkasından size bombalar yağdırabilirler. Çok yüksekten,

uçaklardan size bombalar atabilirler. İşte şu anda Çeçenistan'da aynı şeyi yapıyorlar. Aylardır yukardan Çeçen yerleşim birimlerini bombalıyorlar. Yiğitçe Müslümanların karşısına çıkacak cesareti kendilerinde bulamıyorlar. Müslümanlar şehri terk ettikten sonra oralara girebiliyorlar. Kendilerini ölümden garanti edecek tedbirlerini almadıkça savaşa giremiyorlar.

Çünkü bunlar Allah desteğinden mahrum olduklarını, Allah'ın Müslümanların yardımında olduğunu biliyorlar. Tüm dertleri yaşamak, dünya nîmetlerine ulaşmak, sömürmektir. Onu kaybetmemek için çok korkarlar. Be'sleri, güçleri, kuvvetleri kendi aralarında, kendi içlerinde sağlamdır, şedittir. Kendilerini öyle görmekte, öyle zannetmekteler.

Veya kendi aralarındaki savaşları çok çetindir. Birbirlerine karşı yürüdüklerinde birbirlerini kırıp geçirirler. Birbirlerine karşı çok acımasızdırlar. Çünkü iki tarafın da birbirlerine üstünlük sağlayacağı bir özelliği yoktur. İki taraf da kâfirdir, iki taraf da dünyacıdır. İki taraf da dünyayı istiyor. İki taraf ta yaşamak, dünyayı kaybetmemek için her şeyi caiz görüyor, her şeyi yapmaya çalışıyor. Kendi hayatını garantiye alabilmek için karşı tarafın üzerine binlerce insanı bir anda yok edecek atom bombasını, hidrojen bombasını, nükleer silahları atmaktan hiç çekinmez, birbirlerini kırar geçirirler. Üstelik Allah da onlara yardım etmez.

Ey peygamberim ve ey Müslümanlar! Siz onları toplu, bir ve beraber zannedersiniz. Onları birbirlerine kenetlenmiş, birbirlerine bağlı bir bütün zannedersiniz. Birbirleriyle dayanışma içinde toplu hareket ettiğini, kalplerini bir ve beraber zannedersiniz. Halbuki onların gönülleri, kalpleri parça parçadır. Kalpleri başka başka, ayrı ayrıdır. Her biri ayrı bir baş çeker. Her biri kendi menfaatlerinin peşindedir. Her biri dünyanın kendisinin olmasını istemektedir. Birlikte istedikleri, birlikte hedefledikleri toplu arzuları, ortak istekleri, hedefleri yoktur. Herkesin baş olmak istediği yerde baş olmaz. Herkesin ben olayım dediği yerde hiç kimse olmaz. Cemaat ancak herkesin belli bir hedef, belli bir amaç, belli bir dâvâ, belli bir başkan, belli bir önder etrafında toplandıkları yerde çıkar.

Bütün bunlar onların akıllarını kullanmayan, akıllarını kullansalar bile vardıkları neticelere uymak istemeyen, uslanmak, akıllanmak istemeyen bir topluluk olmalarındandır. Her birinin menfaati diğerinin menfaatiyle çatışma içerisindedir. Ama Müslümanların toplumunda bu böyle değildir. Onların her

birinin menfaati Allah yolunda kullanılır. Her birinin menfaati diğerini destekler. Her bir mü'min diğer mü'minler için vardır. Böyle olunca tıpkı bir binanın tuğlaları gibi birbirini destekleyen, birbiri için yaşayan bir topluluktur olurlar.

15. "Onların durumu, kendilerinden az zaman önce geçmiş ve işlerinin karşılığını tatmış olanların durumu gibidir. Onlara can yakıcı azap vardır."

Onların durumları tıpkı kendilerinden önceki kâfirlerin durumu gibidir. Onlar geçmiş işlerinin veballerini tattılar. Onlar için dayanıl-maz, elem verici bir azap vardır. Onlar kendilerinden öncekilerin başlarına gelenlerden ibret almıyorlar. Kendilerinden az bir zaman önce Ben-i Kureyza yaptıklarından ötürü çok kötü bir âkıbete maruz aldı. Ama bu adamlar hâlâ bundan gaflet içinde onların yaptıklarını yapmaya çalışıyorlar. Küfrün, şirkin, münâfıklığın kötü âkıbetleri tarih içinde sürekli insanlar tarafından görüldü durdu, ama yine de insanlar bunlardan ibret almadılar. Ama maalesef tarih hiç durmadan tekerrür edip duruyor. Neden? Çünkü bunlar fıkıhsızdırlar, fehimsizdirler, akılsızdırlar, anlayışları yoktur, kavrayışları yoktur. Neye benzer bunlar? Kime benzer bunlar? Bunlar:

16. "İkiyüzlülerin durumu insana: "İnkâr et!" deyip, insan da inkâr edince: "Doğrusu ben senden uzağım; âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım" diyen şeytanın durumu gibidir."

Tıpkı şeytan gibidirler. Bunların durumu aynen şeytanın durumu gibidir. Şeytan da akılsız, fıkıhsız ve fehimsizdir. O da aklını kullanmaya yanaşmıyor. O da ahmaklığı yüzünden Allah'ın rahmetinden tart edilmiş, kovulmuştur. Allah'a kafa tutmasının sebebi de çok basittir. Rabbimiz defalarca kendisine tevbe imkânı tanıdığı halde kuru bir inat sebebiyle Rabbimizin rahmet kapılarını yüzüne kapamıştır. Adem (a.s) sebebiyle tüm insanlık cinsine düşmanlık ilân etmiştir. Ne oldu neticede? Kim kaybetti sonuçta? Yani şeytan bu yaptıklarının karşılığı olarak ebedî bir cehenneme gideceğinin farkında değil mi? Basit bir gurur, basit bir kibir yüzünden cehennem göze alınabilir mi? Hiç bu kadar aptallık olur mu? Hâlâ devam ediyor akılsızlığına da, insana "kâfir ol" diyor. "Haydi inkâr et Allah'ı" diyor. O fısıldadığı, önüne düşüp ayartmaya çalıştığı o insan kâfir olunca da şeytan: "Ey insan, ben senden beriyim. Ben senden uzağım. Benim seninle de, yaptığın bu eylemle de uzak ve yakından bir ilişkim yoktur" diyor ve o saptırdığı insanı yalnız bırakıveriyor. "Ben Âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım" diyor.

Şu sahtekârlığa bakın. Hem Allah'a inandığını iddia ediyor, hem Allah'tan

korktuğunu söylüyor, hem de insanları Allah'a küfre çağırıyor. Yani bu ne mantık? Yapılacak şey mi bu? Söylenecek söz mü bu? Hangi akıl, hangi mantık kabul eder bunu? Hoş zaten aklı ve mantığı yok, olsaydı zaten müslüman olurdu. Tabi bu sözle insana karşı Adem'in şahsında gizli bir düşmanlık, gizli bir hınç, Allah'a karşı da gizli bir kibir yatmaktadır. Sanki alay ediyor Allah'la.

Tıpkı şu anda uyguladıkları eğitim programlarıyla, uyguladıkları sosyal yasalarıyla insanları kâfir yapmaya çalışan, ama başları dara geldiği zaman da, "biz de inanıyoruz Allah'a" diyen zavallı iki ayaklı şeytanlar ya da şeytanın çömezleri. İnsanların hem dünyalarını, hem de âhiretlerini kaybettiriyorlar. Kendi ebedî azap hanelerine arkadaşlar bulmaya, yalnızlıklarını giderme çabası içine girmeye çalışıyorlar.

Şeytanlara güvenenler, iki ayaklı şeytanlara güvenip onlardan hayat programları dilenmeye çalışanlar, onların kanunlarını uygulamaya çalışanlar bu âyetleri çok iyi düşünmek zorundadır. Dünyada böyle, peki âhirette ne olacak bunların durumları?

17. "İkisinin sonucu da, içinde temelli kalacakları ateş olacaktır. Zalimlerin cezası budur."

Her iki grubun da, her iki tarafın da sonuçları ebedîyen ateştir. Şeytanın da, şeytanın azdırıp saptırdığı insanların da âkıbetleri cehennemdir. Onun da, onun peşine takılanların da gidecekleri yer cehennemdir. Onlar da o şeytanın gideceği yere gidecektir. İşte şeytanlara uyan zalimlerin, kâfirlerin, münâfıkların, ehl-i kitabın âkıbeti bu olacaktır. Bunların tamamı akıl hocası bildikleri şeytanla beraber olacaklardır. Şeytandan dolayı bunlar Allah çizgisine gelmek istemiyor, küfürde birbirlerine destek olmaya çalışıyorlar. Bunlar dünyada da kaybedecekler, âhirette de cehenneme gidecekler.

Çünkü bunlar zalimdirler. Çünkü bunlar tıpkı şeytan gibi Allah'ın hakkını vermemektedirler, kitabın, peygamberin, insan oluşlarının, akıllı oluşlarının hakkını vermemektedirler. Bunlar şirke düşmektedirler. Şirk ise zulümlerin en büyüğüdür. Allah varken başka Rab-bler, başka İlâhlar, Allah'ın kitabı dururken başka yasalar aramak zulümdür. Peygamber, peygamberin sünneti varken başka örnekler, ön-derler aramak zulümdür. Böyle yapanlar zalimdirler. İnsanın vazifesi yeryüzünde Allah'a kulluk yapmak iken, kendilerini Rabblerine kulluk makamından indirenler zalimdirler. Allah'a değil de kendisi gibi acizlerin kulu olmaya çalışanlar zalimdirler. İşte böyle zalimler cehenneme gidecektir. Ey

Müslümanlar, öyleyse siz bırakın bu ateş ehlini de:

18. "Ey İnananlar! Allah'la yol bulun. (Yolunuzu Allah'a sorun, hayatınızı Allah vahyiyle düzenleyin) Herkes yarın için bu günden ne takdim ettiğine bir baksın. Allah konusunda takvalı olun, unutmayın ki Allah işlediklerinizden haberdardır."

Allah'a karşı takvalı olun. Siz böyle Allah'a isyan içinde olan şeytanları ve onların çömezlerini bırakın da Allah için bir hayat yaşayın. Hayatınızın programını böyle gerek cin şeytanlarından, gerekse iki ayaklı insan şeytanlarından değil de Allah'ın vahyinden alın. Şeytan ve dostları kaynaklı değil de Allah kaynaklı bir hayat yaşayın. Allah'ın korumasına girin. Allah'tan korunun, Allah'ın emirlerine sarılın, Allah'ın yasaklarından kaçının. Allah'a kulluğunuzun bilincine erin. Her bir nefis yarın için, geleceği için ne takdim ettiğine baksın. Çünkü burada kalacak olan hiçbir şey insana bir şey sağlamayacaktır. Geleceğiniz için, yarınınız için yaptıklarınız, önceden gönderdikleriniz önemlidir. Yarın insana nelerin lâzım olacağını da elbette bunu isteyen Rabbimiz en güzel bilendir ve bunu biz kullarına haber verendir. Yarınımızın hazırlığı için bu kitabı okumak ve anlamak zorundayız. Peygamberin yolunu öğrenmek zorundayız.

Öyleyse ey müslümanlar, gelin Rabbimizin şu kitabını iyi tanıyalım. Gelin peygamberinin güzel yolunu, sünnetini iyi tanıyalım da yarınımız için iyi şeyler takdim edelim. Geleceğimizi garanti altına alma adına önceden güzel ameller gönderelim, onlar Rabbimizin yanında emanette kalsın, yarın ona en çok muhtaç olduğumuzda onu O'ndan alalım. Hayatımızı Allah'ın istediği yolda ve Allah için yaşayarak geleceğimiz için takdim edelim. Malımızı, zamanımızı, bilgimizi, çocuklarımızı, hanımlarımızı yarınımız için Allah'a kulluğa yatırım yapalım. Tüm varlığımızı Rabbimize kulluğa adayıp yarınımızı garantiye alalım. Yarım hurmayla da olsa kendimizi yarının ateşinden korumaya çalışalım. Hiçbir şeyimiz yoksa, hiç olmazsa mü'minlere karşı güler yüzümüzü esirgemeyelim. Geleceğimizi kurtaracak hayırlı ameller pe-şinde olalım. Burada kalıcı olan, âhirete intikal etmeyecek olan şeylerin peşine düşmeyelim. Allah ve Resûlü'nün önümüze çizdiği bir programla hareket edelim.

Unutmayalım ki Allah bizim işlediklerimizin tamamından haberdardır. Onların tümünü hakkıyla bilmektedir. Meselâ şurada bin kişi namaz kılmış olsalar, dışardan bakan bizler bunların hepsinin namaz kıldıklarını zannederiz, ama Allah onların hangisinin namaz kıldığını, hangilerinin de namaz

gösterisinde bulunduğunu bilendir. Allah'ı kandıramazsınız, O'nu atlatamazsınız, O her şeyi bilmektedir.

19. "Allah'ı unutup da, Allah'ın da kendilerini kendilerine unutturduğu kimseler gibi olmayın; onlar, yoldan çıkmış kimselerdir."

"Ey Müslümanlar, Allah'ı unutanlar gibi olmayın. Allah'ı unutanlardan olmayın. Allah'ı unutup Allah'ın da kendilerini kendilerine unutturduğu kimseler gibi olmayın." Onlar Rabblerini unutmuşlar, Rabblerini unutarak bir hayat yaşamaya başlamışlar, Allah ta onlara kendilerini unutturuvermiştir. Kendilerini unutmuşlar adamlar, kendilerini düşünmez olmuşlar. Peki kendilerini düşünmez olmuşlar da neyi düşünür olmuşlar? Dünyayı, parayı, hayatı, arabayı, arabanın modelini, elbisenin güzelini, tesbihin oltusunu, evlerinin, dükkanlarının dizaynını düşünür olmuşlar… Arabalarının üzerinde meydana gelen küçücük bir çiziği düşünür olmuşlar da, kendi ruh dünyalarında, ailelerinin, çocuklarının ruh dünyalarında oluşan nerdeyse araba girecek büyüklükteki küfür ve şirk çiziklerini düşünmez olmuşlar. Evlerinin boyasını, cilasını düşünmüşler de, kendilerinin, çocuklarının Allah boyasıyla boyanmasını düşünmez olmuşlar. Çocuklarının boğazlarının doyurulmasını düşünmüşler de, kalplerinin, kafalarının Allah'ın istediği bilgi ve imanla doyurulmasını düşünmez olmuşlar.

Markı, doları düşünmüşler de, Bakara'yı, Âl-i İmrân'ı hiç dü-şünmez olmuşlar. Dışlarını düşünmüşler de, içlerini, kalplerini dü-şünmez olmuşlar. Bedenlerinin ihtiyaçlarını düşünmüşler, kalplerinin ihtiyacını düşünmez olmuşlar. Her şeyi düşünüyor, ama kendilerini unutuyorlar. Kendi geleceklerini unutuyorlar. Halbuki insanın bu dünyadan âhirete gidecek tek şeyi kendisidir. Malı, mülkü, atı, arabası, dükkanı, tezgahı, evi, barkı, toprağı, tapusu, vatanı, ülkesi her şeyi burada kalacaktır. Yaptığımız, ektiğimiz, diktiğimiz, bina ettiğimiz her şey bu dünyada kalacaktır. Bunlardan sadece Allah için yaptıklarımızın kazancı bizimle birlikte öbür tarafa gidecektir.

Eğer bu dünyada bizi bu dünyaya getiren, bizi yaratıp bu dünyada imtihana çeken Rabbimizi, Rabbimizin dinini, Rabbimizin kitabını, Rabbimizin elçisini, Rabbimizin bizden istediklerini unutarak bir hayat yaşarsak, İslâm'dan uzak bir dünya yaşayacak olursak o zaman kesinlikle bilelim ki biz kendi kendimizi unutacağız. Kendimizi ve hayatımızı dünyada kalacak, bizimle birlikte yarına intikal etmeyecek boş şeylerin peşinde bir ömür tüketerek eli boş olarak Rabbimizin huzuruna gideceğiz demektir.

İşte görüyoruz, insanlar kendilerini, kendi geleceklerini unutuyorlar da nice boş şeylerin peşine takılıyorlar değil mi? Allah’ın kendisini hatırlatmak üzere, kendilerine, kendi kulluklarını, kendi kurtuluşlarını öğretmek üzere gönderdiği kitabını unutuyorlar da başka nice kitapların peşine düşüyorlar. Kur’an’ı unutuyorlar da nice gazetelerin, nice dergilerin, nice kitapların peşine takılıyorlar. Allah’ın kendilerine örnek, model olarak gönderdiği peygamberini bırakıyorlar da, nicelerinin arkasına düşüyorlar. Nicelerini kendilerine örnek biliyorlar. İşte kim böyle Allah’ı unutursa, Allah da ona kendisini unutturacaktır. Allah onu kendi haline bırakıverir de o insan dünyanın peşinde, dünyada kalacak şeylerin peşinde yuvarlanır gider Allah korusun. Tamamen küfrün, şirkin, isyanın ve günahların içinde boğulur gider. İşte bunlar fâsıklardır. Kalbi, düşüncesi, ameli, hayatı bozuk olanlardır bunlar.

Fısk: Kur'an öncesi metinlerde, meyvenin filizlenmesi, kabu-ğundan çıkması, hayvanların, özellikle de farenin yuvasından çıkması anlamına gelir. Kur'an, bu kelimenin anlam çerçevesini genişleterek, insanların ve başka varlıkların emirden ve yoldan çıkması anlamında kullanmıştır. Fısk: Yoldan çıkma, doğru yoldan sapma, iyilik ve güzel-likten çıkma, günaha batma, kötülüğe iyice dalma anlamlarına gelir. Büyük günahları işlemek veya küçük günahlarda devam etmek sure-tiyle Allah'a itaat etmekten çıkmaya fısk denir. Fısk işleyene, bu tür davranışları gerçekleştirene de fâsık denir. En yaygın olarak kabul edilen görüşe göre fısk, itaatten çıkma, dinin koyduğu sınırlardan dı-şarı çıkma anlamındadır. Bu kullanımıyla fısk, küfür teriminden daha geniş bir kullanım alanına sahiptir. Buna göre, her kâfir fâsıktır; ama her fâsık, kâfir değildir. Kur’an’daki kullanımından yola çıkarak fısk, vahiy tarafından temizliği ve iyiliği belirlenmiş şeylerden uzak kalmak veya dince çizilen güzel sınırlardan dışarı çıkmak şeklinde tanımla-nabilir. Fısk, fıtratın dejenere olması ve yaratılıştan sapma olarak an-laşılabilir.

Fısk ve fâsık kelimeleri Kur'an-ı Kerim'de toplam 54 yerde ge-çer. Kur’an, bazı yerlerde fıskı iman; fâsığı da mü’min karşıtı bir an-lamda kullanmaktadır (Secde, 18). Bazı yerlerde ise dinin emirlerine itaatin karşıtı olarak geçer (Hucurât, 7, 11). Fısk ve çoğulu füsuk ke-limesinin geçtiği 7 âyette müslümanların muhatap alındığı görülür. Bu âyetlerde büyük günahların işlenmesinin, dinin emir ve yasaklarına aykırı davranılmasının kastedildiği görülür. Hadislerde ve sahabe sözlerinde de sıkça geçen fısk ve fâsık kelimeleri genelde bu son anlamda kullanılmıştır. Yani genel kanı, fâsığın iman dairesi içinde olduğu merkezindedir. Yalnız, unutulmamalıdır ki fâsık olan mü'min, ek-

sik imanlı, kâmil olmayan bir mü'mindir; böyle bir mü'mine dindar, muttakî, muhlis (ihlaslı) gibi sıfatlar verilemez. Fısk ile küfür arasında bir yakınlık vardır.

Fâsığın tanımı hakkında çeşitli tarifler bulunmakla birlikte, te-rim olarak "haktan sapan, Allah'ın emirlerine itaatten ayrılan âsi mü'-min veya kâfir" diye tanımlanabilir. Bazı âyetlerde yahudiler, hıristi-yanlar, müşrikler ve münafıklardan söz edilirken çoğunun fâsık olduğu bildirilir (Mesela, Bakara, 99; Al-i İmrân,110; Mâide, 47,59). Diğer bazı âyetlerde ise fısk ve füsuk mü'minlere nispet edilir (Bakara,197, 282; Nur,4). Fısk ve fâsık kelimeleri hadislerde de geçmektedir. Hz. Peygamberimiz, mü'mine sövmenin günah (füsuk) olduğunu ve fıskla itham edilen kişinin fâsık olmaması halinde bu sıfatın itham edene döndüğünü söylemiş (Buhâri, Edeb 44; Müsned-i Ahmed, V/181), nimetlere şükretmeyen ve belalara tahammül göstermeyen kadınların fâsık ve dolayısıyla cehennemlik olduklarını haber vermiştir (Müsned-i Ahmed, 3/428).

Mutlak fâsık, ilahî emirlere hiçbir noktada itaat etmeyen ve her bakımdan âsi olan kimsedir ki buna kâfir denir. Mü'min fâsık ise, iman esaslarını tasdik ettiği halde tembellik, gaflet ve şehvet sebebiyle ilahî buyruklardan birine itaat etmeyen kişi olup sadece bir veya birkaç noktada fısk içinde bulunur. Sünnî âlimlere göre fâsık mü'min, işlediği günaha göre kısas, had, ta'zir vb. cezalara çarptırılır. Tevbe etmeden öldüğü takdirde, durumu Allah'ın iradesine bağlı olup, O dilerse doğ-rudan doğruya veya şefaatçilerin şefaatiyle onu affeder, dilerse ce-hennemde azaba uğrattıktan sonra cennete koyar. İlahî emirler, iman ve amel olmak üzere ikiye ayrıldığına göre ikisine de uyan kâmil mü'-mindir; ameli eksik olan ise fâsık mü'mindir. Zira fısk, daha çok amelle ilgili bir kavramdır.

Fâsık, dinin emir ve yasaklarını hafife alacak derecede güna-ha dalar, tevil edilemeyecek şekilde fıskını izhar ederse küfre düş-mesinden korkulur; böyle bir kimse bazı âlimlere göre kâfir olur. Fısk, imandan küfre geçişin bazen kuvvetli bir tehlike halini alabildiği has-sas bir nokta oluşturabilmektedir. Bütün bunlarla birlikte İslam âlimle-rinin büyük çoğunluğu fıskı, kebâir (büyük günahlar) işleyerek Allah'a itaatten uzaklaşmak diye tanımlar ve fâsığı inkâra sapmadığı sürece mü'min sayarlar. Dinî ıstılahta fısk, genellikle 'imandan çıkarmayan' yasaklanmış eylemler anlamında kullanılmıştır.

Fıskla ilgili âyetlerden anlaşılacağı gibi, fısk, doğru yoldan sapmayı ve Allah'ın yasakladığı fiillerde bulunmayı ifade etmektedir. Fıskın sonu helak ve

cehennem ateşidir. Kâfirler, münafıklar ve müş-rikler mutlak anlamda fâsıktırlar; aynı şekilde zâlimler de fâsıktır. Fıs-kın Kur'an'da "füsuk" olarak ifade edilen ve mü'minin işlediği *"mü'-minlerle alay etmek ve onları hoş olmayan lakaplarla çağırmak"* gibi ve benzeri amellerden tevbe edilmezse, yine azabı hak edici ol-makta ve fâsıklar, cehennem azabından kurtulamamaktadır. Her kâfir, münafık ve müşrik, en azından küfrü, yalanlaması, nifakı ve şirki yüzünden fâsıktır. Küfür, nifak ve şirkin dışında daha başka fısk olan ameller de vardır. Mü'min, aslında temel vasıf olarak kâfir, münafık veya müşrikin sıfatı olduğu halde, bu amelleri işleyebilir; böylece fâsık olan mü'min, tevbe etmezse azabı hak eder. Mü'minin işlediği fısk onu fâsık yapar. Fısk, temelde bir küfür eylemidir; fakat fısk, küfrün itikadî amelini değil; fiilî amelini ifade eder. Yani, el, ayak, göz, dil gibi organların işlediği yasaklanmış ameller fısktır ve bunları işleyen mü'-min, itikadî yönden imanda ise de, işlediği fiil yönüyle amelî küfür için-dedir. Demek oluyor ki fısk, küfrün fiilî / amelî yönünü ifade eden bir kavramdır.

Âlimler, fıskı daha çok "büyük günahları irtikâp etmek" olarak tarif etmişlerdir. Bazı âlimler ise, günahları küçük görmek ve onlarda ısrar etmek de fısktır derler. Genel olarak fıskın üç mertebesi vardır. Birincisi, günahı çirkin kabul etmekle beraber, yine de zaman zaman şeytanın vesvesesine veya nefsine uyup günah işlemektir. İradesi zayıf olan insanlarda bu hal tekerrür eder. İkincisi: Günah olduğunu kabul ve ikrar ettiği halde, sık sık aynı haramları işlemektir. İçki tiryaki-lerinde veya kumar düşkünlerinde bu hal görülür. Üçüncüsü: Ha-ram olduğunu inkâr edip, ısrarla fısk olan davranışı yapmaktır. Fıskın birinci ve ikinci mertebelerinde bulunan müslümanın tevbe etmesi gerekir. Üçüncü mertebede bulunan insanın ise, müslüman olduğunu iddia ediyorsa, bu yaptığı fısk onu küfre düşürdüğünden tecdid-i iman etmesi ve İslam'a teslim olması şarttır.

20. "Cehennemliklerle cennetlikler bir değildir. Kurtuluşa ermiş kimseler cennetliklerdir."

Cennet ashabıyla cehennem ashabı asla birbirlerine müsavî olmazlar. Cennetin sohbetçileriyle cehennemin sohbetçileri, cennetliklerle cehennemlikler asla birbirlerine eşit olmaz, denk olmazlar. Hiç Allah'a, Allah'tan gelen hayat programına inanmış ve bu imanına dayalı bir hayat yaşamış bir Müslümanla bir kâfir birbirlerine denk olur mu? Bunların dünyadaki hayatları bir değil ki

âhiretteki hayatları bir ve benzer olsun? Bunların ne inançları, ne düşünceleri, ne hayatları, ne de hedefleri birdir. Ne kalpleri, ne gözleri, ne kulakları, ne de diğer âzâları birbirine denktir. Mü'minin kalbi Allah sevgisiyle, imanla dopdoludur. Mü'minin gözü Allah için bakar, Allah için görür. Kulağı Allah için işitir, ayakları Allah için yürür, elleri Allah için tutar. Mü'minin kalbinde, mü'minin hayatında emniyet vardır, güven, huzur ve sükun vardır. Kâfirin kalbinde ve dünyasında huzursuzluk, korku, ümitsizlik vardır.

Yani yaşadıkları hayatlarında denk olmadıkları gibi ölürlerken de asla bir olmayacaklardır. Kur'an'ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki, mü'minlerin ölümlerine gökler ve yer ağlayıp göz yaşı dökerken, kâfirlerin gebermesine sevinmektedirler. Ölümleri esnasında müminlere Allah'ın Melekleri gelerek: "Korkmayın! Üzülmeyin! Biz sizinle beraberiz! Cennete kadar sizi bırakmayacağız!" müjdesini verirken, kâfirler için azap üstüne azap tehditleri gelmektedir. Mü'minler ölümle yepyeni ve hesapsız güzellikte bir hayata giderken, kâfirlerin öbür tarafta hayatları olmayacaktır.

Bu dünyada kâfirlerle mü'minler denk, birbirlerine benzer olmadıkları gibi, âhirette kesinlikle denk olmayacaklardır. İmandan ve mü'minden razı olan Allah, asla küfürden ve kâfirlerden razı olmaz. Allah asla kâfirlerin yaşadıkları hayatı onaylamaz, onları mü'minlerle bir tutmaz, tutmayacaktır.

Cennete geçiş vizesi alanlar, cennete pasaport alanlar işte onlardır. Cennet öncesi barikatları Allah'ın yardımıyla aşarak cennete girecek olanlar, kurtuluşa erecek olanlar bunlardır. Muradlarına eren-ler, cennete eşlik edenler bunlardır.

İşte bu âyetlerin beyanıyla insanlar iki gruba ayrılmaktadırlar. Cennetlikler ve cehennemlikler. Cennetin sohbetçileri, cehennemin yaranları. Engelleri aşamayarak geri kalanlar, gericiler, tüm engelleri aşarak cennete uçanlar.

Peki acaba fâizûn'dan, cennete ulaşanlardan olabilmek için insanın önünde bir kılavuz, bir mihmandar, bir yol gösterici var mı? Bunun bilgisini insan nereden kazanacak? İnsan bu dünyada göremediği engelleri nasıl keşfedebilecek? Elbette bizi yaratan, bizi bu dünyada imtihana çeken Rabbimiz bizi hidâyetsiz, bilgisiz, yolsuz, yordamsız bırakmamıştır. İşte şu elimdeki kitabı bize hidâyet, kılavuz olarak göndermiştir. Bakın işte bu hidâyet kaynağında bundan sonraki âyetinde bunu şöylece açıklıyor:

21. "Ey Muhammed! Eğer Biz Kur'an'ı bir dağa in-dirmiş olsaydık, sen,

onun, Allah korkusuyla baş eğerek parça parça olduğunu görürdün. Bu misâlleri, insanlar düşünsünler diye veriyoruz."

Eğer Biz bu Kur'an'ı bir dağ üzerine indirmiş olsaydık sen o dağı Allah haşyetiyle parça parça olmuş görürdün. O dağın kıymetini bildiği, gücünü, kudretini tanıdığı Allah karşısında böyle bir durum, böyle bir konum, böyle bir vaziyet aldığını görürdün. Göklerin ve yerin sahibi, tüm varlıkların Rabbi karşısında o dağın böyle divan durduğunu, boyun büktüğünü görürdün. Rabbinin bu kitabıyla, hitabıyla, emir ve nehyleriyle karşı karşıya kalan dağın Rabbine karşı: "Buyur ya Rabbi! Emret ya Rabbi!" deme pozisyonu içinde bulunduğunu görürsün. Yaratıcısını tanıyarak, kendisini var eden ve ayakta tutanın O olduğunu bilerek O'nun huzurunda teslimiyet gösterir görürdün.

İşte dağ böyle bir vaziyet alırdı, buyuruyor Rabbimiz. Paramparça, darmadağın olurdu. Yani Rabbinin âyetlerini algılayacak bir şe-kil alırdı, buyuruluyor. Aslında bir şeyin böyle paramparça olması için onun tüm hücrelerine etki edecek bir darbenin vurulması icap eder. Parçalanan şeyin de bu darbeyi algılayacak bir güçte olması gerekir. Şuurlu bir etkileniş, algılanan bir şey karşısında tepki gösterişi söz konusu olmalıdır.

Bakın âyet-i kerimede bir inmeden söz ediyor Rabbimiz. "Eğer bir bu kitabı bir dağın üzerine indirmiş olsaydık..." O zaman inmeyi ta-nımak zorundayız. Meselâ alalım şu Kur'an'ı, yakınımızdaki dağa götürelim. Koyalım bu kitabı dağın üzerine. Hiçbir dağın bu şekilde parçalandığını görmeyiz değil mi? Neden? Çünkü ona inme denmez. Bize de böyle inmediği için, biz de kitapla böyle bir diyaloga girmediğimiz için bize de etkili olamıyor kitap. Hayatımıza inmeli kitap. Mutfağımıza, kazanmamıza-harcamamıza, gecemize-gündüzümüze, evimize, dükkanımıza, hayatımızın tümüne indirgemeliyiz bu kitabı. Adım atarken bile bu kitabın sorumluğu altında olduğumuzun bilincine ermeliyiz ki, kitap bizim üzerimizde de etkili olabilsin. Değilse işte oku-yoruz, tanıyoruz ama, ondan bağımsız bir hayat yaşadığımız sürece aynı etki bizde olmamaktadır.

İşte dağ Allah'a saygısından, Allah'ı tanımasından dolayı Allah'ın kitabıyla muhatap olmuş olsaydı böyle bir tavır alırdı. Rabbimiz buyuruyor ki, işte bunu, bu misâlleri insanlar için örnek veririz, belki onlar bunun üzerinde düşünürler, kafa yorarlar, anlarlar, değerlendirirler de bir netice çıkarırlar diye. Öyleyse Rabbimizin bize sunduğu bu misâl üzerinde ciddi ciddi düşünmemiz,

anlamamız ve ders çıkarmamız gerekecektir. Bu kitap bir dağ üzerine inmemiştir. Bu kitabın muhatabı bir dağ değildir. Kitabımızın bir başka âyetinden öğreniyoruz ki, Rabbimiz önce bu emaneti onlara arz ediyor, onlar çekiniyor bunu yüklenmekten de insan kabul ediyor.

"Doğrusu Biz, emaneti (sorumluluğu) göklere, yere, dağlara sunmuşuzdur da onlar bunu yüklenmekten çekinmişler ve ondan korkup titremişlerdir. Pek zalim ve çok cahil olan insan ise onu yüklenmiştir."
(Ahzâb 72)

Bu emaneti, bu kulluk mükellefiyetini insan kabul etmiş ve bu Kur'an insana indirilmiştir. Rasulullah Efendimizin göğsüne indirilmiştir. İnsanlığa hidâyet rehberi olarak indirilmiştir. Dağlara değil de bize indirilmiş olduğuna göre bizim de tıpkı dağlar gibi bu kitap karşısında hâşi' olmamız gerekecektir. Rasgele birisinden gelmiş bir kitap, bir söz, bir yasa değildir bu Kur'an. Bizi yoktan var eden, bu hayatı var e-den, bizim sahibimiz, göklerin ve yerin sahibi olan Allah'ın kitabıdır bu kitap. Öyleyse Rabbimizin bu emirnamesi karşısında derhal el pençe divan durarak: "Emret ya Rabbi! Buyur ya Rabbi! Sen ne istiyorsan! Sen ne buyuruyorsan! Sen nasıl istiyorsan ben aynen yerine getireceğim! Yap dediklerini yapacak, yasak dediklerinden kaçınacağım! Huzurunda bunun için varım! Emir ve nehiylerin karşısında boynum kıldan incedir!" pozisyonu içinde bulunmak zorundayız.

Bizler de tıpkı Rabbimizin anlattığı bir dağ gibi olmak zorundayız. Rabbimize ve kitabına karşı bir dağın takındığı, takınacağı bir tavır içinde olmak zorundayız. Allah'ın âyetlerini okumak, öğrenmek, anlamak, duymak, hissetmek, sarsılmak, tavır almak zorundayız. Bütün âzâlarımızla mütesaddi olmak zorundayız. Yani tüm âzâlarımız Allah'ın kitabından, Allah'ın buyruklarından etkilenmeli, şekillenmeli ve harekete geçmelidir. Allah'a saygımızdan, haşyetimizden, Allah'ı tanımamızdan, bilmemizden dolayı tüm benliğimizle O'na yöneleceğiz. O'ndan gelecek emir ve nehiylere mutlak bir teslimiyet göstereceğiz.

Rabbimizin kitabı bu kadar azametli, bu kadar ağırlığı olan bir kitaptır. Mahlukât üzerinde bu kadar ağırlığı, bu kadar dehşeti olan, dağların bile azameti karşısında tahammül edemeyeceği, tuz-buz olacağı bu kitap insanlar üzerinde de öylesine inkılâplar, öylesine değişimler gerçekleştirmiştir ki, dağlar gibi toplumlar, dağlar gibi milletler bu kitap karşısında erimek zorunda kalmıştır. Bu kitap nice insanların, nice toplumların kayalar gibi katı kalplerini eritmiş,

düşüncelerini değiştirmiş, alışılmış hayatlarını değiştirmiştir. Sırtlanları sırtlanlıkta geride bırakmış nice nesilleri meleklerin üstüne çıkarmıştır. Nice insanların ölü kalplerini diriltmiş, nicelerini hayata ve dirilişe kavuşturmuştur. Nicelerini fıtratlarına döndürmüştür bu kitap. Emir Allah'a aittir. Hâkimiyet, egemenlik tamamıyla Allah'a aittir. Tüm bunları yapan Allah'tır.

İşte bizler de Allah'ın kitabı karşısında böylece bir tavır takınabilir, bu kitapla kendimizi diriltebilirsek o zaman yukarda anlatılan cennet ashabından olma imkânını elde etmiş olacağız. Allah hepimizi muvaffak kılsın.

Peki Rabbimiz bu misali bize niçin vermiş?

Umulur ki onlar tefekkür ederler. Bizle bu misal üzerinde tefekkür edeceğiz, Rabbimiz bizden bunu istiyor. Tefekkür; herhangi bir mesele hakkında düşünme, zihni yorma, derin düşünme ve işin şuuruna varma. Tefekkere fiili, üç harfli olan "fekere" fiilinden türemiştir. Fekere kök fiili ve ondan türemiş olan tefekkere, efkere, fekkere ve if-tekere fiilleri aynı anlamdadırlar. Tefekkürün zıddı, fikirsizlik ve düşüncesizlik demektir. Tefekkür insana mahsus bir özelliktir. İnsan, tefekkür sayesinde diğer varlıklardan ayrılır ve üstün olur. Tefekkür ancak kalpte tasavvuru mümkün olan şeyler hakkında yapılabilir. Onun için, Allah'ın yarattığı varlıklar hakkında tefekkür mümkündür. Fakat Allah'ın zatı hakkındaki tefekkür mümkün değildir. Çünkü Allah hiç bir şekilde suret olarak vasıflandırılamaz ve şekil olarak hayal edilemez

(İsfahânî, Müfredât, İstanbul 1986, 578).

Hz. Muhammed (s.a.s)'e en çok etki eden âyetlerden biri, te-fekkürle ilgilidir. İki kişi Hz. Aişe (r.a)'ı ziyaret etmişler. Onlardan biri, "Hz. Muhammed (s.a.s)'de gördüğünüz etkileyici bir şeyi bize anlatır mısınız?" deyince, Hz. Aişe (r.an) şöyle demiştir: "Resulullah (s.a.s) bir gece kalktı, abdest alıp namaz kıldı. Namazda çok ağladı. Gözle-rinden akan yaşlar sakallarını ve secde esnasında yerleri ıslattı. Sa-bah ezanı için gelen Hz. Bilâl (r.a): "Ya Resulullah (s.a.s)! Geçmiş ve gelecek bütün günahlarınız affedildiği halde, sizi ağlatan nedir?" de-yince, o: "Bu gece Yüce Allah bir âyet indirdi. Beni bu âyet ağlatmak-tadır" dedi ve âyeti okudu: "Göklerin ve yerin yaratılışında, gecenin ve gündüzün gidip gelişinde elbette aklıselim sahipleri için ibret verici de-liller vardır" (Âl-i İmrân,190). Ondan sonra Resulullah (s.a.s): "Bu â-yeti okuyup da üzerinde tefekkürde bulunmayan, düşünmeyen kişilere yazıklar olsun" dedi.

Bu âyette, tefekküre davet edilen akıl sahiplerinin durumunu açıklayan bir

sonraki âyetin meâli de şöyledir: "Onlar ayakta, oturarak ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar, gözlerin ve yerin yaratılışı üzerinde tefekkür ederler (düşünürler). Rabbimiz (derler), bunu boş yere yaratmadın, sen yücesin, bizi ateş azabından koru!.." (Âl-i İmrân, 3/191).

İbn Abbas (r.a)'ın naklettiğine göre, bazı insanlar Allah'ın zatı hakkında düşünmek istediler. Bunun üzerine Hz. Muhammed (s.a.s) bu hususta şu açıklamada bulundu: "Allah'ın yarattıkları hakkında dü-şünün. Allah'ın zatını düşünmeyin. Allah'ın şahsı hakkında düşünme-ye güç yetiremezsiniz"

Lokman (a.s) yalnız başına tenha bir yerde oturup tefekkürde bulunurdu. Kendisine: "Niye yalnız oturuyorsun? İnsanlarla oturup sohbette bulunsan, daha iyi olmaz mı?" diye sormuşlar. Lokman (a.s) şu cevabı vermiştir: "Uzun süre yalnız kalmak, tefekküre daha müsaittir. Uzun süre tefekkürde bulunmak da, insanı cennetin yoluna sevk eder" Ömer b. Abdülaziz tefekkür hakkında şöyle demiştir: "Yüce Al-lah'ın nimetlerini düşünmek, en faziletli ibâdetlerdendir". İmâm Şafiî de: "Herhangi bir konuda hüküm çıkarırken, tefekkürden faydalanın" diyerek, tefekkürün usûl ilmindeki önemine işâret buyurmuştur.

Tefekkürün neticesinde insan geniş bir ilme sahip olur. İnsanın ilmi artınca da, kalbinin hali değişir. Onun neticesinde de, insanın hali ve hareketleri değişir. Görülüyor ki insanın bilgisinin artması ve davranışlarının düzelmesi, tefekkürle başlar. Onun için Yüce Allah Kur'an'da çeşitli hususları dile getirdikten sonra "... Şüphesiz bunda tefekkür eden (düşünen) insanlar için ibretler vardır"

Tefekkürle aynı kökten meydana gelen kelimeler, Kur'an'da on sekiz yerde geçmektedir. Kur'an'da birçok âyette, akıl erdiren, düşü-nen, bilen insanlar için ibretler vardır denmekte ve tefekkür anlamını ifâde eden pek çok kelime kullanılmaktadır. Olumlu tefekkür olduğu gibi, olumsuz tefekkür de vardır. Doğru olmayan tefekkürün neticesi de doğru olmaz. Ancak salim kalbe sahip olan insanların tefekkürü sağlıklı olabilir. İslam dininin istediği tefekkür, hiç şüphesiz sağlıklı olanıdır. İnsanları bu olumlu tefekküre davet eden âyetlerden birisi işte bu âyettir: "Biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, Allah'ın korkusundan onu, baş eğmiş, parça parça olmuş görürdün. Bu misalleri, tefekkür etsinler diye insanlara veriyoruz"

İslâm'ın bu kadar önem verdiği olumlu tefekkür, insanı taklit-çilikten kurtarmaktadır. Meselâ, "dünya hayatı geçicidir; ahiret hayatı ise ebedidir. Ebedi

olan şeyi geçici olan şeyden üstün tutmak daha iyidir" şeklindeki bir nasihati dinleyip ahiret için çalışan insan, başka-sını taklit ederek kendisini iyi yola sevk etmiş olur. Fakat tefekkürün yani derin bir düşüncenin neticesinde bu kanaate varan ve ona göre bilinçli hareket eden kişi, her zaman için daha kârlı çıkar. Bilerek kötü şeyden korunmuş ve iyiyi tercih etmiş olur. Aynı zamanda başkalarını taklit etmekten kurtulur; kendisi başkalarına yol gösterir.

'Tefekkür', fikr kökünden türemiştir. 'Fikr', bilinenden bir ilme (kesin bilgiye) ulaşma kuvvetine denir. Bir başka deyişle, fikr, görgü ve bilgileri bir tertibe koyup bildiği şeyi düşünmek, sonu önceye bağ-lamak demektir. 'Tefekkür' ise, 'fikr' kuvvetinin hareket etmesine, fikir faâliyetine denir. Bu, herhangi bir şey hakkında düşünme, kafa yor-ma, zihni çalıştırma, işin şuuruna varma anlamındadır. Aslında bütün zihin faâliyetlerinin yeri kalptir. Kişinin bir şeyi bilmesi, onun farkına varması, bir şeye şâhit olması, bilginin kendisi için kesinlik kazanması (yakîn) gibi faâliyetler kalbin işlerindendir. Bunlar arasında şuur, du-yuların dış dünya ile ilişkiye geçmesi sonucu oluşan ve kalbe ulaştığı zaman belli bir bilgi meydana getiren şeydir. İnsan, bir şeyin şuuruna, yani farkına vardıktan sonra, şuuruna vardığı şeyler hakkında düşün-meye, kalbinde onlar hakkında bir iz bulmaya başlar. İşte kalpteki bu faâliyetin adı tefekkürdür.

'Tefekkür', bilinen birtakım şeylerle, kesin bir bilgiye ulaşabil-me gücünün hareketidir. Kalbin, bir şeyi tanıma, bilme ve o şey hak-kında bir bilgiye ulaşma çalışmasıdır. 'Tefekkür' faâliyeti tamamen in-san kalbinin bir faâliyetidir. Hayvanlar hakkında kullanılmadığı gibi, 'Allah fikir sahibidir, Allah tefekkür etti' de denilmez. 'Tefekkür' bir an-lamda kalpte bir sûretin (bir şeklin) meydana gelmesine imkân tanır. Halbuki Allah (c.c), her türlü sûretin, şeklin üzerinde olduğu gibi, zâten ilmiyle her şeyi nasılsa öylece bilir. O'nun, varlıkların sûretleri üze-rinde -insan gibi- fikir sahibi olması düşünülemez.

Allah'ın (c.c) varlığı hiçbir zaman kavranılmaz, hiçbir sûretle (şekille) nitelendirilemez. Bu bakımdan O'nun şekli (sûreti) hakkında değil de, yarattıkları veya verdiği ni'metleri, gözler önüne serdiği âyet-leri hakkında düşünülür, tefekkür edilir. Allah'ın (c.c) varlığı O'nun â-yetleriyle bilinir ki, buna da 'ma'rifet' denilir. Bu anlamda O, ne düşü-nülendir (mütefekker'dir), ne de ma'lumdur (bilinen'dir). Ancak, O ma'-ruftur, yani âyetleriyle tanınandır. Allah (c.c) düşünen (mütefekkir) de değildir. Bu bakımdan O'nun gönderdiği vahy, yani İslâm bir fikir ola-maz.

Kur'an'ın ifâdesine göre 'tefekkür', Allah'ın kelimeleri, âyetleri, yarattığı nesneler, tüm varlıklar, oluşlar ve O'nun tarafından meydana getirilen olaylar üzerinde kafa yorup aklı çalıştırarak düşünme, ibret alma, bunların arkasındaki gerçeğe ulaşma, bir anlamda Allah'ın Rabliğine varma faâliyetidir.

Nitekim Kur'an, birtakım nimetleri veya oluşları saydıktan sonra, insanları tefekkür etmeye çağırıyor. Bu tefekkür insanı, nesnelerin ve olayların dış kabuğunda takılı kalmaktan alıkoyacak, onu İlâhî gerçeğe götürecektir. Bu tefekkürden mahrum olanlar, eşyanın yaratılışının hikmetini, olayların arkasındaki kudret elini, yaratılıştaki sırları ve Yüce Rabbin büyüklüğünü anlamazlar. Onlar dış görünüşlerle, kaba bilgilerle, eşyaya güçleri yettiği kadar sahip olmakla uğraşırlar. Bilimsel bilgilere ulaşsalar bile, bütün oluşumların, görünen şeylerin arkasındaki hikmeti düşünmezler. Ama iman edenler, Allah'ın âyetlerini ve bunların hikmetini düşünerek, bunların niçin yaratıldığını anlamaya çalışırlar. Sonra da âlemlerin Rabbi Allah'a teslim olurlar.

Tefekkür etmek, Kur'an'ın bir emridir. Kalbin bu faâliyetiyle mü'min, hem Allah'ın ni'metlerini düşünerek ibâdet eder, hem birtakım konularda bilgiye ulaşır, hem kalbini lüzumsuz işlerden uzaklaştırır, hem de kişinin kendisine kendini hatırlatır. Tefekkür eden kişinin kalbi değişir. Kalbin iyi yöne doğru değişmesi, kişinin ahlâkının iyiye doğru gitmesinin başlangıcıdır. Allah'ı, O'nun âyetlerini, ölümü ve ölümden sonrasını, hesabı ve cehennemi çok düşünenler, elbette kendilerine çekidüzen verenlerdir.

Kur'an, insanları akıllarını kullanmaya, tefekkür etmeye, ibret almaya dâvet ediyor. Kur'an, bazı konuları dile getirdik-ten sonra, "şüphesiz bunda tefekkür eden bir topluluk için ibretler var-dır" demektedir. İşte onlardan birisi de bu âyettir: Eğer Kur'an bir da-ğın tepesine indirilseydi dağ paramparça olurdu. Allah (c.c) böyle ör-nekleri insanlar tefekkür etsinler diye vermektedir.

Bundan sonra Rabbimiz bize kendisini tanıtacak. Esmâsın-dan söz edecek ve her bir esmâsı karşısında bizden bir şeyler isteyecek, tavır isteyecek. Bakın şöylece tanıtmaya başlıyor:

22. "O, görüleni de görülmeyeni de bilen, kendisinden başka tanrı olmayan Allah'tır. O, acıyıcı olandır, acıyandır."

O Allah'tır. Zâtında tüm yücelikleri toplayandır. Kendisine kulluk

yapılacak, itaat edilecek, sözü dinlenecek, çektiği yere gidilecek tek varlıktır. Kendisinden başka kendi özelliklerine sahip başka hiçbir İlâh olmayan Allah'tır. Dışındaki tüm varlıkların tamamının boynundaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, tüm varlıkların kendisinin kulu olduğu varlık O'dur. Her varlığın kendisine mahsus bir kulluk programı vardır. Tüm varlıklar için böyle olduğu gibi, insan için de böyle olmalıdır. İnsan sadece Allah'a kul olmalı, sadece Allah'ı dinlemelidir. Allah'tan başkalarına boyun bükmemeli, Allah'tan başkalarına itaat etmemelidir. Çünkü Allah tek İlâhtır. Kendisinden başka İlâh olmayandır. İnsan sadece O'nu İlâh bilecek, sadece O'nun arzularını gerçekleştirecek, itirazsız ve gönül rahatlığı içinde sadece O'nun isteklerini yerine getirecek, sadece O'nun uğrunda, O'nun yolunda can ve mal feda edecek, sadece O'nun için hayat yaşayacak, sadece O'nun hayat programını uygulayacak, hâsılı boynundaki kulluk ipinin ucunu sadece O'nun eline verecektir.

Çünkü göklerde ve yerde tek İlâh, tek Velî Allah'tır. Tüm varlıklar adına, tüm kulları adına onlara sormadan onlar adına karar ver-me makamında olan tek varlık Allah'tır. Tüm varlıklar adına kanun koymaya, onlara din ve şerîat belirlemeye, onlara hayat programı çiz-meye yetkili tek varlık Allah'tır. Çünkü onları yaratan O'dur. Onların sahip oldukları her şeylerini onlara lütfeden O'dur; sonunda onları öldürecek ve hesaba çekecek olan da O'dur. O'nun dışında hiçbir kimsenin bu konuda tek kelime bile söz söylemeye hakkı yoktur. Allah-tan başka hiçbir kimsenin kanun yapmaya, Allah'tan başka hiçbir kim-senin din belirlemeye, hayat tarzı koymaya, hayat programı belirleme-ye hakkı yoktur. Din koyucusu sadece Allah'tır. Hayat programını belirleyici sadece O'dur. Çünkü tüm varlıklar O'nundur, herkes ve her şey O'nun kuludur, O'nun mülküdür ve mülkünde söz hakkı da O'na aittir. Bizler böylece inanarak ve Allah'tan başka İlâh olmadığına şahadette bulunarak imanlarımızı ortaya koymak zorundayız.

Gaybı bilen de Allah'tır. Bilinen, bilinmeyen, görünen, görülmeyen âlemleri bilen sadece Allah'tır. Gayb bilgisi sadece Allah'a aittir. Gaybının anahtarları sadece O'nun elindedir. Rabbimiz bu bilgisinden melekleri vasıtasıyla peygamberlerine bir şeyler aktarmıştır. Öyleyse anlıyoruz ki bizim insan olarak şu görünen, bilinen âlemle alakalı bilgilerimiz de eksiktir, yanlıştır. Onların en doğrusunu bilen de Allah'tır. Onun içindir ki bu dünya hayatında insanlar sürekli değişik nazariyeler ortaya atmaktadırlar. Bir sonraki bilgileri, bir sonraki düşünceleri bir öncekine nazaran farklıdır. Herkes ayrı şeyler düşünmektedir. Yasalar, yönetmelikler, fikirler, düşünceler değişmektedir.

Yine Allah Rahmân ve Rahîmdir. Kullarına karşı son derece merhamet sahibidir. Rabbimizin genel rahmeti altında olmayan, O'-nun genel rahmetinden istifade etmeyen bir tek varlık yoktur. Özel rahmetine ise yarın cennete sadece mü'minler lâyık olacaklardır. İşte kullarına karşı bu rahmeti gereği Rabbimiz bize bilgilerini açmakta, biz kullarına kitap göndermektedir. Rahmeti gereği kullarını yaratmakta, yaşatmakta, doyurmakta, beslemektedir. Rahmeti gereği kullarının dönüşünü kabul etmektedir. Rahmeti gereği kullarının seyyiatlarını hasenata çevirir. Her an kullarına rahmet kapıları açar.

23. "O, kendisinden başka tanrı olmayan, hükümran, çok kutsal, esenlik veren, güvenlik veren, görüp gözeten, güçlü, buyruğunu her şeye geçiren, ulu olan Allah'tır. Allah putperestlerin koştukları eşlerden münezzehtir."

Allah kendisinden başka İlâh olmayandır. Sık sık kitabında Rabbimiz bu özelliğini vurgular. Çünkü bu göklerin ve yerin üzerine kurulduğu yasadır. Gökler ve yer, göklerde ve yerde olanların tamamı işte bu tevhid esasına göre kurulmuştur. Tüm kâinatta Allah'tan başkalarını İlâh kabul etmeme yapısı vardır. Güneşler, aylar, yıldızlar, yerler, gökler, dağlar, taşlar, hatta insanın tüm âzâları sadece bu de-ğişmez yasaya, Allah'a kulluk yasasına teslimdirler. Onun içindir ki insanın da bu yasaya teslim olması gerekir. Fıtratıyla teslim olduğu bu Allah yasasına iradesiyle de teslimiyet göstermesi gerekir.

Allah Meliktir, Mâliktir. Her şeyin sahibi ve Mâliki O'dur. Mülkün sahibi O'dur. Göklerde ve yerde ne varsa sadece O'na aittir. Mülk elinde olan ve onu kullarından dilediğine verendir. İşte geçici olarak o mülkünü insanlara vermiştir. Tabii kâfirlere de vermiştir Rabbimiz. Mülk O'nun olunca da mülkü konusunda söz sahibi de O olacaktır. Mülkünde yasa belirleme, mülkü konusunda hayat programı tespit etme konusunda söz hakkı sadece O'na aittir.

Kuddûs'dur Allah. Mübarektir. Tertemizdir, kusursuzdur, mükemmeldir, ayıbı, lekesi, kusuru yoktur. Zâtı temiz olduğu gibi, mülkü de temizdir. İnsanlar müdahale edip bozmadıkları sürece tüm mülkü temizdir Rabbimizin. Kulları adına belirlediği hayat programı da, dini de temizdir. Yarattığı her şeyde bir hikmet, temizlik ve güzellik vardır.

Allah Selâmdır. Kullarına selâmet verendir. Kullarına selâmet, esenlik verendir. Allah selâmdır, kullarını selâmet yurdu olan cennete çağırmakta, cennet yollarını göstermektedir. Cennet yollarını açmak için insanların önlerine kitap koymuş, peygamberler koymuştur.

Evet, Allah’ın selâm diye bir adının olduğunu biliyoruz. Hattâ İşte Haşr sûresinin 23. âyeti Allah’ın bu adını bize hatırlatıyor. Allah selâmdır. Hem teslimiyet dini olan İslâm’ı ortaya koyandır, hem kendisine teslim olunması gerekendir, hem esenlik verendir, hem esenlik yurdu olan cennetin sahibidir, hem sadece onunla selâmete ulaşılan, o selâmda tutarsa, o selâmete erdirirse ancak o zaman selâmette olunur.

Selâm; esenlik demektir. Selâm; gamsız, dertsiz, kasavetsiz, çilesiz, sıkıntısız, üzüntüsüz, yâni her tür olumsuzluktan uzak bir ortam demektir. Bu anlamıyla selâm; ancak cennetteki hayatın adıdır. İşte Kur’an bize cenneti, belki de o sebeple; “dâru’s selâm” diye tanıtır. Selâm yurdu, selâmet yurdu. Selâm; selâmette olmaktır. Rahat ve huzur içinde bulunmaktır. Gamsız kedersiz olabilmek, üzüntüden uzak bulunmak demektir. İşte ondan dolayı bir müslüman bir müslüma-na selâm verir. Sadece müslüman, müslümanla selâmlaşır. Böylece der ki; “Allah sana selâm versin, Allah seni selâmda kılsın, ya da Allah seni dâru’s selâmda, yâni cennette kılsın” İşte bu sadece müslü-man için söylenir.

Namazdan sonra Resûl-i Ekrem Efendimiz; “Allahümme entes selâm ve minkes selâm” dememizi ister. Aynı konu değil mi? Selâm veriyoruz namazda, “esselâmü aleyküm ve rahmetullah” diyoruz. Dönüp bir de sol tarafımıza selâm veriyoruz. İşte namazdayken insan aslında Allah’ın selâm sıfatını canlı bir eylem olarak hatırlıyor, bunu da sözlü olarak ifade ediyor arkasından. “Allah’ım, sen selâmsın, selâmet de sendendir” diyerek.

Zeynep Gazâlî zindanda beni selâm kurtardı diyor. Ben namazla yalnız olmadığımı anladım diyor. Allah’la beraber, meleklerle beraber olduğumu anladım diyor.

Aslında selâm ve selâmet insanın yarınki özleminin adıdır. Cennet özleminin ifadesidir. Müslümanlar bir birlerine işte böyle dua etmelidirler karşılaştıklarında. Yâni; “ey kardeşim, Allah sana cennet versin! Cennete gidesin” demelidirler. Müslümanlar hangi şart altında olurlarsa olsunlar buna fırsat kollarlar, imkân ararlar. Meselâ koşuyor biri, diğeri duruyor. Birisi yürüyor, diğeri bekliyor. Veya ayaktadır birisi, diğeri oturuyor. Biri tek başına, ötekileri çoktur. Birisi binitlidir, diğeri yayadır. Ne fark eder? Karşılaştılar mı mutlaka bir birlerine selâm vermelidirler. Ama bunun da bir kuralı vardır elbette. Daha bir hareket halinde olan, daha bir etkin durumda olan, daha bir çok olan diğerine

selâm versin. Ayakta olan oturana, yürüyen durana, koşan yürüyene, binitli olan yaya gidene, az olan çok olana selâm versin. Bunlar kolay, zaten alışkanlık haline getirdiğimiz bir dua modeli. Selâmün aleyküm ve aleyküm selâm. Ama önemli olan karşımızdaki cennetlik olasın, Allah sana cennet versin, ben senin için cennet diliyorum diyebilmektir. Hattâ sahabeyi görüyoruz, eğer birlikte yürüyen iki kişinin arasını bölecek bir ağaç çıkmışsa karşılarına, ağaçtan sonra tekrar yan yana gelmişlerse yine bir birlerine selâm veriyorlardı. Ama değmez miydi? Fırsat değil miydi? Bunu değerlendirmek zorunda değiller miydi? Yâni bir birlerine Allah sana cennet versin demeli değiller miydi?

Ama bu konuda dikkatli olacağımız bir bölümü de söyleyelim inşallah. Bunu bir reflekse dönüştürmemeliyiz. İçimizden biri girse ya-nımıza; "Selâmün aleyküm" çıksa dışarıya tekrar girse; "Selâmün a-leyküm" sonra otursa; "Selâmün aleyküm". Hattâ birimizin önüne gelse "Selâmün aleyküm" ötekisinin önüne gelse "Selâmün aleyküm" herkese tek tek selâm verse. Öyle olmaz galiba değil mi? Müslümanlar birinin yediği yemeğin artığını bir başkalarına ikram edebilirler, bu güzel bir şeydir. Ama özellikle öyle yapmaya çalışmak, yani hep karşısındakine artık sunmaya çalışmak ne kadar abes değil mi? Birisi bir bardaktan su içmiş, arta kalanı da diğer bir müslüman içivermiş, ne kadar güzel. Ama bu işi kural haline getirip, hayır sen bundan bir yudum al, ben de senin artığını içmek istiyorum demenin anlamı yoktur. İşte selâm konusunda da hayatı yaşarken selâmlaşmanın önemini anlamaya çalışıyoruz.

Allah Mü'mindir. Allah imanı ortaya koyandır, imanı gösterendir, imana sevk eden, imana çağırandır. Allah emindir, emniyeti ortaya koyandır, kullarına emniyet verendir, kullarını emniyete ve güvene sevk edendir. Kalpleri emniyete, güvene kavuşturan O'dur. Kalplerden korkuyu atan O'dur.

Müheymin'dir Allah. Her şeyi denetleyen, her şeyi kontrol eden, her şeyi murakabesi altında tutandır. O'nun denetiminden, O'-nun gözetiminden uzak kalabilecek hiçbir varlık yoktur. Hiçbir zerre yoktur ki O'nun bilgisi ve murakabesi altında olmasın.

Allah Azîzdir, yenilmezdir. Allah, izzet ve şeref sahibidir.

Cebbâr'dır Allah. Kullarına istediğini, dilediğini yaptırandır. Kullarına hükmedendir. O'nun iradesinin, O'nun emrinin önüne geçebilecek hiçbir varlık yoktur. Kimse O'nun iradesini engelleyemez. Kimse O'nun hükmünü

sınırlayamaz. Cebbâr'dır Allah. Yaraları saran, gönülleri dindiren, dertlere şifa verendir. Gönüllere huzur ve sükûnet veren O'dur.

Mütekebbir'dir Allah. Büyüktür. Büyüklenmek hakkına sahip olandır. Çünkü tüm yüce isimler, tüm yüce sıfatlar sadece O'na mahsustur. Bizler O'na karşı küçüldükçe küçüleceğiz, mütevazı davranacağız. Rasûlullah Efendimizin; "Kalbinde hardal tanesi kadar iman olan hiç bir kimse cehenneme girmez; kalbinde hardal tanesi kadar tekebbür bulunan hiç bir kimse de cennete giremez"
(Müslim, İman, 147, 148, 149)
(Ebû Dâvud, Libâs, 26)

Bu hadis-i şerifin Müslim'in es-Sahih'indeki bab başlığı, "kibrin haram olması ve bunun açıklanması" şeklindedir. Buradan da anla-şılacağı gibi kibir haram olan kötü huylardan birisidir. Hadisteki ifade kibirli insanın cennete giremeyeceğini anlatmaktadır. Ancak buradaki kibir, Allah'a ve Peygamber (s.a.s)'e karşı olan kibirdir. Ahlâkî bir ö-zellik olarak kibir, başkalarını küçük görmek ve onlarla alay etmek anlamıyla düşünülürse bu özellik insanı dinden çıkaran bir özellik değildir. Ancak haramdır, insanı dinden çıkarabilecek fiiller işlenmesine sebep olabilir. Böyle bir özellik sahibi de cehennemde kibrinin cezasını çektikten sonra Allah'ın afv ve mağfiretiyle cennete girecektir, Nitekim bir âyet-i kerime'de Allah Teâlâ: "Biz onların kalplerindeki kin ve hasedi çıkaracağız" (Hicr,47) buyurarak, cennete giren insanların kal-binden dünyadaki ahlâkî kusurlarının temizleneceğini anlatmaktadır.

Bu konudaki bir başka hadis-i şerif şöyledir: "Kendini büyük gören yahut kibirli kibirli yürüyen kimse Allah'ın huzuruna, Allah ken-disine gazaplanmış olarak çıkar" (Ahmed b. Hanbel, II, 118). Bu hadis kibirlinin âhiretteki durumunu gözler önüne sermektedir. Bu tür bir ga-zab-ı ilâhiye sebep olarak Hz. Peygamber insanın elbisesini sürüye-rek çalım satmasını ve kibirlenmesini de göstermiş ve: "Elbisesini ki-birle yerde sürüyen kimseye Allah merhamet nazarı ile bakmaz" (Müslim, Libâs, 42) buyurmuştur. Bu hadis-i şerifler ahlâkı bir kusur olan kibrin Allah nezdinde ne derece kötü kabul edildiğini anlatmak-tadır. Bir başka kibir şekli olan hakka karşı büyüklenmek ise kâfirlikle bir kabul edilmiş ve lanetlenmiştir. Hz, Peygamber şöyle buyurur: "Mütekebbirler kıyamet gününde, insan yeklinde küçük karıncalar gibi hasredilir. Bütün her taraflarından zillet onları kuşatır..." (Tirmizî, Kıyâ-me, 47; Ahmed b Hanbel, II, 179).

Hz, Peygamber, kibirlilerin cehenneme gireceğini şöyle anlat-mıştır:

"Cennet ile cehennem münakaşa ettiler. Cehennem şöyle de-di: "Bana zâlimlerle kibirliler girecek" Cennet onu şöyle cevapladı. "Bana zayıflarla yoksullar girecek" Bunun üzerine Allah (c.c) berikine "Sen benim azabımsın seninle dilediğime azap ederim" buyurdu. Öte-kine de "Sen benim rahmetimsin, Seninle dilediğime rahmet ederim Sizin her biriniz için dolu dolu insanlar var" (Müslim, Cennet, 34, 35, 36) buyurdu. Bu konudaki kudsi bir hadis-i şerifte Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: "Kibriyâ ridam, azâmet izârımdır. Kim bu ikisinden herhangi birinde benimle çekişirse onu cehenneme atarım" (Ebû Dâ-vud, Libâs, 25; İbn Mâce, Zühd, 16).

Hz. Peygamber (a.s) kibri zemmettiği gibi, kibrin müspet karşı-tı olan tevâzuu da övmüştür. Bir hutbelerinde Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Allah azze ve celle bana şöyle vahy etti: Mütevazı olun, öyle mütevazı olun ki, biriniz diğerine karşı övünmede bile bulunma-sın" (ibn Mâce, Zühd, 16)

İslâm bir ahlâkî kusur olan kibri yasaklamıştır. Böyle bir kibir haramdır, Allah'ın rahmetinden kovulma sebebidir. Ancak bir kibir da-ha vardır ki Kur'an bunu "Müstekbir" ifadesiyle ifade etmiştir. Müs-tekbirler Allah'ın arzında bizzat kendi güzelliklerini tesis etmek için gayret gösteren azgınlar ve zorbalardır. Bunlar Allah'ın kullarını kendi köleleri yapmak için Allah'ın dinine karşı büyüklenirler. Allah Teâlâ bu çeşit insanlar için şöyle buyurmaktadır: "İşte âhiret yurdu; Biz onu yeryüzünde büyüklenmeyi ve bozgunculuk çıkarmayı istemeyenlere (armağan) kılarız. (Güzel) sonuç muttakilerindir" (el-Kasas, 28/83).

Demek ki bir adamda kibir varsa iman yoktur, iman varsa da kibir olmaz. Yâni ikisi birlikte olmaz. Peki kibir nedir? Bizi cennetten uzaklaştırıp cehenneme götürecek olan kibri bir tanıyalım. Bunu tespit etme, her konuda olduğu gibi Allah ve Resûlüne aittir. Zira cennet ve cehennem konusunda söz sahibi Allah ve Resûlüdür. Cennete gitme ve cehenneme yuvarlanma konusunda yetki Allah ve Resûlünündür. Allah ve Resûlünden başka hiç kimsenin bu konuda yetkisi yoktur.

Kibir; orada bulunan o sahabenin anladığı gibi elbisenin güzelliği değildir. Tamam, kişi elbisesinin güzelliğinden hoşlanır, ama bu hoşlanma İslâm'ın çerçevesinde olmalıdır. Meselâ bir sahabe mescide girer, elbisesinin etekleri biraz uzuncadır. Onu gören bir başka sahabe ikaz eder; kardeşim, bu elbisen olmamış der. Berikisi sorar; peki nasıl olmalıydı? Uyaran sahabe der ki; ben

Resûlullah’tan duydum ki elbise şöyle diz kapaktan bir karış aşağıda olacak, bu kadar uzun olmayacak. Uyarılan sahabe de bunu duyunca hemen o uzunluğu yırtıverir oracıkta. Çünkü amel etmek üzere öğrenmişti onu. İşte Resû-lullah’ın emridir diye elbisesini o şekilde kısaltan kişi, onu o şekliyle sevecektir. Zira sevgisi, hevâsı, hevesi Resûlullah’ın sevgisine, getirdiğine teslim olmuştur. Değilse efendim işte bu elbise çok güzel. Niye? İpekten, zebercetten, zümrütten imal edilmiştir, hayır. Elbise sünnete uygunsa güzeldir ve sevilecektir. Allah güzeldir, güzeli sever. O halde Rabbimizin din olarak, hayat programı olarak bize sunduğu her şey güzeldir. Meselâ namaz güzeldir, oruç güzeldir, infak güzeldir. Niye? Allah istedi, Allah güzel gördü diye. Ama bir kadının başını açarak sokağa çıkması güzel değildir. Niye? Allah güzel demedi diye.

Kibiri tarif etmeye çalışıyordum; hak karşısında, Allah’ın ve Resûlünün hak dedikleri karşısında, bu hakka teslim olmayarak kendi haklılığını savunan kişi kibirlidir. Kendi haklılığı konusunda Allah ve Resûlünün dediklerinin haksızlığını savunan kişi kibir sahibidir. Allah haktır, Allah’ın hak dedikleri haktır, Kur’an haktır, din haktır, peygamber haktır, Allah’tan gelenlerin tamamı haktır. Kendini, kendi bilgisini, kendi anlayışını Allah’tan gelen bu haklara tercih eden kişi kibirlidir. Allah’ın hakla gönderdiği, hak olarak gönderdiği, haklı olarak gönderdiğini hak olarak kabul etmeyen ve onların dışında hak arayan kişi asla cennete giremeyecektir. Bir tek âyetin, bir tek hükmün bile haksızlığına hükmeden kişi cennete giremez.

Yine kendisini insanlardan üstün gören, insanlara tepeden bakan kişi de kibir sahibidir. Neden? Çünkü Allah bizi imtihan ediyor. Kimisine vererek, kimisinden de alarak imtihan ediyor. Kimisine el ve-rerek, kimisine de vermeyerek, kimisine mal vererek, kimisine de ver-meyerek. Bu, Allah’ın takdiridir. Verilen kendisi bulmuş olmadığı gibi, verilmeyen de kendisi kaybetmiş değildir. Onun sorusu öyledir, ötekisininki de böyledir. Öyleyse bir insanın kendisine verilenleri bir imtihan sorusu, bir imtihan vesilesi değil de, bir üstünlük sebebi kabul ederek kendisini diğer insanlardan üstün görmesi ve de Allah’a karşı kendisini garanti konumunda hissetmesi kibrinin alâmetidir.

Büyüklenmek, büyüklük taslamak, ululuk iddia etmek. Kendini başkalarından yüksek görerek onları aşağılamak. Şeytan'a ait bir ö-zellik olan kibir, onun Hz. Adem'e secde etmesini engellemişti.

Küfür ve inkârın en önemli sebebi kibirdir. Bunu Hz. Adem (a.s)'ın

kıssasında görmek mümkündür. Nitekim şeytan'ın kibrinden dolayı isyanından sonra, inkâr ve isyan edenlerin çoğu kibir nedeniyle isyan etmişlerdir. Hz. Musa'nın apaçık delilleri karşısında Firavun in-kâr etmişti. "Sonra da Musa'yı ve Harun'u, firavun ve topluluğuna mu-cizelerimizle gönderdik. fakat onlar, kibirlendiler ve suçlu bir kavim ol-dular" (Yûnus 10/75).

Hz. Peygamber (s.a.s) döneminde inkâr eden zengin ve ileri gelen insanlar kibir neticesinde inkar etmişlerdir. Bu durum Kur'an-ı işte bu âyet-i kerim'de anlatılmaktadır: "En sonunda da sırt çevirdi. Büyüklük tasladı ve şöyle dedi: "Bu eskilerden kalan bir sihirden baş-ka bir şey değildir"

Zenginlik, ululuk ve makam sahibi olmakla kibrin yakın alaka-sı, Allah Teâlâ'nın beytan'a şu hitabında görülmektedir: "Kibirlendin mi, yoksa kendini yüce mi zannettin?"
(Sâd, 38/75),

Kibir inkârda önemli bir rol oynadığından Allah Teâlâ Kur’an'da kibirden ve bu kelimenin türevleri olan istikbâr, müstekbir ve kibriya'-dan sık sık bahsetmektedir, Hz, Nuh (a.s) oğluna vasiyet ederken "iki şeyden seni men ederim, biri şirk diğeri kibirdir" buyurmuştur (Ahmed b. Hanbel, I, 170).

Ebu Reyhâne (r,a) Hz. Peygamber (s.a.s)'den şöyle rivâyet et-miştir: "Cennete kibirden hiçbir şey giremez". Orada bulunanlardan biri şöyle dedi: "Ey Allah'ın Resulü! Ben, kamçımın şaklaması ve a-yakkabımın sağlamlığı ile güzel görünmekten hoşlanırım, bu kibir mi dir?" Hz, Peygamber (s.a.s) "Hayır bu kibir değildir. Allah güzeldir gü-zeli sever, kibir hakkı küçük görmek ve başı gözü ile insanlarla alay etmektir" buyurdu.
(Müslim, İman, 47)

Bu hadis-i şerif hakk karşısındaki alaycılık ve inkârın kibir ol-duğunu anlatmakla birlikte insanlarla alay etmenin kibirden kaynak-landığına işaret etmektedir. Hz. Peygamber yanında sol eli ile yemek yiyen bir adama "sağınla ye" demiştir. Adam "sağımla yiyemiyorum" deyince Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Yiyemez ol; Bu adamın sağıyla yemek yiyemiyorum demesi yalnızca kibrindendir"
(Müslim, Eşribe, 107).

Hadiste geçen “zerre kadar” ifadesini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Zerre

kadar iman. Meselâ bir adamın elinde yiyebilecek bir lokması varsa, onun ekmeği var demektir. Ama onu şarapla yoğurmuşsa, bir ton ekmeği varsa bile onun ekmeği yok demektir. Veya bir adamın bir damla suyu varsa bile, onun suyu var demektir. Ama bir tanker suyu olan bir adamın bu suyunun içine bir damla şarap karışmış olsa, bu adamın suyu yok demektir. İşte iman da böyledir. Onu yok edecek, nakzedecek küfür ve şirki yoksa, zerre kadar da olsa o-nun imanı var demektir. Ama aksi söz konusuysa, o zaman hiç imanı yok demektir.

Bir de burada yıllardır insanların birbirlerine naklettikleri ve kimi müslümanların sanki can simidi gibi tutunmaya çalıştıkları, israflarına, gayri İslâmî harcamalarına delil göstermeye çalıştıkları bir hadisten söz etmek istiyorum. Hani Allah'ın Resûlü bir hadislerinde; "Allah kuluna verdiği nimeti onun üzerinde görmek ister." Buyuruyordu. Evet Allah kuluna bir nimet vermişse, onun eserini kulunun üzerinde görmek ister. Bunun için müslümanlar zenginliklerine göre farklı elbiseler giymeye, farklı sofralarda oturmaya, farklı arabalara binmeye çalışıyorlar. Eh Allah görecek ya nimetinin eserini üzerlerinde. Hep böyle anladılar müslümanlar bu hadisi. Halbuki burada kastedilen o değildir. Burada anlatılmak istenen; Allah bir kişiye bir milyar mı verdi, o bir milyarlık bir infakta, Allah için Allah kullarına harcama yaparak, on milyar mı verdi, o da on milyarlık bir infakta bulunarak nimetin eserini üzerinde, hareketlerinde, tavırlarında gösterecektir. Öyle ya, adamın on milyarlık mı, yüz milyarlık mı olduğunu nereden bileceğiz? Ne miktar nimete sahipse adam, bunu gösterecek ki herkes bilecek. Ama müslümanlar bu hadisi böyle değil de hep işte atı, arabası, elbisesi, sofrası farklı olacak şeklinde anlamaya çalıştılar. Öyle değil, C. Hak kuluna bir nimet vermişse ilim gibi, beden gibi, evlât gibi bunun karşılığında kulundan şükür istiyor Rabbimiz. Şükür de elbette o nimet cinsinden olacaktır.

Meselâ size göre eğer bana ilim nimeti verilmişse, ben burada susmayacağım, bu nimeti size aktararak üzerimde nimetin eserini göstereceğim. İnsanlar benim üzerimde görmeliler bu nimetin eserini. Veya eğer Allah birine çokça para vermişse nimet olarak, o da onu Allah kullarına harcayarak, infak ederek bu nimetin eserini gösterecek üzerinde. Kendisi bizzat gidip ihtiyaç sahiplerini bulmalı iken, bunu yapmadığı halde, bir de üstelik ayağına kadar istemeye gelenlere; kim ya hu, ben de para mı var ki istiyorsunuz? Demeyecek. Nimetin eserini gizlemeden, örtmeden yana olmayacak. Gerçekten bu çok garip bir tavırdır. Neden? Çünkü C. Hak hem peygamber efendimiz aracılığıyla malın, ilmin, sağlığın, sıhhatin, elin, ayağın, paranın nerelerde sarf edileceğini bildirecek, hem de bunun sarfını bize bırakacak, olacak şey midir bu? Allah bu

konuda, her konuda müslümanlara basîret versin, anlayış versin inşallah.

Allah insanların O'na ortak koştuğu şeylerin tamamından münezzehtir, uzaktır. Biz Allah'ı böylece tesbih ederiz. Tarih boyunca bir kısım cahiller tarafından Rabbimize ortak koşulan şeylere karşı Rab-bimizi tesbih edeceğiz.

Rabbimizin bu âyetleriyle bildik, anladık ve iman ettik ki, Rab-bimiz kendisinden başka İlâh olmayan, gayb ve şahadet âlemini bilendir. Sadece bilen O'dur. Bilgi konusunda müşrikler Allah'a ortak koşuyorlar. Allah yanında kendilerinin de bilgi sahibi olduklarını, ya da bilgi sahibi insanlar olduklarını iddia ediyorlar. İşte şu anda böyle söyleyen kâfirleri görüyor, duyuyoruz. "Efendim artık çağımız bilgi çağıdır! Yani artık dinin de, kitabın da, peygamberin de çağı geçmiştir. Allah bilgileri artık bizim işimize yaramaz. Bunların modası geçmiştir. Allah ekonomiyi bilmez, biz ilimle, kurduğumuz üniversitelerle istediğimiz neticelere ulaşabiliriz. Allah eğitimden anlamaz, eğitimin yasalarını biz belirleriz" diyorlar. İşte şu anda insanlar hâşâ Allah'a meydan okuyorlar. Yani kendi bilgilerini Allah'a alternatif olarak sunmaya çalışıyorlar ki, bu şirktir, küfürdür.

Rabbimiz yine bu âyetlerinde kendisinin Rahmân ve Rahîm oluşunu açıkladı. Bakıyoruz insanlar insanlara karşı çok merhametli olduklarını iddia etmeye çalışıyorlar. İnsanları Allah'tan daha iyi düşündüklerini iddia ederek bu konuda kendilerini Allah'a ortak koşmaya çalışıyorlar. Allah kendisini yegâne kulluk edilecek, yasa belirleyecek İlâh olarak tanıttığı halde, bakıyoruz insanlara yasa koymaya çalışanlar kendilerini O'na ortak kabul ediyorlar. Veya bunların yasalarına itaat edenler, bunları yasa belirleme hakkına sahip kabul edenler de Allah'a şirk koşuyorlar. Biz bunların hepsini reddediyoruz. Rabbi-mizi tesbih ediyoruz. Sübhanallah, ya Rabbi biz Seni tesbih ederiz, Sen bunların ortak koştuklarının tamamından uzaksın münezzehsin diyoruz. Rabbimiz işte burada bizden bunu istiyor.

Allah yine burada bize kendisinin Melik olduğunu, Mâlik olduğunu bildirdi. Allah'ın bu ismiyle de insanlar O'na ortaklar koşuyorlar. "Mâlik biziz, mülkün sahibi biziz. Bu mülk bizimdir, her şey bize aittir" diyorlar. "Saltanat bizimdir, egemenlik bizimdir" diyorlar. Biz bunu da reddedeceğiz. Mülkün sahibi, mülkünde söz sahibi Allah'tır diyeceğiz, Rabbimizi bu konuda da tesbih edeceğiz. Mülkünde Allah'tan başka hiç kimsenin söz sahibi olmadığını haykıracağız.

Allah kendisini bize yine Kuddüs olarak, lekesiz, kusursuz, dokunulmaz olarak tanıtmıştır. Şu anda kendilerini ve yasalarını, sistemlerini lekesiz, hatasız, eleştirilmez, dokunulmaz olarak lanse edenleri görüyoruz. Peki sormak lâzım şimdi bu adamlara: Söyleyin, gerçekten siz lekesiz misiniz? Sizin yasalarınız, sizin sisteminiz lekesiz midir? Her tarafınız pislik, her tarafınız soygun, vurgun değil midir? Şu insanların huzurunu siz kaçırmadınız mı? Şu insanları cehenneme gönderen siz değil misiniz? Şu tabiatın dengesini bozan siz değil misiniz? Her şeyi, insanın, hayvanın, çevrenin sağlığını bozan sizler değil misiniz? Kendi bozduklarınızı tamir etmek için çabalayanlar sizler değil misiniz?

Kuddûs Allah'tır. Temiz, hiç bir lekesi olmayan, bütün eksiklik ve kusurlardan münezzeh olan, herhangi bir eksikliği kabul etmeyen, fazilet ve güzel sıfatlardan dolayı övülen sadece Allah'tır. Kuddûs'un kelime anlamı böyledir.

Istılahta ise; Kuddûs denilince, Yüce Allah'ın isimlerinden birisi akla gelir ki, bu isme göre O, zatına yakışmayan her şeyden münez-zeh, bütün vasıflarda en mükemmel, tahdîd ve tasvire sığmayan, övülmeye lâyık kemâl, fazilet ve güzellik sıfatları kendisinde olandır.

Kur'an-ı Kerîm'de Kuddûs kelimesi, Yüce Allah'ın ismi olarak iki yerde, birisi işte bu sûrede, ötekisi de (Cum'a,1) de el-Melik ismiy-le birlikte geçmektedir. Ayrıca bir yerde de, Allahu Teâlâ'nın melekle-re insan neslini yaratacağını bildirdiğinde, onların"... Orada bozgun-culuk yapacak, kanlar akıtacak birini mi var edeceksin? Oysa Biz seni hamdinle devamlı takdis ediyoruz, noksan sıfatlardan tenzih ediyo-ruz..." şeklindeki cevaplarında "nukaddisu" kalıbıyla zikredilmektedir (Bakara,30). Burada da aynı lügat ve ıstılâh anlamlar söz konusudur.

Yüce Allah'ın bu ismi, O'nun, teşbîh ve tecsîmden, bir başka şeye benzemekten, beşerî sıfatlardan münezzeh olduğunu ifâde et-mektedir. Nitekim Beyhakî, bu Kuddûs ismini, kendi yaptığı ayırıma göre, Allah'tan teşbîhi nefyeden isimler arasında saymaktadır (Bey-hakî, el-Esmâ ve's-Sıfât, Beyrut ty., s.38).

Yukarıda sözü geçen Bakara sûresi 30. âyette "nüsebbihu" ve "nukaddisu" kalıplarıyla "tesbîh" ve "takdîs" bir arada kullanılmıştır. Bu iki kelime, aralarında

bazı farklılıklar olmasına rağmen iç içedir ve birbirini bütünleyicidir. Açık bir tesbîhte takdîs, açık bir takdîste de tesbîh vardır. Zirâ, tesbihte de, Allah'ı her türlü noksan sıfatlardan uzak tutmak anlamı görülmektedir. Aradaki fark; takdiste ispatın tes-bîhte ise nefyetmek sûretiyle isbâtın ağırlıkta olmasıdır. Bunu şöyle îzah etmek mümkündür: Kötülenen ve âcizlik ifâde eden sıfatların nefyedilmesi, ortadan kaldırılması, aynı zamanda övülen ve kemâl sıfatlarının isbât edilmesi demektir. Nitekim "Ortağı ve benzeri yok" de-mek, O'nun tek ve yegane varlık olduğunu isbât etmek olur. Yine aynı şekilde "O hiç bir şeyde âciz kalmaz" demek, O'nun güçlü ve kuvvetli olduğunu; "O kimseye zulmetmez" demek de O'nun hükmünde âdil olduğunu ortaya koyar. Zirâ, âciz kalmak ve güçlü, kuvvetli olmak, zulmetmek ve adaletli olmak birbirinin zıddıdır. Dolayısıyla birisinin ispatı, diğerinin nefyini, ortadan kaldırılmasını gerektirmiş olur.

Övülen ve kemâl ifâde eden sıfatların isbât edilmesi de kötü-lenen ve âcizlik ifâde eden sıfatların nefyini gerektirir. "O âlimdir" de-mek, O'nun cahilliğini, "O kâdirdir" demek de O'nun güçsüz ve âciz olduğunu nefyetmiş, ortadan kaldırmış olur. İşte tesbîh ile takdîs ara-sındaki fark burada ortaya çıkar. "O şöyledir" dediğimizde yani bir şe-yin varlığını isbât ettiğimizde "takdîs"; "O şöyle değildir" dediğimizde, bir şeyin öyle olmadığını isbât ettiğimizde de tesbîh söz konusu olmuş olur. Fakat netice itibariyle daha önce de sözü geçtiği gibi, esas itiba-riyle aralarında pek büyük bir fark yoktur. Tesbîhde takdîs, takdîsde de tesbîh söz konusudur. Her ikisi iç içedir. Nitekim Yüce Allah bu iki-sini İhlâs Sûresinde bir araya getirmiştir. İhlâs sûresinin ilk iki âyeti olan "Kul huvallâhu ehad. Allâhu's Samed" (Deki; O Allah birdir. Allah Samed dir, yani her şey varlığını ve devamını O'na borçludur. O hiç bir şeye muhtaç değildir) âyetleri takdîsi, geriye kalan "Lem yelid ve lem yûled ve lem yekun lehû küfüven ehad" (Kendisi doğurmamıştır ve bir başkası tarafından da doğurulmamıştır. Hiç bir şey O'nun dengi olmamıştır) âyetleri ise tesbîhi ifâde eder. Bunların her ikisi de yani hem takdîs ve hem de tesbîh; Yüce Allah'ın vahdaniyetini ve yegane tek varlık olduğunu, O'nun benzeri ve ortağının bulunmadığını ispata yöneliktir.

Bir de Allah mü’mindir. Evet, Allah mü’min iken, Allah güven kaynağı iken, güvenlik veren iken, bakıyoruz işte insanlar güvenlik konseyleri filan kurarak Allah’a ortaklık iddiasına giriyorlar. Ama bunların tamamı insanlara korkudan başka bir şey sağlamıyor. Allah mü-heymin iken, Allah her şeyi denetleyen olarak kendisini bize tanıtırken, bakıyoruz adamlar kendilerini de denetleyici olarak takdim ediyorlar. “Her şey bizim denetimimiz altındadır. Bizim haberimiz olmadan bir kuş bile uçamaz” diyor ve Allah’a şirk koşuyorlar.

Madem siz böylesiniz de, madem gücünüz her şeyi denetlemeye yetiyor da neden sizin başkentlerinizde binlerce cinâyetler işleniyor? Niçin kulağınızın dibinde, gözünüzün önünde binlerce ırza geçiliyor? Binlerce soygun gerçekleştiriliyor? Hani niye gücünüz yetmiyor bunlara? Niçin engelleyemiyorsunuz bunları? Niçin sağlayamıyorsunuz ülkelerinizde huzuru? Niye denetleyemiyorsunuz insanlarınızı?

Azîz sadece Allah'tır. İzzet ve şeref sadece Allah'a aittir. Hâşâ her türlü şerefsizliği şeref kabul eden bir kısım insanların kendilerinin de azîz ve şerefli olduğunu iddia ettiklerini görüyoruz. Her türlü yanlış ilişkiyi, her türlü yolsuzluğu kanun koruması altına almış ülkelerin, o ülke insanlarının nasıl şerefinden söz edilebilir? Cebbâr olan Allah'a bu isminde ortaklıklarını iddia edenleri görüyoruz. Hayır hayır, onların hiçbirisi yaraları saramazlar. Onların hiç birisi gönüllere şifa veremez, kalpleri huzur ve sükûna ulaştıramazlar. Çıkardıkları her yasa, ortaya attıkları her yönetmelik huzursuzluk ve mutsuzluk kaynağıdır. Elbette bu özelliklerin hiçbirisine sahip olmayan insanların ve toplumların mütekebbirlik hakları, büyüklenmek hakları da asla olamaz. Bunların hepsini reddediyoruz. Hepsini reddettik. Bu özelliklerin sahibi olan Rabbimizi tesbih ediyoruz. Bu sıfatları sadece Rabbimizde görüyoruz.

Biz böyle yaparsak, Kuddûs olan Rabbimizin yardımıyla tertemiz hale geleceğiz. Tertemiz bir insan, tertemiz bir aile, tertemiz bir toplum ortaya çıkacaktır. Rabbimizin selâm ismiyle selâmete çıkacağız. Tüm çıkmazlarımızdan, tüm sıkıntılarımızdan, tüm bunalımlarımızdan sahil-i selâmete çıkacak, tüm problemlerimiz hallolacak. Rab-bimizin Mü'min ismiyle huzura kavuşacak, emniyet içinde bir hayata kavuşacağız. Ölümden kaçmak için kendini uyuşturan insanlar gibi huzursuz olmayacağız. Rabbimizin Müheymin ismiyle Rabbimiz bizi öyle bir toplum haline getirecek ki herkes birbirini denetleyecek. Herkes birbirini cennete teşvik ve cehennemden, ateşten koruma ve kurtarma denetimine girecek. Herkes üzerinde egemen olan Allah korkusu herkesi denetler olacak.

İşte böylece herkes Allah'ın kendisini gördüğü şuuru içinde hareket etmeye başlayınca, toplum içinde otomatikman suçlar sıfıra inecek. Rabbimizin Azîz ismiyle böyle bir toplum yeryüzünün en şerefli toplumu haline gelecektir. Toplumda yarası sarılmadık bir tek insan kalmayacaktır. Böylece toplum içinde Rabbimizin esmâsının etkileri görülecektir. Böyle bir toplumda, toplum fertlerinde, toplum fertlerinin hiç birisinde mütekebbirlik görülmez. Hiç kimse

kendisinde büyüklük görmez. Bu sadece Allah'a aittir. Müslümanlar Müslümanlaştıkça, Allah karşısında küçüklüklerini anlayacaklardır.

24. "O, var eden, güzel yaratan, yarattıklarına şekil veren, en güzel adlar kendisinin olan Allah'tır. Göklerde ve yerde olanlar O'nu tesbih ederler. O güçlüdür, Hakimdir."

Allah yaratıcıdır. Düzgün olarak yaratandır. Yarattığı varlıkların tümünü güzel yaratmış, planını, projesini güzel yapmıştır. İnsanı da en güzel bir sûret üzere, ahsen-i takvim üzere yaratmıştır. Her şeyi en iyi bilen Rabbimiz zerreden kürelere varıncaya kadar yarattığı varlıklarda hiçbir yaratış değişikliği, proje değişikliği yapmamıştır. Ama bakıyoruz insanlar yine Allah'ın kendilerine lütfettiği akıl, fikir ve imkânlarla yaptıkları bir projede yüzlerce değişiklik yapmak zorunda kalıyorlar.

Musavvir'dir Allah. Yani her şeye ayrı bir sûret verendir. Hiç bir yarattığı bir diğerinin aynısı, benzeri değildir. Milyarca insan var şu anda, ama hiçbiri diğerinin aynı değil, benzeri değildir. Ne yüzleri, ne sesleri, ne huyları, ne karakterleri, ne kokuları, ne parmak uçları birbirine benzemez. Hiçbir yaprak birbirine benzemez. Arada birbirini ayıran, fark ettiren özellikler vardır. Zaten bu konularda tarih boyunca Allah'a ortak koşabilecek kimse çıkmamıştır. Kimse ben yaratıcıyım de-me budalalığında bulunmamıştır. Çünkü bu kadar büyük lokmayı insanlara yutturmaları mümkün olmayacaktır. Onun içindir ki Rabbimiz bu özelliklerinin arkasından bir tesbih emri vermemiştir.

En güzel isimler Allah'a aittir. Kur'an'da Rabbimizin bir çok isimleri zikredilir. Hadislerde de anlatılır bunlar. Bu isimler sadece Allah'a mahsustur. Bunları, bu isimleri, bu özellikleri Allah'tan başka birilerinin üzerinde düşünmek mümkün değildir. Tamam bu isimlerinden biraz biraz kullarına verir, ama Melik sadece O'dur, Mâlik sadece O'-dur, hakkıyla bilici sadece O'dur. Mülkünden insanlara bir şeyler vermesi onları gerçek mâlik yapmadığı gibi, ilminden bir şeyler vermesi de onları gerçek âlim yapmayacaktır. Rabbimizin tüm isimlerinde durum budur.

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ı tesbih etmektedir. Hepsi Allah'ı gündeme almakta, O'na itaat etmekte, O'nun çektiği yere gitmektedir. Hepsi O'nu yüceltmekte, O'na boyun bükmektedir. İnsanlar da buna çağrılmaktadır. Ama siz bilirsiniz, eğer Rabbinizin bu dâvetine evet demezseniz, bilesiniz ki

Allah Azîzdir, Hakîmdir. Allah yenilmez ve yanılmazdır. Eğer Rabbinize karşı cephe açar, O'na karşı şak olur, O'nun istediği bir hayatı yaşamaya yanaşmazsanız, bilesiniz ki Allah Azîzdir, yenilecek olanlar sizlersiniz. Allah yegâne galiptir, mağlup olacak olanlar sizler olacaksınız. Allah'ı Azîz, hayatınıza hakim bilirseniz, dünyanız da güzel olacak, âhiretiniz de güzel olacak ve sonunda kazanan siz olacaksınız.

- 60 -

MÜMTEHİNE SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 60., nüzûl sıralamasına göre 91., mufassal kısmı üçüncü sûreler grubunun ikinci ve son sûresi olan Mümtehine sûresi Medine'de nâzil olmuş olup, âyetlerinin sayısı 13'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Mümtehine, "İmtihan olunan kadın" yahut da "İmtihana çeken sûre" anlamınadır. Medine'de, Mekke'nin fetih hazırlıklarının yapıldığı bir dönemde, Ahzâb sûresinden sonra, Hicret'in yedinci yılında nazil olmuş 13 âyetlik bir sûredir. Adını onuncu âyetinde geçen imtihan kelimesinden almıştır. Mümtehine imtihan kelimesinin ismi fâilidir. âyette geçiş şekli şöyledir: "Ey iman edenler! Mü'min olduklarını söyleyen kadınlar size muhacir olarak geldikleri zaman onları imtihan edin." Sûreye "imtihan" ve meveddet adları da verilmektedir. Sûre, Allah düşmanlarının dost edinilmemesini vurgulayarak söze başlar. Allah düşmanlarına karşı bir sevgi gösterisinde bulunarak Rasulullah'ın sırrını onlara ifşa hatasında bulunan sahâbeden Hatıb bin Ebî Belta şah-sında tüm müslümanlara kıyamete kadar bu konuda bir uyarıda bulunur Rabbimiz. En

yakınları bile olsa kâfirlere, Allah ve din düşmanlarına karşı takınmamız gereken tavrımız konusunda atamız ve örneğimiz olan İbrahim'den (a.s) bir örnek sunulur.

Daha sonra gerek Medine'de hanımları kâfir olan müslüman kocaların bu kâfir hanımlarına karşı, gerekse Mekke'deki kâfir kocalarının yanından Müslüman olarak Medine'ye hicret eden mü'mine hanımların Mekke'deki kâfir kocalarına karşı durumları, konumları açıklanır. En sonunda da İslâm'la şereflenmiş mü'mine hanımların eski cahiliye anlayışlarını tamamen terk edip Allah ve Resûlü'nün istediği bir hayatı yaşama konusunda peygambere biat etmeleri gerektiği vur-gulanır.

Bu sûre, Medine'de ilâhi nizam çerçevesinde oluşturulan İslâm toplumunu, her türlü dünyevî bağlılıklardan koparıp, Allah'ın dilediği seçkin bir topluluk yapma yolunda uygulanan ilâhî metodun halkalarından bir halkadır. Allah Teâlâ, kemâle erdireceği ve kıyamete kadar geçerli kılacağı son dinini insanlara özümleyecekleri bir şekilde öğretebilmek için, dinin oluşum devresinde onları çeşitli olaylarla yüz yüze getiriyor ve o olaylar karşısında almaları gereken tavrı onlara bildiriyor ve uygulatıyordu. İnsanların, geçmişlerinden gelen câhilî alışkanlık ve bağlardan kurtulabilmeleri için, Allah Teâlâ onları kesintisiz bir terbiye zincirinden geçiriyor. İnsanların, onları Allah'a isyana sevk eden, O'nun nizâmına uymaktan ve O'nun ahkâmıyla amel etmekten alıkoyan ırk, soy, aile bağlarından kurtarılması gerekiyordu. Ancak bu şekilde birbirine iman bağıyla bağlı, İslâm'ı her şeyiyle yaşayan seçkin ve bütün insanlığa örnek olacak bir topluluk ortaya çıkabilirdi.

İslâm'ın ideal ruh yapısıyla şekillenen ve çevresindeki bütün sistemlerden farklı yapıdaki bu topluluk, etrafında cereyan eden hadiselerin çalkantısının tesir alanı dışında değildi. İşte bu sûre, müslü-manların etraflarında cereyan eden olaylara karşı takınmaları icabe-den tavrı ortaya koymak üzere, o uzun imâni hazırlık zincirinin bir halkası olarak; müslümanlara yol göstermek, onları iman düsturlarıyla donatmak için gelmiştir.

Sûre, müslümanlara, Allah'a iman prensibi etrafında toplanılarak öteki bütün dünyevî bağların kopartılıp atılmasının, Allah'tan yana olup, O'nun sancağı altında bir araya gelinmesinin tevhidî bir gereklilik olduğunu bildiriyor. Hicretin altıncı yılında müslümanlarla Mekkeli müşrikler arasında yapılan Hudeybiye anlaşması hükümlerine göre Kureyş'ten Medine'ye müslümanların

yanına sığınan olursa müslü-manların onu Kureyş'e geri vermeleri gerekiyordu. Bu âyette Kureyş-ten kaçıp gelen kadınların inanmış olup olmadıkları hususunda imtihana tabi tutulmaları, mü'min oldukları anlaşılırsa geri verilmemeleri emrediliyor. Sûrenin mihverini teşkil eden temel konu "Allah için sevmek, Allah için buğz etmek" düşüncesidir.

Sûrenin ilk âyetinde Allah Teâlâ'nın ve mü'minlerin düşmanlarının dost edinilmemesi emredilir. Bu âyetin iniş sebebi şöyledir: Ra-sûlullah (s.a.s), Mekkelilerin Hudeybiye anlaşmasının şartlarını bozduklarını görünce, Mekke'nin fethine karar verdi. Müslümanlara savaş hazırlığı emrederek işi gizli tutmalarını söyledi. Hâtıb b. Ebî Beltea Mekkeli müşriklere hitaben bir mektup yazarak "Rasûlullah (a.s) sizinle harbe hazırlanıyor, tedbirinizi alın" dedi. Mektubu, o sırada Medi-ne'de misafir olarak bulunan müşrik bir kadınla yolladı. Allah, Hz. Peygamber (a.s)'e vahy ederek durumu bildirdi. Hz. Peygamber derhal Hz. Ali, Zübeyr ve Mikdad'ı kadının peşine takarak: "Gidin, Hah Bahçesi denilen yere vardığınızda müşrik bir kadın bulacaksınız. Yanında Hâtıb b. Ebî Beltea'nın müşriklere yazdığı bir mektup var, onu alın" buyurdu. Hz. Ali ve beraberindekiler kadına Rasûlullah (a.s) in haber verdiği yerde kavuşmuşlar, mektubu istemişler, kadın inkâr edince "Bunu Allah Rasûlü söyledi. O yalan söylemez, ya mektubu verirsin yoksa seni ararız" demişlerdi. Kadın işin ciddî olduğunu anlayınca mektubu saklamış olduğu saçlarının arasından çıkarıp vermiştir.

Mektup Rasûlullah (a.s)'e getirilince Hz. Ömer "Ey Allah'ın Re-sûlü! Bu adam Allah'a, Peygamberine ve mü'minlere ihanet etmiştir. Emir ver de boynunu vurayım onun" demişti. Hâtıb b. Ebî Beltea muhacirlerdendi. Bedir Savaşı'na katılmıştı. Mekke'de çocukları ve emlaki vardı. Hz. Peygamber Hâtıb'ı çağırıp: "Neden bunu yaptın?" diye sormuş; o da şu karşılığı vermişti: "Ya Rasûlallah! Bana karşı acele etme. Çünkü ben Kureyş'ten değilim; onlara andlaşma ile bağlı biriyim. Yanınızda bulunan Muhacirlerin, Mekke'de ailelerini himaye edecek ve mallarını koruyacak akrabaları var. Ben ise nesep cihetiyle olan bu bağlılığa onlar nezdinde minnettarlar kazanarak doldurmak ve bu suretle akrabamı korumak istedim. Yoksa bu işi küfür ve dinden dönmek için yapmadım" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.s); Muhacir ve Ensar'ın huzurunda; "Hatib doğru söyledi" buyurdu (İbnü'l-Esir, Üsdu'l-Gâbe, Kahire 1970,1, 432).

İşte bunun üzerine Mümtehine Sûresi'nin ilk âyetleri indi: "Ey iman edenler! Benim düşmanımı da sizin düşmanınızı da dostlar edinmeyin. Siz onlara sevgi gösteriyorsunuz, halbuki onlar, size gelen hakkı inkâr ettiler.

Peygamberi ve sizi, Rabbiniz olan Allah'a iman ettiğiniz için yurdunuzdan çıkarıyorlar. Eğer siz benim yolumda cihad için ve rızamı talep için yurdunuzdan çıktıysanız, onları dost edinmeyin. Onlara olan sevginizi gizlersiniz. Oysa ben, sizin gizlediklerinizi de açığa vurduklarınızı da çok iyi bilirim. İçinizde kim, benim ve sizin düşmanlarınızı dost edinirse, şüphesiz o, doğru yoldan sapmıştır. Eğer sizi ele geçirirlerse hemen size düşman kesilirler. Ellerini ve dillerini size kötülük yapmak için uzatırlar. İsterler ki keşke inkâr etseniz" (1-2).

Daha sonraki âyetlerde, kıyamet gününde akraba ve çocukların insana fayda vermeyeceği, kişiyi sadece iman ve amelinin kurtara-cağı; insanlar için Hz. İbrahim'de ve onunla beraber bulunanlarda güzel bir örnek olduğu; düşmanlarla ileride dost olunabileceği düşünülerek onlara karşı düşmanlıkta aşırı gidilmemesi gerektiği; mü'minlerin kendilerine karşı cephe almayan ve cephe alan kâfirlere karşı tutumları anlatılır. On ikinci âyette Peygamber Efendimiz (s.a.s)'e bey'at et-mek isteyen kadınlarda bulunması gereken vasıflar şöyle anlatılır: "Ey Peygamber! İnanmış kadınlar sana gelip, Allah'a hiç bir şeyi ortak koşmamaları, hırsızlık etmemeleri, çocuklarını öldürmemeleri, elleriyle ayakları arasında bir iftira uydurup getirmemeleri, iyi bir işte sana karşı gelmemeleri hususunda sana bey'at ederlerse onların bey'atlarını al ve onlar için Allah'tan mağfiret dile. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan ve çok esirgeyendir" (12).

Son âyette; sûrenin başında belirtilen hüküm tekrar vurgulanır ve; "Ey iman edenler! Allah'ın gazap ettiği kimselerle dostluk etmeyin" (13) buyurulur.

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz.

1. "Ey İnananlar! Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olanları dost edinmeyin. Onlar, size gelen gerçeği inkar etmişken, onlara sevgi gösteriyorsunuz; oysa onlar, Rabbiniz olan Allah'a inandığınızdan ötürü sizi ve peygamberi yurdunuzdan çıkarıyorlar. Eğer sizler Benim yolumda savaşmak ve rızamı kazanmak için çıkmışsanız onlara nasıl sevgi gösterirsiniz? Ben, sizin gizlediğinizi de açığa vurduğunuzu da bilirim. İçinizden onlara sevgi gösteren kimse, şüphesiz doğru yoldan sapmıştır."

"Ey mü'minler! Benim de, sizin de düşmanınız olanları sakın dost edinmeyin, velî edinmeyin. Benim bildiğim, sizin de bildiğiniz düşmanları, sizin bilmeyip de Benim bildiğim düşmanlarınızı dost edinmeyin." Bizim bildiğimiz açık düşmanlarımız olduğu gibi, bizim bilemeyip de Allah'ın bildiği münâfıkça

düşmanlık besleyenler de olabilecektir. İşte onları asla dost edinmeyin. Onlar size gelen gerçeği, kitabı, peygamberi, imanı, hidâyeti, tevhidi inkar edip dururlarken, siz onlara sevgi gösteriyorsunuz. Oysa onlar sizler sırf Allah'a inandınız diye sizi ve peygamberi yurdunuzdan çıkarıyorlar. Allah'a imanı en büyük suç kabul ediyorlar. Allah'a iman edenlere düşman kesiliyorlar. Eğer sizler Benim yolumda Müslümanca bir hayat için cehd ve gayret etmek, Benim rızamı kazanmak için yola çıkmışsanız, bu iddianızda samimiyseniz onlara nasıl sevgi gösterisinde bulunabilirsiniz? Bilmi-yor musunuz ki Ben sizin gizlediklerinizi de, açığa vurduklarınızı da bilmekteyim. İçinizden Allah düşmanlarına sevgi gösterenler şüphesiz dosdoğru yoldan çıkmıştır.

Bu âyet sahâbeden bize intikal eden pek çok rivâyete göre Hatıb bin Ebî Belta hakkında nâzil olmuştur. Hudeybiye anlaşmasından sonra Mekke müşriklerinin anlaşmayı bozmalarının ardından Rasulullah Efendimiz Mekke'nin fethi hazırlıklarına başladı. Ancak bir-kaç arkadaşının dışında seferin hedefi konusunda kimseye bilgi vermedi. Allah'ın Resûlü istiyordu ki Mekkelilerin haberleri olmasın ve kansız bir şekilde fetih gerçekleşmiş olsun. Bunun için Rabbine yalvarırken, hazırlıkları da gizli tutuyordu. Bu arada Mekke'den Medine'ye malî yönden sıkıntısı olup onu gidermek için bir kadın gelir. Bu kadın ihtiyaçlarını giderip Mekke'ye dönerken, sahâbeden Hatıp bin Ebî Belta bir mektup yazıp bu kadına vererek Rasûlullah Efendimizin durumunu Mekkelilere haber vermek ister. Peygamber ve Müslümanlar size karşı savaş hazırlığı içindedir diye onları bu gizli durumdan haberdar etmek, Rasûlullah'ın sırrını ifşa etmek ister. Kadın mektubu alıp Mekke'ye doğru hareket ettikten sonra Cebrâil (a.s) gelip, Rasû-lullah Efendimizi durumdan haberdar eder.

Haberi alan Allah'ın Resûlü, hemen Hz. Ali ve Hz. Zübeyr'i yola çıkarır. "Filan vadide o kadına rastlayacaksınız, onun yanında bir mektup var onu alıp bana getirin," buyurur. Hz. Ali efendimiz o vadide kadını durdurur ve der ki, "ey kadın sende bir mektup var, onu bize ver!" Kadın kendisinde böyle bir mektubun olmadığını söyler. Ararlar ama bir türlü mektubu bulamazlar. Hz. Ali efendimiz kılıcını çeker ve şöyle der: "Ey kadın, vallahi sende bir mektup var, eğer onu bize ver-mezsen mecburen seni öldüreceğim." İşin ciddiyetini anlayan kadın, saç örgüsünün arasına koyduğu mektubu çıkarıp verir ve sorar: "Ey Ali bu mektubu aradın ama bulamadın. Bunun kesin bende olduğunu nereden bildin?" Hz. Ali efendimiz buyurur ki, "bunu bana peygamberim söyledi. Ben inanıyorum ki tecrübelerim yalan söyler, ama peygamberim doğru söyler."

Kişinin Allah ve Resûlü'yle öğrendiği bilgiye, yani vahiyle öğrendiği bilgiye yakîn bilgi denir ki, bu bilgi kişinin kendi kendine, kendi tecrübeleriyle öğrendiği bilgiden her zaman üstündür. Kişinin kendi aklıyla, duyularıyla, tecrübeleriyle veya başka bilgi kaynaklarıyla öğrendiği bilgi yüzde yüz kesin ise, Allah ve Resûlü'yle, yani vahiyle öğrendiği bilgi yüzde yüzden de kesindir. İşte Hz. Ali efendimizin sözü bunu anlatıyor. "Aradım, taradım, tecrübelerimle anladım ki o mektup sende yoktur. Ama peygamberim buyurdu ki mektup sendedir. Benim tecrübelerim yalan söyler, ama peygamberim kesin doğru söyler. Tecrübelerimle öğrendiğim bilgi yüzde yüz doğru olsa bile, peygamberimle öğrendiğim yüz de bin doğrudur, yüzde milyar doğrudur."

Durum açığa çıkınca, Allah'ın Resûlü, Hatıb bin Ebî Belta'yı sorgulayarak "bu nedir ey Hatıb?" buyurdu. Hatıb dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü, benim için acele karar verme. Vallahi ben müşrik değilim. Küfre de, şirke de asla bir meylim olmadı. Onlara bir muhabbetim yoktur. Ben sadece Kureyş'ten olmadığım için Mekke'deki ailemi, çoluk-çocuğumu korumasız gördüm. Sadece onlar aileme bir zarar ver-mesinler diye bunu yaptım. Bunun dışında kâfirlere meyletmek, İslâm'a ve Müslümanlara düşmanlık etmek, sizin sırlarınızı deşifre edip düşmanları desteklemek gibi bir niyetim yoktur." Onu dinleyen Hazreti Ömer, "ey Allah'ın Resûlü, izin verin boynunu vurayım!" dediği halde Allah'ın Resûlü: "Hayır, Hatıb doğru söylüyor" buyurdu. Bu davranışından ötürü Bedir'de bulunmuş bu sahâbeye herhangi bir ceza da uygulanmamıştır. Hadiseyi Buharî, Müslim ve diğer hadis alimleri bize haber vermektedir.

Hatıb'ın bu davranışı, mensubu bulunduğu Müslüman câmiaya karşı kâfirlerle işbirliği içine girmek, Müslümanlar aleyhine kâfirler lehine bir çalışmanın içine girmek olarak değerlendirilerek, Rabbimiz tarafından işte bu âyet-i kerîmeyle onun şahsında kıyamete kadar gelecek tüm Müslümanlar için bir uyarı teşkil etmiştir. Kıyamete kadar hiçbir Müslüman böyle bir şeyi yapmamalıdır. Hiçbir Müslüman imanlarından, Müslümanlıklarından dolayı kendilerine düşman olan, kendileriyle savaşa tutuşan kâfirlere herhangi bir sevgi gösterisinde bulu-namaz. Böyle bir davranış imanla asla bağdaşmaz. Gerçek bir Müslü-manın iyi niyetle de olsa, kişisel çıkarlarını, malını, mülkünü, ailesini korumak için de olsa mensubu bulunduğu Müslümanların savaş planlarını kâfirlere aktarması, Müslümanlar aleyhine kâfirler lehine bir hareketin içine girmesi caiz değildir. Bir Müslümanın tüm malı, tüm ailesi, tüm akrabaları tehlikede bile olsa, Müslümanlar aleyhine onlarla işbirliği içine giremez.

Buradan sahâbe-i kirâm efendilerimizin mâsum olmadıklarını, hatasız olmadıklarını da anlıyoruz. Yine buradan Rasûlullah Efendimizin en ciddi ve hayatî konularda bile olsa yargısız infazda bulunma-dığını, karşı tarafın savunmasını almadan karar vermediğini anlıyo-ruz. İşte bu âyetiyle Rabbimiz, Rasûlullah Efendimizin Hatıb hakkındaki kararını onaylamıştır.

Her şeyi bilen, bizim zaaf noktalarımızı en iyi bilen Rabbimiz bizleri uyarıyor. Müslümanlar bazen kitaplarından habersiz kaldıkları, Allah'ın bu değer yargılarını unuttukları, Allah'a olan tevekküllerini, güvenlerini kaybettikleri için, kimin safında yer aldıklarını unutup, gerçek güç kaynakları olan Rabblerinin kendilerine desteğinden gaflet edip, kâfirlerin ellerindeki ekonomik ve siyasal güce aldanarak onlara meyletmiş olabilirler. Onların dostluğuna yönelmiş olabilirler. Onların mallarının, mülklerinin, siyasal güçlerinin, medeniyet ve saltanatlarının ebedî olduğu düşüncesine kapılabilirler. Hatta bu kâfirlerin ellerindeki teknolojik güçleriyle Allah'ı bile yenebîlecekleri cehaletine düşebilirler.

Veya bazen böyle Allah'a güvenleri, itimatları kalmadığı, tevekkülleri sarsıldığı ya da Rabbimizin bir hikmeti gereği üzerlerinden desteğini çektiği için Müslümanlar kâfirlerin ayakları altında ezilmişliği, kâfirlerin egemenlikleri altında köleliği solukladıkları dönemlerde böyle düşünecek duruma gelmiş olabilirler. Veya işte şu anda olduğu gibi, Allah'ın âyetleriyle bilgilenmekten uzaklaşıp şeytan vahiylerine teslim oldukları dönemlerde, onların değer yargılarıyla hayatı değerlendirmeye başladığı dönemlerde, bu tür zaaflara düştükleri dönemlerde Rabbimiz bu tür âyetleriyle onları uyarır. "Ey mü'minler, sakın bu kâfirleri sırdaşlar edinmeyin. Sakın bu kâfirlere güvenmeyin. Sakın Müslümanlar aleyhine onlarla dostluk ilişkileri içine girmeyin. Çünkü onlar asla sizi sevmiyorlar. Onlar sizin inandıklarınıza küfrediyorlar. Onlar sizi zerre kadar sevmezken sizler onları seviyor musunuz? Sizler kendi kitabınıza iman ettiğiniz gibi onların kitaplarına da iman ettiğiniz halde, onlar sizin kitabınıza iman etmezler. Sizler Allah tarafından gönderilmiş hak kitaplar arasında herhangi bir ayırımdan yana olmayarak tümüne iman ediyorsunuz. Elinizdeki kitabın haber verip tasdik ettiği öteki kitaplara da iman edersiniz. Ama o alçaklar sizin kitabınıza inanmıyorlar. Onlar delicesine size düşmanken sizler onlara dostluk ve sevgi izhârında mı bulunuyorsunuz?"

2. "Eğer sizi ele geçirirlerse sizin onlara gösterdiğiniz sevgiyi göstermezler, size düşman olurlar, ellerini ve dillerini fenalık etmek için uzatırlar, keşke inkar etseniz isterler."

Eğer o kâfirler sizi ele geçirirlerse, size galibiyet sağlarlarsa asla sizin onlara gösterdiğiniz sevgiyi size göstermezler. Ellerine böyle bir fırsat geçmeye görsün, size düşmanca davranıştan asla geri durmazlar. Sizi öldürürler, size ellerini ve dillerini düşmanlıkla uzatırlar. Bunların size dost görünmeleri, iyi bilin ki size güçlerinin yetmeyişindendir. Güçlerinin yeteceğini bilseler, size zerre kadar bir hayat hakkı tanımazlar. Sizin de kendileri gibi kâfir olmanızı isterler. Tüm dertleri, tüm arzuları budur onların. Sizin haklarında iyi şeyler düşündüğünüz bu insanlar, kendileri gibi sizlerin de kâfir olmanızı isterler. Kendileri küfrettikleri gibi, sizin de küfretmenizi isterler. Sizin de kâfir olmanızı ve böylece onlarla birlik olmanızı isterler. Küfürde birlik, düşüncede, anlayışta, eylemde, kılık-kıyafette, hukukta, hayatta, isyanda, Allah'a kafa tutmada, peygambere isyanda, demokraside, Allah yasalarını reddetmede, cehenneme gitmede birlik... Her konuda sizinle birlik olmayı isterler. Yeryüzünde kâfirin tek hedefi işte budur. Kâfir, dünyada Müslümanın varlığına ve kendisinden farklılığına asla tahammül edemez.

Çünkü kâfir, kâfirliğinin farkındadır. Yaşadığı hayatın kendisini nereye doğru götürdüğünün farkındadır. Yaşadığı küfür içindeki bir hayatın kendisine cehennemi kazandırdığının kesin farkında olan ve zaten dünyada da cehennemî bir hayatın sahibi olduğunun mutlak bilincinde olan kâfir, "madem ki ben şu anda cehennemi bir hayat yaşıyorum, o halde benim yaşadığım bu hayata Müslümanlar niye ortak olmasınlar? Niye bu Müslümanlar göz göre göre dünyada cennet hayatı yaşıyorlar da, yaşadıkları bu hayatın sonunda göz göre göre cennete gidiyorlar da ben cehenneme gidiyorum? Niye onlar da benim gittiğim yere gitmiyorlar? Niye benim cehennemime onlar da ortak olmuyorlar?" diye düşünür.

Tıpkı şeytan gibi… Zaten bunlar şeytanın çömezleridir… Tıpkı şeytan gibi, onun aveneleri olan kâfirler de "niye bu Müslümanlar bizim cehennemimize gitmiyorlar?" düşüncesiyle Müslümanları da kendi cehennemlerine, kendi hayatlarına, kendi küfürlerine ortak etmek isterler. Öyleyse ey Müslümanlar, sakın böylelerini dost edinmeyin. Onların yoluna, yörüngesine girmeyin. Onların düşüncelerine, anlayışlarına, girdikleri girdaplara, onların kendilerini kaybettikleri anaforlara kapılıp tıpkı onların hayatlarını kaybettikleri, hüsrana mahkum olup dünyalarını da âhiretlerini de yitirdikleri gibi, sizler de dünyanızı ve âhiretinizi kaybetmeyin. Bu tehlikeyi çok iyi bilen Rabbimiz, ısrarla bu konuda bizi uyarmaktadır.

3. “Yakınlarınız ve çocuklarınız size kıyamet gününde bir fayda veremezler. Allah onlarla sizi ayırır. Allah işlediklerinizi görendir.”

Unutmayın ki ne akrabalarınız, ne çocuklarınız kıyamet gününde size bir fayda sağlayamazlar. İnsanlar kâfirlerle bu tür iyi ilişkilere ne için girerler? Bunlar için değil mi? Hatıb bin Ebî Belta da çocukları yüzünden böyle bir yola girmemiş miydi? İşte bakın Rabbimiz buna dikkat çekerek buyuruyor ki, “ey mü’minler ailenizi, çocuklarınızı düşman elinden kurtarıp emin bir duruma getirebilmek için sakın bu tür yamukluklara girmeyin. Onları korumak düşüncesiyle sakın kâfirlere yaklaşmaya, yaranmaya çalışmayın. Çünkü kıyamet gününde onlar sizi kurtaramayacaklardır.

Yani o uğruna dininizden, imanınızdan ödün verdiğiniz akrabalarınızdan hiç birisi: “Ya Rabbi bu benim yakınımdır, bu benim babamdır, anamdır, kardeşimdir onu benim için bağışlayıver” deme yetkisine sahip olmayacaktır. Yarın Allah onları sizden, sizleri de onlardan ayıracaktır. Tüm akrabalıklar, tüm dostluklar, tüm protokoller yarın bitecektir.”

Kitabımızın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki, kişi o gün eşini-dostunu, oğlunu-kızını bırakıp kendi derdine düşecektir. İnsan o gün öz kardeşinden, anasından, babasından, karısından, oğlundan kızından kaçacaktır. “Aman bunların derdi de beni bulmasın. Aman bunlar yüzünden bana bir dosya daha açılmasın” diyecektir. Çünkü o gün herkesin derdi kendine yetmektedir. O gün herkesin kendine yetecek meşguliyeti vardır. Herkes kendi başının derdine düşmüştür. Kimsenin kimseyi düşünecek mecali de yoktur, zamanı da yoktur. O gün kimse kimsenin hatırını soramayacak, kimse kimseyle ilgilenemeyecektir.

Yine bir başka âyetin beyanıyla o gün kişi kendisini cehennem ateşinden kurtarabilmek için tüm sevdiklerini fidye olarak verecek ama hiçbirisi kabul edilmeyecektir. Öyleyse onlar yüzünden sapmayın. Onlar sebebiyle kâfirlere meyletmeyin.

Veya bu dünyada onlarla ilişkilerinizi Allah’ın istediği şekilde ayarlayın ki imtihanı kaybetmeyin. Sakın mal tutkunuz, çoluk-çocuk derdiniz sizi Allah’a kulluktan ayırmasın. Bunlar sebebiyle kulluğunuz aksamasın. Bundan sonra bu konuya atamız İbrahim aleyhisselâm'ın hayatından, onun kavim ve kabilesine karşı teberrîsinden bir örnek sunacak Rabbimiz. Bakın şöyle buyuruyor:

4. "İbrahim ve onunla beraber olanlarda, sizin için uyulacak güzel bir örnek vardır. Onlar milletlerine şöyle demişlerdi: "Biz sizden ve Allah'tan başka taptıklarınızdan uzağız; sizin dininizi inkar ediyoruz; bizimle sizin aranızda yalnız Allah'a inanmanıza kadar ebedî düşmanlık ve öfke baş göstermiştir." Yalnız, İbrahim'in, babasına: "Andolsun ki, senin için mağfiret dileyeceğim, fakat sana Allah'tan gelecek herhangi bir şeyi savmaya gücüm yet-mez" sözü bu örneğin dışındadır. Ey İnananlar! Deyin ki: "Rabbimiz! Sana güvendik, Sana yöneldik, dönüş Sanadır."

Andolsun ki İbrahim'de ve O'na iman edip onunla birlikte olanlarda sizin için güzel bir örnek vardır. İbrahim ve beraberindeki mü'minlerde küfür ve şirkten teberrî, kâfir ve müşriklerden uzaklaşma konusunda sizin için uyulacak, takip edilecek güzel örnekler vardır. Kitabımızda "üsve" ifadesi, Rasûlullah Efendimiz ve İbrahim (a.s) ve onunla birlik olanlar için kullanılmaktadır. Onunla birlik olanlardan kasıt ta ya ona iman eden mü'minler, ya da ondan sonra gelip onun yolunu takip eden peygamberlerdir.

Onlar küfrü ve şirki tercih etmiş toplumlarına şöyle demişlerdi: "Biz sizden de, sizin anlayışlarınızdan da, sizin hayat programlarınızdan da uzağız. Sizin Allah berisinde tapındıklarınızdan uzağız. Sizin dininizi, yolunuzu, yaşam biçiminizi, hayat programınızı inkar ediyoruz. Allah'a teslim olmuş, iradesini Allah'a teslim etmiş bir Müslüman olarak bizim sizinle, sizin dininizle, ekonomi anlayışınızla, siyasal yapılanmalarınızla, hukuklarınızla, kazanma-harcama anlayışlarınızla, eğitim, evlenme, boşanma anlayışlarınızla, tüm hayat anlayışlarınızla bir ilgimiz yoktur. Biz sizden ayrıyız, sizden uzağız. Bizimle sizin aranızda küfür ve şirki bırakıp yalnız Allah'a inanacağınız ana kadar ebedî bir düşmanlık ve öfke baş göstermiştir. Kalbimizde bir düşmanlık vardır. Ne zaman ki sizler de bizim gibi Allah'a iman eder, Allah'ın istediği bir hayata evet dersiniz, ancak o zaman size olan düşmanlığımız ve kinimiz son bulur. Çünkü bizim size olan düşmanlığımızın sebebi Allah'tır. Sizler Allah'a, Allah'ın istediği gibi inanmadığınız sürece bilesiniz ki, bizler ebediyen sizden uzaklaştık ve ebediyen size buğz ve düşmanlık besleyeceğiz."

Allah'ın elçisi İbrahim (a.s) ve onun yolunun yolcuları işte böylece küfürden, kâfirlerden, kâfirlerin tüm tarz-ı telakkilerinden teberrî ediyorlardı. Rabbimiz işte bunu bize örnek olarak anlatıyor. "Ey Müslümanlar bu konuda sizler için çok hoş bir örnek var," buyuruyor. Sizler de tıpkı yasal örneğiniz,

imamınız, büyük atanız gibi kâfirlerden, küfürden, şirkten, şirk anlayışlarından teberri etmek zorundasınız. Sizler de bunu demek zorundasınız. Ey müşrikler deyin ki: “Bizler sizin şirklerinizden de, şirk koştuklarınızdan da, şirk âdetlerinizden de, şirk sistemlerinizden de uzağız. Bizler Allah’a teslim olmuş Müslümanlarız. Bizim kulluk anlayışımızla sizinkilerin uzak ve yakından en ufak bir benzer yanı yoktur!”

“Ben Allah’a inandım!..” Yetmez bu… Allah’a inanmakla beraber Allah’tan başkalarından teberrî de şarttır. Allah’a imanla beraber Allah’tan başkalarına itaati reddetmek de şarttır. Müslümanlar şunu kesinlikle bilmelidirler ki, tamamıyla cahiliyeden ve cahiliye anlayışlarından ayrılmadıkça kendilerine Allah’ın yardımı gelmeyecek, Allah’ın vaadi gerçekleşmeyecektir. Onlar cahiliyenin karşısına dikilip açıkça onu reddetmedikçe, onlardan ayrıldıklarını açıkça ortaya koymadıkça zafer asla müyesser olamayacaktır. Zafer ve Allah’ın yardımı gelmediği gibi, böyle hem Allah’a inanır hem de başkalarının rubûbiyetine ve ulûhiyetine inanırsak, bilelim ki bu yaşadığımız hayat Allah’ın istediği Müslümanlık da olmayacaktır.

İbrahim (a.s) işte böyleydi. Ancak İbrahim'in, babasına: “An-dolsun ki, senin için mağfiret dileyeceğim, fakat sana Allah'tan gelecek herhangi bir şeyi savmaya gücüm yetmez” sözü bu örneğin dışındadır. Yani öteki tavrında İbrahim aleyhisselâm'a tabi olunuz, ama bu sözünde onu takip etmeyiniz. Onun bu sözü size örnek değildir. Yani madem ki örneğimiz İbrahim (a.s) kâfir babasına istiğfarda bulunmuş, öyleyse bizler de kâfir akrabalarımıza istiğfar edebiliriz demeyin.

Bu konu ayrıntılarıyla kitabımızın başka sûrelerinde anlatılmıştır. İbrahim (a.s), babasına ve toplumuna, “ben sizin yolunuzu, dininizi, Allah berisinde tapındığınız şeylerin tamamını reddettim. Allah berisinde hayatınıza diktiğiniz putlarınızın tamamını inkar ettim. Tüm tâ-ğutlarınızı reddettim. Benim sizinle ve şirk dininizle hiçbir ilgim kalma-mıştır. Ben sizin Allah sever gibi sevdiğiniz ve uğrunda can ve mal fe-dâ ettiğiniz toprak, sancak, vatan, millet, bayrak, lider, önder, sistem gibi tüm putlarınıza kulluk etmekten kaçtım. Geleneklerinize ibadetten, atalar yoluna kulluktan ve toplumunuzda putlaştırıp Allah sisteminin yerine ikame ettiğiniz yasaların tümüne kulluk etmekten kaçtım” buyurunca, babası ona şöyle demişti: “Ey İbrahim, demek sen benim tanrılarımı beğenmiyorsun öyle mi? Sen bizim tanrılarımdan yüz çeviriyorsun ha? Beni ve toplumunu, beni ve tanrılarımızı karşına alıyorsun ha? Derhal bu işten vazgeç.

Eğer bu tavrından, şu tanrılarımıza hakaretten vazgeçmezsen mutlaka seni taşlayacak ve öldüreceğim. Eğer benim gazabımdan kurtulmak istiyorsan bir süre benden uzaklaş. Bir süre gözüme görünme. Seni görmek istemiyorum," deyince İbrahim (a.s) babasına şöyle demişti:

"İbrahim şöyle cevap verdi: "Sana selâm olsun. Senin için Rabbimden mağfiret dileyeceğim, çünkü O, bana karşı çok lütufkârdır."

(Meryem 47)

"Babacığım sana selâm olsun. Sana selâmet diliyorum. Benden sana hiçbir kötülük gelmeyecek. Seni üzecek bir davranışta bulunmayacağım. Senin için İslâm diliyorum. Müslüman olmanı diliyorum. Ben senin için, senin bağışlanman ve hidâyete ermen için Rab-bimden mağfiret dileyeceğim. Çünkü Rabbim bana karşı son derece lütufkardır," dedi. İşte İbrahim'in (a.s) babasına verdiği bu söz üzerine babası hakkında Rabbine şöylece istiğfar etmiştir:

"Rabbimiz! Hesap görülecek günde, beni, anamı-babamı ve inananları bağışla."

(İbrahim 41)

"Rabbim hesap görülecek bir günde, herkesin yaptıklarıyla karşı karşıya gelecekleri bir günde beni, anamı, babamı ve iman eden mü'minleri mağfiret edip bağışla." Tabii İbrahim'in (a.s) bu ifadesinden, "anamı-babamı" ifadesinden kastı, bizzat kendi anası babası olabileceği gibi, Adem'e (a.s.) kadar iman etmiş tüm ebeveynlerimiz de olabilir. Çünkü şu anda anası-babası kâfir olan Müslümanlar da bu duayı yapmaktadırlar.

Eğer buradaki babamı-anamı ifadesinden kasıt öz anası-ba-basıysa, o zaman bu istiğfarın mânâsı şöyle olacaktır: "Ya Rabbi, kâfir olan babama-anama hidâyet nasip buyur. Lütfunla onlara doğru yolu göster!" Yahut da Allah'ın elçisi bir dönem onlar hakkında istiğfar etmiş, ama Rabbimizin bu konudaki uyarısıyla karşı karşıya kalınca hemen bu işten vazgeçmiştir. Ya da anası-babası hayattayken onların hidâyeti için istiğfar etmiş ama kâfir olarak, müşrik olarak öldüğü belli olduktan sonra artık istiğfarından vazgeçmiştir. Tevbe sûresi zaten bunu anlatır:

"İbrahim'in, babası için mağfiret dilemesi, sadece ona verdiği bir sözden ötürü idi. Allah'ın düşmanı olduğunu anlayınca ondan uzaklaştı. Doğrusu İbrahim çok içli ve yumuşak huylu idi."

(Tevbe 114)

Onun babası hakkında istiğfarı sadece ona daha önce verdiği bir söz dolayısıyla idi. Ne zaman ki ona babasının Allah'ın düşmanı olduğu açıklandı, İbrahim (a.s) hemen ondan teberrî edip uzaklaşıverdi. Muhakkak ki o yufka yürekli, merhametli bir kuldu. Öyleyse ey Müslümanlar sizler de onun gibi olun. Küfre, şirke, kâfir ve müşriklere karşı onun tavrını örnek alın. Şöyle deyin: "Ey Rabbimiz, biz Sana gü-vendik, Sana yöneldik, dönüş Sanadır. Biz her konuda Sana, Senin programına güvendik, tüm işlerimizi, tüm tavırlarımızı Sana teslim ettik. Sana döneceğiz ve yaptıklarımızın tümünün hesabını Sana ödeyecek, Senin yargına teslim olacağız." İbrahim ve beraberindeki mü'-minler ayrıca şunu da söylemişlerdir:

5. "Rabbimiz! Bizi, inkar edenlerle deneme; bizi bağışla, doğrusu Sen, güçlü olan, Hakim olansın."

"Ey Rabbimiz, bizi kâfirlere fitne konusu yapma. Onlara fırsat verip, bize mûsâllat edip onların işkence ve azaplarıyla bizi fitnelere düşürme. Onları bize karşı galip ve üstün bir konuma getirip bizi kâfirlerin elinde oyuncak konumuna düşürme. Çünkü böyle bir durumda dinlerinden habersiz yaşayan kimi zavallı mü'minler onlar karşısında ezilmişliği yaşayarak yollarını, dinlerini sorgulamak durumunda kalabilirler. Onlar karşısında dinlerinden, yollarından şüpheye düşebilirler. Onları haklı yolda görerek, tavizler vererek onların düşüncelerine uygun bir hayat programı geliştirmeye, bir din icat etmeye kalkışabilirler. Dinlerini, inançlarını onlara doğru eğip bükmeye kalkışabilirler. Onlar kaynaklı bir hayatın içine girebilirler." Ne kadar da güzel dua etmiş değil mi atamız? İşte şu anda kâfirler karşısında yenilmişliği, ezilmişliği soluklayan Müslümanların dinlerini, inançlarını, hayat anlayışlarını nasıl sorguladıklarını, her konuda kâfirlere nasıl meylettiklerini acı acı seyrediyoruz. Sosyal hayatları böyle olduğu gibi, dinlerini, dinlerinin temel konularını bile kâfirlerden almaya, kâfir kaynaklı bir hayata yönelmeye çalıştıklarını görüyoruz. Rabbim bizi bu durumdan kurtarsın inşallah.

Bu fitne konusunu bir de şöyle anlamaya çalışıyoruz: "Ya Rab-bi bizleri kâfirler için fitne konusu kılma. Kâfirlerin sapmalarına, kâfirlerin dinlerinde, inançlarında, yollarında, hayat programlarında kemikleşmelerine bizi sebep kılma. Yani eğer bizler Müslümanlar olarak onların karşısında mağlup bir konuma düşersek, onlar bizden üstün bir konumda olurlarsa, bizim bu durumumuz onları fitneye ve yanlışa düşürecektir. Kendilerinin, kendi dinlerinin ve yollarının bizimkinden haklı ve doğru olduğunu zannederek dinlerinde kemikleşmelerine sebep olacaktır. Biz haklı yoldayız diyecek, küfürlerinden

mutmain ve emin bir konuma geleceklerdir. Böylece onların sapıklıklarının devamına bizler sebep olmuş olacağız. "Ya Rabbi bizi onlar karşısında bu duruma düşürme. Bizi onlara, onları bize fitne konusu yapma. Bize mağfiret buyur. Bizim eksiklerimizi, kusurlarımızı ört. Bizim hayat problemlerimizi düzlüğe çıkar. Doğrusu Sen güçlüsün, dilediğini yapansın, Sen hikmet ve hâkimiyet sahibisin."

6. "Andolsun ki, sizlerden, Allah'ı ve âhiret gününü uman kimse için, bunlarda güzel örnekler vardır. Kim yüz çevirirse kendi aleyhine olur, doğrusu Allah müstağnidir, övülmeye lâyıktır."

Yemin ile, te'kidle Rabbimiz o yasal örneklerimizde bizim için güzel örnekler olduğunu bir daha vurguluyor. "Andolsun ki sizden Allah'ı, Allah'ın hoşnutluğunu ve âhiretin başarısını umanlar, buna sa'y edenler için onlarda güzel örnekler vardır. Eğer Allah'a iman ediyor ve âhiret konusunda ümit besliyorsanız onların yoluna tâbi olunuz. Adım adım bu kulluk örneklerini takip ediniz. Onlar ne yapmışlar, nasıl bir hayat yaşamışlarsa onların yolunda olunuz." Tabii onları takip edebilmenin yolu da bu kitapla birlikte olmaktan geçmektedir. Çünkü bu kitaptan habersiz yaşayan bir kimsenin bu yasal örneklerin hayatlarını bilmesi mümkün değildir. Ama her kim de Allah'ın bu dâvetinden, Allah'ın bu yasal örneklerinden, bu yasal örneklerin anlatıldığı bu kitaptan yüz çevirirse, o da elbette kendi aleyhine olacaktır. Çünkü Allah Ganidir, kullarından ve onların yapacaklarından müstağnidir, ihtiyacı olmayandır. Allah Hamîd'dir. Kendi kendini öven, kendi kendine ham-dedendir. Yeryüzünde hiç kimse O'nu övmese de, hiç kimse O'nun istediği kulluğa yönelmese de Allah'ın buna ihtiyacı yoktur. Siz ne yaparsanız kendiniz içindir.

7. "Allah'ın sizinle, düşmanlık gösterdiğiniz kimseler arasında bir sevgi yaratması umulur; Allah Kâdirdir, Allah bağışlayandır, acıyandır."

Önceki âyetlerde Rabbimiz mü'minlere yasasını bildirdi. "Ey mü'minler, kâfir ve müşriklerle ilişkilerinizi koparıp onlardan ayrılın. Onlarla sevgiye dayanan bir ilişki içine girmeyin. Mü'minler aleyhine kâfirler lehine bir davranışta bulunmayın. Allah için akrabanız bile olsa onlarla aranıza bir mesafe koyun" dedi. Tarihten, yasal bir örnekten misâller sundu. Sonra da şöyle buyurdu: "Ey mü'minler, umulur ki sizin Allah için düşmanlık gösterdiğiniz, dininiz için tavır koyduğunuz kâfirlerle sizin aranızda Allah yakında bir dostluk peyda edecektir."

Kâfir akrabalarla ilişkiyi kesme emrini alan Müslümanların fıtratlarını, zaaflarını çok iyi bilen, onların bu konuda zorlanacaklarını çok iyi bilen Rabbimiz, hemen bu müjdesiyle onları rahatlatıverdi. "Umulur ki, çok yakında onlar da sizler gibi Müslüman olurlar da aranızdaki kinden sonra bir muhabbet, nefretten sonra bir sevgi, ayrılıktan sonra bir kavuşma var olur. Yarın nelerin olacağını, Rabbinizin sizin için neler yaratacağını ne bilirsiniz? Ne bilirsiniz belki yarın şu andaki düşmanlıklarınızın yerini bir dostluk alıverecektir." Nitekim aynen Rabbimizin buyurduğu gibi de oldu. Çok kısa bir süre sonra Mekke'nin fethi gerçekleşti ve bu olmaz gibi görünen müjde de gerçek oluverdi. Dün Allah için düşman oldukları Mekkeliler de Müslüman olunca aralarında tam bir sevgi ortaya çıkıverdi.

Böylece anlıyoruz ki, cihadın hedefi düşmanlık, kan dökmek, insan öldürmek değil, dostluğu umumîleştirmektir. Allah her şeye kâdirdir, bağışlayan, merhamet edendir.

8-9. "Allah, din uğrunda sizinle savaşmayan, sizi yurnunuzdan çıkarmayan kimselere iyilik yapmanızı ve onlara karşı âdil davranmanızı yasak kılmaz; doğrusu Allah âdil olanları sever. Allah, ancak sizinle din uğrunda savaşanları, sizi yurtlarınızdan çıkaranları ve çıkarılmanıza yardım edenleri dost edinmenizi yasak eder; kim onları dost edinirse, işte onlar zalimdir."

Mü'minlerle kâfirler arasındaki ilişkinin temelinde düşmanlık vardır. Çünkü bu iki grup gece-gündüz gibidir. Birinin varlığı, diğerine engeldir. Biri diğerine hayat hakkı tanımaz. Ama Müslümanların varlığını kabul eden, Müslümanlıklarından ötürü Müslümanlarla savaşa tutuşmayan, imanlarından ötürü Müslümanlara karşı düşmanca bir tavır içine girmeyen, Müslümanları yurtlarından çıkarmayan kâfirleri ötekilerden ayırıyor Rabbimiz. Onlara karşı âdil davranmaktan Allah sizi menetmez, buyuruyor. İslâm'a ve Müslümanlara karşı savaş açmamış, düşman kesilmemiş kâfirlere karşı düşmanlık yapmamak ta adaletin gereğidir.

Çünkü kâfire düşmanlık onun kâfir oluşundan değil, İslâm'a ve Müslümanlara düşmanca tavır alışındandır. Allah'ın küfre ve kâfirliğe rızası yoktur ama kâfirin varlığını kabul etmiştir. Öyleyse İslâm'a ve Müslümanlara karşı düşman kesilen, Müslümanın varlığını kabul etmeyenlerle ötekilerin bir tutulması adaletsizliktir. Rabbimiz, böyle düş-manlık yapmayan kâfirlere karşı

iyi davranmanızda, ikramda bulunmanızda, haklarında adaletle hüküm vermenizde, onlara zulmetmemenizde bir sakınca yoktur, buyuruyor. Unutmayın ki size karşı düşmanlık yapmayanlar hangi dine mensup olurlarsa olsunlar, onlara karşı âdil davrananları Allah sever.

Allah, ancak sizinle din uğrunda savaşanları, sizi yurtlarınızdan çıkaranları ve çıkarılmanıza yardım edenleri dost edinmenizi yasak eder; kim onları dost edinirse, işte onlar zalimdirler. İşte Rabbimiz kâfirlerle ilişkilerin kesilmenin sebebini böylece anlatıverdi. Böyle zalim, saldırgan olan, Müslümanlara karşı savaş açan kâfirler asla dost edinilmemelidir. Böyleleri ile velâ caiz değildir. Mü'minler ancak mü'-minleri velî edinebilir, dost edinebilirler. Mü'minler kendileri gibi iman etmiş mü'minleri bırakıp ta kendilerine düşman olanlarla dostluk ilişkisine giremezler. Böyle kâfirleri velâyet, vilâyet makamına getiremezler. Kâfirlerden idareci edinemezler. Onlar karar verip, kanun yapıp, Müslümanlar da kendilerinden olmayan bu kâfirlerin yaptıkları kanunları uygulayamazlar. Eğer mü'minler böyle yaparlarsa, mü'minleri bırakır da kâfirleri idare mekanizmalarına getirirlerse, onlar zalimdirler ve o zaman onların Allah katında en ufak bir değerleri kalmamıştır. Unutmayalım, mü'minlerin Velîleri, mü'minlerin dostları Allah'tır. Allah, mü'minin dostu; mü'min, mü'minin dostudur. Allah mü'minlerin Velîsi, mü'minler de Allah'ın evliyasıdır.

Kim zalim kâfirleri dost edinirse, zalimin ta kendisidir, diyor Rabbimiz. Çünkü Allah düşmanı kâfirlerin velâyetini kabul etmek, onlarla işbirliği içine girmek, onlarla düşüp kalkmak, onların İslâm'a ve Müslümanlara saldırılarında onların yanında olup onları desteklemek, kâfirlere içten içe sevgi beslemek, imanla asla bağdaşmaz. Allah'a bağlılık, imandır. Allah'ı Velî ve dost kabul etmek, imandır. Allah'ın velâyeti altına girip tüm hayatında O'nun kararlarını uygulamak imandır. Allah'a iman eden, Allah'ın koruması altına giren mü'minlerle dostluk kurmak, onlarla velâyet ilişkisi içine girmek, imandır.

Bu gerçeklerden hareketle bir mü'min, dünya işlerinde, bireysel, sosyal, ailevî, toplumsal, ekonomik, siyasal hayatında, ahiretle ilgili işlerinde, yani hayatının tüm alanlarında kendisiyle ilgili tüm problemlerinde bir dostluk, bir velâ ilişkisi içine girecekse, birileriyle birlikte hareket edecek, birileriyle istişare edecek, birilerinin kararına başvuracak, birilerinden akıl danışacak, kendisine velî olarak, dost olarak ancak ve ancak Allah dostluğuna ehil müminleri seçecektir. Mü'min-leri sevecek, mü'minleri dost, velî bilecek, mü'minlere bağımlı olacak, mü'minlerin derdini, tasasını kendi tasası, sevincini kendi

sevinci, başarısını kendi başarısı bilecektir.

Tüm işlerini, tüm hayatını, siyasetini, ekonomisini, eğitimini, sosyal ve bireysel hayatını, aile hayatını mü'minlere göre düzenleyecek, hesabında mü'minler olacaktır. Müslüman, izzet ve şerefi Müslümanlarda ve Müslümanlarla birliktelikte görecektir. Değilse, Allah korusun bir takım basit dünyevî hesaplarla, bir takım basit menfaat kaygılarıyla bir Müslümanın mü'minleri bırakarak kâfirleri dost edinmesi, hayatını onlar kaynaklı yaşaması düşünülemez.

10. "Ey İnananlar! İnanmış kadınlar hicret ederek size gelirlerse onları deneyin, hicretlerinin sebebini inceleyin. Allah onların imanlarını çok iyi bilir. Onların mü'-min kadınlar olduklarını öğrenirseniz, inkarcılara geri çevirmeyin. Bu kadınlar, o inkarcılara helâl değildir. Onlar da bunlara helâl olmazlar. İnkarcıların bu kadınlara verdikleri mehirleri iade edin; bu kadınların mehirlerini kendilerine verdiğiniz zaman, onlarla evlenmenizde bir engel yoktur. İnkarcı kadınları nikâhınızda tutmayın; onlara verdiğiniz mehri isteyin; inkarcı erkekler de hicret eden mü'min kadınlara verdikleri mehirleri istesinler. Allah'ın hükmü budur; aranızda O hükmeder. Allah bilendir, Hakimdir."

Hudeybiye anlaşmasının şartları gereği, Mekke'den Medine'ye kaçıp gelen, hicret eden Müslüman bir erkek, Müslümanlar tarafından tekrar Mekkelilere iade edilmeliydi ve Müslümanlar aynen öyle yapıyorlardı. Lâkin Mekke'den Müslüman olarak Medine'ye hicret edenler arasında kadınlar da vardı. Müşrikler bu kadınların arkalarından Medine'ye gelerek Rasûlullah'tan (s.a.v.) bu kadınların da kendilerine iade edilmelerini istediler. Henüz bu konuda Rasûlullah Efendimizin şu uygulamasını, içtihadını onaylayan bu âyet gelmeden önce o buyurdu ki, "hayır, bu kadınları size teslim etmeyiz. Çünkü sizlerle yaptığımız Hudeybiye musâlahası şartlarına sadece erkekler girmektedir. Orada zikredilen sadece erkeklerdir. Anlaşmada zikredilmeyen kadınlar bunun dışındadır." Böylelikle muhacir kadınları Mekkelilere teslim etmedi ve işte bu âyetiyle Rabbimiz, Rasûlullah Efendimizin bu kararını onayladı.

"Ey mü'minler, inanmış kadınlar hicret ederek size gelirlerse onları deneyin, hicretlerinin sebebini inceleyin. Allah onların imanlarını çok iyi bilir." Henüz denenmemiş oldukları halde, Rabbimiz, mü'min kadınlar size geldikleri zaman onları deneyip imtihan edin, buyuruyor. Bu da gösteriyor ki, bir kimse diliyle ben Müslümanım demişse, zâhirî onu gösteriyorsa o Müslüman kabul

edilir. “Onları deneyin,” diyor Rabbimiz. “Onların mü'min kadınlar olduklarını, imanlarında samimi olduklarını öğrenirseniz…. Çünkü siz ne kadar imtihan ederseniz edin, yine de onların kalplerini, niyetlerini bilmeniz mümkün değildir. Eğer beşerî takatinizin ulaşabileceği kadar onların samimi mü’minler olduklarını bilmişseniz, o zaman onları inkarcılara geri çevirmeyin. Bu kadınlar, o inkarcılara helal değildir. Onlar da bunlara helâl olmazlar.”

Müslüman bir kadın kâfir bir erkeğe haramdır. Başlangıçta bu haram değildi ama işte bu âyetin inişiyle bu hüküm gerçekleşmemiş oldu. Rasûlullah Efendimiz onları imtihan etti. Onlara yemin ettirdi. “Kocana buğz etmeden, ondan kurtulmaktan ötürü, yahut burada bir şeylere ulaşmak niyetiyle hicret etmediğine yemin ediyor musun? Allah ve Resûlü’ne iman ve muhabbetten başka bir sebeple hicret etmediğine yemin ediyor musun?” diye yemin ettirdi.

Rabbimiz buyuruyor ki, “kâfirlerin bu kadınlara verdikleri me-hirleri iade edin; bu kadınların mehirlerini kendilerine verdiğiniz zaman, onlarla evlenmenizde bir engel yoktur.” Yani Müslüman olarak Mekke’den Medine’ye kaçıp gelen, İslâm devletine iltica eden kadınların Mekke’de bırakıp geldikleri kocalarına olan mehir borçlarını ödeyin. Bu, Müslümanların, İslâm devletinin görevidir. Böylece mehirleri ödenerek serbest kalan bu kadınlarla mehirleri verilerek dileyen mü’-minler evlenebilecektir.

“Kâfir kadınları nikâhınız altında tutmayın; onlara verdiğiniz mehri geri isteyin. Kâfir erkekler de kendilerini bırakıp Medine’ye hicret eden mü'min kadınlara verdikleri mehirleri istesinler. Allah'ın hükmü budur; aranızda O hükmeder. Allah bilendir, Hakim'dir.” Müslüman bir erkeğin kâfir bir kadını nikâhı altında tutması caiz değildir. Küfür diyarında evli olan bir kadın, daru’l İslâm’a hicret ettiği andan itibaren nikâhı kendiliğinden fesholur. Bir çok Müslüman kadın, kâfir kocalarını Mekke’de bırakarak Medine İslâm yurduna hicret ederken, birçok Müslüman koca da kâfir hanımlarını Mekke’de bırakarak Medine’ye hicret ediyordu. İşte bu âyetler gelinceye kadar bu evlilikler devam ediyordu. Ama işte bu âyetler nâzil olunca, mü’minlerle kâfir ve müşrikler arasındaki evliliklere son verildi. Rabbimiz, mü’min erkeklerin kadınlarına, kâfir erkeklerin de mü’min hanımlarına ödedikleri me-hirlerini istemelerini, karşılıklı bu mehirlerin ödenmesi gerektiğini emrediyor.

11. “Ey mü’min erkekler! Eğer eşlerinizden biri sizi terk edip kâfirlere kaçarsa, siz de kâfirlerle savaşta galip bir durumda olursanız eşleri kaçıp gitmiş olanlara ganimetten harcadıkları kadar verin. İnandığınız Allah’a karşı

muttakî davranın, O'na karşı gelmekten sakının."

Bundan önceki bölümde eğer bir kadın Müslüman olup ta kâfir olan kocasını Mekke küfür diyarında bırakıp, Medine İslâm yurduna hicret etmişse, bu kadının kâfir olan kocasına karşı mehir borcunu Müslümanların ödemesi ve o kadını kâfir kocasına döndürmemeleri gerektiğini anlattı Rabbimiz. Burada da buyuruyor ki, "ey mü'minler bunun tam tersi olduğu zaman, yani bir koca Müslüman olup Mekke küfür ortamındaki kâfir karısını bırakıp Medine'ye hicret ettiğinde, Mekke'deki karısında alacağı olan mehiri de Mekke'li kâfirlerin ödemeleri gerekmektedir." Medine'deki Müslümanların, muhacir kadınların Mekke'deki kocalarına olan mehir borçlarını ödemeyi kabul ettiği halde, Mekke kâfirleri Medine'deki muhacir Müslüman kocaların Mekke'deki kâfir hanımlarındaki mehir alacaklarını ödemeyi kabul etmedi.

Böylece Rabbimiz işte bu âyetiyle bu işe bir çözüm getiriyordu. Onların size ödemedikleri borçlarına karşılık, siz de onlara ödemeyin ve onlara ödemeniz gereken meblağı onlarda alacağı olan Müslüman kardeşlerinize ödeyin. Böylece problemi kendi aranızda çözümleyin, buyuruyor. Eğer böyle bir hesapla denge kurulamaz, problem çözü-lemezse, o zaman da kâfirlerle yapılan savaşlarda elde ettiğiniz ganimetlerle bu açığı kapatın, buyuruyor. İşte bu âyet gereği Rasûlullah Efendimiz müşriklerle yaptığı savaştan elde edilen ganimetleri taksim etmeden önce kâfirlerde mehir alacağı olan Müslüman kocalara haklarını verdikten sonra taksimata geçmiştir.

12. "Ey Peygamber! İnanmış kadınlar, Allah'a hiçbir ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, çocuklarını öldürmemek, başkasının çocuğunu sahiplenerek kocasına isnatta bulunmamak ve uygun olanı işlemekte sana karşı gelmemek şartıyla sana bey'at etmek üzere geldikleri zaman, onları kabul et; onlara Allah'tan bağışlanma dile; doğrusu Allah, bağışlayandır, acıyandır."

Rasûlullah Efendimiz, Rabbimizin bu âyetinde gösterdiği gibi bu şartlar üzerine Müslüman kadınlardan biat almıştır. Tek tek, ya da toplu halde bu şartlara riâyet etmek üzere Müslüman kadınlar peygambere biat vermişlerdir. Bu konuda elimizdeki muteber hadis kitaplarının rivâyetlerine baktığımız zaman, kadınların biatlerinin erkeklerinkinden farklı olduğunu görürüz. Erkeklerden alınan biat konularıyla kadınlarınkiler arasında fark olduğu gibi, biatın alınış şeklinde de farklılıklar vardır. Erkekler ellerini Rasûlullah Efendimizin elinin üzerine koyarak biat ederken, Allah'ın Resûlü kadınların eline dokunmadı.

Buhârî’de, Ayşe annemizden yapılan bir rivâyete göre, onlarla sadece sözle biat etti. Ebu Dâvûd’un rivâyetine göre, Allah’ın Resûlü elini bir bez üzerine koydu, onlar da bu beze dokunarak biat verdiler.

Kadınlardan alınan biatin konusu, şartları da şöyleydi:

1- Şirk koşmamak, Allah’a hiçbir şeyi ortak tanımamak, Allah’a yetki sınırlaması getirmemek, hayatta Allah’tan başka etkili ve yetkili varlıklar kabul etmemek.

2- Hırsızlık yapmamak. Allah’ın haram dediği haksız kazanç ve mal elde etme yollarına tevessül etmemek.

3- Zina etmemek. Gayr-ı meşrû ilişki içine girmemek

4- Çocuk düşürmemek, kız çocuklarını diri diri gömmemek. Fakirlik korkusuyla çocukları öldürmemek.

5- Bir başkası hakkında iftirada bulunmamak. Bir başkasına ait olan gayr-ı meşrû bir çocuğu kocasına nisbet etmemek.

6- Maruf üzere, maruf konularda peygambere itaat etmek. Dikkat ederseniz, maruf konularda peygambere itaat etmek, buyuru-luyor. Bir peygamber bile olsa Allah’a isyan konusunda hiçbir beşere itaat yoktur. Allah’a itaatin dışında, marufun dışında kimseye itaat yoktur. Rasûlullah bile olsa, ona itaat ancak maruf şartına bağlı olarak isteniyor. Allah’ın elçisine bile maruf konularda itaat isteniyorsa, başkalarına itaat haydi haydi maruf konularda olacaktır. Kimseye mutlak, kayıtsız ve şartsız itaat yapılmaz. Ulu'l emr’e, idarecilere, şeyhlere, efendilere nedenini ve niçinini sormadan mutlak itaat vardır diyenler, bu âyeti çok iyi anlamak zorundadırlar. Çünkü sürekli Allah kontrolünde bir hayat süren Rasûlullah Efendimiz, marufun dışında hiçbir şey emretmez. O vahyin dışında başka bir şey istemez, konuşmaz.

Bunu en iyi bilen, bunun böyle olduğunu bize haber veren Rabbimiz, itaat, marufun dışında hiçbir beşere itaatin olmayışı konusu insanların zihinlerine iyice kazınsın diye böyle buyurmuştur. Dikkat ederseniz bu biatin konusu içinde beş yasak, beş nehiy, bir tane de maruf konusunda Rasûlullah’a itaat emri var.

Buradan anlıyoruz ki, maruf sadece Kur'an'ın bildirdikleriyle sınırlı değildir. Eğer öyle olmuş olsaydı, Allah'a itaatsizlik etmeyin der ve işi bitirirdi. Ama maruf konularda Peygamber'e itaat konusunda da biat alıyor. Öyleyse Rasûlullah Efendimizin istedikleri Kur'an'da bildirilmiş olsun, ya da bildirilmemiş olsun onun emirlerine itaat de vaciptir.

13. "Ey İnananlar! Allah'ın gazabına uğramış milleti dost edinmeyin; inkarcıların kabirde bulunan kimselerden umutlarını kestikleri gibi, onlar da, âhiretten umutlarını kesmişlerdir."

Sûrenin son âyetinde, başıyla sonunu birleştirerek müslüman-lara şu nasihatte bulunuyor Rabbimiz: "Ey iman edenler, Allah'ın ga-zaplandığı bir toplumu velî ve dost edinmeyin. Onların durumu, kâfirlerin kabirdekilerin kendilerine dönmesinden ümitlerini kestikleri gibi, onlar da âhiretten ümitlerini kesmiş kimselerdir. Yaşadıkları berbat bir hayat sonucu âhiretteki başarıdan, felâhtan, kurtuluştan, âhiretin nimet ve sevaplarından ümitlerini kesmiştir." Çünkü onlar dirilişi, hesabı, kitabı inkar etmektedirler. Kabirde yatan kâfirlerin ümitsiz oldukları gibi, onlar da âhiretteki rahmet ve mağfiretten ümitlerini kesmiştirler. Çünkü onlar yaşadıkları hayatla âhiret azabını hak ettiklerini bilmektedirler. Böyle kâfirleri, zalimleri asla dost bilmeyin. Onlarla birlik olmayın. Onlar kaynaklı bir hayattan yana olmayın.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Sübhanekallahümme ve bi hamdik, eşhedü en lâ ilahe illa ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 61 -

SAFF SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 61., nüzûl sıralamasına göre 109., mufassal kısmının dördüncü sûreler grubunun ilk sûresi olan Saf sûresi, Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 14'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Saf sûresi, Uhud savaşına yakın bir dönemde nâzil olmuştur.
Sûrede özetle ben mü'minim diyenler, hayat programım, kulluk kitabım Kur'an'dır, ben bu kitabın mü'miniyim diyenler ihlasla, ciddiyetle İslâm'a, İslâm'ın kitabına sarılmaya, kitabın gösterdiği hayatı yaşamaya, Allah yolunda malları ve canlarıyla fedâkar davranmaya dâvet ve teşvik edilmektedir. Sûrenin başından, birinci âyetten dördüncü âyete kadar mü'minlere hitap edilerek söyledikleriyle amelleri farklı olanların, sözleriyle hayatları farklı olanların, söylediklerinin aksine davranan, ağızlarıyla kalpleri, ağızlarıyla amelleri çelişki içinde olanların Allah'ın gazabından kurtulamayacakları belirtilir. Halbuki Allah

mü'minlerden böyle bir davranış istememektedir. Allah, iman, amel, söz bütünlüğü içinde kurşunla kaynatılmış binalar gibi saf saf çarpışanları, imanlarının kavgasını verenleri, Müslümanca bir hayatı yaşamanın savaşını verenleri sever, buyurulmaktadır.

Beş ve yedinci âyetler arasında da Müslümanların dinleri ve dinlerinin peygamberi, örnekleri, önderleri karşısında takınmaları gereken Müslümanca tavır anlatılır. "Ey Müslümanlar, sakın sizler sizden önceki İsrâiloğullarının peygamberleri Mûsâ'ya (a.s) davrandıkları gibi davranmayın. Onlar Hz. Mûsâ'nın (a.s) Allah'ın elçisi olduğunu, kulluk örnekleri, kulluk modelleri olduğunu bildikleri halde ona karşı kayıtsız, ilgisiz davranmış, örnek bilmemişlerdir. Aralarında peygamberin varlığına rağmen kendi hevâ ve heveslerine tâbi olmuşlardır. Sakın sizler öyle yapmayın. Her konuda peygamberi örnek bilin. Her konuda peygambere tâbi olun." Sekizinci ve dokuzuncu âyetlerde, ehl-i kitap olan Yahudiler, Hristiyanlar ve bunlarla sürekli iç içe olmaktan yana olan münâfıkların Allah'ın nûrunu söndürmek için çırpındıkları konu edilir. Bunların bu konudaki çabaları, çırpınışları hangi boyutta olursa olsun yine de Rabbimiz kendi nûrunu tamamlayacağı haberini verir.

Nihayet sûrenin son bölümünde de dünya ve ukbâ saadetinin, kurtuluşunun ancak Allah yolunda mal ve canla cihad ederek elde edileceği vurgulandıktan sonra, yine mü'minlere hitap edilir: "Ey mü'minler, Hz. Îsâ'nın (a.s) Havarileri nasıl düşmanlarına karşı Allah elçisine yardım ederek Ensârullah olmayı kendilerine bir şeref bilmişlerse, sizler de düşmanları karşısında, kâfirler karşısında peygamberinize yardımcılar olarak Ensârullah olunuz. Böylece Rabbinizin rızasını kazanmış olursunuz."

Âyetler üzerinde hızlı bir gezinti yapalım inşallah. Sûre, Allah Teâlâ'nın göklerde ve yerde bulunan her şey tarafından tenzih ve tes-bih edildiği, O'nun Azîz ve Hakîm olduğu gerçeğinin bildirilmesiyle başlamaktadır. Bu giriş bölümünde, iman eden kimselerin, Allah Te-âlâ'nın göstermiş olduğu doğrultuda hayatlarını tamim edip ibadette hiç bir şeyi ortak koşmadan O'nu tesbih ve tenzih eden kutların, mahlukatın fıtrî olan özellikleriyle bezenmiş olacakları ve bütün iyi amellerinin başarıya ulaştırılıp mükafatlandırılacağı açıklanmaktadır. Sûrenin mü'minlere hitap eden birinci bölümünde Allah Teâlâ, yapamayacakları şeyleri söyleyenlerin ve vaadlerini yerine getirmeyenlerin büyük bir gazaba uğrayacakları, müşriklerin saldırılarına karşı sebat ederek birbirine kenetlenmiş bir şekilde savaşarak karşı koyanların ise ilahî sevgiye muhatap olacakları

bildirilmektedir: "Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyi niye söylüyorsunuz? Yapmayacağınız şeyi söylemeniz, Allah nezdinde büyük bir gazaba sebep olur. Şüphesiz ki Allah, kendi yolunda birbirine kenetlenmiş gibi saf bağlayarak savaşanları sever" (2-4).

Müslümanlar, İslâm'a ve onun peygamberine karşı takınmaları gereken tavır konusunda uyarılmaktadır. İsrailoğullarının Musa (a.s)'a yaptıkları ve daha sonra İsa (a.s)'ı yalanlayarak ona düşmanlık ettikleri hatırlatılarak, samimi bir şekilde İslâm'a bağlılık işlenmektedir. İs-railoğullarının, apaçık mucizeler ile desteklenmiş bulunduğu halde İsa (a.s)'ı yalanlamalarından bahsedilirken, İsa (a.s)'ın kendisinden sonra gelecek olan peygamberi yani Muhammed (s.a.s)'ı haber vermiş olduğu kaydedilmektedir: "Hani bir zaman Meryem oğlu İsa da: Ey İs-railoğulları Ben Allah'ın size gönderdiği, benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayan ve benden sonra gelecek Ahmed" adında bir Peygamberi müjdeleyen bir peygamberim" demişti. Fakat İsa'nın müjdelediği peygamber kendilerine apaçık delillerle gelince: Bu getirdiklerin apaçık bir sihirdir" dediler" (6).

Allah Teâlâ'nın gönderdiği peygamberin yalancılıkla suçlanması ve Kur'an-ı Kerîm'i onun uydurması olarak nitelendirilmesinden daha büyük bir zulmün olmadığı zikredildikten sonra, İslâm'ı yok etmeye çalışanların böyle bir şeyi gerçekleştirmeye asla güçlerinin yetmeyeceği şu âyet-i kerime ile ortaya konulmaktadır: "Onlar ağızlarıyla Allah’ın nûrunu söndürmek istiyorlar. Kafirler istemese de Allah nurunu mutlaka tamamlayacaktır" (8).

Hicrî 3. yılda yapılan Uhud savaşından sonra nâzil olduğu göz-önüne alındığı zaman bu âyetin, müslümanların azınlıkta, korku ve endişe içerisinde bulundukları bir sırada inandıkları dinin gelecekteki durumu onlara bildirilerek moral verildiği sonucu çıkarılabilir. Uhud sa-vaşında müslümanlar yenilmişlerdi. Bütün Araplar, İslâm'ı yok etmek için azimli ve kararlı bir şekilde faaliyet içerisinde idiler. Öte taraftan Medine'nin etrafındaki düşman kabileler bu yenilgiden dolayı oldukça cesaretlenmişlerdi. O dönemde İslâm'ın geleceğinin ne olacağını Allah'tan başka kimse bilemezdi. Şartlar her yönüyle müslümanların aleyhine gözüküyordu. Müslümanlar böyle zor durumda bulundukları bir sırada Allah Teâlâ, kafirlerin İslâm nûrunu söndürmeye güç yettiremeyeceklerini, aksine kendi tekeffülünde olan hak dininin yeryüzüne yayılıp hakim olacağını haber vererek, imanla mutmain olmuş kalplere ferahlık vermişti. Asr-ı Saadet'te yaşanılan olaylar, sonraki nesiller için birer örnek teşkil etmektedir. Aynı şekilde o zamanki olaylar sebep kılınarak nâzil olan âyetlerdeki hitap da kıyamete kadar bütün nesillere yöneliktir. Şirkin ilk ortaya çıkışından beri kafirler, Allah'ın

dinini yeryüzünden silmek için çabalamış durmuşlardır. Bu durum bugün ve gelecekte de devam edecektir. Ancak; Müşrikler istemeseler de, dinini bütün dinlerden üstün kılmak için peygamberini hidayet ve hak dinle gönderen O'dur" (9).

Allah Teâlâ, iman yolunda irşad ettiği mü'minlerin, cehennem azabından kurtulmaları ve hesapsız nimetleri hak edebilmeleri için sürekli olarak yollar göstermektedir. Bu sürede de mü'minler için, nefislerini can yakıcı cehennem azabından kurtarmalarını sağlayâcak bazı ameller zikredilmektedir. Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: "Ey iman edenler! Sizi can yakıcı bir azaptan kurtaracak bir ticareti size göstereyim mi? Allah'a ve peygamberine iman edip mallarınızla canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz. Eğer bilseniz bu sizin için daha hayırlıdır" (10-11).

Daha sonra Allah yolunda, kendilerinden istendiği gibi ibadet etmeye gayret gösteren ve dinini hakim kılmak için her türlü zorluğa göğüs geren müminler için şöyle buyurulmaktadır: "Sevdiğiniz bir şey daha vardır. O da, Allah nezdinden bir yardım ve yakın bir zaferdir. Ey Muhammed! Müminlere müjdele" (13).

Sûre, iman edenlere İsa (a.s)'ın havarilerini misal göstererek, Allah'ın dininin yardımcıları olmalarını emretmekte ve müminlerin kafirlere karşı mutlaka desteklendiklerini haber vererek son bulmaktadır: "... Biz. iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik de muzaffer oldular" (14).

Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz. Sûre yine tesbihat ile başlıyor.

1. “Göklerde olanlar da yerde olanlar da Allah’ı tes-bih ederler. O, güçlüdür, Hakîmdir.”

Göklerde ve yerde olanların tamamı Allah’ı tesbih ederler. Göklerde ve yerde canlı-cansız ne varsa hepsi Allah’ı tesbihe lâyık görür. Hep hatırlanması, gündemde tutulması, konuşulması, anlatılması gereken sensin Allah’ım, derler. Göklerde ve yerdeki tüm varlıklar böyledir. Çünkü onların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu doğuştan Allah’ın elindedir. Hepsi de Rabblerine boyun büküp teslim olmuşlardır. Hepsi de sadece Allah’ı dinlemektedirler. Hepsi üzerinde Allah yasaları hakimdir. Ama insan bunlardan farklıdır. İradeli oluşuyla, boynundaki ipin ucu doğuştan kendi elinde oluşuyla öteki varlıklardan farklı

olan insan iki gruptur. Kimisi tıpkı öteki varlıklar gibi doğuştan boynunda getirdiği kulluk ipinin ucunu Rabbine teslim etmiş, Rabbini tesbihe, kulluğa, itaate, teslimiyete lâyık görürken, kimisi de O'nu tesbihe lâyık görmemektedir.

Halbuki Allah Azîz ve Hakîmdir. Allah mutlak güç, kuvvet, hik-met ve hâkimiyet sahibidir. Tüm varlıkların, tüm kullarının hayatında egemen olan Odur. Peki o zaman bir düşünelim. Hayatımıza hakim olan kim? Kimin egemenliğinde bir hayat yaşıyoruz? Bizim adımıza aldığı kararları en doğru olan Allah iken acaba hayatımızda Rabbi-mizin isteklerinin, arzularının, âyetlerinin kaçta kaçı var, bunu bir düşünelim.

2-3. "Ey inananlar! Yapmadığınız, (yapmayacağınız) şeyi niçin söylersiniz? Yapmadığınız şeyi yaptık demeniz, Allah katında büyük gazaba sebep olur."

"Ey iman edenler, yapmadığınız şeyleri niye söylüyorsunuz? Yani konuştuğunuz şeyler konusunda niye kendinizi unutuyorsunuz? Sözcülüğünü yaptığınız şeylerin eylemini, amelini niye gerçekleştirmi-yorsunuz? Bir şeyin sözcülüğünü yapıyorsanız, bir konuda iman iddiasında bulunuyorsanız onu eyleme geçirmeniz gerekmez mi? Sözlerinizle hayatınız aynı olmalı değil mi? İddialarınızla amelleriniz bütünlük teşkil etmeli değil mi? Ya da birilerinden yapmasını istediğiniz şeyi sizin de yapmanız gerekmez mi? İnsanlara bir şeyler söyler de kendinizi unutur musunuz? Veya kendinizin yapmadığı, yapmayacağı şeyleri niye başkalarına söylüyorsunuz?" Bu âyetin bir kaç boyutu vardır:

1- Ey mü'minler, amelin konusu olmayan, yapmanın konusu olmayan şeyleri niye konuşuyorsunuz? Yani amelin konusu olmayan, yarın amele dökülemeyecek konuları, sizi amele sevk etmeyecek, uygulama imkânı olmayan konuları niye konuşup duruyorsunuz? Ne gibi! A.B.D'yi konuşuyoruz, Çin'i, Maçin'i, Mançurya'yı, İnkaların Amerikan kültürüne etkilerini konuşuyoruz. Sumatra dosyasını konuşuyoruz. Başkalarının çocuklarının eğitim problemini konuşuyoruz. Yani bütün bunlar bizden amel istemiyor ki! Lüks şeyler bunlar! Yarın amele dökülemeyecek fantastik konuları niye konuşuyorsunuz? diyor Allah.

2- İkinci mânâsı da, yapmadığınız, yapmayacağınız şeyleri niye konuşup duruyorsunuz? Konuştuğunuz şeyler niye olduğu yerde kalıyor? Yani sizler hep söz Müslümanı mı olacaksınız? Hep söz planında mı Müslüman olacaksınız?

Amel planında Müslüman olmayacak mısınız? Namaz kılmayacağınız yerde niye abdest alıyorsunuz? Abdest, bir daha abdest bir daha abdest! Yeter ya, bir de namaz kılmayı öğrensenize! Halbuki Allah, konuşma yerine iş yapmayı sever. Allah, konuşma yerine iş yapmayı sever. Laf ebeliği, laf üretmek yerine lafı eyleme geçirmeyi ve saf saf savaş toplumu olarak Allah yolunda savaşanları sever. Bu işin edebiyatını yapanları değil, amelini gerçekleştirenleri sever. "Yapmak lazım, kurmak lazım, kırmak lazım, vermek lazım," gibi laf ebeliğiyle meşgul olanları değil.

Bu âyetinde Rabbimiz:

1- Yapmadığımız şeyleri konuşmaktan bizi menediyor. Namaz kılmadığımız halde kıldık demekten, borcumuzu ödemediğimiz halde ödedik demekten, oruç tutmadığımız halde tuttuk demekten bizi me-nediyor.

2- Amelin konusu olmayan, yapmanın konusu olmayan, bizi hemen amele sevk etmeyecek, ya da bizden herhangi bir amel istemeyecek lüzumsuz konuları konuşmaktan menediyor Rabbimiz. Dünyamızı ve âhiretimizi ilgilendirmeyen konuları konuşmaktan kaçınacağız. Bakın Allah'ın Resûlü buyuruyor ki:

"Kişinin iyi bir Müslüman olduğunun alâmetlerinden birisi de onun kendisini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesidir."

Başka bir hadislerinde de Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Kişinin kendisini ilgilendirmeyen mâlâyânileri ter-ketmesi onun imanındandır."

Kişinin mâlâyâniyi, yani kendisine gerekli olmayan şeyleri terk etmesi iyi bir Müslüman olduğunun alâmeti, delili, ispatıdır. Kişi iyi bir Müslüman olmak isterse, lüzumsuz şeyleri terk edecek. Eyvah! Bu bizim hayatımızın tümünü kapsıyor. Tüm hayatımızı içine alan bir konudur bu. Tüm konuşmalarımızı, bakışlarımızı, düşüncelerimizi, davranışlarımızı, hareketlerimizi içine alan bir konu... İnsan bir adım atacak, bir söz söyleyecek, bir bakış yapacak, bir karar verecek, bir eylem gerçekleştirecek ama bu lüzumsuzsa, kendisi için gereksizse he-men onu terk edecek.

Fakat burada önemli bir şey var. O da, kişi için lüzumlu ve lüzumsuzu Allah ve Resûlü söyleyecektir. Öyleyse kişi önce Allah ve Resûlü'nün

dediklerini tanımalı ki, lüzumluyu ve lüzumsuzu ayırabilsin, lüzumsuzu hemen terk edebilsin. Demek ki bu iş Kitap ve sünneti tanımaktan geçmektedir. İyi bir Müslüman olmanın yolu, Kitap ve sün-neti tanımaktan geçmektedir. Kitap ve sünnet bilinmeden lüzumlu ve lüzumsuz bilinemeyeceğine göre, iyi bir Müslüman da olunamayacak demektir. Müslümanlık güzelleşmeyecek demektir.

“Kişinin kendisini ilgilendirmeyen konular üzerinde lüzumsuz bir şekilde konuşmaması onun fakihliğinden-dir.”

Bu hadisten de anlıyoruz ki, Müslümanlığın güzelleşmesi için terk edilmesi gereken lüzumsuzluklardan birisi boş sözlerdir. Dinimizi, kulluğumuzu ilgilendirmeyen, amelin konusu olmayan, amele dönüştürülmesi mümkün olmayan tüm sözler boş sözlerdir ve Müslümanın terk etmesi gerekmektedir.

Çok lüzumsuz şeyler konuşuyoruz. Filan şu kadar kazanmış, filanın şu kadar malı varmış, filanın evinin tipi, tefrişi şöyleymiş, falanın arabasının modeli, filanın dükkanı, tezgahı böyleymiş konuşuyoruz. Kendi çocuklarımızın eğitim derdini unutup başkalarının çocuklarının eğitim problemini konuşuyoruz. Veya adam henüz evlenmemişken boşanma konularını tartışıyor. Her gün yatağa girerken okunacak duaları bırakıp, hac ortamında değilken oturduğumuz yerlerde ihramlıyken okunacak duaları, ihramlıya yasak olan konuları konuşuyoruz.

Oturduğumuz her bir mecliste attan, avrattan, fiyattan, arabadan, saptan, samandan, marktan, dolardan söz ediyoruz. Niye konuşuyoruz bütün bunları? Yani bizden amel istemiyor ki bütün bu konular! Lüks şeyler bunlar! Yarın amele dökülemeyecek fantastik konuları niye konuşuyorsunuz? Sizi ilgilendirmeyen, amelin konusu olmayan ve yarın mizanınıza konmayacak cinsten olan, konsa bile sizi cennete götürücü olmayan bu sözleri niye konuşup duruyorsunuz? Bunların tümünden yüz çevirmek zorundasınız, diyor Rabbimiz.

3- Mü'min, söylediği şeyi mutlaka kendisi bizzat yapmalı, yaşamalıdır. Sözleri bir vadide, kendisi başka bir vadide olmamalıdır. Bakara’da ve kitabımızın başka yerlerinde anlatılan sözleriyle hayatları, dilleriyle amelleri farklı münâfıklar gibi olmamalıdır. Başkalarına du-yurduklarıyla kendi yaptıkları farklı olmamalıdır. Başkalarını aydınla-tırken kendisi karanlıkta kalanlardan olmamalı, söylediğini bizzat kendisi yaşamalıdır.

Mü'min, çevresine yapın diye tavsiye ettiği şeyleri bizzat yapmak, uygulamak zorundadır. Ama bunun zıddı geçerli değildir. Yani kişi yapmadığı, yaşamadığı şeyleri söylemeyecek demek doğru değil-dir. Örneğin ben kendi yaşadıklarımın dışında insanlara bir şey anla-tamaz, bir şey söyleyemezsem, o zaman din eksik anlatılır.

Sadece kendi yaşayabildiğimi anlatır, ötekisi de kendi yaşadıklarını anlatırsa, o zaman din güdükleşir. Bildiğim dini tümüyle anlatmak zorundayım. Benden daha güzel bu dini yaşayan birileri çıkabilecektir. Nitekim Allah'ın Resûlü veda hutbesinin bir bölümünde, kendisini dinleyen ashabına şöyle buyurmuştur: "Burada olanlar, duyduklarını duymayanlara aktarsın! Umulur ki sizden daha iyi anlayıp yaşayanlar çıkabilir!" Örneğin ben gece namazı kılamıyorsam, "ben bunu yapamıyorum, öyleyse kimseye anlatmamalıyım!" diyemem. Zira benden daha güzel bu işi beceren birileri çıkacaktır, o halde gece namazını da anlatmalıyım. Veya meselâ ben zengin değilim, zekat veremiyorsam da onu birilerine anlatmak zorundayım. Çocuğum yok, çocuk eğitimi konusunda herhangi bir şey yapmıyorum, ama çocuğu olanların bilmeleri için bu konudaki hükümleri de anlatmak zorundayım.

İmam Ebu Hanife efendimize izâfe edilen bir yalan var: Bal hikâyesi. Adamın biri sürekli bal yiyen çocuğunu İmam Ebu Hanife'ye getirir ve: "Ey imam, bu çocuğa bir nasihatte bulunsanız da şeker ye-mese!" İmam Ebu Hanife efendimiz der ki: "Al bu çocuğu götür, kırk gün sonra getir." Adam götürür çocuğu ve kırk gün sonra getirir. İmam Ebu Hanife efendimiz çocuğu karşısına alır ve üç kere: "Oğlum bal yemeyeceksin!" buyurur ve artık çocuk da bir daha bal yemez. Babası der ki: "Ya imam, söylediğin üç cümle. Bunu kırk gün önce söyleseydin de oğlum kırk gün bu azabı çekmeseydi olmaz mıydı?" İmam Ebu Hanife der ki: "Ben o anda kendim bal yiyordum, o durumdayken çocuğa bal yeme deseydim, tesirli olmayacaktı. Ama bu kırk gün zarfında ben sabredip bal yemedim, kendimde tatbik ettiğim için, kendim yaşadığım için tesirli oldu" der.

O zaman şunu sormamız gerekecek: Peygamberimiz Ebu Ce-hil'e tesirli olamadı. Acaba Allah'ın Resûlü yaşamadığı için mi tesirli olamadı? Bu yanlıştır, çünkü tesir bizden değil Allah'tandır. Bir de birilerine balı yasaklamak için illa da biz bal yemeyeceğiz diye bir şey yoktur. Bakara sûresinde:

buyurulur. İyiliği, birri, hayrı, İslâm'ı, imanı insanlara emredersiniz de kendinizi unutur musunuz? İnsanları imana dâvet ettiği halde, kendi dünyasında kendince bir hayat süren insanlara, yani pratikteki hayatlarıyla teorideki hayatları farklı olan Müslümanlara deniyor bu. Üstelik sizler kitabı da biliyorsunuz. Gerçi

İslâm toplumunda bir grubun âlim diğer bir grubun da bu âlimlere tâbi olan bir grup olması gibi mutlak mânâda bir ayırım söz konusu değildir. Her Müslüman kendi çapında âlim olmak zorundadır. Yani kendilerinden daha çok âlim olanlardan bilgi, kendilerinden daha az âlim olanlardan da yine bilgi alışverişi kurmak zorundadırlar. Her bilen, bildiği kadarının âlimidir. Bundan dolayıdır ki, her bilenin kendi bildikleri kadarını birilerine ulaştırabilme sıkıntısını yaşaması gerekmektedir. İşte bu âyet, mü'minle-rin bu sıkıntılarına çözüm getirmektedir. Yani siz insanlara iyiliği emreder de kendinizi ihmal mi edersiniz? Üstelik siz biliyorsunuz bunu? Aklınızı kullanmıyor musunuz?

İşte böyle yapmadığınız şeyleri, yapmayacağınız şeyleri konuşup durmanız, yapmadığınız şeyi yaptık diye övünmeleriniz, yapmayacağınız şeyleri dilinize dolayıp durmanız Allah katında büyük bir gazaba sebep olur. Yapmayın böyle, değilse Allah'ın gazabını celbe-dersiniz.

Kendisi yapmadığı halde insanlara hayrı (iyiliği) öğreten kimse tıpkı insanları aydınlatırken kendisini yakıp tüketen bir kandil gibidir. Hasan Basrî şöyle dedi: "İnsanlara uygulamanla, fiilinle nasihat et; sadece sözlerinle değil. Yine Hasan Basrî'nin diğer bir nasihati: "Mârufu emreden birisi olduğun zaman, onu kendisi yaşayıp uygulayanlardan ol; yoksa helâk olursun. Münkeri de sakındıranlardan olduğunda ise, ondan kendisi sakınanlardan ol; yoksa helâk olursun."

Bu konudaki âyet ve sahih hadislerin lafızları, ma'ruf ve mün-keri tanıyıp bunların her birisinin gerektirdiği görevi yerine getirmenin vücubunu bilen bir kimsenin, bildiğinin ve emrettiğinin aksine davra-nışından dolayı, bunları bilmeyen bir kimseye göre cezasının daha ağır olacağını göstermektedir. Çünkü o bu şekilde yüce Allah'ın ya-saklarını küçümsüyor, hükümlerini hafife alıyor gibidir. Ve böyle bir kimse kendi bilgisiyle yararlanamayan kimsedir. Rasulullah (s.a.s.) ise şöyle buyurmuştur: ***"Kıyamet gününde azabı insanlar arasında en çetin olacak kimse yüce Allah'ın kendisini bilgisiyle faydalandır-madığı ilim adamı olacaktır."***

Kötülük yaparken iyiliği tavsiye etmek yasak mıdır? Hayır. Bu-rada yasaklanan, kötülük yaparken iyiliği emretmek değil; iyilikle em-rederken kötülük yapmaya devam etmektir. Yani, "siz iyiliği ermedi-yorsunuz, güzel; o halde kötülüğü de terk edin, emrettiğiniz o iyiliği kendiniz de yapın" denmektedir. Bunu az önce söyledim.

"Siz Kitabı okuduğunuz (gerçekleri bildiğiniz) hal-de, insanlara iyiliği emredip kendinizi unutuyor musunuz? Aklınızı kullanmıyor musunuz? Hâlâ akıllanmayacak mısınız?"

(Bakara: 2/44)

Âyette geçen birr (iyilik) den kasıt, itaat ve sâlih ameldir. Âyet-te geçen *"kendinizi unutur musunuz?"* buyruğundan kasıt, "kendinizi terk eder, o halde bırakır mısınız?" demektir. Unutmak, terk etmek anlamına da gelir ve burada kasıt budur. Allah'ın: *"Onlar Allah'ı unut-tular, Allah da onları unuttu."* (Tevbe:68) âyetinde unutmak da hatır-lamanın ve bellemenin zıddı anlamındadır.

Kur'an'ın bu hükmü, başlangıçta her ne kadar İsrâil oğulların-da görülen hâdiseler üzerine nâzil olmuş idiyse de bütün insanlığa ve özellikle din âlimlerine hitap edişi bakımından bu ebedî tebligat yalnız bir nesle veya bir kavme münhasır değildir. Din, sıcak bir ruh ve mü-dâfaa edilen bir itikad olmaktan çıkarılıp, sanat ve ticaret haline geti-rilirse din adamları tehlikeli bir âfet olur. Bu tip din adamları, inanma-dıkları şeyleri dilleriyle söylerler. Ve hayrı emrettikleri halde kendileri yapmazlar. İyiliğe çağırdıkları halde kendileri iyilikten kaçarlar. İlâhî kelâmın aslını değiştirip tahrif ederler. Allah'ın kat'i hükümlerini bir ta-kım menfaat ve arzulara göre te'vil ederler. Yahudi hahamlarının yap-tığı gibi, dıştan ilâhî hükümlere uyar görünüp, diğer taraftan devlet adamlarını ve zenginleri memnun etmek için din hakikatleriyle bağ-daşmayan fetvâlar verirler. İyiliğe dâvet edip de iyilikten kaçınmak, iyi-lik yolunda olanlara karşı çıkmak, sadece dâvâ adamlarında değil, bizzat dâvânın kendisinde şek ve şüphe âfetlerinin belirmesine sebep olur. Zaten umumî efkârı/kamuoyunu karıştıran ve kalpleri şüpheye düşüren de budur. Zira halk bir kimseden güzel söz işitir de çirkin fiil-ler müşâhede ederse, söz ile iş arasındaki bu ayrılıktan tereddüde ka-pılarak itikadın ruhlarında alevlendirdiği meşaleler söner. İmanın kalp-lere serptiği nurlar kaybolur. Din adamlarına olan itimatlarını yitirdik-ten sonra artık dine de bağlılıkları kalmaz.

Söz ne kadar heyecanlı, ne kadar câzip ve edebî olursa olsun, inanan bir kalpten gelmedikçe sönüklükten kurtulamaz; ölüdür, mu-hatabına tesir edemez. Bir insan ağzından çıkan sözün canlı bir nü-munesi/örneği olmadıkça, söylediğinin hakiki temsilcisi sayılamaz. Bu kimseye itimat eden de bulunmaz. Ancak bu hallerden kurtulup, içi ile dışı bir olduğu takdirde, sözler parlak, kelimeler câzip olmasa da, halkın imanı ve güveni temin edilebilir. Zira o zaman kelimeler kuvvetini nağmelerden değil; bizzat hakikatlerden alır. Sözün güzelliği

parlaklığından değil; sadakatinden ötürüdür. Ancak bu takdirde söz, canlı bir enerji kaynağı haline gelir. Artık o, bizzat gerçeğin ifadesidir. Söz ile hareket, akide ile ahlâk arasındaki mutâbakatı (uyumu) sağlamak kolay değildir. Bu, sadâkatle çalışmayı, O'ndan medet dilemeyi ve O'-nun hidâyet kaynağı olan hakikatlerden yardım istemeyi gerektirir. Hayatın zaruretleri ve mecburiyetleri çok kere fert ile itikadının arasını açar. Hayatın karışıklığı imanın dâvet ettiği yolu zorlaştırır. Fâni olan fert ne kadar kuvvetli olursa olsun, ebedî olan kuvvete bağlanmadık-ça zayıftır. Zira şerrin, tuğyânın ve sapıklığın kuvveti (Allah'ın yardımı için gerekli sebeplere yapışılmadıkça) insanı mağlup etmeye kâfidir."

Dikkat ederseniz az evvel okuduğum Bakara sûresinin 44. âyeti, ***"...Aklınızı kullanmıyor musunuz? Hâlâ akıllanmayacak mısınız?"***sorusunu sorar. Çünkü başkalarına iyiliği emrettiği halde kendi ni unutan insan, akıllı kabul edilmez ve akıllı olmaya dâvet edilir. Başkalarına iyiliği emretmek, başkalarına doğruyu göstermek suretiyle onları yararlandırmaktır. Halbuki başkasına yol gösterip de kendisini unutmak ve kendisini iyilikten, irşaddan mahrum etmek, başkasını selâmete çıkarıp kendini ateşe atmak demektir ki, bu davranış, akıl açısından bir çelişki teşkil eder.

İkincisi, insanlara vaaz ve ders vererek ilmini ortaya koyup da kendisi, kendi emrini, kendi öğüdünü dinlememek, kendini ve ilmini fiilen yalanlamaktır. Bu, şahsında bir çelişki olduğu gibi, halkı bir taraf-tan aydınlatmak isterken, diğer taraftan saptırmaktır ki, bu da bir çelişkidir; bunda da bir çeşit karıştırmak vardır. Aklı olan ise böyle çeliş-kilere düşmez.

Üçüncüsü, söylenen sözün, verilen nasihatin bir kıymeti ve kalplerde bir tesirinin olması arzu edilir. Boşuna emir, boşuna geve-zelik akıl kârı değildir. Halbuki verdiği emir ve öğüdün tersini kendisi-nin yapması, onun kıymetini kırmak ve herkesi ondan nefret ettirmek-tir. Daha açıkçası, bindiği dalı kesmek, oturduğu evi yıkmaktır ki, bun-dan büyük budalalık olmaz.

Özetle, iyilik iyiliktir; elbette insanlara iyiliği emretmek de haddi zâtında iyidir ve bir görevdir. Fakat bunu yaparken kendini unutmak, işte budalalık oradadır. Bu âyette yasaklanan da budur. Bundan dola-yı bu âyet, fâsığın/günahkâr sapığın doğru söylemek, sözünde ciddî olarak iyiyi söylemek şartıyla vaaz etmesini (öğüt vermesini), iyiliği emretmesini men etmemekle beraber, bu gibiler hakkında gâyet bü-yük ve büyük olmakla beraber zarif/ince bir inzârı (korkutmayı) içe-riyor ve aptallıklarını anlatıyor. İyilikle emreden

kişinin kendi hakkında ciddî olmasını ve öğüt verirken herkesten önce kendini düşünmesinin gereğini anlatıyor. Ve bunun özellikle akıl nokta-i nazarından çok şa-şılacak şey olduğunu gösteriyor. İnsan, başkasına öğüt verirken, ken-dini unutmamalı, ele telkin verip de kendi zakkum salkımı yutmuş ol-mamalıdır. Halkı aydınlatmak için doğru söyleyenler (kendileri söyle-diklerine ters davrandıkları için) hadislerde belirtilen azâba çarptırı-lacaksa, bir de insanları saptırmak için eğri söyleyenlerin hali buna kı-yas edilsin!..

Evet, iyiliği emredip kötülüğü sakındırmaktan maksat, başka-sını menfaatine olan şeyi elde etmeye ve zararına olan şeye düşmek-ten sakındırmaya bir irşaddır. İnsanın kendisine iyiliği, başkasına iyilik yapmasından daha evlâdır. Başkasına nasihat edip kendisi nasihat almayan kimse, sanki aklın kabul edemeyeceği aykırı bir işte bulun-muş olur. İnsanlara nasihat edip ilmini gösteren, sonra da kendisi yapmayan kimsenin nasihati, insanların günaha rağbet etmelerine sebep olur. Çünkü insanlar o zaman şöyle derler: "O, bu ilmi ile eğer bu anlattıklarının bir aslı esası olmadığını anlamış olmasaydı, bu gü-nahı işlemezdi." Onun bu günahı işlemesi, böylece insanları dinî ko-nularda aldırmazlığa götürür ve günah işleme hususunda onlara ce-saret verir. İyiliği emredip kendisi günah işlemeye cesaret verecek bir fiili işlediği zaman, sanki o iki zıt şeyi birleştirmiş olur; ki bu da akıl sa-hibi olanlara yakışan bir fiil değildir. İyiliği emreden kimsenin, nasi-hatinin kalplere tesirli olmasına gayret etmesi gerekir. Günah işlemek ise, kalpleri günah işleyenin sözünü kabulden uzaklaştırır. Nasihat e-denin maksadı, sözünün kalplere etki etmesidir. İşte bu sebeple her ikisini beraber yapmak, akıllılara yakışmayan bir çelişkidir. Bundan dolayı Hz. Ali, "Belimi iki kişi kırar: Şerefinin zedelenmesine aldırma-yan âlim ve zâhid olan câhil." der.

Ebu'l Atahiye bir şiirinde der ki: "Takvâyı sanki sen takvâlı imiş gibi anlatıyorsun; Halbuki günahların kokusu senin elbisenden yayılı-yor."

Kendisi hasta olan bir doktor, aynı hastalıkla ilgili başkasını te-dâvi etmeye kalkmasına, halk, atasözü halinde söylenen sözü söyler: "Kelin merhemi olsa, başına çalar." Bu sözü, biraz değiştirerek ko-nuyla ilgili halkın değerlendirmesi açısından şöyle diyebiliriz: "Kelin, diğer kellere tavsiye ettiği merhem, faydalı olsaydı, kendi başına sü-rer, kendi kelini tedavi ederdi." Tabii, tavsiye ettiğimiz hak dâvâ için bu çeşit sözler söyletenlerin, buna fırsat verenlerin ne kadar büyük vebali olacağı düşünülmelidir. O yüzden "yarım doktor can yakar, yarım hoca din yıkar" denilmiş; "hocanın dediğini yap, gittiği yoldan gitme" diye, insanlar

birbirine hocaların, söyledikleriyle uyuşan örnek hayatlarının olmadığını ifade etme gereği duymuştur. Halkın tümüyle yanıldığını ve bu sözlerde kasıtlı olduğunu iddia etmek ve İslâm'a sadece sözle dâvet edenleri temize çıkarmak mümkün mü? “Ele verir talkını, kendi yutar salkımı” “Ele verir öğüdü, kendi keser söğüdü” bu deyimler de, yine bu tür davranışa duyulan tepkinin ifadesidir.

Mükellef olan insan, iki şey ile emredilmiştir: Günahı terk ve başkasını günah işlemekten alıkoymak. Bu iki görevden birini yapma-mak, diğerini de yapmamayı gerektirmez. "Mâ lâ yüdrakü küllühü, lâ yütrakü küllühü” Bir şeyin hepsine ulaşılamıyorsa, tamamen de terk edilmez." İnsan bir ağaç gibi olmalıdır: Ağaç, bir taraftan her geçen zaman diliminde köklerini ahtapot kolları gibi her yöne açarak ve git-tikçe derinlere dalarak kendine lâzım olan besin kaynaklarına müra-caat edip kökünü, gövdesini güçlendiriyor. Aynı zamanda meyve ver-meye devam ediyor. Hatta daha çocukluktan/fidanlıktan yeni kurtulan genç bir fide iken bile acı da olsa meyve vermeyi deniyor. Hem güç-lenmeye hem de meyve vermeye devam ettiği müddetçe sadece ken-di gücü artmıyor, ortaya koyduğu ürünün, meyvelerinin tadı da hızla artmaya, olgun ürünler vermeye başlıyor.

Demek ki, dikkat etmemiz gereken; başkasına iyiliği emreder-ken, kendimizi unutmamamız, kendimize de emretmemizdir; Sadece başkalarına anlatarak görevimizi yaptığımızı iddia edemeyiz. Sadece başkalarına anlatmakla yetinenlerin, postacıdan veya taşıdığı kitaptan yararlanmayan dört ayaklılardan farkı olmayacaktır. İmam Gazali bu konuda şu benzetmeleri yapar: “Bildiği ile amel etmeyenler, sayfaları ilimle dolu defter veya kitap gibidir; başkasına kârı olsa da kendisi on-dan yararlanamaz. Bileği taşı gibidir; bıçağı biler, fakat kendisi kes-mez. İğne gibidir; başkasını giydirir, fakat kendisi daima çıplak durur. Lâmba fitili gibidir; başkasına ışık verir, fakat kendisi yanmaktan kur-tulamaz.”

Amel söze uymalı; söz amele. İnsanın çifte standartlı olma-ması, içi başka dışı başka olan münâfıklara benzememesi için sözü özünü, özü de sözünü desteklemelidir. İslâm'a dâvet eden kişi, her çeşit davranışının, sözlerine uymamasından şiddetle sakınmalıdır. Sözü ile özü, mesajı ile yaşayışı aynı doğrultuda olan, iki dille insana tebliğ etmiş olacağından, hem kulak hem göz etkilenecek, mesaj do-nuk ve soyut olmaktan çıkacak, canlanıp canlandıracaktır. Bu tavır, hem ihlâsın meyvesi olduğundan Allah katında büyük ecir getirecek, hem bereketini dünyada neticeleriyle görecek ve sözünün kabul gör-mesine büyük oranda vesile olabilecektir. İnsan karakteri, ilmiyle amel etmeyen ve sözü fiiline uymayan kimselerin sözünden faydalanmamak eğilimindedir. Bakın,

Şuayb (a.s.) sözüyle olduğu kadar namazıyla ve davranışlarıyla da kavmine tebliğ ediyor ve dâvet ettiği şeyleri kendisi tümüyle yaşadığını belirtme ihtiyacı hissediyordu: ***"Size yasak ettiğim şeylerin aksini yaparak size aykırı davranmak iste-miyorum."*** (Hûd:88)

Peygamberler, ümmetlerine tebliğ ettikleri şeyleri her şeyden önce kendi nefislerinde yaşarlar; sözleri ile özleri, kalpleri ile amelleri birbirine uyar; ümmetlerine tebliğ ettiklerine muhâlif davranmazlar. Peygamberler, birer ıslahatçıdır, onların görevi, yapmak ve düzelt-mektir; iyiliğin hâkim olması, insanların doğruya ve iyiye yönelmesi için elinden geldiğince çaba göstermektir. Peygamberler, sadece Al-lah'a güvenir ve dayanırlar; başarının, yalnız Allah'tan geldiği husu-sunda hiçbir şüpheleri olmaz; bu sebeple de Allah'tan başka hiçbir kuvvete ve desteğe sahip olmasalar bile, yine de ümitsizliğe düş-mezler.

Unutmayalım ki dâvetçilerin kendi nefislerine karşı sorumluluk-ları, toplum karşısındaki sorumluluklarından daha büyüktür. Onların kendi görevleri konusundaki eksiklikleri de toplumun onlar üzerindeki hakları konusundaki eksikliklerinden daha tehlikelidir. İçinde yaşamış oldukları toplumda davranışlarıyla iyi bir örnek oluşturmaları gerekir. İnsanları kendisine dâvet ettikleri dâvânın etkileri bizzat kendi hayat-larında görülmeli, davranışlarında inandıkları prensiplerden işaretler olmalıdır. Ancak böyle olursa halk, bu dinin fiilî varlığını duyar ve pra-tik tatbikatını görme imkânına kavuşur. Dâvet ve tebliğ alanında bu-nun büyük etkileri vardır. Anlatılan hakikatlerin, entellektüel tatmin aracı olarak kalmaması, hayata yansıması için teori planından çıkıp pratiğe aktarılmalıdır ki, müslümanın hayatı, İslâm'ın aynası ve tab-losu olsun.

Öyleyse dâvetçiler, hayatlarının her safhasında dâvâlarını uygulamak zorundadır. Söz ve davranışlarında özel ve genel meselele-rinde, bireysel ve toplumsal alanlarında, özel hayatlarında, bir işçi veya işveren olarak işlerinde, bir baba ve koca olarak evlerinde, sokak-larda, hayatın her safhasında. Hz. Ali (r.a.) şöyle der: "Kim kendisini başkalarına bir önder olarak tayin ederse, başkasına öğüt vermeden önce kendi kendisine öğüt versin. Diliyle terbiye kurallarını anlatma-dan önce davranışlarını o kurallara uydursun. Kendi kendisine öğüt veren ve kendisini düzelten, başkalarına öğüt verip başkalarını düzeltmeğe çalışan kimseden daha çok saygıya lâyıktır."

Örneklik, iyiliği emir ve kötülükten sakındırma işleminin onsuz gerçekleşemeyeceği ve meyvesini veremeyeceği bir esasıdır. Çoğu zaman

konuşmadan, sözden çok uygulamalar etkili olur. Mârufu em-reden ve münkerden sakındıran, nasihat eden kişiler, söylediklerine uymadıkları zaman; muhâtabın fitneye düşmesine, dâvetçinin söyle-diklerinin doğruluğuna ikna olmamasına götürür. Hasanü'l-Basrî şöyle der: "İnsanlara uygulamanla, fiilinle nasihat et; sözlerinle değil. Nasi-hatçi, bir şeyi emir ve tavsiye etmek istediğinde kendi nefsinden baş-lar ve önce kendisi onu yapar. Bir münkerden de sakındırmak iste-diğinde önce kendisi ondan sakınır." Yine Hasanü'l-Basrî'ye ait baş-ka bir tavsiye de şöyledir: “Mârufu emreden birisi olduğun zaman, o-nu kendisi yaşayıp uygulayanlardan ol; yoksa helâk olursun. Münkeri de sakındıranlardan olduğunda ise, ondan kendisi sakınanlardan ol; yoksa helâk olursun.”

Bir müslüman, hakkı tavsiye ve bâtıldan sakındırma işlemi sı-rasında hakkıyla etkili olabilmesi için, gündeme getirdiği bir konuda az bir şeyle yetinmeyip o konuyu en çok sahiplenen biri olmalıdır. Bir dâvetçinin kendi nefsini eğitmeye güç yetirmesi, başkalarını eğitmeye onu ehil kılar. Kimin de nefsi, kendisini esir almışsa, kendi hevâsına kul olmuşsa, başkalarına etkili olması mümkün değildir.

İnsan, karşısındaki şahsa bir mesaj vermek istiyorsa, sözünün tesirli olabilmesi için en önemli şart, sözü özün desteklemesi; söyle-nen sözün hâle tercüman olmasıdır. Câmi, hâl diliyle durmadan na-maza dâvet eder. Müezzin ise bu dâvete namaz vakitlerinde tercü-man olur. Bir mü'min de ahlâkıyla örnek insan oldu mu, çevresindeki-leri hâl diliyle durmadan İslâm'a çağırır. Onlara bir şeyler söylediğinde dili hâline tercüman olmuş olur ve sözü tesir eder. "Eğer biz, İslâm ahlâkının ve iman hakikatlerinin güzelliklerini davranışlarımızda orta-ya koysak, diğer dinlerin bağlıları, elbette grup grup İslâmiyet'e gire-cektir. Belki yeryüzünün bazı kıtaları ve devletleri de İslâmiyet’e toptan gireceklerdir." Biz hep beraber İslâm'a uygun bir hayat sürebilsek, yani hâl diliyle İslâm'ın güzelliğini, üstünlüğünü ilân edebilsek nice in-sanların hidâyetine vesile olacağız. Bir başka ifadeyle, bunu yapma-makla kim bilir kimlerin dalâletine, İslâm'dan uzaklaşmalarına yahut en azından ona yaklaşmamalarına sebep oluyoruz.

"Rabbimiz! Bizi kâfirler için bir fitne kılma."
(Mümtehine: 60/5)
Yâ Rabbi, Sen bizi İslâm'ı layığınca yaşamama bedbahtlığına düşürme ki, kâfirlere fitne vasıtası olmayalım; "bunların elinde de hak mı olurmuş" deyip de

Senin yolundan yüz çevirmesinler. Haramdan sakınmayanın takvâ dersi dinlenilmez. Sâlih amel işlemeyenin de iba-det teşvikleri etkisiz kalır. Mânevî bunalım içinde çırpındığı halde Kur'-an'ın kapısını çalmayı akıl edemeyen insanlık âlemine bunu öğret-menin en büyük şartı Kur'an ahlâkını hayatımıza mal etmektir. Pey-gamber Efendimizin (a.s.) ahlâkını soran ashâb-ı kirâma Hz. Âişe (r.a)'nin verdiği cevap ne kadar ibretlidir: ***"Siz Kur'an okumuyor musunuz? Onun ahlâkı Kur'an idi."*** Cenâb-ı Hakk'ın o en son elçisi, O'nun en son kitabına en mükemmel ve en berrak bir ayna olmakla kalpleri aydınlattı; câhiliye devrini asr-ı saâdete çevirdi. Bu helâket ve felâket asrının saâdet asrına dönmesi, saâdetin bu asra taşınması da bizim O Peygamber'e lâyık ümmet olmamızda düğümleniyor. Bu düğümün çözülmesi, Kur'an'a uymayan her türlü kötü ahlâkı ruh dünyamızdan çıkarmamıza bağlı. Bunu yapabilirsek, biz de sıhhate kavuşacağız, asrımız da...

Bir dâvâya en çok zararı, ona düşman olanlardan daha fazla, onu kötü savunanlar, onu kötü temsil edenler verir. Milyarlarca insan, İslâm'dan mahrum yaşıyorsa, kendine yakışır bir şekilde İslâm yaşa-namadığındandır. Dünyanın en kötü bir ürünü, iyi bir ambalaj yardı-mıyla rahatlıkla pazarlanabilir, ona bolca müşteri bulunabilir. Dünya-nın en değerli ürünü de çok kötü bir ambalajla müşteriden mahrum edilebilir. Çok lezzetli bir yemek, kalitesine uygun bir tarzda değil de, meselâ üstü başı pis bir garson tarafından çok kötü bir şekilde ma-saya başınıza fırlatılır gibi konulunca o yemeğin beğenilme şansı sı-fıra yaklaşacaktır. Yüzü sirke satan bir kimsenin sattığı bala alıcı bu-lamaması da aynı konu ile ilgilidir.

Haklı olmak yetmez, hakkı savunmak da; haklılığımız ve hakkı hâkim kılmak için iyiliği emretmemiz, bâtılı yaşayarak yerine getirilirse haksız duruma düşmüş oluruz. Böylece yalnız kendimize haksızlık etmiş olmayız; savunduğumuz hakikate/iyiliğe de yanlış temsilden ve kötü örneklikten dolayı, o hakikatin bir daha yüzüne bakamayacak olan insanlara da haksızlık etmiş oluruz. En etkili tebliğ yolu, insanın benimsediği kendi hayat tarzıdır. Kişi, söyledikleriyle uyumlu bir ya-şantı içindeyse, onun çok söz söylemesine ihtiyaç bile kalmaz. Çünkü o, hâl ve tavırlarıyla konuşmaktadır. Yaşadığı güzel ahlâk, o insanın en etkili ve güvenilir sözcüsü durumundadır.

Bunlar âyetin umumî hatırlattıkları. Âyetin nüzûl sebebiyle alâkalı özel mânâsına gelince, daha sonra gelecek âyetlerle birlikte düşünüldüğü zaman, burada asıl maksadın İslâm için, din, Allah için mal ve candan fedâkârlıkta

bulunma konusunda büyük büyük iddialarda bulunup, büyük büyük laflar söyleyip de sonra da yüz çevirenlerin kınanması gündeme getirilmektedir. Uhud başta olmak üzere insanların bu zaafları açığa çıkıyordu. Daha önceleri Rabbimiz, Müslümanları savaş ortamına hazırlamak için namaz kılın, zekat verin ve ellerinizi savaştan çekin, buyuruyordu. Ama onlardan bir grup, "ah, ne olurdu bize bir savaş emri verilseydi de savaşsaydık" diyor, savaşı temenni ediyordu. Ama Medine'de savaş emri verilince, içlerinden bir grup Allah'tan korkar gibi insanlardan korkmaya başladılar. Allah için girecekleri bir savaşta ölümden, yaralanmadan, sıkıntıya düşmekten korktular. Gerçekten zor bir imtihana tâbi tutuldular.

Bu çetin imtihanda Müslüman görünenler elendiler. Mükellefiyetlerin en zoru olan cihadla karşı karşıya kalınca kalplerinde hastalık bulunanlar ölüm korkusundan dolayı baygınlık içine düşmüş, ölüm korkusuyla komaya girmiş gibi bir duruma düşmüşlerdi. Bunlar, önceki sözlerini unutmuş kimselerdi. Savaşa izin verilmeyen dün de, savaş emrini aldıkları o gün de Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmemiş, dilleriyle iman iddiasında bulundukları halde, ağızlarıyla iman gösterisinde bulundukları halde kalpleriyle inanmamış, menfaat ve çıkar ilişkisi içinde bulunan kimselerdi. Daha önceleri Allah'ın istediği şekilde kendilerini namaz ve zekatla maldan ve candan fedâkârlık yaparak böyle bir ortama hazırlamayan bu insanlar, bir savaş emriyle karşı karşıya kaldıklarında korkmaya başladılar. İnsanlardan gelebilecek bir takım tehlikelerden ürküverdiler.

İman ve teslimiyet yönünden çok zayıf olan bu insanlar, namaz ve zekat gibi herhangi bir tehlike teşkil etmeyen kulluklar karşısında dindar kesiliyor, ama savaş gibi kendilerince tehlike boyutunda bir sorumlulukla karşı karşıya kaldıklarında korkudan oldukları yerde yığılıp kalıyorlar. Ölüm korkusuyla savaşı kötü görüyorlar. Allah'tan bir savaş emri alan Medineli Müslümanlardan kimileri serzenişte bulunmaya başlıyorlar: "Ya Rabbi! Bu savaşı bize niye yazdın? Ya Rab-bi, hiç olmazsa yakın bir geleceğe kadar bunu tehir etseydin! Bizim için biraz erteleseydin bunu. Çok erken oldu bu iş. Bari bir hazırlık yapsak, kendimizi bir toparlasaydık. Çok ani oldu bu iş. Zaten zulümden yeni kurtulmuştuk. Mekke zulüm ortamından yeni gelmiştik!" demeye başladılar. Halbuki daha önce savaş istiyorlardı. "Ne olur Allah'tan bize bir savaş emri gelse de savaşsak!" diyorlardı. Önce böyle dedikleri halde, şimdi isteyip durdukları emir kendilerine geliverince korkaklık gösteren bu insanlara, hastalık içinde bulunan bu insanlara bakın Rabbimiz diyor ki:

4. “Doğrusu Allah, kendi uğrunda, kenetlenmiş bir duvar gibi, sıra halinde savaşanları sever.”

Hayır hayır, Allah böylelerini asla sevmez. Böyle sırf konuşan, sırf işin edebiyatını yapan, ama amelini gerçekleştirmeyenleri sev-mez. Konuşma yerine, iddia yerine iş yapmayı, amel işlemeyi sever. Mü’minlerin saf saf uğrunda savaşmalarını, Allah için savaşı göze almalarını, savaş toplumu olmalarını, top yekûn savaş konumu almalarını ister. Kendi uğrunda, kendi yolunda iman, düşünce ve ideal bütünlüğü içinde birbirlerine kenetlenmiş bir yapı gibi saf saf savaşmalarını sever. Öyle düzensiz, dağınık, paramparça değil, düzenli, disiplinli saflar halinde savaşanları sever.

Söz, iddia planında Allah için bir savaştan söz edip de düşmanla karşı karşıya geliverince dağılan, parçalananları değil, birbirlerine kurşunla perçinlenmiş, kaynamış, kaynaşmış duvarlar gibi sağlam ve sarsılmaz bir şekilde savaşanları sever. Yani iman, tevekkül ve hedef bakımından mükemmel bir birlik oluşturan Müslümanları sever. Kâfirlerin hayatı sevdiklerinden çok, Allah adına ölümü sevenleri sever. Şehir toplumu, yerleşik toplumu değil, savaş toplumu olarak yapılananları sever.

Savaş insanının hayatıyla yerleşik insanın, şehir insanının hayatı, yapılanması farklıdır. Savaş hayatı, göçebe hayat hareketli, akıcı, durağan ve kokuşkan olmayan hayattır. Şehir hayatı, yerleşik hayat, toprağa yapışkan hayat, yani A’raf’ın beyanıyla “Ehlade ilel arz” olan hayat, durağan ve kokuşmaya müsait olan bir hayattır. Savaş insanının evi, yapılanması, savaş insanının eşyası, şehir insanının yapılanmasından, evinden ve eşyasından çok farklıdır. Savaş insanı yarın öleceğine inanan, ölümü hep yakınında hisseden insandır ve asla şu evlerle, eşyalarla uğraşmaz, uğraşamaz; çünkü vakti yoktur buna. Onun ne böyle bir evde oturacak, ne de böyle eşyaları kullanacak vakti yoktur. Onun tüm eşyası bir atın sırtının alabileceği kadardır. Çünkü yarın ya düşman gelecek bu ev ve eşyalar ona kalacak, ya da kendisi savaş için, fetih için bir yerlere gidecek, onlarla ilgilenemeyecektir.

Ama Kur’an’ın beyanıyla şehir hayatının, yerleşik hayatın insanı, yani Yahudi’nin hayat tarzı, arza çakılı insanın hayatı bundan çok farklıdır. O hayat durağan, yerleşik ve kokuşmaya müsait bir hayattır. Orada kişiler ebedî kalacaklarmış gibi plan, program yapar, ev-bark kurarlar.

Allah böyle durağan, kokuşmaya mahkum, dedi koducu, laf ebeliği yapan bir hayatın insanlarını değil, akıcı, canlı, hareket sahibi, yolunda, uğrunda saf saf savaşan insanları sever. Toprağa, dünyaya yapışıp hiç ölmeyecekmiş gibi bir plan ve programın içine gömülenleri değil, yarın ölüverecekmiş gibi bir hayat yaşayanları sever. Çünkü ölüm bizim için her zaman mukadderdir. Ona hazır olanlar da, ondan kaçanlar da ölmektedir.

Öyle değil mi? İnsanlar savaş yapmadan da ölmüyorlar mı? Kurtulabilen var mı ölümden? Dünya üzerinde savaşan toplumlarda ölüm var da, savaşmayan toplumlarda yok mu? Şu anda dünya üzerinde yüzyıllarca ömür sürdükleri halde "biz savaşmayacağız, "yurtta sulh cihanda sulh içinde bir hayat yaşayacağız" diyerek özgürlük ve şereflerini birilerine teslim edip zelilce bir hayata razı olan toplumlara ölüm gelmedi mi? Şereflice özgürlük savaşı verenler öldü de, savaştan korkarak zillet içinde bir hayata razı olanlar ölmedi mi? Ölümü değil de yaşamayı seçenler, ölümden kurtuldular mı? Cenneti seçenler öldü de, dünyacı kesilenler kurtuldu mi? Allah için, cennet, ebedî hayat için gözünü kırpmadan savaşa atılanlar öldüler de, Âd ve Semûd gibi âhireti unutup da dünyayı kıbleleştirenler, Firavunlar gibi dünyaya kazık çakma sevdasına kapılanlar ölmedi mi? Yeryüzünün en büyük saltanatına sahip Süleyman ve Dâvût'lar (a.s) öldüler de, Nemrutlar, Karunlar yaşamaya devam mı ettiler? Kim kurtulmuş ölümden?

Madem ki Allah yolunda saf saf savaşanları seviyor, öyleyse bizler asla savaşı terk ederek kâfirlerin egemenliği altında, zillet içinde bir hayata razı olamayız. Kâfirlerin, zalimlerin, müşriklerin egemenliği altında bir barışa Müslümanın evet demesi mümkün değildir. Kaldı ki biz böyle bir hayata evet desek bile, dünya üzerindeki kâfirler hiçbir zaman savaşsız bir dünyaya evet demeyeceklerdir. Dünyada böyle savaşsız bir hayata evet diyen birkaç felsefî ekol çıkmış olsa da, Hz. Adem'in oğlu Kabil'in Habil'i öldürdüğü o ilk günlerden bu yana dünyada hiçbir zaman savaş bitmemiştir, bitmesi de mümkün değildir. Rabbimizin beyanıyla kâfirlerin yeryüzünde Müslümanlara karşı kıyamete kadar amansız bir savaşı sürdürecekleri kesin olduğu gibi, kâfirlerin kendi aralarındaki savaşları da hiç kesilmeden devam edecektir.

Demek ki Allah sevgisine ulaşmanın yolu, O'nun uğrunda savaştan geçmektedir. Unutmayalım ki Allah sevgisinin, Allah rızasının, Allah cennetinin yanında dünya hayatı, dünya metaı çok azdır. Şu anda dünyanın ne kadarına sahip olsanız, ne kadarına egemen olsanız, tüm dünya mülkleri, tüm dünya

saltanatları sizin de olsa, bilesiniz ki âhiretin ve âhiret saltanatının yanında çok azdır. Madem ki dünya metaı çok azdır, madem ki tüm dünya sizin olsa bile bir gün bitecektir, öyleyse bir gün bitecek olan dünya metaı hesabıyla Allah için bir savaştan geri kalarak ebedî bir âhiret hayatını, ebedî bir cenneti fedâ etmek akıl kârı mıdır? Hayatlarını Allah için yaşayanlar, Allah yolunda savaşanlar, Allah adına canlarını ve mallarını fedâya hazır olanlar için âhiret yurdu gerçekten çok hayırlıdır. Böyle yapanlar, yarın yaptıklarının, yaşadıkları hayatın karşılığını mutlaka göreceklerdir. Bir tek nefesleri, bir damla terleri bile zâyi olmayacaktır.

Elbette Allah'ın bu âyetlerinden habersiz bir hayat yaşayan, Kitabı tanımadan bir hayat yaşayan insanların tüm bakışları, tüm anlayışları bozuk olacaktır. Cihada bakışları da, zekata bakışları da, tesettüre, namaza bakışları da bozuk olacaktır. Böylelerinin inandığı Allah, uğrunda ölmeye değmeyen bir Allah'tır. Uğrunda can ve mal fedâ etmeye değmeyen bir Allah'tır. Böylelerinin Allah için fedâkârlığa, Allah için ölüme sağlam bir bakış taşıması mümkün değildir. Allah için şehadet gibi çok yüce değerlerin bunlar için hiçbir anlamı yoktur. Bunlar Mûsâ'nın (a.s) toplumuna benzerler. Bakın Allah şöyle buyuruyor:

5. "Mûsâ milletine: "Ey milletim! Beni niçin incitirsiniz!? Oysa, benim size gönderilmiş Allah'ın bir peygamberi olduğumu biliyorsunuz" demişti. Ama onlar yoldan sapınca, Allah da onların kalplerini saptırmıştı. Allah, yoldan çıkan milleti doğru yola eriştirmez."

Allah'ın kutlu elçisi Hz. Mûsâ'yı (a.s) çok uğraştırdılar. Allah'ın elçisiyle birlikte Allah yolunda savaşmaktan kaçtılar. "Ey Mûsâ sen ve Rabbin gidin savaşın, biz şurada oturacağız" dediler. "Allah'ı bizzat gözlerimizle görmedikçe, O'na ellerimizle dokunmadıkça asla inanmayacağız" dediler. Allah'ın elçisi aralarındayken Allah'ı bırakıp buzağıya tapındılar. Olmadık şeyler yaptılar da Hz. Mûsâ (a.s) şöyle dedi: "Ey milletim, beni niye incitirsiniz? Benim size Allah tarafından gönderilmiş bir elçi olduğumu bildiğiniz halde bana niye böyle davranırsınız?" Ama onlar sapınca, sapıklığı tercih edince, Allah onların bu tercihlerini onaylayıp kalplerini saptırıverdi. Elbette:

"Allah sapanları, sapıklığı tercih edenleri hidâyet etmez, hidâyete ulaştırmaz." Allah kendisini bildikleri halde, âyetlerini ve elçisini tanıdıkları halde onlarla ilgilenmeyip, onlardan sıyrılıp, onlardan habersiz bir hayat yaşamaya çalışan kimseleri asla hidâyetine ulaştır-maz. Böyle kimseler üzerinde şeytanlar hâkimiyet kurar. Şeytan boşlukta yakaladığı bu toplumların üzerinde egemenliğini kuruverir. Boyunlarındaki kulluk iplerinin ucunu Allah'a vermeyen

toplumlar, elbette onu birilerine vermek zorunda kalacaktır. Allah'a kulluktan kaçanlar, Allah'ın elçilerine teslim olmayanlar elbette birilerinin kucağına düşecektir. Hidâyeti kaybeden insanlar elbette dalâlet ve sapıklık içinde bir hayatın mahkumu olacaklardır.

Öyleyse ey Müslümanlar, sizler onlar gibi olmayın. Sizler peygamberinize karşı bu İsrâiloğulları gibi davranmayın. Peygamberinizi incitmeyin, ona ihanette bulunmayın.

6. "Meryem oğlu Îsâ: "Ey İsrâiloğulları! Doğrusu ben, benden önce gelmiş olan Tevrat'ı doğrulayan, benden sonra gelecek ve adı Ahmet olacak bir peygamberi müjdeleyen, Allah'ın size gönderilmiş bir peygamberiyim" demişti. Ama o elçi, kendilerine belgelerle geldiği zaman: "Bu, apaçık bir sihirdir" demişlerdi."

Biliyoruz ki Kitaplar ve Peygamberler aynı kaynaktan geldikleri için birbirlerini asla nakzetmezler. Aksine bütün Kitaplar ve tüm Peygamberler birbirlerini desteklerler. Hz. Îsâ da bakın şöyle demişti: "Ey İsrâiloğulları, doğrusu ben, benden önce gelmiş Tevrat'ı tasdik etmek, doğrulamak, benden sonra gelecek ve adı da Ahmet olan bir peygamberi müjdelemek, haber vermek üzere Allah tarafından gönderilmiş bir peygamberim."

1- "Yani ben yeni, garip, türedi birisi değilim. Size duymadığınız, bilmediğiniz bir din de getirmiş değilim. Bu dini benden önce Mûsâ'da getirmişti. O halde ben, benden önceki Tevrat'ı yalanlamaya değil, tasdik etmeye geldim."

2- "Benden önce Tevrat'ta benim geleceğime dair verilen müjde işte şimdi gerçekleşiyor. Benden önce Hz. Mûsâ'nın benimle ilgili haberi şimdi gerçekleşiyor. Tevrat'taki kayıtları ispatlamak için Rab-bim beni size gönderdi. Benim gelişimle Tevrat'ın haberi hak olmuştur."

3- "Ben Allah'ın son elçisi olan Ahmed'in geleceğine dair Tevrat'ın verdiği müjdeyi tasdik etmek üzere dünyaya geldim. Bakın şimdi ben de onun geleceğini size müjdeliyor ve haber veriyorum."

Yani bu âyet açıkça Resul-i Ekrem'in bizzat adı da verilerek Hz. Îsâ'nın ağzıyla dünyaya geleceğine dair müjdeyi ihtiva etmektedir. Tevrat da, İncil de, Hz. Mûsâ (a.s) da, Hz. Îsâ (a.s) da Rasûlullah Efendimizi bizzat ismini

zikrederek müjdelemişlerdir.

Ama ne zaman ki Hz. Îsâ, yahut da Muhammed (a.s) kendilerine apaçık deliller, apaçık Beyyine'lerle gelince, "bu apaçık bir sihirdir" dediler. Îsâ'nın (a.s) müjdeleyip haber verdiği Ahmed, onlara apaçık âyetlerle geldiği zaman "bu apaçık bir sihirbazdır" deyiverdiler. Peygamberlerinin tasdik edip doğruladığı son peygambere iman edecekleri yerde reddediverdiler. "Beklediğimiz o değildir" diye Allah'a iftira ettiler. Öyleyse iş bu kadar açık ve net iken:

7. "Müslüman olmağa çağrılmışken gelmeyip Allah'a karşı yalan uydurandan daha zalim kimdir? Allah, zalim olan milleti doğru yola eriştirmez."

Allah'ın son elçisi Hz. Muhammed'in (a.s) in elçiliği bu kadar açıkken, hakkı örtbas ederek Allah'a karşı yalan iftira eden kimseden daha zalim kim vardır? Allah'ın gönderdiği peygamberi reddederek Allah'a yalan iftira eden kimseden daha zalim kim vardır? Allah'ın gönderdiğini göndermedi diyenden daha zalim kim vardır?

Allah'a karşı yalan uydurandan, yalan iftira edenden, kendisine gelmiş olan hakkı, gerçeği, peygamberi, kitabı yalan sayandan daha zalim kim vardır? Allah'ın zatıyla, sıfatlarıyla, yetkileriyle ilgili yalan söyleyenden daha zalim kim vardır? Meselâ nasıl? "Allah hayata karışmaz, Allah vahiy göndermez, Allah peygamber göndermez, Allah bizden kulluk istemez" şeklinde yalan söyleyenler… Allah'ın sıfatlarını, Allah'ın yetkilerini Allah'tan başkalarına vermek şeklinde yalan söyleyip iftira edenler… Yeryüzünde Allah'tan başka Rabblerin, İlâhların, tanrıların varlığını kabul etmek türünde yalan söyleyenler… Allah'ın yeryüzünde yetkilileri, oğulları, evlâtları vardır şeklinde yalan söyleyenler…

Veya Allah bir konuda öyle bir şey demediği halde Allah böyle buyuruyor, Allah böyle istiyor şeklinde yapılan yalanlar... İdeolojiler uydurarak, sistemler geliştirerek bunları Allah'a isnat edenler, O'na onaylattırmaya çalışanlar… Allah da böyle istiyor demeye, Allah'a yalan iftira etmeye çalışanlar. Yeryüzünde Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayanlar ve işte şu bizim yaşadığımız hayat Allah'ın istediği, Allah'ın razı olduğu bir hayattır diyerek küfürlerini, şirklerini Allah adına yasallaştırmaya çalışanlar... Böyle insanlardan daha zalim kim vardır?

Burada, Allah'tan kendilerine gelmiş olduğunu bile bile, kitaplarında

kendilerine haber verilen Allah'ın son elçisini reddederek Allah'a iftira eden ehl-i kitap kast edilmektedir. Böyle kendi öz evlâtlarından daha yakın tanıdıkları, avuçlarının içinden daha iyi bildikleri bir peygamberi reddedenlerden daha zalim kim vardır, diyor Rabbimiz. Adamlar bildikleri doğruları, bildikleri Allah âyetlerini yalanlıyorlar. Allah âyetlerini hayatlarında boşa çıkarmaya, işlemez hale getirmeye çalışıyorlar. Sanki Rabblerinden kendilerine hiçbir âyet gelmemiş, hiç bir doğru gelmemiş gibi onları görmezden, duymazdan geliyor, yok farz ediyorlar. Allah'tan gelen bu doğruları gündemlerinden düşürmeye çalışıyorlar. Tüm Allah doğrularını boşa çıkarıyorlar. Bunlardan da-ha zalim kim vardır, diyor Rabbimiz.

Böyle Allah'a karşı yalan iftiralarda bulunan, Allah'tan gelen doğruları, Allah'ın âyetlerini yalanlayan, Allah'ın âyetlerini yok farz ederek bir hayat yaşayandan daha zalim kim vardır? Âyetlerin varlığını görmezden gelerek, âyetleri örterek, örtbas ederek, gündeme almayarak bir hayat yaşayan kişiden daha zalim kim vardır, diyor Rab-bimiz. Böyle yapan zalimleri Allah kesinlikle hidâyete ulaştırmayacaktır. Bu tür insanlar kesinlikle saadeti bulamayacak, huzur göremeyeceklerdir. Âhiret gününde de cehennem onların barınağı, sığınağı olacaktır.

8. "Ağızlarıyla Allah'ın nûrunu söndürmek isterler. İnkârcılar ne kadar istemeseler de, Allah nûrunu, dinini tamamlayacaktır."

Kâfirler ağızlarıyla Allah'ın nûrunu söndürmek isterler. Bu âyetler hicretin üçüncü yılı Uhud savaşından hemen sonra nâzil oluyordu. Bu dönemde İslâm sadece Medine ile sınırlıydı. Müslümanların sayısı çok azdı. Birkaç bin civarındaydı. Bu bir avuç Müslümanın dışında tüm Araplar, tüm dünyanın bu dini yok etmeye kararlı oldukları bir dönemdi. Gerek o dönemde, gerek bu dönemde, gerekse kıyamete kadar kâfirler ağızlarıyla hakkı, güneşi söndürmek istiyorlar.

Şu anda irtica hikâyeleriyle Müslümanları yok etmeye soyunanlar, Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşanlar kiminle savaştığının farkında değildir. Kiminle savaştığını dahi bilmeyen zavallı insanlardır bunlar. Zannediyorlar ki Müslümanlar zayıftır. Zannediyorlar ki Müslümanlar yalnız ve yardımcısızdır. Onların safında Allah'ın bulunduğunun farkında olmayan bu iman yoksunları, yakında nasıl bir inkılâpla sarsılacaklarını görecekler.

9. "Putperestler istemese de, dinini bütün dinlerden üstün kılmak için,

peygamberini, doğruluk rehberi Kur'-an ve gerçek dinle gönderen O'dur."

Allah, peygamberini hidâyetle, hidâyeti gösteren bir kitapla ve hak bir dinle gönderendir. Müşrikler istemese de, kâfirler hoşlanmasalar da, Allah dinini, bu peygamberiyle gönderdiği hak olan İslâm dinini bütün dinlere karşı üstün kılacak, galip getirecektir.

Peygamber, Allah'ın kendisine hidâyet ettiği ve aynı zamanda Allah'ın izniyle insanları hidâyete ulaştıran, insanları küfür ve şirk bataklıklarından, isyan ve itaatsizlik bâdirelerinden, karanlıklardan nûra, hidâyete ve aydınlığa çıkarandır. Peygamber, insanlara yol gösteren mihmandardır. İnsanları dünyada en doğruya, en güzele, en doğru bir hayata, âhirette de ebedî kurtuluş ve cennete çağırandır. Allah tarafından seçilmiş, Allah tarafından eğitilmiş ve hayatı da yine Allah tarafından yasallaştırılıp onaylanmış olarak bize sunulmuş bir hidâyet rehberidir. Bizim örneğimiz, önderimiz, imamımızdır. Kendisini örnek alıp hayatını yaşadığımız zaman, kendisini taklit ettiğimiz zaman kesinlikle hata etmeyeceğimiz mükemmel bir örnektir. Öyleyse bizler kendimiz için sadece onu örnek bilmek, imam bilmek zorunda olduğumuz gibi, insanları da Allah'ın bu örnek insanına çağırmak zorundayız.

"Müşrikler istemeseler de, kâfirler razı olmasalar da Allah onunla gönderdiği İslâm dinini tüm dinlere galip getirip onların üzerine çıkaracaktır." Din, takip edilen, gidilen yol demektir. Din, bir hayat programı, yaşam biçimidir. Din, insanın, insanların uyguladıkları hayat programıdır. Bir ferdin, bir toplumun uymak zorunda olduğu kanunlar, yasalar manzumesidir. Kişinin kendisiyle, Rabbi ile ve insanlarla, çevresiyle münâsebetlerinin tümünü düzenleyen kanunlar ve kurallar mecmuasıdır. Tüm bunları düzenlemek için kişi neye ve kime müracaat ediyorsa, kişi onun dininde demektir. Bu mânâda komünizm de, kapitalizm de, sosyalizm de, demokrasi de bir dindir. Bunlar da insanların ortaya attıkları bâtıl dinler ve sistemlerdir.

Herkesin, her toplumun mutlaka bir dini, hayat programı, yaşam biçimi vardır. Kâfirin de bir dini, kâfirin de bir hayat programı vardır. Elbette yeryüzünde dinsiz, yani kanunsuz, kuralsız, yolsuz, sistemsiz bir toplum düşünmek mümkün değildir. Şu anda dünyada pek çok yol, pek çok din, pek çok hayat programı, pek çok yaşam biçimi, sistem vardır. İşte Rabbimiz kendi dinini, İslâm dinini, teslimiyet dinini tüm diğer dinlere karşı galip getirecek, tüm diğer dinlerin, tüm diğer sistemlerin üstüne çıkaracaktır. Çünkü Rabbimizin kabul edip razı olduğu bir tek din, bir tek yol vardır, o da teslimiyet dini olan İslâm dinidir.

Allah katında tek bir hayat tarzı vardır, o da Müslümanlıktır. Allah bu dinin dışında hiçbir dini, bu dinin dışında hiçbir sistemi, hiçbir hayat programını kabul etmez.

Çünkü bunların hiçbirisi müntesiplerini hidâyete ulaştırmıyor. Bunların hiçbirisi müntesiplerini hidâyete ulaştırmıyor, cennete götür-müyor. Bunların hiçbirisi bağlılarının aklını, kalbini, duyularını doyura-maz. Hiçbirisi kullarının, evini, ailesini, ülkesini mutluluğa ulaştıramaz. İşte görüyoruz, Allah dininin dışındaki dinler, Allah sisteminin, Allah programının dışındaki sistemler ve programların hiçbirisi insanları huzura kavuşturamıyor.

Allah, dinini tüm dinlere üstün getirecektir. İşte bunun içindir ki Müslümanlar da din yalnız Allah'ın oluncaya kadar Allah yolunda savaşmakla mükelleftirler. Yeryüzünün tümünde, hayatın her alanında Allah'ın arzularının, Allah'ın buyruklarının egemen olacağı ana kadar Allah'ın bu müjdesi altında, Allah desteğinde Müslümanlar kavga ver-mek zorundadırlar. Bakın bundan sonraki âyetinde de Rabbimiz Müslümanların bu sorumluluklarını şöylece gündeme getiriyor:

10-11. "Ey İnananlar! Sizi can yakıcı bir azaptan kurtaracak, kazançlı bir yolu size göstereyim mi? Allah'a ve peygamberine inanır, Allah yolunda canlarınızla, mallarınızla cihad edersiniz; bilseniz, bu sizin için en iyi yoldur."

Rabbimiz burada bir ticaretten, bir alışverişten söz ediyor. Hem de çok kârlı bir alışveriş. Neymiş bu alışveriş? Şartları nasılmış?

"Allah'a ve Resûlü'ne iman edersiniz." Arkadaşlar, dikkat ederseniz önce ey iman edenler dendi, sonra da Allah'a ve Resûlü'ne iman edersiniz dendi. Bunun mânâsı şudur: "Ey inandığını, mü'min olduklarını iddia edenler veya ey inandığını zannedenler…" Çünkü iman sadece iddiadan ibaret olmayacaktır. İman, Allah'ın istediği gibi olacaktır. Ya da mânâ, ey buraya kadar anlatılanlara iman edenler, bundan sonra anlatılacak olanlara da iman edin demek olacaktır. Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman edin. Allah'tan gelenlerin tümüne iman edin. Allah'a iman, Allah'tan gelenlerin tümüne iman demektir. Allah'a iman, Allah'ın hayata karışacağına iman demektir. Allah'a iman, O'nun Rabb, Melik, ve İlâh oluşuna imandır. Allah'ın emir ve yasakları çerçevesinde bir hayat yaşamaya iman demektir. Allah'ın hayata karışacağına, Allah'ın hayatı düzenlemek üzere hayat programı gönderdiğine imandır. Allah'a iman, Allah'ın belirlediği hayat programına iman demektir. Kişinin boynundaki kulluk ipini

yalnız Allah'ın eline vermeye imandır.

Allah'a böylece iman edeceğiz, Allah'ın istediği gibi inanacağız. Biraz önce Rabbimizin anlattığı ehl-i kitabın kendi arzu ettikleri gibi bir iman olmayacak bu iman… Öyle bir Allah'a inanacağız ki, inandığımız Allah, yalnız kendisine ibadet edilen, yalnız kendisine itaat edilen bir İlâh olacaktır. Kendisinden başka İlâh olmayan, kendisinden başka Rabb, Mâbud olmayan bir Allah'tır. Günlük hayat programımızı yapan, kendisinden başka kimsenin hayata karışma yetkisi olmayan bir Allah… Velîmiz olan, bizim adımıza tek taraflı karar verme makamında olan, bizim adımıza aldığı kararları hayatımızın her bir alanında bizim için bağlayıcı olan, her işimizi kendisine havale edeceğimiz, bütün problemlerimizi kendisinden soracağımız bir İlâhtır O. Melekleri, peygamberleri, kitapları olan, melekleri vasıtasıyla sürekli bizimle diyalog halinde olan, yaptığımız her şeyi gören, bilen, kontrol eden bir Allah... Peygamberleri vasıtasıyla bizden istediği kulluğu örnekleyen, kitapları vasıtasıyla bize hayat programı gönderen bir Allah… Evet, bize gönderdiği kitaplarında kendisini bize nasıl tanıttıysa öyle bir Allah'a inanacağız. Yeryüzünde ortağı, benzeri olmayan, hayatın tümünde mutlak hâkimiyet ve otorite sahibi bir Allah'tır O.

Kimi demokrat kafaların inandıkları gibi hayata karışmayan, hukuku bilmeyen, eğitimden anlamayan, kılık-kıyafet konusunda söz sahibi olmayan, kazanmamıza, harcamamıza karışmayan, düğünümüze, derneğimize, atımıza, arabamıza, dükkanımıza, tezgahımıza, cebimizdeki paramıza, ev tefrişimize, soframıza, mutfağımıza karışmayan, dünyayı, gökleri ve yerleri, göktekileri, yerdekileri yaratan a-ma onların hayatına karışmayan, yaratan, ama egemenlik haklarını başkalarına devreden bir Allah'a değil, her şeyin sahibi ve her şeyin yöneticisi olan, bütün insanların hayat programlarını kendisinden almak zorunda oldukları bir Allah'a inanacağız.

Sadece Allah'ı kabul etmek yetmez, peygambere de iman edeceğiz. Peygambere iman, peygamberin örnekliğine ve her konuda onun gibi olmamız gerektiğine iman etmek demektir. Peygambere iman, Allah'ın istediği kulluğu yaşayabilmek için adım adım kendisini takip etmek zorunda olduğumuza iman demektir. Peygambere iman, peygamberin inandığı gibi Allah'a iman demektir. Rasûlullah, ne Hris-tiyanların, ne Aristo'nun, ne Ebu Cehil'in, ne demokratik kafaların uydurduğu gibi dünya işini bilmeyen, dünyaya karışmayıp dünya idaresini insanlara bırakan, dünya işlerine karışmayan, hukuk, eğitim, ticaret gibi

dünya işleri konusunda cahil bir Allah'tan mesaj getirmemiştir. Öyleyse öyle bir Allah'a iman edeceğiz ki, bu Allah, Rasûlullah'ın inandığı ve bize haber verdiği Allah olacaktır. Ya da kitabında kendisini bize nasıl tanıttıysa, öylece Allah'a iman edeceğiz. Sonra:

"Mallarınız ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz." Dininizi yaşayabilmek, hayatınızda imanınızı görüntüleyebilmek için mallarınız ve canlarınızla cihad edersiniz. Cihadsız bunların gerçekleşmesi mümkün değildir. Bakın bu hususu anlatırken Rasûlullah Efendimiz bir hadislerinde şöyle buyurur: ***"Dinin zirve noktası cihaddır."*** Cihad, cehd kökünden gelir. O da mü'minin inancını yaşama adına cehd ve gayret etmesi, çabalaması demektir. İnanan kişi, inancını yaşama kavgası verecektir. Bir taraftan inancını yaşama kavgası verirken diğer taraftan inancını yaşayabileceği ortamı oluşturmanın savaşını da vermek zorundadır. Yani inancını insanlara ulaştırarak bu inancın rahat bir şekilde yaşanmasını sağlayacaktır. Onun içindir ki İslâm'ın cihadı, Allah adına bir cihaddır.

Cihadsız dinin yaşanması, cihadsız Müslüman kalmak mümkün değildir. Dinimizi yaşamamıza, kulluğumuzu icra etmemize engel olan tüm düşmanlarımızla savaşı sürdürmek zorundayız. Bize en büyük düşman olan şeytanlara, cin şeytanlarına ve iki ayaklı insan şeytanlarına, bizim kulluğumuza engel olmaya çalışan nefsimizin arzularına, bizi Allah'a kulluktan çalıp kendisine kul-köle edinmeye çalışan dünyaya ve dünyalıklara karşı sürekli savaşımızı sürdürmek zorundayız. Bu uğurda mallarımızı ve canlarımızı fedâya hazır olmak zorundayız. Dikkat ederseniz önce mal, sonra da can zikrediliyor. Zaten Allah yolunda mallarından vazgeçemeyen insanların, toplumların Allah için savaşmaya, Allah için canlarını fedâ etmeye güçleri yetmez. Vücutlarının dışındakileri harcamaya gücü yetmeyen insanlar, iç dünyalarını veya vücutlarını nasıl harcayabilecekler? Malını Allah yolunda veremeyen insanlar canlarını nasıl verebilecekler? Cebimdeki on bin lirayı Allah için harcayamayan, ömrümün birkaç saatini Allah için ilme, Allah için bir hizmete adayamayan ben, ilerde ömrümün tamamını Allah'a nasıl verebileceğim? Halbuki Allah için savaşa girmek demek, ömrün tamamını fedâya hazır olmak demektir. Sormak lazım, inandıkları Allah, uğrunda mal harcamaya değmeyen bir Allah olan bu insanlar, O'nun uğrunda canlarını nasıl fedâ edecekler?

Rabbimiz, kitabında "kendinizi kendi ellerinizle tehlikeye atmayın" buyurmaktadır. Bunu Ebu Eyyub el-Ensârî efendimiz çok hoş açıklar. Fetihler gerçekleşip İslâm her tarafa yayılınca, sahâbe gelip Rasûlullah'tan izin istedi.

“Ey Allah’ın Resûlü, artık bize müsaade et de biz şu işimize, aşımıza, ticaretimize, hurmalıklarımıza, tarlalarımıza dönelim” dediler. Allah’ın Resûlü şöyle buyurdu: “Siz Allah yolunda cihadı bırakır da tarlalarınıza, ticaretinize dönerseniz, kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmış olursunuz!” buyurdu ve bu âyeti okudu. İşte âyetin mânâsı budur. Eğer gerçekten bizler işimize, aşımıza, dükkanımıza, tezgahımıza döner de Allah yolunda cihadı terk edersek, kendi ellerimizle kendi kendimizi tehlikeye atmış olacağız. Halbuki bize göre kendi kendimizi tehlikeye atmamız, zarara uğramamamız, maslahata uygun, rahat içinde bir hayatı kaybetmemiz demektir. O zaman kâfirlerin egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olacak, izzet ve şerefimizi kaybedeceğiz demektir. Ama cihaddan vazgeç-mezsek:

Eğer bilirseniz, anlarsanız bu sizin için dünya ticaretinden, tüm dünyayı kazanmanızdan çok daha hayırlı olacaktır. Çünkü sonunda:

12. “Böyle yaparsanız, Allah günâhlarınızı size bağışlar, sizi, içlerinden ırmaklar akan cennetlere, Adn cennetlerinde hoş yerlere koyar. Büyük kurtuluş budur.”

Allah sizin günâhlarınızı bağışlayacak, hatalarınızı, kusurlarınızı örtecek, geçmişinizi sıfırlayacak ve sizi altlarından ırmaklar akan cennetlerine, Adn cennetlerine idhal buyuracak, sizi böyle hoş yerlerde ağırlayacaktır. İşte Allah’a, peygambere, Allah’ın istediği gibi inanan ve inancını yaşamanın kavgasını veren insanların mükâfatı… Ne güzel bir alışveriş? Ne kârlı bir ticaret değil mi bu?

Öyleyse ey Müslümanlar, sakın kâfirler gibi düşünmeyin. Sakın Allah yolunda cihadı terk etmeyin. Sizler dünya hayatı yerine âhi-reti satın alanlar olun. Fâniyi verip de bâkîye talip olanlar, dünya hayatının basit zevklerini bırakıp cennete ve Allah’ın rızasına talip olanlar olun. Allah yolunda, Allah’ın egemenliğini gerçekleştirmek için, ilâ-i kelimetullah için savaşın. Unutmayın ki Allah yolunda savaşanlar, geçici ve basit dünya hayatını satıp karşılığında ebedî olan âhireti satın almışlardır. Kim dünya hayatının geçiciliğini, derbederliğini, fâniliğini, zavallılığını bilir de Allah yolunda savaşarak buradaki zevkini, sefâsını, âhiret hayatı, âhiret mutluluğu için fedâ etmeyi, fâniyi verip bâkîyi kazanmayı becerebilirse, Allah’ın mağfiretini kazanabilirse, işte kazançta olan odur. Dünyayı da, âhireti de en iyi değerlendiren odur.

Öyleyse dünya hayatına karşılık âhireti satın almak isteyenler Allah yolunda savaşsınlar. Unutmayın ki, kim Allah yolunda savaşırken ölür ya da öldürülürse, Allah huzurunda toplanacak ve ecirlerin en büyüğüne ulaşacaktır.

Yine unutmayalım ki, Allah adına savaşan bir Müslüman ölse de galiptir, kalsa da.

Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad edenler, hem dünyada, hem de âhirette Allah'ın mağfiretini kazanacaklardır. Dünyada Allah onların bireysel, ailevî, toplumsal tüm problemlerini bitiriverecek, onlara huzur içinde bir hayat verecektir. Geçmişte işledikleri günâhlarının tümünü silecek, tüm hayatlarını düzlüğe çıkaracaktır. Allah, onların ekonomik, siyasî, ahlâkî, hukukî her türlü problemlerini çözecektir. Dünyalarını cennete çevirecek, âhiretlerini cennetle mükâfatlandıracaktır. Ama onların mükâfatları sadece bununla da sınırlı değildir.

13. "Bundan başka, sevdiğiniz bir şey daha: Allah katından bir yardım ve yakın bir zafer vardır. Ey Muham-med! İnananlara müjde ver."

"Bundan başka, Rabbinizin size seveceğiniz, beğeneceğiniz başka nimetleri de vardır. Size, Allah katından bir yardım, bir nusret ve yakın bir fetih vardır. Sen mü'minleri bununla müjdele. Sadece âhi-rette cennet ve nimetler değil, aynı zamanda dünyada da düşmanlarınıza karşı Allah size yardım edecek, sizlerin desteğinde olacak ve size zaferler nasip edecektir. Sen mü'minleri bu ticaretlerle, bu kazançlarla müjdele peygamberim!"

14. "Ey İnananlar! Allah'ın dininin yardımcıları olun. Nitekim, Meryem oğlu Îsâ, Havarilere: "Allah'a giden yolda yardımcılarım kimlerdir?" deyince, Havariler: "Allah'ın dininin yardımcıları biziz" demişlerdi. İsrâil-oğullarının bir takımı böylece inanmış, bir takımı da inkâr etmişti; ama Biz, inananları düşmanlarına karşı destekledik ve üstün geldiler."

Öyleyse ey mü'minler, Rabbinizin bütün bu vaadlerine, bütün bu ikramlarına karşılık haydi sizler de Allah'ın, Allah dininin yardımcıları olun. Tıpkı Meryem oğlu Îsâ'nın Havarileri gibi.

Bir zaman Hz. Îsâ (a.s) baktı ki, İsrâiloğullarının dört duvarı yıkık… Yıllar yılı peygamberlerini öldürmüşler, kitaplarını tahrif etmişler, kitaplarını dürüp arkalarına atmışlar, kitaplarından habersiz bir hayatın mahkumu olmuşlar, Allah dinini, Allah yolunu terk edip kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayata yönelmişler… Hz. Îsâ (a.s.) onları bu vaziyette görünce, üzülerek şöyle demişti:

"Allah yolunda bana kim yardımcı olacak? Allah yolunda girişeceğim bir kavgamda kim bana yardımcı olup, benim yanımda yer alacak? Allah'a dâvet, Allah'ı insanlara duyurma yolumda, Allah'ın emirlerini dinleme, Allah'ın

emirlerini uygulama konusunda kim bana yardım edecek? Bu kitabın âyetlerini çok uzaktaki insanlara götürme, yeryüzünde Allah'ın yasalarını hakim kılma konusunda kim bana yardımcı olacak?"

Allah'ın dinini anlama ve yaşama, Allah'ın istediği gibi Müslüman olma konusunda aslında peygamberin hiç kimseye ihtiyacı yoktur. Hiç kimse kendisine yardımcı olmasa da, peygamber tek başına kulluğu icrâ edendir. Yani peygamber Allah'ın kendisine yüklediği görevini yapamadı da, birilerinden bu konuda yardım istiyor değildir. Allah'ın elçisi, görevini yapmakla birlikte, cemaatle yaşanma karakterindeki bu dini ikâme konusunda birilerinin yanı başında olmasını, birilerinin kendi menfaatleri icabı Müslüman olup yükünü hafifletmesini istiyordu.

Cemaat ya da ümmet, bir Peygamberin yükünü hafifleten, der-dini ve sorumluluğunu paylaşan en büyük destektir. Müslüman, yaşadığı şehrin her mahallesinden, her evinden sorumludur. Allah dinini, Allah âyetlerini her yere götürmek, ulaştırmak zorundadır.

Gelin beraber olalım. Gelin beraber çalışalım, gelin birlikte o-muzlayalım Allah dinini. Gelin birlikte öğrenip, birlikte tebliğ etme ve yaşama kavgası verelim. Eğer Kitapsız ve sünnetsiz din olmayacağına inanır, bu yükü omuzlarınızda hissederseniz, o zaman sizler de bu dine yardım etmiş olursunuz. Şunu da göz ardı etmeyelim ki, eğer bizler de peygamberler gibi, onlar kadar bu mübârek yükü çekmeyi iliklerimize kadar hissedersek elbette Allah bize de onlara verdiği yardımcıları gönderecektir. Peygamberlere yardım, onların görevlerine yardım şeklinde olur. Peygamber (a.s), dünyada Allah'ın istediği adâleti gerçekleştirmek, insanların dünyada Allah'ın istediği hayat programını yaşamalarını sağlamak, insanların sadece Allah'a kul olmalarını gerçekleştirip onların cennet yollarını açmak, cehennem yollarına barikatlar koymak için gelmiştir. İnsanların yeryüzünde Rabb olarak Allah'ı, din olarak İslâm'ı, kitap olarak Kur'an'ı ve bu konuda örnek olarak da Hz. Peygamber'i tanımaları için gelmiş olan Peygamberin bu görevini, bu fonksiyonunu kendimize görev edinir, dert edinir, iş edinir, din edinirsek, biz de onlara yardımcı olmuş oluruz. Onların inandığına inanır, yaptıklarını yapar, sevdiklerini sever, reddettiklerini de reddedebilirsek, varlıklarını ve programlarını kendimize program kabul edebilir, isteklerine köstek değil destek olabilirsek, o zaman biz de onlara yardımcı oluyoruz demektir. Biz de Ensârullah'ız demektir.

Allah’ın peygamberi Îsâ diyor ki: “Kim bana yardımcı olacak?” Onun bu talebine karşılık:

Havariler, Îsâ’nın (a.s) arkadaşları, Îsâ’ya (a.s) iman etmiş Müslümanlar, Allah ve peygamber yolunun yardımcıları, beyazlar, beyaz elbiseliler, beyaz elbiseli görünenler. Hz. İsâ'nın yardımcıları. Bu kişilerin kassâr (çamaşırcı) veya avcı oldukları söylenir. Bazı bilginlere göre bunlara Havâri denmesinin sebebi; onların, insanların ruhlarını din ve ilim öğreterek arındırmalarından dolayıdır... Avcı olmaları ise, insanların ruhlarını kararsızlıktan kurtararak Hakka döndürmelerindendir (Râğıb Isfahânî, el-Müfredât fî Garîbi'l-Kur'ân, Mısır 1970, s. 192) Nitekim beyaz giydikleri için bu ismi aldıkları da söylenir (Buhârî, Fedâilu's-Sahâbe, 13).

Bunlara, "Hz. İsa'nın, dini yaymak için seçip gönderdiği elçileri" de denilmektedir. Havâriler Peygamberlerin yakın takipçileri olan seçkin kimselerdir. Zeccâc, "Havâriler Peygamberlerin hâlis ve samimi dostlarıdır ve hayırlı kimselerdir" demiştir. Buna delil olarak da Hz. Peygamber'in "Her Peygamberin havârisi vardır, benim havârim de Zübeyr İbn Avvam'dır" hadisini zikretmiştir (Buhârî, Cihâd, 40, 41; Müslim, Fedâilu's-Sahabe, 48; İbn Mâce, Mukaddime, 11).

Peygamber Efendimiz: "Zübeyr benim ashabımın seçkinlerin-dendir ve yardımcımdır" demek suretiyle, havârilerin peygamberlerin yardımcıları olduklarına işaret etmek istemiştir. Yine Zeccâc'a göre Hz. Peygamber'in ashabının tamamı havâridir (İbn Manzur, Lisânü'l Arab, Beyrut (t.y), IV, 220).

Havârilerin, Peygamberlerin yakın dostları ve talipçileri olduğu-na Kur'an-ı Kerim'de şöyle işaret edilmektedir:

"İsa onların inkarlarını hasredince: "Allah uğrunda yardımcılarım kimlerdir?" dedi. Havâriler şöyle dediler, "Biz Allah'ın yardımcılarıyız, Allah'a inandık, O'na teslim olduğumuza şahit o!", "Rabbimiz! İndirdiğine inandık, Peygambere uyduk; bizi şâhit olanlarla beraber yaz..."dediler
(Al-i İmrân, 3/52-54).

Havâriler'in Hz. İsa'dan, Allah'ın gökten bir sofra indirmesini istedikleri Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle ifade edilmektedir: "Havâriler: "Ey Meryem oğlu İsa! Rabbin bize gökten bir sofra indirebilir mi?" demiş-lerdi de, "Înanıyorsanız Allah'tan sakının" demişti. "Ondan yemeyi, kalplerimizin kanmasını ve senin

bize doğru söylediğini bilmeyi, ona şâhit olmayı istiyoruz" dediler...Allah, "Ben onu size indireceğim; bundan sonra içinizden kim inkâr ederse, dünyalarda kimseye azap et-meyeceğim şekilde ona azap edeceğim" dedi" (el-Mâide, 5/111-115)

Evet, işte bu Havâriler dediler ki: “Biz Allah’ın yardımcılarıyız, biz senin yardımcılarınız.”

İşte Allah yolunda peygambere yardım budur. “Ey peygamber, sen şahit ol ki biz iman ediyoruz ve imanlarımızı amel haline getirip Müslüman oluyoruz. Allah’a inanıyoruz ve inancımızın gereğini yerine getiriyoruz. İşte namaza inanıyoruz ve kılıyoruz. İşte içkisiz sofrada oturmaya inanıyor ve içkisiz sofraya oturuyoruz. Oruca inanıyoruz ve tutuyoruz.” Çünkü peygambere iman, onun orucuna, namazına, cihadına iman demektir. Kitaba iman demek, hayatı onunla düzenlemeye ve kıyamete kadar onun geçerli olduğuna iman demektir.

Allah bizden kendisine ve peygamberine yardım etmemizi is-tiyor. Allah’a yardım, Allah’ın dinine yardımdır. Allah’ı korumak, Allah-ın dinini korumak demektir. Allah’ı korumak, Allah’ın emir ve yasaklarını, Allah’ın hukukunu korumak demektir. Allah önce iman, amel, ih-las ve ihsan ile korunacaktır. Allah’a yardım, Allah’ın emirlerini yerine getirme ve yasaklarından kaçınmakla gerçekleşecektir. Allah’ın dininin hâkimiyeti adına çalışıp çırpınmakla gerçekleşecektir. Allah’ın dininin hâkimiyeti adına mal ve can fedâ etmekle gerçekleşecektir. Allah’a yardım, O’nun dini adına şehadeti göze almakla gerçekleşecektir.

Unutmayalım ki, bir yasa olarak Allah kendi dinine yardım edenlere yardım edecektir. Allah, dinini koruyanları koruyacaktır. Öy-leyse Rabbimiz tarafından korunmayı, düşmanlarımız karşısında ayaklarımızı sabit tutup zafere ulaştırmasını istiyorsak, biz de Allah’ın dinine yardım edeceğiz. Yani kendimiz için, kendi kurtuluşumuz için Allah’ın dinine yardımcı olacağız. Değilse hâşâ, Allah’ın bizim yardımımıza asla ihtiyacı yoktur. Çünkü dininin hakim olacağını zaten Allah müjdelemektedir. Kendi lehimize Allah’ın dininin hâkimiyeti adına vereceğimiz yarım hurma, dökeceğimiz birkaç damla ter ve kan, bizim cennet yolunda ayaklarımızın kaymamasına, cennete ulaşmamıza sebep olacaktır.

İşte Allah’a yardım, Allah’ın dinine yardım budur. Allah’a, Allah’ın istediği biçimde, Kitabında bize anlattığı mükemmel sıfatların sahibi ve noksan

sıfatlardan münezzeh olarak inanmak, gönderdiklerine Allah'ın istediği biçimde iman etmek, emirlerini yerine getirip ne-hiylerinden kaçınmak, O'na istediği biçimde kulluk yapmak, sevdiklerini sevmek, düşmanlarını düşman bilmek, rızası sebebiyle razı olmak, gazabıyla gazaplanmak, O'nun dininin, O'nun yasalarının egemenliği adına malla ve canla cihad etmek, hâsılı tüm hayatı O'nun istediği biçimde değerlendirmektir.

Tabii ki Allah'ın dinine yardım edebilmek, Allah'ın hukukunu koruyabilmek, Allah'ın dinini muhafaza edebilmek için elbette Allah'ın dinini tanımak şarttır. Allah'ın kitabını koruyabilmek için kitabı tanımak şarttır. Allah'ın kitabını, Allah'ın yasalarını tanımayan bir kimsenin onları koruması ve savunması mümkün değildir. Birileri bozuk para gibi Allah'ın âyetlerini harcarken, birileri kendi hukuklarını yerleştirebilmek, kendi yasalarını hakim kılabilmek için Allah yasalarını ezip bozarken, Allah yasalarından habersiz yaşayan insanların beri tarafta seyretmesi kaçınılmazdır.

Şunu da asla unutmayalım ki, kendi dinine yardım ettikleri için Allah'ın yardım ettikleri asla mağlup olmayacak, asla zelil bir hayatın adamı olmayacaklardır. Eğer sizler Allah'ın dininin yardımcıları olur da Allah da size yardımcı olursa, kesinlikle bilesiniz ki size galip gelecek, sizi mağlup edecek yoktur. Allah'ın yardımı ve desteği sizinle olduğu sürece yeryüzünde hiçbir güç ve kuvvet size galip gelemez. Hiçbir güç sizi alt edemez. Allah sizi galip getirmeyi murad etmişse, sizin üzerinize galip gelecek yoktur. Ama eğer sizler Allah'ın dinine yardım etmezseniz, Allah da sizi terk eder, sizden desteğini çeker, sizi sahipsiz ve yardımcısız bırakırsa, ondan sonra size yardım edecek yoktur.

Eğer sizler Rabbinize itaatten çıkarak, Rabbiniz yolunda cihadı terk ederek, Rabbinizin yasalarını terk ederek, Rabbinizin desteğinden, onun korumasından, yardımından uzak bir hayat yaşamaya kal-kışırsanız, size kim yardım edebilir ki? Kim destek olabilir size? Kim başarıya ve zafere ulaştırabilir sizi? Düşmanlarınız karşısında sizi kim koruyabilir? Problemlerinizi çözmeniz konusunda kim yol gösterebilir size? Kâfirlerin ayakları altında ezilmekten kim kurtarabilir sizi?

Evet, böylece İsrâil oğullarından, ehl-i kitaptan bir grup iman edip Ensârullah olurken, bir grup ta küfretmiştir. Kitap ehli içinde Allah'a, Allah'ın elçilerine Allah'ın istediği biçimde iman etmişler vardır. Size indirilen Kur'an'a ve daha önce kendilerine indirilmiş olan kitaplara da inanmışlar vardır. Daha

önce Mûsâ'ya (a.s) iman edip, O'na iman edenler, daha önce Îsâ'ya (a.s) iman edip, sonra Muhammed (a.s) gelince de hemen Muhammed'e (a.s) iman edenler… Daha önce Tevrat'a ve İncil'e iman edip, sonra da Kur'an gelir gelmez hemen ona iman edenler vardır. Onlar Allah'a iman ediyorlar, kendi kitaplarına, Tevrat'a, Zebur'a, İncil'e iman ediyorlar, gönderilen son kitaba ve son elçiye de iman ediyorlar.

"Biz onlardan inananları düşmanlarına karşı destekledik, yardım ettik de, onlar düşmanlarına karşı galip geldiler, üstün geldiler. Ehl-i kitaptan inananları inanmayanlara galip getirdik. Elbette Müslümanları da kâfirlere karşı destekleyip galip getireceğiz buyuruyor," Rabbimiz.

Öyleyse ey mü'minler, safınızı iyi belirleyin. Kimin safında olduğunuzu iyi düşünün. Allah safında mısınız? Peygamber safında mısınız? İnananların safında mısınız? Yoksa Allah'la savaşanların, peygamberleri reddedenlerin safında mısınız? İman edenlerin safında mı, inkâr edenlerin, yalanlayanların, reddedenlerin safında mısınız? Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad edenlerin safında mı, yoksa zillet içinde bir dünya hayatını tercih edenlerin safında mısınız? Peygamber yolunun yolcusu mu yoksa başka yolların yolcusu musunuz? Kimin yolunda olacaksanız, onu iyi tanıyın. Çünkü başka çaresi yok, sizler şu anda ya peygamber safında yer alacak, ya da karşı gelenlerin safında yerinizi belirleyeceksiniz.

Ya Resul gibi Allah'a kul olacak, hayatınızı Allah'ın belirlediği yasalar istikâmetinde Allah için yaşayacaksınız, yahut da Firavunlar, Nemrutlar, Karunlar, Hâmanlar, Ebu Cehiller yolunda olacaksınız. Ya Peygamber gibi hayatınızı, hayat programınızı Allah'a soracak, vahiyle yol bulacaksınız, yahut da Ebu Cehil, Velid bin Muğire gibi kendi kendinizi putlaştırıp hayat programınızı kendiniz yapmaya kalkışacaksınız. Ya İbrahîm gibi hayatınızın tümünde Allah'a teslim olacak, Müslüman olacak, sonunda onun gittiği cennete gideceksiniz, yahut da Nemrut gibi Allah'la savaşa tutuşarak cehenneme yuvarlanacaksınız.

İyi belirleyin safınızı… Allah safında, peygamber safında, melekler ve inananlar safında yerinizi alın. Eğer bu safta yerinizi alırsanız, kesinlikle bilesiniz ki Allah sizi tüm dünyaya galip getirecektir. Allah sizi izzet ve şerefe ulaştıracaktır. Tüm yeryüzü kâfir olsa, yeryüzünde bir tek Müslüman biz kalsak ne gam! Safımızda Allah var ya! Safımızda melekler var ya! Melekler bizimle

beraberler ya! Melekler bizim desteğimizdeler ya! Düşünebiliyor musunuz? O meleklerden sadece bir tanesinin, bir tek kanadının yanında bile dünya çok küçük kalır.

Düşünün ki şu anda yeryüzünün bütün kâfirleri toplansa, bütün Yahudiler, Hristiyanlar, Mecusiler, Sabiîler, ateistler, laikler toplanıp, topuyla, tankıyla karşımızda saf tutsa, üç-beş tane gariban, silahsız Müslüman da onların karşısına çıksa, ama Allah onların safında olsa, melekler onların yardımında olsa, onlara karşı kim galip gelir? Allah'ın, meleklerin yenilmesi düşünülebilir mi? Allah desteğindeki mü'minlerin mağlup olabileceğini kim düşünebilir?

Saff sûresi, bizim safımızı belirliyor. Bu sûreyi tanıyan, bu sûreye inanan, bu sûreyi kuşanan bizler, bu sûreyi tanımadan bir hayat yaşayanlar gibi olamayız. Öğrendiğimiz bu sûrenin muhtevası istikâmetinde hemen tercihlerimizi yapıp safımızı belirlemeliyiz. Kimler gibi düşünüyoruz? Kimler gibi inanıyoruz? Kimlerin safındayız? Kimlerle beraberiz? Kimlerle beraber olma heveslisiyiz? Allah, melekler ve mü'minlerin safında mıyız yoksa karşı tarafta mıyız? Bunu açık ve net bir biçimde ortaya koymak zorundayız. Unutmayalım ki açık ve net bir biçimde bu tavrımızı ortaya koyuncaya, safımızı belirleyinceye kadar da bu izzetsizliğimiz ve şerefsizliğimiz devam edecektir.

İşte bu saf belirlemenin ortaya koyduğu bir din, bir yol, bir hayat tarzı, bir yaşam biçimi, bir hayat programı vardır ki, bunun adı İslâm'dır ve bizler Müslümanlarız. İradelerimizi Allah'a teslim etmiş, Allah'ın seçimini kendimiz için seçim kabul etmiş, boyunlarımızdaki kulluk iplerinin ucunu Allah'ın eline vermiş ve sadece Allah'ın çektiği yere giden insanlarız. Yani bizler Allah'tan başka İlâh kabul etmeyip sadece Allah'ın İlâhlığını kabullenince, hayatımızın her bir bölümünde sadece Allah'ı söz sahibi bilince o zaman karşımıza İslâm çıkacaktır. Bizim dinimiz, hayat programımız İslâm'dır ve onun dışında başka din, başka yol bilmiyoruz.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Vel'hamdü lillahi Rabbil'âlemîn.

- 62 -

CUM’A SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 62., nüzûl sıralamasına göre 110., mufassal kısmının dördüncü sûreler grubunun ikinci sûresi olan Cum’a sûresi, Medine’de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 11’dir.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Rasûlü’ne, O’nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Sûrenin adı, 9. âyette geçen Cuma kelimesinden alınmıştır. Sûrede Cuma, Cuma namazı, Cuma hutbesiyle ilgili hükümler anlatılmakla birlikte, sadece Cuma namazı anlatılmış değildir. Sûrenin ilk 8 âyeti hicretin 7. yılında, muhtemelen Hayber’in fethine rastlayan bir dönemde nâzil olmuştur. Yahudilerin son kalesi olan Hayber’in düşüp Yahudilerin kolu kanadı kırılışından sonra Rabbimizin bu derbeder topluma son defa seslenişini ihtiva eden bu âyetlerin indiği rivâyet edilir. Sûrenin nüzul sebebine, 11. âyette yer alan, “Onlar bir ticaret ya da bir oyun ve eğlence gördükleri zaman ona akın

ettiler ve seni ayakta bıraktılar" ifadesiyle işaret edilmiştir. Muteber kaynaklarda verilen bilgilerden anlaşıldığına göre Medine'de böyle bir hadise gerçekleşmiştir. İnşallah yeri geldiğinde bilgi vereceğim.

Konu ile ilgili bu ve benzeri rivâyetler sûrenin nüzul sebebine ışık tuttuğu gibi, aynı zamanda sûrenin nüzul yılı konusunda da bilgi vermektedir. Çünkü sözü edilen kıtlık hicretten sonra meydana gelmiştir.

Sûrenin, Cuma'yı konu edinen son üç âyetinin hicretten hemen sonra indiği rivâyet edilir. Zira Allah'ın Resûlü Medine'ye gelişinin beşinci günü Cuma namazı kıldırmış ve bu âyetler namaz esnasında meydana bulan bir hadise üzerine inmiştir. Müslümanlara bir toplantı esnasında nasıl davranılması gerektiği konusunda tebliğde bulunulmuştur.

Sûrenin iki ayrı bölümü iki ayrı zamanda, iki ayrı dönemde nâzil olduğu için, konuları da, muhatapları da farklıdır. İlk sekiz âyetin muhatabı Yahudilerdir. Yahudiler Mekke'de zuhur eden İslâm dâvetini önlemek için yoğun bir çabanın içine girmişlerdi. Son elçi kendi içlerinden çıkmadı, vahiy kendilerine gelmedi diye Ben-i Kaynuka, Ben-i Kureyza, Ben-i Nâdir Yahudileri var güçleriyle bu dini yok etmek, bu dâveti boğmak için çırpındılar. Arap kabilelerini Rasulullah'a karşı kışkırttılar. Araplara, peygamberle mücadele yöntemleri ulaştırdılar.

Din, vahiy konusunda kendilerinin yetkili olduklarını, Allah'ın yeryüzünde hiç kimseye vahiy göndermediğini, Muhammed'in (a.s) bir yalancı olduğunu, ona inanmamaları gerektiğini ısrarla empoze ettiler. Altı-yedi yıl süren tüm bu çabaları Allah'ın hak dini karşısında başarısız kalmış, daha sonra Ahzâb savaşında bozguna uğramışlar ve artık Medine'de tutunamayacaklarını anlayınca Hayber'de toplanmışlardı. Bu âyetlerin nâzil olduğu günlerde orada da dayanamayıp bizzat kendi arzularıyla, kendi başvurularıyla İslâm ümmetinin egemenliğini kabul edip Müslümanların zimmeti altına girerler. İslâm'ın adını bile duymaya tahammülü olmayan bu insanlar, zilletin zirvesinde bir hayata razı olurlar. İşte böyle bir atmosferde nâzil olan bu sûresiyle Rabbimiz, belki son kez Yahudilere seslenerek onları imanâ, İslâm'a, kurtuluşa çağırır. Belki de bu, Rabbimizin onlara tanıdığı son fırsat, son ikazdı.

Bu hitabede, bu ikazda şu üç nokta vurgulanır: "Ey Yahudiler, sizler bu elçimi tanıyorsunuz. Sizler yanınızdaki, elinizdeki kitabın, Tevrat'ın tasdikçisi olarak gönderdiğimiz bu peygamberi öz evlâdınızı tanıdığınız gibi tanıyorsunuz.

Sizden başkalarının yanında olmayan bir bilgiye sahipsiniz. Mûsâ'yı tanıyor, Tevrat'ı biliyorsunuz. Avucunuzun içi gibi bildiğiniz, tanıdığınız, son elçimi bekleyenler, yolunu gözleyenler, onun gelişiyle putperestlere galip geleceğini ümit edenler sizler değil miydiniz? İşte beklediğiniz peygamber karşınızda duruyor. Üstelik Mekke'den Medine'ye ayağınıza kadar gelmiş, hicret etmiştir. Gelin tarih içinde bundan önce yaşadığınız o derbeder hayattan kurtulmak, eski izzet ve şerefli günlerinize kavuşmak için bu son fırsatı kaçırmayın," buyurarak, Rabbimiz o günkü İsrail oğullarının artığı olan Yahudileri son peygamberine ve ona gönderdiği son kitabına imanâ dâvet eder.

O güne kadar tarihte kendilerine pek çok peygamberler gönderilmiş, pek çok kitaplar gönderilmişti. Allah'ın hak kitapları Tevrat, Zebur ve İncil hep bu topluma gönderilmişti. Allah ısrarla o güne kadar bunları sürekli uyarmıştı. Ama bu toplum peygamber bilgisine, vahiy, kitap bilgisine sahip oldukları halde kendilerine gönderilmiş kitapları hep arkalarına atmış, Allah'ı unutmuş ve Allah'ın gönderdiği peygamberleri yalanlamış veya şehit etmişlerdi. Hep böyle bir karakter sergilemişlerdi. Ellerinde kitapları olmasına rağmen kitapla ilgisiz bir hayat yaşamayı yeğlediklerinden dolayı, bilhassa kölelik psikozuna düşmeleri sebebiyle hayatları boyunca rezil ve aşağılık bir hayat yaşam sürmüşlerdi.

"Ey Yahudiler, sizler bu son elçinin kendi kavminiz içinden değil de ümmî diye tahkir ettiğiniz başka bir toplum içinden çıkarıldığı için onu reddediyorsunuz. Bu bâtıl bir iddiadır. Ümmîler içinden asla bir peygamberin gelmeyeceğini, gelemeyeceğini iddia ediyorsunuz. Halbuki işte görüyorsunuz ki Allah o bildiğiniz, tanıdığınız peygamberi ümmîlerin içinden çıkarmış ve onun aracılığıyla size mesajını sunmaktadır. İnsanları küfürden, şirkten, isyandan, günahlardan, sapıklıklardan tezkiye ederek, arındırarak onlara doğru yolu göstermektedir. Bu Allah'ın bir lütfudur, bir nîmetidir ve onu dilediğine verir. Gelin akıllarınızı başınıza alın da, bu konuda Allah'a akıl vermeye kalkışmayın. "Şuna vermeliydin, buna göndermeliydin ya Rabbi!" diye O'na yol göstermeye kalkışmayın."

"Sizler Tevrat'ı yüklenen kimseler olarak asla O'nun kıymetini bilemediniz. Kitaba karşı sorumluluğunuzu yerine getiremediniz. Kitabı yüklendiğiniz halde onun içindekilerden habersiz bir hayatın adamı oldunuz. Sırtındaki kitapta nelerin yazılı olduğunun farkında olmayan merkeplere benziyorsunuz. Kitabınızdan habersiz bir hayat yaşamanızın tabii sonucu olarak

kendinizin Allah'ın sevgili kulları olduğunuzu, asla cehenneme uğramayacağınızı iddia ediyor, bunlarla avunmaya çalışıyorsunuz. Eğer bu iddianızda samimi olsaydınız, ölümden bu derece korkmamanız, hayatı bu derece sevmemeniz, dünyaya bu derece yapışkan olmamanız gerekecekti. Halbuki işte hayatınız… Ölüm korkusundan ötürü hep yenilgiyi sineye çeken, hep zillet içinde bir hayatı kabul eden bir karakter sergiliyorsunuz."

Bu birinci bölümden birkaç yıl sonra nâzil olan ikinci bölümde de, Yahudilerin "Yevmu's Sebt" gününe mukabil olarak Müslümanlara Cuma gününün bağışlanması sebebiyle -Allah en iyisini bilir- bu iki bölüm birleştirilip bir sûre haline getirilmiştir. Bu bölümde de Müslümanların, Yahudilerin "Yevmu's Sebt" gününe karşı takındıkları tavır gibi Cuma gününe bir tavır takınmamaları uyarısında bulunulur. Allah'ın Resûlü hutbedeyken, bir ticaret kervanının sesini işiten Müslümanlar 12 kişi hariç mescidi terk edip Rasulullah Efendimizi ayakta yalnız bıraktılar. Bu sebepten dolayı Cuma günü Cuma namazı için ezan okunduğu andan itibaren her türlü iş, her türlü meşguliyet ve alış-veriş haram kılınıyor.

Evet, Sûrenin konusu, peygamber efendimize gönderilen vahyin insanlara yol gösterici özelliği ve cuma namazıyla ilgili hükümlerdir. Yine sûrede esma-i hünsâdan dört isim yer almaktadır. Sûre, önceki sûreler gibi Allah'ı tesbih ve sürekli gündemde tutma emriyle başlar. Daha Rabbimizin ümmî bir toplum içinden peygamber seçip göndermesinin sebepleri ve dolayısıyla peygamberin görevleri, misyonu açıklanır. Bu görevlerin, Allah'ın âyetlerini insanlara okuması, onları maddî ve manevî temizliğe teşvik etmesi, onlara kitabı ve kitabın pratik uygulaması olan hikmeti öğretmesidir. Elbette peygamberin insanlığa yönelik bu görev ve hizmetleri hem kendi dönemi insanlarını, hem de daha sonra gelecek toplumlara şâmil olacaktır.

Sûrenin bu konu ile ilgili âyetlerinde peygamberlerin görevleri Resûlullah Efendimizin şahsında ifade edildikten sonra önceki ümmetlerden Yahudilere gönderilen emirlerin onlar tarafından samimiyetle benimsemediği ifade edilerek bu tür davranışlar içinde olanlar, sırtlarında Tevrat taşıyan, ama taşıdıkları kitabın sorumluluğundan habersiz olan merkeplere benzetilmiştir. Allah'ın sevgilileri ve dostları olduklarını söyledikleri halde dostlarından gelen hayat programından habersiz yaşayan Yahudilerin samimiyetsizlikleri ortaya konarak hem onlar hem de Kur'an'ın muhatapları olan Müslümanlar uyarılmaktadır. Ey Müslümanlar, sakın sizler de kitabınıza o Yahudiler gibi davranmayın uyarısı

yapılmaktadır.

Sonra yine Yahudilere dönüp; "sizler eğer Allah'ın dostları ise-niz, bu iddianızda samimi iseniz, niye dostunuza kavuşmak üzere ölümü temenni etmiyorsunuz?" buyurulmaktadır. Kitabımızın Bakara sûresinin de beyanıyla aslında Yahudiler Rabbimize karşı samimiyet-siz davrandıkları ve O'nun elçilerine ve kullarına zulmettikleri için öl-meyi ve büyük hesap gününe intikal etmeyi hiçbir zaman istemeyen bir psikolojiye sahiptirler. (Bakara 94-96)

Sûrenin son üç âyetinde, Cuma vakti gelince işi gücü bırakıp zikre koşma emredilirken, namaz bittikten sonra da dağılıp Allah'ın fazlu keremine sığınarak rızık arama izni verilmektedir.

Yine bu sûrede Müslümanlığın vahye teslim olmaksızın, vahyi tanıyıp onunla hareket etmeksizin asla mümkün olmayacağı, olamayacağı, kulluğun sadece boş bir iddia veya amelsiz bilgiler yığını değil, bu bilgilerin yaşanması olduğunu ortaya koyar.

Sûre ile alâkalı bu mukaddimeden sonra inşallah âyetleri tek tek tanımaya başlayabiliriz. Rabbim gereği gibi anlayıp aktarmayı nasip buyursun.

1. "Göklerde olanlar ve yerde bulunanlar, hükümran, çok kutsal, güçlü ve Hakim olan Allah'ı tesbih ederler."

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ı tesbih eder. Melekler, yıldızlar, ay, güneş, bitkiler, semâ, arz, tüm varlıklar Allah'ı tesbih eder. Tüm varlıklar Allah'ı gündemde tutar. Tüm varlıklar Allah'ın ken-dileri için çizdiği program dahilinde, Allah'ın belirlediği yörünge istikâmetinde hareket ederek, Allah yasalarına boyun bükerek Allah'ı tes-bih ederler. Sürekli Rabblerini gündemde tutarak, Allah'ın emirlerine boyun bükerek, Allah'ın yasalarına itaat ederek, Rabblerinin emirlerini yerine getirme konusunda görevli olduklarını, kul olduklarını bir an bile unutmayarak Allah'ı tesbih ederler.

Tüm varlıklar kuldur. Bu varlıklar ne kadar büyük, ne kadar yüce, ne kadar da günahsız olurlarsa olsunlar, onların Allah karşısındaki konumları kulluktan başka bir şey değildir. Allah'ın yarattığı mahluklar ne kadar cesîm olurlarsa olsunlar, ne kadar da yüce varlıklar olurlarsa olsunlar, yine de kuldurlar. Kul ne kadar yüce olursa olsun, yine de yaratıcısına muhtaçtır. Âbid her yerde, her

zaman ve mekânda yine âbid, Mabûd da Mabûd'dur. Yaratılmış olan herkesin ve her şeyin yaratıcı karşısında konumu kulluktur. Tüm varlıklar zerre kadar bir gurur ve kibre kapılmadan Rabblerine kulluk yapıyor, Rabblerini tesbih ediyor, Rabblerini azametine uygun sıfatlarıyla tanıyor, noksan sıfatlardan tenzih ediyor, yerdeki ukalâların saygısızlıklarından ötürü de sıfatlarıyla tanıdıkları Rabblerinden özür diliyorlar.

Allah Meliktir, Kuddüs'tür, Azîzdir, Hakimdir. Yahudiler peygamberliği bize göndermeliydi, elçiyi bizden seçmeliydi diye O'nu şartlandırmaya çalışsalar da, Allah Meliktir. Göklerde ve yerde ne var-sa hepsinin mülkü O'na aittir. Göklerin ve yerin mutlak Mâliki O'dur. Göklerde ve yerde tek egemen, yegâne tasarruf sahibi O'dur. Gökler-de ve yerde hiç bir güç O'nun önüne geçemez, hiçbir güç O'nu etkisi altına alamaz, hiçbir güç O'nun yetki sahasına giremez, hiçbir güç O'-nun yetkilerini sınırlandıramaz. Sizler O'nun tebaâları, kulları ve köleleri iken, O'na karşı gelme, O'nun kararlarını gözden geçirme gücüne sahip değilken, nasıl oluyor da O'nu yönlendirmeye, şartlandırmaya çalışıyorsunuz? Nasıl oluyor da peygamberliği falanlara filânlara değil de bize vermeliydi demeye çalışıyorsunuz? Kim verdi bu yetkiyi size?

Allah Kuddüs'tür. Her türlü noksanlıklardan, her türlü kusurlardan münezzehtir. O'nun aldığı kararlarda herhangi bir yanılgı söz konusu değildir. Hiçbir lekesi olmayan, temiz ve pâk olandır. Onun sizin adınıza aldığı kararlar da mükemmel ve tertemizdir. Sizin için belirlediği hayat programı da övgüye, takdise lâyıktır.

Allah, Azîzdir. Her şeye güç yetiren mutlak güç sahibi, her konuya hakim olan mutlak hâkimiyet sahibi, mutlak otorite sahibidir. Hiç kimsenin kendisine galip gelemeyeceği, hiçbir şeyin kendisini aciz bırakamayacağı yenilmez ve yanılmaz bir Allah'tır. Öyle bir Azîz ki, izzetine kimse toz konduramaz. Öyle bir Azîz ki, sahasına kimse gire-mez. Öyle bir Azîz ki, aldığı kararları hiç kimse gözden geçiremez. Öyle bir Azîz ki, yönetimine hiç kimse karışamaz. Hâkimiyeti, gökleri ve yerleri idaresi konusunda hiç kimse O'na ortaklık iddiasında bulu-namaz. Rubûbiyeti ve ulûhiyeti konusunda ortağı olmayan, vekilleri, yetkilileri, yardımcıları olmayan bir Allah'tır. Peygamberini seçerken, Kitabını gönderirken, emirlerini indirirken hiç kimsenin etkisi altında kalmayan, göklerde ve yerde ne varsa her şeyin sahibi olan bir Allah-tır.

Aynı zaman da Hakimdir de Allah. Hikmet, hâkimiyet sahibidir. Ne

buyurmuş, neyi emretmiş, neyi yasaklamışsa, ne yapmış, ne yaratmış, kimi elçi seçmişse, yani kendisinden ne tecelli etmişse, mutlaka her şeyi hikmetlidir. Kadın şöyle giyinmeli, erkek böyle giyinmelidir mi dedi? Mutlaka bir hikmeti vardır. Toplumda kısası uygulayın mı de-di? Hukukunuz şöyle olsun, eğitiminiz böyle olsun, kazanmanız, harcamanız, geceniz, gündüzünüz şöyle olsun mu dedi? Çocuklarınızı şöyle eğitin, hanımlarınızla şöyle bir ilişki kurun, komşularınıza şöyle davranın, içki içmeyin, zina etmeyin, fâizden uzak durun mu dedi? Allah ne dedi, ne yaptı, ne yapmanızı ve ne yapmamanızı istediyse, bilesiniz ki hepsinde mutlaka bir hikmet vardır.

Göklerde ve yerde ne varsa, işte bu sıfatların sahibi olan Allah'ı tesbih ederler. Öyleyse göklerdekiler ve yerdekiler gibi kul olan bizler de, onların kervanına katılıp Rabbimizi tesbih edeceğiz. Biz de Rabbimizi gündeme alacağız. Şu sayılan sıfatlarıyla Rabbimizi tesbih edeceğiz. "Ya Mâlik! Ey Mâlikim! Ey sahibim! Ya Kuddüs! Ey benim için en kutsal olan, tek kutsal olan! Ey hayatımda tek kutsadığım! Ey kararları, yasaları gözden geçirilmez olan Rabbim! Ya Azîz! Ey mutlak güç ve kudret sahibi! Ey hikmet sahibi! Ey yaptığı her şeyi belli bir hikmetle yapan! Ey hayatımı kendisine sormam gereken! Ey hayatıma hakim olan!" diyerek Rabbimizi tesbih edecek ve bu tesbihimize göre bir hayat yaşayacağız.

2. "Ümmîler (Kitapsız) kimseler arasından, kendi-lerine âyetlerini okuyan, onları arıtan, onlara Kitabı ve hikmeti öğreten bir peygamber gönderen O'dur. Onlar, daha önce, şüphesiz apaçık bir sapıklık içinde idiler."

İşte bu hikmetinin gereği olarak ümmîlerin arasından bir elçi göndermiştir Rabbimiz. Ümmîlerin içinden şerefli bir elçi seçmiştir. Kendilerinden birini onlara elçi gönderdi. Tabii o ümmîler ilk planda Mekke ve civarındaki kabilelerdir. Doğrusu onlar herhangi bir felsefi akımın içine girmemişlerdi. Daha önce kendilerine kitap ve peygamber gönderilen Yahudi ve Hıristiyanlar gibi bağnaz bir özelliğe de ulaşmamışlardı. Tamamen bilgisizce ama özgürce bir hayat yaşıyorlar, keyiflerine göre takılıyorlar ve kendilerinin bağlanıp kaybetmekten korktukları bir düşünce sistemleri, bir inanç manzumeleri yoktu. İşte bunlar arasından Muhammed (a.s) kendilerine elçi gönderildi.

Anasından doğduğu gibi kalan; yeni bir bilgi edinmemiş olan; okuma-yazma bilmeyen. "Ümm" kelimesinin ism-i mensubu "ümm"e mensup olan, Arap dilinde "ümm"; anne, bir şeyin aslı gibi anlamlara gelir.

Kur'ân-ı Kerîm'de Peygamber (s.a.s) da ümmî diye vasfedilir. Onun neden bu vasıfla vasıflandığı konusunda âlimler birkaç ihtimal zikrederler:

a- Bu kelime ile anneye nispet kastedilmiştir. Sanki doğduğu hal üzere kalmış; yeni bilgiler elde ederek asli fıtratının değişmediği kastedilmiş olabilir.

b- Arap milletine mensup olduğuna işaret edilmiş olabilir.

c- Mekkeli anlamında kullanılmış olabilir. Çünkü Mekke'nin isimlerinden biri Ümmü'l-Kura idi.

Resûlullah (s.a.s)'in kendisine vahiy gelinceye dek okuma-yazma bilmediği tüm âlimler tarafından kabul edilmektedir. Nitekim bu durum şu âyette de açıkça ifade edilmektedir: "Sen bundan (Kur'ân'-dan) evvel hiç bir kitap okur değildin. Elinle de onu yazmadın. Böyle olsaydı (hak ve hakikati) iptal (ve inkâr) edenler elbette şüphelere dü-şerlerdi"
(Ankebût,48)

Ancak kendisine vahiy geldikten sonra okuma-yazmayı öğre-nip öğrenmediği konusunda farklı görüşler vardır. Burada bunun münakaşasına girmek istemiyorum.

'Ümmî', anneye mensup, anasından doğduğu gibi kalan, oku-ma-yazma bilmeyen demektir. 'Ümm' anne demektir ki, 'ümmî' anne-ye nispet edilen şeydir. Kavram olarak 'ümmî', yalnızca okuma-yaz-ma yoluyla elde edilen bilgileri bilmeyen, doğal hali üzere kalan kişiyi anlatır. 'Ümmî' kelimesi, anneye nispet edilmesi sebebiyle, hem gön-lünü kitabî bilgilerle doldurmamış kişiyi ifâde eder, hem de saflığı, ya-ratılış berraklığını ve anne merhametini dile getirir. Annesinin kendi-sine verdiği bilgilerle yetinmiş, okuma-yazma bilmeyen ve bu yolla el-de edilebilecek kitabî bilgileri öğrenmeyen, zihni parlak, annesine nis-bet edilen kişilere 'ümmî' denilir.

Kırk yaşına kadar okuma-yazma öğrenmeyen ve bu yolla elde edilen bilgilere ulaşmayan, devrinin entelektüel bilgi ortamında bulun-mayan bir insan, Kur'an gibi mûcize ve insan üstü bir kitabı insanlara anlatıyor, onlara ahlâkın ve davranışların en güzelini öğretiyor, onları iyiye ve doğruya sevk ediyor, onları en güzel şekilde yönetiyor. Onun peygamber olarak gönderildiği toplumu, kitabî bilgiden, okuma-yazma kolaylığından uzak olan bu insanları, hatta binlerce

insanı, en kötü durumdan çıkarıyor, onları yirmi yıl gibi kısa bir sürede yetiştiriyor, eğitiyor ve onları çağlar boyunca gelebilecek topluluklar içerisinde tek örnek haline getiriyor. İşte bu, Kur'an'ın ve Hz. Muhammed'in peygamberliğinin 'vahy' kaynaklı olduğunu göstermek içindir.

Peygamberliği ve vahy kurumunu anlamayanlar veya anlamak istemeyenler, peygamberlerin kendi zamanlarının en bilgili, o gün ge-çerli olan bütün ilimleri bilen kişiler olmaları gerektiğini sanırlar. Hal-buki gerçek onların sandığı gibi değildir. Peygamberler, duyularla ve akılla elde edilen bilginin değil, duyular üstü, yani vahyden kaynakla-nan bilginin tebliğcileridir. Onların sahip olduğu bilgi, akıl dışı değildir, fakat akıl ve idrâk üstüdür. Onların haber ve bilgi kaynağı 'vahy'dir.
Peygamberler, yeni bir din icatçısı değil, kendilerine bildirilen vahy'i insanlara açıklayan, öğreten ve uygulayan kimselerdir. Dolayısıyla onların da diğer bilginler gibi yazılı ve sözlü entelektüel bilgiye ulaş-maları gerekmez.

Kur'an, Hz. Muhammed'in ümmî bir peygamber olduğunu vur-guluyor. Bu sıfat O'nun için bir eksiklik değil, bilakis bir mûcizedir. O-nun, yerine getirdiği görev ve bunun sonuçları, şüphesiz okuma-yaz-ma bilmeyen, birtakım pratik bilgilerden yoksun kimselerin yapacağı iş değildir. Bu faâliyet, ancak kendisine 'vahy' gelen bir nebînin işidir. Kur'an'ın, Peygamber'in ümmîliğini vurgulaması, o günkü Yahûdilerin anlayışlarına da bir cevaptır. Çünkü o günkü Yahudileri, kendilerinden olmayanları küçük düşürücü bir sıfat olarak 'ümmî' diye çağırıyorlardı.

Kur'an, inkârcıların 'Kur'an'ı o yazıyor, sonra da bize okuyor' gibi birtakım tenkitlerini önlemek için, Peygamberimizin daha önce böyle şeyleri okumadığını vurguluyor:

"Bundan önce sen hiç kitap okuyan değildin ve onu sağ elinle de yazıyor değildin. Böyle olsaydı, bâtılda olanlar şüpheye kapılırdı."
(Ankebût, 48)

İşte, bâtılda olanların Kur'an hakkındaki şüphelerini reddetmek ve onun vahy yoluyla geldiğini göstermek için, 'ümmî' bir peygambere inzâl edilmişti (gönderilmişti). İlk vahy geldiğinde Cebrâil (a.s.) Hz. Muhammed'e 'oku!' dediği zaman, o, *'ben okuma bilmem'* cevabını vermişti. Bu emir, üç defa tekrarlandığı halde, hep 'ben okuma bil-mem' karşılığını vermişti. Sonra Cebrâil (a.s.)

"Yaratan Rabbinin adıy-la oku!" âyetlerini okudu ve Peygamberimiz de tekrar etti. Buradaki okumanın sıradan bir kitabın satırlarını okumak gibi olmadığını, vahyî okumanın farklı bir şey olduğunu hatırlatmak gerek.

Peygamberimiz (s.a.v.) Ramazan hilâli ile ilgili bir konuda; *"Biz ümmî bir ümmetiz; ne yazı biliriz, ne de hesap. Hilâl, şöyle şöyledir..."* buyurarak, bu gerçeğin altını bir kez daha çizmiştir.
(Buhârî, Savm 13, Müslim, Savm, 2)

Kur'an'ın ve onun anlattığı İslâm'ın, vahy kaynaklı olduğu ve asla Hz. Muhammed'in kafasından çıkma şeyler olmadığı konusunda 'ümmîlik' sıfatı son derece önemlidir. Ayrıca, Kur'an'ın ilk muhâtabı câhiliyye insanı da ümmî idi. Ancak, onlardan en üstün nesil olan sa-hâbe toplumu çıkmıştır. Bu da Kur'an'ın vahy kaynaklı olmasının so-nucudur. İşin böyle olması, Kur'an ve İslâm hakkındaki bütün yanlış iddiaları bir tarafa atmamızı sağlıyor. İslâm, Allah'ın dinidir, Kur'an vahye dayanır, Hz. Muhammed (a.s) yüce ve 'ümmî' bir elçidir. Şüp-hesiz ki bugün artık insanlar hakkında ümmîlik sıfatı, pek övücü bir sıfat değildir.

Evet, Kur'an-ı Kerîm'de ümmî kavramı birkaç manâda kullanıl-maktadır:

1- Ümmî, ehl-i kitabın mukabili, zıddıdır. Kendilerine kitap verilmeyenlere ümmî denmektedir. Âl-i İmrân sûresindeki Rabbimizin şu âyeti bunu anlatır.

"Ey Muhammed! Eğer seninle tartışmaya girişirlerse, "Ben bana uyanlarla birlikte kendimi Allah'a verdim," de. Kendilerine Kitap verilenlere ve ümmîlere (kitapsızlara): "Siz de İslâm oldunuz mu?" de, şâyet İslâm olurlarsa doğru yola girmişlerdir, yüz çevirirlerse, sana yalnız tebliğ etmek düşer. Allah kullarını görür."
(Âl-i İmrân 20)

Yine Bakara'nın beyanına göre ümmî, kendilerine Allah tarafından hayat programı olarak gönderilen kitaptan habersiz yaşayan, ben de, biz de kitap ehliyiz, bizim de bir kitabımız var dedikleri, kendilerini bir kitaba izâfe ettikleri halde kitabın içindekileri tanımadan bir hayat yaşayanlara denir. Kitap konusunda anadan doğma olan, sahip oldukları kitabı tanımayan, hattâ okudukları halde, ezberledikleri halde muhtevasından habersiz bir hayat yaşayan kimselere de ümmî denir.

“Onlardan kimileri de vardır ki, ümmîdirler. Okuma-yazma bilmezler. Kitabı da anlamazlar. Ancak ümni-yelere tâbi olurlar ve sadece zannederler."
(Bakara 78)

Ümmî, ehl-i kitap içinde kitabı bilmeyen, kitaptan habersiz olan kimselerdir. Bunlar kitaptan haberleri olmadığı, kitabı tanımadıkları için sadece ümniyelerin, hayallerin, zanların, kuruntuların peşine takılırlar. İmanları, amelleri, bilgileri kitabî olmayan, hayatları kitaba dayanmayan, kitap kaynaklı yaşamayan insanlardır. Bu dinin temel kaynakları olan Allah’ın kitabını ve Resûlü’nün sünnetini bir kenara bırakıp kendilerince bir din, kendilerince bir İslâm ortaya koyanlar, kendi hevâ ve heveslerine tâbi olanlar… Din konusunda, kitap konusunda hiçbir şey bilmeyen kimseler…

Ümmî kelimesinin üçüncü anlamı da, burada olduğu gibi Yahudilerin kendilerinden başkaları, Yahudi olmayanlar için kullandığı bir ifadedir.

“Kitap ehli arasında kantarla emanet bıraksan onu sana ödeyen ve bir lira emanet etsen, tepesine dikilmedikçe onu sana ödemeyen vardır. Bu, onların: “Ümmîlere (Kitapsızlara) karşı üzerimize bir sorumluluk yoktur” demelerindendir. Onlar bile bile Allah’a karşı yalan söylemektedirler.”
(Âl-i İmrân 75)

Yahudilerin ümmî diye aşağıladıkları Araplar içinden Allah bir elçi gönderdi ki, bu şerefli elçinin vasıfları şunlardır:

“O peygamber onlara Allah’ın âyetlerini okuyor, Allah’ın âyetlerini izliyor, izlettiriyor.” Allah’ın âyetleriyle onlara yol gösteriyor, onlara yol açıyor, müjdeler veriyor, âyetlerle onları uyarıyor, âyetlerle onların gündemlerini belirliyor, ne yapacaklarını, nasıl bir hayat yaşayacaklarını âyetlerle onlara beyan ediyor. Demek ki Peygamberin birinci görevi ümmetine, toplumuna Allah’ın âyetlerini okumak, Allah’tan kendisine gelen âyetleri duyurmaktır. Sonra:

“Bu peygamber onları tezkiye ediyor, temizliyor.”

Peygamberin görevlerinden birisi de ümmetini tezkiye etmek, insanları arındırıp tertemiz hale getirmektir. Neden arındırıyor insanları? Küfürden, şirkten, nifaktan, cahiliyeden arındırıyor onları. Onların vicdanlarını, kalplerini, düşüncelerini, niyetlerini, amellerini, aile hayatlarını, sosyal ve içtimaî yaşantılarını, hayat programlarını temizliyor. O vahşi, o bilgisiz insanları Allah’ın istediği en güzel insan tipine ulaştırıyor.

O halde tezkiye, Kitaba ve Peygambere göre bir hayat yaşamaktır. Tezkiye, hayatı Allah'a ve Peygambere danışmadan yaşama biçimi olan Firavunluktan vazgeçmek ve hayatı Allah'ın belirlediği şekilde yaşamak demektir. Yani eğer bir Müslüman yirmi dört saatlik hayatını Allah'ın şu kitabına ve Resûlü'nün sünnetine göre yaşarsa, o kişi hayatını temizlemiş demektir. Bir toplum da hayatını bu kitaba ve bu kitabın pratiği olan Peygamberin sünnetine, hayat anlayışına göre yaşarsa, o toplum da temizlenmiş demektir.

Öyleyse tezkiye, bu kitaba göre bir hayat yaşamaktır. Tezkiye, vahiyle hayat yaşamaktır. Tezkiye, Allah'ın istediği hayatı yaşamaktır. Tezkiye, Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmaktır. Tezkiye, peygamber örnekliliğinde Allah'a kul olmaktır. İşte peygamber onları bu hale getiriyordu. Yine o peygamberin bir başka görevi de:

İnsanlara Allah'ın kitabını ve hikmeti öğretmektir. Toplumuna Allah'ın Kitabının âyetlerini okuyan peygamber, aynı zamanda o kitabın pratiğini, nasıl anlaşılması gerektiğini, nasıl hayata indirgenmesi gerektiği insanlara öğretiyor. Hikmet, kitabın insanlardan istediği salih ameldir. Hikmet, fıkıh anlamınadır. Yani bu kitabın emir ve nehiyleri-nin maksadını kavramak demektir. Kişinin lehinde ve aleyhinde olan şeyleri bilmesi demektir. İşte peygamber, insanlara bu kitabın fıkhını öğretiyor. Bilgisiz olanları bilgili hale getiriyor, cahilleri âlim yapıyordu. Vahşileri medenî, isyankarları kul, zalimleri âdil hale getiriyordu.

Bir başka anlamıyla da hikmet, sünnet demektir. Yani kitabın beyanı, pratiği olan sünnet demektir. İşte bu peygamber onlara Kur'-an'ın pratikte uygulanışını da göstermektedir. O peygamber onlara Allah âyetlerinin hadiselerle nasıl bütünleştirileceğini, âyetlerin pratiğe nasıl indirgeneceğini öğretiyordu. Yine hikmet, menfaati celp ve kötülüğü def demektir. Peygamber onlara dünyaları ve âhiretleri konusun-da hayırlı, faydalı, iyi şeyleri celbediyor, kötülükleri de def ediyordu. Hikmet, kavil ve fiilde, iman ve amelde isâbet demektir. Hikmet, adalet demektir ki, peygamber onları her şeyi yerli yerine koyacak, yerli yerinde tutacak âdiller haline getiriyordu. Hikmet, siyasettir, ahlâktır; Peygamber onlara bunları kazandırıyordu.

İşte peygamber efendimizin sıfatları, görevleri bunlardı. Peygamberin görevi buysa, onun yolunun yolcuları olarak unutmayalım ki, bizim de görevlerimiz bunlar olmalıdır. Peygamber şerefine, peygamber misyonuna, peygamber yoluna sahip çıkan bizler de önce kendimize, sonra da toplumumuza Allah'ın âyetlerini okuyacağız. Allah'ın âyetlerini tanıyacak, Allah'ın âyetleriyle

beraber olacağız. Çevremize Allah'ın âyetlerini duyuracağız.

Yani toplumda bu âyetleri öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz. Allah'ın âyetlerini öğrenerek temizlenmek isteyenlere bu kitabı bildireceğiz. Bu kitabı herkese okuyacağız. Kadın-erkek, genç-ihtiyar, köylü-kentli herkese okuyacağız. Peygamberimiz gibi bunu mutlaka biz de gerçekleştireceğiz. İnsanlar arasından öğrenmek isteyenlere mutlaka onu öğreteceğiz. Kur'an'ı pratikte yaşamak isteyenlere de, işte kitabın pratiği budur diye onun pratiğini de göstereceğiz ve böylece hem kendimizin hem de o insanların temizlenmesini, arınmasını ve Allah'ın istediği hale gelmesini sağlamış olacağız. İşte Peygamber (a.s), bu görevleriyle insanları her türlü bâtıl düşüncelerden, efsanelerden temizleyerek onları apaçık imanâ ve hidâyete ulaştırıyordu. İşte Rabbimiz onlara böyle apaçık bir rahmet ve bir lütufta bulunuyordu.

Halbuki onlar, o ümmî toplum daha önceleri, kendilerine böyle bir elçi gelmeden önce apaçık bir sapıklık içindelerdi. Bu kitap ve peygamberin gelişinden önce cahildiler. Vahiyden uzak bir körlük, bilgisizlik ve şaşkınlık içinde yuvarlanıp gidiyorlardı. Ne kitap, ne peygamber bilmiyorlardı. Allah, bilmeyen bir toplumu işte bu hâle getiriyordu. İşte bu, kıyâmete kadar bir örnekti. Yani hiçbir şey bilmeyen zır cahil toplumların, insanların vahiyle karşı karşıya gelir gelmez değişmeleri çok kolay olacaktı. Çünkü onların önbilgileri, önyargıları, savunmaları, daha önce sarıldıkları felsefî bir düşünceleri yoktur. Bunların bu dini kabulleri daha kolay oluyor. Ama dikkat ederseniz, ehl-i kitabın bu dini kabulleri onlardan çok daha zor olmaktadır. Çünkü onların daha önce inandıkları, savundukları bir inanışları vardı. Yahudi ve Hristiyanlar kendilerinden emindiler. Şu anda Müslümanların içinde de kendilerinden emin olan, kendilerini kesin cennetlik gören insanların da zor değiştiklerine şahit oluyoruz. Ama Allah'ın diniyle karşı karşıya kaldıkları zaman, o dinin alternatifi bir dini, bir düşünceyi kalplerinde taşımayan insanların kolayca onu kabul ettiklerini görüyoruz.

Allah'ın Resûlü, Allah tarafından kendisine yüklenen bu şerefli görevlerinin sonunda dünyanın en vahşi bir toplumunu dünyanın en medenî, en âdil, en üstün, en şerefli toplumu haline getiriyordu. Gerçekten o sırtlanları sırtlanlıkta geride bırakacak kadar ileri gitmiş insanları her türlü pisliklerden temizliyor, zalim olanları âdil hale getiriyordu. Belki dünyanın en cahilleri olan bir toplumu dünyanın en âlimleri haline getiriyor, dünyanın hocası haline getiriyor ve onları tertemiz hale getiriyordu.

İşte bu tüm dünyanın gözleri önünde cereyan eden, açıkça sergilenen, akıllara durgunluk veren hâdise, Rasulullah Efendimizin risâletinin en büyük ispatlarından birisidir. Rabbimiz, bu âyetleriyle tüm dünyaya, özellikle de İslâm'a, İslâm peygamberine karşı amansız düşman kesilen Yahudilere sesleniyor: "Hiç düşünmez misiniz? Asırlardır bu ümmîleri, bu Arapları tanıyor, biliyorsunuz. Bu cahilin cahili toplumun dinî, ahlâkî, sosyal, kültürel yapılarını biliyorsunuz. Benim tarafımdan gönderilmiş şerefli bir elçinin gelişinden sonra değişen bu toplumun çizdiği değişim grafiğine bir bakmaz mısınız? Böylesine büyük bir devrimi kör bir adamın bile görmemesi mümkün değildir. Müslümanlaştıktan sonra bu adamların nasıl değiştiklerini ve aynı insanların içinde Müslümanlığı kabul etmeyenlerle aralarında nasıl bir uçurumun bulunduğunu görmüyor musunuz? Böylesine büyük bir devrimi ancak bir Allah elçisinin yapabileceği gerçeği üzerinde düşünmüyor musunuz?"

3. "Onlardan başkalarına da, ki henüz onlara katılmamışlardır. O güçlüdür, Hakimdir."

O şerefli peygamberin dâvetinden, devriminden etkilenenler sadece onlar değildir. Onun dâvetinden etkilenecek olanlar sadece o ümmî Araplar değil, henüz onlara katılmamış olan nice yeni nesiller, nice gelecek yeni toplumlar olacaktır. Bu etki, ileride pek çok toplumda da kendini gösterecektir. Bu dâvet, bu inkılap sadece ümmî olan Araplar üzerinde değil, gelecek tüm toplumlar ve nesiller üzerinde de etkili olacaktır. Kıyâmete kadar nice nesiller, nice milletler, nice toplumlar bu dâvete gönül açacak, nice ölüler bu devrimle dirilecektir. Nice Hintli ineğe tapınmaktan, nice İranlı ateşe kulluktan, nice Türk kurda tapınmaktan kurtulacaktır. Yani kıyâmete kadar kim bu dünyaya gelecek ve bu hayatı yaşamak zorunda kalacaksa, işte ona gönderiliyordu Muhammed (a.s.). Allah'ın Resûlü, herkesi temizlemek, herkese kitabı ve hikmeti öğretmek, herkese Allah'ın âyetlerini okumak gibi bir sorumluluğu üzerinde taşıyarak geliyordu. Şüphesiz o Resûl ayrılıp gidecekti bu dünyadan, ama ne olursa olsun bu Kur'an devam edecekti, sünneti devam edecekti. Kıyâmete kadar bu Kitabın ve sünnetinin bilgisi insanlara rehber olmaya, rahmet olmaya devam edecekti. Eğer insanlar bu rahmete ulaşmak isterlerse, hemen ona ulaşabileceklerdi.

Allah'ın Resûlü öncelikle Mekkelileri, Medinelileri sonra da tüm dünya insanlığını hidâyete ulaştırıyor, tertemiz hale getiriyordu. Ama peygamberin misyonu sadece kendi döneminde bitmeyecek, kıyâmete kadar devam edecekti. Kıyâmete kadar bu kitabın kendilerine ulaşan herkese uyarısı devam edecekti.

Kıyâmete kadar her dönem insanlığı bu kitapla temizlenecek, bu peygamberin sünnetiyle, bu peygamberin tertemiz hayatıyla arınmasını sürdürecektir. Bu kitap ve bu kitabın pratiği olan peygamberin sünnetinden uzak kalanlar da yeryüzünde pisler, necisler olarak hayatlarını sürdürerek apaçık bir sapıklığı yaşamaya devam edeceklerdir.

Bu ve benzeri âyetlerle anlıyoruz ki, Peygamber (a.s) sadece Araplara gönderilmemiştir. Bakın En'âm sûresinde şöyle buyuruluyor:

"Ve bu Kur'an bana, sizi ve ulaştığı kimseleri uyarmam için vahy olundu."

(En'âm 19)

Demek ki bu kitap, bu peygamber sadece o döneme ait değildir. Demek ki bu kitabın hükümleri sadece onun indiği dönem insanlarını kapsamaz. Bu kitap ve peygamber sadece indiği dönem insanları için bağlayıcı değildir. Aksine, kıyâmete kadar ona ulaşan insanları da onunla uyarmak için gelmiştir. Onunla sizi uyarmam, sizi cehennemden korumam ve cennete kazandırmam için bu Kur'an bana vahy olu-nuyor. Allah'ın Resûlü, bunu kendi dönemindeki insanlara diyordu. Allah'ın Resûlü, dönemindeki ashabını uyardı. Kur'an'ı tebliğ ederek, Kur'an'ı gündeme getirerek, Kur'an'ın nasıl pratize edileceğini bizzat hayatında göstererek uyardı. Ama sadece onları değil, kıyâmete kadar bu kitabın ulaştığı herkesi uyardı. Peygamber dün onları uyarmıştı, şu anda da bizi uyarıyor. Şu anda bile Allah'ın Resûlü bizi Kur'an'la uyarıyor.

Kim Kur'an okuyorsa bilsin ki, Rasulullah'la karşı karşıyadır. İbni Cerir der ki: "Bu âyetle anlaşılıyor ki, kendisine Kur'an'ın ulaştığı kimse bizzat Muhammed'i (a.s) görmüş gibidir." Öyleyse şu anda bizler de Rasulullah'la karşı karşıyayız. Meselâ bir elçi hükümdarın emrini bir valiye ulaştırıyor. Bu emir o elçinin değil, hükümdarın emridir. Öyleyse ben şu anda o elçinin size ulaştırdığını ve de elçiyi gönderenin mesajını size ulaştırıyorum. Tâbiînden Muhammed bin Ka'b el-Kurazî der ki: "Kur'an okuyan kişi onu peygamberden dinliyormuş gibi okusun. Zira onu şu anda sizi uyarmak üzere Allah'ın Resûlü okumaktadır."

Unutmayalım ki peygamber rahmettir. Peygamber, Rabbimizin rahmetidir. Rahmân olan Allah bize rahmeti gereği Peygamberini göndermiştir. Peygamberlerin gönderilmesi, Rabbimizin rahmetidir. Rabbimiz kullarını karanlıklar içinde bocalar bir vaziyette bırakmak istemediği için, kitapla birlikte

peygamberini göndermiştir. Hakkı-bâtılı, hidâyeti-dalaleti, doğruyu-yanlışı anlayabilmeleri için kullarına bu kitabı ve peygamberini göndermiş ve kendi bilgisiyle kullarını bilgilendirmiştir. Allah bu elçilerini seçip bize göndermeseydi, onları kendi bilgisiyle bilgilendirip bize örnek yapmasaydı biz ne yapardık? Bu dünyada Allah'ın bizden istediği kulluğu nasıl bilebilirdik?

4. "Bu, Allah'ın dilediğine verdiği lütuftur. Allah, büyük lütuf sahibidir."

İşte bu elçi göndermesi, vahiy göndermesi Allah'ın bir lütfudur ki, onu dilediğine verir. Allah büyük lütuf sahibidir. Peygamberliğini, risâleti kime, hangi topluma vereceğine Allah karar verir. Hiç kimse onu hesaba çekemez. "Ey Yahudiler, siz o elçiyi İsrailoğullarından bekliyordunuz ama Allah onu İsmail oğullarından da gönderir. Ümmîlerin içinden de çıkarır. Avucunuzun içinden daha iyi tanıdığınız bu elçiyi insanlardan gizlemeye, örtmeye çalışsanız da, insanların o elçiye ulaşmalarını, ya da o elçinin insanlara ulaşmasını engellemeye çalışsanız da, bu iş sizin elinizde değildir."

Ya da "bu iş, bu peygamberlik işi Mûsâ'yla (a.s) bitti, Îsâ'yla (a.s) bitti. Artık Allah bir daha peygamber göndermeyecek" diyerek elinizdeki kitapların defterini dürmüş, kitapsız keyfinize göre bir hayat yaşamayı hedeflemişseniz de, bilesiniz ki Allah kullarına fazl-ı kerem sahibidir. Bitti dediğiniz bir anda elçi olarak Muhammed'i (a.s) gönderiverir de, sizin sapıklık noktalarınızı ortaya koyuverir.

"Derdiniz ne sizin ey Yahudiler? Daha önce size verilenin bir benzeri İsmail oğullarına verildi diye mi kıskanıyorsunuz? Ne var bun-da deliye dönecek? Dün size verilen hidâyetin, size verilen kitabın, peygamberin bir benzeri şu anda Müslümanlara verilmiştir. Allah sizin için bazen İbrahim'i (a.s), bazen İsmail'i (a.s), bazen İshak'ı (a.s), bazen Mûsâ'yı (a.s), bazen Îsâ'yı (a.s), bazen de Muhammed'i (a.s) rah-met kapısı olarak açıverir. Birisini Kudüs'e diğerini Mekke'ye gönderiverir. Birisini İsrailoğullarına, diğerini ümmî Araplara yollayıverir. Ne var bunda? Niye yadırgıyorsunuz bunu? Hep sizin içinizden çıkacak değil ya bu peygamber? Ya da Allah size soracak değil ya seçeceği elçisini?"

"Sanki daha önce kendinize gönderilen Allah elçilerinin kıymetini bildiniz mi? Onlara Allah'ın istediği şekilde iman ettiniz mi? Sanki onları Allah'ın istediği şekilde karşıladınız da, şimdi de Allah'ın bu son elçisine mi iman

edeceksiniz? Onları reddeden, onları yalanlayan, onları öldüren sizler değil misiniz? Başınızda Allah'ın kerim elçisi Hz. Mûsâ varken, Allah'ın elçisi Harun (a.s) yanı başınızda iken onları dinlemeyerek buzağıya tapınanlar sizler değil misiniz? Zekeriyya ve Yahya'ya (a.s) ne yaptınız? Îsâ'ya (a.s) ne yaptınız? Peygamberinizi niye öldürmeye, çarmıha germeye teşebbüs ettiniz? Yani bütün bu sapıklıklarınızı Allah bilmiyor mu? Müslümanlar bunları bilmiyorlar mı? Allah son kitabıyla kullarını bu konularda bilgilendirmedi mi? Yoksa Allah'ın kendilerine bu bilgileri sunduğu Müslümanlar size karşı aleyhte delil getirecek diye mi iman etmiyorsunuz?"

"Ya da Müslümanları kendiniz gibi kâfir yapınca, onları küfre yuvarlayınca artık onlara vahyin kesilip de aleyhinizde delil getiremez bir duruma düşmelerini mi istiyorsunuz? Kusura bakmayın, Allah bunu size soracak, sizden izin alacak değildir. Fazl, fazilet, üstünlük, ri-sâlet Allah'ın elindedir. Allah onu dilediğine verir. Hiç kimse buna ka-rışamaz. Hiç kimse bu konuda Allah'a müdahalede bulunamaz. Çünkü yetki O'nundur."

5. "Kendilerine Tevrat öğretildiği halde, onun gereğini yapmayanların durumu, sırtına kitap yüklenmiş merkebin durumu gibidir. Allah'ın âyetlerini yalanlayan kimselerin durumu ne kötüdür! Allah zalimleri doğru yola eriştirmez."

Kendilerine Tevrat indirilmiş, Tevrat yükletilmiş, onu okuyup anlamak, onunla amel edip hayatlarını düzenlemek sorumluluğu kendilerine yüklenmiş, teklif edilmiş olduğu halde, Yahudiler bu sorumluluklarının bilincinde olmamışlar, bu yükü taşıyamamışlar, görevlerini yerine getirememişlerdir. Tevrat'ı tanımış, Tevrat'ı yüklenmiş kimseler olarak bu Yahudilerin herkesten önce son elçiye iman etmeleri, herkesten önce ona sahip çıkmaları gerekiyordu. Zira yüklendikleri Tevrat'ta son elçi Muhammed'in (a.s) geleceğine dair müjdeler vardı, son elçi Muhammed'in (a.s) özellikleri vardı. Onlar yüklendikleri Tevrat'ın bu mesajına aldırış etmeksizin Muhammed'e (a.s) herkesten daha fazla düşman kesildiler.

İşte bu halleriyle bu Yahudiler sırtında ne taşıdığını bilmeyen kitap yüklü merkebe benzerler. Kitabı okuyan, kitabı yüklenen, kitabı ezberleyen ama onun muhtevasından, içindekilerden habersiz yaşayan herkes merkep gibidir. Aslında böylelerinin durumu merkepten daha kötüdür. Çünkü merkep kendisine şuur verilmediği için mazurdur. Sırtında taşıdığı kitabın içindekileri bilmek, anlamak

gibi bir sorumluluğu yoktur. Ama kitabı yüklenenler, Tevrat'ı, Kur'an'ı yüklenenler, Kuran'ı öğrenenler, Kur'an'ı hıfzedenler, Kur'an hafızları, Kur'an'la tanışanlar sonra da onu hamletmeyenler, ona tahammül etmeyenler, onun yükünü ve sorumluluğunu taşımayanlar, onun istediği şekilde yaşamayanlar, onunla amel etmeyenler, onu okumaya, anlamaya, kavramaya çalışmayanlar, onu insanlara ulaştırma sorumluluğundan kaçanlar, kitap yüklü merkepten daha beter, daha aşağı insanlardır.

Bunlar önce kitabı yüklendiler, emaneti kabullendiler, kitaba iman ettiler, kitabı omuzladılar ama sonra da onu taşımaktan vazgeçtiler. Kitap kaynaklı bir hayat yaşamaktan, kitabı korumaktan vazgeçtiler. Çünkü kitap ezberlemekle değil bizzat hayatta uygulamakla korunacaktır. Kitap ancak hükümlerinin uygulanmasıyla muhafaza edilir. Hayatta yaşanmasıyla korunur. Anlaşılmayan, uygulanmayan, hayatta yaşanmayan bir kitap, hayata etkinliği olmayan bir kitap asla muhafaza edilemez.

Öyleyse bilelim ki şu anda içindekileri tanımadan, içindekilere göre bir hayat yaşamanın kavgasını vermeden Kur'an'ı okuyanlar, ezberleyenler, kitaba hamile olanlar, kitabı kafalarına, karınlarına yüklenenler, kitabın hafızları, kitapla doçentlik, doktorluk pâyesi elde edenler de aynen sırtında taşıdığı kitap yükünden haberi olmayan mer-kep gibidirler. Kitapla para kazanmaya çalışanlar, kitap bilgisine sahip olanlar, eğer kitabı bilmeyenlerden farklı bir hayat sergilemiyorlarsa, hayatlarında kitabın eseri görülmüyorsa, onlar da merkeptirler. Bakın burada İbni Mes'ud efendimizden bir rivayet hatırladım. İnşallah onu okuyalım da konu biraz daha aydınlanmış olsun.

"Kur'an'ın hamili olan kişiye şu özellikler gerekir, yakışır. İnsanlar uykudayken gecesinin kadr u kıymetini bilir. İnsanlar yeme içme peşinde koşarlarken o gündüzünün kıymetini de bilir. İnsanlar coşkun, neşeli iken dertli olabilmenin, hüzünlü olabilmenin kıymetini bilir. İnsanlar gülüp oynarlarken, sanki kahkahaları basarlarken, ağlamanın, ağlayabilmenin kadr u kıymetini bilir. İnsanlar hata peşinde koşarken, hata üstüne hata işlerlerken susmanın, susabilmenin kadr u kıymetini bilir.
(A. İbni Hanbel, Kitabu'z Zühd cilt 1/ 890 Nolu hadis)

Kur'an'ın hamiline gereken şu ki diye başlıyor sözlerine İbni Mes'ud efendimiz. Hamili'l Kur'an bir tabirdir. Önce bu kelimeyi Türkçe'ye nasıl nakledeceğimi düşünüyorum. Meselâ aynı kökten dilimize nakledilmiş hamal

kelimesini bilirsiniz. Yani bir başkasının yükünü ta-şıyan anlamına bir kelime. Taşıdığı o yükle, taşımasının dışında bir il-gisi yoktur onun aslında. Yüklenir sırtına ve yükleyenin amacı doğrultusunda belirlenen hedefe doğru götürür, hamallık yapar. O zaman Kur'an'ın hamalı mı desek diye düşündüm. Kur'an'ın hamalı. Yani bu manada yük kendisinin olmayacak, Kur'an kendisinin olmayacak, yüklenecek Kur'an'ı, Kur'an'ın sahibinin dediği doğrultuda gidecek. Öyle mi ki?

İkinci bir kelime geldi aklıma yine aynı kökten. Hamile. O da kendi yükünü kendisi taşıyan insan demektir. Karnında kendi çocuğunu taşıyan kadın. O da taşıma süresi ve miktarına müdahale edemese de, yük kendisinindir. Yani yük sahiplendiği, benimdir dediği, benimsediği yükünü taşımaya devam eder.

Şimdi acaba Kur'an'ın hamili denilince, Kur'an'ın hamalı gibi mi, Kur'an'ın hamilesi gibi mi, yoksa nasıl anlasak? Yani Bu Kur'an kendimizin yükü mü olacak, yoksa başkasının yükü gibi mi olacak? Nasıl yükleneceğiz, nasıl taşıyacağız ki diye düşünüyoruz. Ama bitmedi, belki bununla ilgili başka kelimeler de aklımıza gelecek. Mesela bir hastalığı kendisinde, kendi üzerinde taşıyan ama hastalığı icra e-den, ortaya koyan mikropları taşıdığı halde kendisi hastalanmayan in-sanlardan söz edilir tıp dünyasında. Portör, yani taşıyıcı denir onlara. Onda varmış o mikrop, birisi onunla ilgi kurarsa ona nakleder ama kendisine zararı olmazmış. Yoksa Kur'an taşıyıcılarının bir de böyle özelliği mi var dersiniz? O taşır efendim, birinden almıştır birine götürür, kendisiyle ilgisi yoktur onun. Siz bunları kendi dünyanızda kendinize göre ayarlayın, yerleştirin.

İşte bakın bu sûrenin bu âyetinde de aynı kaynaktan, aynı kelimeden türemiş bir örnek daha geliyor. Evet, şu Tevrat benim yüküm-dür diyenler var ya, ama onlar onun yükümlülüğünden kaçıyorlar. İşte onlar tıpkı yükü kitap olan eşek gibidirler. Demek ki bir de böyle yükümlülük, bir de böyle hamallık varmış.

Evet demek ki Kur'an'ın hamiline, Kur'an benimdir, Kur'an benim yükümdür diyen kişiye, ben Kur'an'la yükümlüyüm diyen kişiye, benim yükümlülüğümü Kur'an belirler diyen kişiye gereken şu ki. Kur'an bana aittir, ben onu sorumluluğum kabul ediyorum, benim görevimi, sorumluluğumu, yapacaklarımı, yapmayacaklarımı, günümü ve gecemi, zaman ve mekanımı, tüm hayat programımı Kur'an ayarlar, benim Kur'an'ım ayarlar şeklinde bir imanın sahibi olan her insana gereken şu ki. Hamil-i Kur'an olan kişiye gereken şunlardır diye söze başlıyor İbni Mes'ud efendimiz.

Ne dersiniz? Acaba siz de hamil-i Kur’an mısınız? Kitabınızla aranız nasıl? Yoksa çoktandır görüşmüyor muydunuz? Aylardır hatırını sormuyor muydunuz? Tabi program gereği böyle değil mi? Anneniz ölünce okuyacaktınız. Ramazanda okuyacak, bayramda elinize alacaktınız. Program gereği henüz zamanı gelmedi değil mi? Yok, burada anlatılan öyle bir kitap değil. Burada anlatılan hayata hakim bir Kur’an’dır. Tüm hayat kendisiyle yaşanılıp kendisiyle ölünecek bir Kur’an’dır. İşte şu anda böyle bir Kur’an merkezli düşünerek böyle bir Kur’an’ı olan iyi bir müslümanın hangi özelliklere sahip olduğunu öğreneceğiz İbni Mes’ud efendimizden.

1: Bu kişinin birinci özelliği şuymuş: Bilmesi, irfan sahibi olması gerekirmiş. Marifet sahibi olması gerekirmiş. Meseleyi anlayıp kavraması gerekirmiş. Yani işin idrakinde olması gerekirmiş. Peki neyi bi-lecekmiş o kişi? Gecesini, gecesinin kadr u kıymetini bilecek, gecesinin değerini bilecek, hem ki insanlar uykudalarken. Yani gafiller, Kur’-an ve sünnetle beraber olmaktan gafil olan insanlar uykuda, kendilerini ölüme terk etmişlerken bu insan gecenin kıymetini bilirmiş.

Yani yatsıdan sonradan başlayıp sabahın ilk ışık belirtileri ortaya çıkana kadar geçen zaman dilimine gece diyoruz. İşte bu geceyi en azından üçe bölün. Ama ikiye bölenler elbette daha da kârlı olacaklardır. Son üçte birini özellikle uyanık geçirmeye çalışın. Seher vakti dediğimiz daha bir bereketli zamandır o zaman. İşleyen saat aynı saat, idrak edilen zaman aynı zamandır ama bereketi daha bir farklıdır. Çünkü o zaman kitabımızın başka bir âyetinin beyanıyla farklı anlama imkânı buluyor insan. Ben bu konuyu daha önceki sûrelerde uzun uzun anlattığım için burada tekrara gerek görmüyorum.

2: Hamil-i Kur’an’ın ikinci özelliği; insanlar yeme içme peşinde koşarlarken o gündüzünün kıymetini de bilir. Yani onun ağzını hep yeme ve içmede kullanma özelliği yoktur. Hemen hemen bir şeyler atıştırması gerekmiyordur. Ağzı, midesi böyle arada bir buruşturulup kağıtların içine atıldığı bir çöp sepeti değildir. Bir şeyler atıştırıp durması gerektiğine inanmaz o müslüman. Neden meşgul etsin ki kendisini hep yeme ve içmeyle? O ağzını başka şeylerde kullanmasını bilmektedir.

Ama bakın şu insanlara ki akşama kadar yemek konuşanlar, sabaha kadar onunla meşgul olanlar, gecesini buna ayıranlar, gündüzünü bununla bitirenler.

Allah eğer onlara hamil-i Kur’an olmalarını nasip ederse bu insanların bundan ancak o zaman kurtulabileceklerini biliyoruz. Öyle olunca, o tür bir hayatı tenkit yerine bu tür bir hayatı teşvik etmemiz gerektiğine inanıyorum.

3: Kur’an hamilinin üçüncü özelliği; insanlar coşkun, kendilerinden geçmiş, ne yaptıklarını bilmez bir pozisyonda yaşarlarken, bu kişi dertli olabilmenin, hayatla ilgili olabilmenin, insanlarla beraber o-lup onları hayra, hakka davet etmenin derdini, hüznünü taşır. Bunun kadr u kıymetini bilir. Yani sıkıntılı, üzüntülü, bedbin, bedbaht, karamsar, ümitsiz değil. Elbette müslüman bu anlamda asla ümitsiz olmaz ama, bir şeylerin derdini, sancısını çeker olabilmek farklı bir durumdur. Meselâ oğlunun ve kızının daha bir müslüman olmalarının derdini taşımak, buna kafa yormak, düşünmek. Komşularımı acaba Kur’an’la nasıl tanıştırırımın derdini çekmek. Acaba bu insanların hidayeti için ne yapabilirim? Acaba süratle cehenneme, ateşe doğru giden bu insanların cehennem yollarını kapatıp cennet yollarını açma konusunda benim katkım ne olabilir? Ben bu konuda ne yapabilirim diye dert taşımak. Ama beri tarafta sanki cennet muştusu almış gibi birileri coşkun, hangır şangır ne yaptıklarını bilmez, dertsiz ve sıkıntısız yaşarlarken. Yani insanlar endişesizken endişelidir o kişi. İnsanların dirilişinin plan ve projesini sürekli kafasında canlı tutar. İşte Kur’an’ın hamili böyle yaparmış.

4: Dördüncü özelliği; insanlar gülüp oynarlarken, sanki kahkahaları basarlarken, bu Kur’an’ın sahibi olan müslüman ağlamanın, ağlayabilmenin kadr u kıymetini bilir. Ağlamak, ağlayabilmek onun için bir nimettir. Tabii kahkahalı gülmenin yasaklığı adına söylüyorum. Yani kişiye kendini, kendi hayatını, konumunu, çevresini unutturan bir gülüş yasaktır. Değilse elbette bazen güler müslüman. Gülünecek bir bölüm de olur müslümanın hayatında. Ama ağlamanın kadr u kıymetini bilebilmelidir müslüman. Halbuki bizler ağlamayı önce çocukluk dünyasında biliriz. Haydi bir de kadınlar ağlar. Aa! Erkek adam ağlar mı diye de bir yaftaya sarılırız. Halbuki çocukta gördüğümüz o ağlama mantığını bir müslüman olarak biz kendimizde görsek ne güzel olmaz mı? Bence buna çok ihtiyacımız var. Gerçi niceleri ne kadar dolu, salıversen durduramayacak kadar ağlayacaktır bugün. Bir dokunsan bin ah çekecek nice insanlar var piyasada da ağlayamıyorlar. Galiba ağlatan yok diye herhalde.

Dönün şimdi çocukların dünyasına ve onların neden ağladıklarını bir düşünün. Benim anladığım çocuklar ağlamayla üç boyutlu bir konuşmayı gündemde tutuyorlar. Birincisi; ağlamak istek bildiriyor. Acıktım, susadım ya da

altımı kirlettim diye ağlamıyor mu çocuklar? İsteklerini böylece beyan etmiyorlar mı? İkincisi; ağlamakla özlemlerini bildirirler çocuklar. Annesinden iki saat ayrı kalan bir yavru, annesini görür görmez kimin kucağında olursa olsun başlamıyor mu ağlamaya? Özledim diye ağlıyor değil mi? Vah yavrularını bırakıp başka yerlere giden anneler, unutmayın ki o yavrularınız sizden çok fazla yanıyor. Ağlamalarının üçüncü boyutu da korku ve suç bildirmesidir. Suçu vardır, bakıverin başlar ağlamaya suçluluğunu beyan manasına.

Peki şimdi bizler de aynı şeyleri Allah karşısında o çocuk mantığıyla ortaya koysak nasıl olur? İsteklerimizi ağlayarak bildirsek Rab-bimize. Gözyaşlarıyla yalvarıp yakarsak. Öyle olunca Rabbimizin bize karşı tavrı farklı olacaksa niye yapmayalım bunu? Peki ya özlemimizi ağlayarak beyan etmeyelim mi Allah'a? Ya Rabbi, ayrı kaldım senden. Seni bırakıp başkalarına gitmişim. Sana soracaklarımı ben başkalarına sormuşum. Senin mesajına karşı eyvallahsız yaşamış, başka yerlerden mesaj aramaya kalkışmışım. Eyvah ben senden, senin kitabından çok uzak kalmışım ya Rabbi diye ağlamayalım mı? Yine suçlarımızı, korkularımızı ağlayarak Rabbimize beyan etmeyelim mi? Affet ya Rabbi diye ağlamayalım mı?

Resûl-i Ekrem Efendimiz Kenzul Ummal isimli hadis kitabında 43357 numaralı hadislerinde ağlama konusunda şu özel bilgiyi verir bize:

Kıyamet gününde bütün gözler ağlayacak. Ancak şu özellikleri taşıyan gözler ağlamayacaktır. Allah haşyetinden ağlayan göz. Sinek başı kadar yaş döken göz. Ama her ağlayanın ağlamasına da kanmayacağız. Hani Yakup aleyhisselâmın çocukları da ağlamışlardı. Kardeşleri Yusuf'u kuyuya atıp akşamleyin gözlerinden yaş yerine kan dökerek gelmişlerdi. Öyle değil ama günahların affı için elbette ağlayacağız. Ya yanlış yaparsam, ya Rabbimi darıltırsam endişesiyle ağlayacağız. İşte böyle bir göz kıyamet günü ağlamayacaktır. İkinci göz de Allah için açık olan gözdür. Seherlerde uyanık olan göz. Veya gündüz ve gece Allah'ın bak dediğine bakan göz. Üçüncüsü Allah için kapalı olan göz. Haramlardan sakınan göz. Ama bunu sadece kadın için erkekten, erkek için de kadından sakınan göz şeklinde anlamayın. Çünkü Allah'ın haramlarına bakmayan göz demek, o gözle haramları işlemeyen göz demektir. Meselâ Allah'ın istemediği bir hayatın plan ve programı üzerinde düşünmeyen göz anlamına gelmez mi? Demek ki Allah için hem açık olmaymış göz, hem de kapalı olmalıymış. Dördüncü göz de Allah yolunda çıkarılan gözdür. Gözünü Allah yolunda bir kavgada kaybeden kişinin gözü de yarın ağlamayacaktır.

5: Hamil-i Kur'an'ın beşinci özelliği; insanlar hata peşinde koşarken, hata üstüne hata işlerlerken susmanın, susabilmenin kadr u kıymetini bilen kişidir o. Susabilmek… Ama Allah korusun da bugün sanki Kur'an'la beraber olduğunu iddia edenler, sanki Kur'an'ın hamili görünenler, yani biraz daha fazla bilenler, biraz daha fazla okuyanlar susmayı unutuyorlar, susmayı beceremiyorlar. Bu sözü tabii önce kendime söyledim. Ama çevremdekiler de buna zemin hazırlıyorlar diye dert yanasım geliyor. Evime misafir geliyor, ben konuşuyorum, misafirliğe gidiyorum, ben konuşuyorum. Hep beni konuşturuyorlar. Peki ben ne zaman dinleyeceğim? Yani ben de bazen dinlemeye muhtaç değil miyim? Susmayı bilelim. Ama elbette konuşma makamında susmak değildir bu. Burayı yanlış anlamayalım. Resûl-i Ekrem Efendimiz bu konuyu anlatan bir hadislerinde buyurur ki; "Allah'a ve âhiret gününe iman eden kişi hayır söylesin, değilse sussun." Bu hadisi hep şöyle tercüme ettiler değil mi: Allah'a ve âhiret gününe inanan kişi ya hayır söylesin, yahut da sussun. Bu hadisi böyle anlayınca elbette başımıza büyük belalar açıyor. Söz gümüşse sükut altındır diyor adamlar ve bir hak söz söyleme makamında susmayı tercih ediyorlar. Allah korusun bu durumdaki kişiye dilsiz şeytandır diyor peygamberimiz. Çünkü biz susarsak, hak bilenler susarsa şeytan ve dostları hep konuşur ama Allah ve dostları gündemden düşer.

Hayır öyle değil, Allah'ın Resûlü hayır söyleyin diyor önce. Evvel emirde hayır söyleyin, hayır biliyorsanız söyleyin ama hayır yoksa, ya da senden önce birileri hayır söylemeye başlamışlarsa işte o zaman da sen susmak zorundasın. Öyleyse susmanın kadr u kıymetini bilelim. Ben bu kadar biliyorum. Ben haddimi biliyorum diyebilmenin kadr u kıymetini bilelim inşallah. Zaten Kur'an'la beraber olan kişiye elbette Kur'an neyi ne kadar bildiğini öğretecektir. O da haddini bilecek ve durması gereken yerde duracaktır.

6: "İnsanlar aldanırlarken, ne yayıp ne ettiklerini bilmezlerken, aldanma peşinde koşarlarken o kimse huşu sahibi olmanın, yani Allah'a gönülden bağlanabilme, O'nu memnun etme ruh halinde olabilmenin kıymetini bilir.

7: Yine hamili'l Kur'an olan kişide bulunması gereken yedinci özellik; onun ağlayan biri olması gerekir. 8: Dertli, endişeli, mahzun olması gerekir. 9: Halim olan, acele etmeyen, beklentisi olmayan, kendisine düşeni yaparken başkalarını ne yapayım, ben bu yaptıklarımı Allah için yapıyorum diyen birisi olması gerekir. 10: Bir de seki-nen, oturaklı, kendinden emin, sakin ve en

doğruda olduğunun bilincinde olan bir kimse olması gerekirmiş.

Evet ağlayan bir kişidir o. Az evvel ağlamakla ilgili bir şeyler demeye çalıştım. Kur'an'la beraberlik ağlamayı gerektirecektir. Çünkü Kur'an'ın ilk okuyucusu Allah Resûlü öyle yapıyordu. Bir rivayette ge-ce namazında Mâide sûresinin son bölümünü okurken, İsa aleyhis-selâmın kavmiyle ilgili bölümü okurken ağlamaya başlıyordu. Ya Rab-bi, eğer bu insanlara sen azap edeceksen, bunlar senin kulların. Onlar sana benden daha yakındır. Ama eğer rahmet eder, merhamet edersen sen aziz ve hakimsin. Sen mutlak galip yenilmez, her yaptığı yerinde yanılmazsın. Senin yaptığına kim karşı gelebilir? Sen nasıl istersen öylece yapansın âyetini okudukça kendinden geçercesine ağlar, ağladıkça okurdu. Öyleyse ehl-i Kur'an'ın böyle okudukça ağlaması gerekir.

Mahzunen olmalıdır ehl-i Kur'an. Yani sıkıntılı, ama karşısındakine sıkıntı veren değil, daha iyi müslüman olma sıkıntısı taşıyandır. Hem kendi planında, hem de başkaları planında. Yani ben iyi bir müslüman olabilmem için hem dini kendi şahsımda uygulayıcı, hem de başkaları planında duyurucu olmalıyım. İşte insanlara bu dini duyurma adına dertli olacağım. Ama dertli olurken de şunu unutmayacağım: Rasûlullah Efendimizin karşısında dört baba vardı. Birisi Be-kirin babası ki o, hiç beklemeden iman etti Ebu Bekir. Birisi Süfyan'ın babasıydı ki o, tam yirmi sene bekledi Mekke'nin fetih günü ancak müslüman oldu Ebu Süfyan. Üçüncüsü Talib'in babasıydı ki o, Ebu Talip biliyordu, yakından tanıyordu, sahipleniyor, korumaya çalışıyordu, ama evet kabul ettim diyemedi ve öylece ölüp gitti. Bir de cehaletin babası olan Ebu Cehil vardı ki o da biliyordu da düşmanlık yaparak geberip gitti.

İşte ben bu kitapla insanların tanıştırılmasını derdini çekeceğim, en büyük iş olarak, en büyük dert olarak bunu yaşayacağım ama bileceğim ki benim kendilerine din duyurduklarım bu dörtten biri olurmuş, o benim problemim değildir. Çünkü Kur'an'ın hamili olan müslü-man halim olmalıdır. Aceleci olmayan, karşıdakinin üç günde, beş günde değişmesini beklemeyen kimsedir o. Karşıdakinden acele bir şeyler bekleme, beklediğini bulamayınca da hemen geriye dönme onun şiarı değildir. Ölünceye kadar zaten onun görevi devam edecektir. Efendim çok uğraştım ama adam olmadı diyenleri bir hatırlayın. Çok gitmiş de artık adam olmazmış, bırakıvermiş. Peki ne kadar çok gitti? Peki Nuh aleyhisselâmın 950 yılı kadar gitti mi? Efendim zaten bizin 950 yıl ömrümüz yok ki diyenlere bir ömür gittin mi diye soralım. Yani bütün peygamberler bir ömür boyu gitmediler mi insanlara? Biz neden üç gün beş günle acele ediyoruz?

Ayrıca Kur'an'ın müslümanı sekînen olmalıdır. Yani sakin, en doğruda, en hakta olduğundan emin bir kişi. Yani sağdan soldan esen rüzgarlarla düşüncelerini, inancını yeniden şekillendiren değil. Çünkü o yaptığını Allah dedi diye yapan, Allah dediyse tamam deneceğini bi-len birisidir. Dahasını niye arasın, en doğrudadır o çünkü. Onun için oturaklı bir hayat programı vardır. Acabalarla dolu değildir hayatı. Çünkü Kur'an kaynaklıdır aldığı kararlar. Ne yapacaksa Kur'-an rehberliğinde yapacaktır.

Ama Kur'an'ın hamili olan müslüman şu özellikleri de taşımamalıdır:

1: Cafiyen kaba ve zalim olmamalıdır. Cefakâr olmalıdır. 2: Gafil, ilgisiz olmamalıdır. 3: Gülüp oynayan bir kişi olmamalıdır. 4: Bir de sert ve haşin olmamalıdır.

Evet, bugün sanki sadece hadis okuduk. Olsun, konu anlaşılmış olur inşallah. Demek ki Kur'an'ın hamilinin bu özellikleri varmış. Şimdi herkes, hepimiz düşünelim. Acaba bu özellikler bizde var mı, yok mu? Yani bizler Kur'an hamili miyiz, değil miyiz? Bu bir.

Bir de acaba bugün Kur'an'ı yüklenme, Kur'an'ı muhafaza etme, Kur'an'ı anlama ve yaşama konusunda Müslümanların Yahudilerden bir farkı var mı? Maalesef bugün kitaplarıyla diyalogları konusunda Müslümanların Yahudilerden bir farklarının olduğunu söylemek mümkün değildir. Müslümanlar da bugün inandıkları, sorumluluğunu yüklendikleri kitaplarından habersiz bir hayat yaşamaktadırlar. Hafızlarımız bile mânâyı, muhtevayı tanımadan ezberliyorlar. Âyetlerin manâlarını, muhtevalarını hayata yansıtabilme, hayata aksettirebilme özelliğinden çok uzaklar.

İslâm'da ilim, Allah'ın rızasını kazanmak için öğrenilir. Bu da öncelikle ilmi öğrenenin öğrendiklerini kendisinin ihlâsla amel etmesi sâyesinde olur. Peygamberimiz, şöyle dualar ederdi:

"Allah'ım, bana öğrettiklerinle beni faydalandır; bana fayda sağlayacak ilim öğret, ilmimi artır."

"Faydasız ilimden Allah'a sığınırım!"

"Allah'ım! Fayda vermeyen ilimden, kabul edilme-yen duadan, korkmayan kalpten ve doymayan nefisten Sa-na sığınırım."

Hadis-i şerifte geçen *faydasız ilim*den şunlar anlaşılır: Bilinip onunla amel edilmeyen ilim, bilinip başkasına öğretilmeyen ilim, sahi-binin durum ve davranışlarını düzeltmeyen ilim, sahibinin huyunu te-mizlemeyen ilim, bilinmesine ihtiyaç duyulmayan ilim, dinin tasvip et-mediği caiz görmediği (sihir bilgisi gibi) ilim ve benzerleri.

Hz. Peygamberimize "ilim nedir?" diye sorulunca, *"amelin kıla-vuzudur"* buyurdu. Âlim, âmil olmadığı (öğrendiklerini hayatına uy-gulamadığı) zaman onun ilmi vebal olabilir. *"Ümmetimin helâki (fâsık) âlimlerden ve cahil âbidlerden olacaktır."* Fahreddin Râzi'ye göre; il-miyle amel etmeyen ve ilminden yararlanmayan kimselerin hali; sırtın-da su kapları olduğu halde çölde susuzluktan ölen devenin durumu gibidir. Amelsizlik bir fitnedir. "Fi'lü'l-ulemâ, delîlü'l-cühelâ" (Âlimlerin yaptıkları, câhillerin delilidir –örnek ve gerekçesidir-) sözünde belirtil-diği gibi; ilim adamları halkın örneğidirler. Âlim ilmiyle amel etmedi-ğinde cahil de öğrenmekten kaçınır. Amelsiz ilim de yağmursuz bulut gibidir.

Bir şeyin ilmini yapmak, ondan istifade etmek içindir. Allah bu dini, insanlar "ona göre yaşasınlar" diye gönderdi; sözünü ve lafını et-sinler diye değil. Müslümanlık, yalnız bilgi işi değil, iman ve sâlih amel işidir. İlim de, imana ve sâlih amele götürdüğü nispette faydalı ve fazi-letli. Bilgisi, kendisini hakikate ulaştırmayan kimse, mutlak surette bil-ginin hamalıdır. Yolcuyu gitmesi gereken yere (gerçek kurtuluş lima-nına) götürmeyen gemi, çok güzel de olsa basit bir süsten başka bir işe yaramaz, buna gemi de denmez. İnsan için marifet ve hüner, yön belirleyen pusulayı cepte taşımak değil; şu çalkantılı dünya gemisinde asıl hedefe gidecek yönü belirlemek ve o yola koyulmaktır. O yüzden, ilim; satırlardaki değil, sadırlardaki (göğüslerdeki) dir denilir. Senin hayatını düzenlemeyen, seni Hakk'a iletmeyen, üzerinde eseri görül-meyen ve İslâm için olmayan ilimde hayır yoktur. Bilginin papağan gibi hâfızı ve hamalı olmak boşuna yorulmaktır.

Sahabe-i Kiram efendilerimizin dönemini ve hayatını düşünün. Ortalıkta bu kadar kitap ve araştırmacı yokken, ortada hakiki ilmin ö-zü ve şimdikinden daha güzel, daha müslümanca bir hayat vardı. Sahabe-i Kiram, Kutlu Elçi'den aldığı ilim ve özellikle halleri ile, somut ve gözle görülür bir müslümanlığı

yaşıyor ve temsil ediyorlardı. Peygamber, canlı bir Kur'an; O'nun ashabı da küçük Muhammed'lerdi. Bir rivâyetleri varsa, bin halleri ve o kadar da amelleri vardı. Sözleri az, fakat amelleri çoktu. Bir hayat ki, tüm kurumları ile vahyi reddeder, kurumlarını, kurallarını, ilkelerini bâtıl tanzim eder ve ilim diye takdim edilen bilim, yalnızca yanlışın aracıdır.

Böyle bilim, insanın övünçle, aldatıcı bir güvenle taşıdığı dünyada bile pek bir şeye yaramayan diploma ve etiketten, tehlikeli ve faydasız bir yükten ibarettir; Artık o bilgi bir silâhtır, ama yalnızca imhâ ve intihar etmek için kullanılacak bir silâhtır. Bu bilgi ve onun taşıyıcıları, dalâletin hâmili, hakikatin katilidirler. Onlar, sırat-ı müstakimin önünde eşkıyadırlar; hak yolu keser, hevâya ve tâğutlara kulluğa giden yolları açarlar. İlmiyle âmil bir âlim olamayıp sadece bilgi taşıyıcıları olanlar da bunların değirmenine su taşımaktadırlar.

İlmi, ihlâsla kendi hayatlarında tatbik edip, öğrendiklerini prati-ze ederek örnek hayatları ile çevrelerine hakkı ulaştırmaya çalışmak yerine; entellektüel bir değer, profesörlük gibi bir pâye, ilim adamı ol-duğunu kanıtlama gibi anlayışlarla sadece aktarıcılık yapan insanlar, bâtıl düzenlerin korktukları değil; belki kolladıkları kimselerdir. Bunlar, bir depremlik, bir kıyamlık canı olan ölümcül sistemi canlandırmak için ilmi koltuk değneği ve payanda gibi dayarlar. Kendilerinin yaşamadık-ları İslâm'ı hayata hâkim kılma mücadelesi, cihad ve hakkı yayma de-ğil; kendini kandırıp nefsini tatmin etme ve ihlâs yerine riyâyı tercih et-me demektir. “Olgun insan, güzel söz söyleyen değil; söylediğini ya-pan ve yapabileceğini söyleyen adamdır.” Ne mutlu hakkı haykırdığı gibi, en güzel şekilde kendi nefsinde tatbik eden, özü sözünü yalan-lamayanlara!

Unutmayalım ki bu âyet bize de hitap ediyor. Allah’ın dinini, Allah’ın kitabını bilip de uygulamaya çalışmayanlar ve üstelik o dinle, o kitapla başka dinlere, başka tanrılara, başka sistemlere arka çıkmaya çalışan kimseler bu âyet-i kerimede müthiş bir şekilde kötülenmektedir. Halbuki İslâm’ın en çok övdüğü kimseler âlimlerdir. Zaten vahyi tanıyan ve iman eden tüm Müslümanları İslâm âlim kabul eder. Gerçekten yeryüzünde en kutlu, en mübarek insanlar dini bilen, dine inanan, Allah’a kul olan kimselerdir. Bu anlamda tüm Müslümanlar âlimdir. Ama bilmesine rağmen, dini pratikte göstermeyen, bilmesine rağ-men bu bilgileriyle Allah’a savaş açan kimseler, Allah’ın yerin dibine batırdığı kimselerdir.

Kitabımızda bu insanlar için iki tane örnek vardır. Bunlardan birisi bu âyet,

ötekisi de A'râf sûresindeki Bel'âm âyetidir. Allah korusun, bir kimse hem Tevrat'ı bilecek, hem Kur'an'ı bilecek ama bildiği, Allah'ın bildirdiği bu dinle Allah'a savaş açacak. Allah'a kul olmayacak ta dünya hesabı sebebiyle Allah'ın razı olmadığı bir hayatı yaşayacak. Bakın A'râf'taki âyette de Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"Ey Muhammed! Onlara, şeytanın peşine taktığı ve kendisine verdiğimiz âyetlerden sıyrılarak azgınlardan olan kişinin olayını anlat."

(A'râf 175)

"Dileseydik, onu âyetlerimizle üstün kılardık; fakat o, dünyaya meyletti ve hevesine uydu. Durumu, üstüne varsan da, kendi haline bıraksan da, dilini sarkıtıp soluyan köpeğin durumu gibidir. İşte âyetlerimizi yalan sayan kimselerin hali böyledir. Sen onlara bu kıssayı anlat, belki üzerinde düşünürler."

(A'râf 176)

Bir adam düşünün ki Allah'ın âyetlerini biliyor. Allah'ın âyetleri, Allah'ın kitabı kendisine ulaşmış. Tevrat'ı bilmiş, İncili bilmiş, Kur'an'ı bilmiş, tanımış ama bu Allah bilgisiyle Allah'a kul olma yerine Allah'a düşmanlığı tercih ediyor. Âyetlerin bilgisinden sıyrılıp farklı bir hayatın insanı oluyor. İçinde yaşadığı düzenin, toplumun menfaatlerine göre Allah'ın dinini, Allah'ın âyetlerini keyfine göre yorumluyor, çarpıtıyor ve karşılığında bir takım dünya ikballeri elde etmeye çalışıyor. Allah âyetleriyle yükselmeyi, Allah'a kullukla şeref kazanmayı istemediği, dünya menfaatlerini buna tercih ettiği, arza çakılı kalmayı, ev, bark, dükkan, tezgah, makam, mevki, para-pul peşine takıldığı, izzetsiz ve şerefsiz bir şekilde ayaklar altında sürünmeyi tercih ettiği için şeytanların kulu, kölesi olarak rezil bir hayata indirgemiştir kendisini.

Böylelerinin misâli tıpkı bir köpek gibidir ki üzerine gitseniz de solurlar, gitmeseniz de solurlar. Bir türlü doyuma ulaşmayan aç köpeklere benzerler. Hep birilerinin atacağı kemikleri beklerler. Üzerlerine gidilip kendilerine bir sıkıştırma, bir baskı yapıldığı zaman da pes edip Allah'ın âyetlerini yamulturlar, hiç üzerlerine gidilmediği zaman da kurulu düzenden yana kesilip Allah'ın dinini bozarlar. Devletten bir makam koparabilme hatırına Allah'ın dinini eğip bükerler. Zalim iktidarların bozuk düzen düşüncelerine, İslâm dışı hayatlarına Kur'an'-dan ve sünnetten destekler bulmaya, Allah âyetleriyle zalimleri desteklemeye çalışırlar.

Evet, Allah'ın âyetleriyle tanışmış, sanki onları kuşanmış birisi, sonra soyunuvermişse, bırakıvermişse âyetlerle beraberliği ve tutup şeytanın peşi sıra gidiyor, şeytan da onun peşinden gidiyor azgın ve sapkınlardan olmuşsa. İşte dünyayı içmeye, yutmaya, nefes nefese kalmaya yönelen bu kişinin örneği de tıpkı bir köpeğin örneği gibidir. Yüklenseniz, yük yükleseniz de solumaya devam eder, bırakın salıverin yine solumaya devam eder. Eh köpek bu, yorulsa da dili bir karış dışarıdadır, kenarda beklese de dili dışarıda solur. Havaya, nefese doymaz bir varlık.

İşte şu anda görüyoruz ki mevcut düzen bir tehlikeye düştüğü zaman bu köpekler inlerinden ürümeye başlayıveriyorlar. Hesabı dün-yaya, dünyada güçlülere göre yapıveriyorlar. Dünyada kim güçlü? Hesabı ona göre yapıveriyorlar. Onlar olmadan, onların onayını almadan, onların arzuladığı bir dini kabul etmeden hiçbir yere varılmaz diyor ve Allah'ın dinini onların arzu ve istekleri doğrultusunda tahrif ediyorlar. İncil'i ve Tevrat'ı daha önce böyle insanların tahrif ettikleri gibi şimdi Kur'an bilgisine sahip olanlar da onu tahrif etmeye çalışıyorlar. Allah'ı unutuyorlar. Halbuki güç ve kuvvet sahibi sadece Allah-tır.

Oradaki ve buradaki âyetleri birlikte söyleyecek olursak, öğrendiği kitap bilgileriyle amel etmeyen, öğrendiği bilgilerle Allah'a savaş açan kimseler köpek, merkep gibidir.

"İşte bizim âyetlerimizi yalanlayan bir toplumun misâli budur." Kitap-sünnet bilgisini elde etmiş oldukları halde onları bir kenara bırakıp, yalan sayıp, yok farz edip, onların defterini dürüp kendi hevâ ve hevesleriyle bir hayat yaşayan insanların durumu budur. Hayatlarını Allah'a ve peygambere sormadan yaşayan insanların durumu budur.

Allah için bu âyetlerle kendimizi bir sorgulayalım. Eğer şu anda Müslümanız diyen bizler Allah'ın kitabıyla ve Resûlü'nün sünnetiyle ilgisiz bir hayatın içindeysek, hayatımızı Kitap ve sünnete sormadan yaşıyor veya Kitabı bildiğimiz, tanıdığımız, Allah'ın âyetlerinin bilgisine sahip olduğumuz halde yine de kitap kaynaklı bir hayata yanaşmıyorsak, o zaman bilelim ki bizler de bildiğimiz o âyetlerle yücelmek, dünya ve âhirette şerefli bir hayata talip olmak yerine dünya ve âhirette rezil bir hayatın mahkumu olanlardan olacağız. Allah âyetlerini bırakır da hevâ ve heveslerimiz istikâmetinde bir hayat yaşamaya

kalkışırsak, o zaman bilelim ki biz de köpekliğe razıyız, Allah korusun.

“Allah’ın âyetlerini yalanlayan kimselerin durumu ne kötüdür! Allah zalimleri doğru yola eriştirmez.” Hem Allah’ı, hem Kitabı bilecek, sonra da bildiği kitabı pratik hayata aktarmayacak. Kitabın bilgisinin sadece hamallığını yapıyor adam. İşte bu hamallığından başka hiçbir özelliği olmayan bu kimseyi Allah asla hidâyete ulaştırmıyor. Niye hidâyet etsin ki Allah böylelerine? Allah’ın âyetlerini öğrenen ama bu bilgileri Allah’la ve Müslümanlarla savaşta kullanan, Müslümanların dinlerini bozmaya çalışan, Allah’a karşı kâfirlerin yanında olmaya çalışan bu adama niye merhamet etsin Rabbimiz? Yani bildiği âyetlere karşı düşmanca bir tavır sergileyen, bildiği âyetleri uygulamaya koymayıp, onları Müslümanlara anlatmayıp nötr bir tavır takınan kimselere Allah asla hidâyet etmeyecektir.

Allah böyle âyetlerini yalanlayan, âyetlerini ciddiye almayan, âyetlerini yok farz eden, âyetlerinin üzerini örterek, gündemlerinden düşürerek, kendi âyetlerini, kendi yasalarını Allah’ın âyetlerine tercih ederek bir hayat yaşayanları asla hidâyete ulaştırmaz. Niye hidâyet etsin ki Allah böylelerine? Çünkü bu adamlar dilleriyle, ağızlarıyla Allah’ın âyetlerine inandıklarını söylüyorlar ama hayatlarıyla hayat programlarıyla yalanlıyorlar. Âyetlere inandıklarını iddia eden bu insanlar öyle bir hayat yaşıyorlar ki, yaşadıkları hayatlarında bu inandıkları âyetlerin kokusunu bile görmek mümkün değil. Bu adamlar Allah’ın kitabını, Allah’ın âyetlerini okudular, gördüler, tanıdılar, bildiler ama hayatlarını bu âyetlerle düzenlemeye yanaşmadılar. Belki dilleriyle bu âyetlere iman ettiklerini itiraf ettiler ama hayatlarını onlarla düzenlemediler. Kitapla amel etmediler, Kitaba imanlarını pratikte göstermediler. İmanlarının tasdikçisi, imanlarının eylemcisi olmadılar. Allah’ın âyetlerini yok farz ettiler, ya da kendi hayatlarına delil getirdiler. Kendi fikirlerini desteklemede kullandılar. Kendi hayatlarının meşruiyetine malzeme yaptılar.

6. “Ey Muhammed! De ki: “Ey Yahudiler! Bütün insanlar bir yana, yalnız kendinizin Allah’ın dostları olduğunuzu iddia ediyorsanız ve bunda samimi iseniz, ölümü dilesenize!”

Dikkat ederseniz burada “ey Yahudiler” denmeyip, “ey kendilerine Yahudi diyenler, ey Yahudilik iddiasında bulunanlar” deniyor. Ey “yol budur!” diyerek Yahudilik iddiasında olanlar… Ey Hz. Mûsâ’dan sonra bu isimle anılmaya çalışanlar…

Yahudilik Hz. Mûsâ'dan sonra böyle bir anlam kazanmıştır. Çünkü Hz. Mûsâ'nın (a.s) insanlara tebşir ettiği dinin adı İslâm'dı. Hz. Mûsâ Müslümandı. Ondan önceki peygamberlerin tamamı Müslüman, hepsinin dini de İslâm'dı. Onlardan hiçbirisi Yahudi olmadığı gibi, Yahudilik diye bir din de getirmemişlerdir. Sonradan bu Yahudiler Allah'ın kendilerine gönderdiği kitabı ve o kitabın pratiği olan peygamberlerinin yolunu bir kenara bırakarak kendi hevâ ve heveslerine, içlerindeki din adamlarının, siyaset adamlarının, idarecilerinin istek ve arzularına, emir ve yasaklarına uyarak yepyeni bir din, yepyeni bir yol ihdas ederek kendi kendilerine uydurdukları, oluşturdukları bu dinin adına da Yahudilik adını verdiler.

Bu toplum, yeni girdikleri bu yolda akla hayale gelmedik zulümler işlediler. Allah'ın kitabını tahrif etmek, Allah'ın âyetlerini reddetmek, Allah'ın âyetlerini günlük hayatlarından kovmak, Allah'ın âyetlerinden habersiz bir hayat yaşamak ve hattâ kendi kitaplarını ken-dileri yazmak, kendi hayat programlarını kendileri belirlemek gibi sapıklıklar içine girdiler. Bunun yanında, Allah'ın rahmet kapıları olarak kendilerine açtığı peygamberlere hayat hakkı tanımayarak onlardan pek çoğunu öldürdüler. Allah'ın kutlu elçilerinden kimilerinin bizzat vücudunu ortadan kaldırmak, kimilerinin yoluyla, mesajıyla, dâvetiyle ilgilenmeyerek, susturarak, takibe alarak, zulmederek, örnekliliğini ortadan kaldırarak öldürürler. Sadece peygamberleri değil, aynı zaman-da toplum içinde peygamberlerin dâvetine sahip çıkan, peygamberle ve ona gönderilen vahiyle birlikteliklerini sürdüren, vahiy bilgisine sahip olan, samimi Müslümanlara da hayat hakkı tanımadılar. İşte bu adamlara Rabbimiz şöyle sesleniyor:

"Ey Yahudiler! Bütün insanlar bir yana, yalnız kendinizin Allah'ın dostları olduğunuzu iddia ediyorsanız ve bunda samimi iseniz, haydi ölümü dileyin bakalım." Yahudiler kitabımızın başka yerlerinde anlatıldığına göre diyorlardı ki, "bizler Allah'ın sevgili kullarıyız. Allah'ın gözde kulları olarak âhiret yurdu bizimdir. Cennet bizimdir, cennet bize aittir. Yeryüzünde Allah'ın en çok sevdiği insanlar biziz. Kesinlikle bizler cennete lâyık insanlarız, cennete biz gideceğiz. Bize asla ateş dokunmayacaktır. Dokunsa bile işte sayılı birkaç gün, o kadar! Bizler şu anda yeryüzünde Allah'ın istediği hayatı yaşıyoruz. Bizler bu halimizle, bu anlayışlarımız, bu yaşayışlarımız, bu önderlerimiz, bu kitaplarımız, bu cemaatlerimiz ve bu yapılanmalarımızla kesin cennetliğiz. Bu iş garantidir!"

Rabbimiz buyuruyor ki, "bakın, eğer bu iddialarınız doğruysa, eğer gerçekten cennet sizinse, eğer sizi bu kadar seven, size bu kadar değer veren

Allah yanında âhiret yurdu başkalarının değil de sadece sizinse, o cennete sadece siz gidecekseniz, diğer insanlar cehenneme gidecekse, öyleyse haydi bakalım:

"Eğer iddianızda sâdıksanız haydi hemen ölümü temenni edin bakalım. Haydi hemen ölümü isteyin. Haydi hemen ölüme. Ne duruyorsunuz? Madem Allah'ın sevgililerisiniz, madem Allah'ın dostları sizsiniz, en gözde kullarısınız, madem cennet var ve o cennet sadece sizindir, size aittir, öyleyse ne duruyorsunuz? Niye hemen ölmek is-temiyorsunuz? Niye bir an evvel o cennete ulaşmak istemiyorsunuz? Niye hemen sevgilinize kavuşmak, sevgilinizle buluşmak istemiyorsu-nuz? Niye sevgiliniz yolunda cihad edip şehadeti göze alamıyorsu-nuz? Ölümden, şehadetten bu korkunuz niye? Bu dünya hâlâ sizi niye bağlıyor böyle? Niye çakılıp kaldınız dünyaya? Bu programlarınız ne böyle? Bin yıl yaşasanız da bitmeyecek bu hedefleriniz ne böyle? Bu evler, bu barklar, bu arabalar, bu marklar, bu dolarlar, bu makamlar, bu diplomalar, bu şanlar, bu şöhretler, bu alkışlar sizi niye hâlâ hayata bağlıyor? Madem ki cennet sizi bekliyor, o halde ne duruyorsunuz? Madem ki Allah sizin dostunuz o halde ne duruyorsunuz?"

7. "Yaptıklarından ötürü, ölümü asla dileyemezler. Allah, zalimleri bilendir."

"Hayır hayır, onlar inanmayanlardan daha çok dünyaya bağımlıdırlar. Onlar inanmayanlardan daha çok ölümden korkmaktadırlar. Elleriyle işledikleri suçlar yüzünden onlar hiçbir zaman ölümü temenni edememektedirler. Elleriyle işledikleri günahlar yüzünden onlar asla ölmeyi istemektedirler. Çünkü ölümleriyle birlikte nereye gideceklerini çok iyi biliyorlar. Öldükten sonra nasıl bir hayatın kendilerini beklediğini iyi biliyorlar. Bundan dolayıdır ki Allah yolunda savaşı göze alamamakta ve başkalarının vesâyeti altında zillet içinde bir hayatın adamı olmaktadırlar."

Sadece onlar değil, Müslümanlar arasında da kendilerinin, kendi gruplarının kesin cennetlik olduklarını iddia edenlerin de dünyaya çok bağlı olduklarını, ölümden korktuklarını görüyoruz. Evleri, ölümsüz evler; eşyaları, ölümsüz eşyalar; hayatları, ölümsüzlük üzerine bina edilmiş. Dünya meliklerinin, dünya zalimlerinin karşısında o kadar acizler ki, en küçük bir kıyamı bile göze alamıyorlar. Allah'ın dostları olduklarını iddia ettikleri halde dinlerini, inançlarını ortaya koyma cesaretinden çok uzaklar. Biz Müslümanız deme cesaretini bile gösteremiyorlar. Halbuki bu konuda Allah'ın yasası şöyledir: Cennete yalnızca Allah'a teslim olup, O'nun arzuları istikâmetinde yaşayanlar girecektir.

8. "De ki: "Doğrusu kendisinden kaçtığınız ölüm mutlaka karşınıza çıkacaktır; sonra görüleni de görülmeyeni de bilen Allah'a döndürüleceksiniz, O size işlediklerinizi haber verecektir."

Köşe bucak kaçıp durduğunuz ölüm mutlaka size gelecektir. Ne yaparsanız yapın, ölümden kurtulamayacaksınız. Bu Rabbimizin yeryüzünde koyduğu ve asla değiştirilemez bir yasasıdır. Bu gerçeği değiştiremezsiniz. Bin yıl yaşasanız da ondan kaçıp kurtulamazsınız. Ölüm sizi hiçbir zaman bırakmayan ve hesap edemeyeceğiniz bir za-manda gelip sizi bulacak olan bir gerçektir. Öyle değil mi? Kurtulabilen var mı ölümden? Dünya üzerinde savaşan toplumlar öldü de, savaşmayan toplumlar ölmedi mi? Allah yolunda özgürce bir hayata kavuşmak için savaşanlar öldüler de, ölümden korktukları için savaşı göze alamayıp özgürlük ve şereflerini birilerine teslim edip zelilce bir hayata razı olan toplumlar ölmedi mi? Şereflice ölümü değil de yaşamayı seçenler ölümden kurtuldular mı? Cenneti seçenler öldü de, dünyacı kesilenler kurtuldu mu? Âd ve Semûd gibi âhireti unutup da dünyayı kıbleleştirenler, Firavun gibi dünyaya kazık çakma sevdasına kapılanlar ölmediler mi? Yeryüzünün en büyük saltanatına sahip Süleyman ve Dâvûd (a.s) öldü de, Nemrutlar, Karunlar yaşamaya devam mı ettiler? Kim kurtulmuş ölümden? İstediğiniz kadar kaçın, bir gün gelip sizler de öleceksiniz.

Öyleyse gelin ey insanlar, ölümden kaçmakla asla ondan kurtulamazsınız. Mutlak bir gün size ölüm gelecek ve gaybın da, şehade-tin de bilicisinin huzuruna varacak ve yaptıklarınızla karşı karşıya geleceksiniz. Bu hepimiz için mukadder olacaktır. Allah için yaşayanlar için ölüm ancak bir başarı olacak. Başkaları içinse ölüm ötesi hayat korkunç bir kayıp olacaktır. Öyleyse gelin bunun hesabını iyi yapalım. Bundan sonra Müslümanlara bir çağrı geliyor:

9. "Ey İnananlar! Cuma günü namaz için ezan okunduğu zaman Allah'ı anmaya koşun; alım satımı bırakın; bilseniz, bu sizin için daha iyidir."

Cuma günü namaz için çağrı yapıldığında, ezanla Cuma namazına çağrıldığınızda Allah'ın zikrine koşun ve her türlü alışverişi terk edin. Bu Cuma namazına yeni bir çağrı değildir. Aslında yeni bir emir gibi anlaşılsa da, önceden de Cuma namazı vardı. Önceden de Cuma kılınıyordu ama Cuma günü, Cuma namazına çağrıldıklarında Müslümanların bu dâvete karşı gevşek davranmaları, alış-verişlerine devam etmeleri konu ediliyor ve bu konuda uyarılıyorlar. Müslümanların bu konuda Yahudiler gibi davranmamaları, ciddi olmaları, her türlü meşguliyetlerini terk ederek Allah'ın zikrine koşmaları emrediliyor.

Buradan anlıyoruz ki Rasulullah'ın emirleri Kur'an'da olmasa da, aynen Kur'an'da varmış gibi bizim için bağlayıcıdır. Rasulullah Efendimizin emirleri itaati gerektirmektedir. Zira bakın buradaki namaza çağrıdan maksat ezandır ve Kur'an'ın hiçbir yerinde namaz için ezan okunmasına dair bir hüküm yoktur. Bu Rasulullah Efendimizin koyduğu bir kuraldır. Ayrıca yine Cuma namazının vakti, rekatları, kılınış şekli ve Cuma hutbesine dair Kur'an'da bir bilgi mevcut değildir. Bütün bunlar Rasulullah Efendimizin uygulamasıyla bilinmektedir. "Öyleyse şer'î hükümler sadece Kur'an'da beyan edilmiştir, bizi sadece Kur'an bağlar, onun dışında başka hiç bir kaynağa ihtiyacımız yoktur" diyen kimse sadece sünneti değil, aynı zamanda Kur'an'ı da reddettiğinin farkına varmalıdır. İşte bu âyet bunun en güzel örneğidir.

Ey Müslümanlar, Cuma günü namaza çağrıldığınızda Allah'ın zikrinin yapıldığı, Allah'ın şanının, şerefinin yüceltildiği, yalnız Allah'a kulluğun ilân edildiği, yalnız O'nun büyüklendiği Cuma'ya koşun. Yahudilerin Cumartesi, Hristiyanların da pazar günlerine karşılık, Rabbi-miz Müslümanlara da Cuma günü Cuma namazını farz kılmıştır. Rab-bimiz buyuruyor ki, "ey mü'minler, haftalık bir şûra mahiyetinde olan böyle toplumsal bir göreve, toplu olarak icra edebileceğiniz bir eyleme çağrıldığınız zaman hemen bireysel meşguliyetlerinizi terk edin ve zikrullaha sa'y edin. Koşun, koşarak gelin anlamına değildir buradaki say.

Arapça'da sa'y sadece koşmak anlamına değil, gayret göstermek, çabalamak, ciddiye almak, ciddiyet göstermek anlamlarına gelir. Çünkü Ebu Hureyre efendimizin rivâyet ettikleri bir hadislerinde Rasulullah Efendimiz Müslümanları koşarak mescide gelmekten menetmiş ve temkinli bir şekilde vakarla gelmelerini emir buyurmuştur.

Buradaki zikirden, zikrullah'tan kasıt Cuma namazı, Allah'ın emirlerinin, arzularının, yasaklarının duyurulup ilân edildiği Cuma hutbesidir. Rabbimiz Cuma hutbesine zikrullah dediğine göre, Cuma hut-besinde sadece Allah'ın zikri, sadece Allah'ın adının yüceltilmesi, sadece Allah yasalarının konuşulması, sadece Allah talimatlarının gündeme getirilmesi gerekmektedir. Böyle değil de günümüzde olduğu gibi hutbede egemen güçlerin, zalim iktidarların isimlerinin anılması, onların talimatlarının, yasalarının konuşulması ve onlara duaların edilmesi zikrullah değil, zikru'ş-şeytan olacaktır.

Namaz ve hutbeye çağrı olan ikinci ezan okunur okunmaz tüm alış-verişler, tüm konuşmalar, tüm meşguliyetler terk edilmelidir. Fa-kihlerimiz ezan okunduğu andan itibaren Müslümanı mescide gitmekten alıkoyan her tür meşguliyetin haramlığı üzerinde ittifak etmişlerdir. Bazen böyle bir şey başka bir şey sebebiyle haram oluverir. Alış-veriş helâldir ama, Cuma günü Cuma ezanı okununca haramdır. Örneğin yemek helâldir ama ramazanda yemek, yahut içkiyle yemek haramdır. Veya kişiye Kur'an ve sünneti öğrenmekten alıkoyan, dini öğrenmekten alıkoyan, Allah'ın istediği kulluğu icra etmekten alıkoyan her şey, yemek içmek de dahil haramdır.

Her türlü meşguliyet terk edilip Cuma'ya gidilecek. Hattâ kişinin karısıyla meşru münasebeti bile o anda haramdır. Bu haramlık, Cuma namazının kılınıp bitmesine kadar devam eder.

"İşte bu, çağrıyı duyar duymaz her türlü meşguliyeti terk edip Allah'ın zikrine yönelmeniz sizin için alışverişten de, tüm kazançlardan da daha hayırlıdır. Hem dünyanız için hem de âhiretiniz çok daha hayırlıdır eğer bilirseniz, anlarsanız."

10. "Namaz bitince yeryüzüne yayılın; Allah'ın lütfundan rızık isteyin; Allah'ı çok anın ki saadete erişesiniz."

Âyetin anlamı, namaz biter bitmez hemen turlar düzenleyin değildir. Bu alış-veriş yasağının bitişinin beyanıdır. Artık Allah'ın fazlından, kereminden rızık aramanızda sizin için bir sakınca yoktur. Tıp-kı ihramlıyken avlanma yasağı içinde olan Müslümanlara, ihramdan çıkınca artık avlanın şeklindeki beyanı gibi... Dağılın, Allah'ın dininin yüceliğiyle yücelmek, Allah'ın zikriyle yücelmenin devamını kazanmak üzere, ilim talebine gitmek, bir Müslümana âyet ve hadis anlatmak, bir hasta kardeşinizin ziyaretine gitmek veya bir Müslümanın defin ve teçhizinde bulunmak gibi dağılın. Çoluk-çocuğunuzun rızkını Allah'ın fazlından aramaya dağılın. Hutbede öğrendiğiniz Allah'ın dininin tüm dünyaya yayılması için çaba sarf etmeye dağılın. Duyduğunuz, öğrendiğiniz âyetleri Allah kullarına öğretmeye, anlatmaya gidin.

Allah'ı çok çok zikredin. Hayatınızın her bir konumunda sizden istediği kulluk birimleriyle Rabbinizi hatırlayın. Rabbinizin âyetlerini, kitabını, kulluk maddelilerini hatırınızda canlı tutun. Yolunuzu hep Rab-binizle bulun. Rabbinizi gündeme alın, Rabbinizin istediği kulluğu hep gündeminizde tutun. Allah bizden

gündem istiyor. Kendisini gündeme almanızı istiyor. Başkalarını gündeme aldığımızdan çok O'nu gündemimize almamızı, daha çok O'nu konuşmanızı, daha çok O'nu övmenizi, daha çok O'nun âyetleriyle meşgul olmanızı istiyor. Siyasetinize Allah hakim olsun, Ekonominize Allah hakim olsun. Kılık-kıyafetinize, eğitiminize, hukukunuza, evlenmenize, boşanmanıza, ölümünüze, diriminize, gecenize, gündüzünüze ve tüm hayatınıza Allah hakim olsun istiyor. Allah bizden kendisini, Kitabını ve elçisini gündeme almamızı istiyor.

Zikir budur zaten. Allah bizden zikir istiyor. Allah'la, Allah'ın diniyle şereflenmek, Allah'ın kitabını gündem yapmak ve tüm dünyada Allah'ı tanıtmak üzere bir savaşın içine girmek. İşte zikir budur. Umulur ki böylece felâha erersiniz, dünyanız da, âhiretiniz de güzel olur.

Cuma namazını kılın ve Allah'ı çok çok zikredin. Namazda aldığınız mesajı namaz sonrası hayatınızda unutmayın. Hayatınızı namazınız düzenlesin. Namaz kaynaklı bir hayat yaşayın. Namazınızla hayatınız doğru orantılı olsun. Cuma hutbesinde size intikal ettirilen Allah zikrine, Allah programına riâyet ederek bir hayat yaşayın. Umulur ki o zaman felâha erersiniz. Umulur ki o zaman kurtulanlardan olursunuz. Umulur ki o zaman dünyanız da, âhiretiniz de güzel olur.

Bu âyet Cuma gününün tatil edilmesini emreden bir âyet değildir. İslâm'da böyle zarûrî bir tatil emri yoktur. Hristiyanlar pazar gününü, Yahudiler de Cumartesi gününü tatil ilân etmişlerdir. Âyette böyle bir emir olmadığı halde eğer günümüzde ihtiyaç olarak Müslümanlar için bir tatil günü zarureti doğarsa, elbette tüm Müslümanların bu fârizayı rahat bir şekilde yerine getirebilmeleri için bu Cuma günü olacaktır.

Ama Müslümanlar egemenliklerini kaybedip esir konuma düştükleri için bu konuda söz hakları yoktur. İşte görüyoruz, Hristiyanlar kendileri, kendi ülkelerinde inançları gereği kutsal kabul ettikleri pazar gününü tatil yaptıkları gibi, hâkimiyetleri altında bulundurdukları tüm ülkelerde de bunu kabul ettirmişlerdir. Halbuki bu ülkelerin çoğunda Hristiyan nüfus ya hiç yoktur, ya da yok denecek kadar azdır. Yahudiler Filistin'de Yahudi devletini kurar kurmaz, ilk iş olarak pazarı tatil günü olmaktan çıkarıp cumartesiyi tatil olarak ilân etmişlerdir. Onlar Yahudi, onlar Hristiyan da biz neyiz bilmem? Her ikisinin tatilini tatil kabul ettiğimize göre, herhalde yarı Hristiyan yarı Yahudi bir toplumuz biz. Rabbim bize şuur versin ve bir an evvel Allah zikri, Allah kitabı

istikametinde bir hayata, kendimize ait olan bir programa kavuşmuş olalım.

11. "Ey Muhammed! Onlar bir kazanç veya bir eğlence gördüklerinde, seni ayakta bırakarak oraya yöneldiler. De ki: "Allah katında olan, eğlenceden de kazançtan da hayırlıdır. Allah, rızık verenlerin en iyisidir."

İşte bu husus Cuma namazının hükümlerinin beyan edildiği yukarıdaki âyetlerin inmesine sebep olan hadisedir. Onlar bir kazanç, bir ticaret, bir menfaat, bir eğlence gördüklerinde ona yönelerek seni ayakta kendi halinde bıraktılar. Halbuki Allah katında olanlar, Allah'ın dünya ve ukbâ mükafatları o yöneldikleri kazançtan da, eğlenceden de çok daha hayırlıdır.

Bu hadise İbni Abbas, Ebu Hureyre, Hasan Basri ve daha pek çok sahâbe tarafından şu şekilde anlatılır:

"Bir Cuma vakti Şam'dan Medine'ye bir ticaret kervanı gelir. Allah'ın Resûlü hutbede sahâbeye hitap etmektedir. Kervanın sesini duyan sahâbe, Allah'ın Resûlü'nü hutbede terk ederek kervana koşar. Buhârî, Müslim ve Tirmîzi'nin Cabir bin Abdillah'dan rivâyetine göre, Rasulullah'ı dinleyen mescitte sadece 12 kişi kalmıştı. Hattâ bu durumu gören ve çok üzülen Allah'ın Resûlü: ***"Eğer hepiniz çıkıp gitseydiniz mescit üzerinize ateş olurdu"*** buyurmaktan kendini alamamıştı. İşte bu hadise üzerine Rabbimiz bu âyetlerini indiriyor ve Müslümanları uyarıyordu. Rivâyetlere göre Rasulullah'ın yanında kalan o 12 kişiden 10'u Aşere-i Mübeşşere idi.

Âyet-i kerimede bir kazanç veya bir eğlence gördükleri zaman buyuruluyor. Kazançtan maksat ticaret kervanı, eğlenceden maksat ta kervanın gelişini duyurmak için çaldıkları def, davuldur. Sahâbenin pek çoğu ticaret kervanına yönelerek mescidi terk eder, Allah'ın Resûlü'nü hutbede yalnız bırakırlar. İşte bu ifadelerle Rabbimiz tarafından böyle davranan sahâbe kınanmakta ve bir daha böyle yapmamaları konusunda uyarılmaktadır.

Bazıları bu hadiseyi sahâbeyi kınamak için kullanmak istemiştir. Onlara göre sahâbenin bu davranışı dünyayı âhirete, ticareti cennete, kervanı peygambere ve Allah'ın rızasına, malı, namaza tercih anlamına gelmektedir. Sahâbeyi bunlarla itham etmeye çalışırlar. Fakat bu Allah'ın kutlu toplumuna yapılabilecek en büyük iftiradır. Bunu ancak gerçeklere gözlerini yummuş bir insan söyleyebilir. Sahâbeyi tanıyan bir insanın böyle bir şeyi söylemesi asla mümkün değildir.

1- Bir kere bu hadise Müslümanların Mekke'den Medine'ye hicretinden çok kısa bir süre sonra meydana gelmiştir. Yani şirk toplumundan kopup gelen, küfür ortamından ayrılıp gelen sahâbenin henüz sosyal eğitiminin yeni başladığı bir dönemde olmuştur.

2- Bu dönem, Mekke müşriklerinin uyguladıkları ekonomik ambargolar sonucu Müslümanların çok sıkıntı çektikleri, günlük ihtiyaçlarını karşılamakta büyük zorluklar yaşadıkları bir dönemdi. İbni Cerir'in beyanıyla halkın, çocukların açlıktan ölüm tehlikesiyle karşı karşıya bulundukları bir dönemde oluyordu bu hadise. Böyle sıkıntılı bir dönemde bir kervan gelir ve bir anlık bir gaflet sonucu Müslümanlar kervana yönelir. Değilse Mekke'de bu kutlu insanların dinleri için nelere katlandıklarını çok iyi biliyoruz. Şi'b-i Ebi Talip'te üç yıl neler çektiklerini, hicret esnasında mallarının, mülklerinin, evlerinin-barkla-rının, karılarının, kızlarının, dükkanlarının, tezgahlarının üzerine nasıl bir kilit vurup, her şeylerini arkada bırakıp Medine'ye geldiklerini biliyoruz. Allah için, peygamber için her şeylerini nasıl ayaklarının altına aldıklarını biliyoruz.

Bu âyet-i kerime nasıl ki sahâbeyi kınayanları teyit etmiyorsa, aynı zamanda bunun tam tersini yaparak sahâbenin mâsum olduğunu, sahâbenin hiç bir şekilde asla günah işlemez olduğunu, hata yap-maz olduğunu söyleyip onları göklere çıkarmaya, melekleştirmeye çalışanları da doğrulamaz. Bu anlayışın ikisi de Kitap ve sünnetin anlayışına terstir. Zira sahâbe-i kirâm efendilerimizin pek çoğunun taşıdığı birçok zaafları Rabbimiz Kur'an'ın pek çok yerinde zikretmiş ve onları zaman zaman açığa çıkan bu zaaflarından ötürü uyarmıştır. Ancak bütün bu uyarılara, bu kusurlara rağmen sahâbe-i kirâm efendilerimizin Rabbimiz tarafından affedildiği, Allah katında yakınlık kazandığı da yine bu kitapla ortaya konmuştur. Sahâbe hiçbir zaman mâsum bir melek değildir. Elbette onlar da bu dünyada doğmuş, bu dünya şartlarında yaşamış insanlardır. Ancak bizlerden ve diğer insanlardan farkları, onları Allah'ın Resulü eğitmiştir. Onlar Rasulullah Efendimizi gör-müşler, onun imanına, takvasına, teslimiyetine, namazına, orucuna, hayatına şahit olmuşlardır. Onları Rasulullah eğitip terbiye etmiştir.

Tabii ki bu eğitim bir günde, bir ayda, bir yılda olmamıştır. Bu eğitim Resul rehberliğinde yıllarca, aşama aşama devam etmiştir. Sa-hâbe toplumu içinde gerek bireysel, gerek toplumsal ne zaman bir za-af ortaya çıkmışsa, Allah ve Resûlü o zaafa dikkat çekmiş ve sosyal bir yasa gereği tedricen bu zaaf

ortadan kaldırılmıştır. İşte burada da Cuma esnasında zuhur eden bir zaafa Allah dikkat çekmektedir.

Bu âyet bize de bir uyarıdır. Eğer şu anda kervanlar, oyunlar, eğlenceler, mallar, mülkler, dükkanlar, tezgahlar, altınlar, gümüşler, hesaplar, kitaplar bizi de Allah ve Resûlünden uzaklaştırıyor, Resûl'ü kendi başına bıraktırıyor, Kitap ve sünnetin hatırını sormaktan alıkoyuyor, başka zikirlerle, başka gündemlerle uğraşıyor, bunları dinimizin önüne geçiriyorsak, o zaman biz de bu âyetin uyarısıyla karşı karşıya olduğumuzu unutmayalım. Unutmayalım ki Allah'ın zikri, Allah'ın kitabı ve elçisinin sünnetiyle beraber olmak, şu içine gömüldüğümüz oyun ve eğlencelerden daha hayırlıdır. Unutmayalım ki Allah'la beraber olarak, Allah'ın istediği bir hayat yaşayarak Allah'a kavuşmayı hedeflemek, tüm dünya ve içindekilere sahip olmaktan daha hayırlıdır. Rı-zık mı istiyorsunuz? Dünyayı kazanmak mı istiyorsunuz? Yine O'nun peşinde koşun. Âhiret mi istiyorsunuz yine O'nun dininin peşinde koşun. Çünkü gerek dünya, gerekse âhiret rızıklarının vericisi Allah'tır. Vel hamdü lillahi Rabbi'l âlemîn

- 63 -

MÜNÂFİKÛN SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 63., nüzûl sıralamasına göre 104., mufassal kısmı dördüncü sûreler grubunun üçüncü ve son sûresi olan Münâ-fikûn sûresi, Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 11'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Sûre Rasûlullah'ın Ben-i Mustalik gazvesinden dönüşünde yolda nâzil olmuştur. Sûre "münâfıklar" adını almıştır. Kur'an-ı Kerîm'-de münâfıklardan söz eden sûre sadece bu sûre değildir. Medine'de nâzil olan diğer sûrelerde de münâfıkların karakteristik özelliklerinden söz edilir. Münâfık zaten Medine toplumunun insanıdır. Mekke toplumunda münafığa rastlamak mümkün değildir. Çünkü Mekke toplumunda, yani Müslümanların zayıf oldukları, kâfirlerin de güçlü oldukları bir ortamda kâfir olan birinin ben de Müslümanım diye münâfıklık yapmasının anlamı yoktur. Böyle bir toplumda kâfir birinin Müslüman olduğunu iddia etmesi ona hiçbir menfaat sağlamayacaktır. Aksine böyle bir toplumda kâfir birisinin Müslüman gözükmesi ona zarar bile

getirecektir. Çünkü Müslümanların imanlarından ötürü kınandıkları, hakaretlere maruz kaldıkları Mekke ortamında bir adamın ben Müslü-manım demesi bir bakıma işkenceye adaylığını koyması anlamına gelecekti. Onun için kâfirin herhangi bir korkusu yoktu ki Mekke'de Müslüman olmadığı halde Müslüman görünmeye çalışsın. Münâfık, Müslümanların güçlü oldukları ve Müslümanlardan gelecek herhangi bir tehlikeden korkulduğu Medine toplumunda söz konusudur.

İşte Medine'de meydana çıkan bu münâfıklardan söz eden bu sûrede, münâfıkların Müslümanlara karşı kin ve nefretlerinin üzerinde durulmuş, onların karakteristik özellikleri anlatılmış, sûrenin sonlarına doğru da Müslümanlar bu düşman insanlar konusunda uyarılmıştır. Uzaktan da olsa Müslümanların bu münâfıkların sahip oldukları sıfatlardan herhangi birisine tutulmamaları konusunda sakındırılmış ve ısrarla uyarılmışlardır. Özellikle onların temel karakterleri olan Allah için fedakârlıkta bulunmamak, mal ve evlâtla meşgul olarak Allah'ı anmaktan gafil olmak, infaktan kaçınmak gibi hususlara düşmemeleri emredilmiştir.

Medine'de Rasûlullah'ın hicretiyle başlayan münâfıklık hareketi değişik şekiller alarak hiçbir şekilde bütünüyle ortadan silinmeden o günden bu güne devam edip gelir. Sadece başvurdukları usuller değişmiştir, ama münâfıklar her dönemde var olagelmişlerdir. Medine'-de münâfıklık hareketinin oluşumunu şöyledir:

Medine'de bulunan Evs ve Hazrec aralarında yıllarca süren savaşlar sonucunda çok yıpranmışlar, karşılıklı olarak birbirlerinden çok kan dökmüşler, çok adam kaybetmişler, bu savaştan bıkıp usan-mışlar ve nihâyet iki tarafın da kabul edebilecekleri bir şahıs etrafında toplanmaya karar vermişlerdi. Bu şahıs, Medine eşrafından Abdullah bin Übeyy bin Selül idi.

İşte böyle bir atmosferde İslam mesajı Medine'ye ulaşmış ve bu iki kabilenin ileri gelenlerinden pek çok insan Müslüman olmuştu. Daha sonra Medine'de Mus'ab bin Umeyr'in çalışmaları ile Müslümanların adedi çoğalmış ve Allah'ın Resûlü Medine'ye hicret buyurunca hemen hemen Medine'de her eve İslam girmiş, her aileden he-men hemen Müslüman olanlar çoğalmıştı. Bu durumda Abdullah bin Übeyy çaresizdi. Çevresinde Müslüman olanların kendisiyle ilişkilerini kesmesinden, Müslümanların güvenlerini yitirmekten korkan Abdullah çaresiz Müslüman oldu. Kalben iman etmediği halde görünürde

iman etmiş, kabul etmiş göründü. Ben de Müslüman oldum diyordu ama Rasûlullah'ın Medine'ye gelişine en çok üzülen oydu. Zira Allah Resûlü'nün Medine'ye hicret buyurmasıyla bu adamın krallığı engellenmiş, saltanatı suya düşmüştü.

Onun için Allah'ın ve Resûlü ve gönülden ona iman eden mü'-minlerin varlığı onun içini kemiriyor, ama dışından da iman ettiğini söylüyordu. Bu ikiyüzlülüğü sebebiyle çok tuhaf, birbirine zıt davranışlarda bulunmuş, çok kötü tavırlar sergilemiştir. Öyle ki, her cuma, cuma namazına geliyor ve Allah'ın Resûlü hutbeye çıkınca da şöyle diyordu: "Ey cemaat! Allah'ın Resûlü aranızdadır! Allah sizi onunla şereflendirmiştir. Onun sizin beldenize hicretiyle Rabbiniz size şeref kazandırmıştır! Bu yüzden o ne diyorsa tasdik edin! Emirlerini dikkatlice dinleyin ve ona itaat edin!" Bir yandan böyle diyor, bir yandan da için için Allah'ın Resûlü'ne ve Müslümanlara düşmanlık için planlar düşü-nüyordu.

Bir defasında Allah'ın Resûlü yoldan geçerken Allah'ın Resûlü'ne küstahlıkta bulunur. Rasûlullah'a hakaret eder ve Allah'ın Resûlü de bunu Sa'd bin Ubeyde'ye anlatır. Sad bin Ubeyde de der ki: "Ey Allah'ın Resûlü ona yumuşak davranın! Zira siz Medine'ye teşrif et-mezden önce bizler ona taç giydirmeye hazırlanıyorduk."

Zaman zaman bu münâfıkların nifaklarını açığa vurdukları oluyordu. Bilhassa Uhud'da olduğu gibi gerek peygamberimizin ve gerekse sahâbenin tehlikelerle karşı karşıya bulundukları en kritik, en zor durumlarında oluyordu. Fakat onların bu küfürleri, nifakları, desiseleri hiç bir zaman Rasûlullah'ın da, sahâbenin de gözünden kaç-mıyordu.

Nifak, münâfık, münâfıklık bir ahlâk özelliğidir. Kişi söz verir de, verdiği sözü tutmazsa, sözüyle ameli uyuşmazsa, dediği başka yaptığı başkaysa, sözleriyle amelleri başka başka vâdilerdeyse ve bu haliyle, sözüyle, kavliyle, ameliyle, davranışlarıyla Allah'la ve peygamberle dalga geçmeye devam ediyorsa, işte bu nifaktır, münâfıklıktır; bu tavrı gösteren kişi de münâfıktır. "Ya Rabbi sen ne dersen tamam! Ya Rasulallah sen ne emredersen yaparım!" der, arkasından yine kendi bildiğini yapmaya devam eder, kendi bildiğini okumaya çalışırsa, bu tür bir tavır gösteren kimseye münâfık demek lâzım. Ama peygamber öyle demiyordu. Allah'ın Resûlü, "Sen münâfıksın," demi-yor, "sende nifak alâmeti, münâfıklık izleri görüyorum, sende cahiliye unsuru

görüyorum kendine dikkat et ve onu temizle” diyordu.

“Aman ya Rasulallah! Sen Allah’ın Resûlü! Sen Allah’ın elçisisin! Sen mübâreksin! Sen mütahhersin! Sen Allah’ın bize gönderdiği en büyük nimetsin! İmamsın, öndersin, öncüsün, örneksin. Kendine uyulacak, örnek alınacak, hayatı hayat bilinecek, emirleri emir bilinecek ve uygulanacak yegâne varlıksın” diye güya yağ yakıyor, yağcılık yapıyor ama yine bildiklerini okumaya devam ediyorlar.

Medine'de inen sûrelerde, münâfıkların durumu sürekli olarak ele alınmış, hilelerinden söz edilmiştir. Ancak, müstakil olarak, münâfıkların durumu her yönüyle yalnızca bu sûrede işlenmektedir. Bakara sûresinde, muttakiler, kâfirler ve münâfıkların hallerinden bahsedilmişti. Muttaki ve kâfirlerin sıfatlarıyla alâkalı konular, Saf ve Cuma sûrelerinde genişçe işlenmişti. Münâfikûn sûresi ise, Bakara sûresinde münâfıklardan bahseden âyetlerin tafsili ve tamamlayıcısı durumundadır.

İslâm toplumu içerisinde münâfıklık, Medine döneminde ortaya çıkmıştır. Bunun sebebi gayet açıktır; Mekke döneminde müslü-manlar azınlıkta olan ve sürekli ezilen bir topluluk olduğu için, kimsenin onlardan çekinmesi veya onlara hoş görünmeye çalışması diye bir şey söz konusu değildir. Bunun için, İslâm düşmanları gizlice düşmanların aleyhine çalışıp, yüzlerine karşı gösteriş yaparak kendilerini müslüman göstermek ihtiyacında değillerdi.

Medine de ise durum tamamen değişikti. İslâm Medine'de güçlü bir konuma gelmişti. Hz. Peygamber, Medine'ye gelir gelmez, Medine şehir devletinin tabiî başkanı kabul edilmiş ve bütün işler onun emirlerine göre düzenlenmeye başlanmıştı. Müslümanlar, gün geçtikçe kuvvetlenen siyâsî ve askerî bir güç olmuştu. İslâm dairesi gazalarla her gün biraz daha genişliyor, müslümanlar sürekli güçleniyordu. Bu durumda, Medine'de hiç kimsenin açıkça müslümanların karşısına çıkacak gücü yoktu. Putperestlik duyguları içerisinde kıvrananlar, kalplerinde kin ve nefret ateşiyle tutuşanlar ortaya çıktıkları ah imha edileceklerini bildikleri için, Hz. Peygamber'in davetine ve nüfûzuna karşı çıkamıyorlardı. Hz. Peygamber (s.a.s)'e hoş görünüp, dinin icaplarını zahiren yerine getirerek, müslümanlarla yardımlaşmaktan başka bir çareleri yoktu.

Bunun için oyunlarını, hilelerini, desiselerini aldatıcı bir uslûbla yürütüyor, tuzaklarını kurmak için, uygun fırsatları gözetliyorlardı. Bu münâfıklar,

müslümanların sıkışık oldukları durumlarda, kritik anlarda, hemen harekete geçerek çıkan fırsatları değerlendirmeye çalışıyorlardı. Fakat onların İslâm'a karşı hazırladıkları komploların hiç birisi, Hz. Peygamber'in gözünden kaçmıyordu. Muhâcir ve Ensar'dan meydana gelen samimi müslümanlar da bu kimselerin durumlarının far-kında idiler.

Münâfıklar çok etkili olabileceklerini kestirdikleri durumlarda küfür ve nifâklarını alenî olarak açığa vurmaktan çekinmiyor, hile ve oyunlarıyla isteklerini gerçekleştirmeye çalışıyorlardı. Bu oyunları Medine'ye Hicret'in ilk zamanlarında çok tehlikeli bir mahiyet arz etmekte idi.

İslâm ile küfür arasındaki mücadele kıyamete kadar devam edecektir. Kâfirlerin, müslümanları yok etmek, dini yeryüzünden kaldırmak için verdikleri mücadelenin yöntemlerinden birisi de, nifaktır. İslâm itikadını içten yıkıp, ümmeti birbirine düşürerek parçalamak için, müslümanların arasına, satın aldıkları uşakları vasıtasıyla girerek faaliyet göstermektedirler. Günümüzde bile bu tür nifak olayları, asr-ı saâdet'ten hiç de geri değildir. Niceleri vardır ki, âlim kılığına girerek, İslam'ı tebliğ ediyor görüntüsü altında dinin temellerini tahrip etmeğe çalışmaktadır.

İşte Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de, münâfıkların yaptıkları rezaletleri, bir bir ortaya koyarak hareket ve tavırlarının mahiyetini inananlara haber veriyor. Münâfıkların şeytâni oyunları ve hileleri için mü'minler, uyarılarak, onlara karşı uyanık olmaya çağrılıyor.

Münâfıkların en bariz özelliği iki yüzlü olmalarıdır. Gerçek yüzlerini sürekli olarak gizlemeye azamî gayret gösterirler. Onların bu durumu Kur’an-ı Kerim'de şöyle açıklanır: "İman edenlerle karşılaştıkları zaman; "İman ettik" derler. Şeytanlarıyla baş başa kalınca da; "Şüp-hesiz biz sizinle beraberiz. Onlarla sadece alay ediyoruz" derler" (el-Bakara, 2/14).

Sûre, ilk âyetine münâfıkların çalışma metodunu anlatarak başlıyor. Onlar küfürlerini kalplerinde gizler, müslüman olduklarını, Peygamber'i tasdik ettiklerini söylerler. Müslümanlara karşı yaptıkları hile ve oyunlarında bir açık verdikleri veya İslâm'a karşı söyledikleri kötü sözleri duyulduğu zaman, hemen yemin ederek küfürlerinin açığa çıkmasını önlemeye çalışırlar. Yemin, insanları Allah'ın yolundan alıkoymak için arkasına saklandıkları bir siperdir. Onun arkasına sak-lanarak hilelerinin açığa çıkıp rezil olmaktan kurtulacaklarını

sanırlar. Allah Teâlâ, bu durumlarını Peygamberine hitaben şöyle açıklıyor: "Münâfıklar sana geldikleri zaman "Biz şehâdet ederiz ki sen mutlaka Allah'ın Resûlüsün" derler. Ve Allah da bilir ki elbette sen, O'nun peygamberisin. Ve Allah şehadet eder ki, münâfıklar muhakkak yalancıdırlar. Onlar yeminlerini kalkan edindiler de insanları Allah yolundan alıkoydular, gerçekten işledikleri ne kötüdür" (1-2).

İnsanların, Allah'ın rahmetinden bir esinti almaları her zaman mümkündür. Ama, önce iman edip sonra küfre dönerek müslümanları kandırmaya çalışanların kurtuluş ümitleri hiç yoktur. Onlar apaçık deliller karşısında duyarsız bir hale getirilmişlerdir. "Bu, önce iman edip sonra küf retmiş olmalarındandır. Bunun üzerine kalpleri mühürlenmiştir de artık hiç anlamazlar" (3). Nasıl anlayabilsinler ki? İmanı tanı-yıp onun zevkine erdikten, onun nuruyla aydınlanıp ferahladıktan sonra, kalkıp küfrün o pis, katı, öldürücü havasına dönen kimse, nasıl hidayete erebilir ki?

Yeryüzünde Allah'a karşı hile yapmaya kalkışmaktan daha bü-yük ahmaklık yoktur. Bu yaptıklarına karşılık kalpleri mühürlenmiştir. Hiç bir şeyi idrak etmeleri mümkün değildir.

Daha sonra münâfıkların bir tasviri yapılarak müslümanların onlardan sakınmaları emredilir. Onlara bakıldığında, müslüman kılık-lıdırlar, görünüşleri İslâmî olduğu için hoş görünür, konuştuklarında ise, herkesten çok âlim ve mücahid kesilirler. Ancak gerçekte onlar hiç bir şey değildirler. Onlar İslâm'ın en azılı düşmanlarıdır. Bunun için, onları tanıyıp zararlarından korunmak icap eder. Kur'an-ı Kerim onları şöyle nitelendirmektedir: "Onlara baktığında gövdeleri hoşuna gider; konuşurlarsa sözlerini dinlersin. Onlar giydirilmiş odunlar gibidirler. Her gürültüyü kendi aleyhlerine sanırlar. Düşman onlardır, sakın onlardan. Allah onların canlarını alsın, nasıl olup da döndürülüyorlar" (4).

Bu tipler, her an ifşa olacaklarının korkusu ile titrerler. Kendilerinin araştırıldığını ve durumlarının herkes tarafından bilindiğini zannederek korkular içerisinde yaşarlar. Bunun içindir ki, "Her gürültüyü kendi aleyhlerine sanırlar". Münâfıklar, kendileri için Allah Teâlâ'dan af dilesin diye Rasulullah (s.a.s)'e götürülmek istendiklerinde, bunu hafife alıp büyüklenerek yüz çevirdiler. Fakat onlar, o kadar korkunç bir durumdadırlar ki, âlemlere rahmet olarak gönderilen ve duası her halükarda kabul edilen bir peygamberin bile, af dilemesinin onlar için faydasız olacağı bildiriliyor; "Sen onlar için af dilesen de dilemesen de

Allah onları bağışlamayacaktır. Şüphesiz ki Allah, doğru yoldan çıkanları hidayete erdirmez" (6).

Münâfıklar, müslümanların güçlenmeleri ve Allah'tan başka hiç bir şeyden çekinmemelerinin, Allah'ın verdiği güçten değil de, başka şeylerden ileri geldiğini sanırlar. Bu durum Kur'an-ı Kerim de şöyle ifade edilir: "Onlar Rasûlullah'ın beraberinde bulunan mü'minlere bir şey vermeyin de etrafından dağılıp gitsinler, diyenlerdir. Şeref ve zillet konusunda da aynı sapık düşünceyi taşırlar..."Münâfıklar: "Eğer Medine ye dönersek yemin olsun ki, en şerefli olan en zelil olanı oradan çıkaracaktır" dediler. Oysa şeref Allah'a, peygamberine ve mü'minlere aittir. Fakat münâfıklar bunu bilmezler" (7-8). Bu âyetlerin nüzûlüne sebep olan olay, Mustalik oğulları Gazvesi dönüşünde Medine mü-nâfıklarının reisi olan Abdullah İbn Ubeyy'in, Hz. Peygamber ve Muhâcirler hakkında sarf ettiği sözlerdir.

Sûrenin sonunda mü'minler, münâfıklara ait bütün vasıflardan temizlenmeleri için uyarılıyor. Burada uyarı konusu, dünya imtihanında insanoğlunu sapıtmak için baş sırada yer alan mal ve çocuklardır. İnsan bunların kendisine veriliş hikmetini kavrayamazsa, onları gerektiği gibi değerlendiremez ve onlarla oyalanmaya başlar. Böylece yaratanını unutur ve hüsrana uğrayanlardan olur. Allah Teâlâ, şu âyet-i kerime ile mü'minleri bu tehlikeye karşı ikaz etmektedir: "Ey iman edenler! Mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah'ı anmaktan alıkoymasın. Kim böyle olursa, işte onlar hüsrana uğrayanlardır" (9).

Son olarak, mü'mini münâfıktan ayıran en önemli nokta zikredilir. Allah'ın verdiği rızıktan infak etmek. Bir münafığın en ayırıcı özelliği; malına sımsıkı sarılarak, ondan başkalarının faydalanmasını engellemektir. Mü'minler bilmeden böyle bir tehlike ortamına girmemeleri için uyarılmaktadır: "...Size verdiğimiz rızıklardan harcayın" (10).

Sûre bu münâfıkların yalan söyleyerek, yeminler ederek Allah ve Resûlü'yle dalga geçtiklerini beyanla söze başlıyor. Allah diyor ki:

1. "Ey Muhammed! İkiyüzlü münâfıklar sana gelince: "Senin şüphesiz Allah'ın peygamberi olduğuna şahadet ederiz" derler. Allah, senin kendisinin peygamberi olduğunu bilir; bunun yanında Allah, ikiyüzlülerin yalancı olduklarını da bilir."

Kendilerini korumak, kendilerini garantiye almak için böyle yapıyorlardı.

Gerçek yüzlerini Müslümanlardan gizlemek ve Müslümanlara yaranmak için böyle davranıyorlardı.

Buradaki münâfıklardan kasıt Abdullah bin Übeyy ve arkadaşlarıdır. Bunlar Rasûlullah'ın yanına geldikleri zaman: ¬yÅV7! ”Y,«I«7 «tÅ9Ë! f«Z²L«9 diyerek yeminle beraber onun risâletine şehadette bulunuyorlardı. Görüyoruz ki burada üç yemin var. Birincisi "Neşhedü" cümlesinin ifade ettiği yemin, ikincisi "inne", üçüncüsü "Lam"dır. Yani böyle te'kid üstüne te'kidle yemin ediyorlar. Peygambere ve Müslümanlara karşı kendilerinin imanlarını ispat edebilmek, kendilerini mü'min kabul ettirebilmek için yemin ediyorlar.

Rabbimiz de buyurur ki: "Allah biliyor ki, sen Allah'ın Resûlü-sün. Ama yine Allah şehadet ediyor ki, muhakkak münâfıklar yalan söylüyor. Elbette münâfıklar yalancıdırlar. Yani onlar dedi diye değil, onların ne dediği hiç önemli değil, onlar ister desin ister demesin hiç fark etmez. Üstelik münâfıklar yalan söylüyorlar." Demek ki bu münâfıklar şehadet etseler de, etmeseler de, biz Müslümanız deseler de, demeseler de yalan söylüyorlar. Ey Müslümanlar, Peygamberi dinleyin, haktan ayrılmayın, deseler de bunlar yalan söylüyorlar. Ama onlar f«Z²L«9 sözünde yalancı değiller, bu söz doğrudur, sen Allah'ın elçisisin, ama onlar buna gerçekten inanmadıkları halde inanmış gibi görünerek yalan söylemektedirler.

Mü'minlerle alâkalı olan sıdk, münâfıklarla alâkalı olan kizb kavramları birbirinin zıddı olarak kullanılır. Sıdk/doğruluk, haber verilen ile saklanılan şey arasındaki uygunluktur. Bir başka deyişle, gönüldekinin dille söylenene uyması; kişinin içinin ve dışının aynı olmasıdır. İnsanın içi ve dışı farklı olursa, sıdk (doğruluk) gerçekleşmez. Böyle bir durumda sözün bir kısmına yalan, bir kısmına doğru denilebilir. Örneğin; bir kâfir, içinden inanmaksızın, 'Muhammed Allah'ın Resûlüdür' dese, bu hüküm söz olarak doğrudur. Ancak, bunu söyleyen kâfir, içinden bunun doğru olmadığına inanmaktadır. Tıpkı işte burada olduğu gibi ki, münâfıklar Peygamberimize gelerek dediler ki: "Biz şe-hâdet ederiz ki sen Allah'ın peygamberisin." Bu ifade söz olarak doğrudur. Allah (c.c.), Hz. Muhammed (s.a.s.)'in kendi resûlü olduğunu biliyor. Ancak, Allah (c.c.) münâfıkların bu sözü söylerken yalancı olduklarına da şâhitlik yapıyor.

Bunlar, inandıklarını değil; inanmadıklarını haber verdikleri için de yalancıdırlar. Haber, vâkıaya uygun, fakat itikadlarına uygun de-ğildir. Niyetleri doğru olmadığı için yalancıdırlar. Sıdk, öncelikle kalp-ten gelmeli ve itikat

halinde olmalıdır; bu inancın dille ifadesi sıdk tır; ama kalben itikat edilmeyen bir şeyin dille söylenmesi de yalandır. Söylenen sözü, fiilin doğrulaması, yani tasdik de sıdkın unsurların-dandır. Doğruluk için niyette ihlâs şarttır. Doğru düşünce, doğru karar ve doğru davranışa niyet, sıdkın temelidir. Doğru bir işi yapmak, doğruluk için yeterli değildir; sâdık/doğru olmak için, onu doğru bir niyetle yapmak da gerekir. Ayrıca, doğruluğa azmeden insanın karar ve niyetinden vazgeçmemesi, düşünce ve azmini sarsacak ortam ve sebeplerden uzak kalması da gerekir.

Yalancılık, münâfıklığın ayrılmaz bir niteliğidir. Her yalancı, münâfık olmayabilir; ama her münâfık mutlaka yalancıdır. Münâfıklar, sahip bulundukları düşünce yapısını ve dünya görüşünü, yapmış ol-dukları bütün kötü fiilleri daima yalan ile gizlemeye, kendilerini mâsum göstermeye çalışmışlardır. Bu ikiyüzlü insanlar, öncelikle düşünce ve dünya görüşlerini, bakış açılarını gizlemek için yalana başvururlar. Münâfıkların ağzından çıkan "sen muhakkak Allah'ın peygamberisin" sözü münâfıklar tarafından kalplerinde doğrulanmamış ve tasdik edilmemiştir. Sözleriyle onun peygamberliğini ikrar ederlerken kalpleriyle yalanlarlar. İnançlarıyla ikrarları çelişir. Nefislerinde onun peygamberliğini kabul etmezken, ağızlarıyla "sen muhakkak Allah'ın peygamberisin" demeleri, onların yalancılığını gösterir. Yapmış oldukları kötü fiilleri de daima yalan ile örtmeye, yalan söyleyerek kendilerinin suçsuz olduğunu göstermeye çalışırlar.

Münâfıkların yalancılık karakteri inanç noktasında olduğu gibi, amel ve davranış alanında da kendini gösterir. Zarar vermek için ger-çekleştirdikleri bir eylemi, "iyilik olsun diye yaptık" diyerek yalanı rahat bir şekilde kullanırlar.

Münâfıkların tüm hayatları yalan üzerine kurulmuştur. Yalan çok kötü bir şeydir. Yalan, toplumda karşılıklı güven duygusunu yıkan, insanların birbirlerine karşı olan sevgi ve saygı duygularını sarsan, yüksek ahlâkî değerleri tahrip eden büyük bir âfettir. En içten toplumların dahi yıkılmasına yol açabilen bir hastalıktır. Yalan, fıtratta olmadığı için bebekler ve küçük çocuklar kendiliğinden yalan söylemezler, büyüklerini taklit ederek yalana alışırlar. Kasıtlı yalanın, temyiz yaşına tekabül eden 6-7 yaşlarından sonra söylendiği ileri sürülmektedir. Bu yaşa varmayan çocuk, yalanı gerçekten ayırt edememekte, sadece bazı mübâlağalara sapabilmektedir. Örnek olarak hayvanat bahçesinde yılan ve fil görmüş bir çocuk, yılan ve filin uzunluk ve cüsseleri kendisine sorulduğunda hiç çekinmeden kasıtsız olarak yılanı, "çok uzun, dünya kadar", fili ise, en az evleri kadar büyük olarak anlatır.

Yalan söyleye söyleye insan kalbi, devamlı yalancı bir intibâ ile kaplanarak, ruh hayatı, evhamlar dünyası halini alır. Artık kişi bu safhada âdeta iğneli bir beşikteymiş gibi yaşamaya başlar. Bu durum, ileride büyük buhran ve streslere sebebiyet verir. Nitekim münâfıkların yalana pervâsızca başvurmaları, onları psikolojik bazda streslere it-miş olacak ki, Kur'an, onları hasta olarak nitelemektedir:

"Onların kalplerinde bir hastalık vardır. Allah da onların hastalığını çoğaltmıştır. Söylemekte oldukları yalanlar sebebiyle de onlar için elîm bir azap vardır."
(Bakara, 10)

Yalan, toplumda büyük bir oranda nefret uyandırmaktadır. Toplumda yalan söylediği görülen herhangi birinin, itibarı sarsılmakta-dır. Nitekim bir hadis-i şerifte bu durum şöyle belirtilir;

"Bir insan, yalan söylediğinde söylediği yalanın pis kokusu yüzünden melek ondan bir mil uzaklaşır."
(Tirmizî, Birr 46).

Bu hadiste yalanın pis bir koku salgıladığı söylenilmektedir. Rûhânî varlıklar olan meleklerin, bu pis kokudan rahatsız olduklarını göz önüne aldığımızda, bu kokunun aynı sınıftan olan insan ruhlarını da tiksindirdiğini, bunun da tesirinin toplum yaşantısında, nefret şeklinde tezâhür ettiğini söylememizin mümkün olabileceği kanısındayız.

Kur'an, en büyük tesirlerinden birisini, sosyal yaşantıda gös-termektedir. Birçok âyet, cemiyet yaşantısını ihlâl eden suçları, büyük günah kategorisine sokarak onlara karşı mücâdele eder. Bu münase-betle toplum yaşantısının dayanağı olan meslek ve sanat sahiplerinin alışverişlerinde büyük oranda güvenilirlik ve doğruluğa ihtiyaç duyul-maktadır. Yalan ise, bu husustaki güvenilirliği yıkmaktadır. Bundan dolayı Kur'an yalana karşı amansız mücâdele vermiş ve ona devam edenleri dalâlet bataklığına saplanıp kalmakla tehdit etmiştir:

"Allah haddi aşan ve (iddiâsında) çok yalancı olan kimseyi doğru yola ulaştırmaz."

(Mü'min, 28)

"Şüphesiz Allah, yalancı ve inkârcı kimseyi doğru yola iletmez."
(Zümer, 3)

Yalan, fıtrata ters olduğu için, insan beyni başta olmak üzere birçok organın çalışma yapısı anormalleşir, yalan söylemek için daha anormal ve olağandışı efor sarf etmek zorunda kalır. Kalp ritimlerinde değişiklik, çeşitli salgılarda farklılık, heyecanın artması gibi sinir siste-minde anormallikler ortaya çıkar. Bu normal dışı davranışları tespit eden "yalan makinesi" insanın yalan söylediğini büyük ihtimalle tespit eder. Beden dili de yalanı çoğunlukla ele verir: Burna fazla kan pom-palandığından, kaşınma isteği ortaya çıkacak, bundan dolayı yalan söyleyen çoğunlukla eliyle burnunu tutacaktır. İnsan diline söylettiği gibi kolayca gözlerine de yalan söylettiremez, yalancı, muhâtabının gözlerine normal bir şekilde bakmakta zorlanacaktır. Heyecan faktörü kendini belli edecek, ses yapısı, normalin dışına çıkıp biraz farklıla-şacaktır. O yüzden iyi bir gözlemci, (buna ferâset ve basiret sahibi o-lan da diyebiliriz), kişinin beden dilinden yalan söyleyip söylemediğini büyük bir ihtimalle çıkarabilecektir. Bunları bilip bedene de yalan söy-letmek, mümkün olabilir mi? Olabilirse, bu kişinin psikolojik ve fizyo-lojik yapısında ne gibi sarsıntılara yol açar? Oraya girmeden ifade edelim ki, yalanı insan ruhu, vicdanı, psikolojik yapısı, fıtratı, hatta or-ganları (vücut dili), özellikle de imanı kabul etmemektedir.

Günümüzdeki stres, rûhî bunalım ve sebepsiz sıkıntıların, suç-luluk duygusu, intihar isteği gibi mânevî hastalıkların büyük bölümü-nün "yalan"la ilgisi olduğunu söylemek zor olmaz. Bunlar, yalancılara verilecek esas uhrevî cezânın küçük avanslarıdır; Yalandan kaçınan sâdıklar/doğrular ise, bütün bu acılardan ve vicdan azâbından emîn oldukları gibi bu doğruluklarının karşılığını esas olarak âhirette ala-caklardır. Unutmamak lâzımdır ki, esas cezâ ve ödül yeri âhirettir.

"Allah şöyle buyuracaktır: 'Bu, sâdıklara/doğrula-ra, doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlara, içinde ebedî kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetler vardır. Allah onlardan râzı olmuştur, onlar da O'ndan râzı olmuşlardır. İşte büyük kurtuluş ve kazanç budur."
(Mâide, 119)

Düzen, yalanı el altından (hatta el üstünden) teşvik etmektedir. Sözgelimi,

en nâmuslu tüccarı zulümden farksız vergiler isteyerek, kendi malının yalancısı durumuna zorlamaktadır. Gereksiz bürokrasi ve formaliteler de kişiyi yalana alıştırmaktadır. Eğitimin de yalandan pek uzak olmadığını söylemek gerekir. Zaten şirk en büyük yalan olduğuna göre, şirke dayalı câhilî eğitim ve kültürün temel malzemesinin yalan olması kaçınılmaz olacaktır. Evrim teorisinden, inkılâp ta-rihindeki balıkların kavağa çıkmasına, sosyal konularda hakka ve hakikate ters çarpıtılmış olay ve yorumlara kadar sayısız yalan, bilim diye insanımıza verilmektedir. İnsanın çevresi de Allah'tan hakkıyla kor-kan insanlardan oluşmuyorsa, altta kalmamak, ayıplanmamak için, kalabalığa uymak endişesiyle bulaşıcı mikroplardan çok hızlı bir şekil-de yalan mikrobu tüm çevreye yayılacaktır. Tüccarın, esnafın, Pazar-cıların, ağızlarıyla veya tezgâhları ve vitrinleriyle söyledikleri yalanlara şâhit olmayan kimse var mıdır? Malın kusurunu söylemeyip gizlemek bile yalan kabul edilip kazancı haramlaştırdığı halde, açıkça yalan söylemek, hatta yalan yere yemin etmek sıradan bir olay halindedir. Günümüz medyası yalan pazarı halindedir. Arz-talep meselesi; yalan alıcıları, hem de para vererek müşterileri varsa, yalandan para kaza-nan yalan tüccarları niye olmasın ki?!

Yalancılık, günümüz câhilî düzenlerinde ve İslâm dışı çevre-lerde açıkgözlük olarak değerlendirilmekte, doğruluğun karın doyur-madığı için enâyilik olduğu söylenmektedir. Öyle ya; "doğruluk karın doyurmaz!", "doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar." Günümüzün en popüler ve saygın kabul edilen meslekleri temelde "profesyonel yalancılık" diye tanımlanabilecek, meslek icabı yalan söylemenin ka-çınılmaz kabul edildiği uğraşlardır. Politikacılar, diplomatlar, avukatlar, reklâmcılar, pazarlamacılar, halkla ilişkiler şirketlerinin temsilcileri, si-nema ve tiyatro sanatçıları, falcılar, sihirbazlar, medyumlar, cinciler, muskacılar, antikacıların... bu saygın(!) mesleklerinden dolayı görev ve meslek icabı, (geçim endişesiyle, yani kutsal geçim tanrısının iz-niyle) çok rahat yalanlar söylemek zorunda(!) oldukları kabul edilir. Nasıl sanatçıların sanat adına her boyaya girip, her çirkinliği üzerle-rinde göstermeleri gerekiyorsa, bu durum, kutsal(!) mesleklerinin ge-reği ise; aynen öyle, diğerlerinin de söyledikleri yalanlar, günah veya kara değil; "beyaz yalan" kategorisine sokulmaktadır. Bu kimseler, ya-lan söyleme becerilerini öylesine geliştirip parlatırlar ki, insanlar bu yalanları duymak için can atarlar, teşvik ederler ve bundan mutluluk bile duyarlar.

Evet, bu münâfıklar yalancıdırlar. Yalan söylüyorlar. Bakara'da da aynı şey belirtilir:

“İnananlarla karşı karşıya geldiklerinde derler ki: İnandık!”
(Bakara 14)

Mü'minlerle karşılaştıklarında derler ki: “Biz de inandık! Biz de mü'miniz!” Ama:

“Şeytanları (kendilerini aldatan akıl hocaları) ile baş başa kalınca da, “biz sizinleyiz! Biz onlarla sadece alay ediyoruz!” derler.”
(Bakara 14)

Kur’an-ı Kerim’de nifak ve münâfıklarla ilgili nâzil olmuş âyetler üzerinde kısa bir gezinti yapalım.

İçinden gerçek anlamda iman etmemiş olup, dışından müs-lüman görünen kimse, aslî mânâsını değiştirmeden dilimize geçmiş olan münâfık kelimesi İslâm toplumu içinde -çeşitli sebeplerden dolayı ve menfaati icabı kendini müslüman göstererek Allah'a, Rasûlüne ve mü'minlere düşmanlığını gizleyen kimsedir (Bakara,8; Âli İmrân,167; Mâide,41)

"Nifak, kalpte olursa küfür, amelde olursa suçtur" (Kurtubî, Tefsir, VIII, 212). Bu bakımdan, münâfıklardaki nifak hâli îtikâdî ve amelî olarak iki grupta toplanır:

1. İtikâdî nifak: Kur'an-ı Kerim'de karakterize edilen, dünyada iken müslüman muamelesi görüp, âhirette inançsızlığı ortaya çıkınca kâfirlerden daha kötü muâmeleye tâbî tutulmasına sebep olacak olan nifak hali. (Nisâ,145) "Akîdenin hilafına îmanda mürâîliktir".

Kur'an-ı Kerim insanları mü'min, kâfir, münâfık olmak üzere üç grupta toplar (Bakara,20) ve insanların en kötüsü ve iki yüzlü olanı şeklinde tarif edilen münâfıkların şu özelliklerinden söz eder: İslâm toplumu içinde fesatçıdırlar. "Yeryüzünde fesat çıkarmayın, denildiğinde; "biz ıslah edicileriz" derler", (Bakara,9-13). "Müslümanların inandıkları gibi inanın, diye örnek verilince; "biz de o beyinsizlerin inandığı gibi mi inanacağız?" diye itiraz ederler. İnananlarla yan yana gelince de; "sizinle beraberiz" derler. Fakat reisleri ve şeytanlarıyla baş başa kalınca; "biz onları aldattık" diye alay ederler" (Bakara,13-15).

İman ile küfür arasında bocalayan münâfıklar, bazen Allah'ı hatırlar gibi

davranırlar. Fakat, Allah'a oyun etmeye çalışırlar ve gösterişte bulunurlar. Namaza da üşene üşene kalkarlar (Nisâ,142). İnsanları Allah yolundan döndürmek için yalan yere yemin ederler (Mücadele,14)

Münâfıkların kalbi verimsiz toprak gibidir (A'râf,58), menfaatlerine göre şekil alırlar, dönektirler (Nisâ,141; Ankebût,10-11) Asr-ı Saadetteki münâfıklara; "Hz. Peygamber'in yanına gelmeden önce sadaka verin de öyle gelin" denildiğinde bunların, menfaatlerine dokunduğu için, kaçtıkları tespit edilmiştir. (Mücâdele,13). Münâfıklar bir taraftan da maddî kazanç sağlamak için ahlâk dışı davranışlara başvururlar. Nitekim, münâfıkların başı Abdullah İbn Ubeyy b. Selûl, kazanç sağlamak amacıyla câriyelerini zinaya zorluyordu. Bu maksatla bir nevi genelev de kurmuştu. Zina yoluyla câriyelerinden gelir sağlama çabası üzerine, olayı yasaklayan âyet nazil olmuştur. (Nûr,33).

Münâfıklar Allah'ı unutup cimrilik yaparak ellerini yumarlar (Tevbe,67), bir belâya uğrayıp sıkışınca hemen fitneye düşerler (An-kebût,10), felâketin dönüp kendilerine çarpmasından korktuklarını, kendi aralarında fısıldaşırlar (Mâide,52, 53); olayların akışı münâfıkların lehine gibi ise, itaatle koşa koşa Peygamber'in yanına gelirler (Nûr,49); bunlar zâhiren îman edip kalpleriyle kâfir olanlardır.

"Allah'a, Peygamber'e inandık, itaat ettik" diyen münâfıklar (Nûr,47; diğer taraftan Hz. Peygamber'e isyanı, düşmanlığı fısıldaşırlar (Mücâdele,9-10). Onlar aynen şeytanlara benzerler (Haşr,16); tabiatları gereği Allah'a ve Peygamber'e muhalefet üzeredirler (Mücadele,20); fakat kalplerindeki gizlediklerini ortaya çıkaran âyetlerin inmesinden de çok korkarlar (İnfitâr,4-5; Tevbe,64).

Allah'a kötü zanda bulunan erkek ve kadın münâfıklar (Fetih, 48/6), birbirlerinin tamamlayıcı parçası olup, insanları kötülüğe çağırır, iyilikten vazgeçirmeye çalışırlar. Onlar ebedî Cehennemliktirler (Tevbe,67-69). Kötü sözlerin müslümanlar arasında yayılmasını isterler (Nûr,19); kötülük yapınca sevinirler; yapmadıkları şeylerle övünmekten hoşlanırlar (Âl-i İmrân,188); Kur'an-ı Kerim âyetleriyle alay ederler (Nisa,140); İslâm toplumu içinde yalan-yanlış uydurma haber yayarlar (Ahzâb,60-61); cihada çıkacaklarını yemin ile ifade ettikleri halde iş fiiliyata dökülünce kaçarlar (Nûr,63); düşman korkusundan ölüm baygınlığına düşer (Münâfikûn,19); böyle bir ortamda kaçacak delik ararlar (Tevbe,57). Mü'minler zafer kazanınca, başarıya ortak ol-mak, ganîmetten faydalanmak için; "sizinle beraber değil miydik?" derler.

Kâfirler gâlip gelince; "size mü'minlerden gelecek ziyanı biz önlemedik mi?" derler (Nisâ,141). Savaşta çok şehid düşen olursa; "Allah lütfetti de iyi ki savaşta bulunmadım" diyen münâfıklar, eğer ganîmet bölüşülecekse, "ah keşke ben de şu ganîmete erseydim" derler (A'râf,72,73).

Kur'an-ı Kerim'de özelliklerini tanıtıp haber verdiği münâfıklar için Yüce Allah, peygamberini şöyle uyarmaktadır: "O münâfıkların dış görünüşlerine aldanma. Onların liderlerini gördüğün zaman, yakışıklıdır, gövdeleri hoşuna gider. Konuşurlarsa güzel konuşurlar, dinlersin. İşte onlar sıra sıra dizili kereste gibidirler. Her gürültüyü kendi aleyhlerine sanırlar" (Münâfikûn,1-4). Hak söz tanımayan, âhirette topluca kâfirlerle bir araya gelecek olan (Nisa,140), münâfıklara istiğfar etsen de etmesen de birdir. Çünkü Allah bu fâsıkları affetmeyecektir (Münâfikûn, 6).

Münâfıkların İslâm toplumu içinde bulunmalarından dolayı elde ettikleri menfaatlerin, âhiret hayatında da devamını isteyeceklerini, fakat bunun mümkün olmayacağını Kur'an-ı Kerim şöyle haber verir: "Âhirette münâfık erkek ve kadınlar îman etmiş olanlara; "bizi bekleyin, nûrunuzdan bir parça ışık alalım" diyecekler. O gün onlara; alayla "dönün arkanızda bir nur arayın" denilecek de, neticede îman edenlerle aralarında bir duvar olduğunu görecekler. O zaman münâfıklar, mü'minlere şöyle seslenirler: "Biz sizinle beraber değil miydik? ". "Evet", diyecekler; fakat kendinizi siz kendiniz yaktınız, kuruntunuz sizi aldattı" (Hadid13-15). Böylece münâfıklar ve kâfirler Cehennemde bir araya gelmiş olacaklardır (Nisâ,140).

Medine döneminde, Yahudilerle dostluk kuran münâfıklarla mü'minlerin dost olmamaları hatırlatılmakta (Mâide,51) ve Hz. Peygamber'e; asıl düşmanın münâfıklar olduğu, onlarla savaş yapması, hattâ sert davranması vahiy yoluyla bildirilmektedir. Hz. Peygamber'in de münâfıklara karşı gayet ihtiyatlı, temkinli bir siyaset uyguladığı, gayr-i müslimlere yapılan muameleye tâbi tutmadığı; bilakis onları İslâm toplumu içerisinden ayırmayıp, üzerlerinde kurduğu kuvvetti bir otorite ile tesirsiz hale getirdiği müşahede edilmektedir.

2. Amelî Nifak: Bazı tutum ve davranışlarıyla itikadî nifaka kıs-mî bir benzeyiş içinde bulunmakla beraber, inançlarında açık bir nifakın söz konusu olmadığı müslüman kişilerin durumu. Hadislerde geçen münâfık türü amelî (ahlâkî) yönden olan nifakı vurgulamaktadır. Meselâ: "Münafığın alâmeti üçtür: Konuştuğu zaman yalan söyler, va-dettiğinde vaadinden döner, kendisine bir şey

emanet edildiğinde emanete hıyanet eder" (Tirmîzî, Îman,14) hadisi benzerî hadisler îti-kâdî nifaka yaklaşılmaması için alınan tedbirler ve tembihler mahiyetindeki emirlerdir. Zîra, amelî nifak çoğalınca ileride müslümanın îti-kâdî nifaka yaklaşma tehlikesi doğabilir.

2. "Onlar, yeminlerini kalkan edinerek Allah'ın yolundan alıkorlar. İşledikleri işler gerçekten ne kötüdür!"

Bunlar, Müslümanlardan kendilerine gelebilecek öfkelere, tehlikelere karşı bu yeminlerini kalkan yapıyorlardı. "Vallahi, billahi, tallahi biz şehadet ederiz ki sen Allah'ın elçisisin, vallahi billahi biz de Müs-lümanız" diyerek ya da münâfıklıklarını yakalayan Müslümanlara karşı, onların münâfıkça sözleri Allah'ın Resûlü'ne ulaştırıldığı zaman "vallahi billahi biz bunu nifak olsun diye söylemedik, biz bunu münâfıklık olarak yapmadık" diyerek yemin ediyorlardı. Böylece bu yeminlerin arkasına saklanarak kendilerini gizleme imkânı bulduklarını zannederler. Böylece kendilerini, kendi nefislerini aldatır, kendilerini Allah yolundan saptırırlar. Nasıl saptırırlar? Kendi kendilerini Allah yolundan nasıl alıkorlar?

Anlayabildiğimiz kadarıyla bu yeminler Allah yoluna girmemeleri konusunda kendilerine kolaylık sağlıyordu. Onlar bu tür yeminlerle toplumda yerlerini korumayı becerebiliyor, bu yüzden herkes onları Müslüman zannediyor, Müslüman olmadıkları halde kendilerini kamufle etmeyi beceriyor ve bunun için de ciddi ciddi İslam'a girme zorunlulukları da ortadan kalkıyordu. Bu yeminlerle kendilerinden emin hale gelmeleri kendi kendilerini Allah yolundan alıkoyuyordu. Böyle yeminlerle, yalan dolanlarla güyâ Müslümanları aldatmaya çalışıyorlardı. Müslümanları Allah'tan, peygamberden, dinden uzaklaştırmayı hedefliyorlardı. Bizans'la, dış dünyayla, Yahudilerle, müşriklerle irtibata geçerek peygambere ve Müslümanlara karşı çeşitli komplolara girişiyorlardı. Ama bir yandan da biz Müslümanız diye yemin ederek peygamberi ve Müslümanları aldatmaya çalışıyorlardı.

İkinci olarak da bu tür yeminlerin arkasına saklanarak insanları Allah yolundan saptırma imkânı buluyorlardı. İslam konusunda fazla bilgisi olmayan insanlara karşı Müslüman gibi görünerek İslâm'la alakalı yanlış beyanlarda, yanlış tavırlarda bulunarak onları Allah yolundan saptırıyorlardı. Bugün de, "vallahi biz de Müslümanız, billahi biz de inanıyoruz" diyerek söyledikleri, yaptıkları dinmiş, dindenmiş gibi, Müslüman öyle olurmuş gibi insanları saptıran pek çoklarını görüyoruz. Yaptıkları yeminlerle, kendi yeminlerini kalkan

yaparak, kendi ye-minlerini kalkan kabul ederek yeminlerinin arkasına saklanıyorlar da, insanları, çevrelerindekileri, tanıdık, eş, dost, hısım, akrabalarını veya talebelerini, arkadaşlarını, kadınlarını, çocuklarını Allah yolundan saptırıyor, Allah yolundan alıkoyuyorlar.

“Biz de Müslümanız, biz de Allah’ın dinini biliriz, biz de âyet ve hadise muttaliiyiz, biz de bu işin tahsilini yaptık. Biz de Müslümanız, biz de inanıyoruz ama bu kadarı da olmaz yani! Biz de Müslümanız ama bu kadarına da gerek yoktur” diyorlar. “Düğünde bu kadar olmalı, evde bu olmalı, eşya böyle olmalı, kızın kıyafeti böyle olmalı, bu devirde insanın mesleği, meşrebi, siyasî görüşü veya ekonomi anlayışı böyle olmalı. Bu devirde insanın sofrası, evi, mutfağı, kazanması, harcaması şöyle olmalı” diyor ve insanları Allah yolundan saptırmaya çalışıyorlar. Allah korusun, günümüzde kalben inanmadıkları halde dilleriyle ve tavırlarıyla Müslümanlık gösterisinde bulunan pek çok münâfık bugün yığınları arkalarından sürüklemektedirler. İslam konusunda bozuk düzen düşünceler, yanlış kanaatler uyandırarak insanları Allah yolundan saptırmaktadırlar.

Bunlar ne işler yapıyorlar? Yani gerçekten olmayacak şeyler yapıyorlar. Olmayacak işlerin peşine düşüyorlar. Haydi diyelim ki bu yeminleriyle, bu yalanlarıyla peygamberi ve Müslümanları aldattılar. Peki Allah görmüyor mu bu yaptıklarını? Allah’ı nasıl atlatacaklar? Allah onların kalplerini, dünyalarını, hesaplarını, hedeflerini biliyor. O bilen Allah, peygamberine de sürekli vahiy indiriyor. Peygamber de o en bilen Allah’tan gelenleri Müslümanlara aktarıyor. Şimdi bu adamlar kendi kendilerini aldatmadan başka ne yapabilirler? Allah onları biliyor, peygamber ve Müslümanlar da tanıyor. Rabbimiz onların özelliklerini o kadar âyân beyân ortaya koyuyor ki, Kur’an'la bakabilen herkes onları tanıyor. Ama bu zavallılar zannediyorlar ki kendilerini kimse bilmiyor ve yeminlerle Müslümanları kandırıp onlara galip gelebilecekler.

Ne kadar kötü yapıyorlar değil mi? Kendileri saptıkları gibi başkalarını da saptırıyorlar. Mesela bir adam eline bir kerpeten alsa ve her gün kendi etinden, kendi vücudundan bir şeyler koparsa, sonra bunu çocuklarına ve çevresine de alıştırsa. “Bakın ben bunu yapıyorum, öyle zevkli, öyle hoş bir şey ki, o kadar zevk veriyor ki gelin bir de siz yapın” diyerek çevresindekileri de buna çağırsa, çocuklarını da buna alıştırsa… Böyleleri var mı? Evet, böyle birçok kimse var. Et ko-parmıyorlar ama akıl koparıyorlar, iman, din koparıyor veya uyuşturucu alıyorlar değil mi? Peki niye böyle yapıyor bunlar? Niye böyle davranıyor bu

adamlar? Niye biraz Müslüman, biraz kâfir gibi davranıyor bu insanlar?

3. "Bunun sebebi şudur: Onlar inandılar sonra inkar ettiler, bu yüzden kalplerinin üzeri mühürlendi. Artık onlar anlamazlar."

Onların durumları şu ki, önce inandık demişler, dıştan iman etmişler sonra da dilleriyle söyledikleri bu imanı kalpleriyle ve amelleriyle küfretmişlerdir. Önce inandılar, yani ağızlarıyla iman iddiasında bulunarak Müslümanların içine girdiler, ama sonradan bu imanlarını hayatlarıyla yalanlayıverdiler. İşte sıkıntı buradadır.

Anlayabildiğimiz kadarıyla iş şöyledir: Bunlar önce iman ettiler. Resul-i Ekrem Efendimiz Medine'ye geldiği zaman iman ettiler. Herhalde imanlarıyla eskiden olduğu gibi bir ayrıcalık kazanacaklarını zannettiler. Halbuki İslam'da öncelik takvada ve teslimiyetteydi. Bunun dışında kimseye bir ayrıcalık yoktu. Bunlar eskiden toplumun önde gelen insanları, zenginleri, idarecileri, ağaları ve patronlarıydı.

Veya Rasûlullah'ın Medine'ye teşrifinin arafesinde Medine'de reisliğe soyunmuş insanlardı. Ama Resul gelince reislikleri de, ayrıcalıkları da bitti. Hukuken, siyasal yönden aynen diğer Müslümanlar gibi oluverdiler. Elbette İslam'a göre böyle olacaktı. İşte adamlar önce Müslüman oldular, sonra baktılar, gördüler ki öteki Müslümanlara kar-şı bir ayrıcalıkları olmayacak, keyiflerince bir dünya yaşayamayacaklar, sonra kâfir oldular. İşte bundan dolayı kalpleri mühürlendi de artık aklı ermeyen kimseler oluverdiler.

Veya bir başka değerlendirmeyle, bunlar böyle ne açıkça kâfir olabilmiş, ne de mü'min olabilmişlerdir. Mü'minle kâfir arası, imanla küfür arası bir yol tutturmuşlardı. Yani bunlar inanıyorlar aslında, ama imanlarını, inançlarını örtüyor, örtbas ediyor, karıştırıyorlar. Allah da onların kalplerini mühürleyiveriyor da duymaz, duygulanmaz hale getiriveriyor onları. Duymaz, duygulanmaz, anlamaz, fıkıhsızlar haline geliveriyorlar.

Peki acaba Allah niye mühürlüyor onların kalplerini? Bir daha anlamasınlar diye mi? Ya da eğer Allah bunların kalplerini mühürlediği için eğer bu adamlar duyamaz, anlamaz hale gelmişlerse, o zaman acaba bu adamların suçu nedir? Kalbin mühürlenmesi ne demektir? Kalbin mühürlenmesini nasıl anlayacağız? Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

“Günahlar insan kalbini bir kılıf gibi öyle bir sarar ki, sonunda o kişi artık bir şey duymaz oluverir.”

İşte kalbin mühürlenmesinin mânâsı budur. Rabbimiz Mutaf-fifîn sûresinde bu hususu şöyle anlatır:

“Hayır hayır; onların kazandıkları, kalplerini paslandırıp körletmiştir.”
(Mutaffifîn 14)

İşte kalp, böyle günahlarla örtülünce, Allah da onun üzerine mührünü basıverir. Bir kabın üzerine mühür vurulmuşsa, artık o kabın içine ulaşmak ancak o mührü, o damgayı çıkarmaya, kırmaya bağlıdır. Bu kalbe iman ancak o zaman girebilir. Peki acaba bu işin Allah’a izâfesini nasıl anlayacağız? Yani eğer bu kâfirlerin kalplerini Allah mühürlediği için bunlar kâfir olmuşlarsa, o zaman suçu ne bunların? Bir cebir söz konusu değil midir burada? gibi bir soru hatırımıza geliyor. Halbuki Allah şöyle buyurur:

“Ben kullarıma zulmedici değilim.”
(Gaf: 29)

Bir başka âyet-i kerîmesinde ise:

“De ki, Allah kötülükleri emretmez.”
(A'râf 28)

buyurur. Bütün bu âyetlerle bunu nasıl telif edeceğiz? Âyetlerden ve hadislerden anladığımıza göre Allah herkese bir kalp ve her insan kalbi için bir kilit vermiştir. Bu kalbin kilitleyici, mühürleyici veya açıcı anahtarı Allah'tandır. Ama bu kilidin, bu mühürün Allah’tan oluşu bir cebir anlamına gelmemektedir. İnsanlar kendi öz iradeleri, hür iradeleriyle bu kilidin kapatılmasını Allah’a arz ederlerse, Allah onu kapatır. Ya da Allah’tan açılmasını isterler, Allah da onu açıverir.

O halde isteyen kuldur, ama açan ve kapatan her zaman din sahibi olan Allah’tır. Demek ki bu açma ve kapatma işinde Allah yine de insana irade vermiştir. Yani insan kâfirken, kalbi mühürlüyken, kapalıyken Allah’a tekrar müracaat edip kalbini açtırabilir ve Müslüman olabilir. Müslümanken de müracaat edip kapattırabilir ve mürtet olabilir.

Bu durumda kalbini açıkken kapattıran ve mürted olan bu adama ne yapılır? Eğer bu kişi yakalanmışsa öldürülür. Ama yakalanmamışsa, kaçıp kurtulmuş veya insanlardan gizlenmişse, o zaman dinle alay eder gibi aç kapat, aç kapat olmaz. Yani kâfir oldu, Müslüman oldu, kâfir oldu; Müslüman olunca artık bir daha kâfir olursa, o zaman da Rabbimizin şu âyeti gündeme gelecektir:

"Onlar ki iman ettiler. Sonra küfrettiler. Sonra iman ettiler, sonra küfrettiler. Sonra küfürde ileri gittiler. Artık Allah onları mağfiret edecek değildir."
(Nisâ 137)

Yani adam önce inandı, sonra inkar etti. Sonra tekrar inandı, tekrar inkar etti. Kalbini açtırdı, sonra kapattırdı. Sonra tekrar bir daha açtırdı, sonra tekrar kapattırdı. Artık bu dinle alay, Allah'la alay anlamına gelir ki, Allah sonunda onun tevbesini kabul etmez.

İşte bunlar kalplerinin kilitli olmasını, kilitli kalmasını isteyen, kalplerini kullanmak istemeyen insanlardır. Ondan sonra da artık hiçbir şey duymaz ve hiçbir şey anlamaz hale geliyorlar.

4. "Onları gördüğün zaman kalıpları hoşuna gider, konuşurlarsa sözlerini dinlersin. Onlar sanki dayanmış keresteler gibidir. Her sayhayı kendi aleyhlerinde zannederler. Onlar düşmandır, onlardan sakın. Allah onları kahretsin! Nasıl da döndürülüyorlar?"

Gerçi sen onları görsen, bunlar pek hoşuna gider. Cisimleri, cüsseleri hoşuna gider. Zira insan ruh ve bedenden oluşmaktadır. Cisim; ceset ve konum demektir. Yani onların boşlukta işgal ettikleri bir yer, konum, makam, statüleri vardır. Onların işte bu konumları dikkat çeker. Âmirdirler, âlimdirler, fazıldırlar, bilgiçtirler, öğretmendirler, mü-dürdürler, patrondurlar filan ya, işte onların bu durumları senin pek hoşuna gider.

Dikkat ederseniz burada "Ecsâmuhum" deniyor. Yani onların mânâları, akılları, bakışları, görüşleri, basiretleri değil, cisimleri hoşuna gider diyor Rabbimiz. Bu adamların cisimleri Rasûlullah'ın hoşuna gidiyormuş. Onların cisimlerini, kalıplarını, konumlarını görünce, Allah'ın Resûlü "keşke şu adamlar Müslüman olsaydı" diyormuş. Niye böyle diyordu Allah'ın Resûlü? Çünkü Rasûlullah'ın yanına geldiklerinde büyük büyük, iddialı iddialı laflar ediyorlardı.

Rabbimiz diyor ki, “konuştukları zaman neredeyse onları dinlemek istersiniz.” Fasih konuşurlar, düzgün konuşurlar onları dinleyen birileri fesahat ve belâgatlarından ötürü sözlerine kulak verip dinlemek ister. Şimdi de görüyoruz işte, adamlar milletin karşısına çıkıyorlar, ekonomi diye başlıyor, ülke idaresi filan diyor, ciddi ciddi konuşuyorlar. Onları dinleyince bayağı bayağı düşünen birisi filan zannediyorsunuz, ama adamların ciğeri beş para etmiyor. Allah diyor ki, “onlar sanki duvara dayanmış keresteler gibidirler.”

Bu adamlar Rasûlullah’ın meclislerine gelir, gâyet ciddi, ağırbaşlı bir şekilde Allah’ın Resûlü’nü dinler görünürlerdi. Söze kulak verir, sözü almaya ve anlamaya çalıştıkları tavrını sergilerlerdi. Ama bu tavırlarının tamamen aksine kulaklarına asla söz gitmiyor, kalplerine inmiyordu. Sanki söz duvara çarpıyor ve söyleyene geri dönüyordu. Allah buyurur ki, “sanki onlar duvara yaslanmış kütükler, keresteler gibiydi.” Kalplerinde hiçbir şey yoktur, onların kafaları bomboştur. Kal-binde iman olmayan bir kimsede bilgi, izzet, şeref de yoktur. Dökülen elbiseler içinde de olsa, evi, barkı, parası, pulu olmasa da, konuşması insanların alkışlayacağı bir şekilde olmasa da, Allah için hayatını feda eden bir Müslüman üstündür. Ama beri tarafta boylu, poslu, malı, mülkü, kavmi, kabilesi, güzel konuşma yeteneği olan, ama kalbinde Allah’a iman ve teslimiyetin olmadığı kimse Allah katında beş para et-mez.

Âyetteki kereste, kütük benzetmesinden anlıyoruz ki, bu adamlar ruhu olmayan cesetler gibidirler. Yani Rasûlullah’ın karşısında, ağaca bir insan elbisesi giydirilmiş gibi oturuyorlardı. Ruhu olmayan, aklı olmayan, idraki olmayan, zerre kadar düşünceleri olmayan cisimlerdir bunlar.

Konuştukları zaman kulak verirsin. Acaba benden yana, Allah’tan, hayırdan, haktan yana bir şey söyleyecekler mi? Diye düşünürsün. Ama bilesin ki peygamberim, onlar kereste gibidirler. Hayatlarına, koltuklarına dayanmışlar, müdürlüklerine, mallarına, makamlarına yapışmışlar. Peygamberim, sakın sen onların anlamalarını, kavra-malarını, inanmalarını ve amele dönüştürmelerini filan bekleme. Bir oduna elbise giydirseniz adam olur mu? Söz dinler mi? İşte sanki bunlar da böyledirler. Çok güzel elbiseler giydirseniz de kesinlikle bunlar adam olmazlar.

Nerde bir ses, nerde bir sayha duysalar bunu kendi aleyhlerine zanneder ve hemen korkarlar. Her sesi, her feryadı, her hareketi, her kıpırdanışı kendi tepelerine inecek zannederler. Bir öksürük sesi duysalar, acaba uyanıyorlar mı, acaba diriliş başladı mı, münâfıklığımız anlaşıldı mı, maskemiz düştü de hesap

sorma zamanı mı geldi diye ödleri patlar. Bunlar sürekli her şeyden korkalar. Çünkü bunlar çok ince bir perdeyle yüzlerinin örtülü olduğunu ve çok basit bir rüzgarla o perdenin açılıvereceğini bilirler. Kalplerindeki ve ağızlarındaki yeminlerle, yüzlerindeki maskeyle gizlemeye çalıştıkları münâfıklıklarının her an açığa çıkacağı korkusunu yaşamaktadırlar. Bu yüzden şehirde bir hareket, bir yürüyüş görüverseler, küçücük bir devinim, ya da bir tekbir sesi duyuverseler, hesap vakti geldi diye ödleri kopmaktadır.

Korkuyorlar. Niye? Çünkü herkesi kendilerine düşman zannederler. Öyleyse onlardan sakın. Onların yanına yaklaşma peygamberim, bulaşma onlara. Allah kahretsin onları. Allah belâsını versin onların. Bu, ya bu adamlara Allah tarafından lâyık görülen bir bedduadır, ya da mü'minlere onlar hakkında böyle demeleri konusunda bir emirdir. Allah belâsını versin, Allah kahretsin bu alçakları! Nereye gidiyor bu adamlar? Ne elde etmeye çalışıyor bu adamlar? Neyin peşinde koşuyorlar? Rabbimiz hayret ifade eden bir ifadede bulunuyor onlar için. Nasıl da haktan yüz çeviriyorlar? Nerden dönüyor bu adamlar? Kimden kime kaçıyorlar? Allah'tan kaçıp kime kul olmaya çalışıyor bu adamlar?

Bunlar düşmandırlar. Hem Allah'a, hem peygambere, hem de Müslümanlara karşı düşmandır bunlar. Bunlardan, böylelerinden sakının, diyor Rabbimiz. Dikkat edin. Şekillerine, cisimlerine, dış görünüşlerine, tumturaklı sözlerine aldanmayın. Bunlar Allah'ı, peygamberi ve Müslümanları aldatacaklarını zannedecekler, söyledikleri güzel sözlerin arkasına saklanarak olmadık işler yapacaklar. Allah onları kahretsin. Allah onların belâlarını versin. Nasıl da Allah'tan, peygamberden uzak bir hayat yaşıyorlar? Nasıl da Allah'a ve peygambere karşı bir tavır alabiliyorlar? Bakın Bakara sûresinde bu hususu anlatırken Rabbimiz şöyle buyurur:

"İnsanlardan öyleleri de vardır ki dünya hayatı hakkında söyledikleri senin hoşuna gider. Hatta böylesi kalbinde olana Allah'ı şahit tutar. Halbuki o hasımların en yamanıdır."

(Bakara 205)

Âyet-i kerîmede sözleriyle davranışları farklı olan, içi başka, dışı başka insan tipi anlatılıyor. Kalben inanmadığı halde belli makamlara gelebilmek, belli menfaatler devşirebilmek, mü'minleri kandırabilmek için kendilerinden olduğunu, kendisinin de inandığını söyler. Kendisinin iyi bir Müslüman olduğuna, insanlar için iyi şeyler düşündüğüne Allah'ı da şahit tutarak yeminler eder. Benim iyilikten başka bir şey düşünmediğime Allah şahittir. "Ben şahsi çıkar için değil, Allah şahittir ki insanlığın kurtuluşu için çırpınıyorum," gibi

tatlı tatlı sözler, parlak ifadeler ve yeminler ederek insanları kandırmaya çalışır.

Seçimler yaklaşırken bu tür insanları çok görürsünüz. Vatan, millet, Sakarya, ezan, bayrak, kitap, iman gibi inanmadıkları mukaddes mefhumları ağızlarına alarak, "biz de Müslümanız, bizim derdimiz de Müslümanlara hizmettir" diyerek Müslümanları kandırmaya çalışırlar. Müslümanlara emniyet telkin ederek onların oylarını almaya çalışırlar.

Halbuki Allah şöyle buyurur: ***"Oysa o azılı bir düşmandır."*** Düşmanların en yamanıdır o. Tatlı dilleriyle Müslümanlardan görünerek onları aldatan ve sonunda onların dinleriyle, imanlarıyla ve tüm mukaddes mefhumlarıyla oynayan azılı bir düşmandır o. Sözleri hoşunuza gitse de bu tür insanlara aldanmayın. Hayatlarında inandığınız mefhumların kokusu bile olmayan, İslam'la uzaktan ve yakından en küçük bir ilgileri olmayan bu tür insanlara güvenmeyin, insanları sırf sözlerine göre değil amellerine göre değerlendirin, diyor Rabbi-miz. Bakın bu adam:

"O dönüp gitti mi (Yahut bir iş başına geçti mi) yeryüzünde ortalığı fesada vermek, ekinleri tahrip edip nesilleri bozmak için çalışır. Allah bozgunculuğu sevmez."

(Bakara 205)

İşte bu adam "tevellâ" edince. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun iki mânâsı vardır:

1- Senin, sizin yanınızdan ayrılınca, o atmosferi terk edip de kendi dünyasına dönünce.

2- Bir iş başına geçince, velî olunca, birilerinin velâyetini üzerine alıp idareci olunca… O zaman da yeryüzünde fesat çıkarmak, düzen bozmak, ekinleri ve nesilleri yok etmek, telef etmek, bozmak için çabalar.

Bu adamın birinci işi ifsat etmektir. İfsat, küfrü yaymak, küfrü ve şirki hakim kılmak demektir. Allah'ın yeryüzünde koyduğu düzeni değiştirip, onun yerine başkalarının düzenlerini ikame etmek demektir.

Bir de böyleleri nesli bozmak için çırpınır. Nesli bozar, itlâf ederler. Eğitimle bozarlar, dinden, imandan, Kur'an'dan uzak, tamamıyla materyalist bir eğitim sitemi kurarak ümmeti Muhammed'in neslini bozarlar. Müslümanların çocuklarının başlarını açtırarak onları hayâsızlaştırır, iffetlerini, namuslarını

bozarlar. Doğum kontrolü adı altında yalanlarla ümmetin çocuklarını daha doğmadan öldürmeye çalışarak itlaf ederler. İnsanların yataklarına kadar uzanıp orada ne ekeceğine de onlar karışır.

Bunu da yaparken tatlı sözlerle onları ikna etmeye çalışırlar. İyi niyetli olduklarını, kendilerini düşündüklerini söylerler. “Sizler sıkıntı çekmeyesiniz, aç ve açıkta kalmayasınız diye, bakamayacağınız, besleyemeyeceğiniz çocuklarınızı daha doğmadan boğmaya geldik” derler. Size şirin görünmeye çalışırlar. Bu yutturmacalarla Müslümanların çoğalmalarını ve günün birinde kendilerine kafa tutabilecek bir noktaya gelmelerini engellemeye çalışırlar. Böylece mü'minlerin nesillerini telef ederler.

Allah buyurur ki, bu hainler ekini de helâk ederler. Ürünleri bozarlar. Bugün memleketimizde ki tüm sebze meyveler hormonludur. Kâfirler tüm pisliklerini ülkemize taşımışlardır. Sırf para kazanmayı hedefleyen ve bunun dışında başka hiçbir şeye değer vermeyen bu bozguncular, istedikleri paraya ulaşabilmek için kurdukları fabrikalardan çıkan artık maddeleriyle tabiatı bozmakta, insanları zehirlemektedirler. Dertleri para kazanmak olunca, onlar için binlerce insan ölse de fark etmez.

Bunlardan herhangi birine, reislerine, başkanlarına, idarecilerine, önde gidenlerine, arkada kalanlarına, uzun boylusuna, kısa boylusuna, hangisi olursa olsun fark etmez:

5. “Onlara: “Gelin, Allah’ın Resûlü sizin için mağfiret dilesin” denildiği zaman başlarını çevirirler ve onların, büyüklük taslayarak yüz çevirdiklerini görürsün.”

Onlara, “gelin şu bozuk düzen anlayışlarınızı, yalan dolan üzerine bina edilmiş hayatınızı değiştirip güzel Müslümanlar olun da peygamber sizin hakkınızda Allah’tan af ve mağfiret dilesin” denildiği zaman, başlarını çevirirler de onları müstekbirler, büyüklenenler olarak kaçarken görürsün. Kendileri Allah ve Resûlü’nden, Allah ve Resûlü-nün istediği Müslümanca bir hayattan uzaklaşıp kaçtıkları gibi, diğer insanları da Allah ve Resûlü’nden uzaklaştırmaya çalışırlar. Gerçekten bu çok garip bir davranış bozukluğudur. Allah, peygamber ve Müslümanlar onları bu yanılgılarından vazgeçip adam gibi olmaya ça-ğırınca kaçarlar.

Yani bunlar bizzat kendileri gelip Allah Resûlü’nden af dilemedikleri gibi,

dâvet edildiklerinde bile af dilemek şöyle dursun, başlarını çevirir, kibirlenir ve Allah'ın Resûlü'ne gitmeyi zillet kabul ederler. Bunların zaman zaman işledikleri suçlarla münâfıklıkları açığa çıkınca, ağızlarından ancak bir kâfirin söyleyebileceği herzeler dökülünce veya yüzlerindeki maskeleri düşünce çevrelerindeki Müslümanlar tarafından: "Eyvah sen şöyle şöyle dedin, sen şöyle şöyle yaptın ve bu durumda imanın tehlikeye düştü, hemen istiğfar etmelisin, ya da Ra-sûlullah'a gidip onun hakkında istiğfarını dilemelisin" denildiği zaman da başlarını çevirir, kafa tutar, istiğfarda bulunmaz ve Allah Resûlü'ne de gitmezler. Gelin bu konuda peygamberin sünnetine müracaat edelim. Gelin durumumuzu ona soralım. Gelin peygamber size istiğfar et-sin, size istiğfar modeli göstersin. Bakara'da şöyle diyordu Rabbimiz:

"Böylesine: "Allah'tan kork!" denilince benlik ve gurur kendisini günaha sevk eder. (Ceza ve azap olarak) Ona cehennem yeter. O ne kötü yerdir."

(Bakara 206)

Böylesi kimselere Allah'tan kork da bu yeryüzünün düzenini bozmaktan, insanların huzurunu kaçırmaktan, nesli itlaf etmekten, münâfıklıktan vazgeç denildiği zaman, bu sefer de bu bozguncu insanlar gururlanmaya başlarlar. İzzeti nefsi onları tutar ve daha çok günah işlemeye sevk eder, diyor Rabbimiz. Yani bu tür isyankâr insanlar günahı savunmaya başlarlar. Günahın günah olduğunu reddetmekle birlikte utanmadan onu savunmaya çalışırlar.

Veya büyüklük gururu onları kuşatır da daha çok günaha sevk eder. Yaptıkları şeyler apaçık günah, apaçık kötülük, zulüm ve insanların aleyhine olduğu halde, yine de bunu kabullenmezler. Islahtan yana, iyilikten yana olduklarını iddia ederler. Aslında yaptıkları her şey bozmadır, her şey ifsattır. Zira düzen sahibi Allah'ın yaptığı dışında tüm düzenlemeler bozmadır. Bu adamlar Allah'ın düzeninden habersiz düzenlemede bulunduklarından yaptıklarının tamamı bozmadır. Ama Allah'ın düzeninden bahsedip de kendilerinin bozguncu olduklarını söyleyerek bu işten vazgeçmelerini söyleyenlere karşı da tavır alırlar. Allah'a inanmayan bu tür insanlara ne kadar da Allah korkusu, Allah hesabı hatırlatılırsa hatırlatılsın, bunun hiçbir faydası olmayacaktır.

"Bunlar bozguncudur. Ey Müslümanlar! Nesillerinizi ve ekinlerinizi kurtarmak istiyorsanız, bu tür insanları velâyet makamına çıkarmayın! İşlerinizi bunlara havale etmeyin. Bu adamları başınıza velî seçmeyin. Sizin adınıza size

danışmadan karar verecek makamlara bu tür insanları getirmeyin! Bunların Müslümanlar üzerine velâyet hakları yoktur," diyor Rabbimiz.

Evet, başlarını aşağıya eğerler. Sen onları büyüklük taslayarak, müstekbir olarak haktan yüz çevirip gittiklerini görürsün. Aman demeye, pişmanlık göstermeye yanaşmazlar. İstiğfara ve tevbeye ke-sinlikle yanaşmazlar. Ama:

6. "Onlara mağfiret dilesen de, dilemesen de onlar için birdir. Allah onları bağışlamayacaktır. Çünkü Allah, yolundan çıkmış bir toplumu asla yola iletmez."

Onlar için istiğfar etmişsin etmemişsin fark etmez, çünkü Allah onları kesinlikle affetmeyecek. Yani bu adamlar, peygamberle, Müslü-manlarla dalga geçecekler, sonra da Allah onları affedecek, öyle mi? Niye? Allah onları affetmeye mecbur mu? Ya bu münâfıklar bu huylarından ciddi ciddi vazgeçecekler, ya da Allah kesinlikle onları affetmeyecektir. Çünkü Allah fâsık bir kavmi, fısk ve fücur ehlini hidâyete erdirmez.

Onlar bu münâfıkça tavırlarını sürdürdükleri sürece Allah asla onları bağışlamayacaktır. Çünkü münâfıkların İslam'a dönme ihtimalleri de yoktur. Yani İslam'ı, Allah'ı, peygamberi tanımayan bir kâfir tanıyınca Müslüman olabiliyor da, bunları tanıyan bir münâfık İslam'a girmiyor. Çünkü o ben Müslümanım diye kendi kendini aldatıyor. Daha önce Tevbe sûresindeki âyet gelmişti:

"Ey Muhammed! Onlar için ister istiğfar et, istersen etme, birdir. Onlara yetmiş kere de istiğfar etsen Allah onları bağışlamayacaktır..."

(Tevbe 80)

İnsanların cehennemine razı olmayan Allah'ın Resûlü, "seksenden fazla istiğfar ederim" buyurunca, işte Rabbimiz bu âyetini gönderdi.

Bu âyetlerden anlıyoruz ki, dua ve istiğfar ancak mü'minler için fayda sağlayacaktır. Kâfir ve münâfıklar için ne duanın, ne de istiğfarın en küçük bir faydası olmayacaktır ve bu câiz de değildir. Burada şunu ifade edelim ki, kâfir veya münâfık birisi için değil, sıradan bir kimse Allah'ın en sevdiği peygamberi Hazreti Muhammed'e (a.s) dua etse bile, yine de bunun hiç bir mânâsı olmayacaktır.

Âyetten anlıyoruz ki hidâyete talip olmayan kişiye hidâyet ver-mek sünnetullaha aykırıdır. Çünkü Allah, yolundan çıkmış bir toplumu asla hidâyete ulaştırmaz.

*7. **“Onlar öyle kimselerdir ki: “Allah’ın elçisinin yanında bulunanları beslemeyin ki dağılıp gitsinler” di-yorlar. Oysa göklerin ve yerin hazineleri Allah’ındır, fakat münâfıklar anlamazlar.”***

Onlar şöyle iddiada bulunuyorlar: “Allah ve Allah Resûlü yanında olan şu garip insanlara para vermeyin! Onlara yardım etmeyin! Böylece onlar dağılıp gitsinler! Başımızın belâsı bunlar ya! Sizler yardım ediyorsunuz, onlar da şımarıp duruyorlar. Bu Müslümanların yemelerini, içmelerini bitirin; bu peygamberin etrafındaki garibanlara bir şeyler vermeyin ki, dağılıp gitsinler!”

Buhârî'de rivâyet edildiğine göre Zeyd bin Erkam (r.a) der ki: “Bir gaza esnasında idik. Bir su meselesi yüzünden iki sahâbe kavga ettiler. Bunlardan biri Abdullah bin Übeyy'in arkadaşlarından birinin başına vurarak yaraladı. Bunu gören Abdullah bin Übeyy'in yanındakilere şöyle dediğini işittim: “Besle kargayı oysun başını! Ey Medineliler bunu siz yaptınız! Bu belâyı kendi başınıza siz getirdiniz! Onları memleketinize soktunuz, mallarınıza ortak ettiniz, yemeklerinizi paylaştınız bu adamlarla. Görüyorsunuz ki şimdi onlar da şımarmaya başladılar. Vallahi eğer siz onlara bir şey vermezseniz, Rasûlullah’ın yanındaki garibanlara bir şey vermezseniz, onlara yiyecek-içecek bir şeyler vermezseniz onlar dağılıp giderler. Bırakın, ilgilenmeyin; onlar da dağılıp gitsinler! Yemin ederim ki, bu seferden Medine’ye döndüğümüz zaman, her halde daha aziz olanlarımız, daha üstün ve daha şerefli olanlarımız daha zelil ve düşük olanları oradan çıkaracaktır.” Hz. Zeyd, “ben ondan duyduğum bu lâkırdıyı amcama söyledim, o da Rasûlullah’a söylemiş. Allah’ın Resûlü beni çağırtmış, ben de onun yanına giderek duyduğum her şeyi ona anlattım. Allah’ın Resûlü duyduğu bu sözden çok müteessir oldu, çok üzüldü. Yanında bulunan Hz. Ömer: “Ey Allah’ın Resûlü bu kadar üzülmene gerek yok, vallahi Abbad bin Bişr’e emret onun defterini dürsün!” deyince, Allah’ın Resûlü: “Nasıl olur ey Ömer? Bu insanların Muhammed kendi adamlarını öldürmeye başladı demelerini mi bekliyorsun? Hayır, öyle bir şey yapmam!” buyurdu.

Bunun üzerine Allah’ın Resûlü, Abdullah bin Übeyy ve arkadaşlarını çağırtıp böyle bir şey deyip demediklerini sordu. Abdullah ve arkadaşları yeminler ederek böyle bir şey demediklerini, benim yalan söylediğimi iddia ettiler. Bunun üzerine orada bulunan Ensarın ileri gelenleri ve amcalarım beni

azarladılar. Allah'ın Resûlü de beni yalanlayıp onları tasdik etti. Bu hadise üzerine öyle üzüldüm ki, hayatımda bu kadar büyük bir keder asla başıma gelmemiştir. Yıkılmıştım âdeta. Amcam yanıma gelerek: "Kendini Rasûlullah'a yalanlatacak, Rasûlullah'ı bu kadar üzecek ve sana buğz edecek duruma getirmeye seni iten sebep neydi?" diye beni epey sıkıştırmıştı.

Sonra hemen Allah'ın Resûlü yolculuk emri verdi. "Herkes yola koyulsun hareket ediyoruz," buyurdu ve sahâbe hemen yola koyuldu. Allah'ın Resûlü öyle bir saatte yola koyulmayı emir buyurdu ki, o saatte Rasûlullah'ın yola çıktığı hiç görülmemiştir. O gün sabaha kadar yürüdük. Herkes o kadar yorulmuştu ki konaklama emri verilince bütün sahâbe olduğu yere çöküp uyuyuvermişlerdi." Allah'ın Resûlü'nün böyle kritik bir durumda hemen yolculuk emrini vermesi, ashabın bu sözle meşgul olacak zamanlarının kalmaması ve fitnenin büyümesini engellemek içindi. Hareketle fitne sona erer. Durağan yaşayan insanlar dedikoduya ve fitneye müsaittirler. Eminim ki şu anda Çeçenistan'da, bizdeki fitne ve dedikoduların pek çoğu anlamını yitirmiştir.

"Abdullah bin Übeyy'in oğlu Abdullah'ın kulağına babasının Rasûlullah'a yaptıkları, söyledikleri ulaşınca, Rasûlullah'ın yanına gel-di: "Ya Rasulallah! Duydum ki babam sizi üzmüş ve şu anda onu öldürmeyi düşünürmüşsünüz. Ey Allah'ın Resûlü! Eğer onu öldürtmeyi düşünüyorsanız, bana emredin onun başını size ben getireyim! Vallahi bütün Hazrec kabilesi bilir ki babasına benden fazla iyilik düşünen, benden fazla babasına hürmet eden birisi yoktur. Korkarım ki benden başka birisi onu öldürür de ona kalbim kırılabilir" deyince, Allah'ın Resûlü buyurdu ki: "Hayır! O bizim içimizde bulunduğu müddetçe biz de ona yumuşaklıkla muamele ederiz."

Bundan sonra işte bu sûre nâzil oluyordu. Sûrenin bu âyetleri nâzil olunca, Allah'ın Resûlü hemen bana adam göndererek çağırttı. Hemen yanına gittim; bana kendisine gelen bu âyetleri okudu ve benim kulağımdan tutarak: "Bu oğlanın kulağı sadıktır, Allah da onu tas-dik etti" buyurdu. Böylece Rabbim benim sadık olduğumu ve o münâfıkların gerçekten benim kendilerinden duyduğum o sözleri söylediklerini bu âyetleriyle ortaya koyuverdi.

"Bu adamlara sahiplenmeyin! Yiyecek içecek vermeyin de peygamberin etrafından dağılıp gitsinler," diyorlardı. "Bu Müslümanlara ambargo koyun ki yok olup gitsinler." Halbuki göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'a aittir. Göklerin ve yerlerin hazineleri Allah'a aittir. Ama münâfıklar bunu fıkhedecek

durumda değillerdir. Bakıyoruz, bugünkü kâfirler ve zalimler de aynen atalarının yollarını takip ediyorlar.

Şu anda tüm dünya münâfıklarının, tüm dünya kâfirlerinin izledikleri metot da aynı metottur. Kendileri her şeyi bir lokma ekmekten ibaret sandıkları için, ekmekleri kesilince bu Müslümanların dinlerinden dönüvereceklerini zannediyorlar. Kendileri hayata midelerinden bağlı oldukları, maddeci oldukları için Müslümanların da öyle olduklarını zannediyorlar. Mekke'de Allah'ın Resûlü'ne ve onun yolunun yolcularına da Şi'b-i Ebi Talip'te aynı boykotu planlıyorlardı. Bugün de tüm halkı Müslüman ülkelere aynı şeyi yapmaya çalışıyorlar.

Halbuki göklerin ve yerin hazinelerinin sahibi Allah'tır. Kendi ellerindekileri onlara veren de Allah'tır. Kendilerine veren Allah Müslü-manlara veremez mi? Lâkin münâfıklar bunu bilmiyorlar, bilemezler. Onların bu yanılgıları gerçekten büyük bir yanılgıdır, ama onların eğitiminden geçen, onların vahiylerinden, propagandalarından etkilenen Müslümanların ağızlarına baktığımız zaman, aynen onların sözlerinin döküldüğüne şahit olmak insanı gerçekten üzüyor değil mi? "Efendim işte bütün mal, mülk onlardadır, bütün yetki onlardadır, ekonomik ve siyasal güç onlardadır, biz de onlar gibi olmalıyız…" Bir de şu suçu iş-liyorlardı:

8. "Diyorlar ki: "Andolsun, eğer Medine'ye dönersek, daha aziz (daha üstün) olan, daha zelil (daha alçak) olanı mutlaka oradan çıkaracaktır." Üstünlük, Ancak Allah'a, onun elçisine ve mü'minlere aittir. Fakat münâfıklar bilmezler."

Bir de şu suçu işliyorlar bakın. Ne cüret? "Medine'ye hele bir dönelim onları çıkarıp atacağız. Aziz olan bizler, zelilleri, Peygamberi ve Müslümanları da oradan sürüp çıkaracağız" diyorlardı. Yani kendilerini aziz, Peygamberi ve beraberindeki Müslümanları da zelil görüyorlardı. Halbuki güç kuvvet, izzet, şeref, hâkimiyet ve galibiyet Allah'ın, O'nun aziz kıldığı peygamberin ve Müslümanlarındır. Bu münâfıklarda zerre kadar izzet ve şeref yoktur. Eğer bunlarda zerre kadar bir izzet olsaydı, münâfıklık yapmalarına gerek kalmazdı. Bin bir yalanın arkasına saklanarak biz de Müslümanız demelerine, yalan söylemelerine gerek kalmazdı.

Yani bu adamlar münâfıklığa tenezzül etmezler, açıktan açığa biz

inanmıyoruz diyerek bir tavır ortaya koyarlardı. Halbuki izzetsiz ve şerefsiz olduklarından, kâfir oldukları halde yalan dolanla kendilerinin Müslüman olduklarını söylüyorlar. Bu ne biçim izzet? Bu ne biçim bir şeref anlayışıdır böyle? İzzet ve şeref sahibi birisi hiç böyle yapar mı?

İzzet ve şeref Allah'a aittir, izzet ve şeref Peygamberdedir, izzet ve şeref mü'minlerdedir, ama münâfıklar böyle bilmezler. Peki bu-gün kimler izzet ve şerefli? Hoca olanlar, malı olanlar, serveti olanlar, arabasının modeli şöyle olanlar, omuzu kalabalık olanlar, evi eşyası şöyle şöyle olanlar, villası, köşkü, sarayı olanlar, makamı mevkisi olanlar… Rabbimiz buyurur ki, "varsın münâfıklar böyle bilsinler, Peygamberim sen bil ki izzet ve şeref Allah'tadır, Allah'la beraber olanda, Peygamberle ilgi ve irtibat kurandadır. İzzet ve şeref Allah'ın kitabından haberdar olmadadır, izzet ve şeref Peygamberin sünnetinden ha-berdar olmadadır. İzzet ve şeref iman ehli olanlardadır." Öyleyse ey bunu anlayan Müslümanlar! Ey bu gerçeği Allah'ın izniyle kavrayan ve kabullenen Müslümanlar:

9. "Ey İnananlar! Sizi, mallarınız ve çocuklarınız Allah'ı anmaktan alıkoymasın; böyle olanlar hüsrana uğrayanlardır."

Burada Rabbimiz insanların kendisinde en çok izzet ve şeref görerek aldandıkları iki konuya dikkat çekiyor. Âyet-i kerîmede özellikle mal ve çoluk-çocuğun zikredilmesi gösteriyor ki, insanlar dünyada genellikle bu iki sebepten dolayı sapmakta ve imanın sorumluluklarını üstlenmeye yanaşmamaktadırlar. Bu iki sebepten dolayı Allah'a kulluğu terk edip dünyanın kulu, kölesi durumuna düşmektedirler.

Rabbimiz şöyle buyurur: "Ey mü'minler! Sakın dünya meşguliyetlerinin en görünen, en vazgeçilmez olan mal ve evlât derdi, mal ve evlât tutkusu sizi Allah'ın zikrinden oyalamasın, alıkoymasın, eğlemesin. Onları tasarruf derdi, o malları çekip çevirme derdi, daha çok kâra götürme sevdası, daha fazla çoğaltma derdi ve çoluk-çocuk derdiniz, onların istikballerini düşünme kaygınız, onlara karşı şefkatiniz, onları üç günlük dünyada rahat ettirme planlarınız, onlara mal biriktiriverme tutkunuz sakın ha sizi Allah'ı zikirden alıkoymasın.

Ey Müslümanlar sakın sizi mallarınız ve evlâtlarınız Allah'la yü-celmekten, Allah'la izzet ve şerefe ulaşmaktan, Allah'ın kitabını gündem yapmaktan alıkoymasın. Mallarımızla şeref kazanacağız zannetmeyin. Evlâtlarımızla şeref kazanacağız zannetmeyin. Yani ekono-mik ve siyasal

gücümüzle izzet ve şerefe ulaşacağınızı sanmayın. Çünkü mal ekonomik gücü, evlâd ve ıyâl de siyasal gücü temsil eder. Çok mal, çok evlât, çok siyasal güç asla insana şeref getirmeyecektir. Bunlar sizi Allah'ın kitabından alıkoyduğu sürece asla izzetli ve şerefli bir hayata kavuşamayacaksınız."

Zikir namazdır. Öyleyse şu biraz evvel belirttiğimiz dertleriniz sizi beş vakit namazdan alıkoymasın. Zikir, Kur'an demektir. Öyleyse sakın dünya derdiniz, çoluk-çocuk derdiniz, sizi Kur'an'ı tanıma görevinizden alıkoymasın. Bu kitap zikirdir. Bu kitap onsuz Müslümanlığı yaşayamayacağınız kulluk kitabınızdır. Siz bu kitabı tanımak zorundasınız, hiçbir meşguliyet sizi bundan alıkoymasın.

Zikir, hutbe demektir. Önceki sûreyle birlikte düşünecek olursak, mal-mülk, çoluk-çocuk derdi sizi cuma ve hutbesini dinlemekten alıkoymasın.

Zikir, cihaddır. Öyleyse bunlar aman ha sizi Allah yolunda ci-haddan alıkoymasın. Allah'ın istediği kulluğu icra etmek için çırpınma-dan, cehdden, cihaddan engellemesin.

Allah'ı zikir demek, hayatı Allah için yaşamayı unutmamak de-mektir. İşte asıl izzet ve şeref de budur. Yaptığı her şeyi Allah için yapan kişi, yaşadığı hayatı Allah adına ve Allah'ın istediği biçimde yaşayan kişi, izzet ve şeref sahibi kişi demektir.

Kim de böyle yaparsa, yani kim de bu işlerle uğraşacağım diye, dünya derdiyle, çoluk-çocuk derdiyle uğraşacağım, mal kazanacağım, çoluk-çocuğumu razı edeceğim diye Allah'ın zikrinden, namazdan, Kur'an'ı tanıyarak o istikâmette yürümekten, Cumadan, Allah yolunda cihaddan ve hâsılı Allah için bir hayat yaşamaktan uzak kalırsa, işte bu kişi hem dünyada, hem de âhirette hüsrana uğrayan, eli boşa çıkan ve kaybeden kişidir. Böyle yaşayan insanlar âhiretlerini kaybettikleri gibi, dünyada uğrunda çırpındıkları çoluk-çocuklarını da kaybedeceklerdir. Dünyaya dalıp böyle çocuklarının dünyevî hayatlarını garanti edebilmek için çırpınan nice ebeveynler görüyoruz ki, çocuklarının dini hayatlarıyla ilgilenecek vakitleri kalmadığı için onları kaybetmişlerdir. Kurtaracağız derken çocuklarını hepten kaybetmişlerdir.

Mal-mülk ve çoluk çocukla uğraşırken Allah'ın zikrinden gafil olmak münâfıkların özelliklerindendir. Âyet-i kerîme bize bunu anlatıyor. Nisâ

sûresinde de Rabbimiz şöyle diyordu:

“Doğrusu münâfıklar Allah’ı aldatmağa çalışır, oysa O, onlara aldatmanın ne olduğunu gösterecektir. Onlar namaza tembel, tembel kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar, Allah’ı çok az zikrederler
(Nisâ 142)

O münâfıklar namaza kalktıkları zaman da tembel tembel kalkarlar. Dünya derdi, çoluk-çocuk derdi onları Allah’ın zikrinden alıkoymuştur. Bir de:

10. “Birinize ölüm gelip de: “Rabbim! Beni yakın bir süreye kadar ertelesen de, sadaka versem, iyilerden olsam” diyeceği zaman gelmezden önce, size verdiğimiz rı-zıklardan sarf edin.”

Bu izzet ve şerefe ulaşmak için mal-mülk toplamak gerekmi-yor. İzzet ve şerefe ulaşmak için daha çok kavim, kabile gücüne ulaş-mak da gerekmiyor. Bu âyet-i kerîmelerinde Rabbimiz Müslümanların izzet ve şerefe ulaşabilmeleri için iki yol gösteriyor. Ya da bu münâfıkların gaflet edip alışkanlık haline getirdikleri iki bozuk anlayışa işaret ediyor. Birincisi, sürekli Allah’ın âyetleriyle, Allah’ın kitabıyla beraber olup, Allah’ın zikriyle beraber olup onun kontrolünde bir hayat yaşamak, yani yaşadığı hayatı Allah adına yaşadığının şuurunda olmak. İkincisi de infaka hazır olmak. Yani birincisi Allah’tan sürekli mesaj al-maya devam etmek, ikincisi de Allah’tan alınan bu mesajı insanlarla paylaşmaya, insanlara ulaştırmaya çalışmaktır.

Evet ey Müslümanlar! Allah yolunda infak edin. Size verdiğimiz rızıklardan infak edin. Sahip olduğunuz şeyleri Allah’ın kullarıyla paylaşmadan yana olun. Elinizdekileri, kafanızdakileri Allah’ın kullarına ulaştırmaya çalışın. Değilse unutmayın öyle bir gün gelecek ki, elinizdekileri kafanızdakileri infak imkânınız kalmayacak. Ölüm gelip çattığı, dâvetsiz misafir kapınızı çaldığı zaman da insanlardan kimileri bakın şöyle diyecekler:

“Ya Rabbi ne olur beni yakın bir süreye kadar erteleseydin de sadaka verip salihlerden olsaydım. Ya Rabbi, çok değil bana azıcık bir ömür versen de, ömrümü bir kaç gün uzatsan da ben de sadaka vermeye çalışsam ve salih kullardan olsam.” İşte ey mü'minler böyle bir gün gelmeden infakta bulunun. Değilse insanların böyle demeleri, yalvarıp yakarmaları hiçbir mânâ ifade etmeyecektir. Öyleyse gelin o gün gelmezden önce şimdiden akıllarınızı

başlarınıza alın da, infak ederek izzet ve şerefe ulaşın.

Gece-gündüz, mal-mülk topladınız. Zannettiniz ki kimin malı çoksa, kimin arabasının modeli şöyleyse izzet ve şeref ondadır. Zannettiniz ki en güzel ev kiminse, izzet ve şeref ondadır. Zannettiniz ki siyasal ve ekonomik güce sahip olanlar üstündür. Hep böyle bir hayatın hedefiyle çırpınırken, ölüm gelince bunun böyle olmadığını anlayacak, pişman olacaksınız. Çünkü:

11. "Bir canın eceli gelip çatınca, Allah onu asla geri bırakmaz; Allah, işlediklerinizden haberdardır."

Belli bir zaman parçası ve bu parçanın sonu; vakit ve son. Bir şey için belirlenmiş zaman dilimine ecel denir. İnsanın veya herhangi bir canlının eceli, kendisine tâyin edilen ömürdür. "Ecelin gelmesi" ise, tâyin edilmiş bulunan ömrün son bulması, yani ölümdür. Allah indinde her canlı için tâyin edilmiş bir ecel vardır. Eceli geldiğinde dünya hayatı son bulur.

Ecel; bir şeyin sonu, bitmesi, nihâyete ermesi demektir. Terim olarak ise: ömrün bitmesi, sona ermesi anlamlarında kullanılır. Allah (c.c) herkes için bir ömür belirlemiştir. Her canlı kendisi için belirlenmiş olan o ömrü bitirecektir. Ölümü de dirilmeyi de Allah (c.c) yaratır. Ecelin ileri alınması ya da geriye bırakılması mümkün değildir. Her insanın bir eceli olduğu gibi her ümmetin (topluluğun) de bir eceli vardır. (Yunus, 49)

Ecel, kazâ ve kaderle ilgili bir meseledir. Nasıl diğer olayları Allah, geçmiş ve geleceği kuşatan ilmiyle belirlemişse, eceli de ilmiyle takdir etmiştir. "Öldürülen kişi de eceliyle mi ölmüştür? Öldürülmüş ol-masaydı daha bir müddet yaşayacak mıydı, yaşamayacak mıydı?" gibi sorular ister istemez akla gelmektedir. Nitekim bu hususta kimi âlimler farklı kanaat ileri sürmüşlerdir. Mutezîle'den bir kısım âlimlere göre öldürülen kişi eceliyle ölmemiştir. Öldürülmemiş olsaydı, daha bir müddet yaşayacaktı. Ehl-i Sünnet ile diğer Mutezilelere göre ise, eceliyle ölmüştür. Aksini ileri süren Mutezilîler, kullârın fiillerinin yaratılmasıyla ilgili görüşlerinden dolâyı bu görüşe varmışlardır. Çünkü onlara göre fiilin faili, bizzat kulun kendisidir. O halde öldürme işi, öldüren katilin kendi işidir. Ehl-i Sünnet'in tamamına göre öldürülen kişi de eceliyle ölmüştür. Ancak katil bu fiilinden dolayı ceza görür. Eceliyle ölmediğini söylemek yanlıştır. Allah o kişinin öldürüleceğini önceden bilmektedir ve ecelini de ona göre tâyin etmiştir. Allah onda ölümü yaratmasından dolayı ölmüştür. Öldürülerek ölen kimse için, "Öldürülmeseydi yaşayacaktı" gibi sözler söylemek

doğru değildir. Hattâ "öldürülmemiş olsaydı, ne olurdu?" gibi bir varsayım üzerinde birtakım görüşler ileri sürmek dahi yanlıştır. Çünkü bütün bunlar Allah'ın tak-diriyle olmaktadır ve aksi söz konusu olamaz.

"Bir canlıya ömür verilmesi de, ömründen azaltıl-ması da mutlaka bir kitapta (yazılı)dır."

(el-Fâtır: 35/11)

âyetinde "Ömrünün kısaltılması" ifadesiyle ilgili olarak İmâ-mu'l-Haremeyn el-Cüveynî şöyle demektedir: Bu âyetle iki durum kastedilmiştir ki, onlardan biri: Bir kimsenin benzerlerine nazaran ömrünün eksiltilmesidir. Yoksa, Allah'ın ilminde mevcut olan ömrünün eksiltilmesi anlamında değildir. Bu nasıl mümkün olsun ki, Allah, ilminde onun ecelini takdir etmiştir. İkinci durum ise: Eksiltme ve arttırmanın, melekler indindeki sahifelerde gerçekleşmesidir. Onların sa-hifelerinde bir şey mutlak olarak yazılıdır ama, Allah'ın ilminde kayıt altına alınmıştır. Vuku bulacak olan da, bu kayıt altına alınan şekildir. Âlimler,

"Allah, dilediğini siler, dilediğini bırakır. (Bütün) kitapların anası, O'nun yanındadır."

(Ra'd,39)

âyetini de buna hamletmişlerdir.[*] O halde Allah indindeki ilim, yani kader, katiyen değişmez. Levh-i Mahfûz'da ne yazılmışsa mutla-ka olur. Ancak meleklerin yanında da olayların yazılı bulunduğu say-falar vardır ve bu sayfalarda yazılanlar, değişikliğe maruz kalabilir. Bu gibi konular gayb âlemini ilgilendirdiği için tabiatıyla onların mâhiyet-lerini bilemeyiz. Meleklerin yanında bulunan sayfaların değişmesinin elbette bir hikmeti vardır. Belki de bunun hikmeti, meleklerin gayba tam olarak vâkıf olmalarını engellemektir. Allah neyi diler ve murad e-derse mutlaka onda bir hikmet vardır.

“O Allah ki, amelce hanginiz daha güzeldir diye, sizi imtihan etmek için ölümü ve hayatı yaratmıştır O güçlüdür, bağışlayıcıdır.”

(Mülk 2)

Her insan eceliyle ölür, hiçbir kimse ölüme müda-hale edemez. Ancak Allah’ın yazmış olduğu ecele göre ö-lür. “Hem Allah’ın izni olmadıkça hiçbir kimseye ölüm yoktur. O, vadesiyle yazılmış bir yazıdır.”

(Al-i İmrân 145)

“Allah işlediklerinizden haberdardır.”

Allah kimin ne yaptığını çok iyi bilir. Geri döndürüldükleri zaman, yani ölümleri, ecelleri tehir edilip kendilerine imkân tanındıkları zaman, kimin neye döneceğini de Allah bilir. Yani hayattayken bir şey yapmamışlar, hiçbir kulluk işlememişler, şimdi birkaç gün kendilerine imkân tanınınca ne yapacaklar, ne amel işleyecekler bunlar? Allah, mü'mini de bilir, münafığı da. Allah’ın zikrine koşanı, vahiyle beraber olanı da bilir, vahiy kaçkınlarını da. Allah adına bir hayat yaşayanı da bilir, Allah’ın mesajını tanımadan kendi kendine hayat programı yapanları da. İzzeti Allah’ta, Allah’ın dininde, Allah’ın kitabında ve Resûlü’nün sünnetinde bilenleri ve bu izzetle beraber olmaya çalışanları da bilir, izzeti, şerefi malda, makamda ve dünyalık şeylerde gören, bunları elde etmek için bir ömür boyu çırpınanları da bilir. Akıllarını başlarına alıp Allah’ın razı olacağı bir hayatı yaşayanı da bilir, dünyaya meyledip aldananları da bilir. Bu aldananlar da bundan sonraki sûrede, Teğabun sûresinde anlatılacak.

Bu sûre ile alâkalı bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Velhamdü lillahi Rabbil’âlemîn.

Kitabımızın bundan sonraki bölümlerini tanımak için 17. ciltte buluşmak üzere Allah’a emanet olun. Vel hamdü lillahi Rabbil’âlemîn.

- 64 -

TEĞÂBÛN SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 64., nüzûl sıralamasına göre 108., mufassal kısmı beşinci sûreler grubunun ilk sûresi olan Teğâbûn sûresi, Medine-de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 18'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını 9. âyetindeki “Teğâbûn” kelimesinden almış âlimlerimizden çoğunluğun beyanına göre Medine’de nâzil olmuş 18 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. İnşallah bu sûresinde Rabbimizin yüce bilgileriyle muhatap olacağız. Bizi bilgileriyle şereflendiren, bize yolumuzu gösteren Rabbimize hamd olsun. Sûrenin kimi âyetlerinin Mekkî olduğunu söyleyen âlimlerimiz de vardır.

Sûrenin ilk bölümünde mü’min kâfir ayırımı yapılmaksızın tüm insanlığa seslenilmektedir. Tüm insanlık Allah’tan gelen yüce mesaja, Rabden gelen hayat programına imana çağrılmaktadır. Bu konuda dört temel ilkeye dikkat çekilmektedir.

Bunlardan birincisi; Tüm kâinat ve ondan bir parça olan şu içinde yaşadığınız dünya sahipsiz değildir. Tüm bu varlıklar tesadüfen meydana gelmiş, başıboş, gayesiz değildir. Onların tümünü meydana getiren bir sahip, bir yaratıcı vardır. O da mutlak güç ve kudret sahibi olan Allah’tır. O her türlü noksan sıfatlardan münezzeh, tüm mükemmel sıfatların sahibidir. O’nun böyle yüce, azamet sahibi oluşuna, ya-ratıcı ve yönetici oluşuna tüm mevcudat şahitlik etmektedir. Bir bakın şu kâinata. Her şeyde O’nun tek Rab ve İlâh olduğunu, tüm varlıkların da O’nun kulu kölesi olduğunu anlayacaksınız.

İkincisi; bu kâinat ve içindeki canlı cansız tüm varlıklar gayesiz, boş yere, laf olsun, oyun eğlence olsun diye yaratılmamıştır. Tüm varlıklar hikmet ve hakimiyet sahibi Allah tarafından mutlak bir hikmete bağlı olarak yaratılmıştır. Öyleyse zinhar bu hayatın boşluğuna hükmederek bir düşünce, bir inanış üretip hayatınızı mahvetmeyin. Sizi var eden Rabbinizin sizi imtihan için var ettiğini ve sonunda tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceğinizi bir an bile hatırınızdan çıkarmayın. Çünkü sonunda hüsrana mahkum olursunuz.

Üçüncüsü; Rabbiniz sizin yaratılışınızı en güzel bir şekilde tak-dir buyurmuştur. Akıl, irade ve duyularla donatarak sizi imtihana hazırlamıştır. Sizi Rabbinizin görsel ve işitsel âyetlerine mutabakat edebilecek bir kapasitede yaratarak iman ve küfürden birini tercihle karşı karşıya bırakmıştır. Bunlardan her ikisini de seçebilecek bir özgürlük vermiştir. Özgür iradelerinizle sonucuna kendiniz katlanmak kayd u şartıyla bunlardan dilediğinizi seçebilirsiniz. İmanı da küfrü de tercih edebilirsiniz. Ama unutmayın ki bu seçimlerinizin sonuçları farklı olacaktır. Seçiminizi imandan yana kullanırsanız farklı bir sonuç, küfürden yana kullanırsanız farklı bir sonuç sizi beklemektedir. Birisinde cennet, ötekisinde cehennem vardır. İşte Allah sizi şu anda demektedir. Tercihinize

bakacak ve sonunda sizi onun karşılığıyla buluşturacaktır.

Dördüncüsü; öyleyse sakın ha sakın bu dünyada başıboş bırakıldığınızı sanmayın. Keyfinize göre bir hayat yaşamaya izinli olduğunuzu zannetmeyin. Sizi var eden Allah'ın sizin adınıza gönderdiği kitabından ve o kitabın pratiği olan peygamberden habersiz bir hayat yaşamaya kalkışmayın. Unutmayın ki yaşadığınız bu hayatın sonunda Allah huzuruna döndürülecek ve orada her şeyiniz ortaya dökülecektir. Hiçbir şey Allah'tan gizli kalmaz. Allah sizlerin yaptıklarınızı, söylediklerinizi bildiği, kalplerinizden geçirdiğiniz niyetlerinizi ve hayallerinizi de bilmektedir. her şeyiniz O'nun bilgisi ve kontrolü altındadır.

Bundan sonra söz kâfirlere çevrilmektedir. Onların akıllarının erdirilmesi için geçmiş tarih üzerinde düşünmeye ve ibret almaya çağrılırlar. Hiç düşünmez misiniz ki, sizden önce niceleri bu dünyadan gelip geçmiştir. Onlardan kimileri küfrü tercih ettikleri, Allah'la çatışma içinde bir hayat yaşadıkları ve kendilerine gönderilen Allah elçilerini reddettikleri için helâk edilmişler, yerin dibine batırılmışlardır. Tarih bunun örnekleriyle doludur. Allah'a ve elçilerine kafa tutan hiçbir toplum Allah'la ve O'nun helâk yasasıyla baş edebilmiş değildir. Âhireti, ölüm ötesi dirilişi ve hesabı kitabı reddederek yaşayan hiçbir fert, hiçbir toplum sonunda Allah'ın huzuruna gitmekten kurtulamamıştır. Hepsi Allah huzuruna gittiler. Allah dünyayı kirleten bu pisliklerin tümünü öldürüp defterlerini dürmüştür. Eğer sizler de kendi âkıbetinizin onlarınki gibi olmasını istemiyorsanız, akıllarınızı başlarınıza almak zorundasınız. Allah'ın size yol gösterici olarak gönderdiği kitabına tabi olmak ve Allah bilgisi rehberliğinde bir iman yoluna girmek ve küfrü, inkârı ve şirki terk etmek mecburiyetindesiniz. Unutmayın ki yarınının bugün yaptığınız tercihinize göre takdir edilecektir. Bu dünyada Allah'a, Allah'tan gelen hayat programına Allah'ın istediği gibi iman edip bu imana dayalı sâlih ameller işleyenler sonunda cennete uçarlarken, inkâr edip fesadı tercih edenler, Allah düzenini bozanlar da cehenne-me akıp dolacaklardır buyurulmaktadır.

Bundan sonra söz tekrar mü'minlere çevrilerek, onlara birtakım talimatlar verilmektedir.

Ey mü'minler, şunu kesinlikle bilesiniz ki yaşadığının bu imtihan dünyasında iyi-kötü, hayır-şer, başarı-kayıp, zafer-mağlubiyet, hastalık-sağlık, fakirlik-zenginlik olarak başınıza ne gelmişse hepsi Allah'ın takdiriyledir. Her şey imtihan sebebiyledir. Rabbiniz size gönderdikleriyle sizi denemektedir.

Öyleyse kötü şartlarda imtihana çekildiğiniz zaman sabretmek zorundasınız. Çünkü Allah sabredenleri kendi yoluna iletecektir. Her şart altında Rabbinize kulluğunuzu bozmamalısınız. İmtihan gereği şartlar zorlayınca iman ve kulluğunuzda geri adım atmamalısınız. Unutmayın ki zor şartlar altında dininden dö-nen, Allah'a kulluğunda geri adım atan bir kimse bu davranışıyla Allah'ın izni olmadıkça başına geleceklerden yine kurtulamayacaktır. Sonunda yine Allah ne dilemişse o olacaktır. Dini konusunda vereceği taviz onun için hiçbir şeyi değiştirmeyecektir. O halde Allah her şeye kâdir iken geri adım atmanız sadece sizin kendi kendinizi büyük musibetlere ve helâke atmanızdan başka bir işe yaramayacaktır. Unutmayın ki en büyük musibet kişinin Allah desteğini kaybetmesidir. Allah'ın korumasından mahrum kalan kişiyi kim ne kadar koruyabilecek de?

Yine ey mü'minler, şunu da hiçbir zaman unutmayın ki, iman ettik deyivermekle her şey bitmiyor. Dilinizle kelime-i tevhidi söyleyivermekle iş bitti sanmayın. İman sadece bir iddiadan ibaret değildir. Eğer böyle olsaydı bütün münâfıklar da Müslüman sayılırdı. Öyleyse iman Allah ve Resûlüne itaat ve teslimiyeti gerektirir. Her konuda Allah ve Resûlüne itaat etmeyen kişi kendisine gelebilecek her musibete, her zarara kendisini açmış ve sorumluluğu kendisi üstlenmiş demektir. Mü'min kendisine değil, Allah'a güvenen kimsedir. Bir Müslüman için malı, mülkü, eşi ve çocukları bir imtihan sebebidir. Çünkü bir müslümanı bu dünyada Allah'a kulluktan, O'nun emirlerini yerine getirip, yasaklarından kaçınmaktan çoğunlukla bunlar ala kor. Onun içindir ki bu imtihan konularına çok dikkat etmek zorundadır. Onlarla ilişkisini Allah'tan bağımsız, Allah'ın kitabından ve elçisinin sünnetinden habersiz belirlememelidir. Malımıza, eşimize, çoluk çocuğumuza ilişkin görevlerimizi, sorumluluklarımızı vahiyle belirlemezsek onlar bizim için bir fitne sebebi oluverir de bizi cehenneme götürürler Allah korusun.

Yine unutmayın ki, her insan gücü nispetinde sorumluluk taşır. Allah hiçbir kuluna gücünü aşan yük yüklememiştir. Öyleyse Allah sizi neyle imtihana çekmişse, size ne tür imtihan soruları göndermişse gücünüz yettiği kadar onlarla Allah'a kul köle olmaya çalışın. Allah'ın hududunu çiğnemekten sakının buyurulmaktadır. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah. Rabbim anlayış ve kavrayış lütfetsin. Anladıklarımızla iman edip hayatta yaşamaya muvaffak kılsın inşallah.

Sûrenin ilk âyeti tesbihatla başlıyor:

1. "Göklerde olanlar ve yerde bulunanlar Allah'ı tesbih ederler. Hükümranlık O'nundur, övülmek O'na mahsustur. O her şeye kâdirdir."

Göklerde ve yerlerde ne varsa hepsi Allah'ı tesbih eder. Melekler, cinler, insanlar, bitkiler, madenler, canlılar, cansızlar, yıldızlar, dağlar, taşlar tüm varlıklar Allah'ı tesbih eder. Ancak kendilerine özgürlük verilen, iradeli yaratılan insanlar ve cinlerden Allah'a iman etmeyenler hariç herkes ve her şey Allah'ı tesbih etmektedir. Gerçi onlar da kerhen Rablerini tesbih etmektedirler. Ya da iradeleriyle Allah'ı tesbih etmiyorlarsa da bedenleriyle, âzâlarıyla, elleri, ayaklarıyla tes-bih ediyorlar.

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ı tesbih ediyor, Allah'a kulluk ediyor, Allah'ın istediği kulluk programını icra ediyor, Allah'ı gündeme alıyor, Allah'ın tek Rabb ve İlâh oluşunu kabul ediyorlar. Çünkü:

Mülk O'nundur, hamd da O'na aittir. Allah her şeye Kâdirdir. Göklerin ve yerin mülkü O'nunsa, Mâlik, yaratıcı O'ysa, her şey O'na aitse, yetki, güç, kuvvet, egemenlik, saltanat O'nunsa, elbette hamd da, yüceltme, övme, üstünlük de O'na aittir. Mükemmel O'dur, eksiksiz, kusursuz O'dur. Allah, her şeye güç yetiren, herkese galip olandır. O'nun gücünün, kuvvetinin, egemenliğinin, saltanatının ulaşmadığı hiçbir yer yoktur. Bu dünyada her şeye güç yetireceği, hayat verip öldüreceği gibi, öbür tarafta da dilediklerine hükmedip cehenneme, dilediklerini de cennete göndermeye kâdir olandır.

Mülk elinde olan, mülke sahip olan Allah hamde lâyıktır. Hamd ile mülk arasında bir ilişki vardır. Mülk kiminse, hamde lâyık olan da O'dur. Övülmeye, sevilmeye, şükredilmeye, kulluk edilmeye, teslim olunmaya, itaat edilmeye, sözü dinlenmeye, arzuları, yasaları uygulanmaya lâyık olan sadece Allah'tır. Ondan başka hiçbir kimsenin hamde, şükre, övgüye, kulluğa hakkı yoktur. Hamd, Allah bilgisine, Allah kitabına müracaat ederek bir hayat yaşamaktır. Mülkün sahibi olarak bu dünyada hamd sadece O'na ait olduğu gibi, ahirette de sadece O'na aittir. Dünyada da, ukbâda da övgü sadece O'nun hakkıdır.

Bu dünyada Allah'a hamd edenler, Allah'ı, Allah'ın istediği bir hayatı övenler, Allah'ın istediği gibi kulluk yaparak Allah'ın övdüklerini övenler, Allah'ın övdüklerine sahip çıkanlar, yarın ahirette de O'na hamd edecekler. Dünyada Allah'ı mülkün sahibi, kendilerinin sahibi bilerek O'nun istediği bir hayatı yaşayanlar, ahirette de sadece Rable-rini yüceltmeye devam edecekler ve

bu dünyada Rablerini yüceltmelerinin, Rablerinin istediği kulluğu gerçekleştirmelerinin karşılığı olarak cennette kendilerinin de şanlarının, şereflerinin yüceltilmesine şahit olacaklardır. Rableri tarafından dünyadaki hamd etmelerine karşılık cennetin ve nîmetlerin ayaklarının altına serilmesine, akla hayale gel-medik nîmetlerin kendilerine sunulmasına şahit olacaklar ve orada da bu mülkünü kendilerine lütfeden Rablerine hamd edecekler.

Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi mülkün sahibi olan, mülk elinde olan, hamde lâyık olan ve her şeye güç yetiren hamd eder, O'-nu tesbih ederler. Rabbimiz insana bir kitap, vahiy göndererek kendisini tanıtmıştır. Acaba öteki varlıklara kendisini nasıl tanıtmıştır, bunu bilmiyoruz.

Evet, yerden, göğe ve hatta fezanın derinliklerine kadar dikkatli baktığınızda, her şeyin Allah'ın zaaf, ayıp ve noksanlardan mü-nezzeh olduğuna şehadet ettiğini görürsünüz. Şayet O'nun zat, sıfat, fiil ve işlerinde küçük bir noksanlık ya da kusur olsaydı, böylesine mü-kemmel bir nizama sahip olan kainatın ayakta kalması mümkün olmazdı. Aksine biz bu kainatın eksiksiz, muazzam bir işleyişi olduğunu müşahede ediyoruz. Yani, kainatın yegane Meliki O'dur. O, kainatı yaratıp harekete geçirmekle kalmayıp, her an bu kainatı idare etmektedir. O'nun bu yönetiminde hiçbir kimsenin ortaklığı söz konusu değildir. Şayet mahlukatın bir kısmında geçici ve sınırlı bir tasarruf yetkisi bulunuyorsa, bu yetkiyi onlar, kendiliklerinden (zorla) elde etmiş değildirler. Bu yetkiyi onlara Allah Teâlâ vermiştir. Allah'ın dilediği bir zamana kadar, bu yetkilerini ellerinde tutabilirler. Dilediğinde ise, Allah, bu yetkiyi onlardan alır. Öyleyse hamde lâyık olan sadece O'dur. Kendisine kulluk edilmeye lâyık olan O'dur.

2. "Sizi yaratan O'dur; kiminiz inkârcı kiminiz mü'mindir. Allah, yaptıklarınızı görendir."

Sizi Allah yarattı. Yaratan Allah'tır ama gel gör ki kiminiz kâfir, kiminiz mü'mindir. Yaratıcınız O iken, hayatınız O'ndan, her şeyiniz O'na aitken, kiminiz bunu kabul edip mü'min olurken, kiminiz inkâr ediyorsunuz. Kiminiz yaratıcıyı kabul edip O'na iman ederken, kiminiz de reddedip kâfir oluyorsunuz. Bunu şöyle kısaca maddeleştirelim inşallah:

a) "Sizi O yarattı. Sonra bazılarınız O'nun yaratıcı olduğunu kabul ederken, bazılarınız inkar etti." Bu anlam, birinci ve ikinci cümlenin birlikte okunmasından çıkmaktadır...

b) "Sizi O yarattı ve mümin veya kafir olmakta sizleri serbest bıraktı. O bu konuda sizleri zorlamadı. İman veya inkârınızdan sorumlu olan sizlersiniz." Bu anlamı sonra gelen, "Allah yaptıklarınızı görmektedir." şeklindeki cümle de teyit etmektedir.Yani, size bu serbestiyi vermekle, sizin bu serbestiyi nasıl kullanacağınızı denemektedir.

c) "O, iman edersiniz diye, sizi selim fıtrat üzere yarattı. Ancak bu fıtrat üzere yaratıldıktan sonra, kimileriniz fıtratının aksine inkar etmiş, kimileriniz ise fıtratı doğrultusunda iman etmek suretiyle, yaratıcısına tabi olmuştur." Bu âyet Rum sûresi'nin 30. âyeti ile birlikte mütalaa edildiğinde, yukarıdaki anlam daha sarih anlaşılır. "O halde yüzünü hanif olarak dine, Allah'ın insanları kendisi üzerine yarattığı fıtrata döndür." "Allah'ın yaratılışında bir değişim yoktur. İşte dosdoğru din. Ama insanların çoğu bilmiyorlar."

d) Allah'ın sizi nasıl yarattığını düşünecek olursanız O'nun si-ze verdiği nimetlerden, yine O'nun verdiği vücut sayesinde istifade edebildiğinizi görürsünüz. Şayet O sizi bu şekilde yaratmış olmasaydı, sizler yaratıcınıza karşı gelme imkanı bile bulamazdınız. Fakat bazılarınız hiç düşünmeden, yahut yanlış düşünerek inkar yoluna geçerken, bazılarınız da iman ederek, fıtrat üzere olan doğru yola tabi olurlar.

Sizi O yarattı. Mü'min ve kâfir olma konusunda sizleri serbest bıraktı. Allah sizi böyle yaratmasaydı, asla O'na küfretme imkânı bulamazdınız. Öyle değil mi? Şu anda inkâr ederken bile insan O'nun verdiği ağzı kullanmaktadır.

İman edesiniz diye Allah sizi selim bir fıtrat üzere yarattı. İnsan, İslâm fıtratı üzerine yaratılmıştır. Ama sonradan haricî etkilerle kiminiz bu fıtrî özelliğini öldürerek kâfir oluyor. Unutmayın ki Allah yaptıklarınızı görmektedir. Allah yeryüzünde böyle bir yasa koymuştur. İnsanları özgür yaratmıştır. Kimseyi ne mü'min olmaya, ne de kâ-fir olmaya zorlamamıştır. Hattâ Rabbimiz kendilerindeki geçici güç ve kuvvetlerini Allah'tan değil de kendilerinden zannederek kendisine kafa tutmalarına, kendisiyle savaşa tutuşmalarına bile müsaade et-mektedir. Yeryüzünde Allah'a hayat hakkı tanımayacağız, yeryüzünde Allah'a inanmış bir tek Müslüman bırakmayacağız şeklindeki hezeyanlarına bile müsaade etmektedir. Rabbimiz yasayı böyle koymuştur. Eğer Rabbimiz dileseydi, yeryüzünde bir tek kâfir yaratmaz, hiç kimse de O'na küfredemezdi.

Dikkat ediyor musunuz? Rabbimiz imana da, küfre de imkân veriyor. Bu ne büyük bir hürriyet? Kullarını yoktan yaratan O, onların muhtaç oldukları rızıklarını, yağmurlarını, sularını, havalarını, güneşlerini, yaşam şartlarını yaratan O, ama şu rahmete bakın ki onları illâ da bana kulluk yapacaksınız, illâ da bana bütün bu verdiklerime karşılık teşekkür edeceksiniz demiyor. Düşünün şu anda yeryüzünde hiçbir beşerî sistem Allah'ın kullarına verdiği bu hürriyeti vatandaşlarına vermiyor. Bizim gibi düşüneceksiniz! Bizim gibi inanacaksınız! Bizim istediğimiz şekilde giyineceksiniz! Bizim dediklerimizin dışına çıkmayacaksınız! Laik olacaksınız! Kemalist olacaksınız! Demokrat olacaksınız! Vs, vs… İşte yasaları belirleme hakkını Allah'tan alıp, Allah'ı ha-yata karıştırmayıp Allah'tan başkalarını hayatta söz sahibi kabul ederseniz, Rabbinizin size tanıdığı hakların milyarda birini bile elde etme hakkınız kalmayacaktır.

Evet, kâfir, küfrü takdir edilen ve üzerine yüklenilen, mümin i-se, imanı takdir edilen ve gereğini yapmaya muvaffak kılınan demektir. Yâni Allah sizi ilmî olgunlukların ve ameliyenin prensiplerini içeren güzel bir yaratılışla yaratmış, bununla beraber bazılarınız yaratılış gereğinin aksine olarak küfrü tercih etmiş ve böylece kâfir olmuş, ba-zılarınız da yaratılışının gereği olarak imanı tercih etmiş ve mümin ol-muştur. Halbuki üzerinize vacip olan hepinizin imanı tercih edip halk ve icat nimetine ve ona bağlı diğer nimetlere şükretmekti. Siz ise yaratılışınız itibarıyla buna kabiliyetli olduğunuz halde öyle yapmadınız da kiminiz kâfir, kiminiz mümin olup gruplara ayrıldınız.

Mamafih bu grup ve fırkalara ayrılmayı, Cebriye'nin dediği gibi kulun hiç bir rolü olmayarak sırf Allah'ın takdirine nispet etmek nasıl doğru değilse, Mutezile'nin anladığı gibi Allah'ın yaratma ve takdiri ol-aksızın sadece kulların yaratmasına nispet de doğru değildir. Ebu Zerr demiştir ki: "Resulullah (s.a.v) buyurdu ki: *"Meni rahimde kırk gün durunca ona nüfus meleği gelir, sonra O Allah'a yükseltilir. Melek "Ya Rab, Erkek mi dişi mi?" der. Allah Teâlâ ne kaza buyuracaksa buyurur. Sonra melek "Cehennemlik mi cennetlik mi?" der. Böylece ne ile karşılaşacaksa o yazılır."* Ebu Zerr bu hadisi rivayet edip Te-ğâbün Sûresi'nin baş tarafından üç âyeti 3. âyet'e kadar okumuştur. (Suyuti, Durru'l-Mensur: 8/182)

3. "Gökleri ve yeri gerektiği gibi yaratmıştır. Size şekil vermiş ve şeklinizi güzel yapmıştır. Dönüş Onadır."

Allah gökleri ve yeri hakla yaratmıştır. Bu kâinat belli bir hikmete dayalı

yaratılmıştır. Yaratıklar başıboş, gâyesiz, hikmetsiz yaratılmamıştır. Allah, yeryüzündeki varlıkları birbirlerine hükmetsinler, bir-birlerini ezsinler diye yaratmamıştır. Hak bir yasayla, hak bir oluşumla yeryüzünde hak hakim olsun, zulüm ortadan kalksın diye gökleri ve yeri yaratmıştır. Hak olan kendi varlığına delil olsun, şahit olsun diye yaratmıştır. Yarattığı kullarından da hak bir kulluk istemiştir.

"Sizi şekillendirdi, şekillerinizi güzel yaptı" Bu ifade ile insanın sadece yüzü değil, Allah'ın insana bağışladığı ve onların yardımıyla insanın hayatını idame ettirdiği bedeni yapısı ile kuvvet ve yetenekleri kast olunmaktadır. İnsan bu iki özelliğiyle diğer tüm mahluktan üstündür ve dolayısıyla onlar üzerinde hüküm sürmektedir. İnsana kullanabilmesi için münasip oranlarda boy, el, ayak ve diğer organlar verilir-ken bilgi elde edebilmesi için hissiyat, elde ettiği bilgiden yararlanabilmesi için düşünme ve muhakeme yeteneği beyin (feraset) ve iste-diği yolu seçmesi ve Allah'ın verdiği yetenekleri hangi yolda kullanacağının bilinmesi için irade kuvveti bağışlanmıştır. Yine insana, yaratıcısına inanıp, inanmama, O'ndan yüz çevirme, başka ilahlar edinme, hatta Allah'a karşı savaş açma özgürlüğü dahi verilmiştir. Tüm bu ye-tenekleri ona vermekle Allah Teâlâ, diğer mahlukat üzerinde, insana fiilen sahip olduğu bir iktidar bağışlamıştır.

Size şekil veren O'dur ve şeklinizi en güzel bir biçimde yapmıştır. Dönüş de O'nadır. Mülk O'nun, yaratıcı O, Musâvvir O, şekil veren O, düzene koyan O, Mâlik O, Rabb O, İlâh O… Gerçekten diğer varlıklar içinde şekli, biçimi en güzel olan insandır. Ama elbette bütün bu nîmetlerin sorulacak bir de hesabı vardır ki, dönüş Allah'a-dır. Hepiniz yaşadığınız bu hayatın sonunda O'na dönecek ve hesabı O'na ödeyeceksiniz.

4. "Göklerde ve yerde olanları bilir; gizlediklerinizi de açığa vurduklarınızı da bilir; Allah, kalplerde olanı da bilendir."

Rabbimiz yine bize olan rahmeti ve merhameti gereği kendisini tanıtmaya devam ediyor. Hamd etmemiz gereken Ben, yüceltmeniz, kulluk etmeniz gereken Ben, bilgisi tam olan Benim diyerek bize zâtını tanıtıyor. Göklerde ve yerde ne varsa hepsini bilen, hepsinden haberdar olan Allah'tır. İşte tesbihe lâyık, gündeme alınmaya lâyık o-lan O'dur. Sizin gizlediklerinizi de açığa çıkardıklarınızı da bilen O'dur. Gizlide, tenhada, hiç kimsenin görmediği yerlerde yaptıklarınızı da bi-len, sadırlarınızda, kalplerinizde olanları da bilen O'dur. İç dünyanızda gizleyip kimseye açmadıklarınızı da bilen O'dur. Ne

düşünüyorsunuz? Ne hedefliyorsunuz? Niyetinizde neler var, neler yok onların tümünü bilen Allah'tır.

5. "Daha önce inkâr edip de, inkârlarının karşılığını tadan kimselerin haberi size gelmedi mi? İşlerinin vebalini tattılar. Onlara can yakıcı azap vardır."

Daha önceki kâfirlerin haberi size gelmedi mi? Sizden öncekilerin haberlerini duymadınız mı? Nuh kavmi kâfirlerinin, Hûd kavmi, Salih kavmi, Şuayb kavmi kafirlerinin, Medyen'in, Eykeliler'in, Allah'la savaşan ve ağızlarının payı verilen Firavunların haberleri size gelmedi mi? Duymadınız mı? Bilmediniz mi onların başlarına gelenleri? Benim kitabımda anlattığım helâk haberlerini gündemlerinize almadınız mı? İlgi kurmadınız mı Benim kitabımla? Okumadınız mı Araf'ı, Şuarâ'yı, Nemil'i, Kasas'ı, En'âm'ı?

Onlar Benimle, elçilerimle, âyetlerimle dalga geçtiler, yan çizdiler, Bana kulluğa yanaşmadılar da sonunda işlerinin vebalini, amellerinin sorumluluğunu tattılar da işleri bitiverdi. Nuh'un (a.s) toplumu 950 yıl kendilerine Allah'ı anlatan, Allah'a kulluğa çağıran Nuh'u (a.s) dinlemedi de, içlerindeki bir kısım zalimlere tâbi oldular. Allah'a kulluğu terk edip içlerindeki bir kısım salih kişileri putlaştırıp Allah yerine ikâme ettiler de, bu eylemlerinin karşılığı olarak Rabbimiz onlara tufan azabını tattırıverdi.

Âd kavmi gücünü, kuvvetini, medeniyetini, teknolojisini putlaştırıp Allah'a ve elçisine kafa tuttu da, bu eylemlerinin vebali olarak Rabbimiz de onlara yedi gün, sekiz gece taş yağdıran bir rüzgar gönderdi ve defterlerini dürüverdi.

Semûd kavmi dünyayı kıbleleştirip saray, köşk sevdasına kapıldı da, Allah'ın kendilerine gönderdiği rahmet olan deveyi öldürme veballeri olarak, Rabbimiz korkunç bir sayha, müthiş bir çığlık göndererek işlerini bitiriverdi.

Lût'un (a.s) kavmi cinsel ahlâksızlığı hemcinslerine götürecek, Peygamber misafiri meleklere saldıracak kadar doruklaştırdı da, Allah melekleriyle şehirlerinin altını üstüne getiriverdi.

Firavun tanrılığa soyunmuştu da Allah denizin dibine gömüvermişti. Yani Allah hepsinin eylemlerinin karşılığını, vebalini tattırmış, acıklı bir azapla dünyada onlara ceza vermiştir.

'Vebâl', sözlükte, otlağın otunun ağır olması demektir. Bura-dan hareketle 'vebâl'e mecâzî olarak mutlak ağırlık ve tehlike, çekil-mez kötü sonuç anlamı verilmiştir. Kavram olarak, sonunda ceza olan fiil, sorumluluk ve azap kazandıran iş demektir. Vebal bir anlamda ağır günahtır. Kişi yaptığı bir işin sonunda, işlediği bir fiilin neticesinde ağır, çekilmez bir karşılık görür. Kişiyi bu ağır karşılığa götüren şeye vebâl denilmektedir.

Türkçe'de de yaklaşık olarak aynı anlamda kullanılmaktadır.
Mâide Sûresi 95. âyetinde hacc görevi yapanlara avlanmak yasakla-nıyor. İhramlı iken avlanan müslüman, öldürdüğü hayvanın dengi bir hayvanı kurban kesmeli veya fakirleri doyurmalı, ya da belirli bir oruç tutmalı. Âyetin sonu şöyle tamamlanıyor: *"... Tâ ki böylece (ihramlı iken avlanan) yaptığı işin vebâlini tatsın."* Demek ki, ihramlı iken av-lanma yasağını ihlâl eden kimse, yaptığı bu hatanın vebâlini yüklen-mekte, karşılık olarak da üç cezâdan birisini yerine getirmekle so-rumlu tutulmaktadır. Görüldüğü gibi bu cezalar tümüyle dünyalık ce-zâlardır ve hafiftir. Ancak bu âyetteki farklıdır. İnkârcılar, kendilerine gelen peygamberi dinlememenin, Allah'a karşı kibirlenmenin ve meydan okumanın karşılığını, yaptıkları işin sonucunu dünyalık cezâlar ile aldılar. Âhirette ise onları Cehennem azâbı beklemektedir. Nitekim Kur’an-ı Kerim, geçmiş kavimler içerisinde peygamberlerini dinlemeyen, azıp bozgunculuk yapan kimselerin başlarına neler geldiğini, hangi cezaları hak ettiklerini anlatmaktadır.

İnsanların işlediği bütün amellerin karşılığı verilecektir. Sâlih amel işleyenler sevâbını, kötü işler yapanlar, günah işleyenler de onun karşılığını vebâl olarak alacaklardır. Kişinin yaptıklarına karşılık aldığı dünyalık cezâlara vebâl de denilebilir. Görünen o ki, kişi kendi yaptıklarının vebâlini kendisi çeker. Kimse kimsenin vebâlini yüklen-mez. Kur'an'da bu konuda ilginç bir örnek bulunmaktadır:

"Küfre sapanlar, iman etmekte olanlara dedi ki: 'Siz bizim yolumuzu izleyin, sizin hatalarınızı biz yüklenelim.' Oysa kendileri, onların hatalarından hiçbir şeyi yüklenecek değiller. Gerçekten onlar, elbette yalancıdırlar."
(Ankebût, 12)

Evet, vebal; sonunda ceza, şiddet ve azap olan fiil, günah, sorumluluk ve kötü âkıbet anlamında Arapça bir kelime. Vebâl, mera’nın (otlağın) otunun son derece bol olması demektir. Bu manadan hareketle mecazi olarak mutlak ağırlık,

vahamet ve çekilmez kötü sonuç olarak kabul edilmiştir. Vebal, Türkçe'de bu mana ile meşhurdur. Ağır günah manasında kullanılması da bundandır.

Bu âyette geçen "vebâl", inkârcıların dünya hayatında karşılaştıkları sıkıntı ve çektikleri ceza demektir. Azap ise, ahirette kendilerine verilecek olan cezadır. Ayrıca kitabımızın başka âyetlerinde suç işleyenlerin işlediklerinin karşılığı olarak kendilerine dünyada verilen cezalar da işlenen suçun "vebâl"i olarak tanımlanmışlardır. Yine me-selâ Talak sûresinde: "vebâl" in dünya hayatındaki, "azab"ın ise, ahi-ret hayatındaki ceza olduğu açıkça anlatılmaktadır.

"Rabbinin ve O'nun elçilerinin emrinden uzaklaşıp azmış nice memleketler halkı vardır ki, biz onları çetin bir hesaba çekmiş ve onlara şaşkınlık verecek bir cezaya çarptırmışızdır. Onlar yaptıklarının vebâlini tattılar. İşlerinin sonucu da tam bir hüsran o!muştur. Allah onlara şiddetli bir azap hazırlamıştır. O halde ey inanan, akıl selim sahipleri, Allah'tan korkun; Allah size bir uyarı(cı Kitap) indirdi"
(Talak, 8, 9, 10).

Hz. Muhammed (a.s) de, vebâle sebep olan çeşitli kötülükler-den uzak durmayı emretmiş ve bu husustaki bir hadiste şöyle buyur-muştur: "Biri, sendeki kusuru öğrenince, dedikodu yaparak seni kötü-lerse, sen onda bulunan herhangi bir kusurundan dolayı dedikodu-sunu yapma, onda bulunan kusurundan dolayı onu kınama, kötüleme. Böylece bu işin vebâli onun üzerinde olur"
(Ebû Davud, Libâs, 24)

Bütün bunlardan anlaşıldığı gibi, Yüce Allah insanların iyi veya kötü, her türlü amelini tespit eder. İyiliğin mükafatını ve kötülüğün de cezasını verir. İşlenen iyilik veya kötülüğün karşılığı olan mükafat ve-ya ceza, Yüce Allah tarafından dünya da verilebilir, ahirette de. İşte, insanların işlediği kötülük ve günahlarının karşılığı olan ceza dünya hayatında verilirse, ona vebâl, ahiret hayatında verilirse, ona da azap denir. Her insan, işlediği günahın karşılığı olan vebâl ve azabı, kendisi taşıyacaktır. Hiç bir insan başka bir insanın günahının karşılığı olan cezayı, onun yerine taşımayacaktır. Yüce Allah bu hususta şöyle bu-yurmuştur:

Niye böyle yapmış Rabbimiz? Neden cezalandırmış onları?
6. "Bu, kendilerine peygamberleri belgelerle geldiğinde: "Bizi doğru yola bir insan mı eriştirecek?" diyerek inkâr edip gerçeğe yüz çevirmelerinden

ötürüdür. Allah hiçbir şeye muhtaç olmadığını ortaya koymuştur. Allah müstağnîdir, övülmeğe lâyık olandır.”

Çünkü onlara Allah’ın elçileri apaçık âyetler, apaçık belgelerle, mûcizelerle geldiler. Allah’ın bu apaçık belgeleri karşısında, “bizi doğru yola bir beşer mi eriştirecek? Bizi hakka, hidâyete bir insan mı ulaştıracak? Bir beşer mi bize hidâyet edecek, yol gösterecek?” diyerek Allah’tan gelen hidâyeti, o hidâyeti getiren Allah elçilerini reddettiler, yüz çevirdiler; Allah da onlardan yüz çevirdi. Allah Ğanî’dir, zengindir, onların imanlarına, kulluklarına ihtiyacı olmayandır, Hamid’dir, övülmeye lâyık olandır.

Eğer sizler de tıpkı sizden öncekiler gibi Rabbinizin sizden istediği bir kulluğu, bir hayatı yaşamaya yanaşmaz, keyfinize göre bir dünya yaşamaya kalkışırsanız, bilesiniz ki Allah sizden müstağnîdir. Allah'ın kimseye eyvallahı yoktur. Allah’ın ne namazlarınıza, ne oruçlarınıza, ne secdelerinize, ne kıyamlarınıza, ne çalışıp çabalamalarınıza, hiçbir şeyinize ihtiyacı yoktur. Allah size muhtaç değildir. Yeryüzündeki tüm kullar, melekler, peygamberler gibi Allah’a kulluk yapsalar bile, bu Allah’ın mülküne bir şey kazandırmayacağı gibi, hepiniz, tüm insanlar Firavun gibi Rabbinize düşmanlık etseniz, O’nunla savaşa tutuşsanız bile bunun bir sineğin kanadı kadar Allah’a bir zararı da dokunmaz. Allah’ın hiçbir zaman kullarından bir beklentisi, bir haceti yoktur.

Dilerse sizin defterlerinizi dürer de, daha önce sizden öncekilerin yerine dünya sahnesine getirdiği gibi sizin yerinize de başkalarını halef kılar. Nuh toplumunu yok edip yerine Âd’ı getirip yerleştirdiği, isyanlarından dolayı Âd’ın da defterini dürüp yerine Semûd’u yerleştirdiği, küfürlerinden ötürü Semûd’u da yerin dibine batırıp yerine başkalarını getirdiği gibi... Veya Selçukluyu, Osmanlıyı yok edip şu anda onların yerine sizleri getirdiği gibi, sizi de yok edip yerinize başkalarını getirir. Öyleyse size hakim olan, sizin üzerinize Kahhâr olan Rabbini-ze teslim olup O’nun istediği hayatı yaşayın. Asla O’nun emirlerine isyan içine girmeyin.

Bakın adamların itirazlarının temel dayanağı şu: “Yani şimdi bir beşere mi tâbi olacağız? Bir insan mı bizi hidâyet edecek? Bir beşer dedikleri Muhammed (a.s)… Beşer diye küçümsedikleri Nuh (a.s), Hûd (a.s), Salih (a.s), İbrahim (a.s), Musâ, Îsâ (a.s) … Bunlar mı Allah’ın bizim hidâyetimiz sebep kıldığı insanlar? Şimdi bizler bizim gibi bir insan olan bunlara mı tâbi olacağız?” diyorlardı. Peki dün de, bugün de bir beşer olarak Allah’ın elçilerine tâbi olmayan bu insanlar

acaba kime tâbi oluyorlar? Kimi dinliyorlar? Dün de bugün de bu insanların tâbi olup itaat ettikleri beşer değil mi? Yöneticileri, yasa koyucuları insan değil mi? Hayatlarında söz sahibi kabul edip yasalarını uyguladıkları kimseler insan değil mi? Firavunlar, Karunlar, Nemrutla insan değil mi?

Ya da şu anda peygamberi bırakıp ta kanunlarına tâbi oldukları egemen güçler insan değiller mi? Hattâ bir takım zalim güçler ki, onların zâlimlikleri herkes tarafından bilinmekteyken bile onları kendilerinin peygamberliğine, kendilerinin tanrılığına çağırdıkları zaman onlara itaat ediyorlar. İtiraz edemiyorlar. Ama bir peygamber çıkacak, onların mallarına, mülklerine göz dikmeyecek, onlardan ücret istemeyecek, ırz ve namuslarına tasallut etmeyecek, onlar hakkında hep ha-yır düşünecek, onları iyiliğe çağıracak, bir beşer diye ona tâbi olmazlarken, analarını ağlatan, kendilerini aptal yerine koyan, kendilerine sürüler gözüyle bakan öteki zalim beşerlere itaat edecekler. Gerçekten bu adamların mantığını anlamak mümkün değildir.

7. "İnkâr edenler, tekrar dirilmeyeceklerini ileri sürerler. Ey Muhammed! De ki: "Evet. Rabbime andolsun ki, şüphesiz diriltileceksiniz ve sonra, yaptıklarınız size bildirilecektir. Bu, Allah'a kolaydır."

Kâfirler ölümlerinden sonra tekrar dirilmeyeceklerini zannettiler. Öldükten sonra tekrar diriliş olmayacak, hesap kitap olmayacak, yaptıkları yanlarına kâr kalacak ve sümenaltı edilecekler, unutulup gidecekler. İşte kâfirleri tarih boyunca böyle azgınlaşmaya, Allah'a ve elçilerine kafa tutmaya sevk eden en büyük sebep budur. Tarihin başlangıcından kıyamete kadar kâfirlerin Allah ve elçilerine savaş açıp yeryüzünde Müslümanları küçük görmelerinin altında yatan sebep işte budur. Dirilişi reddetmeleri, ölüm ötesi hayata hiç ihtimal vermemeleridir. Madem ki dirilmeyecekler, madem ki yaşadıkları bu hayatın hesabı sorulmayacak, o zaman niye inansınlar ki Allah'a ve elçilerine? Niye kaçırsınlar ki bu dünyada keyiflerini? Bu yasaktı, bu haramdı, bu farzdı diye niye hayatlarına bir takım kayıtlar koysunlar ki? Canları ne istediyse, keyiflerine ne uygun gelmişse öylece bir hayat yaşarlar, olur biter. İşte böyle düşünüyorlar.

"Peygamberim onlara de ki: "Rabbime andolsun ki muhakkak siz dirilirsiniz ve amelleriniz size haber verilir. Bu Allah'a göre hiç de zor değil, gâyet kolaydır. Ölümlerinizden sonra tekrar dirileceksiniz ve bu dünyada yapıp ettiklerinizin tamamı size haber verilecektir. İstediğiniz kadar dirilmeme zannıyla hayatınızı sürdürün, istediğiniz kadar hayatınızı bu zanna bina ederek

yaşayın, mutlak dirilecek ve hesaba çekileceksiniz. Bu Allah için çok kolay bir şeydir. Zor mu zannediyorsunuz? Allah sizi tekrar diriltemez mi zannediyorsunuz? Sizi ilk defa yoktan var eden O değil mi? İlk defa yaratan, ikinci defa yaratmaktan âciz mi kalacak? Eğer bu iş zannettiğiniz gibi zor ve imkânsızsa, ilk defa yaratmak zordur. İşte gördüğünüz gibi Biz sizi, gökleri, yeri, göktekileri ve yerdekileri yaratmışız."

Hayır hayır, onlar ilk yaratılışı kabul etmekle beraber, şu anda var olduklarını bilmekle beraber, şu içinde yaşadıkları düzenin kuruluşunu, yaratılışını görmekle beraber işi karıştırıp içinden çıkılmaz hale getirmeye çalışıyorlar.

Yani dertleri, yaşadıkları bu hayatta hesap-kitap gündeme gelerek iştahları kaçmasın, rahat rahat zulmetsinler, kan içsinler, dilediklerini öldürsünler, diledikleri gibi bir hayat yaşasınlar ve sonunda bir diriliş ve hesap olmasın. Yaptıklarının hesabı sorulmasın, tüm yaptıkları yanlarına kâr kalsın. İşte yeniden dirilişi imkânsız görerek reddedişlerinin altında yatan sebep budur.

Sorumluluktan kurtulmak için, keyiflerine göre bir hayat yaşamak için reddediyor, imkânsız görüyorlar. "Allah bu kadar insanı nasıl diriltecek? Bu kadar insanın amellerini nasıl tespit edecek?" diyorlar. Halbuki Allah daha insanları yaratmadan önce onların tüm amellerini tespit edip Levh-i Mahfuzda yazmıştır. Daha dünyaya gelmeden herkesin ne yapacağını, nasıl bir hayat yaşayacağını bilmektedir. Sonra her bir insanın yanı başında Kirâmen Kâtibin melekleri görevlendirmiş ki, onlar insanın nefes alışverişini bile saymakta ve tespit etmektedirler. Sonra insanların yaptıklarına semâ şahit, arz şahit, melekler şahit, insanın organları şahittir. Öyleyse niye zor olsun ki bu Allah'a? Tabii Allah'ı tanımayan kâfirler bunlardan habersizdirler.

8. "Öyleyse Allah'a, Peygamberine ve indirdiğimiz nûr'a, Kur'an'a inanın; Allah işlediklerinizden haberdardır."

"Öyleyse ey insanlar, ey kullar Allah'a iman edin. Allah'ın elçisine ve ona indirdiğimiz nûra, âyetlere, kitaba iman edin. Haydi Allah'a, Allah'ın hayata karışıcı olduğuna iman edin. Allah'ın hayatınıza karışmasında odak nokta seçip size örnek kul olarak gönderdiği peygamberinin örnekliliğine iman edin. Resûlü aracılığıyla size nûr, yol gösterici, hidâyet rehberi olarak indirdiği kitabına da iman edin. Hayatınızı onunla düzenlemek üzere iman edin."

Rabbimiz kendisine, peygamberine ve kitabına iman istiyor bizden. Allah'a iman, O'nun istediği biçimde iman demektir. Allah'a iman, Allah'tan gelenlere imandır. Allah'a iman, Allah'ın hayata karışıcı olduğuna imandır. Allah'a iman, Allah'ın Rabb, Melik ve İlâh oluşuna imandır. Allah'a iman, O'nun istediği gibi bir hayat yaşamaya imandır. O'nun bizim hayatımızı düzenlemek üzere vahiy ve elçi gönderdiğine imandır. Allah'ın belirlediği hayat programına iman demektir. Allah'a iman, kişinin boynundaki kulluk ipini yalnız Allah'ın eline vermeye imandır. Kitabında kendisini nasıl tanıttıysa, hangi sıfatların sahibi, hangi sıfatların karşıtı olarak tanıttıysa öylece iman etmektir. Allah'a iman, göklere ve yere egemen oluşuna, göklerde ve yerde kendisinden başka egemen, Rabb, Melik, İlâh olmadığına, kendisinden başka kanun koyucu, yasa belirleyici olmadığına, ortağı ve benzeri olmadığına, kulluğun, itaatin, teslimiyetin sadece kendisine ait olduğuna imandır. İşte Rabbimiz bizden kendisine böyle bir iman isti-yor.

Sonra elçisine iman istiyor Rabbimiz. Peygambere iman, onu hayatın her bir biriminde örnek bilip adım adım takip etmeye imandır. Peygambere iman, onun bizzat Allah tarafından görevlendirilmiş, Allah tarafından yetkilerle donatılmış bir Allah sözcüsü olduğuna imandır. Yeryüzünde Allah'ın izniyle Allah'ın konuşan ağzı, dili olduğuna imandır. Peygamberin dinde temel rükün olduğuna imandır. Peygambere iman, onun Allah sözcüsü olarak söylediklerinin, yaptıklarının mutlak doğruluğuna imandır. Peygambere iman, onun hayatta örnek olduğuna, Allah'ın bizden onun gibi bir kulluk istediğine ve onun adım adım takip edilmesi gerektiğine imandır.

Peygambere iman demek onun örnekliliğine iman demektir. Peygambere iman, Allah'ın bizden istediği kulluğu icra ederken mutlak mânâda kendisine uyulması gereken model insan oluşuna, numune insan oluşuna iman demektir. Peygambere iman, onun hayat programına iman demektir. Peygambere iman, onun Allah'tan getirip haber verdiği şeylerin tamamının doğruluğuna iman demektir. Allah'ın onun vasıtasıyla insan hayatına karıştığına iman demektir.

Kitaba iman da Allah'ın vahiy gönderdiğine iman demektir. Ki-taba, o kitabın Allah'tan geldiğine imandır. Allah'ın bizimle konuştuğu-na, bize mesaj gönderdiğine, yeryüzünde bizi kanunsuz, yolsuz, yordamsız, plansız, programsız bırakmadığına iman demektir. Kitaba iman, onunla sorumlu olduğumuza imandır. Kitaba iman onun içindekilere göre bir hayat yaşamaya, onunla hayatı düzenlemeye imandır. Onun mutlak sûrette yasa olduğuna ve hayatımızda

uygulanması ge-rektiğine imandır. Kitaba iman, onunla hesaba çekilmeye imandır.

Kitaba iman demek, içindekilere iman demektir. İçindekilerin doğruluğuna ve uygulanırlılığına, uygulanması gerektiğine iman demektir. Kitaba iman, “Allah kitabında böylece buyurdu, ben de bunu aynen anladım ve kabul ettim” demektir. Yani Allah kitabında ne dedi? Bizzat Allah’la diyalog kurarak, Allah’ın kelâmıyla diyalog kurarak, ama bunu Peygamber örnekliliğinde anlayarak onu amele dönüştürmektir. Unutmayalım ki kitaba iman, kitapla yol bulabilmek, kitabı hayat programı yapabilmek için önce kitabı tanımak zorundayız. Kitabı tanımayan bir adamın onunla amel etmesi ve onu hayat programı yapması mümkün değildir. Bilelim ki uygulayacak kadar kitaptan tanıdığımız âyetler bizim iman ettiğimiz âyetlerimizdir. Öyleyse bu kitabı okuyalım, içindekileri tanıyalım, bu kitabın ortaya koyduğu Allah’ı, peygamberi tanıyalım ve Allah’ın istediği şekilde bu imanlarımızı gerçekleştirmiş olalım. Değilse siz bilirsiniz. Ama şundan haberiniz var mı?

9. “Toplanma günü (hesap sormak) için, sizi bir araya getirdiği zaman, işte o, kimin aldandığının ortaya çıkacağı gündür; Allah'a kim inanmış ve yararlı iş işlemişse, Allah onun kötülüklerini örter, onları içinde temelli ve sonsuz kalacağı, içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyar; büyük kurtuluş işte budur.”

Allah bir randevu, bir toplantı günü sizi toplayıp bir araya getirir. İşte o gün teğabun günüdür, aldanma, aldatma günüdür. Kazananların, kaybedenlerin açığa çıkacağı gündür o gün. Ğabn, ğaben kelimesi daha çok ticarî sahada kullanılır. Bu kelimeyi Rabbimizin kul-landığı gibi kıyametle alâkalı düşündüğümüz zaman, o günün teğa-bun günü olarak tavsif edildiğini görüyoruz. İnsanlardan pek çoğu bu dünyada gece-gündüz bir aldanışın içindedirler.

Ama hakiki teğabun, gerçek aldanış, kıyamet günü ortaya çıkacaktır. Kıyamet günü kimin kazanıp, kimin kaybettiği, kimin kimi kandırdığı, kimin hakkının kime geçtiği, kimlerin ömür sermayesini yanlış bir işe, yanlış bir inanca yatırıp iflas ettiği, kimin doğru bir inanca, kârlı bir işe yatırıp sonunda kazananlardan olduğu açığa çıkacaktır.

Bakın bu konuda bir hadis okuyayım:

“Bir adam kıyamet günü hesap kitap için Allah huzuruna getirilir. Şu

beş şeyden sorguya çekilmeden mümkün değil yerinden ayrılmayacaklardır.” 1: Malını nereden kazanıp nerelerde harcadığından. 2: Ne öğrendiği ve onunla ne amel işlediği konusundan. 3: Ömrünü nerelerde ne şekilde harcadığından.”

Ne dersiniz? Haydi ölüp bir hesaba çekilelim. Allah’ın huzuruna bir çıkalım. Çıkalım da bir bakalım, aldananlardan mıyız, yoksa ka-zananlardan mı?

1: Ömrünü nerelerde ve ne şekilde harcadığından. Ömrümüz bize verilen en büyük emanettir. Hayatımızı Allah bize onun süresini belli etmeden, ne zamana kadar olduğunu demeden bize vermiş ve ey kulum, sen sana verilen bu ömürle beni razı edeceksin, haydi bakalım demiş. Ama şekilde görüldüğü gibi, işte peygamberim gibi demiş, bizi peygamberinin önünde tutmuş. Yasalarla belirlenen gibi demiş, Kur’an’ın huzurunda tutmuş. Çevrende bulunanlarla beraber demiş görsel âyetlerinin huzurunda tutmuş. Evet bir ömür vermiş ama bunun faturası ve hesabı sorulacak demiş. İşte yarın bir hesap birimi olarak bu bize mutlaka sorulacak. Ömrünü nerede ve ne şekilde harcadın.

O zaman ömrümüzden harcadığımız bir bölüm adına soralım kendi kendimize. Diyelim saat beşi seçelim. Ne yaptık, nerede harcadık o zaman birimini? Zamanınız, mekanının, durumunuz, şekliniz, bi-çiminiz neydi, nasıldı? Ne yapıyordunuz? Kim dedi de yapıyordunuz? Nereye gidiyordunuz, nereden geliyordunuz, kim dedi diye gidip geliyordunuz? Neredeydiniz, neden? Yâni ömrün o bölümünü oraya niye verdiniz? Ne için verme ihtiyacı duydunuz? Kim dedi sizin orada olmanızı? Neden ordasınız? Peki nasıl ordasınız? Yâni o şekli, o biçimi sizden kim istedi? Çaresiz miydiniz? Ciddi misiniz? Allah kabul edecek mi bu mazeretinizi? Yâni Allah’ı aldatamayacağınızı bildiğinize göre kendi kendinizi kandırmaya çalışmayın.

2: Öğrendiklerimizden hesaba çekileceğiz. Neler öğrendik? O öğrendiklerimizi neden öğrendik? O öğrendiklerimizle neler yaptık, ne ameller işledik? Bunlar hesap sorusuymuş. Neler öğrendik? Eşya isimleri, plaka numaraları, şehir isimleri, artist isimleri, sokak isimleri, nehir isimleri, futbolcu isimleri, araba ve markaları, basınlar ve yayınlar, aktüaliteler, müzikler….

Peki nerde kullandık bunları? Ne işe yaradı bu öğrendiklerimiz? Meselâ araba kullanmayı bilmiyordunuz, öğrendiniz. Peki bu öğ-rendiğinizle ne yaptınız? Yerli dil, yabancı dil öğrendiniz, peki ne yaptınız? Nerde kullanmak

içindi bu? Nice âletleri kullanmayı öğrendiniz, yani bunlar size zaman kazandıracaktı öyle mi? Tüm teknolojiyi âdeta evine taşımadan yana olan bir adam şöyle bir itirafta bulunmuştu: "Ben bana zaman kalsın diye her türlü araç ve gereci evime taşıdım, ama onlar benim zamanımı daha çok çaldılar ve bana zaman bırakmadılar" diyordu. Bizim ki de öyle mi? Her öğrendiğimiz bizi mutlu et-meliydi, acaba bu öğrendiklerimiz bizi mutlu etti mi? Yoksa tamamen aksine mutluluklarımızı param parça, darmadağın mı ettiler? A kare, c kare toplanınca ne olur, ne olmaz mı öğrendiniz? Bunu nerede kullandınız? Oysa ilim öğrenecektiniz, o size Allah'ı tanıtacak, sizi O'na kulluğa yönlendirecekti. Siz böylece Allah'ı tek Rabb ve İlah bilecektiniz, size cennet yollarını açacak, cehennem yollarınıza barikatlar koyacaktı. Var mı bunlar?

3: Malınız kazanma ve harcama yerleriniz. Nereden kazandı bölümü var ya şu anda gerçekten insan zorlanıyor. Nereden kazandı acaba? Adam biliyor aslında oradan mal kazanılmaz. İslâm ona kazanç demez. Ama insanlar bunu hiç düşünmüyorlar, olsun yeter ki di-yorlar. Gelsin de nereden gelirse gelsin diyorlar.

Bir bölge bakkalına orada matematik öğreten bir öğretmen gelmiş; "aman bakkal, canım bakkal, ben çocuklara bir aydır çarpma işlemini öğretemedim. Toplamayı, çıkarmayı, bölmeyi öğrettim de a-ma bir türlü şu çarpmayı öğretemedim, lütfen gel de bir öğretiver" di-yor. Çarpmayı çok iyi biliyorlar ya adamlar. Herkes bir çeşit çarpıyor. Can ile çarpıyorlar, mal ile çarpıyorlar, ruhla, bedenle çarpıyorlar. Ya-ni ruh ve beden dengesini bozmak üzere nice çarpıklıklar üretiyorlar. Ama unutmayın ki yarın hesaba çekileceğiz. Nereden kazandık, nerelerde harcadık? Kimileri daha kazanmadan harcıyorlar. Cebindeki ka-dar harcamaya bırakmıyorlar insanları. İnsanlar teşvik edip onsuz ol-maz diyorlar, berikisi de harcamak zorunda kalıyor.

Evet, vücudumuz, sıhhat ve âfiyetimizden sorulacak. Sağlığınızı nerede harcadınız? Nerede nefes tükettiniz? Gözünüzün ferini nerede tükettiniz? Nerede gırtlak patlattınız? Nerede burun çektiniz? Kimlere ve nelere kulak verdiniz? Sırtınızı kimlere ve nerelere dayadınız? Nerede harcadınız sıhhat ve âfiyetinizi? Bunların hesabını ver-meden oradan bir adım bile atamayacaksınız.

Yâni Allah için bir bakın durumlarınıza. Acaba sizi hesaba çeken siz kendiniz olmuş olsaydınız ne diyecektiniz kendinize? Kurtuluş ümidiniz var mı? Yoksa eyvahlara başladınız mı? O zaman şimdiden bunu kendiniz söyleyin ve

vazgeçin bu hayattan. Daha bir müslüman olmak için imkan arayın, imkan hazırlayın kendinize.

O gün kazananların kazandığını, kaybedenlerin de kaybettiklerini anlayacakları bir gündür. Mü'minler kazandıkları cenneti, mü'-minler kurtuldukları, âzât oldukları cehennemi görecekler. Kâfirler hak ettikleri cehennemi ve kaybettikleri cenneti görecekler. İki kere gülecek, iki kere sevinecekler. Bir cenneti kazandıkları için, bir de cehennemden âzât olup kurtuldukları için. İki kere kahrolacak kâfirler… Bir cehenneme aktıkları, bir de cenneti kaybettikleri için… Müslümanlar kazandıkları cenneti, kurtuldukları cehennemi görecekler. Kâfirler ka-zandıkları ateşi ve kaybettikleri cehennemi görecekler. Biri aldanmış, biri aldatmış olacak. Biri kazanmış, biri kaybetmiş olacak. Zalimlerin, zulmedenlerin amelleri zulmettiklerine verilecek, zalimler kaybedecek, mazlumlar kazanacak. Mazlumların günâhları zalimlere yüklenecek, dünyada aldatanlar aldanacak, aldatılanlar aldatacak. Zira kıyamet günü mal, mülk yoktur. Zalim, kardeşine zulmetmenin yükünü yüklenecek. Onu burada indirmemenin aldanmışlığını taşıyacak. Dünyada kurtarıcılara, şâfîlere bel bağlayıp aldananlar, o gün herkesin kendi derdine düştüğünü görünce aldanmışlığı yaşayacaklar. Öyleyse:

Kim Allah'a Allah'ın istediği gibi inanır ve salih amel işlerse, hayatında bu imanını görüntülerse, iman kaynaklı bir hayat yaşarsa, Allah onun tüm seyyiatını, tüm günâhlarını örtecek, tüm sıkıntılarını, tüm problemlerini çözecek, geçmişini sıfırlayacak ve onu altlarından ırmaklar akan cennetlere girdirecek. Onlar ebedîyen o cennette kalacaklardır. Sıkıntı yok, dert yok, problem, yaşlanma, ölüm, hastalık yok; ebedîyen orada mutlu bir hayat yaşayacaklar. İşte en büyük kurtuluş, en büyük başarı, en büyük kazanç budur.

10. "İnkâr edip, âyetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar da ateşliklerdir, orada temellidirler. Ne kötü bir dönüştür!"

Ama küfredenlere, Allah'ı, Allah'tan gelen vahyi, kitabı ve peygamberi örtenlere, Allah'ın dinini örtbas edenlere, fıtratlarını örtenlere, kalplerini, azalarını, insan oluşlarını örtenlere ve de âyetlerimizi yalanlayanlara, âyetlerimizi yok farz edenlere, âyetlerimizin rolünü, işlevini bitirip, defterini dürenlere, onların yol gösterisinden uzak kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşayanlara gelince, işte onlar da cehennem sohbetçisidirler. Onlar orada hiç çıkmamacasına, ebedîyen kalacaklar. O cehennem, o ateş ne kötü bir gidiş yeridir? İşte kı-yamet, işte cennet, işte cehennem, işte hesap ve işte mü'minlerin ve kâfirlerin sonları.

Şu anda imtihandayız ve bu ikisinden birini tercih hakkına sahibiz. İsterseniz dirilişi, hesabı, kitabı reddedin. Olmaz böyle şey deyin. Bizim bu dünyadaki hayatımıza kimse karışamaz, biz dilediğimiz gibi bir hayat yaşarız deyin. Siz bilirsiniz. İşte Rabbimiz ısrarla uyarıyor. Tercihinizin sonucuna kendiniz katlanmak zorunda kalacaksınız, unutmayın. Bugün kimse sizi zorlamıyor ama yarın çaresiz Allah'ın hükmüne boyun eğeceksiniz.

11. "Başa gelen hiç bir musîbet Allah'ın izni olmak-sızın olamaz; Allah'a kim inanırsa onun gönlünü doğruya yöneltir. Allah her şeyi bilendir."

Başına gelen hiçbir musîbet yoktur ki bu Allah'ın izniyle olmasın. Başına ne gelirse bu Allah'tandır. Çünkü mutlak yetki Allah'ındır. Allah'tan başka hiç kimsede mutlak yetki yoktur. Allah'tan başka hiç kimse mutlak güç ve kudret sahibi değildir. Göklerin ve yerin sahibi, Mâliki, Kâdiri sadece Allah'tır. Kula bir şeyler, bir musîbet isabet et-mez ki bu Allah'ın izni ve takdiriyle olmasın. Hayatın ve ölümün sahibi sadece O'dur.

Kim Allah'a iman ederse Allah onun kalbini hidâyete ulaştırır, sevk eder. Allah kendisine iman edenin kalbini hidâyete açıverir. Kişi önce iman edecek, Rabbine teslim olacak, sonra da Allah onun kalbini İslâm'a, hidâyete açacak. Öyleyse dilemek insandan, yaratmak ta Allah'tandır. Yani kim ki hür iradesiyle hidâyeti talep ederse, Allah da onu hidâyetine ulaştıracaktır.

İşte hidâyet ve dalâletin kanunu, iman ve küfrün yasası budur. Elbette ki bunun ikisi de Allah'a aittir. Hidâyet de, dalâlet de, iman da, küfür de Rabbimize aittir. Kim iman eder, kendisi için hidâyeti diler, hidâyeti tercih ederse, Allah onun kalbini hidâyete açar. Onun kalbine öyle bir genişlik, öyle bir inşirâh, öyle bir ufuk açar, o kadar rahat bir gönül huzuruna kavuşur ki, İslâm'ı çok rahat yaşar, Allah'a çok rahat kulluk yapar. Allah'ın emir ve yasaklarının tümünden razı olur, emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından sakınmak onun için çok kolay hale gelir. İslâm'a, imana, Kur'an'a, sünnete, cennete ve itaate, ölüme hazırlığa yönelir.

12. "Allah'a itaat edin; Peygambere itaat edin; eğer bundan yüz çevirirseniz bilin ki Peygamberimize düşen apaçık tebliğdir."

Allah'a ve Resûlü'ne itaat edin. Rabbimiz kitabının her bir bölümünde kendisiyle birlikte Resûlü'ne itaat istiyor. Kendisine itaatin yanı başında hemen

peygamberine de itaat emrediyor. Öyleyse anlı-yoruz ki Resule itaat Allah'a itaat, Resul'e isyan Allah'a isyandır. Çünkü Allah'a itaat, peygamberden öğrenilir. Allah'a kulluğun, Allah'a itaatin pratiği peygamberdir. Öyleyse bizler Allah'a itaat adına kitabı, Resul'e itaat için de sünneti tanımak, öğrenmek ve onlarla bu itaatimizi gerçekleştirmek zorundayız. Bu konuda kesinlikle Allah ve peygamberinin arasını ayırmaya hakkımız da, yetkimizde yoktur.

Eğer yüz çevirirseniz, Allah'a, peygambere itaatten yüz çevirir, itaatten çıkar, peygamberin örnekliliğini reddederseniz, bilesiniz ki peygamberimizin görevi sadece apaçık bir tebliğdir. Onun bundan başka bir sorumluluğu yoktur. O Resûl'ün tebliğine muhatap olanlardan dileyen onun dâvetini kabul eder, dileyen de reddeder. O peygamber zorba değildir. Yani onun zorla insanları Müslüman yapma yetkisi de, sorumluluğu da yoktur. Yine onun nebîliğine kalben inanmadığı halde ben de inandım diyen bir kimseye de o Resûl'ün diyebileceği, yapabileceği bir şey yoktur. Çünkü kalplerin sahibi de, o kalpleri hidâyete açıcı da Allah'tır. Resul ancak zâhire göre hüküm verecektir.

13. "Allah vardır, O'ndan başka tanrı yoktur. İnananlar yalnız Allah'a güvensinler."

Allah kendisinden başka İlâh olmayandır. Kendisinden başka kulluk edilecek, itaat edilecek, sözü dinlenecek, çektiği yere gidilecek İlâh yoktur. Emri dinlenecek, yasaları uygulanacak, yasaklarından ka-çınılacak, kulları üzerine egemen olacak sadece Allah'tır. Öyleyse mü'minler sadece O'na tevekkül etsinler. Mü'minler sadece O'na güvensinler, boyunlarındaki kulluk iplerinin ucunu sadece O'na versinler, sadece O'nun kararlarını uygulasınlar. Kendilerine Allah'tan başka velî, O'ndan başka vekil aramasınlar. Vekaletlerini sadece O'na versinler. Sadece O'nun istediği hayatı yaşasınlar. Çünkü O'ndan başka vekil yoktur.

Söyleyin, O'ndan başka kullarından hangisinin vekilliği söz konusu olabilecek ki? Ölümlü olanlar, sonlu olanlar, aciz olanlar, bilgisiz olanlar vekil olabilirler mi? Vekaletimizi kendisine teslim ettiğimiz varlık bizim adımıza karar verecek ve biz onun bizim adımıza aldığı kararları uygulayacağız. Onun bizim adımıza aldığı kararlara, hayat programına güveneceğiz ve bağlanacağız. Şüphesiz ki insanın vekiline ihtiyacı olacaktır. Bu vekil de onun ihtiyaçlarına her zaman cevap verecek. Allah'tan başka böyle birileri var mı? Ölmeyen, dayandığınız zaman, güvendiğiniz zaman sizi boşa çıkarmayacak birileri var mı? Sonra bu vekilin müvekkillerine, kullarına hiçbir ihtiyacı da olmamalıdır.

Kullarına ihtiyacı olan bir vekil onlar adına alacağı kararlarda etki altında kalacak ve çoğu zaman onları satacaktır. Halbuki Allah'ın kullarına hiçbir ihtiyacı olmadığı gibi, kullarını da satmaz. Eğer Allah berisinde kendimiz gibilerini vekil kabul eder, velâyetimizi onlara verir, onların bizim adımıza aldığı yasaları uygulamaya kalkışırsak, bir gün bize olan ihtiyaçlarından dolayı canları sıkılabilir, bizi satabilir, bir gün ölebilir, yıkılıp gidebilirler. Ama kim ki Allah'ı vekil kabul eder ve sadece O'na kulluk ederse kesinlikle bilesiniz ki o Allah bizi ne satar, ne de ölerek bizi boşa çıkarır. İşte bakın her şeyi bilen, her şeye güç yetiren vekilimizin bizim adımıza aldığı bir kararıyla, bir uyarısıyla karşı karşıyayız:

14. "Ey İnananlar! Eşleriniz ve çocuklarınızdan size düşmanlık edenler olur, onlardan sakının; ama, siz affeder, suçlarını örter ve bağışlarsanız, bilin ki Allah da bağışlar ve acır."

"Ey iman edenler, ey benim velâyetimi kabul edenler, muhakkak ki zevcelerinizden, hanımlarınızdan ve evlatlarınızdan size düşman olanlar vardır. Unutmayın ki onlar sizin için bir fitne konusudur, onlardan sakının. Eğer affederseniz, barışırsanız, kabahatlerini, kusurlarını örter, müsamahalı davranırsanız, bilesiniz ki Allah Gafurdur. Bilesiniz ki Allah Rahîmdir."

15. "Doğrusu mallarınız ve çocuklarınız bir imtihandır. Büyük ecir ise Allah katındadır."

"Muhakkak ki ey mü'minler, mallarınız ve çocuklarınız da sizin için bir fitne, bir imtihan konusudur. Unutmayın ki en büyük ecir, en büyük mükâfat ta Allah yanındadır, Allah katındadır."

Velîmizin, vekilimizin bizim adımıza iki dikkat çekmesiyle, iki uyarısıyla karşı karşıyayız. Bu uyarının ilkinde eşlerimizin ve çocuklarımızın bize düşman oldukları anlatıldı, ikincisinde ise mallarımızın ve çocuklarımızın bizim için bir deneme, bir imtihan, bir fitne olduğu anlatıldı. Ama hemen uyarılarının devamında kendisinin Gafur ve Rahîm oluşu, büyük ecirlerin katında oluşu gündeme geldi. Yani büyük mükâfatın hanımlarımızın, çocuklarımızın yanında değil, mallarımızın-mülklerimizin yanında değil, Allah yanında olduğunu öğrendik.

Velîmizin beyanına göre eşlerimiz ve çocuklarımız bize düşmandır. Peki ne yapacağız? Nasıl anlayacağız bunu? Kaçacak mıyız onlardan? Kovacak mıyız onları? Böyle bir şeyi nasıl yapabiliriz?! Çünkü onlar bizim her şeyimiz.

Onlarsız bir hayatı nasıl düşünebiliriz? Allah bizi böyle yaratmış. Bir erkeği kadına, kadını da erkeğe muhtaç yaratmış. Evlilik yasasını O koymuş. Eşlerimizi nefsimizden yaratmış ve onlarla evlenmeyi O emretmiştir. Bizim onlarda, onların da bizde sükûna ererek, doyuma ulaşarak Rabbimize rahat kulluğa yönelebileceğimiz anlatılmıştır.

Evlenmenin sonucunda oğullar, kızlar veren de Allah'tır. Allah vermedikçe bir insanın asla bunlara ulaşması mümkün de değildir. Toptan yaratırdı Rabbimiz bizi ve biz, kim kimin karısı, kızı? Kim kimin oğlu, babası, bilemezdik. Ama Rabbimiz öyle yapmamış. Bizi baba, ana, karı, koca, evlât şeklinde yaratmış. Yani bu yasayı kendisi böylece belirleyen Rabbimiz şimdi bize diyor ki, "eşleriniz, çocuklarınız size düşmandır." Peki nasıl anlayacağız bunu?

Eğer bunlar Rabbimize kulluk adına geldiğimiz, getirildiğimiz bu dünyada, bu imtihan salonunda eşlerimiz ve çocuklarımız Allah'a kulluk yolumuzda önümüze engeller, bizim esas gâyemiz olan kulluğumuza ayak bağı, cennetimize mâni olmaya başlamışlarsa, işte o noktadan itibaren bilelim ki onlar bizim düşmanımızdır. Eğer hanımlarımız ve çocuklarımız, kocalarımız ve çocuklarımız bizi Allah'a isyana, bizi kulluktan uzaklaşmaya ve cehenneme doğru götürmeye başlamışlarsa, kesinlikle bilelim ki işte o zaman onlar bizim düşmanlarımız-dır. Eğer biz kendi kendimizi hayırdan şerre, kulluktan isyana, cennetten cehenneme doğru götürmeye başlamışsak, kesinlikle bilelim ki biz kendi kendimizin düşmanı olmaya başlamışız demektir.

İşte görüyoruz. Allah'a kulluk yolunda yürüyen mü'min bir kocaya aksi istikâmette yürüyen karısı ve çocukları veya Allah'a itaate yönelmiş mü'mine bir kadına, aksi istikâmette yürüyen kocası ve çocukları büyük engeller ve problemler çıkarabilmektedir. Genellikle Allah'a kulluğu birinci plana almış, dünyayı, dünya ikballerini, dünya zevk ve sefasını ikinci plana atmış bir erkeğe karşı hanımı ve çocukları büyük bir talihsizlik olarak bakarlar.

Öyle ki, kocalarını, babalarını cehenneme gönderme pahasına da olsa bu dünyada kendilerine refah ve zenginlik içinde bir dünya sunmasını beklerler. Yine Allah'a kulluğu birinci plana çıkarmış pek çok mü'mine hanımın kocaları ve çocuklarının onların hayatlarını zindan ettiklerini görüyoruz. Allah için bir cihada çıkacak kocaların önünde en büyük engel, hanım ve çocuklardır.

İşte Rabbimiz bu konuda bizleri uyardıktan sonra buyurur ki: "Eğer siz

onları affeder, müsamaha ile muamelede bulunur, onları Allah çizgisine çekmeye çalışır, eğitme yoluna gider, hem kendi yolunuz, kendi kulluk programınızla onları tanıştırır, barıştırır, hem de Allah'la aralarını düzeltirseniz, onları Allah'a iyi kullar, cennete iyi aboneler yapabilirseniz, bunun kavgasını verirseniz, kesinlikle bilesiniz ki Allah sizi de bağışlayacak, eşlerinizi ve çocuklarınızı da bağışlayacaktır."

İkinci âyette de Rabbimiz, "mallarınız ve çocuklarınız sizin için bir fitne, bir imtihan konusudur," diyor. Varlığıyla-yokluğuyla, azlığıyla-çokluğuyla bilelim ki mallarımız-mülklerimiz, oğullarımız- kızlarımız bir denemedir, bir imtihandır. Rabbimiz bu verdikleriyle bizi sürekli denemektedir. Mallarımız-mülklerimiz, oğullarımız-kızlarımız konusunda cennete gidebilmenin hesabını güzel yapmak zorundayız. Eğer bir imtihan sebebiyle bize verilen mallarımız ve çocuklarımızla ilişkilerimizi Allah'ın istediği biçimde ayarlayamaz ve onların altında ezilirsek, dünya bize hakim olursa, bu sahip olduklarımız bize Allah'ı, ahireti, Allah'ın hesabını unutturursa, Allah korusun bu imtihanı kaybettik demektir.

Yani bu Rabbimizin bize verdiklerini imtihan sebebi bilmez de, mutlak gâye olarak görmeye başlarsak kaybetmişiz demektir. Ama bütün bu sahip olduklarımızı bize bir imtihan sorusu olarak Allah'ın verdiğinin bilinci içinde onları Allah'a kullukta kullanmayı becerebilirsek, eşimizi, oğlumuzu, kızımızı Allah'ın istediği bir yöne yönlendirebilirsek, işte o zaman imtihanı kazanmışız demektir. Eşimizle, malımızla, oğlumuzla, kızımızla Allah'a itaate ve cennet kazanmaya yönelebilirsek, unutmayalım ki Allah'ın öbür taraftaki mükâfatı çok büyük olacaktır.

16. "Allah'a karşı gelmekten gücünüzün yettiği kadar sakının, buyruklarını dinleyin, itaat edin; kendinizin iyiliğine olarak mallarınızdan sarf edin; nefsinin tamahkârlığından korunan kimseler, işte onlar saadete erenlerdir."

Gücünüz yettiği kadar, becerebildiğiniz kadar Allah'tan ittika edin. Takatiniz kadar Allah konusunda takvalı olun. Allah'ın koruması altına girin. Allah'la yol bulun. Yolunuzu Allah belirlesin. Hayatınızı Allah için yaşayın. Kendinizi Allah'ın beğenisine harcayın. Eşinizi, oğlunuzu, kızınızı, malınızı Allah'ın istediği yerlerde kullanın. Sahip olduklarınızın tümünü Müslümanlık yolunda tutun. Allah'ın helâl ve haram sınırlarına riâyet edin. Allah'ın dur dediği yerde durun. Gücünüz nispetinde Allah'tan ittika edin.

Dinleyin. İşitin, kulak verin Allah'ın kitabına. Kulak verin Resû-l'ün dâvetine. İtaat ediniz, okuyunuz, duyunuz, öğreniniz Allah'ın âyetlerini, peygamberin dâvetini, sonra da uygulamak üzere itaat ediniz. İşitmeden, duymadan itaat ettik diyenlerden olmayınız. İnfak ediniz. Hayatınızı paylaşmadan yana olunuz. Allah'ın size verdiklerini Müslümanlara bol bol dağıtmadan yana olunuz.

İşte böyle yaparsanız, bilesiniz ki bu nefisleriniz için hayır olur. Kim ki nefsinin cimriliğinden korunursa, kim cömert olur, özveride bulunur, kardeşlerini kendi yerine koymayı becerebilirse, kendisi muhtaç olduğu halde kardeşlerine verebilirse işte felaha erenler, kurtuluşa erenler onlardır.

Kim ki sadece kendi menfaatini düşünmez, sadece kendi dünyasını, kendi zevklerini düşünmeyip Müslüman kardeşlerini de düşünürse, Rabbinin bir imtihan sebebiyle kendisine verdiklerinden Müslüman kardeşlerinin evine de gitmesini isterse, kendi zevkinden, kendi arzularından, kendi rahatından fedâkârlık yapmayı becerebilirse, işte dünyada da ukbâda da kurtulanlar onlardır.

Rabbimiz, Allah'ın kitabına ve Resûl'ünün sünnetine kulak veren, oradan aldığı emir ve yasaklara riâyet eden, kendi nefsini cimrilik hastalığından kurtarıp sahip olduklarını Müslüman kardeşleriyle paylaşmanın kavgasını veren kimseler kurtulanlardır, diyor.

17. "Eğer Allah'a güzel bir ödünç takdiminde bulunursanız, onu sizin için kat kat yapar ve sizi bağışlar; Allah, şükrün karşılığını verendir; Halîmdir."

Kim ki Allah'a güzel bir borç verirse unutmayın ki Allah onu sizin için kat kat katlar, size mağfiret eder, sizin günâhlarınızı örter, geçmişinizdeki günâhlarınızı sıfırlar. Çünkü Allah Şekûr'dür, şükürleri, teşekkürleri, kullukları kabul edendir, şükredilecek tek varlıktır ve Halîmdir. Size karşı son derece yumuşak, merhametli olandır.

'Şâkir', 'şükr' mastarının fâil ismidir. 'Şekûr' ise bu fâil ismin mübâlağalı (abartılı) halidir. 'Şükr', sözlükte, yapılan iyiliği bilmek ve bunu birtakım belirtilerle ortaya koymak anlamına gelmektedir. İyiliğin ve ihsânın nereden geldiğini düşünüp bilmek, nimet vereni anlamak, tanımak, sonra da bu bilmeyi birtakım hareketlerle göstermektir. 'Şük-r'ün tam zıddı ise 'küfr'dür. Küfr, nimet

vereni inkâr etmek ve nimetin sahibini gizlemeye çaba harcamaktır. ‘Şâkir’ şükreden demektir. Kur’-an-ı Kerim’de iki âyette Allah hakkında, diğerlerinde ise Allah’a şük-reden mü’minler hakkında tekil ve çoğul olarak geçmektedir.

‘Şekûr’ sözlükte, çok çok şükreden demektir. Bu kavram da daha çok şükreden kullar hakkında kullanılmaktadır. Ancak dört âyet-te Allah (c.c.)’ın ismi olarak geçmektedir.

Kulun Allah’a şükretmesi, O’nun verdiği nimetleri bilmesi ve bunu bizzat kulluk yaparak, Allah’a itaat ederek yerine getirmesi şek-linde görülür. Ancak Allah’ın ‘Şâkir veya Şekûr’ olması böyle değildir.
Allah hakkında kullanılan 'şâkir ve şekûr' kelimelerinin yalnız değil de, 'Ğafûr, Halîm ve Alîm' sıfatlarıyla beraber gelmeleri dikkat çekmekte-dir. Allah (c.c.) Şekûr’dur. Yani kullarının az amellerine karşı çok mükafat verendir, ecirlerini kat kat artırandır.

Bir başka deyişle şekûr, Allah’ın kullarını bağışlaması, amellerinin karşılığını vermesi ve onları övmesidir. Kullarından gelen az bir şükre râzı olması da Allah’ın ‘Şekûr’ olmasının bir sonucudur. Allah (c.c.) kullarından gelen az şükre râzı olarak onları çok şükre teşvik etmekte, az da olsa şükrü küçümsemeyip bu görevi yapmalarını istemektedir. Allah kullarının ecirlerini noksansız öder ve kendi fazlından onların ecirlerini daha da artırır. Çünkü O Ğafûr ve Şekûr’dur; bağışlayandır ve şükrü kabul edendir (Fâtır, 30, 34). Allah iyilik e-denlerin iyiliğini artırır. Çünkü O Ğafûr ve Şekûr’dur (Şûrâ, 23). Kim, kendisine farz kılınan ibadetlerin fazlasını gönülden yaparsa, onun karşılığını alır. Çünkü Allah (c.c.) Alîmdir (bilendir) ve Şekûr’dur (şükrün karşılığını verendir) (Bakara, 158).

Şu âyette de aynı sıfat Halîm ismiyle beraber kullanılmaktadır:
Evet, eğer Allah’a güzel bir borç verecek olursanız (Allah rızâsı için ihtiyaç sahiplerine infak eder veya fâizsiz borç verirseniz), onu sizin için kat kat artırır ve sizi bağışlar. Allah Şekûr’dur (şükrü kabul edip çok ihsan edendir), Halîm’dir (ceza vermekte acele etmeyendir.

Allah’a güzel bir şekilde borç vermek, O’nun yolunda malı iç-ten gelerek, severek ve isteyerek infak etmek, karşılıksız borç vermek şeklinde tefsir edilmiştir. Allah (c.c.), kuluna verdiği maldan infakta bulunmasını istiyor, bunun da karşılığını bol bol veriyor. Kul, şükrünü noksan yaptığı zaman da ona ceza

vermekte acele etmiyor, ona hilimle (yumuşaklıkla) davranıyor.

Aynı ifadeyi Kur'an'da iki yerde daha görmekteyiz (Bakara, 245 ve Hadîd, 11). Kullar, şükrün bir ifadesi olarak Allah'ın kendilerine verdiği maldan ihlaslı bir şekilde O'nun yolunda harcarlarsa, Allah'a borç verirlerse; Allah da bunun karşılığını kat kat öder. Çünkü O, şük-rü karşılıksız bırakmaz. Veya kullar namaz, oruç, cihad, emr-i bil'ma-ruf gibi kulluklar işleyerek bugünden Allah'a borç olarak sunarlarsa yarın onlara en çok muhtaç oldukları bir ortamda Allah onu onlara kat kat fazlasıyla verecektir.

'Şâkir' sözlükte şükreden anlamına gelmekle beraber Allah hakkında kullanıldığı zaman, tıpkı 'Şekûr' gibi şükrün karşılığını, şük-reden kimseyi bilip ona hak ettiği mükafatı veren demek olur. Bunun için Kur'an'da iki âyette ve Alîm sıfatıyla birlikte geçmektedir. Bunun Alîm sıfatıyla birlikte kullanılması, bu ismin yanlış anlaşılmasını önle-mekte, kulun yaptığı şükrün Allah tarafından bilinip karşılığının veri-leceği açıkça bildirilmiş olmaktadır.

"Eğer şükreder ve iman ederseniz, Allah size ne diye azap etsin? Allah, Şâkir'dir (şükrün karşılığını verendir), Alîm'dir (bilendir)"
(4/Nisâ, 147)

Dikkat ederseniz Rabbimiz bizden bir karz-ı hasen, güzel bir borç istiyor. Ama bu Yahudilerin iddia ettikleri gibi Allah fakir de, bize ihtiyacı var da bizden kendisine borç istiyor değildir. Allah Ğanî'dir, Allah zengindir, gökler ve yer O'nundur; O'nun bize bir minneti yoktur. Bizden borç istemesi kendisi için değil, bizim içindir.

Değilse bizi de tüm diğer varlıkları da doyuran, rızık veren O'-dur. Bize verdiklerinden bizim menfaatimiz için istiyor Rabbimiz. "Size verdiklerimden Benim fakir kullarıma, ihtiyaç içinde kıvranan kardeşlerinize verin," diyor Rabbimiz. Ama sanki kendisine istiyormuş gibi, kendini fakirler konumuna indirgeyip onlara karzda bulunmamızı isti-yor. Bize verdiği ekmekten, paradan, imkândan, fırsattan, akıldan, bil-giden, zamandan kullarına da ulaştırmamızı istiyor Rabbimiz. Ömrümüzden, zamanımızdan, paramızdan, bilgimizden karşılığını Allah'tan bekleyerek Müslüman kardeşlerimize ulaştıracağımız şeylerin karşılığında Rabbimiz bize bol bol nîmetler verecek öbür tarafta. Kaldı ki zaten biz sahip olduklarımızı Allah'a vermezsek, bir gün gelecek her şey bitecek. Ne ömrümüz kalacak, ne para, ne pul, ne bilgi. Her şeyin bittiği gün biz

göreceğiz ki, Allah için yaşamadığımız hayat, Allah için muhtaçlara ulaştırmadığımız bilgi, Allah için dağıtmadığımız mallar, mülkler hepsi boşa gitmiş.

Öyleyse gelin ey Müslümanlar sahip olduklarımızı Allah yolunda kullanalım. Sahip olduklarımızı Allah yolunda yatırım yapalım. Na-maz, oruç, hac, cihad, infak, zaman gibi bugün Allah için ne takdim etmişsek, bilelim ki yarın Allah katında onları hazır bulacağız. Hem de kat kat artırılmış olarak. Bir de yarın onlara en muhtaç olduğunuz bir anda onları Allah'ın yanında hazır bulacağız. Rabbimiz diyor ki burada, "kullarım şimdi bu dünyada bana güzel borçlar sunun, güzel ameller takdim edin ki, onlar bende emânet kalsın, yarın size en lazım olduğu günde benden alırsınız. Cennete girmek için mi lazım oldu? Cehennemden ve azaptan kurtulmak için mi lazım oldu? Onlara en çok muhtaç olduğunuz bir günde onları benden alırsınız."

Bunları Allah'a vermeseniz de, Allah hatırına kullanmasanız da zaten elinizden çıkıp gidiyor. Öyle değil mi? Meselâ şu anda şu bir saatlik zamanı Allah'a ayırmasaydınız, nasıl olsa yine geçecekti değil mi? Öyleyse zamanınızı Allah için harcayın, onu O'na bir emânet olarak sunun ki, yarın ondan alırsınız. Akıllarınızı, zekalarınızı sadece para kazanmaya değil de biraz da Allah'ın âyetlerini tanımaya, ağızlarınızı sadece yemeye, içmeye değil de, biraz da Allah'ın dinini çoluk-çocuğunuza anlatmaya harcayın böylece Allah'a güzel bir borç sunun ki, yarın Allah'tan onu alasınız. Paralarınızı sadece kendi cebinize atmadan yana değil de, biraz da fakirlerin cebine atmadan yana olun ki, yarın Allah'tan alırsınız. Yiyecekleri sadece kendi evinize değil biraz da fakir kardeşlerinizin evine götürmeden yana olun ki, yarın Allah'tan alırsınız.

Şu anda bir imtihanda olduğunuzu unutmadan bir hayat yaşayın. Mallarınız, mülklerinizle, eşleriniz, çocuklarınızla Allah'la barışık bir hayatın içinde olun. Allah için fedâkar olun. Cennet kazanmanın hesabı içinde olun. O zaman Rabbinize şükredenlerden ve Rabbinizin teşekkürüne hak kazananlardan olacaksınız. Çünkü unutmayın ki Allah Şekûr'dür. Allah kullarına karşı Şakirdir. Eğer insanlar Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman eder, Allah'ın istediği biçimde bir hayat yaşarlarsa kesinlikle bilsinler ki Allah onlar için Şâkirdir. Rabbimiz za-ten şükredilmeye lâyık yegâne varlık olduğu gibi, aynı zamanda yaptıklarından ötürü kullarına teşekkür edendir. Allah kullarına teşekkür eden, kullarının yaptıklarını karşılıksız bırakmayandır.

18. "Görüleni, görülmeyeni bilendir, güçlüdür, Hakîmdir."

Çünkü gaybı da, şahadeti de bilen O'dur. Gaybın da, şahidin de âlîmi O'dur. Görünenlerin de, görünmeyenlerin de bilicisi Allah'tır. Azîz olan da, izzet, güç, kuvvet sahibi, kâfirlerden, düşmanlarından intikam alan da O'dur, Hakîm olan da O'dur. Hayata hakim olan da, hikmet sahibi olan da O'dur. Hem bu dünyada, hem de ahirette hükmü geçerli olan, Müslümanlara izzet ve şeref kazandıracak da O'dur.

Bu sûre ile alâkalı bu kadar söz yeter Rabbim gereğiyle iman edip amele dönüştüren kullarından eylesin. Vel hamdü lillahi Rabbil'â-lemîn.

- 65 -

TALÂK SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabımızın 65., nüzûl sıralamasına göre 99., mufassal kısmı beşinci sûreler grubunun ikinci sûresi olan Talâk sûresi Medine'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 12'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Adını ilk âyetindeki "Tallaktüm" kelimesinden almış, boşanma konusunu işleyen, İbn Mes'ud efendimizin beyanıyla; "Küçük Nisâ sûresi" diye de

isimlendirilmiş ve Medine'de nâzil olmuş 12 âyetlik bir mübarek sûrenin huzurundayız. Onu dinliyoruz. Bakalım bize neler anlatacak, hayatımızın hangi bölümünü düzenlemek üzere bize ne bilgiler sunacak?

Boşanma, talâk, iddet gibi konuları anlatan, Medine'de Bakara'daki talâk âyetlerinden sonra nâzil olmuş, oradaki yanlış anlaşılmaları düzeltmek üzere inmiş ve İbn-i Mes'ud efendimizin deyimiyle 'Küçük Nisâ sûresi' diye adlandırılan bir sûreye misafir olduk, bakalım bi-ze neler ikram edecek. Nisâ sûresinde de kadınlarla ilgili pek çok ah-kâm bulunmaktadır.

Allah Teâlâ, bu sûrede boşanmanın hükümlerini açıklamaktadır. Bakara sûresinde yer alan iddetle ilgili hükümler burada açıklanmakta; boşanmadan (talâk) sonra, boşanan eşler, doğmuş olan çocuklar ve nafaka ile ilgili uyulması gereken kurallar. Müslümanlara emir şeklinde bildirilmektedir.

İlk âyette, boşanmanın zamanı, iddetin hesaplanması ve iddet müddetince boşanan kadınların kocalarının evlerinde kalmaları gerektiği şeklinde hükümler yer almaktadır. Ayrıca, boşanma işlemleriyle alakalı olarak Müslümanlar uyarılarak, karar verirken ve uygularken Allah Teâlâ'dan korkulması emredilmektedir. Boşanmayla ilgili hükümler, Allah Teâlâ'nın sınırları olarak nitelendirilmekte ve bu sınırları aşan kimsenin kendisine zulmetmiş olacağı haber verilmektedir: "Ey Peygamber! Kadınları boşamak istediğiniz zaman iddetleri içinde boşayın ve iddeti hesaplayın. Rabbiniz olan Allah'tan korkun. Apaçık bir edepsizlikte bulunmadıkça onları evlerinden çıkarmayın. Onlar da çık-masınlar. Bunlar, Allah'ın koyduğu sınırlardır. Kim Allah'ın koyduğu sınırları asarsa, şüphesiz kendine zulmetmiş olur. Bilmezsin, belki de Allah boşanmadan sonra yeni bir durum meydana getirir" (1). âyette hitap Resulullah (s.a.s)'e yöneliktir. Ancak, ümmetin imamı olduğu için hüküm geneldir.

Allah Teâlâ'nın boşanmayı helal kılması, Müslümanların, aşırı geçimsizlik sonucunda doğan büyük sıkıntılardan kurtulmalarını mümkün kılmak içindir. Talâka izin verilmiş olması, isteyenin keyfine göre istediği zaman karısını boşayabileceği anlamına gelmez. Evlilik ilişkilerinde doğan problemlere karşı Allah'a tevekkül edilerek sabredilmesi tavsiye edilmektedir. Boşanma ağır sorumlulukları olan bir iştir. Bu konuda rivâyet edilen hadislerde talâkın ne kadar ağır bir me-sele olduğu şu ifadelerle açıklanmaktadır: "Allah'ın en çok buğz ettiği helâl, talâktır", "Evlenin boşanmayın. Talâktan arş titrer", "Kadınları, onlardan şüphe duymanın (ahlâksız konusunda) dışında boşamayın. Allah acze

ve celle zevvak ve zevvakatları sevmez", "Talakla yemin yoktur. Ancak münâfık olan kimse onunla yemin ister': "Ey Muaz! Al-lah, yeryüzünde köle âzad etmekten daha sevdiği bir şey yaratmadı. Yine yeryüzünde, talâktan daha fazla buğz ettiği bir şey yaratmadı..."

Eğer boşanma, Allah Teâlâ'nın koyduğu hükümler çerçevesin-de hareket edilerek gerçekleşirse, pişman olan kocanın, ilk iki boşan-manın iddet müddeti içerisinde karısına dönmesi mümkün olur. Ancak üçüncü talâk hakkını kullanan bir kimse, kadın başka bir erkekle evlenip ondan boşanmadığı sürece, bu kadınla evlenemez. Talâk ve nikah konusunda yapılan işlerde iki adil Müslümanın şahit tutulması gerekir. Bu âyet hakkında bazı hadisler rivâyet edilmiştir. Abdullah İbn Ömer (r.a)'dan nakledilen hadis şöyledir: İbn Ömer hanımını hayızlı iken boşadı. Hz. Ömer (r.a) olayı bildirdiği zaman, Resulullah (s.a.s) kızdı ve şöyle buyurdu: "Ondan geri dönsün ve temizleninceye kadar hanımını yanında tutsun, sonra bir hayız görsün ve temizlensin. İşte o zaman onu boşamak isterse dokunmadan temiz olarak boşasın. Allah Teâlâ'nın emrettiği iddet işte budur".

Anlaşıldığı gibi koca karısını dilediği gibi boşayamamaktadır. Bunun belirli bir vakitte olması gerekmektedir. Boşanmaya karar veren kimse, karısının hayızdan temizlenmiş olmasına ve temizlik döneminde onunla bir ilişkiye girmemiş bulunmasına dikkat etmek zorundadır. Boşamanın ikinci merhalesi ise boşanmadan sonra başlayan iddet müddetidir. İddet süresi içerisinde ve bitiminde nasıl davranılması gerektiği şu şekilde bildirilmektedir: "Boşanan kadınlar iddet-lerinin sonuna varınca onları, güzelce nikâhınız altında tutun veya onlardan güzellikle ayrılın. İçinizden adalet sahibi iki kişiyi yaptıklarınıza şahit tutun. Şahitliği de, Allah için yapın. Allah'a ve ahiret gününe iman edenlere bununla öğüt verilir. Kim Allah'tan korkarsa, Allah ona bir kurtuluş yolu gösterir” (2).

Uyulması emredilen hükümleri Allah'tan korkarak tam bir samimiyetle uygulayan kimseler bir kurtuluş bir çıkış yolu gösterileceği ve ummadığı yerden rızıklandırılacağı haber verilmekte ve böylece di-ğer işlerde ve sıkıntılarda olduğu gibi, evlilik ilişkileri ve boşanma halinde Müslümanlardan, Allah Teâlâ'ya tevekkül ederek hileli yollara yönelmekten kaçınmaları gerektiği anlatılmaktadır. Peşinden iddetle alakalı bazı ayrıntılar verilmektedir: "Âdetten kesilen kadınlarınızın id-detinde şüphe ederseniz, bilin ki onların iddeti üç aydır. Hiç âdet görmeyenler de böyledir. Hamile kadınların iddeti ise, doğum yapmalarıyla tamamlanmış olur. Kim Allah'tan korkarsa Allah ona işlerinde ko-laylık verir" (4).

Bu hükümlerin, Allah'ın emirleri olduğu ve O'ndan korkarak bu emirlere uyan kimselerin kötülüklerinin örtüleceği ve mükafatlarının büyütüleceği bildirildikten sonra, iddet süresi içerisinde boşanan kadınların barınma ve geçimlerinin sağlanması, gebe olan kadınlara do-ğumlarını yapana kadar nafakalarının verilmesi, boşanmış olan çocuk sahibi kadınlar eğer çocuklarını emziriyorlarsa onlara ücretlerinin verilmesi ve çocuğun süt emmesi meselesinin boşanmış eşler arasında güzellikle halledilmesi, ancak bu çözümde anlaşamazlarsa çocuğa sütanne bulma yükümlülüğünün babaya ait olması gibi hükümler yer almaktadır.

Allah Teâlâ, Müslümanların zor durumda kalmamaları için, onlara güçleri ölçüsünde mükellefiyet yüklemiştir. Boşanan kadınların nafakasının karşılanması hususunda şöyle buyurulmaktadır: "Varlıklı kimse nafakasını, varlığı ölçüsünde versin. Rızkı dar olan da Allah'ın kendisine verdiği kadar versin, Allah, kişiyi ancak verdiği şeyle mükellef tutar. Allah güçlükten sonra kolaylık getirecektir" (7).

Peşinden gelen âyetlerde, Allah Teâlâ, insanların mutlak anlamda iyiliği için vazetmiş olduğu hükümlere uyulmasını, aksi halde peygamberlerin getirdiklerine uymaktan kaçınan geçmiş zalim kavimlerin durumuna düşüleceğini haber vermekte ve Müslümanların kendileri için bir kurtuluş vesilesi olan Kur'an'a uymaya çağırmaktadır: "Allah, onlar için şiddetli bir azap hazırlamıştır. O halde ey iman eden akıl sahipleri! Allah'tan korkun, Allah size bir Kur'an indirmiştir.” (10).

İman edip salih amel işleyenleri bilgisizliğin ve inkarın karanlığından çıkarıp, kurtuluş nuruna ulaştırmak için, içinde hak olduğuna dair apaçık deliller bulunan Kur'an âyetlerini getiren bir peygamber gönderdiğini, onun getirdiklerine iman ederek salih amel işleyenlerin, içinde ebedi kalacakları altından ırmaklar akan cennetlere konulacağı haber verildikten sonra sûre, Allah Teâlâ'nın kudretinin bütün varlık alemini kuşattığı ve bunun insanlar tarafından bilinebilmesi için emirlerinin göklerle yer arasında inip durduğunu bildiren şu âyet-i kerîme ile son bulmaktadır: "Yedi göğü ve yerden de bir o kadar yaratan Allah'tır. Al-lah'ın her şeye kadir olduğunu ve ilminin her şeyi kuşattığını bilmeniz için, Allah'ın emirleri göklerle yer arasında inip durmaktadır" (12).

Sûrenin ilk âyeti peygambere, ama onun şahsında hepimize seslenen bir

hitapla şöyle başlıyor:

1. "Ey Peygamber! Kadınları boşayacağınızda, onları, iddetlerini gözeterek boşayın ve iddeti sayın; Rabbiniz olan Allah'tan sakının; onları, apaçık bir hayasızlık yapmaları hali bir yana evlerinden çıkarmayın, onlar da çıkmasınlar. Bunlar, Allah'ın sınırlarıdır. Allah'ın sınırlarını kim aşarsa, şüphesiz, kendine yazık etmiş olur. Bilmezsin, olur ki, Allah bunun ardından (gönlünüzde sevgi gibi) bir hâl meydana getirir."

"Ey peygamber ve ey peygamber yolunun yolcuları, kadınları boşadığınız, boşayacağınız zaman onların iddetlerini gözeterek boşayın. Onların üzerlerine iddetlerini sayın."

Evlenmek nasıl bir Allah yasasıysa, boşanmak ta bir Allah ya-sasıdır. Birlikte Müslümanca bir hayat yaşayarak cennet kazanmak üzere bir araya gelmiş karı-koca, anlaşamayacak ve artık birbirlerine tahammül edemeyecek bir noktaya gelmişler ve bunun tabii bir neticesi olarak Rabblerine karşı kullukları da tehlikeye düşmüşse, elbette boşanmak ta Allah'ın bir yasası olarak gündeme gelebilecektir. Ama elbette bunun da bir takım usulleri olacaktır. Yıllarca birbirlerine katılıp karışmış, birlikte iyi günler geçirmiş iki insanın öyle bir çırpıda birbirlerini silip geçmeleri mümkün olmayacaktır. Tüm hayat programlarımızı belirleyen Rabbimiz, elbette bu konuda da bir takım sınırlar belirleyecek, bir takım kurallar koyacaktır. Kulları olarak erkek ve kadın herkesin bu kurallara uymasını isteyecektir. Boşanmalarınızı da bu sınırlar çerçevesinde gerçekleştirin, buyuracaktır.

İşte bakın Rabbimiz sûrenin ilk âyetinde buyuruyor ki: "Ey pey-gamber ve ey Müslümanlar, hanımlarınızı boşadığınız zaman onları iddetlerine göre boşayınız. Veliniz olan, adınıza tek taraflı karar verme makamında olan ve mutlak bilgisi, mutlak hikmeti gereği sizin hayrınızı, sizin menfaatinizi sizden çok daha iyi bilen ve sizin için hep bunu isteyen Rabbiniz kitabında nasıl istemiş, elçiniz de sünnetinde nasıl örneklemişse öylece boşayın. Bu konudaki dininizin yasasına ri-âyet edin. Yani böyle onları boşayacağınız zaman ani bir öfkelenmeyle, düşünmeden bir çırpıda boşamaya kalkışmayın. Düşünüp, taşınıp, pişman olup onlara tekrar dönebilme imkânı bırakmayacak bir şekilde onları boşamadan yana olmayın. Eğer illâ da boşayacaksanız, iddeti içinde boşayın."

Bu işin sünnetteki tarifi şöyledir: Kadın temiz iken bir talâkla boşanır.

Hayızlı iken de boşanmamalıdır. Tabii yalnız başına da bu iş yapılmamalıdır.

Kadın hayızını tamamlayıp temizlendikten sonra cima yapma-dan kocası onu bir talâkla boşar. Bu boşamadan sonra koca bekler. Bu beklemenin sebebi şudur. Belki taraflar pişman olabilirler. Koca karısını boşadığına, kadın da kocasından boşandığına pişmanlık duyabilir. Her ikisi de kendilerini bir daha gözden geçirirler. Hatalarını, eksikliklerini anlayıp kendilerine çekidüzen verirler. Pişman olurlar. Tekrar aralarında anlaşabilirler. İşte bunun için İslâm bu arada kadının koca evinde kalmasını emreder. Durumu tekrar gözden geçirip kendilerini dinleyebilmeleri için, kadın, koca evinde durmalıdır. Koca evinde, aynı evde, aynı odada ama ayrı yatakta. Yemeklerini yine be-raber yiyorlar, kadının nafakası yine kocaya ait, ama sadece cinsel ilişki yasak.

Eğer her iki taraf da bu boşanmadan pişman olmuşlarsa hemen iddet içinde döner, barışırlar ve iş biter. Ama boşanmaya kararlılarsa, her şeye rağmen boşanmak istiyorlarsa o zaman kadın ikinci defa hayız görür ve ondan da temizlendikten sonra koca onu ikinci defa tek talâkla boşar. Yine bekler. Yine kadın kocasının evindedir, yine tekrar düşünme zamanı vardır önlerinde, pişmanlık duyarlarsa yine henüz birbirlerine dönüş imkânları vardır. Ama buna rağmen yine de boşanmayı düşünüyorlarsa, kadın üçüncü defa hayız görür ve bu hayızdan da temizlendikten sonra koca onu üçüncü defa boşar ve böylece bu evlilik sona ermiş olur. İşte İslâmî boşama, sünnete uygun boşama budur. Boşama kaçınılmaz hale geldiği, birlikte yaşama imkânı kalmadığı zaman, koca, karısını böyle boşayabilir.

Ama şu anda Rabbimizin bu yasasını uygulayan hemen hemen hiç yok gibi. Adam bir çırpıda üçten dokuza boşayıp bitiriyor işi. Hayızlı mı, temiz mi, hiç düşünmeden bir anda sıyırıp atıyor. Gerçekten İslâm'ı bilmeyen cahillerin yaptıkları bu iş, Allah katında çok büyük bir günâhtır. Bakın bir defasında birisinin hanımını böyle bir çırpıda boşadığı haberi Rasûlullah Efendimize ulaştığında o şöyle buyurmuştu:

"Ben aranızda olduğum halde Allah'ın kitabıyla nasıl oynuyorsunuz?"

Hattâ Rasûlullah Efendimizin ona bu kadar gazaplandığını gören bir sahâbe şöyle diyordu: "Ey Allah'ın Resûlü bunu yapan kişiyi öldüreyim mi?"
(Nesâî)

Böyle bir anlık bir sinirlenme sonucu düşünmeden gerçekleştirilen

boşanmalarda insanların akılları başlarına gelir gelmez pişman olduklarına çok kereler şahit oluyoruz. İki gün sonra yaptığı şeyin yanlışlığını anlayıp çareler aramaya koşuyorlar.

Âyeti bir böyle anlıyoruz, bir de boşanan kadınların tekrar evlenebilmeleri için onlar üzerine iddet sayın şeklinde anlıyoruz. Boşanmış kadınların iddetleri konusunu Rabbimiz Bakara'da anlatmıştı. Boşanan kadının kocasından nafaka alması için, başka bir erkekle evlenebilmesi için bu iddetin sayılması, bilinmesi, bu Allah yasasına uyulması gerekecektir.

Evet, demek ki bir koca, karısını en fazla üç kez boşama hakkına sahiptir. Cahiliye döneminde olduğu gibi bir kocanın karısını dilediği zaman, dilediği kadar boşaması yasaklanıyor. Adam cahiliye döneminde karısına kızdığı zaman onu boşar ve işine geldiği zaman da onu geri alırdı. Adeta kadın erkeğin elinde oyuncak konumundaydı. Bu keyfe göre boşama konusunda herhangi bir sınır olmadığı için sık sık tekrarlanırdı. Adam boşar sonra iddeti bitmeden onu tekrar ge-ri alırdı. Bu durumda kadın ne tamamıyla evli ne de bekardı. Ne doğru dürüst onunla evlilik ilişkisi vardı, ne de bir başkasıyla evlenebilecek bir özgürlüğe sahipti. Ne evli ne bekar böyle bir zulüm yaşıyordu kadınlar. Nesâi'nin rivâyetine göre: Bir adam karısına zulmetmek için: "Seni himayeme almayacağım! Serbest de bırakmayacağım!" dedi. Kadın: "Bunu nasıl yapacaksın?" diye sorunca da: "Seni boşayacağım. İddetin bitmesine yakın tekrar alacağım ve böylece sana çektire-ceğim!" deyince kadın Resûlullah Efendimize gelerek şikâyette bulun-du. Bunun üzerine işte bu âyet-i kerîme nazil oldu deniyor.

"Talâk (boşama) iki defadır.
(Nesâî)
Demek ki İslâm zulmü ortadan kaldırmak istiyor. Kadın erkeğin elinde bir oyuncak değildir. Bütün bir evlilik süresi içinde koca ka-rısını ancak iki kere boşayabilir. Bundan sonra ne zaman ki onu üçün-cü defa boşamışsa artık ondan tamamen ayrılmış demektir. Yâni bir erkeğin karısına tekrar dönebileceği boşama ancak iki defa olan boşamadır. Üçüncü defa boşandı mı artık o erkeğin kadını tekrar nikâhı altında tutma hakkı kalmamıştır. Üçüncü defa da boşandı mı artık o kadın başka bir erkekle normal bir evlilik kurar ve bu evlendiği erkekten de boşanırsa ancak o zaman eski kocasına dönme hakkı doğabilir.

Allah'a karşı takvalı olun. Allah'a karşı sorumluluklarınızın bilincinde olun. Hayatınızı Allah için yaşayın. Allah'ın sınırlarını aşmayın. Yolunuzu

Allah'la bulun. Evlenirken de, boşanırken de Allah huzurunda, Allah kontrolünde olduğunuzu unutmayın. Yaptıklarınızdan dolayı Allah'a hesap vereceğiniz bilinciyle hareket edin. Her ne kadar boşama yetkisi kocanın elindeyse de, Allah'ın kulu olarak koca da, kadın da sonunda kendilerini hesaba çekecek Rabblerine karşı sorumluluklarının bilincinde olmalıdırlar. Kocalar da, kadınlar da Rable-rinden korunmalıdırlar.

Boşadığınız o kadınları evlerinden çıkarmayınız. Onlar da evlerinden ayrılmasınlar. Koca gazaplanarak o kadını evinden atmaya, kadın da kocasına kızarak evi terk etmeye kalkışmasın. Çünkü henüz iddet bitmemiştir. Rabbimizin belirlediği iddet bitene kadar o ev, kadının evidir. Kadın hâlâ o evin hanımıdır. Bir, iki talâkla, yani ric'i talâkla, geriye dönüş imkânı bulunan talâkla boşanmış bir kadına her an kocasının dönme ihtimali vardır. Her an o hanımın kocasını bu boşama işinden vazgeçirme ihtimali vardır. Ama böyle değil de bir kızgınlıkla kadın evini terk eder, ailesinin, akrabalarının yanına giderse, erkek a-par topar onu dışarıya atmaya kalkarsa ya da kadının ailesi hemen kızlarını alıp evlerine götürmeye kalkışırlarsa, o zaman barışma imkânları hepten bitirilmiş olacaktır. Her iki taraf da Allah'tan korkup böyle şeylere tevessül etmemelidirler.

Ancak apaçık, çirkin bir günâh işlemiş olmaları bunun dışındadır. Yani eğer kadın zina gibi bir edepsizlik işlemişse, geçimsizlik yapıyorsa, kocasının meşru isteklerine karşı itaatsizlikte bulunuyor, aşırı derecede huysuzluk yapıyor, kocası ve kocasının ailesiyle hâlâ sert tartışmalarını sürdürüyorsa veya kocası evde kalmasını istediği halde onu dinlemeyerek evini terk edip gidiyorsa, o zaman o kocanın onu evinden çıkarması, ya da o kadının çıkıp gitmesi bunun dışındadır, diyor Rabbimiz. Tabii bu durum, yani açık bir günâh işleme durumu sadece kadın açısından değil, aynı zaman da erkek açısından dü-şünüldüğü zaman yine durum aynı olacaktır.

İşte bunlar, bu anlatılanlar Allah'ın belirlediği sınırlarıdır. Hudu-dullah'tır bunlar. Bunlara riâyet edesiniz, bunlara aynen uyasınız ve bu sınırları öteye, beriye aşmayasınız diye Allah size emretmiştir. Kim de Allah'ın sınırlarını tecavüz ederse, muhakkak ki o kendi nefsine zulmetmiş olur. Kendi kendinin zalimi olur. Yani kim Allah'ın gösterdiğinin dışında bir çırpıda üç talâkla hanımını boşarsa veya kim hayızlı halinde hanımını boşarsa, kim bir talâkla boşadığı hanımını iddet içinde evinden atmaya kalkarsa, kim iddeti bitmeden kocasının evini terk ederse işte o kimse kendi kendisine zulmetmiş olur. Sadece ken-disine yazık eder, Allah'a bir şey yapamaz. Zararı sadece kendisine olur onun. Allah'ın gösterdiği bu yasalara riâyet etmeyenler, Allah'ın sınırlarını çiğneyenler ister erkek olsun, isterse kadın, belli bir zaman geçtikten sonra

pişman olup tükürüğünü yalamak zorunda kalır. Dünyada bunun acısını çektiği gibi, âhirette de bunun hesabını ödemek zorunda kalır. Öyleyse Rabbimizden korunmasını bilelim. Rabbimizin yasaları çerçevesinde hareket edelim. Rabbimizin sınırlarını hiç bir zaman çiğnemeyelim.

Şurası kesindir ki, İslâm'ın emir ve yasakları içerisinde insanın fıtratıyla ve hayatın gerçekleriyle çatışan hiçbir şey yoktur. İslâmî hü-kümlerin zor ve çağa uymadığını zannedenler kendi hevâlarına uyan, Allah'ı bırakıp tapacakları putları elleriyle icat edenler, ya da kendi gö-rüşünü Allah'ın koyduğu ölçüden daha doğru sanan ahmaklardır. Allah ve O'nun son peygamberi, insanlara, altlarından kalkamayacağı hiç bir şeyi teklif etmemiştir. Din'in bütün emir ve yasakları (hükümle-ri), insanlara faydalı olan şeyleri kazandırmak, zararlı olan şeyleri de onlardan uzaklaştırmak gâyesine mâtuftur. Emredilen ibâdetler, bir zorluk, sıkıntı veya işkence değil; huzur, rahatlık, düzen ve iç ferahlığı ve dengeli bir yaşayışın plan ve programıdır.

Dinimizde nass'la (kesin deliller ile) sâbit olan şeyleri değiştir-mek, zamana ve toplumlara uydurmak mümkün değildir. Dinin kesin hükümlerini sağa sola çekmek, onları yerli yersiz tartışmalara konu etmek insanı İslâm'ın sınırlarının dışına çıkarabilir. Ancak, hakkında hüküm olmayan, yani mubah alan dediğimiz konularda en kolayı ve dine uygun olanı tercih etmek Peygamberimizin tavrıdır. Müslümanlar da aynı şekilde hareket ederler. Hz. Âişe şöyle diyor: "Yüce Peygam-ber, biri daha kolay, biri daha zor iki tercih karşısında kaldığı zaman, mutlaka kolay olanı seçmiştir." (Buhârî, Menâkıb 23)

Nitekim bazı ibâdetlerde yerine göre kolaylıklar gösterilmiştir. Bunun sebebi ibâdetlerin her şart ve ortamda yerine getirilmesi, müs-lümanın kolaylıkla kulluğunu yapabilmesidir. Oruç tutmaya gücü yet-meyenlerin oruçlarını Ramazan'dan sonra kazâ etmeleri, ayakta na-maz kılamayanların namazlarını oturarak kılmaları, su olmadığı veya suyu kullanma imkânı kalmadığı zaman teyemmüm edilmesi, yolcu-lukta namazın kısaltılması; bilinen kolaylıklardandır.

İslâm'da ruhbanlık olmadığı gibi, gevşeklik de yoktur. 'Ne ya-parsam yapayım, Allah beni affeder' mantığı sakat bir mantıktır. Allah dilerse bütün günahları affeder, doğrudur. Ancak hiç kimse tevbe e-debilme ve tevbesinin kabul edilme garantisi veremez. Kul için Allah rızâsından daha büyük kazanç var mıdır? Bize her türlü nimeti karşılıksız veren Rabbimiz, şükredilmeye lâyık değil midir? Allah'ın katındaki yüce makamları hak etmek zararlı mıdır?

Allah’ın azâbına lâyık olmaktan daha korkunç bir kayıp var mıdır?

Dinimiz her şeyde olduğu gibi ibâdette de dengeyi emrediyor. Ne gevşeklik ne de ruhbanlar gibi dünyadan el etek çekme anlayışı; her iki tutum da İslâmî değildir. Her konuda en büyük örnek Peygam-berimizdir. Allah’a en güzel kulluğu O yapmıştı. O’nun ibâdet hayatı da ölçülüydü, aşırı ve insan gücünün üzerinde değildi. Ne kadar gay-ret ederse etsin, hiç kimse Peygamberden daha takvâ sahibi olamaz. O, ibâdetini insan olmanın sınırları içerisinde yapardı, emredilenlerin dışında nâfile ibâdet de ederdi. Ümmetine de az da olsa, devamlı ibâ-det etmeyi tavsiye ederdi. Bakın burada bu konuda hepimizin bildiği bir hadisi okuyayım inşallah:

Ayşe annemizin rivayet ettiği İbni Mâce’nin Sünen’inin Kitabu’z Zühd bölümünde 28. Buhârî iman bölümünde, Müslim’de de Misafirîn bölümünde bize intikal ettirilen bir hadis-i şerif. Yani bize şeref kazan-dıracak, bizi şerefli kılacak, bizi şerefle tanıştıracak sözdür peygamberimizin sözleri. Hz. Ayşe annemiz der ki; Resûl-i Ekrem efendimiz şöyle buyurur:

“Kesinlikle bilin ki amellerin Allah’a en sevimlisi, ya da Allah adına yapılanların en güzeli, yani Allah’a en sevimli gelenleri onların en devamlı olanıdır, az bile olsa.”

Tabii sen yeter ki devamlı yap ama azıcık olsun anlamına değildir tabii bu. Onu biraz açıklayacağım da, aynı konuyla alâkalı ikinci bir rivayet daha var, onu da okuyalım inşallah:

Allah’a en sevimli olan din devamlı olanıdır.” İkinci rivayet de böyledir: Bir din ki bu Allah’a takdim ediliyorsa, onun en sevimlisi, en güzel olanı sürekli olanıdır, devamlı olanıdır.

Ameller var, eylemler var, sözler var, hareketler var, tavırlar var. Yani yapıp ettiğimiz, yapmayıp geri bıraktığımız pozitif ve negatif davranışlar var. İşte bütün bunları kulluk diye Allah’a arz ediyoruz. Din bir hayat programıdır, bir yaşam biçimidir. İnsanın tüm hayatında yapıp ettikleri, yapmayıp geri bıraktıklarıdır, yani pozitif ve negatif ey-lemleridir. Yani toplumsan ve bireysel planda malıyla, bedeniyle, niyetiyle, kalbiyle, gözüyle, kulağıyla ortaya koyduğu şeylerdir. İşte bunlar içinde Allah’ın en çok sevdikleri, yani bunların Allah’a en hoş geleni, en güzel olanı, en hoşlanılanı sürekli olanıdır. Peki ne demektir

sürekli olan? Namaza başlayacaksınız bir daha, bir daha, bir daha, sürekli yemeden, içmeden, yatmadan, uyumadan, istirahat etmeden, başka hiçbir şeyle meşgul olmadan, hanımla meşgul olmadan, çocukları e-ğitmeden, ticaret yapmadan, savaşmadan hep namaz mı? Hep namaz kılacaksınız öyle mi? Elbette öyle değildir. Bazen oturuyoruz, ba-zen kalkıyoruz, bazen yiyip içiyoruz, bazen sohbet ediyoruz ama bazen de namaz kılıyoruz. Öyleyse kendi periyodunda devamlı bir namaz isteniyor. Yani bazen sabah namazı, bazen kuşluk namazı. Bazen cenaze namazı, bazen de bayram namazı. Kişi kendi gücüyle sı-nırlı olarak ibadetinden sorumlu olacaktır.

Demek ki iyi bir amele, makbul bir amele, bizim din diyeceğimiz, Allah'a din diye takdim ettiğimiz amellere devam Allah'ın sevgisini artırıyor.

Yani bu hadisten biz amellerimizi azaltmayı anlamayacağız. Nedense bazıları, biraz daha fazla hadis okuyanlar, biraz daha dinle, dinin temel kaynaklarıyla tanışmaya başlayanlar sanki özellikle ruhsatlardan faydalanarak ibadetlerini azaltmayı, sanki çokmuş da insanların yaptıkları ameller, onlar akılsızmış da onun için devam ediyorlar mış gibi; "yok be bunu yapmasan da olur, sünnet. Bunu yapmasan da olur, nafile" diyerek azaltmadan yana bir tavır alıyorlar. Ama dikkat e-din aynı adamlar; yok be bu ikinci kalem olmasa da olur, bu ikinci ev, bu ikinci dükkan, bu ikinci ayakkabı olmasa da olur, bu üçüncü elbise olmasa da olur, çorbanın yanında bir yemek veya salatanın yanında bir turşu olmasa da olur demediğimizi neden hatırlamıyoruz? Neden oralarda azaltmadan yana değil de bu konuda azaltmadan yana oluyoruz? Öyle değil, bu hadis ibadetleri azaltmayı anlatmıyor. Peki neyi anlatıyor? Güzel bir amel, din denilen bir amele devam bizim için Allah'ın sevgisini kazanmaya sebeptir ben bunu anlıyorum.

Demek ki en sevgili amel, en sevgili kulluk devamlı olanıdır. Üç gün Allah'a kul, dördüncü gün başkalarına, işte bu sevgili değildir. Meselâ bir insan yılın tüm günlerinde Allah'a kulluk yapsa ama bir gün de Allah'tan başkalarının kulu kölesi olsa. Peki size göre bu ada-mın Allah'a kulluğu devamlı oldu mu? Yani bir kadın bir yılın tümünde kocasını koca bilecek, ama bir gece başkasına kadınlığa gidecek, oldu mu bu? Meselâ bir yıl komşuyu komşu bilecek, ama bir tek gece komşuyu koca bilecek oldu mu? İnsanlar nedense namus iffet konusuyla örnekleyince biraz daha güzel anlıyorlar diye böyle bir örnek verdim. Yani düşünün ki bir kadın namus ve iffetini bir yıl boyunca ko-ruyacak, ama sadece bir tek gece korumayacak. Ne dersiniz, buna karınız gözüyle bakabilecek misiniz?

Zaten sabır konusunda Kur'an böyle bir açıklama yapıyor. Sabır konusunda Rabbimiz bize üç ayrı örnek sunuyor.

1: Nuh aleyhisselâm örneği; yapılacak işi yapmaya devam anlamına bir örnek. Yani bıkmadan, usanmadan devam etmek, hep yapmaya devam etmektir. Meselâ siz yıllardır namus ve iffetinizi koru-dunuz, yeter artık dememeniz sabır olacak, devam olacaktır. Ya da yıllardır namaz kılıyorsunuz, yeter artık dememeniz sabır olacaktır. Veya yıllardır Kur'an'la berabersiniz, yeter artık dememeniz devam olacaktır.

2: İkinci bir örnek de Eyyub aleyhisselâmdır ki o da yapmayacağı şeyi yapmamaya kullukta devam örneğiydi. İsyan etmemeyi devam ettiriyor, sabrediyordu. Yıllardır içki içmemeyi sürdürdünüz, yeter artık dememeniz devam ve sabırdır.

3: Bir de Yakup, Yusuf ve diğer bütün peygamberlerin örnekleri vardı ki Allah nasıl isterse öylece imtihan eder, bana düşen her şart altında kulluğa devam diyorlardı ya. İşte kulluğun devamı, dinin devamıdır asıl olan ve Allah onu sever. Senin gücün, kuvvetin, kapasiten aza müsaitmiş, sen o kadar kulluk yapıyormuşsun olabilir. Yani Allah sana mal vermediyse, seni zekatla sorumlu tutmadıysa, kol ver-mediyse abdestte yıkamak zorunda değilsen, çoluk çocuk vermediyse onların eğitiminden sorumlu tutmadıysa, topluma yönetici yapmadıysa, insanların yönetimiyle sorumlu değilsen, yani senin sorumlulukların az ise o yine senin dinindir, sen onu devam ettireceksin.

Hani sahabeden birisi gelip soruyordu peygamberimize; ya Rasûlallah, benim dinde sorumluluğum nedir diyordu da, Allah'ın Resulü; günde beş vakit namaz diyordu. Peki ya başka? İstersen daha kılabilirsin. Peki ya oruç? Ramazanda bir ay. Başka? İstersen. Peki zekat? Şu kadar. Peki başka? İstersen. Sonra; vallahi senin sözünü ne az bulur artırmaya çalışırım, ne de çok bulur azaltmaya çalışırım diyordu değil mi adam? Yani herhalde onun bu sözünden anlaşılan; vallahi ne sünnet kılarım, ne cenaze namazı kılarım, ne bayram namazı kılarım ne de hayır hasenatta bulunurum demek değildi. Ya neydi? Yani ey Allah'ın Resûlü, sen dinde tam yetkilisin. Sen dedin mi tamamdır. Ben onu az bulup biraz daha çoğaltalım demeyeceğim gi-bi, çok bulup da azaltmaya da yeltenmem demekti. Yani adamın dini sorumluluğu o kadarsa o kadardır. Yani meselâ müftülere, vaizlere, öğretmenlere göre si-zin sorumluluğunuz aynı mı?

Tüm kâinat bu manada bir imtihan salonu ve herkesin sorusu farklıdır. Herkes kendisine düşen kulluğu Allah'tan alıp yürüyecektir.

Evet, din yaşanacak ama sürekli yaşanırsa Allah sever. Hep müslüman olunursa Allah sever. Hasta iken hasta müslüman, sağken sağ müslüman. Allah neyle imtihan ederse bıkıp usanmadan Allah'ın istediği gibi olmaya devam ederse işte ona süreklilik, devamlılık anlamında edvemüha deniyor.

Ayşe annemiz bir defasında Resûl-i Ekrem efendimize bir kadının namazlarından söz eder. Yani şu kadar namaz kılıyor, bu kadar gayret ediyor, şu kadar dikkat ediyor filan diye. Resûlullah efendimiz diyor ki; "bu sözleri bırak. Daima elinizden geleni yapın, yoksa siz u-sanmadıkça Allah usanmaz." Evet, daima elinizden geleni yapın. U-nutmayın ki gücünüz kadarından sorumlusunuz. Yoksa vallahi siz u-sanmadıkça Allah usanmaz. Yani yapın ama Allah'a haşa; gördün mü ya Rabbi, senin isteğini de aştım demeye gücünüz yeter mi? O zaman gücümüz yettiğince devam edelim. Şöyle bir parlayıp zirveye ulaşıp yavaş yavaş çökmenin, dökülmenin, darmadağın olmanın ne anlamı var? Ramazanda bir okuyor adam, bir daha okuyor, bir daha okuyor, on tane hatim bitiriyor. Sonra? Sonra yeter diyor adam. Bir yıllık yaptık arkadaş, bundan sonrası can sağlığı diyor. Olmaz değil mi bu? Peki haydi öyleyse adam ramazanda bir yıllık yesin, ondan sonra bir daha yemeyecekse olsun. Ramazanda bir yıllık giysin, bir daha giymesin. Ramazanda bir yıllık konuşsun, bir daha konuşmasın. Ramazanda bir ömürlük hayat sürsün, sonra ölsün demektir bu. Olacak şey mi? Öyleyse yaşadığı süre hep Kur'an okumak zorundadır.

Bu hadisten bir de kulluğa devamın faziletini anlıyoruz. Kulluğa teşvik var burada. Öyleyse hep kul olmaya devam edeceğiz. Çünkü az da olsa devam, Allah'a yönelmeye devamdır. Allah yanlışlarımızı fark etme bilinci ve onlardan dönme gayreti lütfetsin inşallah.

Öyleyse, İslâm'ı her açıdan zorlaştırarak, yaşanamaz, uygula-namaz bir hale getirmek, hayatın acı ve zor gerçekleriyle karşı karşıya bırakmak doğru değildir. Anlatılan ve gösterilen İslâm, 'yok, biz bu-nu yaşayamayız, çok zor, tahammül edilmez bir şey' dedirtiyorsa, an-latanların ve İslâm'ı öyle sunanların vebâli vardır. Dinde olmadığı halde, dinin emri gibi lanse edilen bir sürü formalite ve zorlama şeyler, gerçekten insanları şüpheye düşürebilir, Allah'a ibâdetten uzaklaştırabilir.

Evet, din kolaydır; her devirde, her ülkede ve her iklimde yaşa-nabilir. Çünkü fıtrat dinidir. Kimileri İslâm'ı hayattan uzaklaştırmak ve müslümanları kendi sahte tanrılarına tâbi kılmak için, İslâm'ın çok zor olduğu propagandasını yapsalar da, bu böyledir. Ancak, Allah'ın dini Kur'an'da ve Peygamberin Sünnetinde tebliğ edildiği gibidir. Hiçbir ki-şinin, rejimin ve ülkenin kalıbına göre şekil almaz. İnsanların uydurdu-ğu ideolojilere göre şekillenmez. İnsanlar, gönülden, ihlâsla Hak din'e bağlandıkları ve samimi bir şekilde yaşadıkları zaman, ne kadar kolay olduğunu bizzat görürler. Dünya hayatında bile güzellikleri, mutluluk-ları ve Cenneti tadarlar. Buyursun; insanlar bunu bir denesinler, ke-sinlikle kayıpları olmayacaktır.

İslâm, insanı köşeye sıkıştırıp ezmediği gibi, insanın kendi kendini baskı altına alıp ezmesine de karşı çıkmıştır. İşte bu âyet-i ke-rimesinde Rabbimiz öyle buyuruyor: *"Ey Peygamber! Allah'ın sana helâl kıldığı şeyleri neden kendine haram ediyorsun?"* Bir başka âyette ise şöyle deniyor: *"De ki: 'Allah'ın kulları için ortaya serdiği süs ve güzelliği, hoş ve temiz rızıkları kim haram etmiştir? De ki: 'Onlar, dünya hayatında (inanmayanlarla birlikte) iman edenlerindir. Kıyâmet gü-nünde ise yalnız mü'minlerindir."* (Arâf,32).

Bu İlâhî beyanlara dayanarak şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Maddî ve mânevî bütün zevkler, en ideal anlamda, vahyin gösterdiği helâller dâiresinde mevcuttur. Allah, bu konuda kulları adına, kullarından daha cömert davranmıştır. Haram alanına çıkıp orada zevkler arayanlar, İslâm düşüncesine göre, fıtratı bozuk, sapmış ve yaradılış âhengi bozulmuş dejenere ruhlardır. Dini, hayata zıt, yaşanması imkânsız denecek kadar zor bir kurum olarak görüp ondan kaçmalarına sebep olmak, din adına bir cinâyettir. Fıtrat dini, hayat ve insanla ça-tışmaz.

Allah'ın koyduğu ölçülere müdâhale edilemez. Bunlar, kâinat kanunlarıdır. Bu ölçülerin zedelenmesi insanı İslâm'ın dışına çıkarır. Fakat, bir konuda vahyin koyduğu kesin bir ölçü yoksa, başka bir de-yimle konu, mubahlar dâiresine giriyorsa, o noktada kolaylığı seçmek, Hz. Peygamber'in tavrı ve emridir.

Allah ve O'nun seçtiği ve mü'minler için örnek gösterdiği, tebliğ görevlisi Hz. Peygamber, altından kalkamayacağı hiçbir yükü insa-na yüklememiştir. İslâmiyet, insanı yokuşa süren, zorlayan, hayatı iş-kenceye çeviren emir ve disiplinler içermez ve böylesi emir ve disiplinleri kendi bünyesinin dışında sayar. Nefsi öldürmek, bedene işkence çektirmek, hayat ve insanlardan kaçıp dağlarda

münzevî olarak yaşamak, evlenmemek, gıdâ ve uykuyu terk gibi tavırlar Rasûlullah (s.a.s.) tarafından reddedilmiş ve din dışı ilan edilmiştir. Zorluk ve işkence bir yana; *"din kolaylıktır."* (Buhârî, İman 29),

"Dinin en hayırlı olanı, en kolay olanıdır." (Ahmed bin Hanbel, III/479).

"Esası, peygamberlik ve rahmet olan dini" (Dârimî, Eşribe 8)

insan için azap haline getirmek dine en büyük ihânet olacaktır. İbâdetler bir işkence, bir sıkıntı değil; bir iç ferahlığı ve Yaratıcıya hu-zur dolu bir yaklaşma oldukları sürece anlam taşırlar. Bunun içindir ki, *"Dinde zorlama ve baskı yoktur"* (Bakara, 256).

Dış görünüşü bakımından ne kadar mükemmel olursa olsun, insanın içten gelen isteklerinden kaynaklanmayan bir davranış, Allah katında değer ifâde etmemektedir.

Kendisini, fıtratın ve hayatın dini olarak tanıtan bir sistemin in-san için en kolay ve âhenkli olanı sunduğu kuşkusuzdur. Çünkü fıtrat/ yaradılış nizamı olmanın ilk şartı, yaradılış ve insanla çatışmamaktır. Çatışmamanın ilk gereği de, hitâb edilen varlığı zora sürmemek oldu-ğu kesindir. İslâm düşüncesinin temel kabullerinden biri de şudur: İn-sanı yokuşa süren, hayat ve insan gerçeğiyle çatışıp çelişen ne varsa yaradılışa ve insana terstir. Böyle terslik ve aykırılıklar hayat tarafın-dan itilir ve insan hayatında uzun süre tutunamazlar. Fakat burada bir noktayı akıldan çıkarmamak lâzımdır: Fıtrat dinindeki kolaylık ve hoş-görü prensibi, herkesin kendisine kolay geleni yapması anlamını taşı-maz. Bunun anlamı; fıtrat dininin, insanlar için en kolay ve uygulana-bilir olanı getirdiği merkezindedir.

"Şüphesiz ki bu Din kolaylıktır. Her kim, (kolay olan) bu dini zorlaştırırsa altında kalır. Onun için orta bir yol tutun ve Dini en uygun bir biçimde uygulayın." (Buhârî, İman 29)

"Dinin en hayırlı olanı, en kolay olanıdır." (Ahmed bin Hanbel, III/479)

"Müjdeleyin, nefret ettirmeyin; kolaylaştırın, zorlaştırmayın." (Buhârî, İlim 12, Müslim, Eşribe 70-71)

"Din kolaylıktır." (Buhârî, İman 30; Nesâî, İman 28)

"Amellerinizde îtidâli ve doğruyu bulmaya çalışın." (Müslim, Birr 52; Tirmizî, Tefsîr Nisâ Sûresi, hadis no: 3041)

"Allah, koyduğu yasaklara uyulmasını sevdiği gibi, koyduğu kolaylıkların uygulanmasını da sever." (Ahmed bin Hanbel, II/108)

"Dinle yarışa giren her insan, mutlaka yere serilir." (Buhârî, İman 69)

"Heleke'l-mütenattıûn -Taşkınlar/aşırı gidenler helâk oldu.-" Bunu Rasûlullah üç defa söyledi. (Müslim, İlim 7)

"Kul, Rabbinin affını nasıl seviyorsa, Allah da koyduğu kolaylığın uygulanmasını öyle sever." (et-Terğîb ve't-Terhîb, II/135)

Hz. Âişe (r.a.) şöyle diyor: "Yüce Peygamber, biri daha kolay, biri daha zor iki seçenekle karşılaştığında, mutlaka kolay olanı seçer-di." (Buhârî, Menâkıb 23, Edeb 80; Müslim, Fezâil 77-78)

Evet Allah'ın sınırlarını kim aşarsa, şüphesiz, kendine yazık etmiş, nefsine zulmetmiş olur.

İnsanın kendine zulmetmesi, ifrâta kaçması ya da tefrîte düş-mesi sûretiyle olur. Allah Resûlü, ümmetini ibâdetlerle ilgili hayatta da itidâl üzere olmaya çağırmıştır. Hadislerde belirtildiğine göre, Resûl-i Ekrem, ümmetine farz kılınıp îfâsında zorluk çekileceği endişesiyle te-râvih namazının cemaatle kılınmasına üçüncü veya dördüncü geceden sonra ara vermiş, hastalık ve yolculuk esnâsında namaz ve oruç gibi ibâdetler için tanınan ruhsatları kullanmamayı uygun bulmamış, insan gücünü zorlayacak şekilde nâfile namaz kılmayı tasvip etme-miş, imamlık yapanların namazı uzatmalarını eleştirmiş ve dinî hü-kümleri aşırılığa kaçarak uygulamaya çalışanların bunda muvaffak olamayacaklarına dikkatleri çekmiştir.

İslâm, sadece takvâ sahibi elitlerin, âlim ve mücahitlerin/ sa-vaşçıların dini değil; bedevîlerin, ihtiyar kadınların, ortalama kültür ve bilgiye sahip yığınların da dinidir. Saçı başı dağınık, bedevî bir müslü-man, Rasulullah'a gelerek, Allah'ın kendini yükümlü tuttuğu ibâdetleri sormuştu. Peygamberimiz de; şehâdet kelimesi ve farz olan 5 vakit namaz, Ramazan orucu, her yıl zekât ve

ömürde bir kere hac konusunu ve zekâtı saymıştı. Adam: “Sana ikramda bulunan Allah’a yemin olsun ki, bu söylenenlerden fazla bir şey de yapmam, eksik de bırak-mam’ diyerek çekip gitmiş, Peygamberimiz (s.a.s.) de arkasından şöyle demiştir: *“Şâyet dediğini yaparsa bu adam kurtulmuştur.”*
(Buhârî, Savm 1; Müslim, İman 9)

Dinin tüm hükümleri, beşerî ve askerî yapıda emirler ve yasaklar sıralaması halinde değildir. Farz, vâcip, sünnet, müstehap, mu-bah sıralaması ve haram, tahrîmen mekruh, tenzîhen mekruh, müfsid gibi merdiven basamakları vardır. Yine, azîmet ve ruhsat tercihi söz konusudur. Ruhsatlar, İslâm’ın her şart ve ortamda kolaylıkla yaşana-bilmesi, yükümlülerden ağır yüklerin kaldırılması ve İslâmî hükümlere henüz yeterince bağlı olmayanları onlara alıştırmak için başvurulan kolaylıklardır. Müslümanlar, hayatın akışı içerisinde çeşitli zorluklarla karşılaşırlar. İbâdetlerini yerine getirirlerken, kendilerinden kaynaklan-mayan zarûret durumuyla karşı karşıya gelebilirler. Bu gibi durumlar-da ruhsatlar onların önünü açabilir. İhtiyaç olduğu zaman ruhsatlardan herkes yararlanabilir. Bir konuda ruhsat gündeme gelirse, mü’-minler azîmetle amel etmeye zorlanamaz. Dileyen azîmet ile, dileyen ruhsat ile amel eder. Ruhsat ve kolaylığı kullanma da, yaratıcının kuluna verdiği bir hak olduğuna göre, bu haktan yararlanıp yararlanmama meselesi, kulun tamamen serbest seçimine kalmıştır.

Nereden bileceksin, belki Allah ondan sonra bir iş meydana getirecektir. Yani Rabbinizin sizin aranızda nasıl bir şey takdir buyurduğunu, nasıl bir tasarrufta bulunmayı murad ettiğini siz nereden bileceksiniz? Sizin için neyin hayırlı olduğunu siz nereden bileceksiniz? Onun içindir ki siz Rabbinizin emirlerine tâbi olun. Rabbinizin sizin adınıza belirlediği sınırlarını tecavüz etmeyin. Rabbinizin sizin adınıza belirlediği hayat programının içinde olun. Rabbinizin size tanıdığı haklarınıza, görevlerinize riâyet ederek bir hayat yaşayın da:

2-3. “Kadınların iddet süreleri biteceğinde, onları ya uygun şekilde alıkoyun, ya da uygun bir şekilde onlardan ayrılın; içinizden de iki âdil şahit getirin; şahitliği Allah için yapın. İşte bu, Allah’a ve âhiret gününe inanan kimseye verilen öğüttür. Allah kendisine karşı gelmekten sakınan kimseye kurtuluş yolu sağlar, ona beklemediği yerden rızık verir. Allah’a güvenen kimseye O yeter. Allah, buyruğunu yerine getirendir. Allah her şey için bir öl-çü var etmiştir.”

Üç iddet bekleme sürelerini doldurdukları zaman da artık onları maruf bir

şekilde, İslâm'ın emrettiği bir şekilde tutun, yahut da yine güzellikle onları salıverin. Yani bir veya iki talâk verdikten sonra iddet süreleri dolmadan onlarla evliliğinizin bitip bitmeyeceğine bir karar ve-rin. Eğer geri alacaksanız onları geri alın, değilse boşama niyetindey-seniz uzatmadan, eziyet vermeden güzellikle bu işi bitirin. İçinizden, Müslümanlardan iki âdil şahit tutun. Tabii bu iki şahit boşanırken mi, yoksa tekrar geri dönerken mi olacağı konusunda ihtilâflar vardır. Her ikisinde de olması gerektiğini anlıyoruz.

Şahadetine sahip, yalan söylemeyen, hayatı dengeli, muttakî iki şahit çağırın. Allah'ın yeryüzünde istediği adâleti ayakta tutmaya çalışan iki âdil şahit bulundurun. Yani Allah'ın yasalarını bilen, Allah'ın isteklerini bilen, boşanma sebeplerini bilen, hem kocanın, hem de ka-dının görev ve sorumluluklarının, haklarının bilgisine sahip olan, orada âdilce hüküm verebilecek, taraflara Allah âyetlerini, Allah yasalarını, Allah sınırlarını anlatabilecek, onlara nasihat edebilecek, onların akıllarını erdirecek iki âdil şahit çağrılacak. Bu şahitler de görevlerini Allah'ın istediği şekilde yapacaklar. Kararlarını Allah'ın istediği şekilde âdilce verecekler, taraf tutmayacaklar.

Eğer koca hâlâ karısına dönmek istemiyorsa, o iki şahidin huzurunda karısını boşayacaktır. Böylece bu iş iki âdil şahidin huzurunda gerçekleşince artık ilerde gündeme gelebilecek yanlışlıklara, iftiralara, suçlamalara meydan verilmeyecektir. Boşanan iki insanın Müslüman kardeşler olarak kalmalarına imkân hazırlanmış olacaktır. Çün-kü her ne kadar gerçekleştirilen bu evlilik sona ermişse de, karı-koca-lık konumu bitmişse de, kardeşlik devam etmektedir. Boşanan taraflar din kardeşi olduklarını unutmayacaklar. Kardeşliklerini unutup birbirlerini yiyip bitirmeden yana tavır almayacaklar. Böyle İslâm toplumunun sosyal ve ahlâki dengesini bozup insanları huzursuz etmeyeceklerdir.

İşte bunlar her şeyi en iyi bilen, mutlak bilen, bilgi kendisinden olan Allah yasalarıdır. Bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Bunlar Allah'a ve âhiret gününe iman eden kimselere öğütlerdir. Rabbiniz böylece size öğüt veriyor.

Öyleyse ey mü'minler, hayata Allah'a iman ve âhiret hesabıyla bakabiliyorsanız, hayatı buna göre değerlendirebiliyorsanız unutmayın ki bu öğütler size yapılmaktadır. Rabbinizin bu öğütleri üzerinde ciddi ciddi düşünün. Basit dünya menfaatleri hesabına girmeyin. İnan-dığınız Allah ve âhiret hatırına aranızdaki ufak-tefek problemleri büyütmeyin. Allah ve âhiret için geçiverin onlardan. Karı-koca olarak af-fediverin birbirinizi. Basit basit meselelerden

dolayı yuvalarınızı yıkmayın. İslâm toplumunu tahrip etmeyin, Müslümanları uğraştırmayın. Allah'ı düşünün, Allah'ın hazırladığı cenneti düşünün, o cennet için şu anda imtihanda olduğunuzu düşünün. O cenneti kaybetmemek için dünyada her şeyi kaybetmeyi göze alabilecek bir duruma gelin, buyuruyor Rabbimiz.

Kim Allah'tan korunur, Allah'ın istediği gibi olmaya çaba sarf ederse, Allah mutlaka ona bir çıkış yolu gösterecektir. Allah onun için, içinde bulunduğu şartları değiştirecek, huzursuzluklarını, sıkıntılarını giderecektir. İşte böylece ister erkek olsun, isterse kadın Allah sınırlarını gözeten kullarını Rabbimiz hiç ummadığı yerden rızıklandıracak-tır. Tabii yıkılan bir yuvanın sonunda, biten bir evliliğin sonunda bu rı-zıklandırma işini düşününce, ilk aklımıza gelen Müslümanca bir tavır sergileyen o erkeğe de, o kadına da Allah hayırlı eşler nasip edecektir. Yine bunun yanında maddî rızıkların verileceğini de anlıyoruz.

Kim Allah'a tevekkül eder, Allah'a güvenip dayanır, işini Allah'a havale eder, Allah'ın istediği gibi davranırsa, bilsin ki Allah ona yetecektir. Tabii Allah'a tevekkül bir kul olarak kişinin kendisine düşenleri yaptıktan sonra, Allah'ın kendisinden istediklerini yerine getirdikten sonra sonucu Allah'a havale edip, O'na güvenmesidir. "Ben Senin istediğin şekilde üzerime düşenleri yaptım ya Rabbi, bundan sonrası sana aittir" diyerek Rabbine tam bir teslimiyet içinde yönelmesi, "benim vekilim Sensin ya Rabbi, benim sahibim, Velîm sensin Allah'ım. Ben halimi sana arz ediyor, derdimi sana havale ediyor ve hayırlı sonucu senden bekliyorum" demesidir. İşte bunu yapan kişiye Velî olarak, vekil olarak, dost ve yardımcı olarak Allah yetecektir. Muhakkak ki Allah dilediği her şeyi yapan, her şeye güç yetirendir. Allah her şey için bir miktar, bir değer biçmiştir. Allah her konuda bir ölçü koymuştur.

4. "Kadınlarınız içinde ay hali görmekten kesilenler ile henüz ay hali görmemiş olanların iddetleri hususunda şüpheye düşerseniz, bilin ki, onların iddet beklemesi üç aydır; gebe olanların iddeti, doğurmaları ile tamamlanır. Allah, buyruğuna karşı gelmekten sakınan kimseye işinde kolaylık verir."

Yaşlılıklarından dolayı hayızdan kesilmiş, hayızdan ümidi kesilmiş, hayız görme dönemi bitmiş ve henüz hayız görmemiş, hayız görecek yaşa gelmemiş kadınların iddetleri hususunda bir şüpheye düşerseniz, bilesiniz ki onların iddetleri üç aydır. Gebe olan kadınların iddetleri ise doğumları ile tamamlanmış olur. Allah muhakkak ki kendisine karşı takvalı davrananlara, emirlerine karşı gelmekten sakınanlara işlerinde bir kolaylık lütfedecektir. Öyleyse her işimizde,

her uygulamamızda hep Allah huzurunda olduğumuzun şuuru içinde olacağız. Sürekli Allah sınırlarıyla karşı karşıya bulunduğumuzu unutmayacağız. Böyle yaparsak Rabbimiz her işimizde bize bir kolaylık nasip edecektir. Yaptıklarımızı hep Allah'a lâyık yapmaya çalışırsak Allah'ın yardımı sürekli yanımızda olacaktır.

Allah, buyruğuna karşı gelmekten sakınan kimseye işinde kolaylık verir. Takvâ sahiplerine Allah, çıkış yolu gösterir. Sıkıntılardan kurtarır, kolaylıklar lütfeder. Yani, Allah, emrettiğini yapmak, yasakladığından kaçınmak sûretiyle Allah'tan korkan kimseye her türlü sıkıntıdan (kurtulacak) bir çıkış yolu ve kolaylık verir, ummadığı yerden o-nu rızıklandırır ve verdiği şeylerde bereket nasip eder. Kim Allah'a tevekkül eder, yani işini O'na havâle ederse, önemsediği şeyleri temin konusunda Allah ona yeter:

Allah Teâlâ, zor gibi görünen ibâdetleri farz kılmakla, esasen mü'min kullarını hayat mücâdelesine, zorluktan kurtarıp kolaylığa ve rahatlığa kavuşturmayı dilemiştir. Namazla hevâsına direnecek, kötü-lük ve fahşâdan uzaklaşacak, oruçla kolay kolay cihad etmeye alışa-cak, lüzumunda sabır yolları öğrenilecek, zekâtla nefsinin paraya kul olmasından kurtulacak, hayatın zorlukları yenilecek, âhiret saâdetin-deki güzellik, kolaylık ve saâdetlere erişecektir. İbâdetler insanı olgunlaştırır, insanı maddî ve özellikle mânevî yönden güçlendirir. İbâdet ve Allah'a tâat, O'nun hükümlerine riâyet, hevâsının/nefsinin kulluğundan kurtulmuş mü'min için hiç de zor değildir. Allah'a iman edip O'na teslim olan insan, zorlukları aşacak, daha doğrusu şeytanın zor gösterdiği kolaylıkları seçecektir. Şeytan, insana kötülüğü emreder, insanın kendini küçültüp basitleştirmesine, ibâdetleri zor zannedip onlarla yücelip güçlenmesine engel olmak ister.

İktisadî mânâdaki refah ve bolluk, iman ve takvâ iledir: *"O ülkelerin halkı iman edip ittika etselerdi (günahtan sakınsalardı), elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket (bolluk) kapıları açardık; fakat yalanladılar, biz de ettikleri yüzünden onları yakalayıverdik."* (7/A'râf, 96)

Yani, kent halkı Allah'a iman edip, O'nun haram kılarak ya-sakladıklarından kaçınırsa, yağmur ve bitki vererek yerden ve gökten bereket kapılarını açarız. Fakat, peygamberlerini yalanlayınca Allah, küfür ve mâsiyetlerinin bir cezâsı olarak, onları kuraklık ve kıtlıkla ya-kalayıp cezalandırdı.

"Eğer ehl-i kitap iman edip takvâ sahibi olsalardı (kötülükler-den sakınsalardı), elbette onların kötülüklerini örter ve onları nimetlerle donatılmış cennetlere sokardık. Eğer onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rablerinden kendilerine indirileni (Kur'an'ı) doğru dürüst uygulasalardı, şüp-hesiz hem üstlerinden, hem de ayaklarının altından (sayısız nimetleri) yerlerdi (yeraltı ve yerüstü zenginliklerinden istifade ederek refah için-de yaşarlardı). Onlardan aşırılığa kaçmayan (mu'tedil) bir zümre vardır; fakat çoğunun yaptıkları ne kötüdür!"

(Mâide, 65-66).

Dini uygulamak, takvâ sahibi olmak; medenî ve iktisadî bakım-dan toplumları geri bırakmak şöyle dursun, refah ve mutluluğun zirve-sine çıkarır. Dini bırakıp menfaat felsefesine göre hareket edenler, zayıfları, başka ulusları sömürme yoluna gittikleri için gerilik, sefalet, savaş ve kargaşalara sebep olmaktadırlar. Allah'ın hâkimiyetine bo-yun eğildiği takdirde yeryüzünde hiçbir kimse zerrece zulme uğra-mayacak, herkes hakkını alacak, zenginlik, bolluk ve refahı meşrû yollarda arayacak ve işte o zaman gökten nimetler yağacak, bolluk ve bereket olacak, yerden de zenginlikler fışkıracaktır.

Ebu Zerr (r.a.) anlatıyor: Rasûlullah (a.s.) buyurdular ki: *"Ben bir âyet biliyorum. Eğer insanların hepsi onu tutsaydılar, hepsine kâfi gelirdi."* Ashab, "Ey Allah'ın Resulü, bu hangi âyettir?" diye sordular. Peygamberimiz: *"Ve men yettekıllahe yec'al lehû mahracen (Ve kim Allah'tan korkarsa -takva sahibi olursa- Allah o kimseye bir çıkış yolu ihsan eder.)"* (Talâk, 2) âyetini okudu.

(Kütüb-i Sitte, hadis no: 7297, c. 17, s. 591).

"Zorluklar, başarının değerini arttıran süslerdir." "İnsanın en büyük dostu zorluklardır. Çünkü insanı karşılaştığı zorluklar güçlen-dirir." "Bir işi, en zor yanından düşün ki, yaparken güçlük çekmeye-sin." "En zor üç şey vardır: Bir sırrı saklamak, bir yarayı unutmak, boş zamanı iyi kullanmak." "Güçlükler, insanın ne olduğunu gösterir." "Zorluk çeken rahat bulur." "Bir kova taşımak, iki kova taşımaktan zordur." "Hayatta en zor şey, amaçsız insanlarla birlikte yaşamak zo-runluğudur." "Zorluklardan korkup kaçan, eninde sonunda onun içine düşer." "Her zorluğa ilgisizlik gösteren, hayatta çok zorluk çeker." "Her yokuşun bir inişi vardır." “Rabbi yessir ve lâ tuassir, Rabbi tem-mim bi’l-hayr (Rabbim! Zorlaştırma, kolaylaştır. İşimi hayırla tamam-lamayı nasip et!)”

5. “Bu, Allah’ın size indirmiş olduğu buyruğudur. Kim Allah'ın buyruğuna karşı gelmekten sakınırsa, O, onun kötülüklerini örter, ecrini büyültür.”

İşte bu Rabbinizin size indirdiği, sizi bilgilendirdiği dosdoğru buyruğudur. Sizleri bu bilgilerine muhatap kılmıştır. Size kendi bilgisini sunarak sizi şereflerin en büyüğüne yüceltmiştir. Bunlar size Rabbi-nizden gelen emirlerdir. Sakın ha içinizden birilerinin emirlerini, sözlerini dinleyip de kulak ardı ettiğiniz, çöpe attığınız gibi, Rabbinizin sözlerini de kulak ardı etmeye kalkışmayın. Aynen uygulayın ki, kendilerine yazık edenlerden, kendilerini boşa harcayanlardan olmayın.

Kim Allah'tan korunursa, kim hayatını Allah için yaşarsa, Allah onun günâhlarını, kötülüklerini, kusurlarını örter. Hayatındaki başarısızlıklarını giderir. Hayatını düzene kor. Tüm problemlerini çözüme u-laştırıp onu düzlüğe çıkarır. Ona çok büyük ecirler verir. İşte bunların yolunu size gösteren Rabbinizdir.

Öyleyse gelin evlenirken kardeşler olduğunuzu unutmadığınız gibi, boşanırken de kardeşler olduğunuzu unutmayın. Birbirinizi kırıp dökmeyin. Kendi kendinize oluşturduğunuz problemlerle İslâm toplumunun dirliğini, düzenini bozmayın. Boşandıktan sonra da birbirinizin yardımında olunuz.

Boşanmak İslâm'da hoş görülmeyen, sevilmeyen, Allah'ın is-temediği bir şeydir. Ebu Dâvud'un rivâyet ettiği bir hadislerinde Resûl-i Ekrem Efendimiz şöyle buyurmuşlardır: "Allah'ın helâl kıldığı, ama en sevmediği şey boşanmadır" Yine aynı kitapta bir başka rivâyette de şöyle buyurmaktadır: "Tüm helâller içinde Allah'ın en nefret ettiği şey boşanmadır."

Evet boşanma istenmeyen, sevilmeyen bir hadisedir, ama bu-na rağmen eğer taraflar anlaşamayacak, birbirlerini kırıp dökecek bir duruma gelmişlerse o zaman elbette birbirlerine işkence çektirmelerinin ve kulluklarını tehlikeye düşürmelerinin de anlamı yoktur. Güzellikle ayrılırlar ve her ikisi de sevebilecekleri, anlaşabilecekleri birileriyle evlenebilirler. Rabbimiz buna imkân tanımıştır.

Ancak iyice düşünmeden fevri olarak verilmiş kararları tekrar gözden geçirmek ve her aşamada geri dönüş ve barışma kapısını açık bırakmak üzere Kur'an güzel bir boşanma şeklini şöyle tarif eder. Sünnete uygun boşama şöyle olacaktır: Kadın ay başını bitirip temizlendikten sonra cima yapmadan kocası onu bir talâkla boşar. Bu boşamadan sonra koca bekler.

Bu beklemenin sebebi şudur. Belki erkek de kadın da pişman olabilirler. Erkek boşadığına kadın da boşandığına pişmanlık duyabilirler. Kadın böyle bir durumda belki kocasının isteyip de yapmadıkları konusunda bir daha düşünerek kendi haksızlığını anlamış ve pişman olmuş olabilir. Her iki taraf ta pişmanlık duyarak bundan sonra boş yere birbirimizi kırmayalım! Birbirimizi üzmeyelim! Aramızda anlaşamadığımız çok ciddi konular da yok, basit şeyleri böyle büyütmeyelim! Diyerek tekrar birbirlerine sarılıp beraber olmaya karar verebilirler.

6. "Boşadığınız, fakat iddeti dolmamış kadınları gücünüz nispetinde, kendi oturduğunuz yerde oturtun. Onları sıkıntıya sokmak için zarar vermeye kalkışmayın. Eğer hamile iseler, doğurmalarına kadar nafakalarını verin. Çocuğu sizin için emzirirlerse, onlara ücretlerini ödeyin; aranızda uygun bir şekilde anlaşın; eğer güçlükle karşılaşırsanız çocuğu başka bir kadın emzirebilir."

Ric'i talâkla, yahut baîn talâkla boşayıp ta iddeti dolmamış kadınları gücünüz nispetinde kendi evlerinizde oturtun. Onların nafakasını sağlayıp, barınma ihtiyaçlarını giderin. Onları sıkıntıya sokmak için zarar vermeye kalkışmayın. Onlara baskı yapmayı düşünmeyin. Ezmeye çalışmayın. Eğer böyle yaparsanız Allah az evvel vaat ettiği şeyleri size lütfetmez. Sizi başarıya ulaştırmaz. Size işlerinizde kolaylıklar, çıkış yolları nasip etmez. Kusurlarınızı, hatalarınızı örtüp, hayat problemlerinizi halledip sizleri düzlüğe çıkarmaz.

Eğer boşadığınız o kadınlar hamile iseler, karınlarında sizin çocuğunuzu taşıyor iseler, onlara harcamada bulunun. Nafakalarını temin edin. Yavrularını dünyaya getirinceye kadar onların ihtiyaçlarını karşılayın.

Eğer o kadınlar sizin için çocuğunuzu emzirecek olurlarsa, onlara ücretlerini ödeyin. Ne kadar bir miktara ihtiyaçları varsa onu onlara verin. Toplumda tutulan süt anneye ödenen ücret neyse, o miktar ödemede bulunun. Aranızda uygun bir şekilde anlaşın. Ama zorlanır, anlaşamazsanız, iki taraf birbirlerine karşı iyi davranmayı beceremez-se, o zaman da çocuğu artık bir başkası emzirecektir. Ama bu hem anne için, hem de baba için çok kötü bir şeydir. Çünkü çocuğunu kendi anasının emzirmesiyle bir başkasının emzirmesi elbette farklı şeylerdir. Bu erkeği de, kadını da yaralayacaktır. Öyleyse kardeşler olduğunuzu unutmayın ki birbirlerinize zorluk çıkarmayasınız.

7. "Varlıklı olan kimse, nafakayı varlığına göre versin; rızkı ancak

kendisine yetecek kadar verilmiş olan kimse, Allah'ın kendisine verdiğinden versin; Allah kimseye, verdiği rızkı aşan bir yük yüklemez. Allah, güçlükten sonra kolaylık verir."

Varlıklı olan kimse kendi varlığı oranında infakta, harcamada bulunsun. Kendisine Rabbi tarafından rızkı belli bir ölçüde verilmiş olan kimse de, yani hiç verilmeyen değil de az verilen kimse de Allah'ın kendisine vermiş olduğu rızıklardan mutlaka harcamada bulunsun. Az-çok bir şeyler harcasın, hiç harcamamazlık yapmasın. Bir ek-meği varsa yarısını onunla paylaşsın. Bilesiniz ki Allah hiçbir kimseye gücünün yetmeyeceği bir yük yüklemez. Allah hiç kimseyi verdiğinden fazlasıyla sorumlu tutmaz. Ne kadar vermişse ancak o kadarıyla sorumlu tutar. Allah mutlaka bir takım güçlüklerden, zorluklardan sonra kolaylıklar ortaya çıkaracaktır.

Evet, Allah kimseye, verdiği rızkı aşan bir yük yüklemez. Allah, güçlükten sonra kolaylık verir. Kendisini, fıtratın ve hayatın dini olarak tanıtan bir sistemin insan için en kolay ve âhenkli olanı sunduğu kuşkusuzdur. Çünkü fıtrat/ yaradılış nizamı olmanın ilk şartı, yaradılış ve insanla çatışmamaktır. Çatışmamanın ilk gereği de, hitap edilen varlığı zora sürmemek olduğu kesindir. İslâm düşüncesinin temel kabullerinden biri de şudur: İnsanı yokuşa süren, hayat ve insan gerçeğiyle çatışıp çelişen ne varsa yaradılışa ve insana terstir. Böyle terslik ve aykırılıklar hayat tarafından itilir ve insan hayatında uzun süre tutuna-mazlar. Fakat burada bir noktayı akıldan çıkarmamak lâzımdır: Fıtrat dinindeki kolaylık ve hoşgörü prensibi, herkesin kendisine kolay geleni yapması anlamını taşımaz. Bunun anlamı; fıtrat dininin, insanlar için en kolay ve uygulanabilir olanı getirdiği merkezindedir.

Allah ve O'nun seçtiği ve mü'minler için örnek gösterdiği, tebliğ görevlisi Hz. Peygamber, altından kalkamayacağı hiçbir yükü insa-na yüklememiştir. İslâmiyet, insanı yokuşa süren, zorlayan, hayatı iş-kenceye çeviren emir ve disiplinler içermez ve böylesi emir ve disiplinleri kendi bünyesinin dışında sayar. Nefsi öldürmek, bedene işkence çektirmek, hayat ve insanlardan kaçıp dağlarda münzevî olarak yaşamak, evlenmemek, gıdâ ve uykuyu terk gibi tavırlar Resûlullah (s.a.s.) tarafından reddedilmiş ve din dışı ilan edilmiştir. Zorluk ve iş-kence bir yana; *"din kolaylıktır."* (Buhârî, İman 29), *"Dinin en hayırlı o-lanı, en kolay olanıdır."* (Ahmed bin Hanbel, III/479). *"Esası, peygamberlik ve rahmet olan dini"* (Dârimî, Eşribe 8) insan için azap haline getirmek dine en büyük ihânet olacaktır. İbâdetler bir işkence, bir sıkıntı değil; bir iç ferahlığı ve yaratıcıya huzur dolu bir yaklaşma oldukları sürece anlam taşırlar. Bunun içindir

ki, *“Dinde zorlama ve baskı yoktur”* (Bakara, 256). Dış görünüşü bakımından ne kadar mükemmel olursa olsun, insanın içten gelen isteklerinden kaynaklanmayan bir davranış, Allah katında değer ifâde etmemektedir.

İslâm, insanı köşeye sıkıştırıp ezmediği gibi, insanın kendi kendini baskı altına alıp ezmesine de karşı çıkmıştır. Tahrîm sûresinin ilk âyetinin meâli şöyledir: *“Ey Peygamber! Allah’ın sana helâl kıldığı şeyleri neden kendine haram ediyorsun?”* (Tahrîm,1) Bir başka âyette ise şöyle deniyor: *“De ki: ‘Allah’ın kulları için ortaya serdiği süs ve gü-zelliği, hoş ve temiz rızıkları kim haram etmiştir? De ki: ‘Onlar, dünya hayatında (inanmayanlarla birlikte) iman edenlerindir. Kıyâmet gü-nünde ise yalnız mü’minlerindir.”* (Arâf,32). Bu İlâhî beyanlara daya-narak şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Maddî ve mânevî bütün zevkler, en ideal anlamda, vahyin gösterdiği helâller dâiresinde mevcuttur. Allah, bu konuda kulları adına, kullarından daha cömert davranmıştır. Haram alanına çıkıp orada zevkler arayanlar, İslâm düşüncesine gö-re, fıtratı bozuk, sapmış ve yaradılış âhengi bozulmuş dejenere ruh-lardır. Dini, hayata zıt, yaşanması imkânsız denecek kadar zor bir ku-rum olarak görüp ondan kaçmalarına sebep olmak, din adına bir cinâ-yettir. Fıtrat dini, hayat ve insanla çatışmaz.

Öyleyse Allah’ın koyduğu ölçülere müdâhale edilemez. Bunlar, kâinat kanunlarıdır. Bu ölçülerin zedelenmesi insanı İslâm’ın dışına çıkarır. Fakat, bir konuda vahyin koyduğu kesin bir ölçü yoksa, başka bir deyimle konu, mubahlar dâiresine giriyorsa, o noktada kolaylığı seçmek, Hz. Peygamber’in tavrı ve emridir.

“Yükleyemez” değil; “yüklemez.” Allah’ın kendi kullarına yükle-diği sorumluluk, kulların güç yetireceği kadardır ve hatta onun çok al-tındadır. Allah insanı zora koşmaz, güçlerini son sınırına kadar zorla-maz, sıkıntıya sokmaz, müşkülât ve meşakkat vermez. Mükellef olan kullar o görevleri güçleri rahat rahat yetecek şekilde yapabilirler. Hak din kolaylıktır, onda zahmet yoktur. Böyle olması da güç yetmez bir sorumluluğu yüklemeye Allah’ın kudreti olmadığından değildir; sırf fazl u kereminden ve rahmetindendir. Bu sûretle Allah’ın kullarına bahşettiği güç ve tâkat onlara emrettiği görevlerden daha fazladır. Bu sâyede onlara görevlerini yaptıktan sonra dinlenecek, gezip dolaşa-cak, dünya ve maîşet işlerinde çalışacak, hatta daha başka emredil-memiş olan hayır ve hizmet işleriyle ilgilenecek zaman ve imkân kala-bilecektir.

Nitekim kullar farzları yaptıktan sonra daha neler neler yapa-bilirler.

Meselâ, günde beş vakit namazdan başka daha nice işler gö-rebilirler. Gerçi sorumluluk, irâdeye bir anlamda zahmet yüklemek de-mektir, her zahmet de bir enerji tüketimini gerektirir. Bu hikmetten do-layı, her yükletilen sorumluluk ona güç yetirebilme şartına bağlıdır. Fakat o yükün bu gücü zorlamaması da şarttır. Yani her bir ferdin so-rumluluğu, gücüyle ve kapasitesiyle ölçülmek gerekir. Bundan dolayı kişilerin güç ve tâkatleri farklı olduğundan, gücü ve kapasitesi fazla olanların sorumluluk dereceleri de fazla olacaktır ki, adâlet ve eşitlik de bunu gerektirir. Meselâ, malı olmayan zekâtla mükellef olmayacağı gibi, farklı derecede zenginlerin zekâtları da bir ölçü çerçevesinde değişik olur. Zenginlik derecesine göre kimi on, kimi yüz verir. Fakat hepsi de aynı nispet dâhilinde, meselâ kırkta birdir. Güç ve imkân he-saba katılmayarak nüfus başına eşit olarak "herkes şu kadar vere-cek" demek, bu temele aykırı düşer.

Yine bunun gibi, ümmete toptan yönelik olan farz-ı kifâyenin fertlere ilişkisi de böyledir. Ayrıca bir şahsın uhdesine düşen sorumlulukların toplamı hesap edildiği zaman dahi onun gücünü aşmamalıdır. Bunun için bazı sorumluluklarda zahmetsiz ve külfetsiz kudret-i mü-mekkineden başka bir de kudret-i müyessire denilen, yani daha da kolaylık esasına dayanan bir kudret de şart olmuştur. Velhâsıl bu âyet, hikmet-i teşrî'in en büyük esasını özet olarak ifâde etmiştir. Sorumluluk onu yüklenecek olanın kapasitesi ile orantılıdır.

8-9. "Rablerinin ve O'nun peygamberlerinin buyruğundan çıkan nice kasabalar halkını Biz, çetin bir hesaba çekmiş, onları, görülmedik bir azaba uğratmışızdır. Onlar, işlerinin karşılığını tattılar; işlerinin sonu hüsran oldu."

"Nice ülkeler, nice kentler, nice şehirler, nice yerleşim merkezleri vardır ki, onların halkları Rabblerinin ve peygamberlerinin buyruğundan çıktılar, Allah Resullerinin hayat programlarını terk ettiler, kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya başladılar da, Biz onların ağızlarının payını veriverdik. Onları çetin bir azapla ce-zalandırıverdik. Görülmedik azapların mahkumu yaptık onları. Onlar işlerinin karşılığını tattılar. Yaptıklarının, işlediklerinin bedelini gördüler. İşlerinin, amellerinin, hayatlarının, hayat programlarının sonu da hüsran oldu onların."

Burada boşanma konusu anlatıldıktan sonra Rabbimizin bir uyarısıyla karşı karşıya geliyoruz. Yani bu çok önemli konuda, toplumun temel taşı olan ailenin yıkılışıyla alâkalı konuya Allah'ın istediği şekilde dikkat etmezseniz, dünya ve âhirette nasıl bir sonuçla karşılaşacağınızı bilin, diyor Rabbimiz. İşin önemine dikkat çekiyor. İki insan. Bir araya gelmişler, hayatlarını birleştirmişler. Tek ruh tarafından idare edilen iki beden olmuşlar. Birbirlerini sevmişler, birbirlerinde

yok olmuşlar. Birbirlerine katılıp karışmışlar. Sevgilerinin, aşklarının meyveleri, çiçekleri olan çocuklarını birlikte koklamışlar. Bu derece bir bir-likteliği soluklamışlar. Sevinçleri, tasaları, kıvançları bir olmuş. Birbirlerine gizli hiçbir şeyleri kalmamış. Şimdi birlikte güzel güzel Allah'ın rızasını kazanmak, birlikte cennete ulaşmak üzere bir araya gelmiş bu iki insan, güzel güzel anlaşıp, birbirlerine sarılmaları gerekirken, tutsunlar basit hevâları ve hevesleri, ufak-tefek problemler yüzünden Allah'ın sınırlarından dışarıya çıksınlar. Allah'ın yasalarını çiğneyip birbirlerine düşman olsunlar.

İşte bunlar da tıpkı birbirleriyle ilişkilerinde Allah ve elçilerinin sınırlarını çiğneyerek, Allah ve elçilerinin hayat programını terk ederek kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya kalkışan az evvelki toplumların âkıbetine mahkum olacaklardır. İşte Rabbi-miz burada bize böyle bir tehditte bulunuyor.

10. "Allah onlara çetin bir azap hazırlamıştır. Ey inanmış olan akıl sahipleri! Allah'tan sakının; Allah size Kur'an'ı indirmiştir."

Bu dünyadaki cezalarından başka bir de Allah onlar için çok çetin ve dayanılmaz bir azap hazırlamıştır. Öyleyse ey iman etmiş olan akıl sahipleri, Allah'tan korunun. Ey öz sahipleri, ey özlüler, ey ilim sahipleri, ey basiret sahipleri. Çünkü insanı insan yapan onun ak-lıdır, ilmidir, kalbidir, gönlüdür, özüdür, fikri ve ferasetidir. Öyleyse ey insanlar, gelin Allah'ın size verdiği bu özelliklerinizi örtmeyiniz, helâk etmeyiniz, ziyana sokmayınız, kendinizi Allah'tan koruyunuz. Allah si-ze Kur'an'ı indirmiştir. Allah sizi böyle bir kitapla şereflendirmiştir. Görüyoruz ki Rabbimiz iman sahiplerini böyle niteliyor.

Demek ki iman sahipleri öz sahipleridir. Özünü, cevherini, fıtratını korumuş insanlardır onlar. Akıl sahipleridir. Akıllarının işlevini yerine getiren, anlayan, kavrayan insanlardır. Allah'a iman ederler, Al-lah'ın âyetlerine iman ederler. Allah'ın âyetlerine onlarla hayatlarını düzenlemek üzere iman ederler. Sûrenin başında da tarif buyuruldu-ğu gibi âhiret gününe iman eden, hesaplarını buna göre yapan, hayatlarını buna göre bina eden kimselerdir onlar. Rabbimiz buyuruyor ki, "Biz size bir zikir indirdik. Size bir şeref indirdik. Size bir gündem indirdik. Size bir hatıra, bir tezkire, bir harita, bir pusula, bir hayat programı, bir model indirdik. Yani sizi yolsuz, yordamsız, plansız, programsız, haritasız, pusulasız, bilgisiz bırakmadık." Bundan sonraki bölümde Rabbimiz bu zikri biraz daha açıklıyor.

11. "İnanıp yararlı işler işleyenleri karanlıklardan aydınlığa çıkarmak üzere, size Allah'ın apaçık âyetlerini okuyan bir peygamber göndermiştir. Kim Allah'a inanır ve yararlı iş işlerse, Allah onu, içinde temelli ve sonsuz kalınacak, içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyar. Allah ona gerçekten güzel rızık vermiştir."

İman edip sâlih amel işleyenleri, iman edip iman kaynaklı bir hayat yaşayanları, iman edip imanlarını hayatlarında görüntüleyenleri, hayatlarını imanla düzenleyenleri karanlıklardan aydınlığa çıkarmak üzere size Allah'ın apaçık âyetlerini okuyan bir elçi gönderdik. O zikir bir elçidir ki, size Allah'ın sizden istediği kulluğu öğretmek, göstermek, örneklemek üzere gönderilmiştir. Sizi küfrün, şirkin, cehaletin karanlıklarından vahyin, ilmin aydınlığına çıkaran bir elçi… İşte evlen-melerinizin, boşanmalarınızın, iddetlerinizin, nafakalarınızın, birbirlerinize karşı ilişkilerinizin, tüm hayatınızın ilkelerini, yasalarını size öğretiyor. Size Allah'ın âyetlerini izlettiriyor. Gözlerinizle, kulaklarınızla, akıllarınızla, dillerinizle, âzâlarınız ve kalplerinizle size Allah'ın âyetlerini izlettiriyor. Her şeyi apaçık, net bir şekilde açıklıyor. Hakkı da, bâ-tılı da ortaya koyuyor.

İşte zikir budur, şeref budur, gündem, program budur. Öyley-se bu elçiyi izleyeceğiz, bu elçiyi takip edeceğiz. Bu numuneyi, bu ör-neği beynimize, belleğimize, kalbimize, âzâlarımıza çok iyi yerleştireceğiz. Ekranımızdan böyle bir elçinin görüntüsü çıkacak. Tüm benliğimizde, tüm varlığımızda, tüm âzâlarımızda bu elçi canlanacak. Yani her şeyimizle Rasûlullah Efendimizi izleyeceğiz. Onu takip edecek, onu örnek alacak, onun arkasına düşecek, onun gibi olmaya çalışacağız. İşte o zaman Rabbimiz bu elçisiyle, bu elçinin bize sunduğu zi-kirle, haritayla, pusulayla bizi karanlıklardan aydınlık bir dünyaya çıkaracaktır. Tüm problemlerimizi çözüme kavuşturup bizi sahil-i selâmete çıkaracaktır. Sıkıntılarımızı, geçimsizliklerimizi, hayatın zorluklarını gi-derecektir.

Değilse, eğer bu zikirle ilgilenmez, Allah'ın elçisinin gösterdiği yola girmezsek kesinlikle bilelim ki karanlıklardan, bunalımlardan, geçimsizliklerden, sıkıntılardan kurtulmamız asla mümkün olmayacaktır. Biraz önce anlatılan şehir halkları gibi Allah'ın azabına kendimizi mahkum edeceğiz demektir.

Kim Allah'a, Allah'tan gelenlere Allah'ın istediği gibi iman eder ve iman kaynaklı bir hayat yaşarsa, Müslümanca bir hayatın sahibi olursa Allah böyle

olanları altlarından ırmaklar akan cennetlere yerleştirecek, o cennetlerde ağırlayacaktır. Onlar orada ebedîyen nimet içinde kalacaklardır. Allah onlara orada çok güzel rızıklar ihsan etmiştir. Dünyada böyle muhsince bir hayat yaşayan, Allah'ı görüyormuşçasına, hep O'nun kontrolü altında olduğunu unutmadan, O'na lâyık bir hayat yaşayanlara Rabbimiz o cennetlerde çok güzel rızıklar hazırlamıştır. O Allah ki:

12. "Yedi göğü ve yerden de bir o kadarını yaratan Allah'tır, Allah'ın her şeye Kâdir olduğunu ve Allah'ın ilminin her şeyi kuşattığını bilmeniz için Allah'ın buyruğu bunlar arasında iner durur."

Yedi kat gökyüzünü yaratmış, ve yeryüzünden de, yer cinsinden de aynısını yaratmıştır. Rasûlullah Efendimiz de ***"Arazîn"*** ifadesini kullanmaktadır. Yani tek arz değil, arzlar diyor Allah'ın Resûlü. Rabbimiz yedi gök yarattım, onlar mislince de arzdan yarattım buyurduğuna göre, bunu yedi arz olarak anlayabiliyoruz. İşte Rasûlullah Efendimiz de hadislerinde ***"Arazîn"*** buyurarak birden çok arzlardan söz ediyor. Kimileri yedi arz derken, bazıları da arzın, yani yeryüzünün tabakaları demiştir.

Kimileri işte efendim burası bizim arzımız, bizim arazimiz, ötekisi de ötekinin arazisidir şeklinde anlamış, bunu yedi kıta olarak yorumlamışlardır.

Peki ne anlatır bu tür ifadeler bize? Bu tür âyetler bize kendisine kul olunacak varlığı anlatır. Bu âyetler bize güçlüyü, etkiliyi, Kâdir olanı, bilgin olanı, her şeye iradesi geçerli olanı, her konuda söz sahibi olanı, mülke Mâlik olanı, yani bizim kendisine teslim olacağımız yegâne Rabb, Melik, İlâh ve Mabud olan Allah'ı anlatır.

Allah'ın Kâdir olduğunu, Allah'ın emrinin, Allah'ın ilminin her şeyi kuşatmış olduğunu bilmez misiniz, anlamaz mısınız? Allah'ın buyruğu bunlar arasında iner durur. Allah'ın emirleri gelir gider. Tüm kâinatta Allah'ın iradesi geçerlidir. Allah her şeye Kâdirdir. Her şeye hükmeden O'dur. Gökleri yaratan da, onlar mislinden yerleri yaratan da O'dur. Göklerde de, yerlerde de hükümran olan O'dur. Yetki sadece O'na aittir.

Öyleyse gelin göklerin ve yerin teslim olup boyun büktüğü Rabbinizin size gönderdiği bu âyetlerine, bu yasalarına sizler de teslim olun. Gelin Rabbinizin size tarif buyurduğu bir şekilde hayat yaşayın. Allah'a, Allah'ın istediği şekilde

iman edin. Allah'ın bu sınırlarına riâyet edin. Allah'ın kudret eli altında olduğunuzu unutmayın. Her şeyi ilmiyle kuşatan Allah'ın sizi de kuşattığının bilincine erin. O zaman hayatınız güzel olacak, o zaman cennet sizin olacaktır.

Bu sûre ile alakalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle iman edip amele yönelenlerden eylesin inşallah. Ve âhiru da'vana enilhamdü lillahi Rabbi'l âlemin.

- 66 -

TAHRÎM SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabı-mızın 66., nüzûl sıralamasına göre 107., Mufassal kısmı beşinci sûreler grubu-nun üçüncü sûresi olan Tahrîm sûresi, Medine'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 12'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Tahrîm sûresi, hicretin yedinci, sekizinci yıllarında Medine'de nâzil olmuş 12 âyetlik bir sûredir. Adını birinci âyetten almıştır. Fakat bu ismin sûrenin muhtevası ile doğrudan bir alakası yoktur. Mutehar-rim adıyla da anılmaktadır.

Sûre bir hadise üzerine Rasulullah Efendimizin Allah'ın kendi-sine helâl kıldığı şeyleri eşlerinin rızasını elde edebilmek için ken-disine haram kılması konusuyla başlamakta ve ilk bölümde bu konu-da Allah'ın Rasûlü

uyarılmaktadır. Böylece sûrede Peygamber'in (a.s) de bir insan olduğu ortaya konulmaktadır.

Sonra yine analarımızın, Rasulullah Efendimizin zevcelerinin de günâhsız olmadıkları, onların da bir takım kusurlar işleyebildikleri vurgulanmaktadır. Herkesin bu dünyada ne yapmışsa yarın onunla karşı karşıya geleceği anlatılır. Daha sonra kullukta Hz. Nuh'la (a.s), Hz. Lût'un (a.s) karısının örneği verilmektedir. İman etmeyen iki pey-gamber karısının imtihanı kaybettikleri, peygamber karısı olma nime-tini teperek cehenneme gidişleri anlatılırken, onların karşısında yeryü-zünün en zalim insanlarından birinin karısının çok zor şartlar altında olmasına rağmen cennete gidişi anlatılır. Sonra kadınların şereflile-rinden, yeryüzünde imtihanların en çetinine maruz kalmış değerli ana-mız Meryem'den söz edilir. Onun şahsında Allah'ın emirlerinin, Al-lah'ın kitaplarının tasdiki örneklenir.

Resulullah (s.a.s)'in hayatı, her yönüyle müminlere örneklik edecek olan bir hayattır. Allah Teâla dinini inzâl ederken onu, Pey-gamber (s.a.s)'e yaşatmış ve gereklerinin ne şekilde yerine getirile-ceğini, sonraki insanlara pratik hayata dökülmüş bir şekilde aktar-mıştır. Bunlardan birisi de bu sûrenin nâzil olmasına sebep olduğu ri-vâyet edilen olaydır. Hz. Âişe (r.a)'dan nakledilen bir hadis: Rasulul-lah (s.a.s), bir hanımının odasında daha fazla kalıyormuş. Bunu kıskanan diğer hanımları, bir hileye başvurarak bunun önüne geçmek istemişler Bunun üzerine Resulullah (s.a.s) helâl olduğu halde kıska-nılan hanımının ikrâm ettiği baldan içmeyeceğine yemin ederek, onu kendisine yasak kılmıştı (Buhâri Talâk, 8)

Allah Teâlâ bu olay üzerine Resulullah (s.a.s)'i uyararak ser-zenişli bir uslûbla helâl-haram, caiz olan olmayan ve bunun gibi diğer bütün yasaklama ve serbest bırakmaların sadece Allah Teâlâ'nın be-lirlemesi ile olduğunu, Peygamber dahi olsa, kanun koyma hususun-da hiç kimsenin söz hakkı bulunmadığını şöyle bildirmiştir: "Ey Pey-gamber! Eşlerinin rızasını kazanmak için Allah'ın sana helâl kıldığı şeyi niçin kendine haram ediyorsun?. ." (1). Hz. Peygamber (s.a.s) bu yasaklamayı, sadece kendi nefsi için öngörmüştü. Ancak o, sıradan bir insan konumunda olmadığı gibi, işlediği her şey ümmet için bir nu-mûne idi. Bunun için, çok basit görünse bile yaptığı hatalar hemen Allah tarafından düzeltiliyordu. Ayrıca, diğer bir takım insanlar buna bakarak kendilerine bir takım haramlar ihdas ederler ve bunda bir sa-kınca görmeyebilirlerdi. Allah Teâlâ böyle bir sapmaya, açık kapı bırakmamak için, peygamberin hatasını hemen düzeltmiştir.

Allah Teâlâ, Peygamber (s.a.s)'in yaşayışındaki basit bir yanlı-şı bile ihmal etmeyip düzelttiğine göre Resulullah (s.a.s)'ın işlediği her şey Allah'ın murakabesi ve yönlendirmesi ile cereyan etmektedir. Böyle olunca da işlediğinin ve yasaklayıp serbest bıraktığının mümin-ler için bağlayıcı olduğu sonucu çıkar. Nitekim Allah Teâla; "Onun her konuştuğu Allah tarafından vahiy edilen başka bir şey değildir" (en-Necm, 53/4) buyurmaktadır. Allah Teâlâ bu tip küçük hataları düşüp, sonra tevbe edenleri ise bağışlayacaktır: "...Allah, "Gafur'dur, Rahim 'dir" çok affeden ve çok merhamet edendir. (1). Allah'ın helâl kıldığı şeyleri, kendilerine yasaklayarak, yeminlerden bir rahmet olsun diye, kefâretini vermek şartıyla yeminlerden vazgeçilebileceğini beyan ediyor: "Şüphesiz Allah, yeminlerinizi kefâret vermek suretiyle bozma-nızı size meşru kıldı" (2).

Daha sonra gelen âyetlerde Allah Teâlâ, Peygamber (s.a.s) hanımlarının bu takım hareketlerini zikrederek, onları Peygamber (s.a.s)'e karşı davranışlarında daha dikkatli olmaları için uyarmak-tadır.

Peşinden, iman eden insanların çocuklarına ve eşlerine karşı olan vazifeleri uyarıcı bir uslûbla zikredilmektedir. Bu görev, sorumlu-lukları üstlenilen kişilerin ebedî olan ahiret hayatına hazırlanmalarını sağlamaktır. Yani onları önlerindeki ateş çukurlarına düşürecek olan tuzaklardan koruması gerektiği bildirilerek, Cehennemin başında bek-leyen ve verilen emirleri eksiksiz uygulayan meleklerin tavırları gözler önüne serilmektedir: "Ey İman edenler! Yakıtı insanlar ve taşlar olan Cehennem ateşinden kendinizi ve ailenizi koruyun. Ateşin başında sert ve şiddetli Allah'ın emrine karşı gelmeyen, verilen emirleri olduğu gibi yerine getiren melekler vardır" (6).

İman edenlerden, kalpten, içtenlikle tevbe etmeleri istenmekte ve ancak böyle tövbe etmekle Allah'ın bağışlamasının umulabileceği gerçeği dile getirilerek, bağışlanıp Cennete girmeye hak kazananların o gün içinde bulunacakları durumların güzelliği zikredilmektedir: "Ey iman edenler! Allah'a samimiyetle tövbe edin. Belki Rabbiniz kötülük-lerinizi siler. Peygamberi ve beraberindeki müminleri utandırmayacağı günde sizi altından ırmaklar akan cennetlere koyar..." (8)

Bunun hemen peşinden gelen âyette İslâm ümmetinin korun-ması için, kâfirlerle ve münâfıklarla savaş edilmesi emri gelmektedir. Ayrıca onlara karşı takınılacak tavrın nasıl olma gerektiğine de temas edilmektedir: "Ey Peygamber!

Kâfirlere ve münâfıklara karşı cihad et. Onlara sert davran. Onların sığınacakları yer Cehennemdir. O ne kö-tü bir yerdir." (9)

Burada konunun birden değişerek kâfirlere ve münâfıklara karşı cihat emredilmesinin hikmeti, daha önceki âyette cehennem ateşinden korunması emredilen yuvanın, ancak yeryüzünde zulüm yapan azgın ve bozguncu kitlelerin ifsadının önüne bir sed çekilerek İslâm toplumunun emniyete alınması ile mümkün olabileceği gerçe-ğidir. Bunun da tek yolu, İslâm'a savaş ilân edenlere karşı savaş-maktır.

Sûrenin bundan sonraki âyetlerinde inanan kadınlara örnek ve ibret olsun diye, tarihte yaşamış iki mümin ve iki de kâfir kadından söz edilir. Nuh ve Lût (a.s)'ın hanımları onlara ihânet edip, kâfirlerle birlik oldukları için helâk olanlardan olmuşlardı. Peygamber hanımı ol-maları, onları bu elim azaptan kurtaramamıştı. Bu insanoğlunun kendi amelleriyle baş başa kalacağının açık bir delilidir.

Firavun'un hanımı ise yaşadığı şirk ve küfür tufanı içerisinde tek başına kurtuluş yolunu bulabilmiş ve kralın sarayında, bütün dün-yevi nimetleri teperek, ahiret yurdunun güzelliklerine talip olabilmişti. Firavun'un bir kötülüğünün dokunmasından endişe ettiği için de Al-lah'a sığınmıştı: "Rabbim Cennete rahmetine yakın bir yerde bana bir ev yap. Beni Firavun 'dan ve onun kötü amellerinden kurtar. Beni şu zâlim kavimden kurtar" (11).

Allah Teâlâ, iman edenlere yine, seçkin kadınlardan biri olan Meryem'i misal vererek, sûreyi bitirmektedir; Meryem, kendini Allah'a adamanın bir numûnesidir: "Allah iman edenlere, namusunu koruyan İmran'ın kızı Meryem'i de misâl gösterir. Biz ona, ruhumuzdan üfledik. O, Rabbinin sözlerini ve kitaplarını tasdik etmişti ve itaatkâr olanlar-dandı" (12).

Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz. Sûrenin ilk âyeti, Rasulullah Efendimize hitapla başlar:

1. "Ey Peygamber! Eşlerinin rızasını gözeterek, Allah'ın sana helâl kıldığı şeyi niçin kendine yasak ediyorsun? Allah bağışlayandır, acıyandır."

Ey peygamber, eşlerinin hoşnutluğunu isteyerek, hanımlarının rızasını gözeterek Allah'ın sana helâl kıldığı şeyi niçin kendine haram kılıyorsun? Allah bağışlayandır, merhametlidir. Bu âyetlerin sebeb-i nüzûlüyle alâkalı tefsir

kitaplarında iki hadise anlatılır. Âyet-i kerîmede Rasulullah Efendimizle hanımları arasında geçen bir hadiseye dikkat çekilmektedir. Tabii bu hadisenin ne olduğu konusunda kitabımızda bir açıklama yoktur. Ancak müfessirlerimiz iki olaydan söz etmişlerdir. Bunlardan birisi Rasulullah Efendimizin hanımlarından Hz. Mariye anamız hakkındadır. İkincisi de Rasulullah Efendimizin yine hanımları sebebiyle bal yemeyi kendisine haram etmesi olayıdır.

Mariye anamızla alâkalı konu şöyle: Mariye anamız, Mısır meliki Mukavkıs tarafından Rasulullah Efendimize câriye olarak hediye edilen anamızdır. Mukavkıs, Rasulullah Efendimizin kendisine gönderdiği İslâm'a dâvet mektubunu okumuş, elçisini dinlemiş, iman etmeyi kabul etmemiş, ama elçiye güzel davranmış ve Rasulullah Efen-dimize iki câriye göndermişti. Bunlardan birinin adı Sîrîn, ötekisinin adı da Mariye idi. Allah'ın Resûlü, Sîrîn'i sahâbesinden birisine, Mari-ye'yi de kendisine almıştı. Rasulullah Efendimizin Mariye'den İbrahîm isminde bir çocuğu dünyaya gelmiştir. Mariye çok güzel olduğu için, Ayşe anamız, "ben hiçbir kadını Mariye kadar kıskanmadım" buyurur.

Bir gün Allah'ın Resûlü, hanımlarından birisinin evinde, Mariye ile beraber olur. Hafsa anamızın bulunmadığı bir ortamda onun hücresinde Mariye ile beraber olur. Hafsa anamız buna çok içerler. Bunun üzerine Rasulullah Efendimiz de onun gönlünü alabilmek, onu memnun edebilmek için Mariye ile beraber olmayacağına dair yemin eder. Veya, "bundan sonra Mariye ile beraber olmayacağım" der. Böylece bir hanımının hatırı için Allah'ın kendisine helâl kıldığı bir şeyi kendisine haram kılar. İşte bunun doğru olmadığı hususunda Rabbi-mizin bir uyarısıyla karşı karşıya gelir. Sürekli Rabbimizin kontrolü al-tında olan Allah'ın Resûlü, bir Allah uyarısına muhatap olur. İşte bu âyet, bu hadise üzerine nazil olmuştur.

İkinci hadise ise, Buhârî, Müslim gibi muteber hadis kitaplarında Hz. Ayşe anamızdan nakledilen hadisedir ki, o da şöyledir: İkindi namazlarından sonra hanımlarının yanına uğrama âdeti olan Rasu-lullah Efendimiz, bu gezintileri sırasında Zeynep anamızın yanında uzun süre kaldı. Çünkü bir yerden Zeynep anamıza bal gelmiş ve o da Rasulullah Efendimize bal şerbeti ikram ediyordu. Buna içerleyen Ayşe anamız der ki, "ben, Hafsa, Sevde ve Safiye ile bir araya gelip efendimiz yanımıza geldiğinde her birimiz ona ağzında meğafir kokusunun olduğunu söyleyelim diye sözleştik. Aynen planladıkları gibi her biri Rasulullah efendimize ağzının koktuğunu söylerler ve bunun üzerine Allah'ın Rasûlü bir

daha bal yememeye yemin eder, ya da söz verir.

İşte hanımlarının hatırı için Allah'ın kendisine helâl kıldığı bir şeyi kendisine haram kıldığı için Rabbimizin bu uyarısıyla karşı karşıya gelir. Tabii burada hem Rasulullah Efendimiz, hem de onu böyle bir şeye teşvik ettikleri için analarımız uyarılmaktadır. Bundan anlıyo-ruz ki;

a) Haram-helal belirleme konusunda hüküm sadece ve sade-ce Allah'a aittir. Değil sıradan bir insana, Allah'ın Rasûlü'ne dahi bu tür bir yetki tanınmamıştır. Bir peygamber eğer bir şey hakkında haram veya helal kararı veriyorsa, bu muhakkak Allah'ın O'na bir işareti iledir.

b) İslâm toplumu içinde Hz. Peygamber (s.a) tabiatı icabı çok hassas bir konumda bulunuyordu. Öyle ki, O'nun herhangi bir davranışı bile yasal nitelik taşıyordu. Bu bakımdan Allah Teâlâ, peygamberlerin hayatını çok yakından sürekli bir denetim altında tutmuştur. Allah kendi rızası dışında bir şey sokulmasın diye ve İslâmî kaide ve usullerin sahih bir biçimde sadece Allah'ın Kitabı'nda değil, yanı sıra Peygamber'in (s.a) "güzel bir örnek" olan hayatında da sergilenmesi için, peygamberlerin yollarından biraz sapmaları halinde bile onları hemen düzeltmiştir.

c) Yukarıdaki hususun açıklanmasından sonra, ortaya şöyle bir sonuç çıkmaktadır: Şayet Hz. Peygamber (s.a) küçük bir zaaf için bile uyarılmış, tenkit edilmiş ve bunlar Kur'an ile de kayıtlanmışsa, Hz. Peygamber'in (s.a.) bize kadar ulaşabilen tertemiz hayatı boyunca iş-lediği fiil ve davranışları, emir ve irşatları içinde Allah'ın tenkit ve tas-hih etmediklerinin tümü haktır ve Allah'ın rızasına uygundur. Dolayı-sıyla bizler, tereddüt etmeksizin, güvenle onları yol gösterici olarak alabiliriz.

d) Kur'an'da Hz. Peygamber'e (s.a) saygı gösterilmesi, Allah'a imanın bir şartı olarak bildirilmiştir. Bu sûrede ise, aynı Peygamber, hanımlarını memnun etmek için helal bir şeyi kendisine haram kıldığından ve Allah'ın kendilerini "müminlerin anneleri" şeklinde niteleyip, Müslümanlara onlara saygı göstermelerini emrettiği Peygamber hanımları, taşıdıkları bazı zaaflardan dolayı şiddetle ikaz edilmişlerdir. Üstelik Hz. Peygamber'e (s.a.) ve temiz eşlerine bu ikaz gizlice değil, açıktan yapılarak, İslâm ümmetinin gece-gündüz okuyacağı Kur'an-ı Kerim'e de kaydedilmiştir. Burada, Allah'ın maksadının Hz. Peygamber'i ve eşlerini Müslümanların gözünden düşürmek olmadığı açıkça

ortadadır.

Ayrıca Kur'an'ın bu sûresini okumalarının Müslümanların kalbinde onlara karşı varolan saygı ve hürmeti azaltacağı da düşünüle-mez. Peki o halde bu meselenin Kur'an'da zikredilmesinin sebebi ne-dir? Bunun sebebi, Allah Teâlâ'nın müminlere, kendi önder ve büyüklerine saygı ve hürmetin sınırlarını öğretmek istemesidir. Yani, Hz. Muhammed (s.a) sadece bir peygamberdir. O (hâşâ) kendisinden hiç-bir zaafın sudur etmeyeceği bir ilah değildir! Hz. Peygamber'e (s.a.) gösterilen saygı, kendisinden hiçbir zaaf ve kusurun sudur etmemesi nedeniyle değil, Allah'ın insanlara gönderdiği bir nümune-i imtisal olduğu içindir. O'ndan küçük bir hata bile sadır olduğunda, Allah O'nu düzeltmeksizin bırakmamıştır. Böylece Müslümanların, büyükleri aşırı yüceltme hususunda ileri gitmemeleri, onları beşer hüviyetinden çıkarmamaları ve onları ilahlaştırmamaları için, onların hatalarına bizzat Allah dikkat çekerek, onları düzeltmiştir.

Bu ifade, yapılan davranışın beğenilmediğini ortaya koymak için kullanılmıştır. Yani maksat, Hz. Peygamber'in (s.a.) davranışının Allah tarafından hoş karşılanmadığının vurgulanmasıdır. Çünkü Allah'ın Resûlü, sıradan bir insan konumunda değildi, o bir Peygamberdi. O'nun herhangi bir şeyi kendi nefsine haram kıldığında, ümmetin de o şeyi haram ya da en azından mekruh olarak kabul etme tehlikesi söz konusuydu. Veya ümmet içerisinde bazı kimseler, kendi kendilerine birtakım haramlar ihdas ettiklerinde, hiç kimse bunda bir beis görmeyebilirdi. Bu bakımdan Allah Teâlâ, Hz. Peygamber'i (s.a) bu davranışı dolayısıyla şiddetle ikaz ederek, bundan vazgeçmesini emretmiştir. Ama bu ifadeden, Hz. Peygamber'in (s.a.) helal olan bu şeyi kendi isteği ile değil, hanımlarını memnun etmek için kendine haram kıldığı anlaşılmaktadır. Çünkü dikkat ederseniz bu hadiseden sadece Hz. Peygamber (s.a) değil, O'nun hanımları da eleştiriye muhatap olmuşlardır. Çünkü O'nlar bir Peygamber hanımı olmanın önemini idrak edememiş ve Hz. Peygamber'i (s.a) helal bir şeyi haram kılma tehlikesi içine sokmuşlardır.

Rasulullah Efendimizin tüm hayatı, tüm yaptıkları bizim için din olduğundan, onun böyle kendi içtihadıyla yaptıklarından kimileri Rab-bimiz tarafından hoş görülmeyip uyarılmış, yanlışları düzeltilmiştir. Bunları, bu onaylanmayanları Kur'an-ı Kerîm'de bizzat görüyoruz.

Yine meselâ bir defasında Allah'ın Resûlü, Mekke'nin kalbur üstü

insanlarına, Kureyş'in aristokratlarına tebliğde bulunurken, birdenbire iki gözü âmâ olan, gözleri görmediği için de düşe kalka, güçlükle oraya kadar ulaşan İbni Ümmü Mektum çıkagelir ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Bana hidâyet yolunu göster! Ben senden nasiplenmek istiyo-rum, bana yeni gelen Allah'ın âyetlerini anlatsana!" der. Rasulullah'ın çevresindekilerden haberi yoktur. Allah'ın Rasûlü, "şimdi bunun sırası mıydı ey Ümmü Mektum?" dercesine onun bu davranışını münâsebetsizlik kabul ederek, talebini cevapsız bırakarak ısrarla ötekilere yönelişini sürdürür ve hemen arkasından Rasulullah Efendimizin bu davranışının onaylanmadığına dair orada Abese sûresinin ilk âyetleri gelir:

"Yanına âmâ bir kimse geldi diye Peygamber yüzünü asıp çevirdi. Ey Muhammed! Ne bilirsin, belki de o arınacak; yahut öğüt alacaktı da bu öğüt kendisine fayda verecekti."
(Abese 15)

Rabbimiz, kâfirlerin gözleri önünde peygamberimizin bu davranışını beğenmeyerek, onaylamayarak onu uyarıverdi. "Sakın bir da-ha böyle bir şey yapma peygamberim! Çünkü bir peygambere bu tür kâfirleri Müslümana tercih yakışmaz! Müslüman dururken kâfirlere yönelmek olmaz" buyurdu.

Yine meselâ Allah'ın Rasûlü, samimi bir Müslüman olan Abdullah'ın isteği üzerine münâfıklardan olan babası Abdullah bin Übey-y'in cenaze namazını kıldırmayı kabul edip hazırlıklara başladı. Tam namazı kıldırmak üzere yerini aldığı sırada, Tevbe sûresiyle Rabbimiz onu uyarıverdi ve bu davranışını onaylamadığını ortaya koyuverdi.

"Onlardan ölen kimsenin namazını sakın kılma, mezarı başında durma! Çünkü onlar Allah'ı ve peygamberini inkâr ettiler, fâsık olarak öldüler."

İşte bakın burada da Rasulullah Efendimiz kendi içtihadıyla hanımlarının hatırına kendisine Allah'ın helâl kıldığı bir şeyi haram etmiş, onlara yaklaşmamaya yemin etmiş, Rabbimiz de bunu onaylamamış ve hemen sûrenin ilk âyetleriyle onu uyarmıştır.

Bütün bunlardan anlıyoruz ki, Rasulullah Efendimizin kendi içtihadıyla yaptıklarından kimileri Allah tarafından onaylanmamış, yanlış bulunmuş ve düzeltilmiştir. İşte bu onaylanmayanlardan anlıyo-ruz ki, öteki yaptıklarına ses çıkarılmadığına göre demek ki onlar Allah tarafından onaylanmıştır. Meselâ ben

şimdi on cümle söylesem, içimizde her şeyin doğrusunu bilen birisi, “bu sözlerinden ikisi doğru değil” derse, bu ne anlama gelir? İkisi yanlış ama ötekiler doğru anla-mına gelir, değil mi? İkisinin dışındaki söylediklerimin tümünün onaylanması anlamına gelir, değil mi?

İşte Rasulullah Efendimizin yaptıklarından bazılarının Allah tarafından onaylanmayarak düzeltilmesi, hem ses çıkarılmayan öteki yaptıklarının onaylandığı anlamına gelir, hem de onun bu yanlışlarının düzeltilmesi, yanlışlarına göz yumulmaması onların din olarak ümmete yanlış intikaline izin verilmemesi anlamına gelir. Yani demek ki Ra-sulullah’ın yaptıklarının tamamı din olarak ümmeti bağlayıcı olduğu için, Rabbimiz yanlışlarını düzeltiyor, onların ümmete yanlış olarak intikalini istemiyordu. Eğer Rasulullah efendimizin sünneti din olarak bizim için bağlayıcı olmasaydı, Rabbimiz onları düzeltmek için neden vahiy göndersindi!

Sürekli Allah kontrolünde bir beşer olarak Rasulullah Efendimizin böyle onaylı bir biçimde yaptıklarının, söylediklerinin, yapılıp söylenmesine izin verdiklerinin tümüne sünnet, yani din diyoruz. Bu dinin bir bölümüdür, diyoruz. Onu bir kenara atmak, dini eksiltmektir. Böyle bir olayın arkasından Rabbimiz peygamberini uyardı, onun bu davranışını onaylamadı, ama hemen onu affettiğini de bildiriverdi.

Allah Ğafûr’dur, Allah merhamet sahibidir ve çok bağışlayandır. Allah, kullarının eksikliklerini, kusurlarını örtendir. Kullarına merhametle muamele edendir. Kesinlikle Rasulullah Efendimiz bunu Allah’a isyan olsun diye yapmamıştır. Sadece analarımızdan birinin gönlünü hoş etmek için yapmıştır. Ama yanlış bir hareket olduğu için, Rabbimiz de hemen onu uyarmış, ümmetine bu yanlışın din olarak intikalini istemediği için de bu yanlışını düzeltmiş, rahmet ve mağfiretiyle peygamberine muamele buyurmuştur. Bunun yanında, bunun çaresini de peygamberine göstermiştir.

Yani böyle bir hareketin kefaretinin nasıl olacağını da Rabbi-miz vahyetmiştir. Öyleyse hiçbir kulun Allah’ın helâl kıldığı bir şeyi kendisine haram kılma yetkisi yoktur. Hiç kimse böyle bir şeyi yapma-malıdır. Bir Müslümanın böyle bir hataya düşmesine onun karıları, ço-cukları, kardeşleri, çevresindeki Müslümanlar da sebep olmamalıdırlar. Bir Müslüman, karısını, oğlunu, kızını, çevresindeki Müslümanları razı edebilmek için böyle şeylere tevessül etmemelidir. Allah’ın rızası, Allah’ın hatırı herkesin ve her şeyin üzerinde tutulmalıdır.

Yani bizler öyle güzel bir Müslümanlık yaşamalıyız ki, insanlar da bizi memnun edebilmek için böyle Allah'ın memnun olmayacağı bir kısım hareketlere zorlanmamalıdırlar. Ne kendimiz başkalarını buna zorlayacağız, ne de başkalarının bizi böyle şeylere zorlamasına imkân vereceğiz. Sadece Allah'ın istediklerinden razı olacağız ve bizi ra-zı etmek isteyenler de sadece Allah'ın istediklerine yönelmek zorunda kalacaklar. Unutmayacağız ki Allah bizim için son derece Ğafûr ve Rahîmdir. Rabbimizin bizim için çizmiş olduğu haram, helâl sınırları en güzel sınırlardır. Onları aşmamaya, onlar rehberliğinde Müslüman-ca bir hayat yaşamaya gayret edeceğiz.

2. "Allah şüphesiz size, yeminlerinizi kefaretle geri almanızı meşru kılmıştır. Allah sizin dostunuzdur. O, bilendir, Hakîmdir."

Muhakkak ki Allah size yeminlerinizi çözmenizi farz kılmıştır. Yeminlerinizden kefaretle dönmenizi size meşru kılmış, yeminlerinizi kefaretle geri almanız konusunda size yol göstermiştir. Mâide sûresinin 89. âyetinde beyan edildiği gibi, kefaretini ödeyerek bu yeminlerinizden vazgeçmenizi sizin için meşru kılmıştır. Yani kefaretini vererek kendinize böylece haram kıldığınız o helâl şeye yeniden dönebilirsiniz. Bilesiniz ki Allah sizin Mevlâ'nızdır. Allah sizin adınıza karar veren velînizdir. Sizin için en güzelini, en hayırlısını bilen, sizi sizden daha çok düşünen, sizin hayrınıza kararlar alan dostunuzdur. O'nun tüm emirleri, sizin adınıza aldığı tüm kararları baştan sona bir hikmete dayanmaktadır. Velîniz olarak Rabbiniz sizi başıboş, sahipsiz bırakmamıştır. Çünkü Allah her şeyi en iyi bilen, mutlak bilen, tam bilen, si-zin adınıza aldığı her kararı yerli yerinde olan, her hükmü mutlak doğru ve güzel olandır. Size düşen kendi bilgilerinizi, kendi kanaatlerinizi bir kenara bırakıp, her şeyi en iyi bilen, size son derece merhametli o-lan Rabbinizin buyruklarına boyun bükmektir. Rabbinizin hayat programına teslim olmak, Mevlâ'nızın her buyruğuna itaat etmektir. Hüküm sadece O'nundur. Hükümranlık, egemenlik sadece O'na aittir.

Kulların hatasız olmaları mümkün değildir. Bazen insanlar işte böyle hatalara düşebilirler. İnsan bazen karısını, kadın bazen kocasını, oğlunu, kızını, babasını, anasını, kardeşini, hocasını, şeyhini, liderini memnun edebilmek için, ya da onlardan birisine kızgınlığından ötürü Allah'ın helâl kıldığı bir şeyi kendisine haram kılmaya kalkışabilir. Allah'ın helâl kıldığı bir şeyi yapmama, ya da Allah'ın haram kıldığı bir şeyi yapma konusunda yemin edebilir. İnsanın ağzından böyle sözler çıkabilir. Ama hemen arkasından Rabbine dönmeli,

Rabbine sığınmalı, Rabbinin rahmetine ve mağfiretine sığınmalı, tevbe etmelidir. İşte bakın Rabbimiz böyle davranan kullarına bu konuda yol gösteriyor. Yemininden dönebilme imkânı sağlıyor. Yemininin kefaretini vererek Allah'ın helâl kılıp ta kendisinin haramlaştırdığı sahaya tekrar dönebilme fırsatı veriyor. "Yeminin kefareti verip, (tıpkı Mâide: 89'da beyan edildiği gibi) amel ederek bu yeminden vazgeç." Yani kendine haram ettiğin helal şeyi yeniden kullanabilirsin. Bu konuda mezheplerin farklı görüşlerini şöyle kısaca söyleyelim inşallah:

a) Hanefilere göre, bir kimsenin talak niyeti olmaksızın hanımı-nı kendisine haram kılması veya ona yaklaşmayacağına yemin et-mesi, "İlâ" dır. Dolayısıyla bu durumdaki bir erkeğin hanımına yaklaş-madan önce kefaret vermesi gerekmektedir. Tam aksine, talak niyetiyle hanımını kendisine haram kılmış olursa, niyetinin açığa çıkması gerekir; 3 talak niyetiyle söylemişse, 3 talak; 1 veya 2 talak niyetiyle söylenmişse, 1 talak sayılır. Şayet bir kimse, hanımını kastetmeksi-zin, "Bana helal olan ne varsa, haram olsun" derse, hanımı kendisine haram olmaz ama diğer helal şeyleri yemin kefareti vermeksizin kullanması caiz değildir.

b) Şafiilere göre, bir kimse hanımını talak veya zıhar niyetiyle kendisine haram kılmış ise, niyet ettiği vuku bulur. Ric'i talaka niyet etmişse ric'i talak, bain talaka niyet etmişse bain talak, zıhar'a niyet etmişse zıhar vuku bulur. Şayet talak ve zıhar lafızlarının her ikisini de kullanarak, hanımını haram kılarsa, hangisini kastettiği kendisine sorulur. Çünkü hem talak hem de zıhar aynı zamanda geçerli olmaz. Talak ile nikah sona erebilirken, zıhar ile sona ermez. Hiçbir niyeti ol-maksızın hanımı haram kılmışsa, bu tahrim değildir. Ama yemin kefareti vermek zorundadır. Şayet hanımının dışında başka bir şeyi haram kılmışsa, bu sadece boş bir sözdür, kefaret gerekmez. **c)** Malikilere göre, kişinin hanımının dışında bir şeyi kendisine haram kılmasıyla o şey kendisine haram olmaz veya ayrıca onu kul-lanmak için de kefaret vermesi gerekli değildir. Fakat hanımına, "Ben sana haramım" ve-ya "Sen bana haramsın" derse, aralarında mübaşeret olsun-olmasın, 3 talak vuku bulur.

3. "Peygamber, eşlerinden birine gizlice bir söz söylemişti. O, bunu peygamberin diğer bir eşine haber verince, Allah da peygambere durumu bildirmiş o da bir kısmını yüzüne vurmuş, bir kısmını yüzüne vurmaktan geri durmuştu. Eşine, gizlice söylediği şeyi başkasına nakletmiş olduğunu bildirince, eşi: "Bunu sana kim haber verdi?" demiş, o da: "Bana, her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan Allah haber verdi" demişti."

Burada yine Rasulullah Efendimizin hanımlarıyla alâkalı bir başka konu daha anlatılıyor. Hani peygamber hanımlarından birisine gizlice bir sır söylemişti. Kendisine sır verilen o anamız da, o peygam-ber sırrını peygamberin öteki hanımlarından birine haber vermişti. Al-lah da bunu peygamberine haber vermişti. Yani Rasulullah Efendimizin sadece hanımlarından birisine söylediği o sırrın o hanımı tarafından başka bir hanımına taşındığını, sırrının ifşâ edildiğini Rabbimiz peygamberine bildirdi. Peygamber de o sırrını ifşâ eden hanımının suçunu yüzüne vurmadı. Onun öteki kumasına söylediklerinden bir kısmını yüzüne vurmuş, bir kısmını da söylememişti. Yani peygamber o hanımına, sen şöyle şöyle demişsin diyerek söylediklerinden bir kıs-mını haber verip bir kısmını söylemeyerek onu mahcup etmek istememişti. Rasulullah ona yaptığını haber verince, o anamız da dedi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü bunu sana kim söyledi? Benim senin bana söylediğin o sırrı öteki hanımına söylediğimi sana kim bildirdi?" Peygamber (a.s): "Onu bana her şeyi bilen, her şeyden haberdar olan Rabbim bil-dirmiştir" buyurdu. Böylece, böyle bir konuda o anamız ikaz edilmiş, yaptığından dolayı uyarılmış oldu.

Tabii sadece o anamız değil, ya da sadece Rasulullah Efendimiz değil, onların şahsında kıyamete kadar gelecek tüm mü'minler ve mü'mineler bu konuyla, bu âyetle ikaz edilmiş, uyarılmış oldular. Nasıl? Meselâ bir Müslüman dost bilip, sırdaş bilip bir Müslüman kardeşine bir sırrını açtığı zaman, o sırrın o Müslüman tarafından artık hiç kimseye nakledilmemesi, saklanması, muhafaza edilmesi gerekecektir. Emânete hıyanet edilmemesi gerekecektir. Herhalde kendisini emin bilerek o sırrı söyleyen kimse gerekli görmüştür ki, o sırrı kendisine söylemiştir. Öyleyse bu konuda sadık davranıp o sırrı söyleyen kimsenin haberi olmadan o sırrın başkalarına ulaştırılması, sırrın ifşâ edilmesi, gerek o sırrı ulaştıran mü'mini, gerekse o sırrın ilk sahibini zor durumda bırakacaktır.

Hele hele bu sırrın sahibi peygamberse… Düşünün ki Peygamber (a.s), İslâm'ı tümüyle benliğinde, ailesinde, çevresinde ve toplumunda yaşayan bir örnektir. Herkes kendisine uymak, kendisiyle yol bulmak zorundadır. Bir peygamber ki, toplumunun hem peygamberi, hem örneği, hem devlet reisi, hem önderi…. Böyle bir insanın vermiş olduğu sırrını saklama konusunda Müslümanların çok daha titiz davranmaları gerekecektir. Sahâbe-i kiram efendilerimiz elbette bu titizliğe çok riâyet ediyorlardı. Ama belki kendisine sır verilen o anamız yine Rasulullah Efendimizin öteki hanımlarından biri olduğu için bu sırrı açmada bir beis görmediği için açmıştır. İçinde tutamadığı için onu

açmak durumunda kalmıştır.

Tabii onu bu davranışından dolayı affedecek olan bizler değil, rahmet ve merhamet sahibi olan Rabbimizdir. Değilse bizim ne onu temize çıkarma, ne de cezalandırma yetkimiz var. İşte bakın bu âyetlerinde Rabbimiz bu hareketin yanlış olduğunu, yapılmaması gereken bir şey olduğunu haber veriyor. Onun şahsında kıyamete kadar gelecek mü'minlere yol gösteriyor. Dolayısıyla bu uyarıyla uyarılan mü'-minler kendilerine verilen, emânet edilen bir sırrı güvendikleri insanlar da olsa başkalarına açmamalıdırlar. Hele hele toplum içinde örnek olan, önder olan, önemli bir konuma sahip olan Müslümanların sırları konusunda çok titiz davranmak zorundadırlar. Allah'ın dininin ikâmesi için böyle müşrik bir toplum içinde kavga veren Müslümanların hanımları, evlerinde konuşulanları dışarıya çıkarırlarsa, kocalarını zor durumda bırakacaklardır. Dâvâ adamının mücâdelesini verdiği dâvâsının yara almasına sebep olacaktır.

Tefsir kitaplarında Rasulullah efendimizin hanımına söylediği bu sırrın içeriği hakkında çok şeyler söylenmiştir. Halbuki Rabbimiz onun da bir sır olarak kalmasını istediği için bu konuda bir bilgi vermemiştir. Elbette bir yandan sır saklamanın gerekliliğini öğrenirken, bir yandan da o sırrı çözmeye çalışmanın hiçbir anlamı yoktur. Bize düşen o sırrın ne olduğunu araştırmak değil, sır saklamayı öğrenmektir. Burada anlatılan ve istenen de budur. Rasulullah Efendimiz bu sırrını öteki hanımlarından bile saklarken, bize ne oluyor da onu öğrenme çabası içine giriyoruz. Öyle değil mi? Rasulullah, hanımını onun için tenkit etmiyor mu? Eğer Rasulullah'la hanımı arasındaki bu sırrın bilinmesi bizim için faydalı olacak olsaydı, zaten Rabbimiz onu bize anlatırdı.

Ama burada bundan daha önemli bir konuya dikkatimizi çevirmemiz gerekir. Bakın burada Rasulullah Efendimizin hanımı, "ey Allah'ın Rasûlü bunu sana kim haber verdi? Yani senin o sırrını öteki hanımına söylediğimi sana kim bildirdi?" deyince, Rasulullah Efendimiz de, "onu bana her şeyi bilen, her şeyden haberdar olan Rabbim bildirdi" buyuruyor. Anlıyoruz ki bu konu Rabbimiz tarafından vahiy yoluyla peygamber efendimize bildirilmişti. Peki hani nerede o vahiy? Kur'an-ı Kerîm'de böyle bir âyet, böyle bir vahiy göremiyoruz. Hem Biz bildirdik diyor Rabbimiz, hem de bildirisi kitapta yok.

Yine meselâ kıblenin Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'dan Mekke'-deki Kabe'ye döndürme âyeti de Kur'an'da yoktur. Yine meselâ Mekke'nin fethiyle alâkalı

olarak Rabbimizin Rasûlü'ne gösterdiği rüya da Kur'an'da yoktur. Sadece "Rabbinin sana gösterdiği rüya doğru çıktı" ifadesi vardır, ama bu rüyanın ne olduğu yoktur. Peki şimdi bütün bunlara ne diyeceğiz? Neydi burada anlatılan Rabbimizin peygamberine haber verdiği şey? İşte bunlar Rasulullah Efendimize Rabbimiz tarafından vahy edilmiş, ama Kur'an'a geçmemiş vahiy birimleridir. O gün Rasulullah Efendimizin hayatında, Müslümanların hayatlarında pek çok problemleri çözümlemiş, ama Kur'an'a geçmemiş, vahy-i gayr-i metlûv olarak kalmış, lafzan Allah tarafından korunma altına alınmamış vahiy bölümüdür.

4. "Ey Peygamberin eşleri! Eğer ikiniz de Allah'a tevbe ederseniz, kaymış olan kalpleriniz düzelmiş olur. Eğer eşinizin aleyhinde yardımlaşarak bir şey yapmağa kalkarsanız, bilin ki Allah onun dostu, bundan başka Cebrâil, salih mü'minler ve melekler de yardımcısıdır."

Şimdi de Rabbimiz kendisiyle yol bulmak isteyen, kendisi için bir hayat yaşamak isteyen, muttakî kullarına, Peygamber'e (a.s) karşı onu üzmek için kendi aralarında anlaşan, ağız birliği eden hanımlarına bu davranışlarından vazgeçmeleri konusunda bir uyarıda, bir yol gösterisinde bulunuyor. "Ey peygamberin bu işe karışan iki hanımı, yaptığınız bu işten dolayı tevbe etmek zorundasınız. Çünkü bu yaptığınızdan dolayı kalbinizde bir eğrilik meydana gelmiştir. Rasulullah'ın beğendiğini beğenmemek, Rasulullah'ın hoşnutluğunu istememek, ona karşı komplo düzenlemek sûretiyle kalpleriniz haktan kaymıştır. Kalpleriniz ona itaatten kaymıştır. Öyle bir tevbe etmelisiniz ki, eğrilen kalpleriniz düzelmiş olsun." İki anamız uyarılıyor ve kendilerine yol gösteriliyor.

Ve bir de Allah'ın velî olduğu hatırlatılıyor. Unutmayın ki Allah sizin mevlânız, yani sahibiniz, mâlikiniz ve âmirinizdir. Onun için kendi arzularınıza göre değil, O'nun emirlerine göre hareket ediniz. "O, her şeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibidir." Binaenaleyh size verdiği emirleri ve hükümleri de sizin ihtiyaç ve menfaatlerinizi bilerek ilim ve hikmetiyle vermiştir. Tahrimin asıl sebebini hatırlatmakla kadınların her hususta hoşnutluklarını aramanın neden dolayı iyi olmadığını açıklamak ve karı koca arasındaki sırların korunmasının gereğine işaret et-mek, ayrıca kadınların kocalarına karşı çıkmalarının boşamaya sebebiyet verebilecek ve neticede ateşe sürükleyebilecek sakıncalardan olduğunu anlatmak isteniyor.

"Sağu" kelimesi, lügatte dönmek, eğrilmek ve yönelmek anlamlarına gelir. "Kalbinizin tüm aynaları eğrilmişti" veya "Sizin kalbiniz eğrilmişti" veya "Kalpleriniz doğru yoldan uzaklaşmıştı" veya "Kalpleriniz haktan uzaklaşmıştı" şeklinde anlıyoruz. Hak'tan maksat da, Ra-sulullah'ın getirdiği haktır. Yâni sizler

ey peygamber hanımları, "Rasû-lullah'ın beğendiğini beğenip, beğenmediğini beğenmemek suretiyle, O'na uymanız gerektiğinden, kalpleriniz O'na uymamış ve aksine karşı gelmişti."

Bunlar Rasulullah Efendimizin hadislerinden anlaşıldığına göre Ayşe ve Hafsa anamızdır. Rasulullah Efendimize karşılık veriyor, darıltıyor, üzüyorlardı. Rabbimiz onları uyararak buyuruyor ki, “eğer tevbe eder, yaptığınız bu işten pişmanlık duyar ve bir daha böyle bir şeyi yapmamaya, peygamberi üzmemeye karar verirseniz kalpleriniz düzelmiş olacaktır. Eğer eşiniz, efendiniz olan Peygambere karşı aranızda anlaşarak, ağızbirliği ederek onun aleyhine bir şeyler yapmaya karar vermişseniz, Peygambere karşı birlikte hareket etmeye kalkışmışsanız, Peygamberi incitmeyi planlamışsanız, Peygambere karşı bu tutumunuzu sürdürürseniz kesinlikle bilesiniz ki Allah O’nun dostudur, Cebrâil, melekler ve sâlih mü’minler onun yardımcılarıdırlar. Hepsi peygamberin dostu, seveni ve destekçisidirler.”

Evet, "Tezahür", bir kimseye karşı birlik olmak anlamına gelir. O zaman şöyle diyeceğiz: "Ve eğer Peygamberi incitmek için birlik olursanız” Veya, “Ve eğer ikiniz birden O'na karşı çıkarsanız", Veya, "Ve eğer sizler bu tutum ve davranışı sürdürürseniz” âyetin lafzından iki kadına hitap edildiği bellidir. Ayrıca siyak ve sibaktan bu iki kadının Hz. Peygamber'in (s.a.) hanımları olduğu da anlaşılmaktadır. Çünkü sûrenin ilk beş âyeti onlarla ilgilidir. Nitekim bu, Kur'an'ın üslubundan da anlaşılmaktadır. Ancak buradaki sorun, bu iki hanımın kimler olduğudur ve hangi zaafları dolayısıyla uyarılmışlardır? Bu olayı ayrıntılarıyla birlikte hadislerden öğrenebiliyoruz. Bu hadisler Müsned-i Ahmed, Buhâri, Tirmizî ve Neseî'de İbn Abbas’tan mervi olmak üzere nakledilmişlerdir ve bazı kelime farklılıkları ile birlikte şu şekilde özetlemek mümkündür: Ben bir süredir Hz. Ömer'e, haklarında âyet nazil olan Hz. Peygamber'in (s.a) hanımlarının kim olduğunu sormayı düşünüyor ama heybetinden ötürü O'na bunu sormaya cesaret edemi-yordum. Hacc için yola çıktığında ben de O'nunla birlikteydim. Hac dönüşü bir yerde konakladık ve abdest alırken ben O'na bu soruyu sordum. O da "Aişe ile Hafsa" cevabını verdi.

Bilin ki Allah onun dostu, bundan başka Cebrâil, salih mü'min-ler ve melekler de yardımcısıdır. Evet, eğer Peygamber'e karşı ikiniz veya her iki taraf birbirinize arka verecek olursanız. Tezahür, birbirine arka verip yardımlaşmaktır. “Alâ” ile kullanıldığı zaman da bir diğerine karşı dayanışmaya girerek ve yardımlaşarak üstün olmaya çalışmak mânâsını ifade eder. Burada yardımlaşmak mânâsıyla tefsir edilmiş olmakla beraber “Aleyhi” ile getirilmesi Peygamber'e karşı birbiriyle yardımlaşma ve dayanışma içine girdiklerini göstermektedir "Her

ikisi de birbirine arka verecek olursa." denilmekle, bu dayanışmanın fiilen yapılmış olduğu ifade edilmiş olmaz. Çünkü farz etmek, gerçekleşme-sini gerektirmez. Ancak yüz yüze gelme karinesi (delili) tevbeyi gerektiren meylin böyle bir dayanışmayı andırdığını ve bu sebeple büyük bir tehdide müstahak olduklarını işaret eder. Onun için Peygamber'e karşı öyle birbirlerine arka çıkacak olanların kendilerini büyük bir tehlikeye atmış olacaklarından dolayı, bundan sakınmalarının gereği an-latılmak üzere yine cezanın illeti, ceza makamına konarak Peygamber'in hak ve salahiyeti, maddî ve manevî her kuvvete sahip olan yü-ce şanı ve maddiyattan ziyâde maneviyatının büyüklüğü şöyle izah e-dilmektedir.

Hiç şüphesiz haberiniz olsun ki: Allah O Allah O Peygamber'in mevlâsı, yardımcısıdır. Yani hak onundur ve her şeyden önce onun sahibi ve yardımcısı Allah Teâlâ'dır. Hem de Cibrîl -Ruhu'l-Emin (güvenilir ruh) olan ve Peygamber'e vahiy getiren o manevî ve rûhânî kuvvet- de onun yardımcısıdır. Ve müminlerin salihi. O iki hanımın ba-baları Ebu Bekir ve Ömer'den her biri ve genelde müminlerin iyi olan her ferdi onun yardımcısıdır. Burada Ebu Bekir'e ve Ömer'e işaret ol-mak üzere ***"müminlerin salihi"*** buyurulmuştur. Hz. Peygamber'in veziri durumunda bulunmaları cihetiyle müminlerin salihleri arasındaki ferdî üstünlüklerine ve Peygamber'e sevgi ve hizmet hususunda gösterdikleri samimiyet ve sadakatlerine işaret için Cibril'in peşinden “Sâ-lihu’l-mü’minîne” denildiğini, müfessirlerin çoğu beyan etmişlerdir.

İşte Peygamber böyle bütün manevî ve maddî kuvvetlerin sev-gi ve yardımına kavuşmuştur. O halde ona karşı çıkmanın nasıl bir fe-lakete yol açacağını düşünmeli de bundan bütün müminlerin erkek ve kadınları korunup sakınmalıdırlar. Böyle bir kudret karşısında birkaç kadının birbirlerine arka çıkmalarının ne hükmü olabilir?

Gerçekten de işte o Müslümanlardan birisi olan Hz. Ebu Bekir efendimiz, kendi öz kızına karşı Rasulullah’ı tercih etmiş, Ömer efendimiz kızına karşı Rasulullah’ın yanında yer almış, ona destek vermiştir. Sahâbe-i kiram efendilerimiz Rasulullah Efendimizi nefislerinden bile önde tutmuşlardır. Zaman zaman Hz. Ebu Bekir ve Ömer efendilerimiz Rasulullah’ın hane-i saadetlerine geliyor ve kızlarını Rasulul-lah’ı incitmemeleri konusunda uyarıyorlardı: “Sizden kim peygamberi incitirse o helâk olmuştur. Sizler Rasûlullah’ı üzme konusunda Allah-tan korkmuyor musunuz? Bilmiyor musunuz ki Rasûlü kime gazap et-mişse Allah da ona gazap eder? Allah’tan korkun da Rasulullah’a kar-şılık vermeyin, onu darıltmayın” diye kızlarına nasihatte bulunuyorlardı. Hattâ

Ömer efendimiz bir defasında Rasulullah'ın hanımlarından, kendisinin de akrabası olan Ümmü Seleme anamıza da bu konuda nasihat etmeye gidince, Ümmü Seleme anamız: "Ey Ömer, şimdi de Rasulullah'ın hanımlarına mı karışıyorsun?" diye çıkışınca, Ömer efendimiz, "acaba ileri mi gidiyorum diye orada durakladım" buyuruyor.

Bir de tabii burada Rabbimizin sert bir dille eleştirisini kadınlarımız göz ardı etmemelidirler. Kocalarına karşı tavır bozukluğu içinde olan, onların yüzlerine karşı sert cevaplar veren, onların İslâmî emir ve arzularını yerine getirmeyen kadınlar uyarının sertliğine bakarak ibret alsınlar. Eğer kadınların kocalarına karşı bu hareketleri, onların meşru isteklerine karşılık vermeleri önemsiz bir şey olsaydı, elbette Rabbimiz böyle bir azarlamada bulunmazdı. Hz. Ömer efendimiz ve Ebu Bekir efendimiz elbette kızlarını bu derece azarlamazlardı.

Rasulullah Efendimizin kendisi aramızda yoksa da, onun sünnetini, onun örnek hayatını her şeyin üzerinde tutmak zorundayız. Allah'ın Rasûlü'nün nefislerimizden daha evlâ olduğunu unutmayacağız. Rasulullah Efendimizin hayatını, onun mübârek ashabının ona karşı davranışlarını her şeyin önüne geçirmek ve örnek almak zorunda olduğumuzu unutmayacağız. Rasulullah Efendimizin arzularını kendi arzularımıza, onun değer yargılarını kendi değer yargılarımıza tercih etmek zorunda olduğumuzu unutmayacağız. İşte o zaman bizler de Rasulullah Efendimizin biraz önce belirtilen dostlarının, velîlerinin, yardımcılarının, destekçilerinin içine girebiliriz.

Rabbimiz bu âyetleriyle Rasulullah Efendimizin hanımlarını, analarımızı uyardıktan sonra, bakın bundan sonraki âyetinde bu uyarısını sürdürerek şöyle buyuruyor:

5. "Ey Peygamberin eşleri! Eğer o sizi boşarsa, Rabbi ona, sizden daha iyi olan, kendini Allah'a veren, i-nanan, boyun eğen, tevbe eden, kulluk eden, oruç tutan, dul ve bâkireden eşler verebilir."

"Ey peygamber eşleri, eğer sizler Rasulullah'a karşı aranızda bir cephe kurup onu üzme eylemlerinize bir son vermezseniz ve bu tavrınızdan dolayı o sizleri boşarsa, kesinlikle bilesiniz ki Allah ona sizlerden daha iyi, daha hayırlı eşler verecektir. Yani sizler ondan bo-şandınız diye Peygamber (a.s) hanımsız kalacak değil ya! Yeryüzünde Allah'ın sâlih kullarının kökü kesilmiş değil ya! Umulur ki Rabbiniz ona sizden daha hayırlı eşler verecektir." Nasıl eşler?

Müslüman eşler… Allah ve Rasûlü’ne tam teslimiyet göstermiş, Allah ve Resûlü’nün seçimini kendileri için seçim kabul etmiş, bo-yunlarındaki kulluk iplerinin ucunu Allah’a teslim etmiş, yalnız Allah’ın çektiği yere giden Müslüman eşler… İşte kadınlar için de, erkekler için de ilk şart budur. Rabbine teslim olan kadınlar... Rabbine teslim olmayan kadınların kocalarına teslimiyetleri de mümkün olmayacaktır. Rabbinin kendisine biçtiği role itaat edip teslim olmayan bir kadının, kocasının meşru dairedeki arzularına teslim olması da mümkün olmayacaktır.

İkinci özellik de mü’minât eşler… Mü’mine, iman etmiş eşler… Allah’a Allah’ın istediği gibi iman eden, Allah’ın iman edin dediklerine iman eden, Allah’ın kitabına, Allah’ın elçisinin örnekliğine, Allah’ın ya-salarının doğruluğuna iman etmiş, güvenmiş, güven içine girmiş eşler… Bunlar sâliha hanımlardır. Öyleyse hanımlar bu âyetleri iyi dinlesinler, iyi okusunlar, iyi öğrensinler ve kendilerini bu âyetlerle çok iyi değerlendirsinler. Rabbimiz hanım kullarında bu özellikleri görmek is-tiyor. İşte önceki eşleri boşandığı zaman Rabbimizin peygamberine lâyık gördüğü kadınlar, bu özelliklere sahip olan kadınlardır.

Başka ne özellikleri varmış onların?

Kânitât olan kadınlar… Yani daima el pençe emre âmâde bekleyen, Allah’ın emirlerine itaat eden, Allah ve Resûlü’ne gönülden bağlı olan, kocasının Allah ve Rasûlü’ne ters düşmeyen emirlerini se-ve seve yerine getiren kadınlar… Şüphesiz ki erkek olsun, kadın olsun tüm kulların Allah karşısındaki durumu budur. Tüm kullar Allah ve Resûlü’nün emirleri karşısında “lebbeyk ya Rabbi, buyur ya Rasulal-lah” deme vaziyetinde olacaklardır. Ama tabii hanımların ayrıca kocalarına karşı böyle bir itaat durumları söz konusudur. Kur’an’ın başka yerlerinde kadınların bu durumları anlatılmaktadır.

Yine tâibât’tır o kadınlar. Yani sürekli tevbe eden, devamlı tev-bekâr olan kimselerdir onlar. Sürekli Allah’la aralarını düzeltmeye, kulluklarını düzeltip güzelleştirmeye çalışan kimselerdir onlar. Allah’a karşı kusurlarını, eksikliklerini anlayıp durumlarını düzeltmeye, kendilerini toparlamaya çalışan kimselerdir. Biraz önce Rasulullah Efendimizin hanımları, Efendimize karşı işlemiş oldukları yanlış bir hareketlerinden ötürü ikaz edilmişlerdi. Onlar da hemen Rabbimizin bu ikazıyla bu tavırlarından vazgeçiverdiler. Veya meselâ yine Ahzâb sûresinde Rabbimiz onlara dünyayı, dünya nimetlerini yahut da Allah’ın rızasını,

Rasulullah'ın hoşnutluğunu ve âhireti tercih hususunda bir emir yöneltmişti de, onlar dünyayı değil âhireti ve Rasulullah Efendimizin hoşnutluğunu tercih etmişlerdi. Hiç şüphesiz ki onlar da müsli-mât, mü'minât, gânitât ve tâibât idiler. Yani onlar Peygamber'e (a.s) hanım olma şerefini devam ettirdiler. Bu izzeti, bu şerefi, bu liyakati asla kaybetmediler ve ebedîyen onun hanımı olarak kaldılar. İşte onların bu özelliklerini bilen Allah'ın Rasûlü ne onları boşadı, ne de onlardan vazgeçti.

O kadınların bir başka sıfatları, bir başka özellikleri de âbidât-tır. Yani sürekli Allah'a kul olan, kulluk sıfatına sahip olan kimselerdir onlar. Ubûdiyet sıfatının sahibidirler. Allah'ın sınırlarını sürekli koruyan kimselerdir. Allah'ın sınırlarını koruyan kadınlar elbette kocalarının sı-nırlarına da riâyet edeceklerdir. Allah'a itaat etmeyen, Allah'ın sınırlarını ihlâl eden bir kadın, kocasının hukukuna hiç riâyet etmeyecektir.

Yine sâihât'tır o kadınlar. Daima seyahat içinde bulunanlardır. Ama tabii ki buradaki seyahat maddî bir seyahat değildir. Ayşe annemizin bir sözüyle söyleyecek olursak, "bu ümmetin seyahati oruçtur." Öyleyse o kadınlar Rabblerine sürekli oruç tutan hanımefendilerdir. Nefislerini tertemiz hale getirmek, nefislerini Allah eğitimine tabi tutmak için oruç gibi çok değerli bir ibadeti ihmal etmeyen kimselerdir. Orucun kulluk ve itaat dirilişlerindeki etkisini bilen kimselerdir onlar. Oruç, kişiyi kullukta diri tutar. Onun içindir ki, "adam öldüren bir kimse köle azat edecek bir imkân bulamazsa, iki ay oruç tutsun" diyor Rab-bimiz. Neden? Çünkü o iki ay oruçlu halinde hatasını telafi edecek, arınacak, süzülecek ve tertemiz hale gelecektir. Yani Rabbine karşı kendisini diriltmiş olacaktır.

Sırasıyla bu özellikleri bir daha söyleyeyim inşallah:

"Kanitat" iki anlama da gelir. Birincisi, "Allah'a ve Rasûlü'ne ta-bi olan ikincisi, 'Kocaya itaat eden"

"Tâibât" "Tâib" bir kimseye sıfat olarak kullanıldığında "Bir kez tevbe eden" değil, sürekli Allah'tan günahları dolayısıyla af dileyen, vicdanî hassasiyetiyle kendi zaaf ve hatalarını hissedip, Allah'tan utanan demektir. Bu özelliklere sahip olan bir kimse tekebbür göstermez, onda kendini beğenmişlik duygusu bulunmaz, yumuşak ve halim bir kişiliğe sahip olur.

"Abidât" ibadet eden bir kimse, elbette ibadet etmeyen bir kim-se gibi Allah'tan gafil olmaz. Bir kadının iyi bir zevce olmasında bu vasfın çok büyük bir etkisi vardır. İbadet eden bir kadın, Allah'ın sınırlarını hiçbir zaman çiğnemez. Hak sahiplerine haklarını verir. İmanı her daim diridir, vicdanı hassas olur. Böyle kadınlardan, Allah'ın emirlerinden yüz çevirmeleri asla beklenmez.

"Sâihâtin"; bir çok sahabe ve tabiin bu kelimeyi "Saimat" şek-linde izah etmişlerdir. Bu kelime oruç için seyahat etmek münasebe-tiyle kullanılmıştır. Kadim dönemlerde birçok rahip ve derviş seyahat ederken yanlarında yiyecek taşımazdı. Bu yüzden de yiyecek bulana kadar aç kalırlardı. Dolayısıyla oruç tutmak, iftara kadar bir kimsenin aç kalması demek olduğundan, bir çeşit dervişlik sayılır. ibn Cerir, Tevbe: 12'nin tefsirinde Hz. Aişe'nin şu sözünü nakletmiştir: "Bu ümmetin seyahatı oruçtur." Burada salih kadınlar tanımlanırken, "Oruç tutarlar" denmesiyle, sadece Ramazan orucu tutmaları değil, nafile oruç tutmaları da kast olunmuştur.

“İşte ey peygamber eşleri, sizler peygambere karşı bu tutumlarınızdan vazgeçmezseniz Allah peygamberine bu özelliklere sahip dul ve bakire hanımlar verecektir.” Bu âyetler indikten sonra analarımız hemen yapmış oldukları o yanlışlarından vazgeçmiş ve Rabbimi-zin saydığı bu güzel hasletlere sahip birer hanımefendi olarak ebedîyen âhirete intikal etmişlerdir. Tabii bu âyetler bize hanımlarımızı bu özelliklerin sahibi olacak şekilde eğitmemizi, yetiştirmemizi de öğütlemektedir.

Tabi Hz. peygamber'in (s.a) hanımlarına, "Şayet Resul (s.a) sizi boşarsa, Allah O'na bu sıfatlara haiz kadınlar verir" şeklinde hitap edilmiş olması bu sıfatların onlarda bulunmamasını gerektirmez. Den-mek istenen şudur: "Resul'e eziyet veren davranışlarınızı terk edin ve bunun yerine o güzel sıfatları daha da geliştirmek için çokça çaba sarf edin." Tabi bu âyette, kişinin, sadece kendisini Allah'ın azabından kurtarmasının yeterli olamayacağı, gücü yettiğince ailesini Allah'ın sevdiği kullar olacakları şekilde yetiştirmesinin de kendi sorumluluğu içinde olduğu bildirilmiştir.

Peygamber (s.a.v)'in eşlerine bu şekilde nasihat edildikten sonra bütün müminlere hitaben buyuruluyor ki:

6. “Ey İnananlar! Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu cehennem ateşinden koruyun; onun yakıtı, insanlar ve taşlardır; görevlileri, Allah'ın kendilerine verdiği emirlere baş kaldırmayan, kendilerine buyurulanları yerine getiren pek

haşin meleklerdir."

"Ey iman edenler, kendinizi, kendi nefislerinizi ve ailenizi, çoluk-çocuğunuzu, ehlinizi cehennem ateşinden koruyun. Ki o cehennemin yakıtı insanlar ve taşlardır." O ateşten hem kendimizi korumak, hem de ehlimizi korumak zorundayız. O ateşten sadece kendimizi ko-rumamız yetmiyor. Ehlimiz, hanımlarımız, çocuklarımız, babamız, a-namız, bizi dinleyenler, akrabalarımız, eşimiz, dostumuz, arkadaşlarımız yanlışlıklar yaptıkları zaman o yanlışlıkları düzeltme adına bir çabanın içine girmek zorundayız. Eğer onlar cehennem yolunu tutmuşlarsa onlara engel olmak zorundayız. Ehlimizin dünya geleceğini düşündüğümüzden çok âhiret geleceklerini de düşünmek zorundayız. Onların cennet yollarını açmak, cehennem yollarına barikatlar koymak zorundayız. Çünkü Allah bize aile yönetimi sorumluluğunu yüklemiştir. Aile efradımızın bilgi eksikliğini tamamlamak, onları Allah'ın istediği biçimde cennete gidebilecek bilgilerle bilgilendirmek zorundayız.

Evet, O cehennem ateşi öyle bir ateştir ki yakıtı, o insanlar ve o taşlardır. O ateşin üzerinde görevli galiz (kaba), çetin (sert tabiatlı) melekler vardır ki bunlara zebâni denilir. Bunların kabalık ve sertlikleri cehennem ehline karşıdır. Çünkü Allah onlara öyle emretmiştir. Bütün meleklerin vasfı da şöyledir. Onlar, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmez ve emredildikleri şeyleri yaparlar.

Demek ki önce kendi ehlimizden sorumluyuz. Önce kendi ehlimizi ateşten korumalı ve çıkarmalıyız. Peki ehil ne demektir? Kimdir bizim ehlimiz? Bunu bir tanıyalım. Hani Resûlullah efendimizin meşhur bir hadisi vardı:

Hepiniz çobansınız ve hepiniz sürünüzden sorumlusunuz"

Sürümüzü cehennemden koruyup korumadığımızdan, cennete götürüp götürmediğimizden sorulacağımızı hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım. Hadis-i şeriften anlıyoruz ki hepimiz çobanız ve güttüklerimizden sorumluyuz. Dikkat ederseniz hadiste çok hoş bir münasebet vardır; sürü ve çoban. Çobanlık ve gütme. Çobanlık söz konusu olunca, bir yönetme, bir yönlendirme anlıyoruz. Zira her çoban sürüsünü doyurmak, gütmek ve korumakla sorumludur. Başka bir açıdan bakılırsa çobanlık iradeye yön verme mesleğidir. Yani sürü bazı şeyleri istemese de, ya da hep ot yemek istese de çoban yine onların iradesini değiştirmekle yükümlüdür. Yâni o çobanın ehli olanlar, onun güttükleri her ne

kadar dünyaya, dünyanın muzahrafatına, boş şeylerine yönelmiş olsalar da, meselâ ata, murata, fiyata, marka, dolara, altına, gümüşe, süse, ziynete meyletseler de o yine sabırla, bıkıp usanmadan onları hayra, hakka, Allah'a kulluğa yönlendirmek zorundadır.

Bir de bu çoban ve sürü teşbihinden şunu anlıyoruz: Gerçekten çok şerefli bir makam. Çobanlık hürriyettir. Ama kölelikte hürriyet. Yâni çoban sürüsünün efendisidir, ama Allah'ın da kölesidir. Hani ço-ban sürüsünün efendisi, ama efendisinin hizmetçisidir ya, işte bir müslüman da sürüsünün efendisidir, ama sahibinin, Rabbinin de kölesidir. Yâni hem efendi, hem köle. Efendilikte kölelik, kölelikte efendilik. Bu ne büyük bir şereftir değil mi? Adam evinin, ehlinin efendisidir, ama Rabbinin kölesidir. Kadın evinin, evdeki çocuklarının efendisidir, ama Rabbinin kölesidir. Devlet başkanları, imamlar da böyledir. Onlar da tebaasının efendisidir, ama Rabbinin kölesidir. İşte yeryüzünde insanların ulaşabilecekleri en büyük izzet ve şeref budur.

Ama burada çok dikkat edeceğimiz bir husus var, onu da söy-leyelim inşallah: Hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım ve çok iyi bilelim ki bu, İslâm'ın insanlar arasında şu anda geçerli olan görev bölümünü temel prensip edinmediğinin işaretidir. Yâni İslâm şu anda toplumdaki görev bölümünü tasvip etmiyor. Meselâ Kur'an ve sünnet okunacak, ben, âyet anlatılacak ben, hadis duyurulacak ben, ötekisi ise işine gücüne devam edecek. Dini tanıma ve anlatmayı ben yapacağım, öteki müslüman da bu işlerle uğraşmayacak ve para kazanmaya devam edecek. Müslümanlardan birisi ilmiyle hizmet edecek, birileri de bedeniyle, ya da malıyla hizmet edecek. Efendim ben ne yapayım, ben inşaatçıyım, hasbelkader bu mesleği seçmişim, ben de işte böyle hizmet ediyorum. Veya ben doktorum, ben öğretmenim, ben marangozum, ben kunduracıyım ve böyle hizmet edeceğim. Hayır, hayır herkes çobandır, herkes çoban olmaya ve sürüsünü gütmeye, eğitmeye, doyurmaya ve korumaya müsait yaratılmıştır. Bundan kaçmaya çalışmak, sürüsünün güdülmesini, doyurulmasını, eğitilmesini ve korunmasını başkalarının üzerine yıkmaya kimsenin hakkı yoktur. Herkes yapacak bunu. Herkes sorumludur. Sürüsünün rızkını temin etmek nasıl herkesin göreviyse, onları müslümanca eğitmek de onun görevidir. Herkes bildiğinin âlimi, bilmediğinin de tâlibi olmalıdır.

Bir de anlıyoruz ki herkesin çobanlığı, sürüsü, sorumluluk a-lanı farklıdır. Çünkü herkese, her çobana ayrı sürü vermiştir Rabbi-miz. Herkes kendi sürüsünden sorumludur. Onun içindir ki herkes kendi sürüsünü çok iyi

bilmelidir. Yâni herkes ehlini iyi tanımalıdır. Ta-nımalı ki, insanlar kendi sürülerini, kendi ehlini bırakıp başkalarının sürülerinin sorumluluğuyla kendilerini heder etmemelidirler. Meselâ bir adam kendi ehlinin, kendi sürüsünün eğitimini bir kenara bırakarak başkalarının ehlini eğitmeye giderse bilelim ki kendi sorumluluk alanından kaçmış demektir. Bir kadın evindeki çocuklarının eğitimini bı-rakarak başkalarının çocuklarının eğitimine gidiyorsa, sorumluluğundan kaçmış demektir. Bu kişinin durumu tıpkı şuna benzer: Bir kişi ekmek fabrikası kurmuş, ürettiği ekmekle binlerce insanın evine ekmek götürüyor, ama ürettiği ekmekten kendi ağzına götürmüyor, ya da evindekilere götürmeyerek onları aç bırakıyor. İşte böyle yapan kadın ve erkekler tıpkı bu adamın durumuna düşmüş demektir. Ama elbette kendi sürümüzü doyurup eğittiğimiz gibi, başkalarının sürüleri de aç kalmışsa, çobansız kalmışsa, bakanı yoksa, eğiteni yoksa o zaman ulaşabildiğimiz kadar onlara da gideceğiz, onlardan da sorumlu olduğumuzu unutmayacağız.

Evet, işte ehil budur ve kişi önce kendi ehlinden sorumludur. Kişinin ehli onu dinleyen, ona teslim olanlardır. Karısı, oğlu kızı ve kendisini dinleyen, söz geçirebildiği kimselerdir. Bu önemlidir ama. Söz geçirebildikleri. Çünkü bu mânâda bazen sözünü geçirebildiği uzaktaki insanlar kişinin ehli olurlarken, bazen de kişinin kendisini dinlemeyen, kendilerine söz geçiremediği karısı, oğlu, kızı bile onun ehli olmayabilir. Öyle değil mi? Meselâ Hz. Lût aleyhisselâmın karısı kendisini dinlemediği için onun ehli değildi. Yine Hz. Nuh aleyhis-selâmın oğlu kendisini dinlemediği için Rabbimiz; "O senin ehlin değildir" buyurmuştur.

Demek ki ilk önce ehlimizi ateşten koruyacağız, cehenneme gitmekten koruyacağız. Onları Allah'ın istediği gibi, Allah'ın istediği yerde, Kur'an ve sünnette doyuracak ve cennete götürmeye gayret edeceğiz.

O ateşin, o cehennemin üzerinde çok güçlü, kuvvetli melekler vardır ki, onlar Allah'ın emirlerine asla isyan etmezler. Allah kendilerine ne emretmişse onu mutlak yerine getirirler. Allah'ın emirlerini asla savsaklamayan, tehir etmeyen, askıya almayan, ağır davranmayan, ihmal etmeyen görevli meleklerdir onlar. Sürekli Rabblerine kulluk ha-vasında olan meleklerdir. Sadece Rabblerinin suçlu dediklerine azap eden ve kimseye azabı konusunda merhamet etmeyen meleklerdir onlar.

İşte böyle hiç kimsenin kaçıp kurtulması mümkün olmayan, kimsenin dayanıp sabretmesi mümkün olmayan bir ateşe, böyle bir cehenneme karşı aman ha kendinizi ve ehlinizi koruyun, diyor Rab-bimiz. Kesinlikle bilelim ki bizi

dinleyecek konumda olan ehlimizi o ateşe karşı korumadıkça, kendimizi de koruma imkânımız olmayacaktır. Ehlini o ateşten koruma derdi olmayan kimseler asla o ateşten kendilerini kurtaramayacaklardır. Unutmayalım ki ehlimizin sorumluluğu bizim sorumluluğumuzdur. Kendisini kurtaramayan bir kimse ehlini de kurtaramaz, ehlini kurtaramayan da kendisini kurtaramaz. Hani “kendisi muhtaç bir dede, nerde kaldı başkasına himmet ede” diye bir söz vardır ya! Yani bir adamın kendisini ve ehlini o ateşten kurtarma derdi, sadece ehline bu dünyada bir şeyler sağlama, onları bu dünyada mutlu etme endişesinin dışında başka bir endişesi yoksa, böyle bir insanın ne kendisini, ne de onları kurtarma imkânı olmayacaktır.

Öyleyse bu, baba olarak, erkek olarak, aile reisi olarak bizim en büyük derdimiz olmalıdır. Eğer bizler Rabbimizin bize yüklediği bu görevimizi yapmazsak, kendimizi ve ehlimizi cehennemden kurtarma sorumluluğumuzu yerine getirmezsek, kesinlikle bilelim ki Allah’ın me-lekleri görevlerini yerine getireceklerdir.

7. “Ey İnkâr edenler! Bugün özür beyan etmeyin, ancak işlediklerinizin karşılığını görmektesiniz” denir.

“Ey kâfirler, ey fıtratlarını örtenler, ey Allah’ı, Allah’ın kitabını, Allah’ın bunca âyetlerini, bunca uyarılarını örterek bir hayat yaşayanlar, artık bugün özür beyan etmeyin. Artık bugün mâzeretlerin arkasına saklanmayın. “Vaktim olsaydı öğrenirdim, imkânım olsaydı yapardım, ederdim. Bilseydim ben de yapardım. Bilseydim böyle olduğunu ben de çocuklarıma öğretirdim. Haberim olsaydı böyle bir kitaptan, ben de okur ve çocuklarıma öğretirdim. Bilmiş olsaydım böyle bir cehennemi ben de ondan korunur, ehlimi de ondan korurdum” diye yığın yığın mâzeretlerin arkasına saklanmayın. Sizler ancak dünyada işlediklerinizin karşılığını göreceksiniz. Sadece kendi yaptıklarınızla cezalandırılacaksınız. Yani ahirette cehennem ateşine atılacakları gün kâfirlere böyle söylenecektir. Çünkü o gün özür beyan etmenin hiçbir faydası yoktur. Onun için dünyada iken küfürden ve özür dileme mecburiyetinde kalınacak kötülüklerden sakınmak gerekir. O gün ancak dünyada yaptıklarınızın cezasını çekeceksiniz. Bu âyet, tahrim olayı hakkında kâfirler tarafından her zaman olduğu gibi Peygamber'i ve müminleri incitecek bazı lakırdılar edildiğine veya bazı hareketlerde bulunulduğuna işaret etmektedir.

Bu ateş, bu cehennem sizin dünyada yaptıklarınızın, yaşadığınız hayatın karşılığıdır. Sizler dünyada Allah’ı unutmuştunuz. Allah’ın kitabını, Allah’ın

dinini, Allah’ın elçisini, Allah’ın istediği kulluğu unutarak bir hayat yaşamıştınız. Siz de bu ateşin içinde unutulacaksınız. Sizin Bizi unuttuğunuz gibi, biz de sizi unutacağız. Sizler kitabımın, peygamberimin hatırını sormadan bir dünya yaşamıştınız, şimdi de sizin hatırınız sorulmayacak, derdiniz dinlenmeyecek, mâzeretlerinize itibar edilmeyecek. Siz dünyadayken kendinizi ve ehlinizi, çoluk-çocuğunuzu günâhlara sürmüş, cehenneme sürmüş, ateşe sürüklemiştiniz, biz de şimdi sizi kendinizi sürdüğünüz ateşe süreceğiz. Siz kendinizi ve ehlinizi cennete götürmek istemediniz. Siz cehennemi is-tediniz, biz de şimdi onu yapacağız. Siz cennete gitmemeye ayak di-rediniz, biz de şimdi istediğinizi vereceğiz. Halbuki cehenneme gitmek istemeyenler ondan kaçınmalıydı, cennete gitmek isteyenler de ona koşmalıydı. Sizler öyle yapmadınız. Sizler yaşadığınız hayatla kendinizi cehenneme ipoteklediniz, Biz de şimdi sizi cehenneme atacağız,” diyor Rabbimiz.

Rabbimiz, peygamberine, peygamber eşlerine, analarımıza ve onların şahsında bize, hepimize son derece açık ve net bir yol çizdi. “Ey kullarım, Benim bu âyetlerimi, Benim bu hayat programımı iyi din-leyin. Peygamberim de, size ana yaptığım peygamber eşleri de dahil her biriniz Benim size anlattığım, Benim size sınırlarını çizdiğim şekilde Bana kulluk yapmak zorundasınız. Benim yasalarıma riâyet etmek zorundasınız. Benim tarif ettiğim biçimde hareket etmek zorundasınız. Hiçbirinizi diğerinden ayırmadan hepinizin gerek doğru zannederek, doğru bilerek yaptığınız yanlışlıklar, gerek hatayla yaptığınız yanlışlıklar konusunda sizi uyarıyorum. Ben neyin yanlış, neyin doğru ol-duğunu bilenim. Sizin için neyin hayırlı, neyin hayırsız olduğunu mutlak bilenim. Sizin adınıza Velîniz olarak onların hesabını yapan Benim. Ben sizi hangi konuda uyarmışsam, hangi yanlışınızı ikaz etmişsem, hemen Beni dinleyin ve ondan vazgeçin.

Bakın, peygamberim peygamber olduğu halde kendisini uyardığım hiçbir konuda “ya Rabbi ben senin elçinim, ben Sana ve dinine bu kadar hizmet ettim, Sana bu kadar kulluk eden birisi olarak bunu bana niye yapıyorsun? Beni niye böyle durumlara düşürüyorsun?” Analarınız da öyle yapmamışlardır. Benden hangi uyarıyı almışlarsa hemen o konuda tavırlarını değiştirip Benim istediğime koşmuşlardır. Öyleyse ey kullarım, gelin sizler de Bana kullukta, Benim uyarılarım, Benim isteklerim karşısında onları örnek alın. Ne kadar da iyi kulluk yapmış olursanız olun, yine de bir takım yanlışlarınızın olabileceğini unutmayın. Benim âyetlerimle ilginizi kesmeyin. O âyetlerle kendinizi düzeltmeye, değiştirmeye çalışın. Yarın bir takım mâzeretler bulmaya, onların arkasına saklanmaya çalışacaksınız ama bunun size hiçbir faydası olmayacaktır.” Bize

karşı merhameti gereği yarın olacakları bugünden haber vererek bize uyarısını sürdürüyor.

8. "Ey İnananlar! Yürekten tevbe ederek Allah'a dönün ki, Rabbiniz kötülüklerinizi örtsün, sizi, içlerinden ırmaklar akan cennetlere koysun. Allah'ın peygamberini ve onunla beraber olan mü'minleri utandırmayacağı o gün, ışıkları önlerinde ve defterleri sağlarından verilmiş olarak yürürler ve: "Rabbimiz! Işığımızı tamamla, bizi bağışla, doğrusu Sen her şeye Kadirsin" derler."

"Ey iman edenler, Allah'a kesin bir tevbe ile, nasûh bir tevbe ile tevbe ediniz." Nasûh bir dönüşle dönüş yapınız. Tevbe, dönüş, yö-neliş demektir. Tevbeyi kitabımızda Hz. Adem'le tanıtır Rabbimiz. Al-lah'ın elçisi Adem Allah'ın yasakladığı ağaca, Allah'ın bir yasağını iş-lemeye, bir günâha, şeytanın yörüngesine, ebedî yaşamaya, ölümsüzlüğe ermeye doğru giderken hemen bir anda hatasını anlar anla-maz pişman olarak yönünü, kıblesini değiştirip Rabbinin arzularına, Rabbinin istediğine doğru dönüvermiştir ya, işte tevbe budur.

"Tevbeten nasûha"; kendisinde riya ve nifaktan bir şey bulundurmayan bir tevbe anlaşılır. Yahut günahlardan tevbe edip, insanın kendi nefsini kötü bir sondan kurtarması veya kişinin işlediği bir gü-nahtan tövbe edip, ıslah olarak dinindeki bir açığı kapatması ya da başkalarına örnek ve onların selametlerine vesile olacak derecede tevbe ederek, hayatını düzeltmesi de anlaşılabilir. İbn Ebi Hatim'in Zirr bin Hubeyş'ten naklettiğine göre, o şöyle demiştir: "Ben Ubey bin Ka'ba" Tevbeten Nasuha"nın anlamını sorduğumda, O bana şu şekilde cevap verdi. "Bu soruyu ben de Rasûlullah'a (s.a) sordum ve O bana: "Bir günah işlediğinde, günahından pişmanlık duyup, Allah'tan af dilemen ve bir daha o günahı işlememendir." Aynı anlamda bir söz İbn Mes'ud, Hz. Ömer, İbn Abbas'tan nakledilmiştir. Başka bir rivayette Hz. Ömer nasuh tevbesini şöyle tarif etmiştir: "Kişinin bir günahı tekrar işlemekten sakınması ve bir daha böyle bir günahı aklına bile getirmemesidir."

(İbn Cerir) Hz. Ali, bir defasında bir bedevinin tevbe ve istiğfar kelimelerini aceleyle tekrarladığını görür ve "Bu sahte bir tevbedir" der. Bedevi "O halde sahih tevbe nasıl olur?" diye sorduğunda, Hz. Ali şöyle cevap verir: "Tevbenin sahih olabilmesi için 6 şart gerekir. 1) Yaptığına pişman olman, 2) Gaflet ettiğin farzları yerine getirmen, 3) Gasbettiğin hakkı geri vermen, 4) Eziyet ettiğin kimseden özür dilemen, 5) İşlediğin günahı tekrarlamamaya azmetmen, 6) Nefsini Allah'a itaatle eğitip, günah işlerken zevk aldığın gibi,

Allah'a itaat ederken de sıkıntı çekmendir.

Evet, nasuh tevbenin şartlarından birincisi, kişinin Allah'a yaptığı itaatsizlikten pişman olmasıdır. Yoksa bir günahtan uzak durabilmek için, kişinin kendi kendisine söz vermesi yahut sıhhat, kötü şöhret ve mal kaybı gibi nedenler dolayısıyla şarap içmekten vazgeçmek tevbe tanımına girmez. İkincisi, Allah'a itaatsizlik yaptığını hisseden kimse, hemen oyalanmadan tevbe edip, günahını telafi yoluna gitmelidir. Üçüncüsü, Tevbe ettikten sonra günah işleyen kimse, tekrar tek-rar tevbe edip günah işlememelidir. Bu şekilde davranan bir kimsenin bu davranışı, onun tevbesinin sahte olduğuna bir delildir. Çünkü tev-benin asıl ruhu, insanın işlediği günah sonrasında pişman olmasıdır. Fakat sürekli aynı günahı işleyen kimse, gerçekte pişman olmamış demektir. Dördüncüsü, samimiyetle tevbe edip, bir daha o günahı iş-lememeye azmeden kimse, yine de beşerî zaaf dolayısıyla aynı günahı işlediğinde, tevbe ettiği günah tazelenmiş olmaz. Lakin o kimse sonra işlediği günahından tevbe edip, bu günahı tekrarlamayacağına daha bir kuvvetle azmetmelidir. Beşincisi, kişinin, işlediği günahı her hatırlayışında tevbe etmesi gerekmez. Ancak o kişinin nefsi, daha ön-ce işlediği günahtan hâlâ haz alıyorsa, o takdirde tekrar tekrar tevbe etmelidir. Ta ki o günahını hatırladığında pişmanlık duyana kadar... Bu bakımdan gerçekten Allah korkusuyla, işlediği günahtan tevbe e-den kimse, artık o günahından haz almaz. Çünkü o Allah'a itaatsizlik yapmıştır. Ve buna rağmen işlediği günahtan haz almaya devam ediyorsa, bu onun kalbinde, Allah korkusunun henüz kök salmadığının işaretidir.

Evet, nasuh tevbe, kabahatten, kabahat olduğu için pişmanlık duyarak vazgeçmektir. Vicdanında meydana gelen çirkinliğinden dolayı değil de bedenine, malına veya şerefine zarar verme gibi herhangi bir korku yahut ümit sebebiyle vazgeçmek, tevbe değildir. Asıl tevbe, yaptığı kabahatin bir menfaatini görse de esasen onun çirkinliğini duyup tiksinerek vazgeçmektir. Yâni nasuh insanın dinini ve ahlâkını çok iyi ıslah edecek tesirli bir tevbe anlamındadır. Yâni bir tev-be ki, onunla tevbe eden kimse önce kendi nefsine, sonra da diğerlerine çok iyi nasihat edip düzeltmiş olacağından nefsin hakkıyla düzelmesine sebeb olan o tevbesine, isim tamlaması olarak "çok iyi na-sihatçının tevbesi" anlamında nasûh tevbesi demek doğru olur. Yâni günahlardan başka bir sebeple değil, sırf çirkinlikleri yani Allah'ın rızasına ters düşen bir kabahat oldukları için vicdanında pişmanlık duyarak ve işlemekten dolayı şiddetli üzüntü hissederek ve bir daha çirkinlik yapmamaya azmedip vazgeçmek, nefsini buna alıştırıp hiçbir sebep ve engel karşısında dönmemeye karar vermekle olur.

İşte böyle Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın hayat programını u-nutmuş, dünyaya doğru dönmüş, dünyayı kıble edinmiş, dünyalık programlar peşinde giderken, şeytana yönelmiş, şeytanın yörüngesine girmiş, onun arzuları istikâmetinde bir hayat yaşarken veya nefsin istekleri peşinde koşarken, bir anda Allah'ı, Allah'ın isteklerini hatırlayarak hemen kıblesini, yönünü, hareketlerini, tavırlarını, düşüncesini değiştirerek Allah'ın istediği kulluğa yönelmenin adına tevbe denir. Tevbe, kişinin Allah'la ilişkisini düzeltmesinin adıdır. Bir insan için Al-lah'la yakın ilgiden mahrum oluştan daha büyük bir hüsran olamaz.

Rabbimiz buyuruyor ki: "Ey mü'minler, Rabbinize, Rabbinizin istediği hayata dönün. Rabbinize tevbe edin, ama bunu sadece dilinizle söyleyivermekle kalmayın, söylediğiniz söz kalbinizde de olsun. Sadece dilinizle değil, tüm hayatınızla dönün. Kesin bir dönüşle dönün. İhlaslı bir tevbe yapın. Bir daha işlememek üzere dönün. Önceki gidişinize pişman olarak dönün. Rabbinize kulluğa azmederek dönün. Rabbinizden utanarak dönün. O yaptıklarınızı silecek, affettirecek gü-zel ameller işleyerek dönün. Haksızlık ettiğiniz mü'minlerin haklarını ödeyerek dönün. Allah haklarını çiğnemişseniz, kulların haklarını gas-petmişseniz onları tekrar iade ederek dönün. Dilinizin, gönlünüzün ve kalbinizin beraberliği içinde dönün." İşte nasûh tevbe bu anlamlara gelmektedir. Yani özden dönmek, samimi bir dönüşle dönmektir. Rabbine karşı hata ettiğinin farkına vararak dönmektir.

Eğer böyle yaparsanız, bilesiniz ki Rabbiniz sizin tüm kötülüklerinizi, tüm kusurlarınızı örtecektir. Sizin geçmiş günâhlarınızı, cahi-liye dönemine ait kusurlarınızı örtecek, örtbas edecektir. Geçmişe ait kötülüklerinizi, günâhlarınızı örttüğü gibi, aynı zamanda sizin bütün çıkmazlarınızı, bütün problemlerinizi örtecek, silecek, çözümleyecektir. Eğer bizler Rabbimize kulluğa yönelir, tevbe eder, O'nun istediği bir hayatı yaşarsak kesinlikle bilelim ki Rabbimiz bizim kusurlarımızı örtecek, hayat problemlerimizi halledecek, hem dünyada problemsiz, mutlu bir hayat yaşamamızı, hem de âhirette cennete ulaşmamızı bi-ze lütfedecektir. Bizi içlerinden, altlarından ırmaklar akan cennetlerine koyacaktır.

İnsan, hata işlemeye müsait bir şekilde yaratılmıştır. Onun bu zaâfı, nefsi aklına galebe çaldığı zaman daha belirgin bir şekilde orta-ya çıkar. Bazen de insan farkında olmaksızın, bilmeyerek hata işler. Kısacası insan, beşeri özellikleri sebebiyle, zaman zaman kusur ve hatalar işleyebilir. Ancak, farkına

vardığı zaman hemen Allah Teâlâ'-dan af veya hakkına tecavüz ettiği kişiden özür dilemesi, güzel bir ah-lâk örneğidir. Çünkü "hatadan dönmek de bir fazilettir. "

İsimlerinden biri de "Settâr" olan Allah Teâlâ, kullarının kusur ve hatalarını, günahlarını örterek gizler ve diğer kulların bilmesine en-gel olur. Bu itibarla Cenâb-ı Hakk'ın bir sıfatı da "Settârel-Uyûb" (ayıp-ları örten, gizleyen) dur. Eğer O'nun bu ismi kulları üzerinde tecelli et-meseydi, insanlar birbirlerinin kusurlarına muttali olur ve birbirlerine karşı rezil olurlardı. Böylece toplum içinde çeşitli huzursuzluklar mey-dana çıkardı. Allah Teâlâ, Kur'ân-ı Kerîm'in birçok âyetinde, mü'min-lerin kusur ve hatalarını örttüğünü ifade buyurmaktadır.

"İman ederek salih amel işleyenlerin hatalarını an-dolsun ki, örteriz ve onları yaptıkları amellerden daha güzeli ile mükafatlandırırız"
(Ankebût, 7)

Allah Teâlâ'nın, kullar tarafından işlenen hataları örttüğünü bil-diren bu gibi âyetlerde bazı ön şartlar vardır. Yani kişinin, Allah'ın af-fına ve hatalarını gizlemesine ulaşabilmesi için, bazı özelliklere sahip olması lâzımdır. Bu özellikler ise söz konusu ettiğimiz âyetlerde açık-ça görülmektedir. Bunların başında "iman" gelmekte ve hemen ardın-dan "salih amel" şartı zikredilmektedir. Konuyla ilgili âyetler şöyledir:

"(Allah) İman eden erkek ve kadınları, içinde temelli kalacakları, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyar ve onların hatalarını örter. Allah katında büyük kurtuluş işte budur"
(Feth,5)

"Allah'a iman eden ve salih amel işleyenlerin ve Muhammed'e Rablerinden bir gerçek olarak indirilene inanan kimselerin hatalarını Allah örter ve durumlarını düzeltir"
(Muhammed,2)

"Sizi toplanma gününde bir araya getirdiği gün, işte o gün, kimin aldandığını ortaya çıkaracağı bir gündür. Kim Allah'a inanmış ve salih amel işlemişse, Allah onun hatalarını örter, onun içinde ebedi kalacağı, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyar. Büyük kurtuluş işte budur"
(Teğâbûn,9)

Konuyla ilgili diğer âyetlerde göze çarpan bir diğer özellik de "takva" şartıdır.

"Bu Allah'ın size indirmiş olduğu buyruğudur. Kim Allah'ın buyruğuna karşı gelmekten sakınırsa, Allah da onun kötülüklerini diğer ve mükâfatını yüceltir"
(Talâk, 65/5)

"Zira Allah (takva sahibi) mü'minlerin yaptıkları hataları örter ve onlara işledikleri amellerin en güzeliyle karşılık verir"
(Zümer,35)

Allah'ın haram kıldığı günahlardan kaçınmak da bir takva işa-retidir.

"Size yasak edilen büyük günahlardan kaçınırsanız," kusurlarınızı örter ve sizi şerefli bir yere yerleştiririz"
(Nisâ,31)

İşte bu âyetten de "tevbe" nin bir şart olduğunu anlıyoruz. Yine kişinin, Allah'ın af ve müsamahasına ulaşabilmesi için, tamamlayıcı bir şartın da "ihlas" olduğu sabittir.

"Sadakalarınızı açıktan verirseniz ne güzel! Eğer onları gizlice verirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır. Bununla Allah hatalarınızı örter. Allah işlediklerinizden haberdardır"
(Bakara,271)

Hataları örtmek hususunda, Hz. Peygamber (s.a.s) mü'minleri teşvik etmektedir: "Kim, dünyada müslüman kardeşinin ayıbını örter-se, Allah da onun ayıbını âhirette gizleyip kapatır" (Müslim, Birr, 58, 72). Buna karşılık, Hz. Peygamber (s.a.s) "Din kardeşini, bir suçun-dan dolayı ayıplayan kimse, o suçu kendisi de işlemedikçe ölmez" (Tirmizî, Kıyamet, 53) buyurarak, müslümanların, hatalarından dolayı birbirlerini kınamaları ve hor görmelerinin, kendileri için ne derece kö-tü bir sonuca yol açtığına dikkat çekmiştir.

"Kusursuz dost arayan dostsuz kalır" sözü gereği, insan baş-kalarının kusurlarıyla uğraşmamalı ve hataları örten kişi olmalıdır. Bu konuda mü'minin

rehber edineceği prensip Allah Teâlâ tarafından şu âyetle açıklanmıştır:

"İyilikle kötülük bir değildir. Sen kötülüğü en güzel olan iyi bir hareketle önle. O vakit bakarsın ki, seninle a-rasında düşmanlık bulunan biri yakın bir dost gibi olmuştur"
(Fussilet,34).

Allah'ın peygamberini ve onunla beraber olan mü'minleri utandırmayacağı o gün, o mü'minler ışıkları önlerinde ve defterleri sağlarından verilmiş olarak yürürler ve derler ki: "Rabbimiz! Bizim ışığımızı, bizim nûrumuzu tamamla, bizi bağışla, doğrusu Sen her şeye Kadirsin." Rabbimiz o gün, o güne inanan, o günün hesabını gündeminde canlı tutan, o gün kaybedenlerden olmamak için tir tir titreyen, bunun bilincinde bir hayat yaşayan peygamberini ve onunla birlikte olan mü'-minleri asla rezil etmeyecektir. Böyle mü'minleri asla kâfirlerle denk tutmayacaktır. Kâfirlerin rezil rüsva oldukları bir günde Rabbimiz iman etmiş kullarını böyle bir durumdan koruyacaktır.

Onların nûrları önlerinde, sağlarında koşacaktır. Onların nûrları, ışıkları, önlerini, yanlarını, sağlarını, sollarını aydınlatır. O mü'min-ler derler ki: "Ey Rabbimiz bu nûrumuzu, bu ışığımızı cennete varıncaya kadar, makamlarımıza ulaşıncaya kadar söndürme, bizimle beraber tut, bizden alma. Dünyada kazandığımız bu nûr ile cenneti buluncaya, cennete ulaşıncaya kadar bizi ondan ayırma!" Peki acaba nedir bu nûr? Nereden kazanılır? Nereden elde edilir bu nûr? Bu nûr dünyada kazanılır. Bu nûr kitaptır, bu kitabın âyetlerinin nûrudur. Rab-bimizin kitabı bize nûr olarak gelmiştir. Bu nûr, Allah'ın kitabından kazanılır. Bu nûrun azlığı, çokluğu bu kitabın âyetlerinden tanıdıklarımız kadar olacaktır. Eğer bu kitaptan bin âyet biliyorsak o kadar bir ışığımız olacak, iki bin âyet tanıyorsak o kadar olacak, iki âyet tanımışsak o kadar olacaktır. Bu kitaptan hiç nasibi olmayanlar da nûrsuzlardır, ışıksızlardır. Kitabımızın başka âyetlerinde bu kitabı tanımayan, bu ki-tapla ilgilenmeyen, bu kitaptan nasibi olmayan, Allah'ın âyetlerinden nûr alamayan münâfıkların durumu anlatılır.

Yine Rasulullah Efendimizin hadislerinde, mü'minlerin de yarın bu kitaptan nasipleri seviyesinde nûrlarının olacağı anlatılır. Kimilerinin nûru çok uzakları aydınlatacak seviyede iken, kimilerininki ise sa-dece ayaklarının ucunu aydınlatacak kadardır. Münâfıkların nûrları sönüp karanlıkta kalacakları, menfaatlerine gelen yerde kulluk yapan, zoru gördükleri zamansa duran veya geri adım atanların nûrları bir yanıp bir sönecektir. Ama dünyada nûrdan yana

olan, sürekli kitapla beraber olan, aydınlık saçan bir lamba olan peygamberlerinin arkasından, izinden koşan mü'minlerin nûrları hiç sönmeyecek ve cennete onunla ulaşacaklardır.

Çünkü onlar bu nûrlarını tamamlamak için çırpınıyorlardı. Kâfirler istemese de Allah nûrunu tamamlayacak inancı içindelerdi. Bu kitabın nûrunu evlerinde, çevrelerinde, toplumlarında tamamlamak üzere Allah'ın askerleri olarak görevlendirildiklerini biliyor, bunun için sa'y ediyorlardı. Allah'ın kitabının nûrunu insanlara götürmek, bu nûrla toplumlarını aydınlatmak için koşuyorlardı. Yani o mü'minler bu Al-lah nûrunu tamamlama kavgasını dünyada da sürdürüyor, dünyada da istiyorlardı. Onlar dünyada nûrdan uzak kâfirce bir hayat yaşamı-yorlardı. Allah'ın nûrunun tamamlanması için Allah yolunda cihada ko-şuyorlardı. Rabblerinin mağfiretine sığınıyorlardı. Allah için yaptıklarını hep eksik ve kusurlu görüyor; bu eksikliklerinin örtülmesini, örtbas edilmesini istiyorlardı.

Çünkü Allah nûrunun yeryüzünde tamamlanması öyle kolay bir iş değildi. Allah'ın yardımı olmadan bunu becermeleri mümkün değildi. Zafer ve yardım ancak Allah katındandır. İşte bu nûr ile bakabilme özelliğini kazanan mü'minler, bu konuda Rabblerinden yardım istiyorlardı. Çünkü insan için yaptığı değil, çabaladığı vardır. İşte o mü'minler böyle diyorlardı: "Ya Rabbi, biz Senin uğrunda çalışıp çabaladık, ama bu kadar yapabildik, bu kadar becerebildik. Sen bizi mağfiret buyur, yaptıklarımızı tam kabul et, eksiklerimizi görme, ciddiye alma. Muhakkak ki Sen her şeye kadirsin."

Dünyada böyle yapan, böyle yaşayan mü'minler dünyanın âdeta bir simetriği olan âhirette de bakın aynı derdi taşıyor, aynı şeyi istiyorlar. Zaten Allah hem bu dünyada, hem de âhirette bu nûrun ta-mamlanacağını mü'minlere vaat etmiştir. Kâfirler istemese de, müşrikler, münâfıklar hoşlanmasalar da, Allah nûrunu tamamlayacak, di-nini üstün getirecektir. Münâfıklar bu nûrun işlerine gelen yönlerinden istifade edip, diğer taraflarını göz ardı etmeye çalışsalar da, kâfirler bu nûru toptan reddedip söndürmeye çalışsalar da, yerli kâfirler bu nûru yok edebilmek için Yahudi ve Hristiyan dostlarıyla birlikte hareket etme kararları almış olsalar d,a Allah bu nûrunu tamamlayacaktır. Bu işi yapacak olan Allah'tır. Ancak mü'minlerin üzerine, mü'minlerin önderi olan Allah Rasûlü'nün üzerine bu iş için bir görev düşmektedir. İşte bakın o görev de şudur:

9. "Ey Peygamber! İnkârcılarla ve ikiyüzlülerle savaş; onlara karşı sert

davran. Onların varacakları yer cehennemdir, ne kötü dönüştür!."

"Ey peygamber, kâfirlerle ve iki yüzlü münâfıklarla cihad et. Kâfirler ve münâfıklara karşı cehd ve gayrette bulun. Tüm gücünü, tüm imkânlarını kâfir ve münâfıklarla cihada teksif et. Tüm birikimini Allah yolunda seferber et." Cihad çok genel bir mânâ ihtiva eder. Cihadın bir boyutu dille olur. "Ey peygamberim dilini kâfirler ve münâfıklarla cihadda kullan. Bıkmadan, usanmadan, yorulmadan, büyük bir zevk ve gayretle dilini bu dinin onlara tebliğinde kullan. Onların kurtuluşu, hidâyeti, cenneti için sabret. Onlardan gelebilecek işkencelere, alaylara karşı sabırlı davran. Malını bu uğurda harcayıp malınla cihad et. Elini bu iş için ha-reket ettirip onlarla cihad et. Her şeyini, tüm imkânlarını bu yolda seferber et. Onlarla cihad et ve onlara karşı sert ol, sert davran. Ama unutma ki senin onlara karşı bu sertliğin, yine ci-had, yine din, yine onların dirilişi ve kurtuluşu adına olacaktır."

Dinine gerçekten bağlı, dâvâsına gerçekten inanmış olan bir insan, dini adına hamaset sahibi olacaktır. Hamiyet sahibi olacaktır. Rasulullah Efendimizin örnek sîretine, güzel ahlâkına baktığımız zaman onun kendi nefsi adına hiç kimseden öç almadığını görürüz. Kendi nefsi için bir tek kimseden öç aldığına şahit olamaz kimse. Ama konu din olduğu zaman, dinine hakaret söz konusu olduğu zaman Rasulullah Efendimizin yüzü kıpkırmızı kesilirdi. Öyle bir gazaba gelirdi ki, hiç kimse onu durduramaz olurdu. Din adına harekete geçerdi Allah'ın Rasûlü. Din adına çok kesin ve sert davranırdı. O konuda asla bir gevşeklik göstermezdi. Zaten bu da Rabbimizin emridir. "Ey peygamberim onlara karşı galiz, gılzatlı, yani çok sert bir şekilde davran. Onlar senin bu konuda hamasetini, sertliğini bilsinler. Seni böyle tanısınlar ki adam olsunlar. Sesinle, konuşmanla, duruşunla, tavrınla, kararlılığınla bunu ortaya koy ki, onlar sende dirilsinler," di-yordu Rabbimiz.

Kâfirler ve münâfıklar dinin tebliğinin önüne set oldukları, insanlık için onulmaz bir yara haline geldikleri zaman artık onlarla savaş kaçınılmaz olacaktır. İnsanlığın önünde bir çıban başı olmaya başladıkları anda, yok edilmeleri için onlarla savaşılacaktır. Artık onların kesilmekten başka seçenekleri yoktur. Peygamber ve beraberindeki mü'minler onlarla savaşmak zorundadırlar. Ta ki yeryüzünde fit-ne kalmasın. Yeryüzünde fitne başı olan, fitnenin askerliğini yapan insanlar susturulsun, fitneleri kırılsın ki nûra muhatap olabilecek insanlara Allah'ın nûru ulaşsın. İnsanlar hür iradeleriyle nûra ulaşabilsinler ve dileyenler nûrla nûrlanma imkânı bulsunlar.

Âyet-i kerîmede Rasulullah Efendimizden nûrun önünde engel olan kâfirler ve münâfıklarla cihad etmesi isteniyor. Ama Rasulullah Efendimizin hayatına baktığımız zaman münâfıklarla bu şekilde bir cihad göremiyoruz. Bu konunun Ahzâb sûresinde ifadesini görüyoruz. Rabbimiz orada münâfıklara çok büyük bir ültimatom vermiştir. Onlar Rabbimizin bu sert uyarısından korktukları için az çok kendilerine bir çekidüzen vermişler ve bundan dolayı onlarla fiili bir savaş ortaya çık-mamıştır. Bakın oradaki âyet şöyleydi:

"İkiyüzlüler, kalplerinde fesat bulunanlar, şehirde bozguncu haber yayanlar, eğer bundan vazgeçmezlerse, andolsun ki, seni onlarla mücâdeleye dâvet ederiz; sonra çevrende az bir zamandan fazla kalamazlar."
(Ahzâb 60)

"Eğer bu adamlar yaptıkları bu pisliklere, Medine'de kargaşa çıkarmaya, Müslümanlar aleyhine asılsız haberler yaymaya bir son vermezlerse, elbette ey peygamberim seni onların üzerine salacak, seni onlar üzerine kışkırtacağız. Onlarla savaştıracağız seni. O zaman o şehirde çok az bir zaman sana mücavir olabilecek, çok kısa bir süre sana komşu olabilecekler.

Yani çok yakında onların işleri bitecek," buyuruluyordu. Âyetin devamında da, "onlar nerede yakalanırsa lânetlenmiş olarak öldürülecekler. Bu Allah'ın geçmişlerin hayatında uyguladığı bir sünnetidir ve Allah'ın sünnetinde bir bedel, bir değişiklik, bir alternatif bulamazsın," deniliyordu.

İşte bu kesin uyarı sebebiyle olsa ki, o münâfıklar az biraz durumlarını düzelttiler, mü'minler aleyhine faaliyetlerini biraz azalttılar, kendi kaplarına çekildiler de onun için Peygamber Efendimizin hayatında onlarla böyle bir savaş gerçekleşmedi. Ama ondan sonra bu âyet ümmet için geçerli olduğundan, mü'minler daha sonraları bu gibi insanlarla cihad etmişlerdir. Onların Mevlâları, onların evleri, barınakları, sığınakları cehennem olacaktır. Onlar dönüp dolaşıp cehenneme dolacaklardır.

Ne kötü bir dönüş yeridir o cehennem! Dünyada yaşadıkları çok kötü ve sıkıntılı bir hayattan sonra, kabirde çekecekleri sıkıntıdan sonra, mahşerdeki sıkıntılarından sonra yine çok kötü bir yere gideceklerdir. Öyleyse kâfirler ve münâfıklar bu âyetleri çok iyi düşünmelidirler. Ya da bizler bu âyetleri onlara düşündürmeliyiz. Duyurmalı ve düşündürmeliyiz ki, akıllarını başlarına alsınlar.

10. "Allah, inkâr edenlere, Nuh'un karısıyla Lût'un karısını misal gösterir: Onlar, kullarımızdan iki iyi kulun nikâhı altında iken onlara karşı hainlik edip inkârlarını gizlemişlerdi de, iki peygamber Allah'tan gelen azabı onlardan savamamışlardı. O iki kadına: "Cehenneme girenlerle beraber siz de girin" denildi."

Allah kâfirler için Nuh'un (a.s) karısını bir darb-ı mesel yapmıştır. Allah, kâfirlere Nuh'un ve Lût'un (a.s) hanımını da misal getirmiştir. İki peygamber karısını kâfirlere örnek yapmıştır. Acaba kâfirlerin ve ikiyüzlü münâfıkların zikrinden sonra Rabbimiz niçin bu iki peygamber karısını örnek getiriyor? İnsanlar küfürlerinin ve nifaklarının arkasında bir çok mâzeret uydurabilirler. Birçok bahanelerin arkasına saklanarak küfürlerini ve nifaklarını makul ve mazur gösterme çabası içine girebilirler. Kendilerini kurtarabilmek için çevrede yapışacak bir dal arama gayreti içine girebilirler. Halbuki Allah'a karşı insanın bu dünyada O'nun istediği şekilde iman edip, O'nun istediği kulluğun dışında yapışabileceği hiçbir dalı yoktur. İslâm'ın, Müslümanlığın dışında sığınabilecekleri hiçbir mâzeretleri yoktur. Allah'ın dinine, Allah'ın kitabına, Allah'ın elçisinin yoluna, Allah'ın nûruna sarılmanın dı-şında gösterebilecekleri hiçbir özürleri yoktur. Bunun dışında hiçbir kurtuluş vesilesi ve ümidi söz konusu değildir.

Onun içindir ki, işte iki peygamber hanımı kâfirlere örnektir. Peygamber hanımı olmanın kendilerini kurtaramadığı iki insan. Lût'un (a.s) ve Nuh'un (a.s) hanımları. "Onlar iki sâlih kulumuzun nikâhı altındaydılar. Bize hakkıyla kulluk yapan iki sâlih elçimizin karılarıydılar. Ama onlar o iki kulumuza, o iki elçimize, kocalarına ihanet ettiler. O iki elçimizin getirdiği dine iman etmediler." Tabii buradaki ihanet zina anlamına, kocasını aldatma anlamına bir hıyanet değildir. Çünkü hiçbir peygamberin hanımı zina etmemiştir. Hiçbir peygamberin hanımı iffetsizlik yapmamıştır. Bunu, Kur'an-ı Kerîm'in işaretinden ve de Ra-sulullah Efendimizin beyanından anlıyoruz.

Evet, Gerek Nuh (a.s) ve gerek Lût (a.s)'un nikâhı altındaki eşleri de iffetsizlik etmiş değil, ancak eş olma şerefinin gerektirdiği iman ve itaate, iyilik ve doğruluğa sahip olamamış, elde ettikleri nimetin kıymetini takdir etmeyerek küfür ve nankörlüğe meyletmiş, hayra ve iyiliğe çalışan eşlerinin başarılarını kolaylaştırmaya çalışacak yerde onlara eziyette bulunmuşlardır. Bununla da yetinmeyerek Allah düşmanlarının fesatlarına yardım edecek gizli haberler

vererek fitneyi tahrik etmek suretiyle emanete hıyanet etmişler ve böylece Allah'ın gazabına uğramışlardır. Onun için Allah'ın salih kulu olan o iki peygamber onları, o hanımlarını Allah'ın azabından kurtaramadılar. O kadınlara, kocalarının iyi kimseler olması, peygamberliği ve kurtarmak için gösterdikleri gayretler zerre kadar fayda vermedi. Nuh hanımını gemisine alamadı da "Aleyhinde söz geçmiş olanlar dışında aileni ve iman edenleri gemiye yükle..." (Hûd, 11/40) buyuruldu, Lut (a.s) da kendi şehrinden dışarı çıkaramadı, bu yüzden de "Karından başka sizden hiçbiri geri kalmasın..." (Hûd, 11/81) denildi. Ve o iki kadına şöyle seslenildi: *"Girin ateşe girenlerle beraber!"* İkisi de helak olan kâfirlerle beraber cehenneme gittiler. Demek ki yalnız kocalarının iyiliği, Allah katındaki büyük derecesi ve peygamberliği bile, inkâr eden hanımlarını Allah'ın azabından, o şiddetli meleklerin vazifeli oldukları cehennem ateşinden kurtaramaz. İşte bu, bütün kâfirler için darb-ı mesel olmuş bir numûnedir. Peygamberler her ne kadar küfredenleri ıslah etmek, kurtarmak isteseler de imana gelmeyen, küfür ve hıyanete tevbe etmeyenleri eşleri bile olsa Allah'ın azabından kurtaramazlar. Herkes kendi ameline göre karşılık görür. Onun için peygamberlerin ve gerek diğer iyi insanların eşleri, bütün kadınlar, kocalarının ve yakınlarının derecelerine, Allah katındaki makamlarına aldanmayıp Allah'tan korkmalı ve kendileri iyiliğe çalışmalıdırlar.

Rasulullah Efendimiz, "hiçbir peygamber hanımı zina etmemiştir" buyurur. Allah'ın özel koruması altında olan peygamber hanımlarında böyle bir şey olmamıştır. Bu peygamber hanımlarının hıyaneti, peygamber olan eşlerine, kocalarına iman etmemeleridir. Kocaları gi-bi iman ehli olmamalarıdır. Onlara iman etmemekle beraber, kocalarının sırlarını kâfirlere ulaştırıyorlardı.

Meselâ Lût'un (a.s) karısı, kocasına gelen misafirleri dışarıdakilere haber veriyordu. Zaten Lût'tan (a.s) başka o toplumda misafir kabul eden de yoktu. Misafir almayarak insanları otellere, pansiyonlara, lokantalara düşürerek orada soymaya ve ırzlarına geçmeye çalışıyorlardı. Sodam şehrinde Müslüman bir tek ev vardı, o da peygamberin eviydi. İşte Lût'un (a.s) karısı misafirlerini Sodam'ın kâfirlerine jur-nalliyordu. Nuh'un (a.s) karısı da kâfirlerle işbirliği içine giriyordu. İşte onların hıyaneti bu şekildeydi.

Ama onlar peygamber karısı oldukları halde Allah'tan kendilerine gelecek hiçbir şeye engel olamadılar. Kendilerine, "haydi o kocalarınıza karşı kendileriyle işbirliği yaptığınız, kocalarınızın haberlerini, sırlarını kendilerine ulaştırmaya çalıştığınız o kâfirlerle beraber sizler de o ateşin içine girin bakalım"

denir. İşte kâfirlere bu iki kadın örnek veriliyor. Ey kâfirler, bakın görün ki iman etmedikleri sürece peygamber karıları bile kurtulamıyor. Kesinlikle bilesiniz ki ancak iman edenler kurtulacaktır, bunun dışında ne nesep bağı, ne de başka bağlar hiçbir değer ifade etmeyecektir. İki peygamber karısı gözünüzün önündedir. Kocaları peygamber oldukları halde, Allah kendilerine çok büyük nimetler sağlamış olduğu halde, evlerine vahiy indiği ve çevrelerindeki insanlar o evden aydınlandıkları halde bu büyük nimetten is-tifade edemeyen iki peygamber karısı cehenneme gidiyor. Mü'minlere de örnek veriyor Rabbimiz. Mü'minler için de uyarıcı bir örnek sunuluyor:

11. "Allah, inananlara Firavun'un karısını misal gösterir. O, "Rabbim! Katından bana cennette bir ev yap. Beni Firavun'dan ve onun işlediklerinden kurtar, beni za-lim milletten kurtar" demişti."

Allah, iman edenler için de Firavun'un karısını örnek vermiştir. O kadın demişti ki: "Rabbim, benim için katında cennette bir ev kıl. Beni Firavun ve amelinden koru, şu zalim toplumun küfür ve şirkinden beni kurtar." Allah, Firavun'dan, Firavun'un toplumundan, onların küfür ve şirklerinden Allah'a sığınan o kadını onların şerlerinden korudu. Rabbimiz kendisine iman etmiş, kendisine kulluğa yönelmiş kulunu korudu.

Dikkat ediyor musunuz? İki peygamber karısı ve yeryüzünün en zalim insanlarından birinin karısı. Yeryüzünün zalimlerinden, Firavun'un karısı olan Asiye annemiz. Bu kadın sabah-akşam yemek yerine kendisine sopa atan, müslümanlara hayatı zindan etmiş, açıkça insanlara Rabblığını, İlâhlığını ilân etmiş, binlerce insanı kesmiş, binlerce çocuğu öldürmüş, binlerce kadınları hayâsızlaştırmış, astığı as-tık kestiği kestik olan bir kâfirin, dünyanın en zalim adamının emrinde olan bir kadın, o zor imkânları, o dar imkânları değerlendirip Mûsâ'ya (a.s) iman ediyor. Bu kadar zor şartlar içinde mü'min oluyor. Allah'a dua ediyor. Ölüme hazır oluyor. "Ya Rabbi benim için katında bir ev hazırla" diyor. "Beni bu zalimlerin anlayışlarından koru" diyor. Öleceğinin farkına vararak cennetten bir makam istiyor. Allah'ın nûruyla bakabiliyor. Cenneti görüyor, cenneti istiyor ve yaşadığı mü'mince bir hayatın sonunda şahadetle birlikte cennete gidiyor.

İşte bir kadın. Kadın olarak zayıf bir insan… Bir de içinde bulunduğu şartlar itibariyle düşünüldüğü zaman gerçekten çok zayıf bir kadın… Tek başına Firavun gibi bir zalimin sarayında, onun karısı olarak işte böyle bir müslümanlık sergiliyor. Gerçekten o, mü'minler için en büyük örneklerden biri olmuştur.

Rabbimiz bu ikisini insanlara, mü'minlere misal olarak arz ediyor. Yani yarın; ya Rabbi, işte imkânım yoktu, zamanım yoktu, zalim bir müdürüm vardı, nefes aldırmadı. Zalim birinin tebaasıydım, fırsat vermedi. Veya ya Rabbi param yoktu, pulum yoktu, imkânım yoktu ne yapayım kulluk yapamadım diyerek yığınlarla mâzeretlerin arkasına saklanmak isteyenlere işte bu iki örneği veriyor. Bakın ki imkânı olanlar ne yapmış? İmkânsızlıklar içinde kıvranan ne yapmış? Şu anda bizler ne yapıyoruz?

Kocası kâfir olup, kendisi mümine olan, imanı, teslimiyeti, sab-rı ve Allah'ın kendisine lütfettiği şartları değerlendirişi müminlere mi-sal olarak gösterilen Firavun'un eşidir Âsiye. Bu kadın Musa (a.s.) za-manında yaşamıştır. Firavun, İsrail oğulları'nın kadınlarını alıkoyup er-kek çocuklarını öldürtüyordu. Musa (a.s.) doğduktan sonra, anası Al-lah'u Teâlâ'nın kendisine bildirdiği şekilde onu bir sandığa koyup Nil nehrine bıraktı. İçinde Musa'nın bulunduğu sandık, Firavun'un sarayı hizasına gelince onu alıp saraya götürdüler. Âsiye kocası Firavun'u ikna ederek Musa'yı öldürtmedi. Hatta ona kalbi ısındı ve: "Aman onu öldürmeyin, belki büyür de işimize yarar." diyerek Musa için süt anne aramağa başladı. Nihâyet, Musa yalnız kendi annesinin memesini ka-bul edinceye kadar süt anne aradılar. Böylece Allah, Musa'yı annesi-ne iade etmiş oldu.

Musa (a.s.) büyüyüp risalet görevini yerine getirince ona ilk iman edenlerden biri de Âsiye idi. Firavun, hanımının Musa (a.s.)'ya iman etmesine dayanamayıp ona işkenceler yaptı ve bu işkenceler sonunda Firavun hanımı Âsiye'yi şehit etti.

Rasulullah (a.s.) kemâle eren dört kadından biri olarak Âsiye hatunu saymış ve ondan övgüyle söz etmiştir. Gerçekten, kocaları küfre hizmet eden fakat kendileri evlerinde Allah'ı anan ve Allah'ın emirlerine göre yaşayıp iffetini koruyan mümine hanımlar için Âsiye hanım güzel bir örnektir. Onların bu sabırları ve imanlarında sebatları elbette bir gün kocalarını da imana getirmelidir. Eğer eşlerinin İslâm'a gelmeleri pek muhtemel değilse bu mü'minelerin böyle bir evliliği gö-ğüslemeri ve sürdürmeleri caiz değildir.

Bakın bir örnek daha geliyor:

12. "Mahrem yerini korumuş olan İmran kızı Meryem de bir misaldir. Ona ruhumuzdan üflemiştik; Rabbi-nin sözlerini ve kitaplarını tasdik etmişti. O, Bize gönülden itaat edenlerdendi."

Kendi namus ve iffetini korumuş, namus ve iffetini kale içerisine almış İmran kızı Meryem anamız, iffet ve hayâ timsali bir kızcağızdı. Biz ona ruhumuzdan üfledik. O, Rabbinin kelimelerini, Rabbinin sözlerini tasdik etti. Rabbinden gelenleri doğruladı. Onların doğruluğunu, onlara imanını hayatıyla, Allah'a teslimiyetiyle, iffet ve namusuyla, kulluğuyla ortaya koydu. Allah'ın kitaplarını tasdik etti. Gönülden Rabbinin emrine âmâde olan, Rabbinin arzularına boyun büken, daima kul olan, daima emret Allah'ım, buyur Allah'ım, ne istersen ba-şım üstüne deme konumunda olan bir kızcağızdı o... Allah kendisine ne emretmişse yapan bir kızcağızdı. Belki yeryüzündeki imtihanların en çetininden geçiriliyor. Son derece iffet ve namuslu bir kızcağız, insanlar tarafından iffetsizlikle suçlanacağı bir imtihana tabi tutuluyor. Kadınların içine düşebileceği büyük imtihanla deneniyor. Ama Allah kendisine ne emretmişse onu yapıyor.

Burada sıdk, sadâkat, tasdik kelimeleri üzerinde biraz söz edelim. 'Sıdk' sözlükte, yalanın (kizb'in) zıddı olan doğruluk demektir. Bu doğruluk, geçmişte olduğu gibi gelecekte de olabilir. Söz vermede veya başka bir konuda doğru olmayı, sözünde durmayı da ifade eder. Sıdk, yalnızca konuşmada ve bir olayı veya bir haberi başkalarına ak-tarmada değil; kelâmın (sözün) bütün çeşitlerinde, -ki buna yazı da dahildir- doğru olmaktır.

Kur'an, peygamberlere ve Hz. Muhammed'e (Allah'ın selâmı tümünün üzerine olsun) indirilmiş olan vahyi kabul etmeyi 'tasdik' (doğrulama), onu yalanlamayı da 'tekzip' (yalanlama) kelimeleriyle ifade ediyor. Bu anlamda İslâm'ı din olarak kabul eden kimseler 'sâdık' kişilerdir. Onlar, hem 'Elest bezmi'nde verdikleri sözlerini yerine getirirler, hem doğru sözlü Peygamberi tasdik ederler (doğrularlar), hem de dilleri ve kalpleriyle, gelen vahyin doğruluğuna inanırlar. Bu noktada iman kavramı ile 'tasdik' kavramı arasında kullanım bakımından farklılık bulunmaktadır. 'Tasdik' her türlü haber hakkında kullanılır. Sözgelimi, 'bir, ikinin yarısıdır', 'elma ağaçta yetişir' gibi bilinen gerçekleri söyleyen kimseye 'doğru söylüyorsun, seni tasdik ediyorum' deriz. Ancak böyle bir haberi veren kimseye 'sana iman ediyorum' denmez. İman kavramı daha çok ğayb (duyu organlarıyla algılanamayan) şeyler hakkında kullanılır. Ğayb haberini verene, 'o kimseye iman ettik' ve haber verilen şey için de 'ona iman ettik' denilebilir. Kur'an'da bu kullanımı görmekteyiz. Hz. Yusuf'un kardeşleri babala-rına; "Ama doğru söylesek de sen bize iman etmezsin" dediler.

(12/Yûsuf, 17).

Kavram ve anlam bakımından da ‘iman’ ve ‘tasdik’ kelimeleri arasında fark vardır. ‘İman’, ‘emn’ yani güven kökünden türemiştir. Bunun için o; hem ‘haber vermeyi’, hem bir ‘isteği’, hem de ‘benimse-meyi’ ifade eder. Oysa ‘tasdik’ böyle değildir. Yani birine ‘güven’ duy-mayı gerektirmeyecek bir haber verilince ‘falanca iman etti’ denilmez. Tasdik, haber verme çeşitleri ile ilgili bir kelimedir. Tasdik, bir şeyi ha-ber verenin doğruluğunu bildirmek, bunun zıddı olan ‘tekzip’ ise haber verenin yalan söylediğini bildirmek için kullanılır.

Bazen sevilen, bazen nefret edilen, bazen dost edinilen, ba-zen düşman sayılan, kimi zaman itaat edilen, kimi zaman da isyan edilen, bazen boyun eğilen, bazen de kendilerine karşı kibirli davranı-lan ‘zâtlar’ önünde takınılan durumlar ‘iman ve küfür’ kavramlarıyla anlatılır. ‘Sâdık ve sıdk’ kavramları ilgili oldukları kelimelere bağlıdır-lar. ‘Sâdık (gönülden, içten) sevgi ve sâdık (içten) nefret’ deyimlerinde olduğu gibi. ‘Doğru’ veya ‘yalan’ hükümleri realitenin özü değil, onunla ilgili haberin niteliğidir. Sevgi ve nefret de sıfat olarak kullanılınca; ilgili nesnenin özünü değil, onunla ilgili durumu niteler. Ancak ‘iman’ ve ‘küfür’ böyle değildir. Bunlar, doğrudan doğruya inanılan veya inkâr edilen ‘zât’a dönüktürler.

“Bil ki, doğruluk sükûnet (gönül huzuru), yalan ise şüphe ve tereddüt verir.”
(Tirmizî, Kıyâmet 60).

Doğruluk, aynı zamanda diğer ahlâkî erdemlerin yolunu açan, insanı ahlâkî değerlere sahip çıkmaya sevkeden anahtar bir karak-terdir. Nitekim Peygamberimiz (s.a.s.);

“Doğruluk insanı iyiliğe götürür...”
(Müslim, Birr 105; Buhârî, Edeb 69)
buyurmuştur.

Kişi niyet ve irâdede doğru olmalıdır. Niyet ve irâdedeki doğruluğun adına ihlâs denir. Yani kendisini harekete geçiren kuvvetin yalnız Allah rızâsı olmasıdır. Şâyet tutum ve davranışlarına nefsin arzularından bir şey karışırsa sadâkat niyeti bâtıl olur. Bu gibi adama da yalancı demek câiz olur. Nitekim

hadis-i şerifte belirtildiği şekilde "ih-lâs konusunda" üç kişiye sorulan sorular ve alınan cevaplarda bu du-rum açıklanmıştır. Meselâ âlime "ilminle ne amel ettin?" diye sorulunca, "Allah rızâsı için okuttum, ilim yaydım" diye cevap verince, kendisine; "yalancısın, sen, desinler için okuttun" denir. Okutmadın, den-mez. "Okuttun ama irâdende yalancısın" denilir. "Doğruluk, kast ve irâdede tevhidin sıhhatidir." Münâfıkların Hz. Peygamber'e "Sen Allah'ın resûlüsün" demeleri, doğru bir söz olduğu halde, kalben buna inanmadıkları için inançlarında yalancı durumunda olduklarını anlı-yoruz

Yine kişi azimde doğru olmalıdır. Azimde vefâ/sadâkattir. Azim, bazen amelden önce gelir. Meselâ, insan kendi kendine; Allah bana servet verirse, onun tümünü veya şu kadarını tasadduk ederim; düşmanla karşılaşırsam onlarla bütün gücümle savaşırım, ölüme aldırış etmem; Allah bana bir makam nasip ederse, Allah'a isyan etmem ve kesinlikle adâleti uygularım" gibi azimlerde bulunur, kararlar verir. Bu azim, bazen içinden doğar ki, bu kesin ve doğru bir azimdir, bunda şüphe yoktur. Bazen de azimde tereddüt kokusu ve zâfiyet olur ki bu hal, doğruluğa ters düşer. İşte bazen doğruluk denilince bu mânâ kastedilir. Sâdık ve sıddîk, tereddüt ve zaafsız bütün iyiliklere tam bir kuvvet ve kesin bir azim ile karar vermeye denir. Doğruluğun bir çeşidi azimde vefâkârlıktır. Zira nefis, peşin söz vermekte özgür olduğu gibi cömerttir de. Fakat iş gerçekleşip tatbik sahasına konacağı zaman hevâ ve heveslerin hücumu ile bağları gevşer ve azminde vefâ gösteremez duruma düşer ki bu sadâkate aykırı olur. Bu sebeple Al-lah Teâlâ;

"Allah'a verdikleri ahitte duran doğru adamlar vardır"
(Ahzâb, 23)

buyurmuştur.

Enes (r.a.) diyor ki: "Amcam Nadr'ın oğlu Enes, Bedir savaşın-da Resûl-i Ekrem'in sağında bulunamadı, yani savaşa katılamadı. Buna çok üzüldü ve kendi kendine: "Allah eğer beni ikinci bir savaşa ulaştırırsa, yapacağımı ben bilirim!" diyordu. Ertesi yıl Uhud savaşına katıldı. Öyle bir cihad etti ki, öldüğü vakit vücudunda seksenden fazla yara bulundu. Kız kardeşi: 'kendisinde tanınacak bir durum yoktu, an-cak elbisesinden onu tanıyabildim' demişti. Ve bunun üzerine yukarı-daki âyet-i kerime nâzil oldu."

Sonra kişi amelde doğru olmalıdır. Dördüncü derece doğruluk; amel

yapmakta sadâkattir. Amelde gayret göstererek içini dışına, dı-şını da içine uygun hale getirmektir. Dış ameller, içeride olmayan bir şeyi yansıtmamalı, yani yapılan her amel, tamamen içten gelmeli ve gönlün tercümanı olmalıdır. Bu durum, insanın içinden gelmiyor diye ameli terk etmesi değil; içinin de dışını tasdik etmesi demektir. Zâhirin (dış görünüş ve amelin) bâtına (iç dünyaya, gönle) uymaması maksatlı olursa, buna riyâ denir ve bu, ihlâsı yok eder; Kasıtsız olursa, sadâkati/doğruluğu yok eder. O yüzden "sıdk/doğruluk, gizli ve âşikâr olarak hakka uymaktır" denilir.

Bu sıdkı elde etmek için, dünyada kalmayı ve yaşamayı sırf hakkı tutup kaldırmak ve Allah'ın rızâsına mazhar olmak için arzu et-mek gerekir. Her zaman nefsinin eksik ve kusurlarını görmek, dünya-nın cezbeden, oyalayıp aldatan güzelliklerine kapılmamak, dünyevî endişelerle yol ve yön değiştirmemekle bu sadâkat gerçekleşebilir.

Doğruluğun beşinci ve en üstün derecesi ise, korku, ümit, say-gı, züht, rızâ, tevekkül, muhabbet ve diğer bütün rûhî/psikolojik du-rumlarda doğruluktur.

"Mü'minler, ancak Allah'a ve Resûlüne iman eden, ondan sonra asla şüpheye düşmeyen, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad edip savaşanlardır. İşte sâdıklar/doğrular ancak onlardır."
(Hucurât, 15).

Sadâkatin derecelerinin zirvesi yoktur. Kul, bazı hususlarda sâdık olsa da, bazılarında olamayabilir. Hepsinde sâdık olan gerçek sıddîktır. Allah, bu dini, başlangıçta hem onun tebliğcisi Hz. Muham-med (s.a.s.)'i, hem de bu İlâhî mesajı ilk olarak tasdik edip doğrulayan Ebû Bekir (r.a.) gibi iman eden ümmeti sıdkla sıfatlandırarak övmüştür:

"Sıdk mesajıyla gelip doğruyu getiren ve onu tasdik edenler var ya, işte muttakîler, kötülükten sakınanlar onlardır."
(Zümer, 33)

Sıdkın tamamen bir vicdan işi haline getirilmesi ve insan tabi-atının her durumunda sadâkatin hemen ortaya çıkması, rızâ makamı olan sıdkın üst seviyesidir. "Rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan ve peygamber olarak Muhammed (s.a.s.)'den râzı olmak", en büyük sadâkattir. En önemli doğruluk, İslâm'ın hayatın tüm alanlarında tam bir teslimiyetle kabul edilmesi, Allah'ın tek

ilâh, otorite; Rasûlullah'ın da yegâne rehber ve örnek edilmesidir.

"Mü'minler, ancak Allah'a ve Resûlüne iman eden, ondan sonra asla şüpheye düşmeyen, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad edip savaşanlardır. İşte sâdıklar/doğrular ancak onlardır."
(Hucurât, 15)

"Allah'a ve peygamberlerine iman edenler, (evet) işte onlar, Rableri yanında sıddîklar/sözü özü doğru olanlar ve şehidlik mertebesine erenlerdir. Onların mükâfatları ve nurları vardır. İnkâr edip de âyetlerimizi yalanlayanlara gelince, onlar da cehennemin adamlarıdır."
(57/Hadîd, 19)

"Şüphesiz bizim Rabbimiz Allah'tır' deyip, sonra dosdoğru bir istikamet tutturanlar (yok mu), onların üzerine melekler iner (ve derler ki:) 'Korkmayın ve hüzne kapılmayın, size va'dolunan Cennet'le sevinin. Biz, dünya hayatında da, âhirette de sizin velileriniziz. Orada nefislerinizin arzuladığı her şey sizindir. Ve istemekte olduğunuz her şey de sizindir. Çok bağışlayan, çok merhamet eden (Allah) dan bir ağırlanma olarak!"
(Fussilet, 30-32)

"Şüphesiz bizim rabbimiz Allah'tır' deyip, sonra dosdoğru bir istikamet tutturanlar (yok mu), artık onlar için korku yoktur ve onlar mahzun da olmayacaklardır. İşte onlar Cennet halkıdır. Yapmakta olduklarına karşılık olmak üzere, içinde ebedi olarak kalıcıdırlar."
(Ahkaf, 13-14)

"İman etmiş olanlar: 'Keşke cihad hakkında bir sûre indirilmiş olsaydı!' derler. Ama hükmü açık bir sûre indirilip de onda savaştan söz edilince, kalplerinde hastalık olanların, ölüm baygınlığı geçiren kimsenin bakışı gibi sana baktıklarını görürsün. Onlara yakışan da budur! (Onların vazifesi) itaat ve güzel sözdür. İş ciddiye bindiği zaman Allah'a sadâkat gösterselerdi, elbette kendileri için daha hayırlı olurdu."
(47/Muhammed, 21)

Hadis-i Şeriflerde Sıdk/Doğruluk ve Kizb/Yalancılık Kavramı çok ciddi biçimde ele alınmıştır.

“Şüphesiz ki sözde ve işte doğruluk hayra ve üstün iyiliğe yöneltir. İyilik de cennete iletir. Kişi doğru söyleye söyleye Allah katında sıddîk (doğrucu) diye kaydedilir. Yalancılık, yoldan çıkmaya (fücûr) sürükler. Fücûr da cehenneme götürür. Kişi yalancılığı meslek edinince Allah katında çok yalancı (kezzâb) diye yazılır.”

(Buhârî, Edeb 69; Müslim, Birr 103-105)

“(Sözde ve işte) Doğruluktan ayrılmayın. Çünkü doğruluk, şüphesiz hayır ile beraberdir (Sahibini hayra ve iyi amellere yöneltir). Doğruluk ve hayır (sahibi) da cennettedir. Yalancılıktan da sakının. Çünkü yalancılık şüphesiz şer ile beraberdir (sahibini kötülüklere sürükler). Ve yalancılıkla şer (sahibi) cehennemdedir. Allah'tan mu-âfât (yani,hoşlanılmayan şeylerden selâmet ve âfiyette olmayı) dileyin. Çünkü hiç kimseye imandan sonra âfiyetten daha hayırlı bir şey şüphesiz verilmemiştir. Birbirinize ha-sed etmeyin. Birbirinize buğz etmeyin. Birbirinizle iyi ilişkileri kesmeyin. Birbirinizden yüz çevirip küsüşmeyin ve ey Allah'ın kulları, kardeşler olun.”

(İbn Mâce, Duâ 5, hadis no: 3849)

Rasûlullah (s.a.s.)'a 'Yâ Rasûlallah, insanların hangisi daha faziletlidir?' diye soruldu. O şöyle buyurdu: *“Kalbi mahmum (temiz) ve dili çok doğru olan her (mü'min) kişi.”* Sahabeler: 'Ya Rasûlallah! Dili çok doğru olanı biliriz. Mahmum kalp nedir?' diye sordular. Peygam-berimiz şöyle cevap verdi: *“Allah'tan korkan, tertemiz, içinde ne gü-nah, ne zulüm ile yaratıklara kötülük etmek, ne kin, ne haset (çeke-memezlik) olan kalptir.”*

(İbn Mâce, Duâ 24, hadis no: 4216)

İbni Mes'ud (r.a.), Peygamberimizden şunu naklediyor: "Hz. Peygamber bir gün yere düz bir çizgi çizdi ve *'Bu Allah'ın yoludur'* dedi. Daha sonra bu çizginin sağına ve soluna başka çizgiler çizerek *'Bunlar ise diğer yollardır. Her biri üzerinde yanlışa dâvet eden bir ta-kım şeytanlar vardır.'* buyurdu. Arkasından da şu âyeti okudu: *"Şu emrettiğim yol, benim dosdoğru yolumdur. Hep ona uyun! Başka yollara ve dinlere uyup gitmeyin ki sizi O'nun yolundan saptırmasın. (Azabından) Korunmanız için (Allah) size böyle tavsiye ediyor."*

(En'âm, 153) (İbn Mâce, Mukaddime 1).

"Ey kalpleri halden hale değiştiren Allah'ım, benim kalbimi dinin üzere daim ve sabit kıl!"

(Tirmizî, Kader 7; İbn Mâce, Mukaddime 13)

"Allah'a iman ettim' de ve dosdoğru ol."
(Müslim, İman 13, 62; Ahmed bin Hanbel, III/413)

“Doğru olunuz, kurtuluşa erersiniz.”
(İbn Mâce, Tahâret 4; Dârimî, Vudû’ 2)

"Ya Rasülallah, İslâm hakkında bana öyle bir söz söyle ki, onu senden sonra hiçbir kimseye sormayayım" diye soran Süfyan bin Ab-dullah Es-Sakafi'ye Peygamberimiz şöyle cevap verdi: *"Allah'a iman ettim' de, ondan sonra dosdoğru ol!"*
(Tirmizî, Zühd 47)

"İstikamet üzere olunuz. Eğer istikametli olursanız, o ne güzel bir şeydir. Amellerinizin en hayırlısı da namazdır. Ve kâmil mü'minden başkası namazı muhâfaza edemez."
(İbn Mâce, Kitabu't-Tahâre 4).

“Dürüst ve emin (kendisine güvenilen) tüccâr; peygamberler ve şehitlerle beraberdir.”
(Tirmizî, Büyû’, 4, hadis no: 1225)

“Alış-veriş yapan iki kişi (satıcı ve alıcı) birbirlerinden ayrılın-caya kadar muhayyerliğe (seçme, vazgeçme hakkına) sahiptirler. Bunlardan her biri dürüst ve doğru söyler ve (mala ait hususları) birbirlerine açıklarlarsa, bu alış-verişlerinde kendilerine bereket ihsân olunur. Eğer iki taraf (mal ve bedelin ayıbını) gizlerler ve yalan söy-lerlerse, bu alışverişlerinin bereketi giderilir.”
(Buhârî, Büyû’ 31; Müslim, Büyû’, 47, hadis no: 1532)

“Sana kuşku veren şeyi bırak, şüphe ve kuşku vermeyen şeyi al! Doğruluk, gönül rahatlığı, yalansa kuşkudur.”
(Tirmizî, Kıyâme 22, hadis no: 2637; Müslim, Birr 14-15)

“Münâfığın alâmeti üçtür: Söz söylediği zaman yalan söyler. Vaad ettiği vakit sözünde durmaz. Kendisine bir şey emânet edildiği zaman hıyânet eder.”
(Buhârî, Edeb 120, İman 26; Müslim, İman 107, hadis no: 59)

Dört huy vardır ki, bunlar kimde bulunursa o kişi tam münâfık olur. Kimde de bu huylardan biri bulunursa, onu terk edinceye kadar o kişide münâfıklıktan

bir sıfat bulunmuş olur: Kendisine bir şey emânet edildiği zaman ona ihânet eder. Konuştuğunda yalan söyler. Söz verince sözünden döner. Düşmanlıkta haddi aşar, haksızlık yapar.”

(Buhârî, İman 24, 27, Mezâlim 17)

“Kul, yalan söylediği vakit, vücuda getirdiği şeyin fena koku-sundan ötürü, melek kendisinden bir mil uzaklaşır.”

(Tirmizî, Birr 46, hadis no: 2039)

“Cemaati (toplumu) güldürmek için yalan konuşanların vay haline, vay haline, vay haline!”

(Ebû Dâvud, Edeb 88, hadis no: 4990)

Rasûlullah’a: ‘Mü’min korkak olabilir mi?’ diye sorulduğunda: *“Evet”* diye cevap verdi. ‘Mü’min yalancı olabilir mi?’ diye sorulunca da: *“Hayır!”* buyurdular.

(Muvattâ, Kelâm 19)

“Kim yalan söylemeyi ve yalanla amel etmeyi bırakmazsa, o kimsenin (oruç tutup) yemesini-içmesini bırakmasına Allah için hiçbir gerek yoktur.”

(Buhârî, Savm 13; Tirmizî, Savm 16, hadis no: 703)

“Senin söylediklerini tasdik edecek bir mü’min kardeşine yalan söylemen çok büyük bir hiyânettir.”

(Ebû Dâvud, Edeb 79, hadis no: 4971)

“Haklı dahi olsa münâkaşayı terk eden kimseye cennetin ke-narında bir makam (köşk), şaka da olsa yalanı terk edene cennetin ortasında bir makam (köşk), ahlâkını güzelleştirene cennetin en yük-sek katında bir makamı söz veriyorum.”

(Ebû Dâvud, Edeb 8, hadis no: 4800)

“Her duyduğunu nakletmesi, kişiye yalan olarak yeter.”

(Müslim, Mukaddime 5; Ebû Dâvud, Edeb 88, hadis no: 4992)

“Yalan olduğunu zannettiği bir hadisi benden nakleden kimse, yalancılardan biridir.”

(Müslim, Mukaddime I/9; Tirmizî, İlim 9)

“Şüphesiz benim üzerimden söylenen bir yalan, başka birinin üzerinden söylenen yalan gibi değildir. Şimdi, kim (kasten) benim üzerimden yalan söylerse (benim söylemediğim bir sözü bana isnâd eder, hadis uydurursa), cehennemdeki yerine hazırlansın!”

(Müslim, Mukaddime 4; Buhârî, İlim 47-51)

Ebû Bekre (r.a.) şöyle dedi: Rasûlullah (s.a.s.): *“En büyük gü-nahı size haber vereyim mi?”* buyurdu. Biz: ‘Evet, ya Rasûlallah’ de-dik. Resûl-i Ekrem: *“Allah’a şirk koşmak, ana babaya itaatsizlik et-mek”* buyurduktan sonra, yaslandığı yerden doğrulup oturdu ve: *“İyi belleyin, bir de yalan söylemek, yalancı şâhitlik yapmaktır”* buyurdu. Bu son cümleyi sürekli tekrarladı. Biz daha fazla üzülmesini arzu et-mediğimiz için “keşke sussa!” diye temennîde bulunduk.”

(Buhârî, Şehâdât 10)

“Zandan sakının. Çünkü zan, sözlerin en yalan olanıdır.”

(Buhârî, vesâyâ 8)

“Ahdini bozan (sözünden cayan) herkes için kıyâmet günü bir bayrak dikilip ‘bu falanın vefâsızlık alâmetidir’ diye ilân olunacaktır.”

(Buhârî, Cizye 22)

“Kıyâmet günü her vefâsız kişinin arkasında bir bayrak bulunacak ve vefâsızlığı ölçüsünde o bayrak yükseltilecektir. Bilin ki, vefâsızlık açısından kamu yöneticisinden daha büyük vefâsız yoktur.”

(Müslim, Cihad 15-16; Tirmizî, Fiten 26)

“Allah Teâlâ şöyle buyurdu: ‘Ben kıyâmet günü şu üç (grup) insanın düşmanıyım: Benim adıma yemin ettikten sonra sözünden cayan kişi, hür bir insanı köle diye satıp parasını yiyen kişi, ücretle bir işçi tutup işini gördüren ve işçinin ücretini vermeyen kişi.”

(Buhârî, Büyû' 106, İcâre 10; İbn Mâce, Ruhûn 4)

“Kıyâmet günü hesabı ilk görülecek kişi, şehid düşmüş bir kimse olup huzura getirilir. Allah Teâlâ ona verdiği nimetleri hatırlatır, o da hatırlar ve bunlara kavuştuğunu itiraf eder. Cenâb-ı Hak: ‘Peki, bunlara karşılık ne yaptın?’ buyurur. ‘Şehid düşünceye kadar Senin uğrunda cihad ettim’ diye cevap

verir. ‘Yalan söylüyorsun. Sen, ‘ba-bayiğit adam’ desinler diye savaştın, o da denildi’ buyurur. Sonra em-rolunur da o kişi yüzüstü cehenneme atılır. Bu defa ilim öğrenmiş, öğ-retmiş ve Kur’an okumuş bir kişi huzura getirilir. Allah ona da verdiği nimetleri hatırlatır. O da hatırlar ve itiraf eder. Ona da: ‘Peki, bu ni-metlere karşılık ne yaptın?’ diye sorar. ‘İlim öğrendim, öğrettim ve Se-nin rızân için Kur’an okudum’ cevabını verir. ‘Yalan söylüyorsun. Sen ‘âlim’ desinler diye ilim öğrendin, ‘ne güzel okuyor’ desinler diye Kur’-an okudun. Bunlar da senin hakkında söylendi’ buyurur. Sonra em-rolunur, o da yüzüstü cehenneme atılır. (Daha sonra) Allah'ın kendi-sine her çeşit mal ve imkân verdiği bir kişi getirilir. Allah verdiği ni-metleri ona da hatırlatır. Hatırlar ve itiraf eder. ‘Peki, ya sen bu nimet-lere karşılık ne yaptın?’ buyurur. ‘Verilmesini sevdiğin, râzı olduğun hiçbir yerden esirgemedim, sadece Senin rızânı kazanmak için ver-dim, harcadım’ der. ‘Yalan söylüyorsun. Halbuki sen, bütün yaptıkla-rını ‘ne cömert adam’ desinler diye yaptın. Bu da senin için zaten söy-lendi’ buyurur. Emrolunur, bu da yüzüstü cehenneme atılır.”

(Müslim, İmâre 152)

Evet, böylece bu sıdk konusu üzerinde epey bir hadisi de okumuş olduk.

Meryem ve Âl-i İmrân sûrelerinde bu imtihan uzunca anlatılır. Rabbimiz, “hiç korkma, çocuğunu kucağına al ve insanların içine git” buyuruyor. Gidiyor kavminin yanına ve sonuç Allah’ın istediği gibi olu-yor. Îsâ’nın (a.s) annesi… Allah’ın bir yasasının gerçekleşmesine zemin olmuş bir kadın… İşte bu da mü’minlere, insanlara örnek bir kadındır. Kânitînden olan bir kadın… Her şart altında Allah’a boyun bük-müş, teslimiyet göstermiş bir kadın… En zor imtihanlara sürülse de sabredip kulluğunu bozmamış bir kadın... İşte bu kadın da mü’minlere örnektir. Rabbimiz bu örnek kuluyla da diyor ki, “ey mü’minler işte böyle sıkı kullarım da vardır Benim. Her şart altında sabredip Benim istediğimden çıkmayan kullarım da vardır. Sizlere ne oldu ki basit ba-sit imtihanlardan dolayı geri adım atmaya kalkışıyorsunuz? İnsanlardan gelebilecek basit sorgulamalardan, basit yargılamalardan, basit dünya menfaatlerinden ötürü ne oluyor da hemen öyle çözülüveriyorsunuz? Niye her şart altında Meryem kulum gibi yolunuza devam etmeye çalışmıyorsunuz? Bu mülkün Bana ait olduğunu bilmiyor musunuz? Ne bu haliniz?” buyurulmaktadır.

Bu sûre ile alâkalı bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Sübhanekallahümme ve bihamdik, eşhedü en lâ ilâhe illa ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 67 -

MÜLK SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabı-mızın 67., nüzûl sıralamasına göre 77., Mufassal kısmı beşinci sûreler grubu-nun dördüncü sûresi olan Mülk sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sa-yısı 30'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Kur'an-ı Kerim'in altmış yedinci sûresi. Otuz âyet, üç yüz otuz beş kelime ve bin üç yüz on üç harften ibarettir. Fasılâsı râ, mim ve nun harfleridir. Mekkî sûrelerden olup "Tûr" sûresinden sonra nâzil ol-muştur. Adını ilk âyetinde geçen "mülk" kelimesinden almıştır. âyette geçiş şekli şöyledir: "Mülk ve saltanat, kudret elinde olan Allah yüce-dir. O her şeye kadirdir. " Sûreye, Tebâreke, Mâma, Münciyye, Vâ-kıyye ve Mennâa adları da verilmektedir.

Mülk sûresi, fazileti hakkında hadis varit olan sûrelerdendir. Peygamber (s.a.s)'in şöyle buyurduğu rivayet edilir: "Kur'an'da otuz âyetlik bir sûre var, bir adama şefaat eder ve o kişi mağfiret olunur, O "Tebâreke" sûresidir" (Tirmizi,

Fedâilil-Kur'an 9; Ebu Davud, Salât, 322; İbn Mâce, Edep, 52).

Câbir (r.a)'dan nakledilen başka bir hadiste de şöyle denil-mektedir: "Peygamber (s.a.s), Secde ve Tebâreke (Mülk) sûrelerini okumadan uyumazdı" (Tirmizi, Fedâil'ül-Kur'an, 9).

Sûre, Bakara sûresindeki; "Allah'ı nasıl inkâr edersiniz? Hal-buki siz, ölüler idiniz, sizi O diriltti. Sonra öldürecek, sonra tekrar diril-tecektir. Nihayet O'na döndürüleceksiniz. Yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için yaratan O'dur. Sonra göğe yönelip onları yedi gök olarak düzenleyen de O'dur" (Bakara,28-29) âyetlerde verilmek istenen mesajı tafsili bir şekilde gözler önüne sermektedir. Katıksız bir tevhid aki-desine ulaştırılmak için insan, varlık âlemini ve ötesindekileri düşünmeye davet edilir. Nasıl olur da insan, yoktan var edildiği halde, onu var edeni inkâr edebilir! Ve nasıl olur da, her akıl sahibini hayrete dü-şürüp iman etmeye sevk edecek azametteki olaylar her gün çevresinde cereyan ettiği halde, kâinatın tek sahibi olan ve onu dilediği gibi sevk eden Allah'a iman etmeyi beceremez! Yeryüzünde ne varsa hepsini insan için yaratan Allah'tır. Ama insan, her gün etrafında cereyan eden ve yaratanın mutlaka bir alâmetini taşıyan olaylara karşı körelmiş bir durumdadır. Mekke'de nâzil olan ve insanların akıllarını şirkten ve câhilî yaşayışın tortularından temizleyip, onları her şeyin yaratıcısı ve sahibi olan Allah Teâlâ'yı tanımaya, O'na ibadet etmeye yöneltmeyi hedef alan sûrelerden bir tanesi de "Mülk" sûresidir.

Bu sûrenin muhtevası ve konuyu ele alışı öteki sûrelerden farklıdır. Düşünen insanı Allah'a imana götürecek olan, görülen ve görülmeyen yaratılıştaki mükemmellik ve incelikler, yeryüzünün dar sınırlarının ötesine taşarak bütün kâinatı kucaklayan, maddî hayatı aşıp âhiret âlemini de içine alan bir uslûbla ele alınmaktadır. İnsana, kâinattaki hadiselerin dış görünüşü ile uğraşmaktan kurtulup onun iç gerçeklerini kavramanın yolları açılır.

Sûreye, mülkün ve saltanatın Allah'a ait olduğu hatırlatılarak giriliyor. Her şeyin tasarrufu O'na aittir. Dilediğini dilediği gibi yapmak-ta hiç bir şey O'nu sınırlayamaz ve yaptıklarından dolayı sorgulaya-maz. Mülkün tek sahibi O'dur ve O'nun her şeyi yapmaya gücü yeter: "Mülk ve saltanat O'nun elinde olan Allah yücedir. O her şeye ka-dirdir" (1).

Bu gerçekler kalplerde yer edince insan, duygularının esa-retinden kurtulur ve varlık sebebini daha yekinî bir şekilde kavramaya başlar. Mülkün sahibi olan

Allah, ölümü ve hayatı yarattı. Bu, O'nun gücünün, sonsuzluğunun ve erişilmezliğinin bir alâmetidir. Allah Te-âlâ'nın mülkün sahibi olduğunu idrak eden insan, O'nun halk ettiği ölüm ve hayat gerçeğini düşünmeye başlayacaktır. Bu düşünce onu başıboşluktan alıkoyacak, sınanmak için gönderildiği bu dünyadaki hayatında yaşam ölçülerini belirleyecektir. Her şeyin tek sahibi Allah Teâlâ'dır.

Ölüm ile hayat O'nun elinde olduğuna göre hiç bir başka güç, insanı Allah'ın dilediğinin dışında bir şeyi yapmaya zorlayamaz. Ölüm ve hayat, kimin daha iyi bir iş işleyeceği ve öteki hayatta Aziz ve Gafûr olan Allah'ın rahmetine muhatap olacağının anlaşılması için yaratıldı: "Hanginizin daha iyi amel işlediğini denemek için O'dur ölümü ve hayatı yaratan, O, Aziz'dir, Gafûr'dur" (2).

Bundan sonra varlıkların yaratılışındaki nizamı ve onun çar-pıcılığını açıklayan âyetler gelmeye başlıyor. Allah gökleri yedi kat olarak yaratmıştır. Onu akıl sahipleri için de bir ibret kaynağı kılmıştır. Ancak insanlardan çok azı müstesna hiç kimse bu gerçeklerin farkın-da değildir. İnsanlar öyle bir hayat sürerler ki; ölüm sanki onlara hiç yetişmeyecektir. İşte Allah Teâlâ, insana hitap ederek, onu alemleri yaratmasındaki mükemmelliği görmeye davet ediyor. Gaflet içerisin-deki insana; "Sen Rahman'ın yaratmasında bir eksiklik bulamazsın. Gözünü çevir de bak; bir aksaklık görebilir misin?" (3). Diye seslene-rek ona yaratılışın intizam ve mükemmelliğini, varlığına işaret eden en büyük delil olarak sunuyor.

Burada Allah Teâlâ, meydan okuyan bir üslup kullanıyor. Bu, konunun ciddiyetini vurgulamak içindir. İnsandan, Allah'ın bütün ya-rattıklarına dikkatle bakması isteniyor ki o, sapıklıkta devam edip de, Allah'ın hazırladığı çılgınca kaynayan Cehennem azabıyla cezalan-dırılmayı hak etmesin. Gökyüzünün, seyredildiğinde kalpleri sihirleyen o muhteşem manzarası, düşünen akılları Allah'ın vaadine imana da-vet ediyor: "Andolsun ki Biz yere yakın göğü kandillerle donattık" (5).
İnsan yaradılıştaki bu güzellikleri kavramaya çağrılıyor. Çünkü varlık-taki güzelliği kavrayınca onu yaratanın güzelliğini, ululuğunu daha kolay idrak edecektir.

Allah Teâlâ, gökyüzünü süslediği kandillerle, aynı zamanda şeytanların taşlanmasını da sağladı. Lânetlenen bu şeytanlar için, çıl-gın bir Cehennem azabı

da hazırlanmıştır: "Onlarla şeytanların taş-lanmasını sağladık. Âhirette de Biz; şeytanlara alev alev yanan bir azap hazırladık " (5). Bu âyete bağlantılı olarak Allah'ın açıkça bilinen varlığını inkar edip, O'nun dinine uymaktan yüz çevirerek tağutların peşine takılan ve Allah'a şirk koşan kâfirler tehdit edilmektedir. Onların da uydukları şeytanlar gibi hazırlanan aynı acıklı Cehennem azabına çarptırılacakları; "Rabbini inkâr edenler için cehennem azabı vardır. O, ne kötü bir yerdir" (6) âyetiyle haber verilmektedir.

Bunun peşindeki âyetlerde Cehennemin canlı bir tasviri yapılır. Cehennem, ahiret günü, kaynamasının şiddetinden korkunç uğultular çıkartacak ve o kâfirlerin Allah Teâlâ'ya olan isyanlarına karşı kızgın-lığından parçalanacak bir hale gelecektir. O gün hiç bir münkir onun öfkeli alevlerinden kendini kurtaramayacaktır: "Cehenneme atıldıkları zaman onun kaynarken çıkardığı öfkeli uğultuyu duyarlar. Cehennem öfkesinden parçalanacak bir hale gelir..." (7-8).

Bu âyetlerdeki ifâde tarzı ayrıca büyük bir hakikati da ortaya koymaktadır; Allah'ın yarattığı canlı cansız her şey, bir ruha sahiptir. Ve mevcudâttaki bütün varlıklar kendi tabiatları içerisinde Allah Teâ-lâ'yı hamd ile tesbih ederler. İşte Allah'a tam bir itaatle boyun eğen bu varlıklar, insanoğlunu yaratıcısına isyan ederken gördüklerinde, inkâr ve isyana karşı fıtratlarında gizli olan nefretleri onları öfkeden çılgına çevirir. Mevcudâttaki her şeyin Allah Teâlâ'yı zikrettiği gerçeği; "Yedi gök, yer ve onlarda bulunan varlıklar, Allah'ı tesbih ve tenzih ederler. Aslında hiç bir şey yoktur ki hamd ile Allah'ı tesbih etmesin ne var ki siz onların tesbih etmesini anlamazsınız..." (İsra,44) âyetiyle insan-lara bildirilmektedir. Bu gerçek Kur'an-ı Kerim'de defalarca tekrar edilmektedir. Bunlar, kâinatta her şeyin Allah Teâlâ'yı hamd ile tesbih ettiği halde, insanın bu kafileden ayrılıp hüsrana uğrayanlardan ol-duğu gerçeğini vurgulamaktadırlar.

Bunun akabinde, Cehennem bekçilerinin bu insanlara karşı tavırları dile getiriliyor. Onları rezil edip büyük bir sıkıntıya düşürecek olan; "Size bir uyarıcı gelmemiş miydi?" (8) sorusu sorulunca, onların buna verdiği cevap; budalalıkları ve gafletlerinin kendilerini sürükle-diği inkarcılıklarını büyük bir pişmanlıkla itiraf etmekten başka bir şey değildir: "Onlar: "Evet doğrusu bize bir uyarıcı geldi ama biz yalanla-dık ve dedik ki, Allah hiç bir şey indirmemiştir... Sadece siz büyük bir sapıklık içindesiniz" derler" (9).

Ellerinde hiç bir delil olmadan Allah'ın indirdiklerini inkâr edip

peygamberlerini yalanlayanlar, o gün, duyan ve düşünen hiç bir insa-nın düşemeyeceği böyle kötü ve iğrenç bir durumda oldukları halde pişmanlıklarını çok acıklı bir şekilde dile getirirler: "Eğer kulak vermiş veya düşünmüş olsaydık çılgın cehennemlikler arasında bulunmazdık derler" (10).

Allah Teâlâ, insanları hidayete ulaştırmak için gönderdiği Kur'-an-ı Kerim'de, hak ile batılı, iyi ile kötüyü, mü'min ile kâfiri bir arada, birbiriyle kıyaslanabilecek bir şekilde, karşılıklı sahifeler halinde su-narak, insanların muhakeme yapıp doğru yolu seçebilmeleri için ilâhî bir tebliğ metodu uygulamaktadır. Bu hikmete istinaden inkârcıların karşılaşacakları musibetleri zikrettikten hemen sonra, kurtuluşa erip, Rablerinin mağfiret ve mükâfatına nâil olanların durumları dile ge-tirilir: "Muhakkak ki Rablerinin azâbından gıyâben korkanlar (yok mu) onlar için bir mağfiret ve büyük bir ecir vardır"

(12). Onlar yaptıkları her işi Allah Teâlâ'nın kendilerini murakabe altında tuttuğunun bilin-cinde olarak yaparlar. Bir kötülük yapmaktan kaçınmaları, insanların onları cezalandırmasından çekindikleri için değil; ancak, gizli âşikâr her şeyi gören ve bilen Allah Teâlâ'dan korktukları içindir. Onlar, Allah Teâlâ'nın, yarattığı her şeyin bütün in-celiklerini, gizliliklerini gören ve kalplerdeki bütün sırları bilen olduğunu çok iyi bilirler. Açığa vurulanı da gizlenmeye çalışılanı da O yaratmış olduğu halde, nasıl olur da onarı bilmez?

Allah Teâlâ; "Sözünüzü ister gizleyin, ister açığa vurun. Şüphesiz Allah, kalplerin özünü çok iyi bilir. Yaratan hiç bilmez mi? Halbuki O her şeyi bütün incelikleriyle bilir ve her şeyden hakkıyla ha-berdardır" (13-14) âyetleriyle insanları uyararak, dininin icaplarını gizli, açık çiğnememeye çalışanların dikkatini çeker. Ayrıca bu gerçeğin vicdanlarda yer etmesi, insana hassasiyet ve uyanıklık kazandırır. Bu, onun yeryüzünde taşımak zorunda olduğu, Allah'a iman emanetini omuzlamasını kolaylaştırır.

Bundan sonraki âyetlerde, insanoğlunun gafletten kurtulup, yaratıcısını tanımaya yönelmesi için, onun iç içe yaşadığı, var ediliş hikmetlerini bilmediği halde hepsinden istifade ettiği nimetlerin kay-nağı açıklanır. Allah Teâlâ, yeryüzündeki her şeyi insanın emrine sun-muş ve ona boyun eğdirmiştir. İnsan, orada hayatını kolayca devam ettirip suyundan, toprağından, havasından, rızıklarından ve gizli ha-zinelerinden istifade ederken, bütün bu nimetleri ona bahşeden Rab-binin yüce varlığını hamd ederek tesbih etmelidir. "Yeryüzünü size boyun eğdiren O'dur. Yeryüzünün her tarafında gezip dolaşın ve Al-lah'ın

vermiş olduğu rızıklardan yeyin. Sonunda dönüş(ünüz) ancak O'nadır" (15).

Yeryüzünün insana boyun eğmesi ifadesi, çok büyük gerçek-leri ifade eder. Allah Teâla arzın, canlı bir varlıkmış gibi, insanlara bo-yun eğdiğini ifade ediyor. Bugün bilinen bir gerçektir ki yeryüzü, öyle görüldüğü gibi yerinde duran, hareketsiz bir varlık değildir. İçi alev alev kaynadığı halde, kendi etrafında saatte bin milden fazla bir, hızla hareket eder. Ayrıca tabi olduğu güneş sistemi ile de gökyüzünün derinliklerine doğru saatte binlerce kilometre hızla yol alır. Yani arz her şeyiyle hareket halindedir. Ve Allah Teâlâ hiç kimsenin zaptede-meyeceği bu gücü insanın emrine âmade kılmış, ona boyun eğdir-miştir.

Gökyüzünü insanlar için süsleyip, yeryüzünü onun hizmetine sunan Allah Teâlâ, gaflet içerisinde, etrafındaki harikuladelikleri göre-meyerek O'na isyan eden insanoğluna, onu düşünmeye davet eden ve tehdit taşıyan bir üslupla sorular yöneltir ve yaptıkları şeylerden dolayı başlarına büyük bir belâ gelmeyeceğinden nasıl emin olabil-dikleri sorusunu sorar: "Gökteki (melek)lerin Allah'ın emriyle sizi yerin dibine geçirmeyeceğinden emin misiniz? O vakit bakarsınız ki yeryü-zü şiddetle sarsılıp çalkalanıyor" (16). İnsanın ayakları altında sakince duran yer sallanmaya, yerin içinde sakladığı alevleri ağzını açarak fış-kırtmaya ve gökyüzünden taşlar yağmaya başladığı zaman, insanlar kapana kıstırılmış fare gibi güçsüz ve çaresiz kalırlar. Akılları baş-larından çıkar, dehşete düşerler. Ve kulak tıkadıkları uyarmanın ger-çekliğini kavrarlar. Ama iş işten geçmiştir: "O zaman uyarmanın ne demek olduğunu bileceksiniz" (17).

Allah Teâlâ bunu anlamakta güçlük çekenlere, idrak etmele-rinde yardımcı olsun diye, geçmişteki sapık kavimlerin helâk oluşlarını misal verir: "Şüphesiz bundan öncekiler de yalanlamışlardı. Yaptık-larını reddedip onları cezalandırmam nasılmış; bir bak!" (18). Bu â-yetle, inkarlarından dolayı helâk edilmiş kavimlerin bugün de göz önünde olan helâklerine dair alâmetlere bakıp ibret alınması isteniyor.
Bundan sonra gelen âyetlerde inkârcıları düşünce ve tefekküre sevk etmek için, Allah Teâlâ'nın bir takım mucizeleri zikredilir. Ve onların da Allah'ı inkâr etmekle beraber, O'nun rızıklandırmasına muhtaç ol-dukları gerçeği vurgulanarak, varlıklarını Allah'a borçlu oldukları hatır-latılır.

Sûrenin sonunda, bütün bu apaçık deliller karşısında iman et-mekten kaçınırlarsa, artık onlar için yapacak hiç bir şey yoktur. On-lara söylenecek olan son sözü, Allah Teâlâ, peygamberine şöyle öğ-retir: "De ki; O, Rahman olan

Allah'tır. Biz O'na iman ettik ve O'na gü-vendik. Yakında kimin apaçık bir sapıklık içinde olduğunu bilecek-siniz" (29). Buyurulur.

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçebiliriz.

1. Hükümranlık elinde olan Allah yücedir ve O her şeye Kâdirdir. 2. Hanginizin daha iyi iş işlediğini belirtmek için, ölümü ve hayatı yaratan O'dur. O, güçlüdür, bağışlayandır. 3. Gökleri yedi kat üzerine yaratan O'dur. Rahmân'ın bu yaratmasında bir düzensizlik bulamazsın. Gözünü bir çevir bak, bir çatlak görebilir misin? 4. Bir aksaklık bulmak için gözünü tekrar tekrar çevir bak; ama göz umduğunu bulamayıp bitkin ve yorgun düşer. 5. Andolsun ki, yakın göğü kandillerle donattık, onlarla şeytanların taşlanmasını sağladık ve şeytanlara çılgın alev azabını hazırladık. 6. Rabblerini inkar eden kimseler için cehennem azabı vardır. Ne kötü bir dönüştür! 7. Oraya atıldıkları zaman, onun kaynarken çıkardığı uğultuyu işitirler. 8. Nerede ise öfkesinden paralanacak! İçine her bir topluluğun atılmasında, bekçileri onlara: "Size bir uyarıcı gelmemiş miydi?" diye sorar. 9. Onlar, "Evet; doğrusu bi-ze bir uyarıcı geldi, fakat biz yalanladık ve Allah hiçbir şey indirmemiştir, siz büyük bir sapıklık içindesiniz demiştik" derler. 10. "Eğer kulak vermiş veya akletmiş olsaydık, çılgın alevli cehennemlikler içinde olmazdık" derler. 11. Böylece günahlarını itiraf ederler. Çılgın alevli cehennemlikler yok olsunlar! 12. Doğrusu görünmediği halde Rabblerinden korkanlara, onlara, bağışlanma ve büyük ecir vardır. 13. Sizler, sözlerinizi gizleseniz de açıklasanız da birdir; O, kalplerde olanı bilir. 14. Yaratan bilmez olur mu? O, Latif'tir, haberdardır. 15. Yeryüzünü, size boyun eğdiren O'dur; öyleyse yerin sırtlarında dolaşın, Allah'ın verdiği rızıktan yiyin; sonunda dönüş O'nadır. 16. Gökte olanın sizi yerin dibine geçirmesinden güvende misiniz? O zaman, yer sarsıldıkça sarsılır. 17. Gökte olanın başınıza taş yağdırmasından güvende misiniz? Benim uyarmamın nasıl olduğunu yakında bileceksiniz. 18. Andolsun ki, bunlardan öncekiler de yalanlamışlardı. Beni inkar etmek nasılmış? 19. Üzerlerinde kanat çırpan dizi, dizi kuşları görmezler mi? Onları havada Rahmân olan Allah'tan başkası tutmuyor; doğrusu O, her şeyi görendir. 20. Yahut Rahmân olan Allah'ın dışında size yardımda bulunabilecek taraftarlarınız kimdir? İnkarcılar sadece aldanmaktadırlar. 21. Allah size verdiği rızkı kesiverirse, size rı-zık verecek başka kim vardır? Hayır; onlar, azgınlık ve nefrette direnmektedirler. 22. Yüzükoyun sürünen mi, yoksa doğru yolda düpedüz yürüyen mi daha doğru yoldadır? 23. Ey Muhammed!

De ki: "Sizi yaratan sizin için kulaklar, gözler ve kalpler var eden O'dur. Ne az şükrediyorsunuz!" 24. Sizi yerden yaratıp yayan O'dur ve O'nun huzurunda toplanacaksınız. 25. "Doğru sözlü iseniz bildirin bu azap sözü ne zamandır?" derler. 26. De ki: "Onu bilmek ancak Allah'a mahsustur. Ben sadece apaçık bir uyarıcıyım." 27. Azabı yaklaşırken gördükleri zaman, inkar edenlerin yüzleri çirkinleşip kararır; onlara: "Sizin arayıp durduğunuz işte budur" denir. 28. De ki: "Allah, beni ve benimle beraber bulunanları isterse yok eder veya isterse merhamet eder; söyleyin, bu takdirde inkarcıları, can yakıcı azaptan kim alıkoyabilir?" 29. De ki: "Bizim inandığımız ve kendisine güvendiğimiz, Rahmân olan Allah'tır. Kimin apaçık bir sapıklıkta olduğunu yakında bileceksiniz." 30. De ki: Suyunuz yere batarsa, söyleyin, si-ze kim temiz bir su kaynağı getirebilir?"

Bu âyetler, Mekke'de nâzil olmuş Mülk sûresi diye bilinen ve kitabımızın 67. sırasına yerleştirilmiş bir sûrenin âyetleridir. Sûre, Te-bâreke ile başlayan Kur'an'daki iki sûreden birisidir. Birisi Furkân sûresi, ikincisi de işte bu sûredir. Tesbihât ve tebrikât ile başlayan bir sûre... Sûrenin ilk kelimesi olarak veya sûrenin tümünün adı olarak karşımıza bir bereket, bir teberrük, bir tebrik konusu çıkmaktadır.

Tebâreke, mübârek oldu, tebrike şayan oldu, berekete konu oldu, berekete kaynaklık etti gibi anlamlara gelmektedir. Bereket, Türkçe'de kullanıldığı şekliyle birikim kökünden gelmektedir. Yani ki-şideki birikimin, mal birikimi, bilgi birikimi, çoluk-çocuk birikimi gibi bi-rikimlerin onu cennete götürücü özellik kazanmasının adına bereket denir. Bir kişideki birikimler, o kişiyi cennete götürüyorsa buna bereket denir. Ama kişideki bu birikimler onu cennete değil de cehenneme doğru götürüyorsa, onun kulluğunu ters yönde etkileyecek bir noktaya gelmişse, artık bu birikimlerin hiçbirisine bereket denmez.

Öyleyse unutmayalım ki çok mal bereket değildir, çok ev, çok araba, çok arsa, çok alkış, çok makam, çok koltuk bereket değildir. Çok çocuk, çok bilgi, çok not bereket değildir. Eğer tüm bu konularda çokluklar, çoğalmalar, birikimler bizi cennete götürücü bir özellik taşıyorsa, yani bu çoğalmalar bizim kulluğumuzu artırıyorsa, her gün Allah'la aramızın biraz daha iyileşmesine, biraz daha güzel Müslüman-laşmamıza sebep oluyorsa bunlar berekettir, bereketlidir. Ama bunlar çoğaldıkça kulluğumuz azalıyor, ilim öğrenme imkânımız kalmıyor, hasta ziyareti, Müslüman kardeşlerimizin dertleriyle ilgilenmemiz, çocuklarımızın İslâmî eğitimleriyle ilgilenmemiz azalıyorsa, yani

kulluğumuz azalıyor ve cehenneme gidişimiz hızlanıyorsa, o zaman bu birikimlere bereket değil belâ denir. Meselâ adam dükkanının çeşidini biraz daha artırarak bereket umuyor değil mi? Veya bir dükkanı varken ikinci bir dükkana daha ulaşınca, ikinci bir arsaya, ikinci arabaya ulaşınca, damlaya damlaya göl olur diyor ve bu birikimlerden bereket umuyor, bunların çoğalmasını bereket kabul ediyor değil mi? Tamam, damlaya damlaya göl olur, ama Allah korusun bu göl bir gün kendini de boğuverecek ve ahireti unutturacak, cenneti kaybettirecek bir duruma geliverirse, işte o zaman bunlara bereket denmeyecektir.

Bu tebâreke fiilinin, bu bereket konusunun hem Furkân sûresinde hem de burada sadece Rabbimiz için kullanıldığını görüyoruz. Önce Furkân ile söyleyelim:

"Kuluna âlemlere uyarı olsun diye Furkân'ı gönderen Allah mübârek oldu."

(Furkân 1)

Burada da:

1. "Hükümranlık elinde olan Allah yücedir ve O her şeye Kâdirdir."

Bu Tebâreke ifadesi sadece Allah için kullanılır, sadece Allah'a yakışıcı bir kelimedir. Zaten Allah'tan başkalarına yakışmaz bu ifade. Onun içindir ki bu kelimenin çoğulu da yoktur, tekil bir kelimedir. Tebâreke oldu, mübârek oldu, tebrike şayan oldu, tebrike lâyık ol-du. Kim? Allah Zü'l-Celâl. Kullarını cennete götürücü, kullarını hidâ-yete ulaştırıcı ve cehennemden kurtarıcı bir kitap gönderen Allah Te-bâreke oldu, tebrike şayan oldu, ya da berekete kaynaklık etti, birikimiyle cennet yollarını açıp cehennem yollarına barikatlar koydu.

İşte Rabbimiz kuluna kitabı göndermekle, kullarına kendi bilgisini aktarmakla, kullarını bilgisiyle cehalet karanlıklarından kurtarmakla öyle hayırlı, öyle bereketli, öyle mübârek bir iş yaptı ki, bu yüzden O tebâreke oldu. Öyleyse unutmayalım ki, birini tebrik etmek, birine mübârek olsun demek, ya da seni tebrik ederim demek şu mânâya gelecektir: Sen öyle kutlu, öyle mübârek, öyle bereketli bir iş yaptın ki, eğer sen bunu yapmasaydın biz kahrolur, mahvolur, biz helâk olurduk. Bunu yaptığın için sen tebrike şayansın, seni tebrik etmek, seni mübâreklemek bizim vazifemizdir.

Öyleyse kimi nerede, nasıl ve ne zaman tebrik edeceğiz? Tebrik ederim,

tebrik ederiz ifadesini kime ve ne zaman kullanacağımızı iyi bilmek zorundayız. Ben öyle bir şey yapmalıyım ki, bu yaptığım be-rekete konu olmalı, insanların cennet yollarını açıp cehennem yollarına barikatlar koymalı ki, insanlar beni tebrik etsinler. Yani ben de tıpkı Rabbimin yaptığı gibi tebrike şayan bir şey yapmalıyım. Eğer ben de Rabbimin yaptığını yapar, bu aileye Kur'an'ı getirir, bu toplumu Kur'-an'la tanıştırırsam beni tebrik edersiniz. Seni tebrik etmek için de senin bunu ailene götürmen, onu tebrik etmek için de onun bunu kendi ehline götürmesi gerekecektir. Kim ki çevresindekilerin hayatında ha-ramları bir kenara iter, helâllere yol açarsa, onları cennete teşvik eder, cehennemden uzaklaştırmaya çalışırsa işte o tebrike şayan bir iş yapmıştır. Onu tebrike gidelim, eğer dinimiz müsaade ediyorsa elinden de öpelim, ayağından da öpelim.

Halbuki bugün maalesef bu kelimeyi çok farklı yerlerde kullanıyoruz değil mi? Kimleri, neleri tebrik ediyoruz bugün? Meselâ bir adam imtihana giriyor, bilmem hangi pislik yuvasının başına müdür oldu diye, tüm eşi, dostu onu tebrike gidiyorlar. "Aman tebrik ederiz, kazandın, müdür oldun." Halbuki onun oturduğu yer tabiri caizse bir pislik yuvasıdır. Kişinin böyle bir makama oturması onu cennete gö-türücüyse tebrik edelim, değilse bu caiz değildir. Veya meselâ adam kan içerek, irin yutarak, gecesini gündüzüne katarak, borçlanıp dertlenerek dış kaplamasını iki milyara, iç döşemesini beş milyara, kaba taslak yapısını bilmem kaç milyara tamamlayıp bitirdiği bir evin içerisine girince, bütün eşi, dostu, mübârek olsuna yağıyorlar oraya. "Aman mübârek olsun tebrik ederiz, çok hoş olmuş." Acaba gerçekten mübareği anılacak yer miydi burası?

Cennete götürücü bir şey yapmışsa adam tebrik edelim, değilse bu kelimeyi kullanmayalım. Meselâ nişanlanmışsın mübârek ol-sun! Evlenmişsin, mübârek olsun! Kur'an'ı öğrenmişsin, mübârek ol-sun! Buhârî'ye başlamışsın, mübârek olsun! Haccetmişsin, mübârek olsun! Çocuklarınla evde bir ders başlatmışsın, mübârek olsun! Filanla barışmışsın, mübârek olsun! İçkiyi bırakmışsın, namaza başlamışsın, örtünmüşsün mübârek olsun gibi…

Allah'ın yaptığı, ettiği her şey gerçekten tebrike şâyândır. Bakın burada da deniliyor ki, mülk elinde olan Allah mübârektir, bereketlidir. Çünkü Allah mülkün sahibidir, mülk elinde olandır. Göklerde ve yerlerde bizler de dahil mülk olarak ne varsa hepsi Allah'ındır. Rab-bimiz, cennet kazanmamız için şu anda mülkünü bizlere vermiştir. O halde elbette mülke sahip olan, mülkte söz sahibi olan Allah cennet kazanmamıza imkân verecek biçimde karşılıksız olarak o mülkünü bi-zim hizmetimize sunmakla bu berekete konu olmuş, berekete kaynaklık etmiş, mübârek olmuştur.

Dünya ve âhiretin mülkü ve saltanatı, emir ve hükmü elinde bulunan, dilediğini aziz, dilediğini zelil eden, dilediğini zengin, dilediğini fakir kılan, her şeye gücü yeten, hiçbir şeyin kendisini aciz bıraka-madığı, yapmak istediği şeye kimsenin mani olamadığı Allah yüceler yücesidir, kutludur, büyüktür. İbn Abbas diyor ki: "Mülk O'nun elinde-dir. Dilediğini azîz, dilediğini zelil eder. Yaşatır, öldürür, zengin eder, fakir eder, verir, vermez."

"Mülk O'nun elindedir." Yerde ve gökte, bütün kâinatta, dünya ve âhiret tasarruf ve saltanatı, yaratma ve yok etmesi, ele geçirme ve yönetmesi, emrini yerine getirtme ve hükmünü icra etmesi, iyi davran-ması ve zorlaması, cezalandırması ve ikramı, ihsanda bulunması ve nimet vermesi hep O'nun kudret elindedir. Her şey O'nun emir ve ira-desi, hüküm ve kudretiyle cereyan eder. Dilediğini mülkünde kullanan yahut kuvvet verip mülke kavuşturan ve kavuşturacak olan da ancak O'dur. Verdiklerine de tamamen vermediği gibi, kendi adına hareket etme salâhiyetini de ebedî olarak vermez. Mülkünü kendi elinden çı-karmaz. Kendine ortak kılmaz, çünkü şirkten berî ve yücedir. Yalnız kendi hükmü altında emredilmiş olmak üzere vekaleten ve geçici olarak verir, dilediği zaman da alır. Çünkü mülk hakkı, bizzat kendisinin ve mülkün hakikati doğrudan doğruya O'nun kudret elindedir. Ve O, her şeye kâdirdir.

Mülk elinde olduğu gibi, her dilediğini dilediği şekilde eksiksizce yapmaya tam bir kudretle güç yetirmektedir. Hiçbir yardımcıya, ve-zire, vekile ve vasıtaya ihtiyacı yoktur. Her ne isterse kendi kudretiyle yapar. Hiçbir iradesi hikmetsiz değildir, ol deyince oluverir. Dilerse zorla yaptırır; dilerse hürriyet verir. Dilerse küçültür, dilerse büyültür. Dilerse sıkar; dilerse açar; dilerse yıkar, dilerse yapar; dilerse daha başka âlemler yaratır ve onlarda da dilediği gibi tasarrufta bulunur. Ancak O'nun ortağı olmaz. O, öyle yüksek, öyle yüce, öyle fenâdan ve acizlikten berîdir.

Sûrenin başındaki bu kavramı, bu mülk kavramını eğer kafamızda canlı tutabilirsek, o zaman sûrenin içinde, ileriki bölümlerinde anlatılacak konular kafamızda daha bir belirginleşecek, daha bir güzel anlaşılacaktır. Sûre ileriki bölümlerde bize şunları söyleyecektir: Cennet, cehennem, azap var. Eğer cennete ulaşmak istiyorsanız mülkün sahibinin sözünü dinleyin, güçlü olan, dinlenmesi gereken O'-dur. Cehennem var, eğer ondan korunmak istiyorsanız mülk Allah'ın! Sulta O'nun, otorite O'nun, egemenlik O'nun, öyleyse O'nu dinleyin! Allah, bize sûrede şunları söyleyecek: "Rızkınızı ben veriyorum, mülk benimdir,

vermesem ne yaparsınız? Suyunuzu ben veriyorum, vermesem, kesiversem ne yaparsınız? Nerden getirirsiniz onu? Kıyamet ne zamanmış? Ne zaman kopacakmış? Ne karışırsınız siz buna? Si-ze ne bundan? O'ndan başka kimsenin yetkisi yok ki bu konuda! Bütün bu konularda mülk sahibi, her şeyin sahibi benim." Sûrede baştan sona işte bu mülk konusu anlatılacak. Zaten sûrenin adı da Mülk sûresidir.

"Allah her şeye Kâdirdir." İki mânâsı var bunun: Biri, Allah her şeye Kâdir olandır. Allah her şeye güç yetirendir, her konuda mutlak güç sahibi, mutlak otorite, egemenlik sahibidir. Diğeri ise, Allah her şeye kâdir olandır, her şeyi takdir edendir. Yani hem her şeyi ölçen biçendir, her ölçüyü, her ölçütü ortaya koyandır, hem de her konudaki ölçüyü gündeme getirendir.

Öyleyse çocukların eğitimi konusunda ölçü mü arıyorsunuz? Ölçücü Allah'tır, ölçü Allah'ın ölçüsü, Allah'ın ölçümüdür. Sosyal hayatın ölçüsünü mü arıyorsunuz? Ekonomik hayatın ölçüsünü mü arıyor-sunuz? Kadın-erkek ilişkilerinin, kılık-kıyafetin, kazanmanın-harcama-nın, hukukun, eğitimin, siyasal yapılanmaların ölçüsünü mü arıyorsu-nuz? İnfakın, çocukların sayısının arttırılması veya dondurulması konusunun ölçüsünü mü arıyorsunuz? Ölçü Allah'ın ölçüsüdür, ölçüt Allah'ın ölçütüdür. Her şeyin ölçüsünü koyan Allah'tır. Allah'tan başka ölçü koyan yoktur. Meselâ bize ne kadar mal vereceğini en güzel bilen, en güzel ölçen Allah'tır. Gözümüzün ferini, dizimizin bağını, gücü-müzün sınırını, aklımızın hududunu en güzel ölçen ve bilen Allah'tır.

Onun içindir ki, bize neleri emredeceğini, bize neleri yükleyeceğini, bizi nelerle sorumlu tutacağını en iyi bilen Allah'tır. Veya hangi âyet ne kadara delâlet edecek, hangi sûrede ne kadar âyet gelecek? İnsanlar bu hükümleri ne zaman, nerede, nasıl yapacaklar? Kişilerin başına neler gelecek? Dini Allah nasıl ikame edecek? Gökyüzünü na-sıl ölçecek? Veya yeryüzünde hangi ölçüler geçerli olacak? Bunu en güzel ölçen, bilen, bu konuda ölçü vaz' eden Allah'tır. Mirasta erkek ne kadar alacak? Kadın ne kadar alacak? Erkek nasıl giyinecek? Ka-dın nasıl giyinecek? Tüm bu konuları en iyi bilen Allah'tır.

Ama bu Allah aynı zamanda güçlü olandır, her şeye güç yetirendir. Her şeye kâdir olan, dilediği her şeyi yapan, mutlak güç ve kudret sahibidir. Bizi öldürmeye, diriltmeye, bize hayat bahşetmeye, onu elimizden çekip almaya, mülkü birine vermeye, tekrar ondan söküp almaya muktedir olan, mâlik olandır.

Allah öyle güçlüdür ki, karşı gelinmez güçlüdür, dediğini mutlak yapan

güçlüdür, bize istediğini yaptırabilecek güçlüdür. Rabbi-mizin gücünün sırrını anlama imkânımız yoktur, ancak buna iman e-deriz.

Yine Allah'ı tanıyoruz. Rabbimiz bize kendisini anlatmaya devam ediyor. Kur'an bize ne anlatır? Kur'an bize bir tek şey anlatır. Kulluğu, kulluğumuzu anlatır. Kur'an başından sonuna kadar bize kulluğu anlatır, başka bir şey yoktur Kur'an'da. Kulluğu bize anlatırken de Rabbimiz üç kademede anlatır onu.

1- Kime kul olacağız?
2- Nasıl kul olacağız?
3- Neden kul olacağız?

Kur'an, kime kul olacağımızı anlatır. Yani kime ve nasıl bir Al-lah'a kulluk yapacağız? Allah Kur'an'da bize kendini anlatır, zâtını, sı-fatlarını, esmâsını anlatır. İşte böylece tanıtılan bir Allah'a inanıp, kul olun denir. İşte bakın burada da Rabbimiz anlattı. Kâdir olan, her şeyi takdir eden, her konuda ölçü vaz' eden, her konunun ölçütünü koyan, her şeye güç yetiren, mülkün sahibi olan bir Allah... Tebâreke olan, bereket kaynağı olan, tebrike şayan, mübârek bir Allah... Sonra da:

2. "Hanginizin daha iyi iş işlediğini belirtmek için, ölümü ve dirimi yaratan O'dur. O, güçlüdür, bağışlayandır."

Allah'ı tanımak için Kur'an'daki 6000 küsur âyeti kavramak, bu âyetleri bize anlatan, şerh eden, açıklayan Rasulullah Efendimizin hadislerini kavramak, bir de bu âyetlerin şerhi mahiyetinde olan, sanki laboratuar mesabesindeki olan semâvât ve arzı kavramak, semâvât ve arzdaki görsel âyetleri özümsemek gerekecektir. Çünkü Rabbimi-zin bu kitabındaki âyetlerini anlamak için semâya bakmak, arza bakmak, insana bakmak, deveye bakmak gerekecektir.

Allah, ölümü ve hayatı yaratandır. Peki acaba âyet-i kerîmede neden önce ölüm zikredildi de hayat sonra zikredildi? Bunun münakaşasına girmeye gerek yoktur. Bakara sûresinde de Rabbimiz der ki:

"Allah'ı nasıl inkar edersiniz ki siz ölüler idiniz de sizi diriltti. Sonra sizi yine o öldürecek, sonra yine diriltecek. Sonra ona döndürüleceksiniz."
(Bakara 28)

"Nasıl oluyor? Sizler ölüydünüz de sizi Allah var etti! Sizler ölüydünüz!

Yoktunuz! Hiçtiniz! Bu varlığınızı, bu gücünüzü biz verdik size! Sonra bu varlığınızı, bu gücünüzü alıp sizi öldüreceğiz. Sonra da sizi hesap, kitap için yeniden dirilteceğiz." Allah mutlak mânâda ölümü de dirimi de yaratandır. Bize lazım olan da işte budur. Yine bize lazım olan önce ölümün yaratılmasıdır. Kaçacak mısınız? Hayrola! Derdiniz ne? Ne çabuk unutuyorsunuz ölümü? Halbuki Allah'ın yarattıklarını unutmadınız. Meselâ ekmeği unutmadınız, suyu, kadını, semâyı, arzı, yiyeceği, içeceği, elmayı, armudu unutmadınız. Onları kullanıyorsunuz, onları kendi zevkinize âmâde kılıyorsunuz da, ölümü niye unutuyorsunuz? Ölümü niye gündeme almıyorsunuz? Hayatı u-nutmuyorsunuz, hayatı kullanıyorsunuz, hayattakileri ihmal etmiyorsu-nuz da, ölümü niye kullanmıyorsunuz?

Ölüm, kalplere daha çok korku verici ve ürpertici olduğu için Yüce Allah önce onu zikretti. Ölüm, yok olma ve hayattan tamamen kesilme değildir. O, sadece bir yurttan başka yurda taşınmaktır. Bunun içindir ki, ölünün, kabrinde işittiği, gördüğü ve hissettiği bildiril-miştir. Ölüm sadece ruhun bedenle ilgisinin kesilmesi ve vücuttan ay-rılmasıdır. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyuruyor: *"Sizden biri kabrine ko-nup da eşi dostu oradan döndüğünde, o onların ayak seslerini işitir."* (Buhâri, Cenaiz: 68, 87; Ebu Davud, Cenaiz: 74) *"Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, benim söylediklerimi siz onlardan daha iyi işi-temezsiniz. Ancak şu var ki, onlar cevap veremiyorlar."* (Buhâri, Ce-naiz: 88; Müslim, Cennet: 87, 88)

Katade diyor ki: Allah, insanoğlunu ölüm hadisesiyle zelil kıl-mıştır. Dünyayı yaşama ve yok olma yurdu yapmıştır. Âhireti ise dünyada yapılanların karşılığının verildiği ve devamlı olan bir yurt kılmıştır. Böylece anlıyoruz ki; **1)** Ölüm ve hayat Allah'tandır. Ve hiç kimse bir başkasına hayat veremez, ölüm de getiremez. **2)** Kendisine iyilik ve kötülük yapabilme kudreti verilen insanın yaradılışı maksatsız değildir, bilakis Allah onu imtihan etmek maksadıyla yaratmıştır. Bu hayat insana bir imtihan süresidir ve ölüm bu sürenin sona ermesi demektir. **3)** Yaratıcının bu süreyi (fırsatı) insana vermesinin nedeni, onun iyi mi, kötü mü olduğu dünyada fiilen ispatlansın diyedir. **4)** Han-gi davranışın iyi, hangi davranışın kötü olduğunu belirtmek yetkisi ancak Yaratıcıya, yani imtihanı yapan Zat'ın indinde hangi amellerin makbul olduğunu bilmesi gerekir. **5)** Bu imtihanın kendiliğinden çıkan sonuca göre, herkes yaptığı davranışın karşılığını (ceza ve mükafat) mutlaka görecektir. Çünkü bu karşılık olmasaydı, bu imtihanın bir anlamı olmazdı.

Allah ki, ölümü yaratandır. Bu ölüm şu bizim ölümümüzü, beşerin ölümünü, toplumların, devletlerin, piyasanın ölümünü anlatan her şeyi içerecektir. Hayatı da yaratandır Allah. Bunda da her türlü hayat, her türlü dirilik geçerli olacaktır. Allah dirilişi yaratmıştır. Hangi dirilişler? Meselâ piyasanın dirilişi, veya evlerimizdeki dirlik ve düzeni de Allah yaratmıştır. Veya ekonomik canlanmayı da Allah yaratmıştır. Dirilik adına, canlılık adına, hayat adına aklınıza ne geliyorsa hepsinin yaratıcısı Allah'tır. Bu ölümü ve hayatı neden yarattığının sebebini de Rabbimiz şöyle anlatıyor:

"Sizi sınamak, sizi denemek, sizi imtihan etmek için. Hangimiz amelce daha güzel? Böylece sizi denemek için Allah ölümü ve dirimi yaratmıştır." İşte ölümün ve hayatın sebeb-i hikmeti budur.

Allah, hâkimiyet ve hikmet sahibidir. Yani Rabbimiz ne dediyse, ne yapmışsa, ne yarattıysa, ne gazap ettiyse, ne merhamet ettiyse, kendisinden ne tecelli ettiyse mutlaka ve mutlaka Allah'ın yaptığı her şey hikmetlidir. Meselâ 30 gün Ramazan tutun mu dedi? Mutlaka hikmetlidir, mutlaka bir hikmeti vardır. Bize iki göz mü verdi? İki gözle tek görme özelliği mi verdi? Mutlaka bir hikmeti vardır. Gusülde tüm vücudu yıkayın mı dedi? Mutlaka bir hikmeti vardır. Kadın şöyle, erkek böyle giyinmelidir mi dedi? Mutlaka bir hikmeti vardır. Toplumda kısası uygulayın mı dedi? Hukukunuz şöyle olsun, eğitiminiz böyle ol-sun, kazanmanız, harcamanız, geceniz-gündüzünüz şöyle olsun mu dedi? Şuradan kazanın, şuradan kazanmayın mı dedi? Çocuklarınızı şöyle eğitin, hanımlarınızla şöyle bir ilişki kurun, komşularınıza şöyle davranın, içki içmeyin, zina etmeyin, fâizden uzak durun mu dedi? Si-ze bir musibet mi gönderdi? Sizi şöyle bir hayatla mı imtihan etti? Al-lah ne dedi, ne yaptı, ne yapmanızı ve ne yapmamanızı istediyse bile-siniz ki hepsinde mutlaka bir hikmet vardır.

Allah'ın her yaptığı işte mutlaka bir hikmet vardır. Ama bize düşen hikmet aracılığına çıkmak, felsefe yapmak değildir. Filozofların derdi, hikmet aramaktır. Neden insanların saçı şöyledir? Kılı niye böyledir? Neden anne şefkatlidir? Baba neden gaddardır? Bu sorulara cevap bulmaya çalışırlar. Hikmet aramaya gerek yok, Allah'ın yaptığı her şeyde hikmet vardır. Neden yaratmıştır Rabbimiz ölümü? Niçin var etmiştir hayatı?

"Sizin hanginiz amelce daha güzel, bunu denemek, bunu sınamak için."

Buna göre şöyle diyebiliriz: Ben neden yaratıldım? Niye yaratmış Rabbim beni? Yaşadığım hayatta güzel ameller mi, yoksa kötü ameller mi işleyeceğimi açığa çıkarmak için yaratılmışım. Peki benim için niçin ölüm yaratılmış? Yani

neden öleceğim ben? Amelimin imtihanı, amellerimin karşılığını görmek için. Peki neden karşımdaki var? Neden karşımdaki yaratılmış? Ne için o da ölecek? Yine benim için. Benim imtihanım için. Tabiri caizse dört boyutlu düşünüyoruz. Benim hayatım ve başkasının hayatı, benim ölümüm ve başkasının ölümü nedenmiş? Benim imtihanım içinmiş diyeceğiz. Benim hayatım ve ölü-müm, karşımdakinin hayatı ve ölümü, benim ve karşımdakinin imtihanı içindir unutmayalım.

Ama bu imtihan,

olacak. Hanginiz daha güzel amel işleyecek bunun değerlendirilmesi olacak. Yani bu hayat ve ölüm arasında herkes amel işleyecek ve insanlar bu imtihan salonu dediğimiz dünya içinde "Ahsenü amelayı" gerçekleştirecekler.

İslâm dini, amellere iki damga vurur:

a- Salih Amel

b- Gayri salih amel.

Ya da âyette ifade edildiği şekliyle söylersek, ahsen amel, ah-sen olmayan amel, ahsen amel, gayrı ahsen amel. Ameli üçe ayırıyoruz:

1- Kişiyi cennete götüren amel,

2- Kişiyi cehenneme götüren amel,

3- Kişiyi ne cennete ne de cehenneme götüren amel. Yani kişiyi cennete de cehenneme de götürücü olmayan boş ameller.

Bizi cennete ve cehenneme götürmeyen boş amelleri reddediyoruz, cehenneme götüren amellerden şiddetle kaçınıyoruz ve bizi cennete götüren ameller bizim olsun istiyoruz.

İmtihan edildiğinizi bilir, ancak Allah’ı Azîz ve Ğafûr bilmezseniz, yine mahvoldunuz demektir. Niye? Örneğin öğretmeniniz sizi imtihan ediyor. Eğer sizler sizi imtihan eden öğretmeninizin aciz, güçsüz ve bunak birisi olduğuna inanır, onun beceriksiz birisi olduğunu zanneder, yani sizin o imtihanda kopya çekmenize engel olamayacak, buna göz yumacak birisi olduğuna inanır veya imtihan sonuçlarının değerlendirilmesi konusunda o öğretmenin üzerinde etkili birilerinin varlığına inanırsanız, sizin adınıza şefaatte bulunup o öğretmene etkili olabilecek bir dostunuzun varlığına inanıyorsanız, elbette bu im-tihanın sizin üzerinizde etkinliği olmayacaktır.

Veya meselâ size bir görev veren âmirinizin, müdürünüzün atlatılabilecek,

kandırılabilecek birisi olduğunu bilirseniz, böyle inanırsanız, elbette onun sizin üzerinizdeki etkisi azalacak veya hiç olmayacaktır değil mi? İşte aynen bunun gibi, şu anda bulunduğunuz imtihan salonunda sizi imtihan eden Allah'ın Azîz olduğunu, mutlak güç ve kudret sahibi olduğunu, her şeyi gördüğünü, her şeyi bildiğini, her şeye galip olduğunu, kesinlikle atlatılmaz, yenilmez ve yanılmaz bir Allah olduğunu bilir, Allah'a böylece inanırsanız, elbette bu imtihanda farklı davranırsınız. Rabbinizin bu imtihanda sizin üzerinizdeki etkisi farklı olacaktır.

Ama Allah'ı Azîz bilmez, mutlak güç ve kudret sahibi bilmez, ya da izzet ve şerefi Allah'tan başkalarında görürseniz, Allah yanında etkili, hatırlı bir kısım varlıkların da varlığına inanırsanız, o zaman Al-lah'ın sizin üzerinizdeki etkisi azalacak ve imtihanda farklı davranmaya kalkışacaksınız demektir. Güya imtihan olunuyorsunuz, imtihana çekiliyorsunuz, ama işlediğiniz suçları göremeyen, sizi her an kontrol edemeyen bir Allah var karşınızda veya imtihan eden Allah'tan hâşâ daha güçlüler var zannediyorsunuz. Eteğine yapıştıklarınızın, şefaatçilerinizin, veliahtlarınızın, Allah yanında hatırlı zannedip gözünüzde büyüttüklerinizin yarın sizi Allah'ın elinden kurtaracaklarına, size yardımcı olacaklarına inanırsanız, o zaman Allah'ın imtihanına aldırış et-mez veya Allah'ın imtihan salonundaki tavrına aldırış etmez kendi kendinize bir yalan yanlışın içine girersiniz. İkincisi:

Unutmayın ki Allah Gafûr'dur. Allah Azîzdir, O'nu Azîz bilin, O'nu atlatılamaz bilin, mutlak güç ve kudret sahibi bilin, O'nun huzurunda olduğunuzu unutmayarak O'na karşı ciddiyetinizi takının, imtihandaki tavrınızı O'na yakışır biçimde ayarlayın. Kendisine karşı yapacağınız falsolarınız sonucunda hemen sizin defterinizi dürüvereceğini unutmadan yaşayın, ama şunu da unutmayın ki, Azîz olan Allah aynı zamanda Ğafûr'dur da. O'nun İzzet sıfatının yanında Ğufran sı-fatı da vardır. Sakın bu konuda kendi kendinize bir yanlışa düşmeyin. Yani Allah'ı Azîz bilip de, sadece İzzet sıfatının sahibi bilip de kendinizi köşe bucak atmaya kalkışmayın. Yaptığınız günahlardan dolayı Rabbinizin rahmetinden, Ğufranından ümit keserek saçınızı başınızı yolmaya, kendinizi yerden yere vurmaya kalkışmayın. "Rabbimin huzurunda bunları işleyen birisi olarak artık benim işim bitiktir. Bundan böyle artık benim Rabbime yönelecek yüzüm kalmamıştır" diyerek toplumdan kaçmaya, kendi kendinizi mahvetmeye kalkışmayın! Ümitlerinizi tümden yitirip, "eyvah! Mahvoldum! Bittim! Kahroldum! Şimdi ben ne yapacağım? Allah Azîzdir. Allah her şeyi bilen, gören ve günahkârlardan intikam alandır! Bu durumda ben onun yüzüne nasıl bakarım? O'nun imtihanını nasıl başarırım? O'na karşı nasıl hesap verebilirim? Bu kadar Azîz, bu kadar Cebbâr, bu Kahhâr ve Azamet sahibi bir Allah beni ne yapar? Ne eder?" diye yıkılıp dökülmeyin. Bilin ki Allah Azîz

oluşunun yanında aynı zamanda Ğafûr'dur da. Affedendir, mağfiret edecek olandır. Yani O'na karşı O'nun istediği tam kulluğu yapamazsanız bile, tam imtihanı başaramazsanız bile gayretinizden dolayı Rabbinizin sizi affedeceğine ve O'nun imtihanını kazanacağınıza da inanın.

Rabbimiz buraya kadar kendisini anlattı. Öyleyse ey Müslümanlar! Bilin ki Allah güçlüdür! Allah Azîzdir, Gafûr'dur, unutmayın! Allah mülkün sahibidir kafanızda canlı tutun! Hayatı ve ölümü yaratan O'dur, unutmayın! Bu hayatlarınızı, bu varlıklarınızı siz kendiniz kazanmadınız, siz bulmadınız! Hayatınızı ve şu anda hayatta sahip olduklarınızı sizler bir yerlerden satın almadınız! Babalarınızdan kiralamadınız, analarınızdan elde etmediniz! Toplumdan faydalanmadınız, amirinizden ödünç bulmadınız! Yine onu şu gördüğünüz dükkanlarınızda, şu tükettiğiniz bürolarınızda, şu harcadığınız fabrikalarınızda imal etmediniz! Bunu size veren Allah'tır! Siz yokken, siz ölüyken, siz daha yaratılmamışken, adınız, esameniz bile mevcut değilken sizi varlık âlemine getiren Allah'tır.

"Azîz ve Gafûr" sıfatlarının burada kullanılmaları iki anlama gelebilir ve her ikisi de geçerlidir. **1)** "O her şey üzerinde galip olandır ve buna rağmen mahlukatına zulüm ve şiddetle davranmaz. Onlara karşı merhametli ve affedicidir." **2)** "O kötü davranışları cezalandır-maya muktedirdir ve O'nun cezasından hiç kimse kaçıp kurtulamaz. Ancak, kötülükten vazgeçip tevbe dileyen kimseyi de affeder."

Öyleyse sahibinizi iyi bilin! Kime borçlu olduğunuzu, kime minnet duymanız gerektiğini, kime teşekkür edip kulluk yapmanız gerektiğini iyi anlayın da sadece ona boyun eğin! Sadece O'na kulluk yapın! Sadece O'nu dinleyin ve sadece O'nun çektiği yere gidin. Rabbi-miz, kendisine kulluk edeceğimiz, yasalarını uygulayacağımız otoriteyi anlattı. Bakın Allah kendisini anlatmaya devam ediyor:

3. "Gökleri yedi kat üzerine yaratan O'dur. Rahmân'ın bu yaratmasında bir düzensizlik bulamazsın. Gözünü bir çevir bak, bir çatlak görebilir misin?"

O Allah ki, kendisini dinleyeceğiniz, sadece kendisine kulluk yapacağınız Allah ki, yedi semâ yaratmıştır. İsterseniz karşı gelin! İs-terseniz itiraz edin! Olmaz böyle şey! deyin. Yapamaz Allah bunu! Ya-ratamaz Allah bunu! deyin. Düşünün, Mekke döneminde ilk gelen sû-reler içinde karşımıza çıkan bu sûre Allah'a teslimiyeti anlatıyor. Allah'a kulluğu öğütlüyor. Rabbimiz kâfirlere,

“kullarım! Bütün bunları yapan, bütün bunları yaratan Rabbiniz, İlâhınız, Melikiniz, Mâlikiniz Benim! Rahmetimden dolayı bunlarla size kendimi tanıtıyorum! Sakın beni reddetmeyin! Bana karşı çıkmayın! İnkar etmeyin! Ne oluyor? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Derdinize ne sizin? Kime karşı geldiğinizin, kime kafa tuttuğunuzun şuuruna varın!”

Mü'minlere de şöyle buyuruyor: “Ey mü’minler! Sizler de kime inandığınızı, kime teslim olduğunuzu, kimin safında olduğunuzu, kime kulluk ettiğinizi iyi bilin! İyi anlayın! Unutmayın ki sizler Azîz olanla, mutlak güçlüyle, mutlak galip olanla berabersiniz! Öyleyse bilesiniz ki böyle bir Allah’a mü’minler olduğunuz, böyle bir Allah’a teslimler olduğunuz müddetçe asla sırtınız yere gelmeyecektir! Çünkü sizler mutlak galip olanla berabersiniz! Mutlak galibin safında mutlaka galip geleceksiniz.” İşte bütün mesele budur zaten. Bütün mesele Allah’la beraber olabilmek, Allah safında, Allah desteğinde olabilmektir. Bunu beceren Müslüman tek kişi de olsa tüm dünyaya meydan okuyabilecektir.

Allah, yedi semâ yaratmıştır. Ama: _®5@«A¬0 Yani birbirine mutabık, birbiriyle uyumlu ya da tabaka tabaka olarak yedi semâ yaratmıştır.

“Tıbâk” kelimesi biri diğeri ile ahenkli, hep birbirine uygun de-mek olup birden fazla olmalarıyla beraber aralarındaki sıkı irtibat dü-zenini ifade eder. Veya bir şeyin uygun olan kapağı ve örtüsünü ifade edip, ona benzetme yoluyla alt kata uygun gelen üst kata, yüksek rüt-beye ve derece anlamınadır. Yâni tabaka tabaka demektir. Çünkü ge-zegenlerden her biri merkez etrafında birbiri üstüne böyle tabaka ta-baka birer gök sahası oluşturdukları gibi, idrakler (algılar) âlemimizde en aşağıda tatma, onun üstünde dokunma, onun üstünde koklama, onun üstünde işitme, onun üstünde görme, onun üstünde akıl, onun üstünde vahiy hadiseleri ve ilgili hususları olmak üzere tabaka tabaka birer genişlik sahası arz ederler. Böylece tabakalar arasındaki uyum ve ahenk anlatılmaktır. Ve işte uyumu ifade etmek için uygunsuzluk ortadan kaldırılarak buyuruluyor ki Rahmân'ın yaratmasında hiçbir uy-gunsuzluk göremezsin.

Öyleyse bütün bu gökleri Allah Teâlâ rahmet ve ihsanının eseri olarak hepsinin üstünde kendisinin birliğini, kudret ve izzetinin büyüklüğü ile merhametini tanıtmak üzere yaratmış ve o hikmet ile onları tabaka tabaka çeşitli boyut ve genişlikte halk etmekle beraber hepsini hem bir diğerine uygun, hem size uygun bir nizam, bir görünüm ve değişmez bir uyum ve ahenk içinde

yaratmıştır. Ondan dolayı ey muhatap! Yeryüzünde sen onları o ahenk ve nizamla kuşatılmış bir birlik içinde görür ve onlardan Rahmân'ın rahmetini sezerek ona ulaşmak için aykırı gitmeyip, birlik düzeni ile hareket etmenin gerekli olduğunu anlayabilirsin. Bak, o Rahmân'ın yarattığında bir nizamsızlık, bir münasebetsizlik göremezsin, haydi o Rahmân'ın sende yaratmış olduğu gözü döndür de bak, hiçbir fütûr, yani birlik düzenini bozan veya seni onların ötesine geçiren bir çatlak, bir kusur, bir delik, bir bozukluk görebilir misin? O halde sen gözünü açacak, o rahmet nizamından istifade ile en yararlı işe koşacak, yükselecek yerde, ona gözlerini yumup küfür ve isyan ile o nizamı kaldırmaya ve mülkün dı-şına çıkarabilirmişsin gibi kafa tutmaya nasıl cesaret edebilirsin?

Bir başka sûrede de bu konu şöyle anlatılır:

"Sonra o gökyüzüne yönelerek gökleri de yedi kat halinde nizama koydu."

(Bakara 29)

Sonra semâya yönelmiştir Allah. Semâya dönmüş veya semâyı ele almış ve onu yedi kat olarak düzenlemiştir. Veya çok semâ vardı da, onun yedisini bizim için, bizim hayatımız, bizim imtihanımız için düzenlemiştir. Kıyametin kopuşuyla işte bu yedi semânın düzeni bozulacaktır.

Esasen semâ, "sümüv" kökünden gelir ve o da yükseklik demektir. Anlayabildiğimiz kadarıyla üst, üste çıkanlar anlamına gelecektir. Bu mânâda dünyayı alt düşündürecek, dünyanın üstüne çıkanlar vardır. Yani dünyanın üstünde dünyayı alt düşündürecek semâlar vardır. Dünyadan üstün, dünyadan güçlü, dünyadan etkin, dünyaya etkin, dünyadan farklı varlıklar vardır. İşte bunlar âyetin ifadesiyle yedi tanedir. Peki nasıl yedi? Orasını bilmiyoruz. Yani yedi âdet mi, yedi cins mi, yedi grup mu, yedi tabaka mı, yedi mutabık mı? Bunu bilmi-yoruz. Ama Rabbimizin haber verdiği bu gaybî konuya sadece inanıyoruz.

Rasûlullah efendimiz ***"Arazîn"*** ifadesini kullanmaktadır. Yani tek arz değil, arzlar diyor, Allah'ın Resûlü. Sonra yine Kur'an'da Rab-bimiz başka bir âyetinde, arz için de aynı ifadeyi kullanır:

"Yedi göğü ve yerden de bir o kadarını yaratan Allah'tır."

(Talak 12)

Bu sefer arz üzerinde de aynı şeyleri düşünmüşler. Rabbimiz yedi gök yarattım, onlar mislince de arzdan yarattım buyurduğuna göre, bu sefer kimileri

yedi arzı da düşünmüşler. Az evvel söylediğim hadislerinde de Allah'ın Resûlü ***"Arazîn"*** buyurarak birden çok arz-lardan söz etmişti ya, işte kimileri yedi arzın var olduğunu ileri sürmüştür. Arzın, yani yeryüzünün tabakaları diyenler olmuş, arzın yedi tabakası vardır diyenler olmuş, kimileri de işte efendim burası bizim arzımız, bizim arazimiz, ötekisi de ötekinin arazisidir şeklinde anlamış, bunu yedi kıta olarak yorumlamışlardır.

Bunlar bilgiye yönelik şeyler olduğu için üzerinde fazla dur-muyoruz. Çünkü bu kitap bilgi kitabı değildir. Coğrafya anlatmak için gelmemiştir bu kitap. Ya ne anlatır bunlar bize? Bu âyetler bize güçlü-yü, etkiliyi, kâdir olanı, bilgin olanı, her şeye iradesi geçerli olanı, her konuda söz sahibi olanı, mülke mâlik olanı, yani bizim kendisine teslim olacağımız yegâne Rabb, Melik, İlâh ve Mâbud olan Allah'ı anlatır.

Bu sûrede işte efendim biraz astronomi var, biraz tarih var, bi-raz fizik ötesi var, fizik berisi var, ya da coğrafya, kozmoğrafya var, yok öyle şey… Bu sûrede baştan sona kulluk var. Bu sûrede baştan sona Rabb ile abd arasındaki ilişkiler var. Efendi ile köle arasındaki kulluk ilişkisinden başka bir şey yoktur bu sûrede. Bırakalım bu tür boş iddiaları da anlamamız gereken kulluğu anlayalım bu sûreden. Kendisine kul olunacak, çektiği yere gidilecek, hayat programı uygulanacak varlığın yüceliğini ve O yüce varlık karşısında kendi cüceliğimizi, kendi acziyetimizi anlayalım. O zaman bu okuma, okuma olsun, bu kitap kulluk kitabı olsun, biz de kul olalım.

Göklerde ve yerlerde ne varsa hepsinin sahibi, mâliki, otoritesi, egemeni olan Rabbimiz, dünyanızdan trilyonlarca daha büyük olan semâları bile yaratabiliyor, buna güç yetirebiliyorsa, hafızamızın bile alamayacağı bu muazzam semâlarda bile böyle bir uyum, böyle bir düzen ve insicam sağlayabiliyorsa, göklerde bile bir uyum, bir ölçü var edebiliyor, buna gücü yetiyor, bunu biliyorsa, bunca engin semâya söz geçirebiliyorsa, o semâlar yanında mikrop kadar bile bir varlığı olmayan yaşadığınız şu dünya üzerinde sizin de hayatınızı düzenlemeye elbette kâdirdir. Buna güç yetiren Allah size güç yetiremeyecek mi? Yani bunu bilen Allah, ilmi buna yeten Allah sizin hukukunuzu bi-lemeyecek mi? Sizin nasıl bir hayat yaşamanız gerektiğini bilemeyecek mi? Hayır hayır, sizin ekonominizin prensiplerini vaz' etmeye, si-zin hukukunuzun ölçülerini koymaya, sizin kılık-kıyafetinizin ölçüsünden tutun da, çocuklarınızın eğitimine, kazanmanıza-harcamanıza, meslek seçiminize, miras hukukunuza, gece ve gündüz hayatınızın en küçük birimlerine varıncaya

kadar her şeyinizi bilir.

Rabbimiz bizi düşünmeye, düşündürmeye devam ediyor. Bakın buyuruyor ki:

Rahmân'ın bu yaratışında herhangi bir düzensizlik göremezsin. Hani görüyor musun Rahmânın yaratışında bir çatlaklık, bir uyumsuzluk? Var mı bir eğrilik, bir eksiklik, değişiklik, delik? Var mı öy-le bir şey? Nerden göreceksin böyle bir şeyi? Hani ikinci semâda mı? Üçüncüsünde mi? Göremezsin ki! Zaten görmen de mümkün değil!

Kimileri bu âyetlerin muhtevalarını kafalarında canlandıramadıklarından, "meselâ ozon tabakası delindiğine göre, madem ki tabakada bir deliklik bir delinme var, bir delinmeyi tespit etmiş durumdayız. O zaman Allah'ın o dediğiyle bu delinme ne mânâya gelecektir?" diyebiliyorlar. Yani semâda bir tefâvüt yoktur, kesinlikle böyle bir çatlaklık göremezsiniz, diyordu Allah, halbuki işte bir delinme tespit ettik demeye çalışıyorlar. Halbuki burada, âyet-i kerîmede anlatılan o değildir. Çünkü eğer mesele oysa, arzda da bir delik delebiliyoruz, ya da semâda da bütün gökyüzü bulutla kaplı iken Allah bir delik deliyor bu-luttan, yağmur akıtıveriyor. Mesele delik değil. Mesele bir çatlaklık de-ğildir. Peki nedir o zaman burada anlatılan tefâvüt? Burada anlatılan konu şudur: Biz birbirine mutabık, birbiriyle uyumlu yedi semâ yarattık. Bakın bakalım o semâlarda bir düzensizlik, bir uyumsuzluk, bir dengesizlik, bir anlaşmazlık var mı? Yani kanunların sıfıra indiği bir özellik bulunmayacaktır o semâvâtta. İşte anlatılan bu.

Bir meydan okuma mı? Yoo! Sadece o değil, bir Rahmet türüdür aynı zamanda. Yani gazaplı bir Allah'ın mesajı değildir bu Kur'an. Kullarını mat etmek, onları ilzam edip susturmak ve böylece kulları karşısında galip gelerek bununla tatmin olmak isteyen birisinden gelme değildir bu mesaj. Bu aynı zamanda Rahmân olan Allah'ın mesajı olduğuna göre, öyleyse ısrarla bu mesajların sahibi olan Rabbimizin şöyle buyurduğunu ve bizleri uyardığını söyleyebiliyoruz: "Kullarım! Yapmayın! Gelin inat etmeyin! İsterseniz tekrar bakın! Bir daha bakın! Tekrar tekrar bakın!" Bir yalvarmanın ifadesi değildir ama bir Rahmâ-niyetin dokunuşudur. Haydi bakın bakalım onda bir fütûr görebilecek misiniz?

"Fütûr" kelimesi hakkında selef âlimlerimizin görüşlerini söyle-yelim: **1)**

Abdullah b. Abbas'a göre zayıflık anlamındadır. **2)** Katade'ye göre bozukluk anlamındadır. **3)** Süfyan-ı Sevri'ye göre çatlak ve yarık anlamındadır. "Tefâvut" da mütenasip olmama, uygunsuzluk, aykırı-lık, denksizlik vs. demektir. Binaenaleyh, tüm kainatta bir uyumsuz-luk, bir ahenksizlik ve bir kopukluk bulunamaz. Allah'ın yarattığı bu kainatta her şey ahenk ve uyum içinde, gayet düzenli ve birbirine irtibatlıdır. Ve dikkat ederseniz Rabbimiz mahlukatın yaratılışının yüceli-ğini göstermek ve gücünün üstünlüğüne dikkat çekmek için "Fîhinne: Onlarda" demeyip "Fî halki'r-Rahmâni: Rahman'ın yaratmasında" bu-yurmuştur.

Haydi, bakışı bir daha döndür, basarı, basireti bir daha çevir. Bir daha bak. Çağdaş bir basiret daha yapın! Bir de bu çağın gözüyle bakın! Dünküler bir şey görememişlerdi. Onların bilgileri, becerileri, teknikleri, teknolojileri yoktu. Sizler çağ atladınız, bilgi çağını yaşıyorsunuz, haydi bir de bu çağın gözüyle bakın. Bir de çağınızın dürbünleriyle, teleskoplarıyla, rasathanelerinizle bakın. Bakın da söyleyin ba-kalım bir fütur var mı semâda? Yani böyle tıbaka özelliğini bozan, u-yumu, nizamı, vahdeti, dengeyi, düzeni bozan, insicamı zedeleyen bir şey görebiliyor musunuz orada?

Ama gün olacak, zaman gelecek, devran değişecek de şu an-da uyum içinde, düzen içinde gördüğünüz o sapasağlam semâ var ya:

olacak. İnfitâr'ın anlattığına göre infatarat olacak. Ya da İnşi-kâk'ın haber verdiğine göre ***"Şakkat"*** olacak. Yani yarılacak, paramparça olacak, şak şak şaklanacak. Semânın nasıl yarılacağı konusunda da bir bilgimiz yoktur. Bir başka sûrede de semânın ***"Kü-şidat"*** olacağı anlatılır. Ama bizim bildiğimiz bir yarılma, bir parçalanma değil bu. Çünkü Furkân öyle diyordu:

"O gün, gök beyaz bulutlar halinde parçalanacak ve melekler bölük bölük indirilecektir."

(Furkân 25)

Nebe' sûresi de bunu şöyle anlatıyordu:

"Gökler, kapı kapı açılacaktır."

(Nebe'19)

Semâ açılacak, kapılar oluşacak, kapı kapı olacak. Semâ yarılacak ve kapılar oluşacak. Ne olacak bu kapılar? Furkân'la birlikte an-laşılınca, bu kapılardan melekler gelecek. Kıyametin kopuşuyla, hesap, kitap döneminin başlamasıyla her bir kapıdan ellerinde amel defterlerimiz olduğu halde melekler inecek. Semâ öyle bir yarılacak ki, kapılar oluşacak. Arşa bir yol, kürsîye bir yol,

ya da meleklere kapılar, yollar açılacak.

4. "Bir aksaklık bulmak için gözünü tekrar tekrar çevir bak; ama göz umduğunu bulamayıp bitkin ve yorgun düşer."

İkinci defa çevir, tekrar tekrar çevir bak, bir daha bir daha bak, iki gözünle bak. Ya da gözü ikinci defa çevir bak bakalım, bulabilirsen bir düzensizlik bul bakalım!

Ama bil ki, ama bilesin ki, gözün sana °h[¬K«& «x;«: _®\¬,@«' olarak tekrar dönmek durumundadır. Gözün sana öylece dönmek zorunda kalacaktır. Yani aradığı kaçamağı bulamamaktan mahrum, hakir, düşkün, üzgün, mütehayyir, baygın bir halde ve de Rabbinin hikmeti karşısında şaşkın bir vaziyette sana dönecektir. Hani gözler kamaşın-ca göremez olur ya, bakınca gözü kamaşacak, beyni bulanacak, üzgün olacak, hakir olacaktır. Küçüldükçe küçülecek, ezildikçe ezilecek, kendinde güç göremez olacak, güçler gücünü kabul edecek, kendinden geçmiş, mecali bitmiş bir vaziyette gözler geri dönecektir.

Göz şâyet Allah'ın mülkünde, Allah'ın sanatında, Allah'ın yasa-larında bir eksiklik, bir yanlışlık aramaya kalkarsa sonunda mümkün değil bulamaz. Ama bu arama, bu araştırma da bir çabadır, bir gayrettir ya, yani arayıp ta bulamama da bir iştir ya, işte bu bulamamayı kendine izâfe eder kimileri. Yani sonunda kendine döner kişi. Kendine, kendi benliğine, kendi bilgisine, kendi sanatına döner. Allah'ın ya-rattığı dış alemde bir yanlışlık bulamayınca kendine döner. Bu şekilde kendine dönen kişide iki cins tecelli görünür:

1- Ya bu araştırma, inceleme sonucunda Allah'ın gücünü, kudretini daha bir güzel anlayıp, Rabbine karşı haşyet ve saygıyla dolup gerçek mü'min olmaya, tam teslim olmaya yönelir.

2- Ya da kendisini putlaştırır. Bulduğu kanunu kendisine izafe ederek, Allah yasalarına kendi adını vermeye çalışan ve kendi kendini putlaştıran birisidir artık. Ben anladım! Ben bildim! Ben düşündüm! Ben buldum! Benim kanunum! Benim yasam demeye başlayandır o artık.

5. "Andolsun ki, yakın göğü kandillerle donattık, onlarla şeytanların taşlanmasını sağladık ve şeytanlara çılgın alev azabını hazırladık."

Dünya semâsını kandillerle donattık, diyor Rabbimiz. Dünya semâsı,

dünyanın semâsı. Dünya, denâet demektir. Alçak, alçaklık anlamına gelir. Öyleyse şöyle diyebiliriz: Alçak semâ, yani dünyaya yakın olan semâ veya dünyadan sezilen, dünyadan fark edilen, dünyadan anlaşılan semâ mânâsına dünyanın semâsı. Bunun ikisi de mümkündür. "Semae'd-dünya" ifadesiyle, üzerindeki yıldız ve geze-genleri vasıtasız olarak görebildiğimiz gökyüzü kast olunmaktadır. O-nun ötesi ancak araçlar yardımı ile görülebilirken daha ötesi araçların yardımıyla dahi görülemez.

İşte bu dünya semâsını, dünyaya en yakın olan, dünyadan hissedilebilen, görülebilen semâyı misbahlarla, kandillerle süsledik, donattık, diyor Rabbimiz. Bu yediden biri de anlaşılabilir. Yani yedi se-mâdan biri olan dünyaya en yakın olanını yıldızlarla donatıp süsledik. Yıldızlarla donatılan bu semâ birinci semâdır, onun üstünde geri kalan semâvât vardır, onun üstünde kürsî vardır, onun üstünde arş vardır ki artık bunlar bizim ulaşabileceğimizin ötesidir. Çünkü artık zaman da, mekân da bitmiştir.

Bunu şöyle açıklayabiliriz: İnsan için rakamların yan yana gel-mesi sayı değildir. Yani sayılar sonsuz değildir. Meselâ bir desek ve yanına iki sıfır koysak yüz olur. Üç sıfır koysak bin olur. Ama bir raka-mının yanına yüz tane, iki yüz tane sıfır koysak, dünyayı on defa dola-şacak kadar sıfır koyduk mu rakam değildir o artık. Ona rakam den-mez, şekil denir. Sayı benim bildiğim okunabilen noktada biter. Yani ne kadarını okuyabiliyorum işte o noktada biter. İşte mekân da böyledir. Mekân da bizim düşüncemizin, düşünebileceğimizin ötesine çıktı mı, bitmiştir artık. Orada mekân bitmiştir. Ne o? Neliğini bilmem ki! Bilmemiz gerekir mi? Allah en iyisini bilir ama gerekmez. Düşünmemiz, kavramamız, anlamamız, Allah'a teslim olmamız için bir nişane bilmemiz gerekir bu işi. Zira gökyüzü Allah'ın âyetlerinden bir âyettir.

Rabbimiz buyuruyor ki, biz semâyı misbahlarla, kandillerle süsledik. Buradaki misbahlardan kasıt yıldızlar ve gök cisimleridir.

Kur'an-ı Kerîm'de Rabbimiz yıldızların üç fonksiyonundan söz eder. Ya da İbni Abbas efendimizin de ifadesine göre yıldızlar hakkın-da şu üç sözün dışında söz söylemek ve yorumda bulunmak caiz de-ğildir.

1- Gökyüzünün, semânın süsüdür bunlar. İşte Mülk sûresinin bu âyeti bunu anlatır:

"Andolsun ki, yakın göğü kandillerle donattık, onlarla şeytanların

taşlanmasını sağladık ve şeytanlara çılgın alev azabını hazırladık.”
(Mülk 5)

Demek ki bu yıldızların bir görevi, gökyüzünün süsü ve ziyneti olmaktır.

2- Bir de yine aynı âyetin devamında ifade edildiğine göre, Al-lah, bu yıldızları şeytanlar için bir atma, bir recm konusu yapmıştır. Bu yıldızların ikinci görevleri de şeytanlar için rucûm olmalarıdır. Cin sûresinde de ifade edildiği gibi, şeytanlar Rasûlullah'ın risâletinden sonra artık gökyüzünde dinleme yerine gidip dinleyemez olmuşlardır. Al-lah semânın haberlerini dinlemek ve o haberleri yerdekilere yetiştirerek insanların imanlarını bozmak isteyen şeytanlara karşı semânın haberlerini korumak ve onlara ateş azabını tattırmak için bir atma ko-nusu yapmıştır. Şeytanlar artık anladılar ki ne zaman dinleme makamına gelseler, ne zaman melekleri dinlemek için fırsat kollasalar, ken-dilerini bekleyen bir bekçi, bir şihap kendilerini bir ateş, kıvılcım gibi sarıyordu hemen ve işlerini bitiriyordu. Yani bekçiler vardı, dinletmi-yordu onları.

3- En’âm sûresinde anlatıldığı gibi, Rabbimiz, onları karanın ve denizin karanlıklarında yol bulalım diye kılavuz olarak yaratmıştır.

“O, yıldızları kara ve denizin karanlıklarında yol bulasınız diye sizin için var edendir. Bilen millet için âyetleri uzun uzadıya açıkladık.”
(En’âm 97)

Rabbimiz, çok yakın çevremizden bir âyet olarak semâmızın simâsını süsleyen o yıldızları, karanın ve denizin karanlıklarında yol bulalım, uçsuz bucaksız çöllerde ve okyanuslarda yönümüzü tayin edebilelim diye yaratmıştır. Bizlerin karanlıklar içinde yolumuzu şaşırıp bocalamanızı istemediği için bu yıldızları yaratmıştır.

Ya da Allah onları bizim hidâyetimiz, bizim yol bulmamız için yaratmıştır. Rabbimizin bu ve benzeri âyetlerine bakarak imana ulaşalım, yakîni elde edelim, Rabbimizin büyüklüğünü, kudretini anlayalım da, O’na O’nun istediği biçimde iman edelim. Rabbimizin rubûbi-yetini ve ulûhiyetini anlayalım da, sadece kendisine kulluk edelim diye yaratılmıştır bunlar. İşte yıldızlarla alakalı bildiğimiz, bileceğimiz bunlardır. Bunun dışında bileceğimiz hiçbir şey yoktur.
Yıldızlar, şeytanlara atma konusuymuş. Şeklini bilmiyoruz. Ya-ni acaba yıldızdan bir parça mı atılıyor? Yoksa yıldızın kendisi mi atılıyor? Bunu

bilmiyoruz. Ama şunu biliyoruz, şeytanlar semâdan duydukları bu kırıntı haberleri artık yeryüzüne getiremez olmuşlar. Peki önceden gökyüzünden alınan bu haberler yeryüzüne geliyordu da, onlar hâlâ devam ediyor olamaz mı? Rasûlullah Efendimiz bu konu-da şöyle buyurur: "Cinler aldıkları habere kendilerinden beş yüz de yalan katar ve öylece insanlara ulaştırırlar."

6. "Rabblerini inkar eden kimseler için cehennem azabı vardır. Ne kötü bir dönüştür!"

Rabblerine küfreden, Rabblerini örtenler, örtbas edenler için cehennem vardır. Küfür, örtmek örtbas etmek demektir. Kelime olarak küfür bir şeyi kapatmak, kamufle etmek anlamına gelir. Eşyayı örttüğü için geceye kâfir denir. Aslında geceleyin de eşya aynen yerinde durmaktadır ama gece onu örttüğü için geceye kâfir denir. Tohumu örttüğü için çiftçiye de kâfir denir. Yani mutlak mânâda kâfir dendi mi, bunun anlamı örten demektir. Buradaki küfür kelimesinde de böyle bir örtbas etme işi söz konusudur.

Kur'an-ı Kerîm'de Allah'ın âyetlerini örtenlerden söz edilir. Ne demek Allah'ın âyetlerini örtmek? Eğer insanlar Allah'ın kimi âyetlerini gün yüzüne çıkarıp, kimilerini örtmeye çalışıyor, toplumun gündeminden düşürmeye çalışıyorlarsa, işte bu Allah'ın âyetlerini örtmek, örtbas etmek demektir. "Aman bu âyetler toplumda duyulmasın. Aman bu âyetler insanların gündemine girmesin. O zaman bizim saltanatımız sarsılabilir. O zaman insanlar bizim elimizi, eteğimizi öpmekten vazgeçebilirler. Aman bu âyetler duyulmasın, o zaman bizim evde hu-zurumuz kalmaz" düşüncesiyle kimi âyetleri gündeme getirip kimi â-yetleri kamufle etmeye, örtmeye, örtbas etmeye çalışıyorlarsa, bu da örtmedir ve küfürdür.

Bakın burada da Rabbimiz kendisinin örtülmesinden söz ediyor. Allah'ı örtenler, örtbas edenler için cehennem vardır, buyuruyor. Peki acaba Allah'ı örtmeyi nasıl anlayacağız? Allah'a küfür, yani örtmek demek, kitabında tanıtıldığı gibi bir Allah inancını gündeme getirmemek, Allah'ın sıfatlarını, esmâsını gizlemek ve insanlara Allah'ı yanlış tanıtmak demektir. Allah'ın zâtıyla, sıfatlarıyla alâkalı yalan söy-lemek, sıfatları konusunda O'nu eksik tanımak, tanıtmak, O'nun bu eksikliğini yerdekilerle tamamlama cihetine gitmek, O'nda olan sıfatları başkalarına vermek, başkalarının da O'nun sıfatlarına sahip olduğunu iddia etmek demektir.

Yani yeryüzünde O'ndan başka program yapıcı, kanun koyucu bir kısım

Rabblerin de olabileceğine inanmak ve bu kişilerin kanunlarına da uyulması gerektiğini iddia etmek, bunların da yeryüzünde etkili, yetkili varlıklar olduklarını söylemek, yalnız Allah'a ait olan hâkimiyet hakkını bu varlıklara da vermek, ya da yeryüzünde Allah'tan başka şifa dağıtıcıların da varlığına inanmak, yeryüzünde Allah'tan başka rızık dağıtıcıların da varlığına inanmak, kendilerine sığınılacak, kendilerine dua edilecek, yardıma çağrılacak Allah'tan başka varlıkların da bulunduğunu iddia etmek, işte bütün bunlar Allah'ı örtmek, örtbas et-mek demektir.

"Allah hiçbir şey indirmemiştir. Allah zaten bir şey indirmez. Al-lah hayata karışmaz. Allah bizim hayatımıza karışmaz. Allah bize vahiy gönderip bizden bir şeyler istemez. Allah bu dünyayı yaratmış, bizleri yaratmış ve sonra da bizi kendi hâlimize bırakmıştır. Bildiğiniz gibi keyfinize göre yaşayın demiştir" diyerek Allah'ın dediklerini deme-di, demediklerini de dedi şeklinde Allah'a küfretmeye çalışıyor insanlar. "Efendim, zaten Allah da bundan yanadır, Allah da bunu istemektedir" diyerek Allah'ın istemediklerini Allah istiyormuş pozisyonunda insanlara sunmak da Allah'ı örtmektir. "Efendim, Allah da demokrasiden yanadır, Allah da laikliği önermektedir. Kur'an'da kesinlikle cihad emri yoktur. Allah böyle bir şeyi emretmemiştir. Bu çağda, bu devirde kesinlikle böyle çağdışı bir şeyi Kur'an emretmez! Veya el kesme, göz çıkarma kesinlikle Allah'a yakışan şeyler. Baş örtme de yoktur efendim! Nerden çıkarıyorlar bunu? Kur'an'da kesinlikle böyle bir emir yoktur. Kur'an'da yaşadığımız hayatı düzenleyen prensipler yoktur. Allah bu dünyaya karışmaz!" diyerek Allah'ı örtmeye çalışıyorlar. Yani insanlara Kur'an'da anlatılan Allah'ı değil de başka bir Allah'ı tanıtmaya çalışıyorlar. İnsanları Allah'la aldatıyorlar. "Allah Kerîm be! Allah bu kadarına da karışacak değil ya! Yığınlarla günah işlesen de kendisine kulluk yapmasan da Allah Kerîm be! Allah Ğafûrurrahîm be! Elbette affedecektir" diyerek insanları Allah konusunda aldatıyorlar.

Allah, bizim de kâfir olmamamız, bizim de Rabbimize küretme-memiz, Rabbimizi örtmememiz için bunu anlatıyor. Şimdi şöyle Allah için bir düşünüp kendimizi sorgulayalım. Acaba şu anda bizler de Al-lah'ı örtenlerden miyiz? Acaba Rabbimize küfredenlerden miyiz, değil miyiz? Bunu bir düşünelim. Unutmayalım ki Rabb, 6000 küsur âyetle gün yüzüne çıkacaktır. Yani Allah Kur'an'la açılacak, açımlanacaktır. Hem kendimize, hem de çevremize 6000 küsur âyetin tanıttığı bir Al-lah'ı anlatmak ve böylece Rabbimizi açmak zorundayız. Buna göre eğer şu anda bizler bunu Kur'an'dan tanıdığımız yüz âyetle gündeme getirip geri kalan bölümü örtüyor, örtbas ediyor ve saklıyorsak,

Allah korusun, bizler de örtenlerdeniz demektir.

Meselâ çocuklarımıza Allah’ı tanıtırken eğer sadece O’nun Ğafûru’r-Rahîm oluşunu anlatıyorsak, o zaman bilelim ki O’nun şedî-dü'l ikâb oluşunu örtüp gizliyoruz demektir. Veya meselâ bir çocuğa hep cenneti anlatmak, cehennemi örtmek demektir. Sadece cenneti ve rahmeti olan bir Allah’ı anlatmak, cehennemi olan Allah'ı örtmek, setir etmek demektir. Veya meselâ hayatımızın sadece ibadet bölümüne karışıcı bir Allah tanıtmak, hayatın öteki bölümlerine karışıcı olarak Allah'ı örtmek demektir.

Evet, dünyada iken Rablerini inkar eden, küfürlerinde bilinçli olarak ısrar eden kimseler için cehennem azabı vardır. Bu azap, şeytanlara mahsus değil, aksine Allah’ı inkâr eden her insan ve cin içindir. Kafirler için cehennem dönüp varılacak yer olarak ne kötü bir yerdir! Çünkü onlar, orada şiddetli bir şekilde ve ebedi olarak azap görürler. İnsan veya şeytan kim Rabbini inkar ederse, âkıbeti böyle olacaktır. Rabblerini örtüp, örtbas edenler için cehennem vardır, buyurduktan sonra Rabbimiz bunların gidecekleri cehennemi tanıtmaya başlıyor:

7-8. “Oraya atıldıkları zaman, onun kaynarken çıkardığı uğultuyu işitirler. Nerede ise öfkesinden paralanacak! İçine her bir topluluğun atılmasında, bekçileri onlara: “Size bir uyarıcı gelmemiş miydi?” diye sorar.”

Bakın burada cehennemi anlatırken dört boyutlu bir manzara çiziyor Allah. Sanki cehennem şuurlu bir varlık. Ne yapacağını, ne e-deceğini, kime azap edeceğini bilen bir varlıktır cehennem. Meselâ Furkân sûresinde cehennemin sanki insan gibi şuurlu bir varlık olduğu ve müşterilerini tanıdığı anlatılmaktadır:

“Bu ateş, onlara uzak bir yerden gözükünce, onun kaynamasını, öfkesini ve uğultusunu işitirler.”
(Furkân 12)

Sanki müşterilerini tanıyor ve uzaktan onları görünce de kükremeye, homurdanmaya başlıyor. Sanki uzaktan hortumlarını, alevlerini gönderiyor; onları yakalamak, tutmak ve yutmak istiyor. Veya Hü-meze sûresinin beyanıyla cehennem nereye gideceğini, insanların, müşterilerinin neresine el atacağını, onların defterlerini dürmeye nereden başlayacağını biliyor.

“O, kalplere uzanan, Allah’ın tutuşturulmuş ateşidir.”
(Hümeze 6,7)

Bakın burada da bu şuurlu varlığın müşterilerinin kalbine el atacağı,

insanın kalbine uzanacağı anlatılıyor. Neden? Çünkü kalp, insanlarda kabul ve ret, iman ve küfür makamıdır. Kalp, insanlarda düşünce, idrak, heves, niyet ve irade makamıdır. İman ve küfür konusunda kişide en sorumlu yer onun kalbidir. Onun içindir ki bakın bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz cehennem ateşinin kalbe uzanacağını anlatmaktadır. Rabbimiz, Nebe' sûresinde de şöyle buyuruyor:

"Cehennem, yalnız azgınları bekleyen yerdir. Dönecekleri yer orasıdır." (Nebe' 21,22)

Cehennem gözetleyici olarak hazır beklemektedir. Gözetleyici, mirsad, rasathane olarak pusu kurmuş müşterilerini beklemektedir. Ceza vermek, müşterilerine hak ettikleri töreni göstermek üzere gözetleyici olarak beklemektedir. Anlıyoruz ki cehennemin böyle gözetleyici olması bizzat kendisinin kimi, neyi beklediğini bilmiş olması, Kur'an'ın anlattığına göre cehennemin sanki şuurlu, akıllı, mantıklı bir varlık olduğunu gösteriyor.

Kaf sûresinde anlatıldığına göre müşterileri içine dolduktan sonra Cenâb-ı Hak şöyle soracak: "Doldun mu ey cehennem? Daha ister misin bu sığır sürülerinden? Bu kâfirlerden daha ister misin?" Cehennem de diyecek ki: ***"Hel min mezîd?"*** "Daha yok mu ya Rabbi? Daha yok mu ya Rabbi! O kadar kükreyip coştum ki bugün bir türlü doymak bilmiyorum! Bu sığır sürüsü tiplilerden, bu kütüklerden daha varsa gönder ya Rabbi!"

Veya bunun bir ikinci anlamı da, cehennemin şaşırarak şöyle demesidir: "Daha mı var ya Rabbi? Hayret, daha bitmedi mi Allah'ım? Bu kütüklerin sonu gelmedi mi?"

İşte cehennem sanki şuurlu bir varlık olarak böyle korkunç bir bekleyicidir. Tabi Allah'ın kanunları, sünnetullahın tezahürü olarak bi-ze intikal eden bu kanunlara karşı gelmenin anlamı yoktur.

İnsanlar oraya atıldıkları zaman, o çılgın ateşe yuvarlandıkları zaman onun kükreyişini, hırlayışını işitirler ki sanki çıldırıyor, sanki kükrüyor. Müşterilerinden her bir grup, her bir alay atıldıkça gazabından kükreyerek çıldıracak duruma gelir, diyor Rabbimiz.

Kâfir, müşrik, münâfık, zındık ve mürtetler ahiret gününde a-zap melekleri tarafından odunun ateşe atıldığı gibi cehenneme atıldıkları zaman, şiddetli

yanması ve fokurdamasından dolayı, eşeğin arpayı gördüğünde sevinçten anırması gibi, cehennemin çirkin ve kor-kunç sesini işitirler. Cehennem kızgınlık ve şiddetli alev sebebiyle ten-cerenin kaynadığı gibi onları kaynatır.

“Şehîk”**:** Eşek anırması gibi çirkin sestir. İbn Abbas diyor ki: “Şehîk, kâfirler cehenneme atıldığında cehennemin çıkardığı sestir. Eşeğin arpayı görünce anırması gibi, cehennem onları gördüğünde öyle ses çıkarır. Sonra öyle bir ses çıkarır ki, korkmayan hiç kimse kalmaz.” İbn Cüzeyy diyor ki: “Şehîk, eşeğin çıkardığı seslerin en çir-kinidir. Bununla yüce Allah, şiddetli kaynaması ve korkunçluğundan dolayı cehennem sesini kastetmektedir.” Mücahid diyor ki: “Cehennem onları, az tanenin çok su içinde kaynadığı gibi kaynatır.”

Evet, "Şehîk" kelimesi aslında, merkep anırması anlamında kullanılır. Ancak bu kelime, burada, Cehennemin veya Cehennem eh-linin sesi karşılığında kullanılmıştır. Cehennem ehlinin sesi şeklinde anlaşılmasının nedeni, Hud: 11/106'dan dolayıdır. *"Bahtsızlar ateştedirler. Onların orada soluk alış verişleri* (Zefîrun ve şehîkun) *vardır ki..."* Cehennemin sesi şeklinde anlaşılmasının nedeni ise, Furkân: 25/12'den dolayıdır: *"*(Cehennem) *onları uzak bir yerden görünce on-lar bunun öfke ve uğultusunu* (zefiran) *işitirler."* Bu bakımdan "şehik" kelimesinin, hem Cehennemin hem de Cehennem ehlinin sesi olarak anlaşılması daha doğrudur.

İçine her bir topluluğun atılmasında, bekçileri onlara şöyle so-rar: “Ey cehennemlikler! Size bir uyarıcı gelmemiş miydi? Sizi bu cehennemle uyaran, size bu azabın varlığını anlatan uyarıcılar gelmedi mi? Cehennem var, azap var! Eğer şöyle yaşarsanız ateşe gideceksi-niz! Allah’ın cehennemine yuvarlanacaksınız!” diyen uyarıcılar gelmedi mi? Size cehennem anlatılmadı mı?”

Düşünüyorum da yarın komşularımıza, kadınlarımıza, oğullarımıza, kızlarımıza, bacanaklarımıza, amcalarımıza, dayılarımıza size uyarıcılar gelmedi mi, size Allah’ın âyetlerini tanıtanlar olmadı mı, size cehennemi anlatanlar olmadı mı, babalarınız, analarınız, hocalarınız size duyurmadı mı, anlatmadı mı? diye sorulur da, yakınlarımız ya ha-yır! derlerse. “Hayır ya Rabbi! Bize anlatmadılar! Akrabamdı ama anlatmadı! Kocamdı, biliyordu ama duyurmadı! Babamdı, hocaydı ama gizlediler, öğretmediler! Komşumdu, ama bize demediler! Bize anlatmadılar! Bizi tanıştırmadılar!” derlerse ne diyeceğiz? Ne cevap vereceğiz?

“Gittim ya Rabbi! Anlattım ya Rabbi! Uyardım ya Rabbi! Çalıştım, çırpındım ya Rabbi!” diyebilecek miyiz? “Ben görevimi yaptım ama onlar dinlemediler ya Rabbi!” demeye hakkımız olacak mı? Halbuki onlar dinlemese bile gidip anlatmalıydım. Zaten ben gitmesem bile, biz gitmesek bile başkaları gidiyor, başkaları dolduruyor benim boş bıraktığım insanları. Meselâ basın gidiyor, televizyon, şeytan vahiyleri gidiyor. Öyleyse Allah aşkına elimizi çabuk tutup biz gidelim. Biz gidelim de, insanlara Allah vahyini ulaştıralım. Değilse yarın insanların, en yakınlarımızın yakamıza yapışmasından kurtulamayacağımızı bilelim.

Cehennemin görevlilerinin onlara; "size bir uyarıcı gelmedi mi" diye sormalarının sebebi de, onların cehenneme haksız yere atılmadıklarını, bilakis bunu yaşadıkları hayatlarıyla hak ettiklerini onlara açıkça itiraf ettirmek içindir. Yani onlar, Allah'ın bu cezayı kendilerine vereceğini daha önceden biliyorlardı. Çünkü Allah cennet ve cehennem yollarının ne olduğunu onlara bildirmek için elçilerini ve kitaplarını göndermiş ve bu konuda onları bilgilendirmişti. “Şu yolun sonu cen-nete çıkar, ama şu yolu takip ederseniz cehennemin yakıtı olursunuz" diye uyarmıştır. Fakat o alçaklar Rablerinin bu uyarılarına ve elçilerinin davetine kulak asmayarak, işte şimdi çekmekte oldukları cezaya hak kazanmışlardır. Halbuki bu inancı zihinlere yerleştirmek amacıyla Kur'an, birçok yerde insanoğlunun dünyaya imtihan için gönderildiğini tekrar tekrar beyan etmiştir.

Evet, soruyor melekler; “size bir uyarıcı gelmedi mi”? Çünkü,
"Biz bir peygamber göndermedikçe kimseye azap edecek değiliz." (İsrâ:15) âyetinde ifade edildiği gibi Allah Teâlâ bir Resul göndermedikçe azap etmez. Azabı gerektiren her şeyden önce naklî ve aklî bir delil, bir uyarma söz konusudur. Bu da gösteriyor ki Rabbi inkâr, O'nun zâtını inkârdan ibaret değil, Rab olarak tecelli etmesini, herhangi bir peygamberini, indirmiş olduğu âyet ve delillerini ve onlar vasıtasıyla tebliğ ettiği haber ve uyarılarını yalanlamak ve inkâr ile nankörlük de küfürdür. Çünkü Peygamber inkâr etmenin kaynağı, "Allah hiçbir şey indirmedi." diye mutlak bir yalancılıktan ibaret olan bir inkâra bağlıdır ki bu da, doğrudan doğruya Allah'a karşı bir inkâr demektir.

Allah’ın melekleri cehennemliklere soracaklar: “Size uyarıcılar gelmedi mi?” Onlar diyecekler ki:

9. “Onlar, “Evet; doğrusu bize bir uyarıcı geldi, fakat biz yalanladık ve Allah hiçbir şey indirmemiştir, siz büyük bir sapıklık içindesiniz demiştik”

derler.”

“Evet bize uyarıcılar, muhbirler, cenneti anlatanlar, cehennemle uyaranlar geldi, bize haber verdiler, bize anlattılar, duyurdular ama biz onları yalanladık. Biz onlarla dalga geçtik. Onların anlattıklarını dinlemedik. Onların anlattıkları bizim bir kulağımızdan girdi, öbür kulağımızdan çıkıp gitti. İlgilenmedik onlarla. İtiraz ettik, reddettik, olmaz böyle şey dedik! “Allah hiçbir şey indirmemiştir! Allah vahiy göndermemiştir! Allah bir şey indirmez ki! Niye indirsin ki Allah? Allah hayata karışmaz ki! Siz yalancısınız! Siz sapıksınız! Siz uyduruyorsunuz bütün bunları! Cennet, cehennem diyorsunuz, azaptan bahsediyorsunuz, bir şeyler uyduruyorsunuz ve utanmadan da bu uydurduklarınızı Allah’a izafe ederek iftira ediyorsunuz” dedik, diyecekler. Onların bu şekildeki itirafları Allah’ın kendilerine çok âdil davrandığının itirafıdır. Evet ya Rabbi, sen bize bizden daha merhametli davranarak kitaplar ve elçiler gönderdin, ama biz onları yalanlayıp “Allah hiçbir şey indir-medi” demişizdir.

Evet, yarın böyle diyecekler. Dünyada Allah’ı hayata karıştırmak istemeyenler şu anda böyle diyorlar. “Allah hayata karışmaz. Ni-ye karşısın ki hayatımıza? Siz yalan söylüyorsunuz! Allah bize bir şey indirmemiştir! Allah hiçbir şey indirmiş değildir! Evet Allah vardır, Allah büyüktür, yücedir, Allah’ı severim, Allah güzeldir, bütün bunlar tamam ama Allah bizim hayatımıza karışmaz. Hâşâ şu semâyı ve arzı, yıldızları, ayı, güneşi yaratan, dünyamızdan milyonlarca kere daha büyük şu sistemleri şu galaksileri yaratan bu kadar yüce olan Allah, kalkacak minik bir dünyanın içinde, minik bir şehrin, minik bir evin içinde bir varlık olan benim hayatımla ilgilenecek ha! Olacak şey değildir bu!”

“Ya da bu kadar yüce bir Allah kalkacak da benim kılık-kıya-fetimle ilgilenecek, benim hukukumla, eğitimimle ilgilenecek ve bu ko-nuda bana âyet indirecek, vahiy gönderecek. Olacak şey değildir bu!” diyorlar. Allah’ın yüceliğini kabul ediyorlar ama yerinde dursun bu Al-lah, bizim hayatımıza karışmasın demeye çalışıyorlar. “Kitap, peygamber göndermesin, arzularını bildirmesin, çünkü o zaman O’nun arzularıyla bizim keyiflerimiz çatışacak, O’nunkini dinlesek olmayacak, dinlemesek olmayacak. En iyisi Allah’ın hayata etkinliğini reddedelim,” diyorlar.

Demek ki küfrün, ateşe gidişin, cehenneme gidişin tek özelliği, Allah’ı insan hayatına karıştırmama biçiminde tezahür ediyor. “Hayatı ben bilirim! Hayatımı kendim belirlerim! Hâşâ O Cebbâr, Kahhâr, Mütekebbir olan, dağları

taşları yaratan, arzı semâları var eden yüce Al-lah'ın benimle işi ne? Tuvalete girmemle, soframla, kılık-kıyafetimle, eğitimimle, kazanmam-harcamamla, hukukumla, eğitimimle, tırnak kesmemle, yatmam-kalkmamla ilgilenecek ha, olacak şey değildir bu!" İşte küfrün, cehenneme gidişin mantığı budur. İnsanı cehenneme götüren mantık işte bu mantıktır.

İşte bu, Allah'la aldanma, Allah'la aldatma mantığıdır. Çevremizde birçok Allah'ı yanlış tanıyarak, kişilere Allah'ı yanlış tanıtarak, Allah hayata karışmaz diyen kimseler var. Hatta Müslümanım diyenler, namaz kılanlar bile Allah'ı yanlış tanıyor ve yanlış tanıtmaya devam ediyorlar. "Gerdek gecesi bu kadar olur canım! Dükkan açmamıza da karışacak değil ya Allah! Mesleğimize de karışacak değil ya! Ne giyeceğinize, nasıl giyeceğinize de karışacak değil ya bu Allah! Ha kırmızı giy, ha sarı! Ha şuradan şuraya kadar örtün, ha buradan bura-ya kadar! Ha şöyle bir evde otur, ha böyle bir evde otur! Ha şöyle ya-şa, ha böyle yaşa fark etmez!" diyerek piyasada Allah'la aldatanlar pek çoktur.

Ama bakın dünyada, Allah bir şey indirmemiştir, Allah hayata karışmaz diyerek türlü türlü günahlar işleyenler, yarın reddettikleri azapla burun buruna geldikleri zaman şöyle diyecekler:

10. "Eğer kulak vermiş veya akletmiş olsaydık, çılgın alevli cehennemlikler içinde olmazdık" derler."

Alçaklar! Hainler! Küstahlığa bir bakın! Kimin doğru yolda, ki-min de sapık olduğunu belirleyen de kendileri… "Eğer dünyada bizi Allah'ın âyetleriyle uyaranlara kulak verip dinleseydik, eğer akletsey-dik, eğer uyarılar karşısında hayvanlar kesilmeyip de akıllarımızı kullansaydık, insan olduğumuzu unutmasaydık, şimdi bizler cehennemlikler içinde olmayacaktık." Demek ki kâfir, Allah'ın kendisine verdiği akıl ve duyu nimetlerini kullanmamıştır. Demek ki kâfir akılsızdır. Hatta şu anda yeryüzünün gözleri görmeyen, kulakları işitmeyen en akılsız, en budala, en zavallı varlıkları kâfirlerdir..

11. "Böylece günahlarını itiraf ederler. Çılgın alevli cehennemlikler yok olsunlar!"

Böylece tıraşları gözlerinin önüne inecek ve günahlarını itiraf edecekler. Peki nerede söylüyorlar bunu? Cehennemin içinde. Cehennemi boylamışlar, ateşi kucaklamışlar ve diyorlar ki: "Aah! Keşke bir kulak verseydik! Keşke bir dinleseydik! Keşke akledip düşünseydik!" Geçmiş olsun! Bunu bugün dünyada söyleyecektiniz. Bunu dünyada anlayacaktınız. Yarın diyeceğinizi bugün

söyleyin! Yarın zorunlu olarak söyleyeceğiniz bu sözü bugün söylerseniz, yarın itiraz edemeyeceğiniz bir konumda anlayacağınız bu gerçeği bugün anlarsanız bir değer ifade eder. Yarın söyleyeceğiniz bu cümlenin o zaman hiçbir değeri olmayacaktır.

Bunu bugün söyleyeceğiz, bugün düşüneceğiz. Bugün inanacağız ki Allah hayata karışır. Bugün diyeceğiz ki, Allah bize vahiy göndermiştir. Bugün diyeceğiz ki, Allah bizim adımıza hayat programı göndermiştir. Bugün kabulleneceğiz Allah'ın kitabını. Bugün yaşayacağız kitabın istediği hayatı. Bugün teslim olacağız Allah'ın kulluk programına. Yarın böyle bir itirafın hiçbir değeri olmayacaktır.

Şimdi burada bir soru soralım kendimize: Durum böyle olunca acaba evimizin, dükkanımızın, mesleğimizin, hayatımızın hangi birimine Allah karışıyor? Acaba hayatımızı biz mi belirliyoruz, yoksa Allah mı? Acaba biz de kendi bilgilerimizi, kendi anlayışlarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi Allah'ın kitabının ve Resûlü'nün sünnetinin önüne mi geçiriyoruz? Acaba biz de hayatta kendimizi etkin mi zannediyoruz? Acaba bizler de şu anda Allah bir şey indirmemiştir, Allah hayata ka-rışmaz mantığıyla Allah'a ve Allah'ın kitabına sormadan kendi kendimize hayat programı yapmaya mı çalışıyoruz? Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl giyineceğimizi, çocuklarımızı nasıl ve nerede eğiteceğimizi, nerelerden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, hangi meslekleri seçeceğimizi, hangi okullarda okuyacağımızı kendi kendimize belirlemeye mi kalkışıyoruz?

Yani bizim hayat programlarımızı kim belirliyor? Çocuklarımızın mektebine, evimize, malımıza, dükkanımıza, tezgahımıza, gündüzümüze, gecemize ilişkin programlarımızı kim yapıyor? Tüm bu programlarımızı Allah mı belirliyor? Hayatımızın kaçta kaçına Allah karışıyor? Kaçta kaçına kendimiz yahut da Zerdüşt karışıyor? Eğer nefislerimiz, arzularımız, heveslerimiz buyuruyor biz yapıyorsak, ya da Zerdüşt buyuruyor biz yapıyorsak, nefislerimizin ve Zerdüştlerin boş bırakıp gaflet ettikleri bölümü de Allah'ın diniyle dolduruyorsak, o zaman bilelim ki burada anlatılan biziz.

Yarın orada "keşke" diyecekler ve pişmanlıklarını ortaya koyacaklar. "Keşke dinleseydik. Keşke kulak verseydik." Neyi? Kur'an'ı, sünneti. "Keşke Allah'ın kitabına kulak verseydik. Meğer Allah bütün bu konularda pek çok şeyler söylüyormuş ama O'na ilgisizliğimiz yüzünden bilememişiz,

anlayamamışız. Biz Allah'ı sadece hayatımızın belli bir bölümüne karışıyor zannediyorduk, keşke Allah'ın kitabını ve Resûlünün beyanlarını dinleseydik da gerçeği öğrenmiş olsaydık diyecekler. Öyleyse bugün dinleyelim, bugün okuyalım, bugün kulak verelim de yarın böyle bir duruma düşmeyelim inşallah.

Günahlarını itiraf ettiler, evet dediler, günahlarını ortaya koydular. Başka çareleri de yoktu zaten. Allah şahit, arz ve semâ şahit, âzâları şahit, peygamberler şahit iken bu gerçeği saklayamazlardı ki!

Onlar günahlarını itiraf ederek pişmanlık ortaya koyunca da Allah şu hükmü basacak:

"Yazıklar olsun! Rahmetten, cennetten ırak olsun! Uzak olsun onlar! Cehenneme yuvarlansın o alçaklar! Ancak herkes cehenneme gitmeyecektir. Şu:

12. "Doğrusu, görünmediği halde Rabblerinden korkanlara, onlara, bağışlanma ve büyük ecir vardır."

Ama beri tarafta Rabblerinden haşyet duyanlar, Rabblerine boyun eğenler, Allah'ı gücendirmekten korkanlar, Allah'ı razı edememekten korkanlar var ya, işte onlar için de bağışlanma ve büyük ecirler vardır. Haşyet, korku mânâsınadır. Kişinin yılandan, düşmandan korkması ayrı, anasından korkması ayrıdır, değil mi? İşte Rabblerini razı edememekten korkanlar var ya: °œ«I¬S²R«8 ²vZ«7 Onlar için mağfiret vardır. Allah onların amellerini tam kabul edecek, eksikliklerini, kusurlarını görmeyecektir. Peygamberinkine oranla çok eksik bile olsa Allah onların amellerini tam kabul edecektir. Öyleyse:

13. "Sizler, sözlerinizi gizleseniz de açıklasanız da birdir; O, kalplerde olanı bilir."

İster esrarengiz davranın, ister açık davranın! Sözünüzü, akidenizi, yolunuzu, programınızı ister gizleyin, ister gizlemeyin Allah kalptekileri, göğüstekileri tümüyle bilendir, tam bilendir.

14. "Yaratan bilmez olur mu? O, Latiftir, haberdardır."

Yaratan hiç bilmez mi? Yaratan yarattığını bilmez mi? Yaratan yarattığının nasıl bir hayat yaşayacağını bilmez mi? Yaratan yarattığına nasıl ceza vereceğini, nasıl mükafatlandıracağını, nasıl bir din göndereceğini, bunu nasıl ikame edeceğini, sizi neyle imtihan edeceğini hiç bilmez mi?

O Latiftir, bilgisi her şeyin içine geçen, her şeyden haberdar olandır. Bu haberdar olmasının gereği olarak:

15. "Yeryüzünü, size boyun eğdiren O'dur; öyleyse yerin sırtlarında dolaşın, Allah'ın verdiği rızıktan yiyin; sonunda dönüş O'nadır."

Yeryüzünü boyun eğdirip sizin için zelil kılmıştır, sizin emrinize âmâde kılmıştır. Zelil, zül mastarından gelir. O da inkıyâd, uysallık de-mektir. Tıpkı uysal bir koyun veya bir deve gibi size dünyayı boyun büktürüp teslim etmiştir Rabbiniz. Fakat şunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın ki, onun size tâbi olup boyun eğişi kendiliğinden değildir. Siz kendiniz de becermiş değilsiniz bunu. Onu size boyun eğdiren Allah'tır.

Yediğiniz rızıklar da öyle. Bindiğimiz, etinden sütünden istifade ettiğimiz tüm hayvanları da bizim için zelil kılan, bizim istifademize sunan Allah'tır. Tüm yeryüzü ve içindekiler bizim istifademize sunulmuş mükellef bir sofradır. Bakın Zuhruf sûresi de bu hususu şöyle anlatır:

"Gemiler ve hayvanlardan binesiniz diye size binekler var etmiştir. Bütün bunlar, üzerlerine oturunca Rab-binizin nimetini anarak: "Bunları buyruğumuza veren ne yücedir; zaten bizim takatimiz bunlara yetmezdi; şüphesiz Rabbimize döneceğiz" demeniz içindir."
(Zuhruf 13-14)

Sizin için binesiniz, taşınasınız diye denizlerde gemileri, karalarda da binit hayvanlarını yaratıp hizmetinize sunan da yine Allah'tır. Sırtlarına binmeniz, etlerinden yemeniz, sütlerinden istifade etmeniz için onları yaratıp sizin için zelil kılan, sizin emrinize âmâde eyleyen Allah'tır. Rabbimiz bunları anlatırken, kendisine verilen bunca nimet karşısında insanın takınması gereken tavrı anlatır. Zira her nimet, o nimetin sahibini hatırlatır. Her nimet, bir şükür gerektirir. İşte Rabbi-miz diyor ki:

Onların sırtlarına binip yerleştiğiniz zaman Rabbinizin nimetlerini anarak ya da nimetleriyle Rabbinizi anarak şöyle deyin: "Bunları bize boyun eğdiren, bunları bizim emrimize âmâde kılan Rabbimiz ne yücedir! Bunları bize ihsan eden Rabbimizi tesbih ve tenzih ederiz. Eğer Rabbimiz bütün bunları bize vermeseydi, bunlara bizim gücümüz yetmezdi. Rabbimiz o kadar yüce, o kadar lütuf ve merhamet sa-hibidir ki, bizler onun bize lütfettiği nimetlere misliyle mukabele etmek şöyle dursun, hakkıyla teşekkür bile edemeyiz." Bizden çok daha güçlü bir hayvan nasıl oluyor da bize itaat ediyor? Bu gemiler denizde nasıl

yüzüyorlar? Bu suya kaldırma gücünü kim veriyor? Bütün bunları düşünmeden bütün bu nimetleri bağışlayan Allah'ı tanımadan bir hayat yaşayamayız.

Bakın burada da Rabbimiz yine kendini tanıtır. Ama bildiğiniz gibi iki tanıtma biçimi vardır: Hani kişi der ya, "Ben ona yakında benim kim olduğumu göstereceğim!" İşte bir böyle karşıdakini ezerek, bozarak, zulmederek, çiğneyerek, burnundan getirerek bir tanıtma usulü vardır. Kişi, karşısındakine kendisini öyle tanıtır. İkinci bir tanıtma usulü daha vardır. O da karşısındakine iyilikte bulunarak, onu iz-zet ve ikrama boğarak, ona ihsan ederek böylece kendini ona tanıtmaktır.

İşte Rabbimiz da kullarına kendisini böylece tanıtıyor. Mübârek olan Rabbimiz kullarına karşı işleyen sonsuz rahmetinden dolayı, rahmetinin eserlerini, merhametinin tezahürlerini anlatarak kendini bi-ze tanıtıyor. "Kullarım! Ben mülk elinde olanım! Ben mülke sahip olanım! Göklerin ve yerin mülkü benimdir! Sizler de, sahip olduklarınız da, dünyanız da, ayınız da, güneşiniz de, havanız da, suyunuz da be-nimdir! Ben mübareğim! Ben bereket kaynağıyım! Sizi yaratan, sizi yoktan var eden benim! Varlığınızı bana borçlusunuz! Yiyeceğinizi, içeceğinizi, suyunuzu, semânızı, arzınızı her şeyinizi yaratan benim!"

Şu anda üstünde yaşadığınız arzı yaratan ve size boyun eğdiren, sizin emrinize âmâde kılan, onu sizin zelil kılan, onu sizin için bir döşek kılan Allah'tır. Ama unutmayın ki, ben istediğim için arz size boyun bükmektedir. Onu sizin emrinize âmâde kılanın ben olduğumu unutmayın. Ama bu zelil oluş, bu boyun büküş kölenin efendisine zelil oluşuna benzemez. Annenin evladına boyun büküp, gece onun ihtiyacını gidermek adına ona zelil olması gibidir.

Peki ne anlatıyor Rabbimiz burada? Ne anlayacağız bundan? Anlayabildiğimiz kadarıyla bu âyetleriyle Rabbimiz diyor ki: "Kullarım! Şunu iyi bilin ki, arza ben emrediyorum! Arzın sizin için tıpkı size boyun büküp arzularınıza teslim olmuş bir koyun, bir deve gibi zelil oluşu benim emrimdendir! Ben emrettiğim için yeryüzü size boyun bükmektedir! Yoksa şu anda size boyun büküp teslim olmuş olan arz güçsüz, âciz bir varlık değildir. Sizin canınıza okuyacak bir durumdadır. Baş döndürücü bir süratle, önüne gelen her şeyi tuz-buz edecek bir şekilde dönmekte, koşmaktadır. Öyleyse beni böylece de bilin. Bana böylece inanın. Beni arza hakim tanıyın. Beni arza etkin bilin. Beni arza galip bilin. Göklere ve yerlere egemen olarak tanıyın beni.

Yerken, i-çerken, gezerken, dolaşırken, yatarken, kalkarken, binerken, kullanırken hep bu niyet içinde olun!”

“Tıpkı Rabbiniz tarafından size zelil kılınmış, size boyun büktürülmüş hayvanlara, gemilere, arabalara, uçaklara bindiğiniz gibi, arzın da omuzlarında, dağlarında, tepelerinde gezin, dolaşın. Yiyin-için ondan, onun size sunduğu nimetlerden istifade edin. Ama bilin ki dönüş O’nadır. Sonunda Rabbinize döneceksiniz. Size sunulan tüm bu nimetlerin hesabını ödemek üzere Rabbinizin huzuruna gideceksiniz. Öyleyse ey kullarım! Bir saniye bile hatırınızdan çıkarmayın ki bu gez-meniz, binmeniz, oturup kalkmanız, yemeniz, içmeniz, tatmanız, koklamanız yarın hepsi sizin için hesap konusu olacaktır.”

Rabbimiz, “arzın boyunlarında binip, gezin, dolaşın” diyor. Tıp-kı giden bir arabanın hangi koltuğuna oturursanız oturun demek gibi bir şeydir bu. Çünkü arz da araba gibi sürekli hareket halindedir.

Bundan sonra yürekleri hoplatan bir soru soruyor Rabbimiz:

16. “Gökte olanın sizi yerin dibine geçirmesinden güvende misiniz? O zaman yer, sarsıldıkça sarsılır.”

Söyleyin bakalım! Ne diyorsunuz? Ne düşünüyorsunuz? Gökte olanın sizi yere geçirmeyeceğinden emin mi oldunuz? Gökte olanın sizi yerin dibine batırmayacağından emniyette mi oldunuz? Halbuki bir bakmışsınız ki o yeryüzü sallanıp çalkalanmaktadır. Hal böyleyken neyinize güveniyorsunuz siz? Hangi cesaretle Rabbinize kafa tutmaya çalışıyorsunuz? Nasıl güvende hissediyorsunuz kendinizi? Kime güveniyorsunuz?

Bu ¬š³@«WÅK7! z¬4 ²w«8 gökte olan sözü epey tartışmalara sebep olmuştur. Bu konuda söylenilenleri şöyle özetleyebiliriz:

1- Kimileri buradaki ²w«8 ile kastedilenin melekler olduğunu söylemişlerdir. Yani bu gökte olandan kasıt, meleklerdir. Allah’ın azgınlara azap göndermek, onların işlerini bitirmek üzere görevlendirdiği azap melekleridir. Sizler gökteki Allah'ın meleklerinin size azap getirerek sizi yerin dibine batırmasından emin mi oldunuz?

Yani buradaki bu ¬š³@«WÅK7! z¬4 ²w«8 ifadesindeki w«8 Allah olamaz. Çünkü buradaki z¬4 zarfiyyet ifade eder. z¬4 zarf š³@«WÅK7! da mazruftur.

Halbuki zarf mazrufundan büyüktür. Yani Allah semâdan daha büyüktür ve semânın O'nu içine alması mümkün değildir. Çünkü bakın Bakara sûresinde bu hususu anlatan âyet-i kerîmesinde Rabbimiz şöyle anlatır:

"Onun kürsüsü gökleri ve yeri kuşatmıştır."
(Bakara 255)

Göklerde ve yerde ne varsa tüm varlıkları bu Allah'ın kürsîsi ihata etmiştir. Her şeyi kuşatmıştır.

2- Sonra kimileri, bu w«8 ile kastedilenin Allah olduğunu söylemişlerdir. Yani gökte olanın sizi yere batırıvermesinden emin mi oldunuz? Gökte olan Allah'ın sizin işinizi bitirmesinden emin mi oldunuz? Meselâ Müşebbihe buradan hareketle Allah'ı bir cisim gibi kabul etmiş ve İslam dininden sapmıştır.

3- Bazıları, "efendim buradaki hitap Allah'ı böyle gökte bilen, Allah'ın gökyüzünde olduğunu zanneden Mekkeli müşriklerin bu zanlarına uygun olması açısından böyle olmuştur. Onların anlayabilmeleri için Rabbimiz böyle buyurmuştur" demişlerdir.

4- Bazıları da, "semâ, 'sümüv' kökünden gelir. Bu da yükseklik, üstünlük demektir. Öyleyse bu gökte olan, semâda olan ifadesiyle Allah'ın yüceliği, üstünlüğü, her şeyin fevkinde oluşu kastedilmektedir demiştir. Nitekim dua edilirken eller yukarıya kaldırılır. Veya kişi bir musibete uğradığında bu gökten indi denir. Buna örnek olarak da, kullanılan semâvi kitaplar, semâvi dinler ifadelerini delil olarak göstermişlerdir. Nitekim Ebu Dâvûd'un bir rivâyetinde, bir şahsın, zenci bir câriyesini Rasûlullah Efendimizin huzuruna getirdiği ve Rasûlullah Efendimizin, "Allah nerede?" sorusuna bu câriyenin gözleriyle gökyüzüne işaret etmesi sonucu onun Müslüman olduğu kanaatine vardığı anlatılmaktadır.

Burada Allah'ın semâda olduğunu anlatan bu âyet sanki Kur'-an'ın ortaya koyduğu tevhid anlayışına ters düşer gibi bir manzara arzetmektedir. Böyle Kur'an'ın tümüne, Kur'an'ın bütününe ters düşer gibi bir mânâ ortaya koyan bir âyet gördüğümüz zaman düşünmek zorunda kalırız. Meselâ bakın yine En'âm sûresinde de aynen böyle denilmektedir:

"O Allah hem göklerde hem yerdedir. Sizin açığınızı da gizlinizi de bilmektedir."

(En’âm 3)

Sanki ilk bakışta Allah kendisine bir mekân izafe eder gibi gö-rünüyor. Zâhirî mânâ budur. Fakat biz meseleye Kur’an’ın bütünlüğü, onun pratiği ve açıklayıcısı olarak sünnet anlayışı içinde bakacak olursak, bu mânâ üzerinde düşünmek zorunda kalacağız. Öyleyse bu âyetin anlaşılmasında başka şeylere bakmak zorunda kalacağız demektir. Kur’an Kur'an'ı, sünnet Kur'an'ı tefsir ettiğine göre, Kur’an’ın başka yerlerine ve de sünnete müracaat edeceğiz. Bu düğümü halletmek için Zuhruf sûresinin 48. âyetine bakıyoruz, orada Rabbimiz şöyle buyuruyor:

“O gökte de yerde de ilâh olandır, o hakim ve âlîm olandır.”

(Zuhruf 84)

İşte Zuhruf sûresinin bu âyeti meseleyi hallediyor. Demek ki Rabbimiz gökte de, yerde de ilâh olarak vardır. Gökte de, yerde de sözü dinlenecek yegâne ilâh olarak vardır. Değilse bu, Rabbimize bir mekân izâfesi değildir. O, zamandan ve mekândan münezzehtir.

Değilse bizim şu andaki Allah anlatışlarımız yanlıştır. Ne diyo-ruz biz? Allah ne sağda, ne solda, ne önde, ne arkada, ne üstte ne altta. Böyle olunca da Allah yok çıkacak sonuçta. Bu anlatım yanlıştır. Allah zamandan ve mekândan münezzehtir diyoruz ve işi eksik bırakıyoruz. Peki soruyoruz şimdi: Madem ki Allah zamandan ve mekândan münezzehtir, o halde bugün, bu saatte yok mu Allah? Yani idrak ettiğimiz şu zamanda Allah yok mu? Öyle değil mi? Şu anda bir zaman içindeyiz, bu zamanda Allah yok mu? Veya eğer Allah mekândan münezzehse, peki burada yok mu Allah? Mekândan münezzeh diyoruz ya! Şu içinde bulunduğumuz mekânda Allah yok mu? Hayır burada da, bu zamanda da Allah vardır. Öyleyse bu anlatım tarzı da yanlıştır. Halbuki bakın Allah kendini bize anlatırken böyle anlatmıyor.

“Allahu münezzehün zamanun, münezzehün me-kânün”

diye bir âyet, ya da hadis yoktur. Bu bizim anlatımımızdır ve yanlıştır. Bakın halbuki Allah kendini bize anlatırken bu ifadeleri kul-lanmıyor.

Kur’an’ın her yerinde Allah kendini bize anlatırken şöyle anlatıyor:

Mülk sûresinde:

En’âm’da:
Zuhruf’ta:

buyuruyor. Ama önce şunu bileceğiz:
“O’nun benzeri hiçbir şey yoktur. O, işitendir, görendir.”
(Şûra 11)

Allah’ın benzeri hiçbir şey yoktur. Allah’ın zatında, sıfatlarında ve fiillerinde benzeri yoktur. Zâtı, sıfatları ve fiilleri konusunda hiçbir şey Allah gibi değildir. Âyet-i kerîmedeki ‘misl’ kelimesinden anlıyoruz ki, Allah’ın değil aynısını düşünmek, O’nun benzeri bile yoktur. Zatı konusunda bu böyle olduğu gibi, sıfatları konusunda böyledir. O’nun sıfatlarına sahip hiç kimse yoktur. Fiilleri konusunda da O’na benzer kimse olamaz. Yani O’nun yaptıklarını yapacak yoktur, O’nun sıfatlarına sahip olan yoktur.

Buna göre şöyle diyeceğiz: Allah semâvâttadır, Allah semâda-dır, ama bildiğimiz, bilmediğimiz varlıkların, gördüğümüz görmediğimiz maddelerin semâda oluşu gibi semâda değildir. Çünkü O hiçbir şeye benzemez, hiçbir şey de O’nun misli değildir. Allah semâdadır ama meselâ yıldızın semâda oluşu gibi değildir. Allah semâdadır ama bulutun semâda oluşu, yahut kuşun semâda oluşu gibi değildir. Allah semâdadır ama Allah'ça bir semâda oluşla semâdadır diyoruz. Allah arzdadır da ama benim gibi mi? Hayır. Soba gibi mi? Evin arzda oluşu gibi mi? Hayır, Allah'ça bir arzda oluşla Rabbimiz arzdadır diyoruz.

Rabbimizin sıfatları konusunda da aynı şeyleri söylemiyor muyduk? Meselâ bakın Allah’ın görmesi gibi konularda hiç problem çıkmamıştır. Allah’ın gördüğü konusunda tüm ümmet ittifak etmiştir. Ama nasıl gördüğünü bilmeyiz demiş ve işi bitirmişlerdir. Allah'ça görür demişler ve hiç de ihtilafa düşmemişlerdir bu konuda. Veya Allah işitir mi? Evet. Peki nasıl işitir? Allah'ça işitir. İşitmek için bizim gibi kulağa, ses ihtizazlarına ihtiyacı yoktur O’nun. Peki Allah'ın eli var mı? Bu sefer bocalamışlar. Acaba el mi ki? Desek mi ki? Demesek mi ki? Acaba mutlak mı, değil mi? Halbuki önceki gibi deseler iş bitecek. Yani evet, Allah elinden söz ediyor ama mahiyetini bilemeyiz, Allah'ça bir ele sahiptir deseler iş bitecek. Ama nedense kimi konularda bunu derken, nasılını bilmeyiz derken, kimilerinde akıllarına gelmiyor galiba.

İşte burada da böyledir. Rahmân olarak, Rahmetiyle, ilmiyle, güç ve kuvvetiyle, Allah’ça bir sıfatıyla, Allah’ça bir var oluşla Allah hep yanımızda ve

bizimle beraberdir. O'nu bir yerlere hapsetmeye hakkımız yoktur. Hadîd sûresinde şöyle buyrulur:

Siz neredeyseniz o Allah sizinle beraberdir. Siz neredeyseniz, hangi ortamdaysanız, Allah sizin yanı başınızdadır, sizinle beraberdir. Rabb, Rezzak, Rahmân, Kâdir olarak hep bizimledir. Yerken, içerken, konuşurken, severken, küserken Allah hep yanımızdadır. Değilse şöyle bir beraberlik kurup seccade üzerinde bir Allah, duvara yazılmış bir Allah, saatte bir Allah ismi diyenler, sonra da ondan kurtulmak için ne yerde, ne gökte, ne sağda, ne solda, ne üstte, ne altta deyivermişler olmuş bitmiş.

Allah bakın böyle düşünenlere buyuruyor ki: "Söyleyin bakalım:

Sizler gökte olanın sizi yere batırıvermeyeceğinden emin mi oldunuz? Ondan güven içinde mi oldunuz? Yani bu konuda size bir garanti mi verdi Allah? Evinizin, semânızın, damınızın, üzerinize çöküvermesinden, bir anda Allah'ın sizi yerin kahrına gömüvermesinden emin mi oldunuz? Allah'tan bu konuda bir garanti, bir söz, bir ahit mi aldınız? Âd kavmine, Semûd kavmine, Firavunlara, Nemrutlara, Allah-la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşanlara bakmıyor musunuz? Onların başlarına gelenleri hiç düşünmüyor musunuz? Si-zin onlardan ne ruchâniyetiniz var? Hayrola, bir garantimi geldi size?" Yine uyarmaya, yine akılları erdirmeye devam ediyor Rabbimiz:

17. "Gökte olanın başınıza taş yağdırmasından güvende misiniz? Benim uyarmamın nasıl olduğunu yakında bileceksiniz."

Yoksa, gökte olanın üzerinize taş yağdıran bir fırtına göndermeyeceğinden emin mi oldunuz? Başınıza taş yağmayacağına bir ga-rantiniz mi var? Ama yakında bu tehdidin ne mânâya geldiğini bilecek, anlayacaksınız. Gelin inat etmeyin! Gelin yalan saymayın! Bilesiniz ki ilk yalanlayanlar, ilk karşı gelenler sizler değilsiniz. Sizden öncede Rabbinizin âyetlerini, Rabbinizin hayat programını yalan sayanlar oldu. Bir zamanlar Rabbinizi örtmeye örtbas etmeye çalışanlar ol-du. Rabbinizi ve O'nun yasalarını kamufle etmeye, insanların gündemlerinden düşürmeye çalışanlar oldu. Sizden önce de din eğitimine yasaklar koyarak insanları Allah'a kulluktan uzaklaştırıp kendilerine, kendi yasalarına kulluğa çağıranlar oldu. Onlar başlarına gelenleri gördüler, anladılar. Bilesiniz ki pek yakında bu uyarının ne olduğunu, nasıl olduğunu sizler de bilecek ve anlayacaksınız.

Sizler de yakında anlayacaksınız! Ölümünüzle anlayacaksınız. Geberince, kabre girince, dirilince, hesap-kitap döneminde, cehenne-me yuvarlanınca, ateşi kucaklayınca anlayacaksınız. Çünkü bakıyoruz ki bu âyetlerin kendilerine indirildiği insanlar üç sene sonra anladılar, beş sene sonra bildiler, hâlâ bilenler oluyor. Bu bilme işi şu anda da devam ediyor. Her geberen bunun farkına varıyor.

18. "Andolsun ki, bunlardan öncekiler de yalanlamışlardı. Beni inkar etmek nasılmış?"

Andolsun, öncekilerden yalanlayanlar oldu. Biliyorlardı, ama yine de inanmıyorlardı. Biliyorlardı alçaklar, ama yine de hayat programlarını bu bilgiye bina etmiyorlardı. Biliyorlardı ama yan çiziyorlardı. Ne oldu âkıbetleri bir bakıverin? Âd kavmi, Nuh kavmi, Hûd'un toplumu, Semûd kavmi, Tübba ve Eykeliler… Allah'a kafa tutmaya kalkışanların âkıbetleri ne oldu? Allah'ı örterek, Allah'ı gündemden düşürerek bir hayat yaşamanın neticesi nasıl olmuş bakmaz mısınız? Hay-di bunları görmüyorsunuz. Bunları düşünmek istemiyorsunuz da, peki şunu da mı görmüyorsunuz:

19. "Üzerlerinde kanat çırpan dizi dizi kuşları görmezler mi? Onları havada Rahmân olan Allah'tan başkası tutmuyor; doğrusu O, her şeyi görendir."

Üstlerinde kanatlarını açıp yumarak uçan kuşları görmüyor mu bu adamlar? Düşünüp anlamıyorlar mı ki onları havada Rahmân'dan başkası tutmuyor! Bakmıyorlar mı? Görmüyorlar mı? Buradaki bakmı-yorlar mı ifadesi, "ey insanlar! Bakın! Hemen evlerinizden dışarıya çı-kıp bakın!" demek değildir. Yani bir düşünün, fikir edin, tefekkür edin, akledin, düşünceniz yok mu sizin? Hiç düşünmüyor musunuz? Hiç değerlendirmiyor musunuz? Hiç gözlerinizin önüne gelmiyor mu? Şu kuşları havada Rahmân'dan başkası mı tutuyor? Onları böyle havada tutan, onları görüp gözeten, onlara basir olan Allah, elbette ki sizleri de olmanız gereken yerde tutacaktır. Onlara böyle bir düzen koyan Allah, elbette ki size de düzen koyacaktır. Onları düşünen Allah, elbette ki sizi unutmayacaktır. Onlara böyle bir yasa, böyle bir hayat programı belirleyen Allah, elbette ki sizi başıboş bırakmayacaktır.

Bakın Rabbimiz kendisini ne kadar da güzel tanıtıyor? Çok uzaklara gitmeden, felsefe yapmadan, işi içinden çıkılmaz bir karmaşaya çevirmeden çok yakın çevremizden, çok kolay anlaşılacak ifadelerle kolayca kendisini anlatıyor.

Halbuki bakıyoruz ki bugün Allah'ı tanıtmak için çırpınanların pek çoğu Kur'an'dan habersiz bir tanıtımı tercih ettiklerinden, bakın nerelerden deliller getiriyorlar? Efendim yok Morrisson delili, yok hudüs delili, yok bilmem ne delili... Allah'ınkinden hiç haberleri yok garibanların da, ondan böyle uzaklara gidiyorlar. Sanki Allah'ı, Allah'ın tanıtımından daha iyi tanıtacaklarmış gibi Allah'ın kitabını bırakıyorlar da, başka yerlerden deliller toplamaya, baş-ka şekilde din anlatmaya, felsefeler yapmaya ve insanların zihinlerini bozmaya çalışıyorlar. Halbuki bakın, Allah'ın kendini tanıtma usulü ne kadar da kolay, ne kadar da güzel!

Bundan sonra buyurur ki Rabbimiz:

20. "Yahut, Rahmân olan Allah'ın dışında size yardımda bulunabilecek taraftarlarınız kimdir? İnkarcılar sadece aldanmaktadırlar."

Bu âyeti iki türlü anlıyoruz:

1- Rahmân olan Allah size bir zarar verecek olsa, size bir zarar ulaştırmayı murad etmiş olsa, sizi onun takdirinden koruyacak, kurtaracak bir ordunuz mu var?

2- Size zarar verecek ordulardan size gelebilecek muhtemel zararlara karşı sizi koruyacak Allah'tan başka koruyucularınız mı var?

Kiminiz var sizin? Kime güvenip sığınıyorsunuz? Kimi koruyucu biliyorsunuz? Sığınağınız, korunağınız, barınağınız kim sizin? Allah size bir zarar ulaştırmayı dilese, ya da Allah berisinde yerdeki or-dulardan size bir zarar, bir hücum, bir saldırı gerçekleşse, ordular ü-zerinize yürüse, sizi yok etmeye yönelik tehlikeler söz konusu olsa, böyle bir durumda sizi koruyacak, kurtaracak Allah'tan başka ordularınız, yardımcılarımız mı var ki onlara güveniyor, sığınıyorsunuz?

Sığınma, korunma deyince bunun üç öğesi vardır.

1- Sığınan,
2- Kendisine sığınılan,
3- Kendisinden sığınılan. Korunan, koruyan ve kendisinden korunulan.

Korunan güçsüzdür, korunmaya muhtaçtır, sığınmaya muhtaç olandır.

Koruyan, yani kendisine sığınılan, kendisinden korunma talep edilen varlık da güçlüdür. Kendisinden korunulan, sığınılan varlık da şerrinden, zararından korkulandır.

Düşmanından gelebilecek tehlikelere karşı kendisini korumasını isteyen kişi sığındığı varlığın korunmak istediği varlığa karşı güç yetirebileceğine ve kendisini ondan gelebilecek zararlardan koruyabileceğine inanmıştır da onun için ondan kendisine sığınmaktadır.

İslâm'da, İslâm inancında kendisine sığınılan varlık, sığınan varlıktan güçlüdür. İslâm'da sığınan mü'mindir, kendisine sığınılan, yani koruyan da Allah'tır. Çünkü Allah herkesten ve her şeyden güçlüdür, mutlak güç ve kudret sahibidir ve her şeyin yönetimi elinde olandır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin boyunlarındaki ipin ucu elinde Allah'ın elindedir. Onun içindir ki, mü'min ancak tüm varlıkların sahibi olan Allah'a sığınır.

Ama şirk dininde, küfür mantığında ise bu tamamen farklı işlemektedir. Şirk inancında korunan puttur, tanrıdır, koruyan ise o puta tapan insanlardır. Put, aslında kendisini koruyamayacak kadar güçsüzdür, onu kulları korumaktadır. İşte görüyoruz put yapıyorlar, put dikiyorlar ve onu korumaya çalışıyorlar. Putu koruma kanunları çıkarıyorlar. Veya bir düzen koyuyor, ona tapınıyor, ama onu kendileri ko-rumaya çalışıyorlar. Yani tapındıkları, kutsadıkları bu düzeni kendi kendisini koruyamayacak şekilde güçsüz gördükleri için de onu koruma kanunları çıkarıyorlar. Müşrikler tarih boyunca böyledir, onların mantığını, gerçekten anlamak mümkün değildir.

Beyinsiz adamlar, eğer bu put kendi kendini korumaktan acizse niye ona tapınıyorsunuz? Yok kendisine tapınılacak, kendisine sığınılacak kadar güçlü birisiyse, bırakın kendi kendini korusun, neden onu korumaya çalışıyorsunuz? Aman koruyun! Aman koruyalım! Aman sahip çıkalım! Aman onu birilerine yıktırmayalım diye niye ciyak ciyak ötüyorsunuz? Bırakın da kendi kendini korusun put, madem tapınılacak kadar güçlüyse. Bakın bunların durumunu Hac sûresi söyle anlatır:

"Ey İnsanlar! Bir misâl verilmektedir, şimdi onu dinleyin: Sizlerin Allah'ı bırakıp taptıklarınız bir araya gelseler, bir sinek bile yaratamayacaklardır. Sinek onlardan bir şey kapsa, onu kurtaramazlar; isteyen de, istenen de aciz!"

(Hac 73)

Adamlar tapınmak için put yapıyorlar, onları korumak için odalara koyup kapılarını sıkı sıkı örtüyor, kilitliyorlarmış. Sonra anahtar deliğinden giren bir sinek putun burnundan bir bal parçası koparıp kaçıyormuş. Allah diyor ki, "o putlar kendi vücutlarından bir sineğin parça koparmasına bile engel olamıyor. Koparan da âciz, koparılan da. Tapınan da âciz, tapınılan da." İşte şirk mantığı. Kendini bile korumaktan âciz, kullarının korumasına muhtaç bir puta tapınıyorlar.

Yâsîn sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Allah'ı bırakıp da, kendilerine yardımı dokunur diye, başka tanrılar edindiler. Oysa onlar yardım edemezler, ancak kendileri o tanrılara koruyuculuk için nöbet beklerler."

(Yâsîn 74,75)

Bırakın o putlarının, o tanrılarının kendilerini korumalarını, aksine onlar, onlara gönüllü ordudurlar, diyor Rabbimiz. Aslında korunmaya muhtaç olanlar, koruyanlardan daha zayıftır. Ama:

O Allah ki tüm kullarını koruyandır; kendisi kulları tarafından korunmaya muhtaç olmayandır. O Allah ki, tüm varlıklarını, tüm kullarını doyurandır, kendisi doyurulmaya muhtaç olmayandır. Çünkü Allah göklerde ve yerde tek Velîdir. Tüm varlıklar O'nun velâyeti altındadır. Tüm varlıklar O'nun koruması altındadır.

Ama bakıyoruz, şu anda tüm müşriklerin tapınmaya çalıştıkları yapay tanrılar ve tanrıçalar hep kullarından beslenmek durumundadırlar. Kullarını korumak şöyle dursun, kullarının korumasına sığınmaktadırlar. Kullarından, "aman beni koruyun! Aman bana sahip olun! Aman beni yıkmak isteyenlere karşı beni koruyun! Beni yaşatın! Beni canlı tutun! Beni gündeme alın! Beni gündemde tutun" diye onlardan korunma talep etmektedirler.

Öyle değil mi? Hiçbir Firavun kullarından, metbûlarından vergi almadıkça ayakta duramaz. Hiçbir Firavun kullarından destek almadıkça hayatta kalamaz. Hiçbir put kendisine tapınanlardan, kullarından kendisine bir mozole istemedikçe, bir anıtkabir, bir piramit istemedikçe asla tapınılmaya değer görülemez. Hiçbir sistem bağlılarından oy istemedikçe, kullarından kabul istemedikçe yaşayamaz. Hiçbir âdet, hiçbir töre, hiçbir moda bağlılarından talep

görmedikçe yaşaya-maz. Tüm yapay tanrılar, tüm sahte velîler hayatlarını sürdürebilmek için hizmetçilerine, kullarına muhtaçtırlar. Kullarına ihtiyacı olmayan, tüm kullarının kendisine muhtaç olduğu velî sadece Allah'tır. O Allah ki, kimsenin yardımına, kimsenin desteğine muhtaç değildir.

Koruyan Allah'tır. Mü'min sadece Allah'a sığınmalı, sadece, Allah'a güvenmeli, sadece Allah'tan yardım dilemelidir. Çünkü kendisine sığınılacak tek varlık Allah'tır.

Öyleyse kim zayıfmış, kim güçlüymüş? Kim sığınılması gerekenmiş, kime sığınılması gerekiyormuş? Ama böyle iken dünyada kim kime sığınmış? Kim kime kulluk etmiş? Kim kimin yasalarına sığınmış? Kim kimi imdadına çağırmış? Kim Allah'a, kim de örümceğin yu-vasına sığınmış? Kim Allah'a, kim de tâğutlara, A.B.D'ye sığınmış? Bu sığınılanlardan hangisi güçlüymüş? Hangisi sığınmaya değermiş, değmezmiş onu yarın anlayacağız.

Ama bu dünyada kâfirlerin aldanmalarının odak noktası dünyadır. Dünya hayatıyla aldandılar. Dünyanın konumu aldatmaktadır onları. Peki ne tür bir aldanış bu? Onu kendilerinin zannediyor, ebedî zannediyorlar. Dünyanın konumu, kuralları onları aldatıyor. Çünkü im-tihan gereği, dünyanın konumu gereği hiç kimseye dokunmuyor Allah. Onun içindir ki, işledikleri günahlar yüzünden Allah'ı atlattıklarını zannederek aldanıyorlar. Ya da dünyanın içindekilere meylederek al-danıyorlar. Ya da belki en belirgini, dünyanın yönetimine Allah'ı karıştırmayarak aldanıyorlar. Yani Aristo'nun inandığı gibi hayata karışmayan bir Allah'a inanıyor ve aldanıyorlar. Bu tür aldanış içinde bir hayat yaşayanlara Allah şöyle diyor: "Ey kullarım! Bu tür safdillilikten, aldan-ma içinde olmaktan vazgeçip, gözünüzü bir açın da şu soruma cevap verin bakalım:

21. "Allah size verdiği rızkı kesiverirse, size rızık verecek başka kim vardır? Hayır; onlar, azgınlık ve nefrette direnmektedirler."

İstifade ettiğiniz tüm rızıklarınızı kesiverse Allah, onu size getirecek kim var? Kim getirebilecek o rızıkları size? Allah şu anda yiyip içtiğiniz, kullandığınız tüm rızıklarınızı kesiverse, onları size bulup ge-tirecek kiminiz var? Kime güveniyorsunuz? Kimden medet umuyorsunuz? Haydi bunları birilerinden bulsanız bile, birileri size yutacak hava bulsa, ısınacak, aydınlanacak güneş bulsa, yiyecek bulsa, ama onu yiyebileceğiniz ağızlarınızı alıverse Allah, hazmedecek organlarınızı, ağzınızı, midenizin fonksiyonlarını alıverse Rabbiniz,

ne işe yarar bunlar? İşte görüyorsunuz, kimilerinin etini, şekerini alıvermiş Allah da, yiyebiliyorlar mı? Ağız var, mide var, şeker var ama yiyemiyorlar, değil mi?

Hayır hayır! Onlar bir azgınlık içinde inada dalmışlar ve körü körüne direnmektedirler. Yani ne rızık verecek bir Allah'tan başka bi-rilerini bulduklarından, ne de buna bir yol, bir delil bulduklarından, ne kendilerini Allah'tan gelebilecek bir cezaya karşı koruyabilecek bir or-du bulduklarından filan değil, sadece azgınlıklarından ve inatlarından ötürü sapıyorlar. İnadına bir sapmayı yaşıyorlar.

Yani bu kâfirler buraya kadar anlatılan kuşları gökyüzünde kimin tuttuğunu bilmediklerinden değil, üstlerindeki semâyı kimin kurduğunu, kendilerine bu kadar rızkı kimin verdiğini, kendilerini kimin koruduğunu bilmediklerinden değil, cahilliklerinden, Allah'ı tanımadıklarından değil, aksine bildikleri halde inadına bir sapıklık içindedirler. Aslında sorsanız, onlar da bunu anlatacak. Sorsanız, saatlerce bülbül gibi kendileri de bütün bunları anlatırlar, ama inatlarından, azgınlıklarından ötürü körü körüne bir sapıklığın, bir bocalamanın içinde yüzüp gidiyorlar.

Allah sormaya, sorgulamaya devam ediyor. Bir de şunu söyleyin bakalım:

22. "Yüzükoyun sürünen mi, yoksa doğru yolda düpedüz yürüyen mi daha doğru yoldadır?"

Bir adam düşünün ki yüz üstü sürünüyor, yüzünkoyu sürünüyor. Bir adam da düşünün ki, dosdoğru yolda düpedüz yürüyor. Şimdi bu mu doğrudur yoksa ötekisi mi? Hangisi doğrudur? Hangisi doğru yoldadır bunların? Yüzükoyun sürünerek gitmeye çalışan mı, yoksa ayakta düzgünce yürüyen mi? Ya da sürünerek bataklık içinde yol bulmaya çalışan mı doğru yoldadır, yoksa tesviye edilmiş, düpedüz bir yolda düzgünce yürüyen mi doğru yoldadır? Anlaşılan o ki, burada vahye sahip olan kişiyle vahiyden mahrum olan kişi anlatılıyor. Allah'ın kitabını tanıyan, kitapla yol bulan, hayatını Allah'ın kitabına sorarak bulan, kitapla yürüyen mü'minle kitabı diskalifiye ederek, kitabı tanımayarak, kitaba müracaat etmeyerek kendi kendine yol bulmaya çalışan kâfirin karşılaştırılması yapılmaktadır.

Burada "seviyy" kelimesi üzerinde biraz duralım. "Seviyy"; Tam, eksiksiz, kusursuz ve eşit mânâlarına gelen Kur'anî bir terimdir. Sıfat olduğu kelimeye göre değişiklik göstermesine rağmen, genel-likle mânâsı olumludur; mükemmellik ifade eder. Kelime Kurân-ı Kerim'de sadece bu sûrede değil, başka

sûrelerde de geçmektedir.

Seviyy, yol mânâsına olan "sırat" kelimesiyle birlikte kullanıl-dığı zaman dosdoğru (müstakim) mânâsına gelir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de "Babacığım, bana, sana gelmeyen bir bilgi geldi; bana uy, seni dosdoğru bir yola ileteyim " (Meryem,43). De ki: Herkes gözetle-mektedir. Gözetleyin (bakalım), dosdoğru yolun sahipleri kimdir, doğru yolda olan kimdir, bileceksiniz” (Tâha,135)

Bu dosdoğru yolun özelliğini müfessirler şöyle belirlemektedir-ler: "Dosdoğru, isteklerin en ulvîsine ulaştıran, kötülenmeye ve alçal-maya götüren sapıklıktan uzaklaştıran yoldur.” Yâni; "Dosdoğru, mer-tebelerin en yücesine ulaştıran, sapıklıktan kurtaran, en uzak nokta-sında bile asla cehalet bulunmayan, eğrilik bulunmayan, aksine düm-düz olan yoldur."

İşte burada yine yolla, fakat yolda yürümekle ilgili olarak se-viyy kelimesinin kullanıldığını görüyoruz. "Şimdi, yüzüstü kapanarak yürüyen mi doğru gider; yoksa yolda dosdoğru yürüyen mi?" Ayrıca bu yürüyüş, "Dimdik, ayak sürçmesinden, tutukluktan sâlim olarak" di-ye tarif edilmektedir.

Seviyy kelimesi, "racül" kelimesiyle kullanıldığı zaman hilkat mükemmelliği ifade ettiği görülür. Bunun için Kur'an-ı Kerimde: (Mer-yem) onlarla kendi arasına bir perde çekmişti. Biz de rûhumuzu (Ceb-raili) ona gönderdik; O, Meryem'e mükemmel bir insan şeklinde gö-ründü. Meryem dedi ki: "Ben senden, çok esirgeyici (Allah’a) sığınırım. Eğer (Allah'tan) korkuyorsan (bana dokunma.)" Ruh ise: "Ben, sadece Rabbimin elçisiyim. Sana tertemiz bir erkek çocuk hediye edeyim diye (geldim)"dedi" (Meryem,17-15-19).

Zemahşeri bu konuda şöyle demektedir: "Melek, Hz. Merye-m'e mükemmel yaratılışta, dalgalı saçlı, parlak güzel yüzlü genç bir adam şeklinde göründü. Mükemmel insan şeklinde hiçbir şey eksik değildi. İnsan şeklinde görünmesi, Meryem'in onun sözünü dinleyip korkmaması içindi. Melek şeklinde gelseydi belki ondan korkacak; sö-zünü dinlemeyecekti. Bu çok güzel insan karşısında Allah'a sığınıp Allah'ın korkusunu hatırlatması Hz. Meryem'in iffet ve takvasına delil-dir. Meleğin bu şekle girmesi, aynı zamanda, Hz. Meryem'in iffetini imtihandır." Seviyy kelimesinin bu son manâsıyla ilgili olarak şu hadis-i şerifleri görüyoruz:

Rahimde nutfenin kırk gece geçirmesinden sonra ona müvek-kel kılınan

melek Cenabı Hakka; "Ya Rabbi, organları tam (seviyy)mi olacak, yoksa sakat (gayri seviyy) mi?" diye sorar. Allah onu ya tam yaratır, yahut sakat" (Müslim, Kader, 4).

Ebû Hüreyre (r.a)'den: Rasûlüllah (s.a.s) şöyle buyurmuştur:
"Varlıklı kişi için de, kuvvetli (seviyy) kişi için de sadaka almak helâl değildir". İmam Şafiî ve Ahmed b. Hanbel'e göre güçlü ve sağlam kişi zekât alamaz. Hanefilere göre havaic-i asliyesinden fazla malı ol-mayan böyle birisine zekât verilebilir. Çalışabilecek durumda olan kimse, yıllık nafakaya sahip olamayacak kadar fakirse, çalışmasa bile kendisine zekât verilir (Sünen-i İbn Mace Terc. ve Şerh, H. Hatiboğlu, V, 175).

'Seviyy', işi düzgün olmak, bir şeyi düzgün yapmak, iki şeyi birbirine eşit kılmak anlamına gelen 'seviye' fiilinden türemiştir. 'Se-viyy', sözlükte; düzgünlük, normallik, beraberlik, adâlet ve insaf gibi anlamlara gelir. Kur'an'da olumlu bir mânâda kullanılır ve mükemmelliği, kusursuzluğu ifade eder. Kur'ânî bir kavram olarak 'seviyy', dosdoğru, isteklerin en yücesine kavuşturan, insanı alçaltan sapıklıklardan uzaklaştıran yol demektir. Bir başka deyişle 'seviyy', üzerinde eğ-rilik bulunmayan, câhillikten uzak, dümdüz yoldur. Bu yol şüphesiz ki Allah'ın yoludur. Allah'ın yolu her türlü 'ıvec'den uzaktır. Ivec: Eğri büğrü, çukur, tümsek, virajlı, gidilmesi zor yollara verilen addır. Allah'ın doğru yolu böyle değildir. O'nun yolu seviyy'dir. Yani, dümdüzdür, eğriliği yoktur, çakır-çukur değildir, üzerinde yürümek kolaydır ve aynı zamanda emniyetlidir. İlâhî yolun sahibi Allah, kendi yolunu 'sırat-ı müstakîm veya sıratı's-seviyy' olarak tanımlıyor. En doğru, en pürüzsüz, en sağlam, en güvenilir ve rüşd yolu, Allah'ın yoludur. Diğer bütün yollar 'ıvec' ile eğrilik ve eksiklikle doludur.

Evet âyet-i kerime çok açıktır. Bu yürüyüş düzgündür, ayak sürçmesinden uzaktır, tereddüdü yoktur, korkusuzdur. Bu da Allah'ın verdiği 'doğru yolda'ki hidâyettir. 'Seviyy' kelimesi hadislerde, organ-ların sağlamlığı, mal yönünden kuvvetli olmak, eşitlik hakkında da kul-lanılmıştır. Türkçe'de kullanılan 'seviye, müsâvi, tesviye, müsâvât' ke-limeleri de aynın kökten gelmektedir.

Ama bu âyeti sûre bütünlüğü içinde düşünürsek, o zaman şöyle dememiz daha uygun olacaktır: Semâdan emin olmayıp, gökte olanın her an azap göndererek kendisinin defterini dürebileceğinden korkarak Rabbine yalvaran insan mı doğru yoldadır, böyle bir mü’min mi emindir, emniyettedir, yoksa gökte olanın kendisine indireceği azaba aldırış etmeden bir hayat yaşayarak kış sineği

gibi gökten başına geleceklerden habersiz helâkini bekleyen kâfir mi daha doğru, da-ha emin bir yoldadır? Veya tüm rızıkları verenin Allah olduğunu bilip O'na minnet duyan, O'na kulluk eden, O'na teşekkür eden, O'nun is-tediği bir hayatı yaşamaya çalışan bir mü'min mi, yoksa tüm bu nimetlerin vericisine karşı nankörce bir hayat yaşayan kâfir mı doğru yolda-dır?

Veya gökyüzündeki kuşları Allah'ın tuttuğunu, onları Allah'ın koruduğunu bilip de buna güç yetiren Allah'ın aynı zamanda kendisine de güç yetireceğini anlayan, kavrayan ve bu büyük otoriteye teslim olan kimse mi daha doğru yoldadır, yoksa aklını kullanmayarak bu gerçeği anlayamayan, bunun için de kendi kendini putlaştıran, kendi kendine hayat programı yapmaya kalkışan kâfir mi daha doğru yoldadır?

Semâvât ve arzı düzenleyen Allah'ın kendi hayatını da düzenleyeceğine inanan ve Allah'ın sistemine teslim olan bir mü'min mi doğru yoldadır, yoksa kendi kendini putlaştırıp, kendi hevâ ve heveslerini Allah yasalarına tercih eden kâfir mi? Allah bizi vicdanlarımızla hesaplaşmaya çağırıyor. İyi düşünün ve cevap verin, buyuruyor.

23. "Ey Muhammed! De ki: "Sizi yaratan sizin için kulaklar, gözler ve kalpler var eden O'dur. Ne az şükrediyorsunuz!"

O Allah ki sizi yarattı. Sizin varlığınız, vücudunuz, hücreleriniz O'ndandır. Ne analarınız, ne babalarınız, ne toplum, ne şu, ne bu… Sizi Allah yarattı.

Sizi yarattı ve üstelik size şükrü gerçekleştirebilecek bir hayat tarzı verdi. Yaratıcınıza karşı kulluk görevinizi icra edebileceğiniz göz, kulak ve kalp verdi size. O halde sizler ne kadar da az şükrediyorsunuz? Yani bunları, bu Allah'ın size verdiği kulluk vasıtalarını ne kadar da az kullukta kullanıyorsunuz? Allah'ın size verdiklerini ne kadar da az Allah için kullanıyorsunuz?

Şükür, nimet vereni bilip onu açığa vurmak olduğu gibi, bunun tam zıddı olan 'küfr' ise, nimet vereni inkâr edip onu gizlemektir. Küfür kavramının, inkâr ve nimet sahibini gizlemeyi de ifade ettiğini hatırla-yalım. Küfür kelimesi, iman etmemeyi, insanlara sonsuz nimetler ve-ren rızık sahibi Allah'ı inkâr etmeyi anlattığı gibi, şükür kelimesi de i-man etmeyi, verilen nimetlerin sahibi olan Allah'ı tanımayı ve O'na minnettarlık duymayı ifade eder. Şükrün zıddının Kur'an'da "küfür" ke-limesiyle tanımlanmasından, şükretmenin Allah katında ne kadar ö-nemli olduğu ve bu ibadetten uzaklaşmanın ne kadar büyük problem olduğu açıkça anlaşılır.

Şükür, iman etmenin çeşitli organlarla ve bu organların faali-yetleriyle ortaya konulmasıdır. Şükür aynı zamanda nimeti bilmenin ismidir. Çünkü nimeti bilmek, nimeti vereni bilmenin yoludur. İşte bu-nun için Allah Kur'an'da İslâm ve imana şükür diye isim vermektedir. Nimetin nereden geldiğini bilmek, şükrün şartlarından biridir. Yoksa tamamı değildir. Şükrün içerisinde nimet vereni itiraf, nimete karşı ni-met sahibi Allah'ı övmek, O'na boyun eğmek, O'nu sevmek ve nimet konusunda O'nu hoşnut edecek şeyleri yapmak da bulunmaktadır. Kul nimeti tanıdığı zaman, nimetin sahibini de tanır. O'nu tanıyınca O'nu sevmeye başlar ve O'nun hoşlanacağı şeyleri yapmaya niyet eder. Küfür, rızık ve O'nu verenin üzerini örtmek, gizlemek, görmez-likten gelmek; şükür ise, nimeti bilmek, itiraf etmek ve açığa vurmak-tır. Şüphesiz bu itiraf yalnızca dil ile olmaz; şükür, imanın eyleme dö-nüşmesiyle yerine getirilir. Bazı âyetlerde 'şükür' kelimesinin iman et-menin, 'küfrün ise inkâr etmenin yerine kullanıldığını görüyoruz.

İnsan şükretmek veya küfretmek noktasında denenmektedir:

"Hiç şüphesiz Biz insanı, karmaşık olan bir damla sudan (nutfeden) yarattık. Onu denemekteyiz. Bundan do-layı onu işiten ve gören yaptık. Biz ona yolu gösterdik; (artık o) ya şükredici olur ya da nankör olur."
(İnsan, 2-3)

Bu âyette şükretmenin imanla, şükretmemenin ise küfürle eş tutulduğu açıkça görülmektedir. Allah (c.c.) mü'minleri zaman zaman 'sabır ve şükr' ile imtihan eder. Bazen darlıkla, bazen varlıkla, bazen musibetlerle, bazen de zaferlerle dener. Kendini yeterince tanımaları için nimet verir ve verdiği nimetleri hatırlatır. Bazen bolluk verir, bazen de bolluktan sonra darlık verir. Sınava tutulan mü'minlerin başlarına sıkıntı gelir, bazı şeylerden mahrum kalırlar, insanlardan eziyet görür-ler. Mü'min her türlü zorluğa ve denemeye sabreder, her türlü nimete ise hamd eder veya şükreder. Allah, insana sayısız nimetler vermiştir. Bu nimetlerle insanları sınamaktadır; insan şükür mü edecek, nan-körlük mü?

Kur'an'dan anladığımıza göre mü'minler Allah'a üç şekilde şükredebilirler:

a- Dil İle Şükür:

Nimet sahibini anmak, O'nu övmek, O'nun nimet sahibi oldu-ğuna iman etmekle ve bunu Tevhid kelimesiyle ilan etmekle olur. Bu basit bir teşekkür ifadesi değil, dil ile 'şehadeti' getirmek, dil ile doğru sözlü olmak, dil ile Kur'an'ı tasdik etmek, dil ile İslâm'ı anlatma, Kur'-an okuma ve dil ile Allah'ı çokça zikretmek ve buna benzer dil ile ilgili kulluk görevlerini yapmakla yerine getirilir.

b- Kalp İle Şükür:

İmanı kalbe yerleştirdikten sonra nimet sahibinin Allah oldu-ğunu kalp ile tasdik etmek, vahy ile gelen şeyleri kabul etmek, yüreğe Allah'tan başka kimsenin korkusunu ve sevgisini koymamaktır.

c- Fiil (Aksiyon-Eylem) İle Şükür:

Bedenin organlarıyla nimet verene itaat etmek ve O'nun yüce emirlerini yerine getirmektir. Kısaca İslâm'ı her bakımdan yaşamaya çalışmaktır. Çünkü nimet vereni bilip O'nu övmek, bir anlamda O'n-dan gelen her şeyi kabul etmektir. Allah'a şükür; hidâyete uymak, İs-lâm'a teslim olmak demektir. Şükür, söz tekrarından çok, uygulama-dır, eylemdir. Şüphesiz yalnızca dil ile 'Allah'ım sana şükürler olsun' demek şükür için yeterli olmaz. Fiil ile şükür, Allah'a hakkıyla kullukla beraber aynı zamandan Allah'ın verdiği nimetlerden Allah'ın diğer kul-larını da faydalandırmaktır.

"Şükür, Allah'ın vermiş olduğu nimetlerin etkisinin, kulunun di-linde övgü, kalbinde sevgi ve âzâlarında itaat ve bağlılık olarak zuhur etmesidir." Gerçek şükür için, dilde Allah'tan başkasının övgüsü olmamalı, kalpte Allah'tan başka sevgili bulunmamalı, mahluklardan biri sevilse bile Allah için sevilmelidir. Allah sevgisi insanın kalbine yerle-şince de, insan o sevdiğinin bütün emirlerini tüm organlarıyla yerine getirir ve bütün yasaklarından da çekinir. İşte hakiki şükür budur.

Göz, kulak ve kalp; insanın dış âlemle irtibatı, iç alemden haberdar olması bu üç bölge ile alakalıdır. Bizim çevreyle ilişkimizi bu üç bölge ayarlar. Göz ve kulak, kalbin dışa açılan iki penceresidir. Kalp de, kişide iman ve küfür, kabul ve ret makamıdır. Meselâ içkiyi sevmemek, zinadan nefret etmek, fâizden tiksinmek, imanı, kulluğu benimsemek, küfrü reddetmek, namazı sevmek,

cihattan hoşlanmak bu üç bölgenin sorumluluk alanı içine girer.

İnsan sûresinde, Rabbimiz, “biz insanı bu imtihana müsait ya-rattık, ona göz ve kulaklar vererek onu görsel ve işitsel âyetlere mutabakat edebilecek biçimde yarattık,” buyurur. İnsanın imtihanına konu olarak görsel ve işitsel türden âyetler yarattık. Ona bu âyetleri okuyabilecek, görüp değerlendirebilecek gözler ve kulaklar verdik buyurur Rabbimiz.

Yine İsrâ sûresinde de şöyle buyurmaktadır:

“Bilmediğin şeyin ardına düşme; doğrusu kulak, göz ve kalp, bunların hepsi o şeyden sorumlu olur.”

(İsrâ 36)

Göz, kulak ve kalp hepsi bu işten sorumlu olacaktır. İnsanın sorumluluğunun temel merkezi de işte budur. Değilse insanda sadece bu iki duyu organı yoktur. Meselâ tat alma, dokunma, koklama du-yusu gibi başka duyular da vardır ama kalp ve onun dışa açılan iki penceresi olan göz ve kulak, insanın insanca yaratılışının, ya da mükellef oluşunun gerçekleştirilmesidir. Semi’ ve basîr olmayan bir kişi sorumlu değildir. Yani gözleri görmeyen ve kulakları işitmeyen bir kişi dinen sorumlu değildir. Çünkü bu kişi Allah’ın görsel ve işitsel âyetlerine mutabakat edecek göz ve kulağa sahip değildir.

Rabbiniz sizi böyle yaratığı halde, size bunca nimetler verdiği halde sizler bunları ne kadar da kullukta az kullanıyorsunuz? Allah size kendisine karşı kendisinin istediği kulluğu icra edebilecek vasıtalar vermişken, siz bunları nerelerde kullanıyorsunuz, bunu bir düşünün. Allah size kulak vermiş ve sonunda bu verdiğimle sizi hesaba çekeceğim buyurmuş. Acaba Allah’ın kullukta kullanın diye verdiği bu kulağı nerelerde kullanıyoruz? Bir düşünün… Bu kulağı kimlere verdik bugüne kadar? Kimlere kulak verdik bugüne kadar? Hanıma kulak verdik, çocuğa kulak verdik, amire, fısıltılara, dedikodulara, çevreye, TV'ye, bize lazım olana olmayana kulak verdik. Kimlere kulak vermedik ki bugüne kadar! Peki onlar mı verdi bize bu kulağımızı ki, onlara veriyoruz onu da, Bakara’ya, Âl-i İmran'a, Nisâ'ya, Mülk'e ve Rasûlul-lah'a vermiyoruz? Allah’ın size verdiği gözünüzü kimlere ve nelere veriyorsunuz? Kalplerinizi kimlere açıyorsunuz? Kimlere gönül veriyorsunuz? Kalplerinizi o kalplerinizin sahibine mi açıyorsunuz, yoksa başkalarına mı kaptırıyorsunuz? Kimleri daha çok seviyorsunuz? En çok Allah’ı mı seviyorsunuz, yoksa Allah sevgisine yer kalmayacak biçimde kalplerinize başka şeylerin sevgilerini mi dolduruyorsunuz? Halbuki bakın Allah buyuruyor ki:

"Allah insanın göğsünde iki kalp koymamıştır."
(Ahzâb 4)

Allah insanın göğsünde iki kalp kılmamıştır. On tane kalbimiz yoktur ki, her birinin sevgisini birilerine dağıtalım, her birini birilerine verelim. Bir tek kalbimiz vardır. Gerçi bu âyet zıhar âyetidir. Yani kişinin kalbinde anayla karısını ayırmasını emreden bir âyettir. Kişinin bir tek kalbi vardır ve orada anasıyla karısını ayırmalıdır. Anasını karısı gibi, karısını da anası gibi kabul etmemelidir. Anasını karısı yerine, karısını da anası yerine koymamalıdır. Yani kişi tek olan kalpte anayla karısını karıştırmamalıdır. Karısının beden organlarını anasının organları yerine koyarak zıhar yapmamalı ve kalbinde konum olarak ka-rısını anası yerine koyarak ona itaat etmeye kalkışmadığı gibi, anasını da karısı konumunda görerek ondan hizmet beklemeye kalkışmamalı, kalpte bu ikisinin fonksiyonlarını ayırmalıdır.

Nasıl ki insanda bir tek kalp vardır ve o kalpte kişi nasıl ki ananın yeriyle hanımının yerini karıştırmamalıysa, hanımın yerini ayrı, ananın yerini ayrı tutmalıysa, işte aynen bunun gibi kişi tek olan kalbinde Allah sevgisiyle başka şeylerin sevgisini de karıştırmamalıdır. Kalbinde Allah sevgisiyle para sevgisini, Allah sevgisiyle efendi sevgisini, şeyh sevgisini birbirine karıştırmamalıdır. Dünya ile ahireti karıştırmamalı, para ile namazı, bâkîyle fâniyi, Allah'la başkalarını, Allah'la babayı, Allah'la kocayı, Allah'la âmiri, Rasûlullah sevgisiyle şeyhi, Al-lah sevgisiyle başka şeylerin sevgisini, Peygambere itaatin yeriyle, efendiye itaatin yerini ayırmalıdır. Allah insanda iki kalp yaratmamıştır ki, birini Allah'a, ötekisini de başkalarına versin.

Mülk sûresinde Rabbimiz kendisini bize tanıtmaya devam ediyor. Eğer şu anda sadece Mülk sûresinde kendini bize tanıttığı kadar bile Allah'ı tanıyan bir toplum olabilseydik, şu andaki durumumuzdan çok farklı olacaktık. Sadece bu sûrede anlatıldığı kadarıyla bile Rab-bimizi tanıyabilmiş olsaydık, inanın çok şey değişecekti hayatımızda. Bakın Rabbimiz yine kendini bize tanıtıyor:

24. "Sizi yerden yaratıp yayan O'dur ve O'nun huzurunda toplanacaksınız."

O Allah ki, sizi arzda tohumladı. Arzda sizi ekip tohumladı, yeryüzünde sizi yayıverdi, dağıtıverdi de kiminiz Konya'da, kiminiz Karaman'da, kiminiz Kars'ta, Kayseri'de, kiminiz Çin'de, Almanya'da, Mançurya'da buluverdiniz kendinizi. Herkes için bir yer, bir yurt, bir vatan kılmıştır Rabbimiz. Herkes

vatanında yaşar ve herkes için vatanı değerlidir.

Yani, “ya Rabbi! Beni neden filan aileden getirmedin? Keşke beni falan babadan ve anadan dünyaya getirseydin!” Veya, “ya Rabbi beni İstanbul’da imtihan etseydin!” “Beni asr-ı saadette dünyaya getirseydin!” “Beni kadın olarak, erkek olarak yaratsaydın!” gibi bir itiraz hakkımız yoktur. Bir yerlerde dünyaya getirir, bir yerlerde yaşatır, bir yerlerde öldürür Rabbimiz bizi..

Bakın buraya kadar Rabbimiz en güzel bir biçimde kendini anlattı. En güzel bir biçimde hakkı ortaya koydu. Ancak Rabbimiz hiç bir itiraza mahal bırakmayacak, hiçbir şüpheye imkân bırakmayacak bir biçimde hakkı anlatınca, hakikati bütün çıplaklığıyla ortaya koyunca, insanların küfürleri bitecek, insanların hışımları, inatları sona erecek ve tamam doğruyu anladım, hakkı anladım ve iman ettim diyeceklerini zannetmeyin sakın. İnsanların hemen hakka teslim olacaklarını beklemeyin. Bakın buraya kadar anlatılanlarla ne güzel hak ortaya konuyordu. Rabbimiz kendisini ortaya koyarak, “ey kullarım! Bakın işte böyle bir Allah’la karşı karşıyasınız! Böyle bir kulluk yapacaksınız! Böyle bir Allah’a teslim olacaksınız! Böyle bir Allah’a döndürüleceksiniz! İşte bu Allah sizi hesaba çekecek! Öyleyse sakın ha sadece Rab-binize kul olun! Sadece Rabbinizin sözünü dinleyin! Rabbinizden başkalarının sözünü dinlemeye meyliniz olmasın! Allah’a karşı yan çizip kulluktan kaçmayın!” denince, bakın hâlâ insanlardan kimileri ne di-yorlar?

25. “Doğru sözlü iseniz, bildirin bu azap sözü ne zamandır?” derler.”

“Doğru söyleyen kimselerseniz, ne zaman bu azap? Hani niye gelmiyor bu azap ya? Eğer ciddiyseniz haydi o azabı getiriverin bakalım! Hani nerde o? Olmaz böyle şey! Hikâye bu dedikleriniz! Kesinlikle böyle bir azap yoktur! Kesinlikle bize bir son gelmeyecek! Kesinlikle öldükten sonra tekrar dirilme olmayacak! Masal bunlar!” diyorlar. Belki bu inkarlardan en hafifi Yahudilerinkidir. Ne diyordu Yahudiler:

“Bu Yahudiler bize ateş sadece sayılı birkaç gün do-kunacaktır dediler.” (Bakara 80)

“Ateş bize ancak sayılı günler dokunacaktır. Bizler sadece sa-yılı birkaç gün cehenneme uğrayacağız. Belki kısa bir müddet, işte birkaç gün belki yanar, sonra doğru cennete gideriz” diyorlar.

“Eğer doğru sözlülerseniz, hani ne zaman ya bu azap?” Bu soru gerçekten onu öğrenmek niyetiyle sorulmuş bir soru değildir. Ya-ni adamların dertleri, azabı, ahireti öğrenip ona iman ve amele yönel-mek değil. Adamların derdi onunla dalga geçmek, alay etmek, inkar etmek. Bakın Allah buyuruyor ki:

26. “De ki: “Onu bilmek ancak Allah’a mahsustur. Ben sadece apaçık bir uyarıcıyım.”

“Peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları! Size bu tür sorular sorarak dalga geçmeye çalışanlara deyin ki, ilim ancak Allah’ın yanındadır. Bunun ilmi Allah’a aittir. Sizler bu tür gaybî soruları bize sormakla ne kadar cahiller olduğunuzu ortaya koyuyorsunuz. Yanlış kapı çalıyorsunuz. İlim, Allah katındadır.” Buradaki ilim, kıyamet mânâsınadır. Nâziât sûresinde şöyle buyrulur:

“Ey Muhammed! Senden kıyametin ne zaman gelip çatacağını sorarlar. Nerde senden onu anlatması? Onun müntehası Rabbine aittir.”

(Naziat 42,43)

“Ey Peygamberim, o ne zaman demir atacak? diye sana kıyamet vaktini soruyorlar. Kıyametin ne zaman gelip beyinlerinde patlayacağını soruyorlar.” Müşrikler zaman zaman gelip Rasûlullah Efendimizden bunu soruyorlardı. Ama bilgilenmek, bu bilgilerini amele dönüştürmek ve hazırlık yapmak, o kıyametten korunmak maksadıyla değil de, alay etmek, alay konusu yapmak için soruyorlardı. Âyetin ifadesinden de bunu anlıyoruz. Bakın Allah diyor ki:

“Sen nerden bileceksin bunu peygamberim? Seni ilgilendirmez ki bu konu! Senin bilebileceğin, senin elinde olan bir konu değil ki bu sana soruyorlar!”

“Onun müntehası Allah’tır. Yani kıyametin müntehâsı Allah’tır. Bu sorunun müntehâsı Allah'tır, Allah'ta biter bu konunun bilgisi. Ya da bırak peygamberim, bu alçaklar sorabildikleri kadar sorsunlar! Sen bu beyinsizlerin yaptıklarına üzülme! Ne yaparlarsa yapsınlar, sonunda benim huzuruma gelecekler ve ben onlara ne yapacağımı biliyorum!”

Kıyametin ilmi sadece Allah katındadır. Bunu ne peygamberin, ne de bir başkasının bilmesi mümkün değildir. Yani bu işin müntehâsı, sonu Allah'ta biter. Onun ne zaman vuku bulacağı beni ilgilendir-mez, deyiverin. Peygamber Efendimizin ya da içimizden birisinin birine, aman dikkat et, öleceksin ve hesap, kitapla karşı karşıya gelecek-sin diyebilmesi için, yani ölmeden önce durumunu düzeltip işlerini yo-luna koymasını tavsiye edebilmemiz için, illa da onun ne

zaman öleceğini bilmemiz gerekmez. Kesin onun bir gün gelip öleceğini ve hesaba çekileceğini bilmemiz yeterlidir. Peygamber de (a.s) zamanlarını bilmese de onların mutlaka bir gün öleceklerini bildiği için böyle diyor-du.

"Ben sadece sizin için açık bir uyarıcıyım. Benim görevim size ne zaman öleceğinizi, ne zaman hesaba çekileceğinizi, kıyametin ne zaman kopacağını bildirmek değildir. Ben ancak kesin bildiğim bir ko-nuda beni dinleyenler, Rablerine iman eden ve Rabblerinden haşyet duyanlar, içi titreyerek korkanlar için bir uyarıcı ve bir korkutucuyum. Benim bunun ötesinde herhangi bir görevim, bir sorumluluğum yoktur."

Peygamber açık bir uyarıcıdır. Peygamber (a.s), dini açık anlatır. Allah'ın Resûlü eğri büğrü anlatmaz, yamuk yumuk konuşmaz, dolambaçlı yollarla, dolambaçlı ifadelerle söyleyeceğini söylemez. O, açık ve net söyler. Öyleyse bizler de açık uyaralım insanları. Dolambaçlı yollar yerine açık ve net olalım. Allah'ın dinini açık ve net ortaya koyalım. Allah'ın elçileri dini çok açık ve net ortaya koydular.

Dini açık olarak anlatmayı şöyle anlamaya çalışıyoruz: Dini a-çık anlatmak demek, dini Allah ve Resûlü'ne anlattırmak demektir. Di-ni, Kur'an ve sünnete anlattırmalıyız. İnsanları uyarırken Allah'ın âyetleri ve Rasûlullah'ın hadisleriyle uyarmalıyız. Direk âyet ve hadislerle uyarmalıyız. Çünkü dini en güzel anlatan Allah ve Resûlü'dür. Bir de uyarırken, dini anlatırken Allah ve Resûlü'ne râci anlatmalıyız. "Bunu ben değil Allah ve Resûlü istiyor, ben değil Allah ve Resûlü söylüyor" diyerek anlatmalıyız. Dini direk dinin kaynaklarıyla ortaya koymalıyız.

Örneğin adam tiyatroyla din anlatmaya çalışıyor, şiirle, gazeteyle, dergiyle, radyoyla, televizyonla din anlatmaya çalışıyor. Bildiğim o ki, bunların hiçbirisi açık ve net anlatım değildir. Çünkü din anlatımında muhatap karşımızda olmalı ve muhatabın dünyasına inebilmeliyiz. Onunla yüz yüze, karşı karşıya gelerek anlatmalıyız. Böylece onun derdini, dünyasını tanımalıyız ki, anlattıklarımızı onun dünyasına indirme, indirgeme imkânım olsun. Bilmem Allah'ın Resûlü şu anda aramızda olsaydı, herhalde bu tür bir anlatım tarzını kabullenmeyecekti.

Öyleyse mutlaka muhatabın ayağına giderek anlatmaya çalışmalı ve konuşurken çok açık, net olmalıyız. Allah korusun, şu anda bu topluma dini, Kitap ve sünnet anlatmıyor. Cenneti ve cehennemi bu topluma, bu toplumun Peygamberi anlatmıyor. Bakın cehennem anlatanlara: "Efendim, eğer saçının bir

telini yabancılara gösterirsen ebediyen cehennemde yanacaksın! Eğer şu vasiyetnameyi yanında taşırsan kesinlikle cehennem sana haram olur! Falan kişiye bir bağlandın mı direk cennettesin! Falan kişi var ya, o anasının altını üstünü vermediği için anası ağzının kanıyla mezarda beklemektedir!" Peki kim dedi bütün bunları? Kur'an mı dedi? Rasûlullah mı dedi? Hayır, çevremizde böyle cennet ve cehennem şekilleri, anlayışları yayılıyor.

Biz de din anlatacaksak anlattıklarımız açık ve net olmalı. Yamuk bir din sunmamalıyız insanlara. Doğru bir din anlatmalıyız. Bunun için de dini Allah ve Resûlü'ne anlattırmalıyız. Dini Kur'an ve sünnete anlattırmalıyız. Çünkü dini en güzel Allah ve Resûlü anlatır. Bırakalım kendi anlayışlarımızı da, kitap ve sünneti ortaya koyalım. Böylece bu insanlar da hurafelerden, bid'atlerden, yamukluklardan kurtulup açık ve net dinle tanışma imkânı bulsunlar.

27. "Azabı yaklaşırken gördükleri zaman, inkar edenlerin yüzleri çirkinleşip kararır; onlara: "Sizin arayıp durduğunuz işte budur" denir."

İnsanlar cehennemi, azabı kendilerine doğru yaklaşırken gördükleri zaman, cehennem 'üzlifet' olduğu, yani cehennemlikler ebedî azap yerleri olan, ebedî barınakları olan cehennemle yüz yüze, burun buruna geldikleri zaman… Nâziât'ta anlatıldığı gibi:

"Cehennem her bakanın göreceği şekilde gösterilir."
(Naziat 36)

Görenler için de cehennem yaklaştırılmış ve sergilenmiştir. Cehennem bütün çıplaklığıyla ortaya çıkarılmıştır. Dünyada inkar ettikleri, reddettikleri gerçekle insanlar yüz yüze geldikleri zaman:

İşte o zaman onu inkar edenlerin, onunla dalga geçenlerin, hani nerede kaldı o cehennem ya? Ne zaman o ya? diyenlerin yüzleri kapkara kesilir. Ayıplarından, kayıplarından, perişanlıklarından dolayı yüzleri kapkaradır onların. Onlara denir ki:

1- "İşte dâvet edip durduğunuz ateş! Nerde kaldı? Niye gemli-yor? Neden gerçekleşmiyor? diye sürekli dâvet edip durduğunuz, sü-rekli kendisini çağırıp durduğunuz cehennem! Haydi buyurun! Ebediyen sığınağınız, barınağınız olarak, hiç çıkmamak üzere girin o ateşe!"

2- "İşte size vaadedilen cehennem! İşte size dünyada sürekli hatırlatılan, yaşadığınız İslâm dışı hayatın karşılığı olarak size vaade-dilen cehennem budur!" denilecek.

28. “Deki: “Allah, beni ve benimle beraber bulunanları isterse yok eder veya isterse merhamet eder; söyleyin, bu takdirde inkarcıları, can yakıcı azaptan kim alıkoyabilir?”

“Onlara de ki peygamberim: “Allah beni ve benimle olanları, bana inananları, benim safımda olan mü’minleri helâk edip öldürse, yahut bize merhamet buyursa, bu neyi değiştirir? Kâfirleri elim bir azaptan kim kurtarabilir? Ne kurtarabilir? Benim ve beraberimdekilerin ölümünü istiyorsunuz. Bu neyi değiştirecek? Farz edin ki bizler öl-sek, bu sizi azaptan kurtaracak mı? Biz ölsek de hayatta kalsak da bu sizin azabınızı, sizin cehennemliğinizi değiştirmeyecektir.”

Rasûlullah Efendimizin ve beraberindeki bir avuç serdengeçti Müslümanın çabaları, çırpınışları, dâvetleri sonucu Mekke’de hemen hemen her aileye İslâm nüfuz etmişti. Hemen hemen Allah’ın dininin girmediği ev kalmamıştı Mekke’de. Her aileden birileri Müslüman olmuştu. İslam’ın bu başarısı karşısında kâfirler Peygamber efendimize ve beraberindeki bir avuç yiğide karşı bedduaya başlamışlardı. Hatta dâvetinin, dâvâsının önünü alamayacaklarını anlayan kâfirler, Rasû-lullah Efendimizin ölmesi, helâk olması, yok olması için her evden yükselen beddualarla birlikte çok çeşitli yollara girdiler, çeşitli çarelere başvurdular.

Meselâ sihir denemelerine giriştiler. İsâbet-i ayn, yani göz değmesini denediler. Onun ölmesi ve helâk olması için her yolu dene-meye başladılar da, işte bunun üzerine Rabbimiz peygamberimizin onlara bunu demesini emretti. “Ey peygamberim, onlara de ki: Ben öl-sem de, kalsam da sizin için bir şey değişmez, değişmeyecek. Boşuna benim ve beraberimdekilerin ölümünü temenni edip durmayın.”

29. “De ki: “Bizim inandığımız ve kendisine güvendiğimiz, Rahmân olan Allah’tır. Kimin apaçık bir sapıklıkta olduğunu yakında bileceksiniz.”

Şu ifadenin güzelliğine bir bakın. Şu çılgınca düşmanlık besleyenlere karşı işleyen Rabbimizin rahmetine bir bakın. Merhameti bol olan Rabbimiz, onları, kâfirleri, düşmanlarını mat etmek, kahretmek, mağlup edip susturmak için din göndermiyor. Onları cehenneme doldurmak için din göndermiyor. Rabbimizin muradı onları helâk değil, onları hep kurtarmak için âyet gönderip sesleniyor. Bakın ifadeye: “De ki, O Rahmân’dır ve biz O’na iman ettik. O’na tevekkül

ettik. O'na güvenip dayandık. Boyunlarımızdaki kulluk iplerini O'nun eline verdik. İradelerimizi O'na teslim ettik. O'nun seçimini kendimiz için seçim kabul ettik. Hayatımızı O'nun istediği gibi yaşamaya karar verdik. Yakın-da kimin sapık olduğunu bileceksiniz."

Vekil, kişinin kendisine vekâletini teslim ettiği varlık demektir. Meselâ inancına ters bir hukuk sisteminin uygulandığı ülkelerde yaşayan insanlar, mahkeme huzurunda kendilerini savunamayacaklarından endişe duyduklarında, kendilerini kendilerinden daha iyi savunabileceğine inandıkları, hukuku kendilerinden daha iyi bilen bir avukata bizi savunmak üzere vekalet verirler, değil mi?

İşte bizim adımıza, bizim hayat programımız adına aldığı kararlar konusunda kendisine güvenebileceğimiz, yasalarına teslim olabileceğimiz, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu eline teslim edebileceğimiz ve çektiği yere gözü kapalı gidebileceğimiz bir tek varlık biliyoruz O da bizi bizden daha iyi bilen, bizim hayatımızı, bizim hayat programımızı herkesten daha iyi bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan Rabbimizdir. Çünkü O bizim için bize en uygun, en faydalı, en yararlı, en güzel, en münasip ve en mütenasip kararları alandır.

İşte böyle Velî bildiğimiz Rabbimize hayatımızı düzenlemesi konusunda vekâletimizi veriyoruz. "Ya Rabbi! Beni yaratan sen olduğuna göre, benim sahibim sen olduğuna göre, beni en iyi tanıyan da sensin! Benim nasıl mutlu olacağımı, nasıl huzurlu olacağımı, nasıl bir hayat yaşarsam dengede olacağımı bilen de sensin. Öyleyse ben bu konuda vekâletimi sana veriyorum. Benim adıma, benim hayatıma ne karar alırsan ben onları aynen uygulayacağım ya Rabbi!" diyoruz.

Eğer bizler de Rabbimize vekaletimizi verdiysek, bizim adımıza hayat programı alma konusunda O'nunla böyle bir sözleşmeye girdiysek, o zaman vekâletimizi verdiğimiz Rabbimizle, vekilimizle di-yalogumuzu kesmemeliyiz. Yani kendimize vekil tayin ettiğimiz, vekâletimizi kendisine verdiğimiz, "bizim adımıza ne karar aldıysan biz ay-nen onu icra edeceğiz ya Rabbi!" dediğimiz Rabbimiz bizim adımıza ne kararlar aldı, ne dedi, ne emretti, neleri yasakladı, bütün bunları bilmiyorsak, ilgilenmiyorsak, ilgi kurmuyorsak ne anlamı var bu vekâletin? "Hani ya Rabbi sen benim vekilimsin! Benim adıma ne karar verirsen kabulümdür! Sen bilirsin ya Rabbi! Ne yapacağımı, nasıl yaşayacağımı, ne yiyip ne içeceğimi, nasıl giyineceğimi, hayatımı nasıl dü-zenleyeceğimi sen

bilirsin ya Rabbi! Çünkü sen beni benden iyi bilirsin ya Rabbi! Beni de, çocuklarımı da, hanımımı da, geçmişimi de, geleceğimi de, menfaatimi de, zararımı da, mutluluğumu da, mutsuzluğumu da her şeyimi sen daha iyi bilirsin ya Rabbi! Benim hayatım konusunda en bilen sensin, çünkü beni yaratan, beni programlayan sensin ya Rabbi!" demiştik ya! Vekâletimizi O'na vermiştik ya, aldığın kararlar benim için bağlayıcıdır demiştik ya, işte Rabbimiz bizim adımıza aldığı kararlarını bu Kitabında bildirmiştir. Ama ne gariptir ki biz bu Kitapla ilgilenmiyoruz.

Unutmayalım ki Allah'ı vekil bilmek, Velî bilmek her şeyiyle O'-na teslim olmak ve hayatın tümünü O'nun belirlediği biçimde yaşamak demektir. Eğer O'nu vekil biliyor, ama hayatımızı O'na danışmadan yaşıyorsak, veya O'nu vekil biliyor ama hayat programımız konusunda biz kendimiz karar veriyor sonra da Allah'a onaylattırmaya çalışıyorsak, bu vekâlet işi sapıklıktan başka bir şey değildir.

Sûrenin sonunda Rabbimiz bizim akıllarımızı iyice erdirmek için bakın yine soruyor:

30. "De ki: "Suyunuz yere batarsa, söyleyin, size kim temiz bir su kaynağı getirebilir?"

Peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, bunca delile rağmen o aklı ermemişlere deyin ki: Suyunuz çekilmiş bitmiş. Sabahleyin bir baktınız ki, akarsularınız, pınarlarınız kuruyuvermiş. Allah gökten indirdiklerini de yerden akıttıklarını da alıvermiş, kurutuvermiş. Yahut vücudunuzdaki suları alıvermiş Rabbiniz. Kanınızı kurutup don-duruvermiş. Veya hayatınızın suyu, yani bel suyunuzu alıvermiş. Ya da kasalarınızın, keselerinizin suyu çekilivermiş. Yani piyasanın suyu-nu, kazanç sularınızı kurutuvermiş. Ya da gözünüzün suyu kuruyu-vermiş. Bunların hepsi sudur değil mi? Tüm bu sularınızı geri alıvermiş Allah. Söyleyin bakalım, böyle bir durumda kimdir onu size getirecek? Var mı Allah'tan başka bu işi yapacak birileri? Kim geri getirip size iade edecek bu sularınızı? Var mı öyle tanışığınız güçlü birileri?

Bu âyet nazil olduğunda, müşriklerden birisi, "Yahu bundan kolay ne var? Alırım elime kazmayı, vururum yere ve çıkarırım suyu" demiş. Sabaha kadar Allah onun gözünün suyunu alıvermiş ve haydi geri getir bakalım onu demiş de, adam helâk olup gitmiş.

Öyleyse aklımızı başımıza alalım. Rabbimiz bunca âyetiyle bi-ze kendisini anlattı. Kitabında kendisini anlattığı gibi Rabbimize iman edelim. Kendisine kulluk yapılmaya lâyık sadece Allah'tır. Teslim olunmaya lâyık sadece Allah'tır. Sadece O'nu dinleyelim, sadece O'nu razı etmeye çalışalım. Hayatımızı sadece O'nun için ve O'nun belirlediği yasalar istikâmetinde yaşayalım. Allah'tan başkalarına asla minnet etmeyelim. Bu sûreyi en yakınlarımızdan başlamak sûretiyle Allah kullarına anlatarak onları diriltmeye çalışalım inşallah.

- 68 -

KALEM SÛRESİ

Mushaftaki sıralamaya göre kitabı-mızın 68., Nüzûl sıralamasına göre 2., Mufassal kısmı beşinci sûreler grubu-nun beşinci ve son sûresi olan Kalem sû-resi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetleri-nin sayısı 52'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

“Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla”

1-2. Nûn; kalem ve onunla yazılanlara andolsun ki, ey Muhammed! Sen Rabbinin nimetine uğramış bir kimsesin, deli değilsin. 3. Doğrusu sana kesintisiz bir ecir var-dır. 4. Şüphesiz sen büyük bir ahlâka sahipsindir. 5-6. Hanginizin aklından zoru olduğunu yakında sen de göreceksin, onlar da görecekler. 7. Doğrusu senin Rabbin, yolundan sapıtanları çok iyi bilir; O, doğru yolda olanları da çok iyi bilir. 8. Ey Muhammed! Bundan böyle, yalanlayanlara aldırma; 9. (Onlar sana indirilen âyetlerden beğenmediklerini bırakman sûretiyle senin) kendilerine yumuşak davranmanı isterler; böyle yapsan, onlar da seni över, yumuşak davranırlar. 10-14. Ey Muhammed! Diliyle iğneleyen, kovuculuk eden, iyiliği daima önleyen, aşırı gi-den, suç işleyen, çok yemin eden alçak zorbaya, bütün bunlar dışında bir de soysuzlukla damgalanmış kimseye, mal ve oğulları vardır diye aldırış etmeyesin. 15. âyetleri-miz ona okunduğu zaman: “Öncekilerin masalları” derler. 16. Onun havada olan burnunu yakında yere sürteceğiz. 17-18. Biz bunları, vaktiyle bahçe sahiplerini denediğimiz gibi denedik. Sahipleri daha sabah olmadan, bahçeyi devşireceklerine bir istisna payı bırakmaksızın yemin etmişlerdi. 19-20. Ama onlar daha uykudayken Rabbinin katından gönderilen bir salgın o bahçeyi sarıvermişti de bahçe kapkara kesilmişti. 21-22. Sabah erken: “Ürünlerinizi devşireceksiniz erken çıkın” diye birbirlerine seslendiler. 23-24. “Bugün orada, hiç bir düşkün kimse yanımıza sokulmasın” diye gizli gizli konuşarak yürüyorlardı. 25. Yoksullara yardım etmeye güçleri yeterken böyle konuşarak erkenden gittiler. 26-27. Bahçeyi gördüklerinde: “Her halde yolumuzu şaşırmış olacağız; belki de biz yoksun bırakıldık” dediler. 28. Ortancaları: “Ben size Allah’ı anmanız gerekmez mi? dememiş miydim?” dedi. 29. “Rabbi-mizi tenzih ederiz; doğrusu biz yazık etmiştik” dediler. 30. Birbirlerini yermeye başladılar. 31. Sonra şöyle dediler: “Yazıklar olsun bize; doğrusu azgınlık edenlerdik.” 32. “Belki Rabbimiz bize bundan daha iyisini verir; doğrusu artık, Rabbimizden dilemekteyiz.” 33. İşte azab böyledir; ama ahiret azabı daha büyüktür; keşke bilseler! 34. Allah’a karşı gelmekten sakınanlara; Rabbleri katında nimet cennetleri vardır. 35. Kendilerini Allah’a vermiş olanları hiç suçlular gibi tutar mıyız? 36. Ne oluyorsunuz? Ne biçim hükmediyorsunuz? 37. Yoksa okuduğunuz bir kitabınız mı var? 38. Seçtikleriniz herhalde orada olacaktır. 39. Yoksa aleyhimizde, kıyamet gününe kadar sürüp gidecek ahidleriniz mi var ki, kendinize hükmettikleriniz sizin

olacaktır? 40. Ey Muhammed! Sor onlara: "Bunu kim üzerine alır?" 41. Yoksa onların ortakları mı vardır? Doğ-ru sözlü iseler ortaklarını getirsinler. 42-43. O gün işin dehşetinden baldırlar açılır; gözleri dönmüş olarak yüzlerini zillet bürür; secdeye çağrılırlar ama buna güçleri yet-mez. Oysa kendileri sapasağlam oldukları zaman secdeye çağırılmışlardı. 44. Ey Muhammed! Kur'an'ı yalanlayanları Bana bırak; Biz onları bilmedikleri yerden yavaş yavaş azaba yaklaştıracağız. 45. Onlara mehil veriyorum; doğrusu Benim tuzağım sağlamdır. 46. Yoksa, ey Muham-med, sen onlardan ücret istiyorsun da, ağır bir borç altında mı kalıyorlar? Elbette hayır. 47. Yoksa, gaybın bilgisi kendilerinin katında da, onlar mı yazıyorlar? 48. Ey Muhammed! Sen Rabbinin hükmüne kadar sabret; balık sahibi Yunus gibi olma, o, pek üzgün olarak Rabbine seslenmişti. 49. Rabbinin katından ona bir nimet ulaşmasaydı, kınanmış olarak sahile atılacaktı. 50-51. Rabbi onu se-çip iyilerden kıldı. Doğrusu inkar edenler, Kur'an'ı dinlediklerinde nerdeyse seni gözleriyle yıkıp devireceklerdi. "O delidir" diyorlardı. 52. Oysa Kur'an, alemler için bir öğütten başka bir şey değildir."

Sûrenin adı, ilk âyette geçen "kalem" kelimesinden alınmıştır. Mekke döneminin başlarında nazil olmuş 52 âyetlik bir sûredir. Sûre-nin genel muhtevasına baktığımız zaman Mekke'de Allah'ın Resûlü'ne karşı çıkışların şiddetlendiği, hücumların arttığı bir dönemde na-zil olduğu anlaşılacaktır.

Kısaca sûrenin bir özetini yaparsak sûrede şunlar denmektedir: "Ey Nebim! Her ne kadar da sen Rabbinin nimetiyle çok yüce bir ahlâk üzere olsan, onlara benim âyetlerimi ulaştırmaya çalışsan da, onlar yine de sana deli ve mecnun demektedirler. Aslında sırf bu iki keyfiyet, senin çok yüce bir ahlâka sahip olman ve onlara ulaştırdığın benim kitabım Kur'an, onların tüm ithamlarını çürütmeye kafidir. Onlar pek yakında kimin deli, kimin mecnun olduğunu bilecek, anlayacaklardır. Peygamberim sakın ha sen onların sıkıştırmaları karşısında ta-viz vermeye kalkışma. Zaten onların tüm niyetleri de budur. Seni sı-kıştırarak senden tavizler koparmak, seni uzlaşmaya razı etmek isterler."

Sûrenin ilk bölümünde bunlar dendikten sonra Allah'ın kendilerine verdiği bunca nimetlere karşı nankörlük edenlere (Bağ sahiplerine) karşı yapılan uyarılardan söz edilmektedir. Onlara gönderilen bu uyarı gibi, şimdi de size uyarı olarak Hz. Muhammed gelmiştir. Eğer sizler de Hz. Muhammed'e karşı aynı şekilde davranırsanız, bilesiniz ki dünyada muhtelif sıkıntı ve mahrumiyetlere müptelâ olacağınız gibi, ahirette de daha büyük azaplara

müstahak olacaksınız, denmektedir.

Son bölümde de şunlar denmektedir: Bu dünyada Cenâb-ı Hakk'ın önünde secde etmeyenler, yarın secde etmek isteyecekler ama buna imkân bulamayacaklardır. Kur'an'ı yalanlayanlar asla Allah'ın azabından kurtulamayacaklardır. Bu dünyada kendilerine verilen mühlet onları aldatmaktadır. Allah'ın Resûlü'ne karşı direnmeleri için ellerinde hiçbir mâzeretleri yoktur. Zira Allah'ın Resûlü hiçbir menfaat gözetmeyen bir elçidir. Muhataplarına yapılan bu ikazlardan sonra Allah'ın Resûlü'ne son olarak şöyle buyurulmaktadır: "Ey Resûlüm, sana Rabbinin emri gelinceye kadar İslâm'ı tebliğ yolundaki zorluklara göğüs gererek sabır göster. Sakın Yunus (a.s) gibi sabırsızlık ederek onun düştüğü imtihanlara düşme!"

Genel olarak sûrenin âyetleri üzerinde bir gezinti yaparsak şunları söyleyebileceğiz: Az evvel dev ifade ettiğimiz gibi sûreyi üç ana bölüm olarak anlamaya çalışmamız mümkündür.

Birinci bölüm (1-7) âyetler. Bu bölümde ilk olarak kaleme ve yazdıklarına yeminle söze başlanır. Bundan sonra inkârcılar tarafından Resûl-i Ekrem Efendimize yöneltilen iftiralara cevap verilerek onu aşağılamak ve gözden düşürmek isteyenlerin iddia ve isnatlarının ak-sine Resûlullah'ın deli, mecnun, cinlenmiş, cin çarpmış bir kişi olmadığı bilâkis çok yüce bir ahlâka sahip olduğu vurgulanır. Kimin cinlenmiş olduğu yakında anlaşılacaktır tehdidinde bulunulur. İnsanların, iman edip Rablerinin takdirlerine boyun eğmeleri gerektiği ve her şeyin o yüce Rabbin dilemesi ve takdiriyle meydana geldiği beyan edilir. Allah Teâlâ bir çok yerinde olduğu gibi bu sûrenin başında da söze yeminle başlıyor. Burada Cenab-ı hak, yarattığı şeylerden, kalem ve onun yazdıklarına yemin ederek başlıyor, daha sonra Rasulullah'a hitaben: her ne kadar sen onlara bu Kitabı takdim etmekteysen ve en güzel ahlaka sahipsen de onlar gene sana deli ve mecnun demektedirler. Aslında sırf bu iki keyfiyet yani Kur'an ve senin örnek ahlâkın onların ithamlarını çürütmeye yeter. Yakında kimin deli olduğuna şahit olacaklar. Sen, bunların tazyiklerine karşı hiçbir tavizde bulunma. Zaten onların kastı da senden tavizler kopararak seni uzlaşmaya razı etmektir.

Sûrenin ikinci bölümünde (âyet 8-16) o zaman Mekke'de herkesçe bilinen bazı simaların, adları zikredilmeden, ahlaki portreleri çizilmektedir. Bu sayede insanlar Hz. Muhammed'in (s.a) yüksek ve temiz karakteriyle bunlarınkini mukayese ederek karşı çıkanların karakter ve tavırlarının ne kadar çirkin

olduğunu göreceklerdir. İnsanlara tepeden bakma, başkalarını çekiştirme, insanlar arasında söz getirip götürme, vahyi bir kenara bırakarak sürekli insanlara insan sözü taşıma, insanların sözlerini nakletme, iyiliğin amansız düşmanı olma, saldırganlık ve kabalık gibi ahlâkî zaaflara dikkat çekilir. Bu âyetlerin Resûlullah Efendimize amansız bir düşman kesilen, her an ona ve Müslümanlara hakaretleriyle temayüz eden Velid Bin Mugıyre ve Ah-nes Bin Şurayk kimseler hakkında nâzil olduğu rivâyet edilir. İnsanların onur ve şahsiyetini hedef alan, dolayısıyla içtimâî ahlâkı zedeleyen bu kötü davranışların zikredilmesiyle bir taraftan adı geçen kişilerin karakterleri yerilirken, diğer taraftan da Müslümanların bu özelliklerden şiddetle kaçınmaları tavsiye edilmektedir. Bu bölümde ayrıca, kendilerine verilen nimetlere karşı nankörlükleri, bu nimetleri onları verene kulluğa kullanmaları gerektiği halde aksine O'na düşmanlıkta kullanmaları yüzünden bu nimetlerden mahrum bırakılan kişilerle alâkalı bir kıssaya yer verilir. Verilen nimetlerin sadece kendisine ait olduğunu zannedip, sadece kendisine harcamaya kalkışan, onları Allah kullarından esirgeyen kimselerin acı âkıbetleri haber verilir. Bu âyetlerde insanların sadece yoklukla değil, nimetlerle, bolluklarla da imtihana çekilmelerinin ilâhî bir yasa olduğu ortaya konur.

Bu bölümde insanların hayatında her zaman vuku bulabilecek bir hususa işaretle, fakirlere daima yardımda bulunulması öğütleniyor. Kazandıkları mallar bakımından fakirleri hesap etmeyen, onlara bir şey vermek istemeyen kimsenin burnunun yere sürüleceği beyan edi-lerek bahçe sahiplerinin kıssası anlatılıyor. Fakirlere bahçelerinden bir şey vermek istemeyen cimri insanların bahçeleri bir gecede mahvoluyor. Allah Teâlâ bu kıssa ile mallarına bir zeval erişen insanların buna asla karşı koyamayacağı beyan edilmiş oluyor. Bu misal ile Mekkelilere, tıpkı yukarıdaki bahçe sahiplerinin, salih bir kul tarafından ikaz edilmesi gibi Hz. Muhammed'in (s.a) gönderilişinin de bir ikaz ve imtihan olduğu uyarısı yapılmaktadır. "Eğer Allah'ın Rasûlü'ne kulak vermezseniz bu dünyada muhtelif sıkıntı ve mahrumiyetlere müptela kılınacağınız gibi öte tarafta da şüphesiz çok daha büyük azaba müs-tehak olacaksanız." denilmektedir.

(34-47 âyetler): Bu bölümde kafirlere hitap edilmektedir. Bazen doğrudan doğruya bunlarla muhatap olunurken, bazı yerlerde de Allah Rasûlü'ne hitap edilmiş ama dolaylı olarak onlar ikaz edilmişlerdir. Özetle denilmek istenen şudur: Öbür dünyanın güzellikleri ve iyilikleri şüphesiz Allah'tan korkarak yaşayanlar içindir. Allah indinde, O'na itaat eden kulların suçlu sayılacağı apaçık mantıksızlıktır. Kafirlerin, Allah'ın onların iddia ettikleri gibi davranacağı hayalleri tamamen saçmadır. Buna hiç bir delilleri yoktur. Bu dünyada bazı

insanlardan Allah Teâlâ'nın önünde secdeye kapanmaları istendiğinde inkar etmişlerdir ama kıyamet günü farkına varıp secde etmek istediklerinde bu sefer secde edemeyecekler ve zelil olacaklardır. Kur'an'ı yalanlayanlar Allah'ın azabından kurtulamaz. Bu dünyada onlara verilen mühlet kendilerini aldatmaktadır. Bu yalanlamalarına rağmen azap olunmayacaklarını ve azap gelmediğinde de doğru yolda olduklarını zannediyorlardı. Halbuki helâke doğru sürüklendiklerinden habersizdiler. Ellerinde, Allah Rasûlü'ne karşı direnmeleri için hiçbir makul sebepleri yoktur. Çünkü O, hiçbir menfaat ve karşılık gözetmeyen bir habercidir. Bunda hiçbir şahsî menfaati yoktur. Ayrıca O'nun Allah'ın Resulü olmadığını ve getirdiği şeyin ise asılsız bir yalan olduğunu da ileri sürecek bir bilgileri yoktur bunların.

Daha sonra kâfirlere ardı ardına sorular gelir. İnsanların akıllarını erdirici, düşünmeleri sağlayıcı mahza kullarına karşı rahmeti sonsuz olan Rabbimizin rahmetinin eseri sorular.

Üçüncü bölümde (âyet 48-52) nüzûl sırasına göre ilk defa bir peygamber kıssasına yer verilir. Allah'ın kutlu elçisi Hz. Yunus'un ya-şadığı bir tecrübe anlatılır. Bu kıssa ile Mekke müşriklerinin bunaltıcı işkenceleri altında bunalmış olan peygamberimiz sabra dâvet edilir. Ve böylece hem Resûlullah Efendimiz hem de tercihini ondan yana kullanmış, onun safında yer almış bir avuç gariban Müslüman teselli edilir. Allah Rasûlü'ne, Allah'ın emri kesinleşinceye kadar "İslâmî teb-liğ" yolundaki zorluklara göğüs gererek sabır göstermesi, Yunus (a.s) gibi sabırsızlık ederek onun düştüğü belalara düşmemesi bildirilmek-tedir.

Daha sonra Mekke müşriklerin Resûl-i Ekrem efendimize na-zar değerek onu gözleriyle yok etmek arzu ve planları ortaya konur. En sonunda sûre insanlığa bir uyarıyla son bulur. Kalem sûresiyle alâkalı bu kısa tanıtımdan sonra inşallah sûrenin âyetlerini tanımaya geçebiliriz.

Sûre, Mekkî sûrelerin karakteristik özelliği gereği söze kalem üzerine yeminle başlar:

1. "Nûn; kalem ve onunla yazılanlara andolsun ki,"

Nûn. Bu, huruf-ı mukattadır. Bu konuda daha önceki sûrelerde açıklamalarda bulunduğumuz için, burada sadece bunun Allah'tan gelmiş müteşabih bir âyet olduğunu ve geldiği gibi iman ettiğimizi söylüyoruz. Nûn harfi hakkında birçok yorum yapılmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır: Nun, Yunus'tur (a.s.), bu sûrede Sahibi'n -Nûn olan Yunus (a.s.) anlatılacağı için

sûrenin başında ona dikkat çekilmektedir.

Nûn, kılıçtır ve sûrenin başında kılıç ve kaleme yemin edilmektedir. Birisi ilmin, ötekisi de cihadın farziyetini ortaya koyuyor.

Nûn, divittir; Cenâb-ı Hakk divite ve kaleme yemin ediyor. Allah bilir, bunlardan birisi de olabilir, hiçbirisi de olmayabilir. Allah böyle bir yeminle söze başlıyor diyoruz.

Sonra, “kaleme ve onunla yazılanlara yemin olsun ki” buyuru-luyor. Buradaki kalemden murad, kendisiyle Kur’an’ın yazıldığı kalemdir. –:IO²K«<_«8«: ifadesinden anlıyoruz ki, kalemle yazılan şey Kur’-an’dır. O halde yemin, kalem ve Kur’an üzerinedir. Yani bu kitap, Kur’an vahiy katiplerinin elleriyle yazılmaktadır. Öyleyse bu husus Allah Resûlü’nün deli olmadığının açık bir delilidir.

Veya buradaki üzerine yemin edilen kalem konusunda şöyle iki söz vardır: Bu kalem ya Levh-i Mahfuzu, kâinatın kaderini, hayat programını yazan kalemdir, –:IO²K«<_«8«: dan kasıt da Levh-i Mahfuzdur, veya Levh-i Mahfuzun mübarek yazıcıları olan meleklerdir. Ya da bu-radaki kalem, hepimizin elindeki kalemdir ve yazdıklarından kasıt da her birimizin yazdıklarıdır. Öyleyse Rabbimiz:

1- Kur’an’a ve onu yazan kalemlere, onun vahiy katiplerine yemin ediyor,

2- Veya Levh-i Mahfuza, onu yazan kaleme ve onun yazıcıları olan kutlu meleklerine yemin ediyor,

3- Yahut da şu bizim elimizdeki kalemlere ve onlarla yazdıklarımıza yemin ediyor. Kaleme ve yazdıklarına, kaleme ve yazıcılarına yemin edildiğine göre, kaleme ve yazdıklarımıza dikkat etmek zorundayız. Çünkü bu yeminle anlıyoruz ki, kalemle yazılması gereken sadece vahiydir. Kalemi yaratan Allah, elbette onu nerede kullanmamız gerektiğini de bilen ve belirleyendir. Allah onu nerede kullanmamızı istiyorsa, orada kullanmak zorundayız.

Bu yeminle Rabbimiz, “kaleme yemin olsun ki onu nerede kullandığınızdan hesaba çekileceksiniz” buyurmaktadır. Yazmanız gerekirken yazmadıklarınızdan, yazmamanız gerekirken yazdıklarınızdan hesaba

çekileceksiniz. Öyleyse vahiyden yazmanız gerekenleri yazmayarak ya da vahyin dışında yazmamanız gerekenleri yazarak zulmetmekten sakının, diyor Allah.

Rasulullah Efendimizin bir hadislerine göre Rabbimizin ilk yarattığı şey kalemdir.

“Allah’ın ilk yarattığı şey kalemdir. Kaleme Allah, “yaz” buyurdu. Kalem: “Neyi yazayım ya Rabbi?” dedi. Allah buyurdu ki, “kıyamete kadar gerçekleşecek kaderi yaz!”

(Tirmizi, Kader: 17; Tefsir: 68)

Zemahşeri şöyle der: “Yüce Allah, kalemin şanının yüceliğini göstermek için kaleme yemin etti. Çünkü onun yaratılıp düzlenmesinde büyük bir hikmete işaret vardır. Ve çünkü onda anlatılamayacak kadar çok fayda ve yararlar vardır.”

İmam Râzi de şöyle der: "Vel-Kalem" hakkında iki görüş var-dır. Birisi budur ki, yemin edilen kalem, gerek gökte bulunanın, gerek yerde bulunanın yazdığı kalemin hepsini içine alan cins ismidir. Yüce Allah mantığı ihsan etmekle "İnsanı yarattı, ona beyanı öğretti." (Rah-mân:3-4) diye minnet buyurduğu gibi "Rabb'in en büyük kerem sahibidir. O, insana kalemle öğretti. İnsana bilmediğini öğretti" (Alâk:3-5) diye kalem ile yazmayı ihsan etmesiyle de minnet buyurmuştur. Bu-nunla faydalanmanın izah ve yorumu şudur: Kalem üçüncü şahsı ikin-ci şahıs yerine koyar. Bu sebeple insan dil ile yakınına anlatabildiği is-tek ve maksadını kalem ile uzağa da anlatabilir. İkincisi, üzerine ye-min edilen kalem "Allah'ın ilk yarattığı kalemdir." diye hadiste bildiri-len daha evvel sözü edilen kalemdir. Yüce Allah bunu evvela yaratmış, sonra da onu kıyamete kadar olacakları yazdırmış, saat gelene kadar olacağı, bütün ecelleri, amelleri yazar, bu kalem, uzunluğu gök ile yer arası kadar nûrdan bir kalemdir.

Rabbimizin ilk yarattığı kalem, yeryüzünde varlıkların en şereflisi olarak yarattığı insana lütfettiği beyanın yarısını gerçekleştirme va-sıtasıdır. Allah, kullarından sadece insana beyan gücü vermiştir. Rah-man sûresi bunu şöyle anlatır:

“Rahman olan Allah Kur’an’ı öğretti, insanı yarattı ve ona beyanı öğretti.”

(Rahman: 12)

Allah insana beyanı öğretmiştir. Beyan, insanın karşısındakine mânâ

naklinin adıdır. İnsanın karşısındakine duyurmak istediklerinin nakline beyan diyoruz. İnsanın karşısındakine bu beyan imkânı verilmiştir ki, bu, yeryüzünde Allah'ın varlığına en büyük delildir. Konuşmak ve anlamaktan daha büyük bir mucize olamaz. Konuşulunca anlıyorsunuz değil mi? Peki nereden anlıyoruz bunları? Söylenilenleri, bu mânâyı, bu meramı nasıl anlıyorsunuz? Gerçekten de bu, Allah'ın bize en büyük lütuflarından birisidir. Beynimizden geçirdiklerimizi karşımızdaki kimselere anında empoze edebilme imkânına, gücüne sahibiz. Konuşabiliyoruz, karşımızdaki de anlayabiliyor.

İşte buna mânâ nakli veya beyan gücü diyoruz. Bunu bize veren Allah'tır. Allah bize bu beyan gücünü vermeseydi, meselâ dağı anlatabilmek için dağı kucaklayıp getirmek ve göstermek gerekecekti.

Alâk sûresinde de bu beyanın, bir de kalemle olduğunu şöyle anlatır:

"Oku! Ki senin Rabbin sonsuz kerem sahibidir. O kalemle yazmayı öğretmiştir."

(Alâk 3)

Yani zaman ve mekan birlikteliği içinde bizim karşımızdakine dille mânâ nakletme imkânımız vardır. İkinci bir ihsan olarak da Rab-bimiz kalemle yazmayı öğrettiğini anlatır:

Kalemle bu mânânın intikalinin zaman ve mekân ötesine taşırılmasını öğretti Allah. Öyleyse kalem, gaibi muhatap menzilesine ko-yar. İnsan, lisanla yakınındakilere anlattıklarını kalem vasıtasıyla uzaktakilere anlatma, ulaştırma imkânına sahiptir. Yeryüzünde bunu becerebilen ikinci bir varlık yoktur. Ne büyük bir lütuf, ne büyük bir şe-ref değil mi? Ama o nispette de sorumluluğu büyük bir şeref tabii.

Bu iki âyet bize bir taraftan bu beyanın Allah'tan olduğunu an-latırken, diğer taraftan ilimle Kur'an'ı birleştirmemiz gerektiğini anlatmaktadır. Yani ilim eşittir Kur'an, Kur'an eşittir ilim. İlim de, beyan da sadece Allah'a aittir. Beyanı açıklamak, tanımak, tanıtmak, açmak, şerh etmek sadece Allah'a aittir, Kur'an'a aittir. Kuranın böyle bir açıklama, beyan etme özelliği vardır.

"Sen daha önce bir kitaptan okumuş ve elinle de onu yazmış değildin. Öyle olsaydı, batıl söze uyanlar şüpheye düşerlerdi."

(Ankebût 48)

Bu âyetin ortaya koyduklarıyla birlikte düşünecek olursak, o zaman bu kalemle Rasulullah Efendimiz arasında bir ilgi kurulduğunu da anlamaya çalışıyoruz. Biliyoruz ki Rasulullah Efendimizin dünyasında vahiy öncesi kalem yoktu. Peki vahiy sonrası oldu mu? Biliyoruz ki, vahiy sonrası da yine olmadı. Ama bakın kalemin sözünün edildiği, yani kalem üzerine yemin edildiği bu âyetin hemen sonrasına, ikinci âyete bakıyoruz, Rabbimiz buyuruyor ki:

"Kaleme yemin olsun ki ey peygamberim sen mecnun değilsin." Peki hangi kalem bu yemin edilen kalem? Rasûlullah'ın kendi kalemi mi? Hayır. Çünkü Rasûlullah'ın kalemi de, yazması da yoktur. Yani başkalarının kalemine yemin ediliyor ve arkasından da deniliyor ki, "sen mecnun değilsin." O zaman herhalde şu bizim bildiğimiz bir kalem olmayacaktır buradaki kalem. Peki o zaman ne anlayacağız ya bundan? Levh-i Mahfuzu da, onu yazan kalemi de, onun yazıcılarını da bilmediğimize göre, herhalde Allah bir kaleme yemin ediyor, aynen iman etmek zorundayız. Bilmiyoruz derken, bunun mahiyetini bilmiyo-ruz. Değilse Allah'ın Resûlü mi'râca çıktığı gece bir kalem gıcırtısı duyduğunu haber vermektedir.

Yine Rasulullah Efendimizin İbn-i Abbas efendimize tavsiyelerini içeren hadislerinde:

"Kalemler kaldırılmış, sahifelerin mürekkepleri de kurumuştur."

buyurduğunu da biliyoruz. İşte belki de burada üzerine yemin edilen kalem bu kaldırılan kalemdir.

Yani Allah en iyisini bilir, öyle bir kalem düşüneceğiz ki, o kalem bizim hayatımız ve ölümümüzle, sosyal, ekonomik ve siyasal gi-rişimlerimizle, bizim ve tüm kâinatın hayat programıyla, varlıkların ka-derleriyle ilgili Allah'ın iznini, takdirini, buyruğunu yazan kalemdir. Bu haktır, bu batıldır, bu iyidir, bu kötüdür, bu cennetliktir, bu cehennemliktir gibi Allah'ın takdirini, Allah'ın tescilini, mührünü vuran kalemi ha-tırlayacağız burada. Tüm kainatın kaderini yazan kaleme, bu kalemle yazanlara, yazılanlara, yani Allah'ın tesbit buyurduğu kaderine, yazgısına yemin olsun ki, diyeceğiz.

Bunun sonunda da hemen şuna ikrar ve iman edeceğiz: Demek ki bu kâinat, bu varlıklar başıboş değildir. Varlık, tesadüfî değildir. Demek ki tüm bu varları var eden ve onlara hayat programı takdir eden, kader takdir eden bir Allah vardır. Demek ki Allah bilendir. Demek ki Allah takdir edendir. Demek ki

Allah bilgisi değişmeyendir. Al-lah kesin bilendir ve demek ki sizin teslim olmanız gereken Allah'tır. İşte burada kendisine teslim olunması gereken Allah anlatılıyor.

2. "Ey Muhammed! Sen Rabbinin nimetine uğramış bir kimsesin, deli değilsin."

"Ey peygamberim! Sen Rabbinin nimetleri ile, Rabbinin nimetleri sayesinde asla mecnun, deli değilsin!" Bi'setinden, peygamberliğinden, yani Kur'an'ın kendisine nüzûlünden önce Allah'ın Resûlü'ne herkes Muhammed'ül Emin diyordu. En emin, en güvenilir insan di-yorlardı. Önceleri insanlar kendisine böyle derken, kendilerine Kur'a-n'ın nüzûlünden sonra ona deli demeye, mecnun demeye başladılar. Bundan anlaşılıyor ki, onlar onun okuduğu Kur'an'dan ötürü ona deli diyordu.

Ey Muhammed! Allah'ın lütfu ve sana verdiği nübüvvet nimeti sayesinde sen cahil müşriklerin iddia ettiği gibi deli ve mecnun değilsin. Allah'a hamd olsun sen akıllısın. Kâfirlerin dediği gibi değilsin.

Allah Teâlâ, kaleme ve onunla yazılanlara yemin ederek Ra-sulullah'ın, müşriklerin iddia ettikleri gibi deli olmadığını, zira onun Rabbi olan Allah'ın lütfuna ve nübüvvet nimetine mazhar olduğunu beyan etmiştir. Kâfirler şöyle demişlerdi: *"Ey, kendisine Kur'an indirilen! Sen, kesinlikle bir delisin."* (Hicr: 15/6) Biliyoruz ki Rasulullah (a.s) risalet davasından önce Mekkeliler tarafından yörenin en iyi ve en faziletli insanı olarak kabul edilmekte ve herkesçe onun dürüst-lüğüne ve ferasetine güven duyulmaktaydı. Ama Kur'an vahyolunma-ya başlayınca aynı insanlar O'na deli, mecnun demeye başladılar. Şu anlaşılıyor ki, aslında buna sebep Kur'an'dır. İşte bu yüzden Kur'an'ın bu gibi iddialar için yeterli bir reddiye olduğu buyurulmaktadır. Yüce, açık ve beliğ kelamın içerdiği konular da aynı yüksek meziyete sahiptir. Bu Kur'an, Rasulullah'a Allah'ın bir lütfudur, kafirlerin iddia ettikleri gibi bir delilik sebebi değildir. Burada dikkate değer bir husus da şu-dur; hitap Allah Rasûlü'ne olmakla beraber aslında kafirlerin ithamla-rına cevaplar verilmektedir. Yani bu âyet Rasulullah'a, onun deli olmadığına kendisini ikna etmek üzere gönderildiği zannedilmesin. Za-ten Rasulullah'ın böyle bir şüphesi yoktur ki bunu izale etmek için âyet nazil olsun. Asıl gaye kafirlere, Kur'an yüzünden Allah Rasûlü'ne mecnun dediklerini ve bu iftiraya en açık kati cevabın Kur'an'ın bizatihi kendisi olduğunu anlatmaktır.

Yani ne zaman ki Allah'ın Resûlü çevresine Rabbinden gelen âyetleri

okumaya başladı, işte o andan itibaren kendisine deli, mecnun demeye başladılar. Bundan anlıyoruz ki, bugün de insanlardan kimileri peygamberî bir tavır ortaya koyarak, yani direk Kur'an okuyarak konuşmaya başlayınca, Kur'an anlatmaya başlayınca, etrafına Kur'an duyurmaya çalışınca insanlar onlara da aynı şeyleri söyleyeceklerdir.

Çevrelerine Kur'an'ı duyurmaya çalışanlara, bunu kendisine dert edinenlere bugün de insanlar aynı seyi söyleyeceklerdir: "Sen delisin be! Ne biliyorsun sen Kur'an'ı? Nasıl anlarsın sen Allah'ın meramını? Nasıl cesaret edersin buna? Sen ki bir tamirci parçasısın! Sen Kur'an'ı bırak da şu şu kitapları oku bize! Boyundan büyük işlere bulaşma!" O kimseye deli diyecek, sapık diyecek, mezhepsiz, Vaha-bî… diyeceklerdir.

Ama bakın Allah buyurur ki, "ey peygamberim! Onlar ne derlerse desinler! Sen Rabbinin nimetleri ile, Rabbinin nimetleri sayesinde asla deli değilsin! Peki Rabbimizin hangi nimetleri sayesinde deli değildi Allah'ın Resûlü? Yani Rasûlullah'a Rabbimizin hangi nimetleri vardı? İman, hidayet, risalet, peygamberlik, vahiy, Kur'an nimeti… Yani ey peygamberim, Kur'an'la, Kur'an sayesinde, Kur'an nimeti sa-yesinde sen asla deli değilsin. Zira bu nimete mazhar olan kişi asla deli olamaz. Kur'an'la beraber olan, vahiyle beraber olan kişi, vahiyle hareket eden kişi asla deli olamaz."

İşte bu Allah'ın tescilidir. Vahiy nimetine sahip olan, Kur'an'la hareket eden, hareket noktası Kur'an olan kişi hiçbir zaman deli olamaz. Hiç kimse ona deli diyemez. Eğer bizler de şu anda Peygamber gibi bir tavır sergileyebilir, Peygamberimizin misyonuna sahip çıkabilir, tıpkı onun gibi Kur'an'la beraber olabilir, Kur'an'la hareket edebilir, Kur'an'ı hareket noktası kabul ederek, imanla, hidayetle, peygamberlikle, vahiyle beraber olabilirsek, o zaman bilelim ki Rabbimizin bu tescili bizim için de geçerlidir ve kesinlikle bilelim ki biz deli değiliz, mecnun değiliz, haktayız, hidayetteyiz, doğru yoldayız. Zerre kadar kendimizden bir şüphemiz olmasın.

Ama bunun aksini yapıyor, yani vahiyle beraber değilsek, vahyi tanımıyorsak, konuştuğumuz vahiy değilse, amellerimiz vahiy ürünü değilse, hareket noktamız vahye dayanmıyorsa, yaptığımız ve yapmadığımız şeyler vahiyden kaynaklanmıyorsa, işte o zaman kendi kendimizden şüphede olabiliriz. Acaba biz deli miyiz? Acaba biz mecnun muyuz? Acaba hayat programımızı iki ayaklı ya da ayaksız cinlerden mi alıyoruz? Acaba vahyin yerine cinleri mi

oturttuk? Cin kaynaklı bir hayatımız mı var? Bundan her an şüphede olabiliriz.

Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Bugün bizler de peygamber tavrı sergilersek bize de insanlar deli diyecekler. Çevreyi ciddiye almadan vahyin dediklerini yapmaya kalkarsak, hareketlerimizi, amellerimizi, bakışlarımızı, sevmelerimizi, küsmelerimizi, kılık-kıyafetlerimizi, mal-mülk anlayışlarımızı, hayata bakışımızı, ticaret anlayışımızı, dükkanımızı, tezgâhımızı vahyin istediği şekilde ayarlamaya çalıştığımız zaman deli bu diyecekler.

Yani sen kâfirler ve müşrikler gibi yapmayıp hayatını Allah için yaşamaya çalışır, malın konusunda o malı sana veren Allah'ı söz sahibi kabul eder ve onu sahibinin yolunda bol bol dağıtırsan, bedenin konusunda Allah'ı söz sahibi kabul eder ve onu Allah'a kulluğa hasreder, namaza, niyaza zaman ayırır, zamanın konusunda Allah'ı söz sahibi kabul eder, onu verenin yolunda harcayarak ilim öğreneceğim, ilim öğreteceğim, hasta ziyaretinde bulunacağım, mü'minlerin yardımına koşacağım diye iki-üç gün dükkanını kilitlersen, hedefin sadece Allah olur ve insanları memnun edecek zamanın kalmazsa, müşteriyi memnun etme adına ikiyüzlülük yapmazsan, elbette ki sana da, size de deli diyecekler.

"Bunun aklı yok, bu adam olmaz, bunun sonu kötü, bunun sonu iflas bunun sonu berbat!" diyecekler. Siz de aynen Peygamber (a.s) gibi Allah'ın istediği bir hayatı yaşarsanız, kesinlikle bilesiniz ki size de aynısını diyeceklerdir. Eğer sizler cimrilik yapmayıp, fakirlikten korkmayıp malınızı Allah adına bol bol verirseniz veya faiz alıp zengin olma imkânınız varken Allah korkusundan ve ahiret hesabından ötürü böyle bir yola girmez, bunu kullanmaz, dini yasaklardan ötürü hayatınızı zehir eder (!), teşvik kredisi almaz, reklâma para ayırmaz, düzen dolap çevirmezseniz "aptal bu" diyecekler, "deli bu! Bunun sonu iflas! Bu adam olmaz, bakan olamaz, dekan olamaz, müdür de olamaz, bu hiçbir şey olamaz!" diyecekler.

Allah korkusundan ötürü bu bana haramdır diyerek istifade cihetine gitmediği bir kadın yüzünden, oturulmasını caiz görmediği bir makam yüzünden bugün insanlar nicelerine deli, "ağzının tadını bilmi-yor bu enayi!" diyorlar değil mi?

Varsın insanlar ne derlerse desinler, Rabbim sen deli değilsin dediğine göre, bizim için Rabbimizin tescili önemlidir.

3. "Doğrusu sana kesintisiz bir ecir vardır."

Peygamberim, Rabbinin nimetleriyle hareket etmekle sen deli olmadığın gibi, üstelik bu yüzden senin için sonsuz bir ecir vardır. Gayri memnun bir de hiç zahmet çekmeden, elde etme konusunda hiç yorulmadan, hiç kimsenin minnetini çekmeden sırf Allah'ın lütfu ve yardımı olan bir mükafat anlamına gelir. İnsanlar sana bu yüzden deli demişler, mecnun demişler; hiç aldırış etme sen onlara. Kur'an'la ha-reket etmen, Kur'an'a dayanman ve Kur'an'ı insanlara ulaştırman ve bu yüzden eziyet çekmenden ötürü senin için çok büyük bir mükafat vardır sana.

Buradaki ***"Ecr-i gayrî memnun"*** ifadesinin bildiğimiz kadarıyla üç mânâsı vardır:

1- Kesintisiz, sürekli bir ecir, sürekli bir ücret ve mükafat. Peygamber'e (a.s) ve onun yolunun yolcularına sunulacak mükafat kesintisiz, sürekli bir mükafattır. Çünkü cennet ebedidir. ***"Halidîne fihâ ebedâ"*** bir cennet sunulacaktır onlara.

2- Başa kakıntısız, baş kakıntısı olmayan bir ecir, bir mükafat demektir. Allah, "Hadi, hadi hak etmediniz bunu! Dünyada yatıp, yatıp geldiniz! Hiçbir şey yapmadınız! Ama yine de ben size bunları veriyorum!" demeyecek de, "siz kazandınız bunları! Siz hak ettiniz! İşlediğiniz amellerin sonucudur bunlar!" diyecek.

3- Gayr-i memnun ecir, yani memnuniyetin de ötesinde bir e-cir, bir mükafat demektir. "Tamam ya Rabbi! Yeter ya Rabbi! Daha is-temem ya Rabbi!" demenin de ötesinde Rabbimizin vereceği bir mü-kafattır.

Bir mü'min Allah'ın nimetleriyle beraber olursa, Allah'ın nimetleriyle hareket edecek duruma gelirse, yani sürekli Kur'an ve sünnetle beraber olursa, amellerini, hareketlerini onlara dayandırır ve de tıpkı Peygamber (a.s.) gibi kendisinin dirilişine sebep olmuş o vahyi insanlara duyurma, insanlara ulaştırma kavgası içine girerse, işte ona Rab-bimizin mükafatı böyle olacaktır. Bir hadislerinde Resûlullah Efendimiz şöyle buyurur:

"Allah'a yemin ederim ki senin vasıtanla, senin sebebinle bir tek kişinin hidayete ermesi senin için kızıl develerden daha hayırlıdır"

Bu söz bize sanki birilerinin hidayete ermesi konusundaki çabamızla, kırmızı develerin bizim olması konusundaki çabamızın mu-kayesesini, karşılaştırmasını yapıyor, anlatıyor, söylüyor. Farklı bir a-çıdan değerlendirince, yani sen diyor peygamberimiz bu sözü dinleyene, anlatana değil mi ki, beni ilgilendirmez anlamına demiyorum, yâni ben şimdi kendim dinliyorum, şimdi sizler de dinliyorsanız hepimize diyor ki Allah'ın Resûlü; ey sizler, siz ne için çabalıyorsunuz? Sa'yiniz, çabalamanız, gayretiniz, uğraşınız neye doğru? Birilerinin hi-dayete ermesi için mi uğraşıyorsunuz, yoksa kırmızı develer sizin ol-sun için mi? Tabi konunun birinci bölümünde hemen itirazların yükselmeye başladığını siz de duyuyorsunuz. Ama itiraz eden biz olmayalım. Hidayet etmek mi? Kimin elindedir hidayet? İyi ama Allah peygamberine bile; "Sen istediklerini hidayete erdiremezsin, sen istediklerine hidayet veremezsin, sen istediklerini müslüman edemezsin" Evet, biz de istediklerimize hidayet edemeyiz. Böyle bir sorumluluğumuz yok zaten.

Yâni Rasûlullah Efendimiz meselâ Ebu Talib'i çok sevdiği onun müslümanlığını çok istediği halde ona hidayet edemedi. Veya meselâ yine Kur'an'dan öğreniyoruz ki Hz Nuh aleyhisselâm o helâk olup giden oğlunun hidayetini elbette istiyordu. Ama elbette onun istemesi ötekisinin hidayette olması anlamına gelmezdi. Peygamberin bile istediklerini hidayete ulaştırma imkânına sahip olmadığı halde benim sebebimle, benim vasıtamla bir kişinin hidayete ulaşması konusunda bana düşen ne ola ki? Öyle şey olmaz demeye hakkımız yoktur. Çünkü madem ki peygamberimiz böyle demiş, elbette bunun bir başka yönü olmalıdır.

Dahası, acaba biz kızıl develer konusunda da aynı durumda değil miyiz? Ama neden o konuda daha çok çaba içindeyiz? Söyleyin, o kırmızı develerden ne kadarının ne zaman kendisinin olması konusunda uğraşan, didinen insanlar bilirsiniz. Onlar bu kadar uğraştı diye daha çok uğraşana daha çok kızıl develerin verildiğini gördünüz mü? Yâni bir adam ki gecesini gündüzüne katarak, oğlunu kızını unutarak, karısını, namusunu, iffetini unutarak, dahası dinini, diyanetini, Allah'ını peygamberini unutarak bütün bu unutmalarını o kırmızı develere ulaşmak hatırına yaptığını kendisi de biliyor, ama bir deve ya buluyor, ya bulamıyor, bazen onu da bulduğu gün kaybediveriyor. Öyleyse biz ne kırmızı develeri kazanmak, ne de birilerinin hidayetine sebep olmak konusunda bir garantiye sahip değiliz, ama bu konuda sa'y etmekle, çalışıp çabalamakla mükellef ve sorumluyuz. Öyleyse bu hadiseyi, bu sorumluluğu bu açıdan değerlendirmeliyiz.

Şimdi tekrar dönüyorum başa. Rasûlullah Efendimiz beni iki durumla karşı karşıya bırakıp düşünmemi istiyor sanki. Diyor ki, söyle sen Adem oğlundan kadın ya da erkek bir tek kişinin hidayete ermesi konusunda vasıta olabilir misin? İşte o, senin kırmızı develere sahip olman konusundaki o çabalarından daha hayırlıdır. Öyleyse bizim ka-faya takıp aklımızdan çıkarmamamız gereken gerçek şu olacak: Ben birilerinin hidayete ermesi konusunda vasıta olsam, birisi olmadı, diğerine, o da olmadı, bir diğerine şeklinde birilerinin daha iyi müslü-man olması konusunda gayret edersem, sonunu Allah'a bırakırsam kırmızı develerin benim olması konusundaki gayretimden daha hayırlı olacaktır bu.

Sonunda yine bize ayrılan kadar geleceğini unutmamalıyız.

Acaba bir tek kişinin hidayete ermesi konusunda çalışıp çabalayacak olan bizler, karşımızdakinin illa kâfirdi de müslüman olması gerekir şeklinde bir çalışmaya mı hazırlanmalıyız? Bir başka şekliyle söyleyelim, yani hidayet sadece kâfirin müslüman olması mı? Yoksa müslüman da yeniden hidayet bulabilir mi? Bunu Fâtiha sûresiyle söylersek daha bir anlaşılır hale gelecektir.

"İhdinessıratal müstakim." Aman Allah'ım bana hidayet lütfet. Öyle bir sırat ki ben o sıratta olayım. Bu sırat senin nimetlerine nail olanların yolu olsun. Beni o yola ilet, o yolda tut ya Rabbi. O yolun hidayetini bana lütfet ya Rabbi diye dua ediyoruz. Aman ya Rabbi, senin hidayetini bulduktan sonra dalâlette, sapıklıkta, yolunu şaşırıp gitmiş, dinini değiştirmiş olan Hıristiyan gibi olmayayım. Ya da kendilerine azap ve gazap ettiğin Yahudiler gibi olmayayım diye bir hidayet talebimiz var. Peki söyleyin bunu herhangi bir konumda okuyan müs-lüman hidayette değil mi ki Allah'tan hidayet istiyor? Ya da namaz kılan ve namazında bunu söyleyen bir müslüman namaz kılacak kadar Allah'ın huzurunda olma bilincinde iken yine de bana hidayet et ya Rabbi diyorsa, söyleyin o hidayeti nereden bulacak? Yâni kâfirliğe dönecek sonra tekrar müslüman mı olacak? Belki de böyle bir çapraşık düşünce, böyle bir farklı düşünce insanları, kâfirken müslüman olanlara sevgi konusunda farklı konuma getirmiş. Yâni bir adam önceden kâfirse, dinsizse, Hıristiyan'sa, Yahudiyse sonra da müslüman olmuşsa müslümanlar ona daha bir değer veriyorlar, daha bir el üstünde tutuyorlar. Ama önceden beri müslüman olan, hattâ biraz daha iyi müslüman olsa bile kimse onu dikkate almıyor. Ya da sonradan müslüman olan o kişi o önceki müslüman olanın seviyesinde olmasa bile daha elde tutuluyor nedense. Galiba hidayet denilen şeyin, küfürden dönmek şeklinde oluşuna daha

bir özen gösteriyor, ya da özellik arz ediyor müslümanlar. Herhalde o kadar değil.

Ben anladığımı söyleyeyim. Benim sebebimle bir tek kişinin eğer kâfirse müslüman olması, yok eğer müslüman ise daha iyi müs-lüman olması benim adıma kırmızı develerin benim olmasından çok daha hayırlı olmalıdır. Bir kişinin müslüman iken daha iyi müslüman olmasından kastım, kimi konularda müslümanlığı bilmiyorsa onları öğrenmesi, kimi bildiklerini yapmıyorsa onları yapmaya başlaması, İs-lâm'ın öğrenme ve yaşama seviyesinin alttan üste doğru çıkması şeklinde anlaşılabilir. Yâni benim sebebimle birisi önceki Müslümanlığına göre daha iyi müslüman oluyorsa, önceki cennet yolunda oluşuna nispetle daha iyi gidiyorsa, öncekine göre cennetteki derecesi daya yükseğe çıkmışsa, ya da kâfir olup cehenneme giderken müslüman olup cennete gitmeye başlamışsa işte ben buna sebep olmuşsam, benim sebebimle dini, âhireti, cenneti, cehennemi tanımışsa kırmızı develerin benim olmasından benim için çok daha hayırlıdır.

Peki mademki kırmızı develerin hiç önemi yoksa, ben kırmızı develer konusunda hiç sa'y etmeyecek miyim? Öyle değil, ben Safa ve Merve'yi, ikisi arasında su aramak, rızık aramak üzere sa'y eden Hz. Hacer'i, ama sonunda kırmızı develerden çok daha değerli, çöl ortasında, dağların yalçın kayalıkları arasında, susuz, kimsesiz, insansız, evsiz, barksız bir ortamda ona lütfedilen Zemzem'i elbette u-nutmamalıyım. Onun için sa'y edecek, ama Safa ve Merve'yi aşmadan. Safa'yı öteye, Merve'yi beriye taşmadan sa'y edeceğim. Yâni Al-lah'ın haram-helâl sınırlarını çiğnemeden sa'y edeceğim. Lâkin sa'yim ve gayretim develerden önce, develerden daha çok birilerinin hidayeti üzerine olacaktır.

Şimdi bir hadis okuyunca kendime soracaktım ya. Acaba bu hadis bana ne dedi? Acaba bu hadis sebebiyle ben neredeydim? Ne-rede olmalıydım ve şimdi neredeyim? Yâni acaba ben şu anda insanların hidayeti için uğraşıyor muyum, yoksa ben kırmızı develerin mi peşindeyim? İnsanlardan, yâni sizin yaşadığını çevrenin çok uzaklarındaki insanlardan söz etmiyorum. Ya da yeryüzünde farklı binlerce İslâm'ın dışındaki insanlardan da söz etmiyorum. Yâni çok uzaklarda birileri varmış, henüz ben onlarla tanışıp görüşmemişim, acaba onlarla nasıl görürümün hesabını yapmıyorum. Çünkü onlarla tanışabilmek, onların dillerini öğrenebilmek imkânı belki de hayatınız boyunca size hiç verilmeyecektir. Öyle değil mesele. Ama mutlaka komşunuz vardır sizin gibi konuşan, arkadaşınız

vardır konuşup anlaşabileceğiniz, evinizde, dükkanınızda, okulunuzda, sofranızda birileri vardır. Pe-ki onların hidayetleri konusunda çalıp çabalamanız gerekmez miydi bu hadise göre? Ya da siz hâlâ kırmızı develerin mi peşindesiniz?

Sen uğraş hele birilerinin hidayetine. Onlar hidâyete ermezler-se bile sen hidayette kalmaya devam edersin böylece. Yâni biz birilerinin hidayeti için çırpınırken, onlar hidayete ermezlermiş, onlar hidayette kalmazlarmış, onlar hidayeti bulmazlarmış ne fark eder bizim için? Çünkü nice peygamberler biliriz ki hiç ümmeti olmamış, hiç inananı olmamış. Ya da üç beş kişiyle sınırlı kalmış. Olsun, peygamberler hidayette kalmışlar ya.

Ama unutmayalım ki bu işin sonunda gelecek mükafat insanlardan değil, Allah'tan olacaktır. Mü'min, mükafatını Allah'tan bekleyecek ve din duyurduğu insanlardan asla bir beklentisi olmayacaktır. Çünkü insanlardan gelebilecekler asla kesintisiz olmayacaktır ve de işin acısı Allah'tan gelecek bu kesintisize de engel olacaktır, bunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

4. "Şüphesiz sen büyük bir ahlâka sahipsindir."

"Peygamberim, muhakkak ki sen bir huluk-i azîm üzeresin. Allah'ın istediği yaşaman, vahiyle birlikte hareket etmen ve insanların ıslahı adına onlardan gelecek tüm eziyetlere, tüm yalanlamalara, tüm alaylara katlanıp göğüs germen senin çok yüksek bir ahlâk sahibi olduğundandır. Çünkü zayıflar asla buna tahammül edemezler."

Rasulullah Efendimize Rabbimizin izafe ettiği bu ***"Huluk-i Azîm"*** konusunda farlı şeyler söylenmiştir. Hz Ayşe annemizin ifade buyurduğu üzere "Rasulullah Efendimizin ahlâkı Kur'an'dı." Öyleyse bu Huluk-i Azîmin mânâsı Kur'andır. Çünkü Allah'ın Resûlü, onu sadece insanlara tebliğ etmekle, sadece insanlara ulaştırmakla kalmamış, aynı zamanda onu bizzat kendisi yaşamıştır. İbni Abbas efendimiz de bu huluk-i azîm konusunda "din" ifadesini kullanmaktadır. "Ra- sûlullah'ın ahlâkı diniydi, dinin ortaya koyduğu ahlâktı" der. Çünkü Rasûlullah'ı anlamak dini, Kur'an'ı anlamaktır; Kur'an'ı, dini anlamak da Rasûlullah'ı anlamaktır. Rasulullah anlaşılmadan dinin de, Kur'-an'ın da anlaşılması mümkün olmadığı gibi, din ve Kur'an anlaşılmadan da Rasûlullah'ın anlaşılması mümkün değildir.

İşte bu Allah'ın nimetleriyle, Allah'ın vahyiyle beraber olmanın, vahiyle

hareket etmenin tezahürü sadece ahirette değil, aynı zamanda bu dünyada da görülecektir. Yani ben vahyi tanıyorum, ben vahiyle beraberim, benim hareket noktam vahiydir diyenlerin hayatlarına, ahlâklarına bakacağız. Eğer gerçekten Kur'an ahlâkıyla ahlâklanmış-larsa, Kur'an ahlâkının eseri varsa üzerlerinde, "evet bu adam vahyi tanıyor, bu adam vahiyle hareket ediyor" diyeceğiz. Değilse yalancıdan başkası değildir o.

Kimileri de bu huluk-i azîme "kerîm, selim bir tabiat" demişlerdir. Veya azîm, önünde saygıyla eğilinen demektir. Herkesin önünde saygıyla eğildiği varlık demektir. Yani sev-sevme, kabul et-etme, iman et-inkar et fark etmez ama o konu edildi mi, o gündeme geldi mi, onun karşısında oldu mu kişi, kesinlikle saygı duymak zorunda, onun hakkını teslim etmek zorundaysa işte buna azamet diyoruz. Azîm, Allah'tır. Önünde herkesin saygıyla eğildiği varlık Allah'tır. Ama Rab-bimizin izâfesiyle işte peygamberimizin de böyle yüce bir ahlâkı vardı ki, herkes, dost düşman onu kabul etmek zorundaydı. Onun içindir ki, bidayette emin demişlerdi Rasulullah Efendimize. Peki acaba Rasû-lullah'ın bu durumu doğuştan mıydı? Yani bu ahlâk doğuşta mı geliyordu? Evet. Ama sadece yaratılıştan gelmekle sürdürülen bir özellik değildi bu. Allah vergisi bir potansiyel güçtü ve Rasulullah Efendimiz de bunu Allah'ın istediği biçimde geliştirmiş, şekillendirmişti ki, buna da Kur'an'ın edebi diyoruz. Kur'an edebi olarak sürdürülen bu ahlâka da İslam diyoruz.

Evet, ey peygamberim! Hiç kuşkusuz sen, üstün bir hayat tarzına, yüksek bir terbiye ve çok yüce bir ahlaka sahipsin. Allah sende bütün faziletleri ve olgunlukları toplamıştır... İlim, hilim, haya, ibadet, cömertlik, sabır, şükür, alçak gönüllük, zühd, merhamet, şefkat, iyi geçinme, edepli olma vb. güzel huy ve hoşa giden davranışlar senin güzel ahlakındandır. Şüphesiz sen Kur'an'ı en iyi yaşayan örnek bir şahsiyetsin. Senin ahlakın Kur'an'ın ta kendisidir. Her müslüman senin ahlâkınla ahlâklanmalıdır.

Ahlak kelimesi hakkında alimlerinizin görüşlerini de söyleyelim inşallah: **1)** Abdullah b. Abbas, Mücahid, suddi, Dahhak, İbn-i Zeyd, Rebi' b. Enes ve Ebu Malik'e göre ahlâk "din" anlamındadır. Buna gö-re; "ey peygamberim, sen çok yüce bir din üzeresin" demek olacaktır mânâ. **2)** Atıyye'ye göre "edep" anlamındadır. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyuruyor: *"Ben ancak güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim."* Ahmed b. Hanbel, Müsned: 2/38; Muvatta, Hüsnü'l-Hulk: 8) Bu cümlede iki anlam vardır. Birincisi; insanları hidayete götürebilmek için katlandığı bütün bu eziyetler yüksek bir ahlâk üzere olduğundandır. Aksi takdirde, zayıf ahlaklı olan bir insan bunlara tahammül

edemez. İkincisi; Kur'an'ın yanında sırf senin bu yüksek ve temiz ahlakın, kafirlerin sana delilik ithamlarında bulunmalarına karşı açık bir delilidir. Onların bu ithamları tamamen mesnetsiz bir yalandır, çünkü yüksek ahlak ve delilik bir arada bulunamaz. Deli, aklî dengesini kaybetmiş kimsedir. Öte yandan, bir kimsede bulunan yüksek ahlak, o kişinin sağlam bir akıl ve fıtrata sahip olduğunun ve zihni dengesinin gayet yerinde olduğunun delilidir. Rasûlullah'ın ahlaki meziyetlerinin Mekkeliler tarafından çok iyi bilindiği malum. Aslında buna işaret etmek yeter. Mekke'de bulunan her akıl sahibi insan Rasulullah (s.a) gibi yüksek ahlak sahibi bir kimseye mecnun demenin ne kadar hayasızlık olduğunu düşünmek zorunda kalacaktır. Bu beyhude ithamlar en sonunda Rasulullah'a (s.a) değil bilakis kendilerine zarar verecektir. Mu-halefetlerinin şiddetinden muhakemelerini kaybederek Rasulullah (s.a) gibi bir insanı öyle şeyle itham ediyorlardı ki bunu hiç bir akıl sahibi düşünemezdi bile.

Allah Resulü'nün ahlakını en güzel şekilde Hz. Aişe'nin şu sö-zü tarif etmektedir. "Onun ahlakı Kur'an idi" (Müslim, Müsafirin: 139)
Bunun anlamı şudur: Rasulullah (s.a) yalnızca Kur'anî talimatları insanlığa tebliğ etmekle kalmamış, o talimatları kendi zatında da tatbik ederek buna örnek olmuştur. Eğer Kur'an bir şeyin yapılması için emir vermişse onu ilk önce kendi nefsinde uygulamış ve eğer bir şeyden menetmişse gene en fazla kendisi o şeyden sakınmıştır. Kur'an'ın fa-zilet olarak saydığı sıfatlarla muttasıf, kötü saydığı sıfatlardan da kendini uzak tutan idi. Başka bir rivayette gene, Hz. Aişe şöyle anlatıyor: "O hiçbir zaman kendi hizmetinde bulunan birisini dövmemiş, hiçbir zaman bir kadına el kaldırmamıştır. Allah için cihaddan başka hiçbir yerde hiçbir zaman kimseye eliyle dahi vurmamıştır. Kendisi için kimseden intikam almamıştır. Fakat eğer bir kimse Allah'ın koymuş olduğu hudutları aşmışsa o zaman sadece Allah'ın rızası için ondan intikam almıştır. İki yoldan kolay olanı seçmek onun sünnetiydi. Ne var ki, kolay olan günah ise müstesna, o zaman ondan en uzak kalan O olurdu." (Müsned-i Ahmed)

Hz. Enes (r.a) diyor ki: "Ben Allah Resulü'nün on sene kadar hizmetinde bulundum. Hiçbir zaman öf dememiş, hiçbir zaman bana bunu niye yaptın, bunu niye yapmadın dememiştir." (Buhâri ve Müslim).

Peki acaba Rasulullah Efendimize lütfedilen bu ahlâk bizde de var mı? Yani bize de veriliyor mu bu ahlâktan? Elbette bizde de vardır ama bizim sorumluluğumuz kadar. Yani yalan söylememeye, iffetli ol-maya, namuslu olmaya, hakkı temsil edebilmeye, hak uğruna can ve-rebilmeye, hakkı ikame

edebilmeye, namaz kılabilmeye, oruç tutabilmeye, cihad edebilmeye bizler de hazır yaratılmışızdır. Bu potansiyel şüphesiz bizlerde de vardır. Ya da aksini söylersek, harama meyletmemeye, içkiye, zinaya, kumara, faize bulaşmamaya, şeytandan ya da Adem'den yana olmaya, imandan ya da küfürden yana tercihte bulunmaya hazır yaratılmışızdır ama bu yaratılışımızı, bu fıtratımızı, bu karakterimizi Kur'an'a kanalize edebilirsek, İslâm'la şekillendirebilirsek, işte bu da bizim dinimiz olacaktır.

5-7. "Hanginizin aklından zoru olduğunu yakında sen de göreceksin, onlar da görecekler. Doğrusu senin Rabbin, yolundan sapıtanları çok iyi bilir; O, doğru yolda olanları da çok iyi bilir."

"Peygamberim, yakında göreceksiniz. Onlar da görecekler, sen de göreceksin. Onlar da basir olacaklar senin de basîretinin konusu olacak. Yakında onlar da anlayıp bilecekler, sen de anlayıp bileceksin. Neyi? –YB²S«W²7! vU¬± [<Ï@¬" acaba hanginiz meftunmuş? Hanginiz deli, hanginiz akıllıymış? Bunu çok yakında onlar da anlayacaklar, sen de anlayacaksın."

Meftun, sapık, şeytan, mecnun, muazzep demektir. Yani kendisine azap olunacak kimse demektir. Öyleyse şeytanın kim olduğunu yakında görecek ve anlayacaksınız. Kimmiş deli, kimmiş azaba lâyık olan? Peygamber miymiş, peygambere vahiy getiren melek miymiş? Yoksa size akıl veren miymiş? Kimmiş sapık? Peygamber mi, yoksa ona sapık diyen sizler mi? Kimmiş deli? Kimmiş mecnun? Kimmiş azaba duçar olacak? Bunu çok yakında bilecek, görecek ve anlayacaksınız, diyor Allah.

Peki ne zaman anlayacaklardı bunu? Bedir'de anladılar, birkaç yıl sonra anladılar bunu. Ama ne yazık ki bilmek ayrı, iman etmek ayrıdır. Bildiler, anladılar ama imânâ yanaşmadılar. Siyer kitaplarının bize anlattığına göre Rasulullah Efendimize deli diyen bu insanlar, Kâbe'nin avlusuna gelmiş, Kâbe'nin örtülerine yüz sürüp kendilerinden geçercesine ağlayıp Kâbe'nin Rabbine yalvarmışlar. Onlar diyor-lardı ki: "Ey bu Kâbe'nin Rabbi! Bizim aklımız karıştı. Muhammed mi haklı, yoksa biz mi haklıyız? Bunu anlayamıyoruz. Ey Rabbimiz ne o-lur çıkacağımız bu savaşta hangi taraf haklıya onu bize göster, kim haklıysa bu savaşta onu galip getir de, gözümüzün önündeki bu sis, bu esrar perdesi bir aydınlansın da, bizler de ne yapacağımızı bir bi-lelim."

Çıktıkları bu savaşta Allah müslümanları galip getirerek haklıyı haksızı göstermişti ama yine de imânâ yanaşmadılar. İki taraftan han-gisi azaba duçar

olacak bunu gösteriyordu Rabbimiz ama yine de an-layamıyorlardı.

Çünkü insanları, insanların ahlâklarını, insanların amellerini sonunda değerlendirecek olan Allah'tır, başkası değil.

8-9. "Ey Muhammed! Bundan böyle, yalanlayanlara aldırma; (Onlar sana indirilen âyetlerden beğenmediklerini bırakman sûretiyle senin) kendilerine yumuşak davranmanı isterler; böyle yapsan, onlar da seni över, yumuşak davranırlar."

Öyleyse Peygamberim, sen onu yalanlayanlara itaat etme. Sana mecnun diyenler buna inandıkları, seni öyle bildikleri için değil, onlar isterler ki sen onlara taviz veresin, onlar da sana taviz versinler. Onlar umuyorlar ve istiyorlar ki, sen kendilerine müdâhane edip, onlara yaranmaya, yağcılık yapmaya yönelip kendileriyle uzlaşma yolları arayasın, böylece uzlaşasınız ki sonunda küfürle İslâm'ı sarmaş dolaş yaşasınlar.

Onların sapıklıklarına, şirklerine, bozuk düzen hayatlarına dokunmamanı, pisliklerine ilişmemeni isterler. Yani onlar senden öyle bir tavır, öyle bir din istiyorlar ki, bu din onların hayatına karışmasın. Onlar dine değil, din onların zevkine tâbi olsun. Onların günübirlik arzularına göre şekil alabilen bir din olsun bu. Demokrasi dini gibi… Çoğunluğun arzularına göre şekillenen bir din. Bu dinin tanrısı da onlardan ne bir ahlâkî kural, ne ibadet, ne namaz, ne oruç, ne örtünme hiçbir şey istemesin.

Onlar istiyorlar ki, sen onlara müdâhane etsen de onlar da sa-na müdâhane etseler. Yani eğer sen onların yamukluklarına, sapıklıklarına dokunmasan, onlar da sana müdâhane edecekler, seni övecekler, seni yağlayacaklar, ne büyük, ne akıllı adam diyecekler. Yani sen onları yağlasan, alçak garazlarına, haksızlıklarına, küfürlerine, şirklerine hiç dokunmayıversen, hiç uyarmayıversen onları, uyarmamak bir yana sen onların yanlışlarına muvafakat ediversen, yani o yanlışlarında onlarla beraber olup onlara eşlik ediversen, onlar da sa-na yağ sürecekler. Yahu bu adam ne büyük adam! Ne akıllı, ne ileri görüşlü, ne aydın, ne derin hoca, diyecekler.

Ama sen onlara müdâhane etmez, yağcılık yapmaz, onlardan yana davranmaz da hakkı ortaya koyar, Allah'ın emrini söylersen, Al-lah'tan aldığın âyetleri okuyarak onların hayatlarını yargılamaya ve sorgulamaya kalkışırsan,

bilesin ki o zaman seni reddedecek, sana if-tira edecekler, deli diyecekler, mecnun diyecekler. Onlar samimi değil, sen samimi ol ey peygamberim, diyor Rabbimiz.

Müdâhene lüzumsuz yere yumuşak davranmak ve yağcılık et-mektir. Allah'ın âyetlerini yalanlayanlar isterler ki sen, Allah'ı inkâr e-desin, onlar da inkâr etsinler. Senin onlara taviz vermeni beklerler ki onlar da sana taviz versinler. Veya dinin aleyhine onlara yumuşak davranmanı isterler ki onlar da sana yumuşak davransınlar. Müşrikler isterler ki, onların ilahlarına davet etmelerine uyasın da, dinin aleyhine onlara yumuşak davranasın. Onlar da sana, dinleri aleyhine yumuşak davransınlar ve seni Rabbine ibadet etmen hususunda serbest bıraksınlar. Çünkü İsrâ sûresi bunu şöyle anlatıyor: ***"Eğer seni azimli ve sebatlı kılmasaydık, nerde ise onlara az da olsa meyledecektin. Eğer onlara biraz olsun meyletseydin, dünya ve âhiretin azabını sana kat kat tattırırdık. Sonra kendin için bize karşı bir yardımcı da bulamazdın."*** (İsra: 17/74-75)

"Onlar isterler ki sen onlara kolay davranasın, onlar da sana kolay davransınlar. Sen onlara yaptıkları konusunda ruhsat veresin, onlar da sana ruhsat versinler. Sen onların dininde görünesin, onlar da senin dininde görünsünler. Sen onlara münâfık ve müraî davranasın, yani bir süre sen onların dininde, bir süre de kendi dininde görünesin. Yani sen onlara yaklaşasın, onlar da sana yaklaşsınlar. Sen onlarınkine dokunmayasın, onlar da seninkine dokunmasınlar. Sen bizimkine saygılı olsan, biz de seninkine saygılı davransak, bizimkilerle seninkini karıştırıp hayatımızın bazı bölümlerinde senin Rabbini dinlesek. Meselâ namaz, oruç, hac gibi konularda senin Allah'ını dinlesek, hukuk, eğitim, ekonomi, miras gibi sosyal ve siyasal yapılanmalar konusunda da sen bizim ilahlarımızı dinlesen.

Yani hayatımızın bazı bölümlerinde senin Rabbinin yasalarını, bazı bölümlerinde de bizim yasalarımızı uygulasak. Ya da hiç olmazsa arada bir şöyle bizimkine bir uğrayıversen. Şöyle bir yanından geçiversen, bir el sürüversen. Ya da hiç olmazsa bizimkine dokunmayıversen olmaz mı? İlişmeyiversen. Bizimkinin aleyhine konuşmayıversen, sen kendininkini yaşasan, ama biz de kendimizinkini yaşasak. Sen serbest olsan, biz de serbest olsak" diyorlardı.

Bunu şöyle anlıyoruz. Böyle bir durumda onların kaybedecekleri hiçbir şey yoktur. Böyle bir durumda müşriklerin hiçbir kaybı olmayacak, kayba uğrayan peygamber olacaktır. Böyle bir uzlaşmada kaybeden taraf iman tarafı olacaktır. Çünkü eğer bir hayatı yüz birim kabul edersek, kâfir ve müşriklerin bu yüz

birimlik hayatlarında az da olsa iman birimleri vardır. Kâfirin ve müşrikin hayatında da iman birimleri vardır. Hangi konularda? Bakıyoruz Kur'an-ı Kerîm'in ifadesiyle kimi konularda bunların da hayatlarında iman vardır.

Meselâ gökleri kim yarattı? diye sorsanız, derler ki: Allah yarattı. Her şeye gücü yeten kim diye sorsanız, "Allah" derler. Yani müşriklerin hayatlarında da iman birimleri vardır. Peki kaçta kaçtır bu iman birimleri? Meselâ yüzde beş iman birimi varsa, yüzde doksan beş küfür ve şirk birimi vardır. Rasûlullah'ta ve onun yolunun yolcusu mü'minlerin hayatında ise yüzde yüz iman birimi vardır. Şimdi bakın bu adamlar istiyorlar ki, Allah'ın Resûlü böyle bir uzlaşma sonucu ha-yatında yüzde birlik, yüzde ikilik bir şirke düşsün, yüzde yüzlük imanından yüzde ikisini kaybedip yüzde ikilik şirke bulaşsın, onlar da bu uzlaşma hatırına Peygamberin dinine meylederek yüzde beşlik iman birimlerini artırıp yüzde doksana çıkarsınlar. Böylece sonuçta ne oluyor? Kim kazanıyor sonuçta? Yani sonuçta peygamber kimin safında yer almış oluyor? Peygamber hangi sınıfta yer almış oluyor? Yine müşriklerin safında yer almış oluyor değil mi? Çünkü onlar yüzde dok-san müslüman ama yüzde on müşrik olarak yine müşrik kalırlarken, peygamber de yüzde ikilik bir şirkle müşriklerin safına düşecek ve so-nuçta kazanan taraf şirk olacak, müşrikler olacaktır.

Zaten dertleri buydu. Böylece istiyorlardı ki, böyle bir uzlaşma sonucunda peygamberin dâvâsı bitirilmiş olsun. İşte Rabbimiz diyor ki, sakın ha peygamberim sen onlara itaat etme, onlara meyletme.

10-13. "Ey Muhammed! Diliyle iğneleyen, kovuculuk eden, iyiliği daima önleyen, aşırı giden, suç işleyen, çok yemin eden alçak zorbaya, bütün bunlar dışında bir de soysuzlukla damgalanmış kimseye."

"Ey peygamberim, bir de şu özelliklerin sahibi olana da kesinlikle itaat etme. Sakın ha kesinlikle itaat etme. Sakın ona benzemeye çalışma. Onlar gibi olmaya, onları kullukta örnek almaya kalkışma." Kimmiş bu kendilerine itaatin haram olduğu kişi? Ne özellikleri varmış onların? Bakın burada Åu6 denildiğine göre, yani her bir denildiğine göre, demek ki bu ifadeden sonra gelecek özellikler bir kişide bulunabileceği gibi, birkaçı bir kişide, yahut da bu özellikler ayrı ayrı kişilerde de bulunabilecektir. Öyleyse bu özellikleri kim üzerinde taşıyorsa, sakın ola ki ona itaat etmeyin, diyor Rabbimiz. Onlara itaatin haram olduğunu anlıyoruz buradan. Neymiş bu özellikler? Bakın birinci özellikleri şuymuş:

¯'ŸÒ«& Åu6 Her bir Hallâf olana sakın itaat etme. Sakın Hallâfa, Hallâf

olana itaat etmeyin." Hallâfın birkaç mânâsı vardır:

1- Hallâf, çok yemin eden demektir. Dilini yemine alıştırmış, o-lur olmaz her şeye yemin eden, sürekli yemin eden kişi demektir.

2- Uzlaşmacı, anlaşmacı demektir. Herkesle uzlaşan, herkesle anlaşan, herkesle arası iyi olan kimse demektir.

Demek ki Rabbimiz bu iki özellik sahibi hallâfa itaati haram kı-lıyor. Böyle bir adama kesinlikle itaat etmeyin, kesinlikle onu dinlemeyin, diyor Rabbimiz. Bir adam düşünün ki, sürekli yemin ediyor, ağzına gelen her konuda yemin ediyor. Aklına geldikçe yemin ediyor. İşte böyle birisine asla itaat etmeyeceğiz. Peki neden?

Çünkü kendisine güvenmeyen, kendisine bile güveni olmayan, kendisinden emin olmadığı için sürekli kendisini yeminle desteklemeye çalışan bir adama biz hiç güvenmemeliyiz. Adam kendisine güvensiz. Kendisine güveni olmadığı için yemine sarılıyor. Kendi kendisine güveni olan bir adamın öyle olur olmaz her konuda yemin etmesine gerek yoktur. Niye öyle durup dururken Allah'ı şahit tutup duruyorsun? Öyle diyor adam değil mi? Öyle değil mi? Sen de vardın orada değil mi? Niye sık sık birilerini şahit tutmaya çalışıyorsun? Ne gerek var sürekli yemine? Demek ki adamın kendisine güveni yok da onun için yapıyor bunu. İstikrarı yok adamın. Yani ne demek istediğini, ne yapmak istediğini bilmiyor adam. Onun için böyle bir adam dinlenmemelidir.

Bir de şunun için dinlemeyecekmişiz onu. Çünkü o uzlaşmacı ve anlaşmacı kimsedir. Yani herkesle arası iyidir adamın. Herkesle iyi geçinmektedir. Falanlarla arası iyi, filancılarla da iyi. Falan hiziple de iyi, filan grupla da iyi. Televizyonun her kanalıyla tanışık, barışık, hepsiyle arası iyi. Hanımıyla da iyi, komşularının hepsiyle de arası iyi. Ar-kadaşlarının hepsiyle arası barışık. Münâfıkla da barışık, müşrikle de, içkiciyle de, biracıyla da, zinacıyla da, açık gezenle de, kapalıyla da, namaz kılanla da, kılmayanla da, dinsizle de, ateistle de, demokratla da, komünistle de barışık. Adam böyle herkesle baştan sona barışıksa, böyle bir adama da itaat etmeyeceğiz.

Onu asla dinlemeyeceğiz, asla onu kullukta örnek almayacağız, onunla istişare etmeyecek, onun dediklerini yapmayacağız. Çünkü böyle herkesle arası iyi olan bir adam bize de iyi görünmek için, bizimle de geçinebilmek için bize de

yalan yanlış bir şeyler söyleyebilecek, bizi de aldatabilecektir.

Böyle uzlaşmacı, herkesle iyi geçinen hallâflara kesinlikle itaat etmeyeceğiz. Herkesle barışık olanlarla beraber olmayacağız. Biz kendimiz böyle hallâf olmadığımız gibi, hallâflarla da beraber olmayacağız kesinlikle. Çünkü olmaz bu yahu! Yani hele hele böyle bir toplumda hiç kimseyle geçinilmez yahu! Kendimiz de dahil bu toplumda hiç kimseyle geçinilmez! Kendimizle de geçinilmez.

Çünkü ben, sen, biz işte müslümanlığımız ortada. Hepimizin Kitap-sünnet bilgisi belli. Müslümanlığı kendisine şiâr edinen, Kitap ve sünneti kendisine dert edinen, hayatını vahye sorarak yaşayan geçinebileceğimiz kaç kişi var içimizde? Çok az böyle kimseler değil mi içimizde? Öyleyse kiminle, hangi tavrımızla geçineceğiz? Yemek modelimizle mi geçineceğiz? İslamî değil. Giyim-kuşam anlayışlarımızla mı geçineceğiz? Vahye dayanmıyor. Sosyal ve beşerî münasebet an-layışlarımızla mı geçineceğiz? Ekonomik hayat anlayışlarımızla mı? Siyasal bakış açımızla mı? Mala bakışımız, meslek anlayışımız, ev tefrişi anlayışımız, kazanma-harcama anlayışımız, infak, ikram, israf anlayışlarımız, çocuk eğitimi anlayışlarımız, evimizle ilgilenme anlayışlarımızla mı geçineceğiz? Hiçbirisi vahiyden kaynaklanmıyor. Neyimizle geçineceğiz biz yahu? Hangi anlayışımızla geçineceğiz?

Hayır hayır, hiçbir şeyimizle geçinmeyeceğiz. Her şeyimize vuracağız, her şeyimize çatacağız, her şeyimize karşı çıkacağız. Ama kimileri, “tamam vuralım da lakin biraz tatlı vuralım” diyor. Peygamberden daha nazik anlatmanız mümkün mü? Adamlar peygamberi dinleyince deliye dönüyorlardı değil mi? Hatta adamlar, Kur’an’ın anlatımıyla, “aslan görmüş yaban eşekleri”ne dönüyorlardı. Allah böyle dedikten sonra da bu işin nazikliği filan da kalmayacaktır öyleyse.

Bakın Allah bir âyet-i kerîmesinde buyurur ki:

“Kendilerine Tevrat öğretildiği halde, onun gereğini yapmayanların durumu, sırtına kitap yüklenmiş merkebin durumu gibidir. Allah'ın âyetlerini yalanlayan kimselerin durumu ne kötüdür! Allah zalimleri doğru yola eriştir-mez.”

(Cum’a 5)

Kitabı yüklenenler, Tevrat’ı, Kur’an’ı yüklenenler, Kur’an’ı öğrenenler,

Kur'an'ı hıfzedenler, Kur'an'la tanışanlar, sonra da onu hamletmeyenler, ona tahammül etmeyenler, onun yükünü ve sorumluluğunu taşımayanlar, onun istediği şekilde yaşamayanlar, onunla amel etmeyenler, onu insanlara ulaştırma sorumluluğundan kaçanlar, tıpkı kitap yüklü merkep gibidirler. Allah, "merkep" diyor onlara. Şimdi bunu ne kadar hafifletebilirsiniz? Nasıl yumuşak söyleyebilirsiniz? Ne kadar da ılımlı söylerseniz söyleyin, aslı serttir değil mi?

Demek ki hallâf olana itaat etmeyecekmişiz. Öyleyse haydi hallâf olmayan birisini bulalım da ona itaat edelim. İslâm'ın, müslü-manın şahsiyeti anlatılıyor burada. Müslüman sadece Allah'la uzlaşmak, Allah'la geçinmek zorundadır. Hep Allah'a uymak, hep Allah'ı dinlemek zorundadır. Bir de Allah'la anlaşan, Allah'la uzlaşan, hayatını Allah'a sorarak yaşayan kimseleri dinler müslüman, gerisini kim olursa olsun ciddiye almaz.

Daha ne özelliği varmış o itaat edilmeyecek adamın?
¯ˆ@ÅW«; ¯w[¬Z«8 Mehîn, alçak kimse demektir. Rey ve düşüncesi alçak, süflî düşünen, kendi kendisini alçak konuma indiren, kendisini küçük düşüren, değersiz, her fenalığa sürüklenen, her adiliğe meyleden kimse demektir. Mehînin bir de psikolojik bir düşüklüğü vardır. Psikopat demektir. Yani adam baştan sona değersiz, alçak ve rezil. İşte böyle bi-risine de itaat edilmeyecektir. Niye? Düşük, çukur adam da ondan. Kitap-sünnet bilmiyor, düşünce, eylem, bilgi planında çukur… Dinin "d"sinden habersiz.

Hemmaz da, gammaz mânâsınadır. Yani onu bunu gammazlayan, şunu bunu ayıplayan, insanlara tepeden bakan, ta'n eden, iğneleyen, zemmeden, gıybet eden, dürtüştüren, eziyet eden kimse de-mektir. "Hemmâz"; çokça gıybet edip adeta müslümanların etini yiyen, insanları dürtükleyen, çimdikleyen ve onları döven, demektir.
Böylelerine de itaat haramdır. Sonra:
¯v[¬W«X¬" ¯š³@ÅL«8 Meşşa' bi nemîm de, nemîmeyle yürüyen, kovuculukla gezen, boşboğazlık eden, kendisini ilgilendirmeyen şeylerin peşinde ha-yatını sürdüren kişi demektir. "Meşşâin binemîm" insanların bazıla-rının sözlerini alıp diğerlerine götüren, yalan sözler gezdiren, demektir.

Rasulullah (s.a.v) şöyle buyuruyor: *"Koğuculuk yapan cenne-te giremez."* (Buhâri, Edeb: 50, Müslim, İman: 169-170). Yine Rasu-lullah (s.a.v.) kabir azabı çeken iki kimse için şöyle buyurmuştur: *Şüp-hesiz ki bunlar azap görüyorlar. Bunlar, büyük bir günahtan dolayı azap görmüyorlar. Bunlardan biri*

kendisini idrardan sakındırmıyordu. Diğeri ise koğuculuk yapıyordu." (İbn Cerir et-Taberi-Tefsir, 8/387)

Nemime hem dedikodu, hem de kovuculuk anlamlarına gelmektedir. Kötü bir sözü insanların birisinden diğerine onların aralarını bozmak, ifsad etmek için nakletmektir. Yani kötü bir söz var ve birisi onu iki insanın arasını açmak için birinden diğerine taşıyor. İşte bunu yapana da itaat etmeyin, diyor Rabbimiz. Nemîme/koğuculuk; fesatçılık yapmak, ara bozmaya gayret etmek amacıyla insanlar arasında söz getirip götürmek, sözü yalanlarla süslemek anlamındadır. İslâm, nemîmeyi büyük günah olarak kabul ederek, onu münâfıklık ameli saymıştır.

Allah için birilerinden birilerine iyi sözü de nakletmeyelim başta. Yani farz edin ki filan kişi falan hakkında bir şey dedi. Bu dediği iyi de olsa, kötü de olsa zaten nakletmeyelim. Neden? Çünkü adamın iyi döneminde iyidir o söz de, ama adamın pek bir belalı dönemi vardır ya, yani eşref olmayan bir dönemi vardır ya, işte o kötü döneminde de senin onun hayrına söylediğin söz bile kötüdür, ters anlayabilir onu.

Allah aşkına, birbirimize birbirimizin sözünü nakletmeyelim. Al-lah aşkına birbirimize insan sözü nakletmeyelim. Peygamber dışında, Allah aşkına insanlara insanların sözlerini nakletmeyelim. Eğer birbirimize bir şeyler diyeceksek, bir şeyler nakledeceksek o zaman mutlak hayır olan, hiç şerden eser olmayan, kişinin baştan sona hayrını gerektirecek olan söz var ya işte onu söyleyelim.

Yani Allah'ın sözünü nakledelim, Peygamberin sözünü, sahâbenin sözünü nakledelim. Ne gerek var filanın, falanın sözünü nakletmeye? Peki hiç mi izin yok? Hiç mi insan sözü nakletmeyeceğiz? Meselâ adam bize küsmüş, gücenmiş, hakkında kötü düşündüğümüzü zannediyorsa, o zaman onun hakkında hayır düşündüğümüzü ifade ederiz. "Öyle değil, sen yanılıyorsun, bak senin hakkında filan yerde şöyle dedi, falan yerde böyle dedi, hatta bir iki yalan da katıverelim," diyor kimileri. Bu iki kişinin arasını bulmak için söz konusudur tabi.

Onun dışında nakledilen söz birbirimizin sözü olmayacak. Kim olursa olsun insan sözü nakletmeyeceğiz birbirimize. Konuşacaksak, duyuracaksak âyet konuşacağız, hadis duyuracağız, bunun dışında hiç kimseden nakil yapmamaya çalışacağız. Falan şöyle dedi, filan böyle dedi diyerek insan sözü nakilciliği

yapmayacağız.

İkincisi, nakledilecek söz kesinlikle dünya ile ilgili, dünya imarıyla ilgili de olmayacak. Sakın ha, birbirimize nakledeceğimiz söz dünyayı imar edici nitelikte sözler de olmasın. Niye? Çünkü hiç lâzım değil ki bize bu. Vallahi lâzım değildir bize bu. Filan adam makine için, falan adam yol için, falan adam mazotların depoda donmaması için, bilmem ne için, ne için laflar üretmiştir de, Allah aşkına biz de onu birbirimize nakletmeyelim. Oturduğumuz yerlerde Allah aşkına bunlardan söz etmeyelim. Ne olacak yani? Adam karbüratörün çalış-masıyla alâkalı bir şeyler bulmuş, betonun statiğiyle alâkalı, sobanın hava sirkülasyonuyla alâkalı, depodaki benzinin donmamasıyla alâkalı, markın, doların prim yapmasıyla alâkalı birilerinin buluşlarını, sözlerini konuşmayalım Allah aşkına.

Yani dünyamızın imarına yönelik söz nakletmeyelim. Niye? Zaten çöplükten berbat olmuş zihinlerimiz! Bir âyet duyuyoruz, arkasından bir insan sözü, arkasından bir kâfir sözü, arkasından bir filozof sözü, arkasından falan da böyle diyordu, filan da böyle diyordu derken kafalarımızın içi çöplüğe dönüyor Allah korusun. Naklettiğimiz sözler mutlak bizi diriltici, bizi hakka götürücü, bizi cennete ulaştırıcı, bizi cehennemden kurtarıcı cinsten olsun inşallah.

h²[«F²V¬7 ¯�@ÅX«8 Bir de hayra engel olanı da dinlemeyin! Hayır engeli, hiç hayra yaramaz, kendisi cimri olduğu gibi başkalarını da cimriliğe sevk eden, başkalarının hayrına da engel olmaya çalışan hayır düşmanı kimse. Durmadan hayra engel olana, cimri olup malını Allah yolunda harcamayana, üzerine düşen hakları yerine getirmeyene, zere kadar kimseye bir hayırda bulunmayana, her iyi işe karşı çıkan ve diğer in-sanların İslam'a girmelerini önlemek için tüm çabasını sarf edene, zu-lüm ve taşkınlık yaparak haddi aşana, insanların üzerine saldıran ve Allah'ın koyduğu sınırları çiğneyerek haramlara düşen mütecavize, Rabbine karşı günah işleyen ve haram yiyen suçlu hiç kimseye uyma!

Bir de hani Kur'an'ın başka bir yerinde hayır, mal mânâsınadır ya, öyleyse hayrı engellemekten maksat malı engellemektir. Malı, ha-yır yolunda kullanmaktan engellemeye çalışmaktır.

Bir de çocuklarını ve çevresini İslâm'a engelleyen demektir. Düşünün ki bir adam çocuklarına öyle yollar açar, öyle programlar çi-zer, öyle meşgaleler arzeder, yollarına öyle barikatlar koyar ki, mümkün değil o çocuklar İslâm'ı,

namazı düşünemezler, işte engel olmak budur. Sonra da kalkar engel olan mı var? Yapmak istediniz de engel mi olduk? Kılmak istediniz de biz mi engel olduk? demeye başlar. Ge-rek malını, gerek çocuklarını ve çevresini İslâm'a engelleyen, malını mülkünü ona hakkı olanlardan engelleyen, ya da her türlü hayra engel koyan adamı dinlemeyin, diyor Rabbimiz. Ona itaat etmeyin, di-yor.

Birileri hep hayra engel olacak, şeytan rolünü üstlenecektir, onlara da itaat etmeyin, diyor Rabbimiz. Başka:

Mu'tedin, mütecaviz, zulümkâr, haddi aşkın, hakkına razı olmayan, zulmeden birisidir o.

Esîm; vebal yüklü, günahtan, vebalden çekinmeyen, vebal yüklü, kendi vebali, çocuklarının, hanımlarının, komşularının, işçilerinin, memurlarının, tebaasının, talebelerinin vebalini yüklenen, günahlara karşı cesur davranan, günahlara katlanmaya çalışan veya günahı seven, günahtan yana olan bir adam.

Utullin; zobu, kaba-saba, saygısız, obur, çarpıp yiyen bir adam. Kaba, haşin, sert, hayasız, edepsiz, kavgacı, sinsi, şerri çok şid-detli, katı kalpli, yardakçı ve anlayışsız kâfir ve münâfık. "Utul"**:** Katı, kaba, çabucak kötülük yapan demektir. Şiddetle çekmek manasına gelen utl kökünden alınmıştır. *"Huzûhu fa'tulûhu: Tutun onu, cehennemin ortasına sürükleyin."* (Duhân:47) Katı, sert, sıhhatli, dolgun vücutlu, kimsenin kendisine dokunamadığı kişi demektir. Bu âyetteki utul hakkında Rasulullah'a sorulduğunda o şöyle buyurmuştur: *"O, vücudu kuvvetli, sağlam, çok yiyen, çok içen, yiyecek, içecek bulan, insanlara çokça zulmeden ve karnı geniş olandır."* (Ahmed b. Hanbel, Müsned: 4/227)

Böyle olanlara da itaat etmeyin. İslâm'ın istediği tavrı sergilemeyene kaba denir. Değilse, meselâ İslâm'a yeni girmiş birisi mescide gelmiş, kenara geçip tuvaletini yapmış, çok mu kaba saba? Hayır!

İslâm'ın dışındakini kendine ahlâk edinen kişi, meselâ örtüsüzlüğü kendisine din edinen kişi, misafirlerine hanımını yahut da içki ik-ram eden kişi, işte kaba, görgüsüz budur.

Zaten Cenâb-ı Hakk «: demişti ya, işte buraya kadar anlatılanlar hep onun tersinedir. Rasûlullah'ın ahlâkının tersine ahlâk sahibi herkes kaba ve sabadır

diyoruz.

‾ Bir de zenîmdir o. “Zenîm”**:** Bir toplumdan olmadığı halde onlara yamanmış olan. Babası tanınmayan evlatlık manasınadır. Şair şöyle der: “Babasının kim olduğu bilinmeyen bir nesepsiz. Annesi zi-na eden, âdî soylu bir kişi.”

Yani delme, basma, uydurma, fenalıklarla mimli demektir. En münasibi bu mimli, tescilli, şirret damgalı veled-i zina mânâsına gelir. Yani bu sayılan vasıflarla mimli, damgalı, tescilli demektir.

Veya zenîm, şerle tanınan kişidir. Eskiden köyde koyunların kulaklarına "Zeneme" yapılırdı, yani en koyulur, enlenme yapılırdı. İş-te o koyun nasıl o zenemeyle, o enle tanınırsa, bu adamın da böyle tanındığı bir zenemesi, bir eni, bir işareti vardır.

Meselâ adam çevrede deyyus, pezevenk, hırsız, homoseksüel, dalkavuk, yağcı veya yeminci bilinirse işte öyle bilinen, mimli birisi demektir.

Velid Bin Muğıre adındaki Mekke’li müşrik bu vasıfları Rasûlul-lah’ın ağzından duyunca, anasına koşar ve: “Ana! Adam ol, akıllı davran, bak! Doğru söyle değilse mahvederim seni!” der. Anası korkar ve: “Ne var? Ne oldu? Niye böyle konuşup beni korkutuyorsun evladım?” deyince Velid der ki: “Ana! Bugün Muhammed bana bir şeyler saydı hepsi bende var. Hallâf dedi bu ben! Mehîn dedi ben, Hemmaz dedi ben, Meşşa’ bi Nemîm dedi, Menna’ lil hayr dedi, Mu’ted dedi, Esîm dedi ben, ben, ben... Hepsi ben. Ama bir zina lafı var ki, bu ne biçim iştir? Yoksa bu da mı ben? Doğru söyle bunun da aslı var mı?” Annesi der ki: “Oğlum evet o da doğrudur. Baban filan yere gitmişti de bir dönemler, malımız mülkümüz çoktu da bütün bunlar başkalarına kalmasın diye seni çobandan alıvermiştim” der. Burada anlatılanın Velid Bin Muğîre olduğu söylenmiştir.

Belki dün oydu, peki ya şimdi ne anlayacağız bundan? Velid’in suçu değildir bu. Annesinin, babasının suçudur bu. Velid ne yapsın ki? Yani veled-i zina olmak o çocuk açısından bir suç değildir. Baba-ana için bir suçtur bu. Peki bizim anlayacağımız ne o zaman bundan? Gerçek suç, bu konumu benimsemek, bu ortamı kabullenmek, böyle bir sosyal hayattan rahatsız olmayıp onu sürdürmeye çalışmaktır.

Unutmayalım, gerçek suçlular bugünkü zina ortamını kabul edenlerdir. Kadının bugünkü giyinişini, erkeklerin bugünkü durumunu, bugünkü mal-mülk, eğitim anlayışını, bugünkü tefessüh etmiş sosyal ve siyasal yapı derekesini ve derecesini kabullenip peygamberin getirdiği inkılabî hayata sırt çevirmeye veya Kur'an'ın emrettiği hayata Esatîr'ul Evvelîn demeye çalışan insanların suçlu olduğu, reddedilme-si gerektiği anlatılıyor burada. İşte bu âyetlerden anlayacağımız budur. Zinadan, zinacılardan, zina ortamından razı oluş ve de zina orta-mı hazırlamaya çalışma. İşte en büyük suç budur.

14-15. "Mal ve oğulları vardır diye aldırış etmeyerek âyetlerimiz ona okunduğu zaman: "Öncekilerin masalları" der."

Bu âyetin iki anlamından söz edebiliriz.

1- Malı-mülkü, çoluk-çocuğu var diye ona itaat edeceksin? Sa-kın ha bunlara sahip diye itaat etme buna.

2- Bu adam malı-mülkü, çoluk-çocuğu var diye mi, kendisine Allah'ın âyetleri okununca bunlar "Esatîru'l Evvelîn" diyor?

Yani malına-mülküne, çoluk-çocuğuna, eşine, dostuna, avâ-nesine, nüfusuna güvendiği için mi Allah'ın âyetlerine karşı böyle davranmaya cesaret buluyor bu adam?

Dikkat ederseniz bizim açımızdan da çok tehlikeli, bizim de çok gaflet ettiğimiz bir konu anlatılıyor burada. Birinci mânâya göre birilerinin malı-mülkü, atı, arabası, çoluk-çocuğu, taraftarı, makamı, konumu, statüsü sebebiyle eğer biz ona davranışımızı bozar da, itaatten yana, laf dinlemekten yana bir meylimiz olursa Allah korusun bu isyandır. Öyle değil mi? Gerçekten çok gaflet ettiğimiz bir konu değil mi?

İslâm'ı, imanı hemen hemen aynı iki kişi var. Karşımızda Ama birinin malı biraz daha fazla, yedireceği yemek biraz değişik, bindireceği arabanın markası farklı; diğeri yaya gidiyor, gariban birisi… Eğer bu farklıdır, bu zengindir, bunun makamı var diye, birinci adamın sözünü diğerinin sözüne tercih edersek, bu tercih konusunda mal, makam ağırlığı varsa, kesinlikle isyan içinde olduğunuzu anlayın, diyor âyet.

O zaman serveti, malı, makamı var, belki bir istifadesi dokunur, şerrinden sakınılır diye sakın onlara itaat etme! diyor âyet. Birinci anlamı bu.

İkincisi de, bu adam, malım-mülküm, çevrem, kredim, itibarım, yani başkasına ihtiyacım yok, ben kendi hayatımı kendim sürdürürüm, ben bana yeterim, benim kimseye eyvallahım yoktur diyor. Allah korusun bu küfür mantığıdır. Böyle bir adama Allah'ın âyetleri okununca, Allah'ın âyetleri arz edilince bakın ne diyormuş:

Allah'ın âyetleri kendisine okununca der ki: "Bunlar Esatîru'l Evvelîn"dir. Anlayabildiğimiz kadarıyla, Kur'an'ın değişik yerlerinde geçen bu sözü, iki mânâ ile açıklayacağız:

1- w[¬7Å:Ï�¿! h[¬0@«,Ï! Kelimesi, satır kelimesinin çoğuludur. Satırlar-lar gibi bir çoğul kelimedir.

2- İkincisi bu kelime üsturenin çoğuludur o da üstureler, yani mitoloji demektir.

Buna göre bu hainin, bu kâfirin dediği, ya da bugünkü gafil müslümanların çokça söyledikleri bu sözün iki mânâsı vardır:

1- Bu Kur'an w[¬7Å:Ï�¿! h[¬0@«,Ï! dir. Yani bu eskilerin yazdıkları satırlardır, bu eski kitaplardaki sayfalardır. Eski şeyler, eskimiş şeylerdir bunlar.

"Bunlar eskilerin masalları, eski kitaplar bunlar, eski şeyler, eskimiş şeyler bunlar. Bize göre daha çağdaş, daha özgün, daha biz ifadeli, daha bizim hayatımızı içeren, daha bize hitap eden, işte şehrimizle, kentimizle, belediyemiz, parlamentomuzla, atımız, arabamızla, parkımız, plajımızla, radyomuz, televizyonumuzla ilgilenen, bize yönelik, yeni kitaplar olmalı… Yani bize bunlar değil, bize daha çağdaş, daha özgün, daha yeni kitaplar olmalı" diyorlar. Yeni satırlar, ye-ni kitaplar arıyorlar.

"Efendim işte bunlar on üç asır öncesine ait şeyler. İmamlar dönemine, mezhepler dönemine ait şeyler… İmamlar döneminde, mezhepler döneminde anlaşılmış, ayarlanmış, uyarlanmış şeyler. İmamlar döneminde fıkha dökülmüş şeyler," demeye çalışıyorlar.

Garip ama bu alçakların dediklerini şimdi müslümanlar söy-lüyor. "Efendim artık bugün Kur'an okumaya gerek yoktur, çünkü Kur'an imamlar döneminde fıkhî kalıplara dökülmüştür, bu nedenle bugün fıkıh okunmalıdır," diyorlar.

Veya, “işte bu mitoloji, yani efsane” diyorlar. Kur’an’ın istediği hayatı mitoloji, efsane görmeye çalışıyorlar. Bunu müslümanlar yapıyor. “Efendim, o peygamberdi, elbette kitabı o anlayacaktı. Biz peygamber değiliz ki! Biz onun gibi değiliz ki bu kitabı anlayabilelim!” di-yorlar.

“Efendim onlar sahâbeydi elbette bu kitabı onlar anlar ve yaşar” diyorlar. “Yani şimdi bizler sahâbe miyiz ki bu kitabın âyetlerini anlamak ve yaşamakla sorumlu tutulalım. Mümkün değil arkadaş bu-gün bunu yapmak!” diyorlar. “Eğer müslümansan, müslüman olduğunu iddia ediyorsan o zaman kızını böyle giydireceksin, hanımını böyle eğiteceksin, şuradan kazanacak, şurada harcamayacaksın” diye ken-dilerine Allah’ın âyetleri okunduğu zaman, Allah’ın âyetlerinin muhtevası duyurulduğu zaman, “bu devirde bunları yapmak kesinlikle müm-kün değildir” diyorlar. “Belki o devirde, eski zamanlarda bunları yapmak mümkündü ama bu devirde kesinlikle olmaz bu,” diyorlar.

Meselâ namazsız, abdestsiz olmaz diyeceksin, çaysız bir hayat düşüneceksin, televizyonsuz bir hayat düşüneceksin, vallahi bu devirde imkânı yok, olmaz bunlar!” diyorlar. Yani Kur’an’ın ön gördüğü hayatı mitoloji, yaşanması mümkün olmayan efsane kabul ediyorlar.

Allah korusun ama dünkü ahlâksızların, kafirlerin söylediklerini bugün müslümanlar söylüyorlar. Kendilerine Allah’ın âyetleri okunduğu zaman, kendilerine Allah’ın emirleri duyurulduğu zaman bunlar “Esatîr’ul Evvelin” diyorlar. Yani bunlar ancak bir zamanlar insanların uyguladıkları, ama bu zamanda uygulama imkânı olmayan şeylerdir, diyorlar.

Hem masal diyorlar, hem de insanları bundan engellemeye çalışıyorlar. Hem masal diyorlar, hem de insanların Kur’an’a yönelmelerinden korkuyorlar. Kuran kurslarını kapatmaya, Kur’an eğitimine yasaklar koymaya çalışıyorlar. Madem ki masal, öyleyse niye korkuyorsunuz bu kadar? Madem ki masal, bırakın dinlesin insanlar! Hikâye anlatan başka insan yok mu dünyada? Hayır hayır, öyle diyorlar ama buna kendileri de inanmıyor. Çünkü hem kendilerine, hem de çevrelerindeki insanlara tesir edeceğinden korkuyorlar. En’âm sûresinde şöyle buyrulur:

“Onlar hem kendileri Kur’an’dan uzaklaşırlar hem de insanları ondan uzaklaştırırlar. Böylece kendi kendilerini mahvederler de farkına varamazlar.”

(En’âm 29)

Hem Kur'an'a masal diyorlar, hem de insanları, kölelerini, çocuklarını menediyorlar o Kitaptan. "Aman duymayın, dinlemeyin" diyerek insanları ondan uzaklaştırmaya çalışıyorlar.

Dinlemiyorlar, dinletmiyorlardı. Gürültü çıkararak, el çırparak, müzikle engellemeye çalışıyorlardı.

Bakıyoruz bugün de zalimler insanları Allah'ın kitabından, Allah'ın dininden alıkoymak istiyorlar. Din eğitimini yasaklamaya çalışıyorlar. İnsanların Allah Kitabını duymalarına engel olmaya çalışıyorlar. "Aman bu insanlar dinle tanışmasınlar, aman bu insanlar Kur'an-la, kitaplarıyla tanışmasınlar" diye insanlarla kitapları arasına engeller koyuyorlar. O gün de, bugün de din düşmanlarının yaptıkları şey budur.

Bakın Allah diyor ki: "Nasıl isterseniz öyle yapın! Nasıl derseniz deyin! Ama bilesiniz ki:

16. "Onun havada olan burnunu yakında yere sürteceğiz."

"Biz onun hortumunu damgalayacağız, hortumunun üzerinden damgalayacağız!" Dikkat ederseniz burada burnu denmemiş de hortumu denmiş. Hortumunun üzerinden damgalayacağız onu. Gurur, kibir anlamında burnu büyük, burnu yukarda mânâsı da çıkıyor buradan.

Burnunun damgalanması, Türkçe'de biraz da burnunun sürtülmesi mânâsına gelecektir. Aslında bir adam en çok yüzünü koruyacaktır değil mi? Ayağı bir yere çarpabilir, kolu, eli bir yerlere değebilir ama insan yüzünü daha bir korur. Hele hele burnunu hiçbir yere değdirmez adam, çünkü bir bakıma şan-şeref ifadesidir, ilk göze çarpan yer burundur. Ama bakın Allah oradan yakalayacak, oradan damgalayacağım, buyuruyor. Hani ayıların burnundan yakalandı mı işi bitiyor veya kurbanlık hayvanların burnundan yakaladınız mı işi bi-tiyor ya, burnunu damgalayacağız, diyor Allah.

Bunu şöyle de anlayabiliriz: Ona öyle bir damga, öyle bir alâmet-i fârika vuracağız ki, adam burnunu da kesse, adını, vatanını, milletini, pasaportunu da değiştirse, başka bir ülkenin vatandaşlığına da girse, dünyanın neresine giderse gitsin asla kendisinden kurtulamayacağı bir işaret, bir alâmet-i fârika vuracağız, bir zillet ve meskenet damgası vuracağız ki ona, asla ondan kurtulamayacak diyor Rab-bimiz. Dünyanın neresine giderse gitsin, nasıl kamufle etmeye

çalışırsa çalışsın asla kurtulamayacağı bir horluk, hakirlik damgası vuracağız ona, diyor Rabbimiz.

Kur'an'a karşı böyle bir tavır takınan kişiye Rabbimiz böyle bir damga vuracaktır. Şu andaki durumumuza bakınca bunun gerçekleştiğini görmüyor musunuz? İşte görüyoruz dünyanın neresine giderseniz gidin, ikinci, üçüncü sınıf vatandaşsınız. Kitabımıza karşı takındığımız Velid bin Muğıre tavrından ötürü alnımıza öyle bir zillet damgası vurulmuş ki, dünyanın neresine gidersek gidelim beş paralık bir değerimiz kalmadı. Bir zamanlar ecdadımızın eyaletim gözüyle baktığı iki paralık ülkelerin artığıyla beslenir duruma geldik.

Şu anda Almanya'da, Hollanda'da, Fransa'da en kötü şartlar altında çalışanlar bizim vatandaşlarımızdır. Bizim kadınlarımız, kâfirlerin pisliklerini temizlemeye mahkum olmuştur. Yardım için çalmadık kapı bırakmadık. Dünyanın dilencisi olduk. Bundan daha büyük bir zillet ve meskenet olur mu?

Hayvanların bile yüzüne vurmak caiz değilken, Allah'ın insanlara böyle bir damga vurmasından anlıyoruz ki, Kur'an'la alay eden, Kur'an'la dalga geçen, Allah'ın hayat programı olarak kullarına gönderdiği Kur'an'a "Esatîr'ul Evvelîn" diyen, "o eskilerin kitabıdır, o Arapların kitabıdır, o bugünün problemlerini çözemez" diyen biri, Allah ka-tında cehennemle damgalanacaktır.

Eğer şu anda bizim toplum olarak Kur'an'a karşı tavrımız da böyle ise, yani bazen laf taşıyor, bazen dedikodu yapıyor, insanlara Allah sözü değil de hep insan sözü taşıyor, insanların sözlerini Allah sözlerinin önüne geçiriyor, insanların kitaplarını Allah'ın kitabının önüne geçiriyor, Allah'ın kitabını kendisine az müracaat edilir bir konuma getiriyor, bazen kaba-saba davranıyor, bazen hayrı engelliyor, çok çok yemin ediyor, çok psikopat, aşağılık davranıyor, fikir, düşünce, a-mel ve eylem planında alçaklığı tercih ediyorsak, Kitap-sünnet bilgimiz sıfırsa, günahtan yanaysak, kendimizin vebalini, Kur'an-sünnetle tanıştırmadığımız çoluk-çocuğumuzun veballerini yüklenmeden yanaysak, Kur'an'a da bugünün çözümü değildir gözüyle bakıyor, yani evimizin çözümü için müracaat etmiyor, ülkemizin problemlerinin çözümü için müracaat etmiyor, arabamız bozulunca Kur'an'a gitmiyor, elektriğimiz kesilince Kur'an'a gitmiyor, çocuklarımızın eğitimi konusunda Kur'an'a müracaat etmiyor, evlenmemizde, boşanmamızda, mirasımızda, hukukumuzda Kur'an'a baş vurmuyor, Kur'an'a eskilerin kitabı gözüyle bakıyor, bugünün çözümü gözüyle bakmıyorsak, herhalde bizim de burnumuza bir esaret zinciri vurulacak, burnumuza bir ip

takılacak ve ipin ucu kimin elindeyse o çekip bizi istediği yere götürecektir. Değil mi? Öyle olmamış mı? Bizim durumumuz şu anda öyle olmamış mı? Hep başkalarının çektikleri yere gitmiyor muyuz? Hem öyle ki, burnumuzun, yüzümüzün her yanı yara bere içinde. Kadınlarımız bir taraftan kanca takmış, toplum bir tarafa takmış, zevklerimiz, eğlencelerimiz, medeniyet dediğimiz şeyler, teknik dediğimiz şeyler bir tarafa kanca takmış. Bir tarafta A.B.D'nin kancası, I.M.F'nin kancası, bir tarafta A.E.T.'nin kancası… Biri bir tarafa, biri öteki tarafa a-sılıyor. Ne muhteşem bir burunmuş ki, dayanıyor, kopmuyor, yırtılmı-yor!

Allah korusun, şu anda her şeyimizle reziliz. Ekmeğimize, yiyeceğimize, şehrimize, okulumuza, kuralımıza, kaidemize, evlenmemize, boşanmamıza, alacağımıza, vereceğimize, düğünümüze, derneğimize, kısacası hiçbir şeyimize sözümüz geçmiyor. Tam rezillik iş-te! Bundan daha büyük bir rezillik ve rüsvalık olur mu? Tam rezil ve rüsva bir hayat. İnsan bu kadar şahsiyetini kaybetmez elbette ama Allah korusun kitabımıza Velid bin Muğire gözüyle bakar olduğumuz için işte bu hale gelmişiz.

İşte bu zillet ve meskeneti şu andaki halimiz en güzel biçimde anlatmaktadır. Şu anda bu ümmet de bu rüsvalığı iliklerine kadar ya-şamaktadır. Allah korusun, işte vaziyetimiz. Burnumuza öyle esaret zincirleri takılmış ki, Allah'tan, Allah'a kulluktan, Allah'ın kitabından kaçacağız derken pek çok ilahların kulu-kölesi durumuna düşmüşüz. Allah öyle ipler takmış ki burunlarımıza, öyle boyunduruklar vurmuş ki boyunlarımıza, onlardan asla kurtulma imkânımız da kalmamış. Artık öküz boyundurukları mı, yoksa şu anda kendisine kulluktan kaçan, başkalarının kulu-kölesi zilletine düşen, kendi yasalarını uygulamaktan, kendi kitabına sahip çıkmaktan ve hayatlarını o kitapla düzenlemekten kaçtıkları için başkalarının yasalarını uygulamak zorunda kal-mış, Allah'a kulluktan kaçarken yığınlarla varlığın kulu-kölesi durumuna düşmüş şu andaki biz perişan müslümanların boyunlarımıza vurulmuş resmî boyunduruklar mı? Zalim tâğutlar tarafından boyunlarımıza vurulmuş vatandaşlık boyundurukları mı, resmî bağlar, resmî ip-ler mi, yoksa A.B.D'nin vurduğu kölelik ipleri mi? A.T.'nin, I.M.F'nin vurduğu boyunduruklar mı? İşte âyetten bunların hepsini anlıyoruz.

Biz Kur'an'a bu gözle baktığımız için alnımıza, burnumuza bu damga vurulmuş, bu zincirler takılmış. Peki bu durumdan kurtulmamız mümkün olmayacak mı? Hep böyle rezil bir hayatın adamı mı olacağız? Hayır, eğer biz vaziyetimizi, kitabımıza karşı bu bozuk düzen bakışımızı değiştirir, onu hayat

programı kabul eder ve hayatımızı onunla düzenlemeye karar verirsek, elbette Rabbimiz bizim bu makus kaderimizi değiştirecektir. Öyleyse vakit kaybetmeden değiştirelim ba-kışlarımızı da, Allah durumumuzu değiştirsin.

Sûrenin bu bölümünde ²v;@«9²Y«V«" _Å9Ë! buyurarak bu anlattıklarına tarihten bir örnek sunacak. Biz onları dener, imtihan ederiz. Böyle mallarına mülklerine, evlatlarına, çevrelerine, saltanatlarına güvenerek Kur'an'a karşı müstekbir bir tavır takınan, Allah'ın âyetleriyle dalga geçen kimselerin akılları başlarına gelsin de adam olsunlar, Kitaba bakışlarını düzeltsinler, Rabblerine kulluğa yönelsinler diye onlara be-lâlar, iptilâlar, denenmeler göndererek onları deneriz, diyerek tarihten bahçe sahipleriyle ilgili bir hadise anlatacak. Tıpkı En'âm'da anlatıldığı gibi:

"Şüphesiz ki senden önce ümmetlere peygamberler göndermiştik; onları yalvarsınlar diye darlık ve sıkıntılara sokmuştuk. Hiç değilse onlara şiddetimiz geldiği zaman yalvarıp yakarmalı değil miydiler? Lâkin kalpleri katılaştı, şeytan da yaptıklarını onlara güzel gösterdi."

(En'âm 42,43)

Önceki toplumlara da peygamberler gönderdik. Onlar kendilerine gönderilen bu peygamberlere ve onlar vasıtasıyla kendilerine gönderilen kitaplara değer vermediler. Bu peygamberler ve onların kendilerine getirdiği mesajlarla ilgilenmediler. Hayat programlarını Al-lah'tan ve Allah'ın elçilerinden almaya yanaşmadılar. Allah'ı da, Allah'ın elçilerini de hayatlarına karıştırmamaya çalıştılar. Allah hayata karışmaz, Allah âyet göndermez, Allah elçi göndermez, Allah kitap göndermez, dediler. Onlar Allah'a, elçilerine ve kitaplarına küfrettiler de onlara merhametimizden dolayı akılları başlarına gelsin de bize dönmeyi anlasınlar diye biz onları fakirlik, kıtlık, açlık, geçim darlığı, hastalıklar, çeşitli afetler ve zarûretlerle yakalayıverdik.

Onları türlü türlü sıkıntılara sokuverdik ki, kabukları yırtılsın da tevhit açığa çıksın diye. Küfürden şirkten vazgeçsinler de, iman etsinler diye. Sığınacak kapıları kalmasın da bize sığınsınlar diye. Yalvaracak, başvuracak, dövecek kapıları kalmasın da bize yalvarıp yakarsınlar diye. Bizim gönderdiğimiz Kitaba sarılsınlar diye. Ama beri tarafta şeytan onlara sürekli amellerini süslü gösterdi de, hayrı şer, şerri hayır, iyiliği kötülük, kötülüğü iyilik gösterdi de onlar adam olma ve uyanma istidatlarını kaybettiler.

"Onlar ne zaman ki kendilerine hatırlatılanları unuttular, biz de onlara her şeyin kapısını açıverdik."

(En'âm 44)

Onlara her şeyin kapılarını açıveririz de, hiçbir kayıt, hiçbir kaygı duymaz olurlar. Her türlü nimetlerin, refahın, bolluğun içine gömülürler. Bütün bu nimetleri kendilerine lütfeden Allah'a şükretmeyi akıllarının ucundan bile geçirmeden, kalpleri nimet vereni anmadan, nimet vericiden korkmadan sanki her şey kendilerininmiş gibi keyif çatmaya başlarlar. Eğlencelere, zevklere dalarlar. Şehvetlerinin peşinde solucanlar gibi kıvranmaya başlarlar. Sanki tüm bu nimetler kendilerininmiş, sanki ölüm gelmeyecekmiş, sanki ahiret, hesap kitap yokmuş gibi coşarlar taşarlar da:

"Kendilerine verilenlerle sevinip coşmaya başlayınca da ansızın onları yakalayıveririz de iblis gibi oluverirler."

Allah korusun, tüm ümitlerini yitirmiş, ümitsizlik ve mahrumiyet içinde donakalırlar. Sonsuz bir acı, onulmaz bir hasret içine gömülüverirler. İşte Nuh kavmi, işte Hûd kavmi, işte Lût, işte Salih (as) kavmi, işte Roma, işte Firavunlar, işte Nemrutlar ve işte Amerika, Almanya ve Fransa… Allah her şeyin kapılarını açıvermiş ve işlerini bitirmiş bunların.

Rasulullah böyle dua etmiştir: "Ya Rabbi, bu Mudar kabilesi üzerine azabını indir, şedit darbeni onların üzerine indir ve de onlara Yusuf'un yılları gibi kıtlık ver." Bu duanın kabulüyle Mudar kabilesi mahvoldu, perişan oldu. Sonra gelip bel büktüler, boyun büktüler, mecburen dediler ki: "Ya Muhammed, Rabbine dua et te şu belâ üzerimizden kalksın." Müşrikler, Peygamberimizin duasının kabul edildiğini biliyordu. Mulâane âyeti gelmişti de hiçbirisi buna yanaşmamıştı. Aklı başında olanlar dediler ki: "Aman ha peygamberle böyle bir şey yapılmaz." İşte böyle azaplar geldiğinde akılları başlarına gelseydi bari, ama yine de gelmedi.

İşte burada da böyle bir imtihan anlatılacak. Ama ondan önce şimdi bize dönelim. Acaba şu anda bizler aklımızı başımıza getirecek nasıl bir bela bekliyoruz? Ne bekliyoruz biz? Ne verecek Allah bize? Neyi bekliyoruz? Ağzınıza aldığımız suyun kan olmasını mı? Kızlarımızın, oğullarımızın gözümüzün önünde kesilmesini mi? Kızlarımızın, kadınlarımızın ırzına geçilmesini mi? Evlerimize girilip mallarımızın müsadere edilmesini mi? Neyi bekliyoruz? Nasıl bir belânın gelmesini bekliyoruz? Evlerimizin Karun evi, çarşılarımızın Firavun çarşısı gibi olmasını mı bekliyoruz? Yani ne bekliyoruz? Gökten azab yağmasını, yerden suların fışkırmasını mı? Göğü unuttuk, arzı

unuttuk, Allah'ın gökteki, yerdeki âyetlerini, Kur'an âyetlerini, aile hayatını, refah ve sa-adeti, gülmeyi, ağzımızın tadını unuttuk. Daha ne bekliyoruz?

17-18. "Biz bunları, vaktiyle bahçe sahiplerini dene-diğimiz gibi denedik. Sahipleri daha sabah olmadan, bahçeyi devşireceklerine bir istisna payı bırakmaksızın yemin etmişlerdi."

Bir zamanlar bir bahçe varmış, ne zaman olduğunu, nerede olduğunu bilmiyoruz. Ya o dönemde, bu âyetlerin indiği dönemde bu âyetlerin muhatapları tarafından bilindiği için Allah bildirmemiş, ya da bilinmesi gerekmediği için genel tarif edilmiş. Çünkü bu imtihandı ve her dönemde bu bahçeler ve onlarla imtihan edilenler vardır. İşte şu anda bahçeleriniz, arabanız, eviniz, oğlunuz, kızınız, bağınız-bahçe-niz, size verilen her şeyiniz imtihan konusudur. Bir bahçe ve de onun sahipleri var:

Yemin etmişler bu bahçenin sahipleri. Hani yeminciye de uymayacaktık ya, önceki âyetlerde yemin edene itaat etmeyin denmişti ya, bakın burada hemen bir örnekle hatırlatıveriyor Allah:

Yemin ediyorlar. Hangi konuda? "Kesinlikle, vallahi, billahi, tallahi kesinlikle sabahleyin biz bu cenneti keseceğiz! Biz bağı bozacağız! Biz bu bahçenin ürününü devşireceğiz" diye yemin ediyorlar.

Yani o cenneti keseceklerine, bağı bozacaklarına, ürünü devşireceklerine, sabahleyin bu işi icra edeceklerine yemin ettiler.

Ama istisna etmediler. İki mânâsı vardır bunun:

1- İnşallah demediler, Allah izin verirse demediler. Allah nasip ederse biz bunu yapacağız, demediler.

2- Ya da miskinlerin hakkını istisna etmediler, fakir-fukaranın hakkını da düşünelim, onların hakkını da verelim demediler.

Anlaşılan şöyle: Bunlar en azından üç kişiler, yani ikiden fazla kişiler, üç kardeşler ve babalarından miras olarak kendilerine intikal eden mallar, mülkler var. Babaları zengindi, hayır, infak ehliydi ve her kese veriyordu. Hayattayken babaları fakir-fukaranın hakkını ihmal et-miyordu. Onun için daha önceden o bahçenin bozumunda fakir-fuka-ra bildikleri için kulak kabartıyorlardı. Babaları vefat edip te bu bahçe kendilerine intikal edince, "efendim, babamız tek kişiydi,

elbette o bundan fakir-fukaraya bolca veriyordu, ama bizim şu anda sayımız çoğaldı, kaç kişiye bölünecek şimdi bu bahçe? Evlad çok, arazi az, nasıl vereceğiz ki herkese? Bu durumda biz nasıl verelim?" diyorlardı.

Aynı bizim mantık, aynı anlayış değil mi? "Yetmiyor ya! İşte mutfağa şu kadar, ata, arabaya şu kadar, sigaraya bu kadar, benzine şu kadar, plaja, pikniğe bu kadar, yetmiyor efendim!" diyoruz ya! İşte bunlar da yetmiyor dediler ve fakir-fukaranın hakkına engel olmaya çalıştılar. Fakirin hakkını verelim demediler, istisna etmediler.

Veya birinci anlamıyla inşallah demediler, yani bu işi yapma eylemini kendilerine izâfe etmediler. "Ben bilirim, ben kazanırım, ben yaparım, bu bahçeyi biz bozarız, bozacağız" dediler. Ama Allah da vardı hesabın içinde, Allah'ı hiç düşünmediler.

19-20. "Ama onlar daha uykudayken Rabbinin katından gönderilen bir salgın o bahçeyi sarıvermişti de bahçe kapkara kesilmişti."

Allah'ı diskalifiye ettiler. Bu konunun daha iyi anlaşılabilmesi için Yusuf sûresini baştan sona okumak gerekir. O kadar hoş bir örnektir ki! Hayatı düzenleyen, her konuda hayata etkin olan Allah'tır. Rabbimiz bize soru gönderiyor, önümüze bir imtihan alanı açıyor, bize seçenekler gösteriyor, bizi bunlardan birisini seçmeyle karşı karşıya bırakıyor ama bizzat kendi müdahalesine de devam ediyor. Nasıl? Meselâ bakın Yusuf'a (a.s) rüya gösteriyor. Rüyayı gösteren Rabbi-mizdir. Sonra Yusuf (a.s) bu rüyasını babasına anlatıyor. Baba ve Yu-suf (a.s) haktan yana rol alıyor, ama kardeşleri batıldan yana rol alıyorlar. İsteselerdi onlar da hakka karşı rol almazlardı. Ama mesele neydi? İş nereye varacaktı? Yani Allah'ın takdir buyurduğu senaryo neydi?

Mesele şuydu: İsrailoğulları yani Yakub oğulları Mısıra gidecekti. İşte senaryo buydu. Allah takdir etmişti bunu. Lakin bu senaryonun gerçekleşmesi adına perdede rol alan birileri vardı. Bu rolcülerden Yusuf'un kardeşleri onu bir kuyuya atıyorlar. Bakıyoruz hemen sahnede rol alanlardan bir kervanı harekete geçiriyor Allah ve yollarını oraya denk getiriyor. Yıllardır o bölgede seyahat eden kervan, o kuyuda suyun olmadığını bildikleri halde rolleri gereği kuyuya kova salıp çocuğu alıyor ve Mısır'a götürüyorlar. Mısır pazarında çocuğu satmaya çalışırlarken, Allah şehrin Azizini harekete geçiriyor ve pazara uğratıyor. Sahnede azizin de rol aldığını görüyoruz. Aziz, Yusuf'u satın alıyor ve artık Yusuf azizin evindedir. Dikkat ediyor musunuz, Rabbimizin takdir buyurduğu senaryo nasıl da saat gibi işliyor?

Sanki perdede, görünürde Yusuf'un kardeşleri var, kuyu var, kervan var, aziz var, ama bu konularda sanki Allah'ın müdahalesi yok gibi değil mi? Her şey sanki kendiliğinden olup bitiyor gibi değil mi? Yani şöyle dışardan sahneyi seyrettiğiniz zaman sanki kişiler bizzat kendi rollerini kendileri yapıyorlar. Ama perde arkasında bir el var ki, bunların hepsini O ayarlıyor. Sonra bir başka sahne, bir başka rolcü devrede. Aziz'in karısı, onun Yusuf'a meyli, iftiralar, skandallar, zindan, kralın rüyası ve sonunda Mısır'a sultan.

Ama Allah'ın bizzat belli müdahaleleri var yine orada. Ne o? Krala rüya gösteriyor Allah. Bu, Allah'ın bizzat ve direk müdahalesidir. İşte 7 semiz inek, 7 zayıf inekle ilgili olan bu rüyayı krala bizzat Allah gösteriyor, Allah'tan başka kimse yapamaz ki bu işi! Allah sanki diyor ki, "bakın benim müdahalem var! Beni unutmayın!" Meselâ Mısır'a kıt-lık veriyor, bunu Allah'tan başka kimse yapamaz ki!

Sahnede rol oynayanlar var, bu rolleri Allah belirliyor, yani böylece olaya Allah dolaylı olarak müdahale ediyor. Bir de Allah'ın rüya ve kıtlık gibi bizzat müdahalesi var.

Bakın burada da Allah böyle bizzat müdahale ediyor. Peki nasıl olmuş Rabbimizin bu bahçe sahiplerine müdahalesi? Bakın şöyle:

19-20. "Ama onlar daha uykudayken Rabbinin katından gönderilen bir salgın o bahçeyi sarıvermişti de bahçe kapkara kesilmişti."

Allah'tan bir tavafçı, bir taif şöyle bir dolanıveriyor bahçede. Yani yakan bir rüzgar veya her şeyi kül ediveren bir ateş, bahçeyi kapkara ediveren, bağı bozuveren bir ateş şöyle bir tavaf edivermiş bahçenin içinde.

Üstelik de onlar uykudalarken ve haberleri bile yokken oluyor bu iş. Kendileri güya bu işe etkinlerdi! Kendilerine güveniyorlardı güya. Güya kendi kendilerine bozabileceklerdi o bahçeyi. Sabahleyin biz bu işi yapacağız diyor ve istisna da yapmıyorlardı. İnşallah da demi-yorlardı. Allah'ı diskalifiye ederek kendilerini bu işe kâdir zannediyorlardı. Bakın uykudalarken, hiçbir şeyden haberleri bile yokken gönderdiği bir tavafçıyla Allah ne yaptı o bahçeye? Allah'tan bir tavafçı dolanıverdi o bahçede de, sonunda:

Ne kadar mütenasip bir kelime, ne kadar uygun bir ifade bakın. Ne diyorlardı adamlar?

Sabah olunca bağ bozumuna gideceğiz, sabahleyin bağı bozacağız

diyorlardı. Allah ne buyuruyor?

Onların bozmasına gerek kalmadı, sabah olunca bağları bozuluverdi. Bağları bozguna uğrayıverdi de sarim gibi, sırım gibi oluverdi ve işleri bitti.

"Sarîm", meyvesi biçilmiş, ürünü devşirilmiş bahçeye, hasılatı kesilmiş tarlaya, geceden bir kıtaya veya hiçbir şey bitirmeyen kumluk araziye denir. Yani sanki böyle yanmış, kül yığınına dönmüş, kum yığını olmuş, gece gibi kapkara olmuş, kaya gibi olmuş yere de sarim denir. Bahçe işte bu hale gelmiştir.

Şimdi de sahneye diğer taraf getiriliyor. Sanki önce bir bölümü gündeme getiriyor Rabbimiz, sonra o perdeyi kapatıp bir diğer bölümü gündeme getiriyor. Filmlerde, romanlarda da öyledir. Bakın şimdi beri taraf gündeme (sahneye) getiriliyor.

21-22. "Sabah erken: "Ürünlerinizi devşireceksiniz, erken çıkın" diye birbirlerine seslendiler."

Sabah olunca birbirlerini çağırmaya başladılar, birbirlerine nida edip uyardılar: "Hey! Haydi! Hadi çabuk olun! Elimizi çabuk tutalım! Gideceksek, sabah olmadan, kimse bizi görmeden, sabah erkenden bu işi bitirelim! Gecenin bir yarısında çıkalım, çabuk olalım" demeye başladılar.

Dikkat ederseniz burada:

İfadesini kullanıyorlar. "Haydi harsınıza, haydi yetiştirdiğiniz bahçeye" diyorlardı. Neden böyle diyorlardı? Yani sanki o bağı kendileri yetiştirmiş, sanki o bahçe kendi ekimleri, kendi kültürleriymiş gibi, haydi harsınıza diyor ve burada da yine o bahçenin gerçek yetiştiricisini diskalifiye ediyorlar.

Bir de dikkat ederseniz ***"ilâ harsiküm"*** demiyorlar da ***"alâ harsiküm"*** diyorlar. Yani "alâ" ile olunca sanki böyle onun üstüne abanacaklar, kimseye kaptırmayacaklar.

23-24. "Bugün orada, hiçbir düşkün kimse yanımıza sokulmasın" diye gizli gizli konuşarak yürüyorlardı."

Gece yarısında hızlıca hareket ettiler. Gizlice, fısıltı halinde birbirlerine bir şeyler demeye çalışıyorlardı. Aman kimse duymasın çabasıyla böyle yapıyorlardı. Bakın birlerine dedikleri de şuydu:

"Aman ha! sakın ha! Yavaş konuşun, sessiz olun, hızlıca ve erkenden hareket edin ki, bugün üzerinize bir miskin sokulmasın! Sa-kın bir miskin duyup

ta yanınıza gelmesin! Kimseciklerin haberi olmadan bu işi bitirip ürünümüzü evimize katalım!”

Daha önceleri babaları bu bağın bozumu esnasında yolda, belde fakir-fukaraya bolca dağıtarak bu fakir kimseleri alıştırmış olduğu için gizli davranmaya çalışıyorlardı.

25. “Yoksullara yardım etmeye güçleri yeterken böyle konuşarak erkenden gittiler.”

Buradaki “Hard” kelimesinin birkaç mânâsını vardır:

1- Hard, güç kudret demektir. Yani sadece gitmeye güçleri ye-terek yola çıktılar olacaktır.

2- Hard, tesis etmek, bir şeyler organize etmek, bir şeyler ortaya koymak demektir. Yani bunu yaptılar, bunu becerdiler. Neyi? Ya bu erkenden yola koyulabilmeyi becerdiler, ya da istedikleri biçimde fakirleri diskalifiye etme işini becerdiler.

3- Hard, o bağın, o bahçenin adıydı.

4- Hard, intikam ve gazap demektir. O miskinlere, fakirlere karşı bunu becermişler.

5- Engel olmak demektir ki, işte ancak bunu becerebildiler. Yani bu kadarına güçleri var adamların, hiç güçleri yok değil tabii. Bu kadarını organizeye güç veriyor Allah insanlara.

Yola çıktılar:

26-27. “Bahçeyi gördüklerinde: “Herhalde yolumuzu şaşırmış olacağız; belki de biz yoksun bırakıldık” dediler.”

Bahçelerine varıp, o kül yığınını gördüklerinde, şöyle bahçenin karşısında duraladılar, şaşırdılar, afalladılar ve dediler ki: “Galiba biz yanlış geldik! Galiba biz yanlış geldik! Herhalde biz başka bahçeye geldik!” Yutkunuyorlar ve “Yooo!” diyorlar, “biz mahrum edilmişiz! Biz engellenmişiz! Miskine engel olacakken bizim elimizden alınmış! Fakir-fukarayı diskalifiye edecekken biz diskalifiye edilmişiz! Birilerini at-latacağız derken biz atlatılmışız!”

“Eyvah biz kaybedenlerden olmuşuz!” dediler. Biraz önce kendilerini her şeye kadir gören insanların şimdi elleri böğründe nasıl bahçenin kenarında büzüştüklerini, nasıl yıkılıp perişan olduklarını düşünün.

28. “Ortancaları: “Ben size Allah'ı anmanız gerek-mez mi? dememiş miydim?” dedi.”

Buradaki “ortanca”, anlayabildiğimiz kadarıyla yaş ortancası değil, boy ortancası değil, daha bir mutedil hareket edenleri, içlerinde daha bir dengeli olanları, yani bu işi daha bir dengeli düşünenleri demektir.

Çünkü biz biliyoruz ki vasat, adil dengeli demektir; vasat, denge, muvazene unsuru demektir. İşte içlerinden en dengeli davrananları, en müslümanca düşünenleri dedi ki:

“Ben size tesbih edin demedim mi! Ben size ***“Sübhanal-lah”*** deyin demedim mi! Ben size ***“istisna”*** edin, ***“İnşallah”*** deyin demedim mi! Allah’ı unutmayın, gelin fakir-fukaranın hakkını da ayıralım demedim mi!”

Buradan şunu anlıyoruz: Birilerini uyarıp, sonra da uyardığımız o insanların uyarının tersine hareketlerinde onlarla beraber olursak, unutmayalım ve kesinlikle bilelim ki onların başına gelecek belâ aynen bizim başımıza da gelecektir. Bakın âyetten anlıyoruz ki bu kardeşlerden biri, yani daha bir dengeli olanı, daha bir müslümanca düşüneni ötekilerini uyarmış ama onlardan ayrılmamış. Uyarının tersine hareket ettikleri halde onlarla o konuda birlikteliğini sürdürmüş ve bu yüzden de onların başına gelenin aynısı onun da başına gelmiştir. Allah onu diğerlerinden ayırmamıştır. Demek ki sadece uyarmak yetmiyor.

“Hanımım! Oğlum! Kızım! Arkadaşım! Hısımım! Akrabam! Yapma bu işi! Haramdır! Günahtır!” dedikten sonra eğer hâlâ onunla canciğer kardeş olmaya devam edersek, ondan ayrılmayıp, ona karşı ciddi bir tavır koymazsak, unutmayalım ki onların başına gelenin aynısı bizim de başımıza gelecektir.

Biliyoruz ki bizden önceki İsrailoğullarının sapması da böyle başlamıştır. Ebu Davud ve Tirmizî’nin rivayet ettikleri bir hadis-i şeriflerinde Rasulullah Efendimiz şöyle buyurur:

“İsrailoğulları arasında ilk sapma şöyle başladı. Bilenlerden birisi günah işleyen bir adama rastlar ve: “Ey adam, Allah’tan kork ve bu yapmakta

olduğun işi terk et, zira bu iş sana helal olmaz" der. Ertesi gün yine o adama aynı halde rastlar da, böyle olduğu halde yine de onunla oturup kalkmaktan, yiyip-içmekten çekinmezdi. Onlar böyle yapınca da, Allah onların kalplerini birbirine benzetiverdi."

(Riyazu's –Salihîn, l09 No'lu hadis)

O konunun âlimi, o konunun günah olduğunu bilen biri, günah işleyen birisine rastlar. Onun işlediğinin günah olduğunu, münker olduğunu bilen birisi… Yani buradaki bilenden kasıt her konuyu peygamber gibi bilen birisi değil de, işlenenin günah olduğunu bilen birisi. Önce onu uyararak "Allah'tan kork" derdi. "Allah'tan kork ta Allah'ın yasak kıldığı bu günahı işlemekten vazgeç, çünkü bu yaptığın haram-dır" derdi. Ama ikinci defa ona rastladığı zaman, onu yine aynı günahları işler buldu da onunla irtibatını kesmedi. Onunla birlikte oturup kalkmaya, onunla birlikte yiyip-içmeye, onunla birlikte kol kola pikniğe gitmeye devam etti. İşte bu sebepledir ki, Allah da onların kalplerini günahkarların kalplerine benzetiverdi. Onların kalplerini de berikilerin kalpleri gibi yapıverdi.

Öyleyse buna çok dikkat etmeliyiz. Eğer gördüğümüz bir kötülüğü yasaklamaya çalışıyorsak, kesinlikle o kötülüğün işlendiği makamda, konumda bulunmamalıyız. Belki sadece o kötülüğü yasaklayacak kadar bir dönem orada bulunabiliriz. Onun ötesinde eğer kalplerimizin günahkarların kalplerine benzetilmesini istemiyorsak, derhal o makamı, o ortamı terk etmek zorundayız.

Allah korusun da şu anda müslümanların durumu İsrailoğulla-rının bozuluş durumlarından farksız. Meselâ bir müslüman düşünün ki, ortağı namaz kılmıyor, içki içiyor veya faiz yiyor. Ama buna rağmen o müslüman onunla ortaklığı devam ettiriyor. Halbuki bir müslü-man olarak bizim onunla ortaklığımız asla bir ortaklık adına değil, o-nunla uğraşma adına, onu yola getirme adına olmalıydı.

Veya meselâ adam dükkanında içki satıyor, kadın çalıştırıyor, gayr-ı meşru işler çeviriyor diye bu adama kızıyoruz ama başka şeyleri alma adına yine de onun dükkanına girip çıkmaya devam ediyoruz. Oysa onun dükkanına alışveriş adına, dostluk gösterileri, peynir, zeytin alma adına değil ancak onu bu işten men etme adına gitmeliydik. İçki bulunduran lokantaya yemek için değil de onu değiştirmek için gitmeliydik.

Veya meselâ hanımlarımızın düzelmelerini, kapanmalarını, Kur'an ve Sünnetle tanışmalarını ve hayatlarını bu doğrultuda düzenlemelerini istiyoruz.

Sonra da hiçbir şey yanlış değilmiş gibi, onlarla beraber gezmeye gidiyoruz. Veya onlara bir kaş bile ekşitmeden, en ufak bir tavır bile almadan istedikleri her şeyi almaya, gönüllerini hoş etmeye çalışıyor, bu konuda en küçük bir tavır alamıyoruz. Veya İslam adına onlardan bir şeyler istiyor, bir şeyler bekliyoruz. Onlarda is-tediğimiz değişiklikleri göremeyince de hemen boşamaya kalkışıyoruz. Halbuki onlardan istediklerimiz konusunda hiçbir sa'yimiz olmu-yor. Onlara zorlayıcı, ya da yol gösterici hiçbir tedbirimiz olmuyor.

Veya meselâ adamlar içkiye, faize riayet etmiyorlar diye onları ikaz ediyor, kızıyoruz ama kooperatifimize iki-üç tane üye lâzım olunca da yine onlara gidiyor, onlara değer veriyor, adam yerine koyuyoruz.

Allah'ın Resûlü, "alimler, bilenler böyle yapınca da Allah onların kalplerini günahkarların kalpleriyle birleştiriverdi" diyor. Bu, günahı günah olarak bilen ama günahkarlarla birlikte hareket etmekten vazgeçmeyen, onlara tavır koymayan, onlardan ayrılmayan, onlara küsmeyenlerin kalplerini günahkarların kalplerine benzetiverdi, diyor Allah'ın Resûlü. Acaba bu kalplerin birleştirilmesini nasıl anlayacağız?

Kalp iman, kabul ve red yeridir. Kalp, telakki ve değerlendirme yeridir. İşte Allah bu iki grubun kalplerini birleştiriverdi. Artık her iki grup için de kabul ve retler aynıdır, aynı şeyler beğenilmekte, aynı şeyler hoş görülmekte, aynı yerlere bakılmakta, aynı şeyler okunmakta, aynı şeyler konuşulmakta, aynı şeyler seyredilmekte, aynı metotlar, aynı yollar benimsenmekte, aynı değer yargıları hakim olmaktadır.

Her iki grubun üyeleri de demokrasiden yana, her iki taraf da makamdan, servetten yana, her iki grup için de evler aynı anlayışla tefriş edilmekte, sofralar aynı, kılık-kıyafetler aynı, ikramlar aynı, eğitim anlayışları aynı, yazıları, takvimleri aynı, kabulleri, tasvipleri, retleri aynı. Bakın kalpler nasıl birleştirilivermiş? Onlar velî kabul edecek bi-rilerini, mü'minler de kabul edecekler onu. Onlar Allah yerine birilerine velâyetlerini verecekler, mü'minler de onlar gibi düşünmeye başlayacaklar. Onlar Allah yasalarını terk edip kendi aralarından bir kısım ya-pay tanrıların yasalarını uygulamaya kalkışacaklar, mü'minler de onlar gibi yapacak. Onlar birilerini sevecek, mü'minler de sevecek. Onlar reddedecek, mü'minler de reddedecek. Onlar karar alacak, berikiler uygulayacak.

Onlar İslâm’dan, Kur’an’dan, peygamberden, peygamber yolundan, sarıktan, sakaldan, cübbeden, hocadan, Kitap ve sünnetin gündeme getirilmesinden, Kitap ve sünnetin uygulanmasından nefret edecekler, mü'minler de onların nefret ettiklerinden nefret edecekler. Onlar şeytan vahiylerine teslim olacaklar, şeytan vahiylerini seyredecekler, mü’minler de onların seyrettiklerini seyredecekler.

İşte kalplerin birleşmesi. İşte İsrailoğullarının sapması ve işte bugün de İsmail oğullarının sapma noktası…

İlk gelen âyetlerde görüyoruz, meselâ Müzzemmil’de Rabbi-miz, Peygamber Efendimize şöyle buyuruyordu:

“Putperestlerin söylediklerine sabret, yanlarından güzellikle ayrıl.”
(Müzzemmil 10)

“Güzelce hicret et onlardan!” Bunun mânâsı, onları bırak git, terk et onları, onlarla görüşüp konuşma değildi tabi. “Onların hayat programından hicret et! Onlar gibi yaşamaktan ayrıl!” demekti.

Öyleyse birilerini uyaracağız, ama onlar gibi yaşamayacağız. Meselâ, “kardeşim, evindeki televizyonu kaldır, yapma etme! Bak ço-cuklarının eğitimini sakın ona bırakma!” diyeceğiz.

İçlerinden birisi, “tesbih etmeli değil miydiniz? Keşke tesbih et-seydiniz!” dedi. Hemen akılları başlarına geldi ve şöyle dediler:

29. “Rabbimizi tenzih ederiz; doğrusu biz yazık etmiştik” dediler.”

Ne diyor âyet? âyet sûrenin geldiği dönem toplumuna diyor ki: “Kureyş! Aklınız başınıza gelsin! Şimdi de şu andaki muhataplarına ey sizler, ey bizler, aklınız başınıza gelsin! Türkiye müslümanları aklınız başınıza gelsin! Haftada bir gün Kur’an öğrenmeye çalışanlar! Ak-lınız başınıza gelsin! Dünya insanları, aklınız başınıza gelsin!” Âyet bunu diyor bize.

Bakın ondan sonra: “Ya Rabbi seni tesbih ederiz, biz zalimlerden olduk. Biz yapmamamız gereken şeyi yaparak, olmamamız gereken yerde bulunarak, kendimizi sana kulluk ortamından çıkararak, hayat programımız konusunda seni diskalifiye ederek, hayatımız konusunda kendimizi etkin ve yetkin zannederek,

senin arzularını gör-mezden gelerek kendi kendimize zulmedenlerden olduk" dediler ve hemen yaptıklarından pişman oldular.

İyi ki ölmeden önce pişman oldular, iş işten geçmeden akılları başlarına geldi. Kendi zalimliklerini, düşüncesiz yeminlerini, istisnayı terk etmelerini, inşallah demeyi unutmalarını, fakir-fukarayı diskalifiye etmelerini anladılar, bu zulmü itiraf ettiler, bununla da kalmayıp, feryat etmediler, isyana kalkmadılar, kendilerini dağıtmadılar, kendilerini yerden yere vurmadılar, kahrolmadılar, helak olmadılar da hemen:

30. "Birbirlerini yermeye başladılar."

Birbirlerini yermeye başladılar, levmleştiler, kınadılar birbirlerini. Ama aralarındaki bu levmleşme şöyle değildi: "Hep senden oldu? Hep sen yaptın! Yok senden oldu! Vay sen şöyle demiştin! Ben böyle demiştim! Bütün suç senindi, benimdi!" Öyle değil. Ya nasıl? "Sen şöyle dedin, ben keşke onu dinlemeseydim. Bak ben şöyle dedim, si-zi kandırmışım ve keşke yapmasaydım!" Herkes birbirini kötüledi ama kendi kendini kötüledi, kendi kendini yargıladı sorguladı ve pişmanlık ortaya koydular. "Yazık etmişiz kendi kendimize" dediler. Nihayet karar verip şöyle dediler:

31. "Sonra şöyle dediler: "Yazıklar olsun bize; doğrusu azgınlık edenlerdik."

"Eyvah bize! Vah bize! Yazıklar bize! Meğer biz tâğutluk etmişiz! Meğer biz hayat programımızı kendimiz çizmeye kalkmışız! Biz hayata kendimizin etkin olduğunu zannetmişiz! Ne yapacağımızı kendimiz belirlemeye kalkmışız! Hayatımızı Allah'a sormamışız! Allah'ı diskalifiye ederek, Allah'ın âyetlerini görmezden gelerek ne yapacağımız konusunda, nasıl hareket edeceğimiz konusunda kendimiz karar vermeye kalkışmışız! Malımızı, bahçemizi kendimizin zannederek onunla ilişkimizi kendi kendimize belirlemeye kalkışmışız! Vallahi korkunç! Hayatın programını biz kendimiz belirlemeye kalkmışız ve bu yüzden de tâğutluk yapmışız!" diyorlar.

Ya biz? Bizim hayat programımızı kim belirliyor? Allah için bir düşünelim. Bu âyetler istikâmetinde bizler kendimizi gözden geçirmek zorundayız. Acaba biz de kendi bilgilerimizi, kendi anlayışlarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi Allah'ın kitabının ve Resûlü'nün sünnetinin önüne mi geçiriyoruz? Acaba biz de

hayatta kendimizi etkin mi zannediyoruz? Acaba biz tâğut muyuz, tâğutluk mu yapıyoruz? Acaba Allah'a ve Allah'ın kitabına sormadan biz de kendi kendimize hayat programı yapmaya mı çalışıyoruz? Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl giyineceğimizi, çocuklarımızı nasıl ve nerede eğiteceğimizi, nerelerden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, hangi meslekleri seçeceğimizi, hangi okullarda okuyacağımızı kendi kendimize belirlemeye mi kalkışıyoruz?

Yani bizim hayat programlarımızı kim belirliyor? Çocuklarımızın mektebine, evimize, malımıza, dükkanımıza, tezgahımıza, gündüzümüze, gecemize ilişkin programlarımızı kim yapıyor? Tüm bu programlarımızı Allah mı belirliyor? Hayatımızın kaçta kaçına Allah karışıyor? Kaçta kaçına kendimiz yahut da Zerdüşt karışıyor?

Eğer nefislerimiz, arzularımız, heveslerimiz buyuruyor biz yapıyorsak, ya da Zerdüşt buyuruyor biz yapıyorsak, nefislerimizin ve Zerdüştlerin boş bırakıp gaflet ettikleri bölümü de Allah'ın diniyle dolduruyorsak, o zaman bilelim ki burada anlatılan biziz.

Adamlar durumu anlayınca Allah'a döndüler, Allah'a yalvarıyorlar. Bakın diyorlar ki:

32. "Belki Rabbimiz bize bundan daha iyisini verir; doğrusu artık, Rabbimizden dilemekteyiz."

"Allah'a döneriz, Rabbimize yalvarırız, elbette Rabbimiz bize ondan daha hayırlısını verir, o halde biz ancak Rabbimize rağbet ederiz," diyorlar. "Bizim bütün rağbetimiz, tüm yönelişimiz, arzımız, duamız, ibadetimiz, kulluğumuz sadece Allah'adır" dediler. "Biz O'na dua edip halimizi arzediyoruz, elbette Rabbimiz bu bizden aldığı bahçenin yerine ondan çok daha iyisini, güzelini bize verecektir" diyorlar.

Öyleyse biz de O'na rağbet edelim, biz de O'na yönelelim, biz de O'na yalvarıp yakaralım. O bize, bizden aldığının daha hayırlısını verir, unutmayalım.

Allah rahmet eylesin, ecdat burada şöyle bir soru ortaya atmış: Acaba bu pişmanlıklarından sonra Allah onlara böyle güzel bir bahçe daha vermiş mi, vermemiş mi? Tuhaf. Ama insanoğlu merak sahibidir. Merak eder her şeyi. Halbuki âyeti şöyle anlasak buna gerek kalmayacak: O bahçeden daha hayırlısını verdi Allah onlara. Peki hayır neydi? Hayırlı neydi? Kişinin cennete gidiş imkânı değil mi? Yani bir kişiyi cennete götürücü olarak kendisine verilen şey hayırdır,

hayırlıdır. O halde böyle büyük ve görkemli bir bahçenin bizim hakkımızda hayırlı olduğunu ne bildik? Belki küçücük bir bahçe, ya da hiç bahçesizlik bizim hakkımızda hayırlıdır, bunu bilemeyiz ki! Allah onlara ondan daha büyüğünü verdi denmiyor da, ondan daha hayırlısını verdi denince, küçük verir, büyük verir, az verir, çok verir, güzel verir, kötü verir, yani onlar artık neyle imtihan edilirlerse edilsinler, onlar için hayırlı olacak. Artık Allah hayırlısını verecektir onlara.

Bizim için de şu anda öyle değil mi? Meselâ kan içerek, irin yutarak, borç altına, dert altına girerek bir villa yaptırıyorsunuz, daha içine bile oturup hevesinizi almadan bir deprem, bir zelzele, bir yangın gelip götürüveriyor. Sonra dönüyorsun Allah'a, "ya Rabbi bundan da-ha hayırlısını ver" diyorsun! Hangisinin daha hayırlı olduğunu bilemez-sin ki! Belki kira evin, belki çadır evin, belki bir köydeki evin, belki bir ahır yanındaki odan senin için daha hayırlı olacaktır. Eğer gerçekten Allah'tan daha hayırlısını istiyorsan.

33. "İşte azab böyledir; ama ahiret azabı daha büyüktür; keşke bilseler!"

Bu bölümün sonunu anlatıyor Rabbimiz. İşte dünyanın azabı böyle. Böylece dünyadaki bir cennete, bir bahçeye ilişkin imtihan konusu burada bitiyor.

Allah diyor ki, "işte dünyadaki azap böyledir. Size dünyada tat-tırılan bir azap örneği sundum. Ama bir de ahiret azabı var ki o çok daha büyüktür."

Peki bu adamlar tevbe etti, hatalarını anlayıp vah tuh dediler, Allah'a döndüler, o zaman acaba niye bir de ahiret azabı var öyleyse? Anlıyoruz ki bu ahiret azabı, bu bahçe sahiplerine ait bir azab değil. Bizim aklımızı başımıza getiren bir azap bu!

Sanki Rabbimiz bizlere dikkat edin diyor. Dikkat edin, akıllarınızı başlarınıza alın, bakın dünyadaki azab böyle. Dünyadaki basit bir azap karşısında bile böyle eliniz, ayağınız kuruyor, bir şey yapamıyor, kahroluyor, mahvoluyor, karşı gelemiyor, reddedemiyor, engel olamı-yorsunuz. Allah ne istiyorsa dünyada yapıyor da, ya ahiret azabı? Bir de onu düşünün. O çok daha çetindir. Ne yapacaksınız?

Bir bilseniz, bir anlasanız diyor Allah.

Bir cennet ashabından, bir bahçe ashabından bahsedildi. Ama bu cennet,

dünyada bir cennet. Demek ki kullukta yapacağımız küçük bir falsoyla bile, bir inşallah dememekle, ya da malımız konusunda kendimizi söz sahibi bilerek, onda fakir-fukaranın hakkını görmezden gelerek dünyadaki cenneti kaybedeceğimize göre, unutmayalım ki yan çizmek, Allah'a kullukta bir falso vermek, öteki cennetimizi de bi-ze kaybettirebilir. İşte burada bizlere bunu anlatarak Rabbimiz bizleri uyarıyor. Dikkat edin! Dünyadaki cennetleriniz konusunda Allah'a kü-çük bir yan çizmeniz, meselâ bir istisnada bulunmamanız, inşallah dememeniz sonucunda cennet ellerinizden alınıverir.

Veya daha öteye gidiyoruz. Adem (a.s.) cennette idi. Lütuf o-larak konulmuştu oraya, hiçbir gailesi, derdi, sıkıntısı yoktu orada. Ama şeytanın vesvesesine azıcık şöyle bir kulak kabartıverince, şeytan onu yanılttı, şaşırttı da, cennetten çıkmalarına, cenneti kaybetmelerine sebep oldu ya, işte sanki böyle bir öğütleme var sûrenin bu bö-lümünde.

Bundan sonra da insanların yanılgı noktalarını, hataya düşme noktalarını anlatmaya başlayacak Cenâb-ı Hakk. "Dikkat edin!" diyecek sanki, bizi bizimle yüzleştirecek, bizi bizimle, hayat programlarımızla, yaptıklarımızla ve yapmadıklarımızla yargılayacak. Bakalım ne-ler gelecek bize?

"İşte öyle bir azab. Biz azab ettik mi, karşı gelinmez bir azab ederiz. Ama ahiret azabı çok daha büyüktür, ah bir bilseniz!" buyurduktan sonra bakın hemen müjdeli bir haber geliyor:

34. "Allah'a karşı gelmekten sakınanlara; Rabbleri katında nimet cennetleri vardır."

Takvalılara, yolunu Allah'la bulanlara, Allah dediği için yapan, Allah dediği için yapmayanlara, hayatlarını Allah için yaşayanlara, Allah'ın belirlediği biçimde yaşayanlara Allah katında bir mükafat vardır, o da Naim cennetleridir. Nasıl bir şeydir bu Naîm cennetleri? Bunu bilmiyoruz. "Nimetler dolusu bahçe" gibi Türkçe'ye çeviriyoruz, a-ma elbette değişik bir mânâsı olmalı.

Naîm cenneti, Adn cenneti, Firdevs cenneti Kur'an'da anlatılan cennetlerdir, şeklini, biçimini, tadını, kokusunu bilmiyoruz elbette.

Ama:

Allah katında bir mükafattan söz ediliyor. Takvalılar göz bebeği olacak, takvalılar el üstünde tutulacak, takvalılara mercedesler verilecek, villalar, saraylar ya da aferinler takdim edilecek denilmiyor. Yani insanlardan, toplumdan

bir mükafat değil, Allah katında bir mükafat. Yani biz Allah için hareket ediyorsak karşılığını Allah'tan bekleyelim şeklinde bir işaret görüyoruz. Sonra soruyor Allah:

35. "Kendilerini Allah'a vermiş olanları hiç suçlular gibi tutar mıyız?"

Yani biz müslümanları, mücrimler gibi mi kabul edeceğiz? Müslümanları mücrimlerle bir mi tutacağız? Denk mi tutacağız bu iki-sini? Öyle mi yapacağız? Bir soru soruyor Rabbimiz ama sorunun tipi kabul ettirme ve kötüleme biçiminde. Yani mümkün mü? Deli misiniz siz? Aklınız ermez mi sizin? Ne bekliyordunuz? Müslim olanla mücrim olanı bir mi tutacaktık? Öyle mi hesap ediyorsunuz? Öyle mi umuyorsunuz? Şimdi ta baştan alıyoruz soruyu. Yani peygamberle birlik olanla, ona mecnun diyeni bir mi tutacağız? Onu kullukta örnek alıp, onu kulluk modeli kabul edip onun yolunda gitmeye çalışanla, peygamberi diskalifiye ederek, kendi kendine yol bulmaya çalışanı denk mi tutacağız? Hayat programı konusunda Allah'a müracaat edenle, tüm hayat problemlerini Allah'ın kitabına müracaat edenle, Allah'ı da, Allah'ın Kitabını da terk ederek nefsine şeytanına, hevâsına, toplumuna, tâğutuna uymaya çalışanı biz bir mi kabul edeceğiz?

Kimdir müslim? Kimdir mücrim? Müslim, teslim olandır, teslim edendir. Müslim, kabullenendir. İradesini Allah'a teslim eden, oylamasını Allah'tan yana kullanandır. İradesini Allah'a teslim edendir veya Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul edendir ya, işte böyle olan kimse ile mücrimi bir mi tutacağız? Mücrim de cürüm sahibi, suçlu o-lan, başkaldıran, reddeden, itiraz eden, kabule yanaşmayan kişi demektir. İşte böyle bir mücrimle bir müslümanı bir mi tutacağız? Bu iki-si bir mi olacaktır? Aklınız başınıza gelsin diye soruyor. Sorular, sorgulamalar devam edecek:

36. "Ne oluyorsunuz? Ne biçim hükmediyorsunuz?"

Allah, akıllarımızı başlarımıza çağıralım diye sormaya devam ediyor. Değilse suçumuzu ispat için değil, Allah zaten ispata muhtaç olmadan bilir bildiğini.

Söyleyin bakalım! Ne oluyor size? Neyiniz var sizin, neden böylesiniz?

Nasıl hükmediyorsunuz? Yani bu hüküm konusunda tavrınız ne böyle? Tâğutlar koyuyorsunuz hayatınıza, onlara müracaat ediyorsunuz, şeytana müracaat ediyorsunuz. Hayatınızda Allah'a biraz karışma alanı, başkalarına biraz karışma alanı belirliyorsunuz. Hayatınızın bazı bölümlerinde Allah'ı bazı

bölümlerinde de başkalarını din-liyorsunuz. Bazen Allah'a, bazen de başkalarına kulluk ediyorsunuz. Bazen Allah'ın yasalarını, bazen de başkalarının yasalarını uyguluyor-sunuz. Peygamberi hayattan diskalifiye için elinizden geleni yapıyorsunuz. Bak biz toplumsal bir örnek verdik, bir bahçe örneği verdik. Ne oluyor size? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? diyerek başta işin hükmünü anlatıyor, işi hükme bağlıyor Allah.

Hani hâkimiyet kayıtsız şartsız Allah'ındır, deniyordu ya, işte burada Rabbimiz onu anlatıyor. İşe sanki oradan başlıyor Rabbimiz. Aslında bir zamanlar bu cümleyi duvarlara yazdık, bazı yerlere kazımaya çalıştık. Ama bizim kullandığımız şekliyle bu cümle yanlıştır.

"Hâkimiyet kayıtsız şartsız Allah'ındır!" diyorlar. Bu şekliyle çok yanlış bu. Tersi doğrudur bunun. Nasıl? "Kayıtsız şartsız hakimiyet Al-lah'ındır." Bu doğru işte. Hâkimiyet kayıtsız şartsız Allah'ındır demek yanlış, kayıtsız şartsız hâkimiyet Allah'ındır demek doğrudur.

Yani iki türlü hâkimiyet vardır: Bir kayıtlı şartlı hâkimiyet, bir de kayıtsız şartsız hâkimiyet. Hâkimiyetin kayıtlı şartlı olanı bize aittir, a-ma kayıtsız şartsız olanı Allah'a aittir. Bizim hâkimiyetimiz kayıtlı şartlı hâkimiyettir. Meselâ babanın evlat üzerindeki hâkimiyeti, kocanın ka-dın üzerindeki hâkimiyeti veya reisin tebaası üzerindeki hâkimiyeti ka-yıtlı şartlı hâkimiyettir. Neyle kayıtlı? Allah ve Resûlü ile kayıtlıdır. Kitap ve sünnete ters düşmemekle kayıtlıdır. Kitap ve sünnete ters düştükleri takdirde hiç kimseye itaat edilmez.

Ama kayıtsız şartsız hâkimiyet o sadece Allah'ındır. Allah'ın hâkimiyetinin hiçbir kaydı şartı yoktur. Allah ve Resûlü'ne mutlak itaat edilecektir. Öyleyse hâkimiyet kayıtsız şartsız Allah'ındır cümlesi yanlıştır. O zaman Allah'ın başkalarına da hâkimiyet verdiği reddedilmiş olacaktır. Halbuki Rabbimiz biraz biraz insanlara da vermiştir o hâkimiyetinden. Az evvel saydığım kişilere de hüküm yetkisi, hâkimiyet yetkisi vermiştir Rabbimiz. Meselâ bakın Allah bizzat Kur'an'da bu hu-susu şöyle anlatır:

"Aranızda hükmettiğiniz zaman adâletle hükmedin."
(Nisâ 58)

Yani insanlar arasında hükmettiğinizde, hükmünüzü, hâkimiyetinizi gündeme getirdiğinizde adâletle hükmedin, adaletten ayrılmayın. Demek ki bize de biraz biraz hâkimiyetinden vermiştir Rabbimiz. Kur'an-ı Kerîm'de itaat mekanizmalarının anlatıldığı bölümlerde Rab-bimiz diyor ki, "size bir şeyler emreden emir sahiplerini de dinleyin." Yani idarecin, baban, kocan, arkadaşın, eşin, dostun sana bir şeyler emrediyorsa önce Allah'ı dinle. Mutlak kayıtsız şartsız olarak Rabbini dinle. Rabbin ne diyorsa mutlak doğru olduğuna inanarak O'nu dinle. Rabbini dinlerken, "ama ya Rabbi!" diye O'na akıl vermeye kalkışma. "İyi ama ya Rabbi benim şöyle bir konumum, benim şöyle bir durumum vardı, onu da düşündün mü?" diyerek O'na yol göstermeye kalkışma. Allah ne diyorsa mutlak dinle.

Sonra peygamberi de kesin dinle. "İyi ama ya Rasulallah şunu, şunu da düşündün mü?" filan diyerek peygamberi de şartlandırmaya, ona da nasihat etmeye kalkışma. Onu da kayıtsız şartsız dinle.

Üçüncü bir grup da senden bir şeyler isteyecek. Yarın şuraya gidelim, şöyle giyinelim, şuradan kazanalım, şuralarda harcayalım, şunu yapalım, bunu yapmayalım, şuralarda okuyalım, buralarda bulunmayalım, önce şunu yapalım, önce bunu okuyalım, evimizi şöyle tefriş edelim, çocuğumuzu şöyle eğitelim gibi sana bir şeyler emreden bir şeyleri yasaklayanlar olacak. Bunları da dinle. Ama bakın bunları dinlemek mutlak değildir. Burada bir kayıt var. O da bu emir sahipleri Allah ve Resûlü'ne itaat edecek ve senden istedikleri de Allah ve Resûlü'nün istekleriyle çatışmayacak.

İşte kayıtsız şartsız bir hâkimiyetten söz edilecekti ya, Allah burada ona başladı. İşte mutlak hâkimiyet sahibi olanın Rabb olması gerekecek, Hakim olanın İlah olması, Alîm olması, Kadir olması, Ceb-bar olması, Kahhâr olması, Rahmân olması, Hâdî olması, Rezzâk ol-ması da gerekecek. İşte böyle bir hâkimiyet anlatılır burada.

Öyleyse anlayın ki Allah hayata hükmedendir. İşte dert bu za-ten. Problemin odak noktası burasıdır zaten. Bugün birileri O'nu hayata karıştırmak istemiyor. "Tamam vardır, birdir, yücedir, âlîdir, kutsaldır ama hayatımıza karışmamalıdır! Kılık-kıyafetimize, eğitimimize, hukukumuza, ekonomimize,

sosyal ve siyasal yapılanmamıza, kazan-mamıza-harcamamıza, düğünümüze, derneğimize, yememize-içme-mize Allah karışmamalıdır. Bütün bu konuları biz biliriz, Allah bilmez, veya biz O'ndan daha iyi biliriz" demeye ve hâkimiyeti Allah'tan koparıp kendi ellerine almaya, Allah yasaları yerine kendi yasalarını hakim kılmaya çalışıyorlar. Allah da diyor ki:

"Ne oluyor? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Bu hâkimiyet anlayışlarınız ne böyle?" Sonra sorgulama devam ediyor:

37. "Yoksa okuduğunuz bir kitabınız mı var?"

"Ne bu vaziyetiniz sizin? Yoksa sizin Allah kitabından başka kitabınız var da oradan mı okuyorsunuz? Yani sizin Allah'ın gönderdiği kitabından başka kitaplarınız var da ondan mı tedris ediyorsunuz? Ondan mı okuyorsunuz? Yani onun eğitimini mi yapıyorsunuz? Allah kitabının dışında kendinize kitap mı edindiniz? Size birileri kitap mı gönderdi? Benim kitabıma rağmen kitap mı bulabildiniz kendinize?

Veya sizlere ayrı bir kitap verdim, Muhammed'e ayrı bir kitap verdim de ikisini mi mukayese ediyorsunuz? Yoksa sizin Allah kitabından başka kitaplarınız var da, ona mı tutunuyorsunuz? Onunla mı amel etmeye çalışıyorsunuz? Bu yaptıklarınız konusunda yoksa Allah size başka bir kitap gönderdi de ondan mı hükmediyorsunuz?

Yoksa bu konularda size söz veren başka ilahlarınız mı var? Yoksa sizin yanınızda kitabımız budur diye bağrınıza basıp kendileriyle amel etmeye çalıştığınız başka ilahların kitapları mı var? Yoksa Al-lah'ın kitabıyla öteki ilahlarınızın kitaplarını mı karıştırıyorsunuz? Yani sizler böyle iddia ediyorsunuz. Hâkimiyet bizdedir, bu yaptıklarımız Allah'ın istedikleridir diyorsunuz. Allah da bizden böyle bir hayat ister diyorsunuz. Allah da demokrasiden yanadır diyorsunuz. Allah da laikliği öneriyor diyorsunuz. Allah da böyle bir kıyafetten razıdır diyorsu-nuz. Allah mı dedi bunları size? Yoksa bunları diyenleri Allah mı kabul ettiniz? Yani Allah kitabında size bunları demediği halde, size bu konularda izin vermediği halde, sizler bütün bu konularda size ruhsat tanıyan başka ilahlar mı buldunuz? Kendinize başka ilahlar buldunuz da yoksa Allah'ı mı şartlandırmaya çalışıyorsunuz? Allah'a yol göstermeye, akıl vermeye mi çalışıyorsunuz?

Yani bir kere ben size böyle bir kitap göndermedim. Ben size bu yaptıklarınız konusunda izin vermedim. Sizden bu tür şeyler yapmanızı

istemedim." Hâşâ Allah niye sorsun da değilse? Yani Allah böyle bir kitap göndermediğini, onlardan böyle şeyler istemediğini bil-diği halde niye sorsun bu soruyu?

Peki ne çıkar öyleyse bundan? Bundan çıkan şudur: Ben size böyle bir kitap göndermediğime göre sizden bu yaptıklarınızı asla istemediğime göre, yoksa kendiniz İlah, Rabb zannıyla birilerine gidip bu konularda kendisinden izin aldınız da onu mu ilah zannediyorsunuz? Ona mı kulluk edip, onu mu razı etmeye çalışıyorsunuz?

Müddessir'de Rabbimiz buyurur ki:
"Hayır; her biri önüne açılıvermiş sahifeler verilmesini isterler."
(Müddessir 52)

"Hayır hayır, bunların derdi her birinin önüne açılmış sahifeleri, kitapları olsun isterler. Hepsinin kendilerine mahsus kitapları olsun is-terler. Yani bunlar hepsi peygamber olsun isterler. Hepsine ayrı ayrı birer kitap verilsin, hepsinin kendilerine mahsus kitapları olsun isterler. Hepsi kendilerinin özel kitapları olsun ve hepsi de kendi kitaplarına bakarak "Allah'ın istediği budur! Allah'ın muradı budur! Benim kitapta böyle deniyor! Ben bunu kitabımdan böyle anladım!" demek is-terler. "Dolayısıyla benim anlayışım doğrudur! Benim düşüncem, benim metodum, benim dinim, benim yaşadığım hayat doğrudur! Kesin doğrudur!" diyecekler, hiç kimseye bağımlı olmayacaklar, Allah'ın is-tediklerini istedikleri gibi yorumlayacaklar.

Galiba Peygamberi ve onun sünnetini diskalifiye etmeye çalışanların çabası da bu gibi görünüyor değil mi? Yani Kur'an'ı peygamberin kitabı, peygambere gelen kitap, peygamberin anlayıp yaşadığı, peygamberin anlayıp uyguladığı, örneklediği bir kitap olmaktan çıkarıp kendilerince anlamak istiyorlar.

Çünkü Kur'an'ı peygamberin kitabı, peygamberin anlayıp yorumladığı kitap olarak kabul edip peygambere bağımlı anlamaya çalıştıkları zaman düşüncelerine, anlayışlarına peygamberî bir sınır gelecektir. O zaman hayatlarına yasaklar gelecek, onun anlayışının dışına çıkamayacak ve daha bir müslümanca yaşamak zorunda kalacaklar.

Ama peygamberi ve peygamberin sünnetini, peygamberin anlayışını,

peygamberin uygulamalarını diskalifiye ederek Kur'an'ı peygambere bağımlı olmadan anlamaya çalıştılar mı, kendi istedikleri gibi âyetleri yorumlama imkânları olacak. İşte peygamberi ve onun sünnetini silmek isteyenlerin tek derdi budur. İstiyorlar ki "benim kitabımdan bunu anladım. Benim kitapta bunlar var. Ben böyle anladım, beni başkası bağlamaz" diyecekler ve keyiflerine uygun bir hayat yaşama imkânı bulabilecekler.

Bakıyoruz kimileri öyle Kur'an'a sarılıyorlar, öyle Kur'an'dan yana, Kur'ancı oluyorlar ki, hatta peygamberi bile diskalifiye ediyorlar, "kitapsız olmaz" diyorlar. "Kitapta birleşelim" diyorlar, ama hangi kitapta birleşeceğiz? O adamın kitabında tabi. Evet Kur'an haktır, Kur'an'a aykırı hiçbir hadisi kabul etmeyelim. Tamam, ama hangi Kur'an'a aykırı olan hadisi reddedeceğiz? Adamın kendi Kur'an'ına aykırı olanı reddedeceğiz. Yani o hadis benim Kur'an'ıma uygun da, Zemahşerî'-nin Kur'an'ına, Buhâri'nin, Müslim'in, İmam Ebu Hanife'nin, İmam Şafiî'nin Kur'an'ına uygun da, adamın Kur'an'ına ters olunca onu reddediyorlar.

Peki herkesin ayrı Kur'an'ı mı var? Kur'an herkese bir şeyler yansıtıyor, adam Kur'an'dan neler aldıysa, ne kadarına muttali olduysa bunu Kur'an'ın tümü kabul ediyor, veya kendisine yansıyanı Kur'an zannediyor. Kur'an'ın tümü kabul ediyor bunu ve hadisi onunla yargılayarak reddediyor.

Meselâ benim bir dinim var, adına İslam diyorum. Bunun bir dini var adına İslam diyor, onun bir dini, herkesin bir dini var. Ama bir de Allah ve Resulü'nün ortaya koyduğu bir din var. Gerçek din, hak din odur. Bizim dinimiz o dine ne kadar uygunsa biz o kadar müslü-manız. O dini bizimkine uydurma çabamız boştur öyleyse.

Yani Allah da bunu ister! Hayır. Zaten Kur'an onu yasaklıyor.

"Onlar bir fenalık yaptıkları zaman, "Babalarımızı bu yolda bulduk, Allah da bize bunu emretti" derler. De ki: "Allah fenalığı emretmez. Bilmediğiniz bir şeyi Allah'a karşı mı söylüyorsunuz?"

(A'râf 28)

Yaptıkları her şeyin sonucunda zaten Allah da böyle istiyor di-yordu ya müşrikler, Allah da diyor ki: "Hayır, yalan söylüyorsunuz Allah asla fahşayı, kötülüğü emretmez! Nerden çıkardınız bunu!"

Öyleyse herkes Kur'an'dan kendi anladığını, kendi kavrayabildiği kadarını Kur'an'ın aslı, Kur'an'ın tümü zannedip hadisi onunla yar-gılayarak reddetmeye kalkışmasın.

Değil Kur'an, insanların sözleri için bile bu böyledir. Örneğin bir şairin yazdığı şiir var. Adamın şiirini on kişi yorumluyor, o kendine yo-rumluyor, öbürü kendine göre, beriki kendine göre yorumluyor ve hep-si de iddia ediyor ki, bu şiirinde şair bunu demek istemiştir! Üstelik te hepsinin yorumu farklı, ama hepsi de iddia ediyor ki şair burada şunu demek istemiştir. Halbuki şairin farklı bir demek istediği vardır elbette. Belki onlardan, o yorumlardan birine uygundur, belki onlardan birine uygunluğu yüzde şu kadardır da, şairin demek istediği daha farklıdır.

38. "Seçtikleriniz herhalde orada olacaktır."

Yani canınızın istediği her şey var mı onda? Yani ne tür bir ki-tabınız var ki, sizin istediğiniz her şeye cevaz bulabiliyorsunuz onda? Neler seçeceksiniz? Ne canınız istiyorsa, seçiminize uygun her şey var mı onda? Diler öyle yapın, dilerseniz böyle yapın mı var onda? Si-zin kitabınız böyle bir imkân mı veriyor size? Yani ne istediyseniz, ca-nınız, keyfiniz neyi çektiyse onu içinde bulacağınız kitaplar mı tedris ediyorsunuz? Öyle kitaplarınız var mı var?

Yani sizin bu kitabınız size her konuda ruhsat verme özelliğine sahip bir kitap mı? Canlarınızın çektiği, nefislerinizin hoşlandığı her şeyi size serbest bırakan bir kitabınız mı var sizin? Dilediğiniz mesleği seçin, istediğiniz okulda okuyun, istediğiniz gibi giyinin, soyunun, keyfinize göre hareket edin, istediğiniz gibi, istediğiniz şeylerden yiyin-için, hatta siz sevdikten sonra yılan, çıyan, akrep, içki, faiz, şarap fark etmez diyen kitabınız mı var sizin? Dilediğiniz gibi hukuk yapın, istedi-ğiniz gibi miras uygulayın, hangi yazıyı, hangi alfabeyi beğenirseniz o-nu kullanın, nasıl bir ekonomik sistem hoşunuza giderse onu uygulayın, istediğiniz yerden kazanıp dilediğiniz yerlerde harcayın, ister balerin olun, ister artist olun, ister Budist olun fark etmez diyen bir kitabınız, ya da kitaplarınız mı var?

Evleriniz, arabalarınız keyfinize nasıl uygunsa öyle olsun, dilediğiniz yerlerden dilediğiniz şekilde kazanın, çalın, çırpın, istediğiniz yerlerde harcayın, nasıl bilirseniz, nasıl isterseniz öyle yaşayın, sizler her konuda serbestsiniz diyen kitaplarınız mı var sizin? diyor Rabbi-miz. Yani Allah korusun da bugünkü müslümanların kitabı tam Yahudilerin ellerindeki Tevrat'larıyla özdeş hale

gelmiş.

Öyle değil mi? Adamlar ne isterlerse buluyorlardı kitaplarında. Canları neyi çekiyorsa kitaplarında ona cevaz buluyorlardı Yahudiler. Ne isterlerse Tevrat'ta buluyorlardı. Yoksa bile yazıveriyorlardı kitaplarına. Yani Kur'an'ın ifadesiyle söylersek:

"Kelimeleri yerlerinden değiştiriyorlar..."

(Nisa: 46)

Tahrif ediyorlardı, hafriyat yapıyorlar, altını üstüne getiriyorlardı. Yani Allah o kelimeleri ne için va'z etmişse onları va'z olundukları mânânın dışına çıkarıyor, Allah'ın muradını değiştiriyor, farklı mânâlar yüklüyorlardı. Ya da âyetleri mevzilerinden, yerlerinden koparıp farklı farklı yerlerde, değişik değişik kalıplara döküp, değişik değişik anlamlar kazandırıyorlardı. Âyetleri Kur'an bütünlüğünden, sûre bütünlüğünden koparıp cımbızla çekercesine başka yerlerde başka kalıplara dökerseniz, elbette onlara Allah'ın yüklemediği mânâları yüklemeniz mümkün olacaktır. O zaman canınız ne istiyorsa, keyfiniz neyi çekiyorsa onu aynen bulabileceksiniz o kitapta.

Maalesef Yahudi'nin yaptığı bu kitabı tahrif işini müslümanlar da çok yapmışlar. Âyetleri yerlerinden söküp başka başka yerlerde, başka başka kalıplara dökerek, başka başka anlamlar yükleme işini çok yapmışlar.

Meselâ bakın Kur'an'da şehid diye bir kavram vardır. Şehid, yaşadığı müslümanca bir hayatla Allah'ın varlığına şahitlik eden kişiydi. Şehid, Allah adına hayatını fedâ edecek kadar Allah'ın varlığına şahit olan kişiydi. Şehid, îlâ-i kelimetullah uğrunda ölümü, şehadeti, oğul balı gibi yudumlayan insan veya insanların, başkalarının dirilişi için kendini feda eden insandı. Ama müslümanlar bu kavramı mevzisinden kopardılar, va'z olunduğu yerden çıkardılar, farklı yerlerde farklı kalıplara döktüler ve karşımıza çok farklı şehit anlayışları çıkıverdi: Devrim şehidi, demokrasi şehidi, vatan şehidi vs. vs…

Kur'an'da velî diye bir kavram var. Velî, müslümanlar adına onlara danışmadan tek taraflı karar verme makamında olan kişi demektir. Vali de, vilâyet de buradan gelir. O da müslümanlar adına ka-ar verme makamı veya o makamda oturan kişi demektir. Allah diyor ki, "kâfirlerin müslümanlar üzerinde velâyet hakkı yoktur." Yani müslü-an olmayanlar velîlik, velâyet makamına oturtulmamalıdır. Müslüman olmayanlar müslümanlara danışmadan onlar adına karar verme makamına getirilmemelidir.

Galiba müslümanların gözünde bu mânâyı kamufle ederek valilik ve vilayet makamına birilerini oturtmak için mi bilmiyorum, bu kavramı Kur'an bütünlüğünden cımbızla söküp çıkardılar, farklı kitaplarda farklı kalıplara döktüler ve karşımıza farklı bir velî anlayışını çıkardılar. "Efendim velî işte gökte alan, yerde yiyen, gaybı bilen, kalpten geçenlere muttali olan, denizde yürüyen bir insandır!"

Kur'an'daki zikir kavramı değiştirilmiş, takva kavramı değiştiril-miş, kıraat, ihsan, dua, lanet, iman, kabul ve red kavramları, cennet ve cehennem kavramları, hatta namaz kavramı bile değiştirilmiş. Bu kavramlara Allah'ın yüklediği anlamlar unutulmuş ve farklı farklı anlamlar verilmiş. Yahudi'nin yaptığı gibi, müslümanlar da artık bugün bu kavramları Allah'ın istediği gibi değil, kendilerinin arzu ettikleri gibi anlıyorlar.

Yani Allah ondan o âyetten ne kastederse etsin, o kendi kastını, kendi anlayışını o kelâma yüklemeye çalışarak aynen Yahudi'nin yaptığını yapmaktadır. Bugünün insanlarından kim bu konuya örnekse onların hepsi buna girmektedir. Aklediyor mânâyı, anlıyor ama dü-zenini bozmasın diye döndürüp dolaştırıp âyeti farklı mânâya çekebileceği bir yol arıyor.

Meselâ adamlar âyetleri okuyorlar: "Efendim işte burada tarikat anlatılıyor, burada parti, burada bilimsel çalışma, burada örgütsel anlatım, burada zengin olmak, burada doktor olmak anlatılıyor. Ya da işte burada bizim şeyhimiz, burada bizim kavmimiz, bizim ırkımız, bi-zim haberimiz, bizim liderimiz anlatılıyor. Burada bunlar anlatılıyor. Kı-saca bu âyetler beni, bizi anlatıyor ama kesinlikle hak olduğumuzu, yanılmadığımızı anlatıyor" diye kendi düzenlerine uyguluyorlar. Allah böyle yapanlara soruyor:
Yani sizin başka kitaplarınız var da onlardan başka şeyler mi okuyorsunuz? Her istediğinizi buluyor musunuz? Ne isterseniz var mı orada?
39. "Yoksa aleyhimizde, kıyamet gününe kadar süre gidecek ahidleriniz mi var ki, kendinize hükmettikleriniz sizin olacaktır?"

Yoksa sizin Allah'la kıyamete dek sürecek anlaşmalarınız mı var? Allah böyle bir söz mü verdi size? Allah'la ahidleriniz mi var? Ya-ni ne isterseniz, dilediğiniz gibi hükmedersiniz diye Allah mı söz verdi size? Nasıl bilirseniz, keyfinize nasıl gelirse öylece yaşarsınız diye Al-lah mı izin verdi size? Sizlerden hiçbir sorumluluk istemiyorum, sizden hiçbir kulluk istemiyorum, sizin

hayatınıza hiçbir konuda yasak koy-muyorum, ne namaz, ne oruç, ne zekat, ne cihad, ne ilim istiyorum mu dedi Allah size? Dilediğiniz gibi yaşayın, dilediğiniz gibi giyinip so-yunun, dilediğiniz gibi hukuk yapın, nasıl bilirseniz öylece yaşayın mı dedi Allah size? Bunları size Allah mı dedi? Yoksa bütün bu konularda size söz verenler Allah'ınız mı?

Yani siz bir kere böyle iddia ediyorsunuz, istediğiniz gibi hükmediyor, istediğiniz gibi karar veriyor, dilediğiniz her şeyi yapıyor, sonra da utanmadan Allah'ımız böyle istiyor diyorsunuz. Allah sizlere böyle izin vermediğine göre yoksa siz kendinize başka Allah mı bulunuz? Başka ilah mı buldunuz? Yoksa sizler kendinize başka ilahlar buldunuz da, Allah'ı mı şartlandırıyorsunuz? Allah'a yol mu gösteriyorsunuz? Allah'a akıl vermeye mi kalkışıyorsunuz? "Efendim aslında Allah'ın böyle demesi gerekiyordu, Allah'ın bizden bunları istemesi, bunlardan razı olması gerekiyordu" deniliyor.

Bir kere mümkün değil, ben sizinle böyle anlaşma yapmadım! Hâşâ Allah niye sorsun ki? Allah bilmez mi böyle bir anlaşma olup ol-madığını? Yani ne çıkar öyleyse bundan? Rabbimiz buyuruyor ki burada, benimle böyle bir anlaşmanız olmadığına göre yoksa sizler kendiniz Allah, İlah, Rabb zannıyla birilerine gidip böyle bir anlaşma yaptınız da, onu mu Allah zannediyorsunuz? Ondan dolayı mı istediğiniz gibi hükmediyorsunuz? buyuruyor.

Meselâ hangi konular, şöyle bir hayatımıza dönelim. Yeme-iç-me konularımız, giyim-kuşam konularımız, eğitim konularımız, dükkanlarımız, işlerimiz, mesleklerimiz, okulumuz, hukukumuz, mirasımız vs. vs…

Yani bütün bunları biz hangi kitaptan okuyoruz? Allah'ın kitabında yok böyle bir şey! Nereden çıkarıyoruz bütün bunları? Kimden izin alarak böyle yapıyoruz? Kimin ruhsatına dayanarak böyle bir hayat yaşıyoruz? Allah bize ayrı kitaplar mı gönderdi yoksa? Allah'ın gönderdiği kitabının dışında okuduğumuz, bilgilendiğimiz başka kitaplarımız mı var yoksa? Örf kitapları, âdet kitapları, moda, toplum, çevre, aile, arkadaş kitapları mı gönderdi yoksa Allah bize böyle yazısız çizisiz? Yani nereden okuyup hükmediyoruz?

Perde böyle olmalı, çorba önde olmalı, nişan şöyle olmalı, düğün şöyle olmalı, ekonomik hayat böyle olacak, hukuk şöyle olacak, siyasal hayat böyle olacak, kazanma-harcama böyle olacak, meslek seçimi böyle olacak, kılık-kıyafet şöyle olacak, evin tefrişi şöyle olacak, çocuğun terbiyesi böyle olacak…

Nerden okuyoruz bunları? Han-gi kitaptan okuyoruz? Nasıl okuyoruz bunları bir düşünelim.

Allah'ın sorgulaması devam ediyor bakın:
40. "Ey Muhammed! Sor onlara: "Bunu kim üze-rine alır?"

Evet Peygamberim sor onlara! Bu düşüncede olanlara, hayatı böyle, böyle kabul edenlere ya da hayatlarında Allah'ın kitabını yok farz ederek yaşayanlara veya hayatlarında başka kitap var kabul edenlere, ya da Allah'ı aldatabileceğine, Allah'ı şartlandırabileceğine inananlara, sor bakalım: Hangisi buna zaîmdir? Kim zaîmmiş buna? Zaîm kelimesinin dört mânâsı vardır:

1- Zaîm, kefil demektir. Öyleyse sor onlara bakalım peygamberim, böyle düşünen böyle inanan insanların kefilleri kimdir bu konuda? Kime güvenip dayanıyor bu adamlar?

2- Zaîm, Resul demektir. Bu inançta olanların bu konudaki el-çileri, peygamberleri kimmiş sor bakalım peygamberim? Hangi peygamberin örnekliliğinden almışlar yaşadıkları bu hayatı?

3- Zaîm, veli demektir. Yani kimi veli kabul ediyor bu adamlar? Yaşadıkları bu hayatı kimin yasalarına dayandırıyorlar? Onlar adına kim böyle bir karar almış da bunları yapıyorlar?

4- Zaîm, örnek demektir. Sor onlara bakalım peygamberim, ki-mi örnek alıyorlar? Kim dedi onlara bu yaptıklarını? Yani yaparken ke-filleri, örnekleri kim onların? Kim dedi onlara da böyle düşünüyor, böyle inanıyor ve böyle bir hayat yaşıyorlar? Hangisiymiş zaîm? Hangisiymiş peygamber? Eğer onlardan biriyse peygamber, içlerinden bi-risiyse o zaman kitabı neyse göstersin bakalım? Veya o kitabın benden geldiğini ispat etsin bakalım!

Rabbimizin ifadesi, her şeyi baştan çözücü bir söz, ya da her şeyi baştan bitirici bir soru. Ama Allah sözü bitirmek, onları mat etmek, onları susturup ilzam etmek için sormaz. İnsanların akıllarını başlarına getirmek için sorduğundan, sormaya, sorgulamaya devam eder Rabbimiz. Kullarına olan merhametinden, şefkatinden, onlar için hayır dilediğinden, sürekli onları cennet yolunda tutmayı murad ettiğinden dolayı sormaya, akıllarını erdirmeye devam eder Allah. Bakın bir soru daha, bir sorgulama daha:

41. "Yoksa onların ortakları mı vardır? Doğru sözlü iseler ortaklarını getirsinler."

Yoksa bu adamların kendilerinin Allah'a ortakları, şürekaları, putları mı var? Yoksa kendilerinin Allah berisinde tabi oldukları mabutları var da, onlardan aldıkları izinle mi hareket ediyorlar? Mü'minler Al-lah'tan yana olacaklar, iradelerini Allah'a teslim edecekler, Allah'ın ha-yatlarına koyduğu emirleri icra edecekler, yasaklara riayet edecekler, berikiler ise putlarının istediği gibi davranacaklar, keyifleri ne isterse onu yapacaklar, sonra da Allah bu ikisini denk tutacak öyle mi? Kim söylemiş bunu? Onların putları, tâğutları mı söylüyor bunu? Keyifleri mi böyle istiyor? Yoksa Zerdüşt mü buyuruyor bunu? Eğer böyle birileri varsa çağırın onları!

Eğer bu iddialarını eyleme dönüştürebilecekler ise, eğer sözlerinin erleriyseler, haydi çağırsınlar, getirsinler bakalım o ortaklarını! Belki dünyada şaklabanlıkla, numarayla, oyunla, dalavereyle, sihirle, demokrasi ile, insanlara, Allah'a ortak birilerini gösterebilirsiniz. Belki mümkün gibi ama ahiret var, Haşr ve Neşr var, azap var, ikab var. O-nu ne yapacaksınız ya?

42-43. "O gün işin dehşetinden baldırlar açılır; gözleri dönmüş olarak yüzlerini zillet bürür. Secdeye çağırırlar ama buna güçleri yetmez. Oysa kendileri sapasağlam oldukları zaman secdeye çağırılmışlardı."

"Sak", bacak, "keşf" de açmak demektir. Yani Allah buyuruyor ki, o gün sak keşf olunur. ***"An sakın"*** dendiğine göre yani o gün ba-caktan açılır. Bunun iki mânâsı vardır:

1- ***"Keşf üs Saak"*** paçaları sıvamanın Arapça'sıdır. Yani işe girişmede ciddiyet ve hazırlık demektir. Hani kolları sıvadı, paçaları sı-vadı ve işe başladı denir ya, işte bu anlamdadır. Hem işi ciddiye almak, hem de hazırlık yapmaktır. Yani kolları sıvadı, o işi kendine iş e-dindi, yapmaya başladı demektir.

Öyleyse Allah o gün işi ele aldı, defteri dürüleceklerin defterlerini dürmeye başladı, pili bitirileceklerin pillerini bitirmeye başladı demektir. Sıkıntılı bir günün, dehşetli bir olayın ortaya çıkmasıdır. Bu gün, bir savaş günü de olabilir. Zira böyle bir günde iş ciddiye alınır ve paçalar sıvanır. Veya yine mecazî bir anlam olarak; dünyanın gitmesi, âhiretin ortaya çıkmasıdır. O gün ameller ortaya dökülür. Kapalı olan baldırlar açıldığı gibi sırlar da açığa çıkar. Veya kıyamet günü-nün korkunçluğundan dolayı orada görülen sıkıntı ve darlıkların ortaya çıkmasıdır. Veya insanlara Allah'ı hatırlatan büyük bir nurun ortaya çıkmasıdır.

İnsanlar bu nuru görünce Allah'a secde edeceklerdir. Veya insanlarla Rableri arasındaki perdenin kaldırılmasıdır. Yani ya-ratıcı ile yaratılan arasındaki perde kaldırılacaktır.

2- Bir de Allah-u Zü'l-Celâl'in kendi bacağını açması, sıyırması anlamına gelir. Nedir? Nasıldır? Mahiyetini, şeklini tipini bilmiyoruz. Heyet-i umumiyesini bilmediğimiz, sadece iman ettiğimiz bir konu. Tefsir kitapları bunu anlatır. Buhârî'de bu konuda Rasulullah Efendimizden bir hadis var. Rasulullah Efendimiz buyurur ki: "Allah kıyamet günü mü'minleri toplayacak, bütün insanları toplayacak, dünyada kim neye tapınıyor idiyse, haydi onun peşinden gitsin buyuracak." Herkes kendi taptığının peşinden gidecek, Yahudiler Üzeyr ibnullah peşinde cehenneme, Hristiyanlar Mesih ibnullah peşinde cehenneme, Firavun-lar Firavun peşinde, Nemrutçular, Leninciler, Stalinciler, Maocular, La-ikler, demokratlar hepsi tapındıkları peşinde cehenneme gidecekler. "Geriye sadece mü'minler ve bir de dünyada mü'min olmadıkları halde iman gösterisinde bulunan münâfıklar kalacak. Onlara: "Siz niye Rab-binizin peşinde gitmediniz?" denecek. Onlar diyecekler ki: "Biz Rabbi-mizi bulamadık, Rabbimizi bilemedik ki peşinden gitsek?" O zaman secde ile emredilecekler. Allah: "Ben sizin Rabbinizim! Bana secde e-din!" buyuracak, kimileri inanmayacaklar ve Allah'tan Rabbleri olduğu konusunda bir işaret, bir alâmet isteyecekler ve Rabbimiz tarafından da böyle bir sâk keşfetme, bacağından bir açma söz konusu olacak deniyor.

Ama Allah en iyisini bilir, burada anlatılan kıyamettir. Kıyametin zuhuruyla, kıyametin ikamesiyle iş ciddiye bindiğinde, ameller ortaya döküldüğünde, sırlar deşifre edilip açıldığında, amel defterleri ortaya dökülüp tüm sırlar keşfedildiğinde, hesap-kitap başladığında demektir. Yani dünyada gayb olan, dünyada sadece iman edilen tüm iman konularının, hakikatlerin ortaya çıkmaya başlaması, cennetliklerin cenneti, cehennemliklerin de cehennemi anlamaya başlaması, gözlerin önündeki perdelerin yavaş yavaş açılıp inananların gıyaben inandıkları, inkar edenlerin de inkar ettikleri gaybî konuların üzerinden esrar perdelerinin kaldırılması anlamına gelir keşfu's saak.

Orada secdeye dâvet olunacaklar, "secde edin!" denecek onlara ama,

Güçleri yetmeyecek buna, secde edemeyecekler, secdeye varamayacaklar. Bir tabaka halinde, oklava gibi, kazık gibi dimdik kalacaklar, ne yapacaklarını şaşıracaklar. Çünkü:

Onlar, o alçaklar dünyadayken, salimken, sıhhatliyken, dünyada imkânları varken secdeye dâvet olunuyorlardı da, secde etmi-yorlardı, şimdi ne secdesi yapacaklar ki, deniliyor. Nereden becereceklerdi şimdi secdeyi! Çünkü dünyada

secde etmiyorlardı, dünyada Rabblerinin emirlerine boyun bükmüyor, Rabblerinin yasalarına teslim olmuyorlardı. Dünyada bunu yapmayan orada becerebilir mi? Beceremeyecekler secdeyi. Sap gibi dikilip kalacaklar orada. “Sâlimûn” afi-yettedirler, bedenleri sıhhattedir demektir. Yani onlar ezan ve kamet-le dünyada sağlam oldukları halde secdeye davet edilirler, fakat ibadet etmezlerdi. Felaha çağıran ezanı işitiyorlar, fakat icabet etmiyor-lardı. Ezan okunarak farz namazlarını kılmaya çağrılıyorlardı, ama müezzinin davetine icabet etmiyorlardı.

Tıpkı Allah’ın emrine boyun büküp secdeye varan meleklere karşılık şeytanın kazık gibi dikilip kaldığı gibi. Veya tıpkı şu anda Allah karşısında acizliğini, küçüklüğünü ve Rabbinin büyüklüğünü ortaya koyma adına secdeye varan mü’minlerin yanı başında secde etmeyen kâfirler gibi. O gün de bunlar secde edemeyecekler.

Sahabeler ve selef bunu hep cemaatle namaz olarak tefsir etmişlerdir. Bakın burada bir dâvet var. Sahâbe-i kiram efendilerimiz bu-nun, bu dâvetin ezan olduğunu anlamış. Yani onlar dünyadayken ezanla mescide, cemaatle namaza çağrılıyorlardı da güçleri yettiği halde, sıhhatleri olduğu halde buna icabet etmiyorlardı şeklinde anlamışlardır. Yani bireysel, ferdî bir namaz yok çıkıyor sahâbenin anlayışında. Namaz ancak cemaatle olur. Ferdi bir namaz ancak bir mâzeretle caiz oluyor.

Meselâ çok hastadır, çok soğuktur, çok yağmurludur, çok tehlike vardır ve işte ancak o zaman mescide cemaate gitmeme mâzereti doğuyor. O zaman bireysel bir namaza namaz denebiliyor. Aksi taktir-de savaşta bile cemaatle kılınıyor namaz.

Yani o zaman şu bizim kıldıklarımıza ne denecek onu bilmiyo-rum. Allah korusun da şu anda bizler ezansız namaz kılıyor, mescitsiz secde ediyoruz. Yani ezanımız yok bizim. Ezanı yok bizim namazların. Öyle değil mi? Eğer şu okunan ezanlar bizimse, bizi çağırıyorsa bu ezanlar, o zaman niye gitmiyoruz oraya bilmiyorum. Niye icabet et-miyoruz bu ezanlara bilmiyorum.

Bakın Tirmizî’de Rasulullah Efendimizden bir hadis var:

“Kim ezanın, müezzinin nidasını duyar da ona icabet etmezse onun namazı yoktur.”

Öyleyse buradaki, ezandır denmiş. Yani onlar daha evvel, dünyada sıhhatteyken, imkânları varken ezanla sücuda, yani mescide, cemaatle namaza dâvet ediliyorlardı da gitmiyorlardı. Şimdi kendi kendimize soralım: Şu anda mescide gitmiyor ve evlerimizde, dükkanlarımızda namazın defterini dürüyoruz. Peki mâzeretimiz ne? Niye git-miyoruz mescide? Niye icabet etmiyoruz ezanlara? Bir mazeretimiz var, bu mâzeret değil diye söyleyeceğim onu. Şeytandan mı filan bil-mem. Caminin adı mescittir, yani secde edilen, secdenin gerçekleştirildiği, secdegahtır mescid. Allah'a kulluğun ya da hayat programının icra edildiği yerdir mescid. Oradan mesaj alınacak ve uygulanacaktır. Hayatın mesajının alındığı yerdir mescid. Hayatı düzenlemek için mesaj alınan makam. Yani vahiyle, kitap ve sünnetle tanışma yeridir mescit. Hayatı programlama yeri. Hayata program çizen merkezdir mescit. Şimdi bu olmadığı için, mescid bugün bu fonksiyonu icra etmediği için gitmiyoruz güya. Hayatı düzenleme fonksiyonu kalmadığı için, orada hayatı düzenleyecek Allah vahyi değil de başkalarının vahiyleri, başkalarının talimatları gündeme getirildiği, Allah egemenliğinde değil de başkalarının egemenliğinde olduğu için gitmiyoruz. Mes-cidlerde gerçek tevhid değil de bid'atler hakim olduğu için gitmiyoruz.

Yani bugün gitmeyişimize böyle bir kısım mâzeretlerimiz var. Ama bunların hiçbirisi mâzeret değildir. Gidelim biz dolduralım oraları. Gidelim biz engel olalım bidatlere. Gidelim biz oluşturalım cemaati. Biz hakim olalım. Çünkü o mescidleri biz yaptırdık. Bizimdir oralar. Neden eğitim yerleri olarak kullanmayalım mescidleri?

Meselâ eğer kafamızda komşularımızı programlama, komşularımızı eğitip müslümanlaştırma diye bir derdimiz varsa mutlaka oraya gitmeliyiz. Çünkü komşularımızı biz orda bulacağız. Gideceğiz ve mescide gelmeyenleri getirmeye, gelenleri de eğitmeye çalışacağız. Bu işi en güzel yapabileceğimiz yerler oralardır.

Öyleyse ezansız ve mescitsiz müslümanlığa bir son verelim. Hele ezansız müslümanlık hiç olmaz. Çünkü ezan müslümanlığın şiârıdır. Eğer bir beldede, bir bölgede ezan okunmuyorsa, neredeyse o bölgede yaşayan insanların öldürülmeleri meşru olacaktır. Bizim evlerde şu anda ezan okunmuyor. Birileri gelip bizi öldürse ne diyeceğiz bilmiyorum?

Allah korusun da, Resûl-ü Ekrem Efendimiz ya da Hz Ömer, Hz Ebu Bekir efendimiz ordular gönderse, bu şehirde, bu mahallede herkes yatağından kalkıp

namazlarını tek tek kılıp yatağına yattığından dolayı, haklı olarak bunlar müslüman değil diye üzerimize saldırıp öldürebilecekler. Gerçekten bu garip bir iş. Bu beldede ezan okunmadı, bunlar müslüman değil diye öldürülmeyi hak edeceğiz.

Onlar orada konuyu anlayacaklar. Kulluğa müsaitken yapmamanın, secdeye müsaitken secde etmemenin cezasını yarın çok ağır ödeyeceğiz. Sadece secde değil tabi. Paramız varken onunla Allah'a kulluk edelim, yarın Allah elimizden alabilir. Boş vaktimiz varken bunu Allah'a tahsis edelim, yarın buna imkânımız kalmayabilir. Sıhhatimiz varken Allah'a kulluğa koşalım, yarın elimizden alınabilir. Allah'ın verdikleriyle Allah'a kulluk edelim, yarın bu verilenlerin hiçbirisi elimizde kalmayabilir. Konuşma imkânımız varken Allah'ın dinini anlatmak üzere konuşalım, yarın ağzımıza bir bant yapıştırılıp kodese tıkılabiliriz. Bugün birilerine gitme imkânımız varken gidelim, yarın o gideceğimiz, ya da biz, ölmüş olabiliriz. İmkânlarımız varken bugünden çocuklarımızı terbiye edelim, yarın vakit çok geç olur bizi dinlemeyebilirler.

Rasulullah efendimize ilk gelen âyetler bunlar. Düşünün o günlerde Mekke'de Ebu Cehiller var, Ebu Lehepler var, Utbeler, Uteybe-ler, kâfirler, zalimler, hainler var. Peki bunlar karşısında ezilecek miydi peygamber? Hayır, Allah, peygamberini kesinlikle ezdirmeyecekti. Ba-kın hemen buyurdu ki:

44. "Ey Muhammed! Kur'an'ı yalanlayanları Bana bırak; Biz onları bilmedikleri yerden yavaş yavaş azaba yaklaştıracağız."

"Evet ey peygamberim! Şu haberi, şu sözü, şu Kur'an'ı yalanlayanı, yalan sayanı sen bana bırak! Sen onları bana bırak peygamberim! Sen onları bana bırak! Hiç takma kafana! Hiç dert etme sen onları!"

Meselâ ben birine: "Şu taşları al, sokakta önüne gelen herkesin alnının ortasına vur!" desem, adam bana diyecek ki: "İyi ama, ben böyle yaparsam beni öldürürler, asarlar, keserler." Ben ona: "Sen o tarafına karışma! Sen o tarafını hiç düşünme, arkanda ben varım! Me-rak etme! Seni herkesten, her şeyin zararından ben koruyacağım" de-diğimde, gerçekten bu dediğimi yapabilecek güçte biri isem o da gerçekten beni tanıyorsa, hiç sıkılmayacak bile değil mi? Hiç kimseden korkmayacak, hiç kimseyi takmayacak bile değil mi?

Bakın buna bir örnek verelim İslam tarihinden. Rasulullah Efendimiz Allah'tan hicret emrini almış ve Mekke'den hicret etmek üzere. Allah emrediyor, kâfirlerin planlarından haberdar ediyor ki o gün peygamberin evi sarılacak, içeri

girilecek ve o gün peygamber öldürülecek. Kâfirler tarafından karar alınmıştı. Allah'ın Resûlü Hz. Ali'yi çağırıyor. "Gel" diyor "ey Ali, bu yatakta yatacaksın, benim evimde benim yatağımda yatacaksın, üzerine benim hırkamı örteceksin. Sakın korkma! Çünkü onlar sana hiçbir zarar veremezler, veremeyecekler!" Bu söz üzerine Hz. Ali onun yatağına giriyor ve hiç korkmuyor. Halbuki mızrakların hedefi olan noktada yatıyordu. Kılıçların döndüğü noktada. Öyle değil mi? Kafaları bozuluverdi mi adamların, çıldırıverdi mi belki de içeriye girip o yatağın içindekinin kim olduğuna bile bakmadan evi üzerine geçirecekler, yakıp yıkacaklar. Ama gelin görün ki Hz. Ali efendimizin hiç derdi yok, gayet rahat yatıyor, hatta horlaya horlaya uyuyor peygamberin yatağında. Çünkü peygamberinin yatağında yatıyor, onunla birlikte olmayı, onun yatağında olmayı içine sindire sindire yatıyor.

Bir de Hz. Ebu Bekir efendimizi Sevr'de görüyoruz, hemen he-men aynı iman, aynı teslimiyet, aynı fedâkârlık.

Rabbimiz peygamberine diyor ki: "Sen onları takma kafana peygamberim!"

Bu kalıpta Kur'an'da üç âyet var. Üçü de ilk gelen âyetler arasında. Biri Müddessir'de, diğeri Müzzemmil'de bir diğeri de Kalem sûresinde. Yani Allah diyor ki bu âyetleriyle, "ey peygamberim sen on-ları bana bırak! Endişe etme sen! Kafana takma! Sen yoluna devam et! Çünkü:

Biz onları bilemeyecekleri yerden, anlayamayacakları biçimde, yavaş yavaş azaba, ikaba, cezaya yaklaştırırız, yaklaştırıyoruz." Anla-mıyorlar. Belâ gönderir Allah anlamıyorlar, azap gönderir anlamazlar, tehdit eder anlamazlar, yokluk gönderir, kıtlık gönderir anlamazlar. Yavaş yavaş, anlayamayacakları yönlerden helâke yaklaştırır Allah.

Buradaki bu yavaşlık süratle bir yavaşlık değil, derece derece, aşama aşama, kademe kademe azaba doğru yaklaşmaktır. Çünkü bakın Rabbimiz diyor ki:

45. "Onlara mehil veriyorum; doğrusu Benim tuzağım sağlamdır."

"Ben onların iplerini uzatıyorum, onlara mühlet veriyorum, istekleriyle baş başa bırakıyorum, onları imhal ediyorum, yani zaman veriyorum onlara." Allah imhal eder ama asla ihmal etmez. Zaman ta-nır onlara ama asla ihmal etmez. Tabi aslında burada biraz da merha-metini anlatıyor Rabbimiz. "Salıverelim bakalım, sonunda benden ka-çıp kurtulacak halleri yok ki! Ama pişman

olabilirler belki. Belki pişman olup durumlarını düzeltebilirler. Onun içindir ki ben hemen onlara azabımı ulaştırmıyorum, zaman veriyor, fırsat tanıyorum," diyor Allah. Merhametinden dolayı yapıyor Allah bunu. Değilse başını kaldıranı hemen vuruverirdi Allah.

"Çünkü benim fendim sağlamdır" buyuruyor Rabbimiz. Fend kelimesi Türkçe'de az kullanılır. "Kadının fendi erkeği yendi" gibi filan kullanılır da fend kelimesi pek fazla kullanılmaz. Tuzak mânâsına kullanılan bir kelimedir. Yani ben tuzak kurdum mu, ben plan program yaptım mı, ben tedbir aldım mı kimse bozamaz, kimse karşı gelemez.

46. "Yoksa, ey Muhammed, sen onlardan ücret isti-yorsun da, ağır bir borç altında mı kalıyorlar? Elbette hayır."

"Yoksa sen onlardan bir ecir mi, bir ücret mi bekliyorsun? Bir şeyler mi bekliyorsun onlardan? Bir mükafat mı istedin? Veya sana aferin demelerini mi istedin? Bal, baklava ikram etmelerini mi istedin onlardan? Develerine bindirmelerini, evlerinde yedirmelerini, mal-mülk vermelerini mi istedin onlardan? Ne istedin onlardan? Kendine, şahsına ne talep ettin onlardan? Saraylar, köşkler mi istedin? Atlar, arabalar mı istedin karşılığında? Ne istedin? Ne yapmalarını, ne ödemelerini istedin onlardan? da:

Onlara tebliğ ettiğin bu din karşılığında onlar bunun altında ezilmeye, bu borcun altında yıkılmaya başladılar? Ya da sen onlardan çok ağır şeyler istedin de, çok ezici vergiler, yükler koydun da nefes alamayacak hale geldiler de onun için mi seni istemiyorlar? Onun için mi senden kaçıyor bu adamlar? Seni ondan dolayı mı sevmiyorlar? Ne yani, bu dert ne? Nerden çıkıyor bu iş? Seni sevmemeleri nerden geliyor? Yoksa sen onlara yaptığın bu peygamberlik görevi karşılığında onlardan bir ecir, bir ücret filan mı istedin? Yaptığın bu hizmet karşılığında seni arabalarında veya sırtlarında taşımalarını, elini, ayağını öpmelerini, sana çaylar, kahveler, kebaplar ikram etmelerini filan mı istedin onlardan? Yoksa sana karşı minnet duymalarını, önünde eğilmelerini, bir teşekkür etmelerini mi istedin? Yani ne oluyor bu adamlara? Neye bunalmışlar da kaçıyorlar senden? Öteki yapay tanrılarının onları sıkboğaz edip mallarına, mülklerine el koydukları gibi mi davrandın ki seni beğenmiyor bu adamlar?

Gelelim bize. Biz niye kaçıyoruz peygamberden? Neden kaçıyoruz peygamberden ve onun sünnetinden? Neden yaklaşmıyoruz peygambere? Neden birlikte olmuyoruz peygamberle? Neden gitmi-yoruz peygamberin halini hatırını sormaya? Neden arzetmiyoruz problemlerimizi peygambere? Neden hep başkalarına gidiyoruz sormaya? Hadis kitaplarının arasında peygamber her gün

bizi bekliyorken, raflarda, kütüphanede bizi bekliyorken, kendisine sormamızı, kendisine müracaat etmemizi, kendisinden öğrenmemizi, söylediğini dinlememizi, gidip sözlerine kulak vermemizi bekliyorken neden bir kerecik te problemlerimizi sormaya gitmiyoruz ona? Neden korkuyoruz ona gitmekten? Cüzdanlarımıza el atacağından mı korkuyoruz? Şu anda ha-yat programımızı kendilerine sormaya gittiklerimiz gibi sırtımıza mı bi-necek ki korkuyoruz ondan? Bize vergiler yükleyecek, kemerlerinizi sıkın mı diyecek de korkuyoruz?

Allah korusun da şu anda bizler de kaçıyoruz peygamberden. Şu anda bizler de ondan kaçıyor ve kendi dünyamızı yaşıyoruz. Allah korusun, başkalarına sorduğumuz kadar hayatımızın problemlerini ona sormuyoruz.

47. "Yoksa, gaybın bilgisi kendilerinin katında da onlar mı yazıyorlar?"

Yoksa gayb onların yanında da ondan mı böyle yapıyor bu adamlar? Yoksa gaybî bilgilere muttali olmuşlar da ondan mı yazıyorlar? Gaybî bilgilere sahip oldukları için mi peygambere müracaata gerek duymuyor bu adamlar? Her şeyi bilen birilerini mi buldular da peygambere gitmiyorlar?

Ne müthiş bir ifade değil mi? Yani şu anda babalar, anneler, âmirler, müdürler, yazanlar, çizenler, ekonomistler, sosyal bilimciler, hukukçular, hakimler, savcılar, siyasiler, valiler, kaymakamlar… Hani şu insan hayatına düzen vermeye çalışanlar... Şu ülkeye düzen vermeye çalışanlar, kanun yapanlar, yasa belirleyenler, söyleyin bakalım, gayb onların yanında da ondan mı yazıyorlar bu yazdıklarını? Ne yazıp çiziyorlar bunlar? Neye düzen vermeye çalışıyor bunlar? Gerçek düzenden habersiz, gerçek düzen sahibinin kitabından habersiz, gerçek düzen sahibinin örnek kulu peygamberin düzenlemelerinden habersiz, Kitap ve sünnetten habersiz ne düzeni yapmaya çalışıyor bunlar? Bilmiyorlar mı bu adamlar ki gerçek düzenden habersiz olarak düzen diye yaptıklarının tamamı bozmadan başka bir şey değildir. Vahiyden habersiz yaptıklarının tamamı ifsattan başka bir şey olmadığını, olamayacağını bilmiyor mu bu adamlar?

48. "Ey Muhammed! Sen Rabbinin hükmüne kadar sabret; balık sahibi Yunus gibi olma, o, pek üzgün olarak Rabbine seslenmişti."

"Peygamberim, sen aldırma onlara! Onların bu bozuk düzen durumlarından dolayı sen hayat programını bozma! Sen sadece Rab-binin hükmüne sabret! Ve sakın ha balık sahibi olan Yunus (a.s) gibi olma!"

Sûrenin son bölümlerinde Allah'ın kutlu elçilerinden Yunus'un (a.s) hayatı konu edilir. Bakın bu konuyu anlatmaya başlarken Rabbi-miz peygamberimize ve onun şahsında hepimize şöyle buyurur:

Yani bugün belki müslümanların en çok muhtaç oldukları bir âyettir bu. Müslümanlığımız için belki yediğimiz yemekten, içtiğimiz sudan, teneffüs ettiğimiz havadan daha çok muhtaç olduğumuz bir âyetle karşı karşıyayız. "Sen Rabbin için, Rabbinin hükmü için sabret peygamberim! Allah böyle dedi diye sabret! Allah öyle istedi diye müs-lüman ol!" Evet bugünkü müslümanların en büyük derdi bu. Ne diyor-lar bugün müslümanlar? "Efendim toplumda âlim yok, ne yapalım? Et-rafımızda fazıl yok, ne yapalım? Bizi toparlayacak, bize yön verecek lider yok, ne yapalım? Karizmatik lider yok efendim, ne yapalım? Para yok, pul yok, ekonomik gücümüz yok, dergi yok, cemaat yok, cemiyet yok! Bu durumda biz ne yapabiliriz?"

Hep böyle demiyor muyuz bugün? Ah şunlar şunlar bir olsa! Hayır mesele öyle değil. Allah var ya, tamam müslüman olalım. Allah var ya, ne yapacaksak yapalım. Bakın Allah öyle diyor. "Peygamberim sen Rabbinin hükmüne sabret! Rabbin var mı? Rabbin ne dedi? Rab-bin ne istedi? Rabbin nasıl istedi? Rabbin nasıl hükmetti? Sen başkasına değil ona bak! Onu dinle! Başkasına bakma! Sabret, diren, dayan ve devam et yoluna! Devam et kulluğuna!"

Yani Rabbin sana ne tür bir soru göndermişse, "tamam ya Rabbi! Münasiptir ya Rabbi! Uygundur ya Rabbi! Senin beni imtihan şeklin güzeldir ya Rabbi! En münasibini, en mütenasibini sen bilirsin ya Rabbi!" demek, teslim olmak sabırdır işte.

Belâlara, musîbetlere, küfrün amansızlığına, küfrün enginliğine, derdin çokluğuna, çevredekilerin ilgisizliğine, yakınların ihanetine, mü'minlerin cehaletine veya toplumsal cinayetlere rağmen mü'min sabretmek durumundadır. Her şeye rağmen mü'min Allah'a kulluk yo-lunda tökezlemeden yoluna devam etmeyi becerebilmelidir. Tüm insanlık karşımıza geçip alkışlasa ya da tüm dünya bize düşman kesilip yuhalasa da Allah'ın istediği biçimde yapacağımızı yine yapmaya, yo-lumuza yine devam etmeye bakalım. Allah ne dediyse yapalım, ne de-meydiyse yapmayalım! Şımarmayalım ya da korkup vazgeçmeyelim. İşte bir örnek. "Sabret peygamberim ve sakın:

Hût sahibi gibi de olma! Sakın ha peygamberim, kavminin serkeşliğine, toplumunun inkarına, isyanına, yalanlayıp reddine canı sıkılıvermiş morali bozuluvermiş Hût sahibi gibi, Yunus (a.s) gibi olma sen!"

Kur’an-ı Kerîm’in pek çok yerinde “Peygamberim, şöyle ol! Böyle ol! İbrahim (a.s.) gibi ol! İsmail (a.s.) gibi ol! Nuh (a.s.) gibi ol!” buyurularak peygamberine örnekler sunan Mevlâmız burada da Peygamberine “sakın ha Hût sahibi gibi olma!” buyurur. Yani Hz. Yunus-un bir dönemi, bir bölümü, bir yönü gibi olma! buyurulmaktadır.

Ne yapmıştı Yunus (a.s.)? Nasıl yapmıştı? Nasıl davranmıştı? Sahibu’z Zünnûn, sahib’ul Hût diye isimlendirilen Hz Yunus, Kur’an-ı Kerîm’de 6 yerde anlatılır. Bunlardan iki yerde, Nisa 63 ve En’âm 86’ da sadece peygamber olduğu anlatılır ve hayatına hiç girilmez. Ama Yunus sûresinde uzunca ve bir de işte bu sûrede de kısmen hayatı anlatılır. Ama tabi Kur’an bize bir peygamberin hayatını anlatmak için gelmemiştir. Kur’an bize, bizim kulluğumuzu anlatmak için gelmiştir. İşte burada da onun hayatından bizim kulluğumuza örnek olacak yönünü anlatır ve bitirir.

Allah’ın elçisi, Ninova toplumunu Allah’tan aldığı görevle uyarır. Toplum onu dinlemez. Toplumunu Allah’tan kendilerine gelmekte olan bir azapla uyarır. Ama henüz azap gelmeden, Allah’tan kendisine hicret emri gelmeden toplumunu terk eder. Toplumun inkarcı tavırları karşısında, yola gelmeyişleri karşısında siliverir onları. Belki gülmüştü yüzlerine, belki acı bir tebessüm atmıştı, belki nefret etmişti ama acele etmişti. Kaçmıştı görevden.

Halbuki bir peygamberin Allah’tan kendisine hicret emri gelmeden görev mahallini terk etmemesi gerekiyordu. Ölecekse orada ölmeliydi. Allah dilemedikçe orada da ölmeyecekti tabii. Dövecekler, sövecekler, hapse atacaklar, ateşe atacaklar ama yine de gitmeyecekti oradan. Fakat gitti işte. Niye gitti? Öyle yapılınca başımıza nelerin geleceğini bize anlatma adına, gösterme adına, bize bir ders verme adına gitti. Bize bir misal olsun diye arzetti Allah.

Yunus sûresinin anlattığına göre koşarak gitmişti. Kölenin efendisinden kaçtığı gibi toplumundan kaçtı ve bir gemiye bindi. Yolda bir fırtına sonucu alabora oldu ve gemide bir kura çekildi. Yunus (a.s.) kendi suçluluğunun farkındaydı ya, belki bizzat kendisi bunu teklif eder ya da kura kendisine çıktığı için denize atılmayı rahat rahat kabul eder ve atılır. Sonra denizde bir balık tarafından yutulur. Allah buyurur ki bakın:

“Hani o balığın karnında yutkunarak kederle dolu olduğu halde, Rabbine yalvarıyor, dua ediyordu.” Yunus (a.s) bir süre denizin içinde, balığın karnında

karanlıklar içinde kaldı. Denizin içi karanlık, balığın karnı karanlık, işte bu kasvetli karanlıklar içinde Allah'ı zikrediyor, Rabbina dua ediyor, yalvarıp yakarıyordu. O halde bizler de en karanlıklar içinde bile kalsak, en olumsuz şartlar altında bile bulunsak yine Rabbimize iltica edeceğiz. "Aman yetiş ey falan! Ey filan" demeyecek, sadece Allah'a dua edecek ve "yetiş Allah'ım!" diyeceğiz. Rab-bına dua etti, Rabbini tesbih etti. Enbiyâ sûresinde de bu tesbihi anlatılır:

"Allah'ım! Seni tesbih ederim! Senden başka İlah yoktur, Sen münezzehsin, doğrusu ben haksızlık edenlerdenim."

(Enbiyâ 87)

Yunus (a.s) da bizim için böyle bir tesbih örneği de vardır.

49. "Rabbinin katından ona bir nimet ulaşmasaydı, kınanmış olarak sahile atılacaktı."

Eğer Rabbinden ona bir nimet yetişmiş olmasaydı, yani tevbe imkânı olmasaydı, Allah ona bu davranışından ötürü tevbe imkânı lüt-fetmemiş olsaydı, eğer pişmanlığı kabul edilmeseydi veya bu biraz önce anlatılan tesbihi ona empoze edilmeseydi, Allah'tan bu kelimeler öğretilmeseydi:

"Zemmedilmiş, levm edilmiş, kötülenmiş olarak o fezaya, o boşluğa atılıverecekti." Ama Hz Yunus pişman oldu. Yaptığından pişmanlık duydu, affı için Rabbine iltica etti, tevbe etti de bundan kurtuldu, diyor Rabbimiz. Peki ne anlatıyor bununla Rabbimiz bize? Bu âyet kâfirler için şunu söylüyor: "Ey kâfirler! Bakın Allah'ın bu sevgili kulu, Allah'ın kutlu elçisi bile Allah'a isyan edince Allah onun cezasını verdi. Bilesiniz ki Allah size de ceza verecektir! Bir peygamber yanında sizin ne değeriniz var ki? Neyinize güveniyorsunuz? Ama şurasını da göz ardı etmeyin ki bakın buna rağmen tevbe edince de onu affetti. Eğer yaptığınız yanlışlardan döner, eğer tevbe ederseniz, bilesiniz ki sizleri de aynen onun gibi affedecektir." Mü'minler için de: "Ey mü'minler iman ettik diye, müslüman olduk diye sakın şımarmayın ha! Allah'a, peygambere yakınlığınızdan dolayı şımarmayın! Yapacağınızı yapın, değilse peygamber bile olsanız cezaya çarptırılırsınız! Bu işin şakası yoktur," denmektedir.

50-51. "Rabbi onu seçip iyilerden kıldı. Doğrusu in-kar edenler, Kur'an'ı dinlediklerinde nerdeyse seni gözleriyle yıkıp devireceklerdi. "O delidir" diyorlardı."

Allah onu seçti. Allah onu affedip seçilmişlerden kıldı da tarihte helâkten dönen tek kavim olan kavme yine onu peygamber olarak gönderdi.

Kavmine verilen azap süresi dolunca, kavmi tevbe edip Allah'-tan af diledi. Allah da onları affetti ve üzerlerine gelmekte olan azabı kaldırdı Rabbimiz. Nihayet Hz. Yunus, kavminin helâk olmadığını, tev-beleri sonucu Allah'ın onları affettiğini öğrenince tekrar onlara dönüp geldi de kavmi ona iman etti.

Yunus'un (a.s) dört hatası onu bu kadar eziyete soktu:

1- Yunus (a.s.) görevini, birilerine rağmen veya birilerine binaen yapmıştı. Kesinlikle yasaktı bu. Oysa bu özelliğinin dışında En'âm 90'da anlatıldığına göre Yunus (a.s.) bizler için en güzel bir örnektir diyor Rabbimiz.

Demek ki birinci hatası tebliğini birilerine binaen, birilerine rağ-men yapmasıydı. Öyleyse biz de davranışlarımızı birilerine rağmen, birilerine binaen ayarlamayacağız. İnsanlar dinlemediler, insanlar değer vermediler diye hareketlerimizi ona göre değiştirmeyeceğiz. Onlar öyle yaptılar diye biz de ters davranmayacağız. Ama onlar öyle diye de düz davranmayacağız. Sadece Allah dedi diye yapacağız yapacağımızı.

İşte en büyük yanlışlarımızdan biri budur. Ya seviyoruz, ya nefret ediyoruz, ya beklediğimiz gerçekleşmiyor, insanlar bizi dinlemi-yorlar, istenilen noktaya gelmiyorlar, adam olasıları yok diye sapıveriyoruz, dağıtıveriyoruz kendimizi Allah korusun. Ya da insanlar dinler görününce de şımarıveriyoruz. Olunca şımarıyor, olmayınca da dağıtıveriyoruz, ümitsizliğe kapılıveriyoruz. Birine beş yıl emek çekiyoruz, olmuyor diye üzülüp, moral bozup bırakıveriyoruz. Peki ona iyi davrandığımız, uğraşıp, didinip, emek çektiğimiz o beş yıl içinde ona bu kadar iyi davranmamızın sebebi neydi? Onun İslâm'a ihtiyacıydı değil mi? Peki bugün ihtiyacı yok mu aynı İslâm'a? Elbette var, öyleyse de-vam etmeliyiz. Ya da ona yaptığımız bu beş yıllık çabamızı Allah için yapıyorduk değil mi? Evet. Peki şimdi niye bırakıyoruz? Aynı Allah bu-gün de buna lâyık değil mi? Ama şu ayrı, sadece ona mı din anlataca-ğız? Elbette hayır. Öyleyse bıkmayacağız, usanmayacağız, anlatmadan anlamalarını beklemeyeceğiz.

2- Kavmine gelecek azabın geleceği vakti kendisi tayin etmeye kalktı. "Üç gün sonra Rabbinizden size azap gelecek eğer adam olmazsanız" dedi.

3- Kavmine haber verip uyardığı azabın gelmesinden önce kavmini terk etti. Üç gün sonra size azap gelecek demişti ama bu üç günün sonunu kendisi

beklemeden kavmini terk etti. Halbuki Allah'tan böyle bir hicret emri gelmemişti kendisine.

4- Kavminin tevbe edip te Allah'ın kendilerini affedip azabın kaldırılmasından sonra kendisi dönmeyip Allah'ın onu döndürmesidir.

"Öyleyse ey Nebim! Allah sana hükmünü gönderinceye kadar sabret! Sakın sıkılıp ta kaçıp gitme! Endişe etme Allah mutlaka imdada yetişir," diyor ve böylece hem ona hem de bize bir örnek sabırsızlık örneği veriyor Rabbimiz.

Öyleyse bugün bizler de sabredeceğiz. Günahtan kaçmaya sabır, bizi imandan, İslâm'dan uzaklaştırmaya çalışan şer güçlerin karşısında dayanmaya sabır, bizi satın almak isteyenlere karşı, altımıza atacakları bir koltukla bizi Allah'ın dinini tebliğden uzaklaştırmaya çalışanlara karşı, ağzımıza bir bant yapıştırıp konuşturmamak için kodese atmak isteyenlere karşı sabır, sabır, sabır.. Bakın Allah'ın el-çisi önce anlatmış, toplumunu uyarmış, sonra onlar kabullenmeyince kaçmış. Ama bizler anlatmadan kaçıyoruz, uyarmadan adam olmalarını bekliyoruz.

Belki de bugün bütün bu konularda Allah'ın bizden istediği sabrı gösteremeyerek kaçtığımız için biz de şu anda tıpkı Hz. Yunus (a.s) gibi balık tarafından, balığın karnından daha beter şu toplum tarafından yutulmuşuz da haberimiz yok. Pisliğin içine diz boyu gömülmüşüz de haberimiz yok. Unutmayalım ki bundan kurtulmanın yo-lu tevbe ederek, Allah'a dönmek ve Allah'ın istediği gibi kulluk görevlerimizi yerine getirmektir.

"Onlar bütün bu gerçekleri dile getiren, insanı kulluğa çağıran bu Kur'an'ı duydukça öfkeden deliye dönüyorlar, kendilerini yiyecekmiş gibi ayrı, bir de sanki peygamberi yiyecekmiş gibi bir gözle bakıyorlar. Peygambere delice gözle bakıyorlar, sanki yok ediverecek, de-viriverecek, silip süpürüverecek bir gözle bakıyorlar."

Bir de deli diyorsunuz utanmadan ona. Madem deli, madem cinnî, cin çarpmış birisidir o peygamber, o zaman niye bu kadar düşmansınız ona? Niye bu kadar ondan korkup tedbirler alıyorsunuz? Hangi deliye bu kadar nefret edilir? Hangi deliye bu kadar nefret edilmiş bugüne kadar? Hangi deliye bu kadar gayz ve kin taşınılır? Ne bu haliniz sizin böyle? Madem mecnunsa bırakıverin onu kendi haline. Bakın çevrede yığınlarla deli var, mecnun var, hangisinin peşine bu kadar insan takılmış? Hangisi sizi bu kadar korkutmuş?

Araplardan bir adam, kendisini riyazata çekiyormuş, sonra bir deve, bir koyun gösteriyorlarmış. Ne kadar da hoş diye adam bir baktı mı, deve devriliveriyormuş. Müthiş göz etkisi olan bir adam. İşte müşrikler bu tür adamlara rica ediyorlardı. "Ne olur o etkili gözünüzle bir bakıverin de şu Muhammedin işini bitiriverin" diyorlardı. Hani gücü yetse, adam gözüyle yiyecek deriz ya, veya hırsızın mala baktığı gibi bir bakış anlıyoruz. Sanki peygamberi yok ediverecekler böyle.

52. "Oysa Kur'an, alemler için bir öğütten başka bir şey değildir."

İsterseniz kahrolun! İsterseniz çatlayın, patlayın! İsterseniz ka-bul etmeyin bu kitabı! İsterseniz reddedin bu peygamberi! Ama bilesiniz ki sadece size değil, sadece Araba değil, sadece Mekke'ye, Mekke ehline, sadece Türk'e, sadece o çağa, sadece bu çağa değil, bütün çağlara, bütün insanlara, bütün mahlukât ve mevcudata, bütün alemlere bir uyarı, bir zikir, bir öğüttür bu Kur'an. Sizler bugün burada, bu ülkede, bu şehirde, bu zamanda bu Kitaba sahip çıkmazsanız bile elbette ona sahip çıkacaklar ve bu Kitapla izzet kazananlar olacaktır. Çünkü bu Kitap ne bu memleketle, ne de bu zamanla mukayyet değildir, diyor Rabbimiz.

- 69 -

HÂKKA SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 69., Nüzûl sıralamasına göre 78., Mufassal sûreler kısmının altıncı grubunun ilk sûresi olan Hâkka sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 52'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Adını ilk âyetinde geçen "Hâkka" kelimesinden almış, Mekke döneminin ilk yıllarında nâzil olmuş 52 âyetlik bir sûreyle beraberiz. Aklımızı, fikrimizi, gözümüzü kulağımızı ve tüm benliğimizi bu sûreye yoğunlaştırıp onun bize sunacağı bilgilerle bilgilenmeye, şereflerle şereflenmeye çalışacağız inşallah.

Hâkka; hak, hukuk, hesap, kitap her şeyin ortaya çıkacağı, gerçekleşeceği gün, yâni kıyamet günü anlamına gelen bu kelime da-ha ziyade önceden haber verilen bir sıkıntının, bir musibetin başa gel-mesiyle ilgili olarak kullanılır. Rabbimizin biz kullarına karşı sonsuz rahmet ve şefkatinin gereği olarak bu

kitabında olmadan önce haber verdiği haşir, mizan, mahşer, hesap, kitap, ceza, mükâfat, cennet, ce-hennem gibi haberlerin tümünün gerçekleşip her şeyin yerli yerine oturtulacağı için kıyamet gününe bu isim verilmiştir.

Ayrıca bu hâkka kelimesi, peygamberlere inanmayanların yaptıklarının karşılığını bulacakları anlamına da kullanılır. Nitekim Hâkka'nın ne demek olduğunu bilebilir misin? İfadesinden sonra onun ta-nımlanması sadedinde hemen Semûd ve Âd kavimlerinin helâkinin gündeme getirilmesi bu ifadenin bu anlama da geldiğini göstermektedir.

Sûrenin muhtevasından anlaşılıyor ki, Mekke müşriklerinin peygamber efendimize karşı isnat ettikleri şair, sihirbaz gibi yaftaları risaletin ilk yıllarında vaki oluyordu. Kalem sûresinde de aynı konulara temas edilmiştir. Böylece sanki bu iki sûrenin Mushaflarda peş peşe gelmesi bu sûrenin Kalem sûresinden sonra nâzil olduğu ihtimalini kuvvetlendiriyor.

Ahmed b. Hanbel efendimizin rivâyetine göre Hz. Ömer efendimiz şöyle diyor. Ben Müslüman olmadan önce Hz. Peygamberle tartışmak üzere evimden çıktım. Mescid-i Haram'a vardığımda baktım ki Resûl-i Ekrem benden önce gelmiş. Arkasında durdum, o Hâkka sûresini okumaya başladı. Kur'an'ın üslubuna hayran kalmıştım. Kendi kendime Kureyş'in dediği gibi bu bir şairdir diye düşündüm. Tam bu sırada Resûlullah; "O bir şair sözü değildir" (âyet 4) âyetini okudu. Bu sefer içimden öyleyse sihirbazdır dedim. Hemen "O bir sihirbaz sözü değildir" (âyet 42) âyetini, ardından da sonuna kadar bu sûreyi okudu. İşte o günden itibaren İslâm sevgisi benim içime girmeye başladı. (Müsned, 1, 17-18)

İbn Kesîr de bu hadiseye dayanarak Hz. Ömer efendimizin Müslüman olmasını sûrenin nüzul sebepleri arasında gösterir.

Bundan önceki Kâlem sûresinde hatırlayacaksınız, peygamber efendimizin bir mecnun olmadığı, onun vahiy yoluyla tebliğ ettiği bilgilerin Allah'tan gelme bir hak ve gerçek olduğu, onun için bu Allah elçi-sinin her şeyden çok ciddi alınması gerektiği konusunda uyarılar yapılıyor, sonra da kıyamet gününe dikkat çekiliyordu. Bu sûrede de orada dikkat çekilen haberlerin ne olduğu, nasıl gerçekleşeceği konusunda ayrıntılı açıklamalar yapılmaktadır.

Özellikle peygamberlerini ve onların Allah'tan getirdikleri haberlerini

reddeden Semûd ve Âd kavimlerinin helâk edilip yeryüzünden silinip gidişine dair bilgiler verilmektedir. Böylece Resûl-i Ekrem Efendimize ve onun Allah'tan getirdiği mesaja karşı aynen onların tavrını takınan Mekke müşrikleri on-ların âkıbetleriyle uyarılmaktadır.

Hâkka sûresini iki bölüm olarak ele alıp inceleyebiliriz. Birinci bölümde (âyet 1-37) Semûd, Âd, Firavun ve Lût kavimlerinin peygam-ber efendimize ve onun getirdiği Hâkka'ya karşı gelip Allah'ın vahyini yalan saymaları sebebiyle helâki hak ettikleri haberi verilir. Ama asıl büyük cezanın âhiretteki azap olduğu vurgulanır. Arşını sekiz meleğin taşıdığı Allah'ın huzurunda herkesin hesaba çekileceği o günde insanoğlunun nasıl âciz, zavallı ve yardımcısız kalacağı gözler önüne serilir.

Yine bu dünyada Allah vahyine göre bir hayat yaşayarak orada kolayca hesabını verenlerin cennete uçacakları, orada mutlu bir hayatla karşı karşıya gelecekleri, ama buna karşılık kitap ve peygamberi reddeden, kitap ve peygamberden habersiz bir hayat yaşayan kimselerin de zincirlere vurularak cehenneme akıp dolacakları, orada hiçbir dostluğun bulunmadığı, kimsenin kimseden yardım da göremeyecekleri anlatılır.

İkinci bölüm (âyet 38-52) Kur'an'a karşı yapılan iftiralara cevap mahiyetindedir. Görülen ve görülmeyen, bilinen ve bilinmeyen ilâhi kuvvetlere yeminle başlayan bu bölümde Kurân'ın sıradan bir söz ol-madığı, ona onu tanımadan, onun üzerinde derin derin kafa yorup dü-şünmeden "bu bir şair sözü" veya "sihirbaz sözü" deyip geçmenin ne kadar büyük bir vebali gerektirdiği ortaya konulmaktadır. Kur'an'ın Al-lah tarafından gönderilmiş çok şerefli bir elçinin (Cebrâil'in) sözü olduğu, âlemlerin Rabbinden gelmiş bir vahiy olduğu bildirilerek peygamberin asla böyle bir sözü uydurmasının mümkün olmadığı vurgulanmaktadır.

Yine bu Ku'an'ın temiz kalplilere, fıtratı bozulmamışlara bir öğüt, bir program, bir yol haritası, kâfirlere ise yürek sızlatıcı bir hasret kaynağı olduğu haberi verilmektedir. Bu özetten sonra inşallah sûrenin âyetlerini tanımaya başlayalım.

1-2. Gerçekleşecek olan! Nedir o gerçekleşecek olan gün? 3. Gerçekleşecek olanın ne olduğunu sana ne bildirir? 4. Semûd ve Âd milletleri tepelerine inecek bu gerçeği yalanladılar. 5. Bu yüzden Semûd milleti zorlu bir sarsıntı ile yok edildi. 6. Âd milleti de bu yüzden önünde durulmaz, dondurucu bir rüzgarla yok edildi. 7. Allah onların kökünü kesmek üzere, üzerlerine o rüzgarı yedi gece, sekiz gün estirdi. Halkın, kökünden çıkarılmış hurma kütükleri gibi yere yıkıldıklarını görürsün. 8. Onlardan arda kalmış bir şey görür müsün? 9. Firavun, ondan öncekiler ve alt üst olmuş kasabalarda oturanlar da suç işlemişlerdi. 10. Rab-binin peygamberine baş kaldırmışlardı. Bunun üzerine Rabbleri onları şiddeti arttıkça artan bir şekilde yakaladı. 11-12. Ey insanlar! Su taştığı vakit, size bir ibret olmak üzere, anlayışlı kulaklar anlasın diye süzülen gemide, sizi Biz taşımışızdır. 13-15. Sur'a bir üfürüş üfürüldüğü, yer ve dağlar kaldırılıp bir vuruşla birbirine çarpıldığı zaman, işte o gün olacak olur, kıyâmet kopar. 16. Gök yarılır; o gün düzeni bozulur. 17. Melekler onun çevresindedirler; o gün Rabbinin arşını onlardan başka sekiz tanesi yüklenir. 18. Ey insanlar! O gün siz huzura alınırsınız, hiçbir şeyiniz gizli kalmaz. 19-20. Kitabı sağından verilen "Alın, kitabımı okuyun, doğrusu bir hesaplaşma ile karşılaşacağımı umuyordum" der. 21-23. Artık o, meyveleri sarkmış, yüksek bir bahçede, hoş bir yaşayış içindedir. 24. Onlara şöyle denir: "Geçmiş günlerde, peşinen işlediklerinize karşılık afiyetle yiyiniz-içiniz." 25-29. Fakat kitabı kendisine solundan verilen kimse: "Kitabım keşke bana verilmeseydi. Keşke hesabımın ne olduğunu bilmeseydim; bu iş keşke son bulmuş olsaydı; malım bana fayda vermedi, gücüm de kalmadı" der. 25-29. Fakat kitabı kendisine solundan verilen kimse: "Kitabım keşke bana verilmeseydi. Keşke hesabımın ne olduğunu bilmeseydim; bu iş keşke son bulmuş olsaydı; malım bana fayda vermedi, gücüm de kalmadı" der. 30. İlgililere şöyle buyurulur: "Onu alın, bağlayın." 31. "Sonra cehenneme yaslayın." 32. "Sonra onu boyu yetmiş arşın olan zincire vurun." 33. "Çünkü, o, yüce Allah'a inanmazdı." 34. "Yoksulun yiyeceği ile ilgi-lenmezdi." 35. "Bu sebeple burada bugün onun bir acıyanı yoktur." 36-37. "Günahkarların yiyeceği olan kanlı irinden başka bir yiyeceği de yoktur." 38-40. Görebildikleriniz ve göremedikleriniz üzerine yemin ederim ki, Kur'an şerefli bir elçinin getirdiği sözdür. 41. O, şair sözü değildir; ne az inanıyorsunuz! 42. Kahin sözü de değildir; ne az düşünüyorsunuz! 43. Kur'an, âlemlerin

Rabbinden indirilmedir. 44-46. Eğer Muhammed, Bize karşı, ona bazı sözler katmış olsaydı, Biz onu kuvvetle yakalar, sonra onun şah damarını koparırdık. 47. Hiçbiriniz de onu koruyamazdınız. 48. Doğrusu Kur'an Allah'a karşı gelmekten sakınanlara bir öğüttür. 49. İçinizde yalanlayanlar bulun-duğunu şüphesiz bilmekteyiz. 50. Doğrusu Kur'an, inkarcılar için bir üzüntüdür. 51. O, şüphesiz kesin gerçektir. 52. Öyleyse ey insan! Çok büyük olan Rabbinin adını tes-bih et!"

Evet, Mekke'de gelen sûrelerden birisiyle daha karşı karşıyayız. Bilebildiğimiz kadarıyla bu sûre, Hz. Ömer efendimizin müslüman olduğu döneme rastlayan günlerde, yani Rasulullah'ın bi'setinin 4. veya 5. yıllarında nâzil olmuştur.

Kıyâmeti konu edinen, insanları kıyâmetle, kıyâmetin dehşetiyle uyaran, onları iyi ameller yapmaya teşvik eden, sonunda çözümün Kur'an olduğunu ısrarla, tekrar tekrar tekitle anlatan 52 âyetlik bir sû-re… Bu sûrede Mekkî sûrelerde gördüğümüz Allah'a teslim konusu daha bir şedit ifadelerle anlatılmıştır. Tarihten dem vurulmuş, geçmiş kavimlerin helâkleri anlatılmış, ama bize örnek olsun diye o kavimler içinde imanları sebebiyle kurtulanlar da gündeme getirilmiştir. En sonunda, hesap-kitapla bizi karşı karşıya getirmiş bir sûredir.

1-3. "Gerçekleşecek olan! Nedir o gerçekleşecek o-lan gün? Gerçekleşecek olanın ne olduğunu sana ne bildirir?"

Hâkka, kıyâmetin ismidir. Karia, Sâhha, Tâmme gibi Kur'an'da kıyâmeti anlatan, kıyâmeti çağrıştıran bir kelimedir.

"Hâkka" Mutlaka gerçekleşecek olan veya içinde bir takım ha-diselerin mutlaka gerçekleşeceği yahut amellerin cezalarının mutlaka tahakkuk edeceği gün demektir. Abdullah b. Abbas efendimiz diyor ki: "El-Hâkka kıyametin isimlerinden biridir. Allah, kıyamet gününün dehşetini bu şekilde beyan etmiş ve kullarını bundan sakındırmıştır." Katade diyor ki: "Kıyamete el-Hâkka, denmesinin sebebi, o günün, her amel işleyenin amelini ortaya çıkarmasındandır. Her bir doğruluk ve eğriliğe, iyilik ve kötülüğe ceza ve mükâfatın hak olduğu, başka bir deyişle her çalışana çalışmasının karşılığının verilmesinin hak olduğu vakit demektir ki, bu da kıyamettir.

Bu tekrar, kıyametin, mahlukatın bilgisi dışında olduğunu açıklamak

suretiyle, onun korkunçluk ve dehşetini pekiştirmek içindir. Yani onun büyüklük ve korkunçluğunun sınırına hiç kimsenin, hemen hemen ne aklı erer, ne de böyle bir şeyi düşünebilir. Veya bu, Arapların üslubu ile söylenmiştir. Çünkü onlar, karşılarındakini bir şeye teşvik etmek istediklerinde soru kipini kullanır ve "Bilmiyor musun ne oldu?" derler. Bu âyet de bu kabilden olup durumun korkunçluğunu ve büyüklüğünü artırmaktadır. Sanki yüce Allah şöyle buyurmuştur: Bu korkunç bir şey ve ürpertici önemli bir olaydır.

Sûrenin böyle başlaması aslında çok garip bir başlangıç. İnsan sözüyle hiç ilgisi olmayan bir başlangıç. Bakın Allah bir Hâkka dedi, sonra nedir bu Hâkka? dedi, sonra da dedi ki, ne bileceksin sen? Nerden anlayacaksın sen bunu? Öyleyse dinle bak sana bunu ben anlatayım, demektir bunun manası. Ama yine bakıyoruz ki bu sorunun sonunda Rabbimiz Hâkka'yı anlatacak diye beklerken, tarihe dönüverdi.

4. "Semûd ve Âd milletleri tepelerine inecek bu gerçeği yalanladılar."

Bakıyoruz orda da bir çapraşıklık var. Halbuki Kur'an'da Se-mûd ve Âd kavmi anlatılırken, her bir Âd ve Semûd anlatımında önce Âd kavmi sonra Semûd kavmi anlatılırken, burada Semûd öne, Âd da sonraya alınıverdi.

Öyleyse bundan şunu anlıyoruz ki, burada anlatılan Semûd ve Âd değildir. Hedef Âd'ı, Semûd'u anlatmak, onları tanıtmak değildir. Mesele kıyâmeti anlatmaktır. Hedef kıyâmeti ve kıyâmetin dehşetini ortaya koymaktır. Konu bu olunca da bakın buna uygun olarak bir terslik gündeme getirilivermiş. Semûd kavmi öne, Âd da ondan sonraya alınıvermiş. Sanki böylece diyor ki Rabbimiz: "Ey kullarım! Bakın onlar nasıl tersyüz edilmişlerse, nasıl alabora olup mahvolmuşlarsa, Rabblerini yalanladıkları, Rabblerinin hayat programını, Rabblerinin kitabını, Rabblerinin yasalarını yalanladıkları, yok farz ettikleri için na-sıl helâk edilmişlerse, isterseniz siz de yalanlayın. İsterseniz siz de dalga geçin. Eğer öyle yaparsanız bilesiniz ki, sizin sonunuz da onlarınkinden farklı olmayacaktır. Sizler de onların âkıbetine maruz kalacak, sizler de altüst olacak, tersyüz olacak, alabora olacaksınız."

Allah ***"La yüs'elü anma yef'al"***dir. Yani Rabbimiz yaptığından sorumlu değildir. Yaptıklarından dolayı hiç kimse tarafından hesaba çekilmeyecek olandır. Kimseye karşı sorumlu değildir Rabbi-miz. Kimseye hesap vermek zorunda değildir. Dilediği gibi hareket e-der, nasıl isterse öyle yapar. İşte burada da söze öyle başlıyor.

Biz insanlar böyle konuşmayız. Rabbimizin hitap tarzı bizim konuşma stilimize benzemiyor. Rabbimizin hitap tarzı tamamen farklıdır. Bakın Rabbimiz soruyu peygamberine soruyor: “Hâkka, Hâkka nedir bilir misin sen?” Tabii bu soru önceki sûrelerde de belirttiğimiz gibi, cevap isteyen bir soru değildir. Soruyu soran kim? Allah. Yani bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan Allah. Peki sorulan kim? Kur’an’ın beyanıyla cahilin cahili bir insan. Yani Allah bilgisi olmadan hiçbir şey bilmeyen, bilmesi mümkün olmayan bir insan. Anlıyoruz ki bu soru, cevap bekleyen bir soru değildir. Allah, vahyini dilediği gibi gönderendir ve vahyini nasıl göndereceği konusunu, sözlerine nasıl başlayacağı konusunu hiç kimseye sormayandır. Aslında bizim söz dizimimize, söz dizaynımıza uymayan bir ifade. Meselâ “soba. Nedir soba? Bildiniz mi sobanın ne olduğunu?” dedikten sonra: “İşte kimileri soğukta donduktan sonra sobanın kıymetini anlarlar” filan gibi bir cümle kurulmaz. Biz böyle bir cümle kurmayız, meramımızı böyle an-latmayız.

Öyleyse bu vahyin bir parçasıdır. Bunu insan sözü gibi anlamamalıyız. Allah sözüne böyle başlamıştır diyor ve iman ederek teslim oluyoruz. Sanki daha sûresinin başında Rabbimiz kendi sözüne, vahyine dikkat çekerek bize şunu öğütlüyor: “Kullarım! Dikkat edin, bu Kur’an Benim sözümdür! Sakın ha benim sözlerimi kendi sözlerinize benzetmeyin! Sakın ha içinizden birisinin sözünü dinleyip te kulak ardı ettiğiniz veya çöpe attığınız gibi, Benim sözlerimi de kulak ardı etmeye kalkmayın! Sakın dinleyip dinleyip de kenara almayın! Bunu Ben söylüyorum! Şu anda Ben konuşuyorum! Benim sözüm olarak dinleyin ve hayatınızı böylece düzenleyin!”

Çünkü bundan sonra ortaya konacak konu, yeryüzünde en büyük konulardan biridir. Yeryüzünde en büyük hakikat, en büyük olay olan, gerçekleşmesi kesin olan tek olay, tek gerçek, tek bilgidir. Tüm insanları en çok ilgilendirmesi gereken bir olaydır. Herkesin her şeyi bırakıp, durup düşünmesi gereken bir gerçektir. Kıyâmet gerçeği, ölüm ötesi hayat ve hesap-kitap gerçeği. Cennet ve cehennem gerçeği… Yeryüzünde bundan daha büyük, bundan daha önemli bir olay olamaz. İşte öneminden dolayı, insanları uyanıklılığa dâvet eden bir hitap tarzıyla Rabbimizin sözlerine başladığını anlıyoruz.

“Hâkka, nedir Hâkka? Hâkka’nın ne demek olduğunu bilir misin sen? Hâkka’nın ne demek olduğunu nereden bileceksin sen! Hâk-ka’nın ne olduğunu sana ne bildirdi? Kim bildirdi Hâkka’yı sana? O müthiş hadise, o muazzam gerçek nedir, bilir misin? Yani onun dehşetini, azametini sana ne anlatır? Hangi

olay anlatır? Hangi örnek an-latır? Kim anlatabilir? Bunu sen kendi dirâyetinle anlayabilir misin? Kafanı çalıştırsan, aklını yoklasan, binlerce yıl düşünsen, binlerce in-sanı yardımına çağırsan, yerin dibine insen, gökyüzüne çıksan Hâkka'nın ne demek olduğunu anlayabilir misin? Kimden bilgi alabileceksin? Kim anlatabilecek bunu sana? Sen nasıl düşünürsen düşün, na-sıl takdir edersen et, senin takdirinden çok daha büyüktür bu olay. Ey peygamberim, sen bunu nereden bileceksin? Bunu sana Benden başka anlatabilecek birileri var mı? Dinle öyleyse, onu sana Ben anlatayım," demektir bunun manası. Kur'an'da bu kalıbın bu anlama geldiğini biliyoruz.

Ne demek Hâkka? Hâkka, hak olan, hakikat olan, mutlak olan, kesinlikle gerçekleşecek olan tek bilgi, tek olay, tek konu demektir ki, bu kıyâmettir. Elmalılı merhum, Hâkka konusunda 12 kadar madde saymış. Hak, Hâkka, Hakikat, mutlaka gerçekleşecek olan kıyâmettir. İş büyük çünkü, çok ciddi bir konu. Onun içindir ki böyle bir soruyla anlatıyor Allah. Ne demektir Hâkka? O müthiş hadise, o muazzam gerçek nedir? Yani onun dehşetini, azametini sana ne anlatır, kim an-latabilir?

Bir de Kur'an-ı Kerîm'de ***"Vema yüdrîke"*** kalıbının bundan sonra geleceklerin bilinmezliğini, bilinemeyeceğini, ama ***"Vema ed-rake"*** kalıbının da bilinirliliğini, dinle bak sana bunu anlatacağım ka-lıbı olduğunu biliyoruz. Öyleyse bu kalıpla söylenen Hâkka'nın burada anlatılacağını anlıyoruz.

Lâkin Allah, bizim beklediğimiz tarzda anlatmaz dini. Bakıyoruz Hâkka anlatılacakken, Hâkka'nın anlatımını beklerken birdenbire söz Semûd ve Âd'a döndürülüveriyor.

4. "Semûd ve Âd milletleri tepelerine inecek bu gerçeği yalanladılar."

Kaaria da kıyâmetin isimlerinden birisidir. Her şeyin başına çarpan, herkesin beyinlerinde patlayan, insanları sarsan, dehşete dü-şüren o büyük hadise. İşte Âd ve Semûd bunu yalanlayıverdiler.

Yani Ben size Hâkka'yı anlatacaktım ama, işin başında size bir uyarıda bulunayım. Aman bu gerçeği yalan saymaya kalkmayın! Aman sizler de Hâkka'yı, Kaaria'yı yalan saymaya kalkmayın. Aman Âd ve Semûd gibi sizler de, "yok böyle bir şey! Nerden çıktı bu iş? Öl-dükten sonra nereden dirilecekmişiz? Bunun aslı astarı yoktur!" demeye kalkışmayın! Ölüm ötesi hesabını-kitabını yalanlayarak, olmaz böyle şey filan demeye getirmeyin! Bak Âd kavmi, Semûd toplumu sizden daha güçlüydü. Kıyâmeti yalan saydılar.

“Öldükten sonra dirilmek yoktur, hesap-kitap yoktur” diyerek hayatlarını bu inanca bina ettiler. Dünyayı kıbleleştirdiler, hiç ölmeyecekmiş gibi bir hayatın peşine düştüler. Dünyaya kazık çakma sevdasına kapıldılar. Dünyayı cennetleştirme cinnetine kapıldılar. Ya da cennetliklerini dünyada ara-ma sevdasına kapıldılar da Ben onları yerin dibine geçiriverdim.

İşte ey kullarım, dikkat edin. Ben sizlere bunu işte bunun için anlatıyorum. Ben size bu konuda, bu helâk konusunda peşin bir kanaat, peşin bir bilgi veriyorum. Bu konuda kesin bir kanaate vararak, hata etmeyesiniz diye önceden sizi uyarıyorum. Önceden size bilgi ulaştırıyorum. Sizden öncekilerin, atalarınızın düştükleri yanlışı, onların yanılgı noktalarını, sapak noktalarını anlatıyorum ki, sizler de onların yanlışlarına düşmeyesiniz. Bu size bir uyarı değil mi yani? Ne oluyor size? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Gelin akıllarınızı başlarınıza alın da sizler de onlar gibi kezzebe yapmayın! Gelin onlar gibi sizler de Hâkka’yı yalanlamayın! Yalan saymayın kıyâmeti! Yalan saymayın ölüm ötesi hayatın hesabını! Onların durumlarını görün de kendinize gelin!” buyurmaktadır Rabbimiz.

Semûd ve Âd kavmi Kaaria’yı yalan saydılar, dalga geçtiler, yok farz ettiler.

Semûd kavmi, Salih’in (a.s) kavmidir. Kur’an’ın değişik yerlerinde anlatıldığına göre bu toplum hayra engel olan bir kavimdi. Hayır düşmanı bir toplumdu. Hayra tahammül edemeyen bir kavim... Allah’ın âyetine dayanamayan, hazmedemeyen bir kavim. Salih’e (a.s) mûcize olarak gönderilen ve kendileri için varlığı hayır olan, Allah’ın deve âyetine dayanamayan bir toplum. Allah âyeti olan, kendileri için hayır ve bereket olan devenin varlığına tahammül edemediler de bacaklarından kesiverdiler onu. Tıpkı Rasulullah Efendimizin mûcizesi olan Kur’an’a tahammül edemeyen, Allah âyetlerinin varlığına dayanamayan, hayırdan, hayırlıdan, bereketten nefret eden günümüz kâfirler gibi. Bugünün kâfirleri de kendileri için hayır olan Allah’ın kitabı Kur’an’ı bacaklarından kesme adına dil değişikliği, alfabe değişikliği yaparak Kur’an’ı susturabileceklerini zannettiler. Allah’ın âyetini yeryüzünden silebileceklerini zannettiler. Tıpkı dün Allah’ın devesini bacaklarından biçerek yeryüzünde Allah’a kulluğu bitirebileceklerini zan-nedenler gibi…

Semûd’un bir özelliği daha vardı, o da tüm hayırları, tüm menfaatleri reddetmek. Meselâ adama diyorsunuz ki, “ya şu ekmek temiz, al götür ye bunu!”

Hayır, adam illa da pislik yiyecek. Hayırlıyı reddetmek, temizden nefret edip pisi sevmek gerçekten garip bir özelliktir. Bakın daha önce Fecr sûresinde de anlatılmıştı. Semûd kavmine bir deve gönderdi Allah. Mûcize bir deve. Hiçbir zararı yoktu bu devenin. Tek suçu süt vermekti. Süt vererek tüm kavmi doyuracak bir deveydi. Üstelik bakmayacaklar, beslemeyecekler, doyurmayacaklardı onu. Ama alçaklar bu hayra tahammül edemediler de, deveyi katlettiler. Şimdi varlığı hayır olan, tüm suçu süt verip dünyayı beslemek olan Müslümanları katletme adına tüm dünya kâfirlerinin soyunduğu gibi. Şu anda tüm dünya kâfirleri, yeryüzü Müslümanlarını yok etmek için plan-program yapıyor. Yeryüzünde bir tek müslüman kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecektir, diyorlar. Peki ne suçu var Müslümanların? Ne yapmış Müslümanlar? Niye bu kadar gazaplanıyor bu kâfirler?

Başka değil, Müslümanların şu anda bir tek suçları var, o da süt vermek. Tıpkı Salih'in (a.s) devesi gibi süt verip insanlığı doyurmanın ötesinde başka bir suçları yoktur Müslümanların. Tek suçları bu. Üretmek, ekmek, dikmek ve ürettikleriyle tüm dünyayı doyurmak. Ama bakıyoruz tıpkı Allah'ın kendilerine süt verip beslemesi için gönderdiği deveye, yani Allah'ın böyle bir âyetinin varlığına dayanamayıp da: "Olmaz! Bu deve varlığıyla bize hep Allah'ı hatırlatıyor. Sürekli bizi Allah'la yüz yüze getiriyor. Halbuki biz O'nu unutarak rahat bir hayat yaşamak istiyoruz" diyerek Allah'ın bir âyetini yok etmek üzere bu de-veyi öldürdükleri gibi, şu anda da varlıkları bize Allah'ı hatırlatıyor, varlıkları bizim küfrümüzü açığa çıkarıyor diyerek yerli ve yabancı tüm kâfirler müminleri yok etmeye çalışıyorlar. Güya yeryüzünde Allah'ı hatırlatan, âhireti hatırlatan ve böylece iştahlarını kaçıran Müslümanları yok ettikleri zaman rahat bir hayat yaşama imkânı bulacaklar. Al-lah'ı da, dinini de, âhireti de diskalifiye ederek, unutarak istedikleri gi-bi sorumsuzca bir hayat yaşayabilecekler.

Salih'in (a.s) kavmi olan Semûd kavmi hayırdan, hayırlıdan hoşlanmayan bir toplumdu. Allah'ı hatırlamaya, Allah'ın âyetleriyle yüz yüze gelmeye tahammül edemeyen bir toplumdu. Halbuki bunlar ken-dilerinden önceki toplumların yok edilişlerini görmüşlerdi. Nuh kavminin suyla, Âd kavminin de dondurucu bir fırtınayla helâk edildiklerini görmüşlerdi. Dedelerinin başına gelenleri biliyorlardı. Gördükleri, bildikleri bu tecrübelerinden dolayı bunların Allah'a daha bir dikkatli davranmaları gerekiyordu. Dedelerinin başına gelenlere bakıp ders çıkar-maları ve onların düştükleri yanlışlara düşmemek için akıllarını başlarına almaları gerekiyordu. Daha iyi müslümanlar, daha iyi kullar olmaları gerekiyordu.

Ama hainler gereken dersi çıkaramadılar. Dedelerinin başına gelenleri

Allah'ın istediği gibi yorumlayamadılar. Yanlış yaptılar, Allah ve elçisiyle savaşa tutuştular. Rabblerine ve elçisine kafa tuttular. Al-lah'la çatışma içine girdiler de helâk yasasının mahkumu oldular. Biz onlar gibi yapmayalım, onlar gibi yaşamayalım. Rabbimize O'nun is-tediği gibi kullar, elçisine O'nun istediği gibi tabi olanlar olalım, demediler de, şöyle bozuk bir ders çıkardılar:

"Atalarımız hata yaptılar. Dedelerimiz evlerini, yerlerini, yurtlarını düzlükte kurdular. Şehirlerini, yerleşim birimlerini ovalarda kurdular. Tabi sonuçta da Allah'la verdikleri savaşımlarında mağlup oldular. Bir sel felâketi, bir rüzgar afeti, bir deprem hadisesi karşısında hemen etkilenip işleri bitiverdi. Bizler atalarımızın bu yanlışlarından ders çıkarmalı ve onların düştüğüne düşmemeliyiz. Bizler öncekilerin âkıbetine uğramamak için evlerimizi, şehirlerimizi, medeniyetimizi düzlük arazilerde kurmamalıyız. Allah'la savaşımızda zaaflara düşmemeliyiz" diyerek yüksek kayaları, kayalıkları yontarak yüksek yüksek barınaklar yaptılar. Evlerini şehirlerini yüksek kayalıkların arasında yontarak oluşturdular. Sudan etkilenmeyelim, rüzgardan korunalım diye böyle yaptılar. Böylece güya kendilerini garantiye aldıklarını zannediyorlardı. Artık Allah'la tutuştukları savaşta, peygambere karşı gerçekleştirdikleri mücadelede Âd kavmini yakalayan rüzgar onları yakalayamayacak, Nuh toplumunu helâk eden su onlara bir şey yapamayacaktı. Onun için kendilerinden önce helâk edilen toplumların yolundan gitmekten korkmuyorlardı. Ama Allah bir taağıye ile ya da Kur'an'ın başka yerlerinde anlatıldığı gibi bir sesle, bir sayhayla onları yok ediverdi.

5. "Bu yüzden Semûd milleti zorlu bir sarsıntı ile yok edildi."

Rivâyetlere göre bu deveyi öldürmelerinden sonra Rabbimiz onlara üç gün müddet tanıdı. "Üç gün kendi memleketinizde faydalanın," dedi. "Hadi üç gün daha yaşayın," dedi. Yine rivâyetlere göre bu üç günün birinci gününde yüzleri sarardı, ikinci gün yüzleri kızardı, üçüncü gün de yüzleri kapkara kesildi. Daha sonra da bir taağıyeyle helâk edildiler.

Semûd kavmi taağıye ile helâk oluverdi. Yani tuğyan eden, haddi aşan o vakıa ile helâk oldular, ya da tuğyan eden bir kişiyle, o ileriye atılan en şâkîleriyle, en azgınları sebebiyle helâk edildiler. Aslında deveyi boğazlayanlar birkaç kişiydi, ya da onların da içinden bir tanesi bu işi gerçekleştirmişti ama dikkat ederseniz Rabbimiz bu işi toplumun tümüne yüklüyor, tüm toplumu suçlu kabul ediyor. Neden? Çünkü devenin öldürülme konusunda ötekiler de ona yardımcı oldular. Veya ötekiler de onun bu eylemine ses çıkarmadılar, engel

olmadılar, karşı koymaya çalışmadılar. İçlerinden bir şâkînin Allah'ın âyetini kaldırmasına göz yumdular. İşte onların bu tavrı o şâkîye en büyük destekti ve Rabbimiz bu konuda onların tümünü bu suça ortak kabul ediyor. O deveyi hep beraber boğazladılar, Allah'ın âyetini hep beraber ortadan kaldırdılar, diyor. Yani bir toplum içinden bir şaki çıkıp Al-lah'ın sistemini kaldırırsa toplumun diğer üyeleri onu bu işten engellemeye çalışmazsa tüm toplum suçludur, diyor Rabbimiz. Toplum içinde şirke, toplum içinde ahlâksızlığa, toplum içinde İslam dışı uygulamalara ses çıkarmayan herkes ondan sorumludur.

Veya başlarına gelen bir sayhayla, bir racfeyle helâk oluverdiler. Allah bir sarstı ki, yerlerini, yurtlarını, o kıyâmet kopsa da yıkılmaz zannettikleri binalarını yerle bir ediverdi. Bitiverdi işleri... Onları bir racfe yakalayıverdi de dizlerinin üzerinde çöküverdiler. Oldukları yerde diz çöküverdiler. Güvendikleri evleri, villaları, saltanatları, medeniyetleri bir anda çöküverdi. Güçleri, kuvvetleri, teknolojileri bir sayha ile bir anda çöküverdi. Bir sâika, bir yıldırım, bir titreşim, ya da geberin diye bir ses geliverdi de ne evleri, ne köşkleri, ne medeniyetleri, ne güçleri, kuvvetleri kendilerini helâkten kurtaramadı.

Diz çöktüler. Keşke alçaklar daha önce diz çökselerdi. Keşke daha önceden secdeye kapansalardı. Keşke daha önceden Rabbleri-nin emirlerine boyun büküp O'nun istediği hayatı yaşamaya yönelselerdi. Onlar böyle tav'an diz çökmeye yanaşmayınca, Rabbimiz zorla diz çöktürüverdi onlara. Semûd kavminin önce anlatılmasını şöyle de anlayabiliriz. Bu kavim güç ve kuvvet sembolü bir kavimdi. Dünyada ebedî kalacağını zanneden bir kavimdi. Onların işini bitirdiğini önce anlatıyor Allah. Sonra da dönüyor, Âd kavmini anlatıyor.

6. "Ad milleti de bu yüzden önünde durulmaz, dondurucu bir rüzgarla yok edildi."

Âd kavmi de tıpkı Semûd gibi dünyada cennet istiyordu. İrem bağlarının dünyada misli, benzeri yok kabul edip şımarıyorlardı. Dünyada ebedî kalacaklarmış gibi bir hayat programları vardı. Ölüm ötesi hayatı reddediyor, Allah'la, Allah'ın elçisiyle, Allah'ın yasalarıyla savaşa tutuşuyorlardı. Güçlerine, kuvvetlerine, medeniyetlerine güvenerek Allah'tan gelen hayat programını reddederek keyiflerince bir hayat ya-şamaya yönelmiş bir toplumdu.

Allah'ın kendilerine gönderdiği Hud (a.s), "yapmayın! Etmeyin!" Vazgeçin bu anlayışlarınızdan! Vazgeçin bu programlarınızdan! Kafa tutmayın Rabbinize! Tapınmayın bu dünyaya! Tapınmayın zevklerinize! Reddetmeyin kıyâmeti! Kul

olun Allah'a! Dinleyin Rabbinizi! Ben O'nun size elçisiyim! Benim de, sizin de Rabbimiz olan Allah sizden istediği kulluğu benim şahsımda örneklemiştir! Bana bakın, beni izleyin ve Rabbinizin istediği kulluğu benden öğrenin! Rabbinize ve bana düşman kesilmeyin! Keyfiniz istikametinde bir hayata yönelmeyin! Allah'ı ve beni diskalifiye ederek bir hayat yaşamayın! Gelin beni dinleyin! Gelin fırsatlarınızı kaçırmayın! Değilse, şu bozuk düzen hayatınızı sürdürmeden yana olursanız kesinlikle bilesiniz ki Allah sizi helâk edecek! Sizler de tıpkı öncekiler gibi Allah'ın helâk yasasının mahkumu olacaksınız! Gelin akıllarınızı başlarınıza alın!" diyerek çırpındı, çabaladı ama olmadı. Toplum kendi hayırları, kendi menfaatleri istikâmetinde bir karar vermek yerine, tıpkı kendilerinden öncekilerin yaptıkları gibi Allah ve elçisiyle savaşımlarını hızlandırdılar. Allah ve elçisine karşı düşmanlıklarını daha da artırdılar.

Allah'ın emriyle peygamber onlara bir bulutla helâk olacaklarını haber verdi. "Bir bulutla Rabbim sizin defterinizi dürecek" buyurdu. Nihayet süre dolunca da karşıdan tehdit edildikleri bulut göründü, yavaş yavaş yaklaştı. Hâlâ akıllarını başlarına almayan toplum, uzaktan bulutun geldiğini görünce şöyle demeye başladı: "Hayır hayır! Bu bulut bizim için vaadedilen azabı getiren bulut olamaz! Bu bulut olsa olsa bize yağmur getiren bir buluttur! O başka değil, bize rahmet getiriyor! Bereket getiriyor." Bu sözleri söyleyerek peygamberle dalga geçmişler. Ama bekledikleri şeyi getirmedi o bulut. Onları yerin dibine batırıcı şeyler getirdi.

7. "Allah onların kökünü kesmek üzere, üzerlerine o rüzgarı yedi gece, sekiz gün estirdi. Halkın, kökünden çıkarılmış hurma kütükleri gibi yere yıkıldıklarını görürsün."

Onlara öyle bir kasırga gönderdi ki Allah, yakıp kavurucu çok sıcak bir rüzgar, yahut dondurucu soğuklukta bir fırtına veya kulakları bile sağır edecek, kulakları bile patlatacak şiddette müthiş ses çıkaran bir rüzgar gönderdi de, dünyada rezillik azabını tattırıverdi onlara.

Abdullah b. Abbas ve Ali (r.a.) diyor ki: "Hiçbir damla su inmez ki o, meleğin elinde bulunan ölçü ile inmiş olmasın. Ancak Nuh tufanı olduğu gün suya, meleğin kontrolü dışında inme izni verilmiştir. Bu sebeple sular taşıp dağları aşmıştır. İşte Allah Teâlâ'nın *"Gerçek şu ki su kabarınca, sizleri gemide biz taşıdık."* (Hâkka:11) âyeti bunu ifade etmektedir. Yine hiçbir rüzgar esmez ki meleğin elinde bulunan ölçü ile esmiş bulunmasın. Ancak Âd kavminin helak olma gününde rüzgara, meleğin kontrolü dışında esme izni verildi. Ve rüzgar,

haddi aşan bir şekilde esti. İşte Allah Teâlâ'nın *"Âd'a gelince; onlar da uğultulu ve azgın bir fırtına ile yok edildiler."* (Hâkka:6) âyeti de bunu ifade etmektedir. Yani rüzgar, kendisini idare eden meleğe isyan etmiştir. Abdullah b. Abbas diyor ki: "Âd kavmi, helak eden, soğuk, merhametsiz, uğursuz ve hiç kesilmeden esen bir rüzgarla helak edilmiştir." Rasu-lullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: *"Bana Sabâ rüzgarı ile yardım edildi. Âd kavmi ise Debûr ile helak edildi."* (Buhâri, İstiska: 26; Bedu'l-halk: 5; Müslim, İstiska: 17)

Rabbimiz onların üzerlerine sarsar denen şiddetli, çok soğuk bir fırtına, yahut taş yağdıran, azgın, atiye bir fırtına gönderdi de, taş taş üstünde kalmadı. Her şeyi büküp büküp atıverdi. Allah o kahredici, helâk edici, mahvedici rüzgarı bu kavmin üzerine yedi gün, sekiz gece mûsâllat kıldı da, o rüzgar onların üzerinde sürekli esip durdu. Yani salladı durdu orayı. Her şeyi birbirine vurdu, her şeyi birbirine kattı, hepsi mahvoldular, hepsi tuş oldular. Öyle ki, sanki orada insan yaşamamıştı. Sanki içi boş hurma kütükleri, hurma kovanları gibi yirmi otuz metre boyundaki insanlar yerlere yıkılıvermişlerdi. Güçleri, kuvvetleri, kolları, pazıları, imkânları, fırsatları, malları, mülkleri, medeniyetleri, evleri, köşkleri hiçbir işe yaramamıştı.

Allah onlara böyle "Sarsar" denen, şiddetli, azgın, atiye bir fır-tına gönderdi de, taş taş üstünde kalmadı, her şeyi büküp büküp atıverdi. Âd kavmini de böyle helâk etti Allah. Hatta başka bir sûrede:

"Rabbinin katından, işaretli olarak"

(Hud 83)

buyrulur. Yani sanki belliydi taşların nereye gidip, kimin beynini dağıtacağı. Yani taşlar şanlı, nişanlı, adı belli, nereye gideceğini, ki-me vuracağını biliyordu. Ebrehe'nin helâkini gerçekleştiren taşlar da öyle idi. Uzaktan kumandalı, yahut güdümlü füzeler gibi.

Burada durup düşünelim ve çevremize bakalım. Bu özellikleriyle bize tanıtılan Âd kavmi, Semûd kavmi bugün de var. Allah korusun belki o kavmin üyeleri de biziz. Eğer böyle bir toplum içinde, toplumu düzeltme adına biraz gayret edersek, biraz çabalarsak belki kurtuluşumuz mümkün olacaktır. Tıpkı Âd'ın, Semûd'un, Lût kavminin, Nuh kavminin içinde kurtulan müslümanlar gibi biz de belki kurtulmaya hak kazanırız. Ama elbette o toplumlarda peygamber safında yer alanlar, tercihini, seçimini peygamberden yana kullananlar, peygamberin gemisine binenler, peygamber rolünü oynayanlar gibi olmamız

şartıyla. Yani eğer bugün bizler de tıpkı o gün, o peygamberler ve o peygamberlere inananlar nasıl davranmışlarsa öylece bir tavır, öylece bir teslimiyet ortaya koyabilirsek, inşallah batan bir toplum içinde bizler de kurtulanlardan olabileceğiz demektir, Allah yardımcımız olsun.

Bakın Allah ne buyuruyor:
8. "Onlardan arda kalmış bir şey görür müsün?"

Bir bakıverin diyor Allah: Arta kalan bir bâkiye var mı onlardan? Hani boyları posları vardı? Hani güçleri, medeniyetleri vardı? Hani cennetleri, bağları, bahçeleri vardı? Hani evleri, sarayları vardı? Hani apartmanları, köşkleri vardı? Söyleyin, arta kalan neleri var? Hiç bir şeyleri yok, değil mi? Sanki orada daha önce hiç insan yaşamamış.

Öyleyse yazmak lâzım masaların, koltukların üstüne: "Senden önce burada başkaları oturuyordu." Yazmak lâzım arabaların üstüne: Senden önce buna bir başkası biniyordu. Senden önce bu evde başkaları oturuyordu. Senden önce bu tarlaya dün bir başkası tohum atı-yordu. Senden önce bu para dün bir başkasının cebindeydi, öyleyse unutma ki bütün bu sahip oldukların yarın sende de kalmayacak. Bugün senden öncekilerden sana intikal ettiği gibi, yarın da senden bir başkalarına intikal edecektir.

Azabın gerçekleştiği o bölgeye şu anda bile kimse giremiyor, kimse inemiyormuş. Sonra:
9. "Firavun, ondan öncekiler ve alt üst olmuş kasabalarda oturanlar da suç işlemişlerdi."

Daha kimlere ne yapmış Rabbimiz? Firavun, ondan evvelkiler veya onun önünde gidenler… İkisi de anlaşılabilecektir. Yani Firavu-n'un öncülüğünü, Firavun'un aveneliğini yapanlar, onun despotizmine zemin hazırlayanlar, ona destek olanlar, ona asa olanlar. Bir de ☨@«U¬S«#ÌYW²7! denilen kavim. Bu mü'tefikât'a Lût kavmi diyenler olduğu gibi, Karun diyenler de vardır. "Yere batanlar" anlamına da gelir diyenler var. Hangisi olursa olsun, işte Firavun ve benzerleri hepsi hâtıe ile, hata ile, yanlış ile gelmişler, yanlış hareket etmişler, hata işlemişler, cinâyet işlemişler, kötülük yapmışlar. Hepsi de Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşmuş, Allah'tan gelen hayat programını reddetmişler.
10. "Rabbinin peygamberine baş kaldırmışlardı. Bunun üzerine Rabbleri

onları şiddeti arttıkça artan bir şekilde yakaladı."

Bir de onlar Rabblerinin elçisine isyan ettiler. Allah'ın kendilerine kulluk örneği olarak gönderdiği peygamberin örnekliliğini reddettiler, dinlemediler. Peygamberi vasıtasıyla Allah'ın onların hayatlarına müdahalesine izin vermediler. Allah'ı ve elçisini hayatlarına karıştırmadılar. Hayatlarında Allah'a ve elçisine söz hakkı tanımadılar. Allah'a ve peygambere isyanı kendilerine din edindiler. Ya da peygamberin kendilerine gösterdiği yol dışında kendilerine yol edindiler.

Rabbimiz diyor ki, "onlar peygambere isyan ettiler." Peki acaba peygambere isyanı nasıl anlayacağız? Arkadaşlar Peygambere isyan demek, onunla kavga etmek demek değildir. Peygambere karşı bağırıp çağırmak değildir sadece ona isyan. Peygambere isyan demek, peygambere aykırı hararet etmek, tersine hareket etmek demektir. Yani peygamber hayatına, peygamber örnekliğine, peygamber mesajına karşı ilgisiz kalmak, peygamberle ve peygamberin getirdikleriyle ilgilenmemek, peygamberin hayat programına rağmen kendisine hayat programı çizmek demektir. Yani peygamber ne derse desin, ne getirirse getirsin fark etmez yine kendi bildiğince bir hayat yaşamaya yönelmek demektir. İşte peygambere isyanın manası budur.

Onlar peygambere isyan ettiler, kafa tuttular, Peygambere de-ğer vermediler. Peygamberi kulluk örneği kabul etmediler. Onun gibi olmaya, onun gibi yaşamaya, onun gibi inanmaya, onun gibi Allah'a teslim olmaya yanaşmadılar. Hayat programlarını peygambere sormadılar. Peygamberi kullukta örnek almadılar, peygambere rağmen, peygamberin kendilerine getirdiği hayat programına rağmen kendilerine hayat programı çizdiler de:

Allah da onları gittikçe artan bir tutuşla tutuverdi. Yani kahir bir kabzayla, şedit bir kapışla onları yakalayıverdi. Kaçmaları ne mümkün ki kaçsınlar?

Peki buraya kadar Âd'ın, Semûd'un, Firavunların ve benzerlerinin başlarına gelenleri anlatmakla Allah ne dedi bize? Buraya kadar anlatılanlarla Allah bize şunları söyledi: "Ey kullarım! Sizler sizden öncekilerin başlarına gelenleri görmediniz mi? Benimle savaşa tutuşan, Bana ve elçilerime kafa tutan, Bana kulluğa ve Benim istediğim hayatı yaşamaya yanaşmayan öncekilerin başına gelenleri sizler görmediniz mi? Ne yaptılar onlar? Nasıl bir hayat yaşadılar ve sonuçları ne oldu? Ne oluyor size? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Bütün bunları ben size ne için anlatıyorum? Sizler ne yapmaya çalışıyorsunuz?

Niye ibret almıyorsunuz bu hadiselerden? Size olan rahmetim gereği bu kadar ibret levhasıyla sizi uyardığım halde niye hâlâ aynı yanlışlarınıza devam ediyorsunuz? Neyinize güveniyorsunuz?

Yoksa sizler de, “onlar güçsüzlerdi, onlar dağınık toplumlardı, Allah onlarla baş edebilmiştir. Ama şu anda düzenli ordularımız var, yeraltı-yerüstü filolarımız, tanklarımız, zırhlarımız var. Bizler şimdi Bir-leşmiş Milletleri oluşturduk. Nato’yu kurduk. Artık Allah bizimle başe-demez” diyerek kendinizde güç, kuvvet görüyorsunuz da, ondan mı Rabbinizle, Rabbinizin yasalarıyla savaşa kalkışıyorsunuz? Kendinizi bir şey zannederek mi Rabbinizin yasaları yerine kendi yasalarınızı hakim kılmaya çalışıyorsunuz? Gerek bu âyetlerin geldiği dönemin kâfirlerine, gerekse asrımız kâfirlerine Rabbimiz böyle sesleniyor.

“Ey insanlar! Unutmayın ki tarih boyunca helâke uğrayan toplumlar teknolojik yönden, ekonomik yönden zayıf oldukları için helâke uğramış değillerdir. Helâk sebebi bu değildir. Aksine helâk sebebi in-sanların Benim tarafımdan kendilerine verilen dünya güçlerine dayanarak, Benim tarafımdan kendilerine lütfedilen imkânlarına, saltanatlarına güvenerek kendilerini Benden ve Benim dinimden müstağni sa-yarak kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamalarıdır. Beni, peygamberimi, kitabımı yok farz ederek hayat programlarını kendileri yapmaya kalkışmalarıdır. Bana ve dinime rağmen bu dünyada dilediklerini yapabilecekleri zannına kapılıp, kendilerini bir şey zannedip, gururlanıp, gerçek güç kaynağına kafa tutmalarıdır. İşte helâk sebebi budur.”

Şimdi de öyle diyor değil mi bu müstekbirler? “Artık insan çağ atlamıştır. Artık önceki dönemler kapanmış, insan rüştünü ispat etmiştir. Artık insan kendi kendine yeterli olduğu, kendi kendine ayakta durabileceği, kendi sistemini kendisi yapabileceği bir bilince ulaşmıştır. Artık insanın Allah’a da, Allah’ın kitabına da, Allah’ın elçisine de, Allah’ın hayat programına da ihtiyacı kalmamıştır,” diyorlar. Allah bilgisi olmadan kendi bilimlerimizle de biz hayatımızı yaşayabiliriz, di-yorlar. Allah bilgisi, vahiy yerine putlaştırdıkları bilimi ikâme edebileceklerini iddia ediyorlar. Göreceğiz bakalım ne yapabilecekler? Bugüne kadar yapabildikleri hiçbir şey yok. Bundan sonra ne yapabileceklerini göreceğiz.

Peki tarihte herkes mi yalan saydı bu Hâkka’yı? Herkes mi ya-lanladı bu

Karia’yı? Hayır. Herkes böyle yapmadı. Bakın bir örnek su-nayım burada size, diyerek Rabbimiz tarihî bir örnek verecek:

11-12. “Ey İnsanlar! Su taştığı vakit, size bir ibret olmak üzere, anlayışlı kulaklar anlasın diye süzülen gemide, sizi Biz taşımışızdır.”

“Sular tâğutlaşınca, azgınlaşınca, haddi aşınca, her tarafa do-lunca, Biz sizleri câriye de taşıdık. Hamelnaküm fil câriye. Biz sizi bir câriyede taşıdık.” Câriye gemidir, onu Nebe’ sûresini tanımaya çalışır-ken söyledim. İşte Nuh (a.s) döneminde tüm yeryüzü kâfirleri helâk edilirken, o gemide taşınanlar inananlardı. Neden? Tüm yeryüzü kâfirleri helâk edilirken bu gemide kurtardıklarını neden kurtardı Allah? Niye anlatıyor bunu Rabbimiz bize? Bunu şunun için anlatıyor: Yani eğer sizler de tâğutlaşan, azgınlaşan, Allah’la savaşa tutuşan, Allah’ın hayat programını reddeden bu toplumda dalgalar halinde sizi yok etmeye yönelen toplumun küfründen, inkarından, ilhadından kurtulmak istiyorsanız, bu küfür dalgalarının boğucu etkisi altında boğulmamak istiyorsanız, o zaman sizler de gemiye binenlerden olmak zorundasınız. Sizler de peygamber safında yer almak zorundasınız. Allah düşmanlarından ayrılmak zorundasınız. Allah’a Allah’ın istediği biçimde kulluk yapanlardan olmak zorundasınız demek için, bizi intibaha, uyanıklığa dâvet etmek için anlatıyor Rabbimiz. Bakın diyor ki:

“Size bir tezkira, bir öğüt olsun, size bir nasihat olsun diye an-latıyoruz bunları. Yani Biz burada size önceki toplumlardan kimilerinin helâk olmasına karşın kimilerinin de kurtulduklarını haber veriyoruz ki, bundan siz öğüt alasınız, ibret alasınız, aklınızda kalsın. Yani aklınıza çakılsın kalsın, zihninize kazınsın kalsın, hafızanızdan, belleğinizden hiç çıkmasın diye anlatıyoruz, bir de:

Bir de belleyecek, öğrenecek kulaklara bellek olsun, kulaklara küpe olsun, kulaklara çakılı kalsın, kulaklara kazınıp dursun, kulaklarınızda çınlayıp dursun diye biz bunları size anlatıyoruz,” diyor Rab-bimiz. Meselâ elektriğin tehlikeli olduğunu elektriği anladığımızdan bu yana farkındayız ve hiç unutmuyoruz değil mi? Hele hele eğer gözümüzün önünde birilerinin elektrikle oynarken bir gaflet, bir dikkatsizlik sonucu yanıp kömür olduğunu görmüşsek hiç unutmayız bunu değil mi? Bizim için bir ibret, bir ders, bir tezkira olmuştur artık o. İşte tez-kira budur. İşte İslâm’ın bizden istediği tezkira budur. Yani öğrenmişsek, tehlike boyutunu aşacak hiçbir harekette bulunmayacağız demektir. O kadar dikkat edeceğiz ki, bu örneğin dışına çıkmadan kendimize program çizeceğiz.

Evet, bu olayı anlatmamızın gayesi insanlar için bir hatırlatma ve hakka

kulak verip geçmiş olaylardan öğüt-ibret alanlar onu bellesin ve gereği ne ise onu yapsın, kaybetmeyip ilerisi için yararlansın diyedir. Katade'ye göre vâiye; "Allah'ın emrini anlayan ve onun kitabından işittiğinden faydalanandır." Rabbimiz bu milletlerin kıssalarını ve başlarına gelen azabı anlatarak Rasulullah'a (s.a.v.) isyan hususunda bu ümmeti onlara uymaktan men etmektir. Onun içindir ki yüce Allah a-yeti *"Belleyici kulaklar onu bellesin."* sözüyle sona erdirdi.

Hâkka'yı, kıyâmeti anlatacaktı Rabbimiz. Ama bakın buraya kadar tarihten Hâkka'ya karşı müspet ve menfî tavır takınanlardan ör-nekler sunarak bu işi kabule bizi hazırladıktan sonra Rabbimiz artık şimdi kıyâmeti, Hâkka'yı anlatmaya başlayacak. Bizim için o kadar merhametli ki Rabbimiz, o kadar cennetimizi istiyor ki, öncekiler gibi peşin bir fikirle onu reddetmememiz için önce örneklerle uyarıyor, sonra da anlatacağını anlatıyor. Şimdi kıyâmetten söz edecek. Ama bildiğimiz söz dizimine uygun bir biçimde akademik bir makale türünde bir anlatım olmayacak bu. Allah'a yakışan biçimde kullarının tümünün anlayabileceği biçimde bir anlatım. Yani sadece elit tabakanın değil, herkesin anlayabileceği bir üslûpla Allah kıyâmeti anlatmaya başlıyor:

13-15. "Sur'a bir üfürüş üfürüldüğü, yer ve dağlar kaldırılıp bir vuruşla birbirine çarpıldığı zaman, işte o gün olacak olur, kıyâmet kopar."

Sûr'a bir üflenecek ki, farklı bir üfleme, bilinmeyen bir üfleme. Sûr'u da bilmiyoruz, Sûr'a üfleyeni de bilmiyoruz, üfleneni de bilmi-yoruz. Ama bilmesek de, anlamasak da Rabbimiz haber verdiği için haber verildiği şekliyle aynen iman ediyoruz. Öyle bir üflenecek ki Sû-r'a. Ne olacakmış o zaman?

Dağlar ve yeryüzü kaldırılıp sanki birbirine öyle çarpılacak ki, öyle birbirine vurulacak ki. Üstünde yaşadığınız yeryüzü ve dağlar bir-birine vurularak dehşetle öyle bir sarsılacak ki. Yeryüzü sallanıp çalkalandığı zaman. Hani çuvalın içine bir şeyler korsunuz da yerleşsin diye şöyle bir çalkalarsınız ya, işte arzda dağlar da böyle bir çalkalanmayla çalkalandığı zaman. Arzın ve dağların sallanmasıyla beraber kıyâmet gerçeğiyle karşı karşıya geldiğiniz zaman. Ondan habersiz, ondan gafil bir hayatın içine gömülmüş bir durumdayken ansızın o sarsıntı beyinlerinizde patladığı zaman.

Bir gün gelip şu üstünde yaşadığınız arz ve dağlar çok şedit bir sarsıntıyla sarsılacak. Şu anda sizi üzerinde barındıran şu yeryüzü bir gün gelecek Rabbini dinleyecek ve bu uysallığını terk edecek. Bir gün gelecek arzınız da, ayınız da, güneşiniz de, yıldızlarınız da, semânız da, malınız-mülkünüz de, gücünüz,

saltanatınız da, paranız, servetiniz de her şeyinizle birlikte yok olacaksınız! Yeryüzünün sallanmasıyla başlayan bir süreç sonrası bir gün gelecek hesap vermek üzere Allah'ın huzuruna gideceksiniz! Bir gün gelecek bu hayatınız son bulacak.

"İşte o gün olacak olacaktır. O gün gerçekleşecek olan gerçekleşecektir." Zaten ilk başta Allah'ın dediği buydu. Rabbimizin sûrenin ilk başındaki uyarısı buydu. Ne demişti Rabbimiz sûrenin başında? "Hâkka, nedir o Hâkka? O Hâkka'nın ne demek olduğunu sen nereden bileceksin? Dinle, onu sana ben anlatayım" demişti. "Kıyâmet kopacak!" demişti ve iş buraya kadar uzadı. Biraz önce belirttiğim gibi bizi ruhen bu işi kabule hazırladı Rabbimiz. Yani önümüze farklı bilgiler koydu Allah, sonra da dedi ki: "Sûr'a bir üflenecek ki, dağlar, taşlar, arz birbirine öyle bir vurulacak ki, artık reddettiğiniz, gelmez dediğiniz, olmaz dediğiniz, inkar ettiğiniz, beklediğiniz, hele bir gelsin bakalım dedikleriniz o günde olacak ki, işte o gün olacak olacaktır."

Öyleyse bizler de hem kendimizi, hem de çevremizdekileri bu âyetlerin haber verdiği kıyâmetle, kıyâmetin hesabı-kitabıyla uyarmak zorundayız. Bakın Rahmân olan Rabbimiz merhameti gereği yarın olacakları bugünden haber veriyor. Bize acıdığı için ısrarla bizi uyarıyor. Öyleyse bizler de bu âyetlerle hem kendimizi, hem de başkalarını uyaralım. "Ey insanlar! Ey akrabalar! Ey arkadaşlar! Yapmayın! Etme-yin! Ey insanlar! Gelin Hâkka'ya kulak verin! Gelin Hâkka'yla ilgilenin! Gelin kıyâmeti hesaba katın! Gelin Allah'ın dediği gibi yaşayın! Gelin kendi kendinizi cehenneme atacak bir hayatın adamı olmayın!" diye insanları uyaralım.

Bir atom bombası, bir hidrojen reaktörü, bir tank, bir füze karşısında birçok devletler savaştan el-etek çekip teslim sancağını çekerken, aynı insanları âhiretle uyardığımız zaman bir tek günahı bile terk etmediklerini görüyoruz. Belki de biz uyarıyı güzel yapmıyoruz da ondandır. Belki de Hâkka'yı güzel bir biçimde anlatamadık bu insanlara. Çünkü Hâkka'yı tanımayanların, kıyâmeti tanımayanların onu tanıtmaları mümkün değildir. Öyleyse önce biz kendimiz tanıyalım bu âyetleri. Biz kendimiz inanalım, biz kendimiz uyarılalım bu âyetlerle, ondan sonra da insanları uyaralım inşallah.

İnsanın aklını başından alacak, yüreğini hoplatacak, dağları, taşları her şeyi tuz-buz edecek o sarsıntıyla yeryüzü sallandığı zaman. Bilelim ki o kıyâmet saati ona hazırlıksız olan kimselere ansızın gelecektir. Zira kendileri kıyâmetin geleceğinden gafil bir şekilde dünyaya dalmış, onu hatırlarından çıkarmış ve böylece lüzumsuz şeylerin peşine takılmış insanlar için elbette kıyâmet ansızın

gelecektir. Kıyâmete inanmayan ve onun hazırlığı içinde Allah için bir hayat yaşamayan insanlar, onun kopmasına yakın bir dönemde alâmetler belirdiği zaman bile uyanmayacaklar, o zaman bile oyun ve oynaşlarını sürdüreceklerdir. Onun için şuurları yerinde değilken, haberleri yokken kıyâmet gelip onların tepelerinde patlayacaktır. Artık ondan sonra pişman olma ve geriye dönme imkânı da kalmayacaktır.

Peki neler olacakmış o gün? Bakın o gün olacaklardan birkaç görüntü, olacaklardan bazıları şöylece gündeme getiriliyor. Semânın değişik bir boyut kazandığı, kazanacağı, arşın değişik bir biçim aldığı, alacağı anlatılıyor:

16-18. "Gök yarılır; o gün düzeni bozulur. Melekler onun çevresindedirler; o gün Rabbinin arşını onlardan başka sekiz tanesi yüklenir. Ey insanlar! O gün siz huzura alınırsınız, hiçbir şeyiniz gizli kalmaz."

O gün sema paramparça olmuş, çatlamış, yarılmıştır. Ortadan mı bölünmüş, kenardan mı dağılmış, yoksa âşığın bağrı gibi mi yarılmış? Yoksa susuz kalan toprağın yarılması gibi mi? Bilmiyoruz ama inanıyoruz ki o gün semâ paramparça parçalanacak. Ama artık semâ Vahiye olacak, yani değişmiş olacak, pörsümüş, eskimiş, sarsılmış, kapılar oluşmuş ve melekler bu kapılardan inmeye başlamış olacak. Hesap-kitap dönemi, ellerinde insanların amel defterleri olduğu halde bu kapılardan Allah'ın melekleri inmeye başlayacaktır.

Biz buna, konum değişmiş olacak diyoruz. Sanki bugün dünya, kâinat imtihan konumunda. Yarın imtihan dönemi bitecek. Karne dönemi, imtihan sonuçlarının ilân dönemine geçilecek. İmtihan kartları mı, amel defterleri mi? Ama en iyisi Kur'an'ın deyimi ile söylersek kitaplarımız gelecek, kitaplarımızla karşı karşıya geleceğiz.

Melekler de onun etrafı üzerinde toplanmışlardır. Yani semânın şakkında, parçasında, ötesinde, berisinde, arşı taşıyanların altında. İşte böylece o gün meleklerin de yerlerini alacakları anlatılıyor. Veya bir başka sûreden anladığımız kadarıyla melekler de amel defterlerini taşıyarak yerlerini alacaklar. Daha?

O gün Allah'ın arşını onların üstünde sekiz melek taşıyacak, ya da kendi üstlerinde sekiz grup melek taşıyacak. Abdullah b. Abbas ve Dahhak'a göre bundan maksat sekiz sıra melektir. Bunların sayılarını Allah bilir. İbn-i Zeyd diyor ki: "Burada zikredilenler, Arş'ı taşıya-cak kadar güçlü kuvvetli olan sekiz tane melektir. Arş'ı yüklenen meleklerin halen dört olduğu, ahirette ise sekiz olacağı, Rasûlullah'tan rivayet edilmiştir. Rasulullah (s.a.v.), Arş'ı yüklenen meleklerin büyüklüğünü beyan ederek şöyle buyurmuştur: *"Allah'ın*

meleklerinden, Ar-ş'ı yüklenen melekler hakkında size konuşmam için bana izin verildi. Şüphesiz ki onlardan birinin kulağının yumuşağı ile omuzu arasındaki mesafe yedi yüz yıllık mesafe kadardır." (Ebu Davud, Sünne: 18; Ahmed b. Hanbel, Müsned: 1/92-94)

Bu semâniye sekiz melektir. Çünkü Rasulullah, "bugün dörttür de, kıyâmet günü sekiz olacaklardır," diyor. Bilmiyoruz dört melek ne taşır? Bu arş hani şu bildiğimiz Kürsi'nin üstündeki arş mıdır, yoksa hesap-kitap döneminde Allah'ın kurulmasını emrettiği, emredeceği bir arş mıdır, bilmiyoruz. Ya ne anlatır bunlar bize öyleyse? Bunlar bize şunu anlatır: Yarın gök yarılacak, arz birbirine vurulacak, dağlar delik deşik edilecek. Yani öyleyse nedir anlatılan?

Burada anlayabildiğimiz o ki, güç anlatılıyor, güçlü anlatılıyor. Mutlak güç ve kudret sahibi anlatılıyor. Teslim olmamız, önünde saygıyla eğilmemiz, kendisine kul olmamız, arzularını mutlak yerine getirip iradelerimizi kendisine teslim etmemiz gereken Allah anlatılıyor. Yani Allah'a teslimiyet anlatılıyor. İşte kendisine teslim olmanız gereken, yasalarını uygulamanız, kendisine kulluk yapmanız, çektiği yere gitmeniz gereken Allah böyle güçlü, böyle kuvvetli bir Allah'tır, deniliyor.

Meselâ adam öyle Amerika âşığı, öyle Japonya hayranı ki, Amerika'ya ya da Japonya'ya gidiyor, gezip geliyor oraları ve dönüşte öve öve bitiremiyor. Aslında orada yapılan şeylerin ne olduğunu belki tam anlamıyla bilmiyor. Ama öyle köle ki adam, efendilerinin hayatında gördüğü şeylere bayılıyor. Baygın baygın anlatmaya başlıyor. "Efendim işte adamlar öyle müthiş şeyler icat etmişler ki! Öyle müthiş şeyler bulmuşlar ki! Ne o? Ya işte bir şey var adamın elinde, cebinde, yazıyor, çiziyor, siliyor, topluyor, çıkarıyor! Müthiş bir şey!" İşte şu bi-zim onlardan belki birkaç ay geç tanıdığımız, tanıştığımız hesap makinesi. Onu anlatmaya çalışıyor adam sitayişle. Ne olacak? Adam ka-fayla da yapıyor ya hesabı. Hz. Adem'den beri hesap yapılıyor dünyada. Bu alet çıkmadan önce hesapsız mıydı insanlar? Şöyle bastın mı yapıyor, böyle bastın mı siliyor, çarpıyor, ediyor.

İyi tamam anladık kolaylık sağlıyor, zaman tasarrufu sağlıyor da, o zaman şunu sormamız gerekecek: Bu tür aletlerle hayatımız kolaylaşacak, zamanımız artacak da peki bu arta kalan zamanı nerede kullanacağız? Bu aletlerle tasarruf ettiğimiz zaman içinde ne yapacağız biz? Bu zamanı nerede kullanacağız? Yani bir müslüman dis-koya gitmeyeceğine göre, genelevde onu tüketmeyeceğine

göre, kal-dırımlar seni beklemediğine göre, televizyon yular vurmadığına göre, ya da kulluğa harcamayacağına göre kazandığın zamanı ne yapacak-sın ki? Öyle değil mi yani? Hani bir Çin atasözü vardır. Çinlinin birisine demişler ki, “yakında öyle ulaşım vasıtaları çıkacak ki, bir günde alınan mesafeleri üç dakikada alacağız.” Çinli düşünmüş ve sormuş: “İyi de o zaman arta kalan zamanı neyle dolduracağız?” Bu teknolojik aletlerle zamandan sağladığımız tasarrufları nerelerde kullanacağız? Eğer TV karşısında kullanacaksak, eğer gıybet peşinde, kaldırım çiğnemede, çeyiz peşinde, kulluk dışında kullanacaksak, eminim ki bu zamanı o teknolojik şeylerin yokluğuyla yapacağımız işlerde kullanmamız daha hayırlı olacaktır.

Adam diyor ki, “ya bildiğiniz gibi filan değil! Amerika’da her şey çok farklı! Her şeyleri mükemmel! İşte kitapları şöyle, eğitimleri böyle, çarşıları, pazarları, askeriyeleri böyle, eğitimleri, hukukları, yasaları, yolları, parkları, plajları, sinemaları, operaları, şöyle.” O kadar büyütmüş ki gözünde. Öve öve bitiremiyor adam. Peki arkasında ne var bu cümlelerin? Ne demeye getiriyor adam bunları? Ne diyecek sonunda? Sonunda şunu diyecektir adam: “Arkadaş, işte Amerika kendisine kulluk edilmeye lâyık bir ülkedir. Lafı dinlemeye, örnek alınmaya lâyık bir ülkedir. Orası ne yapıyorsa alınır. Onlar ne derse yapılır. Yani gerçekten aklı eriyor adamların. Kafası çalışıyor. Efendi bir ülkedir, lider bir ülkedir Amerika. Bilimsel çalışmaları düzgün, filmsel uğraşları düz-gün, çocuğa bakışları, eğitim anlayışları, hukukları, sosyal ve siyasal yapılanmaları, köpek sevgileri, arabaya meftun oluşları düzgün, düzgün, düzgün…” Tüm bu sözlerin sonunda ne diyor adamlar? Ne isti-yorlar? “Arkadaş, işte bu ülkeye kul olunur. Bu ülkeye uyulur. Bu ülke-ye teslim olunur. Bu ülkenin kanunları alınır. Bu ülkenin hukuku kapışılır. Bu ülkeye kölelik yapılır.” İşte dertleri budur adamaların. Sonunda bunu söyleyebilmek için diyorlar bu kadar sözü.

İşte Allah-u Zü’l-Celâl de sanki bizim idrakimizle kavrayabileceğimizin ötesinde bir şeyler anlatıyor bazen. Bizim aklımızın almayacağı, duyularımızla algılayamayacağımız şeylerden söz ediyor Rabbi-miz. Meselâ cennet tarif ediyor, cennetteki ırmaklardan, hûrilerden, gılmanlardan söz ediyor. Kıyâmet tarif ediyor, kıyâmet esnasında akılların almayacağı hadiselerden söz ediyor. Hiç aklımızın almayacağı arştan, kürsîden, semavattan söz ediyor. Bütün bunlar ne anlatır bize? Bütün bunlar bize Rabbimizin büyüklüğünü, Rabbimizin gücünü, kudretini anlatır. İşte Rabbiniz bu kadar azamet ve kudret sahibidir. İşte siz böyle bir Allah’ın kullarısınız. İşte siz böyle bir Allah’a teslimsiniz. İşte siz böyle kulluğa lâyık bir Allah’a kulluk yapmaktasınız. İşte böyle bir Allah’a teslim

olunur. İşte böyle bir Allah'a kulluk edilir. İşte böyle bir Allah'ın yasaları uygulanır. İşte böyle bir Allah'ın çektiği yere gidilir. İşte böyle bir Allah'ın hukuku uygulanır. İşte böyle bir Allah'ın hatırı her şeyden üstün tutulur.

Rabbimin kendi gücünü, rubûbiyetini, ulûhiyetini ortaya koyduğu tüm bu âyetleri karşısında ben sadece küçüldükçe küçülür, ezildikçe ezilir, acizliğimi, basitliğimi anlar, basitliğimi kavrar ve yüce otorite karşısında boyun bükerim, ama o en güçlüyle beraber olmanın, en güçlünün safında olmanın, en güçlüye kul-köle olmanın şuurunu ve zevkini yaşarım. Hani birisi öyle diyordu: Nasıl ki çocuk yeni doğduğunda, âciz bir bebekken, aczinin tam farkında olduğu bir dönemde baba, ana ve çevresindekiler tarafından el üstünde tutulur değil mi? Ama biraz büyüyüp de: Ben de yiyebilirim! Ben de yürüyebilirim! Ben de koşabilirim! Ben de oturabilirim! Ben de yapabilirim! Ben de kazanabilirim! Ben de karnımı doyurabilirim demeye başladıkça, kendisinde bir varlık hissetmeye başladıkça burnu şeyden kurtulmuyor değil mi?

İşte Allah karşısında insanoğlu da böyledir. Allah karşısında küçüklüğünün, basitliğinin, farkında olursa, Allah karşısında acziyeti-nin şuurunda olursa, "ya Rabbi ben güçsüzüm, güçlü sensin! Allah'ım ben kusurluyum, mükemmel sensin! Allah'ım ben fakirim, zengin sen-sin! Ya Rabbi ben kulum, sahibim sensin! Ya Rabbi ben muhtacım, doyuran sensin! Ya Rabbi ben muhtacım, varlığım sendendir! Elim, ayağım, malım-mülküm, hayatım, mematım sendendir!" derse, Allah karşısında aciz bir bebek teslimiyetinde bulunursa, Allah onu el üstünde tutacak, her şeyden koruyup kollayacaktır. Ama insan Allah karşısında kendisini bir şey zannederek, Allah karşısında kendisinde güç kuvvet görerek: "Ben de yapabilirim! Ben de tutabilirim! Ben de kanun yapabilirim! Hayatımı ben de düzenleyebilirim! Çocuğumu ben de eğitebilirim! Kendimi ben de koruyabilirim! Hayatımı ben de düzenleyebilirim!" demeye kalkarsa işte onun da burnu bir şeylerden kurtulmayacaktır elbette.

Ya o "alttaki meleklerin üstünde arşı taşıyan özel melekler var" demektir bunun manası veya "başları üzerinde arşı taşıyan melekler var", veya "ayakları üstünde arşı taşıyan melekler var" demektir. Arşı taşıyan sekiz melekten söz ediliyor ama sekiz melek mi, sekiz grup melek mi, sekiz cins melek mi, bunu bilmiyoruz. Ama Rabbimiz böyle buyurduğu için aynen iman ediyoruz. Kur'an'ın başka yerlerinden öğreniyoruz ki, bunlara hamele-i arş deniyor. Arşın hâmili, arşın taşıyıcısı melekler.

O gün insanlar Allah'a arz olunur. İnsanlar Allah'a arz olunurlar veya o gün insanların amelleri Allah'a arz olunur, ya da insanlara amelleri arz olunur.

Bütün insanlara bütün yaptıkları arz olunur da hiç kimseye hiçbir şey gizli kalmaz. Yaptığı tüm amellerini karşısında bu-lur insanlar. Yani dünyada, yaşadıkları hayatta neler yapmışlar, neler etmişlerse hepsine muttali olurlar. Allah'ın affettikleri de mi arz olunur? Hani Allah dünyada kimi günahları affetmiştir, kimi günahlarımızı defterden silivermiştir. Anlayabildiğimiz kadarıyla onlar değil burada arz olunanlar.

Evet, ey insanlar, kıyamet gününde sizler, yaptıklarınızın karşılığını almak için melikler meliki Allah'ın huzuruna çıkarılacaksınız. Tüm sırlarınız ortaya çıkmıştır. O'ndan gizli değildir. İlmiyle sizi kuşatmıştır. Şüphesiz Allah, gizli açık her şeyi bilen ve herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeden verecek olandır. Ama genel bir kaide vardır ya:

"Kim zerre kadar iyilik yapmışsa onu görür. Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onu görür."

(Zilzal 7)

Kim zerre kadar iyilik yapmışsa onu görür. Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onu görür. Zerre kadar küçük de olsa, az da olsa Allah kimsenin amellerinden gafil değildir. Allah yapılan amellerin tü-münden haberdardır. Zerre kadar da olsa kimsenin amelini Allah zayi etmeyecektir. Çünkü o gün adalet günüdür. Adaletin ve hakkın ikame edildiği gündür. O gün hiç kimseye haksızlık yoktur. Yani o gün hiç kimseye, hiçbir varlığa en küçük bir adaletsizlik ve zulüm yapılmayacaktır.

O mânâda bütün yaptığımız, ettiğimiz şeylerin tamamı defterde karşımıza gelecek, diyoruz. İşte o gün defterlerin arz olunmasına, kitapların açılmasına göre insanlar iki grup olacaklar.

Olanlar, yani kitabını sağından, sağ tarafından alacak olanlar. Kitaplarına sağları indirilecek olanlar.

Olanlar. Yani kitapları sollarından tutuşturulacak, kitapları sollarından indirilecek olanlar.

Tabi İnşikak'ta:

"Ama amel defteri kendisine arkasından verilen kimse"

(İnşikak 10)

diye anlatılıyordu ki, bu ikincinin içindedir.

Kitabını arkasından alanlar, kitabı arkasından tutuşturulanlar. Yani dünyada ben kitabımı arkamdan almak istiyorum diye bir hayat yaşayıp sonunda kitabı arkasından verilenler var ya. Burada "kitabı sol taraflarından verilenler" denirken, İnşikak'tan okuduğumuz bu â-yette de "arkasından verilenler" deniyor. Aslında bu ikisi birdir. Yani kitabını solundan alanlarla arkalarından alanlar birdir. Anlayabildiğimiz kadarıyla kitapları sollarından verilenler bundan memnun olmayıp, onu sollarından almamak için ellerini arkalarına atacaklar da bu defa zorla arkalarından verilecek. Çünkü biliyorlar ki sollarından verildi mi işleri bitiktir. Onun için sollarından almak istemeyecekler de zorla arkalarından kitapları tutuşturulacak. Ne korkunç bir manzara değil mi?

Amel defterinin sağdan ya da soldan verilmesinin anlamı şudur: Aslında bunu dünyada belirleyen biziz. Yani dünyada yaptıklarımızla, yaşadığımız hayatla bunu biz kendimiz belirliyoruz. Ben kitabımı yarın sağımdan almak istiyorum diyerek bir hayat yaşayan kişi kitabını sağından alacak, ben de solumdan almak istiyorum diyerek bir hayat yaşayan kimse de solundan alacaktır. Ya da kitabını sağından alacak ameller işleyen kişi sağından alacak, solundan alacak biçimde amel işleyenler de solundan alacaklar. Çünkü sağdan ya da soldan verilecek bu kitabı dolduran biz kendimiziz. Biz yanımızdaki bizim kitabımızın yazıcısı, amellerimizin tespit edicisi olan meleklere akşama kadar yazdırıyoruz. Bir amel işliyoruz ve eğer bu amel sağdaki meleğin yazması gereken cinsten bir amelse hemen ona dönüp diyoruz ki: "Haydi bak, sana lâyık bir amel işliyorum! Bunu sen yaz!" Sonra bir amel daha işliyoruz ve bu defa da soldakine diyoruz ki: "Bu da sana lâyık bir amel! Haydi sen de şunu yaz!" diyoruz. Akşama kadar bir ona dönüyoruz, bir buna dönüyoruz. "Sen bunu bunu yaz! Sen de şunu şunu yaz!" diye bir ona bir buna, bazen ikisine birden, bazen ayrı ayrı amellerimizi yazdırıyoruz. Bir ömür boyu, gecesiyle-gündüzüyle sürekli meleklere amellerimizi yazdırıyoruz.

İşte bu yazdırdığımız ameller insan ölünce bir çizgi ile kapatılacak, sonra geriye bir bakılacak. Adam eğer arkada bir şeyler bırakmışsa, meselâ salih bir evlat bırakmışsa, gerçekten faydalı bir ilim bırakmışsa, hayırlı bir çığır açmış veya şer bir çığır açmışsa onlarınki kapatılmayacak. Ne zamana kadar? O çığırlar kapatılana kadar. O salih evlat ölene kadar. Ya da salih amelleri bitene kadar. O ilim unutulana kadar onların defterleri devam edecek. Yani onların defterlerine iyi ya da kötü ameller gelmeye devam edecektir. Bunlar istisnâî bir durum. En'âm sûresinde şöyle buyrulur:

"Bizim elçilerimiz asla kusur etmezler. Hangi konuda? Ne sizi belâlardan

koruma konusunda, ne sizin amellerinizi tespit etme, ne sizi kontrol etme, ne de sizin ölüm zamanınızı unutup ihmal etme konusunda zerre kadar kusur etmezler. Rabbiniz onlara ne emretmişse, nasıl emretmişse aynen onu uygularlar. Ne kendileri geç kalırlar, ne de ölen kişiyi geç bırakırlar" diyordu ya, işte burada da anlatıldığına göre kişi ölünce melekler kapanış çizgisini çekecekler, kapanış bilançosunu hazırlayacaklar, kâr-zarar hesabını yapacaklar, raporları sunacaklar.

İşte bu ilk belirlemelere göre bakılacak. Eğer kişi bu ilk belirlemelere göre cennetlikse, cennetlik gibi görünüyorsa, cennete gitme özelliği taşıyorsa, onun defteri sağından verilecek. Veya bu ilk belirlemelere göre adam cehennemlik gibi görünüyorsa onunki de solundan verilecek. Ama tabi bu ilk belirlemelere göreki durumdur. Daha henüz arkasında bıraktıkları gelmedi. Henüz onlar belli değildir. Melekler bilmez onu. Daha hesap-kitap tamam olmadı yani. İlk belirleme bu. Ona göre de solundan veya sağından verilecek.

Bu defterin sağdan, ya da soldan verilmesi, ya da alınması in-sanın kendi elindedir. Çünkü defterimizi yazan biziz. Yani yazan meleklerdir ama yazdıran biziz. Öyle değil mi? Meselâ daktiloyla bir sayfa yazı yazsanız, sonra da "bu yazıyı kim yazdı?" diye sorsalar. "Bunu daktilo yazdı" der misiniz? Veya "bunu kalem yazdı" der misiniz? "Bunu ben yazdım" dersiniz, değil mi? Kalem yazdı ama siz yazdınız. Daktilonun tuşlarına siz bastınız, daktilo da yazdı. Ama bunu siz yazdınız. İşte bizim amellerimizin tespiti konusunda melekler tıpkı bir daktilo, ya da bir kalem gibidirler. Biz yazıyoruz, ama melekler yazıyorlar. Melekler yazıyorlar amellerimizi ama biz yazıyoruz, biz yazdırıyoruz. Melekler tıpkı elimizdeki kalem gibi, ya da daktilonun tuşları gibidir. Bir amel işliyoruz, o ameli işleyen biziz ve meleklere diyoruz ki yazın bunu, onlar da yazıyorlar. İşte dünyada yarın defterini sağından almak üzere ameller işleyenler, hayatlarını buna göre yaşayanlar, defterlerini sağından alacak biçimde amellerle dolduranlar, yarın defterlerini sağından alacaklar. Ama defterlerini sollarından veya arkalarından almak isteyenler, hayatlarını buna göre yaşayanlar, defterleri sollarından verilecek ameller işleyenler de sollarından alacaklar. İşte kitabını sağından ve solundan almayı böyle anlıyoruz.

Yani kişinin bunu niye bana sağdan verdiniz veya niye soldan verdiniz? diye itiraz etmeye hakkı olmayacak. Çünkü öyle istiyor. Kendisi yazdırdı bunları. Bunu belirleyen insanın bizzat kendisidir. Sağındaki meleklere: "Yaz! Yaz! Yaz!" diyen, "şimdi sen yaz! Şimdi de sen yaz!" diyerek onların yazabilecekleri amelleri işleyen kendisidir.

Hani Nasrettin Hocanın şöyle bir hikayesi vardır. Hoca bir gün merkebiyle birlikte bir yolculuğa çıkar. Yolda giderken, merkebin âdetidir yoldaki pislikleri koklamaya başlar. Hoca da onun kokladıklarını torbaya toplar. O koklar hoca toplar, o koklar hoca toplar ve nihâyet hoca torbayı doldurur. Sonra varacakları yere varınca torbayı merkebin boynuna takar ve der ki: "Al! Bunu yemek zorundasın! Çünkü sen kokladın, ben topladım! Sen kokladın ben topladım!" İşte bizim amellerimiz, bizim defterlerimiz de aynen böyledir. Biz kokladık, melekler topladı. Biz işledik o amelleri melekler de yazdı. Yarın bize de denecek ki, "al bakalım, bu defter senindir, sen yaptın biz de topladık, sen kokladın biz de topladık, sen yaptın biz de yazdık. Şimdi bunu kabullenmek zorundasın."

İşte bu ilk belirleme. Meselâ bir imtihan yapıldı ve imtihanın sonunda kazananların listesini pencereye, kaybedenlerin listesini de duvara astılar. Adam eğer imtihanı kaybetmişse penceredeki listede kıyâmete kadar kendi ismini arasa bulamayacaktır değil mi? Niye? Çünkü imtihanı kazanarak kendi ismini oraya yazdırmadı ki! Yani ken-di yaptığı şey sebebiyle yazıldı oraya ya da buraya. İşte aynen bunun gibi, ben defterimi solumdan alacağım diye bir hayat yaşayan kişi ke-sinlikle yaptıklarından ötürü defterini sağından alamayacaktır.

Allah adildir, hatta Rabbimiz hesabı bizim lehimize düşünerek yapar. Yani hiç eksiler artıyı götürmediği gibi, artılar eksiyi götürür bir mizanı vardır Rabbimizin. Yani bir tek artı yaptın mı katsayı farklıdır niyetine göre. Bazen 100, bazen 700, bazen 7000, bazen 30000, onu ancak Allah bilecektir. Ama kötülüğün katsayısı birdir. Kötülüğü bazen 1 ile çarpar, bazen 0 ile çarpar, bazen de yok farz ediverir onu Rabbimiz. Allah katında iyilik ve kötülüğün katsayısı farklıdır. Rabbi-miz ne kadar da merhametlidir bizim için değil mi? Hatta bakın bir a-dam bir günah işlemeye niyet edip azmetse, ama sonra da Allah korkusundan, âhiret endişesinden dolayı onu yapmaktan vazgeçse, onun karşılığında bir sevap verilecektir. Eğer ihmalinden dolayı veya vakit imkân bulamadığı için bu kötülüğü yapmaktan vazgeçse, ona herhangi bir günah da yazılmayacaktır.

İşte biz kitabını sağından solundan alanları böyle anlıyoruz.

Sanki milyarlarca insan sıraya girmiş milyarlarca melek te sıraya dizilmiş, işte hesabı önce görülenler cennete önce gidecek, sonraya kalanlar da, hesabı gecikenler de en sonra gelecekler demenin anlamı yoktur. Halbuki Allah serîu'l

hisab'tır, hesabı süratli görendir. Hatta bu toplama, bu iş bizim için kolaydır diyor Allah. Yani Mekke'de ölenin hesabı erken görülecek de, Kanada'da ölen geç mi gelecek? Hayır, Allah böyle birden dürüverecek yolu, arzın arasını kesivereceğiz, diyor Allah. Böyle şak olarak birden geliverecek.

19-20. "Kitabı sağından verilen "Alın, kitabımı oku-yun, doğrusu bir hesaplaşma ile karşılaşacağımı umuyordum" der."

Kitabını sağından alanlar, kitabı sağından verilenler, yani kitabına sağından erişenler, kitabını sağdan elde edenler diyecekler ki: "Hey! Bakın! Okuyun kitabımı! Alın bakın benim kitabıma!" Gerçekten müthiş bir sevinç, müthiş bir coşma. Sınıftan geçme değil bu. Okulu bitirme, mahkemeden berat, hapishaneden kurtulma, polisi atlatma, maliyeciyi diskalifiye, ölümden, müebbet hapisten kurtulma değildir bu. Cehennemden kurtuluş ve cenneti kaybetmekten kurtuluş sevincidir bu. Adam bağıracak sevinçle, coşkuyla: "Hey! Bakın! Bakın benim kitabıma! Okuyun! İşte benim kitabım!" Sevinç gösterileri arasında iftiharla herkese gösterecek kitabını.

"Kitabımı alın okuyun" mealindeki söz, onun son derece se-vinçli olduğunu gösterir. Çünkü amel defteri sağından verilince, ken-disinin kurtuluşa erenlerden ve nimete nail olanlardan olduğunu anlar da bunu başkalarına göstermek ister ki onun elde ettiği bu nimete başkaları da sevinsinler.

Diyecek ki, "ben zaten hesaba çekileceğimi zannediyordum. Dünyadayken ben bunun zannı içindeydim." Şüphe anlamına bir zan değildir bu. Bu tür zan, Kur'an'da var. Meselâ bakın Rabbimiz Bakara sûresinde gerçek mü'minleri anlatırken onların vasıflarından birisini şöyle ortaya koyuyor:

"Onlar öyle kimselerdir ki, her an Rabblerine kavuşacaklarını ve ona döneceklerini bilirler."

(Bakara 46)

Onlar her an Allah'la karşı karşıya gelivereceğine inanan mü'-minlerdir. Hani bir şehre gidersiniz de orada çok sevdiğiniz bir arkadaşınız olur. Günün birinde o şehre gittiğiniz zaman her köşeyi dönüşünüzde onunla karşılaşıverecek gibi olursunuz değil mi? Ha şu köşeyi dönerken, ha bu sokaktan geçerken karşınıza ha çıktı, ha çıkacak gibi beklersiniz değil mi onu? İşte burada anlatılan mü'minler de Allah'la ha karşılaştılar, ha karşılaşıverecekler. Allah'la her an karşı karşıya gelivereceklerine inanan insanlardır bunlar.

Demek ki buradaki zan, iman manasına gelen bir zandır. Halbuki Türkçe'deki zan bundan biraz farklıdır. Hani zannederim şöyle, zannederim böyle şeklindeki ihtimal zannı değildir bu. Yani kişinin kesin olduğuna inandığı bir şey. Meselâ kapıdan çıkarken zannederim babamla karşılaşacağım! gibi bir zan düşünün. İşte Allah'la karşı karşıya gelivereceği zannı taşıyan insan. Allah'la ha karşılaştım! Ha karşılaşacağım! Zannı içinde, ümidi içinde bulunan insan. Nasıl yani? Adam kapıdan çıkarken Allah'la karşı karşıya gelivereceği zannında. Müşteriyle beraber olunca, kadın elini uzatınca, ya da yemek yerken, ya da yatarken, ya da kalkarken, yerken, içerken, yani hayatının her bir biriminde, zaman ve mekan diliminin her kesiştiği noktada, her hâ-lükârda Allah'la karşı karşıya gelivereceği zannında, imanında ve şu-urunda yaşayan insanlar.

İşte Bakara'nın anlattığına göre bunlara, böyle yaşayan insanlara namaz kolay gelirmiş. Peki ne anlıyoruz bundan? Yani ne demektir bu? Anlayabildiğimiz kadarıyla bu ölüm demektir. Yani bu insanlar şöyle yaşarlarmış: "Ha şimdi ölüyorum! Ha biraz sonra ölüyorum! Ha şu köşeyi dönerken! Ha bu lokmayı yutarken! Ha bu sözü bitirmeden öleceğim!" zannıyla yaşamaktır bu. Kesin bilgi değildir bu. Hem kesin, hem de öyle değil, bir zandır yani.

Yani gerçek mü'minler Allah'la karşı karşıya gelivereceklerini zannedenler. Ne zaman öleceğini bilmez ki adam! Ha şimdi! Ha biraz sonra! Ha şu köşeyi dönerken! Ha öbüründe! Ne zaman öleceğini bilmediği, bilemediği için bunu hep canlı ve hatırda tutma anlatılıyor. Yani mü'minler cennete bir karış yakın yaşarlarken kâfirler de cehenneme bir karış uzakta yaşarlar. Yani ölüm geliverdi mi, işte cennet ve işte cehennem.

Bakın buradaki zan da işte bu manada bir zandır. Buradaki zan da, iman manasına kullanılmış. Kıyâmet günü hesap kitap dönemi kitabını eline alan mü'min aynen böyle diyecektir:

"Ben zaten böyle bir hesap ve kitapla karşı karşıya geleceğimi zannediyordum!"

diyecek. "Yani kesinlikle böyle bir günle karşı karşıya geleceğimi biliyordum! Ben bugünün bilinci içinde yaşıyordum! Bugün ha geldi, ha gelecek bunun bekleyişi ve şuuru içindeydim! Bunun zannı içindeydim! Ben hesaba çekileceğimin şuurundayım! Ben bunu bek-liyordum! Ben bunu

kabulleniyordum! Ben buna inanıyordum! Ya da ben dünyada o hesap üzere yaşıyordum! Onunla hayatımı programlı-yordum! Ben hesaba çekileceğim, diye yaşıyordum! Hangi konuda? Her konuda."   Yâni mü'min Rabbi hakkında güzel zanda bulunmuş ve güzel amel işlemiştir. Münâfık ise Rabbi hakkında kötü zanda bulunmuş ve kötü amel işlemiştir. Ve mü'minin Kur'an'da geçen zannı kesin bilgi, kâfirin zannı ise şüphe manasındadır. İşte bakın diyor ki mü'-minler; "Biz dünyada iken ahiretten gafil olarak değil, aksine bir gün Allah'ın huzurunda hesap vereceğiz bilinci ile yaşadık."

21-23. "Artık o, meyveleri sarkmış, yüksek bir bahçede, hoş bir yaşayış içindedir."

Artık o razı olacağı bir hayata gitmiştir. Artık o razı olacağı bir hayatın içindedir.

Cennette hoşnutluk içindedir o mü'minler. Razı olacakları bir cennet hayatı içinde Rabblerinin ağırlamasıyla ağırlanacaklardır. Onlar için orada razı olacakları, hoşnut olacakları büyük bir ağırlanma vardır. Orada Allah'ın sonsuz lütfuna ve ebedî ağırlamasına gidiyor o mü'minler. Orada mahrumiyet yoktur. Orada hastalık, dert, sıkıntı yoktur. Orada hoşlanılmayan hiçbir şey yoktur. Orada rıza, hoşnutluk ve mutluluk vardır. Orada Allah'ın nîmetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi vardır. Yani orada Allah'ın nîmetlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hissedilecektir. Sevinciniz yüzünüzde, gözünüzde, halinizde ve tavırlarınızda etrafa taşacaktır. Yani onları görenler her taraflarından bu nîmetlerin sevincinin aktığını hissedecek. Cennette Rabbinizin sizi hoşnut emek için hazırladığı nîmetlerin eseri her halinizden görünür biçimde sevindirileceksiniz. Süslenip ziynetlendirilecek, ikram olunacaksınız. Cennet sizinle özdeş olacak. İçinize, dışınıza sinecek ve tüm zerrelerinizde etkisini gösterecektir. Allah'ın rahmeti sizi çepeçevre kuşatacak ve Allah'ın nîmetleriyle iç içe olduğunuzu her an hissedeceksiniz de bütün bunların Rabbinizden geldiği şuuru içinde Rabbinize karşı sürekli bir hay-ranlık ve şükran duygusu içinde olacaksınız.

Mü'minler orada razı olacakları bir hayatı yaşayacaklar. Orada onlar için canlarının çektiği, gözlerinin zevk alıp lezzet duyduğu şeyler vardır. Cennette insanın zevkine keder verecek, gözünü ve bediî zevkini yok edecek hiçbir şey yoktur. Cennet nîmetleri içinde insanın burun kıvırma, iştahsızlık veya beğenmeme gibi herhangi bir şey yoktur. Beğenerek arzu içinde onlardan istifade edeceğiz. Hani damak zevki mi başka zevkler mi her şey var orada. Ama

tabii fıtraten kötü olan şeyler de istenmeyecektir.

İşte cennetteki razı olacağımız, hoşnut olacağımız bütün bu nîmetler içinde biz sevdiğimiz Rabbimizin rızasını, Rabbimizin hoşnutluğunu birlikte yudumlayacağız. Hem nîmetin kendi güzelliği hem de onu bize sunan Rabbimizin güzelliği, O'nun bizden bizim de O'ndan razı oluş güzelliğimiz o nîmetlere kendilerine can atma özelliği kazandıracaktır. Çünkü dünyadayken zaten mü'minler Allah'tan razı olmuşlardı. Allah'tan ve Allah'tan gelenlerden razı olmuşlardı. Din adına en güzelini, hayat adına en güzelini, hayat programı ve sistem adına en güzelini, hukuk, eğitim, kanun, kazanç, eşya, ev tefrişi adına en güzelini Allah'ınki bilmişler, Allah'ınkinden hoşlanıp razı olmuşlardı. Hayatlarını hep Allah'a sorarak yaşamışlardı. Allah'ın razı olmadığı, Allah-tan izin almadıkları şeylerden nefret etmişler, uzak durmuşlardı. Hayat programlarını insanlardan veya toplumdan almaya, Avrupa'dan, Amerika'dan, İsviçre'den, Fransa'dan almaya kalkışmamışlardı. Sadece Allah'ınkilerden razı olmuşlar, kulluklarını sadece Allah'a yapmaya çalışmışlardı. Onlar böylece Allah'tan razı olunca, Allah da onlardan razı olmuştu. İşte Allah, razı olduğu kullarına razı olacakları bir hayatı sunuyor.

Yüksek, yüce, ulvî cennetlerdedir o. Yüksek cennettedirler on-lar. Dereceleri yüksek, ya da kadr-u kıymetleri yüksek cennettedirler onlar. Bu yükseklikle mekan yüksekliği kastedileceği gibi, derece, şan, şöhret, mertebe, makam, mevki yüksekliği de kastedilmiş olabilir. Ahkâf sûresinde bu husus şöyle anlatılır:

"İşlediklerinden ötürü herkesin bir derecesi vardır. Herkese işlediklerinin karşılığı ödenir. Kendilerine haksızlık yapılmaz."

(Ahkâf 19)

Ne iyilerin iyilikleri, ne de kötülerin kötülükleri asla karşılıksız kalmayacaktır. Dünya hayatında yaptıklarından, işlediklerinden ötürü herkesin amellerine karşılık dereceleri vardır. Cennette cennetlikler içinde, cehennemde cehennemlikler içinde dereceler vardır. Cennetin de, cehennemin de dereceleri vardır. Cennetin ve cennetliklerin dereceleri kademe kademe yukarı doğru yükselirken, cehennemin ve cehennemliklerin dereceleri de aşağıya doğru derecelenmektedir. Dereceler, ameller karşılığıdır. Cennetliklerinki mükâfat ve nîmetlerin ar-tırılması türünde bir derecelendirilme iken, kâfirlerinki de azabın artması türünde bir derecelendirilmedir.

"Kutûf" Koparılmış ve toplanmış meyve manasına gelen kıtf kelimesinin çoğuludur. Veya kutûf, katf'ın çoğuludur. Katf, üzüm salkımı gibi koparılıp

toplanan meyve demektir. Rivayete göre kul, ayak-ta veya oturarak veya yatarak o meyveleri ağzıyla ağacından alır. Hattâ kişi yattığı yerden bile o meyveleri koparabilecektir.

O cennetin devşirilmeye hazır meyveleri vardır. Meyveleri hemen devşirilmeye hazırdır. Yani yenileceği şeyler daha çiçekte değil, çağlada değil, ya da solgun değil, çürük değil. Hani birisine diyorsu-nuz ki: “Yarın sizin bahçeye kiraz yemeye geliyoruz!” Adam diyor ki: “Olmaz! Şu anda kirazlar daha olmadı! On gün sonra gelin! Kirazlar olgunlaşınca gelin!” Ohoo! On gün bekleyeceğiz. Veya “üzümler şimdi koruk, bir ay sonra gelin” der, değil mi adam? Bir ay bekleyeceğiz, çok uzun iş. Halbuki cennettekiler öyle değil. Kiraz mı istedin? Hemen. Ayva mı istedin? Hemen. Cafcaf, cifane, cürsüm mü istedin? Hemen hazır. Ne istersen hemen. Hiç bekleme yoktur. Tabi hep bildiğimiz şeyler değildir orada bize ikram edilecek olanlar. Hiç bilmediğimiz, görmediğimiz, tatmadığımız şeyler de ikram edilecektir orada ve şöyle denilecek:

24. “Onlara şöyle denir: “Geçmiş günlerde, peşinen işlediklerinize karşılık afiyetle yiyiniz içiniz.”

İşte bu cennet sizin dünyada yapmış olduğunuz amellerinize karşılık, geçmiş günlerinizde işlediğiniz güzel amellerinize karşılık size sunulmuş bir cennettir, nîmettir, yiyin afiyetle. Görüyor musunuz Rabbimizin rahmetini? Ne kadar hoş bir münasebet, ne kadar hoş bir mukabele değil mi? Allah da buyurur ki: “Ey kullarım! Siz kazandınız bu cenneti! Siz amel işlediniz! Siz çalışıp çırpındınız! Siz kendiniz dünyada işlediğiniz amellere karşılık kazandınız bu Cenneti!” Yani kullarının başına kakmıyor Rabbimiz. “Haydi haydi hiçbir şey yapmadınız! Yatıp yatıp geldiniz de bu Cenneti size Ben veriyorum!” demiyor da, “siz çalışıp çabaladınız da karşılığında bu Cenneti elde ettiniz!” diyor. Kur’an’ın pek çok yerinde Rabbimizin bu ifadesini görüyoruz. İşte işlediğiniz amellere karşılık elde ettiğiniz Cennet, işte amellerinizle kazandığınız Cennet gibi ifadeleri çokça görüyoruz Kur’an’da. Böylece Rabbimiz bize değer veriyor, bizi onore ediyor ve bize rahmetiyle muamele ediyor.

“İslâf” karşılığı veresiye olarak önceden sunup takdim etmektir. Onun için dinen de selef, başka bir deyişle selem ismi verilen muameleye denir ki, "para peşin, mal veresiye" olmak üzere yapılan bir alışveriş, daha doğrusu veriş alıştır. Mal bilinir, müşteri de sağlam olursa, bu durumda parayı peşin veren tüccar için bunda kazanç daha çok olur. Burada "peşin verdikleriniz" buyurulmakla hem bu mânâya, hem *"Ve Allah'a güzel borç verenler"* (Hadîd:18) mânâsına, hem de

büyüğe bir şey takdim etme ve ona hizmet etmedeki büyük istifadeye işaret buyurulmuştur. Bunlar ise darlık zamanında yapılamaz. Çünkü darda bulunan kimsenin veresiye veya hediye verecek hali o-lamayacağı gibi, bunu yapmaya zaman da yoktur. Onun için buyuru-luyor ki geçmiş günlerde, yahut bugünkü derdin bulunmadığı, durumun uygun, başların sağ ve esenlikte olduğu boş ve uygun günlerde - ki bu günler, dünyada ölümden veya hastalık ve bela gelmeden önceki fır-sat günleridir. Bunun da en güzeli gençlik çağıdır- o gün yüce Allah'ın şöyle buyuracağı rivayet olunmuştur: *"Ey dostlarım! Dünyada size ben çoğu zaman bakardım, benim yolumda dudaklarınız susuzluktan kurumuş, gözleriniz içine çökmüş, karınlarınız kasıklarınıza geçmiş. Bugün artık yiyin için, o geçmiş günlerde takdim edip sunduklarınıza karşılık"*[1] İşte bunlar o Hâkka'dan, o dehşetli günden böyle murada ererek kurtulacaklardır."

O halde bütün bu âyetler karşısında şunu hiç bir zaman unutmayacağız ki cennete amellerle girilecektir. Cennet amellerle kazanılacaktır. Amele dönüştürülmemiş mücerret bir iman, cenneti kazanmaya yetmeyecektir. Ama şunu da ifade edelim ki, sadece amelle de cennete girilmez. Amelle beraber Rabbimizin rahmeti de olmalıdır. Rabbimizin rahmeti de O'nun bizden istediği salih amellere koşmamız ve o amelleri işlerken de O'nun rızasına uygun niyet taşımamızla, ya-ni Allah için muttakî olmakla, tüm hayatı Allah için yaşamakla mümkün olacaktır. Rabbimizin razı olacağı bir hayatı yaşamakla mümkün olacaktır. Çünkü Rabbimiz kitabının her bir bölümünde bizden bunu istemektedir. Kitabının her bir bölümünde sürekli Rabbimiz "Bana kul olun" diyor. "Benim istediğim şekilde yaşayın, Beni razı edin" diyor. "Benim size gönderdiğim, Benim razı olduğum hayat programını yaşayın" diyor. Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmadan Allah'ın bizim adımıza gönderdiği hayat programını uygulamadan, o programdan razı olmadan, hayatı Allah adına yaşayan muttakî kullar olmadan Allah'ın rahmetine ermek mümkün değildir. Allah'ın rahmetine lâyık olmadan da cennete ulaşmak mümkün değildir.

Orada razı olunacak bir hayat, hoşnut olunacak bir hayat vardır. Burada üzerinde durulması gerek bir konu var. Toplumsal bir belâ, belây-ı âmm. Allah korusun da müslümanında da, müslüman geçineninde de, hacısında da, hocasında da, erkeğinde de, kadınında da, belki biraz daha fazla, materyalistinde de, ateş perestinde de var olan bir tip belâ bu. Ne o? İstikbal endişesi, yarın endişesi. "Evladımın istikbali, karımın, kendimin istikbali" diyor adam. "Ya ölürüm, ya ölemem! Ne olur ne olmaz! Önümüzdeki günlerin ne getireceği hiç belli olmaz! Keşke bir emekli olsaydım! Keşke geleceğimi garanti altına

alabilmek için filan yere, falan bankaya yatırsaydım! Keşke filan yere bağlasaydım! Oğlum olsaydı, yanında ölseydim! Kızım olsaydı yanında kalsaydım!” Hepsinin boş ve hikaye olduğunu âyet çok güzel anlatıyor.

Öyleyse doğumdan ölüme razı olacak bir hayat programınız olmalı, Rabbimizi razı edecek, Rabbimizden ve Rabbimizin programından razı olacak bir hayatımız olmalıdır. İşte en büyük derdimiz bu olmalıdır. Rabbimizden hep bunu istemeliyiz. Ama maalesef Müslümanların bugün en büyük derdi bu değil. “Ne yapsak ta istikbali garantilesek? Acaba kızıma piyano dersleri mi aldırsam? Acaba oğluma bilgisayar mı öğretsem! Yoksa şuradan çekler senetler mi alsam? Acaba paramı tek paraya bağlamayıp ta biraz altın, biraz mark, biraz dolar mı alsam? Ne olur ne olmaz, hiç belli olmaz, hangi devlet batar? Hangisi yükselir? Veya acaba kendime diploma mı bulsam? Belki ya-rın lâzım filan olur” diyor adam. İstikbal endişesi diye bütün bunlarla ısrarla adam istikbalini öldürmeye çalışıyor.

Meselâ Almanya’da bunun çok güzel örnekleri vardır. Adam 28 senedir orada, oğlu da orada, kızı da orada. Niye gitmiş adam o kâfir diyarlarına? İstikbal endişesiyle gitmiş. Hem kendisinin hem de çoluk-çocuğunun istikbalini kurtarmak için gitmiş. Ama ne yazık ki hem kendi istikbalini, hem de çoluk-çocuğunun istikbalini öldürmüş. Pek çoğu oğlundan, kızından ümidini kesmiş. Oğlu da kızı da bir Hris-tiyandan farksız hale gelmiş. Ahlâk, namus, din, iffet yok, tamamiyle ne müslüman ne de Hıristiyan. Ne camiye yaramış, ne de kiliseye. Böyle cami ile kilise arasında ne yapacağını bilmeyen zavallılar. Güya adam bunların istikbali için gitmişti oralara. Sırf o Almanya’da olduğu için çoluk-çocuğu mahvolmuş.

Ya şu anda bizler de öyle değil miyiz? Adam akşama kadar mı, sabaha kadar mı, öyle bir çalışma programı içinde ki, güya çoluk-çocuğunun istikbalini düşünerek yapıyor bunu, ama para kazanacağım, dükkanı ihmal etmeyeceğim diye aynı çocuğu yalnızlığa bırakıyor, başına gelemiyor, onunla ilgilenemiyor. Niye? Çocuğundan dolayı çalıştığını iddia ediyor adam. Bir taraftan çoluk-çocuğunun istikbalini kurtarmak için çalışırken, öbür taraftan onların dinî hayatıyla, eğitimiyle ilgilenemediği, onları Kur’an ve Sünnetle tanıştıracak zaman bulamadığı için, ihmali yüzünden onları helâk ettiğinin, öldürdüğünün farkında değil.

Burada çocuk terbiyesi ile alakalı bir hadis söyleyeyim. Tirmizî Cabir Bin

Semure'den çocuk terbiyesi konusunda Resûlullah Efendimizden şunu nakleder:

"Allah'a yemin ederim ki, bir adamın çocuğunu terbiye etmesi, kendisi için kilolarca, tonlarca tasadduk et-mesinden daha hayırlıdır."

Bizlerse işin tam tersini uyguluyorduk. Gerçi niçin yaptığımızı bilmeden bir hayat sürdüğümüz bir gerçek. Yâni biz neden böyle yaşıyoruz, kim dedi de böyle yapıyoruz, bunu hiç düşünmüyoruz. İnsanlara bakın, çocuklarını daha iyi eğitmek, onların istikballerini düşünmek, bu dünyada rahat etsinler, cennet yataklarda yatsınlar diye tüm hayatlarını dükkana, paraya, pula, işe vakfetmek pahasına neler kaybettiklerini, neler ihmal ettiklerini bir düşünün. Sabah olmadan işe gi-denler, akşam olunca evlerine dönemeyenler, dönseler de dükkanın tezgahın işiyle dönmeye, o kafayla, o problemlerle dönmeye çalışanlar, dönünce koltuklarının altında bir paketle eve gelmeyi babalık sayanlar, ya da ütüsünden kahvaltısına, toz toprak alımı temizliğinden çamaşır bulaşık yıkamalarına kadar çocuklarına hizmet adına sadece bu görevleri bilen anneler babalar bir kere daha düşünsünler.

Eğer çocuklarının iyi bir terbiye alması, ahlâklarının Kur'an ve sünnet olması konusunda ciddi bir eylem adamı olurlarsa bilsinler ki bu onlar için tonlarca tasaddukta bulunmaktan daha hayırlı olacaktır. Daha çok kazanmak, biraz daha kazanıp fazlaca tasaddukta sadaka vererek hayırda bulunmak isteyenler bir daha dinlesinler. Bir müslü-manın duasının konusunu söylediler. Adam sürekli şöyle dua ediyormuş: "Ya Rabbi, beni daha çok zekat veren eyle" şeklindeymiş. Duydunuz mu böyle bir duayı? Yâni Allah'a dua ediyor, ben daha çok ze-kat vereyim ya Rabbi diye. Böylece Allah ona çok kırklar verecek, o bir tanesini zekat verecek.

Güya Allah'tan çok mal istemiyor. 39 u nasıl olsa bana kalacak diye kırkta bir zekat hesabıyla çok çok zekat vermeyi tahayyül ediyor. Heyhat, hani zekatın dışında bir infak imkânı da olacaktı. Kırk tane kazanınca bunun bir yarısı, hattâ bazen tamamı verilmesi gereken ortamlar yaşanacaktı. Öyle değil bey efendinin tavrı. Ya Rabbi bana çok zekat verme imkânı ver diyor. Oysa böyle çok zekat verme hırsına kapılan nicelerinin çocuklarını ihmal ettikleri bir gerçektir. Ya Kur'an öğrenmeye ya da hadis öğretmeye, ya Kur'an öğretmeye ya da hadis öğretmeye gidip geldiğimiz bir ortamda kuru yemişçilik yapan bir arkadaşın dükkanına uğramıştım. Allah rahmet etsin vefat etti. Dedim ki hayrola, gecenin bu saatinde niye halâ buradasın? Dedi ki, biraz daha kazanıp az daha fazla

tasaddukta bulunsak iyi olmaz mı yani? İyi ama aynı hırs, aynı istek, aynı heyecanla biraz daha iyi Kur'-an sünnet öğrensek amel etsek, müslümanlara duyursak diye biraz daha Kur'an'a, biraz daha iyi müslüman olsak diye sünnete zaman ayırsak daha iyi olmaz mı? Yâni bunun yanında o da olsa ne haber dedim.

Söyleyin, tamam daha çok malı olanlar daha çok tasaddukta bulunsunlar güzel, ama daha çok malım olsun hırsıyla çabalayan insanların daha çok Kur'an bilgim, daha çok hadis bilgim, daha çok imanım, daha çok amelim, daha çok İslâm'ım, daha çok ihsanım olsun da ben daha iyi bir müslüman olayım, Allah'ı daha çok razı ederek cennette daha çok makamlar ve imkânlar elde edeyim dese ya müslümanlar. Allah'a yemin ederim ki bir adamın çocuğunu terbiye etmesi……."

Ne yapsın adam, kahrolası hanede çoluk çocuk derdi var. Ek-mek parası derdi var. Bu ekmek nasıl böyle kocaman bir ekmek miş ki bir türlü anlayamadım. İçine neler neler doldurdular da insanlar hâ-lâ dolmadı mübareğin içi. Tabi tek katıkla mı? Hattâ o ekmekler bazen katıksız yense daha sağlıklı bir hayat kaynağı olacak iken, insanlar onun içine her bir çeşidi doldurdular da doymuyorlar, doyamıyor-lar. İyi de peki ya bu sokağa salıverilen çocukların eğitimi ne olacak? Onlar yarın bize dert olmayacaklar mı? Onların terbiyesi konusunda birbirimizi ne zaman uyaracağız? Hâlâ daha çok kazanmak, hâlâ daha çok tasaddukta bulunmak öyle mi?

Demek ki sadece dünyada razı olmak değildir mesele. Öbür tarafta da razı olacağımız bir hayatı yaşamak zorundayız. Değilse Al-lah korusun:

25-29. "Fakat kitabı kendisine solundan verilen kimse: "Kitabım keşke bana verilmeseydi, keşke hesabımın ne olduğunu bilmeseydim; bu iş keşke son bulmuş ol-saydı, malım bana fayda vermedi, gücüm de kalmadı" der."

Amel defterini solundan alanlar, kitabı solundan tutuşturulanlar var ya, korkunç bir yıkılış içinde olacaklar. Çünkü artık kitap da ortaya konulmuştur. Dünya hayatındaki dosyaları, sicilleri ortaya konunca, tıraşları gözlerinin önüne inince mücrimler alelacele kitaplarına şöyle bir göz atarlar. Kitaplarının içindekilerden, hesaplarının zorluğundan dolayı korkularından tir tir titremeye başlarlar. Çünkü o zalimler Rab-blerini tanımamışlar, Rabblerinin hayat programıyla ilgilenmemişler, hatta kendilerini Rabb bilmişler ve şimdi inkar ettikleri o Rabb onları bu tavırlarıyla, bu amelleriyle hesaba çekecek.

"Vah bize! Eyvah bize! Eyvah bana! Yazıklar olsun bana! Keşke bu

kitabım bana verilmeseydi! Keşke hesabıma muttali olmasaydım! Keşke bu kitabımla benim aramda yıllarca mesafe olsaydı da onları görmemiş olsaydım! Bu kitap nasıl bir kitapmış ki, ne büyük gü-nahlarımı koymuş ne küçüklerini, hepsini sayıp tespit etmiş! Ne gizlide işlediklerimi koymuş, ne açıkta işlediklerimi koymuş, hepsini yazmış! Halbuki ben şunları şunları hiç kimsenin göremeyeceği ıssız bir ormanda işlemiştim! Şunları şunları önemsiz zannetmiştim! Ne büyük koymuş, ne küçük koymuş, ne gizli demiş, ne aşikâr demiş hepsini tespit etmiş" derler. Halbuki dünya hayatında zalimlerin haberleri yoktu hiçbir şeyden. Haram-helâl aramamışlardı hayatlarında. Zulmetmişler, haksızlık etmişler, inkar etmişler, duymazdan gelmişler, müs-tekbirce davranmışlardı. Ne yapmışlarsa tüm amellerini karşılarında buluyorlar. Amellerinden dolayı değerlendirilecekler şimdi.

Hani dünyadayken bu zalimler amellerimizden dolayı bizi değerlendirmeye çalışmıyorlar mıydı? Dosyalıyorlardı ya mü'minleri. Şimdi de onların dosyaları alabildiğine kabarıktır. Zulmettikleri insan sayısınca dosyaları kabarık olacak. Kimileri bir milyona zulmetmişse bir milyonluk bir dosya, beş milyona zulmedenlerin dosyaları beş milyonluk, tüm yeryüzü insanlığına zulmedenlerin dosyaları da o kadar kabarık. Dünyada Müslümanları dosyalamaya çalışan, Müslümanlara dosyalar hazırlayanlara orada dosyalar hazırlanmıştır. Dosyalar birer birer açılacaktır. Zulmettikleri insanların dosyaları, haklarını yedikleri insanların dosyaları, bombaladıkları insanların, aç bıraktıkları, sömürdükleri insanların dosyaları birer birer açılmaya başlamıştır. İşte bu dosyalar açıldıkça alçaklar kahrolacaklar ve diyecekler ki, "keşke bu dosyalara muttali olmasaydık."

"Keşke bu iş son bulmuş olsaydı. Çünkü malım-mülküm de bana fayda vermedi. Gücüm-kuvvetim de kalmadı." Mülküm, salta-natım, gücüm, kudretim, soyum ve makamım, bunarın hepsi benden alındı. Şimdi yanımda ne ordu var, ne de emirlerimi yerine getiren memurlarım. Elimde beni savunmaya yarayacak hiçbir delilim, hüccetim kalmadı. Şimdi ne yardımcım var, ne güven verenim; ne dostum var, ne destekleyenim.

"Keşke bu bir son olsaydı. Keşke ölümümüz bir son olsaydı, keşke unutulup gitseydik de dirilip bu hesap-kitapla karşı karşıya gel-meseydik. Ya da keşke şu anda bir ölümle karşılaşsaydık ta bu hesabın sonundan kurtulsaydık" diyecekler. Ah! Ölüm nerdesin? Ne olur gel de bizi bu durumdan kurtar, diyecekler. Ölümü çağıracaklar, ölüme dâvetiye çıkaracaklar, ölümü temenni edecekler ama ölemeyecekler. Ölümün acısını her yandan hissedecekler ama

ölemeyecekler. Hep ölümü yaşayacaklar ama bir türlü ölmeyecekler.

Evet, aslında böyle bir bedbahta göre ölümden daha kötü bir şey olmadığı halde onu temenni eder. Çünkü o bu durumu, tatmış olduğu ölümden daha kötü ve acı görür. Böyle bir insan için dünyada en sevmediği şey ölüm olduğu halde ahirette ölüp bir daha dirilmemeyi isteyecektir. Fakat bu da mümkün olamayacaktır."

Dikkat ediyor musunuz, zalimler ölüm istiyorlar. İstedikleri şey yok olmak, helâk olup gitmek. Kendilerini bir an olsun içine gömüldükleri bu dayanılmaz azaptan, bu perişanlıktan kurtaracak bir ölüm istiyorlar. Ölümle bu durumdan kurtulmak istiyorlar. Kendilerine Kur'-an'ın başka yerlerinde anlatıldığına göre denilecek ki: "Hayır hayır! Siz böyle kalacaksınız! Siz cehennemde kalacaksınız! Siz azabın için-de unutulacaksınız! Ölümle kurtuluş yok! Sizin için ölmek yoktur artık! Ölümü temenni ettiren bir azabın içinde ebediyen kalacak ve unutulacaksınız! Sizin için sizi bu azaptan kurtaracak ölüm yoktur. Sonsuza dek ölümü temenni ettirecek bu azabın içinde kalacaksınız. Çünkü sizler dünyadayken bunu istediniz! Biz kitabımızı solumuzdan alacağız, biz cehenneme gitmek istiyoruz, biz cehennem istiyoruz diye bir hayat yaşadınız. Halbuki dünyada size hak gelmişti. Size Allah'ın âyetleri gelmişti. Allah sizi bundan haberdar etmişti. Size Allah'ın elçileri, Allah'ın uyarıları gelmişti. Size kitap gelmişti, peygamberler gelmişti. Siz haktan haberdar edilmiştiniz, ama siz bu hakkı sevmiyordunuz. Siz Allah'tan gelen Hakka burun kıvırıyor, İslam'ı beğenmiyordunuz. Siz Allah'ın istediği hayatı değil keyfinize göre bir hayat yaşamayı yeğliyordunuz.

30-33. "İlgililere şöyle buyurulur: "Onu alın, bağlayın. Sonra cehenneme yaslayın. Sonra onu boyu yetmiş arşın olan zincire vurun Çünkü o, yüce Allah'a inan-mazdı."

Suçlu onunla, hareket edemeyecek şekilde sarılır. Abdullah b. Amr b. el-Ass, bu zincirin uzunluğu hakkında Rasulullah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmektedir: "Rasûlullah (s.a.v.) kafa tası gibi bir şe-ye işaret ederek şöyle buyurdu: *"Şayet bunun gibi bir parça, beş yüz yıllık mesafede bulunan gök yüzünden yere gönderilecek olsa gece olmadan buraya ulaşır. Fakat bu* (cehenneme asılan) *zincirin başından aşağıya doğru atılacak olsa onun dibine varmadan önce gündüz, kırk yıl aşağıya doğru inmeye devam eder."* (Tirmizi, Cehennem: 6; Ahmed b. Hanbel, Müsned: 2/197)

Çünkü o, azîm olan Allah'a inanmıyordu. Allah'a, Allah'ın istediği biçimde iman etmiyordu. Bilelim ki Allah'a iman, Allah'ın istediği biçimde bir imandır. Allah'a iman, Allah Kur'an'da kendini nasıl tarif ettiyse öylece bir imandır. Allah kitabında kendisini hangi sıfatlarla muttasıf olarak tanıtmışsa, o sıfatların sahibi, hangi sıfatlardan münezzeh olarak anlatmışsa o sıfatlardan münezzeh olarak imandır. Kur'an'da kendisini bize tanıtan Allah, dünya işini bilmeyen, dünya işine karışmayan, hukuku bilmeyen, eğitimden anlamayan, ekonomiden habersiz olan, kullarının siyasal yapılanmalarını, hayat programlarını bilmeyen, dünyayı yaratıp kendi köşesine çekilen ve "ne haliniz varsa görün, nasıl bilirseniz öylece yaşayın" diyen bir Allah değildir.

Veya hayatın bazı bölümlerine karışan ama öteki bölümlerinde yetkilerini birilerine devreden bir Allah değildir. İbadet konularında kendini söz sahibi ilân edip muamelat konularında, hayatın öteki alanlarında başka tanrıların egemenliğini yasallaştıran bir Allah değildir. Yeryüzünde kullarının hukukunu bilmeyip, hukukla ilgilenmeyip bu yetkiyi bir kısım hukuk tanrılarına devreden, ekonominin prensiplerinden anlamayan ve ekonomiyi bir kısım yeryüzü ekonomi tanrılarına devreden bir Allah değildir. Yeryüzünün idaresini bilmeyen ve kullarının hayat programlarını, sosyal ve ekonomik yasalarını belirleme konusunda bir kısım siyasal yeryüzü tanrılarına yetki veren bir Allah değildir. Hayatımızın bazı bölümlerinde başkalarına da kulluk etmemize, başkalarının yasalarını da uygulamamıza ses çıkarmayan uyuşuk bir Allah değildir. Hatta kullarının kendisinden başkalarını dinlemeleri, kendisinden başkalarına itaat etmeleri konusunda onları soğanın dişisinden bile kıskanan bir Allah vardır Kur'an'da. İşte böyle bir Allah'a inanacağız ki mü'min olacağız. İşte o, böyle bir Allah'a da inanmamıştı.

34. "Yoksulun yiyeceği ile ilgilenmezdi."

Fakirin yemeğini ona yedirmezdi o. Miskinin bizzat kendisine ait olanı kendisine vermeye teşvik etmezdi. Yani o yemek zaten o miskinin hakkı iken, onun kendi hakkını ona vermezdi. Onun hakkını ona yedirmezdi. Halbuki o yedireceği yemek onun kendisinin değil, bizzat o miskinindi. Ona yemeğini yedirecek ve yedirirken de: "Al kardeşim! Bu benim değil senindir! Ben şu anda sana benim olan, bana ait olan bir şeyi değil, senin kendinin olan bir şeyi veriyorum. Bu senin hakkındır. Bu benim malımın içinde sana verilmek üzere Allah'ın hakkıdır. Allah bunu sana verilmek üzere vermiştir. Al hakkını da, beni bu sorumluluktan kurtar" demek zorundaydı. Ama öyle yapmadı. Ne kendisi o miskinlerin hakkını onlara verdi, ne de başkalarını bu konuda teşvik etti. Tabi

kendi elinde olanları Allah'ın fakir kullarına yedirmeye yanaşmayan birisinin başkalarını bu konuda teşvik etmesi de düşünülemeyecektir. Böyle Allah'a inanmayanlar yoksulların, fakirlerin doyurulması konusunu başkalarına da hatırlatarak hayırlı bir işe sebep olamazlar. Yani Allah'a inanmayan birisinin, Allah'la arası iyi olmayan, Allah'la iyi bir ilişki içinde olmayan birisinin kullarla iyi ilişkiler içinde olması zaten mümkün değildir. Allah'a iman etmeyerek O'nun hakkına riâyet etmeyen birisi elbette kulların hukukuna da riâyet etmeyecektir.

Dikkat ederseniz Rabbimiz; "yedirmiyordu" yerine "teşvik etmi-ordu" buyurdu ki, teşvik etmeyenin durumu böyle olunca, iyilik etmeyen ve sadaka vermeyenin durumunun ne olacağına dikkat çeksin.

35. "Bu sebeple burada bugün onun bir acıyanı yoktur."

O gün orada onun için bir hamim de yoktur. Yani o gün ona açılacak sıcak bir kucak yoktur. Kimse ona sıcak bir kucak açamayacak, onunla ilgilenen, halini-hatırını soran kimsesi olmayacaktır. "Yahu ne âlemdesin? Başında bir sıkıntı mı var? Bir derdin mi var? Sana karşı yapabileceğimiz bir şey var mı?" diye ona sıcak bir kucak açacak kimsesi yoktur onun. Ne sözü dinlenecek, ne konuşmasına izin verilecek, ne de sözü dinlenecek bir şefaatçisi olacak onun. Tüm dostları, tüm arkadaşları kendi dertlerine düşmüşler, kimse onun halini, hatırını soramayacaktır.

Bugün onların artık konuşmayacakları, konuşamayacakları bir gündür. Kendilerine izin verilmez ki konuşup özür beyan etsinler. Ağızlarını açmalarına müsaade edilmez ki artık dünyada işledikleri suçlar konusunda özür dileyebilsinler. Peki hiç mi konuşamayacaklar? Hiçbir şey söyleyemeyecekler mi? O anlamda mı bu ifade? Anlıyoruz ki yani böyle ciddiye alınacak, değerlendirilecek bir konuşmadan yana olunmayacak onlar için. İtiraz edemeyecekler, özür beyan edemeyecekler.

36-37. "Günahkarların yiyeceği olan kanlı irinden başka bir yiyeceği de yoktur."

Günahkarların yiyeceği kanla karışık irindir.

38-40 "Görebildikleriniz ve göremedikleriniz üzerine yemin ederim ki Kur'an şerefli bir elçinin getirdiği söz-dür."

Kerîm olan bir elçinin sözüdür bu Kur'an. Sizin için hayat programı olan bu kitap, kerîm olan Allah'ın sözüdür. Gördüğünüz, görmediğiniz, bildiğiniz

bilmediğiniz şeyler üzerine yemin olsun ki bu kitap vahiy yoluyla, Cebrâil aracılığıyla size indirilmiş Allah kelâmıdır. Rab-bimiz yeminlerle, te'kitlerle bu kitabın kendisinden olduğunu anlatıyor. "İnne" bir tekit, "lâm" da ikinci tekittir. Yemin üstüne yeminle, te'kid üs-tüne te'kidle diyor ki Rabbimiz: "Bu kitap gökyüzünün emini vasıtasıyla yeryüzünün eminine Benim tarafımdan indirilmiş bir kitaptır."

41-43. "O, şair sözü değildir; ne az inanıyorsunuz! Kahin sözü de değildir; ne az düşünüyorsunuz! Kur'an, âlemlerin Rabbinden indirilmedir."

"Bu kitap bir şair sözü, bir kâhin sözü değildir. Ne kadar da az inanıyorsunuz? Ne kadar da az düşünüyorsunuz?" diyor Rabbimiz. Mekke müşrikleri kendilerine böyle reddedilemeyecek bir berraklıkta Allah'ın kitabı gelince, "bu bir şair sözüdür, bu bir insan sözüdür, bu bir kâhin sözüdür, sihirdir, büyüdür" dediler. "Biz bunu inkâr ediyoruz" dediler. Aslında inkâr edecekler de hainler, ama böyle inkârlarına bir haklılık kazandırabilmek için bu bir şair sözü, bir insan sözü olduğu için inkâr ediyoruz diyorlar. Halbuki daha önce ve o anda çevrelerinde yığınlarla şair, yığınlarla kâhin ve sihirbaz görüyorlardı. Şimdiye kadar acaba hangi şair, hangi kâhin, hangi sihirbaz o elçinin söylediklerini söyleyebilmişti? Hangi sihirbaz o peygamberin meydana getirdiği te-siri meydana getirmişti? Hangi insan bunun bir benzerini söyleyebilmişti? Hangi sihirbazın sihri gönüllerde bu kadar yer etmişti? Hangi sihirbaz toplumda böylesine bir inkılâbı gerçekleştirebilmişti? Aslında onlar da biliyorlar ki bu bir sihir değil ama reddedişlerini haklı çıkarabilmek için öyle diyorlardı.

Kur'an'ın değişik yerlerinde Rabbimizin tüm insanlığı bu kitabın bir benzerini meydana getirmeye dâvet ettiğini görüyoruz. "Eğer ciddiyseniz, Allah'ın berisinde, Allah'tan başka ne kadar şâhidiniz, ne kadar şühedanız, ne kadar yardımcınız varsa, yani inandığı dâvâya canını verecek kadar bağlı ne kadar şehidiniz, şâhidiniz varsa onların hepsini de toplayın! Allah'tan başka güvendiğiniz ne kadar yardımcınız, ne kadar putlarınız, ne kadar edipleriniz, şairleriniz, bilginleriniz, filozoflarınız, müdürleriniz, genel müdürleriniz varsa, veya size baş olacak, ayak olabilecek ne kadar yardımcınız, yardakçınız varsa hepsini çağırın da haydi örnek bir sûre getirin bakalım."

"Bu kitap bir şair sözüdür, bir kahin sözüdür diyorsanız veya bu kitabı Peygamber uyduruyor diyorsanız, bir insanın kendi başına, kendiliğinden yapabildiği bir şeyi diğer insanlardan, milyarlarca insan içinden herhalde bunu yapabilen bir insan daha çıkacaktır elbette. Öyleyse haydi bakalım birilerini

çağırın da bunun bir benzerini getirin!" diyor Rabbimiz. Tarih içinde buna teşebbüs edenler olmuş, ama bugüne kadar kimse muvaffak olamamıştır.

O halde ey insanlar! Böyle kerîm olan bir meleğin peygambere getirdiği vahiyden nasıl şüphelenebilirsiniz? Nasıl oluyor da az evvelki badirelerden sizi atlatacak, sizi cehennemden kurtarıp, umduğunuz cennete ulaştıracak olan bu kitaba karşı böyle kayıtsız kalırsınız? Çünkü bu kitap âlemlerin Rabbi olan Allah'tan indirilmiştir.

44-47. "Eğer Muhammed, Bize karşı, ona bazı sözler katmış olsaydı, Biz onu kuvvetle yakalar, sonra onun şah damarını koparırdık. Hiçbiriniz de onu koruyamazdınız."

"Eğer Muhammed bize karşı bir yalan uydursaydı, bizim kendisine indirdiğimiz bu Kur'an'a kendisinden bazı sözler katsaydı, böyle bir yamukluğun içine girseydi, o zaman biz onu kuvvetle yakalar, onun şah damarını koparırdık" buyuruyor Rabbimiz. Kur'an'ın başka yerlerinde de görüyoruz ki, bu konuda peygamber bile olsa gözünün yaşına bakılmaz. Kur'an'ın başka bir yerinde de Rabbimiz şöyle buyurur: "Eğer sen böyle bir şey yapmış olsaydın senin dilini koparır, şah damarını keserdik." Allah'ın yeryüzünde en sevgili kulu peygamber bile olsa bunu yapan, gözünün yaşına bakılmaz.

"Yoksa onlar, o müşrikler peygamberin yalan uydurduğunu mu iddia ediyorlar? Yoksa kendi uydurduğu bu sözleri Allah'a izafe ederek O'na karşı yalan uydurdu mu diyorlar? Yani onlar Allah hiçbir şey indirmemiştir, Allah zaten bir şey indirmez, Allah hayata karışmaz, Allah bizim hayatımıza karışmaz, bize vahiy gönderip bizden bir şeyler istemez. Allah bu dünyayı yaratmış, bizleri yaratmış ve sonra da bizi kendi halimize bırakmıştır. Bildiğiniz gibi keyfinize göre yaşayın" demiştir. Hal böyleyken, Allah bize bir şey indirmemişken, "ey Muhammed! Bunu sen kendin uyduruyor ve utanmadan bir de bunları bana Allah vahyediyor diyerek, kendi yalanlarını Allah'a izafe etmeye kalkarak, Allah'a iftira ediyorsun mu diyor bu adamlar? Seni yalancılıkla ve Allah'a iftira etmekle mi suçluyorlar?"

"Peygamberim! Eğer gerçekten bu kâfirlerin iddia ettikleri gibi sen böyle bir konuda Allah'a yalan iftirada bulunmuş olsaydın mutlaka senin o kalbini mühürler, dilini koparır, beynini damgalar ve bu Kur'-an'ı sana unutturudurk. Onu senin kalbinden söküp alırdık. Senin va-hiy kaynağını kesip kuruturduk." Tehdidi görüyor musunuz? Peki kime yapılıyordu bu tehdit? Allah'ın yeryüzünde en çok sevdiği kuluna ve peygamberine değil mi? Öyleyse Allah'a

yalan uyduranların vay haline! Allah demediği halde Allah böyle diyor demek sûretiyle, ya da dediklerini demedi biçiminde gizlemek sûretiyle Allah'a yalan iftirada bulunanların vay haline!

Eğer peygamber böyle bir şeye teşebbüs etseydi sizden hiçbiriniz de onu koruyamazdı. Hiçbiriniz onu Allah'ın cezasından koruyup kurtaramazdınız. Bakın Ahkâf sûresinde de bizzat peygamberin dilinden konunun şöyle ortaya konulduğunu görüyoruz:

"Onu Muhammed uydurdu mu diyorlar? De ki: "Eğer onu ben uydurdumsa, beni Allah'a karşı hiçbir şekilde savunmazsınız."

(Ahkâf 8)

Bakın Rabbimiz peygamberine diyor ki: "Peygamberim sen onlara de ki: Eğer sizin iddia ettiğiniz gibi bunu ben kendimden uydur-muş ve Allah'a izafe etmiş olsaydım, Rabbime yalan iftirada bulunmuş olsaydım, Allah bunun cezasını bana dünyada hemen verirdi ve sizler de asla Rabbimin bana vereceği o cezanın önüne geçemezdiniz. Rabbimin cezasından hiçbiriniz beni kurtaramazdınız. Öyleyse ben bunu bile bile, Rabbimin gücünü, kudretini tanıdığım halde nasıl olur da böyle bir şeyi yapabilirim? Üstelik bu Kur'an'ın benim sözüm olmadığını, olamayacağını sizler pek âlâ bilmektesiniz." Bu kitap:

48-49. "Doğrusu Kur'an Allah'a karşı gelmekten sakınanlara bir öğüttür. İçinizde yalanlayanlar bulunduğunu şüphesiz bilmekteyiz."

Bu kitabın tezkira oluşu sûrenin önceki âyetlerinde de geçmişti. "Onu muttakîler, kitapla yol bulmak isteyen, yollarını kitaba sorarak yürümek, hayatlarını Allah'ın kitabında tarif buyurduğu gibi yaşamak isteyenler için bir harita, bir pusula, bir kılavuz, bir mihmandar kıldık," diyor Rabbimiz. Ama buna rağmen içinizde onu yalanlayan, onu yok farz eden, haritayı eline almadan, pusulaya müracaat etmeden, yol bilene sormadan, mihmandarın elinden tutmadan yol bulmaya çalışanların da varlığını bilmekteyiz, diyor Allah.

50. "Doğrusu Kur'an, inkarcılar için bir üzüntüdür."

Bu kitaba inanmayanlar, bu kitabı yalanlayanlar, bu kitaba ge-reken değeri vermeyenler, bu kitabı yok farz ederek bir hayat yaşayanlar, hayat programlarını bu kitaba sormayanlar için yarın çok büyük bir hasret, çok büyük bir üzüntü kaynağı olacaktır bu kitap. Bu kitaptan habersiz bir hayat yaşadıkları için dünyalarını da, âhiretlerini de mahvedenler, hayatlarını, düşüncelerini kitapsızlığa bina edenler, bu kitapla tanışmadıkları için âhiretteki hesap-kitaptan habersiz olanlar, Allah'la karşı karşıya gelmeyi ummayanlar, Allah'a kavuşup

O'nun sorgulamasıyla karşı karşıya geleceklerine inanmayanlar, dünya hayatına razı olanlar, dünyayı tatminkar bulanlar, dünyanın ötesindeki bir hayatın varlığına inanmayıp özlemini duymayanlar, varsa da yoksa da yaşadığımız şu hayat vardır, burada kâm almaya bakalım diyenler, yaşadıkları hayatlarında âhiret inancının kokusu bile olmayanlar işte hüsrana mahkum olanlar bunlardır. İşte eli boşa çıkanlar, kaybedenler bunlardır. Hasret çekenler bunlardır. "Eyvah! Vah! Tuh! Yazıklar olsun bize! Yuh olsun bize! Vah orada yaptıklarımıza! Yazıklar olsun bizim anlayışlarımıza! Yazıklar olsun bizim hesabımıza! Eyvah yaptıklarımıza! Eyvah yapmamamız gerekirken yaptıklarımıza! Eyvah yapmamız gerekirken yapmadıklarımıza!" diyerek dövünecek, kaybettikleri fırsatlarından ötürü hasret çekecekler.

Dünya ile aldanmışlardır bunlar. Onu kendilerinin sandılar, aldandılar. Onu ebedî zannettiler, aldandılar. Sanki dünyayı hiç bitmeyecek, tükenmeyecek zannettiler, aldandılar. Dünyanın içindekilere meylederek aldandılar. Dünyanın konumu onları aldattı. Kuralları gereği bu dünyada Allah dokunmuyordu onlara. Dünyada imtihan ge-reği içki içene de, namaz kılana da, zina edene de Allah dokunmuyor-du. Kendisine kendisinin istediği gibi iman edip yaşayanlara da, dünyanın yönetimine Allah'ı karıştırmayanlara da dokunmuyordu. Kitaba iman edene de, onu yalanlayana da, Allah'a kulluk yapana da, âdetlerin, çevrenin, modanın, şeytanın, tâğutların, nefislerinin kulu-kölesi olanlara da dokunmuyordu. İşte bu durum onların aldanmalarına sebep oluyordu. Diyorlardı ki: "Bizler şu anda Allah'la çatışma içinde bir hayat yaşıyoruz. Her gün O'nu da, dinini de, elçilerini de inkâr ettiğimiz, O'na isyanlarımızı sürdürdüğümüz halde bizden intikam alan filan yoktur. Hani gök kubbeyi başımızın üstüne yıkan filan yoktur. Ve-ya havamızı, suyumuzu, güneşimizi, oksijenimizi filan kesen yoktur. Öyleyse bu peygamberin ve onun yolunun yolcusu olan Müslümanların dediklerinin tamamı boştur. Allah filan yoktur. Bu dünyada yaptıklarımızdan dolayı kendisine hesap ödeyeceğimiz bir makam da yoktur. Eğer öyle olmasaydı, şu ana kadar bizim cezalandırılmamız gerekecekti" diyorlar.

İmtihan gereği işledikleri günahlar yüzünden dünyada Allah'ı atlattıklarını zannediyorlardı. Ama orada eyvah diyecekler. "Keşke ya-lanlamasaydım Allah'ın kitabını! Keşke yok farz etmeseydim Allah'ın hayat programını! Keşke kitaba uygun yaşasaydım! Keşke yaşamasaydım böyle kitapsız bir hayatı. Niye ben böyle şuursuzca bir hayat yaşamışım? Kitap varken, ona ulaşma imkânım varken, Resul varken, örnek varken niye ben başka başka hayat yaşamışım!" diyecek ve hasretlerin en büyüğünü duyacaklar.

51-52. “O, şüphesiz kesin gerçektir. Öyleyse ey insan! Çok büyük olan Rabbinin adını tesbih et!”

Muhakkak ki bu kitap çok kesin bir gerçektir. Öyleyse ey insan, azîm olan Rabbinin adını tesbih et. Azîm olan Rabbini yücelt! En yüce olarak O’nu an! Rabbinin ismini ta’zim et! Azîm olan Rabbinin ismini tesbih et, yücelt! Büyükle! Azîm olan Rabbini tam ve mükemmel kabul et! O’nun kendi sıfatlarıyla kabul et! Yani Allah kitabında kendini nasıl anlattıysa, hangi isimlerle müsemma, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirdiyse o şekilde kabullenip inan! Allah’a ait olan bu sıfatları Allah’tan başkalarına vermeyerek Rabbini tesbih et!

İşte Allah’ı böylece kabullenmek tesbihtir. “Ya Rabbi, seni sıfatların konusunda tam ve mükemmel kabul ediyoruz. Sana ait olan sıfatları asla başkalarına vermeyiz. Senin sıfatlarını parçalamayız. Senin sıfatlarından bazılarını senden başkalarına dağıtarak sana şirk koşmayız. Ya Rabbi, üstünlük sendedir. Güç-kuvvet sendedir. Ceberut, azamet sendedir. Kulluk, itaat, ibadet sanadır. Senden başkalarını dinlemeyiz. Senden başkalarına ibadet ve itaat etmeyiz” demektir tesbih.

MEÂRİC SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 70., Nüzûl sıralamasına göre 79., Mufassal sûreler kısmının altıncı grubunun ikinci sûresi olan Meâric sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 44'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Kur'an-ı Kerim'in yetmişinci sûresi. Mekke'de nazil olmuştur. Kırk dört âyet, iki yüz on altı kelime ve sekiz yüz altmış bir harften iba-rettir. Fasılâları, elif, cim, ayn, lâm, mim, nun ve he harfleridir. el-Hâk-ka sûresinden sonra nazil olmuş olup, onun tamamlayıcısı durumundadır. Adını üçüncü âyetten almaktadır: "O (Azaba inananların mükafâtı) dereceler (meâric) sahibi Allah'tandı". Sûreye, Seele ve Mevaki' adları da verilmektedir.

Sûre, kendilerine Kıyamet, Cennet, Cehennem hakkında haber verilip, uğrayacakları elîm azaba karşı uyarıldıklarında, buna inan-mayıp, alaya alan Mekkeli müşrikleri ikaz etmektedir. Hz. Peygamber (s.a.s), onları ahiretteki azaptan sakındırmaya çalıştığında onlar; "Biz seni tekzip ediyoruz. Sana göre biz kıyamette cehennem azabına çarptırılacakmışız. Hadi o bizi korkuttuğun kıyamet gelsin de bir görelim" diyerek, Allah Teâlâ'nın vaadine karşı meydan okumakta idiler. Ayrıca onlar, Kur'an'ın hakikati karşısında bocalayıp duruyorlardı. Dü-şüncelerini cahiliye yaşantısının pislikleri körelttiği için akılları bu gerçeği bir türlü idrak edemiyordu. Haber verilen azabın, eğer gerçekten varsa kendilerine getirilmesini istiyorlardı. Onların bu durumu, Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılır: "Hani bir zaman onlar; "Ey Allah eğer bu (Kur'an-ı Kerim), senin katından (indirilmiş) hakkın kendisi ise durma, bizim üzerimize gökten taş yağdır, yahut bize (daha) acıklı (ve helâk edici) bir azap getir" demişlerdi" (el-Enfâl, 8/32). Bunu diyenler; Ebu Cehil, Nadr İbn Haris ve onlara tabi olanlardı.

Bu sûre, Kur'an'ın Mekke'de karşılaştığı cahilî zihniyetin ve benzerlerinin beşer ruhunda bıraktığı tortuların yok edilmesi için ilâhî metot çerçevesinde yürütülen tedavinin safhalarından bir safhadır. Allah'ın azabını talep eden bu insanlar, onun varlığına inanmamaktadırlar.

Bundan önceki el-Hâkka sûresinde âhireti inkâr edenlerin durumu ve görecekleri cezalar, kıyamet gününün dehşet dolu tabloları gözler önüne serilerek işleniyor ve Kur'an'ın hak olduğu gerçeği kalplere yerleştirilmeye çalışılıyordu. Bu sûrede ise aynı inkârcıların, ahi-ret gününde karşılaşacakları azapların korkunçluğu anlatılarak ondan kurtulmanın yolu gösteriliyor. Bundan sonra gelen "Nuh" sûresinde de inkârcı topluluğun yalnızca dünyada gördükleri korkunç azaptan bahsedilir. el-Hâkka, el-Meâric ve Nuh sûreleri, birbirinin devamı niteliğin-de olup, Bakara sûresinin baş tarafında. "Ey Muhammed kâfirleri uyarsan da uyarmasan da birdir. Onlar iman etmezler. Allah onların kalplerini mühürlemiştir. Gözlerinin üzerinde de perde vardır. Ve onlar için büyük bir azap vardır" (el-Bakara, 2/16-17) âyetlerinde işlenen konunun tafsili mahiyetindedirler.

Kâfirler için ahirette acıklı bir azap hazırlanmıştır. Bu azabı yalanlayan inkârcılar, böyle bir şeyin olabileceğini idrakten aciz oldukları için, eğer böyle bir şey varsa başımıza getirilsin dediler. Allah Teâlâ: "İsteyen biri, inecek azabı istedi. (O azap) kâfirler içindir ki, onu (onlardan) def edebilecek hiç (bir güç) yoktur. O, dereceler sahibi Allah'tandır" (1, 2, 3) âyetiyle o azâbı hemen

isteyenlerin mutlaka vaad edi-len azaba çarptırılacaklarını ve bunu onlardan hiç kimsenin kaldıramayacağını açıklamaktadır. Bunun hemen arkasından kâfirlerin inkâr ederek inananlara yaptıkları zulümlere karşı sabır emrediliyor: "O halde sen (ya Muhammed) sabret" (5). Mümin, İslâmî gerçekleri tebliğ yolunda göreceği bedenî ve ruhî eziyetlere, işkencelere sabretmelidir. Çünkü, hiç de uzak olmayan bir zaman sonra korkunç azap müşrik zalimleri yakalayıverecektir.

Azabın hemen gelmesini isteyen inkârcılara ve öteki bütün kafirlere, azabın Allah tarafından takdir edilmiş olduğu ve çok yakında vuku bulacağı bildirilmektedir. Bu, onlar için kaçınılmaz bir sondur. Çünkü bunu gerçekleştirecek olan, çok yüce makam (dereceler)ın sa-hibi Allah Teâlâ'dır. Allah her şeye bir vakit takdir etmiştir. Onlar bu vakte kadar istedikleri gibi davranmakta devam etsinler. "Kâfirler kıyamet gününü uzak görüyorlar. Biz ise onu çok yakın görüyoruz" (6-7) ifadesi kıyameti inkâr edenlerin içinde bulundukları basiretsizliği açıklıyor. Çünkü onlar, her akıl sahibinin rahatça idrak edebileceği gerçekleri göremiyorlar.

Daha sonra, onların uzak görüp, Allah'ın yakın gördüğü, kıya-met gününün, kâfirleri dehşete düşürecek olan kıyamet sahneleri çi-ziliyor: "O gün gök, erimiş maden gibi olacaktır. Dağlar da atılmış ren-kli yün gibi olacaktır" (8-9). O günün korkunçluğu ruhları etki altına alacak ve bütün değer yargılarını alt üst edecektir. O gün ortaya çıkacak olan manzaranın dehşetine kapılmaları sonucu o inkârcılar, kendi nefislerinden başkasını düşünemeyeceklerdir: "O gün dost, dostunun halini sormaz. Ve yeryüzündeki her şeyi feda edip o günün azabından kurtulmak ister. Fakat bu asla olmaz... "(10,14). Çünkü o gün cehennem; "(Haktan) yüz çeviren ve (itaate) arkasını dönen kimseyi çağırır (kendisine çeker)" (17).

Daha sonra, insanın rûhî yapısını, imanlı ve imansız durumlardaki tavırlarını gösteren âyetler geliyor. Kâfirler ve azabı yalanlayanlar, yaradılışlarındaki sabırsızlık ve hırsın esiridirler. Bir zorlukla karşılaştıkları zaman ye'se düşer, feryad etmeye başlarlar. Bir iyilik gördükleri ve Allah tarafından mal ile sınandıklarında ise kaskatı kesilir, hiç kimseye faydası olmayan bir şekle girerler: "Gerçekten insan, sabırsız ve hırslı yaratılmıştır. Başına bir felâket geldiği zaman feryad eder. İyiliğe uğradığı zaman da çok cimrileşir" (19, 20, 21).

Sûre, inkârcı kâfirlerin muhatap olacakları olayları bütün açıklığı ile ortaya

koyduktan sonra, bu dehşet ve azap tablolarının bütünüyle dışında kalıp kurtuluşa erenlerin durumunu dile getirir: Ancak, namaz kılanlar müstesnadır. (Namaz kılan o kimseler) ki, onlar namazlarında devamlıdırlar. Onlar ki, mallarında belirli bir hak vardır. Hem dilenen, hem de iffetinden dilenemeyen için. Onlar ki hesap gününü tasdik ederler. Onlar ki Rablerinin azabından korkarlar. Çünkü Rablerinin azabından emin bulunulmaz" (22-28).

Namaz, dinin ayakta kalmasını sağlayan temel direklerden biridir. O imanın bir alâmeti olmaktan da öte, kulu Allah'a bağlayan ve ruhunun o ilâhî kaynaktan beslenmesini sağlayan, Allah'ın rubûbiye-tine boyun eğmenin samimi bir göstergesi olan bir ibadettir. Allah Te-âlâ'nın, kurtuluşa erecek olanların hallerinden bahsederken, namazı en evvel zikretmesinin sebebi budur. Namaz, bütün iyiliklerin başıdır. Onu terk etmekle kul, ruhunu besleyen ilâhî kaynaktan irtibatını kesmiş olur. Çünkü Allah Teâlâ, namazını devamlı kılanları özellikle vurgular. Öteki özellikler ondan sonra gelir.

Devam eden âyetlerde, müminlerin gözetmesi gereken bir takım temel hudutlar belirtilir! İffetli olmak ve zinadan sakınmak gerektiği, aksi halde haddi aşıp sûrenin ilk bölümünde zikredilen topluluğa dahil olma tehlikesinin söz konusu olduğu vurgulanır. O müminler, güvenilirdirler, yalan şahittik yapmazlar, namazlarını ise lâyıkıyla kılarlar. "... Evet, işte onlar, cennetlerde ağırlanacak kimselerdir" (35).

Sûrenin sonunda, inkârcıların neye güvenerek taşkınlık yaptıkları sorgulanır: "(Acaba) onlardan her biri (müminler gibi) naim cennetine girmeyi mi ümit eder" (38). Bunun cevabı hikmet doludur ve kesinlik ifade eder: "Hayır, (onların ümit ettikleri gibi cennete girmeleri söz konusu değildir) muhakkak ki bizler, onları bildikleri o (nutfe denen) şeyden yarattık"(39). Eğer onlar yaratılışlarındaki bu büyük mucizeye bakıp ibret almazlarsa cehennem azabından kurtulup cennete girmelerine imkân yoktur.

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçebiliriz.

1-3. Birisi, yüksek derecelere sahip olan Allah katından, inkârcılara gelecek ve savunulması imkânsız olacak azabı soruyor. 4. Melekler ve Cebrâil miktarı elli bin yıl olan o derecelere bir günde yükselirler. 5. Ey Muhammed! Güzel güzel sabret; 6. Doğrusu inkârcılar azabı uzak görüyorlar. 7. Ama Biz onu yakın görmekteyiz. 8. Gök, o gün, erimiş maden gibi olur. 9. Dağlar da atılmış pamuğa döner. 10. Hiç bir dost diğer bir dostunu sormaz. 11-14. Onlar birbirlerine yalnız gösterilirler. Suçlu kimse o günün azabından kurtulmak için oğullarını, ailesini, kardeşini, kendisini barındırmış olan sülalesini ve yeryüzünde bulunan herkesi fedâ etmek ve böylece kendisini kurtarmak ister. 15-18. Hayır, olamaz... Orada sırtını çevirip yüz geri edeni, malını toplayıp kimseye hakkını vermeyen, saklayanı çağıran, deriyi soyup kavuran, alevli ateş vardır. 19. İnsan gerçekten pek huysuz yaratılmıştır; 20. Başına bir fenalık gelince feryat eder, 21. Bir iyiliğe uğrarsa onu herkesten men eder; 22-27. Ancak namaz kılıp namazlarında devamlı olanlar, mallarında yoksul ve yoksuna belirli bir hak tanıyanlar, ceza gününü doğrulayanlar, Rablerinin azabından korkanlar böyle değildir. 28. Doğrusu Rablerinin azabından kimse güvende değildir. 29-30. Eşleri ve câriyeleri dışında, mahrem yerlerini herkesten koruyanlar, doğrusu bunlar yerilmezler. 31. Bu sınırları aşmak isteyenler, işte onlar aşırı gidenlerdir. 32. Emanetlerini ve sözlerini yerine getirenler, 33. Şahitliklerini gereği gibi yapanlar, 34. Namazlarına riâyet edenler, 35. İşte onlar, cennetlerde ikram olunacak kimselerdir. 36-37. Ey Muhammed! İnkâr edenlere ne oluyor, sana doğru sağdan soldan topluluklar halinde koşuşuyorlar? 38. Her biri nîmet cennetine konulacağını mı umuyor? 39. Hayır; doğrusu onları kendilerinin de bildikleri şeyden yaratmışızdır. 40-41. Doğuların ve bâtıların Rabbine yemin ederim ki, onların yerine daha iyilerini getirmeğe Bizim gücümüz yeter ve kimse de önümüze geçemez. 42. Ey Muhammed! Onları bırak; kendilerine söz verilen güne kavuşmalarına kadar dalıp oynasınlar. 43-44. Kabirlerinden çabuk çabuk çıkacakları gün, gözleri dönmüş, yüzlerini zillet bürümüş olarak sanki dikili taşlara doğru koşarlar. İşte bu onlara söz verilmiş olan gündür.

Meâric sûresi, Vâkî sûresi, “Seele Sailün” sûresi diye anılan ve icmâ ile Mekke’de geldiği bildirilen bir sûredir. Sûrenin adı, içinde geçen Meâric

kelimesinden alınmış olup 44 âyettir. Kulluk kitabımızın 70. sırasına yerleştirilmiştir.

Sûrenin genel muhtevası, kıyamet, hesap, kitap, azap, ölüm ötesi hayattır. Fakat araya serpiştirilen, sanki sûrenin direği mesabesinde olan, namazcıların durumu gerçekten çok ilginçtir. Kimlerin namazcı olduğunu, kimlere namazcı deneceği konusunu veya namazcıların özelliklerini en güzel anlatan sûrelerden biridir. Şekilden ibaret bildiğimiz namazın, hayata, sosyal hayata etkinliğini, namazın insana neler kazandırıp, nelerden engellediğini daha açık, daha farklı anlatan bir sûredir.

1-3. "Birisi, yüksek derecelere sahip olan Allah katından, inkârcılara gelecek ve savunulması imkânsız olacak azabı soruyor."

Bir adam, bir sorucu tutmuş Allah'ın azabını sorguluyor, Allah'ın azabını yargılıyor. Bir azaptan söz ediyorlar. "Bir azap var" di-yorlar. "Hani nerde kaldı bu azap? Niye gelmiyor ya?" diye alay ederek, dalga geçerek azaptan dem vuruyor.

Bu soru soranın kim olduğu konusunda tefsir kitaplarında uzun uzun bilgiler verilmiştir. Ama kıyamete kadar gelecek tüm insanların hayatını düzenleme mekânizması olarak gelen bu âyet-i kerîmede elbette sadece o insan anlatılmadığından onu geçiyoruz. Yani dün bu insan birileriyse, yarın başka birileri olabilecektir. Dün bu kişi Ebu Cehil ya da yandaşlarından biriydi belki. Hangisi olursa olsun, istenilen kıyametin elbette başlarına düşmesi, beyinlerinde patlaması söz konusudur.

Rivâyet ediliyor ki burada bu soruyu soran, Allah'ın azabını sorgulamaya çalışan Nadir bin Haris'tir. Enfâl sûresinde anlatıldığı gi-bi o şöyle demişti:

"Allah'ımız! Eğer bu Kitap, gerçekten Senin katından ise bize gökten taş yağdır veya can yakıcı bir azap ver" demişlerdi."
(Enfâl 32)

Nadir bin Haris'in bu sözlerinin akabinden bu âyet gelmiştir deniyor. "Ey Allah'ım! Eğer bu kitap senin tarafından gelmiş hak bir kitapsa, eğer bu Muhammed doğru söylüyorsa hemen üzerimize gökten toz veya acıklı bir azap gönder" demişti de, bu âyet nâzil oldu deniyor.

Ama tabi Enfâl'ın Medineli bir sûre olduğu hatırlanırsa, bu işin biraz da

muhteva yakınlaştırılmasından kaynaklandığı anlaşılacaktır. Yani Mekke'de gelen bu sûrenin Medine de gelen bir âyetten sonra gelmesi düşünülemez. Ama konu aynen böyle.

Bir başka grup da diyordu ki Hud'a (a.s): "Üzerimize semadan parçalar indir ey peygamber!"

"Bize, bizi tanrılarımızdan alıkoymak için mi geldin? Doğru sözlülerden isen, bizi tehdit ettiğin şeyi başımıza getir" dediler.
(Ahkâf 22)

"Ey Hud, sen bizi ilâhlarımızdan ayırmak, ilâhlarımızdan koparmak, ilâhlarımızdan soğutmak için mi geldin? Derdin ne senin? Bizim hayatımızda söz sahibi kabul ettiğimiz pek çok tanrılarımız var. Sen bizi onlardan koparıp bir tek İlâha kulluğa çağırmak için mi geldin? Eğer doğru söylüyorsan, hayatımıza karışacak tek İlâh olduğunu, başka ilâhların olamayacağını söylerken bu konuda sadıklardansan, haydi bize vaadettiğini getir. Eğer sadıksan haydi ne getireceksen getir," diyorlar. Allah'ın elçisini peşinen reddediyorlar bu sözleriyle. Hud'un (a.s) getirdiklerinin Allah'tan olmadığını, kendisinin uydurduğunu söylemeye çalışıyorlardı.

Anlıyoruz ki bu söz sadece Medine'de Rasulullah Efendimize karşı denilen bir söz değil, ondan önce de insanların Allah elçilerine söyleyegeldikleri sözlerdir. Yani her dönemde kâfirin karakteristik bir özelliğidir bu. Eğer kıyamet varsa, eğer öldükten sonra dirilmek varsa, eğer bir azap, bir ikab, bir hesap-kitap varsa, "hadi ne gelecekse geliversin bakalım" diyorlar. İşte böyle bir tavrı, böyle bir kâfir tavrını Cenâb-ı Hakk bu sûrede baştan sona sorguluyor. Ama öyle çarpıcı, öyle kahredici, susturucu, ilzam edip mat edici değil, aksine rahmâni-yetin eseri olarak, akılları başlara dâvet edici, akılları erdirici olarak, "gelin ey kullarım inattan vazgeçin! Gelin bu tavırlarınızı terk edin! Ba-na ve benim elçilerime karşı gelmekten, benim azabımı sorgulayıp dalga geçmekten vazgeçin! Ben sizi düşünerek bunları anlatıyorum! Sizi yarın sizin başınıza gelecek azaplar konusunda bugünden uyarıyorum!" biçiminde âyetler olarak karşımıza çıkıyor. Evet:

Tutmuş bir adam, bir duacı, bir dâvetçi, bir çağırıcı kendisine vâki olacak, kendisinin başında patlayacak bir azaptan söz ediyor. "Hani azap gelecekti yahu! Nerede kaldı o? Niye gelmiyor ya?" demeye çalışıyor. Bir adam sanki kendine gelecek azaptan yana, sanki bunu çağırıp duruyor. Sanki buna dua ediyor, bu azabı bekliyor ve hemen bu azabın kendisine gelivermesini istiyor.

İkinci bir anlayış da şöyledir: "Azap varmış, Kim verecekmiş bunu? Kim becerebilecekmiş böyle bir azabı? Kimin gücü yetecekmiş böyle bir azaba? Veya kime gelecekmiş bu azap? Kimler içinmiş bu azap? Bir de ne zaman olacakmış bu iş? Ne zaman gerçekleşecekmiş bu azap? Nasıl bir şey bu? Gerçekten öyle bir şey var mı?" diye dalga geçmek, alay etmek durumunda sorular soruyorlardı.

Ama kimileri de: °u¬=³@«, «"Ï@«, yerine ***"Seele sailün"*** okumuşlar. Yani böylece cehennemde kâfirler için hazırlanmış bir vadiden söz ediliyor demişlerdir.

İster öyle, ister böyle, birisi çıkmış mutlak gerçekleşecek olan azaptan söz ediyor. Allah'ın kesin olan azabı, ateşini, cehennemini yargılamaya çalışıyor. Bunun hemen sonunda diyor ki Rabbimiz:
İki manası var bunun:

1- Bilsin ki o azap kâfirler içindir. Hani soran kişi, "kimin için bu azap? Kimlere gelecekmiş bu azap? Kimler için hazırlanmıştır bu azap?" diyerek alay ediyordu ya, Allah da buyuruyor ki: "O azap kâfirler içindir."

2- Ya da bu ifadenin ikinci bir tevcihi de şöyledir: w: şeklindedir. Yani bir adam çıkmış kâfirlerin başına gelecek bir azaptan söz ediyor. Kesinlikle kâfirlerin beyinlerinde patlayacak bir azabı sorgulamaya çalışıyor.

Sanki bu ifadeleriyle Rabbimiz: "Ey kâfir! Onu mu soruyorsun? Azabı mı soruyorsunuz ey kâfirler? Eğer Allah'ın azabını soruyorsan al sana!" diyor sanki. Sanki adamların sözlerini, sorularını boğazlarına tıkarcasına, "eğer o azabı sorup soruşturuyorsanız bilesiniz ki o azap kâfirler içindir! O azap sizin içindir!" buyuruyor. Kâfir, örten demektir. Öyleyse bilesiniz ki o azap hakkı, hakikati örtenler için, hakikati gizleyenler için, hakikatin insanlara ulaşmasına engel olmaya çalışan insanlar içindir. Bir özelliği daha var o azabın. Neymiş o?
Engelleyicisi de yoktur onun. O azabın engelleyicisi yoktur. Kimse onun önüne geçemeyecek, kimse onu engelleyip def edemeyecektir. Ya da onunla buluşacak insanların o azapla buluşmasını kimse önleyemeyecektir. Allah o azabını kimlere ulaştırmayı murad buyurmuşsa, o azabın müşterileri ile azabın arasına kimse giremeyecektir. Peki, kim kaynaklı olacak bu azap? Kim verecek bunu? Kimin gücü yeter bu azaba? Kim gönderebilir böyle bir azabı?
Allah. Allah'tandır bu azap. Allah kaynaklıdır bu azap. Böyle bir azaba

ancak Allah kâdirdir. Ancak Allah böyle bir azapla azap edebilir. Ama öyle bir Allah ki, mi'râclar sahibi, meâric sahibi bir Allah. Bu Meâric ifadesini şöyle anlıyoruz:

1- Ya semavat sahibi, yücelme sahibi, yücelikler sahibi bir Allah.

2- Ya da fazl ve kerem sahibi, nîmet ve ihsan sahibi bir Allah.

Allah'ın kâfirlere ulaştıracağı ve hiç kimsenin engel olamayacağı bir azaptan söz ediyor sûre. Bu sûrenin, bu âyetlerin muhatabı olan bizler, bu âyetler çerçevesinde kendi kendimizi sorgulamak zorundayız. Her birimiz kendi durumlarımızı yargılamak, gözden geçirmek zorundayız. Eğer bizler de kâfirlerden, kâfirler gurubundan olur, onları destekler, onlardan hayat programı alır, hayatımızı onlara danışır, giyim kuşamımızdan tuvalet âdâbımıza, ev teşrifimizden soframıza, saç tıraşımızdan evlenmemize kadar, hedeflerimizi, sevgilerimizi, nefretlerimizi, hayata, mala bakışımızı hep onlar kaynaklı yapmaya çalışırsak, unutmayalım ki onlara ulaşacak azap bize de ulaşacaktır. Rahmân ve Rahîm olan Rabbimiz bizi ondan gocundurmak ve sakındırmak için buyurur ki:

"Ben Mearic sahibiyim! Ben yücelme, yükseklikler sahibiyim! Gökyüzüne söz geçiren ben, her şeye söz geçiren ben, bu işe kudreti yeten ben, dikkat edin size de azabı ulaştırabilirim!" buyuruyor. Ya da, "benim fazlım var, keremim var. Ben ki size nîmetler ulaştırmışım. Ben ki şu anda sahip olduklarınızın tümünü size verenim. Benim bu ihsanlarıma karşı siz nankörlük etmeye, küfran-ı nîmette bulunmaya, benim nîmet vericiliğimi, benim güçlü oluşumu, Rabb, Melik ve İlâh oluşumu örter, örtbas ederseniz, Rabbiniz olarak size gönderdiğim hayat programımı, kitabımı örtüp örtbas edip bir hayat yaşarsanız, o zaman kesinlikle bilesiniz ki karşılığında cezam vardır. Bunu böylece bilesiniz ve unutmayasınız," demektedir Allah.

Bundan sonra Rabbimiz mi'râcı tanıtıyor:

4. "Melekler ve Cebrâil, miktarı elli bin yıl olan o derecelere bir günde yükselirler."

Melekler ve Ruh, Allah-u Zü'l-Celâl'e öyle bir günde ulaşırlar ki bu sizin bildiğiniz, saydığınız elli bin yıla bedeldir. Yani eğer bu işi siz yapmaya kalksaydınız, elli bin yıl uğraşırdınız da beceremezdiniz. Bu âyetin manasını şu

iki şekilde anlamaya çalışacağız:

1- Buradaki Ruh'tan kasıt Cebrâil'dir. Çünkü Kur'an'da Cebrâil'in (a.s) bir adı da Ruh'tur. Öyleyse şöyle diyeceğiz: Melekler ve Ruh, melekler ve Cebrâil Allah katına öyle bir günde çıkarlar ki, bu sizin bildiğiniz saydığınız elli bin yıla bedeldir.

2- Buradaki ruhtan kasıt ölmüş insanların ruhlarıdır. Buna göre de şöyle diyeceğiz: Melekler sizden ölmüş birinin ruhunu Allah katına öyle bir günde çıkarıp ulaştırırlar ki, bu sizin bildiğiniz elli bin yıldır.

Secde sûresinde de şöyle deniyordu:

"Gökten yere kadar olan bütün işleri Allah düzenler, sonra, işler sizin hesabınıza göre bin yıl kadar tutan bir gün içinde O'na yükselir."

Secde 5)

Yani şu sizin şu anda saydığınız elli, elli bin yıl demektedir. Peki ne anladık bundan? Anladık ki, meleğin bir günü bizim elli bin yılımızmış. Bir melek günü eşittir elli bin yıl. Halbuki bizim dünyadaki tarihimiz bir 8, 10 bin yıl filan ediyor. Hz. Adem'den bu yana tarihimiz, insanlığın tarihi işte topu topu bu kadar. Yani bizim dünyadaki tarihimiz, meleğin bir gününün beşte biri kadardır. Bir melek gününün beşte biri. Bir de bunun içinde kendi yerimizi, kendi ömrümüzü bulmaya kalkışsak, bir hiç olduğumuzu anlayacağız. İnsan kendini bir şey zanneder de Allah'a kafa tutmaya kalkışır. İşte bizim çabalamamız, bizim kavgamız bu. Peki değer mi buna? Dünyada kalacağımız bu kadarcık bir zaman için değer mi bu kavgaya? Ne için çabaladığınızı, ne için koşturduğunuzu bir düşünün! Neyin kavgasını verdiğinizi bir düşünün! Yani topu topu bir melek gününün beşte birinin on bin de birini bir yıl diye yaşıyorsunuz. İşte hepsi bu. Değer mi çabalamaya? "Aman malım olsaydı! Aman mülküm olsaydı! Evim, barkım olsaydı! Kavgam olsaydı! Oğlum içindi! Kızım içindi! Gelecek içindi! İstikbal içindi!" demenin ne manası var ki? Yaşadığımız, yaşayacağımız zaman belli. Zaten biraz sonra bunların, bu uğrunda kavga vererek sahip olduklarımızın hepsini fedâ edeceğimizi anlatacak Allah.

Sizin elli bin yılda beceremeyeceğiniz bir işi Allah bir günde meleklere becertiveriyor. Göklere ve yere, göktekilere ve yerdekilere egemen olan Rabbinizin yerde olan sizlere semâdan emirlerinin, âyetlerinin, yasalarının inmesi, gerekse yerdekilere ilişkin emrin tekrar semaya yükselmesinin bir günde

olduğunu anlatır Allah.

Rabbimizin kurduğu şu âlemler yanında, şu yedi kat semâ, onu çevreleyip kuşatan kürsi, onu da kuşatan arş yanında, bizim dünyamız, kendi varlığı milyarlarca kere daha büyütülmüş de olsa bir mikrobun milyar da biri kadar bile bir değer ifade etmiyor. İşte bu ve benzeri âyetlerinde Rabbimiz kendi gücünü, kudretini gündeme getirerek bizlere buyuruyor ki: "Kullarım! Ne kadar küçüksünüz, ne kadar basitsiniz, ne kadar acizsiniz ki farkında değilsiniz. Rabbinizin kudretinden de gafil bir şekilde ne yaptığınızın farkında değilsiniz" buyuruyor. Öyleyse ey Peygamber ve Peygamber yolunun yolcuları:

57. "Ey Muhammed! Güzel güzel sabret; Doğrusu inkârcılar azabı uzak görüyorlar. Ama Biz onu yakın gör-mekteyiz."

"Peygamberim sen sabr-ı cemille sabret! Çok güzel sabırla, güzel bir biçimde sabret. Hakkı gündeme getiren bir sabırla sabret! Sabret ki sabrın güzel olsun!"

Rabbimiz burada Peygamberimizden ve onun şahsında hepimizden sabr-ı cemil istiyor. Bu ifadeyi, sabr-ı cemili Yusuf sûresinden öğrenmek lâzım. Hani oğulları Yusuf'u kuyuya atıp "babacığım onu kurt yedi" diyerek geldiklerinde, oğlu Yusuf'un üzüntüsüyle yüreği ağ-zına gelmiş Hz. Yakub'un şöyle dediğini anlatıyordu Yusuf sûresi:

"Üzerine başka bir kan bulaşmış olarak Yusuf'un gömleğini de getirmişlerdi. Babaları: "Sizi nefsiniz bir iş yapmaya sürükledi; artık bana güzelce sabır gerekir. Anlattıklarınıza ancak Allah'tan yardım istenir" dedi.
(Yusuf 18)

Bakın Yakub (a.s) diyor ki: Bu durumda bana düşen de sabr-ı cemildir. Güzel bir sabırdır. İşte onun yaptığı sabır, sabr-ı cemildir. Yusuf'u elinden alınan Yakub'un ilk sadmede gösterdiği sabra sabr-ı cemil denir. Rasulullah Efendimizin bir hadisiyle söylersek: ***"Gerçek sabır, sadme-i ûlâdadır."*** Yani imtihan maksadıyla Rabbimizin kullarına gönderdiği herhangi bir musîbet, belâ haberi kişiye ilk verildiği anda, o sadmeyle, o haberin darbesiyle ilk defa karşı karşıya kaldığı anda, sabretmesi gerçek sabırdır, sabr-ı cemildir. Meselâ "baban öldü" haberi kişiye ilk verildiği anda, o ilk sadmeyle karşı karşıya kaldığı anda sabretmesi, veya "dükkanın yandı" haberi kişiye ilk verildiği anda, çocuğunu kaybettiği haberi kendisine ilk verildiği anda, bu haberin darbesiyle karşı karşıya geldiği ilk anda kişinin sabretmesi sabr-ı cemildir, gerçek sabırdır. Değilse bu

hadiseden on gün sonra, bir ay sonra, bir yıl sonra artık ona sabret demenin anlamı kalmamıştır, zira artık alışmıştır. O anda sabretmek sabr-ı cemildir.

Sabr-ı cemil'in ikinci manası, özellikle Cenab-ı Hakk'ın bizi na-sıl isterse öyle imtihan ettiğine inanarak sabretmektir. Allah'ın imtihan sorularına hoş bakmak, karşı gelmemek isyan etmemektir. Yani Rab-bim en güzel imtihan edendir, Allah beni en güzel biçimde imtihan eder, gönderdiği sorular bana lâyık sorulardır, zira en münasibini, en mütenasibini bilen Rabbimdir diyerek imtihan sorularına teslimiyettir.

Şu anda koskoca bir dünya imtihan salonu ve milyarlarca insan da bu salonda imtihandadır. Rabbimizin herkese gönderdiği sorular farklıdır. Kimisini bir evle imtihan ediyor, kimisini evsiz imtihan ediyor, kimisine beş tane kız çocuğu vermiş hiç erkek evlâdı vermemiş, ona öyle bir soruyu münasip görmüş, kimilerine sadece erkek evlâtları vermiş kız çocukları vermemiş, onlara böyle bir soruyu münasip görmüş; kimilerine bol mal vermiş, kimilerini malsız imtihan ediyor; ki-milerini elli, kimilerini çolak imtihan ediyor; kimilerini dilli, kimilerini de dilsiz, tat imtihan ediyor. Herkesin imtihan soruları farklıdır. İşte Rab-bimiz en güzelini bilir. Rabbimiz en münasip soruları gönderir. Rab-bimiz hikmet sahibidir, eğer bana bunları münasip görmüşse, beni bunlarla imtihan etmeyi murad buyurmuşsa, kabulümdür demek sabr-ı cemildir.

Sabr-ı cemil'in bir üçüncü manası da, Allah'ın kutlu elçilerinin sabırlarıdır. Yani kendilerini tüm dünya alkışlasa da, ya da tüm dünya kendilerine düşman kesilse de, hareketlerinde, tavırlarında değişiklik yapmamak, Allah'a kulluklarında asla değişiklik yapmamaktır sabr-ı cemil. Kınayanın kınamasına aldırış etmeden her şart altında Allah'a, Allah'ın istediği kulluğu icraya devamdır.

Hâsılı sabır sembollerini, sabır örneklerini gözümüzün önüne getirerek sabr-ı cemili anlayalım ve sabredelim. Meselâ Hz. Nuh gözümüzün önünde dursun. 950 yıllık bir dâvet sabrında bulunmuş Allah'ın elçisi. Toplumunun küfürde ısrarlı davranması, onu dinlememek için parmaklarıyla kulaklarını tıkamaları, Nuh (a.s) bizi tanıyamasın diye elbiselerini üzerlerine alarak ondan saklanmaya çalışmaları, yalanlamaları, hakaret etmeleri karşısında bile bıkıp usanmaması, tavrında bir değişiklik yapmamasını kendimize örnek alalım.

Veya meselâ bir Dâvûd (a.s) örneğini alın. Tâğutlara karşı ver-diği

savaşını, etrafındakilerin dağılıp gidişine, yanında azıcık bir grup kalışına karşı nasıl sabrettiğini düşünün ve sabr-ı cemili anlamaya ça-lışın. Bir Mûsâ (a.s) örneğini alın. Firavun karşısında nasıl sabredebilmiş? Kendilerini kurtarmaya geldiği Ben-i İsrâil'in inatlarına nasıl sabırla mukâbelede bulunduğunu düşünün. Veya kavminin azgınlıklarına, sapıklıklarına karşı sabreden Hz. Lût'u (a.s) bir düşünün. Cinsel sapıklık içindeki insanlara kızlarını teklif edebilecek kadar dünya başına dar geldiği halde, yine de yapması gerekenleri yapması, Allah'ın kendisine yüklediği kulluk görevini icra etmesi noktasındaki sabrını gözünüzün önünden geçirin. Ya da testere ile kesilenleri bir düşünün. Belinden ya da boynundan kesilirken bile sabredip Allah'a kulluktan vazgeçmeyenleri düşünün de, "Sabran cemilayı" anlayın. Başka türlü bunu anlamak ta, anlatmak ta mümkün değildir.

Sen sabret peygamberim! Sizler de sabredin ey peygamber yolunun yolcuları. Çünkü:

"Onlar çok uzak görüyorlar bu işi." Neyi uzak görüyorlar? Öleceklerini, dirileceklerini, kıyametin kopacağı, kıyamet sonrası hesabını-kitabını, cenneti, cehennemi çok uzak görüyorlar. Hesaba çekileceklerini çok uzak görüyorlar. "Olmaz, gelmez, mümkün değil öldükten sonra dirilmeyeceğiz" diyorlar. Bu işin olmayacağını, gelmeyeceğini zannediyorlar. Onlar bu işin çok uzak, ihtimalsiz olduğunu zannediyorlar ama:

Ama biz onu çok yakın görüyoruz. Çünkü genel bir kural var ki, her gelecek yakındır. Her gelecek yakındır ve bu da gelecektir. Ta-bii buradaki uzaklık-yakınlık, mesafe uzaklığı, yakınlığı değildir. Onlar bunu uzak görüyorlar denirken, gayr-i kain görüyorlar, yani mümkün değil, gerçekleşmeyecek görüyorlar, biz de onu kain görüyoruz, mutlak gelecek ve gerçekleşecek görüyoruz, demektir.

Bundan sonra Cenab-ı Hakk kesinlikle gelecek olan, çok yakın olan bu kıyameti ve kıyamet sonrası hesabını-kitabını ispatlamak, gözler önüne sermek için birkaç enstantane, birkaç tablo, birkaç çekim getiriyor gözlerimizin önüne. Ama tabii kıyametle alâkalı, kıyamet sonrası hesap-kitapla alâkalı her şeyi anlatmıyor. Sadece birkaç tablo ortaya koyuyor. Neymiş onlar? Ne olacakmış o gün?

8. "Gök o gün erimiş maden gibi olur. Dağlar da a-tılmış pamuğa döner."

O gün semâ sanki erimiş maden gibidir. Gökyüzü maden gibi erimiştir o gün. Bakır eriyiği gibi mi, demir eriyiği gibi mi, yoksa alüminyum eriyiği gibi mi, orasını bilmiyoruz ama işte erimiş bir maden gibi olacak gökyüzü. Zaten semâ değişik bir şekil alacak sonra. Çünkü o gün artık semânın semâlığı da bitmiştir, arzın arzlığı da bitmiştir. Artık semâ başka bir semâ, arz da başka bir arzdır o gün.

Yine o gün dağlarda sanki atılmış rengârenk yünler gibi olacaktır. Dağlar atılmış rengarenk yünler, didilmiş pamuk parçaları gibi olacak. Yani hem paramparça olacak, hem de kazıklığı bitmiş o-lacak dağların. O gün düzen bitmiş, dünyanın düzeni bitmiş olacak. Yeni bir düzene, yeni bir konuma geçilecek. Yani imtihan konumundan hesap konumuna, ya da imtihan sonuçlarının okunması konumuna geçilecek o gün. Sonra?

10. "Hiçbir dost diğer bir dostunu sormaz."

O gün hiçbir sıcak dost, hiçbir sıcak dosta kucak açmayacak, açamayacak. Kimse kimsenin hal ve hatırını sormayacak, soramayacak veya kimse kimsenin durumunu muhasebe edemeyecek. Kimse kimseye: "Yahu! Ne var, ne yok? Ne âlemdesiniz? Ne haldesiniz? Bir derdiniz var mı? Bir ihtiyacınız mı var?" diyemeyecek. Kimse kimseyle ilgilenemeyecek, kimse kimseyle ilgi kuramayacaktır o gün. Belki insanlar, dostlar, akrabalar, arkadaşlar, kadınlar, kocalar, evlâtlar, babalar birbirlerini görüp geçecekler veya görmezden gelecekler, hiç kimse kimsenin yakınlığını bile inceleyemeyecek.

Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun iki manası vardır.

1- İnsanlar, yakınlığı olanlar birbirlerini görecekler ama gör-mezden gelecekler, görmemiş, tanımıyormuş, tanışmıyorlarmış gibi davranacaklar. Neden? Aman bunun derdi de beni bulmasın diye. Aman bunun sebebiyle de karşıma bir hesap gelmesin diye. Aman bunun yüzünden de bana bir dosya açılmasın diye en yakınlarını ta-nımazdan gelecektir insanlar. Gerçekten çok müthiş bir manzara değil mi? Düşünebiliyor musunuz? Adam can-ciğer karısını görecek ama tanımazlıktan gelecek, kadın kocasını, evlât babasını, baba evlâ-dını, kardeş kardeşini, arkadaş arkadaşını görecek ama tanımazlık-tan gelecek, hiç tanımıyormuş gibi davranacak, geçip gidecek.

2- Adam akrabalarını, dostlarını, yakınlarını görecek ama ken-di derdinden, kendi sıkıntısından ötürü sanki görmemiş gibi olacaktır. Görecekler ama telaşlarından sanki görmemiş olacaklar. Kendisiyle uğraşmaktan kendi başının çaresini düşünmekten başka hiçbir hali kalmayacak. Abese sûresinde şöyle denir:

"O gün, kişi kardeşinden, annesinden babasından, karısından ve oğullarından kaçar. O gün, herkesin kendine yeter derdi vardır."
(Abese 36,37)

O gün kişi kardeşinden, anasından, babasından, karısından, oğlundan, kızından kaçacak. Neden? Çünkü o gün herkesin başını aşkın derdi vardır. Herkesin kendine yetecek meşguliyeti vardır. Herkes kendi başının derdine düşmüştür. Kimsenin kimseyi düşünecek mecali de yoktur, zamanı da yoktur. O gün kimse kimsenin hatırını soramayacak, kimse kimseyle ilgilenemeyecektir. Herkes kendi başının derdine düşecektir.

Hattâ Rasulullah Efendimizin, "o gün herkes üryan haşr olacak" beyanına karşılık Ayşe annemizin: "Anam babam sana fedâ ol-sun ey Allah'ın Resûlü! Öyle de, biz o gün vücutlarımızı yabancı erkeklerden nasıl koruyacağız?" şeklindeki sorusuna Allah'ın Resûlü'-nün verdiği cevap gerçekten çok enteresandır: "Üzülme ey Hatice, o gün herkesin başını aşkın bir derdi olacak ve kimse kimsenin vücuduyla ilgilenemeyecektir," buyurur.

O gün kimse kimseyi göremeyecek. Kimse kimseyle ilgilenemeyecek. Çünkü o gün herkesin başından aşkın bir işi ve derdi olacak. İnsanın sevdikleri bile ona yabancı olmuştur o gün.

Hani bazen çok üzgün, çok dertli, çok karmaşa, çok karışık bir ruh hali yaşadığınız dönemler sokakta yürürken en samimi bir arkadaşınızı, en candan bir dostunuzu görmeden geçtiğiniz olur değil mi? Belinizi büken, kalbinizi yakan, beyninizi sarmış bir üzüntü atmosferinde gezerken, tanıdığınız nice simâlara rastlarsınız da sanki hiç görmemiş gibi yanından geçip gittiğiniz olmuştur değil mi? Görürsünüz, ama sanki görmemiş gibi olursunuz. Bilirsiniz, ama sanki bilmemiş gibi olursunuz. Veya görürsünüz sanki görmezsiniz. Meselâ bir miting alanındasınız ve çok acil birini aramakla meşgulsünüz. Gözünüz onu aramakla meşgul. Böyle bir durumda bildiğiniz tanıdığınız nice simalar görürsünüz de, onların üzerinde hiç durmazsınız bile de-ğil mi? Hatta onları görmezsiniz bile. Niye? Birini aramaktasınız çünkü o anda. Onunla meşgulsünüz. İşte o gün de

böyle olacak.

O gün insanlar böyle olacaklar. Peki görmeyecekler mi? Görecekler ama görmezden gelecekler, ya da görecekler ama sanki gör-memiş gibi olacaklar. Çünkü âyetin devamında diyor ki Rabbimiz:

Görecekler, görüşecekler, karşılaşacaklar, karşı karşıya gelecekler, birbirlerini görecekler, görüşecekler ama sanki karşılaşmamış olacaklar. O kadar meşguller ki, o kadar kendi kendilerine dönmüşler ki, sanki tanımazlıktan gelecekler. Çünkü gördükleri halde tanımayanlar, gördükleri halde tanımazlıktan gelenlerin elbette birbirlerine sıcak bir kucak açmaları, birbirleriyle sıcak bir ilgi kurmaları da mümkün olmayacaktır. Zaten dünyada birbirleriyle sıcak ilişki içinde bulunanlar, birbirleriyle dost olanlar, akraba olanlar, eğer orada böyle bir ilişkiyi kaybetmişlerse artık ha görmüş, ha görmemiş, ha tanımış ha tanımamış fark etmez olacaktır. Araya böyle bir soğukluk girmişse tanısa ne olur, tanımasa ne olur?

Dünyada da öyle olur bazen değil mi? Bir vakitler insanlar birbirleriyle o kadar sıcacık dost ki, birbirlerini o kadar seviyorlar ki, sanki bir saat bile görüşmeden edemiyorlardır. O kadar düşkündürler ki, birbirlerine sanki ***"Fe cismahüma cismani ve'r-ruhu vahid"*** olmuşlardı. Yani ikisi iki ayrı beden ama ruhları tek ruh olmuştur. Tek ruh tarafından yönetilen iki bedendirler. Sanki öyle yaşıyorlar. Gece beraberler, gündüz beraberler, evden çıkarlar beraber, eve dönerler beraber, sanki ruh dünyaları beraber, sevgileri beraber, nefretleri beraber, her şeyleri beraber. Ama mesâibu'd-dünya dediğimiz dünyanın hadiseleri ve şeytan aralarına öyle bir girer ki, dünyada da:

oluverir. Öyle bir küserler, öyle bir ayrılırlar, öyle bir sırt dönerler ki birbirlerine, sanki daha önce birbirlerini hiç tanımamışlar, hiç görüşmemişler gibi, uzaktan birbirlerini görürler ama sanki hiç görmemiş gibi geçip giderler. Dünyada da bazen bunu görürüz. Öyleyse yapılacak şey sadece ve sadece Allah'la beraber olmak, Allah'la bütünleşmek, Allah'la dostluğu pekiştirmek, Allah'a bel bağlamak, Allah-la yakın diyalog içinde olmaya çalışmaktır. Değilse dünya bu, işte dünyanın değeri, dünyanın kuralı budur işte. Allah'tan başkalarını aşı-rı derecede sevmeye, Allah'tan başkalarına bel bağlamaya gelmez. Arkadaşın olabilir, can-ciğer kardeşin olabilir, gözbebeği hanımın olabilir, oğlun, kızın olabilir veya tanıdığın, bildiğin olabilir ki, biraz sonra sayılacak onlar zaten, işte hepsinden ayrılmak zorunda olacağız. Hepsinden kaçmak zorunda kalacağız.

Öyleyse burada beraberliğimiz Allah için olsun, ayrılığımız da Allah için

olsun. Yani karşımızdakinin bizim dünyamızda oluşu bizim İslâm'ımıza aykırı ise hemen ayrılalım ondan. Terk edelim onu. Sevmememiz gerektiğinde sevmeyelim. Küsmemiz gerektiğinde küselim. Ama onun bizim hayatımızdaki varlığı İslâm'ımız açısından güzelse o zaman da sevelim, beraber olalım onunla. Yani sevmemiz de küsmemiz de Allah için olsun. Dün İslâm için sevdiğimiz, Allah için sevdiğimiz, Allah sev dediği için sevdiklerimizi her zaman sevmeye devam edelim. Dün Allah sev dedi diye onu seviyorsak, bugün de aynı Allah aynı İslâm sev diyorsa, sevmeye devam edelim, onlarla küsmeyelim.

Rasulullah'la beraber sahâbeden biri oturuyorken birisi oradan geçer. Rasulullah'la oturan sahâbe der ki: "Ya Rasulullah ben şu giden kişiyi Allah için seviyorum." Allah'ın Resûlü der ki: "Peki sen ona bu sevgini açtın mı? Ona sevdiğini söyledin mi?" "Hayır ya Rasulal-lah." "Ama açman gerekirdi, ya da git ona kendisini sevdiğini söyle!" buyurur. Hemen adam onun peşinden gider, az ileride yakalar ve ona der ki: "Kardeşim! Ben seni Allah için seviyorum!" Karşıdaki de der ki: "Kardeşim beni kendisi için sevdiğin, kendi hatırına sevdiğin Allah da seni sevsin" der. Sevdiğimiz kişiye bu sevgimiz ihsas etmemiz gerekiyormuş, hadisten bunu anlıyoruz.

Dünyada birbirlerini sevenler, birbirlerini görmek için can atanlar, sevenler, sevilenler ya da sevdiğini iddia edenler orada eğer birbirlerinden kaçacaklarsa, sevgilerinde bir bozuk düzenlik vardır. Sevgilerinde bir terslik vardır ki, onu dünyada düzeltmemizi istiyor Rab-bimiz bu âyetinde. Rabbimiz bu âyetiyle: "Ey Müslümanlar! Dünyada çevrenizdekilerle ilişkilerinizi Allah'ın istediği biçimde ayarlayın ki, yarın onlardan köşe bucak kaçma pozisyonuyla karşı karşıya kalmayın. Hanımlarınızla ilişkilerinizi Allah'ın istediği gibi ayarlayın ki, yarın onlardan kaçmak zorunda kalmayın. Onlara karşı sorumluluklarınızı şimdiden yerine getirin ki, onlar karşısında rezil bir duruma düşmeyin. Tüm insanlara karşı Allah'ın istediği biçimde davranın ki, yarın onlara bakabilecek yüzünüz olsun. Sevdiklerinizi Allah için sevin, Allah'ın sev dediklerini sevin, Allah'ın sevmeyin dedikleriyle ilişkilerinizi sürdürmeyin" diyor.

Zuhruf sûresinde Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"O gün Allah'a karşı gelmekten sakınanlar dışında, dost olanlar birbirine düşman olurlar."

(Zuhruf 67)

O gün aralarında su sızmayan dostlar, birbirlerini candan-ci-ğerden seven

nice dostlar ve ahbaplar birbirlerine düşman olacaklar. Dostlukları, arkadaşlıkları düşmanlığa dönüşecektir. Ancak dostlukları Allah için olanlar müstesna. Ancak takva için olanlar, Allah hatırına Allah dininin ikamesi adına olanlar müstesnadır. Allah rızasına matuf olmayan tüm dostluklar, tüm bağlar, tüm arkadaşlıklar o gün düşmanlığa ve pişmanlığa dönüşecektir. Dünyada para, menfaat, makam-mansıp, protokol ve statü, ırkî özellikler için kurulan dostluklar, birliktelikler bitecektir. Bitmenin de ötesinde ayrıca düşmanlığa dönüşecektir. Önderler, önde gidenler, liderler ve kendilerine uyanlar birbirlerine diş bileyecekler. Aralarındaki tüm protokol bağları kopacak.

Aslında bu dostların düşmanlıkları, dostluklarının kaynağından gelmektedir. Yani onları dost kılan kaynaktan gelmektedir. Çünkü on-ların dünya hayatındaki dostlukları birbirlerini günaha teşvik etmek içindi. Günah konusunda birleşiyor ve birbirlerine yardımcı oluyorlardı. Böyle bir dostluğun orada devam etmesi mümkün değildir. Çünkü orada artık işledikleri bu günahların neticesini ayan beyan görmüşlerdir. İşte bunun için birbirlerine düşman kesiliyorlar. “Sen yaptın! Sen ettin! Sen demiştin! Sen istemiştin! Sen yol göstermiş, sen zorlamıştın!” diyerek birbirlerine diş bileyecekler. Ama muttakîler hayatlarını Allah’ın istediği gibi yaşayanların dostlukları böyle değildir. Onlar sevapta birleştikleri, birbirlerini hayra teşvik ettikleri için onlar da yaptıklarının neticesinin ne kadar hayırlı olduğunu görünce birbirlerinden memnun olacak ve birbirlerini tebrik edecekler. Öyleyse arkadaşlarımıza ve arkadaşlıklarımıza dikkat edelim. Arkadaşlarımızın cehennemine sebep olmadığımız gibi, cehennemimize sebep olacak kimselerle de arkadaşlık yapmamaya çalışalım inşallah.

Bakın bu konuda Resûlullah Efendimizin bir hadisini hatırlıyo-rum:

Kişi arkadaşının dini üzeredir. Öyleyse sizden biriniz kiminle arkadaşlık kurduğuna bir baksın”

Bir adam dost ve düşmanlarıyla hayatını yaşar. Hattâ cenaze namazı kılınacağı zaman sonunda değil de başında sorulur. “Bu adamı nasıl bilirsiniz” diye. Ama nereden çıkmış, nasıl gelişmiş bilmiyo-rum, şimdilerde namaz kılınıp bittikten sonra soruluyor. Önce ne idiği, nasıl olduğu bilinmeden kendisine rahmet okunuyor, namazı kılınıyor, sonra da deniliyor ki; “ey cemaat bu adamı nasıl bilirsiniz?” Bir ara bir cenaze için demişler ki iyi biliriz. O arada onun cenaze namazını kıl-dıran imam o kalabalığın arasından geçerken birisi demiş ki;

ya bu adam o kadar iyi, o kadar hoş bir insandı ki hiç kimseyle küs değil di, herkesle barışıktı deyince, eyvah diyor hoca efendi. Ne var, ne oldu diyorlar. Eğer ben bu adamın böyle olduğunu önceden bilmiş olsaydım vallahi cenaze namazını kıldırmazdım diyor. Çünkü bir insanın dostu da olmalı elbette düşmanı da. Bir adamın herkesle arası iyi ola-maz.

Aslında sünnete göre o adamın cenaze namazı kılınmadan önce o adam hakkında cemaate sorular sorulmalıdır. Bu adamı nasıl bilirsiniz ey cemaat? Müslüman mıydı? Namaz kılar mıydı? Müslümanlarla beraber miydi? Şehadet eder misiniz bu adamın Müslümanlığına? Borcu var mı? Alacağı var mı? İnsanlarla bir hukuku var mı? Yâni buradaki insanların bu adamla bir sıkıntısı var mı? Küfrüne, şirkine, nifakına bir delil, bir şehadet var mı? Bir diyeceğiniz var mı? Bu-nu baştan sormalıyız. Hattâ Borçlu olan birinin cenaze namazını kılmayan Resûl-i Ekrem efendimizi hatırlayalım da bunu baştan sormayı âdet edinelim elbette. Ya öyle borçlu çıkarsa? O zaman oradakilerden birisi tekeffül eder ve iş biter.

Evet, demek ki insanların dostları da, düşmanları da olacak. Bakın hadislerinde Resûl aleyhisselâm buyurur ki; "Kişi dostunun di-nindedir. Öyleyse sizden biriniz dost edineceği kimseye dikkat etsin"
Kiminle dost olduğunuza, kiminle dostluk kurduğunuza bir bakıverin, bir nezaret ediverin.

Bu "Halil" kelimesinden dolayı İbrahim aleyhisselâmı hatırlamamak mümkün değildir. Halil mi önce İbrahim aleyhisselâm akla ge-lir. Kim halîl ittihaz edinmiş onu? Allah. Allah'ın Halil ittihaz edindiği İb-rahim aleyhisselâmı düşüneceksiniz. O zaman söyleyin, kendi kendinize söyleyin, hiç kimse yokken aynada kendi kendinize bakarak söyleyin, utanmadan, başınıza önünüze eğmeyerek söyleyin, mertçe söyleyin, hatanızı, yanlışınızı bilerek söyleyin, siz kimin dini üzeresiniz? En çok sevdiğiniz, darıltmaya kıyamadığınız, ayrılığına dayanamadığınız, üzerim diye titrediğiniz, tüm gayretinizi kendisini memnun etmeye teksif ettiğiniz halîliniz, dostunuz kim sizin? Yâni Allah'ın peygamberi bu manada size halil olmaya, dost olmaya yeterli değil miydi de başka dostlar edindiniz? Bacanağınız, enişteniz, damadınız, amca oğlunuz, müşteriniz, satıcınız, dost adam, can adam, baba adam dediğiniz insanlar mı? Dikkat edin, bilesiniz ki siz onların dini üzeresiniz. Söyleyin, sizin dininizle onlarınki aynı şeyler mi? Kim sizin halîliniz? Kimin dini üzeresiniz? Hakaret etmek için din anlatılmayacağını biliyorum. Ama siz o dostunuz gibi namaz kılıyorsunuz değil mi? O cami meraklısı olmadığı için siz de gitmemeye başladınız değil mi? Yâni

namazda bile öyle değil mi? Sadece namaz, abdest değil, biliyorsunuz din, bir hayat programıdır. Peki siz giyim kuşam konusunda kime benziyorsunuz? Kim gibi davranıyorsunuz? Kiminle berabersiniz? Ye-me içme konusunda kimi dost edinmişsiniz? Veya kendinizin, çocuklarınızın, hanımlarınızın eğitimi konusunda kimin peşi sıra gitmeye ça-lışıyorsunuz?

Yâni eğer insanlar dostlarının, dost bildiklerinin dini üzereyse, eşya anlayışları, kazanma harcama anlayışları, ihtiyaç anlayışı, dert ve sıkıntı anlayışı, şifa ve arama anlayışı hepsi o dostunun mantığına göre olacaksa, peki o zaman siz kimi, kimleri dost edindiniz? Kime benzemeye, kimi örnek almaya çalışıyorsunuz? Bir bakıverin bakalım diyor efendimiz. Çünkü yarın bu konuda hesaba çekileceksiniz. Hani; "arkadaşını söyle, sana senin kim olduğunu söyleyeyim" diye bir söz vardır. Ben bu sözü buradan kaynaklanır anlamıyla kabul ediyorum. Öyle değil mi? Yâni insanlar arkadaşları gibi değiller mi? Peki ama benzemiyorlarsa? O namazsız, o ibadetsiz, o içkiden, o kumardan, o zinadan yanaysa o zaman neden senin arkadaşındır o? Ha, dini duyurmaya müşteri kabul ettiğin, bu anlamda dost bilip eğitmeye çalıştığın, kurtuluşunu kendine dert edindiğin birisiyse o zaman ona diyeceğim yoktur. Elbette o güzel olacaktır.

İşte bu konuyu İbrahim aleyhisselâm şahsında düşünüyoruz. İbrahim Allah'ın halîlidir. İşte bizler de kendimize halîl ittihaz ettiklerimize dikkat etmek zorundayız. Kimler çıktı dost olarak karşımıza? Ye-mekte cömert olanlar. Peki onlar bir gün bu konuda cömertlikten vaz geçseler, siz de onları dost edinmekten vaz mı geçeceksiniz? Yoksa ikramlarını mı seviyordunuz? Adamın çevresi çok geniş, ne zaman işim düşse anında hallediveriyor diye mi seviyordunuz? O zaman de-mek adamın kendini sevmiyorsunuz, çevresini seviyorsunuz.

Hani öyle bir hikâye anlatılır. Bir beldede bir hapis hane müdürü varmış. Çarşıda, pazarda dolaşırken, aman ağam, lütfen paşam, lütfen buyurmaz mıydınız, bir yemek yeseydik? Acaba şunu hediye kabul buyurur muydunuz? Sen başkasın be müdürüm, aslın da seninle iş ortağı olmaya, seninle iş kurmaya, seninle yola gitmeye, seninle şunu şunu yapmaya can atardım gibi adama neler neler söylerlermiş. Adam bıkmış usanmış, onlara bu durumu en güzel anlatmanın yolu diye kafa yormuş, yöntem geliştirmiş. Bir gün kafası Allah bullak bir edayla, iki yanına bakmaz bir tavırla dalgın ve üzgün yürüyormuş. Görenler sormuşlar; "aman efendim, aman müdürüm ne bu hal?" O da; "sormayın be dostlar, işten attılar, çok kötü bir durumdayım, ne yapacağımı bilmiyorum!" Ah, eyvah, tuh diyenler olmuş. Ama arkasın-dan gelen cümleler

daha enteresan. “Ah efendim, dün olsaydı, ah ne kadar güzel olurdu? Bir adam arıyordum, ama daha dün buldum! Yâni iki gün önce olsaydı tam size ihtiyacımız vardı, ama maalesef o şubeyi kapattım, imkân kalmadı” diye insanlar ona ihtiyaçlarının olmadığını, zaten müdür değilsen bize yaramazsın demeyi alnının ortasına vurmuşlar, ama o da; “peki siz bilirsiniz demiş ve hayatına devam etmiş. Sakın bizim arkadaşlıklarımız da böyle olmasın.

11-14. “Onlar birbirlerine yalnız gösterilirler. Suçlu kimse o günün azabından kurtulmak için oğullarını, ailesini, kardeşini, kendisini barındırmış olan sülâlesini ve yeryüzünde bulunan herkesi fedâ etmek ve böylece kendisini kurtarmak ister.”

O gün mücrim, âsi, günahkâr kişi, yani cehennemi hak eden kişi isteyecek, temenni edecek. Ama dikkat ederseniz burada “yeved-dü’l mücrimi” deniliyor. Yani bunu isteyen kişinin günahkâr olduğu anlatılıyor. Mücrim… Acaba biz miyiz ki? Acaba biz mi anlatılıyoruz? İçimizde günahkâr olmayan var mı? Bakın burada kâfir denmiyor da, günahkâr deniyor. Günahkârın cehennemden kurtulabilmek için nelerini fedâ edeceği, nelerini fidye olarak vereceği anlatılıyor. Kur’an’ın başka yerlerinde kâfir ve zâlimlerin de kendilerini cehennemden kurtarabilmek için fidye verecekleri ama onların bu fidyelerinin kabul edilmeyeceği anlatılır:

“Doğrusu inkâr edip, inkârcı olarak ölenlerin hiç-birinden, yeryüzünü dolduracak kadar altını fidye vermiş olsa bile, bu kabul edilmeyecektir. İşte elem verici azap onlaradır, onların hiç yardımcıları da yoktur.”

(Âl-i İmrân 91)

“Yeryüzünde onların hepsi ve bir misli daha zâlimlerin olsa, kıyamet günündeki kötü azap için fidye verseler kabul edilemez. Allah katından olanlara, hiç hesaplamadıkları şeyler beliriverir.”

(Zümer 47)

Yani insanlardan kâfir ve zâlimler tüm mallarını ve mülklerini, ekonomik güçlerini fedâya hazır olacaklar, ya da sosyal çevrelerini, eşlerini dostlarını fidye olarak verecekler ve diyecekler ki: “Aman ya Rabbi! Dünya dolusu altınım da olsa fedâ olsun! Fidye olarak sana vereyim de bu cehennemden beni kurtar!” Kendilerine “hayır!” denilecek. Dünya ve bir misli daha kendilerinin olsa onu da verecekler ama bu fidyeleri kendilerinden kabul edilmeyecek. Zaten öbür tarafta mal-mülk kimin ki? Neye sahip olabilecek ki bu insanlar?

O günün, o kıyamet gününün dehşetinden kurtulmak için mücrim, günahkâr kişi fedâ etmek isteyecek, fidye olarak vermek isteyecek. “Fedâ olsun,

yeter ki kurtulsun" diyecek. Neyi? Neyi feda edecek? Neyini fidye olarak verecek? Oğlunu, kızını. Oğul bildiklerini, kız kabul ettiklerini fedâ edecek, fidye olarak verecek. "Aman kızım, tatlım, aman oğlum, tontonum" dediklerini. Bağrına bastıklarını, yâni bütün oğul ve kızlarını fidye olarak verecek. "Al ya Rabbi, bunlar fedâ olsun, fidye olsun da beni cehennemden kurtar" diyecek.

Başka? Sahibesini, karısını. Kocaysa karısını, kadınsa kocasını fidye olarak verecek, fedâ edecek.

Başka? ¬ Kardeşini, erkek ve kız kardeşini ya da tüm kardeşlerini, tüm kardeş bildiklerini, Roteryan kardeşliği mi, yoksa mason kardeşliği mi neyse işte tüm kardeşlerini de fedâ edecek, fidye olarak verecek.

Başka? ¬ Kavmini, ırkını, milletini, cemaatını, hizbini, kliğini, grubunu. Yani içinde doğup büyüdüğü, içinde hayatını kazandığı, içinde yürümesini, konuşmasını öğrendiği fasilesini, kavmini, kabilesini, toplumunu fedâ edecek.

Hattâ: Bütün insanlığı, bütün insanları fedâya hazır olacak. Yeryüzünde ne kadar insan varsa hepsi cehenneme gitsin, hepsi fedâ olsun, hepsi fidye olsun, yeter ki kendisi kurtulsun isteyecek. Herkes cehenneme gitsin kendisi cennete gitsin isteyecek. Gerçekten çok büyük bir gaddarlık ya! Biz buna mücrim mantığı diyoruz.

Hz. Ebu Bekir efendimize isnat edilen bir yalan vardır ya, buradaki onun tam tersi. Ebu Bekir efendimiz "aman ya Rabbi, beni o kadar büyüt, o kadar büyüt ki, benim vücudumu o kadar büyük yarat ki, cehennemi sadece benim vücudum doldursun ve oraya gidecek başka insan olmasın. Beni cehenneme koy ki, kimse cehenneme gel-mesin. Cehennemi yalnız ben doldurayım da herkes cennete gitsin" demiş (!). Der mi böyle bir şeyi Ebu Bekir efendimiz? Kesinlikle de-mez değil mi? Hz. Ebu Bekir efendimizin onu demediğine delil çokta, birkaç tanesini söyleyeyim:

Yani hâşâ Ebu Bekir efendimiz şöyle mi diyecekti: "Ya Rabbi ben Ebu Cehil'i çok seviyorum. Ben Hz. Mûsâ'ya kan kusturan Firavunları çok seviyorum. Ben İbrahim'e (a.s) dünyasını zindan eden Nemrut'u çok seviyorum. Veya ben Müslümanları bir kaşık suda boğ-mak isteyen, Seninle, Senin dininle, Senin kitabınla, Senin sisteminle savaşa tutuşan yirminci asrın kâfirlerini, ateistlerini, dinsizlerini çok seviyorum. Onların cehenneme gitmesine vicdanım

dayanmaz. Binaenaleyh sen cehennemini benimle doldur da onların tamamı cennete gitsin" mi diyecekti Ebu Bekir efendimiz? Bunu mu diyecekti hâşâ? Kitap-sünnet bilgisine sahip olan bir sahabenin böyle bir şey söylemesi kesinlikle mümkün değildir. Ama vahdet-i vücutçular, Hümanistler, kâfir de olsa, mü'min de olsa insanlara değer verenler, insanın Al-lah'la birleşme teorisine îman edenler, ona bunu dedirtivermişler.

Halbuki yaşasın kâfirler için cehennem! Rabbimiz Kur'an-ı Ke-rîm'inde bu kadar âyetiyle "Allah'a inanmayan, Allah'ın istediği biçimde bir hayat yaşamayanlar cehenneme gidecekler, ben cehennemi boşuna yaratmadım" buyurduğu halde, nasıl olurda "ya Rabbi ben kullarına karşı senden daha merhametliyim, hadi madem ki yaratmışsın, yakacaksan beni yak da tatmin ol" mu diyecekti hâşâ? Yani Ebu Bekir efendimiz şunu mu diyecekti: "Ya Rabbi, sen cehennem yaratmışsın, gereksizdi ama neyse boşa gitmesin! Hadi orada ben yanayım da sen tatmin ol!" Hâşâ ve kellâ. Veya "sen benim kadar merhametli değilsin, affedemezsin ben affedeyim onları" mı diyecekti? Veya Kur'an'da cehennemden sığınmamızı emreden bu kadar âyeti gör-mezden gelerek kendisi için cehennem mi isteyecekti Allah'tan? Bunlar çok saçma şeyler… Kâfirler için, kâfir olarak öldüğü kesin olanlar için cennet istemek de saçmalık, kendisi için cehennem istemek de saçmalıktır.

Yani Firavunlar, Nemrutlar, Ebu Cehiller, Lût kavminin helâk olanları, Nuh'un karşısına dikilenler, İbrahim'i ateşe atmaya çalışanlar, Kur'an'ı yok etmeye soyunanlar, şeriatın köküne dinamit koymaya say edenler gitsinler cennete, ben onları seviyorum ve yanmalarına vicdanım razı olmuyor, onların yerine cehennemi ben doldurayım. Bu-nu bir Müslüman asla söylemez, mümkün değil düşünemez bile. Sadece bunu Müslüman dünya planında düşünür, yaşarken düşünür, hayatın içinde düşünür. Yani en hain, en zâlim, en kâfir bir adamın dirilmesi için gerekirse dünyada kendini fedâ eder mü'min. Zaten şehit odur. Birilerinin dirilişi için kendini fedâ eden şehittir. Yani hayattayken Ebu Cehil bile olsa, Nemrut bile olsa cehenneme gitmesine razı olmaz mü'min. Gider ona uyarır, anlatır, uğraşır, didinir, çalışır, o-na İslâm'ı, hakkı tebliğ eder. Peygamberler öyle değil miydi? Mûsâ'-nın (a.s) çabası neydi? İbrahim'in (a.s) çırpınışı neydi? Rasulullah'ın titreyişi neydi sanki? Adam dünyadayken onu cennete götürmek için çırpınır mü'min, ama adam kâfir olarak geberip gitmişse artık yaşasın kâfirler için cehennem demek düşer, başkası caiz değildir.

Buradaki mücriminki bundan çok farklıdır. Bari böyle olsaydı ama adamın

gaddarlığına bakın ki adam tek kendini cehennemden kurtarıp cennete gidebilmek için fidye olarak oğlunu, kızını gönderdi cehenneme, yetmedi karısını gönderdi, yetmedi kardeşlerini gönderdi, sonra kavmini, kabilesini, cemaatini, grubunu, hizbini gönderdi, yetmedi, "yeryüzündeki bütün insanlar cehenneme gitsin, herkes fedâ olsun da yeter ki ben kurtulayım" diyor. "Herkes cehenneme gitsin ye-ter ki ben cennete gideyim."

Mücrim mantığıdır bu. Dünyada da bunun, bu mücrim mantığının örneklerini görüyoruz. Bakın ekonomik anlayışlara, herkes batsın ben kalayım! Herkes iflas etsin, ben ayakta kalayım! Herkes kaybetsin ben kazanayım! Herkes aç kalsın ben doyayım! Herkes, bütün insanlar batsın, bir tek ben kalayım! Aynı mantık değil mi? Veya trafiğe bakın, herkes dursun ben geçeyim! Herkes kalsın ben yol alayım! Meselâ adam duyuyor ki, şekere zam gelecek, adamın iki tır şekeri varken, veya iki tır daha şeker alabilecek imkânı varken, garibanın iki kilo şeker alabilme imkânına göz dikiyor onu da elinden almak için iki kamyon daha alıyor. Ya! Bırak ucuz alsın adam! Sen zaten alabilecek durumdasın! Yoo! Öyle değil, herkes dursun ben yürüyeyim! Herkes ölsün ben yaşayayım! Herkes kaybetsin ben kazanayım! Herkes bitsin ben devam edeyim! Herkes ölsün ben yaşayayım! Herkes cehenneme gitsin ben kurtulayım! Dünyada da öyle diyordu adam. Ama ne dünyada faydasını görecek bu anlayışın, ne de âhirette faydasını görecek.

Bakın böyle gaddarca bir mantıkla bütün insanlık fedâ olsun da yeter ki o azaptan kurtulsam diyen ve her şeyini fedâ etmek isteyen kişinin bu tavrını reddederek Rabbimiz buyurur ki:

15-18. "Hayır, olamaz. Orada sırtını çevirip yüz geri edeni, malını toplayıp kimseye hakkını vermeyene saklayanı çağıran, deriyi soyup kavuran, alevli ateş vardır."

"Geç oradan! Mümkün değil! Durum sizin bildiğiniz gibi, dü-şündüğünüz gibi değil!" Yani lafı o kadar ağızlarına tıkıyor ki Rabbi-miz, sanki hiç de onların dediklerinden yana bir şey söylemiyor. Yani be adam, nasıl fedâ edeceksin oğlunu, kızını? Zaten oğlun, kızın ken-di derdine düşmüşler, zaten seni kurtaramayacaklardır onlar. Karın kendi başının çaresiyle meşgul, zaten sana bir faydası olmayacak. İn-sanların cehenneme gitmesini istemek bir cinâyettir. Yapma bu işi, vazgeç bu tavırlarından falan demiyor. Bu sözün üzerinde hiç durmu-yor Allah. Ama korkunç bir cevap, müthiş bir cevap, her şeyi bitiren, sesi soluğu kesen bir cevap.

Hayır hayır, o azgın bir ateş, azgın bir ceza, her tarafı kaplayan, her tarafa ateşler gönderen şaşaalı, debdebeli bir ateştir. Bir kı-raatte de ***“Nezzaaten li’ş-şeva”*** deniliyor. Yani etrafı soyan, insanın etrafını, başın derisini soyan, insanı insanlıktan çıkaran bir ateş. Ya da insansamış, insana susamış, insan yedikçe, insana azap ettikçe çılgınlaşan, bir türlü doymayan bir ateş. İnsanı insanlıktan çıkaran bir ateş. Bir de sinirleri yakan bir ateş denmiş. Etrafı yakan ne varsa, etrafında yakalayıp yutan, kavuran bir ateş. Veya çok uzaktan müşterilerine alevlerini göndererek hortumuna alan bir ateş. Zaten gözetleyip duruyor konuklarını, üstelik aklı başında da. Kur’an’ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki, ne yaptığını ne yapacağını, nereye gideceğini, nereye uzanacağını bilen bir ateş. Bakın burada da anlatıldığına göre müşterilerini tanıyan bir ateş:

Peki kimmiş bu ateşin müşterileri? Kimi yalayıp yakacakmış bu ateş? Yani kimler gidecekmiş bu ateşe? Kimleri çağıracakmış bu ateş?

Ted’u, o ateş çağıracak, dâvet edecek. Kimi? Edbera yapanı. Dübür, ense, sırt demektir. Edbera yapmak da sırt dönmek, ense dönmek demektir. Öyleyse o ateş sırt döneni, yüz çevireni çağıracak, dâvet edecektir. Demek ki cehennemin ilk müşterileri sırt dönenler, yüz çevirenlermiş. Îmandan, İslâm’dan, dinden, haktan, Kur’an’dan yüz çeviren, hakka karşı sırt dönen, İslâm’dan kaçıp giden, Kur’an’a ensesini dönerek onunla ilgilenmeyen, peygambere karşı sırt dönen, onunla ve sünnetiyle ilgilenmeyen kimseyi çağıracaktır o ateş. Bir de:

Ayrıca bir de cem eden, toplayan, yığan, biriktiren ve yığıp biriktirdiği şeylerin kendisini kurtaracağına inanan, onlarla müstağnî olup onların kendisini kurtaracağını zanneden kişileri çağıracaktır o ateş. Hümeze sûresinde de şöyle denir:

“Ki o mal yığıp biriktiren ve onu saydıkça sayandır.”
(Hümeze 2)

Evet bakın burada da deniliyor ki adam mal toplayıp saymıştır. Buradaki toplama, biriktirme ve sayma işini şöyle anlamaya çalışıyoruz. Adam toplama adına, yığma adına mal toplamış onu saymış ve Allah yolunda harcamamıştır. Veya işi gücü mal toplamak olduğu için, gece gündüz toplamayı düşündüğü için, bu mal toplama düşüncesi onu meşgul ettiği için, Allah’ın kendisinden istediği diğer kulluk birimlerini düşünecek zamanı kalmamıştır. Malı-mülkü, mal toplama işini zikir haline getirdiği için başka şeyler yapmaya imkânı kalmamıştır. Yani mal toplamak, yığmak ve saymak onun zikri, fikri ve virdi

olmuştur. Aklını fikrini bu işe öyle bir takmış ki, ölümü, âhireti, hesabı, kitabı onun kadar düşünemez hale gelmiştir.

Veya gündüz mal toplamış, gece de onu saymıştır. Gecesini de, gündüzünü de bu işe tahsis etmiştir. Veya gelecek için, istikbal endişesiyle sürekli mal peşinde koşmuş ama istikbalini garanti altına alma adına, Allah için onu Allah yolunda harcamayıp tutmuştur. Yani malın hakkı ve hukukuyla değil de, adediyle meşgul olmuştur. Malının sayısını, miktarını muhafaza etmiştir ama ona ilişkin Allah'ın emirlerini zayî etmiştir.

Veya malıyla insanların gündemlerine girmeyi planlamıştır. Servet yönünden şehrin bir numaralı adamı olayım da insanlar sofralarında hep beni konuşsunlar, beni ve malımı sayıp döksünler istemiştir. Veya malıyla sayılmak istemiştir. Yani ölümünden sonra da malıyla, mülküyle namının şöhretinin sürmesini istemiştir.

Hümeze sûresi de böyle diyordu. Bakın burada da deniyor ki mal toplayıp yığan kişi. Yani cem eden, toplayan, biriktiren, yığan, ke-nara koyan, üst üste yığan, bina diye yığan, para diye yığan, araba, apolet, diploma, derece diye yığan, yığdıkça yığan kişi. Bu yığma işini bir de şöyle anlıyoruz: Yani hayatını, enerjisini, sa'yini mala dönüştüren, mal olarak temerküz ettiren, sonra onu, o malı devrederek paraya dönüştüren, onu tekrar mala dönüştüren ve bir araya yığan. Dükkanında mı, yoksa çömleklerinin içinde mi, yastıklarında mı, yatağının altında mı, kasasında, kesesinde mi, yoksa bankasında mı? İşte böyle yığdıkça yığıp onu Allah yolunda harcamayan kimseleri cehennem çağıracakmış. Allah korusun cehennemin, ateşin ilk müşterileri işte bunlarmış.

Eyvah! Halbuki bizler bugüne kadar zannediyorduk ki sadece Allah'ı inkâr edenleri çağıracak o ateş. Veya melek yok diyenleri, insan maymundan geldi diyenleri, "insan kardeşiyle evlenmez miymiş? Ne varmış bunda?" diyenleri, gece-gündüz içki içenleri, zina edenleri çağıracak zannediyorduk. Bugüne kadar bize anlatılan din öyleydi. Ama maalesef Meâric'siz bir dinmiş bize anlatılanlar. Meğer Meâric'-siz bir din tanımışız bugüne kadar. Bakın Meâric hiç de öyle demiyor. Meâric'e göre, Allah'ın âyetine göre kimi çağıracakmış cehennem ateşi? İlk müşterisi kimmiş cehennemin? ´|Å7«Y«#«: «h«"²(Ï! ²w«8 ~Y2²G«# Edbera yapanları, sırt çevirenleri, ilgi kurmayanları, Kur'an'la, vahiyle ilgisizleri, Allah ve Resûlü'ne küsmüşleri, Allah ve Resûlü'yle dübürleşmişleri.

Rabbimiz Kur'an'da, Nâziat sûresinde bu edbera kelimesini, böyle yan çizme, sırt çevirme, ilgisiz kalma ifadesini Firavun için de kullanır:

20-23. "Bunun üzerine Mûsâ ona en büyük mûcizeyi gösterdi. Ama Firavun yalanladı ve başkaldırdı. Sonra edbera yapıp yürüdü."

Burada da, "Allah'ın elçisinin gösterdiği yüce âyetler karşısında edbera yaptı" deniliyor. Yani Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ Firavun'a bü-yük büyük mûcizeler, büyük büyük âyetler gösterdi. Yani ona Allah'ın yüce âyetlerini gösterdi. Mûsâ (a.s) ona Allah'ın âyetlerini gösterdi de Firavun yalanladı, karşı geldi. Sonra Edbera yaptı, sırtını, ensesini, arkasını döndü, peygamberle ve peygamberin getirdiği mesajla ilgilenmedi. İlgisini çekmedi peygamber. İlgisini çekmedi peygamberin getirdiği mesaj. Beğenmedi, sırtını döndü ve sa'ye başladı. Hz. Mûsâ-nın getirdiklerini iptal edebilmek, durdurabilmek, yok edebilmek için var gücüyle, yoğun bir çalışma içine girdi. Sa'ye başladı. Sonra da tüm avenesini, tüm adamlarını, danışmanlarını, müdürlerini, genel müdürlerini, basın mensuplarını topladı ve onlara şöyle bağırdı: "Sizin en yüce Rabbiniz benim!"

Dikkat ediyor musunuz ifadeye? Firavun edbera yaptı diyor Al-lah. Öyleyse edbera yapmak, kendisine sunulan vahiyle ilgi kurmamak, vahye ve vahyin sunucusuna kulak vermemek, dinlememek, il-gilenmemek, yani onun icabını yapmamak, gereğiyle amel etmemek demektir. Kendisine Allah'ın âyetlerini gösteren Hz. Mûsâ'ya karşı sır-tını dönüverdi, onunla ilgilenmedi, ona ve getirdiklerine değer vermedi.

Peki şu anda vahye karşı bizim yaptığımız ne? Allah için bir düşünüp anlamaya çalışalım. Şu anda biz ne yapıyoruz peygambere? Acaba şu anda bizler de vahye karşı edbera yapmıyor muyuz? Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine karşı sırt çevirmiyor muyuz? Âkıl-bâliğ olduğumuz günden beri Allah'ın Resûlü hadis kitaplarının arasında bizi bekliyor. "Acaba gelip bir de benim hatırımı soracaklar mı? Acaba problemlerini bir kere de gelip bana arz edecekler mi? Başkalarına sordukları kadar, basına sordukları kadar, şeytan vahyi televizyonlara sordukları kadar acaba bir kerecik te gelip bana soracaklar mı? İnsanlara yöneldikleri kadar, siyasi liderlerine, efendilerine, şeyhlerine, yazarlara, çizerlere yöneldikleri kadar acaba bir kerecik de bana yönelecekler mi?" diye Allah'ın Resûlü bizi bekleyip dururken, acaba şu anda tıpkı Firavun gibi Allah'ın elçisiyle ilgilenmeyenlerden, ona sırt çevirenlerden miyiz? Allah için bunu ciddi ciddi bir düşünelim. Acaba Kur'an'a sırtını dönen, onunla gece

gündüz ilgilenmeyenlerden miyiz? Allah için bir düşünelim. Acaba şu anda bizler de Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün hayatına Firavunluk mu yapıyoruz?

Unutmayalım ki, "ben Firavun değilim" demek kolay bir iş. Ama yaptığımız iş Firavun'un işi değil, demek gerçekten çok zor bir iştir değil mi? Ben Firavun değilim demek kolaydır ama benim amelim, benim eylemim, benim tavrım, benim vahiyle diyalogum Firavununki gibi değildir demek çok zordur. Biz Firavun değiliz, biz Mûsâ'yı inkâr etmiyoruz, biz Muhammed'i (a.s) inkâr etmiyoruz ama, yaptığımız iş Firavun'un işine benziyorsa, o zaman çok ciddi düşünmek ve titremek zorundayız.

Demek ki cehennemin ateşi kimi çağıracakmış? Yüz çevirip ilgisiz olanı. Sırt dönüp alâka kurmayanı. Casiye ile mi? Ahkâf'la mı? Meâric'le mi? Bakara'ya, Âl-i İmrân'a, Nisâya mı? Kitabı, Rasûlullah'ı mı daha çok gündeminize alıyorsunuz, yoksa başkalarını mı? Veya yemeğe ilginiz kadar, çaya meyliniz kadar, cadde isimleri kadar, artist isimleri kadar, siyasal liderler, plaka numaraları kadar da mı ilgilenmi-yoruz vahiyle? Öyleyse Allah aşkına bu âyetler çerçevesinde kendimizi bir sorgulayalım. Ya burada anlatılan bensem? Ya bu edbera ya-pan bensem? Ya burada Rabbinizin anlattığı ateşin ilk müşterisi bensem? Ya kendi kendimi kandırmaya çalışıyorsam? Ya beni de çağırır-sa o ateş? Ya bizi de çağırırsa? demek ve ciddi ciddi düşünmek ve çareler aramak zorundayız.

Bir de tevella yapanlar yani kendilerine Allah'tan başka veliler arayanlar, Allah'tan başka velîler aramaya çıkanlar. Velâyetlerini Allah'tan başkalarına verenler. Vahyi terk edip, vahiyle ilgisini, alâkasını keserek kendi dünyasına dönenler. İslâm'dan, kulluktan, vahiyden sırt dönüp kendi bildiğince bir hayat yaşayanlar. Allah'ın hayat programına arkasını dönüp kendi keyiflerince bir hayat yaşamaya yönelenler. Kitap ve sünneti terk edip kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşamaya yönelenler. İşte cehennem ateşinin çağıracağı ikinci müşteriler de bunlardır.

Bunlar da öyle ama ikinci bölüm, Allah korusun bizi biraz daha yakından ilgilendiriyor değil mi?

Toplayanlar, biriktirenler. İp toplayanlar, çöp toplayanlar, sap toplayanlar, adres koleksiyonu yapanlar, telefon koleksiyonu, eşya koleksiyonu yapanlar. Araf'ta Rabbimiz şöyle buyurur:

"Topluluğunuz, topladığınız mal ve büyüklük taslamalarınız size fayda vermedi."

(Araf 48)

Kıyamet günü mü'minler o topladıkça toplayanlara, biriktiren-lere diyecekler ki: "Hani ne haber? Ne oldu size? Topladıklarınız, kibirlendikleriniz, müstekbirleştikleriniz size bir fayda sağlamadı. Gururlarınız, kibirleriniz bir işe yaramadı. Topladıklarınız sizi kurtaramadı. Sahip olduklarınız sizi müstağnî kılmadı."

Ne toplamışlardı bunlar dünyada? Makam toplamışlardı, koltuk toplamışlardı, rütbe, dost, avene toplamışlardı. Ev, araba, arsa toplamışlardı. Mark, dolar, riyal toplamışlardı. Altın, gümüş toplamışlardı. Sevgiler, saygılar toplamışlardı. A.B.D seviyordu onları, A.E.T seviyordu onları, I.M.F seviyordu. Nefretler, buğzlar, kinler toplamışlardı. Sanatkar resimleri, maç skorları, film starları toplamışlardı. Sanat eserlerinin fotoğraflarını toplamışlardı. Bu Edirne Selimiye'nin el misâli göğe açılan minareleri, bu Aksaray'daki filan caminin eşsiz kubbesi, bu Denizli'deki Ak Han'ın abanoz mihrabı... Topladınız, biriktirdiniz, koleksiyonlar yaptınız.

Kafaya yığınlarla bilgiler topladınız. İşte A kare, B kare, C kare, kurbağanın barsağı, Fujiyama yanardağı, Everest tepesinin yüksekliği, filan ülkenin nehirleri, filan nehrin debisi, rejimi, filan ülkenin iklimi veya işte filan şehrin plaka numarası, falan sanatçının öz geçmişi, daha neler neler topladınız… Ama hani bu topladıklarınız bir işe yaramadı ve sizi kurtarmadı diyecekler.

Hani dünyada mallarınız, makamlarınız vardı ve bu mallarınız, makamlarınız sayesinde dünyada beceremeyeceğiniz, elde edemeyeceğiniz hiçbir şey yoktu. İmkânlarınız güçleriniz sayesinde dünyada olmazı oldurabileceğizini zannediyordunuz. Herkes sizin önünüzde diz çöküyor, boyun büküyordu. En açılmaz kapılar sizin önünüzde açılıyor, en zor işler bile sizin önünüzde kolaylaşıyordu. Mallarınız, makamlarınız sayesinde ulaşamayacağınız hiçbir şey yoktu. İşte sizler dünyadaki bu konumlarınıza aldandınız da bu güçlerinizin öbür tarafta da sizi kurtaracağını zannettiniz. Bu dünyada her şeyi halleden bizler, öbür tarafta da elbette bir çaresine bakarız, dediniz. Hani o mallarınız, makamlarınız, güçleriniz, saltanatlarınız ne işe yaradı? Cehennem azabından en küçük bir şey defedebildi mi?

Kur'an'ın başka yerlerinden biliyoruz ki, bu adamlar itiraf edecekler. Hayır hayır, paralarımız ve mülklerimiz bize hiçbir şey sağlamadı, diyecekler.

Gücümüz, kuvvetimiz de yok oldu. Eşimiz dostumuz da bizi terk etti, hiçbirisinden en ufak bir yardım göremedik, diyecekler.

Allah korusun da, ya yarın bu topladıklarınız bir şey sağlamadığı gibi üstelik bir de cehennem ateşine paratoner olacaksa. Yani bizim bu toplayıp yığdıklarımızdan dolayı cehennem ateşi bizi görecek, tanıyacaksa. "Haa! Burada da bir yığıntı var, burada da bir kalabalık var, bu da benim müşterim!" diyecek ve yığdıklarımız yüzünden ateş bizi tanıyacaksa, o zaman çok ciddi düşünmek zorundayız.

Toplasa ama bari bu topladıklarını hakka harcasa neyse. Ama adamlar yığmak adına, biriktirmek, hava atmak, övülmek, evini, arabasını artırmak, sofrasını biraz daha zenginleştirmek, arabasının modelini biraz daha yenilemek, evinin tefrişini, ihtiyaç maddelerini değiştirmek adına topluyor ve seviyor.

Hani birinin mezar taşına yazmışlar:

"Zavallı! Hayatı boyunca hep toplar ve çarpardı. Bölmeyi ve çı-karmayı hiç bilmezdi. Ölünce vereseleri onu da hallediverdiler" diye.

Bundan sonra gerek mal konusunda gerekse başka konularda insanın karakteristik bir özelliğinden söz edecek Rabbimiz. Bakın şöy-le buyuruyor:
19-21. "İnsan gerçekten pek huysuz yaratılmıştır. Başına bir fenalık gelince feryat eder, bir iyiliğe uğrarsa onu herkesten men eder."

İnsanın yapısal bir özelliği, karakteri şudur: Muhakkak ki o he-luan yaratılmıştır. Yani şu aşağıda tanıtıldığı gibi helu yaratılmıştır in-sandır. Ne o?

Helu kelimesinin birkaç manası üzerinde durulmuştur. Gerçi Allah söylüyor bunun ne demek olduğunu da, müfessirler de şunları söylemişlerdir. Rabbimizin dediğini söyleyelim:
İnsan helu yaratılmıştır, çünkü onun başına bir şer, bir musîbet, istemediği bir şey gelse, meselâ bir fakirlik veya bir hastalık gelse, beğenmediği bir soru gelse pek sabırsızdır, feryadı, figanı basıverir, ciyak ciyak ötmeye, saçını başını yolmaya başlayıverir. Ne yaptığını bilmez, hesabı kitabı şaşırıverir, abuk-sabuk konuşmaya, isyan etmeye başlayıverir. Çok sabırsızdır, çok dayanıksızdır insan. Ama Allah ona bir hayır verse, bolca bir mal verse, istediği, sevdiği cinsten sorular gönderiverse bu sefer de men ediverir. Cimrilik yapıverir. San-ki bütün

bunları kendisine Allah vermemiş de kendisi bulmuş gibi, kendisi elde etmiş gibi menederek Allah'ın hakkını da vermez, toplumun hakkını da vermez, kendi hakkını da vermez, çoluk çocuğun hakkını da vermez. İşte helunun manası budur. Bu kelimeyle alâkalı müfessirlerin söyledikleri şöyledir:

1- Haris demektir. İnsan çok hırslı, çok haris yaratılmıştır. Bu özellik onun mayasında vardır. Her şeyin kendisine ait olmasından, her şeyin kendisine yönelik olmasından, her şeyin kendisine helâl ol-masından yanadır. Her şey onun için olsun, her şey ona hizmet etsin ister.

2- Cimri demektir. İnsan cimri yaratılmıştır. Vermekten korkar, infaktan, ikramdan korkar. Fakir düşme endişesi içindedir.

3- Düşkün, aç gözlü demektir. Mala, mülke düşkündür. Üç yü-ze doyarken, beş yüze doymaz. Beş yüze doyarken bine doymaz, do-yumsuzdur. Sun'î ihtiyaçlar oluşturarak kendi kendini şartlandırmaya çalışır. İnsanların ellerindekilerinin tamamını kendisinin olsa, tüm dün-yayı alsa bile yine de doymaz. Öyle değil mi? Ekonomik gücünüz geçen yıla oranla bu yıl en az iki-üç misli arttı ama, siz yine de köleliğinize devam ediyorsunuz değil mi? Malınız arttıkça aynı oranda köleliğiniz de artıyor. Bir türlü doymuyorsunuz, doyamayacaksınız da bu gi-dişle. Başka değil, ancak gözlerinizi toprak doyuracak.

Bakıyoruz ki bugün Müslümanların hayatında belli bir hedef, belli bir durak yoktur. Durulacak bir hudut, bir sınır yoktur. Halbuki Müslümanın hareketlerinde bir sınır, bir hudut olmalıdır. Allah ve Resûlü böyle istemektedir. Meselâ yeme içmede bir sınır vardır. Karın doyuncaya kadar yenir, ihtiyaç kadar içilir. İhtiyaç kadar kazanılır ve karşıdakine ihtiyacı kadar verilir. Zengin olunca o da vermeye başlar. Giyininceye kadar giyinilir ve karşıdaki giyininceye kadar giydirilir. Ab-dest alınıncaya kadar su kullanılır. İslâm'da davranışlarımızın tümünde bir sınır, bir hudut vardır.

4- Canı sıkkın, rahatsız, sıkıntılı, huzursuz demektir.

5- Çok şiddetli sabırsız manasına gelir.

İşte insan böyledir, böyle yaratılmıştır, yaratılış olarak insan böyledir ama namaz kılanlar müstesna, namazcılar bunun dışındadır diye gerçek namazcıların

anlatıldığı bir bölüme geldik.

Gerçekten kimlerin namazcılar olduğunu, kimlerin kıldıkları na-maza namaz deneceğini, namaz kılanların kimler olduğunu, ve nama-zın ne olduğunu Kur'an-ı Kerîm'de en güzel anlatan bir bölüme geldik. Bu bölümde gerçek namazcıları tanıyacağız. Kendimizin namazcılardan olup olmadığımızı, ya da bizim namazlara namaz denilip denilmeyeceğini çok iyi anlamaya çalışalım.

Bu bölümün anlaşılabilmesi için aynı konunun anlatıldığı Mü'-minun sûresinin başına bir göz atmak zorundayız.

"Mü'minler saadete ermişlerdir."

(Mü'minûn 1)

Mü'minler felah buldular, felaha erdiler, kurtuluşa erdiler, yani cenneti hak ettiler. Şu aşağıda özellikleri sayılacak olanlar, şu özellik sahipleri cehennemden kurtuldular ve cenneti kazandılar. Anlıyoruz ki adam mü'min oluverince, ben mü'minim deyiverince cenneti hak ede-miyor. Bu sözü cennet kazanmasına yetmiyor da şu özellikleri taşırsa cenneti hak ediyor. Peki neymiş o özellikler? Birincisi:

"Onlar namazda huşû içindedirler."

(Mü'minûn 2)

Onlar namazlarında huşûcudurlar. Huşû sahibidirler onlar. Başka?

"Onlar boş şeylerden yüz çevirirler."

(Mü'minûn 3)

Bir de onlar boş şeylerden, ne dinlerini, ne de dünyalarını ilgilendirmeyen lağviyyattan, lüzumsuzluklardan iraz eder, yüz çevirirler. Başka?

"Onlar zekât verirler."

(Mü'minûn 4)

Bir de onlar zekâtlarını icra ederler, yaparlar, verirler.

"Onlar, eşleri ve câriyeleri dışında, mahrem yerlerini herkesten korurlar. Doğrusu bunlar yerilemezler."

(Mü'minûn 5,6)

Sonra onlar ferçlerine, namuslarına, iffetlerine muhafızdırlar. Kendilerinin, hanımlarının, oğul ve kızlarının namuslarına muhafızdırlar. Ancak onlar hanımlarına, köle ve câriyelerine karşı kesinlikle kınanmazlar. Yani yabancı bir kadının saçının teline bile değmekten, gözüne bile bakmaktan sakınırlar da, kendi hanımları ve câriyeleri ko-nusunda serbest hareket eder, kınanmazlar.

"Bu sınırları aşmak isteyenler, işte bunlar aşırı gi-denlerdir."

(Mü'minûn 7)

Ama mü'min olmakla beraber kim de hanımları ve de câriyelerinin ötesine aşarsa o zaman haddi aşkındır onlar.

"Onlar emanetlerini ve sözlerini yerine getirirler. Namazlarına riâyet ederler. İşte onlar, temelli kalacakları Firdevs cennetine varis olanlardır."

(Mü'minûn 8,11)

İşte böyle olanlar, böyle yaşayanlar, bu özelliklere sahip olanlar kurtulmuştur; cennete gitmeyi hak edenler işte bunlardır. Onlar, içlerinde ebedîyen kalacakları Firdevs cennetlerine varis olacaklardır.

Bakın burada da Rabbimiz gerçek namazcıları anlatıyor. İnsanlar şöyle şöyle yaratılmıştır, buyurduktan sonra Rabbimiz, "ama namaz kılanlar müstesna" buyurarak namaz kılanların kimliğini ortaya koyuyor:

22-28. "Ancak namaz kılıp namazlarında devamlı olanlar, mallarında yoksul ve yoksuna belirli bir hak tanıyanlar, ceza gününü doğrulayanlar, Rabblerinin azabından korkanlar böyle değildir. Çünkü Rabblerinin azabından emin olunmaz."

Biraz önce anlatılanlardan namazcılar müstesnadır. "Namazcılar bunun dışındadır" buyurarak Rabbimiz namazın şartlarını, namazcıların sıfatlarını anlatmaya başlıyor. Peki neymiş namazın şartları? Ya da namazcı olmanın şartları neymiş? Yani hangi namaza namaz denir? Ya da kimlere namazcı denir? Bugüne kadar öğrendiğimiz na-mazda temel rükünler, temel şartlar vardı değil mi? Çocukluğumuzdan bu yana namaz için belli şartlardan bahsediyorlardı. Meselâ bunlardan birisi abdestti. Yani abdesti yoksa adamın, namazı da yoktu. Veya yine namazın şartlarından birisi de rükû idi. Adam rüku etmemişse namaz denmezdi ona. Veya kıbleye dönmemişse namaz değildi o. Setr'ul avret yapmamışsa namaz kılıyor denmezdi ona. Yani namazın içinden ve dışından olmak üzere bazı şartlarından söz ediliyordu ve bu şartları yerine getirmeyen bir adamın kıldığı namaza namaz gözüyle bakılmıyordu.

Ama bakın bu sûreye göre namaz kılan adamın taşıması gereken bunlardan başka özellikler, bunlardan başka şartlar da olacaktır. Meselâ nasıl ki şortla, külotla namaz kılan bir adama, bu adam ne yapıyor ya? Şortla namaz mı kılınır? diyebiliyorduk ya, işte bu sûrede de namaz kılan insanların taşıması gereken bazı özellikler var ki, onlar olmadan sanki onlar namaz kılmıyorlar. Onların kıldıkları namaza namaz denmeyeceği gibi, o insanlara namazcı da denmeyecektir. Meselâ abdestsiz bir adam bütün ta'dil-i erkanına riâyet ederek namaz kılmış olsa da, sonunda bu namaza namaz denmiyorsa, veya kıbleye dönmemişse, veya setr'ul avret yoksa, onun bu hareketleri nasıl ki namazının namazlığına yetmiyorsa, bu sûrede de anlatılan namazcıda bulunması gereken özellikler yoksa, o namazcıya namazcı demek de, o namaza namaz demek de mümkün olmayacaktır Allah korusun.

Biraz önce mü'minlerin vasıfları sayıldı. Ne dedi Rabbimiz? Dedi ki: "Onlar emanete riâyet ederler." Peki şimdi bir adam emanete riâyet etmeden olur mu? Bu özelliği üzerinde taşımadan mü'min olunur mu? Mü'minliği eksiktir bu adamın değil mi? İşte bakın burada da namazcıların özellikleri sayılacak. Bu özellikleri bulunmayan insanların namazlarına da namaz denmeyecek ve bu adamlara da namaz kı-lıyor, namazcı denemeyecektir. Ama namaz kılan kişi şu vasıfları taşı-yorsa namazı namaz olacaktır, kendisine de namazcı denebilecektir. Peki nedir bunlar? Önce burada olmayan, önceden bildiklerimizi bir sayalım.

Kişi namazda kıraat etmelidir ve bu kıraatini kıyamda gerçekleştirmelidir. Hadesten ve necasetten taharet yapmalıdır. Yani maddî ve manevî pisliklerden kendini ve ortamı temiz tutmalıdır, çünkü kıyam alanını, hareket alanını temizlemelidir. Kıbleyi, hedefi iyi belirlemeli, rasgele kıyama kalkmamalı, kıbleyi tespit edilmelidir. Setr'ul av-ret yapılmalı, teçhizatlı olunmalı, plan-program olmalı, hazırlıklı olunmalıdır. Zira çırılçıplak, eli boş kıyama kalkılmamalıdır. Bunları biliyoruz.

Bunun dışında neler varmış? Namazcının namazına namaz di-yebilmek için başka nelere sahip olması gerekirmiş? İşte bakın Rab-bimiz onları saymaya başlıyor.

"Namaza devamlıdır bunlar." Namaza daimûndurlar. Sürekli namaz kılarlar. Sabah, akşam, öğle, ikindi, yatsı sürekli namaz kılarlar. Yani günün her saati, zamanın her birimi namaz kılarlar değil, da-imûndan kasıt hep namaz, ama hayatın tümünde namaz değil. Dai-mûnun iki manası vardır:

1- Hayatın yapı taşlarını, zamanın odak noktalarını namaz be-lirleyecektir ki, işte o zaman namaz konusunda daimûn gerçekleşmiş olacaktır. Yani hayatın, programın, hayat programının değişmez birimleri namaz olacaktır. Hayat namaza göre ayarlanacak, namaza göre hayat programı ayarlanacak, böyle olunca kişi zaten sürekli namaz kılmış olacak, sürekli namazla beraber olacaktır. Peki acaba şu anda bizim hayatımız öyle mi? Yani şu anda bizim namazlarımız hayata etkin bir namaz mı? Programı belirleyen namaz mı? Hayatın o-dak noktası, programın mihveri namaz mı? Yoksa hayatımızda aslında namaza yer yok da, biz onu hayat programının arasına sıkıştırılmış bir namaz olarak mı kılıyoruz? Yani programın boşluklarından is-tifadeyle mi namazı kılmaya çalışıyoruz?

Sanki şöyle gibi: “Kardeş çarşıya mı gideceksin?” Adam, “evet” diyor. “Madem ki gidiyorsun, o zaman şu paketi de bir zahmet fi-lan dükkana bırakıver veya posta haneden atıver!” diyoruz. Adam gi-diyor, o dükkan bu dükkan derken, şu iş bu iş derken aklına bizim pa-ket geliyor, rahatsız oluyor ve: “Dur yahu, şunu da atıvereyim” diyor ve posta haneden atıveriyor. Yani onu alıyor, atıyor, onunla ilgisi kalkıyor. Adamın tüm işi o paketi atmak değil. Bunun için çarşıya da çık-mıyor, çıkmışken atıveriyor o kadar. Namazı da sanki biz böyle araya sıkıştırıyor, sokuşturuyoruz. Aslında hayat programımız da ona yer yok. Hayat programının içinde namaza yer yok da, programın arasına sıkıştırıveriyoruz namazı.

Bakın hayatınıza? Gerçekten namaza yer var mı, yok mu? Hayatımız namaza göre şekillenmiyor bizim. Hayat programımız namaza göre ayarlanmıyor. Öyle değil mi? Ne randevularımız namaza göredir, ne programımız, planımız, ne dersimiz, ne teneffüsümüz, ne işimiz, aşımız namaza göredir. Bir bakın hayatımıza. Tam namaz vak-tinde ders koymuştur adam. Tam namaz vaktinde mesai başlamakta-dır, tam namaz vaktinde ders zili çalmakta, tam Cuma selâları verilirken eğitim içtiması başlamaktadır. Yani hayat programının tespitinde namaz etkili değildir. Programın odak noktası namaz değildir. Halbuki Nasıl olacaktı? Namaz hayatın mihveri, hayatın merkezi olacaktı. Yani namaz programın odak noktası olacaktı. Namaz hayat programına göre değil de, hayat programı namaza göre ayarlanacaktı. Namaz hayat programının boşluklarına sıkıştırılmayacaktı da program namaz vakitlerinin boşluklarına göre ayarlanacaktı. Yani namaz hayata etkili olacaktı ve işte böylece mü’minlerin hayatında namaza daimun gerçekleşecek, devamlı namazla

bir birliktelik olacaktı.

Öyle bir namaz ki hayata hakim, öyle bir hayat ki namaza özdeş… Hayatla namaz özdeşleşmiş. Hayat namazdan ayrı değil, namaz da hayattan kopuk değil.

Eğer bir kimsenin namazıyla hayatı doğru orantılıysa, namazı düzeldikçe hayatı düzeliyor, hayatı düzeldikçe de namazı güzelleşiyorsa, işte o kişinin hayatında namaza daimun gerçekleşmiş demektir. Yani o kimse namazı ayağa kaldırmış, ya da o kimse dininin direğini dikmiş demektir. O kimsenin namazı kendisi için nûr olan, ışık o-lan, yolunu aydınlatan bir namaz demektir. Onun namazı rükulu ve secdeli bir namaz demektir. Namazın onun ekonomisine, ticaretine, kılık-kıyafetine, alışverişine, işine, aşına, karısına, kızına, mesleğine, meşrebine karışabiliyorsa, yani kişinin tüm hayatına namaz imzasını atıyorsa, işte o kimse rükulu ve secdeli bir namaz kılıyor demektir. O kişinin namazı tüm bu saydığım konuların düzenlenmesi konusunda ona yol gösteriyor demektir. Değilse hayatına karışamayan bir namaz, kılık-kıyafetine, hukukuna, eğitimine, kazanmasına, harcamasına, okumasına-yazmasına karışmayan bir namaz, rükusuz ve secdesiz, ışıksız, işte ehl-i kitabın namazı gibi bir namaz olacaktır, Allah ko-rusun.

Allah için düşünelim, acaba bizim namazlarımız Rasulullah Efendimizin ve onun mübârek ashabının namazlarının onların hayatında gerçekleştirdiği fonksiyonu icra ediyor mu? Acaba gerçekten bizde bu fonksiyonu icra ediyor mu namaz? Sahabenin hayatını onların namazları ikame ediyordu, bizim hayatımızı da bizim namazımız ikame ediyor. İşte onların hayatı, işte bizim hayatımız. Bizim hayatımızla onların hayatı ne kadar farklıysa, o halde bizim namazlarımızla onların namazları da o kadar farklıdır. Çünkü onlar namazda Allah'tan mesaj alıyor, ışık, nûr, işaret, program alıyor ve hayatlarını bu mesajla, bu programla düzenliyorlardı. Şimdi namazdan da, o namazda aldıkları mesajdan da gafil adamlar da, namaz kıldık zannediyorlar veya namazı bir hareket zannediyorlar.

Namazı kılınca tamam zannediyorlar. Namaz bitti, namazı kıldık, Müslümanlık tamam zannediyorlar. Namazla din kurtarma çabasına giriyorlar. Halbuki Kur'an'da, dinde, İslâm'da böyle hiçbir şeye karışmayan, mücerret kendi başına bir namaz yok. Hiçbir şeye karış-mayan, hiçbir fonksiyonu olmayan bir namazdan söz edilmez İslâm'-da. Yani Allah korusun da şu kıldığımız namazların, görünüşte hiçbir fonksiyonu yok gibi değil mi? Bu

kıldığımız namazların hayatımıza hiç etkisi, yol gösterisi, ışık tutması yok gibi değil mi? Sanki bizim hayatı-mızda namaz öncemizle namaz sonramız hiç değişmiyor değil mi?

Burada bizden istenen namaza devamı, namaz konusunda daimundan olmayı şöyle anlamaya çalışıyoruz. Namazı zaman içine yayarak kılmak şeklinde anlıyoruz. Meselâ öğle namazını ele alalım. Adamın iş kargaşası, müşterisi, alması, vermesi gibi sıkıntılarının ara-sında öğle vakti oluverdiği dönem, güneş tepeye yükseldiği dönem, kişi hemen vaktin girmek üzere olduğunu anlar anlamaz gidip bir ab-dest alacak. İşte namaz için abdest almaya yöneldiği o andan itibaren, o kişinin hayatında namaz başlamış demektir. Abdestini alacak, ama henüz ezan okunmadığından, vakit girmediğinden belki yine işi-ne, aşına, dükkanına devam edecek. Ama sonra bir sünnet kılacak, yine işine aşına, konuşmasına devam edecek. Eğer talebeleriyle karşı karşıya bulunuyorsa iki âyet, iki hadis daha anlatacak. Sonra farzı kılacak. Ondan sonra yine bir hayata dönme, yine bir talebelerle ilgilenme, yine bir müşterilere yönelme, ticarete koyulma, yine bir tesbi-hat, yine bir dua, yine bir yemek yapma, yine bir çocuk bakımı olacak.

Sonra aradan bir süre geçtikten sonra bir son sünnet kılınacak, veya Allah için bir başka namaz kılınacak. Yani böylece ne oldu? Böylece öğle ile ikindi arası aralıklarla namazla doldurulmuş oldu değil mi? Böylece hayat hep namazla birlik devam etti değil mi? Namaz yemek, namaz alışveriş, namaz ders, namaz ticaret, namaz giyinmek, namaz dinlemek, namaz öğrenmek, namaz yürümek, namaz o-turmak, namaz kalkmak. Böylece namazla birlik bir hayat gerçekleştirilmiş olacak. İşte burada da böyle bir namaza daimun isteniyor bizden. Böyle bir namazla devam söz konusu.

Ama maalesef biz böyle yapmıyoruz. Biz onu seccadeye hapsetmişiz. Seccadeyi elimize bir geçirdik mi, farzı, sünneti evvel Allah beş dakikada bitiriyoruz.

Bu şekilde kılmayanların namazına namaz denmeyeceği gibi, o namaz sahiplerine de namazcı denmeyecektir. Başka ne özellikleri varmış o namazcıların?

Onlar, o namazcılar öyle kimseler ki, kendi mallarının içinde isteyenin ve isteyemeyenin hakkı olduğuna inanan ve bu hakkı hak sahiplerine ulaştırma kavgası verenlerdir. Demek ki namazcının bir ö-zelliği de buymuş. Onlar kendi

mallarında sail ve mahrum için hak bu-lunduğunu kabullenen ve bu kabulün gereğini yerine getiren insanlardır, diyor Rabbimiz. Anladınız değil mi? Yani isteyen ve isteyemeyecek durumda olanlar için mallarında hak bulunanlar, bu hakkın bulunduğuna îman edenlerdir. Dilenebilen, dilenemeyen, isteyebilen, isteyemeyen, soran, soramayacak olan insanların kendi malında belli bir hakkının olduğuna inanan kişi namazcı kişidir. İşte böyle birisinin kıldığı namaza namaz denir ve işte böyle kimseye namazcı denir. Eğer bunu yapmazsa onun namazı eksiktir, onun kıldığı namaz değildir.

Yani cebindeki, kasasındaki, kesesindeki, dükkanındakilerin tamamının kendisine ait olduğuna, onda kendisinden başka hiç kimsenin hakkı olmadığına inanıyor ve Allah kullarına harcamada bulun-muyorsa ona namazcı denmeyecektir. Yani kılınan namaz kişiyi bu anlayışa götürmüyor, onu bu tür fuhşiyyat ve münkerden nehy etmi-yorsa, o namaz o kişiye yüktür, ya da o namaz o kişiyi ancak Allah-tan uzaklaştırır, diyor Rasulullah.

Bizi Allah’a yaklaştıracak, bizim dinimizin direği olacak, bizim hayatımıza program çizecek olan namaz için işte bu şartların da taşınması gerekecektir.
Namaz kılanlar kimlermiş? Başka ne özellikleri varmış namazcıların? Bir de namaz kılanlar yevmi’d dini tasdik ederlermiş. Yevmi’d din, din günü, âhiret günü demektir. Kıyamet günü, hesap-kitap, ceza ve mükafat günüdür. Bunun tasdik edilmesi demek, bunun eylem ha-line, şuur haline getirilmesi demektir. Çünkü tasdik, îmandan daha şümullüdür. Tasdik, îmanın eylemi, îmanın sadâkati, îmanın ispatıdır. Tasdik, îmanın amele dönüşerek ortaya konulmasıdır. Çünkü Ebu Bekir efendimiz mü’min olmanın da ötesinde, aynı zamanda sıddîk idi. Yani îmanının sadâkatini ortaya koymuş, ispat etmişti.

Sadaka da aslında buradan gelmektedir. Sadaka, kişinin mala ilişkin, malın mülkün Allah’a ait oluşuna ilişkin îmanının ortaya konmasıdır. Benim cebimdeki paranın Allah’a ait olduğunu, mülkün sahibinin Allah olduğunu kabul etmem îmandır. Ama bu îmanımın ispatı, bu îmanımın eylemi, sadâkati adına bu paramı ona muhtaç birilerine ulaştırma çabasına giriyorsam, yani sadaka veriyorsam işte bu da be-nim o konudaki îmanımın sadakası, tasdikidir.

İşte o namazcı mü'minler, din gününün îmanının eylemcisidirler. Âhiret gününe îmanın eylemini gündeme getirirler, îmanı amele dönüştürürler. Buna göre amel eder, buna göre hayatlarını sürdürürler. Ölümü, hesabı, kitabı hayatlarında canlı tutar ve buna göre, bu îmana göre program yaparlar.

Hayatlarını bu îmana bina ederler. Her hareketlerinde, her adımlarında, her eylemlerinde "ben bundan hesaba çekileceğim, ben bunun hesabını vereceğim, yarın bu konuda benim karşıma bir dosya açılacak, ben bunun hesabını vereceğim, bu konuda benden hesap sorulacak" der, sürekli âhireti gündemlerinde tutarlar. Hayatlarının her bir saniyesine bu îmanın mührünü vururlar.

Yine o namazcılar Allah'ın azabından korkarlar, sakınırlar, tir tir titrerler. Çükü Allah'ın azabından emin olunmaz. Allah'ın azabından hiç kimse emin değildir. Hiç kimse azaptan emin olamaz. Yani namazcı kişi azabı da hep gözünün önünde tutar. "Ya bana azap olunursa? Ya affetmezse Rabbim? Ya günahlarım yüzüme vurulur da cehenneme yuvarlanırsam? Ya şu ceza olan ateş beni yutar, yok e-der, mahvederse? Ya az evvel özellikleri anlatılan ateşin müşterilerinden birisi de bensem? Ya edbera yapan bensem? Ya kitaba ve peygambere sırt dönen bensem?" diye azap konusunda tir tir titrer onlar ve sürekli kendilerine çeki düzen verirler.

Elektrikle oynayan adamın, "ya sigorta çekilmemişse?" demesi gibi mi? Yok. Dersine çalışmamış çocuğun "ya sınıfta kalırsam? Ya hoca bu soruyu da sorarsa? Ya buradan da soru çıkarsa?" demesi gi-bi mi? Sadece öyle de değil. Dükkanında ticaretle uğraşan tacirin, "maliyeci ya burayı da kontrol ederse?" demesi gibi mi? değil. Veya evini, dükkanını kilitleyen bir adamın "ya hırsız şuradan da girerse?" demesi gibi mi? Değil. "Ya îmanımı çalarsa şeytan?" İşte öyle gibi. "Ya dünyanın beni Allah'tan uzaklaştırması, dünyanın ve dünyalıkların beni kulluktan koparması sonucu cenneti kaybedersem?" İşte öyle gi-bi. "Ya zevklerim beni cehenneme götürürse?" İşte öyle gibi. "Ya dün-yada sırat-ı müstakimi kaybedersem? Ya îmanımı kaybedersem? Ya kendimi cehennemde bulursam?" demek gibidir bu.

İşte böyle âhiret, ölüm ötesi hayatın hesabı, kitabı konusunda müşfik olan, tir tir titreyen kişidir namazcı. Böyle bir derdi, böyle ciddi bir endişesi olmayan kişiye namazcı demek mümkün değildir. Allah korusun bu adam sanki abdestsiz namaz kılan bir adam gibi veya kıbleye dönmeden namaz kılan bir adam gibidir. Onun kıldığı namaza namaz denmeyeceği gibi, ona namazcı da denmeyecektir.

29-30. "Eşleri ve câriyeleri dışında, mahrem yerlerini herkesten koruyanlar, doğrusu bunlar yerilmezler."

Onlar ferçlerine muhafızdırlar. Namuslarını korurlar onlar.

Onlar ferçlerinin, ırzlarının, namuslarının muhafızıdırlar. Muhafaza konusunda şöyle ikili, üçlü bir anlayış var Müslümanlarda. Meselâ bir torba altın koysam ve birine, “aman buna göz kulak ol, aman bunu muhafaza et” desem, bu durumda birkaç türlü muhafızlık anlayışı karşımıza çıkacaktır.

1- Birisi şöyle muhafız oluyor, şöyle göz kulak oluyor bu işe: Adam bakıyor, çok ciddi. Gözünü kırpmadan, gözünü ayırmadan o çuvala bakıyor. Hattâ ekranlar getiriyor, fotoğraf makineleri getiriyor, kameralar hazır, pür dikkat ona muhafız olmaya, onu korumaya çalışıyor. Adamın biri geliyor, bu çok ciddi bakıyor, gözünü ayırmıyor çuvaldan. Bir adam geliyor ve o çuvalın içinden elli altın alıyor, teker te-ker altınları sayıp gidiyor. Adam, muhafız hemen bunu not ediyor, fo-toğrafını filan da çekiyor. “İşte orta boylu, 40-45 yaşlarında, kır saçlı, pos bıyıklı, bond çantalı bir adam elli tane altın saydı ve alıp gitti. Sonra aynı adam kapıdan döndü, bir tane daha aldı elli bir oldu” diye not ediyor adam. Pür dikkat adam zaptediyor. İşte böyle bir muhafızlık, böyle bir muhafaza şekli var. O kadar dikkatli ki, her şeyi tek tek, nokta nokta yazıp tespit ediyor.

2- İkinci bir muhafız da şöyle: “Aman şuna bir göz kulak oluver. Kendisine bir şeyler teslim edip şunu bir koruyup muhafaza ediver” diyorsunuz. Adam öyle bir bloke ediyor ki onu, öyle bir göz kulak oluyor ki tamam, verene de vermiyor artık onu. Yani sahibine de ver-miyor artık. Hiç kimse onu elinden alamıyor artık. Çünkü hıfz-u ema-nına almıştır, kimse onu elinden almaya cesaret edemiyor. Bir de böyle cins bir muhafızlık anlayışı var.

3- Bir üçüncü muhafaza, muhafızlık anlayışı var ki, görevi ne tür bir şeyse o tür bir muhafızlıktır. Yani nasıl isteniyorsa öylece kendisine teslim edileni muhafaza etmektir ki, işte kendisinden istenen de odur zaten.

Biraz evvel zikrettiğimiz muhafızlık anlayışlarını namaza intibak ettirecek olursak birinci adamın durumu şöyledir. Adam namaza muhafızdır. Çok dikkatlidir bu konuda. Nasıl? Kendisine teslim edilen bir çuval altına muhafız olan adam gibi. Adam çok dikkatlidir, gözünü dört açmıştır. Tamam her şeyi yazıyor, her şeyi tespit ediyor. Kaç re-kat kaçırdığını, kaç gün kılmadığını, ne kadar namaz geçirdiğini yazıyor, ne kadar namazının kazaya kaldığını da biliyor, kılmadığını da bi-liyor, kılınması gerektiğini de biliyor, namazsız din olmayacağını da biliyor, her şeyi, her şeyi biliyor.

Yani o kadar gözetlemiş ki bu işi, o kadar göz kulak olmuş ki bu işe, o

kadar ciddi muhafız olmuş ki, “kılmamız lâzım efendim! Namazsız Müslümanlık olmaz ki! Namazsız dinin direği dikilmez ki! Müslüman mutlaka namazını kılmalıdır!” diyerek bu işe o kadar kendisini vermiş, o kadar hıfz-u emanına almış ki sorma! “Peki haydi öyleyse! Niye kılmıyorsun?” denilince de dönüp bir daha anlatmaya başlıyor adam. “Efendim kılmak lâzım, yapmak lâzım” diye. Bir böyle, bir de a-dam öyle bir tutmuş, öyle bir yakalamış ki, tamam, ne kendisine ne de bir başkasına kılmak, kıldırmak şöyle dursun konuşturmuyor bile sanki. Namazın gündeme gelmesine bile imkân vermiyor. Maiyetindekilerin tümüne yasaklıyor namazı. O da öyle bir muhafız.

Veya hanımına muhafız olacaktı ya adam, hanımı kendinin bi-liyor güya, onu koruması gerektiğini anlıyor ama öyle serbest ki hanımı, şu çarşı senin, bu pazar benim, şu dükkan senin, bu tezgahtar benim, istediği yerde gâyet rahat geziyor hanım. Yularını boynuna do-lamış adam, güya ona muhafızlık yapıyor.

Birde şöyle muhafız oluyor adam hanımına. Ona öyle bir sahip oluyor, öyle bir göz kulak oluyor, öyle bir muhafaza ediyor ki, onu blo-ke ediyor, kadının hakkını da ödemiyor. Yani yatak hakkı değil sadece, göz hakkı da değil sadece, kadının bir hakkı vardı ya, kalbinin hakkı, kafasının, midesinin hakkı, sosyal hakkı, ekonomik hakkı, sevgi hakkı vardı ya, kimileri bunların hiçbirisini ödemiyor.

Ya da üçüncü bir muhafız var ki, işte Rasulullah’ın örnekliğindeki muhafızlık. O kadınlarına nasıl muhafız olmuş? Onların namuslarını nasıl korumuş? Onların haklarını, hukuklarını nasıl muhafaza et-mişse, biz de aynen öyle yapmak zorundayız. Çünkü bu konuda, her konuda bizim örneğimiz, önderimiz odur.

O namazcılar namuslarını muhafaza ederler. Ama tabii namusunu kime karşı koruyacağı konusunu da kişi kendisi belirlememelidir. Bu konuda da söz sahibi Allah ve Resûlü olmalıdır. Meselâ kayınbiradere karşı karının namusunu koruyacaksın, enişteye karşı koruyacaksın, dayıya, amcaya karşı koruyacaksın, ama dolmuş şoförüne karşı korumayacaksın, olmaz bu. Öyle değil mi? Adam evdeki akrabaya karşı çok hassas, çok kıskanç davranıyor, karısını kıskanıyor ama sarrafa, seyyara, manifaturacıya karşı aynı hassasiyeti göster-miyor, olmaz öyle şey. Karısını kimlere karşı koruyacağını da kendisi değil Allah ve Resûlü diyecektir. Kişi bu konuda Allah ve Resûlü’nü dinleyecek, onların koru dediklerine karşı koruyacaktır. Eğer kişi bunu yapmıyorsa, yani koruması

gerekenlere karşı karısını korumuyor, ka-rısını el âlemin ayakları altında süründürüyorsa, karısının namusuna Allah'ın istediği biçimde sahip çıkmıyorsa, bu konuda cömert ve geniş mezhepli ise ona namazcı denmeyecektir. Böyle bir kişiye namazcı denmeyeceği gibi, bu adamın kıldığı namaza da namaz denmeyecektir. Peki kimin namusunu kullanabilirmiş insan?

"Ancak kadınları ve sağ ellerinin sahip oldukları câriyeleri bundan müstesnadır." Yani onların namuslarını kullanabilir, onlardan istifade edebilir namazcılar.

Vah Müslümanlara vah! Vay Müslümanların haline vay! Zavallı Müslümanlar! Bir tane bile yok çoğunda değil mi? Allah diyor ki zevceleri ve câriyeleri müstesna diyor, zevceleri diye çoğul kullanıyor ama Müslümanların çoğunda bir tane bile yok. Bir taneyle bile evli de-ğil pek çok Müslüman. Bununla kastım şudur: Benim inancıma göre, benim anlayışıma göre kimileri şeklen evli oldukları halde evli bile değildir. Adam güya evli ama evli değil. Çünkü arkadaşlar unutmayalım ki Rasulullah'ın beyanıyla kadın ezvac olandır. Kadın, erkeğinin dinini tamamlayan, ona sükûnet bahşedendir. Yani onun hayatında dininin yarısını ona bahşedendir.

Söyleyin şimdi kendini kaybetmiş kadınlar kocalarına ne sükûnet verebilecek? Kendisi dinini kaybetmiş, kendisi Allah'ı, peygamberi izine göndermiş kadınlar kocalarına ne dini verecekler? Kendileri dinden habersiz kadınlar kocalarının dinlerinin yarısını nereden verecekler? Kendileri huzuru kaybetmiş, evlerinin dışında huzur arayan kadınlar kocalarına ne huzuru verecekler?

Aslında kocaları önce onlara din vermeliydiler, onlara huzur vermeliydiler de onlar kocalarına bunları sunmalıydı değil mi? Yani önce kocaları onları Allah'ın kitabı ve Resûlü'nün sünnetiyle tanıştırmalı, ezvac hale getirmeliydi.

"Zevceleri ve sağ ellerinin sahip oldukları konusunda Müslümanlar serbesttir." Zevcelerinin namuslarını da, câriyelerinin namuslarını da kullanma konusunda kınanmazlar.

Allah diyor ki, "mü'minler bu konuda kınanmazlar. Yani dörde kadar hanımlarının ve sayısız câriyelerinin ırzlarını kullanma konusunda mü'minler kınanmaz," diyor Rabbimiz. Bir adamın dört tane ha-nımı olsa, dört bin tane de câriyesi olsa, bu yüzden bu Müslüman kı-nanmaz. Allah böyle diyor, ama biz başka diyoruz. Allah kınanmazlar diyor, ama biz çok rahat kınıyoruz. Allah ne

derse desin, Kur'an ne derse desin, Peygamber bu konuda nasıl bir uygulama tarif ederse etsin fark etmez, biz bu işi birle sınırlandırır, içimizden kim ikiye aşarsa, o haddi aşmıştır der geçer gideriz. Hele hele Allah korusun adam üçüncü evliliğe filan adımını atmışsa, vay hain vay! Demek öyle mi yapmış? Demek o da mı yapmış? diyerek kınar, azarlar, reddeder ge-çer gideriz. Allah'la yarışırız sanki bu konuda. Bu konuda Allah'a akıl verme, Allah'a yol gösterme küstahlığına kalkışırız. Halbuki Allah di-yor ki, "onlar bu konuda kesinlikle kınanmazlar, yadırganmazlar." Yani şartları oluşmuşsa ikincide de kınanmazlar, üçüncüde de, dördüncüde de kınanmazlarken, biz ikinciyi kınamaya kalkıyoruz. Her halde Allah'tan daha iyi biliyoruz bu işi (!).

Hele hele câriye konusunu asla kabullenemiyoruz. Câriye ke-limesini ağzımıza bile almaktan korkuyoruz. Câriye diye bir ortamı, yani savaş ortamını düşünmekten bile ürküyoruz. Çünkü câriye konusu gündeme geldi mi, savaş gündeme gelecektir, cihad, şehadet gün-deme gelecektir. Böylece rahatımız kaçacak, iştahımız gırtlağımızda düğümlenecek diye câriye kelimesini ağzımıza bile almaktan korkuyoruz. Allah'ın apaçık âyetlerini sanki örtbas ediyor, küfretmeye çalışıyoruz. Tabii böyle bir toplum pek çok nîmetlerden mahrum olmayı yu-dumlamak zorunda kalacaktır. İşte hayatımız belli, uzun lafa ne hacet? Halbuki Ebu Zerr efendimiz der ki: "Karnı aç olup da, ya da câriyeleri olmayıp ta kılıcı eline almayana şaşarım" der.

Câriyeyi bilmem. Nedir? Kimdir? Nasıldır? Bugüne kadar hiç görmedim. Ama câriye konusunda şöyle bir genelleme yapalım: Bir kadına soracakmışsınız. Teyze, yenge, bacım, hanım, namusuna hiç helâl gelmeyecek. Boşandın diye, kocandan ayrıldın diye hiç ayıplanmayacaksın. Kimse sana tek kelime bile bir şey demeyecek. Malın-mülkün, evin-barkın, paran-pulun, ekmeğin, suyun verilecek. Bütün ihtiyaçların giderilecek. İstersen istediğin birisiyle evlenme imkânın da sağlanacak. Bütün bunlara rağmen yine de kocanla beraberliğe devam mı? Yoksa tamam mı? Bitti mi? denilse. Eğer o kadın: "Aman! Ah!! Ah öyle bir şey olsa! Ah öyle bir fırsatım olsa bir gün bile bu adamla kalmazdım! Bir gün bile bu adama tahammül etmezdim!" di-yorsa, işte bu kadın köledir, câriyedir. Değilse, hayır hayır, her şeye rağmen kocamla beraberliğe devam diyorsa o zaman da işte o kadın hürdür, hürredir, evliliğine devam edilecektir deniyor.

31. "Bu sınırları aşmak isteyenler, işte onlar, aşırı gidenlerdir."

Kim bu konuda sınırı aşarsa, haddi tecavüz etmiştir. Kim ki zevceleri

varken, câriyeleri varken, Allah'ın kendisine helâl kıldığı, na-muslarını kullanma hakkı verdiği bu yasal hakkının ötesine uzanırsa, hanımlarının ve câriyelerinin ötesine taşarak başkalarının namuslarına uzanmaya kalkışırsa, işte onlar sınırı çiğnemiş, haddi tecavüz etmiş kimselerdir.

Burada tarif edilen haddi aşmak şu anda bizde yoktur. Biz haddi geriye aşıyoruz. Burada anlatılan haddi aşmak şudur: Yani dör-de kadar evleneceksin, sonra bu dört hanıma ilâveten câriyelerin olacak, sonra bunlarla da yetinmeyip başkalarına uzanacaksın, işte sınırı aşmak, haddi tecavüz etmek budur. İşte bu sınırı aşmaktır. Şu anda bizde böyle bir sınır aşma derdi yoktur. Biz sınırı geriye doğru aşıyoruz. Adamın dört tane hanımı olacak, sonra câriyeleri olacak, sonra da bu adam bunlarla iktifa etmeyerek başkalarına uzanarak, haddi aşacak, sınırı aşacak. Çoğumuzun birle bile evli olmadığı şu bizim toplumda bu mümkün değildir. Yani biz bu konuda geriye doğru sınırı aşıyoruz. Ama Allah korusun bizler tatminde haddi aşıyoruz.

Neden başkalarına gösteriliyor bu kadınlar? Neden başkalarına gösteriyoruz kadınlarımızı? Sofraya oturunca birilerini niye çağırıyoruz? Ya da ekran olarak neye çağırıyoruz birilerini? Niye birileri ko-nuşturuluyor evimizde? Niye gösteriliyor, seyrettiriliyor birileri? El âle-min ayyaşlarının, namussuzlarının ne işi var bizim evimizin içinde? Tamam, belki "o televizyondaki ayyaşlar bizim karılarımızı görmüyor ki!" diyeceksiniz. İyi de sizin kadınlarınız görmüyorlar mı onları? Gös-termiyor musunuz o namussuzları kadınlarınıza? Hani âmâ bir sahâbe olan Abdullah Ümmü Mektum evine gelirken Allah'ın Resûlü hanımlarına: ***"İhteceba! İhteceba!"*** demiyor muydu? "Örtünün! Örtünün! Abdullah geliyor." Hanımları: "Ey Allah'ın Resûlü o âmâdır, bizi görmez ki örtünelim?" deyince: "O sizi görmüyorsa da siz onu görmü-yor musunuz?" buyurmuyor muydu Allah'ın Resûlü? Tamam belki evi-mizin içine çağırdığımız o ayyaşlar bizim kadınlarımızı görmüyorlar ama bizimkiler onları görmüyorlar mı? Böylece haddi aşmıyor muyuz? Hakkımız var mı buna? Evet:

32. "Emanetlerini ve sözlerini yerine getirenler,"

Namazcıların bir başka sıfatlarını da böyle anlatıyor Rabbimiz. Onlar emanetlerine, ahitlerine, sözlerine, randevularına riâyet eden kimselerdir. Emaneti emanet bilirler. Emaneti emanetin sahibinin istediği gibi kullanırlar. Emanetle ilişkilerini emanetin sahibinin istediği şekilde ayarlarlar. Allah emanet

olarak kendilerine ne vermişse. Akıl mı verdi Allah emanet olarak? Sıhhat mı verdi? Zaman mı verdi? Mal, mülk, fırsat, imkân mı verdi? Ev, araba, arsa mı verdi? Evlât mı verdi? Hanım mı verdi? Veya din mi gönderdi? Kitap, peygamber mi gönder-di? İrade mi verdi emanet olarak? Bunların tümünü emanetin sahibinin razı olduğu yerlerde kullanarak emanetlerini yerine getirirler onlar.

Emaneti iki türlü anlıyoruz:

a. Emanet, Ahzâb sûresindeki emanettir.

"Doğrusu Biz, emaneti (sorumluluğu) göklere, yere, dağlara sunmuşuzdur da onlar bunu yüklenmekten çekin-mişler ve ondan korkup titremişlerdir. Pek zâlim ve çok cahil olan insan ise onu yüklenmiştir."

(Ahzâb 72)

Emanet işte bu âyette anlatılan emanettir. Yani âyetin ifade et-tiğine göre emanet, tekâlüf-i ilâhîyedir. Dindir, îmandır, hidâyettir, Kur'an'dır, sünnettir, candır, bedendir, iradedir. Allah'ın bize emanet ettiği şeylerdir. İşte o namazcılar bu emanetlere riâyet ederler. Bu emanetlere sahip çıkarlar. Bu emanetlerle ilişkilerini Allah'ın istediği biçimde ayarlarlar. Bu emanetlere asla hıyanette bulunmazlar. Bunları zayî etmezler.

b. Bir de emanet, insanların kendi aralarında birbirlerine emanet ettiği, emanet verdiği şeylerdir. Hattâ bu manada kâfirin emanetidir de. İşte buna karşı da o namazcılar riâyetkar davranırlar. Nezih davranırlar. Emanet sahiplerine karşı sahtekârlık yapmazlar.

Rabbimize ezelde verdiğimiz bir ahdimiz vardı ya işte önce o ahitlerine riâyet ederler, ona sadık kalırlar namazcılar. Sonra da insanlara verdikleri ahitlerine, taahhütlerine sadık davranırlar. Ahitleri, sözleri İslâm'a zıtsa hemen vazgeçerler, değilse ne pahasına olursa olsun verdikleri sözlerinden dönmezler.

33. "Şahitliklerini gereği gibi yapanlar,"

Bir de o namazcı mü'minler şehadetlerini kaimdirler. Şehadet-lerini yerine getirirler, şehadetlerini ayağa kaldırırlar. Kelime-i şeha-detlerini ayağa kaldırırlar onlar. Yani şehadetlerini sadece dillerinde bırakmayıp, sadece söz ve iddia planında bırakmayarak ayağa kaldırırlar. Hayatlarına hakim kılarlar. Hayatlarını onunla düzenlerler. Hayatlarında bu şehadetlerini görüntülerler. Dilleriyle ikrar

ettikleri “Allah’tan başka ilâh yoktur” tevhidini hayatlarının mihveri yaparlar. Yaşadıkları hayatla inançlarına şahitlik yaparlar. Hayatlarıyla İslâm’a, Al-lah’a şahitlik ederler. Onları görenler Allah’ı hatırlarlar, kulluğu anlarlar.

Bu şahitlik görevi Bakara sûresinde anlatıldığı gibi tıpkı peygamberin ashabına ve diğer insanlara, kendisine vahy olunan dini an-latma ve yaşama konusunda şahitlik etmesi gibi bir görevdir. Çok şe-refli ama o nispette de sorumluluğu olan bir görevdir. Ümmeti içinde peygamberin görevi, sorumluluğu ve şerefi neyse, diğer toplumlara karşı bizim de sorumluluğumuz ve şerefimiz odur. Bizler Müslümanlar olarak şu anda tıpkı peygamber gibi tüm insanlık önünde İslâm’ın ya-şanırlılığını, pratiğini göstermek zorundayız. Bu konuda peygamberin ümmetine karşı şahit olduğu gibi, biz de tüm insanlara şahitler olmak zorundayız.

Peki nasıl şahit olunur insanlara? Bunun yolu, bütün insanlara bu dini götürür, Kur’an âyetlerini bütün insanlara ulaştırır, dünya üzerinde Allah’tan ve O’nun yeryüzünü düzenlemek üzere gönderdiği â-yetlerinden, cennetten, cehennemden haberdar edilmedik bir tek insan kalmayacak biçimde herkesi haberdar ederiz, işte o zaman insanlara şahitlik görevimizi yapmış oluruz. Tıpkı Rasulullah’ın bu ümmete, ümmetine şahitlik yaptığı gibi.

Bir de îmanları uğruna şehadeti ikame ederek, şehadet şerbetini içerek, inandıkları dâvâya baş koyarak şehadetlerini ikâme ederler o namazcılar. Tabi şehitlik için şehadet ortamının hazırlanması gerek-mektedir. İşte o namazcılar şehadet ortamını hazırlarlar ve dinleri, Rableri adına seve seve canlarını fedâ ederler.

Varsa bu özellikleriniz size namazcı denilecek ve sizin kıldığınız namaza namaz denecektir. Yine o namazcılar:

34. “Namazlarına riâyet edenler,”

Namazlarını muhafazacıdırlar onlar. Namazlarını muhafaza ederler onlar. Peki acaba namazın muhafazasını nasıl anlayacağız? Namazı muhafaza demek, namaz hayatımızda ne için var idiyse namazı onun için ikame etmek demektir. Yani namazın manasını, namazın fonksiyonunu, varlık sebebini yitirmemek demektir. Rasulullah Efendimizin şöyle bir hadisi vardır:

“Allah’ın 99 esmâsı vardır. Kim ki bunları hafiza yaparsa felâh bulur.”

Peki ne demektir bunları hafiza yapmak? Bunları hafiza yapmak, bunları ezberlemek demek değildir. Bunları iyice öğrenmek, ma-nalarını, muhtevalarını hıfzetmek, muhafaza etmek demektir. Rabbi-mizin bu isimlerinin muhtevalarını kafada canlı tutmak ve onları hayata hakim kılmak demektir. Meselâ Allah'ın Rezzak ismi vardır. İnsa-nın bu ismi muhafaza etmesi demek sadece Allah'ın Rezzak olduğunu, rızık konusunda Allah'tan başka kimseye muhtaç olmadığını, sadece O'na yönelmesi, sadece O'na minnet duyması ve sadece O'na kulluk etmesi gerektiğini, hiçbir zaman bu ismin fonksiyonunu yitirmemesi gerektiğini bilmesidir. Ama hem Allah'a Rezzak diyecek bir a-dam, ya da hem Allah'ın bu ismini zikredecek, hem de kalkacak müşteri Rezzak diyecek, âmir, müdür, devlet, ağa, patron Rezzak diyecek ve bu Rezzaklarının gazabına uğramamak için Allah'a yapması gereken kulluğunu terk edecek, olmaz bu değil mi?

Kur'an'ın hıfzı da bu anlamdadır. Hafız'ul Kur'andır bu adam deniyor ya. Gerçi ilk dönemlerde hafız denmezdi de Kurra denirdi. Hafız'ul Kur'an, bilgisayar değildir. Manayı, muhtevayı tanımadan onu ezberleyenler değildir. Âyetlerin manalarını, muhtevalarını bilen ve onları hayata yansıtabilen, hayata aksettirebilen kimseye hafız denir.

İşte kitabın muhafazası da aynen böyledir. Kitap ancak hükümlerinin uygulanmasıyla muhafaza edilip korunur. Hayatta yaşanmasıyla korunur. Anlaşılmayan, uygulanmayan, hayatta yaşanmayan bir kitap, hayata etkinliği olmayan bir kitap ta asla muhafaza edile-mez. Peki acaba bugün insanlar Kur'an'ı nasıl korumaya çalışıyorlar? Nasıl muhafaza etmeye çalışıyorlar? İşte düğünlerde gelinlere, damatlara hediye ederek, kimileri yazısını güzel yazarak, kûfi olsun, sü-lüs olsun diye çırpınarak, lafzatullahlar alt alta gelsin, üst üste gelsin diyerek, lüks kılıflar, güzel ciltler içinde muhafaza edelim diyerek Kur'-an'ı muhafaza etmeye çalışıyorlar. Halbuki bunların hiçbirisi Kur'an'ı muhafaza değildir. Kur'an'ı muhafaza, onu anlayıp ona tabi olmak ve onu hayata hakim kılmaktır.

Bugün kimileri kitaplarına öyle bir muhafız oluyorlar ki, insanlar bozuk para gibi her gün onun âyetlerini, onun ahkâmını harcarlarken, berikisi güya muhafızlık yapıyor kitabına. Veya kimileri de "benim kitabım" diyor, öyle bir yakalamış ki onu, öyle bir bloke etmiş ki, evinin en üst yerlerine kaldırmış, ne kendisi okuyor ne de insanların, evindekilerin ona ulaşmasına izin veriyor. İstiyor ki kimsenin onunla ilgisi olmasın.

Şimdi buradan hareketle âyette istenen namazın muhafazasını açıklayalım. Namazı muhafaza demek, namazla Allah'tan alınan mesajı muhafaza etmek ve namaz sonrası hayatı onunla düzenlemek demektir. İşte gerçek namazcı mü'minler namazla Allah'tan mesaj a-lan ve bu mesajı seccadede unutmayan, namaz sonrası hayatlarında da sürdüren, muhafaza eden ve hayatlarını bu namazla, bu mesajla dengede tutmayı beceren kimselerdir. Dikkat ederseniz sabah namazında uzun sûreler okunur. Neden? Çünkü sabah namazıyla öğle namazının arası çok uzun bir zamandır. Ama meselâ akşamla yatsının arası çok kısa olduğu için ancak o dönemi doldurabilecek kısa sûreler okunur.

İşte okuduğu bu sûrelerle Allah'tan mesajlar alan ve namaz sonrası hayatlarında bu mesajı unutmayıp, muhafaza edip, vermelerinde, almalarında, küsmelerinde, barışmalarında, giyimlerinde, kuşamlarında, evlenmelerinde, boşanmalarında, okumalarında, yazmalarında, hukuklarında, eğitimlerinde uygulamaya koyan kimselerdir o namazcılar. Namazda aldıkları mesajla hayatlarını düzenleyen kimselere namazcı deniliyor. Namazda ne dediklerinin, ne okuduklarının farkında bile olmadan sarhoşça bir namaz kılanlara, yani namazlarında Allah'tan hiç mesaj almayanlara, yahut da aldıkları mesajı seccadenin üzerinde unutanlara, hayatlarını o mesajla düzenleme kavgası vermeyenlere nasıl namazcı diyeceğiz, bilemiyorum.

Bir de namaz, namaz öncesi hayatın tekmilidir. Sabah namazında Allah'tan mesaj aldık. Öğleye kadar ki zamanı o mesajla yaşadık. Şimdi öğle namazında bu defa da bir yandan öğleyle ikindi arasını dolduracak yeni bir mesaj almanın yanında, bir yandan da sabahla öğle arasında yaptıklarımızın tekmilini vereceğiz Rabbimize. Yani öğ-le namazıyla ne yapacakmışız? Yeni bir mesaj almak yanında bir de tekmil vereceğiz Allah'a. Tekmil; şunları şunları yapmaya muvaffak oldum ya Rabbi, elhamdülillah. Ama şunları şunları beceremedim, inşallah onları da bu namaz sonrası gerçekleştireceğim diye Allah'a tekmil vereceğiz.

Tabi bu iki namaz arasında hiçbir şey yapmamışsak neyin tek-milini vereceğiz? İbrahim'i hiç hatırlamadın mı? Câsiye'yi hiç hatıra getirmedin mi? Bakara ile hiç ilgi kurmadın mı? İmran ailesi ile görüş-meden mi? Sofralarına oturmadan mı? Mâide'yi, Meâric'i diskalifiye e-derek mi? Kur'an'ı edbera yaparak mı? Peygambere arka dönerek mi? Yani neyin tekmilini vereceğiz Allah'a? Ne yüzle yapacağız bunu? Ne yüzle çıkacağız huzura? Öyleyse

namazda ne dediğimizin, ne okuduğumuzun farkına varalım, Allah'tan mesaj alalım ve hayatımızı onunla düzenlemeye çalışalım ki, bize namazcı densin ve kıldığımız namaza da namaz densin inşallah.

35. "İşte onlar, cennetlerde ikram olunacak kimselerdir."

İşte bunlar mükramundurlar. Cennette kendilerine ikram olunacak, ikrama boğulacak, mükramundurlar bunlar. Tamam bunlar böyle, bunu anladık ta peki:

36-37. "Ey Muhammed! İnkâr edenlere ne oluyor, sana doğru sağdan soldan topluluklar halinde koşuşuyorlar?"

Şu kâfirlere ne oluyor? Bunlara da ne oluyor ki, sağdan soldan sana doğru koşuşturup duruyorlar? Hayrola! Bir durum mu var? Ne oluyor bunlara? Dertleri ne bunların? Yoksa dertleri şu mu?

38. "Her biri nîmet cennetine konulacağını mı umuyor?"

Bunların hepsi Naîm cennetine girmek mi istiyor? Yani, bu na-mazcı mü'minlere mahsus olan Naîm cennetine doğru mu koşuşuyor bunlar? Onu mu istiyorlar? Onu umuyorlar öyle mi? Nereden çıkıyor bu iş? Nasıl becerecekler bunu? Hayır hayır! Boşuna ümitlenip ona doğru koşmasınlar! Hiç mümkün değil!

39. "Hayır; doğrusu onları kendilerinin de bildikleri şeyden yaratmışızdır."

Hayır hayır! Onlar biliyorlar zaten. Şu bildikleri, tanıdıkları şeyden yaratmadık mı biz onları? Yani basit bir meniden, değersiz bir spermadan yaratmadık mı biz onları? Bunu bilmiyorlar mı? Sadece bununla, sadece insan oluşlarıyla cennet mi umuyorlar? Eğer cennet fıtrat yönüyle, yaratılış yönüyle kazanılacak bir şey olsaydı, yaratıldıkları şey belli, hepsi bir damla su. Ya da insanın pisliğinden yaratıldı onlar. Bununla mı cennet kazanacaklarını umuyorlar?

İmam Gazâlî şöyle diyor: "Bu insan ne garip bir varlıktır! Neyine gururlanır da bilmem! İki pislik deliğinden çıkma bir şey!" Babanın ve ananın pislik deliklerinden çıkan bu insan neyine güveniyor ki? Eğer insanoğlu yaratılıştan dolayı cenneti hak etseydi bu yönüyle in-sanların hepsi birbirlerine denk olurdu. Ama Allah yaratılıştan dolayı cennet vermiyor. Çünkü yaratılışımızın bir meziyeti yok. Nihâyet bir pislik, sonunda yine pisliğe

dönüşeceksiniz. Öyleyse ne oluyor size? Nerden bu ümit böyle cennete girmeye? Hayrola cennete doğru bu koşturmanız niye? Durun bakalım! Nereden bu tanışıklık? Bu şeref nereden? Yani siz kendinize şerefi asıldan değil, yaratılışınızdan değil, itaatten kabul edin, kulluktan kabul edin. Çünkü asıl şeref değil, itaat şereftir. Sizler insan oluşunuzla değil îmanınızla, kulluğunuzla ancak cennet kazanacaksınız! Varsa bunlar sizde buyurun, değilse şöyle bir kenara geçin bakalım, denilecek onlara.

40-41. "Doğuların ve batıların Rabbine yemin ederim ki, onların yerine daha iyilerini getirmeğe bizim gücümüz yeter ve kimse de önümüze geçemez."

Bakın böyle bir dönemden sonra çok büyük bir yeminle yemin ediyor Rabbimiz. Büyük bir yeminle yemin olsun ki! Neye? Doğuların ve batıların Rabbine yemin olsun ki! Doğular ve batılar şöyle anlaşılır: Yeryüzünün doğusu-batısı veya bulunduğunuz yerin doğusu-batısı ya da dünyanın güneşe göre doğusu-batısı. Birinciye göre Mekke merkezdir ve Mekke'nin doğusu doğu, batısı da batıdır. Ümmü'l-Kurâ yani şehirlerin anası olan Mekke merkezdir. Buna göre aslında tüm atlaslar değişmelidir değil mi? Çünkü kâfirlerin yaptıkları yanlıştır. İkinciye göre de şöyle diyeceğiz: Sen neredesin? Sana göre doğu doğudur, batı da batıdır. Çünkü mesaj sanadır. Tabi seni bulabilirse Allah sana söylüyor bunu. Üçüncü mânâ ile her yer doğu, her yer batıdır. Yani güneşe göre doğu ve batı. Güneşin doğduğu her yer doğu, battığı her yer de batıdır diyor, doğuların ve batıların Rabbi ifadesini böylece anlamaya çalışıyoruz.

Peki ne anlatır bu âyet bize? Bu âyet bize şunu anlatır: Zaman Allah'ın elindedir, mekân da Allah'ın elindedir. Burada esasen anlatılan budur. "Sakın ha benim mesajımı zamanla mukayyet zannetmeyin! Mekânla da mukayyet zannetmeyin! Onu burada boğacağınızı, bitireceğimizi zannetmeyin! Bu devirde onun defterini düreceğinizi sanmayın! Bu mesaj zamanlar ve mekânlar üstü bir mesajdır. Burada, bu memlekette sahip çıkmazsanız başka yerlerde yeşertirim onu! Bugün sahiplenmezseniz yarın sahipler veririm ona! Buna gücümüz yetmez!" diyor Allah.

Yemin olsun ki Biz sizden başka ve sizden daha hayırlılarını da yaratabiliriz, yaratmaya muktediriz. Siz gibilerini, ya da sizden farklı tam kulluk edenleri de yaratırız. Bu konuda hiç kimse bizi geçemez. Hiç kimse bizi aciz bırakıp mağlup edemez. Sizi gebertir, sizin yerinize daha iyilerini getiririz biz!

42. "Ey Muhammed! Onları bırak; kendilerine söz verilen güne kavuşmalarına kadar dalıp oynasınlar."

Hakikat bu olunca ey peygamberim, bırak sen şu adamları! Şu oyunda oynaşta olanları bırakıver! Hadi yüzsünler, dalsınlar, oyalansınlar bakalım! Mallarıyla, çocuklarıyla, hanımlarıyla, arabaları, dükkanları, parkları, plajları, paraları, pulları, çekleri, senetleriyle vakit tü-ketsinler, ömür tüketsinler bakalım. Salıver onları biraz peygamberim! Takma kafana! Ne zamana kadar?

43-44. "Kabirlerinden çabuk çabuk çıkacakları gün, gözleri dönmüş, yüzlerini zillet bürümüş olarak sanki dikili taşlara doğru koşarlar. İşte bu onlara söz verilmiş olan gündür."

Dünyada taptıkları, sığındıkları, dua ettikleri, medet umdukları, kendilerine kulluk sadâkatinde bulundukları, daraldıkları zaman, bunaldıkları zaman soluğu huzurunda aldıkları o heykellerine, o putlarına doğru koşacaklar, kulluk ettikleri varlıklara koşacaklar. "O güne kadar koyuver onların iplerini peygamberim! Üzme kendini bu adam olmadıklar için! Değmez!"

- 71 -

NUH SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 71, Nüzûl sıralamasına göre 71., Mufassal sûreler kısmının altıncı grubunun üçüncü sûresi olan Nuh sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 28'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Kur'an-ı Kerim'de Nuh aleyhisselâm

Allah Teâlâ'ya ibadeti terk edip, tapınmak için kendilerine putlar edinen ve böylece yeryüzünde ilk defa fesada uğrayan bir kavmi tevhid akidesine döndürmek için gönderilen peygamber. "Ulul-Azm" peygamberlerin ilki olan Nûh (a.s)'ın, kavmini tevhide döndürmek için verdiği mücadele, Kur'an-ı

Kerim'de uzunca zikredilmektedir. Adı, kırk üç ayrı yerde zikredilen Nûh (a.s)'ın kıssası, şu sûrelerde mufassal olarak ele alınmıştır: el-A'râf, Hûd, el-Müminûn, eş-Şuârâ, el-Kamer ve kendi adıyla adlandırılmış olan, Nûh sûresi.

Nûh (a.s), Adem (a.s)'dan yaklaşık olarak bin sene sonra gön-derilmiştir. Bu zaman zarfında insanlar tevhid üzere olup, Allah Teâ-lâ'ya şirk koşmaktan kaçınırlardı. İbn Abbas (r.a)'dan şöyle rivayet e-dilmektedir: "Adem ile Nûh arasında on asır vardır. Bu zaman zarfında insanların hepsi İslam üzere idiler" (İbn Sa'd et-Tabakâtû'l-Kübrâ, Beyrut t.y., I, 42).

İbn Abbas (r.a)'ın hadisinde, İslâm üzere on asırdan bahsedilmektedir. Bu on asırdan sonra, Nûh (a.s) gönderilinceye kadar, in-sanların sapıklık üzere bulundukları daha başka asırların da olması muhtemeldir. Ayrıca, İbn Abbas (r.a)'ın bu hadisi, tarihçilerin ve Ehl-i kitab'ın zannettikleri gibi, Kabil ve oğullarının ateşe tapan bir topluluk olarak varlığının söz konusu olmadığını da ortaya koymaktadır. Yani, tevhidden ilk sapma, Adem (a.s)'den en az bin sene sonra olmuştur.
Allah Teâlâ'ya şirk koşan bu putperest topluluk, aniden ortaya çıkmadı. İdris (a.s)'dan sonra insanlar, onun şeriatına uyarak ibadet ediyor ve salih alimlerin çizgisinden yürümeye özen gösteriyorlardı. Bir zaman sonra insanların sevip uydukları bu salih kimseler ölüp gittiklerinde, kavimleri onları kaybetmekten dolayı büyük üzüntüye kapıldılar. Şeytan, onların bu hassasiyetlerinden istifade ederek, sevdikleri bu salih kişileri hatırlamak ve böylece onların nasihatlerini zihinlerinde canlı tutmak için onlara, bu kişilerin her zaman bulundukları yerlere, onların birer heykelini, anıtını dikmeyi telkin etti. İlk defa put diken bu nesil onları, kesinlikle tapınmak için dikmemiş ve onlara ibadet edip, şirk koşanlardan olmamışlardı. Ancak bunların peşinden gelen nesiller zamanla bu heykellerin birer ilâh olduğuna inanmaya, hayır ve şerrin sahibi olduklarını vehmetmeye başlamışlardı.

Böylece yeryüzünde ilk defa, tevhid akidesinden sapılmış ve insanlar Allah'tan başka ilâhlar edinerek, O'na şirk koşmaya başlamışlardı. Putları diken bu ilk neslin vebali oldukça büyüktür. Zira onlar, bu putları dikmekle bir sonraki neslin putperest olmasına sebep olan ve Allah'a şirk koşmayı ilk icad edenlerdir. Ayrıca onlar, canlı su-retler yapmakla da Allah Teâlâ'nın azabına müstahak olmuşlardır. Hz. Peygamber (s.a.s) canlı bir şeye benzer bir sûret yapan kimse için şöyle buyurmaktadır: "Her kim bir sûret yaparsa, Allah Teâlâ ona kıyamet günü, yaptığı sûrete ruh verinceye kadar azap edecektir. O kimse ise asla bunu başaramayacaktır", Kıyamet günü en şiddetli azap suret yapanlara olacaktır.

Onlara; "yarattıklarınızı diriltin bakalım" denilecektir" (Buhârî, Libâs, 89, 97).

Nûh kavminin tapındığı putların her birinin, Kur'an-ı Kerim'de zikredildiğine göre bir adı vardı: "..."Ved, Suva', Yağûs, Yeûk ve Nesr putlarından asla vazgeçmeyin" dediler" (Nûh,23). Allah Teâlâ, ilâhi rahmeti gereği, doğru yolu bulup hidayete erebilmeleri için sapıtan bütün topluluklara peygamberlerini göndermiş, böylece onlara, şirk ve isyan bataklığından kurtulmanın yollarını göstermiştir. Peygamber, Allah Teâlâ'nın kullarına rahmetinin en açık bir delilidir. Allah Teâlâ, elîm Cehennem azabından sakındırmaları için peygamberlerini göndermiş; bunlardan, inkârcıların isyan ve işkencelerine karşı sabrederek, tebliğlerine devam etmelerini istemiştir. Nuh (a.s) da, kavmine gönderildiği zaman, büyüklenmelerine, vurdumduymazlıklarına ve bü-tün aşırılıklarına rağmen onlara şefkatle yaklaşarak, kendilerini gelecek can yakıcı azaba karşı korumak istemiştir. Allah Teâlâ, Nûh (a.s) ın, kavmine gönderilişi hakkında şöyle buyurmaktadır: "Milletine can yakıcı bir azap gelmeden önce onları uyar" diye Nuh'u milletine gönderdik" (Nûh,1).

İyice azıtmış ve korkunç bir helâkle cezalandırılmayı hak etmiş bir topluluk olan Nûh kavmine, bu helâkten kurtulmak için rahmanî bir el uzatılmıştı. Allah'ın elçisi Nûh (a.s), şirki bırakıp, tevhid akidesine dönüşü tebliğle görevlendirildiğinde, onlara yaptığı ilk tebliğ, Kur'an-ı Kerim'de şöyle zikredilmektedir: "...Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. O'ndan başka ilâhınız yoktur; doğrusu sizin için büyük günün azabından korkuyorum" dedi. (el-A'râf,59); "Ben sizin için apaçık bir uyarı-cıyım. Allah'tan başkasına kulluk etmeyin! Doğrusu ben, hakkınızda can yakıcı bir günün azabından korkuyorum" dedi. (Hûd,25, 26); "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin için O'ndan başka ilâh yoktur. Sa-kınmaz mısınız" dedi. (Mü'minûn,23); "Ey Milletim! Şüphesiz ben, size gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım. Allah'a kulluk edin, O'ndan sakının ve bana itaat edin ki, Allah günahlarınızı bağışlasın ve sizi belli bir sü-reye kadar ertelesin. Doğrusu Allah'ın belirttiği süre gelince geri bırakılmaz. Keşke bilseniz!" (Nûh,2-4).

Nûh (a.s)'ın bu tebliği karşısında onlar, büyüklenerek ve şımararak Nûh (a.s)'a türlü şekillerde saldırılarda bulunmuşlar ve çeşitli kötülüklerle itham etmişlerdir. Her zaman hakkın karşısında durup, toplumlarını peygamberlere uymaktan alıkoyan mele' (ileri gelenler) Nûh (a.s)'ın da karşısına çıkmış, Kureyş'in ileri gelenlerinin Hz. Muhammed (s.a.s)'e yaptıklarını andıran bir tarzda, onu, sapıklıkla ve sefihlikle itham etmişlerdi. Nûh (a.s) onları, Allah'tan

başkasına kulluk etmemeye çağırdığında; "Kavminin ileri gelenleri: "Biz senin apaçık sapıklıkta olduğunu görüyoruz" dediler". Nûh (a.s) merhametle onlara; "Ey kavmim! Bende bir sapıklık yoktur; ancak ben âlemlerin Rab-binin peygamberiyim, Rabbimin sözlerini size bildiriyor, öğüt veriyorum. Sizin bilmediğinizi Allah katından ben biliyorum. Sakınmanızı ve böylece merhamete uğramanızı sağlamak için aranızdan bir vasıtayla Rabbinizden size haber gelmesine mi şaşıyorsunuz?" dedi" (A'râf,61-63).

Şirkin ve küfrün pisliğiyle bulanmış akıllar, tarihin her döneminde Allah Teâlâ'nın, bir elçi gönderdiği zaman, onu hangi topluma gönderiliyorsa o toplum içerisinden çıkarmasına şaşmışlar, bundaki açık gerçekleri görmemişlerdir. Nûh kavmi de ona itiraz ederken, Allah Teâlâ'nın elçisinin bir insan değil ancak bir melek olabileceğini ileri sürmüştü: Senin ancak kendimiz gibi bir insan olduğunu görüyoruz" (Hûd,27); "Bu, sizin gibi bir insandan başka bir şey değildir. Sizden üstün olmak istiyor. Allah dilemiş olsaydı melekler indirirdi. İlk atalarımızdan beri böyle bir şey işitmedik" (Mü'minûn, 24). Mustaz'af insanlardan bir topluluğun etrafında toplanıp onu tasdik etmeye başlaması sebebiyle, tebliğini tesirsiz bırakmak için çareler arayan Mele', bu gelişme üzerine daha da sertleşerek, onu yalancılık ve delilikle itham etmeye başlamışlardı. Onun için şöyle deniliyordu: Daha başlangıçta, sana bizim ayak takımı dışında kimsenin uyduğunu gör-müyoruz. Sizin bizden bir üstünlüğünüz de yoktur. Biz sizin bir yalancı olduğunuz kanaatindeyiz" (Hûd,27); Bu adamda nedense biraz delilik var. Bir süreye kadar onu gözetleyin" (Müminûn,25); "Bu putperest-lerden önce Nûh milleti de yalanlayarak; delidir" demişlerdi, yolu kesil-mişti" (Kamer,9).

Zenginlik ve riyaset sahibi bu insanlar üstünlüğün malda ve topluma hâkim bir konumda olmakta olduğunu zannettikleri için, gerçekte, kendileriyle kıyas kabul etmez derecede bir üstünlüğe sahip olan Nûh (a.s)'a inanan mustaz'afları küçümsüyor ve onlarla bir arada, aynı seviyede bulunmayı nefislerine bir türlü kabul ettiremiyor-lardı. Bunun için Nûh (a.s)'a müracaat etmişler ve bu insanları yanından uzaklaştırırsa, o zaman belki kendisini dinleyebileceklerini bildirmişlerdi. Ancak Nûh (a.s) onlara kesin bir üslûpla cevap vererek, gerçek anlamda üstünlüğün, inananlarda olduğunu şu ifade ile ortaya koymuştur: "Ben inananları kovacak değilim. Ben sadece açıkça bir uyarıcıyım " (Şuara, 14-15).

Nûh (a.s), bıkmadan, her türlü eziyetlerine sabrederek onları her yerde

İslâm'a çağırıyor, Cehennem azabından kurtulmalarının yollarını belletmeye çalışıyordu. Ancak kavmi, onu her defasında alaya alıyor. Söylediklerini aralarında eğlence konusu yapıyorlardı: "Kav-minin ileri gelenleri (Mele) yanından her geçtiklerinde onunla alay edi-yorlardı. Nuh ise onlara şöyle diyordu: Bizimle alay edin bakalım. Biz de, bizimle alay ettiğiniz gibi sizinle alay edeceğiz" (Hûd,38). Nûh (a.s), kavmini şirkten dönmeye davet ederken, onlara tesir edebilecek her yolu deniyordu. Onlara Allah'a ibadet etmeyi ve bir peygamber olarak kendisine tabi olmayı telkin ederken, buna karşılık kendilerinden hiç bir maddî menfaat istemediğini ve beklemediğini; amacının yalnızca onları, Allah Teâlâ tarafından gelecek olan büyük cezalardan korumak olduğunu bildiriyordu: Kardeşleri Nûh, onlara Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum. Benim ecrim ancak alemlerin Rabbine aittir". Doğrusu hakkınızda büyük günün azabından korkuyorum" (Şuara,106-110,135).

Kavmi, inadında direnmiş ve kesin kararını vermişti. Ona; "İster öğüt ver, ister öğüt verenlerden olma, bizce birdir" dediler" (Şu-ara,136). Buna rağmen O, çağrısında ısrar edince, müşrikler tamamen sertleşmiş ve onu tehdit ederek artık bu söylediklerini tekrarlamayı terk etmezse kendisini taşlayacaklarını bildirmişlerdi: "Ey Nûh! Eğer bu işe son vermezsen, şüphesiz taşlanacaklardan olacaksın" dediler" (Şuara,116). Nûh (a.s), davetini tekrarladıkça onların inadı artıyor, ona ve inananlara eziyetlerini daha da şiddetlendiriyorlardı. Nûh (a.s) onların bütün bu tahammül edilmez eziyet ve işkencelerine katlanıyor ve onları kurtarmak için bir an olsun boş durmuyordu. Asırlar süren bu yorucu tebliğ faaliyeti, kavminden çok az bir topluluk dışında, kimsenin iman etmesini sağlayamamıştı: "Pek az kimse onunla beraber inanmıştı" (Hud,40).

Azgınlaşan kavmi, Allah Teâlâ'ya meydan okurcasına Nûh (a.s)'a şöyle çıkışıyordu: Ey Nûh! "Bizimle cidden tartıştın; hem de çok tartıştın. Doğru sözlülerden isen tehdit ettiğin azabı başımıza getir" dediler" (Hûd 32). Onlar, Nûh (a.s)'ın tebliğine kulaklarını tıkadıkları için, onun ne söylediğini bir türlü idrak edemiyorlardı. Nûh (a.s) belki düşünürler diye, azabın sahibinin kim olduğunu ve onun kudretinin sınırsızlığını bir kez daha onlara tebliğ ediyordu: Ancak Allah dilerse onu başınıza getirir, siz O'nu aciz bırakamazsınız. Allah sizi azdırmak isterse, ben size öğüt vermek istesem de faydası olmaz. O, sizin Rabbinizdir. O'na döndürüleceksiniz" (Hud,33-34).

Nûh (a.s), bu zalim topluluğun iman etmeyeceğini anlamıştı. Kavmi için hiç bir kurtuluş yolu kalmamıştı. Onlar zulümlerini artırdıkça artırdılar. Bunun üzerine Nûh (a.s), dokuz asırdan fazla bir müddet tahammül ettiği zorluklar karşısında hiç kimseye tesir edemediğini ve edemeyeceğini anlayınca, kavminin durumunu Allah Teâlâ'ya havale etmekten başka çare bulamadı. Allah Teâlâ, onun bu durumunu Kur'-an-ı Kerim'de şöyle dile getirmektedir: Nûh; Rabbim! Milletim beni ya-lanladı. Benimle onların arasında sen hüküm ver. Beni ve beraberimdeki inananları kurtar" dedi" (Şuara,117-118); Nûh; "Rabbim! Beni ya-lanlamalarına karşılık bana yardım et" dedi" (Mü'minûn,26); "O da; "Ben yenildim, bana yardım et" diye Rabbine yalvarmıştı" (Kamer, 10).

Allah Teâlâ da ona, kavmini sularla helâk edeceğini, bunun için bir gemi yapmasını bildirdi. Ayrıca bundan dolayı kavmine acıyıp da, onlar için bağışlama dilememesi gerektiğini de bildirdi: Nûh'a; "Senin milletinden inanmış olanlardan başkası inanmayacaktır. Onların yapa geldiklerine üzülme. Nezaretimiz altında, sana bildirdiğimiz gibi gemiyi yap. Haksızlık yapanlar için Bana başvurma. Çünkü onlar suda boğulacaklardır" diye Allah tarafından vahy olundu" (Hûd,36-37). Nûh (a.s), Cebrail (a.s)'ın gözetimi altında gemiyi yapmaya başladı. Müşrikler yanına geldikleri her defasında onunla alay ediyorlardı: "Gemiyi yaparken kavminin inkârcı ileri gelenleri yanına uğradıkça onunla alay ederlerdi. O da; Bizimle alay ediyorsunuz ama, alay ettiğiniz gibi bizde sizinle alay edeceğiz. Rezil edecek olan azabın ki-me geleceğini ve kime sürekli azabın ineceğini göreceksiniz" dedi" (Hûd, 36-39).

Taberî, Nûh (a.s)'ın, kavmini İslâm'a davet edişi, gemiyi yapmaya başlaması ve kavminin onunla alay edişi hakkında, Âişe (r.a) dan rivayetle, Resulullah (s.a.s)'ın şöyle söylediğini nakletmektedir: "Nûh kavminin arasında dokuz yüz elli sene kalmıştı. Bu zaman zarfında onları hakka davet etti. Son zamanlarına doğru bir ağaç dikti. Ağaç her taraftan çok büyüdü. Sonra onu kesip gemi yapmaya başladı. Onun yanından geçerlerken, ona ne yaptığını soruyorlar ve onunla dalga geçerek Şöyle diyorlardı: "Onu yap; karada gemi yapıyorsun; bakalım nasıl yüzdüreceksin?" Nûh (a.s) da onlara; "yakında bileceksiniz" diyordu" (Taberî, Tarihul-Resul vel-Mulûk, Beyrut 1967, I, 180). Ve yine ona; "Nebiliği bırakıp, marangozluğa mı başladın" di-yerek eğleniyorlardı (a.g.e., I, 183).

Nûh (a.s)'ın yaptığı geminin şekli ve büyüklüğü hakkında İbn Abbas (r.a)'dan şöyle bir rivâyet nakledilmektedir: "Geminin uzunluğu, Nûh'un

babasının dedesinin (yani İdris (a.s)) zıra'ıyla üç yüz zıra'; eni elli zıra'; yüksekliği otuz zıra'; su seviyesinden yukarısı ise altı zıra' idi. Katlara ayrılmış olan geminin üç kapısı bulunmaktaydı. Bu kapılar üst üste açılmıştı (Taberî, a.g.e.I,182). Nûh (a.s), gemiyi inşa ederken, tahtaları birbirine mıhlar kullanarak çakmıştı: "Onu, tahtadan yapılmış, mıhla çakılmış bir gemiye bindirdik" (Kamer,13).

Nûh (a.s) bu esnada, artık tamamen yüz çevirdiği kavminin durumunu Allah Teâlâ'ya arz ediyor ve onları bütün imkânlarını kullanarak şirkten nasıl vaz geçirmeye çalıştığını anlatarak, buna karşı kavminin takındığı tutumu O'na şikayet edip, yeryüzünde onlardan kimseyi bırakmamasını istiyordu. Nûh (a.s)'ın adını taşıyan ve onun kıssasının anlatıldığı sûrede bu durum şöyle anlatılır: "Nûh dedi ki: "Rabbim! Doğrusu ben, kavmimi gece gündüz çağırdım. Fakat benim çağırmam, sadece benden uzaklıklarını artırdı. Doğrusu ben senin onları bağışlaman için kendilerini her çağırışımda parmaklarını kulaklarına tıkadılar, elbiselerine büründüler, direndiler, büyüklendikçe büyüklendiler. Sonra, doğrusu ben onları açıkça çağırdım. Sonra onlara açıktan açığa, gizliden gizliye de söyledim. Dedim ki: "Rabbinizden bağışlanma dileyin; doğrusu O, çok bağışlayandır. "Nûh, "Rabbim! Doğrusu bunlar bana baş kaldırdılar ve malı, çocuğu Kendisine sadece zarar getiren kimseye uydular. Birbirinden büyük hilelere başvurdular" dedi. İnsanlara; "sakın tanrılarınızı bırakmayın; Ved, Suva', Ya-ğûs, Yeûk ve Nesr putlarından asla vazgeçmeyin" dediler. Böylece bir çoğunu saptırdılar. Rabbim! Sen bu zalimlerin sadece şaşkınlığını ar-tır. Nuh dedi ki; "Rabbim! Yeryüzünde hiç bir inkarcı bırakma. Doğrusu sen onları bırakırsan kullarını saptırırlar; sadece ahlâksız ve çok inkârcıdan başkasını doğurup yetiştirmezler" (Nûh,5-11, 21-24, 26-27).

Allah Teâlâ, bu kavme helâki umumi kıldığı gibi, Nûh (a.s) da bunun umumî olmasını istemişti. Çünkü, asırlar süren daveti neticesinde anlamıştı ki; bunlardan kalan nesil, yine onlar gibi inkarcılar ola-caktı. İbn İshak şöyle demektedir: "Bir sonraki asır geldiğinde o nesil, bir öncekinden daha berbat oluyordu. Sonra gelen nesiller; "Bu adam babalarımızla, dedelerimizle birlikte yaşamıştı ve onun hiç bir sözünü kabul etmemişlerdi. Bu deliden başka biri değildir" diyorlardı" (Taberî, a.g.e. I,182).

Yeryüzünde ilk defa fesat çıkararak, zâlimlerden olan bir toplumu cezalandırmak için Allah Teâlâ'nın takdir etmiş olduğu vakit yaklaşmakta idi. Allah Teâlâ, Nûh (a.s)'a Tufanın gelişini haber veren alâmet olarak, tandır

(tennûr)'dan suların kaynamasını göstermişti.
Tandırdan su kaynamaya başlayınca Allah Teâlâ, ona her cins canlıdan birer çifti ve kendisine inananları gemiye bindirmesini vahy etti: Emrimiz gelip, tandırdan sular kaynamağa başlayınca; her cinsten birer çifti ve aleyhine hüküm verilmemiş olanın dışında kalan çoluk çocuğunu ve inananları gemiye bindir" dedik. Pek az kimse onunla beraber inanmıştı" (Hûd,40). Onunla beraber olanların sayısı hakkında yedi kişi ile seksen kişi arasında değişen rivayetler vardır (Taberî, a.g.e. I, 187-189). Nûh (a.s) ile, ailesinden Ham, Sam, Yâfes adların-daki üç oğlu da gemiye binmişti. Ancak dördüncü oğlu Kenan (Yam), ona iman etmediği için gemiye binmemişti. Sular her yeri kaplamaya ve gemi yüzmeye başlayınca Nûh (a.s) oğluna; "Ey oğulcuğum! Bizimle beraber gel; kâfirlerle birlik olma" diye seslendi. Oğlu; "Dağa sı-ğınırım, beni sudan kurtarır" deyince, Nûh; "Bugün Allah'ın buyruğundan, O'nun acıdıkları dışında kurtularak yoktur" dedi. Aralarına dalga girdi. Oğlu da boğulanlara karıştı" (Hûd,42-43).

Nûh (a.s), muhtemelen, oğlunun küfredenlerden olduğunu bil-mediği için, Allah Teâlâ'ya; "Rabbim! oğlum benim ailemdendi. Doğrusu senin vaadin haktır. Sen hükmedenlerin en iyi hükmedenisin" di-ye seslenerek, oğlunun başına gelenlerin hikmetini öğrenmek istemişti. Allah Teâlâ, bir peygamber dahi olsa, kan bağının hiçbir şey ifa-de etmediğini, insanların birbirinden olmalarının yegane ölçüsünün akide olduğunu; "Ey Nûh! O senin ailenden değildir. Çünkü o, çok kö-tü bir iş işlemiştir. Öyleyse bilmediğin şeyi benden isteme" âyetiyle Nûh (a.s)'a bildirerek, ortaya koymuştur. .

Tufan, yeryüzünde, gemidekilerin dışında hiç kimsenin sağ kalmasının mümkün olmadığı bir şekilde bütün dünyayı sular altında bırakmıştı. Gök, kapılarını açarak sularını boşaltmış; Yer, her tarafından sular fışkırtmaya başlamıştı: "Biz de bunun üzerine gök kapılarını boşanan sularla açtık. Yeryüzünde kaynaklar fışkırttık. Her iki su, tak-dir edilen bir ölçüye göre birleşti" (Kamer,11-12). Allah'a isyanda direten ve O'nun elçisine olmadık eziyetleri reva gören ve asırlar boyu, gidişatında hiçbir değişiklik yapmayan zâlim bir topluluk, sonraki nesillere, inkârcı zalimlerin sonunun ne olduğunu anlamaları için, bu şekilde, tufan ile helak edilmişti.

Allah Teâlâ, inkârcı zalimler helâk olduktan sonra, Tufanı sona erdirmiş ve inananların bulunduğu gemiyi selametle Cûdi dağı üzerine durdurtmuştu; "Yere; "Suyunu çek!"göğe; "Ey gök sen de tut!" de-nildi. Su çekildi, iş de bitti. Gemi Cûdiye oturdu. "Haksızlık yapan millet Allah'ın rahmetinden uzak olsun"

denildi" (Hûd,44).

Taberî'nin Resulullah (s.a.s)'e dayandırılan bir rivayetine göre Tufan, altı ay sürmüştür. Recebin ilk günlerinde başlayan Tufan, Muharremin onuncu gününde son bulmuş ve gemi Cûdi dağının üzerine oturmuştu. Nûh (a.s), şükür için, herkese oruç tutmasını emretmişti (Taberî, a.g.e. I,190). Bu gün, Aşûre günü olarak o zamandan günümüze dek hatırasını sürdürmüştür (bk. Âşûre mad.)

Gemi, su üzerinde kaldığı altı ay boyunca dünyanın her tarafını dolaşmıştı. Allah Teâlâ, Tufan esnasında Âdem (a.s) tarafından in-şa edilen Mekke'deki Beytullah'ı yeryüzünden kaldırmıştı (Taberî, a.g.e. I,185). İnkar edip yeryüzünde fesat çıkaran topluluk yok edilip sular çekildikten sonra, Allah Teâlâ peygamberine artık emniyet içerisinde gemiden inebileceğini bildirmişti: "Ey Nûh! Sana ve seninle beraber olan topluluklara bizden bir selamet ve bereketle gemiden in" (Hûd,48).

Nûh (a.s), gemiden indikten sonra, Semânîn diye isimlendirilen bir yerleşim yeri inşa etmişti. Bu yer ve Cûdî dağı; Ceziretu İbn Ö-mer (Cizre)'in yakınında bulunmaktadır (a.g.e., 189). Diğer bir rivayete göre de Nûh (a.s) gemide yüz elli gün kalmış, Allah Teâlâ, gemiyi Mekke'ye yöneltmiş; gemi kırk gün Beytullah etrafında dönmüş ve sonra da Cûdi'ye yönelterek orada durdurmuştu (M.Ali Sabûni, en-Nübüvve vel-Enbiya, Dımaşk 1985, 154). Geminin kalıntıları muhtemelen bu dağın üzerinde hâlâ bulunuyor olmalıdır. Allah Teâlâ Kur'-an-ı Kerîm'de, insanlara ibret olsun diye onu, bulunduğu yerde bıraktığını zikretmektedir: "And olsun ki Biz, o gemiyi bir ibret olarak bıraktık; öğüt alan yok mudur" (Kamer, 15).

Nûh (a.s) ile birlikte Tufandan kurtulanlardan, Nûh (a.s) ve oğulları dışında kalanlar, yok olup gitmişler ve sonraki nesiller Sam, Ham ve Yafes'ten türemişlerdir. Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: "Ancak onun soyunu sürekli kıldık" (Saffât,77). Resulullah (a.s) bu a-yeti okuduğu zaman, sürekli kılınanlardan kastın, Ham, Sam ve Yafes olduğunu söylemiştir (Taberî, a.g.e. I,192). Tarihçiler; Sam'ı, Arapların ve Fars'ların atası; Ham'ı, Zenciler ve Habeşlilerin atası ve Yafes'i de Türkler, uzak doğu milletleri, Berberîler, Çinliler ve Mâverâünnehir kavimlerinin atası olarak kabul etmektedirler (İbnul-Esîr, el-Kâmü fi't-Tarih, Beyrut 1979, I, 78).

Nûh (a.s)'ın tufana kadar dokuz yüz elli beş yıl yaşadığı kesindir:

"Şüphesiz ki biz Nuh'u kavmine Peygamber olarak gönderdik. Aralarında elli yıl hariç bin yıl kaldı" (Ankebût,14). Ancak, Tufandan sonra ne kadar yaşadığı hakkında bir bilgi yoktur. İbn Abbas (r.a)'ın görüşüne göre, Nûh (a.s) bin yedi yüz seksen sene yaşamıştır ve öl-düğünde de Mescid-i Haram'a yakın bir yere defnedilmiştir (Sabûnî, a.g.e. 154).

Nûh (a.s), Ulûl-Azm peygamberlerin ilkidir. Allah Teâlâ onu, "çok şükreden kul (abden şekûra)" olarak isimlendirmiş ve kıyamete kadar gelen nesiller, anıp selam getirsinler diye onun ismini herkesçe bilinir kılmıştır: "Sonra gelenler içinde "Alemlerde, Nûh'a selam olsun diye ona iyi bir ün bıraktık. Doğrusu o, bizim inanmış kullarımızdandı" (Sâffât,81-82). Ve o, sonraki peygamberler için, takip edilmesi gereken bir önder kılınmıştır: "İbrahim de şüphesiz, onun yolunda olanlardandı" (Sâffât,83). Allah Teâlâ, Peygamberimize, kendisine yapılan itiraz ve işkencelere karşı, Nûh (a.s) ve onun yolunda olan diğer ulul-azm peygamberler gibi sabretmesini emretmektedir. Yani o, Resulul-lah (s.a.s)'e bir örnek olarak gösterilmektedir: "Resullerden azim ve sebat sahibi (ulul-emr) olanların sabrettiği gibi sen de sabret" (Ahkaf, 35).

Nûh (a.s), Peygamber (s.a.s)'e ve inanan tebliğcilere bir numune olarak gösterildiği gibi; onun inkârcı kavminin helaki da, müs-lümanlara zulmetmeyi gelenek haline getiren sapık topluluklara bir örnek olarak sunulmuştadır.

Kitabımızda tanıtıldığı gibi Nuh aleyhisselâmla ilgili bu özetten sonra inşallah Nuh sûresine geçelim.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Kur'an-ı Kerim'in yetmiş birinci sûresi. Yirmi sekiz âyet, iki yüz yirmi bir kelime ve yedi yüz elli harften ibarettir. Mekkî sûrelerden olup Nahl sûresinden sonra nâzil olmuştur. Sûre, bütünüyle Nûh (a.s)'ın kıssasından bahsettiği işin bu adı almıştır.

Nûh (as), "Ulûl-Azm" peygamberlerin ilkidir. Kendilerine gönderildiği kavim de, Allah'a kulluğu terkedip kendilerine putlar edinerek yeryüzünde fesat çıkartan ilk inşan topluluğudur. Allah Teâlâ insanlar için birer yol gösterici olan

peygamberlerinden biri olan Nûh (a.s)'ı kavmine gönderdiğinde, onu yalanlamışlar, alaya almışlar ve onunla mücadeleye girişmişlerdi. Allah'a isyan edip, Resulünün davetine kulak asmayan bu kavim, aynı zamanda yeryüzünde helâk edilerek cezalandırılan ilk kavimdir. Bu cezalandırma daha sonraki kavimler için bir ibret kaynağı kılınmış ve Kur'an-ı Kerim'de teferruatlıca zikredilerek, bununla evvelki kavimlerin helâklerine sebeb olan davranışlardan kaçınılması için somut bir uyarıda bulunulmuştur.

Nûh (a.s), dokuz yüz elli sene kavminin arasında kalmış ve bu uzun zaman içinde onları Allah'ın gösterdiği yola tabi olmaya çağırmıştı. Onun bitmek tükenmek bilmeyen uzun süreli bu yorucu gayreti, toplumuna kendisini dinletememiş, onları, sürekli uyarısını yaptığı kor-kunç azaptan kurtaramamıştı. Sûre, Nûh (a.s)'ın, mal ve mevki sahibi, sapıtmış liderlerinin peşinde koşan ve inanışlarını onun arzularına göre ayarlayan inatçı kavmiyle yaptığı mücadeleleri anlatıyor.

Sûreye, Nûh (a.s)'ın haber verilen acıklı azap gelmeden kavmini doğru yola dönmeleri için uyaran bir peygamber olarak gönderildiği haber verilerek giriliyor: "Biz Nuh'u; "Can yakıcı bir azap gelmeden önce kavmini uyar" diye vahy ederek, kavmine peygamber olarak gönderdik (1).

Nûh (a.s) onları, Allah'a ibadet, O'nun azabından korkma (takva) ve Resule itaate çağırmıştı: "Allah'a kulluk edin O'ndan korkun, bana da itaat edin" (3). Bu çağrıya uymak için insanoğlunun zamanı sınırlıdır. Allah'ın ona verdiği mühlet içerisinde tercihini yapmak zorundadır. Çünkü Allah'ın takdir ettiği ve dönüşün mümkün olmadığı an geldiğinde, bunu geciktirmeye hiç kimsenin gücü yetmez! "Muhakkak ki Allah'ın tayin ettiği vakit geldiği zaman, asla ertelenmez. Keşke bunu bir bilseniz" (4). İnsana verilen zamanın kısıtlı olduğu ve bir gün bu hayatın son bulacağı gerçeği, bilinen bir şey olduğu halde; insanoğlu, büyük bir gaflet içerisinde zamanını boş şeylerle ve Allah'a isyanla geçirir. Şeytan bu hayatın sonlu olduğunu, cezalandırma ve hesap gününün çok yakında gelip çatacağını ona unutturur. İşte Allah Teâlâ bunu; "Keşke bilseydiniz" ifadesiyle vurgulamaktadır.

Nûh (a.s), çok uzun bir hayatın tamamını bu gerçekleri kavmine kavratabilmek için, yorucu bir faaliyetle geçirmişti: "Rabbim! Kavmimi gece gündüz yılmadan imana davet ettim " (5). Ama sonuçta küçük bir topluluk hariç, kendini hiç kimseye dinletememişti. Burada, Nûh (a.s) ve ondan sonra gelen

bütün peygamberlerin karşılaştıkları inat, alaya alma ve büyüklenerek direnme olayının küfrün ve câhili düşüncenin geleneksel davranış biçimi olduğu gözler önüne seriliyor. Nûh (a.s), kavminin durumunu Allah Teâlâ'ya şikayet ederken şöyle demektedir: "Doğrusu ben bağışlaman için onları ne zaman imana davet ettimse; onlar, parmaklarını kulaklarına tıkadılar, beni görmemek için elbiselerine büründüler, inkârlarında ısrar ettiler ve büyüklendikçe büyüklendiler" (7).

Daha sonra, Nûh (a.s)'ın kavmini ne şekilde iman'a davet ettiği anlatılmaktadır. Bütün peygamberler getirdikleri ilâhî mesajın haki-katını akıllarda hiç bir şüpheye yer bırakmayacak bir netlikte açıklamış, tebliğ etmişlerdir. Nûh (a.s) da kavmine, Allah'tan getirdiklerini anlayabilecekleri bir dille, akıllarına hitap eden delillerle tebliğ etmişti. Bu tebliğ esnasında kendisine bir hareket stratejisi de tayin etmişti. Bazı gruplar, Allah'ın birliğine imana çağırırken; maslahata uygun ola-rak, tebliğ faaliyetini gizlice yürütmüş; açıkça söylenmesi icap eden şeyleri de hiç kimsenin korkutmasından çekinmeden toplumun karşısına geçip haykırmıştı. Nûh (a.s)'ın böyle bir tebliğ metodu takip ettiği; "Sonra da onlara, bazen açıktan açığa, bazen de gizliden gizliye hakkı tebliğ ettim" (9) ifadesinden açıkça anlaşılmaktadır.

İnkâr edip Allah'a savaş ilan edenler, ahirette şiddetli azaplarla cezalandırılacakları gibi; bu dünyada da büyük belâlarla karşılaşacaklardır. İman eden topluluklar ise, ahirette hesapsız nimetlerle mükâ-fatlandırılacakları gibi, bu dünyada da üzerlerine Allah Teâlâ'nın ni-metleri yağacaktır. Bu gerçek, Kur'an-ı Kerim'in değişik yerlerinde de-falarca zikredilmektedir. Bunun içindir ki Nuh (a.s), kavmini Allah'ın cezalandırmasından korumaya çalışırken, iman edip af dilemeleri kar-şılığında, Allah tarafından nimetlerin bollaştırılması ile de mükafatlandırılacaklarını onlara bildirmekte idi: "Ve şöyle dedim: Rabbinizden bağışlanmanızı dileyin; şüphesiz o çok bağışlayandır. Size gökten bol bol yağmur indirsin. Size çok mallar ve oğullar versin, bahçeler bağışlasın, ırmaklar akıtsın" (10-12).

Nûh (a.s), tebliğ ettiği şeyin gerçekliğini, insan aklına hayret verecek ve idrakten aciz bırakacak olan evrenin işleyişi ve insanoğlunun yeryüzünde yaradılışı mucizelerini gözler önüne sererek anlatmaya çalışmıştı. Allah'ın varlığına ve birliğine mutlak anlamda delalet eden hilkat olayı, varlığın bütün incelikleri, insan aklına durgunluk verecek ilâhî bir üslûpla bütün peygamberler tarafından gönderildikleri toplumların gözleri önüne serilmiştir.

Kavmini ilâhî rahmete ulaştırmak için her türlü yolu deneyen Nûh (a.s), dokuz yüz elli yıllık uzun mücadele sonunda kavminin durumundan ümidini kesmiş ve onların artık uydukları tağutî liderlerinin peşinden kesinlikle ayrılmayacaklarını anlamıştı: Nuh, şöyle dedi: "Rabbim! Kavmim bana isyan etti; malı ve evladı kendisine zarardan başka bir şey vermeyen kimseye uydu" (21).

Kâfirlerin her zaman yaptıkları gibi, Nûh (a.s) kavmi de, onun tebliğinin insanlar üzerindeki etkisini engellemek için çeşitli hileli yollara başvurarak, ona tuzaklar kurdular ve tapındıkları putları ayakta tutabilmek için her türlü yolu denediler ve bunda da başarılı oldular: "Onlar büyük tuzaklar kurdular. Sakın ilâhlarınızı bırakmayın, "Ved", "Suvâ", "Yağus", "Yeûk" ve Nesr" gibi putlarınızdan vazgeçmeyin de-diler" (22-23).

İlâhî tebliğe uzun süre kulak tıkayıp, onu yok etmek için zalimce yollara başvuran insanlar, kendileri için açık tutulan rahmet kapısını kaybederler. Artık, onların İslam'ı anlamaları mümkün değildir. Allah Teâlâ onları işledikleri büyük zulümler karşılığında böylece ceza-landırmaktadır. Nûh (a.s), kavminden ümidini kesince Allah Teâlâ'dan onları cezalandırmasını istemiş ve Rabbine şöyle seslenmişti: Ey Rabbim! Kâfirlerden yeryüzünde dolaşan tek kişi bırakma!" (26). Kurtuluşa erenler ise Peygambere uyan az bir topluluk idi: Rabbim! Beni, anamı, babamı, evime mümin olarak gireni mümin erkekleri ve kadınları affet. Zalimlerin ise sadece helâkini artır" (28).

Ve neticede sapıtmış bir topluluğun başına gelecek belalardan biri Nûh (a.s) kavmini yeryüzünden silip götürmüştü. Bunda, sonraki topluluklar için büyük bir ibret vardır (Nuh (a.s)'ın tebliğ mücadelesi ve Tufan hakkında ileride yeri gelince bilgi vereceğiz.

1. "Milletine can yakıcı bir azab gelmezden önce onları uyar" diye Nuh'u milletine gönderdik. 2. O da şöyle söyledi: "Ey Milletim! Şüphesiz ben size gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım." 3-4. "Allah'a kulluk edin; O'ndan sakının ve bana itaat edin ki Allah günâhlarınızı size bağışlasın ve sizi belli bir süreye kadar ertelesin. Doğrusu Allah'ın belirttiği süre gelince geri bırakılamaz; keşke bilseniz!" 5. Nuh dedi ki: "Rabbim! Doğrusu ben, milletimi gece-gündüz çağırdım." 6."Fakat benim çağırmam, sadece benden uzaklıklarını artırdı." 7. "Doğrusu ben senin onları bağışlaman için kendilerini her çağırışımda, parmaklarını kulaklarına tıkadılar, elbiselerine

büründüler, direndiler, büyüklendikçe büyüklendiler." 8. "Sonra, doğrusu ben onları açıkça çağırdım." 9. "Sonra onlara açıktan açığa, gizliden gizliye de söyledim." 10-11. Dedim ki: "Rabbinizden bağışlanma dileyin; doğrusu O, çok bağışlayandır. Size gökten bol bol yağmur indirsin." 12. "Sizi, mallar ve oğullarla desteklesin; sizin için bahçeler var etsin, ırmaklar akıtsın." 13. "Ne oluyorsunuz ki Allah'a büyüklüğü yakıştıramıyorsunuz." 14."Oysa sizi merhalelerden geçirerek O yaratmıştır." 15. "Allah'ın, göğü yedi kat üzerine yarattığını görmez misiniz?" 16. "Aralarında Ay'a aydınlık vermiş ve güneşin ışık saçmasını sağlamıştır." 17. "Allah sizi yerden bitirir gibi yetiştirmiştir." 18. "Sonra sizi oraya döndürür ve yine oradan çıkarır." 19-20. "Yeryüzünde dolaşabilmeniz, orada yollar ve geniş geçitlerden geçebilmeniz için, onu size yayan O'dur." 21-22. Nuh: "Rabbim! Doğrusu bunlar bana baş kaldırdılar ve malı, çocuğu kendisine sadece zarar getiren kimseye uydular; birbirinden büyük düzenler kurdular" dedi. 23. İnsanlara: "Sakın tanrılarınızı bırakmayın, Vedd, Suva', Yağus, Yeuk ve Nesr putlarından asla vazgeçmeyin" dediler. 24. "Böylece birçoğunu saptırdılar; Rabbim! Sen bu zalimlerin sadece şaşkınlığını artır." 25. Onlar, günâhları yüzünden suda boğuldular; ateşe sokuldular, kendilerine Allah'tan başka yardımcı bulamadılar. 26. Nuh dedi ki: "Rabbim! Yeryüzünde hiçbir inkârcı bırakma." 27. "Doğrusu sen onları bırakırsan kullarını saptırırlar; sadece ah-lâksız ve çok inkârcıdan başkasını doğurup yetiştirmezler." 28. "Rabbim! Beni, ana-babamı, evime inanmış olarak gireni, inanan erkek ve kadınları bağışla; zalimlerin de yalnız helâkini artır."

Sûrenin adı Nuh sûresidir. Bir peygamberin, Nuh'un (a.s) hayatının belli bir bölümünü anlatan bir sûredir. Bu sûre baştan sona Nuh'un (a.s) hayatının tümünü anlatmaz. Nuh'un (a.s) babası, anası kimdi? Nerede, kaç yılında dünyaya gelmişti? Doğumu, çocukluğu, gençliği nasıl geçmişti? Hangi merhalelerden geçmişti? Onun hayatının tümünü anlatmaz Kur'an. Çünkü Kur'an, peygamber hayatı anlat-mak için gelmiş bir biyografi kitabı değildir. Kuru, donuk bir peygamberler hayatı anlatmaz Kur'an. Kur'an, kulluğu anlatmak için gelmiştir. Bize, bizim kulluğumuzu anlatırken örnek kullar olarak, model kullar olarak peygamberlerin hayatlarından bize lazım olacak, bizim kulluğumuza lazım olacak kadarıyla pasajlar sunar.

Yani peygamberler, Allah'ın örnek kulları nasıl bir hayat yaşamışlarsa, her bir konumda, her bir ortamda nasıl bir tavır sergilemişlerse, bizim içinde

bulunduğumuz hayat hangi peygamberin yaşadığı hayata, içinde bulunduğumuz toplum hangi peygamberin toplumuna benziyorsa ve o toplum içinde peygamber nasıl bir metot izlemişse, siz de aynen o peygamber gibi bir hayat yaşayın, siz de o toplum için-de o peygamberin takındığı tavrı takının, diye Rabbimiz onları bize anlatmaktadır. Yoksa Kur'an salt peygamber tanıtıcı değildir. Sırat-ı müstakîm üzere yaşayan, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu icra eden Nuh'un (a.s) önüne kimler nasıl çıkmıştı? Nuh'un (a.s) onlara karşı tavrı nasıl olmuştu? Yani kulluk yolunda Nuh (a.s) neler yapmıştı? Bi-ze nasıl örnek olacak? İşte bu anlatılıyor sûrede.

Biliyoruz ki peygamberler içinde şehid edilenler müstesna en çok işkence çeken, en çok zulme maruz kalan peygamber Nuh'tur (a.s). Kur'an'ın bize haber verdiğine göre 950 yıllık sıkıntılı bir dâvet dönemi vardır Hz. Nuh'un.

Bu ilk görevlendirmenin hemen akabinde Hz. Nuh'un (a.s) hemen tavır aldığını görüyoruz. "Ya Rabbi biraz erken değil mi? Biraz acele olmadı mı bu iş? Şöyle az biraz çoğalsaydık, yanıma yardımcı birilerini gönderseydin, birkaç melek filan gönderseydin yanıma, bir vakıf, dernek filan kursaydık, ya da şöyle bir yerlere gitseydim de bunlar beni biraz özleselerdi, kıymetimi biraz anlasalardı, veya bir kampa filan gitseydim, biraz eğitim alsaydım, az biraz hazırlık yapsaydım," demeden, Rabbinin emrini savsaklayıp kaçmadan hemen görevine başladı. Allah görevlendirdi, o da görevine başladı. Yapılacak iş de buydu zaten.

Buna göre şu genel prensibi söyleyelim. Peygamberlerin dâvetindeki aşamalar şöyledir:

a. Allah görevlendirir ve peygamber hiç beklemeden görevi üstlenir ve hemen onu icra etmeye başlar. Hemen Allah'tan aldıklarını aynen toplumuna duyurmaya başlar.

b. Kavmi ilk zamanlar onun bu görevini hafife alır. Onunla ve duyurduğu âyetlerle dalga geçer. Allah'ın elçisini alaya alırlar. Allah-tan aldığı emirler gereği peygamber onların alaylarına, dışlamalarına, yalanlamalarına aldırış etmeden görevine devam eder.

c. Kavmi onu tehdit eder, canları sıkılır, moralleri bozulur, onunla ilgiyi keserler, ondan desteklerini çekip onu yalnız bırakırlar. Ama peygamber yine

görevine devam eder.

d. Kavmi şiddete başvurur, eziyet etmeye başlar, en yakınlarını sıkıştırır. Onun etrafındaki inananları dağıtmaya çalışırlar.

e. Sonra bunun da sökmediğini görünce tavizler verir kavmi, uzlaşma zemini arar. Peygamber onlardan gelen bu koalisyon tekliflerini reddeder. İslâm'la küfrün gece ile gündüz gibi birbirinin zıddı olduğunu, birinin varlığının diğerinin yokluğuna bağlı olduğunu ve ikisinin asla birleşemeyeceğini ortaya koyunca da artık öldürmeler, kovulmalar, sürgünler başlar. Peygamber yine devam eder ve hallerini Rabblerine arzederler. Hallerini Allah'a arzetmeleri ise ancak güç ver-mesi, sabır vermesi içindir. Ama bu noktadan sonra kavim peygamber şahsında dini ortadan kaldırmaya niyet edince de, yani peygamberi ve ona iman edenleri yok etmeye yönelince de, karşılarında Allah'ı bulacaklardır. Karşılarında Allah'ın azabını bulacaklardır.

Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Âd öyle oldu, Semûd öyle oldu, Nuh kavmi öyle olmuştur. Mûsâ'yı ve İsrâiloğullarını yok et-meye çalışan Firavun oğulları da öyle olmuştur.

Bizim için de aynı şey geçerlidir tabii. Bizler de unutmayalım ki Müslümanlaştıkça hafife alınacağız, bizler de zorlanacağız. Sonra bi-ze prim verilmeye başlanacak, sonra işkence edilecek, asılacak, kesilecek, sürülecek, süründürüleceğiz. Ama bizim şahsımızda İslâm ortadan kaldırmaya niyet edildi mi, artık o noktadan itibaren karşılarında Allah'ı bulacaklar ve helâki hak edecekler.

1. "Milletine can yakıcı bir azab gelmezden önce onları uyar" diye Nuh'u milletine gönderdik."

"Biz Nuh'u kavmine gönderdik," diyor Rabbimiz. Âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki Hz. Nuh (a.s) toplumuna risaletle gönderilen, ken-disine din, kitap ve şeriat verilen ilk Resuldür. Halbuki Nuh'tan (a.s) önce gönderilen Âdem, Şit ve İdris (a.s) de Nebî ve Resuldürler, elçidirler. Adem (a.s) insanlara peygamber olarak gönderilmemiştir, çünkü o zaten yaratılırken peygamber olarak yaratılmıştır. Hz. Nuh hakkındaki bu Resul ifadesini şöyle anlamaya çalışıyoruz:

Rasulullah efendimizin bu konudaki hadisini hatırlıyoruz. Kıyamette hesap-kitap dönemi başlayınca bütün insanlar o bekleme dehşetinden bıkmış, usanmış, bitkin bir vaziyette soluğu babaları Adem'in (a.s) huzurunda alacaklar.

Hz. Adem diyecek ki: “Şefaat için siz Nuh’a gidin, çünkü benim suçum var. Siz ilk Resul olan Nuh’a gi-din.” Hz. Nuh’un ilk Resul olması konusu işte bu hadiste geçiyor. Değilse Kur’an’da anlatılan Peygamberlerin hepsi Resuldür, hepsi Nebîdir. Evet bir ayırım söz konusudur ama bu fonksiyonel bir mânâ taşıyacaktır. Allah, elçileri hakkında bazen Resul, bazen de Nebî demiştir, ama bu Peygamberlerin Allah’la insanlar arasında bulunduğu yere, yani konumlarına bağlıdır.

Yani bir Peygamber toplumla münâsebeti söz konusu olunca başka bir isim alacak, Allah’la münâsebeti söz konusu olunca da başka bir isim alacaktır. Allah’tan haber vermesi adına ona Nebî yani haberci diyeceğiz, topluma elçi olması adına da Resul, yani elçi diyeceğiz. Peygamberin konumundan dolayı kendisine verilen isimlerdir bunlar. Meselâ şu anda benim size göre adım farklıdır, hanımıma gö-re benim adım kocadır, çocuklarıma göre babadır, veya kimileri toplumuna göre emirdir, halifedir gibi. Bunun başka bir özelliği yoktur.

Yani her peygamber Allah’tan haber vermesi, Allah’tan haber getirmesi bakımından Nebîdir, bize örnek olması, elçi olması açısından da Resul’dür. Bunun dışında yok efendim işte kendilerine kitap ve şeriat gönderilenler Resuldür, ötekiler Nebîdir ayrımını Kur’an’da göremiyoruz.

Meselâ bakıyoruz Kur’an’da Hz. İsmail (a.s) için de ***“Ersel-na”*** yani Resul ifadesi kullanılıyor. Halbuki biz biliyoruz ki İsmail’e (a.s) kitap gönderilmemiştir. O zaman İsmail (a.s) için böyle buyuru-luyorsa ve Hz. İsmail’e kitap mı, şeriat mı gönderildi bilinmiyorsa ve de ikisi de aynı anda kullanılıyorsa, o zaman böyle anlamak daha münasip olacaktır. Veya Nuh, Lût, Sâlih, Hûd (a.s) için de Allah Resul kelimesini kullanıyorsa ve bunlara kitap ve şeriat verildiğinden de söz edilmiyorsa bunun içinden çıkamayız. Öyleyse Peygamberlerin kavimle münâsebetini anlatma adına ona Resul, Allah’la olan münâsebetini anlatma adına da Nebî denmiştir diyoruz.

Burada ***“Erselna”*** sözünün, Resul sözünün ilk defa Hz. Nuh hakkında kullanılmasının belki şöyle bir anlamı da olabilir. Hz. Âdem tüm insan nesli için gönderilmiş bir peygamberdir ve döneminde çocukları hep iman ehliydi. Halbuki peygamberlerin gönderiliş sebebi bozulan insanların uyarmaktı. İşte uyarı için gönderilen ilk peygamber Hz. Nuh’tu ve onun içindir ki ilk defa ona ***“Erselna”*** kelimesi kullanılmıştır.

Allah diyor ki, "Nuh'u kavmine gönderdik." Peki Nuh (a.s) nerdeydi de gönderdik deniyor? Buradaki ***"Ersele",*** gönderdik ifadesi Türkçe'deki İstanbul'dan Ankara'ya göndermek anlamına değildir. Hz. Nuh toplumunun içindeyken biz onu sözcü olarak seçtik, insanların hayatlarına karışma, insanlara vahiy gönderme konusunda onu odak nokta ya da sözcü seçip görevlendirdik demektir. İşte biz onu kavmine gönderdik ifadesinden bize çok büyük bir mesaj var. Nedir o? Demek ki Allah insan hayatına karışıyor ve anlıyoruz ki bu karışmayı da içimizden birisi ile yapıyor. Ben sizin hayatınıza karışacağım diyor ve içimizden birini bu konuda sözcü seçiyor Rabbimiz. Bir de biz onu kavmine gönderdik ifadesiyle yine şunu da anlıyoruz ki, Rabbimiz nasıl ki o toplumun içindeyken ona, o topluma görevlendirmişse, biz de şu anda kendi toplumumuza görevlenmişizdir.

Yani biz de hanımlarımıza, çocuklarımıza ve çevremizdekilere görevlendirildik. Öyleyse Allah'ın Hz. Nuh'u kavmine gönderdiği gibi biz de kendimizi kendi kavmimize, kendi ehlimize gönderelim. Aynı bölgede yaşayanlara, ulaşma imkânımız olanlara ulaşalım ve bunu Allah'tan bir görev bilelim. Önce karımızı, kızımızı, sonra da en yakın çevremizden başlamak şartıyla onları uyarmanın yükümlüğüyle kendimizi sorumlu tutalım.

Kur'an-ı Kerîm'e bakıyoruz, Peygamberler çevrelerini direk uyarmışlar. Ev ev dolaşmışlar ve insanları Allah'ın âyetleriyle uyarmışlar. İşte bu sûrede dâvetin her çeşidini, dâvetin tüm merhalelerini ve dâvetçinin çektiği tüm sıkıntıları görüyoruz. Bizim adım adım örnek alıp takip edeceğimiz dâvetin tüm merhaleleri anlatılmıştır. Eğer bizler bu sûreyi öğrendikten sonra Hz. Nuh'u (a.s) örnek kabul etmezsek, onun gibi olmaya, onun gibi yapmaya çalışmazsak, boşu boşuna bir öğrenme olacaktır bu Allah korusun.

Biz Nuh'u kavmine gönderdik. Kendi kavmine, kendi toplumuna. Buradan insanların sorumluluk alanlarının farklığını da anlıyoruz. Rasûlullah Efendimizin bir hadisinden de öğrendiğimiz gibi, hepimiz çobanız ve hepimizin sorumluluk alanlarımız da farklıdır. Çünkü her birimizin sürüleri değişiktir. Herkese ayrı sürü veriliyor, ya da herkes aynı sürüden sorumlu olmuyor. Herkes kendi sürüsünden sorumlu oluyor. Onun içindir ki insanlar kendi görev alanlarını çok iyi bilmek zorundadırlar. Değilse kendi sürülerini ihmal ederek başkalarının sürüleriyle kendi kendilerini heder etmemelidirler. Bir baba Allah'ın kendisine çizdiği sorumluluk alanını terk eder, kendi sürüsünü Allah'ın istediği yerde doyurmaktan, Allah'ın istediği gibi Müslümanca eğitmekten kaçar ve başkalarının sürülerini eğitmeye giderse, sorumlu olmadığı alanlarda kendi

kendini heder ediyor demektir.

Veya kadınlar kendi sürülerini, kendi çocuklarını Müslümanlaştırma sorumluluğundan kaçar, başkalarının sürülerini eğitmeye giderlerse veya kendilerinin sorumluluk alanına girmeyen konulara, meselâ kocalarının Cuma problemlerini ayarlamaya kalkışırlarsa, kendilerini ilgilendirmeyen şeylerle kendi kendilerini helâk etmişler demektir. El-bette ki dışımızdaki sürüler çobansız kalmışsa onlarla da ilgileneceğiz ama önce kendi sürümüzden sorumlu olduğumuzu unutmayacağız.

Milletine, toplumuna elim bir azap, can yakıcı bir azab gelmez-den önce onları uyar, diye Nuh'u gönderdik. Kendilerine elim bir azap gelmeden onları bununla uyarması için Nuh'u gönderdik.

Allah'ın elçisi insanları elim bir azapla uyarıyordu. "Ben sizi size gelecek elem verici, dayanılmaz bir azapla o azap size henüz gelmeden, henüz iş işten geçmeden uyarıyorum. Sizi kıyametle korkutuyorum. Bir gün gelecek güneşiniz de, ayınız da, üstünde gezip dolaştığınız dünyanız da, eviniz de, paranız da, gücünüz kuvvetiniz de, her şeyinizle birlikte yok olacaksınız. Allah'ın huzuruna çıkarılacaksınız. Yaptıklarınızın hesabını ödemek üzere Rabbinize arz olunacaksınız" diyor, insanları kıyametle korkutuyordu. Çünkü peygamberlerin ellerindeki en büyük silahlardan birisi işte bu kıyamet silahıydı.

Bu konu gerçekten çok mühimdir. Bugün bizler de bu silahı sürekli düşmanlarımıza karşı kullanmak zorundayız. Âhirete iman konusunu sürekli gündemde tutmak zorundayız. Hem kendimizi hem de çevremizi âhiretle uyarmak zorundayız. Diyelim ki tüm insanlara: "Ey insanlar! Bir gün gelecek ayınız da, güneşiniz de, yıldızlarınız da, semânız da, arzınız da, malınız-mülkünüz de, gücünüz, saltanatınız da, paranız, servetiniz de her şeyinizle birlikte yok olacaksınız! Hesap kitap vermek üzere Allah'ın huzuruna gideceksiniz! Rabbinizin ikâ-bıyla, cehennemiyle karşı karşıya geleceksiniz! Ne yaparsanız yapın bundan asla kurtulamayacaksınız." Peygamberlerin ellerindeki en büyük silahlardan birisi olan bu silahı bizler de kullanalım. Onlar dönemlerinde Allah'ın kullarını nasıl bununla uyarmışlarsa, bizler de günümüz insanlarını âhiretle korkutmak zorundayız.

Bir atom bombası, bir hidrojen reaktörü, bir tank, bir füze karşısında birçok devletler savaştan el-etek çekip teslim sancağını çekerken, aynı insanları âhiretle uyardığımız zaman bir tek günâhı bile terk etmediklerini görüyoruz.

Bu insanlar A.B.D.'nin, Avrupa'nın sihirbazlıkları karşısında onlardan tir tir titriyorlar da âhiret karşısında hiç irkilmiyorlar. Halbuki A.B.D. de Çin de, İngiltere de çok basittir, güçsüzdür, her şeyleri artistlik ve sihirbazlıktır.

İşte gördük Kamboçya'da, Afganistan'da, Somali'de bunların ne düzenbaz olduklarını. Öyleyse biz de bu insanların karşısına tıpkı peygamberlerin yaptıkları gibi Allah'ın âyetleriyle çıkalım. Onlar iman etmeseler de, alay ediyor görünseler de onların karşılarına bu kitapla çıkalım. Çünkü nihaî noktada onları diriltecek olan yine bu kitap olacaktır. Kadın, erkek, kâfir, mü'min, hür, köle kim olurlarsa olsun insanlar, ne olurlarsa olsunlar onları diriltecek bu kitaptan başka bir şey yoktur elimizde. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah.

Unutmayalım ki muvaffak olmanın yolu peygamber metoduna sarılmaktır. Önce biz kendimiz korkacağız âhiretten, sonra da insanları âhiretle korkutacağız. Başka şeylerden bahsetmeye gerek yok. Bizim bu tavrımız karşısında onlar da ibret alıp korkacaklardır. İşte bakın Hz. Nuh'un elinde bir tek silahı var, başka yok. Kendisine iman edenleri yanına alıp savaşsa, ama yok o kadar inanan. Topu topu 70-80 kişi. Araç yok, gereç yok, ordu yok, asker yok. Bu durumda kalbe, kalbe inme mecburiyeti var. Güçlü olunca diğerleri de olur ama, bu durumda sadece kalplere inme, gönüllere girme mecburiyeti vardı ve bunu da Hz. Nuh böylece gerçekleştiriyordu.

Öyleyse bizler de inanmayanların karşısına Kur'an ile, çıkmalıyız, Kur'an'ın haber verdiği âhiretle çıkmalıyız. Diyeceksiniz ki zaten onlar Kur'an'a inanmazlar ki! Hayır! Varsın inanmasınlar, Resuller on-ların karşısına Kur'an ile çıktılar. Âyetler onların her birinin kalbine bir ok gibi saplanıyordu. Velev ki bunu kabul etmez görünsünler, velev ki alay etsinler, Kur'an onları nihaî noktada diriltecek olan tek çaredir. Kim olursa olsun, mü'min, kâfir, müşrik münâfık, kadın, erkek herkese Kur'an ile gitmek zorundayız.

Bakın Allah'ın elçisi kavmine şöyle diyordu:

2. "O da şöyle söyledi: "Ey Milletim! Şüphesiz ben, size gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım"

İfadeye dikkat ediyor musunuz? Ne diyor Nuh (a.s)? "Ey kavmim! Ey milletim! Ey benim kavmim! Ey benim olan, benden olan kavmim! Ey babam! Ey anam! Ey çevrem!" diyor. Anlıyoruz ki Hz. Nuh işi ciddiye alıyordu, işi sıkı

tutuyordu. Allah'ın elçisi işe iki elle sarıldı yarım elle tutmadı. "Hişt! Ey insanlar! Ey filanlar, ey falanlar!" diyerek işi geçiştirmeden yana olmadı Allah'ın elçisi. "Ey benim kavmim! Ey benden olanlar!" diyerek ciddiyetini ortaya koyuyordu.

Öyleyse tıpkı onun gibi görevlendirilmiş olan, onun yolunu takip etmekle görevli olan bizler kavmimize ne diyeceğiz? Onlara yaklaşırken, onlara din duyururken, onları Allah'ın âyetleriyle uyarmaya başlarken tıpkı önderimiz, örneğimiz gibi diyeceğiz ki, "ey kavmim! Benim kavmim! Ey benden olanlar! Ey benim bir parçam olanlar! Ey babam! Ey anam! Ey milletim! Ey arkadaşlarım! Ey akrabalarım!" Böylece bir taraftan işe iki elle sarıldığımızı, bunu kendimize iş edindiğimizi, dert edindiğimizi ortaya koyarken diğer taraftan da onlara değer verdiğimizi, onları insan yerine koyduğumuzu ihsas ettirmeliyiz.

Öyle değil mi? O baba ne kadar kötüyse de senin baban! O ana ne kadar istenilenden uzaksa da senin anan! O hanım ne kadar söz dinlemiyorsa da senin karın! O çocuk ne kadar huysuz, ne kadar hoyratsa da senin çocuğun! O insan ne kadar İslâm dışı bir hayatın adamıysa da, ne kadar Kitap ve sünnetten uzak bir hayat yaşıyorsa da senin milletin, senin toplumun, senin arkadaşın! Öyleyse bu insanlara yaklaşırken, "oğlum! Kızım! Karım! Komşum! Eşim! Dostum! Amirim! Memurum! Müdürüm! Patronum!" diyecek ve konuyu kendine iş edinecek, dert edineceksin. Bileceksin ki bu iş senin işin. Bu iş senin ilk işin, son işindir. Allah'ın elçisi, "ey kavmim" dedi:

"Ey kavmim! Ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım! Ben eğri büğrü demiyorum! Yamuk yumuk konuşmuyorum! Dolambaçlı söylemi-yorum! Size açık ve net söylüyorum!"

"Ben size apaçık bir uyarıcıyım," diyor Allah'ın elçisi. Öyleyse bizler de açık uyaralım insanları. Dolambaçlı yollar yerine açık ve net olalım. Allah'ın dinini açık ve net ortaya koyalım. Allah'ın elçileri dini çok açık ve net ortaya koydular.

Dini açık olarak anlatmayı şöyle anlamaya çalışıyoruz: Dini açık anlatmak demek, dini Allah ve Resûlü'ne anlattırmak demektir. Dini Kur'an ve sünnete anlattırmalıyız. İnsanları uyarırken Allah'ın â-yetleri ve Resûlullah'ın hadisleriyle uyarmalıyız. Direk âyet ve hadislerle uyarmalıyız. Çünkü dini en güzel anlatan Allah ve Resûlü'dür. Bir de uyarırken, dini anlatırken Allah ve Resûlü'ne raci anlatmalıyız. "Bu-nu ben değil Allah ve Resûlü istiyor, ben değil

Allah ve Resûlü söy-lüyor," diyerek anlatmalıyız.

Dini, doğrudan dinin kaynaklarıyla ortaya koymalıyız. Meselâ adam tiyatroyla din anlatmaya çalışıyor, şiirle, gazeteyle, dergiyle, radyoyla, televizyonla din anlatmaya çalışıyor. Bildiğim o ki bunların hiçbirisi açık ve net anlatım değildir. Çünkü din anlatımında muhatap karşımızda olmalı ve muhatabın dünyasına inebilmeliyiz.

"Put onu dikene kırdırılır" diye bir söz vardır. Peygamberimizin Kâbe'deki putları onları dikenlere kırdırmasının yansıması olarak şunu da ifade edebiliriz: İnsanların kafalarındaki, içlerindeki putları açığa çıkarıp onları kendilerine kırdırmak için, din ancak sözlü anlatılır, yazılı anlatılmaz. Çünkü bir adamla karşılıklı konuşacaksın, adam içindekileri mecburen dökecek, konuştukça açığa çıkaracak, o açığa çıkardıkça da siz onun müşahhas hale getirdiği putunu ona kırdıracaksınız. Yani kendisi bizzat onu kabullenecek, ondan sonra da değiştirecek bu işi. Yazmanın hiç faydası olmaz anlamına değil bu. Ama nihaî hedef, hani savaşta sonuç piyadenin olduğu gibi, bu iş de ancak konuşmakla olacaktır diyorum. Allah'ın elçilerinin tamamı bu metodu benimsemişler, muhataplarına giderek bizzat onları dille uyarmışlardır. Biliyoruz ki Peygamberler dinlerini şiirle anlatmaz, karikatür çizmezler, mesajlarını tiyatro çizerek ortaya koymazlardı. Veya dergiler, sayfalar, nesirler şeklinde dolambaçlı yollarla dini ortaya koymazlardı.

Bir de uyarının iki veçhesi olduğunu biliyoruz: Cennet, cehennem.

Ama biliyoruz ki bu uyarılar, Nuh'un (a.s) ilk çağa ait uyarılardır. Hz. Adem'le başlayan insanlık tarihini ikiye ayırıyoruz.

1- Hz. Adem'den (a.s), Hz. Mûsâ (a.s) döneminde Firavun'un suda gebermesi dönemine kadar ki zamandır ki, bu zamana ilk çağ denir.

2- Ondan sonra da Rasûlullah dönemine kadardaki döneme de ikinci çağ diyoruz. İşte diyoruz ki Nuh'la (a.s) gerçekleşen bu uyarılar ilk çağa ait uyarılardır. Bir de bu ilk çağdaki insanları ilgilendiren bir azab dönemi daha vardır ki, toptan helâk olma dönemidir bu dönem.

"Azaptan uyarıyorum sizi!" Neymiş bu azap? Sonradan öğreniyoruz ki su da boğulmaymış bu azap.

3-4. "Allah'a kulluk edin; O'ndan sakının ve bana itaat edin ki Allah

günâhlarınızı size bağışlasın ve sizi belli bir süreye kadar ertelesin. Doğrusu Allah'ın belirttiği süre gelince geri bırakılamaz; keşke bilseniz!"

"Kul olun Allah'a! Allah'a kulluk edin! Sadece Allah'a kul olun ve sadece Onu dinleyin!" Bakın Allah'ın elçileri asla kendilerine kulluk istemiyorlar. Allah hayırlarını versin insanlara din anlatmaya çalışan hocaların en fazla yanıldıkları nokta işte burasıdır. Ne diyorlar? "Aman beni dinleyin! Bana bakın! Beni izleyin! Benden başkasını dinlemeyin! Benim gibi olun! Benim gibi yapın! Benim gibi Müslüman olun." Bu çok yanlıştır. İnsanları kendimize çağırmamalıyız. Çünkü kendimize çağırdığımız insanlar bizde çakılır kalırlar ve bizi bir adım ileriye geçemezler. Biz kıstas değiliz ki. Öyleyse insanları kendimize değil Allah'a kulluğa çağıralım. Allah'ın kitabına itaate çağıralım. Bakın Allah'ın elçisi Hz. Nuh insanları kendisine değil Allah'a kulluğa çağırıyor. Diyor ki: "Allah'a kul olun! Sadece Allah'a kulluk yapın! Sadece Allah'ı dinleyin! Boynunuzundaki ipleri çözün! Bir tek ip kalsın orada! O da Hablullah olsun, Allah ipi olsun." Ne ipler yok ki bugün boyunlarımızda!!!

"Ey kavmim Allah'a kulluk edin, Allah'a kulluk yapın, sizin O'ndan başka ilâhınız yoktur. Allah'ı dinleyin, Allah'ın dediklerini yapın, Allah'ın istediği hayatı yaşayın çünkü sizin O'ndan başka sözünü dinleyeceğiniz, rızasını kazanacağınız varlık yoktur."

Biliyoruz ki insanlık Nuh (a.s) dönemine kadar Hz. Âdem ve onun oğulları Hz. Şit ve Hz. İdris dönemlerinde tevhid üzere bir hayat yaşamışlar, yeryüzünde Allah'ın koyduğu düzeni bozmamışlar, Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluğu sürdürmüşlerdir. Hz. Nuh dönemine kadar hayatlarına şirk ve bâtıllar karıştırmadan gelmişlerdi. Ama Hz. Nuh dönemine gelindiğinde, insanlar tevhid inancından uzaklaşmışlar ve şirki, bâtılları hayatlarına hakim kılmışlardı. Toplum, içlerindeki sâ-lih kişileri putlaştırmış, Allah'a yapmaları gereken kulluğu bunlara yapmaya başlamış, Allah'a sığınmaları gerekirken, Allah'a dua etmeleri gerekirken bu sâlih kişilere sığınıp bunlara dua etmeye başlamışlardır.

Hz. Nuh (a.s) işte böyle bozulmuş bir topluma gönderiliyordu. Bundan dolayıdır ki Nuh (a.s) o ana kadar gönderilen peygamberler içinde ilk uyarı ile görevlendirilen bir peygamber olarak karşımıza çık-maktadır. Kendi dönemine kadar insanlar tevhid üzere tek millet, tek ümmet iken, Nuh döneminde insanlık bu tek ümmet olma özelliğini kaybetmiş, sadece Allah'a kulluktan kopmuş, Allah'tan başkalarına da kulluk etmeye başlamış ve işte bundan dolayıdır ki Hz. Nuh'un onlara sadece Allah'a kulluk edin, sizin ondan başka kulluk yapacağınız İlahınız yoktur buyurduğunu görüyoruz.

Bu çağdan sonra gelen peygamberlerin hemen hemen hepsinin toplumlarına aynı şeyleri söylediklerine şahit oluyoruz. Demek ki insanlık bu çağdan itibaren, yani ***"Gurûn-u Ûla"*** dediğimiz birinci asırdan itibaren bozulmuştur. Meselâ Nuh'un (a.s), Sâlih'in (a.s), Şuayb'ın (a.s) da toplumlarına ilk defa bunu söylediklerini, toplumlarını ilk defa yalnız Allah'a kulluğa çağırdıklarını görüyoruz.

Tüm peygamberler insanlığı "La İlâhe illallah" temel esasına çağırmışlardır. Allah'tan başka sözü dinlenecek, hatırı kazanılacak, hayata hakim olan ilâh yoktur. Allah'tan başka kendisine kulluk yapılacak, hayat programı program kabul edilecek varlık yoktur. Zaten ta-rih boyunca en büyük problem işte burada çıkmıştır. Tarih boyunca en büyük problem sadece Allah'a kulluk etmek, sadece Allah'ı dinlemek ve hayata hakim olarak sadece Allah'ı kabul etmek konusunda çıkmıştır. Değilse Allah'a da ibadet konusunda hiç problem çıkmamıştır. Yani ilâhlardan bir ilâh olarak Allah'a da kulluğu herkes kabul etmiştir. Öteki ilâhlar yanında Allah'a da kulluğa kimse ses çıkarmamıştır.

Göklerin ve yerin, göklerdekiler ve yerdekilerin yaratıcısı olarak, dağların ve denizlerin yaratıcısı olarak, rızık verici, öldüren, yaratan, yaşatan bir İlâh olarak herkes O'nu kabul etmiştir. Ama inandığınız bu Allah kendisinden başka ilâh olmayandır, ama bu Allah hayata karışan ve kendisinden başka hayata karışıcı olmayandır. Ama bu Allah insanların kulluk programlarını belirleyendir ve kendisinden baş-ka kanun koyucu olmayandır. Ama bu Allah boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu sadece kendi elinde olan ve sadece kendisinin çektiği yere gidilmesi gerekendir. Yani bu Allah kendisinden başka Rabb, Melik, ilâh olmayandır dendiği zaman işte kavga burada başlamıştır. Göklerin ve yerin yaratıcısı, rızık vericisi olarak kabul ettikleri Allah'ı insanlar hayatlarına karışıcı olarak reddetmeye çalışmışlardır.

"İlâh olarak Allah'ı kabul edelim ama tek İlâh olarak asla kabul etmeyiz" diyorlar. "İlâhlardan birisi olarak O'nu da dinleyelim, ilâhlardan birisi olarak O'na da kulluk yapalım ama tek İlâh olarak sadece O'na kulluğa hayır," diyorlar. "Çünkü bizim hayatımıza karışacak başka ilâhlarımız da var. Hayatımızda sözünü dinleyeceğimiz başka Rab-blerimiz de var. Bizim Allah'tan başka hukuk tanrılarımız, eğitim tanrılarımız, şifa, siyaset tanrılarımız da var. Tamam bu tanrılardan birisi olarak Allah'ı da dinleyelim ama öteki tanrılarımızı da dinlemek zorundayız" diyorlar. Aslında bu iddiaların altında Allah'tan, Allah'a

kulluktan kurtulup kendi keyiflerince bildikleri gibi bir hayat yaşama arzuları yatmaktadır.

Demek ki günümüzde hayata Allah'ın karşımasını reddeden laiklerin, ateistlerin ve tüm demokrat kafalı kâfirlerin söyledikleri yeni bir şey değildir. Tâ birinci asırdan beri Hz. Nuh (a.s) döneminden beri insanların sapma noktasıdır bu. Zaten o günden bugüne insanların hayatlarında teknik bir kısım değişiklikler olsa da, özde, düşüncede ve inançta fazla bir değişiklik olmamıştır. Her dönemde inanan ve inanmayanlar mevcut olagelmiştir. Her devirde peygamber düşüncesine sahip çıkanların yanında Firavunların, Nemrutların, Ebu Cehillerin düşüncesini savunanlar da olmuştur.

Hz. Nuh diyor ki: "Ey kavmim! Sadece Allah'ı dinleyin! Yalnızca Allah'a kulluk yapın! Sadece Allah'ın hayat programını uygulayın! Eğitiminizi Allah'ın istediği biçimde düzenleyin! Hukukunuzu Allah'ın istediği biçimde ayarlayın! Ticaretinizi Allah yasalarına göre belirleyin! Evinizi, eşyanızı, kazanmanızı, harcamanızı, hayata bakışınızı, insanlarla olan ilişkilerinizi, gecenizi, gündüzünüzü Allah'ın istediği biçimde ayarlayın! Çünkü sizin için Allah'tan başka sözünü dinleyeceğiniz ilâhınız yoktur. Allah'tan başka hayat programı kabul edilmeye lâyık rabb ve ilâh yoktur. Değilse ben sizin için azîm bir günün azabından endişe ediyorum. Ya sizin için tufan gününden korkuyorum, ya da kıyamet günü şirklerinize karşılık sizi bekleyen azaptan korkuyorum. Sadece Allah'a kul olun ve:

Bunun için de takvalı olun. Yolunuzu Allah'la bulun! Yolunuzu Allah'a sorarak bulun! Hayatınızı Allah için yaşayın! Hayatınızı Allah'ın belirlediği yasalar istikâmetinde yaşayın! Yapacağınızı, yaptığınızı Allah yap dedi diye yapın! Yapmayıp terk ettiklerinizi de Allah yasakladı diye terk edin! Yolunuzu O'nunla bulun! Allah dedi diye yapın! Allah dedi diye terk etin! Her şeyde O'nun rızasını gözetin! Tüm yapacaklarınızı yapmadan önce O'na sorun! O'nun kitabına sorun! O'nun izin verdiklerini, O'nun izin verdiği gibi O'na lâyık biçimde yapın! O'ndan müsaade alamadıklarınızdan da kaçının! Hâsılı Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluk yapın! Her an O'nun kontrolünde olduğunuzu unutmadan bir hayat yaşayın! Rabbinize muhalefet edip, O'nun kitabını, O'nun hayat programını görmezden gelip, O'nun gazabına maruz kalmayın!

Ama: ¬–YQ[¬0Ï!«: bu konuda örneğiniz de ben olayım. Allah'a kulluk yapın ama bu kulluğun modelini de benden alın. Bana itaat edin. Kulluk yolunuz benden geçsin. Onu benden öğrenin. Kulluk modelini benden alın. Kulluğunuzu

Allah’a sorun, ama Allah’a sorarken de be-nimle sorun. Rabbinize benimle müracaat edin. Kılık-kıyafetiniz, yeme-içmeniz, kazanmanız, harcamanız, mala bakışınız, infakınız, hukukunuz, eğitim anlayışınız, gece hayatınız, gündüz hayatınız, zikriniz, fikriniz, namazınız, orucunuz, tıraşınız bana benzesin,” diyor Allah’ın elçisi.

Demek ki kulluk sadece Allah’a yapılır ve kulluk sadece peygamberden öğrenilir. Bilelim ki Allah’tan başka kulluk yapılacak hiçbir varlık, hiçbir makam olmadığı gibi, kıyamete kadar da kulluk öğretecek başka hiçbir makam yoktur. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım. Esasen bugün kullukta örnek arayanlar, örnek insan a-rayanlar, peygamberleri tanıma zahmetinden kaçan insanlardır.

Halbuki peygamber kullukta model insandır, motif insandır. Peygamber form dilekçedir. Hani karşısındakilere ders anlatan bir öğ-retmen tahtaya bir şekil çizer ve “çocuklar işte şekilde görüldüğü gibi” diyerek anlattıklarını bir şekille anlatır ya, işte Rabbimiz da bizden istediği kulluğu anlatır anlatır sonra da, “işte şekilde görüldüğü gibi. Bakın peygamberime ve sizden istediğim kulluğu anlayın.” buyurarak peygamberlerini örnek olarak sunar bize. Meselâ İblisle mücâdelede, tevbede, dönüşte Âdem gibi olun, tâğutla mücâdelede Hz. Mûsâ gibi davranın, kadın karşısında Yusuf gibi, cinsel sapıklıklar karşısında Lût (a.s) gibi, ekonomik bozukluklar karşısında Sâlih (a.s) gibi, sâ-lihlerin putlaştırılması karşısında Nuh (a.s) gibi davranın diye bize kul-luk örnekleri sunulmuştur.

İşte bizim için en mükemmel imamlar, en mükemmel örnekler peygamberlerdir. Hayatlarında kesinlikle falso olmayan ve bizim kendilerini örnek alıp hayatlarını yaşadığımız zaman kendilerini taklit ettiğimiz zaman kesinlikle hata etmeyeceğimiz mükemmel örnekler. Hayatları Allah tarafından kesinlikle onaylanmış insanlar. Ama biz onları bırakıp da birbirimizi ya da içimizden birilerini örnek aldığımız zaman, Allah’ın onaylamadığı bir hayat sahibi oluruz. “Gelin peygamberlerle beraber olalım. Gelin hayatları Allah tarafından onaylanmış elçilere benzeyelim, gelin kitabın dediği gibi olalım” demeliyiz. Kesinlikle insanları kendimize veya kendimiz gibilere çağırmayalım. “Gelin bizim gibi olun, gelin bizim gibi yaşayın, bizi örnek alın, biz nasıl yaşıyorsak siz de öyle yaşayın” demeyelim.

Allah’ın elçisi diyor ki: “Allah’a kulluk yapın, takvalı olun ve bu konuda

beni örnek alın. Eğer böyle yaşarsanız, eğer böyle yaparsanız:

Allah günâhlarınızı size bağışlasın ve sizi belli bir süreye kadar ertelesin. Doğrusu Allah'ın belirttiği süre gelince geri bırakılamaz. Keşke bilseydiniz, anlasaydınız."

Siz böyle yapın ki Allah sizi mağfiret etsin, sizi yarlığasın, sizin eksikliklerinizi, kusurlarınızı görmesin, görmezden gelsin, ciddiye almasın, hesaba katmasın. Rabbiniz yanlışlarınızı doğru kabul etsin, eksiklerinizi tam kabul etsin. Eğer size bir azap gönderecekse belli bir zamana kadar onu tehir etsin. Ama bir kere azabın ucu göründü mü de, tamam kimse bir saat onu geciktiremez.

Peygamberler insanların insanlıklarını göz ardı etmezler, onların zaaflarını hesaba katarlar, günâh işleyebileceklerini ya da kullukta falso yapabileceklerini bilirler de onlara tevbe ve istiğfar yollarını öğretirler. Tevbe edin, istiğfarda bulunun ki, Allah sizi belli bir zamana ka-dar ertelesin. Gelin ölmeden önce istiğfar edin. Yani bundan sonra da eğer yaşanacak bir ömrünüz varsa dürüst yaşayın.

5-6. "Nuh dedi ki: "Rabbim! Doğrusu ben, milletimi gece-gündüz çağırdım. Fakat benim çağırmam, sadece benden uzaklıklarını artırdı."

Allah'ın elçisi diyor ki: "Ya Rabbi, ben kavmimi, toplumumu ge-ce-gündüz, yaz-kış uyardım, düğünde, nişanda uyardım, doğumlarında, ölümlerinde uyardım. Ama benim uyarım, benim dâvetim sadece onların firarlarını artırdı. Ben gittikçe onlar kaçtı, ben anlattıkça onlar firar ettiler."

Allah'ın elçisi Nuh (a.s) bir defa gitti anlattı, sövdüler; ikinci de-fa gitti dövdüler, üçüncü defa gitti komalık ettiler. Her tarafı kanların içinde evine dönmek zorunda kaldı. Bari evinde kendisini karşılayacak, yaralarını saracak, derdini dinleyecek, ona destek olacak nûrlu, şefkatli bir el olsaydı! Ne gezer, evinde de bir kobra yılanı vardı sürekli onu sokan. Karısı da kâfirdi Hz. Nuh'un. Gerçekten müthiş bir şey. Kimse onu anlamasa, dinlemese de hiç olmazsa karısı destek olmalıydı. Ama o da kâfirdi.

950 yıllık bir peygamberlik dönemini düşünün. Ve kendi durumlarınızla onun durumunu bir kıyaslayın. 950 yıl, dile kolay. Birisinin ayağına birkaç defa gidip onu adam edemeyince nasıl bıkıp usanıveriyoruz değil mi? Sizin o birkaç gidişlerinizi binle, on binle çarpın ve Allah'ın elçisinin sabrını, tahammülünü

anlamaya çalışın. Asırlara kat-lanan bir sabır deneyiminden geçtiğini anlıyoruz Allah elçisinin.

Hz Nuh'un toplumu küfürde o kadar ısrarlı bir toplum ki, meselâ bakın adam yaşlanmış, ölmek üzereyken oğlunun, ya da torununun elinden tutup Hz. Nuh'un evinin önüne kadar getiriyormuş ve ona: "Bak evlâdım, bu Nuh'tur. Bu adam bizim ezeli ve ebedî düşmanımızdır. Yarın öbür gün ben ölürsem sana vasiyetimdir, sakın bu adama benden sonra iman etme!" diye çocuklarına bile küfrü vasiyet edecek kadar küfürde ısrarlı bir toplum. Onlar küfür de ısrarlı, o da onlardan çok dâvette ısrarlı. Onlar inanmama konusunda sabırlı, Hz. Nuh da Rabbinin emriyle onları uyarmada onlardan daha fazla sabırlı. Hattâ bir ara toplanıp gelmişler Nuh'a (a.s) da şunu teklif etmişler:

"Ey Nuh gel seninle anlaşalım! Eğer bıkıp usanmadan bizi uyarırken bütün derdin yarın Allah huzurundaki hesap-kitap döneminde vazifeni yapmış olarak kendini temize çıkarmaksa, kıyamet gününün endişesiyle bizi uyarmaya çalışıyorsan vallahi sana söz veriyoruz, yarın bu konuda sana şahitlik edip seni temize çıkaracağız. Eğer derdin buysa vallahi sana şahitlik edelim! Ama bundan böyle artık bizi rahatsız etme! Seni görmek ve duymak istemiyoruz! Bizim huzurumuzu kaçırıyorsun! Bizim iştahımızı kaçırıyorsun! Varlığınla, sözlerinle, bize hatırlattıklarınla programlarımızı altüst ediyorsun! Bize Allah'ı hatırlattıkça, bize kıyametten, âhiretten ve ölüm ötesi hayatın hesabından-kitabından söz ettikçe keyfimizi kaçırıyorsun! Seni duymak is-temiyoruz! Eğer derdin Rabbine karşı yarın vereceğin hesapsa, vallahi de billahi de biz senin görevini yaptığına ve tüm suçun bizde olduğuna şahitlik yapalım! Yeter ki sus artık" diyorlar ve ondan kaçıyorlardı.

Müddessir'de şöyle buyrulur:
"Ne oluyor bu adamlara ki yaban eşekleri gibi kaçıyorlar?"
(Müddessir 51)

Adamlar tıpkı boynuna hiçbir şey takılmamış, ayaklarına bir şey vurulmamış, alabildiğine hoyrat, alabildiğine azman bir yaban eşeğinin aslanı gördüğü zaman kaçtığı gibi kaçıyorlar. Allah'ın peygamberinden, peygamberin ortaya koyduğu haktan böylece uzaklaşıyorlar.

7. "Doğrusu ben senin onları bağışlaman için kendilerini her çağırışımda, parmaklarını kulaklarına tıkadılar, elbiselerine büründüler, direndiler, büyüklendikçe büyüklendiler."

"Her ne zaman ki ben onları senin bağışlamana ehil hale gelmeleri için onları kulluğa ve temizlenmeye çağırsam, hemen parmaklarını kulaklarına sokuyorlar, elbiselerini bürünüyorlar, direniyorlar, müstekbir davranıyorlar."

Anlıyoruz ki her ne zaman Nuh (a.s) onlara bir şeyler anlatmaya başlasa, hemen parmaklarının ucunu değil neredeyse parmaklarını kulaklarına sokuyorlardı ki, Hz. Nuh'un anlattıklarını duymasınlar. "Aman ha bu adamın anlattıkları kulağımıza gitmesin" diye parmaklarıyla kulaklarını kapatmaya çalışıyorlar. Şimdi de meselâ müzikle kulaklarını doldurmaya çalışıyorlar insanların. Niye? Aman o kulaklara vahiy gitmesin diye. Veya çocukların beyinlerini bir sürü saçma sapan bilgilerle doldurmaya çalışıyorlar ki, orada vahye yer kalmasın.

"Bir de elbiseleriyle bürünüyorlardı" diyor Allah'ın elçisi. Bunu da iki şekilde anlamaya çalışıyoruz:

1- Hz. Nuh'u kendilerine bir şeyler anlatmak için karşıdan geldiğini gördükleri zaman hemen elbiselerini omuzlarına attıkları gibi kaçtıkları bir oluyormuş. Yani elbiselerini giymeye bile fırsat bulmadan, elbiselerini, pardösülerini orada giyinecek zaman kadar bile Hz. Nuh'u duymamak için hemen omuzlarına atıkları gibi uzaklaşıyorlarmış.

2- Nuh (a.s) karşıdan çıkınca, "aman bizi tanıyıp ta konuşmaya başlamasın" diye elbiseleriyle tanınmamak için üzerlerini örtüyorlarmış.

Şimdi de insanlar vahye karşı, peygambere karşı bir şeylerle örtünmeye çalışıyorlar Allah korusun. İnsan neyle örtünür? Neyle bürünür vahiyden? İnsan çevresiyle örtünür, karısı, kızıyla örtünür, dükkanı, işi, aşı, diploması, doktorası, mesleğiyle bürünür vahiyden değil mi? Bütün bunlarla bürünerek, bütün bunları kalkan yaparak kendisini vahiyden saklar değil mi? "Ne yapayım vakit bulamıyorum! Ne yapayım kör olası hanede çoluk-çocuk var! Tamam ben de okumalıyım vahyi, ben de tanımak zorundayım Kur'an'ı, ben de tanışmalıyım pey-gamberle ama ne yapayım diplomam engel oluyor! Ne yapayım statüm, müdürlüğüm, doktoram engel oluyor! Ne yapayım talebeliğim engel oluyor! Ne yapayım içinde yaşadığım toplumum, çevrem izin vermiyor!" diyerek insan bir şeylerle bürünür, bir şeylerle kendisini saklar ya vahiyden, peygamberden, işte böyle bir bürünme anlıyoruz buradan.

8-9. “Sonra, doğrusu ben onları açıkça çağırdım. Sonra onlara açıktan açığa, gizliden gizliye de söyledim.”

Allah’ın elçisi diyor ki: “Sonra onları yine dâvet ettim. Gizli söyledim, aleni söyledim. İnsanların içinde uyardım, kimsenin göremeyeceği bir tenhada anlattım. Belki insanlardan utanır da kabullenir diye aleni, insanların ortasında söyledim, belki izzeti nefsine dokunur diye tenhada söyledim. Dâvetin her şekliyle uyardım onları.”

Öyleyse onun yolunun yolcuları olarak bizler de çevremizdekileri sürekli uyaracağız. Gece-gündüz anlatacağız, düğünde, nişanda anlatacağız, aleni, sırrî anlatacağız, sürekli insanlara vahyi anlatıp on-ları uyaracağız. İnsanları Allah’a kulluğa ve cennete kazandırabilmek için, onların cehennem yollarına barikatlar koyabilmek için elimizden ne geliyorsa yapacağız. Gerekirse hediye vereceğiz, para vereceğiz, işlerini görüvereceğiz, ziyaretlerine gideceğiz, yüzlerine gülümseyeceğiz, acı söyleyeceğiz, tatlı söyleyeceğiz, ikram edeceğiz, dâvet edeceğiz, ölümlerinde bulunacağız, doğumlarında yanlarında olacağız, kazandıkları zaman gideceğiz, kaybettikleri zaman gideceğiz, sevinçli günlerinde, üzüntülü günlerinde yanlarında olmaya ve onlara bir şeyler duyurmaya çalışacağız. Yazın gideceğiz, kışın gideceğiz ve karşımıza çıkan her fırsatı değerlendirmeye çalışacağız inşallah.

Birine anlattık, “anlattık, bitti” demeyeceğiz. “Ben buna on kere anlattım, yüz kere anlattım, artık benim işim bitti, benim görevim bitti” demeyeceğiz. Meselâ bir adama on yıl anlatmışsak, on birinci yılın içinde adam farklı bir konuma gelmişse, o ana kadar adamın başına hiç gelmemiş bir durumla karşılaşmışsa, bizi dinleyebilecek bir duruma gelmişse, bir daha gideceğiz. Meselâ adam bizim anlattığımız on yıl içinde hiç evlenmemişti, on birinci yılın içinde evlenecek bir konuma gelmişse, babası ölmüşse, bir çocuğu dünyaya gelmişse veya bir ev sahibi olmuşsa hemen bir daha gideceğiz, çünkü belki de bizi dinleyebilecek bir durumunu yakalamış olabileceğiz. “Biz ona anlattık, görevimiz bitti” demeyeceğiz asla. Bakın Araf sûresinde böyle diyenleri kınamak üzere Rabbimiz şunu anlatır:

“Aralarından bir topluluk: “Allah’ın yok edeceği veya şiddetli azaba uğratacağı bir millete niçin öğüt veriyorsunuz?” dediler. Öğüt verenler: “Rabbimize hiç değilse bir özür beyan edebilmemiz içindir, belki Allah’a karşı gelmekten sakınırlar” dediler.”

(A’râf 164)

Konu şu: Deniz kenarında İsrâil oğullarından bir topluluk yaşamakta ve bunlardan bir grup Allah'a verdikleri sözlerini bozarak günâha gidiyorlar, ikinci bir grup kendileri günâh işlememekle beraber, "beni sokmayan yılan bin yıl yaşasın" mantığıyla hareket ederek günâhkârları uyarmaktan vazgeçiyor. Üçüncü bir grup da günâhkârları uyarmaya, onları bu işten vazgeçirmeye çalışıyorlar. Beriki Müslüman grupla bunlar arasında geçen bir diyalogu anlatıyor Rabbimiz. Evet bu iki grup arasındaki diyalog budur:

"Allah'ın kendilerini helâk edeceği ve şiddetle azaba uğratacağı bu insanlara niçin nasihat ediyorsunuz?" demişlerdi. "Yani bu Allah'ın kalplerini mühürlediği, Allah'ın kendilerine azap edeceği bu insanları neden uyarıyorsunuz? Adam olmayacakları kesin belli olan bu adamları uyaracağız diye niye zaman tüketiyorsunuz? Niye yoruyorsunuz kendinizi? Niye vaaz ediyorsunuz bu adamlara? Bunlar adam olmaz! Bunlar yola gelmez! Boşuna niye uğraşıyorsunuz?" demişlerdi de bakın öteki Müslümanlar şöyle diyorlardı:

"Rabbinize karşı bir mâzeretimiz olsun, bir de belki sakınırlar diye biz onlara nasihat ediyoruz," dediler.

Yarın Rabbimize karşı bir mâzeretimiz olsun diye bunu yapmaya devam ediyoruz! Yarın Rabbimiz: "Ey kullarım! Yanı başınızda günâh işleyen insanları görüyordunuz da ne yaptınız? Onları uyardınız mı? Onlara hakkı duyurdunuz mu?" diye sorduğu zaman: "Evet ya Rabbi, sen şahitsin ki biz vazifelerimizi yaptık!" diyebilelim diye bunu yapıyoruz, bir de "belki bugün olmazsa yarın adam olurlar! Bugün din-lemezse yarın dinlerler diye bunu yapıyoruz!" diyorlar.

Elimizde bir liste yok ki! Kimler adam olacak, kimler olmayacak? Kimlerin kalbi mühürlenmiş, asla yola gelmeyecek, Kimler de yarın dönecek? Bunu bilmiyoruz ki! Onun için belki adam olurlar diye bu görevi yapmaya devam ediyoruz, dediler. Çünkü Rasûlullah'ı öldürmeye giden Ömer'in dirileceğini kim bilebilirdi? Nerden bilebilirsiniz ki Ebu Süfyan yirmi yıllık bir uğraşının sonunda Müslüman olacaktı? Öyleyse hele bir uğraşalım, hele bir çabalayalım, belki adam olurlar, diyorlardı. Biz uğraşalım belki de en zalim, en kâfir insanların içinden samimi Müslümanlar çıkacaktır. Bir de diyorlardı ki uğraştık, uğraştık farz edelim ki sonunda bunlar adam olmazlarsa bile biz kendimiz adam oluruz. Bugün, "yahu bırakıver bu vaaz ve nasihati! Senden başka adam yok mu?" diyenlere bunu söylemek zorundayız işte. "Bunlar adam olmasalar bile adam olmak için bu görevimize devam ediyoruz" diyelim inşallah.

Çünkü eğer bir toplum içinde kötülükler işleniyorsa, zulümler, günâhlar, ahlâksızlıklar işleniyorsa, unutmayalım ki sadece o toplum içindeki günâhkârları değil, toplumun öteki üyelerini de hesaba çekecektir Rabbimiz. Birilerine niye bu günâhları irtikap ettiniz, ötekilere de niye bu insanları uyarmadınız? Neden onlara Allah'ın âyetlerini duyurmadınız? Neden onları İslâm'la tanıştırmadınız? Neden onlara cenneti ve cehennemi anlatmadınız? diye hesap soracaktır. Rabbimi-zin bu suali ve sorgulaması karşısında, "ya Rabbi sen şahitsin ki ben bana düşeni yapmıştım, ben elimden geldiği kadar bu insanları uyarmıştım, becerebildiğim kadarıyla bu insanlara senin kitabını duyurmuştum" diyebilecek duruma gelmek zorundayız. Rabbimiz huzurunda mazur hale gelmek zorundayız, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız.

Sonra şunu da unutmamalıyız ki, bizim görevimiz zorla bu in-sanları Müslümanlaştırmak, bu insanların kalplerine zorla İslâm'ı sok-mak değildir. Bizim böyle bir sorumluluğumuz yoktur. Bizim görevimiz bildiğimiz Allah âyetlerini bu insanlara ulaştırmak ve bu insanları Allah'ın âyetleriyle uyarmaktır. Bu işi yaparken de evvel emirde kendi sorumluluğumuzu yerine getirmektir. Bunun içindir ki, dikkat ediyorsanız Rabbimiz âyet-i kerîmesinde bu mâzeret konusunu öne almış, bu adamların yola gelmesi konusunu daha sonra zikretmiştir. Biz, bize düşeni yaptığımız zaman Allah'ın yasalarına göre biz mazur olacağız. Çünkü biliyoruz Allah'ın nice kutlu elçileri vardır ama yanında kendisine iman etmiş tek insan bile yoktur. Meselâ işte burada anlatılan Allah'ın kutlu elçisi Nuh (a.s), 950 sene insanları Hakka dâvet e-dip büyük eziyetlere göğüs gerdiği halde yine de çevresindekileri Müslüman edememiştir. Ama ne gam, onlar yapmaları gerekeni yap-mışlar ve Rabbleri katında mazur sayılmışlardır.

10-12. "Dedim ki: "Rabbinizden bağışlanma dileyin; doğrusu O, çok bağışlayandır. Size gökten bol bol yağmur indirsin. Sizi, mallar ve oğullarla desteklesin; sizin için bahçeler var etsin, ırmaklar akıtsın."

Allah'ın peygamberi diyor ki: "Rabbinize istiğfar edin ki size gökten bol bol yağmurlar göndersin, sizi mallar ve oğullarla desteklesin, sizin için bağlar, bahçeler var edip ırmaklar akıtsın." Demek ki bü-tün bunlara ulaşmanın yolu Allah'a istiğfardan geçmektedir. Hz. Ömer efendimiz bu âyeti delil getirerek yağmur duasına çıkanlara istiğfarı tarif ve tavsiye edermiş. Çıktıkları bir yağmur duasında Hz. Ömer efendimiz sadece "estağfurullah, estağfurullah" deyince,

etrafındakiler: “Ey Ömer Rabbimizin kapısını çalmışken bir şeyler söylesen, dua etsen olmaz mı?” şeklindeki tekliflerine karşı Hz. Ömer efendimiz: “Vallahi ben Nuh sûresinden biliyorum ki istiğfar yağmurun yağmasına, bereketin artmasına sebeptir” der ve işte bu âyeti okur.

Hattâ çocuğu olmayan, çocuğum yok diye şikâyet edene ve de rızık darlığı içindekilere bu âyet gereği selefimiz istiğfar tavsiye ederlerdi. “Çokça istiğfarda bulunursan Allah sana bolluk ta verecektir, çoluk çocuk ta verecektir” derlerdi.

Elbette yağmur duasına çıkan insanlar hatalarını, kusurlarını, kulluklarındaki eksikliklerini anlayacaklar ve düzelme yoluna gireceklerdir. Elbette bu çok önemli bir şeydir ve Allah onların bu tavırlarına karşılık onlara bolca yağmur yağdıracaktır.

Hz. Nuh diyor ki: “Rabbinize istiğfar edin ki Allah size bol bol versin. Eksikliklerinizi kusurlarınızı anlayın; ya Rabbi biz sana senin istediğin kulluğu beceremedik deme adına Allah’a istiğfarda bulunun. Ya da size yüklenen emirler konusunda bir kusurunuz olmuşsa, Rab-binizin sizden istediklerini yerine getirirken bir eksiğiniz, bir ihmaliniz olmuşsa, emri verenin yüceliğine, azametine yakışmayan bir hareketiniz, bir zaafınız olmuşsa, Allah’a istiğfar edip o kusurunuzun affedilmesini, o eksiğinizin örtülmesini ve ciddiye alınmamasını Allah’tan dileyin.”

Veya Allah her şeyin en güzeline, en mükemmeline lâyık olduğu halde sizin yaptıklarınız O’na lâyık değilse, O’nun size sayısız lütuflarına karşılık bu eksikliklerinizden ötürü O’na “estağfurullah” de-yin. “Allah’ım kusuruma bakma ancak bu kadarını becerebildim” deyin. “Ya Rabbi senin için daha güzelini yapmalıydım ancak bu kadarını becerebildim diyerek eksiğinizin örtülmesini dileyin.” Zaten istiğfarın mânâsı da budur. İstiğfar, Rabbimizden eksiğin örtülmesini, kusurun görmezden gelinmesini, hatanın ciddiye alınmamasını istemektir.

Meselâ bakın Allah’ın Resûlü kıldığı her namazının sonunda üç defa “estağfurullah el-azîm” der ve bunu sahâbesine de öğütlerdi. Öyleyse bizler de her namazımızın arkasından üç defa “estağfurullah” diyeceğiz. “Ya Rabbi! Bu benim namazım olmadı! Bu namazım yüzde yüzlük bir namaz, tam bir namaz olmadı. Yüzde yüzlük peygamberinin namazının yanında bu benimki belki yüzde üçlük, yüzde beşlik bir namaz oldu. Ya Rabbi benim bu eksiğimi,

kusurumu görmeyiver, ciddiye almayıver, eksiğimi tam kabul ediver, yüzde yüzlük bir namaz kabul ediver, tam bir namaz kabul ediver ya Rabbi" deme adına estağfurullah diyeceğiz.

Ama şunu da unutmayacağız. Madem ki bir namazın arkasından bu eksiğimizi anlayıp estağfurullah dedik, "eksik oldu, kusurlu oldu ya Rabbi! Bir daha yapmayacağım Allah'ım!" dedik, o zaman ondan sonra kılacağımız namazlarımızda aynı hataları işlememeliyiz değil mi? Mesela öğle namazının arkasından estağfurullah diyerek eksiğimiz, kusurumuzu anladığımızı ortaya koyduk, ikindiyi biraz daha düzgün kılmalı değil miyiz? Veya sünnetin sonunda estağfurullah de-yip hatamızı gündeme getirdikten sonra farzında bari biraz düzgün kılmalı değil miyiz? Estağfurullah kişinin eksiğini, kusurunu anlamasının ve bunu itiraf ederek düzelmeye dair söz vermesinin ifadesidir. İşte bunu gerçekleştirme yoluna girenleri Rabbimiz affedecek ve onlara yağmurlarını, bereketlerini yağdıracaktır.

Bundan sonra bakın Allah'ın elçisi diyor ki:

13-14. "Ne oluyorsunuz ki Allah'a büyüklüğü ya-kıştıramıyorsunuz. Oysa sizi merhalelerden geçirerek O yaratmıştır."

Niye Allah'ı vakar makamında, vakar mevkiinde tutmuyorsunuz? Niye saygı mevkiinde tutmuyorsunuz Allah'ı? Niye saygılı olmu-yorsunuz Allah'a? Azameti, saygıyı niye Allah'a yakıştırmıyorsunuz? Herkesten çok niye O'na saygılı olmuyorsunuz? Niye kulluk maka-mında tutmuyorsunuz Rabbinizi? Başkalarından utanıyor, başkaları-nın huzurunda saygılı olmaya çalışıyor, onlar huzurunda pot kırma-maya çalışıyorsunuz da, Allah'ı niye vakar makamında tutmuyorsu-nuz? Halbuki Allah sizi tavır tavır yarattı. Ana karnında çeşitli merha-lelerden geçirerek sizi yaratan Allah'tır.

Önce tohumdunuz, sonra nutfe oldunuz, alâka, mudğa, cenin, bebek oldunuz. Sonra çocuk, genç, delikanlı, olgun, ihtiyar oldunuz. Sonra güçsüz oldunuz, güçlü oldunuz, fakir oldunuz, zengin oldunuz, hasta oldunuz, sıhhatli oldunuz, yoruldunuz dinlendiniz. Bütün bu tavırları size sunan Allah değil mi? Niye unutuyorsunuz Allah'ı? Niye saygı duyulacak, sevilip sayılacak, kulluk edilecek makamda tutmu-yorsunuz Rabbinizi? Tüm bunlar O'na kulluk için, O'nu dinlemeniz için, O'nun istediği gibi yaşamaya yönelmeniz için delil olarak yetmi-yor mu size? Niye unutuyorsunuz Rabbinizi?

Buna bir alâmet mi istiyorsunuz? Allah'ın vakar mevkiinde ol-ması konusunda, sadece kulluğun O'na yapılması konusunda bir alâmet, bir delil mi istiyorsunuz? Alın işte size bir delil. Sizin hayat programınızı belirleme yetkisinde olan Rabbinizin rubûbiyetine ve yalnız kendisini dinleyip, sadece kendisine kulluk yapmanız gereken tek İlâh oluşuna bir delil:

15-16. "Allah'ın, göğü yedi kat üzerine yarattığını görmez misiniz? Aralarında Ay'a aydınlık vermiş ve güneşin ışık saçmasını sağlamıştır."

Birbirine mutabık yedi kat semâyı Rabbinizin yarattığını gör-müyor musunuz? Birbirine mutabık, birbiriyle uyumlu bu üzerinizdeki semâyı nasıl kurduğunu, nasıl bina ettiğini hiç düşünmüyor musunuz? Nasıl? Yaratabilir miydiniz böyle bir âyeti? Gücünüz yeter miydi buna? Bakın gökyüzüne, direkler de yok, hiçbir şey de yok. Göklerin de, yerin de yaratılmasında mü'minler için pek çok âyetler vardır. Gökler ve yerler Rabbimizin âyetleriyle doludur. Gökler, yer nereye bakarsa baksın mü'min sürekli Rabbinin vechi ile, Rabbinin âyetleriyle yüz yü-ze gelecektir. Allah'ın bu görsel âyetlerini müşahede ettikçe mü'minin Rabbine karşı imanı artacak, teslimiyeti artacak, Rabbine karşı sevgisi, saygısı, muhabbeti, kulluğu artacak, Rabbini vakar mevkiinde tutması gerçekleşecektir.

Üstünüzdeki bu yedi kat semânın da, şu anda sahip olduğunuz ve istifade ettiğiniz her şeyin de sahibi ve yaratıcısı Allah'tır. Peki sizler şu anda kimin arzında yaşıyor ve kime kulluk yapmaya çalışıyorsunuz, bunu hiç düşünmez misiniz? Kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını sallıyorsunuz? Hiç aklınız yok mu sizin? Şu yeryüzünü yaratan Allah'tır. Unutmayın ki İlâh olanın yaratıcı olması gerekir. Rabb olanın yaratıcı olması gerekir. Hani şu sizin Allah'a denk tutmaya çalıştıklarınız, Allah'a ortak yapmaya çalıştıklarınız bir şey yaratmışlar mı?

Sizi yaratan, sizin şu anda hizmetinize sunulmuş bulunan her şeyi yaratan Allah sizin Rabbiniz iken, sizin İlâhınızken, sizin kendisine kulluk yapmanız gereken, boyunlarınızdaki ipin ucu elinde olması gereken, hayat programınızı sadece O'ndan, O'nun kitabından almanız gereken Rabbiniz iken, nasıl oluyor da O'nu bırakıp da hiçbir şey yaratmayan, sizin yaratılışınızda en ufak bir katkısı olmayan, kendilerini bile yaratmamış olan, kendileri de Allah tarafından yaratılmış olan bir kısım varlıkları Allah'a ortak koşmaya, onları vakar mevkiine oturtmaya kalkışıyorsunuz? Nasıl oluyor da onları dinliyor, onlara itaat ediyor, onların hayat programlarına tâbi oluyor ve onlara teşekkür ederek, onlara kulluk yaparak nasıl da nankörlük yapıyorsunuz.

Yani Rabbinizin tek Rabb oluşuna sayısız delillerden, sayısız âyetlerden sadece bir tanesi. Semânın yaratılışı. Bu âyeti yaratan Allah olduğu gibi, şu anda düzenli bir biçimde varlığını ve fonksiyonlarını yürüten de Allah'tır. Eğer böyle olmasaydı düzen bozulur ve sizin hayatınız altüst olurdu. Yani bu semanın yıkılmadan düzenli bir biçimde varlığını sürdürmesi onun bir sisteme boyun eğdiğini gösterir. Yaratıldıkları günden beri gerek semâ, gerek diğer varlıklar Rabbleri-nin emrine teslimken, Rabblerinin emrine boyun bükmüşken, ey insanlar siz kime teslimsiniz? Siz kimin arzularına boyun büküyorsunuz? Hayat programınızı kimden alıyorsunuz? Siz kime kulluk ediyorsunuz? Siz kimi vakar mevkiinde tutuyorsunuz?

Gökyüzü Allah'ın emirlerine boyun bükmüş Allah'ın bir âyetidir. Üstelik bunu anlayabilmek için uzun uzun araştırmalara da gerek yoktur. İnsanların istifadesine sunulmuş bu âyeti her an müşahede etmektesiniz. O kadar ki kör, sağır, dilsiz biri bile bu âyeti görmezlikten gelemez. Bu iş elbette tesadüfî olamaz. Bu muazzam düzen ne tesadüfe, ne kör tabiat kuvvetlerine ne de kendilerini bile yaratmaktan aciz olan şu egemenlik bizimdir diyen yeryüzü tanrı ve tanrıçalarına verilemez. Bu düzeni kuran başkası değil sizin Rabbinizdir. Ondan başka da kulluk yapılmaya lâyık ilâh yoktur, bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın, diyor Rabbimiz.

Ama ne gariptir ki insanlardan kimileri Allah'ın bu tür âyetlerinin üzerini örttükleri, işaret levhâlârını kamufle ettikleri, Allah'ın âyetlerinden habersiz yaşadıkları için haktan, hakikatten, hidâyetten, dosdoğru yoldan yüz çeviriyorlar. Allah'tan yüz çevirip başkalarına yöneliyorlar. Allah'a kulluk yapmaları, Allah'ı razı etmeleri gerekirken başkalarına kulluk etmeye, başkalarını razı etmeye çalışıyorlar. Hayat programlarını hayatın sahibi olan Allah'tan almaları gerekirken, başkalarının hayat programlarını alıp uygulamaya yöneliyorlar.

Sonra sizin Rabbiniz ay'a aydınlık vermiş ve güneşin ışık saç-masını sağlamıştır. Sizin dünyanızda ayı nûr kılmış, güneşi de ışık sa-çan bir kandil yapmıştır Allah. Kimileri Rabbimizin bu ifadesinden ayın ışığı başkasındadır ama güneşin ışığı kendisindendir, demişlerdir. Halbuki biz biliyoruz ki bu nûr kelimesini Kur'an'da Rabbimiz kendisi için de kullanmaktadır. Allah, semâvât ve arzın nûrudur, buyuruluyor. Peki sormak lazım o zaman değil mi, Allah kimden almış ışığını? Kur'an için de nûr ifadesini kullanıyor Rabbimiz.

17-18. "Allah sizi yerden bitirir gibi yetiştirmiştir. Sonra sizi oraya

döndürür ve yine oradan çıkarır."

Allah ki, yerden sizi bitki bitirir gibi bitiriyor. Rabbiniz sizi tıpkı mantar bitirir gibi yerden bitiriyor. Tıpkı Âl-i İmrân sûresinde anlatıldığı gibi, bu tabiri Rabbimiz Meryem anamız için de kullanıyor:

"Rabbi onu güzel bir kabulle karşıladı, güzel bir bit-ki gibi yetiştirdi."
(Âl-i İmrân 37)

Anlayabildiğimiz kadarıyla bu tabir insanın yaratılışına, büyümesine, gelişmesine muadil olarak kullanılmaktadır. Rabbimiz buyuruyor ki, "biz insanı, biz sizi saksıda çiçek büyütür gibi büyüttük." Hani biz de deriz ya gözüm gibi baktım, göz kulak oldum, ihtimamla onu büyüttüm. İşte Rabbimizin bu ifadesini böyle anlamaya çalışıyoruz. Bir de topraktan yedirerek, topraktan gıdalandırarak sizi bitirdik ve büyüttük deniyor. Sizi öylece topraktan yetiştirip büyüttük, sonra da tekrar ona döneceksiniz. Yediğimiz, topraktan meydana gelen şeylerdir ve en sonunda yine toprağa döneceksiniz.

19-20. "Yeryüzünde dolaşabilmeniz, orada yollar ve geniş geçitlerden geçebilmeniz için, onu size yayan O'-dur."

O Allah ki yeryüzünü sizin yaşamanıza müsait hale getirmiş, yeryüzünü sizin için daha sizi yaratmadan önce hazırlamış ve sizin için rahat edebileceğiniz bir beşik, bir yatak kılmıştır. Yeryüzünde si-zin için, insan için her türlü ihtiyacı karşılamış, her türlü yaşam rahatlığını hazırlamıştır.

Sizin Rabbiniz, sizin kendisine kul olmanız, sizin kendisini vakar mevkiinde tutmanız gereken, hayat programlarınızı kendisinden almanız gereken Rabbiniz o Allah ki, o öyle lütuf sahibi bir Allah ki, şu altınızdaki yeri sizin için bir döşek yapmıştır. Size bir yatak yapıp, sizin rahatınıza sunmuştur onu. Orada yatıp kalıyor, orada uyuyup uyanıyor, orada dayanıp oturuyorsunuz. Altınızdan çekiliverseydi bu döşek nerede karar kılardınız? Öyle olmasaydı nerede yatıp nerede otururdunuz?

Demek ki bizi yaratan ama yarattığı gibi öyle başı boş bırakmayan, kendi halimize terk etmeyen ve hayatımızın devamı için dünyada yaşam şartlarımızı da ayarlayan bir Rabble karşı karşıyayız.

Buraya kadar Nuh'un (a.s) toplumuna Allah'ı kabul ettirme ça-balarını gördük. Öyle deliller ileri sürdü ki Allah'ın elçisi, bunların inkârı mümkün

değildir. Bunların Allah'tan başkalarına izafesi kesinlikle mümkün değildir. Ama buna rağmen eğer birileri Allah'ı inkâr ederek tüm bunları Allah'tan başkalarına verebiliyorlarsa, ya bunu şeytan, Ebu Cehil, Firavun, Ebu Leheb gibi inadına, bilebile yapıyorlardır, ya da benim Allah dediğime o başka bir isim veriyordur da onun için inkâr ediyordur. Meselâ suyun Farsça adı "âb"tır. Ben suya "âb" desem, bir diğeri de bunu bilmese. Ben, "vallahi, billahi bu odada bir bardak âb var" desem, başka birisi de "hayır kesinlikle bu odada âb yok, su var" dese, ne yapmış oluyor? Bilmeden suyun varlığını reddediyor de-ğil mi? İşte aynen bunun gibi ben Allah diyorum, berikisi tabiat diyor. Ben Allah diyorum, berikisi toplum diyor.

Bizim Allah dediğimize insanlardan kimileri toplum, kimileri tabiat diyorlar. Allah yerine getirip tabiatı oturtuyor, toplumu yerleştiriyorlar. Toplum güçlüdür, toplum her şeye hakimdir, toplum her şeyin en iyisini, en doğrusunu bilir, toplum kahirdir, toplum ezicidir, topluma isyan edilmez, topluma karşı gelinmez, topluma ters düşülmez. Toplum ne istiyorsa, nasıl istiyorsa aynen yapmak gerekir. Topluma karşı gelirsen ezilirsin, yok olursun diyorlar. Toplum, toplum, toplum... Varsa da yoksa da toplum diyorlar. Peki nedir bu toplum? Kimdir bu toplum dedikleri? Acaba bu toplum dedikleri bir ülkede, bir bölgede, bir köyde yaşayan insanların sayısal değeri midir?

Yani acaba bu toplum denen güç, bir kasabada yaşayan 1 + 1 + 1 + … = 300 kişinin ortak bir gücümüdür? Bakıyoruz ki hayır. Bunların ortak gücü de değildir bu toplum. Zira o topluma hükmeden güç bu insanların, bu 300 kişinin dışında bir güçtür. A.B.D'den mi geliyor? Avrupa'dan mı geliyor? Yoksa o topluma egemen olan, topluma kendi düşüncelerini zorla dayatan bir avuç egemen azınlıktan mı geliyor? Öyle bir güç işte. Çünkü bakıyoruz o toplumda yaşayan insanların hiçbirisi olup bitenlerin hiçbirisinden razı değil. Öyleyse toplum dedikleri hikâyeden başka bir şey değildir.

Kimileri de bizim Allah dediğimize ısrarla tabiat demeye çalışıyorlar. Her şeyi tabiata borçluyuz. Tabiat güçtür, tabiat denge unsurudur, tabiat besler, tabiat yaratır, tabiat doyurur. Tabiat anadır, tabiata karşı gelinmez, tabiata isyan edilmez, tabiat ezer geçer, vs. vs… Peki nedir bu tabiat dedikleri? Kimdir bu tabiat? İşte hava, su, ateş, ağaç, dağ, taş, su, toprak. Sanki bütün bu varlıklar bir araya gelmişler, kanun yapıyorlar. İnsanlar da dahil tüm varlıkların uymaları gereken yasaları belirliyorlar. Toplanıyorlar ormanın bir yerlerinde ve karar alıyorlar. Diyorlar ki, "söyleyin bakalım, su ne yapsın? Suya nasıl bir görev

verelim?” Diyorlar ki, “su aksın.” “Başka?” “Ateşi söndürsün.” “Ateş yaksın, şahin serçeyi yakalayıp yesin, büyük balık küçük balığı yesin, insan belli bir süre yaşadıktan sonra ölsün” filan.

Bundan daha büyük bir saçmalık ve mantıksızlık olur mu? Yani hiçbir varlık kendi varlığına son verecek bir varlığın varlığına, ya da kendi varlığının itlâfına karar verir mi? Halbuki bunların tümünün üzerinde, hiçbirisinin itiraz edemeyeceği, hepsinin boyun büktüğü tabiata egemen, tabiata kanun koyan bir varlık vardır ki, O Allah’tır. Aslında kâinatta kanun koyan, hayatı düzenleyen egemen bir varlığın varlığını onlar da kabul ediyorlar ama bu varlığın adını koyma noktasında hata ediyorlar. Allah’a ait sıfatları kâh topluma, kâh tabiata izâfe ediyorlar.

Bundan sonra Nuh’un (a.s) şöyle dediği anlatılıyor:

21-22. “Nuh: “Rabbim! Doğrusu bunlar bana baş kaldırdılar ve malı, çocuğu kendisine sadece zarar getiren kimseye uydular; birbirinden büyük düzenler kurdular” dedi.”

Allah’ın elçisi döndü, kavminin durumunu Allah’a anlatmaya başladı. Konuyu en bilene, istişare edilecek olan Allah’a havale ederek, Allah’a şikâyet ederek diyordu ki: “Ya Rabbi görüyorsun ki ben yol gösterdim, hakkı anlattım, hidâyete işaret ettim, ama beni dinlemediler, benim uyarılarıma kulak vermediler, benim kendilerine sunduğum hidâyetle ilgilenmediler, bana isyan ettiler” diye kavminin durumunu Allah’a arzediyor. “Ya Rabbi şu benim kavmim Benim tarifime uymazken, benim yol gösterime değer vermezlerken, malı-mülkü kendisine kayıp sağlayana, kaybettirene uydular. Beni dinlemediler de onu dinlediler. Bana kulak vermediler de ona kulak verdiler, benimle, benim getirdiğim mesajla ilgilenmediler de onunkiyle ilgilendiler. Bana uymadılar, beni dinlemediler ama ne acıdır ki, bir de gittiler oğluyla kızıyla kendisinde hiç hayır olmayana uydular, onu dinlediler, onun hayat programını sahiplendiler, onun yasalarını uyguladılar. Kılık-kıyafet konusunda beni dinlemediler de modayı dinlediler. Hayat, hayat programı, hukuk, eğitim, ekonomik ve siyasal yapılanma konularında beni değil de başkalarını dinlediler. Zulümlerinden korktukları için tâğutlarınkini uyguladılar.”

“Tuzaklar kurdular onlar. Yani boylarını aşan, kendilerine yakışmayan tuzaklar kurdular. Senin mesajının tesirini gönüllerden silebilmek, sana kulluğu unutturup insanları kendi yasalarına kul köle edebilmek için tuzaklar kurdular, hileler düşündüler. Vitrinleri, sokakları sana ve senin istediğin kulluğun aksine

düzenleyerek tuzaklar kurdular. Kendilerine göre din kitapları yazarak, resmî bir din oluşturup "din budur" diye insanlara sunarak tuzaklar kurdular. Din eğitimini yasaklayarak, senin kullarının senin dinine ulaşma imkânlarını ellerinden alarak, sana ve senin dinine tuzaklar kurdular. Kendi âyetlerinin gündemde kalması adına senin âyetlerini toplumun gündeminden düşürdüler. Kendi yasalarının ikâmesi adına senin sistemine yasaklar koyarak tuzaklar kurdular.

Senin arzında, senin mülkünde sana ve senin elçine hayat hakkı tanımayarak tuzaklar kurdular. Büyük imtihanı, büyük günün imtihanını unutturmak üzere dünyada kendilerince çeşitli imtihanlar düzenleyerek tuzaklar kurdular. Çocukların beyinlerini orada Kur'an ve sünnete yer kalmasın diye çok lüzumsuz bilgilerle doldurarak tuzaklar kurdular. Sana kulluğa zamanları kalmasın diye insanların hayatlarını eğlencelerle, kendi vahiyleriyle, kendi oluşturdukları gündemlerle doldurarak tuzaklar kurdular."

23. "İnsanlara: "Sakın tanrılarınızı bırakmayın, Ved, Suva', Yağus, Yeuk ve Nesr putlarından asla vazgeç-meyin" dediler."

Hz. Nuh'un dâveti karşısında toplumu işte bunu söylüyordu. "Aman ilâhlarınıza sahip çıkın! Aman ilâhlarınızı terk etmeyin! Aman ilâhlarınıza sabredin! Şu Allah berisinde, Allah dışında hayatınıza yön veren ilâhlarınıza sahip çıkın! Aman sabredin, dayanın, direnin, azı dişlerinizle sarılın onlara! Çünkü ne olur ne olmaz, eliniz kopabilir, ayağınız sürçebilir. Sakın ha şu mevcut hayatınızı, şu mevcut yaşantınızı, bu hayatınıza yön veren İlâhlarınızı terk etmeyin. Eğer Allah'ın elçisi karşısında, Allah'ın elçisinin size getirdiği mesaj karşısında bu İlâhlarınıza sımsıkı tutunur, onları bırakmazsanız bilesiniz ki bu Nu-h'un size yapabileceği hiçbir şey yoktur" diyorlardı. "Aman birlik olun, aman beraber olun, aman İlâhlarınızı terk etmeyin" diyorlardı.

Sa'd sûresinde de aynı konu anlatılır:

"İlâhlarınıza sarılarak yürüyün! Dayanın! Sabredin! Zaten sizden istenen de budur."

(Sa'd: 6)

Bugün de "aman İlâhlarınıza sahip çıkın! Aman İlâhlarınıza sımsıkı sarılın! Aman demokrasiye sahip olun! Aman laiklik elden gi-diyor!" teraneleri atanların niyetleri de galiba budur. Hocalarının yolunu takip ediyor adamlar. Onların İlâhlarına sarılıp sabrettikleri kadar keşke bugün Müslümanlar da kendi İlâhlarına, İlâhlarının kitabına sa-rılmayı becerebilselerdi. O zaman tüm dünya

düşman olsa bile kimsenin yapabileceği bir şey kalmayacaktı.

Eğer biz de İlâhımızı, Rabbimizi iyi tanır ve O'na sımsıkı sarılırsak, İlâhımızdan vazgeçmez, İlâhımızı terk etmez, Allah'ımızın kitabına ve O'nun elçisinin sünnetine sımsıkı sarılır, vahiyle, Kur'an ve sünnetle ilgimizi kesmezsek, o zaman mümkün değil ne şeytan, ne şeytan dostları bilelim ki bize hiçbir şey yapamazlar, hiçbir şey yapamayacaklardır. Yer yerinden oynasa kimse bize bir şey yapamayacak, hiç kimse bizi İlâhımızın dininden koparamayacaktır. Ne cin çarpabilir bizi, ne şeytan vurabilir, ne de şeytan dostları bize galip gelebilir. Tek şartla, biz İlâhımızla diyalogumuzu, vahiyle münâsebetimizi koparmayacağız.

İşte Hz. Nuh'un karşısındakilerin derdi de buydu. Birbirlerine diyorlar ki bakın: "Siz İlâhlarınıza sıkı tutunun, Nuh bir şey yapamaz size!" Yapamadı da nitekim. İlâhlarına sımsıkı tutunanlara Hz. Nuh hiçbir şey yapamadı. Ebu Cehil'e de bir şey yapılamadı onun için. Allah'ın Resûlü Ebu Cehil'e hiçbir şey yapamadı. Çünkü İlâhına sıkı tutunmuştu. İlâhlarına sımsıkı tutunmuştu Ebu Cehil. "Ey Muhammed! Boşuna uğraşma! Vallahi ben dedemi şu putun önünde eğilirken gördüm! Ne yaparsan yap, beni dedemin yolundan asla vazgeçiremezsin!" diyerek İlâhlarına sımsıkı tutunan Ebu Cehil'e Allah'ın Resûlü hiçbir şey yapamadı.

İşte toplumu da Hûd (a.s) karşısında birbirlerine İlâhlarına sımsıkı sarılmalarını tavsiye ediyorlar. İlâhlarınıza sarılın, özellikle "Vedd, Suva, Yeğus, Yeuk ve Nesr'e sımsıkı sarılın" diyorlar.

Ved, Suva, Yeğus, Yeuk ve Nesr. Kelbî ve Vakidî, bunların in-san, erkek, kadın, aslan, at ve kartal şeklinde yapılmış putlar olduğunu söyler. Bunlar Hz. Adem'in torunlarından sâlih kişiler olup sonradan putlaştırılmış kimselerdir. Bunlar Hz. Adem'in oğullarından İdris (a.s) döneminde yaşamış toplumun en sâlih insanlarıdırlar. Yani Nuh (a.s) dönemi insanlarının dedeleriydi bunlar. Toplumda herkesin sevip saydığı bu sâlih insanları sonradan, bir-iki nesil sonra putlaştırıvermişlerdi.

Şeytan gelmiş ve topluma diyor ki, "niye sevmiyorsunuz bu zatları?" Toplum diyor ki, "biz bu zatları, bu sâlih kişileri seviyoruz." "Peki nasıl hatırlıyorsunuz bu zatları? Nasıl canlandırıyorsunuz gözlerinizin önünde bu zatları? Halbuki bu zatlar her an hatır ve hayallerinizde olmalıdır. Bu zatlarla

irtibat halinde olmalısınız, rabıta kurmak zorundasınız” diyerek, bu sâlih kişilerin resimlerini yaptırdı şeytan. İn-sanlar bu sâlih kişilerle irtibat sağlayabilmek, rabıta kurabilmek için bu sâlih kulların resimlerini yanlarında taşımaya başladılar.

Sonra şeytan bir daha geldi ve toplumda herkesin bu sâlih kişilerle beraber olabilmesi için, “bunlarla yüz yüze olabilmek için meydanlara bu sâlih kişilerin heykellerini yapmanız lazım” diyerek insanları kandırdı ve bu zatların heykellerini yaptılar. Sonra aradan bir-iki ne-sil geçince, işte Nuh (a.s) dönemine gelindiğinde bu sâlih kişiler artık toplumda putlaşmış, kendilerine sığınılan, kendilerine dua edilen, dar-da kalındığında kendilerinden yardım beklenen varlıklar haline geliverdiler. İşte böylece yeryüzünde ilk putlara tapınma hadisesi de gerçekleşmiş oldu. Bu tarihten itibaren bu sûrenin geldiği Rasûlullah dönemine kadar, toplumdan topluma çeşitli kabilelerin putları olarak de-vam ettiler. Rasûlullah döneminde de bu sâlih kişilerin görüntüsü bazı kabilelerin putlarıydı.

Esnam, sanem Arapların da kullandıkları putlardır. Kütük şeklinde, kalas şeklinde ya da bir kaya parçası şeklinde veya bir başka biçimde yapılmış, yontulmuş, sevilip sayılan, çok yüce bilinen bir varlığın yeryüzünde sembol edilen şekilleriydi bunlar. Yani hürmet edilen, saygı duyulan, önünde eğilinen yüce varlıkların yerdeki sembolleriydi bu putlar.

Meselâ kimi insanlar için güneş çok yüce, tapınılmaya değer bir varlıktı ve yeryüzünde bu güneşin temsilcisi olarak kendi elleriyle yaptıkları sembollerini tapınılmaya lâyık görüyorlar ve bunlara tapınıyorlardı. Aslında taptıkları ve tapınılmaya lâyık gördükleri bu putlar, bu temsilciler değil de onların temsil ettikleri güneşti. Yani aslında ta-pınılmaya lâyık görülen bu güneştir de onlar bu güneşin yeryüzündeki temsilcisi olan putlara tapınıyorlardı. Put budur zaten. Şirki somutlaştırıp onu görünür, duyulur ve hissedilir hale getiren unsura put denir.

Diğer bir ifadeyle şirkin elle tutulur, gözle görülür boyutuna put denir.

Putun oluşumunu sağlayan sebepler pek çoktur. Biliyoruz ki tarihin her devrinde insanların genelinde Allah inancı hep var olmuştur. Her dönemde madde ötesi, üstün güç ve kudret sahibi, yaratıcı olan Allah inancının var olduğunu ve insanların bu yaratıcıya iman ettiklerini biliyoruz. Ama aynı

zamanda bu insanların genelinde şöyle bir kanaat söz konusu idi: "Allah vardır, yaratıcıdır, tüm kâinatı o yaratmıştır, kendilerini de o yaratmıştır, o yücedir, âlidir ama bu yüce varlıkla insanların doğrudan doğruya irtibat kurmaları mümkün değildir. Onun içindir ki bu yüce varlıkla insanların irtibatlarını sağlayacak aracılara ihtiyaç vardır. İşte bu durumda bazı aracıların bulunması ka-çınılmazdır. Bu aracılar da put ismi verilen bir kısım varlıklarla somutlaşır."

İfade ettiğimiz gibi tapınılanlar aslında bu putların kendileri değil, onların temsil ettikleri şeylerdir. Yani bu putların bizzat kendi görüntülerinden ziyade temsil ettikleri ve ifade ettikleri anlam önemlidir. Bu itibarla tabiatta hiçbir varlığa sırf kendisi için tapınıldığı görülmemiştir. Kur'an-ı Kerîm'e baktığımız zaman şunu görürüz: İnsanlar ma-hiyetini anlayamadıkları, iç yüzünü tam olarak değerlendirip kavrayamadıkları bazı şeylerin tehlikesinden korkmaları veya bazı varlıklara aşırı sevgileri, ya da bazı varlıkları kendileri için Allah katında şefaatçi kabul etmeleri, kendilerini Allah'a yaklaştıracakları ümidiyle veya bazı varlıklara aşırı sevgileri sebebiyle onlara tapınma, onlara saygı duyma ve onları kutsallaştırma süreci içine girmişlerdir. Meselâ Nisâ sûresinin 117. âyetinde anlatıldığına göre insanların aşırı tutkuları sebebiyle dişileri putlaştırdıklarını görüyoruz:

"Onlar Allah'ı bırakıp bir takım dişi tanrıçalara ta-parlar..."
(Nisâ 117)

Yine Bakara sûresinin 165. âyetinde ifade edildiği gibi insanlar çok sevdikleri varlıkları Allah'a ortak koşarak onlara kulluk etmeye çalışırlar.

"İnsanlardan kimileri de vardır ki, Allah'a nidler (Allah'a eşler, ortaklar) kabul ediyorlar. Onları Allah sever gibi severler."
(Bakara 165)

Ama bu putlaştırılan varlıklar her zaman toplumda çok sevilen varlıklar olmayabilir. Bazen de kendilerinden çok korkulan, kendilerinden çekinilen varlıklar da olabilir.

Cahiliye toplumlarında ruhanîlerin, ruhanî liderlerin kendilerine karşı çıkan, kendilerine isyan eden insanları bir anda mahvedecekleri şeklinde yaygın bir inanış vardı. Öyle ki, bu kişilerin öldükleri zaman bile kendilerine saygısızlık eden kimseleri mahvedeceklerine inanılırdı. Hattâ hayatlarında pek fazla etkili olmayan bu insanlar öldükten sonra kınından sıyrılmış bir kılıç kesildiğine inanılırdı. Nitekim bugün de hayatları boyunca bu tür sapıklıklara asla iltifat

etmeyen nice sâlih kişilerin ölümlerinden hemen sonra, bazı kurnaz müritleri onların isimleri ve kemikleri üzerinde çok kârlı bir ticaret kurmuşlardır. "Şöyle uçardı, böyle kaçardı" diye onlara insanüstü sıfatlar izâfe ederek karınlarını doyurmayı becerebilmişlerdir.

İşte Nuh (a.s) dönemi toplumu, kendilerinden bir-iki batın önce yaşamış ve ünleri nesilden nesle aktarılmış bu beş sâlih kişiye aşırı sevgilerinden ötürü onları putlaştırıvermişler. Hz. Nuh'un kendilerine getirdiği mesaja karşı putlaştırdıkları bu sâlih kişileri öne sürüyor, mesaja karşı onları kalkan olarak kullanmaya çalışıyorlardı. Putlaştırdıkları bu sâlih kişilerin, bu putların arkasına saklanarak, bunları mesaja kalkan yaparak Hz. Nuh'un söylediklerini duymamaya, ona yanaşmamaya, onu reddetmeye çalışıyorlardı.

"Sen ne diyorsun ey Nuh? Neden bahsediyorsun sen? Bizim Vedd'imiz var, Suva'mız, Yeğus, Yeuk ve Nesr'imiz var! Sen bunu Vedd'e anlat! Sen bu dediklerini bizim Suva'mıza anlat! Biz onları din-leriz, biz onlara uyarız! Senin bu dediklerini bugüne kadar biz Ved-d'den, Suva'dan duymadık! Nerden çıkarıyorsun bunları? Eğer senin bu söylediklerin doğru olsaydı, bize getirdiğin bu mesaj hak olsaydı, elbette Vedd de söylerdi bunu! Yeuk da söylerdi! Onlar demediklerine göre kesinlikle sen yalan söylüyorsun! Bu durumda boşuna uğraşma ey Nuh, senin getirdiklerini kabul etmeyeceğiz!" diyorlardı. Bu putların, putlaştırdıkları bu sâlih kişilerin arkasına saklanarak Hz. Nuh'un getirdiği mesaja karşı kendilerini savunmaya ve saklamaya çalışıyorlardı.

Bugün de bakıyoruz, her bölgenin böyle toplumsal özel peygamberleri var. Yani tabiri caizse insanların, toplumların peygamberden daha peygamber varlıkları var. Peygamberden çok sevdikleri, peygamberin bile önüne geçirdikleri, putlaştırdıkları varlıkları var. Tıpkı Hz. Nuh'un toplumunun bu sâlih kişileri putlaştırdıkları ve Hz. Nu-h'un kendilerine sunduğu Allah âyetlerine karşı bunları kalkan olarak kullandıkları gibi, bugün de kimi insanlar kendilerine sunulan Allah âyetlerine karşı bunları kalkan olarak kullanıyorlar. Meselâ bir evde duvarda asılı bir halı görüyor ve bir hadis okuyarak sahibini uyarıyorsunuz. Adam diyor ki: "Kardeşim nerden çıkarıyorsunuz bunu? Şu oturduğunuz yerde Hacı Veyiszâde merhum da oturdu, bu halıyı o da gördü ama ses çıkarmadı. Sen bunu Hacı Veyiszâdeye anlat. Bu dini o bilmez miydi? Onların demediğini siz nasıl söylersiniz?" diyerek kendisine okunan hadisin karşısına sâlih bir zatı kalkan yaparak duy-mamaya, dinlememeye çalışıyor.

Bu nedir şimdi? Aynen Nuh (a.s) toplumunun sâlih kişileri putlaştırıp onun mesajına karşı ilgisiz kalanların durumu değil mi? Bugün de insanlar vahye karşı birilerini putlaştırmıyorlar mı? Aslında Hacı Veyiszâde merhum, mağfur, Allah rahmet etsin hayatında sâlih bir zattı. Soyadına lâyık gerçekten kurucu bir zattı. Beyin ve kalp kurucusu, İmam-Hatip kurucusu bir zattı. Okula vali de gelmiş olsa, müfettiş de gelmiş olsa asla başını açmamış, asla başındaki sarığını çıkarmamış, Kitap ve sünnet istikâmetindeki inancından asla taviz vermemiş sâlih bir zattı. Ama maalesef tıpkı Nuh (a.s) toplumu gibi bugün de kimi insanlar vahyin karşısına bu zatı dikmeye çalışıyorlar. "Biz bunu Hacı Veyiszâde'den duymadık, ondan görmedik, siz ondan daha mı iyi biliyorsunuz?" demeye çalışıyorlar.

Esasen hayatta olsalardı bu zatlar da istemezlerdi bunların yaptıklarını. İmam Ebu Hanife efendimiz bile kimilerinin kendisini putlaştıracakları, vahyin önüne geçirecekleri endişesiyle hayatında şöyle diyordu: "Bu benim reyimdir, bu benim içtihadımdır, eğer bu benim iç-tihadımın aksini söyleyen bir hadis görürseniz sakın beni putlaştırıp hadisin önüne geçirmeyin, hadisle amel edin, mezhebiniz hadis olsun."

Toplumda sanki peygamberden daha peygamber zatlar var. Ya bu adamlar birilerinin kendi suçlarına kılıf bulabilecekleri, kendi yamukluklarına delil bulabilecekleri bazı cıvık sözler söylemişlerdir veya bu adamlar aslında dememişler de bunları sonradan kendileri bazı istenilen sözleri söyletmişlerdir bu zatlara.

Meselâ bakın, Yunus Emre vahdet-i vücut felsefesinin baştan sona her şeyini terennüm etmiştir. Kim o? Bilinen bir adam bile değil. Neredeyse yaşamadığını bile söyleyeceğiz. Yani mevcut piyasadaki şiirleri, sözleri, divanı söyleyebilecek tarihte bir adam yoktur. Bugüne kadar bu kadar şeyi söyleyebilecek bir adam çıkmamıştır. Ne kelâm tarihinde, ne akait tarihinde, ne felsefe tarihinde var böyle her şeyi söyleyebilen birisi. Ama böyle bir adam vardır işte. Niye var? Herkes ona kendi fikrini, kendi felsefesini dedirtmiş.

Gelelim bize. Ya biz, biz ne yapıyoruz? Allah ve Resûlü'nden gelen mesajın önüne kimi, kimleri ve neleri kalkan kullanıyoruz? Ön bilgilerimizi mi? Babamızdan duyduklarımızı mı? Hocamızdan anladıklarımızı mı? Toplumdan empoze edilenleri mi? Gazete kültürünü mü? Basın-yayını mı? Televizyonun bizi meşgul etmesini mi? Şeytan vahiylerini mi? Takvim yaprağından öğrendiklerimizi mi? Neyi öne alı-yoruz? Neleri kalkan yapıyoruz da, "bizim

dünyamız bize yeter be peygamber! Sen yine git kendine bir başkasını bul! Biz şu anda çok meşgulüz! Bizim okuyacak çok kitaplarımız var! Sen kendine daha az meşgul olanları bul!" diyoruz.

24. "Böylece birçoğunu saptırdılar; Rabbim! Sen bu zalimlerin sadece şaşkınlığını arttır."

Böylece bunlar pek çoklarını saptırdılar. Pek çoğunu vahiyden uzaklaştırdılar. Bu putlar, bu putçular çok insanı saptırdılar. Ya da ön-ceki âyette anlatılan malı-mülkü kendilerine hüsrandan başka bir şey sağlamayan insanlardan pek çoğunu saptırdılar. İnsanları Allah'a kul-luktan koparıp kendilerine, kendi yasalarına kul-köle etmeye çalışanlar, bu tanrı taslakları pek çok insanı saptırdılar. Ya da şeytan bu yolla pek çoklarını saptırdı.

"Ya Rabbi! Bu zalimlerin şaşkınlığını artır!" Kötülük yapanlar hakkında elleri kırılsın da kötülük yapamasınlar gibi bir beddua cümlesidir bu. Kötü fikirleriyle, kötü düşünceleriyle birilerini zehirleyenler hakkında fikirleri kurusun, beyinleri kurusun da insanları saptıramasınlar demek gibi bir beddua. İşte bakın Allah'ın elçisi Hz. Nuh, bu za-limler için böyle beddua ediyor. "Bu zalimlerin şaşkınlığını artır ya Rabbi de insanları saptıramasınlar" diyor. Hz. Nuh'un bedduasına uğ-rayan bu insanların âkıbetleri ne olmuş bakın:

25. "Onlar, günâhları yüzünden suda boğuldular; ateşe sokuldular, kendilerine Allah'tan başka yardımcı bulamadılar."

950 yıl kendilerini Hakka dâvet etmek için çırpınan bir peygamberin mesajına kapalı oldukları için bu insanlar suda boğuldular. Allah laf anlamayan, söz dinlemeyen bu insanları dünyada suyla, su azabıyla yakalayıverdi. Ama sadece bununla da kalmadı, dünyadaki bu azaplarından başka öbür tarafta da bu adamlar ateşe sokuldu, diyor Rabbimiz. Su ve ateş. Dünyada su, âhirette ateş. Ateşte su iste-yecekler, suda ateş. Kaynar su verilecek yarın istediklerinde, o da ateş.

26-27. "Nuh dedi ki: "Rabbim! Yeryüzünde hiçbir inkârcı bırakma. Doğrusu sen onları bırakırsan kullarını saptırırlar; sadece ahlâksız ve çok inkârcıdan başkasını doğurup yetiştirmezler."

Allah'tan aldığı emri savsaklamamanın, işi oluruna bırakmamanın, görevi geçiştirmemenin sembolü olan, 950 yıl her türlü fırsatı değerlendirerek çevresindekileri uyarmaya çalışan, bıkmadan, usanmadan bu işi sürdüren Hz. Nuh, bakın en sonunda bunları söylüyor, işi Allah'a havale ediyor: "Ya Rabbi

yeryüzünde bir tek kâfir bırakma! Yeryüzündeki tüm kâfirlerin kökünü kes ya Rabbi! Çünkü eğer yeryüzünde onlardan bir tek fert, bir tek aile bırakırsan onlar kâfirden başkasını doğurmazlar. Kâfirler, kâfir yetiştirirler. Kâfirler, kâfir doğururlar. Kâfirlerin eğitimi insanların kâfirleşmesini sağlar. Kâfirlerin egemen olduğu yerde ancak kâfir yetişir. Bunlara fırsat verirsen yeryüzünde kâfir yetiştirirler ya Rabbi, bu nedenle yeryüzündeki tüm kâfirleri yok et ya Rabbi!" diyordu.

Peki 950 yıl uğraşan bir peygamber neden böyle diyordu acaba? Ne olmuştu? Neden ümidini yitirerek böyle demek zorunda kalmıştı? Nuh (a.s) onların artık yola gelmeyecekleri haberini Rabbinden aldıktan sonra söylüyordu bunları. Hûd sûresinde Rabbimiz artık onların kesinlikle iman etmeyeceklerini, kesinlikle adam olmayacaklarını haber verdikten sonra Hz. Nuh bunları söylüyordu.

"Nuh'a, "Senin milletinden, inanmış olanlardan başkası inanmayacaktır. Onların yapa geldiklerine üzülme; nezaretimiz altında, sana bildirdiğimiz gibi gemiyi yap. Haksızlık yapanlar için Bana baş vurma, çünkü onlar suda boğulacaklardır" diye Allah tarafından vahyo-lundu."
(Hûd:36)

Artık kavminden o ana kadar iman edenlerin dışında hiç kimsenin iman etmeyecekleri haberi Allah tarafından kendisine verilene kadar Hz. Nuh sabırla dâvetine devam etti ama bu haber kendisine verildikten sonra bunu söylüyordu. Şu anda Allah bize bunu demediğine göre, bizler asla yılgınlık göstermeden, bu insanların helâkini istemeden anlatmaya devam etmek zorundayız.

28. "Rabbim! Beni, anamı, babamı, evime inanmış olarak gireni, inanan erkek ve kadınları bağışla; zalimlerin de yalnız helâkini arttır."

"Ya Rabbi beni, ebeveynimi, ve evime mü'min girenleri de mağfiret et." Bu duayı her mü'min yapar. Ebeveyni kâfir olanlar da ya-parlar bu duayı. Çünkü bu bir dua kalıbıdır. Buradaki ebeveynden ka-sıt Hz. Adem'e (a.s) kadar mü'min olan tüm ebeveynlerimizdir. Hz. Nuh, "Evime mü'min olarak girenlere de mağfiret buyur ya Rabbi" di-yor. Öyleyse evlerimize girip çıkanların Müslümanlar olmasına dikkat edeceğiz, ya da evimize girip çıkanları Müslümanlaştırmak zorunda olduğumuzu unutmayacağız. Kimler girip çıkıyor evlerimize? "Ne yapayım amcamın kızının damadı geliyor evime. Engelleyemem ki onu!" demeyelim, evimize mü'min olanların ve de girmesinde şer'an bir sakınca olmayanların girip çıkmasına izin verelim. Allah'ın izin

verdikleri girsin evimize, başkaları asla girmesin.

Bundan sonra Rabbimiz okuduğum âyette anlatıldığı gibi bir gemi yapmasını emredecek ve sonunda Hz. Nuh'un safında yer alıp Allah'a kul olanlar gemide kurtulurken tüm kâfirler helâk edilecek. Rabbim böyle bir ortamda peygamber safında yer alarak onun gemisine binenlerden ve kurtuluşa erenlerden eylesin.

CİN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 72., nüzûl sıralamasına göre 40., Mufassal sûreler kısmının altıncı grubunun dördüncü sûresi olan Cin sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sa-yısı 28'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Kur'an-ı Kerîm'in yetmiş ikinci sûresi. Mekke'de nazil olmuştur. Yirmi sekiz âyet, iki yüz seksen beş kelime ve yedi yüz elli dokuz harften ibarettir. Fasılası "elif"tir. Cinlerden bahsettiği için bu adı almıştır. Buna "Kul ûhiye" sûresi de denir.

Sûrenin ana konusu cinlerdir. Hemen ilk âyette şöyle denmektedir: " Ey Muhammed! de ki; Cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu;" Onlar şöyle demişlerdir; "Doğrusu biz, doğru yola götüren, hayrete düşüren bir Kur'an dinledik de ona inandık; biz Rabbimiz'e hiç bir şeyi ortak

koşmayacağız."

Eskiden beri insanlar cinlerin varlığı hususunda ihtilafa düşmüşlerdir. Duygulara hitap eden bir zâhiri kısımdan, sûrenin mevzuuna, manalarına, gösterdiği hedeflere baktığımızda, birçok işaret ve il-hamlarla karşılaşırız. Önce; müşriklerin inkâr ettikleri, bu hususta çe-tin mücadelelere giriştikleri, ellerinde hiç bir delilleri olmaksızın ileri geri konuştukları ve bazen de Muhammed (s.a.s.)'in onlara bahsettiği şeyleri cinlerden aldığına dair yaygın kanaatlerini içine alan bilgiler ve çoğu öteki âlemle ilgili, akaide dair meseleler yer almaktadır. İnkâr e-dip mücâdele ettikleri meselelerden birine bizzat cinlerin şehadet edinceye ve bu olay Muhammed (s.a.s.)'den duyuluncaya kadar, Kur'-an'dan haberleri yoktu. Kur'an'ı onlar işitince sarsılmış, hayrete ve dehşete düşmüşlerdi. Gönülleri dolup taşmış; işittiklerini saklamayacak, bildiklerini toparlayamayacak, hissettiklerini hülâsa edemeyecek duruma gelmişlerdi. Tesiri altında kaldıkları bu büyük hadiseden bütün kâinatta izlerini ve neticelerini bırakan olaydan korku ve dehşet içinde kalmışlardı. Bu, bütün beşeriyetin ruhunda derin izler bırakacak derecede, değerli bir şehadet idi.

Kur’an âyetleri karşısında cinlerin hayranlık ve şaşkınlıkları ve hemen bu kitaba iman edişleri gündeme getirilerek, bu kitaba karşı kayıtsız bir tavır sergileyen Mekke müşrikleri uyarılmaktadır. Üstelik onların inancına göre cinler öyle sıradan varlıklar değildir. Çok defa tanrı yerine koydukları, tanrının gücüne eş güç sahibi bildikleri ve bu özellikleri sebebiyle de kendilerine tapındıkları varlıklardır. En’âm 100, Sâffât 158 âyetlerinin işaret ettiği gibi tanrı sıfatlarına sahip çok yüce varlıklardır. Rabbimiz bu sûrede bir taraftan onların tanrı makamına koydukları cinlerin kendisinin kulu olduklarını ortaya koyarken, diğer taraftan da Mekke müşriklerini kendisine kulluğa çağırmaktadır.

Sûrenin muhtevası Allah’ın birliği, yüceliği, gizli âşikâr her şeyi hakkıyla bildiğini, bilgisinin tam olduğunu, cinler hakkında abartılmış sıfatların yanlışlığı, Kur’an vahyinin cinler üzerinde etkili olduğu ve âhiret hayatının kesin olduğu gibi konular anlatılmaktadır. Cinlerin de tıpkı insanlar gibi mü’minlerinin ve kâfirlerinin, iyilerinin ve kötülerinin olduğu çok açık bir şekilde ortaya konur. Allah’a inanmayan cinlerin de tıpkı kâfir insanlar gibi kesinlikle cehenneme gidecekleri anlatılır. Onların kâfirleri de insanların kâfirleri de cehennemin yakıtı olmaktan kurtulamayacaklardır. Yine cinlerin güçleri ortaya konarak, insanların asla onlardan çekinmemeleri gerektiği bildirilir. Çünkü onlar, Allah’ın istediği gibi O’na sığınanlara zerre kadar bir zarar veremezler. Alla-h’ın koruduklarına kimse bir şey yapamaz. Zaten Kur’an’ın gelişiyle birlikte onların eski etkileri de

kalmamıştır. Cinlerin gaybı bildikleri i-nancı da yanlıştır. Çünkü gerek bu sûrede, gerekse başka sûrelerde peygamberleri hariç olmak üzere kimseyi kendi gaybına muttali kılmamıştır. Âhirette azap görmek ve mükâfata ulaşmak dahil olmak üzere Allah'ın vahiy yoluyla bildirdiği her şey haktır, her şey gerçekleşecektir.

Sûrenin ilk yarısında cinlerin diliyle ifade edilen dini gerçekler, ikinci yarısında ya doğrudan ilâhî ifadeler şeklinde veya Hz. Peygam-bere söylettirilmek sûretiyle tekrar dile getirilir. İlk bakışta aynı şeyleri tekrar edermiş gibi görünen bu ikinci grup âyetlerin sûrede yer alışı bu bilgilerin sıradan bir bilgi değil, çok yüce ve gerçek bilgiler olduğu vurgulanmak istenir. Nitekim ilk çağlardan beri cinlerden bilgi toplama peşinde koşalar, bu uğurda ömür tüketip, sektörler oluşturanlar ger-çek şu ki değil insanlığın bir tek insanın bile hidâyetine yetecek en u-fak bir bilgi kırıntısına bile sahip olamamışlardır.

Evet, bu sûre ile cinler âlemi hakkında, önce muhataplarının sonra da gelecek ve geçmiş bütün insanların ruhlarındaki bir çok vehimler düzeltilmekte; bu görünmeyen varlıkların hakikati ortaya konulmaktadır. Bu sûre Arap müşriklerinin ve başkalarının bu kâinatta cinlerin kudreti ve hareket kabiliyetlerine dair inançlarını da düzeltmeyi üstlenmektedir. Bu yaratıkların varlığını gelişigüzel inkâr edenlerin durumuna gelince; bunların, bu derece katiyetle inkârlarını ve cinlerin varlığına inanmayla alay etmelerini ve hurâfe diye isimlendirmelerini hangi esasa dayandırdıkları konusuna burada eğilmek gerekmektedir.

Acaba bu inkârcılar kâinattaki bütün mahlûkatı biliyorlar da, aralarında cinleri bulamadıklarından dolayı mı böyle söylüyorlar? Şüp-hesiz bugün dahi hiçbir âlim bunu iddia edemez. Zira yeryüzünde var-lığı daha yeni keşfedilen canlılar pek çoktur. Ve hiçbir kimse de iddia edemez ki bugün yeryüzündeki canlıların artık keşif zincirinin halkaları kopmuştur veya yakında kopacaktır. Bu sûre-i celile geçen sûrelere nispetle, ulûhiyet ve ubûdiyet'in hakikatini mevzu ederek İslâmî tasavvurun inşâsına büyük yer verip, daha sonra da, kâinat ve mahluklardan ve bunların arasındaki sıkı alâkadan bahseder. Cinlere ait sözlerde Allah'ın vahdaniyetine, zevce ve evlât edinmesinin reddine, ahi-rette cezanın ispatına, Allah'ın mahlûkâtından hiçbirinin O'nu yeryüzünde aciz bırakamayacağına, O'nun elinden hiçbir kimsenin kurtulup kaçamayacağına ve adil cezasının erişemeyeceği hiç kimsenin bulunmadığına delâlet ve şehadetler bulunmaktadır. Rasûlullah (a.s.)'a hitaplarda bu hakikatlerin bazısının tekerrür

ettiği görülmektedir! "Ey Habibim! De ki; "Ben sadece Rabbime yalvarır ve O'na hiç kimseyi ortak koşmam." De ki "Ben size zarar vermeye de iyilik yapmaya da kadir değilim." De ki; "Beni hiç kimse Allah'a karşı savunamaz ve ben O'ndan başka bir sığınak bulamam. "

Bunlar, cinlerin bu gerçekleri tam ve açık bir şekilde şehadetle kabul etmelerinden sonra zikredilir. Nitekim bu şehadetler, ulûhiyetin sadece Allah'a mahsus olduğunu, ubûdiyetin de beşerin erişebileceği en yüksek derece olduğu beyan buyurulmaktadır: " Allah'ın kulu Muhammed, O'na ibadete kalkınca, neredeyse çevresinde keçeleşirler, birbirlerine girerlerdi..."

Takip eden âyette, Rasûlullah (s.a.s.)'a tevcih edilen hitapla, bu hakikat tekit edilmektedir: De ki: "Ben size zarar vermeye de iyilik yapmaya da kadir değilim." "Gayb sadece Allah'a bırakılmıştır. Cin tâ-ifesi onu bilmemektedir. Yeryüzünde onlara kötülük mü murad edildi yahut Rableri onlara bir iyilik mi dilemiş ki, doğrusu biz bilemeyiz... " Peygamberler de gaybı, ancak Allahu Teâlâ'nın bir hikmete mebnî bil-dirdiği kadar bilebilirler: Ey Habibim! De ki; "Size vaad olunan yakın mıdır, yoksa Rabbim onu uzun süreli mi kılmıştır ben bilemem. Gaybı bilen Allah, gayba kimseyi muttali kılmaz. Ancak peygamberlerden bildirmek istediği müstesna. O, her peygamberin önünden ve ardından gözcüler salar".

Sûrede işaret edilen olay, bir grup cinin Kur'an'ı dinlemeleri olayıdır. Bu husustaki rivayetler farklılık göstermektedir. İmam Ebû Bekr el-Beyhâki "Delâilü'n-Nübüvve" adlı kitabında şöyle der: Bize, Ebû Hasan Ali b. Ahmed b. Abdan, Ahmed b. Abid, İsmail el-Kadı, Müsedded, Ebû Avane'nin Ebû Bişir'den, Said bin Cubeyr İbn Abbas-tan naklettiklerine göre İbn Abbas (r.a.) şöyle demiştir: Rasûlullah (a.s.) cinlere Kur'an okumadığı gibi onları da görmemiştir. Rasûlullah, yanında bir kısım ashabı olduğu halde Ukaz çarşısına gitmek üzere ayrılmışlardır. (Nahle denilen mevkide, sabah namazını kıldıkları sırada okuduğu Kur'an'ı cinler dinlemişti). O sırada şeytanların gökyüzünden almaya çalıştıkları haberler kesilmiş ve üzerlerine de şihablar (alev) gönderilmişti. Bunun üzerine şeytanlar kavimlerine dönerek: "Size ne oluyor" demişlerdi. Onlar da "gökyüzü haberi ile aramıza perde gerildi, ilahî haberi alamaz olduk. Ve üzerimize de şihablar gönderildi..." Gökyüzü haberi ile aramıza giren mutlaka yeni bir hadisedir. "Doğuya ve batıya gidip araştırın bakalım" demişler; doğuya ve batıya giderek gökyüzü ile aralarına giren şeyin ne olduğunu aramaya koyulmuşlardı. Tihâme tarafına gidenleri, Ukaz pazarına gitmekte olan peygamberi, Nahle denilen yerde ashabıyla sabah namazını kı-

larken buldular. Ve okuduğu Kur'an'ı işitip dikkatlice dinlemeye koyuldular. "Allah'a yemin ederiz ki işte gökyüzü haberi ile aramıza giren şey budur" dediler. Buradan da kavimlerine dönünce şöyle dediler: "Ey kavmimiz biz şüphesiz, doğru yola götüren, hayrete düşüren bir Kur'an dinledik de ona inandık. Biz Rabbimiz'e hiç bir kimseyi ortak koşmayacağız... " Bu hadise üzerine de Allahu Teâlâ, Rasûlüne: "De ki, cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu... " ve Allah ona cinlerin sözlerini vahyetmiş oldu. (Buhârî, Tefsir Sûre, 72)

Diğer rivayet ise şöyledir. Müslim Sahih'inde Âmir'den şöyle rivayet eder. Âmir dedi ki: Alkame'ye sordum: "İbn-i Mes'ud cin gecesinde Rasûlullah (s.a.s.) ile birlikte mi idi?" Bu soru üzerine Alkame şöyle cevap verdi!" Ben de İbn-i Mes'ud'a "Cin gecesinde Rasûlullah ile birlikte sizden bir kimse var mıydı" diye sordum. İbn Mes'ud "Hayır" dedi fakat biz Rasûlullah'la birlikte bir gece bulunurken birdenbire yanımızdan kayboldu. Yolları ve vadileri aradığımızda; "her halde ka-çırıldı "veya" öldürüldü" denildi. Böylece çok korkulu bir gece geçirdik. Sabah olunca bir de baktık ki Hira tarafından geliyor. İbn Mes'ud devamla, biz "ya Rasûlallah! Seni aramızda göremeyince aradık bulamadık böylece çok korkulu bir gece geçirdik" dedik. Rasûlullah (a.s.) buyurdular ki: "Bana cin davetçileri geldiler. Onlarla beraber gittim ve onlara Kur'an okudum."

İbn Mes'ud der ki: "Bizi de oraya götürdü, onlardan kalan bakiyeleri ve ateş kalıntılarını gösterdi. Peygambere cinlerin yediklerini sordular o da "üzerine Allah'ın ismi zikredilen ve sizin yiyip de üzerlerinde fazla miktar et bıraktığınız bütün kemikler, bütün deve ve at gübreleri... Bundan sonra Rasûlullah (s.a.s.) şöyle buyurdular. "Artık bu ikisi ile taharetlenmeyin, zira onlar kardeşlerinizin yediği şeylerdir." (Müslim, Salat, 150)

"İbn İshak'ın rivayetine göre, hadise, Rasûlullah (s.a.s.)'ın Sa-kif ileri gelenlerinin üzerine musallat ettiği ayak takımından gördüğü eziyetlerle, gönlü kırık olarak Taif'den dönüşünden sonra olmuştur. Onun Rabbi'ne karşı yapmış olduğu bu hüzünlü ve sevgi dolu duadan sonra cinlerle karşılaşması hakikaten düşündürücü ve ibret vericidir. Allah'ın cinlerden bir bölüğünü onunla karşılaştırmasında ondan işittiklerini kavimlerine bildirmelerinde son derece hikmetler vardır. Zamanı ve alâkası ne olursa olsun, bu büyük bir hadisedir. Muhtevası ve işaretleri bakımından da büyüktür. Müteakiben cinlerin Kur'an'dan ve dinden bahsedişleri de dikkati çekmektedir. Biz bütün bunlara Kur'an'ı Kerîm'in bildirdiği gibi iman etmekteyiz. "Ey Habibim! De ki: "Cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu. Onlar Şöyle demişlerdi.

Doğrusu biz, doğru yola götüren, hayrete düşüren, bir Kur'an dinledik de hemen O'na iman ettik; biz Rabbimiz'e hiçbir şeyi ortak koşmayacağız." (1-2) Doğrusu Rabbimiz'in yüceliği her yücelikten üstündür. O, zevce ve çocuk edinmemiştir. (3) Doğrusu aramızdaki beyinsiz, Allah'a karşı yalanlar uyduruyordu. (4) Doğrusu insanların ve cinlerin Allah a karşı yalan uydurabileceklerini sanmazdık. (5)
Gerçekten, birtakım insanlar cinlerin birtakımına sığınırlardı da onların azgınlıklarını artırırlardı. (6) "Doğrusu onlar da sizin Allah'ın kimseyi yeniden diriltmeyeceğini sandığınız gibi zanda bulunmuşlardı. " (7)
"Nefer", bilindiği gibi üçten dokuza kadar olan gruba denir. "Raht" da böyledir. Yedi kişiye denildiği de rivayet edilmektedir.

Bu başlangıcın, Rasûlullah (s.a.s.)'ı cinlerin kendisini dinlediklerini bildiğini ve onlardan bir bölüğünün kendisinden Kur'an'ı işittikten sonra vaki olduğunu da göstermektedir. Rasûlullah (s.a.s.)'ın bu bilgisi, Allahu Teâlâ'nın vahyi ve olanlardan haberdar etmesi ile mümkün olmuştur. Zira daha önce Rasûlullah (s.a.s.) bundan haberdar değildi. Anlaşılan bu şekliyle bir defa vaki olmuş, bilâhare aynı yerde onun bil-gisi ve istemesiyle Kur'an'ı cinlere okuması bir veya birkaç defa gerçekleşmiştir. "Doğrusu biz hayrete düşüren bir Kur'an dinledik." Onlarda bıraktığı ilk tesir, şimdiye kadar alışık olmadıkları "hayrete düşüren" bir şey olmasıydı. O, kalplerinde bir ürperme meydana getirmişti. İşte bu hal, onu açık bir kalple, incelmiş duyguyla, derin bir zevkle dinleyip duyan kimselerde Kur'an'ın bıraktığı bir tesirdir. Evet hayrette bırakır, zira ruhlara ve kalplerin derinliklerine işleyen güce, fevkalâde bir cazibeye, büyük bir etkiye sahiptir. Hayrete düşürür. Bu, cin topluluğu üzerinde bıraktığı tesirden fiilen de anlaşılmıştır ki, onlar hakikaten bundan zevk almışlardır.

"Doğru yola götüren." Bu da Kur'an'ın ikinci açık bir sıfatıdır. Ve Kur'an'da bu sır mevcuttur. Bunu cinlerden bir topluluk, hakikatini kalplerinde buldukları anda hissetmişlerdi. "Rüşd" kelimesi, geniş ma-nası olan bir kelimedir. Kur'an bu sıfatıyla hidâyete, hakka ve doğruya götürmektedir. Rüşd kelimesi bunlardan başka, şu mânâları da ihtiva etmektedir. Olgunluk, üstünlük; hidâyete, hakka ve doğruya ileten bir bilgi ve bu hakikatleri kalp gözüyle görebilme idraki... İşte bu vasıflarıyla kalpte öyle bir hal meydana getirir ki; bu hal, sahibini hayra ve doğruya götürür.

"Ve biz O'na inandık." Bu, Kur'an'ı dinledikten sonra sâlim bir idrakin gerektirdiği şey; yaratılışa uygun dosdoğru bir kabulden ibarettir. âyette zikredilen cinler ise, Kur'an'ı dinleyince hayrete düşmüşler, büyülenmişçesine

tesir altında kalmışlar; kendilerinden geçecek kadar ruhî sarsıntı içine düşmüşlerdi. Sonra da bunlar Hakkı tanımış, kabul etmişler ve şuurlu bir şekilde "biz ona inandık" diyerek imanlarını ilân etmişler; müşriklerin yaptığı gibi ona karşı, ruhlarına tesiri se-bebiyle, inad ve inkâr yoluna sapmamışlardı. "Biz, Rabbimiz'e hiç bir şeyi ortak koşmayacağız." İmanları açık, sağlam ve hâlisâne idi. Veh-me, şirke ve hurafeye bulaşmış değildi. Kur'an'ın hakikatini idrakten fışkırmış bir imanın da vasfı budur. Kur'an'ın davet ettiği hakikat; şirke bulaşmayan bir tarzda Allahu Teâlâ'nın vahdaniyetinden ibarettir.

Bundan sonra da cinler, Allah'ın hidâyeti karşısında kendi durumlarını izah etmeye çalışmaktadırlar. Bundan onların da insanlar gibi hidâyet ve dalâlet olmak üzere ikili kabiliyete sahip olduklarını an-lıyoruz. Bu topluluk, müminler olarak Rableri hakkındaki inançların-dan ve hidâyete eren ve dalâlete düşenler hakkında besledikleri kanaatlerden söz etmektedirler. "Doğrusu aramızda iyiler de vardır, bundan aşağı bulunanlar da vardır. Bizler çeşitli yollarda olan topluluklardık. Yeryüzünde kalsak da Allah'ı aciz bırakamayacağımız, başka yere kaçsak da O'nu aciz kılamayacağımız gerçeğini şüphesiz an-ladık. Şüphesiz, doğruluk rehberi olan Kur'an'ı dinlediğimizde ona inandık. Kim Rabbi'ne inanırsa, o ecrinin eksiltileceğinden ve kendisine haksızlık edileceğinden korkmaz. İçimizde, kendini Allah'a vermiş olanlar da yazık edenler de vardır. Kendini Allah'a veren kimseler, işte onlar, doğru yolu arayanlar, ona lâyık olanlardır. Kendilerine yazık edenlere gelince, onlar Cehennem'in odunları oldular." (11-15)

Cinlerin bu açıklaması gösteriyor ki, içlerinde sâlihler de var, sâlih olmayanlar da. İtaatkârı da var, zalimi de. Bunlar, cinlerin çifte kabiliyette olduğunu; sırf şer için yaratılan şeytan ve avenesini ayıracak olursak, insanlar gibi hayra ve şerre kabiliyetleri bulunduğunu göstermektedir.

"Mabetler şüphesiz Allah'a mahsustur. Öyleyse oralarda Allah'a yalvarırken başkasını katmayın." (18). Her iki halde de secdelerin veya secde mahalli olan mescidlerin sadece Allah'a mahsus olacağı beyan buyurulmaktadır. Böyle olursa gerçek tevhid mümkün olabilir, herkesin müptela olduğu her alâka, her kıymet ve her meyil geriye atılmış ve hâlis ibâdetin sadece Allahu Teâlâ'ya mahsus olduğu gerçeği ortaya çıkmış olur. Allah'a ibadet ederken bazen insan, O'ndan başkasına iltica ve kalbini açma durumuna girer. âyet, cinlerin sözü olduğu takdirde önceden geçen şu sözlerini tekit etmiş olur: "Şüphesiz biz Rabbimiz'e hiçbir ortak koşmayacağız... "Yani ibadet ve secde yerinde ortak koşmayacağız. Bu, doğrudan doğruya Allah'ın kelâmı ise cinlerin sözleri,

Rablerine yönelmeleri ve O'nu tevhîd etmeleri münasebetiyledir. Bu da Kur'an üslûbuna göre yerinde gelmiştir.

"Ey Habibim! De ki: "Size söz verilen yakın mıdır, yoksa Rab-bim onu uzun süreli mi kılmıştır, ben bilemem" Gaybı bilen Allah, gay-b'a kimseyi muttali kılmaz. Ancak peygamberlerden, bildirmek istediği bunun dışındadır. Rablerinin emirlerini tebliğ etmelerinden haberdar olmak için, her peygamberin önünden ve ardından gözcüler salar, on-ların yaptıklarını ilmiyle kuşatır ve her şeyi bir bir sayar" Böylece korkutucu ve ürpertici bir ifadeyle sûre son buluyor. Başlangıcı da cinlerin uzun tafsilatlı ve büyük bir hayret ihtiva eden sözlerinde ifadesini bulan korku, titreme, ürperme ve hayret vericilikte olmuştu. Yirmi sekiz âyeti geçmeyen bu sûre şu gibi esas hakikatleri ortaya koymaktadır: Bir müslümanın akidesini kuvvetlendirmeye yarayan şey; ona doğru, açık, ölçülü düşüncesini hiçbir ifrat ve tefrite düşmeden, ruhunu bilgi ufuklarına kapamadan, efsanevi vehimler peşinde koşmadan kendini inşa ve tespit etme fırsatını vermektir. Kur'an'ı işitir işitmez iman eden ve şu sözleri söyleyen cinler topluluğu ne kadar doğru söylemiştir: "Doğrusu biz. doğru yola götüren, hayrete düşüren bir Kur'an dinledik de hemen ona inandık... "

Bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini okuyup tanımaya geçebiliriz.

1-2. "Ey Muhammed! De ki: "Cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu; onlar şöyle demişlerdir. "Doğrusu biz, doğru yola götüren, hayrete düşüren bir Kur'an dinledik de ona inandık; biz, Rabbimize hiçbir şeyi ortak koşmayacağız." 3. "Doğrusu Rabbimizin yüceli-ği her yücelikten üstündür. O, zevce ve çocuk edinmemiştir." 4. "Doğrusu aramızdaki beyinsiz, Allah'a karşı yalanlar uyduruyordu." 5. "Doğrusu insanlar ve cinlerin Al-lah'a karşı yalan uydurabileceklerini sanmazdık."6. "Ger-çekten, birtakım insanlar, cinlerin birtakımına sığınırlardı da onların azgınlıklarını artırırlardı." 7. "Doğrusu, onlar da sizin, Allah'ın kimseyi yeniden diriltmeyeceğinizi sandığınız gibi sanıda bulunmuşlardı." 8. "Doğrusu biz göğü yokladık; onu sert bekçiler ve kayan ateşlerle doldurulmuş bulduk." 9. "Doğrusu biz, göğün dinleyebileceğimiz bir yerinde otururduk; ama şimdi kim dinleyecek olsa, kendisini gözleyen bir ateş buluyor." 10. "Yeryüzünde olanlara kötülük mü murad edildi yahut Rabbleri onlara bir iyilik mi dilemiştir, doğrusu biz bilemeyiz." 11. Doğrusu aramızda iyiler de vardır, bundan aşağı bulunanlar da vardır. Biz, türlü türlü yolda olan topluluklardık." 12. "Yeryüzünde kalsak da Allah'ı aciz bırakamayacağımız,

başka yere kaçsak da, O'nu aciz kılamayacağımız gerçeğini şüp-hesiz anladık." 13. "Şüphesiz, doğruluk rehberi olan Kur-an'ı dinlediğimizde ona inandık; kim Rabbine inanırsa, o, ecrinin eksiltileceğinden ve kendisine haksızlık edileceğin-den korkmaz." 14. İçimizde, kendini Allah'a vermiş olanlar da, yazık edenler de vardır. Kendini Allah'a veren kim-seler, işte onlar, doğru yolu arayanlar, ona lâyık olanlardır." 15. "Kendilerine yazık edenlere gelince; onlar cehen-nemin odunları oldular." 16-17. Ama doğru yola girmiş olsalardı, onları bu hususta denememiz için onlara bol su içirirdik; kim Rabbini anmaktan yüz çevirirse, Rabbi onu gittikçe artan bir azaba uğratır. 18. Mescitler şüphesiz Allah'ındır, öyleyse oralarda Allah'a yalvarırken başkasını katmayın. 19. Allah'ın kulu Muhammed, O'na yalvarmak, namaz kılmak için kalkınca, nerdeyse çevresinde ke-çeleşirler, birbirlerine girerlerdi. 20. Ey Muhammed! De ki: "Ben sadece Rabbime yalvarırım ve O'na kimseyi ortak koşmam." 21. De ki: "Ben size zarar vermeye de iyilik yapmaya da kadir değilim." 22. De ki: "Beni kimse Allah'a karşı savunamaz ve ben O'ndan başka bir sığınak bulamam." 23. "Benim yaptığım yalnız, Allah katından olanı, O'nun gönderdiklerini tebliğdir. Allah'a ve peygamberine kim karşı gelirse ona, içinde sonsuz ve temelli kalınacak cehennem ateşi vardır." 24. Sonunda, kendilerine söz verileni gördükleri zaman, kimin yardımcısının daha güçsüz ve sayısının daha az olduğunu bileceklerdir. 25. Ey Muhammed! De ki: "Size söz verilen yakın mıdır, yoksa Rabbim onu uzun süreli mi kılmıştır ben bilmem." 26. Görülmeyeni bilen Allah, görülmeyene kimseyi muttali kılmaz. 27-28. Ancak peygamberlerden, bildirmek istediği bunun dışındadır. Rabblerinin bildirilerini tebliğ etmelerini ortaya koymak için her peygamberin önünden ve ardından gözcüler salar; onların yaptıklarını ilmiyle kuşatır ve her şeyi bir bir sayar.

Kur'an-ı Kerîm'de Resul-i Ekrem efendimizin cinlerle münasebetini anlatan iki sûre vardır. Birisi "Ahkâf" sûresi, diğeri de "Cin" sûresidir. Bunun dışında cinlerin varlığından, etkilerinden, tepkilerinden, onlara verilecek cezalardan, ya da insanların onlarla beraberliklerinden söz eden sûreler de mevcuttur. Meselâ En'âm, Rahmân, Sâffât sûrelerinde bu konulardan söz edilir.

Ahkâf sûresinde Cenab-ı Hakk'ın gönderdiği vahiyle tanışan cinlerden söz edilir. Cin sûresinde de aynı konu gündeme getirilir. Ama her iki sûre de dikkatlice incelenirse konuların ayrılığı, ifadenin farklılığı bu hadisenin iki defa vâki olduğu fikrini veriyor. Cinlerin vahiyle tanışmalarının iki defa gerçekleştiği

kanaatini uyandırmaktadır. Zamanını, mekânını bilmemekle beraber cinlerin Resûl-i Ekrem'i iki defa dinlediklerini söyleyebiliriz.

Bir de sûrenin başındaki ifadeden anlıyoruz ki, bu iş vahiyle, yani bizzat Allah'ın bildirmesiyle peygambere intikal ettirilmiş bir bilgidir. Allah bildirmiş ve Rasulullah Efendimiz de cinlerin kendisini dinlediklerini bilmiştir. Değilse Peygamber (a.s) bizzat cinlerle görüşmüş, onlarla konuşup onları dinlemiş ve böylece onların kendisinin okuduğu Kur'an'ı dinlediklerine muttali olmuştu da bize bunu haber veriyor, diyemiyoruz. Yani Peygamber Efendimiz de aslında bu işin farkında değildi. O da cinlerin kendisini dinlediklerinin farkında değildi de, Allah bu sûresinde böylece haber verince o da bu işin gerçekleştiğini anladı. Sûrenin başında: "De ki, cinlerden bir grubun Kur'an'ı dinledikleri bana vahiy ediliyor" buyurulmaktadır.

Cinler hakkında tarihte cinlere tapanlar, şeytanlarla birlikte cinleri güçlü, kuvvetli varlık kabul edenler, onları İlâh makamına oturtanlar, onlara ibadet edenler, veya Sâffât sûresinin anlattığı gibi Allah'la cinler arasında böyle bir nesep bağı kurmaya çalışanlar, Allah'la cinler arasında soy bağı iddia edenler veya hattâ cinler için Allah'ın oğlu, kızı demeye çalışanlar, onlara haddinden fazla güç, kuvvet ve bilgi izâfe etmeye çalışanlar hep olagelmiştir. Hattâ belki zamanımıza kadar bile intikal eden kimi sözler hep cinlere kutsiyet izafesi çağrıştırmaktadır. "Cin fikirli", "Cin gibi" ,"Cingöz" gibi ifadeler sanki cinlere kutsiyet ifade eden sözlerdir. Sanki bu ifadeler cinlerin böyle ele avuca sığmaz, güçlü-kuvvetli, istedikleri her şeyi yapabilen, her şeyi bilen, her konuda bilgi sahibi olan, her şeye muttali olan, her şeyi becerebilen, kendilerine karşı gelinmez varlıklar olduklarını gösteriyor. Ta-rih boyunca insanlar cinleri hep böyle değerlendirmişler, cinlerle alâkalı çok büyük yanlışlara düşmüşlerdir.

İşte bu sûre tarih boyunca insanların cinlerle alâkalı düştükleri yanlışları düzeltme adına gelmiş bir sûredir. Cinlerin ne olduklarını, ne olmadıklarını anlatan bir sûredir. Cinlerin güç ve bilgi problemlerini ele alan bir sûredir. Cinlerin güçlerinin ne olduğunu, n kadar olduğunu, bilgilerinin ne olduğunu, ne kadar bildiklerini anlatıyor. Bir de cinlerin insanlara, Müslümanlara ne dereceye kadar fayda ve zarar sağlayabileceklerini anlatır. Yine sûrede cinlerin içinde mü'minlerinin olduğu gibi, kâfirlerinin de olduğunu anlatır.

Cinlerin mükellef varlıklar olduğunu, ateşten yaratıldıklarını, İblis'e kadar cin ve melek ikilisi varlıklarını sürdürürlerken, İblis döneminde İblis'in Hz.

Adem'in şahsında Rabbimizin secde emrine isyanından sonra, İblis'ten sonrakilerin şeytan olarak, kesin şer varlıklar olarak varlıklarını sürdürdüklerini biliyoruz. Varlık olarak melekler, in-sanlar ve cinler vardır. Kur'an-ı Kerîm'in bize haber verdiğine göre ay-nen insanlar gibi Kur'an-ı Kerîm'e muhatap olan, yani Kur'an'ı, Peygamberi dinleyip kabul eden, iman eden cinlerin yanında, inkâr eden, reddeden, kâfir olan, berikilere düşman olan cinler de vardır.

Cinlerin imanları ve mükellef oluşları gündeme getirilince, san-ki her iş bitmiş de sıra buna gelmiş gibi günümüzde en çok sorulan, üzerinde tartışma yoğunlaştırılan bir konu gündeme getiriliyor. "Efendim, madem ki cinler de Kur'an-ı Kerîm'e inanmışlardır, o halde acaba cinler de Kur'an'ın emirleriyle, Kur'an'daki tekâlif-i ilâhiyelerle muhatap, ya da mükellef midirler? Onlar da bizim gibi evamiri İlâhiye ile sorumlu mudurlar?" deniyor.

İster insan olsun, ister cin olsun bir mükellefin, bir kişinin Kur'-an'ın emirleri ve tekliflerine muhatap olması ayrı şeydir, mükellef olması ayrı şeydir. Yani bir Müslümanın Kur'an'ın emirlerine muhatap olması ayrı şey, mükellef olması ayrı şeydir.

Meselâ tüm erkekler Kur'an'daki çocuk emzirme âyetleriyle muhataptırlar, ama hiçbir erkek bu âyetlerle mükellef değildir. Tüm erkekler de bu âyetlere iman etmek zorundadır ama konumları gereği hiçbir erkek bununla mükellef değildir. Veya tüm fakirler de zekât âyetlerine muhataptır, onlar da bu âyetlere iman etmek zorundadırlar, lâkin hiçbir fakir zekât âyetleriyle mükellef değildir. Çünkü konumları gereği onların zekât verecek malları yoktur. Demek ki kimi insanlar konumları gereği kimi âyetlerle mükellef değillerdir. Çünkü kişi o anda, o konumda, o makamda değildir. Meselâ şu anda hiç birimiz Ramazan orucuyla mükellef değiliz, çünkü vakti gelmedi. Veya meselâ babası olmayan kişinin babaya itaat âyetleriyle, çocuğu olmayan kişinin de çocuklarını eğitme sorumluluğuyla mükellef olmadığı gibi.

Cinlerin muhatap ve mükellef oluşlarını da böyle anlamaya çalışıyoruz. Müslüman olan tüm cinler Kur'an'ın tüm teklifleriyle, tüm emir ve nehiyleriyle muhataptır, inanmak zorundadırlar, ama konumları gereği, varlıkları gereği kimi emirlerle mükellef değildirler. Meselâ içki içme yasağını ele alalım. Bilemiyoruz acaba vücutları gereği eğer cinlerin de bizim gibi sıvı maddeleri içebilme özellikleri varsa, bu yasakla onlar da mükelleftirler, değilse muhataptırlar ama mükellef değildirler diyoruz. Kumar, fâiz, zina gibi haramları da böyle

düşünüyoruz.

1. "Ey Muhammed! De ki: "Cinlerden bir topluluğun Kur'an'ı dinlediği bana vahy olundu; onlar şöyle demişlerdir: "Doğrusu biz hayrete düşüren bir Kur'an dinledik."

Kur'an-ı Kerîm'de böyle ***"Kul"*** ile başlayan beş sûre vardır. İhlas, Felâk, Nâs, Kâfirûn ve Cin. Selef, Allah kendilerinden razı olsun, Kur'an'ı enine boyuna "acaba bana ne dedi? Bize ne dedi?" diye didik didik etmeye çalışmışlar, ***"Evailu's-suver", "Evahiru's-suver"*** gibi çalışmalar yapmışlar, farklı mânâlar bütünlüğü bulmaya çalışmışlardır. Bu cümleden olarak burada da ***"Kul"*** ile başlayan bu sûre, Peygamber Efendimizin mesaj taşıyıcılığı görevini, misyonunu göstermektedir. Allah'tan aldığı mesajı insanlara ulaştıran, beyan e-den, açıklayan, şerh eden, insanları mesajla buluşturan, tanıştıran bir elçi olarak peygamber karşımıza çıkmaktadır.

"gul" De ki: Demek ki bir şeyleri demeyi tahammül eden, yüklenen, üstlenen birisidir Rasulullah. Ama kimilerinin iddia ettikleri gibi sadece hoparlör değildir peygamber. Veya posta memuru değildir. Bilinçlidir, aklı başındadır, ne diyeceğini bilendir, o sözü kendisi Rabbinden ahz etmiş, telakki etmiş ve gereğini yerine getirme adına onu insanlara ulaştırma çabası içinde olandır.

Yani Peygamber (a.s) din olarak insanlara duyurduğu şeylerin hem heyecanını, sorumluluğunu, şerefini taşıyor ve hem de bunu çok rahatlıkla söylüyordu.

Bana şu vahy olundu ki, cinlerden bir grup, cinlerden bir nefer Kur'an'ı dinlediler de dediler ki, "biz ***"Kur'anen aceba"*** dinledik." Yani hayrete, dehşete, şaşkınlığa düşüren, şaşırtan, ne olduğunu bilemediğimiz bir okunak, okunan bir şey dinledik. Sonra da bakın cinler dinledikleri Kur'an'ı tarif ediyorlar:

"

2. "Rüşte, hidâyete ulaştıran bir Kur'an'dı ki, biz de ona inandık; biz, Rabbimize hiçbir şeyi ortak koşmayacağız."

Cinler tanıştıkları, dinledikleri Kur'an'ı tarif ediyorlar. Anlamaya çalıştıkları, kendilerine mesaj olarak sunulan Kur'an'ı tarif ediyorlar. Ancak cinlerin o anda dinledikleri bu Kur'an bölümünün hangi bölüm olduğunu bilmiyoruz. Kimilerine göre bu bölüm Rahmân sûresi olabileceği gibi, kimilerine göre başka sûrelerdir.

Rüşte ulaştıran, rüşte hidâyet eden, rüşte ileten bir okunak dinledik. Rüşt kelimesinin mânâsını anlamak için Mü'min sûresinin baştan itibaren otuz âyetinin ve Bakara sûresinin 256. âyetinin anlaşılması gerekir. Bakara'daki âyeti şöyledir:

"Dinde zorlama yoktur. Çünkü hak bâtıldan ayrılmıştır."

(Bakara 256)

Bu âyet-i kerimede, rüşt, gayyin mukabili olarak anlatılır. Kişinin imana, hidâyete sevk edilmesi için hak ve hakikatin ifadesi olarak rüşt kullanılır. Raşit olmaktaki rüşttür belki. Hakkın ifadesi olan rüşt. Mü'min sûresinde de Firavun'un hanedanından bir süre imanını gizleyen bir mü'min kişi vardı ya, o hakkı, hakikati anlatmaya başlayınca Firavun diyordu ki:

"Firavun: "Ben size kendi görüşümü söylüyorum ve yine size ancak doğru yolu gösteriyorum" dedi."

(Mü'min 29)

"Ben size gördüğümü göstermeye, bildiğimi bildirmeye, söylemeye çalışıyorum. Ben sizi sadece rüşt yoluna, raşad yoluna iletmek için böyle söylüyorum. O mü'min kişi Firavun'un bu palavralarına pabuç bırakmadan sanki Firavun'un sözünü yokmuş gibi farz ederek sözünü kesiyor ve yine hakkı anlatmaya, hakkı ortaya koymaya devam ederek aynı ifadeyi kullanıyor."

"O iman eden kimse: "Ey kavmim!" dedi, "siz gelin bana uyun, sizi doğru yola götüreceğim."

(Mü'min 38)

Mü'min kişi daha önce Firavun'un çevresindekilere dediğini diyordu. Firavun da aynı şeyleri demişti. Ben sizi ancak doğru yola götürüyorum, diyordu. Allah'ın mü'min kulu ne gaddar Firavun'un zul-münden, ne de Kârun ve Hâman gibi ona destek verenlerin gücünden, kuvvetinden hiç korkmadan, hiç tınmadan kavmini Firavun'un dediklerine değil, kendi dediklerine uymaya çağırıyor. "Ben sizi rüşte çağırıyorum. Eğer bana ve benim dediklerime tabi olur, benim nasihatlerimi dinlerseniz kurtulursunuz, değilse azaptan

kurtulamayacaksınız," diyordu.

İşte bu âyetle rüştü, Firavun karşısında onun yolunun, onun anlayışının karşıtı ve mukabili olarak anlıyoruz. Burada anlatılan ve sûrenin ileriki bölümlerinde birkaç kez tekrarlanacak olan rüşt için İslâm, Kur'an'ın yönlendirmesinin adı, Kur'an'ın ortaya koyduğu hidâyetin adı diyebiliyoruz.

Kur'an rüşte ulaştıran, hidâyete yol gösterendir. İnsanın sosyal, ekonomik, siyasal, toplumsal ve bireysel hayatına yol gösteridir Kur'an. İnsana tüm hayatında, tüm hayat problemlerinde yol gösteren, hakka, doğruya ileten bir kitap dinledik de hemen ona inandık, iman ettik diyorlar. Nereden anladık bunu? Bakın ifade şöyle:

"Dinledik ve hemen arkasından iman ettik," diyorlar. Demek ki hidâyet talebinden sonra ortaya konan hidâyete hemen iman gerekir. Rüşt ortaya konunca, hidâyet ortaya konunca hemen iman etmek ge-rekir. Duyar duymaz, dinler dinlemez hemen iman etmek gerekiyor. Âl-i İmrân sûresinde anlatıldığı gibi:

"Rabbimiz! Doğrusu biz Rabbinize inanın diye inanmaya çağıran bir çağırıcıyı işittik de iman ettik. Rab-bimiz! Günahlarımızı bize bağışla, kötülüklerimizi ört, ca-nımızı iyilerle beraber al."

(Âl-i İmrân 193)

"Biz, bizi imana çağıran bir münâdi duyduk ta hemen iman edip bu çağrıya uyduk" deniyordu ya, işte burada da deniyor ki, duyar duymaz hemen iman ettik.

Şu anda cinlerin "duyduk ve iman ettik" dedikleri Kur'an bize de hitap ediyor. Kendine özgü dinamizmiyle aynı Kur'an bizi de rüşte çağırıyor, bizi de hidâyete çağırıyor. Bizi de hakka, hidâyete ulaştırmak istiyor. Öyleyse bizler de tıpkı cinler gibi bizi hakka çağıran Kur'-an'ı dinleyecek, Kur'an'ın dâvetine kulak verecek ve onunla rüşte ula-şacağız. Tabi biz de önce duyacağız, dinleyeceğiz, işiteceğiz ve hemen duyar duymaz iman edeceğiz. Değilse duymadan, dinlemeden, okumadan, tanımadan iman edilmez. Halbuki bakıyoruz insanlar okumadan, tanımadan, duymadan, dinlemeden iman etmeden yanalar. Bu nasıl bir iman? Duyacağız, hemen iman edeceğiz ama ameli de gündeme getiren, ameli de ihtiva eden bir imanla iman edeceğiz.

Bakın cinler diyorlar ki, "bir okunak işittik ve hemen iman ettik." Demek ki önce Kur'an'ı duymamız, dinlememiz, kulak vermemiz gerekecektir. Duymadan, dinlemeden iman olmaz. Bakın Bakara sûresinde bu konu şöyle

anlatılır:

"Ve (yine) dediler ki: (Ey Rabbimiz!) İşittik ve itaat ettik! Bize mağfiret et ey Rabbimiz! Şüphesiz ki dönüş sanadır."

(Bakara 286)

"Ey Rabbimiz! Senin mesajın Peygamberlerin tarafından bize gelince biz onları işittik ve itaat ettik. Senden gelene iyice kulak verdik, dikkatlice dinledik, anlamaya çalıştık, kafa yorup anladık ve itaat ettik. Kerhen değil, tav'an itaat ettik. İstemeyerek değil, isteyerek, se-ve seve itaat ettik. İşittik ve hemen uyduk. İşittik ve hemen gereğini yerine getirdik."

Bakın burada dikkat etmemiz gereken husus şudur: İşitmek, indirileni bilmeyi, tanımayı gerektirir. Bilmek ve tanımak da okumayı ve ondan haberdar olmayı gerektirir. Şimdi söyleyin bakalım: Kitaplarını tanımayan, kitaplarından habersiz bir hayat yaşayan Müslümanlar nasıl diyecekler bunu? "Ya Rabbi! Biz kitabını işittik ve onunla amel ettik. Biz bize düşeni yaptık, onun için sen de ya Rabbi bize mağfiret et! Bizim elimizde olmayarak işlediklerimiz konusunda bize mağfiret buyur! Onları görmeyiver ya Rabbi! O kusurlarımızı hesaba katmayıver ya Rabbi! Siliver Allah'ım! Yok farz ediver, ciddiye almayıver, hesaba katmayıver Allah'ım!" diyebilecek miyiz? Yüzümüz var mı bunu demeye? Nasıl diyeceğiz bunu? Bunu demeye hakkımız olacak mı?

Önce bir işiteceğiz kitabı. Önce bir okuyacağız, tanıyacağız Allah'ın kitabını. Sonra itaat edeceğiz. Okuduğumuz o kitabın âyetlerine itaat edeceğiz. Yani samimiyetle onları uygulamaya çalışacağız. O âyetler ne demişse, bizden nasıl bir eylem, nasıl bir iman, nasıl bir amel, nasıl bir düşünce ve tavır istemişse onu aynen yaparken eğer ufak-tefek kusurlarımız olmuşsa o zaman da "aman ya Rabbi, sen bi-lirsin!" diyeceğiz.

Rabbimiz bundan önce Bakara sûresinde bu haklarını kaybedenleri anlattı. Kitaplarını bozanları, tahrif edenleri, kitaplarının âyetlerini az bir paha karşılığında satanları, kitaplarının âyetlerini insanlara anlatmayanları, kitaplarıyla diyaloglarını kesenleri, kitaplarını arkalarına atanları ve böylece Allah'ın mağfiretini kaybedenleri, Allah'ın affını kaybetmek bir tarafa Allah'ın gazabına ve lânetine maruz kalanları anlattı.

Biz de kendimizi bu konuda hesaba çekmek zorundayız. Acaba biz de bizden öncekiler gibi: ***"İşittik ve isyan ettik"*** diyenlerden miyiz? Dilimizle inandığımızı söylüyor, ama hayatımızla yalanlayanlardan mıyız? Yoksa kimileri

gibi işitmeden inandığımızı mı iddia ediyoruz? Yoksa kimileri gibi işittik ama unuttuk diyenlerden miyiz? Yoksa işittik ama hayatımız değişmedi mi diyoruz?

Okuyacağız, dinleyeceğiz, işiteceğiz ve hemen arkasından da itaat edeceğiz. Hemen arkasından da duyduklarımızı amele dönüştürme savaşı vereceğiz. Yani imanlarımızı hemen amele dönüştüreceğiz. Çünkü âyetin devamında bakın cinler diyor ki:

"Biz dinlediğimiz bu kitaba inandık ve bundan böyle artık biz Rabbimize hiçbir şeyi ortak koşmayacağız." İmanın hemen arkasından şirk gündeme getirildiğine göre, anlıyoruz ki imanla birlikte amel olarak şirke düşmemeleri ortaya konuluyor. Öyleyse biz bu kitabı duy-duk, dinledik, hemen ona iman ettik. Ve sadece Rabbimizden gelen rüşte tabi olduk. Sadece Kur'an'ın hidâyetine uyduk. Sadece Kur'-an'da Rabbimizin gösterdiği yola gidecek ve O'ndan başkalarının çek-tikleri yere asla gitmeyeceğiz. Sadece Kur'an'ın istediği hayatı yaşayacağımıza, O'ndan başka hiç kimsenin yasalarını uygulamayacağımıza söz verdik" dediler.

Demek ki Kur'an'ı duyduktan, Kur'an'ı okuduktan, Kur'an'ın rüştüne tabi olduktan, Kur'an'ın ortaya koyduğu hak ve hakikati, Kur'-an'ın getirdiği hidâyeti tanıdıktan sonra hemen şirkten uzaklaşmak gerekir. İşte Kur'an bize bunu anlatıyor. Çünkü Kur'an'la hidâyete ula-şıp şirki terk eden cinler biraz sonra şunu da diyecekler: "Meğer biz ne âdi, ne rezil adamları dinliyormuşuz bugüne kadar. Kur'an'ı dinlemeden, vahiyle tanışmadan önce meğer üstat dediğimiz, efendi dediğimiz, hacı-hoca dediğimiz, âlim, fazıl, reis, yazar, çizer dediğimiz ne takımları dinliyormuşuz ki onlar bizi başka başka yerlere götürüyorlarmış."

Cinler Allah'ın kitabını dinler dinlemez, Allah'ın âyetlerini duyar duymaz hemen rüşte, hidâyete ulaşıyorlar. Demek ki Kur'an rüşte gö-türendir. Hal böyle olunca bu âyetler çerçevesinde kendimizi yargılamak zorundayız. Yıllar yılı Kur'an okuyanlar, Kur'an okuduklarını, Kur'an'la beraber olduklarını iddia edenler, hattâ başkalarına Kur'an anlatanlar, hattâ tefsir yazanlar, Kur'an'la alâkalı makaleler tertip edenler eğer Kur'an'la bu beraberliklerinin sonunda hâlâ rüşte ulaşamamışlarsa o zaman ya okudukları Kur'an'da bir değişiklik var, yani ya İsrailoğullarının Tevrat'ı gibi tahrif edilmiş bir Kur'an okuyorlar, ya da okumalarında bir bozukluk vardır.

Burada Kur'an'la karşı karşıya gelen, Kur'an'ı dinleyen cinlerin hemen rüşte ulaştıkları, hidâyete erdikleri, doğru yolu buldukları anlatılıyor. Eğer şu

anda bizler hem Kur'an okuyor, hem Kur'an'la beraber oluyor, hem de doğruyu, hakkı, hidâyeti bulamadığımızdan dem vuruyorsak o zaman ya okuduğumuz Kur'an değil, ya da okumamız Müslümanca değil. Ya Kur'an okumuyor, başka şeyler okuyoruz, ya Allah'ın istediği şekilde okumuyoruz, yahut ta okumadaki temel hedefimiz bozuk. Yani rüşte, hidâyete ulaşma, gerçeği bulma ve kulluk adına değil de başka maksatlarla okuyoruz. Bu âyet çerçevesinde hepimiz bunu bir daha düşünmek zorunda olduğumuzu unutmayalım.

3. "Doğrusu Rabbimizin yüceliği her yücelikten üstündür. O, zevce ve çocuk edinmemiştir."

Aslında ced, dede demek değil, şeref demektir. Öyleyse bu ifade, Rabbimizin şerefi ne yüce oldu, anlamına gelmektedir. "Biz bu Kur'an'la Rabbimizin şerefinin çok yüce olduğunu anladık," diyorlar. O kadar yüce, o kadar şerefli ki Rabbimiz, O'nun hiç kimseye, hiçbir şe-ye ihtiyacı yoktur. Ne sahibesi vardır O'nun, ne de veledi. Kadına da, çoluk çocuğa da ihtiyacı yoktur O'nun. Çünkü bütün bunlar bir ihtiyacın ifadesidir. Kadın, çoluk-çocuk bütün bunlar tamamlanma ihtiyacı duyulan bir eksikliğin ifadesidir ki, Rabbimizin böyle bir şeye asla ihtiyacı yoktur.

Bizler namazlarımızda okuduğumuz ***"Subhaneke"*** duasıyla da aynı şeyi ortaya koyuyoruz.

4. "Doğrusu aramızdaki beyinsiz, Allah'a karşı yalanlar uyduruyordu."

Meğer ki bizim sefihimiz, bizim o âdi, alçak reisimiz, Allah hak-kında yalan şeyler, abuk sabuk şeyler söylüyor, bizi kandırıyormuş. Meğer Allah'a olmadık şeyler isnat ediyormuş.

"Allah sizden şunları istiyor. Allah sizden şöyle bir kulluk isti-yor. Allah şöyle bir kulluktan yanadır. Allah bu kadarına da karışacak değildir canım! Düğünde bu kadar olur canım! Allah kılık-kıyafete de karışacak değil ya! Allah, düğüne, derneğe de karışacak değil ya!" di-yerek meğer o âdi İblis Allah'la alâkalı bizi bugüne kadar hep aldatıyormuş. Bizler Kur'an'la tanışmadan önce meğer o alçak bizi ne kadar da aldatmış. Bizi Allah konusunda Allah'la aldatıyormuş meğer. Meğer Allah hakkında ne yalan yanlış şeyler söylüyormuş alçak İblis. Halbuki Kur'an'la tanışır tanışmaz anladık ki Allah onun tanıttığı gibi değilmiş. Meğer Allah o alçak İblis'in dediği gibi değilmiş. Meğer bunların hiç birisini istemiyormuş Rabbimiz bizden. Meğer hayatın tümüne karışıyormuş Rabbimiz. Meğer hayatın tümünde bizden kulluk isti-yormuş.

Cinler ne zaman anlamışlar bunu? Kur'an'la tanıştıklarında anlamışlar. Kur'an'ı dinledikleri anda anlamışlar bu gerçeği. Demek ki bizler de Kur'an'la yakından tanışır, Kur'an'la içli dışlı olabilir, Kur'-an'ın rüştüne ulaşabilir, yolumuzu Kur'an'la bulabilecek duruma gelebilirsek, o zaman biz de sefihlerin, sefihlerimizin din böyle dedi, Allah böyle dedi, Allah böyle istiyor, Kur'an böyle diyor, peygamber böyle buyuruyor diye söylediklerinin hak mı, bâtıl mı, doğru mu, yanlış mı olduğunu çok rahat anlayıvereceğiz, sezivereceğiz. Demek ki bunun yolu birilerinin dediklerini dinlemek değil, bizzat Allah'ın kitabıyla tanışmaktan, vahye kulak vermekten geçmektedir.

Bugün de insanları Allah'la aldatan, Allah konusunda aldatan yığınlarla iki ayaklı şeytanları görüyoruz. Rabbimiz Kur'an'ın başka bir yerinde buyurur ki, "sakın ha ey kullarım! Aldatıcılar sizi Allah'la aldatmasınlar!" Peki aldatıcılar Allah'la nasıl aldatırlar insanı? "Allah bir şey indirmedi" diye aldatırlar. "Allah hayata karışmaz" diye aldatırlar. "Bu kadar yüce bir Allah'ın işi yok da bizim pis işlerimizle mi ilgilenecek?" diye aldatırlar. Allah dünyayı yaratmış ama onunla ilgilenmek istememiştir, öyleyse hayatımızı biz belirleriz diye aldatırlar.

Allah'ı yanlış tanıtarak aldatırlar. Allah'ın sıfatlarını Allah dışında birilerine vererek aldatırlar. "Allah kılık-kıyafete karışmaz! Allah düğününüze, derneğinize karışmaz! Allah kazanmanıza, harcamanıza karışmaz! Allah mesleklerinize karışmaz! Düğünde bu kadar olur canım! Allah bu kadarına da karışacak değil ya! Evinizi nasıl döşeyeceğinize, çocuklarınızı nasıl giydirip ne şekilde eğiteceğinize, hangi mekteplerde okuyacağınıza, sabah kaçta kalkacağınıza, sofranızda nelerin bulunup nelerin bulunmayacağına da Allah karışacak değil ya canım!" diyerek Allah'la aldatırlar.

Veya "Allah Kerim be!" derler. "Yığınlarla günah işlesen de kendisine kulluk yapmasan da Allah Kerim be! Allah Ğafûru'r Rahîmdir! Elbet affedecektir" diyerek aldatırlar.

Veya, "işte Allah'ın kitabı böyle okunur" diyerek aldatırlar. "Anlamadan da okusan fark etmez" diyerek aldatırlar. Sırf affeden ama hiç azap etmeyen, sırf cenneti olan ama asla cehennemi olmayan bir Allah tanıtarak aldatırlar. Öyle bir Allah tanıtırlar ki, Kur'an'ın hiç bir yerinde tanıtılmayan bir Allah'tır bu. Kendi kafalarından şekillendirip biçimlendirdikleri bir Allah imajıyla insanları aldatırlar.

Başta şeytan olmak üzere Allah'la aldatan piyasada pek çok iki ayaklı

şeytanlar vardır. Onun içindir ki Rabbimiz Kur'an'ın pek çok yerinde bizi bu konuda ısrarla uyarmaktadır. Aldatıcılar sizi Allah'la aldatmasınlar, zira aldatılmanın en kötüsü ve en tehlikelisi budur. Onun içindir ki bugün piyasada Allah'tan, Allah'ın dininden haberdar olup da Allah'ın dinini kazanç metaı yapan, menfaatlerinden ötürü Allah'ın dinini yamultmaya çalışan, Allah'ın dinini yanlış aktaranlar, kitaba dayalı din anlatmayanlar, efsaneleri ve bir kısım kişileri kitabın önüne geçirerek din anlatmaya çalışanlar insanları kandırmaktadırlar. Sanki bu toplum peygamberi tanımış da, sıra başkalarını tanıtmaya gelmiş gibi. Sanki bu ümmet kitaplarını tanımış da başka kitaplara sı-ra gelmiş gibi, anlatımlarında Kitaba ve sünnete yer veremeyecek ka-dar başka şeyler anlatmaya çalışanlar bu ümmeti aldatmaktadırlar.

Ne yazık ki içinde biz de olmakla beraber bu toplumu hocalar kandırmaktadır. Ya da dinden habersiz oldukları halde, Kitap ve sünnet bilgisinden mahrum oldukları halde din bilirmiş gibi bu toplumun önüne geçen insanlar kandırmaktadırlar. Ya böyle zır cahil yobazlar, ya da dini bildikleri halde, din tahsili, medrese tahsili yaptıkları halde makam, mevki endişesiyle, para, pul endişesiyle bildikleri dini anlatmayarak, ya da yanlış anlatarak insanları aldatanlar ki, bunlara kitabımız "Bel'âm" diyor. Göz diktikleri makamlara ulaşmak, hedefledikleri ulûfelere kavuşmak, ya da içine gömüldükleri makamlarını, yapıştıkları koltuklarını muhafaza edebilmek için dini eğer bükerler bunlar. Allah'ın dediklerine demedi, demediklerine dedi derler. Allah'ın âyetlerine âmirlerinin, müdürlerinin, ağalarının, patronlarının, tâğutlarının is-tediği gibi anlamlar vermeye çalışırlar. Allah'a baş kaldıran resmî ideolojilerin istedikleri doğrultuda, onların hevâ ve hevesleri doğrultusunda, onların sistemlerinin devamı doğrultusunda âyetleri yorumlayarak onlar hatırına mü'minleri kandırırlar.

Tabii ki ilim ehli olduklarından, diploma sahibi olduklarından, halkın gözünde kariyer sahibi bulunduklarından bunların insanları kandırmaları da çok kolay olmaktadır. Öyleyse yapılacak şey, birinci elden dinimizi öğrenmektir. Dinimizi ondan bundan değil, direk Allah'ın kitabından ve Resûlü'nün sünnetinden öğrenmek zorundayız. Bize Allah'ın kitabını anlatan, Resûlü'nün sünnetini bilen temiz selefimizin ağzından dinimizi öğrenmek zorundayız. Değilse bakın atamız Âdem ve anamız Havva bile böyle Allah adına kendilerine yaklaşan, Allah adına yeminler ederek kendilerine nasihat eden Allah düşmanına aldanmaktan kurtulamıyorlardı. Onlar bile böyle olurlarsa, kesinlikle bilelim ki bizler de bu tür aldanmalardan kurtulamayacağız demektir.

Ama eğer dinimizi, kitabımızı ve onun pratiği olan peygamberimizin sünnetini iyi bilirsek, o zaman bize din duyurmaya çalışan ve Allah adına yeminler söyleyerek bize yaklaşmaya çalışanlara aldanmayacağız demektir. Böyle olunca onların sözlerini Kitaba, sünnete vururuz, eğer saf altınsa, sahte para değilse, doğruysa, uygunsa alırız, değilse reddederiz olur biter. Reddederiz ve dinimizi kurtarmış oluruz. Kim söylerse söylesin. İnsanların en âlim bildikleri de söylese, o zaman hiç fark etmeyecektir bizim için. Kitaba ve sünnete muvafıksa, can baş üstüne deriz, değilse vahye aykırıysa reddederiz olur biter.

Kendilerini örnek alacağımız seleflerimizden birisi bu konuda gerçekten bize örnek olacak çok hoş bir söz söyler. Seleflerimizden İmâm Mâlik, Rasulullah Efendimizin mübarek kabrinin başında der ki: "İşte şurada yatan zât var ya, bu zâtın dışındaki insanlardan her ne sadır olmuşsa bunlar alınır da, atılır da. Kabul da edilir, ret de edilir. Ama sözleri reddedilemeyecek bir tek zât var, o da işte burada yatandır." Ne hoş bir söz değil mi? İşte Kitap ve sünnet bilgisine sahip, gerçekten örnek alınacak bir insanın sözü.

Öyleyse hiçbir zaman birileri Allah adına, din adına bir şeyler söyledi diye, hem de bu sözünün doğruluğunu ispat sadedinde Allah adına yemin de etti diye her söyleyenin sözünü din kabul etmeyeceğiz. Bunu bu zât söylediğine göre öyleyse vardır bir hikmeti diyerek alıp onu kabul etmeyeceğiz. Olur olmaz kitaplardan, meselâ takvim yapraklarından din öğrenmeye kalkışmayacağız. Dinimizi menkıbelerden, menkıbe kitaplarından almaya kalkışmayacağız. İnsanlara hiç bir sorumluluk yüklemeyen sadece hoş hikâyelerle, filanların falanların sergüzeşt hayatlarıyla imanımızı, itikadımızı oluşturmaya kalkışmayacağız. Çünkü bu tür şeylerle uğraşan insanların imanları, itikat-ları bunlarla oluşmaya başlayıveriyor. Dinimizi, itikadımızı dinin temel kaynaklarıyla oluşturmaya çalışacağız inşallah.

Demek ki cinler Kur'an'la tanışır tanışmaz İblis'in Allah'la alâkalı, dinle alâkalı tüm sapık düşüncelerini anlayıvermişler. Duydukları, dinleyip iman ettikleri Kur'an'la, Kur'an âyetleriyle onun sözlerini yargılayıp gerçekle sahteyi tefrik edivermişler. Bakın bundan sonra cinler ne diyorlar:

5. "Doğrusu insanlar ve cinlerin Allah'a karşı yalan uydurabileceklerini sanmazdık."

"Ne bilelim biz? Nereden bilebilirdik ki? Biz zannediyorduk ki insanlar ve cinler Allah hakkında yalan söyleyemezler biliyorduk. Cinler ve insanlar Allah'a yalan isnatta, yalan iftirada bulunamazlar zannediyorduk. Böyle bir şey

kesinlikle mümkün olmaz biliyorduk. Allah konusunda kim yalan yanlış bir şey söylerse o hemen çarpılır zannediyorduk. Zannediyorduk ki Allah kendisi, zâtı, sıfatları, yetkileri, dini, kitapları ve elçileri hakkında yalan söyleyen insan ve cinlerin defterini derhal dürüverir, işlerini bitiriverir. Yani hâşâ insanlar ya da cinlerden birisi Allah hakkında yalan söylerse, gökten bir ateş iner ve çarpılırlar, işleri biter zannediyorduk. Böyle olmadığına, çarpılmadıklarına göre ne bilelim, efendi efendi söylüyorlar, doğru söylüyorlar diye biz de onları dinliyorduk.

Koca koca adamlar söylüyor bunu diye bizler de doğru zannedip dinliyorduk. Diyanet işleri başkanı söyledi bunu yahu! Falan şehrin Müftüsü söyledi bunu! Falan efendi, filan zât söyledi. Kocaman adam yahu. Yalan söyleyecek değil ya? İftira edecek değil ya?" diye insanlar da, cinler de insanların ve cinlerin Allah hakkında yalan söyleyemeyecekleri düşüncesinde oldukları için dinliyorlar bunları. Bakın Kur'an'ı dinleyene kadar cinler de aynı zan içindelermiş de, Kur'an'la tanışır tanışmaz bu gerçeği anlayıvermişler.

Öyleyse bizler Kur'an'la tanışmaya başladıktan sonra birilerinin Allah hakkında yalan söyleyip söylemediklerini anlama imkânını elde etmiş olacağız. Bu âyetler her ne kadar cinlerin Kur'an'la, Kur'an sayesinde anladıklarını, öğrendiklerini anlatıyorsa da, bu Kur'an bize geldiğinden, bu konu onlardan önce bizi ilgilendirdiğinden bizim anlamamız gerekeni anlatıyor, diyeceğiz. Yani onlardan önce bizim bunu anlamamız gerektiğini anlatıyor bu âyetler. Şimdi bize gelmiş olan bu kitapla onlar bu gerçeği anlamışlar da bizler anlamayacak mıyız? Onlar bizim kitabımız sayesinde bu rüşte ulaşmışlar da bizler ulaşmayacak mıyız? Kur'an cinlere bu mesajı iletiyor da bize iletmiyor mu?

Elbette bu kitap sayesinde insanların sapıklıklarını biz de anlayacağız. Allah'ın dediklerini demedi, demediklerini de dedi şeklinde Allah'a yalan iftirada bulunanların sapıklıklarını biz de anlayacağız. "Efendim zaten Allah da bundan yanadır, Allah da bunu istemektedir" diyerek Allah'ın istemediklerini Allah istiyormuş pozisyonunda insanlara sunarak Allah'a yalan iftirada bulunanların sapıklıklarını biz de anlayacağız. "Efendim, Allah da demokrasiden yanadır. İslâm da lâikliği önermektedir. Efendim Kur'an'da kesinlikle cihad yoktur. Allah böyle bir şeyi emretmemiştir. Bu çağda, bu devirde kesinlikle böyle çağdışı bir şeyi Kur'an emretmez! El kesme, göz çıkarma, kesinlikle Kur'an'a yakışan şeyler değildir. Baş örtme de yoktur efendim! Nerden çıkarıyorlar bunu? Kur'an'da kesinlikle böyle bir emir yoktur. Kur'an bir ahlâk kitabıdır! Kur'an da demokratik bir sistem öneriyor efendim! Kur'an bundan başka bir şey demiyor ki!" diyerek, kimileri de bugün Allah'ın dediklerini demedi, demediklerini de

dedi demeye çalışıyor veya dedirtmeye çalışıyorlar. İşte bu da Allah'a yalan iftiradır.

"Efendim ben Kur'an'ı başından sonuna kadar taradım orada baş örtmeye dair bir tek emir bile bulamadım" diyen kişinin iftirası. Veya "ben bu insanların kurtuluşu için bir tek yol biliyorum o da demokrasidir, bunun dışında başka sıhhatli bir çıkış yolu bilmiyorum" diyen adamın iftirası. Bütün bunlar Allah adına beyan ve Allah'a yalan iftiralardır.

Allah hakkında veya Allah adına bilmediği şeyleri söylemeyi de Allah yasak kılmıştır. Adam Allah'tan söz eder, ama Allah'ın Kitabını, Resûlü'nün sünnetini bilmediği için yalan yanlış şeyler söyler. Adam dinden diyânetten bahseder, ama İslâm'ın "i" sinden bile haberi yoktur. Anadan, babadan veya gazeteden, dergiden, takvim yaprağından duyduğunu İslâm diye ortaya koymaya çalışır. Allah hakkında konuşurlar, ama Allah'ı tanımadıklarından söylediklerinin tamamı iftiradır.

Allah'a yalan iftirada bulunmak demek, Allah'ın zâtıyla, sıfatlarıyla alâkalı yalan söylemek, sıfatları konusunda O'nu eksik tanımak, O'nun bu eksikliğini yerdekilerle tamamlama cihetine gitmek, O'nda olan sıfatları başkalarına vermek, başkalarının da O'nun sıfatlarına sahip olduğunu iddia etmek demektir. Yani yeryüzünde O'ndan başka program yapıcı, kanun koyucu bir kısım Rablerin de olabileceğine inanmak ve bu kişilerin kanunlarına da uyulması gerektiğini iddia etmek, bunların da yeryüzünde etkili, yetkili varlıklar olduklarını söylemek, yalnız Allah'a ait olan hakimiyet hakkını bu varlıklara da vermek, ya da yeryüzünde Allah'tan başka şifa dağıtıcıların da varlığına inanmak, yeryüzünde Allah'tan başka rızık dağıtıcıların da varlığına inanmak, kendilerine sığınılacak, kendilerine dua edilecek, yardıma çağrılacak Allah'tan başka varlıkların da bulunduğunu iddia etmek… İşte bütün bunlar Allah'a yalan iftirada bulunmak demektir.

Veya Allah'ın zâtıyla alâkalı "Allah evlat edindi," işte "Îsâ Allah'ın oğludur," "Üzeyr Allah'ın oğludur," "melekler Allah'ın kızlarıdır" biçiminde Allah'a yalan iftirada bulunmak. Veya Aristo'nun dediği gibi "Allah hayata karışmaz, Allah dünyayı yarattı ve işi bitti. Allah bir şey indirmemiştir, Allah bize âyet göndermemiştir, Allah bizim hayatımızla ilgilenmez şeklinde Allah'a yalan iftirada bulunmak." Ya da hayatı il-gilendiren konularda Allah ve Resûlü'ne, Allah ve Resûlü'nün buyruklarına rağmen veya onlara binaen söylenen yalanlar da Allah'a yalan iftiradır. Yani Allah ve Resûlü'nün sözlerini

başka bir şekle getirerek söylenen yalanlar.

Öyleyse kesinlikle gerek şeytanları, gerekse iki ayaklı şeytanları dinlememeliyiz. “Bana göre Allah böyle olmalı. Bana göre Allah böyle demeli. Bana göre şöyle dememeli. Bana göre cihadı emretme-meli, tesettürü istememeli, bu devirde kısası emretmemeli, namaz ol-mamalı” diyerek bizim Allah hakkındaki düşüncelerimizi bozmaya ça-lışan şeytanları asla dinlememeliyiz. Çünkü Allah korusun Allah karşısında bilgi iddiasına, Allah karşısında güç iddiasına götürür onlar sizi. “Ne yani, Allah bilirse ben de bilirim. Allah’ın gücü, kuvveti varsa benim de gücüm kuvvetim var,” demeye götürür. Allah kanunlarına muhalif kanunlar yapmaya yönlendirir sizi. Allah yasalarını dinlememeye, beğenmemeye götürür.

Öyleyse kesinlikle şeytan vahiylerini dinlemeyeceğiz. Hep Allah’ın vahyini dinleyeceğiz. Ne şeytan vahiylerini, ne de yeryüzündeki iki ayaklı şeytan vahiylerini dinlemeyecek, sadece Rabbimizin vahyine kulak vereceğiz. Rabbimiz Kitabında ve Resûlü’nün sünnetinde kendisini bize nasıl tanıtmışsa, hangi sıfatlarla muttasıf, hangi sıfatlardan münezzeh olarak tanıtmışsa, o şekilde O’na iman edecek ve başkalarına kulak vermeyeceğiz. Allah doğru söyler, Allah güzel söyler diyeceğiz ve şeytana uymayacağız inşallah.

6. “Gerçekten, birtakım insanlar, cinlerin birtakımına sığınırlardı da onların azgınlıklarını artırırlardı.”

İnsanlardan kimileri cinlerden kimilerine sığınıyorlar da, bu on-ların şımarıklıklarını, şirretliklerini artırıyordu. İnsanların kendilerine sı-ğınmaları, cinlerin kendi kendilerini bir şey zannedip şımarmalarına sebep oluyordu. Peki nasıl oluyordu bu iş? Yani nasıl sığınıyorlardı in-sanlar bu cinlere? Anlayabildiğimiz kadarıyla bu iş iki şekilde oluyordu.

1- Bunlardan birisi, devri cahiliyede öyle zannediliyor ve inanılıyordu ki, her dağın, her vadinin, her tepenin, her beldenin, her bölgenin, her alanın kendi çapında söz sahibi cinleri vardır. Meselâ Bat-ha vadisi filan cinin, Akik vadisi, Ihlara vadisi falan cinnin, Ankara yolu filan cinin gibi. Her vadinin, her bölgenin hakim bir cini olduğuna inanılırdı. Kim ki o vadiden geçecek, kim ki o bölgede yatacak, kim ki orada geceleyecekse o bölgenin cinine sığınması gerektiğine inanılırdı. “Aman efendim! Burası senindir! Burada senin sözün geçer! Ben sana sığınır, senin büyüklüğünü teslim ederim! Bu vadinin reisi olarak sen bana zarar vermediğin gibi, başkalarının zararlarından da korursun! Beni koru efendim! Ben sana sığınarak yatıyorum! Destur! Destur! Geri dur!” diyerek insanlar

cinlere yalvarır yakarırlar, onlara sığınırlarmış. İşte onların bu sığınmaları berikilerin şımarıklılığını artırıyor-muş. Onlar sığındıkça berikiler de kendilerini bir şey zannetmeye baş-lıyorlarmış. “Şu enayilere bakın, biz de bir şey var zannedip bize sığınıyorlar” diye azgınlaşıyorlarmış. Bunu cinlerin bizzat kendileri anlatıyor.

Bakıyoruz şimdi de her vadinin, her alanın, her sektörün, her bölgenin ayrı cinleri, ayrı ecinnileri, yani söz sahibi reisleri var. Ekono-mi dünyasının ayrı, buzdolabı, çamaşır makinesi, beyaz eşya vadisinin ayrı cinleri var. Kitap dünyasının, araba piyasasının ayrı söz sahibi cinleri, reisleri var. İç piyasanın, dış piyasanın, doktora piyasasının, doçentlik piyasasının ayrı reisleri, cinleri var. Her vadinin, her bölgenin, her alanın, her sektörün ayrı ayrı söz sahibi cinleri, ecinnileri var.

O vadiye girmek isteyenler, o sektöre dalmak, o sahada oynamak isteyenler, o bölgede yer edinmek isteyenler de o alanın cinlerine, reislerine sığınıyorlar: “Aman efendim! Haşmetlim! Şevketlim! Bu vadinin cini sensin! Bu sektörün söz sahibi sensin! Zât-ı âlileriniz efendim! Münasip görürseniz, izin verirseniz ben burada olmak, bu sahaya girmek, bu alanda oynamak istiyorum! Ben bu sahaya girmek istiyorum! Ne olur bana zarar vermeyin! Beni koruyup kollayın efendim!” diye karşılarında el ovuşturup, bel kırıp, boyun büküyorlar. O takımın kaptanı da, o sahanın cini, o sektörün söz sahibi reisi de ken-disini bir şey zannederek şımardıkça şımarmaya başlıyor.

Meselâ ilim adamı mı, filim adamı mı neyse işte ondan olabilme vadisini bir düşünün. YÖK’ünden, Rektöründen, dekanından, bölüm başkanlarına varıncaya kadar nice cinni ve ecinniler vardır orada değil mi? Oraya mı gireceksin? O sahaya mı dalacaksın? Orada mı uyuyacaksın? O vadide mi yatacaksın? Veya o sektörde mi bağdaş kurup yamuşacaksın? Veya orada mı demir atıp sondaj yapacaksın? O takımda oynamayı mı kafaya koydun? O zaman o vadinin cinlerine “efendim! Zât-ı âlileriniz eğer ferman buyururlar, destur verirlerse ben gölgenizin altına girmek, emrinize sığınmak istiyorum. Aslında efendim kesinlikle size karşı gelmek, sesimi yükseltmek, size karşı gelmek, hakkınızda kötülük düşündüğüm için burada değilim! Sizin sahanızda sesimi sonuna kadar kısacağım! Sizin vadinizde başımı kaldırmak şöyle dursun, devinmeyeceğim bile! Yardımınız efendim! Lütfunuz efendim! Taltifiniz efendim!” filan diye ondan bir kerecik destur aldıktan sonra artık korkmanıza gerek kalmamıştır. Yıllarca yatabilirsiniz orada, kimse rahatsız etmeyecektir sizi.

Meselâ T.S.E'ciler vardır bir başka alanda. Maliyeciler vardır bir başka vadide. Veya işte Koç vardır bir başka vadide, Sabancı vardır. Veya tevbe ekolünde falan efendiler, infak alanında falan yol bilenler, reisler vardır. Bunlara, bu sektörlerin reislerine, cinlerine sığındıkça aynı yola çıkıyor Allah korusun. Hepsi de kendilerini bir şey zannedip şımardıkça şımarıyorlar. Neredeyse tanrılıklarını ilân etmeye bile vardırıyorlar işi. İşte cinlere sığınma şekillerinden biri budur.

Bir de şöyle sığınılır cinlere: İnsanlardan kimileri cinleri her şe-yi bilen, her konuda bilgi sahibi, her şeye güç yetiren, güçlü, kuvvetli, gaybı bilen, diledikleri her şeyi yapabilen varlıklar olarak inandıklarından onların bilgilerinden, güçlerinden istifade edebilmek için onlara müracaat ederler, cinlerden yardım isterler. "Amanın! Ey cinler! Ey cinciler! Siz bilirsiniz! Siz bulursunuz! Biz eşyamızı kaybettik! Biz paramızı kaybettik! Biz aklımızı kaybettik! Biz namusumuzu kaybettik! Nerede buluruz acaba? Nasıl buluruz acaba?" diyerek cinlere, cincilere müracaat ediyorlar, onlar da: "Gel ulan öyleyse!" diyorlar. "Gel! Ma-dem düştün, sana yol tarif edeyim! Gel madem istiyorsun, madem ka-şınıyorsun cebindekini alalım!" diyorlar ve kendilerini bir şey zannederek şımarmaya başlıyorlar. Berikiler şımartıyorlar ama. Onlar gitmeyiverseler, onları adam yerine koymayıverseler şımarıp azgınlaşmayacaklar ama gidiyorlar işte. Bakın bu konuyla yakın ilgi kurduğum bir hadisi okuyayım burada:

Hafsa annemizden rivayet edilen bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyuruyor:

"Bir kimse Arrafa giderek gayptan bir şey sorarsa, onu bu işe layık gördü diye, gitti ve sordu diye kırk gecelik namazı kabul olunmayacaktır.

Arraf; geçmiş olayları, mesela çalınan malları, yerlerini, kimlerin çaldığını bildiğini iddia eden insanlardır. Ama kâhin bunun tersinedir. Araf geçmişe ait bilgili idi, kâhin ise gelecekte, ilerde gelecek, gerçekleşecek olayları bildiği iddiasında olan adamdır. Müneccim ise, gökteki ay, güneş, yıldızlar gibi gök cisimlerine bakarak, onların hareketlerini takip ederek onlardan kendince hayatla ilgili kurallar çıkaran kimsedir. Yani yıldızlarla bizim hayatımızı yorumlamaya çalışan insanlar. İşte böyle insanlar kadimden beri hep var olagelmiştir. Remilciler, arraflar, kâhinler, müneccimler..

Bunlar hep yalancı mıdırlar? Arada bir bazen dedikleri çıkar mı? Zekaları,

hayat tecrübeleri sebebiyle bazen tesadüf edebilirler. Ama adam bilir diyorsanız, geçmişi bilir, geleceği bilir, kimin başına ne gelecek bilir, kim nerede ne yaptı bilir, şu anda insanlar nerede ne yapıyorlar bilir diyerek giderse bir kimse bir arrafa ve ondan da hayatla ilgili program bilgisi sorar, yani uygulayacağı bilgiler alırsa bilsin ki o kişinin kırk gecelik namazı boşa gitmiştir.

Cinlerden birisi bilebilir. Şu anda melekler ve cinlerle birlikte yaşıyoruz bu hayatı. Bizim kaybettiğimiz bir şeyi onlar bilebilirler. Onlardan orada, yanınızda olan birileri sizin kaybettiğiniz, bulamadığınız bir eşyayı bilebilirler. Peki birileri o cinlerle irtibat kurarak onlara sorsa bu kaybolan şeyi. Gerçekten onu bilen bir cin de tamam onu bize buluverse ne olur? Adam her şeyi bildi mi diyeceğiz? Ama insanlar öyle değiller mi? Her şeyi bilmezler ve de bildiklerini söylerken yalan da katarlar. Ya cin de oynatmaya başlasa, bir verip bin almaya başlasa. Çünkü Resul aleyhisselam öyle diyor. Bir doğrunun yanına beş yalan katarlar ve sizi aldatırlar.

Öyleyse biz geçmişte olan bir şey için, gelecekte olacak bir şey için, bir şeylerin çözümü için birilerini bu konuda tam ve tek yetkilidir diye onlara müracaat etmeyecekmişiz, değilse kırk günlük namazlarımız boşa gidiyormuş Allah korusun. Yani dinimizin direği yıkılırmış, yani Allah'la diyalogumuz bozulur, Allah'tan aldığımız mesaja toz katmış, su katmış olurmuşuz. Bir de hakkımız olmadığı halde âyetin beyanıyla bu tür insanları şımartmış olurmuşuz. Bu tür insanları adam yerine koyup şımartmaya hiçbir zaman hakkımız yoktur.

Meselâ, "Hanım sen bilirsin!" felsefesinde olan nice beyefendileri bu tutumlarından dolayı hanımlarının şımarıklığı mahvetmiştir. Çünkü hanım benim bildiğim idare edilmeye hazır, ruhen buna müsait yaratılmıştır. Birileri adaletle idare edici olacak ama, bu nokta önemli tabii. Birileri adaletle ona yön verici olunca mest olan, rahatlığa eren, kendinden geçen, sükûn bulan bir varlıktır kadın. Böyle yaratılmıştır o. Ama öyle değil de: "Hanım sultan! Zât-ı âliniz bilir! Siz bilirsiniz! Na-sıl isterseniz! Ne alalım? Ne satalım? Nerede oturalım? Nerede oynayalım?" denilmeye başlandı mı artık kadın, "ya ben herhalde bilirim, ben anlıyorum" demeye başlar ve ondan sonra da şımarıklılığı tırmanıverir. Ben bilirim artık diye narayı bastı mı artık ötekisi zaten kaçacak delik arayacaktır. Öyle yapıp onları gereksiz şımartmayalım, adilce onları eğitip yönlendirmeden yana olalım inşallah.

7. "Doğrusu, onlar da sizin, Allah'ın kimseyi yeniden diriltmeyeceğinizi sandığınız gibi sanıda bulunmuşlardı."

Biz bunun sebebini de öğrendik diyor cinler. Neyin sebebini? Yani sefihimizin, o adi, alçak reisimizin, içimizdeki o beyinsiz İblis'in Allah hakkında abuk sabuk, yalan yanlış şeyler söyleyebilmesinin sebebini öğrendik. Ya da insanların ve cinlerin Allah hakkında yalan yanlış şeyler söylemeye nereden cesaret aldıklarını öğrendik. Veya bu şımarık cinlerin şımarma sebeplerini anladık biz. Neymiş mesele? Nedenmiş bunlar? Sebep şuymuş: Siz insanlardan kimilerinin zannettikleri gibi onlar da dirilmeyeceklerini zannediyorlar. Allah'ın, ölümünden sonra hiç kimseyi diriltmeyeceğine inanıyorlar da ondan. Yaptıklarının hesabının sorulmayacağına, yaptıklarının yanlarına kâr kalacağına inanıyorlar da ondan böyle davranıyorlar. Meğer âhiret inançları bozukmuş da onun için böyle yamuk davranıyorlarmış. Âhiret dertleri, hesap, kitap endişeleri yokmuş. Öldükten sonra hesaba çekilme dertleri yokmuş.

Demek ki gerek cinlerin, gerekse insanların âhiret inançları bozulunca, hesap, kitap endişeleri kalmayınca Allah'a karşı, kendilerine ve insanlara karşı da her türlü yalanı söyleyebileceklerdir. Öyley-se insanların hayatlarını, yaşayışlarını, ticaretlerini, muamelatlarını, münâsebetlerini düzeltmek için önce onların âhiret inançlarını düzeltmek gerekmektedir. Âhiret inancı bozuk olan insanın tüm hayatı, tüm ilişkileri bozuk olacaktır. Yarın yaptığı her şeyden hesaba çekileceğine inanmayan bir insan asla bu dünyada hak, hukuk tanımayacak, sorumsuzca bir hayat yaşamaya devam edecek demektir.

Tıpkı insanların zannettikleri gibi cinler de zannediyorlarmış ki, Allah hiç kimseyi diriltmeyecek. Öldükten sonra diriltip hiç kimseden hesap sormayacak zannediyorlarmış. Âyetin birinci mânâsı böyledir.

Âyetin ikinci mânâsı da şöyledir:

Bir de onlar Allah hiç kimseyi peygamber olarak ba's etmeyecek, göndermeyecek zannediyorlardı. İşte İblis'in Allah hakkında abuk sabuk şeyler söylemesinin sebebi, ya da cinlerin şımarmalarının sebebi buymuş. Zannediyorlar ki, Allah bir peygamber, bir elçi göndermeyecek. Allah son elçisi Hz. Muhammed'i (a.s) ba's edip ona her şeyi ayan beyan ortaya koyacak bir kitap göndermeyecek. Böylece son elçi ve son kitap gelmeyince de, kendi yalanları, sapıklıkları ortaya konmayacak, açığa çıkarılmayacak zannediyorlardı. Allah ahir za-man elçisini ve o elçiyle birlikte Furkân olan kitabını gönderince bunların işi bitiverdi. Yalancıların mumları yatsıya kadar yandı ve sönüverdi. Allah gerek kendisi hakkında, gerekse başka konularda tüm gerçekleri bu son kitabında bütün açıklığıyla ortaya koyuverince, onların yalanları açığa çıkıverdi.

İnsanlardan kimileri de şu anda Allah böyle dedi, din böyle dedi, peygamber ve kitap böyle dedi diye bol keseden atarlar. Allah'ın demediklerini O diyormuş pozisyonunda insanlara sunarak, ya da Allah'ın dediklerini demedi diyerek Allah'a iftira edenleri görürsünüz. Bunu niye yapar bu adamlar? Yani bu cesareti nereden alıyorlar? İşte bu âyetin beyanıyla bu adamlar zannederler ki, günün birinde Allah elçilerinden bir elçi, Kitap ve sünnete dayalı olarak hakkı ortaya koymayacak. Zannederler ki bir mü'min kendilerini sığaya çekmeyecek ve böylece yalanları sürüp gidecek. Halbuki bir gün hak bir elçi tarafından Allah âyetleri ortaya konunca, onların tüm yalanları açığa çıkacaktır.

8-9. "Doğrusu biz göğü yokladık; onu sert bekçiler ve kayan ateşlerle doldurulmuş bulduk. Doğrusu biz, göğün dinleyebileceğimiz bir yerinde otururduk; ama şimdi kim dinleyecek olsa, kendisini gözleyen bir ateş buluyor."

Bu husus Kur'an'ın başka yerlerinde de anlatılır. Cinler Levh-i Mahfuzun sırlarını çalıp yerdeki dostlarına ulaştırıp insanların dinlerini bozmak istiyorlardı. Bakın burada deniyor ki, "biz gökleri yoklamaya başladığımızda bir de ne görelim? Böyle her tarafın şedit bekçilerle tutulduğunu gördük. Biz her ne zaman dinleme konumunda bulunsak, semânın dinleme yerlerine geçiversek, dinlemek istesek, bir kıvılcım onun başının belâsı oluveriyor, onun defterini dürüveriyor."

Ama her şeye rağmen eskiden kalma çalıntı bilgi kırıntılarının bugüne intikali olabilecektir. Allah'ın Resûlü bu konuda şöyle buyurur: "Duydukları, çaldıkları bir bilgiye beş yüz de kendileri katar ve işte onunla insanları oyalamaya çalışırlar." İşte bu konuyu açıklayan hadis budur.

Evet önceleri kırıntı şeklinde de olsa bir kısım çalıntı bilgilere muttali oldukları halde, bir de bakıyorlar ki semâların kapıları tutulmuş, her yer şedit bekçilerle kuşatılmış. Eski manevra imkânları kalmamış. İşte bu durumu görünce şaşırıyorlar ve araştırmaya başlı-yorlar. Diyorlar ki:

10. "Yeryüzünde olanlara kötülük mü murad edildi yahut Rabbleri onlara bir iyilik mi dilemiştir, doğrusu biz bilemeyiz."

Bu durum karşısında şaşırıp kalıyorlar. Çünkü daha önce yapabildiklerini yapma imkânları ellerinden alınmış. Şaşkın bir şekilde bunun sebebini araştırmaya başlıyorlar. Bu yasağın kaynağı ne ki acaba? Nerden geldi bu? Neden şedit bekçilerle tutulmuş gökyüzü? Acaba eski manevra kabiliyetleri niçin kısıtlanmıştı? Bunun sebebini sorup soruşturuyorlar ve şöyle diyorlardı:

“Bilmeyiz ki! Nereden bilelim biz! Bizim idrakimizin konusu değil ki bu konu! Kendi kendimize nasıl bilelim biz bunu? Acaba yerdekilere bir şer mi murad edilmiş? Yoksa Rabbleri onlara bir hayır mı murad etmiş? Bilmiyoruz, bilemiyoruz.”

Dikkat ederseniz burada cinler vasıtasıyla bize çok hoş bir edep tarif ediliyor. Kötülükler, şerler hep başkalarına, ama hayırlar, güzellikler hep Allah’a izâfe ediliyor. Deniyor ki, yerdekilere bir şer mi murad edilmiş, yoksa Rabbleri onlara bir hayır mı murad etmiş? Halbuki yerdekilere hayrı da, şerri de murad eden, hayrın da şerrin de yaratıcısı Allah’tır. Ama şöyle demiyorlar: “Allah onlara bir şer mi mu-rad etmiş, yoksa bir hayır mı dilemiş?” demiyorlar da, “Allah bir hayır mı dilemiş? Yoksa onlara bir şer mi murad edilmiş?” diyorlar. Çünkü kötülüğü, şerri yaratan da Allah’tır ama Allah’ın asla kötülüğe rızası yoktur. Burada işte böyle bir edep görüyoruz. Hırsızlık yapan kendi yaptı da, namaz kılana Allah imkân verdi de öyle kıldı gibi bir mânâ var burada.

Bunu bizim hayatımıza şöyle yansıtmaya çalışıyoruz: Konuşurken, otururken iki kişiden birisi daha dûn, daha aşağı olacaksa, daha zor durumda, daha kuru yerde, daha soğuk yerde olacak, daha kuru ve yavan yiyecekse o biz olmalıyız. Karşımızdaki daha iyi konumda olacak, ona nazaran biz daha aşağı konumda olacağız. Muhatabımızı daha iyi konumda tutacağız. Meselâ konuşma esnasında bir örnek vereceksek, örnekte kendimizi daha dûn noktada, karşımızdakini de daha üstün bir noktada örnekleyeceğiz.

Meselâ biri diğerine borç verdi gibi bir örneklemede borç veren konumundaki karşımızdaki, borç alan konumundaki biz olmalıyız. Niye borç veren konumuna kendimizi örnekleyerek kendimizi yüce bir duruma getirelim? Veya meselâ birisi hastalandı da ötekisi onun ziyaretine gitti örneklemesinde hasta olan biz, ziyarete gelen de karşımızdaki muhatabımız olsun. Yani devamlı biz dûn noktada, karşımızdaki de daha üstün noktada olsun.

Meselâ karşımızdakilere sorarken: Bilmem anlatabildim mi? Becerebildim mi? diyelim. Anladınız mı? Anlayabildiniz mi? demeyelim. Hele hele: Anlamadın ki! Galiba anlayamadınız! filan asla demeyelim. Yani anlattığımız konu anlaşılamamışsa biz kendimize yönelik yapalım bu işi. Karşımızdakilerin anlayışlarının kıtlığını değil de bizim anlatışımızın yetersizliğine yoralım. Herhalde anlatamadım, bir daha tekrar edelim diyelim.

Bakın burada cinlerin üstünlükleri, cinlerin bilgi problemleri de

hallediliverdi. Bakın semânın Allah tarafından şedit bekçilerle donatılması karşısında apışıp kalıyorlar. Bunun ne olduğunu, sebebinin ne olduğunu bilmiyorlar, bilemiyorlar. Bilemediklerini itiraf için de diyorlar ki: Biz bilmiyoruz, bilemiyoruz yerdekilere bir şer mi murad edilmiş, yoksa Rabbleri onlara bir hayır mı murad etmiş? Bu işin aslını, esasını araştırmaya koyuluyorlar da nihâyet Allah'ın son elçisinin peygamber olarak görevlendirildiğini ve kendisine Kur'an isimli bir kitabın verildiğini anlıyorlar. Sonunda o kerim elçinin okuduğu Kur'an'la tanışıyorlar ve işin aslını ancak o zaman öğrenebiliyorlar. İşte her şeyi bildiklerine inanılan cinlerin gerçek bilgisi bu kadardır.

Hattâ bakın cinlerin bilgi probleminin Sâd sûresinde şöyle anlatıldığını görüyoruz:

"Bunun üzerine Biz de, istediği yere onun buyruğu ile kolayca giden rüzgarı, bina kuran ve dalgıçlık yapan şeytanları, demir halkalarla bağlı diğerlerini onun buyruğu altına verdik."

(Sâd 36-38)

Bu âyetlerde anlatıldığına göre Rabbimiz cinleri Süleyman'ın (a.s) emrine vermişti. Süleyman (a.s), prangalara bağlanmış olarak onları Mescid-i Aksâ'nın yapımında çalıştırıyordu. Rivâyetlere göre Hz. Süleyman (a.s) gözlerinin önünde âsâsına yaslanarak vefat etmişti. Ama cinler inşaat bitene kadar O'nun vefat ettiğini bilememişler, nihâyet inşaat tamamlandıktan sonra âsâyı kurt yiyip de Süleyman'ın (a.s) vefat ettiğini anlar anlamaz tüm cinler sağa sola dağılıvermişlerdi. Bakın gözlerinin önünde bir peygamberin vefatını bile bilemiyor-lardı bu cinler. İşte cinlerin bilgisi bu kadardır.

Bundan sonra cinler kendilerini tanıtmaya başlıyorlar:

11. "Doğrusu aramızda iyiler de vardır, bundan aşağı bulunanlar da vardır. Biz, türlü türlü yolda olan topluluklardık."

Diyorlar ki, "bizim içimizde salihler de var, dûne salihler de vardır." Buradaki "dûne salihîn" ifadesinin iki mânası vardır: Birincisi az salih, birazcık salih olanlar da var bizim içimizde. İkincisi de salih olmayanlar da var demektir. Bizim içimizde salihler de, az salih olanlar da, ya da salih olmayanlar da mevcuttur. Hepimiz böyle grup grup olmuşuz. Kimimiz önde, kimimiz arkada bölük bölük olmuşuz

Salih olmak esastır, ama cennete gitmek için sadece salih ol-manın da

yetmeyeceğini, aynı zamanda “muslih” de olmamız gerektiğini biliyoruz. Yani cennete gidebilmek için sadece salih olup kendimizi kurtarmamız yetmeyecek, aynı zaman da başkalarını da cennete kazandırma, onları da salihleştirme adına ciddi bir kavganın içine gir-mek zorundayız.

12. “Yeryüzünde kalsak da Allah’ı aciz bırakamayacağımız, başka yere kaçsak da, O’nu aciz kılamayacağımız gerçeğini şüphesiz anladık.”

Bir de dinlediğimiz Kur’an’la, Kur’an sayesinde şunu da anladık ki, “Allah’ı yeryüzünde mümkün değil aciz bırakamayız.” Biz kim, Allah’ı aciz bırakmak kim? diyorlar. Cinler hakkındaki temel yanlışlardan birisi de bu muydu? Öyle zannetmiyorlar mıydı insanlar? Cinler her şeyi beceren, her şeye güç yetiren, güçlü kuvvetli varlıklardır. Sanki cinlerin gücü Allah gücüne eş. Onları Allah makamına oturtmamışlar mıydı insanlar tarih içinde? Halbuki bakın cinler diyorlar ki, ne üzerine giderek, ne de kaçarak Rabbimizden kurtulmamız mümkün değildir. Bırakın O’na bir şeyler yaparak karşı gelmeyi, kaçarak, saklanarak bile O’ndan kurtulmamız, O’nu aciz bırakmamız, O’na kar-şı gelmemiz asla mümkün değildir.

İşte cinlerin gücü. Onların insanlara karşı yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Yani ben Allah’a kulluğa karar vereceğim, Rabbime O’-nun istediği kulluğu icraya koyulacağım, hayatımı Allah için yaşayacağım, namaz kılacağım, oruç tutacağım, sonra da cinler de güçlü olacaklar ve benim kulluğumu bitirecekler. Ellerindeki bir makasla Rabbimle benim aramdaki kulluk ipini kesecekler ve benim kulluğumu engelleyecekler, bu asla mümkün değildir. Böyle beni onların tasallutundan koruyamayacak kadar aciz bir Allah da benden kulluk isteyecek, bu mümkün değildir. Onun içindir ki Allah’a kulluğa karar veren bir Müslümana onların yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. İşte zaten bakın burada onlar hadlerini bilerek bunu çok açık bir şekilde itiraf ediyorlar.

13. “Şüphesiz, doğruluk rehberi olan Kur’an’ı dinlediğimizde ona inandık; kim Rabbine inanırsa, o, ecrinin eksiltileceğinden ve kendisine haksızlık edileceğinden korkmaz.”

“Biz hidâyet rehberi olan Kur’an’ı dinleyince, duyar duymaz hemen iman ettik.”

Kim de Rabbine iman ederse onun için ne cin işinden, ne de şeytan işinden korkmasına gerek yoktur. Ya da Allah’a inanan kişi ne hakkının eksiltilmesinden, amellerinin zayi olmasından, ne de kendisine zulmedilmesinden korkmasına gerek yoktur. Çünkü Allah’ı dinleyen, Allah’ın

koruması altına giren bir kimseye ne cinlerin, ne de şeytanların yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Ancak kişi eğer Allah'a kulluktan uzaklaşır, Allah'ın korumasından çıkarsa artık cinler de, şeytanlar da ona istedikleri zararı verebilirler.

14. "İçimizde, kendini Allah'a vermiş olanlar da, yazık edenler de vardır. Kendini Allah'a veren kimseler, işte onlar, doğru yolu arayanlar, ona lâyık olanlardır."

Bizim Müslümanlarımız, Allah'a teslim olanlarımız da var, ama huysuz, zulmeden, kötülük yapanlarımız da vardır. Müslüman olanlarımız öyle yattıkları yerden Müslüman olmamışlar da "taharrav raşa-da" yapmışlardır. Yâni rüştü aramışlar, taharri etmişler, araştırmışlar, soruşturmuşlar de öylece hidâyete ulaşmışlardır. Bakmışlar ki gökyüzünde garip şeyler oluyor. Bakmışlar ki semânın kapıları şedit bekçilerle donatılmış. Daha önceleri kendilerine tanınan manevra imkânları ellerinden alınmış. Bir gariplik olduğunu anlayarak bunun sebebini anlayabilmek için acaba bu nedir? Acaba bu neyin nesidir? diyerek aramaya, araştırmaya koyulmuşlar ve nihâyet bu taharrinin sonucunda vahiyle tanışmışlar. Aramalarının sonucunda vahye ulaşmışlar, kitapla tanışmışlardır.

Öyleyse eğer bugün bizler de rüşte ulaşmak istiyor, hakkı bul-mak, hidâyeti elde etmek istiyor, ya da iyi bir Müslüman, vahiy Müslü-manı olmak istiyorsak başka çaresi yok yattığımız yerden buna ulaşmamız mümkün değildir. Bizler de aynen Allah'ın mükellef kulları cinler gibi hakkı taharri etmek, aramak, araştırmak ve bulmak zorundayız. Vahiyle tanışma gayreti içine girmek zorundayız. Vahiyle tanışmak, vahyi dinlemek, vahye zaman ayırmak zorundayız, bunun başka yolu yoktur.

Sırat-ı Müstakime ulaşmanın yolu; sırat-ı müstakimi bulmayı, sırat-ı müstakimde olmayı arzu etmek, bu konuda yegâne hidâyet e-diciye yönelmek gerekmektedir.

"De ki, doğrusu Allah dilediğini saptırır ve kendine yöneleni doğru yola eriştirir."
(Ra'd, 27)

Bu yönelişin sadece yöneliş olarak kalmaması, bir anlamda "mücahede" niteliğine ulaşması, yönelişte ısrar ve samimi davranıl-ması da gereklidir.

"Bizim uğrumuzda cihad edenleri, elbette yollarımı-za eriştireceğiz."

(Ankebût, 69).

Bu, bir anlamda da "Allah rızası peşinde olmak" demektir. Böylesi, köklü bir niyet ve hareket içinde olanlar hakkında Allah şöyle buyurmaktadır:

"Gerçekten size Allah'tan bir nur ve açık bir kitap geldi. Onunla, Allah, rızâsının peşinde gidenleri esenlik yollarına iletiyor ve onları, kendi izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarıp dosdoğru bir yola ulaştırıyor."
(Mâide,16)

15. "Kendilerine yazık edenlere gelince; onlar ce-hennemin odunları oldular."

Ama bizim zalimlerimize gelince onlar cehenneme odundurlar, cehennemin yakıtıdırlar. Cinler bile isyan edip kulluktan çıkınca cehenneme gideceklerse, onlara itaat eden, onlara kulluk yapanların, onları dinleyenlerin durumlarını siz düşünün. Cinler böyle olunca onların çömezleri durumundaki cincilerin durumlarını varın siz düşünün.

Arkadaşlar, böylece Rabbimizin bu sûrede bize anlattığı vahiy birimlerinden birisi burada sona erdi. Sûrenin başında dedim mi, demedim mi? bilmiyorum ama Rabbimiz bu sûrede bize dört bölüm, dört konu anlatıyordu. Bunlardan birinci bölüm cinlerle alâkalı konunun anlatıldığı bölümdü ve burada bu bölüm sona eriyor. Bundan sonra üç bölüm, üç konu daha anlatılacak.

16-17. "Ama doğru yola girmiş olsalardı, onları bu hususta denememiz için onlara bol su içirirdik; kim Rabbini an-maktan yüz çevirirse, Rabbi onu gittikçe artan bir azaba uğratır."

Gerçekten ister cinlerden olsun, isterse insanlardan olsun, mükellef varlıklar, Allah'ın kulları, Kur'an'ın muhatabı olan varlıklar eğer sırat-ı müstakimde, dosdoğru yol üzerinde olmaya çalışırlarsa, ya da yol üzerinde dosdoğru gitmeye çalışırlarsa Biz onlara bol bol rızıklar verirdik, diyor Rabbimiz. Öyle olsalardı, öyle yaşasalardı Biz bol bol sular verirdik onlara. Ama bizim onlara böyle bol bol rızıklar yağdırmamız onları şımartmasın, yani onlar imtihanı kazandılar da onun için verilmiyor bunlar7 Biz bu verdiklerimizle insanları imtihan ediyoruz. İmtihan etmek, denemek için veriyoruz bunları size.

Kim ki Allah'ın zikrinden, Allah'ı anmaktan, Allah'ı ve Allah'ın hayatın her bir konumunda istediği kulluğu hatırda canlı tutmaktan, Allah'ın dediklerini,

Allah'ın âyetlerini hafızada hep canlı tutarak gereğini yerine getirmekten, ona göre hayatını düzenlemekten iraz eder, yüz çevirirse, onu çok çetin bir azaba sulûk ettiririz, buyuruyor Rab-bimiz. Onu zorlarız, o azabın, o zorluğun içine sokuveririz, buyuruyor.

Allah iki türlü imtihan eder. Bazen vererek imtihan eder, bazen de alarak imtihan eder. Bunun ikisi de imtihandır. İkisi de denemedir, ama Rabbimizin alarak imtihan etmesi her zaman vererek imtihanından daha kolaydır. Meselâ çocuk vererek imtihan etmesi, mal, sıhhat, makam, başarı vererek imtihan etmesi bütün bunları alarak imtihan etmesinden bizim açımızdan daha iyi, daha kolay gibidir. Ama aslında iyi düşünürsek kaybetme ihtimali daha fazla olan imtihanlardır. Onun içindir ki bizler sürekli şöyle dua ederiz: "Aman ya Rabbi! Kıtlıktan, yokluktan, fakirlikten, hastalıktan sana sığınırız!" Meselenin öteki veç-hesiyle düşündüğümüz zaman aslında vererek imtihan kişinin kaybının başlangıcıdır.

Bollukla yapılan imtihan ötekisinden çok daha tehlikeli, çok daha zor bir imtihandır. Çünkü En'âm sûresinin de anlattığına göre Rabbimizin darlıkla, sıkıntıyla yaptığı imtihan, insanın kalbini yumuşatıp onu Allah'a çevirmesi açısından onu başarmak belki kolaydır, ama bu bollukla yaptığı imtihan insanların şımarıklılığını, müstekbirliğini artırdığı için, insanı eyvallahsız hale getirdiği için bunu başarmak gerçekten çok zordur. Birinde sabır, diğerinde şükür gerekir. Allah, sıkıntıya sabır, bolluk karşısında da verilen nîmetler cinsinden şükür ister.

En'âm'da şöyle buyrulur:

"Şüphesiz ki senden önce ümmetlere peygamberler göndermiştik; onları yalvarsınlar diye darlık ve sıkıntılara sokmuştuk. Hiç değilse onlara şiddetimiz geldiği zaman yalvarıp yakarmalı değil miydiler? Lâkin kalpleri katılaştı, şeytan da yaptıklarını onlara güzel gösterdi."
(En'âm 42, 43)

"Önceki peygamberlerin toplumları Allah'a ve elçilerine küfrettiler de onlara merhametimizden dolayı akılları başlarına gelsin de bize dönmeyi anlasınlar diye Biz onları fakirlik, kıtlık, açlık, geçim darlığı, hastalıklar, çeşitli afetler ve zaruretlerle yakalayıverdik. Onları ka-bukları yırtılsın da tevhid açığa çıksın diye türlü türlü sıkıntılara sokuverdik ki. Küfürden şirkten vazgeçsinler de iman etsinler diye. Sığınacak kapıları kalmasın da Bize sığınsınlar diye.

Yalvaracak, başvuracak, dövecek kapıları kalmasın da Bize yalvarıp yakarsınlar diye. A-ma şeytan onlara amellerini süslü gösterdi de hayrı şer, şerri hayır, iyiliği kötülük, kötülüğü iyilik gösterdi de onlar adam olma, uyanma istidatlarını kaybettiler."

"Onlar ne zaman ki kendilerine hatırlatılanları unuttular, biz de onlara her şeyin kapısını açıverdik. Onlar kendilerine verilenlerle sevinip coşmaya başlayınca da ansızın onları yakaladık da umutsuz kalıverdiler."
(En'âm 44)

Allah önce birbiri ardından uyarıcılar, belâlar ve musibetler gönderir, fırsatlar yaratır, tembihlerde bulunur. Eğer onlar kendilerine gelen bu uyarılara aldırış etmez ve tüm bu şiddetler onların kalplerini yumuşatmaz, o sıkıntılardan ibret alıp Rabblerine dönmezlerse, o za-man da Allah onlara her şeyin kapılarını açıverir. Allah diyor ki, "onlara her şeyin kapılarını açıveririz. Öyle bir bolluk, öyle bir refah, öyle bir hürriyet veririz ki tüm engelleri, tüm sıkıntıları kaldırıveririz. Paralar, mallar, mülkler, servetler, altınlar, gümüşler, atlar, arabalar, marklar, dolarlar her taraftan üzerlerine yağmaya başlayıverir. Ne arzu ederlerse önlerinde, ne ararlarsa bulabilecek, ne isterlerse yapabilecek hale gelirler. Hastalık, dert, sıkıntı, açlık, fakirlik hiçbir dertleri, hiçbir sıkıntıları kalmayıverir. İşleri açılır, ev alır, dükkan alırlar, milletvekili, bakan, dekan, YÖK başkanı olurlar, dünya nîmetleri adına Cenâb-ı Hak bütün kapıları açıverir. Ferahlanır, ne oldum delisi olurlar. Bütün bunları kendilerinin yaptığını iddia ederek takdiri unutuverirler.

Bu da ayrı bir imtihan, bolluk da ayrı bir imtihandır. Adam seyyar satıcı olarak, üç tekerlekliyle işe başlar, sonunda Vehbi Koç, Sakıp Sabancı oluverir. Cenab-ı Hak'tan hayırlısını istemek zorundayız. Çünkü Allah verir ama, bazen bu verdikleriyle kendisini unutturuverir. Bu da ayrı bir imtihandır, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Açılan her kapı, verilen her imkân eğer bize Allah'ı unutturuyorsa, o zaman korkmak zorundayız.

"Onlara her şeyin kapılarını açıveririz de, hiçbir kayıt, hiçbir kaygı duymaz olurlar. Her türlü nîmetlerin, refahın, bolluğun içine gö-mülürler. Bütün bu nîmetleri kendilerine lütfedene şükretmeyi akıllarının ucundan bile geçirmeden, kalpleri nîmet vereni anmadan, nîmet vericiden korkmadan sanki her şey kendilerininmiş gibi keyif çatmaya başlarlar. Gel keyfim gel demeye başlarlar. Zevklere dalarlar. Şehvetlerinin peşinde solucanlar gibi kıvranmaya başlarlar. Sanki tüm bu nî-metler kendilerininmiş, sanki ölüm gelmeyecekmiş, sanki âhiret, hesap, kitap yokmuş gibi coşar, taşarlar da:

“Kendilerine verilenlerle sevinip coşmaya başlayınca da ansızın onları yakalayıveririz de İblis gibi oluverirler.”

Tüm ümitlerini yitirmiş, ümitsizlik ve mahrumiyet içinde donakalırlar. Sonsuz bir acı, onulmaz bir hasret içine gömülüverirler. İşte Nuh kavmi, işte Hûd kavmi, işte Lût kavmi, işte Sâlih’in (as) toplumu, işte Roma, işte Firavunlar, işte Nemrutlar ve işte Amerika, Almanya, Fransa… Allah her şeyin kapılarını açıvermiş ve işlerini bitirmiş bunların.

Burada, Cin sûresinde anlatılan ikinci konu da sona eriyor. Bundan sonra Rabbimiz üçüncü konuyu anlatacak:

18. “Mescitler şüphesiz Allah’ındır, öyleyse oralarda Allah’a yalvarırken başkasını katmayın.”

Muhakkak ki Mescitler Allah’ındır. Mescitler Allah sebebiyle vardır ve mescitlerin varlığı, fonksiyonu, sizin onlarla münasebetiniz Allah sebebiyledir. Onlarla münasebetinizin ölçüsü Allah sebebiyledir. Hani ***“İnna Lillah ve inna ileyhi raciun”*** vardı ya. Biz Allah’ınız, biz Allah’a aidiz, biz Allah’tanız. Biz Allah’tan geldik, Allah’a dönüyoruz. Varlığımız, varlığımızın sebebi Allah’tan dolayıdır, Allah sebebiyledir diyorduk ya, işte buradaki ifadede sanki aynen böyledir. Mescitler Allah’ındır, Allah sebebiyledir.
Dikkat ederseniz burada mescit değil, mescitler, çoğul bir ifade kullanılmaktadır. Bu sûre Mekke’de İslâm’ın başlangıç yıllarında geldiğine göre biliyoruz ki henüz Medine’deki mescit yoktur. Sadece Mekke’deki Mescid-i Haram vardır. Kudüs’teki Mescid-i Aksâ’nın varlığını ve fonksiyonunu henüz Müslümanlar bilmiyorlardı. Sonradan yeryüzünün çeşitli bölgelerinde Müslümanların inşa edecekleri mescitlerin esemesi bile yoktu o dönem. Ama kıyâmete kadar tüm insanlığın hayatını düzenleyecek bir düstur kitabı olan kitabımızın bu âyeti «f¬%@«K«W²7! buyurarak çoğul bir ifade kullanmıştır. O halde âyet-i kerime bize tüm arzı, tüm arz mescitlerini anlatmaktadır. Kıyâmete kadar yer-yüzünde inşa edilecek tüm mescitleri anlatmaktadır.

Tüm yeryüzü mescittir bizim için. Tüm arz Allah’ın secdegâ-hıdır. Tüm yeryüzü Allah’a secde etme makamıdır. Secde, Allah’a bo-yun bükmek, Allah karşısında, Allah’ın emirleri karşısında boyun eğmek, Allah’ı dinlemek, O’nun dediklerini kabul etmek anlamlarına gelince, o zaman tüm arzda, hayatın her bir konumunda, hayatın her bir alanında yalnız Allah’ı dinleyecek, sadece O’nun

emirlerini uygulayacağız demektir.

“Öyleyse ey kullarım! Yeryüzünün hangi bölgesinde, hangi mekânında, hangi makamında olursanız olun, evinizde, çarşınızda, dükkanınızda, büronuzda, mektebinizde nerede olursanız olun tüm secdelerinizi sadece Allah’a yapın! Sadece Allah’a secde edin! Tüm kabullerinizi, tüm inkıyatlarınızı, tüm kulluklarınızı, tüm boyun büküşlerinizi sadece Allah’a gerçekleştirin! Sadece Allah’ı dinleyin! Sadece O’nun emirlerine boyun bükün ve sadece O’nun yasalarını uygulayın! Sadece O’nu razı etmeye yönelin! Ama sakın ha sakın:
Allah’la beraber başkalarına dua etmeyin! Allah’la beraber başkalarını, başka İlâhları çağırmayın! Çağrıştırmayın!”

Duanın öz Türkçe’si çağırmak, çağrıştırmak demektir. Tedaî yani çağrışım da buradan gelmektedir. Bir kişi sosyal, siyasal, ekonomik, bireysel ya da toplumsal bütün dertlerinde, problemlerinde o problemlerin çözümü konusunda ilk aklına getirdiği, kafasında ilk çağrıştırdığı kimse, neyse kişi işte ona dua ediyor demektir.

Farz edin ki bir adamın bir problemi var, ya da bir konuda bir karar vermesi gerekiyor. İşte bu probleminin çözümünde ya da vereceği karar konusunda ilk defa kimi imdadına çağırıyor, ilk defa kimi ve neyi hatırlıyor, kimin çözüm önerisi kafasında canlanıyor, kime ilk de-fa baş vuruyorsa, kimi çağırıyor, çağrıştırıyorsa işte o kişi ona dua e-diyor demektir. Neyi problem edindi adam? Meselâ karısıyla geçimsizliğini mi? Nereden kazanıp nerelerde harcayacağını mı? Çocuklarını nasıl eğiteceğini mi? Hangi okulda okuyacağını, hangi mesleği seçeceğini, evini nasıl tefriş edeceğini, nasıl bir hukuktan yana olacağını, nasıl giyineceğini, sofrasında nelerin bulunup, nelerin bulunmaması gerektiğini mi dert edindi adam? İşte dert edindiği bu probleminin çözümü konusunda ilk defa neyi ve kimi aklına getirdi? Kimin çözüm önerisine baş vurdu? Kimin çözüm önerisi kafasında canlandıysa, işte kişi ona dua ediyor, onu çağırıyor, onu çağrıştırıyor demektir.

Dua, tedai, çağrışımı burada biraz daha tanımak zorundayız. Çünkü bu gerçekten önemlidir. Kur’an-ı Kerîm’de insanlardan pek ço-ğunun Allah’tan başkalarına dua ettikleri, Allah’tan başkalarını çağırıp çağrıştırdıkları anlatılır ve ısrarla mü’minler bundan men edilir. Bunu anlatan çok âyet vardır Kur’an’da.

Meselâ ***“Soba”*** dediğimizde, bu ifade neler çağrıştırıyor? Neler geliyor aklınıza? Bu kelimeyi söyleyince işte soğuk, kar, buz, kış günü, odun sobası,

elektrik sobası, ateş, kestane filan geliyor değil mi aklınıza? Veya işte sobanın etrafında oluşturduğunuz kış sohbetleri, soba borusu, baca gibi şeyler geçiyor gözünüzün önünden değil mi? Veya meselâ ***"Çay"*** denilince Rize'den başlıyoruz, çay tar-lalarına, çay fabrikalarına, çay bardaklarına, çaydanlıklara kadar, kaşık, şeker, dem, demlik, demlenme gibi şeyler geliyor değil mi hatırımıza?

Peki hidâyet, yol göstericiliği, hayat programı denilince ne çağrıştırıyor kafanız? Kimi çağrıştırıyor? Veya bu konularda kimin önerileri, kimin kıstasları geliyor aklınıza? Hastalık denilince kimin şifa önerileri geliyor ilk defa aklınıza? Allah ve Resûlü'nün önerileri mi, yoksa müşrik tıbbın önerileri mi geliyor? Hangisi canlı kafanızda? Veya meselâ rızık, rızık verme, hayata hakim olmak, hakimiyet, hayata yön vermek, çocuğun eğitimi, kazanmak, harcamak, kılık-kıyafet, giyim-kuşam denilince kimi hatırlıyorsunuz? Kimlerin çözüm önerileri aklınıza geliyor? Eğer tüm bu problemlerin çözümü noktasında ilk defa ak-lınıza Allah geliyorsa, ilk defa Allah'ın çözüm önerileri, Allah'ın âyetleri, Allah'ın emirleri, Allah'ın o konudaki dediklerini hatırlayabiliyorsanız siz Allah'a dua ediyor, Allah'ı çağırıyor, çağrıştırıyorsunuz demektir.

O zaman dua edilen, dâvet edilen, dâvetiye çıkartılan sadece Allah demektir. Ama eğer Allah'la beraber başkalarını da hatırlıyor, başkalarının çözüm önerilerini de çağırıyor, ya da bazen Allah bazen de başkaları çağrılıyor, veya meselâ bazı konularda Allah, bazı konularda da başkaları çağrıştırılıyorsa bunun adına da şirk denir, Allah korusun. Meselâ adam sabah namazının farzının kaç rekat olduğu konusunu Allah'a soruyor, o konuda sadece Allah'ı çağırıyor, Allah'ı aklına getiriyor ama hukuku konusunda, eğitimi, kılık-kıyafeti konusunda başkalarını çağırıyorsa işte bu şirktir.

19. "Allah'ın kulu Muhammed, O'na yalvarmak, namaz kılmak için kalkınca, nerdeyse çevresinde keçeleşirler, birbirlerine girerlerdi."

Abdullah kıyam edince. Rasulullah Efendimizin Kur'an-ı Kerîm'de zikredilen beş isminden birisi de Abdullah'tır. Abdullah, Müzzemmil, Müddessir, Ahmed ve Muhammed. Kimilerine göre Taha ve Yâsîn de Rasulullah Efendimize hitap olduğuna göre bunlar da onun isimleridir.

Abdullah kıyam ettiğinde, Abdullah doğrulduğunda, Abdullah dinle ayağa kalktığında, diniyle doğrulduğunda veya dinini doğrulttuğunda. Ama ˜Y2²G«< dua etmeye yönelik doğrulduğunda, Rabbine dâvetiye çıkarıp, Rabbinin arzularını çağırıp, çağrıştırıp O'nun dinini ayağa kaldırmak, O'nun arzularını

egemen kılmak için doğrulduğunda veya hayatını düzenleyecek Rabbinden mesaj alacağı namaza doğrulduğunda, namaz için doğrulduğunda yani kıyam ettiğinde, kıyamı gerçekleştirdiğinde, kıyama kalktığında. Allah'ın Resûlü kıyama kalktığında:

Hemen neredeyse onun etrafında keçelenivereceklerdi. Sanki onun etrafında böyle iç içe giriverecekler, üst üste yığılıvereceklerdi. Sanki kıyam eden Allah Resûlü'nün üzerine üşüşüvereceklerdi.

Bunun bir kaç mânâsı vardır:

1- Allah'ın Resûlü namaz kılmak için doğrulduğunda onu dinleyen, onun okuduğu Kur'an'la tanışan cinler, "acaba ne oluyor? Acaba ne yapıyor peygamber? Acaba ne okuyacak? Acaba bu kıyamın hedefi ne? diye merak içinde Rasulullah Efendimizin yaptığını görebilmek, okuduğunu duyabilmek için onun çevresinde âdeta keçeleşiverecekler, sanki onun üstünü örtüverecekler, birbirlerinin üstüne bini-verecekler veya iç içe giriverecekler. Cinlerin o andaki durumları anlatılıyor.

2- Kâfirlerin durumu anlatılmaktadır. Onlar da bu işin peşindeydiler ya. Namaz imanın eylemiydi ya. Namaz imanın ispatı, namaz imanın kıyamıydı ya. Namaz kişinin imanının dışa yansıyan bölümüydü ya. Namaz imanın tezahürü ve görüntüsüydü ya. İşte Abdullah i-manını dışa taşımak, taşırmak, imanını ilân etmek üzere namaza doğrulduğunda, tüm kâfirler bunun mahiyetini öğrenmek için meraklarından onun etrafında yığılıveriyorlardı.

3- Kâfirler, zalimler imanını açığa vuran, imanının ilânı olan namazı gerçekleştiren Abdullah'ın bu imanını, bu dâvetini yok edebilmek, boğabilmek için onun üzerine çullanıyorlardı. Çünkü kâfirler, müşrikler o günlerde namazın peşindeydiler. Bir kişinin inanıp inanmadığını namazla anlayabiliyorlardı. Öyle değil mi? Bir adamın mü'-min olup olmadığını sadece bir namaz vakti içinde anlamak mümkündür. Çünkü kişi bu süre içinde mutlaka namaz kılacak ve imanını dışa vuracaktır. Namaz mü'minin kimliğini okuma makamıdır. Onun içindir ki o günlerde kâfirler namazın peşindeydiler ve Abdullah namaza doğrulduğunda kâfirler onun çevresini sarıyorlar, onu bu işten engelleyebilmek, onun kıyamını bitirebilmek için hileler, tuzaklar düşünüyor, komplolar kurmaya çalışıyorlardı.

4- Abdullah sosyal hayattaki kıyamın maketi olan namaza doğrulduğu, öteki kıyamın zeminini hazırlamak üzere namazın kıyamını gerçekleştirdiği zaman çevresindeki mü'minler onun etrafında neredeyse keçeleşivereceklerdi.

Yani neredeyse önderlerini, liderlerini düşmanlarından gelebilecek bir tehlikeye karşı koruyabilmek için onun etrafında etten kemikten bir kale oluşturuveriyorlardı.

Kıyama inanan kişi, bu imanını eyleme dönüştürmeyi becerince, tüm insan ve cin kâfirlerince hedef tahtası haline gelirken, beri ta-rafta tüm insan ve cin mü'minlerinin desteğini de elde etmiş olacaktır. Ama buna inanan kişi sadece inanmış, ama bu imanını eyleme dönüştürmemişse, onun başı derde girmeyecek, silik şahsiyetli birisi o-larak rahat bir hayat yaşayabilecektir.

5- Abdullah kıyama kalktığında, kıyamı gerçekleştirdiğinde, etrafında yığınlarla gönüllü yiğit bulabiliyordu. Yani kıyama inanan kişi bu imanının eylemini gerçekleştirmek üzere kıyama kalktığında etrafında yığınlarla taraftar bulacaktır. İnsanlar etrafında keçeleşeceklerdir onun. Bunun örneklerini yakın tarihimizde çok gördük. Uzağa gitmeye gerek yok, koskoca Rus ordusuna karşı dört kişiyle başlayan bir Afgan kıyamının sonucunu biliyoruz.

Demek ki bizler de imanlarımızın eylemini gerçekleştirmek ü-zere kıyama yönelirsek, unutmamalıyız ki kimileri bizi destekleyecek, kimileri de kösteklemeye çalışacaktır. Ama inanır ve imanın eylemini gerçekleştirmezsek işte şu anda yaşadığımız gibi yaşar gideriz. Destekçimiz de olmaz, köstekçimiz de.

Meselâ bir kadın örtünmeye inanıyor. İşte bu kadın bu imanının eylemini gerçekleştirmek üzere kıyamı gerçekleştirip örtünüverdi mi, elbette çevresinden kimileri destekleyecek, kimileri de köstekleyecektir. Ama örtünmesi gerektiğine inanıp bu imanının eylemini, kıyamını gerçekleştirmese, hiç de böyle şeyler olmayacaktır.

20. "Ey Muhammed! De ki: "Ben sadece Rabbime yalvarırım ve O'na kimseyi ortak koşmam."

"De ki ey peygamberim! Ben sadece Rabbime dua eder, sadece Rabbime dâvetiye çıkarır, sadece Rabbimi çağırır, çağrıştırırım! Hasta olup yatınca, beynim bulanıp karnım ağrıyınca, aç kalıp yorulunca, hanımlarımla, çevremle bir problemim olunca hayatımın tüm problemlerinde ben sadece Rabbime dua eder, Rabbimi çağırır, Rab-bimi çağrıştırırım!"

Meselâ bir kralın, bir devlet başkanının özel bir berberi, özel bir doktoru, özel bir tamircisi, veya özel bir terzisi olsa. Şimdi bu kralın bu konulardan

herhangi birisiyle alâkalı bir problemi olsa ne yapar? Kimi çağırır? Kimi çağrıştırır? İlk defa kimin çözümüne müracaat eder? Elbette o konuyla alâkalı adamını çağırır değil mi sarayına? Meselâ giyim problemi varsa, elbette kendi terzisini, yemek problemi var-sa kendi aşçısını çağırır değil mi? İşte dua budur. İşte burada deniyor ki, "Peygamberim! De ki, ben sadece Rabbime dua ederim. Problemlerimin çözümünde sadece Rabbimi çağırırım, Rabbimin âyetlerini, Rabbimin çözüm önerilerini kafamda çağrıştırırım."

"Rabbimle beraber başkalarını da çağırarak asla şirke düşmem. Rabbimin çözüm önerilerinin yanında başkalarının yasalarını da çağırarak asla şirke düşmem de peygamberim. Ne Rabbimle birlikte başkalarını çağırırım, ne de hayatımın bazı konularında Rabbimi, öteki konularında başkalarını çağırarak şirke düşerim!"

Peki bu âyetler ışığında kendimizi bir yargılayalım. Acaba şu anda bizler neyi ve kimi çağırıyoruz? Herhangi bir problemle karşı karşıya kaldığımızda o problemin çözümüyle alâkalı kimlerin çözüm önerilerini çağırıyoruz? İlk defa kimi hatırlıyoruz? Allah'ın âyetleri hemen aklımıza gelecek kadar kafamızda canlı mı? Allah'ın çözüm önerisi olan âyetleriyle ilgimiz ne kadar? Allah için bunu bir düşünelim. Bir de şunu de ki peygamberim:

21. "De ki: "Ben size zarar vermeye de, iyilik yapmaya da kadir değilim."

"Yani ben ne bizzat sizi rüştte, hidâyette tutabilirim, ne de size herhangi bir zarar verebilirim! Benim size zarar vermeye de, fayda sağlamaya da gücüm yetmez. Bunun ikisi de Allah'a mahsus şeylerdir. Hidâyete ulaştırma da, rüşte iletme de, zarar verme de sadece Rabbime aittir. Ne ben yapabilirim bunu, ne de cinler. Allah'tan başkası yapamaz bunu."

Sûrenin önceki bölümlerinde cinlerin güç problemi anlatılmıştı, bakın burada da insanların en üstünü olan bir peygamberin gücü ortaya konuyor. Zaten Kur'an'ın tüm hedefi budur. Kur'an, kulluğun sadece Allah'a ait olduğunu, O'nun dışında ne cin, ne insan, ne peygamberin kulluğa lâyık olmadığını anlatmak için gelmiştir. Kur'an'ın geliş sebebi de, peygamberin geliş sebebi de işte budur.

"Sakın ha beni gözünüzde büyütüp Rabbime yapmanız gerekenleri bana yapmaya kalkışmayın. Allah'la beni karıştırmayın. O'na dua edecek yerde bana dua etmeyin. O'na sığınacak yerde, hidâyeti, rüştü ve zararı sadece O'ndan bekleyecek yerde benden beklemeye kalkışmayın." Başka:

22. “De ki: “Beni kimse Allah’a karşı savunamaz ve ben O’ndan başka bir sığınak bulamam.”

“Şunu da bilin ki beni Allah’tan hiç kimse kurtaramaz ve ben Allah’tan başka sığınacak bir melce, bir kucak da bilmiyorum! Sizin gibi bir insan, bir kul olarak ben Rabbimden başka ne bir sığınak, ne bir barınak bilemiyorum, bulamıyorum. Ben böyle yaparken siz ne yapmaya çalışıyorsunuz? Beni Rabbime ortak tutmaya, bana bende olmayan güç, kuvvet izafe etmeye mi kalkışıyorsunuz? Yapmayın bu-nu.”

23. “Benim yaptığım yalnız Allah katından olanı, O’nun gönderdiklerini tebliğdir. Allah’a ve peygamberine kim karşı gelirse ona, içinde sonsuz ve temelli kalınacak cehennem ateşi vardır.”

Kur’an-ı Kerîm’de peygamberin fonksiyonunun ne olduğunu, ne olmadığını en güzel bir biçimde anlatan bölümlerden birisi bu bölümdür.

“Ben sadece Rabbime dua ediyorum. Ben sadece Rabbime kulluk ediyorum. Bir kul olarak benim işim Rabbimin bana ve size u-laştırılmak üzere gönderdiği hayat programını, yaşam biçimini bizzat kendim yaşamak ve size ulaştırmak, tebliğ etmek ve bu kulluğun nasıl uygulanacağını bizzat size göstermek, örneklemektir.” İşte Allah’ın tüm kutlu elçilerinin söylediği, yaptığı budur. Bunun içindir ki peygambere ya Nebi, ya da Resul denir. Nebî haberci, Resul de elçi demektir. Allah’tan haber getirici olarak peygamberin adı Nebi, ümmetine, toplumuna örnekliliği yönüyle de ona Resul denir. Yani peygamberin Allah’la ilişkisinden, haberciliğinden ötürü adının Nebi, insanlarla ilişkisinden dolayı da Resul olduğunu biliyoruz.

Kim ki Allah’a ve Resûlü’ne isyan ederse onun yeri cehennemdir ve orada ebediyen kalacaktır. Yazıklar olsun Peygamberi sadece bir posta memuru veya posta kutusu kabul edenlere. Eyvahlar olsun Peygamberi sadece Nebi, yani haberci zannedip onun Resullüğünü, elçiliğini görmezden gelenlere. Sormak lâzım bu adamlara: A-caba bu âyette anlatılan peygambere karşı gelmek, peygambere isyan etmek ne anlama gelecektir? Ne diyecekler bu âyete?

Bakın Rabbimiz diyor ki, “kim Allah’a ve peygambere isyan e-derse. Yani Allah’ın dediklerini dinlemeyerek ve de peygamberin sünnetine, uygulamalarına, örnekliliğine karşı gelirse o mutlaka cehenneme gidecek ve ebediyen oranın konuğu olacaktır.”

24. “Sonunda, kendilerine söz verileni gördükleri zaman, kimin yardımcısının daha güçsüz ve sayısının daha az olduğunu bileceklerdir.”

Orada bu adamlar ateşi gördüklerinde, ateşi boyladıklarında, cehenneme yuvarlandıklarında anlayacaklardır. Neyi anlayacaklar? Kim daha azmış? Kim daha çokmuş? Kim daha güçlüymüş? Kim daha güçsüz ve zayıfmış? Kimin sayısı azmış? Kimin sayısı daha çokmuş? işte o zaman bunu görüp anlayacaklar.

Vah Müslümanlara! Sanki nüfus sayımcıları olmuşlar. Çok şükür üç olduk, beş olduk, sekiz olduk hadi bakalım demeden yanalar. Halbuki bir ülke, bir bölge düşünün. Meselâ New York. Kaç Müslüman var orada? Sekiz kişi, on kişi. Peki bunlar çok mu azlar sizce? O yarın belli olacak. Kim azmış, kim çokmuş? Bunu cehennemi görünce anlayacaklar. Kim daha zayıfmış? Kim daha güçlüymüş? Kimin sayısı azmış? Kimin sayısı çokmuş? Kimin yardımcısı güçlü, kimin yardımcısı zayıfmış? Bunu yarın anlayacaklar, diyor Rabbimiz. Ama maalesef bunu anlayamayan Müslümanlar iman zaafına düştüklerinden, cahilî güç anlayışlarına sarılmış nüfus sayımcıları olmuşlar. Sanki çoğalma, azalma görevlileri. "Aziz efendim! Zayıfız! Güçsüzüz! Mustaz'afız ne yapalım?" derdindeler. Çok mu, az mı olduklarını yarın anlayacaklar. Kim azmış, kim çokmuş? Kimin yardımcısı güçlü, kimin yardımcısı güçsüzmüş, bunu yarın anlayacaklar.

Allah'la beraber olan bir tek mü'min aslında tüm dünyadan güçlüdür. Allah'a inanan bir tek mü'min aslında Âdem'le beraberdir, Nuh'la beraberdir, tarihin derinliklerinde tüm peygamberlerle, tüm me-leklerle ve tüm mü'minlerle beraberdir. Çünkü iman ehli asla yalnız değildir. Allah'a inanmış bir tek mü'min karşısında bütün dünya dize gelecektir. Ama yeter ki o mü'min kimlerle beraber olduğunun, kimin safında bulunduğunun farkında olabilsin. Kimin safında olduğunu an-layan, yardımcısının Allah olduğunu bilen ve buna iman eden bir mü'-min karşısında bütün dünya küçülecektir. Kendisinde tüm dünyaya meydan okuma cesaretini bulabilecektir.

Öyleyse ey Müslümanlar! Sakın ha sakın bulunduğumuz yerde, bulunduğumuz ülkede azdık, mustaz'aftık, güçsüzdük, yapamıyorduk, beceremiyorduk demeyin. Azlığınızın ezikliği içine düşmeyin. Azlık psikozu içine düşmeyin ve kimin safında olduğunuzu düşünün. Yardımınızda olan Allah'ın gücünü, kuvvetini bir düşünün.

Bu âyetiyle Rabbimiz kendi safındaki mü'min kullarına böylece bir destek, onların düşmanlarına da bir tehdit oluşturuyordu. Müslümanlara, "kimin safında olduğunuzu bir düşünün" buyururken, kâfirlere de sizler kiminle savaşa

tutuştuğunuzu bir anlayın denilmektedir.

25. "Ey Muhammed! De ki: "Size söz verilen yakın mıdır, yoksa Rabbim onu uzun süreli mi kılmıştır ben bil-mem."

Ne bileyim ben? Nereden bilebilirim ki? Size vaad olunan gün yakın mı, uzak mı nerden bileyim! Rabbinizin hayat programını yok farz ederek bir hayat yaşamanızın, Rabbinize isyan etmenizin karşılığı olarak yakında belânızı bulacaksınız! Yakında geberip Rabbinizin huzuruna gideceksiniz! Yakında Rabbinizin imtihan için dünyada size tanıdığı süreleriniz bitecek! Bunu kesin biliyorum, ama bu sürenin ne zaman biteceği konusunu ben bilemem. Bu sadece Rabbimin bilebileceği gaybî bir konu olduğu için benim bunu bilmem mümkün değildir, zaten bu bana gerekmez de.

Gerçekten peygamber adına hoş bir ifade. Dikkat ederseniz sûrenin daha önceki bölümlerinde cinlerin güçlerinin, kuvvetlerinin ne olup ne olmadığı anlatıldı. Biraz önceki âyetlerde de peygamberin gü-cünün ne olduğu, ne olmadığı anlatıldı. Yine daha önceki âyetlerde cinlerin bilgileri anlatıldı. Bakın burada da peygamberin bilgisi anlatılıyor. Cinlerin bir şey bilmedikleri ortaya konurken, burada peygamberin de gaybı bilmediği, bu konunun bilgisinin sadece Allah'a ait olduğu ortaya konuverdi.

26. "Görülmeyeni bilen Allah, görülmeyene kimseyi muttali kılmaz."

Çünkü gaybı bilen sadece Allah'tır ve gaybına da hiç kimseyi müzahir kılmaz Allah. Hiç kimseyi gaybına muttali kılmaz. Onu hiç kimseye öğretmez. Ancak:

27-28. "Ancak peygamberlerden, bildirmek istediği bunun dışındadır. Rabblerinin bildirilerini tebliğ etmelerini ortaya koymak için her peygamberin önünden ve ardından gözcüler salar; onların yaptıklarını ilmiyle kuşatır ve her şeyi bir bir sayar."

Allah gaybını kimseye bildirmez, kimseye açmaz, kimseye ez-dirip bozdurmaz; ancak Resuller, peygamberler işte onlar müstesna. Allah onlardan razıdır ve onlara gaybını öğretir.

Arkadaşlar buradaki ¯"Y,«*²w¬8 deki ***"min"*** min-i beyâniye'dir. Allah sadece razı olduğu elçilerine gaybını ulaştırır, onlara gaybını zâhir kılar, onlar için gaybını açığa çıkarır. Ama unutmayın ki, Allah, gaybını peygamberlerine öğretirken, bildirirken, bir melek aracılığıyla peygamberlerine gaybî bilgilerini gönderirken, o meleğin de etrafını çepeçevre gözetleyicilerle kuşattığını haber

veriyor.

Bakın bu âyet-i kerimede son derece açık bir şekilde Rabbimiz gaybını ancak seçtiği peygamberlerine ulaştırdığını anlatıyor. Peygamberlerini gaybına muttali kıldığını haber veriyor. Ama dikkat ederseniz peygamberlerine bildirdiği bu gaybî bilgilerin de melek vasıtasıyla kendilerine ulaştırılan vahiy olduğunu haber veriyor. Bakın âyet-i kerime diyor ki, "unutmayın ki bu gaybını peygamberlerine gönderirken, yani bu gaybî bilgileri melek vasıtasıyla peygamberlerine gönderirken o meleğin etrafını da böyle çepeçevre gözetleyicilerle kuşatır. Yani mümkün değil, yolda cinler, şeytanlar, hainler, zalimler o meleğin önünü kessinler de, o elindeki Rabbinizin gönderdiği vahyi alsınlar, kafasından, hafızasından onu söküp çıkarsınlar da başka bir bilgiyi ona tutuşturup al şunu peygambere vahiy diye götür desinler. Bu mümkün değildir. Bunu hiç kimse yapamaz. Çünkü:

Biz peygamberlere vahiyle gönderdiğimiz meleğin önünü ve arkasını böyle gözetleyicilerle kuşatırız, diyor Rabbimiz. Peki bunu ni-ye anlatıyor Rabbimiz? Niye bunu bize kitabında haber verme gereği duymuş Rabbimiz? Ya da acaba neden gaybını kimseye muttali kılmı-yormuş? Neden onu kimseye ezdirip bozdurmuyormuş Rabbimiz? Bakın bundan sonraki âyetinde de onu şöyle açıklıyor:

Peygamberlerin Rabblerinden aldıkları risâletleri tamamıyla tebliğ ettikleri bilinsin diye bunu anlatıyoruz, diyor Rabbimiz. Ne anladık bundan?

Birincisi Peygamber bu konuda herhangi bir şüpheye düşmesin diye. Yani acaba bu âyetler gerçekten Allah'tan mı geliyor, yoksa başkalarından mı geliyor? Bu konuda en ufak bir şüpheleri, bir tereddütleri kalmasın ve insanlara duyurduklarının kesinlikle Allah'tan geldiğini bilsinler diye bunu böyle yaptık.

İkincisi, bir de peygambere ve onun kendilerine duyurduğu âyetlere iman eden mü'minler acaba bunlar gerçekten Allah'tan mı, yoksa başkalarından mı? Bu konuda en küçük bir şüpheleri kalmasın diye biz bunu böyle yaptık, diyor Rabbimiz. Âyetin son kısmı bunu da-ha net anlatıyor:

Gerek peygambere gelenleri, gerekse ona vahiy getiren meleğin yanındaki bilgilerin tümünü biz ihata etmiş, tamamını saymışız, diyor Rabbimiz. Yani mümkün değil ki peygamber, ya da ona vahiy getiren melek onların bir kısmını gizlesin. Mümkün değil ki, o vahyin bir bölümünü size haber versin de, işine gelmeyenleri sizden saklasın. Biz onun tamamını âyet âyet, kelime kelime, harf harf saymışız, bilmişiz, diyor Rabbimiz.

Bu âyetten anlıyoruz ki Peygamberlere bildirilen gayb, Cebrâil vasıtasıyla

bildirilen gaybî bilgilerdir. Demek ki peygamberimize bildirilen gaybî bilgiler, Kur'an'da Rabbimizin ona bildirdiği bilgilerdir. Peki o zaman Peygamber Efendimiz gaybı bilir mi? Hayır, peygamberler de gaybı bilemezler. Peygamberler, Allah'ın kendilerine bu kitapta bil-dirdiklerini bilir diyeceğiz.

Demek ki Allah, Cebrâil vasıtasıyla peygamberine bir kısım gaybî bilgilerini bildirmiştir.

Meselâ Resûl-ü Ekrem önceden Yakup oğullarının Mısır'a gi-diş hadisesini, Hz. Yusuf'un kardeşleri tarafından kuyuya atılışını, Yu-suf'un Mısır'da satılışını, sonra zindana atılışını, sonra Allah'ın izniyle devletin başına geçip babası ve kardeşlerinin, yani İsrailoğullarının Mısır'a yerleşmesini bilmiyordu da Allah kitabında uzunca bunu anlattıktan sonra buyurdu ki:

"Ey Peygamberim! Bunlar sana vahy ettiğimiz gayb haberlerindendir. Onlar elbirliği edip düzen kurdukları vakit sen yanlarında değildin."

(Yusuf: 102)

İşte Peygamberimizin bildiği gaybî haberler de bu vahy edilen haberlerdir. Yani Allah'ın şu kitabında haber verdiği gaybî bilgilerdir. Çünkü Allah'ın Resûlü kendisine bu kitap gelmeden önce bunların hiçbirisini bilmiyordu da, Allah bu kitabı sayesinde ona bildiriverdi. Allah'ın Resûlü daha önce namaz, abdest, cennet, cehennem, kıyâmet, hesap, kitap, haşır, neşir nedir bilmiyordu da Allah tüm bunları kitabında bildiriverdi. Resul-i Ekrem daha önce kendisi için gayb olan bu bilgileri biliverdi. İşte Allah'ın, Resûlü'ne bildirdiği ve Rasulullah'ın da bildiği gayb birimleri bunlardır. Bizler de şu anda onların tümüne iman ediyor, imanımızla biliyor ve teslim oluyoruz.

- 73 -

MÜZZEMMİL SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 73., nüzûl sıralamasına göre 3., Mufassal sûreler kısmının altıncı grubunun beşinci sûresi olan Müzzemmil sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 29'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-4. Ey örtünüp bürünen Muhammed! Gecenin yarısında, istersen biraz sonra, istersen biraz önce bir müddet için kalk ve ağır ağır Kur'an oku. 5. Doğrusu Biz, sana, taşıması ağır bir söz vahy edeceğiz. 6. Şüphesiz, gece kalkışı daha tesirli ve o zaman okumak daha elverişlidir. 7. Çünkü gündüz, seni uzun uzun alıkoyacak işler vardır. 8. Rabbinin adını an; her şeyi bırakıp yalnız O'na yönel. 9. O, doğunun ve batının Rabbidir; O'ndan başka tanrı yoktur. Öyleyse O'nu vekil tut. 10. Putperestlerin söylediklerine sabret, yanlarından güzellikle ayrıl. 11. Varlık sahibi olup da seni yalanlayanları Bana bırak; onlara az bir mehil ver. 12-13. Şüphesiz katımızda onlar için ağır boyunduruklar, cehennem, boğazı tıkayan bir yiyecek ve can yakan azap

vardır. 14. Kıyametin koptuğu gün, yeryüzü ve dağlar sarsılır; dağlar, yumuşak kum yığını haline gelir. 15. Firavun'a bir peygamber gönderdiğimiz gibi, size de, hakkınızda şahitlik edecek bir peygamber gönderdik. 16. Ama Firavun o peygambere karşı gelmişti de onu çok ağır bir şekilde tutup cezalandırmıştık. 17. Eğer inkar ederseniz, gençleri ihtiyarlatan günden nasıl korunursunuz? 18. O günün şiddetiyle gök bile parçalanır. O'nun sözü yerine gelir. 19. Doğrusu bu anlatılanlar birer öğüttür. Dileyen kimse, Rabbine doğru giden bir yol tutar. 20. Ey Muham-med! Şüphesiz Rabbin, senin ve beraberinde bulunanlardan bir topluluğun gecenin üçte ikisinden biraz az, yarısı ve üçte biri kadar vakit içinde kalktığını bilir. Gece ve gündüzü Allah ölçer; sizin bu vakitleri takdir edemeyeceğinizi bildiğinden tevbenizi kabul etmiştir. Artık, Kur'an'-dan kolayınıza geleni okuyun; Allah, içinizden, hasta olanları, Allah'ın lütfundan rızk aramak üzere yeryüzünde dolaşacak olan kimseleri ve Allah yolunda savaşacak olanları şüphesiz bilir. Kur'an'dan kolayınıza geleni oku-yun, namazı kılın, zekâtı verin. Allah'a güzel ödünç takdi-minde bulunun. Kendiniz için yaptığınız iyiliği daha iyi ve daha büyük ecir olarak Allah katında bulursunuz. Allah-tan bağışlanma dileyin; Allah elbette bağışlar ve merhamet eder."

Alak sûresinin ilk âyetlerinden sonra Müzzemmil ve Müddessir sûrelerinin ilk âyetleri gelmiştir. Alak sûresinin ilk âyetlerinde Rabbi-miz, Resûlü'ne okuma amelini gerçekleştirme emrini verir. Ama Alak sûresinin bu ilk gelen âyetlerinde neyin okunacağı, niçin okunacağı ve ne zaman okunacağına dair geniş bir bilgi görülmez. Ama Alak'tan sonra gelen, Müzzemmil ve Müddessir sûrelerinde bu konularda geniş bilgi geldiğini görüyoruz.

Alak sûresiyle Allah'ın Resûlü Nebî olmuştu. Müzzemmil ve Müddessir ile de bu nübüvvet risâlete dönüşecek ve bu risâlet, Rasû-lullah'ın ömrünün sonuna kadar devam edecektir. Alak sûresinin ilk âyetleri hayatın başlangıcıdır ama tamamı değildi. Bundan sonra âyet âyet, sûre sûre yirmi üç yıl inmeye devam edecek olan diğer âyetlerle hayat devam edecekti. Rabbimizin yeryüzündeki kullarına hayatbahş olarak gönderdiği bu âyetler, yerde en büyük ve yegane örnek olan Rasûlullah Efendimizi terbiye edecek, o da bunlarla kıyamete kadar tüm insanlığı terbiye edecekti.

Müzzemmil sûresinin âyetleri, Rasûlullah'ın ömrünün sonuna kadar pratikte uyguladığı, uygulayacağı metodu anlatır.

Sûrede anlatılan konuları şöylece özetleyebiliriz: “Ey Müzem-mil olan!” diye Rasûlullah Efendimize bir hitap, bu hitapla birlikte hitaba uygun olarak Rasûlullah Efendimizin bir tavır belirlemesi, yani ken-di tavrını ortaya koyması, sonra karşısındaki insanların durumları, muhataplarının hal ve ahvalleri ortaya konulur. Sonra tarihten örnekler sunularak hem Peygamber Efendimiz teselli edilmekte, hem de kâfirlere tehdit unsuru oluşturulmaktadır. Sonra da gündüzün düşmanlara karşı verilecek savaşta gece yapılanmasına dikkat çekilmekte ve bu minval üzere sûrenin âyetleri devam etmektedir.

Bu sûre ile İslâm'a davette yeni bir safha açılmıştır. Allah Teâ-lâ, Resûlüne artık yatıp uyumak zamânının geçtiğini, müşriklerin çıkaracakları büyük zorluklara hazırlıklı olmak için bazı ruhi hazırlıkların yapılması gerektiğini bildirir; "Ey elbisesine bürünen peygamber! Gecenin birazı hariç olmak üzere kalk, namaz kıl" (1-2).

Gecenin ibadetle geçirilmesi lâzımdır. Namaz kılınmalı, ağır ağır, tane tane Kur'an okunmalıdır. Bunun gece yapılmasının sebebi, gecenin huşu içinde ibadet etmeye elverişli olması yanında, artık gün-düz, için yoğun bir tebliğ faaliyetinin bulunmasıdır. "Şüphesiz gece ibadete kalmak daha tesirli ve okumak daha elverişlidir. Çünkü gündüz, senin uzun bir mesuliyetin var" (6-7).

Bu çetin mücadele esnasında, zorluklara karşı sabırla hareket edilmeli ve bir an olsun Allah Teâlâ'da gafil olunmamalıdır. Ayrıca, Al-lah yolundan alıkoyan her şey terk edilmeli ve O'na yönelinmelidir. O'nun rızası dışında yapılan her şey batıldır: "Rabbinin ismini zikret ve her şeyi bırakarak yalnız O'na yönel" (8). İnsanları dine çağırırken, yöneltilen tehditlere, çıkartılan zorluklara aldırmadan Allah'a tevekkül edilmesi isteniyor: "O, doğunun da batının da Rabbidir. O'ndan başka Allah yoktur. Yalnız O'nu vekil tut" (9).

Daha sonraki âyetlerde inkarcılara karşı takınılması gereken tavır zikredilir ve müşriklerin karşılaşacakları korkunç azaptan söz e-dilir. İnkârcıları dehşete düşürüp acılar içinde bırakacak olan kıyamet hali zikredilir. Firavun'un yalanlamasına karşı gördüğü ceza örnek ve-rilerek onun durumuna düşmemeleri hatırlatılır ve vadedilen azapla yüzleşmemeleri için bir yol gösterilir. O da, anlayanlar için bir rehber olan Kur'an-ı Kerim'dir: "Bu bir öğüttür. Dileyen, Rabbine varan bir yol tutar" (9).

Sûre, teheccüd namazı ve Kur'an okuma müddetini yeniden düzenleyen ve bu konudaki mükellefiyeti hafifleten ve sûrenin ikinci bölümünü oluşturan ayetle son buluyor. Mü'minler gece Allah'ı çokça anacak, ibadet edecekler, gündüzleri ise, hem İslam'ı tebliğ edecek, hem de geçimlerini temin için gayret sarf edeceklerdir. Bütün bu zorluklara karşı koymak çetin bir iştir. Allah Teâlâ, insanlara rahmet olsun diye, gece ibadeti ve Kur'an okumayı, insanların kolayına gelecek şekilde hafifletmektedir. Ayrıca bu son âyet bütün bir hayat programının nüvesini de bünyesinde taşımaktadır. "...O halde Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun. Namazınızı kılın. Zekâtınızı verin. Yaptığınız iyi-liklerin mükâfatını Allah nezdinde, hem yaptıklarınızdan daha hayırlı, hem de sevapça daha büyük olarak bulacaksınız. Allah'tan mağfiret dileyin. Çünkü Allah "Gafûr'dur, Rahim'dir" çok affeden ve çok bağışlayandır" (20).

Bu kısa mukaddimeden sonra sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

1-4. "Ey örtünüp bürünen Muhammed! Gecenin yarısında, istersen biraz sonra, istersen biraz önce bir müddet için kalk ve ağır ağır Kur'an oku."

Bu sûrenin anlaşılabilmesi için yine tarihe, tarihî bilgilere intikal zarûrî olacaktır. Herhangi bir sûrenin anlaşılabilmesi için o sûrenin zaman ve mekan boyutunun bilinmesi gerekir. Yani sûrenin konumunun tespiti gerekir. Sûre ne zaman gelmiş ve Kur'an'da nereye yerleştirmiş, bunun bilinmesi gerekir.

Geliş dönemine bakıyoruz. Rabbimiz Alak sûresiyle ***"Oku!"*** dedi, sonra tekrar bir ***"Oku!"*** emri daha verildi. Allah'ın Resûlü ne yapacağını, ne okuyacağını bilmez bir durumdaydı. Belki peygamberliğini, peygamber olduğunu anladı ama ne yapacağını, nasıl yapacağını bilmiyordu. Belki bu arada Müzzemmil gelmeden önce üç-beş âyet de Kâlem sûresinden gelmişti. Okuması gerektiğini anlayan Allah'ın Resûlü, ne okuyacağını, nasıl okuyacağını, ne zaman okuyacağını ve ne adına okuyacağını bilmiyordu. İşte bu dönemde böylesine şaşkın ve sarsıntılı bir dönem yaşıyordu.

Böyle ne yapacağını bilmez bir dönem yaşayan Allah'ın Resûlü, zaman zaman Cebrâil ile karşılaşıyor, korkuyor, evine geliyordu. Çok sıkıldığı dönemlerinde Rabbimiz Cebrâil'ini gönderiyor, semâda gördüğü melek kendisine: "Korkma ey Muhammed! Sen Allah'ın Resûlüsün!" diyordu. Artık Rasûlullah Efendimizin yaşadığı bu dönem bir hazırlık dönemi miydi, ruhen peygamberliğe bir hazırlık mıydı, yoksa Rabbimizin murad ettiği başka

hikmetleri mi vardı, bilmiyoruz. Çünkü Rasûlullah Efendimizin ruhen bu işe hazırlığı ta doğumundan başlamıştı zaten. Doğuştan Allah’ın Resûlü’nde ayrı bir beden, ayrı bir vücut, ayrı bir denge, ayrı bir bakış, ayrı bir ruh hali, ayrı bir dayanma ve tahammül gücü, ayrı bir cesaret, ayrı bir şefkat vardı. Yani bu sûre gelmeye başlamadan önce de Rasûlullah Efendimizde böyle bir oluşum zaten devam etmekteydi.

Allah’ın Resûlü korkmuş, ürkmüş, evine gelmiş ve bir kenara yatmıştı. Hanımı Hatice annemize üstünün örtülmesini de emretmişti. Ama az sonra Cebrâil geldi ve: “Ey örtüsüne bürünüp yatan, kalk!” dedi. İşte hadise zâhirde anlatıldığı şekliyle böyledir. Ama bu zâhirîn arkasında Hz. Hatice annemizden intikal eden bir kıyam gerçeği vardır. Annemizin rivâyetinde Rasûlullah Efendimiz buyurur ki: “Hatice annemiz: “Ey Allah’ın Resûlü! Biraz dinlensen! Az biraz uyusan! Azıcık bir kenara çekilip istirahat etsen! Tabiri caizse şöyle biraz köşene çekilsen! Kendi dünyanı yaşasan biraz!” deyince Allah’ın Resûlü hanımına diyordu ki:

“Hayır ya Hatice! Yatma zamanı geçti! Dinlenme zamanı geçti! Kıyam zamanıdır şimdi! Allah kıyam emrediyor!”

Buna göre İslâm’ın emrettiği ikinci vazife bu kıyam olacaktı, ya da tekrar edilen ikinci vazife buydu.
²v5 h¬±$ÅGW²7! _«ZÇ<Ï! ³_«< ve ¬v5 u¬±8ÅJW²7! _«ZÇ<Ï! ³_«< Ne anlayacağız bundan? İşte bu dıştan anladığımız, az evvel ifade ettiğim zâhiren anladığımız mânânın dışında, onun arkasında bir mânâ daha olacaktı. Peygamber Efendimize sanki Cebrâil diyordu ki: “Ey Alak'la oku emrine muhatap olan, okuması gerektiğini anlayan, okumadan olmayacağını kavrayan, okumasız din olmayacağının farkına varan peygamber! Ey Rab-binden aldığı okuma emrine teslimiyet ortaya koyan ama ne okuyacağını, ne zaman okuyacağını, nasıl okuyacağını, ne adına okuyacağını bilemeyen, kestiremeyen peygamber! Ey işe nereden başlayacağını bilemeyen peygamber! Ey kendi köşesinde, kendi dünyasında, kendi âleminde, kendi atmosferinde kendi kendine bir hayat yaşamaya çalışan peygamber! Kendi kendine hayat programı çizen, kendi hayatını yaşayan peygamber!

Gece kalk! Gece kıyam et!” Burada istenen kalkma emri, sadece o geceye mahsus veya işte Rasûlullah Efendimizin korkup, ürküp gelip yattığı evinde kalk emri verilmiyordu kendisine. Yani o anda evinde bürünüp yatan peygambere kalkma emri verilmiyordu. Öyle değildir mânâ. Ya ne? Bir kıyam emri

veriliyordu Rasûlullah’a ki, bu sadece o anda bir kalkış değil, hayatının sonuna kadar sürecek ve hiçbir zaman kesintisi olmayacak bir kıyam emriydi. Zira ilk sûrede emredilen ***“Oku!”*** emri de böyleydi. Bu emir o anda okuma emri değil, bir ömür boyu Rasûlullah’a, kıyamete kadar da ümmetine okumayı gerektiren bir emirdi. Anlıyoruz ki hem kıraat emri, hem de kıyam emri bir anlık bir emir değildir. Kıyam emri de böyledir. Rabbimiz peygamberine diyordu ki:

“Ey köşesine çekilmiş yatan, kendi dünyasına çekilmiş, kendi âlemini yaşayan, kendi kendine varlığını sürdürme çabasında olan, ya da henüz vahiyle ilgisi gerçekleşmemiş, okumayı yürütmeyen peygamber!” Bize yönelik söyleyecek olursak, “ey kendi köşesine çekilmiş, rahatına yönelmiş, vahiyle diyalog kurmayan, okumaya inanmayan Müslümanlar! Kendi dünyasına çekilmiş, carkını curkunu kurmuş, rahatına bürünmüş ve Bakara’yla, Âl-i İmrân'la, Müddessir'le, Müzem-mil'le ilgi kurmadan yaşayan Müslümanlar! Gece kalkın ve Rabbinizin kitabıyla diyalog kurun!”

İşte kıyam emrinin böyle bir özelliği vardır. Kıyamın Rasûlul-lah’ın hayatında ve onun yolcularının hayatında böyle bir önemi, böyle bir sürekliliği vardır. Kıyamı çok iyi anlamak zorundayız. Kıyam, mü’-minin hayatında vazgeçilmez bir hadisedir.

Bakıyoruz bugün kıyamdan söz edenler bununla hep ihtilali anlar, ihtilali kastederler. Yani “kıyama kalkalım, kıyam edelim, kıyamı gerçekleştirelim” dendi mi, bugün insanlar nedense hep ihtilal anlı-yorlar. Halbuki kıyamın mânâsı bundan çok daha farklı, bundan çok daha şümullüdür. Meselâ bakın Mâide sûresinde Rabbimiz Kabe’yi insanlar için kıyam sebebi, kıyam mahalli kıldığını anlatıyor.

Bundan da anlıyoruz ki, kıyam, ihtilal mânâsına anlaşılamaz. Çünkü kıyam, tüm ihtilalleri, tüm inkılapları, tüm değişim ve düzenlemeleri, tüm kullukları, kabulleri bağrında taşıyan Allah’la diyalogun merkezidir.

Burada emredilen kıyamdan, hayatımızın mihveri olan, hayatımızın maketi olarak bize tanıtılan ve sürekli örnek olarak yapmamız istenilen namazla kıyamı anlamamız gerekecektir. Çünkü namazdaki kıyam, hayattaki kıyamın maketidir. Sosyal hayatın kıyamını anlayabilmek için namazın kıyamını anlamak zorundayız. Namazdaki kıyamı anlamadan hayattaki kıyamı anlamak da, böyle bir kıyamı gerçekleştirmek de mümkün değildir.

Peki nedir namazdaki kıyam? Nasıl anlayacağız namazın kıyamını?

Namazın kıyamı kıraati gerçekleştirme makamıdır. Yani namazdaki kıyamın hedefi kıraattir. Gücü yetiyorsa kişinin ayakta, beli bükülmüş, takat getiremeyecek bir durumdaysa bir sandalyede, koltukta, ya da oturarak, buna da gücü yetmiyorsa yatarak gerçekleştirdiği kıraat ortamıdır kıyam. Kıraatin gerçekleştirildiği bir zemin, bir or-tamdır. Kıyam, kıraat ortamı, kıraat atmosferidir. Kıyamın hedefi, kıraati gerçekleştirmektir. Kıyam ne için yapılır? Kıraat için. Demek ki kıyamın hedefi kıraati, yani okumayı gerçekleştirmektir. Peki o zaman buna göre şimdi şu anda biz kıyamda mıyız? Şu anda kıyamı gerçekleştiriyor muyuz? Kıyama kalkmış mıyız? Kıraat ortamındaysak, Allah'ın âyetlerini okuyorsak, Allah'tan mesaj alma makamındaysak, evet.

Ama şurasını da unutmamalıyız ki, kıyamın da, kıraatin de şartları vardır ve bunlar mutlaka yerine getirilmelidir. Nedir o şartlar?

1- Hadesten taharet,

2- Necasetten taharet.

Evimizde, çevremizde, dükkanımızda, çarşımızda, pazarımızda, okulumuzda yani kıyam ve kıraat ortamımızda kıyam ve kıraatimizi ters yönde etkileyecek, engelleyecek, lekeleyecek tüm maddî ve manevî pislikleri temizleyeceğiz. Maddî, yani gözle görülen pislikleri, kendimizde, elbisemizde, evimizde, hanımlarımızda, çocuklarımızda, akrabalarımızda görülen pislikleri temizleyeceğiz. Veya metodumuzda pislikler varsa, onları da temizleyeceğiz. İslam'ı hakim kılmak için seç-tiğimiz metodumuzda küfürden, şirkten kokular, karışımlar varsa onları terk edecek, saflarımızı temizleyeceğiz. Saflarımızda küfürden, şirkten etkilenenler varsa önce onları temizleyeceğiz.

Kan, irin, fâiz, kumar, içki, kadın, put, şirk türünde ne kadar görünen maddî pislikler varsa onlar temizlenecek. Bir de gözle görül-meyen manevî pislikler de temizlenecek. Küfür, şirk, nifak, riya, tembellik ve atalet, dalga geçmek ve alaya almak, kıyamı ve kıraati ciddiye almamak gibi tüm manevî pislikler de temizlenecek. Evet, böyle isli paslı gidilmez! Temizlik yapılacak, hadesten ve necasetten taharet gerçekleştirilecek.

3- Setr'ul avret. Açık saçık gidilmez Allah'ın huzuruna, setru'l avret yapılacak. Silahsız, cephanesiz, hazırlıksız, teçhizatsız, plansız, programsız, hesapsız, çırılçıplak ortaya çıkılmaz. Çünkü sosyal hayatın kıyamları, namazın

kıyamına özdeştir. Namazın kıyamının şartları yerine getirilmeden nasıl ki kıyam gerçekleştirilemezse, sosyal hayatın kıyamı da şartlar hazırlanmadan gerçekleştirilemez.

4- Kıble. Kıble, yani hedef iyi belirlenecek. Yani kime yönelik kıyam? Neye yönelik kıyam? Kimin adına ve kimi razı etmek için kıyam? Bunun belirlenmesi gerekmektedir. Hedefin belirlenmesi gerekmektedir. Ne için gidiyorsun huzura? Şöhret için mi? Para için mi? Makam için mi? Yoksa Allah dedi diye mi? Ne için gittiğini belirleye-ceksin.

5- Vakit. Yani zaman iyi belirlenmelidir. Zaman iyi ayarlanacak. Vakitsiz kıyam gerçekleştirilmez. Kıyam zamanı iyi belirlenecek. Ama eğer mü'minlerden birileri kıyama başlamışsa onların kıyamına katılmayarak sanki onlardan ayrı olarak yeniden kıyam etme çabasında olunmamalıdır. Hemen mesbûk olarak onlara uymalıdır. Ama yok sen başlatacaksan kıyamı, o zaman zamanını çok iyi ayarlayacaksın.

Sonra ***"Allahu Ekber"*** diyerek, Allah'ı en büyükleme, tekbir ile işe başlayacaksın. Allah'ı en büyük kabul edeceksin. Kıraatin önünde, kıraatin sonunda, tazimin önünde, tazimin sonunda, her bir ortamda, her bir stratejik konumda hep ***"Allahu Ekber"*** diyecek ve bunu sürekli tekrarlayacağız. Bundan sonra da, "Elhamdülillah" diyecek ve sadece Allah'ı hamde lâyık görecek, Allah'tan başkalarını hamde lâyık görmeyeceksin. Allah'ı Rabb, hayata karışır bileceksin. Böylece hayatı düzenlemek üzere O'ndan mesaj alacaksın. İşte bu ¬v5 emrinden benim anladığım bunlardır.

Müzzemmil ve Müddessir sûrelerinin hangisinin önce hangisinin sonra olduğunu bilemiyoruz. Yine ***"Zemmiluni"*** ile ***"Dessiru-ni"*** ifadelerinin farkının ne olduğunu da bilmiyoruz. Ama ikisinin de bir tür örtünme ile ilgili olduğunu biliyoruz. Ya böyle çepeçevre bir örtünme, ya mevziî bir örtünme, ya zorunlu, ya ihtiyârî, ya kamuflaj, ya âdeten veya bir başka örtünme çeşidi biçiminde bir Müzzemmil ve Müddessir gerçekleştirene hitap ediyor Rabbimiz.

Bize yönelik söylersek eğer, insan neyle örtünür? Neyle bürünür vahiyden? İnsan çevresiyle örtünür, karısı, kızıyla örtünür, dükkanıyla, işiyle, aşıyla, mesleğiyle bürünür vahiyden değil mi? Yani bütün bunlarla bürünerek, bütün bunları kalkan yaparak kendisini vahiyden saklar değil mi? "Ne yapayım vakit bulamıyorum! Ne yapayım kör o-lası hanede çoluk-çocuk var! Tamam ben de

okumalıyım vahyi, ben de tanımak zorundayım Kur'an'ı ama ne yapayım diplomam engel oluyor! Ne yapayım statüm, müdürlüğüm, doktoram engel oluyor! Ne yapayım talebeliğim engel oluyor! Ne yapayım içinde yaşadığım toplumum, çevrem izin vermiyor!" diyerek insan bir şeylerle bürünür, bir şeylerle kendisini saklar ya vahiyden, işte böyle bir bürünme anlıyoruz buradan.

Allah diyor ki bakın: "Ey örtünüp bürünen! Ey Müzzemmil olan!

Kıyam et gece! Kalk gece!" Öyleyse bizler de az önce tanımaya çalıştığımız anlamda geceleyin kıyam edeceğiz. Gece kalkıp kıyam gerçekleştireceğiz. Peki gecenin tümünde mi kalkacağız? Hayır:

Tüm gece mi kalkılacak? Gecenin tümü mü? Hayır birazı müstesna.

Onun yarısı, gecenin yarısı olabilir. Veya:

Veya ondan, geceden biraz azaltabilirsin. Yani ya geceden birazını azalt ya da gecenin yarısından birazını azalt.

Ya ona biraz artır veya yarısına biraz artır. Anlıyoruz ki gecenin üçte biri, ikide biri ve ya üçte ikisi olarak ne kadar kalkabilirsen. Peki yapılacak iş ne? Ne için kalkılacak?

"Kıyamda Kur'an'ı yavaş yavaş, tertil ile, mânâya nüfuz ederek, ağır ağır oku!" Tertil ile oku! Düşüne düşüne oku! Tedebbürle oku! Tefekkürle oku! Ne dendiğini anlamak, denenleri yaşamak, yap-mak üzere oku! Allah'ın dediklerini hayata hakim kılmak, hayatı onlarla düzenlemek üzere oku! Ben sadece buna muhtacım diye oku! Hayatımı düzenlemek için ben buna muhtacım! Bundan başkasına muhtaç değilim diye oku! Bütün bunlar tertilin mânâsıdır. Yani ben bunsuz çare bulamıyorum diyerek, çaresizlikten kıvranarak, çareyi sadece bunda görerek oku! Çare bu kitaptadır diyerek oku! Başka çarem yok, mümkün değil ben bunsuz yol bulamıyorum diye oku!

Tertîl kelimesi, Arapça "rtl" kökünden "tef'l" ölçüsünde bir mastardır. Sözlükte; sözü güzel, yerinde ve düzenli söylemek, bir şeyi doğru yapmak, düzenlemek, sıralamak, açık açık hakkını vererek a-çıklamak gibi anlamlara gelmektedir.

(Râgıb, Müfredât, 273)

Bir metni okurken yavaş yavaş, acele etmeksizin, tâne tâne, her bir harfin edâsının, nazmının ve manasının hakkını vermek sure-tiyle okumaya da tertil denmektedir. Kur'an okunuşuyla ilgili olarak, kelimeleri ağızdan kolaylıkla ve düzgün bir biçimde çıkarmak anlamındadır. Kıraatte tertîl; yavaş yavaş, acele etmeden, harfleri ve harekeleri dizilmiş inci taneleri gibi açık bir şekilde, mana

ve hikmeti dü-şünerek metni tâne tâne okumak anlamında kullanılmaktadır.

Kur'an tertîl üzere nâzil olmuştur. Hz. Peygamber; "Allah, Kur'-an'ı indirildiği şekilde okuyanı sever" sözleriyle Kur'an'ı tertîl ile oku-mayı teşvik etmişlerdir.
(İbnü'l-Cezerî, en-Neşr, I, 207)

Nitekim Kur'an-ı Kerîm'deki "Kur'an'ı açık açık, tâne tâne (tertîl ile) oku" buyuran bu âyet de bu konuyu açık bir şekilde anlatmaktadır. Alimler bu âyetle ilgili olarak bazı yorumlarda bulunmuşlardır.

Fahreddin Râzî, "Kur'an'ı tertîl ile okumak; manasını anlaya-rak, âyetlerin içerdiği gerçekleri iyice düşünerek okumaktır. Allah'ın azametini belirten âyetleri, bu azameti gönlünde hissederek, tehdit ve müjdeyi içeren âyetleri de, ümit ve korku duygularıyla dolup taşarak okumaktır" der.

Âlimler, Kur'an-ı Kerîm'i süratlice okuyup, çok okumanın mı, yoksa ağır olarak okuyup az okumanın mı daha üstün olduğu konu-sunu tartışmışlar, bir kısmı "Tertîl ve tedebbür ile az okumak diğerin-den daha üstündür" demişlerdir. İbn Abbas ve İbn Mes'ud bu görüşü savunmaktadırlar. Bu görüşün sahiplerine göre, kıraatten maksat; Kur'an'ı anlamak, düşünmek, içindekileri bilmek ve onunla amel et-mektir.
(İbn Kayvim el-Cevziyye, Zâdü'l-Meâd, I, 88)

Buhârî, Sahîh'inde Kur'an'ın tertîl ile okunmasının gerekliliğine ve süratli olarak okumanın mekruh olduğuna dâir bir bap açmış ve bu şekilde okumanın hoş olmadığını Abdullah b. Mes'ud'dan rivâyet ettiği bir hadisle açıklamıştır.
(Buhârî, Sahîh, VI, 109)

İbn Kayyim, İbn Mes'ud'dan şu rivâyeti nakleder: "Alkame, İbn Mes'ud'dan Kur'an okurdu, sesi güzel bir kimse idi. İbn Mes'ud ona "Anam babam sana feda olsun, Kur'an'ı tertil ile oku, çünkü tertîl onun süsüdür" dedi. Yine İbn Mes'ud: "Şiir söyler gibi Kur'an okumayın, çürük hurma atar gibi dağıtmayın. O'nun incelikleri üzerinde durun, kalbinizi onunla harekete geçirin"
(İbn Kayyim, Zâdü'l-Meâd, 1, 89)

Bu konuda İbn Abbas'tan da şöyle bir rivâyet nakledilmektedir: İbn Abbas'a Ebû Hamze: "Ben süratli Kur'an okuyan bir kimseyim. Çoğu zaman bir

gecede Kur'an'ı bir veya iki defa okurum" deyince, İbn Abbas: "Benim ağır ağır bir sure okumam, bana senin bu yaptı-ğından daha güzel geliyor. Eğer sen bu işi yapacaksan, kulakların du-yacağı ve kalbin anlayacağı bir kıraatle oku" demiştir.
(İbn Kayyim, Zâdü'l-Meâd, I, 89)

Demek ki gece kalkacakmışız, ama kıraat için kalkacakmışız. Ama bunu her gece yapacakmışız. Belki İslam'a ilk girdiğimiz, Kur'-an'la ilk tanıştığımız, vahiysiz olmazı ilk kavradığımız dönem hiç olmazsa birkaç yıl her gece veya en azından iki günde bir kalkmaya zorlamalıyız kendimizi. Kalkalım ve vahiyle beraberliğimizi sürdürmeye çalışalım inşallah. Allah burada bizden bunu istiyor. Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bunun hedefini şöyle anlatıyor. Niye kalkılacak? Gece neden kalkacakmışız?

5. "Doğrusu Biz, sana, taşıması ağır bir söz vahye-deceğiz."

Çünkü biz sana sakîl bir kavil ilka edeceğiz peygamberim. Sa-na ağır bir söz ulaştıracağız, ağır bir söz yükleyeceğiz.

Ağır bir söz. Peki ne anlıyoruz bu ağır sözden? Nedir bunun mânâsı? Hani böyle hafifmeşrep insanlar vardır. Hafif hafif, sulu sulu ya da cıvık cıvık konuşan insanlar vardır. Ya da değmez söz söyleyen insanlar vardır. Değer var ya hani? Onun tersi de değmez. Değer söz, değmez söz. İşte Allah'ın sözü değer sözdür, değeri olan sözdür. Allah'ın sözü ağır sözdür, ağırlığı olan sözdür. Yani ağırlığı olan, etkinliği olan sözdür Allah'ın sözü.

Nasıl etkin? Meselâ şurada iki çocuk oynuyor olsa. Onların yaşıtı üçüncü bir çocuk onlara: "Oturun yerinize!" dese, onun sözünü dinlemeyebilirler değil mi? Bu sözün onlar nazarında etkinliği olmadığı, ağırlığı olmadığı için dinlemeyebilirler. Ama o çocukların babaları, "oturun yerinize!" dese, ağırlığından ötürü dinlenir bu söz. İşte sözün ağırlığını böyle anlamaya çalışıyoruz. Allah'ın sözü böyle ağırlığı olan, dinlenen, dinlenmesi gereken, etkili olan sözdür. Rabbimizin "yapın! Yapmayın! Kılın! Tutun! Sakının! İcra edin!" dediği sözlerinin tamamı ağırlıklı sözlerdir.

Yani bir değerli, değeri olan, bir de ağırlığı olan söz olarak iki mânâsından söz ettik. Bir üçüncü mânâsı daha var bunun, o da yarın ağırlığı karşımıza sunulacak, ağırlığı kıyamet günü karşımıza çıkarılacak bir söz demektir. Öyle bir söz ki, karşılığı ağır. Öyle bir söz ki, mizana konulunca ağır, öyle bir söz ki, tartıya gelmez ağır, öyle bir söz ki sanki tüm ölçüleri, tüm ağırlıkları Allah buna

göre yapmış. Bu söze uygun olanlar ağırdır, bu söze uygun yapılan ameller ağırdır ve değerlidir. Yani yarın mizana konulanlar ağır mı, değil mi, bununla ölçülecektir. Tüm amellerin, tüm kavillerin ölçümünde kriter olan söz budur.

Dünyada bir şeyler yaptınız, bir şeyler konuşup bir şeyler ortaya koydunuz. Bunların ne değer ifade ettiği, ne kadar bir ağırlık taşıdığı, makbul olup olmadığı konusunda kıstas olacak, kriter olacak söz işte Allah sözü olan kitaptır. Yarın tıpkı granit bir levha olarak bu kitap ikame edilip ayağa kaldırılacak ve tüm ameller bununla ölçülecektir. Buna uygun olanlar değerli, ağır, uymayanlar da değersiz, ağırlıksız kabul edilecektir. Yani belki de bu söz, bu kitap ağırlık ölçüm birimidir.

İşte bakın burada diyor ki Rabbimiz: "Peygamberim! Sen gece kalk! Çünkü biz sana böyle ağırlığı olan, böyle değerli olan bir söz vahy edeceğiz. Bunun için senin mutlaka gece kalkman lâzım. Çünkü:

6. "Şüphesiz, gece kalkışı daha tesirli ve o zaman okumak daha elverişlidir."

Madem ki biz sana böyle ağır bir söz nakledeceğiz, o halde sen de sana vahy edeceğimiz bu ağır sözü hazmedebileceğin, kavrayabileceğin, özümseyebileceğin bir ortamda onunla ilgilen. Böyle bir gece ortamında onunla ilgi kur, onu o ortamda okuyup öğrenmeye çalış. Çünkü:

Çünkü gece kalkış, gece ayakta oluş, gece neşesi, gece ne-şatı, ya da gece uyanıklılığı hem kişinin oturumu, uykusuzluğu ya da uyanıklılığı, ya da dikkati için, hem de Ÿ»[¬5 •«Y²5Ï!«: sözün kıyamı, sözün kıvamı için çok daha hoş, çok daha elverişli bir ortamdır.

Yani eğer şu ağır sözü, vahyi, Kur'an'ı anlamak, kavramak is-tiyorsan, -ki zaten buna mecburuz, bunsuz Müslümanlığı yaşamamız mümkün değildir- öyleyse bunun için yapılacak iş, gece kalkıp Kur'-an'la beraberlik kurmak, vahiyle ilgi kurmak, Allah'la diyalog kurmaktır.

Yatsı namazını kıldıktan sonra hemen yatacağız, bir süre uyuduktan sonra kalkacağız, oturmalarımızı, dalga geçmelerimizi de o zaman yapacağız. Kalkalım ve Rabbimizin kitabıyla diyalog kuralım inşallah. Çünkü:

Gece anlamak, kavramak, uyanıklılık için en hoş ortamdır. Sen buna baştan sona muhtaçsın ey peygamberim! Siz buna baştan sona muhtaçsınız ey kullarım, diyor Rabbimiz.

İşte ölünceye kadar peygamberliği devam edecek olan Rasû-lullah Efendimize inen ilk üç sûrenin bu metodu, hayatının sonuna ka-dar devam etmiş, kendisinden sonrakilerin de kıyamete metodu hep bu olmuştur. Günümüzde metot kavgası yapan Müslümanların bu sû-relerde Rabbimiz tarafından elçisine sunulan metodu çok iyi anlamaları gerekecektir. Öyle değil mi? Günümüzde Müslümanlar hep ne ya-palım? Ne edelim? Nereden başlayalım? diyor, hep böyle bir metot arayışı içinde ömür tüketiyorlar.

Bakın Müzzemmil'in ilk emirleriyle Allah'ın Resûlü gece kalkıp Kur'an okumaya başladı. Kur'an âyetlerini okuyor ve bu âyetler onun gündemini oluşturuyordu. Hatice annemizin yatağını serip, "ey Allah'ın Resûlü biraz yatsan! Biraz dinlensen!" şeklindeki teklifine karşılık, "yatma zamanı geçti, ey Hatice!" diyordu. Hattâ annelerimizden bi-rinin yeğeni, bir gün Rasûlullah Efendimizin yatağında, yanında yatar. Bazen gelip böyle yatarlardı. Rasûlullah'ın böyle üzerinde oturduğu, yattığı kumaştan bir abayesi vardı. Yeğeni o kumaşı biraz rahat olsun diye ikiye, üçe katlamış öyle yatmış. Allah'ın Resûlü ona der ki, "hayır onu eski haline getir! Çünkü o, gece kalkışına engeldir!" Galiba şimdi bizler kalkmamak üzere yatıyoruz.

Gece kalkma diye bir niyetimiz, bir derdimiz yok bizim. Ama eğer şu kanalizasyonlardan kurtulup ta, şu şeytan vahiylerinden yakamızı kurtarıp ta biraz erken yatıp gece kalkabilseydik, kalkıp Rab-bimizin vahyiyle irtibata geçmeyi becerebilseydik inanın hayatımız çok daha bereketli, işlerimiz çok daha verimli olacaktı.

Eğer Kur'an'ı anlamak istiyorsan, Kur'an'ın esrarının size açıl-masını istiyorsanız, Kur'an'dan mesaj almak istiyorsanız, eğer Rabbi-nizle konuşmayı ve Rabbinizin size yol göstermesini istiyorsanız, eğer neşem yerinde olsun, neşatım açık olsun, anlayışım, kavrayışım açılsın diyorsanız, Allah'la beraberliğinizden zevk almak istiyorsanız, baş-ka çaresi yok bunun, gece kalkacak ve Kur'an okuyacaksınız.

Anlıyoruz ki gecenin bizim için çok büyük bir önemi vardır. Gü-neşin olmaması açısından önemi, ayın olması açısından önemi çok büyüktür gecenin. Gece çok sakin bir ortamdır. Issız bir çölde gündüzün sükûneti yanında gecenin sükûneti daha fazladır. Veya meselâ bir ormanda yaz sıcağının bunaltıcı sıcağının altında sesin soluğun kesildiği bir atmosferde, hayvanların bile kımıldanamadığı bir ortamdaki sessizlik bile gecenin sükûneti yanında çok daha

az kalır. Yani güneş varken insan hayatının devinimi, organizmanın algılaması, hücrelerin, sinirlerin etkileşimi geceden daha farklıdır. Med ve cezirin insan vücudundaki etkisi gibidir bu. Hani ay çekilince sular şöyle, güneş çekilince böyle oluyor ya, işte sanki öyle geceye mahsus bir özelliğin burada hatırlatılmasına şahit oluyoruz.

Öyleyse gece kalkacak ve ağır ağır, mânâya nüfuz ederek, tertil ile Kur'an okuyacaksınız. Peki bu işi gündüze aktarma imkânı yok mu? Gündüz okusak olmaz mı bu kitabı? Hayır, çünkü:

7. "Çünkü gündüz, seni uzun uzun alıkoyacak işler vardır."

Çünkü senin gündüz işin var. Gündüz yapman gereken işin var. Gündüz sen upuzun bir yüzüşte olacaksın. Upuzun yüzüp gideceksin. Sebhan tavîla. Uzun bir yüzüşten söz ediyor Rabbimiz. Ne anlayacağız bu yüzmekten? Deriyi yüzmek, adamın yüzünü yüzmek, yüz vermek, yüz verip astar istemek, denizde yüzmek, havada yüzmek, bunların hepsi var mı burada? ***"Sebeha", "Sebbeha"*** Bir de-nizde yüzmek, havada yüzmek, bir de karada yüzmek anlamına geliyor. Enbiya sûresinde ay, yıldızlar, güneş gibi ecram-ı semâviyenin yüzücülerinden söz edilir.

"Geceyi ve gündüzü, güneşi ve ayı yaratan O'dur. Her biri bir yörüngede yürür."

(Enbiyâ 33)

Bunlar havada yüzüyorlar, denizin yüzücülerini biliyoruz, bir de işte bu âyet-i kerimesinde Rabbimizin haber verdiğine göre peygamberinin karada böyle bir yüzüşünden söz ediliyor. Ne demek bu? Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun mânâsı yeryüzünde kişiye tahsis edilen programın devamının icrası demektir. Allah güneşe, aya, yıldızlara bir yol, bir yörünge, bir program tahsis etmiştir ki, onlar Rabbleri ta-rafından kendilerine tahsis edilen, çizilen bu programı icra edip yüzüp giderler. Yani tüm bu varlıklar Rabblerinin kendileri için belirlediği yörüngenin içinde hareket ederler. İşte tıpkı onlar gibi, insan da kendisine gece hazırlayacağı program içinde gündüz yüzüp gidecektir. Gece okunan âyetler, gece ilgi kurulan vahiy ona bir program çizecek ve gündüz o bu vahyin kendisi için çizdiği program dahilinde yüzüp gidecek, yani bu programı icra edecektir.

Demek ki gündüz bizim bir yüzüşümüz olacakmış. Ama bu yü-züşün rotasını, planını programını, hedefini, kıblesini kim ayarlayacak? Kim belirleyecek? Elbette gece ilgi kurulan, kendisiyle beraber olunan vahiy

ayarlayacaktır bunu.

Gece kalkıp vahiyle beraberlik kuracağız, çünkü gündüz işimiz var bizim. Ne işimiz var gündüz? Kooperatiflerimiz var, dükkanlarımız, tezgahlarımız, araba işlerimiz var, senet, çek işlerimiz var. Gündüz bi-zi meşgul edenler, bizi zorlayanlar vardır. Dinimizi bozmak üzere zorlayanlar, hayatımızı bozmak üzere zorlayanlar, programı bozmak ü-zere zorlayanlar vardır. Müdür var, âmir var...

Ama gece öyle değildir. Gece Rabbimizle daha bir baş başa olabiliyoruz. Aceleye de gerek yoktur gece, çünkü bizi bekleyen birileri de yoktur. Telefon yoktur, randevu yoktur, beklediğimiz, bekleyenlerimiz yoktur. Meselâ gündüz kişi namaz kılarken, zil çalacaktır, ders başlayacaktır, müşteri girecektir, tören vardır, iş vardır, aş vardır, yemek vardır diye hızlıca işi bitirivermeden yanadır ya, işte gece öyle değil, acele etmesine gerek yoktur. Sakin sakin Allah dedi diye yaptığı hareketin şuurunda olacaktır kişi. Yani daha bir Allah'ı dinleme, Allah'la baş başa olma imkânı bulacaktır kişi. Telefon, trafik, karmaşa, randevu yok, sadece Allah'la beraberlik var. İşte gündüzün bozuk düzen programlarını hayra, hakka çevirebilmek için gece kalkacak ve vahiyle beraber olacağız. Yani gündüzümüz iyi olunca gecemizi Allah'a ayıralım değil, gündüzümüzün iyi olması için gecemizi Allah'a ayırmak zorundayız. Gece kalkıp vahiyle beraber olabilirsek bilelim ki gündüzümüz programsızlıktan kurtulacaktır.

Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında hepimize diyor ki, "gece kalkıp vahiyle beraber olun, çünkü gündüz sizin işiniz var. Gün-düz sizi bekleyen upuzun bir uğraş, upuzun bir görev vardır." Rab-bimiz burada gece kıyamını anlatıyor, Müddessir'de de gündüz kıyamını anlatacak. Birisinde gece kıyamı, ötekisinde de gündüz kıyamı anlatılıyor. Gece kıyamı olmadan gündüz kıyamını gerçekleştirmek kesinlikle mümkün değildir.

Çünkü biz biliyoruz ki savaşlar, vuruşmalar genellikle gündüz olur. Geceyse hazırlık dönemidir. Gündüz savaşan ordular plan, program, strateji tespiti için gece karargahlarına çekilir. Gece planı gözden geçirme dönemidir. Gece, yaraları sarma dönemidir. Gece, cephane hazırlama ve durumu gözden geçirme zamanıdır. İşte Allah'ın Resûlü gündüzün bir savaşa başlıyordu. Bu öyle bir savaştı ki, ölünceye kadar bitmeyecek, tükenmeyecek bir savaştı.

Gündüz bir savaş ortamı vardı Rasûlullah için. Başka kimsecikleri de yoktu ki birlikte plan ve program yapsınlar. Mekkelilere, Arabistan

yarımadasına, İran'a, Roma'ya ve tüm dünyaya karşı verilmesi gereken bir savaştı bu. Mal, mülk, makam, mevki, riyaset için verilecek bir savaş değildi bu savaş. Allah'ın dininin yeryüzünde ikamesi, yeryüzünde Allah'ın istediği kulluğun icrası adına verilecek bir savaştı bu. Öyleyse aynı savaşın savaşçıları olan bizler de vereceğimiz bu savaşta galip gelebilmek için gece kalkıp Rabbimizle istişare edeceğiz. "Yarın ne yapalım ki galip gelelim ya Rabbi? Karşımızda tâğutlar var, karşımızda kâfirler, ehl-i kitap, Siyonist ajanlar, münâfıklar, gafil Müslümanlar var. Bunlara karşı senin dâvânı galip getirmek için ne yapalım ya Rabbi?" diye Rabbimizle istişare edecek, bilgi alışverişinde bulunacağız.

Tüm Mekkeli kâfirlere, tüm dünyaya karşı verilecek bu savaşta Rasûlullah Efendimizin ayakta kalabilmesinin, varlığını sürdürebilmesinin bir tek çaresi vardı, o da bu hazırlığını sürdürebilmekti. Çünkü bu savaştan çekilmesi, vazgeçmesi onun için ölüm demekti. Her gece kalkacak, Rabbiyle diyalog kuracak, Rabbinden destek alacak, gündüzün verilecek mücadele için strateji belirlenecek, cephane hazırlanacaktı ve gündüzün upuzun mücadelesine tutuşulacaktı. Şimdi şu anda bizim de yapacağımız işte budur. Değilse böyle yapmazsak, geri çekilirsek, dönersek, Allah korusun bu mürtetliktir ve hayat hakkımız kalmayacaktır.

Rabbimiz gece kalkmamız gerektiğini, ağır ağır anlayarak Kur'an okumamız, kendisiyle istişare etmemiz gerektiğini anlattı. Çün-kü gündüz sizin işiniz var, dedi. Bundan sonra da gündüzün işini anlatmaya başlayacak. Ne yapacakmışız gündüz? Veya gündüzün upuzun yüzüşü neymiş? Sabahtan öğleye, öğleden akşama, akşamdan sabaha, veya doğumdan ölüme, çocukluktan gençliğe, gençlikten ih-tiyarlığa, kocalıktan babalığa, babalıktan dedeliğe gibi hayatın değişik isimleriyle karşımıza çıkan bu hayat programında neler varmış? Ne yapacakmışız bu upuzun yüzüş içinde? En genel anlamıyla bakın şunlar yapılacakmış:

8. "Rabbinin adını an; her şeyi bırakıp yalnız O'na yönel."

Yapılacak iş, onsuz olmaz program bakın buymuş. Allah'ın adını an! Allah'ın adını zikret! Peki Rabbimizin zatını ansak, kendini zikretsek olmaz mı? Kendini bilmem ki ben! Zatını bilemem ki ben! Biz Rabbimizi ancak kendisini, zatını bize anlattığı isimleriyle, esmâsıyla ve sıfatlarıyla tanıyoruz. Biz kendini bize tanıttığı isimleriyle Rah-mân, Rahîm, Hannân, Mennân, Gaffâr, Rezzâk, Settâr, Tevvâb, ye-nilmez-yanılmaz biliriz. İşte Rabbimizi O'nun kendisini

tanıtırken bize haber verdiği bu isimleriyle zikredeceğiz.

"Rabbinin adını an! Rabbinin ismini zikret!" Peki nerede? Ne zaman? Rabbimizin adını sadece yemeğin başına otururken değil, sadece eve girerken, para saymaya başlarken, dükkanın kapısını ki-litlerken, ampulü sıkarken veya sökerken, gemi batarken, uçak sallanınca veya sadece hastalanınca, kaybedince değil, sürekli anacağız, zikredeceğiz.

Hangi konuda bocaladık? Hangi konuyu yaşıyorsak veya hangi ortamdaysak, hangi konunun ortamında bulunuyorsak, yani neyin insanıysak o konudaki Rabbimizin ismini zikrederek Rabbimizden yardım isteyeceğiz. Meselâ o anda rızık konusunu mu yaşıyoruz? Ya-ni rızık konusunda bir çıkmazı mı yaşıyoruz? Rabbimizden rızık isteme makamında mıyız? O zaman ya Rezzâk diyerek Rabbimizin adını zikredeceğiz. Veya sosyal ilişkilerin insanı olarak mı zikredeceğiz Rabbimizi? Meselâ hanım karşısında mıyız? Ölüm atmosferinde miyiz? Savaş ortamında mıyız? Günah ortamında mıyız? Hangi ortamı yaşıyorsak o ortama uygun bir ismiyle Rabbimizi zikredecek ve O'n-dan yardım bekleyeceğiz. Biz O'nu zikredip yardım isteyince de, O'-nun o isimleriyle ilgi kurunca da, O bize bir şeyler söyleyecek o ko-nuda. Dur! diyecek meselâ, yürü! diyecek, yat! diyecek, kalk! diyecek, yapma! diyecek ve biz de onun gereğini yerine getireceğiz. Sadece O'nun isimlerini zikredecek, sadece O'nu imdadımıza çağıracak ve sadece O'na kulluk edeceğiz. Çünkü:

"Betül ol!" diyor Rabbimiz. Sadece O'nun ol! Sadece O'na ait ol! Sadece O'nu düşün ve asla O'ndan başkalarını düşünme! Hep O'-nunla beraber ol! Kalbin, gönlün, aklın sadece O'na bağlansın! Kalbin, dilin sakın O'ndan başkasını zikretmesin!

Tarihte bu "betül" kelimesiyle hatırladığımız ilk kişi Meryem anamızdır. Meryem anamız hiç evlenmediği, yani Allah'ın sev dediği için sevmesi gereken, gönül vermesi gereken bir kocası da olmadığı için, hayatında bir erkek de olmadığı için sadece Allah'ı seviyordu. Yani kalbi sadece Allah'a ait bir kadındı Meryem anamız. Meryem anamız dünyada belki kadınlara verilebilecek imtihanların en zoruna tabi tutulmuştu da, Allah'ın izniyle, Allah'la beraberliği sebebiyle Allah'a kulluğunu bozmamıştı. İşte buna "betül" diyoruz.

Allah'ın Resûlü de "betül"dü. Biz de betül olmak zorundayız. Sadece Allah'a ait olmak zorundayız. Gönlümüzü, kalbimizi, aklımızı, fikrimizi, dilimizi O'nun isimlerini, O'nun âyetlerini zikirde kullanmak ve sadece O'na kulluk etmek, sadece O'nu razı etmek için çırpınmak zo-rundayız.

Hep O’nu zikredeceğiz, hep O’nun istediklerini hatırımızda canlı tutmaya çalışacağız. Hani sofranın başında yemeğe başlarken Allah’ı zikrederek, besmele çekerek Allah’ı hatırlıyorduk, Allah’a soruyorduk da ama nasıl bir sofraya oturacağımızı hiç sormuyorduk ya, öyle yapmayacağız. Onu da Rabbimize soracağız. Veya elbise giyer-ken besmele çekerek Rabbimizi hatırlıyor da ama nasıl bir elbise giy-memiz gerektiğini ona sormuyorduk ya, öyle değil. O konuyu da Rab-bimize sorarak, yani bazı şeyleri yaparken Allah’a soruyor, ama bazı şeyleri yaparken hiç sormuyorduk ya, öyle değil, her şeyimizi Allah’a sorarak betül olacağız. Tüm hayatımızı O’nun adına ve O’nun belirlediği yasalar istikâmetinde bir hayat yaşayarak her şeyimizle Rabbi-mize ait olacağız. Hayatımızın bazı bölümlerinde O’nu, bazı bölümlerinde de başkalarını dinleyerek, hem O’na hem de başkalarına hizmete giderek fahişe olmayacağız. Sadece O’na ait olmaya çalışacağız.

Öyleyse zikir Allah’la beraber olmaktır. Zaten her an Allah bi-zimle beraber de, bizim tarafımızdan bunun zihinde canlı tutulmasının adına zikir diyoruz. Hayatınızın her bir konumunda bizden istediği kul-luk birimleriyle Rabbimizi, Rabbimizin âyetlerini, Rabbimizin kulluk maddelerini hatırlamamızı istiyor Allah. Bizden gündem istiyor Allah. Kendisini gündeme almanızı istiyor. Başkalarını gündeme aldığımızdan çok O’nu gündemimize almanızı, daha çok O’nu konuşmamızı, daha çok O’nu övmemizi, daha çok O’nun âyetleriyle meşgul olmamızı istiyor. Siyasetimize Allah hakim olsun, ekonomimize Allah hakim olsun, kılık-kıyafetimize, eğitimimize, hukukumuza, evlenmemize boşanmamıza, ölümümüze, dirimimize ve tüm hayatımıza Allah hakim olsun istiyor. Allah bizden kendisini gündeme almamızı, kitabını ve el-çisini gündeme almamızı istiyor. Zikir budur zaten, Allah bizden zikir istiyor ve betül olmamızı istiyor.

9. “O, doğunun ve batının Rabbidir; O’ndan başka tanrı yoktur. Öyleyse O’nu vekil tut.”

Hayatını düzenlemek, hayatına yön vermek üzere hatırlaman gereken Rabbinin, doğunun ve batının Rabbi olduğunu, kendisinden başka ilah olmadığını unutma.

Yani doğuya gidin, oranın Rabbi Allah, batıya gidin, oranın Rabbi Allah’tır. Tüm doğuşların ve batışların Rabbi Allah’tır. Şu doğan çocukları, şu

batan yaşlıları doğurup batıran Allah'tır. Fikirler, ideolojiler, gruplar, cemaatler, devletler, milletler, liderler doğar ve batar ya, işte tüm bu doğan ve batanların Rabbi Allah'tır. Tüm doğanların doğurucusu, tüm batanların da batırıcısı Allah'tır.

İşte bu Allah kendisinden başka İlâh olmayandır. Tüm varlıkların kulluk ipleri elinde olan, sadece kendisine ibadet edilen, sadece kendisinin sözü dinlenen, sadece kendisinin hayat programı program kabul edilen, göktekiler ve yerdekiler konusunda sadece kendisinin kanunları geçerli olan, herkesin kendisine boyun büktüğü tek varlıktır. Kendisine yönelinecek, kendisine kulluk edilecek tek varlık Allah'tır. O'ndan başka İlâh yoktur. O'ndan başka sözü dinlenecek, ondan başka hatırı kazanılacak varlık yoktur. İbadetin, duanın, tevekkülün sadece kendisine yapılacağı, imdadın, yardımın sadece kendisinden isteneceği tek varlıktır.

Tüm varlıklar adına kanun koymaya, onlara din ve şeriat belirlemeye, onlara hayat programı çizmeye yetkili tek varlık Allah'tır. Çünkü onları yaratan O'dur. Onların sahip oldukları her şeylerini onlara lütfeden O'dur, sonunda onları öldürecek ve hesaba çekecek olan da O'dur. O'nun dışında hiçbir kimsenin bu konuda tek kelime bile söz söylemeye hakkı yoktur. Allah'tan başka hiçbir kimsenin kanun yapmaya, Allah'tan başka hiçbir kimsenin din belirlemeye, hayat tarzı koymaya, hayat programı belirlemeye hakkı yoktur.

Din koyucusu sadece Allah'tır. Hayat programını belirleyici sadece O'dur. Çünkü tüm varlıklar O'nundur, herkes ve her şey O'-nun kuludur, O'nun mülküdür ve mülkünde söz hakkı da O'na aittir. Bizler böylece inanarak ve Allah'tan başka İlâh olmadığına şehadette bulunarak imanlarımızı ortaya koymak zorundayız.

Bunu yaparken de Allah dışındaki tüm sahte İlâhları reddedeceğiz. "Egemenlik bizdedir! Hâkimiyet bizdedir! Eğer bizim kanunlarımıza itaat etmezseniz sizi yok ederiz! Rızık bizdedir! Eğer bizim dediklerimizi yapmazsanız rızkınızı keseriz! Maaşınızı keser, tayininizi çıkarır, sizi sürgün ederiz! Şifa bizdedir, eğer bizim arzularımıza kulluk etmezseniz size türlü hastalıklar musallat ederiz! İlim bizdedir! Eğer bizim dediklerimizi yapmazsanız sizi cahil bırakırız! Size diploma vermeyiz! Sizi doktor yapmayız! Size doçentlik pâyesi vermeyiz! Egemenlik bizdedir! Güç, kuvvet bizdedir! Eğer bize kulluk etmezseniz dünyayı size haram ederiz! Eğer bizim hâkimiyetimizi kabul

etmezseniz sizi hapse atar, güneşi size haram ederiz! Hayatı size zindan ederiz!" diyerek yeryüzünde ulûhiyet iddiasında bulunan tüm yapay tanrıları, tüm sahte İlâhları reddetmek zorundayız. Allah dışında rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulunan tüm acizleri reddederek diyeceğiz ki:

"Ya Rabbi! Ben sadece sana kulluk ederim. Benim Rabbim tektir. Benim hayat programımı tespit eden Rabbim bir tanedir. Benim kendisine kulluk edeceğim İlâhım tek İlâhtır. Ben O'nunla beraber kulluğa lâyık başka İlâhlar bilmiyorum. Ben O'nunla beraber program yapmada ortaklar kabul etmiyorum. Benim O'nunla birlikte arzularına uyacağım, kendisine kulluk edeceğim, rızasını kazanmaya çalışacağım, talimatlarını yerine getireceğim başka Rabbim, başka İlâhlarım yoktur.

Hüküm O'nundur, hâkimiyet O'nundur, yaratan O'dur, hayat veren O'dur, öldüren, rızık veren, doyuran, kanun koyan, hüküm va'z eden O'dur. Ben O'nunla beraber başkalarını da dinleyerek şirk koşmam. O'nunla birlikte başkalarına da kulluk ederek şirke düşmem. Ben Allah'la birlikte başkalarını da İlâh kabul ederek onları da dinlemeye çalışan müşriklerin anlayışlarından beriyim."

Madem ki O'ndan başka sözü dinlenecek, kendisine kulluk yapılacak İlâh yoktur, öyleyse böylece tanıdığın, böylece inandığın Allah'ı vekil kabul et ey peygamberim! Rabbini vekil bilip, vekâletini O'na verip, O'nun senin adına aldığı kararları aynen uygulayarak, sa-dece O'na kulluk et peygamberim! Sadece O'nu dinle! Sadece O'na güvenip bağlan ve sadece O'nun istediği hayatı yaşa!

Vekil, kişinin kendisine vekâletini teslim ettiği varlık demektir. Mahkeme huzurunda kendimizi savunamayacağımızdan endişe duyduğumuzda, bizi bizden daha iyi savunabileceğine inandığımız, hukuku bizden daha iyi bilen bir avukata bizi savunmak üzere vekâlet veririz, değil mi? Veya antika bir halı almak istiyorsak ve bu konuda da bilgimiz olmadığı için birilerinin "bu antikadır" diye bizi kandırmasından korkuyorsak, o zaman elbette bu konuda bizden daha fazla bilgi sahibi bir arkadaşımıza, "benim için şöyle bir antika halı alıver" diye vekâlet veririz. Çünkü o antika konusunda bilgi sahibidir.

İşte bizim adımıza, bizim hayat programımız adına aldığı kararlar konusunda kendisine güvenebileceğimiz, yasalarına teslim olabileceğimiz, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu eline teslim edebileceğimiz ve çektiği yere gözü kapalı gidebileceğimiz bir tek varlık biliyoruz O da bizi bizden daha iyi

bilen, bizim hayatımızı, bizim hayat programımızı herkesten daha iyi bilen, bilgisi tam olan, bilginin kaynağı olan Rabbimizdir.

Çünkü O bizim için bize en uygun, en faydalı, en yararlı, en güzel, en münâsip ve en mütenasip kararları alandır. İşte böyle Velî bildiğimiz Rabbimize hayatımızı düzenlemesi konusunda vekâletimizi veriyoruz. "Ya Rabbi! Beni yaratan sen olduğuna göre, benim sahibim sen olduğuna göre, beni en iyi tanıyan da sensin! Benim nasıl mutlu olacağımı, nasıl huzurlu olacağımı, nasıl bir hayat yaşarsam dengede olacağımı bilen de sensin. Öyleyse ben bu konuda vekâletimi sana veriyorum. Benim adıma, benim hayatıma ne karar alırsan ben onları aynen uygulayacağım ya Rabbi!" diyoruz.

Ama madem ki bunu söylüyoruz, madem ki boynumuzdaki kulluk iplerinin ucunu Allah'ın eline verip O'nun çektiği yere gitmeye söz veriyor, sadece O'nun dediklerini dinleyeceğimize dair, sadece O'nun bizim adımıza aldığı kararları uygulayacağımıza dair söz veriyoruz, o zaman elbette vekâlet verenle vekâlet verilen arasında sıkı bir münâsebet olmalıdır değil mi? Meselâ küfür sisteminde bile adam kendisini savunabilecek ve kendisi adına karar verebilecek birisini ve-kil tayin ediyor, ona vekâletini veriyor da ondan sonra dört kulağı, se-kiz gözü onun üstünde oluyor değil mi? Aman ne yaptı? Ne etti? Benim adıma ne karar verdi? diye sürekli onunla diyalogunu sürdürüyor değil mi? Ötekisi de vekâletini üzerine aldığı, vekili olarak hareket et-tiği kişinin hesabına, "tamam ben bu konuda onun adına şu kadar pa-rayı yatırmaya razıyım, şunu, şunu yapmayı taahhüt ediyorum, onun adına bu çeki imzalamaya razıyım" dedi mi, o da daha o celseden ay-rılmadan, ya da o atmosferi terk etmeden hemen müvekkilini buluyor değil mi? "Bak ben senin adına şunu şunu taahhüt ediyorum! Aman şu kadar parayı temin edip şuraya hemen yatır! Hemen şuraya git! Şunu hallet! Şunu yap! Bunu yapma! Çünkü ben senin adına bu taahhütlerde bulundum!" diyerek hemen onunla ilgi kuruyor değil mi?

Eğer bizler de Rabbimize vekâletimizi verdiysek, bizim adımıza hayat programı alma konusunda O'nunla böyle bir sözleşmeye girdiysek, o zaman bizler de vekâletimizi verdiğimiz Rabbimizle, vekilimizle diyalogumuzu kesmemeliyiz.

"Hasbünallah ve ni'me'l vekîl" diyoruz. "Ya Rabbi sen bizim vekilimizsin, vekâletimizi sana verdik" diyor, ondan sonra da kaçıyor, bir daha görünmüyoruz. Peki vekil tayin ettiğimiz, vekâletimizi kendisine verdiğimiz,

bizim adımıza ne karar aldıysan biz aynen onu icra edeceğiz ya Rabbi dediğimiz Rabbimiz bizim adımıza ne ka-rarlar aldı? Ne dedi, ne emretti, neleri yasakladı? Bütün bunları bilmi-yorsak, ilgilenmiyorsak, ilgi kurmuyorsak ne anlamı var bu vekâletin?

Hani "Ya Rabbi sen benim vekilimsin! Benim adıma ne karar verirsen kabulümdür! Sen bilirsin ya Rabbi! Ne yapacağımı, nasıl yaşayacağımı, ne yiyip ne içeceğimi, nasıl giyineceğimi, hayatımı nasıl düzenleyeceğimi sen bilirsin ya Rabbi! Sen beni benden iyi bilirsin ya Rabbi! Beni de, çocuklarımı da, hanımımı da, geçmişimi de, geleceğimi de, menfaatimi de, zararımı da, mutluluğumu da, mutsuzluğumu da her şeyimi de sen bilirsin ya Rabbi! Benim hayatım konusunda en bilen sensin, çünkü beni yaratan, beni programlayan sensin ya Rab-bi!" demiştik...Vekâletimizi O'na vermiş, aldığın kararlar benim için bağlayıcıdır demiştik ya, işte Rabbimiz bizim adımıza aldığı kararlarını bu kitabında bildirmiştir. Ama ne gariptir ki biz bu kitapla ilgilenmiyoruz. Gerçekten bu çok garip bir şeydir.

Eğer böyle Rabb, İlâh olarak Allah'a iman eder, Allah'ı böyle güçlü kuvvetli bilir ve sadece O'nu hesaba katar, O'nun istediği hayatı yaşar, O'nun dışında her şeyin hatırını ayaklarımızın altına alabilirsek, o zaman bilelim ki Allah bizim her şeyimize vekildir. Bilesiniz ki bizim arkamızda, önümüzde Allah vardır. Dayanacağımız, güveneceğimiz Allah'tır. Bizi herkese ve her şeye karşı koruyacak olan Allah'tır. Bize yol gösterecek olan Allah'tır. Tarih boyunca dostlarını tüm düşmanlarına karşı nasıl korumuş ve galip getirmişse, bizi de koruyacaktır. Bu konuda en küçük bir şüpheniz olmasın.

10. "Putperestlerin söylediklerine sabret, yanlarından güzellikle ayrıl."

İşte vekilimiz olarak, velîmiz olarak biz kulları adına aldığı kulluk kararlarından birisi. Sanki Rabbimiz, "Peygamberim! Unutma ki sen sadece Rabbini vekil kabul edip, Rabbinin aldığı kararları uygulamaya çalışınca, hayatını Rabbin için yaşamaya karar verince seni zorlayanlar olacak. Çevrenden sana düşman olanlar, senin yolunu kesmek isteyenler olacak. İşte o zaman da sabredeceksin, direnip dayanacaksın. İt ürür kervan yürür, sen aldırış etmeden yoluna devam et," diyor.

Rabbini zikredince, Rabbinin âyetlerini gündeme alınca, Rab-binin senin adına belirlediği hayat programını belirleyip hayatını O'nun adına ve O'nun

istediği biçimde yaşamaya karar verince, sadece Rabbimize ait olup sadece O'nu Rab, Melik, İlâh, vekil kabul ettikçe bize neler neler diyecekler.

"Bu güdük" diyecekler. "Bu ebter" diyecekler. "Bu, bu gidişle müdür olamaz" diyecekler. "Bu bakan olamaz" diyecekler. "Bu deli" diyecekler. "Bu üşütmüş" diyecekler. "Bu kafayla bu adam olamaz", "bu zengin olamaz, bu evlenemez" diyecekler. Ne derlerse desinler, sen hiç aldırış etme peygamberim! Aldırış etmeyin ey peygamber yo-lunun yolcuları!

Kesinlikle dinleme onları! Sen sabret! Sen dayan ve diren! Sen yoluna devam et! Onlar için kulluk programını bozma! Sen sakın kulluğundan vazgeçme peygamberim!

Sabır, direnç veya dayanmak demektir; süreklilik ve devamlılık demektir. Kâfirlerin de, Müslümanların da hareketlerinde bir sabır söz konusudur. Meselâ kâfirler, peygamberimiz karşısında dayanabil-mek için birbirlerine "Yürüyün!" dediler. "Aman bu peygamber karşısında pes etmeyin! Dayanın, dişinizi sıkın ve sabredin!" dediler. Sâd sûresinde bu husus şöyle anlatılır:

"İlâhlarınıza sarılarak yürüyün! Dayanın! Sabredin! Zaten sizden istenen de budur."
(Sâd: 6)

"Eğer siz İlâhlarınıza sabreder, İlâhlarınıza sıkı tutunursanız bu peygamberin size yapabileceği bir şey yoktur" diyorlardı. Gerçekten de "Ben dedemi şu putun önünde secde ederken buldum. Ey Muhammed ne yaparsan yap beni dedemin yolundan çeviremezsin!" diyerek putuna sabredip sıkı tutunan Ebu Cehil'e Allah'ın Resûlü hiçbir şey yapamıyordu.

Bugün de, "Aman İlâhlarınıza sahip çıkın! Aman demokrasiye sahip olun! Aman laiklik elden gidiyor!" teraneleri atanların niyetleri de galiba budur. Hocalarının yolunu takip ediyorlar. Onların İlâhlarına sarılıp sabrettikleri kadar keşke bugün Müslümanlar da kendi İlâhlarına, İlâhlarının kitabına sarılmayı becerselerdi. İşte o zaman tüm dünya düşman olsa bile kimsenin yapabileceği bir şey kalmayacaktı.

Sabır gerçekten çok önemlidir. Kur'an-ı Kerîm'de sabır namazla birlikte anlatılmıştır. Ama her nedense namazla alakalı ciltlerce kitaplar yazıldığı halde, sabır belki üç-beş cümleyle geçiştirilmiştir. Halbuki sabır, peygamberlerin en

büyük olmalarının sebebidir. Çünkü sabır, namazdan, oruçtan, hacdan daha geneldir. Sabır bunları da içi-ne alan bir kapsama sahiptir. Galiba peygamberleri en büyük yapan da onların sabırlarıydı. Zira tüm yalanlamalara, tüm karşı gelişlere karşı onların sığındıkları sabırdı. Tüm dünya düşman kesilse de veya tüm dünya alkışlasa da onlar sabredip, değişmeyip Allah'a kulluklarına devam ediyorlardı. Biz de böyle olalım, biz de böyle yapalım inşallah. Ama bunun için yapılması gereken ilk şey şudur:

"Onları güzelce terk et peygamberim! Veya onlardan güzel bir ayrılışla ayrıl peygamberim! Güzel bir hicretle hicret et onlardan!"

Hicret, tavır ortaya koymaktır. Hicret, konum değişikliğidir. İmanımızı, tavrımızı ortaya koymaya çalışırken, konumumuzu değiştirmeye çalışırken, şehrin tüm kapıları yüzümüze kapanmış, çevremiz inancımızı yaşamamıza imkân vermeyecek duruma gelmişse, kendi kafamızda planladığımız, mekan değişikliği adına seçtiğimiz Habeşistan pek elverişli olmamışsa, acaba mı diye gittiğimiz Taif'ten kan revân içinde dönmek zorunda kalmışsak, o zaman da Allah'ın bize bir Medine lütfedeceğine inanacağız.

Hicret, İslam'ın yaşanmadığı bir mekandan İslam'ın yaşandığı bir mekana göçtür. Tabii bütün Müslümanlardan muhacir olmaları is-tenmez.

Hicret, kişinin bulunduğu konumdan, bulunduğu makamdan ayrılmasıdır. Yaşadığınız şehir, oturduğunuz mahalle eğer kulluğunuza engel oluyorsa, Allah'a kulluğu becerebileceğiniz başka bir mahalleye gitmeniz hicrettir. İçinde bulunduğunuz arkadaş grubu sizin Allah'a kulluğu icra etmenize engel oluyorsa, o arkadaş grubunu terk edip kulluğunuza yardımcı olabilecek başka bir arkadaş grubuna gitmeniz hicrettir. Mesleğiniz Allah'a kulluğunuza engelse, o mesleği terk edip başka bir meslek seçmeniz hicrettir. Dükkânın, çoluk-çocu-ğun, okulun sebebiyle Allah'a kul olamadım diyorsanız, Allah'ın arzı geniştir, o ortamdan başka bir ortama hicret edin.

Başta şirk olmak üzere tüm günahlardan, tüm haramlardan, Allah'ın menettiği her şeyden kaçan ve iyiye, doğruya yönelen herkes hicreti yaşamaktadır. Allah'ın Resulü bir hadis-i kudsîde bu hususu şöyle anlatır:

"Fitne ve bozgun içinde ibadet, bana hicret etmek demektir."
(Müslim fiten 130)

Başka bir hadislerinde yine Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Gerçek muhacir, kötülüklerden iyiliklere hicret e-dendir."

Hicretteki temel hedef İslam'ın yaşanmasıdır. Bulunduğu yerde de aynı şeyi yapan kişi aynı amaç içinde demektir. Haramları terk etmek, vatanı terk etmek kadar zordur. Günümüzde haramlara o kadar alışılmıştır ki, onları terk etmek çok zordur. Özellikle kurumlaşmış günahlar… Mü'min tüm bu günahlardan ve haramlardan hicret etmelidir. Haramlardan helâllere, küfür ve şirkten Allah'ın istediği gerçek tevhide, isyandan itaate, bâtıldan hakka, münkerden marufa, cehennemden cennete, müşrik toplumun kendilerine empoze etmeye çalıştığı sahte İlâh ve yapay tanrılardan Allah'a, düzenin önlerine çıkardığı sahte dinlerden ve sistemlerden Allah'ın hayat programına hicret etmek zorundadırlar. Kalpleriyle yapay tanrılara sevgi ve meyillerden arınıp, Allah ve Resûlü'nün sevgisine, müşrik sistemin tüm değer yargılarından hicret etmelidirler. Allah yasalarının dışındaki tüm yasalardan, Allah yasalarına hicret etmelidirler. Dini sadece Allah'a ait kılarak, hayatlarını parçalamadan, hayatlarının her biriminde Allah'ın dediklerini uygulayarak, hayatlarına karışmaya çalışan tüm sahte İlâhları reddederek Allah'a hicret etmek zorundadırlar.

"Onlardan güzel bir şekilde hicret et peygamberim! Onların hayat anlayışlarından, dinlerinden, kulluk, kılık-kıyafet, kazanma ve harcama, eğitim anlayışlarından, mala bakışlarından, kısacası şirkten kaynaklanan tüm hayatlarından hicret edip onlardan ayrıl peygamberim!"

11. "Varlık sahibi olup da seni yalanlayanları Bana bırak; onlara az bir mehil ver."

Bu âyete mensuh diyenler, âyeti şöyle anlamaya çalışmışlardır: "Peygamberim! Sen hiç dokunma onlara! Sen şöyle bir kenara geçip ilişme onlara! Onlar istedikleri gibi davransınlar. İstedikleri gibi yaşasınlar. Sen bırakıver onları kendi hallerine, ben onlara ne yapacağımı bilirim."

Ama ayetin manası böyle değildir. Bu âyetler Rasûlullah Efendimize ilk gelen âyetlerdir. Bir anlamda Rabbimiz bu âyetlerde Rasû-lullah Efendimizden gelebilecek "ama"ların defterini dürmeyi murad ediyor. "Sen şöyle şöyle yap ey

peygamberim!” emirleri karşısında Rasûlullah Efendimizin insan olarak: “Tamam, anladım, öyle yapacağım da, ama ya Rabbi! Tamam da, ama şunlar olmasaydı ya Rabbi! Ama toplum yadırgamasaydı! Ama akrabalarım karşı çıkmasaydı! Ama keşke bir desteğim olsaydı! Ama, ama, ama, ama...” demesini engelliyor. Rabbimiz, tüm bu “ama”ları bir kenara alıveriyor burada.

“Ya Rabbi ama şu nimet verilenler var ya, şu malı-mülkü olanlar, şu topluma egemen güçler var ya! Şu kendilerine senin tarafından güç, kuvvet verilenler, kendilerine senin tarafından bir şeyler verilenler var ya! Şu anne özelliği taşıdığı için, şu babam konumunda olduğu için karşı gelemediklerim, şu koca diye itiraz edemediğim, şu âmir diye karşı gelemediğim, şu toplum, şu çevre diye aşamadıklarım var ya! Şu kahrolası hanede evlatlarım var ya! Şu toplumda kendilerine imkân verdiklerin, şu eli silâhlılar, şu siyasal dayanaklılar var ya! Ah!! Onların karşı gelmeleri olmasaydı, ah!! Onların yalan saymaları olmasaydı! Ah!! Onlar beni yadırgayıp, beni reddedip yakalamak üzere pe-şime takılmaları olmasaydı! Ah onların şu hapisleri olmasaydı!” deme sakın peygamberim! Sen onları bana bırak! Sen takma onları kafana! Onların ipleri benim elimde! Onların sahibi benim peygamberim!

Kendisine imkân verdiğim için nimet içinde yüzen, şu benim kendisine nimet, güç verdiğim için seni yalanlayan, senin dâvânı, dinini yalanlayan, nankörlük eden, dalga geçen, anlamaya, dinlemeye yanaşmayan yalancılar, yalan sayanlar var ya, sen onları bana bırak peygamberim!”

Biraz izin ver sen onlara! “Sen onları bana bırak” dedikten sonra, hemen iki-üç gün, bir ay, bir yıl sonra: “Hani ya Rabbi sen onları bana bırak demiştin? Hani ne oldu? Hâlâ helâk etmedin bunları? Hâlâ defterlerini dürmedin bu kâfirlerin?” deme sakın, sen biraz izin ver onlara.

İşte bizim de mutlak yapmamız gereken bir şeydir bu. Yani kendilerini diriltmek üzere gittiklerimizin adam olmayışları karşısında bizler de zaman zaman bunu kendimize diyeceğiz. Tabii bu, peygamber fonksiyonunu icra eden, peygamber misyonuna sahip çıkan birisi için geçerlidir. Yani eğer bizler şu anda Peygamber (a.s) gibi insanları diriltme sevdalısıysak, bunu kendi kendimize diyeceğiz. Az biraz izin ver onlara diyeceğiz. Değilse, zaten yatan ve hiçbir şey yapmayan bi-risine, “bırak biraz dinlen!” demenin anlamı yoktur. Bu tür bir kaygı ve endişe taşımayan kimseye bunu söylemenin hiçbir anlamı yoktur. Bu, çalışan, çabalayan, yorulan birisine denir bu.

Biz didinmiş, çalışmış, din duyurmuş, uğraşmışız ve karşımızdaki de istenilen noktaya gelmemişse, tüm çabalarımıza rağmen yine de karşımızdaki imanını gündeme getirmemişse, o zaman biz de kendi kendimize diyeceğiz ki Ÿ»[¬V«5 ²vZ²V¬±Z«8«: Üzme kendini, az biraz izin ver, olacak inşallah. Ya da aslında karşındakine izin ver değil de, mânâ esasen sen kendine biraz izin ver olacaktır. Çünkü bu âyet-i kerimede Peygamberimizin kendi kendisine izin vermesi isteniyordu.

Yani mânâ tabii ki "Ey peygamberim! Ey habibim! Sen onların yola gelmemelerinden, hayat programlarının değişmemesinden ötürü kahrolma! Mahvolma! Kendi kendini yiyip bitirecek duruma gelme! Sen şöyle kendine biraz izin ver! Şöyle bir kenara çekil! Görev yap-maktan vazgeç!" demek değil. "Onların varlığını kabullen! Öyle de o-labileceklerini düşün! Cenab-ı Hakk'ın kanunu gereği, Allah'ın yasaları gereği yeryüzünde kâfirler de olabilecekmiş" de ve kendini mahvetme! Kendini yiyip bitirecek noktaya gelme!" deniliyordu.

"Yahu İmam-Hatip hocasıydı bunlar! Yahu diyanet câmiasıydı bunlar! İlâhiyat mezunuydu bu adamlar! Medresede okumuşlardı, filan fakülteyi bitirmişlerdi bunlar! Doçent olmuştu bunlar! Kırk yıldır Kur'an okuyorlardı, neden değişmiyor bu adamlar? Neden yatmayı tercih ediyorlar? Neden misyonlarına sahip çıkmıyor, neden susuyor bu adamlar?" diyerek kendini üzmekten yana olma! Sabret biraz! Az biraz izin ver kendine! Biraz mühlet tanı! Kendi kendine eziyet etme! Mahvetme kendini!" diyor Rabbimiz.

Çünkü ey peygamberim şu bölümü asla unutup göz ardı etme! Ben sana bu görevi verirken, sana bu işi yap derken, bu dâvâyı onlara duyur derken sana şunu da söylüyorum. Bunu da bil ve ona göre hareket et! Çünkü:

12-13. "Şüphesiz katımızda onlar için ağır boyun-duruklar, cehennem, boğazı tıkayan bir yiyecek ve can ya-kan azap vardır."

Allah bizi bütün belâlardan ve ahiret azabından korusun. Bir önceki âyette işi biraz hafifletmiş gibiydi Rabbimiz. "Ey peygamberim sen onlara biraz dokunma! Az biraz izin ver onlara! Biraz mühlet tanı onlara çünkü sonunda onlar adam olacaklar demişti" Rabbimiz. Yani bu kadar da üzerlerine gitme canım! Adamların ticaretine, ev tefrişlerine, perdelerine, koltuklarına, lükslerine, dükkanlarına, tezgâhlarına, çocuklarının eğitimine, kazançlarına, harcamalarına, okumalarına, yazmalarına karıştın! Adamların hanımlarını sokağa salmalarına,

pikniğe gitmelerine karıştın! Adamların hayatına bu kadar da karışma! Onların hayatlarını sorgulayıp durma! Bak, kimse namaz bile kılmaz-ken bu adamlar namaz kılıyorlar! Millet oruç tutmazken bunlar oruç tutuyorlar! Millet Kur'an'ın aleyhindeyken bunlar Kur'an okuyorlar!

Evet kimilerinin anlayışına göre biraz biraz hafifletilmeden yana bir ifadede bulunulmuştu. İyi ama sadece o bölüm olsaydı neyse, ama bakın onun hemen arkasından bu bölümde Rabbimiz ne buyuruyor?

"Unutmayın ki bizim katımızda onlar için çok ağır boyunduruklar vardır" diyor Rabbimiz. Gerçekten insanın tüylerini diken diken eden bir tehdit. Ağır boyunduruklar var bizim katımızda onlar için. Ya hemen şu anda yakalayıverseydi Rabbimiz, halimiz nice olurdu? An-lıyoruz ki, yakalanmayı çoktan hak etmiş kâfirlere ve Müslümanlıklarının farkında olmadan yaşayan Müslümanlara Rabbimiz mühlet veriyor, fırsat veriyor. Rabbimizin işleyen bir rahmetinin eseridir bu. Ama kendisine tanınan bu imkânı değerlendiremezse kişi, elbette azabı ve sorumluluğu artıyor demektir.

"Biz ona imkân veriyoruz" diyor Rabbimiz. Ama unutmayın ki sonunda "Enkal" ve "Cahîm" var. Kur'an'da daha önce anlatılmış Ca-hîm âyetlerini, cehennem âyetlerini getirin gözünüzün önüne, veya çağırın sofranıza, artık kaşıkla mı yersiniz, çatalla mı yersiniz?

Bir de onlar için "Enkal" var diyor Allah. Allah kimsenin elini ayağını bağlatmasın! Korkunç bir şey. Fecr sûresinde şöyle buyrulu-yor:

"Hiç kimse O'nun vurduğu bağ gibisini bağlaya-maz."
(Fecr 26)

Hiç kimse O'nun vurduğu bağ gibisini vuramaz! Hiç kimse O'nun yakaladığı gibi yakalayamaz. Hiç kimse O'nun azap ettiği gibi azap edemez. Hani bazen dünyada suçlu bir adamın bileklerine kelepçe vuruluyor, ama bir yolunu bulup adam bu kelepçelerden kurtulabiliyor değil mi? Bir yolunu bulup kaçabiliyor değil mi dünyada? Adam sürttürür, kestirir, bileğini kestirir, kolunu koparır yine de kurtulabilir. Ya da zaman yol verir dünyada ona, üç sene, beş sene, yirmi se-ne sonra da olsa çıkabilir hapisten, kurtulabilir ölümden. Veya adamını buluyor, tanıdık buluyor veya karşısında kendisini mahkum edenin elini ayağını öpüyor, ya da tamam! Senin dediğini dinledim! diyor ve kurtuluyor.

Dünyadakilerden kurtuluş mümkündür ama Cenâb-ı Hakk'ın enkali, Cenâb-ı Hakk'ın yakalaması asla bunlara benzemez. Allah'ın enkali, Allah'ın tutakları, Allah'ın kelepçeleri, bukağıları çok daha fark-lıdır. Allah yakaladı mı tam yakalar.

Allah'ın boyundurukları vardır ki, vurdukları ondan asla kurtulamazlar. Artık bunlar öküz boyundurukları mı, yoksa şu anda Allah'a kulluktan kaçan, başkalarının kulu, kölesi zilletine düşen, kendi yasalarını uygulamaktan kaçtıkları için başkalarının yasalarını uygulamak zorunda kalmış, Allah'a kulluktan kaçarken yığınlarla varlığın kulu, kölesi durumuna düşmüş şu andaki perişan yeryüzü Müslümanlarının boyunlarına vurulmuş resmi boyunduruklar mı, bilmiyorum. Zalim tâ-ğutlar tarafından boyunlarına vurulmuş vatandaşlık boyundurukları, resmî bağlar, resmî ipler mi, yoksa A.B.D.'nin vurduğu kölelik ipleri mi? A.T.'nin, I.M.F'nin vurduğu boyunduruklar mı?.. Ama keşke dünyadaki boyunduruklarla kalsaydı iş… Halbuki sadece dünyadakilerle kalmayacak, bir de:

Bir de Allah'ın yanında onlar için böyle boğazdan geçmez, kahredici, mahvedici, helâk edici, ne öldüren, ne de dirilten ayrı bir tür azap veren bir yiyecek vardır. Allah onu onlara yedirtecektir. Bir de elim bir azap, elem verici dayanılmaz bir azap vardır onlar için.

Ğâşiye sûresinde buyrulduğu gibi:

"Semirtmeyen, açlığı gidermeyen kötü kokulu bir dikenden başka yiyecekleri yoktur."
(Ğâşiye 6,7)

Orada, cehennemde cehennemliklerin yiyecekleri de 'Dari'dir. Dari dikenidir. Ne insanın ne de hayvanın boğazından geçmeyecek bir diken. Ne besler, ne de açlığı giderir. Ne semirten ne de doyuran bir yiyecektir bu. Hâkka sûresinde 35-36. âyetlerde bunun 'Ğısliyn' olduğu anlatılır.

Ebu'd-Derda'nın rivâyet ettiği bir hadiste Rasûlullah Efendimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Allah Teâlâ cehennemliklere cehennem azabına denk bir açlık duygusu verir. Onlar da acıyla yardım isterler. Kendilerine Dari ile yardım edilir. Onlar

sonra tekrar yardım isterler ve kendilerine boğazlarından geçmeyen bir yiyecekle yardım edilir. Dünyada iken bu tür şeyleri boğazlarından su ile geçirdiklerini hatırlarlar ve su aramaya başlarlar. Allah da onların susuzluğunu iyice şiddetlendirir, sonra onlara kaynar sıcak sudan zorla ve sıkıntı ile içirilir. Suya yüzlerini yaklaştırdıkları zaman yüz derileri soyulur. Pişer ve kızarır. Bu su karınlarına gittiği zaman orayı paramparça eder."
(Hazin Tefsiri 6/498)

Demek ki onlar kendilerini doyurup açlıklarını gidermeyecek şeyler yiyeceklerdir. Yani bu cehennemliklerin yiyecekleri insan yiyeceği değildir. Çünkü diken bir deve yiyeceğidir ve üstelik devenin de yiyecek bir şey bulamadığı zaman yiyebileceği bir şeydir. Binaenaleyh bu yiyeceğin insana gıda sağlaması da, açlığı gidermesi de mümkün değildir. O zaman bu ifade onların orada yiyebilecekleri hiçbir şeyleri yoktur anlamına gelmektedir.

Peki hani şu anda nerede bu yiyecek? Nerede bu diken? Kim görmüş? Kim duymuş bunu? Afrika'da mı?, Avrupa'da mı? Senegal-de mi, Borneo'da mı? Nerede bu yiyecek, nerede bu diken? Hayır ha-yır! Öyle değil! Yanlış anladınız! Yanlış değerlendirdiniz! Bu iş burada değil! Bu iş bugün değil!

14. "Kıyametin koptuğu gün, yeryüzü ve dağlar sarsılır; dağlar, yumuşak kum yığını haline gelir."

Bugün değil bu. Yarın olacak bu iş. Onun için sen bu adamları salıver peygamberim! Yani bu adamlar bugün seni dinlemiyorlar, senden ve senin dediklerinden kaçmaya çalışıyorlar diye kendini üzme. Senin elinde bu dünyada bu tür ceza unsurları yok ki! Bugün onlara bu tür cezalar veremezsin ki! Sen ancak onlara anlatmak, duyurmak zorundasın. Ama sonunda onların üzerlerine öyle bir gün ge-lecek ki, o günün dehşetinden dağlar çökecek, yer yerinden oynayacak. Dağlar dağlıktan çıkacak, kum yığını haline gelecek, arz da arzlıktan çıkacak.

15. "Firavun'a bir peygamber gönderdiğimiz gibi, size de, hakkınızda şahitlik edecek bir peygamber gönderdik."

Biz size elçi gönderdik diyor Rabbimiz. Yani istediklerimizi size duyuran, varlığımızdan sizi haberdar eden, size gönderdiğimiz hayat programını size ulaştıran, bu programın icrası noktasında, sizden is-tediklerimizin uygulanması noktasında üzerinize şahit olan elçimizi size gönderdik. "Yani ya Rabbi! Ben

buna hakkı anlattım! Ben bunlara senden geleni duyurdum, senin istediklerini tebliğ ettim! Ben bunları senin hayat programınla uyardım! Sadece şunlar şunlar kabul etti, tamam dedi, lâkin bunlar, bunlar da kabul etmediler! Şunlar beni dinlediler, ama bunlar dinlemediler! Halbuki muhtaç oldukları bilgileri eksiksiz olarak ben bunlara duyurdum! Muhtaç oldukları kulluk programını ben bunlara uygulayarak gösterdim!" diye yarın sizin üzerinize şahit olacak, sizin kabullerinize de, retlerinize de şahitlik yapacak peygamber gönderdim, diyor Rabbimiz.

"Size şahîden olacak elçiler gönderdim. Ya da size şehadeti anlatan, şehadeti gösteren elçiler gönderdim," diyor Rabbimiz. Dine nasıl şehadet edilir? İman, uğrunda candan ve maldan geçilerek nasıl ispat edilir? Allah için nasıl şehid olunur? Bunu bizzat kendi şahsında, kendi hayatında gösterecek, örnekleyecek peygamberler gönderdim, diyor Allah.

Ama bu iş yeni değildir, bunu ilk defa duyuyor değilsiniz. Niye bu kadar yadırgıyorsunuz? "Bu elçi işi de nereden çıktı, bu peygamberlik de nereden çıktı?" demeyin. Tarihin derinliklerinden bu yana si-zin de bildiğiniz nice örnekleri vardır bunun. İşte Firavun, tanıyorsu-nuz onu. İnadını, küfrünü, tâğutluğunu biliyorsunuz. İşte biz bir zamanlar ona da elçi göndermiştik. Niye unutuyorsunuz? Ne çabuk unutuyorsunuz?

Kendilerinden öncekilere gönderilen Allah elçisini ve o elçiye karşı tavır alan öncekilerin başlarına gelenleri unutmamaları gerekirken hemen unutuyor insanlar. Belki de şeytan unutturuyor onlara bu-nu. Meselâ bakıyoruz Mü'min sûresinde anlatıldığına göre Firavun'un sarayında, Firavun'un hanedanından, yakınlarından bir adam imanını gizliyordu da, iş tehlikeli bir boyuta ulaşınca, artık imanını gizlemenin mânâsının kalmadığı bir ortamda imanını açığa çıkarıverdi.

Firavun ve çevresindekiler Hazreti Mûsâ'yı öldürmeye karar verdikleri anda artık imanını gizlemenin bir anlamının kalmadığını an-lar anlamaz, peygamberi müdafaa etme adına imanını açığa vuruverdi. Firavun, avenesiyle konuşurken ileri atılıp şöyle diyordu: "Siz! Hatırlasanıza, bir vakitler Allah size elçi olarak Yusuf'u (a.s.) göndermişti de sizler onu dinlememiştiniz! İtiraz etmiş, karşı gelmiştiniz! İhanet etmiş, reddetmiştiniz de, Allah, onu sizin aranızdan çekip alınca da "Vah! Tüh! Ne büyük, ne mübârek bir peygamberdi! Bizler gerçekten onun kıymetini bilemedik! Ona gereken değeri veremedik!

Fırsatı ka-çırdık!" diye üzülmüş, pişman olmuştunuz! Ne çabuk unuttunuz o pişmanlıklarınızı! Vazgeçin bundan! Şimdi de aynı şeyleri Allah'ın elçisi Mûsâ'ya yapmaya kalkışmayın! Siz ne akılsız insanlarsınız!" diyordu.

İşte bakın burada da buna benzer bir hatırlatmada bulunuyor Rabbimiz. Hani sizler Mûsâ'yı biliyor, Firavun'u tanıyordunuz. Rabbi-niz, Hazreti Mûsâ'yı peygamber olarak göndermişti. Ona karşı gelen, onu kabule yanaşmayan Firavun ve avenesinin başına nelerin geldiğini de biliyorsunuz. Şimdi şu anda sizlere de son elçimi gönderdim. Bütün bunları bilen insanlar olarak sizler niye hakkı kabule yanaşmı-yorsunuz? Niye öncekilerin düştüğüne düşüyorsunuz! deniyor. Biliyorsunuz ki Kur'an-ı Kerîm'de peygamber anlatımlarının temel hedefi, fonksiyonu budur. Doğal olarak bu anlatılan bizim peygamberimizse, doğrudan bize örnektir, yok eğer önceki peygamberin anlatımıysa yine peygamberimizin şahsında dolaylı bir örnektir.

Allah, Firavun'a ve toplumuna Hazreti Mûsâ'yı gönderdi de:

16. "Ama Firavun o peygambere karşı gelmişti de, onu çok ağır bir şekilde tutup cezalandırmıştık."

Firavun kendisine ve toplumuna gönderilen Allah'ın elçisi Hazreti Mûsâ'ya isyan edip karşı geldi de, biz de onu çetin bir yakalayışla yakalayıverdik. Yakaladık, muâheze ettik, cezalandırdık ya da ağzının payını veriverdik, diyor Rabbimiz.

Ne yaptı? Mûsâ (a.s) kimdi? Rabbimiz adını bile anmadı bakın burada. Mûsâ (a.s) kimdi, nerede doğmuştu? Babası, annesi kimdi? Çocukluğu, gençliği nasıl geçmişti? Hangi merhalelerden geçmişti? Peygamberlik öncesi ne tür bir hazırlık dönemi yaşamıştı? Evliliği na-sıldı? Hanımıyla ve çocuklarıyla ilişkisi neydi, nasıldı? Çalışması, çobanlığı, çevresiyle ilişkisi nasıldı? Bakın burada hiçbirisi anlatılmıyor. Firavun'dan da söz edilmiyor öyle uzun uzadıya. Avenesinden de, et-rafındakilerden de, İsrailoğullarından da, Firavun oğullarından da söz edilmiyor.

Sadece buraya kadar anlatılanların merkezdeki ana konu, ana fikri hakkında bir değerlendirmesini görüyoruz: Peygamber geliyordu, insanlar ona karşı geliyorlardı. Alaya alıyorlar, reddediyorlardı ve Pey-gamberin de bu tavırlara karşı üzülmemesi, insanların da ona karşı gelmekten vazgeçmeleri

isteniyordu. İşte bu konuya burada bir örnek sunuluyor. Peygambere karşı gelen Firavun'a yapılanlar anlatılıyor.

İşte peygambere karşı gelen bir tâğut örneği, bir Firavun olayı. Haydi nasıl örnek alacaksanız alın. Nasıl değerlendirecekseniz değerlendirin. Firavun, peygambere karşı geldi de, Allah onu öyle bir yakaladı ki tam bir yakalayış… Yukarıda ne demişti Rabbimiz? Bizim tutaklarımız, kelepçelerimiz, yakalama aygıtlarımız vardır buyurmuştu ya, işte burada da "onu yakalayıverdik" diyor Allah. Neyle yakaladı Fi-ravun'u? Tutulmaz bir şeyle, suyla yakaladı. Su aslında tutulmaz bir şeydir. Allah, sıkışmaz, tutulmaz bir şeyle yakalayıverdi Firavun'u. Al-lah yakaladı mı, tam yakalar. Bazen bitle pireyle, bazen bir sinekle, bazen anayla babayla, bazen zalim idarecilerle, bazen azgın tâğut-larla, bazen çekirgeyle, bazen kavurucu bir rüzgarla, bazen bir sayhayla, bir titreşimle, bazen bir sarsıntı, bir zelzeleyle, bazen ekonomik, sosyal veya ailevî hastalıklarla ya da işte böyle suyla yakalayıverir.

17. "Eğer inkar ederseniz, gençleri ihtiyarlatan günden nasıl korunursunuz?"

Ne diyorsunuz? Ne haber? Fikriniz ne bu konuda? Anlayabildiniz mi meseleyi? Siz ne yapar, ne edersiniz? Nasıl korunur, nasıl kurtulursunuz? Siz kime sığınır, kimden yardım istersiniz? Veya yolunuzu nasıl bulursunuz? Size kim yol gösterecek? Eğer sizler küfrederseniz, hakkı örter, örtbas ederseniz, Rabbinizin elçisine kafa tutar karşı gelirseniz, öyle bir günde ki, o gün sanki gencecik körpe çocuklar ihtiyar olacaklar. O gün kundaktaki çocukların sıkıntıdan, dehşetten başları ağarıverecektir. Kıyamet günü zaten saçın başın ne önemi var ki? Herkes sıkıntılı, herkes dertli, herkes perişan…

Öyle dehşetli bir gün ki, o günün dehşeti kundaktaki bir çocuğun omuzlarına yüklenince saçı başı ağarıverecek, ihtiyarlayıverecek. Dünyadaki altmış-yetmiş seneye bölünmüş dertler, yükler, ıstıraplar, mesâibu'd-dünya dediğimiz dünyanın yüklerinin insanı ne hale getirdiğini görüyor, biliyoruz. Adamın alnı kırışıyor, beli bükülüyor, saçı dökülüyor, burnu akıyor, ağzı kokuyor hâle geliyor ya, işte bu yüklerin bir anda bir çocuğun üzerine yüklendiğini düşünün ki o çocuk bir anda yetmişlik oluverecek, Allah korusun.

18. "O günün şiddetiyle gök bile parçalanır. O'nun sözü yerine gelir."

O günün dehşetinden o çetin bildiğiniz, cesîm bildiğiniz gök bile çatır çatır çatlayıp yarılmıştır, paramparça olmuştur. Ya da önceki sûrelerle birlikte diyecek

olursak, gökyüzü yarılacak, kapı kapı olacak ve oradan Allah'ın melekleri ineceklerdir. Ellerinde amel defterleri ol-duğu halde melekler inecekler, kaza makamı oluşacak, ya da yeni bir arz, yeni bir semâ oluşacaktır.

Peki gerçekten bu olacak mı? Gerçekten oluşacak mı bütün bunlar? Evet Allah vaat etti, bunlar olacaktır. Allah vaad etti mi, O'nun sözü kesinlikle yerine gelecektir, kimse onun önüne geçemeyecektir.

19. "Doğrusu bu anlatılanlar birer öğüttür. Dileyen kimse, Rabbine doğru giden bir yol tutar."

Bütün bunlar, buraya kadar anlatılanlar, işte bunlar birer tezkiredirler. İşte bütün bunlar birer öğüt, birer uyarıdır. Sizin adam olmanız, sizin kul olmanız, gereken makamı anlamanız ve O'na kul olmanız için birer zikrâ, birer hatırlatmadır bunlar. Sizin Rabbinizi tanımanız, sadece Rabbinizi dinlemeniz, sadece O'nun hayat programına sahip çıkmanız, sadece O'nu dinlemeniz ve O'ndan başkalarını dinlemekten vazgeçmeniz için birer uyarıdır bunlar.

Veya sizi yaşadığınız bu hayatın sonunda hesaba çekecek olan, hesabı kendisine ödeyeceğiniz Rabbinizden bunu unutmamanız için kulaklarınıza birer küpedir bunlar. Kulaklarınıza küpe olarak bunları takın. Yazın takvimlerinize! Yazın kapılarınızın üzerine, kapı kollarının üstüne! Yazın anahtarlıklarınızın üzerine! Veya aklınızın en üst köşesine yazın bunları! Sürekli akıllarınızda canlı tutmanız gereken, sürekli hatırlamanız gereken tezkiredir, zikrâdır bunlar.

Zikrâ, tezkire kişinin sürekli hafızasında canlı tutması ve hiç unutmaması gereken şey demektir. Hani sürekli aklınızda canlı tutmaya çalıştığınız şeyler var ya. Meselâ kendi adını hiçbir zaman unut-maz insan. Veya hanımının, çocuklarının adlarını, telefon, vergi numarasını, arabasının plaka, evinin kapı numarasını hiç unutmaz, sürekli hatırında tutar ya insan, işte onlardan da öncelikli hatırında canlı tutması gereken tezkiredir bu âyetler. Yani adam kendi adını unutabilir, hanımının adını unutabilir ama bunları asla unutamaz. Bunlar, asla unutulmaması gereken zikrâlardır. Çünkü bunlar hayatın kendileriyle düzenleneceği zikrâlardır.

Dileyen Rabbine ancak böyle yol bulabilir. Dileyen bunlarla Rabbine yol bulsun. Başka çaresi yoktur bunun. Tezkiresiz yol bulmak mümkün değildir. Tezkiresiz Allah'a yol bulmak ve O'na O'nun istediği biçimde kulluk yaparak

O'nun rızasını kazanmak mümkün değildir. Çünkü bu âyetler tezkiredir, haritadır, pusuladır, mihmandardır, yol göstericidir. Öyle değil mi? Hem bu kitabın âyetleriyle beraber olmayacaksınız, hem tezkireyle yol bulmaya çalışmayacaksınız, hem haritayı elinize almayacaksınız, pusulaya müracaat etmeyeceksiniz, yani yol bilenin elinden tutmayacak, yolu yol bilene sormayacak, hem de yol bulacaksınız. Mümkün mü bu?

Öyleyse Rabbine yol bulmak isteyen bu kitapla sürekli beraber olmak zorundadır. Sürekli tezkireyle hareket etmeye çalışmak zorundadır. Bunun başka çaresi de yoktur diyor Rabbimiz.

20. "Ey Muhammed! Şüphesiz Rabbin, senin ve beraberinde bulunanlardan bir topluluğun gecenin üçte ikisinden biraz az, yarısı ve üçte biri kadar vakit içinde kalktığını bilir. Gece ve gündüzü Allah ölçer; sizin bu vakitleri takdir edemeyeceğinizi bildiğinden tevbenizi kabul etmiştir. Artık, Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun; Allah, içinizden hasta olanları, Allah'ın lütfundan rızık aramak üzere yeryüzünde dolaşacak olan kimseleri ve Allah yolunda savaşacak olanları şüphesiz bilir. Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun; namazı kılın; zekâtı verin; Allah'a güzel ödünç takdiminde bulunun; kendiniz için yaptığınız iyiliği daha iyi ve daha büyük ecir olarak Allah katında bulursunuz. Allah'tan bağışlanma dileyin; Allah elbette bağışlar ve merhamet eder."

İslam'ın ilk dönemleri, bu yeryüzündeki İslam'ın ilk dönemleri olabileceği gibi, kişinin kendi İslam'ının, yani İslam'la tanışmasının ilk dönemleri olarak da anlaşılabilir. Allah'ın Resûlü peygamber olarak ortaya çıkmış, Allah âyetlerinin duyurucusu olarak zuhur etmiş ve Rabbimiz ona emrediyor: "Ey peygamberim! Gece kalk ve namazında ağır ağır Kur'an oku! Vahiyle ilgi kur! Rabbinle istişare edip gündüz bunun savaşını ver!" Rabbinden aldığı bu emirle Allah'ın Resûlü bir ömür boyu hiç bitmeyecek bir kalkışla kalkıyor ve Allah'ın istediği biçimde bu kılmayı icra ediyordu. Rasûlullah Efendimizle beraber inananlar da aynı şeyi bir süre icra ediyorlar. Belli bir süre sonra Rabbi-mizin diğer Müslümanlar için bu işi hafiflettiğini görüyoruz.

Müslim'de ve Ebu Dâvûd'da Hazreti Aişe annemizden rivâyet edildiğine göre, bu ilk emirden takriben bir yıl sonra bu hafifletme emri gelmiştir. Hattâ ilk dönem farz olan bu teheccüdün daha sonra gelen bu tahfif âyetiyle diğer Müslümanlar için nafileye çevrildiği de rivâyetler arasındadır.

İslam'ın ilk dönemlerinde tüm Müslümanlar için böyle bir kıyam emri var. Ama ifade ettiğim gibi kişinin İslam'ının ilk dönemleri olarak da anlaşılabilecektir bu. Yani her Müslüman kişinin İslamiye-t'inde de biraz biraz bu dönem olmalıdır. Meselâ farz edin ki, kişi İslam'la yeni tanıştı, yeni Müslüman oldu. Allah'tan, peygamberden, Ki-taptan, sünnetten, tevhidden, kulluktan habersiz bir hayat yaşarken günün birinde bunlardan haberdar oldu. Ya da önceden meyhanedeydi adam, kumarhanedeydi, ticarethanedeydi, bir hanenin içindeydi de, İslam hanesinin içine girdi. Müslümanlığından habersiz bir hanenin içinden İslam hanesine girdiği andan itibaren bu kişinin ilk yapacağı iş, sûrenin birinci bölümünde anlatılanları yaşamak olacaktır. Ya-ni atlamadan her gece kalkacak, vahiyle ilgi kuracak, vahiyle yoğun bir beraberlik gerçekleştirecek, Kur'an okuyacak ve ondan hiç olmazsa ilk etapta ibadet hayatını düzenleme bilgileri almaya çalışacak. İnancını, itikadını ve amelî hayatını düzenleyecek bilgiler alacak. Ondan sonra, belli bir yoğunluk kazandıktan ve belli bir süre geçtikten sonra işte bazen yolcu, bazen hasta, bazen yolcu, bazen yorgunsa bu iş biraz hafifletilecektir.

İşte bu son bölümde bu konu anlatılıyor. Bakın deniyor ki:

"Ey peygamberim! Şüphesiz senin Rabbin her şeyi bilir; bunu da biliyor ki, sen ve seninle birlikte olan mü'minler geceleyin kalkmaktasınız. Gecenin yarısında, yarısından azında, üçte birinde, üçte ikisinde kıyamda olduğunuzu Allah bilmektedir. Yani ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, sizler gerekeni yapıyorsunuz. Sizler benim istediğim şekilde geceleri ayaktasınız. Kıyamdasınız, ikame ediyorsunuz, dini ayağa kaldırmaya çalışıyorsunuz. Allah bunun böyle olduğunu bilmekte ve görmektedir.

Niye yapıyordunuz bunu? Niye kalkıyordunuz geceleri? Allah'ın takdiridir diye değil mi? Allah emrediyor, Allah dedi diye değil mi? Tamam, Allah gecenin uzunluğunu veya gündüzün kısalığını takdir edendir. Yani sizin takatinizi, direncinizi, dayanma gücünüzü, uykunuzu ve ayakta durabilmenizi de takdir edendir. Yani bunu bilen ve takdir eden de Allah'tır. Öyleyse dinleyin o güçlü Allah'ı. O her şeye güç yetiren, her şeyi bilen ve takdir eden Rabbinizi dinleyin. O yanıl-maz ve yenilmez Rabbinizi, O her şeyi ölçüp biçen, her konunun ölçüsünü takdir eden Rabbinizi dinleyin ki:

Sizin onu sayıp tüketemeyeceğinizi Allah kesin biliyor. Gücünüzün yetmeyeceğini, dayanamayacağınızı Rabbiniz kesin bilmektedir. Yani haydi devam edin dese nasıl olsa beceremeyecek ve ara vermek zorunda kalacaksınız.

Her gece kalkmaya güç yetiremeyeceksiniz. Allah sizin bu konudaki gücünüzü, takatinizi biliyor. O zaman sizler bu konuda Rabbinizi dinleyin ki:

Tevbe edin! Ya da Allah size tevbe etti! Allah sizin tevbele-rinize yöneldi. Yani Allah lütfunu size çevirdi, ya da sizin için kolaylık murad etti. Çünkü Türkçe'deki ifadesiyle Allah tevbe etti diyemiyoruz da siz tevbe edin, Allah sizin tevbelerinizi, dönüşlerinizi kabul edecektir, diyoruz.

O halde artık sizler Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun! Kur'an'dan kolayınıza gelen kadar okuyun! Gücünüz yettiği kadar okuyun! Diliniz döndüğü kadar, becerebildiğiniz kadar okuyun. Ama devamlı okuyun.

Çünkü sizden kimileri hasta olacak. Allah biliyor bunu. Yani bazen hasta olacaksınız ve gücünüz okumaya yetmeyecek. Bedenen hasta olacak, ruhen hasta olacak, ailevi hastalıklarınız olacak, toplumsal hastalıklarınız olacak ve okuyamayacak duruma geleceksiniz.

Allah'ın gönderdiği ölçülere göre yaşayan, yani İslâm'a uyan-lar; hem dünya hayatını düzene koyarlar, hem hayat sınavını başarır-lar, hem de Allah'ın muttakî kullar için hazırladığı hesapsız nimetlere ve mükâfatlara kavuşurlar. Kullarının bu güzelliklere kendi çabalarıyla kavuşmalarını isteyen Rahmân ve Rahîm olan Rabbimiz, zayıf bir ya-pıda yaratılmış insan için tekliflerini yumuşatmış, kolaylaştırmış ve o-nun sırtındaki ağır yükleri indirmiştir. Rabbimiz bu konuda buyuruyor ki: *"...Allah size kolaylık (yüsr) ister, sizin için zorluk (usr) istemez."*
(Bakara, 185)

İslâm'ın amacı insanları ağır yüklerle zorluğa bırakmak değil, aksine her türlü kolaylığı göstererek, onların iyi birer insan olup İlâhî mükâfatları hak etmelerini sağlamaktır. *"Allah (ağır yükleri) sizden ha-fifletmek ister. İnsan zayıf olarak yaratılmıştır."*
(Nisâ, 28).

İslâm, fıtrat (yaradılış) dinidir, yani insanın yaratılışına uygun, tabiî bir yaşama biçimidir. İnsanı yaratan Rabbimiz, onun fıtratına uy-gun tekliflerini İslâm adıyla ona göndermiştir. Bunu Peygamberimiz (s.a.s.) şöyle açıklıyor: *"Şüphesiz ki bu Din kolaylıktır. Her kim, (kolay olan) bu dini zorlaştırırsa altında kalır. Onun için orta bir yol tutun ve Dini en uygun bir biçimde*

uygulayın."

(Buhârî, İman 29)

İslâm'ın prensibi her işte kolaylıktır; zorluk çıkarmak, insanları yokuşa sürmek, zor tekliflerle onlara güçlük vermek, yapamayacakla-rını emredip de onları bunaltmak değildir. Allah (c.c.) -hâşâ- kullarına işkence etmez, onlardan intikam almaya kalkmaz. İslâm'ın bu kolaylık prensibini birçok konuda görmemiz mümkündür. Allah (c.c.), Kur'an'ı, okunup anlaşılsın, öğüt alınsın diye kolaylaştırmıştır

(Kamer,17,22,32,40).

Kur'an, Hz. Muhammed (s.a.s.)'in dilinde de kolaylaştırılmıştır ki, takvâ sahiplerini müjdelesin, inatçı toplulukları da uyarsın

(Duhân, 58).

Mü'minler gerek namazda gerekse günlük hayatlarında Kur'-an'dan kolaylarına gelen kısmı okurlar, bu konuda bir sınırlama yok-tur.

Mü'minler, Allah'a ihlâslı bir şekilde ibâdet ettikleri, Allah'a hakkıyla teslim oldukları için, Din'in tekliflerini kolaylıkla yerine getirir-ler, onlarda bir zorluk görmezler. Diğer taraftan İslâm karşısında inat-çılık edip, Allah'a boyun eğmeyen kibirliler, İslâm'ın emir ve yasakları karşısında sıkıntı duyarlar, bocalarlar; deyim yerinde ise soğuk ter dö-kerler, zorluğundan bahsederler, kendi statülerine ve zamana uyma-dığından dem vururlar ve onun hükümlerini tartışmaya açmaya yelte-nirler. İnsan, Allah'tan hakkıya korkup sakınabilse, şüphesiz din'in emirleri ona çok kolay ve çok sevimli gelir. Çünkü onları yerine getir-diği zaman ölçülemeyecek kadar çok karşılığa kavuşacaktır.

Şurası kesindir ki, İslâm'ın emir ve yasakları içerisinde insanın fıtratıyla ve hayatın gerçekleriyle çatışan hiçbir şey yoktur. İslâmî hü-kümlerin zor ve çağa uymadığını zannedenler; kendi hevâlarına u-yan, Allah'ı bırakıp tapacakları putları elleriyle icat edenler, ya da ken-di görüşünü Allah'ın koyduğu ölçüden daha doğru sanan ahmaklardır. Allah ve O'nun son peygamberi, insanlara, altlarından kalkamayacağı hiç bir şeyi teklif etmemiştir. Din'in bütün emir ve yasakları (hüküm-leri), insanlara faydalı olan şeyleri kazandırmak, zararlı olan şeyleri de onlardan uzaklaştırmak gâyesine mâtuftur. Emredilen ibâdetler, bir zorluk, sıkıntı veya işkence değil; huzur, rahatlık, düzen ve iç ferahlığı ve dengeli bir yaşayışın plan ve programıdır. Dinimizde nass'la (ke-sin deliller ile)

sâbit olan şeyleri değiştirmek, zamana ve toplumlara uydurmak mümkün değildir. Dinin kesin hükümlerini sağa sola çek-mek, onları yerli yersiz tartışmalara konu etmek insanı İslâm'ın sınır-larının dışına çıkarabilir. Ancak, hakkında hüküm olmayan, yani mu-bah alan dediğimiz konularda en kolayı ve Dine uygun olanı tercih et-mek Peygamberimizin tavrıdır. Müslümanlar da aynı şekilde hareket ederler. Hz. Âişe şöyle diyor: "Yüce Peygamber, biri daha kolay, biri daha zor iki tercih karşısında kaldığı zaman, mutlaka kolay olanı seç-miştir." (Buhârî, Menâkıb 23)

Nitekim bazı ibâdetlerde yerine göre kolaylıklar gösterilmiştir. Bunun sebebi ibâdetlerin her şart ve ortamda yerine getirilmesi, müs-lümanın kolaylıkla kulluğunu yapabilmesidir. Oruç tutmaya gücü yet-meyenlerin oruçlarını Ramazan'dan sonra kazâ etmeleri, ayakta na-maz kılamayanların namazlarını oturarak kılmaları, su olmadığı veya suyu kullanma imkânı kalmadığı zaman teyemmüm edilmesi, yolcu-lukta namazın kısaltılması; bilinen kolaylıklardandır.

İslâm'da ruhbanlık olmadığı gibi, gevşeklik de yoktur. 'Ne ya-parsam yapayım, Allah beni affeder' mantığı sakat bir mantıktır. Allah dilerse bütün günahları affeder, doğrudur. Ancak hiç kimse tevbe e-debilme ve tevbesinin kabul edilme garantisi veremez. Kul için Allah rızâsından daha büyük kazanç var mıdır? Bize her türlü nimeti karşı-lıksız veren Rabbimiz, şükredilmeye lâyık değil midir? Allah'ın katın-daki yüce makamları hak etmek zararlı mıdır? Allah'ın azâbına lâyık olmaktan daha korkunç bir kayıp var mıdır?

Dinimiz her şeyde olduğu gibi ibâdette de dengeyi emrediyor. Ne gevşeklik ne de ruhbanlar gibi dünyadan el etek çekme anlayışı; her iki tutum da İslâmî değildir. Her konuda en büyük örnek Peygam-berimizdir. Allah'a en güzel kulluğu O yapmıştı. O'nun ibâdet hayatı da ölçülüydü, aşırı ve insan gücünün üzerinde değildi. Ne kadar gay-ret ederse etsin, hiç kimse Peygamberden daha takvâ sahibi olamaz. O, ibâdetini insan olmanın sınırları içerisinde yapardı, emredilenlerin dışında nâfile ibâdet de ederdi. Ümmetine de az da olsa, devamlı ibâ-det etmeyi tavsiye ederdi. Öyleyse, İslâm'ı her açıdan zorlaştırarak, yaşanamaz, uygulanamaz bir hale getirmek, hayatın acı ve zor ger-çekleriyle karşı karşıya bırakmak doğru değildir. Anlatılan ve götse-rilen İslâm, 'yok, biz bunu yaşayamayız, çok zor, tahammül edilmez bir şey' dedirtiyorsa, anlatanların ve İslâm'ı öyle sunanların vebâli var-dır. Dinde olmadığı halde, dinin emri gibi lanse edilen bir sürü forma-lite ve zorlama şeyler, gerçekten insanları şüpheye düşürebilir, Al-lah'a ibâdetten uzaklaştırabilir.

Evet, din kolaydır; her devirde, her ülkede ve her iklimde yaşa-nabilir. Çünkü fıtrat dinidir. Kimileri İslâm'ı hayattan uzaklaştırmak ve müslümanları kendi sahte tanrılarına tâbi kılmak için, İslâm'ın çok zor olduğu propagandasını yapsalar da, bu böyledir. Ancak, Allah'ın dini Kur'an'da ve Peygamberin Sünnetinde tebliğ edildiği gibidir. Hiçbir ki-şinin, rejimin ve ülkenin kalıbına göre şekil almaz. İnsanların uydurdu-ğu ideolojilere göre şekillenmez. İnsanlar, gönülden, ihlâsla Hak din'e bağlandıkları ve samimi bir şekilde yaşadıkları zaman, ne kadar kolay olduğunu bizzat görürler. Dünya hayatında bile güzellikleri, mutluluk-ları ve Cenneti tadarlar. Buyursun; insanlar bunu bir denesinler, ke-sinlikle kayıpları olmayacaktır.

Yine sizden kimileri de yeryüzünde darp edecek, gezip dolaşacak, sefere çıkacaktır. Allah'ın fazlından rızık aramak, araştırmak niyetiyle yeryüzünde gezip dolaşanlarınız olacak. Sizin yaratıcınız, si-zin programlayıcınız, sizi sizden çok daha iyi bilen Rabbiniz kesin bil-mektedir ki, sefere çıkacak, yorulacak ve gece kalkamayacak duruma geleceksiniz.

İçinizden kimileri de olacak ki, onlar da yeryüzünde Allah'ın dininin ikamesi uğrunda savaşacak, sefere çıkacaktır. İşte tüm bu durumlarda:

O zaman da hiç okumayın! Okumanıza gerek yoktur! Artık Kur'an'la ilgisiz olabilirsiniz denmiyor da, bakın Rabbimiz diyor ki: "O zaman da kolayınıza gelen kadar okuyun, ya da kolay gelecek hale getirin okumanızı!"

Mü'min mutlaka gece namazı kılar. Vitir gece namazıdır. Vitir, gece namazı demektir. Ama biz onu akşam kıldığımızdan, yani yatsının arkasında kıldığımızdan veya yatmadan evvel kıldığımızdan iş karışıyor.

Şimdi biliyoruz ki güneşin batımıyla akşam girer. Batıdaki kızıllığın kaybolmasıyla yatsı namazı vakti girer, güneşin doğmasıyla da gece biter. İşte güneşin batışıyla doğuşu arasındaki bu geceyi üçe bölüyoruz. Son üçte birin adı seher vaktidir. Bunun tümünde yatsı na-mazı kılınabilir, ama bazı rivâyetler onun gece yarısından sonraya bı-rakılmaması gerektiğini emrediyor. Bu vakte kalmışsa tabi ki yine kı-lacağız. İşte ilk üçte birde yatsı namazının, son üçte birinde de vitrin kılınması efdaldir. Çünkü vitir namazıyla sabah namazının arasında başka bir namaz yoktur.

Demek ki gecenin ilk üçte birinde yatsıyı kılacağız, sonra biraz yatacağız,

son üçte birde kalkacak ve gece namazı dediğimiz vitir'i kılacağız. Yolculukta hiç olmazsa, bir rekat bari kılmaya çalışacağız. Bu namazımızda da ağır ağır sûrenin başında Rabbimizin istediği gibi Kur'an okuyacak, vahiyle beraberlik kuracağız. Peki ne olacak Kur'an okuyunca?

Kur'an okuyunca da karşımıza iki kulluk çıkacaktır. Kur'an biz-den iki kulluk türü isteyecektir. Birisi namaz, ötekisi de zekât. Birisi bedenî, ötekisi de malî olmak üzere iki kulluk. Rabbimiz bizden birisi bireysel, diğeri de toplumsal olmak üzere iki kulluk istiyor.

Namaz, kişinin bedeninde Allah'ı söz sahibi bilmesinin, zekât da malında Allah'ı yetkili bilmesinin ifadesidir. Diğer bir deyişle namaz, Allah'tan mesaj alma makamı, zekât ta Allah'tan alınanı insanlara ulaştırma, insanlarla paylaşma ameliyesidir. Demek ki kişi Kur'an okuyunca malında ve canında Allah'ın söz sahibi olduğunu anlayacaktır. Yani anlıyoruz ki Kur'an okurken insanlara hava atmak, çevre-mizdekilere kendimizi, kendi düşüncelerimizi empoze etmek, bilir desinler, bunu anlamak ve gerçekleştirmek için olacak. Tüm hayatımızı Allah için yaşamayı gerçekleştirmek için okunacaktır Kur'an. Gece okuduğumuz Kur'an, gündüz bizde böylece açığa çıkacaktır. Yani gündüz ki hayatımız, gündüz ki programımız, gece okuduğumuz Kur'-an olacaktır.

Bir de Allah'a 'karz'lar takdim edin. Yani işte böyle namaz, ze-kât, okuma, gece kalkıp vahiyle diyalog kurma gibi yapacağınız kulluklarla Rabbinize öyle borçlar sunun ki, güzel birer borç olarak bunlar Allah'ın yanında emanette kalsın ve size en lâzım olacağında onları ondan. Ne zaman lâzım oldu bunlar size? Cennete girmek için mi lâzım oldu veya cehennemden kurtulmak için mi lâzım oldu? O zaman onları ondan fazlasıyla alırsınız, diyor Allah.

Bir de karz-ı hasen, hiçbir maddi çıkar düşüncesi gözetmeksizin sırf Allah'ın rızasını kazanmak ve din kardeşinin sıkıntısını gidermek amacıyla karşılıksız borç vermeye karz-ı hasen denir. "Hasen" sıfatıyla nitelenmesi amacındaki ruh yüceliğinden ileri gelmektedir. Güzel ödünç. Dinin emirlerine uygun ödünç verme. Bir kimsenin nakit para, ölçülebilir, tartılabilir ve sayılabilir bir malı, benzerini (mislini) al-mak üzere bir sahsa vermesidir. Söz edilen bu mallardaki ortak özellik misliyattan olmaları yani her zaman benzerlerinin bulunabilme hu-susiyetine sahip olmalarıdır.

Ödünç vermeğe "ikraz", ödünç verene "mukrız", ödünç alana "mustakriz"

adı verilir. Ödünç alma ya "istikraz" denir. Nakit para, al-tın, gümüş, arpa, buğday, yağ, bal, yumurta ve ceviz gîbi tartılabilir, ölçülebilir ve piyasada benzeri bulunabilir şeyler arasında karz mua-melesi yapılabilir. Bir kimse karzla elde ettiği şeye malik olur, mukrıza bunun mislini vermekle mükellef bulunur. Karz dışındaki her borcu ö-deme hususunda tecil (geciktirme) geçerlidir. Ancak karz muamele-sinde geçerli değildir. Mukrız istediği an süresi dolmadan ikraz ettiği şeyi geri isteyebilir. Mustakrizin hemen bunu iadesi gerekir. Ödünç a-lınan bir malın ödenmesi misliyle olur. Kıyemîyat adı verilen ve piya-sada benzeri bulunmayan veya bulunsa da ölçü ve değerce farklı olan mallar arasında karz muamelesi yapılmaz.

Karzın rüknü icâb ve kabul ile bu esnada malın tesliminden ibarettir. Karz akdinin sıhhatli olabilmesi için, tarafların akıllı ve mü-meyyiz olması; piyasada misli olan malın bulunması, karz muamelesi esnasında herhangi bir menfaatin şart koşulmaması gereklidir. Ödünç veren kişinin, verdiği bu ödünç sebebiyle müstakrizden bir menfaat talebi haramdır. Çünkü karzın karşılığında fazla bir şey istemek faizdir. Ancak mustakriz dilerse mukrıza herhangi bir şarta dayalı olmaksızın hediye verebilir, ikramda bulunabilir.

Kur'an-ı Kerim'in muhtelif yerlerinde karz-ı hasenden bahse-dilmektedir. Ancak Kur'an-ı Kerim'de karz-ı hasen ifadesini müfessir-ler Allah yolunda mal infakı şeklinde açıklamışlardır.

Toplum Şartları günden güne değişmektedir. Toplumu oluştu-ran fertler arasındaki sosyal yardımlaşma duygu ve olgusu İslam'ın tavsiye ettiği en önemli konulardan biridir. Müslümanlar, cemiyet ve fert olarak ekonomik modellerini muhafaza ve yaşatmakla yükümlü-dürler. Bu itibarla, faiz batağına saplanmamak için fahri bir yardımlaş-ma türü olan karz-ı hasen vb. sosyal ve ekonomik kurumlara işlerlik kazandırmak gerekir.

Zarûrî olmadıkça karz alınmamalıdır. Alındığı takdirde de muk-rızın hukukuna saygılı davranılmalı ve bir an önce ödünç alınan para veya malı ödemeye gayret edilmelidir. Darda kalan müslümanlara ödünç verme durumunda olan kişiler de bu güzel geleneği sürdürmeli ve Allahu Teâlâ'nın bunu karşılıksız bırakmayacağını düşünmelidirler. Sadaka vermek dinimizde övülmüş bir şeydir. Ancak ihtiyaçlının inci-nebileceği düşünülerek ödünç olarak vermek daha iyidir. Çünkü Pey-gamberimiz "Bir şeyi ödünç vermek, onu sadaka olarak vermekten hayırlıdır" (Şerhu Câmi's-Sağîr, 57)

Bilin ki, bilesiniz ki Allah dedi, Allah emretti, Allah istedi diye ne yaptıysanız, Allah rızası için ne hayır işlediyseniz, onu mutlaka ve mutlaka Rabbinizin katında hazır bulacaksınız.

Üstelik yaptıklarınızdan işlediklerinizden daha hayırlı olarak bulacaksınız onları. Daha güzel, daha çok, daha fazla olarak bulacaksınız onları. Ama bunun için şımarmak yok. Bunu duyunca şımarıp haddi aşmaya kalkışmayın.

İstiğfar ederek, estağfirullah diyerek haddinizi bilin ve Rabbi-nize yönelin. Rabbinize yönelin ve O'ndan affınızı isteyin. Kusurlarınızın, eksiklerinizin örtülmesini, affınızın tam kabul edilmesini talep edin. Sizler bütün ciddiyetinizle mükemmeli yapma, mükemmeli gerçekleştirme çabasında olun. Ama mükemmele yakını gerçekleştirme imkânınız olmazsa bile unutmayın ki Rabbiniz Ğafûr ve Rahîm olandır. Ümitlerinizi yitirmeyin.

Öyleyse ey bütün bunları anlayan ama köşesine çekilmiş bekleyen Müddessir! Kalk ve dininle doğrul! Kalk ve hayatını dininle doğrult! diye Rabbimiz sonraki sûrede bir daha seslenecek.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel etmeyi kolay kılsın. Vel hamdü lillahi Rabbi'l âlemîn.

- 74 -

MÜDDESSİR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 74., Nüzûl sıralamasına göre 4., Mufassal sûreler kısmının altıncı grubunun altıncı ve son sûresi olan Müddessir sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 56'dır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Rahmân ve Rahim olan Allah'ın adıyla

1. Ey örtüye bürünen Muhammed! 2. Kalk da uyar. 3. Rabbini yücelt. 4. Giydiklerini temiz tut. 5. Kötü şeyleri terke devam et. 6. Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma. 7. Rabbin için sabret. 8-10. Sur'a üflendiği vakit, işte o gün, inkârcılara kolay olmayan bir gündür. 11-14. Ey Muhammed! Tek olarak yaratıp, kendisine bol bol mal, çevresinde bulunan oğullar verdiğim ve nimetleri yaydıkça yaydığım o kimseyi Bana bırak. 15. Bir de verdiğim ni-

metten artırmamı umar; 16. Hayır hayır; çünkü o, Bizim âyetlerimize karşı son derece inatçıdır. 17. Onu sarp bir yokuşa sardıracağım. 18. Çünkü o, düşündü, ölçtü biçti. 19. Canı çıkası, ne biçim ölçüp biçti! 20. Canı çıkası; sonra yine ne biçim ölçüp biçti! 21. Sonra baktı. 22. Sonra kaşlarını çattı, suratını astı. 23. Sonra da sırt çevirip büyüklük tasladı. 24-25. "Bu sadece öğretilegelen bir sihirdir. Bu Kur'an yalnızca bir insan sözüdür" dedi. 26. İşte bu adamı yakıcı bir ateşe yaslayacağım. 27. Yakıcı ateşin ne olduğunu sen nerden bilirsin? 28. O, ne geri bırakır ne de azaptan vazgeçer. 29. İnsanın derisini kavurur. 30. Orada on dokuz bekçi vardır. 31. Cehennemin bekçilerini yalnız meleklerden kılmışızdır. Sayılarını bildirmekle de, ancak inkâr edenlerin denenmesini ve kendilerine kitap verilenlerin kesin bilgi edinmesini ve inananların da imanlarının artmasını sağladık. Kendilerine kitap verilenler ve inananlar şüpheye düşmesinler. Kalplerinde hastalık bulunanlar ve inkârcılar: "Allah bu misalle neyi mu-rad etti?" desinler. İşte Allah, böylece, dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola eriştirir. Rabbinin ordularını kendisinden başkası bilmez. Bu, insanoğluna bir öğütten ibarettir. 32-37. Hayır hayır, öğüt almazlar. Ay'a, dönüp gelen geceye, ağarmakta olan sabaha andolsun ki, içinizden öne geçmek veya geri kalmak isteyen kimseye, insanoğlunu uyarıcı olarak anlatılan cehennem büyük olaylardan biridir. 38. Herkes kazancına bağlı bir rehindir. 39-42. Ancak, defteri sağdan verilenler böyle değildir; onlar cennettedirler. Suçlulara: "Sizi bu yakıcı ateşe sürükleyen nedir?" diye sorarlar. 43. Onlar derler ki: "Namaz kılan-lardan değildik." 44. "Düşkün kimseyi doyurmuyorduk." 45. "Bâtıla dalanlarla biz de dalardık." 46. "Ceza gününü yalanlardık." 47. "Ölüm bize o haldeyken geldi." 48. Artık onlara, şefaatçilerin şefaati fayda vermez. 49. Öyleyken, bunlara ne oluyor ki öğütten yüz çeviriyorlar? 50-51. Aslandan ürkerek kaçan yabanî merkeplere benzerler. 52. Hayır; her biri önüne açılıvermiş sahifeler verilmesini is-terler. 53. Hayır; daha doğrusu ahiretten korkmazlar. 54. Hayır; şüphesiz bu Kur'an bir öğüttür. 55. Dileyen kimse öğüt alır. 56. Allah dilemeksizin öğüt alamazlar. O, kendisinden korkulmaya daha lâyıktır ve bağışlanmaya daha ehildir."

Alak Sûresinin ilk âyetleri nâzil ol duktan sonra vahiy kesilmişti (fetretü'l-vahy)* Rasûlullah (s.a.s), buna çok üzülmüş ve âdeta ne ya-pacağını şaşırmıştı. Cabir İbn Abdullah (r.a.), vahyin gelmediği o dö-nemden söz ederken Hz. Peygamber (s.a.s)'in şöyle söylediğini rivayet eder: "Bir gün yolda yürüyordum. Aniden gökten bir ses işittim. Başımı kaldırdığımda, daha önce Hira mağarasında gördüğüm o meleği, yerle gök arasını dolduran bir kürsüde oturur vaziyette gördüm. Dehşete kapılarak, hemen eve döndüm. "Beni örtün, beni

örtün" diye bağırıyordum. Evdekiler beni örttüler. Bunun üzerine Allah tarafından bu; "Ey örtünen" ayetiyle başlayan süre nâzil oldu."

Mekke müşriklerinin Peygamber (s.a.s)'e karşı tavır koyarken içinde bulundukları açmazı ilginç bir şekilde ortaya koyan diğer bir ri-vayet de şöyledir: Hac günleri gelmiş, tüm Arap yarımadasından topluluklar Mekke'ye gelmeye başlamıştı. Mekkeli müşrikler telaş içerisinde, insanları Hz. Peygamber (s.a.s)'den nasıl uzak tutacaklarının yollarını arıyorlardı. Kendileri, Kur'an-ı Kerim'in çarpıcı ilâhî üslubu karşısında çaresiz kaldıkları için, bu ilâhî mesajı duyan insanların etkilenip Peygamber'e uyacaklarından endişe ediyorlardı. Bunun üzerine Mekkeli müşriklerin ileri gelenlerinden olan Ebu Leheb, Ebu Süfyan, Velid İbn Muğire, Nadr İbn Haris vb. Daru'n Nedvede toplandılar. Aralarında şu konuşma geçti. "Hac günleri geldi. Arap kabilelerinin elçileri gelmeye başladı. Üstelik onlar, hakkında bir şeyler duydukları Muhammed'in söylediklerini soruşturup duruyorlar. Siz ise, onun hakkında farklı farklı şeyler söylüyorsunuz. Kimi deli, kimi kâhin, kimi de şa-irdir diyor. Ancak her Arap bilir ki, bunların hepsinin bir tek kimsede bulunması mümkün değildir. Onun için, herkesin kullanacağı tek bir kelime üzerinde karara varalım. Onlardan birisi kalkıp; "şairdir diyelim" dedi. Velid buna itiraz ederek şöyle dedi: "Ben bir çok şâir dinledim. Muhammed'in hiç bir sözü onlara benzemiyor" "Öyleyse kâhin-dir diyelim" dediler. Velid; "kâhin bazen doğru söyler, bazen de yalan söyler. Muhammed asla yalan konuşamaz" diyerek yine itiraz etti. Bu defa akıl hastasıdır diyelim dediler. Velid tekrar itiraz ederek şöyle de-di: "Akıl hastaları insanlara saldırır. Muhammed asla böyle bir şey yap-madı".

Velid ayrılarak evine gitti. Oradakiler Velid'in şirkten döndüğünü zannettiler. Bunun üzerine Ebu Cehil, doğruca Velid'in evine giderek ona; "Abdu'ş-Şems! Sana neler oluyor! Kureyş bir şeyde ittifak ediyor, sen karşı çıkıyorsun. Onlar da senin, delil getirerek dininden döndüğünü zannettiler" dedi. Velid; "Benim bu iş için de(ile ihtiyacım yoktur" dedi ve ekledi: "Ben iyice düşündüm, o neden bir sihirbaz ol-masın? Çünkü onun, babayla oğlun, kardeşle kardeşin, karıyla kocanın arasını açtığını, onları birbirinden ayırdığını duydum ve onun mutlaka bir sihirbaz olduğuna karar verdim". Bu sözü Mekke'de yaydılar. Bunu duyan halk; "Muhammed sihirbazdır" diye bağırmaya başladı. Rasulullah (s.a.s), bu söylenenleri duyunca üzüntü içerisinde eve döndü ve elbisesinin içine büzülerek yattı. Bunun üzerine; "Ey örtülere bürünen " ayeti nâzil oldu.

Bu olay, Mekke müşriklerinin ve sonraki çağlarda hayatlarını İslâm

düşmanlığına adamış inkârcıların içinde bulundukları çelişkili ruh yapılarını ortaya koyması açısından ilginçtir. Görüldüğü gibi Velid b. Muğire; "Muhammed asla yalan konuşmaz" dediğinde bunu, oradaki herkes susarak onaylamıştı. Bu aynı zamanda Peygamber (s.a.s)in getirdiği ilâhî mesajın da tasdik edilmesi anlamını taşır. Bir kimsenin yalan söylemesinin imkansızlığını kabul etmek, söylediklerine inanmayı zorunlu kılar. O halde, müşriklerin inkarlarında ısrar etmelerinin sebebi nedir? Bir kimse, zâhiren ne kadar katı bir şekilde in-karda bulunursa bulunsun; Allah'ın takdir ettiği dünyevî ve uhrevî gerçeklerin somut olarak kuşatması altında olduğu hissinden kendini as-la kutraramaz. Öyleyse o, Allah'a karşı, bir ölçüde bilinçli bir başkaldırı içindedir. Kâfirlerin bir takım dünyevi çıkarlardan dolayı inkar ederek isyanda bulunmaları, onların birer zalim olmalarına sebep olmuş; bu da İslâm'la aralarına onu anlamalarını engelleyen bir perde oluşturmuştur.

Onların, küfürlerinde ısrar edişlerinin sebebi, İslâm'ın gerçekliği hakkındaki şüphelerinden kaynaklanmıyordu. Riyaset ve zenginlikleri, böbürlenmelerine, kendilerini diğer insanlardan üstün görmelerine sebep oluyordu. Toplumun akıllarınca en şereflileri kendileri olduğuna göre, Allah Teâlâ'nın peygamberlik gibi yüce bir görevi kendilerinden birine vermesi gerekirdi.

Câhiliye yaşamının pisliklerinin körelttiği akılları, Muhammed (s.a.s) gibi zenginliği ve riyaset iddiası olmayan mütevâzı birine risâ-letin verilmesini idrak edemiyordu. Ona karşı olan hased ve kıskançlıkları, sapıklıklarında inat etmelerine sebep oluyordu. Bu, Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilir: "Hayır! (Onların inanmaları anlamadıklarından değil) her biri kendilerine ayrı ayrı sahifeler verilmesini ister" (52).

Sûre daha başlangıçta, insanları şirkin ve zulmün karanlığından, zorbaların tahakkümünden kurtarıp hidayete ulaştırmak için Ce-nab-ı Allah'ın peygamber olarak seçtiği o nezih kulun şahsında bütün mü'minlere sesleniyor: "Kalk ve insanları uyar" (2). Bu hitap kıyamete kadar mü'minlerin kulağında çınlayacaktır. Allah Teâlâ, müslümana daldığı derin uykudan, büründüğü örtüden sıyrılıp, cehenneme doğru sürüklenen insanları Allah'ın dinine döndürmek için cihada ve mücadeleye girişmeyi, bu yolda karşılaşılacak meşakkatlere hazır olmayı emrediyor.

Bu işe başlamadan önce, bedenî ve ruhî bir ön hazırlığın olması gereklidir.

Allah Teâlâ, bu terbiyeyi ihtiva eden emirleri verirken vurguladığı noktalar, bir müslümanın cihad yolculuğunda yaşaması gereken hayatın üzerine bina edileceği temel unsurları da bize sunmaktadır: "Rabbini yücelt! Elbiseni temizle! Azaba götürecek şeylerden sakın! Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma! Rabbin(in rızası) için (müşriklerin eziyet ve sıkıntılarına şimdilik) sabret!" (3-8).

Daha sonra, inkarcıların Allah Teâlâ'nın verdiği nimetlere karşılık nankörlük göstererek, açık delillere inatla direnmeleri zikredilip kâfirler için çok çetin bir gün olan diriliş gününde yaptıkları her şeyin hesabının kendilerinden sorulacağı haber veriliyor: "Ben onu sarp yo-kuşa (cehennemdeki saûd azabına) sardıracağım" (17).

Bundan sonra gelen ayetlerde, kafirler, Peygamber (s.a.s)'i yalanlarken yapmış oldukları akıl dışı hesaplar kınanarak, ilâhi lânetle lânetlenmektedirler. Onlar, Peygamber (s.a.s)'e akıllarınca bir sıfat yakıştırıp Kur'an-ı Kerim'i de insan sözü olarak nitelediler. Bu tipler için öteki kâfirlerden farklı olarak özel bir cehennem hazırlanmıştır: "Ben onu Sakar'a sokacağım"(26). Allah Teâlâ, kasem ederek onun azabını kimsenin yalanlayamayacağını cehennemin, yaşayışında geri kalan veya ileri gidip azgınlaşan kimseler için bir uyarı aracı olduğu vurgulanarak, Âhirette cennetle ödüllendirilenlerin, cehennemliklere, bu duruma düşmelerine neyin sebep olduğu yolundaki sorusuna verilen cevaplar gözler önüne serilmek suretiyle gaflet içerisinde olanlar uyarılmak isteniyor. Onlar bu soruya şöyle cevap verirler: "Biz namaz kılanlardan değildik. Yoksullara bir şey yedirmezdik" (Muhammed hakkında kötü sözler söylemeyi) dalanlarla birlikte dalardık. Ta ki ölüm bize gelinceye kadar (bu halde kaldık)"(43-47).

İnkarcıların İslâm'a karşı cinneti andıran davranış biçimlerinin tutarsızlığı anlatılır ve onlar için hiç bir kurtuluş ümidinin olmadığı belirtilerek, Kur'an'ın, aklını kullanabilenler için bir öğüt olduğu ve insanların ondan öğüt alıp almamakta serbest davranabilecekleri bildirilir: "Kim dilerse ondan öğüt alsın" (55). Sûreyi, Allah Teâlâ, insanın kaderinin kendi elinde olduğunu, İslâm'a karşı büyük cürümler işleyenlerin hidayet olunmayacakları; doğru yola iletilenlerin ise buna layık oldukları için, İslâm'la nimetlendirildikleri gerçeğini bütün çıplaklığı ile ortaya koyan şu ayet-i kerime ile bitiriyor: "Allah dilemedikçe de öğüt alamazlar. İşte o (öğüt alan, Allah tarafından) korunmaya da layık olandır" (56).

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tanımaya başlayabiliriz. Rabbim gereği gibi anlayıp amel etmeyi hepimize nasip buyursun.

1. “Ey örtüye bürünen Muhammed!”

Müzemmil’in başında söylenenler burada da geçerlidir. Allah’ın Resûlü eve döndüğünde ya ***“Zemmilûnî”*** demiş, üstü örtülmüş, veya ***“Dessirûnî”*** demiş ve üstü örtülmüştü. “Ey örtüsüne bürünen! Ey başını yorganının altına çeken! Gizlenen, saklanan, rahata meyleden” gibi kinaye mânâlara da muhtemel olan bir kelime olarak Rasulullah anlatılıyor. Bu, “ey elbisesini giyip namaz için doğrulmaya çalışan, namaza davranan! Ey Risalet elbisesini giyinen! Risalet yükünü yüklenen!” mânâlarına da gelmektedir.

Ey örtünen, bürünen peygamber! Kim örtmüştü Rasulullah’ın üstünü? Hatice örtmüştü belki, çevresi örtmüştü, veya arkadaşları, şehri örtmüştü. Halbuki mesaj alandı Rasulullah. Kur’an’la tanışan, onun getirdiği hayatı kendisine din kabul eden birisi olarak ortaya çıkmıştı Rasulullah, ama bunu sadece kendi hayatında uygulamış, ya da sadece kendi şahsında, kendi hayatında sergilemişti bunu. İşte bu sûre bunun topluma yansımasını emredecek, Rasulullah’ın kendi şahsında uyguladığını dışa taşımasını, taşırmasını isteyecekti.

Öyleyse “Ey gece kıyam eden! Ey gece Allah’tan mesaj alıp gündüz ne yapamayacağını bilemeyen Peygamber! Ey Müzemmille Nebî olup, nübüvvet elbisesini giyip, şimdi de Müddessir’le de onu dışa taşıması gereken Peygamber! Gece kıraat etmesi gerektiğini an-layan, bunu kendisine din kabul eden, ama bunu sadece kendi dünyasında, kendi hayatında yapan kişi!”

2. “Kalk da uyar.”

Şöyle de anlaşılabilir bunun mânâsı: “Ey bürünüp yatan! Ey bunun korkusunu çeken! Ey kendisine güvenemeyen! Ey ne yapacağı konusunda atak davranamayan kişi! Ey köşesine çekilen kişi! Kalk ve uyar! Kalk ve inzar et!”

Rasulullah öyleydi, bilemiyordu, kıvranıyordu, korkuyordu. Ben bu işin üstesinden nasıl gelirim? Bunu insanlara nasıl ulaştırırım? İn-sanlar beni dinlemez! diye korkuyordu. Hiç kimsesi yoktu, yalnızdı, kimsesizdi, güçsüzdü, parasızdı, malsızdı. Ya da bilge değildi, filozofluğu yoktu. Eski dilleri bilmezdi, okur-yazarlığı yoktu. Ne yapacağını, nereden başlayacağını bilmiyor, köşesine çekilmiş üzerini örttürmüş bekliyordu. Cenâb-ı Hakk diyor ki:

“Ey örtünüp bürünen! Kalk ve uyar! Veya ey İslâm’ın görüntüsü, örnek şahıs olarak, insanlara İslâm’ın görüntüsü olarak peygamberlik elbisesini giyen! Bu örnekliği üzerine kisve edinen peygamber! Kalk, bu örneklik kisvenle görün! Onunla kıyam et! Azimle işine başla!”

Buna göre, Müddessir, Rasulullah’ın önceden bilinen bir sıfatı değildir. Yani bu âyetler gelmeden önce ne Rasulullah’ın "Müzemmil" olduğu biliniyor, ne de "Müddessir" olduğu biliniyor. “Efendim onun â-detidir, sünnetidir, kenara bir müddet çekilmiştir, ormana gitmiş, dağa, bayıra çekilmiştir. Binaenaleyh bizler de böyle bir süre bir tenhaya, insanlardan uzak bir köşeye, inzivaya çekilmek zorundayız” sözleri bâtıldır. Tarihen Rasulullah Efendimizin böyle bir durumu sabit değildir. Sadece Peygamberliğe başladığı günlerde olmuştur, o kadar. Bizler de şu anda peygamberlik beklemediğimize göre bizim için böyle bir şey söz konusu değildir.

Ey Müddessir! Müzzemmil’le birlikte söyleyecek olursak, ey gece kalkıp Kur’an okuyan, ama gündüz ne yapacağını bilemeyen peygamber! Ey Müzzemmil’le "Gündüz senin için uzun bir uğraş var" mesajını alan, ama bunun ne demek olduğunu, nasıl bir uğraş, nasıl bir yüzüş olduğunu bilemeyen peygamber! “Kalk ve inzar et!" Kalk ve uyar! Kalk ve insanların cennet, ya da Cehennem yolunda olduklarını onlara duyur!
emriyle alâkalı Müzzemmil’de epey bir şeyler demiştik. Müzzemmil’e “Ayağa kalk! Kıyam et! Muhatap olduğun dinle beraber ayağa kalk! İnancınla ayağa kalkıp görün! Ya da dini ayağa kaldır! Kalk ki uyarasın!” gibi mânâlar verilecektir.

“Peygamberim! Kalk ve uyar! Kalk ki uyar! Kalk ki uyarasın! Kalk ki uyarabilesin!” İnzarın hem cennetle hem de cehennemle alâkalı olduğunu biliyoruz. İnzarın iki boyutudur cennet ve cehennem. Meselâ sadece cehennem boyutunu veya sadece cennet boyutunu söylemek eksiktir. Bunun ikisini birden söylemek zorundayız. Meselâ “namaz kıl, cennete gidersin” demek eksik bir uyarıdır. “Namaz kıl, cennete gidersin ama, cehennemden de kurtulursun” demek lazımdır. Veya “içki içme, cehenneme gidersin!” demek eksiktir. “İçki içme, ce-henneme gidersin, ama cenneti de kaybedersin” demek doğrudur. Çünkü cennete gitmek ayrı bir nimet, cehennemden kurtulmak ta ayrı bir nimettir. Veya cehenneme gitmek ayrı bir azap, ama cenneti kaybetmek de ayrı bir azaptır. Bakın Âl-i İmrân sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

“Onlara elîm bir azap müjdele!”

Elim azap müjdelenmez değil mi? Elîm bir azap müjde konusu değildir. Anlıyoruz ki buradaki tebşîr, azap haberi olmaktadır. Onlara elîm bir azabın haberini ver demektir bunun mânâsı. İnzarda da aynı şeyi görüyoruz. Yani dış görünüşü itibariyle bir müjde gibi görünse de, aslında o korkutma demektir. Meselâ Rasulullah Efendimiz Buhârî hadislerinden birinde diyor ki:

"Cennette kamçı kadar bir yer dünya ve içindekilerin tümünden daha hayırlıdır."

Düşünebiliyor musunuz? Kamçı kadar bir yer ne olur? Hem in-ceciktir, hem düzensizdir, hem de kullanım alanı olmayandır. Ama cennette o kadarcık bir yer bile dünya ve içindekilerden çok daha ha-yırlıdır, diyor Allah'ın Resûlü. Yine aynı hadisin devamında Rasulullah diyor ki:

"Sizin akşam ve sabah Allah yolunda cihad etmeniz (cehd-ü gayret için, İslâm'ın izzet ve şerefini, Müslümanların namus, iffetlerini, neslini, aklını biraz gayret etmeniz) dünya ve içindekilerinin size verilmesinden daha iyidir."

İşte bu bir uyarıdır, bu bir inzardır, ama müjde türünde bir inzardır aslında. Yani dikkat edin ha! Bak böyle yaparsanız neleri kazanıyorsunuz, böyle yapmazsanız neleri kaybediyorsunuz! deme adına bir inzardır bu.

Bir kıyam emridir. Ama bazen ayağa kalkarak, bazen sürünerek, bazen yedirerek, bazen gizlenerek İslâm'ın emirleri icra etme, ayağa kaldırma emridir.

Kalk ve azmet! Kalk ve işe başla! Kalk ve inzar et! Kalk ki uyarabilesin! Anlıyoruz ki uyarının yolu, kalkmaktan geçmektedir. Uyarabilmenin yolu, kıyamdan geçmektedir. Eğer biz kalkmamışsak, kalka-mamışsak, yani kıyamı gerçekleştirememişsek, uyarının anlamı yoktur. Kalkamamışsak uyarmamız da mümkün olmayacaktır. Kalkınca uyarılır. "Kalk!" ve arkasından "uyar!" deniliyor.

Kıyam neydi? Kıyam gece kalkıp vahiyle bütünleşmekti. Gece vahiyle beraber olmaktı, Allah'la diyalog içinde olmak, Allah'ın dediklerini anlamaya çalışmaktı. Müzzemmil'de anlatıldığı gibi gece kalkıp ***"Ve Rattili'l Kur'ane"***yi gerçekleştirmekti. İşte eğer bizler bu kı-yamı gerçekleştirebilirsek, gece kalkıp Allah'la istişareyi, Allah'ın âyetleriyle birlikte olmayı gerçekleştirebilirsek, işte

o zaman insanları uyarabileceğiz demektir. Unutmayalım ki gece kalkıp Allah vahyiyle diyalog kuramamışsak, gündüz insanları uyarma imkânımız da olmayacaktır. Öyle değil mi, neyle uyaracağız bu insanları? Ne duyuracağız o zaman bu insanlara?

Eğer Rasulullah peygamberlik yükünü yüklendiği için insanları uyarmak zorundaysa, biz de eğer peygamberin ümmeti olma yükünü, şerefini, izzetini, teklifini yüklenmişsek, işte bunu omuzumuzda hissederek biz de kıyam edecek ve arkasından insanları uyaracağız. Nere-de? Nişanda, düğünde, dernekte, dükkânda, okulda, çarşıda, pazarda, panayırda, yani dış dünyamızda insanları uyaracağız. Bir de kendi iç dünyamızda, hanımımızla, annemizle, babamızla, komşumuzla, kendi iç dünyamızda kendi kendimizi de uyaracağız.

Sanki Müzzemmil ile ferdî planda kulluk anlatılırken, Müddes-sir ile de sosyal kulluk anlatılıyor. “Ey Müslüman kişi, sen kendin kıyam edip, kendi kendini inzar ettiğin gibi, başka insanların kıyamı için de zemin hazırlamalısın! Onlara da hakkı, hakikati duyurmalısın! Sen kendin cehennemden korunduğun gibi onların da cehennemden korunmalarını sağlamalısın!” diyor Rabbimiz. Sonra uyarının şöyle olduğunu anlatır:

3-6. “Rabbini yücelt. Giydiklerini temiz tut. Kötü şeyleri terke devam et. Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma.”

Birincisi:
“Rabbini büyükle! Rabbini yücelt! Büyüklüğün, yüceliğin ancak Rabbinin şanından olduğunu, küçüklüğün, horluğun, hakirliğin Allah’tan başkalarına ait olduğunu ilân edip tüm dünyaya haykır! Ama önce kendin kabul et bunu! Sadece buna iman değil, bunu amel, söz, fiil, tavır olarak ortaya koy!” denilmektedir.

İşte İslâm’ın ortaya konulmasının bel kemiği budur. Kıyamın şartı budur. Kıyamın hedefi budur. Dikkat ederseniz namazın kıyamına kalkınca da: ***“Allahu Ekber”*** diye başlıyoruz. Hattâ biliyoruz ki Allah-u Zül-Celâl kendi isimlerinin, kendi sıfatlarının mahlukâtı üzerinde görülmesine sevinirmiş de, yalnız ‘kibriya’ sıfatına razı olmazmış. Yani büyüklük ancak Allah’a aittir. Kibriya sadece Rabbimize aittir, O’-nun dışında herkes küçüktür. Meselâ, Allah Hamîd’dir. Ben de Hamîd olmaya, yani övülmeye, övgüye lâyık olmaya çalışabilirim. Veya Allah Rezzak’tır. Rızkı veren sadece O’dur. Ben Rezzak olamam ama benim elimde olan rızkı birilerine vermeye çalışırım. Allah Tevvâp’tır. Tevbeleri,

dönüşleri kabul edip affedendir. Ben Tevvab olamam ama ben de Rabbimin sıfatını üzerimde taşıyıp birilerini affetmeye çalışabilirim. Allah Settar'dır. Ben de birilerinin ayıplarını, kusurlarını örtmeden yana bir tavır sergileyebilirim. Allah Rahmândır, ben Rahmân ol-mam, olamam ama ben de rahîm olarak merhametli olmaya, ya da merhamete lâyık olmaya çalışırım. Ama Allah Ekberdir, Kebirdir, Kibriya sıfatı vardır O'nun, ben bunu anladıkça, ben bunu kavradıkça küçücük olurum. Küçüldükçe küçülür, âciz olduğumun farkına varırım. İşte Allah karşısında kişinin mutlak takınması gereken tavır budur.

Ötekileri gücüm yettiğince üzerimde taşımaya çalışacağım. Meselâ Allah "Ehad" mı? Ben de öyle olacak mıyım? Evet, kimse ba-na yardımcı olmasa da, yeryüzünde kimse Allah'a kulluğa yönelmese de tek başıma ben de Allah'a kulluk etmeye çalışacağım. Ya da Rab-bime, Rabbimin istediği kulluğu icra etmede en önde olmaya, en önde gitmeye çalışacağım. Allah Şâfî mi? Ben de şifayı Allah'tan bekleyen, ama birilerine dağıtan biri olacağım. Lâkin Allah'ın büyüklüğü ko-nusunda küçücük olmaya çalışacağım.

Hatta Allah'ın Resûlü'nün bu âyet geldikten sonra hemen: ***"Allahu Ekber"*** Allah en büyüktür dediği, Hz. Hatice annemizin de Rasulullah Efendimize uyarak ***"Allahu ekber"*** dediği ve ona ilk desteği verdiği rivâyet edilir. Ama tabi ki bu, bunu sadece dille söylemek anlamına gelmeyecektir. Diliyle ***"Allahu Ekber"*** deyip hayatıyla bunu yalanlamak hiçbir değer ifade etmeyecektir. Diliyle her gün, her namazında ***"Allahu Ekber"*** dediği halde "Filan spor en büyük, başka büyük yok!" diye bağıran kişi, Allah'ı büyüklemiyor demektir.

Çünkü İlâhlaştırılanlar büyüktür. Kişi neyi İlâh kabul etmişse onu kendinden büyük kabul ettiği için sözünü dinler. Şehvetini mı İlâhlaştırdı? Annesini, babasını mı ilâhlaştırdı? Karısını mı? Liderini, şeyhini, reisini mi İlâhlaştırdı? Onu, sözü dinlenecek varlık bildi de ondan. Yani büyük kabul etti de ondan.

Öyleyse Allah büyüktür, başka büyük yok! Hangi konuda? Her konuda. Ekonomik sorunların çözümünde mi? En büyük Allah! Allah'a sorulacak, Allah'a baş vurulacak. Siyasal bakış açısı geliştirmede mi? Allah en büyük. Sosyal ilişkilerde mi? Allah en büyük. Kılık-kıyafet konusunda mı? Allah en büyük. Hukuk konusunda mı? Allah en büyük. Aklınıza ne geldiyse Allah en büyük, Allah en büyük… Hayatın tüm problemlerinin çözümünde Allah en büyük, başka büyük yok! Câsiye'de de şöyle buyuruyor Rabbimiz:

"Göklerde ve yerde azamet O'nundur, O, güçlüdür, Hakimdir."
(Câsiye 37)

Göklerde ve yerlerde kibriyâ, göklerde ve yerlerde büyüklük sadece O'na aittir. Allah en büyüktür. Allah tek büyüktür, başka büyük yok. Hangi konuda? Her konuda. Her konuda en büyük Allah'tır. Ekonomik sorunların çözümünde mi? En büyük Allah'tır. Eğitim problemlerinin halledilmesinde mi? Allah en büyük. Hukuk belirleme konusun-da mı? Allah en büyük. Siyasal bakış açısı geliştirmede mi? En büyük Allah. Aile planlamasında mı? En büyük Allah. Sosyal yasaların belirlenmesinde mi? En büyük Allah. İnsanla alâkalı, varlıklarla alâkalı ak-lınıza ne geldiyse her konuda Allah en büyüktür. Çünkü Allah, kendisinden başka İlâh olmayandır, Allah tek İlâhtır.

İnsanların hayatında İlâhlaştırılanlar en büyüktür. Kişi neyi İlâh kabul etmişse onu kendisinden daha büyük kabul ettiği için, sözü din-lenecek varlık, yasaları uygulanacak varlık bildiği için onu İlâh kabul eder ve onun sözünü dinler. Meselâ kişi şehvetini mı İlâhlaştırdı? Toplumunu mu İlâhlaştırdı? Çevreyi mi İlâhlaştırdı? Reisini, ağasını, patronunu mu? Tağutlarını mı? Onu kendisinden büyük ve sözü dinlenecek varlık bildiği için İlâhlaştırmıştır.

Allah en büyüktür, Allah tek büyüktür, kibriya sadece O'na ait-tir. Çünkü kâinattaki tüm varlıkları yoktan yaratan O'dur. Her şeyi meydana getiren O'dur. Hayatı yaratan O'dur.

Ama siz bilirsiniz, eğer yeryüzünde Allah'tan başka büyükler kabul eder ve onlara itaat etmeye kalkarsanız, onları Allah makamına koyarak onların kanunlarını uygulamaya çalışır, "Efendim bunlar sanat büyükleri, bunlar ilim büyükleri, bunlar hukuk, bunlar siyaset büyüklerimiz, bunlar devlet ve yönetim büyüklerimiz, bunlar hikmet, bunlar tevbe, bunlar sığınma ve şefaat büyüklerimiz" diyerek Allah dışında kendinize bir takım büyükler bulur da Allah'a yapılması gerekenleri onlara yapmaya kalkışırsanız, bilesiniz ki o zaman Allah Azîz ve Hakîmdir, sizden intikam almasını, sizi yerin dibine batırmasını da bilir.

En büyük Allah, tek büyük Allah'tır. Şöyle biraz yükseğe çıkın. Meselâ şöyle bir uçağa binip 1000-2000 metre gökyüzüne yükselin, içinde yaşadığınız şu şehrin ne kadar küçüldüğünü göreceksiniz. Biraz daha yükselin, değil

insanların, şehrin bile karınca kadar küçüldüğünü göreceksiniz. Aya gidin, yıldızlara gidin, daha ötelere, gidebildiğiniz kadar gidin. Dünyanın bir nokta bile kalmadığını hissedeceksiniz. Şimdi böyle minnacık bir dünyanın içinde, minnacık bir şehrin içinde, minnacık bir evin içinde kendi yerinizi, kendi varlığınızı bulmaya çalışın. Böyle küçüldükçe küçülen bir dünyanın içinde, bir şehrin içinde, minnacık bir evin içinde ben kendimi bir şey zannedip sinirlenmişim, ayaklarımla kapıları tekmeleyip camları kırmışım, ne ki bu? Ne önemi var ki bu benim yaptıklarımın?

Unutmayın ki daha ötelerin de sahibi, kürsînin de, arşın da sa-hibidir Allah. Ne kadar küçüldük değil mi? Bir noktanın trilyonda biri bile kalmadı değil mi dünya? Öyleyse Allah büyük, başka büyük yok! Allah büyük, alemler küçüktür. Allah büyük, dünya küçüktür. Allah bü-yük, biz küçüğüz. Peki biz ne zaman büyürüz? O büyükle diyalog ku-runca, O büyüğün büyüklüğü ile irtibata geçince, büyükler büyüğüne kulluğa yönelince, büyükler büyüğünün desteğini kazanınca, büyükler büyüğünün safında olunca. Öyleyse Allah'ı büyükleyelim ve Allah'la beraber olmaya çalışalım.

Hayatın her alanında Allah'ı söz sahibi kabul ederek Allah'ı büyükleyelim. Hayata Allah'ı karıştırmamaya çalışan tüm şeytanları ve şeytan sistemlerini reddederek Allah'ı tekbir edelim. Hayatımızın tümünde Allah'ı büyükleyelim. Malda ve canda Allah'ı söz sahibi kabul ederek, Allah için maldan ve candan geçerek Allah'ı tekbir edelim. Hayatımızın tümünü O'nun emrine vererek Allah'ı büyükleyelim. "Mal da, can da senindir Allah'ım! İşte kes dedin kesiyorum! Ver dedin, malımı yoluna kurban ediyorum! Yarın inşallah canımı da yoluna feda edeceğim! Sen şahit ol ki ben buna hazırım ya Rabbi!" diyerek Allah'ı büyükleyelim. Kılık-kıyafet konusunda Allah'ın istediğini tercih ederek Allah'ı büyükleyelim. Kazanma, harcama, çocuklarımızın eğitimi, hukuk konusunda ve tüm konularda yeryüzünde büyüklenen tüm müs-ekbirleri, tüm sahte tanrıları ve tanrıçaları küçülterek Allah'ı büyükleyelim. Sonra:

4. "Giydiklerini temiz tut."

"Elbiseni de temizle! Elbiseni de tertemiz eyle! Esvabını, elbiseni de artık temizle peygamberim!"

Elbise kelimesi şu anlamlara gelir:

1. Vücumuzu dış alemden koruyan, saklayan giysidir. Burada anlatılan elbise acaba şu bizim üzerimizdekiler mi, değil mi, onu bilmi-yoruz. Eğer bunlar da elbise sayılacak olursa, o zaman buna göre meselâ mayo da elbise olacak veya tül perdeden giyilen de elbise sa-yılacaktır. Nedir elbise öyleyse? Elbise, kişinin vücut hatlarını örtecek, kişiyi örtücü olan şeydir. Allah diyor ki, “Peygamberim, elbiseni de te-mizle.”

İşte bu âyetten dolayı diyorlar ki, İslâm öncesi ne müşriklerde, ne ehl-i kitap arasında elbise temizliği diye bir şey söz konusu değildi. İlk defa elbise temizliğini gündeme getiren İslâm’dır. Bakıyoruz şimdi de öyledir. Namaz kılan Müslümanların dışında dünyanın hiçbir yerinde elbise temizliği diye bir şey yoktur. Evet birinci mânâsıyla bizzat bu âyetin şu üzerlerimizdeki elbiselerin temiz tutulması anlamında bir emir olduğunu zikrettik.

2. Elbise, iffet ve namus mânâsına da gelir. Meselâ Türkçe’de kullanılan, “Eteği kirli”, “Eteği temiz” veya “Uçkuruna düşkün” gibi söz-ler, elbiseyle ilişkin ama namus ve iffeti çağrıştıran ifadelerdir. “Öyley-se ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcusu Müslümanlar! Elbiselerinizi temizleyin! Yani eteklerinizi temiz tutun! Uçkurlarınıza sahip çıkın! Namuslarınıza, iffetlerinize sahip olun! Namussuz ve iffetsizler olmayın!” anlamına gelecektir bu emir.

3. Elbise, kişinin ahlâk ve faziletini anlatır. Elbiseyle ahlâk ve fazilet kastedilir. Hani "Üzerime bu güne kadar fısk ve fücur elbisesi giymedim!" veya "Dalkavukluk, dangalaklık, kisvesine bürünme!" diye bir laf kullanılır. İşte bu da elbise mânâsına gelmektedir ve bu konuda da Rabbimiz bizden temizlik istemektedir. Ahlâk temizliği ve fazilet örnekliliğinize dikkat edin denilmektedir.

Buna göre atalarımız, “elbiseni ne zulmen ne de masiyet üzerine giyme! Elbiseni masiyet elbisesi olarak giyme, zulüm elbisesi ola-rak ta giyme!” demişlerdir. Böylelikle bu, o elbisenin altında bir zâlim olmasın, bir fâsık olmasın anlamına gelecektir.

a. Yani giyiniş modelin, giyiniş hedefin masiyetten, isyandan kaynaklanmasın. Giyiniş modelin ve hedefin takvadan, Allah için yap-maktan, Allah için yaşamaktan kaynaklansın. Filanların yanında açmaktan, kocanın yanında kapatmaktan yana olmasın deniliyor ki, bu-nun ikisi de masiyettir, ikisi de günâhtır.

b. Birde bu elbisenin içinde zulüm yapma! Masiyet işleme! Ya-ni öyle bir elbiselen ki, öyle görüntüyle açığa çık ki, o elbisenin içinde bir zâlim, bir asi bulunmasın, diyor Rabbimiz.

c. Veya elbiseni helâl olan bir kazançtan yapmaya çalış. Helâl ve temiz olmayan bir kazançtan olmasın elbisen. Çünkü sen o elbisenin içinde Rabbine kulluk yapacaksın. Haramdan kazanılmış bir elbiseyle yapılan ibadeti Allah kabul etmez. Anlıyoruz ki elbisenin temiz olması demek, paranın, kazancın temiz olması demektir.

4. Elbise, siyab, bizzat kişinin kendisi anlamına gelir. Yani kişinin dışı söylenir de, içi kast edilir. Elbiseni temizle emri, kendini temizle anlamına gelir. Her türlü maddî ve manevî, görünür ve görün-mez pisliklerden kendimizi temizlememiz, arındırmamız isteniyor bizlerden.

5. Kişinin karısı, kızı için de elbise, libas sözü kullanılır. Öyley-se elbiseni temizle, elbiseni temiz tut demek, karının, kızının namusunu, iffetini koru, onları namuslu, iffetli hale getir anlamına gelecektir. Çünkü bakıyoruz Bakara sûresinde kadınlarımız için Rabbimiz "libas" kelimesini kullanıyor:

"Hanımlarınız sizin için örtüdür, siz de onlar için elbisesiniz."
(Bakara 187)

a. Elbise kişiyi örter ve onu dış etkenlerden korur. Kadınlarınız da sizi örtüp haramdan korumaktadırlar. Sizler de kadınlarınızı örtüp onları haramlara düşmekten korursunuz.

b. Kadınların kocaları, kocaların da kadınları için elbise olmaları, temiz olmaları ve sahibine has olmaları anlamını da ihtiva etmektedir. Elbise, temiz olmalıdır. Kadın temiz olmalıdır, kadın afife, erkek de iffet sahibi olmalıdır. Kadın sadece kocasına, kocası da sadece karısına ait olmalıdır. Kadının başkalarına gitmesi de, erkeğin başkalarına uzanması da mümkün değildir.

c. Elbisenin insan vücuduna yakınlığı neyse, karı-kocanın da birbirlerine yakınlığı da odur. Kadın kocasına, koca da karısına tıpkı elbisenin vücuda yakınlığı gibidir. Libas, esasen onların bizi haramdan korumaları, bizim de onları haramdan korumamız demektir. Onların bizi Allah'a kulluğa yönlendirmeleri, bizim de onları kulluğa yönlendirmemiz demektir. Müslümanlar dinlerini

hanımlarıyla tamamlarlar. Hanımlar da kocalarıyla tamamlarlar. Onlar onlara örtü, onlar da onlara örtüdür. Hayatı birlikte yaşarlar ve birlikte Allah'a kulluğa har-carlar.

Eğer kadınlarımız bizim için örtü olacaklarsa o zaman onları çok iyi eğitmek zorundayız. Bizi örtecek, bizi koruyacak biçimde onları eğitmek zorundayız. Hem kendimizi eğitmeli, hem de kadınlarımızı eğitmeliyiz. Yani verdiğimiz kararlarda, uygulamalarımızda, cennet yolunda ne onlar bize ayak bağı olmalılar, ne de biz onlara ayak bağı olmalıyız.

Demek ki kadınlarımızı, kızlarımızı da temizlemek zorundayız. Bu Müslüman olarak bizim yapmamız gereken en temel görevlerimizden biridir. Bir hadisin beyanına göre yarın cennetin kapısında şöyle bir yazı yazılacakmış: ***"Buradan deyyûslar giremez!"*** Ne demektir deyyûs? Namusunu kıskanmayanların, karısına, kızına birinin yan gözle bakmasına göz yumanların, karısına birisinin farklı bakmasına tahammül edenlerin, Cennete giremeyeceklerini anlıyoruz. Öy-leyse Allah için evlenmek üzere kızlarımızı verdiklerimize, eğitmek üzere onları kendilerine teslim ettiklerimize biraz dikkat etmeliyiz. Aslında kendimiz eğitmemiz gerekirken madem ki bunu yapmıyor, götürüp birilerine teslim ediyoruz, bu teslim ettiklerimizin dinine, imanına, namusuna iffetine dikkat etmek zorundayız.

Arkadaşımızın kadınların eğitimi ile sorduğu soruyla alâkalı burada Hz. Ayşe annemizden Nesâi'de nakledilen bir hadis okuyup üzerinde kısa bir açıklama yapalım inşallah.

"Bir kadın Rasûlullah Efendimize elinde tuttuğu bir mektubu uzattı, Allah Resûlü elini çekiverdi. Kadın; ey Al-lah'ın Resûlü, size bir mektup uzattım almadınız dedi. Ra-sûlullah Efendimiz bunun üzerine buyurdu ki; "Kadın eli mi yoksa erkek eli mi olduğunu anlayamadım" Kadın dedi ki; elbette kadın eli. Rasûlullah buyurdu ki; "Peki sen kadın olsaydın ama tırnaklarına kına yakardın"

Buyurdu. Demek kadınların ellerine, tırnaklarına kına yakmaları gerekiyor, sanki kadınlıklarının şiarı olsun diye. Peki o eller açıkta kalacak da insanlar o kınalı parmakları mı seyredecekler? Onları seyredip zevk alacaklar anlamına bir yanlışa mı kapı aralayacak bu? Öyle değil tabii. Demek ki Rasûlullah Nesâi'de böyle bir beyanda bulunuyor bize. Peki erkek eli olsaydı ne yapacaktı? Belki

musafaha edecekti, ya da elinden alırken dokunabilecekti, ama kadın eli olunca ona göre titiz davranacaktı, bunu karşıdakine uyarıyor.

Sâd Bin Ebi Vakkas peygamber Efendimizle beraber Hz. Ömer efendimizin bir hatırasını bize naklediyor. Hz. Ömer Efendimiz Rasûlullah Efendimizin yanına girmek için izin istiyor. Onun yanında Kureyşten bir kısım kadınlar da vardır. Kendisiyle yüksek sesle konuşup ondan bir şeyler istiyorlarmış. Hz. Ömer Efendimiz içeri girmek için izin isteyince hemen kadınlar kalkarak perdeye doğru koşuyorlar. Rasûlullah Efendimizde izin verip Ömer efendimiz içeri giriyor. Bu arada Rasûlullah Efendimiz gülüyor. Ömer efendimiz; "Allah gülme günleri versin ey Allah'ın Resûlü" diye bunun sebebini soruyor. Rasû-lullah Efendimiz buyuruyor ki; "Şu benim yanımdakilerin durumlarına güldüm. Senin sesini duyunca hemen perdeye koştular". Ömer Efendimiz de; "Ey Allah'ın Resûlü, onların çekinmelerine sen daha lâyıksın ama" deyince, dönüp kadınlara da şunu söylüyor: Ey kendi canlarına düşman olanlar, Rasûlullah'tan çekinmiyorsunuz da benden mi çekiniyorsunuz? Bunun üzerine oradan kadınlar şöyle cevap veriyorlar: Evet sen Rasûlullah Efendimizden daha sert ve haşinsin. Rasûlullah aleyhisselâm; Canım elinde olan Allah'a yemin olsun ki şeytan sana bir caddede rastlamış olsa mutlaka yolunu değiştirirdi" buyurur.

Bu hadis kadınların peygamber efendimizle ve Ömer efendimizle beraberliğini anlatıyor. Rasûlullah Efendimiz ve Hz. Ömer kadınlarla beraberliğinde iki kıstas çıkarıyorlar karşımıza, iki ölçü veriyorlar. Ya da erkekler olarak düşününce, acaba bugünün erkekleri Hz. Ömer efendimiz gibi mi davransa, yoksa peygamber aleyhisse-lâm gibi mi davransalar? Veya kadınlar erkeklerin yanında Hz. Öme-r'in yanında durdukları gibi mi dursalar, yoksa Hz. Peygamber Efendimize karşı aldıkları tavrı mı alsınlar? Böyle bir soru aklımıza geliyor bu hadisten dolayı. Ne dersiniz ey kadınlar, erkeklerin yanında sanki o erkek peygamberimiz miş gibi mi davransanız, yoksa Ömer miş gibi mi tavır alsanız? Galiba erkekleri de ikiye ayırmanız gerekmez mi burada örnek kadınlar da olduğu gibi. Yâni eğer o kadınlar peygamber efendimizin yanında da Ömer efendimizin yanında oldukları gibi davransalar, bu defa o zaman peygamber efendimize bakışları yanlış olacaktı. Peki Rasûlullah Efendimizin yanında davrandıkları gibi Hz. Ömer efendimizin yanında davransalar bu defa da Ömer efendimiz adına kanaatleri yanlış olacaktı. Öyleyse görüyoruz ki Resûl Efendimizin onaylamasıyla o kadınların her iki davranışları da güzel ve yerindedir.

Ya bize, yani size düşen ne ola ki? Babanızın, amca ve dayınızın, dede ve dedesinin yanında, oğul ve torununuzun, erkek yeğeninizin yanında, erkek kardeşinizin yanında, kayın pederinizin, süt babanızın, süt kardeşinizin yanında, süt oğlunuz gibi size nikâhı düşmeyen erkeklerin yanında Rasûlullah Efendimiz gibi davranabilirsiniz. Neden davranabilirsiniz? Şartlı, kayıtlı söyledim. Tabi insanların her birinin babası, amcası, dayısı, dedesi, oğlu, torunu veya erkek kardeşi hep İslâm'ın istediği biçimde şefkat ve merhametle kızına, kız kardeşine, halasına, teyzesine o tür bir bakış açısına sahip olmayabilir. İmanı bozuk, İslâm'ı bozuk, ihsanı bozuk, dini, inancı bozuk insanlar olabilir, ahlâk ve namus anlayışları bozuk insanlar olabilirler. Onları saf dışı edip kenara almak için böyle bir tabir kullanmayı hissettim. Ama hani genel geçer bir kural olarak namus ve iffet duygusuna sahip, kızını kızı bilen, kardeşini kardeşi bilen, onun namus ve iffetine sahip olmayı görev bilen birisinin yanında elbette kadınlar sanki Resûl-i Ekrem Efendimizin yanındaki kadınlar gibi davranmalılar ve rahat etmeliler. Ama onun dışında kendilerine nikâh düşen erkeklerin yanında eğer bulunmak zorundalar ise ciddi olsunlar, ya da bulunmamaları gereken noktadalar ise bulunmasınlar.

Peki ya siz erkekler, kadınların yanında peygamber gibi mi davranacaksınız, yoksa Ömer efendimiz gibi mi? Yâni peygamber Efendimizin yanındaki kadınların rahatlığı sizin yanınızda da olsun mu kadınlara? Yoksa Hz Ömer gibi kadınlar sizin geleceğiniz yerden kaçsınlar mı? Sokağa giriyorsunuz, bakıyorsunuz sokakta hattâ bir başka erkekle konuşan kadınlar dağılıveriyorlarsa, bu sizin kötülüğünüz an-lamına mı gelecek, yoksa Ömer Efendimize benzemenin şuuruyla bi-raz rahatlayacak mısınız? Galiba İslâm dininin yanınızda rahat etme-lerine dair hükmü bulunan kadınlar sizin yanınızda rahat etsinler, sizler Rasûlullah Efendimizin rahatlatması unsurunu üzerinizde taşı-yın, onlar size rahat davransınlar, soracaklarını sorsunlar, isteyecek-lerini rahat istesinler. Yâni yeğenleriniz, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz veya anneleriniz, nineleriniz yanınızda rahat edebilsinler. Onun dışındakilere karşı sizin biraz haşin, biraz sert davranmanız bel-ki onların hayrına olacaktır.

Bu hadis bana başka bir konu anlattı. Belki sizin de dikkatinizi çekmiştir. Yâni bir müslüman peygamberin yaptığını da yapacak, ama izin verdiğini de yapabilecektir. Peygamber efendimizin hayatında o-lan tüm hal ve hareketleri, tavır ve davranışları, kavil ve fiilleri hepsini üç ana bölümde değerlendiriyoruz.

1: Rasûlullah Efendimizin söyledikleri, konuştukları, ifade ettikleri ki bunlara kavli sünnet diyoruz.

2: Rasûlullah Efendimizin yaptıkları, fiilleri, davranışları, eylemleri, hareketleri ki bunlara fiili sünnet diyoruz.

3: Bir de Rasûlullah efendimizin izinleri, kabulleri, takrirleri, yâ-ni karşı çıkmadığına dair işaretler bulunan hareketleri ki buna da takriri sünnet diyoruz.

İşte sünnete uyma çabasında olan bir müslüman peygamberimizin fiili sünnetine uyduğu zaman ne kadar sünnete uyduğu kabul edilirse, takriri sünnetine uyduğu zaman da aynen o kadar sünnete uygun hareket etmiş olacaktır. Meselâ yaygın bir ifadesiyle kertenkeleyi Rasûlullah efendimiz bizzat kendisi yememiş, yâni fiili sünnete uyan birisi onu yemeyecektir. Ama Allah'ın Resûlünün sofrasında yenmiştir ve peygamber onu yiyenlere laf etmemiştir, öyleyse onun takriri sünnetine uyarak bir başkası da yemişse ona da âfiyet olsun, onun yaptığı da sünnete uygundur diyoruz.

Buradan hareketle şimdi de Rasûlullah efendimizle Hz. Ömer Efendimizin hareketlerine bakıyoruz. Biri kadınlara farklı, diğeri farklı davranıyorlarsa ben acaba kadınlara sünnete uygun nasıl davranmalıyım? Bu örnekten anladığım kadarıyla eğer yanımdaki kadınlar pey-gamber yanındaki kadınlar konumundalarsa ben onlara peygamber gibi davranacağım, yok eğer Ömer yanındaki kadınlar durumundalar-sa o zaman da ben onlara Hz. Ömer gibi davranacağım. Yâni benim yanımda bulunan kadınlar Rasûlullah Efendimizin yanında bulunması konumunda olan kadınlarsa ve ben Hz Ömer gibi davranıyorsam, haksızlık etmiş olacağım, tersiyse o da haksızlık ve zulüm olacaktır elbette.

Peki insanlara din öğretme makamında olanlar, insanlara kitap ve sünnet, Allah ve peygamber tanıtma konumunda olanlar hep peygamber makamında gibi mi saymalılar kendilerini? Ben işte bu konuda sanki Hz. Ömer gibi davranılması gerektiğini özel vurgulamak istiyorum. Şahsen kendi adıma söyleyeyim, eğer ben kadınlara da, tanıdığım tanımadığım ümmetin kadınlarına din anlatmak, kitap ve sünnet duyurmak makamında isem, akrabalar dahil, komşular dahil Hz. Ömer Efendimizin tavrını sergilemek zorundayım. Çünkü töhmet makamından kaçmak zorundayız. Daha ciddi olmak zorundayız. Ama bu ciddiyetin din anlatmaya engel olmaması gerektiğine de inanıyorum. Yâni kadınlara da din anlatmak zorunda olduğuma inanıyorum. Ama halama, ama teyzeme bir şeyler söyleyeceksem orada da peygamber efendimiz tavrı makamında olmam

gerektiğine inanıyorum.

Evet, Allah'ın dinini anlatmak konumunda olan insanlar elbette kadınlara da erkeklere de anlatsınlar, ama kadınlara anlatırken biraz daha ciddi, biraz daha dikkatli olsunlar.

Evet, elbise dedik, elbiseni temiz tut dedik ve söz buraya kadar uzadı. Kadınlarınızı temizleyin, kadınlarla ilişkilerinizi temizleyin dedik. Bütün bunların dışında eğer burada kastedilen başta dediğimiz gibi, bizzat üzerimizdeki elbiselerimizin temizliği ise, o zaman bu elbiselerimizin temizliği iki anlama gelecektir:

a. Tip olarak, şekil olarak, biçim ve model olarak temizliği,

b. Madde olarak temizliği.

1. Avret yerlerini kapatmayan, ya da belli eden, ya da şeffaf hale getiren veya işte şu bizimkiler gibi kemana kılıf çeker gibi giyilen elbise, temiz değildir. Tip olarak vücut hatlarını tamamıyla örten, saklayan elbiseler temizdir, diğerleri temiz değildir.

2. Madde olarak temizliği de elbisenin maddesinin, madde-i aslîyesinin temiz oluşunu anlatır. Meselâ, domuz derisinden yapılan bir elbise ne kadar da tip olarak uygun olsa da, temiz değildir. Ya da idrarın, kanın, lekenin, pisliğin, domuz leşinin üzerinde taşındığı bir el-bise temiz değildir. Elbise hem tip, şekil olarak avret yerlerini tümüyle örtücü olacak, maddesi temiz olacak ve de satın alındığı para temiz olacak.

İslâm'ın elbiseye de karıştığını anlıyoruz buradan. Zaten İslâm'ın karışmadığı bir konu yoktur. Bizimle ilgili her konuya karışır İslâm.

6. Elbise bir de kişinin onunla büründüğü çevresi demektir. "Öyleyse ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, çevrenizi temizleyin, etrafınızı temiz tutun," diyor Rabbimiz. "Ortamı temiz tutun, çevrenizde pisler, pislikler varsa, ahlâksızlar, hayâsızlar varsa, hıyanet ve cinâyet şebekeleri, cehalet içinde olanlar varsa, işte onlardan da kendinizi çekip çevirin şöyle, bulaşmayın onlara," diyor Rabbi-miz.

Ey peygamberim! Amelini ıslah et! Ahlâkını güzelleştir. Veya bir başka mânâsıyla, o ortamı düşünürsek elbiseni kısalt, elbiseni sı-ğa ve topla, mânâsınadır. Yani, "kolları sıvayıp, etekleri toplayıp işe giriş! İşe başla!" anlamına gelecektir. "Peygamberim! Eteklerin sağa-sola dolaşıp durmasın. Çamur mu karacaksın? Defter mi düreceksin? Para mı kazanacaksın? Din mi duyuracaksın? Tebliğ mi yapacaksın? Cihada mı gideceksin? Hadi durma ne yapacaksan eteklerini topla! Kolları sıva ve işe başla! İşe koyul" diyor Rabbimiz.

5. "Kötü şeyleri terke devam et."

Bakın burada bir hicret emri daha geliyor. Müzzemmil'de de böyle bir hicret emri veriliyordu Rasulullah Efendimize. Orada:

"Peygamberim onlardan güzel bir ayrılışla ayrıl!" deniyordu, burada da bir hicret emri var. Demek ki ilk dönemlerde İslâm'ın çift çift gelen ilk emirleriydi bunlar.

Bakıyoruz İslâm'ın ilk günlerinde nâzil olan Alak sûresinde iki defa:

"Oku" emrinin geldiğini görüyoruz.

Sonra hemen arkasından bir

Daha geliyor. Sonra:

İki kere de oku emri geliyor. Yine bakıyoruz Müzzemmil'de bir

Emri, bir kıyam emri gelirken, ikinci olarak burada da bir

Kıyam emri daha geliyor. Sonra orada bir hicret emri

Gelirken, burada ikinci defa bir hicret emri geliyor:

Yine çift emirlerden birisinin de sabır konusunda verildiğini görüyoruz. Müzzemmil'de de sabret deniyordu, burada da biraz sonra sabret peygamberim denilecek. Öyleyse anlıyoruz ki bunlar ısrarla Rasulullah'a yol gösterici

emirlerdir, İslâm'ın ilk rükünleridir ki çift çift gelmişlerdir.

”Kötü şeyleri terke devam et peygamberim!” diyor Rabbimiz. Ama dikkat ederseniz az evvel de demişti bunu Rabbimiz:

Elbiseni temizle buyurmuştu. Anlayabildiğimiz kadarıyla önceki âyet gözle görülen pislikleri, bu ikincisi de gözle görülmeyen pislikleri anlatıyor. Rics kelimesinin birkaç mânâsı vardır:

1. Rics, put, putlar demektir. “Ey peygamberim, çevrendeki putları, ya da insanların putlaştırdıkları putları, aslı put olan veya sonradan put özelliği olan tüm putları temizle! Hepsini ortadan kaldır” demektir. Rics, esnâm veya evsân demektir. Öyleyse senin putla, putçulukla ilgin alâkan olmasın, demektir.

2. Rics, günâh, şirk, zünûp ve azap anlamına gelir. Öyleyse ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, sizler bütün bunlardan, Allah'ın azabını ve gazabını gerektiren şeylerin tümünden hic-ret edin! demektir bunun mânâsı.

3. Rics, şeytan anlamına gelir ki, senin şeytanla ilgin kalmasın, demektir. İkisini birleştirince şöyle diyeceğiz: Madde planında bulabildiğin, görebildiğin her tür pislikten ve de mânâ planında anlayabildiğin put, şirk, küfür, nifak, günâh, şeytan gibi veya putların, putçuluğun değişik biçimde görünümleri gibi her şeyden kendini uzak tut, onlardan ayrıl.

Babalarımızın yanlışlarından, annelerimizin huysuzluğundan, toplumun gayr-i İslâmî düşüncelerinden, komşularımızın ahlâksızlığından veya bize empoze edilen İslâm dışı hayat programının tümünden hicret edeceğiz, uzaklaşacağız. Bir de ricsten, putlardan, putçuluklardan, şeytandan, şeytanetten uzaklaşacağız.

Eğer bütün bunları amel etmek, iman etmek ve hayatlarımızı bunlarla düzenlemek üzere okuyor, laf olsun diye okumuyorsak öyley-se biraz biraz taşınalım bulunduğumuz ortamlardan, alanlardan. Biraz biraz hicret etmeye çalışalım bulunduğumuz alanlardan. Hangi alanlarda bulunuyorduk? Mal-mülk alanında mıydık? Moda ortamında mıydık? Ekran alanında mıydık? Nerdeydik? Nereye yerleştirmiştik kendimizi? O yerleşim alanlarımızı İslâm'ın istediği yerleşim alanlarına biraz biraz değiştirelim, yani hicret edelim.

Buraya kadar Rabbimiz dedi ki: “Ey Peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları! Elbiseni temizle! Elbiseni, bedenini temiz tut! Amelini temizle! Zira ameli temiz olana iyi elbiseli denir. Yahut kal-bini tüm kötülüklerden ve isyanlardan temizle! Yahut nefsini tüm haksızlıklardan temizle! Aileni, ehlini temizle! Vaaz ve irşad yoluyla onları tertemiz ve iffetli hale getir! Kızlarına afif Müslümanları seçerek kızlarını temizle! Oğlanlarına da afife kızları bularak onları onlarla evlendirerek temizle! Yahut da kadınların temiz zamanlarında onların önlerinden faydalanarak kadınlarını temizle! Yahut ahlâkını güzelleştir! Ya da dinini temizle! Yani şirki, pisliği, putları terk et!” Zaten Allah’ı en bü-yük bilen kişi elbette en büyük pislik olan putları ve tüm sahte Rableri ve İlâhlaşanları terk edecektir.

6. “Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma.”

Az verip çok şey bekleme! Yaptığın iyiliği çok görüp iyilik yaptığın kimsenin başına kakma! Veya daha iyisini beklediğinden dolayı sen insanlara iyilikte bulunayım deme! Yani “kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez” mantığıyla hareket etme! Ben bunu bir kere arabama bindirirsem, bu bana araba hediye edecek, diye bir beklenti içine girme! Hareketlerini bunun üzerine kurma peygamberim!

Yaptığın işi çok görerek başa kakma! Veya sen çok iyiliğe lâ-yıksın zannederek hareketini öylece düzenleme! Yaptığın iyiliklerden ötürü karşındakini minnet duygusu altında tutma! Az verip çok şey bekleme! Hem toplumsal planda, hem de Allah’a karşı görevlerinde öyle davranma! Meselâ namazımızı kılıyoruz, abdestimizi alıyoruz, elbette Allah bizi cennete koyacaktır değil mi, diyerek az yaptığın kulluğun karşılığında tam kulluğun gereği olan cenneti garanti görme!

Bir böyle, bir de sosyal ilişkiler içinde karşındakine iki âyet anlattın diye iki çay içirmesini bekleme! Ya da aferin demesini bekleme! Tebliğ ettim, duyurdum diye hemen karşındakilerin hayatlarını değiştirmelerini bekleme! Çünkü o insanlar senden başkalarını dinliyorlar, senin kitabından başkalarının kitaplarını okuyorlar, başkalarının kitaplarından bilgileniyorlar. Bir anda senin anlattıklarını kabule yanaşmalarını bekleme, sabırla anlat onlara, diyor Rabbimiz.

Veya “ben, işte kırk yıldır namaza devam eden, elli yıldır ab-destsiz yere basmayan, yirmi yıldır hacceden, otuz yıldır kürsülerse vaaz eden, şu kadar yıldır hatimler eyleyen biriyim” falan deme! Alimler, üç aylar orucunu tutmak yasak diyorlar. Çünkü İslâm’da olmayan bir şeydir bu. Adam ben 12 yıldır üç aylar orucu tutuyorum diye övünüyor. Zaten yapman gerekmezken yapmışsın, bari ağzını tutsaydın da öğünme vesilesi yapmasaydın.

“Öyleyse amelinle nazlanma! Ya Rabbi, senin için şöyle yaptım, böyle uğraştım diyerek yaptıkların konusunda öğünmeye kalkışma. Bir de Allah’ın emirlerini, tekliflerini çoğumsayarak hayırda zaaf gösterme!” mânâsına geliyor. Hayırda yarışacağız, hayır konusunda zaaf göstermeyeceğiz. Malda hayır, eylemde hayır, amelde hayır peşinde olacağız. Allah’ın bizden istediği bütün bu hayırları çok zannederek bu kadarını da nasıl becerebilirim? diye zaafa düşmeyeceğiz. Rasûlullah’tan ve onun şahsında bizlerden bunu istiyor Rabbimiz. Allah senden hayır istemişse, bilesin ki onlar senin yapabileceğin cinsten hayırlardır. Senin gücünün yetmediği hayırları istemez Allah. Senin gücünü, kuvvetini, takatini bilir Allah. Öyleyse içki içmemedeki hayrın, zinaya yaklaşmamadaki hayrın, gayret etmedeki veya sakınmadaki hayrın hep gücün nispetinde emredilen hayırlar olacaktır.

Bir de bu ifadenin Rasulullah’a özgü bir mânâsı var: “Sakın nübüvvet konusunda ecir bekleme! Bu konuda bir beklentin olmasın ha sakın!” demektir. Yani, “ben bu insanlara İslâm’ı duyuruyorum, nü-büvvet ortaya koyuyorum, bana bunun karşılığında ücret vermeliler” beklentisine girme! “Ben bu insanlara Müddessir anlatıyorum, Bakara sûresini duyuruyorum, öyleyse bunlar bana bal yedirsinler, baklava ikram etsinler!” demeyeceğiz. Maalesef ama maalesef, hoca efendiler burada çok yanarlar gibi. Öyleyse bir şey yapıyorsak, karşılığını insanlardan değil sadece Rabbimizden bekleyelim.

Bakın, burada aklıma bir örnek geldi, onu da aktarayım da ko-nu biraz daha iyi anlaşılmış olsun inşallah.

Dârimî’nin Süneninden Kitabul ilim 653. sırada yer alan bir hadis. Halife Süleyman Bin Abdil Melik Mekke’ye giderken Medine’ye uğramış ve orada günlerce kalmıştı. Tabiin dönemi Emevî halifesi Sü-leyman Bin Abdil Melik Mekke’ye giderken Medine’ye uğruyor ve orada uzunca kalıyor. Bir ara Medine’de Resûl-i Ekrem efendimizin ashabıyla karşılaşmış biri var mı diye sorar. Yani tabiin dediğimiz sahabeyi gören, onlarla oturup görüşen, onlardan

ilim alan, irfan alan, pey-gamberi onlardan doğrudan öğrenen, peygamber dönemine, peygamber bilgisine yakın olan insanlardan birisi var mı diye sorar. Ya-nındakiler dediler ki Ebu Hazim isimli biri var dediler. Bunun üzerine ona haber gönderdi. Ebu Hazim halifenin huzuruna girince halife diyor ki; “ey Ebu Hazim, nedir bu eziyet?” Birden bire karşıdakine suç-lar gibi soru soruveriyor halife. Ama karşısındaki ilim ve irfanın sahibi, sahabe neslinin takipçisi, onlardan öğrendiği şahsiyetin göstericisi, sanki şahsiyet âbidesi bu âlim zat diyor ki; “ya emiral mü’minîn, ben-den ne eziyet gördün? Yani ne yaptım ben sana?” Halife Süleyman’ın kastı şuymuş meğer: Medinelilerin ileri gelenleri hep yanıma geldiler, ama sen gelmedin, keşke sen de gelseydin de görüşseydik, ille de haber mi göndermeliydik şeklinde bir şikayette bulunur. Senin gelmemeni ben kendime eziyet kabul ettim diyor. Bunun üzerine Ebu Hazim der ki; “Ey mü’minlerin emiri, doğru olmayan bir şeyi söylemenden seni Allah’a sığındırırım. Allah’tan kork. Yani bu dediğin doğru mu? Bugünden önce ne sen beni tanımıştın, ne de ben seni görmüştüm, niye geleyim de? Yani öteki gelenler niye geldiler bilmem diyor, onları suçlamak için filan değil, ama ben seni tanımıyorum, sen de beni tanımıyorsun. Ben seni ilk defa görüyorum, sen de beni ilk defa görüyorsun. Bir dalkavukluk, bir yağcılık için geleceksem Allah’a sığınacağım. Değilse böyle sana gelmek gibi bir görevim mi vardı be-nim ki geleyim. Eğer sen benim yaşadığım toplumun emiri, halifesi isen emredersin ve işte emrettin ben de geldim, değilse ne diye gelecektim?

Aralarında uzunca bir konuşma geçer. Ebu Hazim halifenin sorduklarını zerre kadar yamulmadan cevaplandırır. Çünkü ne ondan bir korkusu, ne de bir beklentisi vardır. Nihayet halife ona bu bilgisinden ve kendisine anlattıklarından ötürü dünyalıklar teklif eder, ama o bunu asla kabul etmez. Ama halife yine de ona arkasından yüz dinar gönderdi. Yüz bin dolar mı? Takılı kalmayın miktarına. Ve der ki; ey Ebu Hazim, bunu Allah rızası için harca. Senin için yanımda bunun gibi daha çok var diye de bir pusula gönderir. Ebu Hazim onları şöyle bir yazıyla halifeye geri çeviriyor. Ey emir senin benden isteyişinin cid-di olmayışından, veya benim bu paraları sana geri çevirişimin onun ö-nemsizliği sebebiyle olmasından Allah korusun. Yani benim bu geri çevirişim kesinlikle senin ciddiyetsizliğinden değil, az diye değil, çünkü ben bu kadar paranın peşinde olmaya senin için razı olmuyorum, kendim için nasıl razı olurum? Der ve mektubunun sonuna Kasas sû-resinden Hz. Musa aleyhisselâmın örneğini de ilave eder.

Bildiniz değil mi Kasas’ta anlatılan hadiseyi. Hz. Musa Mısır’da istemeyerek ve elinde olmayarak bir kıptiye tokat vurur ve onu öldürür. Bu

hadisenin akabinde hemen Mısır'ı terk eder. Kaçar Mısır'dan ve Firavundan. Uzun bir çöl yolculuğunun ardından Medyen'e ulaşır. Orada bir su kuyusunun yanında hayvanlarını sulayan insanlar ve iki kız görür. Kızlar Şuayb aleyhisselâm'ın kızlarıdır. Onların hayvanlarını sulamalarına yardım eder. Sonra oracıkta bir gölgeye çekilir ve der ki; Ya Rabbi ben senden gelecek her hayra muhtacım. Açtı, garipti, yalnızdı ama yine de insanlardan değil Allah'tan istedi. Oradakiler anlayamadılar ama, kızlar anlamışlardı. Babalarına anlattılar, o da ça-ğırttı onu.

Eve geldiler. Akşam yemeği hazırdı. Haydi buyur dedi Şuayb as. Bunun üzerine Musa a.s Allah'a sığınırım dedi. Şuayb as neden dedi, yoksa aç değil misin? Musa a.s dedi ki; Evet açım ama, bu ha-zırlanan yemeğin şu kızların işine yardımımdan dolayı olmasından korkarım. Böyle bir yardımın karşılığını tüm dünya dolusu altınla de-ğişmeyen bir ailenin çocuğuyum ben dedi. Biz dinimiz gereği yaptı-ğımız hiçbir şeyi yer dolusu altına mukabil bile olsa satmayan bir ai-lenin üyesiyim. Dinim gereği bir şeyi sadece dinim gereği yaparım. Sadece Rabbimi razı etmek için yaparım dedi. Bunun üzerine Hz. Şuayb da ona dedi ki; "Hayır ey genç, bu onun karşılığı değildir, fakat bu benim ve atalarımın âdetidir, biz yemek hazırlar ve misafirimizi ağırlarız" dedi. O zaman Hz. Musa oturdu ve yedi.

Yani eğer ben müslüman olarak yapacağım bir şeyin karşı-lığında dünyalık elde etmek için sapar, sapıtırsam olmaz öyle şey di-yordu sanki değil mi? Böyle yazıyordu Ebu Hazim. Eğer bu yüz dinar anlattığım şeylerin karşılığıysa, leş, kan ve domuz eti çaresizlik halin-de bundan daha helaldir. Çünkü Allah izin veriyor onlara. Yani benim durumumda olan herkese yüzer dinar gönderiyorsan ne âlâ değilse ben bunu kabul edemem diyordu.

Din bildiğinden dolayı, din anlattığından dolayı insanların kendilerine verecekleri hediyelere göz dikenlerin kulakları çınlasın. Allah için bu tür beklentilerden uzak bir hayat yaşayalım. İsteyeceklerimizi sadece Allah'tan isteyelim. O bizi herkesten güzel doyurur, bunu hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah.

7. "Rabbin için sabret."

İş karşıya intikal etti mi, durum karşıya ulaştı mı o zaman da Rabbin için sabret peygamberim! Rabbin için dayan! Rabbin için diren, sabret! Bıkma!

Usanma peygamberim! Ama bunu da Rabbin için yap! Sabretmen de Rabbin için olsun! Yani çaresizliğinden dolayı de-ğil, insanlar hoş görsünler diye değil, "ne sabırlı adam!" desinler diye değil, Rabbin öyle istediği için yap. En'âm sûresinin bir âyet-i kerimesinde de bakın Rasulullah Efendimize şöyle deniyordu:

"Senden önce nice peygamberler yalanlandı ve kendilerine yardımımız gelene kadar yalanlanmalarına ve sıkıştırılmalara katlandılar. Allah'ın sözlerini değiştirecek yoktur, andolsun ki peygamberlerin haberi sana da geldi."
(En'âm 34)

Peygamberim, yalanlanan sadece sen değilsin! Senden önce de pek çok peygamberler yalanlanmıştır. Pek çok peygamberler de işkencelere maruz kalmışlardır. Hal böyleyken sana ne oluyor ey pey-gamberim, sen niye kendi kendini kahrediyorsun? Niye yalanladılar, dinlemediler, alaya alıyorlar diye mahvoluyorsun? Ne oluyor sana? Düşün ki senden önceki peygamberleri de yalanladılar, dalga geçtiler, ama onlar tüm yalanlamalara, tüm inkâr edişlere karşı göğüs gerdiler, sabrettiler, direndiler, dayandılar. Yani onlar hep öyle sabrettiler de bu sabırlarının sonunda onlara bizim yardımımız geldi. Yardımımız gelene kadar onlar sabrettiler. Bu peygamberler kendilerine yardımımız gelene kadar sabretmişler, dayanmışlar, direnmişler, yılmamışlar, durmamışlar, dönmemişler, yollarına devam etmişlerdir.

Öyleyse Allah'ın sözlerini değiştirecek yoktur. Yeryüzünde Al-lah'ın koyduğu yasalarını değiştirecek yoktur. Allah'ın kelimelerinde değişme olmaz. Burada Allah'ın kelimelerinden ve bu kelimelerin değişmeyeceğinden maksat, doğruyla yanlış, hakla bâtıl, imanla küfür, Allah yolu taraftarlarıyla şeytan yolu taraftarları arasında süregelen savaşın kanunudur. Hakla bâtıl arasındaki çatışma yasasıdır. Allah'ın yeryüzünde koyduğu bu yasa hiç değişmeden devam etmektedir.

Bir de bu yasaya göre hak sahibi, iman sahibi, takva sahibi kimselerin bu konudaki sabırları, sadâkatleri, dirençleri ve Allah'a olan tevekkülleri ve güvenlerini ispat etmeleri için uzun bir süre imtihana tabi tutulmaları, çeşitli eleklerden geçirilmeleri gerekmektedir. Böylece bu denemelerden, bu potalardan geçirilirken hem istenmeyen cürufları atılacak, hem yüce hasletleri geliştirilecek, hem de en sonunda kazandıkları bu silâhlarla küfür cephesi karşısında

dayanabilme ve zaferi elde edebilme noktasına geleceklerdir. İşte bu değişmeyen bir yasadır. Her dönemde Müslümanlar bu yasadan geçirileceklerdir. İşte bu yasa gereği yardıma ehil hale gelen Müslümanlara Allah'ın yardımı gelecektir. Yine bu yasaya göre Müslümanlar hiçbir zaman kendilerine düşeni yapmadıkları sürece kendilerine Allah'ın yardımı gelmeyecektir. Mü'minler kendilerini değiştirmedikleri sürece Allah onları asla değiştirmeyecektir. İşte Allah'ın kelimelerinde değişme olmaz ifadesinin mânâsı, anlayabildiğimiz kadarıyla budur.

Kâfirler iman cephesine karşı hep savaş açacaklar, kâfirler Müslümanlardan asla razı olmayacaklardır; bu bir yasadır. Allah yolunun yolcuları bu kâfirlerin tutumlarına karşı, yalanlamalarına karşı sabredecekler, yani her şeye rağmen Allah'ın dediğini yapmaya çalışacaklar, kulluktan vazgeçmeyecekler, yollarında, dâvâlarında şüpheye düşmeyecekler, yılgınlık göstermeyeceklerdir; bu da bir yasadır. Nihâyet onlara Allah'ın yardımı gelecektir, bu da bir yasadır. Tarih bo-yunca bu hep böyle olagelmiştir. Allah'ın yasalarını asla değiştirecek yoktur. Bu yasalara uygun hareket eden kullarına Allah'ın vaadettiği yardımı değiştirecek yoktur.

Ey Resûlüm, "Peki acaba bugün ben de Allah'ın istediği gibi sabretsem bana da gelir mi Allah'ın yardımı?" deme sakın. Veya "bugün bizler de sabretsek acaba Allah bize de yardım eder mi?" demeyin ey mü'minler! Elbette Allah'ın yardımı gelecektir. Çünkü Allah'ın kelimelerini, kanununu, düzenini bozacak, değiştirecek kimse yoktur. Değişme olmaz bu konuda. Dünküler sabredince nasıl Allah'ın yardımı gelmişse, sizler de sabrettiğiniz takdirde size de gelecektir.

Ama bakın burada deniliyor ki: ²h¬A².@«4 «t¬±"«I¬7«: bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1. ***"Li ecli Rabbik"*** anlamınadır bu. Yani Rabbinden dolayı, Rabbin dedi, Rabbin istedi diye sabret peygamberim!

2. ***"Li emri Rabbik"*** anlamınadır. Yani Rabbinin emri olarak, Rabbinin fermanı olarak sabret!

3. ***"Li sevâbi Rabbik"*** demektir. Rabbinden sevap beklemekten kaynaklanarak, mükafatını, sonucunu sadece Rabbinden u-marak sabret peygamberim!

4. ***“Li Vaâdi Rabbik”*** Veya “Rabbinin vaadinden dolayı sabret!” mânâlarına gelecektir.

Peki nedir Allah’ın vaadi ki onun için sabredeceğiz? Allah’ın vaadi, bu dinin dünyada kemale erdirileceği, Müslümanların yeryüzüne hakim olacağı ve Allah’ın nûrunu tamamlayacağı konusundaki va-adidir. İşte bunun için sabredeceğiz. İşte bunun için her şart altında Allah’a kulluğa devam edeceğiz. İşte bunun için Rabbimizin istediğini icra konusunda direnecek, dayanacak ve döneklik yapmayacağız.

5. ***“Alâ taatihî ve ferâizihî fasbir.”*** Öyleyse ey peygamberim! Kesinlikle her şart altında Allah’ın senden istediği itaate ve senden istediği farzlara, vaciplere sabret. Onları yerine getirme konusunda asla yılgınlık gösterme.

6. Bir de ***“Ale’l ezâ ve’t-tekzib fasbir.”*** Bu ifade, eziyetlere ve yalanlamalara karşı sabret, dayan, diren mânâlarına gelmektedir.

Zaten sabır, tüm dünya alkışlasa da, tüm insanlar boyun büküp, emre âmâde olsalar da, ya da insanlar hep karşı gelip taş yağdırsalar da, tüm dünya düşman kesilse de kişinin durumunda değişiklik yapmamasıdır. Allah’a yaptığı kulluğun değişmemesidir. Her şeye rağmen kişinin sabredip Allah’a kulluğuna devam etmesidir sabır. Çünkü biz insanlar için değil, Allah için Müslümanız. Öyleyse insanlar için değil, Allah için kulluğumuza sabredecek ve devam edeceğiz. İşte burada bize de öğütlenen budur. İnsanlar toplansalar, onu tehdit etseler, veya ona kadın-kız verseler, onu paraya-pula, ikrama boğsalar da sabreden, direnen, dayanandır peygamber. Biz de öyle olmaya çalışacağız inşallah. Hiçbir tehdit, hiçbir satın alma taktiği bizi Rabbi-mizin istediği gibi yaşamaktan vazgeçirmemelidir.

Sen Rabbin için sabret peygamberim! Kâfirler bazen çok olacaklar, sabret! Müslümanlar meskenet içinde olabilirler, sabret! Gardiyanların işkencesi altında olacaksın, sabret! Ekmekleriniz ellerinizden alınacak, evlatlarınız öldürülecek, kızlarınız hayâsızlaştırılacak, inkârcılar, kâfirler galip gelebilecekler, sabret! Kurulu düzene başkaları hakim olabilecek, sabret! Bunların tamamı geçicidir unutma! Yani her şartta, her konumda, en uygunsuz konumda bile, kişi Allah’ın de-diği kulluğu yapmaya devam ederek sabredecektir.

İşte sabır budur. Değilse boyun bükmek değildir sabır. “Ne ya-palım başka

çaremiz yokmuş, kaderimiz böyleymiş" demek sabır değildir. Her şarta uyum sağlamak sabır değildir. Baskı karşısında yolundan dönüvermek sabır değil, zillettir. Sen sabret peygamberim, çünkü:

8-10. "Sur'a üflendiği vakit, işte o gün, inkârcılara kolay olmayan bir gündür."

Boru çalındığı zaman, sura üflendiğinde, yani birinci kıyamet koptuğunda, o gün gerçekten çok çetin, çok zorlu bir gündür. İnsanların zorlanacağı bir gündür o gün. Kâfirler için de hiç kolaylanmayacak bir zorluk vardır o gün için.

11-15. "Ey Muhammed! Tek olarak yaratıp, kendisine bol bol mal, çevresinde bulunan oğullar verdiğim ve nimetleri yaydıkça yaydığım o kimseyi Bana bırak. Bir de verdiğim nimetten artırmamı umar."

"Öyleyse sen şu yalnız olarak yarattığımı bana bırak peygamberim!" Bu ifade ilk gelen sûrelerde üç defa geçiyor, Rabbimiz bunu üç yerde söylüyor. Birisi Kalem sûresinde, birisi Müzzemmil sûresinde, ötekisi de işte burada geçiyor. "Şu yalnız olarak yarattığımı sen bana bırak peygamberim! Yani sen onu bana bırak ey peygamberim!"

Rasulullah bu noktada zorlanıyordu. Çünkü insanlar büyüktüler, insanlar müstekbirdiler, insanlar galiptiler. Allah'ın Resûlü'nü dinlemiyorlardı. Kabullenmiyorlardı İslâm'ı…Yola gelmiyorlardı… Onlara yaklaşılmıyordu bile, yanlarına varılamıyordu. Hatta bu dönemde Rasulullah yakınlarını eve çağırmıştı da, Ebu Leheb konuşmasına bile izin vermemişti. Derdini anlatmasına bile fırsat tanımamıştı. Allah diyor ki bakın: "Sen, o ve benzerlerini bana bırak peygamberim! Tak-ma sen onları kafana!"

Peki kim o? ~®G[¬&«: a²T«V«' ²w«8«: Şu yapayalnız yarattığımı, yapayalnız yaratılanı, yalnızca yarattığımı sen bana bırak. Bu iki anlama gelir:

Birincisi, adamın kendisine yöneliktir ve şöyledir: "Şu yapayalnız, hiçbir şeye mâlik olmayarak yarattığım kimseyi sen bana bırak peygamberim. Yani ana karnındayken, malı, mülkü, çevresi, kredisi, evi, barkı, hanımı, akrabası, çoluk-çocuğu, bilgisi, ilmi, irfanı, gücü, kuvveti olmadan yapayalnız, kendi başına yarattığım kimseyi sen ba-na bırak peygamberim."

Öyle değil mi ama? Ana rahmindeki durumunuzu bir düşünün. Basit bir

kan pıhtısı, basit bir damla su. Eli yok, ayağı yok, aklı yok, fikri yok, gücü yok, kuvveti yok… Varlığından bile haberdar olmayan, kendisini bile korumaktan aciz bir varlık değil miydiniz? Veya dünyaya geldiğiniz günü bir hatırlayın. Neyiniz vardı? Aklımız yoktu, bilgimiz yoktu, malımız, gücümüz, çevremiz, kredimiz yoktu. Hatta baba evinde bize ait bir odamız bile yoktu. Hiçbir şeysiz, yapayalnız, güçsüz, kuvvetsiz, bakışsız, görüşsüz, konuşmasız aciz bir varlıktık. "İşte öyle yarattığımı sen bana bırak peygamberim," diyor Allah.

Diğer bir anlayışa göre bu Cenab-ı Hakk'ın kendisine râci anlamına gelecektir. Yani "yapayalnız yarattığım, yaratma konusunda kimseye ihtiyacım olmadan, kimseyi yardıma çağırmadan yarattığım o kimseyi sen bana bırak peygamberim!" Allah bizi tek başına, kimseden yardım almadan yaratmıştır.

Bu hepimizi ilgilendiren bir tehdit unsurudur. Ne oluyor! Yapayalnızdık, kimsesizdik, hiçtik, bir şeyimiz yoktu. Allah da bizi var etmek için kimseye sormamış, danışmamış, kimseden yardım falan da almamış. Öyleyse ne bu hâlimiz, diyeceğiz. Kim tarafından yaratıldık? Kimlere minnet duygusu içindeyiz? Kimin ekmeğini yiyor, kimin kılıcını sallamaya çalışıyoruz? Kim var etti bizi? Kime kulluk ediyoruz? Ne bu hâlimiz? diyeceğiz. Şair şöyle diyor:

Hatırımdan çıkmasın uryan cihana geldiğin,
Nice kim geldin yine anın gibi gitmen gerek.

Yani dünyaya çırılçıplak geldiğini unutma! Ama nasıl geldiysen öyle git. Günâhsız geldin, aciz olduğunu bile bile geldin, malın-mülkün yoktu geldin, yine aynen öyle gitmeye çalış.

Allah, peygamber ve peygamber yolunun yolcularına burada diyor ki: "Sen onu bana bırak!" Ne özellikleri varmış bu kişinin? Neler vermiş Allah ona?

Mal-ı memdûdu varmış o kişinin. Böyle uzun uzadıya malı, mülkü, arazisi, çiftliği ve daha neleri, neleri vardı onun. Tüm bu sahip olduklarını ben verdim ona, diyor Rabbimiz.

Peki kim bu adam? Kimi anlatıyor Rabbimiz burada? İşte sen, ben, biz.... Tüm piyasadaki zenginler… Malları, mülkleri, paraları, pul-ları, arazileri, çiftlikleri, yazlıkları, kışlıkları bulunanlar. Uzun uzadıya mal-mülk sahipleri anlatılıyor. Bir düşünün 30 yıl önce neyimiz vardı? Bir beş yıl daha gidin, neyimiz vardı? Biraz daha ileri gidin, evimiz ol-madığı gibi evde bize ait bir bölümümüz bile yoktu. Neydik? Gücümüz neydi? Fırsatımız, imkânımız neydi? Paramız, pulumuz neydi? Diplomamız, statümüz neydi? Şimdi kendimizde ne görüyoruz? Yokluğu ne çabuk unutuyoruz?

Eğer şu anda sen adamsan ve bütün bu imkânlara sahipsen, unutma ki bütün bunları sana Allah verdi ve seni adam eden de Allah'tır. Şu anda aklım var diyorsan, onu sana veren Allah'tır. Şu anda malım var, atım, arabam var diyorsan onu sana veren O'dur. Ekonomik gücüm, siyasal gücüm, diplomam, doktoram var diyorsan bunları da sana veren O'dur. Sahip olduğun, benim dediğin neyin varsa hepsini sana veren O'dur. Bağın, bahçenin, evin, barkın, dükkânın, tezgâhın, paranın, pulun, çoluk-çocuğun sahibi kendiniz zannetmeyin. Hocalığımızın, bilgimizin, tecrübemizin, çevremizin, kredimizin sahibi biziz zannetmeyelim. Bunların tümünü bize veren Allah'tır, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

Kelimesi, ***"Kesîra"*** demektir. Yani daima, sürekli, kesintisiz, ay be ay geliri gelen demektir. Yapayalnız yarattım, tuttum ona mal verdim, ben verdim onu! Ay be ay gelen o gelirini takdir eden benim. Niye unutuyor bunu? Niye unutuyor da bana kafa tutmaya kalkışıyor bu nankör insan?

Sonra ortada gezip dolaşan evlatlar, çocuklar verdim ona. Üç tane, beş tane, on üç tane çocuk verdim ona. Bunlar söylenince bu kim? denecektir o zaman. Bu kimsenin Halid Bin Velid'in babası Velid bin Muğire veya başka birisi olduğunu söylemişler. Ama bizler de öyle değil miyiz? Allah bize de çoluk-çocuk vermedi mi? Bizim malımızı, mülkümüzü de Allah vermedi mi? Bizi de Allah adam etmedi mi? Biz kendimiz mi bulduk bu sahip olduklarımızı? Öyleyse burada anlatılan o dönemde onlar olabilir ama bu dönemde de biziz. Başka ne vermiş Allah ona?

"Bir de ona döşedim de döşedim," diyor Rabbimiz. Yani ona fırsat, güç, kuvvet, akıl, şan, şeref, makam, mevki, riyaset, saltanat verdim. Sahip olduğumuz tüm imkânlarımızı, tüm fırsatlarımızı veren Allah'tır. Eğer şu anda bu sûreyi size ben anlatıyorsam bu fırsatı da bana veren Allah'tır. Öyleyse bu ne benim üstünlüğüm, ne de sizin al-çaklığınız anlamına gelmeyecektir. Allah'ın bana verdiği imkanla şu anda bunları size anlatıyorum. Yine sizler de Allah'ın size lütfettiği im-kânlarla şu anda beni dinliyorsunuz. Ben o kişiye fırsat ve imkân verdim de:

"Sonra da bu nankör insan tamah eder ki, Allah ona daha da versin." Bu verdiklerine daha da ziyâde edilsin ister. Daha çok verilsin, daha fazla verilsin ister. Yâni öyle hırslı, öyle bencil ve harîs ki, her şey kendisinin olsun ister. Her şey kendisine verilsin ister. Hep ik-rama boğulan kendisi olsun, hep cennete gidecek olan kendisi olsun, ya da daha çok malı mülkü, imkânı, fırsatının olmasını ister. 300'le yaşarken 500'e doymaz, 500'le yaşarken 10.000'e doymaz. Yâni doyumsuzdur adam. Doyumsuz olduğu için hep kendisine artırılmasından yanadır. Ama hayır hayır, mümkün değil:

16. "Hayır; hayır; çünkü o, Bizim âyetlerimize karşı son derece inatçıdır. Onu sarp bir yokuşa sardıracağım."

Onu sarp bir yokuşa sardıracağım, çünkü o bizim âyetlerimize karşı pek inatkâr davranıyor. Arkadaşlar, buradaki ***"Âyâtinâ"*** dan maksat:

a. Kur'an-ı Kerîm'idir. Yâni bizim kendisine hayat programı olarak gönderdiğimiz kitabımızın âyetlerine karşı pek inatçı davranıyor. Kitaba karşı eyvallahsız davranıyor, müstekbir davranıyor.

b. Bir hak olan hakikat olan her şeydir. Bizden gelen her hakka karşı vurdumduymaz davranıyor.

c. Ya da burada anlatılan kulluk örneği Rasulullah efendimizdir. Ona karşı da inatçı davranıyor. Peygamberin örnekliğini reddediyor. Kullukta peygamber modeline yanaşmıyor. Peygamberi tanıma ve peygamber gibi olma, peygamber gibi yaşama konusunda pek inatçı davranıyor. Hakka istinat etmeyen imanın devamcısı anlamına inatçı davranıyor bu adam...Yâni öyle bir tavır içinde ki adam, âyet ne derse desin, Kur'an ne derse desin, o bildiğini okuyor. Kur'an ne derse desin, Rasulullah ne derse desin o bildiğini yapmaya devam ediyor. Kitaba rağmen, Peygambere rağmen o kendi kendine yol bulmaya çalışıyor. Kitabı ve peygamberi yok farz ediyor, gelmemiş sayıyor. Kitaba ve peygambere müracaat etmeden de bir hayat yaşayabileceğine inanıyor. Kitapsız ve peygambersiz hayatını düzenlemeden yana bir tavır sergiliyor. Kitabı ve peygamberi tanımadan hayatını sürdürme konusunda inatkâr davranıyor. Ama böyle kitabı ve peygamberi tanımadan da hayatını sürdürebileceğini zanneden kişiye Allah diyor ki bakın:

Ama biz onu sarp bir yokuşa, dimdik bir yokuşa sardıracağız! "Saûd", zor bir yokuş, çetin bir geçit demektir veya cehennemde bir dağ demektir.

Rabbimiz diyor ki onları zor bir yokuşa süreceğim, yollarını zorlaştıracağım onların. Cennet yolunda yürümeyi, İslâm yolunda yü-rümeyi, kulluk yolunda yürümeyi onlara zorlaştıracak, İslâm'dan ve Müslümanca bir hayattan nefret ettirecek ve küfür yolunu ona kolay getirecektir. Nitekim En'âm sûresinde de bu konu şöyle anlatılıyordu:

"Allah kimi doğru yola koymak isterse onun kalbini İslâmiyet'e açar, kimi de saptırmak isterse, göğe yükseliyormuş gibi, kalbini dar ve sıkıntılı kılar. Allah böylece, inanmayanları küfür bataklığında bırakır."
(En'âm 125)

Kalpleri İslâm'a açılan, İslâm yolu kolaylaştırılan müminlere karşılık kimilerinin kalbi de İslâm'a kapatılmaktadır. Allah kimi de saptırmak, dalâlette bırakmak isterse, adam kendisi dalâleti tercih eder Allah da onu dalâlette bırakmak isterse birinci insanın zıddına onu göğsünü o kadar daraltır ki, o kadar

sıkıntılara sokar ki sanki gökyüzüne yükseliyormuş gibi içinde büyük darlık hisseder.

Sapıtmak isteyen, saptırmak isteyen kimselerin kalplerinde de öyle bir darlık, öyle bir huzursuzluk yaratır ki Allah, sanki bir ağaca değil dağa değil de gökyüzüne tırmanıyormuşçasına sıkıntı ve isteksizlik hisseder. Gönlünü İslâm'dan ve kulluktan soğutuverir Allah onun. Hoşlanmaz Allah'tan, hoşlanmaz peygamberden, nefret eder ki-taptan, sevmez namazı, beğenmez tesettürü, rahat değildir İslâm'-dan, idama gidiş bilir mescide gidişi. Ve bunlar zorlaştırılırken tüm gü-nâhlar, tüm kötülükler de kolay hale getirilecektir onun için.

Demek ki yolun zorluğu o yolun fıtrata ters olmasındandır. Al-lah fıtratına uygun olmayan zor bir yola giren kimseye bu yolu kolaylaştırarak onun cehenneme yuvarlanmasına imkân sağlıyor.

Yine burada zorlaştırılacak olan önceki müminlerin zıddına ha-yatlarının, rızıklarının hayat programlarının zorlaştırılmasıdır. Tâ-hâ sûresinde bu husus şöyle anlatılır:

"Benim Kitabımdan yüz çeviren bilsin ki onun dar bir geçimi olur ve kıyamet günü de onu kör olarak haşr ederiz."
(Tâ-hâ 124)

18-23. "Çünkü o, düşündü, ölçtü biçti; Canı çıkası, ne biçim ölçüp biçti! Canı çıkası; sonra yine ne biçim ölçüp biçti! Sonra baktı; Sonra kaşlarını çattı, suratını astı; Sonra da sırt çevirip büyüklük tasladı."

Evet bak ki o, ölçtü, biçti. Düşünüp taşındı, ölçüp biçti. Geberesi, kahrolası nasıl da ölçüp biçti! nasıl da becerdi bunu! Nasıl da taktir etti?

Bu «r²[«6 nin iki mânâsı var:
a. Bir taaccüp mânâsı var. Nasıl da yaptı bunu, nasıl da ölçüp biçti böyle, anlamına.

b. Bir de inkâr mânâsı var. Keşke yapmasaydı! Keşke böyle ölçüp biçmeseydi! gibi bir anlamı var.

Evet inkârla birlikte bir şaşkınlık ifadesi var. Peygamberin sözünün böyle olduğunu nereden buldu bu hain? Nasıl da yakıştırdı bunu ona? Kur'an hakkında nasıl da böyle bir yakıştırmada bulundu? Rasulullah'ın ağzından Kur'an'ı dinleyen bu alçak nasıl da düşündü Kur'an hakkında bu sözü? Nasıl da yakıştırdı Kur'an'a bu dediğini?

Müslümanlara da bugün insanlar öyle acayip ithamlarda bulunuyorlar ki, bütün bunları nereden bulduklarına, nasıl bulduklarına şaşıyoruz. İnsan bin yıl düşünse bulamaz bunları. Nereden bulup ya-kıştırıyorlar, bunu anlamak gerçekten mümkün değil. Meselâ bir Müs-lümana aynı anda hem Vahhabî, hem de İrancı diyorlar. Bunu söyleyebiliyorlar bir Müslüman hakkında. Bunu nasıl diyebiliyorlar?! Nerden çıkarıyorlar bunu? Halbuki yeryüzündeki bütün insanlar birleşse, bir adamı, aynı anda hem Vahhabî, hem de İrancı yapamazlar. Bunlar birbirlerine zıt şeylerdir. Birbirine taban tabana iki zıt fikirdir bunlar. Bir adamı bir kazana atsalar, kırk yıl kaynatsalar yinede onu hem Vah-habî hem de İrancı yapamazsınız. Bunu nasıl diyebiliyorlar? Nasıl ya-kıştırabiliyorlar? Nasıl ve nereden düşünüp bulabiliyorlar? Gerçekten anlamak mümkün değildir.

Veya meselâ diyorlar ki bir Müslümana, "bu adam Kur'an'cıdır ama fıkha karşıdır. Bu adam Kur'an'cıdır ama sünnete karşıdır." Veya, "bu adam Kur'an-sünnet diyor ama mezhebe karşıdır." Bunu nasıl diyebiliyorlar, anlamak mümkün değildir. Düşünebiliyor musunuz? Bir adam hem Kur'an'cı olacak, Kur'an'ı savunacak, hem de sünneti inkârcı olacak, bu kesinlikle mümkün değildir. Eşyanın tabiatına terstir bu. Çünkü Kur'an bizzat sünneti emrederken veya sünnet bizzat Kur'-an'ı emrederken birine sahip olduğunu iddia eden kişi diğerine ilgisiz kalacak. Veya bir adam hem Kur'an'cı olacak, hem de İmam Ebu Ha-nife'yi ve fıkhını reddedecek, veya fıkıh peşinde giderken Kur'an'a sırt çevirecek, mümkün değildir bu aslında. Eşyanın tabiatına aykırıdır bu. Ama bakın bunu şeytan yaptırıyor. Şeytan düşündürüyor, bulduruyor bunu insanlara ve insanlar bugün birileri hakkında bu tür iddialarda bulunabiliyorlar. Allah diyor ki bakın:

"Kahrolası nasıl da becerebildi bunu? Nasıl da düşünebildi bu-nu hain!" Meseleye bir açıdan bir baktı, döndü bir başka açıdan bir daha baktı, döndü bir başka açıdan bir daha baktı. Bir öyle ölçtü biçti, bir böyle ölçtü biçti, sonra «h«P«9 Åv$ baktı, bakındı. Çevresine şöyle bir göz attı, ya da çevresinin tepkisini ayarladı, nezaret etti, sonra «h«K«"«: «j«A«2 Åv$ Sonra ekşidi,

buruştu ve surat astı. Aslında hamlık yaptı demektir bu "basar" kelimesi. Yani vaktinden evvel kokmuş ham koruk gibi ekşidi ve surat astı. Sonra, «h«A²U«B²,!«: «h«"²(Ï! Åv$ Ardını, arkasını, sırtını, ensesini döndü ve büyüklendi, müstekbir davrandı.

Anlıyoruz ki kibirlenmek imana en büyük engeldir. Allah'a, Al-lah'ın dinine, Allah'ın elçilerine karşı Müstekbir davrananlar asla iman edemezler. Her bir küfrün arkasında yatan en büyük sebep kibirdir.

'Kibir', büyüklenmek, ululuk ve büyüklük taslamak, böbürlen-mek, kendini ulaşılmaz görmek anlamlarına gelir. Kendini başkaların-dan üstün görüp, onları aşağılamaya, onlara hakaret etmeye de kibir denir. Yine, inanmayanların kendilerini büyük ve üstün görerek, Al-lah'a ihtiyaçlarının olmadığını sanarak veya Allah'ın karşısında boyun eğmeyi gururlarına yedirmeyerek inanmamaya da kibir denilmektedir.
'Kibir', Haktan yüz çevirmek, onu reddetmek; insanları hakir görmek-tir. O öyle bir duygudur ki onunla kişi övünmeyi yalnızca kendine ya-kıştırır. Bunun için insan kendini herkesten daha büyük görür. En bü-yük kibir, hakkı kabul etmekten yüz çevirmek, Allah'a ibadeti kendine yakıştırmamaktır. Allah'a karşı kibir göstermek küfürdür. Çünkü böyle biri Allah'a itaat etmemekte ve O'nun emrini reddetmektedir. Allah'ın emrini alaylı bir şekilde reddeden kimse kâfir olur. Bir kimse kibirlene-rek değil de nefsine aldanarak, ya da unutarak günah işlerse ona da âsi denir. 'Kibir', şeytaní bir anlayış ve sıfattır.

Kur'an-ı Kerim, Rabbine karşı büyüklük taslayanların kibirlerini daha çok 'istikbar etme-büyüklük taslama' kavramıyla anlatılmaktadır.
Küfür ve inkârın en önemli sebebi kibirdir. İçerisinde kibir olan kimse, kendini çok büyük gördüğünden, ne bir peygambere, ne de onun an-lattığı gerçeklere kulak asmaz. O peygamberi ve getirdiği gerçekleri kendinden aşağı görür. Hatta kimileri, Allah'tan bahsedildiği zaman, O'na karşı bile kibirlenir, O'na ve tehditlerine aldırmaz, O'na ihtiyaç duymaz, O'nun önünde eğilmeyi; kendi hevası (aşırı istekleri) durur-ken, Allah'ın emirlerine uymayı gururuna yedirmez ve karşı çıkar. Bu tipik huy, bütün inkârcıların huyudur.

Peygamberimiz (sav) mü'minleri bu hadis (kötü) huydan sakındırmıştır. Bu kötü huy, insanı ibadetten alıkor. İyilik düşüncesini öl-dürür. Diğer insanlara karşı haksızlık yapmaya sevk eder. İnsanlara ait hakların kaybolmasına sebep olur. Kardeşlik duygularını öldürür. Adaleti yok eder. İnsanlar arasında

düşmanlık ve hasımlık duygularını artırır. En önemlisi, Allah'a teslimiyetin önünde en büyük engeldir. Al-lah karşısında kendini kul ve zelil (en aşağı bir konumda) göre insan; O Allah'ın büyüklüğüne teslim olur ve O'nun çizdiği sınırları aşmaz.

Peygamberimiz buyuruyor ki: "Kalbinde zerre kadar iman bu-lunan kimse cehenneme girmez. Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse de cennete giremez." (Ebu Davud, Libas/Hadis no: 4091, 4/59. Müslim, İman/147, Hadis no: 91, 1/93. A. b. Hanbel, 1/399, 451. Nak. el-Kibru ve'l Mütekebbirûn, s: 20)

"Allah (cc) bana; 'Alçak gönüllü olun, öyle ki kimse kimseye zulmetmesin, kimse kimseye karşı böbürlenmesin', diye vahyetti." (Ebu Davud, Edeb/Hadis no: 4895, 4/274)

Kişinin güzel giyinmesi, İslâm'a uygun süslenmesi, çevresinin düzenli olması, hatta pahalı eşya kullanması kibir değildir. Kibir, hakkı ortadan kaldırmak, halkı aşağılamak ve kendini üstün görmektir. (Ebu Davud, Libas/Hadis no: 4092, 4/59)

Evet, aslında kavradı Rasulullah Efendimizin okuduklarını da, anladığı haktan yüz çevirip iraz etti. Yani meseleyi bildi, anladı ama etrafı izin vermedi. Peygamberin yanından çıktığı zaman: "Ne oldu? Ne anladın? Nedir bu Muhammed'in okuduklarının aslı? Ne yapalım bunun karşısında? Senin fikrin nedir?" diye sorduklarında Peygamberin okuduğu Kur'an âyetlerinden etkilenen Velid bin Muğıre: "Salıverelim bu adamı! Dokunmayalım, salıverelim kendi haline ve sonucunu bekleyelim. Bunu kendi haline bir bırakalım, çünkü vallahi ben şiirin âlâsını tanırım, bu Muhammed'in dedikleri şiir değil! İçinizde benim kadar şiirden anlayanınız yoktur, vallahi bunun okuduklarının şiirle ilgisi yoktur. Ben sihiri, kehâneti de bilirim, vallahi Muhammed'in okuduklarının bunlarla da ilgisi yoktur. Vallahi ben görüyorum ki bu adam deli değil, aklı başında, ne dediğinin farkında. En iyisi mi bana kalırsa salıverin onu kendi başına. Sonara bekleyip bakalım, eğer Arap buna galip gelirse, tamam işi biter. Siz de kurtulmuş olursunuz. Yok eğer bu Araba galip gelirse, o zaman şeref sizin olur" dedi.

Ebu Cehil, o cehlin, cehaletin babası, Peygamberin okuduğu Kur'an âyetlerinden onun da etkilendiğini anladı. Hemen ona hediyeler takdim ederek şeytanlık yaptı. "Hayır hayır, olmaz öyle şey! Ona ve okuduğu şeye bir ad

koyacaksın ve bunu çevreye ilân edeceksin! Bir şeyler demen lâzım buna! Bir şeyler yakıştırman lazım” diyerek hediyelere boğdu onu, o da düşünüp taşınıp ilân ediverdi. Ne diyelim buna? Kehanet desek olmaz. Şiir desek tutmaz. Sihir desek hiç ilgisi yok. Şunu bunu desek olmaz. Bu akıllıydı ya, düşündü, taşındı, ölçtü, biçti. Diyecek bir tek şey buldu, dediler ki, dedi ki: Bu Kuran başka değil ancak:

24-25. “Bu sadece öğretile gelen bir sihirdir. Bu Kur’an yalnızca bir insan sözüdür” dedi.”

Öteden beri ehlinden ehline tâlim edile gelen, öğretilegelen bir sihir, dediler. Ya da diğer şiirlere, diğer sihirlere benzemeyen, onlardan ayrı, onlardan üstün bir sihirdir, dediler.

Hani Emperyalizmin sömürgeci uyduruğu olarak anlatılır. Afrika’ya bir uçak düşmüş, toplanmışlar başına, ne olduğunu düşünmüşler, taşınmışlar. Epey tartışmışlar, konuşmuşlar ve en sonunda demişler ki: “Galiba bu iki yüz senelik kart bir sinektir. Başka olmaz demişler bu olsa olsa yaşlanmış bir sinektir.”

Ya da bir merkep gelmiş köyün birine de, bu ne ki acaba? diye düşünmüşler, tartışmışlar. Sonra görmüş geçirmiş bir adamı çağırmışlar, demişler ki: “İçimizde en yaşlı, en tecrübeli sensin, bir bak ba-kalım bu nedir?” Adam şöyle bakmış, bakmış ve: “Bu olsa olsa tavşanların kart babasıdır. Galiba, kelle kulak fazlaca büyümüş, bu yaşlı bir tavşandır” demiş.

Bunların Kur’an’a yakıştırdıkları da bunlardan farksız. Allah’ın Resûlü’nden Kur’an dinliyorlar ve diyorlar ki: “Bu insan sözünden başka bir şey değildir.” ¬h«L«A²7! ”²Y«5 �ÒË! ³~«H´; ²–Ë! diyorlar.

Evet burada böyle düşünen, taşınan, ekşiyen, buruşan bir adamdan bahsediliyor. Bu Velid Bin Muğıre olabilir, Ebu Cehil olabilir, Ebu Leheb de olabilir. Rivâyetlere göre bunlardan biri olabilir, ama kıyamete kadar gelecek insanlar içinden Kur’an-ı Kerîm’e karşı aynı tavrı sergileyenler olabilecektir. Yani bu kişinin adı önemli değil, yolu, tipi ve karakteri önemlidir. Allah bu âyetleriyle bize şöyle buyurur: “Ey kullarım! Bakın ki vahiy karşısında şöyle şöyle davrananlar var. Bir baksanıza malım, mülküm, gücüm, kuvvetim, saltanatım, çoluk-ço-cuğum, işim, aşım var diye Kur’an’a karşı şu adamın

tutumuna bir ba-kın!"

Peygamber karşısında bir insan var. Kur'an karşısında, Kur'an okuyan peygamber karşısında bir insan var. Kendisine Kur'an arz edi-len, Allah'ın âyetleriyle karşı karşıya gelmiş bir adam. Onu duyuyor, onun okuduğu âyetleri işitiyor, anlıyor o adam. Duyduktan, dinledikten ve anladıktan sonra kaşlarını çatıyor, suratını asıyor, ölçüp biçiyor. Düşünüyor, taşınıyor, hakikat olduğunu anlıyor ama reddetmesi gerektiğine karar veriyor. Çünkü müstekbir birisi bu adam. Allah'ın âyetlerine karşı kibirli davranıyor. Allah yasalarına ihtiyacı yok. Çünkü a-damın tıkırı yerinde. Mal-mülk, makam sahibi... Çoluk-çocuk sahibi, çevresi, kredisi vardı. Planlar kuruyor, nasıl reddetsem acaba? diyor ve sonunda iftirayı basıyor.

"Bu öteden beri tâlim edile gelen, nesilden nesle aktarıla gelen bir sihirden başkası değildir. Bu, bir insan sözünden başkası değildir" diyor.

Evet hainler dün de bugün de Allah'ın âyetlerine sihir, insan sözü diyorlar, ama buna kendileri de inanmıyorlar. Bu yalanlarına as-lında kendileri de inanmış değildir. Çünkü eğer bu sihirse, eğer bu in-san sözüyse üstünde durmamaları gerekiyordu değil mi bu kadar? Eğer bu bir insan sözüyse bırakıverselerdi, insanın biri de böyle konuşsaydı! Rasulullah'a mecnun dediler, deli dediler; peki hangi deliden korkmuşlardı bu güne kadar? Şimdiye kadar hangi deliye bu kadar tedbir almışlardı? Veya hangi delinin arkasına bu kadar insan düşmüştü bu güne kadar? Bir adam çıkıyor, eline aldığı Allah'ın kitabını göstererek "taşa tapınmayın, Allah'a tapının!" diye bağırıyor ve hemen "meczup bu adam" diyorlar. Peki meczupsa niye bu kadar korkuyorsunuz ondan? Niye bu kadar tedbir almaya çalışıyorsunuz? Bırakın bir deli de böyle söylesin! Hayır, adamlar bu işin farkındalar. Deli diyorlar, mecnun diyorlar, sihirbaz diyorlar ama dediklerine kendileri de inanmıyor.

Evet Allah'ın kitabına bir beşer sözü dediler. Peki ya biz ne di-yoruz Kur'an'a? Birilerinin sözünü dinliyoruz, bu anne diyoruz, bu baba diyoruz, bu âmir, bu müdür, bu bakan, bu başkan, efendi, şeyh di-yoruz ve sevdiğimizden ötürü dinliyor ve ona itaat ediyoruz. Arzularını yerine getiriyor, yasalarını uyguluyor, elimizden kitaplarını, tâlimatlarını düşürmüyoruz. Peki ya Allah sözünü okumaya dinlemeye niye ya-naşmıyoruz? Bu Allah korusun da bizim toplumun umumî bir belâsı. Bakın bu tavır içinde olanlara Allah ne diyor:

26-30. "İşte bu adamı yakıcı bir ateşe yaslayacağım. Yakıcı ateşin ne

olduğunu sen nerden bilirsin? O, ne geri bırakır ne de azaptan vazgeçer. İnsanın derisini kavurur; orada on dokuz bekçi vardır."

Rabbimiz, "bu alçak madem öyle dedi, madem öyle anladı, madem ki Kur'an'a karşı öyle bir tavır takındı, ben de onu Sakara yaslayacağım!" diyor. Sakarın ne olduğunu Allah söyleyeceği için biz söylemiyoruz. Ama şu kadar söyleyelim, Sakar, Kur'an'da cehennemin isimlerinden biridir. Nar, Cahîm, Hutame, Haviye gibi cehennemin isimlerinden biridir. Sen Sakarın ne demek olduğunu nerden bileceksin? İfadesinin, dinleyin, size onu ben anlatayım anlamına geldiğini biliyoruz. Dinleyin onun ne olduğunu ben anlatayım: Neymiş o Sakar?

O öyle bir yer, öyle bir ateş ki, ne geri bırakır ne de azabından vazgeçer. Yani o ateş ne öldürür, ne de diriltir. Ne öldürür ne de bırakır. A'lâ sûresinde şöyle denir:

> ***"O, orada ne ölecektir ne de dirilecektir."***
> (A'lâ 13)

Orada ne ölebilecekler ne de yaşayabilecekler. Buna ne yaşamak denir, ne de ölmek. Ne ölüp kurtulacaklar, ne de doğru dürüst insan gibi yaşayabilecekler. Ölümü temenni ettiren bir azabın içinde, ama ölümü de bulamadan ebediyen kalmak ve unutulmak. Onlar için bu azaptan kurtaracak ölüm yoktur. Sonsuza dek ölümü temenni ettirecek bu azabın içinde kalacaklar.

Orada, ateşin içinde ölmek de yok, insan gibi yaşamak ta yok. Ölmek olmadığı gibi yaşamak ta yok. Böyle ölümle yaşamak arası kö-tü bir durum. Üstelik pislik taraftarları, dünyada da kolayı değil zoru tercih etmişlerdi. Kâfirlik gerçekten çok zor. Hani "takıl bana ve hayatını yaşa!" derler ya, işte böyle dünyada yaşadıkları pis bir hayatın so-nunda takılacak azaba, ama yaşamak yok. Deniliyor ki adamın canı boğazına gelecek, ne çıkacak, ne de geri gelecekmiş. Ne ölebiliyor, ne de kurtulabiliyor, işte böyle bir şey. Zaten insan da günâh mahalli, günâh makamıdır.

O ateş bir şey bırakmaz, adamın suyunu çıkarır ama işi bi-tirmez. İnsanı insanlıktan çıkarır ama tamamen de öldürmez. Yandı, kül oldu, bitti tamam, onu salıvereyim demeyen bir ateştir o.

İnsanın derisini soyan, insanı insanlıktan çıkaran, insana susamış, insana doymayan, insansamış bir ateş. Hani susamak, veya çaysamak var ya, işte aynen onun gibi insansamış, insana susamış, insana doymayan, “aman gelsin! aman gelsin!” diyen bir ateştir o.

Bir de onun üzerinde on dokuz vardır. Son dönemlerde insanlardan kimilerini şeytan saptırdı da, Allah korusun peygamberlik iddiasında bile bulundular. Bunlar bu on dokuzun Kur’an’ın merkezi bir makam olduğunu bulmaya çalıştılar. Her şeyi bu on dokuzla çözmeye çalıştılar. 19 mûcizesi, 19 gerçeği filan diye her şeyi buna bina etmeye, her şey işte buradadır demeye getirdiler. Efendim besmele 19 harfmiş, Kur’an’daki bütün sûrelerin sayısı 19’un bilmem kaç katıymış, sûrelerdeki kelimelerin sayısı 19’un kaçta kaçıymış, âyetlerin sayısı şöyleymiş gibi bir 19’lamadan yana oldular. Sanki Kur’an 19’u anlatmak için gelmiş, Kur’an sadece bir grafik ya da işte logaritma kitabıymış gibi ısrarla bunu gündeme getirmeye çalıştılar.

Bu bâtıl, bunu anladık. Çünkü Kur’an hiçbir zaman bir matematik, fizik, logaritma öğreten bir kitap değildir. Kur’an, kulluk kitabıdır, bize kulluğumuzu anlatmak için gelmiştir.

Tamam bunu anladık ta peki burada anlatılan 19 ne? Ne anlatıyor Rabbimiz burada? Nasıl anlayacağız bu 19’u? Hucurât sûresinde Allah şöyle buyurur:

“Eğer onlar, sen yanlarına çıkıncaya kadar sabretselerdi şüphesiz onlar için daha iyi olurdu.”
(Hucurât 5)

Evet eğer onlar birazcık sabretselerdi de sen onlara çıksaydın onlar için daha hayırlı olurdu. İnsanlar nedense sabretmiyorlar ve ora-da duruyorlar. Sanki Kur’an bitti, sanki vahiy bitti. Halbuki biraz devam ediverseler anlayacaklar. Biraz devam ediverseler anlatacak Rabbimiz bunu ama öyle değil. Kafayı takıyorlar bir âyete ve onu onunla çözmeye, onu sadece onunla anlamaya çalışıyorlar. Sanki Kur’an’da bir tek «h«L«2 «}«Q²K¬# _«Z²[«V«2 âyeti var, başka âyet yok. Orada din, vahiy, Kur’an, mesaj bitti zannediyorlar ve onu onunla çözmeye çalışıyorlar. Bu çok yanlıştır. Kur’an’ı Kur’an’la anlamaya, sünnetle anlamaya çalışacağız. Bir âyeti öteki âyetlerle anlamaya çalışacağız. Binaenaleyh buradaki 19’u on dokuzla anlamaya çalışmanın anlamı yoktur. 19

mu dedi Allah? Buna aynen inanalım ve geçelim, bakalım Allah bunu devamında nasıl anlatacak? Bir devam edelim okumaya, bakalım ne gelecek? Bakın âyetin devamında Rabbimiz şöyle buyuruyor:

31. "Cehennemin bekçilerini yalnız meleklerden kılmışızdır. Sayılarını bildirmekle de, ancak inkâr edenlerin denenmesini ve kendilerine kitap verilenlerin kesin bilgi edinmesini ve inananların da imanlarının artmasını sağladık. Kendilerine kitap verilenler ve inananlar şüpheye düşmesinler. Kalplerinde hastalık bulunanlar ve inkârcılar: "Allah bu misalle neyi murad etti?" desinler. İşte Allah, böylece, dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola eriştirir. Rabbinin ordularını kendisinden başkası bilmez. Bu, insanoğluna bir öğütten ibarettir."

Bir kere neymiş bu on dokuz? Bu, on dokuz melekmiş, bunu anladık. Allah cehennem sohbetçilerini meleklerden yapmıştır.

Sonra yine anlıyoruz ki, Rabbimiz bu on dokuz sayısını bize fitne, yani imtihan vesilesi kıldı, fitne konusu yaptı. Hangi konuda imtihan konusu kılınmış bu 19 sayısı? Az diye mi, çok diye mi? Bu kadarcık melekle ne yapılabilir? Ne yapılamaz diye mi? İşte bunu, bu sayıyı kâfirlere bir imtihan vesilesi yaptık, bir azap vesilesi yaptık deniyor. Nitekim Tahrim sûresinde de şöyle deniyordu:

"O cehennemin üzerinde, Allah'ın kendilerine ver-diği emirlere baş kaldırmayan, kendilerine buyurulanları yerine getiren pek şedit melekler vardır."

(Tahrim 6)

İşte böyle şedit diye tarif olunan, reisleri de Mâlik olan meleklerdir bunlar. Bunlar cehennemin görevlileridir. Bunların iddetleri, sayıları, âdetleri «h«L«2 «}«Q²K¬# olduğu, on dokuz olduğu da açıktır. İşte burada anlatılan budur. Cehennemin 19 görevlisi, ğılâz, şidât meleği varmış. İşte mesele bu. İşte anlatılan bu. On dokuz Melek. Ama on dokuz çift mi, tek mi? Yoksa on dokuz grup melek mi, on dokuz tip melek mi? Yoksa on dokuz görev mahalli olan melek mi, onu bilmeyiz. Bilmemiz de mümkün değildir zaten. Böyle gaybî bir konuda bunun dışında Rabbimizden bir açıklama gelmemişse, o zaman aynen Rab-bimizin haber verdiği kadar iman eder ve teslimiyet arzederiz.

Âyetin bundan sonraki bölümünde Allah bunu niye kâfirlere imtihan vesilesi kıldığını anlatmaya devam edecek. İnsanlar Rabblerinin haber verdiği bu

sayıyı kabul ediverseler tamam, imtihanı kaza-nacaklar ama kâfirler ve kalplerinde hastalık bulunanlar buna inan-mayarak kaybettiler. Böylece Allah'ın haber verdiği gaybî bir konuya iman etmeyenlerin, verdikleri haberler konusunda Allah'a itimat etme-yenlerin küfrü ve inkârı açığa çıkarılırken, mü'minlerin de imanları ve teslimiyetleri açığa çıkarılıyor. Bakın Rabbimiz diyor ki:

Rabbimiz, ehl-i kitap da böylece daha bir yakîn kesb etsinler, daha bir yakîn kazansınlar ve Kur'an'a daha bir yakın sarılsınlar diye bunu söyledik diyor. Peki acaba bununla ehl-i kitap nasıl bir yakîn kazanacak?

1. Birincisi, çünkü biz Tevrat'ta da bunu demiştik, İncil'de de bunun aynısını söylemiştik. İncili ve Tevrat'ı tanıyan, İncil ve Tevrat'a inanan bu ehl-i kitabın bunu hemen bilmeleri, derhal anlamaları ve derhal kendi ellerindekini gönderen kaynaktan gelen bu son kitaba iman etmeleri gerekirdi. Bu kitap konusunda yakîn sahibi olmaları gerekirdi.

2. Tevrat ve İncil onlara, Allah dediyse tamam kesindir! Allah ne demişse tamam doğrudur! Allah'tan gelen doğrudur! demeleri gerektiğini öğretiyordu. Çünkü Tevrat'a ve İncil'e iman ettiklerini söyleyen bu insanların ehl-i kitap olarak Allah'ın vahiy gönderdiğini, bilmedikleri şeyleri kendilerine Allah'ın öğrettiğini bilmeleri gerekiyordu. Dün kendilerine dediklerime inandıklarını iddia eden bu insanlar, şimdi de ben on dokuz dediysem yakînen anlayıversinler, diyor Allah.

3. Ya da ehl-i kitap, kendi kitaplarıyla yakîn tanışıklıklarından dolayı, böyle peygamberin kendi kendine bilemeyeceği, bulamayacağı, söyleyemeyeceği şeyleri, ancak vahiyle Allah'tan aldığını bilmeli ve hemen iman etmelidirler deniyor. Başka ne için böyle demiş Rabbi-miz?

"Bir de iman edenlerin de imanları artsın diye bunu dedik, veya bu âyeti indirdik" diyor Allah. Peki iman edenlerin, mü'minlerin imanları nasıl artar bununla? Onu da şöyle anlıyoruz:

1. Bu âyeti duyan mü'minler de "Allah'ım sen ne büyüksün! Allah'ım sen ne kadar yücesin ki, sadece bir on dokuzla bu işi hallediveriyorsun! Sadece on dokuz melekle bu koskoca cehennemi hallediveriyorsun! Biz bunu bilmeyiz! Bilemeyiz! Anlayamayız ya Rabbi! Bizim aklımızın bunu alması mümkün değildir ya Rabbi! Ama inanıyoruz ki sen Azîmsin! Sen çok büyüksün ya Rabbi!" desinler, Allah'a karşı böyle bir tazim, böyle bir teslimiyet duysunlar ve

imanları artsın diye biz bunu söyledik diyor Rabbimiz.

2. Veya Kur'an'da bir iman konusu daha gündeme gelsin de böylece mü'minler buna da inansınlar da imanları, iman konuları artıversin diye biz bunu indirdik, söyledik diyor Allah. Zira her bir yeni âyeti tanıyıp inandıkça mü'minlerin imanları artmaktadır. Meselâ şu ana kadar bu sûreyi bilmiyorsak şimdi bir otuz âyet öğrendik, iman ettik ve otuz âyetlik bir iman artışımız oldu, ya da otuz iman birimi da-ha kazandık demektir. Öyleyse her yeni âyete inandıkça bir iman birimimiz daha oluyor demektir. O halde bizler de bugün Rabbimizin âyetlerini tanıyarak iman birimlerimizi artırmak zorundayız.

Ayrıca bir hikmeti daha varmış bu işin: "Ehl-i kitap ve mü'min-ler bu konuda şüpheye düşmesinler diye ben böyle yaptım," diyor Allah. Yani onlar böyle olunca şüpheye düşmezler. Niye düşsünler ki? Allah dediyse tamam! Allah ne demişse tamamdır ve doğrudur. Ama geriye kalanlar derler ki:

Kalplerinde yamukluk olanlar, kalplerinde şek hastalığı bulunanlar ve kâfirler şöyle derler: "Ne oluyor? Allah bununla ne anlatmaya çalışıyor? Ne demek istiyor ki? Neyi darp etmeye çalışıyor ki bununla Allah? Ya da bu darpla neyi kast ediyor ki? Ne bu? Neye yarar bu? Allah'a yakışır mı bu?"

Açın gözünüzü ve iyi dinleyin! Allah dilediklerini hidâyete ulaştırır, dilediklerini de dalâlette bırakır. Yani Allah hidâyet dileyenleri hi-dâyete ulaştırır, delâlet isteyenleri de dalâlette bırakır. Kur'an kimilerini hidâyete ulaştırırken kimilerini de dalâlette bırakır. Kimileri Kur'an'la hidâyet bulur, kimileri de Kur'an'la, Kur'an sayesinde sapıklıklarını, sapma noktalarını anlar. Konu ile ilgili Bakara sûresi 26. âyetinde şöyle diyordu Allah:

"Şüphesiz ki Allah sivrisineği ve ondan üstününü misal vermekten utanmaz. İman edenlere gelince onlar Rabblerinden gelen bir hak olduğunu bilirler. Beri taraftaki kâfirler de: "A! Ne oluyor? Allah bununla ne kast e-diyor acaba?" derler. Bu misal ile Allah pek çoklarını saptırır."
(Bakara 26)

Allah münafıklar için bu misali verince ya da Hac sûresi 73. âyetindeki örnekten söz edince, münafıklar, "Allah bu tür misaller ver-mekten münezzehtir" dediler de bunun üzerine Allah buyurdu ki: "Allah sivrisinekten ya da onun üstündeki bir şeyden misal vermekten çekinmez, utanmaz."

Peki neymiş bu adamların dertleri? Bütün dertleri Allah'ın sinekten söz etmesiymiş.

"Ey insanlar! Size bir misal verilmektedir, şimdi onu dinleyin! Şüphe yok

ki sizin Allah'ı bırakıp da berisinde dua ettikleriniz bir sinek bile yaratamazlar. Velev ki hepsi bunun için toplanıp yardımlaşsalar bile. Şâyet sinek onlardan bir parça koparsa, o dua ettikleriniz onu sinekten kurtaramazlar. Talip de zayıf, matlûb da! (Parça koparıp kaçan sinek de zayıf, kendisinden koparılan da.)"

(Hac: 73)

"Allah berisinde velîler edinenlerin hali örümcek gibidir ki, o bir ev yapmıştır. Ama bilseler evlerin en zayıfı (çürüğü), hiç şüphesiz örümcek yuvasıdır."

(Ankebût: 41)

Allah bu iki âyette örümcekten ve sinekten misal verince bunlar gariplerine gidiyor insanların. "Olacak şey midir bu? Allah sinekten bahsediyor, örümcekten söz ediyor, yakışır mı bu Allah'ın şanına?" di-ye yaygarayı basıyorlar. Allah da onlara şöyle cevap veriyor: "Bana a-kıl vermeye, bana yol göstermeye kalkmayın! Şunu şunu anlatmalıydın! Şundan, şundan bahsetmeliydin! Önce şunları anlatmalıydın! Şu şu konulara hiç girmemeliydin!" diyerek bana yol göstermeyin! Benim dediğimi ben dedim diye kabul edin! Ben ne demişsem, nasıl demişsem öylece kabul edin!"

"Hak, Rabbindendir. O halde sakın şüphe edenlerden olma!"

(Bakara: 147)

"Rabbinden gelen, gerçek hak ve hakikat odur! O halde sakın siz şüphelenenlerden olmayın!" diyor Allah. Burada da aynen benzerini söylüyor. Allah dediyse tamam! Demek ki bu konu ancak böyle anlatılırmış. Demek ki bu konu en güzel sinekle veya örümcekle anlatılırmış. Demek ki bu konu böyle on dokuzla anlatılırmış. Allah böyle anlatmış, başkasını bilmeyiz. Efendim işte kadın konusunda biraz şöyle düşünsek. Niye? Ben kadını Allah'tan daha mı iyi düşüneceğim yani? Allah'ın düşündüğü yetmiyor mu? Erkek konusunda şöyle yapsak! Hayır, Allah en güzelini ortaya koyuyorsa aynen ona teslim olacağız. Ne dediyse aklımızı, mantığımızı işin içine karıştırmadan aynen kabul edeceğiz. O zaman bunun adına iman denecektir. İman edenler ne derlermiş bakın:

"Hak, Allah'tan gelendir. Hak, babamın bildiği, efendimin tasdik ettiği, hak toplumun öngördüğü, insanların benimsediği, hocaların yazdıkları değil, Allah'tan gelen, yani vahye mutabık olan gerçektir." İşte mü'minler Allah'tan gelenlerin tamamının hak olduğuna, gerçek olduğuna iman edip imanlarını

artırırlarken, kâfirler ve kalplerinde nifak hastalığı bulunanlar da:

"Acaba ne demek istiyor ki Allah bununla? Ne yapmak, nereye varmak istiyor ki?" diye güya merak ediyor, ama asla kulluğa yanaş-mıyor. İrdeliyorlar güya ama bu irdelemeleri kulluğa yönelik değil. Çünkü Allah bunlar için:

"Kalplerinde eğrilik bulunanlar fitne aramak ve te'viline gitmek için Kur'an'ın müteşabih âyetlerinin peşine düşerler...."
(Âl-i İmrân: 7)

buyuruyor. Onlar diyor ki:

"Eh ne varda burada? Ne anlayacağız da bundan? Bununla nereye kadar gidilebilir ki? Bu nereye götürebilir bizi?" derler.

Bakıyoruz bugün de öyle diyor insanlar. Bugün de kalplerinde nifak hastalığı bulunan insanları görüyoruz. Kur'an karşısında aynı şeyleri söylediklerine şahit oluyoruz. "Gelin ey Müslümanlar! Kur'an okuyalım! Kulluk kitabımız ne diyor bir tanıyalım da onun istediği biçimde Müslüman olalım!" dediğimiz zaman, aynı insanların bugün de Kur'an'a karşı aynı ifadeleri kullandığına şahit oluyoruz: "Ne olacak ya Kur'an'ı okuyup ta? Bu Kur'an ne anlatıyor? Bununla nereye kadar varılabilir? Bu nereye kadar götürür insanları? Bununla hayat mı düzenlenir ya? Bununla şehir mi idare edilir? Bununla belediyecilik mi yapılır? Bununla para mı kazanılır? Bununla makam mı kazanılır? Bununla devlete mi gidilir? Tamam anladık Kur'an da, yani ne olacak okuyunca? Bununla devlet mi kurulur? Bununla cemaat mı örgütlenir? Bununla para mı kazanılır? Bununla iktidara mı gelinir?" dediklerine şahit oluyoruz insanların. Aynen bugünkülerin de bunları dediklerine şahit oluyoruz. Kur'an okuyalım, Kur'an okuyalım. "İyi, anladık da ne olacak okuyup da? Oku, oku bununla nereye kadar gidilebilir? Ne işe yarayacak bu okuma? Bize başka şeyler lazım. Bize örgütsel çalışmalardan söz et. Bize paradan, bize sanayileşmeden söz et!" diyenleri bugün de görüyoruz.

Ama Allah diyor ki: "Biz bunu iman edenlerin imanları artsın, küfredenlerin ve fâsıkların da fıskını artıralım, açığa çıkaralım diye böylece anlattık." O halde Kur'an kimilerinin hidâyetini artırırken kimilerinin de dalâletini artırmaktadır. Yani kimileri Kur'an'la hidâyet bulurken, kimileri de Kur'an'la, Kur'an sayesinde sapıklıklarını, sapıklık noktalarını anlarlar.

Kur’an’la kimileri sapıtırken, kimileri hidâyet bulur. Pek çoğu Kur’an’la sapıtırken, pek çoğu Kur’an’la yol bulur. Onlar aslında bu âyet sebebiyle sapmış değildir, zaten sapıktı bunlar da, bu âyetle sapıklıklarını izhâr ediyorlar. Yani bunlarda küfür ve nifak zaten vardı da, âyet bunu açığa çıkarmıştır. Yani şimdi bunlar bu misallerde ne denilmek istendiğini anladıkları zaman iman edecekler mi? Kesinlikle. Bunların derdi iman değil, bunların derdi zaten imandan kaçmak. Buna delil arıyorlar!

“Allah’ın ordularını Allah’tan başkası da bilmez zaten. Allah’ın ordularının, Allah’ın meleklerinin mahiyetini bilmeniz de mümkün değildir. Öyleyse araştırıp, soruşturup, sorgulayıp durmaktansa böylece teslim olun! Böylece iman edin! Bu on dokuzun ne olduğunu, nasıl olduğunu düşünmeyin! Düşünmeniz de gerekmez zaten! Çünkü bu konu gaybî bir konudur, evet dediniz mi tamam sizden istenen budur,” diyor Rabbimiz. Ben size sizin en baş sıfatlarınızı sayarken ¬`²[«R²7@¬" «–YX¬8ÌY< «w<¬HÅ7! demedim mi? Ben size gayb bilginin konusu değil, imanın konusudur demedim mi? Gayb bilinmez inanılır demedim mi? Gaybı bilmeniz gerekmez ki! Nereden çıkarıyorsunuz bunu? Niye uğraşıyorsunuz?

“Ve bu ancak bu bir öğüttür, beşer düşünüp öğüt alsın diye bir ültimatom, bir muhtıradır; düşünmek, öğüt almak isteyenler için bir tezkiradır.”

32-37. “Hayır hayır, öğüt almazlar. Ay’a, dönüp gelen geceye, ağarmakta olan sabaha andolsun ki, içinizden öne geçmek veya geri kalmak isteyen kimseye, insanoğlunu uyarıcı olarak anlatılan cehennem büyük olaylardan biridir.”

Hayır hayır! Neye hayır? Bu on dokuzun ne olduğu konusundaki telaşa hayır! Her şey bu on dokuzda saklıymış gibi ısrarla anlamak için bu on dokuzun üzerine gitmeye hayır. Bu bozuk düzen anlayışa hayır. Vahye karşı takındığınız bu bozuk tavırlarınıza hayır! Vahiyle kulluk ilişkisi içine gireceğiniz yerde onu bir bilim kitabı yerine koymanıza hayır! Onu bir logaritma kitabı zannetmenize hayır! Vahye karşı bu vurdumduymaz tavırlarınıza hayır! Vahye karşı bu müstekbir halinize hayır! Kâfirlerden ve kalbi hasta olanlardan olmanıza hayır! Üstünüzde taşıdığınız Velid bin Muğire sıfatlarına hayır! İmana yanaşmamanıza, kalplerinizin yakîn kesb etmekten kaçınışınıza hayır! ŸÒ«6 Hayır hayır! Öyle

değil! İş sizin bildiğiniz gibi değil, niye anlamaya yanaşmıyorsunuz?

Aya yemin olsun ki! Sırtını dönüp giderken geceye yemin olsun ki! Sarardığı, ağardığı zaman sabaha yemin olsun ki:

Herhalde büyüklerden birisidir o Sakar. Büyük belâlardan birisidir o Sakar. Yani kâfirlerin atılacağı, girdirileceği, boylatılacağı bir konudur ki o Sakar, büyüklerden biridir. Büyük haberlerden biridir. Hani daha önce:

demişti. Ya da ***"Nezîran li'l-beşer"*** denmişti. Sûrenin ta başına döneceğiz. Yani bu Sakar, bu cehennem insanlar için bir uyarıcıdır. Cehennem olmasaydı uyarı olmazdı. Öyleyse biz de hem kendimiz, hem de başkaları için cehennemi uyarı kabul edecek, uyaracağız, uyarılacağız onunla. Ama
Ve de:

olarak kıyam etmemiz gerekecek, kıyamı gerçekleştirmemiz gerekecek tabii. Yani kıyamın bir konusu da burada anlatılır diyeceğiz.

Peki herkes uyarılamıyor mu? Herkes denileni anlamıyor mu? Herkes istenilen seviyeye gelmiyor mu? Evet:

Öne geçmek isteyenler de olacak, arkada kalmak durumunda olanlar da olacaktır. Yani bu âyetleri, Allah'ın uyarılarını duyar duy-maz kulluğa koşanlar da olacaktır, itaatten kaçanlar da olacaktır. Öy-leyse bütün insanlar uyarılacaktır ama:
Olanlar da olacak, yani ha uyarmışsın ha uyarmamışsın fark etmez olanlar, uyarıya karşı nötr davrananlar da olacak:

Olarak uyarılanlar, uyarıya müspet cevap verenler de olabilecektir. Çünkü:

38-42. "Herkes kazancına bağlı bir rehindir; Ancak defteri sağdan verilenler böyle değildir; onlar cennettedirler. Suçlulara: "Sizi bu yakıcı ateşe sürükleyen nedir?" diye sorarlar."

Evet herkes, bütün insanlar kendi kazancına rehindir. Herkes kendi kazancına bağlıdır. Herkes kendi ne kazanmışsa onunla rehindir. Yani Allah indinde borçlu olarak kazancına rehindir. İnsanın saadet ya da felâketi kendi kazancına mütenasiptir. Ya çalışır, güzel ameller işler, Allah'a borcunu ödeyerek

kendini kurtarır ya da çalışmaz, rehin olarak Allah'ın elinde kalır.

Bu âyeti şu üç şekilde anlamaya çalışıyoruz:

1. Herkes ameliyle hesaba çekilmeye rehindir. Buradaki �ÒË! ile Müslümanların çocukları kastedilmiştir. Yani bu hesaba çekilme sorumluluğundan Müslümanların çocukken ölmüş çocukları müstesnadır, onların hesabının olmaması anlatılır. Herkes ameliyle hesaba çekilecektir.

2. Herkes, her cehennemlik ateşe rehindir ancak cennetlikler müstesna şeklinde anlayanlar da olmuştur bunu.

3. Herkes ameliyle rehindir, ancak Ashab'ul Yemin bundan müstesna denmiştir. "Yani herkes kendi gideceği yere biletini kendisi almaktadır, kimseyi bu konuda zorlamam!" diyor Allah. Cehenneme gidenler cehenneme kendilerini bağlıyorlar, kendilerini cehenneme rehin tutuyor. Cehennemlikler amelleriyle, yaşadıkları hayatlarıyla kendi kendilerini cehenneme ipotek ediyorlar ama Cennetlikler bundan müstesnadır.

Sağ ashabı, amel defterini sağlarından alanlar bundan müstesnadır.

Sorup soruşturacaklar mücrimlere. Sûrenin bu bölümü gerçekten insanın tüylerini ürpertiyor. Düşünün, yığınlarla insan cehennemin kapısının ağzına gelmişler. İşin garibi bunların içinde dünyada ben de Müslümandım diyenlerden de pek çok insan var. Müslümanlar bunları görünce şaşıracak ve sorup soruşturacaklar: "Yahu bu adam dünyada Müslümandı, ne işi var bunun burada acaba?" diyecekler. Soruşturacaklar: "Yahu ne oldu? Kim yaptı size bunu? Kim getirdi sizi bu cehenneme?" diyecekler. Dünyada Müslüman gözüken bu adamlardan dört cevap anlatılıyor âyette:

43-46. "Onlar derler ki: "Namaz kılanlardan değildik. Düşkün kimseyi doyurmuyorduk. Bâtıla dalanlarla biz de dalardık. Ceza gününü yalanlardık. Ölüm bize o haldeyken geldi."

Cennette Rabblerinin devlet ve nimetlerine kavuşmuş olan mü'minler kendi aralarında cehennemlikleri, mücrimleri sorup soruştururlar. Onlar bu konunun sözünü açınca cehennem ve cehennemlikler de gözlerinin önüne kadar getirilmiştir. Mü'minler orada dünyada tanıdıkları, bildikleri simâları görürler.

Dünyada mü'min zannettikleri, Müslüman bildikleri kimi insanları orada ateşin içinde görünce şaşkınlıklarını dile getirerek: "Ne oluyor? Hayrola? Ne işiniz var sizin orada? Yoksa bir yanlışlık filan mı oldu? Siz mü'min değil miydiniz dünyada? Hangi rüzgar attı sizi bu ateşin içine? Sizi bu cehenneme sürükleyen, bu ateşe iten sebep nedir?" diyecekler ve sorup soruşturacaklar.

Diyorlar ki, "biz namaz kılanlardan değildik!" Namaz kılanlardan değildik biz? Bunun birkaç mânâsını açıklamaya çalışalım:

1. Dikkat ederseniz "biz namaz kılmıyorduk" demiyorlar da, "namaz kılanlardan değildik" diyorlar. Belki kılıyorduk ama, ne dediğimizi, ne okuduğumuzu, ne yaptığımızı anlamadan yatıp kalkıyorduk. Yani aslında biz namaz kılmıyorduk ta namaz gösterisinde bulunuyorduk, diyorlar.

2. Ya da sadece namazla din kurtarma çabasında oluyorduk. Bizden sadece namaz isteyen, hayatımızın öteki birimlerine karışmayan bir Allah'a inanıyorduk. Sadece namazla kulluğun defterini dürüyorduk. Namazda mesaj almadığımız gibi, yarım yamalak aldıklarımızı da namaz sonrası hayatımıza taşıma diye bir derdimiz yoktu. Namazla hayatı düzenleme diye bir endişemiz yoktu.

3. Ya da namaz kılanlar gibi namaz kılmıyorduk. Kim o namaz kılanlar? Biz namazı kimden öğrendik? Allah'ın Resûlü'nden. Rasulul-lah: ***"Ben nasıl namaz kılıyorsam siz de öylece kılın!*** diyordu ya, işte biz de öylece kılmaya çalışıyoruz. Öyleyse biz namaz kılanlardan değildik sözü, namaz kılanlar gibi, Peygamber (a.s) gibi, sahâbe gibi namaz kılmıyorduk, yani hayatın mihveri olan, hayatı düzenleyici olan bir namaz kılmıyorduk demektir.

Hani Allah'ın Resûlü:

"Kimin namazı onu kötülüklerden menetmiyorsa o namaz sahibini Allah'tan uzaklaştırmaktan başka bir işe yaramaz"

diyordu ya, işte böyle bir namaz kılıyorlarmış bunlar. Eh adamın hayatında Peygamber yoksa, Peygamberi tanımıyorsa elbette namazı da yoktur. Peygamberi olmayanın namazı olur mu? Namazda ***"En büyük Allah!"*** dediğimiz halde namazın dışındaki hayatımızda en büyük falan, en büyük filan diyerek bu büyüklüğü dağıtmaya başlamışsa kişi, veya "Yalnız sana kulluk

yaparım Allah'ım!" dedikten sonra malın, dükkanın, müşterinin, makamın, âmirin, müdürün, çevrenin, toplumun, âdetlerin, modanın kulu-kölesi olmaya kalkışmışsa, başkalarının huzurunda eğilmekten sırtı kamburlaşmışsa nasıl namaz diyeceğiz buna?

4. Başka bir mânâsı da, namaz kılanlarla beraber değildik de-mektir. Adam namaz kılıyor ama çevresi, eşi, dostu hep münafık, fâ-sık, facirse, oğlunu namaz kılanla evlendirmiyor, kızını namaz kılana vermiyor, oğlunu, kızını eğitmek üzere namaz kaçkını insanlara teslim ediyor, arkadaşlarını namaz kılanlardan seçmiyor, oğlunu, çevresini, ticaret ettiği, borç alıp verdiği, görüşüp konuştuğu, düşüp kalktığı insanlar namazcı değilse, ya da namaz kılanlar kendi aralarında böyle bir dayanışma içine girmemişlerse, onlar da Allah korusun yarın bu duruma düşecekler ve bu sözü söyleyenler arasında yer alacaklardır.

"Bir de bizler miskinleri doyuranlardan değildik." Malımızda çevremizdeki miskinlerin, fakir-fukaranın hakkı olduğunu bilmiyorduk. Kazandıkça kazanıyor, yığdıkça yığıyor, ama bunu Allah yolunda Allah'ın kullarına ulaştırma çabası içine girmiyorduk. Soframızı biraz daha zenginleştirme, biraz daha çeşidi artırma, eşyalarımızı biraz da-ha lüksleştirme, arabalarımızı bir model daha yenileme, çevreye biraz daha fazla hava atma, insanların evlerinde, sofralarında bizi biraz da-ha fazla konuşup gündemlerine almaları, biraz daha fazla takdir, biraz daha fazla alkış ve şöhret adına çırpınıyorduk. Villalarımızı, köşklerimizi terk edip miskinlerin, garibanların hayatlarına inmeyi, onların ev-lerine gitmeyi aklımızın ucundan bile geçirmedik. Onları adam yerine koyup kendi hayat standartlarımıza çekmeyi, kendi harcamalarımızı, israflarımızı da kısarak kendimizi onların hayat standartlarına indirmeyi hiç düşünmedik. Yani onların kendi yiyeceklerini vermedik onlara. Bizim mallarımızın içinde onlara verilmek üzere senin verdiklerini kendimizin zannederek onlara vermedik" diyorlar.

"Bir de biz bâtıla, bâtıl tutkulara, boş şeylere, lüzumsuz şeylere dalanlarla birlikte dalıp gidiyorduk ki, ansızın ölüm gelip bizi yakalayıverdi."

"Evet, boş şeylere dalıp gidiyorduk. Bizi ilgilendirmeyen, dünyamızı da, ahiretimizi de ilgilendirmeyen boş şeylere daldıkça dalıyorduk." Yarın mizana konulunca insanı cennete götürücü olmayan her şey boştur. Mizana konunca isterse insanı cehenneme götürmesin ama cennete götürücü olmayan her şey boştur.

Adam özel krem rengi takke ördürüyor, rengini, desenini, modelini beğenmiyor, bozdurup bir daha ördürüyor, boş şey bunlar. Veya arabasının renginde elbise giymeye çalışıyor. Veya tesbih illa da oltu taşı olacak diye onun peşine takılıyor. Adam tesbih alacak 150 sene toprağın altında kalmış olacak. Adam henüz evlenmemiş, boşanmayı tartışıyor. Kadın, kendisine farz olmayan Cumayı tartışıyor, kocalarının cuma işlerini ayarlamaya çalışıyor. Ya da Etiyopya'yı, Arjantin'i konuşuyorlar. Gerçekten bunları konuşmamızı Allah mı istedi, bir düşünelim. Eğer yarın bunlar bizim mizanımıza konacak cinsten şeyler değilse, yarın bizi cennete götürecek şeyler değilse, boş şeylerdir. Bir bakış, bir düşünce, bir konuşma, bir okuma, bir davranış eğer cennetimize vesile değilse, boştur.

Bugün sabahtan akşama kadar konuştuklarınızı bir düşünün. Neler konuştuk? Dünyamızı da âhiretimizi de ilgilendirmeyen boş şeyler miydi, yoksa mîzanımıza konulacak cinsten şeyler miydi? Ya da bizi cennete götürücü şeyler miydi, yoksa cehennemin ta ortasına dü-şürecek şeyler miydi? Nasıl yani, bir söz insanı cehenneme götürür mü? Evet, bakın Allah'ın Resûlü Riyazu's Salihîn'de bize aktarılan bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Bir insan manasını düşünmeden bir söz söyleyiverir ki, o söz nedeniyle cehennemin doğusu ile batısı arasındaki mesafesinden daha uzak bir yerine düşüverir."

Allah korusun. Kızdıktan sonra ağzınızdan bir söz dökülecek, siz ne dediğinizin farkına bile varamayacaksınız, sonra onun cezaya çarptırılacak bir söz olduğunu anlayacaksınız. Bunu sakinken bile ya-pamazsınız. Bir sözün sonunda bakıyorsunuz ki insan cehennemin dibine yuvarlanıp gidiyor.

Birisine yanlışlarını hatırlatıyoruz, iyi bir müslüman olabilmesi için yapması gereken şeyleri hatırlatıyoruz, adam sonunda öyle bir değerlendirme yapıyor ki, bizim söylediklerimizin hepsini alıp götürüyor. Diyor ki adam; "hoca bana fırça çekti". Halbuki Rasûlullah Efendimiz dinin nasihat olduğunu beyan ediyor. Din öylece nasihat olarak ikame edilsin, var kılınsın, onun hayatında benden nasihat, benim ha-yatımda ondan nasihat olarak din yaşansın diye konuşuyorum, adam sonunda diyor ki beni fırçaladı. Dilimizin döndüğünce bir saat Allah ve Resûlünün dediklerini ortaya koymaya çalışıyoruz, ama sonunda içlerinden birisi diyor ki; "hoca anlat, anlat dediklerin çok güzel ama bugün bunlar mümkün olmaz" diyor. Onun ağzından çıkan bu söz dinleyenlerde ne

iştah bırakıyor, ne ilgi bırakmıyor. Bu sözün neye mal ol-duğunu bilmiyor adam.

Bir de öğrendiği âyet ve hadislerin ne anlama geldiği, kendilerinden nasıl bir kulluk istediğini düşünmüyor insanlar. Oturuyoruz bir ortamda; bir şeyler anlat diyorlar. Ben de diyorum ki; haydi hepiniz bi-rer âyet, birer hadis söyleyin de onlar üzerinde anlatmaya başlayayım. Başlıyor birisi; bir adam ölünce, onun ameli, malı mülkü, karısı kızı, hısım akrabası onunla birlikte mezara kadar gelir diyor peygamberimiz. Evet, sonra ikisi geri döner mezarda sadece ameli kalır." Ya öyle mi, nerede olurmuş bu iş diye ben sormaya başlıyorum. Çünkü daha önce duydunuz mu bilmem? Ama ben tekrar duyurayım; karşımdakinin ifadesiyle bir adam ölünce üç şey onunla birlikte mezara kadar gider. Malı, ehli ve ameli. Bunlardan malı ve ehli geri döner, ameli onunla birlikte mezarda kalır.

Siz hiç gördünüz mü diyorum, adamın yatağı, yorganı, masası, sandalyesi, atı, arabası, bürosu, mağazası, köşkü, yalısı hepsi be-raber altına tekerlekler takılarak mezara götürülsün, hiç gördünüz mü? Haydi akrabalarının hepsi değilse de bir kısmının iyi kötü geldiğini görüyoruz da ötekilerin geldiğini görüyor musunuz, gördünüz mü? Peki malı mülkü nasıl geliyor mezara diyorum. Nerde görülmüş bunların mezara geldiği? Efendim kefeni gelmiyor mu? Eh geri gelmiyor ama o orada kalıyor. Peki ya şekerleri? Hattâ o da onun değildir. Onu da orada yiyip bitiriyorlar, o da orada kalıyor, geri gelmiyor. Peki söyleyin diyorum, bu hadisi neden siz böyle üzerinde düşünme-den anladınız? Eh amel etmek istemediniz, bu hadisi öğrenmeden önceki ben ile öğrenen ben nasıl davranmalıydım, bunu bilediniz, bu-nun üzerinde kafa yormadınız dedim.

Birine dedim ki; bir hadis oku da dinleyeyim. Bir hadis okudu bana: "Bir müslümanın bir başka müslümana üç günden fazla küsmesi helal değildir" hadisi okudu. Ben dedim ki; peki ne anlayacağız bundan? Ne dedi bu hadis bize? Valla orasını bilmem, ben bu kadar ezberledim dedi. Bir dakika dedim, ben bir başka hadis biliyorum ki; Kâb Bin Malik ve iki arkadaşına elli gün küsmüş sahabe. Nasıl olacak şimdi bu? Üstelik başlarındaki peygamber Efendimiz de küstü. Hem üç gün diyor peygamber, hem elli gün diyor, bu ne mennem şey? Ay-rıca mesela sahabe'den biri elinde sapanla taş atan bir başka sahabeye diyor ki; eğer bunu bırakmazsan sana küserim. Küstü de nitekim. Ne olacak şimdi bu? Diye onları öğrenilenlerle amel etmeye teş-vik edince, içlerinden birisi dedi ki; yani bu yaptığına gıcıklık desek olmaz mı dedi. Yok, ağzınızdan çıkan şeylere dikkat edin. Ne dediğinizi, neden dediğinizi ve bu dediklerinizin neye mal olduğunu bilin.

Bir adamla anlaşmak istediniz, didindiniz, uğraştınız, çabaladınız olmadı. Sonunda dediniz ki; yok olmadı be arkadaş, onunla yıldızlarımız bir türlü barışmadı dediniz. Ne o? Yıldızlarınız barışmadı. Hiç düşündünüz mü bu söz ne anlama geliyor? Tarihte nice toplumlar varmış yıldızlara tapan. Onların inancına göre her insanın bir tanrı yıl-dızı varmış gökyüzünde. O benim yıldızımla onun yıldızı, yani benim tanrımla onun tanrısı gökyüzünde anlaşırlarsa ben de yeryüzünde onunla anlaşırmışım. Onlar küser barışmazlarsa, ben de yeryüzünde çatlasam patlasam da onunla anlaşamazmışım. Söyleyin peygamberin yıldızıyla bugünkülerin gökteki yıldızları barışmadı da ondan mı görüşmek istemiyorlar peygamberle? Neden gitmiyorlar peygamberin ziyaretine? Neden sormuyorlar ona problemlerini? Neden yanaşmı-yorlar peygamberin hadislerine? Haşa neredeyse Allah'ın yıldızlarıyla bizimkilerin de irtibatı yok galiba.

Öyleyse ağzımızdan çıkan bir sözü, biz onu ne maksatla söylediğimizi düşünüp söyleyelim. Hattâ o sözün eninde sonunda bizim mizanımıza konulacak olduğunu bilerek konuşalım. Mesela adam bir olayda çok ciddi olduğunu anlatmak için yemin billah'ın da ötesinde diyor ki; "anam avradım olsun ki" diyor. Bu ne mennem şey? Ya da; "dinimden döneyim ki" diyor kimileri. Bunu nasıl söyleyebiliyor adam? Şakası bile olmaz ki bunun.

Veya meselâ iki kişi tartışırlarken birisi; "la havle vela guvvete illa billah" diyor, berikisi hemen ileri atılıp; "bırak la havleyi! La havle karın doyurmuyor! La havlene başlarım!" diyor. Nasıl söyleyebilir bunu bir müslüman?

Meselâ adamın kalemine gösterdiği titizliği bir düşünün. Her kalemle yazamaz adam, illa falan model ve filan marka olacak. Veya adamın yemeğin tuzuna, biberine modeline gösterdiği titizliği bir düşünün. Saatlerce akvaryum karşısında veya televizyon ekranı karşısında öldürdüğü zamanları bir düşünün. Arabalarının üzerinde gördükleri ufacık bir çizik karşısında, "aman eyvah ne oldu? Nasıl oldu?" diye abananları ve üzüntülerinden deliye dönenleri bir düşünün. Halbuki adamların kendi inanç dünyalarındaki veya çocuklarının itikat dünyalarındaki çatlaklıklara neredeyse araba girecek ama onu gördükleri yok adamların. Hepsi boş şeydir bunların!

Bir ömür boyu yaptıklarımızı bir düşünelim. Ne kadarı dolu, ne kadarı boş bir düşünelim. Meselâ bir ilkokul diyoruz beş yıl harcıyo-ruz, dönüp bir bakıyoruz ki bomboş. Yani mübâlağa yapmıyorum inanın orada öğrendiklerimiz

beş haftaya sığabilecek şeyler. Ondan sonra yaptıklarımızı düşünelim. Hayatın tümünü düşünelim. Acaba bu yaptıklarımızın yaptırıcısı kimdi de yaptık? Allah dedi diye mi yaptık? Yoksa toplum öyle istedi diye mi? Çevremiz bundan razıdır diye mi? Ya da âdetler veya Zerdüşt böyle buyurdu diye mi yaptık? Tüm yaptıklarımızı bir düşünelim. Neyle geçti bizim ömrümüz? Oturamayacağımız evler, yiyemeyeceğimiz paralar toplamakla mı geçti? Eğer böy-leyse, tüm hayatımız boşa gitmiştir Allah korusun.

Neyle geçirdik ömrümüzü? Müzik dinleyerek mi? Kaldırım çiğneyerek mi? Ekran başında, akvaryum önünde mi? Aynanın önünde mi? Panayır veya piknikte mi? Oya için, boya için mi? Para-pul peşinde mi? Yoksa kendisine kulluk yapmaya çalıştığımız çevrenin alkış tufanları arasında mı? Veya kulluğa râci olmayarak, amele müstenit olmayarak gayr-ı dinî ilimlerde tefekkuh adına mı çırpındık? Öyleyse eyvaaah bize! Vaah bize! Yuh bize!!

Bakın öyle diyor cehennemdekiler. Bizler boş şeylere, bizim dinimizi de, dünyamızı da ilgilendirmeyen, olsa da olur, olmasa da olur şeylerin peşine takılıyorduk. Ya da bizden istenmeyen şeylerin peşine veya kesinlikle haram olmayan ama bizden istenmeyen şeylerin peşine takılıyorduk. "Elbisenin tipi, biçimi, rengi, modeli. Yemeğin modeli, tadı, tuzu, servis biçiminden tutun da, çayın deminden, kahvenin rengine varıncaya kadar, peynirin küflüsünden soğanın cücüğüne kadar her şeyi dert ediniyorduk da, Kitabı, sünneti dert edin-miyorduk" diyenlerden birisi de biz olmak istemiyorsak, yarın yaptıklarımıza dikkat etmek zorundayız. Yarın mizanımıza konduğu zaman bizi perişan edecek boş şeylerin peşinde değil de, bizi kesin cennete götürecek, Allah ve Resûlü'nün istediği şeylerin peşinde olalım.

Bir de din gününü yalan sayıyorduk biz. Ahiret endişemiz yoktu bizim. Yukarıdaki suçların temel sebebi, asıl sebebi budur işte. Ya-ni bir adamın ahiret inancı bozulmuşsa, hesaba çekilme şuuru pörsümüşse, o adamın tüm hayatı bozulmuş demektir. Ancak dikkat ederseniz burada din gününü, ahiret gününü inkâr ediyorduk, reddediyorduk demiyorlar da, "yalan sayıyorduk" diyorlar. İnkar etmekle yalan saymak ayrı ayrı şeylerdir.

Yalan saymak, inanmakla beraber gereğini yerine getirmemek demektir. Adam namaza inanıyor ama kılmıyor, örtünmesi gerektiğine inanıyor ama örtünmüyor. Yani inanıyor ama inancının gereğini yap-mıyor. Hani meselâ diyorsunuz adama: "Arkadaş dışarı mı çıkıyorsun? Aman dikkat et! Dışarıda çok şiddetli soğuk var, kar yağıyor! Aman pardösünü giymeden çıkma!" Adam kar

nedir, soğuk nedir biliyor, pardösüsünü giymesi gerektiğini biliyor, anlıyor ama yine de giymeden çıkmaya kalkışıyorsa, işte bu yalan saymaktır. Namazın farz olduğunu, kılınması gerektiğini biliyor ama yine de kılmıyor. Bakın burada da aynısını görüyoruz:

"Biz din gününü yalan sayardık."

Bakın, "din gününü inkâr ederdik" değil, "yalan sayardık." Meselâ adama soruyorsunuz: "Arkadaş ölecek misin?" "Tamam." "Dirilecek misin?" "Tamam." "Hesap-kitap var mı?" "Tamam." "Peki Allah Kâdir mi? Yapar mı bunu?" Tamam, hepsine inanıyor adam. Ama ba-kıyoruz bu tamam saydığı, bu inandığı konulara aldırış etmeden yaşıyor adam. Yaşadığı hayatta bu inandığı şeylerin kokusunu bile görmek mümkün değil. Öyle bir hayat programı var ki, adamın bu inancının hiç mi hiç etkisi yok.

Yani imanının, inandım dediği şeyin gereğini yapmıyor. Veya imanını amele dönüştürmüyor adam. Çok korkunç bir suç değil mi bu? Namaz kılması gerektiğine inanıyor ama kılmıyor. Örtünmesi ge-rektiğine inanıyor ama örtünmüyor. Kur'an'ı, sünneti tanımadan Müslümanlık olmayacağına inanıyor ama farklı yaşıyor. Çoluk-çocuğunu eğitmesi gerektiğine inanıyor ama yaklaşmıyor. İşte yalan saymak budur ve çok büyük bir suçtur. Öyleyse inandık dediğimiz şeyleri a-mele dönüştürmeye çalışalım inşallah.

Bizler böyle dünyaya dalmış bir biçimde yaşayıp giderken:

Eyvah! Eyvah ölüm gelip çatıverdi bize. Tam yapacaktık, tam başlayacaktık ama ölüm geliverdi. Hanıma ders başlatacaktı ama iki sene sonra. Küs olduğu bir Müslüman kardeşiyle barışacaktı, onu affedebilecekti ama beş sene sonra. Kur'an'ı tanıyacaktı, anlayacaktı, ama yarından sonra, diyordu. Çocuklarını eğitecekti ama emekli olduktan sonra. Kur'an'ı ve sünneti tanıyacaktı ama evi bitirdikten sonra. Rahmetli tam yapacaktı ama ölüm geliverdi. Ömrü kifâyet etmedi. Eyvah, hesapsız bir biçimde ölüm gelip işini bitiriverdi.

Bizler ahireti gündemimizden çıkarmıştık ta bu haldeyken ölüm geliverdi! İşte borç, dert, senet, kürek, dükkan, tezgah, müşteri, kooperatif, diploma, doktora, makam, koltuk, bordro, kademe, ödeme, akvaryum, çiçek, saksı, halı, mobilya derken hiç beklemediğimiz bir anda ölüm geliverdi. İşte cehennemin

kapısının önündekilerin söyleyecekleri bunlar. Allah bizleri onlardan etmesin inşallah.

Anlıyoruz ki işte cehenneme gidecekler bunlardır. Anlıyoruz ki bunlar bedenî kulluklarını, ya da bireysel kulluklarını yapmıyorlarmış. Namaz gibi bireysel, miskinleri doyurmak gibi toplumsal kulluklarından kaçıyorlardı. Veya namazla bedenlerinde Allah'ı söz sahibi bil-miyorlar, ikramla da mallarında Allah'ı söz sahibi kabul etmiyorlardı. Ya da namazla Allah'tan mesaj alıp infakla da bu mesajı Allah kullarına ulaştırma dertleri yoktu bu adamların.

48-52. "Artık onlara, şefaatçilerin şefaati fayda vermez. Öyleyken, bunlara ne oluyor ki öğütten yüz çeviriyorlar? Aslandan ürkerek kaçan yabanî merkeplere benzerler. Hayır; her biri önüne açılıvermiş sahifeler verilmesini isterler."

Onlara hiçbir şefaatçinin şefaati fayda vermez. Hal böyleyken bu adamlara ne oluyor da tezkiradan, haritadan, mihmandardan, pusuladan, yol bilenden yüz çeviriyorlar? Ne oluyor bunlara ki Allah'ın rahmeti gereği kendilerine açtığı rahmet kapılarından istifadeye ya-naşmıyorlar? Nasıl oluyor? Neye güveniyorlar da kendilerine açılan şefkat kucağından, aslandan ürken yaban merkepleri gibi ürküp kaçıyorlar? Kimden kime kaçıyor bunlar?

Hayır hayır, bunların derdi her birinin önüne açılmış sahifeleri, kitapları olsun isteğidir. Hepsi, kendilerine mahsus kitapları olsun isterler. Yani bunların hepsi peygamber olmayı ister. Hepsine ayrı ayrı birer kitap verilsin, hepsinin kendilerine mahsus kitapları olsun isterler. Hepsi kendilerinin özel kitapları olsun ve hepsi de kendi kitaplarına bakarak "Allah'ın istediği budur! Allah'ın muradı budur! Benim kitapta böyle deniyor! Ben bunu kitabımdan böyle anladım!" demek ister. Dolayısıyla benim anlayışım doğrudur! Benim düşüncem, benim metodum, benim dinim, benim yaşadığım hayat doğrudur! Kesin doğrudur! diyecekler, hiç kimseye bağımlı olmayacaklar, Allah'ın istediklerini istedikleri gibi yorumlayacaklar.

Galiba Peygamberi ve onun sünnetini diskalifiye etmeye çalışanların çabası da bu gibi görünüyor değil mi? Yani Kur'an'ı peygamberin kitabı, peygambere gelen kitap, peygamberin anlayıp yaşadığı, peygamberin anlayıp uyguladığı, örneklediği bir kitap olmaktan çıkarıp kendilerince anlamak istiyorlar. Çünkü Kur'an'ı peygamberin kitabı, peygamberin anlayıp yorumladığı

kitap olarak kabul edip peygambere bağımlı anlamaya çalıştıkları zaman, düşüncelerine, anlayışlarına peygamberî bir sınır gelecektir. O zaman hayatlarına yasaklar ge-lecek, onun anlayışının dışına çıkamayacak ve daha bir Müslümanca yaşamak zorunda kalacaklar. Ama peygamberi ve peygamberin sünnetini, peygamberin anlayışını, peygamberin uygulamalarını diskalifiye ederek Kur'an'ı peygambere bağımlı olmadan anlamaya çalıştılar mı, kendi istedikleri gibi âyetleri yorumlama imkânları olacak, kendi arzularına göre onu yorumlama imkânı bulmuş olacaklar. İşte peygamberi ve onun sünnetini silmek isteyenlerin tek derdi budur. "Ben kitabımdan bunu anladım. Benim kitapta bunlar var. Ben böyle anladım, beni başkası bağlamaz" diyecekler ve keyiflerine uygun bir hayat yaşama imkânı bulabilecekler.

53. "Hayır; daha doğrusu ahiretten korkmazlar."

Hayır hayır! Onların yarın endişeleri yok. Hesap-kitap dertleri yok onların. Ahiret endişeleri yok onların da ondan. Peygamberi kenara aldılar mı, artık Kur'an'ı istedikleri gibi yorumlayacaklar. Ama ahirette soracağız onlara bunun hesabını, diyor Rabbimiz.

54-55. "Hayır şüphesiz bu Kur'an bir öğüttür. Dileyen kimse öğüt alır."

İşte bunlar, bu âyetler, bu Kur'an dileyip öğüt almak isteyenler için, bu kitapla yol bulmak isteyenler için bir tezkiradır, zikradır. Tez-kira, kişinin sürekli hafızasında canlı tutması ve hiç unutmaması gereken şey demektir. İşte Kur'an'la yol bulmak isteyenler için öncelikli olarak hatırında canlı tutulması gereken tezkiradır bu âyetler. Yani bu âyetler asla unutulmaması gereken zikralardır. Çünkü bu âyetler hayatın kendileriyle düzenleneceği zikralardır. Ama öğüt almak isteyenler için bir değer ifade eder bu âyetler. Dileyen Rabbine ancak bu âyetlerle yol bulabilir. Çünkü tezkirasız yol bulmak mümkün değildir. Tezkirasız Allah'a yol bulmak ve O'na istediği biçimde kulluk yaparak O'nun rızasını kazanmak mümkün değildir.

Çünkü bu âyetler tezkiradır, haritadır, pusuladır, mihmandardır, yol göstericidir. Öyle değil mi? Hem bu kitabı tanımayacaksınız, hem kitabın âyetleriyle beraber olmayacaksınız, hem kitapsız bir hayat yaşayacaksınız, hem tezkirayla yol bulmaya çalışmayacaksınız, hem haritayı elinize almayacaksınız, hem pusulaya müracaat etmeyeceksiniz. Yani yol bilenin elinden tutmayacak, yolu yol bilene sormayacaksınız hem de yol bulacaksınız. Mümkün mü bu?

Öyleyse Rabbine yol bulmak isteyen bu kitapla sürekli beraber olmak zorundadır. Sürekli tezkirayla hareket etmeye çalışmak zorundadır. Bunun başka çaresi de yoktur diyor Rabbimiz.

56. "Allah dilemeksizin öğüt alamazlar. O, kendisinden korkulmaya daha lâyıktır ve bağışlanmaya daha ehildir."

Allah ki, takva ehlidir. Allah ki, kendisiyle yol bulunandır. Allah ki, kendisine sorulandır. Allah ki, koruması altına girilen, hayatın kendisi adına ve kendisinin belirlediği biçimde yaşanılandır. Allah ki, kullarının kulluğa yol bulmaları için kitap gönderendir. Yolu tarif etmek üzere kitap gönderen ve kitabın nasıl anlaşılacağını, nasıl hayata ge-çirileceğini, Allah'ın istediği kulluğun nasıl icra edileceğini göstermek üzere örnek kul olarak peygamber gönderendir. Allah ki, mağfiret et-meye ehil olandır. İyi niyetle kendisine kulluk yapmak isterken hataya düşenlere mağfiret edendir.

Rabbim bize affın ve mağfiretinle muamele buyur, çünkü sen mağfirete tek ehil olansın. Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Vel hamdü lillahi Rabbi'l âlemîn.

- 75 -

KIYAMET SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 75., Nüzûl sıralamasına göre 31., Mufassal sûreler kısmının yedinci grubunun ilk sûresi olan Kıyamet sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 40'tır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1-2. “Kıyamet gününe ve nedâmet çeken nefse yemin ederim (ki, insanlar öldükten sonra diriltileceklerdir). 3. İnsan, kemiklerini bir araya toplayamayız mı sanıyor? 4. Evet, Biz onu, parmak uçlarına varıncaya kadar bütün incelikleriyle yeniden yapmaya Kâdiriz. 5-6. Ama, insanoğlu gelecekte de suç işlemek isterde: “Kıyamet günü ne zamanmış!” der. 7-10. Gözün kamaştığı, ayın tutulduğu, güneş ve ayın bir araya getirildiği zaman işte o gün insan: “Kaçacak yer nerede?” der. 11. Hayır hayır; bir sığınak yoktur. 12. Ey insan! O gün, sen, Rabbinin huzuruna varıp durursun. 13. O gün, insanoğluna önde ve sonda yaptığı ne varsa bildirilir. 14-15. Özürlerini sayıp dökse de, insanoğlu, artık kendi kendinin şahididir. 16. Ey Muhammed! Cebrâil sana Kur’an okurken, unutmamak için acele edip onunla beraber söyleme, yalnız dinle. 17. Doğrusu o vahy olunanı kalbine yerleştirmek ve onu sana okutturmak Bize düşer. 18. Biz onu Cebrâil’e okuttuğumuz zaman, onun okumasını dinle. 19. Sonra onu açıklamak Bize düşer. 20. Hayır hayır; ey insanlar! Sizler, çabuk elde edeceğiniz dünya nîmetlerini seversiniz. 21. Âhireti bı-rakırsınız. 22-23. O gün birtakım yüzler Rabblerine bakıp parlayacaktır. 24. O gün birtakım yüzler de asıktır. 25. Kendisinin belkemiğinin kırılacağını zanneder. 26-27. Dikkat edin; can boğaza gelip köprücük kemiklerine dayandığı zaman: “Çare bulan yok mudur?” denir. 28. Artık ayrılık vaktinin geldiğini sanır. 29. Bacaklar birbirine do-laşır. 30. O gün sevk Rabbinin huzurunadır. 31-33. O, Peygamberi doğrulamamış, namaz kılmamış, ama yalanlayıp yüz çevirmiş, sonra da salına salına kendinden yana olanlara gitmişti. 34. Sana yazıklar olsun, yazıklar! 35. Daha ne olsun, sana yazıklar olsun, yazıklar! 36. İnsanoğlu kendisinin başıboş bırakılacağını mı sanır? 37. O, akıtılan bir meni damlası değil miydi? 38. Sonra kan pıhtısı olmuş, sonra Allah onu yaratıp şekil vermişti. 39. Ondan, erkek-dişi iki cins yaratmıştı. 40. Bunları yapan Allah’ın ölüleri diriltmeye gücü yetmez mi? Elbette yeter.

Muhterem arkadaşlar, bu haftaki dersimizde inşallah Kıyamet sûresi, ya da La ugsimu sûresi diye bilinen, tümü Mekke’de nâzil olmuş 40 âyetlik bir sûre ile karşı karşıyayız. İnşallah bu sûreyi tanımaya çalışacağız. Bu sûrede Rabbimizin bize ulaştırmayı murad buyurduğu mesajlarını hep beraber tanımaya çalışacak ve hayatımızı onunla düzenleme gayreti içine gireceğiz inşallah.

Mekke döneminde Kâria sûresinden sonra nazil olmuştur. Adını ilk âyetinde geçen ölümden sonra dirilmeyi, doğrulmayı ifade e-den kıyame

kelimesinden almıştır. Müşriklerden Adî b. Rebîa'nın Resûl-i Ekrem Efendimize gelerek kıyametten sorması, Resûlullah Efendimizin anlatımını dinledikten sonra, gözleriyle görmüş olsa bile inanmayacağını, zira çürümüş kemiklerin toplanıp yeniden bir beden oluşturmasının imkânsız olduğunu söylemesi üzerine sûrenin ilk bölümlerinin indiğine dair çeşitli rivâyetler bulunmaktadır.

Vahyin okunması ve muhafazasıyla ilgili bir ara bahsin dışında sûrenin konusu ölümün ardından yeniden dirilme olan muhtevasını dört bölümde ele almak mümkündür.

Birinci bölüm (âyet 1-5), kıyamet gününe ve kendisini kınayan nefse yemin edildikten sonra, kemiklerin yeniden toplanamayacağını sanan, insanların tekrar dirilişlerinin imkânsızlığını iddia eden kâfirlere karşı Allah'ın bırakın o kemikleri, insanın vücudunun en ufak parçası olan parmak uçlarını, parmak izlerini bile bir araya getirip eski haline sokmaya kâdir olduğu belirtilir. Sonra o gün fizikî âlemde meydana gelecek bir kısım değişiklerle insanların yaşayacakları şaşkınlıklara temas edilmektedir. Bu bölümde "kendini kınayan nefis" ifadesiyle reddettikleri o günle karşı karşıya gelen bu inkârcıların büyük bir pişmanlık duymaları ile birlikte, bu dünyada daha iyi Müslümanlık gerçekleştirememiş, daha güzel kulluklar yapamamış mü'minlerin de piş-manlık duyacaklarına işaret edilmektedir. Sûrenin 4. âyetindeki parmak uçlarının düzeltileceğine dair ifade, insanların parmak izlerinin bir birinden farklı olduğu tespitine dayanan ve suçluların bulunmasında yaygın bir biçimde kullanılan daktiloskopiye de işaret edilmektedir.

Sûrenin bütünü içinde farklı bir konuya temas eden ikinci bölüm (âyet 16-19) Resûl-i Ekrem efendimizin vahiy karşısında takınma-sı gereken tavır ve onun okunmasına dair bir açıklamayı ihtiva eder. Resûlullah Efendimiz gelen vahyi ezberlemek, onu unutmamak için Cebrâil'in okuyuşunu tamamlamadan dilini hareket ettirerek acele a-cele okumaya çalıyor, okunanları tekrar ediyordu. Halbuki bu âyetlerde vahyin toplanıp korunması, doğru olarak okunması ve açıklanmasının peygamber sorumluluğunda değil, Allah güvencesi altında olduğu belirtilerek Hz. Peygamber Efendimizin kaygılanmaması gerektiği bildirilmektedir. Nitekim bundan sonra Resûl-i Ekrem efendimizin artık bir daha bu konuda kaygılanmadığı rivâyet edilmektedir. (Buhârî, tefsiru'l Kur'an 75)

Üçüncü bölümde (âyet 20-30), insanların dünya hayatına kapılıp, dünyayı kıble edinip âhirete yönelik amelleri terk etmeleri kınandıktan sonra, o gün o

güne inanmış ve o günü kazanabilmenin derdiyle bir hayat yaşamış mü'minlerin bu başarılarından ötürü parıl parıl parlayan yüzlerinin rablerine bakacakları, o güne inanmayan ve o gü-nü kazanma adına plan ve program yapmayanların ise başlarına gelecekleri fark ederek korkularının yüzlerine yansıyacağı, yüzlerinin zillet ve horluk içinde simsiyah kesileceği haber verilir.

23. âyetteki; "rablerine bakarlar" ifadesinin mü'minlerin âhiret-te Allah'ı göreceklerine apaçık bir delil teşkil ettiğini anlayan çoğunluk âlimlerimiz yanında, Allah'ın görülmesinin asla mümkün olmadığını id-dia eden Mu'tezile ulemâsı da "Rablerinin nimetlerine bakarlar" şeklinde te'vil etmektedirler.

Sûrenin dördüncü bölümünde (âyet 31-40) âhiret gününde azaba uğrayacak kimseler anlatılır. Bunların Hz. Peygamber'in getirdiği mesajı yalanlayanlar, namaz kılmayanlar, yeryüzünde gururlanıp çalımla yürüyenler, Allah'a boyun bükmeyip, insanlara da tepeden bakanlar olduğu açıklanır.

Evet Kıyâmet sûresinde İslâm'ın ulûhiyet, nübüvvet ve âhiret gibi temel imanî konuları üzerinde durulmuştur. Allah'ın kudret ve ya-ratıcılından söz edilerek ulûhiyete, vahyin Allah'ın koruması altında bulunduğu ortaya konularak nübüvvete ve özellikle kıyâmetten söz edilerek âhirete dair önemli bilgiler verilmiştir. Âyetler kıyâmetin mutlaka kopacağını, insanın mutlaka rabbinin huzuruna götürülüp orada tüm yaptıklarından yargılanacağını, orada suçluların özür dilemelerinin kendilerine hiçbir fayda vermeyeceğini çok açık bir şekilde ifade ederek insanlar uyarılmaktadır. İnsanların parmak uçlarının bile düzeltileceğini anlatan âyet, ölüm sonrası dirilişin hem ruhânî, hem de cismanî bir diriliş olacağına delil teşkil etmektedir. Bu anlatım üslubuyla sûre âhirete imanın sadece dille söylenen bir iman iddiası olmadığını, bu imana dayalı bir hayat yaşamanın gerekli olduğunu ortaya koymaktadır.

Sûrenin son kısmı, başlangıçla olduğu gibi, insanı ve diriltme günü (ba's günü) üzerinde durulmaktadır. İnsanın başıboş bırakılamayacağını, kıyâmet gününde tekrar diriltileceği açıklanmaktadır. Bu-nunla birlikte Yeryüzünde kibirlenen kimseler, 'kıyâmet günü de ne zamanmış ?" diyen kâfirlere önceki yani ilk yaratılışlar hatırlatılmaktadır. Bu hatırlatmanın gayesi; insanın o ilk yaratılışındaki incelikleri dü-şünmesi ve kıyâmet gününde dirilme olayının tekrar vukû' bulacağına inanmasıdır. Ayrıca kibirlenen müstekbirlere; insanın, neden yaratıldığının, anmaya değer bir varlık oluncaya kadar geçirdiği merhaleleri hatırlatılmaktadır. Allahu Teâlâ böyle buyurmaktadır: "O, akıtılan bir meni

damlası değil miydi? Sonra meniden kan pıhtısı oldu, sonra Allah onu yaratıp şekil verdi. Ondan erkek dişi çiftler yarattı. Bunları ya-pan Allah'ın ölüleri tekrar diriltmeye gücü yetmez mi? Elbette yeter" (37-40). Böylece, sûre başından sonuna kadar kıyâmet konusunu son derece ibret verici bir üslûpla insanlara sunmaktadır.

Bu kısa mukaddimeden sonar inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz. Rabbim yardımcımız olsun.

1. "Kıyamet gününe yemin ederim ki"

Sûre başlangıcına göre Kur'an-ı Kerîm'de böyle başlayan iki sûre var; birisi Beled sûresi, ötekisi de tanımaya çalıştığımız Kıyâmet sûresidir. Tabii sûre başına, sûre başlangıcına göre bu tasnifi yaptık. Değilse sûre ortasında da bu tür yeminlere rastlarız:

Gibi sûre aralarında bu tür yeminleri görmekteyiz. Bu konuda şunları söyleyelim: Eğer bu yeminler sûrenin başında değil de böyle sûre ortasındaysa, bu kesin yemindir diyenler var. Ama burada olduğu gibi eğer sûre başındaysa, kimilerine göre bu yemindir, kimilerine göre bu ³� ya zâidedir, ya da te'kit için gelmiştir veya tezyîn-i kelâm için gelmiştir. O zaman şöyle diyeceğiz:

"Yemin etmiyorum ki! Ne gerek var yemine? Yemine ne hacet? Başka söze ne hacet? Şimdi beni dinle!" anlamına gelmektedir bu ifade. Veya, "Yoo! Hayır hayır! Yemin olsun ki!" anlamına bir ifade-dir. Yani önceden bir konu tartışılıyordu da tartışmayı keserek Rabbi-miz: "Hayır hayır! İş sizin bildiğiniz gibi değil! Siz yanlış düşünüyorsunuz! Yanlış şeyler konuşuyorsunuz! Yemin olsun ki!" diye söze baş-lıyor. Çünkü müşrikler kıyamet konusunu tartışıyorlardı. "Olmaz! Gel-mez!" diyerek Rasulullah Efendimizi sıkıştırmaya çalışıyorlardı da, Rabbimiz: "Hayır hayır! Vazgeçin bu tartışmalardan! Vazgeçin bu an-layışlarınızdan! Yemin olsun ki!" buyurarak söze başlıyor.

Cenâb-ı Hak böylece yemin ediyor. "Yemin etmiyorum ki! Yemine bile gerek duymuyorum ki!" diyerek yemin ediyor. Ya da, "yemin ederim ki!" diye yemin ediyor. Çünkü bu bir yemin modelidir. Allah böyle bir yemini tercih etmiştir diyor ve öylece îman ediyoruz.

Kıyamet gününe, kıyam gününe, kalkım gününe yemin olsun ki! Acaba

herkesin ölümüne, ölüm gününe mi kıyamet denir, yoksa dirimine, kalkımına, kalkışına mı kıyamet denir? Burada kalkış günü, yani ikincisine yemin ediliyor diyeceğiz. İnsanların ölüm gününe değil, kabirlerinden kalkış gününe yemin ediliyor. Allah o güne yemin ettiğine göre, bugünün bizim hayatımızda önemi çok büyüktür. O gün mutlaka hatırda tutulması, hayatımızda sürekli iki kaşımızın arasında bulundurmamız gereken, bir an bile hatırımızdan çıkarmamamız gereken bir gündür. İşte Allah o güne yemin ediyor. Sonra:

2. "Levvame nefse yemin olsun ki"

"Nefs-i Levvame'ye de yemin olsun ki! Kasem ederim o nefs-i levvame'ye."

Kimileri, "Efendim insanda bir can var, bir beden var, bir nefis var, bir istek var, bir arzu var. Nefsi öldürmek lâzım" filan diyorlar. Halbuki nefis, insanın bizzat kendisidir. Yani şu ruh ile beden denilen iki varlığın bileşkesi olan insana, insanın bizzat kendisine aynı zamanda nefis denir. Öyleyse Rabbimiz beden ve ruhtan meydana gelen insana yemin ediyor. Ama Levvame olan insana, levvame özelliğine sahip olan insana yemin ediyor. Ya da insanın levvame özelliğine dikkat çekiyor. Peki nedir levvame? Onu bir tanıyalım:

Levvame: Kendi kendisini kınayan, kendi kendini kötüleyen demektir. Demek ki insanın böyle bir özelliği vardır.

Kimilerine göre bu mü'min kişi demektir. Çünkü mü'min, her halükârda kendi yaptığına razı olmaz, kendini yeterli bulmaz. Bir hayır işlemişse: "Keşke daha çok yapsaydım! Keşke daha çok işleseydim!" derken, eğer bir şer işlemişse: "Keşke yapmasaydım! Keşke bunu iş-lemeseydim!" talebinde bulunur. Yaptığı kötülüklerden pişmanlık duyar, kendi kendini kötüler.

Ya da bütün insanlar anlamına gelir bu nefs-i levvame. Her in-sanda vardır bu levvame özelliği. Herkes, her insan yaptığını az bulur. İnsanın fıtrî bir özelliğidir bu. Herkes yaptığından razı olmaz, kendisini yeterli bulmaz. İşte keşke! Keşke! deme özelliğini taşıyan, kendisini yeterli bulmayan, yaptıklarından pişmanlık duyan insana, ya da insanın bu özelliğine Allah yemin ediyor. Yani potansiyel bir güç olarak pişman olma özelliğiyle yaratılan nefse, insana Allah yemin ediyor.

Yani kıyamet gününe yemin ediyor ve sonra deniyor ki: "Ey insan! Gözünü aç ve dikkat et! Bak, önceki bilgilerini at bir kenara! Kafandakileri at bir kenara da dinle Beni! Kıyamet mutlaka gelecektir! Kıyamet mutlaka kopacaktır! Bugün, bu güneş, bu zaman, bu mekân, bu hayat bir gün bitecek ve yeniden dirilecek ve hesaba çekileceksin! Yaşadığın hayatın hesabını vermek üzere Rabbinin huzuruna geleceksin! O gün pişman olacaksın! O gün eyvah diyeceksin! Ama bilesin ki o gün iş işten geçmiş olacak! Bilesin ki o gün eyvah demenin hiçbir manası kalmayacak! Öyleyse gel inat etme! Gel bugünden pişman ol! Bugün aklını başına al!"

"Eh ben olamam ki! Ben pişmanlık nedir bilmem ki! Geriye dö-nüş nasıl olur? Ben bunu beceremem ki! Nasıl pişman olunur? Nasıl dönüş yapılır? Nasıl tevbe edilir? Ben bunları bilmem ki! Ben bunu beceremem ki deme! Bak, Ben seni pişman olmaya hazır yarattım! Dönebilmeye, vazgeçebilmeye, tevbe edebilmeye, pişmanlık duymaya, kendi kendini yargılayıp sorgulayabilmeye hazır yarattım! Seni bu kapasitede yarattım! Gel sen bu yaratılış özelliğini göz ardı etme de, bugünden pişman olmayı anla! Bak, Ben sana kıyamet sahneleri sunacağım! Yarın mutlak olacakları, mutlak başına gelecekleri bugünden anlatacağım! Gel sen bunları anla ve pişman olmayı becer! Geriye dönmeyi, tevbe etmeyi becer!" diyor Rabbimiz.

Yaratılış, fıtrat gereği, bu nefs-i levvameye vicdan da diyebiliriz. Yani her insanın içinde, vicdanında iyiliğin de, kötülüğün de hissi vardır. Bu kişi ne kadar da vicdanen bozulmuş, tefessüh etmiş olursa olsun, onun vicdanında mutlaka iyiliğin de, kötülüğün de hissi vardır. Onun vicdanında kötülük yapmamasını ve iyilik yapmasını isteyen bir dürtü vardır. Böyle birisinin belki iyilik ve kötülük ölçüsü, iyilik ve kötülük kriteri yanlış olabilir. Ama yine de ona vicdanı yaptıkları konusunda itiraz eder. İşte bu insanın salt bir hayvan olmadığını gösterir, iyilik ve kötülüğü tefrik edebilme özelliğini gösterir. İnsanın kendisine bir başkası tarafından bir kötülük yapılsa vicdanında onun cezalandırılması gerektiğine dair bir duygu belirir. Kesinlikle onun cezalandırılması gerektiğine inanır. Aynen bunun gibi kendisi başkasına kötülük ettiği zaman da vicdanı onu rahatsız eder. Bunu yapmaması gerektiğini bilir ve pişmanlık duyar. Çünkü kendisine yapılmasını istemediği, kendisine yapılmasına asla razı olmadığı bir davranışın bir başkasına yapılmasına da razı olmayacaktır. İşte insanda böyle bir nefs-i leva-me vardır ve bu nefs-i levvame de yarın kıyamet gününde insanın karşısına bir şahit olarak getirilip dikilecektir. İşte kıyamete yeminden sonra, nefs-i levvameye yeminin manasını böyle anlıyoruz.

Bundan sonra, bu iki yeminden sonra Cenâb-ı Hakk bakın şöyle buyuruyor:

3-4. "İnsan, kemiklerini bir araya toplayamayız mı sanıyor? Evet, Biz onu, parmak uçlarına varıncaya kadar bütün incelikleriyle yeniden yapmaya Kâdiriz."

İnsan zannediyor mu ki onun kemiklerini derleyemeyeceğiz? Öyle mi zannediyor? Onun kemiklerini cem edip bir araya getiremeyeceğimizi, bunu beceremeyeceğimizi mi sanıyor insan?

Buradaki insan kâfir insandır. Ebu Cehil olduğu söylenmiştir. Ya da bu, kıyamet gününe kadar gelecek, kıyamet olayını, kıyamet gerçeğini inkâr eden kâfir insandır. O dönem Mekke'nin kâfir insanları sürekli olarak şunu sorup duruyorlardı: Binlerce sene önce ölmüş, kimisi yakılmış, kimisi balıklara yem olmuş, kimisi aslanlara yem olmuş, cesetleri toprak olmuş insanları yeniden parçalarını bir araya getirerek diriltmek mümkün müdür? Böyle bir şeyin olmasına imkân var mıdır? Allah onların bu sorularına cevap olarak buyurdu ki: "Evet onun parmak uçlarını bile derleyip yeniden düzene koymaya güç yetirebiliriz! Değil bu kemiklerinizi bir araya getirip iskeletinizi ortaya koymak, sizin en küçük, en hassas parçalarınızı bile, hattâ parmak izlerinizi bile yeniden meydana getirmeye Kâdiriz."

Ya parmak uçları veya parmak izleri. Çünkü herkesin parmak izleri farklıdır. Buradaki ***"Benân"*** el demektir. Kudretin temsilcisi olan el. Çünkü elin kıymeti parmaklarda, parmakların inceliği de uçlarda olunca, öyleyse idare eden, imar eden, ortaya koyan, anlayabilen, fark eden, yani kişinin sanki beyniyle, kalbiyle ilgili her şeyini ortaya çıkarabilen özellik sahibi olan parmaktan söz edilmiş.

Aslında parmak uçları parmağı, parmak eli, el de insanı anlatıyor da, burada bir insanı diriltmeye bizim gücümüz yetmez mi? deniyor âyette.

Alet yapabilen, ya da alet bozabilen, insanın benliğini ortaya koyabilen uzuv, insanda parmak ucudur. Bir doktor şöyle diyor: "Doktorun şu parmağını kesiverin, bütün hayatı biter." Yani onun hayatının, becerilerinin yüzde doksanı biter. Çünkü adam onunla bakacak, onunla dokunacak, onunla anlayacak. Gözü,

kulağı, aklı, fikri, her şe-yi odur, diyordu.

Âyeti konusunda cumhur şöyle demiştir:

Biz insanın el ve ayak parmaklarını, tırnaklarını birleştirebiliriz de at ve eşek tırnağı gibi oluverir onların eli. Yani Biz buna da Kâdiriz. Biz istersek onları tırnaklıların, tek tırnaklıların üyesi yapabiliriz, şeklinde Rabbimizin bir tehdidi olarak anlamışlardır.

Yâni onların ellerini tek tırnaklı yaparız da, şu andaki ellerini tek tırnakta birleştirip tıpkı hayvanlarınki gibi silme yaparız da tıpkı hayvanlar gibi ağızlarıyla yerler, ya da ellerini ağızlarına götüremez hale gelirler. İş yapamaz hale gelirler. Yani ne oluyor ey insan! Seni insan yaptık diye mi kafa tutuyorsun Bize? Seni hayvan yapmadık di-ye mi Bize isyan ediyorsun! Seni insan yaptık diye mi suçluyorsun Bi-zi? Unutma ki seni insan yaptık! Sen insansın! Sen hayvan değilsin! Senin insan olma özelliğin var! Senin pişman olma özelliğin var! Gel insan ol! Gel pişman ol da itiraz etme! İnkâr etme! Seni böyle yaratan Allah'ın gücünü kuvvetini anla da, O'na kulluğa yönel! deniliyor. Yalnız Rabbine kulluk yap! deniliyor. Çünkü senin O'ndan başkasına hiçbir minnetin yoktur! deniliyor.

Veya vücudunuzdaki küçücük kemikler de olsa onları kıyamet günü şimdiki hale getirebilir, onları düzenleyebiliriz, denilmektedir.

5-6. "Ama, insanoğlu gelecekte de suç işlemek isterde: "Kıyamet günü ne zamanmış!" der."

Fakat insan ister ki fücûru önünde olsun. Yani önünde fücûr etmek ister. Önündeki geleceğini fısk-u fücûr içinde sürdürmek ister. İster ki önünde günah programları olsun. Hani birine hakkı anlatırsınız, anlar adam, ama hemen sizin kendisine gösterdiğiniz kulluk yoluna, İslâm yoluna girivermez. Neden? Çünkü adamın önünde henüz bitiremediği günah programları vardır. Daha şunlara şunlara doymadım! Daha şu şu işlere karşı arzum var! Hele bunlardan da nasibimi alayım da ondan sonra der ya, işte Rabbimiz burada buyuruyor ki, in-san önünde fısk-u fücûrun olmasını, fısk-u fücûr programlarının devam etmesini ister.

Bunun bir başka manası da, insan önündeki ba's gününü, he-sap-kitap

gününü ve o günde gerçekleşecek hesabı yalanlar demektir. Eğer buradaki insan kâfirse mânâ böyle olacaktır: Kâfir önündeki hesabı, kitabı, haşri, neşri, cenneti, cehennemi yalanlamaktadır. Bunları hesap etmeden bir hayat yaşamaktadır. Hayat programını bunların yokluğuna bina etmektedir. Yok eğer burada anlatılan insan mü'-minse, o zaman da mânâ şöyle olacaktır: Bu insan günahı öne alır da, tevbeyi sona bırakır. Önündeki bir kısım günah programlarını da icra edinceye kadar tevbeyi, Allah yoluna dönüşü tehir eder.

Der ki: "Aceleye gerek yok, sonra, daha sonra tevbe ederim. Henüz gencim. Önümde beni bekleyen upuzun bir hayat var. Yarın tevbe ederim. Öbür gün dönerim. Allah Rahîmdir. Allah Kerîmdir." Ya ölüverirsem! Ya hayatım bir an bitiverirse! Ya tevbeye imkân bulamazsam! demiyor da, hayatın devam edeceğine inanıyor. Hele bir gün gelir tevbe ederim! diyor. Sanki hiç ölmeyecek, sanki bu dünya, bu hayat hiç bitmeyecek. Bu yüzdendir ki günahı öne alır da, tevbeyi arkaya bırakır. Yani ileriye dönük günah programları vardır adamın.

Peki bizler ne yapıyoruz? 30-40 yılı geride bıraktık. Geçmişimizi biliyoruz. Önceki hayatımızı Allah'ın istediği biçimde değerlendiremediğimizi, yapmamız gereken nice şeyleri yapmadığımızı, yapma-mamız gereken nice şeyleri yaptığımızı biliyoruz. Gençliğimizde şöyleydik, evlendiğimizde böyleydik, geçen sene şöyleydik, evvelki sene böyleydik, bunu biliyoruz. Öyleyse gelin hem kendi îmanımız kendimizi düzeltsin, hem de kendi îmanımız karşımızdaki Müslüman kardeşlerimizi düzeltsin. Tanıdığımız insanların, çoluk-çocuğumuzun î-manlarını da, hayatlarını da düzeltsin.

Hayır önündeki günlerinde fücûruna devam etmek ister bu insan. Böyle yaparken âhireti inkâr ettiğinden, öldükten sonra dirilmeye inanmadığından yapmaz. O da bu yapıp ettiklerinin mutlaka bir gün hesabı sorulacağını bilir. Bunu onlar da biliyorlar ama hayatlarını, hayat programlarını bu îmana bina etmeye, buna göre bir hayat yaşamaya yanaşmıyorlar. Çünkü o zaman sorumlulukları gündeme gelecek. Çünkü o zaman zevkleri ve eğlencelerine bir sınır gelecek, hu-zurları kaçacak. Âhirete îman gündeme gelince elbette iştahları kaçacak ve yedikleri şeyleri yiyemeyecekler, insanlara zulmedemeyecekler. Önlerindeki bir kısım günah programlarını icra edemeyecekler. Onun içindir ki, ipleri önlerinde olsun, ipleri ellerinde olsun da dilediklerini yapabilmeyi isterler.

Yani onlar tıpkı ipini koparmış dana gibi sorumsuzca yeryüzünde dolaşmak istemektedirler. İsterler ki ipleri önlerinde olsun. İsterler ki

boyunlarındaki ip ellerinde olsun ve dilediklerini yapsınlar. İp-siz develer gibi, ipini koparmış hayvanlar gibi özgürce davranabilsinler. Hiçbir kayd altına girmesinler, hiçbir sorumluluk yüklenmesinler. İstedikleri gibi, keyiflerine geldiği gibi davranabilsinler. Haram-helâl tanımadan, hak-hukuk bilmeden bir hayat yaşasınlar, Allah-peygam-ber tanımadan bir dünya tüketsinler, Kitap-sünnet bilmeden bir ömür doldursunlar.

Doğan her insan boynunda bir iple dünyaya gelmektedir. Yani doğan her insan, kul olmaya müsait doğmaktadır. Mü'minler doğuştan boyunlarında getirdikleri bu ipin ucunu Allah'a teslim ederlerken, iradelerini Allah'a verip, Allah'ın hayat programını uygulamaya yönelir, Allah'ın seçimini kendileri için seçim kabul ederlerken, bunlar buna yanaşmayıp iplerini, iradelerini kendi ellerinde tutmak isteyen insanlardır. Kendi güçlerine, kendi bilgilerine, kendi programlarına, kendi yasalarına güvenerek Allah'a ve O'nun hayat programına karşı müstağnî ve müstekbir davranan insanlardır bunlar. "Bizim Allah'a da, Al-lah'ın kitabına da ihtiyacımız yoktur! Bizim aklımız var! Bizim bilgimiz var! Bizim keyfimiz var! Biz hayatımızı nasıl düzenleyeceğimizi, nasıl giyineceğimizi, nasıl bir hukuk yapacağımızı, nasıl bir ekonomiden ya-na olacağımızı, sosyal ve siyasal yapılanmalarımızın nasıl olacağını, nerelerden kazanıp, nerelerde harcayacağımızı, neleri yiyip içeceğimizi, çocuklarımızı nasıl eğiteceğimizi biz de biliriz!" diyerek boyunlarındaki ipi kendi ellerinde tutmaya çalışan, hayat programlarını kendileri belirlemeye çalışan insanlardır bunlar. Bu insan ister ki ipleri elinde olsun. Böyle ister ve:

Alay ederek, dalga geçerek, "O kıyamet günü nerde kaldı ya?" der. "Hani niye gelmiyor ya? Bir kıyametten bahsediyorsunuz. Öldükten sonra dirilmeden söz ediyorsunuz. Hesap-kitap var diyorsunuz. Hani nerde kaldı bu ya? Niye gelmiyor ya?" diyerek alay ediyor, dalga geçiyorlar. Bakın Rabbimiz buyurur ki:

7-10. "Gözün kamaştığı, ayın tutulduğu, güneş ve ayın bir araya getirildiği zaman işte o gün insan: "Kaçacak yer nerede?" der.

Göz kamaştığı zaman. Göz şimşek çaktığı zaman. Gözün ö-nünde şimşek çakınca belerip kaldığı, fal taşı gibi açıldığı zaman. "Beriga" gözün petlemesi, göz çukurundan fırlayıp çıkacak duruma gelmesi anlamına gelmektedir.

Ölüm esnasında gözlerin böyle fal taşı gibi açılarak belerip kalması anlatılıyor. İnkâr ettiği, reddettiği, gelmez dediği ölüm pençesini insana attığı

zaman işte böyle gözler yerinden fırlayacak, belerip kalacak, donup kalacaktır. Bu iş insan ölürken gerçekleşecektir.

Veya kıyamet kopunca, kıyamet esnasında olacaktır bu. Reddettiği, yok saydığı, ummadığı, beklemediği kıyametin kopuşu karşısında kâfirlerin gözleri şimşek çakacak veya çakan bir şimşek karşısında kamaşıp kalması gibi olacak. Reddettiği gerçekle karşı karşıya gelince insan bu hale gelecektir.

Gerçi bunun ikisi de kıyamettir. Birisi bireysel kıyamet, ötekisi de evrensel, yani kevnî kıyamettir. İmam Taberî'nin rivâyetine göre ölüm için de kıyamet ifadesi kullanılmaktadır. ***"Kıyametü külli nefsin mevtiha"*** denilmiştir. Yani herkesin kıyameti onun ölümü demektir. Bir kişi öldü mü, artık onun kıyameti kopmuş demektir. Değilse, "Babam, dedemin babasının babası kıyamet mi gördü? Ben bakalım kıyameti görecek miyim?" demenin anlamı yoktur. Buna göre herkesin, her insanın ölümü onun kıyameti demektir. Evvelki gün dedelerimizin kıyameti koptu, dün babalarımızın kıyameti gerçekleşti, bilelim ki yarın da bizim kıyametimiz kopacaktır.

Demek ki bu küçük kıyametin kopuşu anında, yani ölüm anında da böyle gözler belerip kalacak, fal taşı gibi açılacak, ne yapacağını bilemez hale gelecektir. İşte kâfir, kıyamet günü yalanladığı şeyleri gözünün önünde gördükçe gözleri çakmak, çakmak açılacaktır. Gözler böyle çakmak, çakmak olduğu zaman. Başka?

Bir de ay tutulduğu zaman. Ay özelliğini kaybettiği, ışığını kaybedip karardığı zaman. Ay yok olduğu zaman ve de ayla güneş cem edildiği, birleştiği zaman. Demek ki ay da, güneş de özelliğini kaybedip bir araya gelecek, cem olacaklar.

Peki güneşle ay nasıl birleşir? Nasıl bir araya gelecek bunlar? Bunu iki şekilde değerlendirmeye çalışıyoruz:

Birincisi ay yok olmuş, güneş de yok olmuştur. Ayın da defteri dürülmüş, güneşin de. Bunun mânâsı, ayla güneş yoklukta, yok oluşta bir araya geldiğinde demektir. Yani ay hasefe olmuş, yok olmuş, güneş de onun arkasından yokluğa gittiğinde, o da aynı sona gittiğinde demektir. Ay yok olmaya gitti, güneş de onun arkasından yok olmaya gittiğinde, ikisi de yoklukta, yok oluşta birleştiler anlamına gelecektir.

Bunun bir ikinci manası da şöyledir: Rabbimiz, Kur'an'ın başka bir yerinde, "Göklerle yer bitişikti de, Biz onları ayırdık" buyurur. Güneş ve ay, sema ve arz bitişikti de, Biz onu ayırdık, işte gün belki tüm bunları birleştiriverecek, önceki haline getiriverecek Allah.

İşte bütün bunlar olmaya başlayınca:

Şu kıyameti yalan sayan insan var ya, o gün diyecek ki, "Kaçış nereye? Ya da kaçma yeri neresi? Kaçış nereye? Nereye kaçmalı acaba? Nereye kaçıp sığınsam acaba?" Kaçıp kurtulacak bir yer arayacak. Sığınacak bir delik, bir mekân arayacak.

11. Hayır hayır; bir sığınak yoktur. Ey insan! O gün sen, Rabbinin huzuruna varıp durursun."

Hayır hayır yanlış anladın, vezar yoktur. "Vezar", kaçılan, kendisine sığınılan dağ demektir. İnsanlar eskiden suç işlediklerinde dağa kaçıp sığınıyorlardı. Allah diyor ki, "O gün sığınma mekânizması olan dağ yoktur. O gün yeryüzü dümdüz olduğundan dağ da yoktur, sığınacak bir yer de yoktur. O gün kaçılacak, sığınılacak hiçbir melce, hiçbir sığınak, korunak, barınak yoktur."

O gün Rabbinedir istikrar. Karar kılıma yeri, istikrar mahalli o gün Allah'tır. Herkes Allah huzurunda karar kılacak. Ya da burada münteha deniliyor ya, bu işin sonu, son karar yeri, son karar mahalli, son istikrar makamı, son varış yeri Allah huzurudur. Son varış yeri, son durak Allah'tır. Yani kaç kaçabildiğin kadar, saklan saklanabildiğin kadar, sığın sığınabildiğin kadar, ama unutma ki sonunda Allah'ın huzuruna gideceksin, son durak Allah'ın huzurudur. Varacağın yer orasıdır. Sen Allah'ın huzuruna geleceksin.

Ya da bunun bir başka manası da, istikrar makamını tespit Allah'a ait demektir. Allah Müstekar'dır. Allah karar merciî, karar makamıdır. Yani yerleşim merkezlerinin tespiti Allah'a aittir. Öbür tarafta iki yerleşim merkezi vardır. Birisi cennet, ötekisi de cehennem. İşte bu âyetle anlıyoruz ki cennetlikleri, cehennemlikleri tespit Allah'a aittir. Yarın bu konuda hükmü, kararı O verecektir. Sen cennete dedikleri cennete, sen cehenneme dedikleri de cehenneme gitmek zorunda kalacaktır. Kimse O'nun hükmüne itiraz edemeyecek, karşı gelemeyecektir.

“Ey İnsanoğlu! Sen Rabbine kavuşuncaya kadar çalışıp çabalarsın, sonunda O’na kavuşacaksın.”
(İnşikâk 6)

Öyleyse ey insan! Unutma ki sen Rabbine doğru çabalıyorsun! Sen sonunda zaten Rabbine kavuşuyorsun. Ey insan! Sanki sen hızla ölüme doğru koşmaktasın! Bir maraton gibi hızla Rabbine doğru gidiyorsun! Ey insan! Senin dünyada tüm çaban, tüm gayretin, tüm uğraşın, gitmen, gelmen, yürümen, durman, oturman, kalkman, yatman, uyuman, yemen, içmen hep Rabbine doğrudur. Her şeyin Rabbine yöneliktir. Sonunda sen O’nunla karşı karşıya geleceksin. İnsanlar dünyada bütün gayretlerini, bütün çabalarını Allah’ı bulmaya, Allah’la karşı karşıya gelmeye harcarlar. Tüm gayretler buna yöneliktir. Yani insan dünyada ne yaparsa yapsın, ister kulluk, ister küfür, ister ibadet, ister isyan, ister itaat, ne yaparsa yapsın her yaptığıyla Allah’a yaklaşıyor, her haliyle Allah’a doğru gidiyor demektir.

Kişi her nefesi yaşama adına alır ve yine her nefesiyle Allah’a yaklaşır. İnsanoğlu yaşamak için nefes alır ama her nefesi onu ölüme biraz daha yaklaştırmaktadır. Nefes almasa ölecek, ama nefes alsa yine ölecek. Hani acele giden ecele gider, yavaş gidenin de ecel arkasından yetişir ya, işte insanoğlu her adımda mezardan kaçar ama, her adımda ona doğru biraz daha yaklaşır. Öyleyse unutmayalım ki bizim de tüm çabalarımız, tüm uğraşlarımız mezara doğrudur. Biz şu anda mezar aramaya çıkmışız. İşte burada da deniliyor ki, “Ey insan senin bütün çaban, çabalaman gayretin seni Allah’la buluşturacaktır, ama Allah’la gerçekleşecek olan bu buluşma ya cennette bir buluşma, ya da cehennemde bir buluşma olacaktır ve işte bunun tespiti de Allah’a aittir.”

Allah karar makamıdır. Senin hakkında son kararı verecek olan Allah’tır. Şimdi bu dünyada sen kendin hakkında bir karar verebilir, kendin hakkında bir kıymet, bir değer biçebilirsin. Ama bunun hiçbir değeri yoktur. Çünkü senin hakkında son kararı Allah verecektir. “Bu cennetliktir! Ya da bunda hayır yoktur, atın bunu cehenneme!” diyecek olan Allah’tır. Yani işin müntehası Allah’a aittir. Senin hakkında kararı verecek olacak olan Allah’tır.

13. “O gün, insanoğluna önde ve sonda yaptığı ne varsa bildirilir.”

İnsana o gün haber verilir, insan ayıktırılır o gün. İnsan böyle hiç

beklemediği, anlamadığı bir haber kendisine ulaştırılınca ayıktırılır, uyandırılır. Peki neyle ayıktırılacakmış o gün insan?

Yaptığı ve geriye bıraktığı şeylerle ayıktırılır. Yani yapması ge-rekirken yapmadıkları, yapmaması gerekirken yaptıkları, konuşması gerekirken konuşmadıkları, susması gerekirken konuştukları, sevmesi gerekirken sevmedikleri, küsmesi gerekirken küsmedikleri, bak-ması gerekip de bakmadıkları, bakmaması gerekirken baktıkları, ver-mesi gerekirken vermeyip tuttukları, harcamaması gerekirken harcadıkları, yani kişi yarın yaptıkları ve yapmadıkları kendisine haber veri-lerek ayıktırılacak.

Ya da şerden takdim ettiği, hayırdan tehir ettiği şeyleri anlar kişi. Veya farzlardan yaptıklarını, yapmadıklarını anlar. Haramlardan yaptıklarını, yapmadıklarını, malından infak edip verdiklerini, vermeyip varislerine bıraktıklarını anlar o gün. Tüm bu yaptıkları ve yapmadıkları kendisine haber verilerek o gün ayıktırılacaktır insan.

Amelinin evvelini ve ahirini anlar o kişi. Amelinin başlangıcını ve sonunu anlar.

Bir de burada anlatılan şöyle olacaktır: Bizzat kendi yaptığı şeyler ve sünnet olarak, yol olarak çığır olarak kendinden sonrakilere bıraktığı şeyler ona bildirilecektir. Çünkü insan dünyada bizzat kendi elleriyle yaptıklarını zaten bilmektedir. Ama kendisinden sonra arkasına bıraktığı çığırlardan ne kadar insan gitmiş, kimler ne nispette isti-fade etmişler, kimler hangi ölçüde zehirlenmiş, kimler hakkı bulmuş, kimler sapmış? Bunlar da o gün kendisine haber verilerek ayıktırılır insan. Yani arkasında bıraktığı eserlerinin tevlid ettiği neticelerle insan ayıktırılacak. Bak senin arkaya bıraktığın çığır şunları şunları sağladı denilerek ayıktırılacak. Yarın insana haber verilecek, gözünün önünde bulacak onları. Öyleyse insan bugünden anlamalıydı bunu, bilmeli ve anlamalıydı.

14-15. "Özürlerini sayıp dökse de, insanoğlu, artık kendi kendinin şahididir."

Yok yok insan bu işi bilerek yapıyor! Bu bilgiyle yaratıldı o! Bu bilgiye sahiptir o aslında! Doğrusu insan kendisine karşı basîrdir. Kendisine karşı basîret vardır insanda. Basîret, kendi vicdanında, kendi kendine şahit demektir. Yani kendi kendini bilen, ne yapacağını, ne yapmayacağını, neleri yapması

gerektiğini, neleri de yapmaması gerektiğini bilen olarak yaratılmıştır insan.

Hani ***“Nefs-i Nâtıka”*** deniyordu ya. Kendini konuşan, kendi kendini konuşan nefis. İşte Nefs-i Bâsire de, kendi kendini bilen, kendi kendini gözetleyen, basîretli insan demektir. Öyleyse insanda kendi kendini gözetleyebilme, kendi kendine basîr olabilme özelliği vardır. İnsan kendi kendine basir olan varlık demektir. Öyleyse insanda kendi kendini kontrol edebilme özelliği vardır. İnsan bu özellikte yaratılmıştır. Fıtratında, ruhunda bu bilgi vardır. Yapmadan önce bu bilgi var, ne yapacağını biliyor. Yaparken bu bilgi var, düşünüyor, yapmaması gerektiğini biliyor. Yaptıktan sonra bu bilgi var, ne yaptığını düşünebilecek bir özellikle yaratılmıştır insan. Yaptığından pişmanlık du-yabilme özelliğinde yaratılmıştır.

Bakın burada insanın bu özelliğinin böylece gündeme getirilişini şöylece anlamaya çalışıyoruz: Rabbimiz buyuruyor ki: “Ey kulum! Ey insan! Sen böyle yaratıldın! Senin fıtratında bunun bilgisi vardır! Öyleyse bir kendine gel de, ne yaptığının bir farkında ol! Yarın, “Ya! Demek ben öyle mi yapmıştım meğer? Tüh, ben bilmiyordum! Öyle olduğunun farkında değildim! Öyle yaptığımın farkında değildim!” demenin anlamı yoktur. Çünkü Ben seni ne yaptığını bilmeye, kendine basîr olmaya hazır yarattım! Seni bunun şuurunda, bilincinde yarattım!”

Veya bunun bir başka manası da insanın gözü, kulağı, eli, ayağı, tuttuğu, oturduğu, baktığı her şey kendisine şahit olacaktır. Böyle anlayanlar da olmuştur. Yani onu görüp gözeten birileri vardır. Yaptığı her şeye basîr olan şahitler vardır. Bu ya kendisidir, ya da onun âzâları ve çevresidir. Kitabımızın başka âyetlerinde ve Rasulul-lah Efendimizin pek çok hadislerinde bu şahitler uzun uzun anlatılmaktadır.

İnsan kendi kendine basîrdir, kendi kendini bilmektedir, velev ki:

Özürler beyan etse de. Veya ***“Velev erha meazîrah”*** diye de okunmuş. Yani perdeleri uzatsa da. Perdeleri uzatıp, perdeleri çekip işleyeceği günahları onun arkasında yapsa da, insanlardan, çevreden gizlemeyi becermiş olsa da diye de okunmuştur. Yani yaptığı iş dıştan güzel görünse de! Veya çevreyi atlatmayı, çerçeveyi ka-mufle etmeyi becerse de! Veya perdeleri, kapıları kapatıp onun arkasında yapacaklarını yapsa da insan kendi kendini bilmektedir.

Birinci manaya göre anlarsak, insan kendi kendini bilmektedir, özürler beyan etse de, yığınlarla mâzeretlerin arkasına saklanıp kendini gizlemeye çalışsa da, durumunu Cenab-ı Hakk'a anlatıp: "Ya Rabbi ben bilmiyordum! Ben yaptıklarımın kötü şeyler olduğunu bil-miyordum! Senin rızanın nerede olduğundan benim haberim yoktu!" diyerek özürler dilese de, veya "ya Rabbi! İşte tevbe edecektim, yakında bırakacaktım, vazgeçecektim" diyerek yığınlarla mâzeretler be-yan etse de, bilsin ki, bilesiniz ki böyle bir ortamda onun bu itirafı, bu mâzeretleri onu kurtaramayacaktır.

Çünkü mâzeretlerle Allah kandırılamaz. Allah kendisini bu tür mâzeretlerle kandırılamaz kıldığı gibi, insanın kendisini de kendisi tarafından kandırılamaz olarak yaratmıştır. Allah insana öyle bir fıtrat koymuş ki bu fıtratı gereği insan asla kendi kendisini de kandıramaz. Rabbimizin koyduğu çok enteresan bir özelliktir bu. Bu özelliğinden dolayı karşıdakinin suçu hemen kolayca açığa çıkarılıveriyor. Suçlunun suçluğunu açığa çıkarmak çok kolay olmaktadır. Çünkü insan kendisini kandıramamaktadır. Yani insan kendini bir kandırabilse, bir unutabilse yaptığını, tamam onu ortaya çıkarmak çok zorlaşır, ama öyle bir vicdan vermiş ki Allah insana, vicdanını kandıramıyor.

Lâkin kimi insan vicdanını da öldürmüş, fıtratını da silmişse o zaman becerebiliyor bunu. O zaman kendini de, başkalarını da kandırabiliyor. Zaten bu şekilde kendi karakterini, kendi fıtratını bozan insan, insanlıktan çıkmış demektir. Değilse fıtratı bozulmamış, insanlıktan çıkmamış bir insan kesinlikle ne kendisini, ne de başkalarını kandırıp aldatamaz.

Bir adam işlediği bir cinâyetten ötürü, cinâyet sanığı olarak mahkeme huzuruna çıkarılır. Adam mahkeme huzurunda kendisini öyle bir savunur, öyle deliller getirir ki, herkesi suçsuzluğu konusunda ikna eder. Aldığı beraat kararıyla salondan ayrılır, birkaç metre gider ve oradaki bir köprüden kendisini aşağıya atarak intihar eder. Neden? Çünkü herkesi kandırdı, ama bir türlü kendisini kandıramadı. Suçlu olduğu için vicdanını kandıramadı da onun için intihar etti.

16-19. "Ey Muhammed! Cebrâil sana Kur'an okurken, unutmamak için acele edip onunla beraber söyleme, yalnız dinle. Doğrusu o vahyolunanı kalbine yerleştirmek ve onu sana okutturmak Bize düşer. Biz onu Cebrâil'e okuttuğumuz zaman, onun okumasını dinle. Sonra onu açıklamak Bize düşer."

“Peygamberim! Kur’an’ı acele olarak, süratlice belleyip kavramak, unutmamak için dilini depretip durma! Dilini hareket ettirip durma! Şüphesiz ki onu kalbinde toplamak ve onu sana okutmak bize aittir! Şu halde biz onu okuduğumuz zaman, sen de onun okunuşuna tabi olup, onu izle! Sonra muhakkak onu açıklayıp beyan etmek bizim işimizdir.”

Tefsirlerin çoğunda mânâ bu şekilde hadislere göre verilmiş. Rasulullah efendimizin bu konudaki hadisine dayanılarak bu bölüm böyle anlaşılmıştır. Ama Elmalı merhum, tefsiri Hak Dini Kur’an Dili’nde âyetlerin meâllerini bu şekilde vermekle beraber, şerhinde hadislerin dışındaki başka bir mananın, değişik bir anlayışın manaya daha muvafık olacağını belirtmeye çalışmış, ama bunu tam belirtememiştir. Böyle bir edebi var müfessirlerin. Mevdûdî merhum da öyle yapmış. Aslında bu âyet şöyle anlaşılmalıdır, ama Rasulullah Efendimizin bu konuda böyle bir hadisi olduğu için öyle de demek zorundayız demişlerdir.

Bu konuda her ne kadar da dil gereği, yani Arapça’nın dili gereği şunlar da anlaşılır idiyse de, seleften böyle bir anlayış bize intikal etmediği için o tür bir anlayıştan sarf-ı nazar ediyoruz diyor, Elmalı. Burada da her ne kadar bu böyle değildir, diyecek kadar cesaret etse de, sonunda diyor ki, hadiste denilenler doğrudur. Bize de düşen edep budur. Resul-i Ekrem böyle dediğine göre, bu konu sûrenin anlatılan konusunun kesilmesi ve farklı bir konunun araya girmesi manasınadır diyoruz.

Kıyamet, âhiret, kıyametin dehşeti, insanın mâzeretler beyan etmesi veya işlediği suçlara kılıflar bulmaya çalışması, kendinin kendine basîr olması, ya da kendisinin kendi aleyhinde delil olması, organlarının konuşturulması, hesaba, kitaba çekilmesi dönemi yaşanırken, birdenbire söz kesiliyor ve ayrı bir konuya geçiliyor. Diyor ki Allah:

“Hayır, Peygamberim! Öyle yapma! Dilini depredip durma! Di-lini oynatıp durma! Yani sana gelen, sana okunan bu âyetleri öğreneceğim, unutmayacağım, ezberleyeceğim diye dilini hareket ettirip, aceleye getirip durma işi! Sen acele etmeye çalışıyorsun da ondan! Ne endişen var? Niye acele ediyorsun? Değil mi ki biz onu toplamışız! Biz onu bir araya getirmişiz! Biz onu cem etmişiz! Yani o harfleri, o kelimeleri, o âyetleri bir araya Biz getirmişiz! Onu sana Biz okuyoruz! Onun Kur’an’ını da, onun okunuşunu da, onun okunaklığını da Biz or-taya

koymuşuz! Sana gereken, Biz onu okurken senin de onun okunuşuna uyman! Ya da onun peşinde ol! Sonra da Biz hemen arkasından onu sana beyan edeceğiz! Ya da Biz onu sana beyan edeceğiz de artık sen onu anlar hale geleceksin!" İşte anlatılan budur.

Bu konuda pek çok rivâyet vardır. Allah'ın Resûlü, bu sûre kendisine vahyedildiğinde, başlamış hızlı hızlı kendisine vahyedilen-leri diliyle tekrar etmeye. Hızlı hızlı Cebrâil'in okuduklarını tekrar etmek için dilini hareket ettirmeye başlar. Anlayabildiğimiz kadarıyla iki sebeple yapıyordu bunu Allah'ın Resûlü:

Bir kere Allah'ın Resûlü onu kafasında muhafaza etmek sorumluluğunda hissediyordu kendini. Gelen o Kur'an âyetlerinin, Kur'-an sûrelerinin ezberlenme ve muhafaza edilme sorumluluğunun kendisinde olduğunu zannediyordu. Çünkü Peygamberliğinin ilk zamanlarında Allah'ın Resûlü vahyin ne olduğunu bilmiyordu. Allah sözüne alışık olmadığı için, vahyin atmosferine giremiyordu. Bunun yanında, vahyi ezberleme, onu unutmama sorumluluğunda hissediyordu kendisini. Bu durum, yani Rasulullah Efendimizin vahye alışması bir süre devam etti.

Bunu Kur'an'ın başka yerlerinde de görüyoruz. Alâk, Tâ-Hâ, Şûra sûresinde de görüyoruz. İşte burada da görüyoruz ki, vahyin in-zâli esnasında Allah'ın Resûlü kendisine gelen âyetleri unutmamak, bir an evvel bellemek, ezberlemek ve onu insanlara ulaştırmak için nötr halini bozup, gelen âyetleri ezberlemek için dilini hareket ettirmeye çalışıyordu da Rabbimiz onu uyarıverdi:

Bundan önce A'lâ sûresindeki şu âyet geldi:

"Ey Muhammed! Sana Kur'an'ı Biz okutacağız ve sen asla unutmayacaksın. Allah'ın dilediği bundan müstesnadır. Doğrusu açığı da, gizliyi de bilen O'dur."
(A'lâ 6,7)

"Biz sana okuyacağız ve sen asla unutmayacaksın!" Bu aslında Kur'an'ın vahyedilmesi ve muhafazasının Rasulullah'a bir görev ol-madığını, kendisinin böyle bir sorumluluğunun olmadığını, bu işi Allah'ın bizzat kendi uhdesine aldığını haber veriyordu. Ama Allah'ın Resûlü bilmiyordu.

Allah'ın Resûlü Kur'an-ı Kerîm gelirken, bu Kur'an ne kadar sürede inecek? Kaç yıl gelecek? Ne kadar gelecek? Kaç âyet, kaç sûre gelecek? Ne kadarı Kur'an bölümü olacak? Yani ne kadarı okunan bölüm olacak? Unutulacak mı, unutulmayacak mı? Bu konuda, Kur'an'ın, vahyin muhafazası konusunda bir gayreti, bir tedbiri olacak mıydı bunu bilmiyordu. Ama sonradan bu anlatıldı. Bunun anlatıldığı yerlerden biri de Tâ-Hâ sûresi 114. âyettir. Orada da şöyle deniyordu:

"Ey Muhammed! Kur'an sana vahyedilirken, vahy bitmezden önce, unutmamak için, tekrarda acele edip dur-ma, "Rabbim! İlmimi artır" de."
(Tâ-Hâ 114)

"Peygamberim! Sana vahyedilen vahiy bitene kadar hiç hareket etme! Nötr kal! Sakin dur! Hiç uğraşma! Sen sadece dinle, ondan sonra bakmışsın ki onu öğrenmişsin!" deniyordu burada da.

Anlıyoruz ki Rasulullah Efendimizin Kur'an kendisine gelirken onu ezberlemek, onu kafasında muhafaza etmek gibi bir sorumluluğu yoktu. Bu konuda bir çabanın içine girmesine gerek yoktu. Ama tabii Kur'an'ın muhafazasıyla ilgili ayrıca görevi vardı Rasulullah'ın. Vahiy katiplerini çağırıyor, onlara yazdırıyordu, Kur'an'ın anlaşılır hale gelmesi için çalışıyor, anlatıyor, duyuruyor, ezberletiyor, bunun için sa'y ediyordu. Lâkin bunun dışında Kur'an gelirken onu ezberlemek için böyle bir çabası olmayacaktı. Çünkü Allah ona diyor ki: "Peygamberim, Biz Kur'an'ı vahyederken dilini oynatıp durma! Böyle bir hareketin içine girme! Sadece nötr olarak bekle yeter!"

Ama Rasulullah bunun böyle olacağını bilmediği için, Kur'an'ın öğrenilmesi için, bu göreve rağbetinden, iştahından dolayı böyle bir çabada bulunuyordu.

Bunun bir başka manası da şöyle olabilir: Bu sûrenin muhtevası Rasulullah Efendimize sık sık müracaat edilen, sık sık sorulan bir konuyu ihtiva ediyordu. Dalga geçiliyordu, alay ediliyordu: "Yeniden dirilmek mi? Âhiret mi? Hesap, kitap mı? Kim demiş onu? Nerdeymiş o? Kim diriltecekmiş bizi? Nasıl olacakmış bu iş? Sen onu bizim külahımıza anlat ey Muhammed!" deniliyor, Allah'ın Resûlü alay konusu ediliyordu. İşte böyle bir atmosferde Rasulullah bu sûrenin ilk âyetleriyle karşı karşıya gelince dehşete kapıldı. Çünkü gerçekten çok müthiş bir anlatımdı. Kıyametleri, gerçekleri apaçık, ama korkunç derecede

etkili anlatıyordu bu sûre. Akılları başlara getiren müthiş ifadeler vardı sûrede. Daha başka ne söylenebilirdi bu insanlara? Bundan da-ha etkili, bundan daha çarpıcı delil olur muydu? Sanki Rasulullah öyle düşünüyor ve bunu hemen insanlara duyuruvermek, hemen ezberlemek, hemen duyurmak, hemen ulaştırmak istiyordu da, onun için he-men ezberlemeye çalışıyordu. Ama Cenâb-ı Hakk diyordu ki, "Acele etme! Dur bakalım! Ne senin acelen? Onu sana biz gönderiyoruz! Biz sana okuyoruz! Biz okuyacağız, sen peşi sıra gideceksin! Yani ona tabi ol, sen onu dinle! Sen onu anla! Sen ona ittiba et! Sen onunla amel et!"

Âyet-i kerîmedeki:

"Onun toplanması Bize aittir" ifadesindeki Kur'an'ın toplanmasından kasıt, Kur'an'ın Rasulullah'ın göğsünde toplanması demektir. Kur'an'ın Rasulullah Efendimizin göğsüne yerleştirilmesi demektir. Yani, "Ey peygamberim, onu ezberleyeceğim, unutmayacağım diye senin bir çaba içine girmene gerek yok, onu senin kalbine yerleştirecek olan Biziz," buyuruyor Rabbimiz. Ya da Kur'an'ın bir araya getirilmesidir ki (y«9@«š²I5«:) o zaman onun te'kidi olur. Çünkü Kur'an ya harflerin bir araya toplanmasındaki ***"Karane"*** kökünden türemiştir veya okumak anlamına gelen ***"Karae"*** kökünden türemiştir. Mânâ, Biz onu topladığımız zaman, yani Biz onu senin göğsünde topladığımız, ya da onun âyetlerini, harflerini bir araya getirip topladığımız zaman olacaktır.

Toplayıp okuyunca da onun okunuşuna uy! demektir. Yani Kur'an'ın tamamına, onun toplamına uy veya toplayıcısına, yani Cebrâil'e ittiba et! Onu dinle veya sen de onunla amel et! Haramını, helâlini ortaya koy, onu hayatında görüntüle ey peygamberim, manasına gelecektir.

"Onu senin lisânında Biz beyan ediyoruz. Biz onu sana senin dilinle beyan ediyoruz ki, sen de Cibril'in sana okuduğu gibi okuyasın."

Kur'an'daki ahkâmın beyanı Bize aittir. Kur'an'daki haram ve helâllerin beyanı bize aittir. Kur'an'ı Arapça olarak indirmek Bize aittir. Veya, Peygamberim, Biz onu sana da açıklarız. Eğer bir karışıklık olur, eğer anlayamadığın bir husus olursa Biz onu sana açıklarız. Biz onu sana açıklayıp beyan edeceğiz. Anlayamadığın bir bölümü daha sonra gelen âyetlerle elbette izah ederiz, edeceğiz. Yani Kur'an'da bir âyeti anlayamadığımız zaman Kur'an

orada bitmedi ki, devam ederiz daha sonraki âyetler onu bize beyan edecek ve açıklayacaktır.

Âyetinden şunu anlıyoruz: Rasulullah Efendimize nâzil olan vahiy sadece Kur'an'da yazılı olan, Kur'an'da mevcut olanlardan ibaret değildir. Kur'an'da olmayan vahiy birimleri de vardır. Kur'an'a geç-meyen vahiyler, bilgiler de verilmiştir Rasulullah Efendimize. Böylece Kur'an'da olmayan vahiy birimleri de verilerek Rasulullah Efendimize Kur'an'ın emirleri, kelimeleri, hususî ıstılahları ve bunların manaları anlatılmış, açıklanmıştır. Eğer vahyin tamamı bu Kur'an'dakilerden ibaret olsaydı, bunun dışında Rasulullah Efendimize vahiy verilmeseydi, o zaman burada: "Peygamberim! Biz bunların anlamlarını sana beyan edeceğiz, açıklayacağız" gibi bir ifadeye gerek kalmazdı. "İşte sana indirdik ve açıkladık" denilir, olur biterdi.

Sonra dikkat ederseniz bu ifade Kur'an'dan, Kur'an kelimesinden ayrı olarak zikredilmektedir. Önce:

denmiş, sonra da ayrı olarak:

denmiştir. Kur'an'ın indirilişiyle, Kur'an'ın cem edilişiyle, daha sonra bu inenlerin beyan edileceği ayrı ayrı şeylerdir. Peki bu ikisinin arasında ne fark vardır ki birbirlerinden ayrılmıştır? Yani her ikisi de Allah beyanı, Allah vahyi değil mi ki ayrı ayrı gönderiliyor?

Anlayabildiğimiz kadarıyla şu elimizdeki Kur'an'ın âyetlerinin, anlamının, emirlerinin Rasulullah Efendimize Allah tarafından ayrıca bildirilmesinin sebebi, Rasulullah Efendimizin kendi söz ve fiilleriyle onu insanlara anlatması ve onun pratiğe nasıl döküleceğini, onunla nasıl amel edileceğini öğretmesi içindir. Çünkü Rasulullah Efendimizin bizim sorumlu olduğumuz kulluktan başka bir de risâlet görevi, peygamberlik görevi vardır. Bakın meselâ Nahl sûresinde bu husus şöyle anlatılmaktadır:

"Sana da, insanlara gönderileni açıklasın diye Kur'an'ı indirdik. Belki düşünürler."

(Nahl 44)

Ayrıca Kur'an-ı Kerîm'de dört yerde Rasulullah efendimizin görevinin yalnızca Allah'ın âyetlerini bize ulaştırmak, tebliğ etmek de-ğil, aynı zamanda

bu âyetleri açıklamak, tefsir etmek ve nasıl anlaşılıp, uygulanacağını öğretmek olduğu anlatılmaktadır. Daha geniş bilgi edinmek isteyenler, Bakara 129, Al-i İmrân 164, Cum'a 2 âyetlerinin tefsirlerine bakabilirler.

İşte böyle. Kıyamet anlatılırken birdenbire böyle değişik bir ko-nuya geçilmesi, kıyamet anlatılırken sözün bir anda Peygamber'e (a.s) döndürülmesi biraz garip gibi olsa da, böyle bir münâsebet kurulmuş. Yani kıyamet konusu anlatılırken birdenbire sözün kesilip araya Peygamberimizin halinin sokuşturulması, cümle-i mutarıza dediğimiz bir parantez cümlesi yapılması, hoca ile talebenin münâsebeti gibi yapılmıştır. Hani dersine devam eden bir hoca talebelerinden birisinde gördüğü bir uygunsuzluğu düzeltmek için sözünü keserek: "Ahmet uyuklama! Hasan başka yerde gezme, buraya gel!" dedikten sonra yine konuya devam eder ya, işte aynen bunun gibi Rabbimiz de bir anda vahyini keserek Peygamberinin hoş olmayan bir davranışını düzelterek sözlerine devam etmiştir.

Bizde de olur değil mi bu? Yani talebe bir şeylerle meşgul olurken hoca onu düzeltmek veya orada sükûneti sağlamak için veya birisi gelip bir şey sorduysa ona cevap verivermek, veya o anda izin isteyen birine izin verivermek, hocanın o anda ders halkası içindekilere anlattığı konunun bir anlık dışına çıkması nasıl caiz ise, bu bir öğretim metodu, anlatım üslûbuysa, işte burada da Allah vahiy indirirken, Cebrâil vahiy aktarırken talebe durumunda olan Rasulullah'ın durumu düzeltiliyor ki, kıyamete kadar talebelere yönelik eğitim programlarında böyle bir prensip ortaya konmuş oluyor, diyoruz.

Öyleyse biz de Kur'an okunurken böyle olacağız. Nötr olacağız Kur'an'ı dinlerken. Bizden de işte bu isteniyor burada. Nötr olmak. Peki ne demektir nötr olmak? Kur'an'ı dinlerken kendimizi, aklımızı, fikrimizi, benliğimizi, dikkatimizi ona teslim etmeliyiz. Öncelikli bilgilerimizi terk etmeliyiz. Rasulullah'ın öncelikli bir fikri vardı. Neydi o? O-nu ezberlemek. Hem de hemen o anda ezberlemesi gerektiğini zannediyordu. Öyleyse öncelikli fikirlerimizi, Kur'an dışından öğrendiklerimizi kafamızdan atacağız, aklımızdan başka bir şey geçirmeyeceğiz. Sırf kendimizi ona teslim edeceğiz. Bütün dikkatimizle, bütün benliğimizle onu dinleyeceğiz.

Bu bölümün şöyle anlaşılması da mümkündür:

"Aceleye getirerek öyle dilini depretip durma! Dilini hareket ettirip

durma!” şeklindeki hitabın Peygamber Efendimize değil de yukarıda anlatılan insana olduğu şeklinde ikinci bir görüş vardır. Fah-reddin er-Râzî, Elmalılı Hamdi Yazır ve bazı müfessirler bu görüşte olmaya çalışmışlar ama hadislerin diskalifiyesinin anlamsızlığını bildiklerinden dolayı edepli, terbiyeli davranmışlar da birinci görüşü başa almışlardır. Onun için ben de önce onu zikrettim. İkinci anlayışı da açıklamaya çalışalım:

Eğer buradaki hitap yukardan beri anlatılan insanaysa, o zaman mânâ şöyle olacaktır:

İnsanoğlu o gün neler yaptı, neler bıraktıysa o gün hepsinden haberdar edilecek. Yani insan o gün yapıp ettiklerinin tümünden he-saba çekilecek.

Zaten insan kendi yaptıklarına basîrdir, onlardan haberdardır. Ne yaptı, ne yapmadı, bunu kendisi bilmektedir. Dünyada mâzeretler uydurmaya çalışsa, kamufle etmeye çalışsa, yani dünyada kendi ken-dini aldatmaya çalışsa da ne yapıp ettiğini insanoğlu biliyor dendi. Kı-yamet günü olacaklar, insanın başına gelecekler anlatıldı, ondan sonra da:

“Hayır hayır! Dur bakalım acele etme! Niye acele ediyorsun sen? Ne derdin var senin?” denilerek bir hitapta bulunuldu. İkinci bir anlayışa göre eğer buradaki hitap insana râci ise, kıyamet günü hesap-kitap konusunda acele etmemesi anlamına gelecektir. Yani mânâ, böyle işin içinden kolayca sıyrılıvereceğini zannetme! Kolayca kurtulacağını sanma ey insan! demek olacaktır.

İşte kıyamet günü, hesap-kitap dönemi eline kitabını alan bu insana diyecek ki: “Ey insan! Acele ederek, dilini hemen oynatma! Bu işi hemen bitirivermeden yana olma! Hemen acele geçiştirivermeden yana olma! Hesap-kitap işinde acele ederek dilini oynatıp bu işi bitirivermeden yana olma! Yani hemen acele bu işin, hesap-kitap işinin içinden çıkacağını, sıyrılacağını sanma!”

“Oku Kitabını, bugün, hesap görücü olarak sen kendine yetersin.”
(İsrâ 14)

Hesap-kitap için, amel defteri eline verilen kimseleri anlatırken Kur’an şöyle diyordu:

“Kitabı sağından verilen, “Alın, kitabımı okuyun! Doğrusu ben böyle bir hesaplaşma ile karşılaşacağımı umuyordum!” (der).”
(Hâkka 19,20)

“Ben bugünün heyecanıyla dünyada bir hayat yaşıyordum” diye sevinç çığlıkları atarken, etrafındakilere tertemiz defterini gösterirken, defteri eline tutuşturulan kâfir de diyecek ki:

“Vah bize, eyvah bize! Bu defter nasıl olmuş da küçük-büyük bir şey bırakmadan hepsini saymış!”
(Kehf 49)

İşte o kâfir, günahkâr insan alelacele o kitabı karıştırıverip okuyuvermeye, alelacele işin içinden sıyrılıp çıkmaya çalışacak. Çabucak hesap-kitabın bitirilmesini isteyecek. Bir an evvel bu sorgulama işinin bitirilivermesini isteyecek de, hızlıca defterini okumaya çalışırken onun bu hareketini kınamak üzere, bu düşüncesine engel olmak üzere şöyle denilecek:

“Ne oluyor? Ne yapmaya çalışıyorsun ey insan? Aceleye getirip durma işi! Öyle hızlı hızlı dilini hareket ettirip işin içinden sıyrılmadan yana olma! Sen onu öyle alelacele okumadan yana olma! Çünkü onu oraya Biz yazmışız ve Biz okuyacağız!”

Yani onun gündeme getirilişi de Bize aittir, tek tek yazılışı da Bize aittir. Onu o kitapta biz topladık! Sen kokladın, biz topladık! Sen yaptın, sen işledin, Biz yazdık! Şimdi ne oluyor sana? Niye acele ediyorsun? Şimdi sus ve bekle! Sana onu Biz okuyacağız, bu durumda artık sana düşen sadece onun peşi sıra gitmendir. Yani eğer Biz: “Bak sen şunu da yapmışsın! Şu günahı da sen işlemişsin! Şu suçu da sen işlemişsin!” dedikçe, yaptıkların sana okundukça, sen onlardan kurtulmadan yana olma! Artık senin iraden bitmiştir. Biz neler dediysek, sen ona uy! Artık burada Bizim beyanımız, Bizim hükmümüz, bizim kararımız geçerlidir. Çünkü:

“Sen okunanlar üzerinde Bizim beyanımıza, Bizim kararımıza uymak zorundasın! Bugün beyan Bize aittir, karar Bize aittir! Sakın Bizim beyanımıza itirazın olmasın!” denilecek.

Âyetin bundan sonrasını da düşünürsek bu mana, bu münasebet gerçekten çok uygun düşüyor. Bakın bu âyetin hemen arkasından denilecek ki:

20-21. "Hayır hayır; ey insanlar! Sizler, çabuk elde edeceğiniz dünya nîmetlerini seversiniz de âhireti bırakırsınız."

Hitabın hemen sonrasında buyuracak ki o insana: "Hayır hayır, ey insanlar! Siz aceleden yanasınız! Siz aceleyi seviyorsunuz! Sadece şimdi burada değil, dünyadayken de aynı durumdaydınız! Dünyadayken de hep aceleden yanaydınız! Yok yok! İşin aslı şu! Siz aceleyi seviyorsunuz! Yaratılıştan seviyorsunuz aceleyi! Çünkü siz aceleden yaratıldınız!" İsrâ sûresinde ***"İnsan aceleden yaratıldı"*** buyurulmaktadır. İşte Allah buyurur ki, siz aceleyi seviyorsunuz. Yani acele elde edeceğinizi, peşini seviyorsunuz da, veresiye olan âhireti terk ediyorsunuz.

Ama dikkat ederseniz önceki hitap tekildi. "Dilini aceleden hareket ettirip durma!" denmişti. Yani hitap tek kişiye, Peygambere idi. Sonra da: "Hayır hayır siz aceleyi seviyorsunuz da âhireti terk ediyorsunuz" olunca, muhatabın çoğuluna geçti Rabbimiz.

Deniliyor ki, insanoğlu vahyi almada, vahyi benimsemede, vahyi kendisine mal etmede, onunla insanları kurtarma çabasında, yani Allah'ın kendisini peygamber kıldığı insan bile böyle aceleci davranırsa, geri kalan konularda zaten aceleci davranacaktı. Rabbimiz sanki burada şöyle diyor: "Dikkat edin, bu insanın aceleciliği fıtrî bir özelliktir. Yani bundan, bu fıtrî özelliğinizden kurtulamazsınız ama, bunu hayra kanalize edin!" Birinci sebebi işte budur ki, gerçekten de hoş bir insicamdır. İnsanın aceleciliğine bir örnek verilmiş, sonra da aceleci olmaması gerektiği anlatılmıştır. Peygambere bile "acele etme!" denilirken, bize haydi haydi acele etme, denilmektedir.

Her zaman acele ediyoruz değil mi? Meselâ insanların hemen kurtulmasını istiyoruz. Tebliğimiz acele meyve versin, anlattığımız in-sanlar acele ve kolayca değişsinler. Çevremizdekiler acele Müslümanlaşıversinler. Veya dünyada yaptığımız kulluklar, iyilikler karşılığında acele mükafat bulalım. Acele karşılık görelim, dünyada üstünlük buluverelim. Dünyada hemen zafer elde edelim demelerimizin, aceleden yana olmamızın anlamsızlığı anlatılıyor burada.

Yukarıdaki âyeti peygamberle ilişkili düşününce, peygamber bile bakın hayır konuda acele ediyordu da biz engelledik. “Öyleyse siz ey kullarım, dünya konusunda aceleci olmak, dünyada istediklerinize veya mükafata acele ulaşmak, zaferi acele kucaklayıvermek konusunda da yanlışlığa düşmeyin! Veya âhireti terk ettirici bir acelede bulunmayın! Halbuki insanlar hemen yola geliverse siz nasıl ecir alacaksınız? Aceleden zafere ulaşıverseniz âhiret mükafatına nasıl ulaşacaksınız? Öyleyse aceleden yana olmayın, sabırdan yana olun” de-niyor.

Ama âhireti kazandıracak bir acele ise tamam ona koşacağız. Kur’an da ve sünnette pek çok yerde hayırda, hayır konularında acele etmemizin istendiğini biliyoruz. “Hayırda acele edin” diyor Allah’ın Re-sûlü. Öyleyse bize âhireti kazandıracak bir hayırda acele edeceğiz. Hani bir söz vardır: Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya, yarın ölüverecekmiş gibi de âhiret için çalışın diye. Hadis değil bu, ama hoş bir sözdür. Bunu şöyle anlıyoruz: Yapacağın iş dünya işi mi? Hiç ölmeyecekmişsin gibi davran o konuda. Ama yapacağın iş âhiret işi mi? Yarın ölüverecekmişsin gibi davran o konuda. Meselâ evini badana mı yapacaksın? Bir dünya işiyle karşı karşıya mısın? Acele etmeye gerek yok, hiç ölmeyecekmişsin gibi davran. Yarın yaparım, öbür gün yaparım, gelecek ay yaparım de ve acele etme o konuda. Ama namaz mı kılacaksın? Bir âhiret işi mi yapacaksın? Hemen ölüverecekmişsin gi-bi acele et o konuda. Hemen kılıver namazını, yarına bırakma onu.

Veya meselâ evde çocuklarınıza onları daha iyi Müslümanlaştırmak ve cennete kazandırmak için ders mi başlatacaksınız? Böyle bir şey mi düşünüyorsunuz? Aman acele edin. Aman yarına bırakmayın, yarın ölecekmişsiniz gibi davranın. Çünkü belki yarın dinlemeyebilirler sizi. Ağaç yaş iken eğilir, yarın tutmayabilirler sözünüzü. Veya yarına çıkmayabilirsiniz de çocuklarınız arkanızda eğitimsiz kalabilirler. Veya meselâ birilerine tebliğ mi yapacaksınız? Acele edin, yarın hayatta olmayabilirsiniz, yahut da yarın bu imkân elinizden alınabilir. Yarın ağzınıza bir bant yapıştırılıp kodese tıkabilirler sizi. Veya küs olduğunuz birileriyle mi barışacaksınız? Aman yarınlara bırakmayın onu. Acele edin, yarın o küs olduğunuz kişi de, siz de ölebilirsiniz çünkü. İnfakta mı bulunacaksınız birilerine? Aman acele edin, zira ya-rın ölebilir, yahut da fakir düşebilirsiniz. Kitabınızı mutlaka tanımak zorunda olduğunuzu mu anladınız? Kitapsız Müslümanlık olmaz gerçeğini bugün mü anladınız? Aman hemen başlayın! Yarına bırakmayın! yarın belki hayatta olmayabilir, imkân bulamayabilirsiniz.

Evet hayır konuda, âhiret konusunda acele edin. Ama:

Ama siz bunun tamamen aksine dünya konusunda acele ediyorsunuz da âhireti arkaya alıyorsunuz. Peşini öne alıyorsunuz da veresiyeyi geri bırakıyorsunuz. Peşinden yana, yani sonucunu acele dünyada görebileceğiniz işlerden yana oluyorsunuz da, sonucunu âhirette göreceğiniz veresiye işlere yanaşmıyorsunuz! diyor Allah.

Ama siz bilirsiniz! Sonucuna kendiniz katlanmak üzere istediğiniz gibi hareket edin! Bildiğiniz gibi davranın, ama bilesiniz ki:

22-25. "O gün birtakım yüzler Rabblerine bakıp parlayacaktır. O gün birtakım yüzler de asıktır. Kendisinin belkemiğinin kırılacağını zanneder."

O gün insanlar iki gruptur. Amel defterlerinin dağılımına göre insanlar iki gruptur. Vücuh, yüzler anlamına geldiği gibi, insanlar anlamına da gelir. İşte o gün nice yüzler vardır ki onlar ***"Nazırah"*** tır. Başarı neticesinde sürûr içinde ışıldar durur, parlar durur o yüzler. Yani böyle neşeli, sürûrlu, sevinçli, parlak yüzler, insanlar vardır o gün.

O yüzler Rabbine doğruda nazırdırlar. Rabblerine doğru bakmaktadırlar. Allah rahmet etsin, ecdat bunun üzerinde durmuş, yıllar yılı uğraşmış durmuş. Efendim bu âyeti nasıl anlayacağız? Allah bizzat görülür mü? Yoksa görülmeyecek mi? Acaba Hz. Mûsâ'ya Allah'ın ***"Len terani"*** demesi, beni ebedîyen göremezsin ey Mûsâ! demesi buraya da şamil mi, değil mi? Acaba buradaki _«Z¬±"«* ´|«7Ë! dan kasıt, ***"İla niami Rabbiha"*** manasına mı? Yani yarın cennette Allah'ın nîmetlerine bakma, onları seyretme anlamına mı? Yoksa bizzat Cenab-ı Hakk'ın cemâline bakma mı kast ediliyor? Ecdat burada durmuş ve yıllar yılı münakaşa etmiş. Meselâ Mutezile fırkası bunu bayraklaştırmış, bu konuda kesin tavrını ortaya koymuş ve demiş ki: Allah kesinlikle görülmez! Çünkü Hz. Mûsâ'ya eğer ***"Len terani"*** diyorsa Allah, kesinlikle görülmez, görülmeyecektir. Sanki Allah ***"Lenterani"*** yi diyendir, ama ***"İla Rabbiha nazırah'***ı demeyendir. Veya ***"Lenterani"***yi diyen Allah'tır da, bunu diyen başkasıdır sanki.

İki âyetten birini temel kabul edip ötekini onunla yargılama âdeti pek

yaygındır. İki âyet veya iki hadis. Bunlardan birini temel ka-bul, doğru kabul edip ötekisini onunla yargılama âdeti bizde de çok yaygındır. Veya dinin bir birimi temel kabul edilecek, diğeri onunla yargılanacak. Böyle bir âdet var toplumda.

Meselâ benim hocam böyle dedi diyor adam, onu temel din kabul ediyor. Veya benim imamım, benim şeyhim, benim mezhebim böyle dedi diyor, bunu temel kabul ediyor, ötekileri buna göre yargılı-yor. Temel kabul ettiği o hükme, o düşünceye, o anlayışa uyanları doğru, uymayanları yanlış kabul ediyor. Meselâ kendi imamının, kendi hocasının, kendi mezhebinin namazını temel kabul ediyor ve ötekilerin kıldığı namaza namaz mı yahu bu? diyor. Veya Buhari'dekileri yanlış kabul ediyor, bu hadis-i şerif yanlış veya bu iş bâtıl diyor.

Veya daha önceki öğrendiği dini temel kabul edip, ondan sonra öğrendiklerini onunla yargılamaya kalkışıyor, bu da aynı şey.

Bildiği kadar ki Kur'an'ı temel kabul ediyor ve bu Kur'an'la hadisleri yargılamaya kalkışıyor, "efendim işte bu hadis Kur'an'a aykırıdır" diyebiliyor. Kur'an'dan bildiği topu topu iki sûredir ve bildiği bu iki sûreyle hadisi yargılamaya kalkıyor.

Veya bir âyet öğreniyor onu temel kabul ediyor sonra karşısına çıkan bir hadis ona aykırı gibi gelince onu reddediveriyor. Meselâ Nûr sûresinde Allah diyor ki:

"Bir arada veya ayrı ayrı yemenizde bir sorumluluk yoktur."
(Nûr 61)

"Sizin beraber de, ayrı ayrı da yemenizde bir beis yoktur" âyetini temel kabul etmiyor da, âyetle ilgili kendi anlayışını temel kabul ediyor ve diyor ki: "Bak burada aynı tabakta da, ayrı ayrı tabaklarda da, bir arada da, veya ayrı ayrı yemekte de bir beis yoktur" denildi. "Öyleyse efendim bizler ayrı da yiyebiliriz beraber de yiyebiliriz! Bunun hiçbir sakıncası yoktur! Kadın-erkek bir arada yiyebiliriz! Sonra yabancı kadınmış, yerli erkekmiş ayrımı da yoktur üstelik, işte cümbür cemaat, eş-dost, hısım, akraba, arkadaş, dost toplanırsın böyle yenebilir, bu âyete aykırı değildir!" diyor. Halbuki bu âyet, bu âyeti anlatan, şerh eden hadislerle anlaşılacakken, bunu anlatan hadisleri insanlar reddetmeye çalışıyorlar. Gerçekten garip bir durumdur bu.

Âyet temeldir tamam, Kur’an temeldir tamam. Âyete ters düşen reddedilsin tamam da, acaba o âyetten kasıt o mu, değil mi? İşte orada farklı düşünüyorlar. Kim demiş o âyetin o anlama geldiğini?!

Meselâ Nisâ sûresindeki: «š³@«K¬±X7! vB²K«8�¸ ²—Ï! âyetinin muhtevası "Kadınlara mücerret dokunduğunuz zaman" da olabilir, "Kadınlarla münâsebet ettiğiniz zaman abdest bozulur" da olabilir. Ama insanlardan kimileri mücerret dokunmayı temel kabul edip, sanki âyet onu mutlak olarak anlatırmışçasına diğerlerini reddederken, kimileri de cinsi münâsebet manasına gelir deyip, onu temel kabul edip diğerlerini reddediyor. Kim dedi onun sadece bu manaya geldiğini?

Öyleyse burada şunu söyleyelim: Bu dinin temeli kitaptır, bunda kimsenin ihtilâfı yoktur. Her şeyi kitapla ölçmeliyiz. Aslında kitap değil de vahiy demek en doğrusudur. Çünkü sünnet de vahyin bir parçasıdır. Kitap temeldir, kitap asıldır ve ona uymayanlar reddedilmelidir, ama kitaba aykırı olan sünneti reddedelim derken ihtiyatlı davranmalıdır. Burada şu soruyu sormamız lâzım. Tamam kitap temeldir, kitaba aykırı olan reddedilmelidir ama hangi kitaba aykırı olanlar reddedilecek? Benim anladığım kadar ki kitaba mı? Yoksa Mutezilî kitaba mı? Yoksa Şia anlayışındaki kitaba mı? Hangi kitaba aykırı olanları reddedeceğiz? Kimin kitabına aykırı olanları reddedeceğiz? Kimileri de sünneti temel kabul edip kitabı onunla yargılamadan yana bir tavır sergiliyorlar. Aynı soruyu onlara da sormak lâzım. Sünnet te-meldir kitabı onunla anlayalım derken de hangi sünnetin temel olduğunu bilelim! Sünnetten benim anladığım mı? Yani benim anlayışım mı? Yoksa mukabilimin anlayışı mı? Bunu bilmeliyiz.

Öyle değil mi, kitap temeldir tamam da kimin kitabı temeldir? Farz edin ki ben Kur’an’dan elli sûreyi tanıyabilmişim. Elli sûrede anlatılanların da belki onda birini anlama imkânım olmuş. Kur’an’dan benim nasibim işte bu kadardır. Yani benim kitabım işte budur. Kitaptan bana yansıyan budur. Peki Kur’an’ın elli sûresini ancak tanıyabilmiş ve üstelik de bu elli sûrede Rabbimin anlattıklarının sadece yirmide birini anlayabilmiş birisi olarak, bu kadarcık Kur’an bilgisiyle bir hadisi nasıl yargılayacağım? Hakkım var mı buna? Öyleyse kimin ki-tabına uymayanları reddedeceğiz? Meselâ aynı hadis İmam Buhârî efendimizin kitabına ters gelmemiş ki o hadisi kitabına almış. Veya İmam Müslim’in Kur’an’ına ters düşmediği için o hadisi kitabına almış. Veya İmam Ebu Hanife efendimizin, İmam Şafiî efendimizin Kur’a-n’ına ters düşmemiş o hadis. Şimdi ne diyeceğiz

buna? Benim kitabı-ma, veya Yaşar Nuri efendinin kitabına ters düşüyor bu hadis diye red mi edeceğiz? Hakkımız var mı buna? Bu konuda çok cesur davrananları görüyorum ve korkuyorum, ihtiyatlı davranmadan yanayım, Allah doğrudan saptırmasın inşallah.

Öyleyse buradaki _«Z¬±"«* ´|«7Ë! âyetini söyleyen de Allah'tır. "Onlar o gün Rabblerine bakacaklar!" buyuran da Allah'tır, ama Hz. Mûsâ: "Ya Rabbi! Ben seni görsem!" dediğinde: Ona: ***"Lenterani"***yi, yani "kesinlikle beni görmeyeceksin! Ebedîyen görmeyeceksin! hiç mümkün değil ey Mûsâ!" diyen de Allah'tır. Bunun her ikisini buyuran da Allah'tır. Bunun birini temel kabul edip ötekini onunla yargılamak, birini doğru kabul edip ötekisini reddetmek mümkün olmadığı gibi, hâşâ ya Rabbi birinde görülmeyeceğini, birinde görüneceğini dedin. Birisinde onlar Rabblerine bakarlar buyururken ötekisinde asla görülemeyeceğini anlatıyorsun. Bu ne biçim iş mi diyeceğiz? Diyemeyiz bunu Allah'a! Peki ne diyeceğiz ya?

Bu âyetlerde farklı ortamlar kast edilmektedir diyeceğiz. Birisinde âhiret ortamı, ötekisinde de dünya ortamı anlatılmaktadır. Burada, bu okuduğumuz âyette âhiret ortamı anlatılmaktadır, cennet ortamı anlatılmaktadır ve kesinlikle biliyor ve inanıyoruz ki Cenâb-ı Hak âhirette, cennette görülecektir. Ama ötesinde Hz. Mûsâ gibi olma ortamı anlatılmaktadır, yani dünya ortamı anlatılmaktadır ve kesinlikle biliyor ve inanıyoruz ki kim de Hz. Mûsâ ortamındaysa, yani dünya ortamındaysa tamam o kesin görmeyecektir, göremeyecektir diyoruz.

Peki Rasulullah Allah'ı Mirac'da gördü mü? Eğer Rasulullah Mirac'da cennet ortamında bir bulunuşla bulunmuşsa evet gördü, ama Hz. Mûsâ ortamında bir bulunuşla bulunmuşsa kesinlikle görmedi, ikisinin de dışındaysa o zaman bilmiyoruz diyeceğiz.

Kaldı ki insanlar nedense kimi konularda çok titiz davranırken kimi konularda yan çizmeye başlamışlar. Ya da te'vili din kabul etmişler. Meselâ bakın şu konularda hassas davrandıklarından hiç de problem çıkmamış. Allah görür mü? konusunda tüm ümmet ittifak et-miştir ki Allah görür. Ama nasıl gördüğünü bilmeyiz demişler ve işi bi-tirmişler. Allah'ça görür demişler ve hiç de ihtilâfa düşmemişler bu ko-nuda. Peki Allah'ın eli var mı? Bu sefer bocalamışlar. Acaba el desek mi, demesek mi? Acaba mutlak mı, değil mi? Halbuki önceki gibi deyiverseler iş bitecek. Ama kimi konularda bunu, nasılını

bilmeyiz derken kimilerinde akıllarına gelmiyor galiba.

İşte burada da _«Z¬±"«* ´|«7Ë! insanlar Rabbine nazır olacaklar. Peki nasıl bir şey? Allah nasıl görülecek? Îman ediyoruz ama nasılını bilmeyiz deyiverseler iş bitecek. Peki peygamber bir şey anlatmış mı bu konuda? Peygamber nezaretin olacağını anlatmış mı bu konuda? Peygamber nezaretin olacağını anlatmış, bakmanın olacağını anlatmıştır. Yani mehtaplı bir gecede ayın on dördü iken insanlar itişip ka-kışırlar mı ayı görmeye? Hayır! Herkes bulunduğu yerden çok rahat seyreder değil mi? Allah'ın Resûlü, "İşte aynen böylece insanlar da Allah'ı cennette görecekler" diyor. Ama Allah ay gibi mi olacak? Hâşâ öyle değil. Allah'ça bir görülüşle görülecek. Burada görüşün böyle iti-şip kakışmadan olacağı beyan edilmektedir. Değilse bundan hâşâ Al-lah'ın ay gibi görüleceği, uzakta, ya da yakında görüleceği anlaşılmaz.

Bir de bununla ilgili "Nâzır" kelimesi var. Kimileri demiş ki işte mü'minler orada, cennette nezaret edecekler. Yani bakanlık yapacaklar. Allah cennette kendilerine bir kısım görevler, bakanlıklar verecek de onlar bu görevlere nezaret edecekler, Allah'tan kendilerine bir görev düşüp onlar bu göreve bakıp nezaret edecekler demeye çalışmışlar. Bakan, bakanlık, filan denir ya işte öyle bir şey.

Bir de görmekle bakmak ayrıdır demişler. Yani Allah görülmez ama O'na bakılır demişler.

Evet:

"Kimi yüzler vardır ki o gün nazıradır ama kimi yüzler de vardır ki o gün basiradır." Yani abus bir çehre olarak pusarır, asılıp durur. Adam suçundan, kaybından, ayıbından, ıstırabından, üzüntüsünden dolayı suspus olmuş, yıkılmış, bitmiş, tükenmiştir Allah korusun.

Bilir ki, anlar ki artık kendilerine Fâkıra yapılacaktır. œ«I¬5@«4 bel kıran demektir. Artık o kişi anlar ki kendisine bel kıran yapılacaktır. Bel kıran, adamın belini büken facia, belini kıran belâ veya burnunu kıran bir belâdır. Fakıra, bir de Rabbinden, Rabbinin rahmetinden mahrum oluş, Rabbine bakamama anlamına da gelir. Veya dahiye, yani ateşe girmek anlamına bir manadır.

ÇwP«# Zanne burada îman, anlamak, bilmek anlamak manasına kullanılır. Artık o kişi kendisine fakıra yapılacağını anlamıştır.

26-30. “Dikkat edin; can boğaza gelip köprücük kemiklerine dayandığı zaman: “Çare bulan yok mudur?” denir. Artık ayrılık vaktinin geldiğini sanır. Bacaklar birbirine dolaşır. O gün sevk Rabbinin huzurunadır.”

Hayır hayır! Yok yok! ³ŸÒ«6 İş öyle değil! Burada ölmek üzere olan bir adamdan söz ediliyor. Rivâyete göre, can çekilmeye ayaktan başlıyormuş. Yani önce ayaklar ölüyor, sonra diz kapakları, sonra bel, göğüs, kafa. İşte can çıkmaya az kala, beş kala deniliyormuş ki:
¯’!«* ²w«8 «u[¬5«: Kim okuyup üfleyip te beni kurtaracak?! Yok mu beni okuyacak bir Raak? Yok mu bana yardım edecek ve beni eski hâlime iade edecek birisi? Yok mu böyle biri? Bana eski sıhhatimi, sağlığımı iade edecek birilerini bulun gelin! Bir okuyucu çağırın bana!

Veya ¯’!«* ²w«8 Bunun böyle gerçek olmadığını anlatacak biri yok mu? Yani bu büyüyü bozacak, yok edecek, bir büyücü yok mu? Çünkü ona göre aslı yoktu bu işin. Gerçek değildi bu iş. Ölüme ve hayatın biteceğine inanmıyordu. Ölüm ötesi hayata ve o hayatın hesabına, kitabına inanmıyordu. Dirilme yok diyordu. İşte inkâr ettiği, reddettiği bir gerçekle burun buruna gelince bunun gerçek olmadığını bana anlatacak bir Raak yok mu? Bulun gelin de bu büyüyü bozsun, diyor.

Bir de bu ¯ alıp götürmek, yükseltmek demektir. Öyleyse ¯ deniliyor. Yani bu ruhu, ölen kişinin bu ruhunu kim götürecek? Kim alıp yükseltecek? anlamına gelmektedir bu ifade. Kim götürecek bunu? Azap melekleri mi götürecek, yoksa rahmet melekleri mi?

Ama sonunda bunun bir firak olduğunu anlayacak. Anlayacak ki bu firak zamanı, ayrılık zamanıdır. Bunun bir ayrılık zamanı olduğunun farkına varacaktır. Artık karısından, çocuklarından, arkadaşlarından, eşinden, dostundan, dünyasından sökülüp koparılma, hayata veda etme zamanı gelmiştir artık.

Ve o zaman sak, sak’a karışacaktır. Yani eli ayağı birbirine do-laşacaktır. Hani ölüm esnasında ayaklar şöyle bükülüverir ya, işte o anlatılıyor. Allah o demde ölüm azabından, şeytanın afetinden cümle-mizi korusun inşallah. Ayaklar birbirine dolaşacak. Veya el ve ayaklar olmaması gereken yerde olacaklar. Eller ayaklar birbirine dolaşacak.

Bir de “sak” sev kedici demektir, şoföre de Araplar, sürücü, sevk edici

anlamına “saik” derler. Bir sonraki âyet de bu manayı telmih ediyor zaten. “Sâk”, sevk edici demektir. Öyleyse anlıyoruz ki sa-ikler, sevk ediciler, şoförler birbirlerine karışacaklar. Yâni saikler, cen-nete götürücü, cehenneme götürücü melekler birbirlerine karışacaklar, kavuşacaklar. Yani o gün trafik karışacak. Trafik birbirine girecek. Kimi melekler mü’minlerin ruhlarını cennete yükseltir, kimileri de kâfirlerin ruhlarını cehenneme taşırken böyle gelenler gidenler birbirlerine girecek, trafik karışacak.

O gün sevk yalnızca Allah’adır. Herkes Allah’a sevk olunmaktadır. Herkesin sevkıyatı Allah’adır. Herkes Allah huzurunda toplanacaktır.

Bir de bu karışmadan ve sevkıyattan şunu anlıyoruz ki, adam dünyada kendine bir değer veriyordu. “Ben şu çapta, şu ağırlıkta bir kimseyim! Ben kesin cennetliğim! Allah beni koymayacak ta cennetine sığırları mı koyacak?” diye kendi kendine bir kıymet biçiyordu. Kendini cennetlik zannediyordu, ama bakacak ki cehenneme sevk olunuyor. Cennet hayalleri içindeyken bir de bakmış ki azap melekleri kendisini cehenneme doğru sürüklüyorlar Allah korusun. Veya tamamen zıddı gerçekleşiyor. Yani sevk yolları, sevkıyat yolları karışacak.

31-33. “O, peygamberi doğrulamamış, namaz kılmamış, ama yalanlayıp yüz çevirmiş, sonra da salına salına kendinden yana olanlara gitmişti.”

Evet o ne tasdik etti, ne de namaz kıldı.

1. O, ne sadaka verdi, ne de namaz kıldı demektir. Ne namaz kıldı, ne de zekât verdi. Ne malî, ne de bedenî kulluk yaptı. Ne malında, ne de bedeninde Allah’ı söz sahibi bilmedi. Ne malını, ne de bedenini Allah’ın emrine vermedi. Ne namaz kılarak Allah’tan mesaj al-dı, ne de zekât vererek bu mesajı Allah kullarına ulaştırma, Allah kullarıyla paylaşma gibi bir derdi oldu. Yani ne namaz kılmak türünde bireysel bir kullukta bulundu, ne de zekât gibi toplumsal bir kulluk yaptı.

2. Veya ne sadaka verdi, ne de salavat getirdi.

3. Ne tasdik etti, yani ne îman etti, ne de amel işledi. Tasdikle de, amelle de ilgilenmedi. Bu kişinin imanı da, ameli de yok.

Bu âyet bize tasdik ile amelin, yani îmanla amelin beraber gündeme getirilecek bir bütün olduğunu da anlatıyor. Îman mücerret bir iddiadan ibaret değil, mutlaka amele dönüştürülecektir. Çünkü Allah mücerret bir îmana razı değildir. Bu konuyu anlatan kitabımızda pek çok âyet olduğu gibi, sünnet de böyle der.

"Her şeyde doğru olma" anlamında Kur'anî bir kavram. "Sa.-Da.Ka" fiilinden masdar olan "Sıdk", "konuşanın inancı itibariyle söz ve fiilinin birbirine uygun olması"dır. Bir va'din yerine getirilmesi bakımından sözün doğru olması "sıdk" olduğu gibi bir olayın haber verilmesi bakımından da sözün doğru olması "sıdk" dır. "Sıdk" terimi, pey-gamberlerin en önemli özelliklerinden biridir. Risalete ehil olabilmek için her peygamberin bu sıfatı üzerinde taşıması gerekir. Bir pey-gamber için bu sıfat herhangi bir suretle yerinde olmazsa risâlet da-vası temelinden sarsılmış olacaktır. Çünkü insanlar doğru söyleme-yen bir peygambere güvenemez. Doğru olan peygamberin herhangi bir surette gerçeğe ters düşen bir söz söylediği görülmemiştir.

Bir peygamberin Allah namına davet ettiği şeyi kendi nefsinde yaşaması gerekir. Çünkü risaletin en büyük gayesi Cenab-ı Hakkın insanları mükellef kıldığı ahkâmı onlara tebliğ etmektir. Çünkü Allah ile ilişkisi olan kimse herkesten daha çok O'nun azametine müdriktir. Dolayısıyla O'nun hiç bir emrine karşı gelmez. Zira Ona karşı gelmek ihanettir. Hain olan kimse de Allah'ın risaletinin ehli olamaz.

Kur'an-ı Kerim'de bir çok peygamber için doğruluk vasfı kul-la-nılmakta, bazılarına "sıddîk" denilmektedir. "Kitap'ta İsmail'i de an. Çünkü o va'de sadık rasul bir nebi idi" (Meryem,54).

"İşte onlar öyle kimselerdir ki, amellerinin en güzelini onlardan kabul ederiz ve onların kötü amellerinden vaz geçeriz: onlar Cennet ashabı arasındadırlar. Bu, onların va'd oluna geldikleri sıdk (dosdoğru) bir va'ddır" (Ahkâf,16).

Doğruluğun esası; bir şeyin meydana gelmesi, tamamlanması, kuvvetinin kemâle ermesi, kısımlarının bir araya toplanmasıdır. Doğ-ruluk (sıdk; sadakat) niyet, söz ve âmelde olur. Niyette doğruluk son derece azimli olmak ve Allah'a yönelmek için iradeyi kuvvetlendirmek ve engelleri aşmaktır. Bu ise Allah'ın farz kıldığı şeylere koşmakla el-de edilir. Bunun da başında Allah yolunda cihad

gelir. Cihadın bir türü de Allah'a davettir. Davete mani olan herkesten yüz çevirmek, bunlar-dan uzaklaşıp nefret etmek gerekir. Çünkü onlar gaflet içinde yaşayan insanlardır. Dünyada gördüklerinden başka bir şey bilmezler. Onların ulaştıkları bilgi derecesi budur. Gerçekte ise, cehalet ve nefsanî arzunun kendisidir. Doğru kimsenin kalbi çok hassas olur; da-vete mani olan kimselere karşı tahammül edemez. Bunun için de onlardan sıkılır; onlarla komşuluk, arkadaşlık yapamaz; onlarla düşüp kalkamaz, onlardan uzak kalmakla gönlü açılır; Allah'a seyr ve sülû-kunda ve ona davet hususunda acele etmeye teşvik eden kimselerden hoşlanır.

Sözde sadakat, dilin hakkı ve doğruyu söylemesidir. Dil böyle alışınca, artık hiç bir bâtıl konuşmaz.

Amelde sadakat, şer'î yollara uyarak Rasulullah (s.a.s)'e tabi olmak suretiyle olur. Müslüman sözde, niyette ve amelde sadakati gerçekleştirince, sıddıkiyet derecesine ulaşır. Bu derece ise, Cenab-ı Hakkın mü'min kullarından istediği Rasûlullah (s.a.s)'e hitap ile yö-nelttiği bir derecedir. "Ve şöyle de; Rabbim, beni sıdk (ve selamet) girdirişiyle girdir; sıdk (ve selamet) çıkarışıyla çıkar ve tarafından da hakkıyla yardım edici bir hüccet ver"

(İsrâ, 17/80).

"Sıdk girdirişi ve çıkarılışı" demek, müslümanın herhangi bir şeye ve herhangi bir işe girişip başlamasının, ondan çıkışı ve onu ter-kinin Allah için ve Allah ile olmasıdır. Yani yaptıkları ve yapmadıkları Allah'ın rızasına bağlıdır. Kul bunları eda ederken Allah'tan yardım di-leyerek yapar. Maksadı da Allah'ın rızasıdır. Gayesi de yalnız Allah-dır. "De ki: Benim namazım da ibadetlerim de hayatım ve ölümüm de, hiç bir ortağı olmayan alemlerin Rabbi olan Allah'ındır"

(En'âm, 6/162-163).

Müslüman sıddıkiyetin bu derecesine erince, hayatta onun na-zarında rağbet edilecek başka bir gaye kalmaz. Ancak bunun ayakta kalışı Allah'ın rızasına vesile olacaksa ayakta kalmayı tercih eder. Şâ-yet bu gayeyi kaçırır veya elde edemeyeceğini anlarsa, hayattan yüz çevirir ve ölümünü ister. Hz. Ömer (r.a)'ın şöyle dediği rivâyet edilir: "Üç şey olmasaydı dünyada kalmayı istemezdim; 1- Allah yolunda iyi cins atlar sırtında savaşmak; 2- Gece ibadetinin meşakkat ve zorlu-ğuna katlanmak; 3- Sözün temizini hurmanın temizini seçer gibi se-çen kimselerle düşüp kalkmak". Hz. Ömer (r.a)'ın arzu ettiği bütün bu sayılanlar Rabb'ı râzı edecek şeylerdir.

Sadık bir müslüman davetçinin sadakati yüzünden ve sesin-den belli olur. Rasûlullah’ı tanımadan evvel onunla konuşan kimseler şöyle derlerdi: "Vallahi bu bir yalancı yüzü ve bir yalancı sesi değildir".
Davetçinin yüzünde ve sesinde doğruluk eserinin görülmesi, muhata-bına tesir eder; onun sözünü kabule, ona saygı beslemeye sevk eder. Ancak, muhatapları son derece kör kalpli kimselerse onlara tesir et-mez. Ne olursa olsun, beyan ettiğimiz manâda sadakat müslüman için ve Allah'a davet eden herkes için zaruridir. Çünkü imanın esası doğruluk; münafıklığın esası da yalandır. Davetçinin yalancı olması mümkün olamaz. Peygamber (s.a.s)'in buyurdukları gibi, yalan ahlâk-sızlığa sevk eder. Ahlâksız bir kimsenin ise davetçi olması mümkün değildir.

Yüce Allah peygamberlerden ve inananlardan ahd olarak sa-dıkları ve kâzipleri birbirinden ayırmıştır: "Biz nebilerden kuvvetle ahitlerini almıştık. Senden, Nuh'tan İbrahim'den Musa'dan ve Meryem oğ-lu İsa'dan (evet) onlardan ağır bir mîsak (söz) almıştık "; "Ki (Allah) o sadıklara sıdklarından sorsun, o kâfirlere de acı bir azap hazırlamış-tır."
(Ahzâb,7-8)

"Mü'minlerden öyle erler vardır ki Allah'a verdikleri ahitlerinde durdular; onlardan kimi adağını yerine getirdi, kimi de beklemektedir; sözlerini asla değiştirmemişlerdir"; Ki Allah sâdıkları sıdklarıyla müka-fatlandırsın, münafıklara da dilerse azap etsin, dilerse tevbe edenlerin tevbelerini kabul etsin. Şüphesiz Allah Gafur ve Rahimdir"
(Ahzab,23-24)

"İnsanlar yalnız "inandık" demekle hiç sınanmadan bırakıla-caklarını mı sandılar? Andolsun ki biz onlardan öncekilerini sınadık el-bette Allah (sınayıp) sadıkları bildirip açığa çıkaracak, kâzipleri (ya-lancıları) bildirecektir"
(Ankebût,2-3)

İşte yukarıdaki âyetlerde bahsedilen sadık erlere Cenab-ı Hak mükâfat olarak "sıdk", mekânlarını "sıdk" bir va'd ile vadetmiştir: "İçle-rinden bir adama "insanları uyar ve iman edenlere Rabbleri katında kendileri için bir kademe-i sıdk (doğruluk makamı, kademesi) bulun-duğunu müjdele" diye vahyetmemiz insanlara tuhaf mı geldi ki kâfir-ler; "bu apaçık bir sihirbazdır" dediler."
(Yunus, 10/2)

"Muhakkak ki muttâkiler cennetlerde ve ırmaklar (ın kenarın) dadırlar". "Sıdk makamında (doğruluk meclisinde) gâyet muktedir (güçlü) bir melikin yanındadırlar"
(Kamer,54-55)

4. Veya bu âyetin bir başka manası da bu adam ne namaz kıl-dı, ne de namazla aldığı mesajı tasdik etti demektir. Buna göre bu adam Ebu Cehildir, ya da Ebu Cehil gibi olanlardan biridir denmiş.

5. Ya da bu adam dışardan kabul edenler safında görünse de, îman iddiasında bulummuş olsa da bu îmanını tasdik etmedi, yani amele dönüştürmedi. Amelle îmanının sadâkatini ortaya koymadı de-mektir. Tasdik, îmandan da öte bir şeydir. Tasdik, îmanın eylemidir. Sadaka da aynı kökten gelir. Bir adamın cebindeki parasının Allah'a ait olduğunu kabul etmesi îmandır, ayrı şeydir, ama onu Allah'ın istediği yerlere ulaştırıp sadaka yapması, bu konudaki îmanının sadâkatini ortaya koyması ayrı şeydir. Onun içindir ki Hz. Ebu Bekir efendimiz îman etmenin de ötesinde sıddîk idi. Yani îmanın sadâkatini, eylemini ortaya koyan idi.

Öyleyse bir kişinin herhangi bir konuya "İman ettim!" demesi yetmez. Aynı zamanda o kimsenin îman ettiği konuyu bizzat amel ha-line getirmesi şarttır. Böylece îmanının eylemini, îmanının sadâkatini ve ispatını ortaya koymuş olacaktır. İşte diyoruz ki bu adam ne îman etti, ne de bu îmanının sadâkatini ortaya koymak üzere amel işledi, îmanını amelle görüntüledi.

6. Ya da bu adamın malına bağımlılığı, malına olan sevgisi, tutkusu onu namaza götürmedi. Mala bakışı bozuk olduğu için namaz da kılmadı. Malı, mülkü, dükkanı, tezgahı onu bırakmadı ki namaza gidebilsin demektir.

7. Veya bu adam ne kıyameti tasdik etti, ne de onun için bir amel hazırladı. Böyle olunca ne yüzle çıkacak ki Allah'ın huzuruna!

Bunları yapmadı da:

Kezzebe yaptı ve tevella etti. Kezzebe, kefera'dan farklıdır. Kezzebe yalan saymak, kefera da inkâr etmek demektir. İnkâr etmekle yalan saymak, ayrı ayrı

şeylerdir. Kefera inkâr etti, reddetti kabul-lenmedi demektir. Ama kezzebe yalanladı, yalan saydı demektir. Peki nedir yalan saymak? Yalan saymak, anlamakla, bilmekle, îman etmekle beraber gereğini yerine getirmemek demektir. Kabullenmekle beraber gereğine yönelmemek demektir. Dille inandığını iddia etmekle beraber hayatla yalanlamak demektir. Îmanla amelin, iddiayla hayatın uyuşmaması demektir. Evet adam yalanladı, yalan saydı, yok farz etti ve de yüz çevirdi.

Önce iki suç zikredildi, arkasından iki suç daha geldi. Yani bı-rakın tasdik etmeyi, kezzebe yaptı. Bırakın namaz kılmayı, yüz çevirip ilgisiz kaldı. Ya da inandım, îman ettim demediği gibi kezzebe ve te-vellâ yaptı. Yalanladı ve yüz çevirdi. Madem inanmadı, bari sussaydı veya karşı çıkmasaydı. Bari bir durup düşünseydi, dinleyip araştırsaydı, onu da yapmadı. Yani ilgilenmedi bile, yönünü bile dönmedi. Sonra da:

Sonra da gerile gerile, kasıla kasıla, ehline, iline keyif çatmaya gitti. Yani ehline, karısının yanına veya dükkanına, tezgahına, bürosuna keyif çatmaya gitti. Böyle kasıla kasıla, kurula kurula, salına sa-lına ehline doğru gitti. Anlaşılıyor ki durumundan, hayatından rahatsız olmadan bir gidiş anlatılıyor. Hem tasdikle ilgisi yok, hem namazla il-gisi yok, hem âhiret derdi yok, rahat ve huzur içinde kendi dünyasına, carkına curkuna gidiyor adam. Veya karısını kızını koluna takmış, hem millete teşhir ediyor, hem de hiç çekinmeden kasıla kasıla gidiyor ya, öyle bir gidiş.

Ya da bu mesajı ehline, hanımına, çocuklarına taşıması gerekirken, onlara başka şeylerle gidiyor adam. Akşam evine çocuklarına koltuğunun altında iki âyet, iki hadis taşıması gerekirken dükkanı taşıyor adam. “Şöyle aldım, böyle verdim, şöyle kazandım, şu kadar ka-zandım, şunu yaptım bunu ettim” diyerek dükkanını, iş dünyasını evine taşıyıp anlatıyor adam. Yani zavallı akşama kadar kendisini dükkânın, tezgâhın kulu, kölesi olduğu gibi akşam eve varınca çoluk çocuğuna da onları anlatıp oyalıyor onları. İşte o anlatılıyor sanki burada.

34-35. “Sana yazıklar olsun, yazıklar! Daha ne olsun, sana yazıklar olsun, yazıklar!”

Oh olsun sana, oh olsun! Yazıklar olsun sana yazıklar olsun! Veyl olsun sana veyl olsun! Gerektir sana bu gerektir! Lâyıktır sana bu lâyıktır! Veyl üstüne

veyl, beddua üstüne beddua, lânet üstüne lânet. Elbette yaratıcısını, Rabbini tanımayan, O’nun kendisi için gönderdiği vahiyden habersiz bir hayat yaşayan kimse bu lâneti hak edecektir. Dünyanın kulu kölesi olmuş, o dünyanın da kendisinin de sahibi olan Allah’ın hayat programını reddetmiş bir kişiye veyl üstüne veyl olsun.

Bunlardan biri «’ÅG«. Ÿ¸«4 için, biri ´|ÅV«. �¸«: için, biri «ÅH«6 için, biri de ´|Å7«Y«#«: olmak üzere dört ´|«7²:Ï! kullanılmış, dört lânet okunmuş.

Ya da bu adamın hayatında bu sayılanların yanında sayılmayacak kadar daha evlâ var, hepsine veyl olsun, hepsine veyl olsun! Ya veyl olsun anlamına, ya da gerektir sana bu belâ gerektir anlamına. Oh olsun, bu belâ gerektir sana! Lâyıksın sen buna lâyıksın anlamınadır.

Peki ya biz ne yapacağız? Kur’an oh olsun dediğine göre elbette böylelerine biz de oh olsun! diyeceğiz. Yani adam hem İslâm’a karşı geliyor, hem İslâm’ın engellenmesine çalışıyor, sonra da başına bir belâ geldiğinde biz üzüleceğiz, öyle yok. Amma onun o hayattan kurtuluşu için çabalayacağız, o ayrı konudur tabii.

Ya da başta Allah’ı inkâr eden sana ancak böyle davranış yaraşır demektir bu evlâların manası. Senin gibi Rabbini reddeden, Rabbinin yasalarını reddeden, Rabbinin kitabıyla ilgi kurmayan birisinden ancak bunlar beklenir, başkası değil.

36-39. “İnsanoğlu kendisinin başıboş bırakılacağını mı sanır? O, akıtılan bir meni damlası değil miydi? Sonra kan pıhtısı olmuş, sonra Allah onu yaratıp şekil vermişti. Ondan, erkek-dişi iki cins yaratmıştı.”

Yani bu insan başıboş, mühmel bırakıldığını mı zannediyor. İhmal edilecek, unutulacak mı zannediyor kendini? Sümenaltı edilecek, hesap dışı bırakılacak, unutulacak mı zannediyor kendini? Öyle mi hesap ediyor? Hesabını, kitabını, hayatını bu anlayışın üzerine mi bina ediyor? Davranışlarını buna göre mi ayarlıyor? Hayat programını, yaptıklarının hesabının sorulmayacağı anlayışına mı bina ediyor? Ankebût sûresinde de aynı soru soruluyordu.

Süda, başı boş, ipsiz, yularsız, salık demektir. İbilu’s süda, Arapça’da önüne ne gelirse yiyen yularsız deve için kullanılır. Yularını koparmış, ipini koparmış ipsiz deve. Hiçbir kayıt altına girmeyen, hiçbir sorumluluk taşımayan

develer gibi mi zannediyor insan kendini? Yani o insan kendini hayvan mı sanıyor? Hayvanla kendisi arasında hiçbir fark göremiyor mu?

Bir insan düşünün ki dünyadayken îman etmemiş, üstelik îman edenlere de engel olmuş, fesat tohumları ekmiş ve bu fesat asırlarca gelecek nesillerin binlercesinin hayatını mahvetmiş. Şimdi böyle bir insan sıradan bir böcek gibi ölsün, yok olsun, bir daha dirilmesin, hesap sorulmasın, öyle mi? Adâlet mi bu? Olacak şey midir bu? Veya Allah'a inanmış, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu icra etmek için bir ö-mür boyu çırpınmış, insanların saadet ve kurtuluşu için eziyetler çekmiş, kendi canını ortaya koymuş bir insan da, bir karınca gibi ölüp git-sin, bu yaptıklarının karşılığını görmeden yok olup gitsin öyle mi? Adâlet mi bu? Zâlimin, kan içenin zulmü yanına kâr kalsın, mazlumun âhı yerde kalsın öyle mi? Böyle bir durumda zâlimin önüne neyle geçilecek? Yaptıklarının yanına kâr kalacağına inanan, dirilip hesap so-rulmayacağını düşünen bir zâlimin zulmüne neyle engel olacaksınız? Bununla beraber insanları iyiliğe, hayır işlemeye, ıslahtan yana olmaya nasıl teşvik edeceksiniz? İyilik yapanlar enayi olmayacak mı o zaman? Kimi ikna edebilirsiniz iyilik yapmaya? Karşılığını göremeyeceği iyilikler yapmanın enayilik sayıldığı bir ortamda kim iyiliğe yönelebilecek?

Nasıl da unutuyor bu nankör insan atılmış bir damla sudan, bir nutfeden, meniden yaratıldığını? Ne çabuk unutuyor insan? Aklı başında değilken, bebekken, acizken, güçsüzken, bilgiden, kendini bile korumaktan acizken şimdi biz ona gücünü, bilgisini verirken bize karşı gelsin diye mi veriyoruz ona bunu? Bütün bunları bize kafa tutup isyan etsin diye mi veriyoruz? Bizim kendisine verdiklerimizi nankörce bize düşmanlıkta mı kullanıyor bu nankör insan?

Sonra da onu alâka yapmışız ve insan haline çevirmişiz. Üstelik tesviye de etmişiz onu. Gözünü, kulağını, elini, ayağını, aklını, fikrini, ferasetini de vermişiz ona.

Sonra da onu erkek ve dişi yapmışız. Tabi burada "Elem ne-kü" diye anlatılan insan Hz. Adem değil, Adem oğludur, insan cinsidir. Ve bu cinse soruluyor şimdi:

40. "Bunları yapan Allah'ın ölüleri diriltmeye gücü yetmez mi? Elbette yeter."

Peki o insan oğlu yeniden diriltileceği konusunda neden hiç düşünmüyor? Onu dirilten öldürmeye, öldüren diriltmeye kâdir değil mi? Yaratırken bir damla sudan yaratmaya kâdir de, öldükten sonra onu yeniden yaratmaya kâdir değil mi? Onu beceren bunu becere-mez mi? Hiç düşünmüyor musunuz? Hiç aklınız yok mu sizin?

Rabbimizin bu sorusuna karşılık: ***"Allahümme Fe belâ"*** denilir, böyle denmiş. Belâ Allah'ım! Evet Allah'ım! Doğru söylüyorsun ya Rabbi! Sen buna kâdirsin ya Rabbi! Bizi yoktan var eden Sen, bizi bir damla sudan yaratan Sen, bize şu anda sahip olduklarımızın tümünü veren Sen elbette ölümümüzden sonra bizi tekrar yaratabilirsin! Buna Senin gücün yeter Allah'ım! Bu konuda en küçük bir şüphemiz yoktur ya Rabbi! diyoruz.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel etmeyi hepimize nasip etsin, kolay getirsin inşallah. Vel hamdü lillahi Rabbi'l âlemîn.

İNSAN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 76., Nüzûl sıralamasına göre 98., Mufassal sûreler kısmının yedinci grubunun ikinci ve son sûresi olan İnsan sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 31'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. İnsanoğlu, var edilip bahse değer bir şey olana kadar, şüphesiz uzun bir zaman geçmemiş midir? 2. Biz insanı katışık bir nutfeden yaratmışızdır; onu deneriz; bu yüzden, onun işitmesini ve görmesini sağlamışızdır. 3. Şüphesiz ona yol gösterdik; buna kimi şükreder, kimi de nankörlük. 4. Doğrusu, inkârcılar için zincirler, demir halkalar ve çılgın alevli cehennem hazırladık. 5. Şüphesiz iyiler kafur katılmış bir tastan içerler. 6. Bu ancak Allah'ın kullarının taşıra taşıra içebileceği bir pınardır. 7. Onlar verdikleri sözleri

yerine getirirler, fenalığı yaygın olan bir günden korkarlar. 8. Onlar içleri çektiği halde, yiyeceği yoksula, öksüze ve esire yedirirler. 9-10. "Biz sizi ancak Allah rızası için doyuruyoruz, bir karşılık ve teşekkür beklemiyoruz. Doğrusu biz çok asık suratların bulunacağı bir günde Rabbimizden korkarız" derler. 11. Allah da onları bu yüzden o günün fenalığından korur; onların yüzüne parlaklık ve neşe verir. 12. Sabırlarının karşılığı, cennet ve oradaki ipeklerdir. 13. Orada tahtlara yaslanırlar; orada yakıcı sıcak ve dondurucu soğuk görmezler. 14. Meyve ağaçlarının gölgeleri üzerlerine sarkmış ve onların koparılması kolaylaştırılmıştır. 15. Çevrelerinde gümüş kaplar ve billûr kaseler dolaştırılır. 16. Billûrları gümüş gibi parlaktır, onları ölçüp ölçüp dağıtırlar. 17. Orada, zencefil karışık bir tasla içirilirler. 18. O pınara "Selse-bil", (tatlı su) denir. 19. Yanlarında ölümsüz gençler do-laşır; onları gördüğünde saçılmış birer inci sanırsın. 20. Oranın neresine baksan, nîmet ve büyük bir saltanat görürsün. 21. Üzerlerinde ince yeşil ipekli, parlak atlastan elbiseler vardır; gümüş bileziklerle süslenmişlerdir; Rableri onlara tertemiz içecekler içirir. 22. "İşte bu sizin işlediklerinizin karşılığıdır, çalışmalarınız şükre değer" denir. 23. Ey Muhammed! Kur'an'ı sana indiren şüphesiz Biziz. 24. Rabbinin hükmüne kadar sabret; onların günah işleyen ve inkârcı olanlarına uyma. 25. Rabbinin adını sa-bah akşam an. 26. Geceleyin O'na secde et; O'nu geceleri uzun uzun tesbih et. 27. Doğrusu insanlar, çabuk elde edilen dünya nîmetlerini severler de ağırlığı çekilmez günü arkalarında bırakırlar. 28. Onları yaratan, mafsallarını pekiştiren Biziz; dilersek onları benzerleri ile değiştiriveririz. 29. Bu sadece bir öğüttür; dileyen, Rabbine giden yolu tutar. 30. Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz. Doğrusu Allah, bilendir, Hakimdir. 31. Dilediğine rahmet eder. Zâlimlere, işte onlara, can yakıcı bir azap hazırlamıştır.

Müfessirlerden kimilerinin Medenî, kimilerinin de Mekkî de-dikleri bir sûreyle karşı karşıyayız. Ya da kimi âyetlerinin Mekkî, kimi-lerinin de Medenî olduğu söylenen bir sûre. Sûrenin adı Dehr sûresi, İnsan sûresi, ya da Hel eta isimleriyle anılır. Az evvel de söylediğim gibi Mekkî ve Medenî olması konusunda farklı görüşler ileri sürülmüş-se de Medenî diyenler var, tümü Mekkî'dir diyenler var, içinde Mekkî de Medenî de âyetlerin bulunduğunu

söyleyenler var. İnşallah bu haf-taki dersimizde bu sûreyi tanımaya çalışacağız. Bu hafta bitirebilece-ğimizi sanmıyorum. Bitiremezsek gelecek hafta da devam ederiz Al-lah izin verirse. Arkadaşlarımızdan bazıları uzunca anlatmamı, kimileri de çok uzattığımı söylüyorlar. Ben de bu ikisinin arasını bulmakta güçlük çekiyorum. Dua edin de inşallah lüzumsuz söz söylemekten kurtulalım. Meramı en kısa ve en güzel ifade etmeye Rabbim muvaf-fak kılsın.

Evet, Kur'an-ı Kerîm'in yetmiş altıncı suresi. Otuz bir ayet; iki yüz kırk kelime ve bin elli üç harftir. Fasılası sadece "elif" harfidir. Su-renin mekkî veya medenî oluşunda ihtilâf vardır. İşlenen konu açısın-dan daha çok mekkî sûrelere benzemektedir.

Kıyamet ile ilgili durumları ve özellikle salih kimselerin ahirette kavuşacakları nimetleri anlatmayı hedef edinen süre, insanın dünya hayatına gelişini ve oradaki gelişimini özet olarak dile getirmek sû-retiyle giriş yapar: "İnsan, anılmaya değer bir şey olacak kadar uzun bir zaman geçmedi mi? Biz insanı katışık bir nutfeden yarattık. İmti-han etmek için onu işiten ve gören kıldık. Biz ona yolu gösterdik. İste-yen şükreder, isteyen de küfreder" (1-3).

"Biz kâfirler için zincirler, demir halkalar ve körüklenmiş bir a-teş hazırladık" âyetiyle kâfirlerin âkıbetine işaret edildikten sonra iyi-lerin âkıbeti anlatılır: "Sabrettiklerinden dolayı onları Cennet ve ipekle mükafatlandırmıştır! Orada koltuklara dayanırlar. Ne (yakıcı) güneş görürler orada, ne de dondurucu soğuk. Cennetin gölgeleri üzerlerine yaklaşmış, devşirmeleri (meyveleri) da aşağı eğildikçe eğilmiştir, Yan-larında gümüşten kaplar, billur kupalar dolaştırılır. Gümüşten kadehler ki onları türlü ölçü ve biçimlere koymuşlardır..." (12-22).

Bu iyiliklere kavuşmalarına sebep olarak da adaklarını yerine getirmeleri, kıyamet gününün hesabını yaparak ona göre hazırlık yap-maları, yetim ve yoksula sırf Allah rızası için infakta bulunmaları gös-terilmektedir.

Sure, Kur'an'ın düşünen kimseler için bir öğüt olduğu her şeyin Allah'ın elinde olduğunu hatırlatan şu ayetlerle son bulur: "Bu (Kur'an) bir öğüttür. Dileyen rabbine varan bir yol tutar. Allah dilemedikçe siz bir şey dileyemezsiniz. Şüphesiz, Allah bilendir, hikmet sahibidir. Dilediğini rahmetine sokar. Zalimlere de acı bir azap vardır" (29-31).

Evet, sûre genel olarak insanın kendi yaratılışının ve yaratıcısı tarafından sayısız nimetlere gark edilişinin hikmetini kavramaya, Rab-bini tanıyıp O'nun verdiklerine karşı şükür içinde bir hayat yaşamaya, sadece O'na kul köle olmaya, sadece O'na minnet duyup, sadece O'nu dinleyip O'nun çektiği yere gitmeye, O'nun azabından ve gazabından sakınmaya ve âhiretteki değerli nimetleri elde etmenin şartlarını gerçekleştirmeye bir çağrı özelliğindeki sûre, muhtevası bakımından yeniden dirilmenin kesinliğini vurgulayan ve âhiret hallerini özetleyen bir önceki Kıyâmet sûresinin tamamlayıcısı gibidir.

Sûrede insana kendisi tanıtılır, kendi değeri anlatılır. İnsan ne-dir, kim tarafından var kılınmıştır, ne için var kılınmıştır, niçin bu dünyada bulunmaktadır, varlık sebebi nedir, değeri nedir konusu ortaya konur. Eğer insan kendisini tanır, varlık sebebini bilir ve var edicisine karşı görevlerini yerine getirerek bir hayat yaşarsa, var edicisine şük-re, kulluğa yönelirse âkıbetinin nasıl olacağı, aksine hareket ederse, yaratıcısına karşı nankörce bir tavır sergilerse sonunda neleri kaybedeceği ortaya konur.

Sûrenin giriş mahiyetindeki ilk bölümünün (âyet 1-3) konusu insandır. Burada bir zamanlar insanın anılmaya değmez bir hiç olduğu, yok olduğu, mevcut olmadığı, çok uzun bir zaman sürecinin ardından Rabbi tarafından ana rahmine atılan katışık bir sperm damlasından yaratıldığı, annesinin bile onun varlığından habersiz olduğu önemsiz vaziyetten sonra var edildiği bildirilmektedir. Gerek ana rahmine düşmeden yıllar öncesi, gerekse ana rahmine düştükten sonra böyle görülmemiş, bilinmemiş bir durumda iken hiç kimsenin bu bir insandır ve ileride yeryüzünün en şerefli varlığı olacaktır diyebileceği bir durumda olmadığı vurgulanır. Daha sonra bu insanın yeryüzüne bir imtihan için getirildiği beyan edilir. Tabii imtihan bilgiyi, aklı, iradeyi gerektirdiği için de diğer varlıklardan farklı olarak kendisine bu özelliklerin verildiği haber verilir. İnsan akıl, bilgi, irade, göz, kulak gibi imtihan vasıtalarıyla donatıldığı anlatılır. Sonra da işte bu özellikleriyle yeryüzünde imtihana ehil hale getirilen bu insanın karşısına iki yol çı-karılmıştır. Ya da iki türlü gidiş imkânı olan bir yol çıkarılmıştır. Küfredilerek de şükredilerek de gidilebilecek bir yol. Yâni o yolu koyanın, o yolu bilenin yol kurallarına göre de, onu hiç kale almadan kendi keyfine göre de gidilebilecek bir yol çıkarılmış insanın karşısına.

İşte böylece bu dünyada denenmekte olan insana şükredici olmasını da küfredici olmasının da kendisine kaldığı belirtilmiş ve böylece hem onun sorumluluğu hem de bunun için irade özgürlüğü açıklığa kavuşturulmuştur.

Sonra da bu imtihandan kâfir olarak çıkacakların âhirette nasıl bir sonuçla karşı karşıya gelecekleri, şâkir olarak çı-kanların da nelerle karşılaşacakları açık ve net biçimde gözler önüne serilmiştir.

İkinci bölümde (âyet 4-21) kâfirlerin âhiretteki cezalarından bir kesit sunulurken, buna karşılık şâkirlerin "Ebrâr" olarak adlandırılıp cennette kendilerine sunulacak nimetler uzun uzun sıralanmıştır. Tabii bu ebedî nimetlere ulaşmak için yapılacak ameller de gündeme getirilmiştir. Yine bu bölümde Ebrâr olanların sıfatları da sayılmıştır. Bunlar özetle şunlardır: Sözünde durmak. Gerek yaratıcısına karşı, gerekse kullara karşı sözüne sadık kalmak, uhrevî sorumluluk şuuru taşımak, muhtaçları doyurmak, doyurduklarından maddî ve mânevî bir karşılık beklemeden sırf Allah hatırı için yapmak (âyet 7-10). Bu âyetler İslâm'daki emirlerin şartsız olduğunu göstermesi bakımından çok önemlidir. Bununla birlikte Rabbimizin kendisine kulluk eden, kendisi için bir hayat yaşayan, kendisinin âhiretteki yargısından korkarak elindekileri başkalarıyla paylaşmadan yana olan erdemli kullarını âhiretin şerrinden koruyacağı, onları mutlu ve mes'ud bir neticeye ulaştıracağı müjdesi verilmektedir.

Resûl-i Ekrem Efendimize hitap eden 23-24. âyetler onun metanetini güçlendirmeyi, dini duyarlılığını geliştirmeyi amaçlamaktadır. Peygamber Efendimize üç şey denmektedir:

1- Bizim bu kitabı kendisine parça parça indiriyor olmamız asla bu kitabı, bu sözleri Muhammed'in kendi kendine uydurmakta olduğunu göstermez. Bizim bu Kur'an'ı toptan, bir celsede değil de böyle parça parça, celse celse indirmemiz elbette belli bir hikmete binaendir.

2- Ey peygamberim, benim kesin emrim gelinceye kadar her şart altında sabretmek, direnmek, dayanmak, bıkıp usanmamak zorundasın. Hiç kimseyi ve hiç bir şeyi kale almadan peygamberlik görevini, tebliğ vazifeni sürdürmelisin. Desteğinde ben varken hiç kimseden çekinmemelisin.

3- Bu imanı, bu cesareti kazanabilmek için de gece gündüz Allah'ı tesbih edin. Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'a karşı kulluğunuzu gündemde tutun. Namaz kılın. Namaz vasıtasıyla benimle diyalog ku-run. Namaz vasıtasıyla benim yardım ve desteğime ehliyet kazanın. Namaz vasıtasıyla güç kaynağınız olan benimle ilgi kurun. Çünkü küfre ve tüm dünya kâfirlerine karşı ancak böyle dayanabilirsiniz buyurulmaktadır.

Sonra da karşımızdaki kâfirlerin küfürlerinin ve azgınlıklarının sebepleri ortaya konur. Onlar başka değil, âhireti, âhiretin hesabını kitabını unuttukları ve bu dünyaya tapınırcasına bağlandıkları, bu dünyayı yeterli ve tatminkâr buldukları için böyle küfre ve zulme dalıyorlar deniyor. Sonra da insanların akıllarını erdirmek için buyuruluyor ki; sizi var eden biziz. Varlığınızı bize borçlusunuz. Size güzel bir beden ve sağlam bir el vermedik mi? O sahip olduğunuz organlarınızı da biz yaratmadık mı? Buna kâdir olan bizim sizi istediğimiz bir kılığa çevirmeye güç yetireceğimizi anlamıyor musunuz? Ben istersem sizin o güzelim sûretlerinizi çok iğrenç bir hale getirebilirim, ya da sizin def-terlerinizi dürerek, sizi öldürerek sizin yerinize başkalarını yaratabilirim buyuruluyor.

En sonunda da bu kitabın bir zikir, bir hayat programı, bir yol haritası, bir yön pusulası olduğu hatırlatılarak sûre son buluyor. Öy-leyse dileyen bu kitabı eline alsın, yolunu bu kitaba sorarak, bu kitap rehberliğinde bir hayat yaşasın, dileyen de sonucuna kendisi katlanmak kayd u şartıyla bu kitabı bir kenara bırakarak kendi keyfince bir hayat yaşasın. Haydi buyurun, şükrederek de küfrederek de bu hayatı yaşama imkânına sahipsiniz seçeneği insanların önüne seriliyor. İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah. Rabbim anlayış ve kavrayış versin. Anlayıp kavradıklarımızla iman edip hayatımızı düzenleme imkânı lütfetsin inşallah.

1. "İnsanoğlu, var edilip bahse değer bir şey olana kadar, şüphesiz, uzun bir zaman geçmemiş midir?"

Buradaki ²u«; ifadesi ya ***"Gad"*** anlamınadır, yani muhakkak ki, kesinlikle böyledir anlamındadır, ya da bildiğimiz soru anlamındadır. Buna göre şöyle diyeceğiz: Gerçekten insan üzerinden öyle bir müddet, öyle bir dönem, öyle bir zaman geldi geçti de, o zaman dilimi için-de insan hiçbir şey değildi, hiçbir şey olmadı anlamına gelecek, veya öyle değil mi? O zaman dilimi içinde insan hiçbir şey değil miydi? diye soru anlamına gelecektir. Evet insan denen varlık üzerinden dehir-den, zamandan öyle bir dönem geldi geçti ki, o zaman dilimi içinde insan hiçbir şey değildi. O zaman dilimi içinde insan yoktu, esemesi bile yoktu, zikre bile değer değildi. Buradaki insan:

a. Adem (a.s)'dır. Bu dönemin Adem'in (a.s) henüz kendisine ruh üflenmeden önce mûsâvver kaldığı dönem olduğu belirtilmiştir. Adem'in (a.s)

Taif ile Mekke arasına atıldığı ve orada bir süre kaldığı da söylenmiştir. Tabi Müfessirler zorlanmışlar bu konuda, işte böyle bir zaman sözü de olunca zorunlu olarak bir şeyler demeye çalışmışlar. Kendisine ruh üfürülmeden böyle bir 40 yıl zaman geçti demişler; ama bu 40 yıl o zamanın 40 yılı mı, yoksa şimdinin 40 yılı mı? Veya bu zaman dilimi Hz. Adem'in ömrünün kaçta kaçı? Epey zorlanmışlar bu konularda. Bu dönem Hz. Adem'in ömrünün 1/25'i falan ediyor demişler. Hz. Adem 900 sene yaşadığına göre işte onun böyle bir dö-nemi kendisine ruh üfürülmeden geçmiştir gibi tespitler yapılmıştır. Gaybî bir konu olduğu için doğrusunu Allah bilir diyoruz.

b. Ya da buradaki insan bütün insanlar manasına gelir. O zaman bu w[¬& kelimesinin manası insanın insan olarak meydana gelişinden önce geçen ana rahminde geçirdiği mudğa, alâka, ızam gibi dönemler demek olacaktır. Yani insan üzerinden öyle bir zaman, öyle merhaleler gelip geçti ki o dönemlerde insan henüz insan değildi.

c. Hz. Adem önce ***"Tıyn"*** idi, yani topraktı, böylece bir 40 yıl geçti. Sonra ***"Hamein Mesnun"*** oldu, böylece bir 40 yıl daha geçti. Sonra ***"Salsal"*** oldu, böylece bir 40 yıl daha geçti. Böylece onun üzerinden 120 yıl geçti, ondan sonra da ruh üflendi diyenler var. İşte onun üzerinden öyle zaman geldi geçti ki o dönemde henüz o hiçbir şey değildi.

d. Böyle âlemde insan denen varlığın yaratılmadığı, bilinmediği bir dönem gelip geçmiştir ki o zaman dilimi içinde insan zikre değer bir şey değildi. Yani böyle mukadder olmayan, bilinmeyen, zihinlerde mûsâvver olmayan bir zaman geçti onun üzerinden. Henüz yaratılmadan, dünya sahnesine gelmeden insan her ne kadar Allah yanında mezkur idiyse de, henüz mahlukât yanında, halk yanında mezkur de-ğildi. Bilinir ve zikredilir bir mahiyette değildi. Yani Allah onu zikre değer bilmiş, onu ele almış, bilerek onu yaratmış, toprak, alâka veya mudğa halinde bir kenarda tutmuşsa da insanlar bir dönem onu bil-miyordu, ona değer verecek durumda değildi.

İnsan topraktan Mûsâvver bir ceset idi. Hatırlamaz, anlamaz, bilmezdi. Adını dahi bilmezdi de mezkur oldu. Allah onu mezkur kıldı. Hatırlar, bilir oldu. Kendini, ana-babasını, dünyayı, eşyayı, Rabbini ta-nır oldu.

Kimileri de âyeti şu taktirde anlamışlar:

Zamandan öyle bir süre geldi geçti de, insan o dönemde mezkur değildi. Çünkü insan tüm hayvanlardan sonra yaratıldı, ondan sonra da bir daha hayvan yaratılmadı anlamına gelir. Demek ki insan yaratılmadan önce bir dönem geçti de, o dönemde insan yoktu. İnsan diye bir varlık yoktu yeryüzünde. Kimse bilmez, kimse hatırlamazdı onu. Yani hiçbir mahlukâtın, hiçbir varlığın kafasında böyle bir şey yoktu. İnsan diye bir varlık yoktu. İnsandan önce yaratılmış varlıklardan hiçbirisi insan denen bu varlığı tanımazdı. Sonra Allah dedi ki, "Ben yeryüzünde halife yaratacağım!" İşte Rabbimizin bunu ifade buyurmasından sonra insan mezkur oldu, bilinir hale geldi şeklinde de anlaşılabilecektir.

Demek ki insanın yaratılışı dönemin sonuna geliyormuş. Her şey, tüm varlıklar yaratılmış, ondan sonra insan yaratılmış. Kâinat, gökler, ay, güneş, yıldızlar, melekler, cinler, arz, madenler, bitkiler, hayvanlar yaratılmış ve yaratıklar zincirinin son halkası olarak insan yaratılmış. Hani konuya münasip bir söz nakledilir. Hz. Adem dünyaya indirildiğinde, ya da dünyada kendini bulduğunda veya belki de ıstıraplı bir döneminde, belki de oğlu Kabil Habil'i öldürdüğünde o kadar çok üzülmüş ki, bir şeyler diyecek olmuş, sonra bir düşünmüş: ***"Yahu olacak bu demiş, zaman ahir zaman!"*** Değmez üzül-meye, çünkü zaman ahir zaman! demiş.

Hani şimdi biz de diyoruz ya zaman ahir zaman. Nasıl zaman ahir zaman? Şu anda bizler diyebiliriz bunu ama Hz. Adem dönemi için zaman nasıl ahir zaman oluyor? Onun zamanında da öyleydi durum. Çünkü varlıklar zincirinin son halkasını teşkil ediyordu insanın yaratılışı. Çünkü dünyada insanın, insan denen varlığın yaratılışından önce melekler, cinler, dünya, semalar, güneş, ay, yıldızlar, arz, hayvanlar, bitkiler, madenler yaratılmış, mahlukât tamam, mevcudat tamam ve zamanın sonunda, ahir zamanda insan yaratılıyor. Yaratıkların en son zinciri olarak insan yaratılıyordu. Yaratılış süreci tamamlanıyor, ondan sonra da artık tamam dünyanın işi bitecek ve kıyamet kopacaktır. Demek ki Adem (a.s) döneminde de zaman, ahir zaman oluyordu.

İkinci âyette yine insandan söz ediliyor. Sonra yine insandan söz edilecek. Sûre sanki adından da anlaşılacağı gibi insan konulu bir sûre. Sûrede baştan sona insan anlatılır. Yaratılışıyla, yaratılış gâyesiyle, varlık sebebi ve fonksiyonlarıyla Rabbimiz bu sûrede insanı ta-nıtır. Bakın yine insandan söz ederek şöyle buyurur Rabbimiz:

2. “Biz insanı katışık bir nutfeden yaratmışızdır; onu deneriz; bu yüzden, onun işitmesini ve görmesini sağlamışızdır.”

Önceki âyetteki insanın Hz. Adem olduğu belirtilmiştir, ondan dolayı biz de ağırlığı Hz. Adem’e verdik. Ama bu ikinci âyette sonraki insanların yaratılışına dikkat çekiliyor. Demek ki iki tür yaratılış var:

1. Hz. Adem’in yaratılışı. İlk yaratılış, ilkimizin, atamızın yaratılışı.

2. Birde sürekli bizim gözümüzün önünde cereyan eden şu bizim yaratılışımız. İşte önceki âyet ilkimizin yaratılışı, bu ikincisinde de bizim yaratılışımız anlatılıyor. Peki bizim yaratılışımız nasıl olmuş?

Bakın Allah buyuruyor ki: Biz insanı bir takım katkılarla, bir kısım katkı maddeleriyle mecz edilmiş yani ***“Emşâc”*** bir nutfeden yaratık. Sonra da evire çevire müptela kılmak üzere onu bir semî ve basîr yaptık.

Emşâc birkaç manaya gelmektedir:

1. Kadın ve erkeğin sularının karışımı demektir. Kadın ve erkeğin sularının karışımı olan bir emşâc nutfeden yarattık biz insanı diyor Rabbimiz. Yani insan ne sadece erkeğin suyundan ne de sadece kadınınınkinden değil, ikisinin karışımından meydana gelmektedir.

2. Veya bu emşâc nutfeden kasıt, renkler nutfede karışıktır anlamındadır. Renkler karışımı bir nutfeden insanı yarattık manasınadır. Yani nutfenin içinin karışımı anlatılıyor. Nasıl bir karışım? Her bir nutfe karışık, erkeğinki başka, kadınınki bir başka renktir ya, işte böyle renkler karışımı bir nutfeden yarattık biz insanı diyor Rabbimiz.

3. Veya nutfedeki kökler, genler, damarlar, hücreler karışıktır. İşte bunların karışımı bir nutfeden yarattık biz onu diyor Allah. Çok garip bir şey gerçekten. Yani bir damla suyun milyonda, milyarda birinde ne özellikler taşınıyor değil mi? Görme özelliği, duyma özelliği, hissetme, tatma, düşünme, sevme, nefret etme, kabul etme, reddetme özellikleri, kadınlık ya da erkeklik özelliği hep o bir damla suyun milyarda biri olan spermadan intikal ediyor. Gerçekten akılları durduran bir şeydir bu. Şuraya bir damla suyun milyarda birini -ayırmak mümkün değil de- koysalar ve işte bundan 60-70 kg ağırlığında, konuşan, gören,

hisseden, seven, sevilen, ağlayan, gülen, elleri, kolları, derileri, kılları, kasları, kaşları, kemikleri, ilikleri, dalakları olan bir insan çıkacak deseler, kimse inanmaz buna! Ama Allah yapıyor işte.

Demek ki nutfe-i emşâc'dan maksat kökleri damarları, hücreleri karışık bir nutfe demektir. Kan grubu bile, karakteri, insanın sinirli yahut mülayim oluşu bile bu nutfeyle intikal ediyor. İşte insanı böyle karışık, katışık bir nutfeden yarattık ve onu imtihan ediyoruz, diyor Rabbimiz. Çünkü y[¬V«B²A«9 ifadesi bilemek anlamına gelmektedir. Bilemek, bilenmek. Yani insanı hazırlamak, inandım dediği konuda onu dürtüklemek, harekete geçirmek demektir.

Elbette ki imtihan, inanan kişi için söz konusudur. İnanmayan insan için imtihanın anlamı yoktur. Allah diyor ki, "Biz onu böyle bir nutfeden yarattık ve Biz onu bileyerek, dürtükleyerek imtihana hazır-lıyoruz."

Veya y[¬V«B²A«9 Biz ona ameller yüklüyoruz demektir. Yani Biz onu yarattık ve yaratılış sonrası amellerini de ona yüklüyoruz ki böylece bu insan itaate koşsun, kulluğa yönelsin. Evet bu insan yaratıcısı olan bana kulluğa yönelsin, isyandan kaçsın diye ona ameller yüklüyoruz.

Bu âyeti şöyle anlayanlar da olmuş:

Biz onu yarattık, onu semî ve basîr, yani işitici ve görücü yaptık. Niye? y[¬V«B²A«97 Onu deneyelim, imtihan edelim diye. Ya da ***"Ceal-nahu kezalike linahtebirahu"*** anlamına gelecektir bu ifade. Onda ne var, ne yok? anlayalım diye, onu imtihana çekelim diye böyle yaptık diyor Rabbimiz. Evet:

Onu semi ve basîr yaptık, ona kulaklar ve gözler verdik. Yani onu duyan ve gören yaptık. Veya akıl verdik ona, onu temyiz sahibi kıldık anlamına geliyor.

Biz onu gören ve duyan kıldık. Hayvanlar da öyledir. Yani onlar da görür ve duyarlar. İnsan oğlu ne kadar kendini kaybediyor ki intihar edebiliyor. Tamam hayatın acısı vardır, sızısı vardır, derdi gamı vardır, ama niye ve nasıl intihar edebiliyor? Gerçekten bunu anlamak mümkün değil. Demek ki insan o anda her şeyi tüketiyor ki intihar edebiliyor. Ama meselâ hayvanlara bakıyoruz, yaralısı, berelisi, kurşun yemişi, dirgen değmişi, gene de kaçıp kurtulmaya çalışıyor değil mi? Hiçbirisi ölmeden yana, ölüme teslim olmadan yana değiller. Öyle değil mi?

Bakıyoruz hayvanlara, önümüzden kaçıyor, yanımızdan kaçıyor, gene de arabanın altına atlayıvermiyor, intihara teşebbüs etmiyor. Ama insanlara bakıyoruz, atıyor kendini ve intihar ediyor.

Demek ki insanın kendini hayvandan ayıran duyu olarak bir farkı var. Tamam hayvan da görür, hayvan da duyar ama buradaki öyle değil. Bu semî ve basîr oluşu şöyle de anlayabiliriz: Cenab-ı Hakk'ın iki tür âyeti vardır. Birisi kulağa ötekiler de göze yönelik âyetler. Birisi şu arz ve semâvâttaki ay, yıldızlar, güneş, dağ, taş, insan, hayvan gibi görsel, göze yönelik Allah'ın âyetleri, ötekisi de şu elimizdeki Kur'an'ın âyetleri gibi kulağa yönelik âyetler. Demek ki bir dinlenip algılanan, kulak verilip anlaşılması gereken, sonra da amele dönüştürülmesi gereken Kur'an'ın âyetleri var, bir de gözle müşahede edilip üzerinde düşünülerek anlaşılması gereken âyetler var. Yani bir semî olarak algılayacağımız âyetler, bir de basîr olarak algılayacağımız âyetler var. İşte:

âyetini de böyle anlamaya çalışıyoruz. Yani biz insana bu iki tür âyetin ikisini de verdik. Biz insanı imtihan ediyoruz, onu bu imtihana müsait yarattık. Görsel ve işitsel âyetlere mutabakat edebilecek bi-çimde yarattık onu. İnsanın imtihanına konu olarak görsel ve işitsel türden âyetler yarattık ve de ona bu âyetleri okuyabilecek, görüp değerlendirebilecek gözler ve kulaklar verdik, diyor Rabbimiz.

Hani İsrâ sûresinde de öyle deniyordu:

"Bilmediğin şeyin ardına düşme; doğrusu kulak, göz ve kalp, bunların hepsi o şeyden sorumlu olur."
(İsrâ 36)

Göz, kulak ve kalp hepsi bu işten mesul olacaktır. Yani anlı-yoruz ki insanın sorumluluğunun temel merkezi de işte budur. Değilse insanda sadece bu iki duyu organı yoktur. Meselâ tat alma duyusu, dokunma duyusu, koklama duyusu gibi başka duyular da vardır ama kalp ve onun dışa açılan iki penceresi olan göz ve kulak, insanın insanca yaratılışının, ya da mükellef oluşunun gerçekleştirilmesidir. Se-mî ve basîr olmayan bir kişi sorumlu değildir. Yani hiç gözleri görmeyen ve kulakları işitmeyen bir kişi dinen sorumlu değildir. Çünkü bu kişi Allah'ın görsel ve işitsel âyetlerine mutabakat edecek göz ve kulağa sahip değildir. İşte anlayabildiğimiz kadarıyla insanın semî ve basîr oluşunun

anlamı budur.

Öyleyse bilelim ki insan denen varlık imtihan sebebiyle bu dünyada bulunmaktadır. İşte Rabbimiz: “İnsanı katışık bir nutfeden Biz yarattık ve imtihan için onu semî ve basîr yaptık, yani görsel ve işitsel âyetleri görebilecek, duyabilecek, anlayabilecek ve bunlarla kulluğa yönelebilecek, imtihanı başarabilecek bir özellikte yarattık” buyurmaktadır. İnsan bu dünyada imtihan, kulluk için bulunmaktadır. İnsanın varlık sebebi de, onun imtihanına konu olan görsel ve işitsel âyetlerin varlık sebebi de işte budur. Hal böyleyken insanla alâkalı, insanın tanımı ve varlık sebebiyle alâkalı pek çokları yanlışa düşmüşlerdir.

1. İnsan, kimilerinin zannettiği gibi oluş gâyesi dünyada tamamlanan ve sonunda yok olup giden bitki ve hayvan değildir.

2. Kimi rahiplerin zannettikleri gibi dünya insan için takdir edilmiş bir azap yeri, bir işkence mahalli değildir. Dünya insan için bir imtihan salonudur. Rabbimiz bu imtihan salonunu insana yol gösterecek milyarlarca görsel âyetlerle donatmış ve bir de işitsel âyetlerini ihtiva eden katalog göndermiştir.

3. Yine kimi tenasühçülerin zannettikleri gibi, dünya, yaptıklarının cezasını çekmek üzere insanın tekrar döndüğü bir arena değildir.

4. Ne materyalistlerin inandığı gibi bir eğlence yeri, ne de Marxçı ve Darvincilerin ileri sürdükleri gibi bir harp meydanı değildir bu dünya. Dünya, insanın imtihanı için kurulmuş ve baştan sonra bu imtihanda insanın lehine görsel ve işitsel âyetlerle donatılmış imtihan salonudur.

3. “Şüphesiz ona yol gösterdik; buna kimi şükreder, kimi de nankörlük.”

İşte biz semi ve basir olarak yaratılan bu insanın önüne yol açtık diyor Rabbimiz. Böylece artık insan ya şâkir ya da kâfir olabilecektir. Biz ona yolu gösterdik bundan sonra artık ister şâkir olsun ister kâfir. Delillerle peygamberler ve kitaplar göndererek biz insana yolu beyan ettik demektir bu. Çünkü yolu insanlara açtık, onlara yol gösterdik demek olunca, Cenâb-ı Hak ya bize bizzat yaratılışla yol gösterdi demektir ki insanın fıtratında yolu bulabilme, yolu tanıyıp girebilme özelliği, kabiliyeti vardır. Rabbimiz insanı hidâyeti bulabilecek bir kapasitede, kabiliyette yarattığı, mayasına hidâyeti yerleştirdiği, kâinatı onun

gözüne hitap eden milyonlarca görsel âyetlerle donattığı gibi, bir de arkasından kitaplar ve peygamberler göndererek kullarına yolu açmıştır. Bu âyet şu âyetlerdeki manayı anlatır:

"Semûd kavmine gelince, biz onlara doğru yolu gösterdik. Fakat onlar körlüğü doğru yola tercih ettiler."
(Fussilet 17)

Semûd kavmine de peygamberleri Salih (a.s) vasıtasıyla Allah hidâyeti, kulluğu, doğru yolu göstermişti. Kendilerinden önceki toplumların yok edilişlerini göstermişti. Kendilerinden önce Nuh kavminin suyla, Âd kavminin dondurucu bir fırtınayla helâk edildiklerini göstererek hidâyet etmişti Allah onlara. Sanki Rabbimiz suç bizim değil, biz onlara gereken hidâyeti gösterdik, diyor. Onlara doğru yolu, hakkı, kulluğu, hidâyeti gösterdik. Ama onlar hidâyet yerine dalâleti, görür olmak yerine körlüğü tercih ettiler. Güya kendilerinden önceki toplumların helâkine uğramamak için, sudan yahut fırtınalardan etkilenmemek için yüksek yüksek kayaları yontarak barınaklar yaptılar kendilerine. Ama onlar da Rabbimizin helâkinden kurtulamadılar.

Bir ses, bir sayha, "geberin!" diye bir tek nidayla yok oldular. Yani durup dururken biz onları helâk etmedik, onlar helâki hak ettiler de onun için helâk ettim, diyor Rabbimiz. Allah onlara hidâyeti, basireti, basiret yollarını göstermiştir. Ama onlar körlüğü basirete tercih ettiler. Körlüğü hidâyete tercih ettiler. Onlar küfrü imana, sapıklığı hidâyete tercih ettiler. Salih (a.s)'a ve onunla beraber iman edenlere dediler ki, "biz sizin inandığınızı inkâr ettik. Biz sizin iman edip kutsadığınız her şeyi inkâr ediyoruz" dediler.

Semûd'a gelince biz onlara yol gösterdik. Nasıl yol gösterdi Allah? Peygamberler göndererek tabii. "Biz onlara yol gösterdik de onlar körlüğü hidâyete tercih ettiler" âyeti de bu âyete benzemektedir. Allah kullarına yol gösterendir. Rabbimiz Beled sûresinde de aynı konuyu anlatır:

"Biz ona eğri ve doğru iki yolu da göstermedik mi?"

Biz insanın karşısına necdeyn çıkardık. Allah insanın karşısına hak ve bâtıl, hidâyet ve dalâlet olarak iki yol çıkarmıştır. Rabbimiz buyuruyor ki, biz insanı katışık bir meniden yarattık ve onu evire çevire deniyoruz, imtihan ediyoruz. İmtihan için onu gören ve duyan yaptık. Bir de Biz onu yola hidâyet

ettik. Yolu gösterdik ona. Ama bir yol ki iki şekilde gidilir. Ya şükredilerek ya da küfredilerek. Ya Allah yolunun yolcusu, ya da şeytan yolunun yolcusu olarak gidilebilen bir yol. Ya da aslında yol tektir de, iki tip gidiş vardır bu yolda. Meselâ bir tra-fik kurallarına göre gidiş var, bir de keyfine göre gidiş. Bir o yolun programını Allah'tan alarak, Allah'ın istediği biçimde gidiş var, bir de kendi kendine hayat programı yaparak, Allah'ın dinine karşı müstağnî davranarak gidiş vardır.

İki yol, iki gidiş vardır. Birisi hidâyet yolu ötekisi de dalâlet yoludur. Birisi Allah kurallarına göre gidilen hidâyet yolu, ötekisi de insanın kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde, şeytanların vahiyleri, ya da bir kısım tâğutların, bir kısım yeryüzü yapay tanrıları ve tanrıçalarının yasaları istikâmetinde gidilen dalâlet yollarıdır. Allah yarattığı bu insanın karşısına böyle iki yol çıkarmış, necd'ül hayr ve necd'üş şer.

Sebil, hayır ve şer yoludur. İnsan diler onu, dilerse diğerini tercih eder. Dalâletten hidâyete bir yol göstermiştir Allah. Yani insan bilmezdi yolu, tanımazdı. Bilmez haldeyken biz ona yol gösterdik, di-yor Rabbimiz. Allah insanları başta yol üzerinde yaratmıştır. Hz. Ade-m'i ve beraberindekileri hidâyet üzere yaratmış, hidâyet üzere kılmıştı. Ama sonradan onlar sapıtmışlarsa o zaman yol göstermiştir. Peygamberlerin vazifesi de buydu zaten. Yani yoldan giden zaten yoldan gidiyor ona dokunmaz. Ama yanıldı yahut saptıysa ona müdahale eder Rabbimiz. Cenab-ı Hakk'ın peygambere müdahalesi de böyledir. Peygamber beşer olarak kendi kendine yoluna devam eder, karar alır, yasak koyar, çevresindekiler ile ilişkisini ayarlar, hanımlarından birine küsüverir de, eğer bu arada yaptığı işler ümmetine yanlış intikal ederse, Allah ikaz ediverir, müdahale eder ve bu işi yapma! der.

Bir de bu âyetle alâkalı insana ana rahminden çıkış yolunu da gösterir denilmiş. Çünkü yukarıdaki âyet, rahîmde oluşumu da anlatıyordu ya, insan nerden biliyor bu çıkışı? İşte Allah böyle yol gösteriyor da onun için biliyor. Veya insana yaşadığı hayatta fayda yollarını, zarar yollarını da gösteriyor Allah denmiştir.

Biz insana yolu gösterdik. Hak yolunu da bâtıl yolları da beyan ettik. Artık insan diler küfreder, diler şükreder. Hani bir hadis vardı:

"İnsanlar sabahleyin evden çıkarlar, hayata atılırlar, kendilerini dilerlerse Allah'a satarlar. Yani Allah'a köle olurlar, böylece özgürlüklerine

kavuşurlar, dilerse başkalarına satarlar, köle olup giderler”

Deniyordu ya, işte aynen onun gibi ister şükreder, ister küfreder. Bu onun elindedir, serbesttir bu konuda ama sonucuna kendisi katlanmak şartıyla.

Dikkat ederseniz bu âyette şükretmenin imanla, şükretmemenin ise küfürle eş tutulduğu açıkça görülmektedir. Allah (c.c.) mü’min-leri zaman zaman ‘sabır ve şükr’ ile imtihan eder. Bazen darlıkla, bazen varlıkla, bazen musibetlerle, bazen de zaferlerle dener. Kendini yeterince tanımaları için nimet verir ve verdiği nimetleri hatırlatır. Bazen bolluk verir, bazen de bolluktan sonra darlık verir. Sınava tutulan mü'minlerin başlarına sıkıntı gelir, bazı şeylerden mahrum kalırlar, insanlardan eziyet görürler. Mü’min her türlü zorluğa ve denemeye sabreder, her türlü nimete ise hamd eder veya şükreder. Allah, insana sayısız nimetler vermiştir. Bu nimetlerle insanları sınamaktadır; in-san şükür mü edecek, nankörlük mü?

“Şükür, Allah’ın vermiş olduğu nimetlerin etkisinin, kulunun di-linde övgü, kalbinde sevgi ve âzâlarında itaat ve bağlılık olarak zuhur etmesidir.” Gerçek şükür için, dilde Allah’tan başkasının övgüsü olmamalı, kalpte Allah’tan başka sevgili bulunmamalı, mahluklardan biri sevilse bile Allah için sevilmelidir. Allah sevgisi insanın kalbine yerle-şince de, insan o sevdiğinin bütün emirlerini tüm organlarıyla yerine getirir ve bütün yasaklarından da çekinir. İşte hakiki şükür budur.

Kur’an’dan anladığımıza göre mü’minler Allah’a üç şekilde şükredebilirler:

1: Dil ile şükür:

Nimet sahibini anmak, O’nu övmek, O’nun nimet sahibi oldu-ğuna iman etmekle ve bunu Tevhid kelimesiyle ilan etmekle olur. Bu basit bir teşekkür ifadesi değil, dil ile ‘şehadeti’ getirmek, dil ile doğru sözlü olmak, dil ile Kur’an’ı tasdik etmek, dil ile İslâm’ı anlatma, Kur’-an okuma ve dil ile Allah’ı çokça zikretmek ve buna benzer dil ile ilgili kulluk görevlerini yapmakla yerine getirilir.

2: Kalp ile şükür:

İmanı kalbe yerleştirdikten sonra nimet sahibinin Allah oldu-ğunu kalp ile tasdik etmek, vahy ile gelen şeyleri kabul etmek, yüreğe Allah'tan başka kimsenin korkusunu ve sevgisini koymamaktır.

3: Fiil, eylem, amel ile şükür:

Bedenin organlarıyla nimet verene itaat etmek ve O'nun yüce emirlerini yerine getirmektir. Kısaca İslâm'ı her bakımdan yaşamaya çalışmaktır. Çünkü nimet vereni bilip O'nu övmek, bir anlamda O'n-dan gelen her şeyi kabul etmektir. Allah'a şükür; hidâyete uymak, İs-lâm'a teslim olmak demektir. Şükür, söz tekrarından çok, uygulama-dır, eylemdir. Şüphesiz yalnızca dil ile 'Allah'ım sana şükürler olsun' demek şükür için yeterli olmaz. Fiil ile şükür, Allah'a hakkıyla kullukla beraber aynı zamandan Allah'ın verdiği nimetlerden Allah'ın diğer kul-larını da faydalandırmaktır. Hadis-I şeriflerde bu konu şöyle ortaya konur:

"Mü'minin işi tuhaftır, her işi hayırdır. Bu, yalnız mü'mine ver-gidir/ özgüdür. Sevindirici bir işle karşılaşsa şükreder, o iş kendisi hak-kında hayırlı olur. Üzücü bir işle karşılaşsa sabreder, kendisi için hayırlı olur."
(Müslim, Zühd 64; Dârimî, Rikak 61)

"Hamd, şükrün başıdır. Allah'a hamd etmeyen, O'na şükretmemiştir."
(Kenzu'l Ummâl, 3/6419, s. 255)

"Rasulullah (s.a.s.) geceleri ayağa kalkıp ayakları kabarıncaya kadar namaz kılardı. Kendisine; 'Allah (cc) senin geçmiş ve gelecek günahlarını affetti (niye kendini bu kadar yoruyorsun)' denildi. *"Allah'a şükreden bir kul olmayayım mı?"* cevabını verdi.
(Buhâri, Teheccüd 6)

"İnsanlara karşı hamd etmeyen (teşekkür etmeyen), onlara nankörlük yapan insan, Allah'a karşı da hamd etmez."
(Ebû Dâvud, Edeb 11; Tirmizî, Birr 35)

"Allah'ım, Seni zikretmek, Sana şükretmek ve güzel ibadet et-mek için bana yardım eyle!"
(Ebû Dâvud, Vitr 26; Nesâi, Sehv 60)

"Allah, bir kuluna nimet verince, kulunun üstünde o nimetin izini görmek ister."

(Tirmizî, Edeb 54; Müsned, Ahmed bin Hanbel, 2/311, 4/438)

"Yüce Allah diyor ki: 'Ey kullarım! Geçmiş ve gelecek, siz bü-tün ins ve cinler bir araya gelerek, aranızdaki en muttakî kimsenin kalbi gibi olsanız, sizin bu durumunuz, Benim hâkimiyetimi zerre kadar artırmaz. Yine ey kullarım! Geçmiş ve gelecek bütün ins ve cin bir araya toplansanız, aranızdaki en günahkâr birinin kalbi gibi olsanız, Benim hâkimiyetime en ufak bir noksanlık getiremezsiniz. Ey kullarım! Hakkınızda itibar ettiğim şey, amellerinizdir. Daha sonra siz, amellerinize göre eksiksiz olarak mükâfatlandırılacak veya cezalandırılacak-sınız. Öyleyse kim bir hayır işlemeye muvaffak olursa, bundan dolayı Allah'a şükretsin. Kim de hayrın dışında başka bir şey işlerse, bundan dolayı da kendi nefsini suçlasın."

(Müsned, Ahmed bin Hanbel, 5/160; Müslim, Birr 55)

“Yemek yiyip şükredenin derecesi, (nâfile) oruç tutup sabre-denin derecesi gibidir.”

(Buhâri; Kütüb-i Sitte, c. 17, s. 176, hadis no: 559 -1765-)

“Kıyamet gününde ‘hamd edenler ayağa kalksın’ denildiğinde yalnız Allah'a çokça ve her hal ü kârda şükredenler ayağa kalkar.”

(Taberâni; Ebu Naim)

4. “Doğrusu, inkârcılar için zincirler, demir halkalar ve çılgın alevli cehennem hazırladık.”

Evet biz kâfirler için zincirler, tomruklar ve bir de saîr hazırlamışız, diyor Rabbimiz. Bu âyette hemen hemen her tefsirde nerdeyse kıraat problemi üzerinde durulmuş. Acaba Selâsil miydi, Selâsila mıydı? Uzun uzun tartışılmış, ama bu husus kulluğa râci olmadığından, bizim kulluğumuzu ilgilendirmediğinden onu geçiyoruz. Selâsil boyunda, Ağlâl ise ellerde olana denir. Tasma, pranga, bukağı, ya da lâledir. Rabbimiz kâfirler için bunları hazırlamıştır. Elleri, ayakları cehennemde, ateşin içinde tasmalarla, prangalarla, bukağılar ve lalelerle bağlanıp kelepçelenecektir. Zaten ateşin içindeler, zaten kaçıp kurtulmaları mümkün değildir de ama bir de böyle bağlanacaklarmış.

Saîr kelimesinin de Kur’an’da değişik yerlerde geçtiğini biliyoruz. Çılgın

bir ateş. Cehennemin isimlerinden birisidir. Hutame, Ca-hiym, Nâr gibi cehennemin isimlerinden birisidir. Din budur işte! Din dediğin böyle olur işte! Bakın bu dinin sahibi buyuruyor ki: "Ey insan! Seni Biz yarattık! Ey insan biz seni böyle yarattık işte. Seni yaratmakla kalmadık, seni başıboş bırakmadık da üstelik yolu da gösterdik! Seni yolu bulabilecek bir kapasitede yaratmanın yanında bir de kitaplar ve elçiler göndererek sana doğru yolu da, eğri yolu da gösterdik! İmtihanın sebebiyle, iraden sebebiyle artık bundan sonrası sana kalmıştır. Kâfir de olabilirsin, şâkir de olabilirsin, serbestsin bu konuda, ama bil ki kâfir olursan biz sana selâsil hazırladık, ağlâl ve saîr hazırladık. Sen bilirsin" dendi ve önce kâfirler uyarıldı ve hemen arkasından da bakın söz şâkirlere dönüyor:

5-6. "Şüphesiz iyiler kafur katılmış bir tastan içerler. Bu ancak Allah'ın kullarının taşıra taşıra içebileceği bir pınardır."

Bakıyoruz bu sûrede daha bir ağırlıklı cennet anlatılmış. Kıyamet sûresiyle kıyamet koparılmış, İnsan sûresiyle cennet anlatılmış ağırlığıyla ve daha sonra gelen Mürselât sûresiyle de daha bir ağırlıklı cehennem anlatılmış.

Ama eğer mü'min olursanız, eğer ebrâr olursanız, bakın size neleri hazırlamışız! Haberiniz olsun! Kim bunlar? Kimdir Ebrâr? Bakara'da anlatılır Ebrâr: İmancılar, namazcılar, infakçılar, zekâtçılar, sabırcılar, tasdikçiler ve takvacılar. Yani yolunu Allah'la bulanlar. Hayatlarını Allah için yaşayanlar. Yaptıklarını Allah dedi diye yapanlar, amellerini Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine dayandıranlar. İşte bu sıfatlara, bu özelliklere sahip olanlara "ebrâr" denir. Birr sahipleri, diyordu Bakara. Âyet şöyleydi:

"Yüzlerinizi doğuya ya da batı tarafına çevirmeniz birr değildir. Lâkin gerçek birr sahibi (gerçek iman eden) kimse Allah'a, âhiret gününe, meleklere, kitaplara ve peygamberlere iman eden kimsedir."
(Bakara 177)

Doğuya ve batıya dönme konusunda ısrar etmenizin bir anlamı yoktur. Yani ibadetlerin dış formlarına önem vermenizin fazla bir değeri yoktur. Namazda yüzünüzü şekil olarak doğuya ya da batıya döndürmeniz gerçek iman değildir, gerçek birr ve iyilik değildir. Yani ruhsuz bir biçimde, sadece şekil olarak bazı dini formalite ve törenleri icra ederek dindarlık gösterisinde

bulunmanız gerçek iman ve gerçek takva değildir. Gerçek iman bir takım hareketleri yapmak, şuraya, ya da buraya dönmek, Kâbe'ye ya da Mescid-i Aksa'ya yönelmek, yatıp kalkmak değildir. Ya da ey kullarım, öyle oraya buraya dönüp de sağ-da solda birri aramayın. Birri, takvayı, en doğru, en güzel Müslümanlığı sağda solda, onun bunun kitabında değil Allah'ın kitabında arayanlardır bunlar. Birri Allah'ın dediğinde arayanlardır bunlar.

Ebrâr'ın bir anlamı da demişler ki baba ve evlâdına iyilik yapan, ya da eziyet etmeyenlerdir. Öyleyse babalarımıza karşı iyi davranmak, onların Allah yasalarına ters düşmeyen arzularını yerine getirmek zorundayız ki ebrârdan olabilelim inşallah. Bakın babası hayatta olmayan kimseler için bile Resûl-i Ekrem efendimiz bu imkânın bulunduğunu Abdullah İbni Ömer efendimizin rivayet ettikleri bir hadislerinde şöyle haber verir:

"Bir kişi eğer babası öldükten sonra onunla ilgisini kesmek istemez, devam etsin dilerse, babasının ölümün-den sonra onun dostlarıyla ilgisini devam ettirsin."

Ölen babanızla ilginizin sürmesini mi istiyorsunuz? Çok mu sevdiniz, çok mu özlediniz onu? Yapacağınız iş şu: Haydi baba dost-larıyla beraber olun, onları ziyaret edin, onlara izzetü ikramda bulunun, sanki bilin ki siz babanızla berabersiniz. Hani babanız hayatta olmuş olsaydı ne yapacaktınız? Elini öpecektiniz, öpün baba dostlarınızın elini. Aynısı olacakmış. Peki babanızı ziyaret etmek mi istiyorsu-nuz, ziyaret edin baba dostunu. Ona ikram etmek mi isterdiniz, ikram edin baba dostunuza. Ondan nasihat almak mı isterdiniz, yapın baba dostunuza. Yani babanızın yerine koyun ve devam edin o zaman siz babanızla ilginizi sürdürmüş olacaksınız.

Öyleyse haydi babalarınızı ziyaret etmeye. Haydi babalarınıza izzet ve ikramda bulunmaya. İşte Allah'ın Resulü size bir imkan hazırlamış. Sanki babanız hayattaymış gibi onunla kazanacağınız sevabı kazanabileceğimiz bir yol göstermiş.

Bir gün Abdullah İbni Ömer Medine çarşısında badiyeden gelen bir adamla, çölden gelen bir adamla karşılaşır. O yaz sıcağında başındaki örtüyü, bindiği merkebini ona hediye eder, ikram eder. Görüşür, konuşur uzunca, hal hatır sorar, onun gönlünü almaya çalışır. Sonra arkadaşlarının yanına gelince onlar derler ki; ey Abdullah, neden o adama o kadar çok izzetü ikramda

bulundun? O verdiklerinden birini verip diğerini kendinde tutsaydın olmaz mıydı? Dediklerinde, hayır der Abdullah İbni Ömer; çünkü o babamın arkadaşıydı ve ben Rasûlullah Efendimizden; “Babalarınızın arkadaşlarına ikram edin” buyurduğunu duydum, onun için böyle yaptım diyor.

Öyleyse babalarından dolayı, kardeşlerinden dolayı, annelerinden dolayı, dayı ve amcalarından dolayı insanlara bir farklı muamele, ama diğerlerini ihmal etmek şeklinde olmamak kayd u şartıyla birilerine bir farklı muamele yapmaya izin verilmiştir. İşte ebrar olmanın yollarından birisi de budur.

Bir de ebrâr, Allah’ın hakkını ödeyen, Allah’ın hukukuna riâyet edenler, Allah’ın emirlerini ifa edenlerdir.

Birr sosyal hayata iki şekilde yansır: Birincisi sıla’dır ki bu in-sanlara karşılıksız mal yardımında bulunmaktır. İkincisi ise ma’ruf’tur ki bu da, söz ve davranışlarla insanların iyilikleri ve mutlulukları, dirlik ve düzenliği için çalışmak demektir. Kur’an mü’minlere, birr’i başkala-rına tavsiye edip de kendilerini unutan, birr’i yerine getirmeyen İsrail oğulları gibi olmayın demektedir. Bu konuda pek çok tehditler vardır.

"Ey iman edenler, niçin yapmayacağınız şeyi söylü-yorsunuz? Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz, Allah ka-tında büyük nefretle karşılanan en sevilmeyen bir şeydir."
(Saff: 2-3)

"Siz Kitabı okuduğunuz (gerçekleri bildiğiniz) halde, insanlara iyiliği emredip kendinizi unutuyor musunuz? Aklınızı kullanmıyor musunuz?"
(Bakara: 44)

"Kendilerine Tevrat yükletilen sonra onu taşıma-yanların (Kitabın hükümleriyle amel etmeyenlerin) duru-mu, koca koca kitaplar taşıyan merkebin durumu gibidir."
(Cuma: 5)

“İnsanları Allah’a dâvet ve kendisi de sâlih amel (iyi davranışta bulunup güzel hareket) işleyen ve ‘Ben şüp-hesiz müslümanlardanım’ diyen kimseden daha güzel söz-lü kimdir?”
(Fussilet: 33)

"...(Şuayb a.s.:) Size yasak ettiğim şeylerin aksini yaparak size aykırı davranmak istemiyorum. Ben sadece gücümün yettiği kadar ıslah etmek istiyorum. Fakat başar-mam ancak Allah'ın yardımı iledir. Yalnız O'na dayandım ve yalnız O'na döneceğim."

(Hûd: 88).

"Onlara, kendisine âyetlerimizden verdiğimiz ve fa-kat onlardan sıyrılıp çıkan, o yüzden de şeytanın takibine uğrayan ve sonunda azgınlardan olan kimsenin haberini oku. Dileseydik elbette onu âyetlerle yükseltirdik. Fakat o, yere saplandı ve hevâ/hevesinin peşine düştü. Onun du-rumu tıpkı köpeğin durumuna benzer: Eğer üstüne var-san, dilini çıkarıp solur, bıraksan da dilini sarkıtıp solur. İşte âyetlerimizi yalanlayan kavmin durumu budur. Bu kıssayı anlat, umulur ki düşünür, ibret alırlar."

(A'râf: 175-176)

Rasulullah (s.a.s.) buyurdu ki: "İsrâ'ya götürüldü-ğüm (Mi'râca çıkarıldığım) gece, dudakları ateşten makaslarla kesilen birtakım kimselerin yanından geçtim. 'Bunlar kimlerdir ey Cebrâil' dedim. Bana şu cevabı verdi: 'Bunlar dünya ehlinden olan hatiplerdir. İnsanlara iyiliği emrettikleri ve Kitabı okudukları halde bizzat kendilerini unutanlardır. Bunlar hiç akıl etmezler mi?"

"İnsanlara iyiliği emredip de kendilerini unutanlar cehennem ateşinde bağırsaklarını sürüklerler. Onlara, 'siz kimlersiniz' diye sorulur, şu cevabı verirler: 'Biz, insanlara hayrı emrettiğimiz halde kendimizi unutan kim-seleriz."

"Kıyamet gününde adam gelir, cehenneme atılır. Bağırsakları karnından dışarıya fırlar. Değirmen merke-binin döndüğü gibi bağırsakları etrafında döner. Cehen-nemlikler onun etrafına toplanır, şöyle derler: 'Ey filân, sen ma'rûfu emreden, münkerden alıkoyan bir kimse değil miydin?" Şöyle der: 'Evet, öyle idim. Ma'rûfu emreder, fakat kendim işlemezdim. Münkerden alıkoyar, fakat kendim işlerdim."

"Kıyamet gününde azabı insanlar arasında en çetin olacak kimse yüce Allah'ın kendisini bilgisiyle faydalan-dırmadığı ilim adamı olacaktır."

“Cenab-ı Hakk’ın Benden önce, ümmetler arasında gönderdiği her peygamberin ashâbı ve havârileri vardır. Bunlar o peygamberin sünnetine ittiba eder, emirlerine uyarlar. Fakat onlardan sonra öyle nesiller gelir ki yapmadıklarını söyler ve emr olunmadıklarını işlerler. Kim onlara karşı eliyle mücahede ederse mü’mindir, kim diliyle mücahede ederse mü’mindir. Bunun ötesinde ise zerre kadar iman yoktur.”

“Şu muhakkak ki sizin üzerinize birtakım âmir-ler/yöneticiler tayin olunacak da siz onların yaptıklarından bazısını mâruf ve güzel göreceksiniz. Kim münker işi çirkin görürse onun günahından berî (uzak) olur. İnkâr edip ondan sakındıran, (günaha katılmaktan) uzak olur. Ancak kim ona razı olur ve (onu işleyenlere) uyarsa günahından kurtulamaz.” (Sahabeler) dediler ki: ‘O idarecilerle savaşmayalım mı?’ Buyurdu ki: “Namaz kıldıkları müddetçe hayır!”

"Kendisinin yapmadığı bir davranışa veya söze in-sanları çağıran kişi ya vazgeçinceye veya çağırdığı şeyi ya-pıncaya kadar Allah'ın azâbının gölgesi altındadır."

"Cehennemde, cehennem ehlinin kokusundan bî-zâr/şikâyetçi oldukları bir adam vardır." Denildi ki: "O kimdir ey Allah'ın Resulü?" Hz. Peygamber (s.a.s.) de: "İlminden kendisi istifade etmeyen âlimdir" buyurdu.

Peki bunlara, bu birr sahiplerine neler hazırlanmış? Ne varmış bunlar için?

Onlar öyle dolgun bir kadehten içeceklerdir ki, onun mizacı kafurdur. Onun karışımı, katkısı kâfûr olmuştur. Ke’s, hamr demektir. Bu tür cennetteki içkilerden söz eden âyetler pek çoktur. Anlayabildiğimiz kadarıyla Mukarrabûn olanlar, saf tesnim içeceklerdir. ~®*Y4@«6 ile bu içkinin kokusu murad edilmiş olabilir, tadı murad edilmiş olabilir veya cennette bir pınardır denmiş.

Öyle bir pınar ki, diledikleri yere götürebilirler, istedikleri kadar karıştırabilirler, diledikleri yerde çıkarabilirler, yani istedikleri yerde fış-kırır durur o pınar.

Orada onlar için tertemiz su ırmakları vardır. Hiç bozulmayan sürekli taptaze su ırmakları vardır. Tadı, kokusu hiçbir zaman bozulmayan süt ırmakları vardır. Rabbleri tarafından yaratıldığı gibi fıtrat-ı aslîyesi bozulmamış süt

ırmakları. Ama bu sütler hayvanların göğüslerinden sağılmış sütlerden değildir. Allah tarafından kaynak olarak çı-karılmış ve akıp giden nehirlerdir bunlar. Sonra yine orada mü'minler için içenlere zevk ve lezzet veren şarap ırmakları ve süzme bal ırmakları vardır. Ama bu şaraplar dünya şaraplarına benzemez. İçenlere sarhoşluk vermez. Akıllarını gidermez, abuk sabuk konuşturmaz.

Peki nasıl bir cennet düşündük şimdi? Nasıl bir cennet canlandı gözümüzün önünde? Anladık ki içinde iki sınıf insan var bu cennetin. Birincisi ebrâr olanlar. Birr sahipleri ki, bunlar karışımlı bir içki içecekler. Yani onlara saf içki verilmiyor. İkincisi Kur'an'ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki Sabikûn ve Mukkarabûn olanlar. İşte bunlar saf Tesniym içecekler. Karışımsız, katışıksız Tesniym içecekler. Ama âyetin ifadesinden anlıyoruz ki bunlar istedikleri gibi içebiliyorlar. Yanlarında taşınıyor, yahut da diledikleri yerde pınar gibi fışkırmaya başlayıveriyor. Hem öyle karışıyor ki istedikleri gibi, ne kadarla doyacaklarsa? Ne kadar istiyorlarsa öylece sunulacak kendilerine.

Yani insanlar niye böyle dünyada cenneti unutup yaşıyorlar, anlamıyorum. Veya tersini düşünelim: Acaba niye bu kâfirler ısrarla Kur'an'ı duymak, dinlemek istemiyorlar? Anlayabildiğimiz kadarıyla böylece mü'minler cennet gündeme geldikçe şu anda sahip oldukları, zevk zannettikleri, değerli zannettikleri şeylerin değersizliğini anlayacakları ve iştahlarının kaçacağı korkusuyla cenneti ve cennetteki nîmetleri duymaktan korkuyorlar. Kâfirleri de kaybedecekleri şeylerin hatırlatılması kahrediyor; onlar da onun için Kur'an'ın gündeme gelmesine dayanamıyorlar. Onun için Kur'an'ı duymak ve dinlemek iste-miyorlar. Duydukça huzurları kaçıyor adamların.

Bu insanlar, Müslümanları da kâfirleri de cenneti ve cehennemi tanımıyorlar, bilmiyorlar. Çünkü Kur'an'ı ve sünneti bilmeyen bir toplumun cenneti ve cehennemi bilmesi de mümkün değildir. Eğer şu bizim toplum cenneti ve cehennemi tanısalardı vallahi de billahi de bugün bundan çok farklı olurlardı. Meselâ Hasan Sabbah'ın dünyada, sınırlı ve basit imkânlarla kurduğu cennetini gören insanların kendilerinden nasıl geçtiklerini biliyoruz değil mi? Bu basit ve yalancı cennet yutturmacasını görünce her şeylerinden vazgeçebiliyorlar adamlar değil mi?

Hasan Sabbah müritlerini kendisine bağlayabilmek için şöyle bir düzen kurmuş: Ülkenin belli bir yerinde ağaçlık, içinde suların aktığı, kadın, kız, içki gibi şeylerin bulunduğu bahçelik bir yer hazırlamış. Adamlarından birisine

vuruyormuş morfini ve adam bayılınca da götürüp o bahçelik yere bırakıyormuş. Adam ayılıp da gözünü açtığında müthiş bir ortamda buluyormuş kendini. Ağaçlar, kuşlar, ırmaklar, meyveler, şaraplar, kadınlar, kızlar, zevk, eğlence her şey var. Soruyormuş oradakilere: "Ben neredeyim? Burası neresi?" Oradakiler de: "Sen şu anda cennettesin. Efendimiz Hasan Sabbah'ın cennetindesin. Burada ne istersen yapacağız, senin hizmetindeyiz" diyorlar ve üç beş gün orada onu izzeti ikrama boğduktan sonra bir morfin de onlar vuruyorlarmış ve adam Hasan Sabbah'ın huzurunda açıyormuş gözlerini. Hasan Sabbah soruyormuş: "Nasıl? Beğendin mi efendinin cennetini? Tekrar gitmek ister misin oraya? Eğer istiyorsan benim sö-zümden çıkmamalısın!" diyor ve adam oraya gidebilmek için efendisinin her dediğini yapmaya başlıyormuş. Hattâ şu uçurumdan at kendini dediğinde veya şu bıçağı kalbine sapla dediğinde hiç tereddütsüz yapıyormuş adam. Niye? Gördü ya adam cenneti! Arzuluyor ya orayı! Oraya gidebilmek için hiç tereddütsüz ölümü bile göze alabiliyor adam.

Peki Hasan Sabbah'ın bu dünyadaki kıt kanaat imkânlarıyla hazırladığı cennet yutturmacasını bile gören adam oraya gidebilmek için hiç tereddütsüz ölümü göze alabiliyor da, ya bu insanlar bir de Rabbimizin gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, beşer kalbinin asla ihata edemeyeceği o cenneti bilseler, tanısalar ne yaparlar, bir düşünün.

Meselâ şimdi de öyle dağda, kırda, ormanda, Alanya'da, Antalya'da cennet misâli yerleri görünce adam, karısıyla, kızıyla, sarışınıyla, beyazıyla oraya gidebilmek için nasıl her şeyinden vazgeçiyor, işini, aşını, dükkanını, tezgahını, bırakıp koşuyor. Ya bir de gerçek cennet anlatılsa bu adamlara. Allah'ın cenneti duyurulsa bu insanlara. O zaman bu dünyaya kul-köle olmak ne ola ki? Dükkana tezgaha bağlanıp kalmak ne ola ki? Ne yapacaklar ki o zaman dünyayı? Şu berbat hayatın sahibi olabilirler mi o zaman bu insanlar? Dünyanın pespaye zevklerinin peşine bu kadar düşebilirler mi? Ellerindekilere bu kadar bağlanabilirler mi? Şu zevk bildikleri şeylerin zevki kalır mı? Veya gündemlerinden cenneti düşürerek böyle bir hayat yaşayabilirler mi bu insanlar? Ama heyhat ki bu insanlara cenneti duyuramadık! Cenneti tanıtamadık! Biz kendimiz tanıyamadık ki onu bu insanlara anlatabilelim. Rabbim bize tanıtsın da biz de insanlara tanıtalım inşallah, başka ne diyelim.

Bundan sonra bakın Rabbimiz Ebrâr'ın özelliklerini, cennetliklerin kimliklerini, sıfatlarını anlatacak. Kimler gidecekmiş O cennete? Hangi sıfatların sahibiymiş o cennetlikler? İşte onu anlatmaya başlayacak ve bakın şöyle

buyuruyor:

7. "Onlar verdikleri sözleri yerine getirirler, fenalığı yaygın olan bir günden korkarlar."

1. O cennetlik olanlar birinci olarak adakların yerine getirirler. Gerek Allah'a karşı, gerekse insanlara karşı verdikleri sözlerini, ahitlerini, randevularını yerine getirirler ve şerri salgın olan bir günden de korkarlar.

2. Allah'a itaate nezredince yaparlar. Yani Allah'a bir konuda söz vermişlerse, söz ya Rabbi şunu yapacağım, söz ya Rabbi bunu yapmayacağım diye, onu yaparlar. Adaklarını, nezirlerini îfa ederler.

Veya Rabblerine karşı başta verdikleri söze uygun bir hayat yaşayarak ilk ahitlerini yerine getirirler. Hani henüz yaratılıp dünyaya gelmeden önce Rabbimiz kendisinin Rabliği, bizim de kulluğumuz konusunda bizden bir ahit almıştı ya, işte o cennetlik mü'minler bu ahde, Allah'ın hayat programına uygun bir hayat yaşayarak bu ahde vefalı davranırlar.

3. Allah'ın farizalarını îfa ederler. Rabbleri gönderdiği kitabında kendilerine neleri farz kılmış, neleri yapmalarını istemişse onlar bunları yerine getirirler. Yasak kılınanlardan da şiddetle sakınırlar.

4. Bir de Rabblerine karşı ahitlerini, sözlerini yerine getirdikleri gibi kendi aralarında anlaştıkları, ahitleştikleri, sözleştikleri kimselere karşı da anlaşma konusuna riâyet ederek hareket ederler. Kime ne söz vermişler, ne taahhütte bulunmuşlarsa onu yerine getirirler. Sözlerinin eridir onlar.

5. Bir başka manası da yemin edince gereğini ifa ederler. Hangi konuda yemin etmişlerse gereğini yerine getirirler. Vallahi, billahi, tallahi diyerek, Allah'ı şahit tutarak bir şeyi yapmayı, ya da yapmamayı taahhüt etmişlerse mutlaka onun gereğini yerine getirirler. Yeminlerine karşı sâdık davranır onlar.

6. Selâm verilince almak, dâvet edilince icabet etmek anlamına da gelir denmiştir. Yani onlar kendilerine selâm veren mü'min kardeşlerinin selâmına ya aynıyla, yahut da ondan daha güzeliyle mukabelede bulunurlar. Yine mü'min kardeşlerinin her meşrû dâvetine de icabet ederler.

İşte mü'minin vasfı, ebrâr'ın vasfı, ya da cennete gitme özelliği bunlardır. İşte bu vasıfları üzerinde taşıyanlar gerçek mü'minlerdir, Ebrâr'dır ve de cennete gidecek olanlardır. Evet cennet tanıtıldı, cennette lütfedilecek mükafatlara değinildi ve hemen arkasından da bu cennetliklerin kimliği tanıtıldı. Neymiş bu insanlar? Hangi özelliklerin sahibiymiş bunlar? İki özellik anlatıldı. İlk iki özellik:

Demek ki adanılan şeyler yerine getirilecek. Söz ya Rabbi! Bu-nu yapacağım mı dedik? Allah adına bir şeyler mi adadık? Bunları ye-rine getireceğiz. Allah adına adadıklarımızı unutuvermeyelim.

Adanacak şeyler İslâm'a aykırıysa, yani adanacak şey Allah-ın istemediği şeyse onu adamaktan vazgeçelim. Buna rağmen kefaret ödenecek bir yeminden dönülür mü? Caizdir diyenler var. Ama za-ten İslâm'ın istediği şey adanırsa kişi böylece bir gayrete gelecek an-lıyoruz. Meselâ; inşallah ben bu Kur'an'ı öğrenip insanlara anlatma işini ciddi tutacağım! diyen kişi, aslında ikinci bir daha söz veriyor de-mektir. Çünkü zaten İslâm istiyor bunu ondan. Zaten Allah istiyordu bunu ondan. Yani zaten sorumluydu bu işten. Zaten bırakmayacaktı bu işi. Ama işte böyle zaten yapmak zorunda olduğu bir konuda yemin ederek kendisini bir daha sorumlu kılıyor adam.

Demek ki kişi sözünün eri olmalıdır. Gerek Allah'a gerekse insanlara verdiği sözünü yapmaya, yaşamaya gayret etmelidir. İşte o zaman Allah'ın izniyle cennetlik olacaktır. Çünkü bakın âyet-i kerîmede cennetliklerin sıfatı olarak zikrediliyor bu konu. Tabi bunun dışında peygambere verdiği söz, konu komşuya, insanlara verdiği söz de ay-nıdır. Bunlara da çok riâyet etmek zorundayız. Allah korusun da bu konuda maalesef müslümanlar çok yaya durumdalar. Öyleyse Allah için sözlerimize, randevularımıza biraz dikkat edelim. Eğer bir müslü-mana yarın saat 8'de geleceğim demişsek gelelim. 9'da demişsek ge-lelim. Borcumu şu gün ödeyeceğim demişsek ödeyelim. Şunu yapacağım demişsek yapalım. Çünkü sonunda bize cennetlik, ya da değil denecek. Onun için madem ki bu özellik bize cennet kazandıracak, ya da kaybettirecek o halde dikkat etmeliyiz. Bu konuda çok yayayız ve dolayısıyla sözümüzü yerine getiremeyeceğimizden korkunca da kaçıyoruz. Söz vermekten kaçıyoruz, yapamayacağız çünkü. Ama unutuyorsak, bile bile değil de verdiğimiz sözü unutuyorsak, durumu-muz böyleyse, unutkansak biraz, unutmayı Allah affeder ama söz vermeyelim daha iyi. Dağıtıyoruz, dağınık yaşıyoruz zaten, öyleyse çok söz vermeyelim daha iyi.

Cennetliklerin bir özellikleri işte bu. İkinci bir özellikleri de:

Onlar şerri yaygın, şerri salgın olan bir günden de korkarlar. Yani kıyamet gününden korkuyorlar. Tabi kıyamet gününden korkmaları programlarını ona göre yapmaları demektir. İnsanlar neden korkarlarsa ona karşı titiz davranırlar. İşte bunların kıyamet gününden korkuları var. Her adım atışlarında, her duruşlarında, yani pozitif ve negatif tüm eylemlerinde korkuları var. Ya hesaba çekilirken aleyhime olursa bu hareket! Ya cehenneme sürüklerse beni bu duruş? diye bir korkuları var.

İşte müslümanın temel özelliği budur, ya da bu özelliği taşıyan kişi cennete gidecektir. Bakalım şimdi bizler hayatımıza. Acaba var mı bu kadar korku? Yok gibi değil mi? Bunun dışında başka korkularımız var: Aç kalma korkusu, evimizin, dükkanımızın, okulumuzun, diplomamızın, maaşımızın elimizden alınma korkusu, polis korkusu, maliyeci korkusu, hapis korkusu, çek, senet, protesto korkusu, işten atılma korkusu... Eğer bütün bu korkular,

Korkusundan daha fazla ise gerçekten iyi değiliz demektir. Dünyalık hangi kaygı, hangi korku olursa olsun ahiret korkusundan fazla olmamalıdır. Kişi tüm dünyayı kaybetse bile ne yazar. Dünya işte. Bir daha kazanılır. Kazanılmasa ne olur? Zaten burada kalacağımız zaman bellidir. Ama ahireti kaybetmek ziyanların en büyüğüdür. Sonsuz bir hayatı kaybetmek basit bir dünyayı kaybetmek gibi olur mu? O zaman bir bakın durumlarınıza. Bir gözden geçirin durumunuzu. Gerçekten hangi korkularımız fazla? Dünyalık korkularımız daha fazla gibi değil mi? O zaman biraz değişelim, biraz değiştirelim hayatımızı yahu.

~®I[¬O«B²K8 kelimesi;

1. Yaygın olan, yere ve göğe etkisi yaygın olan demektir. Kıyamet öyledir. Kıyametin etkisi çok yaygındır. Onun dehşetinin ulaşmayacağı yer, onun dehşetinden etkilenmeyecek yoktur.

2. Salgın olan, şerri, dehşeti salgın olan demektir; Her şeyi ve herkesi ilgilendiren demektir. Kıyametin ilgilendirmediği bir tek varlık yoktur. Erkek-kadın, genç-ihtiyar, fakir-zengin, âlim-cahil, köylü-şehirli herkesi ilgilendiren bir gerçektir kıyamet. Herkesin her şeyden önce durup dinlemesi gereken, anlayıp kafa yorması ve gereğiyle amel et-mesi, hazırlık yapması gereken en büyük gerçektir kıyamet. Bu dünyada kıyamet gerçeğinden, hesap kitap gerçeğinden

daha önemli bir hadise olamaz.

3. Bir de hızlı, süratli anlamına gelir, seri anlamına gelir bu ke-lime. Kıyamet göz açıp yumacak kadar kısadır. Kişiye en yakın olan şey onun kıyametidir. Rasulullah efendimizin bir hadislerinin beyanıyla kişinin ölümü onun kıyametidir. Kişiye en yakın olan şey de onun kıyametinin kopmasıdır.

İşte böyle bir günden korkacağız, korkacak insanlar ki o zaman cennete gidecekler. Başka kimler gidecekmiş cennete? Ya da başka ne özellikleri varmış bu cennetliklerin?

8-10. "Onlar içleri çektiği halde, yiyeceği yoksulla, öksüze ve esire yedirirler. Biz sizi ancak Allah rızası için doyuruyoruz, bir karşılık ve teşekkür beklemiyoruz. Doğrusu biz çok asık suratların bulunacağı bir günde Rab-bimizden korkarız" derler."

Demek ki bir de onlar miskine, yetime ve esire ***"Ala hubbi-hi"*** yedirirlermiş. Yani Allah sevgisi, Allah hatırı üzerine yediririler, veya seve seve yedirirler, yahut da sevdiklerinden yedirirler.

Bu âyet Kurtubî'nin beyanına göre bütün Ebrâr olanlar hakkında imiş. Bu âyet filân hakkında inmiştir, falan hakkında inmiştir gibi kaviller var. Kurtubî, bu görüşleri kenara atmış. Efendim işte bu âyet önce muhacirler hakkında inmiş, binaenaleyh bu âyet muhacirîni anlatır. Veya Bedir esirleri hakkında, veya işte Hz. Ebu Bekir, Ömer, Os-man, Ali, Zübeyr, Abdurrahmân ibni Avf, Ebu Ubeyde hakkında inmiştir diyenler varsa da, şu aşağıdaki özellikleri o gün bugün üzerinde taşıyan herkes hakkında inmiştir demek herhalde en güzeli olacaktır. Yani şu anda bir müslüman varsa, ve o müslüman da y¬±A& ´|«V«2 miskine, yetime ve esire yemek yediriyorsa tamam âyet onu anlatıyor ve böyle yapanlar cennete gidecektir diyoruz. Tabi âyeti üstüyle altıyla değerlendirince diyoruz ki işte bunlar, yani şöyle şöyle yapanlar ibadullahtır. Rahmân olan Allah'ın kulum dediği, kulluğuna kabul ettiği kişilerin özelliğidir diyoruz. Peki neymiş, ne yaparmış bunlar?

Bunlar "Alâ hubbihi" yedirirlermiş. Peki ne demektir alâ hub-bihi?

1. Kendilerinin o yemeğe ihtiyaçları varken, kendileri acıkmışken ellerindeki yemeklerini miskine, yetime ve esire yediren kimselerdir. Yemeği

sevdikleri halde, ona ihtiyaçları olduğu halde kardeşlerini kendilerine tercih edip onlara yedirenler.

2. Veya Allah'ı seve seve, Allah sevgisinden ötürü, Allah hatırına yedirirler onlar yemeği demektir manası.

3. Sevgi üzere yedirirler, yani bu işi severek yaparlar. Zoraki, zorlamayla, zorlanarak, kendilerine ağır gelerek, istemeyerek değil, gönül rahatlığıyla, isteyerek ve severek yedirirler kardeşlerine.

4. Yemeğin azlığına rağmen yedirirler, ona ihtiyaçları varken, kendilerine bile zor yetecekken yedirirler.

5. Ya da sevdikleri yemekten yedirirler. Beğenmedikleri, sevmedikleri, savmak istedikleri, kurtulmak istedikleri şeylerden değil, kendilerinin sevdiği, beğendiği şeylerden ikram ederler onlar.

Peki kimlere yedirirlermiş bunlar yemeklerini? Kimlere ikram ederlermiş?

Miskine, yetime ve esire. Toplumda ne yaparsanız yapın asla yok edemeyeceğiniz miskin ve yetimin kimler olduğunu geçen Bakara'da belirttik.

Esire gelince bunlar,

1. Ehl-i kıbleden esir olanlar, yani Müslümanların esirleri,
2. Veya müşriklerden esir olanlar,
3. Veya kadınlar,
4. Veya köleler,
5. Veya müminlerin hapisleri,
6. Veya aklı kıt olanlar manasına gelecektir.

İşte bunlara da yedireceğiz. Bunlar yetime, esire, miskine yedirirlermiş ve onlara yedirirlerken de şöyle derlermiş bakın:

Biz size ancak ***"Livechillah"*** yediriyoruz, sizden ne bir karşılık isteriz ne de bir teşekkür.

“Efendim zat-ı âlilerinizin yüzü suyu hürmetine! Şeyhimizin, üstadımızın yüzü suyu hürmetine! Peygamberimizin yüzü suyu hürmetine!” Hani ***“Yüzünden”*** diye bir tabir var değil mi? Meselâ ***“Senin yüzünden yaptım bunu!”*** Veya ***“Senin yüzünden oldu bu iş”*** gibi ifadeler kullanılır. Yani bu işe sen sebepsin! manasına kullanılır ki bu da ancak Allah’a izafe edilir. yÅV7! ¬y² %«Y¬7 ***“Allah yüzünden, Allah sebebiyle, Allah hatırına”*** denir ve bu ifade Allah’tan başkaları için kullanılmaz Kur’an ve sünnette. Meselâ: ***“Li vech-i Rasul”*** Veya: ***“Li vech-i fülan”, “Li vech-i falan”*** yok dinde. Olmaz da. Öyleyse mü’minler yaptıkları işi Allah yüzünden yaparlar. Allah’tan dolayı yaparlar. Allah’ı razı etmek için yaparlar. Mükafatını, ecrini sadece Allah’tan beklemek için yaparlar. Zira o işi yapmalarını kendilerinden Allah istemiştir.

Demek ki yaptıklarını sadece Allah için yapan, Allah yüzünden ve Allah hatırına yapan o cennetlik mü’minler yedirdikleri kimselere:

“Biz size ancak Allah için yediriyoruz! Allah yüzünden yediriyoruz! Allah sebebiyle yediriyoruz. Sizden ne bir karşılık isteriz, ne de bir teşekkür” derler. Değilse yedirirken müslümanın başka bir derdi, başka bir hedefi olamaz. Meselâ efendim ben size yediriyorum. Ben size yardım ediyorum. O halde siz de benim karşımda şöyle şöyle davransaydınız. Elimi bari öpseydiniz. Ben gelince ayağa bari kalksaydınız. Sözümü dinleseydiniz vs. vs. Gerçek mü’minler böyle yapmazlar. Mü’minler yaptıklarını Allah için yaparlar. Ona başka şeyleri asla karıştırmamaya çalışırlar.

Ama bakıyoruz bugün yemek yedirenlere, ziyafet çekenlere, ne adına yapıyorlar bunu? Dergiye abone toplayalım, dergâha adam bulalım, partiye üye kaydedelim, cemaatin sayısını artıralım ya da hoca desinler, zengin desinler, beni adam yerine koysunlar diye. Bugüne kadar kazandığım sosyal statümü kaybetmeyeyim diye. Ya da bugün tavuk vereyim de yarın kaz gelir diye. Ya da kasamı doldurayım, kesemi şişireyim diye. Bugün insanlar bunun için yediriyorlar. İşte başa kakıyorlar, yedirdiklerini ezme adına yediriyorlar ki bunların hiç birisi Allah’ın istediği cinsten yedirme ve ikram değildir.

Bakara’da da ikramda ***“Men”*** ve ***“Eza”*** olmayacak diyor Rabbimiz. Men ve ezayla sadakalarınızı boşa çıkarmayın buyurulu-yor.

Menn; başa kakmak, baş kakıncı yapmak, ötekisi de az şey verip çok şey

istemek gibi iki manaya sahiptir.

Birinci manasıyla menn, iyilik yaptığı kimseye karşı, infakta bulunduğu insana karşı yaptığı bu iyiliği sayıp dökmektir. “Ben sana şunu vermiştim! Ben sana şunu yapmıştım!” gibi yaptığı bir iyiliği sürekli hatırlatıp o kişinin kendine karşı ödemesi gereken minnet borcu olduğunu sürekli hissettirip durmasıdır.

Hani devamlı anlatılır: İki arkadaş bir yere giderlerken birisinin şemsiyesi varmış, ötekisinin hiçbir şeyi yokmuş. Şemsiyeli olan arkadaşını da bu şemsiyesinden istifade ettirerek ıslanmaktan kurtarmış onu. Ama bunu bir türlü unutmamış adam. İki de bir: “Arkadaş! Hatır-lıyor musun o gün ne yağmur yağmıştı be! Eğer benim şemsiyem ol-masaydı sırılsıklam ıslanmıştın! Dua et ki benim şemsiyem vardı!” di-ye sürekli bunu hatırlatıp durmasından rahatsız olan arkadaşı orada bir ırmağın içine kendisini atar ve: “Evet senin şemsiyen olmasaydı herhalde bundan daha beter olmayacaktım!” der. Aslında ecdadımız "birine yaptığın iyiliği hemen unut! Ama kendine yapılan iyiliği unutma!" der. Birine iyilik yapıldığı zaman hemen bunun unutulması gerekir.

İnfakta, iyilikte menn olmayacak. Bir de eza olmayacak. Eziyet ise birine verdiği şeyden, yedirdiği yemekten, ya da yaptığı iyilikten ötürü ona karşı tahakküm etmeye kalkışmak demektir. Kendisini harcama yaptığı, infakta bulunduğu kişiden sürekli üstün görmek ve infakta bulunduğu kişiyi sürekli alçaltmak demektir. Ya da eza tiksindirmek demektir. İyiliğe balgam atmak demektir. Eğer iyilik Allah için yapılmışsa o buna her zaman lâyıktır. Binaenaleyh sadaka verenler, yardımda bulunanlar yardımda bulundukları insanlara karşı bu yardımı psikolojik bir komplekse dönüştürenler, yaptıkları iyiliklerle karşılarındakini ezmeye çalışanlar bu amellerinin boşa gittiğini bilmelidirler. Böyle bir iyiliği, böyle kan kusturarak yapılmış bir infakı Allah hiç bir zaman kabul etmiyor. Çünkü bu amel Allah için değil, başkaları için veya kendisinin daha faziletli, daha üstün olduğunu ispat etmek için yapılmış bir ameldir. Zira öyle insanlar vardır ki böyle eziyetlere maruz kalmaktansa aç kalıp ölmeyi tercih ederler. Kendi şeref ve onurlarını kaybetmektense yokluk ve sıkıntı içinde yaşamayı izzet ve şerefine mal olan bir zenginliğe tercih ederler.

Böyle yapmaktansa, onların onurlarını kıracak, izzet-i nefislerini rencide ederek bir şeyler vermektense onlara güzel bir söz söylememiz, maruf bir söz söylememiz daha hayırlıdır. Bakara’da öyle diyordu Rabbimiz:

“Güzel bir söz ve bağışlama, arkasından eziyet ge-len sadakadan daha hayırlıdır. Muhakkak ki Allah Ğanî-dir, Hâlimdir.”

(Bakara 263)

Onlara güzel söz söyleyin, tatlı söz söyleyin, hoş görülü olun. Onlara yardımda bulunarak arkasından burunlarından getirmenizden, onurlarını kırmanızdan daha iyidir. Şunu hiçbir zaman unutmayın ki Allah sizden daha zengindir ve sizin bu şekilde yapacağınız yardımlara da ihtiyacı yoktur. Çünkü İslâm’da eziyetleri engellemek menfaati celp etmekten daha evlâdır.

İhtiyaçlı olan kişiye güzel söz söylenir, güler yüz gösterilir. Eğer ona o anda verebilecek bir şeyimiz yoksa: “Kardeşim şu anda imkânım yok! Allah sana rızık versin! Allah ihtiyaçlarını gidersin! Allah yardımcımız olsun!” gibi güzel söz söylenir ve de o kişinin ihtiyacını açığa vurma kusuru affedilirse, hem Allah’ın rızası kazanılır, hem de ihtiyaç sahibi kişinin kin, haset ve nefreti engellenmiş olur. Allah’ın Resûlü bir hadislerinde:

“Güzel söz sadakadır. Müslüman kardeşini güler yüzle karşılaman iyiliktir.”

buyurur. (Müslim)

İnsanlara söylenebilecek en güzel söz birine bir şeyler verirken, yemek yedirirken şöyle demektir: “Al kardeşim! Bu benim değil senindir! Ben şu anda sana benim olan bir şeyi değil, senin bizzat kendinin olan bir şeyi veriyorum. Senin hakkını veriyorum. Bu senin hakkındır. Bu benim malımın içinde sana verilmek üzere Allah’ın hakkıdır. Allah bunu sana verilmek üzere bana vermiştir.”

Demek ki mü’min Allah için doyuracak, Allah için yedirecek. Çünkü mü’min şunu kesinlikle bilmektedir ki Allah cebindeki parayı ona:

1. Bizzat kendisi için kendi ihtiyaçlarına harcaması için vermiştir,

2. Ehl-ü ıyalı için, hanımı, çocukları ve sorumlu olduğu insanlar için vermiştir,

3. Diğer mü’minler için vermiştir,

4. Diğer insanlar için vermiştir,

5. Diğer varlıklar için vermiştir.

Meselâ kış mevsiminde karda, buzda kalmış mahlukâtı doyur-mak da mü'minin görevidir bu manada. Demek ki birine yedirirken Allah bana verdiğini zaten senin nam-ı hesabına vermiştir diyeceğiz ve onun hakkını vereceğiz. Değilse bu benimdi de kendiminkini sana veriyorum! Sana yediriyorum demeyeceğiz. Evet yedirdiğimiz, ikramda bulunduğumuz insanlardan bir karşılık beklemeyeceğiz.

İmtihan konumumuzdan dolayı bize farklı muamelede bulunmaları çok kötü bir iş! Allah aşkına diyorum buna çok dikkat edelim! Meselâ hocasın diye adam ille de farklı bir yere oturtmaya çalışıyor seni. Yemeğin güzelini önüne çekmeye çalışıyor. Ya da sana bağımlı bir hayat programı çıkarmaya çalışıyor. Halbuki unutmayalım:

Olacaktı. Efendim ilim erbabına hürmet etmeyecek miyiz? İlim erbabına farklı muamele yapmayacak mıyız? Ya anladık, tamam da ilim erbabını şımartmayacaksın ama. Hakkın yok ki buna! Onu öldürmeye hakkın yok ki! İşte görüyoruz elini öpmeye çalışıyorlar, ayağını öpmeye çalışıyorlar. "Filân!" diyor, adını söylüyor hoca efendi, birden ayağa fırlıyor adam. Veya huzurunda el pençe bekliyor adam. Yapana da günah, yaptırana da günah bu. Ama gariban onun din olduğunu öğrenmiş öyle yapıyor. Yapması gerektiği anlatılmış, öyle yapıyor. Kimisi de şaklabanlığından, dalkavukluğundan yapıyor tabii.

Yapmayacağız, yaptırmayacağız bunu. Hiçbir şey beklemeyeceğiz insanlardan. Ne elbisemizi giymemize yardım etmelerini bekleyeceğiz, ne çayı bize vermelerini belleyeceğiz, ne bize çay ikram etmelerini bekleyeceğiz, ne hizmet edip işimizi görüvermelerini bekleyeceğiz. Hiçbir şey beklemeyeceğiz insanlardan. Yedireceksek biz yedireceğiz, hizmetse biz edeceğiz, ayağa kalkmaksa biz kalkacağız, hürmetse, ikramsa biz yapacağız. Bize yapılmasına engel olacağız. Çünkü bizim için çok zor bir imtihanın başlangıcıdır bu.

Adam bir kişiye el öptürür, sonra birine daha, birine daha, derken: Ha! Demek ki el öptürülecekmiş zanneder ve geçer gider Allah korusun. Sonunda da Allah korusun: "Önüne geçemiyorum ne yapayım! İnsanlar öpmek istiyorlar, ben de engelleyemiyorum, ne yapayım?" demeye başlar ve kendi kendisini büyük bir tehlikenin içinde buluverir. Çünkü her sapıklık, her yamukluk, küçük bir açıyla

başlar, değil mi? Yani her ayrılış önce küçük bir açıdır, hemen dönüp ötekine gidebilirsin, ama gittikçe açıdaki iki uç arası büyüyecektir ve uçurumlar oluşacak ve ne yapacağını şaşıracaktır insanoğlu.

Öyleyse biz de insanlardan hiçbir teşekkür beklemeyelim. Aldığımız maldan ikram bile beklemeyelim. Hatta alışveriş yaptığımız insanlar bizi tanımıyorlarsa tanıtmayalım kendimizi.

Rasul-i Ekrem Efendimiz bu hususu anlatırken, gerçek mü'mi-ni, gıpta edilecek mü'mini tarif ederken şöyle buyurur:

"Benim yanımda en gıpta edilecek insan şu özelliklere sahip olandır: 1: Yükü hafif olan; 2: Namazdan nasibi olan; 3; İnsanlar arasında sıradan biri olan ve kendisine özel muameleye razı olmayan;4: Kendisine özel bir paha biçilmesine razı olmayan; 5: Rızkı yeterli olup ona sab-reden; 6: Ölümü kolay olan; 7: Mirası az olan; 8: Ve arkasından ağlayanı az olandır.

1: (Hafifül hâz)

Birinci özellik, yükü hafif olan. İnsanın yükü, insanın endişesi, sırtına aldığı, kendisini sorumlu kıldığı, benimdir dediği yük, altında ezildiği yükü hafif olacakmış. Yâni dünyadan yükü, dünyadan yükleneceği yükü hafif olacakmış. Veya haliyle, ahvaliyle, yakınlığı sebebiyle, arkadaşlığı sebebiyle kendisi ve başkalarına yük değil. Ne kendisine ne de başkalarına yük olmayacak. Yâni hayatı kendisine yük edinmiyor. Hiç mi? Tabi biraz, yâni hafif olabilecek. İşte bu insan, bu mü'min kişi ev sahibi olarak, ya da misafir olarak, alan ya da satan olarak, veren ya da alan olarak insanlara ve kendisine yük olmuyor. Hayatı bu anlamda kendisine yük etmiyor. Allah kendisini hangi ortamda, hangi konumda imtihan ederse etsin onun kendisinin cennet sebebi olduğunu biliyor. Veya hastalık olabiliyor, çok yük değildir onun için, olacak demeyi biliyor. Zenginlik ya da fakirlik konusundaki tavrı da öyledir. Olacak bu diyebiliyor. Evinin olup olmaması konusunu da dert edinmiyor. Evi var veya yok, yük etmiyor kendisine. Yükü hafiftir çünkü. Ya da sırtımda bir küfem olsun, bir hayat küfem olsun, içine şunu da atsam, bunu da doldursam, bir de şu şu olsa diye pek o kadar yük beklentisi içinde değildir bu mü'min kişi. Yükü hafiftir.

Meselâ kitabımızın bize Ahsenü'l Kasas olarak tanıttığı kıssaların o gibi olunması gereken bir konumu bize tanıtan en güzel kıssa olarak Yusuf

kıssasında, Yusuf aleyhisselâm adına örneklenen bir konu. Düşünün, Yusuf'sunuz. Öz kardeşleriniz sizi öz babanızdan ayırıyorlar. Öz kardeşleriniz size işkenceyi, ölümü reva görüyorlar. Olsun, yük etmeye değer mi? Değmez elbette, olacak o kadar. Öyle yaptı değil mi yasal örneğimiz Yusuf aleyhisselâm? Yük etmedi bunu çok fazla. Yâni hafifti bu onun için. Peki sonra? Peygamber çocuğu olarak peygamber evinde büyüyen sen, bir köle olarak eşyalar arasında satışa hazır bekliyorsun. Yük mü? Hafif. Olacak.

Sonra, sen ki insanlığın köleleştirilmelerine karşı, onların hürleştirilmelerine sebep olmanın bayrağını temsil eden bir peygambersin. İnsanlar herkese ve her şeye karşı hür ama, Allah'a karşı kul köle olsunlar davasının ortaya konması görevlendirilmiş bir elçi olacaksın, ama kendin Mısır köle pazarında satılmak üzeresin. Haydi yük et istersen. Haydi dert edin ve ezil altında bu yükün? Yapmadı öyle Yusuf aleyhisselâm. Ki olacak diyebildi. Ya sonra, sarayda birisinin kölesi oluyor, azizin karısı. Böylece kadınların entrikaları başlıyor. Aman Al-lah'ım, bu sosyete kadınlar da nasıl numara çekiyorlar? Ne planlar peşinde koşuyorlar? Her şey Yusuf'un başına geliyor. Ne fark eder? Ezilsin bitsin mi? Kendi kendini kahretsin mi? Ya da onlara uyuversem de bu kâbus bitsin mi deyiversin? Hayır, dinlemedi de nitekim. Ya Rabbi, bunların beni kendisine davet ettikleri zina ve zindan, zindan benim için daha hayırlıdır demedi mi? Düşünün böyle gidilen bir zindan yük olur mu, sıkıntı olur mu insana? Öyle de oldu ve dini anlatma imkânını neredeyse ilk defa orada buldu diyebiliriz.

Yükü hafifti çünkü Yusuf'un. Mü'min insan, mü'min olmayı insana öğreten bir insan elbette öyle olacaktı. Sonra, orada unutulmuş bir kimlik, ama yine Allah'la beraberliğin yaşandığı bir ortam. Sonra, geri kalanlar, siz okuyuverin bir zahmet Yusuf sûresini.

Müslümanın hayatı yük etmemesi gerekiyor. Ama o kadar ilgisiz, o kadar alâkasız mı olsun her şeye? Fark etmez mi desin? Olmuş ya da olmamış, ne fark eder mi desin? Dünyaya evet, ama her şeye hayır. Çünkü iki:

2: "Zü hazzın minessalah"

Namazdan bir payı var bu kişinin. Dert ettiği, dert edinmesi gerektiği, yük edinmesi gerektiği bir şeyleri var onun. Her şeyi boş vermiş değil yâni. Yâni dünya bu ne fark eder diyecek dünyalığa, ama geri kalanlara öyle değil. Hani

meşhur bir söz duyarsınız; Hiç ölmeye-cekmiş gibi dünya için, yarın ölüverecekmiş gibi de âhiret için çalış.

Bugün mü öleceksiniz, yarın mı? Ona göre plan yap diye bir söz daha vardır. Eğer bugün öleceksen, ya da yarın öleceksen, ama yapacağın işe göre plan yapacaksın değil mi? Eğer yapacağın iş dün-yada kalacak bir iş ise, yapacağın iş sadece dünyanın imarı ile ilgili bir iş ise, olmasa da olur ama, işte hayatın gereği olarak yapıyoruz, kesin yasak olmadığı için ilgileniyoruz diyeceğiniz cinsten bir iş ise eh hiç ölmeyecekmiş gibi davranın. Evi bada mı edecektin? Bugün yapmak zorunda değilsin ki, nasıl olsa ölmeyeceksin, yarın yaparsın, ö-bür gün yaparsın, gelecek ay yaparsın, gelecek yıl yaparsın. Dünya işi değil mi bu, ne fark eder? Buranın betonunu değiştirecektin, buraya taş döşeyecektin yâni dünya işi değil mi? Öyle de olur, böyle de değil miydi? Nasıl olsa ölmeyeceksin.

Ama hep öyle mi davranacaksın? Hayır, öyle değil İsrâ, Kehf, Meryem, Tâhâ ve Enbiyâ sûreleriyle ilgili Abdullah Bin Mes'ud Efen-dimizden bir söz duydum, diyor ki; "Bunlar beni özgürlüğe kavuşturan ilk beş sûredir." Ne yapacağız öyleyse? Nasıl olsa ölmeyeceğim canım, gelecek sene okurum, daha sonra okurum demeyeceğiz. Eğer bir kölelikten kurtuluş, bir özgürlük arayışı, eğer bunun engeli sanki prangalar, sanki duvarlar, sanki cendereler, sanki tel örgüler mi var? Şahsiyetinin çepeçevre kuşatıldığının farkına mı vardın? Özgürlükten yana bir arayışın içine mi girdin? İşte bunun çaresi bu beş sûre. Haydi hemen başla okumaya ya ölürsem özgür öleyim diye.

Evet her şey bir yana, ama namazdan bir payı var bu müslü-manın. Öyle bir derdi var. Öyle bir sıkıntısı, yükü var. Çünkü her şey boş, ama namaz öyle değil. Peki nasıl bir namaz? Oruçsuz, hacsız, zekatsız, şehadetsiz, tevhidsiz, imansız bir namaz mı? Olmaz öyle şey. Peki ya nasıl bir namaz? Allah'la diyalog kurmayı gerçekleştiren bir namaz. Allah'tan mesaj almayı, Allah'a tekmil vermeyi ortaya koyan bir namaz. Dinin özü bir namaz. Hayatı düzenleyen bir namaz. Hayatın direği olan bir namaz. İmanın ifadesi, imanın dışa yansımasını gerçekleştiren bir namaz. Allah'a giden yolun simgesi, sembolü bir namaz. Bunu dert edinecekmiş o kişi. Ana derdi, temel derdi, ilk derdi bu olacakmış. Buna kavuştuğu, buna eriştiği zaman gerisi kolaydır. Gerisine ne gam ki zaten? Allah'la irtibat halinde olduktan sonra, Allah'la irtibatını kurabildikten sonra, Allah'la diyalogu gerçekleştirdikten sonra gerisine ne gam? Böyle bir kişi için ne fark eder ki dünya yanmış, yıkılmış, var olmuş, yok olmuş?

Namaz, İslâm'ın istediği, peygamberimizin örneklediği bir namaz. Meselâ münkerat ve fuhşiyattan bizi alıkoymayan namazın namaz olmadığı söylüyor Kur'an. Ya da dini ayağa kaldırmayan bir namaz, namaz değildir diyor Allah. Namazdan gafil bir namaz, namaz değil diyor Kur'an. İslâm'ın namaz dediği namazdan bir payı olacak bu kişinin.

Namaz konusunda şöyle kendi kendinize Allah için durup bir düşünün. Acaba peygamber efendimizin namazla ilgili kaç tane sözü, ne kadar tavrı var, bunlardan siz ne kadarını biliyorsunuz, öyle olunca sizin namazınız peygamberin namazına ne kadar benziyor? Acaba Kur'an'da namazla ilgili ne kadar âyet var, siz onlardan ne kadarını duyabildiniz, fark edebildiniz, anlayabildiniz, öyleyse sizin namazdan payının ne kadar olabilecektir? Allah için bunun üzerinde bir kere daha bir düşünün.

Namaz, sanki Allah'ın benim bedenime karışmasının özel ifadesidir. Ben böylece namaz kılarak; ya Rabbi elime, ayağıma, gözüme, kulağıma, başımdan ayağıma tüm vücuduma, sağa sola bakma-ma veya gözümü bir yerlere döndürmememe kadar her şeyime karışırsın diyor ve bunu namazla ortaya koyuyorum demektir. İşte bunu dert ediniyor, kafaya takınıyorum. Bir namazdan sonra ötekini bekli-yor, iki namaz arasında Allah'tan aldığım mesajı hayata hakim kılmaya çalışıyorum. İşte o zaman namazdan payım var demektir. Değilse namazdan önceki ben ile, namazdan sonraki ben hiç fark etmiyorsa, sanki Allah'la hiç buluşmamışsam, sanki O'nunla görüşmemişsem, sanki O'na hiçbir şey dememiş, O da bana bir şey söylemişse kıldığım namazın bana ne faydası var?

Veya ben dini sadece namazdan ibaret zannetmişsem, namaz kılınca her şey tamam diyorsam, olmaz öyle şey. Çünkü namaz, bireysel planda Allah'a kulluğun özel adıdır. Kendi başımıza da kılabileceğimiz bir namaz. Ama nasıl ki namaz için bir takım şartlar vardır, hayatın kulluk olarak düzenlenmesinin şartlarıdır onlar. Meselâ ha-desten taharet diye bildiğimiz bir abdestimiz olacak. Bu görünmez pisliklerin temizlenmesi adına yapılan bir temizlik birimi değil midir? Biraz daha düzgün söyleyelim: Yani hadesten taharet dediğimiz gerekiyorsa gusletmek, ama değilse abdest almak, vücudumuzda insan gözüyle görülmeyen pisliklerin temizlenmesi eylemi değil mi? Öyleyse namaz denilen ana kulluk programı görünmez pisliklerden arınmanın programıdır başta, öyle yapabiliriz ancak. Onun içindir ki abdesti olmayanın namazı yoktur. Peki ya

görünen pislikle kalsın mı? Hayır, onlardan da temizleneceğiz. Demek ki temiz bir ortam oluşturacağız. Küfürden, şirkten, nifaktan, isyandan temizlenmiş, her türlü görünür görünmez mikroplardan temizlenmiş bir ortamın insanı olacağız.

Başka, bir de setru'l avret öğrenmiştik çocukluğumuzda. Yani örtüneceğiz, çırılçıplak gidilmez bu göreve. Bir şeyler edineceğiz, bir şeyler kuşanacağız, sanki özel bir görevin ifası adına bize ne gerekiyorsa onları alet ve edevat olarak yanımıza alacağız. Yani kulluğumu-za gerekli olan şeylerin derdinde olacağız. İşte insanın namazdan bir payı vardır demek bunlarla beraber olmak anlamına gelmez mi? Dahası, zamana dikkat etmeliyiz. Öyle zamansız hareket etmek yoktur. Zamanı iyi belirleyecek, zamana hakim olacak, zamanı iyi gözetleyecek, zamana dikkat edeceğiz, riayet edeceğiz. Çünkü zaman çok ö-nemlidir namaz için. Öğle vakti yatsıyı, ikindi vakti sabahı kılamayız. Ya da aklımıza ne zaman gelirse o zaman kılamayız. Mesela yatsıdan sonra beş vaktin timinin defterini dürmeye kalkışamayız. Hani de-ve iğnenin deliğinde geçene kadar kâfirler cennete giremezler diye bir âyet vardı ya, sanki o gibi söyleyelim: Olur olur belki, yatsı namazından sonra değil hattâ haftada, ya da ayda bir kere bütün namazları kılsanız da olur diyelim, ama hangi şartla? Bir ay yemek yemeyeceksiniz, bir kerede tüm bir ayın sonunda yiyeceksiniz. Bir su içmeyecek hepsini sonunda içeceksiniz. Olur mu böyle bir şey? Madde planında olmaz diyen sizler, meselâ bir ay çay içmeyeceksiniz, bir gecede tümünü içeceksiniz, olur mu böyle şey. İşte namazdan bir payı olmak, zamana dikkat etmektir. Peki ya hedef tespitine ne diyeceksiniz? Ras gele bir namaz, istediğinin yöne dönerek kılınacak bir namaz olmaz değil mi? Planınız, programınız olmalı, hedefiniz Kâbe olmalı, kıbleye dönmelidir.

3: "Ğâmizun finnas" 4: "Lâ yu'beu leh"

Bir de bu kişi insanlar arasında sıradan birisidir. İnsanlar içinde sıradan birisi olarak yaşar. Kendisine özel bir paha biçilmesine razı değil. Kendisine özel muameleye razı değil. Özel bir muamele iste-miyor. Peki ama imtihan konumu onu özelleştiriyorsa? Bir toplumda o gibi bir tane varsa? Bir bölgenin tek yöneticisi durumundaysa? Din anlatan en önde makamdaysa? Zenginlik olarak, ekonomik güç olarak, siyasal güç olarak birinci sıradaysa? Ustalık olarak birinci sıra-daysa? Hastalık olarak birinci sıradaysa? Ya da farklı bir özelliği varsa ne yapacak o kişi? Yâni Allah onu özel bir durumda imtihan ediyor-sa bir şey yapmasın ama, kendisine böyle özel muamele yapılmasını istemeyecek. Çünkü imtihan sorularının farklı olmasından dolayı insanların kendisine farklı

davranmalarına razı olmayacak. İnsanlar arasında sıradan bir insan gibi, herkes gibi olacak.

Bunu söyleyen peygamberim elbette bunu en güzel örnekleyendi. Herkes gibi, ya da onun gibi olmak isteyen herkesin olabileceği gibi bir hayatı vardı onun. Yâni asgari seviyede bir düzen. Herkesin kendisine benzeyebileceği bir hayat yaşamıştır. Evine gelen garibanlar sevgililerinin hayatını görünce kendi Müslümanlıklarından, yaşadıkları hayattan izzet ve şeref duyuyorlardı. Peygamberlerinin de ken-dileri gibi bir hayat yaşadığını gördükçe zerre kadar bir eziklik, bir şahsiyet bozukluğu, bir aşağılık duygusuna kapılıyorlardı.

Ama bakıyoruz bugün insanlar, liderlerini, efendilerini, şeyhlerini çok lüks bir hayatın içinde gördükçe onların standardına ulaşamadıkları için büyük bir aşağılık duygusuna düşüyorlar, şahsiyet bozukluğuna uğruyorlar. Onları yaşadıkları hayata, onların sahip oldukları arabalara, onların standartlarına ulaşabilmek için gecelerini gündüzlerine katarak bir çalışmadan yana, daha çok kazanabilmek için karılarını, kızlarını da çalıştırmadan yana tavır alıyorlar.

Peygamber Efendimiz öyle değildi. O herkesin, en gariban birinin bile ulaşabileceği bir hayat yaşıyordu. Yâni geliyormuş bir adam peygamberin de içinde bulunduğu bir meclise, hangisinin peygamber, hangisinin değil olduğu belli olmayacak bir meclis. Kendini diğer insanlardan ayırt edecek bir özellik taşımayan bir peygamber varmış orada. Sıradan bir insan. Oturduğu mecliste ne farklı bir makamı, ne farklı bir kıyafeti, ne bir koltuğu vardı onun. Hattâ taşradan gelip de onu tanımayanlar soru sormak için peygamber zannıyla bazen Ebu Bekir Efendimize, bazen Ömer Efendimize yöneliyorlar da onlar da hayır peygamber karşıda diye uyarıyorlardı. Sıradan biriydi peygamber.

Anlatılır ki Bizans'tan bir adam gelir Medine'ye. Arabistan'ı Ye-men'i, Hadramut'uyla, hattâ Gassan ve Şam diyarıyla, dahası Mısır'a doğru, İran'a doğru bütün beldeleriyle fethetmiş bir toplumun reisiyle, yani Ömer efendimizle görüşmek ister. Bir devlet başkanı diye kafasında canlandırdığı bir model arar. Der ki; ben reisinizle, başkanınızla, emirinizle, melikinizle görüşmek istiyorum. Ararlar biraz Ömer efendimizi, adam yadırgar. Bu ne mennem şey? Onun sarayı, köşkü, korumaları yok mu? Der. Yâni onun makamı, makam arabaları filan yok mu? Çok yabancı kelimeler bunlar müslümanlar için. Ama müs-lümanların tavrı da gelen yabancıya karşı çok garip ve yabancıdır. Adam gerçekten şaşırır. Derler ki o da biz gibi bizimle beraber yaşar. Bu dediklerinizin hiç birisine ihtiyacı

yoktur hepimiz gibi. Şimdi bu sözleri duyan adam donsun mu, çözülsün mü? Erisin mi, kalsın mı? Ne yapacağını bilemez şaşkınlıktan. Sonra bulamadıkları Ömer için derler ki, bazen şehrin dışında şöyle dinlenmek için bir ağaç gölgesine gittiği olur. Haydi öyle bir bakalım. Gerçekten de öyledir o gün mü'-minlerin emiri. Şöyle şehrin dışında bir hurma ağacına yaslanmış, din-lenen bir Ömer vardır. Bir İslâm devletinin, bir müslüman toplumun başkanıdır. Emiru'l mü'minindir, ama kendi başınadır. Korumaları yok, bekleyenleri yok, muhafızları yok kendi başına bir insan. Adam ama gerçeği söyler: Der ki, uyu Ömer uyu. Uyumak senin hakkındır. Çünkü sen korkacak bir şey yapmadın ki.

İşte böyle insanlar arasında sıradan biri olmak. Herkes gibi ol-mak. Özel muamele beklememek. Mesela bir fabrika, bir büyük iş ye-ri ve orada çalışan biri, ya da kapıda bekleyen birisi, ya da şoförlük yapan birisi. Olsun mu olmasın mı bilmem. Ama hayatın içinde bir ör-nek olarak düşünün. Ne dersiniz, o iş veren mi, o iş alan mı daha al-çak, ya da daha üstündür? Allah birini malla, diğerini de malsızlıkla imtihan ediyor. Henüz daha kimin kazandığı, kimin kaybettiği belli de-ğildir. Ölünceye kadar devam edecek bir sınavın insanıdır her ikisi de. Ne yapsınlar? Devam etmeyecekler mi sınava? Öyleyse diyebilecek mi zengin olarak imtihan olunan; ben farklıyım, bana özel muamelede bulunacaksınız? Ben ayrı, ben ayrıcalıklıyım diyebilecek midir? Ötekisi der; ben fakirim, bana özel muamelede bulunun. Bana saygı duyun. Eğer ben fakir olmasaydım sen zekat görevini yerine getiremezdin. İslâm'ın temel prensiplerinden biri olan zekat ibadetini yaşayamazdın. Ben olmasaydım sen ne yapacaktın desin mi o da? Hayır, o da demesin, berikisi de demesin. Allah onu da, onu da imtihan ediyor. Her ikisi de hem cennet kazanabilirler, hem de cehennem.

Başka bir örnek daha verelim. Meselâ yerinde duramayacak kadar hastalık içinde kıvranan bir hasta, baş ucunda bir hasta bakıcı, ziyaretine gelen, çağrılan, ya da rol icabı, para icabı, görev icabı bu işi yapan bir doktor. Söyleyin, hangisi daha üstün durumda? Hangisine özel muamele edilsin? Yani konumumuz gereği, Allah bizi şu sorularla imtihan ettiğine göre, farklı sorularla imtihan edilenlerden üstünüm demeye kimsenin hakkı yoktur. Yani sanki bütün insanlar imtihan salonundalar, herkese Allah imtihan soruları gönderiyor, garip bir tecelli ki, herkesin imtihan soruları farklıdır. Hattâ iki kardeşin bile ayrı ayrı sorularla imtihan edildiğini biliyoruz. İşte bu durumda bu sorulara eğer kişi kendisinin üstünlük sebebi olarak bakıyorsa işte bu yanlış olacaktır. Ya ne yapacak? Asla kendisine özel muameleye razı olmayacaktır.

Mesela, Allah hiç birimizi hoca etmesin, iyi bir müslüman etsin. Bir yerlere ziyarete gitmektedir hocalar, kapıdan girmeden insanlar ayağa kalkıyorlar. Tabi bilgisine, söylediğine, söyleyeceğine saygı için ayağa kalkıyorlarsa, ama peygamberim; oturun diyorsa onlar da otursunlar. Ayrılırken de ayağa kalkılması yasaksa o zaman onlar da ayağa kalkmadan saygılarını duysunlar. Mesela öyle bir konumda bana saygı duyup sevgi besliyorsanız, bana ikramda bulunacaksanız, öyleyse gelin benim sebebimle yapılırsa sevabı bana da ait olacağından bir Kur'an öğrenmeye, bir sünnet tanımaya çalışın demem herhalde o saygı duyulan kişinin temel görevi olmalıdır. O zaman elbette daha güzel olacaktır. Kendisine özel muameleye razı olmayacak, im-tihan sorusunun hem onun başarısına, hem de kaybına sebep olabileceğini unutmayacaktır. İşte böyle bir insanın.

5: "Kâne rızguhu kifafa" Onun rızkı yeterincedir. Yani rızkın yeterince olmasında ölçü arıyorsunuz galiba. Bu tabir bize o kadar yabancı ki, bundan o kadar uzak büyümüşüz ki, rızık nasıl yeterince olur? Eh elhamdü lillah, yetiyor da artıyor da demek mi? Biraz öyle gibi, ama ben farklı bir tabir yakalamaya çalıştım. Rızkın yeterince ol-ması demek; o rızıkla bizden istenen kulluğun yapılabilir oranda olması demektir. Yani ben bana tahsis edilen rızıkla benden istenen kulluğu yapabiliyorsam, ekmekle su ile, hava ile yiyecek içecek ile, gi-yeceğimle kuşanacağımla veya benzer imkanlarımla ben Allah'a kulluk yapabiliyorsam, böyle kulluk yapılabilecek bir imkân sunulmuşsa bana, eh yeterincedir o. Yetmez mi? Öyle demeli değil miyim? Ama açlıktan kıvranıyorsam, günlerce yiyecek bir şey bulamamışsam, namazda üzerime örtecek kadar bir örtü, bir elbise, çoluk çocuğumun açlığını ölümden koruyacak kadar sağlayacak bir ekmeğe, rızka imkân vermiyorsa durumum, eh o zaman o rızkım yeterince olmasın.

Yani hani ana karnında öyle demiyor muydu peygamberimiz; ana karnında kendisine can tahsis edilen her insana rızık, ecel, amel hep belirleniyordu. Herkes için verilen tamamdı zaten. Belliydi zaten. Ama bana tahsis edilen rızkın önüne kâfirler, zalimler engeller koymuşlar, barikatlar koymuşlarsa, falanın malında benim için ayrılacak tahsisatı onlar bloke edip bana vermemişlerse, veya bana tahsis edilen onun çocuğunun zevkine, onun köpeğinin mamasına ayrılmışsa o zaman ben ne yapayım? Elbette rızkımın birilerinin ağzımdan sökülüp alındığını veya elimden çekilip alındığını zannediyorum.

Peki rızkı yeterliyse ne yapacakmış bu adam?

7: “Ve sabera aleyhi”

Dayanıp direnecek, devam edecek kulluğuna, onun öyle olduğunu, onunla sabretmesi yani kulluk etmesi bilincinde olacaktır. Bu model insan böyle olacakmış. Yani Allah’ın kişiye kulluk yapabilecek kadar rızık verir, bunu bilecek ve o rızıkla da o kişi kulluk yapacak. Galiba ondan dolayı belli bir miktar değil, belli bir oran infak etme görevimiz, zekat verme sorumluluğumuz var. Mesela yıllık geliri yüz milyon olanla, yüz milyar olanın vereceği miktar hep oranlama onda bir ise, hep aynı olacaktır, ne fark eder de? Hattâ bir tane hurması olan kişi onun yarısını verebiliyorsa, infak edebiliyorsa, on ton hurması o-lan beş tonunu infak edince aynı seviyeye gelmiş olacaktır.

“Ve sabera aleyh” Allah’ın kendisine yeterince rızık vereceğine inanan bu kişi ve onunla kulluk yapmaya devam eder. Bıkıp usanmaz. Eyvah demez, daha olsa da ondan sonra kulluğa yönelsem de-mez. Zengin olduktan sonraya bırakmaz kulluğu. Yani hele dükkanı bir ayarlayayım, hele işimi yoluna bir koyayım, şöyle altınları, mark-ları, dolarları hizaya bir getireyim ondan sonra Kur’an ve sünnete sıra gelsin demez o kişi.

Böyle biraz yakın akrabalara din anlatıyordum. Yeri geldi diye az biraz dükkan ve tezgahlarıyla, mali konum ve durumlarıyla, dünyayı kucaklama sevdalarıyla Kur’an ile ilgilerini mukayese ederek anlatma imkânım doğdu. Dedim ki on yıl önceye göre…..

Benden sonra aralarında tartışmışlar. Bu adam bize dükkanlarınızı kapatın diyor diyenler olmuş. Kimileri hayır, ama dükkan lafı bile etmedi, olmaz böyle şey diye savunmaya ve anlamaya çalışmışlar. Üç gün sonra beni buldular. Sen böyle dedin mi dediler. O zaman de-medim ama şimdi diyorum, haydi buyurun kapatın dükkanlarınızı dedim. Tabi şaşırdılar. Yani bir müslüman, müslüman olarak Kur’an sünnet anlatırken müslümanca söz söylüyorsa hiç dükkanınızı kapatın der mi? Hiç olacak şey mi bu? Dercesine yüzüme baktılar. Ben dedim ki, dinleyin, yıllardır Kur’an’ı kapatıp dükkanlarınızı açtınız. Ha ne olacak mevcudu harcayıncaya kadar da Kur’an’ı açıp dükkanı kapatsanız ölür müsünüz? Yanlış mı bu dedim. Ama benim asıl anlattığım o değildi. Benim asıl anlatmaya çalıştığım Kur’an’a zaman ayırın, sünnete zaman ayırın hepsi bu. Eğer gözümüz Kur’an ve sünnete kapalı, Kur’an ve sünnet de gözümüze kapalıysa dükkanlarımız açık olmuş kapalı olmuş ne fark eder de?

8:“Acilet meniyyetuhu”

Bu insan ölüme hazırdır, ölümü kolay olur, ölümü acele olur bu insanın. Bu model insanın, bu gerçek mü’minin ölümü kolay olur.

9: Bir başka özelliği de: “Ve galle türasuhu” Mirası az olur. “Ve gallet bevakiyhi”

Ve arkada ağlayanları da az olur. Ölümle ilgili bu son üç özelliği yeniden bir kere daha söylemeye çalışalım. Demek ki bu model in-san, gıptaya layık insan, onun gibi olunması gereken, örnek alınması gereken bu örnek insan ölüme hazırmış her zaman. Öyle ya, can bir emanettir kendisinde ve ne zaman istenirse hemen vermeye hazır kıl-mış. Ne zaman ve kim istedi, Allah haber mi gönderdi, buyurun, işte canım diyecek kadar hazır. Çünkü her an hesabını ona göre yapıyor.

Bir adama emanet para verseniz daha sonra gerektiğinde alırım senden diye. O da; yok yahu henüz bu adamın parası ona lazım değildir, oğlu yeni askere gidiyor, dükkanı tezgahı yerinde, evi de var, arabasının modelini yeni değiştirdi, en azından bir iki sene buna para lazım olmaz diye birazını eniştesine, birazını bacanağına, birazını komşusuna, birazını kendisine dağıtsa. Siz de aksilik bu ya, bir ay sonra arkadaş lazım oldu, paramı isterim deseniz. Nasıl da çabalar değil mi adam? Hiç de hazır değil çünkü.

Peki ya ikinci bir model olarak örneklesek. Bu adama nasıl olsa hemen para lazım olmaz diye götürüp parayı evinde düzgün bir yere bıraksa. Haydi parayı dediğiniz zaman, eve kadar gitmek zorundadır. Ama öyle değil de verdiğinizi yanında, cebinde taşısa, harcamasa, ezip bozmasa, değiştirip karıştırmasa. Gece mi? Yanında. Gündüz mü? Hep yanında. Ne zaman isterseniz isteyin ne fark eder? Peki can da böyle değil mi? Aslında isteyen zaten alacağına göre, alabilecek güçte olduğuna göre, biz de hemen onu hazır etmeli değil miyiz? Ölüm mü? Ne zaman gelirse gelsin ne fark eder?

Böyle demek zorunda idik, ama bizim daha yapacak çok işlerimiz var. Bizim daha çok hesaplarımız var. Bizim daha yapacağımız tevbelerimiz, istiğfarlarımız varsa. Efendim, daha biz tevbe edemedik, istiğfar edemedik. Biz istiğfar edecektik zamanını yakalayamadık, tev-be edecektik gününü bulamadık.

Biz pişman olacaktık, bizim daha hesabımız vardı. Henüz oğlumuzu everemedik, kızımızı çıkaramadık, dükkanın ikincisini, tezgahın üçüncüsünü açamamıştık. Hesaplarımız, plan ve projelerimiz vardı. Biz onları yaptıktan sonra ölecektik. Yaşımız daha kırktı, elliydi, gençtik daha. Biz daha Kur'an sünnet tanıyacaksak, devlet kuracak, cihad edecektik diye bizim hep böyle beklentilerimiz, plan ve programlarımız vardı diyerek ölümsüz bir hayatın adamı olmuşsak elbette ölüm zor olacaktır değil mi? Melekler gelmiş verin canınızı deyince ne yapabiliriz? Dikkat eder misiniz, sanki sadece müslümanlar için değil, kâfir dünya için bile ölümü istemeyen bir halimiz var bizim. Sanki hiç ölmeyecek o insanlar. Sanki o zalimler, o azgınlar hiç ölmeyecekler.

Ama gerçek mü'min ölüme hazırdır. Tere yağdan kıl çeker gibi. Çünkü hazırlıklı buna, rahat ve huzur içinde.

Böyle ölmüş bir insanın mirası az olur. Haydi bakılım, taşınmak zorundasın, bu evi, bu hayatı, bu eşyaları terk etmek zorundasın, bu evi, bu dükkanı bu tezgahı bırakmak zorundasın deseler, haydi bakalım yükle bunları deseler nesi var adamın? Bir valiz, belki bir yatak, bir yastıkla öğretmen olarak gittiği bölgeden iki sene sonra dö-nerken, ya da bir başka yere nakledildiğinde bir kamyon eşyayla gidenlerin kulakları çınlasın.

"Ve galle türasuhu"

Mirası da az olurmuş o kişinin. Bakın, ne kadar da gerçekçi ifadeler. Mirası hiç olmazmış değil. Hiçbir şeyi olmasın değil. Mümkünse gittiğim evlerde mutfağa bakmayı severim, tabi izin alarak. Do-lap filan varsa yiyecek konulan onları açar bakarım. Çünkü öyle garip, öyle acayip dolaplar görmüşüm ki, yiyecekler neredeyse yere dökülüyordu, o kadar doldurmuşlardı onu. Ama bir de bir başka ev gördüm ki, iki çocuklu bir ailenin mutfağıydı bu, üç tane soğan, beş tane patates. Bir tabakta en fazla altı, haydi yedi olsun zeytin var, iki tane yarım kiloluk paket makarna, çaydanlık ve çay bardakları. İki kişi, iki de çocukları dört kişilik bir ailenin mutfağında gördüğüm manzara bu. Peki bu adamlar ölünce miras olarak ne bırakacaklardır?

"Ve gallet bevakıyhi"

Bir de ölünce ağlayanları az olurmuş bu kişilerin. Ağlayanlar.. Tabi önce bu insan ölünce ağlanmayacağını anlattığı içindir her halde. Değilse, oh ne hoş

ne âlâ, üzülmeyelim, kurtulduk elhamdü lillah manasına değildir. En'âm sûresindeki bir âyetle; zalim, hain, din düşmanı bir adam ölünce "Fe gutıa dabiru'l gavmilleziyne zalemu vel hamdü lillahi Rabbi'l âlemin" denirdi ya. Yani oh kurtulduk manasına bir ölümle ölmez bu insan. Ya ne? Ağlanmaması gerektiğini anlatmıştır çevresindekilere. Ha, sesli ağlanmaz. Feryad ü figanla ağlanmaz. Ağladığını ifade ederek gösteriş için ağlanmaz. Resûlullah Efendimizin hadisiyle tekrar edelim; "Göz yaş döker, kalp hüzünlenir, ama biz doğruyu söyleriz" diyordu peygamberimiz. Oğlu İbrahim'in vefatında da öyleydi, torununda da öyle. Evet öyle ağlanır ama üç gün ağlanır. Hayatın boşluğunu anlatan bir ağlamayla ağlanır.

Ama size farklı bir ağlama örneği sunalım: Hz. Ayşe annemiz Mekke'nin fethinden sonra fetihten hemen sonra Kâbe'yi tavaf edenlerdendir. Bakar ki sahabeden Hansa adında bir kadın Kâbe'yi tavaf ederken öyle ağlıyor öyle ağlıyor ki, neredeyse kendisini bitirecek. Bütün benliğini sanki yaş haline getirip eritecek. Varıyor yanına, hayrola diyor, nedir seni bu kadar ağlatan? Kadın biraz kendine gelip di-yor ki; kardeşim Sahr için ağlıyorum, öldü ya. Hz. Ayşe der ki; iyi ama ölen birisi için bu kadar ağlanmaz ki? Evet üzülür insan ama bir insanın arkasından bu kadar göz yaşı dökülür mü? Derken hatırlar ve şu-nu ilave eder; hem senin kardeşin Sahr zaten kâfir olarak ölmedi mi? Hansa ser ki; işte ben de onun için ağlıyorum ya. Müslüman olarak ölmüş olsaydı niye ağlayacaktım? Gitti, boşa gitti, ebedi cehenneme gitti, işte onun için ağlıyorum ya diyor. Gerçek mü'min vefat e-dince, insanlar onun her şeye rağmen Allah için cennete gidişinin şahitleri olacaklar ve öyle bitti diye, yok oldu diye, cenneti kaybetti diye ağlamayacaklardır. Evet öyle ağlamayacaklarıdır tabii.

Evet, biraz uzattık. Hadisi okuyunca, arkadaşımız da o soruyu sorunca mecburen bu kadar söz ettik.

Âlim ve cahil olunca mesele biraz zor anlaşılıyor gibi. Halbuki bunun ikisi de imtihan sorusu. Yani birinin diğerine bir üstünlüğü yoktur. Allah onu ilmiyle imtihan ediyor, ötekini de o haliyle. Meselâ parayla imtihan konusu çok iyi anlaşılır. Farz edin ki birisinin parası var, zengin, ötekisi de onun fabrikasında işçi. Şimdi hangisi üstün bunların? Parayla imtihan olan mı üstün? Yoksa parasızlıkla imtihan olan mı? Hayır ne o üstün olduğu için bol para verilendir, ne de berikisi alçak olduğu için parasız imtihan olunandır. Allah onu öyle imtihan ediyor, berikini de öyle imtihan ediyor. Kimin üstün kimin alçak olduğu yarın belli olacak.

Öyleyse, mümkünse insanlardan hiçbir hediye almamaya çalışacağız. Eğer insanlarla ilişkimiz Kur'an alışverişine, din eğitimine da-yanıyorsa, onlardan toplu iğne dahi kabul etmemeye çalışacağız madde planında. Ayağa kalkmak değil, göz ucuyla bakmak kadar bile iltifat beklemeyeceğiz mânâ planında. Çünkü insanlar bunu ceza ve şükür olarak yapıyorlar.

Ama birileriyle ilişkimiz sadece tebliğ ilişkisine, Kur'an sünnet alışveriş ilişkisine değil de başka ilişkilere dayanıyorsa, meselâ akrabalıktan, arkadaşlıktan, ortaklıktan dolayı tanıştıklarımızdan yiyebiliriz, alabiliriz. Bu öncekisinden ayrıdır.

(Hediyeleşmek ile alâkalı bir soru soruldu.) Bu konuyla alâkalı bir rivayet nakledeyim ve üzerinde birkaç söz edeyim inşallah.

Buhâri'den bir hadis. Ayşe bin Talha anlatıyor. "Ben Ayşe'nin himayesinde iken her beldeden onun yanına insanlar geliyordu. Ben şöyle dedim: Özellikle yaşlılar benim Ayşe'nin yanındaki konumumdan dolayı bana geliyorlar. Gençlerse beni kardeş kabul ediyorlar ve bana hediyeler veriyorlardı. Aynı zamanda çeşitli beldelerden bana mektup yazıyorlar. Ben de Hz Ayşe'ye şöyle dedim: Ey teyze, bu falancanın mektubu ve hediyesidir. Bunun üzerine Hz Ayşe bana; Ey kı-zım o mektuplara cevap ver ve hediyesinin karşılığını gönder, eğer sen gönderecek bir şey bulamazsan ben sana vereyim de sen veriver" diyordu.

Bu hadisten öğreniyoruz ki hediyeye hediye ile karşılık verilmelidir. Onun için İslâm'da sünnet olan hediyeleşmedir. Özellikle bugün müslümanlar birine hediye verebilecek durumda iseler, karşılarındakinin de hediyeye karşılık verip veremeyeceğini iyi düşünmeleri gerekir. Meselâ ben bana gelen her bir hediyenin karşılığını verip ve-remeyeceğimi düşünmek zorundayım. Peki o zaman ben karşımdakine hediye yağdırırken acaba onun da bunun karşılığını verip veremeyeceğini düşünmeli değil miyim? Çünkü bana verilecek her bir hediyeye ben de hediye ile cevap vermeliyim. Bugünün insanları onlar bana mal mülk olarak hediye versinler, ben de onlara âyet ve hadis olarak vereyim istiyorlar. Nasıl bir taksimdir bu? Bunu kurt baba bile yapmaz. Ben eğer âyet ve hadis biliyorsam, bunlara sahipsem karşımdakiler neden sahip değiller bunlara? Eğer karşımdaki bana bir âyet, bir hadis hediye ediyorsa, ben de ona bir âyet, bir hadis ikram edeyim, haydi ikiye çıkarayım. Elbette bu benim görevim olsun. Ama o bal baklava getirsin, ben sadece Kur'an anlatayım, sünnet öğreteyim,

böyle bir hediyeleşme olmaz değil mi? Yâni benim imtihan konumumdan dolayı, imtihan sorumluluğum olarak âyet ve hadis bilmem konumumdan dolayı insanların bana hediye getirmelerinin ne anlamı var? Ben bunu zaten bilmek zorundayım. Kulluğum gereği za-ten insanlara anlatmak zorundayım. Yâni ey müslümanlar hoca bildiğiniz insanları hediyelere boğup şahsiyetlerini öldürmeye çalışacağınıza onların şahsiyetleri gelişmiş daha bir huzur ortamında yaşamalarına imkân hazırlasanız olmaz mı? Diyesim geliyor.

Evet, hediyeye karşı gelmek İslâm'a karşı gelmek anlamınadır. Ben de bana yapılacak hediyelere bu manada karşı gelmemem gerekiyor. Fakat ne dersiniz, insanlar sadece benim konumumdan, benim durumumdan dolayı hediye vermeye çalışıyorlarsa ve ben de bu hediyelere karşılık verebilecek durumda da değilsem, bu beni zor durumda bırakacak değil midir? Dahası bir de hediyeler karşıdakinin dünyasını bozucu nitelikte olunca daha bir yanlışa götürüyor insanı. Meselâ babadan yetim kalmış birkaç çocuğun evine konu, komşu, tanıdık, bildik, akraba, eş, dost kim varsa hediye götürüyorsa, o çocukların başkalarına göre birden fazla pantolonlarının olmadığı bir dö-nemde daha çok pantolonları, daha çok gömlekleri, daha çok oyuncakları, daha çok imkânları olduğu bir ortamda çocukların şımarma ihtimalini kim önleyebilecektir? Yâni o çocukların eğitiminden kim sorumlu olacak? İnsanların akıllarına bile gelmiyorsa bu hediyelerin önüne geçmek gerekmez mi? Ya da herkes kendi çocuğunda görmek istediği hayat programını o yetim çocukta da görmek istiyorsa, ama o yetimin velisi durumunda bulunanlar o hediye getirenlerin hediye standartlarını, ya da yaşam standartlarını kendi çocuklarında görmek istemiyorlar, ya da isteseler bile onu yakalayabilecek güçleri yoksa o hediyeyi geri çevirme hakları yok mu dersiniz?

Evet, hediyeleşmek gerekir, ama bir birlerine yük olmak şeklinde değil, birbirlerini ezmek şeklinde değil. Bir de mektuplara cevap vermek gerekiyor. Bu da tıpkı selâma cevap gibidir. İnsanlar birbirlerini mektupla arayabiliyorlarsa bazen, iki satır da olsa cevap yazılmalı ve selâmlar da iade edilmelidir.

Evet, o hediyeleşmek başkadır. Ama kendilerine din anlattığımız insanlardan tebliğimize karşılık asla bir hediye almamaya çalışacağız. Peki niye böyle yapacağız? Niye böyle davranırmış müminler? Çünkü bakın diyorlar ki o cennetlikler:

Diyorlar ki, çünkü biz Rabbimizden korkarız, bir suratsız kara günden!

Suratsız kara bir günün şerrinden Rabbimize sığınırız diye durumlarını beyan ediyorlar. ~®I<¬I«O²W«5 _®,YA«2 _®8²Y«< Suratsız kara bir gün demektir. Çünkü o günde yüzler asılır, pusarır, doşşarıp kalır. Bir gün değil tabi bu, bir dönem demektir.

Alnın ortasından, perçeminden tutulan bir günmüş o gün. ~®I<¬I«O²W«5 uzun anlamına da gelir. Şiddeti belâsı çok büyük, çok uzun bir gün. Yüzler o günün şerrinden dolayı abus olur, abes olur. Bir de _®,YA«2 dudaklarla ~®I<¬I«O²W«5 ise alın ve yanaklarla o günün şiddetinden dolayı yüzün değişmesi anlamına geliyor. Denenmiş, görülmüş bir şey değil ki, sadece denilen kadarını anlıyoruz ve inanıyoruz. İşte böyle insanı insanlıktan çıkaran bir günde Rabbimizin bize azap etmesinden korkuyoruz! diyorlar. Demek ki dünyada insanlardan elde edilecek minnacık tebessümler, ilgiler, minnacık menfaatler sebebiyle insan kendini böyle insanlıktan çıkaracak cehenneme atıvermemeli imiş, bunu anlatıyor âyet.

Yani niye insanlardan ceza ve şükür beklemeyecekmişiz? Niye böyle davranacakmışız? Çünkü bir gün var ki abus ve kamtarır. Bir gün gelecek ki o günde yüzler perişan, insanlar perişandır Allah korusun.

11. "Allah da onları bu yüzden o günün fenalığından korur; onların yüzüne parlaklık ve neşe verir."

Allah da böyle davranan insanları, mü'minleri böyle bir günün şerrinden korumuş ve onları aydınlık, parıltılı bir sevinçle karşılamıştır. Yani kıyamet gününün zorlukları ve korkuları sadece kâfirler ve suçlular için olacaktır, mü'minler ise o gün her türlü zahmetten korunacaklardır. Enbiyâ'da anlatıldığı veçhile: Onlara o korkunç saat, kıyametin kopuşu bile hiç etki etmeyecek, üzmeyecektir onları.

Nazra, yüzde olan bir sevinçtir. Sürûr da, kalpte olan bir sevinçtir. Veya nazra, tertemiz olmak, güzel olmak, nîmet sahibi olmaktır .

Kur'an-ı Kerîm'de âhirete ilişkin verilen haberlerde böyle bir hikmet sezinliyoruz. Cenâb-ı Hak yarın bak başınıza bunlar gelecek! Şöyle şöyle kötülükler, böyle böyle iyiliklerle karşı karşıya geleceksiniz! diye anlatırken, acaba bunları bugüne niye hikaye ediyor? diye düşünüyoruz. Cenâb-ı Hak aslında rahmetinin eseri olarak bizi yarına hazırlıyor. Bak bunlar kesinlikle

olacak! Gözünüzle görmüş gibi inanın! Gözünüzden daha kesin bilin! diyor. Çünkü biz gözümüzle gör-müyor, bunları imanımızla biliyoruz. Gözünüzle gördüğünüzden, yani ayn'el yakıyn bildiğinizden daha iyi bilin ki bunlar kesin ortaya çıkacaktır! Öyleyse sizler bugünden ona göre hazır olun! Hazırlıklı olun! diye bunları anlatıyor Allah.

Sanki bak bu yoldan gidiyorsunuz. İlerde yol ikiye ayrılacak, aman soldan gitme! Sağ yolu takip et! İleride bir iniş gelecek, sonra bir köprüden geçeceksin, sonra bir ağaç bölgesi gelecek, bir çalılığın içinden geçeceksin, sakın oralarda durma! filân deniliyor ya, işte bunu diyen yolu tam tanıyan biri, sonu bilen biri, güçlü biri, bilgin biri, Rabb biri ve İlâh biriyse o zaman onu mutlaka baştan dinlemek gerekecektir, eğer biz o yolu yürümek zorundaysak. Başka çare de yok o yolu yürüyeceğiz. Sonra:

12. "Sabırlarının karşılığı, cennet ve oradaki ipeklerdir."

Onların sabırlarına mukabil onlara bir cennet ve de harîr verilecek. Cennet ve Harîr konusunda şunları söyleyelim:

Cennet; orada oturacaklar, sükûnet bulacaklar anlamına. Veya cennet me'vâdır, yani sığınak ve barınak anlamına gelir. Onlar orada ateşten sığınacaklar ve azaptan korunacaklar. Veya cennet bizzat bizim bildiğimiz, bağ bahçelik bir yerdir. O zaman orada oturacakları, sükûnet bulacakları bir cennet vardır onlar için.

Harîr ise ya şu bildiğimiz ipek demektir ki onu giyecekler, veya cennetteki ebedî yaşamın adıdır. Yani cennet kuşanacaklar, cenneti kuşanacaklar veya ebedî bir hayatı giyecekler üzerlerine. Hani vakti kuşanmak filân deniliyordu ya. İşte onlar orada cennetteki ebedî ve sermedî bir hayatı, mutluluğu kuşanacaklar.

Sabırlarından ötürü, sabırlarına mukabil verilecekmiş bütün bunlar onlara. Hangi konudaki sabırları? Allah'a itaate, nezirlerini ifaya, Allah'a isyandan kaçınmaya, şeytanın iğvalarına, nefsin arzularına, düşmanın güçlülüğüne, dostların azlığına, imtihan sorularına karşı sabırlarına mukabil Allah onlara cennet ve harir verecektir. Demek ki tüm bunlara ulaşmanın yolu sabırdan geçmektedir. Sabır gerçekten çok önemlidir. Sabır, direnç demektir. Dayanmak demektir. Sabır her şeye rağmen ve her şart altında Allah'a kulluktan vazgeçmemek demektir. Sabır, Allah'ın yardımının kaynağıdır. Öyleyse bizler de

sabredeceğiz ve neticede Rabbimizin bu sabrımıza karşılık bizim için hazırladığı mükafatlara ulaşacağız inşallah. Başka ne verecek Allah onlara?

13. "Orada tahtlara yaslanırlar; orada yakıcı sıcak ve dondurucu soğuk görmezler."

Mü'minler orada koltuklarına yaslanacaklar. cennete mü'min-lerin vasfı bu. Mutaffifîn sûresi de ısrarla anlatır bunu, Yâsîn süresi de anlatır. Koltuklarının üzerlerine oturmuş nîmet, rahat ve huzur, gamdan, tasadan uzak olarak etraflarını seyredecekler. Ya da kâfirlerin azap içindeki durumlarını seyredecekler. Koltuklara orada oturulur zaten. Ama bakıyoruz insanlar koltuklara, makamlara burada oturma kavgası veriyorlar. Şu anda Müslümanların evlerindeki koltuklar dünkü kralların, sultanların bile oturamadıkları, sahip olamadıkları cinsten koltuklardır. Resmî dairelerdeki müdürlerin, genel müdürlerin oturdukları koltuklara oturamadıklarının acısını çıkarmak üzere müslümanlar evlerini ya da bürolarını onlarınkinden daha lüks koltuklarla doldurmaktadırlar.

Bu tür koltuklarla dünya nîmetlerini tatmayı hedef bilenler, dünyada planlarını buna göre yapanlar acaba öbür taraftaki koltuklardan mahrum edilecekler desek yanlış mı olur? Dünya nîmetlerinin peşinde koşanlar, meselâ soğuk suyun peşinde koşanlar, hanım bir gün buzdolabına soğuk su koymadı diye kavga edenler, acaba bunu hedef yaptı diye yarın ondan mahrum olmayacaklar mı? Veya dünya-da Allah'ın yasağını çiğneyerek bir bardak şarap içen kişi yarın oradaki şaraplardan mahrum olmayacak mı? Çünkü kitabımızın başka yerlerinde kimilerinin tüm mükafatlarını dünyada yiyip bitirdikleri anlatılır Allah korusun.

Bakıyoruz günümüz Müslümanları hep cenneti dünyaya taşıma, dünyayı cennetleştirme, ya da cennetliklerini dünyada yiyip bitirme kavgası veriyorlar. Meselâ duyuyorlar ki cennette pınarlar var, kap kacaklar var, odalar var, hücreler var, çadırlar var, döşemeler var, se-dirler, koltuklar, kanepeler var. Bunu duyar duymaz bugünün insanları cenneti dünyaya taşıma adına aynen bunları dünyada kurmaya, bulmaya çalışıyorlar. Yani evlerinde, çarşılarında, dükkanlarında aynen cennet modelini görmeye çalışıyorlar. Cenneti dünyaya taşımaya çalışıyorlar. Ğaşiye'de bunu çok açık görüyoruz: Bir pınar başı, mutena bir semt, razı olunmuş bir yatırım, lağv yok, lâğıye yok, gürültü yok, ses yok, trafik yok,

karmaşa yok sakin bir semttir o cennet deniyor. Bunu duyan müslümanlar da böyle gürültüsüz, sessiz, sakin semtlere yatırım yapıp villalar oturtmaya çalışıyorlar.

Veya meselâ Kur'an'da cennetteki evin barkın tanımı yapılıyor. İç içe, üst üste odalardan söz ediliyor. Bunu duyan insanlar hemen trıpleks, dubleks evler yapmaya çalışıyorlar. Sanki cenneti dünyaya taşımaya çalışıyorlar.

Bu koltuk işi de böyle sanki, duyuyorlar Cennette koltuklar var-mış diye, ve hemen arkasından dünyada koltuk savaşına giriyorlar. Yıllardır tarihte koltuk kavgaları olur, sanki bundanmış gibi geliyor bana. Adam dünyasını cennet yapacaktı ya, işte cennetini koltukla te-messül ettiriyor yani.

Hani cahiliye döneminde putlar konurmuş evlerin çeşitli yerlerine de günde bir kaç kez temizleyip, silip süpürürlermiş. Ya şöyle bir tehdit var da yarın o bize gelirse: Dünyada, dünya içkilerinden tadanlara âhiret içkileri haram edilecek! Dünyada harama uçkur çözenlere cennet hûrileri yasaklanacak! Ya da dünyada cenneti dünyaya taşıma adına koltuk kanepe heveslilerine cennetteki koltuklar haram edilecek! denirse hâlimiz nice olur, diye düşünüyorum. Hele bir de öteki koltuklara taşarsak mesele hepten işin içinden çıkılmaz bir karmaşaya dönecektir. Meselâ müdür koltukları, amir koltukları, koltuk savaşçıları, koltuk değneği olma sevdalıları, birilerinin koltuğunun altına gir-me yarışçıları her halde bu koltuklardan mahrum edilecekler anlıyo-ruz.

Evet o mü'minler cennette koltuklarına oturacaklar ve:

Orada, o cennette ne şems var, ne de zemherîr var. Şems de, zemherîr de yoktur orada. Yani orada öyle bir aydınlanma, öyle bir aydınlatma var ki güneşe bile ihtiyaç yok, güneşe bile gerek yok anlamına geliyor. Orada şems yok. Anlaşılan o ki orada mü'minler güneş görmeyecekler. Güneşin ışınlarından yorulmayacaklar, etkilenmeyecekler. Çünkü orada onlar için farklı bir aydınlatma var. Zaten kıyametle güneşin defteri dürülmüştü ya. Artık yok güneş. Güneş yok, ışığı yok, harareti yok ve eziyeti yok anlamına gelir bu.

Deniyordu ya. Rabbinin nûruyla aydınlanacak deniyordu ya. İşte orada artık aydınlanmak için güneşe de gerek kalmayacak. Çünkü güneşin ışınları

insanı yormaktadır. Onun içindir ki geceyi sizin için dinlence kıldık diyor Rabbimiz. Gündüzün güneşin ışınlarıyla yorulmuş olan insan vücudunun dinlenmesi için geceyi örtü yapmıştır Rab-bimiz. İşte burada da anlatıldığına göre cennette aydınlanma güneşle olmayacak. Rabbimiz o ortamda, cennet ortamında kullarını güneşle yormayacak ta bizzat kendi nûruyla aydınlanmayı gerçekleştirecek. Artık Rabbimizin nûruyla nasıl hoş bir aydınlanma olacak bunu bugünden anlamak mümkün değildir. Ne hoş bir aydınlanma olduğunu yarın görecek ve bileceğiz inşallah.

Zemherîr; kelimesi ise çok soğuk, gerçekten soğuk anlamına, veya azapta bir çeşit anlamına gelir. Bir de bu kelime kamer (ay) anlamına gelir. Öyleyse anlıyoruz ki orada ne ay, ne de güneş olacak. Güneş de, ay da olmayacak orada. Devamlı bir aydınlıkta olacaklar, ama ne gündüz güneş, ne de gece ay olmayacak cennette. Gerçekten müthiş bir manzara. Devamlı bir aydınlık, rahatsız etmeyen, eziyet vermeyen bir aydınlık olacak. Yani ne biten bir gündüz, ne başlayan bir gece olmayacak, işte öyle bir aydınlık olacak orada. Tabi şems güneş, zemherîr de ay olunca, o zaman orada dünya hayatı olmayacak da diyebiliriz. Şu dünyadaki biçim, dünyadaki tip bir hayat da olmayacak. Yine orada:

14. "Meyve ağaçlarının gölgeleri üzerlerine sarkmış ve onların koparılması kolaylaştırılmıştır."

Cenâb-ı Hak cenneti tanıtmaya devam ediyor. Cennetteki nîmetleri tanıyoruz. Orada o bahtiyar mü'minlerin üzerlerine o cennet gölgeleri sarkmış ve devşirimleri mebzul mebzul önlerine konmuştur. Yani cennet gölgelerinin sarkması, hani bir sonraki sûre cehennemdeki gölgeyi anlatırken üç boyutlu, üç kancalı bir gölgeden söz ediyordu. Öyle korkunç bir azap ki, gölge üç boyutlu. Üç taraftan gelen bir gölge ki, alevi engellemeyen, azabı engellemeyen, insanı gölgelemeyen, aksine azabı artırıcı bir gölge olarak anlatılıyordu cehennemde.

Ama bakın burada ise çok rahat, onların üzerine bir cennet gölgesi, tam istenen bir gölge var. İstenilen biçimde sarkmış, ihtiyaca cevap verecek özellikte uzatılmış bir gölge. Uzakta değil, yaklaştırılmış, dünüv kazandırılmış, böyle insanla sanki iç içe olmuş, insanın içine nüfuz etmiş bir gölge. Dünyada bile gölgenin rahatını biliyoruz. Hani Rasulullah bir gün:

"İstifade ettiğiniz tüm nîmetlerden hesaba çekileceksiniz!"

buyurunca, Sahâbeden biri, üzerinde sadece göbeğine kadar avret yerlerini örten bir peştamaldan başka malının olmadığını, ondan da hesaba çekilip çekilmeyeceğini sormuştu da, Allah'ın Resûlü: "Evet, sen de hesaba çekileceksin, çünkü gölge ve soğuk su" buyurmuştu. Eğer şu anda Rabbimin soğuk sularından ve gölge nimetinden istifade ediyorsan, bilesin ki bunlardan hesaba çekileceksin. Gölge büyük bir nîmettir gerçekten. Yaz gününü düşünelim, sıcak iklimleri düşünelim, Mekke'yi, Medine'yi düşünelim, gölgenin ne anlama gel-diğini o zaman anlayacağız. Ortalığın sıcaklar tarafından kasıp kavrulduğu boğucu bir ortamda bir bulut gölgesi, bir ağaç gölgesi, bir ev, bir çadır gölgesi ne büyük bir nîmettir değil mi? Cehennem ortamının yanında cennet ortamıdır âdeta gölge. Evet orada gölgeler var. Başka?

Sanki böyle dökme meyveler var orada onlar için. Hani zibil gibi diyoruz ya, işte böyle mebzul, her tarafa yayılmış, istediğin kadar. Hemen koparılmaya hazır, devşirilmeye hazır, istediğin zaman alıvereceğin, koparıvereceğin özellikte meyveler. Hani birisinin bahçesine gidiyorsunuz. Adam diyor ki, "kardeş, kirazlar olmadı, yirmi gün sonra gel." Yirmi gün bekleyeceğiz. Ama orada öyle değil, el atınca hemen devşirilmeye hazır meyveler. Bir de bunun manası ellere uzak olmayacak ve dikeni olmayacak, insana zahmet vermeyecek anlamına ge-liyor. Bir de kişi ayaktaysa uzayacak, yükselecek, oturunca da onun hizasına inecek anlamına geliyor.

16-17. "Billurları gümüş gibi parlaktır, onları ölçüp ölçüp dağıtırlar. Çevrelerinde gümüş kaplar ve billur kaseler dolaştırılır."

Hem dolaşılır üzerlerine gümüşten kaplar ve küplerle ki billurlar, gümüşten billurları onlar türlü türlü biçime koymuşlar. Onlara sunulmak için tavaf ettirilir. Onların cennetteki hizmetçileri ellerindeki altın ve gümüş kadehler içinde şaraplar olduğu halde onlar için hizmet adına etraflarında tavaf ettirilir. Onların emirlerine âmâde, tüm arzularını yerine getirecek hizmetçileri vardır orada ve her şey vardır onlar için.

Tavaf böyle dolaşıvermek, dolanıvermek demektir. Resul-i Ek-rem'e kedi sorulur. Yediği içtiği konusunda, artığının temiz olup olmadığı konusunda kediyi sorarlar da Rasulullah ona Tavvâfe tabirini kul-lanır. Yâni böyle çevrede ayak altında gezip dolaşan anlamına Tavâ-fe der. Bir de Tavaf hemen hazır bulunan anlamına da gelir. Haccdaki tavaf gibi, yani Allah'ın beytinin çevresinde

dolaşıvermek gibi. Leb-beyk deyiverecek halde olmak. Buyur efendim! Bir arzunuz mu var! Bir emriniz mi var!

Sanki köle var, efendinin evinin yakınında, kapısının eşiğinde bekler. Hademelere falan da öyle yaptırıyorlar ya şimdi. Zile basınca, bağırınca, eskiden ellerini vuruyorlarmış, çağırınca hemen: Lebbeyk! Buyurun efendim! Emredersiniz efendim! deyiversin diye onu hazır bekletirler ya, işte orda da tavaf bu anlama geliyor. Orada dolaşıvermek, Allah'ın istediği yerde dolaşıvermek, Allah'ın emrine hazır duruvermek, Allah'ın diyeceklerine Lebbeyk deyivermek anlamınaydı ya, burada da öyle yanı başlarında tavaf eden hizmetçileri var mü'minle-rin.

Gümüşten, üstelik camdan kaplarla. Hem gümüş, hem cam, garip bir şey tabi. Böyle sırçadan cam gibi gümüşler diye de şerh etmişler. Veya gümüş gibi camlar, sırçalar demişler. Yeryüzü toprağı sırça olur, cennet toprağı da gümüş olur. İşte böyle bir karışım.

Burada hizmetçilerin nasıl bir emre âmâde oldukları anlatılıyor. Öyleyse cenneti hizmetçileri sebebiyle kaybeden insanlara yuh olsun! diyorum. Yani ikramlarını başa kakma, baş kakıncı yapma sebebiyle cenneti kaybedenlere, kadınları sebebiyle cenneti kaybedenlere, çocukları, mahiyetindeki hizmetçileri sebebiyle cenneti kaybedenler, hiz-metçisine zulüm ettiği için, hizmetçisine zemin hazırlamadığı için, hiz-metçisini insan görmediği, onları hayvan gördüğü, kadir kıymet bilmediği için cenneti kaybedenlere yuh olsun! Halbuki nice hizmetçiler onu bekliyorlardı cennette. Yuh olsun ki orayı onlar yüzünden kaybettiler onlar.

Sonra öyle güzel billurlar, kaplar, camlar, kadehler sunulacak ki orada onlara:

Onu hoş ölçecekler, kendilerine göre ölçecekler, ölçtüklerine göre gelecek. Nasıl isterse öyle sunulacak, kalbinden ne kadar geçiyorsa o kadar sunulacak, ne tür bir şey istemişlerse o verilecek onlara. O kadar güzel bir ölçüş ki kişiye göre, ellerine göre, alacaklarına göre ölçecekler. Yani böyle kocaman bir ton değil, küçücük değil, up uzun değil, kısa değil, yusyuvarlak değil, ya ne? Tam sana göre, orada seni rahat ettirici biçimde sunulacak. Şimdi tütün tablasının camdan kesmesi olacakmış diye çırpınıyorlar değil mi adamlar?

17-18. “Orada, zencefil karışık bir tasla içirilirler. O pınara “Selsebil”, (tatlı su) denir.”

Ve orada bir kadeh sunulur ki katkısı olmuştur Zencebil. Buradaki Zencebil, Ebrâr müminlerin içeceği bir pınardır. Veya kâfur soğukluğunda, zencebil tadında, misk kokusunda bir cennet şarabıdır denmiş. Yani böyle övmek için sanki ne desen caiz gibi gelecek. içki, içki, içki üstüne içki. Bir pınar ki adına Selsebil denilir. Orada mü’min-lerin meclisleri, oturakları, evleri ve odaları yollarında akar durur bir pınardır. Mü’minlerin oturdukları yerlerde, içki âlemlerinde, sohbet meclislerinde, gittikleri yerlerde, dolaştıkları yerlerde akar dururmuş.

Selsebîl cennetteki bir pınarın adı. Kur'an-ı Kerim'de sadece bir defa ve işte burada zikredilmektedir: "Cennette samimi mü'minlere "zencefil" katılmış kadehler sunulur, o cennette "selsebil" denilen bir kaynaktır”

Hadislerde ise, cennetteki selsebil pınarı Rasûlullah (s.a.s)'in Abdurrahman b. Avf ile ilgili bir duasında geçmektedir: "... Allah'ım, Abdurrahman b. Avf)'ı cennetteki "selsebilden" içir"
(Ahmed b. Hanbel, VI, 299, 302).

Gramer alimlerinden bazıları, kelimenin s.b.l. kökünden türetil-miş olduğunu söylerken bazıları da beş harfli bir kökten türetilmiş ol-duğunu ifade etmektedirler. Buna göre müennes kalıbı hariç bu kök-ten türetilen tek kelimenin "selsebil" olduğu sonucuna varmışlardır. ibnul-Esîr, Abdurrahman b. Avf hakkındaki hadisin; "... Cennet selse-linden içir" şeklindeki rivâyette selsel'in "soğuk su" olduğunu; "Cen-netteki selsebilden içir" şeklindeki rivâyette de kastedilenin bir pınar olduğunu kaydetmektedir
(En-Nihaye fî Ğaribil-Hadis, Beyrut 1979, II, 389)

Mücahid, selsebilin cennette bir pınarın adı olduğunu, akışının düzgün ve kuvvetli olmasından dolayı bu adı aldığını söylemektedir.
Bazı müfessirlerin selsebil'i pınar adı olarak tefsir etmelerinin yanında diğer bazıları da bunun pınar'ın adı değil, sıfatı olduğunu söylemiş-lerdir. Bu görüşü savunanlar söyle demektedirler: "Selsebil'i, pınarın adı olarak zikretmekteler ve yine onu, kesintisiz ve lezzetli akan su-yun sıfatı olarak belirtmektedirler. Onun bir pınar olduğu tam olarak kabul edilseydi, çoklarının onun akışını tarifine katmamaları gerekirdi. Ancak selsebilin akışını söz konusu etmeyen yoktur".

Allah Teâlâ, iman edip salih amel işleyen ve her türlü zorluğa göğüs gererek dinlerinde sebat eden kimseler için vaat etmiş olduğu cennetteki nimetleri değişik sûrelerde çarpıcı bir şekilde tarif ederek geçici dünya nimetlerine karşı kıyaslanamaz üstünlüklerini ortaya koymaktadır.

Şimdi bu kadar güzelleştirilsin cennet müminlere, bu kadar süslensin, ondan sonra da onlar dünyayı güzelleştirmek için Âd'ı ve Semûd'u örnek alsınlar ve tıpkı onlar gibi dünyayı kıble edinip imar etmeye çalışsınlar. Dünya hatırına cenneti gündemlerinden çıkarsınlar, dünyayı kıble edinsinler. Böyle bir cenneti dünyanın basit zevklerine satsınlar. Gerçekten akıl kârı değil.

Selsebilin saptırılmış bir yorumu var tasavvufta. Diyorlar ki işte birden geldik, yine bire döneceğiz. Vahdette teklik, vücutta teklik anlayışıdır ki İslâm onu reddeder.

19-20. "Yanlarında ölümsüz gençler dolaşır; onları gördüğünde saçılmış birer inci sanırsın. Oranın neresine baksan, nîmet ve büyük bir saltanat görürsün."

O mü'minlerin etrafında Vildanlar böyle pervane gibi dolanırlar. Ama Muhalledûndur bunlar. Yani ölmezler, ihtiyarlamazlar, hep çocuk kalırlar, hep genç ve tomurcuk kalırlar. Bunlara ğılman da denilmiş.

Sen onları bir görsen, zannedersin ki, böyle etrafa dağıtılmış, çevreye yayılmış inciler gibi. Biz dişi ancak inciye benzetebiliyoruz, bir de insanın bizzat kendisi inci gibi olunca, eh artık varın güzelliğini siz düşünün. Sonra bir de cennetteki hizmetçiler böyle olunca sen var düşün hizmet edilenler nasıl akacak? Evet hizmetçiler böyle, hizmet ortamı böyle, cennet böyle. Sen bir de oraya lâyık olanların güzelliğini bir düşün.

Baktığın zaman orada, her nereye baksan bir nîmet ve pek büyük bir mülk görürsün. Yani gözün alabildiğine güzellik, ulaşabildiğine güzellik. Gözün görebildiğine, ulaşabildiğine güzellik, baştan so-na bir güzellik ve nîmet var. Her şeyi nîmet cennetin. Oturma biçimimiz nîmet, ruh dünyamız, fikir dünyamız, birbirlerimizle beraberliğimiz, yemememiz, içmemiz, konumumuz, mekânımız, zamanımız, ebedîyetimiz, hizmetçilerimiz hepsi ayrı bir nîmet. Ve bir büyük mülk görünüyor orada. Dünya mülkleriyle satın alınamayacak, ama dünyadaki mülkler sebebiyle elde edilecek bir mülk.

Evet tüm dünyayı, tüm dünya mülklerini verseniz karşılığında alınamayacak, ama o dünyadan bize ayrılanı o cenneti kazanma adına yatırım yapınca elde edilecek bir cennet. Bu dünyayı, bu imkânları Allah için, Allah'ın istediği gibi değerlendirip yaşadığımız zaman kazanabileceğimiz bir cennet.

21. "Üzerlerinde ince yeşil ipekli, parlak atlastan elbiseler vardır; gümüş bileziklerle süslenmişlerdir; Rableri onlara tertemiz içecekler içirir."

Üstlerinde bir sündüs esvap, yemyeşil ve kalın istebrak ve gü-müşten bileziklerle süslenmişler ve Rabbleri onlara bir şarab-ı tahur sunmaktadır. O Naim ehlinin, o mülk ehlinin, o cennet ehlinin görüldüklerinde üzerlerinde yeşil bir sündüs esvap vardır. Yani ince ve za-rif ipekten, ipek kumaştan bir elbise, ve bir de istebrak kalın ve sırmalı ipek elbiseler vardır. Hani yukarda harir geçmişti ya, işte bu âyet o hariri açıklıyor da denmiş. Nasıl bir harir? Sündüs-i Hudr ve istebrak bir ipek demektir. Yani o nîmet ehlini, koltukların üzerine yaslanmış ve Vildan-ı Muhalledûnlar etrafında tavaf ederlerken gördüğün vakit halleri şudur: Onlar gümüşten bileziklerle hılyelenmişler, süslenmişler.

Bu durum ehl-i cennetten olan kadınlara yaraşıyor denmiş. Böyle gümüşten hılyelerle süslenmek kadınlara mahsustur filan denmeye çalışılmış. Ama tabi sadece kadınlar değil, ehl-i cennetten olan erkekler de süslenebiliyor. Yani anlıyoruz ki bu iş cennetliğin zevkine havale ediliyor, dilerse öyle yapıyor, dilerse başka türlü davranıyor, nasıl isterse öyle yapıyor.

Allah orada onları güzel, tertemiz bir şarab-ı tahur ile sulayacak. Zaten cennet içecekleri pis artık vermiyorlar, yani dünya şarabı, dünya içecekleri gibi necis değil, tahiredirler onlar. Temizdirler. Dünya nehirleri necis olur, ama cennet nehirlerinde teğayyur, yani herhangi bir bozulma olmaz. Yemekten sonra, yemekten önce içerler o içkilerden, o şaraplardan, misk kokusu gibi bir terle etrafa yayılır gider anlamına gelecektir.

22. "İşte bu sizin işlediklerinizin karşılığıdır, çalışmalarınız şükre değer" denir."

İşte bu sizin mükafatınızdır, sa'yiniz meşkur oldu. Amelleriniz şükre değer bulundu. Yaptıklarınız, işledikleriniz kabule şayan görüldü. Dünyada yaşadığınız hayat teşekküre değer bulundu. Elhamdülillah, Elhamdülillah, Elhamdülillah. Hedef buydu zaten, dert buydu zaten. Elhamdülillah ki hedefe ulaştık. Hani ne

deniyordu? İnsanın bu dünyadaki sa'yinin, çalışıp çabalamasının hedefi öbür tarafta Elhamdülillah diyebileceği bir hayata ulaşmasıdır. Bu dünyada yaptıklarının Allah tarafından beğenilip, şükre değer görülüp, teşekküre lâyık bulunup da kişinin sonunda elhamdülillah diyebilmesidir.

Allah (cc) şükreden kullarının ecirlerini kat kat onlara öder. Âhiret mutluluğunu kazanmak için çaba harcayan mü'minlerin bu ça-bası Allah katında değerlidir, makbuldür. Bu çabaların karşılığı (şükrü) bol bol verilecektir. Karşılığı verilen çabalar, gayretler; meşkûr'dur.

Bunun nasıl somutlaştığını aşağıdaki örnek güzel bir şekilde göstermektedir: "Rasûlullah (s.a.s.) geceleri ayağa kalkıp ayakları ka-barıncaya kadar namaz kılardı. Kendisine; 'Allah (cc) senin geçmiş ve gelecek günahlarını affetti (niye kendini bu kadar yoruyorsun)' denildi. *"Allah'a şükreden bir kul olmayayım mı?"* cevabını verdi.

(Buhâri, Teheccüd 6)

Anlıyoruz ki Cenâb-ı Hak cennetini ve oradaki nîmetlerini başa kakmıyor, baş kakıncı yapmıyor. "Haydi haydi dünyada yatıp geldiniz, hiçbir şey yapmadınız, ama Ben bu cenneti yine size veriyorum" de-miyor da Rabbimiz, "sizin amelleriniz şükre değer bulundu. Yani işlediğiniz ameller karşılığı olarak bu cenneti kazandınız" buyuruyor. "Siz kazandınız bu cenneti. Bu cennet sizin sa'yinizin, sizin kulluklarınızın karşılığıdır. Buyurun kendi kazancınız olan cennete" diyor.

Ya da şu anda yapın vereyim! diyor. Çalışın vereyim! diyor. Yaptınız verdim! diyor. Dünyada sa'y edin sonunda cennet kazanın diyor. Ama unutmayın ki her sa'y işe yaramaz. Şükre lâyık görülmüş, şükredildi diye kabul edilmiş, bir sa'y peşinde olun. Öyle bir sa'y içine girin ki Safa'nızı Merve'nizi din belirlesin, Kur'an belirlesin. Yasağın ötesinde berisinde sa'y etmeyin ki Allah onu meşkûr kabul etsin. Allah'ın istediği şekilde bir dünya hayatı yaşayın ki Allah onu teşekkür edilecek bir hayat kabul etsin de mükafat olarak size bütün bunları lütfetsin.

Öyleyse bizler de şükretmek zorundayız. Bizler de ehl-i şükür olmak zorundayız. Şükür ve hamd, hayata gülümsemektir. Şükür, in-sanı iyimser yapar. Eşyanın, kendi halimizin güzel yanlarını gösterir. Kabir ve hasta ziyareti, kendimizdeki nimetleri görmeye katkı sağlar. Henüz ölmediğimiz, nice

hastalardan daha sıhhatli olduğumuzu, has-tahane ve mezarlık aynalarında görebiliriz. Şükrü artırdığı için bu ziyaretlerin önemi vurgulanmış. Dünyevî konularda bizden daha fakir, daha zayıf kimselerle kendimizi kıyaslamak, bizi şükre götürür. Dilimiz şükrettiği gibi, yüzümüz de her an şükretmelidir. Yüzün şükrü tebessümdür. Nimetlerin ve nimet sahibinin farkında olmanın getirdiği mutluluk ve huzurun gönülden yüze yansımasıdır bu. Önderimiz, tüm şe-mâil kitaplarının nakline göre devamlı mütebessim idi. Tebessümle sı-rıtma ve kahkaha çok farklı şeylerdir. Ekrem Elçi'nin suratı asık değildi; onca zulüm, onca işkence, onca açlık, yahûdilerin hâinlikleri, münâfıkların nifakları, dağların taşıyamayacağı onca yüke rağmen, tebessümü yüzünden hiç eksik olmazdı.

Efendimizin gözünden akan yaşlar, insanlarla değil; sadece Rabbiyle baş başa olduğu, secdelerle süslü gecelerin incileriydi. *"Be-nim bildiğimi bilseniz, az güler, çok ağlardınız!"* buyuran o büyük zatın insanların içinde, çevresine huzur ve saadet dağıtan tebessümü, şük-rünün dışa yansımasıydı. O'nu örnek alması gereken mü'min, içinden dua, haşyet, takva, İslam'ın derdi, müslümanların durumları ve bunları düşünmenin, tefekkürün gereği mahzun bir gönül taşımalı. Ama in-sanlara gülümseyen, şükrettiği yüzünden belli olan bir çehre aydın-latmalı zâlimlerin kararttığı çevreyi. İçi ağlasa bile dışı gülmeli müslü-manın. Bir müslümana surat asmanın karşımızdakine hakaret ve kul hakkına tecavüz olduğunu bilmeli, kardeşlerine merhametinin izleri yüzünden okunabilmeli.

İnsan, diliyle olduğu gibi haliyle, tavrıyla, yüzüyle de devamlı şükretmeli, hamd etmeli. Seviyesizce cıvıklık, şuh kahkahalar, boş vermiş tavır, vur patlasın çal oynasın anlayışı mü'minden ne kadar uzak olmalıysa; karamsarlık ve ümitsizlik taşıyan bunalımlı bir yüz de o derece çirkin kabul edilmeli. İslam, insana huzur verir. Câhiliye dü-zenini muazzam bir inkılapla deviren peygamber nizamının ve o çağın adı "asr-ı saâdet", yani mutluluk çağıdır. Müslüman dünyada da hase-neler içindedir. Etrafındaki güzelliklere karşı gözü kör değildir. İçinde yarım bardak su olan kabın dolu tarafını görür. Ama, gücü ve imkânı el veriyorsa, boş kısmını önce kendisi doldurmaya çalışır.

Farkında olmadığımız, önemsiz görüp üzerinde düşünmediği-miz öylesine büyük ve öylesine çok nimetler içinde yüzüyoruz ki... Her şeyden önce, insan olarak yaratılmışız. Ot veya it olarak yaratılabilir-dik. Tabii, insan olarak yaratıldığımız halde, ot gibi düşüncesiz, kay-gısız hayat da sürebilir; dört ayaklılardan daha aşağı olabilirdik. İnsan olarak, yaratıkların en şereflisi olarak yaratıldık. Annemizi, babamızı, doğduğumuz memleketimizi biz seçmedik.

Herhangi bir kentin fuhuş ortamında, batakhanelerinde veya çok fakir bir ülkenin çölünde, da-ğında ya da ormanında yarı aç yarı tok, çelimsiz, kültürsüz, daha da kötüsü dinsiz imansız olabilirdik. Elsiz, ayaksız, dilsiz, kulaksız veya görme özürlü olabilirdik. Daha fecîsi, hakkı görmeyen, gözleri perdeli, kalbi mühürlü olabilirdik. Felçli, sakat, yatalak değiliz. Uyuşturucu ba-ğımlısı, alkolik, kumarbaz, hilebaz, düzenbaz, ahlaksız... olabilirdik.

Bütün bu nimetler, zenginlik değil de; dünyada bile mutluluk sağlamayan emanet paraların veznedarları olan kapitalistlerin para hamallığı mı zenginlik? Gözlerinizi bir milyon dolara satın almak isteyen olsa verir misiniz? Demek ki, ne kadar pahalı, ne kadar kıymetli varlıklara sahipmişiz! Ya aklınızın değeri? Kaça satardınız? Bütün bunların üstünde imanınızı değişebileceğiniz bir değer olabilir mi? Müslümanca mutluluğun, huzurun, kanaat denilen hazinenin, sabır denilen hazzın, dâvâ yolunda çekilen çilenin, infak etme, verme lezzetinin, ibadetlerden aldığımız zevkin, bereketin, ağız tadının, gönül şenliğinin, hele ebedî mükâfatın, cennetin değeri, bedeli?! Bütün bunlara şükredilmez de ne yapılır?

23. “Ey Muhammed! Kur’an’ı sana indiren şüphesiz Biziz.”

Filhakika, gerçek şu ki, Biz indirdik sana Kur’an’ı deste deste. Burada Kur’an-ı Kerîm’in indirilişiyle alâkalı “tenziyla” tabirinin kullanılması, sana onu parça parça indirdik, bununla da seni tafdıyl ettik, seni üstün kıldık, sana üstün faziletler verdik anlamına geliyor. Yani onun inzaliyle, o kitabın indirilişiyle seni şereflendirdik demek oluyor mana. Bu, kitabımızın pek çok âyetlerinde Kur’an’ın Rasulullah’a intikalini anlatan âyetlerden birisidir. Allahu Zül Celal kendi kelâmını, kendi arzularını, isteklerini bizim anlayacağımız bir dille, Kur’an diliyle Peygambere indirmiştir. Yani neler istiyor bizden, neler istemiyor? Nelerden memnun oluyor? Nelerden memnun olmuyor? Hangi hayat programı iyi? Hangi program kötü? Neye nasıl karşılık verecek? Han-gi ameli nasıl mükafatlandıracak? Veya kime ne yapacak? Bütün bunları bize bildirmiş ki Rahmân olan Allah, işte bu O’nun Rahmetinin ifadesidir. Ama bütün bu bildirilerinin parça parça oluşu, ceste ceste oluşu onun bize ayrı bir lütuftur. Çünkü Furkân sûresinde kâfirler di-yorlar ki:

“İnkar edenler: “Kur’an ona bir defada indirilmeliydi” derler. Oysa Biz onu böylece senin kalbine yerleştirmek için azar azar indirir ve onu ağır ağır okuruz.”

(Furkân 32)

Evet kâfirler: “Bu Kur’an Muhammed’e bir kere de inseydi ya!” diyorlar. Cenâb-ı Hak da diyor ki: “Hayır senin kalbin onunla sabit ol-sun, sebat bulsun, yatışsın diye biz onu parça parça gönderiyoruz.” Onlar toptan bir indiriş istiyorlar ama Biz onu yavaş yavaş, ceste ceste indiriyoruz ki sen onun manasına nüfuz edesin. Evet peygamberim, sen onu güzel anlayasın ve gereğini yerine getiresin diye Biz onu sa-na okuyoruz, buyuruyor Rabbimiz.

Cenâb-ı Hak Peygamberinden neler istediğini Kur’an’ı parça parça göndererek, yani tek tek anlatmış. Bir de her bir hadisede ona lâzım olan bölümle anlatmış. Yani o anda kendisine lâzım olan birimleri taze taze göndermiş. Bir de bundan şunu anlıyoruz ki Cenâb-ı Hak istediklerini bildirmiş peygamberine. Ve dolayısıyla onun şahsında bize. Yani eğer Rabbimiz böyle bir kitap göndererek bize arzularını, bizden nasıl bir hayat istediğini bildirmeseydi, bizi kendi hâlimize bırakıp istediğiniz gibi bir hayat yaşayın deseydi, istediğiniz ve bildiğiniz gibi amel edin deseydi, ya da arzularını böyle ayan beyan olmayan bir bildirişle bildirseydi o zaman tabii bizim bocalamamız anlamına gelecekti. İşte bu şekilde gönderiş Rabbimizin bize karşı işleyen rahmetini göstermektedir.

Bu açıklamalardan sonra aklımıza tarihi unutmak gibi bir soru geliyor. Yani Tevrat ve İncil toptan indirilen kitaplar olunca, acaba Ce-nâb-ı Hak onlara fazla bir lütuf ve keremde bulunmamış mıydı? Kitapları kendilerine bizimki gibi parça parça değil de toptan indirilince onlar bu işi beceremeyecekler miydi? gibi sorular geliyor insanın aklına.

Anlaşılan şu ki onların döneminde, kitaplarının verilmesinde toptan bir kitap gönderimi, toptan bir arzu bildirimi onların yapamayacakları şey değildi. Ama kıyamete kadar yaşayacak bir dinin yaşanması, kıyamete kadar devamı adına gönderilen son dinin kitabının parça parça gelmesinde böyle bir hikmet görüyoruz. Onlarda da bu parça geliş vardı aslında. Çünkü Hz. Mûsâ zaten önceden İsrâiloğul-larına gelmişti de, ilk çağ dönemi peygamberi olarak Tevrat gelmişti, daha sonra gelen İncil ve Zebur da yine İsrâiloğullarına gelmiştir. Yani onlarda da böyle tedricen bir geliş görüyoruz.

İşte ey peygamberim Kur’an-ı Kerîm’in hem indirilmesi, hem de böyle tedricen indirilmesiyle:

24. "Rabbinin hükmüne kadar sabret; onların günah işleyen ve inkârcı olanlarına uyma."

Sen Rabbinin hükmüne sabret! Dayan! Gereğince amele devam et! Rabbin ne hükmetmişse? Ne indirmişse sen Rabbinin hükmünü anlayıp icraya devam et!

Biz sana hüküm indiriyoruz, hükmü indiriyoruz. Anlıyoruz ki gelen Kur'an hükümdür o zaman. Hikmettir, hâkimiyettir. Yani yap! Veya yapma! şeklinde mânâ ifade eden hüküm cümleleridir bu Kur'-an. O halde ey peygamberim! Sen sadece bu hükümlere sarıl ve gereğiyle amel etmeye koyul! Ve bu konuda da sabret! Dayan! Diren! Ve:

Onlardan âsim ve nankör olanlara da asla itaat etme! Âsim ve kefûr kelimeleri, kıyamete kadar bu özelliği taşıyan, mü'mini yolundan çıkarmak isteyen ve onun kulluğunu engellemeye çalışanlardır. Sakın sen onlara itaat etme! Gittikleri yoldan gitme! Onlar hatırına dinden taviz verme! Onlar darılacak, kırılacak diye söylemen gerekenleri söy-lemezlik yapma! Sen sabret ki onlar konusunda Allah'ın hükmü gelecektir.

25-26. "Rabbinin adını sabah akşam an. Geceleyin O'na secde et; O'nu geceleri uzun uzun tesbih et."

Evet ey peygamberim! Bir de böyle zorlandığın, sıkıldığın zamanlarda Rabbinin adını an! Kur'an-ı Kerîm'de nerede böyle kâfirlere karşı sabır ve sebat telkin edilmişse, hemen ardından Allah'ın zikri ve namazın emredildiğini görüyoruz. Tabii buradaki zikir namazdır.

Sabah akşam Rabbinin ismini zikret!

Gecede de ona secde edip tesbih et onu! Arkadaşlar bükra fecr, sabah namazı içindir denmiş, asıyla da asır namazı, yani ikindi namazı içindir denmiş. Yani bu iki emir öğle ile ikindiyi kapsar.

ise akşam ve yatsı namazını içine alan gece namazlarıdır.

da gece namazıdır, yani teheccüd namazıdır. Tabii bu Rasu-lullah efendimize farzdır, ümmetine de nafiledir.

İbni Abbas efendimize göre Kur'an-ı Kerîm'de geçen her tes-bih, namaz manasına gelmektedir. Kur'an'ın herhangi bir yerinde tes-bih mi emrediliyor? Bileceğiz ki bu namazla birlik yapılacak tesbih imiş. Değilse böyle eline tesbihi alacaksın, şöyle bir kenara çekileceksin, bu tesbih manasına gelmiyor. İşte bizden istenen tesbih bu. Ama bizim dışımızdakilerin, başka varlıkların tesbihi değildir tabii bu

Bir de burada şunu söyleyelim: Gece namazı vitirdir. Ama bunu gece namazı modelinde kılmadığımız için sanki biz gece namazı kılmıyoruz. Gece namazını Rasulullah mutlak ve mutlak kılardı. Ümmetinin de kılmasını emrederdi. Ama bugün bizler bu gece namazına, yani nafileye farklı bakıyoruz. "Nafile neyse canım! Ne dersen de nafile!" Gibi ifadelerle onu boş iş, boş şey, gibi bir anlama alıyoruz. Sanki boş şey, sen hiç yanaşma bu işe diyoruz. Öyle değil, biz de kılmalıyız onu. Biz de kılmak zorundayız gece namazını.

Gece namazı iki kılınır bir vitirlenir. Vitir, tek demektir. Teklemek demektir. Yani 2+1 veya 2+2+1, veya 2+2+2+1 şeklinde kılınan namazdır. Ama biz öyle yapmıyoruz. Biz evvelallah ele geçirdik mi seccadeyi hemen defterini dürüyoruz.

27. "Doğrusu insanlar, çabuk elde edilen dünya nî-metlerini severler de ağırlığı çekilmez günü arkalarında bırakırlar."

Çünkü onlar peşini severler ve önlerindeki ağır bir günü bırakırlar. Onlar mesailerinin sonucunu acele görecekleri dünya hayatını, acele tadacakları dünya zevklerini, acilen ulaşacakları dünya başarılarını severler de yarın görecekleri, yarın ulaşacakları veresiye olan âhiret hayatını, âhiret devlet ve nimetlerini göz ardı ederler. Peşini se-verler de veresiyeye değer vermezler. Kendilerine faydası yarın olacak olan, yarın kendilerine cennet kazandıracak olan Kur'an'la diyalog kurma gereğini, sabah akşam Allah'la beraber olma gereğini, sabah akşam Allah'ı tesbih edip, O'nun âyetlerini gündeme alma gereğini reddederler. Allah'ın hükmüne sabredip kendilerine mutlak cennet kazandıracak olan bu kitapla beraber olma gereğini reddederler. Dünya zevklerine, dünya nimetlerine ulaşma adına Kitaba ve peygambere ayıracak zamanlarının kalmadığını söylerler. Rahmân olan Allah'ın kendilerine karşı sonsuz rahmetinin gereği olarak parça parça gelen Kitabı tanıyıp hayatlarını ona göre düzenleme zahmetine girmeyenlerdir onlar.

Veya buradaki anlatılanlar Yahudilerdir. Resulullah'ın sıfatlarını gizleyen bu Yahudiler, öldürülme ve sürgünden kendilerine ayrılanı, kendilerini bekleyeni unutuyorlar anlamına geliyor. Yani bu adamlar yakında başlarına gelecekleri unutarak yaşıyorlar anlamına. Veya ön-lerindeki kendilerini bekleyen azabı bilemiyorlar, akıllarına gelmiyor, hesap edemiyorlar anlamına gelmektedir bu âyet-i kerime.

Veya kimilerine göre de bunlar münafıklardır. Peşini istiyorlar, dünyayı tercih ediyorlar da kıyametle imanı ve onun için ameli bırakıyorlar. Kullardan kendilerine gelecek kısası unutuyorlar. Halbuki onlar, o münafıklar böyle nifak içinde bir hayatı sürdürdükleri sürece Allah mü'min kulları eliyle onlara çok büyük azaplar tattıracaktır. Adamlar kendilerini bekleyen bu tür azaplardan habersiz bir hayat yaşıyorlar manasına gelmektedir.

Veya eğer mü'minlerse burada anlatılanlar, o zaman şöyle diyeceğiz: Onlar dünyaya yöneliyorlar da âhirete yönelik program yapmayı bırakıyorlar. İşte bunlar dar'ul acile'yi, yani dünyayı isterler, acele bitiverecek, acele geçip gidiverecek olanı isterler de sonsuzca devam edecek, hiç bitip tükenmeyecek âhireti unuturlar. Hesaplarını kısa sürede bitecek dünyaya göre yaparlar anlamına gelecektir. Acile, bir de gizleme, örtbas etme anlamına gelir. Yani böyle alel acele işi örtbas edivermek anlamına.

28. "Onları yaratan, mafsallarını pekiştiren Biziz; dilersek onları benzerleri ile değiştiriveririz."

Evet Biz yarattık onları ve kundaklarını Biz bağladık ve dilediğimiz vakit de onların kılıklarını tebdil ederiz, diyor Rabbimiz. Veya Biz onları yarattık ve onların yaratılışını da güzel yaptık, veya onların bağlarını sımsıkı bağladık anlamına gelmektedir.

Bağlarını öyle güzel bağladık ki, vücutları baştan sona birbirine sımsıkı bağlı, irtibatlıdır. Sinirlerle, kaslarla, damarlarla vücutları baştan sona bağlıdır. Bu kelimeyi Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şöy-le kullanıyordu:

"Üç mescid dışında yük teşüddü yapmak (Yâni yük bağlamak) yoktur."

İşte bu kelime de o anlamadır. Yani bu ifadesiyle Rabbimiz şöyle

buyuruyor: “İnsanı Biz yarattık. Onu Biz var ettik. O varlığını Bi-ze borçludur. Biz yarattık ve bağlarını da güzel bağladık.” Yani o insanın vücudunun bağları olan damarlarını, kaslarını, kemiklerini, sinirlerini, hücrelerini güzel bağladık. Ya da onu Biz yarattık ve sağlam bağladık. Yani yarattıktan sonra o insanı sağlam bir biçimde kayd-u bent altına aldık.

Ama iyi bilsinler ki:

Bu insanlar iyi anlasınlar ki Biz istersek onları değiştiririz de üstelik. Nasıl? Yani şekillerini, mesellerini, kılıklarını değiştiririz de ye-ni bir şekil kazandırıveririz onlara. İstersek insanlıktan çıkarıveririz on-ları da hayvanlar gibi, hatta onlardan çok daha kötü bir şekle indiriveririz onları. Eğer bu insan kendisini Bizim yarattığımızı, kendisini üstün bir konuma Bizim getirdiğimizi unutup Bize isyan içinde bir hayata yönelirse, Biz da bunu yaparız ona. Bunu unutmasın bu insan, diyor Rabbimiz.

Veya bir başka manasıyla Biz isyanlarınızdan, küstahlıklarınızdan ötürü sizi giderir de yerinize itaatlileri getirebiliriz. Bizim gücümüz yeter buna. Eğer sizler sizi böyle şerefli bir konumda, üstün bir kıvamda yaratan Rabbinizi unutarak bir hayat yaşamaya kalkışırsanız, bilesiniz ki Allah sizi yok eder, sizi toptan helâk eder, sizi giderir de sizin yerinize daha itaatli kullar getirir. Bu Allah’a asla zor gelmez.

Veya sizin sıhhatinizi bozarız, vücudunuzdaki o az evvel bahsettiğimiz sağlam bağları çözüveririz, o hücrelerden bir kaçını devre dışı ediveririz de işinizi bitiririz. Sakın bunu unutmayın. O vücudunuzun bağlarını bağlayan Biz, çözmesini de biliriz. O sağlığı, sıhhati ve-ren Biz, geri almasını da beceririz diyor Rabbimiz.

Bu âyet birinci olarak bize Cenab-ı Hakk’a kafa tutmanın, O’na karşı gelmenin anlamsızlığını anlatıyor. İkinci olarak dünyayı tercih etmenin, âhireti bırakıvermenin anlamsızlığını anlatıyor. Üçüncü olarak da ne oluyor? Hayrola! Ne yapmak istiyorsunuz siz? Bu tavrınız ne böyle? Sizi Biz yarattık! Mafsallarınızı biz bağladık! Sizler ey Kur’-an’ı anlamaya sabretmeyenler! Düşünmüyor musunuz? Size biz şekil verdik! Sizi biz insan yaptık! Yani sağır, kör, topal olabilirdiniz! Eşek, hayvan, at, it, bit olabilirdiniz! Ya da işte tavuk, üzüm, soğan, doğan olabilirsiniz şu anda! Unutmayın ki böyle yaratıldınız diye artık size güç yetirip değiştiremeyecek değiliz Biz. Ona çevirmeye de Kâdiriz

Biz! Ne oluyor size? Ne demeye çalışıyorsunuz siz? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Nasıl bir hayat yaşamaya çalışıyorsunuz böyle? Bu ne böyle? Kitaptan habersiz, peygamberden habersiz bir hayat yaşıyorsunuz. Rabbinize kafa tutuyorsunuz. Ne oluyor? Bu cesareti nereden alıyorsunuz? Sizi böyle insan olarak yaratan Rabbinizi nasıl unutuyorsunuz? Sizi adam edenin kitabına, peygamberine, emirlerine niçin kulak vermiyorsunuz? diyor Rabbimiz.

29. "Bu sadece bir öğüttür; dileyen, Rabbine giden yolu tutar."

Şüphesiz ki şu Kur'an, şu anlatılanlar, bir hatırlatmadır, bir uyarıdır, bir gündemdir, bir haritadır, bir pusuladır. Ama kim diler ki onunla Rabbine bir yol tutar. Yani dileyen bu kitapla Rabbine bir yol bulur. Dileyen bu harita ile, bu pusula ile Rabbine kulluğa yönelir. Ama bilesiniz ki:

30. "Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz. Doğrusu Allah, bilendir, Hakimdir."

Unutmayın ki Rabbinize yol bulma konusunda da yine Allah dilemedikçe siz hiçbir şey dileyemezsiniz. Rabbiniz dileyip razı olmadıkça siz kendi kendinize hiçbir şey dileyemeyeceğinizi unutmayın. Hani kâfirler diyorlar ki: Biz de takmıyoruz öyle ise bu işi! Biz inanmı-yoruz bu kitaba. Biz gerek duymuyoruz bu haritaya. Biz güvenmiyo-ruz bu pusulaya. Biz kabul etmiyoruz bu kitabın gündem oluşunu. Bizim ihtiyacımız yoktur bu kitabın yol göstericiliğine. Biz bunsuz da bu hayatı yaşarız. Allah da diyor ki, "ey kâfirler, bilesiniz ki takmamanız da Allah'tandır. Reddetmeniz de Allah'tandır. İsyan etme hürriyetleriniz de Allah'tandır, bunu unutmayın."

Eğer bu dünyada Allah dünyanın konumu, imtihanı gereği dileyip bir irade vermemiş olsaydı, haydi buyurun istediğinizi tercih hakkını size veriyorum dememiş olsaydı, hiç kimsenin böyle dilediğini tercih hakkı olmayacaktı. Yani bilesiniz ki ey insanlar sizin şu anda küfrü, isyanı tercih edebilmeniz de Allah'ın verdiği bu izne bağlıdır. Eğer melekler gibi, dağlar, taşlar, sema, ay, yıldızlar, güneş, bitkiler, taşlar, madenler gibi sizlerin de boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucunu doğuştan eline alıvermiş olsaydı Rabbiniz, yani tıpkı o varlıklar gibi sizi de iradesiz yaratmış olsaydı, şu anda hiç biriniz dilediğini tercih hakkına sahip olmayacaktı.

Bu imkân ancak insana tanınmıştır. İsyan edebilme, kafa tutabilme özgürlüğü Allah yasaları gereği sadece insana tanınmıştır. Onun içindir ki

insanın itaati diğer varlıkların itaatinden farklıdır. Yani in-sanın Allah'a itaati kölenin efendisine itaatinden farklıdır. Çünkü isyanın olmadığı yerde itaatin kıymeti yoktur. Onun içindir ki yalnızca insanın itaatinin karşılığı cennettir. Cennet yalnız insan içindir. Aslında bütün varlıklar da Allah'a itaat etmektedirler ama onların itaati isyana imkân vermeyen bir itaat olduğundan hiç birisi cennete gitmeyecektir. Melekler de, dağlar da, semâvât da, arz da, yıldızlar da, ay da, hayvanlar da, bitkiler de Allah'a kulluk yapmaktadırlar ama onların itaati zoraki bir itaat olduğu için Allah katında makbul bir itaat değildir.

31. "Dilediğine rahmet eder. Zâlimlere, işte onlara, can yakıcı bir azap hazırlamıştır."

Amenna ya Rabbi! Yaparsın ya Rabbi! Sen her şeye Kâdirsin ya Rabbi! Her konuda dilediğe hükmeden ve hükmettiğini icra edensin ya Rabbi!

Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim istediği iman edip gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Sübhanekallahümme ve biham-dik. Eşhedü en lâ ilahe illa ente. Estağfiruke ve etubu ileyk.

- 77 -

MÜRSELÂT SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 77., Nüzûl sıralamasına göre 33., Mufassal sûreler kısmının sekizinci grubunun ilk sûresi olan Mürselât sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 50'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-7. (Allah'ın kanunu uyarınca), birbiri ardından gönderilenlere ve

görevlerine koştukça koşanlara, Allah'ın buyuruklarını yaydıkça yayanlara ve hak ile bâtılın arasını ayırdıkça ayıranlara, kötülüğü önlemek veya uyarmak, için vahiy getiren meleklere andolsun ki, ey insanlar, size söz verilen kıyamet şüphesiz kopacaktır. 8. Yıldızların ışığı giderildiği zaman, 9. Gök yarıldığı zaman, 10. Dağlar pamuk gibi atıldığı zaman, 11. Peygamberlere ümmetleri hakkında şahitlik vakitleri bildirildiği zaman 12. Bu, hangi güne bırakılmıştı? 13. Hüküm gününe bırakılmıştı. 14. Hüküm gününün ne olduğunu sen nerden bilirsin? 15. O gün yalanlamış olanların vay haline! 16. Öncekileri yok etmedik mi? Ardından, sonrakileri de onlara katarız. 17. Suçlulara böyle yaparız. 18-19. O gün! Yalanlamış olanların vay haline!. 20-22. Sizi bayağı bir sudan yaratıp onu belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirmedik mi? 23. Buna gücümüz yeter; Biz ne güzel güç yetireniz! 24. O gün yalanlamış olanların vay haline! 25-26. Biz yeryüzünü, dirilerin ve ölülerin toplantı yeri yapmadık mı? 27. Orada yüksek, yüksek sabit dağlar var edip size tatlı sular içirmedik mi? 28. Yalanlamış olanların vay o gün haline! 29. İnkarcılara o gün şöyle denir: "Yalanlayıp durduğunuz şeye gidin." 30-31. "Gölge yapmayan ve ateşten de korumayan cehennem dumanının üç kollu gölgesine gidin." 32-33. O gölgenin saçtığı her bir kıvılcım sanki birer sarı devedir, konak gibi de büyüktür. 34. Yalanlamış olanların o gün vay haline! 35. Bu, onların konuşamayacakları gündür. 36. Onlara izin de verilmez ki özür beyan etsinler. 37. Yalanlamış olanların o gün vay haline! 38. "Bu, sizleri ve öncekileri topladığımız hüküm günüdür." 39. "Eğer bir düzeniniz varsa Bana k-urun." 40. Yalanlamış olanların o gün vay haline! 41. Al-lah'a karşı gelmekten sakınmış olanlar, elbette gölgelik-lerde ve pınar başlarındadırlar. 42. Canlarının istediği meyveler arasındadırlar. 43. Onlara denir ki: "İşlediklerinize karşılık afiyetle yiyiniz, içiniz." 44. Biz iyi davrananlara işte böyle karşılık veririz. 45. O gün yalanlamış olanların vay haline. 46. Ey İnkarcılar! Yiyiniz biraz zevkleniniz bakalım, doğrusu sizler suçlularsınız. 47. O gün yalanlamış olanların vay haline! 48. Onlara "Rüku edin" denildiğinde rükua varmazlar. 49. O gün yalanlamış olanların vay haline! 50. Kur'an'dan başka hangi söze inanacaklar?

Muhterem arkadaşlar, Mekke'de inen 50 âyetlik bir sûreyle karşı karşıyayız. Kur'an-ı Kerim'in yetmiş yedinci sûresi. Yüz seksen bir kelime, sekiz yüz on altı harften ibarettir. Fasılası elif, be, te, ra, ayn, lam, mim ve nun harfleridir. Mekkî sûrelerden olup, Hümeze sû-resinden sonra nazil olmuştur. Adını birinci âyetinde geçen "birbiri ar-dından gönderilen rüzgârların" kastedildiği "Mürselât" kelimesinden almıştır. Sûre, "Urf" adıyla da

anılmaktadır. Mina'da nazil oldu. Ab-dullah İbn Mes'ud (r.a.)'dan nakledilen bir hadiste şöyle denilmektedir: "Biz Mina'da bir mağarada Rasûlullah (s.a.s.) ile bulunduğumuz bir sı-rada "Mürselât" sûresi indirildi. O okuyor, ben de onun ağzından bel-liyordum"

(Buhârî, Tefsîru'l-Kur'an, 77)

İnşallah bu haftaki dersimizde tamamını olmasa bile bir bölü-münü tanımaya çalışacağız. Mekke'de inmiş dedim ama bir rivâyete göre:

âyetinin Medineli olduğu da söylenir. Mekkî ve Medenî oluşta bu tür bakış açılarını görmek mümkündür. Bu âyet rükudan söz ediyor, bu tür konular da Medine'nin konusudur diye Medine'de inmiştir deniliyor. Halbuki biz biliyoruz ki İslâm'ın ilk günlerinden itibaren namaz vardır ve namazla birlikte secde, rüku ve kıyam ilk günlerden itibaren sanki Müslümanların kafalarına nakşedilmektedir.

Öyleyse tümünü Mekke muhtevalı, Mekke kaynaklı olarak ka-bul edebileceğimiz, hayatımızı kendisiyle düzenleyeceğimiz, iman et-mek ve gereğini yerine getirmek üzere okuyacağımız bir sûreyle karşı karşıyayız.

Ahireti, yani ölüm sonrası diriliş konusunu işleyen sûrede, kı-yamet ve âhiretin varlığı anlatılmaktadır. Kıyamet ve ahiretin gerçek-lerini ikrar ya da inkâr eden kimselerin sonları hakkında bilgi verilmek-tedir. İlk yedi ayette; "Yemin olsun, iyilik için birbiri peşinden gönderi-lenlere. Şiddetle eserek (zararlıları) savurup atanlara (Hakikat) to-humlarını yaydıkça yayanlara (Hak ile bâtılı) birbirinden iyice ayıran-lara (Allah'a yönelenleri) arıtmak, (kötüleri) sakındırmak için öğüt tel-kin edenlere ki, size va'dolunan şey muhakkak gerçekleşecek" (1-7) buyurulmaktadır.

"Birbiri ardınca gönderilenler"den maksat, rüzgârdır. "Şiddetle esip koştukça koşanlara" ve "yaydıkça yayanlar"dan maksat da mü-fessirlerin görüşüne göre, yine rüzgârdır. Çünkü rüzgârlar gökyüzün-de bulutları Aziz ve Celil olan Rabbin isteği doğrultusunda yaymakta-dırlar. "Böylece ayırdıkça ayıranlara, zikri getirenlere; mazeret ve u-yarı için" Bunlarla kast olunan meleklerdir. İbn Abbas, İbn Mes'ûd, Mücâhid, Katâde, Mesrûk, Süddî ve Sevrî bu kanaati belirtmişlerdir. Bu manada ihtilâf yoktur. Çünkü melekler, Hak ile batılın, hidayet ile sapıklığın, helâl ile haramın arasını ayıran Allah'ın emrini,

peygam-berlere indirirler. Peygamberlere getirdikleri vahiyde, halkın mazere-tini ortadan kaldıracak ve emre muhalefet ettikleri takdirde onları Al-lah'ın azabıyla uyaracak hususlar yer almaktadır. İnsanların ahirette Allah'a karşı kendilerini savunmak hususunda ortaya sürecekleri bir delilleri ve mazeretleri kalmasın diye onlara tebliğ edilmek üzere pey-gamberlere vahiy getirilir.

Sûrenin başından beri kasem harfleriyle ye-min edilen gerçek; kıyametin kopması, Sûr'un üflenmesi, bedenlerin diriltilmesi, öncekilerin ve sonrakilerin bir yerde toplanması, her amel sahibinin ameli; ha-yır ise hayırla, şer ise şerle mükâfatlandırılması hususunda va'dedi-lenlerin hepsi muhakkak ve mutlaka Rabb'in dilemesiyle gerçekleşecektir. "Size va'dedilen mutlaka olacaktır".

Allah Teâlâ, müşriklerin yalanlamakta oldukları ölüm sonrası dirilişin mutlaka vuku bulacağına yemin etmektedir. İlk yedi ayette ka-sem harfleriyle yemin edilmesi, Kur'an ve Hz. Muhammed(s.a.s.)'e kı-yamet hakkında verilen bilginin gerçek olduğuna, bunun yanı sıra kı-yametin muhakkak vuku bulacağına dikkat çekmek içindir. Kıyametin gerçekleşmesinin delili, yeryüzünde hayret verici bir nizam kuran Ka-dir-i Mutlak(c.c.)'ın bundan aciz olmadığıdır. Apaçık hikmete dayanan bu nizam, ahiretin muhakkak gerçekleşeceğine şehadet etmektedir. Çünkü hikmet sahibi olan Allah, hiç bir şeyi maksatsız ve abes yere yaratmaz. Eğer ahiret olmasaydı bütün kâinat anlamsız olurdu.

Bu ayetlerden sonraki ilk konu, "hüküm günü"yle ilgilidir. Yerde ve gökte cereyan edecek korkunç değişiklikleri aksettirmektedir. O gün, Allah Teâlâ'nın insanlarla hesaplaştığı gün olacaktır: "Yıldızların ışığı söndürüldüğü, gök kubbe yarıldığı, dağlar ufalanıp savrulduğu ve peygamberlere (ümmetleri hakkında şahitlik) vakti tayin edildiği za-man (artık) kıyamet kopmuştur" (8-11).

Yıldızların kararması, nurlarının sönmesi; semanın çatlaması, ikiye bölünmesi; dağların dağılması da, pamuk gibi atılması demektir. Sevrî, Mansûr kanalıyla İbrâhim'den nakleder ki; o, "ukkıdet" kelime-sine; va'd edildiği zaman, diye manâ vermiştir. Ve o bu âyeti şu âyet gibi tefsir etmektedir: "Yer, Rabb'inin nuruyla aydınlandı, kitap konul-du, peygamberler ve şahitler getirildi. Onlara haksızlık yapılmadan aralarında hak ile hükmolundu" (ez-Zümer, 39/69).

Kur'ân-ı Kerim'de pek çok yerde, Allah'ın haşr meydanında bütün insanları kendi huzurunda toplayıp her kavmi peygamberini şahit olarak çağıracağı ve

Allah'ın mesajının insanlara ulaşıp ulaşmadığına şehadet getireceği beyan edilmiştir. Sapık ve suçlu olanların karşısında Allah, ilk olarak peygamberleri şahit gösterecek ve en büyük hücceti bu olacaktır. Böylece sapıklığa düşmelerinin nedeninin kendileri olduğu açığa çıkacaktır. Allah'ın onlara bunu haber verdiği de ispatlanacaktır.

Nihayetinde kıyamet günü ile alay eden kâfirler, o korkunç o-layla karşılaştıklarında dehşete kapılacaklardır. O zaman kâfirler son-larını, felâketlerini kendi elleriyle hazırlamış olduklarını bileceklerdir: "Bu alametler ne vakte ertelenmiştir? Ayırım (hüküm) gününe. (Ra-sûlüm) Ayırım gününün ne olduğunu sen nereden bileceksin? O gün (Peygamberi ve âhireti) yalanlayanların vay haline!" (12-15).

Hüküm günü, iyilerle kötülerin birbirinden ayrı tutulduğu, hak-ların ödendiği ve herkes hakkında neye lâyık ise ona göre hüküm ve-rildiği gündür: "O gün (peygamberi ve âhireti) yalanlayanların vay ha-line!" Yani onlar (müşrikler) bu günün geleceği haberini yalan zannet-mişler ve Allah'ın, dünyada yaptıklarını karşılıksız bırakacağını, hesap vermeyeceklerini düşünmüşlerdi.

Hüküm gününün, korku veren halinin tasvirinden sonra geç-mişlerin ve geleceklerin helâki mevzûuna dönülmektedir: "Biz (bunlar gibi inkârcı olan) öncekileri helâk etmedik mi? Onlardan sonra ge-lenleri de onların ardına takacağız. İşte biz suçlulara böyle yaparız! O gün, yalanlayanlara çok yazık! " (16-19).

Yani daha önceden gelen peygamberlere muhalefet edip ya-lanlayanları biz helâk etmedik mi? Bu, âhiret hakkındaki tarihi istid-laldir. Yani bu dünyada kendi tarihinize bakınız. Âhireti inkâr ederek bu dünyayı asıl hayat zanneden ve bu dünyadaki neticeleri, hayır ve şerri ölçü kabul ederek ahlâkî değerleri ona bağlayan bütün kavim-lerin istisnasız hepsi de helâk olmuşlardır. Bir gerçek olan âhireti he-saba katmadan davrananlar, hüsrana uğrarlar. Nasıl açık açık gerçeği hesap etmeden, gözü kapalı davranıp da zarara uğrayan kimsenin durumu buna benzer.

"Onlardan sonra gelenleri de onların ardına takacağız". Bu Al-lah Teâla'nın sünnetidir. Âhireti inkâr edenler, helake uğrayan geçmiş ümmetlerde olduğu gibi, sonunda aynı felâkete uğramalarının kaçı-nılmaz olduğunu göreceklerdir. Bundan önce, hiçbir kavim bu sondan müstesna olmamış, ileride de

olmayacaktır: "Yalanlayanların vay hali-ne o gün! " Onların dünyadaki sonu, onlara dünyada verilen ceza asıl ceza değildir. Gerçek ceza ve felâket kıyametten sonra olacaktır.

Helâk ve yok ediş sahnesinden sonra, bir takdir ve tedbir ha-linde, büyük ve küçük herkesin yaratılış ve hayat bulma mevzûuna geçilmektedir: "(Ey insanlar!) Biz sizi hakir bir sudan yaratmadık mı? Nitekim o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik. Biz buna güç yetiştirmişizdir. Biz ne mükemmel bir kudret sahibiyiz! O gün, yalanlayanların vay haline.'" (20-24). Biz sizi hakir bir nutfeden başlatarak, insan olarak yetişmenizi sağlamaya kadir iken, sizi tekrar yaratma hususunda niye kadir olmayalım? Bu apaçık delil mevcût iken, ölümden sonra dirilişi inkâr etmektedirler. Bunlar ne kadar alay ederlerse etsinler, yalanlarlarsa yalanlasınlar, o gün geldiğinde bunun onlar için felâket günü olacağını göreceklerdir.

Bundan sonra mevzû tekrar yeryüzüne intikal etmekte, burada Allah'ın beşer için takdir ettiği ve kolaylıkla hayatını devam ettirme im-kânları hazırladığını şu şekilde beyan buyurmaktadır: "Biz yeryüzünü dirilere ve ölülere toplanma yeri yapmadık mı? Yeryüzünde haşmetli dağlar yarattık, sizlere tatlı sular içirdik. O gün yalanlayanların vay ha-line!" (25-28). Yeryüzünün sarsılıp oynamaması için, ağırlıklarıyla tu-tan dağlar ve bulutlardan süzülüp gelen ve yeryüzündeki kaynaklar-dan coşup akan tatlı sular yaratmadık mı? Yalanlayanlara tehdit vaadi vardır. Vay haline o gün yalanlamış olanların!

Bu âyetlerin ardından, hesap ve ceza günü anlatılıp öldükten sonra dirilmeyi, cezayı, cenneti ve cehennemi yalanlayan kâfirlere hi-tap edilerek, kıyamet günü onlara şöyle denileceği bildiriliyor: "İnkâr-cılara o gün şöyle denir: Yalanladığınız, şeye varın gidin. Üç kollu göl-geye gidin. Gölge yapmaz ve alevden de korumaz. O her biri bir sa-ray gibi kıvılcım atar. Ve her biri sanki birer sarı erkek devedir. Vay haline o gün, yalanlamış olanların!" (29-34).

Cehennem'den, Cehennem ateşinin alevinden ve yakıcı aza-bından, dehşetli azametinden bahsedilir ve aleve mukabil olan duma-nın gölgesinin ne gerçek gölgelik yapar, ne de kişiyi alevin kucağın-dan koruyacağı anlatılır; sonra kıvılcımların çok büyük (saray gibi) ol-duğundan misal verilir. Hisler bu korkuya kapılıp dururken âyet-i ke-rime; "Vay haline, o günü yalanlayanların" şeklindeki tehditle onları ürpertir.

Cehennem'in o korkutucu maddi görünüşünün beyanından sonra korkudan dilleri tutulmuş, sükût içinde bekleyenlerin halleri de şöyle tasvir edilir: "O, (kâfirlerin) konuşamayacağı bir gündür. Onlara izin bile verilmez ki (sözde) mazeretlerini beyan etsinler. O gün yalan-layanlara çok yazık!" (35-37). Konuşmaya güçlerinin yetmeyeceği gi-bi, özür dilemeleri için kendilerine izin de verilmez. Bilâkis, aleyhlerin-de çok deliller vardır ve zulmetlerinden dolayı, haklarında azap sözü gerçekleşmiştir. Artık konuşamazlar. Allah Teâlâ bazen bir halden, bazen diğer halden haber vermektedir. Ki bu, o günün şiddetini, sar-sıntısını gösterir. Bu sebeple sözün her bölümünün sonunda, "Vay haline o gün, yalanlayanların" buyurulmaktadır.

Ardından, günün hüküm günü olduğu, özür beyan etme günü olmadığı zikredilir: "Bu sizleri ve öncekileri topladığımız hüküm günü-dür. Eğer bana karşı bir düzeniniz varsa; onu hemen kurun. Yalanla-yanların vay haline o gün" (38-40). Suçluları tehditten sonra hitap bir ikram müjdesi vermek için muttakîlere yönelmektedir: "Muhakkak ki muttakiler gölgeliklerde ve pınar başlarındadırlar. Canlarının istediği meyveler arasındadırlar. İşlediklerinize karşılık afiyetle yeyin, için. Şüphesiz ki biz böyle mükâfatlandırırız, iyilik edenleri. Vay haline o gün yalanlamış olanların" (41-45).

Allah Teâlâ, farzları eda edip haramları terk ederek kendisine ibadet eden muttaki kullardan bahisle, onların kıyamet günü cennet-lerde olacağını bildiriyor. Muttakilerin altında bulunacakları gölgelikler, küfredenlerin inkârlarına rağmen gerçektir. Onlar için orada istedikleri her şey vardır. Sûrenin devamında, dünya hayatını ilgilendiren ve gözlerimizi yeniden ve ani olarak bu hayata yönelten bir sahne sunul-maktadır. Mücrimleri küçük düşüren ve helaki haber veren durum; "Yeyin ve biraz zevklenin bakalım, doğrusu sizler suçlularsınız. Vay haline o gün yalanlamış olanların" (46-47) âyetleriyle bildiriliyor. Sanki mücrimlere şöyle denilmektedir: "İki durumu ayıran noktaya şahit olu-nuz. Bu dünya hayatında biraz olsun faydalanınız. Zira öteki alemde bunlardan mahrum kalacak üstelik de çetin bir azaba uğrayacaksı-nız".

Son olarak hidayete davet edildikleri halde, yüz çevirenlerin hayret veren işleri gözler önüne serilmektedir: "Onlara rüku edin de-nildiği zaman rükua varmazlar. Vay haline o gün yalanlamış olanların. Bundan sonra artık hangi söze inanacaktır onlar?" (48-50). Kalpleri titreten, bu titreyişle de dağların sarsıldığı bu ilâhi kelama inanmayan kimse bundan sonra ebediyen hiçbir söze inanmaz. Onun bu hali helaktir, bedbahtlıktır.

Öteki Mekkî sûrelerin karakteristik bir özelliği olarak sûrenin başında beş konuya yemin görüyoruz. Sanki bu açıdan sûreyi kardeş sûrelerle ortak düşünmek ve anlamak zorunda olduğumuzu söyleyebiliyoruz.

Bakıyoruz yemin konularına, İslâm'dan önceki dönemlerde toplumda var olan yemin kuralı, yemin şekli, yemin tipi İslâm'da da aynen muhafaza edilmiş. Bu bize şunu da anlatır: Demek ki insanoğlu tarihin her döneminde Allah'ın yol göstermesiyle öğrenmiş, anlamış, bilmiş, konuşmuş ve ifade gücü geliştirmiştir. Eğer Araplarda İslâm öncesi dönemde de yemin var idiyse, hattâ Kur'an'daki yemin modellerinin hemen hemen hepsi de İslâm öncesi dönemde kullanılıyor idiyse bu, onların kullandıkları yemin modellerinin İslâm'da aynen muhafaza edildiği anlamına gelmez de, onların kendi peygamberlerinden bu yana var olan gerçeklerin kaybolmaması anlamına gelmektedir.

Çünkü biz biliyoruz ve inanıyoruz ki Rabbimiz Adem (a.s.)'e esmâyı öğretmekten başka her bir topluma gerekli dil bilgilerini de peygamberleriyle o topluma ulaştırmıştır. Bu mânâda hem her toplumun dili hemen hemen birbirinin aynıdır, yakınıdır, bir yönüyle, orijinal yönüyle birdir, beraberdir, aynıdır, hem de gerektiği ek bilgileri Rabbi-miz peygamberi vasıtasıyla toplumlarına bildirmiştir.

Yine bu yeminlerin ikinci bir yönü de bakıyoruz ki Allah yemin ettiği konulara dikkat çekmek ister. Yani Rabbimizin üzerine yemin et-tiği birimlerin bizim hayatımızdaki önemine dikkat çektiğini anlıyoruz. Veya bir başka açıdan baktığımız zaman bu yeminlerden sonra gelecek konular da önemlidir. Rabbimiz bunların önemlerine dikkat çekmek üzere bu yeminlerde bulunmaktadır.

Hani Türkçe'de de yaygındır bu. Biz de yemin ederiz. Çok önemli bir konu anlatacağımız zaman anlatacağımız konunun önemine dikkat çekmek üzere bizler de yeminle başlarız söze. "Gerçekten!" di-yoruz. "Ciddiyim! Yemin olsun ki! hakikaten!" diyoruz, "vallahi! Billahi! Tallahi" ekliyoruz.

Biz en büyük olan Allah'a, Allah üzerine yemin ederken bakıyoruz Rabbimiz bizim yeminlerimizden farklı olarak bazen kendi zatı üzerine yemin ederken, bazen mahlukâtına, mevcudatına yemin ediyor. Veya bakıyoruz bazen bir yemin, bazen daha çok yemin var. Bazen bizzat bilinen varlıklara yemin edilirken, bazen de burada olduğu gibi bilinen varlıklara değil de sıfatlara yemin

edilmiş. Yani bazen bildiğimiz, tanıdığımız varlıklara gece, gündüz, ay, güneş, yıldızlar, sema, incir ve zeytin gibi varlıklara yemin edilirken bazen de koşanlara, yürüyenlere, daldırıp söküp çıkaranlara, gönderilenlere, yaydıkça yayanlara, ayıranlara, öğüt bırakanlara yani bir takım sıfatlara, konulara yemin edilmektedir. Tabi Allah sözünü insan sözü gibi düşünemeyeceğimiz için bütün bunlar Rabbimizin kelâmının tecellisidir diyor ve öylece iman ediyoruz.

İşte bu iki tür yeminle ilgili şunları söyleyeceğiz. Bu konuda iki görüş var:

1. Ya üzerine yemin edilen, bu sıfatlarla ilgili gerek Kur'an'ın indiği o dönemde gerekse kıyamete kadar her bir dönemde bu kitabın muhatabı olan insanların çağrıştırdığı, anlamaya çalıştığı her şeydir.

2. Ya da bu yeminlerden sonra bu yeminlerin cevabı olarak karşımıza çıkan konular, yani bu yeminlerden sonra Rabbimizin gündeme getirdiği konular bu yeminlerin şerhi konusunda karşımıza bir bakış açısı çıkaracak, bize bir bakış açısı kazandıracak ve bu yeminleri o konularla şerh etmeye çalışacağız. Meselâ burada olduğu gibi yemin edildi, yemin edildi, yemin edildi sonra da insanın nankörlüğüne dikkat çekilmişse o zaman bu yeminleri o konuya münhasır şerh etmeye çalışacağız. Veya meselâ yeminden sonra kıyamete dikkat çekilmişse o konuyla alâkalı, eğer Kur'an'a dikkat çekilmişse o çerçevede anlamaya çalışacağız.

Bu yeminler konusunda Kur'an'ın başka bir yerinde bir açıklık varsa veya Kur'an'ın en büyük müfessirinden ve onun ashabından herhangi bir rivâyet varsa önce Rasûlullah'ın, sonra da sahâbenin, tâbiînin anlayışına, sonraki selefin anlayışına elbette ittiba etmek zorundayız. Değilse birinci anlayışı kabul edip bu sıfatlar bizim hayatımızda neleri çağrıştırıyorsa onları ortaya koymak da caiz olacaktır.

Buna göre bakın sûrenin başındaki Rabbimizin yeminleri şöyle gündeme geliyor:

1-7. (Allah'ın kanunu uyarınca), birbiri ardından gönderilenlere ve görevlerine koştukça koşanlara, Allah'ın buyuruklarını yaydıkça yayanlara ve hak ile bâtılın arasını ayırdıkça ayıranlara, kötülüğü önlemek veya uyarmak, için vahiy getiren meleklere andolsun ki, ey insanlar, size söz verilen kıyamet şüphesiz kopacaktır."

Peş peşe, birbiri ardınca gönderilenler, kökünden söküp savuranlar, büküp büküp devirenler, yaydıkça yayanlar, seçip ayıranlar ve bir öğüt bırakanlara yemin ediliyor. Az önce söylediğimiz birinci anlayışa göre bugün bunlar neye ait kılınabiliyor, kime ait kılınabiliyorsa, insanlarda neleri çağrıştırıyorsa onlara aittir diyebiliyoruz. Ama ikinci anlayışa göre bu yeminlerin arkasından:

Dendiğine göre, yani:

"Ey insanlar, size söz verilen kıyamet şüphesiz kopacaktır."

buyurularak hemen kıyamete dikkat çekilmişse o zaman bu yeminler kıyamet konulu şerh edilebilecektir.

"Birbiri ardından, peş peşe gönderilenlere yemin ol-sun ki"

Buna göre bu yeminle Rabbimiz meleklere, rüzgarlara, Kur'an âyetlerine, peygamberlerin bi'setlerine, insanların kalplerine vârid olan dâiyelerine, dâvetçilere, ilhamlara ve Allah tarafından gönderilen her şeye yeminle başlıyor.

Çünkü mürselat bunlardır. Melekler de mürseldir, peygamberler de mürseldir, rüzgarlar da mürseldir. Bunların hepsi Allah tarafından gönderilmektedirler. Kur'an böyle beyan ediyor. Başka neler gön-deriliyor Rabbimiz tarafından? Kur'an âyetleri gönderiliyor, peygamberlere peygamberlikleri gönderiliyor, mü'minlerin kalplerine ilhamlar gönderiliyor. Meselâ mü'minlerin kalplerine inşirah gönderiyor Allah. Veya kâfirlerin kalplerine korku salıveriyor Rabbimiz. Böylece Allah tarafından gönderilenlerin tümüne yemin ediliyor diyoruz. Bu yeminleri böylece anlamaya çalışıyoruz.

Ancak âyet-i Kerîm'edeki ***"Urf"*** kelimesiyle alâkalı bir ihtilâf var. Urf, at yelesi demektir. Yani birbiri ardınca, birbiri peşince, art ar-da gelmekten söz eden bir kelime. Bir de urf, ihsas etmek, tanınmak anlamına gelmektedir. Tanınan, bilinen, tanınıp bilinmesi gereken şeyler anlamına, yani ***"Maruf"*** anlamına geliyor. İşte bu mânâda bir iyilik yapmak, bir maruf işlemek, bir iyilik ihdas etmek anlamına yukarıda sayılanların hepsi anlaşılabilecektir diyoruz.

Yani maruf'la gönderilen melekler, emir ve nehiylerle gönderilen melekler, mûcizelerle tanınan, gönderilen melekler veya bu sayılanlarla gönderilen Resuller veya Allah'ı tanıtan, Allah'ın varlığını ortaya koyan âyetlerle

gönderilen rüzgarlar, arka arkaya gelen melekler, peygamberler ve rüzgarlar. Bunlar hep peş peşe gelmektedirler. Bir başka mânâsıyla içinde hem nimetler hem de azaplar bulunduran bulutlar demektir. Çünkü bulutlar kimilerine rahmet getirirken kimilerine de azap getirmektedir. Kimilerini bolluğa ulaştırırken, kimilerini de yerin dibine batırmaktadır. Veya içinde öğütler, mev'izalar, zorlamalar, zecri tedbirler bulunduran Allah'ın gönderdiği âyetler, nasihatler, uyarılar, hatırlatmalar, tâlimatlar ve mesajlar demek olacaktır.

Sonra peş peşe giden, birbiri ardınca giden, bir iyilik için giden veya bir etki bırakmak için gidenler olunca kelime, bu çerçevede bunu kendi dünyamıza indirirsek o zaman şöyle de diyebileceğiz: Ey Allah'ın dinini terk edip filanların, falanların peşi sıra gidenler! Ey birbiri ardınca konvoy oluşturup beşer sistemleri peşinde koşup gidenler! Ey her biri reislerinin, efendilerinin, liderlerinin, amirlerinin birbiri peşi sıra gönderdiği yeni yeni emirlerle, yeni yeni tâlimatlarla yeni yeni insanlara gidenler! İnsan tâlimatlarıyla insanlara gidenler!

Veya dağıtım için gidenler, basım, yayım için gidenler. Falan fabrikanın, filan müessesenin mallarının tanıtımı için insanlara gidenler. Veya haber toplamak üzere koşup koşup gidenler. Veya insanlara insanların yönetmeliklerini duyurmak için gidenler. Veya sabahleyin Zerdüşt öyle buyurdu diye, toplum öyle istedi diye milyonlarca evlerden sökün edip Zerdüşt'ün alfabesini öğrenmeye gidenler. Hipokrat tıbbını, Freud herzelerini, Darvin zehirlerini içmeye gidenler.

Veya birbiri ardınca otobüslere, dolmuşlara dolup sanayi hücrelerine dolmaya gidenler. Allah'a kulluktan kaçarcasına dükkanlarına, bürolarına, işlerine, aşlarına, carklarına, curklarına gidenler. Unutmayın ki sonunda size vaat edilen mutlaka size gelecektir. Nereye giderseniz gidin, nasıl ve kim adına giderseniz gidin ama bilesiniz ki o randevu günü, kıyamet günü mutlaka gelip sizin başınızda patlayacaktır.

Öyleyse akıllarınızı başlarınıza alın da gelip gidişlerinizi bir gözden geçirin. Birilerine gidiyorsanız Allah için gidin. Allah'ın mesajını tanıtmak için gidin. Maruf için gidin. Allah adına bir etki, bir iz bırak-mak için gidin. İyiliği emretmek, kötülükten menetmek için gidin. Bilesiniz ki bu âyetiyle Rabbimiz sizin gidip gelişlerinize de yemin etmektedir. Allah için gidenler için ne büyük bir şeref, ama başka şeyler için gidenlere de ne büyük bir yemin, ne büyük bir tehdittir değil mi?

Büküp büküp devirenlere de yemin olsun ki. Koparıp savuranlara yemin olsun ki. ***“Asıfat”*** rüzgar demektir ama çok şiddetle esen bir rüzgar demektir. Veya helâk melekleri, yerin altını üstüne getiren melekler, ya da zelzele, hatf gibi Rabbimizin helâk edici âyetleri anlamına gelmektedir. Allah’ın bu tür âyetleri bir topluma geldi mi, o toplumun işi bitmiş demektir.

Veya kendisini bir şey zannedip Allah karşısında güç ve kuvvet iddiasında bulunanlara, Allah’a kafa tutmaya kalkışanlara, kendisinde güç var zannedip önüne geleni devirmeye çalışanlara yemin olsun ki. Önüne gelenleri lafla devirenlere, makam, mevki, para ile ekonomik güçleriyle insanları devirmeye çalışanlara. Ben asarım! Ben keserim! Ben yakarım! Ben yıkarım! diyenlere. Müslümanlıklarından ötürü Müslümanları yok etmeye çalışanlara. Piyasayı karıştıranlara, ailelerin düzenlerini bozanlara, Allah kullarının dinlerine ulaşmalarına engel olanlara, ekonomik hayatı, eğitim düzenini bozup, büküp büküp devirenlere. Toplum hayatındaki Allah’a kulluk temellerini devirip devirip yıkanlara yemin ediyor Rabbimiz. Yemin olsun ki bu sizden yaptıklarınızın hesabını soracağım gün yakındır diyor.

Yayanlara, yaydıkça yayanlara da yemin olsun ki. Bulutları yayan rüzgarlara, kitapları yayan meleklere, bitkileri yayan yağmurlara, rızıkları yayan Rahmânın taksimine, insanları yeryüzünde yayan takdirine, ruhları yayan kıyametin ba’sine, Allah’a yayılan sayfalara yemin olsun ki. Yani Allah’a yapılan amelleri, kulların amellerini yayan sayfalara, amel defterlerine yemin olsun ki. Bütün bunları toplayan bir yaymaktan söz ediliyor âyet-i kerîmede. Ama bu demeye çalıştıklarımın dışında yaymaktan, yayıcılıktan anladığımız ne varsa elbette onlar da anlaşılacaktır.

Meselâ adam emperyalist, öyle bir yayılıyor ki yayıldıkça yayılıyor. Bizde de var böyleleri. Ta Çin’e kadar giden orada bilmem neler kurma cinnetine kapılmışçasına yayılmacılıktan yana olanlar. Bir başkası farklı yayılıyor. Meselâ kadınlara doğru yayılıyor adam. Mutfağa doğru yayılıyor, gösterişe doğru yayılıyor, miting alanlarına doğru yayılıyor. Veya kimileri el âlemin yatak odalarına doğru yayılıyor. Orada insanların ne ekeceğine, ne kadar ekeceğine karışma adına yayılıyor. Veya şeytan vahyi yayınlarıyla insanların evlerinin içine kadar yayılmaya çalışıyorlar. Yayınlarıyla insanların gözlerinin önüne kadar, kalplerine, beyinlerine kadar yayılmaya çalışanlar. Veya insanların ceplerine, kasalarına, keselerine doğru yayılanlar. Veya kendi fikirlerini yaymaya çalışanlar.

Seçip ayıranlara, fark ettirenlere, veya tefrika çıkaranlara, tefrikalaştıranlara, ayıranlara, fark edenlere, hakkı bâtılı birbirinden ayıran, hakkı bâtılı fark eden, fark ettiren meleklere yemin olsun ki. Hakkı bâtılı ayıran, hakkı bâtılı açıklayan, haramı helâli ayıran Resullere yemin olsun ki. Veya bir yerlerden bir yerlere kokuları, dokuları götürerek fark ettiren, hissettiren rüzgarlara yemin olsun ki.

Veya hakkı bâtılı fark ettiren, hissettiren Furkân olan Kur'an'a yemin olsun ki. Kur'an'ın bir adı da hakkı bâtılı insanlara fark ettiren, ayıran, tefrik eden mânâsına Furkân'dır. Furkân; âyet âyet fark eden, ayıran, fark ettiren, hakkı bâtılı ayıran biçiminde tecelli eden her bir hadiseye şamil olabilecektir.

Öyleyse az evvel dediklerimize ek olarak farklı türde ayıran, tefrika çıkaran, tefrikalaştıranlara da yemin ediliyor diyeceğiz. Hani Firavun da ayırıyordu toplumunu. Toplumu gruplara, hiziplere, partilere ayırarak bunlardan kimilerini güçlendiriyor, kimilerini mustaz'af kılıyor ve böylece zulüm düzenini sürdürüyordu. İşte böyle Firavunî bir taktikle toplumu gruplara ayıranlara, tefrika çıkaranlara, toplumu bölmeye çalışanlara, uyguladıkları vahiy kaçkını sistemlerle fakirle zengin arasında uçurumlar meydana getirenlere, idare edenler, idare edilenler, yönetenler, yönetilenler diye toplumu ayıranlara veya değişik isimler, değişik statülerle İslâm ümmetini parça parça edenlere de yemin ediliyor.

Bir öğüt bırakanlara, ya da bir hatırlatma ilkâ edenlere de yemin olsun ki. Allah vahyini peygamberlere ilkâ eden meleklere yemin olsun ki. Melek vasıtasıyla Rabbinden aldığı vahyi insanlara ilkâ eden Resûllere yemin olsun ki. Peygamberden devraldıkları vahyi etraflarındaki Allah kullarına ilkâ edip ulaştıran şerefli mü'minlere yemin ol-sun ki. Kendi cisimlerinde ameller ortaya koyan Müslümanlara yemin olsun ki.

Zikri ilkâ edenlere yemin olsun ki, diyor Rabbimiz. Zikir, din, vahiy, Kur'an demektir. Zikir, hatırda canlı tutulması gereken, hayatın kendisiyle düzenlenmesi gereken öğüt, yasa, hayat programı demektir. İşte böyle Allah'ın kullarına hayatlarını onunla düzenleyecekleri vahyi ulaştıran, kitabı ulaştırmak için çırpınan, Kur'an'ı gönüllere ilkâ işini kendisine en büyük dert edinen mü'minlere de yemin ediyor Rab-bimiz. Ne büyük şeref değil mi? Sizin için de

öyleyse haydi buyurun, ne duruyorsunuz?

Özür olarak, yahut da uyarı olarak. Yani özür olsun, yahut da uyarı olsun diye. Allah'tan kullarına bir özür olsun diye veya azaptan, ikabtan onlara bir uyarı olsun diye. Azap konusunda kullarını uyarmak için veya Allah konusunda, Allah'ın yakında sizi çağıracağı hesabı ko-nusunda temkinli davranmaya bir özür, sakınmaya bir inzar olsun di-ye.

"Kullarım! Bakın ben bunları size anlattım. Ben bunları size merhametimden dolayı anlatıyorum. Bakın yarın sizi hesaba çekeceğim. Bunu şimdiden size duyuruyor ve sizi uyarıyorum. Ben zulmet-miyorum. Ama siz kendi kendinize zulmediyorsunuz" gibi âyetler var Kur'an'da. Sanki Allah, yarın hesap kitap döneminde insanlar kendisine itiraz edecekler, özürler beyan edecekler ya, sanki o dönemde kendisine böylece bir mâzeret olsun diye anlatıyor gibi.

Kur'an'ı da bunun için indirdiğini anlatıyor En'âm sûresinde. Ya Rabbi! Bizden önceki iki topluma, Yahudi ve Hıristiyanlara kitap indirdin, onları kulluğundan haberdar ettin, ama bize bir kitap indirmedin. Eğer bize de bir kitap gönderseydin biz de bizden istediğin kulluğu icra ederdik diye yarın bana bir itirazda bulunmayasınız diye ben bu kitabı size indiriyorum diyordu. Evet sanki Rabbimiz yarın şöyle şöyle demeyesiniz diye. Ya Rabbi bana vahyin gelmedi! Ya Rabbi bana kitabın ulaşmadı! Ben bunları duymadım! Ben bunlardan haberdar olmamıştım! diye bana mâzeretlerle gelmeyesiniz diye ben bunları size anlatıyorum diyor. İşte bu kitabı, bu âyetleri ben size bunun için gönderiyorum diyor sanki Allah.

Görüyor musunuz ifadeyi? Hâşâ hâşâ hiç kimse kendisini hesaba çekemeyecek iken, hiç kimse buna cesaret edemeyecek iken Rabbimiz bize böyle bir yol gösteriyor. Aslında bize bir yol gösteridir bu. "Ey kullarım! Bilesiniz ki yarın sizin mâzeretleriniz kabul edilmeyecek, öyleyse ben size vahiy gönderiyor, ben sizleri uyarıyorum! Gelin bugünden bunu bu özürlerinizin önüne geçirin!" diyor Rabbimiz. Gelin bu âyetlerimle beraber olun! Gelin bu kitapla hareket edin! Hareketlerinizi, hayatınızı bu kitapla belirleyin de benim sizden istediklerimi bu özürlerinizin önüne geçirin, diyor Allah.

Bütün bu yeminlerden sonra da bakın Rabbimiz diyeceğini şöylece demeye başlıyor. Yani tüm bu yeminler ne içinmiş? Niye yemin etmiş Rabbimiz? İşte bu

yeminlerin cevabı şudur:

Yemin olsun, yemin olsun, yemin olsun ki muhakkak size vaat edilen kıyamet, ba’s ve ceza olarak size söz verilen kıyamet size gelecektir. Size vaat edilen şey mutlaka size gelecektir.

Bu kadar yeminden sonra söylendiğine göre bizim kıyameti hep aklımızda tutmamız, iki kaşımızın arasında tutmamız, kıyamet elde bir dememiz ve bir an bile unutmamamız gerekecektir. Bundan sonra kıyametle alâkalı birkaç tablo sunacak Rabbimiz.

8-13. “Yıldızların ışığı giderildiği zaman, gök yarıldığı zaman, dağlar pamuk gibi atıldığı zaman, Peygamberlere ümmetleri hakkında şahitlik vakitleri bildirildiği zaman, bu, hangi güne bırakılmıştı? Hüküm gününe bırakılmıştı.”

Yıldızlar silindiği, yok edildiği, ışıkları ve cisimleri kaybolduğu zaman. Gök yarıldığı, paramparça parçalandığı zaman. Dağlar kökünden köklenip pamuk gibi sağa sola atıldığı zaman. Elçiler de tayin edildikleri vakitlerine erdirildikleri zaman. Onlar hangi güne ertelenmişlerdi? Fasıl gününe, hüküm gününe ertelenmişlerdi onlar.

Evet görüyoruz ki:

İfadesindeki vaki olacak şeyin vaktini beyan için burada ***“İza”*** lar anlatılmış. Yani “iza” edatlarıyla anlatılan bu konular kıyametin zamanını beyan sadedinde gündeme getirilen konulardır. Bunlar kıyamet sahneleri olarak Kur’an’da bildirilen vahyî bildiriler olunca, vahyî konular olunca elbette ki şu meşhud alemdeki müşahedelerle bunları izaha kalkışmanın anlamsızlığını baştan kabul ediyoruz. Yani acaba yıldız nasıl silinir, sema nasıl parçalanır, bunları bilmiyoruz.

Lâkin Kur’an bize anlaşılır bir kitap olarak beyan edildiğine göre elbette anlayabildiğimiz kadarıyla bu âyetler bize şunları söylüyor: “Ey insanlar! Sakının! Korunun! Dikkat edin! Gün gelecek yıldızlar, ay, güneş, gece, gündüz, sema, arz, dağlar, tepeler şu mevcut yapısını kaybedecek. Hepsi de Rablerini dinleyecekler. Hepsi de Rabblerinin komutuna, Rabblerinin fermanına kulak verecekler. Zaten şu anda hepsi de sahiplerinin bu komutunu beklemektedirler.

Gelin akıllarınızı başlarınıza alın da siz de O'nu dinleyin. Gelin siz de Rabbinizin kitabındaki emirlerine kulak verin. Gelin sizler de O'nun size gönderdiği hayat programı olan kitabını anlamaya çalışın. Gelin şu kitapsız Müslümanlıklarınıza bir son verin. Unutmayın ki yarın şu gördüğünüz her şey değişecek. Her şey imtihan konumundan hesap konumuna geçecek. Sizler de yaşadığınız hayatın hesabını vermek üzere Rabbinizin huzurunda toplanacaksınız," buyurarak Rabbimiz bize tablolar sunuyor.

İşte bu müthiş hadiseler, korkunç boyutta olduklarından, dayanılmayacak şeyler olduğu için Rasûlullah efendimizin beyanına göre mü'minlerin canları alındıktan sonra vukua gelecek bunlar. Hoş bir rüzgarla bu olaylardan önce mü'minlerin canları alınacak ve bu hadiselerin dehşetinden sadece kâfirler mutazarrır olacaklar.

Elçiler tayin edildikleri vakitlerine erdirildikleri zaman. Peygamberler buluştuklarında. Peygamberler kendilerine verilen vakitte toplandıkları zaman. ***"Vukkıtet"*** de denilmiş kimi kıraatlerde. Peygamberler vakitlerine erdirildiklerinde.

Anlayabildiğimiz kadarıyla burada peygamberlerin belli bir vakitte randevulaştıkları anlatılıyor. Bu da kıyamet dönemi, hesap ki-tap vaktidir. Hani Kur'an'ın başka yerlerinde peygamberlere de sorulacağı anlatılıyordu ya.

"Andolsun ki, kendilerine peygamber gönderilen-lere soracağız, peygamberlere de soracağız."
(Araf 6)

Rabbimiz diyor ki, her iki tarafa da hesap soracağım. Kendilerine peygamber gönderilen toplumlara da soracağım, o toplumlara gönderdiğim peygamberlere de. Her ikisinden de hesap soracağım, diyor Rabbimiz.

Rabbimizin elçilerine soracağı soru Mâide sûresinde anlatıldığı gibi bir sorudur:

"Allah peygamberleri topladığı gün, "Size ne cevap verildi?" der; onlar, "Bizim bir bildiğimiz yoktur, doğrusu görülmeyenleri bilen ancak Sensin" derler."
(Mâide 109)

İşte peygamberlere sorulacak soru budur. Diyecek ki onlara Rabbimiz: “Ey peygamberlerim! Sizler gönderildiğiniz toplumlarınız tarafından nasıl karşılandınız? Size ne cevap verildi? Nasıl bir mukabele gördünüz? Veya gönderildiğiniz toplumlarınıza karşı vazifelerinizi yaptınız mı? Benim âyetlerimi onlara anlattınız mı? Benim mesajımı onlara duyurdunuz mu? Benim insanlardan istediğim kulluk konusunda onlara örneklikte bulundunuz mu?”

Aslında Rabbimiz peygamberlerinin tümünün mâsum olduğunu, vazifelerini hakkıyla ifa ettiklerini, onların yeryüzünde tüm yalanlamalar, tüm eziyetlere ve sıkıntılara rağmen yılmadan, bıkmadan, usanmadan görevlerini yerine getirdiklerini bilmektedir. Bunu bilmediğinden ya da onlardan şüphe ettiğinden değildir bu soru. Çünkü Allah kimin suçlu kimin suçsuz olduğunu bilmektedir. Suçluları da suçsuzları da bilmektedir Rabbimiz. Bunu Kur’an’ın değişik yerlerinde görüyoruz:

“O gün ne insana ve ne cine suçu sorulur.”
(Rahmân 39)

“Suçluların suçları kendilerinden sorulmaz.”
(Kasas 78)

Suçlular ve suçsuzlar yüzlerinden belliyken acaba bunlar suçlu mu suçsuz mu diye suçlular hakkında sormaya gerek olmadığı gibi, suçsuz oldukları kesin olan peygamberler hakkında Rabbimizin onlardan da soracağım buyurmasının mânâsını şöyle anlamaya çalışıyoruz: Peygamberlere karşı gelmiş, onları yalanlamış, onlara zulmet-miş zâlimlerin bizzat peygamberler huzurunda, onların gözleri önünde açığa çıkarılacak ve rezil edilecekleri vurgulanarak böylece bir tehdit unsuru oluşturulsun istenmiştir.

Peygamberlerin sorusu böyle. Bir de o peygamberlerin kendilerine gönderildiği toplumlarına soracak Rabbimiz. Onlara sorulacak soruları da yine Kur’an’ın pek çok yerinde görüyoruz. Kasas sûresinde Rabbimiz bunu şöyle anlatır:

“O gün Allah onlara seslenir: “Peygamberlere ne cevap verdiniz?” der.”
(Kasas 65)

O gün şöyle nida olunacak onlara ve denilecek ki, “Peygamberlere nasıl

icabette bulundunuz? Neler dediniz onlara? Ne cevap verdiniz? Peygamberlere ne cevap verdiniz. Onları nasıl karşıladınız? Nasıl muamele yaptınız onlara?"

"Bilemiyorum da ya Rabbi onlar bize bir şey demedi ki biz onlara ne diyelim?" diyeceğiz her halde. Yani ya Rabbi peygamberin bi-ze namaz kılın dedi biz de kıldık, oruç tutun dedi tuttuk, zekât verin dedi verdik, çocuklarınızı sünnet ettirirken yemek verin dedi biz de yaptık. Bunun dışında bize başka bir şey demedi ki peygamberin, biz ona cevap verelim. Yani din diye ne anlattı bize peygamber? İlmihal bilgileriydi her halde, onu da Tavaslı mı anlattı Ömer Nasuhi mi anlattı, unuttuk, diyeceğiz her halde. Peygamberle, peygamberin sünnetiyle, peygamberin hadisleriyle ilgilenmeyen, peygamberden ve onun hayatından habersiz yaşayan bir adamın elbette diyebileceği işte budur.

Halbuki Peygamber elli bin, altmış bin söz söyleyen, amel eden varlıktır. Yani tespit edilen hadisleri 50-60 bin kadar olan bir örnektir. Altmış bin civarında söz söyleyen bir peygamber. Onlardan ne kadar haberdarsak bizde o kadarı var demektir. Meselâ bir araba 6000 parçadan oluşuyorsa sizde kaç parça varsa arabanızda o kadar parça vardır. Her halde bir direksiyon bir de dört teker varsa elinizde ona benim arabam var filan demiyorsanız, o zaman 60 000'de kaç hadis varsa sizde o kadar hadis var demektir ve sizin peygamberle ilginiz o kadar demektir. Kaç hadisiniz varsa üzerinde kafa yorduğunuz, hayatınızı onunla düzenleyeceğiniz o kadar Müslümanlığınız var demektir. Allah korusun haberdar olduğunuz zaten yok da, bir de üstelik onlara cevabınızı düşünün.

Meselâ 60 bin odalı bir saray gezecektiniz ve değerlendirmenize göre de size mükafat verecektiler. İki oda, üç oda, beş oda gezdiniz ve orada oyalandınız durdunuz artık. İşte kumar oynama! Zina etme! Sağa bakma! Sola gitme! Dükkana git! Tezgaha git! Yat! Uyu! Tamam. Geri kalan odalarda çok güzel şeyler vardı belki onlardan da haberdar olacaktınız da öyle yorumlayacaktınız, cevap verecektiniz. İcabet edecek, amel haline getirecektiniz. ***"Ecebtüm"*** olacaktı o zaman. Eğer sadece namaz, oruç, hac, zekât, kelime-i şehadet insanı cennete götürecekse, Kur'an'dan diğer bölümleri alalım çıkaralım din bozulmayacaktır o zaman. Dinde hâşâ fazlalık olur o zaman.

Veya işte bir kaç hadis bırakalım hayatımızda gerisini tümden yok farz edelim eğer din bozulmuyorsa. O zaman hâşâ boşuna bu ka-dar söz söyledi peygamber. Hayır hayır, kitabın da, peygamberin de, bizim hayatımızdaki fonksiyonu bu kadar basite indirilemez. Unutmayalım ki bu kitabı tanıdığımız

kadarıyla, peygamberin sünnetini tanıdığımız kadarıyla Müslümanız ve Rabbimizin sorularına cevap vereceğiz. Diğer kitapları tanımasak da olur, diğer liderleri ve efendileri ve onların uygulamalarını tanımasak da olur ama, bu Kitabı ve peygamberin sünnetini tanımak zorundayız.

Hangi güne ertelenmişti peygamberler? Ne zamana ertelenmişlerdi? Ne güne randevulaşmışlardı? Veya ne zamana kadar bir gecikme vardı? Fasıl gününe. Öyle bir fasl günü ki, o gün her şey hall ü fasledilecek. O gün her şey fâsılalı, fâsılalı ortaya konulacak. Veya her şey tafsilatlı bir biçimde ortaya dökülecek. Kâfirlerin: “Eyvah! Hiçbir şey eksik bırakılmamış!” diyecekleri bir gündür o.

14. “Hüküm gününün ne olduğunu sen nerden bilirsin?”

Peygamberim, sen bu fasl gününün ne olduğunu bilebilir misin? Fasl gününün ne olduğunu sen idrak edebilecek misin? Kendi kendine bulabilecek, bilebilecek misin? Bin yıl düşünsen, bin yardımcıyı yardımına çağırsan, binlerce zaman ve mekân meşgul etsen yine de senin fasl gününü idrak etme imkânın yoktur. Öyleyse dinle onu sana ben anlatayım, diyor Rabbimiz.

Ne dedi Rabbimiz? Peygamberler ne güne ertelenmişlerdi? Fasl gününe. İşte toplumların peygamberler karşısında yanıldıkları nokta burasıydı. Toplumların yanılgı noktalarından en büyüğü burasıdır. Peygamberler toplumlarını fasl günüyle, tekrar dirilip hesap verme günüyle uyardıkları zaman onlar peygamberlerine kafa tutarak diyor-lardı ki: “Ne? Ne? Ölüm mü dedin? Tekrar dirilme mi dedin? Hesaba çekilme mi dedin? Azap mı dedin? İkâb mı dedin? Cehennem mi dedin? Cennet mi dedin? Sen onu bizim külahımıza anlat ey peygamber! Eğer bu dediklerin gerçekse haydi getirsene onu bize! Haydi ne getireceksen getir de görelim bakalım! Gökten bize bir ateş mi indireceksin? Taş mı yağdıracaksın? Azap mı getireceksin? Haydi ne getireceksen getir de görelim!” Yani onlar yarına vaadleşildiğini, yarına vakitleşildiğini bilmiyorlardı. Bütün bunların yarın olacağını bilmiyor-lardı. Bugün de öyle demiyor mu kâfirler? Kıyamet, ahiret hesap kitap diyorsunuz. Hani nerede kaldı bunlar ya? Niye gelmiyor? diyorlar. Halbuki bunlar bugün değil yarın olacak, ama bunu bilmiyorlar.

İşte insanların pek çoğunun yanıldıkları bu gerçek, mü’minin yarına yönelik hayatının alt yapısıdır, temel taşıdır. Mü’min hep bilir ki, yarın mutlaka

bir hesap kitap günü vardır ve peygamberi yarın onun üzerine şahit olacaktır. Her biri diğerine şahit olacak. Peygamberimiz bize, biz öteki ümmetlere şahit olacağız inşallah. İnşallah Müslümanlar olarak ölürüz de, bu şerefe ulaşırız. İşte bu sûrede anlatılan temel konu budur.

Yani hem kıyamet günüyle bir buluşma, hem de peygamberlerle bir buluşma olacak. Kıyamet gününe ertelenen peygamberlerle bir buluşma olacak. Sanki yıllar önce kesilmiş bir mücâdele, bir itiraz, bir karşı geliş, bir alaylama ortamı kesilmiş, zaman dürülmüş, zaman durdurulmuş ve hemen sanki orada bir buluşma olacak ve diyecek ki peygamber: "Bunu mu yalanlıyordunuz? Bunu mu soruyordunuz? İşte cevap! Bunu mu reddediyordunuz? İşte reddettiğiniz! Buyurun işte karşınızda o gerçek!"

15. "O gün yalanlamış olanların vay haline!"

Vay o gün yalanlayanların haline vay! Vay o yalancıların haline o gün vay! Veyl olsun o gün o mükezzibine veyl olsun!

Eğer mükezzibinden söz ediliyor ve sonra da veyl olsun onlara deniliyorsa, o zaman biz mükezzibinin cehennemlik olduğunu anlıyo-ruz. Buna göre burada kastedilen mükezzibinin kıyamet gününü, fasl gününü yalanlar olduğunu anlıyoruz.

Yalan ikiye ayrılır:

1. Hayatı ilgilendiren konularda Allah ve Resûlünün söylediklerine rağmen veya Allah ve Resûlünün beyanlarına binaen söylenen yalanlar. Yani Allah ve Resûlünün bir sözünü, bir hükmünü başka bir şekle getirerek söylenen yalanlar. Allah ve Resûlünün dediklerini demedi, demediklerini de dedi şeklinde söylenen yalanlar.

2. Hayatı ilgilendirmeyen konularda ya da işte aptalca, basit ve lüzumsuzca söylenen yalanlar. Yani insanın insan olma özelliğinden, gafletinden, unutkanlığından kaynaklanan yalanlar. Yok efendim yanlışlıkla maviye siyah dedin de, veya beş bıldırcın vurduğun halde on bıldırcın vurdum dedin gibi yalanlar. Ama bu yalan hayatı ilgilendiriyorsa o zaman iş değişir. Meselâ on bıldırcın vurdum deyince bunu söyleyene on milyar verilecekse ve bunu söyleyen de bu parayı çarp-mak için bu yalanı söylüyorsa, işte bu da hayatı

ilgilendiren bir yalan olacaktır elbette.

Ama burada anlatılan yalan din olarak, hayat tarzı, hayat programı olarak insanlara sunulan yalanlardır. Bu konularda Allah ve Resûlüne rağmen, Allah ve Resûlünün dediklerine rağmen söylenen ya-lanlar. Eğitiminiz şöyle olmalı! Kılık-kıyafetiniz böyle olmalı! Eviniz, ev tefrişiniz şöyle olmalı! Kızınızın kıyafeti böyle olmalı! Sosyal hayatınız şöyle olmalı! Hukukunuz böyle olmalı! Ekonominiz şöyle olmalı! Sofranız böyle olmalı! Kazanmanız harcamanız şöyle olmalı! Hayatınız, hedefleriniz böyle olmalı! gibi hüküm cümleleriyle alâkalı, hayat programıyla alâkalı insanı cehenneme götürücü yalanlar. Tüm bu konularda Allah ve Resûlü başka söylüyor, insanlar da farklı söylüyorlarsa işte bu kişiyi cehenneme götürücü bir yalandır Allah korusun.

Meselâ, "böbrek taşını bira döker" diyen kişi hüküm bildiren bir cümle söylediği için, hayatı ilgilendiren bir konuda din adına bir yalan söylediği için, Allah ve Resûlüne rağmen, onların dediklerinin tamamen aksine cehenneme götürücü bir yalan söylemiştir. Evet belki bira böbrek taşını döker ama böbreği de beraber döküp işini bitirir. Allah ve Resûlünün söylediklerinin aksine, "erkek ve kadın mirastan şu ka-dar alacaktır" diyen kişi din adına, hayatı ilgilendiren bir konuda yalan söylemiştir ve bu yalan onu cehenneme götürecektir. Veya "mide ül-seri başlangıcı olan kişi konyak içmelidir, veya bu durumda oruç tutmamalıdır" diyen kişi bu yalanıyla cehenneme gidecektir. Veya "okul bitinceye kadar baş açılmalıdır" diyen kişiyi mutlaka bu yalanı cehenneme götürecektir.

Bu âyet bu sûrede on defa tekrar edilecek. On defa Rabbimiz:

Diyecek ve ısrarla yalan söyleyenlere dikkat çekecek, onların cehenneme gideceğini anlatacak. Tabi her bir bölümde farklı yalan söyleme konularına dikkat çekecek. Anlıyoruz ki her bir bölümün yalan boyutu, yalan konuları farklıdır. İnşallah bu âyetin geçtiği her bir bölümde bu yalanların farklılıklarına değineceğiz. Bakın onlardan bir bölüm şöyle:

16-19. "Öncekileri yok etmedik mi? Ardından, sonrakileri de onlara katarız. Suçlulara böyle yaparız. O gün yalanlamış olanların vay haline!"

Evet öncekileri biz helâk etmedik mi? Peygamberleri yalanladıkları için ilk

dünya azabı veya helâki kendilerine gelen Nuh kavminden, Lût kavminden, Âd'dan, Semûd'dan veya daha önce helâk edilen toplumlardan söz ediyor Rabbimiz.

Biz onları helâk etmedik mi? Ardından sonrakileri de onlara katarız. Geridekileri de onlara katarız. Bu da kılıçla ya da başka bir ib-ret yoluyla helâk edilenler anlamına geliyor. Evvelûndan kasıt Nuh, Âd ve Semûd kavmidir, ahirûndan kasıt da İbrahim, Lût kavmi ve Medyen ahalisidir denmiş. Veya evvelûn ilk çağdakiler, ahirûn ise Mekke kâfirleridir. Rabbimiz diyor ki, evvelûnun işini bitirdik, şimdi de sıra sizdedir ey Mekkeliler. Onların yolunda giderseniz yakında sizin de defterlerinizi düreceğim. Veya evvelûn kıyametten önce helâk olanlar, ahirûndan kasıt da kıyametin kopuşuyla helâk edilecek olanlardır denmiş. Buna göre her biri bir diğerine göre evvel ve ahir olan nice insanları, nice toplumları Allah helâk etmiştir. Helâk etmedik mi? diyor Rabbimiz. Nasıl ki onları helak etmişsek şu anda mevcut olanlar da onların yolunda giderlerse asla bu helâkten kurtulamayacaklardır, buyuruyor Rabbimiz.

Düşünsenize, Âd kavmi, Semûd milleti, Lût kavmi, Tubba ahalisi, Ress toplumu gibi Kur'an'da anlatılan kavimlerin hepsi helâk olmadı mı? Veya babanızın, dedenizin babasının babası hepsi helâk olmadılar mı? Ama buradaki helâk olmanın mânâsı

"Zâlimlerden başkası mı helâk olur?"
(En'âm 47)

Rabbimizin göndereceği böyle bir azapla helâk olacak olanlar ancak zâlimlerdir. Zâlimler helâk olacaklardır, ya da zâlimlerden başkası asla helâk olacak değildir. Böyle bir durumda helâk olacak olanlar ancak zâlimlerdir. Zâlimlerden başkası için helâk sözü caiz değildir. Ölmek işi herkes içindir ama helâk işi sadece zalim kâfirler içindir. İşte Mûsâ, işte Firavun, işte İbrahim, işte Nemrut, işte Harun, işte Ka-run, işte Bel'am, işte Hâmân. Peki hepsi de helâk oldular mı? Asla. Kur'an bize anlatıyor ki Allah'ın istediği biçimde yaşayıp ölümü öylece bulanlar kurtuldu, geri kalanlar ise helâk olmuştur.

İşte suçlulara biz böyle yaparız, veyl olsun yalan söyleyenlere. Peki hangi konuda yalan söyleyenlere? Az evvel anlatılan konularda yalan söyleyenlere. Yani helâk edilenler konusunda, eskiler ko-nusunda, tarih konusunda yalan söyleyenlere veyl olsun diyor Rabbi-miz.

Rabbimiz burada bir soru soruyor: “Biz öncekileri yok etmedik mi?” Bakın işte yalan konularından, yalan alanlarından birisini anlatıyor Rabbimiz. Üzerinde yalan söylenebilen konulardan birisi demek ki buymuş. Neymiş bu birinci alan? Rabbimiz geçmişlere dikkatimizi çektiğine göre, geçmişlere ne yaptığını gündeme getirdiğine göre an-lıyoruz ki birinci yalan konusu tarihtir veya zamandır. Çünkü Rabbimiz bizim önceye, öncekilere, eskilerin durumuna, yani zamana, tarihe dikkatlerimizi çekiyor. Sonra da diyor ki, “veyl olsun o yalancılara! Ce-henneme gitsin o yalancılar!” Öyleyse zamanla, tarihle ilgili yalanlar insanları Cehenneme götürecektir. Evet unutmayalım ki tarihle ilgili yalanlar insanı Cehenneme götürecektir.

Peki ne tür yalanlardır bunlar? Yani tarihle ilgili nasıl yalan söylenir? Meselâ Mısır tarihinden söz edilir, ama hiçbir an, bir satır bi-le olsa, bir sayfa, bir cümle bile olsa Mısır’ı Mısır yapan Hazreti Yusuf-tan, Hazreti Mûsâ’dan söz edilmezse, işte bu tarih konusunda en büyük bir yalandır ki insanı mutlaka cehenneme götürecektir. Veya genel tarihten, insanlık tarihinden söz edilir, ama bu tarihin baş imamları, baş mimarları olan peygamberlerden bir satır bile söz edilmezse, peygambersiz bir insanlık tarihi gündeme getirilirse, işte yalanların en büyüğü, en adisidir ki bu yalan, insanı mutlaka cehenneme götürecektir.

Veya meselâ tarihten söz edilir, ama hep saraylardan, köşklerden, yapılardan, yapıtlardan söz edilirse, veya tarihten söz edilirken sadece savaşlardan, vuruşmalardan söz edilir, ama insanların inanışlarından, dinlerinden, yaşayışlarından söz edilmezse, işte bu yalanların en büyüğüdür ve cehenneme götürücü bir yalandır. Veya tarihten söz edilirken sadece idarecilerden, ezenlerden, önde gidenlerden, zâ-limlerden, despotlardan söz edilir, onların tarihlerinden söz edilir, ama mazlumların, mustaz’afların, garibanların, ezilenlerin tarihinden söz e-dilmezse, işte bu tarih adına söylenmiş cehenneme götürücü bir yalandır. Şu anda okuduğunuz tarihin bu yalanlarla dolu olduğunu bili-yorsunuz.

Veya zamanla ilgili yalanlar. Zamana ilişkin yalanlar da insanı cehenneme götürücü yalanlardır. Yani zamanı Allah ve Resûlü’nün değerlendirmesinden farklı değerlendirme, zamana Allah’ın bakmamızı istediği bakıştan, bakış açısından farklı bakma, zamana farklı bir atfı nazardır ki bu da insanı cehenneme götürecektir unutmayın. Meselâ Erzincan’da deprem oldu. Niye oldu? İşte efendim, yer sallandı da, yerin altındaki mağma tabakası hareket etti de, ya da

kıtalar birbirlerine yaklaştılar da onun için oldu diyerek yalan söyleyenler, eskilerin helâklerini yalan yorumlayanlar. Veya Lût kavmi yerin dibine bat-mış, işte orada da deprem gibi bir şeyler olmuş gibi tarihe ilişkin yalan değerlendirenler. Yorumlamada yalan, tespitte yalan, teoride yalan, yalan, yalan…

Tüm bu olaylardan, bu helâklerden ibret almadan yalan söyleyenler elbette helâk olacaklar ve cehenneme gideceklerdir. Bakıyoruz hep anlatılanlar öyle gibi değil mi? Mısır anlatılır, Firavunlar anlatılır veya Osmanlılar, Selçuklu anlatılır, Endülüs anlatılır hiç de öyle bize ibret olsun diye, bizim de hayatımız ona göre düzenlensin diye bir an-latım yoksa hep yalan söyleniyor demektir Allah korusun. Meselâ de-delerimizin, ecdadımızın hayatlarını değerlendirirken bile öyle değil mi? Adam onlardan konuşmaya başlayınca, işte şöyle çalışırlardı, böyle didinirlerdi, şöyle yerlerdi, böyle içerlerdi, şöyle ata binerlerdi, böyle kılıç kullanırlardı diye hep bir yönlerine dikkat çekiliyor.

Peki acaba ecdadımızın Kur'an'la ilgileri neydi? Sünnetle münasebetleri nasıldı? Çocuklarıyla eğitim anlayışları nasıldı? Komşularıyla münasebetleri neydi? Gece hayatları, kılık-kıyafet anlayışları, ha-yata bakışları neydi? Nasıldı? Buna hiç değinilmiyor. Adamı değerlen-dirmede yalan söyleniyor. Peygamberi anlatanlar da, sahâbeyi anlatanlar da hep böyle anlatıyorlar. Hep yalan söylüyorlar.

İkinci yalan alanı, ikinci yalan konusu da bakın şöyle gündeme geliyor:

20-24. "Sizi bayağı bir sudan yaratıp onu belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirmedik mi? Buna gü-cümüz yeter; Biz ne güzel güç yetireniz! O gün yalanlamış olanların vay haline!"

Rabbimiz bu bölümde insandan, insanın yaratılışından söz ediyor. Buyuruyor ki, sizi basit bir sudan yaratmadık mı? Bu mehiyn su, su safiyetinde anlamınadır. ikinci bir anlamı, zayıf bir sudan demektir. Üçüncü bir anlamı da, akan bir sudan yarattık demektir. Kur'-an-ı Kerîm'de yaratılıştan söz eden âyetleri ikiye ayırıyoruz:

Birincisi ilk yaratılış, ilkimizin yaratılışı, yani atamız Hazreti Âdem'in yaratılışı. İkincisi de sonraki yaratılış, yani bizim yaratılışımız. Rabbimiz ilk gönderdiği âyetlerinde önce bizim yaratılışımıza dikkat çekiyor. İlk gelen âyetlerde meselâ Alâk sûresinde insanın alâktan, bir kan pıhtısından yaratıldığını

anlatıyor Rabbimiz. Sonradan, bundan bir otuz, kırk sûre geldikten sonra da ilk yaratılışa, yani atamız Adem'in yaratılışını gündeme getiriyor. İnsanın topraktan yaratıldığı anlatılıyor.

Bunun sebebini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Bunlardan birisi gaybî bir konudur, diğeriyse şehadetin konusudur. Yani birisi gözle görülen, her gün insanların gözleriyle gördükleri bir konuyken, öteki-siyse gayben inanılacak ve ancak imandan dolayı bilinebilecek bir ko-nudur. İşte bundan dolayıdır ki Rabbimiz şehadetin konusu olanı, yani gözle görülebilenin konusu olanını öne almış, gaybın konusunu da daha sonraya bırakmıştır. Eğer Rabbimiz gaybın konusu olan Ade-m'in yaratılışını önceden gündeme getirseydi, insanların itirazları yükselebilirdi. İnsanların gayb konusunda imanlarının pekişmesinden sonra bu konunun gündeme geldiğini görüyoruz.

Bundan dolayıdır ki Darvin gibilerinin teorilerini Kur'an'dan belli bir yoğunluk kazandırdıktan sonra gündeme getirmemiz gerektiğine inanıyorum. Yani karşımızdakine Kur'an'dan belli bir bölüm anlatmadan, Darvin'in saçmalıklarını tenkit edebilecek kadar belli bir alt yapı hazırlamadan, belli bir yoğunluk kazandırmadan bu tür şeylerin anlatılmasının tehlikeli olacağını söylemeye çalışıyorum. İlk zamanlar bu yanlışı çok yaptık. Karşımızdaki henüz Kur'an'ı bilmiyordu ki biz ona Darvin'i anlattık. Henüz Kur'an'ın hakikatini bilmeyen, Kur'an'la başka şeyleri yargılayacak bir konumda değilken biz ona Darvin'i anlattık. Henüz gaybî bir meselede Allah ne demişse tamamdır! Allah böyle demişse tamamdır! demeyi bilmeyen insanlara tut sen gaybî bir meselede bilgi sun, inanmayacaktır adam buna. Nitekim inanmıyorlar, anlamıyorlar da. Bu yanlışı çok yaptık. Gaybı bilmeyen bir adama gaybî konuları anlatmaya çalıştık. Halbuki Allah ilk inen Alak sûresinde insanı bir kan pıhtısından yarattık diye önce şehadetin konusunu gündeme getiriyor, gaybın konusu olan topraktan yaratılışı daha sonraya bırakıyor.

Onu, o suyu bir istikrar makamında kılmadık mı? Belli bir döneme kadar onu ana rahminde biz korumadık mı? Sıcaktan, soğuktan etkilenmeyecek sağlam ve emin bir karargahta onu korumadık mı? Buna biz güç yetirmedik mi? Veya onu biz takdir etmedik mi? Bu konuda hükmü biz vermedik mi? Biz ölçüp biçmedik mi? Buna göre ikisini birleştirerek söylersek Rabbimiz ölçücüdür, güzel ölçmüş Allah. Hem insanın ana karnında kaldığı ortamı güzel ölçmüş, hem orada kalış süresini, hem doğuş özelliğini, hem vücudunun güzelliğini, hem gözün biçimini, iki gözle tek görmeyi, hem kulakların özelliğini, hem ağzın

burnun yerini, yani insanla alâkalı ne varsa hepsini güzel ölçüp biçmiş Rabbimiz.

Rabbimiz insanı hem beden hem de ruhtan ibaret kılmıştır. Yani insan ruhla bedenin bileşkesidir. Materyalistlerin dediği gibi sadece şu beden, organizma insan değildir. Ruh da insan değildir sade-ce. İnsan ruhla bedenin münasebetinden meydana gelen eylemsel harekettir. İşte ruhla organizmanın bileşkesi olan insan dediğimiz varlığın dengede olabilmesi için de Allah insana bir düzen koymuştur ki buna uyması gerekir. Meselâ insan dua etmelidir. İnsanın duasını elinden aldınız mı hiçbir şey değildir artık o.

Veya insan ibadet etmelidir, kulluk yapmalıdır, namaz kılmalıdır, baba olmalıdır, ana olmalıdır, sevmelidir, sevilmelidir, kazanmalıdır, harcamalıdır. Bunları elinden aldınız mı boşa çıkıverir o insan. Hani insan emekliye ayrıldı mı ne yapacağını şaşırıverir de onların va-kitlerinin boş geçtiğinin farkına varmamaları için onlara yeni yeni programlar hazırlıyorlar ve az da olsa durumu idare ediyorlar ya. Oysa ne kadar haince bir şey yapıyorlar. Yani adam sanki hareket eden bir arabayı iteklemekle görevli ve bu işi kendisine iş edinmiş. Cinâyet bu! Zaten hareket eden bir arabayı iteklettiriyorlar adama ve onu bununla meşgul etmeye çalışıyorlar. Veya sanki camiler emeklilerin buluşup vakit geçirme yeri.

Adam oturuyor oraya, Kur'an okuyor güya ama okuduğu Kur'-an'ın ne dediğini bildiği, anladığı da yok. Yani adamın hayatına program çizecek bir cami de yok, onu yönlendirecek bir Kur'an da yok. İş-te âdet kabilinden gidiyor, geliyor, daha kutsal bir yer diye özel camiler seçiyor. Gittiği caminin fonksiyonundan habersiz, okuduğu Kur'a-n'ın fonksiyonundan, kıldığı namazın fonksiyonundan habersiz gidip geliyor işte.

Rabbimiz bu bölümde de sizi şöyle şöyle yaratmadık mı? Sizi şöyle şöyle yapmadık mı? buyurduktan sonra diyor ki, veyl olsun o yalancılara. Yani burada insanı, insanın yaratılışını anlatıyor Rabbi-miz. İnsan, insanın varlığı, var edilişi, fonksiyonu gibi insanla ilgili bilgiler sunuyor Rabbimiz. Yaratılışla, gözle, kulakla, kalple, böbrekle, kafayla, düşünceyle ilgili insanın varlık sebebiyle ilgili bilgilerdir ki, bunlar, kişi eğer bu konularda yalan söylerse, Allah ve Resûlü'nün dediklerinin dışında, onların aksine bir yalan söylerse bu yalanlar da kişiyi cehenneme götürecektir.

Evet insanla alâkalı, insanın yaratılışı, uzuvları ve bu uzuvlarının fonksiyonuyla ilgili kim ki Allah'a rağmen, Allah'ın buyruklarına rağmen farklı bir değerlendirme yaparsa işte bu yalanların en büyüklerindendir. İnsanla ilgili yalanlar. İnsanın yaratılışı ve varlık sebebiyle ilgili yalanlar. İnsan maymundan gelmiştir şeklinde ilk yaratılışla ilgili yalanlar. Veya işte yaratılışla ilgili yaratıcıyı diskalifiye ederek deniz kenarındaki sümüksü bir varlık tekâmül ederek insanı oluşturmuştur şeklindeki yalanlar. Veya yaratılıştan beklenenler konusundaki yalanlar. Yaratılışın gâyesiyle ilgili yalanlar. Veya elin, ayağın, gözün, kulağın, aklın, beynin fonksiyonlarına ilişkin yalanlar. Veya insanların birbirleriyle münasebetlerine ilişkin yalanlar hepsi insanı cehenneme gö-türücü yalanlardır.

Veya insanın tanımıyla ilgili, fonksiyonlarıyla ilgili Durkhaim, Darvin, Marks gibilerinin fikirleri veya benzer konularda değişik insanların fikirleri ve yalanları da bilelim ki insanı cehenneme götürücü yalanlardır. Veya fikirleri bize saptırılmış olarak intikal ettirilen Zerdüş-t'ün, Buda'nın, Aristo'nun, Eflatunun insan hakkındaki, insanın yaratılışı, yaratılış gâyesi ve varlık sebebi, fonksiyonları hakkındaki görüşleri, vahye mutabakat etmeyen düşünceleri de insanı cehenneme götürücü cinsten yalanlardır. Bugün şu anda okuduğunuz kitaplar bu sapık fikirli insanların sözleriyle doludur. Bunlar ektikleri zehirlerle asırlarca insanları, toplumları zehirlemiş mahluklardır.

Böbrek taşını bira döker diyen kişinin yalanı, veya gözünü vit-rin seyretmede kullanacaksın diyenin yalanı, ağzınla dedikodu yapacaksın diyenin yalanı, omuzlarını hep hayatın yükü altında ezmede kullanacaksın diyenin yalanı, iki günlük ömür için dört günlük rızık ha-zırlayacaksın diyenin yalanı, kafanı, beynini toplumun sana ilka ettiği seçimden geçime ilgi alanlarını öğrenmede kullanacaksın diyenin yalanı. Tüm bu konularda Allah bir türlü söylüyor, insanlar başka bir türlü söylüyorlarsa bu yalandır ve insanı cehenneme götürücü bir yalandır.

İnsanın biyolojik yapısıyla ilgili yalanlar, insanın hukukuyla ilgili yalanlar, anatomisiyle ilgili yalanlar, tıpla ilgili yalanlar, hattâ statikle il-gili yalanlar. Adam diyor ki, insan betonarme bir evde oturmalıdır, ya-lan. Evde şöyle bir salon olmalı, yalan, böyle bir tuvalet olmalı, yalan. Hattâ mutfakla tuvalet arasına bir boru ekleyeceksin, bu sen olacaksın filan hepsi yalan. Veya efendim işte insanın şu kadar karbonhidrata, şu kadar yağa, şu kadar proteine ihtiyacı vardır, şunu da almalısın, bunu da tüketmelisin, yani ekmekle

doyuvermeyeceksin, biz ne yaparız o zaman? Kime satarız bu elimizdekileri? Ekmeği çok az yemen lazım filan bunların hepsi yalandır.

Evet insanla ilgili yalanlardır bunlar. Bundan sonra üçüncü bir yalan faktörü, üçüncü bir yalan alanı daha görüyoruz, o da arzla ilgili, mekânla, çevreyle ilgili yalanlardır. Toprakla, ağaçla, meyveyle, sebzeyle ilgili yalanlar. Veya ayla, güneşle, yıldızlarla ilgili yalanlar. Bütün yersel, mekânsal yalanlar da insanı cehenneme götürücü yalanlardır. Bakın bu hususu anlatmak üzere Rabbimiz şöyle buyuruyor:

25-28. "Biz yeryüzünü, dirilerin ve ölülerin toplantı yeri yapmadık mı? Orada yüksek yüksek dağlar meydana getirmedik mi? Ve size tatlı sular içirmedik mi? Yalanlamış olanların vay o gün haline!"

Rabbimiz diyor ki, yeryüzünü bir tokat, bir toplanma yeri yapmadık mı? Gerek ölüler ve gerek diriler için. Yeryüzü için bir başka yerde ***"Mihâden"*** buyurulurken burada da ***"Kifâten"*** buyurulur. Yani zamm olunarak, birbirine sıkıştırılarak, eklenerek toplanılacak yer demektir. Hani Ebu'l A'lâ El-Maarrî şiîrinin birinde öyle diyordu: ***"Kabirler nice zıtlara kabir olmaktan gülerler."*** Yani bir ye-re bir ara insan, bir ara hayvan, bir ara at, bir ara it, bir ara böcek, bir ara mü'min, bir ara kâfir, bir ara kadın, bir ara erkek gömülünce mezar gülermiş. Evet yeryüzü işte böyle hem ölüler için hem de diriler için bir kifâtâ, bir toplanma yeridir.

Rasûlullah efendimizin irtihalinden sonra da yerin altı üstünden her zaman çeşit olarak zengin olmuştur. Yerin üstünde ne varsa hepsinden, her çeşidinden yerin altında da vardır. Meselâ şu anda yerin üstünde iki çocuklu kadın mı var? Orada da var. Zengin mi var? Orada da var. Atlı, arabalı mı var? Orada da var. Zeki, dirâyetli mi var? Cengaver, kahraman mı var? Orada da var. On yaşında, beş ya-şında, üç aylık, beş aylık mı var? Orada da var. Ama orada peygamber var, yeryüzünde peygamber yok artık. Onun içindir ki Rasûlullah efendimizin vefatından sonra artık yerin altı üstünden zengin olmuştur. Zaten arz orada dolaşan insanla süslüdür. İnsan olmasa yeryüzünün de bir değeri yoktur. Yerin ziyneti olan insan orada gezip dolaşıyor ve vakti saati gelince yer ağzını açıyor ve bir lokma veriyoruz ve ağzını kapatıyor. Hani bir söz vardır:

"Talihindir gezdiren yer yer seni,
Âkıbet bir gün yer yer seni."

Önce besliyor yeryüzü insanı, sonra da acıktım diye ağzını açıyor ve oraya bir lokma konuyor. Birileri bir daha geri dönmemek üzere mezara konuluyor. Hani bir çanağı, çömleği veya herhangi bir şeyi kırınca, iki parçaya ayırınca bu parçaların birbirleriyle uyumu ne kadar uyumlu değil mi? Bu iki parçayı birbirine birleştirdiğiniz zaman ne kadar da düzgün birleşirler değil mi? Sadece küçük bir çizgi kalır arada. Sanki insanın dünya sevgisi, mal mülk tutkusu da ondan mıdır bilmem? Ondan yaratılan, ondan koparılan, ondan söküp çıkarılan in-san da onunla beraberdir aslında. Yani insan dünyadan, yerden alınmıştır, mayası ondan yoğrulmuştur. Onun içindir ki hep dünyayla, dünyalıklarla bütünleşmek istiyor.

Sonra orada yüksek yüksek dağlar yerleştirmiştir Allah. Güzel güzel sular çıkarıp akıtmış buyurduktan sonra da veyl olsun o yalan söyleyenlere buyurmuştur.

İşte anlıyoruz ki Rabbimizin bu bölümde anlattığı yerle, arzla, mekânla, çevreyle, toprakla, ağaçla, meyveyle, sebzeyle, ayla, güneşle, yıldızlarla ilgili yalan söyleyenler de cehenneme gidecektir. Ya-ni yersel, mekânsal yalanlar. Bunların yaratılışlarıyla ilgili, fonksiyonlarıyla, varlık sebepleriyle ilgili yalanlar. Ne için yaratmış Allah bunları? Efendim göz zevki için yaratmıştır, demlenmek için yaratılmıştır bunlar, üzümü şarap için, arpayı bira için, yıldızları fal bakmak için gibi yalanlar da insanları cehenneme götürücü yalanlardır. Allah bütün bunları ben yarattım diye beyan ettiği halde bunların tesadüfen meydana geldiğini söyleyenler. Allah ben bunları şunun için yarattım buyurduğu halde, sizin için lazım olan her şeyi ben yarattım buyurduğu halde, sanki tüm bunlara Allah karışmıyormuş gibi meselâ dağ benimdir, su benimdir, ev benim, bark benimdir diyenler yalan söyleyenlerdir.

Buraya kadar Rabbimiz yalan söyleme alanlarını anlattı. Yalanla ilgili başka ne kaldı zaten? Başka kalmadı değil mi? Yalan ya zamanla ilgilidir, ya mekânla ilgilidir. Yani ya şimdiki yaşadığımız zamanla ilgilidir, ya geçmişte yaşanan alanla ilgilidir, ya da bu zamanlar içinde yaşayanlarla ilgilidir. Başka ne kaldı geriye? Geriye kalanlar hepten herze gibi geliyor zaten. Yani şeytanla, cinle ilgili, melekle, ve-ya arşla, kürsiyle ilgili, Rable, rubûbiyetle ilgili yalanlar hepten yalan olur zaten. Çünkü bunlara ilişkin yalanları da bunlara istinat ettiriyorlar. Yani adam ya insanı, ya yıldızı, ya ayı, ya güneşi İlâh kabul edince İlâhla ilgili yalandan çok İlâh edindiği varlıkla ilgili yalan söylediğinden dolayı

o zaten boştur diyoruz.

İşte yalan alanları bunlarmış demek. Zaman, mekân, alan, geçmiş zaman, tarih.

Bundan sonra işte bu yalancılara diyor ki Rabbimiz:

29. "İnkârcılara o gün şöyle denir: "Yalanlayıp durduğunuz şeye gidin."

Haydin gidin! O yalanladığınız şeye doğru! ***"İntalikû"*** Boşalın! Boşanın! Arzdan boşalın! Yalan saydığınız, inkâr ettiğiniz, dalga geçtiğiniz azabı boylayın! denilecek.

"İntalikû" Arzdan boşanmak anlamına geliyor. Arz kendini boşandırıyor böylece. İnşikak'ta öyle deniyordu:

Arz içindekileri atacak, karnında ne varsa hepsini atacak. Ne var arzın karnında? Hani sizler bazı şeyleri gömüyorsunuz ya toprağın altına. Ne gömüyoruz? Ev, dükkan diye emeklerimizi, alın terlerinizi gömüyorsunuz ya. Veya yiyeceklerinizi, kalbinizde gömdüklerinizi, öğrenip de çoluk çocuğunuza, çevrenize anlatmayarak sır küpü gibi kafanızda toprağa gömdüklerinizi her şeyi dışarıya atıp arz tahliye olacak. Tıpkı hamile bir kadının karnındakini dışarıya atması gibi yeryüzü de hamlini boşaltıp sinesindekilerin tümünü dışarıya atacak.

30-34. "Gölge yapmayan ve ateşten de korumayan cehennem dumanının üç kollu gölgesine gidin. O gölgenin saçtığı her bir kıvılcım sanki birer sarı devedir, konak gibi de büyüktür. Yalanlamış olanların o gün vay haline!"

Haydi yeryüzünden boşanın da gidin o üç çatallı gölgeye ki, o gölge ne gölgelendirir ne de ateşten korur.

Muhakkak ki o saray gibi kıvılcımlar atar. Sanki sarı sarı deve sürülerinin zıplaması gibi süratlidir o kıvılcımlar. Sarı develer gibi.

Onlara denilecek ki haydin ***"Zî selâsi şuab"*** bir gölgeye! Zî selâsi şuab, yani üç şube, üç bölüm, sağdan, soldan ve üstten gelecek şekilde onları çepeçevre kuşatacak, her yönden onları sarıverecek bir azap ifadesidir. Ama üç çatallı, üç bölümlü bir gölge, bir azaptır ki, ne gölgeler ne de ateşten korur.

Bundan kasıt daridir, zakkumdur, ğıslîndir denmiş. Bu üçlüdür demişler. Veya Leheb'dir, Şerardır, duhandır demişler. Veya kandır, irindir, dikendir demişler.

Onlar öyle şerareler atarlar ki sanki kasır gibi. Bu kelime, kasır, kısar, kusur şekillerinde de okunmuştur. Yani büyük ağaç gövdesi, ağaç kökü veya dağ gibi, veya bina, köşk gibi, veya deve boynu gibi. En büyük anlamına gelen bir sıfattır bu. En büyük şerareler atarmış o cehennem, o ateş, o gölge.

İfadesindeki "Cimâle", develer anlamınadır, böyle sarıya çalar develer. Sanki o cehennemin kıvılcımları sarı sarı develer gibidir. Veya cimâle gemilerin hâlâtları anlamına gelir.

Yani cehennem ateşinin boyutları anlatılıyor. Allah korusun sı-ğınabilecek, kaçılabilecek bir yer de yok. Öyle kıvılcımlar ki saray gibi, dağlar gibi. Öyle süratli ki zıplayıp giden sarı sarı develer gibi. Allah korusun dayanılacak gibi filan değil.

35-37. "Bu, onların konuşamayacakları gündür. Onlara izin de verilmez ki özür beyan etsinler. Yalanlamış olanların o gün vay haline!"

Evet bugün onların artık konuşmayacakları, konuşamayacakları bir gündür. Kendilerine izin verilmez ki konuşup özür beyan etsinler. Ağızlarını açmalarına müsaade edilmez ki artık dünyada işledikleri suçlar konusunda özür dileyebilsinler. Peki hiç mi konuşamayacaklar? Hiçbir şey mi söyleyemeyecekler? O anlama mı bu ifade? Anlıyo-ruz ki böyle ciddiye alınacak, değerlendirilecek bir konuşmadan yana olunmayacak onlar için. İtiraz edemeyecekler, özür beyan edemeyecekler.

38. "Bu, sizleri ve öncekileri topladığımız hüküm günüdür."

Bugün fasl günüdür. Her şeyin fâsılalı fâsılalı gündeme getirileceği, her şeyin tafsilatlı bir şekilde ele alınacağı ve de her şeyin hall ü fasl edileceği bir gündür bugün. Hani daha önce peygamberler ***"Li yevmi'l fasl"*** gününe ertelenmiştir denmişti ya, işte burada da bu konu açıklığa kavuşturulmuş oluyor. Sizleri de öncekileri de o gün orada topluyoruz, buyuruyor Rabbimiz.

39-40. "Eğer bir düzeniniz varsa Bana kurun. Ya-lanlamış olanların o gün vay haline!"

Evet ey kâfirler! Ey yalancılar! Ey Allah düşmanları! Eğer elinizde bir düzeniniz, bir planınız, bir hileniz, bir çareniz varsa haydin beni atlatın bakalım! Haydin beni diskalifiye edin de bu azaptan kurtulun bakalım. Dünyada da yapıyordunuz bu işi. Dünyada da yalan sayıyordunuz bu azabı. Haydin veyl olsun size cehenneme gidesiceler gidin cehenneme.

Ama beri tarafta:

41. "Allah'a karşı gelmekten sakınmış olanlar, elbette gölgeliklerde ve pınar başlarındadırlar."

Muttakiler var ya, Allah'ın koruması altına girenler, Allah'la yol bulanlar, yollarını Allah'a sorarak bulanlar, hayatlarını Allah için yaşayanlar, Allah'ın istediği ve belirlediği biçimde yaşayanlar var ya, işte onlar da pınar başlarında ve gölgeliklerdedirler. Tam önceki yalancıların mukabili olarak bunlar da gölgeliklerdedirler. Dikkat ederseniz on-larda da gölge var ama üç boyutlu, üç çengelli bir gölge, insanı ne gölgelendiren ne de ateşten koruyan bir gölge. Muttakilerse onlardan tamamen farklı olarak gerçek gölgelerin altındadırlar. Onlarda kan, irin varken, bunlar ise pınarlardan faydalanmaktadırlar.

42. "Canlarının istediği meyveler arasındadırlar."

Sonra canlarının çektiği türden her çeşit meyveler, her istedikleri tatta, istedikleri renkte, istedikleri büyüklükte ve olgunlukta meyveler vardır onlar için. Onlara denilecek ki:

43-44. "Onlara denir ki: "İşlediklerinize karşılık afiyetle yiyiniz, içiniz. Biz iyi davrananlara işte böyle karşılık veririz. O gün yalanlamış olanların vay haline."

Yiyin, için afiyet olsun! Bütün bunlar yaptığınız, dünyada işlediğiniz amellere karşılıktır! Unutmayalım ki cennet amellerimizin karşılığı olarak bize sunulan bir âkıbettir. Bakın ne hoş bir ifade değil mi? Buyurun! Yiyin, için! Bunu siz kendiniz, kendi amellerinizle kazandınız! Başa kakmıyor Rabbimiz. "Hadi, hadi hiçbir şey yapmadan geldiniz! Dünyada yatıp yatıp geldiniz ama bunu size ben veriyorum!" de-miyor. Başa kakıcılık, minnet altına sokuculuk yapmıyor Rabbimiz. Biz muhsinleri, yani dünyada beni görürcesine kulluk

yapanları, benim huzurumda, benim kontrolümde olduklarını hiç unutmayan ve yaptıklarını bana lâyık yapmaya çalışan kullarımı işte böylece mükafatlandırırım, diyor Rabbimiz.

Lâkin hal böyleyken beri taraftaki mükezzibîne veyl olsun. Bu-nu yalanlara veyl olsun o gün.

Bu sefer tıpkı yukarıdakiler gibi bir yalan modelinden söz ediliyor bakın burada. Bu yalanın da şu anlama geldiğini düşünüyoruz:

Takvalı oluş budur diye Allah'ın kitabında tarif ettiği takva modelinin dışında bir takva tarif ederse kişi, yani Allah'a rağmen, Allah'ın kitabındaki beyanlarına ve Resûlü'nün sünnetindeki açıklamalarına rağmen kendi kendine bir takva modeli tarif etmeye kalkışırsa, işte bu yalandır ama yalanların en kötüsü olarak insanı cehenneme götürücü bir yalandır.

İşte şunlar şunlar cennete gidecektir, şunlar şunlar kesin cennetliktir gibi Allah'ın beyan buyurduğu takvalıların dışındaki insanları, veya Yahudileri, Hıristiyanları cennete postalama gayreti içine girerse kişi, yani yalan söylerse bu konuda, işte bu yalan da kişiyi cehenneme götürücü bir yalandır, ve veyl olsun bu yalancılara, diyor Rabbi-miz. "Efendim Allah bunları, Allah bizleri koymayacak ta cennetine sı-ğırları mı koyacak?" diyen kişinin yalanı da böyledir Allah korusun.

Bunu bir de şöyle anlamaya çalışıyoruz: "Eğer cennete gidecek bunlarsa, bu yalancılarsa o zaman veyl olsun bunlara!" diye bir istihza konusu yapılıyor bu yalancılar.

46-47. "Ey İnkârcılar! Yiyiniz, biraz zevkleniniz bakalım, doğrusu sizler suçlularsınız. O gün yalanlamış olanların vay haline!"

Yiyin, için! Haydi biraz dünyada faydalanın bakalım! Siz mücrimler, siz suçlular, siz günahkarlarsınız! Siz vebal yüklülersiniz! Haydi biraz eğlenin, biraz zevklenin, biraz demlenin bakalım. Fakat unutmayın ki bu cürüm ehlinin sonu veyldir. Çünkü:

48-49."Onlara "Rüku edin" denildiğinde rükua varmazlar. O gün yalanlamış olanların vay haline!"

Onlara bel bükün! Boyun eğin! Allah'ı dinleyin! Allah karşısında ukalalık etmeyin! Allah karşısında bilgi iddiasına kalkmayın! Allah karşısında güç iddiasında bulunmayın! Hayatınızda Allah'ı diskalifiye etmeye kalkmayın! Rabbinize teslim olun! Rabbinizin Kitabına kulak verin! Allah'ın istediği gibi yaşayın! Yani rüku edin! Allah'ın emirlerine, Allah'ın yasalarına kayıtsız kalmayın! Allah'a kafa tutmayın! denildiğinde buna hiç de yanaşmıyorlardı. Hayatınıza Allah'ın istediği gibi program yapın denilince buna hiç de razı olmuyorlardı. Veyl olsun o alçaklara, veyl olsun!

Buraya kadar anlatılan 49 âyette gördük ki Rabbimiz yemin üstüne yeminlerle, tekrar tekrar yeminle söze başlayarak buyurdu ki: "Kullarım! İnsanlar! Aklınızı başınıza alın! Ve beni iyi dinleyin! Size karşı son derece Raûf ve Rahîm olan ben sizi uyarıyorum! Unutmayın ki bir gün mutlaka ölecek ve yeniden dirileceksiniz! İşte bunun birkaç görüntüsü: Dağlar, arz, sema, ay, yıldızlar, cinler, melekler ve peygamberler randevulaşmış, kararlaştırılmış belli bir gün için toplanacaklar. Ben size o günün özelliklerini anlattım. O gün helâk olacakları, kahrolacakları ve kurtuluşa erecekleri tek tek anlattım. Helâk olacakların yalancılar olduğunu ısrarla beyan ettim. Sonra cehenneme ve cennete gideceklerin özelliklerini de anlattım. Peki şimdi söyleyin bana:

50. "Kur'an'dan başka hangi söze inanacaklar?"

Peki bütün bu anlatılanlar, bütün bu uyarılar, sizin imanınız için yetmeyecek de, sizin akıllarınızı başınıza devşirmenize yetmeyecek de daha başka ne arıyorsunuz siz? Daha başka ne bekliyorsu-nuz? Bütün bunlardan sonra hangi söze inanacaksınız siz? Ne istiyor-sunuz? Ne bekliyorsunuz? Sizi anlattık. Yaratılışınızı, tarihinizi, geçmişinizi geleceğinizi anlattık. Cenneti cehennemi anlattık. Yalancıların âkıbetlerini, muttakilerin neticelerini anlattık. Peki bütün bunlara inan-mayacaksınız da neye inanacaksınız siz? Ne bekliyorsunuz? diyerek sûreye son veriyor Rabbimiz.

Allah bütün bu anlatılanlar karşısında aklını başına alan kullarından eylesin. Yalancılardan eylemesin. Rabbinin bunca uyarılarına karşı kayıtsız, vurdumduymazlardan eylemesin. Vel hamdü lillahi Rabbi'l âlemîn.

- 78 -

NEBE' SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 78., Nüzûl sıralamasına göre 80., Mufassal sûreler kısmının sekizinci grubunun ikinci ve son sûresi olan Ne-be' sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 40'tır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. Neyi soruşturuyorlar? 2-3. Üzerinde anlaşmazlığa düştükleri, büyük bir olay olan tekrar dirilme haberini mi? 4. Hayır; şüphesiz görüp

bileceklerdir. 5. Yine hayır; elbette görüp bileceklerdir. 6-7. Biz yeryüzünü bir beşik, dağları da onun için birer direk kılmadık mı? 8. Sizi çift çift yarattık; 9. Uykunuzu dinlenme vakti kıldık; 10. Geceyi bir örtü yaptık; 11. Gündüzü geçimi sağlama vakti kıldık; 12. Üstünüze yedi kat sağlam gök bina ettik; 13. Parlak ışık veren güneşi var ettik; 14-16. Taneler, bitkiler, ağaçları sarmaş dolaş bahçeler yetiştirmek için, yoğunlaşmış bulutlardan bol yağmur yağdırdık. 17. Doğrusu hüküm gününün vakti elbette tespit edilmiştir. 18. Sur'a üfürüldüğü gün hepiniz bölük bölük gelirsiniz. 19. Gökler kapı kapı açılacaktır. 20. Dağlar yürütülüp serap olacaktır. 21-22. Cehennem, yalnız azgınları bekleyen yerdir. Dönecekleri yer orasıdır. 23. Orada sonsuz kalacaklardır. 24-26. Orada serinlik bulamayacaklar, işlediklerine uygun olan kaynar su ve irin dışında bir içecek tadamaya-caklardır. 27. Çünkü onlar, hesaba çekileceklerini um-mazlardı. 28. Âyetlerimizi hep yalan sayıp dururlardı. 29. Biz de her şeyi yazıp saymışızdır. 30. Şöyle deriz: "Artık tadınız, bundan böyle size azaptan başka bir şey artırmayız." 31-34. Doğrusu, Allah'a karşı gelmekten sakınanlara kurtuluş, bahçeler, bağlar, göğüsleri tomurcuklanmış yaşıt kızlar ve dolu kadehler vardır. 35. Orada boş ve yalan söz işitmezler. 36. Bunlar Rabbinin katından, hesapları karşılığı verilenlerdir. 37. O, göklerin, yerlerin ve ikisi arasında olanların Rabbidir. O, önünde kimsenin konuşmayacağı Rahmân olan Allah'tır. 38. Cebrâil ve meleklerin dizi dizi durdukları gün, Rahmân olan Allah'ın izni olmadan kimse konuşamayacaktır. Konuştuğu zaman da doğruyu söyleyecektir. 39. İşte gerçek gün budur. Dileyen kimse, Rabbine götürecek bir yol benimser. 40. Sizi, yakın gelecekteki bir azapla uyardık; o gün kişi elleriyle sunduğuna bakar ve inkârcı da: "Keşke toprak olaydım" der."

Muhterem arkadaşlar, bu haftaki dersimizde kulluk kitabımızın 78. sırasında yer almış Nebe' sûresi diye bilinen bir sûre ile karşı kar-şıyayız. Nebe' sûresi, ya da Amme sûresi de denilmiş. Mekke'de ge-len sûrelerden biri. İnşallah bu sûreyi tanımaya çalışacağız.

Bu sûre hakkında Teberî'nin, Celalettin Suyuti'nin tefsirlerinde zikrettikleri bir nüzûl sebebi rivâyet edilir. Bu rivâyete göre Rasulullah Efendimizin bi'setinden sonra, Peygamber olarak ortaya çıkmasından sonra, müşrikler birbirlerine sorup soruşturmaya başlıyorlar. Acaba nedir bu? Acaba ne getirdi bu adam? Neden söz ediyor? Ne yapmak istiyor? Hedefi ne ki? Ne ki bunun hali? Diye birbirlerine sorup soruş-turmaya, hakkında bilgi toplamaya başladılar.

Ondan sonra da bu sûre nâzil oldu deniliyor.

Fakat Hz. Osman efendimizin tespitine göre, bu sûre nüzûl sırasında Mekke’de gelen sûrelerin sondan altıncısı gibi görünüyor. Yâni Nebe’ sonra Nâziât, sonra İnfitar, sonra İnşikâk, sonra Ankebût ve sonra daha sonra da Mutaffifin sûreleri nâzil olmuş. Buna göre an-lıyoruz ki bu sûre pek öyle ilk dönemlerde gelen bir sûre değil. Galiba Müslümanların işi sabitleşince, yâni bu iş toplumda oturup kâfirlerin alay etmeleri bitince, kaale almama dönemi atlatılınca, İslâm kale alı-nacak, ciddiye alınacak bir döneme gelince belki o zaman onlar: Acaba bu peygamber ne yapacak ki? Beraberindeki inananlarla birlikte bu toplumu nereye götürecek ki? Acaba ne yapsak etsek ki? diye so-rup soruşturuyorlardı da onun üzerine bu sûre indiyse bilmiyoruz.

Fakat hani böyle nüzûl sebepleriyle ilgili rivâyetler konusunda bir bilgimiz vardı. Konuya münasip görülen hadiseler sanki o konunun nüzûl sebebi gibi kabul ediliyordu ya. İşte burada rivâyet edilen nüzûl sebebini de böyle anlıyoruz. Demek ki sûrenin merkez konusu, ana konusu Nebe’, Peygamberlik, peygamberimiz veya vahyin insanlara gelişindeki nihaî hedef olan cennet ve cehennem konularıdır. Bütün bu konuları birbirlerine sorup soruşturuyorlardı. Ne olup ne olmadı-ğını, aslını esasını öğrenmeye çalışıyorlardı.

Evet, Mekke döneminde inen bütün surelerde olduğu gibi, bu surede de ahiret hayatından ve kıyametten şüphe içerisinde olan Mekkeli müşriklere, başlarına mutlaka gelecek olan o günün dehşetli anları tablolar halinde sunularak "ah keşke." dememeleri için şimdi-den hakka dönüp Muhammed (s.a.s)'in getirdiği ilkelere uymaya çağ-rılmaktadırlar.

Resûlullah'ın tebliğinde üç ana ilke vardı: Allah'tan başka ilahlara tapmamak, Muhammed (s.a.s)'in O'nun kulu ve elçisi olduğunu kabul etmek, bu geçici dünya hayatının ardından ebedî bir ahiret yurdunun var olduğu ve insanların bu dünyada yaptıklarının karşılığını orada ceza veya mükâfat olarak görecekleri gerçeğine iman etmek. Mekkeliler bu üç ilkeye de karşı çıkıyorlardı. Onlar, Allah'ı yaratıcı, rı-zık verici, gören, bilen, gözeten olarak kabul etmelerine rağmen, dünyadaki hayatlarına yön vermesine tahammül edemiyorlar, bu konuda atalarının ve önde gelenlerin, tağutların yolunu izliyorlardı. Muham-med'in peygamberliğini de bir türlü anlamlandıramıyorlardı. Onların inancına göre bir peygamber ya melek olmalı ya hiç değilse toplu-mun ileri gelen zenginlerinden seçilmeliydi. Muhammed (s.a.s) onlar için iyi, ahlâklı dürüst biriydi ama,

peygamber olacak kadar zengin de-ğildi. Onlar, ölümün yokluk olduğuna inanıyor, ikinci bir hayatın varlı-ğına akıl erdiremiyor, akılları bunu kavrayamıyor ve "Çürüyen vücu-dumuz toz-toprak olduktan sonra tekrar mı dirilecek" (Vâkıa,97) diye peşin hükümler veriyorlardı.

İşte sure, onların bu inançlarını değiştirmek için örnek üzerine örnek veriyor; onların gözlerini göğe, yeryüzüne, dağlara, geceye, gündüze, güneşe, yıldızlara, bulutlara, yağmurlara, kuru topraktan çı-kan rengarenk bağ-bahçeye, çift çift canlılara çeviriyor; belki bunlar-dan kıyasla Allah'ın, ölümden sonra tekrar diriltmesinin, zannettikleri kadar zor olmadığını anlatmak istiyor: "Yapmadık mı biz, yeryüzünü bir beşik; dağları birer kazık? Ve çift çift yarattık sizi. Uykunuzu din-lenme, geceyi bir elbise, gündüzü ise çalışıp geçiminizi kazanma za-manı yaptık. Üstünüze yedi sağlam gök bina ettik. Parıl parıl parlayan bir lamba astık. Sıkışan bulutlardan şarıl şarıl su indirdik, ki onunla ta-neler, bitkiler ve bir birine sarmaş dolaş bahçeler çıkaralım" (6-16).

Bunun peşinden dünya gözüyle görebilecekleri çeşitli ibretli manzaralar gösterildikten sonra, o inkâr edip durdukları, kıyamet gü-nünün şiddetli olaylarının ayrıntılı bir tasviri yapılmaktadır: Muhakkak ki hüküm günü belirlenmiş vakittir. O gün sura üflenir de bölük bölük gelirsiniz. Gök açılmış, kapı kapı olmuştur. Dağlar yürütülmüş, bir se-rap olmuştur. Cehennem de durmadan gözetlemektedir. Azgınların varacağı yerdir. Orada çağlar boyu kalacaklardır; orada ne bir serinlik ne de içilerek bir şey tatmazlar. Yalnız kaynar su ve irin içerler" (17-25).

Bütün bu cezaların nedeni ise, onların dünyada iken böyle bir hesap görüleceğini yalanlamalarıdır. Onlar, kendilerine sunulan Al-lah'ın ayetlerini de tamamen yalanlamışlardı. Buna karşın Allah Tea-lâ da her şeyi sayıp, yazdırmıştı. Madem ki böyle bir günün varlığım inkâr etmiştiniz, o halde kesin bir bilgiyle inanasınız diye "Tadın artık. Size azaptan başka bir şey arttırmayacağız" (30) denilecektir. Ama o gün henüz gelip çatmış değilken, bu gerçeğe uyar, Allah'tan gereği gibi korkarsanız, siz de ahirette azap yerine, "takva sahipleri için olan kurtuluş"tan (31) faydalanırsınız. Eğer bunu yaparsanız, sizin için ora-da; "bahçeler bağlar, göğüsleri tomurcuklanmış yaşıt kızlar, dolu dolu kadehler vardır" (32-34). Oraya gidenler; "ne boş saz ne de yalan işit-mezler" (35) Bütün bu nimetler ise yaptıklarınızın karşılığı olarak Rab-binizin size vereceği bir lütuf ve bağıştır. Yoksa sizler bu kadar nimeti, Allah'ın lütfu olmasa elde edemezsiniz.

Ahiretteki acı ve mutlu son ve bunun yolu açıklandıktan sonra süre, uyarının tekrarlanmasıyla sona eriyor: O gün ruh ve melekler sı-ra sıra dururlar. Rahmanın izin verdiğinden başka kimse konuşamaz. Rahmanın konuşmasına izin verdiği de ancak doğruyu söyler. İşte bu hak gündür. Artık dileyen Rabbine varan bir yol tutar. Biz sizi yakın bir azap ile uyardık. O gün kişi ellerinin yapıp öne sürdüğü işlere bakar ve kâfir, keşke ben daha önce toprak olsaydım der" (38-40).

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz.

1. "Neyi soruşturuyorlar?"

Birbirlerine sorup soruşturup duruyorlar, veya aslında ***"Se-ele"*** istemektir, istemek demektir. Öyleyse birbirlerinden bir şeyler is-tiyorlar. Bilgilenmek, aydınlanmak istiyorlar, kurtulmak istiyorlar, bunalımlarına çözüm istiyorlar birbirlerinden. Hangi konuda?

2-3. "Üzerinde anlaşmazlığa düştükleri, büyük bir olay olan tekrar dirilme haberini mi?"

Şu Nebe-i Azîm konusunda. Veya Nebe-i Azîm'den ne diye sorup duruyorlar? ***"An ma"*** Neden? Öyle de denilmiş ki gerçekten onların durumunu çok hoş yorumlayan yorumlardan birisidir.

Peki nedir bu müşriklerin sorup soruşturmaya çalıştıkları "Nebeü'l Azîm"?

1. Kur'an,

2. Vahiy,

3. Kıyamet günü demektir.

Yani bir başka deyişle ***"Ba's ba'del'mevt"*** demektir.

4. Veya ***"Emru'n Nebi"*** demektir.

Yani peygamberin geliş sebebi olan iş. Peygamber efendimizin geliş gâyesini teşkil eden kendisine çağırdığı dâvet demektir. Ba's veya kıyamet işte o işin açıklanmasıdır.

Buna göre onlar bu konularda soruşturuyorlarmış. Ne bu? Ne oluyor? Ne yapacağız? Nedir bu hal? Ne diyeceğiz bu işe? Nasıl bir tavır alacağız? Kabullenecek miyiz? Yoksa ret mi edeceğiz?

İlk baştakine göre açıklarsak; bu adamlar Kur'an'dan niye soruyorlar? Kur'an konusunda ne diye sorup soruşturuyorlar? Ne yapacaklar Kur'an hakkındaki konuşmayı? Yani Kur'an hakkında nedir bu? diye niye gündeme getiriyorlar? Çünkü:

Onlar bu iş konusunda itilaf ediyorlardı. Yani istikrarlı değiller bu konuda. Kur'an konusunda ihtilâf halindeler. Müşrikler tasdik ve tekzipte ihtilâf ediyorlar. Kimileri tasdik ederken, kimileri tekzip ediyor. Ya da üçüncü bir ihtimal, ihtilâf Kur'an'da olmuş, Kur'an konusunda ihtilâf ediyorlar. Nasıl? Kur'an'a şiir diyorlar, sihir diyorlar, kehanet di-yorlar, yok efendim esâtıru'l evvelin diyorlar. Yani Kur'an konusunda ihtilâf içindeler, böyle bir istikrarı da yok. Ne diyeceklerini şaşırmışlar, ihtilâf ediyorlar. Sorup soruşturuyorlar, haberdar olmaya çalışıyorlar.

İnsanların haber alma, haberdar olma merakı vardır. Bakıyoruz hep haber peşinde koşuyorlar. Kim ölmüş? Kim öldürmüş? Nasıl öldürmüş? Neyle öldürmüş? Kim nereye gitmiş? Kim nereden gelmiş? Kim seçmiş? Kim seçilmiş? Kim kazanmış? Kim kaybetmiş? Bu-günkü trafik kazaları kaç can almış? Kimin nesi doğmuş? İnsanlar merakla bilmek, duymak öğrenmek istemektedirler. Hattâ semadan, yıldızlardan, yarından, yarından sonrasından da haberdar olmak istemektedirler.

Belki de hakları vardır. Çünkü Allah onlara beş duyu vermiştir. Koklamak, tatmak, dokunmak, duymak isterler, haberdar olmak isterler. İnsan fıtraten öğrenmeye hazır yaratılmıştır. İslâm insanın bu fıtrî özelliğini hayra kanalize eder. Ama bakıyoruz da bugün insanların ha-berdar olma merakları çoğunlukla İslâm'ın hakim olmadığı konulara yöneliktir. Yani insanların merak konularında İslâm söz sahibi değil.

Birisi bir ev yaptırıyordur, merak ederiz. Acaba kaça mal oluyor? Hattâ

adamın evini ölçüp adımlamaya bile kalkarız. Önümüzdeki arkamızdaki tüccarın ticaretini, kazancını, sanatını merak edip öğren-meye çalışırız. Filan artistin kocasını, falan sanatçının karısını, falan siyasînin oğlunu, kızını, karısını, damadını merak edip haberdar olmaya çalışırız. Acaba bugün Avrupa kupalarında kaç gol atıldı? Hangi takımlar düştü? Hangi yayınevi hangi yayınları çıkarmış? Amerika'-daki tren kazasında kaç kişi ölmüş? Borneo'daki yangın neleri götürmüş? Hep merak içinde öğrenmeye çalışırız. Şu evlerimize aldığımız aygıtlara bakılırsa, basın ve yayın mensuplarının yıldırım süratiyle koşturmalarına bakılırsa bunu çok daha iyi anlayabiliyoruz. Hep haber peşindeyiz. Hattâ sabahleyin gazetem evime gelmedikçe tuvalete bile gitmem diyor adam. Haberdar olacak ya! Allah korusun da Pavlos'un köpeğinin şartlanmasından daha beter bir şartlandırılmayla karşı karşıyayız.

Sözlerin en güzeli, en doğrusu Kur'an olduğuna göre gelin bir de Kur'an'ı dinleyelim bu konuda. Bakın Rabbimiz yarattığı bu insanın yaratılış özelliklerini, yani fıtratını göz ardı etmeden onun haberdar ol-ma ihtiyacını gidermek için haberler göndermiş kitabında. Bu mânâda Kur'an'ın tümüne haberler de diyebiliriz. Sâd sûresinde Cenab-ı Hak-k'ın Kur'an için bu ifadeyi kullandığını biliyoruz.

"De ki, o azim bir haberdir."
(Sâd 67)

Bu Kur'an Azîm bir haberdir. Kur'an en büyük haberdir. Önünde saygıyla eğilinmesi, durup dinlenilmesi gereken, insanların tümünü, zamanın tümünü, mekânın tümünü ilgilendiren bir haberdir Kur'-an. Bizi ilgilendiren, hem bugünümüzü, hem yarınımızı, hem dünyamızı hem de âhiretimizi ilgilendiren Kur'an'dan başka bir haber yoktur. Söyleyin Allah aşkına, kıyametten daha büyük, daha önemli bir haber olabilir mi? Bundan daha önemli, bundan daha büyük bir haber olur mu? Olmaz değil mi? Yani en büyük haber, azamet sahibi, önünde saygıyla eğilinmesi gereken, dehşeti, büyüklüğü kabul edilmesi gereken bir haber ancak Kur'an'dır, Kur'an haberleridir.

Bugün herhangi bir haber programı değil, dünyanın bütün haber şebekelerini meşgul edecek bir haber yayınlansa kaç gün sürer? Ya da kaç kişiyi ciddi ilgilendirir bu haber? Meselâ bir dünya savaşından söz edin. Kimi ülkelerdeki, kimi şehirlerdeki, kimi köylerdeki insanlar gerçekten hiç tanınmayacaktır değil mi? Hiç ilgilenmeyeceklerdir değil mi? İsterseniz takip

edin dünya çapındaki haber şebekelerini, CNN'i, BBC'yi, gazetelerini tarayın, size lâzım olanları ayırarak tarayın, on milyon insanı ilgilendirir. Yüz milyona lâzımdır diye yeniden bir ayırım daha yapın, bakın ki ne kadar az habercik kalacaktır. Evet en büyük haberler kaç kişiyi ilgilendirir? Veya ilgilenseler bile ne kadar süreyle ilgilendirir insanları? Kaç gün? Kaç ay? Kaç yıl süreyle ilgilendirir insanları? Bir yıl, elli yıl, yüz yıl... Öyle olmuştu nitekim sonunda.

Ama bakıyoruz, Kur'an kıyamete kadar bütün insanları, bütün zamanları, bütün mekânları kapsayacak gerçekten azamet sahibi bir haber. Kur'an'ın bize verdiği haberler öyle azîm, öyle büyük ve önemli haberlerdir ki tüm insanları, tüm zamanları ilgilendiren haberlerdir. İş-te bundan haberdar olun! diyor Allah. Ne soruyorsunuz? Ne öğrenmeye çalışıyorsunuz? Ne oluyor? Hindistan'daki yangını öğrenmeseniz ne çıkar? Ne oluyor size? Nelerin peşindesiniz? Sorup soruşturmanız sizi neye dâvet ediyor? Üstelik ciddi de değilsiniz, ihtilâf üzeresiniz bu konuda. Eğer bundan haberdar olmazsanız, bunun haberine muttali olmaz, bununla ilgilemezseniz, kabul etmezseniz, tamam demezseniz, onu anlamaya, onu algılamaya, onunla amel etmeye çalışmazsanız işiniz bitiktir diyor Rabbimiz.

Allah diyor ki ne oluyor size? Neyin peşindesiniz? Neleri öğrenmeye? Nelerden haberdar olmaya çalışıyorsunuz? Haber mi arı-yorsunuz? Alın size azametli bir haber: Kıyamet! Eğer etkisinden kurtulabilecekseniz, altından kalkabilecekseniz alın size bir diriliş ve hesap kitap haberi. Ne olmuş? Babam mı ölmüş? Sevdiğim birisi mi bo-ğulmuş? Dükkan mı yanmış? Trafik kazasında elli kişi mi ölmüş? Bunlar da haber mi sanki? Zaten günün birinde ölecekti ve ölmüş iş-te. İkiz çocuk doğmuş ta birisi ölmüş, birisi yaşıyormuş. haber mi bu? Alın size azîm haberler. Büyük kelimesinin bile cılız kalacağı, azamet sahibi haberler. Alın dayanabilirseniz haşr, kabir, mahşer, sırat, mizan, cennet, cehennem, azap, ateş, ikab, âhiret, hayat, ölüm, İslâm, Kur'an.

Bundan daha büyük haber olur mu? Yer yerinden oynarken, yıldızlar yerinden sökülüp sağa sola düşerken, denizler alev alev kaynarken, dağlar yerinden sökülüp yürütülürken, ana kucağındaki çocuğunu atarken, altı aylık çocuğun sıkıntıdan başı ağarıp yetmişlik bir ihtiyara dönerken, kişi en çok sevdiklerini terk edip onlardan kaçarken ayakkabının boyasının rengi, peynirin küflüsü haber olur mu hiç? Allah için söyleyin.

Kur'an azîm bir haberdir. Kur'an'ın bize öğrettikleri en büyük haberdir.

Ben gazetenin yazdığını, televizyonun ulaştırdığını onlar ulaştırmasalar da öğrenebilirim. Bir saat sonra, bir gün sonra, bir ay, bir yıl sonra da öğrenebilirim. Ama bu kitap öyle bir haber kaynağıdır ki onun verdiği haberleri ondan başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânına sahip değilim.

Ah! Keşke insanlar kendilerine lâzım olmayan haberler peşinde koşacaklarına, gerçekten kendilerine lâzım olan haberlere yönelebilselerdi. Allah insana beş duyu vermiştir. Haberdar olmak zorundadır insan. Ama bunları yönlendirecek, hayra kanalize edecek, kontrol edecek akıl da vermiştir Rabbimiz. Keşke insanlar hayvanlar gibi bunları kontrolsüz kullanacaklarına insan gibi kullanmayı becerebilmiş ol-salardı.

Hacımızı da hocamızı da bu şeytan vahiylerinden engelleye-miyoruz. Ama şunu söyleyelim: Kur'an'ın dışındaki haberlere ne kadar zaman ayırırsanız ayırın. Ama mutlaka Kur'an'a zaman ayırın! Beş saat televizyon, üç saat gazete, bir saat tabelâları, levhâları, dük-kan reklamlarını okuyoruz da Allah için biraz da Kur'an levhâlârını, Kur'an tabelâlarını okumalı değil miyiz?

Allah diyor ki bakın: Neyin haberini soruyor bu adamlar? Şu üzerinde karasız kaldıkları, ihtilâf ettikleri çok büyük bir haber olan tekrar dirilme haberini mi?

4-5. "Hayır; şüphesiz görüp bileceklerdir. Yine hayır; elbette görüp bileceklerdir."

Kellâ: Reddun! Hayır hayır reddediyorum! Veya Kellâ nefyün! Olmaz! Çünkü iş öyle değil! Durum onların dediği gibi değil! Hayır hayır, iş sizin bildiğiniz gibi değil! Durum sizin bildiğiniz gibi değil! Sizin bildiğiniz yanlış! Bu gidişiniz yanlış ve bozuk! Bunu yakında bilecekler! Sonra yakında bilecekler!

Kâfirlere tehdit üstüne tehdit. Onlar kıyamet günü azaba uğrayacaklar, cehennemde azabı boylayacaklardır demektir bunun mânâsı. Veya ikinci bir anlamıyla kâfirlere tehdit Müslümanlara teselli oluşturulmaktadır. Kâfirler azaba, mü'minler sevaba uğrayacaklar, bunu yakında anlayacaklar, mutlaka anlayacaksınız! demektir. Yakında bi-lecek ve anlayacaksınız! Sonra yakında bileceksiniz, buyurulduğuna göre anlıyoruz ki tekrar tekrar anlayacağımız anlatılmaktadır. Öyleyse tekrar tekrar olunca şöyle de diyebileceğiz:

Ölmeden önce anlayacaksınız, ama ölürken bir daha anlayacaksınız. Ölürken anlayacaksınız, ama öldükten sonra mezarda bir daha anlayacaksınız. Mezarda anlayacaksınız, ama yeniden dirilince bir daha anlayacaksınız. Dirilince anlayacaksınız, ama hesap kitap döneminde, mizanın başında bir daha anlayacaksınız. Mizanın başında anlayacaksınız, ama cehennemi boylayınca bir daha anlayacaksınız. Cehenneme girince anlayacaksınız ama cehennemde sürekli kalınca bir daha anlayacaksınız. Veya aynı şeyleri cennete gidecek mü'minler için de söyleyebiliriz. Zira onlar da bu merhalelerde anlayacaklar ve bilecekler.

Dikkat ederseniz Rahmeti bol olan Rabbimiz burada biz kullarına şöyle sesleniyor: "Kullarım! Bu haberi size, sizin yarın zorunlu haberdar olma döneminizden önce Rahmân olduğum için şimdiden haber veriyorum! Gelin haberime kulak verin! Gelin vahye kulak verin! Gelin akıllarınızı başlarınıza alın da Kur'an'ın haber verdiği haberlere kulak verin! Gelin inat etmeyin! Gelin başka haberler peşinde koşacağız diye benim haberlerimi kulak ardı etmeyin! Değilse siz bilirsiniz! Yarın mecburen dinleyeceksiniz! Yarın mecburen bunlardan haberdar olacaksınız başka yolu yok bunun!" Uyarı üstüne uyarılarla bize merhamet ettiği için uyarıyor bizi.

Birbirlerine neyi soruyorlar? O büyük haberden ki, o konuda ayrılığa düşmektedirler. Hayır, ileride bilecekler. Hayır hayır, ileride kesin bilecekler. Bakın, yani bugün bilmemeniz mâzeret sahibi olduğunuzu göstermez ki! Bizim bu kitabın haberlerinden haberimiz yoktu demeniz sizin mazur sayılmanıza sebep olmayacaktır ki! Üstelik benim âyetlerim sadece bu kitabın içindekilerle de sınırlı değildir. Kulaklarınıza hitap eden bu Kur'an âyetleri yanında sizlerin gözlerinize hitap eden görsel âyetlerim de vardır. Onlara bakmaz mısınız? Görmez misiniz ki:

6-7. "Biz yeryüzünü bir beşik, dağları da onun için birer direk kılmadık mı?"

Biz yeryüzünü bir beşik, bir döşek yapmadık mı? Dağları da bir kazık kılmadık mı? Etmedik mi? Yapmadık mı? Bunlar daha önce de ifade ettiğimiz gibi cevap isteyen sorular değil. Bunlar bizim aklımızı başımıza dâvet eden sorulardır. Bu tür gündüzden, geceden, se-madan ve arzdan, çevreden ve insandan, yaratılıştan söz eden, yani bizim duyu organlarımızla ulaşabildiğimiz

bilgi alanlarından söz eden âyetler, Cenab-ı Hakk'ın tek Rabb olmasını ve tek İlâh oluşunu anlatan âyetlerdir. Bakın Allah'ın ilmi ve kudreti işte budur! Bunları yapan, yaratan Allah'tır diyen âyetlerdir. Cenab-ı Hakk'ın rubûbiyetini ortaya koyan âyetlerdir. Eğer bütün bunları yaratan Allah'sa, Allah'ın bütün bunlara gücü yetiyorsa, elbette sizi de yeniden öldürmeye, diriltmeye gücü yeter, diyen âyetlerdir bunlar. Eğer bu konuları idareye bilgisi yetiyorsa sizin de hayatınızı düzenlemeye bilgisi yeter mânâsına gelen âyetlerdir.

Yeryüzünü bir beşik, bir döşek yapmadık mı? Bakara'da diyor-du ki ***"Firaşa"*** kılmadık mı? Bir başka yerde ***"Kifata"*** kılmadık mı? Burada da ***"Mihada"*** deniyor. Öyleyse yeryüzünün böyle bir özelliği var. Ölülerin ve dirilerin içinde sallana sallana büyüdüğü, oturduğu ya da dinlendiği bir yerdir

8. "Sizi çift çift yarattık;"

Bir de sizi çift çift yaratmadık mı? Erkek ve kadın olarak çift mi? Evet. Ama zengin ve fakir olarak da çift. Başka? Uzun ve kısa o-larak da çift, beyaz ve siyah olarak, kapasiteli ve akıllı olarak, ama aptal ve ahmak olarak da çift yaratmıştır Allah. İşte sizi çift yarattık ve bir de:

9. "Uykunuzu dinlenme vakti kıldık;"

Sizin uykunuzu dinlence kıldık. Sübata kıldık. Hani Ashabu's Sebt vardı ya, cumartesi ashabı, cumartesi günü onlar için dinlenme günüydü ya. Hiç bir şey yapmayacaklar o gün sadece Allah'a kulluk yapacaklardı ya işte buradaki de aynı mânâyadır.

10. "Geceyi bir örtü yaptık;"

Geceyi de sizin için bir örtü kıldık. Siz altında dinlenesiniz diye geceyi sizin üzerinize örtüverdik. Örtü kıldık onu.

11. "Gündüzü geçimi sağlama vakti kıldık;"

Gündüzü de siz yaşayasınız, çalışasınız diye Maaşa yaptık. Maaşa kıldık onu sizin için.

Uykumuzun sübata kılınışından şu beş yorum karşımıza çıkar:

1. Uykunuzu uyuklama kıldık. ***“Sübata”*** aslında uykuda kişinin ölümü söz konusu, ama bazen kişi uyur uyanık oluyor uykuda.

2. Veya sekine kıldık onu sizin için. Uykuyu sizin için biz sekine yaptık.

3. Rahat ve istirahat konusu yaptık onu. Uykuyu sizin Rahat ve istirahat etmenize sebep kıldık.

4. Veya kesim yaptık onu. Yani amellerin kesimi yaptık. Kelime anlamından çıkıyor bu. Ameller kesiliyor orda, uykuda. Her şey bitiyor. Adamın görme ameli, işletme ameli her şey bitiyor. Bu mânâda şöyle de diyebiliriz: Uyku, hissin bitmesi ve duyuların yok olması anlamına da gelir.

Gecenin libas oluşunu da şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1. Gecenin sükûnet olmasıdır.
2. Bir de örtü olmasıdır. Yani gecenin karanlığının elbise olmasıdır. Geceyi karanlığıyla bir örtü olarak örtüverdik üzerinize diyor Rabbimiz.

Maaşa ise:

1. Kazanç zamanı demektir.
2. Bir de yaşam zamanı, yaşam demektir. Yaşama ve lezzet zamanı mânâsına gelir.

Bunlarla ilgili zorunlu bir seyahatimiz olacak. Nisâ sûresi 119. âyete kadar gidelim:
Allah Lânet olası şeytanın şöyle dediğini anlatır bize:

“Onlar Allah’ı bırakıp tanrıçalara taparlar ve: “Elbette senin kullarından belli bir takımı alıp onları saptıracağım, onlara kuruntu kurduracağım, develerin kulaklarını yarmalarını emredeceğim, Allah’ın yarattığını değiştirmelerini emredeceğim” diyen, Allah’ın lânet ettiği azgın

şeytana taparlar. Allah'ı bırakıp şeytanı dost edinen şüphesiz açıktan açığa kayba uğramıştır.
(Nisâ 118,119)

Allah düşmanı şeytan diyor ki, "onları kesinlikle saptıracağım. Yoldan çıkaracak, Kitap ve sünnetten uzaklaştıracağım. Onları olmadık ümniyelerin, kuruntuların peşine takacağım. Hedefler göstereceğim onlara. Bir hedefe ulaşınca, başka bir hedef, bir tepeyi aşınca başka bir tepe çıkaracağım onların karşısına. Davarların kulaklarını kestireceğim. Putlarına adamalarını emredeceğim. Onlara fıtratı, yaratılışı değiştirteceğim. Her şeyin fonksiyonunu bozdurup değiştirteceğim. Ananın, babanın, hanımın, üzümün, gecenin, gündüzün fonksiyonunu değiştirteceğim." Evet Allah düşmanı şeytan bizi Allah yolundan saptırmaya çalışacak, ama biz de ona alet olmayacağız. O gayret edecek şeytanlığına, biz de Müslümanlığımıza gayret edeceğiz.

Çünkü Sâd sûresinde Cenâb-ı Hak şeytanın şöyle de dediğini bize duyurur:

"Ben onların hepsini saptıracağım, ama halis Mü'-minler müstesna."

"Eğer halis mü'minseler ben onlara hiçbir şey yapamayacağım." Öyleyse biz şeytanın iğvalarına, hilelerine karşı halis mü'min olmaya, yani katışıksız vahiy mü'mini ve Kur'an ve sünnet mü'mini ol-maya çalışacağız. Babamızdan böyle gördük diye değil, hocamızdan böyle duyduk diye değil. Allah ve Resûlü böyle dedi, Kitap ve sünnet böyle istedi diye. O zaman şeytan bize bir şey yapamayacak.

İşte bu âyetten anlıyoruz ki şeytan bize etkili oluyor da biz gecenin, gündüzün, Kur'an'ın, sünnetin, annenin, babanın fonksiyonunu değiştiriyoruz. Paranın, altının, gümüşün, taşın fonksiyonunu değiştiriyoruz, meyhane yapımında kullanıyoruz. Bunlar hep şeytandandır ve yaratılış gâyesinin dışına çıkmadır.

12. "Üstünüze yedi kat sağlam gök bina ettik;"

Beni böyle de tanıyın diyor Allah. Sizin üzerinize sapasağlam yedi kat sema bina etmişiz. Şu üzerimizdeki yedi şedit, yani muhkem, yıkılmaz, değişmez, alt edilmez semayı da Allah yaratmıştır. Üzerinizdeki yedi kat semayı bina etti Allah. Yarattı, üstelik bina da etti.

13. “Parlak ışık veren güneşi var ettik;”

Ve ondan bir de vehhac sirac ortaya koyduk. Yani böyle ışık saçan bir kandil ortaya koyduk. Vehhac; parlak ve nûrlu demektir. Yani hem ısı, hem de ışık kaynağı olan demektir. Veya tutuşturulmuş anlamına geliyor.

Şimdi, acaba güneşin ısısı, ısıtması kendinden mi? Yoksa ışı-ğı mı ısıtıyor? Yani bizi ısıtan güneşin bizzat kendisi mi? Yoksa ışığı mı? Bu münakaşa edilmiş, ediliyor. Halbuki Müslümanlar bunu yıllar yılı öncesinden ortaya koyuvermişler. Güneşin kendisi ısıtmıyor bizi. Güneşe 1000 metre yaklaşınca daha ısındık, 5000 metre daha uzaklaşınca daha soğuduk olmuyor. Ya ne? Aynı mesafede olan güneşin ışığı ne kadar geliyorsa biz o kadar ısınıyoruz. Hattâ mercekle güneşin ışığını bir noktada topladınız mı yakıveriyor filan. Demek ki mesele güneşe yakınlık uzaklık değil, ışığın temerküzüdür. Yani güneşten, güneşin ışınlarından gölgelenip gölgelenmeme meselesidir.

14-16. “Taneler, bitkiler, ağaçları sarmaş dolaş bahçeler yetiştirmek için, yoğunlaşmış bulutlardan bol yağmur yağdırdık.”

Ve size bulutlardan şırıl şırıl, sicim gibi su indiriyoruz. Mu’sı-relerden, yoğunlaşmış bulutlardan size su indiriyoruz.

Evet Rabbimiz mu’sırelerden yâni yoğunlaşmış bulutlardan yağmur da gönderenmiş. Sonra:

Onunla habb ve nebat bitiriyoruz. Onları bitirmek, çıkarmak için indiriyoruz bu yağmuru.

1. Habb, biçilen ekin taneleri, nebat da ot, yani hayvan yiyeceğidir.

2. Veya habb, Ademoğlunun ekip diktiği, insanın saçtığı, nebat da Adem oğlunun saçmadığı, kendiliğinden bitenlerdir. Yani Ademoğlunun bizzat ekip, dikip, biçtiği şeyler habb’dır, nebat da kendiliğinden büyüyenlerdir.

3. Veya habb, insan yiyeceği, nebat da hayvan yiyeceğidir. İş-te yağmurla görüyorsunuz ki biz onları bitiriyoruz diyor Allah.

4. Ya da bir başka mânâsıyla habb, inci demektir, nebat da ot demektir. Yağmur ot bitirirken, denizde de inci bitirir. İşte böyle indirdiğimiz sellice yağmurlarla arzda ot, denizde de inci bitirmekteyiz buyuruyor Rabbimiz.

Bir de girift girift ekinler, meyveleri girift ağaçlar, ya da renkli renkli bağlar, bahçeler veya altta ekin, üstte ağaçlar birbirine karışmış bağlar, bahçeler çıkarmak, bitirmek için.

Buraya kadar anlatılanlar Cenab-ı Hakk'ın bilgisini ve kudretini anlattı. Ve arkasından:

17. "Doğrusu hüküm gününün vakti elbette tespit edilmiştir."

Kuşkusuz o hüküm günü, fasıl günü kararlaştırılmış bir vakit olmuştur diye söz, hemen âhirete döndürüldü. Zaten Allah bu önce anlattıklarını, bize bizim dünyamızı tanıtmak, bize tabiat bilgisi dersi vermek için, botanik konusunda bizi bilgilendirmek için anlatmadı. "Arzı böyle sizin için bir beşik kılan ben! Üstünde yaşadığınız arzın dengesini sağlamak için dağları kazıklar olarak çakıveren ben! Sizi erkek ve dişi olarak çift çift yaratan ben! Uykunuzu dinlence yapan, sizi bedenlerinizi yoran güneşin ışınlarından, gündüzün streslerinden, yorgunluklarından kurtarmak için geceyi bir örtü olarak sizin üzerinize örtüveren ben! Geceyi böyle yapan ben! Böyle olan ben! Sizi fasıl gününde bekliyorum! Sizi randevu gününde bekliyorum ey insanlar!"

Evet önce kendini anlattı anlattı sonra diyor ki: "Ey insanlar! Ne diye sizler bu benim size sunduğum delillerden hareketle yeniden dirileceğinize ve benim sizi hesaba çekeceğime bir sonuç çıkartmadınız? Nasıl oluyor da bu anlattıklarımdan öyle bir neticeye varmadınız? Öyleyse hemen ben hatırlatayım size" diyerek şöyle diyor Allah:

Fasıl günü vakti belirlenmemiş mutlak gerçekleşecek bir gündür. Nedir o fasıl günü? Mürselât'ta öğrenmiştik ki Fasl günü hall ü fasıl günüdür. Her şeyin tafsilatla açığa çıkacağı gün demektir. Fâsılalı, fâsılalı her şeyin, hepsinin gündemde tutulacağı, her şeyin hükme bağlanacağı gün demektir. Bugün:

Randevulaşılmış, vakti kararlaştırılmış gündür o gün. Peki ne olacak? Nasıl olacak o gün?

18. "Sur'a üfürüldüğü gün hepiniz bölük bölük gelirsiniz."

O gün Sur üfürülecek, Sur'a üfürülecek ve insanlar fevç fevç gelecekler. Üç sur biliyoruz:

1. Birincisi ***"Nefha-i Feza"***dır. Korku nefhası, korkudan in-sanların yüreklerinin hoplayacağı ve herkesin donup kalacağı nefha-dır. Kur'an-ı Kerîm'de bu birinci sûru anlatan âyetler pek çoktur. Birinci sûr üfürülünce her şey ve herkes korkudan donup kalacak. Hattâ ekmeği ağzına götürürken adam eli ağzına yakın mesafede donup kalacaktır, diyor Allah'ın Resûlü. Veya adam konuşurken ağzı açık donup kalacaktır. Birinci sûrla her şey donakalacak ve sonra arkasından ikinci sûr üfürülecek.

2. İkinci surun adı da ***"Nefha-i sa'ika"***dır. Bununla da her şey ve herkes ölecektir. İkinci surun üfürülmesi için Rabbimiz İsrafil'e emredecek.

"Sura üflenince Allah'ın diledikleri müstesna göklerde ve yerde olanlar hepsi düşüp ölürler. Sonra sura bir daha üflenince hemen ayağa kalkıp bakışır dururlar."
(Zümer 68)

3. Üçüncü sur da: ***"Nefha-i kıyam li Rabbil âlemin"***dir. Yani hesap kitap günü tüm varlıkların Rabblerinin huzurunda dirilip toplanacakları nefhadır. Bu sur üfürülünce bir de bakarsın ki insanlar mantar bitiyormuş gibi kabirlerinden kalkmış, değiştirilmiş bir arzın üzerindedirler.

"O gün yer başka bir yer, gökler de başka göklere tebdil olunacaktır."
(İbrahim 48)

Anlıyoruz ki birinci sûrda insanlar ölmediler. Birinci sûrda donup kaldılar, ikinci sûrla öldüler, üçüncü sûrla yeniden diriliş başladı. Yani sanki videoyu koydun ve görüntüyü ekrana getirdin. Sonra bastın tuşa görüntü durdu. Adam ekmeği ağzına götürürken öylece kalıyor. İşte bu Nefha-i Fezada, ilk sûrda olacaktır. Ondan sonra bir tuşa daha bastın ve görüntüyü kapattın. İşte ikinci surla, yat! suruyla her şey bitti, her şey öldü ve her yer dümdüz oldu. Sonra tekrar videoyu açıp görüntüyü getiriyorsun. Yani yeni bir sur, üçüncü bir sur, kalk! Suruyla da insanlar tekrar dirilecekler ve fevç fevç gidecekler. Peki nereye

gidecekler? Zilzâl sûresinde bu konu şöyle anlatılıyordu:

"O gün insanlar işlerinin kendilerine gösterilmesi için bölük bölük dönerler."

(Zilzâl 5)

O gün insanlar işlerinin, amellerinin neticelerinin kendilerine gösterilmesi için bölük bölük dönerler. Ya amellerini görmek için, ya da amellerinin sonucunun kendilerine gösterilmesi için insanlar grup grup dönerler.

Fahrettin Râzî buradaki ***"Eştaten"*** ifadesini dağınık olarak, farklı farklı gruplar halinde, farklı farklı konumlarda insanların mahşer yerine gelecekleri şeklinde tefsir etmiştir. Kimisi binitli, kimisi binitsiz, kimisinin yüzü ak, kimisinin kara, kimisi yürüyerek, kimisi sürünerek, kimisinin ayakları çıplak, kimisi zincirlere vurulmuş vaziyette amellerini görmek, amellerinin sonucuna muttali olmak üzere mahşer yerine getirilecekler.

İnsanlar mahşer yerine fevç fevç, dalga dalga gidecekler. Ya da inançlarına göre, yaşadıkları hayatlarına ve amellerine göre gruplaştırılacaklar ve öyle gidecekler. Bunlar biracılar, bunlar zinacılar, bunlar hırsızlar, bunlar homoseksüeller, bunlar fâizciler, bunlar kumarcılar, bunlar Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk edenler, bunlar Allah'la savaşa tutuşanlar, bunlar Allah'ı Rabb bilenler, bunlar tâğut-lara kulluk edenler, bunlar Adem yolunun yolcuları, bunlar şeytan ta-raftarları, bunlar İbrahim taraftarları, bunlar Nemrut yolunun yolcuları, bunlar Mûsâ'nın yoluna tabi olanlar, bunlar Firavun yolundan gidenler, bunlar Muhammed (a.s)'e tabi olanlar, bunlar Ebu Cehillerin izini takip edenler, bunlar Kur'an'a inanalar, bunlar Kur'an'ı reddeden demokratlar, bunlar Müslümanlar, bunlar ateistler, bunlar Allah yasalarını beğenmeyenler, bunlar kendi yasalarının hâkimiyeti adına Allah yasalarına geçit vermeyenler, bunlar Allah dostları, bunlar Allah düşmanları diye insanlar gruplaştırılacak.

Bu grupların içinde elbette Hz. Muhammed (a.s) da olacak ve acaba onun grubunun içinde yer alıp alamayacağımızı, onun dalgasına kapılıp onunla birlikte onun gittiği yere gidip gidemeyeceğimizi çok iyi düşünmek zorundayız. Unutmayalım ki onun fevcine, onun dalgasına katılabilmenin yolu, onunla birlikte onun gittiği yere gidebilmenin yolu her sahada onu tanımaya ve örnek almaya bağlıdır. Onun gibi olmaya, onun gibi yaşamaya bağlıdır. Çünkü: İsrâ sûresinde de herkesin imamlarıyla, önderleriyle, liderleriyle, tabi olup yolundan gittikleriyle birlikte çağrılacakları, kim kiminle beraberse, kimin yolu, kimin

ameli kime uygunsa, kim kimin yolundan gidiyorsa onlarla birlikte çağrılacakları anlatılıyordu:

"O gün bütün insanları önderleriyle beraber çağırırız. O gün kitabı sağından verilenler, işte onlar kitaplarını okurlar. Onlara kıl kadar haksızlık edilmez."
(İsrâ 71)

Öyleyse Rasulullah efendimizi, onun sünnetini, onun hayatını çok iyi tanımak ve adım adım ona tabi olmak zorundayız. Amellerimizi, fiillerimizi, kavillerimizi ve tüm hayatımızı ona dayandırmak zorundayız. Hayatımızı ona çıkarmak zorundayız. Onu imam ve önder bilmek zorundayız. Başka çaremiz de yoktur.

19. "Gökler kapı kapı açılacaktır."

Sema açılacak, kapılar oluşacak! Sema yarılacak ve kapılar oluşacak. Niye yarılacak sema ve ne olacak bu kapılar? Anlayabildiğimiz kadarıyla açılan, oluşan bu kapılardan melekler gelecek. Meleklerin inmesi için semada kapılar oluşacak. Ellerinde amel defterlerimiz olduğu halde melekler inecek her bir kapıdan. Veya işte düzen, nizam, intizam için bir şeyler getirecekler Allah'ın melekleri.

"Melekler sıra sıra dizilip, Rabbinin buyruğu gelince,"
(Fecr 22)

Hayatınızın, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere, sorgulanmanız yapılmak üzere kendi huzurunda toplanmamız için meleklerin sıra sıra dizilip Rabbinin emri geldiği zaman, işte o zaman Allah da gelecek ama nasıl gelecek? Bilmiyoruz. Nereye gelecek? Bilmiyoruz. Ama Kur'an öyle diyor, bizde öylece inanıyoruz. Sonra:

20. "Dağlar yürütülüp serap olacaktır."

Dağlar yürütülecek, dağlar yerlerinden sökülecek, oynatılacak. Veya dağlar kökünden sökülüp atılacak, dağıtılacak. Bir anlama göre dağlar heba olacak. Yani rüzgarın kaldırdığı toz toprak zerrecikleri gi-bi olacak dağlar. Veya bir üçüncü anlamı da serap gibi olacak dağlar. Sanki dağ var, sanki dağ yok olacak.

Bir varmış, bir yokmuş olacak. Dağların dağlığı bitecek. Gerçekten çok garip bir şey. Dağlar yürü-yünce hani dalga gibi düzgünce yürüseler o zaman tıpkı geminin dalgaların üzerine binip karşı tarafa geçtikleri gibi biz de üzerlerine biner ve karşı tarafa geçeriz, ama öyle uslu uslu yürümeyecekler. Önlerine gelen her şeyi ezip, çiğneyip, tuz buz ederek yürüyecekler.

Böylece anlıyoruz ki düzen değişecek. Ama düzen bozulacak değil, düzen değişecek. Hani az evvelki âyet: ~®(@«#²:Ï! «"@«A¬D²7!«: denmişti. Yeryüzünün dengesini sağlamak için, onun alabora olmasını engellemek için biz dağları kazıklar olarak oraya çaktık demişti. Burada da diyor ki, dağlar yürütülecek. Eh işte bir varmış bir yokmuş. Dünya da böyledir zaten. O da bir varmış, bir yokmuş. Yani bağlanmaya değ-mez, yapışmaya, kıbleleştirmeye değmez, aman onsuz olmaz demeye değmez bir dünya. Allah onun kulu-kölesi olmaktan sakındırsın inşallah bizi. Sadece kendine kul köle etsin! Bu konuda yardımcınız olsun!

21-22. "Cehennem, yalnız azgınları bekleyen yerdir. Dönecekleri yer orasıdır."

Cehennemse, o gözetleyici olarak hazır beklemektedir. Gözetleyici, mirsad, rasathane olarak pusu kurmuş müşterilerini beklemektedir cehennem. Bunun birkaç mânâsı vardır:

1. Ceza vermek için, müşterilerine hak ettikleri töreni göstermek üzere gözetleyici olarak beklemektedir cehennem. Anlıyoruz ki cehennemin böyle gözetleyici olması bizzat kendisinin kimi ve neyi beklediğini bilmiş olması, Kur'an'ın anlatımına göre cehennemin sanki şuurlu, akıllı, mantıklı bir varlık olduğunu gösteriyor. Meselâ Furkân sûresinde cehennemin sanki insan gibi şuurlu bir varlık olduğu ve müşterilerini tanıdığı anlatılmaktadır:

"Bu ateş, onlara uzak bir yerden gözükünce, onun kaynamasını, öfkesini ve uğultusunu işitirler."
(Furkân 12)

Sanki müşterilerini tanıyor ve uzaktan onları görünce de kükremeye, homurdanmaya başlıyor. Sanki uzaktan hortumlarını, alevlerini gönderiyor onları yakalamak, tutmak ve yutmak istiyor. Veya Hü-meze sûresinin beyanıyla cehennem nereye gideceğini, insanların, müşterilerinin neresine el atacağını,

onların defterlerini dürmeye nerelerinden başlayacağını biliyor.

"O, kalplere uzanan, Allah'ın tutuşturulmuş ateşidir."
(Hümeze 6,7)

Burada da bu şuurlu varlığın müşterilerinin kalbine el atacağı, insanın kalbine uzanacağı anlatılıyor. Neden? Çünkü kalp insanlarda kabul ve ret, iman ve küfür makamıdır. Kalp insanlarda düşünce, idrak, heves, niyet ve irade makamıdır. İman ve küfür konusunda kişide en sorumlu yer onun kalbidir. Onun içindir ki bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz cehennem ateşinin kalbe uzanacağını anlatmaktadır.

Kaf sûresinde anlatıldığına göre müşterileri içine dolduktan sonra Cenâb-ı Hak şöyle soracakmış: "Doldun mu ey cehennem? Daha ister misin bu sığır sürülerinden? Bu kâfirlerden daha ister misin?" Cehennem de diyecekmiş ki: "Daha yok mu ya Rabbi? Daha yok mu ya Rabbi! O kadar kükreyip coştum ki bugün bir türlü doymak bilmiyorum! Bu sığır sürüsü tiplilerden, bu kütüklerden daha varsa gönder ya Rabbi!" Veya bunun bir ikinci anlamı da: "Daha mı var ya Rabbi? Hayret, daha bitmedi mi Allah'ım? Bu kütüklerin sonu gelmedi mi?" diye şaşkınlığını ifade edecektir.

İşte cehennem sanki şuurlu bir varlık olarak böyle korkunç bir bekleyicidir. Tabi Allah'ın kanunları, sünnetullahın tezahürü olarak bi-ze intikal eden bu kanunlara karşı gelmenin anlamı yoktur.

Peki kimleri bekliyormuş cehennem? Yani müşterileri kimmiş cehennemin? Kimler gideceklermiş oraya? Bakın bunu da Rabbimiz şöyle anlatır:

Tuğyan eden, tâğutluk yapanlar, haddi aşanlar için, Allah karşısında güç, bilgi iddiasında bulunarak, Allah'la ve Allah yasalarıyla savaşa tutuşarak, Allah'ın kitabına, Allah'ın hayat programına sırt dö-nerek hayatlarını kendi kendilerine düzenlemeye kalkışanlar için bir sığınak, bir barınak olarak cehennem bekleyip durmaktadır.

Meab birkaç mânâya gelir:

1. Dönüş demektir. Dönüş yeri demektir.

2. İnkılap yeri demektir. Cehennem inkılap yeridir.

3: Sığınak, barınak demektir.

Tâğîn de tuğyankârlar, tuğyan edenler demektir. Allah karşısında hadlerini aşanlar, kul olduklarını unutup tanrılık iddiasına kalkışanlar demektir. Yaratıcılarının rubûbiyetini reddedip, yaratıcılarının kendileri adına belirlediği yaşam biçimini reddedip kendi kendilerine hayat programı yapmaya çalışanlar, Firavunluk yapanlar demektir. Kalem sûresinde görmüştük. Bahçenin ürünü üzerinde başkalarının hakkına inanmayanlar. Malında başkalarının da hakkı olduğuna inan-mayanlar demektir. Hayatta kendilerini etkin ve yetkin zanneden kimseler demektir. Hayatlarında Allah'ı diskalifiye ederek yaşayanlar demektir. İşte cehenneme gidecek olanlar bunlardır. Cehennemin müşterileri bunlardır.

O zaman bizde şöyle dönüp kendimize bir bakalım. Acaba bizler de Tâğîn miyiz? Acaba bizler de cehennemin beklediği müşterilerinden miyiz? Sosyal ilişkilerimizi, ekonomik dünyamızı, ya da siyasal yapılanmalarımızı, bireysel planda, toplumsal planda problemlerimizi tespitini ve çözümünü kiminle ayarlıyor, kiminle belirliyoruz? Veya teşhis ve tedavi konusunda kime müracaat ediyoruz? Sorgulayalım kendimizi. Bakın âyet tâğutların cehenneme gideceğini söylüyor. Hayatlarını Allah'a sormadan, Allah'ın kitabıyla düzenlemeden yaşayanların cehenneme gideceklerini anlatıyor.

Ya biz? Bizim hayat programımızı kim belirliyor? Çocuğumuzun mektebine, evimizin eğitimine, malımıza, mesleğimize, dükkanımıza, gündüzümüze, gecemize ilişkin programları kim çiziyor? Allah mı çiziyor? Hayatımızın kaçta kaçına Allah, kaçta kaçına Zerdüşt karışıyor? Zerdüşt buyuruyor, biz yapıyoruz. Onun gaflet edip hayatımızda bıraktığı boşluğu da biz dolduruyoruz. Dinle dolduruyoruz. Peki buna göre biz neredeyiz? Bizim yerimiz neresi? Allah için bir düşünün.

Eğer bütün bu konularda kendimize ve enfüsümüz anlamına kendimizden, içimizden birilerine müracaat ediyor, ama Allah ve Resûlüne müracaat etmiyorsak, o zaman biz de tâğîndeniz Allah korusun. Böyleleri için cehennem bir sığınak, bir barınak, bir dönüş yeridir, bir inkılap yeridir unutmayın.

23-26. "Orada sonsuz kalacaklardır. Orada serinlik bulamayacaklar,

işlediklerine uygun olan kaynar su ve irin dışında bir içecek tadamayacaklardır."

Onlar orada çağlar boyu kalacaklar. ***"Ahkaba"*** Çağlar ve çağlar demektir. Bir çağ, arkasından başka bir çağ, arkasından başka bir çağ orada kalacaklar demektir. İlelebet, ebede dek, böyle çağlar boyunca hep kalıp gidecekler.

Peki cehennemde kalış ebedî değil miydi? Kur'an'ın başka yerlerinde "Onlar orada ebediyen kalacaklar" denmiyor muydu? Niye burada böyle dendi? Neden burada çağlar boyu dendi? Neden öyle? Buna şöyle bir cevap verilebilir: Buradaki Ahkaba'dan gâye, bir son değildir. Yani bu işin sonunun filan çağ olduğunu beyan değil. Öyle olsaydı süreli olurdu. Ama çağlar boyu devam edeceğini anlatıyor âyet-i kerime. Çağlar boyu sürecek sürekli bir azaptan söz ediyor.

Belki bir çağ hamim içirilerek, bir başka çağ irin için, kan için, bir başka çağ gözün patlatılması, bir başka ahkap karnın deşilmesi, beynin dağıtılması şeklinde çağ çağ azapların süreceği şeklinde de anlaşılabilir.

Tabii ebedî bir hayat için çağ nedir? Onu bilmiyoruz. Bilmemiz de gerekmiyor zaten. Bilelim diye değil, iman edelim diye anlatılıyor bütün bunlar.

Orada ne bir serinlik, serinletici bir şey veya bugünkü ifadeyle ne de bir soğukluk yani içecek bir şey tatmayacaklar. Berd, su, hava, rahat, uyku, içecek şeyin soğukluğu imiş. Orada onlara bunlar tattırılmayacak. Peki hiçbir şey mi tattırılmayacak? Hayır. İçecekleri bir şeyler var onu söyleyecek Rabbimiz:

Ancak kaynar su ve irim içirilecek onlara. Hamim şu mânâlara gelmektedir:

1. Yakıcı bir hararet demektir.

2. Cehennemliklerin göz yaşları bir havuzda toplanacakmış, bunun adına hamim denir ve onlara bundan içirilecektir.

3. Ya da cehennemliklerin içeceği bir içkiymiş. On bin derecede erimiş bir madenin eriyiğiymiş ki bundan içtikçe karınları, bağırsakları patlayıverecekmiş Allah korusun.

Gassak da ya dondurucu soğuk demektir, ya da irin demektir. İşte cehennemliklerin içecekleri bunlardır.

Muvafık bir ceza diyor Rabbimiz. Yani tam onlara muvafık bir ceza. Tamı tamına onlara uygun bir ceza. Tam onlara göre, tam onlara muvafık bir ceza deniliyor.

Sanki aklıma şöyle geliyor: Dünyada çok susuz kaldığı günlerde köpek su bulamazsa toprağı yalarmış, neminden filan istifade edeyim de susuzluğumu gidereyim diye. Allah korusun da sanki orada da böyle yapacaklar cehennemlikler. Susuzluktan yanan kâfirler birbirlerinin vücutlarına sarılıp yaralarından akan irinleri, kanları yalamaya, emmeye çalışacaklar.

Şimdi böyle bir adama, yani cehennemde irin içmek zorunda kalan bir adama denilse ki: "Şu elli varil veya on tanker irini iç! Eğer bunu içip bitirirsen cehennemden çıkacaksın!" Adam bin varile de razı olur, yüz bin varile de razı olur değil mi? Neden? Çünkü bin varil de olsa hepten bir kurtuluşun müjdesi mânâsına gelecektir bu. Yani ne kadar çok da olsa bitici olan bir şeydir. Ama orada nehirlerle, barajlarla irin vardır onlar için ve çağlar boyu, ebediyen oradan çıkmamacasına ondan içmek zorunda kalacaklardır onlar.

Gerçekten çok korkunç bir şey değil mi? Çok ürpertici ve tiksindirici bir şey değil mi? Peki Allah orada böyle sonsuza dek irin içmek zorunda kalmış birine dese ki: "Peki ey kulum benim dünyada senden istediğim emirlerin hangisi bu kadar irindi? Hangisi bu kadar iğrençti? Dünyada senden istediğim emirlerimden hangisi bu irini içmek kadar zor ve tiksindiriciydi de onları yapmadın da buraya geldin? Hangisi zordu bu irin içmek kadar? Namaz mı zordu? Oruç mu tiksindiriciydi? Tesettür mü iğrençti de onları tertemiz uygulayıp ta tertemiz cenneti hak etmedin?" dese ne diyebilecektir bu adam?

Yani ne mâzereti olabilecektir? Üstelik o, dünyadayken birilerinin irinlerini, salyalarını aynı aşkla, aynı şevkle, sanki aynı ihtiyaç duygusuyla böyle yalayıp yutmaya çalışıyordu. Ağasının, patronunun, müdürünün, efendisinin, şeyhinin ağzından, müridinin, babasının ya da falanının, filanın ağzından çıkan veya tavrında çıkan salyaları, salya gibi İslâm dışı sözleri, irin gibi sözleri, irin gibi tavırları, irin gibi amelleri "evet efendim! Tamam efendim! Hayhay efendim! İsâbet buyurdunuz, hikmet yoğurdunuz efendim!" edasıyla yalayıp

yutuyordu. Onları uyarmıyordu. Onlara karşı Müslümanca bir tavır takınmıyordu. Onlardan sadır olan İslâm dışı tüm hareketleri, tüm tavırları sineye çekiyordu. İşte böyle onları yalayıp yutmasının karşılığı olarak cehennemde irin yutturulacak bu adamlara.

O zaman cehennemi insanların kafasında daha bir canlı tutabilirsek belki insanlar oraya gitmekten sakınma planları kurabilirler. Mesela, insanın önüne irin getirelim, onunla karşı karşıya koyalım. Öyle bir manzara çizelim. Meselâ bir büyük tencerede, veya bir kazanda irin getirelim sofraya, adamların masalarına yerleştirelim. Her birisinin önüne kristal camdan taslar koyalım. İçine de sapsarı irini yerleştirelim. Hattâ belki rengi bozuk gibi geliyor diye, biraz da renklendirelim filan deniyorsa, yağ veya biber anlamına üzerine biraz da kan dökelim. Onu artık kaşıkla mı yerler? Yoksa ekmeklerini mi batırırlar? Yoksa tası kafaları na mı dikerler? Ne yapacaklarsa öylece canlandıralım. O zaman belki korkarlar, belki tiksinirler de cehenneme gitmeme planları geliştirebilir insanlar.

İşte cehennem bu. Allah korusun da dayanılacak gibi filan de-ğil. Allah diyor ki, tam onlara uygun bir ceza, tam onlara muvafık bir ceza. Üstelik Kur'an'ın ve sünnetin bize anlattığına göre bire birlik bir ceza. Yani yaptıklarının fazlası da yoktur. Sadece dünyada işlediklerine karşılık bir cezadır bu. Ama cennetliklerin karşılığı öyle değildir. Onlarınki bazen bire on, bazen bire yedi yüz, bazen bire otuz bin, hattâ, hattâ bazen sınırsız bir mükâfat vardır onlar için Cennette. Ama burada bire bir tam karşılık bir ceza diyor Rabbimiz.

Meselâ onlar için yardımcı yoktur denilmişse, onlar için azap var denilmişse, onlar zaten bunu yalan sayıyordular, hadi bakalım ya-lan saydığınıza! denilecek. Ama cehennem vardır diye şimdiden Allah haber veriyorsa, insanlar bunu sinelerine çekiyorlar ve yutuyorlarsa, dünyada irin içmeye, kan içmeye devam ediyorlarsa o zaman canları isterse. Hattâ belki zaten dünyada adamların yediği içtiği cifeyse, pislikse, necisse, necesse, içkiyse, kumarsa, fâizse, kansa, domuzsa veya benzer pis, temiz, haram, helâl ne olduğuna bakmadan bir hayat sürüyorlarsa elbette yarın böyle bir ceza onları bekliyor olacaktır. Ve tam muvafık bir ceza olacaktır bu onlar için.

Peki nedenmiş o? Niye bunlara böyle bir ceza veriliyormuş? Çünkü onlar hesabı ummuyordular. Hesap, kitap beklentileri yoktu onların.

27. “Çünkü onlar, hesaba çekileceklerini ummaz-lardı.”

Yaşadıkları dünya hayatında sevap ummazlardı, ikabtan da korkmazlardı. Hesap ve ceza konusunda Allah’ın tehdidinden kork-mazlardı. Cennet arzusu cehennem endişesi taşımadan yaşıyorlardı. Mayın tarlasında geziyormuş gibi haramların üstüne, üstüne gidiyorlardı. Onun için onlara böyle bir ceza muvafıkmış. Hesabı kitabı ummayan, dirilişe inanmayan insanların mantıkları da işte böyle değişik oluyordu dünyada. Meselâ Furkân sûresinin ifadesiyle şöyle diyor-lardı:

“Bizimle karşılaşmayı ummayanlar: “Bize ya melekler indirilmeli, ya da Rabbimizi görmeliyiz” derler. An-dolsun ki kendi kendilerine büyüklenmiş, azgınlıkta pek ileri gitmişlerdir.”

İşte görüyorsunuz, âhirete inanmayanların, dirilişi, hesabı, ki-tabı reddedenlerin mantıkları da böyle. Veya değişik yerlerde âhirete inanmayan bu insanların farklı şeyler istediklerini, farklı hesapların içine girdikleri anlatır:

28. “Âyetlerimizi hep yalan sayıp dururlardı.”

Âyetlerimizi yalan üstüne yalan saymakla, âyetlerimizle dalga geçiyorlar, yalan sayıyorlarsa elbette bu ceza onlara tam lâyık bir ceza olacaktır.

Yalan saymak küfürden biraz farklıdır. İnkâr etmek, âyetleri tü-müyle reddetmek ve inanmamak demektir. Ama yalan saymak, âyetlere inanmakla beraber gereğini yerine getirmemek demektir. Meselâ adam inanıyor namazın farz olduğuna ama yine de kılmıyor. İnanıyor tesettürün farziyyetine ama yine de örtünmüyor. İnanıyor ilmin farz olduğuna, ama yine de ilim yoluna girmiyor. İnanıyor ahiretin varlığına ama öyle bir hayat yaşıyor ki, hayatında bu inancın kokusunu bile görmek mümkün değildir. İşte bu da âyetleri yalan saymak demektir.

Buhârî’deki yalan sayma hadisini daha önce demiştim. Bu ha-dise göre de âyete inanan ama gereğini yapmaya yanaşmayan insanlar yalan sayanlar demektir. Meselâ bir çocuğa: "Gel buraya! Yoksa kafanı kırarım!" diyorsa anası. Çocuk da: "Eh canım anam işte!" di-yorsa, anasının sözünü ciddiye almıyorsa bu yalan saymadır işte. Ya-ni çocuk gelmek nedir, gelmemek nedir, kafanın kırılması nedir, ananın yapacağı nedir, bunu biliyor, buna inanıyor ama bunu

kendi hayatına indirmiyorsa bu da yalan saymadır diyoruz. İşte bu şekilde Allah'ın âyetlerini yalanlayanlar, yalan sayanlar, yok farz edenler, kamufle etmeye çalışanlar, kendi gündemlerinden, günlük hayatlarından, toplumun gündeminden düşürmeye çalışanlar ve de âyetleri cid-diye almayarak, âyetlerin imanını gündeme getirmeyerek onları yalan sayanlardır bunlar.

29. "Biz de her şeyi yazıp saymışızdır."

Oysa biz her şeyi, her bir şeyi, bir kitapta yazıp çizip toplamışız. Yani biz her şeyi kitapta yazmışız, hiç bir şeyi atlamadan yazmışız. Öyle ise haydin bakalım:

30. "Şöyle deriz: Artık tadınız, bundan böyle size azaptan başka bir şey artırmayız."

Haydi bakalım tadın yaptıklarınızın tadını! Artık size azaptan başka bir şey artırmayacağız! Artık tattıkça azabı tadın! Yedikçe azabı yiyin! İçtikçe azabı için! Bundan böyle hep kan için, irin için! Ve böylece azabın içinde, azaptan kurtulmamacasına kahrolun! Mahvolun! Helâk olun hainler! Ama ölmeyin! Gebermeyin! Çünkü sizin azabınız sona ermemeli, sizin azabınız bitmemeli denilecek. Çünkü ölüm bir kurtuluştur, onun için ölüm olmayacaktır orada.

Bizim mesânî bir kitabımız var. Rahmân olan Allah, Rahmetinin tecellisi gereği bizi kahredecek, mahvedecek, sıkboğaz edecek değildir. Öyle çıkmaz bir pozisyonda tutmuyor Rabbimiz bizi. Yani bizi sevdiğinden, bize merhamet ettiğinden dolayı bize bu azap ve ikâb sahnelerini göstermektedir. Değilse herkes öyle değildir. Herkes cehennemi boylayacak değildir. Bakın kimileri için de şöyle tablolar var, şöyle ortamlar, şöyle nîmetler vardır dercesine bundan sonra bakın Rabbimiz şöyle buyuruyor:

31-34. "Doğrusu, Allah'a karşı gelmekten sakınanlara kurtuluş, bahçeler, bağlar, göğüsleri tomurcuklanmış yaşıt kızlar ve dolu kadehler vardır."

Muhakkak ki muttakiler için mefâz vardır. Peki mefâz nedir? Mefaz, kurtuluş demektir. Mefâz, korunmak demektir. Yani onun şerrinden kurtuluş demektir. Az önce anlatılan cehennem ateşinin şerrinden kurtuluş vardır muttakiler için. Demek ki takvalılar kurtuldular cehennemden, kurtuldular

azaptan, ikaptan, kurtuldular kandan, irinden. Kurtuldular tüm bunlardan ve de cenneti hakkettiler, cennet buldular.

Bu kurtuluş fevzü'l kebirdir. Yani tam bir kurtuluş, büyük bir kurtuluş, gerçek bir kurtuluş, mübîn, açık, ayan beyan bir kurtuluştur Kur'an'ın ifadesiyle. Hani dünyadaki kurtuluşlara seviniyoruz. Üç yıl, beş yıl, on yıl, seviniyoruz, sonra anlamını yitiriyor tabi o kurtuluşlar. Ama âhiretteki bu kurtuluş hiçbir zaman anlamını yitirmeyecek, sürekli bir kurtuluştan söz ediliyor ki, bu hem cehennem azabından kurtuluştur, hem de cenneti kaybetmekten kurtuluştur. Başka ne varmış onlar için?

Bağlar, bahçeler, üzümler, hurmalar, narlar, muzlar, ekinler, bitkiler, yiyecekler, içecekler, pınarlar, şaraplar, süt ırmakları, bal ırmakları. İşte Kur'an anlatıyor, biz de saydık.

Bir de etrap olan, yani aynı yaşta, birbirinin yaşıtında olan ***"Kevaib"*** vardır onlar için. Tomurcuklanmış memeler ve bir de bekarlar, bâkîreler anlamına geliyormuş kevaib. Anlaşıldığı gibi hûrilerden söz ediyor Rabbimiz. Böyle bir manzara işte. Cennet kadını Kur'-an'ın başka yerlerinde anlatıldığına göre şeffaf olacak, içinden dışı, dışından içi görünecek. Tertemiz olacak onlar. Kan, irin, hayız, nifas, idrar, koku, tütü gibi maddî pisliklerden arındırıldıkları gibi, yalan, dolan, gıybet, çekememezlik, dedikodu gibi manevî pisliklerden de temizlenmiştir onlar. Sadece gözlerini eşlerine dikmiş, gönüllerini sadece eşlerine vermiş tertemiz kadınlardır onlar.

Hattâ Allah'ın Resûlü der ki: "Bir kadın dünyada kocasına eziyet ederse, onun cennette bekleyen hûrileri şöyle der: "Yapma kadın! Etme kadın! Aptallık etme kadın! Huysuzluk etme kadın! Senin yanında kalacağı günler az kaldı! Yakında bizim yanımıza gelecek, Efendimizi incitme! Efendimizin kıymetini bil! Yarın o bizim yanımıza gelecek, bak o zaman çok pişman olursun!"

İşte orada böyle orijinal, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, hiçbir insanın hatır ve hayalinden bile geçiremeyeceği gü-zellikte, değişik model kadınlar vardır. Rahmân sûresinin beyanıyla ne bir insan eli, ne de bir cin eli değmemiş bâkîre, tertemiz kadınlar vardır orada.

Ondan sonra da sen tut dünyanın pespayelerine, dünyanın şıllıklarına gönül ver. Olacak şey mi bu? Cennette Rabbimizin bizim için hazırladığı ve şu anda

bile her gün biraz daha güzelleşerek bizi bekleyen o güneşten, aydan daha güzel hûrileri kaybetme pahasına dünyada bir şıllıkla üç beş dakika zevk yap. Değer mi oradaki milyarlarca dilberi kaybetmeye? Çünkü Rasulullah da öyle diyordu değil mi? “Mü’min, mü’min iken zina etmez.” Yani böyle bir adam mü’min olduğu halde kesinlikle zina edemez.

Düşünün ki bir adam mü’min olacak, iman edecek, Allah’ı bilecek, cenneti bilecek, cehennemi tanıyacak, böyle bir cehennem azabından haberdar olacak, böyle bir cennet nîmetlerini, cennet kadınlarını bilecek, tanıyacak, gözünde canlandıracak, yakîn kesb edecek, sonra da onu kaybetme pahasına dünyanın bir pespayesine gönül verip zina edecek. Bu mümkün değildir diyordu Allah’ın Resûlü.

Başka ne varmış cennette onlar için?

Bir de dolu dolu, dopdolu kadehler, keseler, kaplar vardır orada onlar için. Dolu dolu kadehler. Peki neyle dolu bunlar? Kâfûr ile dolu, Tesnîm ile, Rahîk ile ya da benzer cennet içkileriyle dolu kadehler vardır orada. Dopdolu, birbiri ardınca gelen, hiç arkası kesilmeden ikram edilen, ya da böyle saf safiye, böyle katışıksız, düzgün, güzel kadehlerde sunulacak içkiler vardır.

Dehr sûresi onun hem cam, hem de gümüşten olduğunu anlatıyordu:

“Çevrelerinde gümüş kaplar ve billur kaseler dolaştırılır. Billurları gümüş gibi parlaktır, onları ölçüp ölçüp dağıtırlar. Orada, zencefil karışık bir tasla içirilirler.”
(Dehr 15,16,17)

Gümüş ve üstelik de camdan kaplar. Hem gümüş, hem cam, garip bir şey tabii. Sırçadan cam gibi gümüşler diye de şerh etmişler. Veya gümüş gibi camlar, sırçalar demişler. Biliyoruz ki yeryüzü toprağı sırça olur, cennet toprağı da gümüş olur. İşte böyle bir karışım an-lıyoruz.

İşte bu kadar hoş, böyle güzel billurlar, kaplar, camlar, kadehler içinde dolu dolu içkiler sunulacak orada muttakilere. Öyle hoş içkiler sunulacak ki onlara, onu hoş ölçecekler, kendilerine göre ölçecekler, ölçtüklerine göre gelecek içkiler. Kendisine sunulanın arzusuna göre ölçüp getirecekler. Yani cennetlik muttaki bir kul nasıl isterse öy-le sunulacak, kalbinden ne kadar geçiyorsa o kadar

sunulacak, ne tür bir şey istemişlerse o verilecek onlara. O kadar güzel bir ölçü ki, kişiye göre, kişinin ellerine göre, alacaklarına göre ölçecekler ve öylece getirecekler. Yani böyle kocaman bir ton değil, küçücük değil, upuzun değil, kısa değil, yusyuvarlak değil, ya ne? Tam sana göre, orada se-ni rahat ettirici biçimde sunulacak.

35. "Orada boş ve yalan söz işitmezler."

Orada ne lağv, ne de kizzab duymayacaklar o mü'minler. Lağv da yok, kizzab da.

Lağv kelimesinin birkaç mânâsı vardır:

1. Lağv, bâtıl demektir. Orada, cennette mü'minler bâtıl bir söz, boş bir ses duymayacaklar. Kimse orada bâtıl ve boş söz konuş-mayacak. Dünyada da zaten o mü'minler bâtıl ve boş sözlerin arkasına düşmüyorlardı.

2. Lağv, yemin demektir. Orada mü'minler yemin söz de işitmeyecekler. Kimse bu tür sözleri ağzına almayacak.

3. Ya da lağv sataşmak, kavga etmek demektir. Öyleyse orada kimse kimseye sataşmayacak, kimse kimseyle kavga etmeyecek. Orada mü'minlerin kalplerinde dünyadan getirdikleri birbirleri hakkında uygunsuz düşüncelerin üzerini örtüverecek Rabbimiz.

4. Ya da mânâsı isyan demektir. Allah'a karşı işlenen günah demektir. Orada kimse günah da, isyan da işitmeyecek, hiçbir insanın isyanına şahit olmayacak.

Kizzaba ise;

1. Bir kısmı bir kısmını yalanlamaz demektir.

2. Azgınlık ve düşmanlık demektir.

3. Günah demektir.

da ki (_«Z[¬4) ya cennette anlamına gelir, cennette bunlar olmayacaktır

anlamına veya o içki içim ortamında demektir. Orada içki içilecek ya, dolu kadehler var ya, işte o içki içim sahnelerinde, içki meclislerinde, o kadehlerin kullanım sahnelerinde böyle ne hazımsızlık, ne lüzumsuzluk, ne kötü söz, ne günah, ne bâtıl, ne yemin, ne sataşma, ne isyan hiçbir şey duyulmayacak. Sakın ha bunu dünyadakiler gibi tasavvur etmeyin! Dünyada hep içki âlemleri böyle olur, ama oradakiler böyle değildir deniliyor sanki.

Bu sûrenin ilerisinde, Ğâşiye sûresinde cennet modeli daha bir farklı anlatılıyor. Ama maalesef Müslümanlar onu dünyaya taşımaya çalışıyorlar. Yani dünyada cennet bulmaya, cennet görmeye, cennet kucaklamaya çalışıyorlar. Cennetlerini dünyada aramaya, bulmaya veya dünyalarını cennet etmeye çalışıyorlar.

Meselâ orada ***"Üst üste, iç içe odalar vardır"*** deniyor, Kur'an'daki bu cennet anlatım modellerini duyan adam cenneti dünyaya taşıma adına, ya da dünyasını cennetleştirme adına hemen dubleks mi tribleks mi daireler peşine düşüyor. Veya meselâ Kur'an'-da akıp giden ırmaklardan söz edildiğini duyuyor, adam hep pınar başlarında olmayı hedefliyor. Evinin altından, üstünden pınarlar akıtmayı hedefliyor. Veya meselâ işte bu âyette olduğu gibi cennetin mutena bir yer olduğunu, lağv ve kizzab olmayan, gürültü patırtı olmayan, sövme, sayma, sataşma, dövüş, kavga olmayan çok mutena bir yer olduğunu duyuyorlar ve evlerini, yatırımlarını böyle yerlere yapmaya çalışıyorlar. Aman böyle mutena bir semt olsun. Çoluk çocuk olmasın, vasıta sesi, kavga, gürültü olmasın diyorlar.

36. "Bunlar Rabbinin katından, hesapları karşılığı verilenlerdir."

İşte muttakilere hazırlanan bu cennet ve oradaki hayat Allah'tan bir karşılık ve Atâen Hisâba bir neticedir. Atâen hisâba:

1. Kâfî bir atiye;

2. Kesin bir atiye;

3. Kesir anlamına, bir de çok çok mükafat,

4. Veya ameller adedince, amellere göre hesaplanmış bir atiye, bir ihsan anlamlarına gelmektedir.

Burada daha önceki âyetlerde kâfirler, cehennemlikler hakkında kullanılmış olan(_®5@«4¬: _®š³!«J«%)yı tekrar hatırlayalım. Bir de mü'minler için kullanılan bu ifadeyi hatırlayalım. Birinde muvafık bir ceza, yani günahlarına muvafık, yaşadıkları hayata muvafık bir ceza, küfürlerine uygun bir ceza, öbüründe de böyle hesapsız, kat kat mükâfattan söz ediliyor. Birinde kan içirilecek, irin içirilecek bir azap, öbüründe güzelin güzeli bir manzara.

O zaman aklımıza şu gelir: İnsanlar kime kul olduklarını, ve kul oldukları, kulluk yapıp arzularını gerçekleştirdikleri varlıktan ne beklediklerini bir düşünsünler! Ya da kendisine kulluk yaptıkları varlıkların yarın kendilerine neler sunabileceklerini? Neler ikram edip nasıl bir ceza verebileceklerini düşünmeli insanlar. Düşünün, yarın ne verebilecekler size bu kendilerine kulluk ettiğiniz varlıklar? Ne var ellerinde? Neye gücü yeter onların?

Meselâ çevrenin, modanın, âdetlerin, toplumun, modanın, ba-banın, ananın, amirin, müdürün, ağanın, patronun, yönetmeliklerin, yasaların kulu olan, bunlara kulluk yapmaya çalışan insanlar bunlardan ceza ya da mükafat olarak ne beklediklerini, ne umduklarını bir düşünsünler. Meselâ kayınpederinin, ağasının, patronunun, amirinin, müdürünün kulu olan insanlar olsa olsa kayınpederinin tüm varlığına sahip olabilirler, onun tüm statüsünü elde edebilirler değil mi? Başka ne yapabilirler ki? Birilerine kul köle olanlar, onun sözünden çıkmayanlar olsa olsa ancak onun sahip olduklarına sahip olabilirler değil mi? Daha başka bir şey veremezler.

Haydi bunu biraz daha büyütelim ve diyelim ki o kul olduğumuz kişi bize tüm dünyayı verebilecek güçte birisi olsa ve tüm dünyayı kendisine kulluk edene verse, peki düşünelim şimdi ne kadar süreyle verebilir onu bize? Ölünceye kadar değil mi? Tüm dünyayı verse bile biz ölünce biter değil mi bu saltanat? Peki aksini yapıp onu dinlemezse insan, ona kul-köle olmazsa da diyelim ki ceza verecektir. Peki ne kadar ceza verilebilir? En fazla ölümdür dünyada onun verebileceği ceza. Ölünce bu ceza bitecektir değil mi? İşte Allah'tan başkalarının kendilerine kulluk yapanlara verebilecekleri mükafat da, ceza da budur.

Peki ya Allah'ın kendisine kulluk edenlere vereceği mükafat ve ceza nedir? İşte şu anda üstünde gezip dolaştığınız on dünya büyüklüğünde bir cennet, üstelik ölümle de son bulmayacak ve ebediyen kaybedilmeyecek bir devlet. İşte ölümle de kurtuluşu olmayan ebediyen içinde kalınacak bir

cehennem. Varın ikisini siz mukayese edin. Mukayese edin de kime kulluk yaptığınızı ve kulluk yaptığınız varlıktan ne beklediğinizi iyice anlayın. Öyle değil mi?

Meselâ; ben çevremden birisinin dediğini iki etmesem, her de-diğinin peşinde koşsam, kulu-kölesi olsam, ayaklarına kapansam, eşiğinde yatsam kalksam. Beni bu vaziyette gören birisi bana dese ki: "Hayrola ya! Nedir bu senin yaptığın?" Ben desem ki: "Ya bu adamın İstanbul'da 10 tane villası var, bu kulluğumun karşılığı olarak üçünü bana verecektir her halde. Sekiz helikopteri var, herhalde ikisini bana ayıracaktır. Almanya'da on beş eyalet onun, herhalde üçünü bana verecektir." Tamam Almanya'daki eyaletlerin hepsini de bana verebilir. Ama kaç yıllığına verebilir? Ne kadar süreyle verebilir? Ben onun verdiklerine ne kadar süreyle sahip olabilirim? Ölüme kadar değil mi? Rabbim ki, ben ona kul-köle olursam, kullukta en son sırada yer alsam bile on dünya kadar bana mülk lütfunda bulunacaktır.

Unutmayalım ki birilerine kul-köle olanlar, ancak onların ikramlarına ulaşabilirler, çünkü kural budur dünyada, herkes kölesini besler. Güçlü, kuvvetli, dinç bir köle, iyi bir hizmetçi, iyi bir koruyucu anlamına gelecektir. Ya da bu bir kanundur, çünkü Allah da kullarını, kö-lelerini destekleyip onları izzet ve ikrama boğuyor. Öyle ise biz kimin kölesi olduğumuzu, kimin arzularına boyun büküp, hatırını kazanmaya çalıştığımızı, kimden ne beklediğimizi iyi bir düşünelim. Allah'ın kendisine kulluk yapan kullarına ödeyeceği ücret işte böyledir.

Dünyanın on katı bir cennet, ama dünyadakilerle mukayese edilmez nîmetlerle dolu bir cennet. Ölümle sınırlı da değil. Ebediyen içinde kalabileceğim bir cennet.

Öyle olacaktı tabii, herkes kölelerine ikram eder, herkes kölelerini mükafatlandırır. Ebrehe, kendisine itaat adına geldiğini zannettiği peygamberimizin dedesini ikrama boğmaya çalışıyordu. Çünkü kendi zannınca kendisine itaat ve hizmete dönecekti bu ikramları. Ço-ban köpeğine yal çalar, köpeğinin karnını iyice doyurmak ister. Çünkü doyurduğu o köpek kendisini koruyacaktır. Adam işçisine iyi bakar, çünkü hizmeti kendisine dönecektir. Adam koyunlarını iyi doyurur niye? Süt verecek de ondan. ABD de bazen kölelerine, koyunlarına ikramda bulunur. Neden? Çünkü sonunda sütlerini sağacak da ondan. Yani sen onların köleliğini kabul et yeter ki, onlar sana neler yap-mazlar neler!

37. “O, göklerin, yerlerin ve ikisi arasında olanların Rabbidir. O, önünde kimsenin konuşmayacağı Rahmân olan Allah’tır.”

Semâvât ve arzın Rabbi, bir de bu ikisi arasındakilerin de Rabbi. Aklınıza gelen ve gelmeyen her şeyin Rabbidir Allah. Rahmândır da o Allah. Bizi bizden daha çok düşünen, bize bizden daha fazla merhamet eden, merhamet sahibi ve de:

Hiç kimse onun karşısında konuşmaya cesaret edemez, ya da hiç kimse onu karşısında konuşmaya mâlik olamaz, güç yetiremez. Kimin haddine orada konuşmak?

Ya da Allah’ın izniyle insan ancak orada konuşma hakkına sahiptir, sahip olacaktır mânâsına bir ifade. Hangi konuda bir konuşmadır bu? İster mâzeret beyanı olsun, ister şefaat konusu olsun bu ancak Allah’ın iznine tabidir, tabi olacaktır.

Hiç kimse hiçbir söz söylemeye kadir olamaz. Kimse kendisinde bu cesareti bulamaz. Nebilerin bile korkudan ayaklarının altındaki tozun uçuştuğu, ağızları bıçağın açmadığı bir ortamda kimin haddine konuşmak. Kimse konuşamayacak, kimsenin ağzını bıçak açmayacak ancak:

38. “Cebrâil ve meleklerin dizi dizi durdukları gün, Rahmân olan Allah’ın izni olmadan kimse konuşamayacaktır. Konuştuğu zaman da doğruyu söyleyecektir.”

O gün, o kıyamet günü Ruh kıyam eder, Ruh kıyam ettirilip ayağa kaldırılır ve melekler de saf saf kaim olurlar. Yani Ruh ve meleklerin saf saf kalktıkları gün o insanlar konuşamaz olur.

Demek ki Ruh ayağa kaldırılıp ikâme edilecekmiş o gün. Peki Ruh nedir acaba? Nedir bu Ruh ki yarın ayağa kaldırılacak? Bu Ruh hakkında sekiz görüş serdedilmiş:

1. Allah’ın bir ordusudur bunlar ki, yarın kıyamet günü hesap kitap ortamında ikâme edilecekler. Anlaşılan o ki bunlar melek değil, insan sûretinde ama insan da değil, böyle Allah’ın yarattıklarından birileri, bir ordu. Kıyamet

günü saf saf ayağa kalkıp divan duracaklar.

2. Bunlar meleklerin en şereflileri, en büyükleri demektir. Kıyamet günü hesap kitap dönemi ikâme edilecekler.

3. Meleklerdir.

4. Meleklere muhafız görevlilerdir. Yani meleklerin de muhafızı varlıklar vardır ve o gün onlar kıyam edecekler.

5. Veya yaratılışça meleklerin en azametlileridir. Sema, dağlar, arz ve meleklerden daha büyük Allah'ın melekleridir. Tek başına bir tanesi bir saf oluşturacakmış.

6. Veya Cebrâil (a.s)'dir. Kur'an-ı Kerîm'de Ruhun Cebrâil anlamına kullanıldığı pek çok âyet var. Yarın hesap kitap dönemi Ruh, yani Cebrâil (a.s) ayağa kalkacak.

7. Veya buradaki Ruhtan kasıt, insanların ruhlarıdır. İki nefha arasında henüz cesetlerine girmeden insanların ve meleklerin ruhları böyle iki saf oluşturacaktır denmiş. Veya bu Ruh için beni Adem denilmiş. O gün hesap kitap için tüm insanlar ayağa kaldırılacak, ikâme edilecek.

8. Ya da başka bir anlamla ayağa kaldırılacak olan bu ruh, Kur'an-ı Kerîm'dir. Çünkü biz biliyoruz ki Kur'an'ın bir adı da Ruhtur.

Buna göre bu sayılanlar ve melekler saf saf ayağa kalkacaklar, her biri bir saf oluşturup bekleyecekler. Allah'ın izin verdiğinin ötesinde hiç kimse konuşamayacak, konuşan da doğru söyleyecek, doğru konuşacak. Bunu da şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1. O gün orada, Rahmânın huzurunda kimse konuşamayacak, kimsenin konuşmaya cesareti olamayacak, ancak Allah'ın konuşmasına izin verdikleri de sadece hak konuşacak, hakkı konuşacak, hak olarak konuşacak, doğruyu konuşacak, doğruyu söyleyecek.

Konuşanlar sevap söz söyleyeceklerdir. Yani doğru söyleyecekler. Ancak şefaate lâyık olan kişilere şefaat edebileceklerdir. Allah'ın şefaate izin verdiği

kimselere şefaat edebilecekler, Allah'ın ken-dilerinden razı olduğu insanları kurtarmaya kalkışacaklardır. Allah'ın şefaate izin vermediği kimselere, yakınlarına, akrabalarına, arkadaşlarına, kendi istediklerine şefaat etmeye kalkışmayacaklardır.

Öyleyse şunu diyebiliriz: Konuşacak olanları, yani şefaatte bu-lunacak olanları da yarın Allah belirleyecek, hakkında şefaat edilecek olanları da yine O belirleyecek. Konuşan, şefaatte bulunan hak konuşacak, haklı konuşacak ve hak sahiplerine şefaatte bulunacaklardır. Şefaat edecekleri de şefaat edilecekleri de yarın Allah belirleyeceğine göre, öyleyse bugünden birilerini şefaat edecek makama oturtup da bunların eteğine yapışmak, bunların önlerinde eğilmek, bunlara hediyeler götürmek, ellerine, eteklerine sarılmak, bunlardan yardım beklemek, bunların hatırını kazanmak gibi Allah'a yapılması gereken kulluk vazifelerinden bir kısmının bunlara yapılmasına gerek yoktur. Bu kişiler gerçekten yarın şefaat etme makamında olsalar bile, hakkın dı-şına çıkıp ta şefaat edilecekler listesinde ismi olmayan kimselere şefaatte bulunamayacaklardır. Hakkın dışında bir şey konuşamayacak, hakkın dışında bir şey yapamayacaklardır.

2. Buradaki konuşan ancak hakkı söyleyecek, hakkı konuşacak ifadesini bir de ***"La İlâhe illallah"*** sözü olarak anlamışlar. Yani konuşan herkes bunu söyleyecek, bunu konuşacaktır. Çünkü en sevap söz, en doğru söz budur.

3. Veya ayağa kaldırılıp ikâme edilen Ruh kıyamet günü şöyle diyecek: ***"Cennete ancak Rahmet ile cehenneme de ancak amel ile girilir!"*** İşte bu sevap bir sözmüş ve bunu o gün Ruh söyleyecekmiş.

4. Veya bunun bir başka mânâsı da isteyenin suali, istenenin cevabı dosdoğru olacakmış. Her ikisi de savaba olacakmış.

Bu anlatılanlara göre melekler denmiş, Muhafız melekler den-miş, ben-i Adem denmiş, ben-i Ademin ruhları denmiş. Buna göre her halde ikisinin yoğunlaşması gerekecek dünyamızda.

39. "İşte gerçek gün budur. Dileyen kimse, Rabbine götürecek bir yol

benimser.”

Bugün hak gündür. Dinimiz hak dindir, Rabbimiz Haktır, Peygamberi haktır, hakla gönderdi, semâvât ve arzı hakla yaratmıştır, ki-tabı hak ile indirmiştir, Mizan haktır, terazi haktır, kıyamet gününde hesap, kitap haktır ve bugün de hak bir gündür, oyun, eğlence günü değildir, gerçek gündür bugün.

Öyleyse dileyen Rabbine bir Meab edinsin. Yani bu işi anladıktan sonra artık Rabbinize doğru bir Meab edinin, bir yol, bir sebil kazanın, ya da bir dönüş yeri elde edin Rabbinize doğru.

40. “Sizi, yakın gelecekteki bir azapla uyardık; o gün kişi elleriyle sunduğuna bakar ve inkârcı da: “Keşke toprak olaydım” der.”

Çünkü biz sizi yakın bir azap ile uyarıyoruz. Yakın bir azapla. Dünya azabıyla yakın, ya da âhiret azabıyla yakın. Çünkü o da gelecek olduğu için yakındır.

Ama siz bilirsiniz! İsterseniz anlayın, isterseniz anlamayın! İsterseniz ilgilenin, isterseniz ne yaparsanız yapın! Ama bilesiniz ki o gün insanoğlu elleriyle yaptıklarına şöyle bir bakacak. Ne etti? Neydi ortaya çıkan? Ona şöyle bir bakacak. Amellerine, yapıp, yapmadıklarına bakacak. O ortamda tabi mü’minler sevinecekler, coşacaklar. Hâkka sûresinde anlatıldığı gibi, “Ben zaten bunu ümit ediyordum! Ben zaten bunu bekliyordum! Ben zaten hayatımı buna bina ediyor ve bugünün heyecanıyla yaşıyordum!” diyecekler. Ama kâfir de diyecek ki:

Eyvah! Nolaydı keşke toprak olsaydım! diyecektir. Keşke toprak olsaydım! diyecekler. Anlayabildiğimiz kadarıyla:

1. Hesabın, kitabın korkunçluğunu görünce, amellerinin, hayatlarının, hayat programlarının kitaba uygunsuzluğunu görünce kâfirler diyecekler ki, bugün ne cennet, ne de cehennem görmeden hayvanlar gibi keşke toprak olsaydım! diyecekler. Çünkü o gün hayvanlar da dirilecek ve onların hesabı, kitabı kolay bitecek. Çünkü onlara: Sizi insanlar için yaratmıştım! diyecek Allah, onlar da toprak olacaklar. Onların böyle kolay bir hesapla işlerinin bittiğini gören kâfir de böyle diyecek. Keşke bizler de hayvan olsaydık da hesabımız böyle kolayca görülseydi, diyecekler.

2. Veya "keşke dünyada hayvan olsaydım da, mesul olmadan yaşasaydım ve bugün şu hayvanlar gibi toprak olsaydım!" diyecekler.

3. Veya bu sözü söyleyen kâfirler şöyle söylüyorlar: "Keşke Adem gibi olsaydım! Keşke topraktan yaratılan Adem'in yerinde olsaydım, Adem'in yolunda olsaydım da kurtulsaydım! Keşke ateşten yaratılan şeytanın safında değil de topraktan yaratılan Adem'in safında olmasaydım" diyecekler. Çünkü onlar ateşten yaratılan İblis peşinde koşarken sonunda soluğu ateşte aldıklarını anlayınca, "eyvah!" diyecekler, "biz ateş üstündür zannediyorduk!" Meğer ne korkunç bir şeymiş bu! diyecekler.

4. Veya bu sözü söyleyen kâfir şeytandır da denmiş. "Keşke toprak olsaydım! Keşke topraktan yaratılan Adem'e karşı ateş özelliğimle karşı gelmeseydim! Keşke topraktan olan Adem şahsında Rab-bimin emrine asi gelmeseydim!" diyecek şeytan.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gerektiği gi-bi iman edip amele dönüştüren kullarından eylesin. Sübhanekalla-hümme ve bihamdik. Eşhedü en la ilahe illa ente. Estağfiruke ve etû-bü ileyk.

- 79 -

NÂZİÂT SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 79., Nüzûl sıralamasına göre 81., Mufassal sûreler kısmının dokuzuncu grubunun ilk sûresi olan Nâziât sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 46'dır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. "Canları boğarcasına şiddetle çekip alanlara an-dolsun, 2. Canları kolaylıkla alanlara andolsun, 3. Yüzüp yüzüp gidenlere andolsun, 4-5. Yarıştıkça yarışan ve işleri yöneten meleklere andolsun (ki kıyamet kopacaktır.) 6. O gün bir sarsıntı sarsar. 7. Peşinden bir diğeri gelir. 8. O gün kalpler titrer. 9. İnsanların gözleri yere döner. 10. Derler ki: "Biz eski halimize mi döndürüleceğiz?" 11. "Ufalanmış kemik olduğumuz zaman mı?" 12. Derler ki: "O taktirde bu zararına bir dönüştür." 13. Doğrusu bir tek çığlık

yetecektir. 14. Hepsi hemen bir düzlüğe dökülecektir. 15. Ey Muhammed! Mûsâ'nın başından geçen olay sa-na geldi mi? 16. Tuva'da, kutsal bir vadide, Rabbi ona şöyle hitap etmişti: 17. "Firavun'a git; doğrusu o azmıştır." 18. "Ona de ki: Arınmağa niyetin var mı?" 19. "Rab-bine giden yolu göstereyim ki O'na saygı duyup korkasın." 20. Bunun üzerine ona en büyük mucizeyi gösterdi. 21. Ama Firavun yalanladı ve başkaldırdı. 22. Geri dönüp yürüdü. 23. Adamlarını toplayıp seslendi: 24. "Sizin en yüce rabbiniz benim" dedi. 25. Allah bunun üzerine onu dünya ve âhiret azabına uğrattı. 26. Doğrusu bunda Allah'tan korkan kimseye ders vardır. 27-28. Ey İnkarcılar! Sizi yaratmak mı daha zordur, yoksa göğü yaratmak mı, ki onu Allah bina edip yükseltmiş ve ona şekil vermiştir. 29. Gecesini karanlık yapmış, gündüzünü aydınlatmıştır. 30. Ardından yeri düzenlemiştir. 31. Suyunu ondan çıkar-mış ve otlak yer meydana getirmiştir. 32. Dağları yerleştir-miştir. 33. Bunları sizin ve hayvanlarınızın geçinmesi için yapmıştır. 34. Güç yetirilemeyen en büyük baskın geldiği zaman, o gün, insan ne uğurda çalıştığını anlar. 35-36. Cehennem her bakanın göreceği şekilde gösterilir. 37-39. İşte azıp da dünya hayatını tercih edenin varacağı yer şüphesiz cehennemdir. 40-41. Ama kim Rabbinin azametinden korkup da kendini kötülükten alıkoymuşsa varacağı yer şüphesiz cennettir. 42. Ey Muhammed! Senden kıyametin ne zaman gelip çatacağını sorarlar. 43. Nerde senden onu anlatması? 44. Onun bilgisi Rabbine aittir. 45. Sen sadece kıyametten korkanı uyaransın. 46. Kıyameti gördükleri gün dünyada ancak bir akşam yahut bir kuşluk vakti kadar kalmış olduklarını sanırlar."

Sûreyi baştan sona niye okudum? Sûrenin muhtevası kafam-da daha bir güzel canlansın diye okudum. Bir de sûreyi baştan sona okuyuşumun sebebi bu sûre bu şekilde Arapça olarak inmiştir de onun için. Sûre budur yani. Şu okuduğum şekilde bir siyak sibak, bir in-sicam içinde indirilmiş Rabbimizden. İşte bana da, dinleyenlere de te-sir etsin, beni de dinleyenleri de etkisi altına alsın diye okudum. Bu haliyle de Kur'an zikirdir. Yani hiç mânâyı, muhtevayı gündeme getir-meden de Kur'an'ın bir sûresini okumak da zikirdir. Ama hani hadis-i şerifte onu aramızda ders haline getirmemiz, onu anlayıp hayatımızı onunla düzenleme kavgası vermemiz isteniyordu bizden. Onu aranız-da ders yapın deniyordu. Okuduğumuz âyetlerin muhtevasını da an-lamamız isteniyordu, inşallah onu da gerçekleştirmeye çalışacağız.

Arkadaşlar bu hafta evine misafir olduğumuz Nâziât sûresi Mekke'de nazil

olan en son sûrelerden birisidir. O dönemi şöyle bir gözünüzün önüne getirin. Müslümanlar gizli gizli Müslüman olmuşlar, Gizli gizli Allah'ın Resûlüyle buluşup getirdiği hidâyet hediyesini ka-bullenmişler, gizli gizli onu öğrenip yaşamanın kavgasını vermekteler. Müslümanlıkları açığa çıktığı zaman enva-ı çeşit hakaretlere, işkence-lere maruz kalmışlar. Evlerinden, yurtlarından kovulmuşlar, dışlanmış-lar, hakaretlere maruz kalmışlar. Ve nihâyet Mekke'nin, kendi şehirle-rinin Müslümanlar için yaşanmaz olduğu, bunaldıkları bir dönemde gelmiş bu sûre.

Hayatlarından bezdirilmiş, dünyaları zindan edilmiş, Müslü-manlıklarından dolayı çekmedikleri kalmamış bu garibanlara, bu şe-refli Müslümanlara çok bunaldıkları bir dönemde gelen bu sûresiyle Rabbimiz şöyle sesleniyordu: Ey Müslümanlar! Ey Müslümanlıkları en büyük suç sayılmış müslümanlar! Ey suçları sadece Müslümanlaş-mak olan, bunun dışında hiçbir suçları olmayan yiğit kullarım! Endişe etmeyin! Üzülmeyin! Sizin safınızda ben varım! Kendinizi yalnız ve korumasız sanmayın! Ben sizi mutlaka galip getireceğim! Sizin yüzü-nüzü güldürecek, makus kaderinizi değiştireceğim! Sonra unutmayın ki nasıl olsa önünüzde mükafat göreceğiniz bir âhiret var. Sizleri hem dünyada, hem de âhirette memnun edeceğim! Müjdesini vererek on-lara bir destek oluştururken kâfirlere de şöyle sesleniyordu:

Ey kâfirler! Ey benimle, benim âyetlerimle, benim peygambe-rimle, benim inanmış kullarımla savaşa tutuşan kâfirler! Benim ar-zımda benim kullarıma hayat hakkı tanımamaya çalışan, benim elçimi susturmaya çalışan kâfirler! Ne Yaparsanız yapın, önünüzde sizi bek-leyen bir azap var. Hem dünyada hem de âhirette dayanılmaz yenil-giler ve azaplar sizi beklemektedir! Ne yaparsanız yapın asla ondan kaçıp kurtulamayacaksınız! diyerek onlara da bir tehdit oluşturmak adına gelmiş bir sûreyle karşı karşıyayız.

Daha önceki derslerimizde de ifade ettiğimiz gibi Mekkî sûre-lerde genellikle münâfıklara rastlanmaz. Münâfıklardan söz edilmez. Zira Mekke'de Münâfık yoktur. Mekke toplumunda münâfık olmaz. Neden? Eh zaten kefirlerin güçlü, Müslümanların zayıf olduğu bir dö-nemde, bir toplumda münâfıklığa gerek de yoktur. Böyle bir durumda birinin münâfık olması ona hiçbir avantaj sağlamadığı gibi pek çok menfaatlerini de kaybettirir. Çünkü küfrün ve kâfirlerin güçlü, müslü-manların da zayıf olduğu, Müslümanların Müslümanlıklarından dolayı suçlandığı, hakaretlere maruz kaldığı, ben Müslümanım diyen herke-sin âdeta işkenceye adaylığını koyduğu bir dönemde, bir ortamda müslüman

olmayan birinin müslümanmış gibi davranması onun da suçlanması, onun da horlanması ve işkenceye aday olması anlamına gelecekti ki buna hiç de gerek yoktu. Korkacakları bir şey olmadığı için kâfir olan herkes çok rahatlıkla küfrünü ilân edip açıklayabilirdi o toplumda. Onun içindir ki münâfık Müslümanların güçsüz olduğu Mekke toplumun değil, Müslümanların güçlü olduğu Medine toplumunun insanıdır.

İşte Mekke'nin son dönemlerinde gelen bu sûre Müslümanları Medine toplumuna hazırlıyordu. Rabbimiz bu sûresiyle Müslümanları Medine hayatına hazırlıyordu.

Sûrenin anlaşılabilmesi için Nebe' sûresinin anlaşılması gere-kecektir. Geçen hafta burada olup Nebe' sûresini dinleyen kardeşle-rimiz bu sûreyi daha bir güzel anlayacaklardır. Hele hele geçen hafta-dan bu güne kadar Nebe' sûresini üç beş yerde anlatarak kendisine mal etmeye çalışanlar daha güzel anlama imkânı bulacaklardır in-şallah. Çünkü muhteva yönünden bu iki sûre birbirlerine çok benze-mektedirler.

Sûrenin âyetleri üzerinde süratli bir gezinti yaptıktan sonra in-şallah tek tek âyetleri tanımaya geçelim inşallah. Sure, ahiret hayatını inkâr edenlerin bu inançlarında ne kadar dayanıksız olduklarını izah eden, özellikle kıyamet ve ahiret hayatını konu alan ve müşrikleri uya-ran tehditkâr ayetlerden oluşmaktadır. İnkârda direnenlere, Hz. Musa-nın getirdiklerine inanmayıp düşmanlık yapan Firavunun acı sonu ha-tırlatılarak, onun akıbetinden ders almaları hedeflenmektedir.

Sûrenin ilk beş ayetinde, vücudun en uç noktalarından kâfirle-rin canım "söküp çıkaran", müminlerin canım ise "yavaşça çeken" Al-lah'ın emirlerini süratle yerine getirmek için "yüzüp yüzüp giden" bunu yerine getirirken birbiriyle adeta "yarışıp geçen"; "derken (Allah'ın iz-niyle kâinatı idare etme) işi(ni) düzenleyen" meleklere yemin edilerek, ardından gelen ayetlerde kıyamet, tüm şiddetiyle gözler önüne seril-mektedir: "O gün bir sarsıntı sarsar, ardından başka bir sarsıntı gelir. O gün kalpler korkudan titrer. Gözler donakalır" (6-9).

O gün yalnızca kâfirlerin, fâsıkların, günahkârların ve münâfıkların kalpleri oynar. Çünkü Allah; "O an büyük korku onları asla tasa-landırmaz. Melekler onları şöyle karşılar: İşte bu size vaadedilen gündür" (el-Enbiyâ, 21/-103) buyurarak müminlerin o günün korkusundan emin olacakları müjdesini

vermektedir. Allah kıyamet gününün şiddetini açıklıyor ki; Biz çukura girip çürümüş kemikler olduktan sonra ye-niden mi diriltileceğiz. (Eğer öbür taraf Muhammed'in dediği gibiyse bizim) bu dönüşümüz zararlı bir dönüştür" (10-12) diye alay edenler, belki düşünürler. Çünkü, o anın gelmesi öyle pek uzak ve zor değildir; "Tek bir haykırmaya bakmaktadır, onlar (uykularından uyanır gibi) hemen uyanır-lar" (13, 14).

Müşrikleri, kıyamet gününün dehşetiyle korkutan Allah Teâlâ, küfürlerinde direnenlere, bu kez tarihten örnek veriyor; onların da iyi bildikleri Hz. Musa-Firavun kıssasını anlatıyor ki, belki bundan ibret alıp yola gelirler. Kur'an, olayı ayrıntısıyla açıklıyor. Çünkü durumları, hakka düşmanlığın cezasını suda boğulmakla ödeyen Firavuna çok benzemektedir. Üstelik, Firavun onlardan daha güçlüydü, emrinde hazineler ve ordular vardı. O bile, kendisini Allah'ın azabından kurtaramadı. Toplumun başında iyice azan Firavun, belki yaptıklarından arınır diye Allah, kendisine Mûsâ'yı gönderdi. Allah Teâlâ, Mûsâ'nın getirdiği mucizeler karşısında bile etkilenmeyen, üstelik ona düşman kesilen Firavun'u, adamlarını toplayıp: "Sizin büyük tanrınızım" diye meydan okuduğu için dünya ve âhiret azabıyla yakaladı" (15-25).

Sûre boyunca Allah, müşrikler belki inatlarından vazgeçerler diye her şeyi kullanıyor, anlamaları için ibret alınacak her şeyi kendi-lerine hatırlatıyor. Onların gözleri, yirmi yedi ila otuz üçüncü ayetler arasında sürekli gördükleri tabiat olaylarına çevrilmek isteniyor: "Yaratılışça siz mi daha çetinsiniz, yoksa gök mü? Onu Allah yaptı. Yükseklik miktarını yükseltti, onu düzenledi. Gecesini örtüp kararttı, kuşluğunu (güneşin ışığını) açığa çıkardı. Bundan sonra da yeri döşedi. Ondan suyunu ve otlağını çıkardı. Dağları sapasağlam çaktı (ki), sizin ve hayvanlarınızın geçimi için" (27-33). Buradaki; Bundan sonra da yeryüzünü serip döşedi" ifadesi, yeryüzünün gökyüzünden sonra yaratıldığı anlamına gelmez. "Sonra" kelimesi iki cümlenin arasında sa-dece bir bağlaçtır. Çünkü, Kur'an-ı Kerim'in başka bazı ayetlerinde yeryüzünün yaratılışı gökyüzünden önce zikredilmiştir.

Tüm bu hatırlatmalardan sonra, küfredenlere son uyarı yapılı-yor: Her şeyi bastıran o büyük felaket (kıyamet) geldiği zaman, o gün insan neyin peşinde koşmuş olduğunu hatırlar. Gören kimseler için Cehennem ortaya çıkarılmıştır (o gün) Artık kim azar ve dünya haya-tını tercih ederse (onun için) gidilecek yer Cehennemdir. Ama kim Rabbinin makamından korkar ve nefsi kötü heveslerden vaz geçirirse (onun için) gidilecek yer Cennettir" (34-41).

Sûrenin son ayetlerinde hitap, Resulullah'a döndürülerek bu kadar uyandan sonra hâlâ yola gelmeyip kıyametin ne zaman kopa-cağım sorarak alay eden müşriklere, onun gayptan haber veren bir kâhin değil anlayan ve korkan kimseler için bir uyarıcı olduğu bildiril-mekte ve son kez yapılan bir uyarıyla sûre sona ermektedir: "Onlar onu gördükleri zaman sanki bir akşam veya kuşluk vaktinden fazla kalmamış gibi olurlar" (46).

Şimdi bu kadar sözden sonra, bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım. Sûrenin başında beş âyet yemin eder. Cenâb-ı Hak beş yeminle söze başlar. Peş peşe gelen yeminler şöyle:

1-5. "Canları boğarcasına şiddetle çekip alanlara andolun, canları kolaylıkla alanlara andolsun, yüzüp yüzüp gidenlere andolsun, yarıştıkça yarışan ve işleri yönetenlere andolsun (ki kıyamet kopacaktır.)"

Şiddetle söküp çıkaranlara, daldırıp derinden çekenlere yemin olsun ki. Yani anlıyoruz ki elinde güç var ve karşısındakinin göğüs ka-fesinden daldırıp kalbini, ruhunu, canını, midesini, bağırsaklarını söküp çıkaranlara yemin ediliyor. Meleklere, yahut savaş meydanındaki mücahitlere yemin ediyor Rabbimiz.

Allah dâvâsının, Allah iradesinin hâkimiyeti adına kâfir saflarına dalan mücahitler ve melekler kâfirin canını böyle alırmış. İbni Ab-bas efendimizin ifadesiyle melekler kâfirlerin canını, ruhunu onları boğa boğa, pençelerini göğüs kafeslerinden içeriye daldıra daldıra alırlar. Bedenlerini dipten tırnağa, ta derinlerinden çeke çeke, söke söke can alan meleklerdir bunlar.

Bir de yavaşça, kolayca, yumuşak bir şekilde, üzmeden, incitmeden, sade yağdan kıl çeker gibi çıkarıp alanlara yemin olsun ki. Melekler mü'minlerin ruhlarını da bedenlerinden böyle yavaşça, gönül hoşluğu içinde, gönül neşatı içinde alırlarmış. Ancak Allah Kur'an'ında bir şeyi özelleştirmemiş, yani sınırlarını çizmemişse biz de bunu özelleştiremeyiz. Bu yeminlerin mânâsı şudur, Allah burada şunu murad etmiş diyerek bu yeminleri özelleştirme hakkına sahip değiliz.

Meselâ Rabbimiz A'râf sûresinde İsrailoğullarının sergüzeşt-i hayatıyla ilgili deniz kenarında bir karyeden, kasabadan söz eder:

“Ey Muhammed! Onlara deniz kıyısındaki kasabanın durumunu sor.” (A’râf 163)

Peki neresidir bu karye? Hangi denizin kenarıdır burası?

Yine meselâ Yâsin sûresinde de bir karye ashabından söz edilir:

“Peygamberim, insanlara, halkına elçiler gelen kasabaları anlat.” (Yâsîn 13)

Rabbimiz burada da bir karyeden söz eder. Peki neresi bu karye? Hangi köy? Hangi kasabadır bu karye? Antakya mı? Şam mı? Bağdat mı? Konya mı? Kayseri mi? Hayır! Allah bunu özelleştirmediğine göre biz de özelleştiremeyiz. Peki ne diyeceğiz bu konuda? Sûrede anlatılan bu sıfatı üzerinde taşıyan her karye, her şehirdir burada anlatılan diyeceğiz.

Öyleyse bu yeminler üzerinde şöyle teknik bir bilgi vereyim. Bu konuda selef âlimlerimizin iki görüşü vardır:

1. Ya üzerine yemin edilen bu sıfatlarla ilgili gerek Kur’an’ın indiği o dönemde, gerekse kıyamete kadar her bir dönemde bu kitabın muhatabı olan insanların çağrıştırdığı, anlamaya çalıştığı her şeydir. Yani her bir dönem insanı için o sıfat, o kelime neyi hatırlatıyor, neyi çağrıştırıyor, neye ait kılınabiliyorsa o anlama gelecektir bu yeminler.

2. Ya da bu yeminlerden sonra bu yeminlerin cevabı olarak karşımıza çıkan konular, yani bu yeminlerden sonra Rabbimizin gündeme getirdiği konular, bu yeminlerin şerhi konusunda karşımıza bir bakış açısı çıkaracaktır. Yani bize bir bakış açısı kazandıracak ve bu yeminleri o konularla şerh etmeye çalışacağız. Meselâ burada olduğu gibi yemin edildi, yemin edildi, yemin edildi sonra da kıyamete, insanın öldükten sonra tekrar dirilişine dikkat çekilmişse o zaman bu yeminleri o konuya münhasır şerh etmeye çalışacağız. Veya meselâ ye-minden sonra eğer Kur’an’a dikkat çekilmişse o çerçevede anlamaya çalışacağız.

Eğer bu yeminler konusunda Kur’an’ın başka bir yerinde bir açıklık varsa veya Kur’an’ın en büyük müfessirinden ve onun ashabından herhangi bir rivâyet varsa önce Rasulullah’ın sonra da sahâbenin anlayışına, tâbiînin anlayışına,

sonraki selefin anlayışına ittiba etmek zorundayız. Değilse birinci anlayışı kabul edip bu sıfatlar bizim hayatımızda neleri çağrıştırıyorsa, onları ortaya koymak da caiz olacaktır.

Selef bu yeminleri iki türlü yorumlamış. Bazıları düşman saflarına dalarak kâfirlerin canlarını söke söke alan mücahitlere yemin ediliyor, demişler. Bazıları böyle Rabbimiz cihadı, mücahitleri kutsamaktadır derlerken bazıları da burada meleklere yemin edilmektedir, demişlerdir. Ama burada Rabbimiz bunu özelleştirmediğine göre konuyla alâkalı zihnimizde neleri çağrıştırıyorsa, Kur'an bütünlüğüne ters düşmemek kayd u şartıyla onları söyleyebileceğiz.

Meselâ bakın burada zorla söken, söküp çıkaran, daldırıp, el atıp söküp, koparıp alanlara yemin ediliyor. Neleri söküp çıkarırlar? Neleri zorla, zorbayla söküp alırlar? Çocuklarınızı zorla söküp çıkarırlar evlerinizden. Zerdüşt boyalı, materyalist bir eğitim çukuruna atmak için zorla çocuklarınızı evlerinizden söküp çıkaranlara yemin olsun ki. Sizin istediğiniz eğitim kurumlarını, İmam-Hatipleri kapatarak kendi istedikleri çukurlara onları atmak için zorbayla onları evlerinizden, medreselerinizden söküp alanlara yemin olsun ki.

Veya vergi diye zorla insanların ceplerindekini söküp çıkaranlara yemin olsun ki. İnsanların ceplerine zorla, zorbayla el atanlara yemin olsun ki. Veya zorla, zorbayla başörtülere el atıp soyanlara ye-min olsun ki. Namuslara el atıp zorla onu soyup çıkaranlara yemin ol-sun ki.

Bir de yavaşça, kolayca, böyle çaktırmadan, sade yağdan kıl çeker gibi alanlara yemin olsun ki. Öncekinde zorla bir alış var, burada ise böyle çaktırmadan, hissettirmeden yavaşça bir alış söz konusu.

Birinde cebinizdeki paralar zorla alınırken, bu ikincisinde böyle çaktırmadan, hissettirmeyen, görünmeyen bir elle, yani enflasyonla söküp alırlar. Bir el çabukluğuyla hissettirmeden bir de bakmışınız ki cebinizdekiler, kasanızdakiler, kesenizdekiler eksilivermiş. Veya bu ikincisinde zorla çekip almazlar, başörtülerini de verdikleri materyalist bir eğitim sonucunda sindire sindire, razı ede ede, sade yağdan kıl çeker gibi kendilerine soydururlar onu.

İşte zorla bu işi yapanlara ve münâfıkça bu işi halledenlere Allah yemin ediyor. Onların tümünün belâsını vereceğini anlatıyor. Üçüncü yemin de şöyle:

Bir de yüzenlere, yüzdükçe yüzenlere, yüzüp yüzüp gidenlere yemin olsun ki. Allah'ın emri ile kâinatı idare eden ve Allah'ın emirlerini, buyruklarını süratle yerine getiren, bu uğurda yüzüp giden meleklere Allah yemin ediyor. Başka neler yüzer? Denizde yüzenlere, Ay, güneş, yıldızlar gibi ecram-ı semâviyenin yüzücülerine, karada yüzenlere, amirlikten, müdürlükten yüzüp gidenlere, yapıştıkları koltuklarından yüzüp gidenlere veya bu dünyada ömürlerini tamamlayıp mezara doğru yüzüp gidenlere yemin olsun ki.

Bir de yarışanlara, yarışıp birbirlerini geçenlere yemin olsun ki. Kâfirlerin habis ruhlarını cehenneme götüren, mü'minlerin âlî ruhlarını da cennete götürmek için yarışıp giden meleklere yemin ediyor Allah. Mü'minlerin ruhlarını ebediyet diyarı olan cennete ulaştırmak için acele edip birbirleriyle yarışan meleklere yemin olsun ki. Veya daha iyi Müslüman olma konusunda yarışanlara, cennete daha âlî makamları elde etme adına yarışanlara veya hayatın çeşitli kademelerinde yarışanlara, daha çok malım olsun, daha çok dolarım, evim, arsam, rütbem, alkışım olsun diye yarışanlara yemin olsun ki. Daha iyi diploma, daha iyi not, daha çok şan, daha çok şöhret, daha çok alkış adına yarışanlara yemin olsun ki.

Bir de müdebbirat-ı emre, işi düzenleyenlere, düzen için iş ya-panlara, tedbir-i emr edenlere, yemin olsun ki. Cenab-ı Hakk'ın âlemin düzeni konusunda emir altına verdiği, yani memur kıldığı, işi yöneltip idare eden meleklere yemin olsun ki. Allah'ın emriyle rüzgarları, yağmurları, rızıkları, ömürleri, zelzeleleri, dünyanın düzeniyle ilgili di-ğer işleri idare eden, icra eden meleklere yemin olsun ki. Veya üzerine sorumluluk alanlara, müdürlük yapanlara, idarecilere, yön verenlere, iş başına gelenlere, çevreye düzen vermeye çalışanlara, evdekilere düzen vermeye çalışan baba ve analara yemin olsun ki. Yani Allah'ın düzeninden habersiz çevresine düzen vermeye çalışan zavallılara yemin olsun ki.

Yemin olsun, yemin olsun, yemin olsun, yemin olsun ki kıyamet kopacak, sizler yeniden diriltilecek ve Rabbinizin huzurunda yaşadığınız hayatın hesabını vereceksiniz. İşte bunu ifade eden şu aşağıdaki âyetler yeminlerin cevabıdır.

6-7. "O gün bir sarsıntı sarsar. Peşinden bir diğeri gelir."

O gün bir râcife, bir sarsıntı sarsıverir. Dünyayı yerinden oynatan bir râcife, bir deprem sarsıverir o gün. Sonra ardından da râdife gelir. Yani onu râdife izleyecektir. İbni Abbas efendimizin beyanıyla bu râcifeyle birinci sur,

râdifeyle de ikinci sur kastedilmektedir. Birinci ve ikinci surların üfürülmesi anlatılır. Bakın Zümer sûresi de konuyu şöyle anlatır:

"Sur'a üflenince, Allah'ın dilediği bir yana, göklerde olanlar, yerde olanlar hepsi düşüp ölür. Sonra Sur'a bir daha üflenince hemen ayağa kalkıp bakışır dururlar."
(Zümer 68)

Birinci surla kıyametin kopuşu, dünyanın altüst oluşu anlatılırken, ikinci sarsıntı ile ölülerin ayağa kalkması, yani yeniden diriliş kastediliyor.

Sonra bu korkunç manzaralar karşısında insanın durumu anlatılır:

8. "O gün kalpler titrer. Korkudan insanların gözleri yere düşer."

"Vâcife" hem korkuyla titreme mânâsına hem de boş olma mânâsınadır. O gün kalpler korkak, ürkek ve bomboş ve gözler de donuktur, dona kalmıştır.

Kalpler eylemsizdir o gün. Veya kalpler fonksiyonunu yitirmiştir. Meselâ dünyada kalp taşıyan insan, gördüğü hadiseler karşısında etkilenir ve tavır alır. Meselâ kalp taşıyan insan düşene üzülür. Bir ço-cuk düşerken, düşmeye doğru giderken üzülür insan. Veya yanan bi-risini gördüğü zaman üzülür insan. Ama o gün kalpler bomboştur. Kalpler bitmiştir. Kalplerin fonksiyonu bitmiştir. Hiçbir tavrı, hiçbir kararı yoktur o gün kalplerin. Dursam mı, yürüsem mi? Gitsem mi, gelsem mi? Ağlasam mı, gülsem mi? Bu konuda bir kararı kalmamıştır kalplerin. Neden? Çünkü vâcifedir, bomboştur o gün kalpler.

Halbuki dünyada fonksiyon sahibidir kalpler. Fonksiyon sahibiydi dünyada. Meselâ İstanbul'un Beyoğlu semtinde dolaşan, Hz. Fatıma anamız kadar kapalı, tepeden tırnağa örtülü bir kadın görsek. Nasıl bir fonksiyon icra eder kalplerimiz? Nasıl tavır alır bu manzara karşısında kalpler? Bu durumda üç insan kalbi çıkar karşımıza:

1. Bu kadıncağızın kıyafetini hazmedemeyerek, "Hâlâ bunların kökünü kesemedik! Hâlâ caddelerimizi bu örümcek kafalılardan temizleyemedik!" diye kinle, gayzla köpürüp, salyalarıyla onu öldürmeye, yok etmeye çalışan bir insan kalbi. Bir kâfir kalbi.

2. Veya o kadıncağızı çok beğenip, kalbi coşup, kızına karısına: "İşte siz de böyle olun!" diye tavsiye edecek kadar onun bu halinden memnun olan ikinci bir insan tipi. Böylelerinin çoğalması için Allah'a dua eden insan kalbi.

3. Bir de "eyvah! Ne işi vardı acaba bu müslimenin sokakta? Keşke çıkmasaydı! Keşke vakarla evinde otursaydı! Keşke el âlemin bakışlarına kendisini arzetmeseydi de ağırlığıyla evinde otursaydı!" diye ona acıyan ve üzülen üçüncü bir insan kalbi.

Yani dünyada kalbin fonksiyonu vardır. Hadiselerden etkilenip tavır alması vardır. Sevinir, üzülür, etkilenir, küser, barışır, tavır alır. Ama o gün kalpler bomboştur. Tüm fonksiyonları bitmiş, işlevini kaybetmiştir. Kendisiyle, birileriyle ilgilenecek, sevinecek, üzülecek bir fonksiyonu kalmamıştır artık. Ama tabi kâfirin kalbi böyle olacaktır. Enbiya sûresinde anlatıldığı gibi mü'minler bundan etkilenmeyeceklerdir. Mü'minler korunacaktır o gün.

"En büyük korku bile onları üzmez; kendilerini melekler: "Size söz verilen gün işte bugündür" diye karşılarlar."
(Enbiyâ 103)

Kâfirlerin kalpleri böyledir. Ve gözler de zillet içinde donup kalmıştır, donakalmıştır. Korkuyla, inkârlarının hayal kırıklığıyla, sarsıntı ve yıkılmışlığıyla önüne düşmüştür. Çünkü onlar dünyadayken, hayattayken şöyle diyorlardı:

10-12. "Derler ki: "Biz eski halimize mi döndürüleceğiz? Ufalanmış kemik olduğumuz zaman mı?" Derler ki: "O taktirde bu zararına bir dönüştür."

Rabbimiz burada sözü âhireti inkâr edenlere getirir. "Ne yani öldükten sonra, yok olduktan, tüm hücrelerimiz toprak olduktan sonra tekrar dirileceğiz öyle mi?" derler. Alayın, istihzanın doruğu. Dalga geçmenin zirvesi.

"Hayat bu hayattan ibarettir. Hayat ancak bu dünya hayatıdır. Varsa da yoksa da işte yaşadığımız bu hayat vardır. Bunun ötesinde başka bir hayat yoktur" dediler. "Bizler bir daha diriltilecek değiliz" di-yerek âhiret hayatını inkâr ettiler. Bazıları hem dilleriyle inkâr ettiler, hem de hayatlarıyla inkâr ettiler. Hem sözle, hem de hayat programlarıyla inkâr ettiler. Bazıları da dilleriyle

âhireti inkâr etmemekle beraber, âhireti kabul ettiklerini söylemekle beraber hayatlarıyla âhireti inkâr ettiler. Hayat programlarıyla âhireti inkâr ettiler.

Şimdi buna göre biz kendimizi, çevremizi, en yakın akrabalarımızı bir değerlendirelim. Yirmi dört saatin kaçta kaçını âhiret hesabına harcıyoruz? Bir günümüzün kaçta kaçını Kur'an'ın talimine, dinin tedrisine harcıyoruz? Kaçta kaçını dinin tebliğine, emr-i bi'l ma'rufa harcıyoruz? Kaçta kaçını işimize, aşımıza, dükkanımıza, tezgahımıza, ticaretimize, maişet teminine harcıyoruz? Öyleyse bizler Allah korusun da bugün dilimizle âhirete inandığımızı söylüyoruz ama bilfiil hayatımızla, hayat programımızla âhireti inkâr ediyoruz. Geleceğe ait planlarımızla, kazanma ve yığma hırsımızla, evlerimizin yapısıyla, ha-yat programımızla sanki hiç ölmeyecekmiş gibi bir program yapıyor ve âhireti inkâr ediyoruz.

Ama unutmayalım ki o gün reddettikleri, inkâr ettikleri, ciddiye almadıkları bu gerçekle karşı karşıya gelince insanlar perişan olacaklar. Bakın bu alaya alanların alaylarını zirve noktasına çıkarmak üzere şöyle dediklerini anlatıyor Rabbimiz:

"Öyleyse, eğer dediğiniz doğru ve kıyamet varsa, yeniden diri-leceksek biz yeniden kahrolduk. O zaman biz bir daha mahvolduk. Yandığımız bir gündür" diye gülüşüp alay ediyorlar. "Desenize bizim işimiz bitik" diyerek alay ediyorlar. Hani Bakara sûresinde de:

"Allah'ı nasıl inkâr edersiniz ki siz ölüler idiniz de sizi diriltti. Sonra sizi yine o öldürecek, sonra yine diriltecek. Sonra ona döndürüleceksiniz."

(Bakara 28)

Nasıl oluyor da bütün bu gerçekler ortadayken Allah'ı inkâr ediyorsunuz? Allah hayret çağrıştıran bir ifadeyle soruyor. Gerçekten de küfür, hayret edilecek bir durumdur. Soruyor Allah: "Nasıl oluyor da Rabbinize karşı böyle nankörlük yaparsınız! Ki O Allah siz yoktunuz da sizi var etti. Sonra sizi öldürecek, sonra tekrar diriltip size hesap soracak."

İnsanın kendi kendisinin dünyaya gelişini, yaratılışını düşünüvermesi, sonra ölümünü hatırlayıvermesi bunu anlamak için yeterlidir. Bu gerçeği anlamak için illa da felsefe yapmaya, uzun uzun araştırmalara girmeye de gerek yoktur aslında. Nasıl oluyor? Sizler ölüydünüz de sizi Allah var etti, deyince şöyle diyorlarmış: "E bize mi sordu? Yaratmasaydı! Madem ki diriltmiş biz de

istediğimizi yaparız! Dilediğimiz gibi yaşarız!" "Tamam ama sizi öldürecek!" denince de: "Biz de ölene kadar bildiğimiz gibi yaşarız! Ölene kadar kam alırız dünyadan" diyorlarmış. "Ama sonra yeniden dirileceksiniz! Ne yapacaksınız o za-man?" denilince de: "Eh madem ki dirileceğiz bir daha kam alırız dünyadan! Kaldığımız yerden devam ederiz hayatımıza!" diyorlarmış. Ama bu diriliş önceki diriliş cinsinden olmayacak. Dünyaya dirilmeyeceksiniz, hesap vermek üzere öbür tarafa dirileceksiniz.

Öyleyse Allah karşısında kaçış ve kurtuluş kesinlikle yoktur. Yani tüm bu olup bitenler sizin dışınızdayken, gelişiniz de gidişiniz de elinizde değilken, neyinize güveniyor da Allah'a kafa tutuyorsunuz? İslâm'ı kapatmaya, kamufle etmeye nereden güç buluyorsunuz? Ölüydünüz! Yoktunuz! Hiçtiniz! Bu gücünüzü biz verdik size! Bu gücünüzü alacağız da! diyor Rabbimiz.

Siz bilirsiniz. Ama bakın Allah kısa ve özlü olarak buyuruyor ki:

13-14. "Doğrusu bir tek çığlık yetecektir. Hepsi hemen bir düzlüğe dökülecektir."

Yani bu iş zor değil ki bize. Sizin diriltilmeniz, tekrar yaratılmanız Allah'a asla zor değildir. Bir tek ses, bir tek sayha, bir haykırma, bir anons, tek bir sarsıntı. "Dirilin! Kalkın! Haydin bakalım!" denecek o kadar. Bir de bakmışsın ki onlar yerin üstündedirler. Bir de bakmışsınız ki hepiniz dirilmiş ve Allah'ın huzurundasınız. Üfürülecek bir sur'un akabinde bir de bakmışsınız ki sâhirasınız. Sâhira, parlak ve düzlük bir arazi demektir. İnsanların yaşadıkları hayatın, yapıp ettiklerinin hesabını vermek üzere toplandıkları mahşer yeridir. Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bu hususu şöyle anlatır:

"Kıyamet günü insanlar üzerinde hiç kimseye ait bir işaretin bulunmadığı, tertemiz bir yufka ekmeğine benzeyen, ayak basılmamış beyaz bir arazide toplanacaklardır."

(Buhârî, Rikak, Müslim, Münâfıkîn 2790)

Buraya kadar hem Mü'minler için, hem de kâfirler için bir konum tespiti, bir durum değerlendirmesi yaptı Allah. Bundan sonra bunu bir pratiğe dökme örneği verecek Rabbimiz. İşte şekilde görüldüğü gibi diye tarihten bir örnekle bir Müslümanın nasıl olması gerektiğini anlatacak. Bakın tarihte şöyle şöyle

yapanlar da oldu da sonunda şu neticeyi kucakladı diye bunu bir örnekle sunacak.

15-19. "Ey Muhammed! Mûsâ'nın başından geçen olay sana geldi mi? Tuva'da, kutsal bir vadide, Rabbi ona şöyle hitap etmişti: "Firavun'a git; doğrusu o azmıştır. Ona de ki: "Arınmağa niyetin var mı? Rabbine giden yolu göstereyim ki O'na saygı duyup korkasın."

Peygamberim sana Mûsâ'nın haberi geldi mi? Tabii bu soru, cevap isteyen bir soru değildir. Allah sözü insan sözü gibi anlaşılmamalıdır. Dinle bak onu sana ben anlatayım! demektir bunun mânâsı. Bu vahyin bir parçasıdır. Kur'an okurken bunun Allah sözü olduğunu unutmadan okumak zorundayız.

Öyle değil mi? Soran kim? Allah. Yani ilim kendisinden olan, ilmin kaynağı olan, ezelin ve ebedin bilgisini bilen Allah. Sorulan kim? Yine Kur'an'ın beyanıyla cahilin cahili olan insan. Öyleyse bu bir soru değildir. Cevap isteyen bir soru değildir. Peki nedir bu? Bu şu demektir: Bak dinle onu sana ben söyleyeceğim! Allah'ın Resûlü önceleri bunu bilememişti de Allah'ın uyarısına sebep olacak bir takım tavırlarda bulunmuştu.

Burada Rabbimiz Hz. Mûsâ ve Firavunla alâkalı, İsrail oğullarıyla alâkalı tarihten bir örnek verecek. Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapan bir Allah elçisinden, bir de tamamen zıddını örnekleyen Firavun'dan örnek verecek.

Kur'an ne Hz. Mûsâ'yı ne de Firavun'u anlatmak için gelmemiştir. Kur'an bize kulluğu anlatmak için gelmiştir. Kur'an bu tarihî ör-nekleri gündeme getirirken benim kulluğuma örnek olsun diye gündeme getirir. Eğer çok kısa bir özetleme yapacak olursak, Kur'an bize üç şey anlatır:

1. Kur'an bize kulluğu anlatır. Âbid ve Mâbudu tanıtır. Yani ki-me kul olacağız? Kimin kulu olacağız? Kur'an önce bunu anlatır. Allah'a kul olacağız, tamam anladık da bu Allah kim? Nasıl bir Allah'tır bu kendisine kulluk yapacağımız Allah? Sıfatları, esmâsı, özellikleri nedir? İşte Kur'an bize bunu anlatır. Çünkü esmâsıyla, sıfatlarıyla bi-linmeyen bir Allah'a kulluk yapılamaz.

2. Buna kabulüm diyen, böyle bir Allah'a inandım diyen kişiye mü'min denir. Peki şimdi bu mü'min böylece kabullenip inandığı Allah'a kulluk yapacak. Acaba bu Allah kendisine nasıl bir kulluk ister? Nelerden razıdır?

Nelerden razı değildir? İşte Kur'an ubûdiyet dediği-miz bu konuyu anlatır.

Bu ubûdiyet konusunu da Rabbimiz iki merhalede anlatır:

a. Kur'an'da bizzat kulluk emirlerini, kulluk icaplarını anlatarak.

b. Kur'an'da örnek kullar sergileyerek, şekilde görüldüğü gibi buyurarak.

Kur'an'da direk kulluk icapları ortaya konulmuş. Meselâ namaz kılın! Oruç tutun! Zekât verin! Haccedin! İçki içmeyin! Zina etmeyin! Cihad edin! gibi bizzat kulluk icapları anlatıldığı gibi bir de kulluk örnekleri anlatılmış. Meselâ İblisle mücadelede, tevbede, dönüşte Adem (a.s) gibi olun, Tâğutla mücadelede Hz. Mûsâ gibi davranın, kadın karşısında Yusuf (a.s) gibi, cinsel sapıklık karşısında Lût (a.s) gibi, ekonomik bozukluklar karşısında Salih (a.s) gibi, salihlerin putlaştırılması karşısında Nuh (a.s) gibi davranın diye bize kulluk örnekleri sunulmuştur.

3. Kur'an bize âhireti anlatır. Rabbimiz bize hem birinci konuyu hem de ikinci konuyu anlatırken tabiri caizse dekor olarak âhireti, âhiretteki hesap ve kitabı kullanır. Kendisine kulluk yapmamız gereken Allah anlatılırken eğer böyle bir Allah'a kulluk yaparsanız sonunda size cennet var, değilse cehennem sizi beklemektedir diye cennet ve cehennem arz edilir. Eğer örnek kullar, kullukta örnekler olarak si-ze arz edilen peygamberleri örnek olarak kabullenir ve onlar gibi olmaya, onlar gibi yaşamaya çalışırsanız karşılığında size cennet var, aksini yaparsanız cehennem sizi beklemektedir buyurularak sürekli dekor değiştirilmektedir.

Zaten âhiret gündeme getirilmedikçe, cennet ve cehennem dekor olarak gündeme getirilmedikçe namaz, oruç anlatılamaz, kulluk anlatılamaz, din anlatılamaz. Meselâ bir adamın elinde bir kağıt olsa ve adam bunu yırtmaya teşebbüs ederken: "Dur! Yapma! Sakın yırtma onu! Eğer yırtarsan beş milyar kaybedeceksin!" dense ne yapar adam? Beş milyarı duyunca şöyle bir irkilir değil mi adam? İşte bir ameli icra ederken, ya da bir amelden geri dururken adam sonunda neyi kazandığını, neyi kaybettiğini bilmeli ki onu icra edebilsin.

Bakın işte burada da bir tâğutluk örneği ve onun karşısında bir mücadele ve kulluk örneği anlatılacak. Bir örnek kul gündeme getirilecek:

“Hatırlayın, hani Rabbin mukaddes Tuva’da Hz. Mûsâ’ya şöyle demişti:”

“Ey Peygamberim Mûsâ Firavun’a git! Zira o tuğyan içindedir, Tâğutluk yapmaktadır.” Ey Peygamberim Firavun’a git! Çünkü o azmıştır, tağâ yapmıştır. Tağâ, tuğyan, tâğutluk Firavunluktur. Firavu-n’un özelliğidir. Allah karşısında varlık iddiasında bulunmaktır. Sen varsan ben de varım! demektir. Veya Allah karşısında bilgi iddiasında bulunmaktır. Ne yani! Sen bilirsen ben de bilirim! Benim de aklım var! Benim de bilgim ve keyfim var! Sen bir hayat programı göndermişsen de benim de bir programım var! Hayatımı nasıl düzenleyeceğimi ben de bilirim! Nasıl giyineceğimi, nerelerden kazanıp nerelerde harcayacağımı, çocuklarımı nasıl eğiteceğimi, nasıl bir hukuk yapacağımı, na-sıl bir hayat yaşayacağımı, ne yiyip ne içeceğimi ben de bilirim! Benim senin hayat programına ihtiyacım yoktur! Senin kitabına ve peygamberine ihtiyacım yoktur! tavrına tâğutluk, ya da Firavunluk denir. Hayat programını Allah’a danışmadan, peygamberine sormadan yaşamak. Allah’ın kitabına ve peygamberin Sünnetine karşı ilgisiz, ey-vallahsız yaşamak. İşte Firavun böyle bir tâğuttu.

Firavun’a git ey Mûsâ, çünkü o tâğutlaşmıştır. Kur’an-ı Kerîm-de en çok ismi geçen peygamber Hz. Mûsâ’dır. Toplum da, onun top-lumu olan İsrailoğullarıdır. Şu anda içinde bulunduğumuz topluma çok benzediği için bu konuyu çok iyi tanımak zorundayız.

Rabbimiz peygamberini Firavun ve toplumuna gönderiyor. Peki Hz. Mûsâ ne yaptı bu emir karşısında? Allah’ın peygamberi itiraz edecek değildi tabii bu emir karşısında. “Ya Rabbi iyi ama pek erken oldu! Şu anda hazırlıksızım! Vaktim yok! İmkânlarım el vermiyor! Şöyle biraz bir derlenip toparlansam! Bir hazırlık filan yapsam!” diyecek değildi bizim gibi. Veya “ya Rabbi! Bu nasıl iş böyle? Benim gibi şerefli birini onun gibi şerefsiz birinin ayağına mı gönderiyorsun? O kaç paralık adam ki böyle bir şerefsizin ayağına beni gönderiyorsun? O benim ayağıma gelmeli değil mi?” filan diyecek değildi bizim gibi elbette. Zira bunu ona emreden Rabbi Azîz ve Rahîm olandı. Karşı ge-linmez, itiraz edilmez bir Rabb idi O.

Veya şimdi bizim dediğimiz gibi “tamam! Gidelim! Anladık da ama Ya Rabbi o bir haindir! O bir sarhoştur! Dinsizin, imansızın tekidir o! Kesin biliyorum ki dinlemez beni! Beni dinlemeyeceği kesin olan bir hainin ayağına neden gideyim?” demiyor. Allah git diyorsa gidecekti. Başka çaresi yoktu.

Firavun'a gitmek, Firavun gibilere gitmek... Firavun gerçekten güçlüydü. Yani o günün toplumuna göre çok güçlü idi. Ayağının birini Karun'a, diğerini de Belâm'ın omuzuna basmış, böylece gücünü pekiştirmiş biriydi. Düzenli orduları vardı. Allah'ı inkâr ettiği gibi bunun da ötesinde kendi Rabliğini, kendi tanrılığını iddia edip insanları ken-disine kulluğa zorlayarak onlara zulmeden bir tâğuttu. Halkını gruplara ayırarak onları köleleştirmiş bir zalim tâğuttu.

Bu tâğutluk tavırlarıyla Firavun kavmini, toplumunu, çevresindekileri küçümsemiş ve onların düşüncelerine, inanışlarına ve değer yargılarına ipotekler koymuştu. Siz de böyle inanacaksınız! Siz de böyle benim gibi düşüneceksiniz! diyerek onları kendisi gibi düşünmeye, kendisi gibi inanmaya zorlayarak, kendi anlayışını zorla onlara empoze ederek onları küçümsemişti. Sizler beni dinlemek zorundasınız! Benim dediklerimin dışına çıkmamak zorundasınız! Sizin nasıl düşüneceğinizi, nasıl inanacağınızı ben bilirim! Nasıl giyineceğinizi ben belirlerim! Nasıl yaşayacağınızı ben bilirim! Siz bilmezsiniz! Siz anlamazsınız! diyerek kavmini küçümsedi. Onları aptal yerine koydu.

Şimdi de öyle değil mi? Sizler anlamazsınız! Sizler bilmezsiniz! Sizler bizi dinlemek zorundasınız! Eğer okulu bitirmek istiyorsanız, eğer diploma almak istiyorsanız, eğer dükkan açmak istiyorsanız, e-ğer bakan olmak, dekan olmak istiyorsanız, müdür olmak, doçent ol-mak istiyorsanız, sanayici olmak istiyorsanız benim dediğimi yapacak ve benim sözümden çıkmayacaksınız. Şöyle şöyle davranmadan, şunları şunları yapmadan bunları yapamazsınız diyerek şu anda bu Müslümanlarla alay eden, tüm vatandaşlarla alay eden onların her tür özgürlüklerine ipotekler koyanlar da aynı şeyi yapmıyorlar mı? İşte günümüz tâğutlarının belki seleflerinin, akıl hocalarının, hem de belki tarihte en güçlülerinin, en zalimlerinin ayağına gönderiyordu Rabbimiz şerefli elçisini.

Tamam Firavun güçlüydü, azgındı, önüne geleni ezecek bir saltanata ve orduya sahipti ama ona giden de peygamberdi. O da gerçek güç kaynağından güç alan bir güçlüydü. Şunu demek isti-yoruz: Biz de gideceğiz Firavunlara. Biz de gideceğiz çağdaş Firavunlara. Ama bizim zamanımızda ne Firavun gibi güçlüler var, ne de biz Mûsâ'yız. Öyleyse biz de, bize denk Firavunlara gideceğiz, gitmek zo-rundayız. "Şerefsizin teki ya bu adam! O dinsizin ayağına mı gideceğiz?" demeyelim! Şu anda bizim gitmek zorunda olduklarımızdan çok daha şerefsiz birine, bizden çok daha şerefli birini göndermişse Allah, öyleyse biz de gideceğiz, başka çaremiz yoktur.

Gideceğiz ve diyeceğiz ki, “ben Allah’ın elçisiyim! Ben sana bunları Allah’ın elçisi, Allah’ın sözcüsü olarak söylüyorum. Âlemlerin Rabbi olan, âlemlere hakim olan Allah beni sana gönderdi.” Dediğimizi Allah sözüyle destekleyerek konuşalım. “Bunlar benden değil, bu benim planım programım değil, bu benim tüzüğüm, benim programım değil, bunlar benim fikrim değil, bunlar Allah’tandır” diyerek gidelim. Yani Allah’ın âyetleriyle gidelim. Allah’ın kitabıyla gidelim. Allah’ın sözcüsü olarak gidelim ve isteyelim ki İsrailoğullarını bize bıraksın Firavunlar. Yani Allah’ın kulları Allah’tan başkalarına kul-köle durumu-na düşürülmüşlerse, onları özgürlüğe çağıralım. Köleleştirilmiş insanları özgürlüğe, Allah’a kulluğa çağırırken, köleleştirenleri de hakka, hakikate çağıralım.

Çünkü biz biliyoruz ki Hz. Mûsâ’ya karşı gelen sadece Firavun ve Firavun oğulları değildi. Hatta Firavun oğullarından daha çok peygamberi uğraştıranlar İsrailoğullarıydı. Firavun sisteminin köleleştirdiği Müslümanlardı. Halbuki Hz. Mûsâ onları kurtarmak için gelmişti. “Yahu siz köle değilsiniz! Siz parya değilsiniz! Siz Firavunların değil Allah’ın kullarısınız! Sizin alın terlerinizi Firavun oğulları istismar ediyor! Eğitmek üzere evlerinizden kopardığı çocuklarınızı öldürüyor! Ka-dınlarınızın Rahîmlerini yoklatıp onları hayasızlaştırıyor bu Firavun! Gelin beni dinleyin! Sizi bu çirkef hayattan kurtarmak üzere Allah beni size gönderdi!” diyen peygambere karşı: “Var git başımızdan ey Mûsâ! Biz hayatımızdan memnunuz! Bizler köle olarak yaratılmışız! Bizler Allah’ın ayaklarından, Firavun oğulları da Allah’ın gövdesinden ya-ratılmışlardır. Ayak elbette gövdeyi üzerinde taşımak zorundadır. Köleler elbette efendilerini omuzlarında taşımak zorundadırlar!” diyerek kendilerini kurtarmak için çırpınan peygamberi çok uğraştırdılar, çok yordular. Şimdi de kendilerini uyarmaya çalışan Müslümanları kâfirlerden çok Müslümanlığının farkında olmayan köle ruhlu Müslümanların uğraştırdığını görüyoruz.

Dün Firavunoğulları İsrailoğullarına zulmediyordu. Bugün İsrail oğulları Firavunoğullarının yerini almış İsmailoğullarına zulmediyor. Müslümanlara zulmediyorlar. Sanki bu günkü İsmailoğulları, yani yeryüzündeki Müslümanlar dünkü kendilerine zulmeden Firavun oğullarının torunuymuş da dedelerinin intikamını alıyorlarmış gibi. Müslümanlardan intikam alıyorlar Yahudiler. Halbuki dün kendilerine zulme-den Firavunoğullarının torunu bugünkü batıdır. Yahudiler eğer bugün birilerinden intikam alacaklarsa Hıristiyan batıdan intikam

almalılar. Çünkü günün Firavunoğullarının torunları bâtılılardır. Hal böyleyken gariptir ki Müslümanlardan intikam almaya çalışıyorlar. Kâfir mantığı böyledir işte. Devamlı ters çalışır.

Hz. Mûsâ (a.s) Allah'tan emir alır almaz hemen Firavuna gitti ve bakın şöyle diyordu Firavun'a:

"Ey Firavun! İster misin gel temizleyeyim seni!! Tezkiye edeyim seni!! İster misin temizlenmeye giden yolu, Rabbe giden, kulluğa giden yolu göstereyim mi sana!"

Şu anda Hz. Mûsâ Firavun'un karşısında ve direk konuya giriyor Allah'ın peygamberi. Yani böyle lafı dolandırmıyor. "Bak ey Firavun! Biraz düşünsen! Bak hanımın var, Hâmân'ın var, Karun'un var, Belâm'ın var. Bak ağaçlar, bağlar, bahçeler. Bak Nil nehri, Fırat nehri. Gel şöyle bir köprü yapalım! Bir baraj kuralım! Sanayileşelim! Ülkenin her bir yerinde fabrika bacaları yükselsin! dedikten sonra gel iman et! Ey Firavun" diye dolambaçlı yollardan gitmiyor da direk imandan, te-zekkiden, tezkiyeden başlıyor.

"Var mısın gel seni tezkiye edelim! Gel seni küfürden, şirkten, tâğutluk'tan kurtaralım! Firavunluğunu, Firavunlaşmanı bitirelim senin! Gel senin Firavunluğuna bir son verelim!"

Tezkiye, Firavunluğa son verip Allah'a kulluğu gerçekleştirmenin adıdır. Hayat programını Allah'a danışmadan, hayatı Allah'a sormadan yaşamaktan vazgeçip, vahiyle diyalog kurmanın adıdır tezkiye. Kitap ve sünnet rehberliğinde bir hayat yaşamaya yönelmektir tez-kiye.

Ey Firavun istersen temizleyeyim seni! Temizlenelim gel! Seni tezkiyeye, temizlenip arınmaya götüreyim mi? Sana tezkiye yolunu göstereyim mi? İstersen gel senin yolunu Rabbine çıkarayım! Sana Rabbe, temizlenmeye giden yolu göstereyim! demişti. İşte tezekkî bu-dur. İşte tezkiye, arınma budur. Rabbe giden yola girmek, Rabbe kul-luk yoluna girmek, Rabbin koruması altına girmek ve Rabbin istediği hayata talip olmak. İşte tezkiye budur.

Değilse işte nefis tezkiyesi için bir kenara çekileceksin, eline tesbihi alacaksın, şunları şunları yapacaksın vs, vs. Hayır, tezkiye bu değildir. Allah'ın dediklerini yapacaktır kişi, ancak o zaman tezkiye olur. Allah'ın dediği gibi

vahiyle tanışacak, tanıştıkça hem niyetlerini, hem düşüncelerini, hem bakışlarını hem de amellerini bu tanıştığı vahiy doğrultusunda temizleyecektir. İşte o zaman tüm hayatı vahiyle yıkanmış ve temizlenmiş olacaktır.

Seni Rabbine ileteyim. Seni Rabbini bilmeye ileteyim. Sana Rabbini tanıtayım da ondan korkasın, haşyet duyasın. Rabbi bildiren peygamberdir. Rabbi tanıtan peygamberdir. Rabb, Rabbin kitabı ve peygamberiyle bilinir. Ve unutmayalım ki Rabbi bilmeyen O'na karşı saygı duymasını da bilemez. Rabbi tanımayan, O'na O'nun istediği kulluğu da yapamaz. Rabbi tanımayan bir insanın arınması, temizlenmesi de mümkün değildir. Yani Kitap ve sünnet bilgisinden mahrum olan birisinin arınması, temizlenmesi, tezkiyesi mümkün değildir. O halde tezkiye, Rabbi bilmeye bağlıdır. Rabbi bilmenin yolu da Kitap ve sünnetten geçer. O halde tezkiye Kitap ve sünneti tanımak demektir. Kitap ve sünneti tanımayan birinin nefsini tezkiye iddiası da boştur. Kim ki Kitap ve peygamberin ortaya koyduğu tezkiye yolunun dışında bir tezkiye öneriyor, kesinlikle bilelim ki, o, onun hevâ ve hevesinden başka bir şey değildir.

Hz. Mûsâ Firavun'u Rabbi bilmeye ve böylece arınmaya, temizlenmeye çağırdı. Sonra da işte bunu gerçekleştirmek üzere ona Allah'ın âyetlerini gösterdi:

20. "Bunun üzerine ona en büyük mucizeyi gösterdi."

Ona büyük büyük mucizeler, büyük büyük âyetler gösterdi Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ. Yani ona Allah'ın yüce âyetlerini gösterdi.

Öyleyse bizler de gittiğimiz insanlara Allah'ın âyetlerini götüreceğiz, onlara Allah'ın ayetlerini göstereceğiz, Allah'ın âyetlerini okuyacağız. Yani biz de gideceğiz Firavunlara, biz de gideceğiz çağdaş Firavunlara, Firavun gibilere, ama Allah'ın âyetleriyle gideceğiz. Biz kimiz ki kibirleniyoruz! Kendimizi bir şey mi zannediyoruz ki gitmiyo-ruz? Biz de gideceğiz. Gittiklerimize âyetlerle gideceğiz. Elimizde Kur'an'la gideceğiz. Ve onlara gel Rabbine! diyeceğiz. Allah'ın kitabına gel! Rabbinin dinine gel! Rabbine kulluğa gel! diyeceğiz. Bize gel! Bizim yolumuza, bizim metodumuza, bizim hizbimize, bizim cemaatimize değil, gel Rabbine! diyeceğiz. Gel İslâm'a! diyeceğiz.

Zira bizimki temel değildir. Bizimki asıl değildir. Asıl olan, temel olan,

mutlak doğru olan Allah'ınkidir. Zira Allah bizim metodumuzun dışında da farklı yollar tarif ediyor. Öyleyse kesinlikle insanlara kendi fikirlerimizle, kendi düşüncelerimizle, kendi projelerimizle, kendi tüzüklerimizle, kendi programlarımızla gitmeyeceğiz. İnsanları kendimize, cemaatimize, partimize, grubumuza, kliğimize çağırmayacağız. Allah'ın âyetlerini göstereceğiz. Beş âyetlik bir mûcize, üç âyetlik bir mûcize göstereceğiz onlara. İşte Allah budur diyeceğiz. İşte bunlar Allah âyetleridir diyeceğiz. İşte Allah bundan yanadır, işte Allah böyle bir hayattan yanadır, işte Allah böyle bir kulluktan, böyle bir tezkiyeden yanadır diyeceğiz.

Keşke Müslümanlar bunu bir anlayabilseler. Keşke din tebliğ ediyoruz, insanlara din duyuruyoruz diyenler gittikleri kimselere âyetlerle gitmeyi bir becerebilseler, kesin inanıyorum ki işleri kolaylaşacak, kolay olacak. Allah yardım edecek, Allah desteğini bizimle beraber kılacak, karşımızdakine tesir halk edecek. Allah için buna çok dik-kat edelim. Gidilen yer neresi olursa olsun, kim olursa olsun âyetlerle gidilecek. Makamla değil, parayla değil, mevki ile değil, saltanatla, statüyle, güzel konuşma hastalığıyla değil, örnekleme, renklendirmeyle değil, âyetlerle gideceğiz. Gidilen Firavun da olsa şunu kesinlikle bileceğiz ki Allah da orada bizi dinlemektedir.

Yani oraya hakimdir Allah. Konuya hakimdir Allah. Allah, sadece elçi gönderen bir kral konumunda değildir. Kral elçiyi gönderir ve biter işi. Elçiyi gönderdiği ortama müdahale imkânı yoktur. Gönderdiği elçide ne kadar güç, ne kadar kabiliyet varsa, ne kadar güzel konuşup ikna etme kabiliyeti varsa her şey o elçide düğümlenir. Söz sahibi odur. Kralın çok uzaktan o ortama müdahale etme imkânı, elçisine yardımcı olma imkânı yoktur.

Ama Allah öyle değildir. Eğer biz Allah adına, Allah elçisi olarak, Allah dinini, Allah âyetlerini Allah kullarından birine duyurmaya gidersek bilelim ki gittiğimiz yerde Allah bizimle beraberdir. Orada ko-nuşturacak olan, aklımıza getirecek olan, içimize inşirah verecek olan, karşımızdakinin kafasını dağıttıracak olan, gönlünü açacak olan, tesir halk edecek olan yine Allah'tır. Allah için konuştuğumuz zaman, Allah'ın âyetleriyle bir yerlere gittiğimiz zaman bunu çok hoş görüyoruz. Hiç aklımıza gelmeyen yolları, yüzyıl düşünsek hiç aklımıza gelmeyen örnekleri, hiç bilmediğimiz şekilleri bulduruyor Allah. Düzgünce meramımızı ortaya koyma imkânı lütfediyor. Yani hiç aklımıza gel-meyen delilleri aklımıza getiriveriyor o anda. Allah için gidersek, Allah'ın âyetleriyle gidersek olacaktır bu.

21-24. "Ama Firavun yalanladı ve başkaldırdı. Geri dönüp yürüdü. Adamlarını toplayıp seslendi: "Sizin en yüce Rabbiniz benim!" dedi."

Mûsâ (a.s) ona Allah'ın âyetlerini gösterdi de Firavun yalanladı, karşı geldi. Sonra sırtını, ensesini, arkasını döndü, peygamberle ve peygamberin getirdiği mesajla ilgilenmedi. Sırtını döndü ve sa'ye başladı. Hz. Mûsâ'nın getirdiklerini iptal edebilmek, durdurabilmek, yok edebilmek için var gücüyle, yoğun bir çalışma içine girdi.

Sonra tüm avenesini, tüm adamlarını, danışmanlarını, müdürlerini, genel müdürlerini, basın mensuplarını topladı ve onlara şöyle bağırdı: "Sizin en yüce Rabbiniz benim!"

Firavun, "ben sizin Rabbinizim!" derken, Rablik iddiasında bulunurken Allahlık iddiasında bulunmuyordu. "Ben Allah'ım!" de-miyordu. "Allah'a inanmıyorum!" demiyordu. "Kâinatın yaratıcısı benim! Sizleri yaratan benim!" demiyordu. Yani âlemlerin Rabbi olduğunu iddia etmiyordu. Allahlık iddiasında değil Rablik iddiasındaydı. "Sizin Rabbiniz benim" diyordu. Göklerin ve yerlerin Rabbiyim da de-miyordu. "Sizin Rabbiniz benim!" diyordu.

Yani bu beldede, bu ülkede söz sahibi benim! Hâkimiyet hakkı benimdir! Kanun koyma hakkı bana aittir! Emir ve yasak koyma yetkisi bendedir! demek istiyordu. Sizin hayat programınızı, yaşam biçiminizi, kılık-kıyafetinizi, hukukunuzu, eğitiminizi ben belirlerim diyordu. Ne yapacağınıza, nasıl yaşayacağınıza, nasıl giyineceğinize, neleri o-kuyacağınıza, nasıl bir ekonomik ve siyasal yapılanmadan yana olacağınıza ben karar veririm, diyordu.

Çünkü Rabb, kişinin hayat programını belirleyen varlık demektir. Bir insanın hayat programını belirleyen kimse, onun Rabbi de odur. İnsan kimin arzularını gerçekleştiriyorsa, kimin dediği gibi yaşamaya çalışıyorsa onun Rabbi odur. Rabb, insanın yaptıklarını yaptıran, yapmadıklarını da yaptırmayan güçtür. Rabb, kişinin hayatında etkili ve yetkili olan varlıktır. Şöyle giyiniyor veya böyle giyinmemeye çalışıyoruz. Kim dedi bunu? Kimi razı etmek için böyle yapıyoruz? Ya-ni öyle, ya da böyle giyinirken bunun yaptırıcısı kimse o konuda Rab-bimiz odur. Moda mı? Toplum mu? Çevre mi? Âdetler mi? Töreler mi? Müdür mü? Amir mi? Yönetmelikler mi? Yasalar mı? Firavunlar mı? Zerdüştler mi? Tâğutlar mı? Yoksa Allah mı? Kim dedi böyle giyi-nin diye? Kimdir bize bunu yaptıran? Kimse işte, kişinin Rabbi odur.

Birine küsüyoruz yaptırıcısı kim? Allah mı? Yoksa para mı? Menfaat mı? Birini seviyoruz. Kim dedi diye? Birileriyle beraber olmaya çalışıyoruz. Kimi memnun etmek için? Filan mektepte okuyoruz. Kim dedi bunu? Evimizi şöyle şöyle tefriş ediyoruz. Kim dedi diye? Şu şu meslekleri seçiyoruz kim dedi? Evet yaptıklarımızın yaptırıcısı kimse bizim Rabbimiz odur.

Öyleyse Allah için bir düşünün: Geçen ay neler yaptınız ve kim yaptırdı bunları size? Veya dün neler yaptınız? Bugün neler yaptınız ve kim yaptırdı? Hayatımıza kim karışıyor? Hayatımızda etkili olan kim? Allah mı, yoksa Zerdüşt mü? Bunu iyi düşünmek zorundayız.

Yaşadığımız şu dünya hayatında neleri yapacağımızı, neleri yapmayacağımızı, bu hayatımızı nasıl yaşayacağımızı belirleyen Allah mı, yoksa başkaları mı? Bizim günlük hayat programımızı tespit eden kim? Kimin çektiği yere gidiyoruz? Gece hayatımızın, gündüz hayatımızın, aile hayatımızın nasıl olacağını, sabah kaçta kalkacağımızı, soframızda nelerin bulunacağını, nelerin asla bulunmayacağını, neleri yiyip, neleri yemeyeceğimizi, nerelerden kazanıp, nerelerde harcayacağımızı, çocuklarımızı nasıl eğiteceğimizi, hanımlarımızla nasıl bir münasebet kuracağımızı, onları nasıl giydireceğimizi, kılık-kıyafetimizin, hukukumuzun nasıl olacağını, nasıl bir siyasal yapılanmadan yana olacağımızı belirleyen kim? Kimse işte, bizim Rabbimiz odur. Eğer hayatımızın bütün bu alanlarında hakim varlık, söz sahibi varlık Allah'sa, tüm bu konularda biz Allah'ı dinliyor, onun yasalarını uygulu-yorsak bizim Rabbimiz Allah'tır, yok başkalarıysa, bizim Rabbimiz on-lardır.

Firavun, Rablik iddiasında bulundu. Sizin en büyük Rabbiniz benim dedi de:

25-26. "Allah bunun üzerine onu dünya ve âhiret azabıyla yakalayıp ağzının payını veriverdi. Doğrusu bunda Allah'tan korkan kimseye ders vardır."

Allah da onu muaheze ediverdi, ağzının payını veriverdi. Hem sonrakilere ve öncekilere ibret olacak biçimde dünya ve âhiret azabıyla yakalayıverdi. Denizle, suyla yakalayıverdi Rabbimiz onu. Allah ya-kaladı mı tam yakalar. Allah'ın düşmanlarını neyle yakalayacağı, nasıl yakalayacağı hiç belli olmaz. Bakın suda boğuverdi Allah Firavun'u. Aslında su da Rabbimizin

rahmetlerinden birisidir. Rahmet olan su, kendisine Allah'ın yüklediği yasa değişince böyle azap oluveriyor. Ha-yat için yaratılan su, bir anda helâk sebebi oluveriyor. Allah onların tü-münü suda boğdu da Allah'tan korkmak isteyenlere bir ibret nişanesi kılıverdi Rabbimiz. Zuhruf'ta da şöyle buyrulur:

"Onları, sonradan gelecek inkârcılara ibret alınacak bir geçmiş kıldık."
(Zuhruf 50)

Rabbimiz, "onları sonradan gelecekler için bir selef ve mesel kıldık, ibret yaptık" buyuruyor. Yani onları sonradan gelenlerin piri, üs-tadı, muallimi kıldık, diyor Rabbimiz. Kâfirlerin de selefleri yani üstat-ları vardır, bizim de seleflerimiz ve muallimlerimiz vardır. Bizim seleflerimiz Mûsâ (a.s), İbrahim (a.s) ve Adem (a.s)'dan bu yana Allah sa-fında yer almış imamlarımız ve önderlerimizdir. Kâfirlerin selefleri ve örnekleri de Firavunlar, Nemrutlar, Karunlar ve tarihte tüm Allah dâvâsının, Allah elçilerinin önünü kesmek için çırpınırlarken kimisi su-da boğularak kimisi yerin dibine batırılarak Allah tarafından kendilerinden intikam alınmış kimselerdir. Bakın Firavun boğulup giderken tüm haleflerine şu mesajı veriyordu:

"İnandım ki İsrailoğullarının iman ettiği Allah'tan başka İlâh yokmuş. Ben de Müslümanlardanım!"
(Yunus: 90)

Gerçekten bugün bu sözü tüm dünya müstekbirlerine duyurmamız gerekmektedir. Tüm dünya Firavunlarına duyurmalıyız bu sözü. "Ey zalimler! Ey çağdaş Firavunlar! Ey müstekbirler! Ey kendilerinde güç, kuvvet olduğunu zanneden zalimler! Firavun'un söylediği bu sözü sizler ne zaman söyleyeceksiniz? Size hiçbir şey hatırlat-mıyor mu bu söz? Size bir şey demiyor mu Firavun'un ölürken söyledikleri? Ölürken mi söyleyeceksiniz bunu? Ama Firavun'a fayda vermediği gibi, o zaman söyleyeceğiniz bu sözün size de hiç bir faydası olmayacaktır."

Diyor ki bakın Firavun: "Ben inandım ki İsrailoğullarının inandığı İlâhtan başka İlâh yoktur." Ama bunu ölürken söylüyordu hain. Halbuki şimdi inandım dediği İlâhın gönderdiği Mûsâ'yı dün öldürmeye çalışıyordu. Yıllarca o İlâhın dinini reddetmiş, o İlâhın gönderdiği peygamberi reddetmiş, o İlâha inanan İsrailoğullarına kan kusturmuş, kendinin ülkesinin yegâne Rabbi ve İlâhı olduğunu ilân etmişti. İşte kıyamete kadar gelecek nesiller içinde kendisine özenen, kendi yoluna imrenen, yeryüzünde Rabliğini iddia ederek Allah'a ve

Allah'ın dinine savaş açan tüm Firavun taslaklarına bu sözleriyle şu mesajı veriyordu:

"Gelin ey beni taklit edenler, benim düştüğüm yanlışa düşmeyin! Ey benim yolumdan gidenler! Ey benim gibi Allah'la ve elçisiyle savaşa tutuşanlar! Ey Rablerinin elçileri vasıtasıyla kendilerine gönderdiği mesajla, hayat programıyla ilgilenmeyerek kendi hayatlarına kendileri program yapmaya çalışanlar! Bana bakın da ibret alın. Ben imanı son dönemime tehir etmiştim. Ama gördünüz ki o iman benden kabul edilmedi. Bir işe yaramadı. Siz bunu önceden anlayın da benim durumuma düşmeyin. Şimdiden hatalarınızdan dönüp Müslümanlığınızı ilân edin."

Gerçekten bunda içi titreyerek korkacak kimseler için elbette bir ibret, bir ders vardır, buyurduktan sonra Allah yaratışa dikkat çekerek şöyle buyuruyor:
27-33. "Ey kâfirler! Sizi yaratmak mı daha zordur, yoksa göğü yaratmak mı? Ki onu Allah bina edip yükselt-miş ve ona şekil vermiştir. Gecesini karanlık yapmış, gündüzünü aydınlatmıştır. Ardından yeri düzenlemiştir. Suyunu ondan çıkarmış ve otlak yer meydana getirmiştir. Dağları yerleştirmiştir. Bunları sizin ve hayvanlarınızın geçinmesi için yapmıştır."

Rabbimiz soruyor: "Söyleyin bakalım! Yaratmak bakımından siz mi daha güçsünüz? Yoksa gök mü? Halbuki onu Allah bina etti. Allah yarattı o gökyüzünü. Hiç düşünmüyor musunuz? Akıllarınızı kullanmıyor musunuz? Tüm yıldızları, saman yolunu, güneş sistemini, bu muazzam kâinatı yaratmaya gücü yeten Allah'ın sizi yeniden yaratmaya gücü yetmez mi?"

Aslında Allah'ın azameti yanında daha büyük ve daha küçük diye bir şey olmaz. Allah'a daha kolay, daha zor diye bir şey söz konusu değildir. Allah için zor diye bir şey düşünülemez. O "ol!" der, her şey oluverir. Aslında bu âyet insanı düşünmeye dâvet ediyor. Şu kendini bir şey zannedip Rabbine karşı, Rabbinin âyetlerine karşı mücadeleye girişen insanı derin derin düşünmeye sevk ediyor.

Ey insan! Bir düşün hele! Sen nerde, şu büyük kâinat nerede? Şu koskoca kâinatı yaratmak nerde? Seni yaratmak nerede? diyerek kibirlilerin kibrini kırmayı hedefleyen bir âyet-i kerîme. İnsanın bu yaratıklara karşı bile kibirlenme gücü yokken nerde kaldı tüm bu yaratıkların yaratıcısına karşı kibirlensin? Tüm bu varlıkları yaratan, gökleri ve yeri yaratan Allah, sizi ilk defa yaratan Allah,

sizi ikinci defa yarata-maz mı? Bütün bunlara güç yetiren, sizi ikinci defa yaratmaya güç ye-tiremez mi?

Semâyı yarattı da sonra ona bir yükseklik takdir etti ve düzenledi Allah. Sonra gecesini örttü ve duhasını, kuşluğunu, gündüzünü de açığa çıkardı. Sonra da arzı yuvarladı, elips yaptı, uhdiye, yumurta gibi yaptı onu ki, mevsimler oluşsun. Sonra ondan da suyunu ve otlağını çıkardı Rabbiniz. Sonra dağları da denge unsuru olarak sapasağlam yere çaktı ve yeryüzünü onlarla tespit etti. Sizleri düşmekten, ala-bora olmaktan kurtardı. Bütün bunları, sizin de, hayvanlarınızın da geçimi, geçimliği için yaptı Rabbiniz. Hiç düşünüp bunlar üzerinde ka-fa yormuyor musunuz? buyurduktan sonra da tekrar kıyamet sahnesine dikkat çekecek Rabbimiz. Bakın buyurur ki:

34-36. "Güç yetirilemeyen en büyük baskın geldiği zaman, o gün, insan ne uğurda çalıştığını anlar. Cehennem her bakanın göreceği şekilde gösterilir."

Her şeyi bastıran o büyük ses, o büyük felaket geldiği zaman. Kulakları sağır eden, gözleri önüne düşüren, boyunları büken, güneşin defterini düren, yıldızları yerinden söken, dağları yürütüp, denizleri kaynatan, arzı çalkalayıp semayı şak şak eden o Tammetü'l Kübra geldi mi. İşte o zaman:

O gün insan neye sa'y ettiğini? Ne adına ve nerede say ettiğini anlayacaktır. Nereye yönelmiş? Nereye gidiyormuş? Kıblesi neymiş? Neyi bulma adına koşturuyormuş? Neyin peşindeymiş? Sa'yi, koşturması, planı, programı kendisini nereye götürüyormuş? Sa'yi kendisine nereyi kazandırmış? Neresini kaybettirmiş bunu anlayacak o gün.

Ve o gün görenler için, bakanlar için de cehennem yaklaştırılmış, yakınlaştırılmış ve sergilenmiştir. Cehennem bütün çıplaklığıyla ortaya çıkarılmıştır. İşte bundan sonra:

37-39. "İşte, azıp da dünya hayatını tercih edenin varacağı yer şüphesiz cehennemdir."

40-41."Ama kim Rabbinin azametinden korkup da kendini kötülükten alıkoymuşsa varacağı yer şüphesiz cennettir."

Buyurularak iki insan tipi ortaya konuyor: Birincisi tâğutluk e-dip, azgınlaşıp, Allah karşısında güç ve bilgi iddiasında bulunup, dünyayı, dünya hayatını tercih eden bir insan tipi. İkincisi de Rabbinin makamından korkup, nefsini hevâsından arındıran insan tipi.

Evet:

"Evimi ben de düzenleyebilirim! Ev tefrişinin nasıl olması gerektiğini ben de bilirim! Hanımımı nasıl giydireceğimi ben de bilirim! Çocuklarımı nasıl eğiteceğimi ben de bilirim! Nereden kazanıp nerelerde harcayacağımı, nasıl düğün yapacağımı, misafirlerime neleri ik-ram edeceğimi, nerede okuyacağımı, neleri okumam gerektiğini, nerede görev alacağımı ben de bilirim! Allah'ın tüm bu konularda bilgisi varsa, benim de bilgim var! Benim de aklım, benim de keyfim var! Ey Allah'ım! Her ne kadar da zahmet edip bir kitap göndererek bütün ha-yatım konusunda bana bir program belirlemişsen de ben bu aklımla, bu bilgimle seninkine muhtaç olmadan, senin kitabına hiç de müracaat etmeden ben de hayatımı düzenleyebilirim!" diyerek kim tâğutluk ederse, haddi aşarsa, hayatını Allah'a sormadan yaşarsa, Kitabı yok farz ederek, peygamberi gelmemiş sayarak bir hayat yaşamaya kalkarsa,

Ve de dünya hayatını tercih ederse. Yani dünyayı kıble bilerek, dünyayı hedef bilerek tüm planını ve programını dünyaya göre, dünya adına ve dünyada bitecek şekilde yaparsa. Ölüm ve ölüm ötesi hayat için bir derdi, bir yatırımı yoksa:

Onların varacakları yer, me'vâları, barınakları cehennemdir. Soluğu cehennemde alacaklardır onlar. Ama:

Ama kim de Rabbinin makamından korkarsa. Kim de Allah karşısında kötü bir konuma düşmekten korkarsa. Yani toplum karşısında değil, baba ana karşısın da değil, âdetler, konu komşu, amir-müdür, moda, yönetmelikler karşısında kötü bir konuma düşmekten değil, Allah karşısında kötü bir konuma düşmekten korkarsa, yani el âlem ne der acaba? İnsanlar benim hakkımda ne düşünürler acaba? Müdürüm, amirim ne der acaba? değil de Rabbim ne der acaba? diye korkarsa, Rabbi karşısında kötü bir duruma düşmekten, Allah'ın hoşnutluğunu, Allah'ın rızasını kaybetmekten, Allah'ı üzmekten ve darıltmaktan tir tir titrerse, yaptığı her işinde, her eyleminde sadece Allah'ı düşünür ve O'nu hesap ederse.

Ve bir de:

Nefsini hevâdan korursa, havadan, havalanmaktan kendini korursa. Hevâ nedir? Hevâ boş şey demektir. Yani yarın kişinin mîzanına konunca onu cennete götürmeyecek olan her şey hevâdır. İsterse cehenneme götürmesin, o boş şeydir. Kişi kendisini boş şeylerden korusa, Hayatını vahiy kaynaklı, Beyyine kaynaklı yaşarsa:

İşte onun da varacağı yer, gideceği yer de cennettir.

Hevâsını terk eden, hevâ ve hevesiyle hareket etmekten kurtulup vahiyle, Beyyine ile hayatını düzenleyen kişinin gideceği yer cennetmiş. Rabbimiz öyle diyor. Öyleyse bizler kesinlikle hevâları-mızı, heveslerimizi terk edip, onlarla hareket etmekten vazgeçip cenneti kazanmak zorundayız. Ama unutmayalım ki bunun yolu da Bey-yine ile tanışmaktan geçmektedir. Peki Beyyine nedir?

Beyine, Allah'tan gelendir. Beyine, Allah'ın kullarının hayatına karışmak üzere gönderdiği hayat programıdır. Vahiydir, kitaptır, Allah bilgisidir. Kitaba sahip olan, kitapla hareket eden Allah'ın Resûlüdür. Elinde Kitapla insanları hakka çağıran peygamberdir. Beyyine ile, Kitap ve sünnetle hareket eden bir Müslüman, Kitap ve sünneti tüm hayatında tüm hareketlerinde istinat kabul eden bir mü'min, Beyyine üzere demektir. Beyyine'den habersiz, Kitap ve sünnetten uzak, delilsizce kendi hevâ ve heveslerine uyanlar da kâfirlerdir. İşte mü'minle kâfiri birbirinden ayıran belirgin nokta budur. Mü'min her adım atışında beyyine ile hareket ederken, kâfir ise kendi aklını, kendi heveslerini ve keyfini ölçü almaktadır.

Eğer bizler de bugün hevâ ve heveslerimizi bırakıp Beyyineyle hareket edeceksek o zaman biz de vahyi bilmek zorundayız. Ben ki-taba dayanıyorum, benim istinatgahım, benim hareket noktam vahiydir diyeceksek, vahyi tanımak zorundayız. Kur'an ve sünneti tanımamız lâzım. Aksi takdirde bugün pek çoğunun biz kitaba dayanıyoruz iddiasında bulunup da kitaptan habersiz bir hayat yaşadıkları gibi yapmaya kalkışırsak Allah korusun sonumuz cehennemdir.

Şunu da asla unutmayalım ki, Beyyine'nin olmadığı yerde he-vâ ve hevesler geçerlidir. İnsanlar eğer amel edecek kadar, hayatlarını düzenleyecek kadar Beyyine ile tanışmamışlarsa hayatlarını mutlaka başka şeylerle doldurmak zorunda kalacaklardır. Öyleyse Allah'ınızın aşkına Beyyine ile tanışmaya

çalışalım. Yaptığımız her işte, verdiğimiz her kararda, attığımız her adımda Beyyine'ye dayanmaya, Beyyine'ye sarılmaya çalışalım. İşte o zaman biz Allah'ın bu âyetinde anlattığı cennetlik Müslümanlardan olma imkânı elde etmiş olacağız inşallah.

Değilse Allah korusun Kitap ve sünneti tanımadan, beyyineyle tanışmadan bir hayat yaşayacak olursak o zaman ya kendi hevâ ve heveslerimizi putlaştıracak ya da günümüz müşriklerinin yaptığı gibi bir kısım Allah düşmanı tâğutların hevâ ve heveslerine uymak zorunda kalacağız. Eğer bu tür zavallıların hevâ ve heveslerine tabi olursak o zaman kesinlikle bilelim ki Rabbimizi ve O'nun âyetlerini terk etmek zorunda kalırız. Allah korusun o zaman hayatımızda Rabbimizin âyetlerine gündemimizde yer kalmaz. Onlara tabi olduğumuz zaman onların gündemlerine tabi olmak zorunda kalırız.

İşte görüyoruz her gün yeni bir gündemle insanları meşgul ediyorlar. Ne zaman bunların vahiylerinden vakit bulup da insanlar vahye dönebilecekler bilmiyorum? Bugün şu konu, öbür gün bu konu der-ken gündemi tamamen dolduruyorlar ve insanların vahiyle meşgul olmasına fırsat vermiyorlar. Allah korusun öyle olunca da âhiret gün-demlerimizden düşüverir. O zaman yine Rabbim muhafaza buyursun tıpkı onlar gibi sırf dünya ve dünyalık düşünen birer materyalist olup çıkıveririz. Tıpkı bu müşrik kafalar gibi Allah yetkilerini alıp birilerine veren birer demokratik olur çıkarız. Ve korkuyorum farkında olmadan hızla Müslümanlar buna doğru gidiyorlar. Hayır hayır! Bizim aklımız başımızdadır elhamdülillah. Bizler kesinlikle bu adamların hevâ ve he-veslerine tabi olmayacağız. Bizler vahyi tanıyıp onun dedikleri istikâ-metinde bir hayat yaşayacağız ve şirke düşmemeye azami gayret göstereceğiz inşallah. Allah bu konuda bize şuur versin, basiret versin inşallah.

42-43. "Ey Muhammed! Senden kıyametin ne zaman gelip çatacağını sorarlar. Nerde senden onu anlatması?"

44. "Onun bilgisi Rabbine aittir."

45. "Sen sadece kıyametten korkanı uyaransın."

46. "Kıyameti gördükleri gün dünyada ancak bir akşam yahut bir kuşluk

vakti kadar kalmış olduklarını sanırlar."

Bu son bölümde de buyuruyor ki Rabbimiz: Peygamberim, o ne zaman demir atacak? diye sana kıyamet vaktini soruyorlar. Kıyametin ne zaman gelip beyinlerinde patlayacağını soruyorlar sana. Müşrikler zaman zaman gelip Rasulullah efendimizden bunu soruyorlardı. Ama hainler bilgilenmek maksadıyla, bu bilgilerini amele dönüştürmek ve hazırlık yapmak maksadıyla değil, o kıyametten korunmak maksadıyla değil de alay etmek için, alay konusu yapmak için soruyorlardı. Âyetin ifadesinden de anlıyoruz bunu. Allah diyor ki bakın:

Sen nerden bileceksin bunu peygamberim? Seni ilgilendirmez ki bu konu! Senin bilebileceğin, senin elinde olan bir konu değil ki bu sana soruyorlar!

Onun müntehası Allah'tır. Yani kıyametin müntehası Allah'tır. Bu sorunun müntehası Allah'tır. Yani Allah'ta biter bu konunun bilgisi. Ya da bırak peygamberim, bu alçaklar sorabildikleri kadar sorsunlar! Sen bu beyinsizlerin yaptıklarına üzülme! Ne yaparlarsa yapsınlar sonunda benim huzuruma gelecekler ve ben onlara ne yapacağımı biliyorum! demektir bunun mânâsı.

Peygamberim sen ancak haşyet duyanlar için, içi titreyerek korkanlar için bir uyarıcı ve bir korkutucusundur. Senin bunun ötesinde herhangi bir görevin, bir sorumluluğun yoktur. Unutma ki onlar:

Kendileri onu gördükleri gün, sanki onlar bir akşam veya bir kuşluk vaktinden başkasını yaşamamış gibidirler. Sanki işte bu kadar-cık bir süre dünyada yaşamış, ya da kabirlerinde beklemiş gibi olacaklar. Alçaklar şimdi hani nerde kaldı bu kıyamet? Niye gelmiyor bu ya? Madem var diyorsunuz da hani nerede kaldı ya? diye alay eden bu insanlar, uzun zannettikleri bu dünya ömrü o kadar çabuk geçer ki sanki onlar bir akşam veya bir kuşluk kadar yaşamış gibi olurlar.

Öyleyse akıllarımızı başımıza alalım da yarın cehennemi boylayanlardan olmayalım inşallah. Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim gereği gibi anlayıp, iman edip, amel işleyenlerden eylesin. Vel hamdü lillahi Rabbi'l âlemîn.

- 80 -

ABESE SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 80., Nüzûl sıralamasına göre 24., Mufassal sûreler kısmının dokuzuncu grubunun ikinci sûresi olan Abese sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 42'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-2. "Yanına ama bir kimse geldi diye Peygamber yüzünü asıp çevirdi. 3. Ey Muhammed! Ne bilirsin, belki de o arınacak; 4. Yahut öğüt alacaktı da bu öğüt kendisine fayda verecekti. 5-6. Ama sen, kendisini öğütten müstağni gören kimseyi karşına alıp ilgileniyorsun. 7. Arınmak istememesinden sana ne? 8-10. Sen, Allah'tan korkup sana koşarak gelen kimseye aldırmıyorsun. 11. Dikkat et; bu Kur'an bir öğüttür. 12. Dileyen onu öğüt kabul eder. 13-14.

O, Kutsal kılınmış, yüceltilmiş, arınmış sahi-feler üzerinedir. 15-16. İyi kimseler, saygıdeğer elçilerin eliyle yazılmıştır. 17. Canı çıksın o insanın, o ne nankördür! 18. Allah onu hangi şeyden yaratmış? 19. Onu meniden yaratıp merhalelerden geçirerek ona şekil vermiş; 20. Sonra, yolu ona kolaylaştırmıştır. 21. Sonra onu öldürür ve kabre koyar. 22. Sonra, dilediği zaman onu tekrar diriltir. 23. Hayır; Allah'ın kendisine buyurduğunu hâlâ yerine getirmemiştir. 24. İnsan, yiyeceğine bir baksın. 25. Doğrusu suyu bol bol indirmekteyiz. 26,31. Sonra yeryüzünü iyice yarmakta ve orada taneli ekinler, üzümler, sebzeler, zeytin, hurma ağaçları ve bahçelerde koca koca ağaçlı meyveler ve çayırlar bitirmekteyiz. 32. Bunlar sizin ve hayvanlarınız için geçimliktir. 33. O muazzam gü-rültü, kıyâmet kopup geldiği zaman; 34-36. O gün, kişi kardeşinden, annesinden, babasından, karısından ve oğullarından kaçar. 37. O gün, herkesin kendine yeter derdi vardır. 38-39. O gün birtakım yüzler aydınlıktır, gülmekte ve sevinmektedir. 40-41. O gün birtakım yüzler de tozlanmış ve onları karanlık bürümüştür. 42. İşte bunlar inkarcı olanlar, Allah'ın buyruğundan çıkanlardır."

Mekke'de nazil olmuş, ismini ilk âyetinde geçen Abese kelimesinden almış bir sûreyle karşı karşıyayız.

Mekke'de iki dönem var. Müslümanlar iki dönem yaşamışlardır Mekke'de.

Birinci dönem Müslümanların Müslümanlıklarını gizledikleri, gizli gizli Allah'ın Resûlü'nün insanlarla buluşup İslâm'ı tebliğ ettiği dönem. İkinci dönem de Rabbimizin Şuarâ sûresinin 214. âyetini gön-dermesiyle başlayan, ***"Peygamberim, en yakın akrabalarını uyar"*** emriyle başlayan İslâm'a dâvetin açığa çıkarıldığı dönemdir.

Kınama, tehdit, engelleme, dışlama ve işkence mekânizmalarının işlediği dönem ikinci dönemdir. Başlarında Allah'ın Resûlü olduğu halde bir avuç Müslümanın akla hayale gelmedik işkencelere maruz kaldıkları, âdeta ben Müslümanın demenin işkenceye adaylık koy-ma sayıldığı bir dönem. İşte bu sûre ikinci dönemde, Müslümanların işkenceye, hakarete adaylıklarını koydukları bir dönemde gelen sûrelerdendir. Kitabımızın kıyâmeti en dehşetli bir şekilde anlatan Tekvîr sûresinin evveline Nâziât sûresinin de arkasına yerleştirilmiştir.

Sûrenin nüzul sebebiyle alâkalı din konusunda söz söyleme hakkına sahip olan seleflerimizden müfessir ve muhaddisler bu sûrenin bir hadise üzerine geldiğini söyleyerek bize şu olayı naklederler:

Bir defasında Allah'ın Resûlü Mekke'nin kalburüstü insanlarını, eşrafı, Mekke'de büyük kabul edilenleri büyük kabul ederek onları huzuruna almış din anlatıyor, tebliğde bulunuyordu. Kureyş'in aristokratlarını ikna edip Allah'ın dinine kazandırabilmek için olağanüstü çaba sarf ediyor, deliller getirmeye çalışıyordu. Onların dine kazandırılmasıyla toplumda dinin yayılmasının hızlanacağı, onların inanmalarının İslâm'a izzet kazandıracağı ümidiyle Allah'ın Resûlü tüm dikkatini, tüm himmetini teksif etmiş, bütün gücüyle onlara yönelmiş, onlara din anlatırken birdenbire iki gözü âmâ olan, gözleri görmediği için de düşe kalka, güçlükle oraya kadar ulaşan İbni Ümmü Mektum çıkagelir ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Bana hidâyet yolunu göster! Ben Müslüman olmak istiyorum!" der. Bu konuda farklı rivâyetler var. Kimileri de bu zatın daha önceden Müslüman olduğunu ve anlayamadığı bir âyetin mânâsını sorduğunu veya "ey Allah'ın Resûlü! Allah'ın sana öğrettiklerinden bana da öğretir misin?" diyerek geldiğini söylerler.

Ya Müslüman olmak için, yahut da Müslümanlığını güzelleştirmek için gelip Rasulullah'tan bilgi ister. Âma olup çevresini göremediği için, yani o ortamda Rasulullah efendimizin kendilerini Allah'ın dinine kazandırmak üzere uğraşıp dil döktüğü Mekke aristokrat grubun farkında olmadığı için veya

Rasulullah'ın o andaki meşguliyetinden dolayı bu talebini birkaç kez tekrarlar. O anda kendince bu müdürdür, bu genel müdürdür, bu amirdir, bu büyüktür, bu reistir, bu li-derdir, bu elit tabakadır, bu aristokrattır diye müşriklerin ele başlarını ikna derdiyle kalbi ve kafası dopdolu olan ve onun bu tavrından dolayı çevresindekilerin ürkmesinden endişelenen Allah'ın Resûlü: "Şimdi bunun sırası mıydı ey Ümmü Mektum?" dercesine onun bu davranışı-nı münasebetsizlik kabul ederek, onun talebini cevapsız bırakarak ıs-rarla ötekilere yönelişini sürdürür. Zira reislerin, güçlülerin, kalburüstü insanların dine girmesi için çırpınıyordu o anda. İşte Allah'ın Resûlü bu âma kişiyi cevapsız bırakıp ötekilere din anlatmaya devam edince bu sûre nazil olur.

Bir tarafta reisler var, öbür tarafta kör bir adam. Bir tarafta top-lumun üstün kabul ettiği, toplumun değer verdiği aristokratlar, beri ta-rafta toplumda hiçbir değeri olmayan, hiçbir statüsü bulunmayan bir âmâ. Gerçi Rasulullah efendimizin mâzeretleri vardı. Bir kere Allah'ın Resûlü bilmiyordu. Onların bu âmâya tercih edilip edilmeyeceğini bil-miyordu. Daha önce bu konuda kendisine bir uyarı gelmemişti. Nitekim bu uyarıdan sonra Allah'ın Resûlü asla böyle bir davranışta bulunmadı. Hayatının sonuna kadar bu uyarıdan sonra Rasulullah efendimiz hiçbir fakirin yüzüne surat asmadı, hiçbir kimseye zenginliğinden ötürü özel alâka göstermedi.

Bir de şöyle bir mâzereti vardı Rasulullah'ın. Ümmü Mektum Rasulullah'ın akrabasıydı. Her an onun görüşüp konuşma imkânına sahipti. Yani daha sonra da gelip görüşebilirdi Rasulullah'la. Başka zaman da sorabilirdi soracaklarını.

Ama yine de Allah Resûlü'nün bu davranışında cahiliyenin değer yargıları vardı. Bunu, Rabbimizin bu sûresindeki tavrından, peygamberini bundan dolayı kınamasından anlıyoruz. Bir yanda kör haliyle zor gelmiş, düşe kalka gelmiş bir âmâ. Hem de o zor günlerde iş-kenceye adaylığını koyarak gelmiş, ölümü göze alarak gelmiş bir âmâ. Öbür tarafta, "bizim bu dine ihtiyacımız yoktur. Bizim sana da, getirdiğin dine de eyvallahımız yoktur" diyen müstağniler, müstekbir-ler. Bir yanda kendisini dinlemeye gelmiş çok samimi bir gariban Müslüman, öbür tarafta "anlat bakalım, eğer aklımız yatar, işimize ge-lirse belki iman ederiz" diyen Ebu Cehil'ler, Utbe'ler, Şeybe'ler, Ümey-ye bin Halef gibi müstekbirler. Allah'ın Resûlü âmayı bırakıp ta onlara yönelince derhal vahiy işe el koyuyor. Herkesin gözleri önünde, oracıkta Rabbimiz Cebrâil'ini göndererek bu sûreyi indiriveriyor. Böyle uygunsuz bir tavır karşısında Rabbimiz hemen

vahyini indiriverdi. Karşısında Cebrâil'i gören Rasulullah neye uğradığını anlayamamış ve donmuş kalmıştı. Zaten nötrdür o anda Allah'ın elçisi. Ümmü Mek-tum şaşkın, kâfirler de donakalmıştı. Çünkü reddettikleri şey karşılarındaydı. İnkar ettikleri vahiy gerçeğiyle yüz yüze gelmişlerdi. Allah o anda, o ortamda âyetlerini göndermiş ve Peygamberini düşmanlarının gözü önünde uyarıvermişti. "Bir daha bunu yapma Peygamberim!" buyurmuştu. Evet düşmanlarının gözleri önünde peygamberin azarlandığı ifadelerle söze başlamıştı Rabbimiz. Peygamberimiz şaşkın, kâfirler şaşkın, Ümmü Mektum şaşkın, herkes şaşkındı.

İşte sûre böyle bir hadise üzerine nazil olmuştur. Bakın Sûrenin ilk âyeti şöyle başlıyor:

1,2. "Yanına âmâ bir kimse geldi diye Peygamber yüzünü asıp çevirdi."

Yanına bir âmâ geldi diye peygamber yüz astı, abus bir çehre ile karşıladı onu.

3. "Ey Muhammed! Ne bilirsin, belki de o arınacak;"

Ne biliyorsun ey peygamberim? Belki de senin bu ilgilenmeyip surat astığın âmâ kişi samimidir. Senden alacağı bilgiyle arınıp temizlenecektir.

4. "Yahut öğüt alacaktı da bu öğüt kendisine fayda verecekti."

Veya senin vereceğin öğüt ona fayda verecekti. Faydalanmak istiyordu senden.

5-6. "Ama sen, kendisini öğütten müstağni gören kimseyi karşına alıp ilgileniyorsun."

Ama sen onu bırakıp da senin öğüdüne karşı müstağni davranan, eyvallahsız davranan kimseyle ilgilenmeye çalışıyorsun. O malı, mülkü, ekonomik gücü, siyasal konumu sebebiyle sana ve senin mesajına karşı ihtiyaçsız davranan, haktan, İslâm'dan yüz çeviren kimseye gelince sen ona yöneliyor, onunla ilgileniyor, ona ihtimâm gösteriyor ve değer veriyorsun. Samimi olanı ona fedâ ediyorsun.

7. “Arınmak istememesinden sana ne?”

Onun tezkiyesinden, temizlenip arınmasından sana ne? Onun adam olup olmamasından sana ne? Böyle birinin İslâm’ı kabul edip etmemesinden sana bir vebâl, bir sorumluluk yoktur. Onun necaset içinde kalmasının sana herhangi bir zararı yoktur.

8-10. “Sen, Allah’tan korkup sana koşarak gelen kimseye aldırmıyorsun.”

Beri tarafta şu Allah’tan korkarak sendeki bilgiye, vahiy bilgisine ulaşmak, onunla temizlenmek iştiyakıyla koşa koşa sana gelene, düşe kalka gelene gelince, ötekilerle ilgileneceğim diye sen ona karşı sırt dönüp kulak vermiyorsun.

İşte böylece Rasulullah efendimizi fazla üzmemek için üçüncü şahıs sığasıyla Rabbimiz uyarıverdi onu. Kıyâmete kadar onun yolunun yolcusu olan bizlere de, bu konuda uyarıda bulunarak ders verdi Rabbimiz. O halde insanlar hiçbir konuda hüküm verirken cahiliyeden etkilenmeyecekler. Hangi konuda hüküm verirsek verelim, o konuda mutlaka vahiy etkili olmalıdır. Vahiy yol gösterici olmalıdır. Kim iyi, kim kötü? Kim büyük, kim küçük? Kim üstün, kim alçak? Kim öncelikli? Kim önde, kim arkada? Bunu vahiy demelidir. Kime önce anlatalım? Kime değer verelim? Bunu vahiy demelidir. Câhilî değer yargılarına asla iltifat etmemeliyiz. “Efendim falanlar ekonomik ve siyasal yönden güçlüdürler, binaenaleyh onlarla beraber olalım. Önce onlara anlatalım, önce onları kazanalım, hayır!” Bunlar câhili güç anlayışlarıdır ve bu sûrede bunun reddedilmesi gerektiğini anlatıyor Rabbimiz. Kim bereketli, kim bereketsiz? Bunu vahiy belirlemelidir. Bunu kendi kendimize belirlemeye kalkışmamalıyız. Müslüman ne kadar da fakir olursa olsun, ne kadar da sosyal yönden zayıf olursa olsun her zaman kâfire tercih edilmelidir. Her zaman kâfirden üstün görülmeli ve değer verilmelidir.

Burada Rasulullah efendimizin birkaç mâzereti vardı. Birincisi daha önceden bu konuda Rabbimizden bir uyarı gelmemişti. Kendisine bu uyarı gelinceye kadar bunun böyle olması gerektiğini bilmiyor-du. İkincisi, Ümmü Mektum Rasulullah efendimizin akrabasıydı. Hz. Hatice annemizin halasının oğluydu. Yani başka zaman da gelip Ra-sulullah’a sorabilirdi. Başka zaman da Allah’ın Resûlü kendisiyle ilgilenebilirdi. Sonra bir başka mâzereti de Abdullah

İbni Ümmü Mektum bir rivâyete göre Müslüman'dı, o anda ölseydi cennete gidecekti, ama berikiler kâfirdi, o anda onlar ölselerdi onlar cehenneme gideceklerdi. Onun için Allah'ın Resûlü felâketin ciddiyetine binaen berikilere yöneliyordu. Abdullah Ümmü Mektum âmâydı, zor gelmişti oraya kadar. Düşe kalka gelmişti, samimi olarak gelmişti, amel etmek üzere gelmişti, işkenceye adaylığını koyarak gelmişti. Rabbimizin arzusu, müşriklerin ona tercih edilmemesiydi.

Bu âyetlerden anlıyoruz ki tebliğ edeceğimiz insanların sıralamasını biz kendi kendimize yapmayacağız. Bunlar garibanlar, bunlar işçiler, bunlar anlamazlar, bunlar işe yaramazlar, bunları bırakalım da şunlara yönelelim demeyeceğiz. Önce müdürlere anlatalım, önce elit tabakaya gidelim, önce idarecilere ulaşalım, önce öğretmenlere, önce talebelere, önce erkeklere, önce filanlara, falanlara anlatmalıyız demeyeceğiz. Câhilî güç anlayışlarına kapılmayacağız. Karşımızdaki kim olursa olsun, ne olursa olsun bizden İslâm konusunda bir talebi söz konusu olduğu zaman, "Yok ya! Bunun niyeti öğrenmek değil! Bunun niyeti dalga geçmek! Bunun niyeti beni oyalamak!" demeyeceğiz. Allah diyor ki bakın: Sana ne bundan? Seni ne ilgilendirir bu? Onun hesabı senden sorulmayacak, senin hesabın da ondan sorulmayacak. Ne bilirsin? Belki samimi olarak dinleyip amel edecektir o.

Öyleyse karşımızdaki insanları şu şekilde gruplamamız güzel olacaktır: Karşımızdaki insan ya Müslümanlığının farkında olmayan birisidir, ona İslâm'ı ulaştıralım, belki bizim uyarımız ona fayda verecek ve adam olacaktır. Ya da mü'mindir, bizim anlatmamız sonucunda hayatına biraz daha çeki düzen verecektir. Öyleyse biz neticeyi düşünmeyeceğiz. Çünkü bakın Allah âyet-i kerimesinde şöyle diyor: Belki yola gelirler, belki adam olurlar. Öyleyse çevremizdeki insanları inzar edeceğiz ama kovmayacağız. Uyaracağız ama azarlamayacağız. İnzarımız onları kovma ve azarlama mânâsına gelmeyecek, aksine onlara acıma mânâsına gelecektir. İnsanların her zaman bize ulaşabilmeleri için imkân hazırlayacağız. İnsanlardan uzaklaşıp, fildişi kulelerimize çekilmeyeceğiz. Sürekli insanların içinde, onların bize ulaşabilecekleri bir konumda olacağız. Allah korusun da bugün kimi hocaların evine insanlar gündüz saat 10'dan önce, gece de saat 10'dan sonra girememektedirler. Neden? Efendim zat-ı âlileri istirahat buyuracaklarmış. Bu gerçekten çok ayıp bir şeydir. Allah'ın Resûlü'-nün hayatında böyle bir şey kesinlikle yoktur. İnsanlar her an ona u-laşma imkânına sahiptiler. Gerçekten mü'minlerin ihtiyaçları varsa ge-lebilmeliler, girebilmeliler, bulabilmeliler bizi.

Kâfirler kim olurlarsa olsunlar, ne olurlarsa olsunlar, makamları, konumları, servetleri, zenginlikleri ne olursa olsun kesinlikle mü'-minlere tercih edilmemelidir. Makamı, konumu, kültürü, seviyesi ne o-lursa olsun Müslüman her zaman kâfire tercih edilecektir. Müslüman her zaman kâfirden üstündür, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Çünkü toplumda zenginlerin, makam sahiplerinin, mansıp sahiplerinin üstün tutulması, garibanların, fakirlerinse alçak tutulması cahiliye âdetidir ve İslâm'ın kesinlikle reddettiği bir anlayıştır. Bakıyoruz bugün kimileri zenginler için fakirleri, müstekbirler için mustaz'af-ları, makam mansıp sahipleri için sıradan Müslümanları fedâ etmekte-dirler. Hep yüksek tabakadan insanlarla düşüp kalkmaya çalışıyorlar. Allah korusun bu nifak alâmetidir ve İslâm'ın kesinlikle reddettiği bir anlayıştır.

İslâm'ın ilk maya tuttuğu Mekke toplumunda Rasulullah'ın çev-resinde onun dâvetine kucak açanlar toplumun en gariban insanlarıydı. Mekke'nin ileri gelen zenginleri, kendini beğenmiş müstekbirler, toplumun kalburüstü insanları Resûl-i Ekrem'in yanına geldikleri zaman bu gariban insanlarla onun meclisinde birlikte yan yana oturmak şöyle dursun, tükürüklerini bile bu adamlara reva görmüyorlardı. Ra-sulullah'ın yanına geldiklerinde Bilal, Habbab bin Eret, Ammar bin Ya-sir, Süheyb-i Rûmi gibi garibanları, kendi ifadeleriyle baldırı çıplakları orada, onun yanında gördükleri zaman kahroluyorlar, mahvoluyorlar ve: "Ey Muhammed! Eğer bizim senin yanına gelmemizi istiyorsan kov bu adamları. Bu baldırı çıplaklar senin meclisinde bulundukları sürece kesinlikle biz senin yanına gelmeyiz, gelemeyiz. Biz bu adamlarla birlikte asla oturamayız" diyorlardı. "Biz azîz, bunlarsa zelil" di-yorlardı. Malda, makamda, elbisede, servette, samanda izzet görüyorlardı.

"Bunlara sahip olanlar azîz, bunlardan mahrum olanlar da zelildir" diyorlardı. "Ey Muhammed! Kavminden bunlara mı razı oldun? Bu kadar insanın içinden bunları mı seçip beğendin? Yani sence aramızda Allah'ın nîmet verip üstün kıldıkları bunlar mıdır? Biz bunlara mı tabi olacağız? Bunlara mı uyacağız? Senin bu anlayışından vazgeçip bize bu adamlardan ayrı bir meclis yapmanı istiyoruz. Dışarıdan gelen Arap elçilerinin bizleri bu düşük insanların yanında görmelerini istemiyoruz, buna tahammül edemiyoruz. Biz senin yanından ayrıldıktan sonra onları yanına alabilirsin. Biz çıktıktan sonra istediğin kadar onlarla otur ama biz varken onları çıkar" diyorlardı.

Bunların, bu müstekbirlerin İslâm'a girmeleri konusunda, küfürden,

şirkten, cehenneme doğru gitmekten kurtulup imanla, İslâm'la, cennetle tanışmaları konusunda çok haris davranan, bunların cehenneme gitmelerine vicdanı asla dayanmayan Allah'ın Resûlü sırf onları kaybetmemek için onların bu tekliflerine karşılık: "Bunu bir düşüneyim," buyurunca hemen arkasından Rabbimiz En'âm sûresindeki şu âyetini gönderiyordu:

"Peygamberim, Sırf Allah'ın rızasını dileyerek sabah akşam Rabblerine dua edenleri huzurundan kovma. Onların hesabından sen sorumlu değilsin, onlar da senin hesabından sorumlu değildirler. Onları huzurundan kovduğun takdirde zalimlerden olursun."

(En'âm 51,52)

"Peygamberim, söz dinleyecek olanlar mü'minlerdir. Sana ve senin dâvetine değer verecek olanlar bunlardır. Sakın inanmayanları inananlara tercih etme! Sakın kâfirleri mü'minlere tercih etme! Allah'a iman edip sırf Allah'ın rızasını kazanmak derdiyle sabah akşam Rablerine dua eden, Rabblerine kulluk eden ve bu dâvânın temel taşları, yani bu dâvânın bereketi durumunda olan bu garibanları sakın berikilerin hatırına huzurundan kovma! Çünkü ne sen onların hesabından sorumlusun, ne de onlar senin hesabından sorumludur. Senin hesabın sana, onların hesabı da kendilerine aittir. Bu gariban Müslümanların gariban olmaları ya da onların fakir olmaları benim Rabbleri olarak onlara takdir ettiğim rızkın neticesidir. Bu benim takdirimdir, senin bu-nunla bir ilgin, alâkan yoktur. Sonra bu gibi şeylerin, fakir fukara olmak gibi ölçülerin iman yönünden hiçbir değeri yoktur. Ne zenginler daha iyi Müslüman'dır, ne de fakir olanlar daha az Müslüman'dır. Bunun imanla bir ilgisi yoktur. Öyleyse ey Peygamberim sakın bu insanlar fakirdir diye huzurundan kovmaya ve ötekileri bunlara tercih etmeye kalkışma."

Görüyor musunuz Rabbimizin uyarısını? Gerek En'âm'daki bu uyarısı, gerekse bu sûredeki Rabbimizin uyarısının gelişinden sonra Allah'ın Resûlü çok korkmuştur. Hatta sahâbe-i kirâm efendilerimizin ifadelerinden anlıyoruz ki, bu âyetin gelişinden sonra Allah'ın Resûlü biz kendisinin yanından ayrılmadıkça bizim yanımızdan ayrılamıyordu diyorlar. Kılıçlarına kendi kılıçları, paralarına kendi paraları, evlerine kendi evleri gözüyle bakabilme özellikleri onları öyle bir kardeş yapmıştı ki, aralarında ne sosyal sınıf farkları, ne de üstünlük-alçaklık anlayışları kalmıştı. Hepsi yıkılıp gitmişti.

Burada Rabbimiz Resûl-i Ekrem'in dâvetine ilk önce koşan, İs-lâm dâvâsına gönül veren garibanların gönüllerini almayı murad ediyor. Şu

cahiliyenin değer yargılarıyla, şu şirk âdetleriyle, şirk anlayışlarıyla kendilerini üstün görüp çirkin ifadeleriyle üzdüğü gariban Müslümanların kendi katında değerli olduklarını ortaya koyuyor. Bu ifadeler bir yandan kendilerini üstün gören müstekbirlere bir tehdit unsuru oluştururken, öbür taraftan da bu garibanlara şu mesajı veriyordu: "Ey benim katımda değerli kullarım! Sakın sizler bu değersizlerin ifadelerinden üzülmeyin! İt ürür, kervan yürür."

Yirmi dört saatimizin herhangi bir bölümünde bizden İslâm is-teyen bir talep olursa bunu derhal yerine getirmek zorunda olduğumuzu asla unutmamalıyız. Bizden İslâm'ı, Kuran ve sünneti öğrenme hususunda bir istek, bir talep vâki olmuşsa bunu asla reddetme hakkımız yoktur. Derhal bu talebe koşmalıyız. Ya da insanlardan böyle bir talep olmadığı halde kendiliğinden bir fırsat oluşmuşsa yine hemen onu yerine getirmek zorunda olduğumuzu da unutmamalıyız. Hele hele insanlardan bize dini anlat diye bir talep vâki olmuşsa kesinlikle reddetmeyelim, duymazdan gelmeyelim, savsaklamayalım, gevşek davranmayalım. Âyet bir de bizden bunu istiyor. Bize bunu anlatıyor. Allah aşkına Rabbimizin bu uyarısına kulak verip bu konuya çok dikkat edelim. Talep varsa reddetmeyelim, ama talep olmadan da bir fırsat çıkmışsa karşımıza onu da değerlendirmeden yana olalım inşallah.

Yani karşımızdaki insanların, hanımlarımızın, çocuklarımızın, komşularımızın, dükkanımızda çalıştırdıklarımızın, arkadaşlarımızın illâ da dilleriyle bizden İslâm'ı sormalarını, istemelerini beklememeliyiz. Halleriyle, vaziyetleriyle sorduklarının ve istediklerinin hemen farkına vararak onlara onların muhtaç oldukları İslâm'ı hemen anlatmaya başlayıverelim. Ne biliyorsunuz belki şu ana kadar çocuklarımız hal diliyle bize Bakara'yı, Âl-i İmrân'ı, En'âm'ı sordular. Veya sordukları konular buralarda anlatılıyordu da biz onlara bunu anlatamadık. Öyleyse bizler öğrenelim bunları da, hem kendimizi, hem de çevremizi bunlarla diriltmeye çalışalım. Bunu yaparken de fakir-zengin ayırımı yapmayalım. Gören, görmeyen ayırımı yapmayalım. Üstün-alçak ayırımı yapmayalım. Çünkü İslâm'a göre, gören, âmâdan üstün değildir. Malı olan, malı olmayandan üstün değildir. Malla imtihan olan, malsız imtihan olandan üstün değildir. Eli olan, çolak yaratılandan üstün değildir. Dili olan, dilsiz imtihan edilenden üstün değildir. İlimle imtihan olunan, ilimsiz imtihan olunandan üstün değildir. Ekonomik ve siyasal güce sahip olan, bunlardan mahrum olandan üstün değildir. Bunlar birer imtihan konusudur. Birisi öyle, diğeri böyle imtihan edilmektedir. Onun imtihan sorusu böyle, berikisinin ki de öyledir. Kimin kazandığı sonra belli olacaktır.

Öyleyse zinhar Allah'ın sizi neyle imtihan edeceğine karışmayın! "Ya Rabbi beni şunlar şunlarla imtihan et! Ya Rabbi beni üç çuval parayla, beni beş villayla, beni şöyle bir makamla, şöyle bir imkânla imtihan et! Ya Rabbi bana çevre ver! Bana müdürlük ver! Bana şu ko-nuda fırsat ver! Bana erkek evladı ver! Beni şununla bununla imtihan et!" diyerek O'na yol göstermeye, akıl vermeye kalkışmayın. O sizin neye lâyık olduğunuzu, neyle ve nasıl imtihan edilmeniz gerektiğini en iyi bilen ve size lâyık sorular gönderendir. Bunu hiçbir zaman aklınızdan çıkarmayın.

Çünkü bu konular sizin bileceğiniz şeyler değildir. Bakın peygamberiniz kendi içtihadıyla ufak bir yanılgıda bulundu da hemen Rabbimizin uyarısıyla karşı karşıya geliverdi. Câhilî bir değer yargısıyla kendisinden İslâm talep eden bir garibanı terk edip o müstağnî olanlara yöneldi. Hazır karşısında İslâm isteyen varken berikilere anlatmaya kalkıştı da Rabbimiz hemen uyarıverdi. "Sana ne onun temizlenmesinden? Sen senin karşında samimi olarak gelene yönelmeliydin" buyuruverdi.

Yok! Yok! Olmaz bu! Bu davranış sana yakışmaz peygamberim! Ben bu davranışını tasvip etmiyorum! Ben bunu onaylamıyorum! Ben bunu düzeltiyorum! Bu davranışın ümmete yansıması olmayacak! Ben bunu ümmetine böylece yansıtmayacağım! Çünkü senin tüm hayatın, tüm kavil ve fiillerin ümmetin için örnektir, bağlayıcıdır. Senin tüm yaptıkların dindir. Onun içindir ki ben bu davranışının din olarak ümmetine intikalini istemiyorum. Doğrusu o ki ancak senin ya-pacağın hatırlatmaydı. Ama evvelemirde Müslüman'a. Evvelemirde isteyene olmalıydı bu hatırlatma. Çünkü:

11-12. "Dikkat et; bu Kur'an bir öğüttür. Dileyen onu öğüt kabul eder."

Hayır hayır, çünkü bu Kur'an bir öğüttür, bir tezkiradır. Buradaki "Kellâ"nın şöyle bir mânâsı olmalıdır: "Hayır hayır, sen o gariban Müslümanı bırakıp ta müstekbirlere yönelme peygamberim! Onları garibanlara tercih etme! Çünkü sen gariban Müslümanları bırakıp ta onlara meyledersen onlar kendilerinde izzet ve şeref olduğunu zannedip İslâm'ın kendilerine muhtaç olduğu zehabına kapılabilirler. Ken-dilerini bir şey zannedip İslâm'dan müstağni davranmaya kalkabilirler. Halbuki onlar İslâm'dan değil, İslâm onlardan müstağnidir. İslâm'ın onlara herhangi bir ihtiyacı yoktur aksine onların İslâm'a ihtiyaçları vardır. Bu sana ve kıyâmete kadar senin yolunun yolcularına bir

uyarıdır. Sakın bir daha böyle yapma. Dileyen Kur'an'la öğüt alır, Kur'a-n'ın uyarılarıyla kendi kendisini uyarır ve doğru yolu bulur."

Bu âyetlerde Rabbimiz şöyle buyuruyor: "Ey Peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, şunu da hatırınızdan çıkarmayın ki risâlete karşı insanlar iki gruptur. Kur'an, peygamber, İslâm karşısında iki grup insan tavrı vardır. Bunlardan birinci grup fıtrî alıcı cihazları açık olanlar, fıtratları ölmemiş olanlar. İkinci grup da fıtratları bozulmuş, alıcı cihazları ölmüş insanlardır. Öyleyse ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, bunu asla unutmayın. Size ancak söz dinleyenler, söze kulak verenler, sözü işiten ve onu anlayan kimseler icabet edeceklerdir. Alıcı cihazları çalışan, fıtratları diri ve faal olan kimseler ancak icabet edecektir. Fıtratları bozulmuş olanlar, yaratılış melekelerini kaybetmiş, duymaz, işitmez hale gelmiş, doğruya yönelme istidatlarını kaybetmiş ölü olanlara gelince, bilesiniz ki onları ancak Allah diriltecektir. Bu duruma gelmiş insanlar için ne peygamberlerin ne de başka birilerinin yapabilecekleri bir şey yoktur.

Zira Allah'ın duyurmadığına kimse bir şey duyuramaz. Allah'ın söyletmediğine kimse bir şey söyletemez. Allah'ın göstermediğine kimse bir şey gösteremez. Allah'ın şaşırttığını kimse yola getiremez. Bunlar kabirdekiler gibi değillerdir. Bunlar vahye karşı kapılarını, pencerelerini kapamış, duymayan, duygulanmayan, düşünmeyen, idrak etmeyen, hayattayken ölmüş insanlardır. Bunlar ölülerdir ve bunları Allah'tan başka diriltecek de yoktur. Siz bunlarla, bu çorak arazilerle uğraşmayı bırakın da mümbit arazilerle uğraşın.

13-16. "O, Kutsal kılınmış, yüceltilmiş, arınmış sa-hifeler üzerindedir. İyi kimseler, saygıdeğer elçilerin eliyle yazılmıştır."

Bu bölümde de Rabbimiz tezkirasını tanıtıyor. Yani kitabını ta-nıtıyor. Tezkira, meleklerin elindeki Kur'andır. Öyleyse eğer sizin elinizde de Kur'an varsa, sizin gönlünüzde de Kur'an varsa, siz de Kur'-an'la beraberseniz, siz de Kur'an'ı yazıyor, Kur'an'ı okuyor, Kur'an-dan bilgileniyorsanız, o zaman kesinlikle bilesiniz ki sizler de tıpkı me-lekler gibi olacaksınız. Hatta bazılarına göre onlardan daha üstün o-lacaksınız diyor bu âyetiyle Rabbimiz.

Bu kitap Allah'ın yüce melekleri tarafından yazılıyor. Allah'ın son derece şerefli, Rabblerinin emirlerine asla ihanet etmeyen, emin meleklerdir onlar. Gerek bu kitabın âyetlerini yazma konusunda, gerekse onu peygambere

ulaştırma konusunda onlar asla hata yapmazlar, yanlışlık yapmazlar ve hıyanette bulunmazlar. İşte böyle yüce me-lekler tarafından yazılıp elçimize getirilen çok yüce bir kitaptır bu. Bu yüce kitabın sizlere hiçbir zaman ihtiyacı yoktur. Bu kitap Azîz ve Hakîm olan Allah'tan gelme Azîz ve Hakîm bir kitaptır. Bu kitabın öğütleri İzzet ve Celâl sahibi Rabbin katında kıymetli sahifelerde yazılıdır. Kimse onu bozamaz. Kimse onu ilga edemez. Kimse ondan daha gü-zelini meydana getiremez. Çünkü o kalpte ve kabuldedir. Kimse ondan daha güzelini veya onun bir benzerini meydana getiremez. Çünkü o merfuadır. Mekânı, makamı ve değeri çok yücedir onun. Korunmuştur şeytan parazitlerinden. Korunmuştur pislerin el değmesinden.

Bu kitap Allah bilgisidir ve bu bilgiye ancak çok şerefli ve yüce vasıflara sahip olan Allah'ın elçileri ulaşabilmektedirler. Allah'ın tertemiz elçilerine ulaşan bu bilgilerden de elbette tertemiz ve şerefli insanlar istifade edebileceklerdir. Ama şurasını unutmamak lâzımdır ki, Allah'ın şerefli elçilerinin dışındakiler ne kadar da temiz ve şerefli olurlarsa olsunlar, Allah elçilerinin ulaştırıldıkları bilgi zirvesine ulaşmaları asla mümkün olmayacaktır. Bizler ancak Allah'ın şerefli elçilerine müracaat ederek onların bizim seviyemize indirdikleri bilgilere muhtacız ve ancak o kadarına ulaşabiliriz. Bu da ancak Kitap ve sünnete yakın-lığımızla orantılı olacaktır. Bizler her konuda Allah ve Resûlünün bize sunduğu bilgiye muhtacız. Gerek yaşadığımız bu hayatın bilgisini, ge-rek yaratılış, ölüm, ölüm ötesi bilgisini ve tüm bilgileri ancak bu iki kaynaktan elde edebiliriz. Ama hal böyleyken:

17-22. "Canı çıksın o insanın, o ne nankördür! Allah onu hangi şeyden yaratmış? Onu meniden yaratıp merhalelerden geçirerek ona şekil vermiş; sonra, yolu ona kolaylaştırmıştır. Sonra onu öldürür ve kabre koyar. Sonra, dilediği zaman onu tekrar diriltir."

Bir âma olduğu halde düşe kalka Allah bilgisine koşan kimseye karşılık şu kendilerini bir şey zannederek Allah bilgisine karşı müs-tekbir davrananları Allah kahretsin. Ne nankör insanlar bunlar? En büyük inkâr, en büyük nankörlük Allah bilgisine karşı kayıtsız davran-maktır. Düşünebiliyor musunuz? Allah insanları muhatap kabul ediyor, kendi bilgisinden onlara aktarıyor, o bilgiye ulaşabilecek yeteneklerle donatıyor insanları, ama bu nankör insan bu bilgiye karşı istidat-larını kullanmıyor. Allah bilgisiyle ilgilenmiyor, vahye değer vermiyor. Vahiyden habersiz, Allah bilgisinden uzak bir hayat yaşamaya çalışıyor. Allah kahretsin böyle nankörleri. Bundan daha büyük bir nankörlük olur mu?

Nankörlük, şükrün zıddıdır. Nankör; kendisine yapılan iyiliği in-kâr eden, gördüğü iyiliğin ve yardımların değerini bilmeyen, iyilik ve nimet verene karşı inkârcı bir tavır takınan kimse demektir. İyiliklere ve nimet verene karşı takınılan bu olumsuz tavra, nankörlük denir. Eskiler bu kötü ahlaka 'küfrân-ı nimet' derlerdi. Yani nimeti yalan say-ma, nimeti inkâr etme, nimeti ve sahibini görmezlikten gelme. Küfrân-ı nimet, nimet bulunduğunda haddi aşmak ve şükrünü yerine getir-memektir.
(Lisânu'l-Arab 5/125)

Râgıb, Müfredâtında şöyle der: Nimetin küfrü veya küfrânı, şükrünü edâ etmemek suretiyle nimeti örtmek demektir. "Küfrân" (nankörlük), nimetin inkârında kullanılırken, "küfür", dinde inkâr anla-mında kullanılmaktadır. "Küfür" kelimesi ise, her iki anlamda da kulla-nılır.
(Râgıb, el-Müfredât, s. 439).

Allah'ın nimetlerine karşı gösterilen olumlu tavır, şükür iken, şükretmemenin Kur'an'daki adı küfürdür. Şükrün ve küfrün zıt anlam-lar içermesi, bazı âyetlerde açıkça gözükür:

'Nankör' kelimesi, Farsça'dan dilimize geçmiş bir sözcüktür. Gördüğü iyilikleri, kavuştuğu maddî ve manevi nimetleri inkâr eden, iyilik edeni ve nimet vereni bilmeyen, teşekkür veya şükretmeyen kimseye de nankör anlamında 'kâfir-i nimet' denmiştir. Kâfir, Allah'tan gelen gerçeğin üzerine örten, gizleyen, tanımayan ve inkâr edendir. Nankör de, iyilikleri, nimetleri ve bunları yapanları görmez, inkâr eder, bilmezlikten gelir. İnsan kendine yapılan iyilik ve yardımların, verilen nimet ve rızıkların kadrini (değerini) bilmeli. Bu iyilikler ister insandan gelsin, isterse Allah'tan gelsin; kişi bunun şuurunda olmalıdır. İyilik yapanlar genellikle karşılık beklemezler. Ancak iyilik yapanlar teşekkürü hak ederler. Bu teşekkür, hem yapılan iyiliğin derecesini artırır, hem nimetin devamını sağlar, hem de iyilik yapan ile yapılan arasında sevgi bağı kurar.

Nankörlük ya insanlara karşı, ya da âlemlerin Rabbine karşı yapılır. Kişi, başkasından gördüğü bir iyiliği, bir yardımı, bir destek ol-mayı, görmezlikten gelse, bu bir nankörlüktür. İyilik yapanı unutarak nankörce davranmadır. İnsanlar ölünceye kadar birbirlerine muhtaçtırlar. Başkaları olmadan hayatlarını sürdüremezler. Maddi gücün her şeyi çözmediği tecrübelerle ispatlanmıştır. Kişiye ana-babasının iyiliğinden tutun da, hasta olunca tedavi eden doktora, ilim

öğreten hocaya, yol gösteren bir büyüğe kadar, pek çok kimsenin iyiliği dokunur. Bir insana ana-babasının yaptığı iyilikleri saymak mümkün mü? Bu karşılıksız iyiliklere teşekkür etmek, insanlık ve yardım etme duygusunun yüceliğinin gereğidir.

Türkçe'deki 'bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır' atasözü çok şey ifade etmektedir. Maddeyi bütün ilişkilerin temeline yerleşti-ren, çıkarından başka bir kutsal tanımayan, bu yüzden de derin bir egoizme saplanan günümüz insanına bunu nasıl anlatmalı? İnsan, diğer insanlardan gördüğü iyilik ve yardımlara teşekkür etmeli. Fakat iyilik edene kul köle olmak, onun karşısında ezilip büzülmek, zelil ol-mak doğru değildir. İyilik eden böyle bir şey beklerse, bu iyilik değil sömürü niyetidir. İyiliklere ve yapılan yardımlara, nankörlük etmek bir kötü ahlâktır, kınanması gereken kötü bir davranıştır. Kendisine iyilik yapılanın teşekkür etmesi, nasıl ahlâkî bir görev ise, yapılacak iyiliğin bir teşekkür ve minnettarlık beklentisine bağlı olmaması da aynı şe-kilde bir ahlak ilkesidir.

Bu konuda ölçü şu olmalıdır: Birisinden iyilik gören, bunu unut-mamalı; birisine iyilik yapan, bunu hatırlamamalıdır. Esas nankörlük, Allah'a karşı yapılandır. Nimeti haramlarda kullanmak, o nimete nan-körlüktür. Gözü haramda kullanmak, göz nimetine; kulağı haramda kullanmak kulak nimetine nankörlüktür. Dolayısıyla insandan sâdır olan her amel/eylem, ya şükürdür veya küfür (nankörlük). Kişinin için-de yüzdüğü bunca nimeti görmezlikten gelip başına gelen bazı mu-sibetleri anması, nankörlük karakterini uyandıran durumlardandır. Yi-ne İnsana ulaşan sıkıntıların ve korkuların ortadan kalkması da nan-körlüğün ortaya çıktığı durumlardandır: *"Denizde size bir sıkıntı do-kunduğu zaman O'ndan başka bütün yalvardıklarınız kaybolur. Fakat O sizi kurtarıp karaya çıkarınca yine yüz çevirirsiniz. Gerçekten insan nankördür."* (17/İsrâ, 67)

Nankör kimse, ortada olduğu halde Allah'ın nimetlerini gör-mezlikten, kendisine verilen nimetleri, kendisinden uzak tutulan çeşitli belâları ve kötülükleri bilmezlikten gelir. Nankör insan, Allah'ın nimet-lerine karşı duyarsız, kendisine bahşedilen nimetlerin kadrini bileme-yen kimsedir. Nankörlük, her insanın fıtratında olmakla birlikte, ka-rakterleri iman esaslarına göre şekillenmeyenlerde iyice belirginleşir.

"Kahrolası insan, ne de nankördür!"
(Abese, 17)

İnsan, nankörlükten kurtulup minnettarlığa, şükreden bir kul olmaya yönelmelidir. Hoşuna gitmeyen olaylar karşısında da sabırla direniş göstermelidir. Kur'an'ın ifadesine göre inkârcıların nankörlük-leri, onların 'küfr' etmelerinden kaynaklanır. Küfr ile nankörlük farklı gibi görünse de aralarında yakınlık vardır. Nankörlük kelimesinin anlam sahası içerisinde tıpkı küfr gibi, Allah'ı yaratıcı, bütün evrenin sa-hibi ve canlılara ait geçim kaynaklarının var edicisi olduğunu; insanın sahip olduğu hayat, can, kalp, eşya gibi şeylerin O'nun tarafından ve-rildiğini inkâr etmek vardır. Bu tutum da elbette tıpkı küfr'e düşmek gi-bidir.

Söyleyin bakalım, Allah bilgisi olmadan şu konuları bilebilecek misiniz? Allah onu neden, hangi şeyden yarattı? Vahye müracaat et-meden bunu bilebilecek misiniz? Yaratılışın sırrını çözebilecek misiniz? Niye varsınız bu dünyada? Kim var etti sizi? Var olmadan önce neydiniz? Neredeydiniz? Ölüm nedir? Öldükten sonra nereye gideceksiniz? Bu hayatın mânâsı nedir? Bütün bu konularda sıhhatli bir bilgiye ulaşmak mı istiyorsunuz? Yani insanı tanımak, insanı tanımla-mak mı istiyorsunuz? İnsanı tanımak ve onu mutlu etmek mi istiyor-sunuz? İnsan için ona en uygun bir sistem, bir hayat tarzı geliştirmek mi istiyorsunuz? Eğer bu insanı bu insanın yaratıcısı olan Allah'ın bu insanla alâkalı bildirdiği vahiy birimlerinden habersiz olarak onu sadece maddeden, sadece bedeninden ibaret zannedip bu maddesinden başka ne Allah, ne melek, ne hayat, ne ölüm, ne ölüm ötesiyle, ne de yaratılış berisiyle ilgisi olmayan bir insan kabul eder ve tüm sisteminizi böyle bir insan üzerine bina etmeye kalkışırsanız, bu insanı zinhar mutlu edemezsiniz. Zinhar bu insanı bunalımlardan kurtaramazsınız. Ne kendinizi, ne de toplumu kesinlikle intiharlardan kurtaramazsınız. Ama insanı Allah'ın tanıttığı gibi böylece tanır ve ona yaratıcısının çizdiği hayat programını uygularsanız, işte o zaman insanla alâkalı en sıhhatliyi bulmuş olursunuz. İşte o zaman insanı mutlu etmiş ve tüm bunalımlardan kurtarmış olursunuz. Bunun başka hiçbir çaresi yoktur.

Kendilerini, toplumlarını bu vahiy bilgisinden müstağni görenler, bu nankörler ne zannediyorlar kendilerini? Neye güveniyorlar bu Allah bilgisini reddederlerken? Nasıl da nankör davranıyorlar Allah bil-gisine karşı? Neden meydana geldiklerini hiç düşünmüyorlar mı? Allah onları bir nutfeden yaratmadı mı?

İnsan neden yaratıldığına bir bakmıyor mu? Hor hakir bir damla sudan

yaratıldığını hiç düşünmüyor mu bu nankör insan. Nasıl da unutuyor bunu. Atılmış bir damla sudan yaratıldığını, eline değdiği za-man, elbisesine bulaştığı zaman yıkama lüzumu duyacağı hor hakir bir damla meniden meydana gelmedi mi? Ananın ve babanın malum yerlerinden çıkan bir damla nutfeden, bir damla meniden yaratıldığını ne çabuk unutuyor bu insan? Nasıl yapabiliyor bunu? Neden yaratıldığını, nasıl ve kim tarafından yaratıldığını unutup kendisini bir şey zannedip Rabbine karşı kafa tutmaya nasıl cüret edebiliyor? Neyine güveniyor? Baba ihlilindeyken, ana rahmindeyken onu kim korudu? Ana rahmini kim emin bir istikrar mahalli kıldı? Atılıp gitmekten, telef olup gitmekten kim korudu onu? Veya aklı başında değilken, bebekken, acizken, güçsüzken, bilgiden yosunken, kendini bile korumaktan acizken şimdi biz ona gücünü bilgisine verirken bize karşı gelsin diye mi veriyoruz bütün bunları ona? Bizim kendisine verdiklerimizi nankörce bize düşmanlıkta mı kullanıyor?

Onu böyle iki pislik mahallinden çıkan bir meniden yarattıktan sonra da onu takdir edip insan haline çevirmişiz. Gözünü, kulağını, elini, ayağını aklını, fikrini, ferasetini vermişiz ona. Sonra da onun için yolunu kolaylaştırmışız. Ana rahminden çıkma yolunu kolaylaştırmışız ve de hayat yolunu kolaylaştırmışız ona. Sonra da onu öldürür kabre koyarız. Kabri nerede olacak? Nerede vadesi yetip ölecek? Tüm bunları biz takdir etmişiz. İnsanın hayatı da kendi elinde değil, ölümü de. Gelişimiz de elimizde değil, gidişimiz de. Sonra dilediği zaman da sizi tekrar diriltecektir Allah. Kalkın dediği anda kalkmamak da elinizde değildir. Yaratırken, öldürürken kimseye sormadığı gibi yarın diriltirken, mezarlarınızdan kaldırırken de kimseye sormayacak Allah.

Öyleyse ey Allah karşısında bilgi iddiasında bulunanlar! Ey kendilerini bir şey zannedip Allah karşısında güç iddiasında bulunarak Allah'a kafa tutmaya kalkışanlar! Ey neden yaratıldıklarını, kim tarafından var edildiklerini unutarak yaratıcılarının yasalarını görmezden gelenler! Ey Rabblerinin kitabına karşı müstekbir davrananlar! Ey va-hiy bilgisine karşı ihtiyaçsız davrananlar! Ey Rabblerinin istediği hayatı yaşamayanlar! Rabblerinin kitabına karşı kayıtsız kalanlar şu gerçeği hiçbir zaman unutmamalısınız. Sen ki basit bir varlıktın! Sen ki hiçbir şey bilmiyordun! Sen ki akılsız, idraksiz, elsiz ayaksız bir damla su idin! Ana rahmine atılmış bir damla kan idin. Bu durumdayken seni orada koruyan, seni yaratan, sana seni tanıtan, sana çevreni tanıtan, sana şuur ve bilgi veren, sana kendini, varlığını, Allah'ı tanıma imkânı veren, seni adam eden Rabbini nasıl unutuyorsun? Nasıl oluyor da O Rabden gelen bilgilerle bilgilenmeyi bırakıp ta başkalarının bilgilerini bilgi kabul ediyorsun? O Rabbe

karşı nasıl nankör davranabiliyorsun? Onun kitabına karşı nasıl ilgisiz kalabiliyorsun?

Düşünsene, basit bir kan pıhtısının gücü ne? Bir damla basit kan parçasının gücü, değeri ne olabilir ki? Anlama gücü yok, düşünme gücü yok, söz söyleme gücü yok. Böyle bir varlığa Allah kendi bilgisini nasip ediyor. Onu muhatap kabul ediyor ve vahyini gönderiyor. Bundan daha büyük bir şeref olur mu? Seni böyle bir damla sudan yaratan, seni adam edeni inkar mı ediyorsun? Sen kendi kendini yarattığını, kendi kendini adam ettiğini mi zannediyorsun? Babanın sulbünden ana rahmine düştüğün, atıldığın zamanı bir hatırlasana. Adam olacak hiçbir tarafın yoktu. Gücün kuvvetin yoktu, bilgin, görüşün yoktu. Elin, ayağın yoktu. Çevren, fırsatın, imkanın yoktu. Evin, barkın, paran, pulun yoktu. Bağın, bahçen yoktu. Hiçbir şeyin yoktu. Şu anda sen adamsan ve bütün bu imkânlara sahipsen unutma ki bütün bunları sana Allah verdi ve seni adam eden de Allah'tır. Şu an-da aklım var diyorsan onu sana veren Allah'tır. Şu anda malım var di-yorsan, onu sana veren O'dur. Ekonomik gücüm var, siyasal gücüm var, diyorsan bunları da sana veren O'dur. Sahip olduğun, benim de-diğin neyin varsa hepsini sana veren O'dur. Sen bütün bunları sana veren ve seni yoktan var eden Rabbini nasıl inkar ediyorsun? Nasıl oluyor da her şeyini kendisine borçlu olduğun Rabbini diskalifiye ederek kendi tanrılığını iddia ediyorsun?

23. "Hayır; Allah'ın kendisine buyurduğunu hâlâ yerine getirmemiştir."

Bu nankör insan Rabbinin emirlerini yerine getirmemiştir. Allah her dönem kendisine kitaplar ve elçiler göndermek sûretiyle bir hayat programı göndermiştir, ama bu nankör insan Rabbinden gelen bu ha-yat programına aldırış etmemektedir. Bu kitap ve elçiler göndermesinin yanında bir de onun fıtratına tevhidi ve kendisine kulluk duygusunu yerleştirdiği halde bu nankör insan Rabbine kulluğa yanaşmamaktadır. Rabbine itaat edip O'nun emirlerini yerine getirmesi gerekirken tamamen aksine kendisine kulluğu tercih etmektedir. Mükellefiyetlerini yerine getirmemektedir.

24-31. "İnsan, yiyeceğine bir baksın. Doğrusu suyu bol bol indirmekteyiz. Sonra yeryüzünü iyice yarmakta ve orada taneli ekinler, üzümler, sebzeler, zeytin, hurma ağaçları ve bahçelerde koca koca ağaçlı meyveler ve çayırlar bitirmekteyiz."

Yiyeceklerine, yediklerine bir bakmaz mı bu nankör? Kim yarattı onları? Kim var etti? Gökten su indirerek bunları kim oluşturdu? Yeryüzünü yararak bu

yediğiniz üzümleri, sebzeleri, zeytini, hurmayı ve diğer yediğiniz meyveleri kim yarattı?

Allah gökten suyu indirerek yediğiniz şeylerin tümünü yaratandır. Gökten indirdiği suyla yeryüzünde insanların muhtaç oldukları tüm nebatatları, tüm yiyecekleri çıkaran, bitirendir Yeryüzünde hayatın kaynağı olan suyu indiren O'dur. Bu suyla yaşadığımız hayatın en tabii unsurlarını yaratan Allah'tır. Yemyeşil hayatı, yemyeşil bitkileri, yemyeşil otları bitiren Allah'tır.

Gönderdiği suyla salkım salkım üzümleri, hurmaları ve her tür-lü meyveleri çıkarmıştır Allah. Yeryüzünde her cinsten bağlar, bahçeler var etti Allah. Şöyle Rabbinizin gökten indirdiği hayat kaynağı suyla bitirdiği meyvelere, bitkilere bir göz atın, bir düşünün onlar üzerinde. Bunlara ne kadar muhtaçsınız değil mi? Bunlarsız yaşayamazsınız değil mi? Hayatınızın devamı bunların varlığına bağlı değil mi? Şu insanların yaptıkları ve gururla insanlığa takdim ettikleri bu teknolojik şeylerin hiçbirisi bunların yerini tutup karın doyurmuyor değil mi? Acaba bunlardan bir tanesini siz kendiniz yaratabilir misiniz? Veya sizlerin şu anda güçlü gördükleriniz, hâkimiyeti kendilerine verip yasalarına tabi olduğunuz insanlar yapabilirler mi, yaratabilirler mi bunlardan bir tanesini? Güçleri yeter mi buna onların?

Bir de meselenin bir başka boyutuna dikkatlerinizi çekerek şöyle sorayım: Acaba sizlerin şu anda bedava yiyip içtiğiniz tüm bu nîmetler Allah'tan değil de insanlardan olsaydı, tüm bu nîmetlerin sahibi insanlar olsaydı, acaba bu kadar rahat bu nîmetlerden istifade imkânı bulabilir miydiniz? Onları bu kadar rahat alabilir miydiniz insanların ellerinden? Eğer bu dünya, bu nîmetler insanların elinde olsaydı, insanların mülkünde olsaydı, bu kadar cömertçe onu insanlara sunabilirler miydi? Şu bize her saniye ısı ve ışık gönderen güneş, şu her an teneffüs ettiğimiz hava, şu kıymetini bilmeden tükettiğimiz sular, meyveler, üzümler, hurmalar bir insanın ya da insanların elinde olsay-dı, onu ondan bu kadar rahat alabilir miydiniz? İşte sizin böyle cömert bir Rabbiniz var. Öyleyse kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün. Kimin nîmetlerinden istifade edip de kimlere kulluk ettiğinizi bir düşünün.

Demek ki bizi yaratan ama yarattığı gibi öyle başı boş bırakmayan, kendi halimize terk etmeyen ve hayatımızın devamı için dünyada yaşam şartlarımızı da ayarlayan bir Rable karşı karşıyayız. Ha-yat, ama en az onun kadar önemli olan bu hayatın devamı. Dünyayı bizim için yaşam yeri olarak hazırlamış Rabbimiz.

Bütün bunları hiç düşünmüyor musunuz? diyor Rabbimiz. Bütün bunları düşünmeyen, tüm bunların kim tarafından ve ne için verildiği üzerinde ciddi ciddi kafa yormaya yanaşmayan insana insan demek mümkün müdür, siz söyleyin. Şu kupkuru üzüm çubuğunun içini şeker usaresiyle dolduran kimdir? Şu gördüğümüz her bir ağacın her bir dalında bir çok fabrika kurup, yediğimiz ayrı ayrı renklerde, ayrı ayrı tatlarda bu meyveleri yaratan kimdir? Bütün bunları, düşünen, anlayan bir kavim, bir toplum için açıklıyoruz anlatıyoruz, diyor Rab-bimiz. Ama tüm bunları kendi güçlerine, kendi becerilerine ya da işte kör tabiat güçlerine veren kimseler için bu âyetler hiçbir mânâ ifade etmeyecektir.

32. "Bunlar sizin ve hayvanlarınız için geçimliktir."

Hem sizin, hem de hayvanlarınızın yiyeceklerini biz yaratıyoruz. İsterseniz reddedin bütün bunları. İsterseniz her şeyinizi kendisine borçlu olduğunuz Rabbinizi diskalifiye ederek bir hayat yaşayın. İsterseniz karşı gelin O'na. Ama unutmayın ki:

33-37. "Kulakları sağır eden gürültü duyulduğu zaman, o gün, kişi kardeşinden, annesinden, babasından, karısından ve oğullarından kaçar. O gün, herkesin kendine yeter derdi vardır."

Sahha, kıyâmetin isimlerinden birisidir. Sahha geldiği zaman. Sahha gerçekleştiği zaman. Yani dünyada en büyük olay, en büyük felâket anlamına kıyâmet gelip çattığı zaman. Kulakları sağır eden, kapıları çalan, akılları zâyi eden, kalpleri yerinden oynatıp yürekleri hoplatan felâket, o felâket geldiği zaman. Kıyâmet korkunç dehşetiyle insanların kalplerini ve kulaklarını çarptığı, insanların beyinlerinde patladığı zaman.

Adından da belli olduğu gibi insanların beyinlerinde patlayacak, insanların kalplerine ve kulaklarına çarpacak, yürekleri yerinden oynatıp kalpleri, gökleri yarıp parça parça edecek, dağları ufalayıp tuz buz edecek, yıldızları yerlerinden söküp sağa sola atacak, güneşin ve ayın defterini dürecek, insanları hedefini şaşırmış ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilmez bir vaziyette kelebekler gibi sağa sola uçuran kıyâmetin o müthiş gürültüsü geldiği zaman. O gün kişi kardeşinden, anasından, babasından, karısından, oğlundan, kızından kaçacak. Neden? Çünkü o gün herkesin başını aşkın derdi vardır, herkesin kendine yetecek meşguliyeti vardır. Herkes kendi başının derdine düşmüştür. Kimsenin kimseyi düşünecek mecali de yoktur, zamanı da yoktur. O gün kimse kimsenin

hatırını soramayacak, kimse kimseyle ilgilenemeyecektir. Herkes kendi başının derdine düşecektir.

Hattâ Rasulullah efendimizin, “O gün herkes üryan haşr olacak” beyanına karşılık Ayşe annemizin: “Anam babam sana feda olsun ey Allah’ın Resûlü! Öyle de biz o gün vücutlarımızı yabancı er-keklerden nasıl koruyacağız?” şeklindeki sorusuna Allah Resûlü’nün verdiği cevap gerçekten çok enteresandır: “Üzülme ey Hatice, o gün herkesin başını aşkın bir derdi olacak ve kimse kimsenin vücuduyla ilgilenemeyecektir.” O gün kimse kimseyi göremeyecek. İnsanın sev-dikleri bile ona yabancı olmuştur o gün. Bu bölüm surun üfürülüp de kıyâmetin koptuğu dönemi anlatır. Bundan sonraki bölüm de kıyâmet sonrası olacakları gündeme getirir.

38-41.“O gün birtakım yüzler aydınlıktır, gülmekte ve sevinmektedir. O gün birtakım yüzler de tozlanmış ve onları karanlık bürümüştür.”

O gün kimi yüzler vardır ki aydınlık, pırıl pırıldır. O gün kimi yüzler de vardır ki başarı neticesinde, sürur içinde ışıldar, parlar dururlar. Yani karşılaştıkları güzel âkıbetler karşısında memnun, neşeli, sürurlu, sevinçli, pırıl pırıl böyle parlak yüzler vardır. Tıpkı Mutaffifin sûresinin anlattığı gibi:

“İyiler, şüphesiz, nîmet içinde ve tahtlar üzerinde etrafı seyrederler. Onları, yüzlerindeki nîmet pırıltısından tanırsın.”
(Mutaffifin 22-24)

Orada mü’minler yüzlerinin pırıltısından tanınacaklar. Çünkü onlar orada Allah tarafından ağırlanacaklardır. Onlar için orada büyük bir ağırlanma vardır. Orada Allah’ın sonsuz lütfuna ve ebedî ağırlamasına gidiyor o mü’minler. Orada mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü verici herhangi bir şey yoktur. Kur’an’ın başka bir yerinde Rabbimiz o mü’minler için "Tuhberun" ifadesini kullanır. Yani Allah’ın nîmetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi anlamına geliyor. Al-lah’ın nîmetlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hissedilecektir. Sevinçleri, memnuniyetleri, yüzlerinde, gözlerinde, hallerinde ve tavırlarında etrafa taşacaktır. Onları görenler her taraflarından bu nîmetlerin sevincinin aktığını hissedecek. Cennette Rabbi-nizin onlar için hazırladığı nîmetlerin eseri her hallerinden görünür bi-çimde sevindirileceklerdir.

Dünyada işledikleri salih ameller, yaşadıkları vahiy kaynaklı hayatları şükre değer görüldüğü için cennette süslenip ziynetlendirile-cekler. İkram olunacaklar. Cennet onlarla özdeş olacak, içlerine dışlarına sinecek ve tüm

zerrelerinde etkisini gösterecektir. Cenneti kuşanacaklar, sevinci giyinecekler, hep neşeli, hep canlı olacaklar. Allah'ın rahmeti onları çepeçevre kuşatacak ve Allah'ın nîmetleriyle iç içe olduklarını her an hissedecekler de bütün bunların Rabblerinden geldiği şuuru içinde Rabblerine karşı sürekli bir hayranlık ve şükran duygusu içinde olacaklar.

Allah bizi onlardan eylesin inşallah. Dünyada yaşadıkları güzel bir hayatın sonunda, Rabblerinin rızasını kazanmanın, Rabblerinin rıza ve hoşnutluğunu görmenin sevinci içindedir kimi yüzler. Yunus sûresi de bunu şöyle anlatır:

"Muhsinlere (İyi davrananlara); daima daha iyisi ve üstünü verilir. Onların yüzlerine ne bir karanlık, ne de zillet bulaşır. İşte onlar cennetliklerdir, orada temelli kalırlar."

(Yunus 26)

"Bir takım yüzlerin ağaracağı ve bir takım yüzlerin kararacağı günde büyük azap onlaradır. Yüzleri kararanlara: "İmanınızdan sonra inkar eder misiniz? İnkar etmenizden dolayı tadın azabı" denecektir. Yüzleri ağaranlar ise Allah'ın rahmetindedirler. Onlar orada temellidirler."

(Âl-i İmrân 106,107)

Kimi yüzler, kimi yüzlerin sahipleri işte böyledir ama o gün kimi yüzler de vardır ki zelil, hor, hakir, önlerine düşmüş, suspus olmuşlardır. Kimi yüzler var ki o gün perişandır. Vücûh, yüzler anlamına gelir. İnsanlar anlamına da gelir. İşte o gün nice yüzler vardır ki, nice yüz sahipleri vardır ki, kayıplarından, ıstıraplarından, hüsranlarından ötürü kapkara kesilmiştir. Abus bir çehre olarak pusarır, asılıp kalır. Adam suçundan, kaybından, ayıbından, ıstırabından, üzüntüsünden dolayı suspus olmuş, yıkılmış, bitmiş, tükenmiştir.

Dünyada yaşadıkları hayattan ötürü, yaptıklarından ötürü kapkara kesilmiştir yüzleri. Cehennem alevlerinin tozları, külleri vardır yüzlerinde. Hasret tozlarına batmıştır yüzleri. Bedbahtlık yüzlerinden okunur bir haldedirler.

Şûrâ sûresinde de şöyle buyurulur:

"Aşağılıktan başları öne eğilmiş, göz ucuyla gizli gizli etrafa bakarken, ateşe sunulduklarını görürsün."

(Şûrâ 45)

Rabbim böyle bir âkıbetten korusun inşallah müminleri. Çünkü bunlar:

42. "İşte bunlar inkarcı olanlar, Allah'ın buyruğun-dan çıkanlardır."

Bunlar kefere ve feceredirler. Bunlar küfretmiş ve Allah'a kulluktan çıkarak fısk ve fücur içine düşmüş insanlardır. Bunlar örtmüş insanlardır. Neyi örtmüşler? Allah'ı örtmüşler, Allah'ı gündemlerinden düşürmüşler, Allah'ın kitabını örtmüşler, Allah'ın âyetlerini örtmüşler, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın hayat programını yok farz etmişler, fıtratlarını örtmüşler, Allah'ın kendilerine verdiği akıllarını, gözlerini, kulaklarını, kalplerini kullanmak istememişler, her şeyi örtmüşler. Bu kâfirler kendilerini olmamaları gereken yerde, bulunmamaları gereken yerde tutmuşlar. Kendilerini Allah'a kulluk ortamından çıkarmışlar, ya kendi hevâ ve heveslerine ya da başkalarına kulluk ortamında tutmuşlar. Bunlar kendilerini yaratıcılarına kulluk ortamından çıkardıkları için en büyük zalimdirler.

Ya da kendilerini ateşe götürenler, kendilerini cehennem yolunda tutanlar, aslında kendi kendilerine bunlar kadar zulmeden başka birileri olamaz. Kâfirler inkar ettikleri için önce hakka zulmetmişlerdir. Kendilerini uçuruma, yani cehenneme sevk ettikleri için kendi nefislerine zulmetmişlerdir. Sonra insanları Allah yolundan uzaklaştırmaya çalıştıkları için de insanlara zulmetmişlerdir bunlar.

Bu müstekbirler dünyada Allah'ın âyetlerini örtüp yalan sayıyorlar, Allah'ın âyetlerini yok farz ediyorlar, Allah'ın âyetlerine karşı al-dırış etmiyorlar, Allah'ın âyetlerini uygulamaya yanaşmıyorlar da başkalarının âyetlerini uygulamaya çalışıyorlardı. Hayatı düzenlemek üzere Allah'ın gönderdiği âyetlerini görmezden geliyorlar da hayatlarını başka şeylerle düzenlemeye çalışıyorlardı.

Bir de onlar âhirete küfrediyorlardı. Âhireti örtüyorlar, âhireti, hesabı, kitabı gündemlerinden düşürüyorlardı. Yaptıkları işlerin bir gün karşılığını göreceklerini hiç düşünmüyorlar. Cürümlerinin, şirklerinin, küfürlerinin sümenaltı edileceğine inanıyorlardı. Bundan dolayıdır ki alabildiğine cesurca günahların üstüne, üstüne gidiyorlar, kendilerini isyanlardan engelleyecek hiçbir kayıt tanımıyorlardı. Zaten âhi-rete, hesaba, kitaba inanmayan, âhireti gündemlerinden düşürmüş in-sanların yapamayacakları yoktur yeryüzünde. İpini koparmış danalar gibi sorumsuzca hareket ederek Allah'ın dininden Allah'ın

rahmetinden kopmuş insanlardır bunlar. İşte bu kefere ve fecere cehenneme yuvarlanacak ve cennet nîmetlerinden mahrum olacaklardır.

Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim razı olduğu gibi iman edip, istediği amele dönüştüren kullarından eylesin. Sübhanekalla-hümme ve bihamdik. Eşhedü en la ilahe illa ente. Estağfiruke ve e-tûbü ileyk.

- 81 -

TEKVÎR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 81., Nüzûl sıralamasına göre 7., Mufassal sûreler kısmının dokuzuncu grubunun üçüncü sûresi olan Tekvîr sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 29'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. Güneş dürülüp ışığı kalmadığı zaman; 2. Yıldızlar düşüp, söndüğü zaman; 3. Dağlar yürütüldüğü zaman; 4. Doğurması yaklaşmış develer başıboş bırakıldığı zaman; 5. Yabanî hayvanlar bir araya toplatıldığı zaman; 6. Denizler kaynaştırıldığı zaman; 7. Canlar bedenlerle birleştirildiği zaman; 8-9. Kız çocuğunun hangi suçtan ötürü öldürüldüğü kendisine sorulduğu zaman; 10. Amel defterleri açıldığı zaman; 11. Gök yerinden oynatıldığı za-man; 12. Cehennem alevlendirildiği zaman; 13. Cennet yaklaştırıldığı zaman; 14. İnsanoğlu önceden ne hazırladığını görecektir. 15-16. Gündüz sinip geceleri gözüken gezegenlere andolsun; 17. Kararmaya başlayan geceye andolsun; 18. Ağarmaya başlayan sabaha andolsun ki; 19-21. Bu Kur'an, arşın sahibi katında değerli, güçlü, sözü dinlenen ve güvenilen şerefli bir elçinin getirdiği sözdür. 22. Arkadaşınız Muhammed asla deli değildir. 23. Andolsun ki, o, Cebrâil'i apaçık ufukta görmüştür. 24. Peygamber, görülmeyenler hakkında söylediklerinden ötürü töhmet altında tutulamaz. 25. Bu Kur'an, kovulmuş şeytanın sözü olamaz. 26. Ey İnsanlar! Nereye gidiyorsunuz? 27-28. Kur'an ancak aranızda doğru yola girmeyi dileyene ve âlemlere bir öğüttür. 29. Âlemlerin Rabbi olan Allah dilemedikçe sizler bir şey dileyemezsiniz.

Rasulullah efendimizin, "Kıyamet gününü gözleriyle görmek isteyenler İnfitar, İnşikâk ve Tekvîr'i okusun" buyurduğu, kıyameti en güzel bir şekilde anlatan üç sûreden birisi.

Mekkî bir sûredir. Sûrenin başında kıyametten, kıyametin kopuşu esnasında vukua gelecek hadiselerden söz edilir. Güneşin dürüleceği, yıldızların yerinden sökülüp atılacağı, dağların yürütüleceği, on aylık gebe develerin terk edileceği, vahşilerin toplanacağı, denizlerin kaynatılacağı anlatılır. Bütün bu manzaralar, bu olup bitenler karşısın-da: "Eyvah! Ben bu durumda ne yapayım? Nereye gideyim? Acaba ne yapsam? Ne etsem? Acaba bu hengamede ben nasıl kurtulurum?" diyenlere karşı da, Cenâb-ı Hak yeminlerle bu işin Cebrâil

vasıtasıyla Peygambere getirilen Kur’an’la düzenleneceğini, Kur’an’la çare aranacağını anlatır. Çarenin, çözümün Kur’an’da olduğu ortaya konulur.

Kur’an Allah’tan, manevîyattan, ahlâktan, sosyolojiden, tıptan, fizikten, biyolojiden bahseder. Ama Kur’an hiçbir zaman bir ahlâk kitabı değildir. Kur’an bir tıp kitabı değildir. Kur’an kendi mantığı içinde bunları anlatır. Kur’an semadan bahseder, aydan, yıldızlardan, güneşten bahseder. Ama Kur’an asla bunları anlatmak için gelmiş bir kitap değildir. Kur’an kulluk kitabıdır. Kur’an bize bizim kulluğumuzu anlatmak için gelmiştir. Birileri her şeyde Allah’ı bulmaya çalışır. Balda, ciğerde, avuç içinde, hurma çekirdeğinde, karpuz kabuğunda. Ta-mam bunlar güzel. Ama sonunda şunu diyeceksek, şunu dedirteceksek güzeldir:

“İşte Rabbiniz, Allah budur. O’ndan başka tanrı yoktur, her şeyin yaratanıdır. Öyleyse O’na kulluk edin; O her şeye de vekildir.”
(En’âm 102)

İşte bu Allah sizin Rabbinizdir. İşte bu karpuz kabuğunun ortaya koyduğu, bu bal peteğinin işaret ettiği, bu el ayasının tanıklık ettiği, Kur’an’ın tümünün anlattığı, tarih boyunca tüm peygamberlerin ortaya koyduğu Allah sizin Rabbinizdir. Rab makamında, ulûhiyet makamında, hayatınızın kanunlarını düzenleme konusunda Rabbiniz O’dur. Ve bu Rabbiniz olan Allah kendisinden başka İlâh olmayandır. O her şe-yin yaratıcısıdır. Varlığımızın sebebi O’dur. Hayatın kaynağı O’dur. Göklerin, yerin, gecenin, gündüzün, meyvelerin sebzelerin sahibi O’-dur. Malımızı, evimizi, ailemizi, çocuklarımızı, makamımızı, paramızı, pulumuzu, aklımızı, zekamızı, bilgimizi her şeyimizi yaratan O’dur. Al-lah haliktır. O halde sadece O’na kulluk edin. Sadece O’nu dinleyin. Madem ki her şeyinizi yaratan O’dur, madem ki her şeyinizi veren O’-dur, o halde sadece onun çektiği yere gidin. Sadece O’nun hayat programını uygulayın.

Zaten problem işte buradadır. Yaratıcı olarak herkes Allah’ı kabul ediyor da, Rabb olarak, hayata karışıcı olarak Allah’ı kabule ya-naşmıyorlar. Meselâ müşrikler yaratıcı olarak, her şeyin var edicisi o-larak, göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah’ı kabul ediyorlardı ama Rab olarak, hayata karışıcı ve kanun koyucu olarak Allah’ı kabul et-miyorlardı. Rızık verici olarak, yaratıklarının tümünü doyurucu olarak Allah’ı biliyorlar, inanıyorlardı ama hayatı düzenleyici olarak Allah’a inanmıyorlardı.

Günümüz insanları da Allah korusun aynı noktaya düştüğü için, yaratıcı olarak var olan, ama hayata karışıcı olarak sanki yok o-lan bir Allah inancını, yani şirki yaygınlaştırma eğilimine girdikleri için aynı duruma düşmüşlerdir.

Allah her şeyin yaratıcısıdır ve kendisinden başka İlâh, Rab, otorite, egemen, yetkili olmayandır. Çünkü İlâh olanın, Rab olanın ya-ratıcı olması gerekir. O'ndan başka yaratıcı da olmadığına göre Rab sadece O'dur. Öyleyse sadece O'na kulluk edin. Sadece O'nu dinleyin. Sadece O'nun emirlerini dinleyin ve sadece O'nu razı etmeye ça-lışın. Rab olarak, İlâh olarak O'na inandığınızı ortaya koymak üzere hayatınızı O'nun adına yaşayın. Yirmi dört saatinizi O'nun belirlediği yasalar istikâmetinde yaşayın. Allah'tan başka toplum, moda, baba, ana, amir, müdür, âdetler, yönetmelikler gibi putları Allah makamına oturtup onların istedikleri bir hayatı yaşayıp Allah'a şirk koşmaya kalkışmayın. Yaşadığınız bu hayatın sonunda O'nun huzuruna gideceğinizi ve hayatınızın hesabını sonunda O'na ödeyeceğinizi asla unutmayın.

İşte Kur'an'ın bu bölümünde de Allah kâinatı anlatıyor. Kâinatta yarattığı varlıklarına söz geçirişini, onlar üzerindeki egemenliğini ve emriyle gerçekleşecek kıyametin vukuu esnasında olacakları anlatıyor. O halde derinlemesine düşüneceğiz bu konular üzerinde.

Sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yaptıktan sonra inşal-lah âyetlerini tek tek tanımaya geçelim inşallah. Sûrede kıyamet ve risalet olmak üzere iki konu işlenmektedir. Birinci bölüm kıyamet ger-çeğini ele almakta, onun dehşet verici tablolarını gözler önüne ser-mektedir. İlk altı ayet, kıyametin ilk safhasını açıklamaktadır. Bu ayet-lerde kıyametin gerçekleşme şeklinin ne kadar canlı bir şekilde tasvir edilmiş olduğunu Resulullah (s.a.s)'in şu hadis-i şerifi ortaya koymak-tadır: "Kıyamet gününü gözle görmüş gibi görmek kimi sevindirirse Tekvîr, İnfitar ve İnşikak surelerini okusun"
(İbn Hanbel, II, 100)

Allah Teâlâ, kıyamette gerçekleşecek olayların o korkunç hal-lerini ayetleriyle tek tek açıklayarak, inkâr eden veya gaflet içerisinde bulunan kimseleri uyarmaktadır. Muhkem, sarsılmaz bir intizam içe-risinde akıp giden, dünyanın içinde bulunduğu sistem de dahil, gök yüzündeki bütün gezegen ve yıldızlar, yine O'nun emriyle darmadağın olacak ve insanoğlu için sonsuz ikinci hayat başlayacaktır. Kıyamet günü kainatta meydana gelecek büyük olaylar

şöyle dile getirilmek-tedir: "Güneş dürülüp söndürüldüğü zaman, yıldızlar kararıp düştüğü zaman, dağlar yerinden sökülüp yürütüldüğü zaman, on aylık hamile develer dahi terk edildiği zaman, yabanî hayvanların, korkudan bir araya toplandıkları zaman, denizler birbirine karışıp kaynadığı zaman" (1-6)

Gerçekleşecek olan bu olaylar, bilinen her şeyi tamamıyla de-ğiştirecek, başka bir şekle sokacak olan, kainat çapında bir inkılaptır. Allah Teâlâ, kıyamet anında olacak hadiseleri tasvir ederek bir tablo halinde ibret almaları için insanlara sunmaktadır. Peşinden kıyametin ikinci safhası, öldükten sonra yeniden dirilmeyle başlayacak olaylar zikredilmektedir. Ruhlar tekrar yaratılan bedenleriyle birleştiği zaman, insanoğlunun dünya hayatında işlediği her şeyin hesabı ondan soru-lacaktır.

Allah Teâlâ'nın en çok gazaplandığı şeylerden biri zulümdür. İslâm öncesi Arap cahiliye toplumunda alışkanlık haline getirilmiş za-limliklerden biri de kız çocuklarının canlı olarak toprağa gömülmesiy-di. Araplar, fakirlik korkusu veya bir kız çocuğuna sahip olduğundan dolayı ayıplanılacağı duygusu ile doğan çocukları kız ise kurtulmak için onu gömerek yok etme yoluna gidiyorlardı. Allah Teâla bu vahşi, akıl almaz davranışlarını ve onları bu davranışa sürükleyen ruh hal-lerini bir âyet-i kerimede şöyle ifade etmektedir: "Onlardan biri, kız ço-cuğu ile müjdelendiği zaman, içi öfkeyle dolar, yüzü simsiyah kesilir. Kız çocuğunun kendisine müjdelenmesinden utanarak halktan gizlen-meye çalışır ve şöyle düşünür. Kız çocuğunu zillet ve ar pahasına ko-rusun mu, yoksa diri diri toprağa gömüp öldürsün mü? Dikkat edin; verdikleri hüküm ne kötüdür?" (Nahl, 58-59).

İşte bu sapkın ruh hali içerisinde işlenen caniliklerin hesabı bir bir sorulacak ve suçlular korkunç bir şekilde cezalandırılacaklardır. O gün herkesin işlediği amellerin en ince teferruatına kadar kayıtlı bu-lunduğu amel defterleri dağıtılacak, cehennem tutuşturulup alevlendi-rilecek, cennet ise insanlara yaklaştırılacaktır. Herkes işlediklerinin karşılığı olarak kendisi için hazırlanan yeri görecektir. "Diri diri toprağa gömülen kız çocuğunun, hangi suçla öldürüldüğü sorulduğu zaman, amel defterleri dağıtıldığı zaman, cehennem alevlendirildiği zaman, cennet yaklaştırıldığı zaman herkes önceden hazırladığını görecektir." (8-14).

Daha sonra, gezegenlere, geceye ve sabaha kasem edilerek, Kur'an-ı Kerîm'in şeref sahibi bir elçi tarafından getirilmiş, Allah Teâ-lâ'nın kelamı olduğu ortaya konulmaktadır. Kur'an, şerefli, güvenilir, güçlü ve Rabbi indinde itibar sahibi bir elçi olan Cebrail (a.s) tarafın-dan getirilmiş bir kitaptır. Onu

getiren elçi o kadar güvenilirdir ki, onun sözü her yerde dinlenir. Dolayısıyla, böyle bir elçinin, Resulullah (a.s) e getirdiği vahiy hakkında şüphe duymak büyük bir sapıklıktır.

Peşinden gelen ayetler, Resulullah (s.a.s)'in davetini tesirsiz bırakmak ve insanların kafalarını karıştırmak için onun hakkında çe-şitli iftira ve karalama kampanyalarına girişen müşriklere cevaplar vermekte, ayrıca onlar uyarılarak Kur'an'ın doğru yolu bulmak isteyenler için bir öğüt ve kurtuluş aracı olduğu vurgulanmaktadır. "Kur'-an, Allah'ın huzurundan kovulan Şeytanın sözü değildir. O halde nereye gidiyorsunuz? Kur'an âlemlere ancak bir öğüt ve uyarıdır. Bilhassa içinizden doğru yolu bulmak isteyenler için" (25-28).

Sûre, kainatta cereyan eden her şeyin Allah Teâlâ'nın iradesi çerçevesinde ortaya çıktığı, başka hiç bir varlığın O'nun dilemesi dı-şında bir şeyi gerçekleştirmeye asla güç yetiremeyeceği dile getirile-rek son bulmaktadır: "Âlemlerin Rabbi dilemedikçe siz bir şey dileye-mezsiniz" (29).

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz.

1. "Güneş dürülüp ışığı kalmadığı zaman;"

Güneş dürüldüğü zaman. Güneşin defteri dürüldüğü, işi bittiği zaman. Güneşin güneşliği bitirildiği, fonksiyonu ve varlığı yok edildiği zaman. Hani doğsun da işe başlayalım. Az yükselsin de dükkanı açalım, işimize aşımıza başlayalım. Tepede olsun da namazımızı kılalım. Yemeğimizi yiyelim. Batsın da yatalım. Yaksın da denize gidelim. Çok bekledim. İki ay sonra vereceğim. Üç gün sonra kavuşacağım dediğiniz, işlerinizi, zamanlarınızı kendisine göre ayarladığınız gün, güneş var ya, bir gün gelecek, yok olacak işte o. Bir gün gelecek defteri dürülecek o güneşin. O halde yarın yok olacak bir şeye hayatın tümünü vermeye ne gerek var? Dürülecek, işi bitecek bir gün onun.

Tekvîr-i şems hem sarık sarar gibi veya bohça dürer gibi dürme anlamına, hem de Türkçe'mizdeki kürümek anlamına gelir. Bir gün gelecek, Rabbimiz güneşi dürüverecek. Artık ışık göndermez, ısı yollamaz olacak güneş. Ya da tümüyle onun cirmini, fiziğini kürüyüp ortadan kaldıracak Allah. Zaten güneş bizim dünyadaki kulluğumuz, imtihanımız adına vardı ve bizim dünyadaki imtihanımızın bitip de imtihan sonuçlarının okunma döneminde gelindiğinde var ettiği güneşini yok ediverecek Rabbimiz.

Kâinatın kalbi mahiyetindeki güneşi kâinattan çekip alınca da tıpkı kalbi durmuş bir insan bedeninin organlarının patır patır döküldüğü gibi güneş sistemine bağlı tüm gezegenler de çekimlerini kaybederek, imamesi kopmuş tesbih taneleri gibi patır, patır dökülecekler. Neptün, Plüton, Merkür, Venüs gibi tüm gezegenlerin de dengesi bozulacak.

2. "Yıldızlar düşüp, söndüğü zaman;"

Yıldızların da dengesi bozulacak. Yıldızlar da düşüp sönecekler. Elbette kâinatın güneşini aldınız mı, kalbini söküp çıkardınız mı zaten yıldızlar da yok olacaklardır. Tıpkı kalbi, ruhu alınan uzuvların patır patır dökülüp insicamlarını kaybettikleri gibi.

Kıyametin vukuu esnasında semâvâtta olup bitecekleri anlatıyor Rabbimiz. Şu anda bizler farkında olmasak da semâvât bizim hayatımızı düzenleyendir. Gece olacak, gündüz olacak ve bizler işlerimizi ona göre ayarlayacağız. Güneş batacak biz akşam namazı kılacağız. Gece olacak, gece namazı kılacağız. Gündüz olacak maişet temini için çıkacağız. İşte bizim hayatımızı düzenleyen semanın değişimi anlatılıyor burada.

Yıldızlar yerinden kopup düşmeye başladığı zaman. Peki acaba dünyamız kâinatın neresindedir? Ne tarafa daha yakındır acaba? Bunu bilmiyoruz. Acaba hangi tarafta yıldız daha çoktur? Bildiğimiz kadarıyla yıldızların dünyamıza uzaklığı ışık yılıyla milyonlarca yıldır. Uçsuz bucaksız, alabildiğine engin bir kâinat ve bu düzen içinde dünyamız bulunuyor. Düşünün, dünyamızın çevresindeki dünyamızdan milyonlarca daha büyük yıldızlar yörüngelerinden koparılıp sağa sola düşmeye başlıyor. Peki acaba bu yıldızlar ne tarafa doğru dönecekler? Dünyamızdan milyon kere daha büyük bir yıldız kütlesinin gelip dünyamıza tosladığını bir anlamaya çalışın. Düşünün ki 30 katlı çok büyük bir apartmanı vinçle kaldırıyorsunuz şuradaki boşlukta duran bir karıncanın üzerine atıyorsunuz. Bu aynen buna benzer.

Ne önemi var artık? Güneş sönmüş, yıldızlar dökülmüş, kütleler dünyaya çarpmış, dünya yıkılmış, evler harap olmuş. Ne önemi var bütün bunların? Çünkü artık imtihan, hayat bitmiştir, imtihan salonu kapanmıştır. İmtihan bitmiş ve imtihan sonuçlarının okunma dönemi ve bu sonuçlara göre insanların neticelerini alma, yerleşim merkezlerine gönderilme dönemi başlamıştır. Artık imtihandan sonraki kâinat, mahlukât çok farklı olacak. Yeniden bir durum, bir

konum çıkacak. Cennetliklerin yeri ve konumu, cehennemliklerin yeri ve konumu. Hesap, kitap yeri.

Göklerde olup bitenlerden sonra şimdi de yeryüzünde olacaklara dikkat çekecek Rabbimiz:

3. "Dağlar yürütüldüğü zaman;"

Kıyametin kopuşu esnasında yerçekimi kuvveti kaldırılarak dağlar da yürütülecek. Yeryüzünü dengede tutmak için Rabbimizin kazıklar olarak arza çaktığı, onlarla yerin dengesini sağladığı dağlar yerinden sökülüp yürümeye başlayacaklar. Denge unsuru oluşları bi-tecek, kazıklıkları sona erecek dağların.

Dağlar yürüyecekler. Dosdoğru yürütülseler neyse bineriz, ineriz. Denizde geminin dalgaya binip inmesi gibi biz de dağların sırtına biner ve karşı tarafa geçeriz, ama öyle uslu uslu yürümeyecekler. Önüne gelen her şeyi ezerek, tuz buz ederek yürütülecekler. Zannediyoruz ki bütün bu olup bitenlerle düzen bozulacak. Kâinatta düzen, denge bozulacak. Halbuki hak düzen kurulacak, yeni bir düzen ihdas edilecek.

Hani evler kuruyoruz ya denize nazır. Villalar yaptırıyoruz dağa dayalı. Meskenlerimizi buna bina ediyoruz ya, işte bu dağlar bitecek. Büyüklük ve küçüklük, yükseklik ve alçaklık konusunda dağla ölçülen bu dünya da bitecek, dağ da bitecek. Yüksekliği neye göre öl-çeceksiniz? Dağa göre. Dağ yok ki artık!

Eğer bu sûreyi daha bir canlı öğrenebilirsek, bu sûrede Rab-bimizin bize ulaştırmak istediklerini iyi bir anlayabilirsek eminim hayatı daha bir güzel değerlendirip, ahirete çok daha bir güzel bakma imkânı elde edeceğiz. Düşünün, dünya ve dünyalıklar peşinde koştururken, mal, mülk, iş, aş, çek, senet peşinde pür telaş koşuşurken, aman şunu alayım! Şunu satayım! Şunu kazanayım! Aman şu borcu bir kapatayım! Aman otobüsü kaçırmayayım! Aman karnımı bir doyurayım! Aman şu işi bir bitireyim! Hesap, kitap, borç, dert derken bir anda bakmışsınız ki güneşin işi bitiyor. Güneşin defteri dürülüyor ve her taraf kapkaranlık oluveriyor. Yıldızlar yerinden sökülüp korkunç gürültüler içinde sağa sola düşmeye başlıyor. Dağlar yerlerinden sökülüp paldır küldür önüne gelen her şeyi tuz buz edercesine yürütülmeye başlıyor. Bu durumda halinizi bir düşünün.

4. "Doğurması yaklaşmış develer başıboş bırakıldığı zaman;"

On aylık doğurması yaklaşmış gebe develer terk edildiği zaman. Araplarda en kıymetli varlık çöl tankları olan develerdir. İlk planda onlara seslenen sûrenin bu âyetinde Rabbimiz o gün en kıymetli mallarınızı, develerinizi terk edeceksiniz, buyuruyor. Ne anlatıyor Allah burada? Deveyi mi anlatıyor? Hayır, kulluğu anlatıyor. Diyor ki Rabbimiz, o gün en çok sevdiklerinizi, gözünüzü üzerinden ayırmadıklarınızı, ben bunsuz olmam, ben bunsuz yapamam dediklerinizi terk edeceksiniz.

On aylık, doğumu yaklaşmış gebe develeri terk edeceksiniz. On aylık doğumu yaklaşmış gebe deve, Arabın gözünde sanki iki deve, bir buçuk devedir. O anda çok kıymetlidir onun gözünde. Gözü-nü ayırmaz Arap onun üzerinden. İşte kişi o gün canı gibi sevdiği, bu gözbebeği dişi devesini salıverecek. Terk ediverecek, ilgilenemeyecek onunla. Niye? Çünkü işi var da ondan. Onun ondan daha büyük derdi var da ondan. Kıyametin dehşetiyle meşguldür o. Abese sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"O gün, kişi kardeşinden, annesinden babasından, karısından ve oğullarından kaçar. O gün, herkesin kendine yeter derdi vardır."
(Abese 34-37)

O gün herkesin başını aşkın derdi olacak. O gün hiçbir sıcak dost, hiçbir sıcak dosta sıcak bir kucak açamayacak. Kimse kimsenin halini hatırını, soramayacak veya kimse kimsenin durumunu muhasebe edemeyecek. Karısı, oğlu, kızı, kardeşi, anası, babası bile olsa herkes kendi başının derdiyle meşguldür. Birbirlerini görüp geçecek, veya görmezden gelecek. Hiç kimse yakınıyla yakınlığını bile inceleyip düşünemeyecek. Yani insanın kendisiyle uğraşmaktan başka hali kalmayacak. Herkesin başından aşkın işi ve derdi olacak.

İşte böyle bir ortamda çok kıymetli gördüğünüz, terk edemediğiniz, aman ha dediğiniz, üzerine titrediğiniz, gözünüzü üstünden ayırmadığınız neyiniz varsa hepsini terk edeceksiniz. Hayatta değer verip başınıza, bağrınıza bastığınız, bunsuz olmaz dediğiniz, ben bundan uzak duramam! Bunsuz ben yapamam! yaşayamam! dediğiniz her şeyinizi terk edeceksiniz.

Terk edilecek altınlar, terk edilecek gümüşler, dolarlar, develer, atlar, fiyatlar, muratlar, makamlar, koltuklar, kanepeler, kanaryalar, akvaryumlar,

bürolar, kasalar, keseler, mağazalar. Aman ha dedi-ğiniz, üstüne titrediğiniz, onsuz olamaz dediğiniz her şey terk edilecek. Arabın gözünde en kıymetli malı on aylık gebe deveydi. Sizin gö-zünüzde de en kıymetli neyiniz varsa hepsini terk edeceksiniz. Bugün uğruna saptığınız, uğruna kulluğu terk ettiğiniz, uğruna ilme zaman bulamadığınız, uğruna çoluk çocuğunuza zaman ayıramadığınız, gece gündüz toplamak üzere çırpındığınız en canım mallarınızı yarın terk edeceksiniz. Yarın onların yüzüne bile bakmayacaksınız.

Meselâ birileri size, “bak senin canına okuyacağım! Ya bu ge-ce sabah olmadan şehri terk edeceksin, yahut da seni öldüreceğim!” dese. Ve kesinlikle bilseniz, anlasanız ki adam dediğini mutlak sûrette gerçekleştirecek. Ne yaparsınız? Canınızı kurtarma adına her şeyinizi bırakıp giderken bir şeyler almak istersiniz. Götürebileceğiniz kadar, yükte hafif pahada ağır bir şeyler alırsınız. Meselâ tek elbise, tek saat, tek ceket, tek gömlek gibi neyse işte o hengamede onu da terk edeceksiniz. Veya meselâ şu sırtınızdaki dağ lav püskürecek ve bu dağın lavları 3 dakika sonra şehri basacak, evlerinizi basacak deseler, ne alırsınız? Üç dakikada nelerinizi alıp kaçarsınız? Belki en fazla karınızı, çocuklarınızı kaptığınız gibi kaçarsınız değil mi? Yarın kıyametin kopuşu hengamesinde onları da alamayacak, onları da kurtaramayacaksınız.

Adam vitrin yaptırmış evine 900 milyona, camlarını beğenmemiş, dördüncü defa değiştiriyor. Gözbebeği akvaryumu, koltuğu, kanepesi, avizesi ve daha nesi, nesi var. Dünyada rahatını temin edecek her şeyi var. Şimdi böyle bir adam gece saat 3’te mışıl, mışıl uykudayken çok sevdiği, samimi bir dostu, yalan söyleme ihtimali milyarda bir olan güvendiği bir dostu telefon etse ve “Kardeş, evine bom-ba yerleştirdiler! Seni sevdiğim için uyarıyorum! 2 dakika sonra evinde bomba patlayacak! Başının çaresine bak!” dese. Ne yapar bu adam? Hemen fırlar en fazla ne alabilir evinden? Hangi eşyalarını kapıp kurtarabilir bu durumda? Belki can havliyle çocuklarını kucaklayıp, hanımını uyandırıp dışarı atar kendini değil mi? Tam kapının ağzında kendini dışarı atarken hemen kucaklayıp sormak lazım bu adama: Nereye? Canımı kurtarmaya diyecek. Tam o esnada demek lazım bu adama: Be birader Mevlâ sana kulluk yapsın diye hayat vermiş, sende bu hayatı bu rahatın içine gömmüşsün. Hakkın var mıydı buna? demek lazım.

Bu gece telefon eden arkadaşınız ne kadar doğru söylüyor? Onun söylediğinin gerçekleşme şansı ne kadar? Ya da o arkadaşınız sizi ne kadar seviyor? Sizi ne kadar koruyabiliyor? Vallahi de billahi de Rabbiniz ondan daha

kesin ifadelerle bakın size haber veriyor. Sizi çok yakın, göz açıp yumacak kadar yakın bir kıyametle uyarıyor. Vallahi o an gelip çattığı zaman çocuklarınızı, hanımlarınızı bile haberdar edemeyeceksiniz. Ansızın sizi yakalayacak bir kıyametle uyarıyor Al-lah sizi. Gelin Rabbinizin uyarısına kulak verin. Gelin o gün kendinizi kurtaracak amellere yönelin. Yarın terk edeceğiniz, yüzüne bile bakmayacağınız şeylerin peşinde ömür tüketmekten vazgeçin de Rab-binizi razı edecek amellere koşun.

Peşinde koştuğunuz, elde etmek için çırpındığınız, aman bunsuz olmaz dediğiniz her şeyi terk edeceksiniz o gün. İnsanlar en kıymetli mallarını terk ettikleri zaman. Başka?

5. "Yabani hayvanlar bir araya toplatıldığı zaman;"

Vahşiler toplandığı zaman. Yalnız yaşayan, birbirine düşman, birbirinden kaçan vahşi hayvanlar o günün korkusundan, dehşetinden aralarındaki düşmanlığı unutup bir araya toplandıkları zaman. Kurttan kaçan kuzunun, şahinden korkan serçenin, tilkiden kaçan tavuğun korkudan bir araya toplanması, birbirlerinin kucaklarına geçivermesi anlatılıyor. Unutacaklar aralarındaki düşmanlığı da hepsi korkularından bir araya toplanacaklar. Veya vahşiler korkudan sinip büzüştükleri zaman.

Veya bir de insan vahşileri, insan azmanları var ya. İnsanlardan kaçan, insanların arasına karışmaktan çekinen, "ben bana yeterim! Ben beni kurtarırım! Benim param var! Benim malım var! Benim çevrem, benim kredim var! Benim kimseye ihtiyacım yoktur! Benim kimseye eyvallahım yoktur!" diyerek insanlardan kaçanlar, fildişi kulelerine çekilip insanlara tepeden bakanlar var ya. Veya omuzundaki rütbesi berikilerinkinden farklı olduğu için kendisinden aşağı gördüğü insanların arasında bulunmaya, onlarla oturup kalkmaya tenezzül etmeyen insan azmanları var ya. Veya ben ormanlar kralıyım! Kimseye eyvallahım yoktur. Ben denizler kralıyım kimseye müdanem, ihtiyacım yoktur! diyenler var ya. Tek başına olanlar, tek başına yaşayanlar var ya.

Nitekim kimileri vahşi olduklarını iddia ediyorlar. Benim polisten tanıdığım var! Müdürden tanıdığım var! Ricali devletten tanıdığım var! Kredim var! Param, evim, arabam var! Benim kimseye ihtiyacım yoktur! Niye insanlarla beraber olayım ki? Kendi kendine yeteceğine inananlar, insanlarla ilgiyi kesenler, villalarına çekilenler, akrabasıyla ilgiyi kesen vahşiler, sılayı rahmi kat

eden vahşiler, mahalleyle alâkayı kesen vahşiler, gün olacak kıyametin dehşetinden, korkusundan insanların arasına girecek, insanlarla beraber olmak zorunda kalacaklar. Durun! Beni de içinize alın! Beni de koruyun! Beni de kurtarın! diyerek kalabalığın içine karışmaya koşacaklar.

Aslanlar, kaplanlar, balinalar, kurtlar, kuzular tüm varlıklar koşarak gelecek. Durun! Ne olur bizi de beraber kurtarın! diyecekler. Yalnız yaşayabilenler yalnız yaşamayacaklarını anlayacaklar. Kendi kendilerine yeteceklerine inananlar kendi kendilerine yetmeyeceklerini anlayacaklar. Aslında güçsüzdürler, zayıftırlar acizdirler bunlar. Vahşi hayvanların bir kanunları var, yalnızlık. Yıldızların da böyle bir kanunları var. İnsanlarda da böyle bir anlayış var şimdilerde, ama anlıyoruz ki bu düzen bozulacak.

6. "Denizler kaynaştırıldığı zaman;"

Denizler kaynadığı, kaynatıldığı zaman. Denizler de kaynayacakmış o gün, ama nasıl kaynayacak, bunu bilmiyoruz. Aslında tüm bunlar bir kere olacak, o da o zaman olacak. Onun için bilemiyoruz, ne olacak, nasıl olacak? Ya alttan, denizlerin altından ateş verilecek, ateş yakılacak böyle bir kaynama gerçekleştirilecek. Veya denizler alttan delinip yerin merkezindeki mağma yukarı fışkırarak ateş çıkacak, denizler yanmaya başlayacak. Veya suyun terkibinde bir değişiklik olacak. Su oksijenle hidrojen atomlarının birleşmesiyle meydana gelmiştir. Bunlar birbirlerinden ayrıştıkları zaman her ikisi de yanıcı gazdır, yanmaya başlayacaktır. Her taraftan ateşler patlayacak, ateşler yayılacak.

Hz. Ali efendimiz der ki, "ben bu insanlara şaşıyorum! altlarında ateş, üstlerinde ateş, önlerinde ateş, hâlâ günâh işleyebiliyorlar." Altlarında mağma tabakası ateş, üstlerinde güneş ateş, önlerinde cehennem var, bu ateş çemberinin ortasında bulunmalarına rağmen hâlâ Rablerine kafa tutup isyan edebiliyorlar. Ben buna şaşmaktayım diyor.

Denizler de kaynatıldığa zaman. Suyun molekülünü teşkil eden hidrojen ve oksijen ayrışıp aksi vaziyete gelerek her yerde bombalar patladığı zaman. Ne önüne geçilebilir, ne de durdurulabilir bir yangınla denizler yanmaya başladığı zaman.

Dikkat ederseniz buraya kadar kıyametle birlikte, kıyamet öncesi olup bitecekler anlatıldı. Bundan sonra da kıyamet sonrası hadiselerini anlatmaya

başlayacak Rabbimiz.

7. “Canlar bedenlerle birleştirildiği zaman”

Nefisler izdivaç ettirildikleri zaman. Nefisler çiftleştirilip gruplaştırıldığı zaman. Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun iki mânâsı vardır:

1. Nefisler çiftleştirildiği, bedenler ruhlarla, ruhlar da bedenlerle buluştukları zaman. Binlerce yıl önce ölmüş ruhlar bedenleriyle bu-luşup insanlar diriltildikleri zaman. Ruhlarla bedenlerin, organlarla be-denlerin böyle bir izdivacı gerçekleştirildiği zaman. Kemik ete, et kemiğe büründüğü zaman. Yani insanlar tekrar dirildikleri zaman.

2. Nefisler gruplaştırıldıkları, insanlar grup grup gruplandırıl-dıkları zaman. Küfürde, isyanda, günâhta birbirlerine benzer olanlar toplanıp bir araya getirildikleri zaman. Yani inançlarına, yaşadıkları hayatlarına ve amellerine göre gruplaştırılacaklar ve öyle gidecekler mahşer yerine. Bunlar biracılar, bunlar zinacılar, bunlar hırsızlar, bunlar homoseksüeller, bunlar fâizciler, bunlar kumarcılar, bunlar Allah’a Allah’ın istediği biçimde kulluk edenler, bunlar Allah’la savaşa tutuşanlar, bunlar Allah’ı Rabb bilenler, bunlar tâğutlara kulluk edenler, bunlar Adem yolunun yolcuları, bunlar şeytan taraftarları, bunlar İbrahim taraftarları, bunlar Nemrut yolunun yolcuları, bunlar Musâ’nın yo-luna tabi olanlar, bunlar Firavun yolundan gidenler, bunlar Muhammed (a.s)’a tabi olanlar, bunlar Ebu Cehillerin izini takip edenler, bunlar Kur’an’a inanalar, bunlar Kur’an’ı reddeden demokratlar, bunlar Müslümanlar, bunlar ateistler, bunlar Allah yasalarını beğenmeyenler, bunlar kendi yasalarının hâkimiyeti adına Allah yasalarına geçit vermeyenler, bunlar Allah dostları, bunlar Allah düşmanları diye insanlar gruplaştırılacak.

Tıpkı Vakıa sûresinin ifade ettiği gibi:
“O zaman siz de üç sınıf olursunuz. İyi işler işlediklerini belirtmek için, amel defterleri sağdan verilenler; ne mutlu o sağcılara! Kötülük işlediklerini belirtmek üzere, amel defterleri soldan verilenler; ne yazık o solculara! İyi-lik işlemekte önde olanlar, karşılıklarını almakta da önde olanlardır.”
(Vakıa 7-11)

İsrâ’da da herkesin imamlarıyla, önderleriyle, liderleriyle, tabi olup yolundan gittikleriyle birlikte çağrılacakları, kim kiminle beraberse, kimin yolu,

kimin ameli kime uygunsa, kim kimin yolundan gidiyorsa onlarla birlikte çağrılacakları anlatılır:

“O gün bütün insanları önderleriyle beraber çağırırız. O gün kitabı sağından verilenler, işte onlar kitaplarını okurlar. Onlara kıl kadar haksızlık edilmez.”

(İsrâ 71)

Burada şöyle bir tespit yapalım ve bu gruplamaları şöyle düşleyelim: İnsanlar yaşadıkları hayatlarına göre, imanlarına, düşüncelerine, amellerine göre gruplar oluşturmuşlar. Mutlaka bu gruplardan birinde Peygamberimiz var. Tabi diğer peygamberler de bir grup oluşturmuşlardır. Çünkü hadisler öyle anlatıyor. Hadislerden anladığımıza göre her peygamber kendi inananlarıyla bir grup oluşturup hesap yerine gidecekler. Öyleyse bu gruplardan birinde Resûlü Ekrem efendimiz varsa acaba gruplama kriteri ne olacak? Acaba ben neredeyim? Kendi yerimin neresi olduğunu düşünüyorum, zorlanıyorum. Acaba benim grubum bunlardan hangisi? Çünkü eğer peygamber safında, peygamber sınıfında yer almamışsam, o zaman onun gittiği yere gitme ihtimalim çok az, çok zor.

Meselâ insanları saç tıraş modeline göre gruplandırsak, saç tıraş modeli peygamberinkine benzeyenler şu tarafa, benzemeyenler bu tarafa dense. Veya kılık-kıyafet modeli peygamberinkine benzeyenler şu tarafa, benzemeyenler bu tarafa dense. Mala bakışı, kazanma harcama anlayışı, malla, mülkle ilişkisi peygamberinkine benzeyenler şu tarafa, benzemeyenler bu tarafa. Hanımıyla çocuklarıyla ilişkisi peygamberinkine benzeyenler şu tarafa, benzemeyenler bu tarafa. Gece hayatı, ikram anlayışı, ev tefrişi, sofrası, sabah kahvaltı anlayışı peygamberinkine benzeyenler bu tarafa, benzemeyenler bu tarafa. Namazı, orucu, zikri, fikri, tesbihi, cihadı, tebliği peygamberinkine benzeyenler bu tarafa, benzemeyenler şu tarafa diye insanların bir tasnife, bir gruplaşmaya tabi tutulduğunu düşünüyor ve bunları kendi kendime sordukça kahroluyorum. Düşündükçe ümitlerim tükeniyor, iştahım kaçıyor. Böyle bir sınıflandırmada peygamber safında yer alabileceğime güvenemiyorum.

Öyleyse Allah için kimin peşindeyiz? Hayatımızı kime göre, neye göre ayarlıyoruz bir düşünelim. İmanımız kimin imanına ben-ziyor? Amelimiz kimin ameline benziyor? Allah için düşünüp taşınıp çaresine bakalım.

8-9. “Kız çocuğun hangi suçtan ötürü öldürüldüğü kendisine sorulduğu

zaman;”

Diri diri toprağa gömülen kız çocuklarına hangi suçtan öldürüldükleri sorulduğu zaman. Küçükler sıralanmış, diri diri topraklara gömülerek öldürülmüş yavrular sıralanmış ve Mevlâ soruyor onlara: “Yavrularım! Ne suçunuz vardı da öldürüldünüz? Sizi öldürenler, sizi gömenler ne için gömdüler?”

Dikkat ediyor musunuz? Babalar var orada, çocuklar var ve Allah çocukları muhatap kabul buyurup onlara soruyor. Babaları muhatap bile kabul etmiyor da çocuklara soruyor. Gerçekten bu onların Allah’ı ne kadar çok gazaplandırdığının delilidir.

Çocuk öldürme, çocuk gömme deyince önce bu âyetlerin geldiği dönem müşriklerinin yaptığını hatırlıyoruz. Müşrikler kız çocuklarını sevmezlerdi. Savaşamazlar, kazanamazlar diye, soframıza bir ka-şık daha uzanacak diye ekonomik kaygılarından ötürü veya başka bir erkeğe gidecek diye ar duygusundan veya babanın malının bir kısmını alıp yabancı bir erkeğin evine götürecek diye veya onlar Allah’ın kızlarıdır binaenaleyh onları sahibinin yanına gönderelim diye kız çocuklarını kumlara gömüyorlardı.

Doğumu yaklaşan kadını çölde önceden kazıp hazırladıkları bir çukurun kenarına kadar götürüp orada doğurmasını sağlarlardı. Eğer erkek dünyaya gelmişse güle oynaya eve dönerler, yok eğer kız çocuğu dünyaya gelmişse oracıkta açılan çukura atıverirlerdi. Bazen de deve, koyun güttürelim diye ekonomik bir sebeple üç yaşına beş yaşına kadar onları öldürmezler, bu çağa gelinceye kadar onlardan istifade ederler, sonra akraba ziyareti bahanesiyle yavruları önceden çölde hazırladıkları çukurlara götürürler ve bir kaza süsüyle içine atarlar, yavruların çığlıkları arasında üzerlerini kumla doldururlardı. Gerçekten tüyler ürpertici çok vahşi bir şey değil mi?

Ama vallahi de billahi de şu anda bizim yaptıklarımız onların-kinden çok daha kötü, çok daha vahşidir. Çünkü o çocuklar âkıl-bâliğ olmadan gömüldükleri için mâsumdurlar ve cennete gitmiştirler. Ya bizim çocuklarımız? Yirmi yaşına gelmiş, otuz yaşına gelmiş ama din-le tanıştırmadığımız, Kitap ve sünnetle tanıştırmadığımız, materyalist eğitim çukurlarına, televizyon ekranlarına, stadyum çukurlarına, kumarhane yuvalarına, eğlence yuvalarına, zevk çukurlarına gömdüğü-müz, istikbalini düşünerek paraya yatırım yaptığımız

çocuklarımız ce-henneme gidecek.

Sorayım şimdi. Bunlardan hangisi daha korkunç? Hangisi daha vahşi? Allah için bir düşünelim. Nereye gömüyoruz çocuklarımızı? Bakara'ya mı gömüyoruz? Âl-i İmrân'ın sinesine mi? Nisâ'nın kucağına mı, yoksa televizyonun sinesine, toplumun cifesine mi? Rasulul-lah'ın kucağına mı? Nereye gömüyoruz onları?

Yoksa aynı endişelerle çocuklarınızı ruhsuz mu bırakıyoruz? Aman mühendis olsun da gerisi fark etmez! Aman bilgisayarı öğrensin de gerisi önemli değil! Aman diplomayı alsında gerisi önemli değil! diyerek ekonomik kaygılarla bizler de çocuklarımızı öldürmeyelim, gömmeyelim onları. Çocuklarımızı Allah'ın istemediği tarzda mı büyütüyoruz? Allah'ın istemediği biçimde mi eğitiyoruz? Onlara ne yediriyoruz? Neyle besliyoruz onları? Fikir, inanç dünyalarını neyle besliyo-ruz? Kimlere teslim ediyoruz kalplerini, kafalarını? Kimlere teslim ediyoruz eğitsinler diye?

Duymaya başlıyorlar, ne duyuruyoruz onlara? Öğrenmeye başlıyorlar, ne öğretiyoruz? Allah için bir düşünün. Değilse yarın kesinlikle Rabbinizin bu sorgulamasıyla karşı karşıya geleceğinizi unutmayın. Üstelik bu sorgulamada sizlere sorulmayacak, sizler adam ye-rine bile konulmayacaksınız da öldürdüğünüz çocuklara sorulacak: "Yavrularım! Ne suçunuz vardı da babalarınız sizleri dinsiz bırakarak öldürdüler? Ne suçunuz vardı da babalarınız, analarınız sizi Kur'an ve sünnetle tanıştırmadılar? Ne suçunuz vardı da babalarınız size cenneti, cehennemi tanıtmadılar?"

Ey Müslümanlar! Bu konuda, her konuda sadece Rabbinizi dinleyin! Sadece Rabbinizin sözlerine kulak verin! Sadece Rabbinizin vahyine yönelin! Sakın ha sakın şeytan vahiylerine kulak vermeyin! E-ğer gerek cin şeytanlarını, gerekse şeytanlarla işbirliği yapan iki ayaklı şeytanları dinler, onların vahiylerine teslim olursanız, onlar sizin mallarınızı da, hayatlarınızı da, çocuklarınızı da telef eder, mahvederler. Bakın En'âm sûresi bunu şöyle anlatır:

"Böylece, putlara hizmet edenler, puta tapanların çoğunu helâke sürüklemek, dinlerini karma karışık etmek için çocuklarını öldürmelerini onlara iyi göstermişlerdir."

(En'âm 137)

İşte böylece müşriklere onların Allah berisinde söz sahibi kabul ettikleri ve hayatlarında hâkimiyet hakkı verdikleri tanrıları, İlâhları, İlâheleri, çocuklarını öldürmelerini de güzel gösterdiler. İlâhları onlara öz evlâtlarını öldürmelerini süslü ve mantıklı gösterdiler, onlar da öz evlâtlarını öldürmeye başladılar. Şeytanlar, tâğutlar, egemen güçler bu zavallı kullarının dinlerini ve hayatlarını bozmak için çocuklarını öl-dürmelerini öğütlediler de bu zavallılar da bu tanrılarının telkinleriyle çocuklarını öldürmeye koyuldular.

Zavallı insanlar Rabblerinin âyetlerini terk ettiler, Rabblerinin hayat programını reddettiler de kendilerini helâk etmek isteyen şeytanî güçlere teslim oldular. Onlar da istedikleri gibi kulandılar onları. Mallarını aldılar yetmedi, evlâtlarına da göz diktiler. Allah berisinde topluma egemen olan bu tanrı taslakları kullarının dünyada sıfırı tüketmeleri için, dünyada acı bir hayat yaşamaları için, kendi kendilerini yiyip bitirip mahvetmeleri, öbür tarafta da cehenneme yuvarlanmaları için onlara kendi öz evlâtlarını bile öldürmelerini tavsiye ediyorlar.

Ne kadar acı değil mi? İnsanlar Allah'ı bırakacaklar, Allah'ın sistemini bırakacaklar, sonra Allah berisinde birilerini tanrı kabul edecekler, onların kanunlarını uygulamaya çalışacaklar, onlar da onların mallarını, mülklerini ellerinden alacak, çoluk çocuklarına göz dikecek ve diyecekler ki: "Ey benim gönüllü kullarım! Ey gerçek Rablerini terk ettikleri için benim kucağıma düşmek zorunda kalan akıllı kullarım! Ben sizleri düşünürüm! Siz beni dinleyin, gerisine karışmayın! Sizin fazla mala, mülke ihtiyacınız yoktur! Sizin fazla çocuğa da ihtiyacınız yoktur! Sakın ha fazla çocuk sahibi olarak, bana vermeniz gereken-leri, bana yedirmeniz gerekenleri onlara yedirmeye kalkışmayasınız! Sizler akıllı insanlarsınız! Akıllı oluşunuz Rabbinizi terk etmenizden bellidir. Böyle akıllı, kültürlü, aydın insanlar olarak sizler her şeyden önce beni düşünmek, bizleri düşünmek zorundasınız. Onun için de çok fazla çocuk yapmamalısınız. Bazen ana rahminde onları henüz dünyaya getirmeden öldürmelisiniz. Bazen ana rahmine düştüğü andan itibaren öldürmelisiniz. Bazen de dünyaya geldikten sonra defterlerini dürmelisiniz onların. Hem sizler merak etmeyin ben bunların tümünü sizin için düşünüveriyorum. Öldürme usullerinin tümünü sizin ayağınıza kadar getiririm ben, siz hiç merak etmeyin. Bu benim işimdir. Aksi takdirde sizler çok çocuk sahibi olduğunuz zaman benim ha-yatım daralacak" diyerek tanrılar emir veriyorlar kullarına ve zavallı kullar da onların telkinlerine boyun bükerek çocuklarını öldürüyorlar. Halbuki hepsi yalan. Hepsi yutturmaca.

Eğer bu sahte tanrılar, bu egemen güçler, toplumun kanını emmeye çalışan bu bir avuç tâğutî ve şeytanî güçler bu ülkenin ekonomisini bozmasalar, vallahi de billahi de bu ülke şu andaki nüfusunun üç misli nüfusu bile besleyecek imkânlara sahiptir. Yalan söy-lüyor hainler. Yalan söylüyor insanlık katilleri. Çünkü rızkı ayarlayanlar, rızkı taksim edenler, rızkı yaratanlar onlar değil Allah'tır. Allah ya-rattıklarını asla ihmal etmez. Yeryüzünde ne kadar insan varsa ona göre rızık yaratan Allah'tır. Yeryüzünde Allahlığa soyunan bu doymazlar yalan söylüyorlar.

Çocuklarını öldüren bu müşrikleri buna iten bir başka temel felsefe de bencillik duygusudur. Hayatını yaşama, hayatını bir başkasıyla paylaşmama mantığıdır. Batıdaki kâfirler buna inandıkları için orada ayrıca devlet baskısına gerek kalmamıştır. Ama halkı Müslüman olan ülkelerde bu iş devlet baskısıyla gerçekleştirilmektedir.

Peki dertleri ne bu adamların? Birinci dertlerini söyledim, kendi karınlarını şişirmek ve insanları daha çok sömürmek istiyorlar. İkinci dertlerine gelince o da aman İsmailoğulları çoğalıp da bize kafa tutacak duruma gelmesinler. Köleler palazlanıp da bize isyan edecek konuma gelmesinler diye efendilerimiz tedbirler düşünüyorlar. Kölelere efendileri bunları empoze ediyorlar.

Demek ki insanlar vahyi tanımazlar, Allah'tan başkalarını da dinlerler, Allah'tan başkalarına da kul, köle olurlarsa, işlerini onlara havale ederlerse, onlar da onların işlerini, dinlerini karma karışık hale getirirler ve bu tip İslâm dışı anlayışları onlara güzel göstermeye devam ederler.

Madem ki yarın tüm babalara sorulacak, öyleyse Allah aşkına çocuklarımızı öldürmeyelim. Kendi çocuklarımızın imdadına gittiğimiz gibi kurtulması gereken şu sokaktakiler var ya, onları da kurtarmaya çalışalım. Evimizin üstündekilere, altındakilere gidelim. Gittik mi diyor-sunuz? Anlattık mı diyorsunuz? Çalıştık mı çabaladık mı diyorsunuz? Vallahi Allah'ı aldatamazsınız. İşte amel defterleri. Her şey yazılı orada. Ne yaptıysanız, ne yapmadıysanız yazılı orada.

10. "Amel defterleri açıldığı zaman;"

Defterler neşredilecek. Hesap, kitap için, ceza ve mükâfat için amel defterleri açılacak, neşredilecek. Hani adam yazar yazar da ben ölünce bu

yazdıklarımı neşredin diye yazıp çizdiklerini bir yerlere verir ya. İşte aynen onun gibi, dünyada kendi doldurduğumuz, kendi yazdığımız defterlerimiz neşredilecek. Yaptık mı, yapmadık mı? İşledik mi, işlemedik mi? Çocuklarımızı gömdük mü, gömmedik mi? Onları dinsiz bırakarak öldürdük mü, öldürmedik mi? Çevremizdeki ölüleri diriltmeye gittik mi gitmedik mi? Bu uğurda hem kendimizi hem çevremizi, çoluk çocuğumuzu, hem çevremizi dirilmek için kaç kere gittik? Ne kadar bunu dert edindik? Ne kadar zaman ayırdık? Başka ye-re gitmeye gerek yok. Çok lafa da gerek yok. İşte defterde hepsi yazılı. Amel defterleri açılmış ve her şey ortaya dökülmüştür.

11. "Gök yerinden oynatıldığı zaman;"

Sonra semâ yarıldığında. Gök yerinden oynadığında. İmtihan döneminin bitmesi ve hesap, kitap döneminin başlamasıyla semânın defteri de dürüldüğünde. Kıyametin konu edildiği her bölümde semânın yarılması, şak şak olması, semâlığının bitirilmesi söz konusu edilir. Pek bilemiyoruz. Semâ nasıl yarılacak? Bu sadece o gün olacağı için bugünden bilemiyoruz. Semâ yerinden oynatıldığında, semânın yarılması söz konusu. Bugünkü bilgimizle bunu anlamak mümkün değil. Zira bir şey ona tümüyle ihata edilemiyorsa bilinemez. Semânın eni boyu belli değil. Semâyı tümüyle ihata edecek bir bilgimiz yok.

Meselâ dünyanın hiçbir yerini bilmeyen, sadece küçük bir köyünde doğup büyüyen bir adam evinin damının sallanmasından kâinatın sallandığını nereden bilecek? Bilemez bunu değil mi? İşte aynen bunun gibi deniyor ki dünya yarılacak. Nasıl yarılacak? Neresinden yarılacak? Atmosferle birlikte mi yarılacak? Dünyaya yakın bölümü mü yarılacak? Veya madde olduğuna inanılmayan, yani madde kabul edilmeyen bir kâinat ayla güneş arasında, dünya ile güneş arasında bir boşluk var da orası mı yarılacak? Yani aradaki bu boşluklar mı yarılacak? Nasıl olduğunu, nasıl olacağını bilmiyoruz ama Rabbimiz haber verdiği için aynen inanıyoruz. Evet sema yarılacak, sonra:

12-13. "Cehennem alevlendirildiği zaman; Cennet de yaklaştırıldığı zaman;"

Cehennem kızıştırıldığı, daha bir alevlendirilip tutuşturulduğu, cennet de yaklaştırıldığı zaman. Cehennemin insan ve taşla tutuşturacağını biliyoruz. Cehennemin tutturağı insan ve taşlardır. Atıldıkça biraz daha tutuşturulacaktır. Cehennemin binlerce yıllık boşluk olduğunu sünnetten biliyoruz. Orada irin

insanlara içirileceğini, gözlerin oyulacağını, beyinlerin patlatılacağını, karınların deşileceğini, insanların insanlıktan çıkarılacağını, derilerin soyulup eritileceğini biliyoruz. Ama fırın yakılır da daha bir odun atılarak kızdırılır ya. Veya soba ya-kılır, yakılır da üşüdük deyince kömür ya da odun atılarak daha bir ya-kılır ya. İşte anlıyoruz ki cehennem de yeni misafirlerini, yeni konuklarını bekleme, karşılama adına daha bir kızıştırılacakmış. Hani Nebe' sûresi:

Diyordu ya. Cehennem pusu kurmuş, müşterilerini bekliyor. Kütüklerini bekliyor diyordu ya. İşte müşterilerini görünce biraz daha kızıştırılıp tutuşturulacaktır cehennem.

Cennet de yaklaştırılacakmış. Cennetin yaklaştırılması elbette onu hak edenler için mükâfattır. Ama ötekiler için de azaptır. Bazıları derler ki, şu hocalar hep cehennemi anlatırlar, hiç cenneti gündeme getirmezler. Sanki Allah'ın sadece cehennemi var da cenneti yokmuş gibi sürekli azabı, ateşi gündeme getirerek insanları korkuturlar, ama Allah'ın rahmetini, Allah'ın cennetini insanlardan kıskanırlar diyorlar. Ne olacak? Sanki hak edecekler mi ki gündeme getirelim? Hak ettiler mi ki anlatalım cenneti? Meselâ cebinde on bin lirası olan cennete gi-recek desem. Ya da şu anda cebinde on bin lirası olmayan cennete giremeyecek desem ne olur? Dolayısıyla İslâm'ın anlatılmasında sürekli cenneti, yahut cehennemi gündeme getirmek gerekmez.

Kimi insanlar cehennemi duymak istemezlerken, kimileri de cennetin gündeme getirilmesinden rahatsız olurlar. Neden? Çünkü gidecekleri, yuvarlanacakları cehennemin, yahut kaybettikleri cennetin gündeme getirilmesi karşısında mahvoluyor adamlar. Cenneti duy-dukça da kahroluyorlar, cehennemi duydukça da. Meselâ farz edin ki bir imtihan yaptık. Bu imtihana katılanlara yüz soru sorduk. İmtihan sonucunda acaba doğru mu yaptık? Yanlış mı yaptık diye adamlar soruların çözümünü, doğru cevap anahtarını istiyorlar. Ve soruların doğru cevaplarını okumaya başlıyoruz. Yani gözlerinin önünde soruların cevaplarını çözüyoruz. Birinci soru, cevabı şu, iki cevap şu, üç şu, beş şu, on şu, 20, 30, 40, 50, 60. Bir adam düşünün ki buraya ka-dar açıklanan cevapların hepsi yanlış. Altmışıncı soru yanlış, bu adam artık altmış birinciyi, altmış beşinciyi dinler mi? Dinlemez değil mi? Kahrolur değil mi dinlerken? Neden? Çünkü altmışıncıya kadar yanlış, hepsi yanlış. Belli ki adam kaybetti. Artık altmış birinciyi duymak bile istemez. Dur! Yeter artık be adam! Duymak istemiyorum! diye ba-ğırır değil mi? Zira onu da duysa hepten kaybetmenin üzüntüsüyle kahrolacak.

Burada cennetin yaklaştırılacağı anlatılırken Şuarâ ve Nâziât-ta da cehennemin yaklaştırılacağı anlatılıyor.

"Cehennem her bakanın göreceği şekilde gösterilir."
(Nâziât 36)

Görenler için de cehennem yaklaştırılmış ve sergilenmiştir. Cehennem bütün çıplaklığıyla ortaya çıkarılmıştır. Cennet de, cehennem de insanların gözlerinin önüne kadar getirilmiştir. Allah korusun da cennet gözümüzün önüne kadar, ayağımızın ucuna kadar getirilir de tam oraya girmek için adımımızı atmak istediğimiz bir anda geriye itilirsek? Dur bakalım! Sen burayı hak etmedin! Sen burayı kazanmak için sa'y etmedin! Buraya giremezsin! diyerek omuzumuzdan tutulup geriye itilirsek? Cennetten men edilirsek?

Meselâ 30, 40 yıl sizi sevdiklerinizden ayırsalar, hiç görüştürmeseler. 40 yıl sevdiklerinizin hasretiyle yanıp yakılsanız. Altı aylık oğlunuz 40 yaşına gelmiş ama size hiç göstermemişler. Onlarla görüşüp koklaşma ümidiyle tüm bu acılara katlanmış, kendi kendinizi avutmuş olsanız. Ve nihâyet 40 yılın sonunda bir gün deseler ki yarın sevdiklerine kavuşacaksın. Ne kadar sevinir insan buna değil mi? Çünkü artık çilesi dolmuş ve mektubunu aldıklarına, mendilini kokladıklarına kavuşma günü gelmiştir. Ertesi günü sizi sonunda çoluk ço-cuğunuzun bulunduğu bir koridora getirseler. Karşınızda, koridorun sonunda sevdikleriniz, hasretiyle yanıp tutuştuklarınız karşınızda duruyor. Onlara kavuşmak için hızla koridorda koşarken şöyle elli altmış metre kala bir tel örgüyle yolunuz kesilse. İnsan kahrolur değil mi? Sevdiklerinizi görüp de onlara ulaşamama insanı kahreder. Hem yakın hem uzak. Arada bir zalim tel örgü var ki, koyuvermiyor. Ey Müslümanlar! Gelin yarın böyle pişman olmak istemiyorsak, birinci barikattan geri çevrilmek istemiyorsak aklımızı başımıza alalım.

İşte o gün de böyle olacak. Görecekler cenneti. Yakınlarına kadar getirilecek cennet. Yıllarca ümidiyle, hasretiyle yaşadıkları cennet ayaklarının önüne kadar getirilecek, ama kimileri ondan uzaklaştırılacak. Oraya girmeleri men edilecek. Gerçekten çok korkunç bir manzara. Adam kendisini cennet yolunda zannediyordu, cennete lâ-yık ameller işlediğini ve oraya gireceğini ümit ediyordu. Şartlandırmıştı buna kendisini. Ama gördüğü cenneti kaybettiği söylenecek kendisine. İşte yitirdiğimiz cennet diyecekler. İşte kaybettiğimiz

cennet burasıdır diyecekler. Burası sizindi, sizin için yaratılmıştı, ama siz buraya lâyık ameller işleyemediniz, buraya lâyık olamadınız denecek.

Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"İşlediklerinize karşılık, varis olduğunuz işte bu cennettir."
(Zuhruf 72)

İşte bu cennet sizi ona varis kıldığımız cennettir. Bunu anladık da cennete varis olmayı acaba nasıl anlayacağız. Peki cennette kim ölmüş de biz onların malına, makamına varis olmuşuz? Anlayabildiğimiz kadarıyla bunun mânâsı şudur. Bir hadisten anlıyoruz ki Hz. Adem atamızdan bu yana dünyaya gelen her bir insan için ister mü'-min ister kâfir olsun, biri cennette ötekisi de cehennemde olmak üzere iki yer, iki makam yaratılmaktadır. Yeryüzüne gelen bu insanlardan her kim ki küfrü tercih eder ve Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayarak sonunda cehenneme giderse, onun cennetteki makamı boş kalmaktadır. Cennete gidenlerin de cehennemdeki makamları boş kalmaktadır. İşte cehenneme giden kâfirlerin cennetteki boş kalan yerleri, makamları mü'minlere verilecek, mü'minlerin cehennemde boş kalan yerleri de kâfirlere verilecektir. İşte biz böylece kâfirlerin cennetteki makamlarının tümüne varis olacağız.

İşte kâfirlere, cehennemliklere bu kaybettikleri cennetleri, makamları gösterilecek onlara ve denecek ki, işte burası sizindi, burayı kendiniz kaybettiniz. Böylece anlıyoruz ki mü'minler iki kere sevinecekler, kâfirler de iki kere kahrolacaklardır. Mü'minler girecekleri cenneti görünce bir sevinecekler, kurtuldukları, azat oldukları cehennemi görünce bir daha sevinecekler. Çünkü cenneti kazanmış olmak ayrı bir nîmet, cehennemden kurtulmuş olmak ayrı bir nîmettir. Kâfirler de iki kere kahrolacaklar. Çünkü cehennemi boylamak ayrı bir azap, cenneti kaybetmiş olmak ayrı bir yıkılıştır. Adam cennetteki kaybettiği yerini, makamını gördükçe: "Tüh be! Yuh olsun bana! Demek burası benimdi ha! Demek burayı ben kaybettim ha! Demek bu makamı ben yitirdim ha!" diyerek kahrolacak ve sürekli azap içinde olacaktır.

Evet, cehennem alevlendirildiği zaman; cennet de yaklaştırıldığı zaman. Burada aklıma bir hadis geldi, konuyla alâkalı gördüğüm için onu da okuyayım inşallah:

"Cehennem şehevâtla, cennet de mekârihle çepe çevre kuşatılmıştır."

Cehennem, kişinin çok istediği, pek sevdiği, kendi kendine bırakılıverse hoşlanıp arzu ettiği, onlarla beraber olmak istediği şeylerle, cennet ise sevmediği, istemediği, serbest bırakılmış olsa memnun olmayacağı, yakın semtine uğramayacağı şeylerle kuşatılmıştır. Tabi insan serbest bırakılınca şeytan daha bir hakim olacak ona da ondan. Demek ki bu açıdan değerlendirince, cehennem şeytanın sevip sevdirdiği, hoşlanıp hoş gösterdiği şeylerle, cennet de şeytanın sevmeyip sevdirmediği, hoşlanıp hoş göstermediği şeylerle kuşatılmıştır.

Felsefî düşünce akımlarından biri, çocukları, ya da insanları eğitirken onları serbest bırakın diyorlar. Onların kafalarına bir şeyler yerleştirmeyin, şartlandırmayın. Ön fikirlerle hayata atmayın onları. Yasaklar koymayın onların hayatlarına. Güzeller çizmeyin. Onlar kendileri nasıl bilirlerse öylece yaşarken anlasınlar. Şartsız olsunlar, ön yargısız olsunlar diyorlar. Güzel, kendilerinin bir tarifiyle 'hâliüz zihin' denilen kafa boş olarak yaklaşılsın bu işe. Ne kadar hoş, ne kadar güzel değil mi dış görünüşüyle? Kafamızı boşalttık, kimseden her hangi bir bilgi almadan, kimsenin güdümüne girmeden, kimsenin elinden tutmadan, kimse elimizden tutmadan kendi kendimize öğreniyoruz. Yani nasıl? Meselâ hırsızlığın kötülüğünü, soysuzluğun çirkinliğini, içkinin anlamsızlığını, ya da bir takım iyi şeylerin iyiliğini yeri ge-lince kendimize mal edilecek biçimde kendi kendimize öğrensek. Dış görünüşüyle güzel. Anneler çocuklarını hiç zorlamasa, babalar şartlandırmasa, annenin sokakta olduğunu, babanın dükkanda olduğunu birileri aşılmasa, hatırlatmasa baştan. Çocukların itaat etmek zorunda olduğu, anne babanın hakim pozisyonunda olduğu insanlara baştan empoze edilmese. Güzel gibi geliyor bunlar. Yani salıverilse çocuklar. Cennet arzusu verilmese, cehennem korkusu anlatılmasa. Bak dikkat et, Allah'ın azabı ikabı var. Ama şöyle yaparsan Allah sevecek ve mü-kâfatlandıracaktır denilmese. Salıversek herkes kendi öğrense. Çok güzel, fevkalade.

Ama düşündünüz mü, bana bunları öğretenleri tuttuğunuz kadar şeytanı da tutabilecek misiniz, tutabilir misiniz? Yani evet, insanlar beni cennetle uyarmasınlar, cehennemle korkutmasınlar. Cennetle korkutmasınlar kaybedersin diye, cehennemle korkutmasınlar oraya gidersin diye. Yani cennet arzusu ve cehennem korkusu sarmasın benim her bir tarafımı. Ateş sanki üzerime geliyormuş gibi olmasın. Salıversinler beni. Allah'ın bana mesajını ulaştıracak tüm dilleri bağlasınlar, ağızlara bant yapıştırsınlar çok hoş, lâkin şeytanı da bağlasınlar ya. Yani şeytanları da bağlayıp beni benim fıtratımla baş başa bıraksalar ya. Ben kendi başıma kalsam, kendin ne biliyorsam onları anlamaya,

öğrenmeye çalışsam. Öz benliğimde olanları yaşamaya çalışsam. Ben yine de o zaman kimi doğruları, kimi yanlışları öğrenebileceğimi, anlayabileceğimi zannetsem de din olarak Allah'ın benden istediklerini anlayabileceğimi zannetmiyorum.

Yani eğer ben bir çocuk olarak mağarada büyüseydim, bir koyun ya da inek gelip beni emzirseydi, ben orada büyüse ay ve yıldızlar görseydim. Ben orada soğuk ve sıcakla tanışsaydım. İnsanların birden fazla tanrılar edindiklerinin yanlışlığını belki anlayabilseydim, ama bir tek Allah'ı anlamamın ötesinde Allah'ın benden neler istediğini nasıl öğrenebilirdim? Nikâh istediğini, yalanın yanlışlığını, içkinin kötülüğünü, cennet ve cehennemi, haşır, neşir, hesap ve kitabı nasıl bilebilirdim? Adem atamı, onun topraktan yaratıldığını, tıpkı onun örneği gibi İsa aleyhisselâmı nasıl bilebilirdim? Şirk nedir? Küfür nedir? İman, İslâm, ihsan nedir? Nasıl bilebilirdim bütün bunları? Bilebilecek olsaydım, şeytanı Allah bağlayıverseydi, yanlışlar bana iletilmeseydi ve ben peygamberlere muhtaç olmadan yaratılıştan taşıdığım özelliklerle rahat ve huzur içinde Allah'a kulluğun ortamını bulabilseydim. Mümkün değildir bu.

Öyleyse ben peygamberlere muhtaçtım, kitaplara muhtaçtım. Bu hakkı, bu doğruyu, bu yanlışı, bu isyanı, bu itaati bana anlatan bi-rileri olmalıydı. İşte bu minval üzere düşününce; cehennem iştihalarla kuşatılmıştır. Bakın isterseniz, ama sizin ona iştahınız yok diye, yani içkiye, kumara, zinaya, fuhşa, harama, yalana, dolana, isyana, kötülüğe sizin böyle bir iştahınız, şehvetiniz yoktur diye kural olarak düşünmeyin. Çünkü şeytan bunlara bir iştiha, bir arzu veriyor her zaman. Ayrıca fıtrat olarak insanda onlara bir meyil vardır. Al-i İmrân sûresi 14,15,16,17 âyetleriyle bu konuyu çok hoş anlatır. Bir zahmet oraya müracaat edin.

İşte bütün bunlar şeytanın kullandığı süslerdir. Şeytan bunları kullanır. Bir iştiha, bir iştah söz konusudur bunlara. Eğer dalıverirseniz, eğer hedef yapıverirseniz, eğer kıble ediniverirseniz. Hedef kadın ya da koca oluverirse, hedef oğul ya da kızlar oluverirse, hedef ev bark oluverirse, hedef at ya da araba olursa, hedef davar ya da sığır oluverirse, hedef tarla tapan oluverirse, işte bunlar insanı cehenneme doğru sürükleyecek, ya da bunlar bizi çepeçevre kuşatacak da biz kendimizi cehenneme doğru gidiş ortamında bulcağız.

Evet, ateş insanın istememesi gereken şeylerle kuşatılmıştır. Aslında istememesi gereken, din böyle dediği için. Değilse insan başıboş kalırsa, şeytan

onu dürterse, iştihalarla donatılmıştır diyeceğiz. Şehvetlerle, güzel duygularla, süsler ve ziynetlerle kuşatılmıştır diyeceğiz.

Ama cennet de kerih görülen, sevilmeyen şeylerle kuşatılmıştır. Mü'min gözünde değildir tabi bunlar. Yani mü'min asla onları kerih görmez. Sabah kalkıp abdest alıp namaz kılmayı, istese yaz gününün sıcağında, istese kış gününün soğuğunda olsun mü'min namaz kılmayı asla kerih görmez. Aç kalmak değildir onun gözünde oruç. Kerih görmez müslüman orucu. Rabbin rızası bildiği için kerih görmez mü'-min zekâtı. Bir kadın sonunda cennet vardır diye kocasının meşru ar-zularına itaat ederken, bunu kerih görmez elbette. İştiha ile yaparlar elbette bu işleri mü'minler. Ama meseleyi eğer şeytan bağlantılı düşü-necek olursak o zaman cennet şeytanın sevmediği, kerih gördüğü ve insanlara da öyle göstermeye çalıştığı şeylerle kuşatılmıştır. Cehennem de hoşlandığı, sevdiği ve sevdirmeye çalıştığı iştihalı şeylerle ku-şatılmıştır.

Peki biz neler peşindeyiz? Biz hangilerinin peşindeyiz? Allah için sevdikleriniz şeylerden bir on tanesini söyleyin. Sevmedikleriniz-lerden de bir on tanesini yazın bir kâğıda. Şimdi, birinci sevdiğin, ya da sevdim diye birinci sıraya koyduğun şeyi iyi bir düşünsene. Acaba onu şeytan da seviyor ve sevdiriyor mu? Yoksa onu Allah sev dedi di-ye mi sevdin? Sevginin kaynağı ne? Elbise miydi? Araba mı? Filan marka, falan model mi? Sürat yapmak mı? Hava atmak mı? Para mı? Dükkan mı? Nedir sevdiğin şeyler? Şarkı mı? Müzik mi? Kaset mi? Televizyon mu? Sevdiğini en iyi bilen sensin. Ya sevmediklerin. Hem ki hiç sevmediklerin. Meselâ insanlar çocukluklarından itibaren kazan-dıkları sevgi ve nefret programlarını sanki ölünceye kadar taşımak zo-rundalar mış gibi; ama ben alışmamışım, yıllar yılı benimki böyle gi-di-yor diyebiliyorlar. İyi de senin öyle yapman gerektiğini vahiy değil de toplum öğretti, annen baban öğrettiyse, Allah memnun olmayacaksa ondan ne zaman vaz geçecektin?

Sen o listeyi on madde yerine bir gün, bir gün yerine bir hafta, bir ay, bir yıl, bir ömür olarak belirle, dikkat et sevdiklerin, istediklerin, iştiha ile sarılıp iştahlandıkların eğer seni cehenneme götürücü şeytan merkezli sevgilerse, acele et, çabuk ol ve vaz geç. Ne olur ne ol-maz, belki o atmosferde iken ölüverirsen kendine çok yazık etmiş olursun. Ama öyle değil, sevdiğin, sevdiklerin, kabul ettiklerin şeyler cennet merkezli ise devam et, gayret et.

Sûrenin geriye kalan âyetlerini tanımak için 19. ciltte buluşmak üzere Allah'a emanet olun. Velhamdü lillahi Rabbil'âlemîn.

14. “İnsanoğlu önceden ne hazırladığını görecektir.”

O gün kişi kendisi için neyin hazırlandığını bilip anlayacaktır. Yaşadığı bir dünya hayatının sonunda, işlediği amellerinin karşılığı olarak kendisine neresinin hazırlandığını anlayacaktır.

O gün insan neye sa’y ettiğini? Ne adına ve nerede sa’y ettiğini anlayacaktır. Dünyadayken nereye yönelmiş? Nereye gidiyormuş? Yaşadığı hayat kendisini nereye götürüyormuş? Amelleri hayat programı kendisine neresini hazırlamış, bunu anlayacak o gün. Ama anlamaz komaz olsun. Ne kıymeti var artık bunu anlamanın. Geçmiş olsun. Dünyada anlayacaktı bunu. Dünyada aklını başına alacak ve geleceği için hazırlık yapacaktı.

Kişi o hengamede bilecek ve anlayacak. Yaşadığı dünya hayatı kaç paralık bir hayatmış? Amellerinin gramı neymiş? Ciğeri kaç paralıkmış? Barsağının değeri neymiş? Hayatının değeri neymiş? A-mellerine karşılık neresi kendisine verilmiş? Kaç puan almış? Yaşadı-ğı bir dünya hayatının sonunda kendisine ne hazırlanmış? Cehennem mi, cennet mi? Köşk mü, azap mı, bunu anlayacak.

Meselâ dünyada bir yere adam alınacak, beş bin kişi imtihana giriyor, beş kişi kazanıyor. Kazananların listesi okunuyor. Bir falan, iki falan, üç filan, dört ve beş bitti. Diyelim ki kazananların içinde bizim ismimiz çıkmadı. Nihâyet kazanmadık yani sonunda ceza filan yok, sadece kazanamadık. Ama bir olay düşünün ki, meselâ bir cinâyet iş-lenmiş, bin tane zanlı var, bunlardan beş kişi işlemiş suçu. Deniyor ki, şu anda suçluları okuyoruz. Düşünün o anda ismi okunanların durumunu. Ama bu da öyle insanın ödünü patlatacak bir şey değil. Nihâyet dünyada biten bir ceza ile sonuçlanacak. Ama öbür taraftaki anlamayı bir düşünün. Adam anlamış ki ebedîyen cehennemlik. Ebedîyen ateşin ve azabın içinde. Bunun yıkılışını bir düşünün. Artık dünya dolusu mal da verse işi bitiktir.

Peki ne yapalım? Acaba ne yapsak? Nasıl etsek de böyle bir duruma düşenlerden olmasak? İslâm insanı böyle çaresiz ortada bı-rakmaz. Eğer gerçekten çare arıyor, akıl yoruyorsanız, gerçekten bu-nu dert ediniyorsanız işte cevap. Hayır hayır! Bu anlayışınızı değiştirin. Bu malla mülkle, evle arabayla, arsayla, bu karıyla, kızla, makamla mansıpla aldanmayı bırakın.

15-16. “Gündüz sinip geceleri gözüken gezegenlere andolsun;”

17. “Kararmaya başlayan geceye andolsun;”

18. “Ağarmaya başlayan sabaha andolsun ki;”

Saklanıp saklanıp çıkan, sinip sinip gelen yıldızlara, gezegenlere, dolananlara, dolaşanlara yemin olsun ki. Hayatımız, bizim hayatımız tüm yaşantımız anlatılıyor. Fecir oluyor namaz kılıyoruz, güneş doğuyor, yükseliyor işe koyuluyoruz, ay çıkıyor, yıldızlar görünüyor yatıyoruz. Kararmaya başlayan gece, ağarmaya başlayan sabah. İşte hayatımız, bugünümüz, yarınımız, dünümüz. İşte hayatımız. Dün, bu-gün, yarın. Muharrem, Safer, Recep, Şaban, Ramazan.

İşte bütün bunlara yemin olsun ki sorup soruşturduğunuz çare işte şudur:

19-21. “Bu Kur’an, arşın sahibi katında değerli, güçlü, sözü dinlenen ve güvenilen şerefli bir elçinin getirdiği sözdür.”

Kerîm olan bir elçinin sözüdür bu Kur’an. Sizin için tek çare, tek mürşit, tek yol gösterici, tek kurtarıcı olan bu kitap Cebrâil’in sözüdür. Yemin olsun ki bu kitap vahiy yoluyla, Cebrâil aracılığıyla size indirilmiş Allah kelâmıdır. Dikkat ederseniz yukarıdaki yeminlere ek olarak burada da te’kidlerle bu kitabın kendisinden olduğunu anlatıyor Rabbimiz. “İnne” bir te’kid, “lam” da ikinci te’kiddir. Yemin üstüne yeminle, te’kid üstüne te’kidle diyor ki Rabbimiz, “Bu kitap gökyüzünün emini vasıtasıyla yeryüzünün eminine benim tarafımdan indirilmiş bir kitaptır.” Kitap Allah’tandır, peygamberin kendi sözü değildir. Ama Rabbimiz vahyini Cebrâil aracılığıyla peygamberine gönderdiği için O’na izafe edilmiştir. Buradaki Kerîm elçiden maksat Cebrâil’dir. Zira bundan sonraki âyetlerde Cebrâil’in sıfatları anlatılmaktadır.

Güç sahibidir O. Emniyet sahibidir. Hıyanet etmez, ezmez, bozmaz, koparmaz, unutmaz. Tam yapar elçiliğini. Allah’tan aldığını tam getirir peygambere.

Hani alçaklar, “Efendim melek peygambere gelinceye kadar vahyi çoktan

unutur, tastamam vahyi değil de muhtevayı anlatır" di-yorlar ya. Halbuki O emindir, O güçlüdür, O Kerîmdir. O Rabbinin ya-nında, arşın yanında büyük bir güç ve kuvvete, yüksek bir mevkie sa-hiptir. Orada, mele-i a'lâda kendisine itaat edilir. Melekler kendisine itaat ederler. O emindir. O gökyüzünün eminidir. Rabbinden aldığı vahyi peygambere ulaştırma konusunda güvenilirdir.

Burada Rabbimiz peygamberimize vahiy getiren meleğin beş sıfatını zikretmiştir: Güç kuvvet, yüce bir mevkie sahip olmak, reislik, güvenirlilik ve meleklerin kendisine itaati. O halde ey insanlar! Böyle bir meleğin peygambere getirdiği vahiyden nasıl şüphelenebilirsiniz? Nasıl oluyor da az evvelki badirelerden sizi atlatacak, sizi cehennemden kurtarıp, umduğunuz cennete ulaştıracak olan bu kitaba karşı böyle kayıtsız kalırsınız? Hani çare araştırıyordunuz? Hani ne yapsak acaba? diye sağa sola baş vuruyordunuz? Üstelik:

22-23. "Arkadaşınız Muhammed asla deli değildir. Andolsun ki, o, Cebrâil'i apaçık ufukta görmüştür."

Düne kadar aralarında büyüyen ve kendisine Muhammedü'l Emin dedikleri peygambere mecnun diyorlardı. Bildikleri, tanıdıkları, birlikte yaşadıkları, içlerinde büyüyen, çocukluğuna, gençliğine şahit oldukları, doğruluğuna, dürüstlüğüne şahit oldukları peygambere deli diyorlardı. Allah diyor ki, "arkadaşınız deli değildir." "Arkadaşınız" ifadesiyle Rabbimiz onları bu konuda düşünmeye çağırıyor. O yabancı birisi değil sizin arkadaşınızdır. Sizin içinizde doğup büyüyen, bildiğiniz tanıdığınız bir kimsedir. Daha önce ona Muhammedü'l Emin diyen sizler değil miydiniz? Hiç düşünmüyor musunuz? Bir adam belli bir zaman dilimi içinde hem akıllı hem deli, hem güvenilir hem hain olabilir mi?

Ne zaman mecnun demişlerdi ona? Ve ne için mecnun demişlerdi? Peygamberliğini ortaya koyduktan, Kur'an okumaya, Allah'tan aldığı mesajı insanlara ulaştırmaya ve insanların hayatlarına karışmaya başladıktan sonra demişlerdi bunu. Kur'an'da Allah'ın kendisine indirdiklerini insanlara dediği, duyurduğu için, insanların hayatlarının bozukluklarını eleştirip onları Allah'ın istediği kulluğa çağırdığı için, böylece insanların rahatlarını, keyiflerini kaçırmaya başladığı andan itibaren bunu demişlerdi. Yani Kur'an okuduğu, Kur'an'la amel ettiği, hayatını Allah için yaşamaya başladığı için demişlerdi ona bunu. Bugün de öyle. İnsanların hayatına karışmadığınız müddetçe, onların

bozukluklarına ilişmediğiniz sürece, onlara hakkı duyurup bâtıllarını tenkit etmediğiniz sürece sizden iyisi yoktur. Ama insanların hayatlarına karıştığınız zaman diyemeyecekleri yoktur size.

Kur'an okumaya başladı, Kur'an duyurmaya başladı diye mec-nun diyorlardı. Halbuki bakın Rabbimiz Kalem sûresinde bunun tamamen zıddını anlatır:

"Ey Muhammed! Sen Rabbinin nîmeti ile deli değilsin."
(Kalem 2)

Allah diyor ki, "ey peygamberim! Sen Rabbinin nîmeti ile, Rab-binin nîmeti sayesinde asla deli değilsin, mecnun değilsin."

İşte anlıyoruz ki bu, kişinin deli olmamasının delilidir, tescilidir. Öyleyse mecnunluktan kurtulmanın yolu Kur'an'la beraber olmamızdadır. Cinlerin tasallutundan kurtulmanın yolu da budur. Eğer Allah'ın nîmetiyle berabersek, eğer Kur'an'la berabersek, eğer hareket noktamız Kur'an'sa, o zaman kesinlikle bilelim ki biz deli değiliz, mecnun değiliz. Ama eğer Kur'an'la beraber değilsek, Kur'an'ı tanımıyorsak, istinat noktamız Kur'an değilse, o zaman kendimizden şüphe edebiliriz. Deli olduğumuza hükmedebiliriz. Birine "Kur'an oku ve anlat," dediğinizde, adam, "yahu deli derler. Ben bunu yapmaya başlarsam çevrem deli der bana" diyor. Halbuki Allah öyle demiyor. İnsanlar arasında deli olmaktan kurtulmanın yolu da, iki ayaklı cinlerin tasallutundan kurtulmanın yolu da, öteki cinlerin şerlerinden korunmanın yolu da bu kitapla tanışmaktan geçer bunu asla unutmayalım.

Arkadaşınız asla deli değildir ve:
O arkadaşınız, o Resul andolsun ki Cebrâil'i apaçık bir ufukta görmüştür. Kitabımızın başka yerlerinde de anlatıldığına göre Rasu-lullah efendimiz kendisinden önce hiçbir peygambere nasip olmadığı halde Cebrâil'i, vahiy meleğini aslî şekliyle görmüştür. Doğu taraftan, yüksek, apaçık ufuk cihetinden görmüştür. Bu konuda hadis kitaplarında epey bilgi var.

O peygamberimiz Cebrâil'i görmüştür. O sizin görmediklerinizi görmüştür, onun içindir ki:

24. "Peygamber, görülmeyenler hakkında söyledik-lerinden ötürü töhmet

altında tutulamaz."

Gaybla alâkalı söylediklerinden ötürü o asla kınanamaz. Gayb karşısında asla kınanmaz. "Yok ya, sen öyle görmüşsün" denmez. Bu konuda töhmet altında tutulamaz. Neden? Çünkü gaybî haberler ken-disinden değildir ki onun için töhmet edilsin?

Veya peygamber kendisine bu melek tarafından bildirilen vahyin neşri konusunda töhmet altında tutulamaz. Çünkü peygamber Allah'tan gelen vahyin duyurulması konusunda asla cimrilik yapmaz. Vahiy konusunda emindir o peygamber.

25. "Bu Kur'an, kovulmuş şeytanın sözü olamaz."

Şeytan sözü değil ki bu! Allah sözü. Bu kitabı şeytanlar indirmedi, bu şeytanların vahyi değildir. Aynı konuyu Şuarâ sûresi şöyle anlatır:

"Kur'an'ı şeytanlar indirmemiştir. Bu onlara düş-mez, zaten güçleri de yetmez."
Şuarâ 210,211)

Elinizde böyle bir kitap varken, böyle Azîz olan, Hakîm olan bir Allah'tan gelme Azîz ve Hakîm bir kitabınız varken ey insanlar:

26. "Ey İnsanlar! Nereye gidiyorsunuz?"

Nereye gidiyorsunuz o halde? Rabbinizden gelen bu kitabı ya-lanlayarak, Rabbinizden gelen bu hayat programını reddederek, Allah'ın bu hak kitabına şiir diyerek, sihir diyerek, kehanet diyerek, şeytan sözü diyerek nereye gidiyorsunuz? Bu tavırlarınızla sizler hangi akla kulluk ediyorsunuz? Bunu yalanlayıp ta kime gidiyorsunuz? Bundan sarfı nazar ediyorsunuz da kime baş vuruyorsunuz?

Ne bu telaşın? Nereye yetişeceksin? Aman şurada arkadaşlar konken oynuyorlardı da onlara yetişecektim! Aman maçın ikinci devresine bari yetişeyim diye koşuyorum! Yahu İzmir'e İslâm anlatmaya gidiyordum! Buradakiler bitti sanki. Nereye gidiyorsun yahu hızlı hızlı? Kelle mi götürüyorsun? Can kurtarmaya mı gidiyorsun? Nereye gidiyorsunuz? Allah'a mı

gidiyorsunuz? Allah’tan mı kaçıyorsunuz? Kur’a-n’a mı gidiyorsunuz? Kitaptan mı kaçıyorsunuz? Siz bilirsiniz, isterseniz kaçın şimdilik. Ama unutmayın ki:

27-28. “Kur’an ancak aranızda doğru yola girmeyi dileyene ve âlemlere bir öğüttür.”

Bu Kur’an ancak âlemlere bir öğüttür. Bu Kur’an tüm insanlık için gelmiştir. Tüm insanlığı uyarmak için gelmiş bir kitaptır bu. Düşünün İslâm’ın ilk günlerini. Kur’an’ı çevresine duyurmaya çalışan bir Nebî ve çevresinde 35 Müslüman var. Hepsi bu kadar. Alay ediyorlar-dı Kur’an’la, alay ediyorlardı onun mübelliğiyle, alay ediyorlardı ona gönül veren garibanlarla. Peygamber ve Müslümanlar da bu kitaba inanmadılar diye, bu kitabın kadr u kıymetini bilemediler diye üzülüyorlardı. Rabbimiz da buyuruyor ki, “bu kitap tüm âlemler için zikra-dır.”

“Öyleyse ey peygamberim! Ey kulum hiç korkma sen! Hiç üzülme! Hiç mükedder olma! Dert etme sen bunu kendine! Bu inandığın, bu yolunda olduğun, bu bayraklaştırdığın dâvâ öyle ulvî öyle yüce bir dâvâ ki, sadece Kureyş’e, Mekke’ye, Bizans’a ve Roma’ya, Osmanlı’ya Selçukluya, Türkiye’ye değil, tüm âlemlere bir zikradır. Unut-ma ki bu kitap benim kitabımdır. Bu dâvâ benim dâvâmdır. Bu dâvânın arkasında ben varım. Sen hiç üzülme, bu dini, bu dâvâyı insanlara ben duyuracağım. Bu kitabı insanların gönüllerine ben yerleştireceğim.” İşte âyet-i kerîmesinde Rabbimiz bu yolun yolcularına bu müjdeyi veriyordu.

Öyleyse bir Müslüman olarak, bu dâvâya gönül vermiş bir Allah eri olarak ben babam da yol vermese, ailem de dinlemese, çevrem de alaya alsa, tâğutlar ve onların kanunları da beni kuşatsa, çevrem de beni kıskaca alsa ne gam, âyetle anlıyorum ki ben Rabbimin safındayım. Ben Rabbimle aynı saftayım. Rabbime dayanmış biri ola-rak melekle te’yid edilmiş biri olarak kimden ve neden korkacağım? Çevremdekiler, çağımdakiler anlamak dinlemek istemediler diye niye üzüleceğim? Buradakiler anlamak istemedilerse oradakiler anlayacaktır. Bugünküler dinlemek istemedilerse bile yarınkiler dinleyeceklerdir. Çünkü bu kitap, bu mesaj sadece burası ile sınırlı değildir, bugünle sınırlı değildir. Tüm âlemler, tüm zamanlar için bir uyarıdır. Hayatımızın her bir bölümünde, her bir konumunda bizim Allah’a karşı kulluğumuzu, sorumluluğumuzu hatırlatan bir kitaptır bu. Hayatımızın her bir bölümünde Rabbimizin bizden ne tür bir kulluk istediğini ortaya koyandır bu kitap.

Ama bilesiniz ki bu kitap istikâmete ulaşmayı isteyenlere, hidâyete kavuşmayı murad edenlere, dosdoğru olmayı dileyenlere bir zikirdir. Bu kitabın kadrini kıymetini bunlar bilecekler ve bunlar sahipleneceklerdir. Öbürlerine gelince onlar dinleyemeyecekler, ilgilenmeyecekler, kulak vermeyecekler.

29. "Âlemlerin Rabbi olan Allah dilemedikçe sizler bir şey dileyemezsiniz."

Kâfirler "biz de dosdoğru olabiliriz. Biz de hidâyeti bulabiliriz. Bu bizim kendi elimizdedir. Eğer şu anda istesek biz de İslâm'ı, Kur'-an'ı kabul edebiliriz. Bu bizim irademiz dahilindedir. İstesek biz de i-man ederiz. Yâni bu bizim elimizdedir, biz istesek inanırız istemezsek de inanmayız" diyorlar. Allah da buyuruyor ki bakın: "Hayır, âlemlerin Rabbi olan Allah dilemedikçe sizler hiçbir şey dileyemezsiniz. Allah izin vermedikçe sizin yapabileceğiniz hiçbir şey yoktur." İmanı da, in-kârı da Allah diler ve yapar, öyleyse bize düşen teslim olmaktır. Biz sadece O'nun takdirine, O'nun meşietine teslim olacağız o kadar.

- 82 -

İNFİTÂR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 82., Nüzûl sıralamasına göre 82., Mufassal sûreler kısmının dokuzuncu grubunun dördüncü sûresi olan İnfi-târ sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 19'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. Gök yarıldığı zaman, 2. Yıldızlar dağılıp döküldü-ğü zaman, 3. Denizler kaynaştığı zaman, 4. Kabirlerin içi dışa çıktığı zaman, 5. İnsanoğlu, ne yaptığını ve ne yapmadığını görür. 6-8. Ey İnsanoğlu! Seni yaratıp sonra şe-kil veren, düzenleyen, mütenasip kılan, istediği şekilde se-ni terkip eden, çok cömert olan Rabbine karşı seni aldatan nedir? 9. Hayır hayır; doğrusu siz dini yalanlıyorsunuz. 10-12. Oysa, yaptıklarınızı bilen, değerli yazıcılar sizi gözetlemektedirler. 13. İyiler, şüphesiz, nîmet içindedirler. 14. Allah'ın buyruğundan çıkanlar cehennemdedirler. 15. Ceza günü oraya girerler. 16. Oradan bir daha ayrılamazlar. 17. Ceza gününün ne olduğunu sen nerden bilirsin? 18. Evet ceza gününün ne olduğunu nereden bileceksin? 19. O gün, kimsenin kimseye hiçbir fayda sağlamayacağı bir gündür. O gün buyruk yalnız Allah'ındır.

İslâm'ın Mekke döneminin son günlerinde gelen bir sûreyle karşı karşıyayız. Mekke'de en son gelen sûrenin Mutaffifîn sûresi ol-duğunu söylemiştik. İşte ondan önce, Tekvîr'in önünde, yahut sonun-da inen bir sûredir İnfitâr sûresi. Geçen hafta tanımaya çalıştığımız Tekvir sûresiyle bu sûre konu olarak bir bütünlük arzeder. Sanki bu-rada anlatılanlar orada anlatılanların bir şerhi veya tekrarı mahiye-tindedir. Bu yüzden, bu muhteva bütünlüğünden dolayı bu iki sûrenin birlikte nâzil olduklarını söyleyenler de olmuştur.

Bu sûre de tüm diğer sûreler gibi kulluğumuzu anlatır. Yolumu-zu çizme adına, bize yol gösterme adına Rabbimizin rahmetinin eseri olarak gönderdiği 19 âyetlik Mekkî bir sûreye misafir olduk. Bakalım bu sûresiyle Rabbimiz bize neler ikrâm edecek, elimizden tutup bu sûresiyle bizi hangi hedeflere götürecek, ya da bizim yerimizi nasıl belirleyecek? Bizi nereye oturtacak, konumumuzu, yerimizi, ağırlığı-mızı nasıl tespit edecek?

İki kişi tartışır. Biri der ki: Acaba Mevlâ yarın bizi nereye koya-cak ki? Acaba bizim yerimiz neresi? der. Diğeri derki: Ne var ki bunda bilmeyecek? Arz et halini Kur'an'a, arz et hayatını Allah'ın kitabına ya-rın Rabbinin seni nereye

koyacağını çok rahat anlarsın. Adam der ki: Peki neresinde Kur'an'ın bu? Yâni hangi âyetine arz etmeliyim kendimi? Nasıl yapmalıyım bu arzı? Ötekisi der ki: Kendini İnfitâr'daki şu âyetlere arz et.

Evet, sûre, kıyamet günü meydana gelecek olayları anlatmak-ta ve insana o güne hazırlıklı olmasını öğütlemektedir. İyilerle kötüle-rin âkıbetini dile getiren sure, o gün kimsenin kimseye bir faydasının olamayacağını; her şeyin Allah'ın elinde olduğunu bildirmektedir. Kur'-an'da hangi olay veya mesele anlatılırsa anlatılsın, gaye insanı eğit-mektir. Anlatıları her şeyin hedefi budur. Meselâ bir tabiat olayı anlatı-lırken gaye, sırf o tabiat olayını anlatmak değil, insan eğitimi için ge-rekli unsurları yakalayarak ibret alınacak yönleri dile getirmektir. İbn Ömer'den nakledilen bir hadiste Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle buyur-maktadır: "Kıyamet günü manzarasını kendi gözüyle görmek isteyen Tekvîr, İnfitâr ve İnşikak surelerini okusun"
(Tirmizî, Tefsîr sure, 81; Ahmed b. Hanbel, Müsned, II/27, 36)

Sûrenin âyetleri üzerinde çok kısa bir meâl gezintisi yapıp â-yetleri tek tek tanımaya başlayalım inşallah. "1- Gök yarıldığı zaman, 2- Yıldızlar etrafa saçıldığı zaman, 3- Denizler (kaynaşarak birbirleri-ne) akıtıldığı (aralarındaki engelleri aşıp bir tek deniz olduğu) zaman, 4- Kabirlerin içi dışına getirilerek ölüler çıkarıldığı zaman, 5- Her can ne yapıp öne sürdüğünü ve ne yapmayıp geride bıraktığını bilir. 6- Ey insan, seni engin kerem sahibi Rabbine karşı aldatıp isyana ne sürükledi? 7- O (Rab) ki seni yarattı, sana düzen verdi, ölçülü bir biçim verdi. 8- Dilediği surette seni terkip etti. 9- Hayır (olmaz öyle şey) siz dini yalanlıyorsunuz? 10- Oysa üzerinizde koruyucu (yaptıklarınızı zaptedici melek)ler vardır; 11- Şerefli kâtipler, 12- Her yaptığınızı bilirler. 13-İyiler mutlaka nimet içindedirler. 14-Kötüler de yakıcı ateş içinde-dirler. 15-Ceza günü oraya girerler. 16- Onlar ondan (hiçbir yere kaçıp) kaybolacak değillerdir. 17- Ceza gününün ne olduğunu sen ne-reden bileceksin? 18- (O gün), kimsenin kimseye yardım edemeyeceği bir gündür! O gün emir, yalnız Allah'a aittir."

"İyiler, şüphesiz, nîmet içindedirler."
"Allah'ın buyruğundan çıkanlar cehennemdedirler."

Bu âyetlerle bir tart kendini. Eğer buna uyuyorsan, eğer Eb-râr'dan isen cennettesin, yok füccâr'dan isen, füccâr'ın içinde isen ce-hennemdesin" der. "Peki" demiş berikisi: "Ya Rabbimin Rahmeti ne o-lacak? Rabbim orada ve Kur'an'ın değişik yerlerinde rahmetinin sonsuzluğundan söz etmiyor mu?"

“Öyleyse muhsinlerden olmaya çalış, çünkü Rabbimizin rahmeti muhsinlere yakındır, muhsinlerle beraberdir” demiş. Rabbimizin keremiyle birlikte O’na O’nun istediği kulluğu anlatan bir sûreyle karşı karşıyayız.

Evet, sûre kıyâmeti, kıyâmetin zuhuru anındaki hadiseleri ve kıyâmet sonrası olup bitecekleri anlatır. Allah’ın Resûlü bir hadislerinde der ki:

“Kim ki kıyâmeti gözleriyle görmek isterse, gözünü onunla sevindirmek isterse İnfitâr’ı ve Tekvîr’i okusun! Çünkü kıyâmeti en güzel anlatan bu iki sûredir.”

Gözlerini kıyâmetle ziynetlendirmek, bereketlendirmek, bilgilendirmek isteyen kimse bu iki sûreyi okusun. Çünkü bu iki sûreyi iyi tanıyarak, iyi anlayarak, üzerinde kafa yorarak kıyâmeti gözleriyle gö-ren kişinin hayatı değişecektir. Hayat anlayışı, hayata bakışı, hayattan beklentisi değişecektir. Kıyâmeti gözleriyle gören kişinin hata yapması çok daha azalacaktır. Kaza gören kişinin kaza yapması daha az ol-duğu, hasta gören kişinin sağlığına dikkat ettiği gibi.

İnfitâr sûresinde dört olay zikredilir. Bunlardan ikisi ulyâ ile, yükseklerle ilgili, ikisi de süflâ ile ilgilidir. Sûrenin birinci bölümünde semanın çatlayıp yarılmasından, yıldızların yörüngelerinden koparılıp dağılmalarından, sağa sola atılmalarından, denizlerin taşmasından, fışkırtılmalarından, kabirlerin deşilip içindekilerin dışarıya atılmalarından ve bu hengamede, bu olaylar olup biterken insanın kafasının dank edip, kendisi için önden ne yolladığını, geriye neleri bıraktığını anlayacağından söz edilir.

İkinci bölümde Rabbimizin kullarına karşı işleyen son derece kerîm rahmeti gündeme getirilir. Bu rahmetin gereği olarak insanın yoktan var edilişi, son derece güzel bir biçimde yaratılıp, şekil verilişi anlatılarak bu rahmete karşı teşekkür etmesi gereken insanın nankörlüğü gündeme getirilir. Ve kendisine karşı işleyen bu sonsuz rahmete karşı teşekkür ederek kulluğa yönelmeyenlere çok büyük tehditler gündeme gelir.

Üçüncü bölümde insanın kerîm olan Rabbine karşı nankörlüğünün, kafa tutuşunun sebebi anlatılır. Bunun da dinin yalanlanması, hesabın kitabın ciddiye alınmaması olduğu vurgulanır. Her türlü kötülüğün, her türlü inkâr ve nankörlüğün işte bu yalanlamadan kaynaklandığı anlatılır.

Sûrenin son bölümünde ise o nankör insanın yalanlamaya ça-lıştığı hesap, kitap, din gününün azameti, dehşeti ortaya konur. O gün sadece Allah'ın söz sahibi olduğu, nefislerin o gün her türlü güçten, her türlü yardımdan ve yardımcılardan soyutlanacağı, kimsenin kimseye bir fayda sağlayamayacağı ortaya konur.

Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım.

1. "Gök yarıldığı zaman,"

Sema yarıldığı zaman. Semanın nasıl yarılacağı konusunda bir bilgimiz yoktur. Ama bizim bildiğimiz bir yarılma değil tabi bu. Kapı edinme adına bir yarılmadır bu. Biz kapı deyince alüminyum bir kapı anlıyoruz, ya da işte ahşap bir kapı anlıyoruz. Bir gün Hz. Ali efendimiz Rasulullah efendimizi yemeğe dâvet eder. Koyunlar kesilmiş, develer kızartılmış, kebaplar, baklavalar, börekler hazırlanmış, etlisi, tatlısı, sütlüsü, camız yoğurdu, anzer balı, panama muzu, her şey ha-zırlanmış mı? Hayır. O biz geleceğimiz zaman yapılır. Allah'ın Resûlü böyle şeyleri sevmezdi. O'nun bu konuda öyle özel zevkleri yoktu. Onun sofrası sadeydi, külfeti sevmezdi peygamberimiz. Ya birisi bir şeyler hediye etmişti, ya da Hz. Ali efendimiz bir şeyler almıştı Fatıma anamıza, O da yalnız yemeyelim, Rasulullah'ı da çağıralım diye Hz. Ali'yi gönderir. Rasulullah kapının eşiğine gelir, şöyle mübarek elleriyle kapının eşiğine dayanır ve içerde meleklerin girmesine mâni olacak, peygamberi memnun etmeyecek bir şey görür. Allahu âlem perdede bir resim görür ve hemen dönüp gider. Onun böyle üzgün olarak dönüp gittiğini gören Hz. Ali ve Hz. Fatıma tutuşurlar. Acaba Onu kızdıracak bir şey mi yaptık? diye. Hz. Ali koşarak arkasından gider. "Ey Allah'ın Resûlü! Size ikramdan başka bir şey düşünmedik. Soframızı ziynetlendirirsin diye düşündük. Yoksa bilmeden bir hata mı işledik?" der. Rasulullah buyurur ki: "İçerde meleklerin girmesine engel olan bir şey varken biz oraya giremeyiz. Meleğin girmeyeceği yere bir peygamber giremez" buyurur.

Peki peygamberin girmediği yerde bizim ne işimiz var? Ya da niçin evlerimize peygamberi sokmuyoruz? Bir bakalım evlerimize. Peygamberi sokmayacak neler var evlerinizde? Varsın peygamber girmezse girmesin, biz bu zevklerimizden, bu aletlerimizden vazgeçemeyiz dediğiniz neler var orada bir düşünün.

Ama bu kapılar şu bizim bildiğimiz kapılardan değil. Bakın Furkân sûresi bunu şöyle anlatır:

"O gün, gök beyaz bulutlar halinde parçalanacak ve melekler bölük bölük indirilecektir."
(Furkân 25)

Nebe' sûresi de bunu şöyle anlatıyordu:

"Gökler kapı kapı açılacaktır."
(Nebe'19)

Evet sema açılacak, kapılar oluşacak, kapı, kapı olacak. Sema yarılacak ve kapılar oluşacak. Ne olacak bu kapılar? Bu kapılardan melekler gelecek. Kıyâmetin kopuşuyla, imtihan konumundaki bu dünya hayatının hesap konumuna geçirilmesiyle, ya da imtihan sonuçlarının ilânı dönemine geçişiyle, hesap, kitap döneminin başlamasıyla ellerinde amel defterlerimiz olduğu halde melekler inecek her bir kapıdan. Sema öyle bir yarılacak ki, kapılar oluşacak. Ya böyle arşa bir yol, kürsî'ye bir yol açılacak, yollar açılacak, ya da meleklere kapılar, yollar açılacak. Ellerinde kulların amel defterleri olduğu halde Allah'ın melekleri bu kapılardan hesap yerine inmeye başlayacaklar. Yani Mahkeme-i Kübra'da, o büyük mahkemede yaşadığımız bu hayatın hesabı görülmeye başlanacak.

2."Yıldızlar dağılıp döküldüğü zaman,"

Sema paramparça olur da yıldızlar yerinde durur mu? İpi kopmuş tesbih taneleri gibi yıldızlar da sağa sola dağılmaya başladığı zaman. Dünyamızdan milyonlarca kere büyük yıldız kütleleri yörüngelerinden çıkıp sağa sola dağılmaya, sağa sola vurup düşmeye başladıkları zaman.

Düşünebiliyor musunuz? Dünyamızdan milyonlarca kere daha büyük olan yıldızların gelip dünyamıza toslamasının ne anlama geldiği hayal edebiliyor musunuz? Canlandırabiliyor musunuz gözlerinizin önünde? Sanki 20-30 katlı bir apartmanı bir vinçle kaldırıp şurada boşlukta duran bir karıncanın üzerine atmaya, bir karıncaya vurmaya benzer bu. Gökyüzünde bunlar olup biterken yeryüzünde de bakın neler olacakmış? Elbette yeryüzü de uslu uslu

durmayacaktır:

3. "Denizler kaynaştığı zaman,"

Denizlerin tefciri anlayabildiğimiz kadarıyla yarılıp akıtılması, aralarındaki berzahların kaybolup tek deniz haline gelmeleridir. Araları açılıp denizlerin birleştirildiği, tek deniz haline geldikleri, getirildikleri zaman.

Veya denizler taşıp tüm karaları kapladıkları zaman. Tüm yeryüzü sularla dolup taştığı zaman. Nuh tufanı gibi tüm yeryüzünün bir tufana maruz kalması anlatılıyor.

Ya da denizler yanmaya başladıkları zaman. Denizlerin yanmasını bugün anlamakta güçlük çekiyoruz. Çünkü bu sadece kıyâmet günü olacak bir hadisedir. Önceden bunun örneğini göremedi-ğimiz için anlamakta da güçlük çekiyoruz. Ancak bu işin şu iki şekilde olabileceğini anlamaya çalışıyoruz:

1. Yerin merkezinde mağma tabakası, maden eriyiği var ya, işte denizler tabanından delinecek ve oradan mağma fışkırmaya başlayacak ve böylece denizler alev alev yanmaya başlayıverecek. Şurada, yanı başınızda böyle bir alev patlamasının gerçekleştiğini bir düşünün. Düşünün ki tüm denizler, tüm sular alev kesilmiş. Ne yapacaksınız? Nereye kaçacaksınız?

2. Ya da denizler şöyle yanacaktır: Suyun terkibi iki molekül hidrojen ve bir molekül oksijendir. Oksijen ve hidrojenin bileşimidir su. Oksijen de, hidrojen de yanıcı gazdır. İkisi böyle bir oranla birleşince su olmuşlardı. İşte bu oksijenle hidrojen ters bir ayrışımla ayrışıp da denizler alev, alev yanmaya başladıkları zaman.

Veya bunu bir de şöyle anlamaya çalışıyoruz: Suyu çekilip te denizler kupkuru kurudukları zaman. Ateş çölüne döndükleri zaman.

Buraya kadarki ilk üç âyette kıyâmetin ilk safhası anlatıldı. Kı-yâmetin kopuşu esnasında ulyâ ve süflâ'da olacaklar gündeme getirildi. Bundan sonraki âyetlerde de kıyâmet sonrası olacaklar anlatılacak. Bakın Allah şöyle buyuruyor:

4. "Kabirlerin içi dışa çıktığı zaman,"

Kabirlerin deşilip içindekiler dışarıya atıldığı zaman. Yer alabora olup altı üstüne getirildiği zaman. Yer bağrındakileri kusup dışarıya attığı zaman. Tıpkı hâmile bir kadının karnındakini dışarıya atması gi-bi yeryüzü de hamlini boşaltıp sinesindekilerin tümünü dışarıya atacak. Veya o gün yeryüzü esrarını keşfedecek, sırlarını açacak, esrar perdesini kaldırıp lehte ve aleyhte şehadette bulunacak. Bildiklerini gördüklerini anlatacak.

Birinci anlamıyla bu arz Hz. Adem (a.s)'dan bu yana sinesine gömülmüş ölüleri kabirlerinden fırlatıp atacak. Sinesindeki tüm cesetleri dışarıya atacak yeryüzü. Kimse benim burada rahatım iyiydi. Şöyle ne güzel unutulup gitmiştik. Ne güzel toprak olup gitmiştik. Ne oldu? Kim kaldırıyor bizi? Kim diriltiyor bizi? Niye kaldırılıyoruz? Ben kalkmak istemiyorum. Ben hesaba çekilmek istemiyorum. Ben yaptıklarımın yanıma kâr kalmasını istiyorum. Dokunmayın bana. Rahat bı-rakın beni demeye kimsenin hakkı olmayacaktır. Herkes dışarıya atılacak, kimse kaçıp kurtulamayacaktır.

Bir de yeryüzü sinesinde gizlediği tüm sırlarını, tüm esrarını açığa vuracaktır. Yani Hz. Adem (a.s)'dan bu yana sinesinde işlenenlerin tamamını ortaya döküp şehadette bulunacaktır. Falan şurada, benim üzerimde şunları işledi. Filan bunları yapıp konuştu diye şahit olduğu her şeyi sayıp dökecek.

5. "İnsanoğlu, ne yaptığını ve ne yapmadığını görür."

İşte o zaman anlayacaktır insan. Anlayacaktır kişi. Neyi? Takdim ettiklerini, tehir ettiklerini. Neleri yapmış? Neleri ihmal etmiş? Bunu anlayacaktır insan. Şerden takdim ettiklerini, hayırdan tehir ettiklerini anlar. Farzlardan yaptıklarını, farzlardan terk ettiklerini anlar. Veya amellerinin evvelini ve ahirini anlar kişi. Yani yapması gerekirken yap-madıklarını, yapmaması gerekirken yaptıklarını. Konuşması gerekirken konuşmadıklarını, susması gerekirken konuştuklarını anlar. Sev-mesi gerekirken sevmediklerini, küsmesi gerekirken küsmediklerini. Bakması gerekirken bakmadıklarını, bakmaması gerekirken baktıklarını. Vermesi gerekirken vermeyip tuttuklarını, vermemesi gerekirken verip israf ettiklerini anlar ve bilir.

Malından Allah yolunda infak edip verdiklerini, vermeyip varislerine bıraktıklarını anlar. Çünkü peygamberimiz bir hadislerinde "kişinin malından dünyada yediği, giydiği ve infak ettiği kendisine aittir. Geriye bıraktıklarıyla onun bir ilgisi yoktur" buyuruyor. Yani geriye bı-rakılan mal o mala sahip olan

vereseye aittir. İnfak ederlerse sevabı onlarındır. Malı bırakanın bundan bir istifadesi yoktur.

Veya kişi o gün kendi yaptıklarını ve arkasına bıraktıklarını bilir demektir bunun manası. Hem bizzat kendi elleriyle yaptıklarını hem de yol olarak, sünnet olarak, metot olarak arkasına bıraktıklarını da bilir ve anlar. Hani iyi ve kötü çığır açma hadisi vardı ya, işte insan ar-kasında bıraktığı kötü çığırın kendisinden sonra nelere mal olduğunu, insanların o yoldan giderek nasıl saptıklarını, yazdığı ve arkasına bıraktığı o zararlı kitaptan insanların nasıl zehirlendiklerini, yıllar yılı o mikrobun kaç kişiyi zehirlediğini de anlar. Açtığı bu kötü çığırın günahı ve de kıyâmete kadar bu çığırdan giden insanların günahlarının bir mislinin de kendi defterine yazıldığını bilir ve anlar.

Veya açtığı, arkasına bıraktığı güzel çığırdan giden insanların nasıl hidâyeti bulduklarını, bu insanların sevaplarının bir mislinin kendi defterine yazıldığını anlar kişi.

O gün insan hem kendi yaptıklarını hem de arkasına bıraktıklarını anlayacaktır. Meselâ birisi zinanın, zina evinin ilk baniliğini yapmıştır. Yani zina adına ilk çığırı açmış, genelevleri kurmuştur. Veya a-dam ilk defa futbol sahâlârının yollarını, sinemanın, fâizin, içkinin, ku-marın yollarını göstermiş, bu konuda ilk çığırı açmışsa kıyâmete kadar o yoldan gidecek tüm zinacıların, tüm fâizcilerin, içkicilerin günahları, onlarınkiler eksilmeksizin bu ilk çığır açan kişiye yüklenecektir. Fâizin, içkinin tanıtımını yapanlar da aynen bunun gibidir. Ya da barı, pavyonu evin içine taşıma adına video ve televizyon teminine yardımcı olanlar da onu seyredenlerin günahlarının bir mislini yükleneceklerdir. Hattâ yeryüzünde ilk adam öldürme çığırını açtığı için Hz. Adem’in oğlu Kabil kıyâmete kadar adam öldürenlerin günahlarının bir mislini sırtına yüklenecektir.

Ama kim de iyi bir çığır açmışsa kıyâmete kadar o yoldan giden insanların sevaplarının bir misli onun defterine yazılacaktır. Defterinde yazılmış bulacaktır yarın kişi bunu. İnsanların Müslümanlaşması, insanların İslâm, Kur’an ve sünnete yönelmeleri adına kim bir çığır açarsa, kim bir adım atarsa bilelim ki onlarda meydana gelen değişimlerin sevaplarının bir misli o kişinin defterine yazılacaktır.

İnsanlar hangi yolda çığır açmışlarsa o çığırdan gidenlerin se-vap ya da günahları onları ilgilendirmektedir. Yarın kişi bunları defterinde bulacak ve

bilecektir.

Demek ki insanın yaptıkları sadece kendisiyle sınırlı kalmamaktadır. Anlıyoruz ki insan sadece kendi yapıp ettiklerini değil, arkasına bıraktıklarını da bilecek ve anlayacaktır. Kafasında ve vücudunda taşıdığı virüsü kendisinden başka çocuklarına ve daha sonraki nesillere de aktarmaktadır. Dolayısıyla bu eyleme adâlet gereği ceza ya da mükafatın takdiri de ancak gelecek nesillere intikali ve yaptığı tesirlerle ancak hükme bağlanabilecektir. Meselâ bir savaş başlatıp döneminde milyonlarca insanın ölümüne sebep olmuş bir adam düşünün. Hattâ bununla da sınırlı kalmayıp arkasından asırlarca milyonların hayatını kötü yönde etkileyen miras bırakmış bir kişi düşünün. Bu dünyada böyle birisini kim cezalandırabilir? Bu adamın cezalandırılabilmesi için, bu adama verilebilecek cezanın takdir edilebilmesi için elbette onun bu mirasından kıyâmete kadar etkilenmiş tüm insanların toplanmaları gerekmektedir.

Demek ki insan dirildikten sonra ne yaptı? Ne etti? Ne işledi? Ne adına yaptı? Kim adına yaptı? Arkasına nasıl bir yol bıraktı? Bu yoldan kaç kişi gitti? Kaç kişi kurtuldu? Kaç kişi zehirlendi? Kabirler deşilince, neşr-i suhufla, amel defterlerinin dağılmasıyla bunu bilecektir kişi.

Öyleyse yarınımız için iyi şeyler takdim edelim. Geleceğimizi garanti altına alma adına önceden güzel ameller gönderelim, onlar Rabbimizin yanında emanette kalsın, yarın ona en çok muhtaç olduğumuzda onu ondan alırız. Arkamızda da güzel şeyler, güzel çığırlar, güzel yollar bırakalım. Öyle bir miras, öyle bir yol bırakalım ki çocuklarımıza, onlar o yoldan gittikleri takdirde doğruca cenneti bulsunlar.

Yarın arkamıza bıraktıklarımızdan da sorumlu olacağımıza göre Allah için kendimizi bir sorgulayalım. Nasıl bir miras bırakıyoruz çocuklarımıza? Bizler şu anda bizden sonra yaşayacak çocuklarımıza nasıl bir yol bırakıyoruz? Arkamıza bıraktığımız yol, çoluk çocuğumuza bıraktığımız usul, onlara gösterdiğimiz din, onlara örneklediğimiz kulluk, çevremize ulaştırdığımız teklifler acaba yarın karşımıza nasıl bir sonuç çıkaracak? Acaba bizim arkamızdan gelenler de, "ya Rabbi bizi bunlar saptırdı. Bize öyle bir yol, öyle bir din bıraktılar ki biz de onu gerçek yol zannettik. Onu gerçek din zannettik. Bize öyle bir hayat anlayışı, öyle bir mal anlayışı, öyle bir kazanma harcama anlayışı, öyle bir gece hayatı, öyle bir gündüz hayatı örneklediler ki biz de onu gerçek bir hayat zannettik. Bizi başkası değil bunar saptırdı ya Rabbi" demeyecekler mi acaba?

Çocuklarımızdan, torunlarımızdan bu şikâyetlerle, bu lânetlerle karşılaşmayacak mıyız acaba? Bu âyetler ışığında Allah için kendimizi sorgulamak zorundayız.

6-8. "Ey İnsanoğlu! Seni yaratıp sonra şekil veren, düzenleyen, mütenasip kılan, istediği şekilde seni terkip eden, çok cömert olan Rabbine karşı seni aldatan nedir?"

Genellikle bu insan kâfirdir. Kulluk yapmayan, kulluk dışında başka şeylerle meşgul olan kimsedir.

Rabbimiz buyurur ki: "Ey yarın bunlar başına gelecek olan insan! Ey bütün bunlar kendisini bekleyen insan! Bütün bunları anladığın halde, bütün bunları gözlerinle görür gibi kavradığın halde seni Rabbine karşı mağrur eden ne? Rabbine karşı bu isyan cesaretini ne-reden alıyorsun? Bu konuda sana cüret veren ne? Üstelik senin Rab-bin kerîmdir. Sana karşı son derece merhamet ve keremi işleyendir. Nasıl oluyor da böyle kerîm bir Rabbe karşı nankör davranabiliyorsun? Nasıl oluyor da böyle kerîm bir Rabbin hakkını verme konusunda, hukukunu eda konusunda kusur edebiliyorsun? Nasıl oluyor da ihsana karşı isyanla mukabele edebiliyorsun? Nasıl oluyor da ikrama karşı tuğyanla karşılık verebiliyorsun? Nasıl oluyor da O'na lâyık olmayan bir mukabelede bulunabiliyorsun. Halbuki nîmete karşı şükür gerekirdi. Sana karşı bu kadar kerem sahibi olan, sana nîmetlerini yağdıran bir Rabbe karşı bu nankörlük yapılır mıydı?

Seni kerîm olan Rabbine karşı ne mağrur etti? Kim aldattı? Halbuki senin Rabbin kerîmdi, lütuf sahibiydi, yapmamalıydın ona karşı bunu.

Dikkat ederseniz burada mağrur olan insana karşı Rabbimizin Celâl sıfatlarından birisi zikredilmemiş de, kerîm sıfatıyla hitap olunmuştur. Birileri buradan şu manayı çıkarmış: Yarın Rabbim: "Ey kulum! Bana niye kulluk yapmadın? Beni niye memnun etmedin? Benim istediğim hayatı yaşayarak niçin Benim rızama kazanmadın?" diye bana sorarsa, ben de derim ki: "Ya Rabbi! Bunun sebebi Sensin. Eğer sen bu kadar kerîm olmasaydın, dünyada benim işlediğim günahlarımı örtmeseydin, bana fırsat vermeseydin, bana lütuf ve kereminle muamele etmeseydin ben de böyle yapmazdım. Ne yapayım? Senin keremin beni buna sevk etti. Dünyada işlediğim bir günah karşısında halim davranıp hemen cezamı vermedin, onun için ben de böyle yaptım," derim der.

Birisi de der ki: “Yahu sizin ferasetiniz yok mu? Allah bu âyetinde bize bizim kendisine vereceğimiz cevabı hatırlatıyor. Yarın Allah bana böyle bir soru sorarsa, ben de cevap olarak böyle diyeceğim: Kerîm’in keremi beni aldattı. Senin keremin beni aldattı ya Rabbi!” diyeceğim diyor. Yani sanki Allah bu âyetiyle yarın kendisine nasıl ce-vap verip kurtulacaklarını günahkârlara gösteriyor, onlara kopya veriyormuş. Bunun ikisi de bâtıldır, ikisi de sapıklıktır.

Evet, Allah kerîmdir. Allah kerem sahibidir. Allah affı, mağfireti, lütfu, keremi bol olandır. Ama bilelim ki hakim olmayan, hikmet sa-hibi olmayan, yani keremini yerinde kullanmayan varlık ta müsriftir. Sırf affeden ama cezalandırması olmayan varlık âdil değildir. Böyle-lerini aslında aldatan Allah değil, Allah’ın keremi değil de şeytandır. Bakın Rabbimiz Hadîd sûresinde onu şöyle anlatıyor:

“Şeytanlar sizi Allah’a karşı da ayarttı.”
(Hadîd 14)

Aldatıcılar sizi Allah’la aldattılar. Nasıl? Allah Kerîm dediler. Allah bağışlar dediler. Allah bekler dediler. Allah kusura bakmaz dediler. Allah kızmaz dediler. Allah Ğafûr ve Rahîmdir dediler. Allah cenneti olandır dediler. Allah’ın kitabı böyle okunur dediler. Anlamadan da okusan olur dediler. Allah bundan da razı olur dediler. Allah bu kadarına da karışmaz dediler. Allah hayata karışmaz dediler. Canım Allah buna da karışacak değil ya dediler. İşi gücü yok da Allah bununla mı ilgilenecek? dediler. Öyle bir Allah tanıttılar ki, Kur’an’ın hiçbir yerinde tanıtılmayan bir Allah. Kılık-kıyafete karışmayan bir Allah. Meslek seçimine karışmayan, kazanmamıza harcamamıza karışmayan bir Allah.

İnsanlar aldanıyorlar bu konuda. Aldanmalarının sebebi de anlıyoruz ki birincisi şeytanlardır. Şeytanlar, gerek cinlerden olan, ba-baları İblis olan şeytanlar, gerekse yeryüzünde şeytan misyonu üstlenmiş, babaları Adem olan iki ayaklı insan şeytanlar, insanları Allah konusunda aldatıyorlar. İnsanlara Kur’an’dan farklı bir Allah tanıtarak insanları aldatıyorlar. Sonra cehaletleri sebebiyle insanlar Allah konusunda aldanıyorlar. Fâtır sûresindeki şu âyet-i kerîme bunu anlatır:

“Allah’ın kulları arasında O’ndan korkan, ancak bilginlerdir.”
(Fâtır 28)

Demek ki bu bir cehalet eseridir. Allah konusunda aldanıp O'na karşı mağrur olmak cehaletin eseridir. Allah'ı, Allah'ın kitabını, Resûlünün sünnetini bilmemenin neticesidir. Zira Rabbimizin keremine, hilmine, günahları setredişine, yani onlara karşılık hemen bir anda ceza verilmemesine güvenmek cehalet eseridir. Buna güvenmeyip Allah'tan korkanlar, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu işleme konusunda, Allah'ın emirlerine karşı gelme konusunda haşyet içinde olanlar bilgi sahipleridir. Yani bu âyet cehaletin zıddını anlatır.

Evet ey kulum! Kerîm olan Rabbine karşı seni aldatan nedir? Peki acaba insanın aldanışının gündeme geldiği burada Kerîm sıfatı niye gelmiş?

Bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz: Farz edin ki bir öğretmeniniz var. Öyle dürüst, öyle imanlı, öyle efendi birisi ki, kendisinden çok bizi düşünüyor. Bizi düşünen, bizi seven, kafasında bilgi olarak ne varsa hepsini bize anlatmak için çırpınan, bilgisini bizden kıskanmayan, notu bol olan, ehl-i insaf birisi. Bilgisini bizden esirgeyip kıskanmadığı gibi, imtihanda da notu kıskanıp problem etmeyen birisi. Hattâ not defterini elimize veriyor ve buyurun istediğiniz notu kendiniz yazın diyen birisi. Şimdi böyle cömert, böyle ikram sahibi bir hocanın imtihanında bir arkadaşımız kopya çekmeye kalksa ne deriz buna? Şu yaptığını beğendin mi? Bu adama da yapılır mı bu? Hani cimri, notu kıskanan, bilgisini kıskanan birisi olsa neyse. Bu adama yapılır mı bu? Şu yaptığın şeye bak. Başkasına olsa neyse, ama bu adama kar-şı yapılır mı bu! deriz ya.

Veya bir adam düşünün ki çok cömert, çok infak ehli birisi. Adam o kadar iyilik ve cömertlik sahibi ki, kendi yemiyor eline geçeni bize yediriyor. Evini açmış bize ve buyurun ne isterseniz alın, yiyin, için diyor. Şimdi içimizden birisi onun evinden bir şeyini, bir eşyasını çalmaya kalksa ne denir buna? Allah'tan kork! Bu adama yapılır mı bu? Yahu zaten evini ardına kadar açmış adam. Ne isterseniz istediğiniz kadar alabilirsiniz diyen bir adama karşı şu yaptığını beğendin mi? deriz ya.

İşte bu âyet-i kerîmede de böyle deniliyor. Ey insan, kerîm olan, sana karşı son derece kerem sahibi, ikram sahibi olan, seni yaratan, seni yoktan var eden, şu anda elinde ne varsa hepsini sana lütfeden, bu kadar cömert bir Rabbe karşı bu yapılır mıydı? Hani başkasına olsa neyse ama böyle bir Allah'a karşı şu nankörlüğünü beğendin mi? Bu kadar kerîm olan bir Rabbe karşı teşekkür edip O'na kulluk yapman gerekirken nasıl düşman kesiliyorsun böyle? Nasıl böyle bir Rabbe kulluğu bırakıp ta hiçbir şey yaratmayan, senin yaratılışınla hiçbir ilgisi

olmayan, sana hiçbir şey sağlamayan başkalarına kulluk ediyorsun? Nasıl oluyor da Rabbinin hatırını bırakıyor da başkalarının hatırını kazanmaya çalışıyorsun? Böyle bir Allah'a karşı yapılacak şey miydi bu? deme adına, Rabbimizin Kerîm oluşu gündeme getirilmiş anlıyoruz.

Ne oluyor ey insan? Ne yapmaya çalışıyorsun? Allah'tan, O'-nun kitabından, O'nun elçisinden, O'nun senin adına gönderdiği dininden, hayat programından habersiz bir hayat yaşıyorsun. Kerim o-lan, ikramı bol olan, hayatını, varlığını ve sahip olduğun her şeyini kendisine borçlu olduğun Rabbine karşı şu yaptığını beğeniyor musun? Yani böyle son derece cömert bir Rabbe karşı olacak şey mi bu yaptığın? Hiç aklın yok mu senin? gibi bir ifade kullanarak, Rabbimiz kullarının akıllarını başlarına getirmeyi hedefliyor.

Öyle kerem sahibi bir Allah ki, o kereminin gereği olarak seni yarattı. Seni yoktan yarattı, var kıldı. Seni yokluktan çıkarıp var etti. Yokken, hiçbir şey değilken seni varların içine kattı. Ve sonra da sana bir îtidal, bir uyum verdi. Uzuvlarını düzgün yarattı. Seni yarattı ve tes-viye etti Allah. Vücudunu, organlarını yerli yerince, uyum içinde kıldı. Her şeyini derinin içine koydu. Azalarının bir kısmı dışarıda olsaydı ne yapardın? Sonra seni hayvanlar gibi beli bükük yapmadı, belini doğrultabilecek bir özellikte kıldı.

Seni topraktan, sonra nutfeden yaratan, sonra tesviye eden, seni insan kılığına koyan Biziz diyor Allah. Hal böyleyken nasıl oluyor da Rabbine isyan ediyorsun? Nasıl oluyor da Allah'ı ve Allah'tan gelen âhiret gerçeğini inkâr ediyorsun? Nasıl oluyor da bu mülkün Allah'a ait oluşunu inkâr ediyorsun? Nasıl oluyor da sahip olduğun şeylerin tamamının Allah'ın sana bir lütfu olarak değil de kendi planlarının, kendi becerilerinin bir meyvesi olarak görüyorsun? Nasıl oluyor da bütün bunların ebedîyen kendinde kalacağına, hiç kimsenin onları kendinden alamayacağına, bu imkânlarını keyfinin istediği biçimde kullanabileceğine, bu konuda kimseye hesap vermek zorunda olmadığına inanıyorsun?

Seni topraktan yaratan, seni adam eden Rabbini inkâr mı ediyorsun? Sen kendi kendini yarattığını, kendi kendini adam ettiğini mi zannediyorsun? Ana rahmine düştüğün zamanı bir hatırlasana. Adam olacak hiçbir tarafın yoktu. Gücün, kuvvetin yoktu. Bilgin, görüşün yoktu. Elin, ayağın yoktu. Çevren, fırsatın, imkânın yoktu. Evin, barkın, paran, pulun yoktu. Bağın, bahçen yoktu. Hiçbir şeyin yoktu. Şu anda sen adamsan ve bütün bu imkânlara sahipsen

unutma ki bütün bunları sana Allah verdi ve seni adam eden de Allah'tır.

Şu anda aklım, fikrim var diyorsan, onu sana veren Allah'tır. Şu anda malım var diyorsan, onu sana veren O'dur. Ekonomik gücüm var, siyasal gücüm var diyorsan bunları da sana veren O'dur. Sahip olduğun, benim dediğin neyin varsa hepsini sana veren O'dur. Sen bütün bunları sana veren ve seni yoktan var eden Rabbini nasıl inkâr ediyorsun? Nasıl oluyor da her şeyini kendisine borçlu olduğun Rabbini diskalifiye ederek kendi tanrılığını iddia ediyorsun? Utanmadan nasıl oluyor da kıyâmetin kopacağını da zannetmiyorum. Bu saltanatımın biteceğini de ummuyorum diyerek Allah'ın haberlerini inkâr ediyorsun? Bunu nasıl yapabiliyorsun? Allah'ın yoktan var ettiği, Allah'ın topraktan çıkarıp adam ettiği bir varlık olarak nasıl ona isyan edebiliyorsun? Kendini bir şey mi zannediyorsun? Unutma ki:

Allah dileseydi seni farklı şekilde de yaratabilirdi. Bir kedi, bir köpek, bir hınzır veya üzüm şeklinde, karpuz şeklinde de yaratabilirdi. Allah'a asla itiraz hakkın da olmazdı. Hani şimdi şu anda bu varlıklar itiraz edebiliyorlar mı Allah'a? Veya dileseydi hiç yaratmazdı Allah se-ni. Olmayan bir varlığın itiraz hakkı olur muydu?

Allah seni en güzel bir biçimde yarattı. İstediği, seçtiği bir güzellik içinde yarattı. Hz. Adem'den bu yana ceddinden herhangi birisinin sûretinde yarattı seni. Şimdi söyle bakalım: Bunu beceren Allah, seni yoktan var eden Allah hesap sormayı beceremez mi? Yaratan ceza vermekten aciz olur mu? Yaratan yarattığını hesaba çekemez mi? Veya yaratıcıya karşı bu senin yaptığın yapılır mı? Yaratıcıya nankörlük yapılır mı? Yaratıcı olan Allah dururken başkalarına kulluk yapılır mı? Başkalarına minnet duyulur mu?

9. "Hayır hayır; doğrusu siz dini yalanlıyorsunuz."

Hayır hayır, bütün bunlara rağmen sizler dini yalanlıyorsunuz. Dini yalan sayıyorsunuz. Dini yok farz ediyorsunuz. Allah'ın hayat programını yalanlamaya kalkışıyorsunuz. Din, kişinin hayat programıdır, yaşam biçimidir. Din, Allah'ın kulları adına gönderdiği yasalardır. Evet sizler Allah'ın dinini, Allah'ın hayat programını yalanlıyorsunuz. Dini yok farz ediyorsunuz. Dinlerinizi oyun ve eğlence ediniyorsunuz. Dünya hayatına verdiğiniz değeri dinlerinize vermiyor, dünya hayatını dinlerinize tercih ediyor, dünyayı hedef bilip, dünyayı kıble edinip bütün plan ve programlarınızı dünyayı kazanma adına yapıyorsunuz. Bu yüzden de dinlerinizle ilgilenme imkânı bulamıyor, kitabınızla, Peygamberinizle

tanışma imkânı bulamıyorsunuz. Dünyayı kıble edinip âhireti unutuyorsunuz.

Veya sizler din gününü yalanlıyorsunuz. Öldükten sonra dirilmeyi, hesabı, kitabı yalan sayıyorsunuz. Öyle bir hayat yaşıyorsunuz ki, sanki ölmeyeceksiniz. Sanki bir daha dirilip hesap kitap yaşamayacaksınız. İşte aldanmanızın sebebi budur. Din gününü hatırınızdan çıkarıp yaşadığınız için aldanıyorsunuz. Âhiret gününü hesaba katmadığınız için kerîm olan Rabbinize karşı nankör davranabiliyorsunuz. Halbuki düşünmez misiniz siz? Bilmez misiniz?

10-12. "Oysa, yaptıklarınızı bilen, değerli yazıcılar sizi gözetlemektedirler."

Halbuki sizler kendi halinize terkedilmiş değilsiniz. Her an üzerinizde Allah'ın koruyucuları ve gözetleyicileri vardır. Her an Allah'ın koruyucularının koruması ve gözetleyicilerinin kontrolü altındasınız. Sizin üzerinizde muhafızlar var. Bir an bile sizden ayrılmazlar, bir an bile gaflet etmezler, Allah'ın Kirâmen Katibin melekleri vardır. Allah'ın şerefli yazıcıları vardır. Onlar rüşvet almazlar. Onlar suiistimalde bulunmazlar. Hak yazıcılar, âdil yazıcılardır onlar. Zuhruf sûresinde Rabbimiz buyurur ki:

"Ve bizim elçilerimiz asla kusur etmezler." Hangi konuda? Ne sizin yaptıklarınızı tespit etme konusunda, ne sizin gizli planlarınızı yazma konusunda, ne sizi belâlardan koruma, ne sizin amellerinizi tespit etme, ne sizi kontrol etme, ne sizin ölüm zamanınızı unutup ih-mal etme konusunda zerre kadar kusur etmezler. Sizi yerin dibine ba-tırma, sizi helâk etme, sizlerden intikam alma noktasında kendilerine verdiğimiz emirlerimizi anında yerine getirme konusunda onlar asla gevşeklik ve ihmal göstermezler. Rabbiniz onlara ne emretmişse, na-sıl emretmişse aynen onu uygularlar. Ne kendileri geç kalırlar, ne de gebertilmesi gereken kişiyi geç bırakırlar.

Yaratıcınız sürekli sizinle beraberdir. Sürekli üzerinizde hakim ve gözetleyicidir. Bir an bile yalnız değilsiniz. Bir lahza bile başıboş bırakılmış değildir insan ve yaratıcısından uzak kesinlikle bir hayat ya-şayamaz. İnsan kesinlikle bir an bile kendisini meleklerden soyutla-yamaz. Etrafında sürekli melekler vardır onun; kendisini koruyan, amellerini yazan, ölür ölmez kendisini hesaba çekecek olan melekler vardır. Ona onun hayatını düzenleyecek vahiy getiren melekler var, yağmurunu yağdıran, rüzgarını estiren ve tüm çevresini şekillendiren melekler var.

İşte bütün bunlar Allah'ın sizin üzerinizde hâkimiyetini, Kahhar oluşunu, sizi kendi halinize bırakmayıp sürekli sizinle diyalog halinde oluşunu, sizin hayatınıza karıştığını, size din gönderdiğini ve sizin her anınızı kontrol ettiğini gösterir. Hiç kimse bir tek saniye bile kendi başına değildir. O'nun her hareketini kontrol eden, her nefesini sayan melekler vardır yanında. Zaten İslâm'daki melek inancının odak noktası da budur işte. Yani öyle bir Allah'a inanacağız ki, melekleri vasıtasıyla sürekli bizimle diyalog halinde olan bir Allah'tır O.

Böyle kimilerinin iddia ettikleri gibi dünyayı yaratmış, yorulmuş, köşesine çekilmiş, dünyayla ilgilenmeyen ve ne haliniz varsa görün, bildiğiniz gibi yaşayın diyen bir Allah değil. Böyle bir Allah'a inanacağız. Değilse nasıl yaşarsanız yaşayın beni ilgilendirmez! Hukukunuz, ticaretiniz, kılık-kıyafetiniz, eğitiminiz, siyasal yapılanmanız, kazanmanız, harcamanız nasıl bilirseniz öyle yapın beni ilgilendirmez diyen bir Allah değil. Melekleri olan ve bu melekleri vasıtasıyla yeryüzünde aranızdan seçtiği kullarına vahiy gönderen, bununla bizi sorumu tutan, ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl bir hayat programı takip edeceğimizi bize ulaştıran bir Allah'a iman edeceğiz. İşte İslâm-daki melek inancının önemi buradadır.

13-16. "İyiler, şüphesiz, nîmet içindedirler. Allah'ın buyruğundan çıkanlar cehennemdedirler. Ceza günü oraya girerler. Oradan bir daha ayrılamazlar."

Ebrâr olanlar cennette nîmet içindedirler. Ebrâr Allah'a Allah'ın istediği gibi iman eden kimselerdir. Aristo'nun, Ebu Cehil'in, şeytanın inandığı gibi, ya da müşrik ehl-i kitap dünyanın inandığı gibi değil. Al-lah'a Allah'ın istediği biçimde inanan, yani kitabında bizden istediği bi-çimde hayatın tümüne karışan, hayatımızın tümünde bizden kulluk is-teyen ve hayatımızın tümünde bizimle birlikte olan bir Allah'a inanan kişilerdir ebrâr olanlar. Yerken, içerken, kazanırken, harcarken, giyinirken, soyunurken, alırken, satarken, severken, küserken hattâ tırna-ğımızı kesmemize varıncaya kadar tüm hayatımızda yalnız kendisini dinlememizi isteyen ve kendisiyle birlikte başkalarını da dinlememiz konusunda bizi soğanın dişisinden bile kıskanan bir Allah'a inanıyorsak işte biz ebrâr'danız. Başka?

Âhiret gününe iman eden kimselerdir onlar. Âhiret gününe i-man, hesap-kitap konusuna iman demektir. Âhirete inanan kişi hesap-kitap konusunda korku

sahibi olan kişi demektir. İnsanlar neden korkarlarsa, ona karşı titiz davranırlar. İşte ebrâr'dan olan mü'min böyle bir korku duyan kişidir. Her adım atışında, her duruşunda, yani pozitif ve negatif her eyleminde korku içinde olan kişidir. Ya bu konuda hesaba çekilirsem! Ya bu bakış yarın karşıma bir dosya olarak çı-karsa! Ya bu hareket yarın hesaba çekilirken aleyhime çıkarsa! Ya cehenneme sürüklerse beni bu duruş! diye sürekli bir korku içinde bulunur ebrâr olanlar. Bakara'nın ifadesiyle her an Allah'la karşı karşıya gelivereceğine inanan insanlar. Ha şu köşeyi döndüm dönmeden, ha şu lokmayı yuttum yutmadan, ha şu cümleyi bitirdim bitirmeden ölüverecek ve Rabbimle karşı karşıya gelivereceğim inancıyla, heyecanıyla yaşayan kişidir.

Sonra meleklere iman eden kimselerdir onlar. Meleklere iman demek, Allah'ın melekler vasıtasıyla bizimle diyalog kurduğuna iman demektir. Yani Allah'ın kendi köşesine çekilmeyip her an melekleri vasıtasıyla dünya işlerini idare ettiğine, her an yanımızda olduğuna, bu melekleri vasıtasıyla yeryüzüne karıştığına, yeryüzünde seçtiği peygamberlerine bu melekleri vasıtasıyla bizim hayatımızı düzenlemek üzere mesajlar gönderdiğine, vahiy gönderdiğine ve bizi bununla sorumlu tuttuğuna iman demektir. Melekler vasıtasıyla bizim amellerimizi tespit ettiğine, melekleri vasıtasıyla bizi bize isâbet edecek belâlar ve musîbetlerden koruduğuna, melekleri vasıtasıyla bizim karımızı, boramızı, yağmurumuzu sağladığına iman demektir.

Sonra Allah'ın kitaplarına iman eden kimselerdir o birr sahipleri. Kitaba iman demek, hayatı onunla düzenlemek üzere kitaba iman demektir. Kitaba iman demek, içindekilere iman demektir. İçindekilerin doğruluğuna ve uygulanırlılığına, uygulanması gerektiğine iman demektir.

Sonra Allah'ın Nebilerine iman eden kimselerdir onlar. Peygambere iman demek, onun örnekliliğine iman demektir. Peygambere iman demek, Allah'ın bizden istediği kulluğu icra ederken mutlak manada kendisine uyulması gereken model insan oluşuna, numune insan oluşuna iman demektir. Peygambere iman, onun hayat programına iman demektir. Peygambere iman, onun Allah'tan getirip haber verdiği şeylerin tamamının doğruluğuna iman demektir. Peygambere iman, Allah'ın onun vasıtasıyla insan hayatına karıştığına iman demektir. İşte böylece peygambere inananlar ebrâr'dırlar.

Sonra malı sevmekle beraber, ya da mala ihtiyaçları varken, sevdikleri halde onu yakın akrabaya, yetimlere, miskinlere, yolda kal-mışlara, dilencilere,

köle ve esirlere verenlerdir onlar. Sonra namazı Allah’ın istediği biçimde ikâme edenler. Yani onu bir takım hareketler manzumesi olarak değil veya sadece şekli olarak belli bir yöne yönelmekten ibaret olarak değil, dinlerinin direği olarak, sosyal hayatlarının düzenleyicisi olarak namazı ikâme edenler.

Zekâtı verenler. Mallarında Allah’ı söz sahibi kabul ederler. Söz verdikleri zaman ahitlerini yerine getirenlerdir onlar. Hem Allah’a verdileri ahitlerini, hem de kendi aralarında birbirlerine verdikleri sözlerini yerine getiren kimselerdir onlar.

Sonra fakirliğe sabrederler, Allah’ın taksimine razı olurlar, hastalığa sabredenler, savaşta, cihadda döneklik göstermeyip dişlerini sıkanlar, sabredenlerdir onlar.

Önceki sûrelerde Rabbimizin kendisi için kullandığı bu ifade-nin; “berr'in” Kur'an'da bu sûrenin bu âyetinde aynı zamanda insan-lar, daha doğrusu peygamberler hakkında da kullanıldığını görüyoruz.

Resûl-i Ekrem'e "birr" nedir diye sorulduğunda şu âyet-i keri-meyi okumuşlardır:

"Birr, yüzünüzü doğu ve batı yönüne çevirmeniz değildir fakat birr Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaplara ve nebilere iman eden, sevdiği halde malı yakınlara, yetimlere, miskinlere, yolda kalmışa, dilenenlere ve bo-yunduruk altındakilere infak eden, namazı kılan ve zekâtı veren, ahitleştiklerinde ahdini yerine getirenler, zorluk hali, zarar anları ve güçlük zamanında sabredenlerdir. Onlardır sâdık olanlar; ve onlardır muttaki olanlar"
(Bakara, 2/177)

Âyette açık olduğu üzere, "birr" hem imanı, hem de aşağı yu-karı bütün amelleri (nafilelere varıncaya değin) içine almaktadır. Bir diğer husus "birr"in şahıslaştırılmasıdır; yani âyet "birr"i amel olarak değil, bir kişi olarak sunmaktadır. Zaman zaman belirttiğimiz gibi, in-san maddi gaflet örtüsünden sıyrıldığı zaman ameliyle özdeşleşir. Ar-tık ona mümin yerine iman; muhsin yerine husn ve berr yerine birr diyebiliriz. Aynı zamanda o, âlim olmaktan ilm olmaya da geçer. İra-desini Allah'ın iradesinde eriten ve ilâhî irade karşısında adeta bütü-nüyle edilgen duruma geçen insan, Allah'ın her yarattığı gibi güzel

olur ve hayatıyla, kimliğiyle şahsiyetiyle bol bir hayr ve iyilik (birr) halini alır. Âyetten anlaşılan bir diğer husus birr'in "sıdk ve takva"yı da içine almasıdır. Birr konusunda gelen diğer âyetler, yukarıdaki kap-samlı âyetin bazı yönlerini açıklayıcı niteliktedir. Sözgelimi, malın ze-kâtını vermek farzdır; infak, farzı içine aldığı gibi fazlasını da kapsar. Kur'an duruma göre ihtiyaçtan arta kalanın infak edilmesini emreder.

"Birr", infak ederken kişinin sevdiği şeyden vermesini içine alır.

"Sevdiğinizden infak etmedikçe birr'e erişemezsiniz.."
(Âli İmrân, 3/92).

Yine Kur'an 'birr'i şöyle tanıtıyor: 'Birr', bol bol iyilik etmek, ha-yır işlerinde geniş olmak anlamına geldiği gibi, aynı zamanda fail (öz-ne) ismidir ve iyilikte bulunan demektir. Mü'minler, çok iyilikte bulu-narak, takvada çok geniş olarak 'birr'in bizzat kendisi haline gelirler. Tıpkı salih amel işleyerek imanıyla özdeşleşen müslümana 'iman' de-nilmesi gibi. İyilik ve takvada ileri geçen bol bol ihsanda bulunan, ak-rabalarına ve diğer insanlara bol bol iyilik eden, iyi davranan kimseler artık 'birr'in bizzat kendisi olurlar. Böyle kimselere Kur'an 'ebrâr' de-mektedir.

Bakara eksenli tanımını yapmaya çalıştığımız bu ebrâr olanlar, yarın cennette nîmet içinde olacaklardır. Buna mukabil füccâr olanların, Rablerine karşı gelenlerin, günah yolunda yürüyen, çirkinlikler işleyenlerin de bunların tamamen aksine cehennem azabı içinde olacaklarını ve bir an bile cehennemden gaip olmayacaklarını, yani bir an bile oradan kurtulamayacaklarını, ya da bir lahza bile azaplarının hafifletilmeyeceğini anlatıyor Rabbimiz.

17-18. "Ceza gününün ne olduğunu sen nerden bilirsin? Evet ceza gününün ne olduğunu nereden bileceksin?"

Sen din gününün ne olduğunu bilebilir misin? Nereden bileceksin sen bunu? Din gününün azametini, dehşetini ortaya koymak için tekrar tekrar soruyor Rabbimiz.

19. "O gün, kimsenin kimseye hiçbir fayda sağlamayacağı bir gündür. O gün buyruk yalnız Allah'ındır."

O gün kimsenin kimseye bir faydası olmayacaktır. Yani o gün onlara sıcak

bir kucak yoktur. Kimse onlara yardımcı olamayacak, kimse onlara sıcak bir kucak açamayacak, onlarla ilgilenen kimseleri olmayacak, hiç kimse onların hallerini hatırlarını bile soramayacak. Yahu ne âlemdesiniz? Başınızda bir sıkıntı mı var? Bir derdiniz mi var? Yapabileceğimiz bir şey var mı? diye onlara sıcak bir kucak açacak kimseleri olmayacaktır. Herkes tek başına amelleriyle Allah'ın huzuruna çıkacaktır. Krallar yalnız, sultanlar yalnız, devlet başkanları yalnız, zenginler yalnız, hocalar, hacılar yalnız, herkes yalnızdır o gün. Hiç kimsenin sözü dinlenecek bir şefaatçisi de yoktur o gün. Tüm yakınları, dostları, tüm yardakçıları, tüm alkışçıları, tüm arkadaşları kendi dertlerine düşmüşler, kimse kimsenin halini hatırını soramayacaktır. O gün emir sadece Allah'a aittir. Söz ve hüküm O'na ait-tir, herkes O'nun hükmüne boyun eğmek zorunda kalacaktır.

Bu sûreyi de burada bitirelim inşallah. Rabbim gereğiyle amel etmeyi hepimize nasip etsin. Rabbim bu âyetler rehberliğinde bir hayat yaşamayı kolay getirsin. Sübhanekallahümme ve bihamdik, la ilahe illa ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 83 -

MUTAFFİFÎN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 83., Nüzûl sıralamasına göre 86., Mufassal sûreler kısmının onuncu grubunun birinci sûresi olan Mutaffifîn sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 36'dır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-3. İnsanlardan, kendileri bir şeyi ölçerek aldıkları zaman tam alan; ama onlara bir şeyi ölçüp tartarak verdiklerinde eksik tutan, kimselerin, vay haline! 4-5. Bunlar, büyük bir günde tekrar dirileceklerini sanmıyorlar mı? 6. O gün insanlar alemlerin Rabbinin huzurunda dururlar. 7. Sakının; Allah'ın buyruğundan dışarı çıkanlar, muhakkak "Siccîn" adlı defterde yazılıdır. 8. "Siccîn"in ne olduğunu sen nereden bilirsin? 9. O, yazılmış bir kitaptır. 10. Yalanlayanların o gün vay haline! 11. Onlar, kıyamet gününü yalanlamış olanlardır. 12. Oysa onu mütecaviz günahkardan başka kimse yalanlamaz. 13.

Ona âyetlerimiz okunduğu zaman "Öncekilerin masalları" der. 14. Hayır hayır; onların kazandıkları kalplerini paslandırıp körletmiştir. 15. Hayır; doğrusu onlar o gün, Rablerinden yoksun kalacaklardır. 16. Sonra onlar, şüphesiz, cehenneme gireceklerdir. 17. Sonra da: "Yalanlayıp durduğunuz işte budur" denecektir. 18. Ama iyilerin defteri yüksek katlardadır. 19. O yüksek katların ne olduğunu sen bilir misin? 20-21. O, gözde meleklerin gördüğü, yazılı bir kitaptır. 22-23. İyiler, şüphesiz, nimet içinde ve tahtlar üzerinde etrafı seyrederler. 24. Onları, yüzlerindeki nimet pırıltısından tanırsın. 25-26. Sonunda misk kokusu bırakan, ağzı kapalı saf bir içecekten içerler. İyi şeyler için yarışanlar, bunun için yarışsınlar. 27-28. Onun katkısı gözdelerin içtiği yüce kaynaktandır. 29. Suçlular, şüphesiz, inanmış olanlara gülerlerdi. 30. Yanlarından geçtikleri zaman da birbirlerine göz kırparlardı. 31. Taraftarlarına vardıklarında bununla eğlenirlerdi. 32. İnananları gördükleri zaman: "Doğrusu bunlar sapık olanlardır" derlerdi. 33. Oysa kendileri, inananlara gözcü olarak gön-derilmemişlerdi. 34. Bugün de, inananlar inkârcılara gülerler. 35-36. Tahtlar üzerinde, inkârcıların yaptıkları şeylerin karşılığının nasıl verildiğini seyrederler."

Mekke'de son dönemlerde nâzil olmuş, Müslümanları Medi-ne'ye hazırlamayı hedefleyen Mutaffifin diye isimlendiren bir sûreyle karşı karşıyayız. Bazıları demiştir ki Allah'ın Resûlü Medine'ye gelince orada ölçünün, tartının, ticaretin bozukluğunu gördü de bu sûre indi demişlerdir. Ama Allahu âlem bu sûre Mekke'de en son inen sûredir. Mekkî sûrelerin de en sonuncusu budur. Sanki Cenâb-ı Hak mü'min-leri Medine dönemine hazırlıyordu. Mekke'de Müslümanım diyenler işkence altındaydı. Müslüman olmak sanki işkenceye adaylığını koy-maktı. Bu dönemin sona erip Medine'ye hicretin yaklaştığı günlerde bu sûreyi gönderen Rabbimiz Müslümanlara şöyle sesleniyordu: Kul-larım! Medine'ye hicret edecek, orada yeni bir toplum oluşturacaksı-nız! Orada devlet kuracak, kendi sisteminizi oluşturacaksınız. Orada inancınızı yaşama, imanınızı pratize etme imkânı bulacaksınız! Orada hürriyetinizi kazanacak ve malla, mülkle ilginiz olacak. Özel mallarınız mülkleriniz olacak. Aman dikkat edin ki mal mülk sizi yolunuzdan ayır-masın. Dünyalıklar sizi hedefinizden saptırmasın deme adına, Rabbi-miz bu sûreyi gönderiyordu.

Evet Müslümanların, İslâm toplumunun mala bakışını düzen-lemek, ahiret inançlarını düzenlemek üzere gelmiş sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlamadan önce sûrenin âyetleri üzerinde kısa ve süratli bir gezinti yapalım

inşallah.

Bu sûre bize, İslâm'a davetin ilk günlerinde Mekke'de medya-na gelen pratik bir olayı aksettirmekte; kalpleri uyarmakta, duygulan harekete geçirmekte; yeni yeni hükümler, nizamlar getiren bu semavi risaletin yeryüzünde gerek Arap toplumu ve gerekse bütün insanlığın hayatında yerleşmesini hedef almaktadır.

Sûre dört bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm, alışverişte dü-rüst davranmayanlara savaş açmakla başlamaktadır: "İnsanlardan bir şey ölçüp alırken, tam alan, onlara bir şeyi ölçüp veya tartarken de eksik veren hilekarların vay haline! Yoksa onlar, büyük bu gün için di-riltileceklerini sanmıyorlar mı? O gün, insanlar, Alemlerin Rabbi olan Allah'ın huzurunda dururlar" (1-6).

İslam'ın çıkışı sırasında Mekke'de yasayan müşrik toplumu, ticaret hayatını ellerinde tutuyordu. Bunların içinde güçlü ve nüfuzlu bir kesim, halka istediği gibi baskı yapmakta, alırken fazlasıyla almak-ta, satarken eksik vermekteydiler. Bunlar kervanlarıyla kışın Yemen'e, yazın Şam'a giderek Hicaz'a mal sevk ediyor ve büyük servetlere sa-hip bulunuyorlardı. Aslında Mekke'de inen sureler, daha çok akideye ait genel prensiplere yer verirken, bu surede muamelatı ilgilendiren ticaret konusuna el atılması, bu yeni dinin sosyal ve ekonomik alanda Medine döneminde gerçekleştireceği reformlara bir başlangıçtır. Diğer yandan ticaret hileleri bir yönüyle ahlak konusuna girer.

Medine'ye hicret edilince, orada da Yahudi tüccarları ticaret hilelerinde becerikli idiler. Ashab-i kiram ticaret konularına İslâmî bir yaklaşımla el atınca, dürüst bir ticaret başladı. Piyasada güven sağ-ladılar. Ekonomi ve para gücü giderek onların eline geçti. Artık ayet ve hadislerle yapılan yeni ekonomik düzenlemelerde, hilekarların güç kazanmasına imkan bırakılmıştı. Ayetlerde söyle buyurulur: "Ölçüyü ve tartıyı adâletle yapın" (En'âm,152). "Bir şeyi ölçerken tam ölçün, tartarken de doğru teraziyle tartın" (İsrâ,35). Cenâb-ı Hak, ölçü ve tar-tıda hile yapmaları sebebiyle Şuayb peygamberin kavmini helak et-mistir. Âhirette karşılaşılabilecek sıkıntı için de; "Yoksa onlar, büyük bir gün için diriltileceklerini sanmıyorlar mı?" buyurulur.

Ebû Hureyre'den rivayet edildiğine göre; Hz. Peygamber bir gün pazar yerinden geçerken, elini bir zahire yığının içine sokmuş, alt kısmının ıslak olduğunu görünce sebebini sormuştur. Satıcının; yağan yağmurun ıslattığını söylemesi üzerine söyle buyurmuştur: "Bu ıslaklığı herkesin görmesi için

zahirenin üzerine çıkarman gerekmez miydi? Hile yapan benden değildir" (Müslim, İman,164; Ebu Davud, Buyu,50)

Sûrenin ikinci bölümünde inkarcıların ve azgınların durumuna yer verilir. Allah'ın emrinden dışarı çıkanların "siccin" adlı kitapta yazılı olduğu, bunların Kur'an-ı Kerim ayetlerine "öncekilerin masalları" de-dikleri ve ahirette Cehennem'e girecekleri belirtilir. Üçüncü bölümde, kötülere karşılık iyilerin durumu, yüksek makamları kendileri için ha-zırlanan nimetler, kıyamet gününde koltuklara oturarak içecekleri gü-zel şerbetler tasvir edilir.

Son bölümde ise, iyilerin bu aldatıcı ve batıl azgın ve sapıklar-dan gördükleri kötü muameleler anlatılır: "Suçlular, şüphesiz, inanan-lara gülerlerdi. Yanlarından geçerken birbirlerine göz kırparlardı. Evle-rine neşe içinde dönerlerdi Mü'minleri gördükleri zaman, "doğrusu bunlar sapık kimselerdir" derlerdi. Halbuki kendileri, inananlara gözcü olarak gönderilmemişlerdi. Kıyamet gününde de inananlar inkarcılara gülerler." Sure su ayetle sona erer: "Mü'minler, kıyamet günü tahtlar üzerinde, inkarcıların yaptıkları şeylerin karşılığının nasıl verildiğini seyredecekler" (36).

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz.

1-3. "İnsanlardan, kendileri bir şeyi ölçerek aldıkları zaman tam alan; ama onlara bir şeyi ölçüp tartarak verdiklerinde eksik tutan kimselerin, vay haline!"

Kur'an-ı Kerîm'de bu şekilde başlayan iki sûre vardır. Birisi Hümeze sûresidir ki şöyle başlar:

Mal mülk toplayan, malla mülkle çevre edinen, etraf bulan, malına, servetine ve konumuna güvenerek mü'minlerle alay eden, in-sanlara tepeden bakan, insanları ayıplayan, insanların iffet ve namuslarına dil uzatan, istihza ve alaylarla mü'minleri çekiştirip küçük düşüren bir insandan söz edilmektedir. Her şeyi malla mülkle, makamla mevki ile değerlendiren müstekbir, şımarık bir insan tipi. Tüm gücüyle mal mülk toplamaya, servet yığmaya yönelen, topladıklarıyla övünüp böbürlenen bir insan tipi. Sahip olduklarıyla dünyada ebedî kalacakmış gibi plan, program yapmaya çalışan, bu yüzden de ahiretle ilgilenecek zamanı

kalmayan kişinin kötülüğü anlatılır. Malının kendisini ebedî kılacağını zanneden, malıyla ebedîleşmeyi hesap eden ve malı sayesinde ahiretteki hesabının hafifletileceğini uman kişinin cehenne-me gideceği, veyli hak ettiği anlatılır. Zanneder ki, malı, mülkü, çevresi kendisini kurtaracaktır. Ama Rabbimiz buyurur ki, "Hayır öyle değil, veyl olsun ona." Yani cehennemin veylini boylayacaktır bu adam.

Bakıyoruz burada da öyledir. Bu sûrenin başında da Rabbimiz aynı ifadeyi kullanarak söze başlıyor. Veyl kelimesiyle söze başlıyor.

Kur'an'da bir âyetin veya bir sûrenin, veyahut da bir âyet grubunun anlaşılabilmesi onun konumunun bilinmesine bağlıdır. Sûrenin zaman ve mekân boyutu bilindi mi? Yani sûre ne zaman gelmiş ve nereye konmuştur? Bunun bilinmesi sûrenin anlaşılması noktasında çok önemlidir. Sûrenin ne zaman geldiğini söyledik. Konulduğu yer de İnfitar ile İnşikâk arasıdır. İnfitar sûresinden sonraya, İnşikâk sûresinden de önceye yerleştirilmiştir. İşte sûrenin Kur'an içindeki konumu da budur. Bu iki sûre kıyameti en güzel biçimde anlatan, en çarpıcı ifadelerle insanları kıyametle, hesap kitapla uyaran, insanları âdeta yarın olacaklarla burun buruna getiren sûrelerdir.

Bu iki sûre kıyameti gözleriyle bizzat görmek isteyenlerin görebileceği iki sûre olarak anlatılıyordu hadiste. O halde kıyameti, hesabı kitabı gözler önüne seren bu iki sûre arasına yerleştirilen bu sûrede Rabbimiz şöyle buyurur: "Ey kullarım! Ey Müslümanlar! Malla münasebetinize dikkat edin! Bu konuda çok dikkatli davranın! Yoksa İnfitar'da anlattığım, İnşikâk'ta ortaya koyduğum kıyametle karşı karşıya geleceksiniz! Orada hesabınız çok çetin olacak! Orada Rabbi-nizin yargılaması pek çetin olacak! Akıllarınızı başlarınıza alın! Bakın dikkat edin ha kıyametin ortasında zikrediyorum bu konuyu! İnfitar'la İnşikâk arasında anlatıyorum. Öyleyse para kazanırken, yahut harcar-ken, dükkan açarken yahut kapatırken, paraya sahip olurken, onu el-den çıkarırken, malla ilişkilerinizi ayarlarken, okul bitirirken, diploma alırken, yerken içerken, giyinirken, soyunurken kıyametle ilginizi keserseniz Allah korusun sonunuz kötü olacaktır!"

İslâm'da ***"Veyl"*** ifadesi iki yerde, iki mânâda kullanılır. Bir Müslüman hakkında, bir de kâfir hakkında kullanılır. Müslüman hakkında kullanıldığında, "Vah! Tuh! Yazık! Eyvah! Keşke şöyle olsaydı! Keşke böyle olmasaydı! Keşke böyle yapmasaydı!" gibi anlamlarda kullanılır. Kâfir için kullanıldığında da cehennemin veyl deresine, cehennemin en aşağısına, ateşin en şiddetlisine

gidesiceler anlamına kullanılmaktadır. Evet bu veyl kelimesi mü'mine kullanıldığında ayrı bir mânâ, kâfir için kullanıldığında ayrı bir mânâ ifade eder. Nitekim Allah'ın Resûlü topuklarını kuru bırakan mü'minleri görünce ***"Veylün li'l a'kabi minen nar"*** buyurdu. "Vay bu abdest alırken kuru bıraktığınız topuklarınızdan çekeceğinize!" Yapmayın böyle! Yazık! Niye böyle yaptınız? Neden topuklarınızı kuru bıraktınız? gibi bir mânâ ifade ederken, kâfirler için de cehenneme gidesiceler, veyli boylayası-calar gibi bir lânet ve beddua ifade etmektedir. Mü'mine bir tahzir, bir kınama ifade ederken, kâfire bir talep yahut beddua oluşturmaktadır. Bakın burada da İslâm'ın temel rükünlerini bozan veya kıyameti hesaba katmayanlara veyl isteniyor.

Mutafifîne veyl olsun. Mutaffifîn cehennemin veyline gitsin. Ve-ya Mutaffifîn olanlar cehennemin veyl derekesine yuvarlanacaktır. Kimmiş Mutaffifîn?

"İnsanlardan, kendileri bir şeyi ölçerek aldıkları za-man tam alan; ama onlara bir şeyi ölçüp tartarak verdiklerinde eksik tutan kimseler veyl'e gideceklerdir."

Kendi lehlerine ölçüp biçtiklerinde farklı, başkalarına ölçüp biçtiklerinde farklı ölçüp biçerler onlar. Alırlarken farklı, satarlarken farklı davrananlar, farklı ölçüp biçenler. Borçlu iken farklı, alacaklı ko-numundayken farklı tavırlar sergileyenler. Alacaklı iken karşısındakine nefes aldırmazken, borçlu konumunda borcunu ödemeyerek karşısındakine zulmedenler. Birisinden mal alacakları zaman onu kötüleyip, aynı malı kendileri satarlarken onu överek farklı bir tutum içine gi-renler. Veya bir konuda fikir beyan ederken kendilerine yönelikse farklı, başkalarına yönelikse farklı beyanlarda bulunurlar.

Evinin yıkılması söz konusuysa imar arayan, ama yapılması söz konusu olduğu zaman imar aramayanlar. Kendi hakları söz konusu olduğu zaman farklı, sorumlulukları söz konusu olduğu zaman da farklı davrananlar. Kadınlarından, çocuklarından itaat isterken tam itaat isteyen, ama onlara karşı kendi sorumlulukları söz konusu olduğu zaman da eksik olmasını isteyenler.

Hanımlarından, çocuklarından gerek kendisine, gerekse Allah'a karşı tam itaat bekleyen ama aynı Allah'a kendisinin itaati söz konusu olunca hep eksikten yana davrananlar.

Veya Allah'ın dinini başkalarına anlatırken farklı, kendisine uygularken

farklı davrananlar. Hani hoca cemaata vaaz ediyormuş. Di-yormuş ki: “Ey cemaat! Aman kadınlarınızı, kızlarınızı sokağa şöyle şöyle çıkarmayın! Aman onların namuslarını, iffetlerini el âlemin ayaklarının altına dökmeyin!” Kendi karısı için: “Onun vaziyeti ne öyle hocam? Hocam! İyi diyorsun da seninkileri çok berbat görüyoruz” denince, hoca diyormuş ki: “Eh haspaya da yakışmıyor değil hani!” İşte bu Mutaffifliktir, hainliktir, Allah korusun.

Öyle değil mi? Senin haspaya yakışıyorsa bizim haspaya da yakışır! Başkasına geldi mi şöyle, kendine geldi mi böyle olmaz bu. Veya aman çocuklarınızı Allah’ın istediği biçimde Müslüman’ca eğitin! diyerek çevresine doğru ölçüp biçtiği halde kendi çocuklarının eğitimine dikkat etmeyen kimse gibi. İşte bu mutaffifliktir ve Allah korusun veyl onlar içindir diyor Rabbimiz.

Bakara’nın 17-19. âyetlerinde bir insan tipi anlatılır: Adam ateş yaktı, sonra Allah onun gözünün görme özelliğini alıverdi. Önünü gö-remiyor adam. Ama yaktığı ateş etrafını aydınlatıyor, başkaları onun ışığından istifade ediyor, başkaları onun ışığıyla yol buluyor ama kendisi faydalanamıyor. Yani adam hep başkalarına din anlatıyor ama kendisinin faydalanması yok. Başkalarını eğitmeye çalışıyor ama evini ihmal ediyor. Başkalarına farklı, kendisine farklı davranıyor. Başkalarına farklı, kendisine farklı ölçüyor. Başkalarına ölçerken, başkalarından isterken tamam ama iş kendisine yüklendiğinde, evine Sünnet girmeyen, mutfağına Kur’an girmeyen, yemesine içmesine, kazanma-sına harcamasına Kur’an girmeyen kişi de mutaffiftir, onun yaptığı da mutaffifinliktir.

İşte meselâ şu anda ben ateş yakıyorum ve çevremi aydınlatıyorum. Benim yaktığım bu ateşle sizler aydınlanıyorsunuz. Gönlünüz aydınlanıyor, ruhunuz ve düşünceniz aydınlanıyor. Bir şeyler anlıyor, bir şeyler öğreniyorsunuz. Sizin öğrenmenize, sizin aydınlanmanıza sebep olan bu ateşi şu anda ben tutuşturmaya çalışıyorum. Ama yaktığım bu ateşe karşı ben kendim nötr davranırsam, kendi gayretsizliğim sebebiyle veya kendim konusunda negatif isteğim sebebiyle bu yaktığım ateşten kendim istifade etmek istemezsem ve bu yüzden de benim gözümün nûru alınır ve kalbim mühürlenirse, ben de aynen o adam gibi olurum, Allah korusun.

Başkalarına ölçüp biçerken farklı kendime ölçüp biçerken farklı davranan, çevresini aydınlatan, ama kendisi bu ateşten mahrum ka-lan, çevresine ışık dağıtıp kendisi karanlıkta kalan, ekmek fabrikası kurup imal ettiği on binlerce

ekmekle çevresini doyuran ama akşam evdeki çoluk çocuğuna koltuğunun altında iki tane ekmek götürmeyen adam gibi olurum ki, işte bu mutaffifliktir. Veya başkalarına dağıttığı ekmekten kendi ağzına götürmeyen adam mutaffiftir.

Bakıyoruz, adam hem Kur'an anlatıyor, hem Sünnet yazıyor, hem kitap yazıyor hem talebe yetiştiriyor, ama kendine karşı o kadar kör ve sağır ki adam. Başkalarına duyurduklarını kendine karşı uygulama noktasında o kadar kayıtsız, o kadar vurdum duymaz ki! Karısına, çocuklarına karşı o kadar kör ve sağır ki, o kadar sağır ve vurdum duymaz ki! Bu tür insanları gördükçe Mutaffifini daha bir net anlama imkânı buluyoruz.

"İnsanları Allah'a dâvet ve kendisi de iyi amel ve hareket eden ve 'Ben şüphesiz müslümanlardanım' diyen kimseden daha güzel sözlü kimdir?"
(Fussilet: 41/33)

Peygamberlerin tamamının özleri sözlerine, amelleri kavillerine, kalpleri dillerine uygun idi. Ne söylemişlerse kalplerinde o vardı. Nasıl inanmışlarsa öyle bir hayat yaşamışlardır.

Beşer tarihinin uzun devreleri boyunca pek çok siyâsî, felsefî ve fikrî doktrin, hayat sahnesinde yer almıştır. Bunlarda hep görülen husus; dâvâ ile hakikat, söz ile fiiller, iddia ile vâkıa, teori ile pratik a-rasında önemli farklılıkların bulunduğudur. Hep iddia, söz ve dâvâ, vâkıadan, fiillerden ve olaylardan üstün olagelmiştir. Ancak peygam-berler tarihinde bunun aksine peygamberlerin yaşayışları, sözleri ve dâvet ettikleri şeylere mutâbık olmuş, onların hattâ üstünde bulun-muştur. Onları gören, onlara muhatap olan insanlar, henüz onların peygamberliğini bilmeden doğruluk ve dürüstlüklerini teslim etmiş-lerdir. Hz. Yusuf zindanda iken hapis arkadaşları ona: ***"Şüphesiz biz seni iyilik ve ihsan sahiplerinden görüyoruz."***
(Yusuf:36) diye müracaat ediyorlardı.

İslâm'a dâvet eden, başkalarına iyiliği emreden kişi, güzel ah-lâk sahibi olmalıdır. Şüphesiz insanın sahip olduğu şeyler içinde en değerli olanı, güzel ahlâktır. Güzel ahlâkın timsali de Peygamberi-mizdir. Onun gibi olmaya çalışmak, onun gibi yaşamak, yani yaşayan Kur'an olmaya gayret etmek, sünnet üzere bir hayat sürmek, güzel ahlâk üzere olmak demektir.

"Andolsun ki sizin için, Allah'ı ve âhiret gününü arzu eden ve Allah'ı

çok anan kimseler için, Allah'ın elçisi en güzel örnektir."
(Ahzâb:21)

İşte o, Allah'ın seçtiği bir rehber olarak, hem sözleriyle ve hem de yaşayışıyla müslümanlara örnek olmuştur: İnsanlardan bir şeyi yapmalarını isteyince, önce kendisi bunun kat kat fazlasını yapmıştır. Herkesten fazla namaz kılmış, herkesten fazla oruç tutmuş ve herkesten fazla sadaka vermiştir. Yasakladıklarından da daima uzak dur-muş, hiçbir günaha bulaşmamıştır. Her türlü aşırılıktan kaçınmış, dai-ma orta yolu izlemiştir. Meselâ o çok merhametliydi, ama merhameti zaafa varmıyor, adaletten hiç bir şekilde ayrılmıyordu. Çok cömertti fakat müsrif ve savurgan değildi. İbadete çok önem veriyordu ama dünyayı da ihmal etmiyordu. Çok bağışlayıcıydı fakat tâvizkâr değildi. Şefkatli ve yumuşak huyluydu ama gerektiğinde cephede tek başına bile direnebiliyordu... İşte dâvetçi de, onun hayatını iyi öğrenip, onun gibi yaşamaya, Muhammedcik/Küçük Muhammed olmaya çalışmalı-dır ki, insanlara etkili olup söz geçirebilsin.

Peygamber Efendimizin nübüvvet öncesi ve sonrası hali ve yaşayışı, Mekkelilerce gâyet güzel biliniyor, peygamberliğinde O'nun temel fikrine karşı koyarak tevhidi kabul etmemek, yayılmasını engel-lemek için türlü yollara başvuruyorlar, fakat şahsî yaşayışı hakkında en küçük bir ithamda dahi bulunamıyor, O'nun "el-Emîn"liğini ikrar et-mek zorunda kalıyorlardı. O, insanlara teklif ettiği hususları herkesten önce kendi nefsinde, herkesin yapabileceğinden fazlasıyla tatbik edi-yordu. Şüphesiz bu, dâvet olunanlara tesir eden önemli bir faktör ola-caktı. Umman kralı el-Culendî'ye Rasulullah'ın İslâm'a dâvet mektubu ulaştığı zaman Hz. Peygamber'in hayatı hakkında bilgiler edinen meli-kin sözleri şöyle oluyordu: Allah beni bu ümmî peygambere delâlet/ rehberlik etmiştir. O peygamber, hiçbir iyiliği kendisi ilk tatbik eden ol-maksızın emretmiyor, hiçbir kötülüğü de kendisi ilk terk eden olmak-sızın nehyetmiyor. O, mutlaka galip gelecektir, engellenemeyecektir. O, ahde vefâ gösterir, sözünü yerine getirir. Ben kesinlikle kabul edi-yorum ki o, bir peygamberdir."

Cenâb-ı Hak, sözle yapılan dâvete fiilen örnek olmayı emre-der:

"İnsanları Allah'a dâvet ve kendisi de sâlih amel/iyi davranış ve hareket eden ve 'Ben şüphesiz müslümanlar-danım' diyen kimseden daha güzel sözlü kimdir?"

(Fussilet: 41/33)

Bu âyette, iyiliği emreden dâvetçide ve hatipte aranacak vasıf-ların en önemlileri bir araya getirilmiştir. Burada iyiliğe dâvet eden tebliğci veya hatip için sâlih amel, işinin sözüne uygun olmasıdır. *"Ben şüphesiz müslümanlardanım"* demesi ise, dâvetçi veya hatibin kendini dinleyicilerden üstün ve ayrı görmemesi, onlarla kaynaşmış, kibir ve gurur gibi duygulara kapılmamış olmasıdır. İnsanlar, örnek görmek isterler. Psikoloji ve pedagojide, örnek almanın doğurduğu "taklit fonksiyonu"nun büyük değeri vardır. Her taklit olayı, önce insanların ruhlarında arzu, ihtiyaç, itikad ve fikir şeklinde doğar. Daha sonra bunlar, hareket ve davranışlar, âdet ve alışkanlıklar şeklinde yaşayışa intikal eder. Bu konuda toplumun her sınıfında ve her türlü eğitim dalında istifade edilir.

Meselâ çocuğuna dinî eğitim vermek isteyen bir âile, ona her vesile ile "taklit edilecek iyi numûneler" göstermek zorundadır. Yeme-ğe başlarken besmele, kalkarken hamd, Kur'an okumak, namaz, o-ruç, fakirlere yardım, küfür etmemek, içki içmemek, yalan söyleme-mek gibi İslâm'ın emrettiği esasları, ciddî ve samimi olarak önce aile büyükleri yapacak, çocuklar şuursuz olarak bunları taklit edeceklerdir. Bu taklit devam ettikçe, nihâyet kuvvetli bir itiyat/alışkanlık haline ge-lir. Çocuklukta kazanılan iyi itiyatlar, bütün hayat süresince devam eder. Toplumun her yönünde halk toplulukları ve kitleler arasında ay-nı kanun hükümleri geçerlidir. Öğretmen okulda, dâvetçi muhatapları karşısında hal ve tavırları, fikirleri ve sözleriyle daima örnek olmalıdır. Bunlar yapılmadıkça dâvet ve tebliğ için, eğitim ve öğretim için ne kadar gayret sarf edilse tesirsiz kalmaya mahkûmdur. Genel ku-ral olarak diyebiliriz ki tebliğ, beşikten mezara kadar devam eden bir alıştırma ve iyi örnek olma işidir.[1]

Rasulullah, yirmi üç sene süren peygamberlik hayatı boyunca hiç kimse, onun karşısına çıkarak, veya arkasından konuşarak: "Ne-den bize söylediklerini kendin de yapmıyorsun?" diyememiştir. Rasu-lullah'ın bu üstün vasfı, O'nun her yönüyle sözü dinlenir bir peygam-ber olarak tanınmasına sebep olmuştur. Hayatı boyunca ona sarsıl-maz bir imanla bağlananlar, her şeyden çok, sözünün işe uygun ol-ması yönü ile ona bağlanmışlardır. Rasulullah'a beslenen güvenin, iti-madın aslı bu esasa dayanıyordu. Yaşayışla güzel örnek verme ku-ralının etkisini gâyet iyi bilen Peygamber Efendimiz, kendisi hayatıyla örnek teşkil ettiği gibi, İslâm'a dâvet ettiği insanların İslâmî yaşayışı görerek fikir ve kanaatlerini ona göre tayin ve tespit etmelerine imkân ve vesileler hazırlıyordu. Bedir Gazvesinde

ele geçirilen esirlerin top-luca bir yerde hapis tutulmaları yerine birer birer ashâb-ı kirâma dağı-tılarak misafir edilmeleri, başka birtakım fayda mülâhazaları yanında büyük ölçüde, esirler sahabenin İslâm'ı yaşayışına vâkıf olsunlar diye olsa gerektir.

İslâm düşmanı Benû Hanife reisi Sümâme'nin müslüman ol-masına, Hz. Peygamber'in hüsn-i muâmelesi, karşılıksız affı yanında mescidde bir direğe bağlı kaldığı müddet zarfında İslâmî tatbikatı gö-rerek hakikati idrak etmesi de etkili olmuştur, diyebiliriz. Tâif heyeti geldiği zaman, müslümanların Kur'an okuyuşları, namaz kılışları, hu-şû ve huzû içinde ibadetleri ve İslâm'ı yaşayışları kalplerini rikkate ge-tirsin diye Hz. Peygamber'in onları mescidin hemen yanında misafir ettiğini biliyoruz. Bazı heyet mensuplarının, ashâbın evlerine dağıtıla-rak misafir edilmelerinde de, yine bu husus mutlaka göz önünde bulundurulmuştur.

Görülüyor ki İslâmî dâvetin neticeye ulaşabilmesi için dâvetçi-nin tebliğ ettiği esasları çok iyi bilerek hayatında yaşaması, güzel bir örnek teşkil etmesi, mutlak bir zarurettir. Asr-ı Saadet'ten sonra İslâ-m'a muhatap olan millet ve ümmetlerin İslâm'ı öğrenme ve kabul et-mede tamamen uzak ve yabancı kalmalarına sebep, -esefle kaydedelim ki- İslâm'ı hiç duymadıkları veya yanlış anladıklarından ziyade, müslümanlardan gördükleri kötü yaşayış ve davranışlar olmuştur. İs-lâm'ı kabul edenleri incelediğimiz zaman bunların iki ana grup teşek-kül ettirdiğini görürüz:

1- Allah'a ve İslâm'a samimiyetle bağlı müslümanların örnek yaşayışlarından etkilenerek müslüman olanlar,

2- Hür düşünce ve tarafsız bir araştırmayla İslâm'ın hakikatini anlayarak diğer dinlerin yanlışlıklarından İslâm'a sığınanlar.

Şüphesiz birinci grup, ikinciden kat kat fazladır. Müslümanlar ve dâvetçiler, bilmelidirler ki şâyet kendileri yaşayışlarını İslâm'a uy-durarak güzel bir örnek halinde İslâm'ı sunabilseler Avrupa'sıyla, Amerika'sıyla bütün bir cihan kapıları sonuna kadar İslâm'a açacaktır.

Yapmadıklarını söyleyen, başkasına öğüt verip kendileri ver-dikleri öğütlere uymayan ve başkalarına doğru yolu gösterip kendileri o yoldan gitmeyenler, ancak kulların alayını ve Rablerinin gazabını üzerlerine çekerler.

Dâvetçi, kendi kendisini sıkı sıkıya kontrol etmeli ve verdiği kararlara uymakta öncelikle kendisini sorumlu tutmalıdır. İlim, başkalarına aktarmak için değil; öncelikle yaşamak için öğre-nilmelidir. Allah diyor ki, veyl olsun o Mutaffiflere. Her konuda ölçüyü kaybedenlere veyl olsun. Kazanma harcama konusundaki ölçüden tu-tun da, çocuğa verilecek eğitimin ölçüsüne, kadınların haklarını verme konusundaki ölçüye, komşularımızın haklarına verme konusundaki ölçüye kadar her konuda ölçüyü kaybedenlere veyl olsun.

Özellikle burada mal, mülk konusunda ölçüyü kaybedenler an-latılıyor. İnsanların mala bakışlarının bozulması, malla ilişkilerini Allah'ın istediği gibi ayarlamamaları anlatılıyor. Mal konusunda ölçüye, tartıya riâyet etmeyişleri anlatılıyor. Kur'an-ı Kerîm'de pek çok yerde ölçüye tartıya riâyet etmeyen toplumların helâk oldukları vurgulanmaktadır. Bakın Araf sûresinde Şuayb'ın (a.s) toplumunun durumu anlatılır. Şuayb'ın (a.s) toplumunun en büyük hastalığı muamelat konusuna Allah'ı karıştırmamak ve ölçü, tartıya riâyet etmemekti. Ölçü ve tartıda kapitalist bir hayatın ortaya konması, maddeci ve materyalist bir anlayışın doruklaştırılması. Ahiret inancının, hesap-kitap duygusunun diskalifiye edilip dünyanın birinci plana alınması ve bunun sonucu olarak da putlaştırılan dünya ve dünyalıklara ulaşabilmek için her şeyin meşru sayıldığı bir toplum. Bakın bu topluma elçi olarak ge-len Hz. Şuayb der ki:

"Medyen halkına da kardeşleri Şuayb'ı gönderdik. Onlara şöyle dedi: "Ey milletim! Allah'a kulluk edin, O'-ndan başka İlâhınız yoktur. Rabbinizden size bir belge geldi. Ölçü ve tartıyı tam yapın, insanların eşyasını eksik vermeyin, düzelttikten sonra yeryüzünde bozgunculuk etmeyin; inanıyorsanız bilin ki, bunlar sizin için hayırlıdır."

(A'râf 85)

Meyden halkına da kendilerinden, kendi içlerinden, tanıdıkları, bildikleri kardeşleri Şuayb'ı gönderdik diyor Rabbimiz. Kavmine elçi olarak, örnek kul olarak gönderilen Hz. Şuayb kavmine dedi ki: Ey kavmim, ey benden olanlar, ey sahiplendiklerim, Allah'a kul olun. Allah'ı dinleyin. Allah için bir hayat yaşayın. Almanızda vermenizde, sevmenizde küsmenizde, evlenmenizde boşanmanızda, yemenizde içmenizde, giyinmenizde kuşanmanızda, düğününüzde derneğinizde, kocalığınızda babalığınızda, hukukunuzda eğitiminizde, hasılı tüm bi-reysel ve toplumsal hayatınızda sadece Allah'ı dinleyin. Sadece Allah'ın çektiği yere gidin. Çünkü sizin O'ndan başka sözünü dinleyeceğiniz, yasalarını uygulayacağınız, hatırını kazanacağınız ilahınız yoktur. Allah'tan başka hayata karışacak tanrınız yoktur. Allah'tan başka hayata program yapacak yoktur.

Rabbinizden size apaçık Beyyine'ler gelmiştir. Öyleyse Rabbinizin emrettiği biçimde ölçü ve tartıya riâyet edin ve insanların mallarını eksiltmeyin. Allah'ın meşru kılmadığı, Allah'ın izin vermediği batıl yollarla, haram yollarla birbirinizin mallarını yemeyin, birbirinize zulmetmeyin.

Allah'ın peygamberi evvela toplumunu tevhide dâvet ettikten sonra ölçü ve tartı konusunu, ticarette dürüst davranmaları konusunu gündeme getiriyor. Elbette tevhidi kavrayamamış, Allah'a Allah'ın is-tediği biçimde inanamamış bir insanın, içine iman ve akide yerleşme-miş bir toplumun ameli hayatının düzelmesi de mümkün olmayacaktır. Allah'ı, Allah'ın kendisini tarif ettiği biçimde tanımayan ve inanmayan bir adama bir kısım amellerden söz etmenin anlamı yoktur. Çünkü ne adına yapacak ki adam bunları? İnsanlara önce Allah, cennet, cehennem, hesap-kitap anlatılacak, yani cenneti ve cehennemi olan, sonunda hesaba çekecek olan bir Allah anlatılacak ve ondan sonra da işte bu Allah hatırına şunları şunları yapman lâzım denilecektir. İş-te Allah'ın elçisi de işe buradan başladıktan sonra onların hayatlarındaki bir bozukluğa dikkat çekiyor. Ölçü ve tartıya riâyet edin ve insanların eşyalarını eksiltmeyin, eksik vermeyin. Bu emir, ticaretin her çe-şidini içine alan bir emirdir. İhtiyaç olmayan şeyleri reklâmlar vasıtasıyla ihtiyaçmış gibi göstermekten tutun da, insanların şartlandırılmasına, satılmaması gereken malın satılmasına, enflasyon yoluyla çaktırmadan sadeyağdan kıl çeker gibi insanların ceplerine uzanmaya kadar her türlü mal eksiltmeyi içine almaktadır ve bunların her türlüsü yasaktır.

Evet orada da burada da Rabbimiz diyor ki, "Ölçü ve tartıya iyi riâyet edin. İnsanların mallarını eksiltmeyin. İnsanların haklarını yemek sûretiyle onlara zulmetmeyin." Eğer bir toplumun hayatı Allah'a iman esasına dayanmıyorsa, ekonomik hayatı Allah'a iman ve teslimiyet esasına dayanmıyor, kapitalist yahut materyalist bir anlayışa, küfre ve şirke dayanıyorsa, o toplumda mutlaka zulüm olacak, insanlar her şeyi kendi menfaatlerine göre yontacak ve mutlaka o toplumda ezenler ve ezilenler olacaktır. Böyle bir toplumda bu kaçınılmazdır. Çünkü hayatları Allah'a iman esasına dayanmayan, hayat programlarını Allah'tan almayan, Allah'ın âyetlerine kulak vermeyen bir toplumun fertleri bencildir, hodbindir. Sadece kendilerini düşünen, kendilerinden başka hiç kimseyi düşünmeyen, tüm dünya kendilerine verilse bile bir türlü doymayan insanlardır. Bundan dolayıdır ki daha çok kazanabilmek için insanlara ölçüp tartarken hep eksik ölçüp tartacaklar ve insanlara zulmedeceklerdir.

İşte Medyen ahalisi de böyleydi. Rivâyetlere göre ticarette kul-landıkları

altın ve gümüş paralardan insanlara verirken bir kısmını ke-serek, eksilterek veriyorlardı. İşte şu anda bizim toplumda enflasyon da aynı şeyi gerçekleştirmektedir. Allah'a iman ve teslimiyet esasına dayanmayan bu sistem, her gün insanların cebindekini biraz daha eksiltmektedir. Ama bizler de buna yardımcı oluyoruz tabii. Allah diyor ki bakın:

4-6. "Bunlar, büyük bir günde tekrar dirileceklerini sanmıyorlar mı? O gün insanlar alemlerin Rabbinin huzurunda durur."

Yani onlar zanda mı etmiyorlar? Bu adamlar, bu başkalarına farklı, kendilerine farklı ölçenler, ölçü ve tartıyı bozarak haksız yere insanların mallarını yiyenler, anlaşıldı inanmıyorlar da, zan da mı et-miyorlar? İmanları yok belli de, en ufak bir zan da mı taşımıyorlar? Bir şüphe de mi taşımıyorlar bunlar! Hangi konuda? Tekrar dirilecekleri konusunda. Azîm bir günün hesabı, kitabı konusunda. Alemlerin Rab-binin huzurunda hesap-kitap için toplanıp yaptıklarının sorgulamasının yapılacağı konusunda. Haydi imanları yok diyelim, ama ufacık bir ihtimal de mi vermiyorlar buna?

Kur'an'da zan bazen iman mânâsına da gelir. Kur'an'da zannın iman mânâsına geldiği yerler de vardır. Öyleyse bu adamlar o güne inanmıyorlar mı? demek de doğru olacaktır.

7-9. "Sakının; Allah'ın buyruğundan dışarı çıkanlar, muhakkak "Siccîn" adlı defterde yazılıdır. "Siccîn"in ne olduğunu sen nereden bilirsin? O, yazılmış bir kitaptır."

Ne bu yaptığınız? Kendinize gelin! Vazgeçin bu anlayışlarınızdan! Düzeltin durumlarınızı! Bilesiniz ki füccarın, facirlerin, sapanların, Allah'ın istediğine göre hayatı düzenlemeyenlerin, mala bakışlarını, malla münasebetlerini Allah'ın kitabına göre ayarlamayanların kitabı ***"Siccîn"***dedir.

Siccîn'in ne olduğunu sen nereden bilirsin? Sen bilir misin peygamberim onun ne olduğunu? Ya da o ne Siccîn'dir? Ne Siccîn? Siccîn, hapishane demektir. Aşağıların aşağısı, en pis, en kötü yer demektir.

O, Kitab-ı Merkûm'dur, yazılmış bir kitaptır. O, cehennemliklerin yazılmış, derlenmiş hesap defterleri, sicil dosyaları, yazılmış, rak-kamlanmış kütükleridir. Açıkça, sağlamca yazılmış, mühürlenmiş, ka-yıt altına alınmış, bunlar cehennemliktir diye mimlenmiş, tescilli, mühürlü dosyalardır onlar. Öyle pis

dosyalar ki bunlar, her görenin rahatlıkla anlayabileceği açıklıkta defterlerdir.

Nitekim bir sonraki sûrede kâfirler, zâlimler Allah'ın melekleri tarafından kendilerine bu defterleri sol taraflarından sunulunca bu defterlerin pisliğini bildikleri için almak istemeyecekleri, almamak için ellerini arkalarına atacakları, ama zorla arkalarından defterleri verilecekleri anlatılır.

Bu zâlimlerin dosyaları işte böyle tutuluyor. Şimdi onlar da Müslümanları dosyalamaya, fişlemeye çalışıyorlar, değil mi? Unutmasınlar ki Allah da onları fişlemektedir. Yakında nasıl bir devrilişle devrildiklerini göreceğiz bu kimselerin.

10-11. "Yalanlayanların o gün vay haline! Onlar, kıyamet gününü yalanlamış olanlardır."

Yalanlayanların, yalan sayanların vay haline. Neyi yalanlıyorlar? Hayatı ilgilendiren her konuda yalan söyleyenler, dini, Allah'ın ha-yat programını, Allah'ı yalanlayanlar, Allah'a karşı yalan iftiralarda bu-lunanlar. "Bana göre Allah şöyle olmalıdır! Bana göre Allah böyle bu-yurmaktadır! Bana göre Allah'ın dini böyledir! Bana göre Allah'ın ki-tabı böyle olmalıdır. Allah'ın kitabı da böyle buyurmaktadır, Allah da demokrasiden yanadır. Din de bu tür bir kıyafetten yanadır. Bana gö-re Allah hayata karışmamalıdır. Bana göre kılık-kıyafetin bu kadarını da Allah istememektedir" diyerek Allah'a iftirada bulunanlar.

Allah'tan habersiz oldukları halde Allah hakkında konuşanlar... Dinden, Kur'an'dan habersiz oldukları halde din, Kur'an hakkında ko-nuşanlar, peygamberi tanımadıkları halde peygamber hakkında fikir yürütenler, ahkâm kesenler…Kendi fikirlerini, kendi görüşlerini ve he-vâlarını Kur'an'la, peygamberle ve dinle özdeşleştirmeye çalışanlar. Allah öyle olmadığı halde Allah'a yol göstermeye, akıl vermeye çalışanlar. Böyle olmalısın ya Rabbi! Biz senin böyle olmanı istiyoruz! Sen bizim istediğimiz gibi olmak zorundasın diyerek Allah'ı yönlendirmeye çalışanlar. Demediğini dedi, dediğini de demedi diyerek zorla kitaba kendi hevâlarını söyletmeye çalışanlar. Peygamber de böyleydi, peygamber de bizim düşüncemizin üyesiydi diyerek peygamberi şartlandırmaya çalışanlar…

Evet onlar hakkı yalanlayan, dini reddeden, kendilerini putlaştıran,

rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulunan kimselerdir. "Ya Rabbi her ne kadar da sen eğitiminiz şöyle olsun, hukukunuz böyle olsun, ekonominiz şöyle olsun, ticaretiniz, aile hayatınız, sosyal düzeniniz, siyasal yapılanmanız şöyle olsun diyorsan da biz böyle de yaparız" diyenlerdir bunlar. Allah öyle dediği halde demedi diyerek, ya da Allah öyle demediği halde, Allah öyle buyurmadığı halde Allah öyle dedi diyerek dediğini demedi demediğini dedi diyerek yalan söyleyenler…

"Allah dünyayı yarattı ve işi bitti diyerek, yani artık Allah hayata karışmıyor, Allah hayata karışmaz" diyerek yalan söyleyenler… "Allah dünyanın idaresini bize bıraktı" diyerek yalan söyleyenler. "İnsanlık için en ideal sistem, insanların tespit ettikleri sistemdir. Allah sistem konusunda bilgisizdir. Allah asla bize hayat programı göndermemiştir" diye yalan söyleyenler…

Bir de din gününü, kıyamet gününü ve o günün hesabını, kitabını yalanlayanlar. Hayatlarını ahiretin yokluğuna bina edenler... Sümenaltı edileceklerine, bir daha diriltilmeyeceklerine inananlar... Veyl olsun onlara, yazıklar olsun onlara. Müddessir'de de din gününü yalanlayanların cehenneme gidecekleri anlatılıyordu. Din gününü ya-lan sayıyor oldukları anlatılıyordu orada. İnkâr değil yalan sayıyorlardı onlar. Yani adam diliyle kabul ediyor ama hayatıyla, hayat programıyla yalan sayıyor. Soruyorsunuz: Ölüm var mı? Var. Kabir var mı? Var. Hesap kitap var mı? Var diyor, inanıyor adam, ama öyle bir hayat ya-şıyor ki dünyaya dalmış. Hayatında bu var dediklerinin kokusunu bile görmek mümkün değil. Dünyaya ayırdığı zamanı Allah'a ve ahirete ayırmıyor. Akvaryumun başında beklediği kadar Kur'an'ın başında beklemiyor. Dükkanıyla ilgilendiği kadar çocuklarıyla ilgilenmiyor. Arabasına ayırdığı zamanı hanımının İslâmî hayatına ayırmıyor. TV'ye ayırdığı zamanı komşularına ayırmıyor. İşte bunlar din gününü yalanlayan, yalan sayan, yok farz eden kimselerdir.

12. "Oysa onu mütecaviz günahkardan başka kimse yalanlamaz."

Ahireti, din gününü ancak günaha düşkün, günah yükünden hoşlanan haddi aşmışlar yalanlar. Vebal yüklenen, suç yüklenen, so-rumluluk yüklenen insanlar… Kitaptan habersiz söyledikleri sözleriyle, vahye istinat etmeyen hükümleriyle, hikmete dayanmayan, Kitap ve Sünnete dayanmayan davranışlarıyla, Allah'tan kaynaklanmayan hayat programlarıyla hem kendi veballerini hem de Allah yasalarından koparıp kendi yasalarına kul, köle yaptıkları Allah kullarının veballerini yüklenen insanlardır bunlar. Kendileri

Allah'ın âyetlerinden habersiz bir hayat yaşadıkları gibi, çevrelerindeki insanları da Allah'ın âyetlerinden koparan, Allah'ın âyetlerini gündemden düşüren, âyetlerin eğitimine yasaklar koyan ve böylece Allah'ın âyetlerini örtüp çevresindekileri de bu âyetlere karşı örtülü hale getirdikleri için sürekli vebal yükü yüklenmeden yana olan insanlardır bunlar.

Yani aslında bu adamlar da biliyorlar ahiretin varlığını ama ha-yatlarının değişeceğinden korktukları için inanmak istemiyorlar. Aslında Allah'ı, Allah'ın âyetlerini, kıyamet gerçeğini biliyorlar. Bile bile, pe-şin peşin reddediyorlar. Neden? Çünkü o zaman şu andaki yaşadıkları hayatlarını, yaşantılarını, beklentilerini reddetmeleri gerekecekti. Çünkü ahirete inandıkları zaman kesinlikle biliyorlardı ki hayatları değişecekti. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın hayat programına yönel-dikleri zaman huzurları kaçacaktı. O zaman keyiflerine geldiği gibi ya-şayamayacaklardı. O zaman insanlara zulmedemeyecekler, kan içemeyecekler, tanrılıkları bitecek ve sömürü düzenleri sona erecekti. O zaman zulümleri bitecekti. Saltanatları, çıkarları sona erecekti. Onun için biliyorlar ama bile bile inkâr ediyorlar hainler.

13. "Ona âyetlerimiz okunduğu zaman "Öncekilerin masalları" der.

Bu kitap esatıyr'ul evvelindir. Bu eskilerin yazdıkları satırlar, bu eski kitaplardaki sayfalardır. Bunlar çok eski şeyler. Eski şeyler, eski-miş şeyler bunlar. Bize göre daha çağdaş, daha biz ifadeli, daha bizim hayatımızı içeren, işte şehrimizle, kentimizle, belediyemiz, parlamentomuzla, atımız, arabamızla, parkımız, plajımızla, radyomuz, televizyonumuzla ilgilenen bize yönelik, yeni kitaplar olmalı. Yani daha çağdaş, daha özgün, daha yeni kitaplar olmalı diyorlar. Yeni satırlar arıyorlar adamlar.

Veya, "Efendim işte bunlar on üç asır öncesine ait şeyler. Ya da işte imamlar dönemine, mezhepler dönemine ait şeyler. İmamlar döneminde, mezhepler döneminde ayarlanmış uyarlanmış şeyler" de-meye çalışıyorlar. Garip ama bu alçakların dediklerini şimdi Müslümanlar söylüyor.

Bu mitoloji, yani efsane diyorlar. Kur'an'ın istediği hayatı mitoloji, efsane görmeye çalışıyorlar. Müslümanlar yapıyor bunu. "Efendim o peygamberdi, elbette kitabı o anlayacaktı. Biz peygamber değiliz ki! Biz onun gibi değiliz ki bu kitabı anlayabilelim!" diyorlar. "Efendim onlar Sahâbeydi, elbette bu kitabı onlar anlar ve yaşarlardı" di-yorlar. "Yani şimdi bizler Sahâbe miyiz ki bu kitabın âyetlerini anlamak ve yaşamakla sorumlu tutulalım? Mümkün değil

arkadaş, bugün bunu yapmak!" diyorlar. "Kardeşim eğer Müslümansan, Müslüman ol-duğunu iddia ediyorsan o zaman kızını böyle giydireceksin, hanımını böyle eğiteceksin, şuradan kazanacak, şurada harcamayacaksın, bu devirde kesinlikle bunları yapmak mümkün değildir" diyorlar. "Belki o devirde, eski zamanlarda bunları yapmak mümkündü, ama bu devirde kesinlikle olmaz bu diyorlar. Namazsız, abdestsiz olmaz diyeceksin, çaysız bir hayat düşüneceksin, televizyonsuz bir hayat düşüneceksin vallahi bu devirde imkanı yok, olmaz bunlar!" diyorlar.

Allah korusun, ama dünkü namussuzların ahlâksızların, kâfirlerin söylediklerini bugün Müslümanlar söylüyorlar. Kendilerine Allah'ın âyetleri okunduğu zaman kendilerine Allah'ın emirleri duyurulduğu zaman bunlar esatıyr'ul evvelîn diyorlar. Yani bunlar bir zamanlar insanların uyguladıkları ama bu zamanda uygulama imkânı olmayan şeylerdir diyorlar.

14. "Hayır hayır; onların kazandıkları kalplerini paslandırıp körletmiştir."

İşledikleri suçlar sebebiyle kalpleri paslanmıştır onların. Söz anlamaya yanaşmadıkları için, istifade etmek üzere, iman etmek ve amel etmek üzere dinlemedikleri için de Allah onların kalplerini mühürleyivermiştir. Dinlemek ve anlamak için kendilerine verdiği hassalarını kullanmadan yana olmadıkları için, Allah da bu hassalarını onlardan alıvermiştir. Kalplerine mühür vurmuştur Allah, çünkü bu adamlar Allah'ın kendilerine verdiği kalplerini kullanmak istememişlerdir. Allah, böyle davranan kimselerin kalplerini mühürleyiverir de duy-maz duygulanmaz hale getiriverir. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"İnsan bir günah işler ve kalpte bir leke meydana getirir. Sonra bir günah daha, bir günah daha derken günahlar insan kalbini bir kılıf gibi öyle bir sarar ki sonunda o kişi artık bir şey duymaz oluverir."

Zira kalp Allah'ı anma yeri, Allah'la beraber olma yeridir. Kalp, kabul ve ret makamıdır. Kalp, iyi ya da kötü olmanın merkezidir. İşte böyle kalp günahlarla, işledikleri suçlarla örtülünce, Allah da onun üzerine mührünü basıverir. Bir kabın üzerine mühür vurulmuşsa artık o kabın içine ulaşmak ancak o mührü, o damgayı çıkarmaya, kırmaya bağlıdır. Bu kalbe iman ancak o zaman girebilir.

Resûlullah Efendimiz bir hadislerinde buyurur ki; "kalpler ameller

yönünden ayın üstündeki bulut gibidir. Ay bulutun içine girdi mi simsiyahtır, görünmez olur. Kalpte aynen bunun gibidir. Günahların içine battı mı artık simsiyah olur."

Kalbin temizliği iman ve amel iledir. Kalbin temiz olması için amellerin temiz olması gerekir. Zira ameller kalbin dışa yansıyan bölümüdür. Değilse bir kalbin iman sahibi mi, değil mi olduğunu bilmemiz mümkün değildir. Yâni iman kalbe yerleşip kalan bir hadise değildir. Bir başka deyişle iman kalbe hapsedilmiş bir vicdan işi değildir. Aslında kalpte hapsedilip amellerle dışa taşmayan bir iman varlığını asla muhafaza edemez, yok olmaya mahkum olur. Neden? Çünkü aslında kalp bütün vücuda, bütün organlara kan pompalayan, tüm hücreleri canlı tutan, canlılık kazandıran, hayatiyet sağlayan bir merkezdir. Kalp bu işlevini ihmal ettiği anda bütün organlarda hayat biter. Aynen bunun gibi kalpte karar kılan iman, kalp tarafından bütün organlara ulaştırılır. El kalpten aldığı iman sinyaliyle yapması gerekeni yapar, yapmaması gerekeni yapmaz. Göz, kulak, burun, mide, barsak hepsi öyledir.

Şimdi düşünün ki, tertemiz bir kalbe tertemiz bir kan konup orada hapsedilse, kalp harekete geçip o kanı vücudun organlarına taşımasa, kesin biliyoruz ki bu tertemiz kan kısa bir süre sonra bu kal-bin içinde donmaya, çürümeye ve kokmaya mahkum olur. İşte iman da aynen bunun gibidir. Bir kalpteki iman ne kadar güçlü olursa olsun, eğer kalp tarafından diğer azalara iletilemiyorsa, yâni amel olarak bu iman azalarda kendini gösteremiyorsa, kesinlikle bilelim ki kalpte hap-sedilen ve amele dönüştürülemeyen bu iman da çürümeye, kokuşmaya ve yok olmaya mahkum olacaktır.

Kimi zavallılar derler ki; efendim sen kalbe bak kalbe. Her ne kadar da bizler namaz kılmıyor, oruç tutmuyor, örtünmüyor, Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşamıyorsak da bizim kalbimiz tertemizdir. Kalplerimiz puro sabunuyla yıkanmış, zemzemle temizlenmiştir. Bizler de müslümanız. Boş şeyler bunlar. Eğer sizin kalbinizde iman varsa -ki bunu biz bilemeyiz- çünkü sizin kalplerinizi açıp bakma imkânımız yoktur.

15. "Hayır; doğrusu onlar o gün, Rablerinden yok-sun kalacaklardır."

Onlar Allah'tan hicaplaşacaklar, ru'yet nimetinden, Allah'ı gör-me, Allah'ın cemaline bakma nimetinden ve tüm nimetlerden mahrum olacaklar. Cennete giremedikleri gibi, orada Rablerinin cemaline ba-kabilmekten de mahrum olacaklardır.

17. “Sonra da: “Yalanlayıp durduğunuz işte budur” denecektir. Sonra onlar, şüphesiz, cehenneme gireceklerdir.”

Cehenneme yaslanacaklar, cehenneme sallanıverecekler. Ve denecek ki kendilerine: “İşte yalanladığınız, yalan saydığınız buydu. Haydi girin bakalım reddettiğiniz ateşin içine.” Keşke akıllarımızı başlarımıza alsaydık diyecekler ama bu pişmanlık kendilerine hiçbir şey sağlamayacak.

18-21. “Ama iyilerin defteri yüksek katlardadır. O yüksek katların ne olduğunu sen bilir misin? O, gözde meleklerin gördüğü, yazılı bir kitaptır.”

Kötülerin, kâfirlerin, zâlimlerin kütüklerinden, defterlerinden, sicillerinden söz etmişti Rabbimiz. Burada da Ebrâr’ın, iyilerin, muttakilerin, hayatlarını Allah adına yaşayan mü’minlerin defterlerinden söz ediliyor. Onların defterlerinin aşağıların aşağısında olmasına mukabil mü’minlerin defterlerinin kendileri gibi yücelerin yücesinde olduğunu, Mukarrabûn meleklerin bunlara şahit olduklarını, onların okuyup gördüklerini, veya yazılışına şahit olduklarını anlatıyor Rabbimiz. Mü’-minlerin defterleri de yazılmış, işaretlenmiş, tescil edilmiştir. Onların yaptıkları da asla zayi edilmemektedir.

Onların amelleri değerli olduğu için, Allah (cc) onların kitapları nı da yükseltmiş, onları değerli kılmıştır. Peygamberimiz (sav) buyu-ruyor ki:

“Sıdk (doğruluk) insanı birr’e (Allah’ın razı edecek iyiliğe) götürür., birr de mü’mini Cennete götürür. Kişi, doğruyu söyler ve doğruyu arar da Allah (cc) katında doğ-ru sözlü diye kaydedilir. Yalan da kişiyi sınırı aşmaya götürür. Haddi aşmak ta (kişiyi) ateşe götürür. Kişi yalan söyler ve yalanı araştırır da sonunda Allah katında yalancı diye kaydedilir”

Kur’an bize şöyle dua etmemizi tavsiye ediyor:

“Rabbimiz! Biz, ‘Rabbimize iman edin’ diye imana davet eden bir davetçiyi işittik, hemen iman ettik. Rab-bimiz! Bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerinizi ört ve bizi de ‘ebrar (Allah’ı razı edecek iyilik sahipleriyle)’ ile birlikte öldür.”
(Âli İmran: 3/193)

22-24. “İyiler, şüphesiz, nimet içinde ve tahtlar üzerinde etrafı

seyrederler. Onları, yüzlerindeki nimet pırıltısından tanırsın."

Ebrâr olanlar, birr sahipleri nimet içindedirler. Çünkü onlar orada Allah tarafından ağırlanmaktadırlar. Onlar için orada büyük bir ağırlanma vardır. Allah'ın zatına lâyık bir ağırlanma. Onun için orada mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü verici herhangi bir şey yoktur. Kur'-an'ın başka bir yerinde Rabbimiz o mü'minler için "Tuhberûn" ifadesini kullanır. Yani Allah'ın nimetlerinin insanın yüzüne, gözüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi anlamına geliyor. Allah'ın nimetlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hissedilecektir. Sevinçleri, memnuniyetleri, yüzlerinde, gözlerinde, hallerinde ve tavırlarında etrafa taşacaktır. Onları görenler her taraflarından bu nimetlerin sevincinin aktığını hissedecek. Cennette Rabbinizin onlar için hazırladığı nimetlerin eseri her hallerinden görünür biçimde sevindirileceklerdir. Dünyada işledikleri salih amelleri, yaşadıkları vahiy kaynaklı hayatları şükre değer görüldüğü için cennette süslenip ziynetlendirilecekler, ikram olunacaklar. Cennet onlarla özdeş olacak, içlerine, dışlarına si-necek ve tüm zerrelerinde etkisini gösterecektir. Cenneti kuşanacaklar, sevinci giyinecekler, hep neşeli, hep canlı olacaklar. Allah'ın rahmeti onları çepeçevre kuşatacak ve Allah'ın nimetleriyle iç içe olduklarını her an hissedecekler.

Koltuklarının üzerlerine oturmuş, nimet, rahat ve huzur içinde, gamdan, tasadan uzak olarak etraflarını seyredecekler. Ya da kâfirlerin azap içindeki durumlarını seyredecekler. Koltuklara orada oturulur zaten. Ama bakıyoruz insanlar koltuklara, makamlara burada oturma kavgası veriyorlar. Mübâlağa etmiyorum şu anda Müslümanların evlerindeki koltuklar dünkü kralların, sultanların bile oturamadıkları cinsten koltuklardır. Resmî dairelerdeki müdürlerin, genel müdürlerin oturdukları koltuklara oturamadıklarının acısını çıkarmak üzere Müslümanlar evlerini ya da bürolarını onlarınkinden daha lüks koltuklarla doldurmaktadırlar. Bu tür koltuklarla dünya nimetlerini tatmayı hedef bilip tadanlar, acaba öbür taraftaki koltuklardan mahrum edilecekler desek yanlış mı olur? Dünya nimetlerinin peşinde koşanlar, meselâ soğuk suyun peşinde koşanlar, "hanım bir gün buzdolabına soğuk su koymadı" diye kavga edenler, acaba bunu hedef yaptı diye yarın ondan mahrum olmayacaklar mı? Veya dünyada Allah'ın yasağını çiğneyerek bir bardak şarap içen kişi yarın oradaki şaraplardan mahrum olmayacak mı? Düşünsek iyi olacak herhalde. Çünkü kitabımızın baş-ka yerlerinde, kimilerinin tüm mükafatlarını dünyada yiyip bitirdikleri anlatılır Allah korusun.

Bakın Resûlullah Efendimiz Hz. Ali (r.a) Efendimizin bize naklettiği bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Cenneti özleyen hayırlara koşar, cehennemden korkan gayri meşru lezzetlerden kaçar. Ölümü bekleyene lezzetler önemsiz gelir. Dünyaya soğuk bakana musibetler hafif gelir"

(İmam Beyhaki'nin "Şuabu'l İman)

Yâni sanki bize özel bir ölçü göndermiş peygamberimiz; bakın kendinize ve durumunuzu değerlendirin diye. Yarın zaten değerlendirecek melekler. Allah'ın huzurunda elbette bir durum değerlendirilmesi yapılacak, sonunda mükâfat ya da cezayla baş başa kalacağız bunu biliyoruz, ama Rahmân olan, Rahîm olan Allah'ın rahmeten lil âlemîn olan peygamberi bize bunu önceden haber veriyor. Gelin durumunuzu şimdiden değerlendirin de eğer gidişat kötüyse, azaba, ika-ba, cehenneme doğruysa şimdiden vaz geçin dercesine.

Cenneti özleyen hayırlara koşarmış. Nereye doğru koşuyorsu-nuz? Cenneti özleyip özlemediğinizi anlıyorsunuz bununla. Ne kadar güzel ve net bir ölçü değil mi? Peki hayır ne? Senin kafandaki değil, Allah ve Resûlünün belirlediğidir elbette. Yâni cennet özlemiyle dolup taşan bir gönül düşünün, o hayırlara koşar sadece. Çünkü ancak o zaman cennet kazanacağını bilir. Cehennemden korkan da gayri meşru lezzetlerden kaçarmış. Yâni İslâm'ın hayır dediği, bunu isteme, bunu bekleme, bundan lezzet alma dediği şeylerden de mü'min kaçmak zorundadır. Yâni İslâm'ın haram kıldığı şeyler aslında insana lez-zet vermeyen acı şeyler değildir elbette. İman sebebiyle acıdır onlar, Allah sebebiyle acıdır onlar, Allah sebebiyle kaçmak zorundayız onlardan. İçki gibi, kumar gibi, zina gibi, fuhuş gibi nice şeyler eğer Allah yasak dedi diye olmamış olsaydı, onlar da ayrıca lezzet olacaklardı tabi. Bunun en net örneği belki de kadın ve erkeğin birbirinden lezzet almaları, zevk almalarıdır. Nikâhlı olunca, aynı durum cennete götüre-cek, değilse cehenneme sürükleyecektir.

Ölümü bekleyene lezzetler önemsiz gelirmiş. Bir insan ölümü far edebilmişse, öleceğinin bilincindeyse, yâni ölüme hazırlanıyor, ölü-mü bekliyorsa, ölümü iki kaşının arasında hissediyorsa, ölüm bilincin-deyse, ölümlü bir hayat, ölüme dayalı bir hayat yaşıyorsa, ölüm elde bir, ben yakında öleceğim diyerek yaşıyorsa onun için lezzetlerin ne önemi olacak da? Dünya ve içindeki lezzetlerin ne anlamı olacak da?

Dünyaya soğuk bakan, dünyanın soğuk olduğunu bilen bir kimse, bir gün soğuk yüzüyle dünyada kalacağının bilincinde olan bir kimse, onun için de musibetler çok hafiftir. Yakınlarınızdan birisi vefat etti mi? Değilse ilk duyduğunuz cenazede gidin, tabi kadın ve erkek ayrımını düşünerek onun şöyle alnının ortasından öpmeye çalışın. Ne kadar soğuk bir yüz olduğunu anlarsınız. Oysa siz insanları ne kadar sıcacık bilirdiniz her zaman. Dünya işte öyle, anlayın.

25-26. "Sonunda misk kokusu bırakan, ağzı kapalı saf bir içecekten içerler. İyi şeyler için yarışanlar, bunun için yarışsınlar."

Evet o mü'minlerin cennette yüzleri gülüyor, çünkü onlar orada Râhik'la sulanacaklar. Râhik isimli şarap sunulacak onlara ki onun hi-tamı misktir. Hitam, mühür anlamınadır, yani o içkilerin sunulduğu kapların mühürü misktendir. Veya hitam sonu, ahiri anlamınadır, yani içenlerin ağzında misk kokusuna benzer bir koku kalacaktır. İçeceğiz ve sonunda ağzımızda misk tadı kalacak. Ya da bu içkinin sunulduğu kaplar üzerinde isme yazılı, filana mahsus, kişiye özel diye mühürler, işaretler vardır. Ne müthiş bir zevk, ne müthiş bir nimet değil mi? Öy-leyse:

Öyleyse yarışanlar bunun için yarışsınlar. Yarışmaya değer bu. Yarışacaksanız işte bunun için yarışın, diyor Rabbimiz. Bir apartman, bir arsa, bir milyar, bir derece daha adına değil. Veya bir kademe, bir araba, bir model daha adına değil. Bir makam, bir koltuk, bir rütbe, bir fakülte, bir doktora daha değil. Dünyada kalacaklar, ölürken terk edilecekler, öbür tarafa intikal etmeyecekler adına değil. Yarışacaksanız, koşturacaksanız, işte bu cennet ve nimetleri adına koşturun. Birbirinizle yarışacaksanız bunun adına yarışın. İnsanlar tam tersini yapıyorlar değil mi şu anda? Hacısı da, hocası da dünya ve dünyalıklar adına yarışıyorlar Allah korusun. Öyleyse gelin ey Müslümanlar, aklımızı başımıza alalım da mallarımızı cennet adına yarıştıralım, çocuklarımızı bunun adına yarıştıralım, ilmimizi, aklımızı, kalemimizi, gecemizi, gündüzümüzü, fırsatımızı, imkânımızı hep cennet adına seferber edip yarıştıralım. Bu konuda, cennet konusunda ben herkesten öne geçeceğim! Ben herkesten öne geçmeliyim! diyelim, öyle yaşayalım, öyle yarışalım çünkü buna değer, diyor Rabbimiz.

27-28. "Onun katkısı gözdelerin içtiği yüce kaynak-tandır."

Karışımı, mizacı, terkibi Tesnîm'dir. Müminlere sunulacak o iç-kinin bir de karışımı, katkısı varmış. Karışımının adı da Tesnîm'miş. Aynen öyledir bu, hiç şüpheniz olmasın. Veya o bir pınar ki, ondan ancak Mukarrabûn içecektir. Yukarıdan aşağıya doğru akıyormuş. Mü'minler ayakta oldukları zaman etraflarında boyları hizasında, oturdukları zaman da onlara zahmet vermesin diye onların boyları hizasına inen, etraflarında, yanı başlarında akıp giden bir pınar. Âyetin ifadesinden anlıyoruz ki bu Tesnîm'den saf bir biçimde ancak Mukar-rabûn olanlar içecektir. Mü'minler de Rahîk'in içine karıştırılmış olarak ondan içecektir. Halbuki:

29-30.“Suçlular, şüphesiz, inanmış olanlara güler-lerdi. Yanlarından geçtikleri zaman da birbirlerine göz kırparlardı.”

Mücrimler mü'minlere gülüyorlar, mü'minlerle alay ediyorlardı.
Mücrim; suçlu, günahkâr, günah işleyen, haddi aşan kimse, "Ec.re.-me" fiilinin ism-i fâili. Anlam itibariyle kapsamlı bir kelimedir. Yerine göre bir kişi, bir grup, bir kavim, hattâ bir millet hakkında kullanılmıştır. "Cereme", "Cürm" kelimeleri de aynı şeyi ifade etmek için kullanılır. Cürm: Günah işlemek, haddi aşmak demektir.

Bu anlamda Kur'an-ı Kerim'de işte böyle buyurulmuştur: "Suç-lular şüphesiz inanmış olanlara gülerlerdi" Yine bir başka sûrede; "Ey Muhammed! Sana, "Kur'an'ı kendiliğinden uydurdu" derler. De ki: Uy-durdumsa suçu bana âittir..." (Hûd,35); Yine bir başka sûrede; "Ey in-kârcılar! Yiyiniz, biraz zevkleniniz bakalım, doğrusu sizler suçlularsı-nız" (Mürselât,46); "Doğrusu suçlular (mücrimin) temelli kalacakları Cehennem'in azâbı içindedirler" (Zuhruf,74); "Doğrusu suçlular (mücrimin) sapıklık ve çılgınlık içindedirler" (Kamer,47).

Cürm veya mücrim kelimeleri hadislerde de "günahkâr (suçlu)" karşılığında kullanılmıştır (Buharî, Ahkâm, 53; Diyât, 30; İ'tisâm, 3; Müslim, Fedâil, 132; 133; Ebu Dâvud, Sünne; 6; Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 176, 179; VI, 57).

Zeccâc'a göre mücrimlerden maksat, kâfirlerdir (İbn Manzur, Lisanü'l-Arab, XII, 90-92). Buna delil olarak şu âyeti gösterir: "Doğru-su âyetlerimizi yalan sayıp onlara karşı büyüklük taslayanlara, göğün kapıları açılmaz; deve iğnenin deliğinden geçmedikçe Cennet'e de giremezler. Suçluları (mücrimîn)

böyle cezalandırırız" (A'râf,40).

Mücrimlerin özellikleri, dünya ve âhirette karşılaşacakları belâ, musibet ve azâb âyetlerde şöyle bildirilmiştir: Mücrimler: İnkârcıdırlar (Mürselât,46). Kendilerine Allah'ın âyetleri okunmuş fakat inkâr etmişlerdir (Câsiye,31). Allah'tan mağfiret dilemezler, tevbe de etmezler; Allah'tan yüz çevirirler (Hûd,52). Bir kısmı da inandıktan sonra inkâr etmişlerdir (Tevbe,66). Kitab'a da inanmazlar "Suçluların kalplerine böylece Kur'an'ı sokarız da, can yakıcı azabı görmedikçe ona inanmazlar..." (Şuarâ,200-202). Kendilerine Peygamber gönderilmiştir: fakat Peygamber düşmanıdırlar (Furkan,31). Bu yüzden, geçmiş milletlerden bazıları helâk edilmişlerdir (Yunus,3). Peygamberimize de deli, şâir gibi sözler sarfetmişlerdir (Saffât,33-39). Âhirete ve âhirette hesâba çekileceklerine de inanmazlar (Müddessir,46). Allah'a karşı kulluk vazifesini de gereği gibi yerine getirmezler. İbâdet yapmazlar. Bunun için, kendilerine âhirette, "Sizi bu yakıcı azâba sürükleyen ne-dir? diye sorulduğunda şöyle cevap vereceklerdir: "Namaz kılanlardan değildik. Düşkün kimseyi doyurmuyorduk. Bâtıla dalanlarla biz de dalardık. Ceza gününü yalanlardık. Ölüm bize o haldeyken geldi" (Müddessir, 74/38-47).

Evet, o kâfirler mü'minlerle alay ediyorlardı. Mü'minleri küçük görüyorlar, onlara tepeden bakıyorlardı. Tabi Kur'an'ın indiği o dönem anlaşılmalı ki sûre anlaşılabilsin. Gerçi bugün de öyle değil mi? Kâfirler bugün de alay ediyorlar Müslümanlarla. Bugün de küçük görüyorlar mü'minleri. Kapalı bir kadın, sakallı, sarıklı bir Müslüman görünce alay ediyorlar. Dünyaya değer vermeyen, dünyaya tapınmayan, dünyayı kıble edinmeyen bu yüzden de fakir kalmış bir Müslüman gördükleri zaman alay ediyorlar. Mala bakışı Müslümanca olan, malını korkmadan Allah yolunda bolca harcayan bir Müslümanı gördükleri zaman onunla alay ediyorlar. "Bu adam olmaz, bu ebterdir, bunun so-nu güdüktür, bunun sonu iflastır" diyerek bıyık altından gülüyorlar.

Veya ahiret endişesinden dolayı filan, ya da falan makama gelmek için el-etek öpmeyen, tabasbus içine girmeyen, inancından taviz vermeyen Müslümanları gördükleri zaman bu adam olmaz, bu müdür olamaz, bu bakan olamaz, bu dekan olamaz diyerek alay ediyorlar.

Allah'ın taksimine göre bu bana helâl değildir diyerek düzenin kendisine verdiği beş milyarlık mirası elinin tersiyle itiverenleri, veya haramdır diye elinin altındaki kadınlardan kızlardan Allah korkusuyla istifade etmeyenleri gördükçe

gülüyorlar. "Enayi bu be! Bu adam ağzının tadını bilmiyor" diyerek gülüyorlar. Elleriyle, dilleriyle, kaş-göz işaretiyle alay ediyorlar.

31. "Taraftarlarına vardıklarında bununla eğlenirlerdi."

Evlerine, ehillerine, dostlarına, birlik olduklarına, birlikte hareket edip inanç birliği içinde olduklarına gidince de bu alayı gündeme getiriyorlar ve seviniyorlardı. Meselâ dostları olan Amerika'ya, Avrupa'ya, veya İsrail'e gittikleri zaman Müslümanlara karşı alaylarını birlikte gündeme getiriyorlar.

32. "İnananları gördükleri zaman: "Doğrusu bunlar sapık olanlardır" derlerdi."

İşte gericiler, işte örümcek kafalılar bunlardır. İşte sosyal hayatı bilmeyenler, sosyalleşemeyenler, intibaksızlar, topluma intibak edemeyenler, yemeyi içmeyi bilmeyenler bunlardır. Denizin, plajın, karının, kızın, içkinin tadını bilmeyenler bunlardır. Bunlar hayatın tadını bilmezler. Bunlar yaşamanın zevkini bilmezler. Bunlar, bu örümcek kafalılar bir cennet tutturmuşlar onun hatırına enayice bir hayat yaşıyorlar. Dünya zevklerinden kendilerini mahrum ediyorlar. Hayatlarını zindan ediyorlar. Oruç tutacağız diye yemeyi, içmeyi terk ediyorlar. Zekât vereceğiz diye canım mallarını telef ediyorlar. Cenneti kazanacağız, şehadete ereceğiz diye canlarını, gençliklerini tohum gibi yere seriyorlar. İslâm'ı yaşayacağız, namuslarımıza sahip çıkacağız diye okullarını, diplomalarını, geleceklerini ayaklarının altına alıyorlar. Tüm bunları sadece bir ümit için yapıyorlar. Var mı, yok mu, belli olmayan bir ahiret hatırına, bir cennet hatırına her şeylerini feda ediyorlar. Ken-dileri böyle olduğu gibi bizim de zevkimizi kaçırıyorlar. Bizim de görüntümüzü bozuyorlar diyorlar.

33. "Oysa kendileri, inananlara gözcü olarak gön-derilmemişlerdi."

Sanki onların hayatını düzenleme adına görevlendirilmişler gibi Müslümanlar adına ahkâm kesmeye, Müslümanlara hayatı öğretmeye soyunuyor alçaklar. Halbuki onlar üzerine muhafız değillerdir bunlar. Bu kâfirler Müslümanlar üzerine muhafız değillerdir. Ama alçaklar sanki bu konuda Müslümanların hocalarıymış gibi onlara akıl vermeye, onlara yol göstermeye çalışıyorlar. Size ne bundan be alçaklar! Farz edelim ki bizler hayatı bilmiyoruz. Ağzımızın tadını bilmi-yoruz, yaşamasını bilmiyoruz. Bir cennet hatırına hayatımızı zindan ediyoruz. Bu bizim problemimiz, size ne bundan? Ne

karışıyorsunuz bizim hayatımıza? Sizler bizim üzerimize bekçi misiniz? Bizler sizden mi sorulacağız? Biz sizin pis hayatınıza karışmazken, siz niye bizim hayatımıza karışmaya çalışıyorsunuz? Niye bizim hayatımızı da bozmaya, bizi de kendi cehenneminize ortak etmeye çalışıyorsunuz? Di-lediğiniz gibi yaşayın şimdilik, cehenneme kadar yolunuz var, ama bi-zi serbest bırakın. Karışmayın bizim hayatımıza.

Duramıyor adamlar. Müstahdemlerine emrediyorlar, şöyle yapmalısın, şöyle hareket etmelisin diye. Öğrencilerine emrediyorlar başınızı açmalısınız diye.

34. "Bugün de, inananlar inkârcılara gülerler."

Evet dün hayatta iken, dünyada iken kâfirler mü'minlere gülüyorlardı, bugün de artık mü'minler onlara gülecek. Artık ebediyen gül-me sırası mü'minlere gelmiştir. Dünyada kâfirler mü'minlere eziyet e-derek, baskı yaparak sevaba girdiklerini, iyi bir şey yaptıklarını zanne-derek gülüp seviniyorlardı, şimdi de gülme sırası mü'minlerde. Kendileri cennette koltuklarına yaslanmış, hûrilerinin arasında, gözlerin gör-mediği, kulakların duymadığı zevklerin içinde, pınar başlarında, ağaç gölgeliklerinde zevkten kendilerinden geçerlerken, kâfirleri cehennem ateşinin içinde gördükçe onların perişan hallerine bakıp bakıp gülecekler, sevinecekler. Bu gülmeleri hem kâfirlerin kendilerine dünyada gülmelerine mukabil alay adına bir gülme olacak, hem de kendilerinin kurtuluşlarına gülecekler. Cennete girince mü'minler iki kere sevinip gülecekler. Birincisi cehennemden kurtuldukları için, ikincisi de cenneti kazandıkları içindir. Çünkü Cehennemden kurtulmak ayrı bir zevk, cenneti elde etmek ayrı bir nimettir. Kâfirler de iki kere üzülecekler, iki kere kahrolacaklar. Birincisi Cehennemi boyladıklarından, ikincisi de cenneti kaybettiklerindendir.

35-36. "Tahtlar üzerinde, inkârcıların yaptıkları şeylerin karşılığının nasıl verildiğini seyrederler."

Koltuklarına yaslanmış olarak. Nasıl kâfirler amellerinin, hayat programlarının, yaşadıkları İslâm dışı hayatın korkunç karşılığını gördüler mi? Buldular mı sonunda aradıklarını? Nasıl? Yapar mıymış Al-lah? Hak mıymış Allah'ın vaadleri? Var mıymış cehennem? Hikaye miymiş cennet? Yalan mıymış

azap? Haklı mıymış mü'minler? El hak doğrudur Rabbimizin sözleri. İşte şu anda mü'minler yaşadıkları hayatın karşılığını, kâfirler de yaptıklarının karşılığını buldular. Her iki ta-raf da emeline ulaştı. Yaşasın kâfirler için cehennem ve yaşasın mü'-minler için cennet. Çünkü Allah dünyada böyle demişti, böyle anlatmıştı, böyle haber vermişti. Kim benim istediğim şekilde yaşarsa sonunda cennet var, kim de benim gösterdiğim yolun dışında hareket ederse ona da cehennem var demişti. İşte aynen Rabbimizin verdiği haber gerçekleşti. Dünyada ben cennete gitmek istiyorum diyerek ya-şayanlar cennetlerini buldular, ben de cehenneme gitmek istiyorum diyenler de cehennemlerini, azaplarını, ateşlerini buldular. Herkes lâ-yık olduğu yeri buldu.

Evet, bu sûreyi de burada bitirdik. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Vel hamdü lillahi Rabbil' âlemîn.

¬’@«T¬L²9Ë�¿! œ«*Y,

- 84 -

İNŞİKAK SÛRESİ

Mushaf’taki sıralamaya göre kitabımızın 84., Nüzûl sıralamasına göre 83., Mufassal sûreler kısmının onuncu grubunun ikinci ve son sûresi olan İnşi-kâk sûresi, Mekke’de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 25’dir.

v������������[¬&ÅI7!
¬w´W²&ÅI7! ¬yÅV7!
¬v�������������²K¬"

“Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Rasûlü’ne, O’nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

¬v�������������[¬&ÅI

¬w´W²&ÅI7! ¬yÅV7!
¬v�������������²K¬"

“Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla”

Œ²*Ï�¿! ~«)Ë!«: £ ²aÅT&«: _«Z¬±"«I¬7
²a«9¬)Ï!«: ¢ ²aÅT«L²9! š³@«WÅK7! ~«)Ë! ¡
³_«<¦ ²aÅT&«: _«Z¬±"«I¬7 ²a«9¬)Ï!«: ¥
²aÅV«F«#«: _«Z[¬4 _«8 ²a«T²7Ï!«: ¤ ²
€²ÅG8

«z¬#:Î! ²w«8_Å8Ï@«4 § ¬y[¬5Ÿ¸W«4
_®&²G«6 «t¬±"«*|«7Ë! °ƒ¬(@«6 «tÅ9Ë! –
@«K²9Ë�¿! _«ZÇ<Ï!
Í|«7Ë! `¬V«T²X«<«: © ~®I[¬K«<
_®"@«K¬& `«,@«E< «‘²Y«K«4 ¨
¬y¬X[¬W«[¬" y«"@«B¬6
x2²G«< «‘²Y«K«4 ¡¡ ¬˜¬I²Z«1
«š³!«*«:y«"@«B¬6 «z¬#:Î! ²w«8_Å8Ï!«:
¡ ~®*:I²K«8 ¬y¬V²;Ï!
yÅ9Ë! ¡¤ ~®*:I²K«8 ¬y¬V²;Ï!³z¬4 «–

@«6yÅ9Ë! ¡£ ~®I[¬Q«, ´|«V²M«<«: ¡¢
~®*YA$
v¬K²5Î!³Ÿ¸«4 ¡¦ ~®I[¬M«" ¬y¬" «–@«6
yÅ"«*Å–Ë! Í|«V«" ¡¥ «‡YE«<²w«7 ²–Ï!
Åw«1 ÅwA«6²I«B¬7 ¡© «s«KÅ#!~«)Ë!
¬h«W«T²7!«: ¡¨ «s«,«: _«8«: ¬u²[ÅV7!«: ¡§
¬s«SÅL7@¬"
v¬Z²[«V«2 Ï›¬I5 ~«)Ë!«: ¢¡ «–YX¬8ÌY<
�¸ ²vZ«7 _«W«4 ¢¯s«A«0² w«2 _®T«A«0
_«W¬" v«V²2Ï! yÅV7!«: ¢£ «–Y"¬±H«U<
²~:I«S«6 «w<¬HÅ7! ¬u«" ¢¢ «–:GD²K«<
�¸
²~YV¬W«2«: ²~YX«8@«š «w<¬HÅ7!
�ÒË! ¢¥ ¯v[¬7Ï! ¯!«H«Q¬" ²v;²I¬±L«A«4
¢¤ «–Y2Y<
°–YX²W«8 h²[«3 °h²%Ï! ²vZ«7

1-2. Gök yarılıp Rabbine boyun eğdiği zaman ki gök boyun eğecektir. 3-5. Yer düzeltilip, içinde olanları dışarı atarak boşaldığı zaman ve yer Rabbine boyun eğdiği zaman ki yer boyun eğecektir (herkes yaptığının karşılığını görecektir). 6. Ey İnsanoğlu! Sen Rabbine kavuşuncaya kadar çalışıp çabalarsın, sonunda O'na kavuşacaksın. 7-9. Amel defteri kendisine sağından

verilen kimse, kolay geçireceği bir hesaba çekilir ve arkadaşlarının yanına sevinçle döner. 10-12. Ama amel defteri kendisine arkasından verilen kimse: "Mahvoldum" diye bağırır ve çılgın alevli cehenneme girer. 13. Çünkü o, dünyada, adamlarının yanın-da iken zevk içindeydi. 14. Zira; o, bir daha dirilip dönmeyeceğini sanmıştı. 15. Bilin ki, Rabbi onu şüphesiz görmekteydi. 16. Akşamın alaca karanlığına andolsun; 17. Geceye ve gecenin içinde olan şeylere andolsun; 18. Dolunay halindeki Ay'a andolsun ki: 19. Ey İnsanlar! Şüphesiz siz bir durumdan diğerine uğratılacaksınız. 20. Onlara ne oluyor da inanmıyorlar? 21. Onlara Kur'an okunduğu za-man neden secde etmiyorlar? 22. Aksine, inkarcılar ya-lanlıyorlar. 23. Oysa, Allah, onların sakladıklarını çok iyi bilir. 24. Ey Muhammed! Onlara can yakıcı azabı müjde et. 25. Yalnız inanıp yararlı işler işleyenlere, onlara, kesintisiz ecir vardır.

Bir secde borcunuz var. Secdede aslolan hemen duyar duy-maz, o durumla karşı karşıya gelir gelmez yerine getirmektir. Hattâ abdestli olup olmadığına bakmadan, hattâ yerin temizliğine bakma-dan, hattâ kıbleye dönüp dönmediğine bakmadan hemen secde et-mek, secdeyi gerçekleştirmektir. Namazdaki secde değil tabii bu. Çünkü bakıyoruz Kur'an'da namazla secde ayrı ayrı zikredilir.

Evet kıyametten, ahiretten, hesaptan, kitaptan bahseden bir sûreyle karşı karşıyayız. Mekke'nin son günlerinde inen bir sûre. Kı-yamet öncesi ve kıyamet sonrası olacakları gündeme getiren ve in-sanları bu konuda hazırlığa dâvet eden bir sûre. Sûrede Allah'la bu-luşma, Allah'ın sorgulamasıyla karşı karşıya gelme, amel defterleri ve bu defterlere göre tespit edilecek yerleşim merkezleri son derece keskin ifadelerle anlatılır.

Mekke'de müslümanlar son günlerinde imanları sebebiyle, yal-nızca müslüman olmaları sebebiyle horlanıyorlar, dışlanıyorlar, işken-ce ve hakaretlere maruz kalıyorlar, evleri, malları yağmalanıyordu. Evlerinden, yurtlarından ayrılmaya zorlandıkları bir anda bu âyetler geliyordu. Tek suçları vardı Müslümanların. O da kâfirler gibi olma-mak, onlar gibi düşünmemek, onlar gibi inanmamak, onlar yaşama-mak. İşte kâfirlerin gözünde en büyük suç budur. Bu tür suçlulara kâ-firlerin tahammül etmeleri mümkün değildir. Bakıyoruz şu anda da en büyük suç budur. İşte şu anda meselâ koskoca bir okulda bin kızdan bir tanesi başını örtüyor, kızıyorlar ona. Tahammül edemiyorlar bu kızcağıza. Niye? Onlar gibi de değil de ondan. Tarih boyunca kâfir hiç değişmemiştir. Bugün eğer bizden rahatsız oluyorlarsa kesinlikle bile-lim ki bu, onların değiştiklerinden değil, biz Allah'ın istediği gibi müslü-manlar değiliz de ondan. Yâni değişen onlar değil biz Müslümanlar-dır.

Allah'ın Resûlü kendileri gibi değil diye kendisini suçlayanlara bu sûreyi okuyarak cevap veriyordu. Bizler de bugün onlar bize ga-zaplanıp üzerimize çullandıkları zaman biz de onlara diyeceğiz ve okuyacağız bunu. Ey kâfirler! Ey zâlimler! Ey müstekbirler! Elbette siz de bir gün gelecek bu gücünüzü kaybedeceksiniz! Bu gücünüz de, bu iktidarınız da, bu saltanatınız da, bu gününüz de yok olacak! Öyleyse gelin şimdiden aklınızı başınıza alın! Eğer şimdiden akıllanır, kendi is-teğinizle Allah'a kulluğa gidersiniz kazanırsınız diyeceğiz. Değilse siz bilirsiniz yarın öyle bir zaman gelecek ki pişman olmanızın size hiçbir faydası dokunmayacaktır.

İnşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlamadan önce sûreye genel bir bakış yapalım. Sûre kıyametin kopmasını anlatmak-tadır. İlk beş ayette kıyametin nasıl kopacağı dile getirilir. İlk ayette göğün yarılıp parçalanışı "inşekka" kelimesi ile anlatıldığı için sure el-İnşikâk (yarılama, parçalama) suresi adını almıştır. 6-19. ayetlerinde ise, insanların iki gruba ayrılacağı ve

gruplardan birinin amel defterle-rini sağ taraflarından alırken diğerlerinin arka taraflarından alacakları anlatılır. Amel defterlerini arka taraftan alanlar, o anda tekrar ölmeyi arzu edecekler ama bu istekleri gerçekleşmeyecek ve Cehenneme sürüleceklerdir.

Sûre, kâfirleri acıklı bir azabın beklediğini, müminlerin ise son-suz mükâfatlarla mükâfatlandırılacaklarını haber vererek bitmektedir.
Sûrenin meali şöyledir: "Gök yarıldığı, kendisine yaraştığı üzere Rab-bine kulak verip boyun eğdiği zaman! Yer uzatılıp dümdüz yapıldığı, içinde olanları (dışarı) atıp tamamen boşaldığı ve kendisine yarıştığı üzere Rabbine kulak verip boyun eğdiği zaman! Ey insan, muhakkak sen Rabbine doğru (varan bir yol üzerinde) çabalayıp durmaktasın, nihayet O'na varacaksın. (O zaman) kimin kitabı sağından verilirse, o, kolay bir hesaba çekilecek ve sevinçli olarak ailesine dönecektir. Ki-min kitabı arkasından verilirse, o, ölümü çağıracak ve alevli ateşe gi-recektir. Çünkü o, (dünyada) ailesi arasında (şımarık ve) sevinçli idi. O, hiç (Rabbine) dönmeyeceğini sanmıştı. Hayır, muhakkak Rabbi o-nu görmekte idi. Hayır, yemin olsun ki akşamın alaca karanlığına, ge-ceye ve (gecenin bağrında) toplayıp ürettiği şeylere, dolunay şeklini alan aya ki, siz mutlaka tabakadan tabakaya bineceksiniz. Onlara ne oluyor ki inanmıyorlar? Kendilerine Kur'an okunduğu zaman secde etmiyorlar? Aksine o inkâr edenler (Hakk'ı) yalanlıyorlar. Allah onların, içlerinde gizledikleri (küfür ve düşmanlığı) biliyor. Onlara acı bir azabı müjdele. Ancak inanıp faydalı işler yapan kimseler için ardı arkası ke-silmez bir mükâfat vardır"

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: "Resulullah (s.a.s) İnşikâk ve Alâk surelerinde secde etti"
(Müslim Kitâbu'l Mesâcid, 109).

Evet, İnşikâk sûresinde; "Onlara Kur'an okunduğunda neden secde etmiyorlar" (21) âyetinde tilavet secdesi yapılır. Bu kısa mukad-dimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçebiliriz.

²aÅT«L²9! š³@«WÅK7! ~«)Ë!
²aÅT&«: _«Z¬±"«I¬7 ²a«9¬)Ï!«:

1-2. "Gök yarılıp Rabbine boyun eğdiği zaman ki gök boyun eğecektir."

Sema yarıldığı, gök şaklandığı, gökyüzü şak şak yarılıp parçalandığı zaman... Gün olacak, dönem gelecek, devran dönecek ve gökyüzü şakk olacak. Semanın semalığı bitecek, fonksiyonu sona e-recek. Sahi şu anda var mıydı semâ? Haberiniz var mı semânın var-lığından? Veya fonksiyonundan? Şu şehir hayatı gerçekten semâmızı alıp götürmüş. Bizim semâyla ilişkimizi kesmiş. Halbuki semâ sinesindeki binlerce Allah âyetiyle elimizden tutup bizi Rabbimizin gücünü, kudretini anlamaya, tanımaya götürecekti. Ama maalesef bugün ne semâyla, ne de ondaki Allah âyetleriyle ilişkimiz kalmadı.

Bugün ayın kaçı? Ya da gökyüzünde ay var mı, yok mu? Hiç haberimiz yok değil mi? Ay'la da ilgimiz alâkamız yok, semâyla da. Yani ay olmalı mı, olmamalı mı? Onu dahi bilemiyoruz belki. Öyle ya, ay olsa ne olur, olmasa ne olur? Bize ne bundan? Halbuki Rasulullah ay için, güneş için, sema için Allah'a götürücü âyetler olarak söz eder. Bunlar Allah'ın âyetleridir. Bakın Rabbimiz bir âyetinde şöyle buyuruyor:

u²[ÅV7! ¬y¬#@«<@«š ²w¬8«:
h«W«T²7!«: j²WÅL7!«: ‡@«ZÅX7!«:

“Gece ile gündüz ve güneş ile ay Allah’ın kudretinin delillerinden, âyetlerindendir.”
(Fussilet 37)

Gece, gündüz, ay, güneş bunlar Allah’ın âyetleridir. Bunlar Al-lah’ın varlığına şahadet eden yaratıklarıdır. Bunlar Allah’ın varlığına, ulûhiyet ve rubûbiyetine deliller, alâmetler, işaretler, âyetler ve nişanelerdir.

Semâ, ay ve güneş Allah’ın âyetlerindendirler. Allah’ın âyetlerinden bu üç âyet, semâ, ay ve güneştir. Bakara’daki iki âyeti, Al-i İm-rân’daki üç âyeti öğrenmesek olur mu? Bakara’yı ve Al-i İmran’ı öğrenmesek olur mu? Bakara ha varmış ha yokmuş? Fussilet ha varmış ha yokmuş? Yani ne fark eder ki? diye bir hayat yaşarsak sonuçta öy-le olacaktır tabii. Cenâb-ı Hakk yarın: “Kullarım! Kur’an’larınızı alacağım artık! Yeter artık bugüne kadar aranızdaydı, öğrendiyseniz öğren-diniz, tanıdıysanız tanıdınız. Artık onu geri alıyorum. Geri çekiyorum artık!” dese. Bir de bakmışınız ki Kur’an artık ortalıktan kaybolmuş. Yeryüzünden Kur’an kaldırılmış. Sadece hayatınıza uygulayabileceğiniz, kendisiyle yol bulabileceğiniz kafanızda kalan âyetlerden başkası yok. Ne yaparsınız? Yani artık ortada kitap kalmamış, ne yaparsınız? Ne fark eder ki, zaten önceden de yoktu bizim için Kur’an diyorsanız. Zaten önceden de bizim dinimiz üç Kulhü bir Elhamdı diyorsanız, o zaman fark etmeyecektir. Gökteki âyetler var mı, yok mu, fark etmeyecektir. Veya şu elimdeki kitabın âyetleri var mı, yok mu, fark etmeyecektir.

Bugünkü gökyüzü de böyle. Meğer parçalanacak bir gökyüzü varmış! Bizi ne ilgilendirirmiş ki bu? Bizim ne ilgimiz varmış ki bununla, diyoruz sanki. Ne semâyla, ne semâdaki âyetlerle ilgimiz yok. Eskiden adam bahçesine çıkınca, bahçesinde yatınca, veya hiç değilse gece abdest almak için sokağına, bahçesine çıkınca semâyı, bulutları, rüzgarı, ayı, yıldızları veya gündüz güneşi görebiliyormuş. Ama şimdi öyle bir iş mantığı, öyle bir çarşı mantığı, öyle bir yeraltı kazanç merkezleri mantığı geliştirilmiş ki, Allah’ın bu meşhut âyetleriyle ilgimizi alâkamızı koparıvermiş.

Yaşadığımız hayatımızla, hayat programımızla Allah’a da, Allah’ın yasalarına da kafa tutuyoruz âdeta. Ya Rabbi! Sen akşam dinlence için güneşini batırıyorsan, paydos diyorsan da, bizim de güneşlerimiz var! Biz de yakarız onları! Biz de yakarız ampullerimizi ve yine de hayatımıza devam ederiz! diyoruz sanki. Sen bildiğini yap! Biz de bildiğimizi yaparız! diyerek Allah’la yarışmaya kalkıyoruz âdeta. İstersek batırırız da onu! diyoruz. Yeraltlarına inip batırıveriyoruz güneşi. Yani hayatta, hayatı Allah’a kafa tutmaya vardıran bir anlayışımız var bizim Allah affetsin.

Bilmem o taraflarını ama şunu iyi dinleyin: Gün olacakmış, dö-nem gelecekmiş, devran dönecekmiş ve gökyüzü şak şak olacakmış. Kıyamet kopacak yani.

²aÅT&«: _«Z¬±"«I¬7 ²a«9¬)Ï!«:

Gökyüzü Allah’a boyun eğecek, Allah’ı dinleyecek, zaten ona yakışan da bu değil miydi? Yani gökyüzüne yakışan neydi ki? Şu insan gibi Allah’a kafa tutmak mı? Ben de bilirim! demek mi? Asla, Allah yarıl demişse yarılacak, birleş demişse birleşecek, dur demişse duracak, yürü demişse yürüyecek. Ay da, yıldızlar da, güneş de, semâ da, arz da ve şu çevremizdeki varlıkların tümü de Allah’ın dediğini dinleyecek. Zaten şu anda da bu varlıkların tamamı Allah’ı dinlemektedirler.

İnsanın dışındaki varlıkların tamamının boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu Allah'ın elindedir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi de Allah'a boyun büküp teslim olmuşlardır. Bir an bile Rablerine karşı gel-mezler onlar.

Öyle bir gün gelecek ki, semâ Allah'ı dinleyecek ve yarılacak. Enbiyâ sûresinin haber verdiğine göre eskiden gökle yer bitişikti ve bizim imtihanımız için onların ayrıldıkları anlatılıyordu.

¬€!«:@«WÅK7!Å–Ï! ²~³:I«S«6
«w<¬HÅ7!«h«< ²v«7 «—Ï!
_«W; @«X²T«B«S«4 _®T²#«*
_«B«9@«6 «Œ²*Ï�¿!«:

"İnkar edenler görmüyorlar mı ki gökler ve yer bitişikti de biz onları ayırdık."
(Enbiya 30)

İşte dünyadaki bizim imtihanımız için, bizim imtihan salonumuzun oluşması için bir komutla bu ikisini ayıran, bu ikisini imtihan konumuna getiren Allah, şimdi de imtihanın sona ermesiyle, imtihan so-nuçlarının okunma döneminin gelmesiyle artık gökle yeri eski haline döndürüveriyor. Yani daha önce bir komutla imtihan konumuna getirilen semâ ve arz, bu defa da ikinci bir komutla hesap konumuna getiriliyor. Hesap-kitap konumu alın! diyecek Rabbimiz ve semâ da, arz da eski hallerine getirilecek.

Semâvât ve arz yeni bir şekil daha alacak. Yani şu yıkılmaz görülen, kimseyi dinlemez görülen semâ var ya, muhkem ve sarsıl-maz görülen semâ, gökyüzü var ya, Allah'ın emriyle yarılacak, yıkılacak yarın. Rabbine boyun eğecek, dinleyecek, ona itaat edecek. Zira onun zimamı Allah'ın elindedir.

«z¬;«: ¬š³@«WÅK7! |«7Ë! Í›«Y«B²,!
Åv$
_«[¬B²=! ¬Œ²*ÏŸ¿¬7«: _«Z«7
«”@«T«4 °–@«'(
«w[¬Q¬=³@«0 _«X²[«#Ï!³_«B«7@«5
_®;²I«6²:Ï! _®2²Y«0

“Sonra duman halinde bulunan gökyüzüne yöneldi. Ona ve yeryüzüne: “İsteyerek veya istemeyerek buyuru-ğuma gelin!” Dedi. Her ikisi de: “İsteyerek geldik!” dediler.”

(Fussilet 11)

Allah ilgisini göğe yöneltti, gökyüzünü ele aldı, gökyüzünü mu-rad etti, gökyüzünü irade buyurdu. Yani iradesini gökyüzüne doğru yöneltti. Gökyüzünü kastetti Allah ki, o duman halindeydi. Duman ha-linde bulunan, gaz kütlesi durumunda olan semâya ve arza, ikisine birden buyurdu ki: ***“İkiniz de ister istemez gelin!”*** Tav'an yahut kerhen ikiniz birden Benim emrime boyun bükün! İkiniz birden Bana teslim olarak vücuda gelin. İkiniz birden Benim arzuma uyarak yoktan var olun! buyurdu. Onlar da, emredersin ya Rabbi! Emrin olur ya Rab-bi! İsteyerek geldik! İsteyerek senin emrine boyun büküp var olduk, dediler.

Aslında burada her ikisinin de Allah’a teslim oldukları anlatılıyor. Burada bize şöyle der Rabbimiz: “Ey insan oğlu! Semâ, semâ ol-duğu halde itiraz edemez de, size ne oluyor? Siz kim, semâ kim? Siz nerde, semâ nerede? Karnınızdaki belli, cürmünüz belli, gücünüz, kuvvetiniz belli. Sizden çok daha büyük varlıklar bile Allah’ın emrine teslim olup boyun bükmüşlerken size ne oluyor da O Allah’a teslim olmuyorsunuz? Siz kime teslimsiniz? Siz kimi dinliyorsunuz? Siz kime itaat ediyor, kimin arzularını yerine getiriyor, kimin adına bir hayat ya-şıyorsunuz?”

Âyetler bize ne fısıldıyor aslında? Anlayabildiğimiz kadarıyla âyetler bize şunu söylüyor: “Bak ey insan! Aklını başına al! Göklerde ve yerde ne varsa hepsi de Allah’a boyun büküp teslim olmuşlardır. Gökler ve yerlerdeki tüm yasalar Allah’a aittir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ın yasalarına boyun bükmektedir. Tüm varlıklar Allah yasalarına boyun bükmüştür. Hiçbir varlık Allah’ın yasalarının dışına çıkamaz. İşte sizden ve sizin dünyanızdan çok daha büyük varlıklar Allah’a, Allah’ın hak yasalarına boyun bükmüşken, her şey üzerinde Allah’ın hükmü ve iradesi hakimken, tüm varlıklar Rablerine teslimken siz kime teslimsiniz? Ay, yıldızlar ve semâ, gökyüzü, yeryüzü, her şey o büyüklüğüne, o yüceliğine, o azametine rağmen Allah’ı dinliyor da size ne oluyor da Rabbinizi dinlemeye yanaşmıyorsunuz? Ay, yıldız, güneş, ecram-ı semavîye denilen her şey Allah’a kulluk ya-parken, Allah’ı dinlerken nasıl oluyor da yine Allah’ın yasaları gereği kendilerine irade verilmiş olan insanlar Rablerinin emirlerine kafa tu-tarak kâfir olabiliyorlar? Nasıl oluyor da bu insanlar Rablerinin yasalarını kabule yanaşmıyorlar? Nasıl oluyor da Rablerinin hak yasalarını bırakıp başkalarının yasalarına kulluk etmeye çalışıyorlar? O yasalarına kulluk etmeye çalıştıkları varlıklar mı yaratmış bu gökleri ve yeri? Göklerde ve yerde işleyen yasaları, kendi vücutlarına egemen olan yasaları onlar mı koymuşlar? Gökler ve yerlerde egemen olan onlar mı?”

_«8 ²a«T²7Ï!«: ²²€ÅG8 Œ²*Ï�¿! ~«)Ë!«: ²aÅT&«: _«Z¬±"«I¬7 ²a«9¬)Ï!«: ²aÅV«F«#«:_«Z[¬4

3-5. “Yer düzeltilip, içinde olanları dışarı atarak boşaldığı zaman ve yer Rabbine boyun eğdiği zaman ki yer boyun eğecektir (herkes yaptığının karşılığını görecektir).”

Yer düzeltildiği, uzatıldığı zaman. Dağlar, dereler, tepeler dümdüz düzeltildiğinde. Yeryüzünün uzatılması, yayılması, genişle-tilmesi, uzatılması anlatılıyor. Türkçe’de bu kelimenin şöyle bir türevi kullanılır: Temdit. Kur’an-ı Kerîm’de zaman için de, mekân için de temditten söz edilir. Zaman için de, mekân için de bir uzatılma söz konusudur. İşte bu âyette de mekânın uzatılmasından, yeryüzünün genişletilmesinden söz ediliyor. Artık dağlar mı düzletilip arz genişletilecek? Yer mi eklenecek? Veya Ay’dan, Merih’ten biraz toprak mı ge-tirilip ilâve edilecek, bunu bilemiyoruz. Nasıl olacak, bunun keyfiyetini bilmiyoruz. Yani yerinden söküp getirdiği ayı mı ekleyecek dünyaya, yıldızı mı, bilmiyoruz. Yoksa yüksekler düzleşince, çukurlar dolunca mı uzayacak bilmiyoruz. Ama ne gerek var bunu bilmeye? Değil mi ki bunu yapan bunun on mislini de yapar. “Ol” deyiverir, o kadar.

Peki biz nesini biliriz bunun? Bize lâzım olan ne burada? Bize lâzım olan bu düzen değişecek, biz bunu biliyoruz, bize bu lâzım. Bu düzen değişecek ama bu, bu düzenin bozulması manasına gelmez. Bozuk düzeni düzeltecek Rabbimiz. Bizim bozduğumuz düzenleri de düzeltecek. Rabbimiz, gökler ve yere önce bir komut vermiş. “İmtihan düzeni al!” demiş, gökler ve yeryüzü bizim imtihanımız için imtihan konumu almışlar. Sonra imtihan bitip de imtihan sonuçlarının ilânı dö-nemi gelince de, ikinci bir komutla hesap konumu alın! diyecek Rab-bimiz, onlar da bu konumu alacaklar.

Meselâ farz edin ki bir çocuk evde dolabın içine yerleştirilmiş iki yüz kaseti oradan indirmiş, evin içinde onlarla oyun oynuyor. Kasetlerle ev yapıyor, garaj yapıyor, yollar yapıyor, araba yapıyor, çitlerle çevrili bahçe yapıyor. Sonra annesi geliyor ve: “Yaramaz çocuk! Evin düzenini bozmuşsun” diye kasetleri toplayıp dolaba koyuyor. Şimdi hangisi bozma, hangisi düzeltmedir bunun? Çocuğunki mi boz-ma, yoksa annenin yaptığı mı? Çocuğa göre anneninki bozma, anneye sorsanız çocuğunki bozmadır, değil mi? Yani bu iş anneye göre düzeltme, çocuğa göre bozmadır. İşte bu kıyametle olup bitenler, belki bize göre bozmadır ama Allah’a göre düzeltmedir.

Allah önce dünyayı imtihan düzeninde yaratmıştır. Dünyaya, semâya, toprağa, tuğlaya, suya, ateşe, havaya, aya, yıldızlara, güneşe imtihan konumu alın demiş, onlar da konumlarını almışlar. Yarın da hesap konumu alın diyecek, onlar da bu defa hesap konumu alacaklar. Sonra:

²aÅT&«: _«Z¬±"«I¬7 ²a«9¬)Ï!«:
²aÅV«F«#«: _«Z[¬4 _«8 ²a«T²7Ï!«:

Arz içindekileri, karnında ne varsa hepsinini atacak. Ne var ar-zın karnında? Bazı şeyleri gömüyorsunuz ya toprağın altına. Ne gömüyoruz? Ev, dükkan diye emeklerimizi, alın terlerinizi gömüyorsunuz ya. Yeryüzü yiyeceklerinizi, kalbinize gömdüklerinizi, öğrenip de çoluk-çocuğunuza, çevrenize anlatmayarak sır küpü gibi kafanızda toprağa gömdüklerinizi, her şeyi dışarıya atacak. Tıpkı hamile bir kadının karnındakini dışarıya atması gibi yeryüzü de hamlini boşaltıp sînesindekilerin tümünü dışarıya atacak. Veya o gün yeryüzü esrarını keşfedecek, sırlarını açacak, esrar perdesini kaldırıp lehte ve aleyhte şahadette bulunacak, bildiklerini, gördüklerini anlatacak.

Yeryüzü Hz. Adem’den (a.s) bu yana sînesine gömülmüş ölüleri kabirlerinden fırlatıp

atacak. Sînesindeki tüm cesetleri dışarıya atacak yeryüzü.

“Nasibindir gezdiren yer yer seni,
Önce besler sonra yer yer seni”

Diyordu ya şairin biri. İşte önce besliyor yeryüzü insanı, sonra da kendisi yiyor onu. Hoş aldı lokmayı ağzına, aldı insanı sinesine ama hep orada kalsaydık ya diyor kimileri. “Madem aldı bizi sinesine, bari bırakmasaydı ya, diyor kâfirler. Bir daha dirilme olmasaydı ya. Unutulup gitseydik ya. Sümen altı olsaydık, unutulup gitseydik te bir daha hesap kitap olmasaydı ya,” derler.

Bu âyeti duyan kimileri çocuklarına vasiyet ediyorlarmış. “Ben öldüğüm zaman beni 150-200 metre toprağın derinliğine gömün diye. Neden? Yarın yeryüzü sallanıp da bağrındakileri dışarıya attığında kendisinin yerin altında kalıp dışarıya atılmaktan, tekrar dirilip hesap-kitaptan kurtulmak, sümenaltı olmak için, kimileri de ben öldükten sonra cesedimi yakın, Ganj’a, Fırat’a külümü atın” diyor. “Benim cesedimi parçalayıp organlarımı isteyenlere dağıtın” diyenleri görüyoruz. Herhalde bizde de mezarın üzerini beş on tonluk mermer yığınlarıyla kapatırken aynı endişeyle bu işi yapıyorlar. Yarın yeryüzü sallandığında bu sarsıntıdan kurtulmak ve toprağın altında kalmak için yapıyorlar. Ama kim ne yaparsa yapsın, arz o gün bağrındakilerin tümünü dışarıya atacak ve bundan hiç kimse kurtulamayacaktır. Bakın Nâziât sûresinde bunun hiç de zor olmadığını Rabbimiz şöyle anlatır:

¬œ«I¬;@ÅK7@¬" ²v; ~«)Ë@«4
°œ«G¬&!«: °œ«I²%«+ «z¬;
_«WÅ9Ë@«4

“Zor değil, bu olay bir tek haykırmaya, bir anonsa bakmaktadır. Bir de bakmışsın ki hemen uyanırlar.”

(Nâziât 13,14)

Bir de yeryüzünün sinesinden atılacak olanlarla alâkalı yerin içindeki hazîneleri, defîneleri, altınları, gümüşleri dışarıya atacağı da söylenmiş. İnsanların bir ömür boyu uğrunda çırpındıkları, elde etmek için koşturdukları, bunsuz olmaz diyerek kıbleleştirdikleri, tapındıkları şeylerin değersizliği ortaya konulacaktır. O hengamede insanlar onlara yönünü dönüp bakmayacaklar ve bu değersiz şeyler uğrunda ne kötü bir ömür tükettiklerini anlayacaklar. Müslim’de bu hususu anlatan bir hadis var. Ebu Hureyre efendimizin rivâyet ettiği hadislerinde Allah’ın Resûlü bakın şöyle buyurur:

“Yer içindeki ciğerparelerini, altın ve gümüşlerini plaklar halinde dışarıya atar. Sonra katil gelip: “Ben işte şunun için öldürmüştüm,” der. Akrabalarını terk eden, sılayı rahmi kesen kişi gelip: “Ben işte bunun için akrabalarımı terk etmiştim,” der. Hırsız gelip: “İşte şunun için benim elim kesilmişti,” der. Sonra onları terk ederler ve hiçbir şey de almazlar.”

Bir gün gelecek, arz deşilip içindekileri dışarıya atılacak. Arz gördüklerine, duyduklarına

şahitlik edecek. Kalplerdekiler, sinelerdekiler de devşirilecek, derlenip toparlanacak. Göğüslerdeki tüm niyetler, düşünceler, arzular, hedefler, tutkular ortaya dökülecek. İnsanların yaşadıkları hayatta kalplerinde besledikleri, içlerinde taşıdıkları, gönüllerinde gizledikleri her şey açığa çıkacak, ortaya dökülecektir. İnsanın gizlediği, sakladığı tüm sırları deşifre edilecek, tüm ayıpları ortaya dökülecektir. Yani kalplerin hâsılası devşirilecektir.

Kim ne düşünmüş, ne yapmış? Ne yapmayı hedeflemiş? Yaptıklarını yaparken ne adına, kim adına yapmış? Kimi razı etmek için yapmış? Yaptıklarının yaptırıcısı kimmiş? İşlediği ameli hangi niyetle işlemiş? Allah için mi, toplum için mi? Çevreyi memnun etmek için mi? Âdetler böyle istiyor diye mi? Amir böyle emrediyor diye mi? Modayı memnun etmek için mi? Gizliliklerin tamamı boşalacak. Arz, Rabbine kulak verecek ve bildiği gördüğü her şeyi ortaya dökecek. Zaten ona yakışan da budur.

İşte bu dünyanın sonu buna gidiştir. Şu anda evler yapılıyor sağlam gibi, ama gide gide sonunda yarılmaya, yıkılmaya gidiyor. Ba-kın Allah buyuruyor:

°ƒ¬(@«6 «tÅ9Ë! –@«K²9Ë�¿!
_«ZÇ<Ï!³_«<
¬y[¬5Ÿ¸W«4 _®&²G«6 «t¬±"«* |«7Ë!

6. "Ey İnsanoğlu! Sen Rabbine kavuşuncaya kadar çalışıp çabalarsın, sonunda O'na kavuşacaksın."

Öyleyse ey insan! Unutma ki sen Rabbine doğru çabalıyorsun! Sen Rabbine kavuşuyorsun da sonunda zaten. Ey insan! Sen hızla ölüme doğru koşmaktasın! Bir maraton gibi hızla Rabbine doğru gidiyorsun! Ey insan! Senin dünyada tüm çaban, tüm gayretin, uğraşın, gitmen, gelmen, yürümen, durman, yatman, uyuman, yemen, içmen hep Rabbine doğrudur. Her şeyin Rabbine yöneliktir. Sonunda sen O'nunla karşı karşıya geleceksin. İnsanlar dünyada bütün gayretlerini, bütün çabalarını Allah'ı bulmaya, Allah'la karşı karşıya gelmeye harcarlar. Tüm gayretler buna yöneliktir.

Yani insan dünyada ne yaparlarsa yapsınlar, ister kulluk, ister küfür, ister ibadet, ister isyan, ister itaat, ister ret, ne yaparsa yapsın her yaptığıyla Allah'a yaklaşıyor demektir. Her haliyle Allah'a doğru gidiyor demektir. Kişi her nefesi yaşama adına alır ama her nefesiyle Allah'a yaklaşıyor. İnsanoğlu yaşamak için nefes alır ama her nefesi onu ölüme biraz daha yaklaştırmaktadır. Nefes almasa ölecek, ama nefes alsa yine ölecek. Hani acele giden ecele gider, yavaş gidenin de ecel arkasından yetişir ya, işte insanoğlu her adımda mezardan kaçar ama, her adımda ona doğru biraz daha yaklaşır.

Öyleyse unutmayalım ki bizim de tüm çabalarımız, tüm uğraşlarımız mezara doğrudur. Biz şu anda mezar aramaya çıkmışız. Belki şu anda içimizden birisi burada bulacak aradığı mezarını. Burada öl-dük mü işte mezarımız burası. Şunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkar-mayalım ki, şu anda üzerimizdeki elbisemiz ilk kefenimiz ve şu anda üzerinde oturduğumuz mekân bizim ilk mezarımız olabilir. Her şey yokluğa, yok olmaya doğru gidiyor. Semâ, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, insan her şey yokluğa doğru gidiyor. Hepsi gitsin ben kalırım, ben gitmek istemiyorum diyemezsiniz.

Öyleyse bu inanca göre hareket edelim. Hayatımızı bu inanca bina edelim. Her an Allah'la karşı karşıya geleceğimizin şuurunda ola-lım. Ölümü hayatın içinde kabullenelim. Ölüm elde bir, ahiret elde bir diyelim ve öyle yaşayalım. Kıyameti iki kaşımızın arasında bilelim. Öyle miyiz acaba şu anda?

~«)Ë! Í|ÅB«& ¬yÅV7!¬š³@«T¬V¬"
²~Y"ÅH«6 «w<¬HÅ7!«h¬K«' ²f«5
_«X«#«I²K«& _«< ²~Y7@«5
®}«B²R«" }«2@ÅK7! vZ²B«š³@«%
«–YV¬W²E«< ²v;«: _«Z[¬4
_«X²0ÅI«4 _«8 |«V«2
«–:*¬J«<_«8 «š³@«, �¸Ï! ²v¬;¬*YZ1
|«V«2 ²v;«*!«+²:Ï!

"Allah'a kavuşmayı (Allah'la karşılaşmayı) yalanlayanlar doğrusu kaybedenlerdir ki kıyamet saati ansızın onlara geldiği zaman ağırlıklarını arkalarına yüklenip: "Dünyada işlediğimiz büyük kusurlardan ötürü yazıklar olsun bize!" derler. Dikkat edin onların yüklendikleri şeyler ne kötüdür!"
(En'âm 31)

Allah'la karşı karşıya gelmeyi ummayanlar, Allah'a kavuşup O'nun sorgulamasıyla karşı karşıya geleceklerine inanmayanlar, dünya hayatına razı olanlar, dünyayı tatminkar bulanlar, dünyanın ötesindeki bir hayatın varlığına inanmayıp özlemini duymayanlar, "Varsa da yoksa da yaşadığımız şu hayat vardır. Burada kam almaya bakalım" diyenler. Yaşadıkları hayatlarında ahiret inancının kokusu bile olmayanlar, işte hüsrana mahkum olanlar bunlardır. İşte eli boşa çıkanlar, kaybedenler bunlardır. Hasret çekenler bunlardır. "Eyvah! Vah! Tuh! Yazıklar olsun bize! Yuh olsun bize! Vah orada yaptıklarımıza! Yazıklar olsun bizim anlayışlarımıza! Yazıklar olsun bizim hesabımıza! Eyvah yaptıklarımıza! Eyvah yapmamamız gerekirken yaptıklarımıza! Eyvah yapmamız gerekirken yapmadıklarımıza!" diyerek dövünecekler, kaybettikleri fırsatlarından ötürü hasret çekecekler.

Dünya ile aldanmışlardır bunlar. Onu kendilerinin sandılar, aldandılar. Onu ebedî zannettiler, aldandılar. Sanki dünyayı hiç bitme-yecek, tükenmeyecek zannettiler, aldandılar. Dünyanın içindekilere meylederek aldandılar. Dünyanın konumu onları aldattı, aldandılar. Kuralları gereği dünyada Allah dokunmuyordu onlara. Dünyada imtihan gereği içki içene de dokunmuyordu Allah. Namaz kılana da do-kunmuyordu, zina edene de dokunmuyordu, dünyanın yönetimine Al-lah'ı karıştırmayanlara da dokunmuyordu. Allah'a kulluk yapana da, âdetlerin, çevrenin, modanın,

şeytanın, tâğutların, nefislerinin kulu, kölesi olanlara da dokunmuyordu. İmtihan gereği işledikleri suçlar yüzünden dünyada Allah'ı atlattıklarını zannediyorlardı. Aldandılar ve kaybettiler.

Evet biz her an Allah'a doğru gidiyoruz. Bütün yollar insanı Al-lah'a götürmektedir. Ama Allah'a götürücü yollar ikidir.

a. İnsanı Allah'la cennette buluşturan yollar,
b. İnsanı Allah'la cehennemde buluşturan yollar.

Hani adamın biri öyle diyormuş: "Nârın da hoş, nûrun da." Ya Rabb cehennemin de hoş, cennetin de. Benim için nârı da fark et-mez, nûru da. Ben Allah'ı istiyorum. Ben Allah'la buluşayım da gerisi fark etmez. Ben Rabbimi bulayım da gerisi ne olursa olsun. Yanlış bir söz. İnsanlar zaten Allah'a gidiyorlar. Herkes mecburen Allah'la buluşacak, ama cennette buluşmayı isteyin diyor Rabbimiz. Çünkü cehennemlikler de buluşacaklar Allah'la ama Cehennemde azabın içinde buluşacaklar, azabıyla buluşacaklar. Öyleyse ben öyle demiyo-rum. Benim peygamberim ve selefim de öyle dememiş. Ben de Allah-la buluşmayı istiyorum ama cennette buluşmayı istiyorum ve dua ediyorum. Allah'ın nûrunu istiyorum, cehennemden de, nârından da Rabbime sığınıyorum. Çünkü Rabbim kitabında benim istediğim yol budur, sizler bu yolla beni bulun diyor. Öyleyse Rabbimizi O'nun dediği, O'nun gösterdiği yolda bulmak zorundayız. Bu yoldan giderseniz benimle karşılaşırsınız, diyor Allah.

İki yol var. Bakın bu iki yolun sonucu neymiş?

`«,@«E< «‘²Y«K«4 ¬y¬X[¬W«[¬"
y«"@«B¬6 «z¬#:Î!²w«8 _Å8Ï@«4
~®*:I²K«8 ¬y¬V²;Ï! Í|«7Ë!
`¬V«T²X«<«: ~®I[¬K«< _®"@«K¬&

7-9. "Amel defteri kendisine sağından verilen kimse, kolay geçireceği bir hesaba çekilir ve arkadaşlarının yanına sevinçle döner."

Defterini sağından almak isteyenlere, dünyada böyle bir hayat yaşayanlara defterleri sağından verilecek. Solundan ya da arkasından almak isteyenlere de sollarından verilecek. Bu insanın kendi elindedir. Çünkü defterimizi yazan biziz. Yazan meleklerdir ama yazdıran biziz. Öyle değil mi? Meselâ daktiloyla bir sayfa yazı yazsanız, sonra da "Bu yazıyı kim yazdı? diye sorsalar, "Bunu daktilo yazdı" der misiniz? Veya "Bunu kalem yazdı" der misiniz? Bunu ben yazdım dersiniz değil mi? Kalem yazdı ama siz yazdınız. Daktilonun tuşlarına bastınız, daktilo da yazdı. İşte melekler yazıyorlar amellerimizi ama biz yazıyoruz, biz yazdırıyoruz. Melekler tıpkı elimizdeki kalem gibi, ya da daktilonun tuşları gibidir. Bir amel işliyoruz, o ameli işleyen biziz ve meleklere diyoruz ki: "Yazın bunu, onlar da yazıyorlar." İşte dünyada yarın defterini sağından almak üzere ameller işleyenler, hayatlarını buna göre yaşayanlar yarın defterlerini sağından alacaklar. Defterlerini sollarından veya arkalarından almak isteyenler, hayatlarını buna göre yaşayanlar da

sollarından alacaklar. İşte kitabını sağından ve solundan almayı böyle anlıyoruz.

İşte defterlerini sağlarından alanlar:

~®I[¬K«< _®"@«K¬& `«,@«E<
«‘²Y«K«4

Çok kolay bir hesap beklemektedir onu. Kolay bir hesap, basit bir hesap, tartışmasız, sıkıştırmasız bir hesapla karşılaşacak. Hesabı kolayca görülecek. Tamam bu güzel! Bunu iyi yapmışsın! Bu da güzel! Şurada bir eksiğin var! Şunu hatalı yapmışsın ama haydi neyse affettik! gibi böyle yüzeysel üç-beş maddelik bir hesapla işi bitirilecek. Aslında Rasulullah Efendimizin beyanıyla bu hesaba çekilme değildir. Bu bir arzdır. Yani kişiye dünyadayken yaptıklarının arzından ibarettir bu. Bakın Buhârî'nin Hz. Ayşe annemizden rivâyet ettiği bir hadiste şöyle buyurulur:

"Hesaba çekilmiş hiçbir kimse yoktur ki helak edilmiş olmasın. Hz. Ayşe der ki: "Canım sana feda olsun ey Allah'ın Resûlü! Rabbimiz kitabında: "Kitabı sağ elinden verilen kolay bir hesaba çekilecek" buyurmadı mı? dedim. Allah'ın Resûlü de şöyle cevap verdi: "Ya Ayşe, bu arzdır. Hesaba çekilen azaba uğratılır."

(Buhârî, âyetin tefsiri)

Demek ki bu, Rabbimizin kuluna amellerini arzetmesidir. Bu bir hesaba çekme değildir. Kulum! İşte sen şunları şunları yapmıştın! Dünyadayken nasıl bunları örtmüşsem şimdi de bunları bağışlıyorum! buyurarak defteri sağından verilenler kolay hesapla karşılaşacaklardır. Yani Cenab-ı Hak: "Bu cennettedir! Bu cennetliktir" dedi mi, böyle hesap etti mi artık onun işi kolaydır. Yani yine hesap var, yine sorgulama var ama bu hesap kolaydır. Kolay bir hesaptır. Ama Allah korusun da çorap söküğü gibi, bunu niye yaptın? Bunu nasıl yaptın? gibi bir sorgulama başladı mı artık onun işi bitiktir. Evet şunu niye yaptın? Bunu niye yapmadın? Niye anlamadın? Niye okumadın? Niye tanımadın? Niye düşünmedin? Niye anlatmadın çocuklarına? Niye duyurmadın hanımına? gibi hesabın teferruatına bir girdi mi, işi bitiktir o adamın. Hani dünyada bir hesap defteri tutulur. Hesabın görüldüğü ortamda eğer adam affedilecekse, işte şu kadar ödemişsin, şunu ver-mişsin, iki-üç bin daha verdin mi, tamam bu iş biter filan denir. Ama adama ceza verilecekse, adam cezaya çarptırılacaksa detaya girilir. Ayın ikisinde şöyle yaptın! Üçünde şunu yapmadın! demeye başladı mı, işi bitiktir.

Kitabını sağından alanlar için kolay bir hesap, detaya inilmeyen bir hesap ve sonra da:

~®*:I²K«8 ¬y¬V²;Ï! Í|«7Ë!
`¬V«T²X«<«:

Artık alnı açık, başarının sevinciyle, yüzü güler, gönlü mesrur olarak ehline dönüyor. Haydi ehline, seni bekleyenlere, bekleyenlerine, sevdiklerine dön denilir ona, o da sevinç içinde ehlinin yanına dö-nüverir. Peki kimdir ehli? Kimdir onu bekleyenler? Hûrileri, zevceleri. Yaratıldıkları

günden beri her gün biraz daha güzelleşerek kendisini bekleyen cennetteki sevgilileri. Veya cennete kendisinden önce girmiş sevdikleri, dostları. Veya kendi evinde kendisi gibi olanlar, kendisi gibi inanlar. Kendisiyle birlikte dünyada cennet kazanma kavgası verenler. Yani yeryüzünde bu dini birlikte yaşama ve yaşatma kavgası veren babaları, anaları, zevceleri ve çocuklarının yanına gidecekler.

Dikkat ederseniz burada ehlinin yanına deniyor. Oğlunun yanına, kızının, karısının yanına denmiyor. Çünkü onların hepsi ehil değildir. Nitekim Nuh'a (a.s), oğlu hakkında Rabbimiz, "O senin ehlin değildir" buyurmuştu. Kenan Nuh'un (a.s) oğluydu ama ehli değildi. Oğlun değil denmiyor, ehlin değil deniyordu. Demek ki evimizin içindekilerden bizimle beraber olanlar, bizimle birlikte kulluk yapanlar, bizimle birlikte cennet kazanma kavgası verenler bizim ehlimizdir.

Öyleyse evimizin içindekileri ehil hale getirmek zorundayız. Evimize girip çıkanları da ehil hale getirmek, onları da ehlileştirmek zorundayız. Yahu ne yapayım! Ben seçmedim ya, işte bacanak! Mecburen akraba olmuşuz ve gelip gidiyor bizim eve! Hayır! Olmaz! Mâzeret değildir bu. Ya ne yapacağız? Nedir bizim görevimiz? Madem ki bizim eve girip çıkıyor, o halde ona dini anlatacağız. Ona İslâm'ı duyuracak ve hattâ ehlimiz olduğu için duyurmanın da ötesinde uygulattıracağız. Bu bizim sorumluluğumuzdadır unutmayalım. Yahut da Allah'a isyan olanı yok etmeye çalışacağız, engellemeye çalışacağız. Yani ona emr-i bi'l maruf ve nehy-i ani'l münker yapacağız.

Evimize girip çıkan kimselere, yani ehlimize dikkat edeceğiz. Bu kayınpederimiz, kayınvalidemiz de olsa. Aslında bizler kadınlarımızın babasıyla, anasıyla görüşmelerini engelleyemeyiz. Buna hakkımız yoktur. Ama kadınlarımızın babası, anası onun dünyasına girer de kadınlarımızı kendileri gibi yapmaya, kendi dünyalarına çekmeye çalışırlarsa o zaman kendi kontrolümüz altında görüşmelerini sağlarız. Zira baba, ana Hıristiyan olabilirler. Budist, Şintoist, ateist, dinsiz olabilirler. Halbuki ehil bizimle beraber olanlardır.

O kitabını sağından alanlar hûrilerinin, zevcelerinin, ehillerinin, kendisiyle birlik olanların yanına, cennete, bal ırmaklarının, hûrilerin, gılmanlarının yanına, makam-ı mahmud'un gölgesine giderlerken öbür tarafta:

¬˜¬I²Z«1 «š³!«*«: y«"@«B¬6 «z¬#:Î! ²w«8 _Å8Ï!«:

~®I[¬Q«, ´|«V²M«<«: ~®*YA$ x2²G«< «'²Y«K«4

10-12. "Ama amel defteri kendisine arkasından verilen kimse: "Mahvoldum" diye bağırır ve çılgın alevli ce-henneme girer."

Kitabını arkasından alanlar, kitabı arkasından tutuşturulanlar. Yani dünyada ben kitabımı arkamdan almak istiyorum diye bir hayat yaşayıp sonunda kitabı arkasından verilenler. Hakka sûresinde "kitabı sol taraflarından verilenler" ifadesi vardır. Burada da arkasından verilenler deniyor. Kitabını solundan alanlarla arkalarından alanlar birdir. Anlayabildiğimiz kadarıyla kitapları sollarından verilenler bundan memnun olmayıp, sollarından almamak için ellerini arkalarına

atacaklar da arkalarından verilecek. Çünkü sollarından verildi mi işlerinin bi-teceğini biliyorlar. Onun için sollarından almak istemeyecekler de zor-la arkalarından kitapları tutuşturulacak. Ne korkunç bir manzara değil mi?

Meselâ Müslümanların defteri, yani sağdan verilen defterler yeşil ciltli, kâfirlerinki yani defterleri soldan verilenler de kırmızı ciltli ol-sa, yahut Müslümanlarınki toprak ciltli, öbürü de ateşten ciltli olsa, cil-dini, rengini uzaktan görür görmez onu kimse almak istemez değil mi? Alınmayan da böyle arkadan verilir, tutuşturuluverir.

Hainler dünyadayken kitaplarını arkalarına atmışlardı. Kitaplarıyla ilgilerini kesmişler, kitaptan habersiz bir hayat yaşamışlardı. Allah'ın kitabının önüne başkalarının kitaplarını geçirmişler, Allah'ın ki-tabını kenara almışlar, az bakılır hale getirmişlerdi. Şimdi de kitapları arkalarından veriliyor.

Öyleyse unutmamak lâzımdır ki amel defterleri şu sürekli elimizin altında bulunan, bulunması gereken, elimizden hiç düşürülmemesi gereken kitabımıza göre doldurulmalıdır. Amellerimiz konusunda sürekli beslendiğimiz, sürekli diyalog halinde bulunduğumuz kitabımıza göre bu amel defterlerini doldurmak zorundayız. Tüm amellerimizde kıstas bu kitap olmalıdır. Yaptığımız, söylediğimiz her şeyi, verdiğimiz her kararı bu kitaba uygun olarak vermeliyiz. Kitabını sağından alan mutlulardan olmak istiyorsak buna çok dikkat etmek, ki-tabı hiçbir zaman elimizden düşürmemek zorundayız. Yine unutmayalım ki adamın kitabı neyse, hangi kitapla sürekli beraberse, hangi ki-tabı elinden düşürmemeye çalışıyorsa, kafasında kimin kitabının bilgileri canlıysa elbette ki amelleri de o kitap kaynaklı olacaktır.

"Ya Rab bizi kitabını sağ elinden verilenlerden eyle! Aman ya Rabbi arkalarından verilenlerden eyleme!"

Meselâ insan, belâlı dar bir sokağa girse, yolun bir tarafı muttakilerle dolu, öbür tarafı da şakilerle dolu olsa. Adam yolda giderken muttakiler sağından, şakiler de solundan tutsalar. Adam sağından tu-tuldu mu kurtuldu, ama Allah korusun solundan tutuldu mu işi bitti. İş-te bunun gibi solundan verildi mi defteri, işi bitik adamın. Yapabileceği hiçbir şey yoktur. "Yahu iyi ama ben beş yıl namaz kılmıştım! Benim Orucum da vardı! Turistik bir ziyaretim de olmuştu Suudi Arabistan'a!" Geçmiş olsun, işin bitti. Ama bir de sağından verildi mi? "Yahu biraz günahım da vardı?" Hayır, tamam seninki! Sen kurtuldun denilecek.

Kitabını arkasından alanlar:

~®I[¬Q«, ´|«V²M«<«: ~®*YA$ x2²G«< «'²Y«K«4

Ah! Ölüm nerdesin? Ne olur gel de bizi bu durumdan kurtar di-yecekler. Ölümü çağıracaklar, ölüme dâvetiye çıkaracaklar, ölümü te-menni edecekler ama ölemeyecekler. Ölüm acısını her yandan hissedecekler ama ölemeyecekler. Hep ölümü yaşayacaklar ama bir tür-lü ölmeyecekler.

Dikkat ediyor musunuz, zâlimler ölüm istiyorlar. İstedikleri şey yok olmak, helak olup gitmek. Kendilerini biran olsun içine gömüldükleri bu dayanılmaz azaptan, bu perişanlıktan kurtaracak bir ölüm is-tiyorlar. Ölümle bu durumdan kurtulmak istiyorlar. Hayır hayır! Siz böyle kalacaksınız! Siz cehennemde kalacaksınız! Siz azabın içinde unutulacaksınız! Ölümle kurtuluş

yok! Sizin için ölmek yoktur artık! Ölümü temenni ettiren bir azabın içinde ebediyen kalacak ve unutulacaksınız! Sizin için sizi bu azaptan kurtaracak ölüm yoktur. Sonsuza dek ölümü temenni ettirecek bu azabın içinde kalacaksınız. Çünkü sizler dünyadayken bunu istediniz! Biz kitabımızı arkamızdan alacağız, biz cehenneme gitmek istiyoruz diye bir hayat yaşadınız. Halbuki dünyada size hak gelmişti. Size Allah'ın âyetleri gelmişti. Allah sizi bundan haberdar etmişti. Size Allah'ın elçileri, Allah'ın uyarıları gelmişti. Size kitap, peygamber gelmişti. Siz haktan haberdar edilmiştiniz, ama siz bu hakkı sevmiyordunuz. Siz Allah'tan gelen hakka burun kıvırıyordunuz. İslâm'ı beğenmiyordunuz. Siz Allah'ın istediği hayatı değil, keyfinize göre bir hayat yaşamayı yeğliyordunuz.

~®I[¬Q«, ´|«V²M«<«:

Eyvah! Vah! Tuh! derken, ölüm bekleyip dururlarken arkaların-dan yedikleri tekmelerle görevliler onları içeri kaktırıverecekler. Çılgın ateşe yaslayıverecekler, sallayıverecekler.

~®*:I²K«8 ¬y¬V²;Ï! ³z¬4 «–@«6 yÅ9Ë!

13. "Çünkü o, dünyada, adamlarının yanında iken zevk içindeydi."

Hatırlayın ama o da bir vakitler onunla bununla seviniyordu. Bir vakitler dünyada ehliyle, hanımı ve çoluk-çocuğuyla mesrurdu. Kendi dünyasını kurmuş, işini tıkırına koymuştu. Beyefendinin keyfi yerindeydi. Karısını kızını koluna takmış keyif çatıyordu. Kâm alıyordu dünyadan. Hayatının tadını çıkarıyordu. Dinle, diyanetle, namazla, ab-destle ilgisi yoktu. Ehlinin, arkadaşlarının, cemaatının dinle, diyanetle ilgisi yoktu. Çevresindekilerin, düşüp kalktıklarının Kitapla, Sünnetle ilgisi yoktu. Zevkinin peşindeydi. Markının, dolarının hesabında, dükkanının, tezgahının derdindeydi. Zira tekrar döneceğini hesap etmiyordu.

«‡YE«< ²w«7 ²–Ï! Åw«1 yÅ9Ë!

14. "Zira; o, bir daha dirilip dönmeyeceğini sanmıştı."

Ölümünden sonra diriltilmeyeceğini zannediyordu. Hiç mi hiç, ebedîyen döndürülmeyeceğini zannediyordu. Hesabında ölüm ve ölüm ötesi hayat yoktu.

~®I[¬M«" ¬y¬" «–@«6 yÅ"«* Å–Ë! Í|«V«"

15. "Bilin ki, Rabbi onu şüphesiz görmekteydi."

Hayır hayır, yanılıyordu. Çünkü o başıboş değildi. Rabbi onu görüp gözetiyordu. Onu bir yaratan vardı ve sürekli onu görüp gözetendi. Rabbi, onu tüm yaptıklarından hesaba çekecek olandı.

_«8«: ¬u²[ÅV7!«: ¬s«SÅL7@¬"

v¬K²5Î! ³Ÿ¸«4
_®T«A«0 ÅwA«6²I«B¬7
«s«KÅ#!~«)Ë! ¬h«W«T²7!«:«s«,«:
«–YX¬8ÌY< �¸ ²vZ«7 _«W«4 ¯s«A«0
²w«2

16. "Akşamın alaca karanlığına andolsun; Geceye ve gecenin içinde olan şeylere andolsun; Dolunay halindeki Ay'a andolsun ki: Ey İnsanlar! Şüphesiz siz bir durumdan diğerine uğratılacaksınız. Onlara ne oluyor da inanmıyorlar?"

Bir baksanıza zamana, hiç duruyor mu? Gündüz geceyi, gece gündüzü takip ediyor. Ay önce incecik, sonra biraz büyüyor, sonra tekrar küçülüyor, yarım hale geliyor, sonra inceliyor ve kayboluyor. İşte sizler de tıpkı bunun gibi yok olacaksınız.

İnsan da böyledir. Önce doğar. Küçüktür, sonra biraz büyür, çocukluk dönemi, sonra gençlik dönemi, sonra olgunluk dönemine ulaşır. Sonra tekrar küçülmeye başlar ve sonra bitiş gelip çatar. İşte insan da tıpkı bu sayılanlar gibidir. Halden hale girerek bir ömrü tüketir. Önce baba belindesiniz, anne karnındasınız, sonra kundakta çocuksunuz, sonra apalıyor, emekliyorsunuz, sonra koşuyorsunuz, yü-rüyorsunuz ve sonra da ölüp gidiyorsunuz. Öyleyse niye iman etmiyor bu insanlar? Rabbiniz bunca delille size kendisini anlattığı halde niye hâlâ iman etmiyorsunuz? Üstelik Kur'an okunduğu halde secde et-miyorlar.

«–:GD²K«< �¸ «–@«š²IT²7!
v¬Z²[«V«2 Ï›¬I5 ~«)Ë!«:

21. "Onlara Kur'an okunduğu zaman neden secde etmiyorlar?"

Allah karşısında bel bükün, boyun eğin! Rabbinizi dinleyin! Onun emirlerine itaat edin, Allah karşısında ukalalık etmeyin. Allah'ı dinleyin! Allah'a kulak verin! Allah'ın istediğini yaşayın! Secde edin! Yani Allah karşısında ukalâlık etmeyin! Allah'a kafa tutmaya, Allah'a akıl vermeye kalkmayın!

Meselâ örtünün! denilmişse, hemen bu konuda secdeyi gerçekleştirin! Hemen Rabbinizin istediği biçimde örtünün demektir bunun manası. Namaz kılın! Çocuklarınızı eğitin! Kitapla tanışın! Sünnetle buluşun! Hayatınıza Allah'ın istediği biçimde program yapın! De-nilmişse, hemen bütün bunları uygulamaya koymak üzere secde edin. Tüm bu konuların secdesini, teslimiyetini gerçekleştirin demektir bunun manası.

Secde, inkıyattır, Allah'ın emirlerine boyun eğme, kabul etmedir. Allah'a, "Baş üstüne ya Rabbi! Anladım ya Rabbi! Hemen gereğini yerine getiriyorum ya Rabbi" demektir. İtiraz etmemenin, yan çizmemenin, savsaklamamanın, uygulamaya koymanın beyanıdır.

Secde Kur'an okununca, Kur'an'da gelen Rabbin emirlerine, yasaklarına, beyanlarına evet demek, inandım demek, ben buna teslim oldum demektir. Öyleyse Kur'an âyetleri okununca aklı işin içine karıştırmadan secde etmek zorundayız. Namaz kıl denince, iyi ama abdestim yok demeden, itiraz etmeden, mâzeretlerin arkasına saklanmadan, aklı işin içine karıştırmadan hemen namaza doğrulmak zo-rundayız. Tamam anladık da hele bir çocukları büyüteyim, hele şu müşterileri bir savayım, hele şu okulu bir bitireyim, ya iyi de elbisem temiz değil, şunları şunları bir bitireyim de ondan sonra kılayım. Hayır, teslim olunmalıdır, hemen secde edilmelidir. Tıpkı "Asanı taşa vur ey Mûsâ!" şeklindeki emir karşısında aklı işine karıştırmadan, ya acaba suyla bunun ne ilgisi var? filan demeden Hz. Mûsâ'nın teslim olup emri uyguladığı gibi, biz de Rabbimizin tüm emirlerini uygulayacak, hemen hiç beklemeden secde edeceğiz.

«–Y"¬±H«U< ²~:I«S«6 «w<¬HÅ7!
¬u«"

22. "Aksine, inkarcılar yalanlıyorlar."

Lâkin kâfirler yalanlıyorlar, yalan sayıyorlar. İnkar ediyorlar de-ğil, yalan sayıyorlar diyor Rabbimiz. Çünkü yalan saymak, inkardan farklıdır. Adam duyuyor, anlıyor, hattâ inanıyor ama gereğini yerine getirmiyor. Yani diliyle inandığını iddia ediyor ama hayatıyla, hayat programıyla yalanlıyor.

Meselâ diyorsunuz ki adama: "Arkadaş dışarı mı çıkıyorsun?" "Evet." "Aman dikkat et! Dışarıda çok şiddetli soğuk var, kar yağıyor! Aman pardösünü giymeden çıkma!" Adam dediğinizi anlıyor, inanıyor. Kar nedir, soğuk nedir, biliyor, pardösüsünü giymesi gerektiğini biliyor, anlıyor ama yine de giymeden çıkmaya kalkışıyorsa, işte bu yalan saymaktır. Yani adamın namazın farz olduğunu, kılınması gerekti-ğini bilmesi ama yine de kılmaması gibi. Müddessir sûresinin son bö-lümünde şöyle anlatılır:

¬w<±¬G7! ¬•²Y«[¬" ¬±H«U9 _ÅX6«:

"Bizler din gününü yalan sayanlardandık."
(Müddessir: 46)

Dünyada mü'min görünen suçlular anlatılıyordu. Yani dünyada mü'min zannedilen ama soluğu cehennemin kapısında alan bu insanlara müslümanlar, cennete girenler şaşkınlık içinde şöyle soruyorlardı:

«h«T«, z¬4 ²vU«U«V«, _«8

"Hayrola ya! Niye geldiniz buraya? Bir yanlışlık fi-lan mı oldu?"

Siz mü'min değil miydiniz? Ne işiniz var sizin burada? Buy-rulunca, bunlar dört suç sayıyorlar: Bu suçlardan birisi de şudur:

¬w<±¬G7! ¬•²Y«[¬" ¬±H«U9 _ÅX6«:

"Biz din gününü yalan sayardık."

Din gününü inkar ederdik değil, yalan sayardık. Meselâ adama soruyorsunuz: "Arkadaş ölecek misin?" "Tamam." "Dirilecek misin?" "Tamam." "Hesap-kitap var mı?" "Tamam." "Peki Allah Kâdir mi? Ya-par mı bunu?" "Tamam." Hepsine inanıyor adam. Ama bakıyoruz bu tamam saydığı, bu inandığı konulara aldırış etmeden yaşıyor adam. Yaşadığı hayatta bu inandığı şeylerin kokusunu bile görmek mümkün değil. Öyle bir hayat programı var ki, adamın bu inancının hiç mi hiç etkisi yok.

Yani imanının, inandım dediği şeyin gereğini yapmıyor. Veya imanını amele dönüştürmüyor adam. Çok korkunç bir suç değil mi bu? Namaz kılması gerektiğine inanıyor ama kılmıyor. Örtünmesi ge-rektiğine inanıyor ama örtünmüyor. Kur'an'ı, Sünneti tanımadan Müslümanlık olmayacağına inanıyor ama farklı yaşıyor. Çoluk-çocuğunu eğitmesi gerektiğine inanıyor ama yanaşmıyor. İşte yalan saymak bu-dur ve çok büyük bir suçtur.

Kur'an okunur, anlatılır, adam dinler, anlar, inanır. "Doğru ya, yapmak lâzım, etmek lâzım, vah, tüh!" der ama döner gider eski haline. Hiç değişme olmaz hayatında. Unutur gider bu duyduklarını. İşte yalan sayma budur.

«–Y2Y< _«W¬" v«V²2Ï! yÅV7!«:

23. "Oysa, Allah, onların sakladıklarını çok iyi bilir."

Allah onların kalplerindekini, kalplerinde kendisine, kitabına, dinine ve Müslümanlara karşı gizlediklerini, biriktirdiklerini bilmektedir. Allah, kalplerinde taşıdıkları kinleri, düşmanlıkları bilmektedir.

²~YX«8@«š «w<¬HÅ7! �ÒË! ¯v[¬7Ï! ¯!«H«Q¬" ²v;²I¬±L«A«4 °–YX²W«8 h²[«3°h²%Ï! ²vZ«7 ¬ €@«E¬7@ÅM7! ~YV¬W«2«:

24-25. "Ey Muhammed! Onlara can yakıcı azabı müjde et. Yalnız inanıp yararlı işler işleyenlere, onlara, kesintisiz ecir vardır. "

Peygamberim! Sen elim bir azapla, elem verici, dayanılmaz bir azapla müjdele onları. Hepsini mi? Hayır, ancak inanıp pişman olanlar var ya, inancını amel haline getirenler var ya onlar müstesna. Zaten mü'minin her bir ameli imanın eseridir. Öyle olmalıdır. Mü'min, ha-yatının her bir kademesinde mü'mindir. Namaz kılarken de, yatarken de, yerken içerken de, ticaret yaparken de, evlenip boşanırken de. Her yaptığı işi müslümanca yapar, müslüman olarak yapar. Namaz kılıyorsak buna inandığımız içindir. Bazen de bir şeyi yapmıyoruz, bu da öyle. Bunu da müslüman olarak yapmıyoruz. Meselâ ne gibi? Meselâ içki içmiyoruz, zina etmiyoruz. Bunu yapmazken de biz müslü-man olarak yapmıyoruz. Gerek pozitif, gerekse negatif olarak ne yapıyor, ne yapmıyorsak bunu müslüman olarak yapıyoruz. Yani bizler devamlı amel, kavil ve fiille meşgulüz demektir.

Şimdi biz bunların tümünü bir imanla, bir imanın gereği olarak yaptığımıza göre, öyleyse yaptığımız şeyleri bir düşünelim. Acaba Mevlâ bizden bunları istedi diye mi yaptık? Yani bütün bu yaptıklarımızı imanımız gereği mi yapıyoruz, yoksa bize bunları yaptıran başka bir imanımız mı var? Veya bu yaptıklarımızı yaptıran başka Rablerimiz mi var? Öyleyse ne kötü imandır ki, o bize bunları yaptırıyor. Bütün bunları Allah istemediyse bizden, öyleyse niye yapıyoruz?

İnanan ve inancını yaşayan, inanan ve imanını hayatında görüntüleyen, inanan ve inancını pratize eden, hayatını iman kaynaklı yaşayan, hayatlarıyla imanları özdeş olan kimseler için ne varmış?

°–YX²W«8 h²[«3 °h²%Ï! ²vZ«7

Onlar için gayr-i memnun bir ecir, bir ücret vardır. Minnet, başa kakmaktır. Gayr-i memnun ecir de minnetsiz, minnet duyulmayacak tarzda, başa kakılmayacak biçimde bir ecirdir. Ameller karşılığı bir ücrettir. Hani çalışan, alnının terini siler ve: “Ver arkadaş!” der ya, işte aynen bunun gibi minnetsiz, amel karşılığı bir ücret verilecek onlara. Evet baş kakıntısı olmayan bir ecir. Yani Allah, dünyadakilerin verdiği ücret gibi hadi hadi hakketmediniz ama yine de size bunları veriyorum demeyecek, işte bunları siz hak ettiniz, amellerinizle hak ettiğiniz mükafat işte budur diyecek.

Bir de gayr-i memnun, memnuniyetin de ötesinde bir ecir demektir bu. Yani, “Yeter ya Rabbi, ben ne yapacağım bu kadar nimeti? Yeter ya Rabbi bu kadar hûriyi ben ne yapacağım? Ben bu kadar bü-yük bir mülkü ne yapacağım?” dedikçe, Allah’ın daha fazlasını vereceği bir ecir, bir ücret var onlar için. Memnun olmanın da ötesinde, memnuniyetin de ötesinde bir ecir, bir mükafat verilecek o mü’min-lere.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Ve âhiru dâvana enil hamdü lillahi Rabbil’ âlemîn.

- 85 -

BÜRÛC SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 85., Nüzûl sıralamasına göre 27., Mufassal sûreler kısmının on birinci grubunun ilk sûresi olan Bürûc sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 22'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. "İçinde burçları bulunan göğe andolsun; 2. Söz verilen kıyâmet gününe andolsun; 3. Kıyâmet günü şâhitlik edene ve edilene andolsun ki, insanlar öldükten sonra diriltileceklerdir. 4-7. Hazırladıkları hendekleri, tutuşturulmuş ateşle doldurarak onun çevresinde oturup, inanmış kimselere dinlerinden dönmeleri için yaptıkları işkenceleri seyredenlerin canı çıksın! 8-9. Bu inkarcıların, inananlara kızmaları; onların sadece, göklerin ve yerin hükümranlığı kendisinin bulunan ve övülmeğe lâyık ve güçlü olan Allah'a

inanmış olmalarındandır. Allah her şeye şahittir. 10. Ama inanmış erkek ve kadınlara işkence ederek onları dinlerinden çevirmeğe uğraşanlar, eğer tövbe etmezlerse, onlara cehennem azabı vardır. Yakıcı azap da onlaradır. 11. Şüphesiz inanıp yararlı işler işleyenlere, onlara, içlerinden ırmaklar akan cennetler vardır. Bu, büyük kurtuluştur. 12. Doğrusu Rabbinin yakalaması amansızdır. 13. Önce yaratıp sonra bunu tekrar eden O'dur. 14-15. Yüce arşın sahibi, çok seven, bağışlayan O'dur. 16. Her dilediğini mutlaka yapandır. 17-18. Ey Muhammed! Firavun ve Semûd ordularının haberi sana geldi mi? 19. Doğrusu inkar edenler, hep yalanlaya gelmişlerdir. 20. Oysa Allah onları artlarından çevirmiştir! 21-22. Ey Muhammed! Doğrusu sana vahy edilen bu Kitap, Levh-i Mahfuz'da bulunan şanlı bir Kur'an'dır.

Mekke'de Rasulullah efendimize ve beraberindeki bir avuç i-nanmış Müslüman'a Mekke müşriklerinin düşmanlıklarının had safha-ya ulaştığı bir dönemde inmiş bir sûreyle karşı karşıyayız. Kulluk kita-bımızın 85. sırasına yerleştirilmiş olan sûrenin adı sûrenin ilk âyetinde geçen bürûc kelimesinden alınmıştır. Nüzul zamanı tam olarak bilin-memekle beraber az evvel de ifade ettiğim gibi, muhtevadan da anla-şılıyor ki dinlerinden döndürülmek için müşriklerin Mekke'deki bir avuç Müslümanın üzerine çullandıkları, her türlü zulüm ve işkenceyi reva gördükleri bir dönemde geldiği anlaşılmaktadır. Başlarında Allah'ın sevgilisi olduğu halde îmanlarından ötürü Müslümanların horlandık-ları, dışlandıkları her türlü hakaretlere maruz bırakıldıkları bir dönem-de gelen sûre özetle şunları anlatmaktadır:

Sûrede Müslümanlara Müslümanlıklarından ötürü zulmeden zalim kâfirler, Müslümanlara yaptıkları zulüm ve işkencenin kötü sonucu, sûi akıbetiyle uyarılırlarken Müslümanlara da şöyle müjdelenmektedir: Ey Müslümanlar! Ey yeryüzünde tek suçları Müslümanlık olan, Müslümanlıklarından başka suçları olmayan Müslümanlar! Ey yeryüzünde Müslümanlıkları suç sayılmış, kâfirlerin gözünde potansiyel suçlu sayılan Müslümanlar! Dikkat edin! Gözünüzü açıp iyi dinleyin! Tarihte sizin gibi Müslümanlıkları suç sayılan insanlara zulmeden kâfirlere, zalimlere Allah ne yaptı? Onları yerin dibine batırırken dostlarını nasıl galip getirdi Rabbiniz? İyi anlayın! Şâyet sizler de dünkü Müslümanlar gibi îmanınız sebebiyle maruz kaldığınız belâ ve işkencelere sabrederseniz, dişinizi sıkar, yolunuzdan dönmez, Allah'a kulluğunuzdan vazgeçmezseniz, kesinlikle bilesiniz ki sonunda Allah hem düşmanlarınızdan intikamınızı alıverecek, hem

de sizi cennetine koyuverecektir denmektedir.

Sûrenin başında Ashab-ı Uhdûd'dan söz ediliyor. Ashab-ı Uh-dûd hendek sahipleri, hendek ashabı demektir. İslâm'dan önce, Allah'a iman etmiş mü'minleri sadece imanlarından ötürü, ateşli hendeklere atarak cezalandıran, onlardan intikam alan kâfir bir topluluktur uhdûd ashabı. Ashab-ı Uhdûd'un kimler olduğu ve ne zaman nerede yaşadığı hakkında çok değişik rivâyetler vardır. Her bir rivâyetin uzunca birer hikâyesi vardır.

Bu rivâyetlere göre olay; Yemen, Necrân, Irak, Şam, Habeş, Mecûsî veya Yahûdî kralları tarafından meydana getirilmiştir. Bu rivâyetlerden herhangi birinin doğruluğu kesin değildir. Zaten Kur'an da bu olayı; yer, zaman ve faillerini belirtmeden zikretmektedir. Allah'a inanmayan kâfir bir beldenin kralı, Allah'a inananları dinlerinden çevirmek, tekrar kendi sapık dinine döndürmek için müminlere eziyet eder, uzunlamasına ve derin hendekler, kanallar (Uhdûd) kazdırır. Bu hendeklerin içine büyük ateşler yakılır. Allah'a inanmaktan başka hiçbir günahı olmayan müminler hendeğin başına getirilir, Allah'a imanda ısrar edenler ateşe atılır, küfre dönenler ateşten kurtarılır. Bütün bu zor durumlarına rağmen müminler imanından dönmez ve ateşe atılırdı. Müminleri ateşe atan bu zalimler, hendeğin etrafına oturmuş olarak yaptıkları bu zulmü zevkle seyrederlerdi. Fakat Cenâb-ı Allah o kâfirleri, aynı ateşle veya başka bir yolla helak etmiştir. Çeşitli rivâyetlerin bildirdiğine göre, binlerce mümin bu hendeklere atılmış, fakat Allahu Teâlâ müminlerin ruhunu, ateşe düşmeden önce kabzetmek suretiyle onları, ateşin azabından kurtarmıştır.

Bu hadisenin zamanı kesin olarak bilinmemekle beraber, İs-lâm'a yakın bir zamanda, büyük bir ihtimalle de Hz. İsa'dan sonra ol-muş, Mekke müşrikleri ve müslümanlar tarafından da bilinmekte idi. Bu hadiseyi Kur'an'da anlatmak suretiyle Cenâb-ı Allah, Mekke'de çe-şitli eza ve cefaya uğrayan müslümanların mutlaka bundan kurtula-caklarını ve müslümanlara eziyet eden Mekkeli müşriklerin, Ashab-ı Uhdûd gibi cezalandırılacağını dolaylı bir şekilde açıklamaktadır. Şüp-hesiz ki bu âyetler, sadece o zamanın insanlarına hitap etmemekte, geçmişte olduğu gibi gelecekte de imana, dine ve inananlara yapıla-cak kötülük ve zulümlerin mutlaka Allahu Teâlâ tarafından cezalan-dırılacağını ifade etmektedir. Bu durum, Kur'an kıssalarının en önemli özelliklerindendir.

Hâdise, Kur'an-ı Kerîm'de şöyle dile getirilmektedir: "Hazırla-dıkları hendekleri, tutuşturulmuş ateşle doldurarak çevresinde oturup, inanmış

kimselere, dinlerinden dönmeleri için yaptıkları işkenceleri seyredenlerin canı çıksın. Bu inkârcıların inananlara kızmaları; onların sadece, göklerin ve yerin hükümranlığı kendisinin bulunan, övülmeye lâyık ve güçlü olan Allah'a inanmış olmalarındandır. Allah her şeye şahittir. Fakat, inanmış erkek ve kadınlara işkence ederek onları din-lerinden çevirmeye uğraşanlar, eğer tövbe etmezlerse, onlara cehen-nem azabı vardır. Yakıcı olan azap da onlaradır. Şüphesiz, inanıp ya-rarlı işler yapanlara, içlerinden ırmaklar akan Cennetler vardır. Bu, büyük bir kurtuluştur. Doğrusu Rabbi'nin yakalaması amansızdır.

Hendek Türkçe'de kullanıldığı şekliyle arzda kazılan, arzda açılan uzun kanallara hendek denir. Bir de hendek kamçılanan bir insanın vücudunda açılan kamçı yaralarında dolan, meydana gelen kan izlerine, kan birikintilerine de hendek denir.

Rabbimizin bu sûresinde anlatıldığına göre tarihin bir dönemin-de Yemen'de, Bağdat'ta, Irak'ta, Şam'da, Habeşistan'da veya Roma'-da, ya da tarihin değişik dönemlerinde, değişik bölgelerinde kâfirler sırf îmanlarından ötürü, sırf Müslümanlıklarından ötürü mü'minleri içi ateş dolu çukurlara, hendeklere atarak diri diri yakmışlar, kebap yap-mışlar. Hangi dönemde ve nerede olmuş bu? Ne zaman ve hangi coğrafyada olursa olsun fark etmez. Önemli olan insanlar var, inanan-lar var, mü'minler var ve kâfirler var. Kâfirler mü'minlerin varlığına ta-hammül edemiyorlar, îmansızlar onlara eziyet ve işkence etme adına onları içi ateş dolu hendeklere atıyorlar ve cayır, cayır, diri diri yakıyor-lar. Nerede? Her yerde. Nerede olduğu önemli mi? Şimdi de farklı bi-çimleri görülüyor bunun. Dün kâfirler Müslümanları dinlerinden dön-dürebilmek için upuzun hendekler kazıyorlar, içini alev, alev ateşlerle dolduruyorlar ve diri diri onları toprağa gömüyorlardı. Bugün de Müs-lümanların çocukları, Müslümanların kendileri ateşe gömülüyor, ce-henneme gömülüyor ne fark eder de?

İşte görüyoruz, bugünün kâfirleri de Müslümanları dinlerinden döndürebilmek için, mü'minleri dinsizleştirebilmek için onların önüne farklı hendekler kazıyorlar. Müslümanları dinsizleştirebilmek için günü-müz kâfirleri tarafından onların önüne kazılmış yığınlarla hendek, yı-ğınlarla çukur görüyoruz şu anda. Mal çukurları, makam çukurları, menfaat çukurları, zevk çukurları, oyun eğlence çukurları, meyhane çukurları, moda çukurları, stadyum çukurları, Televizyon çukurları, eğitim çukurları gibi yığın, yığın çukurların kazıldığını ve insanların bu çukurlara gömüldüğünü görüyoruz bugün.

Nice milyonlar gömüldü bu çukurlara farkında olmadan. Mese-lâ stadyum çukurlarına, televizyon ekranlarına gömülenleri bir düşü-nün. İspanya'nın devlet başkanı Franko'ya sormuşlar: Yahu nasıl ya-pıyorsun? Bu koskoca ülkeyi nasıl böyle kolay yönetiyorsun? diye de, adam der ki: Yahu çok kolay. Bundan kolay ne var? Topladım avene-mi, benimle birlik olanları ve her bir şehre yüz binlik beşikler yaptır-dım, halkı oralarda uyutuverdim ve ben de kendi işime baktım der. El-bette sporu kıble edinen bir toplum böyle yüz binlik beşiklerde uyu-tulmayı hak etmiştir. İşte görüyoruz her bir şehirde kazılan bu hendek-lere gömüldü yüz binler. Öldürüldü milyonlar.

Kavalı elinde bulunduran adam diyor ki: Çarşambayı mutlaka spora ayırın! Derdi ne adamın? Bu çukurlara gömülmedik bir tek insan kalmasın. Adam çarşambayı mutlaka spora ayırın diyor. Yahu za-ten cumartesi pazar günleri maçlar yapılır. Ondan sonraki iki gün, yâni pazartesi ve salı günleri bu maçların kritiği yapılır. Ondan önceki iki gün de, yâni perşembe ve cuma günleri de maçların hazırlık dönemi-dir. Geriye sadece çarşamba kalıyor ve adam bunun da spora ayrıl-masını istiyor. Yâni istiyor ki adam ekranlara, ya da stadyumlara, bu hendeklere gömülmedik bir tek insan kalmasın. İnsanların Allah'ı, Al-lah'ın kitabını, Resûlünün Sünnetini düşünebilecekleri bir tek saniyele-ri bile kalmasın.

Evet uyudu yüz binler, gömüldü milyonlar çukurlara. Ama işin acısı nedir biliyor musunuz? İşin kahredici yanı dünkü kâfirler hendek-ler kazıyorlar, içini bizzat ateşle dolduruyorlar ve bu hendeklere atılıp yananlar yandıklarının farkına varıyorlardı. Lâkin günümüz kâfirlerinin insanları dinsizleştirebilmek için onların önlerine kazdıkları bu çukurla-rın içinde dünya ateşi yoktur. Bu çukurların içinde âhiret ateşi vardır. Heyhat ki bu insanlar dünya ateşiyle yanmadıkları için, âhiret ateşiyle yandıkları için yandıklarının farkına bile varamıyorlar. Nice ürpertici ceset kokuları geliyor ama ne yazık ki yananlar yandıklarının farkında değiller. Cayır, cayır yananlar yarın anlayacaklar yandıklarını.

Şu ümmet-i Muhammedi'n çocuklarını dinsizleştirebilmek için onların önlerine kazılan eğitim çukurlarına bir bakın. Dünkü kâfirlerin Müslümanların önlerine kazdıkları içi ateş dolu hendeklerden ne farkı vardır? Allah için söyleyin. 5 yaşında 7 yaşında 10 yaşındaki tertemiz körpe dimağlar nereye düşüyorlar bir düşünün? Hangi çukurlara gö-mülüyor bu yavrular? Bir zamanlar kendilerine: Yavrum en çok kimi seviyorsun? diye sorulduğu zaman: En çok

Allah'ı seviyorum! En çok Rasulullah'ı seviyorum! diyen, Allah bir diyen, en çok dinimi severim! Diyen bu körpe yavrular, körpe dimağlar önlerine hazırlanmış çukur-lara, önlerine kazılmış bu materyalist eğitim hendeklerine batıp çıktık-tan sonra, o sıralardan geçtikten sonra ne hale geliyorlar bir bakın. Dünkü hendeklerden bir farkı var mı? Bir tek farkı var demin de söyle-dim. Birisinde bizzat bildiğimiz dünya ateşi vardı, yanan yandığının farkına varıyordu, yanan cennete gidiyordu, ama şimdiki çukurlarda dünya ateşi değil de âhiret ateşi olduğundan yanan yandığının farkına varamadığı gibi üstelik yanan cehenneme gidiyor Allah korusun.

Veya şu anda Üniversite önlerinde zorla başları açtırılarak ate-şe sürüklenen Müslüman kızların durumunu düşünün. Şimdi tek tek saymaya gerek yok, öteki çukurları, barikatları siz düşünün...

Evet bir zamanlar kâfirler çukurlar, hendekler kazarak, barikat-lar kurarak, komplolar düzenleyerek, yasalar tanzim ederek Müslü-manlara zulmettiler. Bu çukurların, bu hendeklerin, bu yasaların içi a-teş doluydu. Bu ateş dolu çukurların, tuzakların içine düşürdüler Müs-lümanları. İşte Rabbimiz bu olayı anlatır bize bu sûrede.

Bu kıssada hem kâfirlerin hem de Müslümanların almaları ge-reken hisseler, dersler vardır.

1: Sûrede anlatılan hisselerden birincisi şudur: Ogün, bugün Müslümanlara sadece Müslümanlıklarından ötürü işkence edenler, onları dinlerinden döndürebilmek için önlerine çukurlar kazanlar, komplolar hazırlayanlar, yasalar tanzim edenler, onları diri diri yakan-lar, onları ateşe yuvarlayanlar sûrede açık açık Allah tarafından lânet-lenmişler ve azaba müstahak olmuşlardır. Dünkü kâfirler nasıl Allah'ın lânetine uğramışlar ve yerin dibine batırılmışlarsa, şimdi de Mekke'nin ileri gelenleri Mekke'deki bir avuç Müslüman'a karşı aynı tavır, aynı tutum içindelerse, ya da şimdi şu anda yirminci asrın kâfirleri, asrımı-zın müstekbirleri de suçları sadece Allah'a inanmak olan Müslüman-lara onları dinlerinden döndürmek için türlü hendekler hazırlamakla meşgullerse, öyleyse bilesiniz ki onlar da aynı sona, aynı azaba ve helâke müstahak olacaklardır. Bundan hiç kimsenin zerre kadar bir şüphesi olmasın diyor Rabbimiz.

2: İkincisi şudur: O zamanki Müslümanlar nasıl ki ateşin içinde cayır cayır yanma pahasına da olsa îmanlarından, dinlerinden dön-meyi kabul

etmemişlerse, nasıl ki diri diri, cayır, cayır yanarak Allah için hayatlarını, canlarını seve seve fedadan çekinmemişlerse, öyley-se ey bugünün Müslümanları sizler de sizin döneminiz kâfirleri karşı-sında aynı sabrı, aynı metaneti göstermek zorundasınız. Aynı meta-neti Mekke'deki Müslümanlar da göstermeli, biz de göstermeliyiz. Kâ-firlerin geçici ufak tefek tehditleri ve işkenceleri karşısında yıkılıverme-meliyiz. Ufak tefek geçici dünya menfaatleri karşılığında dinlerimizi satıvermemeliyiz. Döneklik yapmamalıyız. Kâfirlerin işkenceleri, tuzakları ve komploları karşısında dişimizi sıkıp, sabredip karşımızdaki kâfirlerin düşmanı olan Rabbimizin yardımının gelmesini beklemeliyiz. Hiç bir hendek, hiçbir barikat, hiç bir zulüm ve işkence Müslümanları dinlerinden vazgeçirmemelidir. Hiç bir lütuf, hiç bir diploma, hiç bir doktora, hiç bir makam, hiç bir mevki bizi gevşetip zaafa düşürmeme-lidir. Çünkü biraz sonra anlatacak Rabbimiz diri diri ateşlere gömülmeleri bile onları dinlerinden döndürememişti de Allah'ın yardımı gelmişti.

3: Üçüncüsü sûrede kıyâmete kadar kâfirlerin değişmeyen bir karakteristik özelliği anlatılmaktadır. O da kâfirler, sırf Allah'a îman et-tikleri için Müslümanlardan nefret etmektedir. Küfürle îman ehli arasındaki savaş kıyâmete kadar sürecektir. Yeryüzünde küfür ve îman taraftarı olduğu sürece bu savaş asla bitmeyecektir. Müslümanlar bu savaştan çekilseler bile, hak bâtılla mücadeleye girmekten vaz geçse bile bâtıl onları yok edinceye kadar bu savaşı sürdürecektir. Bilesiniz ki ey Müslümanlar, küfürle îman geceyle gündüz gibidir. Biri diğerine düşmandır. Birinin varlığı diğerinin yokluğuna bağlıdır. Öyleyse ey Müslümanlar, sakın ha sakın küfrün size merhamet edeceğini, sizi ka-bulleneceğini zannedip gevşekliğe kapılmayın diyor Rabbimiz.

4: Dördüncüsü iki grup ta bilmelidir ki Allah her şeye kadirdir, Allah her şeye şâhittir. Kâfirlerin zulmünü de, mü'minlerin sabrını da görmektedir Allah. Şüphesiz ki sonunda kâfirlerin gideceği yer cehen-nemdir, mü'minlerin gideceği yer de cennettir. Sonunda bu savaşta galip gelecek olanlar Allah taraftarlarıdır, mağlup olacak olanlar da Al-lah düşmanlarıdır deniyor.

Evet Mü'minlerin Mekke'de hakarete maruz kaldıkları, işkence-lerin birbirini takip ettiği, neticede tıpkı Ashab-ı Uhdud'un yaptığı gibi mü'minlerin zorla dinlerinden döndürülmek istendiği bir dönemde gelen bu sûre Müslümanlara diyordu ki: Ey mü'minler! Ey müstaz'aflar! Ey sadece suçları bana inanmak ve benim istediğim gibi yaşamak olan kullarım! Sakın üzülmeyin! Sakın endişe etmeyin! İnanın ki hayat bu hayat değildir! Hayat sadece yaşadığınız bu geçici dünya hayatın-dan ibaret değildir! Gerçek hayat ebedî ve

sermedi hayattır. Öyleyse gamlanıp üzülmeyin! Allah için başımıza şunlar şunlar geldi diye tasa-lanmayın! Kâfirlerin zulmüne maruz kaldık diye yıkılmayın! Öncekiler de zulmediyordu. Semûd'da zulmediyordu. Firavun da zulmediyordu. Nemrut da, Ashab-ı Uhdûd da zulmediyordu. Onların karşılarında da mazlumlar vardı. Hem de bir avuç. Ne oldu sonuç? Allah düşmanları-nın hepsi helâk olup gittiler. Hepsini yerin kahrına batırdı Allah. Onları helâk edip defterlerini dürerken Rabbiniz dostlarını galip getirdi. Göre-ceksiniz sizin karşınızdakileri de yakında kahredecektir! deme adına işte kitabımızda bu sûre geliyordu. Dün Mekke'li Müslümanlara, bu-gün bize, yarın da kıyamete kadar gelecek Müslümanlara aynı müjde-yi vermek üzere geliyordu bu sûre.

İnşallah bir de sûre üzerinde genel gezinti yapalım. İsmini, bi-rinci ayetinde geçen "burûc" (burçlar) kelimesinden almıştır: "Andol-sun içinde burçları bulunan göğe!" (1) Burçlardan maksat, gökteki on iki burç olabileceği gibi, gök cisimlerinin seyirleri esnasında birinden diğerine intikal edegeldikleri menzilleri de olabilir. Bilindiği gibi bu gök cisimleri, seyirleri esnasında, yörüngelerinden asla sapmazlar. Bun-lara yemin edilmekle, dikkatler olayın önem ve büyüklüğüne çekilmek istenmektedir. "Va'dolunan kıyamet gününe andolsun!" (2) Burada da Cenâb-ı Allah, insanların dikkatini kıyamet gününe çekmekte ve yer-yüzünde işlenen bütün fiillerden hesap soracağını hatırlatmakta ve mazlumların hakkını zalimlerde bırakmayacağını, halledilmemiş dava-ları o büyük güne bıraktığını bildirmektedir. "Şahitlik edecek ve hak-kında şahadet edileceklere andolsun!" (3)

Sûre, bu kasemle; kıyamet gününde, bütün mahlukatın hazır bulunacağı o dehşetli günde, olacak her şeye herkesin şahit olacağını vurgulamaktadır. Kimi zalim, kimi mazlum, kimi alacaklı, kimi borçlu olarak...

Bu kısa sûre, iman hakikatlerinden ve imanla ilgili düşünce e-saslarından bahsetmekle birlikte, asıl konusunu "Ashab-ı Uhdûd" o-luşturuyor. İslâm'dan önce bir grup mümin zalim, gaddar ve katı kalpli Allah düşmanlarınca inandıklarından vazgeçirilmek istenirler. Fakat müminler karşı koyarlar, inançlarından asla taviz vermezler. Bunun üzerine, inkârcılar, geniş hendekler kazdırarak içinde ateş yaktırırlar. Topladıkları büyük kalabalıkların gözleri önünde bu müminleri ateşe atarlar. Eğlenmek maksadıyla bu elîm sahneyi zevkle seyrederler. Halbuki yakılanlar kendileri gibi insandırlar. Şu kadar var ki inançları uğruna yanmaktadırlar. Kur'an, bu olayı şöyle dile getirmektedir: "Ha-zırladıkları hendekleri tutuşturulmuş ateşle doldurmak onun çevresin-de oturup,

iman edenlere, dinlerinden dönmeleri için yapılan işkenceyi seyredenlerin canı çıksın. " (4-7)

Kimdir müminleri ateşe atarak yakan bu zalimler? Yüce Rab-bimiz bunu bildirmiyor. Peki müminlerin suçu nedir? Niçin ateş azabı gibi can yakıcı bir işkence ile öldürüldüler? "Bu inkarcıların iman e-denleri ateş azabına uğratmaları, onların sadece, göklerin ve yerin hükümranlığı kendisinin bulunan, Azîz ve Hamîd olan Allah'a iman et-miş olmalarındandır. Allah her şeye şahittir. " (8-9)

"Firavun ailesinden olup, imanını gizlemekte bulunan bir mü-min: Siz bir adamı, Rabbim Allah'tır, dediği için mi öldüreceksiniz? Dedi."
(Mü'min,28)

Evet, müminlerin bir tek suçu vardır. O da Allah'a iman etme-leridir. Tarih boyunca, münkirlerin müminlere işkence etmeleri, onları can yakıcı eziyetlerle öldürmeleri hep aynı sebeptendir. Geçmişin Fi-ravunları,. Nemrutları, Ebu Cehilleri ve günümüzdeki benzerleri, hep aynı sebepten inananlara türlü türlü eziyetleri reva görüyorlar. "Mu-hakkak ki iman etmiş erkek ve kadınları dinlerinden çevirmeye uğra-şanlar, eğer tövbe etmezlerse, onlara Cehennem azabı vardır. Yakıcı azap da onlaradır." (10) Zâlimler, müminlere yaptıklarından pişmanlık duyup tövbe etmez ve zulümlerinde devam ederlerse, "Onlara Ce-hennem azabı vardır, can yakıcı azap da onlaradır". Dünyada iken mü'minlere uyguladıkları azabın kat kat daha acısını tadacaklardır.

Sûre, inkârcıları bu şekilde tehdit ettikten sonra, Allah'ın razı olduğu iyi ameller işleyen müminlere Cennetler vereceğini şöyle açık-lamaktadır: "Şüphesiz yararlı işler işleyenlere, altlarından ırmaklar a-kan Cennetler vardır. İşte büyük kurtuluş budur." (11) Bu büyük müj-de, müminlerin kalplerine huzur vermesinin yanında; tarih boyunca karşılaşacakları işkence ve zorluklara karşı dayanma gücü kazandır-maktadır.

Surenin bir diğer ayeti zalimlere şöyle seslenir: "Doğrusu Rab-bimin yakalaması amansızdır." (12) Yani sizin gücünüz Allah'ın gücü-nün yanında hiçtir. Asıl şiddetli yakalayış, yerin ve göklerin mâliki Cebbâr olan Allah'ın yakalayışıdır. Yine de: "Yüce arşın sahibi, çok seven, bağışlayan O'dur." (14-15) Allah "Şedîdü'l-ikâb" (cezalandır-ması acı) olmakla birlikte sonsuz bir rahmet ve mağfiret sahibidir. Eğer zalimler zulümlerini terk edip tövbe ederlerse

bağışlayabilir on-ları... "O her dilediğini mutlaka yapandır." (16) Bazen dünyada zalim-lerin yakasına yapışır, bazen de onları vâdolunan güne bırakır. Diledi-ğini bağışlar, dilediğini cezalandırır.

"Firavun ve Semûd ordularının haberi sana geldi mi?" (17-18)
Bilindiği gibi, Cenâb-ı Allah, Firavun'u da Semûd'u da ordularıyla bir-likte helâk etmişti. Bu ayetle de benzerleri tüm zalimlere bir ültimatom vermektedir. "Doğrusu kâfirler, hep (Allah'ın emir ve hükümlerini) ya-lanlama içindedirler. Halbuki Allah onları artlarından, kuşatmıştır." (19-20) Zavallı kâfirler ise bunun farkında değillerdir. Farkına varınca da iş işten geçmiş olacaktır. Sûre şöyle sona ermektedir: "Ey Habî-bim! Doğrusu sana vahyedilen bu kitap Levh-i Mahfûz'da sabit, Şanlı bir Kur'an'dır." (21-22) Allah kelâmı Kur'an, mahiyetini bilmediğimiz Levh-i Mahfûz'da olup her türlü tahriften ve tâhir olmayanların dokun-masından korunmuştur.

Bu özetten sonra inşallah sûrenin âyetlerini tanımaya çalışa-lım: Öteki Mekkî sûrelerde olduğu gibi yine sûreye yeminle başlıyor Rabbimiz. Dikkatler daha bir çekilsin diye. İnsanlar Rabbimizin söz-lerini biraz daha dikkatlice dinlesinler diye. Bir yemin, iki yemin, üç ye-min, dört yeminden sonra çok azîm, çok büyük bir husus anlatılacak. Ben yemin etsem, ya da içinizden çok yemin eden birisi yemin etse, geç ya bu zaten onun özelliği der geçeriz. Ama Allah yemin ediyorsa işin ciddiyetini anlamak zorundayız elbette.

1. "İçinde burçları bulunan göğe andolsun;"

İlk yemin semâya yapılıyor. Burçlar sahibi olan semâya yemin olsun ki! Burç, yıldızlar demektir, ya da yıldızların mesken ve menzilleri, büyük yıldızlar, büyük yıldızların oluşturdukları yıldız kümeleri veya yıldızların içinde deveran ettikleri yörüngeleridir. Rabbimiz semâya ve semânın sinesinde barındırdığı milyarlarca yıldıza ve bu yıldızların Rablerinin, yaratıcılarının kendileri adına çizdiği hayat programı istikâmetinde, yani yörüngelerinde hareket ettiklerini, Rablerinin yasasına boyun büktüklerini anlatır.

Buradaki burçlardan maksat, astrologların dediği gibi yengeç burcu, balık burcu gibi 12 burç sahibi olan semâya yemin edilmektedir.

Ya da İbni Abbas, Mücahid, Katâde ve Hasan-ı Basrî gibi büyük müfessirlerin dedikleri gibi, bu burçlardan kasıt birinci semâda bulunan, dünya semâsında bulunan, bu semânın kendileriyle süslendiği yıldızlar ve gezegenlerdir. İşte Rabbimiz semâmızın simasını süsleyen yıldızlar ve gezegenlere yemin ediyor. Yıldızlar ve gezegenler sahibi olan, dünyamızdan milyonlarca daha büyük milyarlarca yıldızı sinesinde taşıyan, barındıran semâya yemin olsun ki!

İkinci bir yemin daha:

2. "Söz verilen kıyâmet gününe andolsun;"

Bir de Yevm-i Mev'ûd'a yemin olsun ki! Mü'minlere vaadolun-muş, kâfirlere ise vaîd olunmuş o kıyâmet gününe, o din gününe, ceza gününe yemin olsun ki! İmtihan konumundaki semânın parça parça olacağı, yıldızların, burçların yerlerinden sökülüp sağa sola atılacağı, dağların yerinden sökülüp yürütüleceği, hâsılı kâinatın imtihan konumundan hesap-kitap konumuna geçirileceği güne yemin ediyor Rabbimiz.

Yahudilerde ***"Arz-ı Mev'ûd"*** diye bir kavram var. Onlar gü-ya kendileri için vaadedilmiş, teklif edilmiş bir arza, bir toprak parçasına koşarlar. Filan yer sizindir! Size vaadedilmiştir derler ve ona sa'y eder, ona koşar, onu elde etme adına çırpınırlar. Bugünkü Filistin toprakları ve çevresini de içine alan bir toprak parçası için sa'y eder Yahudi. Yahudi'nin kıblesi ve hedefi budur. Bütün plan ve programını bunun için yapar. Arz-ı Mev'ûd'u elde etme adına yeryüzünde hiçbir Yahudi kalmasa, babamla bile evlenirim! der Yahudi kızı. Kur'an'ın ifadesiyle ***"Ahlede ile'l arz"*** olmuştur Yahudiler. Yani toprakla bü-tünleşmişler, arza çakılıp kalmışlar, tüm plan ve programlarını dünya adına yapan materyalist olmuşlardır.

Ama Yahudi'nin bu ***"Arz-ı Mev'ûd"***una mukabil Müslüman için ***"Yevm-i Mev'ûd"*** kavramı vardır. Müslümanın hedefi, Müs-lümanın kıblesi Yevm-i Mev'ûd'dur. Müslümanın kıblesi öyle arzla, bü-yük topraklarla, dünyayla beraberlik değil, Yevm-i Mev'ûd'la beraberliktir. Müslüman, tüm plan ve programını dünya adına, dünyanın toprak parçası adına, dünyada kalıcı şeyler adına değil, Yevm-i Mev'ûd adına, âhireti kazanma adına yapar. Müslüman, materyalist değildir. Onun bütün hedefi Yevm-i Mev'ûd'u kazanmak, Yevm-i Mev'ûd'da mutluluğu elde etmektir. Müslüman, âhireti için çırpınır.

Yaptıklarının neticesini sadece burada değil Yevm-i Mev'ûd'da görmek ister. Bedir'de şehit olanlar zaferi görmediler. Uhud'da şehit olanlar da Mekke'-nin fethini görmediler. Ama ne gam, onların derdi zaten Yevm-i Mev'-ûd'du, cennetti.

Mü'minler Yevm-i Mev'ûd için koşarlar. Mü'minler hayatlarının her bir döneminde:

"Kesinlikle bilesin ki âhir senin için ûlâdan daha hayırlı olacaktır." (Duha 4)

Hedefinin gerçekleşmesini isterler. Rabbimizin âhiret, âhir, yani bir sonraki durumu senin için ûlâ'dan, birinciden, bir sonraki durumundan daha hayırlıdır. Ey peygamberim, senin için her gelecek bir öncekinden daha hayırlı olacaktır. Bir önceki durumuna, bir önceki konumuna göre bir sonraki durumun senin için daha güzel, daha hayırlı olacaktır. Baban sen doğmadan önce öldü, senin için hayır oldu. Mekke'de işkence çektin, hakkında hayır oldu. Vatanından sürüldün, hayır oldu. Medine'ye hicret ettin, hayır oldu, orada devletini kurdun hayır oldu. Sonra Mekke'yi fethettin, hayır oldu. Sonra vefat edip Makam-ı Mahmud'a ulaştın hayır oldu, hayır oldu, hayır oldu… Sonu hayırlı olan bir hayatın sahibisin sen, deniyordu Rasulullah Efendimize. İşte mü'minin hedefi budur. Hayırlı bir hayat yaşayarak, sonraki her gün, sonraki her saat bir öncekinden daha hayırlı, daha güzel Müslümanlık yaşayarak Yevm-i Mev'ûd'u kazanıp, Allah'ın izniyle cennete ulaşmak. Bu hayatta mü'minin en büyük hedefi işte budur. Yahudi, Arz-ı Mev'ûd adına, dünya adına, dünyadaki bir toprak parçası adına sa'y ederken, Müslüman bunun için sa'y eder.

"Gevşemeyin, üzülmeyin, inanmışsanız, mutlaka siz en üstünsünüzdür." (Âl-i İmrân 139)

âyetinde anlatılan üstünlük de Yevm-i Mev'ûd'daki üstünlüktür. Eğer mü'min iseniz gelecek günde, Yevm-i Mev'ûd'da mutlaka üstünsünüz. Dünya da mağlup olsanız, dünyada kaybetseniz, dünyayı tümüyle kaybetseniz bile üstün olan sizlersiniz. Bir peygamber gibi kav-miniz tarafından testereyle belinizden biçilseniz bile galip olan sizsiniz. Çünkü şurasını hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki, kâr ya da zarar dünya hesabına göre yapılmaz. Galibiyet ya da mağlubiyet, üstünlük ya da alçaklık, kâr ya da zarar dünya hesabına göre de-

ğil, âhiret hesabına, cennet ve cehennem hesabına göre yapılır. Öy-leyse ey Müslümanlar! Ey inananlar! Kârınızı, zararınızı, üstünlüğünüzü, alçaklığınızı, galibiyetinizi, mağlubiyetinizi dünya hesabına göre yapmayın. Dünyada mal, mülk sahibi olunca, dünyada zafere ulaşınca, dünyada filan ya da falan makama gelince kazandık zannetmeyin. Dünyayı kazanınca, arzla bütünleşince, arzdan bir parça elde edince, çok paraya sahip olunca sakın kazandık zannetmeyin. Şunu kesinlikle bilin ki, bir kişi dünyada neye sahip olursa olsun, hangi mülke, han-gi makama, hangi saltanata sahip olursa olsun, îman etmemişse, âhi-ret adına sa'y edip cenneti kazanmamışsa kesinlikle kaybetmiştir.

Öyle değil mi? Âhireti hayattan kaldırsanız neye yarar bu dünya? O halde madem ki Rabbimiz din gününe, Yevm-i Mev'ûd'a, randevu gününe yemin ediyor, öyleyse din gününü, din gününün hesabını, kitabını sürekli zihinlerimizde canlı tutmak, din gününe hazırlık yapmak zorundayız. O gün vaadedilmiştir ve mutlaka gelecektir. Allah asla vaadine ters düşmez. O gün mutlaka gelecek ve tüm yaptıklarımızdan hesaba çekileceğiz. Kimi kabullenmişsek? Kimi reddetmişsek? Neyi istemiş, neden kaçmışsak? Neye inanmış, nasıl bir hayat yaşamışsak? Ne yapmış, ne etmişsek onu mutlaka o günde göreceğiz.

3. "Kıyâmet günü şâhitlik edene ve edilene andol-sun;"

Üçüncü yemin de işte budur. Şâhit ve meşhûda yemin olsun ki! Şehadet edene ve kendisine şehadet edilene yemin olsun ki!

1. Şehadet eden Allah'tır, kendisine şehadet edilen de yine Allah'tır. Öyleyse şehadet eden ve şehadet edilen, yani kendi kendine şehadet eden Allah'a andolsun ki.

"Allah kendisinden başka İlâh olmadığına şehadet ediyor."
(Âl-i İmrân 18)

Demek ki şehadet eden Allah'tır, kendisine şehadet edilen de Allah'tır. Allah, şâhit ve meşhûd olan zâtına yemin ediyor.

2. Başka kim şehadet eder? Ben şehadet ederim. Kime? Allah'a. Allah'tan başka İlâh olmadığına ben ve tüm yeryüzü Müslümanları şehadet etmektedirler.

Öyleyse Rabbimiz yeryüzünde kendisine şâhit olan, şehadet getiren tüm Müslümanlara ve onların şehadet ettikleri kendi zâtına yemin ediyor.

3. Ya da buradaki şâhit, yani şehadet edip şâhitlik yapan varlık kıyâmet günüdür, haklarında şâhitlik yapılanlar da o gün orada hazır bulunanlardır, yahut da o günde vukua gelecek hadiselerdir. Şâhit Yevm-i Mev'ûd, meşhud da kıyâmet gününün dehşetli manzaralarıdır.

4. Veya şâhit bir yerde hazır bulunanlardır, meşhûd da onları orada hazır bulundurandır. Yani kıyâmet gününde hazır bulunan mevcudata ve onları orada hazır bulundurana yemin olsun ki!

5. Veya şâhit melektir, meşhûd da insandır.

"Her can, kendisiyle beraber bir sürücü ve şâhit bulunduğu halde gelir."
(Kaf 21)

6. Veya şâhitle kastedilen, ümmetlerine, toplumlarına şâhitlik edecek olan peygamberler, meşhûd da, yani kendileri hakkında şahitlikte bulunulacak olanlar da onların toplumlarıdır. Nisâ sûresinin 41. âyeti bunu anlatır:

"Her ümmete bir şâhit getirdiğimiz ve ey Muhammed, seni de bunlara şâhit getirdiğimiz vakit durumları nasıl olacak?"
(Nisâ 41)

7. Veya şâhit bu ümmettir, meşhûd da öteki ümmetlerdir. Bakara sûresi bunu şöyle anlatır:

"Böylece sizi insanlara şâhitler olasınız diye vasat bir ümmet kıldık. Peygamber de size şâhit ve örnektir."
(Bakara 143)

Müslüman ümmeti vasat bir ümmettir. Bir de şâhit bir ümmettir. Sizi dünya üzerinde vasat ve şâhit bir ümmet yaptık.

Bu ümmet şâhit bir ümmettir. Bu görev tıpkı peygamberin ashabına ve diğer insanlara kendisine vahyolunan dini anlatma ve yaşama konusunda şâhitlik

etmesi gibi bir görevdir. Çok şerefli, ama o nisbette de sorumluluğu olan bir görevdir. Ümmeti içinde peygamberin görevi, sorumluluğu ve şerefi neyse, diğer toplumlara karşı bizim de sorumluluğumuz ve şerefimiz odur. Bizler de Müslümanlar olarak şu anda tıpkı peygamber gibi tüm insanlık önünde İslâm'ın yaşanırlılığını, pratiğini göstermek zorundayız. Bu konuda peygamberin ümmetine karşı şâhit olduğu gibi, biz de tüm insanlara şâhitler olmak zorundayız. Peki nasıl şâhit olunur insanlara? Bütün insanlara bu dini götürür, Kur'an âyetlerini bütün insanlara ulaştırır, dünya üzerinde Allah-tan ve onun yeryüzünü düzenlemek üzere gönderdiği âyetlerinden, cennetten, cehennemden haberdar edilmedik bir tek insan kalmayacak biçimde herkesi haberdar ederiz, işte o zaman biz insanlara şâhitlik görevimizi yapmışız demektir. Tıpkı Rasulullah'ın bu ümmet üzerine şâhitlik yaptığı gibi.

Peş peşe üç yeminden sonra bakın Rabbimiz Ashab-ı Uhdû-d'u anlatmaya başlayacak:

4-7. "Hazırladıkları hendekleri, tutuşturulmuş ateşle doldurarak onun çevresinde oturup, inanmış kimselere dinlerinden dönmeleri için yaptıkları işkenceleri seyredenlerin canı çıksın!"

Allah belâsını versin o hendek sahiplerinin! Allah kahretti o kahrolasıcaları! Bu ifade sadece bir beddua değil, sadece Allah'ın lâ-netlemesi değil, aynı zamanda bir haber cümlesidir. Yani bu belânın, bu bedduanın, bu lânetin ve helâkin gerçekleştiği haberi verilmektedir. Allah belâlarını verdi o zalimlerin ki, o hendek sahipleri, o Müslümanlar için hendekler kazıp, içini ateşle doldurup Müslümanlara şöyle di-yorlardı: "Ya dininizden dönersiniz, ya da bu hendeğin içini boylarsınız." İşte o, Müslümanları ölümle küfür arasında tercihe zorlayanlar, geberesiceler, kahrolasıcalar, kahrolup gittiler zaten.

Bu hendek sahipleri konusunda tefsir kitaplarında bazı rivâyetler vardır:

İbn-i Cerir, Hz. Ali efendimizden İran Kisrası ile alâkalı, onun mü'minleri öldürdüğüne dair bir rivâyet nakleder. Yine İbn-i Cerir, İbn-i Abbas efendimizden Babil kralının İsrail oğullarını dinlerinden döndürmek için öldürdüğünü nakleder. Yine tarihçi İbn-i Hişam, Necran Hristiyanlarının dinlerinden döndürülmek için Yahudiler tarafından yakıldıklarını anlatır. Zû Nüvas'ın, Hz. Îsâ'nın (as) yolunu takip eden Necran Hristiyanlarının dinlerini değiştirip Yahudi yapmaya zorladığı ve onlar da bunu kabul etmeyince hendekler

kazarak 20.000 ile 40.000 arasında Hristiyanı öldürdüğü nakledilir.

Gerçekten bu âyetleri içimize bir sindirebilsek, bu âyetlerin muhtevasını bir anlayabilsek, bir anlatabilsek. İnanın bunlar, bu âyetler bizim elimizden tutup, gözümüzü açıp bizi öyle bir bölgeye öyle bir atmosfere götürecekler. Orada kazılmış upuzun hendekler var. Kilometrelerce uzayıp giden hendekler var. Kâfir kral, zalim kral ve avâ-nesi var. Orduları, askerleri, görevlileri var. Halk orada oturmuş, seyrediyor. Hendeğin kenarında sıra sıra duran mü'minler, suçlular var. Potansiyel suçlular… Allah'a inanmış suçlular... Hayatlarını Allah için yaşamak isteyen suçlular... Allah yasalarını kralın yasalarından üstün tuttukları için suçlananlar… Allah'ın hatırını egemen kralın hatırından üstün tutmuş, Allah'tan başka egemenlik sahibi kabul etmeyen, Allah'a yetki sınırlaması getirilmesine, Allah'ın yetkilerinden bir kısmını O'ndan alıp başkalarına vermeye razı olmayan suçlular. Suçlarının bedeli olarak önlerinde kazılmış upuzun içi ateş dolu hendeğin önünde duruyorlar.

Onlardan birine deniyor ki: "Ya dininden dönersin, ya da bir dakika sonra seni ateşe atacağız! Ya dininden, yolundan vazgeçersin, ya da bu hendeğin içini boylarsın! Bir dakika içinde kararını verip tercihini yap!" Bir dakikalık bir sessizlik, bir sükut… Âdeta göklerde ve yerlerde ne varsa hepsi susmuş, o mü'minin kararını bekliyor, dinliyor. Bir dakikalık bir sükut ve sonra canhıraş, acı bir feryat, yürek hoplatan bir çığlık ve âdeta insanın burun direklerini sızlatan bir koku. Bir insan cesedi kokusu… Yanan bir ceset kokusu… Yanı başındaki mü'min zaten o anda ölüyor. Arkadaşının bu akıbetini görmesi zaten öldürüyor onu. Gözlerinin önünde arkadaşının ölümü öldürüyor, şeytan geliyor bir daha öldürüyor, çoluk-çocuk, kavim, kardeş gözünün önüne geliyor bir daha öldürüyor, gençliği, yaşama arzusu, geleceğe ait hedefleri gözünün önüne geliyor bir daha öldürüyor. Defalarca ölürken sonra ikinci sıradaki gidiyor, bir daha ölüyor. Sonra üçüncü sıradaki, sonra onuncu sıradaki, sonra bininci sıradaki, sonra on bininci, yirmi bininci, kırk bininci gidiyor. Hiçbirisi dininden dönmüyor ve tamamı öldürülüyor.

Hattâ Rasulullah Efendimizin ifadesine göre kucağında çocuğu bulunan bir kadın getiriliyor, ona da dininden dönmesi teklif ediliyor. Mü'mine kadın kucağındaki çocuğundan ötürü bir tereddüt geçiriyor. Kucağındaki çocuk dile gelip: "Anne! Sabret doğru yoldasın! Sakın benim için dininden dönme!" deyince, kadın da "Dinimden dönmüyo-rum!" deme adına başını kaldırınca, o da sırtına yediği bir tekmeyle hendeğin içini boyluyor. Çeşitli rivâyetler var, 20 bin,

40 bin insan diri diri, cayır cayır yakıldı deniliyor.

Attıkça atmışlar, attıkça atmışlar. Sonra Mevlâ emir vermiş te ateş patlayıvermiş, yayılıvermiş çevreye ve çevredeki tüm zalimler kendi yaktıkları ateşte yanıp kahrolmuşlar diye rivâyetler var.

Bunu niye anlatıyor Rabbimiz? Yüz gram altın karşılığında din-lerinden dönüverenler, yarım dönüm arsa için Allah'ın mîras taksiminden dönüverenler, bir makam, bir koltuk karşılığında dâvâlarından, yollarından vazgeçiverenler, dünyalık küçük bir menfaat karşılığında yollarından dönüverenler, ufak tefek soruşturmalar, kovuşturmalar karşısında geriye adım atıverenler. Yuh olsun size diye anlatıyor Rab-bimiz bunu bize. Gençliklerini Allah adına tohum gibi hendeklere gömenler, cayır cayır yanma pahasına da olsa dinlerinden, yollarından vazgeçmeyenler karşısında durup düşünün ve ibret alın diye anlatıyor. Şu anda onların halefleri olan çağdaş kâfirlerin sizleri dinlerinizden döndürebilmek için tıpkı selefleri gibi sizin önlerinize kazdıkları hendekleri, tasarladıkları komploları, çıkardıkları yasaları anlayın da, sizler de tıpkı selefleriniz gibi davranın diye anlatıyor. Sırf Müslümanlıklarından dolayı Müslümanlara zulmedenlerin akıbetlerinin nasıl olduğunu görün de onlardan zerre kadar korkmayın diye anlatıyor bunu bize. Bakın ne olmuş onların akıbetleri?

O vakit onlar o ateşin, o hendeğin üzerine oturmuşlardı. Yani kendilerini yakacak ateşin üzerine, kendilerini yutacak hendeğin üzerine oturmuşlardı. Kendi oturdukları dalı kesiyorlar, ya da kendilerini yakıp kavuracak ateşi yakıyorlardı. Kendi altlarını oyuyorlar, kendi he-lâklerini hazırlıyorlardı zalimler. Ya da hendeğin kenarına oturmuşlar seyrediyorlardı. Zalim kral ve askerleri, Müslümanlara yaptıkları bu in-sanlık dışı işkenceleri ellerinde kadehleriyle kahkahalar içinde seyrediyorlardı. Mü'minlerin feryatları ney sesiydi kulaklarında.

Ya da zalim kral kendi tanrılığını reddeden, kendi egemenliğini reddeden, yasalarına karşı gelen bu potansiyel suçluları cezalandırırken, Allah yasalarını reddederek kralın yasalarına boyun bükmüş, susmayı tercih etmiş halk yığınları da bu manzarayı seyrediyordu. Kardeşlerinin yakılışlarını seyrediyorlardı. Çok şükür şu anda biz onların yerinde değiliz diye durumlarından memnun gözüküyorlardı. Bizi sokmayan yılan bin yıl yaşasın mantığıyla yerlerine oturmuşlar, gerçek mü'minleri, enayilikle suçladıkları insanları seyrediyorlardı.

Zalimlere şakşak tutuyorlar, “Yaşa! Varol!” diyorlardı. Tabi işkence sırası kendilerine gelinceye kadar. Egemen tanrıların doyumsuzluğu had safhaya ulaşıp ta, yasalar biraz daha sertleşip bu defa toplumda potansiyel suçlular çoğalıncaya kadar. Meselâ toplumda tüm sakallıların, tüm tesettürlülerin, tüm namaz kılanların, tüm oruç tutanların suçlu sayılacakları ana kadar. Gerçek inanmış mü’minler geceleyin evlerinden sökülüp götürülürken bunların ruhu bile duymaz. Hendeklerden işkence sesleri gelirken bu Ashab-ı Uhdûd’lar da sadece seyrederler.

Bir kısım kâfirler Çeçen’i, yahut Afgan kardeşini, yahut Filistinli can ciğer kardeşini işkencelere tabi tutarken, bunlar beri tarafta zalimleri alkışlarlar. En ufak bir tepkide bile bulunmazlar. Zalimlerle, kâfirlerle, işkencecilerle birlikte aynı safta, aynı pislik çukurunun içinde kardeşlerine yapılanları seyreden çukur ashabıdır bunlar. Ne değişmiştir söyleyin o günden bu güne? Kâfir hep aynı kâfir, zalim hep aynı zalim, onlara yalakalık yapanlar da aynı kaypaklar değil mi? Sıranın bir gün kendilerine geleceğini fark edemeden yaşayan lağım çukurlarının insanları bugün de yok mu? Zalimlere ashap olanlar, zalimlere koltuk değneği olanlar yok mu?

Bunlar az sonra sıra kendilerine gelecek ateşin kenarında oturan insanlardır. Zalimlerin safında oturan insanlardır.

Mü’minlere yapılan işkencelere bakıp bakıp eğleniyorlardı. Kendilerini kurtulmuş sayıyorlardı ama onlar aslında ateşin üzerine oturmuşlardı. Az sonra kendilerini yakacak, kendilerine dönecek, ken-dilerini yok edecek ateşlerinin üzerine oturmuşlardı.

Ya da o gerçek mü’minlere yapılanlar kendi başlarına gelmiş, o azaba kendileri de şâhit olmuşlardır.

Ya da mü’minlere yaptıkları bu korkunç işkenceyi bilerek yapıyorlardı. Farkındaydılar yaptıkları bu işin. Buna şâhitlik yapabilecek nitelikte, bir şuur içindeydiler. Yani ne yaptıklarının, niçin yaptıklarının, kimi cezalandırdıklarının ve ne için cezalandırdıklarının farkında ve şuurundaydı bu alçaklar. Bir hata, bir yanılgı sonucu değildi bu hendekler.

Meselâ bir fırıncı öldürme kastıyla değil de bilmeden bir ateş yaktı, bir Müslüman da farkında olmadan gelip bu ateşe düşüverdi ve yandı. Bu fırıncı

şâhit değildir bu işe. Zira bilerek yakmadı o ateşi. Ve-ya farz edin ki bir Müslüman ölümü hak etmiş bir suçlu zannederek bir Müslümanı öldürdü. Bu da buna şâhit değildir. Ama bu kâfirler ne yaptıklarının şuurundaydılar. Bu Müslümanların ölümü hak edecek bir suçlarının olmadığını, tek suçlarının Müslümanlık olduğunu ve Müslümanlıklarından ötürü onları öldürdüklerinin şuurundaydılar.

Peki burada aklımıza bir soru geliyor. Acaba bu kâfirler bu Müslümanları ne için yakmışlardı? Acaba neydi bu insanların suçu ki bu işkenceye reva görülüyorlardı? Acaba bu Müslümanlar kâfirleri bu derece kızdıracak ve onları bu korkunç intikama sevk edecek ne yap-mışlardı? Günahları, suçları neydi bu adamların? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz onu şöyle anlatır:

8-9. "Bu inkarcıların, inananlara kızmaları; onların sadece, göklerin ve yerin hükümranlığı kendisinin bulunan ve övülmeğe lâyık ve güçlü olan Allah'a inanmış olmalarındandır. Allah her şeye şâhittir."

Görüyor musunuz suçu? Neymiş suçları? İşte Allah anlatıyor: Bunların bütün suçları Allah'a inanmak. İşte en büyük suç budur kâfirin gözünde. Bugün de kâfirlerin gözünde en büyük suç budur: Allah'a îman etmek. Ben Müslümanım diyen kişi, ben Allah'a îman ediyorum, ben Allah'ın istediği biçimde yaşamak istiyorum diyen kişi dünyanın en büyük suçlusudur. O mürtecîdir ve kesinlikle yok edilmelidir.

Şu anda bizler de mü'miniz. Şu anda bizler de îman ediyoruz. Ama âyetin ifadesine dikkat ederseniz onlar bizden farklı inanmış. Onlar, o mü'minler bizden farklı mü'minlermiş ki onun için yakılmışlar. Bizden çok farklı bir îmanla inanmışlar da onun için hendeklere gömülmüşler. Kâfirlerin bu kadar gazaplanmalarının sebebi onların bizim gibi eksik inanç sahibi olmamaları. Onlar Allah'a Allah'ın istediği gibi îman etmişler. Nasıl bir Allah'a inanmışlar? Ya da inandıkları Allah'ın ne sıfatları varmış? İnandıkları Allah'ı hangi sıfatlarla bilmişler? Hangi sıfatların sahibi bilmişler? Bakın Allah diyor ki:

Bu Müslümanlar Azîz olan bir Allah'a inanmışlar. Ya da inandıkları Allah'ı Azîz bilmişler de onun için yakılmışlar. Eğer bugün kâfirler tarafından bizim karşımıza da bu tür hendekler kazılıp diri diri yakılmıyorsak, eğer şu anda kâfirleri bu kadar gazaplandırmıyorsak, eğer şu anda kâfirler bizden rahatsız değillerse, eğer şu anda kâfirlerle kol kola bir hayat yaşıyorsak, kesinlikle bilelim ki bizler eksik inanı-yoruz da ondan. Allah'a, Allah'ın istediği inanmıyoruz da

ondan. Eğer böyle olmasaydı, eğer bugün bizler de o mü'minler gibi inanmış olsaydık, o zaman bu kâfirler karşısında bizim durumumuz da onlarınkinden farklı olmayacaktı. Çünkü tarih boyunca kâfirler hiç değişmemiştir. Değişen onlar değil, Müslümanlardır.

Bakın bu yakılan Müslümanlar farklı inanmışlar. Allah'ı Azîz bil-mişler, onun için kâfirleri gazaplandırmışlar. İnandıkları Allah Azîz o-lan bir Allah'tı. Azîz, izzet sahibi demektir. Azîz, mutlak güç ve kudret sahibi, mutlak egemenlik sahibi, izzetine kimsenin toz konduramayacağı, sahasına kimsenin giremeyeceği, aldığı kararları kimsenin gözden geçiremeyeceği, göklerde ve yerlerde tek hâkimiyet sahibi, tüm varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu elinde olan, mutlak tasarruf sahibi varlık demektir. Hayata hakim olan, herkesin arzularına boyun büktüğü yenilmez ve yanılmaz varlık demektir. Sadece kendisine kulluk edilen, sadece kendisi dinlenilen, sadece kendisinin yasaları uygulanan varlık demektir.

İşte bu Müslümanlar böyle bir Allah'a inanmışlar. Kullarını ken-disinden başkalarına kulluk etmeleri konusunda, kendisinden başkalarını dinlemeleri konusunda soğanın dişisinden bile kıskanan bir Allah'a inanmışlar ve yakılmışlar. Hayatın her bir alanında kendilerinden kulluk isteyen bir Allah'a inanmışlar. Hayatlarında Allah'tan başkalarına karışma alanı bırakmamışlar da onun için sahte Rableri, yapay tanrıları kızdırmışlar.

Eğer onlar şu anda bizim yaptığımız gibi sadece Allah'a inanıp ta hayatlarına karıştırmasalardı, hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırıp, öteki bölümlerine karışacak başka İlâhların varlığını kabul etselerdi, inanın yakılmayacaklardı. Kâfirler tarafından affedileceklerdi. Evet inanılan, ama hayata etkinliği olmayan, inanılan, ama hayatına karışmayan, kılık-kıyafetlerine, eğitimlerine, hukuklarına, ekonomilerine, yemelerine, içmelerine, kazanmalarına, harcamalarına, okuma-yazmalarına, sofralarına, mutfaklarına, ev tefrişlerine karışmayan, dünyadan el-etek çekmiş bir Allah'a inansalardı, inanın burunları bile kanamayacaktı. Rahat bir hayat içinde yaşayıp gideceklerdi. Ya da Ebu Cehil'in inandığı gibi yeryüzünde kendisine îmanla birlikte bir takım putların, bir takım yardımcıların, bir takım sahte Rablerin, sahte efendilerin varlığına göz yumacak, ses çıkarmayacak uyuşuk bir Allah'a inansalardı, kesinlikle ölmeyecekler, öldürülmeyeceklerdi. Ama onlar böyle inanmamışlar, Allah'ı böyle tanımamışlar. Allah'ı tek Rabb, tek İlâh bilmişler. Allah'tan başka Rabb ve İlâh kabul etmemişler, tüm sahte Rablerin rubûbiyetini reddetmişler.

Azîz olan, güç, kuvvet, hâkimiyet, otorite sahibi olan, yerde ve gökte yegâne söz sahibi, izzet sahibi bir Allah'a inanmışlar. Hükmünde, gökleri ve yeri idaresi konusunda hiçbir ortağa rızası ve ihtiyacı ol-mayan bir Allah, işte böyle bir Allah'a inanmışlar ve yakılmışlar. Eğer bugün bizler de böyle bir îmanla kâfirlerin karşısına çıkabilsek, eğer bugün bizler de tıpkı o mü'minler gibi Allah'ı böylece kabullenip O'nun dışındaki sahte Rableri reddettiğimizi ilân edebilsek, hayatımızda Allah'tan başkalarının söz sahibi olmadığını ortaya koyabilsek, eminim kâfirler bize de tahammül edemeyecek ve aynı akıbetle bizler de karşı karşıya geleceğiz.

Demek ki kişi Allah'a, Allah'ın istediği gibi inanmıyorsa, bu îmana îman denmez. Allah'a, Allah'ın istediği şekilde inanmayan kişi istediği kadar kendisinin Müslüman olduğunu iddia etsin, bu iddia boştur.

Bu yakılan mü'minler Allah'ı Azîz bilmişler. İzzeti ve şerefi sadece Allah'ta bilmişler. Allah'tan başkalarında izzet, şeref, güç kuvvet, otorite, egemenlik, hâkimiyet görmemişler. İzzeti A.B.D'de, Avrupa'da, malda, makamda, koltukta, rütbede, malda, parada değil, Allah'ta ve Allah'a îmanda, Allah'a kullukta görmüşler.

Hendeğin başında egemenlik bizdedir diyen zalimler soruyorlarmış: "Söyleyin bakalım, Allah mı üstün, kral mı?" "Allah üstündür!" diyorlardı. Para mı güçlü? Hayır Allah! Makam mı güçlü? Hayır, Allah! Polis mi güçlü? Hayır, Allah! Yasalar mı üstün? Hayır, Allah! Biz mi üstünüz? Hayır, Allah! diyorlardı. Allah en güçlü, Allah en üstün, başka güçlü ve üstün yoktur, diyorlardı. İşte Allah'ın istediği îman budur. İşte Allah'ın kabullendiği Müslüman budur. İşte kâfirleri çileden çıkaran tavır budur. Meselâ ben Müslüman olarak güçlüyüm. Çünkü ben güç kaynağıyla irtibat halindeyim. Benim safımda Allah var. Bu îmanla, bu güçle gideceğim yeryüzünün en zalimlerinin yanına ve onlara onların sahibinin dinini anlatacağım ve bu konuda zerre kadar bir korkum ve endişem olmayacak. Çünkü Allah benimle beraber olunca, Rabbim bana müzahir olunca, ben O'nun adına gidince elbette yeryüzünün en güçlüsü ben olacağım. Ben güçlüyüm, hiç kimseden bir korkum da olmayacak.

Bir de bu yakılan Müslümanlar Allah'ı ***"El-Hamîd"*** bilmişler, Hamîd olan bir Allah'a inanmışlar da onun için yakılmışlar. Onlar Allah'ı Hamîd olarak biliyorlar, tanıyorlar ve böylece inanıyorlardı. En çok övülmeye lâyık Allah'ı

görüyorlar, rızası kazanılacak, uğrunda ter-lenilecek, yasaları uygulanacak, sözü dinlenecek yegâne varlık olarak Allah'ı biliyorlardı.

Bir şey övülecekse, bir şey methedilecek, kabullenilecek, sa-hiplenilenecek ve hamdedilecekse Allah'la ilgisi kadarıyla övülecek ve hamdedilecektir. Allah'ın övdüğü övülür, övmediği de asla övülmez. Çünkü Allah Hamîd'dir. Allah övülendir ve O'nun övdüğü, övülmesi gerekendir. Allah'ın övmediğini bir mü'minin övmesi düşünülemez. Allah'ın övmediği bir şeyi bir Müslümanın sahiplenmesi düşünülemez.

Bir eğitim sistemi ki, temeli materyalizme dayanıyor. Allah âyetlerinin kokusuna bile müsaade etmiyor. Allah'ın övmediği böyle bir eğitim sistemini bir Müslümanın hamdetmesi, onu övmesi, onu kabullenmesi, ona sahip çıkması mümkün değildir. Gerek kendisini, gerek çocuklarını bu eğitimin kucağına teslim etmesi kesinlikle mümkün de-ğildir. Bir kılık-kıyafet anlayışı düşünün ki, Allah onu övmüyor. Bir Müslümanın bunu sahiplenmesi, buna hamdetmesi, benimsemesi ke-sinlikle mümkün değildir. Allah'ın övmediği bir gelinlik düşünün ki, Sri Lanka'dan getirtilmiş. Dünyada eşi benzeri yok. Ama Allah onu övmü-yor. Allah onu helâl kılmamış. Bir Müslümanın böyle bir gelinliği övme-si, onu giymesi, giydirmesi mümkün değildir. Bir düğün ki, onda din a-dına sadece mevlit okunmuş, bir Müslümanın buna hamdetmesi, övmesi mümkün değildir. Bir sofra ki Allah ve Resûlü övmemiş. Bir kazanma ve harcama modeli ki Allah övmemiş, bir eğitim modeli ki Allah övmemiş, bir hukuk, bir miras taksimi anlayışı, bir hayat tarzı ki Allah övmemiş. Bunu bir Müslümanın övmesi ve sahiplenmesi mümkün de-ğildir.

İşte bu Müslümanlar Allah'ı Hamîd bilmişler. Sadece Allah'ı öv-müşler, sadece Allah'ın övdüklerini övüp sahiplenmişler, Allah'ın övmediklerini asla övmemişler, reddetmişler de onun için yakılmışlar. Meselâ egemen güçler tarafından karşılarına çıkarılan bir kılık-kıyafet modeli eğer Allah'ın övmediği bir kılık-kıyafetse kesinlikle bunu reddetmişler. Karşılarına çıkarılıp sunulan bir eğitim modeli eğer Allah'ın övmediği bir eğitim modeliyse kesinlikle övmemişler, reddetmişler, sa-hiplenmemişler de onun için yakılmışlar. Bugün sizler de aynısını yapsanız, sizin durumunuz nasıl olur düşündünüz mü hiç?

Karşılarındaki kâfirler tehdit ediyorlar. "Öldürürüz sizi!" diyorlar. Onların bu tehditleri karşısında o Müslümanlar yine Allah'ın övdüğüne talip oluyorlar. Diyorlar ki: "Vallahi bu bizim istediğimiz şeydir. Şehadet Allah'ın övdüğü bir

şeydir. Şehadet bizim için oğul balıdır, biz buna dünden razıyız.” Bunu da övüp seviyorlar. “Biz zaten Allah’tan geldik, Ona gidiyoruz. Üç gün evvel olmuş, beş gün sonra olmuş bizim için bunun önemi yoktur.” Kâfirler, “Sizi aç bırakırız. Zeytin ekmekten başka bir şey vermeyiz size!” diyorlardı. Onlar, “Eh zaten Allah’ın övdüğü de budur. Biz buna dünden razıyız” diyorlardı. Öyle bir hayata taliplerdi ki, o hayatın her bir bölümünde, her bir kademesinde elhamdülillah’ı gerçekleştirmeyi hedeflemişlerdi.

Zaten hamd, hayatın İslâmlaşmasının adıydı. Mü’minlerin hedefi, hayatta elhamdülillah’ı gerçekleştirmekti. Her gün biraz daha Müslümanlaşan hayatına elhamdülillah demeyi hak etmeliydi Müslüman.

Bugün de içki içmedim elhamdülillah. Bugün de zina etmedim elhamdülillah. Bugün de çevreme, çocuklarıma hakkı anlattım elhamdülillah. Bugün de Allah için infakta bulunabildim elhamdülillah. Bugün de Kitap ve Sünnetle diyalogumu kesmedim elhamdülillah. Bugün de zalime dur diyebildim elhamdülillah. İşte Müslümanın hayatı budur. Müslüman her gün biraz daha güzelleşen, her gün biraz daha Müslümanlaşan hayatına elhamdülillah diyen, hamd eden insandır.

İşte bu tavır küfrü çıldırtacak, kâfirleri kızdırıp saldırtacak bir tavırdır. Bu tavrı sergileyen bir mü'mine saldırmaz da ne yapar kâfir?! Böyle bir mü’min karşısında delirmez de ne yapar kâfir?!

İnandıkları Allah’ın üçüncü sıfatı kıyâmeti koparıyor. İş burada düğümleniyor. Bakın bu Müslümanların inandıkları Allah’ın üçüncü sıfatı şuymuş. Ya da bunlar Allah’ı bir de şu sıfatın sahibi olarak kabul ediyorlardı:

Öyle bir Allah’a inanıyorlardı ki, semâvât ve arzın mülkü O Allah’a aittir. Bunu dediniz mi her şey bitti. Kâfire ne kaldı ki? Göklerin ve yerin mülkü Allah’ın olunca, göklerde ve yerde tek egemen Allah kabul edilince kâfire ne söz hakkı kaldı ki? Benim evim, benim elim, benim gözüm, benim param dediğimiz şeylerin tümü Allah’ındır.

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nun kuludur. Göklerde ve yerde, görünür gö-rünmez, bilinir bilinmez ne varsa hepsi O’nun mülkü ve kuludur. Her şey O’nun mülküdür. Herkes ve her şey O’nun hükümranlığı, O’nun hâkimiyeti ve egemenliği altındadır. Göklerde

ve yerde O’ndan başka egemenlik sahibi varlık yoktur. Allah mâliktir ve her şey O’nun mülküdür. Gerçek mâlik, gerçek sahip O’dur. Onun mülkünün yanında başkasının mülkü yoktur.

Göklerde ve yerde olan tüm varlıkların Allah’la ilişkisi mülkün sahibiyle ilişkisi gibidir. Kölelerin efendiyle ilişkisi gibidir. Mülk Allah’ındır inancı, insan şuurundaki tüm şirk unsurlarını siler. Mülk Allah’ındır inancı, insan şuurunda kendisinin sadece mülkün gerçek sahibi tarafından tayin edilmiş bir halife olduğunu, bu hilafet ve sahip olduğu her şeyin kendisine emaneten ve muvakkaten Allah tarafından verildiğini, kısa bir süre sonra onların kendisinden geri alınacağı şuurunu kazandıracaktır.

Mülk Allah’ındır demek, o mülkte söz sahibi Allah’tır demektir. Elimi, ayağımı, gözümü, kulağımı, evimi, arabamı, bedenimi, aklımı, bilgimi, zamanımı ve sahip olduğum her şeyimi veren Allah olduğuna göre, bütün bunlar konusunda söz sahibi de Allah’tır. Göklerin ve yeryüzünün mülkü Allah’ın olunca, göklerde ve yerde olanların tamamı Allah’ın olunca, elbette göklerde ve yerde söz sahibi, kanun sahibi, egemenlik sahibi de Allah’tır.

Bir mülkün bir varlığa izâfesi demek, o mülkte o varlığın söz sahibi olduğunu kabul etmek demektir. Meselâ sizler hepiniz ev sahibisiniz. Evlerinizin size izâfesi demek, o evlerinizde sizin sözünüzün geçmesi demektir. Bir adam düşünün ki, ona ait olan evinde onun sö-zü geçmiyor, o evde onun sözü ciddiye alınmıyor, o evde o kişinin is-tediklerini emretme, istediklerini yasaklama hakkı bulunmuyor, o eve girip çıkanlar ondan izin almıyorsa, hiç o ev o adamındır denebilir mi? İçinizden hanginiz böyle bir ev reisliğine razı olursunuz? Sizler böyle bir reisliğe razı olmazsınız da, Allah’ı niye razı etmeye çalışıyorsunuz? Tamam ya Rabbi! Gökleri sen yarattın! Yeryüzünü sen yarattın! Bizi ve şu anda sahip olduğumuz her şeyi sen yarattın! Sen Âlîsin! Sen yücesin! Ama olduğun yerde kal! Bizim hayatımıza karışma! Kanunlarımıza karışma! Kılık-kıyafetimize, kazanmamıza, harcamamıza, hukukumuza, düğünümüze, derneğimize karışma! Eğitimimize karışma! Bütün bu konularda biz kendimiz söz sahibiyiz! Bizim de aklımız var! Bizim de bilgimiz var! Bizim de keyfimiz var! Biz de biliriz bütün bunları! diyerek Allah’ı diskalifiye etmeye hakkımız yoktur.

O mü’minler Allah’ı Azîz bilmişler, Allah’ı Hamîd bilmişler, Allah’ı mülkün sahibi kabul etmişler, Allah’tan başkalarında ne bir egemenlik, ne bir söz

hakkı kabul etmemişler de onun için yakılmışlar. Peki acaba şu anda bizler böyle mi inanıyoruz? Allah'ı böyle mi kabul ediyoruz? Allah'tan başka söz sahiplerini, egemenlik sahiplerini ret mi ediyoruz, yoksa kabul mü ediyoruz, bunu bir düşünelim.

Çoğumuz öyle bir Allah'a inanıyoruz ki, kazanmamıza, harcamamıza karışmaz o Allah. Bilmez bu konuları. Cahildir bu konularda. Biz biliriz bunları. Biz O'ndan daha iyi biliriz. (!) Ya da bunları O'ndan daha iyi bilenlerin varlığına inanırız. Nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, hangi mesleği seçeceğimizi biz kendimiz biliriz. Çoğumuz öyle bir Allah'a inanıyoruz ki, düğünümüze, derneğimize karış-maz o Allah. Ne işi var Allah'ın düğünle, dernekle yahu? İşte âdetler var, töreler var, düğüne, derneğe onlar karışır. Çoğumuz öyle bir Allah'a inanıyoruz ki, ev tefrişlerimize karışmaz Allah. Yememize-içme-mize, giyinmemize, kuşanmamıza, okuma-yazmamıza, çocuklarımızın eğitimine, hukukumuza, ekonomimize, siyasal yapılanmamıza ka-rışmaz Allah. Bütün bunlara karışan bizim başka tanrılarımız vardır. Onlar bu işleri Allah'tan daha iyi bilirler, Allah'tan daha güzel ayarlarlar. Allah korusun da herkes kendi kafasında şekillendirip biçimlendirdiği bir Allah'a inandığını iddia ediyor. Peki acaba Allah'a îman bu mu dur? Bu şekilde Allah'a inandığını iddia eden insanlar acaba gerçekten mü'min midir?

Bilelim ki Allah'a îman, Allah'ın istediği biçimde bir îmandır. Al-lah'a îman, Allah Kur'an'da kendini nasıl tarif ettiyse öylece bir îmandır. Allah kitabında kendisini hangi sıfatlarla muttasıf olarak tanıtmışsa o sıfatların sahibi, hangi sıfatlardan münezzeh olarak anlatmışsa o sıfatlardan münezzeh olarak bir Allah'a imandır.

Kur'an'da kendisini bize tanıtan Allah, dünya işini bilmeyen, dünya işine karışmayan, hukuku bilmeyen, eğitimden anlamayan, ekonomiden habersiz olan, kullarının siyasal yapılanmalarını, hayat programlarını bilmeyen, dünyayı yaratıp kendi köşesine çekilen ve ne haliniz varsa görün, nasıl bilirseniz öylece yaşayın diyen bir Allah değildir. Veya hayatın bazı bölümlerine karışan, ama öteki bölümlerinde yetkilerini birilerine devreden bir Allah değildir. İbadet konularında kendini söz sahibi ilân edip, muamelat konularında, hayatın öteki alanlarında başka tanrıların egemenliğini yasallaştıran bir Allah değildir. Yeryüzünde kullarının hukukunu bilmeyip, hukukla ilgilenmeyip, bu yetkiyi bir kısım hukuk tanrılarına devreden, ekonominin prensiplerinden anlamayan ve ekonomiyi bir kısım yeryüzü ekonomi tanrılarına devreden bir Allah değildir.

Yeryüzünün idaresini bilmeyen ve kullarının hayat programlarını, sosyal ve ekonomik yasalarını belirleme konusunda bir kısım siyasal yeryüzü tanrılarına yetki veren bir Allah de-ğildir. Veya bir kadının elini sıkarken, tenhada bir suç işlerken bizi gö-remeyecek kadar âciz bir Allah değildir. Hayatımızın bazı bölümlerinde başkalarına kulluk etmemize, başkalarının yasalarını uygulamamıza ses çıkarmayan uyuşuk bir Allah değildir.

Kâfire sözümüz yok. Ama Allah'a inandım diyen bir kişinin na-sıl bir Allah'a inandığına dikkat etmesi şarttır. İnandım diyorsa, ben de Müslümanım diyorsa o zaman inandığı Allah'ı kendisi belirleme hakkına sahip değildir. Allah kendini kitabında bize nasıl tanıtmışsa öylece inanmadıkça, kişi mü'min sayılmayacaktır. Kur'an'da kendini tanıtan bir Allah'a değil de kendi kafasında şekillendirdiği bir Allah'a inanan kişi, Allah'a îman etmiş değil de kendi kendine tapınıyor demektir.

Halbuki Allah her şeye şâhittir. Her şeyden haberdar olan, dün de, bugün de, yarın da sadece Allah'tır. Kâfirlerin yaptıklarını da, mü'-minlerin durumlarını da bilmektedir Allah. Kâfirlerin Müslümanlara yaptıkları işkencelere şâhit olduklarını, bunu bilerek yaptıklarını anlatmıştı ya, bakın Rabbimiz burada da kendisinin her şeye şahit olduğunu, onların yaptıklarına da, mü'minlerin yaptıklarına da şâhit olduğunu anlatıyor. Yani onlar her an Allah kontrolü altındadırlar. Onların her şeylerini bilmektedir Allah. Onun içindir ki eğer onların bir hesabı varsa, elbette Allah'ın da bir hesabı vardır. Öyleyse ey Müslümanlar bu konuda, Allah'ın her şeyi bildiği, her şeyden haberdar olduğu, her şeyin O'nun kontrolü ve tasarrufu altında olduğu konusunda zerre kadar bir endişeniz olmasın. Zerre kadar bir endişeniz olmasın ki, Al-lah sizi de, onları da görmektedir.

10. "Ama inanmış erkek ve kadınlara işkence ederek onları dinlerinden çevirmeğe uğraşanlar, eğer tövbe etmezlerse, onlara cehennem azabı vardır. Yakıcı azap da onlaradır."

Mü'minlere eziyet edenler, inanmış erkeklere ve mü'mine kadınlara onları dinlerinden döndürebilmek için fitneler, eziyetler, işkenceler yapanlar var ya, azap onlaradır.

Fitne, küfür ve şirk demektir. Küfür ve şirki empoze etmek de-mektir.

Fitne, şiddete başvurarak bir fikri, bir inancı ortadan kaldırmaya çalışmak demektir. Fitne, yeryüzünde şirki, küfrü yaymaya çalışmak, Allah'ın dinini, Allah'ın yasaların çiğnemek, mü'minleri zorla dinlerinden döndürüp onları kâfirleştirmek için programlar yapmak, onların öldürülmelerinden daha beter ve daha ağır suçlar işlemektir. İslâ-m'a girmiş insanları dinlerinden döndürebilmek için çeşitli yollar, çeşitli işkenceler denemektir. Fitne, dine tecavüzdür, dinin tebliğini yasaklamak demektir. Dinsizlik öğretimini teşvik ederek din eğitimini, din hürriyetini yasaklamak demektir.

"Fitne kıtalden beterdir" buyurur Bakara sûresi. Fitne, adam öldürmekten daha beterdir. Çünkü öldürmenin acısı çabuk geçer, ama fitnenin tesiri çok uzun süre devam eder. Öldürmek insanı sadece dünyadan çıkarır, ama fitne insanı hem dinden, hem dünyadan eder. İnsanı dininden, insanı vatanından çıkarmak gibi fitneler, belâ ve sıkıntılar gerçekten öldürmekten çok daha beterdir. Ölümü temenni ettiren şeyler ölümden daha beter şeylerdir. Kan dökmek çok kötü bir şey olmasına rağmen, insanları dinlerinden, inançlarından zorla vazgeçirip ezerek, bellerini ve gururlarını kırarak onları kendi inançlarını benimsemeye zorlamak bundan çok daha kötü bir şeydir. İnsanları Allah yolundan alıkoymaları, İslâm eğitiminden mahrum bırakarak insanları cehenneme doğru sevk etmeleri, gönlüyle ve kendi kıt kanaat imkânlarıyla buldukları İslâm'dan onları küfre çevirmeye çalışmaları ölümden daha beter bir suçtur. İşte böyle onları dinlerinden döndürebilmek için insanlara işkence edenlere azap vardır. İnsanlara işkence denince, iki tür işkence anlıyoruz:

1. Bizâtihi, resen, Müslüman'a Müslümanlığı sebebiyle bedenine yapılan işkenceler. Başını örttün, sarık sardın, şunları konuştun, şunları yaptın diye yapılan işkenceler. Şu anda Müslümanlığından dolayı kodeslere tıkılanlar gibi.

2. Müslümanlıklarından ötürü Müslümanlara yapılan bir başka işkence türü daha vardır. Görünmeyen işkence. Hafi, gizli işkence. İnsanların farkına varamadıkları, ruhlarına, inançlarına yapılan işkenceler. Eğer insanlara Müslümanlık verilmez, onlara vahiy sunulmaz, Kur'an ve Sünnet bilgilerinden mahrum bırakılır da, o insanlar da farkında olmadan işkenceye, cehenneme, ateşe doğru gidiyorlarsa işte bu onlara yapılan en büyük işkencedir. Bu öyle korkunç bir işkencedir ki, insanlar bunun farkına bile varamazlar. Yani öncekinde olduğu gibi bizâtihi insanın bedenine işkence yapılmaz. Vücudunda yara bere yoktur, ama ona Kur'an'sız ve Sünnetsiz bir eğitim sunulur, dinsiz, îmansız bir hayat programı sunulur ve bu şekilde ona işkence edilir. Onun Kur'an'la, Sünnetle,

dinle, âhiretle münasebetini kesme adına ne gerekiyorsa yapılır. Spordu, eğlenceydi, sinemaydı, televizyondu, kumardı, içkiydi, uyuşturucuydu her şey hazırlanır ve dinden habersiz yetişen zavallı, farkında olmadan işkenceye, cehenneme doğru yol alır. İşte şu anda dinini tanımadan, materyalist bir eğitimin kurbanı olarak ümmet-i Muhammed'in çocuklarının süratlice işkenceye doğru gittiklerini görüyoruz.

Zalimler Müslümanlara böylece işkence ediyorlar. Kafa çalıştırıyorlar, şeytanlık yapıyorlar ve Allah'ın dinini, âyetlerini örtmeye, örtbas etmeye çalışıyorlar. Allah kullarına Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışıyorlar. Allah'ın kullarını Allah yolundan saptırmaya çalışıyorlar. Allah'ın dosdoğru dinini eğri büğrü göstermek sûretiyle insanları dinden uzaklaştırmaya çalışıyorlar.

Dünün kitap ehli de aynı şeyi yapıyordu. Bugünün ehl-i kitapları da kendilerinin bu dinin mensubu olduklarını söyleyen, ama dinle, diyanetle en küçük bir alâkaları bulunmayan zalimler de aman bu insanlar dinleriyle tanışmasınlar, kitaplarıyla buluşmasınlar diye ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Bütün propaganda imkânlarını kullanıyorlar. Bakın dün de bugün de bu insanların yaptıkları şey şudur:

1. Önce insanların dine girmemeleri için, insanların kitaplarıyla tanışmamaları için ellerinden ne geliyorsa yapıyorlar. Dinle insanların arasına engeller koyuyorlar. İnsanların dinlerine ulaşma imkânlarını kaldırıyorlar. Her taraftan kapatıyorlar o yolu. Din eğitimini yasaklı-yorlar. İnsanların dinleriyle tanışma, Kitap ve Sünneti duyma yollarını kapatıyorlar. Böylece insanlara dini duyurmayarak onları Allah yolundan alıkoymaya çalışıyorlar. İnsanları dinlerinden kitaplarından uzaklaştırmaya çalışırlar. İlk planda yaptıkları budur. Dine giden tüm yolları ve imkânları kapatmak.

2. Buna rağmen, bütün bu engellemelere ve aleyhte propagandalara rağmen yine de insanlar bu barikatları aşarak dine girmeye, kitaplarıyla tanışmaya muvaffak olmuşlarsa, bu sefer de bu adamlar dinde eğrilik büğlülük meydana getirirler. Yani o insanların önüne öyle bozuk bir din sunarlar ki, bu dinin İslâm'la uzak ve yakından hiçbir ilgisi yoktur. Hayata karışmayan, hayatta hiçbir etkinliği olmayan, camiye veya vicdanlara hapsedilmiş, sadece sözden ibaret bir din. Ya da hayatın bazı bölümlerine karışan, ama öteki bölümlerine karışmayan, işte sadece törenlerde hatırlanan, salonlarda konuşulan ama onun dışında hayatta

hiçbir geçerliliği olmayan bir din sunarlar. Hukuka, eğitime, kılık-kıyafete, kazanmaya, harcamaya karışmayan, hayatta hiçbir etkinliği olmayan resmî bir din. Özellikle kendilerince şekillendirip biçimlendirdikleri bu dini ders kitaplarına koyarlar ve işte din budur diye insanlara bunu sunarlar. İnsanların kafalarını allak bullak ederler. İnsanlar bu karmaşa içinde neyin Allah dini, neyin başkalarının dini olduğunu anlayamaz hale gelirler. Böylece insanların dinlerini eğri büğrü yaparak onları Allah dinine ulaşmaktan alı korlar. Bunun neticesi olarak da insanlar öyle bir din yaşarlar ki, bu din Allah dini değil, resmî ideolojinin şekillendirip biçimlendirdiği bir din olur. Evet şu anda acı acı bunu seyrediyoruz. İnsanlar bir din yaşıyorlar ama bu din Allah'ın dini değil, resmî ideolojinin kendilerine dayattığı bir dindir. Ne acıdır ki din yaşadığını zanneden bu insanlar işkenceye doğru gidiyorlar.

Tabi sadece dışımızdakilere değil kendimize de sormalıyız. Acaba bizler de insanlara, çevremize işkence edenlerden miyiz? Eğer hanımlarımızı cehennemden, ateşten kurtarma adına bir gayretin içine girmiyorsak, bilelim ki biz de onlara işkence ediyoruz demektir. Eğer çocuklarımızı Kur'an ve Sünnetle tanıştırıp onların cennet yollarını açmıyorsak, bilelim ki bizler de işkenceciyiz. Eğer çevremizdeki Allah kullarına Allah dinini ulaştırarak onların cehennem yollarına barikatlar koyma çabası içine girmiyorsak, onların ateşe gidişlerine göz yumuyorsak, bilelim ki biz de onlara işkence ediyoruz demektir.

İşte böyle Müslümanlara zulmedenler, eziyet edenler, onları cehenneme götürmeye çalışanlar, cennete ulaştırma gayreti içine girmeyenler var ya, eğer bu adamlar tövbe etmezlerse, bu vaziyetlerini değiştirmezlerse, onlara cehennem azabı vardır, diyor Allah.

Evet böyle yapanlar için cehennem azabı, bir de ***"Harîk"*** azabı vardır diyor Rabbimiz. Bunlar için bir de yanma, yangın azabı vardır. O mü'min erkeklere ve mü'mine hanımlara işkenceler yaparak onları dinlerinden döndürebilmek, onları namussuz ve iffetsiz yapabilmek için zorla, ya da eğitim yoluyla farkına varmadan başlarını açtıranlar, onları cehenneme, hendeklere atanlar var ya yarın onlar cehenneme atılacaklar.

Onlar dünyada mü'minleri dünya ateşiyle yakmışlardı ya, kendileri de âhiret ateşiyle yanacaklar. Onlar dünyada yaktıklarını ölünceye kadar yakmışlardı, ölünceye kadar işkence etmişlerdi, ölünce iş bitmişti ama kendileri ölemeyecekler de. Bundan iki sûre öncesinde anlatmıştı Rabbimiz. Orada ölüm isteyecekler ama ölemeyecekler de. Yine bu zalimler dünyada yaktıklarını cennete göndermişlerdi, ama kendileri cehenneme gidecekler. Öyleyse gelin ey

zalimler insanlara zulmetmeyin. Gelin vazgeçin insanlara işkence etmekten. Gelin kendi küfürlerinizi, kendi şirklerinizi zorla insanlara empoze etmekten vazgeçin. Kendinize acımıyorsanız bile bu insanlara acıyın da onları cehenneme postalama çabalarınızdan vazgeçin. Gelin ey Müslümanlar çocuklarımızı yakmayalım. Gelin onları dinsiz bırakarak cehenneme atmayalım. Gelin onları yanmaktan korumaya çalışalım. Eğer eğitimsiz bırakarak bizzat kendimiz yakarsak onları, unutmayalım ki biz de yanarız. Aklımızı başımıza alalım.

Dikkat ederseniz cehennem azabından ayrı olarak bir de bunlar için bir başka azaptan söz ediliyor. ***"Azabu'l Harîk"*** Allahu âlem psikolojik, yani ruhsal bir azap.

Cehennemde bedenlerine yapılacak dayanılmaz bir azabın yanında, bir de onların ruhlarına yapılacak azap vardır, diyor Rabbimiz. Hadislerde anlatıldığına göre cehennemde Rabbimiz bu zalimlere cehennem azabından ayrı bir azap daha edecek. Şöyle bir husus anlatılır: Allah cehennemin kapılarını açıp: "Ey kâfirler! Geçmiş olsun! Azabınız bitti! Çileniz son buldu! Haydin çıkın!" buyuracak. Onlar Allah'ın bu müjdesini duyunca sevinçten çılgına dönmüş bir biçimde cehennemin açılan kapılarına yönelecekler ve tam çıkmak üzere ka-pıların önüne geldikleri zaman da Allah kapıları kapatıverecek. Adam-ların ruhen yıkılışlarını bir tasavvur edin. Neden böyle yapacak Rab-bimiz? Çünkü onlar da dünyada mü'minlere aynısını yapmışlardı. Ön-ce din ve vicdan hürriyeti var diyerek önlerini açmışlar, daha sonra da ileri gidenleri teker teker toparlamışlardı. Önce kapıları açmışlar sonra da kapatmaya çalışmışlardı. Allah da aynısını yapacak onlara. Veya onlar dünyada Müslümanların hem bedenlerine hem de ruhlarına iş-kence yapmışlardı, Allah da onların hem bedenlerine hem de ruhla-rına böylece azap edecektir.

11. "Şüphesiz inanıp yararlı işler işleyenlere, onlara içlerinden ırmaklar akan cennetler vardır. Bu, büyük kurtuluştur."

İnananlar ve îmanlarını amel haline getirenler, îmanlarını yaşayanlar, hayatlarını îman kaynaklı yaşayanlar altlarından ırmaklar akan cennetlere yerleştirilecek. İmanın ve salih amelin sonucu işte budur. İnandık, iyi bir Müslüman olduk. Ne olacak sonuç? Efendim iş-te huzur içinde, kalkınmış müreffeh bir Türkiye'miz, müreffeh bir hayatımız olacak. Madem ki inandık ve inancımızı yaşadık öyleyse herkese, her eve İslâmî yayın yapan bir TV. Herkese

son model bir araba. Her mü'mine şöyle geniş, yüksek bir villa. Hayır! İnancın, îmanın, a-melin sonu bu değil. İnanan ve inancını yaşayanlara bunlar vaad edilmiyor. Peki ne vardır inanan ve îmanını yaşayanlara? Cennet, cennetler… Altlarından, zeminlerinden ırmaklar akan cennetler…

İlk Müslümanlar geldiler, Allah'ın Resûlü'ne sordular: "Neye çağırıyorsun ey Muhammed? Bizi neye dâvet ediyorsun?" Rasulullah: "Allah'a inanacaksınız, benim peygamber ve örnek olduğumu kabulleneceksiniz, hırsızlık yapmayacak, zina etmeyeceksiniz vs." dedi. "Peki ne var karşılığında? Biz bunları yaparsak karşılığında bize ne var ey Allah'ın Resûlü?" şeklindeki sorularına da Allah'ın Resûlü: "Zengin olacaksınız, reis olacaksınız, devlet kuracaksınız, ülkelere hükmedeceksiniz, ülkeler fethedeceksiniz, Yemen'e vali olacaksınız, Hindistan'a reis olacaksınız" demedi. Bağlar, bahçeler, köşkler, saraylar, altınlar, gümüşler vaadetmedi. Ya ne dedi? "Cennet" dedi Allah'ın Resûlü. "Karşılığında size cennetler var" dedi. Meselâ bir sahâbe gelip Rasulullah'a teslim oldu, Müslüman oldu. Sonra Allah'ın Resulü'ne sordu: "Ey Allah'ın Resûlü, geri evime mi döneyim İslâm'ı öğrenmek için, yoksa sizinle savaşa mı gideyim?" Silahı hazırdı insanların. Terk-i silah etmiş köleler değildi onlar bizim gibi. Silahı hazır, hemen savaşa katılabilecek durumdaydı. Allah'ın Resûlü, "Bizimle gel!" deyince gitti, savaşa katıldı, yarım saat sonra da orada şehit oldu. Şimdi bu adama cennet demeseydi Allah'ın Resûlü de valilik deseydi, kaymakamlık, zengin, müreffeh bir hayat var deseydi ne olacaktı bu adamın durumu? Sonra nerden bilecekti ki Allah'ın Resûlü onun yaşayıp yaşamayacağını?

Evet inanıp inandığı gibi yaşayanlara cennetler vardır.

İşte fevz-i kebir budur. İşte en büyük kurtuluş budur. Öyleyse bizler de buna koşacağız. Dünyadaki kurtuluşların hiçbirisi buna benzemez. En büyük kurtuluş cehenneme gitmekten kurtuluş, cenneti kazanma kurtuluşudur. Bu büyük kurtuluşun yanında öteki kurtuluşların ne önemi olur ki? Şükür borçları ödedim ve kurtuldum. Şükür bugün şu kadar kazandım kurtuldum. Şükür eve vergici ve maliyeci gelmedi kurtuldum. Şükür trafik beni atladı kurtuldum. Şükür mahkemede yırtıp ve kurtuldum. O günkü kurtuluş bunların hiçbirisine benzemez. Gerçek kurtuluş o günkü kurtuluştur. Çünkü:

12. "Doğrusu Rabbinin yakalaması amansızdır."

Zaten kelimenin altında da şiddet var. Allah yakaladığını tam yakalar.

Tutup azap ettiğine tam azap eder. Bazen bir rüzgarla, bazen bir bulutla, bazen bir ses, bir sayha, bir çığlıkla, bazen bir suyla, bazen bir sinekle, bazen bir denizle bazen de birkaç tane melekle ya-kalayıverir Allah. Tarih bunun şâhitleriyle doludur. Allah'la savaşa tu-tuşan zalimlerin hepsi de sonunda mağlup oldular. Hepsi de ellerindeki güç ve kuvvetlerinin, imkân ve saltanatlarının hiçbir işe yaramadığını gördüler. Hiçbirisi Allah'ın âyetlerini yalanlamalarının ve onlarla savaşa tutuşmalarının karşılığı olarak Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu azaptan kurtulamadılar.

13. "Önce yaratıp sonra bunu tekrar eden O'dur."

Evet O Allah hem Mübdî hem de Muîd'dir. İlk yaratan da O'dur, tekrar yaratacak, tekrar diriltecek olan da O'dur. Yevmü'd dünyayı kuran da, Yevm-i Mev'ûd'u getirecek de O'dur. Veya cehennemde zalimleri, kâfirleri onlara azap ederek kömür gibi bitirecek, sonra da azaplarının devamı için onlara yeniden deri giydirip yeni bir yaratışla onları yaratacak olan da O'dur. Nisâ sûresinin 56. âyeti bunu anlatır.

Sûrede anlatılan hendek ashabına yaptığı gibi, zalimleri hem dünyada hem de âhirette de cezalandırır Allah. Zalimlerin, kâfirlerin cezası, işkencesi sadece dünyayla sınırlıdır ama Allah'ın cezası sadece dünya ile sınırlı değildir.

14-15. "Yüce arşın sahibi, çok seven, bağışlayan O'-dur."

Allah'ın azabından, ikâbından korkup hepten ümitlerinizi de yi-tirmeye kalkmayın. Çünkü Allah affeder, bağışlar. Yeter ki sizler yanlışlarınızdan dönmesini bilin. Yeter ki küfürlerinizden, zulümlerinizden dönüp tövbe etmesini becerin. Allah affeder, yeter ki yaptığımızı bize yaptıran O olsun. Yeter ki yönümüz, kıblemiz O olsun. Çünkü o yüce arşın, övülmüş arşın sahibidir. Gökleri, yeri ve kürsîyi kuşatmış büyük arşın sahibidir Allah. Arşa hakimdir. Sizin yaşadığınız dünyanızı noktanın, zerrenin trilyonda biri farz ettirecek kadar yüce arşa hükmedendir Allah. Öyle ki:

16. "Her dilediğini mutlaka yapandır."

Dilediğini yapar. İstediğine hükmeder Allah. O'nun kararını gözden geçirecek, O'nun hükmünü durduracak, O'nun hükmünün üzerine hüküm verecek yoktur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi konusunda hüküm verecek ve

verdiği hükmünü uygulamaya koyacak bir Allah'tır O. Kimse O'na hesap soramaz. Meselâ bu gece yattık ve bizi öldürdü. Hiçbirimiz hesap soramayız O'na. Tüm mahlukatını, tüm mülkünü öldürdü, kimse O'na hesap soramaz. Sonra bir sur üfürdü, bir anons çağırdı ve hepimizi tekrar diriltti, yine hiç kimse hesap sora-maz. "Ya Rabbi ne olacaktı bu dirilme? Şöyle ne güzel yatıyorduk. Rahatımız iyiydi. Bu hesap kitap ta nerden çıktı?" diye hiç kimse O'na itiraz edemez. Veya niye beni kadın yarattın? Niye beni erkek yarattın? Niye beni esmer, niye beni kör yarattın? diye hiç kimse O'nu sor-gulayamaz.

Biz mülküz, Allah mâliktir. Biz onun mülküyüz. Binaenaleyh mülk olanın Mâlike hesap sorma hakkı olamaz. Bizi hiç yaratmasaydı, hesap sorma hakkımız olacak mıydı? Olmayan birinin hesap sorma hakkı olur mu? Öyleyse Mâlik, mülkünde dilediği gibi tasarruf hakkına sahiptir. Böyle kafa tutamayız O'na. Ama şöyle kafa tutmuyorlar mı şimdi Allah'a? Malım niye az? Çocuğum niye yok? Niye hesaba çe-kiliyoruz ki? Niye Felak ile, Nâs ile, Âl-i İmrân ile, Tekvîr ile, İnşikâk ile imtihan ediyorsun bizi? Niye böyle Bürûc diye bir sûre gönderdin, demiyor muyuz? Ama bilesiniz ki Allah lâ yüs'eldir. Yaptıklarından he-saba çekilmeyendir. Öyleyse ey insanlar, itiraz etmeyin, karşı gelmeyin Rabbinizin istediklerine. O'nun dediğini, istediğini yapın, O'na teslim olun, O'nunkini tercih edin.

Bundan sonra insan olarak bizim aczimiz, acziyetimiz gündeme geliyor. "Ee, ben şimdi Allah'ın dediğini yapar, Allah'ın istediklerini tercih edersem, Allah'ın istediği biçimde bir Müslümanlığın yoluna gi-dersem, Allah'ın istediği biçimde hareket edersem ordular geliverir. Zalimler, tâğutlar üzerime üşüşüverir. Kızıl ordu, Birleşmiş milletler, NATO orduları, falan ordu, filan ordu üzerime geliverir. Beni mahvederler, beni öldürürler" diyorsanız, bakın işte bu noktada Mevlâ diyor ki:

17-18. "Ey Muhammed! Firavun ve Semûd ordularının haberi sana geldi mi?"

Evet o orduların haberi gelmedi mi size? Firavun'un ordusunun, Semûd'un ordusunun haberi gelmedi mi sana? Orduların güçlerinin, kuvvetlerinin bilgisi, haberi size ulaşmadı mı? Hani onlar daha güçlüydü? Hani Firavun ve orduları güçtü, güçlüydü, her şeydi? Hani karşısındakiler zayıftı, güçsüzdü, paryaydı, köleydi? Hani Mûsâ (a.s) ve beraberindeki bir avuç Müslüman güçsüzdü, yalnız ve korumasızdı? Hani ezip geçecekti Firavun'un düzenli ordusu bu mustaz'afları? Hani ne oldu? Ordular ne oldu? Tüm dünyanın gözleri önünde

nasıl bitip tükendi bu düzenli ordu? Nasıl kahroldu bu süper güç? Bunu bilmiyor musunuz da korkuyorsunuz bu ordulardan? Ne çekiniyorsunuz? Allah'a güvenmiyor musunuz?

19. "Doğrusu inkar edenler, hep yalanlaya gelmişlerdir."

Lâkin kâfirler yalan ve yalanma içindedirler. Bütün bu âyetleri duydukları halde, Firavun ve ordularına Allah'ın ne yaptığını gördükleri, bildikleri halde, Allah'ın gücünü, kudretini tanıdıkları halde hâlâ yalandı, aslı yoktu diye bir bocalamanın içinde yüzüyorlar kâfirler.

20. "Oysa Allah onları artlarından çevirmiştir!"

Allah onları arkalarından kuşatmıştır. Allah'tan kaçıp kurtulmaları asla mümkün değildir. Allah'ı acze düşürmeleri asla mümkün değildir. Çünkü onlar Allah'ın avucu içindedirler.

Kafirler bize şöyle diyorlar ya: "Ey mü'minler, sizler hayatı bil-miyorsunuz. Sizler yaşamayı bilmiyorsunuz. Ağzınızın tadı yok sizlerin. Eğer bizler de sizin gibi Müslümanca bir hayat yaşarsak hayatımızın tadı kaçacak. Allah'ın dediklerine tümüyle teslim olunca bazı zevkleri yapamıyoruz, bazı lezzetlerden, hazlardan mahrum oluyoruz. İştahımız kaçıyor, dünyamız zindan oluyor. Bak kâfirler alabildiğine fe-ruh ve fahur bir hayat yaşayıp gidiyorlar." Halbuki onların feruh fahur gidişleri seni aldatmasın. Metaun kalîldir o hayat. Çok az bir zaman yaşıyorlar bu dünyada. En fazla 60-70 sene. Varsa da yoksa da bu kadar bir hayatları var ve öldükleri andan itibaren zaten cehenneme yuvarlanacaklar.

İnsan bu noktada kendi kendine şu soruyu sormaya başlıyor: Peki madem ki zalimlerin, kâfirlerin durumu bu. Madem ki Allah'la sa-vaşa tutuşanlar, Allah'ın istediği gibi yaşamayanlar hem dünyada hem de âhirette korkunç azaplarla karşılaşacaklar. Madem ki Allah tüm yaptıklarımıza şâhittir, madem ki göklerin ve yerin mülkü Allah'a aittir. Madem ki bizler de Allah'ın mülküyüz, madem ki Allah'ın yakalaması pek çetindir. Madem ki yeryüzünün en süper güçlerini yerin dibine ba-tırmış, madem ki Allah tarafından kuşatılmışız ve O'ndan kaçıp kurtulmamız mümkün değildir. Madem ki azap edenlerin azapları, işkenceleri yanlarına kâr kalmayacak. Madem ki iyilik, kötülük ne yaptıysak yarın onlarla karşı karşıya kalacağız. Öyleyse ne yapsam acaba? Acaba ne

yapmalı? Nereye gitsem? Kime başvursam? Kimden bilgi alsam da kurtulanlardan olsam?

Elbette Mevlâ, adamı böyle sap gibi ortada bırakma adına, çö-zümsüz, şaşkın bırakma adına din göndermez. Der ki bakın: “Kullarım, sorup durmayın! Ona buna gitmeyin! Telaşa kapılıp durmayın! İş-te çare:

21-22. “Ey Muhammed! Doğrusu sana vahyedilen bu Kitap, Levh-i Mahfuz’da bulunan şanlı bir Kur’an-dır.”

İşte şanlı bir Kur'an! İşte tüm bilmediklerinizi bildirecek, tüm korktuklarınızdan sizi kurtaracak, tüm umduklarınıza sizi kavuşturacak bir kitap. Hem de Mecîd olan Allah’tan gelme Mecîd bir kitap. Levh-i Mahfuz’da olan, yani her türlü tahriften, her türlü bozulmadan, her tür-lü eksiklik ve fazlalıktan muhafaza edilmiş, Allah katında sabitleştirilmiş, kıyâmete kadar insanları hakka, hidâyete, doğruya, cennete ulaştıracak bir kitap.

Levh-i Mahfuz; Arapça'da korunmuş levha demektir. İslâm'da olmuş ve olacak her şeyin yazılmış olduğu manevî levhayı dile getirir. Olmuş ve olacak şeyler Allah'ın bilgisine bağlı olduğundan Levh-i Mahfuz doğrudan Allah'ın ilim sıfatı ile ilgilidir. Korunmuş (mahfuz) olarak nitelenmesinin nedeni, burada yazılı olan şeylerin herhangi bir müdahale ile değiştirilmekten, bozulmaktan uzak olmasıdır. Kur'an'-da Ümmü'l-Kitap (Kitapların Anası, Ana Kitap), Kitabun Hafîz (Koruyan Kitap), Kitabun Mübîn (Apaçık Kitap), Kitabın Meknun (Saklanmış Kitap), İmamun Mubîn (Apaçık İnen Kitap) ve sadece kitap olarak da anılır. İnsanların başlarına gelecek şeyleri de ihtiva ettiği için Kitabul-Kader (Kader Kitabı) da denir.

Levh-i Mahfuz adı Kur'an'da yalnız bir âyette geçer. Bu âyette Kur'an'ın Levh-i Mahfuz'da bulunduğu bildirilir. Ancak hiçbir tanım ge-tirilmez. Buna karşılık birçok âyette nitelikleri belirtilerek tanımlanır. Buna göre Levh-i Mahfuz içinde hiçbir şeyin eksik bırakılmadığı (En'-âm, 6/59), olacak şeylere ait bilgileri saklayan (Gâf, 50/4), yeryüzüne ve insanlara gelecek tüm belaların yazılı bulunduğu (Hadîd, 57/22) her şeyin sayılıp tespit edildiği (Yâsîn, 36/12), gökte ve yerdeki tüm gizliliklerin açıkça belirtildiği (en-Neml, 27/75), temiz yaratılan melek-lerden başka kimsenin dokunamayacağı apaçık, korunmuş, koruyan, saklanmış ve ana kitap'tır.

Evet, işte elinizde böyle korunmuş şanlı bir kitap durmaktadır. Öyleyse sağda solda kurtuluş aramayın! Buna gelin! Bununla beraber olun ki kurtulasınız. Unutmayın ki kitapsız kurtuluş mümkün değildir!"
Ve âhiru davana enilhamdü lillahi Rabbil'âlemin.

TÂRIK SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 86., Nüzûl sıralamasına göre 36., Mufassal sûreler kısmının on birinci grubunun ikinci sûresi olan Târık sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 17'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. "Göğe ve gece ortaya çıkana andolsun. 2. Gece ortaya çıkanın ne olduğunu sen bilir misin? 3. O, ışığıyla karanlığı delen yıldızdır. 4. Üzerinde gözetici olmayan kimse yoktur. 5. Öyleyse insan neden yaratıldığına bir baksın. 6-7. O, erkek ve kadının beli ile göğüsleri arasında atıla gelen bir sudan yaratılmıştır. 8-9. Şüphesiz Allah, gizliliklerin ortaya çıkacağı gün, insanı tekrar yaratmaya Kâdirdir. 10. O gün, insanın gücü de, yardımcısı da

olmaz. 11-12. Yağmurun dönüşünü sağlayan göğe ve yarılan yeryüzüne andolsun ki. 13. Doğrusu bu Kur'an kesin bir sözdür. 14. O, eğlence için değildir. 15. Gerçekten onlar düzen kuruyorlar. 16. Ben de bir düzen kurmaktayım. 17. Ey Muhammed! Sen inkârcılara mehil ver; onlara mukabeleyi biraz geri bırak."

Bu haftaki tanıyacağımız sûre Târık sûresi. Mekke'de nâzil ol-muş Mekkî sûrelerin karakteristik özelliklerini taşıyan bir sûre. Kur'an-ı Kerîm'in seksen altıncı sûresi. On yedi âyettir. Mekkî sûrelerden olup, Beled sûresinden sonra nazil olmuştur. Adını ilk ayetinden geçen "Târık" kelimesinden almıştır.

Öteki Mekkî sûreler gibi yine Rabbimiz yeminle söze başlıyor. Sinesinde sayısız Târık'ı, milyarlarca parlak yıldızı barındıran semaya yeminle söze başlıyor. Hem semaya ve onun süsü olan yıldızlara dik-kat çekiliyor hem de yeminlerden sonra gelecek önemli konuya insan-ların zihinleri hazırlanıyor. Semaya ve semanın ziynetlerine yemin e-dildikten sonra bu yeminlerin cevabı olarak insanın başıboş olmadığı, sürekli kendisini kontrol eden muhafızların bulunduğu, her anının tespit edildiği ortaya konuyor. Sonra yine âyetlere dikkat çekiliyor.

Ama bu defaki âyetler öncekilerin aksine enfüsümüzden, ken-dimizden, kendi varlığımızdan, yaratılışımızdan âyetler. Ondan sonra öldükten sonra dirilmeye, ölüm ötesi hayata dikkat çekiliyor. Bu âyet-lerin sahibi olan Allah mutlaka ölümden sonra sizleri diriltmeye de güç yetirendir buyurulduktan sonra buna deliller arz edilir. İnsanı bir damla sudan yaratan, örneksiz yaratan, buna muktedir olan Allah onu yeni-den diriltemez mi? İlk defa yaratan ikinci defa yaratamaz mı? Buyuru-larak insanlar bu konuda düşünmeye dâvet ediliyor.

Daha sonra diriliş sonrası olacaklara dikkat çekiliyor. Tüm sır-ların, esrar perdelerinin açılacağı, tüm sırların deşifre edileceği ve bu hengamede insanın ne bir yardımcısı ne de destekçisinin olmayacağı vurgulanır. Ve en sonunda da bu haberin dehşetiyle irkilen ve acaba ne yapmak lazım? Nasıl hareket edelim de bu korkunç günde kendi-mizi kurtaralım? diyenlere de çare gösterilir. Hayatın kendisiyle dü-zenleneceği, tüm problemlerin çözümleneceği hayat programı olarak, hakkı bâtıldan, doğruyu yanlıştan ayırıcı tek çare olarak Kur'an ortaya konur.

Kur’an ile hareket ederseniz kurtulursunuz, değilse siz bilirsi-niz. Unutmayın ki Allah imhal eder ama asla ihmal etmez. Mühlet verir ama asla ihmal etmez. Hem dünyada hem de âhirette helâkinize ha-zır olun tehdidiyle sûre son bulur.

İnşallah sûrenin âyetleri üzerinde hızlı bir gezinti yapıp âyetleri tanımaya geçelim. Sûrede Allah Teâlâ, Kur'an ayetlerini yalanlayan kâfirlere, insanın güç açısından ne kadar önemsiz ve hakir olduğunu haber vermekte, peşinden Kur'an'ın vasıflarını açıklamakta, sonra da Resulullah (s.a.s)'e inkârcılara mühlet vermesi emredilmektedir. İki bölümden oluşan sûrenin her iki bölümü de kasem ile başlamaktadır. Birinci bölümün başlangıcında göğe ve gece ortaya çıkana (Târık) ka-sem edilmektedir. İkinci bölüm ise; "Dönüş yeri olan göğe" yemin edi-lerek başlamaktadır. İlk bölümdeki yeminden sonra insanı ve amellerini koruyan meleklerin varlığı belirtilmekte; peşinden, insanın yaratılışının ilk basamağı ikinci kasemden sonra ise, Kur'an'ın ciddi ve hak ile batılı birbirinden ayıran ilâhi bir kitap olduğu dile getirilmektedir.

ilk âyetlerde göğe ve gece ortaya çıkan bir yıldıza yemin edil-mekte ve gece ortaya çıkan şeyin ne olduğu açıklanmaktadır. "Göğe ve gece ortaya çıkana (Târık) yemin olsun. Sen gece ortaya çıkanın ne olduğunu nereden bileceksin? O, ışığıyla karanlıkları delen bir yıl-dızdır" (1-3).

Allah Teâlâ göğe, oradaki yıldızlara yemin ederek, her insanın üzerinde, O'nun emriyle hareket eden bir gözetleyicinin varlığını kesin olarak vermektedir. Kaseme cevap olması acısından bu mana, te'kid edilmiş gerçeğin bildirilmesidir. Bütün insanlar, Allah tarafından tayin edilmiş görevli melekler tarafından sürekli gözetlenirler. Yapılan ve yapılması gerektiği halde yapılmayan her şeyi tespit ve kaydederler. Bunun anlamı şudur: Kainatta olduğu gibi yeryüzünde de bir başıboş-luk yoktur, yani insanlar kendi hallerinde terkedilmiş değillerdir. Allah Teâlâ bu gerçeği; "Her insanın üzerinde muhakkak bir murakabe edici vardır." (4) ifadesiyle tebliğ etmektedir. Kasemle teyit edilen bu ayet, herkes için çok büyük ve dehşet verici bir uyarıyı taşımaktadır. Bu gerçeği idrak eden kimse, hiç kimsenin görmediği bir yerde dahi olsa, yaptığı şeylerin sürekli gözetildiğinin ve gelecekte mükâfatlandırılmak veya cezalandırılmak için bütün işlerinin kaydedildiğinin bilincinde olarak hareket edecektir.

Daha sonra insanoğlunun bizzat kendi yaratılışına bakması, geldiği yeri ve şeklini görerek ikinci yaratılışının hiç de zor bir şey ol-madığını idrak etmesi için

yol gösterilmektedir. İnsan neden yaratıldı-ğına bir baksın. O, bel kemiği ile göğüs kemiği arasından çıkan taz-yikli bir sudan yaratılmıştır. Şüphesiz Allah, insanı öldükten sonra di-riltmeye kadirdir" (5-8).

Her nefis için gözetleyici tayin eden Allah Teâlâ, insanların gizli olarak işledikleri şeylerin kıyamet gününde tek tek ortaya çıkarılacağını ve o günde insanoğlunun güçsüz bir şekilde teslim olmaktan başka bir şey yapamayacağını ve hiç kimseden de yardım alamayacağını haber vermektedir: "Sırların ortaya döküleceği gün, insanın ne bir gücü ne de bir yardımcısı vardır" (9-10).

Öldükten sonra tekrar dirilmeyi ve sonrasındaki olayları kabul etmeyen veya bu konuda şüphesi bulunan kimselere bu işte şek ve şüpheye yer olmadığı, ahiret hayatının kesin ve mutlak bir gerçek ol-duğu, göğe ve yere kasem edilerek bildirilmektedir. "Andolsun o dö-nüş yeri olan göğe ve yarılan yere ki, muhakkak o kesin bir hüküm-dür. O bir eğlence değildir" (11-14).

Müşrikler, Kur'an ayetlerinin insanlara ulaştırılmasını engelle-mek için çeşitli yollara başvuruyorlar, İslam'ın nurunu söndürmek ve insanları şüpheye düşürmek için akıl almaz iftiralarla müslümanlara karşı karalama kampanyaları tertipliyorlardı. Allah Teâlâ, onların bü-tün tertiplerinin boşa çıkarılacağını ve önüne geçmeye çalıştıkları İs-lâm davasının, her şeye rağmen takdir edilmiş hedefine ulaşacağını ve kafirlerin kısa bir zaman sonra kendilerine haber verilen sözle kar-şılaşacaklarını bildirmektedir. "Onlar, tuzaklar kuruyorlar. Ben de bir düzen kurmaktayım. Ey Muhammed! Sen o kâfirlere mühlet ver. On-lara az bir zaman tanı" (15-17).

Evet bu kısa özetten sonra sûrenin âyetlerini birer birer tanıya-lım inşallah:

1. "Göğe ve gece ortaya çıkana andolsun."

Semâya ve Târık'a yemin olsun ki! Gökyüzüne ve sabah yıldızına yemin olsun ki! Semâya ve geceleyin gelene yemin olsun ki! Semâya ve geceleyin görünüp gündüzün kaybolan, gizlenen parlak yıldızlara yemin olsun ki! Işıkları, aydınlıkları, karanlıkları delen, karanın ve denizin karanlıklarından sizi kurtaran, yol bulmanızı sağlayan parlak yıldızlara yemin olsun ki! Târık, yıldız demektir. Bir yıldız veya geceleyin ortaya çıkan anlamına tüm yıldızların ismidir bu.

Rabbimiz iki âyeti üzerine yemin ediyor. Semâ âyeti ve yıldız âyeti. Sonra

Târık'ın önemine ve büyüklüğüne dikkat çekmek için buyuruluyor ki:

2. "Gece ortaya çıkanın ne olduğunu sen bilir misin?"

Peygamberim! Târık'ın ne olduğunu sen bilir misin? Târık'ın ne olduğunu sen nerden bileceksin? Dinle öyleyse onu sana ben anlatayım kalıbında bir âyet. Kur'an-ı Kerîm'de ***"Vema yüdrîke"*** kalıbıyla gelen konunun Rabbimiz tarafından anlatıldığını, ama ***"Vema edrake"*** kalıbıyla ortaya konulan konunun anlatılmadığını, bilinmez-liğini anlıyoruz. Bir de bu ifadenin konunun büyüklüğüne delâletini anlıyoruz. Ama elbette bu tür konular bu varlıkların sahibi ve yaratıcısından öğrenilecektir. Başka hiçbir kaynaktan öğrenme imkânımız yoktur. Bakın Allah tanıtıyor Târık'ı:

3. "O, ışığıyla karanlığı delen yıldızdır."

O, sakıp bir Necm'dir. Aydınlığı, ışığı çok uzaktan gelen, çok yüksek, karanlığı delen yıldızdır, yıldızlardır. Evet Rabbimiz yıldızlara da yemin ediyor. Tıpkı Vakıa sûresindeki:

"Hayır; yıldızların yerleri üzerine yemin ederim ki bunun ne büyük bir yemin olduğunu bir bilseniz!"
(Vakıa 75,76)

Evet bu büyük yeminden ve bu yeminle bizim dikkatlerimizi çektikten sonra Rabbimiz bakın söyleyeceğini şöylece söylüyor. Yani bu yeminlerin cevabı bakın şuymuş:
4. "Üzerinde gözetici olmayan kimse yoktur."

Evet hiç kimse, hiçbir kul yoktur ki onun başında onu koruyan, onun yaptıklarını tek tek kaydeden, tespit eden, muhafaza eden bir melek olmasın. İnsan bir tek saniye bile başıboş değildir. Sürekli kontrol altındadır. Sadece insan değil, büyük küçük tüm varlıklar Allah'ın murâkabesi, koruması ve lütfu sayesinde hayatlarını sürdürmektedirler. Yaratılışlarını da, yaratılış sonrası yaşayışlarını da sağlayan Allah'tır.

Gaf sûresinde de bu konu şöyle anlatılır:

"Andolsun ki insanı Biz yarattık; nefsinin kendisine fısıldadıklarını

biliriz; Biz ona şahdamarından daha yakınız. Sağında ve solunda, onunla beraber oturan iki alıcı melek, yanında hazır birer gözcü olarak söylediği her sözü zapt ederler."

(Kaf 16-18)

Allah, kuluna şah damarından daha yakındır. İçinden geçirdiklerinin tümünü Allah bilmektedir. Hayatımızın tümünde bizler Rab-bimizin kontrolü ve murâkabesi altındayız. Tüm vücudumuza, tüm ha-yatımıza, tüm hareket ve eylemlerimize onun yasaları hakimdir. Hayatımız, varlığımız, varlığımızı sürdürmemiz, yememiz, içmemiz, üşüme-miz, acıkmamız, yatmamız, uyumamız, oturmamız, kalkmamız, kalbi-mizin çalışması, kanımızın hareket etmesi hep O'nun yasası gereğidir.

İnsan her şeyiyle Allah'ın hâkimiyeti altındadır. İnsan her şeyiyle Allah'ın hâkimiyetine mahkumdur. Alıp verdiği nefesler bile Onun kontrolü, izni ve hâkimiyetine tabidir. Her şey O'nun gücü ve tasarru-fu altındadır. Her şey O'na boyun eğmiştir. O Kahhâr olan, mutlak güç ve kuvvet sahibi olan Allah sizin üzerinize koruyucular göndermektedir. Sizlerin yeryüzünde yaşadığınız sürece işlediğiniz tüm amelleri tespit etsinler, sizi görüp gözetsinler, sizin amellerinizi yazıp muhafaza etsinler ve de sizleri korusunlar diye meleklerini göndermektedir. Ra'd sûresinde de bu konu şöyle anlatılır:

"Onların her birini önünden ve arkasından izleyen melekler vardır. Onu Allah'ın emriyle korurlar."

(Ra'd 11)

Bunlar Hadisin beyanıyla hafaza melekleridir ki, kulları onlara gelebilecek kötülüklerden muhafaza ederler. Bir de Kirâmen Kâtibîn melekleri vardır. İnsan yaşadığı sürece ne yapmışsa, ne söylemişse, ne yapmayı ve ne söylemeyi niyet edip içinden geçirmişse tamamını yazıp kaydetmekle görevli meleklerdir bunlar. Gâf sûresi de bunu anlatır:

"İnsan hiç bir söz söylemez ki yanı başında onu zapteden bir melek bulunmasın."

(Gâf 18)

İnfitâr'da da şöyle buyurulur:

“Muhakkak ki üzerinizde koruyucu melekler vardır. Şerefli yazıcılar her yaptığınızı bilmektedirler.”
(İnfitâr 10-12)

İşte bütün bunlar Allah’ın sizin üzerinizde hâkimiyetini, Kahhâr oluşunu, sizi kendi halinize bırakmayıp sürekli sizinle diyalog halinde oluşunu, sizin hayatınıza karıştığını ve sizin her anınızı kontrol ettiğini gösterir. Hiç kimse bir tek saniye bile kendi başına değildir. İnsanın her hareketini kontrol eden, her nefesini sayan melekler vardır yanında. Zaten İslâm’daki melek inancının odak noktası da budur işte. Yani öyle bir Allah’a inanacağız ki melekleri vasıtasıyla sürekli bizimle diyalog halinde olan bir Allah’tır O.

Böyle kimilerinin iddia ettikleri gibi dünyayı yaratmış, yorulmuş, köşesine çekilmiş, dünyayla ilgilenmeyen ve ne haliniz varsa görün, bildiğiniz gibi yaşayın diyen bir Allah değil. Evet böyle bir Allah’a inanacağız. Değilse nasıl yaşarsanız yaşayın beni ilgilendirmez! Hukukunuz, ticaretiniz, kılık-kıyafetiniz, eğitiminiz, siyasal yapılanmanız, kazanmanız, harcamanız nasıl bilirseniz öyle olsun, beni ilgilendirmez diyen bir Allah değil. Melekleri olan ve bu melekleri vasıtasıyla yeryüzünde aranızdan seçtiği kullarına vahiy gönderen, bununla bizi sorumlu tutan, ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl bir hayat programı takip edeceğimizi bize ulaştıran bir Allah’a iman edeceğiz.

Bu âyetten anlıyoruz ki insan tüm hayatı boyunca Allah’la beraberdir. Yaratıcısı, sürekli onunla beraberdir. Sürekli onun üzerinde hakim ve gözetleyicidir. Yalnız değildir o. Yaratıcısının kendisi adına seçtiği hayat programından habersiz bir hayat yaşayamaz. Meleklerden de bu insan kesinlikle kendisini soyutlayamaz.

Bundan sonra Rabbimiz enfüsümüzdeki âyetlere dikkat çekecek. Rabbimiz bize hem âfâkta hem de bizzat kendi içimizde delillerini gösteriyor ki hem kendi gücünü, kudretini anlayalım, hem bu kitabın hak bir kitap olduğunu anlayalım, hem de yaşadığımız bu hayatın so-nunda Rabbimizin bizi diriltip hesaba çekeceğini anlayalım diye. Kur’-an-ı Kerîm’in çeşitli yerlerinde Rabbimizin insanın bizzat kendi içinde, kendi vücudunda var olan âyetlerine dikkat çektiğini görüyoruz. Dışımızdaki âyetlerine dikkat çektikten sonra Rabbimiz şimdi de enfüsü-müzdeki, içimizdeki âyetlere dikkat çekecek. Bizi bizdeki âyetleri üzerinde düşünmeye çağıracak:

5. “Öyleyse insan neden yaratıldığına bir baksın. O, erkek ve kadının beli ile göğüsleri arasında atıla gelen bir sudan yaratılmıştır.”

İnsan neden yaratıldığına bakmıyor mu? Hor, hakir bir damla sudan yaratıldığını bilmiyor mu bu nankör insan? Nasıl da unutuyor bu nankör insan atılmış bir damla sudan yaratıldığını? Eline değdiği, elbisesine bulaştığı zaman yıkama lüzumu duyacağı bir damla meniden meydana gelmedi mi? Ananın ve babanın malum yerlerinden çı-kan bir damla nutfeden, bir damla meniden yaratıldığını ne çabuk u-nutuyor bu insan? Nasıl unutuyor da kendisini bir şey zannedip Rab-bine kafa tutmaya kalkışıyor? Neyine güveniyor? Baba ihlilindeyken, ana rahmindeyken onu kim korudu? Ana rahmini kim emin bir istikrar mahalli kıldı? Atılıp gitmekten, telef olup gitmekten kim korudu onu? Veya aklı başında değilken, bebekken, acizken, güçsüzken, kendini bile korumaktan acizken şimdi biz ona gücünü, bilgisini verirken bize karşı gelsin diye mi veriyoruz bütün bunları ona? Bizim kendisine verdiklerimizi nankörce bize düşmanlıkta mı kullanıyor? Sonra da onu in-san haline çevirmişiz, üstelik tesviye de etmişiz; gözünü, kulağını, elini, ayağını, aklını, fikrini, ferasetini vermişiz ona, sonra da onu erkek ve dişi yapmışız.

Allah, insanı atılan bir damla kandan yaratmıştır. İnsanın aslı budur. Bu su, sulb ve teraib arasından çıkmaktadır. Sulb, bel kemiği, teraib de kaburga kemiğidir. Erkeğin ve kadının suları buradan gelmektedir. İnsanın yaratıldığı bu maddeye dikkat çekilişini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Allah karşısında bilgi iddiasında bulunanlar, Allah karşısında güç iddiasında bulunarak Allah’a kafa tutmaya kalkışanlar, yaratıcılarının yasalarını görmezden gelenler, Rablerinin istediği ha-yatı yaşamayanlar, Rablerinin kitabına karşı kayıtsız kalanlar şu ger-çeği hiçbir zaman unutmamalıdır.

Sen ki basit bir varlıktın, hiçbir şey bilmiyordun, akılsız, idraksiz elsiz ayaksız bir damla su idin! Ana rahmine atılmış bir damla kan. Bu durumdayken seni orada koruyan, seni yaratan, sana seni tanıtan, sana çevreni tanıtan, sana şuur ve bilgi veren, sana Allah’ı tanıma im-kânı veren, seni adam eden Rabbini nasıl unutuyorsun? Nasıl oluyor da o Rabıtan gelen bilgilerle bilgilenmeyi bırakıp ta başkalarının bilgilerini bilgi kabul ediyorsun? O Rabbe karşı nasıl nankör davranabiliyorsun? Onun kitabına karşı nasıl ilgisiz kalabiliyorsun? Düşünsene, basit bir kan pıhtısının gücü ne ki? Bir damla basit kan parçasının gü-cü, değeri ne olabilir ki? Anlama, düşünme, söz söyleme gücü yoktu.

İşte böyle bir varlığa Allah kendi bilgisini nasip ediyor. Onu muhatap kabul ediyor ve vahyini gönderiyor. Bundan daha büyük bir şeref olur mu? Sen, seni böyle bir damla sudan yaratan, seni adam edeni inkâr mı ediyorsun? Kendi kendini yarattığını, kendi kendini adam ettiğini mi zannediyorsun? Babanın sulbünden ana rahmine düştüğün, atıldığın zamanı bir hatırlasana. Adam olacak hiçbir tarafın yoktu. Gücün, kuvvetin, bilgin, görüşün yoktu. Elin, ayağın, çevren, fırsatın, imkânın yoktu. Evin, barkın, paran, pulun, bağın, bahçen yoktu. Hiçbir şeyin yoktu. Şu anda sen adamsan ve bütün bu imkânlara sahipsen unutma ki bütün bunları sana Allah verdi ve seni adam eden de Allah'tır.

Eğer şu anda aklım var diyorsan onu sana veren Allah'tır. Şu anda malım var diyorsan, onu sana veren O'dur. Ekonomik gücüm, siyasal gücüm var diyorsan bunları da sana veren O'dur. Sahip olduğun, benim dediğin neyin varsa hepsini sana veren O'dur. Sen bütün bunları sana veren ve seni yoktan var eden Rabbini nasıl inkâr ediyorsun? Nasıl oluyor da her şeyini kendisine borçlu olduğun Rabbini diskalifiye ederek kendi tanrılığını iddia ediyorsun?! Utanmadan nasıl oluyor da, "Kıyametin kopacağını zannetmiyorum, bu saltanatımın biteceğini de ummuyorum" diyerek Allah'ın haberlerini inkâr ediyorsun? Nasıl oluyor da "Ölümden sonra bir daha dirilme olmamalıdır, hesap-kitap olmamalıdır" diyerek Allah'a akıl vermeye, Allah'a yol göstermeye ve O'na ortaklık iddia etmeye kalkışıyorsun? Bunu nasıl yapabiliyorsun? Allah'ın yoktan var ettiği, Allah'ın ana rahme atılan bir damla kandan çıkarıp adam ettiği bir varlık olarak nasıl ona isyan edebiliyorsun? Kendini bir şey mi zannediyorsun? İnsanoğlu yeniden diriltileceği konusunda neden hiç düşünmüyor? Onu dirilten öldürmeye, öldüren diriltmeye Kâdir değil mi? Yaratırken bir damla sudan ya-ratmaya Kâdir de, yeniden yaratmaya Kâdir değil mi?

8-9. "Şüphesiz Allah, gizliliklerin ortaya çıkacağı gün, insanı tekrar yaratmaya Kâdirdir."

İnsanı bir damla sudan yaratan, onu doğumundan ölümüne kadar koruyan, yaşatan, onu korumak ve hayatını düzenlemek için meleklerini gönderen, sürekli onu kontrolü ve lütfu altında tutan Allah, elbette onu öldürdükten sonra da yok olup gitmekten de korumaya muktedirdir.

Bu adamlar bakmıyorlar mı? Görmüyorlar mı? Hiç düşünmü-yorlar mı? Gökleri ve yerleri yaratan, onları var etmekten yorulmayan, aciz kalmayan, bıkıp usanmayan, yılgınlık göstermeyen, her şeyi yaratan ve yarattıklarının tümünün

hayatını, rızıklarını ve yaşam şartlarını hazırlayan ve bunları yaparken de asla bir yorgunluk hissetmeyen Allah'ın ölüleri de diriltmeye Kâdir olduğunu görmüyorlar mı? Bunu anlamıyorlar mı? Bunu bilen, bunu beceren, buna güç yetiren bir Allah ölüleri diriltmeye güç yetiremez mi?

Burada insanın bir damla sudan yaratılışına dikkat çeken Rab-bimiz Kur'an'ın başka yerlerinde başka delillerden de söz eder. Meselâ insanın ölümünden sonra tekrar diriltilişinin göklerin ve yerin yaratılışından daha zor olmadığı, kupkuru ölü bir toprağın emriyle canlandırılışı gibi örnekler verir.

Meselâ bir çöl veya bir buzul düşünün. O kupkuru toprağa gökten suyu indirildiği zaman o toprağın titrediğini, kabardığını, toprağın canlanıp hayat için harekete geçtiğini görürsün. Şüphe yok ki ona hayat veren, onu böylece ölü iken dirilten Allah, elbette ölüleri de işte böylece diriltir. İndirdiği yağmurla ölü toprağı dirilten Allah, aynen bunun gibi indirdiği vahiyle de ölü kalpleri diriltir. İndirdiği vahiyle Rabbimiz ölülerden diriler çıkarır, kâfirlerden mü'minler oluşturur.

Ya da öldükten sonra kıyamet günü sizleri öylece diriltip yeniden hayat verecektir. Şüphesiz ki o her şeye Kâdirdir. Yani iradesini her neye tevcih buyurmuşsa, o, anında vücuda geliverir. Allah için zor diye bir şey düşünülemez. O, "ol" der, her şey oluverir. Aslında bu ây-et insanı düşünmeye dâvet ediyor. Şu kendini bir şey zannedip Rab-bine, Rabbinin âyetlerine karşı mücâdeleye girişen insanı derin derin düşünmeye sevk ediyor. Sizi bir damla sudan yaratan, sadece sizi değil, tüm bu varlıkları, gökleri ve yeri yaratan Allah sizi ikinci defa ya-ratamaz mı? Bütün bunlara güç yetiren, sizi ikinci defa yaratmaya güç yetiremez mi?

Allah ölümünüzden sonra hesap-kitap için sizi tekrar diriltecek ve o gün:

O gün sırlar çözülecek. O gün gizliler açığa çıkacak, saklılar deşifre edilecek. İyilik ya da kötülük adına insan ne yapmışsa hepsi ortaya dökülecek. Kalplerdekiler, sinelerdekiler devşirilecek, derlenip toparlanacak. Göğüslerdeki tüm niyetler, düşünceler, arzular, hedefler, tutkular ortaya dökülecek. İnsanların yaşadıkları hayatta kalplerin-de besledikleri, içlerinde taşıdıkları, gönüllerinde gizledikleri her şey açığa çıkacak, ortaya dökülecektir. İnsanın gizlediği, sakladığı tüm sırları deşifre edilecek, tüm ayıpları ortaya dökülecektir. Yani kalplerin hâsılası devşirilecektir. Kim ne düşünmüş? Kim ne yapmış? Kim ne

yapmayı hedeflemiş? Yaptıklarını yaparken ne adına, kim adına yap-mış? Kimi razı etmek için yapmış? Yaptıklarının yaptırıcısı kim miş? İşlediği ameli hangi niyetle işlemiş? Allah için mi, toplum için mi işlemiş? Çevreyi memnun etmek için mi yapmış? Ya da âdetler böyle is-tiyor, âmir böyle emrediyor diye mi? Bunun açığa çıkarılması için kalplerdekiler ortaya dökülecek. Çünkü yaşadığımız bu hayatta insanın kalbinde taşıdığı niyetler çoğu kez dışa vurulanların aksi olmaktadır. Ama orada gizlenenler açığa çıkarılacaktır. Veya amel defterleri açığa çıkarılıp o defterlerde toplananlar ortaya dökülecektir.

İnsan ne yapmışsa onlar hesap kitap dönemi açığa çıkacaktır. Bir de anlıyoruz ki o gün ameller zâhirlerine göre değerlendirilmeyecek, mücerret amellere bakılmayacak, o ameli işlerken kişinin kalbinde taşıdığı niyetlerine bakılıp ona göre değerlendirilecektir. Kalplerin ve işlediklerinin hâsılasından kastın bu olduğunu anlıyoruz.

Rasûlullah Efendimizin hadislerinin ortaya koyduğuna göre ***“Ameller niyetlere göredir.”*** Ameller ancak niyetle sahih olur. Ameller ancak niyetle kabul görür, yani ameller ancak niyetleriyle değerlendirilir. Veya niyetsiz amellere itibar edilmez. Ameller, niyetsiz mücerret bir değer ifade etmezler. Amellerin mihenk taşı, değerlendirme kıstası onları işlerken taşınan niyetlerdir. Hattâ Rasûlullah Efendimizin başka bir hadislerinden anladığımıza göre bu değerlendirmede amellerin sonuna, neticesine itibar edilmektedir. Rasûlullah Efendimiz: ***“Amellerin makbul ya da merdut oluşu onların sonuna göredir”*** buyurmaktadır.

Bunu bilen, bundan haberdar olan da sadece Allah’tır. Allah-tan başka hiç kimsenin insanların kalplerinden geçenleri bilmesi ve amelleri değerlendirmesi mümkün değildir. İşte kıyamet günü dünyada insanlara saklı kalan bu niyetler de açığa çıkarılacaktır.

10. “O gün, insanın gücü de, yardımcısı da olmaz.”

İşte böyle her şeyin ortaya döküldüğü bir hengamede insan ne kendi kendisine bir yardımda bulunabilir, ne de kendisini bu sorgulamadan kurtaracak, o günün azabını kendisinden defedebilecek bir yardımcı bulabilir.

Daha önce dünyaya ilk geldiğiniz zaman nasıl âciz, güçsüz ve yalnızsanız, şu anda da Allah’ın huzurunda güçsüz ve yalnızsınız. Dünyaya geldiğiniz günü bir düşünün. Yalnızdınız, yapayalnızdınız. Gücünüz, kuvvetiniz imkânınız,

saltanatınız, paranız, pulunuz, bilginiz, çevreniz, krediniz, makamınız, mansıbınız, hiçbir şeyiniz yoktu. Âciz, güçsüz, kuvvetsiz bir bebek olarak dünyaya gelmiştiniz. Bütün bu imkânları size veren Rabbinizi unuttunuz da, O'na karşı tanrılık id-diasına kalkıştınız. Zannettiniz ki bütün bunları kendiniz kazandınız? Zannettiniz ki hayatın sahibi sizlersiniz. Zannettiniz ki hayatın sahibi kendinizsiniz. Zannettiniz ki size hiç ölüm gelmeyecek ve hesaba çe-kilmeyeceksiniz.

Hayır hayır! Aldandınız, hayatın da, ölümün de sahibi Allah'tı. Bakın şimdi hayatınızı, gençliğinizi, güzelliğinizi, gücünüzü saltanatınızı, çevrenizi, paranızı, pulunuzu, iktidarınızı arkanızda bırakıp geldiniz. Hani nerede gücünüz? Nerede iktidarınız? Nerede mallarınız? Nerede koltuklarınız? Nerede saltanatınız? Nerede tanrılığınız? Nerede peygamberliğiniz? Hani nerede vahiyleriniz? Nerede kullarınız? Nerede size alkış tutan ve sizin kanunlarınıza itaat eden gönüllü kullarınız? Nerede sizin o gönderdiğiniz vahiylerinizi halka uygulatma kavgası veren gönüllü peygamberleriniz? Valileriniz, kaymakamlarınız, hakimleriniz, savcılarınız nerede? Nerede güvendikleriniz, dayan-dıklarınız? Nerede size sadâkat yemini yapan yardakçılarınız? Hani niye terk etti onlar sizi? Hani şu sizin şefaatçilerinizi da göremiyoruz. Niye gelmiyorlar sizi bu durumdan kurtarmaya? Hani koltuklarının al-tına girerek sizi kurtaracaklarına inandığınız için kendilerinden talimatlar alıp uygulamaya çalıştığınız büyükleriniz nerede? Hani karşılarında sığınma talebinde bulunduklarınız? Kendilerine dua edip imdadınıza çağırdıklarınız nerede?

Hayır hayır! Orada ne kendi gücünüz, ne de yarımcılarınız var. O gün sizi kurtaracak ne kendi gücünüz, ne de yardımcılarınız var. O gün oğul babadan, baba oğuldan kaçacak. Kadın kocasından, koca karısından kaçacaktır. Hiçbir kimseden fidye kabul edilmeyecek. Dün-ya kadar malınız, mülkünüz olsa bile, beş para etmeyecek. Hiçbir kimseden para, pul kabul edilmeyecek. Hiçbir kimse de kimseye şefaat edemeyecek. Herkes Rabbinin huzurunda bir hesabın beklentisi içinde olacaktır. Hiç kimseye de yardım olunmayacaktır. O gün ne ba-banın evlâdına, ne evlâdın babasına, ne kocanın karısına, ne âmirin memuruna sağlayabileceği bir şey yoktur. Herkes yardımcısız ve yalnız olarak Allah'ın huzuruna gidecektir. Melikler yalnız, mâlikler yalnız, hükümdarlar, krallar, hacılar, hocalar yalnız ve hattâ peygamberler bile yalnız. Hepsi de çaresiz Allah'ın kendilerine vereceği hükme razı olacaklardır.

Öyleyse gelin ey insanlar, o günün inancıyla, o günün hazırlığı içinde bir

hayat yaşayın. Rabbinizin sizi yoktan var edişini, hem de akıllara durgunluk verecek bir biçimde bir damla sudan var edişini, imtihan için burada tutuşunu, sonra bu imtihanın bitiminde sizi tekrar dirilteceğini anlayın da, Rabbinizin istediği biçimde bir hayat yaşamaya yönelin. Rabbinizin Kitabına ve elçisinin sünnetine müracaat ederek yaşayın. Eğer bu kadar uyarı sizi hâlâ harekete geçirmediyse, bir de Rabbinizin rubûbiyet ve ulûhiyetine tanıklık eden şu âyetlerine kulak verin:

11-12. "Yağmurun dönüşünü sağlayan göğe ve yarılan yeryüzüne andolsun ki."

Dönüşümlü olan semâya ve çatlayıp yarılan yere yemin olsun ki! Eken semâya ve bitiren arza yemin olsun ki!

Rac', dönüşümlü semâ demektir. Yerdeki sular buharlaşıp gökyüzüne taşınır, sonra yine yeryüzüne döner. Böyle dönüşümlü se-mâya yemin ediliyor. Arzı sad'da bitki bitirmek için yarılan arz demektir. Rabbimiz bizim ihtiyacımız olanları arzı yararak çıkarmaktadır.

Gökyüzüne de, arza da bu görevi veren Allah'tır. Her ikisinin de boynundaki kulluk ipinin ucu Allah'ın elindedir. Her ikisini de bizim hizmetimize sunan Allah'tır. O Allah ki, gökten yere gireni, semâdan yere ineni, ondan semâya çıkanı bilen ve takdir edendir. Semâdan ineni, semâya çıkanı, arza bakanı, semâya nazar edeni, hepsini bilendir. Öyle bilir ki Allah, toprak altındaki her bir taneyi, her bir yaprağı, her bir fidanı, yeryüzüne düşen her bir damla yağmuru, gökyüzüne yükselen her bir gram bulutu, buharı hepsini bilmektedir. Hepsi de Allah'ın bilgisi altındadır. Eğer tüm bunları ihata edecek bilgisi olmasaydı, böylesine muazzam bir âlemin nizamının kurulmasına imkân ve ihtimal olmazdı.

13. "Doğrusu bu Kur'an kesin bir sözdür. O, eğlence için değildir."

Muhakkak ki bu Kur'an fasl bir sözdür. Hakkı bâtılı, iyiyi kö-tüyü, doğruyu yanlışı birbirinden ayıran ve insanları Hakka ulaştıran bir sözdür bu kitap.

Bu kitap, bilen insanlar, aklı başında kimseler için her şeyi açık açık ortaya koymuştur. Hak ve bâtıl, doğru ve yanlış fâsılalı fâsılalı anlatılmıştır. Onda her

konuya ait uygulayabileceğiniz hükümler vardır. Rabbimiz bu kitabında anlattıklarını tekrar tekrar anlatmış. Bir yerde anlatılan, başka bir yerde bir daha anlatılmış.

Meselâ âhireti anlatmış Rabbimiz, araya başka konular koymuş, sonra dönüp aynı âhireti bir daha, tafsilatlı olarak anlatmış. Hiçbir şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayacak biçimde her şey tafsilatlı olarak anlatılmıştır. İnsan yeryüzünde nasıl yaşamalıdır? Nasıl bir hayat programı izlemelidir? Rabbi ile nasıl bir ilişki içinde bulunmalıdır? Çevresiyle nasıl bir uyum sağlamalıdır? Diğer varlıklara karşı yeri ve görevleri nelerdir? Hayatına nasıl bir program yapmalıdır? Nasıl mutlu olur? Nasıl huzursuz olur? Rabbine karşı nasıl kulluk yapmalıdır? Hangi yol kendisini dünyada felâkete, âhirette de cehenneme götürür? Nasıl bir hayat programı kendisini dünyada saadete, âhirette de cennete götürür? Bunların tamamı açık açık, tafsilatlı olarak bu kitapta ortaya konmuştur. İnsanların şu konu bizim için bu dünyada müphem kalmış, bu konuda nasıl davranacağımızı bilemiyoruz diyebilecekleri hiçbir şey yoktur.

Tüm asırların, tüm zamanların ve mekânların, tüm insanlığın ve tüm varlıkların ihtiyaçları, hareket tarzları, hayat programları bu kitapta açık açık anlatılmıştır. Ama unutulmamalıdır ki, bu kitapta her şeyin fâsılalı fâsılalı, tafsilatlı tafsilatlı anlatılması insan olanlar, adam olanlar içindir. Yani akıllarını kullanıp bu kitabı hidâyet rehberi bilip, bu kitabı hayat programı bilip ona müracaat edenler içindir. Ben bunsuz mümkün değil yol bulamam, yolu yol bilene sormadan, yol bilenin elinden tutmadan, yol bilenin gönderdiği haritayı ele almadan, pusulaya müracaat etmeden mümkün değil ben yolumu bulamam diyen insanlar içindir. Beni yaratan, beni bu dünyaya getiren, beni yaşatan, benim yaşamam için yeryüzünde her türlü şartları hazırlayan ve sonunda da elimde olmadan beni öldürüp hesaba çekecek olan Rabbim elbette benim nasıl bir hayat yaşamam gerektiğini benden daha iyi bilir diyerek O’nun kitabına müracaat eden kişiler içindir bütün bu âyetler.

Her dönemde insanlar yollarını bulsunlar, hayatlarına onunla çeki-düzen versinler diye onlara böyle bir fasl olan, her şeyi açık açık anlatan hayat programı göndermiştik. Hem öyle bir kitap ki, soru sor-malarına, şaşırıp kalmalarına mahal bırakmayacak biçimde, başka hiçbir şeye muhtaç olmayacakları biçimde her şeyi açık açık onda an-latmıştır. Her şeyi bir bilgiye göre tafsil etmiştir Rabbimiz. Her şeyin en ince teferruatına kadar ayrıntısını vermiştir o kitapta. İnsanlara her konuda yol gösterecek, insanları dünyada huzur

ve saadete, hidâyete, kulluğa ve sonunda cennete ulaştıracak net bilgiler vardır o kitaplarda.

Bir de Furkân'dır bu kitap. Furkân, fark eden, ayıran anlamınadır. Kur'an'ın bir adı da Furkân'dır. Yani hakkı bâtıldan, bâtılı haktan ayıran demektir. Bir de fark ettiren anlamınadır Furkân. Kitap kişiye yolunu fark ettirir, hayatını fark ettirir. Kitapla beraber olan kişi, ha-yatındaki tüm bozuklukları, tüm şirkleri, tüm bozuk düzenlikleri fark ediverir. Kitabın böyle fark ettirici ve ayırıcı bir özelliği vardır.

Bu kitap kavlu'l-fasl'dır. Bu kitabı tanımadan, bu kitapla tanışmadan bizim hak ve bâtılı tanıma imkânımız yoktur. Furkân'a ulaşmadan bizim hakkı ve bâtılı tanıyıp, Hakka tabi olup bâtıldan uzak bir hayata ulaşmamız kesinlikle mümkün değildir. Bir de bu bize şunu hatırlatıyor ki değer yargısı olarak bizim Allah'tan, Allah'ın kitabından başka birilerini kabul etme hakkımız yoktur. Yani bir şeye iyi ya da kötü deme yetkimiz yoktur. Haram ya da helâl deme yetkimiz yoktur. Şu anda birilerine sorsanız hepimiz ayrı ayrı bu iyi, şu kötü deriz. Öyle değil, Allah'a soracağız, Allah iyi demişse iyidir, kötü demişse kötüdür. "Bana göre bu iş böyledir!" Olmaz, sana göre olmaz. Bana göre de olmaz. Ya ne? Dikkat ederseniz şu anda demokratik bir hava içinde insanlar herkese her şeyi soruyorlar da Allah'a sormuyorlar. Problemleri Allah'a sormamanın sebebi de o probleme çözümü Allah'ça buldunuz mu, artık diğer insanların hayat hakkı olamayacak da ondan. Çünkü hak ve bâtılı en iyi halleden Allah'tır, onun Furkân olan kitabıdır.

Bu kitap eğlence de değildir. Eğlence olsun diye, laf olsun diye göndermemiştir Allah bu kitabı. Hezl değil ciddi bir kitaptır bu.

Şaka, alay, latife, kaba mizah ve hezeyan anlamında bir terim. Şaka, alay ve latife kastiyle söylenen veya yazılan şeylerle ciddi bir eserin, aynı formda fakat mîzâhî şekilde yazılmış benzeri de "hezl"in tanımı içine girmektedir. Mizahla karışık alaycı sözlere; "hezl âmîz", "hezel" söyleyen, şakacı kimselere; "hezl-gû" ve hezel tarzında yazıl-mış alaycı eserlere "hezeliyât" denir.

"Hezl", Arapça bir kelime olup, Arap dilbilgisinde, birinci, ikinci ve dördüncü babların ortak masdarıdır. Bazı yerlerde, şaka ile "hezl" aynı manada kullanılmakla beraber, şaka; kapalı ve ince nükteli, "hezl" ise daha çok açık-saçık ve az çok edep dışı olur. "Hezl" keli-mesi, Kur'an-ı Kerîm'de tek bir

âyette, işte bu sûrenin bu âyetinde cid-dinin karşıtı olan şaka, alay ya da hezeyân anlamında kullanılmıştır.
Rabbimiz göğe ve yıldıza kasem ettikten sonra, dikkatleri insanın ya-ratılışına çeviriyor. Yaratılanlar içinde en karmaşık yapıya sahip olan insanı, görünüşte basit, atılmış bir sudan gâyet kolaylıkla nasıl yarat-mış olduğunu son derece vecîz bir şekilde ifade ettikten sonra, "giz-liliklerin ortaya çıkacağı gün onu tekrar yaratmaya kadir" olduğunu hatırlatıyor. Sonra da buyuruyor ki: "Andolsun o dönüş yeri olan göğe ve yarılan yere ki, şüphesiz o, kesin bir hükümdür. O, asla "hezl" (şa-ka, eğlence, hezeyân) değildir."

Evet böylece Rabbimiz yukarıdaki sözlerin bir şaka veya bir eğlence olmadığını, bunu insanoğluna haber veren Kur’an'ın da aynı şekilde "hezl" olmadığım yeminle te'yid ediyor. Rasulullah (s.a.s)'dan rivâyet edilen bazı hadislerde de "hezl" kelimesinin şaka manasında kullanıldığını görüyoruz. Nitekim Ebu Musa el-Eş'arî, Allah Resûlünün şöyle dua ettiğini nakleder:

"Allah'ım hatamı, cehlimi, işlerimde aşırılığımı ve senin benden daha iyi bildiğini mağfiret et! Allah'ım, "hezlimi'; ciddimi, hatamı ve bilerek yaptıklarımı affet! Bunların tümü bende mevcuttur"
(Buhârî, Daâvât, 60; Müslim, Zikr, 70).

Diğer bir hadiste şöyle buyurulur:

"Dikkat! Yalancılıktan şiddetle kaçının. Çünkü ne ciddi ne de "hezl" (şaka) yollu yalancılık mübah değildir, müslümanın şanına yakışmaz"
(İbn Mace, Mukaddime, 7).

Buna benzer bir hadis de Dârimî'nin "Sünen"i ile İbn Hanbel'in "Mûsned"inde kayıtlıdır:

"Ravilerin en kötüsü yalan rivâyet edenlerdir. Çünkü ne ciddi ne de şaka olarak yalan mübah değildir"
(Dârimî, Rikak, 7).

Talâkla ilgili meşhur bir hadiste:
"üç şey vardır ki, ciddisi de ciddidir "hezl"i de ciddidir: Nikâh, talâk ve ric'at (ric'î boşamadan sonra iddet içinde eşe dönme)" buyurulmaktadır.
(Ebû Dâvûd, Talak, 9; İbn Mâce, Talak, 13).

Yani bir erkek, bir kadınla nikâhlanır veya nikâhlı karısını bo-şarsa, ya da bir iki talâkla boşadığı hanımına iddet süresi henüz bit-meden dönüş yaptıktan sonra bu işlerden herhangi birini ciddi yap-madığını şaka ettiğini iddia edemez. Böyle bir iddia geçersizdir. Çün-kü bu işler şakaya gelmez.

"Hezl-hüzl" kelimesinin diğer bir mânâsı da; zayıflamak, güç-süz ve takatsiz kalmaktır. Bir insana veya hayvana eziyet ederek ya da yiyecek vermeyerek zayıf düşürmek suretiyle ölümüne sebebiyet vermektir. Hz. Peygamber (s.a.s)'den bu manaları ihtiva eden hadis-ler de nakledilmiştir: Nitekim Ebu't-Tufeyl'den şöyle dediği rivâyet edilmiştir: İbn Abbas'a; - Ne buyurursun, Kâbeyi üç tavaf remel (koşar adım) ve dört tavaf (âdî yürüyüş) meselesi sünnet midir? Kavmin bu-nun sünnet olduğumu söylüyor, dedim. İbn Abbas; - Hem doğru söy-lemişler hem de yanlış! Cevabını verdi. Bu sözünüzün anlamı nedir?
- "Hem doğru söylemişler hem de yanlış" sözünün manası nedir? De-dim. İbn Abbas şöyle söyledi: - Rasulullah (s.a.s) Mekke'ye gelince müşrikler; "gerçekten Muhammed ve ashabı zayıflıktan Beyt'i tavaf edemiyorlar", dediler. O'na hased ediyorlardı. Bunun üzerine Rasulül-lah (s.a.s) ashabına üç tur remel yapmalarını, dört tur da alelade yü-rümelerini emir buyurdu" (Müslim, Hac, 237).

Bir diğer hadiste şöyle buyurulmaktadır:

"Bir kadın kedisi sebebiyle cehenneme girmiştir. Onu bağlamış ne kendisi ona yiyecek vermiş ne de yerdeki haşerelerden yemesine fırsat vermişti. Nihâyet hayvan zayıflıktan öldü"
(Müslim, Birr, 135).

Evet, bu kitap bir hezl değildir. Onda boş, bâtıl ve abes hiçbir şey yoktur. O Hakîm olan Allah’tan gelme Hakîm bir kitaptır. Bu kitap insanların kitaplarına benzemez. Yeryüzündeki tüm kitaplar, kitapçıklar, ister daha önce Allah’tan gelmiş ama sonradan insanların tahrif ettikleri semavî kitaplar olsun, isterse insanların kendi elleriyle Allah’ın indirdiği kitaplardan esinlenerek yazdıkları, oluşturdukları kitaplar olsun fark etmez, beşerin elinin değdiği, kaleminin işlediği hiçbir kitap bu kitabın yerine geçemez. Hiçbir kitap bu kitaptan öne alınamaz. Hiçbir kitap, hiçbir yasa, hiçbir sistem bu kitabın yerine ikâme edile-mez.

Bu öyle büyük, öyle ciddi, öyle azîm bir kitaptır ki, yarın mezara girilince de insanların tümü bu kitaptan hesaba çekileceklerdir. "Kitabın nedir?" sualiyle bu kitabı tanıyıp tanımadığımızdan, bununla ilgilenip ilgilenmediğimizden, bunu diğer beşer kitaplarının önüne geçirip geçirmediğimizden, buna en üstün pâyeyi verip hayatımızı sadece buna sorup sormadığımızdan, yani bununla amel edip etmediğimizden hesaba çekileceğiz. Soru bu kitaptan çıkacak, hesap bu kitaptan verilecektir. Hayatınızın hesabını bu kitaba göre vermek zorunda kalacaksınız.

Rabbimiz buyuruyor ki, "Bu kitap oyun ve eğlence konusu de-ğildir." Allah'ın âyetlerini oyun konusu yapmaya kalkmayın. Allah'ın âyetlerini alaya almayın. Allah'ın âyetlerini kendi zevklerinizi tatmine imkân verecek şekilde oyun ve eğlence yerine koymayın, Allah'ın âyetleriyle dalga geçmeye kalkmayın. Başkalarının kitaplarını, başkalarının yasalarını uygulamaya koymak üzere sakın ha Allah'ın kitabını ikinci plana almayın. Dünyada da, âhirette de derbederliğinizi kendi ellerinizle hazırlamayın, diyor Rabbimiz.

Ey Müslümanlar, bu konularda işi hafife almaktan son derece sakının! Allah'ın âyetlerini oyun ve oyuncak haline getirmeyin! Böyle bir kitap göndererek Allah'ın sizleri sorumluluk yüklenecek konuma getirdiğini, size şereflerin en büyüğünü lütfettiğini asla unutmayın! O size kitap vermiş, size hikmeti öğretmiş, sizi bütün milletlere önderler kılmış, sizi yeryüzünün en âlimi, en hakimi yapmıştır. Sizi vasat ümmet yapmış, denge unsuru yapmış, yani sapıkların sapıklık noktalarını sizin şahsınızda görebilmeleri, bilebilmeleri için sizi denge unsuru bir ümmet yapmıştır. Bu sebeple sizin bu kitaba dayalı örnek yaşayışlarınızla tüm dünya insanlığına örnek olmanız gerekirken, böyle kendi kendinize kitabınızla diyaloglarınızı keserek, vahiyden habersiz bir hayat yaşamanız, kitabı ciddiye almamanız size asla yakışmaz, diyor Rabbimiz.

15-16. "Gerçekten onlar düzen kuruyorlar. Ben de bir düzen kurmaktayım."

Kâfirler, dinsizler Allah'ın nûrunu söndürebilmek, Allah'ın dinini yok edebilmek için tuzaklar kuruyorlar, Müslümanlara karşı komplolar hazırlıyorlar. Onların bir hesapları varsa, benim de bir hesabım vardır, diyor Rabbimiz. A'raf sûresinde de şöyle buyruluyor:

"Âyetlerimizi yalan sayanları, bilmedikleri yönden, ağır ağır sonuçlarına yaklaştıracağız. Onlara bilerek mühlet veririm, çünkü Benim düzenim

çetindir.”
(A’râf 182,183)

Sanki Rabbimiz şöyle diyor: “Ey benim yeryüzünde az ama şerefli kullarım! Sizler hiç üzülmeyin! Sakın bu çoklar karşısında ümitsizliğe düşmeyin! Sizler üzerinize düşen neyse sadece onu yapın. Ben bu çoklara, bu hayvanlardan daha aşağı olanlara, bu kendilerine verdiğim insanî melekelerini kullanmadıkları için âyetlerimizi yalan sa-yan, âyetlerimizi yok farz eden, âyetlerimizi boşa çıkaran ve işlemez hale getirenlere mühlet vermekteyim. Onların yollarını açmaktayım ve onları yavaş yavaş, hiç bilmedikleri açılardan, hiç hesap edemedikleri noktalardan derecelendireceğim. Onları ağır ağır derecelendireceğim.”

Anlayabildiğimiz kadarıyla bu derecelendirme işi onların küfürde, şirkte, nifakta ne olduklarının, ne kadar ileri gittiklerinin ifadesi an-lamınadır. Çünkü onların her biri dünyada gerçekleştirilen bu derece-lendirmenin karşılığı olarak hak ettikleri cezaya çarptırılacaklardır. Herkesin hesabı amellerine göre tutulacak ve belirlenecektir. Hani şu anda bu kâfirler de Müslümanları fişlemeye çalışıyorlar ya, işte anlı-yoruz ki Allah da onları dosyalamaktadır.

Kalem sûresinde de aynı konunun anlatıldığını görüyoruz:

“Ey Muhammed! Kur’an’ı yalanlayanları Bana bırak; Biz onları bilmedikleri yerden yavaş yavaş azaba yaklaştıracağız. Onlara mehil veriyorum; doğrusu Benim tuzağım sağlamdır.”
(Kalem 44,45)

Burada da diyor ki Rabbimiz: “Ey peygamberim! Sen o kâfirleri bana bırak! Endişe etme sen! Kafana takma onları! Sen yoluna devam et! Onların ipleri benim elimdedir! Yakında göreceksin, ben, benim dâvâma düşman olan, benim sistemime karşı savaş açan o kâfirleri bilemeyecekleri, anlayamayacakları yönlerden, hesap edemeyecekleri biçimde yavaş yavaş azaba, ikâba, cezaya yaklaştırmaktayım. Şu anda onlar kuş beyinleriyle Müslümanları yalnız ve korumasız zan-nediyorlar. Onların safında benim olduğumu unutuyorlar. Onlar benimle savaştıklarının farkında değiller.

Ben onların iplerini uzatıyorum. Onlara mühlet veriyorum. Arzu ve

istekleriyle onları baş başa bırakıyorum. Onun başarılı olduklarını zannediyor ve aldanıyorlar. Aslında ben onları imhal ediyorum. Onlara zaman ve fırsat veren benim. Ama bilesin ki ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, ben imhal ederim, zaman veririm ama asla ihmal etmem. Çünkü benim fendim sağlamdır. Benim tuzağım, planım, tedbirim pek yamandır. Ben tuzak kurdum mu, tedbir aldım mı, yakaladım mı onu kimse bozamaz, kimse ondan kaçıp kurtula-maz.

O halde ey peygamberim:

17. "Ey Muhammed! Sen inkârcılara mehil ver; onlara mukabeleyi biraz geri bırak."

Sen biraz mühlet ver onlara. Biraz müsaade et, biraz bırakıver onları, şöyle biraz iplerini gevşetiver peygamberim. Yani bu kâfirlerin defterlerinin dürülmesi, iplerinin çekilmesi, helâklerinin hızlandırılması konusunda acele etme peygamberim. Ya Rabbi, hani ne oldu? Bu kâ-firleri hâlâ niye yaşatıyorsun? diye acele etme. Biraz salıver onları, di-yor Rabbimiz. Dikkat ediyor musunuz mânâya? Kim izin verecek? As-lında izni, mühleti, güçlü, güçsüze verir değil mi? İslâm'ın ilk yıllarında gelen bu âyet, etrafında kendisine iman etmiş on kişi bile yokken peygamberin güçlü, kâfirlerin de güçsüz olduğunu haber veriyordu.

Demek ki safında Allah olan bir toplum üç kişi de olsa, tüm dünyadan güçlüdür, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayacağız. Unutmamalıyız ki biz Allah taraftarıyız ve bizim karşımızdaki tüm kâfirler de Allah düşmanlarıdırlar. Onların ipleri Allah'ın elindedir. Bakın Meryem sûresinde de Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Ey peygamberim, onların acele yok olmalarını isteme, çünkü biz onların günlerini, nefeslerini saydıkça sayıyoruz."

Unutmayın ki onların nefeslerini bile Allah saymaktadır. Nefes alış-verişleri bile Allah'ın kontrolündedir. Allah onlara dünyada bir kısım şeyleri yapmaya ve zâhiren galipmiş gibi görünmeye izin verir ama yakında onların işlerini bitirecektir.

Bu sûre de burada sona erdi. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Sübhanekallahümme ve bihamdik. Eşhedü en la ilahe illa ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

A’LÂ SÛRESİ

Mushaf’taki sıralamaya göre kitabımızın 87., Nüzûl sıralamasına göre 8., Mufassal sûreler kısmının on birinci grubunun üçüncü sûresi olan A’lâ sûresi, Mekke’de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 19’dur.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla”

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur. Salât ve selâm Allah’ın Resûlüne, O’nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla”

1. “Ey insan! Yüce Rabbinin adını tesbih et. 2. O, yaratıp şekil vermiştir. 3. O, her şeyi ölçüyle yapıp doğru yolu göstermiştir. 4. O, yeşillikler bitirmiştir. 5. Sonra da onları siyah çerçöpe çevirmiştir. 6. Ey Muhammed! Sana Kur’an’ı Biz okutacağız ve asla unutmayacaksın. 7. Allah’ın dilediği bundan müstesnadır. Doğrusu açığı da, gizliyi de bilen O’dur. 8. Kolay olanı yapmayı sana kolaylaştırırız. 9. Faydalı olacaksa insanlara öğüt ver. 10. Allah’tan korkan öğüt alacaktır. 11. Bedbaht olan ondan kaçınacaktır. 12. O, en büyük ateşe yaslanacaktır. 13. O, orada ne ölecektir, ne de dirilecektir. 14-15. Arınmış olan, Rabbinin adını anıp namaz kılan, saadete erişecektir. 16. Ama sizler dünya hayatını tercih ediyorsunuz. 17. Oysa âhiret daha iyi ve daha bâkîdir. 18-19. Doğrusu bu hükümler ilk sahifelerde, İbrahim ve Mûsâ’nın sahifelerinde de vardır.”

Muhterem arkadaşlar, bu hafta A’lâ sûresiyle karşı karşıyayız. İnşallah bu sûreyi tanımaya çalışacağız. Kur'an-ı Kerîm'in seksen ye-dinci suresi. İsmini ilk ayette geçen "el-A'lâ" kelimesinden almaktadır. Mekke devrinin ilk zamanlarında nazil olmuştur. Ayetlerinin kısa kısa oluşu, Allah'ın (c.c.) yeryüzündeki ayetlerine dikkat çekerek insanı te-fekküre sevk etmesi, bu surenin de Mekkî olduğuna delîldir. Zâten Cumhur (müfessirlerin çoğu) da bu görüştedir.

"Sebbih Sûresi" de denilen A'lâ Suresi'ni Rasulullah (s.a.s.) çok severdi, hattâ bu sureye "Efdalu'l Müsebbihât" ismini vermişti. Bayram ve cuma namazlarında Gâşiye ve A'lâ sûresi'ni; bayram günü cumaya rast gelirse her iki sureyi de okuduğu pek çok hadîste geç-mektedir. Bu surede Allahu Teâlâ, kâinâtın esrarını, var edilişini ve ilerleyişini, düzenini, Kur'an-ı Kerîm'in kendine has üslûbuyla ifade et-miştir. Kâinatta yürürlükte olan bütün kanunları, Allah bu surenin satırlarına sığdırmıştır. Dolayısıyla bu sureyi dikkatle okumak gerekir. A'lâ suresi on dokuz ayet olup, fâsılası "yâ" şeklinde yazılan eliftir.

Eğer parayı düşündüğümüz kadar A’lâ’yı düşünseydik eminim bugün böyle olmayacaktık. Çünkü A’lâ’yı tanıyan insanların böyle pe-rişan bir hayatın adamı olmaları mümkün değildir.

Bu sûre Mekke’de nâzil olmuştur. Mekke döneminin ilk yılların-da

Rasulullah efendimizin henüz vahye alışamadığı, vahyin atmosfe-rine giremediği, bu yüzden de kendisine gelen sûreyi unutmamak için ezberleme gibi kendince gerekli ama Allah'ça gereksiz bir sa'yin içine girdiği ve Rabbimizin da bunun gereksizliği konusunda kendisini uyar-dığı bir atmosferde nâzil olmuş bir sûredir.

Sûrede ağırlığıyla tevhid, risâlet ve âhiret konuları anlatılır. Sû-renin başında Rabbimiz yüce isminin tesbih edilmesi emrini verir. Kendisine kendisinin tanıttığı gibi inanılmasını, kitabında kendisini hangi sıfatlarla muttasıf, hangi sıfatlardan münezzeh olarak haber vermişse öylece tanınıp kabullenilmesini, tüm noksan sıfatlardan mü-nezzeh ve tüm kemal sıfatlarla muttasıf olarak bilinmesini emirle söze başlar. Zatıyla alâkalı tüm şirk unsurlarından arınmamızı emrederek söze başlar.

Sonra göklerde ve yerde ne varsa hepsinin tesbihine lâyık olu-şunun delillerini anlatır. Yaratıcı ve program yapıcı olarak kendisini arzeder. Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin var edicisi, varlıklarının sürdürücüsü, tüm kâinatın hayat programının, kaderinin tayin edicisi olarak kendisini ortaya koyar. Sonra sonsuz ilmi, hikmeti ve kudretiyle var ettiği varlıkları adına koyduğu hayat yasasını anlatır. Koyduğu bu yasa gereği varlıkların, bitkilerin doğup, büyüyüp kendilerine takdir edilen bir süre yaşadıktan sonra çürüyerek ölüme mahkum olduklarını ve kendi zatından başka hiç kimsenin bu konuda etkili ve yetkili olma-dığını anlatır. Kendi zatının dışında hiç kimsenin hayatı meydana ge-tirmeye yetkili olmadığı gibi, hayata son veren ölümün önüne geçme gücüne de sahip olmadığını anlatır. Hiç kimsenin ilkbaharı getirmeye muktedir olmadığı gibi, sonbaharın gelmesine de engel olamayacağı anlatılır.

Daha sonra Risâlet konusu gündeme getirilir. Peygamberin konumu ve görevi anlatılır. En sonunda da kurtuluşa erenler ve kay-bedenler ortaya konur. Kendilerini yoktan var eden Rablerini tesbih eden, sonsuz yüceliğin sahibi olan Allah'ın isteklerini yerine getirip O-nun adına bir hayat yaşamak zorunda olduklarını hiçbir zaman unut-mayan, Rablerinin belirlediği yasalara uygun bir hayat yaşayan, na-maz kılarak, salih ameller işleyerek bedenlerinde ve tüm hayatlarında Allah'ı söz sahibi bilen mü'minlerin kurtulduklarını, ama bunun tama-men aksine yaratıcılarından, Onun hayat programından habersiz, âhi-reti, hesabı, kitabı gündemlerinden düşürerek, hayatı bu dünya haya-tından ibaret zannederek yaşayan kâfirlerin de ebediyen kaybettikleri vurgulanır.

İnşallah sûre üzerinde hızlı bir gezinti yapıp âyetleri tek tek ta-nımaya geçelim. Her gün kıldığımız beş vakit namazın her secdesin-de en az üç defa söylediğimiz tesbih cümlesi, bu suredeki ilk ayetin hükmüdür: *"O çok yüce Rabbinin ismini tesbih et."* (1) Bundan evvel secdede *"Allâhümme leke secedtü: Allah'ım sana secde ettim."* De-nirdi. Buradaki hitap Hz. Peygamber'e Rabbinden gelmektedir. Hem de ayrı bir sevimlilik ve yakınlık havası içinde... Dolayısıyla Hz. Pey-gamber bu emri okur ve surenin diğer ayetlerine geçmeden "sübhâne Rabbiye'l-Â'lâ" derdi. Böylece emre, hemen itaat ettiğini bilfiil gösterdi.

Kâinatta, zerreden küreye, canlı cansız her şeyi yoktan var e-den, ahenkli yaratan, devamlılık dengesini kurarak sevk ve idaresini programlayan... İnsana doğruyu-eğriyi öğreten ve kâinatı insanın hiz-metine boyun eğdiren... O yüce kudretin sahibinin Allahu Teâlâ oldu-ğunu şu ayetlerde okuyoruz: *"Ki o, (her şeyi) yaratıp düzene koyan-dır. Ölçüsünü takdir edip yol gösterendir."* (2-3)

Hayatı verenin de alanın da Allah (c.c.) olduğu ve her canlının bir sonu, dünyanın ise bir kıyâmeti olduğunu şu ayetler dile getirmek-tedir: *"Yeşilliği (topraktan) çıkaran, sonra da onu kapkara ve kupkuru hâle getiren odur."* (4-5)

Hz. Peygamber (a.s.) Kur'an-ı eksiksiz tebliğ edebilmenin so-rumluluğunu biliyordu. En küçük bir harfini bile unutmamak gayretiyle, Cebrâil'in (a.s.) okuduğu vahyi âyet âyet tekrarlıyordu. Nihayet, Rab-binin bu hususu tekeffül ettiğini belirten şu müjdeyle rahatlamıştı: *"Sana (Kur'an'ı) okutacağız da Allah'ın dilediği hariç- sen onu unutmayacaksın. Çünkü Allah, açığı da gizleneni de bilir."* (6-7) Zîrâ Ra-sulullah'a okutması da, onun unutmaması da Allah'ın sınırsız iradesi altında, kendi nezdinde malum bir plân dahilinde olmaktadır. Şu ayette belirtilen kolaylık da bu plâna dahildir: *"Seni en kolay olana yöneltip (muvaffak edeceğiz). Şimdi sen, fayda verecekse (kalplere girecek bir nokta ve tebliğe bir vâsıta bulduğun yerde) öğüt ver."* (8-9)

Verilen böyle bir öğütten sonra, insanlar kendi durumlarıyla baş başadır. Vardıkları netice, tuttukları yola bağlıdır. Allah onlara, bu öğüde verdikleri karşılığa göre muâmele edecektir: *"(Yaratıcının varlı-ğını anlayıp, ona saygı duyarak) ondan korkan öğüt alacaktır. (Derin-ce düşünmeyen, gerçekleri anlamayan) kötü kimse ise o öğüde uzak duracaktır."* (10-11) *"(Ki öğüde uzaktan bakan) o kimse büyük ateşe girecek, orada ne ölecek, ne de (tam manasıyla) canlı kalacaktır."* (12-13)

Rasulullah (s.a.s.) namazı kendi örnek kılışıyla ve hadislerdeki açıklamalarıyla biz müslümanlara öğretmiştir. Namazın kılınışı sûre-nin şu ayetlerine göre düzenlenmiştir: *"Gerçekten felâh buldu (her türlü kirden) temizlenen. Rabbinin adını anıp namaz kılmış olan."* (14-15) Önce maddî-manevî kirden temizlik, Allah'ı zikretmek ve sonra namaz kılmak... Bu tertipten dolayı namaza "Allahu Ekber" diyerek başlarız. İşte; öğüt alarak temizlenip, namaza "Allah'ı zikrederek" başlayan, ilk ayetlerde geçen "Kudretullah"ı tefekkür ederek ve kendini mecbur hissederek ibâdete devam eden kimse; **a)** Dünyada felâh bulmuştur. Allah'a güvendiği ve onun kendisini koruduğuna inandığı için huzûr içinde yaşamıştır. **b)** Ahirette felâh bulmuştur, büyük ateş-ten kurtulup, haz ve nîmetler içinde yüzmektedir.

Ama insanlardan bunu anlayanlar azınlıktadır: "Fakat siz (ey insanlar) âhiret daha hayırlı ve daha devamlı olduğu halde, dünya hayatını tercih ediyorsunuz!.." (16-17) Halbuki ahiret iki nedenden ötürü dünyaya tercih edilir: **1)** Ahiret, nîmet ve lezzet bakımından dün-yadan pek çok üstündür. **2)** Dünya fâni, Cennet hayatı ise bakîdir, e-bedidir. Dünyaya "dünya" denilmesi tesadüfi değildir. Dünya, çabucak gelip geçici olduğu gibi, düşürücü ve alçaltıcıdır da.

Ve son olarak, bütün bu bilgiler, bu köklü ve derin gerçekler diğer semavî kitaplarda da yer alır: *"Şüphesiz bunlar, ilk (gönderilen) kitaplarda -İbrahim ve Mûsa'nın sahîfelerinde- de vardır."* (18-19) Bü-tün peygamberler tek bir irade ile gönderilmiştir. Teferruat değişse bile, ana kaynak "Levh-i Mahfûz" birdir ve Rabb'ın katındandır.

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek ta-nımaya çalışalım inşallah. Rivâyet edilir ki Vakıa sûresinin son âyeti geldikten sonra:

"Çok büyük Rabbinin adını tesbih et."
(Vakıa 96)

âyeti nâzil olduktan sonra Allah'ın Resûlü namazlarında rükuda ***"Sübhane Rabbiye'l azîm"*** demeye başlamış, bu sûrenin ge-lişinden sonra da secdede Allah'ın Resûlü "***Sübhane Rabbiye'l a'lâ"*** demeye başlamıştır.

Sûrenin ilk âyeti tesbihle başlıyor:

1. “Ey insan! Yüce Rabbinin adını tesbih et.”

Rabbini yücelt, en yüce olarak O’nu an! Allah’ın Resûlü, bayram ve cuma günlerinde A’lâ ve Ğâşiye sûrelerini okurdu. Vitir namazında da Kâfirun, İhlas ve A’lâ’yı okurdu. Biz de tanıyacağız bu sûreyi. Mânâsını, muhtevasını bilecek, anlayacak ve bunu namazlarımızda okuyacağız. İmanımızı, kulluğumuzu, tevhidimizi yenileme adına biz de okuyacağız. Sonra yatağa uzanıp bu îman ve tevhid tecdidinden sonra şöyle diyeceğiz: “Ya Rabb böylece canımı al! Bu îman, bu ahid üzere canımı al!” Eğer ertesi gün Rabbimiz o ahid üzere canımızı almamış, bizi yine kaldırmışsa, ertesi gün yine buna devam edeceğiz.

“Rabbinin en yüce ismini tazim et! Rabbinin en yüce ismini tesbih et! Yücelt, büyükle!”

Tesbih, Allah’ı tam ve mükemmel kabul etmektir. Tesbih, Allah’ı kendi sıfatlarıyla kabul etmektir. Yani Allah kitabında kendini na-sıl anlattı, hangi sıfatlarıyla muttasıf olarak bildirdiyse o şekilde kabullenip inanmaktır. Allah’a ait olan bu sıfatları Allah’tan başkalarına ver-memek, Allah’tan başkalarının sıfatlarını Allah’a vermemek, Allah’ı bunlardan tenzih ve takdis etmek, Allah’ı mübarek kabul etmektir. Tesbih, Allah’ta olduğunu bildiğimiz sıfatların tümünü Allah’la beraber düşünmektir. Allah’ın kendisine ait olarak bildirdiği sıfatları Allah’la düşünmek ve o şekilde inanmaktır. Rahmân, Rahîm, Şekûr, Sabûr, Mütekebbir, Alîm, Habîr, Kahhâr, Samed, Hayy, Kayyûm, Hakem, Adl, Kuddûs, Rabb, Melik, İlâh olarak bilmektir. İşte tesbih, Allah’ı böylece kabullenmektir.

Değilse tesbihi elimize aldık, şöyle bir kenara, insanlardan uzak bir tenhaya çekildik, Allah, Allah, Allah diyerek Rabbimizi andık, hatırladık, bu tesbih değildir. Eğer sadece Allah’ı adıyla tesbih edeceksek, o zaman bu ismin arkasına bir şeyler eklemek zorundayız. Meselâ: ***“Ya Allah ihfaznâ”*** Ya Allah, beni koru! Ya Allah, beni Müslüman et! Ya Allah, beni rızandan ayırma! Ya Allah, beni Müslümanlığımın bilincinde kıl! Ya Allah, beni çocuklarımla ilgilenmenin bilincinde kıl! Ya Allah, beni hanımımla münâsebetimin şuurunda eyle! Ya Allah beni bağışla!” gibi başına, sonuna bir şeyler eklemeli, bir şeyler isteme adına demeliyiz.

Tesbih, Allah’ı, Allah’ın kendisini tanıttığı şekilde kabuldür. Ya Rabbi, sen kendini nasıl tanıttıysan seni öylece kabul ediyoruz. Kendini hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişsen, hangi sıfatlardan mü-nezzeh olarak anlatmışsan,

sana öylece îman ediyoruz demektir. Ya Rabbi seni senin sıfatlarınla tanıyor, sana lâyık olmayan, sana yakışmayan noksan sıfatlardan tenzih ediyoruz demektir. Seni, sıfatların konusunda tam ve mükemmel kabul ediyoruz. Sana ait olan sıfatları asla başkalarına vermeyiz. Senin sıfatlarını parçalamayız, sana yetki sınırlaması getirmeyiz. Senin sıfatlarından bazılarını senden başkalarına dağıtarak sana şirk koşmayız. Ya Rabbi üstünlük sendedir, güç, kuvvet sendedir, ceberrut, azamet sendedir. Kulluk, itaat, ibadet sanadır. Senden başkalarını dinlemeyiz. Senden başkalarına ibadet ve itaat etmeyiz demektir.

İşte tesbih budur. Dikkat ederseniz tesbihin üç boyutu vardır. Buna göre:

Tesbih, Allah'ı Allah'ın haber verdiği sıfatlarıyla muttasıf bilmektir. Tesbih, Allah kendisini Bakara'da, Âl-i İmrân'da, Nisâ'da nasıl anlatmışsa, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişse, işte öylece Allah'a inanmaktır.

Öyle bir Allah'a inanacağız ki O mükemmeldir. O'nda zaaf yoktur, O'nda unutma, hata, cehalet yoktur. İşte Allah'a böylece Allah'ın istediği biçimde îman, tesbih demektir. O'nu mükemmel tanırken tüm noksan sıfatlardan da tenzih edeceğiz. O'nu bu şekildeki sı-fatlarıyla tanıdıkça da sübhanallah diyeceğiz. Değilse Allah'ı kitabında kendisini bize tanıttığı şekilde tanımadan, O'nda olanlarla tanımadan veya O'nda olmayanları O'nda bilerek her dakika 100 bin de sübha-nallah desek, bunun hiçbir faydası yoktur.

Allah kitabını, peygamberini, hukukunu, ekonomiyi, kılık-kıya-feti, hayatı nasıl tanıtmışsa, Allah'ın tanıttığı gibi bileceğiz, sonra da bunları bildikçe sübhanallah diyeceğiz. "Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne büyüksün! Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne Mükerremsin! Sübha-nallah! Ya Rabbi sen ne büyüksün ki böyle bir hukuk va'zetmişsin! Sübhanallah ya Rabbi sen ne büyüksün ki böyle bir miras hukuku koymuşsun! Sübhanallah ya Rabbi sen ne büyüksün ki böyle bir kılık-kıyafet yasası belirlemişsin! Sübhanallah ya Rabbi sen ne muazzam bir hayat programı belirlemişsin! Sübhanallah ya Rabbi sen ne büyüksün ki şunu şunu yasak kılmışsın! Sen ne büyüksün ki şunları şunları farz kılmışsın!" demeye hakkımız olacaktır. Değilse Allah'ın tanıttıklarını Allah'ın tanıttığı gibi tanıyıp inanmadıkça sübhanallah demenin bir anlamı olmayacaktır.

Bunları tanımadan, sübhanallah demenin bir kıymeti yoktur. Meselâ bakın rızık konusunda Allah'ı tek Rezzâk bilmeyip, bu konuda tümüyle ve sadece O'na güvenmeyip de ikinci, üçüncü derecedeki Rezzâk'ların korkusundan ötürü

Allah'ın kendisinden istediği bir kısım görevleri yapmaktan çekinen kişinin günde 100 bin defa "Ya Rezzâk!" demesinin hiçbir kıymeti yoktur.

Veya ilimde Allah'a tam olarak güvenmeyip yerde O'nun eksikliğini tamamlamak üzere bir takım gayb biliciler aramaya kalkışan bir adamın günde milyon kere "Ya Alîm!" demesinin hiçbir kıymeti yoktur.

Veya rubûbiyette Allah'ın tekliğine inanmayıp, sadece O'nun Rabliğine güvenmeyip yerde O'nun bu eksiğini tamamlamak üzere bir kısım Rabler, bir takım kanun koyucular, program yapıcılar arayan, bulan ve bunların kanunlarını da kanun bilen bir insan günde milyon kere de "Ya Rabb!" diye tesbih etse boştur.

Şifâ konusunda Allah'a güvenmeyip, Allah'ı Şâfi bilmeyip yerde bir kısım şifa dağıtıcılar arayan kişinin "Ya Şâfi!" diye Allah'ı zikretmesi boştur. Öldürmede, diriltmede, ruh vermede Allah'a güvenmeyen birinin "Ya Muhyî, ya Mümît!" diyerek zikretmesi boştur.

Veya Allah'ı Azîz bilmeyip, izzeti Allah'ta değil de malda, mülkte, makamda, mansıpta arayan birinin "Ya Azîz!" demesi boştur. Veya mağfirette, afta, tevbede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracılara sığınmaya çalışan birinin "Ya Tevvab!" demesi boştur. Kendi kendisini kontrol etmede, murakabe etmede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracıları etkin ve yetkin bilen birisinin "Ya Hâfız, ya Müheymin!" demesi de boştur.

Öyleyse Allah'ı Allah'ın kendisini tanıttığı şekilde tanıyacak ve sonra da sübhanallah diyeceğiz.

Bir de tesbih, bir varlığın yaratılış gâyesi istikâmetinde hareket etmesinin adıdır. Bir varlığı Allah ne için yaratmışsa, kendisine ne tür bir sorumluluk yüklemiş, ne tür bir yörünge, bir hayat programı çizmişse, o varlığın bu program dahilinde hareket etmesidir. Bu mânâda, göklerde ve ne varsa tüm varlıklar Allah'ı tesbih ederler, gülün ko-kuşu, suyun akışı, ateşin yakışı, bülbülün ötüşü, güneşin doğuşu, a-yın batışı, bulutun yağmur yağdırması, ağacın meyve vermesi tes-bihtir. Allah'ın yaratış gâyesi istikâmetinde rolünü icra eden her şey ve her varlık Allah'ı tesbih ediyor demektir.

"Yedi gök, yer ve bunlarda bulunanlar O'nu tesbih ederler: O'nu hamd

ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur; fakat siz onların tesbihlerini anlamazsınız. Doğrusu O, Halîm olandır, bağışlayandır."
(İsrâ 44)

Yıldızlar, ay, güneş, bitkiler, semâ, arz hepsi Allah'ı tesbih e-derler. Güneş Allah'ın kendisine çizdiği yörünge istikâmetinde hareket ederek, ay, Allah'ın kendisi için belirlediği hayat programının dışına çıkmayarak Allah'ı tesbih etmektedir. Çiçeğin açması, suyun akması, ateşin yakması, bülbülün ötmesi, bulutun yağmur yağdırması, güneşin doğması, batması, ısı ve ışık göndermesi tesbihtir. Öyleyse Allah'ın belirlediği yasalarla hareket eden, Allah'ın istediği kulluğu icra eden, yani yaratılış gâyesine uygun bir hayat yaşayan kimse de Allah'ı tesbih ediyor demektir.

Bir de tesbih, sürekli gündemde tutmak, gündeme almak demektir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi sürekli Allah'ı gündemde tutarlar. Allah'ın emirlerine boyun bükerek, Allah'ın yasalarına itaat ederek tüm varlıklar Rablerinin emirlerini yerine getirme konusunda görevli olduklarını, kul olduklarını bir an bile unutmazlar.

Öyleyse bizim için de sürekli gündemde tutulan, sürekli konuşulan, anlatılan, konuşulması gereken bu olmalıdır. Eğer sürekli Rab-bimizi, Rabbimizin âyetlerini, Rabbimizin emir ve yasaklarını gündemimizde tutarsak, biz de Rabbimizi tesbih ediyoruz demektir. Eğer Al-lah'ı, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın kitabını, Resûlü'nün sünnetini, Allah'ın bizden istediği kulluğu örterek, gündemlerimizden düşürerek kendimizce sun'i bir kısım gündemler oluşturur, ya da kâfirlerin gerçek gündemimizi unutturmak için oluşturdukları gündemlerin peşine takılırsak, o zaman başkalarını tesbih etmiş oluruz. Bakın bugün insanlar en çok neleri gündemde tutuyorlar? En çok neleri tesbih ediyorlar? En çok neleri konuşuyorlar? En çok A'lâ'yı mı tesbih ediyorlar, parayı mı? En çok kitabı mı konuşuyorlar, yoksa başka şeyleri mi?

Demek ki tesbih etme eylemini sürekli kılmak, sürekli tesbih halinde olmayı becerebilmek ve kulluğu sürekli kılmak için Allah'ın görsel ve işitsel âyetlerini akıldan çıkarmamak zorundayız. Her an ve her zaman Allah'ın âyetlerini gözden, kulaktan, düşünceden ve akıldan uzak tutmamak zorundayız. Her işi, her eylemi Allah adına yapmak, tüm hayatı Allah için yaşamak ve O'nun huzurunda olduğumuzu, hayatın her bir saniyesinde yüce Rabbimizi yüceltmek, O'nun rızasını baş tacı edinmek, sözle ve amelle sürekli O'nu gündemde tutmak

zorundayız. Öyleyse tesbih, Kur'an'la yaşamaktır. Tesbih, vahiyle beraber olmak, vahiyle kuşanmak, vahiyle konuşmak, vahiyle düşünmek, vahiyle yürümek, vahiyle yatıp kalkmaktır. Böylece hem ken-dimizi, hem de eşyayı Allah'ın gösterdiği amaçlar doğrultusunda kul-lanmaktır.

Dikkat ederseniz, burada "Rabbinin yüce olan adını tesbih et!" deniliyor. Anlıyoruz ki Allah'ın adının yüce oluşu, münezzeh oluşu, Mükerrem oluşu kendisinin yüce, münezzeh ve mükerrem oluşundandır. İsmini tesbih et deniyorsa bu, O ismin sahibinin yüceliğini anlatır. Allah kendisi bizzat yüce olduğu için, ismi de yücedir. Ama Allah'ın dışındaki varlıklar için bu böyle değildir. Allah'tan başka varlıkların isimlerinin, makamlarının, konumlarının üstünlüğü, şahıslarının üstün oluşundan, varlıklarının mükerrem oluşundan değildir. Şimdi demokrasi anlayışında bazı isimler de öyledir değil mi? Meselâ Cumhurbaşkanlığı deyince hemen saygınlık akla gelir. Bu saygınlık, cahilî sistemin ortaya koyduğu cahilî bir saygınlıktır. Oraya oturan kişinin zâtından dolayı değildir. Yani oraya kim oturursa otursun fark etmez. Ya da meselâ bir çocuk için baba muhteremdir. Ama o çocuğun babasına hürmeti onun iyi bir insan olmasından, iyi bir Müslüman olmasından, ya da ona karşı bir ruçhaniyetinden dolayı değil, onun babası oluşundandır. Bir kadın için kocanın mükerrem oluşu da böyledir. Bir kadının Allah'a isyan olmayan konularda kocasına itaati, onun meşrû isteklerini yerine getirmesi onun şahsının mükerrem oluşundan değil, onun kocası, nikâhlısı oluşundadır.

Baba, çocuk, kadın, koca isimlerinin birbirlerine muhterem olu-şu, onların şahıslarının muhterem oluşundan, üstün oluşundan değildir. Yani isimle müsemma sadece Allah için söz konusudur. Rabbimi-zin isminin yüceliği, zâtının yüceliğindendir. Rabbimizin adını, zâtını anmak, zâtını takdis etmektir.

Hepimiz köleyiz, ama en yücenin kölesi olmak başkadır tabi. Herkes köle. Kimisi paranın kölesi, kimisi kadının, kimisi makamın, koltuğun, kimisi ağanın, patronun, kimisi bordronun, kimisi toplumun, kimisi âdetlerin, modanın, kimisi falanın, kimisi filanın kölesi. Herkes neyin kölesi ise, elbette onu yüceltecek, onu tesbih edecek, onu gündemde tutacaktır. Eğer bizler de Allah'ın kulu ve kölesiysek, elbette O'nu yüceltecek, O'nu tesbih edecek ve O'nu gündemde tutacağız. Tesbihin zıddı ise şirktir.

2-3. "O, yaratıp şekil vermiştir. O, her şeyi ölçüyle yapıp doğru yolu göstermiştir."

Tesbih edeceğimiz, yörüngesinde hareket edeceğimiz, sürekli gündemde tutacağımız, kitabını, âyetlerini, emirlerini, yasaklarını bir an bile unutmadan yaşayacağımız Allah öyle bir Rabb ki, yaratıcı ve şekil vericidir. Yarattı ve yarattığını düzenledi. Yaratan da O'dur, düzenleyen de. Yaratan da O'dur, yarattığına çeki düzen veren de. Her şeye, yarattığı her varlığa düzen vermiştir Allah. Yaratık olarak aklımı-za ne geliyorsa hepsine bir düzen vermiştir. Meselâ Allah karıncayı yaratmış, onlara bir aile düzeni vermiştir. Düzeltmiş, hayatlarını düzenlemiştir. Balığı yaratmış ona da bir yaşayış düzeni vermiştir. Suyun içinde solunum düzeni vermiştir. Geyik için özel bir vücut yaratmış ve buna uygun bir hayat programı belirlemiştir. Balinaya verdiği vücudu ayıya vermemiştir. Ya da serçenin uçuculuğu ayıda yoktur. Eğer ayı veya kedi de uçsaydı, kuşların işi bitikti.

Allah, yarattığı varlıkların her biri için bir düzen koymuştur. Her şeyin, her varlığın yolunu da göstermiştir. Çocuk doğar doğmaz süt emecek yeri biliyor. Ağlamasını biliyor. Kim öğretti ona bunu? Allah öğretti, Allah gösterdi, Allah düzenledi. Yarattığı her şeyi düzgün yarattı, düzgün yaptı. Meselâ şu anda bizler iki gözle tek görüyoruz. Eğer bizdeki şu iki gözü ölçüp biçip vermeseydi Rabbimiz, iki gözle tek görmeyip eşyayı iki görseydik veya bu gözlerden birini karnımızda öbürünü de ense kökümüzde verseydi ne olurdu halimiz hiç düşündünüz mü? Meselâ dilimizi alnımızda, dudaklarımızı da belimizde yaratsaydı ne olurdu?

"Ey kullarım! Kendi varlıklarınızın yaratıcısı, şu üstünde gezdiğiniz, yaşadığınız yeryüzünün sahibi ve yaratıcısı siz değilsiniz, benim! Şu anda sahip olduğunuz ve istifâde ettiğiniz her şeyin sahibi ve yaratıcısı benim. Peki sizler şu anda kimin arzında yaşıyorsunuz ve kime kulluk yapmaya çalışıyorsunuz bunu hiç düşünmez misiniz? Kimin ekmeğini yiyip de kimin kılıcını sallıyorsunuz? Hiç aklınız yok mu sizin? Unutmayın ki İlâh olanın yaratıcı olması gerekir. Rabb olanın yaratıcı olması gerekir. Yaratıcı olmayanlar asla Rabb ve İlâh olamazlar. Hani şu sizin Allah'a denk tutmaya çalıştıklarınız, Allah'a ortak yapmaya çalıştıklarınız, kendilerini tesbih edip yasalarını uygulamaya çalıştıklarınız bir şey yaratmışlar mı? Bırakın bir şeyler yaratmalarını, kendilerini yaratabilmişler mi?

Sizi yaratan, sizin şu anda hizmetinize sunulmuş bulunan her şeyi yaratan Allah sizin Rabbiniz, sizin İlâhınızken, nasıl oluyor da O'nu bırakıp da hiçbir

şey yaratmayan, sizin yaratılışınıza en ufak bir katkısı olmayan, kendilerini bile yaratmamış olan, kendileri de Allah tarafından yaratılmış olan bir kısım varlıkları Allah'ı ortak koşmaya kalkışıyorsunuz?! Onları dinliyor, onlara itaat ediyor, onların hayat programlarına tâbi oluyor ve onlara teşekkür ederek, onları tesbih ederek, onlara kulluk yaparak nasıl da nankörlük yapıyorsunuz?"

Rabbinizin tek Rabb oluşuna sayısız delillerden, sayısız âyetlerden sadece iki tanesi: Yaratmak ve yarattığına yol göstermek. Yaratan Allah olduğu gibi, şu anda düzenli bir biçimde yarattıklarının varlıklarını ve fonksiyonlarını yürüten de Allah'tır. Eğer böyle olmasaydı düzen bozulur ve sizin hayatınız altüst olurdu. O kadar ki, kör, sağır, dilsiz birisi bile bu iki âyeti görmezlikten gelemez. Bu iş elbette tesadüfî olamaz. Bu muazzam düzen ne tesadüfe, ne kör tabiat kuvvetlerine, ne de kendilerini bile yaratmaktan âciz olan şu egemenlik bizimdir diyen yeryüzü tanrıçalarına verilemez. Bu düzeni kuran başkası değil, sizin Rabbinizdir. O'ndan başka da tesbihe, gündemde tutulmaya, kulluk yapılmaya lâyık İlâh yoktur, bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın, diyor Rabbimiz.

Meselâ yukarıdan atılan bir şey düşer. Yerçekimi yasasını koymuş Allah. Eğer böyle olmasaydı, haydi ev yapın bakalım. Veya vücudunuzu bir düşünün. Kesici dişleri ağzımızın ön kısmına, öğütücü kalın dişleri de arkaya koymuştur. Bunun tam tersi olsaydı, ağzınıza aldığınızı kesmek için arkaya götürecek, öğütmek için öne getirecek ve çok acayip bir manzara olacaktı.

Veya meselâ tat alma duyusunu dilimizin ucuna koymuş, ze-hiri, acıyı zamanında fark ediyor ve tükürebiliyoruz. Eğer böyle olmayıp ta bunu karnımızın içine koysaydı, zehiri yuttuktan çok sonra fark edecek ve iş işten geçmiş olacaktı. Veya meselâ yediğimiz burada kalsaydı, midemize inmeseydi durumumuz ne olurdu?

Rabbimiz, sadece insanlar için değil tüm yaratıkları için düzen koymuş, yol göstermiştir. Meselâ kuşlar belli mevsimlerde belli yerlere giderler ve yanılıp şaşırmadan belli mevsimde de yine dönerler.

Demek ki takdir de Allah'tan, hidayet te Allah'tandır. Takdir, her şeye belli bir işlev, belli bir rol tayin etmektir. İşte görüyoruz ki her şey, tüm varlıklar, gerek iç ve gerek dış cephelerinde kendi tabiatında, kendi fıtratında var olan koşullara bağlı hareket etmektedir. Dikkat edin, her varlık kendi fıtratına en yakın bir çevrede kalkış yapmaktadır. Çünkü yaratıcı olan Rabbimiz her canlı

için o canlının yaşam koşullarını tespit buyurmuştur. Rabbimizin bu takdiri gereği, her canlı yaşamını ve gelişimini sağlayabileceği tüm ihtiyaçlarını yaratılış çevresinde hazır bulmaktadır. Onun içindir ki suda yaşayan bir kuş, ya da karada yaşayan bir balık göremezsiniz. Çünkü o kuşun yaşayabileceği yaşam şartlarını orası sağlayamaz. Bir balığın Rabbinin kendisine takdir buyurduğu suyu terk edip karada yaşamaya kalkışması demek, Rabbanî takdir kanununa ters düşmesi ve kendi elleriyle sonunu hazırlaması demektir. Aynı şekilde sıcak iklimlerde yaşayabilecek özellikte yaratılmış canlılar sadece bu iklimlerde hayatlarını sürdürebilirler. Öyle değil mi? Kuzey kutbunda yaşayan bir hayvan türüne Ekvator'da rastlamak mümkün değildir.

Hidayet de ifade ettiğimiz gibi yol göstermek, kılavuzluk etmek demektir. Her varlık için fıtratına uygun beslenme yolları açan, onun taleplerini harekete geçirip onu tatmin edici araçlara ulaştıran hidayettir. Her varlığa Rabbimiz böyle bir dürtü, bir içgüdü bahşetmiştir. Öyle ki, o varlığın dışarıdan herhangi bir desteğe de ihtiyacı yoktur. Anne karnından çıkan bir yavru hemen beslenme kaynağını bilip annenin memelerine doğru yönelmektedir. Doğumu yaklaşan bir kedinin evin her yerini didik didik araştırarak yavrularının emniyeti için en güvenilir bölgeyi seçmeye yönelten nedir? İşte bu, Rabbimizin hidayetinden başka bir şey değildir ve aklı olmayan tüm varlıklara ihtiyaçları nispetinde bu hidâyet verilmektedir. Meselâ karıncalarda tat alma duygusu çok keskindir. Niye? Çünkü onlar bu duyuları sayesinde yiyeceklerini kolay bulabilmektedirler. Yine kartal ve akbabanın görüşleri çok keskindir. Çünkü bu sayede yiyeceklerini yüksekten görerek beslenmektedirler.

Bütün bunlara hidâyet te diyebilirsiniz, Kitabımızın bir başka âyetinin delâletiyle vahiy de diyebilirsiniz. Nahl sûresinde buna vahiy denir. Sûrenin, 68. âyetinde, Rabbimizin bal arısına dağlardan, ağaçlardan ve kurdukları çardaklardan evler edinip bal yapmasını vahyet-tiği anlatılır.

Allah tüm varlıklar için bir düzen göstermiş de, insan için göstermemiş mi acaba? Göstermiş ama, insan biraz ukalâ, bazen aciz olduğunu unutup O'na kafa tutmaya kalkışabiliyor. Güneşe şöyle döneceksin! demiş, dönüyor. Aya bir yörünge tayin etmiş, ay da o yörüngede hareket ediyor. İnsan için de böyle bir yörünge tayin etmiş. Yataktan yatağa bir yörünge çizmiş. Uyu, sabahleyin kalk, abdest al, namaz kıl, zikirle, Kur'an'la meşgul ol, hadisle, sünnetle ilgilen, helâlinden maişet ara, çocuğunla ilgilen, hanımınla beraber ol, ilim öğren, iyiliği emret, kötülüğe engel ol, öğle, ikindi, akşam, yatsı namazını kıl, sonra tekrar

gelip yat! Yarın bir daha, ertesi gün bir daha diye insan için de bir yörünge çizmiştir. Hayatın tümünü kapsayan bir program veya başka bir deyişle kaderdir bu. Hiçbir varlık bu kaderin dışında veya başıboş değildir.

4-5. “O, yeşillikler bitirmiştir. Sonra da onları siyah çerçöpe çevirmiştir.”

Allah, bitkiler, yeşillikler de bitirdi, büyüttü. Bitkiler bitiren, ama yemyeşil bitkileri sonra sapsarı edendir Rabbimiz. Eşyanın tabiatına dikkat çekerek, onu kullanma, ondan istifâde hakkının da kendisine ait olduğunu anlatıyor Rabbimiz. Hayatın, yaratılışın kendisine ait olduğunu vurguladıktan sonra, ölümün de kendisinden başkalarına ait olmadığını ortaya koyuyor. İlkbaharı getirenin de, sonbaharı yaratanın da sadece kendisi olduğunu haber veriyor.

Görüyor musunuz Rabbimiz nasıl kolay bir din anlatıyor? Âfâk ve enfüsümüzden, yakın çevremizden delillerle bize dinini ve kendini anlatıyor Rabbimiz. Ne kadar hoş bir anlatım değil mi? Allah hiçbir za-man bizim gibi zorlarla, felsefî ifâdelerle, insan zihninin almayacağı konularla din anlatmıyor. Görünenden, bilinenden, merâdan, bitkilerden dikkat çekerek din anlatıyor. Otlar, ağaçlar, nebatat bitirdik, diyor. Hem kendinizin, hem de hayvanlarınızın yiyeceği şeyler bitirdik.

Ama bunlar bir dönem, bir zaman gelir ki tamamen sararmış, kararmış, solmuştur. Çerçöp olmuştur. Yanmaya, yakılmaya hazır hale gelmiştir. Yakacak haline gelmişlerdir. Düşünün gencecik, dipdiri, çivi diye çaksanız yere geçecek kadar güçlü, sıhhat dolu, Allah’a kulluk noktasında mermeri delecek kadar müsait vücutlar, gün olacak sararıp solacak, geriye sayma başlayacak. Ama Allah korusun da ki-mileri yarın yanacak hale gelecek, yarının yakıtı, yakacağı haline gelecekler. Allah’a kulluğa tahsis edilmeyen bu dipdiri bedenler, yarın cehennemin yakıtı olacak. Herhalde Rabbimiz bu âyetiyle bize bunu anlatıyor.

Burada bizim ısrarla anlamamız ve anlatmamız gereken şudur: Hayatın kaynağı Allah’tır. Veren de O’dur alan da O’dur. Ya-ratan da O’dur, öldüren de. Az veren de O’dur, çok veren de. Vermeyip mahrum eden de O’dur, verip hesap sorulmadan alan da. İlkbahar da O’na aittir, sonbahar da. Eğer bu dünyada gözümüz görüyor, aklımız eriyor, elimiz tutuyor, ayağımız yürüyorsa bilelim ki bunu bize Allah verdi. Allah’tandır bunlar. Yarın bunlar işe yaramaz bir hale geleceklerse, bu da Allah’tandır.

Çocukken âcizdik, küçüktük, güçsüzdük, şimdi büyüdük, güç-kuvvet sahibi olduk. Eğer bütün bunlar Allah'tan değil de kendimizden, bizden olsaydı o zaman yaşlandıkça, ihtiyarladıkça daha güçlenmeli değil miydik? Halbuki ihtiyarlayınca bunları kaybediyoruz, ge-riye sayma başlıyor. Tüm otlar, bitkiler, ağaçlar gibi. Demek ki bütün bunlar bizden değil, O verdi bütün bunları. Allah insanlara bir şeyler veriyor ve herkesi kendi verdiğine göre imtihan ediyor. Birine mal ver-miş, öbürüne el vermiş. Biri evli, diğeri evsiz. Biri beş çocuklu, ötekisi çocuksuz. O halde mal, evlât, çoluk-çocuk her şey O'ndandır. Bu konuda O'na hesap sormaya hakkımız yoktur. "Ya Rabbi niye onu malla imtihan ettin de beni malsız imtihan ettin? Niye onu elli, beni çolak imtihan ettin? Niye onu beyaz, beni esmer? Niye onu erkek, beni de kadın yarattın? Niye onu güzel, beni çirkin yarattın? Niye onu zengin, beni fakir, niye onu bilgili, beni cahil imtihan ettin? diye hesap sormaya hakkımız yoktur.

Çünkü mülkün Mâlike hesap sorma yetkisi yoktur. Bir de neden itiraz ediyoruz? Ne olmuş yani? Onun kazandığı ne belli? Malla, parayla imtihan edilenin kazandığı, fakir kimsenin de kaybettiği ne belli? Ya Rabbi niye onu erkek çocukla da beni kız çocukla, ya da çocuksuz imtihan ettin? Ne olmuş ki? Onun kazandığı ne belli? Erkek çocukla imtihan edilenin kazandığı, kız çocukla imtihan edilenin kaybettiği nereden belli? Kim demiş bunu? Halbuki bunlar imtihan sebebidir. Allah, herkesi verdikleriyle hesaba çekecek. Fakirler mi kazandı, yoksa zenginler mi? Bu yarın belli olacak, bunu unutmayın, diyor Rabbimiz.

6-7. "Biz sana Kur'an'ı okuyacağız ve sen asla unutmayacaksın, Allah'ın dilediği bundan müstesnadır. Doğrusu açığı da, gizliyi de bilen O'dur."

Sûrenin başında da ifâde ettiğimiz gibi peygamberliğinin ilk zamanlarında Allah'ın Resûlü vahyin ne olduğunu bilmiyordu. Allah sözüne alışık olmadığı için vahyin atmosferine giremiyordu. Çünkü bu ilk dönemler Allah'ın Resûlü, vahiy nedir, Allah sözü nedir, peygamberlik, risâlet, melek nedir? Allah sözünü nasıl gönderir? Bunların hiç-birisini bilmiyor, zamanla Rabbinin uyarılarıyla öğreniyordu. Bu durum, yani Rasulullah Efendimizin vahye alışması bir süre devam etti. Bunu Kur'an'ın başka yerlerinde de görüyoruz. Alak sûresinde, Tâhâ, Şûra ve Kıyâmet sûrelerinde görüyoruz. Meselâ Kıyâmet sûresinde görüyoruz ki, vahyin inzâli esnasında Allah'ın Resûlü kendisine gelen âyetleri unutmamak, bir an evvel bellemek, ezberlemek ve onu insanlara ulaştırmak için

nötr halini bozup, gelen âyetleri ezberlemek için dilini hareket ettirmeye çalışıyordu da Rabbimiz onu şöylece uyarıyordu:

“Ey Muhammed! Cebrâil sana Kur’an okurken, unutmamak için acele edip onunla beraber söyleme, yalnız dinle. Doğrusu o vahyolunanı kalbine yerleştirmek ve onu sana okutturmak Bize düşer. Biz onu Cebrâil’e okuttuğumuz zaman, onun okumasını dinle. Sonra onu açıklamak Bize düşer.”

(Kıyâmet 1619)

“Ey Peygamberim! Kur’an’ı acele olarak, süratlice belleyip kavramak ve unutmamak için dilini depretip, hareket ettirip durma! Şüphesiz ki onu kalbinde toplamak ve onu sana okutmak bize aittir!”

Vahiy normal geliyorken, Rabbimiz vahyin konusunu, vahyin akışını keserek peygamberinin bir durumunu düzeltiyordu. Peygamberim! Dilini depredip, oynatıp durma! Yani aceleye getirip durma işi! Ne endişen var senin, niye acele ediyorsun? Değil mi ki Biz onu toplamış, bir araya getirmişiz. Onu Biz cem etmişiz. Yani o harfleri, o ke-limeleri, o âyetleri bir araya Biz getirmişiz, onu Biz okuyoruz. Onun Kur’an’ını da, okunuşunu da, onun okunaklığını da Biz ortaya koymuşuz. Sana gereken, Biz onu okurken senin onun okunuşuna uymandır! Biz hemen arkasından onu sana beyan edeceğiz, ya da sen onu anlar hale geleceksin.

Burada da görüyoruz ki Rabbimiz vahye henüz alışamamış olan Peygamberini uyarıyor. Allah’ın Resûlü kendisine gelen vahyi ezberlemek, onu kafasında, zihninde muhafaza etmek sorumluluğunda hissediyordu kendini. Onu ezberlemek, hafızasında muhafaza et-mek sorumluluğunun kendisine ait olduğunu zannediyordu. Burada da Rabbimiz buyurdu ki:

“Peygamberim! Sen hiç endişe etme! Biz sana okuyacağız ve sen asla unutmayacaksın!”

Bu aslında Kur’an’ın vahyedilmesi ve muhafazasının Rasulul-lah’a ait bir görev olmadığını, böyle bir sorumluluğunun olmadığını, bu işi Allah’ın bizzat kendi uhdesine aldığını haber veriyor. Ama Allah’ın Resûlü önceleri bunu bilmiyordu. Allah’ın Resûlü Kur’an-ı Kerîm gelirken, bu Kur'an ne kadar sürede gelecek, kaç yıl gelecek, ne kadar gelecek, kaç âyet, kaç sûre gelecek, okunan bölüm, namaza tahsis edilen bölüm olacak, unutulacak mı, unutulmayacak mı,

bu konuda Kur'an'ın, vahyin muhafazası konusunda bir gayreti, bir tedbiri olacak mı, olmayacak mı, bunu bilmiyordu. Ama sonradan Rabbimiz tarafından anlatıldı ve Allah'ın Resûlü de anladı.

Vahyi ezberleyebilmek, ya da unutmamak için böyle bir sa'yin, böyle bir çabanın içine giren peygamberimize böyle buyuruyordu Allah. "Peygamberim biz okuyacağız ve sen asla unutmayacaksın" buyuruyordu. Demek ki biz de bunları Kur'an'dan öğreneceğiz. Kur'an'la birlikte olacağız, onunla diyalogumuzu asla kesmeyeceğiz ve bilmediklerimizi ondan öğrenecek ve unutmayacağız. Birilerine bir sûreyi anlatırken: "Aman şunu yaz! Aman bunu ezberle!" demeyeceğiz. Zamanla olacak bu iş. Çünkü biliyoruz ki sahâbenin yetişmesi böyle yaz-dırıp, ezberletip, yazılı, sözlü imtihan şeklinde olmamış. Ne anlattım söyleyin? dememiş Rasulullah. Yazılı, sözlü imtihana çekmemiş onları. Onlar hayatla imtihan olmuşlar, Bedir'le, Uhut'la imtihan olmuşlar.

Biz sana okuyacağız, sen unutmayacaksın, ezberleyeceksin. Veya bunun bir başka mânâsı da: "Peygamberim Biz bunu sana oku-yoruz, öğretiyoruz sen de bunu asla unutmayacaksın" şeklinde olacaktır. Yani Biz bunu sana öğretiyoruz, bu vahyi sana sunuyoruz sen de bunu unutmamalısın ha! Nasıl? Nasıl unutulmaz Kur'an? Sadece bu Kur'an'ı mücerret okuyarak, ezberleyerek değil, bununla diyalogu kesmeyerek, sürekli bununla beraber olarak, gereğiyle amel ederek, hayata geçirerek bu öğrendiklerini hayatınla muhafaza etmek zorundasın. Kur'an'ın gereğini yerine getirme görevidir bu. Öyleyse bizler de öğrendiklerimizi gereğiyle amel ederek, hayatımıza aktararak korumak, muhafaza etmek zorundayız.

Sen bu Kur'an'ı unutmayacaksın ama:

"Allah'ın dilediği müstesna."

Bunun iki anlamı vardır:

1. Unutmayacaksın ama bilesin ki bu unutmaman da kendinden değil, Allah'tandır. Bu da Allah'ın takdiriyledir. Allah, peygamberine buyuruyor ki, "Sana okuduğumuzu sakın unutma! Aynen onları ic-ra et, mucibince amel et, ama bilesin ki unutmaman da senin elinde değildir. Sakın unutmamam kendi elimdedir zannetme! Unutmaman da bendendir."

Değilse biz biliyoruz ki Rasulullah'ın insan olması hasebiyle zaman zaman unuttuğu da oluyordu. Meselâ bir ara namazda bir âyeti unutarak atladı Rasulullah. Arkasında bulunan Übeyy bin Ka'b: "Hayrola ey Allah'ın Resûlü! Bir âyet kalktı mı, yoksa nesih mi oldu?" diye sordu da, Allah'ın Resûlü, "Hayır, ben unutturuldum" buyurdu. Ama tabi ki bunun sebebi ümmetine talimdi. Yani bir insan unutursa ne yapacak? Bunu talim etmek ve kıyâmete kadar gelecek insanlar için bu konuda hükmün vazedilmesi içindi. Çünkü biz yine onun kendi beyanlarından biliyoruz ki, Rasulullah'ın gözleri uyurdu ama kalbi her zaman uyanıktı. Mutlaka kalp uyanıktı çünkü o kalbe vahiy geliyordu.

Yine meselâ bir yolculukta bir yerde konakladılar. Hz. Bilal: "Ya Rasulallah siz de uyuyun, ben nöbet bekler sizi uyandırırım" demişti. Ama Bilal da bir deveye yaslanıp uyuya kalmış, ilk uyanan yine Rasulullah olmuştu. Allah'ın Resûlü baktı ki güneş doğmuş. "Niye böyle yaptın ey Bilal?" diye azarlayınca, Hz. Bilal mahcup olmuştu. Çünkü tüm sahâbenin sabah namazı geçmişti. Ama o konuda kıyâmete kadar ki insanlar için hüküm konuyordu. Uyuduğunuz zaman siz de böyle yapın! diye bu konuda hüküm konsun diye öyle yaptırdı Allah. Onun için Rabbimiz elçisinin uyumayan kalbini uyuttu.

2. Peygamberim biz sana okuyacağız ve sen unutmayacaksın ancak:

Allah'ın dilediği müstesnadır ifâdesini şöyle de anlıyoruz: Vahyin bir bölümü Kur'an'a geçmemiştir. Yani muhtevası korunma altına alınmış ama lafzı korunma altına alınmamış, Kur'an bölümüne geçmemiştir. Okumaya tahsis edilmemiş vahiy bölümünün de olduğunu anlatıyor bu bölüm. Hayatı düzenlemiş, o günün problemlerini halletmiş ama Kur'an-ı Kerîm'e geçmemiş vahiy bölümünün de bulunduğunu haber veriyor.

Kur'an'da varlığından söz edildiği halde Kur'an'da bulunmayan vahiy birimleri var. Yani peygambere vahyedilen vahiylerin bir kısmının Kur'an'da olmadığı kesindir. Meselâ bir dönem Allah'ın Resûlü ve Müslümanlar namazlarında kıble olarak Mekke'deki Kâbe'ye dönüyorlardı. Ama onların Kâbe'ye dönmelerini emreden âyet yok Kur'an'da. Peki acaba Allah'ın Resûlü ve Müslümanlar kendi kafalarından mı çı-karmışlardı Kâbe'ye dönmeyi? Elbette kendi kafalarından çıkarmamışlardı bunu. Allah emretmişti, ama bu vahiy birimi Kur'an'a geçme-miştir. Müslümanların Allah'ın Resûlü'ne bağlılıklarını pekiştirmek için peygamberle yapmıştı bu işi.

Yine bakıyoruz Mekke'nin fethiyle ilgili rüyada gelen vahiy birimi de

Kur'an’da yoktur. Allah rüyasında her şeyi Resûlü’ne göstermiş; müşriklerin kendilerini Hudeybiye denen yerde durduracaklarını, o yıl hac için Mekke’ye sokulmayacaklarını, aralarında bir anlaşma yapılacağını, daha sonra Müslümanlar adına ağır şartlar taşıdığı zannedilen bu anlaşmayı kendilerinin bozacağı ve nihâyet Mekke’nin fet-hedileceğini tümüyle rüyasında Rabbimiz peygamberine göstermişti. Hattâ bunu bilmeyen sahâbe Allah’ın Resûlü’ne itiraz edecek noktaya gelirken, Allah’ın Resûlü son derece rahattı. Rabbimiz de bu konuda sadece:

“Yemin olsun ki Allah peygamberine o rüyayı doğru gösterdi. (Allah’ın gösterdiği rüya doğru çıktı) Yemin olsun ki inşallah Mescid-i Haram’a mutlaka emniyet içinde gireceksiniz.”

(Fetih 27)

buyuruyordu. Bakın burada Allah diyor ki: Allah’ın peygamberine gösterdiği rüya doğru çıktı. Peki hani ne o? Hani nerede bu rüya? Kur’an’ın neresinde? Biliyoruz ki rüya da vahiydir. Allah’ın Resûlü’ne gelen vahiylerden pek çoğu rüya halinde gelmiştir. Ama bakıyoruz ki Rabbimizin sözünü ettiği bu vahiy birimi Kur'an’da yoktur.

Yine örneğin Tahrim sûresinin 3. âyetinde Allah’ın Resûlü’nün hanımlarından birine gizlice söylediği bir sözün ortaya çıkarılışı, Ah-zâb sûresinin 37. âyetinde anlatılan Rasulullah’ın Hz. Zeynep’le evliliğinin bizzat Allah tarafından emredildiği konusu, Haşr sûresinin 5. âyetinde Müslümanların gerçekleştirdiği Beni Nâdir’in ağaçlarını kesme işinin Allah’ın emriyle olduğunu anlatan âyet, yine Enfal sûresinin 7. âyetiyle anlatılan konular da vahiy olarak Kur’an’da yoktur.

Peki buna ne diyeceğiz? Bu vahiy birimlerinin adı nedir? Bunlar, bu vahiy birimleri Allah tarafından Rasulullah’a bildirilmiş, hayatta pek çok problemleri çözmüş, ama Kur'an’a geçmemiş, yani okunan vahiy birimi olmamış, lafzan Allah tarafından korunma altına alınmamış vahiy birimleridir. Bir başka ifâdeyle bunun adı sünnettir ve dinimizin yarısıdır. Okunan vahiy, okunmayan vahiy. Vahy-i metluv ve vahy-i gayri metluv. Buhârî, Müslim, Tirmizi, Nesei, İbni Mâce, Ebu Dâvûd ve diğerleriyle birine, İbni Abbas, Taberî, Kurtubî, Râzî, İbni Kesîr, Tefhim, Elmalı, Seyyid Kutup’la da okunan vahiy birimine ulaşabileceğimize inanıyorum. İstedikten sonra her ikisine de ulaşabileceğimize ve mutlaka ulaşmak zorunda olduğumuza inanıyorum. Çünkü bu iki bölümün ikisi de vahiydir, ikisi de dindir ve Müslümanlar olarak bizim için bağlayıcıdır.

“Ancak Allah’ın dilediği müstesna” ifâdesini bir de böyle anlamaya çalışıyoruz.

“O Allah cehri de, hafiyi de, açığı da, gizliyi de bilendir.”

Ne vereceğini, ne emredeceğini, ne isteyeceğini, sizi vahyin ne kadarıyla sorumlu tutup, kaç âyet göndereceğini bilendir Allah. Mesele konunun Allah’a ircâıdır. Meselâ sabahleyin kalktığımız da elimizdeki Kur’an’ın yarısını silse Allah, haberimiz olur mu bundan? Sabahleyin bir kalktınız ve baktınız ki Kur’an’ın yarısı gitmiş, yarısı si-linmiş. Haberiniz olur mu bundan? Şimdi haberimiz yok ki o zaman ol-sa. Şimdi tanımıyoruz ki Kur’an’ı o zaman anlasak ne kadarı silinmiş, ne kadarı kalmış? Öyle değil mi? Cebinde ne kadar para olduğunu bi-len kişi eksilince farkına varır. Bilmeyen, cebinden habersiz yaşayan bir adam nerden farkına varacak bu eksikliğin?

Kaldı ki zaten şu anda birileri Kitabın kimi âyetlerini siliyor ama farkında değiliz. Birileri her gün kitabımızın âyetlerini bozuk para gibi harcıyor, ama kimsenin haberi yok. Kimsenin kılı bile kıpırdamıyor. Neden? Bilmiyoruz ki kitabımızı. Bilenler bağırıyor da ancak o zaman farkına varıyoruz. Bizim kitap değil ki o, birilerinin kitabı! Bizim cep değil ki o, başkalarının cebi! Cebinden, kitabından habersiz yaşayan insanlar olup çıktık Allah korusun. Siler mi siler Allah. Belki de o zaman sevinir Müslümanlar, “Ya Rabbi çok iyi oldu. Zaten bu kadar âyet bize zor geliyordu. İşte hatimlerde, düğünde, dernekte, nişanda, ev mübareğinde filan okuyabileceğimiz kadar beş-on sûre bize yeter!” diyecek, memnuniyetlerini ortaya koyacaklar.

8. “Kolay olanı yapmayı sana kolaylaştırırız.”

Bu din, kolay bir dindir. Bu din, fıtrata uygun bir dindir. Sana kolayı göstereceğiz diyor Rabbimiz. Rasulullah’ın hayatı peygamberliğinden sonra öyle bir kolaylaştı ki, tarifi mümkün değil. Namazı, ab-desti, orucu, kazanması, harcaması, infakı, zekâtı, yemesi, içmesi, meskeni, hesabı, sorumluluğu kolaylaştı. Ya da Allah’ın Resûlü onu kolay biliyordu. Kolaylaştırılmıştı ona bunlar. Çünkü İslâm’ı yaşamak çok kolaydır. Çünkü İslâm fıtrat dinidir. Bu yol, fıtratın sahibinin yoludur. Bu din, fıtratı bilenin dinidir. Eğer bir vida bir yer için yapılmışsa oraya kolayca zorlamadan girer. Ama vida o deliğe göre değilse, altından da olsa, gümüşten de olsa zorlanacaktır. Tıpkı şu anda fıtrata uygun olmayan, fıtratı bilmeyen beşer yapımı sistemlere uymaya zorlanan insanların zorlandıkları gibi…

Rasulullah Efendimizin her şeyi kolaydı. Elbisesi kolaydı, sadeydi. İlla da mavi giyeceğim, ya da şu model giyineceğim diye bir derdi yoktu efendimizin. Veya ütüsü şöyle olacaktı, yakası böyle olacaktı, rengi, deseni şöyle olacaktı diye özel bir zevki, bir derdi yoktu. Ayakkabısı kolaydı. İlla da Japon köselesi veya İtalyan derisi olacak, modeli şöyle olacak diye özel bir zevki yoktu. Zira o asla külfeti sev-mezdi. Önüne geleni yerdi, illa da şunu getirin demezdi. İlla da bugün canım Panama muzu istiyor, canım kebap çekiyor, bana bugün kuzu getirin, demezdi Allah'ın Resûlü. Özel yemek programları yoktu. Yemeyi hedef bilmezdi. Meselâ bir defasında kertenkele getirdiler, fıtratı sevmediği için onu yemedi ama yiyenlere de yasaklamadı.

Allah'ın Resûlü'nün konuşması kolaydı. Tek tek, sade ve düz konuşurdu. Tumturaklı, edebî, felsefik konuşmazdı. Herkesin anlayabileceği, herkesin ezberleyebileceği şekilde ağır ağır ve düzgün konuşurdu. İstekleri kolaydı. İnsanların takat getiremeyecekleri şeyleri istemezdi onlardan. Kulluğun dışında hiç kimseyi kendi özel hizmetinde kullanmazdı. Öyleyse ey Müslümanlar gelin bu kolaya biz de talip olalım. Emin olun en kolayı İslâm'ın dediğidir. İnanın eşyalarımız onunki gibi olsaydı, hayatımız çok kolay olacaktı. Her an dünyadan gi-dici olduğunu bilen ve böyle yaşayan Rasulullah Efendimizin tüm eş-yası bir atın sırtının alacağı kadardı. Düşünebiliyor musunuz? Bir atın taşıyabileceği kadar eşya!

Eğer bizimkiler de bu kadar olsaydı hayatımız çok kolaylaşacaktı. Temizlenmesi kolay, alması kolay, yerleştirmesi kolay, çıkartması kolay, indirmesi kolay… Meselâ kerpiç bir ev yıkılsa, yıkıntıdan çıkan malzemeyle aynen onun gibi bir ev daha yapabilirsiniz. Şimdiki evler böyle mi? Betonu, demiri, mermeri, fayansı, boyası, cilası külfet üstüne külfet. Meselâ şu ütü dedikleri şey nedir? Pantolonun şurasını kıvrıştırıyorlar. Ne bu? Ne olacak bu? Niye şuradan değil de buradan? Kim dedi bunu? Zorlaştırıyoruz hayatımızı. Veya meselâ gömleğin, yakası, ceketin yırtmacı. Ne bunlar? Giyimi bile zor. Aman modeli şöyle olmalı, aman beli böyle olmalıydı. Bunlar hayatı zorlaştırmaktan başka bir şey değildir.

Meselâ düşünün ki bir kadın, çocuğu gece uyanınca yerinden kalkacak, yatağını soğutacak, uykusunu bölecek, çocuğuna mama yapıp gelecek ve yedirecek. Ne kadar zor değil mi? Halbuki yanı başında Allah'ın kendisine verdiği göğüslerinden emziriverse ne kadar kolay, değil mi?

Evet İslâm en kolayıdır. Allah'ın istediği hayat en kolay hayattır. Rabbimiz bu âyetiyle: "Peygamberim! Sana kolay bir şerîat verdik. Seni kolay bir din, kolay bir yol üzerinde kıldık. Senin yoluna, senin şerîatine tabi olmak, o yolda yürümek çok kolaydır." diyor.

Evet, kolay olanı yapmayı sana kolaylaştırırız diyor Rabbimiz. Biz biliyor ve inanıyoruz ki müslümanca bir yaşayış güzel ve kolay; gayri İslâmî bir hayat da çirkin ve zor bir yaşamdır.

İnsanı en iyi tanıyan, onun gücünün neye yeteceğini bilen merhametli Allah, ona kolay dini vermiş, kaldırabileceği yükü yükle-miştir. Allah'a teslim olmuş müslüman bir kula da Allah'a itimat, gü-ven, ve tevekkül yakışır. "Sen bunları yapabilirsin, gücün yeter, bunlar kolaydır, senden zorluk istemiyorum" deniyorsa, "hayır, yapamamam, zor!" demek, her şeyden önce bir isyan ve yalanlamadır. Sırât-ı müs-takîm, dosdoğru yol demektir; Peygamberlerin, sıddıkların, şehid ve sâlihlerin yoludur. Bu dosdoğru İslâmî yolda yolculuk kolaydır, ayağı kaymadan nice insan bu yoldan yürümüştür. Ayrıca bu yolda tehlike-lere karşı uyarılar, işaretler, yardımlaşmalar, ilâhî ikram ve ihsanlar vardır. Diğer yollar sapıklıktır, dolambaçlı, zikzaklarla dolu ve kaygan-dır, zordur. Yaşadığımız ülke dâhil, hemen bütün dünyada yürürlük-teki kapitalizm, insanların hayatını zorlaştırmaktan başka bir şey getir-memiştir. Tüketim ve israf toplumu, bunalım toplumuna dönüşmüştür. Herkes daha çok tüketmek için, daha çok kazanmaya, dolayısıyla da-ha zor bir hayata kendini mahkûm ediyor. Bu, kırılması mümkün ol-mayan bir kısır döngüdür.

İslâm'ın dışındaki tüm düzenler, dünya görüşleri ve ideolojiler birer şirk düzenidir. Şirk ise, büyük bir zulümdür. İslâm dışı düzenler ve uygulamalar zorbalık ve zulümdür, ağır yüktür. Haksız vergiler, hortumlar, adâletsiz hukukî düzenlemeler, halkın sırtındaki ağır yük-ler. Toplumdaki bütün bireylerin şikâyet ve huzursuzluğu, zorlukların ispatıdır. İnsanların hayatını kolaylaştırma vaadiyle ortaya çıkan ma-teryalizm ve kapitalizm hayatın düzenini bozmuş, insanların fıtratını dejenere etmiş ve ihtiyaç kavramını alabildiğine genişletip bitmek tü-kenmek bilmeyen yarış içinde insanları tüketim araçlarının, teknolojik aygıtların kölesi yapmış, maddî-mânevî zorluk üstüne zorluklar üret-miştir.

Allah Teâlâ, zor gibi görünen ibâdetleri farz kılmakla, esasen mü'min kullarını hayat mücâdelesine, zorluktan kurtarıp kolaylığa ve rahatlığa

kavuşturmayı dilemiştir. Namazla hevâsına direnecek, kötü-lük ve fahşâdan uzaklaşacak, oruçla kolay kolay cihad etmeye alışa-cak, lüzumunda sabır yolları öğrenilecek, zekâtla nefsinin paraya kul olmasından kurtulacak, hayatın zorlukları yenilecek, âhiret saâdetin-deki güzellik, kolaylık ve saâdetlere erişecektir. İbâdetler insanı olgunlaştırır, insanı maddî ve özellikle mânevî yönden güçlendirir. İbâdet ve Allah'a tâat, O'nun hükümlerine riâyet, hevâsının/nefsinin kulluğundan kurtulmuş mü'min için hiç de zor değildir. Allah'a iman edip O'na teslim olan insan, zorlukları aşacak, daha doğrusu şeytanın zor gösterdiği kolaylıkları seçecektir. Şeytan, insana kötülüğü emreder, insanın kendini küçültüp basitleştirmesine, ibâdetleri zor zannedip onlarla yücelip güçlenmesine engel olmak ister.

Mü'min şeytana ve hevâsına kanmayacak, imtihanını kazan-ma gayreti içinde Allah'a kul olmanın, başka tüm kulluklardan daha kolay ve daha güzel olduğunu unutmayacaktır. İslâm'ın hükümleri ne zordur, ne de çok basit. Müslüman da en küçük görevi zor kabul edip kaçan basitlikte ve tembellikte bir insan değildir. "Sen bir devsin, yükü ağırdır devin!" Devin yükü ağırdır, ama kaldıramayacağı kadar değil-dir. Dev için o yük kolay bir yüktür, ama seviyesi küçük olanlar için o yük, kaldırılamayacak kadar zor kabul edilebilir; bu konudaki problem, eşyanın içyüzüne vâkıf olamayan, kandırılıp yönlendirilebilen âciz alı-cılarla bakmakta, yani serabı su, suyu da serap zannetmektedir. Mü'-min, Allah'ın nûruyla bakar, kalp ve iman gözünü devreden çıkartmaz. Bilir ki, kâfirler, bakmasını bilmeyen bakar körlerdir. Öyleyse:

9. "Faydalı olacaksa insanlara öğüt ver."

Sen öğüt ver peygamberim. Duyur, anlat, hatırlat ki tedebbür eylesinler. Yaptır bunu onlara, hatırlatma mutlaka fayda verecektir. Ya da fayda verdiği sürece sen onlara bunu hatırlat.

Buradaki ***"İn"***i bazıları "İn-i şartiye" olarak ele almışlar. O zaman mânâ şöyle olacaktır: Eğer uyarın fayda verirse insanları uyar. Kimileri bunu ***"Mâ"*** mânâsına almışlar. Yani fayda verdiği sürece insanları uyar, şeklinde anlamışlar. Bazıları da bunu ***"Kad"*** mânâsına anlamışlar. Yani peygamberim sen uyar, çünkü uyarman mutlaka fayda verecektir. Sen anlatmaya devam et, çünkü ona fayda vermese bile sana fayda verecektir. Sen uyarmaya devam et, çünkü onun için faydalı olmasa bile çocukları için faydalı olacaktır. Ona fayda vermese bile

çevredekilere fayda verecektir. Sen anlat, bugün olmasa bile yarın fayda verecektir anlamlarına gelmektedir.

Bir de bu âyeti bir önceki âyetle birlikte düşünecek olursak mânâ şöyle olacaktır: "Peygamberim! Sen tebliğ et, ama bu Benim di-nimi insanlara duyurma konusunda da sakın kendi kendine zorluk çıkarma. Sorumlu olmadığın şeylerle kendini sorumlu kılarak kendi kendini zora sokma. Çünkü Ben senin işini kolaylaştırdım. Yükünü in-direrek hayatını kolaylaştırdım. Öyleyse bilesin ki sen ölüleri diriltecek değilsin. Senin sağırlara duyurma, körlere gösterme gibi bir sorumluluğun yoktur. Sen sana kulak verip dinleyenlere anlatmaya devam et. Uyarıya müspet cevap verenleri de eğitip terbiye etmeye devam et. Ama uyarı karşısında nötr davrananlar konusunda da sakın kendine bir sorumluluk çıkararak işini zorlaştırma!"

Öyleyse fayda verirse de anlatacağız, vermezse de anlatacağız. Zira biz bu âyeti Rasulullah'tan öğrendik. O nasıl anlamış acaba? Nasıl anlamış ve nasıl uygulamış? Bunu öğrenip kraldan çok kralcı olmamalıyız. Bakıyoruz Allah'ın Resûlü anlattı, anlattı, bir daha anlattı, sonra döndü bir daha anlattı. Meselâ Ebu Cehil'e bir ömür anlattı. Bir Ebu Süfyan 23 yıllık bir uyarının sonunda adam oldu. Öyleyse bu bizim keyfimize kalmış bir şey değildir. Yani "Şöyle bir bakalım vaziyete de, hoşuma giderse anlatayım, gitmezse vazgeçeyim!" Hayır! Olmaz böyle şey.

Biz her zaman ve herkese anlatacağız. Bu, meselenin bize yö-nelik veçhesi. Ama bir de meselenin uyarılanlara yönelik veçhesi vardır. O da şudur:

10-11. "Allah'tan korkan öğüt alacaktır. Bedbaht olan da ondan kaçınacaktır."

Sen anlat peygamberim, ama bilesin ki, ancak günahtan, şirkten, isten, pastan kurtulmaya çalışanlar, Allah'a karşı haşyet duyanlar faydalanacak, şakîlerse yan çizecek ve kaçacak ondan. Sen anlatma-ya devam et peygamberim, ama şunu da unutma ki, senin uyarın kar-şısında ancak haşyet sahipleri uyarılacak. Uyarıya müspet cevap ve-recek olanlar durumlarından, yollarından, gidişlerinden emin olmayıp tezkirayla kendilerini, durumlarını sağlama alan, hayatlarını Kitap ve Sünnetle gözden geçirmek isteyenlerdir. Şakîlerse bilesin ki, hep sen-den, senin uyarılarından, senin yolundan, senin sünnetinden kaçacak. Sakın bu durum seni ürkütmesin. Moralini bozmasın, ümitsizliğe düşürmesin diye bunu önceden sana haber veriyoruz, diyor Rabbi-miz.

Anlıyoruz ki Müslüman'la kâfire zikra ayrı ayrı olacaktır. Yani bir adam ki şakîdir, dine, diyanete karşı gelmiş, hep Müslümanlarla alay etmiş, hakaret etmiş, Müslüman'dan aldığını Müslümanın aleyhinde kullanmış, nifak alâmetlerini, şikak alâmetlerini üzerinde taşıyor, elbette böyle birine anlatırken farklı, bir Müslümana anlatırken farklı anlatacağız. Müslümanla kâfire zikir ayrı olacaktır. Zira inanmayan bir kâfirden amel isteme şeklindeki bir hatırlatma fayda vermez. Kâfire, "Öğle vakti geldi, kalk namaz kıl" denmez. Veya, "Malının zekâtını vermelisin" denmez. Dense bile fayda vermez. Ona önce Allah'a îman etmesi ve O'nun emirlerine teslim olması gerektiğini hatırlatacak ve anlatacağız. Veya fâizi soruyor, ama Müslümanlıkla alakası yoksa, ona fâizi değil Allah'a teslimiyeti anlatacağız. Çünkü henüz Allah'ı tanımayan, Allah'a inanmayan birisi için fâizi anlatmak bir fayda vermez. Ama adam Müslümansa ona fâizi de, namazı da, İslâm'ın her konusunu da anlatacağız. Hattâ o bunları anlatmamızı istemiyor-sa da anlatacağız.

İşte bu hatırlatmaya kimileri müspet, kimileri de menfî tavır alacaklar. Kimileri kabul edip teslimiyet gösterirken, kimileri de reddedip kaçacaktır. Anlıyoruz ki zikir konusunda, uyarı konusunda iki durum, iki öğe, iki taraf var. Bunlardan birisi uyaran, hatırlatan, diğeri de uyarılan, hatırlatılandır. Bu uyarı işinin bir hatırlatana, uyarana bakan yönü var, bir de hatırlatılana, uyarılana bakan yönü var.

Uyarı fayda verecekti, vermeyecekti, sözüm tesir edecekti, et-meyecekti, bize ne bundan? Bu karşımızdakinin problemidir. Bizi ilgi-lendirmez bu. Biz karşımızdaki onu reddetse de anlatacağız, kabullense de. Fayda verse de anlatacağız, vermese de. İşte meselenin bi-ze yansıyan yönü budur. Ama karşımızdakine yönelik veçhesi de karşımızdaki onu ya anlayacak, evet diyecek, uygulayacak, yahut redde-decek, kaçacak, yan çizecek. Bu da işin ona yansıyan yönüdür, bizi il-gilendirmez.

Eğer bugün hâlini, tavrını, gidişatını beğenmediğiniz bir insanın, kendisine Allah'ın dini ulaştırılınca değişeceğine inanıyorsanız o halde görevinizi ihmal etmeyip süratlice ulaştırmak zorundasınız. Korkanlar ibret alacaklar ama şakîler yan çizecekler.

Şakî, eşkıyâ kelimesi üzerinde de bilgi verelim. Şakî; bedbaht, kötü halli anlamında Kur'anî bir kavram. Şaki, şeka fiilinden ism-i faildir. Şe-ki-ye, yeşkâ, şıkva(tun), şekva(ten) ve şekâ(en) şeklinde mastara geçiş şekli vardır. Bu

mastarlardan biri olan eş-şekâvatu, saadetin zıddıdır. Saadet asıl olarak iki çeşittir: Dünyevi saadet ve uhrevî saadet. Dünyevî saadet ise nefsi, bedenî ve harici olmak üzere üç şe-kilde olur. Şekâva(tun) de aynen saadet gibi kısımlara ayrılır. Yine ay-nı kökten olan şekâ(un) mastarı ise ta'b (yorgunluk)un içinde incelenir. Her şekâvet yorgunluk (ta'b) dır. Fakat her ta'b (yorgunluk, güçlük, sıkıntı) şekâvet değildir. Yani ta'b şekâvetten daha genel ve kap-sayıcıdır.

(Ragıb el-İsfahanî, el-Müfredât Fi Carîbi'l Kur'an, 388)

Yukarıda sözlük anlamı açıklanan şakî kavramı türevleriyle birlikte Kur'an-ı Kerim'de toplam on iki âyette yer almaktadır. Kelime Kur'an'ın her yerinde aynı manada kullanılmamış, yukarıda verilen manaların hepsini karşılayacak biçimlerde kullanılmıştır. Toplumda bazı insanlar vardır ki, sürekli şımarıklık içerisindedirler. Her zaman anarşi çıkarır, hiç bir kanun nizam tanımaz, sınırsız hürriyet peşinde-dirler. Her istediklerini yapmayı arzular, her türlü pohpohlamaya hazır olup daima kendini ileri sürer, başkaları tarafından kullanılmaya yat-kındırlar. Bunlar toplum içinde eşkıya, çapulcu ve ayak takımı görevini yaparlar. İşte bu tür özelliklere sahip kimseler Kur'an'da şakî olarak tarif edilir. Bu tür insanlar, dünyada haylazlıkları, geçimsizlikleri ve ku-ral dışılıkları yüzünden bir şey elde edemedikleri gibi, âhirette de, dünyada iken sürekli hakka karşı gelip şer güçler tarafından piyon olarak kullanıldıkları için, aşağılıkların arasındadırlar. Ne dünyada iken iyi bir hayat sürerler, ne de âhirette. İşte bu yüzden bu kimseler şakî yani bedbaht, bahtsız kimseler olarak isimlendirilirler. Bedbaht-tırlar, çünkü yaptıkları hareketlerden dolayı hiçbir menfaat elde ede-mezler. Bahtsızdırlar, çünkü amellerinin, fiillerinin sonu boştur, yaptık-ları işler boşa gitmiştir. Her türlü güzel nimet ve iyi sonuçtan mahrum-durlar.

Kur'an-ı Kerim'de bu tür kimselerin, yani şakîlerin bazı özellik-lerine dikkat çekilir. Bunların başlıcalarını şöyle sıralayabiliriz.

1- Hak'tan ve öğütten yüz çevirmek: Bunlara, hak hatırlatıldığı zaman, dinleme zahmetine katlanmadan derhal yüz çevirirler. Bir ö-ğüt, bir nasihat verildiğinde, dinlemeyip sırtlarını dönerler. Yüce Allah bu hususta şöyle buyuruyor: Artık hatırlat (öğüt ver), eğer hatırlatma (öğüt verme) fayda verirse Allah'tan haşyet duyan kimse öğüt alır. Fakat şakî olan, ondan yüz çevirir (kaçınır). O, en büyük ateşe girer. Sonra orada ne ölür, ne de yaşar"

(A’lâ, 9-13)

2- Hakikati yalanlamak: Şakînin bir özelliği de "husn" olanı ya-lanlaması,

hakikat inkâr etmesidir. Çünkü yalanlamak onun en büyük özelliğindendir. "Ben sizi alev saçan bir ateşle uyardım (korkuttum). Ona şakî olandan başkası girmez. Öyle şakî ki yalanlamış ve yüz çe-virmiştir"
(Leyl, 14-16)

3- Başkaldırı, Ayaklanma, İsyankârlık: Şakînin diğer büyük bir özelliği de hakka karşı ayaklanma, Allah'a karşı isyankârlık etmektir. Şakîyi şakî yapan, diğer özelliklerle beraber bu özelliğin bulunmasıdır. İsyankârlık ve çapulculuk şakînin karakterini yansıtır. Toplumda sü-rekli huzursuzluk çıkarıp gerçeğin açığa çıkmasını önlemek, davetçi-lere karşı çeşitli demagoji ve şarlatanca hareketler yaparak da'vetin anlaşılmasını engellemek de şakîlerin görev saydıkları fiillerdendir. "Semûd (kavmi) azgınlıkları sebebiyle (hakkı) yalanlamışlardı. Onların en şakîleri ayaklandığı zaman, onlara Allah'ın Rasûlü "Allah'ın deve-sine ve onun su içme hakkına dokunmayın" demişti. Fakat onu yalan-ladılar, deveyi boğazladılar. Rableri de günahları yüzünden azabı başlarına geçirdi. Orayı dümdüz yaptı"
(Şems, 11-14)

İsa (a.s) da Allah'ın kendisi için yaptıklarını söylerken şakî'nin bu özelliğini belirtir: "(İsa) (Rabbim beni) anneme iyilik eder (kıldı). Beni zorba bir şakî kılmadı"
(Meryem, 32)

Yukarıda vasıflarını kısaca anlattığımız "şakî" kimselerin akı-betlerini, yani âhiretteki durumlarını Yüce Allah bize şöyle anlatıyor:
"O gün geldiği zaman hiç kimse onun izni olmadan konuşamaz. Ora-ya toplananlardan kimi şakî (bedbaht, bahtsız) kimi de sait (mutlu) dir. Şakîiler ateştedirler. Onların orada (o bunaltıcı ateş içinde) öyle bir soluk alış verişleri vardır ki...Gökler ve yer durdukça orada sürekli ka-lacaklardır. Meğer ki Rabbin, çıkmalarını dilemiş olsun. Çünkü Rab-bin her istediğini yapandır"
(Hud, 11/105/107)

Yine Yüce Allah, tartıları hafif gelenlerin âhiretteki durumunu tasvir ederken, onlara kendi ağızlarıyla şakî olduklarını itiraf ettiriyor: "Kimlerin tartılan hafif gelirse, işte onlar da kendilerini ziyana sokan-lar, cehennem de sürekli kalanlardır. (Orada onların) yüzlerini ateş yalar. Öyle ki (ateşin) içinde (dehşetten dudakları gerilir de) dişleri açıkta kalır. Âyetlerim size okunurdu da siz onları yalanlardınız değil mi?" "Rabbimiz" dediler, "şekâvetimiz

(bedbahtsızlığımız) bize galebe çalmıştı da, biz sapık bir topluluk olmuştuk. Rabbimiz, biz bundan çı-kar. Eğer bir daha (kötü işlere) dönersek artık bizi gerçekten zalim-leriz." Buyurdu ki: "Sinin orada, benimle konuşmayın. Zira kullarımdan bir zümre Rabbimiz; inandık, bizi bağışla, bize merhamet eyle, sen merhamet edenlerin en hayırlısısın" dedikleri için siz onlarla alay et-tiniz, (onlarla o kadar uğraştınız ki) size beni anmayı unutturdular. Siz daima onlara gülüyordunuz"

(Mü'minûn, 103-110).

Zekeriya (a.s) da "Rabbim" demişti. "Bende kemik gevşedi, baş ihtiyarlık aleviyle tutuştu. Rabbim, sana duamda hiç bir zaman şakî (bedbaht ve mahrum) olmadım. Duama daima icabet ettin"

(Meryem, 4)

Yine İbrahim (a.s) kavminden ayrılırken onlara şöyle demişti: "Sizden de, Allah'tan başka yalvardıklarınızdan da ayrılıyor ve yalnız Rabbime yalvarıyorum. Umarım ki Rabbime yalvarmakla (sizin gibi) şakî (bedbaht) olmam (istediklerimden mahrum bırakılmam)"

(Meryem, 68)

Şakî'lik; sözlük anlamı açıklanırken de belirtildiği üzere, zorluk çekmek, meşakkate uğramak, sıkıntıya düşmek gibi manalara da ge-lir. Bu anlamda Kur'an-ı Kerim'de önceden işlenen kötü bir amel yüzünden sonradan meşakkat çekme durumunu anlatan bir kaç âyet vardır. Cenâb-ı Hak, Rasûlullah (s.a.s)'a şöyle buyuruyor: "(Ey Mu-hammed!), biz bu Kur'an'ı sana meşakkate düşesin diye indirmedik. Ancak (Allah'tan) korkanlara bir öğüt (olarak indirdik)”

(Tâhâ, 2-3)

Allahu Azimuşşan, Hz. Adem ve Havva'ya seslenerek onları şöyle uyarıyor: "Dedik ki: "Ey Âdem, bu (iblis şeytan) senin ve eşinin düşmanıdır. Sakın sizi Cennetten çıkarmasın, sonra şakî (dünya iş-le-rini yaparak meşakkate düşmüş) olursun”

(Tâhâ, 117)

"Dedik ki: "Hepiniz oradan inin, birbirinize düşmansınız.Şimdi benden size bir hidâyet geldiği zaman kim benim hidâyetime tabî olursa o, dalâlete ve şekâvete (bedbahtlığa) düşmez"

(Tâhâ, 123).

Evet, o şakîlere gelince onlar:

12. "O, en büyük ateşe yaslanacaktır."

Öyle büyük, öyle korkunç bir ateş ki, insanı insanlıktan çıkaran, insanı mahveden, beyinleri kaynatan bir ateş. Ayağın altına konan kor insanın beynini yakacak. Kan içirilecek, irin içirilecek ve kancalarla karınları deşilecek. Düşünün, başlarında duran bir zebani elindeki kanca ile karınlarına, kafalarına vuracak ve tüm organları dışarı çıkacak, bir daha, bir daha tekrar edilecek. Beyni inci tanesi gibi parça parça dağılacak. Boğazdan geçmeyen diken yedirilecek. İşte böyle bir azap mahalli.

Allah, en büyük ateşe yaslanacaklar, diyor. Ateşe yaslanılır mı? Yaslanılırmış demek ki! Hani adam yorulunca duvara yaslanır ve-ya kötü duruma düşen birisi arkadaşına yaslanır ya, işte bunlar da ateşe yaslanacaklar.

13. "O, orada ne ölecektir ne de dirilecektir."

Orada ne ölebilecekler ne de yaşayabilecekler. Buna ne yaşamak denir, ne de ölmek. Ne ölüp kurtulacaklar, ne de doğru dü-rüst insan gibi yaşayabilecekler.

Ölüm isteyecekler Allah'tan, ama ölemeyecekler. Cehennemin görevlilerine yalvarıp yakaracaklar. Diyecekler ki: "Ey Mâlik! Ey cehennemin bekçisi! Ne olur dua et de Rabbin bize hükmedip bizim işimizi bitirsin! Ne olur Rabbin bizi öldürsün de şu durumdan kurtulalım! Ne olur yardımcı olun da bir nefes alalım." Mâlik onlara diyecek ki: "Hayır hayır, size ölüm, kurtuluş yok. Sizler burada ebediyen kalacaksınız. Sizler için burada ebedî kalış söz konusudur." Onlar orada ölemeyecekler. Ölümü temenni edecekler ama ölemeyecekler. Ölüm acısını her yandan hissedecekler ama ölemeyecekler. Hep ölümü ya-şayacaklar, hep ölüm halini yaşayacaklar ama bir türlü ölemeyecekler.

Dikkat ediyor musunuz, zâlimler ölüm istiyorlar. İstedikleri ne? İstedikleri yok olmak, helâk olup gitmek. Kendilerini bir an olsun içine gömüldükleri bu dayanılmaz cehennem azabından kurtaracak bir ölüm istiyorlar. Dayanılmaz azap çukurlarından yükselen ölüm feryatları. Ama görüyoruz ki Kur'an'ın verdiği cevap bunların zaten bitmiş ümitlerini biraz daha öldürecek,

ümitsizliklerini biraz daha artıracak, kahroluşlarını biraz daha artıracak bir cevap. Nasıl bir cevap geliyor bakın kendilerine? Zuhruf sûresinin 46. âyetinde geçtiği üzere onlara şöyle denece:

"Hayır hayır! Siz böyle kalacaksınız!"

Siz burada kalacaksınız! Siz ölmeden böyle kalacaksınız! Sizin kaderiniz bu! Aman Allah'ım, ne tüyler ürpertici bir manzara değil mi? Sizin için ölmek de yoktur, yaşamak ta. Ölümü temenni ettiren bir azabın içinde, ama ölümü de bulamadan ebediyen kalmak ve unutulmak. Sizin için sizi bu azaptan kurtaracak ölüm yoktur. Sonsuza dek ölümü temenni ettirecek bu azabın içinde kalacaksınız. Tabi cehennemin görevli meleğinin onların bu isteğine verdiği bu kahredici cevap, bunların feryatlarından bin yıl sonra gelecek. Peki neden böyle denecek onlara? Neden böyle bir azabın içinde çürüyecekler? Çünkü aynı sûrenin devamında denir ki:

"Andolsun ki, size gerçeği getirdik; fakat çoğunuz gerçeği sevmiyorsunuz."
(Zuhruf 78)

Siz kendi kendinize ettiniz bunu. Andolsun ki dünyadayken Biz size hakkı getirmiştik. Size Allah'ın âyetleri gelmişti. Size Allah'ın kitabı ve Allah'ın elçileri gelmişti. Allah sizi bundan haberdar etmişti. Si-ze Allah'ın elçileri, Allah'ın uyarıcıları gelmişti. Size kitap gelmişti, pey-gamberler gelmişti. Haktan haberdar edilmiştiniz, ama siz bu hakkı sevmiyordunuz. Sizi bugünün azabıyla uyaranları sevmiyordunuz. Uyarıya karşı şakîlik ediyordunuz. Allah'tan gelen hakka burun kıvırıyor, İslâm'ı beğenmiyordunuz. Siz Allah'ın istediği hayatı değil, keyfinize göre bir hayat yaşamayı yeğliyordunuz. Siz kendi ellerinizle kendinizi ateşe attınız, denilecek.

Orada, ateşin içinde ölmek de yok, insan gibi yaşamak ta yok onlar için. Ölmek olmadığı gibi, yaşamak ta yok. Böyle ölümle yaşamak arası pis bir durum. Üstelik pislik taraftarları dünyada da kolayı değil, zoru tercih etmişlerdi.

Cehennemliklerin durumu böyledir. Ama beri tarafta:

14-15. "Arınmış olan, Rabbinin adını anıp namaz kılan, saadete erişecektir."

Tezekkî eden, kendini temizleyen, küfürden, şirkten, riyadan, haramlardan kaçan muhakkak kurtuldu. Kurtuluşa erdi. Bu tezkiyeyi şöyle anlıyoruz:

Belirtmek gerekir ki, insanı tezkiye edip arındıran önce Allah-tır. Çünkü faili mutlak O'dur. Yani tezkiyeyi, tezekkî'yi, arınmayı, temizlenmeyi ortaya koyan Allah olduğuna göre, elbette bunun yolunu, usûlünü, kuralını ortaya koyan da O'dur. Allah'ın tezkiye budur dediği tezkiyedir. O'nun gösterdiği yol temizlenme ve arınma yoludur. Rab-bimizin tarifinin dışındaki tüm yollar bâtıldır, boştur. İnsanlar bugün kendilerince bir kısım tezkiye yolları, temizlenme usûlleri geliştirmişler. Allah'ın tarifine uymayan bu yolların hepsi bâtıldır.

İkinci olarak tezkiye eden, arındıran Allah'ın elçileridir. Kur'an-ı Kerîm'de elçilerinin tezkiye görevine ve yetkisine sahip olduklarını anlatır Rabbimiz. Bakın bu hususu anlatan âyetlerden birisi şöyledir:

"Andolsun ki Allah, inananlara, âyetlerini okuyan, onları arıtan, onlara Kitab ve hikmeti öğreten, kendilerinden bir peygamber göndermekle iyilikte bulunmuştur. Halbuki onlar, önceleri apaçık sapıklıkta idiler."
(Âl-i İmrân 164)

Demek ki Peygamberin görevlerinden birisi de ümmetini tezkiye etmek, insanları arındırıp tertemiz hale getirmektir. Küfürden, şirkten, nifaktan, cahiliyeden insanları arındırmak, onların vicdânlarını, kalplerini, düşüncelerini, niyet ve amellerini, aile hayatlarını, sosyal ve içtimaî yaşantılarını, hayat programlarını temizlemektir. O halde bir Müslüman yirmi dört saatlik hayatını Allah'ın Kitabına ve Resûlü'nün sünnetine göre yaşarsa hayatını temizlemiş demektir. Bir toplum da hayatını bu kitaba ve bu kitabın pratiği olan Peygamberin sünnetine, peygamberin hayat anlayışına göre yaşarsa o toplum da temizlenmiş demektir. Öyleyse tezkiye bu kitaba göre bir hayat yaşamaktır. Tezkiye, vahiyle hayat yaşamaktır. Tezkiye, Allah'ın istediği hayatı yaşamaktır. Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmaktır.

Kitabın ve Peygamberin görevi buysa, bizim de görevimiz bu olmalıdır. Biz de kendimize ve topluma Allah'ın âyetlerini okuyacağız, tıpkı Allah'ın elçisi gibi toplumda bu âyetleri öğrenmek isteyenlere öğ-reteceğiz, bilmek ve böylece temizlenmek isteyenlere bu kitabı bildireceğiz. Kadın-erkek, genç-ihtiyar, köylü-kentli herkese bu Kitabı okuyacağız. Zaten bu insanlar Kur'an'ı tanıyorlar, zaten

okuyorlar, zaten îman ediyorlar. Neden onlara yeniden okuyacağız, demeyeceğiz. Çünkü Kur'an Müslüman'a da uyarıdır, kâfire de uyarıdır. Bilelim ki Kur'an, Müslüman'a hatırlatmadır, kâfire de uyarıdır. Öyleyse bunu mutlaka biz de gerçekleştireceğiz. Bu okuduğumuz insanlar arasından öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz. Kur'an'ı pratikte yaşamak isteyenlere de işte kitabın pratiği budur diye onun pratiğini de göstereceğiz ve böylece hem kendimizin, hem de o insanların temizlenmesini, arınmasını ve Allah'ın istediği hale gelmesini sağlamış olacağız. İşte Peygamber (a.s.), insanları her türlü bâtıl düşüncelerden, efsanelerden temizleyerek onları apaçık îmana ve hidâyete ulaştırıyor.

Bu tezkiye konusunu Nâziât sûresi de şöyle anlatır:

"Tuva'da, kutsal bir vadide, Rabbi ona şöyle hitap etmişti: "Firavun'a git; doğrusu o azmıştır. Ona de ki: "Arınmağa niyetin var mı? Rabbine giden yolu göstereyim ki O'na saygı duyup korkasın."

(Nâziât 1620)

Bir zamanlar Hz. Mûsâ, Rabbinin emriyle Firavun'un ayağına gitmişti de ona: "Ey Firavun! Var mısın, haydi temizleyeyim seni! Hay-di istersen seni tezkiye edeyim! Temizleyeyim seni! Seni tezkiyeye, temizlenip arınmaya götüreyim mi? Sana tezkiye yolunu göstereyim mi? İstersen gel senin yolunu Rabbine çıkarayım! Rabbine, temizlen-meye giden yolu göstereyim!" demişti. İşte tezekkî budur. İşte tezkiye, arınma budur. Rabbe giden yola girmek, Rabbe kulluk yoluna girmek, Rabbin koruması altına girmek ve Rabbin istediği hayata talip olmak…

Değilse, işte nefis tezkiyesi için bir kenara çekileceksin, eline tesbihi alacaksın, şunları şunları yapacaksın vs, vs. Hayır, tezkiye bu değildir. Allah'ın dediklerini yapacaktır kişi ancak o zaman tezkiye olur. Allah'ın dediği gibi vahiyle tanışacak, tanıştıkça hem niyetlerini, hem düşüncelerini, hem bakışlarını, hem de amellerini bu tanıştığı vahiy doğrultusunda temizleyecektir. İşte o zaman tüm hayatı vahiyle yıkanmış ve temizlenmiş olacaktır.

Vahye göre malın temizlenmesi, tezkiyesi Allah'ın dediği gibi kazanıp harcamakla, zekât ve infakladır. Yani mala ilişkin temizlik an-cak Allah'ın gösterdiği şekilde olur. Gerek kazanma, gerekse harcama konusunda vahye mutabakat etmeyen, Allah'ın istediğine uygun hareket etmeyen bir kişinin malı temiz değildir. Gözün temizlenmesi, gözün vahye mutâbık kullanılmasıyla

mümkün olacaktır. Onun Allah'ın bakılmasını, görülmesini istediği yerde kullanılması, yani hakkı görmekte, hakka bakılmakta kullanılması, Allah'ın metluv ve meşhud âyetlerinin okunmasında kullanılması gözün tezkiyesidir. Başın temizlenmesi, başkalarına göstermemek ve kocasına süslenmektir. Yoksa her gün şununla yıkamak, şu şampuanı kullanmakla değildir. Ağzın temizlenmesi hakkın sözcüğüyledir. O ağzın Allah'ın istediği biçimde vahyin sözcülüğünde kullanılmasıdır. Yoksa filan macunu kullanmakla, falan estetik ameliyatla değildir.

Kalbin, nefsin tezkiyesi de kişinin eylemlerinde, kavil, fiil ve davranışlarında niyetini Allah'ı halis kılmasıyladır. Tüm yaptıklarında, tüm konuştuklarında Allah için niyet taşır hale gelmesidir. Çünkü kalp, niyet makamıdır. Kalp, kabul ve ret makamıdır. İşte kalbin tertemiz ol-ması budur. Kalp temizliği Allah'ın istediği biçimde olur. Bu konuda kendi kendimize bir kısım usuller koymaya hakkımız yoktur.

Hz. Mûsâ, Allah'tan emir alır almaz hemen Firavun'a gitti ve bakın şöyle dedi: "Gel îman et ey Firavun! Îman et de temizlen! Allah yoluna gir de arın! Var mısın gel seni tezkiye edelim! Seni küfürden, şirkten, isyandan, Allah'a kafa tutmaktan, tâğutluktan kurtaralım! Gel seni hevâ ve heveslerine tapınmaktan, Allah karşısında bilgi ve güç iddiasında bulunarak kendi hayat programını Allah'ınkine tercih edişten kurtaralım. Yani Firavunluğunu, Firavunlaşmanı bitirelim! Firavunluğuna bir son verelim!"

Tezkiye budur işte. Tezkiye, Firavunluğa son verip Allah'a kul-luğu gerçekleştirmenin adıdır. Yani kendi kendini putlaştırıp, hayat programını Allah'a sormadan yaşamaktan vazgeçip, vahiyle diyalog kurmanın adıdır. Kitaptan habersiz bir hayat yaşamaktan vazgeçip ki-tapla tanışmanın adıdır. Peygamberi tanımadan bir hayat yaşamayı bırakıp, peygamber örnekliliğinde bir hayata talip olmaktır tezkiye. İşte Kur'an'ın anlattığı tezkiye budur.

Bakın elçisi Hz. Mûsâ'nın şöyle dediğini anlatıyor Rabbimiz: "Ey Firavun! Gel seni Rabbine ileteyim! Seni Rabbini bilmeye, Rabbini tanıyıp O'nunla diyalog kurmaya ileteyim de O'ndan korkasın, haşyet duyasın. O'nun koruması altına girerek O'nun istediği gibi bir hayat yaşayasın!" Zira Rabbi bilmeyen O'na karşı saygı duymasını da bile-mez. Rabbi tanımayan bir insanın arınması, temizlenmesi de mümkün değildir. Hani ***"Nefsini tanıyan Rabbini da tanır."*** Diyorlar ya, hayır bunun aslı tam tersidir. ***"Rabbini tanıyan nefsini tanır"***

demek Kur’an’ın ortaya koyduğu gerçektir. Çünkü biz nefsimizi de, onun tezkiyesini de Rabbimizden öğreneceğiz. Bu konuda başka bir kaynağımız yoktur. O halde Tezkiye, Rabbi bilmeye bağlıdır. Rab-bi bilmenin yolu da Kitap ve Sünnetten geçer. O halde Tezkiye, Kitap ve Sünneti tanımak demektir. Kitap ve Sünneti tanımayan birinin nefsini tezkiye iddiası da boştur.

Nitekim âyetin devamında buyruluyor ki:

Sonra da Hz. Mûsâ, Firavun’un tezkiyesinin gerçekleşmesi için ona büyük âyetleri gösterdi. Ona büyük mûcizeler, âyetler gösterdi. Öyleyse tezkiye Allah’ın âyetleriyle gerçekleşecektir. Biz de Rabbi-mizin âyetlerini görerek, Rabbimizin âyetleriyle tanışarak kendimizi tezkiye edip arındırmak zorundayız. Bizler de bu âyetlerle kendimizi arındırdığımız gibi, kendi tâğutluklarımızı bu âyetlerle temizlediğimiz gibi, Allah’ın elçileri gibi Firavunlara gideceğiz. Biz de çağdaş Firavunlara gideceğiz ve Rabbine gel diyeceğiz. Gel Rabbinin kitabına diyeceğiz. Bize gel! Bizim gibi ol! Bizim gibi yaşa! Bize bak! Bizi örnek al! Bizim yolumuza, bizim metodumuza, bizim hizbimize, bizim partimize, bizim cemaatımıza gel demeyeceğiz.

Ya ne? Gel Rabbine! diyeceğiz. Gel Rabbinin dinine! Gel İslâm’a diyeceğiz. Zira unutmayalım ki bizimki hiçbir zaman temel değildir. Allah bizim metodumuzun dışında da farklı yollar tarif ediyor çünkü. Sonra insanları İslâm’a, Kuran’a ve Peygambere değil de ken-dimize çağırırsak, insanlar bizde çakılır kalırlar ve bizi bir adım öteye geçemezler, bunu da unutmayalım.

Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bu tezkiyenin yolunu şöylece tarif ediyor:

Allah’ı zikreden, Allah’ın kitabını, Allah’ın âyetlerini, Allah’ın emir ve yasaklarını, Allah’ın hayat programını sürekli aklında, hayatında canlı tutan, onlarla yol bulmaya, hayatını düzenlemeye çalışan ve bunu da namaz olarak ikame eden kişi kurtulmuştur. Yani namazla Allah’tan sürekli mesaj alan ve hayatını bu mesajla düzenleyerek, bu mesajı amele dönüştürerek onu unutmamaya çalışan kişi kurtulmuştur. Çünkü Rabbin adını anmak hayatın her bir kademesinde Allah’ın istediklerini hatırlayıp icra etmektir. Meselâ tuvalette hatırladınız Allah’ı, o anda ne istiyor bizden? Sol eli kullanmamızı, orada bir şey yi-yip içemememizi, kıbleye dönmememizi istiyor. İşte bunu uygulamak orada

Allah’ı zikirdir. Veya yemeğin başında Allah’ı zikir, o anda Allah’ın bizden istediklerini hatırlayıp uygulamaktır. Ne ister Allah o anda bizden? Besmele çekmemizi, sağ elle yememizi, önümüzden yememizi, acıkmadan oturmamamızı, doymadan kalkmamızı, çevrede açlar varsa onları da çağırmadan oturmamamızı ister.

İşte sofranın başında bunları hatırlamak değil sadece, uygulamaya koymak da zikirdir. Veya meselâ elbiseyi giyinirken hatırladınız Allah’ı. Ne ister Allah bizden? Besmele çekmemizi, sağdan başla-mamızı, geniş giyinmemizi, vücut hatlarımızı belli etmeyecek model giyinmemizi ister. İşte o anda bunları uygulamak zikirdir. İşte böylece Allah’ı zikredeceğiz, Allah’ın istediklerini hatırlayacağız, ama bunu da namazla, O’ndan aldığımız mesajla gerçekleştireceğiz. Yani Allah’ın bizden ne istediğini vahiyle diyalog kurarak öğreneceğiz.

Evet, demek ki birinci olarak Allah’ı ve O’nun bizden istediklerini hatırda canlı tutmak arınmak sebebiymiş. İkinci olarak da namaz anlatılıyor. Demek ki namaz da tezkiye, arınma sebebiymiş. Namaz sahibi mü’min arınan kişiymiş. Namazın düzgünlüğü hem bu dünyada bir arınma sebebidir, hem de öbür tarafta kurtuluş sebebidir. Bu konuda Resûlullah Efendimizin bir hadisini okuyayım inşallah.

“Kulun kıyamet günü ilk hesaba çekileceği namazdır. Eğer o düzgün çıkarsa diğer amelleri de düzgün olur. Eğer o bozuk çıkarsa diğerleri de bozuk olur”

Yâni bir adamın dost mu düşman mı, iyi mi kötü mü, hayıtlı mı şerli mi olduğunu düşüneceksiniz, bu hadise göre onun namazına ba-kıverin. Ama o namazını gösteriş için mi kılıyor, samimi mi değil mi bunu biz tam bilemeyiz gibi ama, yine de sanki namazı olmazsa zaten o işler yok diyeceğiz. Yâni namazı olanın o namazı kabul mü değil mi, iyi mi kötü mü, samimi mi değil mi bunu biz bilemeyeceğiz tamam ama, namazı olmayan kişi de hayır olur mu? Yâni en çok belki evlilik konusunda, ya da bana intikal eden meselelerde en çok evlilikten sonra bir de ortaklık konusunda namazı gündeme getirmemiz gerektiğini söyleyebilirim. Falan var ya, onun oğluna benim kızı istediler, ne dersin? Yâni be o sözü edilen falanı tanımıyorum, oğlunu da bilmiyo-rum. Gerekirse, gerekiyorsa, bana iş düşüyorsa araştırayım, sorayım, öğreneyim, ama sen biliyorsan benden önce sen söyle namazı var mı? Namaz var mı? Adam o kadar

iyi ki beş vakit camiden çıkmıyor diye başlıyor adam oğlanın babasını anlatmaya. Ben de diyorum ki; gardaş eğer sen kızını babasına nikahlayacaksan hiç düşün me veriver. Yâni ben oğlanın namaz kılıp kılmadığını soruyorum, o bana babasını anlatıyor. Yâni insanlar nedense oğluna, kızına hanım ve koca aramıyorlar da kendilerine dünür arıyorlar. Adam şöyle rahat oturup sohbet edecekleri, ya da malından, mülkünden, statüsünden, makamından, mansıbından istifade edecekleri birini arıyorlar ya, o yanlışa dikkat çekmek istedim.

Tekrar dönüyorum, yâni bir insanın namazı yoksa siz o insana namazının dışındaki özelliklerinden dolayı çok iyi insan diyebiliyorsanız, o zaman ben hadisi bir daha okuyayım. "Kulun kıyamet günü ilk hesaba çekileceği ameli namazdır, eğer o düzgünse diğer amelleri de düzgün olur, eğer o bozuk çıkarsa diğer amelleri de bozuk olur"

Öyleyse önce kendimizin namazına bir bakalım. Eğer namazımız güzelse, şöyle köşelerini kenarlarını güzel rötuş etmişsek, cilasını verniğini tamamlamışsak, altına sarkaçlarını, yaldızlarını, şeritlerini güzel yerleştirmişsek, tozunu iyi almışsak… Bütün bunlar namaz dışındaki işler, namaz dışındaki amellerimizdeki titizliklerimiz. Aman yağına iyi bakın, suyunu kontrol edin, göstergelere dikkat edin, arka lambalara da bir göz atıverin… Halbuki biz namazdan söz ediyorduk. Acaba bizim namazlar nasıl ki? Namazın rükusu nasıl mı? Eh bir tane rüku ediyoruz işte, nasıl olacak da? Peki ya secdelerine ne dersiniz? Yâni kimse duymasın, bizden olmayanlar, namaz kılmayanlar duymasın da, ama söyleyin ey namaz kılanlar, başında "Allahu Ekber" dediğinizi belki hatırlıyorsunuz, galiba sübhaneke'yi bir alışkanlık gereği okuyorsunuzdur, ama Fâtiha'yı da bilmeden "elem tera" nın sonuna geldiğiniz için yeniden "Allahu Ekber" dediniz mi? Öyle namaz kıldığınız oluyor mu bazen? Bu nasıl iş böyle? A! Ben arabanın benzininin bittiğini fark etmeden aylardır biniyormuşum, demeye kimin hakkı var? Olmaz böyle şey değil mi? Madde planında bunun olmayacağını biliyoruz. Ben ayağıma çorap giymeden, üzerime elbise giymeden so-kağa çıkmışım, gömleksiz kendimi iş yerinde bulmuşum. Hiç kimse yapmaz böyle şeyi değil mi? Peki ya namaza ne dersiniz? Bir rekatı var, birisi yarım buçuk, birisi biraz boyalı, ötekisi biraz karalı namazlarınız var mı?

Halbuki pek çok konuda çok titizsiniz. Meselâ çay ve demi konusundaki titizliğinizi bilirsiniz. Tiryaki olanlar için söylüyoruz. Peki na-mazınızda aynı titizliğiniz yoksa ne anlama gelir bu? Namazda da tıpkı çayda olduğu gibi olmazsa olmaz titizliğimiz niye yok? Yemek konusunda da öyle değil misiniz?

Akşam sohbetleri, sabah kahvaltıları, bahçeniz, gülünüz, çiçeğiniz, hayatınızda onsuz olmaz dediğiniz konulardaki titizliğiniz namazınızda niye yok? Ama meselâ ben Cuma konusunda çok titiz davranıyorum. Kılınır mı, kılınmaz mı, hangi camide, kimin arkasında, bu hutbe oldu mu, bu imam yerinde mi? Öyle değil, namaz eğer cenaze namazı da namazsa, kuşluk namazı da na-mazsa, beş vakit namaz da namazsa, Ramazanda kılınanlar namaz ama Ramazan dışında kılınanlar da namazsa öyleyse namaz konusunda titiz davranacağız. Eğer o düzgünse, Allah ve Resûlünün dediği gibiyle, Allah'ın istediği Resûlünün örneklediği gibiyse diğer ameller de düzgün olacakmış. Yâni ben buradan şöyle bir söz anlıyorum: Kıl-dığımız namaz hayatımızı düzenleyen bir namaz olursa düzgün olurmuş. Lafı oraya getirmeye nasıl da korkuyordum. Yâni çok düzgün kı-lalım namazımızı, tam kıraatine uygun okuyalım, okuyacağımız sûreler, rükuumuz, kıyamımız, secdemiz tam peygamberinkine uysun, ama öyle bir namaz kılalım ki sadece seccadede kalsın namazımız. Tekbir ile selâm arasına gömelim onu ve işini bitirelim. Hayata aktarmayalım, hayatı onunla düzenlemeyelim, böyle bir namaz peygamberinkine benzemez ki.

> ***"Namaz insanı tüm fahşa ve kötülüklerden alıkor"***
> (Ankebût 45)

diyor Allah kitabında. Yâni namaz insanı kötülüklerden alıkoyan bir namaz olmalıdır diyor. Ve işte peygamberimiz de eğer öyle değilse o kişiye yüktür, hattâ onu Allah'tan uzaklaştırır buyuruyor. Öy-leyse namazın düzgün olması, güzel olması demek, hayatı düzenleyen bir namaz olması demektir. Eh artık söyleyelim, adamın namazı hayatını düzenleyen bir namazsa öteki amelleri zaten düzene girmiş anlamına gelecektir. Namaz güzel değilse diğer hayat da elbette bozuk olacaktır. Yâni hayata etkili olmayan bir namaz olduğu için o namaz da elbette güzel olmayacaktır.

Peki bizim namazlar nasıl ki? Meselâ ara boşluklara sıkıştırılmış bir namaz mı bizim namazlar? Yâni kılmayanlar bundan cesaret bulmasınlar. Bana namaz kıl deyip duruyorsunuz, ama işte namaz kı-lanları görüyoruz, onların namazı da namaz değilmiş demesinler. Onların yine de o namaz değilmiş gibi kıldıkları namazlardan bir tanesi, iki tanesi güzelse hiç olmazsa o kadarı kâr olacak, belki o güzel namazı kıldıkları anda ölüverecekler de diğer namazları onunla çarpılıverecek, onun gibi kabul ediliverecektir. Yâni hiç kılmayanlara göre kılanlar her zaman öndedirler, bunu kıyas bile etmiyoruz. Ama namaz kılanlardan daha güzel namaz kılmalarını istiyoruz. Daha güzel namaz kılalım.

Yâni namazımız güzel olsun, hayatımız güzel olsun. Na-mazımız hayatımızı düzenleyen bir namaz olsun. Namazımız peygambere benzeyen bir namaz olsun. Böylece yarın inşallah hesabımız kolay olsun.

Demek ki namazın bozukluğu iki şekilde açığa çıkıyor. Ya kılınmaması, terk edilmesi şeklinde tam bozuk, yok bozuk, ya da kılınıyor ama bozuk düzen kılınıyor, Allah güzel namaz kılmayı nasip buyursun, makbul namazlarda yardımını esirgemesin. Ve bu şekilde kıldığımız namazlarla arınmamızı sağlasın inşallah.

16-17.“Ama sizler dünya hayatını tercih ediyorsunuz. Oysa âhiret daha iyi ve daha bâkîdir.”

Siz de hep dünyayı tercih ediyorsunuz. Tercihinizi dünya adına kullanıyor, dünyalıklar elde etmeye çalışıyorsunuz. Halbuki âhiret da-ha değerli, daha kalıcı iken siz hep basiti, değersizi tercih ediyorsunuz. Fânîyi bâkîye tercih ediyorsunuz. Gelip geçici olanı kalıcı olana tercih ediyorsunuz. Almanızda, vermenizde, sevmenizde, küsmenizde, evinizde, eşyanızda, barkınızda, gelmenizde, gitmenizde, küsmenizde, barışmanızda hep dünyayı tercih ediyorsunuz. Kızınızın dünyalık istikbalini düşünüyor, okula gönderiyorsunuz. Oğlunuzun geleceğini düşünüyor, mühendisliğe, ya da iyi para getirecek bir mesleğe yatırım yapıyorsunuz. Çeyiz, ev, bark, para, pul, makam, koltuk, diploma, doktora peşinde koştuğunuz kadar Allah peşinde, ilim peşinde, âhireti kazanma peşinde koşmuyorsunuz. Bunları dert edindiğiniz kadar âhiretteki hesabı-kitabı dert edinmiyorsunuz. Parayı düşündüğünüz kadar A’lâ’yı düşünmüyorsunuz. Yemeği düşündüğünüz kadar Bakara’yı düşünmüyorsunuz. TV’nin haberlerinin peşinde koştuğunuz kadar Kur’an’ın haberlerini merak etmiyorsunuz.

İnsanlar mutlaka lâzım olacakları bırakıyor da belki lâzım olacakların peşine düşüyorlar. Bâkîyi terk ediyorlar da fânîyi tercih ediyorlar. Burada kalacak olan üç kuruşluk dünya menfaati için kalıcı olan âhiretlerini öldürüyorlar.

“Halbuki âhiret ise daha bâkîdir.”

Dünya göz açıp yumacak kadar kısa iken, âhiret sonsuzdur. Dünyadakilerin hepsi burada kalacak, ama âhiret için yapılanlar kalıcıdır.

Dünyadakilerin hiçbirisi öbür tarafa intikal etmeyecek ama âhiret için yapılanlar yarın bizimle birlikte olacaktır. Dünya için burada kalacağın kadar, âhiret için de orada kalacağın kadar hesabını unutmamak lâzımdır.

18-19. "Doğrusu bu hükümler ilk sahifelerde, İbrahim ve Mûsâ'nın sahifelerinde de vardır."

Bütün bunlar yeni değil, ilk defa şimdi oluyor değil. Öncekilerde de böyleydi. Yani şu anda sizin yaptığınız bu dünyayı âhirete tercih ediş sadece sizin hayatınızda değil, öncekilerin hayatında da vardı. Onlar da aynı şeyi yapmışlardı da yerin dibine batırılmışlar, cehennemi boylamışlardı. Sanki sizden öncekilerin hayatlarından ibret almadan onları takip ediyorsunuz, diyor Rabbimiz.

Ya da bunlar, bu âyetler, bu Allah yasaları yeni değil, ilk sayfalarda da böyleydi. İbrahim'in, Mûsâ'nın suhuflarında da Rabbiniz bu konuları inzâl ederek insanları uyarmış, onlara yol göstermişti. Allah tarihin hiçbir döneminde kullarını vahiysiz bırakmamış, sürekli yol göstermiş, hayat programı göndermiştir.

Allah'ın izniyle bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Sübhanekallahümme ve bihamdike, la ilahe illa ente, estağfiruke ve etûbü ileyk.

ĞÂŞİYE SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 88., Nüzûl sıralamasına göre 68., Mufassal sûreler kısmının on birinci grubunun dördüncü ve son sûresi olan Ğâşiye sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 26'dır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

1. "Ey insanoğlu! Her şeyi kaplayacak kıyâmetin haberi sana gelmedi mi? 2. O gün birtakım yüzler zillete bürünmüştür. 3. Zor işler altında bitkin düşmüştür. 4. Yakıcı ateşe yaslanırlar. 5. Kızgın bir kaynaktan içirilirler. 6-7. Semirtmeyen, açlığı gidermeyen kötü kokulu bir dikenden başka yiyecekleri yoktur. 8. İnanmış olanların yüzleri o gün pırıl pırıldır. 9. Yaptıklarından hoşnutturlar. 10. Yüksek bir cennettedirler. 11. Orada boş söz işitmezler. 12. Orada akan kaynak vardır. 13. Orada, yükseltilmiş tahtlar vardır. 14. Yerleştirilmiş kâseler, 15. Sıra sıra yastıklar, 16. Serilmiş, yumuşak tüylü

halılar vardır. 17-20. Bu insanlar, devenin nasıl yaratıldığına, göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl dikildiğine, yerin nasıl yayıldığına bir bakmazlar mı? 21. Ey Muhammed! Sen öğüt ver! Esasen sen sadece bir öğütçüsün. 22. Sen, onlara zor kullanacak değilsin. 23-24. Ama kim yüz çevirir, inkâr ederse, Allah onu en büyük azaba uğratır. 25. Doğrusu onların dönüşü Bizedir. 26. Sonra hesaplarını görmek de bize aittir."

Ğâşiye sûresi, Mekke döneminin ilk yıllarında, Rasulullah efendimizin dâvetinin henüz yeni yeni anlaşılmaya başlandığı bir dönemde nâzil olmuştur.

Sûre, insanları bir gün beyinlerinde patlayacak, herkesi kuşatıp etkisi herkese ulaşacak olan kıyâmetin dehşetiyle uyararak söze başlar. Sonra kıyâmetin kopuşuyla insanların iki gruba ayrılacakları anlatılır. Bunlardan birinci grup, dünyada yaşadıkları bozuk düzen ha-yatlarından ötürü, yüzlerinin karardığını, zillet ve meskenet, horluk ve hakirlik içinde gözlerinin önlerine düştüğünü, boyunlarının bükülüp tıraşlarının önlerine indiğini, boşa kürek çekmiş oldukları için cehenneme yuvarlandıklarını gören ve orada korkunç azaplara maruz kalacak kimselerdir. İkinci grubun da bunların tamamen tersine dünyada Allah adına ve Allah'ın istediği bir hayatı yaşayıp, sonunda yaşadıkları bu hayatın karşılığı olarak razı olacakları bir cennet hayatına lâyık görülmüş olanlardır. Kıyâmet günü dünyada yaptıkları kullukların karşılığını gördükleri için yüzleri gülen, yüzleri sevinçten pırıl pırıl, nîmet içinde oldukları yüzlerinden ve her hallerinden belli olan, hem dünyada yaptıklarından, hem de bunlara mukabil âhirette bulduklarından razı olmuş mü'minler olduğu anlatılır.

Daha sonra da Rabbimiz kendi gücünü, kudretini, rubûbiyet ve ulûhiyetini ortaya koyacak yaratıklarından deliller serdeder. En sonunda da istediği gibi yaşamayanlara azapların en büyüğünü hazırladığını, çaresiz insanların kendisine döneceklerini ve onların hesabını göreceğini vurgular.

1. "Ey insanoğlu! Her şeyi kaplayacak kıyâmetin haberi sana gelmedi mi?"

Ey Peygamberim ve ey kullarım! Sana, o öncekilerin ve sonrakilerin

tümünü kuşatacak, dehşetiyle insanların tümünü bürüyecek o büyük belânın haberi geldi mi? Haberin oldu mu ondan? Peki nereden gelecekti kıyâmetin haberi? Bunu aklıyla bulması, ya da herhangi bir dış kaynaktan öğrenmesi mümkün müydü Peygamberin? Elbette hayır. Kıyâmet haberi Allah'tan gelmeliydi ve işte bu sûresiyle, bu sûresinden önce nâzil buyurduğu sûreleriyle bunun haberini Rabbimiz kullarına ulaştırıyordu. Öyleyse buradaki soru cevap bekleyen, cevap isteyen bir soru değildir. Çünkü soruyu soran, bilgi kendisinden olan, bilginin kaynağı olan, bilgisi tam olan, mutlak bilen Allah'tır. Sorulan da, Kitabımızın beyânıyla cahilin cahili insandır. Öyleyse bu cevabı beklenen bir soru değildir. Bu, insanların dikkatlerini bu konuya çekmeyi amaçlayan bir sorudur. Bize herkesten merhametli olan Rab-bimiz, rahmetinin gereği yarın olacaklar konusunda bizi bu günden uyarmak için sûreye böyle başlıyor.

Rabbimiz bizim dikkatlerimizi çekerek, bizi intibaha dâvet ederek söze başlıyor. Çünkü bu konu, kıyâmet konusu yeryüzünde en büyük, en azîm bir konudur. Yeryüzünde en büyük hakikat, gerçekleşmesi kesin olan tek olay, tek gerçek, tek bilgidir. Tüm insanları en çok ilgilendirmesi gereken, durup dinlemeleri, anlayıp özümsemeleri gereken bir olaydır. Herkesin her şeyi bırakıp, durup düşünmesi gereken bir gerçek. Kıyâmet gerçeği, ölüm ötesi hayat ve hesap-kitap gerçeği. Cennet ve Cehennem gerçeği. Yeryüzünde bundan daha büyük, bundan daha önemli bir olay olamaz. İşte önemine binaen insanları uyanıklılığa dâvet eden bir hitap tarzıyla Rabbimizin sözlerine başladığını anlıyoruz.

Rabbimiz böyle genel bir ifadeyle kıyâmete bizim dikkatimizi çektikten sonra, kıyâmette olacakların detayına geçer. Ne olacak, neler gerçekleşecek o gün? Neden o günü hafızalarımızda, gündemimizde canlı tutmalı ve unutmamalıyız? Çünkü:

2. "O gün birtakım yüzler zillete bürünmüştür."

O gün kimi yüzler zelil, hor, hakir, önlerine düşmüş, suspus olmuşlardır. Kimi yüzler var ki o gün perişandır. Vücûh, yüzler anlamına geldiği gibi, insanlar anlamına da gelir. Yüz ifade edilmiş, ama esasında o yüzlerin sahipleri kastedilmiştir. İşte o gün nice yüzler var-dır ki, nice yüz sahipleri vardır ki, kayıplarından, ıstıraplarından ötürü kapkara kesilmiştir. Kıyâmet sûresinin ifadesiyle bâsira olmuştur. Yani Abus bir çehre olarak pusarır, asılıp kalır. Adam suçundan, kaybından, ayıbından, ıstırabından, üzüntüsünden dolayı suspus

olmuş, yı-kılmış, bitmiş, tükenmiştir.

Şûrâ sûresinde de şöyle buyurulur:

"Aşağılıktan başları öne eğilmiş, göz ucuyla gizli gizli etrafa bakarken, ateşe sunulduklarını görürsün."
(Şûrâ 45)

Onların ateşe sunulduğunu, cehenneme arz edildiklerini görürsün. Yaşadıkları dünya hayatında Allah'a kulluğu reddedip, zulmü, dalâleti, sapıklığı tercih etmiş bu insanları cehenneme yuvarlanırlarken görürsün ki, onlar aşağılıktan, zilletten, horluk ve hakirlikten ötürü boyun bükmüşler, suspus olmuşlardır. Başları önlerine düşmüş, korkudan göz ucuyla gizli gizli etraflarına bakmaktadırlar.

Alçakların tüm müstekbirlikleri, tâğutlukları, zulümleri, şirretlikleri, azgınlıkları tükenmiştir. Ne Rablikleri, ne İlâhlıkları, ne krallıkları, ne de egemenlikleri kalmıştır. Her şeyleri bitmiş, suspus olmuşlardır. Korku içinde gizli gizli, korku ve dehşet içinde göz ucundan etraflarına bakmakta ve kendilerine bir yardımcı aramaktadırlar. Yani görmek is-temedikleri bir âkıbete karşı bakışlarını kaçırmaya çalışıyorlar. Ateşi, cehennemi görmemek için gözlerini kapatmaya çalışıyorlar ama bunun bir gerçek olduğunu ve asla bundan kurtulamayacaklarını kesinlikle bildikleri için de bakmazlık ta edemiyorlar, göz ucuyla ateşe bakıyorlar.

Daha önce Allah önünde eğilip O'nun arzularına boyun bük-mezlerken, şimdi artık korkuyla boyunları aşağıya düşmüş, zillet içinde susmuşluğu soluklamaktadırlar. İstemedikleri, beğenmedikleri bir manzara karşısında üzüntülerinden kahroluyorlar. Çünkü:

3. "Zor işler altında bitkin düşmüştür."

Bunun iki mânâsı vardır: Dünyada Allah'ın istediği biçimde inanmadıkları, Allah'ın istediği kulluğu yaşamadıkları için zillet içinde yüzleri önlerine düşmüş kimseler, cehennemde sürekli kendilerini yo-racak, kendilerini insanlıktan çıkaracak çok pis ve yorucu işlere sürülecekler. Dünyada gururlanarak Allah'a kulluğa yanaşmayanlar, Allah'ın kendilerinden istediği müslümanca bir hayata karşı müstekbirce bir tavır takınanlar, Müslümanlığı zor ve ağır görenler, bu

tutumlarına karşılık cehennemde zincirler, kelepçeler, prangalar ve bukağılar takılmış olarak cehennemin yüksekliklerine tırmanıp, alçaklıklarına yuvarlanarak çok yorucu ve kahredici işlere sürüleceklerdir. Dünyada Allah için en küçük bir meşakkate bile katlanamayan, Allah için çok küçük bir fedâkârlığı bile göze alamayan bu kâfirler, orada çok yorucu işlere sürüleceklerdir. Hâkka sûresinde şöyle buyruluyor:

"Sonra cehenneme yaslayın! Sonra onu boyu yetmiş arşın olan zincire vurun."

(Hâkka 31,32)

Yine Mü'min sûresinde de şöyle buyuruluyor:

"Kitaba ve Resullerimizi gönderdiğimiz şeylere yalan diyenler, artık ilerde bilecekler. O zaman boyunlarında zincirler ve halkalar olduğu halde sürükleneceklerdir."

(Mü'min 70-72)

Ya da bu adamlar dünyada çalışıp çabalamışlar, ama tüm amelleri, tüm yaptıkları, tüm enerjileri boşa gitmiştir. Zira amel, Allah'ın istediği biçimde olmalıdır. Çalışma, Allah'ın belirlediği yasalara uygun olmalıdır. Kâfirler de dünyada çalışıp yorulurlar, mü'minler de. Kâfirlerin takip ettiği dinleri, hayat programları olduğu gibi, mü'min-lerin de bir dinleri, bir hayat programları vardır. Lâkin birisi Allah'ın be-lirlediği bir kulluk programını icra adına koşturup yorulurken, ötekilerin koşturmaları, yorulmaları Allah yolunda olmadığı için onlarınkilerin ta-mamı boştur, boşa gitmiştir. Kehf sûresi bunu şöyle anlatır:

"Ey Muhammed! "Size, amelce en çok kayıpta bulunanları haber vereyim mi?" de. Dünya hayatında, çalışmaları boşa gitmiştir, oysa onlar, güzel iş yaptıklarını sanıyorlardı."

(Kehf 103-104)

Dünya hayatında amelleri boşa giden ve insanların en zararda olanlarını size haber vereyim mi? Onların dünya hayatında tüm sa'y-leri, tüm mesaileri, tüm yaptıkları ve kazandıkları boşa gitmiştir. Ya da onlar tüm çabalarını, tüm plan ve programlarını dünya adına harcamış kimselerdir. Yani bunlar dünyayı kıble edinmiş, tüm plan ve programlarını dünyayı kazanmak adına yapmışlar,

dünyalık elde etmek, dünyada zengin ve başarılı olmak üzere yapmış insanlardır. Tüm yatırımlarını dünyada kalıcı ve âhirete intikal etmeyici şeylere yapmışlardır. Dünyada zengin olmak ve dünyada başarmak onların tek amacıydı. Âhiret adına bir endişeleri yoktu. Bu yüzden hayatlarında Allah'ı diskalifiye etmişler, peygamberi unutmuşlar, kitabı, hesabı yok farz etmişlerdir. Hesabı yok farz edince de kendilerini her türlü sorumluluktan azâde saymışlar ve tıpkı hayvanlar, ipini koparmış danalar gibi sorumsuzca bir hayat yaşamışlardır. Bunu yaparken de çok iyi bir şey yaptıklarını zannetmişler, böylece hayatlarını mahvetmişler. Tüm yaptıkları boşa gitmiş, kendilerini de, kendilerine verilen imkânlarını da boşa harcamışlardır. Çünkü yaptıkları ve kazandıklarının tamamı dünyada kalmıştır. Zaten bu tür insanlar sermayelerini bile kaybetmiş insanlardır. Sermayeyi kaybeden birinin kâr etmesi de düşünülemez.

"Bunlar, Rablerinin âyetlerini ve O'na kavuşmayı inkâr edenlerdir. Bu yüzden işleri boşa gitmiştir. Kıyâmet günü Biz onara değer vermeyeceğiz."
(Kehf 105)

İşte bunlar Rablerinin âyetlerini, Rablerinin hayat programlarını reddeden ve O'na kavuşmayı inkâr eden kimselerdir. Allah'ın kendilerine yol göstermek üzere gönderdiği kitabının âyetlerini inkâr etmişler, Allah'ın âyetlerini örtmüşler, âyetleri gündemlerinden düşür-müşler, âyetlerden habersiz bir hayat yaşamışlardır. Yaşadıkları bu hayatın sonunda kendilerinden hesap sorulmayacak zannederek yaşamışlar, bu nedenle de tüm amelleri boşa gitmiştir. Rabbimiz buyurur ki, "Biz onlar için kıyâmet günü her hangi bir tartı da tutmayacağız." Onların amelleri asla değerlendirilmeye tâbi tutulmayacaktır. Yani, amellerinin hiçbir değeri olmayacaktır. Ne yaparlarsa yapsınlar, isterse büyük büyük ameller işlesinler, fabrikalar, yollar, köprüler kursunlar, açları doyurup çıplakları giydirsinler, değil mi ki tüm bu amellerinin yaptırıcısı Allah değildir, o halde bunların hepsi boştur. Onların dünya hayatında tüm sa'yleri, tüm mesaileri, tüm yaptıkları ve kazandıkları boşa gitmiştir. Ya da onlar tüm çabalarını, tüm plan ve programlarını zaten dünya adına yapmış, tüm enerjilerini dünya adına harcamış kimselerdir.

Bunun bir başka manası da şudur: Dünyada yaptıklarının, ya-pacaklarının, düşüncelerinin, planlarının, projelerinin tümünü Allah boşa çıkaracak ve hiçbirisini neticeye ulaştırmayacaktır. Müslümanlara karşı kurdukları tuzaklarının hepsini Allah boşa çıkaracaktır. Aynı zamanda Allah'a, Allah elçilerine, Allah yasalarına, Allah'ın sistemine düşmanlıklarından ötürü, Allah,

onların dünyada iyi sayılabilecek, ha-yırlı sayılabilecek türden yaptıkları amellerinin tümünü boşa çıkaracaktır. Hiçbir amelleri kabul edilmeyecek, hiçbir gayretleri onları doğruya, Hakka ve huzura götürmeyecektir.

İşte görüyoruz, yaptıklarının hiçbirisi neticeye ulaşmamaktadır. Kâfirlerin tüm projeleri boşa çıkmaktadır. Adâlet diyorlar, toplumda adâleti gerçekleştireceğiz diyorlar, ama bakıyoruz sonunda yaptıkları sadece zulüm doğuruyor. Eşitlik diyorlar, hak, hukuk diyorlar ama so-nunda insanlar birbirlerini yiyecek duruma geliyor. Emniyet diyorlar, emniyet ve güven ortamı kuracağız diyorlar, ama yaptıkları korkudan başka bir şey doğurmuyor. Ekonomi diyorlar, insanların yüzlerini güldüreceğiz diyorlar, ama bakıyoruz ki doğan nesillerini bile gırtlağına kadar borçla karşılıyorlar. Özgürlük diyorlar, toplumlarını efendilerinin kölesi yapıyorlar. Vatandaşlarını başkalarına peşkeş çekiyorlar. Tüm yaptıkları boştur, Allah boşa çıkarmaktadır. Hiçbir düşünceleri, hiçbir projeleri, hiçbir niyetleri neticeye ulaşmayacak, diyor Rabbimiz.

4. "Yakıcı ateşe yaslanırlar."

Onlar, sonunda bir ateşe yaslanacaklardır. Dünyada çalışıp çabaladılar, yorulup kırıldılar ama sonunda orada da dinlenemeyecekler ve korkunç derecede yanan alevli bir ateşe yaslanıverecekler. Hani dünyada insan yorucu bir çalışmadan sonra dinlenmek için şöyle yaslanacak bir şey arar ya, mü'minler dünyada Allah adına ve Allah yolunda gerçekleştirdikleri yorulmalarının sonucunda cennette hûrilere, koltuklara, kanepelere, tahtlara yaslanırlarken, bunlar da ateşe yaslanacaklar.

5. "Kızgın bir kaynaktan içirilirler."

Onlara orada son derece kaynar bir pınardan kaynar su içirilecektir. Aniyeh kelimesi "ina"dandır. Yani harareti son haddine ulaşmış kaynar bir su verilecektir onlara. Rahmân sûresinde anlatıldığı gibi, ateşle bu kaynar su arasında koşturur durur onlar.

"Onlar, cehennem ateşiyle kaynar su arasında dolaşır dururlar."
(Rahmân 44)

Kâfirlerin cehennemdeki durumları işte böyledir. Mü'minlerin durumları ise onlarınkinden çok farklıdır. Orada onlar için tertemiz su ırmakları vardır. Hiç bozulmayan, sürekli taptaze su ırmakları vardır. Tadı, kokusu hiçbir zaman bozulmayan süt ırmakları vardır. Rableri tarafından yaratıldığı gibi fıtrat-ı

aslîyesi bozulmamış süt ırmakları… Ama bu sütler hayvanların göğüslerinden sağılmış sütlerden değildir. Allah tarafından kaynak olarak çıkarılmış ve akıp giden nehirlerdir bunlar. Sonra yine orada mü'minler için içenlere zevk ve lezzet veren şarap ırmakları ve süzme bal ırmakları vardır. Ama bu şaraplar dünya şaraplarına benzemez. İçenlere sarhoşluk vermez, akıllarını gider-mez, abuk sabuk konuşturmaz. Orada onlar için her türlü meyveler vardır. Amellerinin, sa'ylerinin semeresi ve meyveleri vardır onlar için. Tabi bunlar, bu meyveler ihtiyaç için değil lezzet içindir, keyif içindir. Tüm bu nîmetlerin ötesinde onlar için Rablerinden bir mağfiret vardır.

Hattâ böyle vücutlarını parça parça edecek kaynar sularla ateşlerin arasında kahrolan cehennemliklerin zaman zaman cennetlikleri görecekleri ve onların durumlarına muttali oldukça hasretten kahrolacakları anlatılır. Cehennemlikler, cennetteki mü'minleri pınarlar başlarında, hûriler eşliğinde, ellerinde şaraplarla, birbirlerine girmiş, girift olmuş muz bahçeleri arasında, çağlayanların ortasında, bal-dan ırmakların, sütten nehirlerin kenarlarında zevk-ü sefa içinde birbirleriyle kadeh alış-verişlerini görünce:

"Bize biraz su veya Allah'ın size verdiği rızktan gönderin" diye seslenirler."
(A'râf 50)

Ey mü'minler! Ey Allah'ın rahmetine ermişler! Ey yaşamaya hak kazanmışlar! Ne olursunuz, Allah aşkına şu içtiğiniz sularınızdan, şaraplarınızdan, şu keyfini çıkardığınız rızıklarınızdan, ballarınızdan, sütlerinizden, şaraplarınızdan, şerbetlerinizden, meyvelerinizden, üzümlerinizden, incirlerinizden, muzlarınızdan, elmalarınızdan, portakallarınızdan, bıldırcınlarınızdan, helvalarınızdan biraz da bizim tarafa gönderseniz, biraz da bizim tarafa dökseniz olmaz mı? Yandık, öldük, bittik, mahvolduk diye yalvaracaklar.

Gerçekten dayanılmaz bir azabın içinde olacaklar. Gölge olarak yalnız dumanın bulunabileceği, yiyecek olarak dari dikeni, irin, cehennemliklerin göz yaşları, içecek olarak da hamîm, maden eriyiği ve kaynar su bulunabilen bir azap düşünün. Bir damla suya muhtaç, bir gram oksijene hasret dayanılmaz bir azabın içindelerken cenneti görüyorlar, cennetlik Müslümanların nîmetler içinde yüzdüklerini görüyorlar ve yalvarıp yakarmaya başlıyorlar.

6-7. "Semirtmeyen, açlığı gidermeyen kötü kokulu bir dikenden başka yiyecekleri yoktur."

Orada, cehennemde cehennemliklerin yiyecekleri de dari dikenidir. Ne insanın, ne de hayvanın boğazından geçmeyecek bir diken. Ne besler, ne de açlığı giderir. Ne semirten ne de doyuran bir yi-yecektir bu. Hâkkâ sûresi 35-36. âyetlerde bunun Ğısliyn olduğu anlatılır.

Ebu'd-Derda efendimizin rivâyet ettiği bir hadislerinde de Ra-sulullah efendimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Allahu Teâlâ cehennemliklere cehennem azabına denk bir açlık duygusu verir. Onlar da acıyla yardım isterler. Kendilerine Dari ile yardım edilir. Onlar sonra tekrar yardım isterler ve kendilerine boğazlarından geçmeyen bir yiyecekle yardım edilir. Dünyada iken bu tür şeyleri boğazlarından su ile geçirdiklerini hatırlarlar ve su aramaya başlarlar. Allah da onların susuzluğunu iyice şiddetlendirir, sonra onlara kaynar sıcak sudan zorla ve sıkıntı ile içirir. Suya yüzlerini yaklaştırdıkları zaman yüz derileri soyulur. Pişer ve kızarır. Bu su karınlarına gittiği zaman orayı paramparça eder."

(Hazin tefsiri 6/498)

Demek ki onlar kendilerini doyurup açlıklarını gidermeyecek şeyler yiyeceklerdir. Yani bu cehennemliklerin yiyecekleri insan yiyeceği değildir. Çünkü diken bir deve yiyeceğidir ve üstelik devenin de yiyecek bir şey bulamadığı zaman yiyebileceği bir şeydir. Binaenaleyh bu yiyeceğin insana gıda sağlaması da, açlığı gidermesi de mümkün değildir. O zaman bu ifade onların orada yiyebilecekleri hiçbir şeyleri yoktur anlamına gelmektedir.

8. "İnanmış olanların yüzleri, o gün pırıl pırıldır."

Rabbimiz birinci gruptaki insanların durumlarını anlattıktan sonra, şimdi de mü'minlerin durumlarını anlatmaya başlıyor. O gün kimi yüzler de vardır ki, başarı neticesinde, sürur içinde ışıldar, parlar dururlar. Yani karşılaştıkları güzel âkıbetler karşısında memnun, neşeli, sürurlu, sevinçli, pırıl pırıl böyle parlak yüzler vardır. Tıpkı Mutaf-fifin sûresinin anlattığı gibi:

"İyiler, şüphesiz nîmet içinde ve tahtlar üzerinde etrafı seyrederler. Onları, yüzlerindeki nîmet pırıltısından tanırsın."
(Mutaffifin 22-24)

Orada mü'minler yüzlerinin pırıltısından tanınacaklar. Çünkü onlar orada Allah tarafından ağırlanacaklardır. Onlar için orada büyük bir ağırlanma vardır. Orada Allah'ın sonsuz lütfuna ve ebedî ağırlamasına gidiyor mü'minler. Orada mahrumiyet yoktur. Orada üzüntü verici herhangi bir şey yoktur. Kur'an'ın başka bir yerinde Rabbimiz o mü'minler için "Tuhberun" ifadesini kullanır. Bu kelime, Allah'ın nîmetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi anlamına gelir.

Allah'ın nîmetlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hissedilecektir. Sevinçleri, memnuniyetleri, yüzlerinden, gözlerinden, hallerinden ve tavırlarından etrafa taşacaktır. Onları görenler her taraflarından bu nîmetlerin sevincinin aktığını hissedecektir. Dünyada işledikleri salih ameller ve yaşadıkları vahiy kaynaklı hayatları şükre değer görüldüğü için cennette süslenip ziynetlendirilecekler, ikram olunacaklar. Cennet onlarla özdeş olacak. Cennet ve nîmetleri onların içlerine, dışlarına sinecek ve tüm zerrelerinde etkisini gösterecektir. Cenneti kuşanacaklar, sevinci giyinecekler, hep neşeli, hep canlı olacaklar. Allah'ın rahmeti onları çepeçevre kuşatacak ve Allah'ın nîmetleriyle iç içe olduklarını her an hissedecekler de, bütün bunların Rablerinden geldiği şuuru içinde Rablerine karşı sürekli bir hayranlık ve şükran duygusu içinde olacaklar.

9."Yaptıklarından hoşnutturlar."

Mü'minler dünyadaki sa'ylerinden, yaptıklarından, amellerinden, yorulmalarından razıdırlar. "Çok şükür iyi yolda olmuşuz. Çok şükür Kitapla hareket etmişiz. Çok şükür yolumuzu vahiyle bulmuşuz. Çok şükür Allah'ın istediği bir hayatı yaşamışız. Çok şükür hayatımızı Allah için yaşamışız. Çok şükür hayatımızı Rabbimizin beğenisine sunmuşuz. Çok şükür Rabbimizin istediği hayatı yaşamış, Rabbimizi razı edecek amellerin peşinde olmuşuz" diyerek yaşadıkları hayattan büyük bir hoşnutluk ve saadet duymaktadırlar. Çünkü yaşadıkları hayatın karşılığını görmüşler, güzel amellerinin meyvelerini devşirmişlerdir.

Çünkü o mü'minler dünyada Allah'a inanmışlar, Allah'ın hayat programını

kabullenmişler ve hayatlarını Allah için yaşamış kimselerdir. İhsan içinde, her an Allah huzurunda olduklarını unutmadan, Allah kontrolü altında bir hayat yaşamışlardır. Siyasal, ekonomik, hukukî, içtimaî, ferdî, ailevî tüm işlerini, tüm amellerini Allah inancına bina ederek bir hayat yaşamışlardır. Birbirleriyle, diğer varlıklarla, Rableriyle münâsebetlerini, savaş, barış gibi tüm amellerini bu esasa bina ederek bir hayat yaşamışlardır. Tüm ilişkilerinde, tüm kararlarında ve davranışlarında kendilerini yaratan, kendilerini yaşatan Rablerinin hu-zurunda olduklarını unutmamışlardır. Bütün kalpleriyle, bütün varlıklarıyla, bütün benlikleriyle, zâhirleriyle, bâtınlarıyla, içleriyle, dışlarıyla, zamanlarıyla, mekânlarıyla Allah huzurunda olduklarının şuurunda olmuşlardır.

Allah'ın Resûlü, Cibril hadisinde: ***"Her ne kadar sen onu görmüyorsan da O seni görüyor ya"*** buyuruyordu ya, işte bu duygu dünyada onların ruhlarını, bedenlerini, her şeylerini kaplayan bir ürperti olmuştu. Her an Rablerinin basiret nazarının mevcudatın her zerresine nüfuz ettiğini iliklerine kadar hissederek hayatlarına çeki düzen vermişlerdir. Her şeyden haberdar olan, her şeyi gören ve her şeye nüfuz eden gözün sürekli murakabesi altında bulunmanın korkusu ve hacaleti içinde samimi bir kalple O'na yönelmişler, hiçbir zaman hiçbir eylemlerinin O'ndan gizli kalmadığını anlayarak, O'nun göremeyeceği bir harekette bulunmamışlar, içlerini dışlarını temizleyip O'na lâyık hale gelmişler, O'nun rızasını kazanmak için ellerinden ge-len her şeyi yapmak için çırpınmışlardır. Yaptıklarını O'nun istediği bi-çimde ve O'na lâyık yapmaya çalışmışlardır. Yaptıklarını O'nun kitabına ve Resûlünün Sünnetine uygun yapma gayreti içine girmişlerdir. Tüm sa'ylerini vahiy kaynaklı yapmaya, istinat noktaları olarak vahyi temel almaya çalışmışlardır.

Sa'y deyince elbette Hacer annemizi ve onun sa'y'ini hatırlamak zorundayız. Safa'yı, Merve'yi, zemzemi hatırlamak zorundayız. Leyl sûresinde de anlatıldığı gibi insanların sa'yleri farklıdır. İnsanların amellerindeki, hareketlerindeki hedefleri, niyetleri farklı olduğu gibi, o amellerin yaptırıcıları da farklı farklıdır. Kimisi yaptıklarını sadece Allah için yapar, kimileri de başka maksatlarla yaparlar. Sa'yler farklı olunca, elbette Safa ve Merve'ler de farklı olacaktır. Safa ve Merve'ler farklı olunca da bu sa'ylerin sonunda elde edilecek zemzemler de farklı olacaktır. Kim nerede, ne adına sa'y ediyorsa sonunda bulacağı zemzemi de o olur. Allah adına sa'y eden, yarın Rabbinin hoşnutluğunu umarak sa'y eden bir mü'min elbette sonunda buna ulaşacaktır. Ama sadece bir kısım dünyalıklara ulaşmak için sa'y edip yorulan bir kimse de elbette sonunda ona ulaşacaktır. Kim nereyi sevmişse, nerede sa'y ediyorsa, ne adına

koşturuyorsa, kafasındaki hedefi neyse sonunda ona ulaşacak, zemzemi oradan içecektir.

Şimdi bu âyetler çerçevesinde kendi kendimize soralım: Acaba bizim sa'yimiz neresi? Sizin sa'yiniz neresi? Ne adına koşturuyoruz? Neyi bulmak, neye ulaşmak istiyoruz? Hayat programımızı kim belirliyor? Bu yaptıklarımızın yaptırıcısı kim? Ya da bu sa'ylerimizin Safa'sını, Merve'sini kim belirliyor? Hareketlerimizi, amellerimizi din mi belirliyor, Allah ve Resûlü mü belirliyor? Yoksa kendimiz mi belirli-yoruz? Yâni ne yapacağımızı, ne alacağımızı, ne satacağımızı, hangi mesleği seçeceğimizi, ne okuyacağımızı, nerede okuyacağımızı, nasıl giyineceğimizi, nasıl yaşayacağımızı, neleri yiyip, neleri içeceğimizi kim belirliyor? Yaptıklarımızın ve yapmadıklarımızın yaptırıcısı ve yaptırmayıcısı kim? Unutmayın ki yarın insanlar bu sa'ylerine göre değerlendirilmeye tâbi tutulacaklardır.

Allah adına ve Allah'ın belirlediği yasalar istikâmetinde sa'y eden, hayatlarını Allah'ın istediği biçimde yaşayan müslümanlar sa'y-lerinden, amellerinden, hayat programlarından razı olacaklar, memnun olacaklar. Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın peygamberine iman eden, Kitap ve Peygamberle birlikte olan, hayatını Kitap ve Peygamberle düzenleyen kimseler yarın yaptıklarından hoşnut olacaklar. Yaptıklarının karşılığı olarak buldukları cennetle sevinip coşacaklar. Sevinçten yüzleri pırıl pırıl, ışıl ışıl olacak, memnuniyetleri her taraflarından okunacak.

Hayat programını, sa'y'ini kendisi belirleyen, Allah'ın hayat programını reddeden, suçlu olan, kötülük işleyen, kötülük peşinde ko-şan, reddeden, başkaldıran, isyan eden, itiraz eden, kabule yanaşmayan, Allah'a teslim olmayan kimselerin yaşadıkları bu bozuk düzen hayatlarına karşılık cehennemde korkunç bir azabı boylarlar. Rab-bimiz, bunlarla mü'minlerin kesinlikle bir tutulmayacağını anlatıyor.

Sonra onlar, o mü'minler:

10. "Yüksek bir cennettedirler."

Yüksek cennettedirler onlar. Dereceleri yüksek, ya da kadr u kıymetleri yüksek cennettedirler. Bu yükseklikle mekân yüksekliği kastedilmiş olabileceği gibi, derece, şan, şöhret, mertebe, makam, mevki yüksekliği de kastedilmiş

olabilir. Ahkâf sûresinde bu husus şöyle anlatılır:

"İşlediklerinden ötürü herkesin bir derecesi vardır. Herkese işlediklerinin karşılığı ödenir. Kendilerine haksızlık yapılmaz."
(Ahkâf 19)

Ne iyilerin iyilikleri, ne de kötülerin kötülükleri karşılıksız kalmayacaktır. Dünya hayatında yaptıklarından, işlediklerinden ötürü herkesin amellerine karşılık dereceleri vardır. Cennette cennetlikler için de, cehennemde cehennemlikler için de dereceler vardır. Cennetin de, cehennemin de dereceleri vardır. Cennetin ve cennetliklerin dereceleri kademe kademe yukarı doğru yükselirken, cehennemin ve cehennemliklerin dereceleri de aşağıya doğru derecelenmektedir. Dereceler, ameller karşılığıdır. Cennetliklerinki mükafat ve nîmetlerin artırılması türünde bir derecelendirilme iken, kâfirlerinki de azabın art-ması türünde bir derecelendirilmedir.

Allah, kullarına dereceler verir. Bakıyoruz bugün de birileri kendi kullarına, kendi kölelerine dereceler veriyor. Birinci derece, ikinci derece, üçüncü, beşinci derece gibi dereceler veriyorlar. İlk üç dereceye girenlere, yani limon gibi suyunu sıkıp posasını çıkardıklarına, pillerini bitirdiklerine yeşil pasaport verenler, "Sen dekansın, sen bakansın, sen profesörsün, sen doçentsin" gibi dereceler dağıtanlar veya "Seni maiyetime aldım, sen "Mukarrabûn"dansın gibi lütuflarda bulunanlar görüyoruz. Her Rabb kullarına elbette dereceler verir. Ama Allah'ın dereceleri o kadar yücedir ki, katında o kadar yüce dereceler vardır ki, O'nun verdiği dereceleri hiç kimse veremez. Öyleyse kim ki-me kulluk ediyor, kim kulluk ettiği varlıktan mükafat olarak ne bekli-yor, bunu çok iyi düşünmek zorundadır. Unutmayalım ki Rabbimizin cennette kullarına hazırladığı yüksek dereceler öyle ölümle bitmeyen, sonlu olmayan derecelerdir.

11. "Orada boş söz işitmezler."

Orada o mü'minler ***"Lâğıye"*** de işitmezler. Lâğıye kelimesinin birkaç manası vardır:

1. Lâğıye, bâtıl demektir. Mü'minler orada asla bâtıl söz söylemeyecekler, bâtıl söz işitmeyecekler.

2. Yemin demektir. Orada onların ağzından böyle yemin söz

duyulmayacaktır.

3. Sataşmak demektir. Birbirlerine sataşma, atışma, tartışma olmayacaktır orada.

4. İsyan, günah ve başkaldırı demektir. Mü'minlerden kesinlikle orada isyan ve günah sadır olmayacaktır.

5. Lâğiye, boş şey demektir. Mü'minler orada boş ve lüzumsuz şeylerle uğraşmayacaklar. Çünkü mü'minler dünyada da boş şeylerden iraz etmiş kimselerdi. Orası öyle boş şeylerle kazanılmış bir yer değil ki boş şeyler konuşulsun.

Bundan şunu anlıyoruz: Dünyada hangi meclislerin cennet meclisleri, hangilerinin de öteki meclisler olduğunu o meclislerde konuşulanlardan ve yapılanlardan anlamak mümkündür.

Cennette, o içki içim ortamlarında veya cennet hayatının tümünde bunların hiçbirisi olmayacaktır. Orada ne hazımsızlık, ne lüzumsuzluk, ne kötü söz, ne günah, ne bâtıl, ne yemin, ne sataşma, ne isyan hiçbir şey duyulmayacak. Sakın ha dünyadaki gibi tasavvur etmeyin!

"Orada boş sözler değil sadece esenlik veren sözler işitirler. Orada rızıklarını sabah akşam hazır bulurlar."
(Meryem 62)

Yunus sûresinde de Rabbimiz mü'minlerin cennetteki dualarını, tahiyyelerini şöyle anlatır:

"Oradaki duaları: "Münezzehsin ey Allah'ım" dirlik temennileri: "Selâm size" ve dualarının sonu da: "Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun"dur."
(Yunus 10)

Onların orada tahiyyeleri selâmdır. Yani cennette mü'minler birbirleriyle karşılaştıkları ortamlarda da birbirlerine sözleri, mukabeleleri sadece selâm olacaktır. Birbirlerine "selâmun aleyküm" diyecekler, selâm, selâmet ve esenlik dileyecekler. Çünkü Selâm, Rabbimizin isimlerinden birisidir. Böylelikle

mü'minler birbirlerine Rablerini, bu nîmetleri kendilerine veren Rablerine hamdi ve Rablerinin nîmetlerinin güzelliklerini hatırlatacaklardır. Dünyada iken tüm bu nîmetleri Rablerinden bilip O'na teşekkür adına kulluklar yapmışlardı, şimdi cennette de kendilerine gözlerinin görmediği, kulaklarının duymadığı, akıl ve hayallerinden bile geçiremedikleri envaî çeşit nîmet ve lütuflarda bulunan Rablerine karşı hamd ve kullukları devam etmektedir. Elbette dünyada selâm, selâmet, İslâm ve teslimiyet içinde bir hayat yaşayan mü'minlerin yurdu selâmet yurdu olan cennet olacaktır. Dünyada kişi nasıl bir hayat yaşamışsa, sonunda bulacağı hayat da onun aynısı olacaktır.

İnsan şu anda nasıl bir hayat yaşıyorsa, sonunda kavuşacağı hayat da onun aynısı olacaktır. Selâm, selâmet, emniyet ve teslimiyet içinde bir hayat yaşayan kişi sonunda selâmet yurdunda, selâmet ve emniyet içinde bir hayata kavuşacaktır. Zaten şu anda mü'minler dünyada böyle bir hayat yaşıyorlar. Yani şu anda mü'minler dünyada cennet, kâfirler de cehennemi yaşamaktadırlar.

Mü'minlerin dâvâlarının sonu âlemlerin Rabbine hamd etmektir. Hamd, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Hamd, sadece Allah'ın hakkıdır. Dünyadayken de zaten müslümanın ilk ve son işi, ilk ve son sözü buydu. Dünyada yasalarını uygulayarak Rabbine hamd ediyordu. Dünyada hatırını her şeyin ve herkesin hatırından üstün tutarak Rabbine hamd ediyordu. Rabbinin arzularından, Rabbinin emirlerinden razı olarak O'na hamd ediyordu. Dünyada böyle olduğu gibi, öbür tarafta da böyle olacaktır. Dünyada Rabbine hamd ederek yaşayan bir Müslüman, yaşadığı bu hayatın ilkelerini kendisine gösteren ve sonunda kendisini cennete ulaştıran Rabbine orada yine hamd edecektir. Elhamdülillah ki Allah kendisine dünyada cennetin yolunu göstermişti. Elhamdülillah ki dünyada kitaplar ve peygamberler göndermek sûretiyle hem cennete, hem de cehenneme gidişin yollarını göstermişti Allah. Eğer Rabbimiz bize şu anda cennete gidişin yolunu, usûlünü bildirmeseydi biz nereden bilebilecektik onu? İşte mü'minlerin hamdleri orada da devam edecektir.

12. "Orada akan kaynak vardır."

Orada kesilmeyen, kesintisi olmayan pınarlar vardır. Bir pınar değil, sayısız pınarlar vardır. Bakın Muhammed sûresinde de şöyle buyrulur:

"Allah'a karşı gelmekten sakınanlara söz verilen cennet şöyledir: Orada temiz su ırmakları, tadı bozulmayan süt ırmakları, içenlere zevk veren şarap

ırmakları, süzme bal ırmakları vardır. Onlara orada her türlü ürün ve Rablerinden mağfiret vardır. Bunların durumu, ateşte temelli kalan ve bağırsaklarını parça parça edecek kaynar su içirilen kimselerin durumu gibi olur mu?”

(Muhammed 15)

Orada onlar için tertemiz su ırmakları vardır. Hiç bozulmayan sürekli taptaze su ırmakları vardır. Tadı, kokusu hiçbir zaman bozulmayan süt ırmakları vardır. Sonra yine orada mü’minler için içenlere zevk ve lezzet veren şarap ırmakları ve süzme bal ırmakları vardır. Ama bu şaraplar dünya şaraplarına benzemez, içenlere sarhoşluk vermez, akıllarını gidermez, abuk sabuk konuşturmaz. Başka ne var-mış orada mü’minler için?

13. “Orada, yükseltilmiş tahtlar vardır.”

Orada mü’minler için yüksek divanlar, koltuklar vardır. Onlar orada bu yüksek tahtlara oturacaklar, çevrelerinde ellerinde şarap kadehleriyle tavaf edip emirlerine âmâde olan tomurcuk gençler olduğu halde en güzel bir hayatı yaşamaktadırlar. Şu dünyanın basit ve sonlu makamlarına ulaşabilmek için insanlar nelerini fedâ ediyorlar değil mi? Halbuki cennet ve nîmetlerinin yanında ne değeri olabilir ki bu dünyanın?

14. “Yerleştirilmiş kâseler,”

Etraflarına konulmuş, yerleştirilmiş, her ne zaman içmeye gelirlerse dolu dolu, emirlerine, iştahlarına arz edilmiş pınar başlarında kadehler, kâseler vardır.

“Onlar için altın kadehler ve tepsiler dolaştırılır, canlarının istediği ve gözlerinin hoşlandığı her şey oradadır. Siz orada temellisiniz.”

(Zuhruf 71)

Onların cennetteki hizmetçileri, ellerindeki altın ve gümüş kadehler içinde şaraplar olduğu halde onlar için hizmet adına etraflarında tavaf ettirilir. Onların emirlerine âmâde, tüm arzularını yerine getirecek hizmetçileri vardır orada ve her şey vardır onlar için. Onlar orada ebedîyen kalacaklardır.

15. “Sıra sıra yastıklar,”

Oturacakları, yaslanacakları yastıklar var orada onlar için. Kâfirler ateşe yaslanırken mü’minler de bu yastıklara yaslanacaklar.

16. "Serilmiş, yumuşak tüylü halılar vardır."

Serilmiş, yayılmış, açılmış, döşenmiş halılar, yaygılar, sergiler var orada. Artık düşünmek lâzım; nasıl oluyor da bu insanlar cenneti unutarak yaşayabiliyorlar? Ya da bu kâfirler, bu zalimler nasıl oluyor da cennet âyetlerini duymaya tahammül edemiyorlar? Bunu anlamak gerçekten mümkün değildir. Çünkü şu anlatılan hayata dünyada insanlardan hiçbirisinin ulaşması mümkün değildir. Hiçbir dünya kralının, kraliçesinin, padişahının, melikinin böyle bir zevki, böyle bir sefâyı ne yaşadığı, ne yaşayabileceği, ne de hayal edebilecekleri düşünü-lemez.

Mü'minleri cennette böyle bir hayat beklemektedir. İşte Allah'a kulluktan kaçan, kendi kendilerine, kendi hevâlarına, kendi keyiflerine veya Allah'tan başkalarına kulluk edenlerin sonucu ve işte Allah'a kulluk yapanların sonucu. Birisinin hayatına hayat denmezken, öbürü hayali bile mümkün olmayan güzel bir hayat. Öyle bir hayat ki, orada bu bölümle sınırlı olmayan, onlar için canlarının çektiği, gözlerinin zevk alıp lezzet duyduğu her şey vardır. Cennette insanın zevkine ke-der verecek, gözünü ve bediî zevkini yok edecek hiçbir şey yoktur. Cennet nîmetleri içinde insanın burun kıvırma, iştahsızlık veya beğenmeme gibi herhangi bir şey yoktur.

Sevdiğiniz bir şeyin sevdiğiniz birisinden size ulaşmasıyla, sevmediğiniz birisinden ulaşması elbette farklıdır. Nîmet aynı nîmet olsa da, sevmediğiniz birisinden size ulaştığı zaman içinizde bir burukluk duyarsınız. Meselâ sevmediğiniz birisinin elinden size ulaşan bir elmadan zevk alamazsınız, tat alamazsınız. Ama sevdiğiniz birisinin size sunduğu elmayı onun sevgisiyle birlikte tatma zevkine erersiniz. İşte cennetteki bütün bu nîmetler içinde biz sevdiğimiz Rabbimi-zin rızasını, Rabbimizin hoşnutluğunu birlikte yudumlayacağız. Hem nîmetin kendi güzelliği, hem de onu bize sunan Rabbimizin güzelliği, O'nun bizden, bizim de O'ndan razı oluş güzelliğimiz o nîmetlere ken-dilerine can atma özelliği kazandıracaktır.

Bundan sonra Rabbimiz bütün bunlara ve de ölümümüzden sonra bizi dirilteceğine, buna gücünün yeteceğine, yani rubûbiyet ve ulûhiyetine çevremizden deliller sunacak.

17-20. "Bu insanlar, devenin nasıl yaratıldığına, göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl dikildiğine, yerin nasıl yayıldığına bir bakmazlar mı?"

Bu sayılanlar Rabbimizin âyetleridir. Devenin yaratılışına bak-mıyor musunuz? Gökyüzünün nasıl direksiz olarak bina edildiğine, sizin için nasıl koruyucu bir tavan yapıldığına, sizin menfaatiniz için onun nasıl sayılamayacak kadar yıldızlar ve gök cisimleriyle süslendiğine, dağların sizin dünyanızı tespit için nasıl kazıklar gibi dikildiğine, yerin de sizin rahatınız için nasıl yayılıp, bir döşek gibi altınıza serildiğine bakmaz mısınız?

Gece, gündüz, ay, güneş, semâ, arz, dağlar, deve ve tüm var-lıklar Allah'ın âyetleridir. Bunlar Allah'ın yaratıklarıdır. Bunlar Allah'ın varlığına, ulûhiyet ve rubûbiyetine deliller, alâmetler, işaretler, âyetler ve nişânelerdir. Ay da, güneş de, arz da, semâ da, deve de, diğer tüm varlıklar da Allah'a boyun bükmüş, Rablerinin emirlerine teslim olmuş varlıklardır. Güneşin, ayın, gecenin, gündüzün, arzın, semânın şu anda Allah'ın kendilerine çizdiği hayat programının dışına çıkmadan, Allah'ın kendileri için takdir buyurduğu yörünge istikâmetinde hareket etmeleri, bu yörünge istikâmetinde görevlerini ve fonksiyonlarını icra etmeleri, hepsinin de Rablerinin koyduğu sisteme boyun büktüklerini, hepsinin de Rablerine kul olduklarını göstermektedir.

Rabbimiz, "Sizden milyarlarca kere daha büyük olan bu varlıklar bile Rablerine boyun bükmüşken, siz kime boyun büküyorsunuz? Sizden milyarlarca kere daha büyük olan bu varlıklar Rablerinin emirlerine teslim olmuşlarken, siz kimin emirlerine, kimin kanunlarına teslim oluyorsunuz? Tüm bu varlıklar hayat programlarını Allah'tan alırlarken, Rablerinin kendileri için çizdiği yörünge istikâmetinde hareket ederlerken, sizler hayat programlarınızı kimlerden almaya çalışıyorsunuz? Kimin hayat programına teslim oluyorsunuz? Siz kime kulluk etmeye, kime secde etmeye çalışıyorsunuz? Tüm bu varlıklar Allah'a kulluk ederek, Allah'a secde ederek onun emirlerine boyun bükerken, sizler bu varlıkların kulluk yaptıkları Allah'ı bırakıp da bu varlıkların kendilerine mi secde etmeye çalışıyorsunuz? Bu varlıkların hepsi de Allah'ı en büyük olarak tanırlarken, Allah karşısında hiçliklerini itiraf edip dururlarken, hepsi de Allah'a kul olduklarını itiraf edip dururlarken, şimdi sizler bunların kulluk yaptıkları Allah'ı bırakıp da kendileri kul olan varlıklara mı kulluk yapmaya çalışıyorsunuz? Yaratıcıyı bırakıp da yaratılmışlara mı kulluk yapmaya çalışıyorsunuz? Fânileri mi putlaştırmaya çalışıyorsunuz?!" diyor.

Allah size âyetlerini göstermiştir. Hem içinizde hem de enfüs-teki âyetlerini size göstermiştir. Varlığına, imana, cennete, kulluğa, ru-bûbiyetine,

ulûhiyetine dair âyetlerini size göstermiştir. Delillerini, alâmetlerini, işaretlerini eksiksiz olarak sunmuştur. İşte bu âyetlerden biri de devenin yaratılışı âyetidir. Sonra üzerinize bina edilen semâ âyeti, dağların kazıklar gibi arza dikiliş âyeti, sizin üzerinde rahatça gezebilmeniz, ekip dikebilmeniz için yeryüzünün en güzel biçimde yayılması âyeti… Bunların her biri âyettir. İşte Allah'ın size arzettiği, üzerinde düşünüp akıl yormanız gereken sayısız âyetlerinden sadece birkaçı. Sadece bu birkaç âyet üzerinde bile ciddi ciddi düşünüp akıl yorduğunuz zaman, Allah'ın tek Rabb ve İlâh olduğunu, bu Rabb'dan size hayat programı olarak gelen Kur'an'ın hak olduğunu anlayacaksınız. Bu birkaç âyet bile size Rabb ve İlâh olarak Allah'ın varlığını anlatmaya yetecektir.

Tüm bu âyetleri ancak onlara yönelen onlarla gönülden ilgilenen ciddi ciddi bu âyetler üzerinde düşünen kimseler anlayacaktır. Düşünün bir kere! Allah'tan başka deve gibi bir varlığı yaratacak birileri var mı? Eğer varsa böyle birileri, tamam onlara da kulluk yapabilirsiniz. Şu gökyüzüne, arza hükmedecek başka birileri varsa onlara da kulluk edebilirsiniz. Rabbimiz burada sadece âyetlerinden birkaç tanesini zikretmiştir. Bunların dışında da sayısız görsel âyetler vardır, ama bunları sadece bunlara yönelen kimselerin anlayabileceği vurgulanıyor. Bunlarla ilgilenmeyen kimselere bunlar kadar yeni âyet de sunulsa hiçbir mânâ ifade etmeyecektir. İşte görüyoruz kâfirler için bunca âyet bir mânâ ifade etmemektedir.

Ne zaman ki onlara gerek tenzîli, yani indirilmiş, gerekse tekvîni, yani yaratmayla alâkalı, üzerinde durulması, düşünülüp ibret alınması gereken, göndericisinin istediği biçimde iman edilip amele dönüştürülmesi gereken bir âyet, bir alâmet, bir işaret, bir hüküm, bir delil gelse mutlaka ondan yüz çevirirler, ona dönüp bakmazlar, onunla gereği gibi ilgilenmezler, onun üzerinde düşünüp kafa yormazlar, anlamaya çalışmazlar. Çünkü onlar bu âyetleri yalan saymaktadırlar. Esasen onların iman yollarını tıkayan şey iman konusunda âyetlerin azlığı, delillerin yetersizliği, ya da kendilerini bu âyetlere çağıranların samimiyetlerini ortaya koyan örnekliklerinden mahrum oluşları değildir. Aslında bütün sebep onların İslâm'ı, imanı kabul isteklerinin olmayışıdır. Bunlar bu delillere, bu âyetlere karşı nötr davranıyorlar. Sanki böyle bir âyet gelmemiş gibi ilgisiz davranıyorlar. Gerek görsel, gerek işitsel, gözlerinin önünde yığınlarla âyetin yanından geçiyorlar da görmüyorlar, görmek istemiyorlar. Çünkü onlar tüm kapılarını, tüm pencerelerini kapamışlar ve kendilerine hayat programı olarak gelmiş bunca âyetlere karşı müstekbirce bir tavır sergilemektedirler.

Rabbimiz, sûrenin bundan önceki bölümlerinde mü'minlerin ve kâfirlerin âkıbetlerini, yaşadıkları hayatlarına göre karşılaşacakları sonucu ortaya koyduktan sonra, şimdi de bu insan tipleri karşısında Peygamberinin görevlerini anlatacak.

21-22. "Ey Muhammed! Sen öğüt ver! Esasen sen sadece bir öğütçüsün. Sen, onlara zor kullanacak değilsin."

Ey Peygamberim! Senin görevin sadece budur. Sen onlara Rabbinin âyetleriyle öğüt ver. Rabbinin âyetlerini duyur onlara. Çünkü bu kitap zikradır, bu kitabın âyetleri tezkiradır.

Kitap, peygamber için de, kavmi için de şereftir. Bu kitap peygamber için de, ümmeti için de zikirdir. Peygamberle ümmet bu konuda bir tutulmaktadır. Yani Peygamber için tavsiye edilen şey ümmeti için de geçerlidir. Peygamberi cennete ulaştıracak, peygamberi cehennemden kurtaracak olan şey aynı zamanda ümmeti için de geçerlidir. Peygamberimiz bu kitabı bir zikir kabul etmiş ve kendisine vahyolunan bu kitabın tamamına iman edip yaşamıştır. Öyleyse biz de onun gibi olmalıyız. Biz de bizim için zikir olan bu kitabın tümüne iman edip tümünü yaşamanın kavgasını vermek zorundayız.

Bu Kur'an hem Peygamber (a.s) için, hem de bizim için zikirdir, zikradır, tezkiradır. Yani kulaklara küpe olması, akılların en üst köşesine yazılıp hiç unutulmaması ve sürekli hafızalarda canlı tutulması ve hayatın kendisiyle düzenlenmesi gereken bir tezkiradır. Unutmayalım ki Peygamberin de bizim de sorgumuz bu kitaptan olacaktır. Bu kitabı zikir ve zikra kabul edip etmediğimizden, bu kitabı, hayat kitabı kabul edip etmediğimizden, hayatımızı bu kitapla düzenleyip düzenlemediğimizden, hayat programımızı bu kitaptan alıp almadığımızdan, bu kitaba göre yaşayıp yaşamadığımızdan sorulacağız. İmanlarımızı, amellerimizi, kavillerimizi, düşüncelerimizi, sevgilerimizi, nefretlerimizi, hukukumuzu, eğitimimizi bu kitaba dayandırıp dayandırmadığımızdan sorulacağız.

Peygamber de bu kitaptan hesaba çekilecek bizler de. Peygamber de bu kitabı yaşadığı için cennete gidecek, bizler de bu kitapla beraber olduğumuz ve onun istediği hayatı yaşadığımız için cennete gitme imkânı elde edeceğiz. Bunun başka bir yolu da yoktur. Kitabı tanımadan, Sünneti tanımadan, Kitabın ve peygamberin gösterdiği yoldan gitmeden cennetin bulunması kesinlikle mümkün değildir.

Evet:

“Ey Peygamberim, sen insanları bu kitapla uyar! Senin görevin sadece budur. Senin bunun ötesinde bir sorumluluğun yoktur. Senin iman, İslâm konusunda onları zorlama hakkın yoktur. Zorla sen onları müslüman yapamazsın,” buyrularak peygamberimizin inanmayanlar karşısında teselli edildiğini görüyoruz. Âyetin devamında buyuruluyor ki, “Ey peygamberim! Sen onlara musâydır değilsin. Onların kalplerine sahip değilsin. Onların kalplerine hükmetme yetkisine sahip değilsin. Kalplerine nüfuz edip onları kontrol edemezsin.”

Dikkat ederseniz Rabbimiz burada Peygamberin konumunu, fonksiyonunu anlatıyor. Rabbimiz dünyada Rablerinin velâyetinden çıkıp kendilerine Allah berisinde bir takım veliler bulup onların himayesine girmeye çalışan insanlara diyor ki: “Ey insanlar, unutmayın ki insanların kalplerine hakim olan, kalplere hükmeden sadece Allah’tır. İnsanların hesaplarını Allah tutmaktadır. Onların sicillerini, amel defterlerini tutan Allah’tır. Onların yaptıklarının hesabını soracak olan Al-lah’tır. Binaenaleyh ey peygamberim! Sen onların üzerlerine musaydır değilsin. Yani bu insanların kaderleri senin elinde değildir. Bu insanların kalplerine hükmeden sen değilsin ki onları hemen bu dine kazandırasın. Bu insanların kaderleri senin elinde değil ki, sana karşı gelen bu insanların defterlerini dürüp onların işlerini bitiriveresin.”

Rabbimiz burada peygamberin konumunu ve fonksiyonunu belirlemektedir. Ama anlıyoruz ki bu hitap peygamberden çok onun muhataplarınadır. Yani bilesiniz ki ey insanlar, bu Allah’ın elçisinin elinde bile bir şey yoktur. Hal böyleyken, sizin hayatınızda etkili zannettikleriniz, Allah berisinde kendilerini veliler edindiğiniz, hayatınıza karışma yetkisi verdiğiniz bu varlıklara da ne oluyor? Sizin Allah berisinde kerâmet sahibi zannettikleriniz, Allah yanında kendilerinde güç ve kuvvet var zannedip kendilerine dua edip imdadınıza çağırdığınız, kendilerine sığınmaya çalıştığınız bu varlıklara da ne oluyor? denmektedir.

Cahiliye toplumlarında ruhanîlerin, ruhanî liderlerin kendilerine karşı çıkan, kendilerine isyan eden insanları bir anda mahvedecekleri şeklinde yaygın bir inanış vardı. Öyle ki, bu kişilerin öldükleri zaman bile kendilerine saygısızlık eden kimseleri mahvedeceklerine inanılırdı. Hattâ hayatlarında pek fazla etkili

olmayan bu insanların öldükten sonra kınından sıyrılmış bir kılıç kesildiğine inanılırdı. Nitekim bugün de hayatları boyunca bu tür sapıklıklara asla iltifat etmeyen nice salih kişilerin ölümlerinden hemen sonra, bazı kurnaz müritleri onların isimleri ve kemikleri üzerinde çok kârlı bir ticaret kurmuşlardır. Yok şöyle uçarlardı, böyle asar keserlerdi filân.

İşte tüm bu bâtıl inanışları kökünden kazımak için yeryüzünde en üstün yaratığı peygamberi hakkında bile Rabbimiz buyurur ki: "Ey Resûlüm! Muhakkak ki sen benim elçimsin. Seni insanların hayatına karışma, onlara vahiy gönderme konusunda odak nokta seçtim. Seni vahiyle şereflendirdim. Ama senin görevin sadece insanlara doğru yolu, hak yolunu, hidâyet yolunu göstermendir. Onların kaderleri ve kısmetleri senin elinde değildir. Sen onların kalplerine hükmedemezsin. Bir bakışınla onları yola getiremezsin. İnsanların geleceklerini sen belirlemiyorsun. İnsanların amellerinin karşılığını vermek senin elinde değildir. Bütün bunlar sadece Allah'a aittir. Onları koruyan Allah'tır, sen değilsin. Onları doyuran Allah'tır, sen değilsin. Onları hidâyete ulaştırmak sana değil, Allah'a aittir. Onların kalplerine etkili olan Allah'tır, sen değilsin. Kalplerine hükmedip onları doğru yola getirecek olan Allah'tır, sen değilsin." İşte peygamberin fonksiyonu budur. Bakın En'âm sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"De ki: Sizin acele istediğiniz şey benim elimde olsaydı, benimle aranızdaki iş bitmiş olurdu." Allah zulmedenleri en iyi bilendir."
(En'âm 58)

Sizin acele istediğiniz azap da benim elimde değildir. Eğer sizin acele istediğiniz şey benim elimde olsaydı, çoktan sizin işinizi bitirmiş olurdum. Burada Rabbimiz risâletle ulûhiyeti, kendisiyle peygamberini ayırıyor. Peygamber sizin gibi bir beşerdir, binaenaleyh peygamberi Allah makamında görmeye ve Allah'tan istemeniz gereken bir şeyi peygamberden istemeye kalkışmayın, diyor. Rabbimiz, peygamberden bile bir şey istenmemesi gerektiğini anlatıyor. Bunun için de peygamberine diyor ki: "Peygamberim! Sen onlara de ki: Sizin acele tarafından istediğiniz azap benim elimde değildir. Ben İlâh değilim, ben sizin gibi bir beşerim. Ben ancak bir elçiyim. Sizin istediğiniz azabı göndermeye benim gücüm yetmez. Bu benim işim değil, onu ancak Allah gönderir. Eğer benim buna gücüm yetseydi, o zaman benimle sizin aranızdaki işi hemen bitirirdim, sizin defterinizi dürerdim."

Bir peygamber bile böyle derken, adam diyor ki: “İnsanların kalplerinin tasarrufu bizim efendi hazretlerinin elindedir. Bir bakışıyla kalpleri değiştirme yetkisine sahiptir. Eğer bizim efendi elinin tersiyle bir iterse onların işi bitiverir. Onun gazabına uğrayanın, onun gözünden ve gönlünden düşenin parçası bile bulunmaz.” Garip şeyler bunlar! İşte görüyoruz birilerini yok etmeye, birilerine azap göndermeye Allah’ın peygamberinin bile gücü yetmiyor. İnsanların kalplerine hükmedip onları Müslümanlaştırmaya Resulullah’ın bile gücü yetmiyor.

Peygamberim, sen onları kitapla uyar.

23-24: “Ama kim yüz çevirir, inkâr ederse, Allah onu en büyük azaba uğratır.”

Sen uyar ama kim yüz çevirir ve küfrederse, uyarıyı görmez-den gelip örterse, uyarıyı yok farz ederek ilgilenmezse, elbette Allah onlara azapların en büyüğüyle azap edecektir. Ya da bunun bir başka manası da şöyledir: Peygamberim, sen insanları bu kitapla uyar. “İllâ” istisna edatıyla ancak bu tevella edenler, yan çizenler, uyarıya aldırış etmeyenler ve inkâr edenler hariçtir deniyor. Ancak bunu uyarılanlar açısından böyle anlıyoruz, uyaran açısından bu böyle değildir. Yani biz, bizim uyarılarımıza karşı kimlerin müspet bir tavır takınıp, müspet bir cevap vereceğini, kimlerin de nötr davranacaklarını, tevellâ edeceklerini bilemediğimiz için herkesi bu kitapla uyarmak zorundayız. Meselenin bize yönelik veçhesi budur. Ama bu uyardıklarımızdan kimileri böyle davranacaktır, bu da onlara yönelik veçhesidir.

Ama onlar nasıl davranırlarsa davransınlar bu seni ilgilendir-mez. Çünkü:

25-26: “Doğrusu onların dönüşü Bizedir. Sonra hesaplarını görmek de bize aittir.”

Onların kaçıp kurtulacakları bir yerleri yoktur. Sonunda onların dönüşü bizedir, onların hesaplarını görmek te bize aittir. Onlar, yaşadıkları hayatlarının hesabını başkasına değil sonunda bize ödeyeceklerdir. Dolayısıyla sen üzülme, onlar o en büyük azaptan kurtulacak değillerdir. Velhamdü lillahi Rabbi’l âlemin.

FECR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 89., Nüzûl sıralamasına göre 10., Mufassal sûreler kısmının on ikinci grubunun ilk sûresi olan Fecr sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 30'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. Tanyerinin ağarmasına andolsun; 2. Zilhicce ayının ilk on gecesine andolsun; 3. Her şeyin çiftine de, tekine de andolsun; 4-5. Gelip geçen geceye andolsun ki, bunların her biri akıl sahibi için birer yemine değmez mi? 6-8. Ey Muhammed! Rabbinin, hiçbir memlekette benzeri ortaya konmayan sütunlara sahip İrem şehrinde oturan Âd milletine ne ettiğini görmedin mi? 9-12. Vadide kayaları kesip yontan Semûd milletine, memleketlerde aşırı gi-den, oralarda bozgunculuğu artıran, sarsılmaz bir saltanat sahibi Firavun'a

Rabbinin ne ettiğini görmedin mi? 13. Rabbin onları azap kırbacından geçirmiştir. 14. Doğrusu Rabbin hep gözetlemekteydi. 15. Rabbin denemek için bir insana iyilik edip, nîmet verdiği zaman, o: "Rab-bim beni şerefli kıldı" der. 16. Ama onu sınamak için rızkını daraltıp bir ölçüye göre verdiği zaman: "Rabbim bana hor baktı" der. 17. Hayır; yetime karşı cömert davran-mıyorsunuz. 18. Yoksulu yedirmek konusunda birbirinize özenmiyorsunuz. 19. Size kalan mirası hak gözetmeden yiyorsunuz. 20. Malı pek çok seviyorsunuz. 21. Ama yer, çarpılıp paralandığı zaman; 22. Melekler sıra sıra dizilip, Rabbinin buyruğu gelince, 23. O gün, cehennem ortaya konur. O gün insan öğüt almaya çalışır ama artık öğütten ona ne? 24. "Keşke bu hayatım için önceden bir şey yapsaymışım" der. 25. O gün, hiç kimse, Allah'ın azap ettiği gibi azap edemez. 26. Hiç kimse O'nun vurduğu bağ gibisini bağlayamaz. 27. Ey huzur içinde olan can! 28. O, senden, sen de O'ndan hoşnut olarak Rabbine dön! 29. Ey can! İyi kullarımın arasına gir. 30. Cennetime gir."

Kur'an-ı Kerîmin seksen dokuzuncu suresi. Mekke'de inmiştir. Otuz ayettir. İsmini, ilk ayetindeki 'fecr' sözcüğünden almıştır. fâsılası Ra, Dal, Bâ, Nûn, Mim, Elif, Tâ harfleridir.

Sûre yine öteki Mekkî sûreler gibi yeminle başlıyor. Fecre, on geceye, çift ve teke, geçip gitmekte, sonu yaklaşmakta olan geceye yemin edilir. Yemin edilen bütün bu varlıkların Allah'ın âyetleri olduğu-na, bu varlıkları yaratan, onlar üzerinde egemen olan, onları buyruğu altında tutanın sadece Allah olduğuna, bu varlıkların sadece Allah'a boyun büküp O'nun emirlerini yerine getirdiklerine dikkat çekilir. İl-miyle, hikmetiyle, gücüyle, kudretiyle bütün bu varlıkları yaratan, on-ları hareket ettiren, onlara hükmeden Allah size hükmedemez mi? Tüm bu varlıkların hareket yasalarını koyan Allah sizin hayatınızın ya-salarını bilmez mi? Sizin nasıl bir hayat programı takip edeceğinizi bil-mez mi? Hayır hayır bütün bu varlıkları yaratan Allah bunları eğlence olsun diye yaratmamıştır. Yarattığı bu varlıkların her birerinin sizi de ilgilendiren görevleri, fonksiyonları vardır. Onlar Rableri tarafından kendilerine yüklenmiş olan bu görevlerini, fonksiyonlarını yerine getir-mediği zaman sizin hayatınız biter. İşte varlıklar zincirinden birisi olan sizleri de başıboş bırakmış değildir Allah. Elbette sizler için de bir ya-sa, bir hayat programı belirlemiş ve yaşadığınız bu hayatın sonunda elbette sizleri de o programa uyup

uymadığınızdan hesaba çekecek-tir.

Allah sizin için belirleyip seçtiği bu hayat programını sizden önceki toplumlara yaptığı gibi elçisi vasıtasıyla size de bildirmiştir. Ve işte şu anda Rabbiniz dünyada da, ukba'da da mutlu ve dengeli bir hayata ulaşmanız için sizi son elçisi aracılığıyla bu programı yaşama-ya çağırıyor. Eğer Allah'ın bu dâvetini kabullenir ve Allah'ın istediği bir hayatı yaşarsanız kurtulursunuz. Değilse siz bilirsiniz. Allah'ın sizden istediği bu hayatı yaşayabilirsiniz, bunu bırakıp, Allah yasalarını terk edip kendinizce bir hayat da yaşayabilirsiniz. Sonucuna kendiniz kat-lanmak kayd u şartıyla dilediğinizi tercih edebilirsiniz. Ama bakın size bu konuda örnekler vereyim. Bir yanlışa düşmemeniz için sizi önce-den uyarayım. Şu anda sizin Benim dâvetime ve elçime karşı takındı-ğınız vurdumduymaz tavrı takınan insanlardan örnekler vereyim de onların âkıbetlerine muttali olun. Böylece akıllarınızı başlarınıza alın buyurarak Rahmeti bol olan Rabbimiz Âd toplumundan, Semûd top-lumundan ve Firavun toplumundan örnekler verir. Kendi âyetleriyle, kendi elçileriyle savaşa tutuşmuş toplumların âkıbetlerini gözler önü-ne serer.

Müslümanların zor günlerinde, dar günlerinde gelen bu sûre bir bakıma işkenceler altında bunalmış garibanlara bir destek oluştu-rurken, onlara tepeden bakan müşriklere de bir tehdit oluşturuyordu. Mekke'de dinlerinden döndürebilmek için kâfirler bütün güçleriyle Müslümanların, garibanların üzerlerine çullanmışlardı. âdeta her yön-den yağan işkenceler altında bunalmış, tazyik ve terör altında inleyen mus'tazaf'lara bu sûre şöyle diyordu: Ey Müslümanlar! Ey Müslüman-lıkları en büyük suç kabul edilmiş müslümanlar! Ey Rabbim Allah de-dikleri için suçlu görülmüş müslümanlar! Ey Müslümanlıktan başka suçları olmayan Müslümanlar! Ey sadece Müslümanlıklarından ötürü işkenceye maruz bırakılmış Müslümanlar! Sakın üzülmeyin! Sakın ümitlerinizi yitirmeyin! Sabredin! Yakında, hem de pek yakında gece gibi karanlık günler, zulüm ve işkence dolu günler geçecek ve zafer gelecektir. Kurtuluş gelecek ve fecir doğacaktır. Fecre ulaşacak ve mutlaka bayramı soluklayacak, zaferi kucaklayacaksınız.

Bir bakın gerinize! Âd kavmi, Semûd kavmi, Firavunlar, Nem-rutlar ne oldu? Zalimleri, müstekbirleri, Allah yerin dibine batırmadı mı? Onları kahredip inananları yeryüzüne varis bırakmadı mı? Tüm despotları, tüm müstekbirleri imha edip cihanın şarkında garbında inananları varis kılıp imâm yapmadı mı? Öyleyse siz de tıpkı sizden önceki mü'minler gibi sabredin! Tıpkı selefleriniz gibi sizler de Rabbi-nizin istediği gibi olma, Rabbinizin görmek istediği gibi

olma konusun-da dayanın, direnin, sabredin ki aynı neticeyi siz de kazanın diye on-lara müjdelerde bulunurken, onlara zulmederek Âdlaşan, Semûdla-şan, Firavunlaşan Mekke müşriklerine de şöyle bir tehditte bulunu-yordu: Ey kâfirler, ey zalimler sizler de seleflerinizin âkıbetine hazır olun. Sizler de adım adım onların sonlarına yaklaşıyor olduğunuzun farkına varın buyurarak mü'minlere bir destek, kâfirlere de bir tehdit oluşturuyor Rabbimiz.

Daha sonra sûrede izzet ve şerefin Allah'ta, Allah'a kullukta ol-duğu vurgulanır. İnsanın bu konudaki sapması düzeltilir. İzzet ve şe-refi Allah dışında, Allah'a kulluk dışında, Allah dininin dışında malda, makamda, servet ve samanda görerek mal mülk sahibi olmayı, ma-kam mansıp sahibi olmayı izzet ve şeref sahibi olmak, imtihanı kazanmış olmak zannedenlerin, bunlardan mahrum olmanın da şerefsizlik ve imtihanı kaybetmişlik olduğunu zannedenlerin aldanmışlığı anlatılır. Bunların her ikisinin de imtihan olduğu, Rabbimizin bazen ve-verek, bazen de alarak imtihan ettiği ortaya konur. Daha sonra böyle vahiy bilgisinden mahrum oldukları için yanlış kıstaslar kabullenmiş, yanlış değerlendirişler içine düşmüş insanların yarın hesap kitap dönemi pişman olacakları, dizlerini döverek keşke dünyada Rabbim tarafından bana verilenleri kendimin zannederek, kendimden zannederek onlara güvenmeseydim. Keşke onlarla ilişkimi Rabbimin istediği biçimde ayarlayıp, onları Rabbimin istediği yerlerde harcayıp da bugünüm için hazırlıkta bulunsaydım diye hasret ve pişmanlık duyacakları anlatılır.

En sonunda da Rabbimiz razı olduklarını ve razı edeceklerini anlatır. Kitap ve sünnetle kalpleri mutmain olmuş, Allah'ın kendilerine gönderdiği hayat programına kalpleri yatışıp teslim olmuş kullarını razı etmek üzere cennetine koyacağını ortaya koyuverir.

Sûrenin âyetleri üzerinde yapacağımız kısa bir gezintiden son-ra inşallah âyetleri tanımaya başlayalım.

Sûre, üç ana konuyu kapsar: **1-** Âd, Semûd, Firavun kavimleri-nin akıbetleri, **2-** İnsanların mala aşırı düşkünlükleri, **3-** Ahiret, ahirette rahmet ve hüsrana uğrayacaklar. Sure, yemin ile başlamaktadır: "An-dolsun fecre (tan yerinin ağarmasına), on geceye, çifte ve teke, yürü-yüp gitmeye yüz tutan geceye. Bunda (bu anılan şeylerde) akıl sahibi için bir yemin var, değil mi? (1-5). Bu ayetlerin tefsiri hakkında ve ö-zellikle "çift" ve "tek" kelimeleri için birçok görüş ileri sürülmüştür. Üzerine yemin edilen dört şeyin, Mekkeli

kâfirlerin âhiretin ceza ve mükâfatını inkârlarıyla ilgisi vardır. "On"dan kastedilen, ayın otuz ge-cesinin her on gecesi; "çift" ve "tek"ten murad ise, kâinatın bütün un-surlarını kapsar. Günlerin devri, gece ile gündüz, aynı günlerinin tarihi olabilir. "Fecr", tan yerinin ağarması; "geçen gece", güneşin çıkma-sıyla batmak üzere olan karanlıktır. Bu dört şey, Kâdir-i Mutlak olan Allah'ın hikmetinin en güzel delilleridir.

Allah, bu ayetlerde fecr vaktine, ayın fârklı durumlar aldığı ge-celere yemin etmekte, böylece bu vakitlere dikkat çekmektedir. Başka yerlerde de gündüze ve gündüzün çeşitli kısımlarına-kuşluk vaktine, -ikinci vaktine- yemin etmektedir. Böylece zaman dilimlerinin tamamına dikkat çekilmiş olmaktadır. Zaman, bütün olaylar için kaçınılmaz bir unsurdur. Geçmiş olayların hepsi zaman içerisinde akıp git-miştir. Geçen bir ânı geri getirmek, hiç bir yaratığın imkânı dahilinde değildir. İnsânoğlu, olayların geçtiği mekân unsurunun farkındadır ama zamanın akıp gidişini çoğu zaman hesaba katmamakta, onu ha-tırlamamaktadır. Oysa her geçen an, insanın ömründen geçmektedir; ömrünü eksiltmektedir. Ve akıp giden zaman içinde ne büyük olaylar gelip geçmiştir: "Görmedin mi Rabbin ne yaptı Âd ' (kavmin)'e? Yüksek sütunlarla dolu İrem 'e? Ki şehirler arasında onun eşi yaratılmamıştı. Vâdide kayaları oyan Semûd (kavmin)e? Ve kazıklar sahibi Fi-ravun'a? (Kazıkları çakıp ordusuna çadırlar kurduğu veya insanları kazığa vurarak, işkence ettiği için Firavun, bu sıfatları almıştır). Bunlar, ülkelerde azmışlardı. Oralarda çok kötülük etmişlerdi. Bu yüzden Rabbin, onların üzerine azap kırbacını yağdırdı. Elbette Rabbin gözetleme yerindedir" (6-14).

Gece ve gündüzün nizâmı, ceza ve mükâfatın varlığına delil gösterildikten sonra, onun muhakkak gerçekleşeceğini belirtmek için insanlık tarihinden delil getirilmektedir. Âhirete iman etmeyenlerin akı-betine bir kaç misal zikredilmektedir. Âd kavmi, Hûd peygamber'i ya-lanlamıştı. Âd Kavmi'ne İrem denilir. Bunlar Sâmi ırkından Hz. Nuh'un oğlu İrem'den gelmişlerdi. Onların bir kolu da Semûd'dur. Âd kavmi, yüksek binalar inşa eden bir kavimdi ve yeryüzünde büyüklük tasla-yanlardandı. Dünyada eşi olmayan benzersiz, şanlı, güçlü bir milletti. Dağları yontarak evler yapmışlardı. Firavun da muhteşem ehramlar yaptırmıştı. Onlar, asırlardır yeryüzünde kazık gibi durmaktadır. Fira-vun da haddi aşanlardan, defalarca ilâhı davet kendisine iletilmesine rağmen bile bile büyüklenen, hattâ kendini tanrı ilân eden bir sapık ve azgındı. Ad kavmi ile Firavun ve hanedanı insanlara çok kötülük ettik-leri ve hidayetten saptıkları için Allah'ın azabı onlara hak olmuştu. Bu azapla helâk oldular. Onlar, Allah'ın kâinatın hâkimi ve gözetleyicisi olduğunu bilmezlikten geliyorlardı, gâfildiler,

fesat ve fitne çıkarıyor-lardı kendi kendilerine zulmediyorlardı, bile bile azabı çağırıyorlardı. Şımardılar, Allah'ı unuttular, ayetleri bile bile inkâr ettiler: Helâkleri de onların bu azgınlığından kaynakladı.

Geçen zaman, gece karanlığı gibi bu büyük olayları örtmüştür. Ama aklı olan, bunları hatırlamalı ve onlardan ibret almalıdır. Gündüz işlenmiş olsun, gece işlenmiş olsun, Rab Teâlâ yapılan şeylerin hep-sinden haberdardır. Zulmedip yeryüzünde fesat çıkaranların uğraya-cağı âkıbet, yukarıdaki âyetlerde anlatılanların âkıbeti gibi olacaktır. Ne var ki insanların çoğu bundan gaflet içindedir: "Fakat insan böyle-dir; Rabbi, ne zaman kendisini imtihan edip ona ikramda bulunursa, ona nimet verirse: 'Rabbim bana ikram etti' der. Ama Rabbi, onu imti-han edip rızkını daraltırsa: 'Rabbim beni küçük düşürdü (perişan etti)' der. Hayır, doğrusu siz yetime ikram etmiyorsunuz. Yoksula yemek vermeğe (birbirinizi) teşvik etmiyorsunuz. Malı da pek çok seviyorsu-nuz" (15-20)

Mal, mülk insan için bir imtihandır. Şeref ve zilletin ölçüsü dai-ma mal, para, mülk olmuştur. Oysa Allah, insanları şükürde veya nankörlükte, sabırda, isyanda, masiyet ve itaatte dener. Asıl olan iyiliktir. Gözünü mal hırsı bürümüş kötü ahlâklı kişiler, yetimin malını yerler, yoksulu doyurmazlar. Kendileri yedirmedikleri gibi, başkalarını da teşvik etmezler. Mirası hakça değil, zorbalıkla ele geçirirler; helâl-haram, hak-bâtıl olup olmadığına bakmazlar. Bu ayetlerde insanların mala düşkünlüğü anlatılıyor. Aslında malın azlığı da, çokluğu da insan için bir imtihan vesilesidir. Malı kullanma hususunda da Allah'ın kendisini gözetlediğini insan bilmelidir. O halde akıl sahibine yaraşan, mal ve dünyaya olan bu aşırı tutkudan vazgeçmektir. Çünkü bir gün gelecek, malı kendisine fayda vermeyecektir: "Hayır, (bu yaptığınız doğru değildir). Yer çarpılıp parçalandığı zaman, melekler sıra sıra ol-duğu halde, Rabbin geldiği zaman. Ki cehennem de o gün getirilmiştir. İşte o gün insanlar anlar, ama artık anlamının kendilerine ne faydası var? (O zaman insan): 'Ah, keşke ben, bu hayatım için (iyi işler yapıp) gönderseydim: ' der. O gün Allah'ın (vereceği) azabı hiç kimse veremez. Onun (vuracağı) bağı kimse vuramaz; Ey, huzura eren nefis! Razı edici ve râzı edilmîş olarak Rabbine dön! (iyi) kulların arasına gir! Cennetime gir!" (21-30).

Mala açgözlülüğünüz, dünya hayatına dalmışlığınız, size he-sap gününü unutturur. Yaptıklarınız karşılıksız mı kalacak sanıyorsu-nuz? Hesap günü, yaptıklarınızdan dolayı pişman olacaksınız, ama iş işten geçmiş olacak. Resullere uymamakla ne büyük hata ettiğinizi anlayacaksınız, ancak artık cehennem size hak olmuştur. Oysa ba-kın, iyi kullarıma da ben cenneti

va'detmiştim, Onlar, inanıp iyi amel-lerde bulundular; hak dine iman edip, yalnız bana ibâdet ettiler; tam bir kalp itminanıyla bana bağlandılar; benim rahmetimi umdular. İşte, onları cennetime koymam haktır.

İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini tek tek ta-nıyacağız inşallah. Rabbim iman etmek üzere, amele dönüştürmek ü-zere anlatmayı, anlamayı ve dinlemeyi hepimize nasip etsin inşallah.

1. "Tanyerinin ağarmasına andolsun ki;"

Rabbimiz, fecre yeminle söze başlıyor. Rabbimizin sonsuz ve sınırsız ilmini, hikmetini anlatmayı murad buyurduğu zaman, isim ve sıfatlarına yemin ettiğini, gücünü, kudretini bize göstermek istediği zaman da fiillerine ve yaratıklarına yemin ettiğini görüyoruz. Burada da yarattığı âyetlerinden birisi üzerine yemin ediyor. Dikkatler daha bir çekilsin diye, bu yeminlerden sonra anlatılacak konuları daha bir dikkatli dinleyelim diye fecre yemin ediyor.

Sabah aydınlığının ilk belirtisidir fecir. Kelime bizi farklı bir dünyaya götürüyor. Doğuda güneş doğmadan önce dikine bir kırmızılık meydana gelir ki, bu fecr-i kazib, yalancı fecirdir. Sabahın geleceğinin ilk habercisi, ilk müjdecisidir bu. Fakat henüz güneş doğmamış, henüz sabah gelmemiştir. Bundan hemen sonra tümüyle ufku kaplayan bir aydınlık başlar ki, işte bu fecr-i sâdıktır ve günün başlangıcıdır. Artık gece bitmiş ve sabah başlamıştır.

İşte Allah ona yemin ediyor. Anlayabildiğimiz kadarıyla bu fecir, zulmün, zulmetin, karanlığın ve işkencenin bitmesinin beyanıdır. Sanki bu yeminle Rabbimiz biz mü'min kullarına şöyle buyuruyor: "Ey Müslümanlar! Ey kullarım! Sakın endişe etmeyin! Sakın üzülmeyin! Eğer Benim istediğim gibi kul olursanız, eğer sadece Beni dinler, sadece Benim çektiğim yere gider, sadece Benim yolumda olursanız bilesiniz ki mutlaka fecre ulaşacaksınız. Fecre yemin olsun ki fecre ulaşacaksınız. Fecre yemin olsun ki bayrama ulaşacaksınız. Fecre yemin olsun ki zafere ve kurtuluşa ereceksiniz. Yeter ki siz Benim is-tediğim gibi kul olun, gerisini düşünmeyin!" Bundan sonra bakın Rab-bimiz bir yemin daha yapıyor, bir yemin daha geliyor:

2. "Zilhicce ayının ilk on gecesine andolsun;"

On geceye de yemin olsun ki! Rabbimiz on geceye yemin ediyor. Bu on

geceyle ilgili birçok şeyler söylenmiştir. Bunun, itikafa girilen Ramazanın son on gecesi, Kurban bayramı arefesi olan Zilhiccenin ilk on gecesi, Ramazan bayramı başlangıcı veya Muharremin son on gecesi, zafere ulaşılmadan önceki son on gece, her ayın karanlık gibi geçen ilk on gecesi olduğu söylenmiştir. Böylece diyebiliriz ki, bütün gecelere yemin edilmektedir.

Bunun mânâsı şudur: Üzerimizde bulunan geceler bunlardan hangisi olursa olsun, hangi gecede bulunursak bulunalım, biz bunları Allah'ın istediği gibi değerlendireceğiz. Bu gecelerde hep kullukta, kıyamda olacak, isyan etmeyeceğiz. Bu geceleri onların sahibinin is-tediği gibi değerlendirecek ve sonunda fecre ulaşacağımızdan emin olacağız. Bu geceleri bize lütfedenin arzularını gerçekleştirecek ve sonunda zafere, bayrama ulaşacağımızı bileceğiz.

Üzerimizde taşıdığımız karanlıklar, zulmetler, işkence, kötü hava ve terslikler on günler, on geceler sürebilir. Ama bilelim ki fecir mutlaka doğacaktır. Uzun bir süre zulmet dönemi yaşasak ta sabredeceğiz, imkânları değerlendireceğiz ve kesinlikle bir fecrin, bir bayramın geleceğini bileceğiz. Ne olursa olsun unutmayacağız ki Allah'ın gücü her şeye yeter.

On geceye yemin ediyor Allah, ama miskin miskin yatılan, gafletle fevt edilen on gece değildir bu geceler. Sabahı bekleme, fecri kucaklama, bayramı soluklama adına çabalanan, çırpınılan, terlenilen, Allah'ın istediği gibi değerlendirilen, Allah'ın istediği biçimde kendilerinde kıraatin gerçekleştirileceği bir on gece… Kitapla beraber olu-nacak, kitapla diyalog kurulacak bir on gece. Allah kitabından Allah'ın istediği gibi hayatı düzenlemek üzere mesaj alınacak bir on gece… Kıraatle birlikte kıyamın gerçekleştirileceği bir on gece.

İşte böyle Allah'ın istediği biçimde değerlendirilecek bir on geceden, kıyam ve kıraatin gerçekleştirildiği bir on geceden sonra gelecek bir sabah, bir fecirden söz ediyor Rabbimiz. On gecelik bir karanlıktan sonra gelen bir fecir, bir aydınlık. On gecelik bir çileden, ıstıraptan, işkenceden, yoğun bir çaba ve çırpınıştan sonra erişilen bir aydınlık.

Önce Hatice'de, sonra Ebu Bekir'de, sonra Ali'de, sonra Zeyd-de sonra Bilal'da gerçekleşen bir aydınlık. Hani duvarda, surda bir ge-dik açılır, ışık sızmaya başlar, sonra bir delik, bir delik daha açılır ve nihâyet tüm duvarlar yıkılıp oda aydınlanır ya, işte bunun gibi, önce bir evde, sonra evlerde, ardından mahallede, tüm şehirde, sonra tüm ülkede ve dünyada güneşin doğacağı ve

Allah’ın hâkimiyetinin gerçekleşeceği bir fecir, bir bayram.

Güneşin doğuşu ve aydınlatışı da böyledir değil mi? Önce en yüksek dağlar aydınlanır, sonra biraz daha alçak tepeler, sonra dağlar, tepeler yırtılıverir de tüm şehir aydınlanıverir ya, işte böyle yırtına yırtına, devire devire gelecek bir aydınlık ve zafer…

3. “Her şeyin çiftine de, tekine de andolsun;”

Sonra bir de çift ve teke yemin olsun ki! Peki acaba nedir bu çift ve tek? Acaba bu çift ve teke yeminle neyi kastediyor, neyi anlatıyor Rabbimiz bize? Bu konuda da 36 görüş vardır. Meselâ tek Arafa günü, çift te bayram günüdür demişler. Arafa günü tek gündür ama bayram günleri çifttir. Rabbimiz Bayrama ve bayram öncesi onun muştusu olan arafe gününe yemin ediyor demişlerdir.

Veya burada kastedilen tek ve çift rekatlı namazlardır. Kimi namazlar tek rekatlı, kimileri de çift rekatlıdır. Öyleyse Rabbimiz tek ve çift rekatlı namazlara yemin ediyor. Yani zafere, fecre ulaşmanın yolu namazdan geçer. Öyleyse aman ha namazlarınıza dikkat edin ki fecre ulaşabilesiniz. Namaz kılarak tüm bedenlerinizde Allah’ı söz sahibi kabul edin ki zafere ulaşabilesiniz. Namazla Allah’tan mesaj alıp hayatınızı onunla düzenleyin ki kurtuluşa eresiniz.

Veya tek Allah’tır, çift de mahlukâttır demişler. Rabbimiz hem kendi zâtına hem de mahlukâtına yemin ediyor demişler. Veya tek 1,3,5,7,9 gibi tek sayılar, çift de 2,4,6,8 gibi çift sayılardır demişler. Veya buradaki tek Safa’dır, çift de Merve’dir demiş...

O halde diyeceğiz ki çift ve tek özelliği taşıyan kâinatta ne varsa hepsi bu yeminin içindedir. O halde fecre yemin olsun ki fecre ereceksiniz! Ama şu on geceyi iyi değerlendirin! Bu on geceyi kıyamla, kıraatle Allah’ın istediği biçimde değerlendirin! Sonra teke ve çifte iyi dikkat edin. Tek tek iş yapın, birlikte iş yapın! Tek tek okuyun, birlikte okuyun! Tek tek anlatın, birlikte anlatın! Tek tek hareket edin, birlikte hareket edin! Geceyi, gündüzü güzel değerlendirin! Tek olan Allah’ı dinleyin, çift olan insanlara yönelin. Tek olan Allah’tan mesaj alıp mahlukâtı düzenleyin! Tek olan Allah’tan mesaj alın, çift olan insanlara ulaştırın! Tek olan Allah’la çift olan varlıklar arası ilişkiyi iyi kurun.

Tek tek günleri, geceleri, saniyeleri, dakikaları, imkânları iyi değerlendirin! Tek tek insanları, tek tek âmirleri, müdürleri ele alıp yetiştirin! Yani tekle ve çiftle ilgili akla gelebilecek her şeyi, her işi, her ameli Allah'ın istediği gibi düzenleyin ki bayrama eresiniz, fecre ulaşasınız.

Tek tek günleri, insanları, âmirleri, memurları, kuruşlarınızı, paralarınızı, imkânlarınızı, terlerinizi, enerjilerinizi değerlendirirseniz mutlaka bayrama erecek, zafere ulaşacaksınız, bundan şüpheniz olmasın diyor Rabbimiz. Sonra:

4-5. "Gelip geçen geceye andolsun ki, bunların her biri akıl sahibi için birer yemine değmez mi?"

Bir de geçip gitmeye yüz tutmuş, bitmek üzere olan geceye yemin olsun ki! Bu gece, önceki ayette zikredilen on gecenin son gecesidir. Rabbimizin kıyamda ve kıraatte değerlendirilmesini istediği on gecenin son gecesi. Yani zulmetle geçirilen on gecenin bitmek üzere olduğu, işkencenin sona ermek üzere olduğu son gece. Rabbimiz değerlendirilmesi gereken bu on gecenin bitişini anlatan son gecesine yeminle bize şunu anlatıyor: "Ey Müslümanlar! Ey kullarım! Ey on geceleri kıyamda ve kullukta değerlendiren ve sonunda Benden zafer bekleyen, fecir uman kullarım! Aman ha! Dikkat edin! Bu son geceyi iyi değerlendirin! Değerlendirdiğiniz on gecenin son gecesine dikkat edin! Bu son gece çok önemlidir! Sakın u son geceyi kaybetmeyin!"

Yani neticeye varmadan bayram yapmaya kalkmayın! Bayrama ulaşmadan ulaştık zannedip bayram yapmaya kalkmayın! Daha zaferi kazanmadan zafer sarhoşluğuna girmeyin! Henüz zulmettesiniz. Henüz on gece bitmedi. Henüz her şey bitmedi. Daha yapacağınız şeyler var. Üstelik bundan sonra yapacağınız şeyler çok daha önemlidir. Çok daha dikkatli olmalısınız. Sakın atalete, tembelliğe dü-şüp işi bırakıvermeyin. Sakın bayrama ulaştık, zaferle tanıştık zannederek işi bırakıvermeyin. İş bitti diye sakın tembelliğe, atalete düşmeyin. Böylece iş bitmeden işin sonunda kendinizi ele vermeyin. Zira unutmayın ki zamansız öten horozun başı gider.

Uhut'ta böyle oldu. İş bitmeden bitti zannetti mü'minler. Zafere ulaşmadan zafere ulaştık zannettiler. Son geceye, son ana dikkat edemediler. Bayrama ulaşmadan ganîmet devşirmeye kalktılar. Her şey bitmeden yerlerini, mevzilerini terk ettiler. Zafere ulaşmadan zafer sarhoşluğuna kapıldılar. İşte Uhut böyle oldu, Hama, Afganistan, Cezayir de böyle oldu. Müslümanlar kıyamlarının son

gecesine, son dönemine dikkat edemediler. Henüz iş bitmeden, henüz kesin zafere ulaşmadan bayram yapmaya kalkıştılar.

Cezayir'de bağımsızlık kazanılma dönemine gelindiğinde, neredeyse iş bitmek üzereyken Fransızlar bundan haberdar oldu ve "Avrupa'nın Üzerine Doğan İslâm Güneşi" adlı bir kitap yazıp, Cezayir'de bolca dağıttılar. Bunun üzerine Müslümanlar hedefi kaybediyorlar. Havalara giriyorlar. Vay be! Biz neymişiz be! Biz neler yapmışız, biz neler becermişiz diyerek gereksiz bir tatmin olma duygusu içine girerek hedeflerini kaybettiler. Yapacaklarını unutup gevşeyiverdiler. Tabi hemen işleri bitiverdi.

Dinleyicilerden "bayram dinimizde ne anlama gelir" diye bir so-ru soruldu. Bu konuda bildiklerimi söyleyeyim inşallah.

Bayram; malın ve canın Allah'a izafesinin adıdır. Zaten bir kişinin hayatta sahip olduğu iki şeyi vardır; malı ve canı. İşte kişi sahip olduğu bu iki değerini Allah'a izafe ettiği an bayram yapmaya hak kazanmış demektir. Malı ve canı konusunda Allah'ı söz sahibi bilen kişi bayram yapabilir. Ya Rabbi, malım da senindir, canım da. Malım konusunda da, canım konusunda da yetki sana aittir. Bedenini namazla bana hasret dedin, ediyorum, zekât ve infakla mal çıkar dedin, çıkarıyorum. Şuralardan kazan, buralarda harca dedin, yapıyorum. Ye dedin, yiyorum, yeme dedin, yermiyorum. Ramazanda yeme dedin, bak işte yemiyorum, ama iftarda ye dedin işte yiyorum. Ben konusunda, bedenim ve sahip olduğum her şey konusunda senin sözün geçer. Ben benliğimi, ben irademi sana teslim ettim. Kendi adıma se-nin seçimini seçim kabul ettim. İşte bunu becerebilen kişi, malı ve be-denini Allah'ın sözcülüğüne devredebilen kişi bayramı hak etmiş demektir.

Bayram; kişinin hanımını ve çocuklarını Allah'ın emâneti bilebilmesinin ifadesidir. Ramazanda kişinin helâliyle cinsi münasebet yapması yasaktır. Yerine göre öpmesi bile yasaktır. Hanımlarımız biz-lerle, bizler de hanımlarımızla Allah'ın istediği konumda, O'nun meşru gördüğü alanda ilişki kurmalıyız. Onlar bizi, biz de onları Allah sınırları içinde kullanmalıyız. Bu konuda yetki sahibi Allah'tır. Değilse; o benimdir, o benim hanımımdır, o benim kocamdır, binan aleyh istediğim şekilde ondan istifade edebilirim, kime ne? Demeye hiçbir kimsenin hakkı yoktur. İşte Ramazan boyunca ve tüm hayat boyunca bunu becerebilen mü'min bayram yapmaya hak kazanmış demektir. Bayram o kişinin hakkıdır.

Bayram; niyette ihlâs ve samimiyetin ifadesidir. Çünkü oruç baştan sona niyetten ibarettir ve sadece Allah'a aittir. Bir mü'minin oruçlu olduğunu sadece Allah bilebilir. Eğer orucunda ve Allah adına yaşadığı tüm hayatında Allah için bir niyet taşıyabilmiş ve bu niyetinde de samimi olabilmişse kişi, yâni niyetini Allah'a hâlis kılabilmişse işte o zaman bayramı hak etmiş demektir. Tüm hayatını Allah için yaşa-mayanlar, tüm hayatlarında Allah adına niyet taşımayanlar, niyetleri bozuk olanlar bayramı hak edemeyen kimselerdir.

Bayram; nefse hakimiyetin ifadesidir. Nefse söz geçirmektir, nefse dizgin vurmanın sonucudur bayram. Nefsinin arzu ve istekleri doğrultusunda, nefsinin hevâ ve hevesleri istikametinde bir hayatı terk edip; ya yemeyi içmeyi terk etmek türünde negatif, ya da oruç tutmak, kurban kesmek, namaz kılmak, infak etmek, paylaşmadan yana olmak türünde pozitif eylemler ortaya koymanın neticesidir bayram. Nefis yaratılışı gereği hiçbir zaman bunları istemez. Ne salih amelleri icra etmeye, ne de gayri salih amelleri terk etmeye razı olmaz nefis. O, hiçbir kayd altına girmeden, Allah'ın haram helâl yasalarını dinlemeden sorumsuzca hareket etmek ister. İpini koparmış bir deve gibi sere serpe, özgürce bir hayat yaşamak ister. İşte böylece nefsine hakim olup onu Allah'ın istediği şekilde dizginlerini eline alabilen kişi bayramı hak etmiş demektir.

Öyleyse ey nefislerine hakim olabilen müslümanlar. Ey şu uzun ve sıcak Ramazan günlerinde Allah adına oruç tutacağız diye varlık içinde darlık çeken müslümanlar. Ceplerinde paraları olduğu halde, ellerinin altında her türlü yiyecek bulunduğu halde, buz dolaplarında soğuk suları olduğu halde, onlardan istifade imkânları ellerinde olduğu halde sırf Allah sebebiyle, Allah hatırına ellerini onlara uzatmayan ve varlık içinde yokluk çeken müslümanlar. İşte bayram böylece nefse hakim olanların hakkıdır. Buyurun bayram edin. Mübarek olsun bayramınız.

Çünkü bayram; kurtuluş demektir. Dünyaya ve dünyalıklara kulluktan, mâsivaya, Allah'tan gayriye kölelikten, mala mülke, makama mansıba, çoluğa çocuğa, babaya anaya, ağaya patrona, yasalara yönetmeliklere, çevreye topluma, âdetlere törelere, modaya topluma ve hasılı Allah'tan başka ger şeye ve herkese kölelikten kurtuluşun ifadesidir. Herkese ve her şeye karşı hür, ama Allah'a kul köle oluşun neticesidir bayram. Allah'tan başkalarına ait tüm ipleri, tüm prangaları, tüm tasmaları, tüm bağları kırıp atabilmenin sonucudur bayram. Eğer şu anda gözünüzde, gönlünüzde tüm mâsivanın değersizliği anlaşılabilmişse,

bayrama böyle bir ruh temizliği, böyle bir düşünce berraklığıyla çıkabilmişseniz bayramınız mübarek olsun.

Evet, bayram kurtuluş demektir dedim. İnsan kendisini ezen günahlarının yükünden kurtulunca bayram yapmayı hak eder. Günahları terk edip rahatça Rabbine yönelebilen kişinin hakkıdır bayram. Nitekim bir bayram hutbesinde Resûlullah efendimizin üç kere âmin, âmin, âmin dediği rivâyet edilir. Sebebini soranlara da sevgili efendimiz şöyle buyurmuşlardır: Cebrail; Ramazan gelip geçtiği halde gü-nahlarını terk edip Rabbine kulluğa yönelemeyen, günahlarını affettiremeyen, böyle bir fırsattan istifade edemeyen kimselere yazıklar ol-sun dedi, ben de âmin dedim buyurmuşlardır. Demek ki Ramazan bü-yük bit fırsattır. Ramazanda mü'min günahları terk edip Rabbine kulluğa koşacak ve kendisini, günahlarını affettirecek ve sonunda da bu-nun bayramını yaşayacaktır. Bunu beceremeyenlerin bayramı idrak etmiş olsalar da bayramları yoktur.

Bayram; sabrın, sebatın sonucu demektir. Ya da zafere ulaş-manın sevincidir. Kulluk yolunda sabredeceğiz. Haramlardan kaçın-ma gibi negatif, farzları yerine getirme gibi pozitif bir sabır ortaya koyacağız. Allah'ın emirlerini icra ve nehiylerinden uzak durma konusunda sabredeceğiz, bir daha sabredeceğiz, bir daha, bir daha sabredeceğiz. Ramazanda sabır mektebinden geçeceğiz. Yeryüzü kâfirlerinin doyumsuzca insanların ellerindekilere, ceplerindekilere uzandıkları, müslümanların ağızlarındakileri bile alıp kendi doyumsuz ağızlarına götürmek için çırpındıkları, bunun için savaşlar başlatıp kan dökmekten bile çekinmedikleri bir dünyada bizler bırakın haramları helâl yiyeceklerimizden bile vazgeçerek tüm dünyaya Allah için bir sabır dersi vereceğiz. Kendimizi Ramazanın sabır mektebinde bileyeceğiz. İbadetlere devam konusunda sabredip dişimizi sıkacağız. Her türlü dış zorlamalara karşı sabredip Allah'a kulluğumuzda geri adım atmayı aklımızın ucundan bile geçirmeyeceğiz. Tüm yerli ve yabancı kâfirlerin, tâğutların, zalimlerin baskılarına karşı sabredip Allah'ın istediği bir hayattan vazgeçmeceğiz. Sabır budur zaten. Sabır her şart altında Allah'a kulluğu sürdürmektir. İşte bunu becerenlerin hakkıdır bayram. Değilse her şart altında değişik bir tavır takınan, geri adım atan, kulluğunu bozan kimselerin bayramları yoktur.

Bayram; hayatı düzenlemenin, yaşanacak hayatın Allah adına olması için Allah'a ahit yenilemenin ifadesidir. Mü'min Ramazan mektebinde belli dönemlerde belli şeyleri yapma alışkanlığını kazanacaktır. Meselâ iftar bekleyecek, sahur icra edecek, Arafat'ta irfana ulaşmanın bilincine erecek, Meş'arde onu kuru bir bilgi yığını olmaktan çı-karıp şuur haline getirecek, amele

dönüştürecek, uygulamaya koyacak, Mina'da da bu yolda karşısına çıkan tüm engelleri kurban edecek noktaya gelecek. İşte hayatı böylece düzenleyeceğine dair Allah'a söz vermenin, O'nunla ahit yenilemenin ifadesidir bayram.

Yine bayram; işte bütün bunların neticesi olarak kulluğa kabulün ifadesidir, teabbudün beyanıdır. Az evvel ifade ettiğim gibi Allah için orucunu yaşayabilen, Allah'a kulluğunu Allah'ın istediği şekilde icra edebilen mü'min Rabbi tarafından kulluğa kabul ediliyor. İşte Mevlâ beni kulluğuna kabul buyurduğu için, kulluk şerefine eriştirdiği için ben bayram yapıyorum. Meselâ Hz. İbrahim Allah'a O'nun istediği gibi kulluk icra etti. Allah'ın emrine teslim olup O'nun adına oğlunu yatırıp kurban olarak boynunu kesmeye azmetti. Sen nasıl istersen ya Rabbi, dedi ve sonunda bu teslimiyetiyle kulluğa kabul edildi de hemen bayram etti. Oğlu İsmail de yine Allah'ın emrine teslim olarak babasının bıçağının altına yattı da o da sonunda bayramı hak etti. Sizler de teslim olduysanız Allah'ın emirlerine, sizler de teslim ettiyseniz çocuklarınızı Allah'ın emrine, sizler de bir şeylerinizi kurban ettiyseniz Allah için, o zaman sizler de bayramı hak etmişsiniz demektir.

Bayram; kişinin Kadir gecesini yaşamasının, Kadir gecesinde inmeye başlayan Kur'an'ın kadr u kıymetini bilmesinin ifadesidir. Kur'-an'ın kadr u kıymetini anlayan, Kur'an'sız müslümanlık olmayacağının farkına varan, Kur'an'ı eline alan, onu hayatına indiren, indirgeyen, tüm hayatını onunla düzenleme yoluna giren kişi bayramı hak etmiştir. Unutmayalım ki Kur'an'ın kadr u kıymetini bilemeyen bir kişinin ömründe hiç Kadir gecesi olmadığı gibi, bayramı da yoktur.

Son olarak bu sûrenin beyanıyla diyelim ki bayram; bir fecirdir. Zulmetten, karanlıklardan sonra gelen bir aydınlıktır bayram. Çileden, ıstıraptan, işkenceden, yoğun bir çaba ve çırpınıştan sonra erişilen bir aydınlıktır bayram. Hakkın hakimiyetini gerçekleştirme ve zaferi kucaklama adına çalışılıp çırpınılan bir on gecenin sonunda erişilen bir sevinç anıdır bayram.

Evet, son geceye de yemin olsun ki!

"Bunların her biri akıl sahibi için birer yemine değ-mez mi?"

Bu yemin değmedi mi? Yemine değer değil mi bu konu? Akıl sahipleri bu yeminden de mi ibret almayacaklar? Aklı olan kimselere bu kadar yemin yetmez

mi? Aklı başında olanlar için bu yeminler en büyük yeminlerdir. Ya da bu yeminleri ancak akıl sahipleri anlar. Bundan sonra örnekler verecek Rabbimiz. On geceyi yaşayanları, yaşamayanları, geceyi ve gündüzü Allah'ın istediği biçimde değerlendirip değerlendirmeyenleri, eziyet çekenleri, yakılanları, gömülenleri anlatacak. Bakın şöyle buyuruyor:

6. "Görmedin mi Rabbin ne yaptı Âd kavmine?"

7. "Sütunlar sahibi İreme?"

8. "Ki ülkeler içinde onun benzeri yaratılmamıştı."

Görmedin mi Rabbin ne yaptı Âd'a, Âd kavmine? Görmedin mi ne yaptı Rabbin yüksek sütunlarla dolu Âd-ı İreme. Âd kavminin mesire yeri, bağlık-bahçelik yeri olan İrem yalancı dünyanın yalancı cennetiydi. Meşhur Şeddad'ın meşhur cenneti de oradaymış. Âd toplumunu ve onlara yaptığını anlatacak Rabbimiz.

Rabbimiz Âd milletine, elçi olarak Hz. Hud'u (a.s) göndermişti. Âd kavmi Yemen, Yemame, Cidde, Hadramut arasında yaşamış bir kavimdir. Kur'an'ın bize anlattığına göre Âd toplumu, Arapların yakından tanıdıkları, bildikleri, şiirlerine konu ettikleri bir toplumdur. 1970 lerde İngilizler bu bölgede Âd'ın helâk edildikleri bölgede bazı araştırmalar yapmışlar, bazı bulgular elde etmeye çalışmışlar, ama azabın indiği, azabın merkezi olan o bölgeye girmeleri mümkün olmamıştır.

İbni İshak'ın rivâyetine göre Âd kavmi Umman'dan Yemen'e kadar uzanan geniş bir bölgede, Ahkâf denen bölgede yaşıyordu. Bu bölgede meskun olan Âd toplumu tüm civar ülkelere de hakim bir du-rumdaydı. Hâlâ şu anda bile Hadramut taraflarında bunların evlerinin, barklarının, şehirlerinin, medeniyetlerinin izlerine, kalıntılarına rastlanmaktadır.

Âd kavmi gibisi, memleketlerde bir daha yaratılmamıştır. Çok güçlü, kuvvetli, otuz-kırk metre boyunda insanlar… Cenneti dünyada arama sevdasına tutulmuş, cenneti dünyada kurma, ya da dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılmış bir kavimdi. Dünyayı kıble edinmiş, tüm plan ve programlarını dünya adına yapan bir toplum, bir karakter... Bu karakterin, bu kıblenin tezahürü olarak da İrem'i görüyoruz. Bağlar, bahçeler, eğlenceler, köşkler, kafesler, kanaryalar, kâşâneler... Hiç ölmeyecekmiş gibi bir hayat yaşıyorlardı. Gündemlerinde Al-

lah, Allah'a kulluk yoktu. Gündemlerinde âhiret, ölüm, ölüm ötesi hayat yoktu. Canları ne istiyorsa onu yapıyor, keyifleri istikâmetinde bir hayat yaşıyorlardı. Allah'ı da, O'nun elçisini de dinlemiyorlardı.

Şuarâ sûresinde de Hz. Hud'un (a.s) onlarla diyalogu şöyle anlatılır. Allah'ın elçisi onlara şöyle diyordu:

"Siz her yüksek yere koca bir bina kurup, boş şeylerle mi uğraşırsınız? Temelli kalacağınızı umarak sağlam yapılar mı edinirsiniz? Yakaladığınızı zorbaca mı yakalarsınız? Artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Bildiğiniz şeyleri size verenden sakının; davarları, oğulları, bahçeleri ve akarsuları size O vermiştir. Doğrusu hakkınızda büyük günün azabından korkuyorum" dedi. İster öğüt ver, ister öğüt verenlerden olma, bizce birdir."

(Şuarâ 128, 136)

Dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılmış olan bu toplum bu dünyada ne kadar oturacakları, ne kadar kalacakları belli olduğu halde sanki hiç ölmeyeceklermiş gibi her bir dağın başına villalar, köşkler, eğlence yerleri yapıyorlardı. Oturamayacakları evler yapıyorlar, yiyemeyecekleri, tüketemeyecekleri servetler topluyorlardı. Kendilerini ebedîleştirsin diye, hiç ölmeyelim ve ebediyen yaşayalım diye evler, köşkler, dükkanlar, fabrikalar, iş yerleri yapıyorlardı. Adamların öyle bir hayat programları vardı ki, sanki hiç ölmeyeceklerdi. Dünyaya bu bağımlılıklarından, âhireti unuttuklarından ötürü de tuttukları zaman cebbarların tuttuğu gibi tutuyorlardı. Tuttukları insanları zorbaların tut-tuğu gibi tutuyorlardı. Güçsüzleri, mazlumları, garibanları kötü yaka-lıyorlar ve onlara zulmediyorlardı. Tuttuklarının canını çıkarıyor, yakaladıklarının kanını emiyorlardı. Âhirette yaptıklarının hesabının sorulacağına inanmadıklarından dolayı hak-hukuk tanımıyorlardı. Dünyaya bağımlılıkları, doyumsuzlukları yüzünden insanlara zulmediyorlardı.

Onların bu bozuk düzen hayatlarını gören Allah'ın elçisi kendilerine şöyle diyordu: "Ey kavmim! Ey toplumum! Böyle yapmayın! Allah'tan korkun! Allah'a karşı muttaki olun! Allah'la yol bulun! Yolunuzu, hayatınızı Allah'a sorun! Hayatınızı Allah için yaşayın! Yaptıklarınızı Allah'a lâyık yapın! Hep O'nun kontrolü altında olduğunuzu unutmadan yaşayın! Allah'a kulluğunuzun bilincinde olun! Allah'ın koruması altına girip O'nun istediği bir hayatı yaşayın!

Rabbinize itaat edin! Hep O'nu dinleyin! Hesabınızda hep Allah olsun!

Bunun için de bana tabi olun! Rabbinizin sizden istediği kulluğu benden öğrenin! Ben sizin için Rabbimiz tarafından seçilmiş ve görevlendirilmiş bir elçiyim. Ben kulluk örneğiyim. Allah sizden istediği kulluğu benim şahsımda örneklemiştir. Ben bir kulluk modeliyim. Bana bakın, beni izleyin, bana uyun ve benim gibi Rabbinize kul olun!" Bu sözlere karşı müstekbirce bir tutum sergiliyorlar ve Allah'ın elçisine şöyle diyorlardı:

"Ey peygamber! Boşuna uğraşma! Boşuna yorma kendini! Vaaz etsen de etmesen de, uyarsan da uyarmasan da fark etmez, çünkü kesinlikle biz değişmeyeceğiz Bizim için uyarının varlığıyla yokluğu birdir. Bizi ha uyarmışsın, ha uyarmamışsın. Biz kesinlikle seni dinlemeyeceğiz, yolumuzdan, hayatımızdan, hayat programımızdan vazgeçmeyeceğiz. Sen kendi işine bak ey Hud, biz ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı biliyoruz." Onlar, hayatlarına Allah'ı da, Allah'ın elçisini de, Allah'ın gönderdiği mesajını da karıştırmamaya çalışıyorlardı. Allah'ın âyetleriyle mücâdeleye tutuşuyorlar, Allah'ın elçisini yok etmeye soyunuyorlardı. Bakın kendilerinin kurtuluşu için gelmiş bir Allah elçisine şöyle diyorlardı:

"Bize yalnız Allah'a kulluk etmemizi, babalarımızın taptıklarını bırakmamızı söylemek için mi geldin? Doğru sözlülerden isen haydi bizi tehdit ettiğin azaba uğrat" dediler."
(A'râf 70)

Diyorlar ki: "Ey Hud! Bizi yalnız Allah'a kulluğa çağırmaya mı geldin? Bizi babalarımızın dinledikleri tanrılarımızı terk edip yalnız Allah'ı dinlemeye çağırmaya mı geldin? Bizi öteki tanrılarımızdan vaz-geçirip sadece Allah'a kulluğa çağırmaya mı geldin? Yani şimdi bizler sadece Allah'ı mı dinleyeceğiz? Sadece O'na mı kulluk edeceğiz? Pe-ki o zaman bizim öteki İlâhlarımız ne olacak? Öteki tanrılarımız ne olacak? Nereye koyacağız onları?"

Bu âyetten anlıyoruz ki, Âd kavmi Allah'ı bilmeyen, tanımayan bir toplum değildi. Allah'ın elçisine: "Ne yâni ey Hud! Durup dururken bir Allah mı çıkardın? Durup dururken bize yeni bir Allah mı bulup gel-din? Bu da nereden çıktı? Bugüne kadar hiç duymadığımız, hiç bilmediğimiz bir Allah mı çıkardın?" demiyorlar da, şöyle diyorlardı: "Ey peygamber! Bizi sadece O'na kulluğa mı çağırıyorsun? Öteki İlâhlarımızı terk edip sadece O'nu dinlemeye, egemenlik

hakkını sadece O'na vermeye, hayatımızda söz sahibi olarak sadece O'nu kabule mi çağırmaya geldin?"

Yani Allah'ı biliyorlardı, tanıyorlardı, hattâ zaman zaman O'na kulluk da ediyorlardı, ama hayatlarında yetkili gördükleri başka Rableri, başka İlâhları da vardı da, onları da dinlemek zorunda olduklarını söyleyerek sadece Allah'a kulluğa yanaşmıyorlardı. Tamam İlâhlardan bir İlâh olarak, tanrılardan bir tanrı olarak Allah'ı da dinleyelim. Hayatımızın ibadet bölümünde O'nu dinleyelim ama hayatımızın öteki bölümlerinde söz sahibi olan öteki İlâhlarımızı da dinlemek zorundayız diyorlardı.

Bakıyoruz, şimdikiler de aynı şeyleri söylüyorlar. Tamam Allah yücedir, Allah büyüktür, ama yerinde dursun. O bizim hayatımıza karışmasın, diyorlar. Tamam Allah'tır, Rabbtır, İlâhtır, yücedir, severiz, sayarız ama hayatımıza karışmasın. Tamam hayatımızın belli bölümlerinde Allah'ın yasaları geçerlidir. Namaz, oruç, abdest gibi konularda Allah'ı dinleriz, ama hayatımızın öteki bölümlerinde bizim kendi ya-salarını uygulamak zorunda olduğumuz başka Rablerimiz, başka İlâhlarımız vardır. Meselâ hukuk konusunda başka Rablerimiz var, eğitim alanında başka tanrılarımız, kılık-kıyafet konusunda başka Rablerimiz var, diyorlar. Tamam İlâhlardan bir İlâh olarak, tanrılardan bir tanrı o-larak Allah'ı da dinleyelim, Allah'a da kulluk edelim, ama bizim hayatımıza karışan başkaları olduğu için sadece O'nu dinlemeye, sadece O'na kulluk etmeye, sadece O'nun yasalarını uygulamaya hayır, di-yorlar. Zaten tarih boyunca Allah konusunda hiç itiraz çıkmamıştır. Hattâ hayatın bazı alanlarında O'nu dinleme, O'na itaat etme konusunda da pek itiraz yoktur. Ama hayatın tümünde sadece Allah'ı dinleme, hayatın tümünde sadece Allah'a kulluk dediniz mi, öteki sahte İlâhları, sahte tanrıları reddettiniz mi, işte itiraz burada çıkmaktadır. Dün de, bugün de bu hep böyle olmuştur.

Âd kavmi işte böyle bir toplumdu. Peki acaba Rabbimiz onları bize niye anlatıyor? Kur'an bize önceki kavimleri niye anlatır? İbret alalım da onların yanlışlarına düşmeyelim diye. Zira bizim içinde bulunduğumuz toplum bir yönüyle, ya da birden fazla yönüyle onların toplumuna benzeyebilir. Eğer böyle bir toplum içinde bulunuyorsanız, siz de o toplumda peygamberin yanında yer alın, peygamber gibi davranın, peygamberin misyonuna sahip çıkın ki kurtulasınız. Değilse Allah'ı ve elçisini diskalifiye eden, Allah'ı ve elçisini hayatlarına karıştırmayanlar gibi olursanız, kesinlikle onların helâklerine siz de hazır olun deme adına Allah onları bize anlatır.

Meselâ içinde bulunduğumuz toplum Nuh'un (a.s) toplumu gibi küfürde ısrarlı bir toplum olabilir. 950 sene peygamberi uğraştıran ama yine de yola gelmeyen ve hattâ çocuğunun elinden tutup ona: "Oğlum, yavrum, bu adam Nuh'tur! Peygamber olduğunu ve bizim ha-yatımızı reddettiğini iddia ediyor. Bu bizim ezelî ve ebedî düşmanımızdır. Yarın, öbür gün eğer ben ölürsem sana vasiyetimdir, benden sonra sakın bu adama iman etmeyesin" diye çocuklarına küfrü vasiyet eden ve Peygamberin karşısına geçip: "Bırak bizim yakamızı ey Nuh! Seni de, getirdiğin mesajı da duymak istemiyoruz!" diyen bir top-lum olabilir. Veya işte burada olduğu gibi içinde yaşadığınız toplum Âd kavmi gibi dünyayı kıble edinmiş, dünyayı Cennetleştirme cinnetine kapılmış, tüm programını dünya adına yapan, âhireti, hesabı, kitabı gündeminden çıkarmış, keyfine göre hayat yaşayan bir toplum olabilir. Hangi toplum içinde olursanız olun o toplumun elçisi gibi olun, o toplumların düştükleri yanlışa düşmeyin deme adına Rabbimiz bunları bize anlatıyor.

Âd kavminin en belirgin özelliği budur. Günümüz Müslümanları açısından çok önemli olduğu için tekrar tekrar bu konuya dönmek zorundayız. Âd kavmi, cenneti dünyada arama, kurma cinnetine kapılmış bir kavimdi. Yahut dünyayı cennetleştirme sevdalısı bir topluluktu. Dünyaya kazık çakma sevdalısı, tüm plan ve programları dünyaya yönelik bir toplumdu. Dünyada mutlu olalım da, dünyada zevk içinde bir hayat yaşayalım da gerisi ne olursa olsun. Varsa da, yoksa da işte bu hayat vardır. Bunun dışında başka bir hayatın varlığına inanmıyoruz. Burada kâm almaya bakalım. Burada her arzumuzu do-yurmaya bakalım" diyen ve sadece burada kalacak, âhirete intikal et-meyecek şeylerin peşine takılmış, gece-gündüz şehvetleri peşinde solucanlar gibi kıvranan bir toplumdu. Hayatları, evleri, barkları, zevkleri, eğlenceleri, bağları, bahçeleri kıbleleştirdikleri dünyacılıklarına göre şekillenmiş bir toplumdu…

Bir sapıklıkları daha vardı, d da levhaları, işaretleri değiştirip vurgunlar düzenlemekti. Yolların işaretlerini, işaret levhalarını değiştirip, yol bilmeyen yolcuları sarp yerlere çekip oralarda soyuyorlardı. Bizde de aynısı yok mu şimdi? Şu anda dünyayı kıble edinenlerin ay-nı şeyleri yaptıklarını ve işaret levhalarını değiştirerek insanları soyduklarını görüyoruz. Şu reklamlar, şu vitrinler, vitrinlere yazılanlar, du-varlara yazılanlar, şu levhalar da aynı şeyler değil mi? Bunlar da aynı hedefi gerçekleştirmek için çalışmıyorlar mı? Bunlar da levhaları değiştirip insanları soymak için çırpınmıyorlar mı? Taktik aynı taktik değil mi?

Şunu mutlaka almak zorundasınız! Şu her evin mutlak ihtiyacıdır! Bunsuz yaşanmaz! Bunlar yeni modellerimiz! diyenler ne yapmaya çalışıyorlar? Adam diyor ki: "Hanımlar! yatağınızı mutlaka değiştirin!" İşte ters yazılmış bir levha! Sana ne benim yatağımdan! Üç yıl daha yatarım bu yatakta. Seni ne ilgilendirir benim yatağım? Hayır! Adam soyacak ya, levhaları, işaretleri değiştirerek vurgun yapma niyetinde.

"Efendim her evin mutlak ihtiyacıdır!" Sana ne benim evimden ya! Ev benim ya! Bir başka levhacı: "Hanımlar! Sizleri düşünüyoruz!" diyor. Sana ne el âlemin hanımından!? Hayır, levhalar, işaretler değişecek, yollar yazar kasalara çıkacak, insanları yazarkasaların önüne uğratacaklar ve orada soyacaklar. Kadınlar yazarkasaların önünde sağılacaklar. Sütlerini sağacaklar, ceplerindekini alacaklar, sonra da: "Tamam abla! A! Ayıp ettin beyefendi! Sen cebindekileri ver, gerisine taksit yaparız" diyecekler. Yani şimdi git biraz daha paralan, gel onu da sağalım diyecekler. Borcu bitmek üzereyken de karşısına yeni ye-ni şeyler çıkarıp: "Bak sizin için şunları da hazırladık, bunlar yeni model, bunları da almalısınız, şunları da almalısınız."

Bugün de insanlar levhaları, tabelaları, vitrinleri değiştirip insanları aldatıyorlar. Âd'ın, Semûd'un yaptığıyla şimdikilerin yaptığının ne farkı var sanki? Âdi insanlardı Âd kavminin insanları. Âdi insanlar, haksız yere, haram yollarla insanların mallarını yiyorlardı.

İşte şu anda da görüyoruz ki reklam yollarıyla zorla insanlara mal satmak, insanların mallarını bâtıl yolla yemek isteyenler var. Hem de Âd kavmini elli kere sollamış olarak. Biz sizi düşünüyoruz diyerek insanların ceplerine el atıyorlar. Beni düşünmüyor adam aslında da kendi cebini düşünüyor. Beni düşünüyorsan bırak el atma cebime! Sana ne benim yatağımdan, yorganımdan? Sana ne benim cebimden? Sana ne benim kasamdan, kesemden? İşte böyle reklam yoluyla aslında ihtiyaç olmadığı halde, efendim her evin mutlak ihtiyacıdır, herkes almalıdır, her kola bir saat, her duvara bir saat, her masaya, her eve bir saat, her eve bir araba, her koltuğa bir insan, herkese bir konu, herkese bir koleksiyon, her kola bir nişane, her sokağa, her caddeye, her mutfağa, her yatak odasına… diyerek insanların malları haksızlıkla yenilmeye çalışılmaktadır. Efendim her yakaya lâzım, her geline, her damada lâzım, her parmağa lâzım vs vs…

Düşünün Türkiye'de yetmiş milyon insanın parmağındakiler bir anda sermayeye dönüşüverse, eminim ki pek çok fakirin hayatını kurtaracaktır. Meselâ talebe kesiminin veya okur-yazar-çizer kesiminin bir kere bile okumadan alıp kütüphanelerine attığı kitapları bir dü-şünün. Bunları bir anda sermayeye dönüştürüverseniz kaç fakirin ge-çimidir? Kaç fakirin kaç yıllık geçimi değil mi? Ya da çay bahçelerinden, çay tarlalarından, çay fabrikalarından, çay demleme zamanların-dan, demlenme zamanlarına, çay bardaklarını yıkama zamanlarına kadar gömülen zamanları, emekleri bir düşünün.

Âd kavmi böyle Allah'la, Allah'ın elçisiyle savaşa tutuşmuş, Allah'tan gelen hayat programını reddederek kendi pis dünyalarından vazgeçmeyen bir toplumdu. Kendilerini ısrarlar uyararak hakka dâvet eden Peygamberlerine dediler ki:

"Ey Hud! Haydi bize ne getireceksen getir de görelim. Biz seni de, senin getirdiğin mesajı da reddediyoruz. Bu tavrımıza, bu şirkimize karşılık haydi buyur ne getireceksen getir. Azap mı getireceksin? Taş mı yağdıracaksın? Ateş mi göndereceksin? Azap mı edeceksin? Haydi ne yapacaksan yap," diyorlar. Cahiller Allah'tan istenmesi gere-ken, Allah'tan beklenmesi gereken şeyleri de peygamberden bekli-yorlar. Allah'ı da, peygamberi de bilmiyorlar. Bilselerdi zaten iman e-derlerdi. Tıpkı Hudeybiye'de yapılan anlaşmanın başına: ***"Rasulul-lah Muhammed"*** ibaresinin yazılmasına bozulup da: "Ey Muham-med! Eğer biz bunu kabul etmiş olsaydık zaten burada bu anlaşmayı yapmazdık" dedikleri gibi. Onlar Peygamberden azap isteyince, Hâkka sûresinde anlatıldığı gibi:

"Allah o fırtınayı üzerlerine yedi gece sekiz gündüz mûsâllat etmişti de, öyle ki, o kavmi içi boş hurma kütükleri gibi orada yerlere serilmiş olarak görürdün."
(Hakka 7)

Rabbimiz onların üzerlerine sarsar denen şiddetli, çok soğuk bir fırtına, yahut taş yağdıran, azgın, atiye bir fırtına gönderdi de taş taş üstünde kalmadı. Her şeyi büküp büküp atıverdi. Allah o kahredici, helâk edici, mahvedici rüzgarı bu kavmin üzerine yedi gün, sekiz gece mûsâllat kıldı, emretti de sürekli o rüzgar esip durdu onların üzerinde. Yani salladı durdu orayı. Her şeyi birbirine vurdu, her şeyi birbirine kattı, hepsi mahvoldular, hepsi tuş oldular. Öyle ki sanki orada insan yaşamamıştı. İçi boş hurma kütükleri, hurma kovanları gibi yirmi-otuz metre boyundaki insanlar yerlere yıkılıvermişlerdi. Güçleri, kuvvetleri,

kolları, pazıları, imkânları, malları, mülkleri, medeniyetleri, evleri, köşkleri hiçbir işe yaramamıştı.

"Biz, rahmetimizle, Hud'u ve beraberinde bulunanları kurtardık, âyetlerimizi yalan sayarak inanmayanların kökünü kestik."

Allah diyor ki, biz O'nu, Hud'u ve beraberindeki inananları kurtardık. Onu ve getirdiği mesajını destekleyenleri, peygamber safında yer alanları rahmetimizle kurtardık. Ama beri tarafta âyetlerimizi yalanlayanları, âyetlerimizi işlemez hale getirenleri, âyetlerimizi boşa çı-karıp onlarla ilgilenmeyenleri helâk edip kökünü kazıdık. Kendi sistemlerine, kendi putlarına, kendi hayat tarzlarına tutunarak Allah sistemiyle savaşa tutuşanların da kökünü kestik, diyor Rabbimiz.

Kim iman edecek, kim iman etmeyecek aslında bunu biliyordu Allah. Aslında bunları yaratmadan da biliyordu Rabbimiz. Ama işte böylece hem bu adamları kendi vicdanlarıyla yüzleştirmek, hem insanlara bunları göstermek üzere dünyaya getirip denedi onları ve sonra da köklerini kesiverdi.

Kendimizden bir rahmetle, katımızdan bir rahmetle inananları kurtardık, diyor Rabbimiz. Demek ki Rabbimizin rahmeti olmadıkça kurtuluş kesinlikle mümkün değildir. Bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Rabbimizin rahmeti ve rızası, desteği olmadıkça ne bu dünyada, ne de ukbâda kurtuluşumuz kesinlikle mümkün değildir. Yani bir dâvâ ki, arkasında Allah yoksa o dâvânın galip gelmesi kesinlikle mümkün değildir. Öyleyse tüm mücâdelelerimizde Allah yasalarına uygun hareket edelim ki Allah bizimle beraber olsun. Tavizler vererek, Allah'ın hoşlanmayacağı yollara saparak Allah desteğini kaybetmemeye çalışalım.

9. "Vadide kayaları kesip yontan Semûd milletine ne yaptı Rabbin?"

Rabbimiz, Âd'ın başına gelenleri kısaca anlattıktan sonra şimdi de Semûd kavmini anlatmaya başlıyor. Semûd kavmi, Âd kavminden sonra gelmiş, onların halefi olarak Medine ile Kudüs arasında ***"Hicr"*** denilen bölgede yaşamış bir kavimdir. Hattâ Allah'ın Resûlü, Tebûk taraflarına giderken yanındaki ashabına şöyle buyuruyordu: "Buradan hızlı geçin, zira burası Semûd toplumunun kendilerine elçi olarak gönderilmiş olan kardeşim Sâlih'in devesini katlettikleri yerdir. Burası azabın indiği yerdir. Azap bölgesinde eğlenmeden yürüyün."

Semûd'un en büyük şehirlerinden birisi, belki de merkezi ***"Medayin-i Sâlih"***tir. Bu şehrin harabeleri üzerinde yapılan incelemelerden anlaşıldığına göre bu şehrin nüfusu beş yüz bin civarındaymış. Bu toplum muhtemelen helâk edilen üçüncü toplumdur. Kendilerinden önce sırasıyla Nuh kavmi, Âd kavmi helâk edilmiş ve onların arkasından da bu toplum gelmişti.

Semûd'un bir özelliği daha vardı, o da tüm hayırları, tüm menfaatleri reddetmek. Hayırdan ve hayırlıdan hoşlanmayan bir toplum. Meselâ adama diyorsunuz ki, "İşte şu ekmek temizdir, al götür ye bu-nu!" Hayır, adam illa da pislik yiyecek. Tertemiz ekmeği değil de pisliği seviyor adam. Hayırlıyı reddetmek, temizden nefret edip pisi sevmek gerçekten garip bir özelliktir. İşte Semûd kavminin böyle bir karakteristik özelliği vardı. Allah, Semûd kavmine bir deve gönderdi… Mûcize bir deve… Diğer develere benzemeyen, onlardan farklı, Allah'ın gücünü, kudretini ortaya koyan bir deveydi bu. Toplum için de hayırdı, hayırlıydı, bereketliydi. Hiçbir zararı yoktu bu devenin. Tek suçu süt vermekti. Süt vererek tüm kavmi doyuracak özellikte bir deve. Üstelik bakmayacaklar, beslemeyecekler, doyurmayacaklardı. Bir gün şehrin tüm sularını bu deve içecek, ertesi gün de içtiği suyu süt diye kavme ikram edecek ve tüm toplumu doyuracaktı. Söyleyin şimdi: Bu deve hayırlı mı, hayırsız mı? Bereketli mi, bereketsiz mi? Böyle bir deve elbette hayırdan, bereketten ibaretti.

Ama alçaklar bu hayra tahammül edemediler de bu deveyi katlettiler. Allah'ın bu hayrına, Allah'ın bu ayetine tahammül edemediler de bu deveyi öldürüverdiler. Bu deveyi öldürerek yeryüzünde Allah'ın bir ayetini yok etmek, silmek istediler. Allah'ın varlığını, Allah'ın gücünü, kudretini hatırlatan bir ayetin görüntüsüne tahammül edemediler. Tıpkı şu anda yeryüzünde varlığı hayır olan, varlığı tüm dünya insanlığı için bereket olan, tüm suçu süt verip dünyayı beslemek olan Müslümanları katletme adına tüm dünya kâfirlerinin soyunduğu gibi. Şu anda yeryüzü Müslümanlarının bir tek suçları var. O da süt vermek. Ürettikleriyle tüm dünyayı doyurmak. Ama bakıyoruz kâfirler bugün de hayırdan, hayırlıdan, bereketliden hoşlanmıyorlar. Kâfirler bugün yeryüzünde Müslümanların varlığına tahammül edemiyorlar. Tıpkı dün Allah'ın kendilerine süt verip beslemesi için gönderdiği deveye, yâni Allah'ın böyle bir âyetinin varlığına dayanamayıp da onu yok etmeye teşebbüs eden Semûd kâfirleri gibi.

"Bu deve mûcize bir devedir. Yaratılışı mûcizedir. Allah onu bir kayalıktan çıkarıp yaratmıştır. Öteki develerden farklı bir ayettir. Onun içindir ki

yaratılışıyla ve varlığıyla sürekli bize Allah'ı hatırlatıyor. Sürekli bizi Allah'la yüz yüze getiriyor. Halbuki biz O'nu unutarak rahat bir hayat yaşamak istiyoruz. Görüntüsüyle bize sürekli Allah'ı, âhireti, hesabı, kitabı hatırlatıp bizim iştahlarımızı kaçıran bu deveyi mutlaka öldürmeliyiz. Bu ayeti mutlaka insanların gözleri önünden silmek zorundayız. Bunu unutmak ve insanlara unutturmak zorundayız," diyerek Allah'ın bir âyetini yok etmek üzere bu deveyi öldürdüler. İşte şu anda da günümüz kâfirleri aynı şeyi yapmaya çalışıyorlar. "Görüntüleri bize hep âhireti hatırlatıyor. Varlıkları bize hep Allah'ı hatırlatıyor. Varlıkları, hayatları, hayat programları, kılık-kıyafetleri, örtüleri, namazları, namusları, oruçları hep bize sapıklığımızı hatırlatıyor. Müs-lümanca kimlikleri bizim küfrümüzü açığa çıkarıyor. Programları, hayatları bizim programlarımızın uygulanmasına izin vermiyor. Başka çaresi yok, bu Allah âyetlerini, bu Allah görüntülerini yok etmek zorundayız." diyorlar.

Sâlih'in (a.s) kavmi olan Semûd kavmi hayırdan, hayırlıdan hoşlanmayan bir toplumdu. Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın elçisine ve onun Allah'ı hatırlatmasına tahammül edemeyen, Allah ve elçisiyle savaşa tutuşan bir toplumdu. Halbuki bunlar da kendilerinden önceki toplumların yok edilişlerini görmüşlerdi. Bu adamlar Âd kavminin torunlarıydı. Ne gariptir ki bu adamlar kendilerinden önce Nuh kavminin suyla, Âd kavminin de dondurucu bir fırtınayla helâk edildiklerini görmüşlerdi. Allah'ın gücünü, kudretini, Allah ve elçisine kafa tutanların başlarına gelenleri biliyorlardı. Gördükleri, bildikleri bu tecrübelerden dolayı bunlar kendilerinden öncekilerin âkıbetine uğramamak için yüksek kayaları, kayalıkları yontarak yüksek yüksek barınaklar yapmışlar, evlerini, şehirlerini yüksek kayalıkların arasında yontarak oluşturmuşlardı. Sudan etkilenmemek, rüzgardan korunmak için böyle yaptılar. Böylece güya kendilerini garantiye aldıklarını zannediyorlardı. Artık Allah'la tutuştukları savaşta, peygambere karşı gerçekleştirdikleri mücâdelede Âd kavmini yakalayan rüzgar onları yakalayamayacak, Nuh toplumunu helâk eden su onlara bir şey yapamayacaktı. Onun için bu gerçekleri bildikleri halde yine de kendilerinden önce helâk edilen toplumların yolundan gitmekten korkmuyorlardı.

"Biz onlar gibi tedbirsiz değiliz" diyorlardı. "Onlar evlerini, şehirlerini düzlük arazilerde kurdular ve Allah'ın deprem, sel ve diğer afetlerine yenik düştüler. Ama biz onların yanlışlarına düşmeyeceğiz. Biz evlerimizi, yerleşim merkezlerimizi dağ gibi kayalıkları yontup oralarda oluşturacağız ve böylece hiçbir şeyden etkilenmeyeceğiz. Allah'la savaşımızda başarılı olacağız" diyorlardı. Dikkat ediyor musunuz? Adamlar atalarının, dedelerinin başına

gelenlerden böyle bir ders çıkarıyorlardı. Onlar şöyle şöyle hata ettiler biz yapmayacağız… Şimdi de aynısı değil mi? Onlar evlerini depreme dayanıklı yapmadıkları için yenik düştüler. Bizler bundan ders çıkarıp evlerimizi şöyle şöyle yapıp Allah karşısında yenik düşmeyeceğiz diyenlerin durumu da aynı değil mi? Halbuki atalarımızın başına gelenlerden başka türlü dersler çıkarmalıydık. Onlar Rablerine kulluktan çıktılar. Onlar Allah ve elçisiyle savaşa tutuştular, onlar dünyayı kıbleleştirdiler, onlar âhireti gündemlerinden düşürdüler. Onlar Allah'ı ve O'nun hayat programını unutup hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayata yöneldiler de onun için bütün bunlar başlarına geldi. Bizler öyle yapmayalım. Bizler bundan bir ders çıkarıp onların düştüğüne düşmeyelim demeleri gerekirdi.

Geçmişlerini yanlış yorumladılar. Atalarının başlarına gelenleri yanlış değerlendirdiler. Evlerini onlarınkinden daha sağlam, daha güvenilir bir zeminde kurarak güya Allah'a ve O'ndan gelebilecek bir helâke karşı kendilerini emniyete aldıklarını sandılar. Ama Allah bir sesle, bir sayhayla onları yok ediverdi. Rabbimiz hepsini bir rüzgarla, bir depremle, bir suyla yok edecek değil ya! Allah'ın orduları çoktur. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nun ordusudur. Bir sayha ordusuyla da onları yok ediverdi Rabbimiz.

Semûd kavmine de peygamberleri Sâlih (a.s) vasıtasıyla Allah hidâyeti, kulluğu, doğru yolu göstermişti. Sanki Rabbimiz suç Bizim değil, Biz onlara gereken hidâyeti gösterdik, diyor. Onlara doğru yolu, hakkı, kulluğu, hidâyeti gösterdik. Yani durup dururken Biz onları helâk etmedik. Onlar helâki hak ettiler de onun için helâk ettik, diyor Rabbimiz. Allah onlara hidâyeti, basireti, basiret yollarını göstermiştir. Ama onlar körlüğü basirete, dalâleti hidâyete, kendi hevâ ve heveslerini, kendi hayat programlarını, kendi keyiflerini Allah yasalarına tercih ettiler. Kendilerinden öncekiler gibi körlüğü hidâyete, küfrü imana, sapıklığı hidâyete tercih ettiler. Sâlih'e (a.s) ve onunla beraber iman edenlere dediler ki: "Biz sizin inandığınızı inkâr ettik. Biz sizin iman edip kutsadığınız her şeyi inkâr ediyoruz."

Bu inkârlarını, küfürlerini açığa çıkarmak için de Allah'ın bir mûcize olarak Sâlih'e (a.s) verdiği deveyi öldürdüler. Hud sûresinin 65. âyetinde anlatıldığına göre devenin öldürülmesinden sonra Sâlih (a.s) onlara üç günlük bir süre tanıdı. Üç gün yurtlarında istediklerini yapabileceklerini söyledi. Çünkü bu süre içinde Allah'ın azabı gelip onları yakalamıştı. Azabın geleceği gece onlar da Hz. Sâlih'e (a.s) saldırmayı ve onu öldürmeyi planlıyorlardı. Ama Allah

onları da başlarına gelen bir sayhayla, bir yıldırımla, bir racfeyle veya geberin ge-beresiceler! diye bir sesle helâk ediverdi. Allah yerlerini, yurtlarını bir sarstı ki, o kıyâmet kopsa da yıkılmaz zannettikleri mağaralarını, binalarını yerle bir ediverdi. Allah'la ve Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan bir toplum daha yok olup giderken, Rabbimiz onların içinden inananları da kurtardık, diyor.

Rabbinle savaşa tutuşan Semûd'a Rabbinin yaptıklarını görmedin mi? Gözünle görür gibi vahiyle buna muttali olmadın mı Peygamberim? Semûd'un başına gelenleri sizler de görmediniz mi ey insanlar? Ne oluyor size? Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Bütün bunları Ben size ne için anlatıyorum? Sizler ne yapmaya çalışıyorsunuz? Yoksa sizler de onlar güçsüzlerdi. Onlar dağınık toplumlardı. Allah onlarla baş edebilmiştir. Ama şu anda bizim düzenli ordularımız var. Yer altı, yerüstü filolarımız, tanklarımız, zırhlılarımız, füzelerimiz, atom reaktörlerimiz var. Bizler şimdi Birleşmiş Milletleri oluşturduk, Nato'yu kurduk. Artık Allah bizimle başedemez diyerek kendinizde güç-kuvvet görüyorsunuz da ondan mı Rabbinizle, Rabbinizin yasalarıyla savaşa kalkışıyorsunuz? Kendinizi bir şey zannederek mi Rabbinizin yasaları yerine kendi yasalarınızı hakim kılmaya çalışıyorsunuz? Rabbimiz, gerek bu âyetlerin geldiği dönemin kâfirlerine, gerekse asrımız kâfirlerine sesleniyor.

"Ey insanlar! Unutmayın ki tarih boyunca helâke uğrayan toplumlar teknolojik ve ekonomik yönden zayıf oldukları için helâke uğramış değillerdir. İşte size anlatıyorum ki, onların helâk sebebi bu değildir. Aksine onların helâk sebebi Benimle ve elçilerimle çatışma içine girmeleridir. Gündemlerinden Beni, dinimi düşürmeleri ve kendi keyiflerince bir hayat yaşamaya yönelmeleridir. İnsanlar Benim tarafımdan kendilerine verilen imkânlara, Benim tarafımdan ulaştırıldıkları dünya güçlerine dayanıp güvenerek kendilerini Benim dinimden müstağnî sayarak, hayat programlarını kendileri yapmaya kalkışarak dünyada dilediklerini yapabilecekleri zannına kapılıp, kendilerini bir şey zannedip, gururlanıp gerçek güç kaynağı olan Bana kafa tuttular. İşte helâk sebebi budur. Şimdi de öyle diyor değil mi bu müstekbirler? Ar-tık insan çağ atlamıştır. Artık önceki dönemler kapanmış, insan, rüş-dünü ispat etmiştir. Artık insan kendi kendine yeterli olduğu, kendi kendine ayakta durabileceği, kendi sistemini kendisi yapabileceği bir bilince ulaşmıştır. Binaenaleyh artık insanın Allah'a da, Allah'ın kitabına da, Allah'ın elçisine de, Allah'ın hayat programına da ihtiyacı kalmamıştır, diyorlar. Kalmış mı, kalmamış mı yakında göreceğiz?

10. "Kazıklar sahibi Firavun'a ne yaptı?"

11. “Bunlar ülkelerde azmışlardı.”

12. “Oralarda çok bozgunculuk yapmışlardı.”

13. “Bu yüzden Rabbin de onların üzerlerine azap kamçısını yağdırıverdi.”

14. “Doğrusu Rabbin hep gözetlemekteydi.”

Bir de Firavun’a ne yaptı Rabbin görmedin mi Peygamberim? buyurarak Rabbimiz şimdi de yeryüzünün en büyük tâğutlarından birisi olan Firavun’a yaptıklarını anlatacak. Kur’an bize ne Firavun’u, ne Nemrut’u, ne Ebu Leheb’i, ne de Ebu Cehil’i anlatmak için gelmemiştir. Kur’an bize kulluğu anlatmak için gelmiştir. Biz nasıl kul olacağız Allah’a, Allah bizden nasıl bir kulluk ister, işte Kur’an bize bunu anlatmak için gelmiştir. Kur’an, kulluk kitabıdır. Bize kulluğumuzu an-latma adına gelen bu kitap, zaman zaman bunlara da atıflarda bulunur. Hem kulluğun sapma noktalarını göstermek, hem de kulluk yolunda karşımıza çıkan engeller karşısında sabırlarımızı, cesaretlerimizi, imanlarımızı pekiştirmek üzere zaman zaman bunları bize anlatır.

Düşünsenize, Rabbiniz kazıklar sahibi Firavun’a ne yaptı? Ha-ni böyle zalim güçler karşısında insan biraz korkar, bunların tehditleri karşısında insanın kalbine bir ürperti gelir ya, eğer bu zalimlere karşı gelirsem, eğer bunların yasalarını terk ederek Rabbimin istediği bir şekilde yaşarsam, eğer bu tâğutlara değil de Rabbime kul olursam, eğer bu zalimlerin baskılarına, zulümlerine rağmen İslâm’ı yaşarsam bunlar bana zulmederler, beni öldürürler, beni zindanlara atarlar veya eğer Rabbimin istediği gibi giyinir, Rabbimin istediği biçimde bir hayat yaşarsam çevrem beni dışlayıverir, ailem beni atıverir, ordular geliverir, Firavunlar üzerime yürüyüverir gibi zaaflarımız gündeme gelir ya, işte böyle durumlarda onların hiçbir değer ifade etmeyeceklerini, onların korkulacak hiçbir güçlerinin, kuvvetlerinin olmadığını, onların da iplerinin kendi elinde olduğunu anlatmak üzere bunları gündeme getiriyor Rabbimiz.

Firavun’u görmedin mi ne oldu? Ona ne yaptı Rabbin? Hani Mûsâ’nın karşısında güçlüydü Firavun? Hani orduları vardı? Hani askerleri, aveneleri vardı? Hani Müslümanlar bir avuçtu onun karşısında? Hani mü’minler yardımcısız ve korumasızdı? Hani Mûsâ ve beraberindeki mü’minler çok zayıftı, hani Firavun’un süper bir ordusu vardı? Hani onun gücü, kuvveti, saltanatı

vardı? Hani Firavun kazıklar sahibiydi! Hani onun orduları bir yerde konakladıkları zaman tüm arz, çadır kazıklarıyla dolmuş gibi azametli görünüyordu! Hani o Firavun dünyaya kazık çakma sevdasına kapılmış, hiç ölmeyecekmiş gibi bir dünya kurmuştu. Ne oldu sonunda? Kim galip geldi? Firavun mu, yoksa Allah mı? Firavun ve hempaları mı, yoksa Allah dostları mı? Görmüyor musunuz, düşünmüyor musunuz? Anlamıyor musunuz? Bir düşünün de, kulluk yolunda engel olarak tüm dünya sizin karşınıza çıksa bile zerre kadar korkmayın, diyor Rabbimiz.

"Kazıklar sahibi" ifadesinden kastedilen, bu dünyaya kazık gibi çakılmış piramitlerdir. Çünkü Firavunlar öldükten sonra da hegemonyaları, egemenlikleri devam etsin, öldükten sonra da insanlar onu yaşatıp, onun yasalarını uygulasınlar diye piramitler, anıt mezarlar yaptırırlardı. İşte buradaki kazıklar sahibi ifadesiyle kastedilen budur. Tüm sahte tanrıların böyle piramitleri, anıt kabirleri vardır. Öyle olmasa onlar tanrılaşamazlar, öyle olmasa unutulup giderler. Öyle olmasa kulluğa layık görülmezler. Kulları onları böylece insanların gözünde tanrılaştırabilmek için mozoleler, anıt mezarlar, piramitler yapmak zo-rundadırlar. Onlar, kullarının korumasına, kullarının kendilerini yücelt-melerine muhtaç zavallı tanrı taslaklarıdır.

Firavun dünyaya kazık çakma sevdalısıydı da Rabbimiz böyle buyurdu. Adam dünyaya kazık çakma sevdalısı birisiydi. Hiç ölmeyecekmiş gibi plan program yapıyordu. Malı, mülkü, saltanatı ile ölümsüzlüğü arıyor, ölümsüzlüğü hedefliyordu. Kendini dünyada ebedîleştirmek istiyordu. Allah'a, âhirete, âhiretteki hesaba, kitaba inanmadığı için tüm hedefi dünyaydı.

Yeryüzünde ölümsüzlüğü hedefleyen, bunun için de dünyayı kıble edinip tüm plan ve programlarını dünyaya kazık çakma sevdasına bina eden, âhireti, hesabı, kitabı gündemlerinden çıkaran bu hainler tuğyan etmişler, arabalarını kuma kaptırıp yoldan sapmışlar. Tâ-ğutlaşmışlar, şeytan adamı, şeytan taraftarı olmuşlar. Ya da Hakkın karşısında güç, bilgi iddiasında bulunmuşlar. Allah karşısında tıpkı şeytan gibi güç iddiasında bulunmuşlar. "Ne yani, Sen varsan ben de varım! Senin dediğin varsa benim dediğim de var. Sen öyle diyorsan ben de böyle diyorum! Senin cehennemin varsa bizim de hapishanelerimiz var! Senin meleklerin varsa bizim de askerlerimiz var!" diyerek Allah'a kafa tutmuş, Allah yasalarını beğenmeyip kendi yasalarını zorla insanlara dayatmış, Allah kullarını Allah'a kulluktan koparıp ken-dilerine kul-köle edinmiş insanlardır bunlar.

Hz. Mûsâ'ya galip gelebilmek için topladığı sihirbazlar sonunda Mûsâ'ya (a.s) ve Rablerine iman edince, Firavun onlara şöyle diyordu:

"Firavun: "Ben size izin vermeden mi O'na inandınız? Doğrusu bu halkı şehirden çıkarmak için düzdüğünüz bir hiledir, fakat siz göreceksiniz."
(A'râf 123)

Bakın Firavun diyor ki: "Ben size izin vermeden ha! Ben-den izin almadan iman ettiniz ha! Bana danışmadan, benim onayımı almadan Mûsâ'ya ve onun Rabbine secde ettiniz ha! Benden izin almadan Allah safına geçtiniz ha! Benden izin almadan peygamberle birlik oldunuz ha! Benden izin almadan beni ve benim yasalarımı terk edip, bana kulluğu terk edip Allah'ın kulu oldunuz ha! Allah'ın yasalarını benimkilere tercih ettiniz ha! Bana karşı baş kaldırıp Allah karşısında secdeye vardınız ha! Bana hayır dediniz de Allah'a evet dediniz ha! Benden izin almadan Allah'ı bana tercih ettiniz ha! Benden izin almadan peygamber Mûsâ'yı benim önüme geçirdiniz ha! Halbuki sizi ben çağırmıştım. Sizler benim memurlarımdınız, benim kullarımdınız. Ben tayin etmiştim sizleri. Mükâfatınızı, maaşınızı ben verecektim. Sizler benim ülkemde yaşıyor, benim nîmetlerimden istifade ediyordunuz. Sizleri ben yetiştirmiş, ben okutmuştum. Benim mekteplerimde okumuş, benim diplomamı almıştınız. Beni desteklemeli, benden izin almalı, benden yana olmalıydınız."

Dikkat ediyor musunuz? Allah'a inanmak için bile Firavunlardan izin almak gerekiyor. İnanan birisi olsanız bile imanınızı gündeme getirme, imanınızın amelini hayatınızda görüntüleyip sergileme, imanlarınızı yaşama, inandığınız Allah'ın emirlerini yerine getirme konusunda Firavunlara danışmak zorundasınız. Müslümanca bir hayat yaşayabilir miyiz, yaşayamaz mıyız? Allah'ın istediği biçimde örtünebilir miyiz, örtünemez miyiz? Allah'ın istediği biçimde nikâhlanabilir miyiz, nikâhlanamaz mıyız? Allah'ın istediği biçimde mirasımızı paylaşabilir miyiz, paylaşamaz mıyız? Allah ve Resûlü'nün istediği biçimde çocuklarımızı eğitebilir miyiz, eğitemez miyiz? Allah'ın istediği biçimde yaşayabilir miyiz, yaşayamaz mıyız? Tüm bu konuları Firavunlara sormak zorundasınız. Adım atarken bile onların iznine muhtaçsınız. Onların izin vermediklerini kesinlikle yapamazsınız.

Şimdi de çağdaş Firavunlar aynı şeyi demiyorlar mı? Sizler bi-zim kullarımız, bizim vatandaşlarımızsınız. Nasıl giyineceğinize, nasıl yaşayacağınıza, nerede ve nasıl okuyacağınıza, ne kadar örtüneceğinize, dininizi

hangi sınıra kadar yaşayacağınıza, ne kadarını anlatabileceğinize, nasıl bir kisveye bürüneceğinize, nasıl bir hukuk uygulayacağınıza, ekonominizin nasıl olacağına, bayramlarınızın, tatillerinizin neler olacağına biz karar veririz. Tüm hayatınız konusunda bize danışmak, bizden izin almak ve bizim yasalarımıza karşı gelmemek z-orundasınız, diyorlar.

Meselâ Müslüman bir kızcağız Rabbinin istediği biçimde örtü-nüverdi mi hemen Firavunlar harekete geçerler. "Bizden izin almadan örtündün ha! Bizden izin almadan bizim yasalarımızı çiğnedin ha! Rabbini bize tercih ettin ha! Rabbinin yasalarını bizimkilere tercih ettin ha!" diyerek onu bundan vazgeçirebilmek için ellerinden ne gelirse yaparlar.

Veya meselâ bir öğretmen okulda talebelerine biraz fazlaca İslâm duyursa, tâğutların belirlediği ders programını birazcık aşarak Allah'ın istediği biçimde bir din anlatımını gerçekleştirse veya meselâ bir vaiz kürsüden cemaatine biraz açık din anlatsa, halkın anlayabileceği bir şekilde Allah ayetlerini şerh etse hemen sorguya çekerler. "Bizden izin almadan bunları bunları konuştun ha! Halbuki neleri anlatacağını, ne kadarını anlatacağını biz belirleyecektik. Halbuki seni biz tayin etmiştik. Sen bizim memurumuzdun. Senin maaşını biz veriyorduk. Seni özellikle bize kulluk etsin diye, Mûsâ'nın karşısında, Mûsâ'ların karşısında bizi savunasın diye seni okullarımızda eğitmiştik" diyerek onun hemen Firavunlar tarafından sorgulandıklarını görürüz. Niye? Çünkü o tanrıydı. Egemen oydu. Şu âyetler okunsun, şunlar okunmasın diye o izin verecekti. O belirleyecekti, şu kadarı gündeme getirilebilir, şu kadarına gerek yoktur diye. Şunlar anlatılsın, şu kadar anlatılsın, filânlar anlatsın, falanlar kesinlikle anlatmasınlar diye…

Düzen bozmuşlardı, ifsad etmişlerdi, fesadı çoğaltmışlardı orada. Yeryüzünde dengeyi bozmuşlardı. Aslında düzen iddiasıyla yapıyorlardı bunu. Tüm yaptıklarını düzen adına yapıyorlardı ama as-lında tüm yaptıkları bozmaydı. Tüm yaptıkları ifsattan ibaretti. Zira dü-zen sahibi Allah'ın düzenini beğenmiyorlardı. Allah'ın düzenini bil-miyorlardı. Allah'ın düzeninden habersiz kimselerin yaptıkları bozmadan başka bir şey değildir. Ekonomi, ev tefrişi, kılık-kıyafet, eğitim, hukuk, şehir planlaması adına yaptıkları her şey bozmaydı. Fıtratın dışında bir şeyler getiriyorlardı ama hepsi bozmaydı.

Bu yüzden de Rabbin onların üzerine kırbaç azabını, kamçı azabını döktü. Rabbin onların üzerlerine azabını döküverdi. Azap gönderdi, azap indirdi değil,

onların üzerine azabı döküverdi. ***“Sab-be”*** bir şeyi tümüyle kaplayacak, ihata edecek biçimde bir döküşü ifade eder. Bir madde, üzerine yağan karın altında kalsa, her yerini kar kaplasa işte buna sabbe denir. Veya meselâ bir küreğin üzerine bir kamyon kum dökülse ve kumun altında kürek kaybolsa, işte buna sabbe denir. Biz bu kelimeyi Hz. Fatıma annemizin Resûl’ün vefatıyla söylediği bir şiirle de tanıyoruz. Rasulullah’ı kaybetmenin üzüntüsüyle anamız diyor ki: “Elemler beni sabbe edip örttü.”

Onların üzerlerine Rabbin kırbaç azabını döküverdi. Yani bir kırbaç değil her taraftan kırbaç yağıyor. Allah onların başlarına böyle bir azap yağdırıverdi. Çünkü:

Elbette ki Rabbin görüp gözetendir. Elbette ki Rabbin gözetleme yerindedir. Kendiniz her an O’nu göremiyorsanız bile, O sizi hep görmektedir. Yani hep O’nun murakabesi altındasınız. Onu kandıramazsınız, atlatamazsınız. “Ya Rabbi ben değildim! Ben yapmamıştım! Ya Rabbi ben öyle yapmak istememiştim! Ya Rabbi ben dünyada Âd peşinde değildim! Ya Rabbi ben dünyada dünyayı kıble edinenlerden değildim! Ben yaşadığım dünya hayatında tüm plan ve programımı dünyada bitecek şekilde yapmamıştım! Ya Rabbi ben Semûd gibi de-ğildim! Semûd’u örnek almamıştım! Semûd peşinde değildim! Ben dünyayı ebedîleştirme peşinde değildim! Ben hayırlıdan hoşlanmayan, senin hayat programından hoşlanmayan, tâğutların yasalarına teslim olarak onlara kulluk edenlerden değildim! Ya Rabbi ben çevreye, topluma, âdetlere, modaya kulluk edenlerden değildim!” diyerek Allah’ı kandıramaz, Allah’ı atlatamazsınız.

Buraya kadar Rabbimiz Hak peşinde olanları, Hakka tabi olanları ve de şeytan peşinde olanları anlattı. Bundan sonra da ey kullarım! Olanlar oldu, gidenler gitti. Kimisi cehenneme, kimisi cennete gitti. Sizden öncekiler iyi, ya da kötü, hak, ya da bâtıl yolda ömürlerini tüketip Allah’ın huzuruna gittiler. Şimdi şu anda da sizler onların yerinde bulunuyorsunuz. Unutmayın ki burada imtihan sebebiyle bulun-maktasınız. İmtihanda olduğunuzu asla unutmayın diyerek, bize kulluğumuzu hatırlatarak uyarılarda bulunacak.

15. “Rabbin denemek için bir insana iyilik edip, nîmet verdiği zaman, o: “Rabbim beni şerefli kıldı” der.”

Fakat gafil insan Allah’ın kendisine imtihan vesilesi olarak verdiğini

imtihanı başardı da öyle verildi zanneder. Allah'ın kendisine verdiklerini iyi bir Müslüman olduğu için verildi zanneder. Ben iyi bir kul olduğum için bunlar bana verildi, der. Ben Rabbimin imtihanını kazandığım için Rabbim beni bunlarla mükafatlandırmıştır, der. Meselâ insanlardan kimileri Allah'ın kendilerine ilim vermesinin bir imtihan gereği olduğunu, onunla yeni bir imtihanın başladığını unutur da onunla insanlara hava atmaya kalkar. "Bu, bana benim iyi bir kul oluşumdan ötürü verildi. Ben buna layıktım da onun için verildi" diyerek ilmi kendisinden zanneder.

Veya Allah'ın sevgili bir kulu olduğu için, yani imtihanı kazandığı için kendisine bu ilmin verildiğini zanneder de ilmiyle insanlara karşı övünmeye kalkar. Halbuki bu işe yeni başlamış genç bir talebeyle benim farkım, sadece o benden küçük, o dünyaya benden sonra gelmiş o kadar. Ben bu ilim öğrenme işine ondan üç beş yıl önce başlamışım o kadar. Bunun dışında talebeye karşı benim bir ruçhani-yetim yoktur. Ya da benim bildiklerimi bilmeyenlere karşı bunları bilen birisi olarak benim farkım, sadece Allah bana bildirmiş ona da bildirmemiştir, hepsi bu kadar.

Ama kimi zavallılar böyle bilmiyorlar, böyle anlamıyorlar. Kendilerine verilenleri kendilerinden zannediyorlar. Meselâ adamın erkek evlâdı olursa, akıllı olursa erkek adamın erkek evlâdı olur diyerek bu-nu kendisinden bilir. Ama bunun tamamen aksine adamın evladı ölmüşse, öldürmüşse Allah, o zaman da başkasını bulamadın da benimkisini mi buldun? diye isyan etmeye kalkar. Yani düzeni bozuldu ya, hemen Rabbine isyan etmeye kalkar. Düzeni hiç ölmemek üzereydi ya, bozulunca Rabbim bana ihanet etti diye feryadı basıverir. Ama bir evlâdı varken bir tane daha verince, Rabbim bana ikram etti diyerek sevinir.

Halbuki Allah'ın vermesi de, alması da ayrı bir imtihandır. Rab-bimiz verirken de, alırken de imtihan etmektedir. Allah size verdikleriyle sizi imtihan etmek için kiminizi zengin, kiminizi fakir, kiminizi zayıf, kiminizi şişman, kiminizi daha güzel, kiminizi az güzel, kiminizi ka-dın, kiminizi erkek yaratmaktadır. Bunlar üstünlük sebebi değil, imtihan sebebidir. Ne olmuş yani çok güzel yaratılanlar mı üstün? Uzun boylular mı? Malla imtihan edilenler mi? Malsız imtihan edilenler mi? Elli olanlar mı üstün yoksa çolak yaratılanlar mı? Sesi güzel yaratılanlar mı üstün, yoksa sesi iyi olmayanlar mı? Hangisi üstün, hangisi al-çak bunların? Hayır hayır, bunlar üstünlük, alçaklık sebebi değil, imtihan sebebidir. Allah verdikleriyle imtihan ediyor. Allah'ın vermesi de

imtihandır, alması da. Ama nankör insan Rabbi kendisine vererek im-tihan ettiği zaman sevinir, Rabbim bana ikram etti der.

Meselâ bir dil yarışması olsa, en uzun dilli kişiye mükâfat verilse, şimdi bu adama üstün mü diyeceğiz? Allah verdi bunu, kendisi bulmadı ki! Peki kendisine güzel ses verilmeyenin suçu ne ki bu ada-mı ondan üstün tutacağız? İnsanlar buna değer verdi diye biz de mi değer verelim yani? Ya da kendisi öğünsün mü bununla? Veya satsın mı bu sesini? Nîmetler verilmişse nankör insan der ki: "Rabbim bana ikram etti! Rabbim bana değer verdi, ben buna lâyıktım zaten. Bu ik-rama ehildim ben. Veya kafamı çalıştırdım da zengin oldum. Planım güzeldi, projem kuvvetliydi. Zamanında aklımı çalıştırıp falan yeri kapatmasaydım bugün zengin olmayacaktım. Zamanında tedbirimi alıp paramı dolara bağlamamış olsaydım kazanmayacaktım" diyerek kendini ön plana çıkarmaya, Allah'ı diskalifiye etmeye kalkışır. Ama:

16. "Ama onu sınamak için rızkını daraltıp bir ölçüye göre verdiği zaman: "Rabbim bana hor baktı" der".

Bu sefer Allah onu dener de rızkını kesiverirse, yani öncekinden farklı olarak ona verdiklerini geri alarak imtihan ederse, bu defa da: "Rabbim bana ihanet etti" diyerek cıyak cıyak ötmeye başlar. "Bula bula beni bulup rezil etti. Benden kötü intikam aldı" diyerek Allah'a isyan ediverir. Rabbimiz diyor ki, rızkı kesildiği, daraldığı, malı, mülkü eksiltildiği zaman. Anlıyoruz ki adamın şeref, izzet, zafer ve başarı kıstası paradır. İzzet ve şerefin ölçüsü paradır, maldır, mülktür. Yani hayata materyalistçe bakıyor, hayatı materyalistçe değerlendiriyor. Her şeyi parayla, servetle ölçüyor. Kendilerini ve insanları mal varsa şerefli, yoksa şerefsiz görüyorlar.

Allah kendilerine bolca mal verdiği zaman, büyük servetlere ulaştırıldıkları zaman diyorlar ki: "Rabbim bana ikram etti, Rabbim be-ni kerim kıldı. Rabbim bana değer verdi, şereflendirdi." Malsız, parasız, fakir olarak imtihan edildikleri zaman da, "Rabbim beni zelil etti, beni izzetsiz ve şerefsiz kıldı" diyerek isyana başlarlar. Allah korusun bakıyoruz bugün de hacısı, hocası, kısacası herkes izzet ve şerefi pa-rada, malda, mülkte gördükleri için paranın peşine takılmış. Herkes çoğalmanın, şişmenin, büyümenin peşinde.

Rabbimiz diyor ki, "İnsan nankördür." Allah kendisinin önünü açıp ta bolca kazanınca, Allah kendisine ikram edince, istediği servete ulaşınca kendisi

kazanmış, kendisi bulmuş, kendisi buna lâyıkmış ta onun için bunlar kendisine verilmiş zanneder. Yani kendisindendir bütün bunlar. Kendisi buldu, kendisi buna lâyık olduğu için verildi. Ama bunun tam tersi olup ta elindekiler alındığı, fakirlikle imtihan edildiği zaman da suçlu Allah'tır. Allah ona ihanet etmiştir. İyilikleri ken-disinden, kötülükleri de başkalarından bilen bir nankördür bu insan.

17. "Hayır; yetime karşı cömert davranmıyorsunuz."

Hayır hayır, bu büyük bir yanılgıdır! Vazgeçin bu anlayışlarınızdan! Değiştirin bu bozuk düzen anlayışlarınızı! Sizler üstelik yetime de ikram etmiyorsunuz. Yetimin hakkını da vermiyorsunuz. Yetimi do-yurup yüzünü güldürmeye yanaşmıyorsunuz.

Yetim, babası olmayandır. Âkıl-bâliğ olmadan babasını kaybe-denlerdir. Ama bazılarının babası hiç yok değil mi? Kitapla, Peygamberle tanışamayan, kendilerine Kitap ve sünnet anlatılmayan, Müslü-manca eğitilmeyen çocukların babası hiç yoktur değil mi? Babaları var ama yok. Çünkü eve sarhoş girip çıkan, çocuklarının varlığından bile habersiz, dükkan, tezgâh, para, pul, çek, senet, makam, koltuk sarhoşu tüm babaların çocukları da yetimdir. Eğer sizler de böyley-seniz, eğer sizler de akşama kadar satıldığınız dükkanı akşam eve taşırken koltuğunuzun altında evdekilere iki âyet, iki hadis taşımıyor-sanız, eğer hanımlarınızı ve çocuklarınızı Kitap ve sünnetle tanıştırmadıysanız, bilesiniz ki sizin evinizdekiler de yetimdir. Öyle değil mi Allah aşkına? Oğlu veya kızı Kur'an'ı öğrenmek için gece lamba bile yakamayıp sokak lambasından istifade etmeye çalışıyorsa, o çocuk-ların babası hiç yoktur. Ya da sığındığı evin sahibi izin vermedi diye sokak lambasında ilim öğrenmeye çalışan çocuklar yetimdir.

Yetim, aslında kulluk konusunda sığındığı, sığınağı olmayan, bu konuda sahibi olmayan demektir. Öyleyse pek çoğumuzun çocukları yetimdir. Niye onlara ikrama yanaşmıyoruz. Niye onları doyurmayı ihmal ediyorsunuz? Onların Kur'an ferasetine ihtiyaçları vardır. Peygamberle tanışmaya ihtiyaçları vardır. Niye onların bu ihtiyaçlarını gi-dermeye yanaşmıyoruz? "Eh karnını doyurduk, elbise aldık, cebine de harçlığını koyduk. Daha ne yapacağız?" Hayır hayır, bu yetimi do-yurmak değildir. Yetime ikram bu değildir. Gerek kendi yetimlerimizin, gerekse babasız, sahipsiz, ilgisiz kalmış başka sürülerin yetimlerinin şu üç bölgesini doyurmak zorunda olduğumuzu hiçbir zaman unutmamalıyız:

1. Onların kalplerini Allah'a götürücü imanla doyuracağız. Çünkü kalbin gıdası imandır. Allah'a, cennete götürücü imandır.

2. Kafalarını Allah'a götürücü bilgiyle doyuracağız. Kafanın gı-dası da bilgidir. Kişiyi Allah'ı tanımaya, Allah'ın istediği şekilde kulluk yapmaya götürücü vahiy bilgisi ulaştırmak zorundayız.

3. Midelerini de Allah'ın helâl rızıklarıyla doyuracağız.

Rabbimiz burada buyuruyor ki: "Ey insanlar, sizler böyle yap-mıyorsunuz. Yetime değer vermiyor, ikram etmiyorsunuz. Yetimlerinizin kalplerini, kafalarını ve midelerini Benim istediğim ölçülerde doyur-muyorsunuz."

Bir de en güzel yetime, yetimlerin en güzeline değer vermiyor-sunuz. Öyle bir yetim ki, kâinatın efendisidir o. Doğmadan babasını kaybetmiş, anasının kucağında. Badiyeye gitmiş, süt annesinin kucağında, şehir hayatının pisliğinden kurtulmuş. Burada iki yıl kalacakken 4 yıl kalmış, sonra ana kucağına dönmüş. Ana kucağı onun her şeyi ama orada da fazla kalamamış. Babasının mezarını ziyaretten dönüşünde onu da kaybetmiş. Sonra dedesini kaybetmiş, amcasının kucağında. Sonra onu da kaybetmiş, ama ne gam? Allah var ya! Mısır'-dan Hareket eden Hz. Mûsâ'nın kimi vardı Medyen'e giderken? Belki de Rabbimiz kendisinden başka sığınacak kucağı kalmasın da kendi kucağını bilsin diye böyle yapmıştır.

İşte sizler böyle kerîm bir yetime de, yetimlerin en Kerîm'ine de değer vermiyorsunuz. Sizler yetimin söylediklerine, yetimin hadislerine değer vermiyorsunuz. Yetimin sünnetini öğrenmeye çalışmıyor, yetimin tavsiyelerini ciddiye almıyorsunuz. Yetimin sofra anlayışına, mala bakışına, gece hayatına, eğitim anlayışına, kazanma, harcama, ihtiyaç, kulluk anlayışına değer verip öğrenmeye çalışmıyorsunuz. Yetimin hayatına değer vermiyorsunuz. Peki sizler kimin dediklerine değer veriyorsunuz? Kiminkileri öğrenmeye, kimin dedikleri gibi yaşamaya çalışıyorsunuz? Bir de üstelik:

18. "Yoksulu yedirmek konusunda birbirinize özen-miyorsunuz."

Üstelik bir de sizler miskini de doyurmaya yanaşmıyorsunuz. Miskinlerin sizin mallarınız içindeki haklarını da onlara vermiyorsunuz. Kendi haklarını,

kendi yemeklerini onlardan kıskanıyorsunuz. Halbuki sizin mallarınızın içinde onların da belli hakları vardır. Onlara verilmek üzere Allah size fazladan bir şeyler vermektedir. Bu onların tertemiz hakkıdır. Siz zaten onların olan o mallarını onlara vermemeye, zaten onların olan o yemeklerini onlara yedirmemeye çalışıyorsunuz. Halbuki o sizde hakları olan fakir kardeşlerinizi sizler arayıp bulmalı ve haklarını vermeliydiniz. Siz gidip bulmadığınız halde kendiliklerinden size gelip haklarını istedikleri zaman da onlara teşekkür etmeliydiniz. Hoş geldiniz! Hay Allah sizden razı olsun! İyi ki geldiniz ve bizi bu sorumluluktan kurtardınız! Alın şu bizdeki hakkınızı da güle güle gidiniz demeliydiniz. Siz bunu yapmıyorsunuz. Onları onların yemeğiyle doyurmaya, onların hakkıyla güldürmeye yanaşmıyorsunuz.

19. "Size kalan mirası hak gözetmeden yiyorsunuz."

Mirası da hak gözetmeden yiyorsunuz. Hak-hukuk tanımadan, haram-helâl bilmeden doyumsuzca başkalarının haklarını yemeye ça-lışıyorsunuz. Allah'ın size gösterdiği miras hukukunun ötesinde haksızca, zalimce miras paylaşıp haram yiyorsunuz.

Bir de size intikal eden mirası da çarçur ediyor, har vurup har-man savuruyor, hak gözetmeden yiyorsunuz. Hz. Adem'den bu yana size bir miras sunuluyor. Şu elinizdeki kitapta da buraya kadar size bir miras sunuldu. Rabbiniz size öncekilerin miraslarını anlattı. Dünyayı cennetleştirme cinnetine kapılanları, dünyayı kıble edinip tüm plan ve programlarını dünya adına yapanları, âhireti unutanları, Allah'la savaşa tutuşanları, Allah'ın hayat programını beğenmeyerek kendi bildiklerince burunlarının doğrusuna bir hayat yaşayanları anlattı. Bu tutumlarından dolayı bunların başlarına gelenleri anlattı. Bir miras, bir ibret levhası olarak bunların nasıl yerin dibine batırıldıkları sunuldu size. Ama sizler size sunulan bu mirası değerlendiremiyor, ibret ala-mıyor ve çarçur ediyorsunuz. Mirası değerlendiremiyor, har vurup harman savuruyorsunuz. Bunlardan ibret alamıyorsunuz. İşte Âd'ın mirası, işte Semûd'un mirası ve işte onlara taş çıkartan sizlerin hayatı. Halbuki onların hepsi yanlış yolda gittiler ve tamamı mahvoldular. Sizler bundan ibret almalı değil miydiniz? Size sunulan bu mirası değerlendirip onların düştüklerine karşı tedbir almalı değil miydiniz? Ama heyhat ki bu mirası iyi değerlendiremiyorsunuz. Bu mirastan ib-ret çıkarıp Allah'ın istediği bir hayata yönelmiyorsunuz.

Bize bir miras sunuluyor bu âyetlerde. Öyleyse bizler de aynısını yapmayalım! İbret alalım! Onlar gibi olmayalım, onlar gibi yapmayalım, onların yolundan gitmeyelim, onların düştükleri yanlışlara düşmeyelim. Örneğin iki çocuk oynuyor olsa. Bunlara, "Bakın çocuklar şurada elektrik var, aman buraya dokunmayın, yanarsınız" desek ve her on dakikada bir bu uyarıyı tekrar etsek, bütün bu uyarılarımıza rağmen bu çocuklardan birisi unutup oraya elini değip yansa, ne demek lâzım bu çocuğa? Haydi o yandı neyse. Beriki çocuk gözleri önünde onun yandığını gördü, artık bu mirası değerlendirip, ibret alıp oraya yaklaşmamalı değil mi? Bunu gördüğü halde ikinci çocuğun da oraya el değerek yanmasına ne demeli? Bu olmaz değil mi? Olmamalı değil mi bu yanılgı? Diğer çocuğun aynı hataya düşmemesi gerekir. Neden? Çünkü ona bir miras sunuldu. Gözlerinin önünde bir ibret levhası yaşandı. İşte aynen bunun gibi bu mirasa muttali olan, bu ibret levhalarına şahit olan bizlere de Allah diyor ki siz hiç mi ibret almıyorsunuz?

Bu Âd babamızdan öğrenmeli değil miyiz? Semûd babamızdan öğrenmeli değil miyiz? İbret almalı değil miyiz geçmiştekilerden? İşte anlattı Rabbimiz onları bize. İşte gözlerimizin önüne serdi bunların durumlarını. Adamlar dünyayı cennet yapmaya çalıştılar, Allah'ın hayat programını reddettiler, Allah'ın elçisiyle ilgilenmediler, Allah'ın kitabına tavır aldılar da yerin dibine batırılıverdiler. Öyleyse bizler de onlar gibi olmamalıyız, mirası değerlendirmeliyiz, mirası har vurup harman savurmamalıyız.

20. "Malı da yığmacasına pek çok seviyorsunuz."

Bir de malı çok seviyorsunuz. Malı seviyorsunuz ama toplamacasına, yığmacasına, biriktirmecesine seviyorsunuz onu. Kullanmak, Allah için harcamak, infak etmek, dağıtmak için değil. Onu ken-di ihtiyaçlarınıza, çoluk-çocuğunuzun ihtiyaçlarına, fakir fukaranın ve de hayvanların ihtiyaçlarına harcamanız gerekirken sadece onunla hava atmak, biriktirip çokluğuyla övünmek için seviyorsunuz mallarınızı. Öyle değil mi? Kazanıyor kazanıyor adam, gecesini gündüzüne katarak kazanıyor, Allah'ın kendisinden yirmi dört saat içinde beklediği öteki görevlerini görmezden gelerek kazanıyor, ilmi terk edecek, namazı bile unutacak biçimde kazanıyor, ama harcamıyor. Madem harcamayacaksın bu malı niye kazanıyorsun? İşte, "aman oğlumun işini, aman kızımın işini bitireyim." O bitince torunlarına başlıyor adam. Bari kazandın, Allah için harca! Hayır, onu da yapamıyor. Siz bi-lirsiniz. İsterseniz harcamayın, isterseniz öpün, tutun, saklayın. Ama şunu asla unutmayın:

21. “Ama yer, çarpılıp paralandığı zaman;”

Hayır hayır, olmaz bu gidiş, yanlış bu anlayış. Arz bir kere sar-sıldı mı, yer bir kere çalkalandı mı, içindekileri atacak, sinesindekileri kusacak, karnında ne varsa hepsini dışarı atacak biçimde yeryüzü sallanacak! Hani bazı şeyleri gömüyoruz ya yerin altına. Emeklerimizi, yiyeceklerimizi, alın terlerimizi, birilerine anlatmayarak kafalarınızda toprağın altına gömdüklerimizi açığa çıkarmak üzere yeryüzü içindekileri kustuğu zaman… Sizleri hesap, kitap dönemi dışarıya attığı, kı-yâmet gelip çattığı zaman:

22. “Melekler sıra sıra dizilip, Rabbinin buyruğu gelince,”

Hayatınızın, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere kendi huzurunda toplanmanız için meleklerin sıra sıra dizilip Rabbinin emri geldiği zaman. İşte o zaman:

23. “O gün, cehennem ortaya konur. O gün insan öğüt almaya çalışır ama artık öğütten ona ne?”

İşte insan o gün bilir, o gün anlar, o gün hatırlar. Neyi? Rab-bine karşı sorumluluklarını bilir, Rabbinin kendisinden istediklerini an-lar, Rabbine karşı takınması gereken tavrını hatırlar. Dünyada kulluğu gereği yapması gerekirken yapmadıklarını, yapmaması gerekirken yaptıklarını, vermesi gerekirken vermeyip tuttuklarını, harcaması gerekirken cimrilik edip harcamadıklarını, harcamaması gerekirken harcadıklarını, sevmesi gerekirken sevmediklerini, sevmemesi gerekirken sevdiklerini, küsmesi gerekirken küsmediklerini, küsmemesi gerekirken küstüklerini, okuması gerekirken okumadıklarını, okumaması gerekirken okuduklarını, kulluk yapması gerekirken, emirlerini dinlemesi gerekirken Rabbine kulluk yapmadığını, kulluk yapılmaya değ-mezken kulluk yaptıklarını, hâsılı yaşamaması gereken bir hayatı yaşadığını, yaşaması gereken hayatı yaşamadığını, hata ettiğini, yanlışa düştüğünü anlar. Gerçeği anlayacak, ama ne fayda? Ne olacak ki o hatırlamadan? Ne mânâsı var ki bu hatırlamanın? Anlamaz komaz olsunlar. İsterse unutsunlar. Ne kıymeti var bu hatırlamanın? Bunu dünyada bilecek ve hatırlayacaktı. Dünyada düşünecek ve ona göre bir kulluk hayatı yaşayacaktı. Geçmiş olsun!

Allah size böyle imtihan için bir şeyler veriyor ama siz bunu unutuyorsunuz. Halbuki bu dünya boştur, bomboştur. Eğer elektronla çekirdeği birleştirirseniz tüm kâinatı şu yüzüğün kaşına sığdırabilirsiniz. Her şey bir noktadan ibarettir. Noktayı hareket ettirirseniz çizgi, çizgiyi de hareket ettirirseniz işte insan ve dünya. O da bir hiçtir.

"Yahu az evvel selâmlaşmıştık! Gitti be! Az evvel yanımızdaydı adam, ölmüş be!" diyoruz ya, işte Rabbimiz burada diyor ki, arz sallanacak, içindekileri dışarıya kusacak, melekler ve Allah'ın hükmü gelecek, yani konum değişecek. Yeryüzündeki imtihan konumu bitecek ve hesap konumu başlayacak. Şu anda dünya imtihan konumundadır. Bizim imtihanımız için varlıklara, arza şekil almalarını emretmiş Rabbimiz, onlar da şu anda imtihan konumu almışlar. Yarın Rabbimi-zin başka bir komutuyla tüm varlıklar, semâ, arz, güneş, ay, yıldızlar, tüm kâinat hesap konumuna geçecek. İmtihan salonunun kapanması ve imtihan sonuçlarının okunması, ilân edilmesi dönemi ya da imtihan sorularına göre insanların yerleştirilme dönemine geçilecek. Hani burası yemek masası, şurası hesap masası diyorlar ya. Burada yemek yenir, şurada da hesap ödenir diyorlar ya, işte yemek masasından, amel masasından hesap masasına geçiş dönemi. İşte o gün insan gerçeği anlayacak da:

24. "Keşke bu hayatım için önceden bir şey yapsaymışım" der."

Eyvah! Keşke beni bugün kurtaracak amelleri önceden takdim etseydim! Keşke geleceğim için önceden salih ameller gönderseydim! Keşke Rabbimi razı edecek salih ameller işleseydim! Keşke hayatımı Allah için yaşayarak önceden kendim için takdimde bulunsaydım! Keşke malımı Allah yolunda takdim etseydim! Keşke zamanlarımı Al-lah'ın istediği gibi değerlendirip geleceğim için takdim etseydim! Keşke malımı Allah'ın istediği yerlerde harcayıp yarınım için hazırlıkta bu-lunsaydım. Keşke çocuklarımı, karımı, kızımı, kendimi Allah'a kulluğa yatırım yaparak kendim için önceden takdimde bulunsaydım! Keşke tüm varlığımı Rabbimin yoluna adayıp bugünümü garanti etseydim! Keşke namaz, zekât, cihad gibi Rabbime güzel karzlar sunup bugün cennete girebilmek ve cehennemden kurtulabilmek için onlara en çok muhtaç olduğum dönemimde Rabbimden geri alsaydım! Çünkü:

25. "O gün, hiç kimse, Allah'ın azap ettiği gibi azap edemez."

O gün Allah gibi kimse azap edemez. O gün Allah'ın yakalaması gibi kimse yakalayamaz. Bir yakaladı mı tam yakalar Allah. Polisten kurtulmaya

benzemez bu. Hakimden, maliyeciden, düşmandan, yılandan, çıyandan, akrepten, ölümden, veremden kurtulmaya benzemez bu.

26. "Hiç kimse O'nun vurduğu bağ gibisini bağla-yamaz."

Yine hiç kimse O'nun vurduğu bağ gibisini vuramaz. Hiç kimse O'nun yakaladığı gibi yakalayamaz. Hiç kimse O'nun azap ettiği gibi azap edemez.

27. "Ey Rabbinin vahyiyle, Rabbine itaatiyle huzura eren insan!"

Ey imtihana, doyuma kavuşan nefis! Ey huzur bulan, sükun bulan insan! Buradaki nefis, insan demektir. Hani her nefis ölümü ta-dacaktır, buyuruyor ya Rabbimiz, yani her insan, her kişi ölecektir de-mektir bunun mânâsı. Değilse bir ben var, bir de nefis, varsın o ölsün de ben yaşayayım diyemeyeceğimize göre, nefis, insanın kendisi de-mektir. Öyleyse mutmaine, nefsin bir makamı, bir merkezi değildir. Ruhla bedenin bileşkesine nefis denir. Ruhla bedenden müteşekkil olan insanın bizzat kendisine nefis denir.

Peki acaba insanın itminana ulaşmasını, doyuma kavuşmasını, ya da sükûna ermesini nasıl anlayacağız? İnsanın itminanının, insanın doyuma ve huzura kavuşmasının iki yolla olacağını anlatır Kur'an. Bunlardan birinci yolun Kur'an olduğuna dikkat çekilir. İnsanın sükûnete kavuşması birinci olarak Kur'an'la yâni metluv âyetlerle, okunan, kulağa hitap eden şu kitabın ayetleriyle mümkündür. Zira Al-lah ona Kur'an vasıtasıyla güzel şeyler söyleyecektir. Bakın Ra'd sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Dikkat edin kalpler ancak Allah'ın zikriyle mutmain olur, doyuma ulaşır, sükûnete erer."

(Ra'd: 28)

İşte bu âyet bu konuyu anlatır. Kalpler ancak Allah'ın zikriyle itminana kavuşur, zikrullahla yatışır, doyuma kavuşur, huzura erer. Âyet-i kerîmede anlatılan zikir, zikrullah Kur'andır. Öyleyse kalpler an-cak Kur'an'la mutmain olur, ancak Kur'an'la itminan bulur. Ancak onunla yatışır ve sükûnete kavuşur. Çünkü kalp, Allah'ın âyetlerini duy-dukça, tanıdıkça, şüphe ve tereddütlerden kurtulup doyuma ve itminana ulaşacaktır.

"Mü'minler ancak o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir. Karşılarında Allah'ın âyetleri okunduğu zaman da imanlarını artırır ve yalnız Rablerine tevekkül ederler."

(Enfal: 2)

Demek ki Allah'ın âyetleri okundukça, âyetlerle karşı karşıya geldikçe mü'minlerin kalpleri coşar, taşar, sanki kabına sığmaz hale gelir. Bu iki âyetin bize anlattığına göre kalplerin itminana kavuşmasının birinci yolu elimizdeki şu Kur'an âyetleridir. Kitabın âyetleriyle tanışan kişinin kalbindeki tüm şüpheler, tüm tereddütler dağılır, itminana, doyuma, sükûnete ulaşır. Birinci yol budur. Kalbin sükûnete ve doyuma ulaşmasının ikinci yolu da:

Bakara sûresi 260. âyetin anlattığına göre kalplerin mutmain oluşunun ikinci yolu da Rabbimizin meşhud âyetleridir. Yani Allah'ın tüm kâinatta serpiştirdiği ay, güneş, yıldızlar, bulutlar, dağlar, denizler, bitkiler, hayvanlar gibi görsel âyetleridir. Göze hitap eden âyetlerdir. Hani İbrahim (a.s): "Ya Rabbi ölüleri ölümünden sonra nasıl dirilttiğini görmek istiyorum!" demişti de Allah: "İnanmıyor musun ey İbrahim?" buyurunca: "İnanıyorum ya Rabbi! Ancak:

"Kalbim tatmin olsun için"
(Bakara 260)

İnanıyorum ya Rabbi, ama kalbimin yatışması, kalbimin doyuma ulaşması, itminana kavuşması için istiyorum bunu!" demişti ya, işte kalplerin itminana kavuşmasının ikinci yolu da yeryüzündeki Allah'ın görülen, müşahede edilen, göze hitap eden, görsel âyetlerini bizzat görmektir. Semâvât ve arzda, çevresinde Allah'a delâlet eden meşhut âyetlerle Allah'ın gücünü, kudretini, ilmini, hikmetini görerek itminana kavuşur kişi. Âyetleriyle Rabbini, Rabbinin gücünü, kudretini tanıdıkça O'na karşı sevgisi, saygısı, takvası ve teslimiyeti artacak ve tüm şüpheleri kaybolup gidecektir.

Fakat buna rağmen yine de bir şüphe içinde bulunabilir insan. Hangi konuda? Ya cennete gidemezsem! Ya cehenneme gidersem! Ya Rabbimi razı edememişsem! Ya Allah'ın istediği hayatı yaşayamamışsam! Ya Rabbimi darıltacak bir şey yapmışsam! Ya Cenneti kaybetmişsem! diye insanın içinde her zaman bir korku, bir tereddüt bulunabilir. Peki ne zaman biter bu? Ne zaman sona erer bu tereddüt? Ne zaman biter bu korku? Cennete gidince. Cennete girdiği anda kişinin artık tüm bu şüpheleri, tereddütleri, korkuları bitiverir ve tam emin olur kendisinden. Tam mutmain olur. Öyleyse nefs-i mutmainne ancak Cennette belli olacaktır. Dünyada bir nefsin itminana kavuştuğu, zafere ulaştığı nasıl bilinebilir ki? Efendim filân zatın nefsi, nefs-i mutmainne makamına ulaşmıştır. Kesinlikle mümkün değildir dünyada bu. Allah'ın kendilerini

dünyada cennetle müjdelediği Sahâbe-i Kirâm efendilerimiz bile dünyada asla kendilerinden emin olmamışlar, her an cehenneme gitme tehlikesiyle karşı karşıya olduklarını dilleriyle, yaşantılarıyla itirafta bulunmuşlar ve çok ciddi bir hassasiyet içinde son nefeslerine kadar tir tir titremişler, Allah'a kulluktan ayrılmamışlardır.

Kişi ancak Rabbinin şu müjdesini alır almaz tam itminana kavuşacak, raziye ve merziyye makamına ulaşacaktır:

28-30. "O, senden, sende O'ndan hoşnut olarak Rabbine dön! "Ey can! İyi kullarımın arasına gir, cennetime gir."

İşte Rabbimizin yarın bu hitabıyla karşı karşıya kaldığımız anda artık her şey bitmiş, tüm tereddütler, tüm şüpheler gitmiş, insan kesin itminana kavuşmuş, kendisinden emin olmuştur. Öyleyse bizden istenen yarın itminan kazananlardan olmaktır. Bizden istenen, yarın Allah'ın razı olduklarından olmak ve Allah'tan razı olanlardan olmaktır. Ama bunun için de metlûv ve meşhûd âyetlerle beraber olmalıyız. Bunun yolu buradan geçmektedir. Sürekli âyetlerle iç içe bir hayat yaşamalıyız. Hayatımız âyet kaynaklı olmalıdır. Allah'ın bizden razı olacağı şeyler peşinde koşmalı ve bu dünya hayatında Allah'tan razı olmalıyız. Bu dünya hayatında Allah'tan razı olmak ta Allah'ın-kilerden razı olmak demektir. Hep Allah'ınkilerden razı olmalıyız. Hayat programı adına Allah'ınkinden razı olmalı, kılık-kıyafet, eğitim, hu-kuk, kazanma- harcama, çocuk eğitimi, mala bakış, tüm hayat programı adına Allah'tan ve Allah'ınkilerden razı olup, onlara uygun yaşamak zorundayız. İşte o zaman biz Allah'tan razı olmuşuz, Allah ta bizden razı olmuş olacaktır.

Bir düşünelim şimdi. Kendi kendimizi bir yargılayalım. Acaba çoluk-çocuğumuzun eğitimi konusunda kiminkinden razıyız? Allah'ın-kinden mi, yoksa Zerdüşt'ünkinden mi? Ev tefrişinde, kazanma, harcama, ikram anlayışında, kılık-kıyafet, hukuk, siyasal yapılanma konusunda kiminkinden razıyız? Kimlerinkini tercih ediyoruz? Eğer Allah'ınkilerden razı isek, eğer Allah'ınkileri başkalarınınkilere tercih e-derek bir hayat yaşıyorsak o zaman inşallah yarın Allah da bizden ra-zı olacak ve bizi razı olacağımız bir hayata ulaştıracaktır. İnşallah Rabbimiz yarın bize: "Ey nefis! Ey kulum! Haydi buyur iyi kullarımın arasına gir! Haydi buyur gir cennetime! Er rahmetime ve rızama! Hesapta senden önce gelenlerin, senden önce hesabı görülüp de cenneti hak eden peygamberlerin, salihlerin, şehitlerin, sabikûn'un içine giriver ey kulum!"

diyecek, bizden razı olduğunu ve bizi razı etmek için, bizi ağırlamak için hazırladığı cennetini bize arz edecek.

Hayatta en büyük isteğimiz, en büyük duamız budur. Dünyada Rabbimizi razı etmek ve O'nun bizi razı edeceği bir cennet hayatına ulaşmak. Allah bizden razı, biz O'ndan razı olarak Rabbimizin huzuruna gidip bu müjdenin muhatabı olabilmek. En büyük derdimiz bu dünyada budur. Bundan daha büyük bir derdimiz yoktur. Allah hepimize nasip buyursun. Rızasından, razı olduğu hayattan ayırmasın. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemin.

BELED SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 90., Nüzûl sıralamasına göre 35., Mufassal sûreler kısmının on ikinci grubunun ikinci sûresi olan Beled sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sa-yısı 20'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-2. "Bu, Mekke şehrine yemin ederim ki sen bu şehirde oturmuşsun. 3. Doğurana ve doğurduğuna andol-sun ki: 4. İnsanoğlunu, zorluklara katlanacak şekilde ya-rattık. 5. İnsanoğlu, kendisine kimsenin güç yetiremeyeceğini mi sanıyor? 6. Yığın yığın mal tüketmişimdir diyor. 7. O, kimsenin kendisini görmediğini mi zannediyor? 8-9. Biz onun için iki göz, bir dil ve iki dudak var etmedik mi? 10. Biz O'na eğri ve doğru iki yolu da göstermedik mi? 11. Ama o, zor geçidi aşmaya girişemedi. 12. O zor geçidin ne olduğunu sen bilir misin? 13-16. O geçit, bir köle ve esir âzâd etmek, yahut, açlık gününde, yakını olan bir öksüzü, yahut toprağa serilmiş bir yoksulu doyurmaktır. 17. Sonra, inanıp birbirine sabır tavsiye edenlerden, merhametlilerden olmayı tavsiye edenlerden olmaktır. 18. İşte bunlar amel defterleri sağdan verilenlerdir. 19. Âyetlerimizi inkar edenler, işte onlar amel defterleri sollarından verilenlerdir. 20. Onlar her yönden ateşle kapatılacaklardır."

Kur'an-ı Kerîm'in doksanıncı sûresi, yirmi ayet, altmış yedi ke-lime üç yüz yirmi altı harftir. Sûre müşriklerin Resulullah'a düşman ke-silerek O'na karşı her türlü zulüm ve haksızlığı revâ gördükleri bir dö-nemde Mekke'de nazil olmuştur. Fasılası, "dâl, elif, fâ', hâ" harfleridir. İsmini, birinci ayetteki "beled" kelimesinden almıştır. Bütün mekkî su-relerde olduğu gibi; bunda da itikad ve ibadetin sağlamlaştırılması, ahirette hesap ve cezaya imanın perçinleştirilmesi ve iyilerle kötülerin birbirinden ayrılması hedeflenmiştir.

Evet, Mekke döneminin başlarında nâzil olmuş Mekkî sûrelerin karakteristik özelliklerini taşıyan Beled sûresiyle karşı karşıyayız. Ger-çi Mekkî ve Medenî sûreleri konu ve karakter açısından kesin çizgiler-le birbirlerinden ayırmak mümkün değildir. Yâni Mekkî sûrelerin ka-rakteri şudur, Mekkî sûreler şu konuları işler, Medenî sûreler de şun-ları anlatır demek mümkün değildir. Ama bu sûreler genel hatlarıyla birbirlerinden ayrılırlar diyoruz. İşte Mekkî'lerden birisi olan bu sûrede de îmanı, tevhidi yerleştirip kökleştirmek, âhiret konusunu, hesap ve ceza gününe îmanı perçinlemek, îman ve küfredenleri, itaat ve isyan edenleri birbirlerinden ayırmak hedeflenmektedir.

Sûre yine yeminlerle başlamaktadır. Emin bir beldeye, Harem-i şerif beldesine ve orada hıl olan, o beldede oturan, o beldeyi şeref-lendiren kâinatın efendisine yeminden sonra insanın yaratılışına dik-kat çekilir. Sonra güçlerine kuvvetlerine mağrur olarak, Allah'ın kendi-lerine verdiği nîmetlere aldanarak, tüm bu nîmetleri kendisinden bile-rek bu nîmetlerin vericisi olan Rabbine karşı müstağnî davranan, hak-kı kabule yanaşmayan, Allah'ın elçisini ve onun getirdiği hidâyet hedi-yesini yalanlayan şımarık ve nankör insan tiplerine dikkat çekilir. Ya-ratıcılarını anlamaları, yaratıcıları karşısındaki sorumluluklarını anla-yıp O'na kulluğa yönelmeleri için, Ona teşekkür etmeleri için kendile-rine verilen nîmetlere dikkat çekilir. Dünyanın bir dinlenme yeri değil varlığın sebebi olan Allah'a kulluk yeri ve âhireti kazanmak için çalışıp çabalanacak, meşakkat çekilecek, âhiret yurdu için hazırlık yapılacak bir imtihan yeri olduğu anlatılır. İnsanın başıboş ve sorumsuz olma-dığı anlatılarak onun önüne birisi hidâyet, diğeri dalâlet olmak üzere, birisi hak, ötekisi bâtıl olmak üzere iki yol çıkarıldığı ve insanın bu iki yoldan birisini seçme özelliğinde yaratıldığı gündeme getirilerek Allah hakkındaki yanlış inanışlar düzeltilmektedir. Allah'ın sanki hayata ka-rışmayacağını zanneden insanın bu yanlışlarından vazgeçip zor geçi-di aşmak, Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmak zorunda ol-duğu anlatılmaktadır.

Mekke'de inançlarından ötürü kınanan, dışlanan, enva-ı çeşit zulüm ve işkencelere maruz bırakılan bir avuç insanı teselli adına, şu anda da aynı durumda olan mü'minlerin imdadına yetişme adına gel-miş bir sûre. Sûrenin genel muhtevasını bir daha özetledikten ve â-yetler üzerinde hızlı bir gezinti yaptıktan sonra inşallah âyetlerini tanı-maya geçebiliriz.

Evet, bu sûrede bir önceki sûre olan Fecr suresine bir karşılık verilir. Orada zamanın eşref saatlerine yemin edilip insanın refah ve-ya darlıkla imtihan edildiği: mal hırsı, miras yiyiciliği, yetime ve fukara-ya bakmamak gibi kötü huyları ile âkıbetinin kötülüğü hatırlatılarak; sureye en nihayet nefs-i mutmainne sahibinin iyi kullar arasında cen-net'e gireceğinin bildirilmesiyle son verilmişti. Bir önceki surede me-sajları izleyen bu surede ise mekânların en kutsalı olan Mekke'ye ye-min ve onun fethine işaretle söze başlanılmış; insanın meşakkatlerle içli dışlı yaratıldığı beyan buyurulmuş; köle azat etmenin, açlık zama-nında yedirmenin İslâm'ın matlubu olduğu ve aynı zamanda bunun, yukarıda zikri geçen nefs-i mutmainne'nin bu hayırlı sonuca varabil-mesi için gerekli olduğu gösterilmek istenmiştir.

Surede en önemli yer, sureye adını veren "Beled'" kelimesi ile onu kayıtlayan hill kelimesidir. Sure kasemle başlıyor. Bu kasemde Kur'an insan hayatının değişmez gerçeklerine temas ediyor: "Şu bel-deye yemin ederim ki, sen bu beldede oturmuşsun." (1-2). Buradaki beldeden murat, Mekke'dir. Allah'ın haremgâhı, yeryüzünde Allah için inşa edilen ilk ev. "Muhakkak ki, insanlar için kurulan ilk ev, mübarek ve âlemlere yol gösteren (Kâbe)dir." (Ali İmrân, 3/96). Burası bir em-niyet ve huzur sığınağı olmak için kurulmûştu. Bu mübarek evin ağacı da kuşu da canlı olan her şeyi de haramdır; el sürülemez. Ayrıca bu ev Araplar'ın atası ve bilcümle müslümanların manevi babası Hz. İs-mail'in babası Hz. İbrahim (a.s.)'in evidir.

Yüce Allah sevgili Peygamber'ine ikramda bulunarak onu ve oturduğu beldeyi hatırlatıyor. Belde, bu özellikleriyle ayrı bir hürmet, ayrı bir şeref ve azamet kazanıyor. Müşrikler ise bu mübarek evin hürmetini çiğniyor, orada Peygambere ve müslümanlara işkence edi-yor ve onları öldürmek istiyorlardı. Halbuki bu ev şerefli bir evdi. Hz. Peygamber'in orada ikamet etmesi de şerefine şeref katmıştı. Onlar bu hürmeti ve azameti göstermek şöyle dursun; ayaklar altına bile alıyorlardı. Böylelikle Hz. İbrahim (a.s.) dininin sahipleri olduklarını id-dia eden müşriklerin iğrenç ve çirkin durumu ortaya çıkıyordu.

Sonra,doğana ve doğurulana kasem edilmesi, dikkatlerimizi bu varlığın merhalelerinden bir merhalenin yüce değerine ve oradaki sonsuz hikmete yüce sanata çekmektedir. Bu merhale doğup çoğal-ma merhalesidir. Annenin ve doğan yavrunun doğumun başlangıcın-da katlandığı zahmetlere, gelişen varlığın büyüyüp mukadder olan noktaya ulaşmasına dikkatler çekilmektedir. Bu kasem,insan denilen varlığın hayatındaki değişmez bir gerçek üzerine yapılmaktadır; "Biz insanı gerçekten meşakkat içinde yarattık." (4) Meşakkat ve zorluk, zahmet ve yorgunluk,savaş ve mücadele içerisinde. Nitekim bir başka sûrede; "Ey insanoğlu, sen Rabbin için çalışıp çabaladın. Artık mutla-ka O'na kavuşacaksın. " (İnşikâk,6) buyurulmaktadır.

İlk hücre, zorlayıp çabalamadan, çırpınıp yorulmadan hayatı ve beslenmesi için Rabbi'nin izniyle gerekli şartları bulmadân ana rahminde karar kılamaz. Karanlık dünyadan çıkıncaya kadar sürekli bir çırpınış içerisindedir. Annenin kanından emebildiği kadarını emer. Annenin tattığı yemeklerin özünü alır. Rahim denilen küçük âlemden çıkarken boğulurcasına baskı ve sıkıntılara maruz kalır. Ve bu andan itibaren en büyük yorgunluk ve zahmet başlar. Dişlerinin çıkış anı bir zahmettir. Boyunun uzayışı bir zahmettir. Sabit adımlarla ilerleme bir zahmettir. Öğrenim bir zahmet, düşünce bir zahmet, kazanılan her tecrübe bir

zahmettir: Bilahare yollar ayrılır. Kimi akîdesi ve davası için zahmetlere katlanır, kimisi de şehveti ve menfaati için... Birinin yorgunluğunun sonu Cennet, diğerinin ise Cehennem... Ama hepsi yükünü omuzuna alır, taşır; Rabbi'ne ulaşıncaya kadar basamak ba-samak merdivenleri tırmanır. Ama oraya varınca en büyük acı müc-rimlerin; huzur ise müminlerin olur.

"Yoksa kimsenin kendisine güç yetiremeyeceğini mi sanıyor? (5)" "Yığın yığın mal tüketmişimdir, diyor. "(6) "O kimsenin kendisini görmediğini mi sanıyor. "(7) İşte meşakkatler içerisinde yetişen insan, hesaba çekilmeyeceğini, tüm yaptıklarının kendisine kâr kalacağını sanıyor. Azgınlık ve zalimlik ediyor. Şunun bunun malını alıyor, çalı-yor; biriktiriyor; ahlâksızlık ediyor, haddi aşıyor; korku nedir, çekinme nedir bilmiyor, infak'a çağrıldığı zaman " yığın yığın mal tüketmişim-dir" diyor (6). Allah'ın murakabesinin üzerinde olduğunu ilminin çepe-çevre kuşattığını unutuyor mu? (7)

Daha sonra sure, kendisine bunca nimetler verilen insanın nankörlük ederek cimrice davrandığını; Allah için infaka davet edildi-ğinde, kendisiyle Cennet arasındaki engelleri kaldırmaya çağrıldığın-da ".. o sarp geçidi aşmaya girişemedi"ğini, (11) malından fedakârlık ederek muhtaçlara vermediğini, Allah için köle azat etmeye katılmadı-ğını ifade ediyor: "Bilir misin sen o sarp yokuşun ne olduğunu? O ge-çit, bir kul azat etmektir. Yahut şiddetli bir açlık gününde yemek yedir-mektir. "(12,13,14) "Sonra da iman edenlerden, birbirine sabır tavsiye, merhameti tavsiye 'edenlerden olmaktır. " (17) diyerek, insanın mal ile nasıl imtihan edildiğini veciz bir şekilde ifade etmektedir.

Neticede Allah'ın ayetlerini tasdik edip iman edenler sıfatını kazananların amel defterleri sağından verilenler olduğunu (18), aksi-ne Allah'ın ayetlerini inkâr edenlerin kitaplarının sollarından verileceği ve onların, üzerlerine ateşin kapılarının sımsıkı kapatılacak olan mut-suzlar olduğu ifade edilmektedir. (19, 20) Bu mukaddimeden sonra İnşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım.

1. “Bu beldeye, Mekke şehrine yemin ederim ki;”

Kur’an’ın bu bölümünde Mevlâ Mukaddes bir bölgeyi anlatır. Fecr sûresinde zamanın en mukaddes bölümüne yemin eden Rab-bimiz burada da mekânın en mukaddes bölümüne yeminle söze başlar. Zaman ve mekânın ilk döneminden, Hz. Adem’den bu yana insanlar karşısında İblis yoluyla Adem yolunun her zaman durduğunu anlatır.

Cenab-ı Hakk, Fecr sûresinde zamanın mübarek dönemine dikkat çekmiş, zaman boyutunu anlatmıştı. Burada ise mekân boyutunu anlatıyor. Temel beldeyi, odak noktayı anlatıyor. Fecr’de sabahı, fecri, bayramı, özgürlük dönemini anlatmıştı, burada da mekânın en mübarek yerine yemin ederek, kutsal mekânı anlatır. Allah bir şey üzerine yemin etmişse bundan o şeyin büyüklüğünü ve o yeminden sonra ortaya konan şeyin büyüklüğünü anlıyoruz.

Hayır hayır, bu beldeye yemin olsun ki! Yani önceden bir konu tartışılıyordu da Rabbimiz o tartışmaları keserek ³� hayır hayır, durum öyle değil, iş sizin bildiğiniz gibi değil, vazgeçin bu anlayışlarınızdan, değiştirin bu inanışlarınızı buyurmaktadır. Ya da buradaki ³� yı lay-ı nafiye kabul ederek ***“Bu beldeye yemin etmiyorum ki”*** şeklinde anlaşılacaktır**.** Yemine bile gerek duymuyorum ki, yemine ne gerek var? Siz bu beldeyi biliyorsunuz zaten! demek gibi farklı bir yemin türüyle yemin ediyor Rabbimiz.

Rabbimizin üzerine yeminle söze başladığı bu belde Mekke şehridir. Kitabımızın başka bir âyetinin ifâdesiyle ***“Ümmü’l Kurâ”*** şehirlerin anası, ana kent denen temel, asıl, esas olan, yani hepsinin, tüm şehirlerin anası olan bir şehir… İnsanlığın ilk merkezi, şehirlerin ilk merkezi olan Mekke’ye yemin ediyor Rabbimiz. Kâinatın efendisine doğum yeri, dâvetinin merkezi, vahyine iniş yeri yaparak Rabbimiz şereflendirdiği Mekke şehrine ve kendisinin de Beytinin bulunduğu Harem bölgesine yemin ediyor. Madem ki Rabbimiz mekânların en şereflisi, en kutsalı olarak bu beldeye yemin ediyor, öyleyse bu beldenin bizim hayatımızdaki önemi çok büyüktür. O halde biraz tanıyalım bu beldeyi.

Şehrin çok yakınında Arafat diye bir merkez vardır. Arafat "Arafe" kökünden gelir. İrfanın merkezi, bilgi merkezi, bilgiye ulaşma merkezidir burası. Hacca gidilince bir süre burada vakfe yapılır. İrfana, bilgiye ulaşmak üzere burada bir süre durulur. Bunun mânâsı şudur: Kulluk için önce mârifet, bilgi

gerekir. Bilgisiz kulluk mümkün değildir. Dünyanın neresinde olursa olsun, mü'minin, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu icra edebilmesi için kulluk bilgisine ulaşması gerekmektedir. Onun içindir ki mutlaka durup bir süre ilme zaman ayırmalıdır. İşte Arafat'taki vakfe bunu anlatır. Mü'min irfana ulaşma, kulluk bilgisini elde etme makamındaysa o anda Arafat'ta bulunmaktadır. Mü'min Kur'an'la, sünnetle, vahiyle beraber olarak bilgi sahibi olacak. Bilgi nedir? Bilgi ya ilimdir, ya zandır. Hayatta geçerliliği olan, hayata intibakı olan, amele dönüştürülen, yani insanı amele sevk edene ilim, öbürüne de zan diyoruz.

Arafat'ta irfana ulaştık. Peki hep bekleyecek miyiz burada? Yani hep ilim mi öğreneceğiz? Hayır, bir süre sonra Arafat'tan Meş-ar'e hareket edilir. Peki Meş'ar nedir? Meş'ar, bilginin şuura dönüştürüldüğü, bilginin amele döküldüğü merkezdir. Bilginin hiçbir işe yaramayan kuru bir bilgi olmaktan çıkarılıp şuura ve amele dönüştürüldüğü merkezdir. Arafat'ta elde edilen bu bilgiler sonra Meş'ar'de şuur haline gelmeli, amele dönüşmeli, yani bu bilgiler bizim olmalıdır. Onun içindir ki Arafat'ta uzunca durulmaz, uzun süre beklenilmez. Buradan hemen Meş'ar'e hareket edilmelidir. Uzun süre ilim öğrenelim, ilimde şu noktaya ulaşalım da ondan sonra amele başlayalım yok. Hemen Meş'ar'e hareket edilir. Zaten hep hareket halinde değil miyiz mezara doğru?

Meş'ar'de şuurlandık, yani öğrendiğimiz bilgiler amele dönüşerek bizde şuur haline geldi. Bir şey öğrendik, onu hemen kendimize mal etmek, onu derhal uygulamaya koymaktır şuur. Meselâ namazı öğrendik, o anda biz Arafat'tayız. Bu bilgimizle hemen amele koşarsak Meş'ar'deyiz. Bundan sonra da Mina'ya hareket edilir. Mina, kurban kesme, kurban etme mahallidir. Yani Arafat'ta öğrendiğimizi Meş-ar'de uygulamaya koyunca karşımıza çıkabilecek tüm engelleri kurban edecek bir noktaya gelebilmişsek, biz o anda Mina'dayız demektir. Ne tür engeller çıkabilir karşımıza? Dükkan, meslek, okul, toplum, moda, âdetler, töreler, ağa, patron gibi kulluğumuzun karşısına ne tür engeller çıkarsa çıksın onların tümünü kurban edebilecek bir noktaya gelebilmişsek Mina'dayız demektir.

Meselâ tepeden tırnağa örtünmeniz gerektiğini, Allah'ın sizden böyle bir kulluk istediğini öğrendiniz. Bu kulluk bilgisine ulaştığınız makam sizin için Arafat'tır. Siz o anda Arafat'tasınız. Hemen buradan Meş'ar'e hareket ettiniz. Yani öğrendiğiniz bu bilgiyi şuura dönüştürüp hemen tepeden tırnağa örtündünüz. O anda siz Meş'ar'dasınız demektir. Eğer icra ettiğiniz bu kulluğunuzun karşısına çıkacak baba, ana, koca, âdetler, töreler, çevre, moda ve

toplum, okul ve diploma gibi çıkabilecek engellerin tümünü kurban edebiliyorsanız, o zaman siz Mina'dasınız demektir.

Veya meselâ Kur'an'ı, sünneti tanımanız gerektiğini, onları tanımadan Allah'ın istediği gibi bir Müslümanlığın gerçekleşmeyeceğini mi öğrendiniz? Birine İslâm'ı ulaştırmanız, Kur'an'ı ulaştırmanız gerektiğini mi öğrendiniz? Bu bilgiye ulaştığınız yer, yurt, makam, mekân sizin için Arafat'tır. Siz o anda Arafat'tasınız. Vahiyle öğrendiğiniz bu kulluk bilgisini mutlaka yapmanız gerektiğine inanıp onu şuur haline getirin. Onu kuru bir bilgi olmaktan çıkarıp gereğini yerine getirmeye, amele dönüştürmeye çalışın. İşte bunu becerdiğiniz makam sizin için Meş'ar'dır. Bu bilgiyi şuur haline, amel haline getirin ve bu uğurda her şeyinizi kurban etmeye hazır hale gelin. Yani Mina'da, kurban kesme mahallinde, ya da kurban etme makamında bulunun.

Eğer bunu becerdiyseniz o zaman buyurun Kâbe'ye. Hacda böyle Arafat'la başlayan Mina ile son bulan bir yay çizildikten sonra farz olan tavafı yapmak üzere Kâbe'ye gelinir. Bunu beceren kişi, Allah'ın Beytine girmeye hak kazanmış, Allah'ın konuğu olma şerefine ermiş demektir.

Şimdi de bu mukaddes beldenin, Mekke şehrinin içinde bulunan Beytullah'ın içindeyiz. Öyle bir Beyt ki, yeryüzünde ilk inşa edilen oydu:

"Doğrusu insanlar için ilk kurulan ev, Mekke'de, dünyalar için mübarek ve doğru yol gösteren Kâbe'dir."
(Âl-i İmrân 96)

"Biz beyti (Kâbe'yi) insanlar için toplanma, sevap kazanma yeri ve emniyet kıldık."
(Bakara 125)

"Hatırlayın, İbrahim demişti ki: "Rabbim burasını emin bir belde kıl! Ahalisinden Allah'a ve âhiret gününe îman edenleri çeşitli meyvelerle rızıklandır" diye dua etmişti."
(Bakara 126)

Burası, atamız İbrahim'in, "Ya Rabbi bu belde emin olsun! Emniyette olsun. Yerden ve gökten gelebilecek her türlü belâ ve musîbetlerden emin olsun. İnsanların birbirlerini yediği, zulümlerle haksızlıklarla birbirlerini yok etmeye

çalıştığı, birinin diğerine hak tanımadığı bir dünyada yaşadıkları dönemlerde bile bu belde emin olsun, emniyetin sembolü olsun. Bu beldede insanlar huzur içinde yaşasın!" diye dua ettiği kıblemizdir.

"Orada apaçık deliller vardır; kim oraya girerse, güvenlik içinde olur." (Âl-i İmrân 97)

Orada Makam-ı İbrahim vardır, siz oradasınız ve emniyettesiniz. Peki ne demek Makam-ı İbrahim'de olmak? Makam-ı İbrahim'de olmak, onun makamında, onun konumunda olmak demektir. Değilse İbrahim makamı orada şöyle on, on beş kişinin ancak sığabileceği bir mekân değildir. Çünkü kitabımızın bir başka âyetinin beyanıyla oraya girenler emniyettedir. Şimdi orada o mekâna on, on beş kadar insanı sığdırıp onları emniyete aldık, diğerleri için ne diyeceğiz? Onlar emniyette değiller mi diyeceğiz? Nasıl anlayacağız bu İbrahim makamını?

Şu anda ben baba makamındayım, şu anda ben koca makamındayım, emretme, nehy etme makamındayım gibi bir ifade kullanılır. Babalığın, kocalığın mekânsal olarak bir makamı, koltuğu olmaz değil mi? Ben şu anda baba olma sorumluluğundayım, ben şu anda koca olma sorumluluğunu taşıyorum demektir bu. İşte İbrahim makamında olmak ta bu mânâdadır. Yani ben İbrahim makamındayım, ben İbrahim'in yükünü yüklenme, O'nun sorumluluğunu taşıma, O'-nun misyonuna sahip çıkma, O'nun gibi olma makamındayım demektir.

Eğer o makamdaysan onun yaptığını yapacaksın. Ne yaptı İbrahim (a.s.)? Onun yaptıklarının tamamını şimdi burada anlatma imkânımız yoktur. Kur'an'da Rabbimiz uzun uzun onu bize anlatır. Kur'-an'ı okudukça onu öğreneceğiz inşallah. Ama sadece buraya ilişkin olarak diyecek olursak: O, Allah'a kulluğuna engel olan oğlu bile olsa onu Allah adına kesmeye yatırdı. Biz de Allah'a kulluğumuza engel olan her şeyi, baba, ana, karı, koca, çevre, nefis, dükkan, okul, doktora, diploma, makam, mansıp neyse, Allah'a kulluğumuza engel olan ne varsa hepsini kesme adına yatırabiliyor muyuz? İşte biz Makam-ı İbrahim'deyiz demektir. Başka ne var orada?

Sonra Hz. Adem'den bu yana hiç yalnız kalmayan bir amele yürüyoruz: Tavaf. Tavaf, emre âmâde beklemek, kulluğa hazır beklemek demektir. Rabden gelecek emir ve nehiy her neyse kabulüm demektir. Rabbin kapısının eşiğinde:

“Lebbeyk ya Rabbi! Lebbeyk ya Rabbi! Buyur ya Rabbi! Bir arzun mu var ya Rabbi! Bir emrin mi var ya Rabbi! Ben buradayım! Ben senin kapının eşiğindeyim! Ben senin emrine âmâdeyim ya Rabbi” diye emir mahallinde hizmet mahallinde, kulluk makamında dolaşmak, beklemek demektir. Hani bakanların, müdürlerin kapılarının önünde emre âmâde bekleyenler, zile basar basmaz: “Buyurun efendim! Emredersiniz efendim! Bir arzunuz mu var efendim!” diye hizmete koşarlar ya, işte onlardan daha büyük bir şevkle ve istekle Rahmân’ın beytinin eşiğinde, O’nun rızasına koşmak demektir.

Tavafta sadece yürünür. Rahmân’ın Beytinin etrafında yürünür. Öyleyse hac’ta üç şey yapılır: Birisi Arafat’ta duruş, diğeri Müz-delife’de yatış, öbürü de Kâbe’nin avlusunda yürüyüş. Arafat’ta duran, Müzdelife’de yatan kişi burada da yürüyecektir. Tavaf adına yürüyecek. Zaten bizim tüm hayatımızda yaptığımız da bu üç şeydir. Tüm hayatımızda biz bu üç şeyi yaparız. İşte bize maket bir hayat olarak sunulan ömürlük bir ibadet olan haccda da Rabbimiz Arafat’ta durmamızı, Müzdelife’de yatmamızı, Kâbe’de de yürümemizi emrederek tüm hayatımızın örneğini sunmaktadır.

“Ey kullarım! Tüm duruşlarınız Arafat’taki gibi olsun! Tüm duruşlarınız bilgiye, irfana ulaşma adına olsun, sakın boş oturmayın. Tüm yürüyüşleriniz Kâbe’nin avlusundaki, Rabbinizin huzurundaki yürüyüşleriniz gibi olsun. Tüm yatışlarınız da günaha girmeden Müz-delife’deki yatışlarınız gibi olsun. Her an Allah huzurunda olduğunuzun şuurunda olun. Hep Allah kontrolünde bir hayat yaşadığınızın bilincine erin!”

Rabbinin huzurunda yürüyorsun. Allah beytinin eşiğinde tavaf ediyorsun. Ama şunu hiçbir zaman unutmamalısın ki, sen bu hareketi ne başlatansın ne de bitirensin. Yani sen bu konuda, kulluk konusunda, tavaf konusunda ne ilksin, ne de sonsun. Bu hareket seninle başlamamış ve seninle de bitmeyecektir. Başlatan başlatmış bu hareketi, sen de bir yerinden katılıp devam edeceksin. Başka ne var o mübarek beldede?

Kâbe’nin hemen yakınında Zemzem var. Zemzem, rızık konusunu anlatır. Rızkın Allah’tan olduğunu, Rezzak’ın sadece Allah olduğunu anlatır. Sonra Safa ile Merve ve bu ikisi arasında sa'y var. Zemzem, aramak, rızık aramak için çalışma zemini, çalışma kuralı anlatılır burada. Safa ile Merve arasında sa’y edecek, rızık arayacaksın. Ama sadece Safa ile Merve’yle sınırlıdır bu arayış. Yani her yerde çalışmayacaksın, her yerden kazanmayacaksın. Bu işin bir hududu, bu işin durulacak sınırları vardır. Safa’yı öteye, Merve’yi de beriye

aşmamak lâzımdır. Allah'ın belirlediği haram-helâl sınırlarını aşmamak lâzımdır.

Sonra dönüp dolaşıp karşısında sürekli beraber olacağımız, gözümüzü onunla sevindireceğimiz Kâbe var. Çünkü bu bina hidâyet kaynağıdır insanlar için. O bizi hidâyete götürme özelliğine sahiptir. Niye engellenir öyleyse insanlar oradan bilmiyorum. Kâfirler neyse, mü'minler bile engelleniyor şimdi ondan. Kâbe yerde insanın Allah'la irtibatının ilk merkezidir. Hz. Adem'le Havva'nın ilk buluşma yeridir. Hz. İbrahim, oğluyla kaidelerini yükseltmiştir.

İşte Rabbimiz bu beldeye yemin ediyor. Rabbimiz bu beldeyi göklerin ve yerin yaratılışından beri emin ve mübarek kılmıştır. Allah'ın Resûlü bu hususu bir hadislerinde şöyle anlatır:

"Allahu Teâlâ bu beldeyi, gökleri ve yeri yarattığı gün haram kılmıştır. Kıyâmete kadar onun haramlığı Allah'ın haram kıldığı şekilde devam edecektir."

Bu beldeyi tanıyın ki o beldede Nebiler Nebisi, Efendiler Efendisi doğmuş, büyümüş. Doğmadan babasını kaybetmiş, doğduktan kısa bir süre sonra annesini kaybetmiş, orada Peygamber olmuş. Vahyin ilk geldiği yerdir orası. İnançlarından dolayı insanların boyunlarına ip takılıp sokaklarında sürükletildiği, kimilerinin kızgın kumların altında işkencelere maruz bırakıldığı, evinden çıkamasın diye peygamberin evinin önüne dikenlerin atıldığı, pazarlarında panayırlarında aman bunu dinlemeyin diye adım adım bir gölge gibi Ebu Leheb ve benzerleri tarafından takip edildiği, Taif'ten kan revan dönerken Mut'-im'in emanında ancak girebildiği, Şi'bi Ebi Talib'de karantinaya alın-dıkları, boykotlara maruz bırakıldıkları, her santiminde Rasulullah ve ashabının izlerinin, eserlerinin bulunduğu bir şehir…

"Dişsiz mi biri, onu kardeşleri yerdi" diyen şairin anlattığı gibi insanların Kâbe'nin etrafında çırılçıplak tavaf ettikleri, kapıları yok, kapı kolları yok, arabaları, garajları yok, çadırların, hurma liflerinin ev diye insanlara hizmet verdiği bir Mekke. İşte Rabbimiz bu şehre yemin ediyor. Bu beldeye yemin olsun ki:

2. "Yemin olsun ki sen bu şehirde oturmaktasın."

Bunun birkaç mânâsı vardır:

1. Mekke şehrine yemin olsun ki sen bu şehirde mahalsin! Senin mahallen burasıdır, burada oturmaktasın sen. Sen orada iken, sen orada oturuyorken bu beldeye yemin olsun ki!

2. Ya da sen bu beldede görülüyorsun. Helâl görülmektesin. Yani bu beldede, haremi emin olan bu beldede hayvanlara bile dokunmak haram iken seni helâl kabul ediyorlar, senin hakkına hürmet etmiyorlar, maalesef senin kanını helâl kabul ettiler. Senin hayat hakkını ihlâl ettiler, senin ve sana inananların kanlarını helâl kabul ediyorlar. Kureyş o beldeye şeref kazandıran, o beldenin şerefini artıran Al-lah'ın Resûlü'nü azgınlıkları ve cehaletleri sebebiyle oradan atmak, çıkarmak, susturmak, yok etmek istiyordu. Halbuki yeryüzünün en şe-refli insanı orada oturuyor ve orayı şereflendiriyordu.

3. Ya da bu belde haram iken, sen bu beldede bir müddet ola-caksın. Yani ileride sana bu haram beldede dilediğini yapmak, kan dökmek helâl olacak Peygamberim. Mekke'nin fetih günü kısa bir müddet Mekke'de kanı heder edilenlerin öldürülebilmesine Rabbin izin verecek, bu hürmeti kısa bir süre için sana helâl kılacak. Gerçekten de Mekke'nin fethi gününde Rabbimiz Peygamberimize bu konuda dilediklerini öldürme izni vermiştir.

4. Ya da bununla Peygamberin o beldeye hulûlü anlatılmış olabilir. ***"Şerafü'l mekân şerafü'l mekîn"*** yani mekânın şerefi, mekînin şerefindendir. Mekânın şerefi o mekânda oturan ehlinin şerefindendir. Mekke'nin şerefi, Rasulullah'ın şerefiyledir. Allah'ın Resûlü şerefli olduğu için Mekke şereflidir. Yani Rabbimiz bu beldenin şerefinin orada oturan Rasulullah'ın şerefiyle ilgili olduğunu göstermek için, bu Beyte saygının Rasulullah'a saygı olduğuna dikkat çekmek için hemen orada oturan Rasulullah'a sözü getirdi. Bu yemin aslında Rasulullah Efendimizin Allah katındaki değerinin üstünlüğüne yemindir. Allah'ın Resûlü bu beldede ikâmet ederken ona ve onun dâvâsına gönül vermiş bir avuç Müslüman'a eziyet etmenin Allah katında en büyük cürüm oluşuna yemindir.

Müslümanlara eziyet vermek deyince aklıma bir hadis geldi, inşallah burada onu da nakledelim. Hadisi Huzeyfe bin Useyd bize naklediyor.

"Kim yollarında müslümanlara eziyet verirse onların lânetleri o kişiye vacip olur."

Korkunç bir şey. Müslümanların yaşadıkları beldelerin gidiş geliş yollarında kim ki onlara eza verir, eziyet verecek şeyleri bulundurursa, fiiller, hareketler, eşyalar, engeller, manialar koyarlarsa Müslümanların laneti, bedduası onlara vacip olur.

Haydi Müslümanlar beddua edin, haydi lanet edin onlara der gibi korkunç bir gerçek.

Ne dersiniz? Var mı böyle birileri? Keşke olmasın. Yani benim gittiğim yolda, benim yürümeme, benim gitmeme, benim rahatıma, benim huzuruma engel olacak yollarda eza ve cefa var mı? Yok diyebilir misiniz? Böyle bir şehirde yaşamayı hepimiz isteriz elbette. Ama bir bakın kaldırımlara. Engeller var mı dersiniz? Pek çok değil mi?

Oraya buraya tükürenler, süprüntü atanlar, benim geçmemi güçleştirecek bir şeylerini bir yerlere koyanlar, arabalarını, eşyalarını, tezgahlarını, tezgahtarlıklarını. Gözünüzün önüne geldi mi hemen. Peki ama yollara tekrar bakın, hattâ köpekleriyle beni rahatsız edenler. Bir anlamda mesela hamile bir kadın için, cebinde alacak parası olmayan gariban bir kişi için vitrinde görünenler, çeşit çeşit meyvelerinden sebzelerine yiyecekler. Söyleyin rahatsız eder mi yürüyenleri? Canım onlar da yürümesinler öyleyse. Herkes her sokakta yürümesin. Kimse bir yerlere çıkmasın. Bakın sizin yürüyeceğiniz yerlere biri-leri bir şeyler koymuştur. Sizi engellemek için değil de durdurmak için ama. Yani yürümenize eziyet vermek için değil de orada durdurmak için. Siz onu görün orada, gözünüzün içine girsin, sonra siz onu beğenin, imrenin, içiniz kaynasın, cebinize bir el atın, kasanızı kesenizi bir yoklayın, olmazsa kağıt parçalarıyla anlaşma yapabilirsiniz. Yani hemen para vermek zorunda değilsiniz. Şimdi alın, sonra ödersiniz, hayat boyu zaten ödemek zorunda değilsiniz diyenler eziyet vermiyor-lar mı insanlara?

Peki benim ruhum ve hayatım darmadağın olmuyor mu böyle bir hayatın gereği? Benim dimağım durmuyor mu, benim aklım şaşır-mıyor mu? Benim oğlum, kızım, benim hanımım beni şaşırtmıyor mu? Nerdeyse insanlar engeller üretmişler. Aman benim yanımda dur, a-man benim kasanın başında eğlen, lütfen bana sağıl, sonra nereye gidersen git demiyorlar mı? O yollar hepimiz içinse neden engellenir gidip gelişler? Yani oraya koyduğun eşyayı kaldırabilirsin. Yolları tümüyle kapatsanız da, parçalansanız da, çatlasanız

patlasanız da unutmayın ki size ayrılan kadarına ulaşırsınız. Onun bir de bereket for-mu vardı hani. Gidiveriyor kazandıklarınız bir anda unutmayın. Ey la-netten korkması gerekenler yapmayın bunu.

Bir başka hadislerinde de Allah'ın Resulü şöyle diyordu:
"Kim ki yoldan insanlara eziyet verecek şeyleri kaldırırsa bu imandır"

Ama bazen aklıma şöyle gelir. Bir Alaaddin caddesinde bir arkadaşla yürüyorduk. Arkadaşım yolda gördüğü bir taşı alıp şöyle bir kenara koydu ve dedi ki; belki bir müslümanın ayağına takılıp eziyet verir diye böyle yaptım. Ben de dedim ki; yahu bırak, belki bir münafığın ayağına takılır. Çünkü bu toplumda müslümandan çok münafık var dedim. Neyse orası dursun şimdi. Onun için bırakın taşları kaldırmayı, hattâ barikatlar konması gerekir o ayrı. Orada yardımlaşma olmaz. Zalim de olsa mazlum da olsa kardeşinize yardım ediniz.

3. "Babaya ve oğula, doğurana ve doğurduğuna ye-min olsun ki"

Rabbimiz babaya ve oğula yemin ediyor. Bu konuda da değişik görüşler vardır. Baba Adem (a.s.), oğul da bizleriz, tüm insanlık olabileceği gibi, baba bu mübarek Kâbe'yi inşa eden, bu mübarek Beytin emniyeti için Cenab-ı Hakk'a dua eden, Rasulullah'ın atası, bizim de atamız İbrahim (a.s.), oğul da bu Beytin inşasında onun yanı başında olan İsmail (a.s.) olabilir. Babadan kasıt İsmail (a.s), oğuldan kasıt da Rasulullah Efendimiz olabilir. Veya babayla Rasulullah efendimiz, oğulla da onun yolunun yolcusu olan bizler kast edilmişizdir. Yani babayla kastedilen Allah'ın Resûlü, oğul da onun ümmetidir. Ya da burada kastedilen, her baba ve her oğuldur.

İşte dînin muhatabı bu üç gruptur. Baba, ana ve oğul. Öyleyse biz bu dîni, bu mesajı bu üç grup insana ulaştırmak zorundayız. Dînin muhatabı bu üç gruptur. "Efendim önce öğretmene anlatalım, önce zengine anlatalım, önce elit tabakayı ele alalım." Hayır, böyle bir sıralamaya hakkımız yoktur. Zaten herkes bu üç sınıfın içindedir. Öğretmen de olsa, talebe de olsa, zengin de, fakir de olsa insan ya babadır, ya oğuldur ya da kadındır. Öyleyse bu dîni herkese ulaştırmak, herkesi bu mesajla tanıştırmak ve diriltmek zorundayız.

4. "Muhakkak ki biz insanoğlunu, zorluklara katlanacak meşakkat içinde yarattık."

İşte yeminlerin cevabı budur. Neymiş konu? Niye bu kadar ye-min etmiş Rabbimiz? Bu yeminlerin sonunda söyleyeceği önemli konu neymiş? Şunun içinmiş bu yeminler: Biz insanı meşakkat içinde yarattık. İşte Rabbimizin bütün bu yeminlerle bizim dikkatimizi çektikten sonra ortaya koyduğu önemli konu budur. Biz insanı meşakkat içinde yarattık. İnsanın tüm hayatı meşakkattir. Babanın sulbünden ana rahmine atılışı meşakkat, ana karnında bulunuşu, karanlıklar için-de kan emerek beslenişi meşakkat, doğarken meşakkat, sonra emzik dönemi, bulûğu, geçim zamanı, kazanması, kazandığını yemesi, yediğini hazmetmesi, hazmettiğini çıkarması, çıkardığını temizlemesi, yazın sıcağında terlemesi, kışın soğuğunda üşümesi, kısacası hepsi meşakkattir.

Yanarken meşakkat, yananları görürken meşakkat, cehenneme gidenleri seyrederken meşakkat, dinin emirlerini yaşamıyorsa me-şakkat, kendisi yaşıyorsa bile yaşamayanları görürken meşakkat, ih-tiyarlarken meşakkat, ölürken meşakkat, kabirde ölüm meleklerinin suali meşakkat, kabir zulmeti meşakkat. Sonra dirilişi meşakkat, Mah-şer, hesap, kitap meşakkat. Sonra istikrar mahalline varıncaya kadar insanın bu meşakkati devam eder. Eğer Allah nasip eder de cennete girerse, hûrilere yaslandığı anda artık tüm bu meşakkatler bitecek ve Allah'ın izniyle huzura kavuşacaktır. Ama Allah korusun da yaşadığı bozuk düzen bir hayatın sonucu olarak eğer cehenneme giderse, düşünülemeyecek boyutta daha büyük meşakkatler içinde bulacaktır kendisini.

Evet insanın hayatı hep meşakkattir. Madem ki yoruluyor insan, bari Allah için yorulsun, değil mi? O zaman karşılığında bir şeyler bulacağız. Ama başka şeyler için yorulduğumuzda, bu yorulmalarımız hepten boşa gidecektir.

Din işinde de hep meşakkat içindedir insan. Bolluk, sıhhat ve meserret zamanında insan hep şükürle uğraşır, sıkıntı, hastalık ve yokluk zamanlarında da hep sabırla meşguldür. Her an Rabbine karşı ibadetlerini, kulluğunu, sorumluluğunu eda ile meşguldür insan. Allah'a karşı kulluk mihneti ile meşguldür sürekli. Açlıkta açlıkla, toklukta toklukla, sıcakta sıcakla, soğukta soğukla meşguldür her an. Aslında dünyada lezzet yoktur. Dünyada lezzet zannedilen şeyler aslında lezzet değil, elemden kurtuluştur.

Meselâ yemekten duyulan zevk aslında zevk değil, açlık eleminden kurtuluştur. Veya giyimde duyulan zevk aslında soğuk ve sı-cak eleminden kurtuluştur. Öyleyse dünyada insanın durumu ya elemdir, ya da elemden kurtuluştur diyebiliriz. Aslında bu durum, bizi yaratanın bizim üzerimizde

işleyen yasalarını ve bizi başka bir âleme hazırladığını gösterir. Bu durum bize başka bir âlemin varlığını ispat eder. Sınırsız arzular, sınırlı tatmin yolları, bize bizim hayatımıza cevap verecek bir âhiretin varlığını ispat etmektedir.

İnsan, hayatı itibariyle sürekli bir meşakkat içindedir ve bunu hayra kanalize eden de yaratıcının bizim adımıza gönderdiği hayat programı olan dindir. Bunu en güzel düzene koyan Allah'ın dinidir. Meselâ şu anda, oturduğunuz mekânda eşyalar dağınık olsa ruhunuz sıkılır değil mi? Ama her şey yerli yerinde ve düzenli olsa insan rahat eder. İşte İslâm eşyayı, varlıkları bu hale getirir. Her şeyi yerli yerine oturtur.

5. "İnsanoğlu, kendisine kimsenin güç yetiremeyeceğini mi sanıyor?"

Bu zavallı, bu hor, hakir, güçsüz, aciz insan, aczini, hiçliğini unutur da kendine Allah'ın güç yetiremeyeceğini mi zanneder? Öyle mi hesap eder, öyle mi zanneder ki güçler gücüne kafa tutmaya kalkar. Yani kâinat içinde çok küçük, çok basit bir varlık olmasına rağmen kendisini bir şey zanneder de, kâinatın Rabbine, âlemlerin sahibine kafa tutup isyan etmeye mi kalkar? Bu kâinatı ve kendisini yoktan var etmeye güç yetiren Allah'ın kendisine güç yetiremeyeceğini, onun hakkından gelemeyeceğini mi zanneder? Bu, Allah tarafından, Allah yasalarıyla kuşatılmışlığına, Allah yasalarının dışına çıkma im-kânına sahip olmamasına rağmen Allah'a karşı küstahlık yapmaya mı çalışır?

Haydi gücü yetiyorsa çıksın bakalım Allah yasalarının dışına. Acıkmamayı, susamamayı, üşümemeyi, tuvalete gitmemeyi, hastalanmamayı, ölmemeyi becersin bakalım gücü yetiyorsa. Bu, Allah ya-salarına boyun bükmüş haliyle Allah'la savaşa tutuşmaya mı kalkışıyor bu nankör insan? Allah'ın Müslüman kullarını yalnız ve korumasız zannedip onları bir kaşık suda boğabileceğini, Allah'ın dinini kaldırabileceğini, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın sistemini yok edebileceğini mi zannediyor bu nankör? Allah'ın kendisinden intikam alamayacağını mı zannediyor? Allah'ın kendisine güç yetiremeyeceğini mi zannediyor da:

6. "Yığın, yığın mal tüketmişimdir diyor."

"Muhammed'e, Muhammed'in (a.s.) dinine, dâvâsına karşı ko-yabilmek için, ona düşmanlık yolunda, onun dinini yok etmek uğrunda nice mallar harcadım diyor o bedbaht. İslâm'ın gelişip yayılmaması, Müslümanların

çoğalmaması, İslâmî hareketin önünü kesmek için ni-ce yatırımlar yaptık. Bu iş için ne kanunlar çıkarıp bütçeden nice yatırımlar, nice programlar yaptık" diyor o alçaklar. Allah'ın kendilerine güç yetiremeyeceğini, Allah'ın dinini koruyamayacağını mı zannediyor bu hainler?

Kimi Allah düşmanları, paralarını bu yola yatırırlar. İslâm'ın ge-lişmesini önleyebilmek için akıllarınca tedbir aldıklarını zannederler. Aslında bu kuş beyinliler kiminle savaştıklarının farkında değillerdir. Rasulullah ve daha önceki dönemlerde, bu tür kâfirlerin nasıl bir âkıbete uğradıklarını da bilemeyecek kadar cahildir bunlar.

Kâfirler küfürleri istikâmetinde, süfeha takımı da sefahet ve gösteriş için mal harcarlar. Allah yolunda harcanan mallara infak, Al-lah'a düşmanlık ya da Allah'ın hoş görmediği yerlerde gösteriş için harcananlara da ihlâk denir. Birincisi Allah katında değer kazanıp kat kat artırılarak yarın ona en çok muhtaç olduğu bir günde insanın karşısına çıkarılırken, öbürü de tümüyle helâk edilmiştir.

Öyleyse Allah için bir düşünün. Allah'ın verdiklerini nerelerde harcıyorsunuz? Evinizdekileri, üstünüzdekileri, bürolarınızdakileri, dükkanlarınızdakileri, midenize ve toprağa gömdüklerinizi Allah mı istedi? Değilse niye gömdünüz onları? Nerelerde tüketiyorsunuz mallarınızı? Çoğunun ağzı mutfakta, dübürü tuvalette. Birinin 200 kravatı var. 29 ayakkabısı, 40 çantası, 5 televizyonu, yazlık arabası, kışlık a-rabası, bilmem nesi, nesi mevcut… Unutmayın ki bunları nerelerde tükettiği tek tek sorulmadan bir adım bile atamayacak yarın insan.

Bu nankör insan öyle diyormuş: "Ne paralar harcadım be! Ne paralar tükettim be! Ne yemekler yedim be! Bu eller ne paralar gördü be! Bu mideden neler geçti bugüne kadar be! Ne âlemler gördü bu gözler!" Süfeha takımı, bir fakirin karnını doyurmak için değil, bir muhtacın yüzünü güldürmek için değil, sefahat ve gösteriş için mal sarf eder.

Bir de böyle övündüğü, başkalarına duyurduğu için, gösteriş yaptığı için din yolunda, Allah yolunda sarf ettiği malların da boşa gittiğinin beyanıdır bu ifâde. Nitekim bakın bundan sonraki âyette Rabbimiz şöyle buyuruyor:

7. "O, kimsenin kendisini görmediğini mi zannediyor?

“Yani böyle diyen, gösteriş için mal harcayan kişi kimsenin kendisini görmediğini mi zannediyor? Yoksa hesabını buna göre mi yapıyor? Allah kendisini görmedi mi ki yaptıklarını başkalarına anlatıp duruyor? Yani ne yapmaya çalışıyor bu adam? Yoksa mükâfatı başkaları mı verecek ki onlara duyurmaya çalışıyor? Kimin adına yaptı bunları? Kime duyuruyor? Eğer bütün bu yaptıklarını Allah için yapmışsa, zaten Allah onları gördü. Zaten bildi ve onları yazdı Allah. Niye bir de başkalarına sayıp döküyor bu adam?” diyor Rabbimiz. Veya bu nankör insan, kâfir insan Rabbinin kendisini görüp gözettiğini, Rab-binin gücü ve kudretiyle kendisini kuşatıp, kendisine egemen olduğunu bilmiyor mu ki, O’nun dinine, O’nun elçisine karşı amansız bir düş-manlığa cüret edebiliyor?

Ebu Leheb’in karısı Ümmü Cemil’in çok kıymetli bir gerdanlığı varmış, “Bunu Muhammed’e düşmanlığa vakfettim” demişti. “Bunu Peygamberin dinine düşmanlığa vakfediyorum, Onun dininin önüne geçilsin diye bunu fedâ ediyorum” diyordu. Şimdi de aynı maksatla vakıflar kuranların varlığına şâhit oluyoruz. Malını, servetini, hayatını, varlığını din düşmanlığına vakfedenleri duyup görüyoruz. Seleflerinin âkıbetlerini bilmiyor zavallılar da aynen onların yollarından gitmeye çalışıyorlar.

Bir düşünün, bir bakın, gözünüz yok mu sizin?

8-9. “Biz onun için iki göz, bir dil ve iki dudak var etmedik mi?”

Size iki göz vermedik mi? Ona Allah’ın kâinatta yerleştirdiği görsel âyetlerini görüp, değerlendirip, ibret alarak Allah’ın gücünü, kudretini anlayabileceği iki göz vermedik mi? Onu görsel âyetlere in-tibak edebilecek bir özellikte kılmadık mı? Sorumluluğunda odak nokta olarak onu görür kılmadık mı? Burada kastedilen ya bedenimizdeki şu iki gözdür, ya da biri kalp gözüdür, öbürü de şu gözdür. Allah iki göz verdiğini anlatıyor. Peki acaba niye verdi Allah bu gözü bize? Kur'an okuyasınız diye. Sonra ay, güneş, semâ, arz, insan, ağaç, dağ, taş gibi Allah’ın meşhud âyetlerini okuyasınız, onlara intibak edesiniz diye. Allah onları size hakta kullanasınız diye verdi. Peki nerelerde kullanıyoruz bu gözleri? Olmayan şeyler okumakta, olmayan şeylere bakmakta mı? Bir düşünelim.

"Bir dil ve iki dudak var etmedik mi?"

Bir de dil ve iki dudak vermedi mi Allah O'na? Yani öteki varlıklardan farklı olarak meramını anlatma, konuşabilme özelliği vermiştir Allah insana. İnsanın dışında hiçbir varlıkta yoktur bu özellikler. Sair varlıklardan farklı olarak meramımızı anlatabilecek, karşımızdakine beyan nakledebilecek bir dil ve iki dudak verdi Allah bize. Gariptir ki Allah'ı inkar ederken bile, Allah'a kafa tutarken, yukarıdaki böbürlenmeyi yaparken bile bu nankör insan Allah'ın kendisine verdiği bu dille söylüyor bunu. Allah'ın verdiğini O'nun aleyhinde kullanıyor utanmadan.

Allah, konuşsun, Allah'ın âyetlerini gündeme getirsin, dilini vahyin sözcülüğünde ve kullukta kullansın diye dil ve dudaklar verdi. Ama adama, "Niye kullanmıyorsun bu dilini kardeşim? Niye çoluk ço-cuğuna âyet hadis anlatmıyorsun? Niye çevrendekilere din duyur-muyorsun?" diye sorunca da diyor ki: "Yok ben anlatamam! Hocalar anlatsın efendim! Ben hoca değilim ki? Ben âlim değilim, ben bu işin tahsilini yapmadım ki!" Yemek yemeye gelince açılır o ağız, ama anlatmaya gelince onu Allah hocalara verdi olur. Peynirin küflüsünü, tur-şunun modelini, balın güzelini anlamaya gelince ağız var, ama âyet-hadis anlatmaya gelince ağız yok. Veya ticaretten, paradan, puldan, attan, avrattan, marktan, dolardan, saptan, samandan, siyasetten, seçimden, geçimden bahsetmeye gelince adam kimseye söz vermez, ama âyet anlatmaya, dinden söz etmeye gelince ağız yok adamda sanki. Ayıp değil mi? Kimi kandırıyorsunuz?

Öyleyse bunları nerede kullandığımızı bir düşünelim. Nerelerde kullanacağımızı bilelim. Allah bütün bu nîmetleri ne için verdi? Biz nerelerde kullanıyoruz, bir muhasebesini yapalım. Hepimize göz vermiş, dil vermiş Allah. Her birimizi bu konuda eşit imkânlarla imtihan ediyor.

Evet biz insana iki göz, bir dil ve iki dudak verdik ve:
10. "Biz O'na eğri ve doğru iki yolu da göstermedik mi?"

Biz onun karşısına necdeyn çıkarmadık mı? Onun karşısına iki tepecik çıkarmadık mı? Necd, necdeyn. İki tepe, iki tepecik. İki tümsek, tümsekçiktir.

Bakın Rabbimiz önce göz dedi, sonra dil dedi, sonra iki dudak dedi, sonra da iki tepeden, iki tepecikten söz etti. Ağızdan, dudaklardan sonra anlatılan bu

iki tepenin, ananın göğüsleri olduğu belirtilmiştir. Çocuk kendisine verilen bu ağzı ve dudakları vasıtasıyla annesinin göğüslerinden emecektir. Böyle açıklandığı gibi, bunun doğru yol, eğri yol olduğu da söylenmiştir. Allah insanın karşısına hak ve bâtıl, hidâyet ve dalâlet olarak iki yol çıkarmıştır Öyleyse Kur'an'ı Kur'an'la anlayacağız. Kur'an'ı Kur'an mantığıyla anlamak zorundayız. Kur'an bitti mi burada? Sanki başka âyet yok mu Kur'an'da? Öyleyse öteki âyetlere bakacak ve bu âyetin mânâsını anlamaya çalışacağız. Bakın İnsan sûresi bize şunları anlatır:

"İnsanoğlu, var edilip bahse değer bir şey olana kadar, şüphesiz, uzun bir zaman geçmemiş midir? Biz insanı katışık bir nutfeden yaratmışızdır; onu deneriz; bu yüzden, onun işitmesini ve görmesini sağlamışızdır. Şüphesiz O'na yol gösterdik; buna kimi şükreder, kimi de nankörlük."

(İnsân 1-3)

Bakın Rabbimiz burada buyuruyor ki, "Biz insanı katışık bir meniden yarattık ve onu evire çevire deniyoruz, imtihan ediyoruz. İm-tihan için onu gören ve duyan yaptık. Ve bir de biz onu yola hidâyet ettik." Bir yol ki, iki şekilde gidilir. Ya şükredilerek, ya da küfredilerek. Ya Allah'ın yolunun yolcusu, ya da şeytanın yolunun yolcusu olarak gidilebilen bir yol. Ya da aslında yol tektir de, iki tip gidiş vardır bu yol-da. Meselâ bir trafik kurallarına göre gidiş var, bir de keyfine göre gi-diş. Bir o yolun programını, yolu kuran, yolu koyan Allah'tan alarak, Allah'ın istediği biçimde gidiş var; bir de kendi kendine hayat programı yaparak, Allah'ın dinine karşı müstağnî davranarak gidiş vardır.

Çünkü Allah'ın yolunda kurallar var. Bu yolda yorgunluklar, inişler, yokuşlar var. Allah yolunda durulmaması gereken yerler, durulması gereken yerler var. Meselâ öğlen molası verilecek, öğle namazı kılınacak, Cuma molası, ikindi molası verilecek, Ramazanda ye-me içme molası verilecek, fâiz kokusu gelen yerlerde durulacak, yetecek kadar rızka ulaşılınca durulup başka işlere bakılacak, ilme zaman ayrılacak, Kitap-sünnete vakit bırakılacak, içki sofrasında durulacak, haram bir ilişki karşısında durulacak, cihad ortamında yürünecek, infak ortamında ileri gidilecek gibi… Bu yolda çeşitli duraklarda, çeşitli konumlarda İslâm kişiden bir şeyler ister. Bazen mal geliyor, orada şöyle davran diyor. Bazen malı kayboluyor, bazen çocuğu doğuyor, bazen ölüyor, bazen hasta oluyor, bazen kurban geliyor, bazen kurban olma dönemi geliyor. İslâm yolunun özelliğidir bu. Her yerde, her konumda Allah ondan bir şeyler ister. İnsan hayatının her bir konumunda bu yolun kurallarına uymak, Allah'ın kendisinden istediği gibi bir hayat yaşamak zorundadır.

Öyleyse burada anlatılan iki tepecik, iki yol demektir. Birisi hi-dâyet yolu, ötekisi de dalâlet yoludur. Birisi Allah kurallarına göre gidilen hidâyet yolu, ötekisi de insanın kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde, şeytanların vahiyleri, ya da bir kısım tâğutların, bir kısım yapay tanrılar ve tanrıçaların yasaları istikâmetinde gidilen dalâlet yollarıdır. Allah yarattığı bu insanın karşısına böyle iki yol çıkarmıştır: Necdü'l hayr, necdü'ş şer. Ona bunlardan birisini seçme iradesi vermiştir.

11. "Ama o, zor geçidi aşmaya girişemedi."

Evet demek ki bu nankör insana göz verdik hakkı görsün diye, dil verdik hakkı anlatsın diye, ama şu nankör insana bir bakın ki o Akabe'yi aşamadı. Akabe'nin hakkından gelemedi, üstesinden gelemedi. Akabe'yi ikdiham edemedi. Akabe konusunda başarıya ulaşamadı.

12. “O zor geçidin ne olduğunu sen bilir misin?”

Akabe nedir bilir misin sen? Sen nerden bileceksin bunu! Öy-leyse dinle onu sana anlatayım demektir bunun mânâsı. Bu ifâdesiyle Allah, dinleyin anlatayım öyleyse size Akabe’nin ne demek olduğunu diyor. Yani Rabbimiz burada insanın düştüğü noktayı, arabayı kuma kaptırıp şarampole yuvarlandığı noktayı, bu yolun en tehlikeli yerini anlatacak. Akabe, zor geçit, sarp yokuş demektir. Akabe, kulluk yolunun en zorlu, en zahmetli yokuşudur. Akabe, Allah’ı, İslâm’ı, kitabı, sünneti, kulluğu bilmeyen insanın nefsine zor gelen İslâm yoludur. Kâfirlere, zâlimlere, müşriklere, nankörlere çok zor gelir İslâm yolu. Leyl sûresinde de anlatılacağı gibi, hüsnâyı yalanlayan, tevhidi reddeden, kulluk yapanlara Allah’ın kıyâmet gününde yaptıklarının karşılığını kat kat fazlasıyla vereceğine inanmayan, cenneti reddeden, öl-dükten sonra dirilmeye inanmayan insanlara kulluk yolunun çok zor geleceği anlatılacak. İşte burada da Rabbimiz bu nankör insanın kulluk yolundaki en zor geçidi, en sarp geçidi aşamadığını anlatacak. Yani Akabe’yi anlatacak ve sonra da bu Akabe’yi aşmanın yollarını gösterecek.

Neymiş Akabe? Neymiş o insanın yan çizdiği, kaçtığı, yüklenmek istemediği, başaramadığı zor geçit?

13-17. “O geçit, bir köle ve esir âzâd etmek, yahut açlık gününde, yakını olan bir öksüzü, yahut toprağa serilmiş bir yoksulu doyurmaktır. Sonra, inanıp birbirine sabır tavsiye edenlerden, merhametlilerden olmayı tavsiye edenlerden olmaktır.”

İşte o Akabe, o İslâm’da en zor geçit, kulluğun en zor bölümü, rakabeyi fekk’dir. Rakabe, boğaz, boyun demektir. Fekk de çözmek, gevşetmek, rahatlatmak demektir. Öyleyse rakabeyi fekk, boğazdaki bağı, boyundaki ipi çözmektir. Yani köleleri, köleleşmiş, köleleştirilmiş insanları hürleştirmek, boynu ipli insanların iplerini çözüp onları serbest hale getirmek demektir.

Kelimenin Türkçe’deki ifâdesi birkaç boyutludur: Adamın boynunda ip var ve biz bunu çözeceğiz. Peki ip ne? Boyun ne? Nasıl an-layacağız bunu? Adam esirdir, köledir ve boynunda esaret ipleri, esaret zincirleri vardır. Eskiden köle pazarları varmış. İnsanlar böyle boyunlarında iplerle buralara getirilir ve hayvanlar gibi satılırlarmış. Şu andaki amele pazarları, İşçi bulma kurumu, AET mi, yoksa İ.M.F gibi mi, bilmiyoruz. Onu götüren, karın tokluğuna götürür,

çalıştırır ve beslermiş.

Allah Resûlü buyurur ki

“Kim bir köleyi âzâd ederse her bir âzâsına mukabil onun bir âzâsını Allah cehennemden âzâd edecektir. Eline el, beline bel, diline dil, hattâ fercine ferc.”

Sahâbeden bir zât bunu duyar duymaz en kıymetli kölesini çağırıp âzâd ediyor. Diyorlar ki, “Yahu bu bin dirhem eder, niye böyle kıymetli bir köleyi bir çırpıda âzâd ettin?” O der ki, “Ben kazanacağımı kazandım.”

Sûrenin bu bölümünde Rabbimiz köle azadından söz ediyor ve kulluğun, İslâm yolunun en zor geçitlerden birisi olduğunu anlatıyor. İnsanları hürleştirme, insanları başkalarına kulluk ve kölelikten âzâd edip Allah’a kulluğa kazandırma adına mal harcamanın önemin-den söz ediyor. Bu uğurda mal harcamanın nefislere zor geldiğini an-latıyor. Köle âzâdının önemine dikkat çekiyor.

Kölelik müessesesi tarihe karışalı yıllar oldu, diyorlar. Köle mi var sanki bu devirde? diyorlar. Yaşadığımız hayatta binlerce, belki milyonlarca köle vardır. Bunu görebilmek için Kur’an, Sünnet gözlüğüyle olayları ve toplumları değerlendirmek gerekir. Öyleyse Kur’an’a göre kölelik nedir, hürriyet nedir, tanıyalım.

“Ancak sana kulluk eder ve ancak yardımı senden dileriz.”
(Fâtiha 5)

Ya Rab ben köleyim sana! Biz köleyiz sana! Ancak sanadır kulluğumuz, köleliğimiz! Ancak senin huzurunda eğilir başlarımız! Halbuki İslâm köleliği kökünden kaldıran, köleliğin kökünü kazıyan bir dindir. Ama başkalarına kulluğu, başkalarına köleliği kaldıran ve Allah’a köleliği geliştiren bir dindir. Öyleyse kişi eğer Allah’ın dışında birilerinin, Allah’tan başka bir şeylerin kölesiyse onu o kölelikten kurtarmak ve sadece Allah’a kul, köle yapmak zorundayız. Meselâ Allah’tan başka nelerin kulu, kölesi olur insanlar? Toplumun, paranın, modanın bordronun, kadının, güzelin, makamın, çevrenin, âdetlerin, müdürün, amirin, ağanın, patronun kölesi olur. Yığınlarla varlığın kölesi olabilir insan.

İbadet, kulluk, kölelik, genelde insan hayatını, insanlığın hayatını kapsayan, özelde de bir insanın hayatının en küçük birimi olan bir gününü ve bir gecesini kapsayan zaman dilimi içinde kişinin Allah'ın istediği biçimde, Allah'ın belirlediği hayat programı çerçevesinde hayat sürmesinin adıdır. Hayat sahibi olan insan mutlaka o bir gün ve geceyi yaşayacaktır. Ama bu yaşayış biçimini Allah belirleyecek, yani yaratıcıyı memnun etmek adına yaşayacak ve bu bir gece ve gündüz ibadet olacaktır. Yaratıcı tarafından belirlenmemiş ve yaratıcıyı değil de başkalarını memnun etme adına, başkalarının belirlediği program dahilinde geçirilen zaman da boşa geçirilen zaman demektir. Demek ki ibadet tüm hayatın Allah için yaşanmasının adıdır. Kişi o zamanı kimin adına ve kimi memnun etmek için yaşamışsa ona ibadet etmiş, onun kulu, kölesi olmuş demektir.

Yani kişinin hayatına hakim olan unsur Allah'sa, o, Allah'ın kö-lesidir, başkalarıysa başkalarının kölesidir. Kişinin hayatında etkili var-lık kimse, hayatını kim belirliyorsa, hayatına kim program çiziyorsa, kimin hatırına, kimin yasaları istikâmetinde hareket ediyorsa, unutmayalım ki o kişi onun kulu ve kölesidir. Yani yaptıklarımızın yaptırıcısı kimse, biz onun kulu ve kölesiyiz. Bir bakalım hayatımıza. Bir bakın yaptıklarınıza. Kim dedi de yapıyorsunuz bunları? Elbise şöyle olmalıdır, ev tefrişi şöyle olmalıdır, tül perde böyle olmalıdır, elbisenin yeni şöyle, yakası böyle olmalıdır, ütüsü, paçası, yırtmacı şöyle olmalıdır. Misafire mutlaka şunlar şunlar ikram edilmelidir, hukuk böyle olmalıdır, eğitim şöyle olmalıdır, siyasal yapılanma böyle olmalıdır, tatil, takvim böyle olmalıdır. Ev tefrişi şöyle, kazanma, harcama böyle olmalıdır. Peki kim dedi bunu? Kim dedi diye yapıyoruz bunları?

Allah dedi diye mi yoksa Zerdüşt böyle buyurdu diye mi? Çevre böyle istiyor diye mi? Âdetler, töreler, yönetmelikler bunu emrediyor diye mi? Allah için bir düşünün. Allah için vaziyetinize bir bakın. Acaba şu anda Müslümanların başı Allah'tan başkalarının önünde eğilmiyor mu bugün? Acaba Müslümanlar Allah'tan başkalarına itaat etmiyorlar mı bugün? Allah'tan başkalarından korkmuyorlar mı? Allah'tan başkalarına güven bağlamıyorlar mı? Allah'tan başkalarını Rab, Melik, İlâh ve hakim görmüyorlar mı? Allah'tan başkalarını Rezzak bilmiyorlar mı? İkinci, üçüncü derecedeki Rezzaklarının gazabından emin olmak için Allah'ın arzularını terk etmiyorlar mı? Birilerinin hatırına Allah'ın istediği kılık-kıyafeti terk etmiyorlar mı? Birilerinin ha-tırına Allah'ın istediği alfabeyi terk edip başkalarının alfabesini kul-lanmıyorlar mı?

Birileri hatırına Allah'ın hukukunu, Allah'ın hayat programını terk edip başkalarının yasalarına tabi olmuyorlar mı? Acaba Allah'tan başkalarının kapısında adâlet arayanlar Allah'ın adâletini beğenmediklerinden, Allah'ın emirlerini dinlemediklerinden gitmiyorlar mı? Şu anda Müslümanların camide ayrı bir İlâhları, caddede ayrı bir İlâhları yok mu? Namaz konusunda sözünü dinledikleri ayrı bir İlâhları, hukukları konusunda ayrı bir İlâhları yok mu? Oruç konusunda ayrı bir İlâhları, kılık-kıyafetleri konusunda ayrı bir İlâhları yok mu? Âhiret ko-nusunda bir İlâhları, dünya yasaları konusunda söz sahibi ayrı bir İlâhları yok mu?

İşte kulluk, kölelik budur ve bugün insanlar bir şeylerin kölesidirler. Kimileri yasalarını uygulamaya çalıştıkları tâğutların kuludur, kimileri fısıltılarına, vesveselerine kulak verdikleri, gösterdiği yoldan gittikleri şeytanın kuludur, kimileri aşırı derecede sevip saydıkları dehâlârın, liderlerin kuludur, kimileri Allah yerine oturtup putlaştırdıkları nefislerinin, hevâ ve heveslerinin kulu, kimileri Allah yasaları yerine ikame ettikleri modanın kulu, kimileri Allah'ı darıltma pahasına da olsa uymaya çalıştıkları âdetlerin kulu, kimileri asla karşı gelinmez zannettikleri toplumun, çevrenin kulu, kimileri yönetmeliklerin kuludur. Gerek itikadî anlamdaki, yani gerek teşrî anlamındaki kanun koyma konusundaki kulluk olsun, gerekse bilinen mânâdaki ibadet şeklindeki kulluk olsun hepsi de birdir. Bunların tamamı kulluktur.

İşte görüyoruz nice Müslüman köleler, düğünde topluma köle olma adına nice günahlara girerler. Kızını berbere göndermeli, dünürü göndermeli, geline damada şu kadar elbise alınmalı, geline gelinlik giydirilmeli vs, vs. Bunlar kölelik değil de nedir şimdi? Kölelik değil mi bunlar? Köleler ordusu olmamış mı bu toplum? Bir de fikir dünyasına düşünce yapısına bakın gelinin, yahut damadın. Ne giyinmişler düşünce adına? Neyle örtünmüşler îman adına? Kaç âyetle örtülü gelin ve damat? Değilse Allah korusun, çıplak bunlar. Öyleyse örtelim bunları, örtün onları, hürleştirin onları, kurtarın âdetlerin, çevrenin, törelerin kulu, kölesi olmaktan. Kurtarın bu insanları yönetmeliklere kulluktan. Kurtarın bu insanları Allah'la, Allah'ın arzularıyla çatışan modaya kulluktan. İşte burada anlatılan köle âzâdı budur. İşte burada anlatılan, insanların boyunlarındaki Allah'tan başkalarına kulluk ve kölelik iplerini çözmek ve onları sadece Allah'a kul, köle haline getirmektir.

Meselâ bakın şu bizim toplumda pijama diye bir giysi var. İnsanların huzuruna çıkamazsınız onunla. Camiye gidemezsiniz o kıyafetle. Ama gidip

görenleriniz biliyorlar ki Allah'ın evinde, Kabe'de, Allah'ın kulları istediği gibi giyiniyorlar. Orada şu sizin insanların karşısına çıkamadığınız kılık-kıyafetle dolaşmaktadır insanlar. Allah'ın evinde böyledir ama insanların evinde giyinemiyorlar insanlar bu kıyafeti. Sormak lâzım şimdi: Neden giyinemiyoruz onu? Toplumun ayıplaması mı önemli, yoksa Allah'ın ayıplaması mı? Toplumu mu hesap ediyoruz yoksa Allah'ı mı? Kime kulluk ediyoruz? Topluma mı, Allah'a mı?

İşte âyet-i kerimede geçen boyundaki ipleri çözmenin anlamı budur. Öyleyse ulaştıralım bu insanlara kulluk bilgisini de onların boyunlarındaki çevreye, âdetlere, modaya, yönetmeliklere, ağaya, patrona kulluk iplerini çözelim. Ulaştıralım bu insanlara vahyi de, bu insanları Allah'tan başkalarına kulluktan, kölelikten kurtaralım. Biz onlara gidip Allah'ı tanıttıkça, bu insanlar Allah'tan başkalarının Rabb olamayacaklarını, Allah'tan başkalarının asla kulluğa, köleliğe lâyık ol-madıklarını tanıyacaklar, bilecekler, kalplerindeki, kafalarındaki düğümler çözülecek ve Allah'a giden yolları açılacak. Vücutlarındaki kü-für hücreleri ölecek ve îman hücreleri kuvvetlenecek. İşte âyet-i kerimede Rabbimiz bunu anlatıyor ve bizden bu zor geçidi aşmamızı, in-sanları hürleştirme yolunda rahatlarımızı terk edip, zamanlarımızı fe-dâ edip, mallarımızı bu yolda harcayıp îman iddiasında sadakatimizi ortaya koymamızı istemektedir.

Ama bakıyoruz ki bugünkü zilli eğitim ve bu eğitimin eğiticileri, öğretmenler, müdürler, babalar, analar bu körpe dimağlara vahyi ulaştırarak onların kafalarındaki, boyunlarındaki Allah'tan başkalarına kulluk düğümlerini çözmekten daha çok, düğüm vurma adına uğraşıyorlar. Düğümleri çözme adına değil de düğüm vurma, düğümleri ço-ğaltma adına eğitim veriyorlar. Öyle değil mi? Bizde, şu bizim eğitim sisteminde çocuğa verilen her şey ona bir düğüm daha ekleme adınadır. Onun çevreye kulluk düğümlerini çoğaltma adınadır.

Aman oğlum çevrene uyum sağla! Aman oğlum sana öğretilenleri iyi belle! Aman oğlum topluma karşı gelme! Aman oğlum şunları oku! Önce şunları şunları öğrenmelisin! Aman yavrum önce şunları sevip saymalısın! Çevrene uyum sağla! Aman oğlum şu okulda oku! Aman oğlum daha çok para getirecek okulları seç! Aman oğlum bilgisayar öğren! Aman oğlum el âleme muhtaç olma! Aman oğlum ileri gitme! Aman oğlum kendini tehlikeye atma! vs, vs…

Böylece sadece Allah'ı dinlemesi, sadece Allah'ın dediklerini yapması,

sadece Allah’ın çektiği yere gitmesi öğütlenmesi gereken çocuklarımızın boyunlarındaki kulluk iplerini çoğaltmaya, daha çok ki-şiyi dinlemeye teşvik ediyoruz.

Veya bir başka kölelikten söz edeyim size. Bugün bir insan 300 milyonla geçinir değil mi? Eğer içkici, zinacı, kumarcı, modacı de-ğilse. Pislikten hoşlanan birisi değilse geçinir değil mi? İşte pek tabii geçinenleri görüyoruz. Şimdi farz edin ki bir adam 30 yaşında ve bu adamın 40 sene daha yaşayacağını farz edip, adamın yaşayacağı her bir ayına 50 milyon, hattâ 100 milyon ayırıp bu parayı altına çevirip bir kenara koysak. Desek ki, “Bak senin önünde yaşayacağın 40 yıllık paran burada hazır. Her ay altına endeksli olarak gelip buradan ala-caksın.” Ne yapar bu adam? Bu adam yine de rahat durmaz değil mi? Ne olur ne olmaz? Harp olur, darp olur aç kalırım, iki günlük ömre dört günlük nafaka gerekir diyerek yine koşturmaz mı bu adam? Peki kölelik değil de nedir bu? Şu anda insanların hepsi böyle değil mi?

Yani zengini de, fakiri de köle gibi koşturmuyor mu? Hattâ na-mazlarını bile terk edercesine, ilmi terk edercesine, çocuklarının, hanımlarının eğitimlerini terk edercesine herkes yiyemeyecekleri paraları, oturamayacakları evleri toplamak peşinde değil mi şu anda? Öy-leyse köle dolu bir toplum değil mi bu toplum? O halde bu toplumda köle var mı yok mu tartışmasına girmeden, bu sûrenin bugün anlatılmasına gerek var mı yok mu? Cehaletini, köleliğini açıkça ortaya koy-madan, içinde kendimiz de olmak üzere bu insanlara vahyi sunarak, Kur'an ve sünneti ulaştırarak bu insanları hürleştirmek zorundayız. Boyunlarındaki her şeye kölelik iplerini koparıp sadece Allah’a kul, köle haline getirmek zorundayız. İşte bu dinin en zor geçitlerinden birincisi budur. Başka?

Yahut ihtiyaç zamanında, açlık gününde akrabalığı olan yetimi, bildiğin, tanıdığın, haline muttali olduğun yetimi doyurmak.. En ya-kınındakini, bildiğin yetimi gözetmek. Yahut da toprağa bulanmış, sı-fırı tüketmiş miskini doyurmaktır. Gerek toplumda âkıl bâliğ olmadan babalarını kaybetmiş gerçek yetimleri, gerekse babaları, anaları başlarında olduğu halde dükkana, tezgaha, paraya, pula köleliklerinden dolayı eve sarhoş girip çıkan, çocuklarıyla ilgilenecek vakit bulamayan, onlara hiçbir şey öğretmeyen, onları kitap, sünnetle tanıştırmayan kimselerin çocukları, yani hükmen yetimleri, piyasadaki sahipsizleri de doyurmak zorundayız. Bunların kalbini, kafasını ve midesini doyurmak zorundayız. Kalplerini Allah’a götürücü îmanla, kafalarını Allah’a

götürücü bilgiyle, midelerini de Allah'ın helâl kıldığı rızıkla doyuracağız.

Demek ki Akabe köle âzâd etmek, bu uğurda mal infak etmek, yetimleri, fakirleri doyurmaktır. Bir de:

"Îman edenlerden olmak. Îman edenlerle beraber olmak, îmanlı olanların safına katılmak, sabrı tavsiye etmek ve de sabredenlerle beraber olmak, merhamet etmek, merhamet tavsiye edenlerle beraber olmaktır."

Müslümanın şiarı inanmaktır, ama cennete yalnız gitmek değildir. İnsanlarla birlik olmak için insanlar gerekir. Öyleyse anlatarak, duyurarak, çırpınarak, sabrederek, sabrı tavsiye ederek insanları inananlar yapmak, onları cennete gidenler yapmak zorundayız.

Hani Allah'ın Resûlü:

"***İnsanlar cehenneme gidiyorlar, ben de onların eteklerinden tutup çekiyorum."***

diyordu ya, işte biz de insanları imana dâvet edeceğiz. Nasıl? Meselâ öğrendik Beled'i, hemen insanları buna îmana çağıracağız. Yani tek biz gitmeyeceğiz cennete, beraber gideceklerimiz olmalıdır. İnsanların cenneti ve hidayeti konusunda kendimizi sorumlu tutmalıyız. İnsanları cennete abone yapma derdimiz olmalıdır. Bakın bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bu konuyu şöyle anlatır:

"Allah'a yemin ederim ki senin vasıtanla, senin sebebinle bir tek kişinin hidayete ermesi senin için kızıl develerden daha hayırlıdır"

Bu söz bize sanki birilerinin hidayete ermesi konusundaki çabamızla, kırmızı develerin bizim olması konusundaki çabamızın mu-kayesesini, karşılaştırmasını yapıyor, anlatıyor, söylüyor. Farklı bir a-çıdan değerlendirince, yani sen diyor peygamberimiz bu sözü dinleyene, anlatana değil mi ki, beni ilgilendirmez anlamına demiyorum, yâni ben şimdi kendim dinliyorum, şimdi sizler de dinliyorsanız hepimize diyor ki Allah'ın Resûlü; ey sizler, siz ne için çabalıyorsunuz? Sa'yiniz, çabalamanız, gayretiniz, uğraşınız neye doğru? Birilerinin hi-dayete ermesi için mi uğraşıyorsunuz, yoksa kırmızı develer sizin ol-sun için mi? Tabi konunun birinci bölümünde hemen itirazların yükselmeye

başladığını siz de duyuyorsunuz. Ama itiraz eden biz olmayalım. Hidayet etmek mi? Kimin elindedir hidayet? İyi ama Allah peygamberine bile; "Sen istediklerini hidayete erdiremezsin, sen istediklerine hidayet veremezsin, sen istediklerini müslüman edemezsin" Evet, biz de istediklerimize hidayet edemeyiz. Böyle bir sorumluluğumuz yok zaten.

Yâni Rasûlullah Efendimiz meselâ Ebu Talib'i çok sevdiği onun müslümanlığını çok istediği halde ona hidayet edemedi. Veya meselâ yine Kur'an'dan öğreniyoruz ki Hz Nuh aleyhisselâm o helâk olup giden oğlunun hidayetini elbette istiyordu. Ama elbette onun istemesi ötekisinin hidayette olması anlamına gelmezdi. Peygamberin bile istediklerini hidayete ulaştırma imkânına sahip olmadığı halde benim sebebimle, benim vasıtamla bir kişinin hidayete ulaşması konusunda bana düşen ne ola ki? Öyle şey olmaz demeye hakkımız yoktur. Çünkü madem ki peygamberimiz böyle demiş, elbette bunun bir başka yönü olmalıdır.

Dahası, acaba biz kızıl develer konusunda da aynı durumda değil miyiz? Ama neden o konuda daha çok çaba içindeyiz? Söyleyin, o kırmızı develerden ne kadarının ne zaman kendisinin olması konusunda uğraşan, didinen insanlar bilirsiniz. Onlar bu kadar uğraştı diye daha çok uğraşana daha çok kızıl develerin verildiğini gördünüz mü? Yâni bir adam ki gecesini gündüzüne katarak, oğlunu kızını unutarak, karısını, namusunu, iffetini unutarak, dahası dinini, diyanetini, Allah'ını peygamberini unutarak bütün bu unutmalarını o kırmızı develere ulaşmak hatırına yaptığını kendisi de biliyor, ama bir deve ya buluyor, ya bulamıyor, bazen onu da bulduğu gün kaybediveriyor. Öyleyse biz ne kırmızı develeri kazanmak, ne de birilerinin hidayetine sebep olmak konusunda bir garantiye sahip değiliz, ama bu konuda sa'y etmekle, çalışıp çabalamakla mükellef ve sorumluyuz. Öyleyse bu hadiseyi, bu sorumluluğu bu açıdan değerlendirmeliyiz.

Şimdi tekrar dönüyorum başa. Rasûlullah Efendimiz beni iki durumla karşı karşıya bırakıp düşünmemi istiyor sanki. Diyor ki, söyle sen Adem oğlundan kadın ya da erkek bir tek kişinin hidayete ermesi konusunda vasıta olabilir misin? İşte o, senin kırmızı develere sahip olman konusundaki o çabalarından daha hayırlıdır. Hattâ başka bir hadislerinde; "dünya ve içindekilerin tamamının senin olmasından da-ha hayırlıdır" buyurmaktadır.

Öyleyse bizim kafaya takıp aklımızdan çıkarmamamız gereken gerçek şu

olacak: Ben birilerinin hidayete ermesi konusunda vasıta olsam, birisi olmadı, diğerine, o da olmadı, bir diğerine şeklinde birilerinin daha iyi müslüman olması konusunda gayret edersem, sonunu Allah'a bırakırsam kırmızı develerin, ya da tüm dünya ve içindekilerin benim olması konusundaki gayretimden daha hayırlı olacaktır bu.

Değilse onu bırakıp da kırmızı develerin peşine düşersek, dünyalıklar kazanmaya yönelirsek şunu kesin olarak bilelim ki, ne yaparsak yapalım sonunda yine bize ayrılan kadar gelecektir. Yâni gecemizi gündüzümüze katarak dünya peşine düşsek, çatlasak patlasak da Allah'ın bizim için ayırdığından daha fazlasına ulaşamayacağız. Bizim için ayrılan ayrılmış ve o zaten bize gelecektir. Bizim için ayırdığını yanlışlıkla başkalarına vermeyecek, başkalarına ayırdığını da yanlışlıkla bize vermeyecek kadar âdil bir Allah'la karşı karşıya ol-duğumuzu asla unutmamalıyız.

Acaba bir tek kişinin hidayete ermesi konusunda çalışıp çabalayacak olan bizler, karşımızdakinin illa kâfirdi de müslüman olması gerekir şeklinde bir çalışmaya mı hazırlanmalıyız? Bir başka şekliyle söyleyelim, yani hidayet sadece kâfirin müslüman olması mı? Yoksa müslüman da yeniden hidayet bulabilir mi? Bunu Fâtiha sûresiyle söylersek daha bir anlaşılır hale gelecektir.

"İhdinessıratal müstakim." Aman Allah'ım bana hidayet lütfet. Öyle bir sırat ki ben o sıratta olayım. Bu sırat senin nimetlerine nail olanların yolu olsun. Beni o yola ilet, o yolda tut ya Rabbi. O yolun hidayetini bana lütfet ya Rabbi diye dua ediyoruz. Aman ya Rabbi, senin hidayetini bulduktan sonra dalâlette, sapıklıkta, yolunu şaşırıp gitmiş, dinini değiştirmiş olan Hıristiyan gibi olmayayım. Ya da kendilerine azap ve gazap ettiğin Yahudiler gibi olmayayım diye bir hidayet talebimiz var. Peki söyleyin bunu herhangi bir konumda okuyan müs-lüman hidayette değil mi ki Allah'tan hidayet istiyor? Ya da namaz kılan ve namazında bunu söyleyen bir müslüman namaz kılacak kadar Allah'ın huzurunda olma bilincinde iken yine de bana hidayet et ya Rabbi diyorsa, söyleyin o hidayeti nereden bulacak? Yâni kâfirliğe dönecek sonra tekrar müslüman mı olacak? Belki de böyle bir çapraşık düşünce, böyle bir farklı düşünce insanları, kâfirken müslüman olanlara sevgi konusunda farklı konuma getirmiş. Yâni bir adam önceden kâfirse, dinsizse, Hıristiyan'sa, Yahudiyse sonra da müslüman olmuşsa müslümanlar ona daha bir değer veriyorlar, daha bir el üstünde tutuyorlar. Ama önceden beri müslüman olan, hattâ biraz daha iyi müslüman olsa bile kimse onu dikkate almıyor. Ya da sonradan müslüman olan o kişi o önceki müslüman olanın seviyesinde olmasa bile daha elde tutuluyor

nedense. Galiba hidayet denilen şeyin, küfürden dönmek şeklinde oluşuna daha bir özen gösteriyor, ya da özellik arz ediyor müslümanlar. Herhalde o kadar değil.

Ben anladığımı söyleyeyim. Benim sebebimle bir tek kişinin eğer kâfirse müslüman olması, yok eğer müslüman ise daha iyi müs-lüman olması benim adıma kırmızı develerin benim olmasından çok daha hayırlı olmalıdır. Bir kişinin müslüman iken daha iyi müslüman olmasından kastım, kimi konularda müslümanlığı bilmiyorsa onları öğrenmesi, kimi bildiklerini yapmıyorsa onları yapmaya başlaması, İs-lâm'ın öğrenme ve yaşama seviyesinin alttan üste doğru çıkması şeklinde anlaşılabilir. Yâni benim sebebimle birisi önceki Müslümanlığına göre daha iyi müslüman oluyorsa, önceki cennet yolunda oluşuna nis-petle daha iyi gidiyorsa, öncekine göre cennetteki derecesi daya yük-seğe çıkmışsa, ya da kâfir olup cehenneme giderken müslüman olup cennete gitmeye başlamışsa işte ben buna sebep olmuşsam, benim sebebimle dini, âhireti, cenneti, cehennemi tanımışsa kırmızı develerin benim olmasından benim için çok daha hayırlıdır.

Peki mademki kırmızı develerin hiç önemi yoksa, ben kırmızı develer konusunda hiç sa'y etmeyecek miyim? Öyle değil, ben Safa ve Merve'yi, ikisi arasında su aramak, rızık aramak üzere sa'y eden Hz. Hacer'i, ama sonunda kırmızı develerden çok daha değerli, çöl ortasında, dağların yalçın kayalıkları arasında, susuz, kimsesiz, insansız, evsiz, barksız bir ortamda ona lütfedilen Zemzem'i elbette u-nutmamalıyım. Onun için sa'y edecek, ama Safa ve Merve'yi aşmadan. Safa'yı öteye, Merve'yi beriye taşmadan sa'y edeceğim. Yâni Al-lah'ın haram-helâl sınırlarını çiğnemeden sa'y edeceğim. Lâkin sa'yim ve gayretim develerden önce, develerden daha çok birilerinin hidayeti üzerine olacaktır.

Şimdi bir hadis okuyunca kendime soracaktım ya. Acaba bu hadis bana ne dedi? Acaba bu hadis sebebiyle ben neredeydim? Ne-rede olmalıydım ve şimdi neredeyim? Yâni acaba ben şu anda insanların hidayeti için uğraşıyor muyum, yoksa ben kırmızı develerin mi peşindeyim? İnsanlardan, yâni sizin yaşadığını çevrenin çok uzaklarındaki insanlardan söz etmiyorum. Ya da yeryüzünde farklı binlerce İslâm'ın dışındaki insanlardan da söz etmiyorum. Yâni çok uzaklarda birileri var mış, henüz ben onlarla tanışıp görüşmemişim, acaba onlarla nasıl görürümün hesabını yapmıyorum. Çünkü onlarla tanışabilmek, onların dillerini öğrenebilmek imkânı belki de hayatınız boyunca size hiç verilmeyecektir. Öyle değil mesele. Ama mutlaka komşunuz vardır sizin gibi konuşan, arkadaşınız vardır konuşup anlaşabileceğiniz, evinizde, dükkanınızda, okulunuzda,

sofranızda birileri vardır. Pe-ki onların hidayetleri konusunda çalıp çabalamanız gerekmez miydi bu hadise göre? Ya da siz hâlâ kırmızı develerin mi peşindesiniz?

Sen uğraş hele birilerinin hidayetine. Onlar hidâyete ermezler-se bile sen hidayette kalmaya devam edersin böylece. Yâni biz birilerinin hidayeti için çırpınırken, onlar hidayete ermezler miş, onlar hidayette kalmazlar mış, onlar hidayeti bulmazlar mış ne fark eder bizim için? Çünkü nice peygamberler biliriz ki hiç ümmeti olmamış, hiç inananı olmamış. Ya da üç beş kişiyle sınırlı kalmış. Olsun, peygamberler hidayette kalmışlar ya.

Sabır, ibadetlere devamda sabır, günahlardan kaçma konusunda sabır… Bir de başkalarına sabrı tavsiye edeceğiz. Cemaat böyle yetişir zaten. “Sabret! Dayan kardeşim! Dişini sık! Olur bunlar! Geçer bugünler! İmtihan dünyasındayız unutma! Allah’ın istediği gibi yaşa kardeşim!” diyerek kulluk yolunda insanlara sabır tavsiyesinde bulunacağız.

Sonra insanlara, Allah kullarına merhamet edeceğiz ve merhameti tavsiye edeceğiz. Bizim dinimizde merhamet esastır. Çünkü Rabbimizin kullarıyla ilişkisi merhamet esasına dayanır. Merhamet ettiği için kullarını yaratmıştır, merhamet ettiği için kullarını doyurup korumaktadır. Rabbimiz yerdekilere merhamet etmeyene de merhamet etmeyeceğini öğütlemektedir. Hani çocuklarına acımayışını şikâyet eden birisine:

“Kalbinden merhamet alınmışsa ben ne yapayım!”

diyordu ya Allah’ın Resûlü. Öyleyse yerdekilere merhamet edeceğiz ki Rabbimiz da bize merhamet etsin.

Peki nedir merhamet? Nasıl merhamet edilir insanlara? İnsanlara merhametli olmak için onlara Allah’ın dediğini ulaştırmalıyız. İnsanlara merhametli olabilmek için onları Allah’a kulluğa kazandırıp onları cehennemden kurtarmak ve cennete ulaştırmak zorundayız. Meselâ adam kitap ve sünnetten habersiz ateşe doğru gidiyorsa, onu bundan engelleyerek cennete kazandırarak ona merhamet edelim. Veya adam fâizin içinde, işlerini buna göre yoluna koymuşsa, alıkoyalım bundan onu da böylece O’na merhamet edelim. Veya adam kıbleye yanlış dönmüş, dünyayı kıble edinmiş, bozuk bir hayat programını yaşıyorsa onu bundan alıkoyarak merhamet edelim. Hani farkında olmadan,

şuursuzca bir çocuk sobaya gidiyorken ona acıdığımızdan alıkoymaya çalışıyoruz ya, işte aynen onun gibi insanlar farkında olmadan günaha doğru, ateşe doğru gidiyorlarsa merhamet edelim ve kurtaralım onları.

Ama insanlara merhametimiz ters tecelli etmemelidir. Başkaları için kendi kulluğumuzu bitirmemizin, onlar için kendimizi yakmamızın anlamı yoktur. Veya meselâ bir anne çocuğuna merhametinden dolayı onu sabah namazına kaldırmıyorsa, bu kadının merhameti ters tecelli etmiş demektir. Veya gücendireceğim diye sevdiğimiz bir kişinin günahlarına dokunmamak, onu uyarmamak, merhametin ters te-celli etmesi demektir. Burada rahmetimiz tutmasın. Çünkü onun hayatını sorgulamamak, onun cehenneme gidişine göz yummak O'na karşı en büyük merhametsizliktir bunu unutmayalım. Veya meselâ kurban keserken, adâleti icra ederken merhametiniz tutmasın. Bunların Allah'ın istediği biçimde icrası, gerçek merhamettir.

18. "İşte bunlar amel defterleri sağdan verilen sağcılardır."

İşte bunlar, böyle yapanlar, böyle yaşayanlar yümn ashabıdırlar, bereketli, uğurlu, mübarek insanlardır. Allah'ın hayatlarını, amellerini bereketlendirdiği insanlardır. Defterlerine sağlarından girdirilen sağcılardır bunlar. İşte bunlar cennetliklerdir.

19. "Âyetlerimizi küfredenler, işte onlar amel defterleri sollarından verilenlerdir. Onlar her yönden ateşle kapatılacaklardır."

Lâkin kâfirler, âyetlerimizi örtenler, fıtratı setredenler, Allah'ın kendilerine verdiği insanî melekelerini örterek kullanmak istemeyenler, onlar da meş'eme ashabıdır, şom ağızlıdır, bed talihlidir, defterlerine sollarından girdirilecek cehennemliklerdir.

Âyetleri örtmek bir kaç türlü olur.

1. Âyetten muradın ne olduğunu gizlerler. Âyeti okurlar ama muhtevayı örterler. Aman bu insanlar duyarlarsa değişirler diyerek Allah'ın muradını duyurmamaya çalışırlar.

2. Âyetin bizimle ilgisini göz ardı ederler. Âyetin kulluğa yönelik tarafını gündeme getirmeyip malumata boğarlar. Arapça'nın alıştırma kitabı haline

getirirler Kur’an’ı.

3. Bazılarını gizler, bazılarını hatırlatırlar. İşlerine gelenleri açıklayıp işlerine gelmeyenleri es geçerler.

4. Veya kimileri de tümüyle inkar edip âyetleri örterler.

Namaz var tamam ama bir zamanlar insanlar boşmuş, elleri boş, işleri yokmuş ve iş için namaz kılarlarmış, diyor adam. Halbuki bugün dolmuş bekleme bile bir kıyamdır, hayatımızda bol kıyamlar var ve artık bugün namaza gerek kalmamıştır, diyor. İşte namazdaki Allah’ın muradını değiştirip bir çeşit âyeti küfretmedir, örtmedir. Veya efendim tamam baş örtmek vardır ama yemeğe kıl düşme tehlikesiyle karşı karşıya bulunulduğu zaman vardır. Bunun dışında baş örtmeye gerek yoktur, diyor adam. Bu da örtmedir ve âyeti inkardır.

Âyetlerin toplumla ilgisini kurmamak, onun bizimle ilgisini kurmamak, göz ardı etmek, tamam okunur edilir ama Kur'an yarışması adına okunur Kur’an veya işte ölünün arkasından okunur, düğünlerde, hatim merasimlerinde okunur. Bunu böyle yerlerde ve bu maksatlarla okuyan hiçbir insana bu güne kadar laikliğe ters düştün, laikliğe ters olarak okudun sen! diye bir sorgulama açılmaz. Neden? Çünkü böyle okuyan onun hayatla ilgisini kurmaz da ondan.

Bakıyoruz insanlar hep aynı bölümleri gündeme getirip öteki bölümleri örtüyorlar, gizliyorlar toplumdan. Allah’ın âyetlerini gündeme getirmeye zaman bulamayanlar, Allah’ın âyetlerini örtüp örtbas edenler unutmasınlar ki:

20. “Onlar her yönden ateşle kapatılacaklardır.”

Cehenneme sorulacaklar, cehenneme atılacaklar ve her yönden üzerlerine ateş kapatılacak onların. Onlarla doldurulacak tüm cehennemin birimleri ve üzerlerinden sürgüler çekilecek Allah korusun. İşte böyle yapanların âkıbeti budur. Velhamdü lillahi Rabbi’l âlemin.

- 91 -

ŞEMS SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 91., Nüzûl sıralamasına göre 26., Mufassal sûreler kısmının on ikinci grubunun üçüncü sûresi olan Şems sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 15'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. “Güneşe ve onun ışığına, 2. Ardından gelmekte olan Ay’a, 3. Onu ortaya koyan gündüze, 4. Onu bürüyen geceye, 5. Göğe ve onu yapana, 6. Yere ve onu yayana, 7. Kişiye ve onu şekillendirene. 8. Sonra da ona iyilik ve kötülük kabiliyeti verene andolsun ki: 9. Kendini arıtan saadete ermiştir. 10. Kendini fenalıklara gömen kimse de ziyana uğramıştır. 11-12. Semûd milleti, içlerinden en azgını ileri atılınca, azgınlığı yüzünden peygamberleri yalanladı. 13. Allah’ın peygamberi onlara, Allah’ın devesini göstermiş ve: “Allah'ın bu devesine ve onun su hakkına dokunmayın” demişti. 14. Onu yalanladılar ve deveyi boğazladılar. Bunun üzerine Rableri, suçlarından dolayı onların üzerine katmerli azap indirdi; yerle bir etti onları. 15. Bu işin sonundan O’nun korkusu yoktur.”

Mekke’de, Mekke döneminin başlarında nâzil olmuş ve birinci âyetinde geçen şems kelimesiyle isimlendirilmiş bir sûreyle karşı kar-şıyayız. Sûre yine yeminlerle başlıyor. Kâinatta yarattığı varlıklara ye-minler ederek, Güneşe ve duhasına, ona tabi olduğu, onu takip ettiği zaman Kamere, Güneşi ortaya çıkaran gündüze, örttüğü zaman ge-ceye, göğe ve onu bina edene, yeryüzüne ve onu döşek gibi döşeye-ne, nefse ve onu şekillendirene, ona takvasını ve fücurunu ilham edip öğretene yeminle sûreye başlıyor Rabbimiz. Sonra insanın iradesi üzerine, iradeli oluşuna, irade sahibi olarak yaratılışına yemin ediyor.

Demek ki üzerlerine yemin edilen bu varlıklar da, yine üzerine yemin edilen insan iradesi de üzerine yemine değen nimetlerdir bizim için. Evet bu yeminden anlıyoruz ki insana Rabbi tarafından verilen irade insanın yaratılışı kadar, yaratılış sonrası kendisine verilen biçim ve şekil kadar, hattâ ondan daha önemlidir. Çünkü sûrenin devamın-da insanın nefsini arındırması, ya da onu

kötülüklere batırması gün-deme gelecek. İşte bu iradenin işidir. İnsanın kendisini arındırıp te-mizlemesi veya pisliğe batırıp bulaştırması iradenin işidir. İnsanın kendisini temizleyip arındırması, iradesini bu yolda kullanmasının, kirli ve kötü işlere batırması da bu iradenin kullanılmaması, ya da kötüye kullanılmasının sonucudur.

Evet üzerine yemin edilen bu irade çok önemlidir. Ve bununla yine anlıyoruz ki Allah insanı kötü işleri yapmaktan kurtarmadığı gibi, onu iyi işler yapmaya da zorlamıyor. Bunu insan kendisine verilmiş bu iradesiyle gerçekleştirmektedir. Rabbimiz de onun bu hür iradesiyle seçtiği iyi işlerinden dolayı mükâfatlandırırken, kötü eylemlerinden do-layı da cezalandırmaktadır. Zaten kullar hakkında ceza ve mükâfatın söz konusu olabilmesi için, ya da insanın bu iki şeyle muhatap ola-bilmesi için irade şarttır. İradesiz ceza da, mükâfat da zulüm olur.

Evet bu iradeye de yemin edildikten sonra bu iradeyi kötüye kullanan, kendisini kötülüklere batıran, azgınlaşan insana tarihten bir örnek vererek bunu daha bir güzel perçinler. Şimdi sûrenin âyetleri üzerinde genel ve hızlı bir gezinti yapıp tek tek âyetlerin tefsirine ge-çelim inşallah.

Sûre iki bölümden oluşmaktadır. Onuncu âyete kadar süren birici bölümde Allah, kâinattaki bir takım olaylara kasem ederek, kendi varlığı için birer delil olan bu muazzam olayları insanoğlu, belki dü-şünür ve Rabbinin azametini idrak eder diye sergiliyor. Allah birbirine zıt olan varlıkları bir arada zikrederek, bunlar kesin hatlarla birbirinden nasıl farklıysa, iyilik ve kötülüğün de öylece birbirinden farklı olduğunu gözler önüne seriyor. Ayrıca, iyilik ve kötülük etme eğilimlerinin insan fıtratına Allah tarafından yerleştirilmiş olduğu ve insanın bu eğilimle-rinden hangisini güçlendirmeye çalışırsa, ona göre muamele göreceği gerçeği vurgulanıyor.

Allah, sûrenin bu ilk bölümünde yedi şey üzerine yemin ede-rek, nefsini kötülüklerden temizleyenlerin mutlak anlamda kurtuluşa erdiklerini; şeytana uyup İslâm'a yüz çevirerek nefsini kirletenlerin ise, yine mutlak anlamda helâk olduklarını bildiriyor: "Güneşe ve aydınlığı-na, onu izleyen aya, güneşi ortaya çıkaran gündüze, onu örten gece-ye, göğe ve onu yapana, yere ve onu düzelten nefse ve onu şekillen-direne, sonra da ona kendisi için iyi ve kötü olanı öğretene yemin ol-sun ki, nefsini arındıran kurtuluşa ermiştir. Nefsini alçaltan ise hüs-randadır" (1-10).

İkinci bölümde, azgınlaşarak açık mucizelerle desteklenmiş peygamberlerini yalanladıkları için helâk olan Semûd kavminin kıs-sası yer alıyor. Allah, fücur ve takvayı insana ilham etmiştir. Ancak bu ilhamî bilgi insanın doğruları ayrıntılarıyla öğrenip, kurtuluşa ulaşma-sına yetmez. Bu nedenle Allah, insanlara doğruyu bildirmek için da-ima elçiler göndermiştir. Semûd kavmi de bunlardan biridir. Sûrenin indirildiği dönem, müşriklerin zorbalıklarının zirveye ulaştığı bir dö-nemdir. Allah, inkârcı zorba Mekkeli müşriklere, Hicaz-Şam yolu üze-rinde, harabeleri gözler önünde olan Semûd kavmini örnek göstere-rek, eğer İslâm'ın karşısında onların yaptığı gibi akıldışı katı tutumla-rını devam ettirirlerse, sonlarının onlardan hiç de farklı olmayacağını anlatıyor.

Bütün inkârcıların durumları, mahiyet itibarıyla birbirinin aynı-dır. Dolayısıyla, kendilerine mucizelerle te'yid edilmiş bir peygamber gönderilen sapık Semûd kavmi ile Mekkeli müşrikler ve sonra gelen inkârcılar arasında, davranış biçimi olarak, bir fark yoktur. Allah, Se-mûd kavminin helâkine sebep olan davranışlarını ve ilâhî azaba müs-tahak oluşlarını sûrenin ikinci bölümünde şu şekilde dile getiriyor: "Semûd kavmi azgınlığı yüzünden yalanladı. Hani içlerinde en azılı olanı, deveyi kesmeye kalkmıştı. Bunun üzerine Allah'ın peygamberi onlara: "Bırakın Allah'ın devesini, içsin" dedi Semûd kavmi ise onu yalanladı ve deveyi kesti Rableri de işledikleri günahları sebebiyle azabı başlarına geçirdi ve orayı yerle bir etti O, bu işin âkıbetinden korkacak değildir" (11-15) İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini inşallah tek tek tanımaya çalışalım.

1. "Güneşe ve onun ışığına yemin olsun ki,"

Rabbimiz, güneşe ve onun duhasına yemin ediyor. Duha güneşin ışığı, ısısı anlamına geldiği gibi, güneşin, günün başlangıcından güneşin yükselip parladığı, ışığının daha bir net gelmeye başladığı zaman anlamına da gelir. Karanlıkları dağıtıp, eşyayı, varlıkları görünür hale getirdiği zaman güneşin kuşluk vaktine yemin olsun ki! Yani sizin ve tüm varlıkların istifadesine sunulmuş güneşin aydınlığına, ısısına ve ışığına yemin olsun ki!

2. "Ardından gelmekte olan Ay'a da yemin olsun ki,"

Güneşe tâbi olan, onu takip edip arkasından gelen kamer'e yemin olsun ki!

Güneşin batması ve aydınlığının bitmesiyle onun fonksiyonunu icra etmek üzere doğan Ay'a yemin olsun ki! Yani yeryüzünü aydınlatmak üzere batan güneşin yerine geçen veya ışığını güneşten alan ay'a yemin olsun ki! Güneş gibi size menfaat kazandırmak üzere güneşe tabi olduğu zaman ay'a yemin olsun ki.

Bu iki yeminle Rabbimiz iki âyetine dikkat çekiyor. Ay da, güneş de Rabbimizin iki âyetidir. Her ikisi de diğer âyetleri, diğer kulları gibi O'na boyun bükmüşlerdir.

3. "Onu ortaya koyan gündüze yemin olsun ki,"

Aydınlığı ile gecenin karanlığının örttüklerini açığa çıkaran, ya da güneşi ortaya çıkardığı zaman gündüze de yemin olsun ki!

4. "Onu bürüyen geceye yemin olsun ki,"

Karanlığı ile tüm varlıkları sardığı, bürüyüp örttüğü zaman geceye yemin olsun ki!

5. "Göğe ve onu bina edip yapana yemin olsun ki,"

Bu muazzam gökyüzünü yaratıp onu direksiz olarak bina edene de yemin olsun ki!

“Gökyüzünü kudretimizle Biz kurup bina ettik. Muhakkak ki Biz geniş güç ve kudret sahibiyiz.”
(Zâriyât 47)

Rabbimiz burada kendi kudretine ve hikmetine yemin etmektedir.

Üzerinize de sema bina etmiş Rabbiniz. Gök inşa etmiş, arzı semâ ile birlik yapılandırmıştır. Yani başınızın üstündeki şu gök kubbeyi de bu döşeği örten muhteşem bir tavan yapmıştır. Şimdi söyleyin bakalım! İnsan olup ta bu döşeğe kurulmayan var mı? İnsan olup ta bu evde oturmayan, bu binadan istifade etmeyen var mı? Allah’ın si-zin için yarattığı bu muazzam binanın yanında fakirlerin imrendiği, zenginlerin gururlandığı şu köşklerin, villaların ne önemi olabilir ki? Hepiniz aynı hanede oturan, hepiniz bir döşekte yatan bir aile değil misiniz? Öyleyse kimin evinde oturduğunuzu, kimin döşeğinde yattığınızı, kimin eşyalarını kullandığınızı düşünün! Düşünün de kime kul olmanız gerektiğini iyi anlayın! Kimin ekmeğini yiyor, kimin kılıcını sallıyoruz, Allah için bir düşünün.

Rabbimiz yedi gök halinde semâyı yarattı ve onu düzenledi, bina etti. Onları yerine koydu ve her bir semâya istediğini vahyetti. Her bir semânın işlevini ona vahyetti, yahut her bir semâda o semânın muhtaç olduğu melekleri ve kendisinden başka hiç kimsenin bilemeyeceği şeyleri tertip buyurdu. Her semânın meleklerine orada cereyan edecek olayları deruhte emrini telkin buyurdu. Rabbimiz, o semayı bina ederek bozulmaktan, yıkılmaktan da korumuştur. İşte bu, Azîz ve Alîm olan, mutlak bilgi sahibi, mutlak güç ve kuvvet sahibi olan Allah’ın takdiridir. Bunu Azîz ve Alîm olan Allah’tan başka kim yapabilir? Allah semâyı bina etmiş, binasından sonra da bu binanın devamını sağlamış, kıyamete kadar da onu bozulmaktan korumuştur.

6. “Yere ve onu yayana yemin olsun ki,”

Sizin Rabbiniz, sizin kendisine kul olmanız, sizin hayat programlarınızı kendisinden almanız gereken Rabbiniz, öyle lütuf sahibi bir Allah ki, şu altınızdaki yeri sizin için bir döşek yapmıştır. Size bir yatak yapıp sizin rahatınıza sunmuştur onu. Orada yatıp kalkıyor, orada uyuyup uyanıyor, orada dayanıp oturuyorsunuz. Altınızdan çekiliverseydi bu döşek nerede karar kılardınız? Öyle olmasaydı nerede yatıp nerede otururdunuz?

Demek ki bizi yaratan, ama yarattığı gibi öyle başı boş bırakmayan, kendi halimize terk etmeyen ve hayatımızın devamı için dünyada yaşam şartlarımızı da ayarlayan bir Rable karşı karşıyayız. Hayat, ama en az onun kadar önemli olan bu hayatın devamı. Dünyayı bizim için yaşam yeri olarak hazırlayıvermiş Rabbimiz. Eğer bu dünya, bu mülk insanların elinde olsaydı, bu kadar cömertçe onu insanlara sunabilirler miydi? Şu gökyüzü, şu arz, şu semâmızın simasını süsleyen yıldızlar, şu gecemizin zülüflerini aydınlatan hilâl, şu bize her saniye ısı ve ışık gönderen güneş, her an teneffüs ettiğimiz hava, şu kıymetini bilmeden tükettiğimiz sular bir insanın ya da insanların elinde olsaydı onu ondan bu kadar rahat alabilir miydiniz? İşte sizin böyle cömert bir Rabbiniz var.

Kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün. Kimin nimetlerinden istifade edipte kimlere kulluk ettiğinizi bir düşünün.

7. "İnsana ve onu şekillendirene yemin olsun ki."

Nefis insandır. Allah'tan gelen ruhla topraktan yaratılan bedenin bileşkesine nefis, yani insan denir. Allah, insanı yaratmış ve onu düzenleyip şekillendirmiştir. Ona en güzel şekli vermiştir. Yarattığı bu insanı tesviye ederek ona el, ayak, göz, kulak, akıl, fikir, feraset vermiştir. Böyle mükemmel uzuvların yanında ona doğrulabilme, ayağa kalkabilme, elleriyle yiyeceğini ağzına götürebilme, konuşup meramını anlatabilme, düşünebilme, iyiyi-kötüyü, hayrı-şerri, hakkı-bâtılı, tak-vayı-fücuru seçebilme özelliği vermiştir. Rabbimiz, insanı ahsen-i takvim üzere yaratmıştır. Hakkı bulmasına, doğru yola girmesine, takvayı tanımasına, fücuru bilmesine, hidâyeti kabullenmesine engel olacak hiçbir eksiği, gediği yoktur. Fıtratını İslâm'ı kabule hazır yaratmıştır Rabbimiz. Mayasını onunla yoğurmuştur. Rasûlullah efendimizin:

"Her doğan çocuk İslâm fıtratı üzerine doğar, ama sonradan babası, anası ve içinde bulunduğu toplum onu İslâm'dan saptırıp Yahudi, Hristiyan, ya da dinsiz yapar"

hadisi de işte bunu anlatmaktadır.

Rum sûresi de bunu anlatır:

"Ey Muhammed! Hakka yönelerek kendini Allah'ın insanlara yaratılışta verdiği dine ver. Zira Allah'ın yaratışında değişme yoktur; işte dosdoğru din budur, fakat insanların çoğu bilmezler."

(Rum 30)

İnsanı böyle tesviye edip düzgünce ve hidâyeti kabule hazır yaratan Rabbimiz aynı zamanda:

8. "Sonra da ona iyilik ve kötülük kabiliyeti verene andolsun ki:"

Rabbimiz bu insana takvayı da, fücuru da ilham edip göstermiştir. Ona takvanın yolunu da, isyanın yolunu da göstermiştir. Hidâyet yolunu da, dalâlet yollarını da gösterip bildirmiştir. Bu ikisini tanıyıp ayırt edebilecek ölçüyü de vermiştir insana. İşte zaten insanın mü-kemmelliği de buradan gelmektedir. Rabbimiz, insana iyiyi-kötüyü, hakkı-bâtılı, hayrı-şerri, hidâyeti-dalâleti, takvayı-fücuru birbirinden ayırt edebilecek akıl bağışlamıştır.

"Elheme," ilham etti, zihinlerine yerleştirdi, fıtratlarına koydu, fıtratlarını bunun bilinciyle yoğurdu anlamına gelmektedir. Buradan anlıyoruz ki insanda iyiliğin de kötülüğün de dürtüsü, bilinci vardır. Bu insanın fıtratına, mayasına yerleştirilmiştir. Hz. Peygamber (s.a.s.)'in şu hadisleri bu anlamı apaçık bir şekilde genişletmektedir:

"Kötülük yapmak seni üzüyorsa, artık sen müminsin"
(Ahmed b. Hanbel, Müsned, V. 251-252).

Yine Ebu Musa El Eş'arî'den intikal eden bir başka hadislerinde Rasûlullah Efendimiz şöyle buyurur:

"İyilikleri kendisini sevindiren, kötülükleri ise kendisini üzen kimse mü'mindir."

Kısa ve net bir ifade. Yaptığı iyiliklerden dolayı sevinen, içten içe memnun olan, böyle bir huzur dolu dünyaya giden, ama kötülük yapmışsa o da kendisini üzen kimse mü'mindir. Fakat bunu bize söyleyenin peygamber ve ondan bize nakledenin de sahabe olduğunu unutmadan hareket edelim. Öyle olunca söze tekrar dönüp kimi problemler oluşmasın diye yeniden bir açıklama derdine düşelim. Meselâ enva-ı çeşit din mensubunun, inanç mensubunun birlikte yaşadığı bir toplum düşünelim. Yâni hırsızlığın son derece güzel, ama büyük suç kabul edildiği farklı insanların bir arada yaşadıkları bir toplum farz edin. Ben hırsızlık dedim, sen soysuzluk anla. Ya da namus ve namussuzluğu anla. İçkiyi, kumarı, adam öldürmeyi cezayı gerektiren bir suç, ya da takdir edilip

ödüllendirilmeyi gerektiren bir güzellik kabul eden karışık, karmaşık bir toplumda yaşadığınızı düşünün. Söyleyin o zaman, herkes her bir yaptığının iyilik olduğunu ve bununla sevindiğini iddia edecek, tam tersine kötülükler de kendisini üzecek. O zaman herkes mü'min mi olacak? Meselâ para kazansın da nereden ve nasıl kazanırsa kazansın. Kasası kesesi dolup şişsin de nasıl olursa olsun diyen insanların yaşadığı bir bölgede, bir beldede, birilerine satılmaz bir malı satan, kötü bir malı iyi diye satan, aldattıkça para kazanan ve böylece sevinen insanlar duyacaksınız. Ya da tersine sa-tamayan, zorlanan, bir başkası tarafından aldatılan insanlar da üzülecekler kimi kötülüklerden dolayı. Şimdi söyleyin bu insanlar mü'min mi sayılacaklar?

Öyle değil, bunu peygamber söylüyor olarak düşünüyoruz. Ebu Musa El Eş'arî naklediyor olarak düşünüyoruz. Öyleyse iyi ve kö-tü konusunda tanımımızı yeniden canlandıralım kafamızda. İyi nedir? Mukabili olan kötü nedir diye düşünüyoruz. İyi ve kötü konusunda bu-güne kadar çok çeşitli tanımlar yapmışlar. Meselâ pragmatist bir mantıkla, faydacı bir anlayışla faydalı olan iyi, zararlı olan da kötüdür demişler. İlk bakışta çok güzel gibi. Aman Allah'ım ne kadar da güzel. Tut ve bırakma. Faydalı olan iyi, zararlı olan kötü. Peki söyleyin, kime? Kime faydalı ve zararlı olan? Deyince apışıp kalmışlar. Öyle ya kime faydalı olan iyi, kime zararlı olan kötü? Bu konuda bir ölçü bulunmalı denmiş ve yeni bir ekol, bir kapitalist veya bireyci sistem çıkmış ortaya. Birey adına faydalı olan iyi, zararlı olan da kötü olsun denilmiş. Tamam, demişler çözdük. Yıllarca peşinde koşmuştuk, üç beş kişi çıktı kafamızı bulandırdı, yok tamam, artık şimdi hallettik bu işi dercesine birey adına ölçüyü koymuşlar ortaya, bireyin iyi dediği iyi, kötü dediği de kötüdür demişler.

Ama problem daha çok büyümüş. Çünkü bireylerden biri adına bir olay çok iyi olurken, aynı olay diğeri adına çok kötü olmuş. Meselâ aldatmak birisi için iyi, ama karşıdaki aldatılan için de bu olay çok kötü olmuş. Birine göre malı pahalı satmak iyi, ucuz satmak öteki için iyi olacak iken onun için kötü olmuş durum. Nice binlerce örnek çıkmış ortaya. Ne yapsalar, şaşırmışlar.

Yeni bir ekol türemiş, kollektivist sistem diye. Ya da toplumcu düzen. Demişler ki birey adına olmasın bu iş, toplum adına olsun. Toplum adına iyi olan iyi olsun, kötü olan da kötü olsun. Yâni faydalı olan iyi, zararlı olan da kötü olsun. Alkışlansa da yine aynı çürüklük, yine aynı boşluk insanların başına belâ olmaya devam etmiş. Peki ne yapacağız? Kolayı var aslında. Ta baştan gitseydik Allah'a, yâni çıkmaz sokaklar arttıkça, insanlar battıkça, uçuruma yuvarlandıkça

yine Allah'a gitseler yine kârdır onlar için de, ama hani hiç batmadan gitseler daha iyi olmaz mıydı? Çünkü olayı Allah ve Rasûlüne havale ederek şöyle deseydik: Allah'ın iyi dediği iyi, kötü dediği de kötüdür. Öy-leyse bunu peygamber buyurduğuna göre bu açıdan değerlendiriyoruz, Allah'ın Resûlünün dediğine göre bir insan Allah ve Resûlünün iyi dediği şeyleri yaptıkça seviniyorsa, kötü dedikleri şeyleri de yaptıkça üzülüyorsa işte bu insan mü'mindir.

Ne dersiniz? Mü'min olmanın ilk şartı iyilikle sevinmek, kötülükle üzülmekten önce iyilik ve kötülüğü tanımak değil mi? Çünkü dö-nün sözü sondan alın isterseniz, siz nelere üzülüyordunuz? Acaba o üzüldükleriniz Allah ve Resûlünün kötü dediği şeyler miydi? Ya da siz nelere seviniyordunuz? Acaba o sevindiğiniz şeyler Allah ve Resûlünün iyi dediği şeyler miydi? Değilse bilesiniz ki baştan yanlıştasınız. Çünkü siz ne iyiyi, ne de kötüyü bilmiyorsunuz ki sevindiğiniz ve üzüldüğünüz şeyler sizi mü'min etmesin.

Ağlayanlar, iki gözünden yaş dökenler, perişan olanlar. Ya da bütün bir hayatını kapkaranlık zindan edenler. Tersine sevinen, coşan, kendisinden geçenler görürüsünüz. Sizler de bir vakitler öyle ya da şimdi böylesindir. Peki söyle Allah aşkına sen o sevincini Allah'ın iyi dediklerine bağlamamışsan, sen o üzüntünü Allah'ın kötü dediklerine irtibatlı kılmamışsan o zaman ne anlamı var bunun, seni mü'min etmedikten sonra? Yâni nice insanlar vardır ki bir âyet öğrenmeye se-vinemedikleri halde bir deve kazanmaya sevinmişlerdir. Nice insanlar vardır ki bir yanlışını düzeltmeye sevinemediği halde nice yanlışlar kazanmaya, nice yanlışlar sürdürmeye sevinmiştir. Nice insanlar vardır ki kocasının, veya karısının namazsızlığı onu çok üzmemiştir. Olur böyle şey demiştir. Kocası içkiye başlayınca; eh ne yapalım erkektir, yapar böyle diyebilmiştir. Kocasının hattâ eve getirdiği ekmeğin hırsızlığın ürünü olduğunu bilmiş olsa da kadın, eh ne yapayım elimden ne gelir diyebilmiştir. Çok fazla üzülmemiştir bunlar için. Ama kocası kendisin de, çocuklarının da, başka insanların da dünyasını yıkacağını zannettiği bir büyük suç işlemeye başlamıştır, yani suçlardan birini özelleştirmiştir ve o zaman üzülmüştür. Öyle üzülmüştür ki hattâ boşanmaya yürümüş, hattâ namazını bırakmış, hattâ sıhhat ve âfiyetini kaybedecek kadar kahrolmuştur. Ne dersiniz? Buna üzülen bu kadın bu üzüntüsüyle daha iyi müslüman olma sevdasında mıdır?

"Her çocuğu annesi fıtrat üzere dünyaya getirir. Onun bu hali konuşma çağına kadar devam eder, sonra ebeveyni onu hristiyan; yahûdi, mecûsî yapar. Eğer ana-babası müslüman iseler, çocuk da müslüman olur"

(Buhâri, Cenâiz, 79; Müslîm, Kader, 23-25)

"Beş şey fıtrattandır: Sünnet olmak, kasıkları tıraş etmek, bıyıkları kısaltmak, tırnakları kesmek, koltuk altın-daki tüyleri yolmak"

(Buhâri, Libas, 51, 63, 64; Müslim, Tahara, 49)

"Çocuklarınıza öğreteceğiniz ilk söz Lailaheillallah olsun "

(Abdurrezzak Sanânı, Musannef, Beyrut 1970, IV, 334)

"İçini tırmalayan, kalbinde çarpıntılar oluşturan, gönlünü bulandıran şeyi terk et"

(İbn Hibban. Hakîm).

"Hayr, nefsin kendisine ısındığı, kalbin rahatladığı, yüreğin oturduğu şeydir. Şer de nefsin kendisine ısınama-dığı, kalbin mutmain olmadığı, içinde tereddüt ve ıstıraplar meydana getiren şeydir, her ne kadar müftiler hilafına fetva verseler de. "

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 194).

"Müftiler sana fetva verseler de bir kere kalbine da-nış"

(Dârimî, Buyû, 2).

"Ameller niyete göredir"

(Buhâri, Itk., 6).

"Seni işkillendiren şeyi bırak, işkillendirmeyene geç"

(Hanbel, Nesâî, Taberânî),

"Kötülük, insanın içine sıkıntı verir"

(Müslim, Birr, 14).

Evet, Rabbimiz insanı yaratmış, onu tesviye etmiş, en güzel özelliklerle donatmış, ahsen-i takvim üzere kılmış ve ona takvasını ve fücurunu da ilham etmiştir. İnsan sûresi de aynı konuyu anlatır:

"Biz insanı katışık bir nutfeden yaratmışızdır; onu deneriz; bu yüzden, onun işitmesini ve görmesini sağlamışızdır. Şüphesiz ona yol gösterdik; buna kimi şükreder, kimi de nankörlük."

(İnsan 2-3)

Yani biz insanı yarattık, onu semi' ve basir yaptık. İşitici ve gö-rücü yaptık. Niye? Deneyelim, imtihan edelim diye. Ya da ona kulaklar ve göz verdik. Duyan ve gören yaptık ki imtihan edelim.

Gören ve duyan kıldık insanı. Aslında hayvanlar da öyledir. Onlar da görür ve duyarlar. Ama insanı hayvandan ayıran başka özellikleri de vardır. Bunu şöyle de anlayabiliriz: Cenab-ı Hakk'ın iki tür âyeti vardır. Biri kulağa, ötekisi de göze yönelik âyetler. Birisi şu arz ve semâvâttaki Allah'ın görsel âyetleri, ötekisi de kulağa yönelik âyetler ki şu elimizdeki işitsel Kur'an'ın âyetleri. Dinlenip algılanan, sonra amele dönüştürülmesi gereken âyetler. Bir semi olarak algılayacağımız âyetler, bir de basir olarak algılayacağımız âyetler. İşte Allah diyor ki, biz insanı semi' ve basir yaptık, yani biz insana bu iki tür âyeti verdik.

Niye böyle yapmış Allah insanı? Çünkü biz onu imtihan ediyoruz, deniyoruz. Bu imtihana müsait yarattık onu, yani biz insanı bu imtihana konu olan görsel ve işitsel âyetlere mutabakat edecek biçimde yarattık. Hani İsrâ'da göz, kulak ve kalp hepsi bu işten mes'ul olacaktır deniyordu ya, işte anlıyoruz ki insanın sorumluluğunun temel merkezi de budur. Göz, kulak, kalp ve akıl. İnsana bu özelliklerin verilmesi, insanın bu şekilde yaratılması, yani insanın insanca yaratılması, iyiyi-kötüyü, takvayı-isyanı ayırt edebilecek bir özellikte yaratılması onun mükellef oluşunun gerçekleştirilmesi demektir. Ona takvasının ve fücurunun ilham edilmesi de, onun semi' ve basir oluşunun da anlamı da budur.

Beled sûresinde de aynı konu anlatılır:

"Biz onun için iki göz, bir dil ve iki dudak var etmedik mi? Biz ona eğri ve doğru iki yolu da göstermedik mi?"
(Beled 8-10)

Biz onu yola hidâyet ettik. Yani yolu bulabilecek, hidâyeti kabullenebilecek biçimde yarattık. Öyle bir yol ki, iki şekilde gidilir. Ya şükredilerek ya da küfredilerek. Ya Allah yolunun yolcusu, ya da şeytan yolunun yolcusu olarak gidilir. Ya da aslında yol tektir de, iki tip gidiş vardır. Meselâ bir trafik kurallarına göre gidiş var, bir de keyfine göre gidiş. Bir Allah'ın gösterdiği biçimde gidiş, bir de kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde gidiş. İşte insana ikisini de gösterip ilham ettik, diyor Rabbimiz. Yani insan bu yolun ikisini de

bilmektedir. Bunun bilgisi ve hissiyle yarattık onu. Öyleyse insanın dizginleri kendi elindedir. İsteyen kendisini bildiği, tanıdığı takva, hidâyet, kulluk ve saadet yoluna sevk eder, isteyen de fücur, isyan yoluna sevk eder.

Yine Kıyamet sûresinde de insanın bu bilgiyle yaratıldığı anlatılır. ***"Nefs-i Levvame"***ye yemin ederek, Rabbimiz insanın iyiliğin ve kötülüğün hissine, bilgisine sahip olduğunu anlatıyordu. Yani kendi kendini kınayan, yaptığı şeylerin iyilik ve kötülük, takva ve fücur olarak farkında olan nefse yemin ediyordu. Yaratılış, fıtrat gereği, buna vicdan da diyebiliriz. Her insanın içinde iyiliğin de, kötülüğün de hissi vardır. Takvanın da, isyanın da bilgisi vardır. Bu kişi ne kadar da vicdanen bozulmuş, tefessüh etmiş olursa olsun, onun vicdanında mutlaka kötülük yapmamasını ve iyilik yapmasını isteyen bir dürtü vardır. Böyle birisinin belki iyilik ve kötülük ölçüsü, itaat ve isyan kriteri yanlış olabilir. Ama yine de ona vicdanı yaptıkları konusunda itiraz eder. Yaptığı bir isyan ve kötülük karşısında mutlak sûrette vicdanı ona bu-nu yapmamalıydın der.

Bu insanın salt bir hayvan olmadığını, iyilik ve kötülüğü tefrik edebilme özelliğini gösterir. Meselâ insan kendine bir başkası tarafından kötülük yapılsa, vicdanında onun cezalandırılması gerektiğine dair bir duygu belirir değil mi? Kesinlikle kendisine bu kötülüğü yapan kimsenin cezalandırılması gerektiğine inanır, değil mi? İşte aynen bu-nun gibi kendisi de başkalarına kötülük ettiği zaman vicdanı onu rahatsız eder. Fıtratında var olan takvalı davranışı, kulluğa yönelişi onu huzura sevk ederken, kötülüklere bulaşması onu her zaman rahatsız eder.

İnsana verilen bu fıtrat çok önemlidir. İnsan ve ona ait organlar fıtrat üzere kaldıkları sürece, Allah'a teslim olurlar. Eğer onlara dış etkenler tesir etmezse, onların fıtratında Âlemlerin Rabbine teslimiyet vardır. Bu bakımdan İslâm fıtratın dinidir. İslâm, fıtrat olarak Allah'a teslim olma kabiliyetinde yaratılan organların bu teslimiyetlerini sağlar. Ancak, hayatına İslâm'ın hakim olmadığı kimseler şeytanın saptır-masıyla bu kabiliyetlerini ters yönde kullanırlar. İslâm'a göre inanmanın ve ibadet etmenin iki kaynağı vardır. Bunun birincisi insandaki bu fıtrat'tır. İnsanın yaratılışı, tabiatı (doğası) Allah'ın dini İslâm'ı kabul et-meye, onu uygulamaya, Allah'ın emirlerine uymaya; kısaca yalnızca Allah'a ibadet etmeye uygundur. Allah (cc) insanın aslını böyle temiz ve saf kılmıştır.

İnanmanın ikinci kaynağı, insanın kendi çabasıyla ve irade-siy-le

inanması, İslâm'ı hayat nizamı olarak seçmesi, ya da kendi arzu-suyla ibadet ederek sevap kazanmasıdır (kesb-kazanç). Allah (cc), fıtrat'a zıt özelliklerin ve anlayışların bulunduğu yerlerde elçileri ara-cılığıyla din gönderir ve insanları öz fıtratlarına uygun davranmaya ça-ğırır. İnsanın kendi fıtrat'ına uygun olarak Allah'ı bir bilip O'na kulluk etmesi de 'hanif'liktir. Peygamberimiz (sav) buyuruyor ki:

"Her çocuğu annesi fıtrat üzere dünyaya getirir. Onun bu hali konuşma çağına kadar devam eder, sonra anne-babası onu hıristiyan, yahudí, mecusi (ateşe tapan) yapar. Eğer anne-baba müslümansalar, çocuk da müslü-man olur."

Bütün insanlar saf, temiz, İslâm'a meyilli bir şekilde yaratılırlar. Ancak onu eğitim, çevre ve dış etkenler değiştirir, fıtrattan uzaklaştırır, ya da fıtrata uymayan davranışları yapmasına sebep olur. İnsanı itaat etmeye de isyan etmeye kabiliyetli yaratan Rabbimiz, ona Hak-k'a uyacak, Hakk olan şeyleri tercih edebilecek kabiliyetleri de vermiştir. Fıtrattan ayrılmayan, bozulmayan kimse Allah'ın âyetlerine ku-lak verir, gereğini yapar. Çünkü yapısında bu maya, bu özellik bulunmaktadır. Şeytan ve fıtrata aykırı dış faktörler insanı bu durumdan uzaklaştırırlar. İslâm, insanı asıl fıtratına davet eden, fıtratının gereğini yapmasını sağlayan Ilâhí dindir. Mü'minler, insanların hayra ve imana eğiliminin önündeki engelleri kaldırmakla, insanları fıtratlarıyla yüz yüze getirmekle yükümlüdürler. Kendi fıtratlarını yeterince tanıyanlar, Allah'ı bırakıp başka tanrılara tapınmazlar. İslâm'da cihad ibadeti insanları bu fıtratla yüz yüze getirme çabasıdır.

İnsanlar, güzel, doğru, Hakk'a uygun, adaletli, isabetli iş yapı-yorsalar, merhametli, şefkatli ve iyiliksever iseler, hatalarından dolayı pişman oluyorlarsa, insanları, hayvanları, tabiatı, çocuklarını, düşkün-leri seviyorsalar, ana-babalarına ve başkalarına iyilikte bulunuyor-salar; fıtratlarının gereğini yapıyorlar demektir. Kötü, çirkin, yanlış iş yapanlar, zalim ve merhametsiz olanlar, günaha düşenler ve isyan edenler, inançsız olanlar veya yalancı tanrılara ibadet edenler temiz fıtratlarından uzaklaşanlardır. Allah (cc) insanları kendi fıtratlarına uy-gun davranmaya davet ediyor. Bu fıtrat ta Allah'ın insanlara gönder-diği İslâm'a inanıp ona uygun yaşamaktır. İslâm, insanların temiz fıt-ratlarına uygun hareket etmelerini istiyor. Bu bakımdan 'fıtrat'a müda-hele; örneğin, vücudun şeklini değiştirmeyi, kadınların erkeklere, er-keklerin kadınlara benzemesini, canlı türlerine onları bozmak üzere el atmayı, hoş görmemektedir.

Kısaca fıtrat, Fâtır olan Allah'ın insanlara ve varlıklara yoktan var ederek verdiği kabiliyet, onlara ait programdır. Allah'ı tanıma ve O'na ibadet etme eğilimi, ruh temizliği, olumlu yetenekler ve benzeri şeylerdir. İnsana düşen bu temiz fıtratı tanımak ve ona uygun davran-maktır. Yaratılış, yapı, karakter, tabiat, mizaç, Peygamberlerin sün-neti, kalb-i selim, âdetullah. Ayrıca hilkat, tabii eğilim, hazır olmak, huy, cibilliyet, içgüdü, istidât gibi manalara da gelir. Terim olarak fıtrat: "Allah Teâlâ'nın mahlûkatını kendisini bilip tanıyacak ve idrak edecek bir hal, bir kabiliyet üzere yaratmasıdır.

Fa-ta-ra fiil kökünden türeyen fatr: yarmak, ayırmak; iftar: oru-cu açmak; infitâr: yarılmak, açılmak; futûr: yarıklar, çatlaklar anlamın-dadırlar. Fıtrat; ilk yaratılışı kavramlaştırdığı gibi, sürüp giden her ya-ratılışı da anlamında toplar. Yani herhangi bir şeyin bir maddeden ve-ya ilk yaratılıştaki gibi yokluktan ilk icadı ve ilk çıkışına fatr, bunun or-taya çıkış biçimine ve taşıdığı özellikleriyle birlikte görünüşüne fıtrat denir. Yaratığın fıtrat üzerinde kazandığı öz niteliklerine de tabiat denilmiştir. Kâinatın Allah'ın fıtratı üzere işleyişi İslâmî dilde âdetullah, sünnetullah, fıtratullah ifadeleriyle isimlendirilmektedir.

Fıtratın geniş anlamları Kur'an-ı Kerîm'de şu âyetlerde açık-lanmaktadır:

"Sen Hakka yönelerek kendini Allah'ın insanlara yaratılışta (Fıtratallah) verdiği dine ver. Zira Allah'ın ya-ratmasında değişme olmaz. İşte dosdoğru din budur, fakat insanların çoğu bilmezler"
(Rûm,30).

"Allah sizi annelerinizin karnından bir şey bilmez halde çıkarmıştır. Belki şükredersiniz diye size kulak, göz ve kalb vermiştir"
(Nahl,78).

"Allah'ın kanununda bir değişme bulamazsın "
(Fâtır,43;

Rabbimiz insanın mayasını yoğururken ona takvasını da, fısk u fücûrunu da ilham etmiştir. Takvanın, kulluğun yolunu da, isyanın yolunu da göstermiştir. Bir de üstelik kitaplar ve vahiy göndermek sû-retiyle bize takva yolunu da, isyan yolunu da beyan edip açıklamıştır. İşte gerek bu fıtratına konan özellik, gerekse kendisine gönderilen va-hiyle:

9. "Kendini arıtan kurtulup saadete ermiştir."

İşte buraya kadar edilen yeminlerin cevabı budur. İşte bu kadar yeminin arkasından Rabbimizin anlatacağı konu budur. Buraya kadar yeminlerle bizim dikkatlerimizi çekip bizi intibaha, uyanıklılığa dâvet ettikten sonra Rabbimiz söyleyeceğini söyledi. Neymiş mesele? Kendini tezkiye edip arındıran kurtulmuştur. Dikkat ederseniz önceki yeminlerin konusuna uygun bir ifadeyle konuyu ortaya koyuyor Rab-bimiz. Önceki yeminlerde zıtlardan söz edilmişti. Gece-gündüz, güneş-ay, yükseltilmiş semâ, serilmiş arz, sonra birbirine zıt iki eğilim verilmiş nefis, takva-fücur, itaat-isyan, iyilik-kötülük…Nasıl ki bunlar birbirlerinin zıddıysa, nasıl ki bunların sonuçları da birbirlerinden fark-lıysa arınma ve kötülüklere batmak da ayrı ayrı şeylerdir. Bunların so-nuçları da farklıdır. Birinin sonucu kurtuluş, ötekinin ise cezadır. Birinin sonucu cennet, ötekininse cehennemdir.

Kendini tezkiye eden, arındıran kurtuluşa ermiştir. Peki acaba bu tezkiyeyi nasıl anlayacağız? Acaba bu tezkiyenin, arınmanın yolu nedir?

'Tezkiye', zekât kelimesinin de aslı olan "zekâ" fiilinden gelir. Zekâ, sözlükte temizlik, paklık, artıp büyümek mânâsında nemâ, feyiz ve bereket anlamlarına gelir. 'Tezkiye' ise temizlemek, geliştirmek, fe-yizlendirmek, büyütmek ve temize çıkarmak demektir. Aynı kökten gelen "zekât", Allah'ın bereketlendirmesinden meydana gelen nemâ-dır, artıştır ve temizliktir. Bu, dünyalık ve âhiretlik işler hakkında kulla-nılmaktadır. Zekât, aynı zamanda zengin müslümanların, Allah'ın hakkı olarak fakirler için ayırdıkları paydır. Bununla onlar, mallarının bereketinin artmasını isterler. Ya da zekât ibâdetiyle nefislerini tezkiye etmeyi/temizlemeyi arzu ederler. Yine aynı kökten gelen "ezkâ", daha temiz, daha iyi ve daha feyizli anlamındadır. 'Zekiyy' kelimesi de aynı kökten türemiştir. Tertemiz, günahsız demektir ki Hz. İsa'nın bir özelli-ğidir. Cebrâil, Meryem (a.s.)'e zekiy/tertemiz bir çocuk müjdelemek için görevlendirilmişti. Türkçe'de kullanılan 'zekî-akıllı' kelimesinin pel-tek z (zel) ile yazıldığını ve farklı bir fiilden türediğini hatırlayalım.

'Tezkiye', kavram olarak, nefsini temizlemek, onu şirk, günah, nifak, rics, cehâlet, kötü duygular ve benzeri şeylerden temizlemek, ona itaati ve takvâyı öğretmek demektir. İşte bu âyet-i kerimede bu mana ortaya konulmaktadır. Allah (c.c) nefsi, insana ait iç benliği dü-zene koydu ve ona hem takvâsını hem de fücurunu (isyan etmeyi) öğretti. Nefis, isyan veya itaat edebilecek bir yapıda

yaratıldı. Bundan sonra kim nefsini tezkiye ederse (temizlerse) kurtulur, onu günahla örtüp saran da yıkıma uğrar dendi.

Allah (c.c), bunun yanında neyin doğru, neyin yanlış olduğunu, rüşd ve sapıklık yollarını göstermiştir (2/Bakara, 256). İnsan nasıl ha-reket ederse doğru yola gider, nasıl inanır ve yaşarsa sapıtır, zarara uğrar; hepsini göstermiştir. İnsanlara bunları açıklayacak elçiler ve el-çilerle beraber apaçık beyyineler (belgeler/İlâhî kitaplar) gönderilmiş-tir. Yani insan nefsine, itaat etme veya isyan etme yeteneği verilmiş ve bunlardan hangisini seçeceği kendi irâdesine bırakılmıştır. İnsan fücur (günaha girme) yollarına girmez, takvâ elbisesini yırtıp atmazsa nefsini tezkiye etmiş olur. İnsanlardan kim nefsini tezkiye ederse, bu kendi lehinedir, bunun kazancı kendisinindir (Fâtır,18). Nefislerini tezkiye edip arınanlar için öldükten sonra şüphesiz Adn cennetleri vardır. Onlar orada temelli kalacaklardır (Tâhâ, 76). *"Kim tezkiye yaparsa (arınırsa) o elbette kurtulmuştur."* (A'lâ, 14).

İnsanı tezkiye edip arındıran önce Allah’tır. Çünkü fâil-i mutlak O’dur. İnsana takvasını da, fısk u fücurunu da gösteren, onu buna müsait yaratan ve bu konuda yol gösteren O’dur. Tezkiyeyi, tezek-kî’yi, arınmayı temizlenmeyi ortaya koyan Allah olduğuna göre, elbette bunun yolunu, usulünü, kuralını ortaya koyan da O’dur. Onun gösterdiği yol temizlenme ve arınma yoludur. Rabbimizin tarifinin dışındaki tüm yollar bâtıldır, boştur.

Allah'ın insanları tezkiye etmesine aracı olanlar şerefli elçiler-dir. Onlar, Rabbimizin bildirdiği emir ve hikmetlerle insanların nefisle-rini her türlü İslâm dışı şeylerden temizlerler. Tezkiye, Kur'an'ın bir emri ve bir ibâdet eylemidir. Bu anlamda tezkiye, takvâya ulaşmak için bir çaba, insanı Allah'tan uzaklaştıracak her şeyden kaçma, nefsi fücur sayılan şeylerden alıkoymaya gayret göstermektir. Kelime anla-mından hareketle, temizlenmek, arı olmak, pak olmak, aydınlanmak, nemâlanmak ve hayır yönünden çoğalmak demek olan tezkiye, bir di-ğer deyişle İslâm'ın bir başka adıdır. Nefsin tezkiyesi, mü'minin haya-tında başlı başına bir faâliyettir. Bunun nasıl olacağı Kur'an'da anlatıl-maktadır. Peygamberimiz (s.a.s.) de bunu yaşayarak bize öğretmiştir.

Evet, ikinci olarak tezkiye eden, arındıran Allah’ın elçileridir. Rabbimiz, Kur’an-ı Kerîm’de elçilerinin tezkiye görevinden söz eder. Bu âyetlerden birisi şöyledir:

“Andolsun ki Allah, inananlara, âyetlerini okuyan, onları arıtan, onlara Kitab ve hikmeti öğreten, kendilerinden bir peygamber göndermekle iyilikte bulunmuştur. Halbuki onlar, önceleri apaçık sapıklıkta idiler.”

(Âl-i İmrân 164)

Peygamber’in (a.s) görevlerinden birisi de ümmetini tezkiye etmek, insanları arındırıp tertemiz hale getirmektir. Küfürden, şirkten, nifaktan, cahiliyeden insanları arındırmak, vicdanlarını, kalplerini, düşüncelerini, niyet ve amellerini, aile hayatlarını, içtimaî yaşantılarını temizlemektir. Bir Müslüman yirmi dört saatlik hayatını Allah’ın şu ki-tabına ve Resûlü’nün sünnetine göre yaşarsa, o kişi hayatını temizlemiş demektir. Bir toplum da hayatını bu kitaba göre ve bu kitabın pratiği olan Peygamberin sünnetine göre yaşarsa o toplum da temizlenmiş demektir. Öyleyse tezkiye bu kitaba göre bir hayat yaşamaktır.

Kitabın ve Peygamberin görevi buysa, öyleyse bizim de görevlerimiz bunlardır. Biz de kendimize ve topluma Allah’ın âyetlerini okuyacağız, toplumda bu âyetleri öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz. Bu kitabı okuyacağız. Herkese, kadın-erkek, genç-ihtiyar herkese. “Zaten bu insanlar Kur’an’a iman ediyorlar, onlara niye okuyacağız?” de-meyeceğiz. Çünkü Kur'an Müslüman’a da, kâfire de uyarıdır. Kur'an Müslüman’a hatırlatma, kâfire de uyarıdır. Öyleyse bunu mutlaka biz de gerçekleştireceğiz. Bu okuduğumuz insanlar arasından öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz. Kur'an’ı pratikte yaşamak isteyenlere de işte kitabın pratiği budur diye onun pratiğini de göstereceğiz ve böylece hem kendimizin hem de o insanların temizlenmesini sağlamış olacağız. İşte Peygamber (a.s), insanları her türlü bâtıl düşüncelerden, ef-sanelerden temizleyerek onları apaçık imana ve hidâyete ulaştırıyor.

Bakın bu tezkiye konusunu Nâziât sûresi de şöyle anlatıyor:

“Tuva’da, kutsal bir vadide, Rabbi ona şöyle hitap etmişti: Firavun’a git; doğrusu o azmıştır. Ona de ki: “Arınmağa niyetin var mı? Rabbine giden yolu göstereyim ki O’na saygı duyup korkasın.”

(Nâziât 16-20)

Bir zamanlar Hz. Mûsâ, Rabbinin emriyle Firavun’un ayağına gitmişti de ona: “Ey Firavun! Var mısın, haydi temizleyeyim seni! Hay-di istersen seni tezkiye edeyim! Temizleyeyim seni! Seni tezkiyeye, temizlenip arınmaya götüreyim mi? Sana tezkiye yolunu göstereyim mi? İstersen gel senin yolunu Rabbine çıkarayım! Rabbine, temizlen-meye giden yolu göstereyim!” demişti.

İşte tezekkî budur. İşte tezkiye, arınma budur. Rabbe giden yola girmek, Rabbe kulluk yoluna girmek, Rabbin koruması altına girmek ve Rabbin istediği hayata talip olmak…

Nefis tezkiyesi, başlıca iki anlamda kullanılmaktadır:

1- Onu kirletecek her türlü küfür, cehâlet, yanlış inançlar, kötü duygular ve kötü huylardan temizlenmek,

2- Bu gibi kötü şeylerden temizlendikten sonra ona; iman, ir-fan, güzel ahlâk, iyilik duygusu, takvâ gibi güzel şeyleri aşılayıp çevre-sine hayır ve bereket yayacak duruma getirmektir.

Bu iki anlamda nefis tezkiyesi, Allah'ın insan üzerinde bir hak-kı olmakla beraber insanın faydasınadır. Bu tezkiye işi, yapması yö-nüyle kişiye, sebep olması yönüyle irşad ve terbiye ediciye (Resûle), yaratma yönüyle de Allah'a nispet edilir.

Takvâ sahibi mü'minler, nefislerini şirkle, isyanla, kötü ahlâk ve kötü düşüncelerle, Rabbe karşı câhillikle, yüz kızartıcı hatalarla kir-letmezler. İslâm'ın açık ölçülerine uyanlar, Allah'ın koyduğu sınırlara dikkat edenler, helâli bilip haramdan uzaklaşanlar; şüphesiz temiz bir kalbe sahip olurlar. Bu, nefis tezkiyesidir. Mü'minler, dininin kötü de-diği ve haram saydığı şeyleri yanılma veya hata etme sonucu yapar-larsa; bütün bunlara tevbe ederler, pişman olurlar, itaat ve duâ ile ne-fislerini arındırırlar. Nefis tezkiyesi için özel törenlere, uzun uzun şart-lara, yedek yardımcılara ihtiyaç yoktur. İslâm'ın her şeyi ve onu hak-kıyla yaşamanın yolları bellidir. İnsanın kendi kafasından yeni, bağ-layıcı ve hattâ işi zorlaştırıcı kurallar koyması gereksizdir.

Değilse, işte nefis tezkiyesi için bir kenara çekileceksin, eline tesbihi alacaksın, şunları şunları yapacaksın vs, vs. Hayır, tezkiye bu değildir. Allah’ın dediklerini yapacaktır kişi ancak o zaman tezkiye olur. Allah’ın dediği gibi vahiyle tanışacak, tanıştıkça hem niyetlerini, hem düşüncelerini, hem bakışlarını, hem de amellerini bu tanıştığı vahiy doğrultusunda temizleyecektir. İşte o zaman tüm hayatı vahiyle yıkanmış ve temizlenmiş olacaktır.

Vahye göre malın temizlenmesi, tezkiyesi Allah’ın dediği gibi kazanıp harcamakla, zekât ve infakladır. Yani mala ilişkin temizlik an-cak Allah’ın

gösterdiği şekilde olur. Gerek kazanma, gerekse harcama konusunda vahye mutabakat etmeyen, Allah'ın istediğine uygun hareket etmeyen bir kişinin malı temiz değildir. Gözün temizlenmesi, gözün vahye mutâbık kullanılmasıyla mümkün olacaktır. Onun Allah'ın bakılmasını, görülmesini istediği yerde kullanılması, yani hakkı görmekte, hakka bakılmakta kullanılması, Allah'ın metluv ve meşhud âyetlerinin okunmasında kullanılması gözün tezkiyesidir. Başın temizlenmesi, başkalarına göstermemek ve kocasına süslenmektir. Yoksa her gün şununla yıkamak, şu şampuanı kullanmakla değildir. Ağzın temizlenmesi hakkın sözcüğüyledir. O ağzın Allah'ın istediği biçimde vahyin sözcülüğünde kullanılmasıdır. Yoksa filan macunu kullanmakla, falan estetik ameliyatla değildir.

Kalbin, nefsin tezkiyesi de kişinin eylemlerinde, kavil, fiil ve davranışlarında niyetini Allah'ı halis kılmasıyladır. Tüm yaptıklarında, tüm konuştuklarında Allah için niyet taşır hale gelmesidir. Çünkü kalp, niyet makamıdır. Kalp, kabul ve ret makamıdır. İşte kalbin tertemiz ol-ması budur. Kalp temizliği Allah'ın istediği biçimde olur. Bu konuda kendi kendimize bir kısım usuller koymaya hakkımız yoktur.

Hz. Mûsâ, Allah'tan emir alır almaz hemen Firavun'a gitti ve bakın şöyle dedi: "Gel îman et ey Firavun! Îman et de temizlen! Allah yoluna gir de arın! Var mısın gel seni tezkiye edelim! Seni küfürden, şirkten, isyandan, Allah'a kafa tutmaktan, tâğutluktan kurtaralım! Gel seni hevâ ve heveslerine tapınmaktan, Allah karşısında bilgi ve güç iddiasında bulunarak kendi hayat programını Allah'ınkine tercih edişten kurtaralım. Yani Firavunluğunu, Firavunlaşmanı bitirelim! Firavunluğuna bir son verelim!"

Tezkiye budur işte. Tezkiye, Firavunluğa son verip Allah'a kul-luğu gerçekleştirmenin adıdır. Yani kendi kendini putlaştırıp, hayat programını Allah'a sormadan yaşamaktan vazgeçip, vahiyle diyalog kurmanın adıdır. Kitaptan habersiz bir hayat yaşamaktan vazgeçip kitapla tanışmanın adıdır. Peygamberi tanımadan bir hayat yaşamayı bırakıp, peygamber örnekliliğinde bir hayata talip olmaktır tezkiye. İşte Kur'an'ın anlattığı tezkiye budur.

Bakın elçisi Hz. Mûsâ'nın şöyle dediğini anlatıyor Rabbimiz: "Ey Firavun! Gel seni Rabbine ileteyim! Seni Rabbini bilmeye, Rabbini tanıyıp O'nunla diyalog kurmaya ileteyim de O'ndan korkasın, haşyet duyasın. O'nun koruması altına girerek O'nun istediği gibi bir hayat yaşayasın!" Zira Rabbi bilmeyen

O'na karşı saygı duymasını da bi-lemez. Rabbi tanımayan bir insanın arınması, temizlenmesi de mümkün değildir. Hani ***"Nefsini tanıyan Rabbini da tanır."*** Diyorlar ya, hayır bunun aslı tam tersidir. ***"Rabbini tanıyan nefsini tanır"*** demek Kur'an'ın ortaya koyduğu gerçektir. Çünkü biz nefsimizi de, onun tezkiyesini de Rabbimizden öğreneceğiz. Bu konuda başka bir kaynağımız yoktur. O halde Tezkiye, Rabbi bilmeye bağlıdır. Rab-bi bilmenin yolu da Kitap ve Sünnetten geçer. O halde Tezkiye, Kitap ve Sünneti tanımak demektir. Kitap ve Sünneti tanımayan birinin nefsini tezkiye iddiası da boştur.

Bakın nitekim âyetin devamında buyruluyor ki:

Sonra da Hz. Mûsâ Firavunun tezkiyesinin gerçekleşmesi için Ona büyük âyetleri gösterdi. Ona büyük mûcizeler, âyetler gösterdi. Yani ona Allah'ın Yüce âyetlerini gösterdi. Öyleyse tezkiye Allah'ın âyetleriyle gerçekleşecektir. Öyleyse biz de Rabbimizin âyetlerini görerek, Rabbimizin âyetleriyle tanışarak kendimizi tezkiye edip arındırmak zorundayız. Bizler de bu âyetlerle kendimizi arındırdığımız, kendi tâğutluklarımızı bu âyetlerle temizlediğimiz gibi Allah'ın elçileri gibi Firavunlara ve Firavun gibilere gideceğiz. "Gel Rabbinin kitabına!" diyeceğiz. Bize gel! Bizim gibi ol! Bizim gibi yaşa! Bize bak! Bizi örnek al! Bizim yolumuza, bizim metodumuza, bizim hizbimize, bizim partimize, bizim cemaatımıza gel demeyeceğiz asla.

Ya ne? Gel Rabbine! diyeceğiz. Gel Rabbinin dinine! Gel İslâm'a diyeceğiz. Zira unutmayalım ki bizimki hiçbir zaman temel değildir. Allah bizim metodumuzun dışında da farklı yollar tarif ediyor. Sonra insanları İslâm'a, Kur'an'a ve Peygambere değil de kendimize çağırırsak insanlar bizde çakılır kalırlar ve bizi bir adım öteye geçemezler, bunu da unutmayalım.

Allah'ı, Allah'ın kitabını tanıyarak Allah'ın tarif buyurduğu biçimde kendini tezkiye eden kurtulmuştur. Ama:

10. "Kendini fenalıklara gömen kimse de ziyana uğramıştır."

Önceki kişinin tamamen tersine vahiyle tanışmayarak, Allah'ın hayat programından habersiz bir hayat yaşayarak kendini kirletip pisliklerin içine gömen kişi de kaybetmiştir, ziyan etmiştir.

"Dessa, tedessi," bastırmak, örtmek, saptırmak anlamlarına gelmektedir.

Allah'ın nefislerine koyduğu iyilik, hayır ve takva özelliklerini bastıranlar, fıtratlarını, fıtrî özelliklerini örtenler, fıtratlarının seslerine kulak vermeyenler, takvalarını örterek fısk ve fücurlarına imkân verenler, itaat duygularını bastırıp isyanlarına destek verenler kaybetmişlerdir. Allah'la diyalog kurmayanlar kaybetmişlerdir. Allah'ın ki-tabı, Allah'ın yasaları yerine kendi hevâ ve hevesini putlaştırıp tanrı edinen, hevâsı istikâmetinde bir hayat yaşayan kişi kaybetmiştir.

Allah'ı unutmuş, Allah'tan gelen basiretlerle ilgi kurarak kendisini arındırmaya çalışmamış, Allah'ın kitabından ve peygamberin sün-netinden habersiz olduğu için, Allah'ın kendisi adına belirlediği kulluk programına teslim olmak yerine kendi bilgisine, kendi hevâ ve heveslerine teslim olmuş, ya da başkalarının hevâlarına teslim olmuş, başkaları için yaşamayı, tâğutlar için yaşamayı, moda için, çevre için, â-detler için yaşamayı, başkalarına kulluk etmeyi alışkanlık edinmiş kişi kendi kendisini pisliğin, günâhların, isyanların içine düşürmüş, hem dünyada ve hem de âhirette ziyana uğramış, kendi kendisini kötüye harcamış insandır.

Dünyaya dalmış, dünyayı ve dünyalıkları kıble edinmiş, tapınırcasına dünyaya sarılmış ve bu yüzden de günahlara batmış kişi kendi kendini mahvetmiştir. Bakın Allah'ın Resûlü bu hususu bir hadislerinde şöyle haber verir:

"Suda yürüyüp de ayakları ıslanmayan var mı? Dünya perest de böyledir. Günahlardan uzak kalamaz."

Hadis son derece açık ve net. Bir defasında bir hadis üzerinde sesli düşünmeye ve düşündüklerimi etrafımdakilerle paylaşmaya çalışıyordum. Dinleyenlerden birisi Allah kendisinden razı olsun, oldu mu dedi? Yâni Allah'ın Resûlünün sözü apaçıktı, sen onu kapalı zannettin ve anlatmaya başladın. Ne olacaktı, niye lafı uzattın dedi. Yâni işte peygamberimizin dediği kapalı değil ki, açığın açığı. Kimi âyet ve hadisler için bu söz gerçekten çok değerlidir. Ama nedense insanlardan çoğu anlat diyorlar, biz de anlatıyoruz. Halbuki bakın apaçık bir söz. Suda yürüyüp de ayakları ıslanmayan var mı? Önce böyle soruyor Al-lah'ın Resûlü. Suda yürüyeceğim ve ıslanmayacağım. Zemin su ve ben yürüyorum, ayaklarım ıslanmayacak. Efendim, ben ayaklarıma naylon poşet geçirdim, ondan dolayı ıslanmadım. Ayaklarıma çizmeler giydim, ondan dolayı ıslanmadım.

Öyle değil mesele. Anlatılan bir insan ayakları çıplak suda yürüyecek ve ıslanmayacak, olur mu bu? Mümkün değildir değil mi? Aynen bu işin ciddiyeti, vehameti gibi düşünün, dünya perest de böyledir diyor peygamberimiz. Yân, dünyaya sevdalı, dünya benim olsun sevdasında, aman ben dünyanın olayım sevdasında olan bir kişi de böyledir, o da günahlardan uzak kalamaz. Ben hem dünyayı severim, hem dünyaya sevdalıyım, hem dünyaya taparcasına dünya benim olsun derdindeyim, hem de hiçbir günaha bulaşmadan dünyayı kucaklamaya, dünyayı içmeye, dünya tarafından içilmeye çalışıyorum demsi de mümkün olmayacaktır. Mutlaka o kişi günahlara dalacak, günahlara batacak, günahlarla beraber olacaktır.

Fıtratını örtmüş, Allah'ın kendisine verdiği melekelerini kullanmama konusunda ısrarlı davranmış kişi kendisini insanlıktan çıkarıp hayvanlardan da aşağıya inmiş insandır. Gözünü, kulağını, aklını, kal-bini Allah'ın âyetlerine kapamış ve böylece kör, sağır, akılsız, duygusuz hale gelmiştir. Artık ona ne derseniz deyin, ne kadar âyet gösterirseniz gösterin hiçbir şey duymayacak ve hiçbir şey anlayamayacaktır. Her şey boş olacaktır onun için. Artık ne Allah, ne peygamber, ne kitap, ne gökler, ne yerler, ne cennet, ne cehennem, ne hesap, ne ki-tap onun kalbini harekete geçiremeyecektir. Hiçbir şey onun için etkili olmayacaktır. Allah'tan gelen basiretlerle ilgi kurup Allah'ın hidâyetine tabi olmayan bir adamın yol bulması da kesinlikle mümkün değildir.

Bu tür insanlar, arzularını, heveslerini putlaştırmış insanlardır. Canları ne isterse onu yapmaktan çekinmezler. Zevkleri, nefisleri neyi hoş görürse onu yaparlar. Hiçbir kayıt altına girmek istemezler. Ne Allah, ne peygamber, ne kitap, ne din, ne haram, ne helâl tanımazlar. Aslında bir tek Allah'a kulluktan, bir tek Allah'ın yasalarına tabi olmaktan kaçarlar ama pek çok İlâhlara kulluk ederler. Bir tek Allah'a kulluktan kaçacağız derken pek çok İlâha tapınırlar. Bir tek Allah'tan ka-çacağız derken pek çok İlâhın kucağına düşerler. Nefislerinin, arzularının, tutkularının, şeytanların, tâğutların kucağına düşerler. Böylece kendilerini en şerefli makamdan indirip en kötü konuma düşürür, ken-dilerini kirletip ziyan ederler.

Evet, demek ki Yüce Allah, insanı bu dünyaya akıl ve irade ve-rerek imtihan etmek için getirmiştir. Bu imtihan âleminde şerrin bulun-maması, dünyanın ve içindeki insanın yaratılış hikmetine aykırı düşerdi. Allah bu âlemde insanlara, içlerinden peygamberler gönderecek doğru yolu göstermiştir: "Biz ona (insana) iki yol gösterdik" (Be-led, 90-10) Ve sizleri şer ve hayır (yolları) ile

imtihan etmek için deniyoruz ve sonunda bize döndürüleceksiniz" (Enbiya, 35). Üstelik insanın ruhuna şerden sakınmanın ve şerri tanımanın bilgilerini koymuş ve ilham etmiştir: "Her bir nefse (insan ruhuna) ve onu düzenleyene, sonra da ona kötülüğün (ne olduğunu) ve bundan sakınmayı ilham edene and olsun ki onu (nefsini = ruhunu günah ve şerden) temizleyen felaha ermiştir”

Rabbimiz kendilerini vahiyle arındıranların hem dünyada hem de âhirette kurtulduklarını, vahiyden habersiz bir hayat yaşayarak kendilerini pisliğe gömenlerin de hem dünyada, hem de âhirette kaybettiklerini yeminle gündeme getirdikten sonra şimdi de buna tarihten bir örnek verecek. Bakın Allah’la, Allah’ın vahyiyle, Allah’ın elçisiyle savaşa tutuşarak kendilerini ziyan eden Semûd’un durumu nasıl olmuş?

11. “Semûd milleti azgınlığı yüzünden hakkı yalanladı. İçlerinden en azgını ileri atılınca, Allah’ın peygamberi onlara, Allah’ın devesini göstermiş ve: “Allah’ın bu devesine ve onun su hakkına dokunmayın!” demişti. Onu yalanladılar ve deveyi boğazladılar. Bunun üzerine Rableri, suçlarından dolayı onların üzerine katmerli azap indirdi; yerle bir etti onları.”

Semûd kavmi, Âd kavminden sonra gelmiş, onların halefi olarak Medine ile Kudüs arasında ***“Hicr”*** denilen bölgede yaşamış bir kavimdir. Hattâ Allah’ın Resûlü Tebûk taraflarına giderken: “Buradan hızlı geçin, zira burası kardeşim Sâlih’in devesini katlettikleri yerdir” buyurmuştur. Semûd’un en büyük şehirlerinden birisi olan belki de merkezi olan ***“Medayin-i Sâlih”***tir. Daha sonra bu şehrin harabeleri üzerinde yapılan incelemelerden anlaşılıyor ki bu şehrin nüfusu 500 bin civarındaymış. Bu toplum muhtemelen helâk edilen üçüncü toplumdur. Kendilerinden önce sırasıyla Nuh kavmi, Âd kavmi helâk edilmiş ve onların arkasından bu toplum gelmiştir.

Kur’an’ın başka yerlerinden öğreniyoruz ki Rabbimiz bu topluma kardeşleri Sâlih’i (a.s)’ı göndermiş ve Sâlih (a.s) da tıpkı kendisinden önceki peygamberler gibi onları Allah’a kulluğa, takvaya, arınmaya çağırmış. “Ey kavmim Allah’a kulluk yapın, sizin Allah’tan başka İlâhınız yoktur. Allah’tan başka sözünü dinleyeceğiniz, hatırını kazanacağınız, çektiği yere gideceğiniz İlâhınız yoktur sizin” buyurmuş. Rabbimiz buyurur ki:

Semûd milleti azgınlığı yüzünden onu yalanladı, hakkı yalanladı. Semûd milleti, izledikleri fısk ve fücuru terk etmeye razı olmadıkları, içine

gömüldükleri pisliklerinden vazgeçmeye hazır olmadıkları, fücuru terk edip takvaya yönelmeyi istemedikleri, arınmaya razı olmadıkları için Allah'ın elçisi Sâlih'i (a.s) ve onun getirdiği mesajı yalanlayıp reddettiler. Fıtratlarının sesini, fıtrî özelliklerini bastırarak Allah'ın elçisini ve onun getirdiği vahyi yalan saydılar. Pislik içindeki hayatlarının değişmesine razı olmadıkları için Allah'tan gelen hayat programını yalanladılar. Fısk ve fücuru takvaya tercih ettiler. Pisliği arınmaya tercih ettiler. A'râf sûresinde anlatıldığına göre Allah bunlara bir de mûcize göndermişti.

"Rabbinizden size bir Beyyine geldi."
(A'râf 73)

O Rabbinizden size bir beyyine var. Önceki elçilerin mesajlarının aynısı, ama burada bir farklılık var. Rabbinizden size bir beyyine gelmiştir. Rabbinizden size bir mûcize gelmiştir. Yani sizin elçi olarak beni kabullenmeniz ve benim dediklerim istikâmetinde bir hayat yaşayarak temizlenmeniz konusunda Rabbinizin size bir tehdidi var. İşte Rabbinizden size böyle bir beyyine, bir mûcize gelmiştir. Bu mûcize, bu beyyine:

İşte şu Allah'ın devesidir ki onda sizin için ayet vardır. O sizin için Rabbinizden bir âyettir. Onu bırakın, ona ilişmeyin ki, Allah'ın arzında otlasın. Ona kötülük etmeyin ki Allah'ın azabı size dokunmasın buyurulurken burada da:

"Allah'ın peygamberi onlara, Allah'ın devesini göstermiş ve: "Allah'ın bu devesine ve onun su hakkına dokunmayın!" demişti."

Rivâyetlere göre Sâlih'in (a.s) toplumu kendisinden bir mûcize istemişti. "Ey Sâlih bize reddedemeyeceğimiz bir mûcize getirirsen, o zaman sana ve Rabbine iman edeceğiz" demişler. Rabbimiz de onlara bu dişi deveyi göndermiş. Cenâb-ı Hak sert bir kayadan böyle dişi bir deve çıkarmış. Tabii ki bu deve böyle normal bildiğimiz bir deve değil. Allah'ın âyeti dendiğine göre mûcize bir deveydi bu, harikulade bir deve. Ona inanmak Allah'a iman demek olan, ona ilişmek de Allah'a ilişmek olan bir deve.

O deve Allah'ın bir âyetiydi ve ona karşı Allah nasıl davranılmasını emretmişse öylece davranmaları gerekiyordu. Allah'ın elçisi Hz. Sâlih onlara

diyor ki: “Bırakın, dokunmayın bu deveye de Allah’ın arzında dilediği gibi yesin, içsin. Ona kötülükle dokunacak olursanız Allah’ın azabına uğrarsınız.” Bu deveye kötü bir şekilde yaklaşmak, kötülük yapmak üzere dokunmayacaklardı. Ama kötülüğün dışında meselâ süt almak ya da başka şeyler için dokunabileceklerdi. Zira arz da Allah’ındı, deve de Allah’ındı. Allah’ın âyeti olan bu deveye karşı Allah’ın istediği gibi davranmak zorundaydılar. Allah’ın âyetine hayat hakkı tanımak zorundaydılar. Allah’ın arzında Allah’ın yasalarına, Allah’ın âyetlerine hayat hakkı tanıyacaklardı.

Allah’ın elçisi: “Allah sizi yeryüzüne yerleştirdi. Sizden önce helâk edilenlerin yerine şu anda sizi yerleştirdi ve size sayısız nimetler verdi. Allah’ın size verdiği bu nimetleri hatırlayın da yeryüzünde fesat çıkarmayın. Yeryüzünde Allah’ın koyduğu düzeni bozmayın. Allah’a itaatten çıkarak, Allah’ın emirlerini terk edip yasaklarını işleyerek fısk ve fücura düşmeyin. Kendi kendinizi alçak bir konuma düşürmeyin. Allah’ın sizlere kulluk adına verdiği bu nimetleri sırf zevkleriniz istikâmetinde kullanmaya kalkışmayın. Rabbinize karşı takvayı, kulluğu tercih ederek her yerde Allah’a secdeyi gerçekleştirin. Her yeri Allah’a secde mahalli kılın. Her yerde Allah’ın istediği gibi davranarak Allah’a kulluğu gerçekleştirerek halifelik hakkınızın devamını sağlayın” dedi.

Anlaşılan o ki, Sâlih (a.s) toplumunu Allah’a dâvet eder. Her toplumda olduğu Sâlih’in (a.s) toplumunun içinden de sadece zayıf olanlar ve fakirler bu dâvete icabet ederler. Varlıklılar, yöneticiler, top-luma egemen olanlar iman etmezler. Bunlar, bu kâfirler o toplumda kendilerine ters olan bu insanları ikinci, üçüncü sınıf vatandaş, mus-taz’af görerek imanlarından dolayı onları sorgulamaya çalışırlar. Tıpkı şu andaki müstekbirlerin imanlarından dolayı aşağı gördükleri Müslümanları sorgulamaya çalıştıkları gibi. “Gelin bakalım, bizim iznimiz olmadan sizler nasıl inandınız? Bizler bu işe okey demeden nasıl örtündünüz? Bizlerin müsaadesi olmadan şunları şunları nasıl yaparsınız?” dedikleri gibi, onları da sorgulamaya çalışıyorlar.

İşin en ilginç tarafı da düne kadar tükürüklerini bile lâyık görmedikleri bu ayak takımını, bu kölelerini imanlarından ötürü artık ciddiye almaya ve onları kendilerine muhatap kabul etmeye başlıyor-lardı. Yani düne kadar bu adamlar, bu Müslümanlar onların kölesiydiler ve efendilerinin gözünde hiçbir değerleri yoktu. Ama bu zayıf kimseler Müslüman olur olmaz artık onları muhatap kabul ediyorlardı. Eğer bu kimseler uyanmayıp onların ayak takımı olmaya devam etselerdi, gözlerinde yine beş paralık değerleri olmayacaktı.

Öyleyse şunu hiçbir zaman unutmayalım ki, bizler de bugün bu kâfirlerin karşılarına net ve açık Müslümanlar olarak çıkarsak, kendilerinden farklı bir kimlikle onların karşılarına çıkabilirsek, o zaman bizi bu imanlarımızla değerlendirecekler. Yoksa bu adamlar bizi neyle değerlendirecekler? Atla mı, arabayla mı, servetle mi, parayla mı? Biz bunlarla bu adamların karşısına çıkmaya çalışırsak, unutmayalım ki ebedîyen dünyaya tapınan bu adamların elindekilere ulaşamayacağımıza göre bizim elimizdekiler hep onlarınkinden az olacağına göre, yine bir değerimiz olmayacak demektir. Başka neyle çıkabileceğiz bu adamların karşısına? Demokrasiyle mi, laiklikle mi? İslâmî olmayan sosyal yapılanmalarımızla, eğitim anlayışlarımızla mı?

Bunlar bizim çömezlerimiz, diyecekler. Bu adamlar bizim artıklarımızla geçinen, bizi taklit eden, bizi efendi görüp bizimkileri kapmaya çalışan köleler, diyecekler. Peki o zaman neyle çıkacağız bu adamların karşısına? İmanla, Kur'an'la çıkacağız, bunlardan farklı bir hayat anlayışıyla, bunlardan farklı bir kimlikle Müslüman kimliğiyle çıkacağız. İşte o zaman bu adamlar bizi muhatap kabul edecekler, başka çaresi yoktur bunun.

Mü'minler kâfirlerin karşılarına Müslüman kimliğiyle dikilince, bakın onlar ne dediler:

> ***"Büyüklük taslayanlar, "Sizin inandığınızı biz inkâr ediyoruz" dediler."***
> (A'râf 76-77)

Müstekbirler de dediler ki: "Biz de sizin inandıklarınızı inkâr ettik. Biz de sizin mü'mini olduğunuz şeylerin kâfiri olduk." Sizin inandıklarınızın doğruluğunu bilmiyoruz, bilemiyoruz demiyorlar da biz onların kâfiriyiz diyorlar. Aslında onlar da peygamberin hak olduğunu biliyorlardı. Onlar da Sâlih'in (a.s) hak peygamber olduğunu ve bu devenin mûcize bir deve olduğunu biliyorlardı. Biliyorlardı ama hayatlarının değişmesinden, fücur programlarının bitmesinden korktukları, arınmaya karşı isteksiz oldukları, menfaatlerinin kesileceğini bildikleri için iman etmiyorlardı. Peygamberin mesajına iman ettikleri zaman hayatları değişecekti. Arınıp temizlenecekler ve artık bundan sonra kan emmeye devam edemeyeceklerdi. Zulümlerini sürdüremeyecek-lerdi de onun için iman etmiyorlardı.

Şehirde inananlarla kâfirler arasında çekişme oldu. Toplum, temizler ve

pisler diye ikiye ayrılıverdi. Tabi arınanlar, vahyi kabullenenler, Allah'ın elçisi Sâlih'in (a.s) safında yer alanlar çok azınlıktaydı. Ekseriyet arınmayı değil, pisliği tercih etmişti.

“İçlerinden en azgını ileri atılınca,”

”Kavmin en bedbahtı, en şakîsi, en eşkıyası Allah’ın bu mûcize devesini öldürmek için ileri atılınca.” Anlayabildiğimiz kadarıyla şe-hirde dokuz kişilik bir eşkıya grubu vardı. Onların, şakîlerin en büyük özelliği, Allah'ın hükümlerine baş kaldırmak, onlara karşı gelmektir. Şakîler, gerçeğin ortaya konulmaması için uğraşırlar, Hakkın sesini kısmaya çalışırlar, çapulculuk ederler, toplumun huzurunu bozarlar, Hakk temsilcilerine tuzak kurarlar. Kitabımızda şakîler anlatılır.

Hz. İsa (a.s.), kendisinin bir 'şakî' olmadığını, annesine iyilik e-den bir kimse olduğunu söylüyor.
(Meryem, 32)

Cehennem ehli, dünya hayatında Allah'ın âyetleri okundu za-man onları yalanladıklarını, 'şekavetleri' yüzünden sapık bir topluluk haline geldiklerini itiraf ederler.
(Mü'minûn, 103-110)

'Şakî' kelimesinin iki âyette de 'mahrum olmak, istediğine ka-vuşamamakla mutsuz olmak' anlamlarına da geldiği görülmektedir. Zekeriyyâ ve İbrâhim (a.s.), Allah'a duâ ettiklerini, Allah'tan başkasına ibâdet edenler gibi duâlarının sonucundan mahrum ve bedbaht ol-madıklarını söylüyorlar. Şüphesiz Allah duâlara icâbet eder. Ancak, bazılarının taptığı putlar asla bir şey yapamazlar. Dolayısıyla onlardan medet umanlar, onlara yalvaranlar sonunda bedbaht olurlar, duâla-rının karşılığını alamazlar, şakî, yani mahrum, perişan olurlar.
(Meryem, 4, 68).

İnsan doğuştan 'saîd (mutlu, huzurlu ve yaptıklarıyla saâdeti hak eden)' veya 'şakî' olarak doğmaz. Bu özelliği insanlar sonradan kendi tercihleriyle elde ederler. Allah'tan gelen hidâyete uyanlar, ha-yatının her alanında İlâhî ilkelere tâbî olanlar, iki dünyada da 'saîd-mutlu' olurlar. İlâhî hidâyete sırt çevirenler kendi elleriyle şekaveti ter-cih ederler.

Görüldüğü gibi, Kur'an, bütün insanlara saâdetin, huzurun ve doğru bir hayat sürmenin yolunu çok açık bir şekilde ortaya koymak-tadır. Kimilerinin mutluluk sandığı, nefsin hoşuna giden, şehvetlerin yönlendirdiği hayat şekilleri,

İslâm'dan ve onun getirdiği ölçülerden uzak yaşantılar saâdet değildir. Kişiye Allah (cc) katında iyi bir sıfat kazandırmayan hayat anlayışı, mutluluk diye adlandırılabilir mi? Allah-tan gelen hidâyete tâbî olanlar, rüşd yoluna girip hak dinin ilkelerine göre yaşayanlar, saâdet programına sahip olanlardır. Bu anlamda İs-lâm, yani Allah'ın râzı olacağı hayat şekli, saâdetin kaynağı; bütün bâ-tıl yollar ise şekavetin kaynağıdırlar. İnsandan beklenen, kendine şe-kavet kazandıracak, yani onu mutsuzluğa ve bahtsızlığa sürükleyecek yollara gitmek değil, saâdet yolunu arayıp bulmaktır.

Ama bakın bu eşkıya grubunun içinden en şakileri ileri atılıp deveyi biçmeye yönelince. Allah'ın elçisi Hz. Sâlih onları tekrar uyardı. "Allah'ın devesine ilişmeyin! Allah'ın âyetine dokunmayın! Allah'ın âyetini ortadan kaldırmaya kalkışmayın! Allah'ın âyetine düşmanlık yapmaya kalkmayın! Yoksa Allah sizin belânızı veriverir! Allah sizin defterinizi dürüverir! Yapmayın, etmeyin, Allah'la savaşa tutuşmayın" diye Allah'ın elçisi onları ısrarla uyardı. Ama Peygamberin feryatlarını dinlemediler. Uyarılara aldırış etmediler de:

"Onu yalanladılar ve deveyi boğazladılar. Bunun üzerine Rableri, suçlarından dolayı onların üzerine katmerli azap indirdi; yerle bir etti onları."

A'râf'ta da deniliyor ki:

"Ve dişi deveyi kesip devirdiler; Rablerinin buyruğuna baş kaldırdılar ve "Ey Sâlih, eğer sen peygambersen bizi tehdit ettiğin azaba uğrat bakalım" dediler."
(A'râf 77)

Allah'ın âyetini, deveyi biçtiler. Tabi büyük bir deve olduğu için ayaklarından biçip öldürdüler.

Bu devenin bir özelliği vardı, bir gün toplum kuyulardan su içmeyecek ve sadece bu deve su içecek ve ikinci gün de içtiği bu suyu süt olarak kavme ikram edecek ve tüm kavmi doyuracaktı. İkinci gün de bu deve su içmeyecek ve kavim kuyulardan su içecekti. Yani Medayin-i Sâlih'in 500 bin civarında nüfusu olan bir şehir olduğunu düşünürsek bir tek deve 500 bin insanı sütle doyuracaktı. Gerçekten büyük bir mûcizeydi bu deve. Gerçekten de toplum için hayırlıydı, bereketliydi bu deve. Ama kâfirler Allah'ın bu âyetine tahammül edemediler.

Kâfirler hiçbir zaman Allah'ın âyetine tahammül edemezler.

Çünkü Allah'ın âyetlerinin hayatlarında, toplumlarında varlığı sürekli onları takvaya, arınmaya, kulluğu çağıracak ve sürekli kendi pisliklerini yüzlerine vurarak rahatsız edecekti onları. Onun için Allah'ın âyetinin varlığına tahammül edemediler de Allah'ın âyetini ortadan kaldırmaya yöneldiler. Allah'ın arzında Allah'a hayat hakkı tanımadılar. Allah'ın âyetine hayat hakkı tanımadılar ve kendileri için hayır olan, tek suçu kendilerine süt verip onları beslemek olan bu deveyi ayaklarından biçerek öldürüverdiler. Tabi büyük bir deve olduğu için onu ayaklarından biçip öldürdüler.

Kâfirlerin fıtratında, küfür tabiatında faydalıyı ret vardır. Kâfir kesinlikle hayra, hakka dayanamaz. Kâfirin hayra, hayırlıya, bereketliye tahammülü yoktur. Bu deve kendileri için hayırlıydı, bereket kaynağıydı. Bu devenin bir tek suçu vardı, o da süt vermek. Süt verip bu insanları doyurmak… Bunun dışında başka bir suçu yoktu bu devenin. Ama kâfirlerin mantığı ters çalıştığından bu hayra tahammül edemediler. Tıpkı şu anda yeryüzünde tek suçu süt vermek olan, ürettikleriyle tüm dünyayı doyurmaktan başka bir suçu olmayan Müslümanları öldürmek için günümüz kâfirlerinin soyundukları gibi...

Müslümanlar, Sâlih'in (a.s) devesine benzer. Şu andaki Müslümanların yeryüzünde varlıkları da insanlık için hayırdır. Bugün Müslümanların bir tek suçu var. O da tıpkı Sâlih'in (a.s) devesi gibi süt vermek… Yani ürettikleriyle tüm dünyayı beslemek. Ama bugünkü kâfirler de tıpkı dünün kâfirleri gibi bu hayra tahammül edemiyorlar. Bu hayrın varlığına tahammül edemiyorlar da yeryüzündeki tüm Müslümanları yok etmek için çırpınıyorlar. Yeryüzünde Allah'ın âyetine, Allah'ın arzularının görüntülenmesine, Allah'ın yasalarının temsil edilmesine tahammül edemiyorlar.

Yeryüzünde Allah'ın âyetlerinin varlığına ve hüküm ferma olmasına tahammül edemiyorlar. Yeryüzünde kıstası yok etmeye çalışıyorlar. Çünkü kesin biliyorlar ki, yeryüzünde Müslümanlar var olduğu sürece, Allah'a kulluğu sergiledikleri sürece, yeryüzünde takva uygulandığı sürece, yeryüzünde arınmışlar, temizler var olduğu sürece bâtılların bâtıllıkları anlaşılacak, sapıkların sapıklık noktaları açığa çıkacak, kirlilerin kirliliği anlaşılacak ve kendilerine hayat hakkı kalmayacaktır. Vicdanlarındaki takva duygusunun açığa çıkıp ta kendilerini rahatsız etmesinden korktukları için takvayı ve takva taraftarlarını yok etmeye çalışıyorlar.

Kâfirin mantığı ters işlemektedir. Her şeyi ters değerlendirir. Hakkı bâtıl, bâtılı hak görür. Hayrı şer, şerri hayır, temizi pis, pisi te-miz görür. Namusluluğu namussuzluk, namussuzluğu namusluluk bi-lir. Arınıp temizlenmeyi kötü, pislik içinde yüzmeyi iyi görür. Meselâ bir okulda 2000 öğrenciden sadece iki tanesi kapalı olsa, küfrün buna tahammülü yoktur. Neden? Çünkü o iki tane örtülünün varlığı örtüsüzlerin varlığını açığa çıkarıyor da ondan. Arınmış temizlerin varlığı, fısk ve fücur içinde yüzenlerin varlığını ortaya koyuyor da ondan. Koskoca bir dairede arındığı ve Allah'a kulluğa yöneldiği için rüşvet yemeyen iki tane memurun varlığına tahammülleri yoktur. Neden? Çünkü o iki tane arınmış mü'minin varlığı ötekilerin pisliğini açığa çıkarıyor da on-dan.

Sâlih'in (a.s) toplumu da Allah'a kulluğu hatırlatan, Allah'ın âyeti olan devenin varlığına tahammül edemediler. Allah'ın peygamberinin ısrarla buna dokunmayın dediği deveyi, Allah'ın âyetini ortadan kaldırıverdiler.

Deveyi öldürdüler. Çünkü bu deve Allah'ın âyetiydi ve karşılıksız süt veriyordu topluma. Bu devenin varlığı, misyonu toplumda menfaatperestlerin huzurunu kaçırıyordu. Karşılıksız bir şey yapmayı bilmeyenlerin, menfaatperestlerin pisliğini açığa çıkarıyordu bu deve. Peygamber de böyleydi. Rabbimiz Müddessir sûresinde peygamberine şöyle diyordu:

"Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma."
(Müddessir 6)

Daha iyisini beklediğinden dolayı sen insanlara iyilikte bulunayım deme. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez deme.

Yaptığın işi çok görerek başa kakma. Veya sen kendini çok iyiliğe lâyıksın zannederek hareketini öylece düzenleme. Karşındakini minnet duygusu altında tutma. Yani az verip çok şey bekleme. Hem toplumsal planda, hem de Allah'a karşı görevlerinde öyle davranma. Meselâ namazımızı kılıyoruz, abdestimizi alıyoruz, elbette Allah bizi cennete koyacaktır değil mi? diyerek az yaptığın kulluğun karşılığında tam kulluğun gereği olan cenneti bekleme. Bir de sosyal ilişkilerde, karşındakine iki âyet anlattın diye iki çay içirmesini bekleme. Ya da aferin demesini bekleme. Veya tebliğ ettim, duyurdum diye hemen hayatını değiştirmesini bekleme.

İşte Allah peygamberinden bunu bekliyordu. Şimdi böyle bir peygamberin

varlığına kâfirler, toplumda menfaatlerini birinci planda tutan zalimler tahammül edebilirler mi? Devletse tebaasını, talebeyse hocasını, hocaysa talebesini, müdürse okulunu ve talebelerini, satı-cıysa müşterilerini, müşteriyse satıcıyı düşünen birisini gördüklerinde elbette zalimlerin iştahı kaçacaktı. Bu tipte bir tek adamın varlığına bile tahammül edemezler. Onu yok etmek için ellerinden gelen her şeyi yaparlar. Bu adamların, kendilerinin yanlışlığını ortaya koyan kıs-tası yok etmek için yapamayacakları yoktur.

İşte Semûd da böyleydi. Kendilerinin iyiliğini isteyen, yaptıkları karşılığında kendilerinden bir ücret istemeyen, fedâkârlık sembolü kardeşleri Sâlih'in ve onun gibi varlığı sadece hayır olan devenin var-lığına dayanamadılar. Kendileri için hayır olan, bereket olan devenin varlığına tahammül edemediler. Allah'ın âyetine tahammül edemediler de deveyi öldürüverdiler.

"Allah'ın elçisini yalanlayarak o deveyi öldürüverdiler de Allah da onların üzerlerine demdeme yapıverdi." Demdeme, bir şeyi bir şeye vurup sıvamak, başı ezmek, kırıp geçirmek, öğütüp ufalamak, yere yapıştırmak, yerle bir etmek, kökünü kazıyıp silmek anlamlarına gelmektedir. İşte Allah da onları böyle yapıverdi. Tabii bu olaydan sonra Allah'ın elçisine küstahlıklarını sürdürdüler, deveyi öldürdüler. Sonra da küstahlıkları içinde dediler ki:

"Ey Sâlih! Biz yapacağımızı yaptık. Haydi sen de bize o vaadettiğin azabı getir bakalım, eğer gerçekten Peygamberlerdensen"

Allah'ın elçisine meydan okuyarak dediler ki: "Ey Sâlih! Biz yapacağımızı yaptık, haydi sen de o bize vaat ettiğin azabı getir de görelim. Ey Sâlih gerçekten peygambersen haydi ne getireceksen getir de görelim." Hakikaten Allah'a ve onun elçisine kafa tutmada çok ileri gittiler. Çünkü Sâlih'e (a.s) meydan okumaları demek Allah'a meydan okumaları demekti. Yani âyetin ifadesinden de anlıyoruz ki aslında bu adamlar Allah'ın azabını hak ettiklerini, Allah'ın azabının mutlaka kendilerine geleceğini bildiler de yine de kuyruğu dik tutmaya çalıştılar. Çünkü kendileri gibi Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşan önceki toplumlara Allah'ın yaptıklarını bildikleri için artık kesinlikle kendilerine Allah'ın azabının geleceğini anladılar.

Rivâyetlere göre bu deveyi öldürmelerinden sonra Rabbimiz onlara üç gün müddet tanıdı. "Üç gün kendi memleketinizde faydalanın. Hadi üç gün daha

yaşayın bakalım" dedi. Yine rivâyetlere göre bu üç günün birinci gününde yüzleri sarardı, ikinci gün yüzleri kızardı, üçüncü gün de yüzleri kapkara kesildi. Daha sonra A'râf'ın ifadesiyle:

"Bu yüzden onları bir sarsıntı tuttu ve oldukları yerde diz üstü çöküverdiler."
(A'râf 78)

Onları bir racfe yakalayıverdi. Dizlerinin üzerinde çöküverdiler. Oldukları yerde diz çöküverdiler. Güvendikleri evleri, villaları, saltanatları, medeniyetleri bir anda çöküverdi. Güçleri kuvvetleri, teknolojileri bir sayha ile bir anda çöküverdi. Bir sa'ika, bir yıldırım, bir titreşim, ya da geberin! diye bir ses geliverdi de ne evleri, ne köşkleri, ne medeniyetleri, ne güçleri, kuvvetleri kendilerini helâkten kurtaramadı. Diz çöktüler… Keşke daha önce diz çökselerdi, keşke daha önceden se-ceye kapansalardı. Keşke daha önceden Rablerinin emirlerine boyun büküp onun istediği hayatı yaşamaya yönelselerdi. Onlar böyle isteyerek diz çökmeye yanaşmayınca, Rabbimiz zorla diz çöktürüverdi onlara.

Bir de bu demdeme konusunda, azap konusunda Allah onların tümünü müsavi yaptı. Yani Rabbimiz, kendi devesini kesmek isteyen, âyetini ortadan kaldırmak isteyen o şakilere karşı gelerek onları bu işten engellemeyenleri de o azgınların içine katarak hepsini yıkıma uğrattı. Yeri üzerlerine geçirip dümdüz ediverdi.

Dikkat ederseniz bu deveyi boğazlayanlar sadece birkaç kişiydi. Ya da onların da içinden bir tanesi, en azgını, en şakisi bu işi gerçekleştirmişti. Ama dikkat ederseniz Rabbimiz bu işi toplumun tümüne teşmil ediyor. Tüm toplumu suçlu kabul ediyor. Neden? Çünkü devenin öldürülme konusunda ötekiler de ona yardımcı oldular. Veya ötekiler de onun bu eylemine ses çıkarmadılar, engel olmadılar, karşı koymaya çalışmadılar. İçlerinden bir şakinin Allah'ın âyetini kaldırmasına göz yumdular. İşte onların bu tavrı o şakîye en büyük destekti ve Rabbimiz bu konuda onların tümünü bu suça ortak kabul ediyor. O deveyi hep beraber boğazladılar, Allah'ın âyetini hep beraber ortadan kaldırdılar, diyor. Yani bir toplum içinden bir şaki çıkıp Allah'ın sistemini kaldırırsa, toplumun diğer üyeleri onu bu işten engellemeye çalışmazsa, tüm toplum suçludur, diyor Rabbimiz. Toplum içinde şirke, toplum içinde ahlâksızlığa, toplum içinde İslâm dışı uygulamalara ses çıkarmayan herkes ondan sorumludur.

Rabbimiz kendisiyle, âyetleriyle, Peygamberiyle savaşa tutuşan, takvayı, teslimiyeti, kulluğu, arınmayı değil de isyanı, fücuru, günâhı tercih eden bir toplumu işte böylece helâk edip yerin dibine batırır ve:

Yaptığı bu işin âkıbetinden de asla bir korku duymaz. Allah bu işin sonundan korkacak değildir. Verdiği cezanın âkıbetinden asla çekinecek değildir. Yakaladığını tam yakalar, azap ettiğine tam azap eder ve bu konuda hiç kimseden çekinmez. Çünkü O yaptıkları konusunda kimseye hesap vermek zorunda değildir. O'nu hesaba çekecek, yaptıkları konusunda O'nu cezalandırabilecek kendisi üstünde herhangi bir makam yoktur. Çünkü yaptıklarının tümünü hikmetle yapmaktadır. Hata etmeyen, geri adım atmayan, kararından dönmeyendir. Sorumlu olanlar yaratılmışlardır, sorumsuz olan da yaratıcıdır.

"Rabbin, şüphesiz, her istediğini yapar."
(Hûd 107)

"O, yaptığından sorumlu değildir, onlar ise sorumlu tutulacaklardır."

Veya ikinci bir anlayışa göre burada kast edilen Allah'ın elçisi Salih'tir (a.s). Onlara karşı görevini Allah'ın istediği biçimde yapmış, Allah'ın istediği biçimde onları bu konuda uyarmış, onların arınmaları, kulluğu tanımaları, takvaya ulaşmaları için elinden gelen her şeyi yap-mış olan Allah'ın elçisi, elbette görevini yapmış olmanın rahatlığı içinde onların başlarına gelecek bu cezanın sonucundan korkacak değildi. Görevini yapmış bir elçi olarak bu konuda ona herhangi bir korku ve sorumluluk gelecek değildi. Hûd sûresi de bunu anlatır:

"Buyruğumuz gelince, Sâlih'i ve beraberindeki inananları -katımızdan bir rahmet olarak- o günün rezilliğinden kurtardık. Doğrusu Rabbin pek kuvvetli ve güçlüdür."
(Hûd 66)

A'râf'ta da:

"Sâlih de onlardan yüz çevirdi ve "Ey milletim! Andolsun ki ben size Rabbimin sözünü bildirmiş ve öğüt vermiştim; fakat siz öğüt verenleri sevmiyorsunuz?" dedi."
(A'râf 79)

Sâlih (a.s) onlardan yüz çevirdi, onlardan uzaklaşıp şöyle bir tepeye çekildi ve az evvel beş bin insanın yaşadığı Medayin'e baktı, o insanlardan, o insanların evlerinden, medeniyetlerinden geriye kalanı şöyle bir seyretti ve dedi ki: "Ey kavmim! Andolsun ki ben size Rab-bimizin risaletini tebliğ ettim. Rabbimin bana gönderdiklerini ben size tastamam ulaştırdım. Bu konuda en küçük bir mâzeret gösteremeyeceğiniz biçimde size hakkı duyurdum. Ben bana düşenlerin tamamını yaptım ve size nasihat ettim. Sizin cennetiniz ve cehennemden korunmanız için ben size nasihatçi davrandım. Size son derece samimi davrandım, sizden hiçbir ücret istemedim. Sizin bana yaptığınız işkenceler ve yalanlamalarınız karşısında bıkıp usanıp, size kızıp darılıp da sizin cehenneminize göz yummaya kalkmadım. Şahsî meseleleri ön plana çıkarmadım. Sadece sizin için iyilik düşündüm ama:

Lâkin siz nasihatçileri sevmiyorsunuz. Siz sadece sizin iyiliğinizi düşünen, sizi ezmeyi, sizi kullanmayı, size zulmetmeyi istemeyen ve sadece sizin arınmanız, cennetiniz ve mutluluğunuz için çırpınanları seviyorsunuz. Siz nasihati ve nasihatçiyi sevmiyorsunuz. Siz böyle sırf sizin iyiliğinizi isteyen insanları sevmiyorsunuz. Her an sırtınıza binecek, her dakika sizi ezecek, sizi kullanacak birilerinden hoşlanıyorsunuz. Bu tip zorbalar karşısında ancak hizaya geliyorsunuz. Bir peygamberden değil, zalim bir idareciden hoşlanıyorsunuz. Sizi seven, size değer veren ve sizin için, sizin kurtuluşunuz için her türlü fedâkârlığa katlanan bir elçiyi ciddiye almıyorsunuz da sizi ezenlerin karşısında ceket ilikliyorsunuz. Sizden çok sizi düşünen birisini değil, sizi her an ezen birilerinden hoşlanıyordunuz ve işte böyle bir tutumun sonucunda da Allah'ın azabını hak ettiniz."

Hz. Sâlih (a.s) kavminin başına gelenlere sevinmedi, aksine üzüldü. "Zavallılar ben size dememiş miydim? Ben size anlatmamış mıydım?" diyerek üzüntüsünü dile getiriyordu. İşte bu işin sonunda Allah'ın elçisi de korkacak ve üzülecek değildi, diyor Rabbimiz.

Veya bunun bir üçüncü mânâsı da, o Allah'ın devesini öldürüp, toplumdan Allah'ın âyetini yok etmeye yürüyen, ileri atılan o en şaki kişi işlediği bu cürümden ötürü, bu suçun cezasından ötürü herhangi bir korku duymuyordu. Cesurca bu işin üzerine gidiyordu olacaktır.

Böylece nefse ve onu düzenleyene, ona takvasını ve fücurunu ilham eden, sonra da onu arındıranların dünyada ve ukbâda kurtulacaklarına, aksini yapıp ta

pislikten hoşlananların da kaybedeceklerine yemin eden Rabbimiz, buna tarihten bir örnek vererek konuyu perçinledi.

Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim gereğiyle iman edip amel eden kullarından eylesin. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemin.

- 92 -

LEYL SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 92., Nüzûl sıralamasına göre 9., Mufassal sûreler kısmının on ikinci grubunun dördüncü sûresi olan Leyl sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 21'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. "Kararıp ortalığı bürüdüğü zaman geceye an-olsun. 2. Açılıp aydınlattığı zaman gündüze andolsun, 3. Erkeği ve dişiyi yaratana andolsun ki: 4. Ey İnsanlar! Doğrusu sizin çalışmalarınız çeşitlidir. 5-7. Elinde bulunandan verenin, Allah'a karşı gelmekten sakınanın, en güzel söz olan Allah'ın birliğini doğrulayanın işlerini kolaylaştıracağız. 8-10. Ama, cimrilik eden, kendini Allah'tan müstağnî sayan, en güzel sözü yalanlayan kimsenin güçlüğe uğramasını kolaylaştırırız. 11. O kimse ölüp ateşe yuvarlandığı zaman, malı ona fayda vermez. 12. Bize düşen sadece doğru yolu göstermektir. 13. Şüphesiz âhiret de, dünya da Bizimdir. 14. Sizi alevler saçan ateşle uyardım; 15. Oraya, yalanlayıp yüz çevirmiş olan o en azgından başkası yaslanmaz. 17-18. Arınmak için malını veren, en çok sakınan kimse ise ondan uzak tutulur. 19-20. O, yaptığı iyiliği birinden karşılık görmek için değil, ancak yüce Rabbinin hoşnutluğunu gözeterek yapmıştır. 21. Elbette kendisi de hoşnut olacaktır."

Leyl sûresi Mekke'de nâzil olmuş bir sûredir. Sûre muhteva olarak geçen hafta tanımaya çalıştığımız Şems sûresine o kadar ben-ziyor ki sanki bu iki sûre birbirinin tefsiri mahiyetindedir. Bu durum her ikisinin de Mekke'de aynı dönemde nâzil olduklarını göstermektedir. Birinde anlatılanlar diğerinin tefsiri mahiyetindedir.

Rivâyete göre bu sûre Hz. Ebu Bekir hakkında nâzil olmuştur. Gerçi Ensâr'dan Ebu Dahdah hakkında nâzil olduğu da söylenir. Ebu Bekir efendimiz malını Allah yolunda harcayarak, kâfirlerin eline köle olarak düşmüş mü'minleri kurtarma yolunda harcayarak büyük bir fe-dâkârlık örneği sergilemiş ve işte bu sûre de onun sadâkatini tebrik etmek üzere inmiştir deniyor.

Bir başka rivâyete göre sûre Ebu Dahdah hakkında inmiştir. Bu zatın Medine'de bir bahçesi varmış. Hurmalar bahçe duvarından dışarı sarkar ve bu zât yoldan geçen insanların, çocukların bu hurma-lardan yemesini engellermiş.

Çocukların eline aldıkları hurmaları zorla ellerinden alır, hattâ ağızlarındakini bile zorla çıkarırmış. Bu kadar cimri bir adammış. Allah'ın Resûlü onu yanına çağırarak birkaç kez ikaz etmiş. Böyle yapmasan iyi olur demiş. Bu bahçenin de, senin de sahibin Allah'tır. Allah onu sana kendine, ehline ve çevrendeki Allah kullarına harcayasın, yediresin diye verdi. Onu Allah kullarından esir-geme ki mülkün sahibinin Allah olduğu inancın açığa çıksın buyur-muş. Ama yine de adam: "Ben bu bahçeyi çok seviyorum ve ondan birilerinin yemesini istemiyorum" diyerek aynı şeyi yapmaya devam etmiş.

Yine bir defasında Allah'ın Resûlü adamı huzuruna çağırır ve ona yine nasihat eder ve der ki: Eğer bundan, bu cimrilikten vazgeçer ve onu insanlara, çocuklara ikram edersen karşılığında cennet var der. Yapacağı infakın ve ikramın karşılığında ona cennet vaadeder. Ama adam yine anlamaz. Yine kıskanır bahçeyi Allah kullarından. Ay-nı mecliste Rasulullah efendimizin ona verdiği bu müjdeyi işiten bir sahâbe arkasından ona yetişir ve şöyle der: Yahu duymadın mı? Al-lah'ın Resûlü böyle yaparsan sana cennet var dedi? diye ikaz eder. Adam der ki, yahu iyi anladık ama ben bu bahçeyi çok seviyorum. Ona olan sevgim onu başkalarından kıskanmama sebep oluyor de-yince, adamın bu işten vazgeçmediğini gören o sahâbe Rasulullah'a gelir ve şöyle der: Ey Allah'ın Resûlü demin Ebu Dahdaha o bahçenin karşılığında cennet var dedin değil mi? Evet der Rasulullah. Peki ey Allah'ın Resûlü aynı şeyi ben yapsam, yâni o bahçeyi ben satın alıp ona tavsiye ettiğin şeyi ben yapsam bana da cennet var mı? Allah'ın Resûlü: Evet sana da var deyince hemen Sahâbe gitti onu satın aldı ve meyvesini Müslümanlara vakfediverdi. İşte sûre bunun üzerine geldi deniyor.

Hadise doğrudur, bu zatın o bahçeyi satın alıp Müslümanların hizmetine sunduğu doğrudur, ama sûre bunun üzerine gelmemiştir. Zira bu hadise Medine'de olmuştur. Halbuki bu sûre Mekke'de nâzil olmuştur.

Hz. Ebu Bekir efendimiz Mekke'de köle azadı yarışına başla-mış, elinde avucunda ne varsa bu kârlı işe yatırmıştı. Hani Allah'ın Resûlü: ***"Kim bir köleyi azat ederse Allah da onu cehennemden azat eder"*** buyuruyordu ya. Ya da:

"Kim bir köleyi hürriyetine kavuşturursa Allah da o kölenin her bir azasına karşılık onun azalarını da ateşten âzat eder"

Buyuruyordu ya, işte bu yatırımı çok kârlı gören Ebu Bekir efendimiz parasını bu işe yatırıyordu. Efendimizin bu müjdelerine uya-rak Ebu Bekir

efendimiz pek çok köleyi azat etmiştir. Kâfirlerin zulmü altında, çok kötü durumda olan pek çok Müslüman kardeşini özgürlü-ğüne kavuşturmuştur. Hz. Bilal efendimiz de bunlardan birisiydi. Hattâ bu yüzden onun hakkında: ***“Ebu Bekir seyyidüna ve a’take seyyidena”*** der sahâbe. Yâni; “Ebu Bekir bizim efendimizdir ve bir efendimizi de hürriyetine kavuşturmuştur” der. Onun hürriyetine kavuşturduğu bu efendi de Hz. Bilal efendimizdir. Şu İslâm’ın güzelliğine bakın. Daha düne kadar hiçbir değeri olmayan, bir eşya kadar değeri olmayan, insanların tükürüklerini bile lâyık görmedikleri bir Bilal da e-fendi oluyor, onu hürriyetine kavuşturan Ebu Bekir de aynı safta efen-di oluyor. Dünyada bunun bir benzerini daha göstermek mümkün değildir. Köleleri efendi yapıyordu Allah’ın dini.

Evet Ebu Bekir efendimiz malını bu kârlı sahaya yatırım yapın-ca babası Ebu Kuafe der ki: Oğlum, madem ki bunları satın alıyorsun, madem ki para vererek bu insanları hürriyetlerine kavuşturuyorsun. Hiç olmazsa bari bunları kullansan, işini gördürsen. Veya en azından güçlü köleleri satın alsan da onlardan kendine koruyucu bir muhafız grubu yapsan. Bir çete hazırlasan filan deyince Ebu Bekir efendimiz der ki: Baba, vallahi ben öyle bir işimi gördürüyorum ki sen bunu anla-yamazsın. Öyle bir işe yatırım yapıyorum ki yeryüzünde bundan kârlı bir iş düşünmek mümkün değildir diyordu. İşte sûrede bu anlatılıyor, sûre bunu anlatıyor denmiş.

Rabbimiz öteki Mekkî sûrelerin pek çoğunda olduğu gibi sûre-de yine yeminle söze başlıyor. Yeminler burada da söz konusu ama bir önceki sûredeki yeminlerin tam tersi söz konusu burada. Bir ön-ceki sûrede önce güneşe ve onu duhâ’sına yâni aydınlığına sonra da örttüğü zaman geceye yemin edilirken burada bunun tam tersine yâni önce geceye sonra da gündüze yemin ediliyor. Evet sûre iki yeminle başlıyor. Leyl ve nehar’a, gece ve gündüze, erkek ve dişiye yemin e-diliyor. İlk önce karanlığın her yeri kaplayıp bürümesine ve gündüzün gelip ortalığı aydınlatmasına yemin ediliyor, sonra da erkek ve dişinin yaratılışına yemin ediliyor.

Sûrenin başındaki bu yeminlerle anlayabildiğimiz kadarıyla kâ-inâttaki varlıkların birbirlerinin zıddı, birbirlerinin mukabili olduğu anla-tılır. Sema, mukabili arz. Gündüz, mukabili gece. Karanlık, mukabili aydınlık. Kadın, mukabili erkek. İyi, mukabili kötü. Hayır şer, hak bâtıl, mü’min kâfir, güçlü zayıf, beyaz siyah gibi her şey mukabiliyle yaratıl-mıştır. İnsan da böyledir. İnsanda da mü'min ve kâfir olarak, iyi kötü olarak mukabil görüyoruz. Nasıl ki

gece varken onun mukabili yoksa, yâni gece varken onun mukabili olan gündüz yoksa, birinin varlığı di-ğerine izin vermiyor, diğerinin yokluğunu intaç ediyorsa o zaman in-san da ya küfürde, ya da îmanda olacaktır. Çünkü îman ya da küfür-den birinin varlığı diğerinin yokluğunu intaç edecektir. Kişide îman varsa küfür olmayacak, küfür varsa da îman olmayacaktır.

Ama şurasını da biliyoruz ki aslında gündüz asıl gece de ârı-zîdir. Çünkü geceleyin de her şey yerinde durmaktadır. Ama eşya ge-ce tarafından örtüldüğü için olan şeyler görülememektedir. İşte küfür de, şirk de aynen böyledir. Küfür ve şirk îmanın üstünü örten gece gi-bidir. Fıtrat gereği îman üzerine yaratılan insanda asıl olan îman ka-buk mahiyetindeki ârızî olan küfür ve şirkle örtülmektedir. İşte sûre de bu husus anlatılır.

İşte bu sûrede diğer varlıklar gibi insanların da çeşit çeşit oldu-ğu, buna bağlı olarak ta insanların amellerinin çeşit çeşit olduğu anla-tılır. Yâni gecenin gündüzün, aydınlığın karanlığın, kadının erkeğin birbirlerinden farklı oluşları gibi insanların niyetlerinin, say'lerinin, a-mellerinin, hayatlarının da farklı olduğu ve bu farlılık gereği hayatla-rının neticesinin de farklı olacağı anlatılır.

Bu yeminlerin akabinde yeminlerin cevabı olarak üç vasıf, üç sıfat, üç özellik sayılır. Ve bu üç vasfın sahiplerinin kolaya kolayla-nacağı, kolaya erdirileceği yâni cennete kolaylanacağı anlatılır. Sonra üç vasıf daha anlatılır. Bu vasıfların sahiplerinin de zora kolaylanaca-ğı yâni cehenneme kolaylanacağı anlatılır. Sonra da hayat program-larını Allah'ın istediği biçimde, Allah'ın istediğine göre ayarlayanların Allah'ın rıza ve rıdvanına ererek cennete gideceği, aksini yapanların da cehenneme yuvarlanacakları anlatılır.

Şimdi hızlıca sûre üzerinde bir gezinti yapıp tek tek âyetleri ta-nımaya geçebiliriz inşallah.

İnsanın yapacağı ameller ve buna mukabil göreceği karşılıklar konusu, birbirinden kesin çizgilerle ayrılan zıtlıklar halinde vurgula-narak, insanoğlu uyarılmak isteniyor. Allah Teâlâ, gece ve gündüz ile erkek ve dişinin yaratılması üzerine yemin ediyor. Gece gündüze; er-kek dişiye nasıl zıtsa, insanın yaptığı ameller ve göreceği karşılıklar da öylece birbirine zıttır. Sûre insanın, yaradılış mucizesi ile yüz yüze getirilmesiyle başlıyor. Gece ve gündüz birbirine karşı iki mucizedir. Ve insanın ruhunu farklı şekillerde etkilerler. Türlerin karşılıklı iki cins olarak yaratılması da başka bir mucizedir. İnsan aklının kavramakta çaresiz

kaldığı ilâhî hikmet ve inceliklerle dolu, üzerlerine yemin edi-len iki farklı yaratılış: Karanlığı ile ortalığı bürüdüğü zaman geceye, aydınlandığı zaman gündüze. Erkeği ve dişiyi yaratana andolsun" (1,2,3).

Allah Teâlâ; "sizin işleriniz çeşit çeşittir" (4) ayetiyle, insanların yaptıkları şeylerin sebepleri, hedefleri, sonuçları ve hakikatlerinin de-ğişik olduğu gerçeğini bildirdikten sonra, surenin eksenini oluşturan ana meseleye geçiyor. İki farklı insan tipini ve bunların dünya ve ahi-ret hayatında yüz yüze gelecekleri durumları önümüze seriyor. Bu su-renin Hz. Ebu Bekir hakkında nazil olduğu söylendiği gibi, aşırı cim-riliği ile tanınan Ümeyye İbn Halef hakkında nazil olduğu da rivayet edilmektedir. Rivayetler ne olursa olsun burada dikkat çekilmek iste-nen, iki farklı tip insandır: Sıdkı ve cömertliği ile övülmüş olan Hz. Ebu Bekir (r.a), nifak ve cimriliği ile lânetlenmiş Ümeyye İbn Halef ve onun gibileri. Surede, insanın çeşit çeşit çalışmaları iki kısımda gösteriliyor. Her iki kısımda verilen bilgiler, iki insan tipinin davranışlarının temelini oluşturan ve bütününü ihtiva eden bir üslûp ve mahiyette verilmiştir. İnsanın çalışmasından üç şeye yer verilir: a) Onun kendisine ihsan edilen rızıkdan cömertçe sarf etmesi ve servetinde cimrilikten kaçın-ması: "kim Allah yolunda harcar... " (5). b) Kalbindeki Allah korkusu-nun onu yaşamında Allah'ın hoşnut olmadığı her tür davranıştan sa-kındırması: "... ve ondan korkar" (5). c) İyiliği tasdik etmesi: "İyiliği tasdik ederse" (6). Burada iyiliğin manası geniştir. İslâm akidesini kabul etmenin yanında Allah'ın doğru olarak göstermiş olduğu bütün iyiliklere uymayı da ihtiva eder. Böyle yapmakla ona, dünyada ve ahirette her şeyin kolay kılınacağı müjdelenir. Önündeki bütün zorluklar onun için kolaylaştırılır, her şey için de ona tam bir muvaffakiyet verilir: "Biz onu en kolay olana muvaffak kılacağız" (7).

Aynı sıralama ile birinci kısımdaki insan tipinin tam karşıtı olan açıklanır: O cimrilik eder, kendisine ihsan edilen servetlerden infak et-meyi gereksiz görür ve elindekinin mevcudiyetini Allah Teâlâ'ya değil de kendisine bağlar. Allah Teâlâ'nın indirdiğine değil de kulların koy-duğu nizamlara uyup İslâm'ı inkâr ederse, Allah onu dünya ve ahiret-te zorluklardan zorluklara sürükleyecektir: "Fakat kim de cimrilik eder ve Allah'a ihtiyacı olmadığını iddia eder ve en güzel olan "İslâm" akidesini yalanlarsa. Biz, onu zor olana sürükleriz" (8,9,10).

Surenin son bölümünde, bu ayrı yollardan giden insanların akıbetlerinin ne olacağı açıklanır. Kötüler vakitlerini doldurup hesaba çekildikleri zaman, cimrilik edip infak etmekten sakındıkları servetleri onlara hiç bir fayda vermeyecektir: "Helâk olduğu zaman, malı ona asla fayda vermez" (11).

Ayrıca hiç bir mazeret de ileri süremeyeceklerdir. Çünkü Allah Teâlâ her kavme onları kendi dinine çağıran ve azabını gerektirecek yollara sapmaktan sakındıran uyarıcılar göndermiş onları uyarmıştır: "Sizi, alev alev yanan ateşe karşı uyardım" (14). Müminin mükâfatı ise memnun kalacağı ve hoşnut olacağı şeylerdir: "Elbette kendisi de hoşnut olacaktır" (21). Çünkü o Allah'a karşı gelmekten şiddetle sa-kınmış, infak ederken, gösterişten uzak kalarak, bunu yalnız O'nun rı-zasını kazanmak için yapmıştır: "Ki o malını temizlemek için verir. An-cak o çok yüce Rabbinin rızasını kazanmak içindir" (18-20).

Allah Teâlâ, insanların görecekleri mükâfatların ve cezaların müsebbibinin yine insanların kendileri olduğunu bildirir. Çünkü Allah Teâlâ, insanlara doğru yolu göstermiştir: "Doğru yolu göstermek Bize aittir" (12). İşte bu minval üzere devam eden sûrenin âyetlerini inşal-lah tek tek tanımaya çalışalım. Tanıdıkça doğrudur diye îman edelim ve bu îmanlarımızla hayatımızı düzenleme kavgası içine girelim in-şallah.

1. "Kararıp ortalığı bürüdüğü zaman geceye andol sun."

Kapladığı zaman geceye yemin olsun ki. Bürüyüp örttüğü zaman geceye yemin olsun ki. Demek ki gece bir şeyleri örtecek, bir şeyleri kapatacak. Eşyayı, varlıkları, düşünceyi, ışığı, zevki, eğlenceyi, her şeyi örttüğü zaman geceye yemin olsun ki.

2. "Açılıp aydınlattığı zaman gündüze andolsun,"

Açtığı zaman, açımlandığı, açılıp, aydınlattığı, açığa çıkardığı zaman da gündüze yemin olsun ki. Güneşi ortaya çıkarttığı zaman gündüze yemin olsun ki. Ya da gecenin örttüğü varlıkları, eşyayı cilâlayıp açığa çıkardığı zaman, her şeyi görünür hale getirdiği zaman da gündüze yemin olsun ki.

Öyleyse gece ve gündüz Allah'ın iki ayrı âyetidir. Sadece Allah'ın egemen olduğu, sadece üzerlerinde Allah'ın sözünün geçtiği, başka hiç kimsenin sözünün geçmediği iki âyet. Egemenlik bizdedir, hâkimiyet bizdedir diyen yeryüzü tanrılarının, yeryüzünün yapay tanrı ve sahte tanrıçalarının zerre kadar söz geçiremeyecekleri iki âyet… Bu kelimelerle esrar dolu, bilinmez kâinâtı tanıtıyor Rabbimiz. "Ey kul-larım, sizin hiç müdahale edip değiştiremediğiniz, gece ve gündüz be-nim âyetlerimdir. Onlar sadece bana teslim olup, bana boyun

bükmüşlerdir. Gece ve gündüzü peş peşe getiren Allah'tır. Geceye ve gündüze ferman eden, bu kâinât çarkını hiç durmadan çeviren, döndüren O'dur."

Gece ve gündüz… Bu ikisinin bizim hayatımızda fonksiyonu çok büyüktür. Birinde mesaj alınacak, diğerinde bu mesaj uygulanacak. Gece Allah'la istişare edilecek, gündüz de bunun kavgası verilecek. Gece Kur'an okunacak, Allah'tan mesaj alınacak, plan, program yapılacak, gündüz de bu program aynen icra edilecek. Bugün de öyledir. İnsanlar bugün de okuyorlar, bugün de mesaj alıyorlar, ama mesaj alınan Rabler farklıdır. Bugün de insanlar gece mesaj alıyorlar ama alınan mesaj kaynakları farklıdır. Allah'ın Kitabından değil de filan ya da falan kaynaktan, TV'den mesaj alıyorlar ve gündüz vakti bu kaynaklardan aldıkları mesaja uygun bir hayat yaşamaya, onların kavgasını vermeye çalışıyorlar.

Dikkat ederseniz önce geceden bahsetti Allah, sonra gündüzü hatırlattı. Önce geceye yemin etti, sonra da gündüze yemin etti. Yani geceden sonra gündüzün geldiğini, zulmetten sonra aydınlığın geldiğini anlattı. Zulmetten nûra, karanlıktan aydınlığa geçiş merhalesini anlattı. Bunun manası şudur: "Ey Müslümanlar! Küfrün, şirkin, inkârın ve ilhadın çevrenizi kaplayıp sizi boğacak hale gelişine sakın üzülmeyin, sakın ümitlerinizi yitirmeyin! Bilesiniz ki gündüzü getirerek geceyi yok eden Allah, gündüzle geceyi kovan Allah, İslâm'ın nûruyla elbette tüm âlemleri aydınlatacak, sizin çevrenizi de aydınlatacaktır. Gündüzle geceyi kovan Allah, buna güç yetiren Allah elbette sizi de çepeçevre kuşatan bu zulmetlerden, bu karanlıklardan, bu olumsuz şartlardan kurtaracak, sizin hayatınızda da zulmetleri kovup güneşler doğduracaktır. Bu konuda en ufak bir şüpheniz olmasın!"

Sûre, o günün bunalmış Müslümanlarına, zulmetler içinde kıv-ranan, işkence ve sıkıntılar altında inleyen mustaz'af'ları bu müjdeyi getiriyordu. İşte sûreyle gelen bu müjde, kâfirlerin ağır zulüm ve işkenceleri altında bunalmış mü'minleri harekete geçiriyordu. Onlar bu müjdelerle İslâm'a daha bir ciddi sarıldılar. İnşallah bugün bu âyetlerle tanışan, bu âyetlerin mesajını kavrayan Müslümanlarda da aynı du-rum gerçekleşecektir. Günümüz Müslümanları da içinde bulunduğu durum ne olursa olsun, şartlar ne kadar kötü olursa olsun, karanlıklar ne kadar yoğun olursa olsun, çevrelerinde ne kadar zâlim ve despot bulunursa bulunsun, inkâr ve ilhad ne kadar yükselirse yükselsin Allah'ın izniyle bir gün bu gecenin kovulup gündüzün geleceğini, Allah'ın nurunun tamamlanacağını göreceklerdir.

Bir gün mutlaka hak güneşi doğacak, hak tecelli edecek, hakkın hâkimiyeti gerçekleşecek ve karanlıklar yok olup gidecektir. Ama unutmayalım ki karanlığın kaybolması yavaş yavaş olur. Resulullah'ın hayatında da aynen böyle olmuştu. Önce Hatice'de, sonra Ebu Bekir'de, sonra Ali'de, sonra Bilal'da, sonra Zeyd'de, sonra Habbab'da karanlıklar kaybolup aydınlıklar belirdi. Önce birer birer oldu. Bir mahalle, bir mahalle daha derken, sonra öyle bir zaman geldi ki tüm şehrin duvarları yıkılıverdi de herkes aydınlanıverdi. Aydınlığın gelmesine engel olan tüm duvarlar, tüm engeller, tüm tâğutlar, tüm putlar yıkılıverdi. Sonra tüm Bizans, tüm İran, tüm Roma yıkılıverdi.

İşte Rabbimiz buna yemin ediyor. "Yemin olsun ki gecenizin zifiri karanlığını gündüzle yok edeceğim," diyor Rabbimiz. Sonra:

3. "Erkeği ve dişiyi yaratana andolsun ki,"

Bir de erkeği ve kadını yaratana yemin olsun ki. Erkeği ve ka-dını yaratana ya da yaratışına yemin olsun ki. Erkeğin ve kadının yaratılışına yemin olsun ki. Kendine has özellikleriyle, vücut hatları ve ayrı karakterleriyle erkeği ve kadını yaratışına yemin olsun ki.

Rabbimiz burada kendi yaratıcılığına, kendi hikmet ve kudretine yemin ediyor. O insanı hiçbir örneği olmadan yaratmış ve terkibini tamamlamıştır. Düşünün, akıldan, fikirden, iradeden, bilgiden mahrum iki damla suyun erkek ve kadın olması gerçekten akıllara durgunluk veren bir şey. Kimse inanmaz buna. Ana rahme atılan bir damla sudan erkek ya da dişi olarak bir insan meydana geliyor. Ana maddeleri olan nutfe aynı olduğu halde bu bir damla sudan erkek ve dişi yaratılıyor. Şuraya bir damla su koysalar ve deseler ki işte bunun için-den eli ayağı, gözü kulağı, eti derisi, kemiği olan, konuşan, gülen, ağ-layan, hisseden, îman eden, küfreden, erkek olan, kadın olan bir insan çıkacak. Hiç kimse buna inanamaz. Yahu iyi de bunun eti nerede? Kemiği nerede? Kasları nerede? Gözü, kulağı nerede? Aklı, şuuru nerede? Erkekliği, kadınlığı nerede? diyerek şaşkınlığını ortaya koymaktan kendini alamaz.

Ama dost da düşman da, mü'min de kâfir de biliyor ki Allah bu insanı işte bu bir damla sudan meydana getiriyor. Bu bir damla suya erkek ol! Ya da kadın ol! diyor ve sonunda Rabbimizin fermanıyla biri-si erkek, diğeri de kadın oluyor. Bunu Allah'tan başka kimse yapa-maz. Erkek nasıl erkek oluyor? Kadın nasıl

kadın oluyor? Bu dengeyi kim ayarlıyor? Bize kalsaydı bu dengeyi çoktan bozardık biz. İstatistik yapılmış, savaşsız toplumlarda daha çok kadın doğuyormuş, savaş yıllarında da ziyadesiyle erkek doğuyormuş. Elbette ayarlayan ayarlı-yor bunu, kimsenin müdahale imkânı olmayan bir konu. Tüm doğumların yüzde kırkı erkek olsun, yüzde kırkı kadın olsun, yüzde yirmisi de karışık olsun demeye kimsenin hakkı yoktur. Allah hikmeti gereği dilediği gibi ayarlıyor bunu. Meninin içine bu sistemi koyan Allah, dilediğini erkek, dilediğini de kadın yapıyor. Ne yaptığını, ne yapacağını bilen Rabbimiz bu dengeyi çok güzel kuruyor. Öyle değil mi? Eğer yeryüzünde sadece erkek veya sadece kadın olsaydı o zaman insan türünün kökü kesilirdi.

Bu yeminlerden sonra bakınız Rabbimiz çok önemli bir konuyu anlatacak. Yani bu yeminlerin cevabı gelecek. Neymiş mesele? Neden yemin etti Rabbimiz? Konu ne?

4. "Doğrusu sizin sa'yiniz, çalışmalarınız çeşitlidir."

İşte yeminlerin cevabı budur. İşte bunu söylemek için, insanların dikkatlerini bu konuya çekmek için yeminler etti Rabbimiz. Geceye, gündüze, erkeğin ve dişinin yaratılışına yemin ettikten sonra buyurdu ki: "Ey insanlar doğrusu sizin sa'ylerinizde çeşitlilik vardır. Şüphesiz ki sizin sa'yiniz, sizin çalışmalarınız, sizin mesaileriniz, sizin ni-yetleriniz, hedefleriniz, uğraşlarınız, işiniz, aşınız, amelleriniz, gidişiniz, gelişiniz, hayat anlayışınız, planınız, programınız çeşit çeşittir, farklı farklıdır."

Sizin çalışmalarınızda farklılık var, çeşitlilik var. Zira insanda irade vardır. Allah insanı diğer varlıklardan farklı olarak doğuştan iradesi altında yaratmıştır. Melekler, ay, güneş, yıldızlar, hayvanlar, bitkiler, dağlar, taşlar hep düzenlidir. Bunların hayatlarında biteviyelik vardır, yeknesaklık vardır. Çünkü bunlarda irade yoktur. Bu varlıkların boyunlarındaki kulluk iplerinin ucu doğuştan Allah'ın elindedir. Bütün bu varlıklar insandan çok daha güçlü, çok daha büyüktürler ama iradeleri olmadığı için Rablerine itiraz edemezler, yaratıcılarına yan çizemezler, yaratılış gâyelerinin dışına çıkamazlar. Zoraki Allah'a kulluk yapmaktadırlar. Ama insan öyle değildir. İradesi gereği onda yeknesaklık değil çeşitlilik vardır.

Çeşit çeşittir insanlar. Kimisi iyidir, kimisi kötüdür. Kimisi mü'-mindir, kimisi kâfirdir. Kimisi uyur, kimisi savaşır. Kimisi tesettürlüdür, kimisi açıktır.

Kimisi zulmeder, kimisi zulmü yok etmek için çırpınır. Kimisi âlimdir, kimisi ilme düşmandır. Kimisi mü'mindir, kimisi kâfirdir. Kimisi müşriktir, kimisi münâfıktır, kimisi müraidir. Kimisi cesurdur, ki-misi korkaktır. İşleriniz, amelleriniz, durumlarınız, say'leriniz çeşit çeşittir sizin.

Kiminiz şaraptan hoşlanır, kiminiz kadından. Kiminiz mevkiden hoşlanır, kiminiz makamdan. Kiminiz futbol maçından, basından, yayından, televizyondan hoşlanır. Kiminiz elbiseden, giyimden, kuşamdan, gezmeden, tozmadan, yeme-içmeden hoşlanır. Kiminiz protokol-den, protokolle düşüp kalkmaktan zevk alır. Kiminiz görülmekten, gösterilmekten, haberdar olmaktan, haberdar edilmekten zevk alır. Kiminiz meyhaneden, kumarhaneden, fâiz haneden hoşlanır. Kiminiz mescitlerden, âyetten, hadisten hoşlanır. Kiminiz sarıktan, cübbeden hoşlanır, kiminiz hüküm verdiğinde âdil davranmaktan, çoluk-çocuğu-nu cennete hazırlamaktan, Allah adına birileriyle beraber olmaktan, Allah adına birilerine din ulaştırmaktan hoşlanır.

Hâsılı sa'yiniz farklıdır sizin. Sa'y deyince elbette Hacer annemizi ve onun sa'yini hatırlamak zorundayız. Safa'yı, Merve'yi, Zemzem'i hatırlamak zorundayız. Öyleyse sizin sa'yleriniz farklıdır. Yani sizlerin Safa ve Merve'leriniz farklıdır. Sa'y farklı olunca elbette Safa ve Merve'ler de farklı olacaktır. Safa ve Merve'ler farklı olunca da bu say'lerin sonunda elde edilecek Zemzemler farklı olacaktır. Kim nerede sa'y ediyorsa, ne adına sa'y ediyorsa sonunda bulacağı zemzemi de o olur. Meselâ iki banka arasında sa'y eden kişinin veya eviyle banka arasında sa'y eden, yani evi Safa, bankayı da Merve bilen kişinin sonunda bulacağı Zemzem fâizdir, bellidir.

Veya meselâ tekele sa'y eden kişinin sonunda bulacağı zemzem de bellidir, içkidir, şaraptır. Paris'ten Safa ve Merve edinen, oraya sa'y eden, gidip gelen kişinin sonunda bulacağı zemzemi de parfümdür, modadır, Madonna'dır, Maradona'dır. Veya carkını curkunu kurmuş, sadece eviyle dükkanı arasında sa'y eden ve bunun dışında hiçbir derdi, hiçbir hedefi olmayan bir kişinin de sonunda bulacağı zemzem paradır, puldur, Marktır, Dolardır, attır, arabadır, fiyattır.

Safa'nız ve Merve'niz neresiyse, sa'yiniz neye ise elbette onun karşılığını göreceksiniz. Onun içindir ki sizin sa'yiniz çeşit çeşittir. Kim nereyi sevmişse, kim nerede sa'y ediyorsa, ne adına koşturuyorsa, kafasındaki hedefi neyse zemzemi oradan içecektir. Hani bir adamın oğlu babasını kandırıp camiye kadar

götürmüş de, tam caminin kapısına geldiklerinde işin farkına varan adam oğluna öyle diyormuş: “Evlât ne olursun bu yaştan sonra bana bu işi yaptırma! Bu yaştan sonra beni camiye sokma!” Demek ki cami, adamın sa’yinin bittiği yermiş.

Peki acaba bizim sa’yimiz neresi? Sizin sa’yiniz neresi? Ya da bu sa’ylerinizin Safa’sını Merve’sini kim belirliyor? Safa’nızı Merve’nizi kim belirliyor? Safa’larınızı Merve’lerinizi din mi belirliyor? Allah ve Resûlü mü belirliyor? Yoksa kendiniz mi belirliyorsunuz? Yani ne yapacağınızı, re alacağınızı, ne satacağınızı, hangi mesleği seçeceğinizi, nerelere gideceğinizi, nerelere geleceğinizi, nerelerde duracağınızı, nerelerde yürüyeceğinizi kim belirliyor? Yaptıklarınızın ve yapmadıklarınızın yaptırıcısı ve yaptırmayıcısı kim? Hayatınızı, niyetlerinizi, hedeflerinizi, programlarınızı belirleyen kim? Çünkü işte Allah buyuruyor ki, pek çok sa’y çeşidi vardır. Buna göre sizin sa’yleriniz, sizin gi-dip gelmeleriniz, koşturmalarınız hangisinden? Unutmayın ki yarın in-sanlar bu sa’ylerine göre değerlendirilmeye tabi tutulacaklardır. Bakın Tâ-Hâ sûresinde Rabbimiz o hususu şöyle anlatır:

“Rablerine suçlu olarak gelen bilsin ki, cehennem onun içindir. Orada ne ölür, ne yaşar. Rablerine inanmış ve yararlı iş yaparak gelenlere, işte onlara, en üstün dereceler, içlerinden ırmaklar akan, içinde temelli kalacakları Adn cennetleri vardır. Bu, arınanların mükafatıdır.”

(Tâ-Hâ, 74,76)

Yine bakın Câsiye sûresinde de şöyle buyurulur:

“Yoksa, kötülük işleyen kimseler, ölümlerinde ve diriliklerinde kendilerini, inanıp yararlı iş işleyen kimseler ile bir mi tutacağımızı sandılar? Ne kötü hüküm veriyorlar!”

(Câsiye 21)

Seyyiate bulaşan, kötü yolda sa’y eden, durmadan kötülük iş-leyen kimseleri Allah’ın istediği biçimde îman eden ve bu îmanlarını yaşamanın kavgasını veren, Allah’ın istediği biçimde sa’y eden, Safa-sını Merve’sini Kitapla belirleyen, yani îmanlarını hayata aktarabilme adına salih ameller işleyen

kimselerle bir mi tutacağız? Bunların hem hayatları, hem de ölümleri müsavi olacak öyle mi? Öyle mi hesap ediyorlar? Öyle mi zannediyor bu insanlar? Ne kadar da kötü hükmediyor bu insanlar?

Yani şimdi biz Allah adına ve Allah'ın belirlediği yasalar istika-metinde sa'y eden Müslümanları, sa'ylerini, hayat programlarını kendileri belirlemeye kalkışan kâfirlerle denk mi tutacağız? Müslümanları mücrimler gibi mi kabul edeceğiz? Mümkün mü bu? Deli misiniz siz? Aklınız ermez mi sizin? Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın peygamberine îman eden, Kitap ve Peygamberle birlikte olan, hayatını Kitap ve Peygamberle düzenleyen kimseyle Kitaba ve Peygambere sihir diyen, sihirbaz diyen birini denk tutacağız ha? Allah'ın kitabıyla yol bulan kimseyle kitabı reddedip kendi kendine yol bulmaya çalışan kimseyi bir tutacağız ha? Allah'a müracaat ederek yaşayan kimseyle Al-lah'ı reddedip nefsine, şeytanlara, hevâsına, toplumuna, tâğutlara, modaya, âdetlere ve tüm yeryüzü tanrılarına uymaya çalışan kişiyi bir kabul edeceğiz ha? Olacak şey mi bu? Ne kötü hükmediyor bu insanlar? Hayır hayır! Biz Müslüman'la kâfiri asla denk tutmayacağız. Müs-lümanın sa'yi ile kâfirin sa'yini asla bir kabul etmeyeceğiz. İkisinin sa'-yinin neticelerini asla bir yapmayacağız. Ne hayatında, ne de ölümün-de bu ikisi birbirine denk tutulmayacaktır.

Müslüman olan, teslim olan, iradesini Allah'a teslim eden, oylamasını Allah'tan yana kullanan, Allah'ın seçimini kendisi için seçim kabul eden, Allah'ın kendisi adına yeryüzünde aldığı kulluk maddelerini uygulamaya çalışan kimse, sa'yini, hayat programını, Safa'sını Merve'sini Allah'ın belirlediği kişidir. Kâfir de sa'yini, hayat programını, Safa'sını, Merve'sini kendisi belirleyen ve Allah'ın hayat programını reddeden kimsedir. Şimdi böyle bir Müslüman'la suçlu olan, kötülük işleyen, kötülük peşinde koşan, reddeden, baş kaldıran, isyan eden, itiraz eden, kabule yanaşmayan birini kesinlikle bir tutmayacağız, diyor Rabbimiz.

Bundan sonra Rabbimiz işte bu çeşitlilik arzeden, farklılık arz eden insanları ikiye ayıracak. İki insan tipi anlatacak. Üç sıfat, üç özellik sayacak ve bu üç özellik sahiplerinin kolaya kolaylanacağını, cennete kolaylanacağını anlatacak. Sonra bir üç özellik daha sayacak ve bu özellik sahiplerinin de zora kolaylanacağını, yani cehenneme kolaylanacağını anlatacak. Bakın şöyle buyuruyor:

5-6. "Kim verir ve muttaki olursa ve hüsnâyı tasdik ederse biz onu

kolaya kolaylayacağız."

Birinci tip insanı anlatıyor Rabbimiz. Neymiş bu insanın özelliği? Elinde bulunandan Allah yolunda verdi ve Allah'tan korktu. Mülkün gerçek sahibini bildi ve muttaki oldu. Mülkün sahibinin koruması altına girdi. Allah'la yol buldu, yolunu Allah'a sordu. Malla ve sahip olduklarıyla ilişkisini Allah'ın istediği biçimde ayarladı. Malı konusunda söz sahibi bildiği Allah'ın istediği yerlerde malını harcadı ve bu harcayışında da sadece Allah hatırını tercih etti.

Evet:

İçinizden kim verirse. Neyi? Allah kendisine ne verdiyse onu verirse. Allah'ın verdiğini verirse, yarım ekmek, çeyrek ekmek, bir hurma, yarım hurma verirse. Allah kendisine güç mü verdi? Onu verirse. Bakış mı verdi Allah? Onu verirse. Dil mi verdi? Onu verirse. Bil-gi mi verdi? Boş zaman mı verdi? Çocuk mu verdi? At, araba mı verdi? Onu Allah yoluna verirse ama muttaki olarak, onu benimseyerek, Allah'tan korkup O'nun adına yaparsa, Allah için verirse. Verdiğini Al-lah hatırına verirse ve bir de:

Hüsnâyı tasdik ederse. Peki Hüsnâ nedir? Nedir bu tasdik edi-lecek Hüsnâ?

1. Hüsnâ en güzel kelimedir. Hüsnâ, kelime-i tayyibedir. Hüs-nâ, ***"La İlâhe illallah Muhammedun rasulullah"*** kelimesidir. Kim buna inanırsa. Ama sadece îman da yetmez, onu tasdik ederse. Yani bu îmanını eyleme dönüştürüp amel haline getirirse. Çünkü tasdik, îmanın eylemidir. Tasdik, îmanın ispatıdır. İnandığı ve eyleme dönüştürdüğü kelime-i tevhid hatırına malından Allah yolunda verirse.

2. Hüsnâ, cennettir. İşte bir kişi cennete inanır, cenneti tasdik eder ve cennet hatırına verirse. Cennete götürücü bir niyetle verirse.

3. Hüsnâ, Peygamberin hayatıdır. Bir kişi Peygambere îman eder, Peygamberi tasdik eder, onun örnekliliği, ona imtisâl ve onun yolunun yolcusu olma, ona ittiba adına, onun hatırına verirse.

4. Hüsnâ salât, zekât, oruç demektir. Kişi bunları tasdik ederek verirse.

5. Hüsnâ dindir, Kur'andır, Sünnettir. Kişi bunları tasdik eder, doğrudur der

ve bu doğru bildikleri hatırına verirse.

6. En son olarak hüsnâ, verene Allah'ın bolca vereceğine îmandır. Bugün Allah için veren kişiye hem bugün hem yarın, hem dünyada hem de kıyamet günü Allah'ın kat kat vereceğine îmandır. Ben bugün verirsem yarın Allah bana kat kat verecektir gerçeğine inanır ve bunu tasdik ederse. Bakın hüsnânın bu mânâya geldiğini Yunus sûresi şöyle anlatır:

"Muhsinlere (İyi davrananlara); daima daha iyisi ve üstünü verilir. Onların yüzlerine ne bir karanlık, ne de zillet bulaşır. İşte onlar cennetliklerdir, orada temelli kalırlar."
(Yunus 26)

Muhsinler için hüsnâ vardır ve de daha fazlalık vardır, diyor Allah. Muhsin, Allah'ı görüyormuşçasına O'na kulluk yapandır. Yani hayatının tümünde Allah'ı görmediği halde O'nu görüyormuşçasına, Allah'ın huzurunda olduğunun şuurunda olur ve her anının Allah'ın kontrolü altında olduğunu bilir ve böylece yaptıklarını Allah için yapar, Allah'a lâyık olarak yapar, böyle bir hayat yaşarsa, Allah kontrolünde olduğunun bilincine ererse. Yani inancı amele dönüştürürken Allah huzurunda olduğu şuurunda olduğunu unutmadan o ameli Allah adına ve Allah'a lâyık olarak icra ederse. Kişi, dünyada da, ukbâda da Allah'ın dâvetine icabet ederek, dünyada da ukbâda da selâm ve selâmet olan, Allah'ın selâmet yurdu olan cennetine evet diyerek ve bunun gereği olarak da Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşarsa:

7. "Biz onu kolaya kolaylayacağız"

Dikkat ederseniz Rabbimiz bu bölümde üç özellik saydı. Kim verirse, ama muttaki olarak, Allah adına ve Allah'ın yol gösterdiği biçimde verirse, sonra da hüsnayı tasdik ederse, tasdik ettiği hüsnâ ha-tırına verirse işte biz onu kolaya kolaylayacağız buyurdu.

Öyleyse bir düşünün. Son bir ayda ne verdiniz? Bir düşünün. Veya bırakalım geçmişi, son bir hafta içinde, son bir gün içinde, meselâ bugün Allah için hüsnâ hatırına ne verdiniz? Hüsnâ hatırına nelerinizden vazgeçebildiniz?

Nelerinizi fedâ edebildiniz? Bir düşünün.

Bakın Allah diyor ki, vereni kolaya kolaylayacağız. Bu vereni kolaya kolaylayacağız ifadesini şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1. Allah o kişinin yolunu kolaylaştıracaktır. Girdiği İslâm yolunu ona kolay getirecektir. Zaten kolay yol, insanın fıtratına uygun olan yoldur. Kolay yol, insanı da, o yolu da yaratan Allah'ın belirlediği yoldur. Kolay yol, yolun da, insanın da sahibinin razı olduğu yoldur. Bu yol asla insana zor gelmez. Çünkü insanın fıtratı bu yola hazırlanmış ve ayarlanmıştır. İşte zaten aslı kolay olan bu yolu kişiye kolaylaştıracaktır Rabbimiz. O kişinin hayatını kolaylaştıracaktır. Öyle bir hayat ki, kazanması kolay, harcaması kolay, namazı kolay, ikramı kolay, terbiyesi kolay. Tüm hayatı kolaylaşıverecek o kişinin.

Hanımını kolayca terbiye edecek, hanımı ve çocukları kolayca kendisine itaat edecek, çocuklarını kolayca terbiye edip eğitecek, rız-kını kolayca kazanacak, namazını kolayca kılacak, orucunu kolayca tutacak, zekâtını kolayca verecek, problemlerini kolayca çözecek, ko-layca karar alacak, kolayca uygulayacak. Allah'ın rızasının nerede ol-duğunu kolayca bilecek ve hemen ona kolayca yöneliverecektir. Yani Allah onun girdiği bu İslâm yolunu, kulluk yolunu kolaylaştıracak, o yolda yürüyüşünü kolaylaştıracaktır. Hiç zorlanmadan Allah'a kulluğunu icraya onu muvaffak kılacaktır. Artık o kişiye namaz kılmak değil, namazını vaktinde kılamamak zor gelecektir. Malını temizlemek ve Rabbinin hatırını kazanmak üzere zekât vermek o kişiye o kadar kolay gelecek ki, veremediği zaman üzülecek, zor gelecek. Örtünmek çok kolay gelecektir. Allah tüm şartları onun için kolaylaştırıverecektir.

Sahip olduklarından veren, takvâya sarılan, güzelliği benim-seyen kişi ve toplumlar için hayat kolaylaştırılır; onların yüsre ulaşma-ları rahatlıkla sağlanır. Kur'an, bu konuyu ifâde ederken "yüsrün tey-sîri" deyimini kullanıyor ki bu yüsrü yüsr ile elde etmeyi sağlamak de-mektir. Kolayı sevip aramak yetmez, kolayı elde etme kolaylığını da yakalamak lâzımdır. İşte, Kur'an bu sırra dikkat çekiyor: Cimrilik yolu-nu seçen, insanlarla hiçbir madde ve gönül alışverişinde bulunmayan, güzelliği yalanlayıp gerçek güzele sırt çeviren kişi ve toplumlar ise zora, zorluğa sürülür. Kur'an burada "usrün teysîri" deyimini kullanıyor ki, zorluğu kolay zannettirmek demek olur. İnsanoğlu, kuruntu, gaflet ve yanlış bilgilerin tutsağı haline gelince, zoru kolay sanabilir ve hiç farkında olmadan başına binlerce sıkıntı ve problem sarabilir.

Arkadaşlar, unutmayalım ki iman cesârettir, takvâ sahibi olmak güçlü olmaktır. Mü'min inanır ki, Allah zoru kolaylaştırır, kolayı zorlaştırır; bütün bunlar İlâhî hikmet ve sünnetullah dâhilinde ortaya çıkar. Hayattaki zorlukların kolaylaştırılmasının adı İslâm'dır. Şeytan olumlu bir şeyi terk ettirmek için onu zor gösterir. İnsan zordan kaçmaya meyillidir. Ama bu şeytanî/ nefsî oyuna gelmeyen nice insan sebat ve ısrar ederek başarılı olmuş, bir zamanlar kendisinin veya başkalarının zor dediğinin hiç de zor olmadığını anlamış ve ispat etmiştir.

Günümüzde İslâm'ı yaşamak ve hayata geçirmekle ilgili zor-luk, dinin ve dinî kuralların zorluğundan ileri gelmiyor; İslâm düşmanı egemen güçlerin ve tâğûtî düzenlerin, müslümanların dinlerini yaşa-ması önüne sayısız engeller koymasından, baskı ve zulümlerinden kaynaklanıyor. Dinin yaşanması zorlaştırılıp haramlar, mecbûrî istika-met işaretleriyle topluma dayatılınca kısır döngü şeklinde hayatın her alanı da zorlaştırılmış oluyor. Kolaylık, gerçek din için geçerlidir. Dini parçalara ayırmak veya infak, sâlih amel ve takvâ gibi esasları ihmal etmek, sünnetullah gereği kolaylık yolunu terk etmektir. Din, bir bütün olarak kolaydır. İlâve veya eksiltmelerle değiştirilen, atma ve katma-larla dejenere ve tahrîf edilen bu din Allah'ın râzı olduğu, tamamlan-mış İslâm dini olmaktan çıktığı için kolaylık da kaybolur. Namaz kıl-mayan kimsenin, fahşâ ve münkerden uzaklaşması zordur. Oruç tut-mayanın sabırlı olması ve cihada hazırlanması kolay değildir; aynen zekât vermeyenin, infak etmesi ve fedâkârlık göstermesinin zor oldu-ğu gibi. İbâdetlerle güçlenmeyen ve fıtratındaki güzelliği korumayan bir insana İslâm'ın bazı emir ve yasakları zor gelebilecektir. Temel gı-dalarla yeterli şekilde beslenmeyen, vücut için zarûrî yiyecekleri ye-meyen kimse gerekli enerjiye sahip olamadığı için za'fiyetten dolayı nasıl basit işleri yapmakta zorlanırsa, mânevî/rûhî gıdalarını almayan kimse de mânevî ve psikolojik za'fiyetinden ötürü, aslında hiç de zor olmayan görevleri yerine getirmekte zorlanacaktır.

Allah'a kulluğun zor olduğunu zannedenler, nasıl zorluklar için-de kıvranıyorlar, farkında değiller. Hakkı görmek istemedikleri için, bâtıl kendilerine şirin, din de zor geliyor. Kula kulluk ve kendi gibi ya da daha aşağılarına boyun eğmek, insan fıtratına ve onuruna ters ni-ce zorlukları bu insanımsılar nasıl değerlendiriyorlar? Stres ve bunalımlar, psikolojik rahatsızlıklar, ahlâkî problemler, maddî kayıplar, hastalıklar, bitmeyen şikâyetler... Hep gayri İslâmî yönelişlerin bu dünyadaki zorluklarıdır. Şeytan, güzel amelleri zor göstermeye çalıştığı gibi, fâsıkların da amellerini süsler, zorları kolay zannettirir. İçki içmek ve sonrasına katlanmak hiç de kolay

olmadığı halde, şeytan içkiyi güzel ve kolaylık gibi sunabilir. Fâhişelik ve onlarla zinâ etmek, AIDS gibi riskleriyle, maddî-mânevî pislik ve sıkıntılarıyla hiç de kolay bir şey olmasa gerektir.

İslâmî hayatı ve hayatın İslâmîleştirilmesini aşırı idealize et-mek de dini zorlaştıran başka bir etkendir. Toplumun tümü veya ö-nemli bir bölümünün harekete geçmesiyle ya da bir kıyamla gerçekle-şebilecek şeylerin suçunu karşımızdaki müslüman bireylere atfetmek ve bunları şikâyet tarzında, sıkıntı ve görev kaçkınlığı olarak sunmak, mükemmeliyetçilik, hem hastalıklı bir tipi ortaya çıkarmakta ve hem de hastalıklı/ütopik/hayata uygulanamayan ideal bir din anlayışını do-ğurmakta ve dini yaşamanın imkânsızlığı vurgulanarak din zorlaştırıl-maktadır. Kendini dâvet ve tebliğ görevini yüklenmek zorunda hisse-den, samimi, ama *"kolaylaştırın, zorlaştırmayın!"* ilkesinden ve bunun nasıl pratize edileceğinden habersiz genç, aşırı idealize edilmiş, zor bir tablo ile, "cihad, İslâm devleti, tâğutlara savaş, zorluklara tâlip ol-mak..." kavramlarının öne çıktığı dini sunmakta, muhâtabını da suçla-makta ve ilk elde ve hemen çok şey beklemektedir. Bu tavır, bırakın "çok"u, "az"ın bile oluşmasına engel olmakta, hattâ bazen eldekinin bile gitmesini neticelendirmektedir.

Bu tavrın bir benzeri, bazı müslümanların bireysel İslâmî yaşa-yışı için de söz konusudur. Güçlü iman, sabır, ibâdetlere özen, ahlâkî tutarlık, insanî ilişkilerde düzey gibi hususlarda yeterli olmadığı ve mânevî/psikolojik altyapı eksikliği ve bazen hastalıklı ve zigzaglarla dolu tavırlarına rağmen, dozu yüksek tutulmuş nâfile ibâdetler, fazla infak, fedâkârlık ve aşırı faâliyet içinde ezilebiliyor, ifrattan tefrîte yu-varlanabiliyor. Belirli bir zaman sonra da, bir müslümanın asgarî gö-revlerini bile terk eden çizgiye gelebiliyor. Hâfızlığa zorlanıp, insanî ve İslâmî olmayan usûllerle zorla hâfız yapılan nice gencin, hayatı bo-yunca Kur'an'dan ve dâvâdan uzak yaşaması gibi durumlar hep dinin zorlaştırılması ve idealize edilmesiyle ilgili problemlerdir.

İslâmî faâliyet ve hizmetlerde dâvânın yükü ve sorumluluğu fe-dâkâr ve gayretli bir tek kişinin üzerine yüklenmekte, onlarca insanın yapacağını bu bir kişi aşırı zorluklarla yerine getirmektedir. Cemaatin diğer fertleri de sadece onu eleştirip onun moralini bozmaktadır. Bu-nun sonucu olarak üzerine aşırı yük yüklenen kişi maddî ve mânevî yönden yıpranmakta ve bir zaman sonra ister istemez bir köşeye çe-kilip pasifize olmakta, hattâ bazen dâvâdan, faâliyetten soğumaktadır.

Daha önce Beled sûresinde Rabbimiz, "Şu nankör insana bir bakın ki o Akabe'yi aşamadı. Akabe'nin hakkından gelemedi. O zor geçidi ikdiham edemedi" buyurarak kulluğun zorluğundan söz ediyordu ya, bakın burada işte böyle yaşayan insan için bu yolun artık çok kolaylaştığını anlatıyor.

Nahl sûresinde de bu husus şöyle anlatılıyordu:

"Kadın, erkek, inanmış olarak kim iyi iş işlerse, ona hoş bir hayat yaşatacağız. Ecirlerini yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz."
(Nahl 97)

Meryem sûresinde de şöyle buyruluyor:
"İnanıp yararlı iş işleyenleri, Rahmân, sevgili kılacaktır."
(Meryem 96)

Onlar hem dünyada hem de âhirette çok güzel ve kolay bir ha-yat yaşayacaklardır. Çünkü iyi insanları herkes sever. Hayatını Allah için yaşayan, Allah'ın istediği biçimde yaşayan bir insan herkes tarafından sevilip sayılır ve herkes tarafından takdir edilir. Şu anda bile bi-zim yerli kâfirlerin, şerli kimselerden korktukları için parayla alâkalı veya çok önemli makamlara böyle Müslümanları aradıklarını görüyoruz.

2. Bu kolaya kolaylamanın bir ikinci mânâsını da şöyle anlı-yoruz: Allah, onun için hesabı kolaylaştıracaktır. Hem dünyada, hem de ukbâda Allah onun hesabını kolaylaştıracaktır. Kim verirse, muttaki olursa, tevhidi kabullenirse, bu tevhid ve onun sonucu olan cenneti umarak verirse o kişinin hayatını cennete kolaylayacaktır Allah. Cennete gidiş yolunu ona kolaylaştıracak ve kolayca cennete gidecektir o kişi. İnşikâk'ta da öyle deniyordu:
"Amel defteri kendisine sağından verilen kimse, kolay geçireceği bir hesaba çekilir ve arkadaşlarının yanına sevinçle döner."
(İnşikâk 8-9)
İşte bu üç özellik sahipleri böyle hem dünyada hem de âhirette kolaya kolaylanırken, buna mukabil olarak şu üç özellik sahiplerinin de zora kolaylanacağını anlatacak Rabbimiz:
8-10. "Ama, cimrilik eden, kendini Allah'tan müstağnî sayan, hüsnâyı (O en güzel sözü) yalanlayan kimsenin de güçlüğe uğramasını kolaylaştırırız."

Ama öncekinin tamamen tersine kim de tutar, cimrilik yapar, vermekten

korkar, pahillik yaparsa. Bir de müstağnî davranır, kendi kendine yeteceğine inanır, müstağnî davranırsa. Yani ben bana yeterim, ben beni kurtarırım derse. Hüsnâyı, tevhidi, dini, kitabı, sünneti, cenneti ve verene yarın Allah'ın bolca vereceğini yalanlarsa. Kendi elindekilere güvenerek cennettekileri istemezse, cennete karşı isteksiz davranırsa, ona da zoru kolaylaştıracağız, diyor Allah.

Allah onun için zoru kolaylaştıracak ve zor artık onun için kolay olacaktır. Bir Müslüman için çok zor olan, bir Müslümanın asla yapmayacağı, yapamayacağı çok zor şeyler artık bu kimse için kolay hale gelecektir. Meselâ evine gideceksiniz bir adamın, evine gittiğiniz bu adam hanımını giydirip kuşatacak, süsleyecek, püsleyecek, en güzel elbiselerini giydirecek ve gelen misafirlerinin karşısına çıkarıp onlara ikram edecek. Onlara izzet ve ikram adına adam karısını önlerine sunacak. Ne kadar zor bir şey değil mi bu? Kadın için de onun kocası için de ne kadar zor değil mi? Ama yapıyorlar şimdi bunu! O kadar kolay yapıyor ki bunu adam, zerre kadar yüzü bile kızarmıyor. Yani zor ne kadar kolaylaşmış değil mi? Bir Müslüman için çok zor olan bir iş bu tür insanların hayatında ne kadar kolay hale gelmiş değil mi? Veya meselâ bir kadının tüm vücudunu ortaya dökerek sokağa çıkması, vücudunu insanların nazarlarına arzetmesi çok zordur değil mi? Böyle bir talihsizlikle karşı karşıya kalmaktansa bin defa öl-meyi ister Müslüman bir kadın. Değil vücudunu böyle sere serpe insanlara arz etmek, saçının bir teli bile başkalarına görünmektense öl-meyi tercih eder Müslüman bir kadın. Ama bakın sokaklarınıza… O zor bildiğiniz, çok zor kabul ettiğiniz şeyin kimi kadınların hayatında nasıl kolaylaştığını bir görün. Bu zor nasıl kolaylaşmış değil mi insanların hayatında?

Veya meselâ bir adamın içki içmesi, zina etmesi, fâiz yemesi, kumar oynaması, domuz eti yemesi, yalan söylemesi ve buna benzer günahları işlemesi çok zordur. Ama bakın hüsnâyı, İslâm'ı, Kur'an'ı, Sünneti ve tevhidi yalanlayanlar için çok kolaydır bunlar. İnsanların bu zorları ne kadar kolay yaptıklarını görüyoruz. Allah kolaylaştırıvermiş bu insanlara bunları. Meselâ bir adamın namazsız bir hayatı kabullenmesi çok zordur. Bir vakit namaz kılamamaktansa bin defa ölmeyi tercih eder bir Müslüman değil mi? Namazsız bir hayat çok zordur. Ama gelin görün ki namazsızlık çok kolaylaşmıştır pek çoğunun hayatında. Adam çok rahat terk edebilmektedir namazı ve hiç rahatsızlık duymamaktadır bundan. Neden? Çünkü hüsnâyı, Allah'ı, dini, Kur'-an'ı, Sünneti, cenneti yalanlamıştır adam. İşte böyle kimseler için zo-ru kolaylaştıracaktır Rabbimiz. Bir de burada kolaylaştırılmasından söz edilen üsra, İslâm yoludur, cennet yoludur. İslâm yolunda yürümeyi onlara zorlaştıracak,

İslâm'dan ve Müslümanca bir hayattan nef-ret ettirecek ve küfür yolunu ona kolay getirecektir. Nitekim En'âm sû-resinde de bu konu şöyle anlatılır:

"Allah kimi doğru yola koymak isterse onun kalbini İslâmiyet'e açar, kimi de saptırmak isterse, göğe yükseliyormuş gibi, kalbini dar ve sıkıntılı kılar. Allah böylece, inanmayanları küfür bataklığında bırakır."

(En'âm 125)

Evet kalpleri İslâm'a açılan, İslâm yolu kolaylaştırılan mü'min-lere karşılık kimilerinin kalbi de İslâm'a kapatılmaktadır. Allah kimi de saptırmak, dalâlette bırakmak isterse, adam kendisi dalâleti tercih eder, Allah da onu dalâlette bırakmak isterse birinci insanın zıddına onu göğsünü o kadar daraltır ki, o kadar sıkıntılara sokar ki, kişi sanki gökyüzüne yükseliyormuş gibi içinde büyük darlık hisseder. Evet sapıtmak isteyen, saptırmak isteyen kimselerin kalplerinde de öyle bir darlık, öyle bir huzursuzluk yaratır ki Allah, sanki bir ağaca, dağa değil de, gökyüzüne tırmanıyormuşçasına sıkıntı ve isteksizlik hisseder. Gönlünü İslâm'dan ve kulluktan soğutuverir Allah onun. Hoşlanmaz Allah'tan, hoşlanmaz peygamberden, nefret eder kitaptan, namazı sevmez, tesettürü beğenmez, İslâm'dan rahat değildir, mescide gidişi idama gidiş bilir. Bunlar zorlaştırılırken tüm günahlar, tüm kötülükler de kolay hale getirilecektir onun için.

Demek ki yolun zorluğu o yolun fıtrata ters olmasındandır. Al-lah fıtratına uygun olmayan zor bir yola giren kimseye bu yolu kolaylaştırarak onun cehenneme yuvarlanmasına imkân sağlıyor.

Yine burada zorlaştırılacak olan, önceki mü'minlerin zıddına hayatlarının, rızıklarının hayat programlarının zorlaştırılmasıdır. Tâ-hâ sûresinde bu husus şöyle anlatılır:

"Benim Kitabımdan yüz çeviren bilsin ki onun dar bir geçimi olur ve kıyamet günü de onu kör olarak haşr ederiz."

(Tâ-hâ 124)

Bir de burada kolaylaştırılan üsradan kasıt cehennemdir. Allah hüsnâyı, tevhidi, cenneti, Kur'an'ı, Sünneti yalanlayanları cehenneme kolaylaştıracaktır. Onların yollarını cehenneme, ateşe kolaylaştıracak, cehennem yollarını kolaylaştıracaktır. Cehenneme götürücü, şerre götürücü yollarını kolaylaştıracaktır Rabbimiz onların.

Hüsnâyı tasdik edeni kolaylıkla cennete götüreceğiz, cennet yolunu ona kolaylaştıracağız diyen Allah, aksini yapanları da cehenneme kolaylaştıracağını anlatıyor. Çünkü hüsnâyı tasdik edenin âkıbeti ona ulaşmaktır. Hüsnâyı reddeden kimsenin âkıbeti de ondan mahrumiyettir. Cenneti isteyen cennete, cehennemi isteyen de cehenneme ulaşacaktır. Hüsnâyı tasdik eden, elbette ona ulaşacaktır. Zira iyilik yapanların, güzellik yapanların sonunun iyilik ve güzellik ola-cağına inanmıştır bu insan. Bu îman çok önemlidir. Çünkü buna inan-mayan kişi, yani iyiliğin sonunun iyilik olacağına inanmayan kişi asla iyilik yapamaz. Âhirete îman etmeyen, yaptıklarının boşa gideceğini zanneden kişi için iyilik yapmak enayiliktir. Onun için iyilik yapmak boştur. Zira karşılığını göremeyeceği bir şeyi yapmak enayilikten başka bir şey değildir. Çünkü adam âhirete inanmamaktadır. Yaptıklarının karşılığını görmek ve hesabını ödemek üzere bir daha dirilişe, ö-lüm ötesi hayata inanmamaktadır. Verene yarın Allah'ın bolca vereceğine inanmamaktadır, salih amellerin boşa gideceğini zannetmektedir. Hüsnâyı yalanlamakta ve cennete inanmamaktadır.

Faziletin önü zor ve acı olsa da sonu saadettir. Rezaletin önü rahat ve tatlı olsa da, sonu perişanlık ve bedbahtlıktır. İşte buna inanan kişi Hüsnâya koşar, iyilik yapmaya gayret eder, Allah ta bu konuda ona yardım eder, kolaylık verir. Hüsnâyı gerçekleştirme yolunda ayak bağı olabilecek kadın, para, toplum, aile, nefis, mal, mülk gibi engellere karşı Allah ona güç, kuvvet verir.

Ama cimrilik yapan, Hüsnâyı reddeden, müstağnî davranan, kendi kendine yetebileceğini zanneden bugünün zengin tipleri, akıllıdırlar, ferasetlidirler. Güya iş bilirler, kafaları çalışır, fakülte bitirmişler. "Kazanırım!" diyor adam. "Kafamı çalıştırır kazanırım!" diyor. "Bu serveti aklımı kullandım, kafamı çalıştırdım da öyle elde ettim" diyor. Halbuki bu malı, bu serveti veren Allah'tır. Eğer onu kendi kazansaydı hiç ayrılmazdı ondan değil mi? Halbuki bakıyoruz, ya kendisi o malı terk edip gitmekte, ya da mal onu terk etmektedir. Böyle ikili bir oyun içindedir insan. Halbuki o malı da, onu elde etme gücünü de, zekâsını da veren Allah'tır. Yazmak lâzım tüm amirlerin koltuğuna: "Senden önce burada bir başkası oturuyordu." Yazmak lâzım insanların gözlerinin önüne: "Senden önce senin şu anda tohum attığın tarlaya dün bir başkası tohum atıyordu." "Bindiğin arabaya dün başkaları biniyordu." "Oturduğun evde dün bir başkası oturuyordu." "O cebindeki dün bir başkasının cebindeydi."

Birinin mezar taşına yazmışlar: "Zavallı, hayatı boyunca hep toplar ve

çarpardı. Bölmeyi ve çıkarmayı hiç bilmezdi. Ölünce vereseleri onu da tamamlayıverdiler."

İşte bu tipler Hüsnâyı yalanlarlar da onun için cimrilik yaparlar. Allah da onlara üsrayı kolaylaştırıverir. İsyanı kolaylaştırır, itaati zorlaştırıverir. İbadet edemezler, namaz kılamazlar, zekât veremezler, İslâm'ı yaşayamazlar, âhireti hesap edemezler. "Hele bir gelsin bakalım, o zaman düşünürüz" derler. Ama o gün geldi mi de, "Ne olur bizi geri çevir Allah'ım" derler. Tıpkı Ümeyye bin Halef gibi: "Gün günden beter, Müslüman olmanın zamanı değil, İslâm'a girmenin faydası yoktur" derler. "Bu devirde paranın açmayacağı kapı yoktur, devir para devridir, İslâm karın doyurmuyor" derler.

İşte bunlar zorluğu yenemeyecektir. Zorluk, üsra bunların sürekli tepelerine binecek, sürekli dünyada mutsuz olacaklar, hep korku içinde olacaklar. Ya şu mallarını zorla, zulümle ellerinden aldığımız mazlumlar bir gün uyanırsa! diye uykuları kaçar. Kaçıyor da nitekim. Takkeli bir çocuk, sakallı bir genç, tesettürlü bir kızcağız görüverseler, bir tekbir sesi duyuverseler, acaba uyanıyorlar mı? diye akılları gidiyor.

Hüsnâyı tasdik eden ve Hüsnâyı reddeden kişi anlatılıyor burada. Cimrilik edenle, infak eden anlatılıyor. Allah diyor ki, "Verin artırayım! Verin vereyim! Verin şimdi, yarın ona muhtaç olduğunuz bir günde benden fazlasıyla alırsınız." İşte Hüsnâ budur. Allah için bir lira vereceksiniz, size karşılığında yedi yüz verecek Mevlâ. Bir de bu kadarla da kalmayacak dilediğine kat kat artıracaktır Allah.

11. "O kimse ölüp ateşe yuvarlandığı zaman, malı ona fayda vermez."

Bu cimriler, bu kendi kendilerine yeteceğini, kendi kendilerini kurtarabileceklerine inanan bu müstağnîler bir kere düştüler mi, bir kere düşmeye başladılar mı, bir kere şarampole yuvarlanmaya, kabre doğru sendelemeye başladılar mı, ne malları, ne tedbirleri, ne rütbeleri, ne diplomaları, ne de güçleri onları kurtaramayacak, bir fayda sağlamayacaktır onlara. Tereddileri, inhitatları, düşüşleri başladığı anda ne biriktirdikleri, ne öpüp bağırlarına basıp vermedikleri, ne tedbirleri, ne saltanatları, ne iktidarları, ne rütbeleri, ne diplomaları, ne çevreleri, yardakçıları hiçbir şeyleri onları kurtaramayacaktır. Halbuki o mallarına, o servetlerine, o makamlarına ve saltanatlarına güvendikleri için sapmışlardı. Malları, mülkleriyle ebedîleşme

sevdasına, ölümsüzleşme sevdasına kapılmışlar ve kendilerini Allah'tan ve Allah'ın hayat programından müstağnî görmüşlerdi. Şimdi o malları ve saltanatları onlara hiçbir fayda sağlayamamakta, düşüşlerine engel olamamaktadır.

İşte Bedir, işte Firavunlar, işte Nemrutlar, işte Ebu Cehiller, iş-te Roma, işte Bizans ve işte ibretlerle dolu tarih. Kendilerini müstağnî görenler, "Bizim Allah'a da, Allah'ın kitabına da, Allah'ın dinine de, O'-nun hayat programına da ihtiyacımız yoktur. Bizim tevhide de, cennete de, oradaki nîmetlere de ihtiyacımız yoktur" diyerek müstağnî, ey-vallahsız davranan bu kâfirler düşmeye başladıklarında, ayakları kaydığında, şarampole, kabre devrildikleri zaman malları, mülkleri onları kurtaramayacaktır. Öyleyse gözünüzü açıp dinleyin:

12. "Bize düşen sadece doğru yolu göstermektir."

Hidâyet Bizdedir, hidâyet Bizdendir. Hidâyet yolu Bize aittir. Doğru yolu da, eğri yolu da beyan edip açıklamak Bize aittir. Yol Bize aittir, öyleyse yolunuzu bize sorun. Hidâyet Bize aittir, öyleyse hidâyeti Bizden isteyin. Belki akıllı olabilirsin ama unutma ki veren O'dur. Güçlü olabilirsin ama bilesin ki veren O. Bilgin becerin olabilir, ama bağışlayan O. Belki malın olabilir, ama bilesin ki veren O'dur. Çoluk-çocuğun, çevren, avenen, kredin olabilir, unutmayasın ki tüm bunları veren O'dur.

Hidâyet, yol Allah'tandır. Eğer hidâyet istiyorsanız, eğer kendinize bir yol arıyorsanız, bir sistem, bir hayat programı arıyorsanız bilesiniz ki hidâyet Allah'ın hidâyeti, yol Allah'ın yoludur. Probleminiz varsa Allah'a havale edin, Allah'a yalvarın, Allah'a yakarın. Allah'ın âyetlerinin tarif ettiği bir hayata yöneliverdiniz mi, bakacaksınız ki tüm problemleriniz kendiliğinden çözülmüştür. Ekonomik, siyasî, içtimaî, askerî, eğitim, hukuk, seçim, geçim tüm dertleriniz bitecektir. Çünkü o zaman siz yenilmez ve yanılmaz bir Allah'la berabersiniz demektir. Çünkü siz yolunuzu Allah'la bulmuş ve Allah'ın yoluna girmişiniz demektir.

Hidâyet Allah'tan iken, yol göstermek Allah'a aitken yıllardır bizler vahyi bıraktık, Allah'tan gelen hidâyete sırt çevirdik ve içimizdeki, dışımızdaki yerli ve yabancı kâfirlerin hevâ ve heveslerine uyduk. Hidâyeti onlardan bekledik. Onların yol gösterilerine tabi olduk. "Ey Yahudi ve Hıristiyanlar! Ey bizim efendilerimiz! Ey bizim hocalarımız! Bak biz de sizin gibi olduk! Sizin

hidâyetinize, sizin yolunuza tabi olduk! Sizin gibi giyiniyor, sizin gibi soyunuyoruz! Sizin yasalarınızı, sizin hukukunuzu kullanıyoruz! Eskiden tepeden tırnağa giyinirdik, ama şimdi bak sizin hatırınıza kılık-kıyafetimizi değiştirdik! Sizin yazınızı kullanıyor, sizin eğitiminize sahip çıkıyoruz! Sizin kanunlarınızı, sizin tatillerinizi, sizin takvimlerinizi kullanıyoruz! Sizin hatırınıza NATO'ya girdik! Birleşmiş Milletlere üye olduk! A.T'la nikâhlandık, I.M.F ile nişanlandık. Bugüne kadar bir dediğinizi iki etmedik" diye bu kâfirlere yalvarıp yakardığımız halde yine de kendimizi sevdiremedik. Ama beri tarafta Allah'ın hidâyetini terk ettiğimiz için Rabbimizin yardımı kesildi. Hidâyetini, yolunu terk ettiğimiz Rabbimizin yardımı kesilince de gittikçe batağa battık ve bir türlü belimizi doğrultamadık. Elbette öyle olacaktık. Çünkü yol sadece Allah'ın yoluydu, hidâyet sadece Allah'a aitti.

Şu andaki çağdaş sistemler bunların topluma yansıyan yönü üzerine kurulmuştur. Tüm müşrik sistemler bu esaslara dayanmaktadır. Ya mal çokluğuna dayanır ki bunun adı kapitalizmdir. Ya çoluk-çocuk, ırk çokluğuna dayanır ki, bunun adı faşizmdir. Veya güçlü ol-maya dayanır ki, bunun adı da despotizm, yani krallıktır. Tüm sahip olduklarını Allah'tan bilmeyen, Allah'ın hidâyetine tabi olmayan insanların tarih boyunca düştükleri bataklıklardır bunlar. Hani Kehf'te de öyle deniyordu:

"De ki: "Gerçek hidâyet Rabbinizdendir. "Dileyen inansın, dileyen inkâr etsin."
(Kehf 29)

Dileyen îman etsin, dileyen de küfretsin. Artık hak, hidâyet bu kadar açık ve net bir biçimde ortadayken ve herkesin ona ulaşma im-kânı da varken, artık tartışmaya gerek yoktur. Birilerinin Müslümanların inanışlarını, hayatlarını sorgulamaya hakkı yoktur. Biz Allah'ın hidâyetine tabi olmuşuz. Bizim yaşadığımız hayat Allah'tan gelen bir hayat tarzıdır. Rabbimizden hak olan kitabında bize hidâyet olarak ne gelmişse, Rabbimiz bizim adımıza nelerden razı olmuş ve bizi nelerle sorumlu tutmuşsa biz onları yapıyor ve öylece yaşıyoruz. Bizim bu ko-nuda herhangi bir yetkimiz ve sorumluluğumuz yoktur. Yani bu yaşadığımız hayatı biz düşünüp taşınıp kendimiz belirlemedik. Rabbimiz dedi, biz de yapıyoruz, yaşıyoruz hepsi bu kadar. Sorgulayacaklarsa bizi değil, Allah'ı sorgulasınlar. Hak, hidâyet, din Allah'ındır, hukuk Allah'ın hukukudur, yasa Allah'ın yasasıdır. Dileyen buna îman eder, dileyen de dilediği gibi yaşar. Dileyen Hâdî olarak, Rabb olarak Allah'ı, din olarak O'nun dinini, yol olarak

O’nun yolunu, sistem olarak O’nun sistemini kabul edip öylece yaşar, dileyen de Allah’tan başkalarının yasalarını, Allah’tan başkalarının hidâyetlerini, yollarını, sistemlerini benimser ve onlara kulluk eder. Dileyen Allah’ın kulu olarak mü'-min, dileyen de dilediği kimselerin kulu olarak kâfir olabilir. Hattâ dileyen de yeryüzünde kendisinin İlâhlığını bile iddia edebilir. Allah yeryüzünde bu imkânı kullarına yasaları gereği vermiştir. Sonucuna kendileri katlanmak kayd-u şartıyla dileyen dilediği yolu tercih edebilir.

Ama siz bilirsiniz. İsterseniz Rabbinizin hidâyetini reddedip burnunuzun doğrusuna gidin. İsterseniz Rabbinizin hayat programını reddederek ya kendi hevâ ve hevesleriniz istikâmetinde ya da kimi yapay tanrıların, tanrıçaların yasaları istikâmetinde bir hayat yaşayın. Ama şunu unutmayın ki:

13. “Şüphesiz âhiret de, dünya da Bizimdir.”

Dünya da bize aittir, âhirette bize aittir. dünya da bizimdir âhi-ret de bizimdir diyor Allah. İmam Mâlik der ki: “Ömer bin Abdülaziz bir defasında bize akşam namazı kıldırdı, bu âyete gelince hıçkırığa boğuldu, okuyamadı ve başka âyete geçti.” Bize hiçbir şey demeyen bu âyet sahâbeye çok şey söylüyordu. Evet dünya da bizimdir, âhirette. Bunun mânâsını şöyle birkaç madde halinde özetlemeye çalışalım:

1. Dünya da bize aittir, âhiret de bize aittir. Ey insanlar, konumu gereği veya iradeleriniz gereği Allah dünyada size dokunmadı diye dünyayı atlattık zannediyordunuz, ama âhirette bizimdir, orada ne yapacaksınız ya? Allah’ı dünyada atlattığınızı zannediyorsunuz belki ama, âhirette ne yapacaksınız? Orası da bizimdir. Yani dünyanın konusu sizin kendi kendinize plan, program yapmanıza müsaittir. Hikmeti gereği Allah sizlere irade vermiştir. İmtihan gereği Allah do-kunmuyor dünyada size. Peki öbür tarafta ne yapacaksınız? Dünya kendinizin zannediyorsunuz ve aldanıyorsunuz, halbuki dünya Allah’ındır, âhiret te onundur.

2. Sakın şaşırıp yanılıp ta mülkün kendinize ait olduğunu zannetmeyin. Dünyanın da, âhiretin de mülkü bizimdir diyor Allah.

3. Sizin zannettiğiniz gibi dünya ile âhiret ayrı değildir. Dünya ile âhiret bir bütündür. Öyleyse Allah yolunda olun, Sırat-ı Müstakîme girin, diyor Rabbimiz.

4. Dünyanın da, âhiretin de mülkü bizimdir. Binaenaleyh hangisini isterseniz onu size veririz, ama neticesi size aittir. Kim dünyayı isterse kıl payı bile eksiltilmeden onu ona veririz, ama sonucuna kendisi katlanmak şartıyla.

Bu âyetten anlaşılan o ki, sadece dünyalık isteyen, planını, programını dünyalık elde etmek için yapan ve âhireti hesaba katmayan kimselerin ne kadar akılsız ve aptal olduklarını anlatıyor Rabbi-miz. Biz biliyoruz ki dünya rızkı mü'min-kâfir ayırımı yapılmaksızın Al-lah'ın bir lütfudur. Yani dünyayı isteyenlere de, âhireti isteyenlere de dünya rızkı verilmektedir. Bu konuda ikisi arasında bir fark gözetilme-mektedir. Bunu Kitabımızın başka âyetleri anlatmaktadır. Bu zaten ezelde takdir edilip hükme bağlanmıştır. Onun için tüm hesaplarını dünyalık için yapanlar aslında en büyük aptaldırlar. Neden? Zaten ve-rilecek de ondan. Zaten Allah onu onlara verecek. Allah zaten herkese dünyada bir şeyler ayırmışken, âhiretini ayaklarının altına alırcasına dünyanın ve dünyalıkların peşine takılanlar aptal değil de nedir şimdi? Öyle değil mi? Bana ayırdığını zaten bana ulaştıracak Rabbim dünyada. Bana ayırdığını kesinlikle başkalarına vermeyecek, başkalarına ayırdığını da, çatlasam patlasam da kesinlikle bana vermeyecek. Ya da ben gecemi gündüzüme katarak çırpınsam da Allah'ın ba-na takdir ettiğinden fazlası da bana gelmeyecek. Bunu zaten vaad e-diyor Allah. Hal böyleyken, ben tutmuşum bana ayrılan dünyalık rızık konusunda tüm zamanımı harcayarak âhiret konusunda plan program yapmayayım. Bu aptallığın, ahmaklığın daniskasıdır.

Bakın burada bu konuyu açıklayan bir hadis okuyayım.

"Eğer sizler rızık konusunda hakkıyla Allah'a güvenip tevekkül etmiş olsaydınız, sabahleyin yuvalarından aç çıkıp akşamleyin tok dönen kuşları doyurduğu gibi Allah sizleri de doyururdu."

Eğer gereği gibi, hak neyi gerektiriyorsa, tevekkülün hakkı neyse onu ona vere vere Allah'a bir tevekkülünüz, Allah'a bir vekalet vermeniz varsa, Allah'ı vekil kabul etme konusunda bu iş neyi gerektiriyorsa ona baştan evet diyorsanız, o zaman iyi bilin ki Allah sizlere tıpkı kuşlara rızık verdiği gibi rızık verirdi.

Hani bilirsiniz kuşlar açlıktan karınları çekilmiş olduğu halde sabahleyin yuvalarından çıkarlar, karınları dolmuş olduğu halde akşamleyin geri dönerler. Bizim hayatımızda ne kuş kalmış, ne kuşların yuvaya dönüşü. Ne kuşların yuvası kalmış, ne de yuvada bekleyen kuşlar. Biz onları kafese koymuşuz. Sabah

karınları aç, akşam karınları doymuş değil, biz ne zaman verirsek o zaman, biz ne zaman ver-mezsek o zaman, bu manzaraları biz öyle görürüz diyenlere sözüm yok. Öyle değil benim anlattığım, ayrı bir ortam, farklı bir özgürlük or-tamı. Kuşlar, yuvalarında sabahlayan kuşlar. Gagalarında getirdikleri yiyecekleri yavrularıyla paylaşan kuşlar. Yuva yapan, orada yavrularının büyümesi için kanat çırpan, kanat geren kuşlar. Sabah aç karına çıkıyorlar, Allah onlara bir yerlerden rızık veriyor, yeter ki onlar rızık a-ramaya çıksınlar. Sonra karınları doymuş olarak geri geliyorlar.

Peki biz de aynı şekilde mi? Yani biz de Allah'ın bize tahsis ettiği rızkı bulmak üzere, ama helalinden bulmak gayesiyle sabah evlerimizden çıkıp, bulunduğumuz makam ve mekândan ayrılıp Allah'ın bize ta ana karnında tahsis ettiği rızkı bulmak adına helalinden bulmak üzere sa'y u gayret etsek, bulur muyuz? Ben bunun için anlattım zaten, elbette buluruz. Yani yaygın bir halk tabiri ile söylersek Allah elbette deldiği boğazı aç bırakacak değildir. Eğer öldürmeyecekse onu aç bırakacak değildir. Vakti gelemeden, eceli dolmadan da kimsenin ölmeyeceğini biliyoruz. Ecel gelinceye kadar Allah'ın bize tahsis ettiğini mutlaka biz bulacağız. Ama nedense insanlar anlamak istediği anlamaya, istediği gibi anmak için dinlemeye hazırlar sanki. Aynı konuşmayı birden fazla insan dinlesin, ne anlatıldı desinler, hepsi aynısını söyleyemiyorlar. Neden mi ki? Kasıtları olduğunu zannetmiyo-rum, ama o konuşmayı dinlemeye gelmeden önceki hayatları, kafaları, kafa yapıları, beklentileri, istekleri, arzuları farklı da ondan.

Bir ramazan bir büyük camide bir hoca efendi vaaz verirken orucu bozan ve bozmayan şeylerden söz ediyormuş. Derken söz arasında demiş ki; "cemaat, toz ile balgam orucu bozmaz" Toz ve balgam. Zaruridir bunlar, onsuz bir hayat düşünemezsiniz, engelleyemezsiniz diye anlatmış. Tam o arada uyur uyanık dinlerken kendine gelen cemaatten biri; oh demiş, ne âlâ, demek tuzla şalgam orucu bozmazsa tamam bu iş. Camiden çıkışı zor beklemiş, bütün milletin gözü önünde başlamış şalgamı tuza basıp yemeye. Hayrola demişler, nerden icap etti? Adamın cevabı hazırdır; duymadınız mı, hoca demedi mi tuzla şalgam orucu bozmaz. Adamın kastı var mıydı size gö-re? Bence yok. Yani adam aslında samimi, mazeretli. Ama bu mazeret onu kurtarır mı, kurtarmaz mı o başkadır. Onu hesap gören bilecektir.

İşte bu sözleri dinleyenler de aynı şekilde dinliyorlar. Aynen o insan gibi sözü yanlış anladıklarını görüyoruz. Allah eğer siz cidden bana güvenir

dayanırsanız, beni gerçekten Rezzâk bilirseniz. Hocanın biri, bir müslüman müslümanlara bu konuyu anlatıyormuş. Ey müslümanlar, Allah'ı vekil kabul edin. Sadece O'na dayanıp güvenin. O'nu Rezzâk bilin, rızık konusunda endişe etmeyin. Allah'a güvencinizi sarsmayın. Acaba mı demeyin. Acaba Allah bana da rızık verir mi ki, vermez mi ki demeyin diye anlatınca, oradaki dinleyenler iki grup olmuşlar. Bir grup demiş ki; olmaz öyle şey. Ne demek? Demek ki ben yatsam da Allah rızık verecek öyle mi? Ötekiler de demişler ki; öyle anlaşılmaz. Sen yat da Allah sana rızık versin anlamına gelmez bu iş. Ama her şeye rağmen Allah, kime ne rızık ayırmış ise o mutlaka ona ulaşacaktır, gibi açıklamalarla tartışma sürmüş gitmiş. Sonra adam inat edip ötekilerin haksızlığını, yani yatınca insana rızık gel-mezmiş konusunu onlara anlatmak için şöyle orman kenarında kendine uygun bir yer bulmuş ve beklemiş. Beni bulacak demek rızık tamam ben de bekliyorum demiş. Bir gün, iki gün, derken üç gün, dermanı bitmiş, sonra saatler dakikalar ne kadar geçmiş bilmez öylece yarı baygın kalmış orada. Bir ara bir hayat belirtisi, derken iki adam çıka gelmiş. Vurdukları bir av hayvanını şöyle bir kenarda kızartıp yeme çabasındalar. Berikinin onlara seslenecek gücü kalmamış, bağıracak imkânı yokmuş, dermanı kalmamış ama gücü yettiği kadar inlemeye başlamış. Derken onlardan biri fark etmiş. A! Demiş, durun hele, buralarda bir inilti var, bir ses duydum. Derken fark etmişler, şu taraftan, aha işte burada, bir adam var, yarı baygın galiba demişler, adamın boğazından bir şeyler vermişler, şöyle biraz kendine getirmişler, ateşte ısıtmışlar, vücudunu ovmuşlar, gözünü açmışlar, sonra sormuşlar; arkadaş, nedir senin halin ahvalin? Kimsin, necisin, ne ararsın burada? Kim getirdi seni buraya? Üstelik elin ayağın da bağlı değil. Adam başından geçenleri anlatmış. Ben demiş, Allah'ın her şe-ye rağmen rızık vereceği konusunda şüphem vardı. Yani bir kenara geçerim öyleyse, rızık verecekse verecektir diye ondan dolayı gelip buraya yattım, evet Allah rızık veriyor ama, demek ki biraz fazla inlemek gerekiyormuş, sadece ben burayı unutmuşum demiş.

Evet, biraz daha inlemek gerekiyor bazen. Hani ağlamayan çocuk ve meme gibi belki ama, siz isterseniz insanların en gözde çocuklarından biri, en gözde annelerinden biri olan Hacer ve oğlu İs-mail'i hatırlayın. Rızıkları bitmişti onların da. Çocuğun yiyeceği kalmamıştı. Yanlarında yiyecek kalmayınca yapılacak iş rızık aramak için sa'ydi, çabaydı, bir Safa'ya bir de Merve'ye gidilecekti. Çünkü on-lar Allah'ın şeairiydi, işaret levhalarıydı. Rızık aramak için onların ötesine, berisine gidilmezdi. Dikkat edilmesi gerekiyordu…….

İşte eğer biz, Allah'a hakkıyla tevekkül etseydik, rızkın Allah'a ait olduğunu gerçek bilseydik, biz bize düşen helâl rızık arama konusundaki

sa'yimizi yapınca, kesin Allah bize rızık verecekti, tıpkı kuşların sabahleyin yuvalarından karınları aç çıkıp akşamleyin tok olarak döndükleri gibi.

Ama galiba bizim burada biz hesap farkımız var, hesap hatası diyemeyeceğim, onu herkes kendisi değerlendirsin. Tamam, Allah as-lında herkese rızık vermeyi verir de diyorlar Allah'ın Rezzâk olduğunu bilen müslümanlar, ama O'nun bana vereceği rızık benim hesapladığım rızıkla uyuşmuyor. O'nunki ile benimki bir birini tutmuyor. Soframda şunlar, dolabımda bunlar olsun istiyorum. Kesemde şu kadar, kasamda bu kadar olsun istiyorum. Altımda şöyle bir rızık, üstümde böyle bir nimet bekliyorum. Ama ben bunu Allah'a bırakırsam O kendisi gibi verirse hiç de benim istediklerimi kale almıyor, göz ardı ediyor sanki dercesine müslümanlar Allah'ın rızık tahsisine razı değillermiş gibi ne kadar olacağını kendileri belirlemeye kalkışıyorlar. Belirlesinler, sonuç yine Allah'ın ayırdığı kadar ulaşıyor insanlara değil mi?

Yani biz çatlasak patlasak da, ölsek bitsek de aslında yine bize tahsis edilen kadar geliyor. Sonrası, insan daha fazlasını kazanır gibi görünse de birden elinden kayboluveriyor, alınıveriyor, hattâ eğer ona ait değilse kullanma imkânı bile bulamıyor insanlar. Demek ki as-lolan Allah'ı vekil bilmek, rızık konusunda Allah'a güvenmek, sen öyle dediysen tamam ya Rabbi diyebilmektir. Allah'ın Rezzâk olarak bizi doyuracağını kabul ettikten sonra artık gerisi elbette bizim için problem olmayacaktır.

Ama siz bilirsiniz. Siz bilirsiniz, isterseniz öyle yapmayın. İsterseniz âhireti yok farz edip tüm plan ve programlarınızı dünya adına, dünyayı elde etme adına, dünyayı kucaklama adına yapın. İsterseniz Rabbinizin hayat programından habersiz bir hayat yaşayın. İsterseniz Rabbinizin hidâyetine tâbi olmamada ısrarlı davranın. Şunu unutmayın ki:

14-15. "Sizi alevler saçan ateşle uyardım; oraya, yalanlayıp yüz çevirmiş olan o en azgından başkası yaslanmaz."

Ben sizi alev saçan, titreyen, kükreyen, müşterilerini bekleyen bir ateşle uyardım. Ben sizi yarın olacaklarla, yarın mutlak sûrette ba-şınıza geleceklerle uyardım. Size olan merhametimden dolayı her şe-yi açık açık size anlattım. Size o ateşi haber verdim ki, ancak şakiler, eşkıyalar, azgınlar, tâğutlar, Allah yasalarına teslim olmayanlar, Allah karşısında bilgi iddiasında bulunanlar, Allah karşısında güç iddiasında bulunanlar, Allah'a karşı, Allah'ın hidâyetine, Allah'ın

hayat programına karşı müstağnî davrananlar o ateşe yaslanacaktır. Unutmayın ki Allah size bir uyarı göndermiştir. Nuh (a.s), Hud (a.s), İbrahim (a.s), Âd, Semûd ile ve en son sevgili elçisi Muhammed (a.s) ile size bir u-yarı göndermiştir. Size bir uyarı gelmiştir ki, o ateşe ancak şakiler yaslanacaktır.

Şakî, şekavet, saîdin, saâdetin zıddıdır. Sözlükte, yorgunluk, mutsuzluk ve perişanlık anlamlarına gelmektedir. Kişi, işlediği bir fiil (amel) yüzünden perişan olur. Sıkıntıya düşer, zorluk çeker. İçinde bulunduğu saâdet (mutluluk) halinden çıkar, mutsuzluğa, perişanlığa düşer. Bu durum 'şekavet'tir. Nitekim, ilk insanların Cennet'te yasak meyveyi yemesi, onları sıkıntıya sokmuştu. Onlar Cennet'te bol ni'-metlerin içerisinde iken, yaptıkları yanlış yüzünden ceza aldılar, sıkıntıya düştüler, saâdet halini kaybettiler. Bu anlamda 'şekavet' insanı sı-kıntıya sokan, ceza almasına sebep olan, mutsuzluğa düşmesine ka-pı açan davranıştır.

'Şekavet'in temelinde İlâhî yasakları çiğneme anlayışı vardır. İslâm'ın emir ve yasaklarına tamamen uymak bazı insanlara zor gibi gelir. Ancak kişi, İslâm'ın emir ve yasaklarına aykırı hareket ettiği za-man, daha büyük bir 'şekavet'e (zorluğa, sıkıntıya) düşer. Eğer dinin zor gibi görünen emir ve yasaklarına uyulursa, hem bu dayanılmaz sı-kıntılardan kurtulmak mümkün olur, hem de arzu edilen 'saâdet'e ula-şılır.

İnsanlar Kur'an'ın tekliflerini zor bulabilir ve sıkıntı verici, ya da bazı dünyalık zevklerden uzaklaştırıcı sayabilirler. Halbuki Kur'an in-sanların 'şekavet'e düşmelerini önlemek ve onlara 'saâdet' kazandır-mak için indirilmiştir.

'Şekavet' içinde olanlara, bedbaht, mutsuz, sıkıntı ve güçlük çekenlere 'şakî' denilir. Türkçe'de 'şakî' diye bilinen, huysuz, yol ke-sen, yaramaz, isyancı anlamına gelen kavramın aslı da 'şekî'dir. An-cak 'şâkî' ile 'şekî' arasında anlam benzerliği vardır. Her ikisi de bed-baht insandır, her ikisi de kendi elleriyle mutsuzluğu kazanan, ken-dilerine sıkıntıyı seçen kimselerdir. Türkçe'de 'eşkıya' diye bildiğimiz bu tür kimseler aynı özelliği taşırlar. 'eşkıya', 'şekî'nin çoğuludur ve yol kesip insanları soyan anlamına kullanılmaktadır. 'Şakî' diye bilinen 'şekavet' sahiplerinin bazı özellikleri şunlardır: 'Şekavet sahipleri', top-lumunun yaramaz kimseleridir. Kendilerini güçlü sayarlar, azarlar ve şımarırlar. Doğru yolda olduklarını zannederler. Seçtikleri yolun ken-dilerini saâdete götüreceğini sanırlar. Halbuki onlar 'şekavet' içinde-dirler, mutsuzdurlar, ama mutlu olduklarını hayal ederler. 'Şakî'ler, İlâ-hî ölçülere karşı geldikleri için zorluğu, bedbahtlığı, mutsuzluğu, ce-zayı hak ederek sıkıntıyı kendileri kazanmışlardır.

Onlar Hakk'tan ve İlâhî öğütten yüz çevirirler, bu gibi şeyleri hafife alırlar.

"Şu halde, eğer 'öğüt' ve hatırlatma bir yarar sağla-yacaksa, 'öğüt ver ve hatırlat'. (Allah'tan) içi titreyerek korkacak olan öğüt alıp düşünür. Bedbaht olan (şakî olan) ise ondan kaçınır."
(A'lâ, 9/11)

Onlar Allah'tan gelen dâveti yalanlarlar, inkâr ederler. Bu in-kârları sebebiyle hem bedbaht olurlar, hem de kendilerini sıkıntıya so-kacak şeyi kazanırlar.

16. "Ki o yalanlayıp yüz çevirmiş olandır."

Dini yalan sayar, Allah'ın hidâyetini, Allah yol gösterisini, Allah'ın hayat programı olan kitabını, Hüsnâyı, cenneti yalan sayar, din-lemez, sırt çevirir, ilgilenmez, önemsemez. Yalan sayan, yalanlayan, yüz çeviren, kabullenmeyen, cehennem ameliyle ilgilenen kişidir o. Ya diliyle inandığını iddia edip de hayatıyla yalanlayan, ya da hem di-liyle, hem de hayatıyla yalanlayan, yok farz eden, ciddiye almayan ki-şi o ateşe yaslanacaktır. Onun sığınağı, barınağı, anası, ana kucağı ateştir. Ama:

17-18. "Arınmak için malını veren, en çok sakınan kimse ise ondan uzak tutulur."

Muttaki olanlar, Allah'tan korkan, Allah'ın koruması altına giren, Allah'la yol bulan, Allah'ın hidâyetine tâbi olan ve hayatını Allah için yaşayan, Allah'ın belirlediği yasalara uygun olarak yaşayan, Allah'ın korunmasına yönelenler, Allah'ın korunmasına sığınanlar işte onlar ateşten kenar olacaklar, kenar duracaklardır. Yâsîn'de de öyle deniyordu:
"Allah şöyle buyurur: "Ey suçlular! Bugün mü'-minlerden ayrılın."
(Yâsîn 59)

Günahkârlara denecek ki: "Ey mücrimler! Siz şöyle geçin bakalım! Siz ayrılın şu tarafa! Size yok bu iş! Size yok cennet! cennet sizin değildir! O mü'minlerindir." Mü'minler sevinç içinde cennete giderken, Allah onları hoşnutlukla karşılayıp selâmlarken, selâmetle karşılarken kâfirlere de işte böyle diyecek. Burada da hemen hemen aynısı söyleniyor. Muttaki olanlar kurtulacak o ateşten. Çünkü onlar mallarını verirler ve arınırlar. Yani mal-mülkle

münâsebetlerini Allah'ın istediği gibi ayarlarlar. Mallarını temizlemek üzere Allah yolunda harcarlar. Malları konusunda Allah'ı söz sahibi bildiklerini ortaya korlar. Mallarını Allah yolunda ona muhtaç kimselere vererek nefislerini arındırırlar. Nefislerini cimrilik ve mala tamah gibi kötü hasletlerden temizlerler. Mallarında gözü olan fakir kardeşlerine o mallarından vererek onların arınmalarını sağlarlar. Sûrenin başında da açıkladığımız şekilde, Ebu Bekir efendimizin yaptığı gibi kâfirlerin elinde köleleştirilmiş kardeşlerini mal harcayıp satın alarak onları hürleştirip arındırırlar. Ama bunu yaparken de:

19-20. "O, yaptığı iyiliği birinden karşılık görmek için değil, ancak yüce Rabbinin hoşnutluğunu gözeterek yapmıştır."

Kimseden bir karşılık beklemez onlar. Hiç kimseye de bir borçları yoktur onların. Kimseye minnetleri yoktur. Yani mallarını verirken filanın gözüne girmek, falanlara öğünmek adına değil, sadece Allah'ın rızası için verirler. Sadece Rablerinin hoşnutluğunu ararlar. Rable-rinin veçhini umarlar. Verdiklerini li vechillah verirler.

Onlar Kur'an'ın başka yerlerinde anlatıldığı gibi men ve eza ile sadakalarını boşa çıkarmazlar. Daha iyisini beklediğinden dolayı insanlara iyilikte bulunmazlar. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez mantığıyla insanlara iyilikte bulunmazlar. Ben bunu bir kere arabama bindirirsem bu bana araba alır beklentisiyle hareket etmezler. Hareketlerini buna bina etmezler. Karşındakine iki âyet anlattım diye iki çay içirmesini beklemezler. Ya da iki hadis anlattım diye aferin demelerini beklemezler. Veya ben bunlara İslâm'ı tebliğ ettim diye hemen karşısındakilerin hayatlarının değişmesini beklemezler. Yani karşısındaki insanlara yaptığı bir iyilik, bir infak karşılığında onların kendisine minnet duymalarını, karşısında ezilip büzülmelerini istemezler onlar. Ya da yaptıkları bir infak karşılığında eza vererek, yardımda bulunduğu insanları tiksindirerek iyiliğe balgam atmazlar. Eğer iyilik Allah için yapılmışsa o buna her zaman lâyıktır derler. Onlar yaptıklarını sadece Allah için yaparlar ve sadece bu işin sonunda Allah'ın rızasını ve hoşnutluğunu umarlar.

Binaenaleyh sadaka verenler, yardımda bulunanlar, yardımda bulundukları insanlara karşı bu yardımı psikolojik bir komplekse dönüştürenler yaptıkları iyiliklerle karşılarındakini ezmeye çalışanlar bu amellerinin boşa gittiğini bilmelidirler. Böyle bir iyiliği, böyle kan kusturarak yapılmış bir infakı Allah hiçbir zaman kabul etmiyor. Çünkü bu amel Allah için değil başkaları için veya

kendisinin daha faziletli daha üstün olduğunu ispat etmek için yapılmış bir ameldir. Zira öyle insanlar vardır ki, böyle eziyetlere maruz kalmaktansa aç kalıp ölmeyi tercih ederler. Kendi şeref ve onurlarını kaybetmektense yokluk ve sıkıntı içinde yaşamayı izzet ve şerefine mal olan bir zenginliğe tercih ederler. Evet onlar bütün bunlara tevessül etmeden sadece Allah için mal harcarlar ve:

21. "Elbette kendisi de hoşnut olacaktır."

Elbette yakında Rabbi da onu hoşnut edecektir. Tevbe sûresinin de anlattığı gibi Allah onlardan razı olmuş ve onları da razı olacakları bir hayata ulaştıracaktır.

"Allah, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara, te-melli kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetler, Adn cennetlerinde hoş meskenler vaadetmiştir. Allah'ın hoşnut olması en büyük şeydir. İşte büyük kurtuluş budur."
(Tevbe 72)

Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Rasulullah Efendimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Cennetlikler cennete girdikleri zaman Azîz ve Celîl olan Allah onlara şöyle nida eder: "Ey kullarım! Bulunduğunuz durumlarınızdan razı mısınız?" Cennetlikler diyecekler ki: "Ey Rabbimiz, kimselere vermediğin nîmet ve mutluluğu bize verdiğin halde bizler durumlarımızdan nasıl razı olmayız? Bunun üzerine yüce Allah buyuracak ki: "Bundan daha kıymetlisini size vereyim mi?" Onlar derler ki: "Ey Rabbimiz, bundan daha kıymetli nîmet nedir ki?" Yüce Allah bunun üzerine şöyle buyuracak: "Sizi rızama kavuşturacağım ve bundan sonra ebedîyen size gazap etmeyeceğim!"
(Buhârî, 6549, Müslim, 2829)

Bu sûre ile alakalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel eden eylesin. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemin.

- 93 -

DUHÂ SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 93., Nüzûl sıralamasına göre 11., Mufassal sûreler kısmının on ikinci grubundaki beşinci sûre olan Duhâ sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 11'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. "Kuşluk vaktine andolsun; 2. Sükûna erdiği zaman geceye andolsun ki, 3. Ey Muhammed! Rabbin seni ne bıraktı ve ne de sana darıldı. 4. Doğrusu âhiret senin için dünyadan daha hayırlıdır. 5. Rabbin şüphesiz sana verecek ve sen de hoşnut olacaksın. 6. Seni öksüz bulup da barındırmadı mı? 7. Seni şaşırmış bulup, doğru yola eriştirmedi mi? 8. Seni fakir bulup zenginleştirmedi mi? 9. Öyleyse sakın öksüze kötü muamele etme; 10. Ve sakın bir şey isteyeni

azarlama; 11. Yalnızca Rabbinin nîmetini anlat.”

Duhâ sûresi diye isimlendirilen kulluk kitabımızın 93. sırasına yerleştirilmiş Rasûlullah efendimizi teselli eden bir sûreyle kar-şıyayız. Mekke döneminin başlarında Rasûlullah efendimizin henüz vahye yeni yeni alıştığı günlerde inen bu sûre, muhtevadan da anlaşı-lacağı gibi ilk dönemlerin problemlerinden birisi olan Rasûlullah efen-dimizin bir telaşını da izale eden bir sûredir.

Rivâyet edilir ki Rasûlullah’a gelen vahiyde bir kesiklik olmuş-tu. Cebrâil’in gelmesinde bir kesinti olmuştu. Bu konuda farklı sebep-ler, farklı zamanlar anlatılır. Buhârî’de, Esved İbni Kays’dan şöyle bir rivâyet var: Rasûlullah’ın parmağına bir taş atıldı, Allah’ın Resûlü ra-hatsızlandı, böylece üç gece kaldı. Bu esnada bir kadın gelip Rasû-lullah’a şeytanın seni bıraktı galiba dedi. Rasûlullah buna çok üzüldü de bu sûre geldi deniyor.

Hakim Zeyd bin Erkam’dan şunu rivâyet eder: Tebbet sûresi geldikten sonra Allah’ın Resûlü bunu ilân edip insanlara yaydı, du-yurdu. Sûrede lânetle hicvedilen Ebu Leheb’in karısı Ümmü Cemil bu duruma çok içerledi ve Rasûlullah efendimizin huzuruna gelerek: Beni ve kocamı niçin Hicvettin ey Muhammed? Beni boynumdaki bir iple nerede gördün ki onunla hicvettin? dedi. Allah’ın Resûlü de: Vallahi seni ben hicvetmedim! Seni Rabbim hicvetti buyurdu. Bundan sonra bu kadın onu kontrole başladı. Rasûlullah efendimizi takip etmeye başladı. Zira Ebu Leheb’in karısı Ümmü Cemil Rasûlullah’ın kapı dibi komşusuydu. Leheb sûresinde de ifade ettiğimiz gibi bu çirkef kadın Rasûlullah efendimizin evinin önüne, geçeceği yollara dikenler atar, yemeğinin içine toprak döker, onu rahatsız ederdi. Rasûlullah efendi-mize bir süre vahiy gelmeyince Ümmü Cemil: Ne o ey Muhammed! Umarım ki şeytanın seni terk etti. Sahibini görmüyorum! Her halde sa-na veda etmiş, darılmış! dedi. Veya öteki müşrikler de Muhammed’in Rabbi onu terk edip darılmış, onunla diyalogunu kesmiş gibi sözler et-tiler de Allah’ın Resûlü buna çok üzüldü.

Buna benzer daha başka rivâyetler var. Anlaşılan o ki bir süre Rasûlullah’a vahiy kesilmiş ve Rasûlullah efendimiz bundan etkilen-miş ve buna üzülmüştür. Bu arada gerek bu kadının, gerekse öteki düşmanlarının alayları da bu konuda

etkili olmuştur tabii.

Hikmeti gereği Rabbimizin kendisine vahyini kestiği bu inkıta döneminin dört gün, on gün, on iki gün, on beş gün, Mukatil'in rivâye-tinde 40 gün olduğu söylenir. Bir süre Rabbimiz vahyini kesmişti. Tabi Alâk sûresinde de gelecek bu dönem henüz Rasûlullah efendimizin vahyin özelliklerini tamamıyla kavrayamadığı, vahyin atmosferine gi-remediği, Allah'ın vahyini ne zaman gönderip, ne zaman keseceği ko-nusunda tam bilgisinin olmadığı bir döneme rastlıyordu.

Rasûlullah'a vahiy geliyordu, fakat ilk yıllarda Allah'ın Resûlü henüz vahyin bilincinde değildi. Vahye âşinalığı henüz gerçekleşme-mişti. Bazen vahyin atmosferine girmekte güçlük çekiyordu. Vahiy ge-liyordu kendisine Allah'tan ve onun isteğine ve anlayışına göre sürekli gelmesi gerekiyordu. Kesilmemeliydi, inkıtaa uğramamalıydı vahiy. Böyle olacak zannediyordu. Hiç kesilmeden devam edecek zannedi-yordu.

Hani ilk sûre, yâni Alak sûresi geldiğinde de kendi kendine te-reddütler geçirmişti. Acaba yanlış mı gördüm, doğrumu gördüm? Acaba gördüğüm bir melek miydi yoksa, yoksa diye her tereddüt edişinde, Cebrâil ufukta kendisine görünüyor: Ey Muhammed! Sen Allah'ın elçisisin! Sen Allah'ın peygamberisin! Allah bu iş için seni seçti, seni şereflendirdi! Bunda tereddüdün olmasın! Bu konuda en ufak bir şüphen olmasın! diyordu. Yâni Allah sürekli onu murakabe altında bulunduruyordu.

Arkadaşlar insan fıtratında vardır bu. İnsan tanıdığı, sevdiğiyle devamlı beraber olmak ister. Kısa bir süre de olsa ondan ayrılığa da-yanamaz. Meselâ gurbetten birileri gelir sizin şehre, sizin mahalleye. Gariptir, kimsesizdir diye, bildiği, tanıdığı, eşi, dostu, yardımcısı yoktur diye ilk zamanlar onunla çokça ilgileniriz. Veya meselâ önceleri kâfir-ken, müşrikken, İslâm düşmanıyken veya İslâm'ı tanımadığı için İs-lâm'dan uzak bir hayat yaşarken birileri İslâm'la tanışıp Müslüman olur. Sizin içinize katılıp kardeşiniz olur. İlk zamanlar bu kardeşinizle çokça ilgilenirsiniz. Neden? Çünkü ailesiyle bir derdi olabilir, çevre-siyle bir problemi olabilir, önceki hayatı, önceki çevresi onun yakasını bırakmamış olabilir. Veya geldiği hayata karşı hâlâ içinde bir temayül olabilir. Veya yeni girdiği dinin emir ve yasaklarını henüz tamamıyla tanıyamamış olabilir. Bilgisi henüz tam değildir, imanı oturmamıştır, İslâm'ı, teslimiyeti kökleşmemiş olabilir, olabilir. Bütün bu sebeplerden ötürü ilk günler, ilk

zamanlar onunla sıkça ilgileniriz.

İlk zamanlar onunla çokça ilgileniriz. Sık sık ziyaret eder, ya-nında bulunmak isteriz. Ona din tanıtma, âyet hadis ulaştırma husu-sunda, İslâm'ı arz etme hususunda ona çok zaman ayırırız. Ama za-manla o da alışıyor. O da zamanla çevresine âyet ve hadis tanıtma-ya başlıyor. O da Allah'ı, kitabı, dini, Peygamberi, kulluğu anlıyor, kendisine mal ediyor bunları. O da bu işi kendine dert edinip, o da an-latmaya başlıyor. Onun da talebeleri oluyor, o da bu işin derdiyle yan-maya başlıyor ve artık bizim onunla ilgilenmemiz, buluşup görüşme-miz azalıyor.

Ama bu onu terk etme mânâsına değildir tabi. Ya ne? Zamanımızın büyük bir bölümünü yeni yetişeceklere, hiç duymamışlara, hiç bilmemişlere ayırma adınadır tabii bu. Çünkü artık o bir dereceye ka-dar duydu, yetişti. Hep biz yanında olmalı değiliz ya! Hep anlatacak değiliz ya. Artık biz yanında olmadan da, desteksiz yardımcısız, kendi kendine iş yapma, kendi kendine karar verme durumunda olmalıdır o.

Kimi arkadaşlarla bir iki sene birlikte ders yapıyoruz. Sonra artık bu arkadaşlar bu işi anladılar, bu işi öğrendiler, gidip biraz da bu toplumda hiç bilmeyenlere anlatalım, hiç duymayanlara duyuralım. Biraz da başkalarıyla ilgilenelim diye derslere ara verince feryadı basıyorlar bizi niye terk ettin diye. Ya iki yıl sürekli ders yaptık. Bizim derdimiz zaten Kur'an'sız ve Sünnetsiz olmazı anlatmaktı. Eh sizler de zaten anladınız bunu. Kur'an ve Sünneti mutlaka okumak, öğren-mek gerektiğini, bunlarsız Müslümanlık olmayacağını, olamayacağını anladınız. Kur'an'ın nasıl okunması, anlaşılması gerektiğini? Sünnetin hayatımızdaki önem ve fonksiyonunu anladınız. Artık sizler de bunun sorumluluğunu yüklenecek duruma geldiniz. Bu toplumda daha Al-lah'ın, Peygamberin, Kitabın Sünnetin adını bile duymamış yığınlarca insan varken beni niye oyalıyorsunuz? Neden meşgul ediyorsunuz? Hakkınız var mı buna? Sizler bana yardımcı olun da ben başkalarına gidebilecek zaman bulayım. İşte aynen bunun gibi elçisini yetiştirmek ve hayata hazırlamak üzere Rabbimiz bir süre vahyini kesiveriyordu.

Sizler çocuklarınızı buna alıştırırsınız ya. Bazen onu yetiştirip hayata hazırlamak için ondan desteğinizi çekiverip kendi başına bıra-kıverirsiniz ya. İşte vahiy de böyleydi. Vahyin kesilmesi de böyleydi. Hep devam edecek değildi. Bazen kesiliverecekti veya bir dönem ke-siliverecekti. Tıpkı babanın

kendi başına, kendi desteği olmaksızın a-yakta durabilmesini öğretmek için çocuğuna olan desteğini çekiverip onu hayata hazırlaması gibi.

Veya bilirsiniz ki çocuk küçük yaşta hep anasını emmek ister. Hep devamını ister bunun. Hiç kesilmesini istemez. Ama bir gün ge-lecek çocuğun iyiliği için, onun hayrına elbette süt kesilecektir. Anne kendisi hasbelkader hayatını kaybederse çocuğunun onsuz da yaşa-yabileceği bir konuma gelmesi için mecburen bir süre sonra sütünü kesmek zorunda kalacaktır. İşte vahiy de aynen bunun gibidir. Vahyin kesilmesi de aynen bunun gibidir.

Hep devam edecek değildir bu. Bazen kesiliverecektir. Sen hep onunla beraber olmayacaksın! Sen hep vahiy desteğinde olma-yacaksın. Bazen vahiy kesiliverecek, kimi problemleri sen kendin çö-zeceksin! Kendini ortaya koyacaksın. Kendi başına ayakta durabil-meyi öğreneceksin! Vahyin gelmediği konularda kendi içtihadınla ka-rar vereceksin! Rabbinin öteki vahiylerinin ışığı ve yol gösterisi altında kendi reyinle problemlere çözüm getirmeyi öğreneceksin! Kendini zorlayarak, çözüm üreteceksin diyordu herhalde Allah bununla. İşte bir süre Rasûlullah efendimize vahyin kesilmesinin hikmetlerinden birini böylece anlamaya çalışıyoruz.

Rasûlullah efendimize gelen ilk vahiyde, yâni Alâk sûresinin gelişinde de böyle olmuştu. Onu Alâk sûresinde demeye çalıştım. Yi-ne A’lâ sûresinde de böyle olmuştu. Sûreyi ezberleme konusunda kendisini sorumlu zannedip kendisini sıkıntıya sokuyordu Allah’ın Resûlü. İlk başlarda, Risâletin ilk dönemlerinde böyleydi. Ama meselâ bir En'âm’ın inişinde artık Rasûlullah efendimizin herhangi bir endi-şesi yoktu. En’âm gibi yirmi sayfalık bir sûreyi hiç zorlanmadan anın-da ezberleyivermişti. Ve artık vahiy bitene kadar nötr olarak, hareket-siz olarak bekledi ve önceden olduğu gibi herhangi bir çabalamanın, herhangi bir sıkıntının içine girmedi. Artık anlamıştı Allah’ın Resûlü. Yine meselâ bir ifk hadisesinde artık vahyin gecikmesine üzülmedi Peygamberimiz.

Evet, sûrenin âyetleri üzerinde hızlı bir gezinti yaptıktan sonra inşallah âyetleri tek tek tanımaya başlayabiliriz.

Az evvel de ifade ettiğim gibi rivâyetler; Rasûlullah (s.a.s.) e, gelen vahyin bir müddet kesildiğini, Cibrîl (a.s.)'in bu süre zarfında görünmediğini, bunun üzerine müşriklerden bazılarının, "Rabbi Mu-hammed'e küstü, O'nu terk etti"

iddiasında bulunduklarını, bazılarının ise -vahyin şeytandan geldiğine inandıklarından; "Şeytanı onu terk etti" dediklerini naklederler
(Buharî, Kitâbü't-Tefsîr, Sûretu ve'd-Duhâ)

Teblîğ görevine başladığından beri müşriklerin sert tepkileriyle karşılaşan Rasûlullah, bu defa onların alaylarına muhatap oluyordu. Haliyle bu durum onu çok üzüyor, âdetâ dünyayı kendisine zindan ediyordu. Ancak, O bir peygamberdi ve her ne pahasına olursa olsun görevini eksiksiz yerine getirmesi gerekiyordu. Onun en büyük yar-dımcısı ve koruyucusu da hiç şüphesiz Rabbi idi. Rabbinden kendi-sine gelen vahiy, ona bir taraftan bu meşakkatli yolda nasıl hareket etmesi gerektiğini bildiriyor, diğer yandan güç ve huzur veriyordu. Va-hiy onun için, âdetâ uzun bir yola çıkmış yolcunun hem azığı hem de can yoldaşı durumundaydı. Vahyin kesilmesi onu bu azıktan ve kendisiyle teselli olacak dosttan mahrum bırakmıştı. Peygamber (a.s.) e huzur ve güven veren, içine düştüğü sıkıntıyı gideren bu sûre, işte böyle bir zamanda nazil oldu. Bu sebepledir ki, asıl konuyu, Rasûlul-lah'ı teselli etmek ve bundan sonraki mücadelelerinde, karşılaşabile-ceği her türlü engelin üstesinden gelebilmesi için ona manevî güç ka-zandırmak teşkil eder.

Sûre şöyle başlıyor: "Andolsun kuşluk vaktine! Sükuna var-dığında geceye (ki), Rabbin seni ne terk etti ne de darıldı." (1-3) Yüce Rabbimiz, kuşluk vaktine ve sükûna vardığı zaman geceye yemin ederek başlıyor. Böylece bu iki ânın önemine dikkatleri çekiyor. Kâi-nat hadiseleriyle rûhî duyguları birbirine bağlıyor. Âdetâ Rasûlüne, sûrenin başından itibaren çevresini dost varlıklarla doldurduğunu imâ ediyor, yalnız başına ve kimsesiz olmadığını hatırlatıyor. Peygamberi üzmek, onu ye'se düşürmek ve savunduğu davadan vazgeçirmek için müşriklerin: "Rabbi O'nu terk etti." demelerine cevap olarak; " Rabbin seni ne terk etti ne de darıldı" (3) buyurmaktadır.

Onların iddia ettikleri gibi Rabbin seni asla terk etmez. Sen onun sevgili kulu ve Rasûlüsün, sen yüce bir dâvânın tebliğcisisin, sen onun tarafından yetiştirilip korunmaktasın, nasıl terk etsin seni? "Âhiret elbette senin için dünyadan daha hayırlıdır." (4) Rabbin, sana bu dünyada da verecek. Ancak senin için öbür dünyada, bu dünyada-kilerden daha güzel, çok daha mükemmel mükâfatlar hazırlamıştır:
"Şüphesiz Rabbin sana verecek ve sen hoşnut olacaksın." (5) Rab-bin, senin için, hoşlanacağın her şeyi hazırlamıştır. Bu dünyada dava-nı başarıya ulaştıracak, yolundaki engelleri kaldıracak, savunduğun düzeni galip getirecek, seni ve

davanı üstün kılacaktır. Bundan hiç şüphen olmasın. Nitekim: "O, seni öksüzken barındırmadı mı? Sen bilmezken doğru yola eriştirmedi mi? Fakirken zenginleştirmedi mi?" (6-8)

Evet, Cenâb-ı Allah, sevgili Peygamberine, geçmişine şöyle bir bakmasını tavsiye ediyor. Kimsesiz iken onu korumuş, şaşkın bir durumdayken hidâyete erdirmiş ve fakir iken sonsuz ihsanı ile onu herkesten zengin kılmıştır. Henüz küçücük bir yavru iken de, annesini kaybederek hem ana hem de babadan yetim ve öksüz kalan sevgili Peygamberini korumuş, sapık bir cahiliye ortamında yetiştiği halde onu şirkten korumuştur. Ne şirk pisliğine bulaştırmış, ne de muharref dinlerden yahudilik ve Hıristiyanlığa meyletmesine müsaade etmiştir. Peygamberlik görevini yaparken, kendisini engellemek isteyen müş-riklere karşı, amcası Ebu Tâlib'i kendisine yardımcı kılmış, mal bakı-mından fakir olmasına rağmen gönülce zenginlerin en zengini yap-mıştır.

Sûrenin buraya kadar olan kısmı, müşriklerin, "Rabbi Muham-med'e küstü, O'nu terk etti" gibi iftiralarına bir cevap ve vahyin yalnız-ca Allah'tan olduğunu beyan eder mahiyettedir. Ayrıca sevgili Rasûlü-ne ihsan ettiği nimetleri de hatırlatmakta, buna bir şükran olarak ken-disinden nasıl davranması lazım geliyorsa öylece davranmasını iste-mektedir: "O halde yetime zulm etme. Dilenciyi de azarlama. Sadece Rabbinin nimetini (hatırla ve) anlat." (9-11) Rabbi onu yetimken koru-duğunu, kararsız iken onu hidâyete erdirdiğini, fakir iken zenginleştir-diğini belirtmişken, hem kendisini hem de peşinden giden ümmetini, her yetimi korumaya, her muhtaca destek olmaya ve Allah'ın üzerle-rindeki nimetini hatırlamaya yöneltiyor. Yetime zulmetmekten nehy ettiği gibi, ikram edilmesini de emrediyor. İkram ederken, ona verirken de gönlünü kırmadan, horlamadan, haysiyetini zedelemeden ver-meyi emrediyor.

Özet olarak bu sûrede Resûlullah Efendimizi yakın bir gelecekte çok büyük başarıların ve lütufların beklediği müjdesi verilir. Pey-gamberlik görevinin sonucunun başlangıcından daha hayırlı olacağı müjdesi verilir.

Sûrenin ikinci kısmında gündeme getirilen konular ilk bakışta sanki bir başa kakma gibi görünse de dikkatle incelendiği zaman işin hiç de böyle olmadığı anlaşılacaktır. Rabbimiz tarafından daha önce peygamberine lütfedilen nimetlerden söz edilmesi bir başa kakma de-ğil, aslında peygamberlikten sonra verilecek nimetlerle bir kıyasla-madır. Peygamberlik sonrası kendisine verilenlerin çok daha büyük olduğunu ortaya koymaktır. Öyle değil mi? Peygamberlik önceki elçisini kimseye muhtaç bırakmayan, onu sürekli

himayesine tutan Allah şimdi onu yüz üstü mü bırakacaktı? Elbette öyle olmayacaktı. Madem ki Rabbi onu koruyup gözetmektedir, öyleyse peygamber de Rabbinin bu büyük lütuflarına karşı O'na karşı risalet görevini en güzel bir biçimde yerine getirecek, bugün dün kendisinin konumunda olan yetimlere, kimsesizlere, toplumda sosyal ve siyasal desteği olmayan garibanlara sahip çıkacak, ihtiyacı olup da kendisine baş vuranları eli boş çevirmeyecek, onlara şefkat ve merhamet kanatlarını açacaktı. İşte bu bölümde bunlar vurgulanır.

En sonunda da peygamberimize ve tabii onun şahsında hepimize Rabbinin nimetlerini anması, zikretmesi, gündemde tutması, sü-rekli onlarla bir hayat yaşadığını unutmaması emredilir. Tabii Rabbi-mizin en büyük nimeti olarak İslâm nimetinin, hidâyet nimetinin gündem yapılması istenir.

Sûrenin kendisinden önceki sûreyle münasebetine gelince; gerçekten Leyl sûresiyle çok yakın bir anlam bütünlüğü görüyoruz. Leyl sûresi, muttakilerin, hüsnaya iman eden mü'minlerin sonunda razı ve hoşnut olacakları bir cennet hayatına gidecekleri müjdesiyle biterken, ondan sonra gelen bu sûre de; 'Rabbin sana verecek ve sen razı olacaksın' meâlindeki âyetiyle işte o müjdeye açıklık getirilmiş oluyor. Yine bu sûreden sonra gelecek olan İnşirâh sûresi ise hem üslup yönünden, hem de muhteva yönünden sanki Duhâ sûresinin devamıdır. Çünkü o sûrede peygamber efendimizin göksünün genişletildiği, bir inşirah-ı sadır, bir gönül huzuru verildiği, belini büken sırtındaki ağır yüklerin, zor sorumlulukların kaldırıldığı ve adının, şanının, şerefinin yüceltildiği bildirilir. Bu sûrenin başındaki; 'Rabbin seni asla terk etmedi ve senden yüz çevirmedi' meâlindeki âyete karşılık İnşirâh sûresi; 'Öyleyse sen de sadece Rabbine rağbet edip yönel' âyetiyle son bulur. İşte bu sûrenin öncesi ve sonrasıyla böyle çok hoş münasebetleri vardır.

İşte bu minval üzere gelen bir sûreyle karşı karşıyayız. Böyle bir süre kesintiden sonra gelen bir sûre. Bu kısa mukaddimeden sonra sûrenin âyetlerini hep beraber tanımaya çalışalım inşallah.

1-2. "Kuşluk vaktine ve sükûna erdiği zaman geceye andolsun ki,"

Rabbimiz sûreye yeminle başlıyor. Mekkî sûrelerde genellikle kevnî âyetlere yemin çokça kullanılır. Semâya, aya, güneşe, yıldızlara yani kâinatta yarattığı kevnî âyetlere, ya da görsel dediğimiz, göze hitap eden meşhûd âyetlere yemin eder Rabbimiz. Anlayabildiğimiz kadarıyla Mekke'de henüz kendisini

tanımayan, zâtı ve sıfatları konusunda bilgi sahibi olmayan insanlara bu tür yeminlerle rubûbiyetini, ulûhiyetini ve kudretini tanıtmak istiyordu Rabbimiz.

Allah önce iki âyetle yemin ediyor. İki kevnî âyetine, iki görsel âyetine yemin ediyor. Bunlardan birincisi Duhâ, yani kuşluk vakti, ötekisi de gecedir. Birisi güneşin ışığının, aydınlığının en etkili olduğu kuşluk vakti, ötekisi de gecenin iyice kararıp, ses seda kesilip, gelip gidenlerin ayak seslerinin kesildiği, insanların istirahata çekildikleri ve mü'minlerin ibadet için teheccüde kalktıkları seher vaktidir. Kuşluk vaktine ve gecenin en sakin dönemine yemin ediyor Rabbimiz. Sonra bu iki yemine cevap mahiyetinde üç âyet geliyor. Rasûlullah'ı ve onun yolunda gidenleri asla terk etmeyeceğini anlatıyor Rabbimiz. Sonra da geleceğin daha iyi olacağına dair, cennette en yüksek makamın onları beklediğine dair âyetler geliyor. Sonra insanın sahip olduğu mal, beden ve bilginin Allah'tan olduğu beyan edilir. Son bölümde de bu nîmetlere karşılık dünyada yapılması gereken vazifeler, yetime, yoksullara karşı vazifelerimiz, Kur'an'a karşı tavrımız anlatılır.

Duhâ'ya yemin olsun ki. Duhâ, kuşluk vaktidir. Güneşin ışıklarının daha bir net geldiği, güneşin en çok parlayıp kendisine bakılmanın âdeta imkânsız olduğu dönemdir kuşluk dönemi. Bu dönem günün en değerli dönemidir. Güne ve günün hayırlı amellerine başlama zamanıdır. Mevlâ'nın bereketinin, ihsanının beklendiği, ümit edildiği bir dönemdir. İşte Rabbimiz günün en bereketli dönemine dikkat çekiyor.

Eğer insan ömrü bir gün kabul edilirse, Duhâ bu ömrün en genç ve en verimli zamanıdır. Dikkat edin sabah saat 7-8 arasında yapılabilen bir iş akşam 8-9 arası yapılamaz. Sabahın o saatlerinde başarıp bitirebildiğiniz bir işi akşamın aynı saatlerinde bitiremezsiniz. Bu dönemde ayrı bir bereket vardır. İşte Allah bu döneme dikkat çekiyor. Tâ-Hâ sûresinden de anlaşıldığı gibi Hz. Mûsâ'nın sihirbazlara galip geldiği vakit kuşluk vaktidir.

"Mûsâ: "Buluşma zamanımız sizin bayram gününüzde, insanların toplandığı kuşluk vaktidir" dedi."
(Tâ-Hâ 59)

Veya eğer insanın tüm ömrünü bir gün kabul edecek olursak, o günün kuşluk vakti gençlik dönemidir. İnsanın en canlı, en zinde olduğu dönem, hayatının baharıdır. İşte bir gün kabul ettiğimiz insan ömrünün en zinde

dönemini teşkil eden o günün kuşluk vaktini, gençlik vaktini, gençlik dönemini çok iyi değerlendirmemiz gerektiği anlatılır bu âyette.

Bu kuşluk vaktinin bir mânâsı da şudur: Nûr-u Muhammedînin yeryüzünü aydınlattığı, Allah'ın nûr olarak ruhlara doğduğu dönem anlatılıyor burada. Yani eğer Rasûlullah Efendimizin teşrifinden sonraki dünyanın ömrünü bir gün kabul edecek olursak, o günün kuşluk vakti Rasûlullah Efendimizin dönemi olan asr-ı saadet dönemidir. Allah, başlarında Rasûlullah'ın bulunduğu İslâm milletinin, İslâm ümmetinin ilk dönemi yani kuşluk vaktine, asr-ı saadete yemin ediyor.

Biz biliyoruz ki Allah bir şey üzerine yemin etmişse onun bizim hayatımızda önemi çok büyüktür. Öyleyse asr-ı saadeti çok iyi öğren-mek, çok iyi bilmek ve değerlendirmek zorundayız. Rasûlullah Efendimizin hayatta olduğu saadet asrına yemin ederek Rabbimiz ona dikkat çekmiştir. Çünkü asr-ı saadet ve o asırda yaşayan Rasûlullah Efendimizin güzîde ashabı dinin yaşandığı, anlaşıldığı ve en güzel biçimde uygulandığı mübarek bir dönemin insanlarıdır. Yeryüzünde o toplumdan daha mübarek bir toplum yaşamamıştır.

Asr-ı saadet kıyâmete kadar din, kulluk adına tüm problemlerin çözüldüğü örnek ve maket bir hayattır. Doğruya, güzele, hakka ulaşmak isteyen kişi mutlaka asr-ı saadete gitmek ve asr-ı saadetteki uygulamaya ulaşmak ve asr-ı saadeti örnek almak zorundadır. İşte Rabbimiz bu âyetinde asr-ı saadete yemin ederek dinimiz konusunda asr-ı saadetin önemine, asr-ı saadette gerek ferdî planda Peygamber efendimizin anlayışına, sünnetine, uygulamalarına ve gerekse sahâbe-i kirâm efendilerimizin sünnetlerine dikkat çekmektedir. Kur'an'ın başka yerlerinde de kurtuluşa erenlerden söz edilirken sahâbe toplumuna ve asr-ı saadete dikkat çekilmektedir.

"İyilik yarışında önceliği kazanan muhacirler ve ensâr ile, onlara güzelce uyanlardan Allah hoşnut olmuştur, onlar da Allah'tan hoşnutturlar. Allah onlara, içinde temelli ve ebedî kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır; işte büyük kurtuluş budur."

(Tevbe 100)

İyilik, takva yarışında, Allah'a kulluk ve Rasûlullah'a ittiba konusunda en önde giden bu ümmetin en bereketli dönemini, kuşluk vaktini idrak eden sahâbe-i kirâm efendilerimizden ve güzellikle onların yolunu takip edip, onların yollarına, sünnetlerine uyanlardan razı olduğunu ve onların kurtulduklarını haber veriyor Rabbimiz.

Bir de karardığı, sakinleştiği, kendine geldiği, bitmeye başladığı, devrini

tamamladığı zaman geceye yemin olsun ki. Yani seher vaktine, tam o döneme yemin ediliyor. Cenâb-ı Hakk, gecenin sükûnete erdiği döneme, seher vaktine yemin ediyor. Öyleyse bunun üzerinde durmak ve tanımak zorundayız. Gece kelimesi çok geçti. Mekkî sûrelerde çokça bu konuda yemin gördük. Gecenin bizim hayatımızda apayrı bir yeri ve önemi vardır. Ama dikkat ederseniz burada gecenin devrini tamamlayıp bitmeye başladığı döneme yemin ediliyor.

Saat 3-5 arası gecenin sükûnete erdiği dönemdir. Sarhoşlar sesini kesmiş, koşuşanlar, gidenler gelenler, gece gıybet edenler, birileri adına komplo hazırlayanların hepsi, hattâ köpekler bile susmuş.

Bir adam düşünün ki böyle sakin bir dönemde uykusunu bölerek kalkmış, yatağını terk etmiş. Semâ berrak, yıldızlar pırıl pırıl, su sesi, ağaçların sesi, hepsi Allah'ın âyetleri. İşte bu Rabbimizin görsel âyetleriyle sarmaş dolaş oracıkta temiz bir taşın üzerinde namaza dursa… Ne abdest alırken, ne namaz kılarken zamana, saate bağımlı değil… Kimseye söz vermedi, kimse beklemiyor onu, kimse meşgul etmiyor. İş, güç, okul, dükkan, tezgah, müşteri peşinde değil. Ne okuduğunu daha iyi bilecek, daha iyi anlayacaktır. Onun için Müslüman daima özgür bir hayatı özlemeli, sürekli böylesi bir hayatın peşinde olmalıdır. Her şeyden özgür, her şeyden yakasını kurtarmış, ama sa-dece Allah'a kul ve köle. Zamanın, mekânın, eşyanın, insanların, çevrenin ve her şeyin köleliğinden sıyrılmış, ama Rabbinin görsel âyetleri altında, onlarla birlikte Rabbine teslim. İşte Rabbimiz bizden böyle bir hayat istiyor.

Nurla, aydınlıkla, kuşlukla, gündüzle başlayan, geceyle devam eden bir kulluk hayatı. Gecede ve gündüzde sürekli devam eden bir kulluk… Gündüz ve gece, Cenab-ı Hakk'ın egemenliğinin ifadesidir. Çünkü gece de, gündüz de Allah'ın âyetleridir. Geceyi de, gündüzü de yaratan Allah'tır. Gece de, gündüz de Allah'a kuldur, Allah'a boyun bükmüştür. Gündüz, gece, kuşluk, seher, öğle, ikindi, akşam tüm bunlar Allah'ın hâkimiyetinin ifadesidir. Tüm bunlar konusunda söz sahibi Allah'tır. Sizlerin sözü geçmez buralarda. Bunları değiştiremezsiniz, bunları kaldırıp yerine başka bir şey koyamaz, bunlara itiraz edemezsiniz. Bu şartları yaşamak zorundasınız. Bu hayata karşı gelip itiraz edemezsiniz. Geceyi kovamazsınız, güneşi, gündüzü atamazsınız. Öyleyse sizler de Rabbinize teslim olun. Zaten fıtraten, zorunlu olarak Allah yasalarına teslimsiniz.

Geceyi de, gündüzü de var eden Allah'tır. Geceye de, gündüze de egemen

olan sadece Allah'tır. Gece de, gündüz de O'nun emri ve hikmetiyle hareket etmektedir. Gece ve gündüz en küçük bir aksama olmadan birbirini takip etmektedir. Öyleyse ey peygamberim, gündüz ve gecenin böyle peş peşe gelişi nasıl bir hikmete mebnî ise, bunu bilen ve bu düzeni kuran bir Rabbin varsa, bu Rabb bu düzeni belli bir hikmetle ayarlıyorsa, işte aynen vahyin kesilmesi de böyle bir hikmete mebnîdir. Ne zaman keseceğini, ne zaman göndereceğini bilen bir Allah'ın ilmi ve hikmetiyle olmaktadır bu iş. Keseceği, göndereceği zamanı bilen bir Allah'ın işidir bu. Geceye ve gündüze itiraz edemeyen bir Müslüman, elbette buna da itiraz etmemelidir. Bu konuda da Rabbinin hikmetine teslim olup tedirgin olmamalıdır İşte buradaki gece ve gündüze yeminin mânâsını böyle anlamaya çalışıyoruz. Rabbimiz vahyin kesilişi karşısında tedirgin olan Peygamberine bunun belli bir hikmetle olduğunu anlatıyordu.

Yahut da bu gece ve gündüze yemin edilmesinin şöyle bir hik-meti de olabilir: Gündüzün meşakkatinden dolayı insan yorulur. Herkes bilir ki gündüzün ışınları insanı yorar ve yıpratır. Sürekli gündüz ve güneş olsa, insan buna dayanamaz. Gece karanlığı ise insanı dinlendirir. Gündüzün yorgunluğunu atabilmek için gece dinlenmeye ihtiyacı olur insanın. Nitekim Nebe' sûresinde de Rabbimiz geceyi an-latırken şöyle buyuruyor:

"Uykunuzu dinlenme vakti kıldık; geceyi bir örtü yaptık;"
(Nebe' 9-10)

Gece, dinlencedir, dinlenme zamanıdır, örtüdür, sükûnet zamanıdır. "Gündüzün sizi yoran ışınlarından sizi geceyle sakladık, örttük," diyor Rabbimiz.

İşte aynen bunun gibi, tıpkı devam eden güneş ışınları gibi vahyin devamı da senin için gerginlik kaynağı olmuştu. Tıpkı seni yo-ran gündüzün ışınlarından seni dinlendirmek için gündüzün kesilip de gecenin gelmesi gibi, bir süre vahyin kesilmesi de senin bu gerginlikten sükûnet bulman içindir, diyor Rabbimiz. Sürekli seni yoran vahyin gerginliğinden seni kurtarmak, seni rahatlatmak için Rabbin bir süre sana vahyi kesiverdi diye böyle bir münâsebet kurmak her halde hatalı olmayacaktır.

Sakın üzülme Peygamberim. Kesinlikle bilesin ki hikmet sahibi olan Rabbin bunu senin hayrına yapmıştır. Muhakkak ki sen seni sen-den daha çok düşünen, sana senden daha çok merhamet eden bir Rable karşı karşıyasın.

Değilse:

3. “Ey Muhammed! Rabbin seni ne bıraktı ve ne de sana darıldı.”

İşte bu, yeminlerin cevabıdır. Az önceki yeminleri bunun için, bunu demek için yapmıştır Rabbimiz. Duhâ’ya, kuşluk vaktine ve geceye yemin olsun ki, Rabbin ne sana veda edip seni bıraktı, ne de sana darıldı. Rabbin seni hiç terk etmedi. Peygamberlik şerefiyle seni şereflendirdiği andan itibaren Rabbin sana hiç darılmadı, hiçbir zaman kızmadı. Sana vahyini indirerek senin adını, şanını yücelten Rabbin bundan böyle de seni asla terk edecek, sana darılacak değildir. Yeryüzünde Rabbinin konuşan ağzı olarak, yerdekilerin hayatına senin vasıtanla karışacak, seninle seslenecek. Onun içindir ki Rabbin asla seni unutacak, seninle diyalogunu kesecek değildir. Üzülme, Rabbin seni bırakmadı.

Bırakmak iki mânâya gelir: Seni bırakmadı, seni tutuyor ama, bu tutuşu, bu bırakmayışı sana ceza vermek seni cezalandırmak adına değil. Sana kininden, gazabından değil, sana olan sevgisinden, sana değer verişindendir. Demek ki iki türlü tutuş vardır: Birisi cezalandırmak adına, kahretmek adına bir tutuştur. Tıpkı Kıyâmet sûresinde anlatıldığı gibi:

> ***“İnsanoğlu kendisinin başıboş bırakılacağını mı sa-nır?”***
> (Kıyâmet 36)

Öbürü de lütuf adına, in'am ve ihsan adına bir tutuş, terk etmeyiştir. İşte buradaki Rabbimizin elçisini bırakmaması bu anlamadır.

Burada kuşluk vaktine yeminden sonra bu konunun gündeme getirilişi şöyle bir nükteyi anlatır: O dönem Araplar kendilerine misafir geldiği zaman buna çok sevinirlerdi. Yine o dönem Araplarda Duhâ, yani kuşluk vakti veda zamanıydı. İnsanlar ziyaretçilerini kuşluk vakti uğurlarlarmış. Hattâ ***“seniyyetu’l veda”*** diye de özel bir veda yeri, uğurlama yeri varmış. İşte gelişleri kendilerini sevindiren misafirlerin bu kuşluk vaktinde kendilerini terk edip gidişleri Arapları çok üzermiş. Hattâ adamlar üzüntülerinden dolayı kuşluk vakti kendilerini terk eden misafirlerini uğurlamaya bile çıkmazlarmış. İşte burada kuşluk vaktini de gündeme getirerek Rabbimiz buyurur ki: “Ey Peygamberim, Rab-bin sana ne darıldı, ne de seni terk etti. Ne kuşluk vakti seni terk etti, ne de gecede sana darılıp düşmanlık etti.”

Çünkü kuşluk vaktinde misafirler konuklarını terk edip giderlerken, gecede de kinler, öçler, düşmanlıklar yapılır. Gecenin özelliği de budur. Öyleyse Rabbin sana onu da yapmadı. Yani ne gecede seninle bir düşmanlık ilişkisine girdi, ne de gündüz seni terk etti. Yani Rabbin ne vahyi gönderirken, ne de keserken seni bırakmadı, seni terk etmedi. Öyleyse sen yoluna devam et Peygamberim. Düşmanlarının sözlerine aldırış etme. Seni ben görevlendirdim, onlar değil. Gecenin ve gündüzün Rabbi benim, onlar değil. Sen yürü. Sen yoluna devam et, Ben seninleyim! diyordu Rabbimiz. Sen hiç üzülmeden yo-luna devam et, çünkü:

4. "Kesinlikle bilesin ki âhir senin için ûlâdan daha hayırlı olacaktır."

Tefsir kitapları burada senin için âhiret dünyadan daha hayırlı olacaktır, şeklinde bir anlamı tercih etmişlerse de, ben bu anlayışı biraz zayıf gördüğüm için böyle söyledim. Buradaki âhiret, bildiğimiz âhiret mânâsına gelebileceği gibi, aynı zamanda âhir, son anlamına da gelmektedir. Öyleyse bilesin ki ey Peygamberim son senin için daha hayırlı olacaktır demek daha münasip olacaktır. Çünkü o zaman bu son ifadesiyle hem dünya, hem de âhiret ikisi birden kastedilmiş olacaktır. "Ûlâ" birinci, ilk, önceki anlamınadır. Yâni hem dünya anlamına geldiği gibi hem de her konuda ilk anlamına gelecektir.

Öyleyse ey Peygamberim, biraz vahiy kesildi diye sakın üzülme. Unutmayasın ki sonralar senin için iyi olacaktır. Sonralar senin için ilklerden, yani öncelerden daha hayırlı olacaktır, diyor Rabbimiz.

Âhiret senin için ûlâdan daha iyidir. Âhiret, âhir, iki mânâya geliyor: Biri evvelin, öncenin mukabilidir, ötekisi de dünyanın mukabilidir. Önce bir şey vardı, bir durum vardı ya, işte âhir de ondan sonraki şey, ondan sonraki durumdur. Yani senin bir sonraki durumun, bir sonraki hayatın bir önceki durumundan, bir önceki halinden daha hayırlı olacaktır Peygamberim deniliyor. Bir de âhir, âhiret dünyadan sonraki hayattır, âhiret günüdür.

Öyleyse şöyle diyeceğiz: Peygamberim, endişe etme! Senin için bir sonra gelecek saat, bir sonra gelecek gün, bir sonra gelecek ay, yıl, önden, öncekinden daha hayırlı olacaktır. Bir sonraki dönemin bir önceki döneminden daha hayırlı ve güzel olacaktır. Meselâ peygamber olmadan geçirdiğin hayatının ilk günlerine nazaran şimdi peygamber oluşun daha hayırlıdır.

Vahyin geldiği günlere nazaran bir anda kesilivermesi senin için daha

hayırlıdır. Vahyin kesilmesine nazaran şu anda tekrar böyle başlayıvermesi senin hakkında daha hayırlıdır. Bu sûreden sonra diğer sûrelerin gelişi senin için daha hayırlı olacak. Medine'ye hicretin, orada cemaatı oluşturman, sonra Mekke'yi terk etmen, sonra Medine'de devlet kurman, sonra Mekke'yi fethetmen, sonra dâvânın galibiyetini görmen, tüm Arabistan yarımadasının Müslüman oluşu, tüm dünyaya İslâm'ın yayılışı ve nihâyet bütün bu güzelliklerden sonra vefatın, ondan sonra âhiret nîmeti, hep senin için hayırlı olacaktır. Zi-ra bunların hepsi seni Makam-ı Mahmud'a ulaştıracak, Rabbinin rızasına götürecek, hayırlı sona götürecek hayırlı şeylerdir.

Yani senin için her gelecek bir öncekinden hayırlı olacaktır. "Ey Peygamberim âhiret senin için dünyadan daha iyidir, öyleyse hiç yaşama dünyada, hemen ölüver," diyemeyiz. "Hiç durma dünyada" di-yerek bu âyetin Rasûlullah'ı ölüme dâvet ettiğini söyleyemeyiz.

Peygamberim, her yarın senin hakkında bir önceki günden daha hayırlı ve güzel olacaktır. Her gelecek senin hakkında hayırlı olacaktır diyoruz. Eğer biz de onun yolunun yolcusu olabilirsek, biz de onun yaşadığı gibi bir hayat yaşayıp, onun sorumluluklarını üstlenebilirsek bilelim ki bizim de hayatımızın her sonrası öncesinden daha hayırlı olacaktır. Her gelecek bizim için de bir öncekinden hayırlı olacaktır. Tayinimiz çıksa da, hapse girsek de, mal kazansak ta kaybetsek de, çocuğumuz olsa da, ölse de, bu bir imtihandır, onu değerlendirirsek, başımıza gelenin, onunla imtihan olunduğumuz şuurunda olursak, o bizim için hayırlı olacaktır. Zira o bizi mutlu sona ulaştırmaktadır, cennete götürmektedir.

Düşünün, bir kadın mutfakta doğradığı soğanın acısıyla ağlasa bile onun için üzücü ve yorucu olmaz. Niye? Çünkü bu kadın doyuma gidiyor da ondan. Az sonra doyacak ve tüm çektiklerini unutacak. Veya meselâ fakir birisinin doyuma ulaşma adına, ehlinin, çoluk-çocuğunun rızkını kazanıp, karınlarını doyurup, akşam yüzlerini güldürme adına gündüz çalışarak yorulup terlemesi zor gelmez ona. Niye? Çünkü ehlini ve kendisini doyuma götürüyor da ondan.

Öyleyse Allah'ın Rasûlünü Makam-ı Mahmud'a ulaştıracak her şey onun için hayırlıdır. Sonunda onu cennete ve Rabbinin hoşnutluğuna götürecek başına gelen her şey onun hakkında hayırlıdır.

5. "Rabbin şüphesiz sana verecek ve sen de hoşnut olacaksın."

Rabbin seni unuttu, Rabbin seni terk etti, sana darıldı diyenlere bir şamar

vuruyor Rabbimiz bu âyetiyle. Bakın buyuruyor ki: “Peygamberim! Rabbin sana verecek ve sen razı olacaksın. Yani sen razı oluncaya kadar verecek Rabbin sana. Seni razı edene kadar verecek.”

Kimileri Kur’an’da en müjdeli âyetin:

“Ey mü’minler Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin...”

âyetinin olduğunu söylerler. Halbuki bu âyet ondan çok daha büyük bir müjde ihtiva etmektedir. Zira bu âyet Rasûlullah Efendimizin büyük şefaatini, şefaat-i uzmâsını anlatır. Allah, Rasûlullah Efendimiz razı olana kadar, onu razı edene kadar ona vereceğini söylüyor. Ne büyük bir müjde değil mi? Allah’ın Resûlü ümmetinden tek bir kişi kalmayıncaya kadar şefaat isteyecek. Bir tek kişi kalsa yine razı olmayacak, onu da isteyecek Rabbimizden ve Rabbimiz de onu razı edene kadar verecek.

Tabiî ki Allah’ın Resûlü Rabbinden ne isteyeceğini, ne istemeyeceğini bilir. Bu konuda asla hata etmez. İstenmemesi gerekeni istemek, istenmesi gerekeni ihmal etmek gibi bir hikmetsizliği yapmaz Peygamberimiz. Meselâ farz edin ki sizi çok seven, sizin de kendisini çok sevdiğiniz bir arkadaşınız var. Bu arkadaşınız bir gün hapishane müdürü, hapishane sorumlusu, yetkilisi olsa, sizin tanıdığınız bir başkası da hapse girse, “Onu salıver arkadaş” der misiniz? Veya, “Arkadaş tüm hapishaneyi boşaltıver, oradakilerin hepsini salıver” der misiniz? Ondan böyle bir şey ister misiniz? Diyemezsiniz, değil mi? Yani sizi hiç kırmayacak birisi olsa bile diyemezsiniz ona bunu. Neden? Çünkü oradakilerin durumunu siz bilmezsiniz. Onların sicilini tutan siz değilsiniz. Orada işlediği cürümlerden dolayı çürümesi gerekenler de vardır, haksızlığa uğradığı için bir saat bile orada tutulmayıp salıverilmesi gerekenler de vardır değil mi? Onun için bunu nasıl diyebilirsiniz?

İşte aynen bunun gibi, Rasûlullah da öyle demeyecek tabii. Herkesi istemeyecek Rabbinden de, ancak istenmesi gerekenleri isteyecek. Çünkü o da biliyor imtihanı. O da biliyor kurtulması ve cezaya çarptırılması gerekenleri.

Eğer meseleyi genelleştirirsek, burada anlatılan Allah’ın, Ra-sûlullah Efendimize onu razı edinceye kadar vermesi, ya da verdikleriyle onu razı etmesi sadece âhirette, âhiretle alâkalı değildir. Sadece âhirette verilecekler değildir. Bu ifade aynı zamanda dünyayı da kapsamaktadır. Dünyada da razı edinceye kadar

Peygamberine ve onun yolunun yolcularına verecektir.

Yani ben Rabbimle irtibatımı kesmeyeceğim. Sürekli O'na kul-luğumu, O'nunla diyalogumu sürdüreceğim. Rabbimi kendimden razı edeceğim. O'ndan ve O'nun hayat programından razı olacağım. Rab-bim benim adıma ne dediyse, ne gönderdiyse, nasıl bir kulluk istediy-se, ne verdiyse ondan razı olacağım. Kitap mı gönderdi? Ondan razı olacağım. Peygamber mi gönderdi örnek olarak? Ondan razı olaca-ğım. Namaz mı emretti? Ondan razı olacağım. Şöyle giyineceksin mi dedi? Ondan razı olacağım. Şöyle bir hukuk, böyle bir eğitim, böyle bir kazanma-harcama modeli mi dedi? Ondan razı olup başkasını aramayacağım. Evlât mı verdi? Razı olacağım. Dert mi verdi? Borç mu verdi? Sıkıntı mı verdi? Kız çocuğu, erkek evlâdı mı verdi? Bir ev mi verdi? Bir çadır mı verdi? Ondan razı olacak ve isyan etmeyeceğim. Yani bu verilenler Müslümanca bir hayatın ifadesi oldukça ben bunlardan razı olacağım.

Allah'ın dinini yaşama adına başına gelenlere sabredip razı olacaktır kişi. Meselâ bir Müslüman malının tamamını Allah yolunda verse ve sonunda kendisi tuz ekmek yemeye mecbur kalsa bile bundan razıdır. Zira aslında burada razı olan kul değil, Allah'tır. Allah razı olacak ve seni razı edecek demektir bunun mânâsı. Yâni sen hayatınla Allah'ı razı edeceksin, Allah'ı razı edecek bir hayat yaşayacaksın, Allah da senden razı olacak ve seni razı edecektir. Fecr sûresinde: ***"Râzıyeten Merzıyyeh"*** deniyordu ya, işte burada da bunun tam tersi söz konusudur. Yani: ***"Merzıyyeten Razıyeh"*** söz konusudur. Allah bizden razı ve bizi razı edecektir. Yani Allah verecek, biz de razı olacağız.

Geleceği anlatıyor Rabbimiz. Hem dünyada, hem de âhirette, Rabbin sana verecek. Rabbin sana gelecekte neler vermeyecek ki? Seni gelecek hayatında razı ve hoşnut edecek, yüzünü güldürecek, kalbini mesrur edecek her şeyi verecek. Meselâ gelecekte Bedir'de zafer verecek, Uhut'ta talim verecek, Hendek'te müdafaa verecek. Sana sahip çıkacak, senin dâvân uğruna her şeylerinden vazgeçebilecek, senin dâvâna baş koyacak ashap verecek. Sana devlet, Mekke'nin fethini, dünyanın İslâmlaşmasını verecek….

Ama senden razı olduğu için verecek Allah sana. Rabbini kendinden razı ettiğin için verecek. O kadar verecek ki, sen razı olana kadar verecek. Peygamber ise razı olmayacak, tüm ümmetinden, tüm ümmetinin bağışlanmasından ancak razı olacaktır. Eğer biz ona, onun istediği gibi ümmet olduysak sevinelim. Ama ya ona lâyık değilsek? Ya onunla ilgimiz kalmamışsa?

Ya onun gibi yaşamıyorsak? Ya havuzunun başından kovulacakların içindeysek? Allah yarın böyle bir duruma düşmekten korusun inşallah.

Bundan sonra Rabbimiz yukarıdaki yemin konusunu bir daha gündeme getirerek Rasûlullah'ın hayatında kendisine lütfettiği ihsanları, bağışları, nîmetleri, izzet ve ikramları anlatmaya başlayacak.

6-8. "Seni öksüz bulup da barındırmadı mı? Seni şaşırmış bulup, doğru yola eriştirmedi mi? Seni fakir bulup zenginleştirmedi mi?"

Rabbimiz çocukluğundan itibaren sevgili Peygamberine ve onun şahsında hepimize verdiği nîmetlerini, lütuflarını anlatıyor. Bir insanın hayatının tümünü ihata eden bir âyettir bu. Çünkü bir insanın hayatta üç şeyi vardır:

1. Vücudu, bedeni, eli, ayağı, gözü, kulağı ve tüm âzâları.

2. İnsanın aklı, fikri, düşüncesi, anlayışı, izanı, imanı, yolu, yordamı.

3. Sahip olduğu malı, mülkü, evi, arabası, dükkanı, tezgahı, ailesi, çoluğu, çocuğu.

Rabbimiz, "İşte bütün bunları sana Biz vermedik mi," buyurarak insanın sahip olduğu her şeyin sahibi olduğunu, her şeyin kendisi tarafından lütfedildiğini anlatmaktadır. Evet şu anda sahip olduklarımızın tamamı Allah'tandır.

Sen yetimdin de Biz seni büyütmedik mi? Küçüklüğünde bir yetimken, seni büyütüp gözettiğimiz halde, seni koruyup kolladığımız, tüm insanlığa örnek bir elçi olarak yetiştirip eğittiğimiz halde nasıl olur da şimdi terk ederiz seni? O zaman seni terk etmeyen Rabbin, şimdi niye sana darılıp küssün? Bir düşünsene ey Peygamberim, sen küçükken yetim değil miydin? Doğmadan babanı kaybetmiş, doğduktan kısa bir süre sonra anneni kaybetmiş değil miydin? Kim sahiplendi sana? Kim korudu seni? Allah seni barındıracak şefkatli kucaklar vermedi mi sana? Hattâ senin risâletini reddeden, sana ve getirdiğin dâvâna inanmayan amcanı bile sana sahiplendirmedik mi? Mekkeli müşrikler seni reddedince sana sahiplenecek Medineli bir ensar kucağı vermedik mi sana?

Allah'ın Resûlü yetimdi. Yetimlerin en Kerîm'iydi. Daha doğmadan

babasını kaybetmiş, doğduktan kısa bir süre sonra annesini kaybetmiş ve dedesinin kucağındaydı. Dedesini de kaybedince amcasının kucağında. Onu da kaybedince ne gam, Allah var ya! Belki de Rabbimiz sığınılacak kendi kucağından başka kucak bilmesin diye daha küçük yaşta kendi kucağını bildirmek için böyle yapıyordu. Onu yaratan, koruyan, onun vücudunu, elini, ayağını, gözünü, kulağını, çevresini, fırsatlarını, imkânlarını veren Allah'tır.

Peki onu yaratıp koruyan Allah da, bizi yaratan, bizi koruyup büyüten kim? Bizi de yetimken, çocukken, güçsüzken bulup da koruyan, büyüten Allah değil mi? Elbette Allah'tır. O halde kime minnet duyuyorsunuz? Kime teşekkür ediyorsunuz? Kimin nîmetlerinden is-tifade edip de kime kulluk etmeye çalışıyorsunuz? Kimin sayesinde var oldunuz? Kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını sallıyorsunuz? Bunu iyi bir düşünün diyor Rabbimiz.

"Seni şaşırmış bulup, doğru yola eriştirmedi mi?"

Bu âyetin mânâsı, Peygamberim sen sapıktın da Biz seni doğru yola ulaştırdık demek değildir. Çünkü böyle bir anlayış Peygamberlerin mâsumiyeti anlayışına terstir. Allah'ın elçilerinin tamamı mâsumdurlar. Peygamber Efendimizin risâlet öncesi hayatı da tertemizdir. Rabbimiz doğumundan itibaren sürekli koruyup eğitmiştir onu. Bakın Rabbimiz kitabında onun risâlet öncesi hayatının temizliğine şehadet etmektedir:

"Ey Muhammed, de ki: "Allah dileseydi ben onu size okumazdım, size de bildirmemiş olurdu. Daha önce yıllarca aranızda bulundum, hiç düşünmüyor musunuz?"
(Yunus, 16)

Öyleyse bu ®�¾³@«/ ifadesi sapıklık değildir. Bu kelime iki anlama gelmektedir:

1. Kaybolmak, yitmek anlamına gelmektedir. Rivâyetlere göre Allah'ın Resûlü Mekke'de ya da başka bir rivâyete göre amcasıyla çıktığı bir ticaret kervanıyla Şam taraflarında kaybolmuş, sonra da bulunmuştu. İşte kimi müfessirler bu dâl kelimesinin bunu anlattığını söylemişler.

2. "Peygamberim, sen Risâlet öncesi, Nübüvvet öncesi yol yordam bilmiyordun da Biz sana bunu öğretmedik mi?" demektir. "Peygamberim, sen usul nedir? Yol, yordam nedir, bilmiyordun da Biz sana usul, yol yordam

öğretmedik mi? Sen Allah'ı, dini, İslâm'ı, Kur'-an'ı, Sünneti bilmezdin de bütün bunları sana Biz öğretmedik mi? Sen daha önce namaz, abdest, oruç, hac bilmiyordun da bunları sana Biz öğretmedik mi? Sen önceden Bakara'yı, Âl-i İmrân'ı, Nisâ'yı, İnşirâh'ı, Duhâ'yı bilmiyordun da bütün bunları sana Biz öğretmedik mi? Sen Allah yasalarını, Allah'ın hayat programını, Allah'ın istediği kulluğu bilmiyordun da bütün bunları sana Biz öğretmedik mi? Cenneti, cehennemi, dünyayı, âhireti, hesabı, kitabı bilmiyordun da bunları sana Biz öğretmedik mi?"

Yani mânâ, sen kırk yaşına gelinceye kadar sapıktın değil de, bütün bunları bilmiyordun da Biz öğretmedik mi demek olacaktır. Sen okuma yazma bilmiyordun da Biz seni okur kılmadık mı? Sen Kur'an bilgisinden mahrumdun da tekvîn-i irademizle Biz seni âlim yapmadık mı?

Öyleyse bizler de Rabbimizin kitabını tanıyarak, Rabbimizin gönderdiği hayat programını tanıyarak yolsuzluk ve yordamsızlıktan kurtulmak, yol, yordam, ilim sahibi olmak zorundayız. Bunun yolu da vahiyden geçmektedir. Vahyi tanınmadan ilim sahibi olmak ve yolsuzluktan kurtulmak da mümkün değildir.

"Seni fakir bulup zenginleştirmedi mi?"

"Bir de sen fakirdin, malın, mülkün yoktu da seni zengin kılmadım mı? Sana ticaret yollarını kolaylaştırarak seni zenginleştirmedik mi? Ganîmet mallarından belli bir pay vererek seni zenginleştirmedik mi? Sana zengin bir Hatice vererek, onunla ortaklık imkânı sağlayarak, onu sana zevce yaparak seni zengin kılmadık mı?"

Allah'ın Resûlü aslında babasından kendisine bırakılmış bir devenin dışında başka hiçbir şeye sahip değildi. Rabbimiz izni keremiyle onu zenginleştirmiştir. Hattâ Allah'ın Resûlü bir tek insanın hidâyeti için bir çırpıda yüz deveyi bile hibe edecek bir durumdaydı. Müşriklerden birisi öyle diyordu: "Ey kavmim, gelin sizler de Müslüman olun. Çünkü vallahi Muhammed verdiğini fakirlikten korkmayan bir kimsenin verdiği gibi veriyor." Allah'ın Resûlü birilerinin sırtından değil, bizzat kendisi çalışarak kazanmıştır kazandığını. Bakın Buhâ-rî'de Kitabu'l Cihad bölümünde rivâyet edilen bir hadislerinde bu hususu anlatırken efendimiz şöyle buyurur: ***"Benim rızkım, kılıcımın gölgesi altındadır."***

Rabbimiz öyle diyor. Peygamberim, Biz seni fakir bulduk ta zenginleştirmedik mi? Peki acaba Rasûlullah Efendimiz zengin miydi? Allah'ın Resûlü, bugünün zenginlik kıstasıyla, bugün bizim anladığımız mânâda zengin değildi. Bugünkülerin anladığı mânâda hanı, hamamı, dükkanı, tezgahı, atı, arabası yoktu. Ama işte bu âyette görüyoruz ki Allah seni zenginleştirdik diyor. Allah böyle buyurduğuna göre öyleyse zenginlik nedir? Zenginliğin ne olduğunu bilmek zorundayız.

Zenginlik, aslında çokça mal, mülk sahibi olmak değildir. Zenginlik dünyaya karşı müstağnî, ihtiyaçsız ve eyvallahsız olabilmektir. Zenginlik, ihtiyaçsızlığı ihtiyaç haline getirmek değil, ihtiyaca sahip olmaktır. Zenginlik ve fakirlik ihtiyaç anlayışına ve bu anlayışa bağlı olarak hedeflemelere göre değişir. Meselâ beş etli ekmek yemeyi he-defleyen bir adamın karşısına iki etli ekmek çıksa bu adam açtır. Niye? Beş etli ekmeği hedeflemişti de ondan. Ama bir etli ekmek yemeyi hedefleyen bir adamın karşısına bir etli ekmek çıksa bu adam toktur. Neden? Çünkü ihtiyacı, ya da hedeflemesi o kadardı da ondan. Meselâ yüz milyarı hedefleyen bir adamın cebinde elli milyar olsa da bu adam fakirdir. Niye? Çünkü hedefinde yüz milyar vardı da ondan. Ama üç milyonu hedefleyen bir adamın cebinde üç milyon varsa bu adam zengindir. Niye? İhtiyacı ve hedefi o kadardı.

Meselâ şu anda milyarların içinde yüzerken fakirlik içinde kıvranan nicelerini görüyoruz değil mi? Yazık, ne yapsın, yok adamın malı-mülkü. Topu, topu elli milyarcık bir şeyi var! Ne yapsın adam şimdi? Yüz milyar olmadan olur mu?! Buna ulaşmadan herkes kendisinden söz edebilir mi? İnsanların sofralarında sözü geçer mi şimdi bu adamın? Halbuki herkes akşam sofrasının başına oturunca onun malından, mülkünden, servetinden, bahsetmeli, onu dillerine vird etmeli!?

Demek ki zenginlik ve fakirlik ihtiyaca ve hedeflemelere göre değişir. Meselâ şimdi şu evde içki isteseler, bu istenene göre bu ev fakirdir, ama su isteseler bu ev zengindir değil mi? Eğer içkiyi bir ihtiyaç kabul ederseniz, bu ev ona göre fakir, ama suyu ihtiyaç bilirseniz ona göre zengindir bu ev.

İhtiyaç anlayışına, hedeflemelerine göre Allah'ın Resûlü çok zengindi. Dünyaya karşı eyvallahsız ve müstağnîydi. Rabbimiz kendisine böyle bir istiğna, yetinme duygusu verdiği için zengindi. Sonra İslâm'ı sordular Rasûlullah'tan,

anlattı. Namazı sordular, anlattı. Zekâtı sordular, anlattı. Âhireti, hukuku, mirası, kazanmayı, harcamayı, eğitimin yasalarını, hukukun dayanaklarını sordular da Allah'ın Resûlü Rabbinin bilgilendirmesiyle her şeyi anlatıverdi, bildiriverdi, gösteriverdi soranlara. İşte Rasûlullah adına en büyük zenginlikti bu.

Allah ona onun dâvâsına omuz verecek, ona destek olacak bir Hatice verdi. Uğrunda her şeyi göze alabilecek bir Zeyd verdi. Sonra onun yoluna baş koyacak, onun için doğup büyüdükleri vatanlarını, mallarını, mülklerini bile terk edebilecek binlerce Müslüman verdi. İşte bütün bunlar zenginlikti. Allah'ın Resûlü yeryüzünün en zenginiydi.

Peki ona, sahip olduklarını Allah verdi de, bizimkileri kim verdi? Bizimkileri Allah'tan başkaları mı verdi? Hayır hayır, zenginlik adına bizde de ne varsa hepsini veren Allah'tır. Bizdekileri de Allah verdi. Öyleyse:

9-10. "Öyleyse sakın öksüze kötü muamele etme ve sakın bir şey isteyeni azarlama! Yalnızca Rabbinin nîmetini anlat."

Öyleyse ey Peygamberim, sakın yetimi itip kakma. Sakın yetimi üzme. Yoksulu da sakın azarlama. Dikkat ederseniz lütfettiği üç nîmete karşı üç görev sayıyor Rabbimiz. Önce üç nîmetten söz etti. Sen, sizler yetimdiniz de sizi Biz koruyup büyütmedik mi? dedi. Sonra sen peygamberim ve siz hiçbir şey bilmiyordunuz. Kendinizi, çevrenizi, ananızı, babanızı, Rabbinizi, hayatı, ölümü, âhireti, hesabı, kitabı, kulluğu, namazı, orucu, haccı bilmiyordunuz da size vahiy göndererek bütün bunları Biz bildirmedik mi? Kendi bilgimizden bilgi aktararak sizi tüm bu konularda bilgi sahibi yapmadık mı? Sahip olduklarınızı Biz vermedik mi? Elinizi, ayağınızı, gözünüzü, kulağınızı, havanızı, suyunuzu, ayınızı, güneşinizi, dünyanızı, semânızı size Biz vermedik mi? buyurduktan sonra, bu üç nîmeti hatırlattıktan sonra Rabbimiz bunlara karşılık üç sorumluluktan söz ediyor. Yetimi itip kakmayın, isteyen fakiri azarlamayın ve de Rabbinizin nîmetlerini hatırlayıp anın.

Öyleyse yetimi itip kakmayalım. Yetimleri itip kakmayacağız. Yetim, babası olmayan demektir. Henüz buluğ çağına gelmeden babasını kaybetmiş çocuklara yetim denir. Veya babası baba olarak vardır ama her gece eve sarhoş gelip giden çocuklar da yetimdir. Bir evde ananın kocası var, ama akşam eve sallanarak geliyor, sarhoş. Ya da baba akşam eve dükkanı taşıyor. Akşam eve âyet ve hadis ge-tirmiyor. Çocuklarını Allah'la, peygamberle tanıştırmıyor. Kitapla, sünnetle tanıştırmıyor da şöyle kazandığını, böyle topladığını anlatmaya

çalışıyor. Çocuklarına güzel bir isim verecekti ama vermiyor. İyi terbiye vermeliyken vermiyor. İşte böyle sarhoş bir babanın çocuğu bir gün karşımıza çıkınca: “Git baban öğretsin!” dememeliyiz. Babası yoktu zaten onun. Zira unutma ki bir zamanlar sen de yetimdin. Siz yetim değil de neydiniz?

Babası ve anası tarafından Kitap ve Sünnetle tanıştırılmamış tüm çocuklar yetimdir. Bizim evdekiler de öyle mi acaba? Yetimleri korumak, kollamak zorundayız. Yetimleri toplumda babalılar, fakirleri de paralılar gibi yaşatmak zorundayız. Bilelim ki yetimlerin doyurulması gereken üç bölgesi vardır: Kafa, kalp ve mide. Kendi çocuklarımız, kendi yetimlerimiz de dahil piyasadaki tüm yetimlerin bu üç bölgelerini doyurmak zorundayız. Kafa Allah’a götürücü bilgiyle doyurulmalı, kalp Allah’a götürücü imanla, mide de Allah’ın helâl kıldığı rızıkla doyurulmalıdır. Karşımızdaki yetimlerin sadece midelerini doyurunca iş bitti zannetmeyelim, onların öteki bölgelerini de doyurmayı sakın ihmal etmeyelim.

Yetimler, babasız kalanlar, babayla beraberken ondan ayrılanlardır. Bir de toplumda ekonomik ve siyasal dayanağı olmayan insanlardır. Öyleyse onların böyle bir destekleri yok diye mallarını yemeye, haklarını gasp etmeye kalkışmamalıyız. Meselâ elinde bizde alacağını belgeleyecek çeki, senedi olmadığı için siyasal bir destekten mahrum olan kimselere, yetimlere borcumuzu ödemeyerek zulmetmeye kalkışmayalım. Allah’ın Resûlü bir hadislerinde şöyle buyurur:

“Ben ve yetime yardım eden kişi cennette işte şöylece beraberiz”

Öyleyse onlarla ilgilenmek, onların durumlarını düzeltmek, onların eğitimleriyle, ahlâklarıyla ilgilenmek, onları ıslah etmek zorundayız. Çünkü yetimler toplumun yanında Allah’ın emanetleridirler. Müslümanların görevi bu emanete emanet sahibi olan Allah’ın istediği biçimde davranmaktır. Onların mallarını kendi mallarımızın içine katarak, onların da kazanmalarını sağlamak, onların işleriyle ilgilenmek zorundayız, çünkü onlar bizim din kardeşlerimizdir.

Bir de yetim, Kur’an’da dünyada tek olan ***“Dürr-i yetim”*** olan Hz. Muhammed (a.s) için kullanılır. Öyle kerîm bir yetim ki, onun eşi ve benzeri yoktur onun. İşte böyle tek olanı da itip kakmayın. Yetimlerin en güzeline değer vermezlik yapmayın. Yetimin sözleriyle il-gilenmezlik yapmayın. Yetimin sünnetiyle ilgilerinizi kesmeye kalkış-mayın. Yetimin hayat programına ilgisiz

kalmayın. Bir zamanlar Mekke'de, Rasûlullah çevresini Allah'a imana çağırıyordu, "olmaz" diyor-lardı. "Allah'a iman edin" diyordu, "geç" diyorlardı. "Tesettür" diyordu, "geç" diyorlardı. "Namaz, namus, iffet" diyordu, "geç" diyorlardı. Şimdi sizler de ey Müslümanlar aynen onların yaptıkları gibi yetimi itip kakmaya, yetimin çağrısını kulak ardı etmeye kalkmayın.

Sâili, isteyeni de sakın kovma Peygamberim! Sizler de ey Peygamber yolunun yolcuları, sakın ha sakın sâili azarlayıp kovmaya kalkışmayın. Peki ne ister insan? İhtiyacını ister. Bilgi istenir, iman is-tenir, yol, yordam istenir. Buradaki sâil her tür istemeyi kapsamaktadır. Birinci olarak maddî bir ihtiyacı olup da bizden istemeye geleni kesinlikle kovmayacağız, onu kırıp dökmeyeceğiz. Elimizdekilerin, cebimizdekilerin bizim değil Allah'ın olduğunu ve onları Allah'ın istediği biçimde onun fakir kullarına ulaştırmak zorunda olduğumuzu asla unutmayacağız. Bu konuda önceki derslerimizde çok şey söyledik. Unutmayalım ki bizim mallarımızın içinde fakirler için ayrılmış bir hisse vardır. Yine unutmayalım ki bunu bizim arayıp bulmadan kendiliğinden almaya gelmiş fakirler bizi sorumluluktan kurtardıkları için sevip, teşekkür etmemiz gereken insanlardır. Bir başka deyişle onlar bizden Allah'a mesaj götüren posta memurlarıdır. Var mı öbür tarafa göndereceğiniz bir şeyler? Var mı Rabbinize sunacağınız bir şeyler? diye evlere gelen postacılara benzer bu fakirler. Öyleyse Allah'ın bize verdiklerinden biz de onlara verelim. Yediklerimizden onları da yedirip, giydiklerimizden onları da giydirelim. Onları kendi hayat standardımıza çıkarmanın, kendimizi de onların standartlarına indirmenin kavgasını verelim.

Maddî ihtiyaçlar istendiği gibi, bir de ilim, iman istenir. Öyleyse bunları isteyeni de azarlamayacağız, kovmayacağız. Hem mal, mülk isteyenleri, hem de bizden ilim talep edenleri kesinlikle kovmayacağız, reddetmeyeceğiz. Din adına, Kur'an ve Sünnet adına bize bir şeyler sorup öğrenmek için gelenleri asla savmaya, savsaklamaya kalkışmayacağız. Tabi soruların birkaç çeşit olduğunu biliyoruz.

1. Adam öğrenmek kastıyla sorar. Öğrenip amel etmek, öğrendiklerini kullukta kullanmak adına sorar.

2. Dalga geçmek adına sorar. Kendisini sorumluluktan kurtarmak, kaçmak adına sorar. Firavun, Mûsâ (a.s)'ya böyle yapmıştı. Veya İsrailoğulları Bakara olayında Hz. Mûsâ'ya kaçma adına sorular soruyorlardı.

3. Bazen de adam bizden hiç bilmediğimiz bir dille isteyebilir isteyeceğini. Anlayamadığımız bir dille sorar. Meselâ bir yere gittiniz ki orada pahalılıktan, seçimlerden, geçimlerden, yeni yıldan, Avrupa'dan, Asya'dan bahsediliyor. Öyle zırvalara dalmışlar ki ne âyet, ne hadis konuşmuyorlar. Şimdi bu adamlar lisân-ı halleriyle şöyle de-miyorlar mı yani? Biz âyet ve hadis bilmiyoruz. Eğer bilseydik biz de âyetten, hadisten bahsederdik diyorlar değil mi bu halleriyle? Öyleyse unutmayalım ki insanlar hal diliyle bir şeyler isterler. Belki ne istediklerini bile ifade edemezler ama bir şeyler söylerler tavırlarıyla. Baktık ki dayımızın kızının her yeri açık veya baktık ki komşumuzun oğlu namazsız. Amcamızın oğlu Kur'an ve Sünneti bilmiyor. Belli ki bir şeyler istiyor bu haliyle bizden. Eğer bilseydi, İslâm'ı elbette böyle yapmazdı değil mi?

Baktınız ki komşunuz içki içiyor, ortağınız namaz kılmıyor, arkadaşınız fâiz yiyor, talebeniz yalan söylüyor, hanımınız örgünün dışında başka hiçbir şeyle ilgilenmiyor. Hemen anlayacağız ki onlar lisânı halleriyle bizden bir şeyler istiyorlar. Bizden kendilerine din duyurmamızı, Kitap ve Sünnet anlatmamızı istiyorlar. Onları asla reddetmeyelim, kovmayalım, savsaklamayalım da hemen onlara onların muhtaç olduğu şeyleri anlatalım inşallah. Çünkü dün bizler de bir şey bilmiyorduk da Rabbimiz öğretti. Bugün bizim dünkü durumumuzda olanlara kızmayalım, azarlamayalım, yanımızdan kovmayalım da, Allah'ın bize öğrettiği gibi biz de onlara öğretmeye, anlatmaya çalışalım inşallah.

Üçüncü istek de Rabbinin nîmetini çok an.

11. "Yalnızca Rabbinin nîmetini anıp anlat."

Rabbinin nîmetini de hep an, sürekli hatırla ve anlatmaya devam et. Peki acaba Allah'ın hangi nîmeti vardı Rasûlullah'ın üzerinde? Vahiy nîmeti, risâlet nîmeti, Kur'an nîmeti, ilim nîmeti, akıl nîmeti, göz nîmeti, kulak nîmeti, anlayış, kavrayış nîmeti, yeme-içme nîmeti ve sayılamayacak kadar nîmetler.

Peki acaba nîmeti anmak, anlatmak ne demektir? Bunu nasıl anlayacağız? Nîmeti anmak, nîmeti anlatmak onu onun sahibi olan Allah'ın istediği gibi kullanmaktır. Nîmeti hatırlamak, nîmetin vericisini hatırlamak demektir. Nîmeti anmak, nîmetin sahibini anmak, nîmetin sahibini ve o sahibin istediklerini hatırlamak demektir. Tabi bu hatırla-ma mücerret sadece hatırlayıvermek değil, onu uygulamaya koymak, amele dönüştürmek üzere hatırlamaktır. Tabiî bazı hatırlamalar kavlî olur, bazıları da fiilî olur. Kavlî olanlara hamd, fiilî olanlara da şükür denir. Yani dille nîmetin vericisine hamd edilirken, hayatla da teşekkür

etmeliyiz.

Bu âyet-i kerimede geçen *"anlat"* kelimesinden maksat, ya Al-lah'ın vermiş olduğu nimetleri başkalarına da anlatarak zikretmek ve "Allah bana şu şu nimetleri nasip etti" demektir; ya da "bu âyet-i keri-mede anlatılması emredilen nimet: "Allah yoluna dâvet etmek, O'nun şeriatını tebliğ etmek ve ümmete İslâm'ı öğretmektir." Âyet-i celile, bu iki manayı da kapsamaktadır. İnsan, dalâlet ve câhiliyyet içerisinde ol-duğu günleri hatırlamalı ve Allah'ın kendisini karanlıklardan, nur'a çı-kartmış olduğuna şükretmelidir. Hz. Ömer (r.a.) de böyle yapıyor, câ-hiliyyet günlerinde helvadan put yapıp, acıkınca yediklerini hatırlayın-ca, o günlerine gülüyordu. Müslüman, Allah'ın nimetiyle zengin ol-duktan sonra da, fakir olduğu eski günlerini hatırlamalı ve davranış-larını ona göre ayarlamalıdır. Durumu düzeldiğinde sıkıntılı günlerini hatırlamalı, sonra da Allah kendisini o dertlerden kurtardığı için şükür vecibesini yerine getirmelidir. Bu şekilde, Allah'ın kendisine verdiği ni-metlerin anlatımı olur ve bunun vecibelerini insanları Allah yoluna dâ-vet etmek suretiyle tamama erdirir.

Kulun şükrü, üç rükûn üzere kuruludur. Bunların hepsi bir ara-da olmayınca kul, şükür etmiş sayılmaz. Bunlar: Allah'ın vermiş ol-duğu nimetleri itiraf etmek, bu nimetlerden dolayı Allah'a hamd ve se-nâ etmek, bu nimetleri, Allah'ın rızasını kazanacak işlerde kullanmak-tır. Allah'ın vermiş olduğu nimetleri itiraf etmek, bu nimetleri kendi tec-rübemize, zekâmıza, çabamıza, makamımıza, şöhretimize ve kuvveti-mize değil; sadece Allah'a dayandırmaktır. Karun, kendisine verilmiş olan nimeti, kendi bilgisine ve becerisine dayandırınca Allah onu, bü-tün malı ve mülkü ile yerin dibine sokmuştur. Bunun için, normal ola-rak kişi, kendisine bütün bu nimetleri veren Allah'a şükretmelidir. Son-ra, kendisine nimet verenin Allah olduğuna yakînen iman eden ve O'-na hamd ve senâ eden kişi, kendisine verilen bu nimetleri Allah'a is-yan yolunda kullanmaz. Kendisine mal verilen kişi, faizle para verme-yeceği gibi, sıhhat ve âfiyet verilen kişi de, insanlara karşı zor kulla-narak, onlara zulmetmez; ibadetleri terk etmez. Bu rükünleri gereği gibi edâ ettiğimiz zaman, hiç şüphe yok ki Allah bize vermiş olduğu nimetleri çoğaltacak ve Kerim olan kitabında *"Şükrederseniz, and ol-sun ki size arttıracağız."* (İbrahim, 7) buyurarak, vaad etmiş olduğu üzere, o nimetleri bereketlendirecektir.

Rabbimiz Peygamberine pek çok nîmet vermiştir. Akıl, göz, kulak gibi nîmetlerin yanında Peygamberlik nîmeti, Kur'an nîmeti, yol, yordam bildirme nîmeti, âlemlere peygamber olarak görevlendirme nîmeti, âlemlere rahmet

yapma nîmeti gibi pek çok nîmetleri vardır Rabbimizin.

Rabbimizin tüm nîmetlerini hatırlayıp o nîmetleri O'nun yolunda kullanmak zorundayız. Hangi nîmetler var üzerinizde bir hatırlayın. Akıl nîmeti mi var? Akıllı mısınız şu anda? Onu Allah'ın istediği gibi, Allah'ın istediği yerlerde kullanın, böylece Allah'ın nîmetini anın. Onu sadece para kazanmanın peşinde, ya da fizik problemleri, kimya denklemleri çözmenin peşinde değil de, biraz da vahyi tanımada kullanın, böylece Rabbinizin nîmetini anın.

Veya meselâ ilim nîmeti mi var üzerinizde? Onunla sahibinin istediği biçimde amel edin. Onu sahibinin istediği biçimde muhtaçlara ulaştırın, böylece Rabbinizin nîmetini anın. Konuşabiliyor musunuz? Dil nîmeti mi var üzerinizde? Onu sahibinin istediği yerde kullanın. Akşama kadar pek çok şey peşinde kullandığınız kadar, peynirin küflüsünü, turşunun modelini anlamada kullandığınız kadar, onun bunun gıybetinde ve zırvalarında kullandığınız kadar biraz da âyet ve hadis anlatmakta kullanın, böylece Rabbinizin nîmetini anın. Sıhhat, gençlik nîmeti mi var üzerinizde? Onu Allah'a kulluğa harcayın da Rabbinizin nîmetini anın. Kur'an nîmeti mi var? Allah size Kitap, Sünnet bilgisi mi verdi? Onunla amel ederek, onunla hayatınızı düzenleyerek, o nimeti üzerinizde göstererek, onu birilerine anlatarak Rabbinizin nîmetini anın. Boş zaman nîmeti mi var üzerinizde? Onu hasta ziyaretine, sıkıntılı kardeşlerinizin yardımına ayırarak Rabbinizin nîmetini anın. Hanım nîmeti, çoluk-çocuk nîmeti mi var üzerinizde? Onları Kitap ve Sünnetle tanıştırarak, onları Müslümanca eğiterek, onları cennete kazandırın ve böylece Rabbinizin nîmetini hatırlayın. Para nîmeti mi var? Mal-mülk nîmeti mi var üzerinizde? Onu, ona muhtaç olanlara verin ki Rabbinizin nîmetlerini anmış olasınız. Bütün bunları Allah yolunda kullanın ki, bunların Allah'a ait olduğunu, Allah'tan gelme birer nîmet olduğunu hatırlamış olun, diyor Allah.

Birisi dille ötekisi de amelle olmak üzere nîmetlere şükredeceğiz. Nîmetlerin sahibini hatırlayacağız. Ama bu hatırlama şu anda insanların pek çoğunun yaptığı gibi olmayacak. Nasıl? "Elhamdülillah, Allah bana akıl verdi. Aklımı iyi yaratmış Rabbim. Öyleyse ben de aklımı iyi kullanıp iyi bir bilgisayar mühendisi olayım da insanlara faydam dokunsun. Veya iyi bir doktor olayım da insanların sağlığına hizmet edeyim." Hayır! Onlar mı verdi sana bunu da onların hizmetinde kullanıyorsun? İnsanlara hizmet için iyi sanatkar olayım diyor adam. Niye? Niye insanlar adına? Niye insanların hizmeti için? İnsanlar mı verdi o aklı sana? "Elhamdülillah sesimi güzel yaratmış Allah. Öyleyse ben de iyi bir

sanatkar olayım da insanları eğlendirmek için güzel sanatlar icra edeyim" diyor adam değil mi? Hakkımız var mı bu-na? Kimin verdiğini kimin hizmetinde kullanıyoruz? Kime muhtaçken kime minnet duyuyoruz? bunu çok iyi düşünmek zorundayız. Dil ve göz vermiş Allah. Eh bunlarla Kur'an oku bolca. Sabah oku, akşam oku, gündüz-gece oku, sürekli oku. Peki nasıl okuyoruz Kur'an'ı? Metnini okuyoruz sadece. Mânâya nüfuz etmeden, okuduğumuzu anlamadan, anlayıp da hayatı onunla düzenleme endişesi duymadan okuyoruz. Biraz da hayata okuyalım. Uygulama, anlama adına okuyalım biraz da.

Halbuki biz kendimiz anlayacağız ve başkalarına da anlatacağız. Okuduğumuzu, öğrendiğimizi kendimiz yapacağız, yaşayacağız, uygulayacağız, başkalarına da anlatacağız. Meselâ bir hadis okuduk ki, "Duvara halı asmayın" diyor. O bir ihtiyaçsa yerde sergi olmalıdır, duvarda lükstür diyor. Bunu kendimiz uygulayacağız, yani kendi evimizde varsa indireceğiz, başkalarının evindeyse onlara da söyleyeceğiz, anlatacağız. Veya meselâ bir âyetten öğrendik ki namazı mutlaka kılmalıyız. Biz kendimiz kılacağız, başkalarına da anlatacağız, kılmaları için uyarıda bulunacağız.

Veya meselâ bir hadis duydum ki altın yüzüğün haramlığını anlatıyor. Kendi parmağımda bir altın yüzük varsa atacağım, ama onunkini çıkarıp atmayacağım da, "arkadaş onu çıkarman lâzım" diye onu uyaracağım. Kendim oruç tutacağım ama başkaları adına tutuvermeyeceğim. Kendim zekât vereceğim ama vermeyeninkini de ver-meyeceğim, onlara bunu anlatacağım.

Bu sûreden sonra Rasûlullah tekbir getirdi. "Allah-u Ekber!" buyurdu. Tekbir getirdi bu ve bundan sonrakilerde. Duhâ'dan Nâs'a kadar ki sûrelerin başında ya da sonunda Allah'ın Resûlü tekbir getirdi. Bunun sebebi de anlayabildiğimiz kadarıyla şudur: Sûrenin başlarında da ifade ettiğimiz gibi bu sûrenin nüzûlünden evvel Rasûlullah Efendimizin aklında Mevlâ'nın kendini terk ettiği gibi bir durum vardı. Allah'ın Resûlü buna çok içerliyordu. Ama bir fetretten sonra böyle bir müjde gelince, vahiy yeniden gelmeye başlayıverince Allah'ın Resûlü buna çok sevinmiş ve "Allah-u Ekber" deyivermişti.

Bir de bu ve bundan sonraki sûreler kısadır. Yani kısa ve özlü olmaları sebebiyle kafada canlanması mümkündür. O yüzden bunları okuyan kişi tekbir getirir. O anda, bu sûreyi okuduğu anda başka bir şey demesi mümkün değildir zaten. Buna Kur'an'dan iki delil vardır.

Bunlardan birisi Necm sûresi geldiğinde Kâbe'nin avlusunda Rasûlullah bunu müşriklere okudu. Rasûlullah'ın sûreyi okuyuşu öyle etkili oldu ki, Rasûlullah secde etti, oradaki tüm müşrikler de secde ettiler, secde etmek zorunda kaldılar. Çünkü yapacak başka bir şey yoktu o anda. Hattâ Velid bin Muğîre secde etmedi de yüzüne toprak götürdü. Secdeden kendini alıkoymayı becerebildi ama, secde adına yüzüne toz toprak götürmekten kendini alamadı. Çünkü Rabbimizin hak vahyinin gündeme geldiği böyle bir ortamda insanların yapabilecekleri başka bir şey yoktur.

Bir de Mü'minûn sûresi 5-6. âyetleri insanın yaratılışından söz ederek geldi. Andolsun ki insanı çamurdan yarattık. Sonra onu nutfe halinde sağlam bir yere yerleştirdik. Sonra o nutfeyi kan pıhtısına çevirdik. Sonra onu da bir çiğnemlik et yaptık. Sonra kemiklere de et giydirdik... Derken Hz. Ömer âyetin sonunu beklemeden: ***"Feteba-rekellahu Ahsenu'l halikîn"*** deyiverdi. Allah'ın Resûlü de buyurdu ki ***"Uktubûha ve hakeza nuzilet"*** "Onu Ömer'in dediği gibi yazın çünkü aynen öylece nâzil oldu" buyurdu. Dikkat ediyor musunuz? Âyet tamamlanmadan Hz. Ömer efendimiz âyetin sonunun nasıl geleceğini bilebiliyor.

Bu sûre de burada sona erdi. Rabbim gereğiyle amel eden kullarından eylesin. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemin

İNŞİRÂH SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 94., Nüzûl sıralamasına göre 12., Mufassal sûreler kısmının on ikinci grubunun altıncı sûresi olan İnşirâh sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 8'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

1. "Ey Muhammed! Senin gönlünü açmadık mı? 2-3. Belini büken yükünü üzerinden almadık mı? 4. Senin şanını yükseltmedik mi? 5-6. Elbette güçlükle beraber şüphesiz bir kolaylık vardır. Gerçekten, güçlükle beraber bir kolaylık vardır. 7-8. Öyleyse; bir işi bitirince diğerine giriş; ve ümit edeceğini yalnızca Rabbinden iste."

Mekke'de, Mekke döneminin ilk günlerinde fetret döneminden sonra yâni Duhâ sûresinin hemen akabinde nâzil olmuş "Elem Neş-rah leke", Şerh, ya da

İnşirâh sûresi diye bilinen, tüm toplumunun kendisine düşman kesildiği, dâvetine karşı muhalefet fırtınalarının yükseldiği bir dönemde Rasûlullah efendimizi teselli etmek üzere inmiş bir sûreyle karşı karşıyayız. Kendisine Rabbi tarafından lütfedilen nîmetler gündeme getirilerek tüm çevresinin kendisine düşman kesildiği bir dönemde Allah'ın elçisi sabra ve metanete dâvet edilmektedir. Sûrede gündeme getirilen bu nîmetler, "şerh'üs sadır" nîmeti, belini büken yüklerinin kaldırılması, sorumluluklarının hafifletilmesi ve de dinde temel kabul edilerek isminin yüceltilmesi gibi yeryüzünde hiç kimseye verilmemiş nîmetler.

Sûrede özetle şunlar denmektedir: Ey Peygamberim! Ve ey peygamber yolunun yolcuları! Kuşluk vaktini, gençlik dönemini iyi de-ğerlendirin! Geceyi gündüzü Allah'ın istediği biçimde iyi değerlendirir-seniz, hayatınızı Allah'ın istediği biçimde yaşarsanız bilesiniz ki ba-şınıza gelenler sizin için hep hayırlı olacaktır. Allah size verecek ve verdikleri sizin için hayır olacaktır, hayırlı olacaktır.

Düşünsenize, bedeninizi, aklınızı, bilginizi, malınızı, mülkünü-zü, evinizi, barkınızı, atınızı, arabanızı, sahip olduğunuz her şeyinizi Allah verdi ya. Öyleyse bütün bunlara sahip olduk diye bunlardan mahrum olanlara hor bakmayın. Onları hakir görmeyin. Yetimi hor görmeyin. Bütün bu nîmetleri size lütfeden Rabbinizin kitabıyla diya-loglarınızı asla kesmeyin. Allah'ın kitabını kendinizden, kendinizi de Kitaptan uzak tutarak bir hayat yaşamayın buyurulmaktadır.

İnşallah sûrenin âyetleri üzerinde hızlı ve genel bir gezinti ya-palım. "Duha" suresi, vahyin birkaç gün kesilmesi ve Rasulullah'ın gönlüne bir sıkıntının çökmesi üzerine inmiş gönlüne ferahlık gelmişti. İnşirah suresi bu ferahlığı pekiştirerek şanını yüceltmekte ve ona ver-diği nimetleri sıralamaktadır. Sûrenin meali şöyledir: "Biz senin gök-sünü açmadık mı? Atmadık mı üzerinden yükü? Ki (o ağırlığından) sırtını çatırdatmıştı! Senin şanını yükseltmedik mi? Muhakkak ki her güçlükle beraber bir kolaylık vardır. Evet her güçlükle beraber bir ko-laylık vardır. O halde (işlerinden) boş olduğun zaman uğraş (ibadetle meşgul ol) ve Rabbine rağbet et (O'nun rızasını, O'nun sevgisini ka-zanmağa çalış)"

Bu sûrede anlatıları şerh-i sadr yani Hz. Peygamberin göğsü-nün yarılması olayından maksadın ne olduğu tartışılmışsa da genel-likle İsrâ hadisesindeki

şerh-i sadr olduğu kabul edilmiştir. Hz. Pey-gamber bir defa, on yaslarında, bir defa da Mirac öncesinde "göğsün genişletilmesi ameliyesi" ne tabi tutulmuştur. Sûre, insanın manevî bakımdan yetişmesinde, kemâle ermesinde büyük önemi olan "İnsan sadrı"na dikkati çekmektedir.

Sûreye ad olan "göğsün genişlemesi (şerh-i sadr)" olayının il-kini Allah Resûlü şöyle açıklar: Ebû Hureyre (r.a), Hz. Peygamber'e, ilk peygamberlik belirtisinin ne olduğunu sorar. Hz. Peygamber (s.a.s) şöyle cevap verir: "On yaşlarında iken sahrâya (çöl) çıkmıştım. Başı-mın üstünde bazı sesler işittim. Bir adam diğerine, "İşte bu o değil mi" diye soruyor, diğeri "evet" diyordu. Bunlar daha önce gördüğüm hiçbir kimseye benzemiyordu. Yürüyerek yanıma geldiler. Birisi kollarımdan tuttu. Hiçbir şey hissetmiyordum. Birisi "yan yatır" dedi. Zorlamadan ve çekmeden beni yatırdılar. Birisi, "göğsünü yar" dedi. Göğsüme çık-tı, kan ve acı olmaksızın, göreceğim şekilde göğsümü yardı. "Kin ve hasedi çıkar" dedi. Kan pıhtısı benzeri şeyleri çıkarıp attı. "Şefkat, merhamet ve rahmet doldur" dedi. Çıkardığı şey gümüşe benziyordu. Sonra sağ ayağımın baş parmağını hareket ettirdi ve şöyle dedi: Hay-di git ve selâmet bul". Oradan, küçüklere karşı şefkatli büyüklere karşı merhametli olarak döndüm"
(Ahmed b. Hanbel, Müsned, V,139)

Taşınması Hz. Peygamber'e ağırlık veren yükün sırtından atıl-ması "geçmiş ve gelecek günahlarının bağışlanmış olması"dır. Kur'-an-ı Kerîm'de şöyle buyurulur: "Allah, bu fethi sana, geçmiş ve gele-cek günahlarını bağışlamak, üzerine olan nimetini tamamlamak, seni dosdoğru bir yola iletmek ve seni sanlı bir zaferle muzaffer kılmak için ihsan etti"
(Fetih,2-3)

Hz. Peygamber'in şanının yüceltilmesi; kelime-i şehadet, e-zan, namazdaki tehiyyât, Allahümme salli ve Allahümme bârik duaları gibi doğrudan O'nunla ilgili dua ve niyazlarda açıkça görülür. Ancak, onun ins ve cinnin peygamberi oluşu, âlemlere rahmet olarak gönde-rilmesi, evrensel ve son tevhîd dinini temsil etmesi en büyük şereftir.
Her zorluktan sonra kolaylığın iki defa tekrar edilerek bildirilmesi, mü-minleri zorlukları göğüslemeye teşvik etmektedir. Her gecenin gündü-zü, karanlığın aydınlığı olduğu gibi, zulmün arkasından da adâletin, küfrün ardından İslâm hâkimiyetinin gelmesi umulur. Ancak bu kolay-lıklara ulaşmak için yüce Allah'a yönelme ve kulluk gereklidir.

Bu kısa mukaddimeden sonra sûrenin âyetlerini inşallah tek tek tanımaya çalışalım.

1. "Ey Muhammed! Senin göğsünü açmadık mı?"

Senin göğsünü, günlünü açmadık mı? Sana bir inşirâh, bir iç genişliği, bir gönül ferahlığı vermedik mi? Senin kederini giderip sıkıntılarını dağıtmadık mı? Senin kalbine genişlik ve ferahlık vererek sana rahat bir nefes alma imkânı vermedik mi?

Yani senin göğsünü İslâm için, Allah'a iman, hakkın marifeti için açmadık mı? Kalbini yumuşatıp onu bir hikmet kabı ve yeri kılmadık mı? Ve seni günahların olma ihtimalinden koruduk, peygamberlikten önce ve sana vahy gelene kadar seni muhafaza ettik ve sen bütün pisliklerden tertemiz idin.

Güvenilir kaynakların rivâyetine göre şerhu's sadr veya şak-ku's sadr Rasûlullah Efendimizin hayatında başına iki defa gelmiş bir hadisedir.

Birisi Rasûlullah Efendimizin kendi beyanlarından da anlaşıldığı gibi çocukluk döneminde süt annesinin yanındayken melekler tarafından gerçekleştirilen bir ameliyat sonunda göğsü yarılmış, içi imanla, metanetle, cesaret ve sabırla doldurulmuştur.

İkincisi de yine mahiyetini, gerçek yönünü bilemediğimiz ancak efendimizin kendi beyanlarından anladığımız kadarıyla Mirac öncesi bir sadır açılması hadisesi vardır. Allahu âlem bu iki ameliyeyle, Nübüvvet gibi gerçekten çok büyük ve zor bir görevi Allah'ın istediği biçimde icra edebilmek, Nübüvvet düşmanları karşısında dimdik ayakta durabilmek, tüm düşmanlıklara, tüm reddedişlere ve yalanlamalara karşı tek başına durabilmek için Rasûlullah Efendimize harikulade bir cesaret ve sabır verilmek, güçlü kılınmak istenmektedir.

Peygamber, Peygamber olarak aslında daha doğuştan vahye dayanabilecek bir dayanıklılık içinde yaratılmıştır. O daha doğuştan Allah'ın emirlerini, Allah'ın vahyini telâkki ve icraya tahammülü olan bir insan olarak yaratılmıştır. Çünkü Allah'tan vahiy telâkki, vahyi icra öyle alelâde bir insanın dayanabileceği, yapabileceği bir şey değildir. Zira biz biliyoruz ki Rasûlullah Efendimize vahiy gelirken bazen bir devenin üzerinde oluyordu da vahyin ağırlığından, azametinden devenin ayakları kumlara gömülüyor, Allah'ın Resûlü

kış gününde buram buram ter döküyor, kendinden geçer gibi oluyordu. Kolay değildi bu iş. Dağların bile dayanamayacağı, azametinden dağların bile parça parça olacağı vahye dayanmak kolay bir şey değildir.

Allah'ın meşhûd âyetleri karşısında semavat ve arz bile dayanamamaktadır. Bakara sûresinde bu âyetler karşısında etkilenmeyen, kaskatı kesilen kâfirin kalbine mukabil taşların bile etkilendikleri anlatılır. Allah'ın hava, su, güneş, oksijen gibi meşhûd, yani görsel âyetleri karşısında taşların bile etkilenerek parça parça oldukları, kimilerinin Allah'ın su âyetine dur diyemeyerek içlerinden su fışkırttıkları, sinelerinde suya yol verdikleri, su âyetinin kalplerine kadar nüfuz ettiği, kimilerinin de parçalanarak tuz buz oldukları anlatılır. Allah'ın vahyini telakki nasıl zor bir işse o vahyi icra edip uygulamak daha zordur.

İşte yeryüzünde kendisine vahiy gönderilecek, gönderilen vah-yi bizzat kendi şahsında, kendi hayatında uygulayarak, Allah'ın istediği hayatı, Allah'ın istediği kulluğu örnekleyerek, çevresine gösterecek, ey kullarım sizden aynen bunun gibi bir kulluk istiyorum diye Allah'ın kendisini tüm öteki kullarına göstereceği bir örnek, bir üsve, bir Pey-gamber olarak elbette onun hem bu vahye dayanacak, hem de onu icra edecek bir dayanıklılık içinde olmalıydı. Zira peygamber örnekti. Peygamber her şeye göğüs geren, her şeye tahammül edendi. Büyük bir dâvâyı omuzlayan kişi olarak elbette yeme-içme, açlığa-susuzlu-ğa, dertlere, ıstıraplara dayanma konusunda, alaylara yalanlamalara sabredip göğüs germe konusunda Rasûlullah Efendimiz elbette farklı yaratılmalıydı ve farklı yaratılmıştır da. Zira Rabbimiz ona özel bir görev yüklemiştir. Bu ayrı bir görevdir.

Meselâ Cenâb-ı Hakk kadına doğurma gibi özel bir görev yüklemiş ve bu özel görevini icra edebilmesi için de ona özel bir takım yetenekler vermiştir değil mi? Kadının vücudu, yapısı, kanı, kasları, damarları bu işe müsait hale getirilmiştir. Hattâ damarlarından süzülüp gelen çocuğun beslenebileceği süt, doğar doğmaz yavrusuna karşı işlemeye başlayan ana şefkatiyle kadın daha yaratılıştan bu işe yatkın olarak dizayn edilmiştir. Erkekte yoktur bu özellikler. Çünkü er-keğin böyle doğurma gibi bir görevi yoktur. Erkek daha çok çalışmaya, kazanmaya, savaşmaya, hüküm vermeye, hükmü icra etmeye müsait yaratılmıştır. Eğer erkek te kadın kadar merhametli, şefkatli, ince olsaydı o zaman yeryüzünde denge bozulur, hüküm verilemez ve verilen hüküm uygulanamazdı.

Veya eğer kadın da erkek gibi olsaydı o da hiçbir zaman çocuk doğuramaz ve onu büyütüp yetiştiremezdi. Ama bu erkek gaddardır, zalimdir, kadın da merhametlidir, demek değildir. Onlar rollerine müsait olarak öyle yaratılmış, berikiler de kendilerinden beklenilene göre böyle yaratılmıştır. Nasıl ki Rabbimiz kendisine çocuk doğurma ve yetiştirme gibi özel bir görev yüklediği kadını yaratırken ona bu iş için özel bir kısım yetenekler vermişse, onu bir kısım özelliklerle donatmışsa, işte aynen bunun gibi Peygamberini de doğuştan bu risâlet yüküne katlanabileceği, buna dayanabileceği bir gönül genişliği, bir kalp İnşirâhı, bir dayanıklılık, göğsünde bir açıklık, bir iç ferahlığı vermiştir diyoruz. Yani daha yaratılırken Rasûlullah Efendimizin ya-ratılış icabı göğsü genişletilmiştir.

Birinci anlayışa göre bu iş yaratılırken olmuştur. Yaratılıştan Rasûlullah Efendimiz risâlet vazifesini icraya dayanıklı olarak yaratılmıştır.

Bir ikinci görüşe göre bu gönül açıklığı, bu kalp genişliği ve İnşirâhı sonradan olmuştur. Yani yaratılış sonrası gerçekleştirilmiştir. Eğer bu anlayış doğruysa, eğer ondaki bu iç genişliği, bu kalp inşirâhı, bu gönül ferahlılığı yaratılış sonrası hayatında gerçekleştirilmişse o zaman hatırımıza şu soru geliyor: Peki acaba bu açıklık öncesi ne durumdaydı Allah'ın Resûlü? Yani bu açıklıktan önce kapalılık döneminde ne vardı Rasûlullah'ta da Allah onu açmıştı? Nasıl bir kapalılık durumundaydı Allah'ın Resûlü ki Allah biz onu açmadık mı? diyor. Önceki durumu neydi, nasıldı Rasûlullah'ın ki biz onu değiştirmedik mi? diyor Rabbimiz.

İnşirâh-ı sadr'dan veya şakku's sadr'dan önce Rasûlullah'ın hayatında bakın şunları görüyoruz. Şu kapalılık durumlarına şahit oluyoruz:

1. Rabbimizin kendisine vahyini ulaştırdığı ilk günlerinde Allah'ın Resûlü tedirgindi. Zira ilk günlerde Allah'ın Resûlü Alâk sûresin-de de ifade ettiğimiz gibi neye uğradığını, başına gelenlerin ne mânâya geldiğini bilmiyordu. Çünkü Allah'ın Resûlü bu ilk dönem Allah'ı da, meleği de, vahyi de, risâleti de, peygamberliği de bilmiyordu. Bütün bunlara yabancıydı. Onun içindir ki Hira'da melek kendisine ilk seslendiğinde beyninden vurulmuşa dönmüştü. Bunun ne anlama geldiğini, kendisine seslenen bu varlığın kim olduğunu bilemediği için çok korkuyordu.

"Acaba bu bir melek midir? Yoksa bir şeytan mıdır? Acaba doğru mu

gördüm? Yanlış mı gördüm?" Soruları beynini zorluyor, ak-lını karıştırıyor, kalbini daraltıyor, göğsünü sıkıyor ve bir cevap ta bu-lamıyordu. Bu kapalılıklar arasında, bu belirginsizlikler içinde büyük sıkıntılar içine düşmüştü Allah'ın Resûlü. İçinde bir darlık, ruhunda bir sıkıntı, kalbinde bir daralma ve bunalma vardı da Rabbimiz ona bu işin aslını anlatıverdi. Kendisinin Allah'ın elçisi olduğunu, vahye odak nokta seçildiğini, yeryüzünde pek az insana nasip olan peygamberlik şerefine yüceltildiğini, kendisine gelen varlığın bir melek olduğunu, kendisine Rabbinden vahiy getirdiğini, artık bundan sonra Rabbinden gelen vahye inanması ve hayatını bu vahiyle düzenlemesi gerektiğini, Allah'ın istediği biçimde bir kulluk yaşaması gerektiğini, Allah'tan kendisine gelen bu hayat programını kendisi algılayıp uyguladığı gibi çevresindeki Allah kullarına da duyurması gerektiğini anlatıverdi de, Ra-sûlullah Efendimizin kalbini serinletiverdi, içini genişletiverdi, kalbine bir huzur, bir sükun koyuverdi Rabbimiz. İşte yaratılış sonrası şerhu's sadr'ı böyle anlıyoruz.

2. Sonra bu derdi bitmişti Rasûlullah'ın. Bu belirginsizlik sona ermişti ama bu defa da içini başka bir dert, başka bir karamsarlık sar-mıştı. O da şuydu: Evet doğru, O bir melektir ve ben Rabbimin elçisiyim. Daha önce İbrâhim'i, Mûsâ'yı, Îsâ'yı elçi seçerek onlara hayat programı gönderen Rabbim şimdi de bana vahiy gönderiyordu. Bu tamamdı ama acaba bu büyük dâvânın üstesinden gelebilecek miyim? Acaba bu dâvâyı insanlara ulaştırabilecek miyim? Acaba bunun altından kalkabilecek miyim? İşte bu defa da bunun derdiyle yanmaya başlamıştı Allah'ın Resûlü. İçi daralıyor, kalbi sıkışıyor, gönlüne kasvetli bulutlar çöküyordu.

Allah'tan, Allah'ın yasalarından, dinden, imandan mahrum olarak çevresinde hızla cehenneme doğru, ateşe doğru giden insanları görüyor, yanmaya doğru gidenleri gördükçe bunun derdiyle içi yanıyor, kalbi kan ağlıyordu. Bunlara nasıl ulaşabilecekti? Bunları nasıl kurtarabilecekti? Sevdikleri vardı. Vefasını gördüğü kimseler vardı. Bunlara din duyurma, vahiy ulaştırma derdi onu yemek, içmek, yatmak, uyumak, kendini düşünmek gibi şeylerden uzak tutuyordu. Âdeta kendi kendisini helâk edecek duruma geliyordu da Rabbimiz buyurdu ki:

"Ey Muhammed! Bu inanmayanların ardından üzülerek nerdeyse kendini mahvedeceksin!"
(Kehf 6)

Peygamberim! Neredeyse bu iman etmeyenlerin arkasından iman

etmiyorlar, yola gelmiyorlar, istenilene yaklaşmıyorlar diye kendini parçalayacaksın. Bunlar Rablerini tanımıyorlar, Rablerinin hayat programını bilmiyorlar, yaşadıkları vahiy dışı bir hayatla, Rable-rinden başkalarına kulluk ederek Rablerine karşı iftiralarda bulunuyorlar, Rablerini gereği gibi tanımıyorlar diye neredeyse kendi kendini helâk edeceksin. Kendini mahvediyorsun. Ne gerek var buna peygamberim? Kendi kendini parçala diye kim dedi sana? Böyle bir sorumluluğun olduğunu nerden çıkardın sen? Hangi âyet dedi sana bunu? Yani bu adamların yola gelmeyişlerinden senin sorumlu olduğunu ve bunu becerinceye kadar kendi kendini yiyip bitirmen gerektiğini kim dedi sana?

Yok yok, vazgeç bundan. Senin böyle bir sorumluluğun yok. Ben sana böyle bir yük yüklemedim. Bırakıver hainleri iman etmiyor-larsa, canları cehenneme. Onlar senin Rabbini tanıdığın gibi tanıyıp O'na teslim olmuyorlarsa, yerdekilere Rabbinin sıfatlarını vererek on-lara kulluk etmeye çalışıyorlarsa, onların kanunlarını Rabbinin kanun-larına tercih etme budalalığında bulunuyorlarsa sen üzülme, canları cehenneme onların. Kendini harap etmene, kendi kendini yiyip bitirmene değmez onlar için. Sen tebliğ edersin, anlatırsın duyurursun, eğer iman ederlerse, Allah'ın istediği biçimde bir hayat yaşarlarsa hem dünyada hem de âhirette kurtulacaklar. Yok eğer ayak diretirler, iman etmezler ve burunlarının doğrusuna giderlerse cehenneme kadar yolları var onların. Hem dünyada rezil rüsva olacaklar hem de âhi-rette cehennemin berzahına yuvarlanacaklar onlar.

İnsanların iman etmeyişleri, Allah'a ve Allah'ın âyetlerine karşı vurdumduymaz davranarak, Allah'a ve Allah'ın elçisine karşı Müstek-birce bir tavır takınarak süratle ateşe doğru gidişleri karşısında kahrolan, mahvolan ve yerinde duramaz hale gelen Allah'ın Resûlü'ne en büyük teselli kaynağı oluyordu bu âyetler. Böylece içindeki daralmaları gideriyor, kalbindeki sıkıntılarını dağıtıyor, inşirâh-ı sadrı gerçekleştiriyor, rahat bir nefes almasını sağlıyordu Rasûlullah'ın.

Değilse bu şartlar altında nasıl rahat etsindi Allah'ın elçisi? Ya-nı başında hızla cehenneme gidenleri görüyordu. En yakınları, akrabaları Allah'ı ve onun azabını tanımadan gafilce bir hayat yaşıyordu. Top yekûn çevresi ateşe doğru gidiyordu. Kadınlar, erkekler, çocuklar, babalar, analar bilmeden ateşe doğru koşuyorlardı.

Acı acı bunu seyreden Allah'ın Resûlü mahvoluyor, perişan oluyor ve zaman zaman dengesini kaybediyordu. Göz göre göre bu insanların farkında olmadıkları cehenneme gidişlerine vicdanı razı olmuyor, yüreği dayanmıyordu. Üzüntüsünden, çaresizliğinden kendini yiyip bitiriyordu âdeta. Nasıl oluyor da bu insanlar anlamıyorlar? Nasıl oluyor da bu insanlar ateşe can atıyorlar? diye dengesini kaybe-decek noktaya geliyordu da Rabbimiz onu bu âyetleriyle teselli ediyor, içini rahatlatıyordu. Sen görevini yap peygamberim! Senin görevin bu insanları hidâyete ulaştırmak değil. Sen sana düşen tebliğ görevini yap, gerisini bize bırak diyordu. İşte inşirâh-ı sadrı bir de böyle anlıyo-ruz.

Öyleyse bu âyet çerçevesinde bizler de çevremizde Allah'ı tanımadıkları, Allah'ın elçisiyle ve Allah'ın kendilerine gönderdiği kitabıyla diyalog kurmadıkları, Allah'ın kendileri için belirlediği hayat tarzını bilmedikleri için cehenneme doğru koşan insanları gördükçe üzülmeli, yerimizde duramaz hale gelmeli ve tıpkı Efendimiz gibi onların kurtuluşu için çırpınmalı ve onların cennete gidişlerini kendimize dert ve iş edinmeliyiz. Yeryüzünde en büyük derdimiz, en büyük problemimiz, kafa yoracağımız en birinci işimiz bu olmalıdır. Gerekirse aç kalmayı, gerekirse meteliksiz olmayı bile göze alarak Allah'ın kullarının kurtuluşunu en büyük dert edineceğiz. Üzüleceğiz, çalışacağız, çırpınacağız ama âyetin uyarısıyla hareket edeceğiz.

Şu gerçeği hiç bir zaman unutmayacağız ki Rabbimizin Peygamberine anlattığı konu, Rabbimizin yeryüzünde değişmeyen bir ya-sasıdır. Bu yasa gereği yeryüzünde kâfirler de olabilecektir. Rızası ol-mamakla beraber yeryüzünde kâfirin olabileceğini bildirmektedir Rab-bimiz. Rabbimizin muradı gereği yeryüzünde biz ne yaparsak yapalım, biz ne kadar çırpınırsak çırpınalım cehenneme gidenler de olabilecektir.

Yeryüzünde hiç kâfir insan kalmasa, yeryüzünün tamamı Müslüman olsa ve bu Müslümanların arasında bir tek kâfir kalsa, bütün dünya Müslümanları toplansa da bu bir tek kâfiri Müslüman yapma imkânımız yoktur. Yeryüzünde bir tek kâfiri bile Müslüman yapamayacağımızı, onu hidâyete ulaştıramayacağımızı bilerek, buna inanarak, hidâyetin Allah'a ait olduğunu anlayarak kendimizi dengede tutmaya çalışacağız.

3. Allah Resûlünün nübüvvet öncesi kalbi, kafası karmakarışıktı. Rasûlullah Efendimizin yaşadığı Mekke toplumunun ve dünyanın durumu belliydi. Çevresinde gördüğü Yahudi'nin, Hristiyanın, Me-cûsînin, müşriklerin

dinlerinin, yollarının yanlışlığını, bozukluğunu biliyordu, görüyordu. Arapların Haniflikleriden de memnun değildi. İbrâhim'in yolunda olduklarını iddia eden bu insanların putların gölgesinde bozuk düzen bir hayat yaşadıklarını görüyordu. Onlar da bunlar da bozuktu, yanlıştaydı. Bunu biliyordu ama işin doğrusunun ne olduğunu bilmiyordu, bilemiyordu. Duhâ sûresinde şöyle buyrulur:

"Peygamberim! Seni bilgisiz, yolsuz yordamsız bulup da doğru yola eriştirmedik mi?"
(Duhâ 7)

Peygamberim, sen usul nedir, yol yordam nedir bilmiyordun da Biz sana usul, yol yordam öğretmedik mi? Sen Allah'ı, dini, İslâm'ı, Kur'an'ı, Sünneti bilmezdin de bütün bunları sana biz öğretmedik mi? Sen daha önce namaz, abdest, oruç, hac nedir bilmiyordun da bunları sana Biz öğretmedik mi? Sen önceden Bakara'yı, Âl-i İmrân'ı, Nisâ'yı, İnşirâh'ı bilmiyordun da bütün bunları sana Biz öğretmedik mi? Öy-leyse bu âyetle birlikte söylersek Allah'ın Resûlü bunun yolunu bil-miyordu.

Meselâ şu anda siz bir problemle karşı karşıya bulunsanız ve bu problemin çözüm yolunu da bilmeseniz, kalbiniz ve kafanız karmakarışık olur, içiniz daralır. Ama bu problemin çözüm yolunu öğrendiğiniz anda içiniz rahatlayıverir. Öyleyse şerhu's sadr her tür zihin karışıklığından, her çeşit tereddütten kurtulup hakkı, hakikati, doğruyu bulmaktır. Tüm problemlerin çözümü konusunda yalnız İslâm'ın, yalnız Kur'an'ın, yalnız şeriatın doğru olduğuna, hak olduğuna inanmaktır.

İşte böyle daraldığı bir dönemde bir kurtuluş reçetesi lâzımdı, herkes için bir yol lâzımdı. Ama bunun ne olacağını, nasıl olacağını bilmiyordu Allah'ın Resûlü. Bir problemle karşı karşıyaydı ama çözüm yolunu da bilmiyordu. İşte bu sebeple içinde bir sıkıntı, kalbinde bir darlık vardı da sonunda Allah ona bir din, bir şeriat gönderdi, bir yol, yordam, bir usul tarif buyurunca, bir çözüm yolu gösterince içi, kalbi rahatlayıverdi. Artık ne yapması gerektiğini, nereden başlaması gerektiğini anlayınca kalbine bir genişlik, ruhuna bir inşirâh geliverdi.

4. Şerhu's sadr, En'âm'daki bir âyetin işaretiyle kalbin İslâm'a açılması, gönlün İslâm'a meylettirilmesi, İslâm'ın sevdirilmesi mânâsına gelir. Bakın En'âm'da Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Allah kimi doğru yola koymak isterse onun kalbini İslâmiyet'e açar,

kimi de saptırmak isterse, göğe yükseliyormuş gibi, kalbini dar ve sıkıntılı kılar. Allah böylece, inanmayanları küfür bataklığında bırakır."
(En'âm 125)

İşte bu âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki Allah kimi hidâyet etmek isterse, kimi hidâyete erdirmek ve hidâyette devamlı kılmak isterse onun göğsünü, onun kalbini İslâm'a genişletir. Onun sadrını İslâm'a açıverir. Dikkat ederseniz bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz hidâyet ve dalâletin kanununu, iman ve küfrün yasasını anlatır. Elbette ki bunun ikisi de Allah'a aittir. Hidâyet de, dalâlet de, iman da, küfür de Rabbi-mize aittir. Ama kimin hidâyette, kimin de dalâlette kalıcı olduğu belli olmadığı için biz sürekli Rabbimizden hidâyet istemek zorundayız. Yani bugün hidâyette olsak bile yarın bu durumu koruyup koruyamayacağımız belli olmadığı için bunu Allah'tan sürekli istiyoruz.

Rabbimiz bizi yaratmış, bizim karşımıza iki yol çıkarmıştır. Bi-risi küfür yolu, ötekisi de iman yolu. Birisi hidâyet, ötekisi de dalâlet. İnsanların önünde bu yolların ikisi de açıktır. İradelerinde serbest bırakılan tüm insanlar iman ya da küfür, hak ya da bâtıl, hidâyet ya da dalâlet bu ikisinden birini seçebilme özelliğinde yaratılmışlardır.

İşte hür iradeleriyle onu isteyip talep edenler için bakın Rabbi-miz diyor ki: Biz onun göğsünü İslâm'a, hidâyete açarız. Öyleyse yeter ki biz iyi bir Müslüman olmak isteyelim. Yeter ki biz özgür irademizle hidâyeti tercih edelim. Yeter ki biz hidâyette olmak ve hidâyette kalmak isteyelim. Kesinlikle bilelim ki Allah bizim için onu yaratacak ve bizim göğsümüzü istediğimiz şeye açacaktır.

Bir sahâbî Allah'ın Resûlüne sorar: "Ey Allah'ın Resûlü, acaba göğsün İslâm'a açılmasının mânâsı ne demektir?" Hoş doktorlar da açarlar insanların kalplerini. Ne adına açarlar onlar? Elbette tedavi adına açarlar onlar. Tedavi adına, ameliyat adına, incelemek adına, ya da çevredeki talebelerine göstermek adına açarlar onlar. Sahâbenin bu sorusu karşısında Allah'ın Resûlü buyurur ki: "Kalbin İslâm'a açılması Allah'ın bir nûrudur ki Allah onu oraya koyar. Allah onu oraya koyduktan sonra kul onunla inşirâh bulur." Sahâbe tekrar sorar: "Peki bunun işareti nedir ey Allah'ın Resûlü? Yani bizim kalbimizin Rabbi-miz tarafından İslâm'a açıldığını, oraya Rabbimiz tarafından bir nûr konulduğunu nereden anlayacağız?" Allah'ın Resûlü buyurur ki: "Bunun alâmeti odur ki kişi İslâm'a, imânâ, Kur'an'a, Sünnete, cennete ve itaate, ölüme, hazırlığa yönelir" diyor.

Evet demek ki kim kendisi için hidâyeti diler, hidâyeti tercih ederse Allah onun önüne öyle bir ufuk açar ki, o kadar rahat bir gönül huzuruna kavuşur ki, İslâm'ı çok rahat yaşar. Allah'a çok rahat kulluk yapar. Allah'ın emir ve yasaklarının tümünden razı olur. Emirlerini ye-rine getirmek ve yasaklarından sakınmak onun için çok kolay hale ge-lir.

Eğer şu anda bizim içimizde bir daralma varsa, Allah'ın emirlerini yerine getirme konusunda içimizde bir isteksizlik varsa, namaza karşı bir arzu, tesettüre karşı bir meyil yoksa o zaman Allah korusun biz istemiyoruz Allah da bizim için yaratmıyor diyeceğiz. Allah bizim kalplerimizi İslâm'a açmıyor, İslâm'ı, kulluğu yaşama konusunda içimize bir ferahlık, kalbimize bir genişlik koymuyor demektir, Allah korusun.

Eğer şu anda içimizde bir sıkıntımız var ve biz Müslümansak o zaman şu iki şıktan birisi geçerlidir: Ya okuduklarımız, öğrendiklerimiz İslâm, biz Müslüman değiliz, yahut da biz Müslümanız, ama okuduklarımız, öğrendiklerimiz, hedeflediklerimiz İslâm değil.

Meselâ işte şu anda yaptığımız gibi âyet ve hadis öğreniyoruz. Kur'an ve Sünnet okumaya, öğrenmeye çalışıyoruz. Tamam bu güzeldir, ama okudukça, öğrendikçe huzurumuzun artması, içimizin ge-nişlemesi, kalbimizin İnşirâh bulması gerekirken, eğer bunun tamamen tersine huzursuzluğumuz artıyorsa o zaman yeni öğrendiğimiz dinle önceki dinimiz, önceki anlayışımız, önceki hayat programımız çatışıyor ve biz huzursuz oluyoruz demektir.

Yani önceki dinimizi, önceki anlayışımızı, önceki hayatımızı terk edemediğimiz için bu yeni öğrendiğimiz din bizim için huzursuzluk kaynağı oluyor demektir. Ya okumayalım, ya öğrenmeyelim gerçek dini, yahut da eğer öğreniyorsak öncekileri terk edelim. Önceki dinimizden, önceki düşüncelerimizden, önceki anlayışlarımızdan, önceki hayatımızdan vazgeçmeyeceksek bu okumalarımızın hiçbir mânâsı olmadığı gibi, bu yeni öğrendiklerimiz bizim hayatımızda sürekli huzursuzluk kaynağı olmaya devam edecektir.

Öyleyse okuduklarımıza bir dikkat edelim. Eğer okuduklarımız İslâm dışı şeyler ama biz Müslümansak, bu da huzursuzluk kaynağı olacaktır. Meselâ Allah'ı hep Şedîd'ül İkâb olarak öğrenen kişi sürekli huzursuz olur. Neden?

Çünkü aynı zamanda Ğafuru'r-rahimdir Allah.

Veya hedeflemelerimiz de eğer İslâmî değilse yine bu bizde huzursuzluk kaynağı olacaktır. Meselâ üç kişiyle devlet hedefleyen kişi sürekli huzursuz olacaktır. Çünkü İslâm'da tek hedef devlet değildir. İslâm'da hedef Müslüman olmak ve Müslümanca bir hayat yaşamaktır. Bu Müslümanlığımızın içinde devletin ne kadar yeri varsa o kadar yer vereceğiz. Veya gücümüz neyse o kadar. Değilse devlete ulaşamamış pek çok Peygamber hedefine ulaşamamış sayılacaktır.

Son olarak bir de inşirâhı sadrı Şuarâ sûresindeki âyetle de söyleyelim:

"Mûsâ dedi ki: "Rabbim! Doğrusu beni yalanlamalarından korkuyorum; göğsüm daralıyor, dilim açılmıyor. Onun için Harun'a da elçilik ver."
(Şuarâ 11,12)

Tâ-Hâ sûresindeki ifade de şöyleydi:
"Mûsâ: "Rabbim! Göğsümü genişlet, işimi kolaylaştır, dilimin düğümünü çöz ki sözümü iyi anlasınlar," dedi."
(Tâ-Hâ 2528)

Firavun ve toplumuna onları uyarmak ve risâletini ortaya koymak üzere görevlendirilen Hz. Mûsâ böyle diyordu. "Ya Rabbi göğsüm daralıyor, içim sıkılıyor, bana bir yardımcı vererek beni destekle." İşte bu âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki şerhu's sadr Peygamberlik görevini rahat bir şekilde yapabilmek, peygamber düşmanlarının karşısında dimdik durabilmek, düşmanlarının saldırılarına karşı koyabilmek için Allah tarafından elçilerine verilen bir güç, bir destek, bir cesaretti ki Rabbimiz Peygamberine işte bu cesareti veriyordu. Kendisine Allah tarafından böyle bir destek verilen Allah'ın Resûlü artık hiçbir şeyden zerre kadar korkmaz, acele etmez, telaşlanmaz, zorluklar ve sıkıntılar karşısında yıkılmaz ve ümitsizliğe düşmez hale gelmiştir.

Bu öyle bir cesaretti ki insan tek başına tüm dünyaya meydan okur. İşte böylece Rabbimiz Peygamberinin tüm korkularını kaldırıyor, tüm sıkıntılarını gideriyordu. Rasûlullah Efendimizin böyle bir sıkıntısı yoktu artık. Allah'ın dinini, Allah'ın kitabını insanlara duyurma konusunda en ufak bir çekincemesi kalmamıştı.

Öyleyse bizler de eğer bu kitabı Allah istiyor diye anlatırsak, Allah istiyor diye insanlara ulaştırma kavgası içine girersek kesinlikle bilelim ki artık bizim de içimizde böyle bir sıkıntımız kalmayacaktır. Allah bize de destek verecek, bize de yardım edecek ve bizim de içi-mizde en ufak bir sıkıntı kalmayacak, kalbimizde bir inşirâh, içimizde bir ferahlık meydana gelecektir. Acaba ben bu insanlara İnşirâh sûresini anlatırsam, ben bu insanlara Allah'ın âyetlerini duyurursam bana ne derler? Beni nasıl karşılarlar? Acaba kabullenirler mi kabullenmezler mi? Acaba şöyle mi anlarlar? Böyle mi değerlendirirler? diye bu konuda zerre kadar bir sıkıntımız, bir tereddüdümüz kalmayacaktır Allah'ın izniyle. Allah hep yanımızda ve yardımımızda olacaktır, bunu asla unutmayalım.

Peygamberin sana böyle bir özelik verdik. Sonra:

2-3. "Senin belini büken yükünü üzerinden almadık mı?"

Bir de senin sırtından yükünü almadık mı? Ki o yük senin belini çatır çatır çatırdatmış, sırtını gıcırdatmış, belini bükmüş, bel kemiklerini gevşetmiş, sırtını zayıflatmış, sırtını ezmişti.

Rabbimizin indirdiği bu yük konusunda bazı müfessirler demişler ki, efendim Allah'ın Resûlü nübüvvet öncesi bir kısım günahlar işlemişti, bazı hataları olmuştu da peygamberlik sonrası işte bunların hacâleti altında, üzüntüsü içinde bulunuyordu da Rabbimiz onları indirdiğini, bağışladığını anlatıyor demişler. Yani buradaki Rabbimizin indirdiği vizr kelimesini günah olarak anlamışlar. İşte nübüvvet öncesi işlediği bu günahlarından ötürü Allah'ın Resûlü çok üzülüyor, çok sıkılıyordu da Allah bunları affetti, onun omuzundan onları indirdi demişlerdir.

Bu çok yanlış bir anlayıştır. Zira Rasûlullah Efendimizin hayatı Peygamberliğinden önce de tertemizdi. Allah'ın Resûlü Kureyş'in gözlerinin önünde doğup büyümüştü. Çocukluğu, gençliği onların arasında geçmişti. Çocukluğundan beri onun hayatına muttali olan, tüm geçmişini bilen Kureyş ona bir tek günah bile isnat edememiştir. Eğer böyle bir fiyaskosunu bilselerdi bunu ayyuka çıkarırlardı. Seni şöyle şöyle yaparken görmedik mi ey Peygamber? Seni

falan zaman şu şu günahları işlerken yakalamadık mı? Şimdi böyle bir geçmişin sahibi olarak bize neler söylüyorsun? derlerdi. Ama Rasûlullah Efendimizin can düşmanları olan Kureyş müşrikleri zerre kadar bu konuda ona bir şey isnat edememişlerdir. Rabbimiz da Yunus sûresinde Rasûlullah Efendimizin Nübüvvet öncesi hayatının temizliğine şehadet etmektedir:

"Ey Muhammed, de ki: "Allah dileseydi ben onu size okumazdım, size de bildirmemiş olurdu. Daha önce yıllarca aranızda bulundum, hiç düşünmüyor musunuz?"
(Yunus 16)

De ki ey peygamberim: "Eğer Allah dileseydi ben bunu size okumazdım. Allah dileseydi ben bunu size duyurmazdım. Allah dileseydi bu Kur'an'ı size bildirmez ve öğretmezdim. Size risâletten söz etmezdim. Muhakkak siz de biliyorsunuz ki ben daha önce aranızda bir ömür boyu yaşadım. Çocukluğum, gençliğim aranızda geçti. Bundan önceki hayatımı biliyor ve tanıyorsunuz. Bundan önce size bu tür şeylerden bahsettiğim oldu mu? Daha önce din, iman, kitap, vahiy gibi şeylerden hiç söz ettim mi? Düşünmüyor musunuz?

Veya daha önce benden utanacağım bir davranışa şahit oldunuz mu? Akıllarınızı kullanmıyor musunuz? Gerçekten de Allah'ın Resûlünün risâlet öncesi kırk yılı onların arasında geçmişti. Bu dönem içinde senelerce Allah'ın Resûlü'nün Allah bana vahyediyor, bana vahiy geliyor dediği hiç görülmemiştir, duyulmamıştır. Ne göklerden, ne Allah'tan, ne gaybdan, ne cennetten, ne cehennemden, ne dirilişten, ne hesaptan, kitaptan, ne geçmişten, ne gelecekten bir gün bile olsun tek kelime söz söylememiştir. Çocukluğundan itibaren herkesin sevip saydığı çok iyi bir insandı, ama kendisine Rabbi tarafından vahiy gelene kadar toplumun yönünü belirleyecek, uçuruma doğru giden toplumunu kurtuluşa götürecek bir bilgisi olmadığı için de hiçbir şey diyemiyordu.

İşte Rabbimiz buyurur ki, kırk yıl sizin aranızda büyümüş, bun-dan önce bu konularda size tek kelime bile söylememiş, hayatında yüz kızartıcı, başını önüne eğdirecek bir tek fiyaskosu olmamış bir peygamberin bu geçmişi onun peygamberliğinin en büyük delilidir diyerek o insanları bu konuda düşünmeye çağırıyordu. Diyordu ki, ne gördünüz onda? Hangi günahına, hangi yüz kızartıcı durumuna muttali oldunuz?

İnsanlar onun böyle bir şeyine şahit olamadıkları gibi Allah'ın Resûlü

tenhada da günah işleyecek bir yapıda değildi. Kaldı ki eğer tüm Kureyş'i atlatıp onların göremeyeceği bir tenhada günah işlemiş te onun sıkıntısı altında olmuş olsaydı, o zaman bu günahı asla Allah'tan gizli kalmayacağı için Rabbimiz onun önceki hayatının temizliğine şehadette bulunmazdı. Eğer Allah'ın Resûlü tüm insanları atlatarak gizlice günah işleyen birisi olsaydı elbette Allah onu savunup insanlığa örnek yapmazdı.

Öyleyse buradaki vizr günah değildir. Bu vizr ağır yük demektir. Bunu şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1. Sûrenin önceki bölümünde de zikrettiğimiz gibi Allah'ın Resûlü kavmini, Mekke toplumunu koyu bir cehalet içinde gördükçe çok üzülüyordu. İnsanlar cansız putlara tapınıyor, şirk adam boyu yükselmiş, ahlâksızlık ve fuhuş toplumu boğacak hale gelmiş, kuvvetliler zayıfları eziyor, kız çocukları diri diri topraklara gömülüyor, toplum ya-ratıcılarından habersiz süratle cehenneme doğru yuvarlanıyordu. Bütün bu durumları gören Allah'ın Resûlü çok üzülüyordu. Bu korkunç fesadın önünü alabilecek bir çare, bir yol bilemiyor, bulamıyordu. İşte bu çaresizlik onun belini büküyor, sırtını çatırdatıyordu. İşte Rabbimiz de ona bir kitap, bir şeriat indirerek yol gösterdi ve sırtındaki o yükü indiriverdi.

Veya meselâ önceleri Allah'ın Resûlü bu dinin hâkimiyetinin, bu dinin yayılmasının sorumluluğunu kendi omuzlarında hissediyor ve bunun derdiyle beli bükülüyordu da daha sonra gelen âyetlerle Rab-bimiz bu dinin hâkimiyetinin, bu dinin yayılmasının bizzat kendisine ait olduğunu, Peygamberinin böyle bir sorumluluğunun olmadığını anlatarak Rasûlullah Efendimizin omuzlarındaki yüklerini indiriyordu.

Veya yine daha önce de ifade ettiğimiz gibi Allah'ın Resûlü kendisine gelen âyetleri ezberlemeye çalışıyordu. Bunun sorumluluğunun kendisine ait olduğunu zannediyor ve bunu kendisine dert ediniyordu. Bunu sırtında bir yük ve sorumluluk biliyordu da, Rabbimiz gönderdiği daha önce okuduğum âyetleriyle: "Peygamberim! Sen yo-rulma! Sen bunu dert edinme! Gelen âyetleri, sûreleri ezberleyeceğim diye dilini hareket ettirip durma! Sen nötr ol! Sen Bizim elçimizin oku-yuşuna tabi ol! Şunu kesinlikle bilesin ki Biz sana okuyacağız ve sen öğrenmiş olacak ve asla unutmayacaksın! Biz onu, o Kur'an'ı senin beynine kazıyacak, kalbine nakşedeceğiz!" buyurarak onun bir yükünü daha indiriyordu.

Bir de Allah sevgilisine onun yükünü hafifletecek, onun derdini ve dâvâsını paylaşacak arkadaşlar, dostlar, sahâbeler verdi. İnananlar verdi Rabbimiz ona. O kadar ki, onun dâvâsı uğruna kendi çocuklarından, çoluklarından, mallarından, mülklerinden, doğup büyüdükleri öz vatanlarından bile vazgeçebilecek kadar sevgilinin yoluna baş koyabilecek sevgililer verdi. Bu kadar çok ve samimi havari hiçbir peygambere nasip olmamıştı. İşte Rabbimiz onun yükünü omuzlayacak, onun yükünü ve dâvâsını paylaşacak bu sahâbeleriyle omuzlarındaki ağırlığı indirip hafifletiverdi.

Meselâ Hz. Îsâ (as)'ın tüm havarilerinin adedi on bir kişiydi. Bunlardan biri de isyan edip Hz. Îsâ (as)'yı ele vermeye teşebbüs et-mişti. Şimdi onun yanında bir de Rasûlullah Efendimize verilenleri dü-şünün.

Daha önce hiç kimseye nasip olmayacak biçimde Rabbimiz Peygamberine yardımcılar verdi. İşte bu cemaat, bu ümmet, bir Peygamberin yükünü hafifleten, derdini ve sorumluluğunu paylaşan en büyük destektir.

Şunu göz ardı etmeyelim ki eğer bizler de Rasûlullah Efendimiz kadar bu mübarek yükü çekmeyi iliklerimize kadar hissedersek elbette Allah bize de yardımcılar gönderecektir. Bizim sorumluluk an-layışımız, bunu dert bilişimiz bu kadarmış ki Allah bu kadar yardımcı göndermiş. İşte Peygamberin yükünün indirilmesini böyle anlıyoruz. Allah bizi de aynı şuura erdirsin de o şuurumuz sonucunda bize de yardımcılar göndersin inşallah.

4. "Senin adını, senin şanını yükseltmedik mi?"

"Peygamberim, senin zikrini, senin şanını yüceltmedik mi?" di-yor Rabbimiz. Bu âyet-i kerîmede Rasûlullah Efendimizin adının, namının, şanının yüceltilmesi anlatılıyor demişler. Rabbimiz efendimizin adını kendi adıyla birleştirmiştir.

Meselâ kelime-i şehadette ve kelime-i tevhidde Rasûlullah Efendimizin adı Rabbimizin adıyla birlikte zikredilmektedir. Rasûlullah Efendimizin adı lafzan Rabbimizin adıyla anılır. Tüm namazlarımızda Rasûlullah Efendimizin adı zikredilir. Namazlarında tüm mü'minler Rasûlullah Efendimize salât u selâm getirir. Cuma hutbelerinde tüm dünyada Resul-i Ekrem'in mübarek ismi zikredilir. Yeryüzünde bir ka-rış yer yoktur ki orada Ezan-ı Muhammedî ile

Rasûlullah Efendimizin adı ilân edilmesin!

İbni Hibban'ın sahihinde Ebu Hureyre efendimizden şöyle bir hadis nakil edilmektedir:

"Cebrâil (a.s) bana geldi ve dedi ki: "Ey Muhammed, Rabbim ve Rabbin şöyle buyuruyor: "Bilir misin senin zikrini nasıl yücelttim?" "Yüce Allah en iyisini bilir" dedim. Dedi ki: "Ben anıldıkça sen de benimle beraber anılacaksın."

(İbni Hibban, sahih: 5/162)

Hattâ bırakın insanları Ahzâb sûresinin ifadesiyle Allah ve melekleri bile Rasûlullah Efendimize salât u selâm ederler:

"Şüphesiz Allah ve melekleri Peygambere salât edip onu övenler; ey inananlar! Siz de onu övün, ona salât ve selâm getirin."

(Ahzâb 56)

Yine Rasûlullah Efendimizin bu şerefinin yüceltilmesini kendisine Kur'an'ın indirilmesi şeklinde de anlamışlar. Kendisine Kur'an gibi mûcizu'l beyan bir kitabın indirilmesi de Rasûlullah Efendimizin şanının, şerefinin yüceltilmesidir denmiştir. Enbiyâ sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Andolsun ki, size şerefiniz ve öğüt veren bir Kitap indirdik; akletmiyor musunuz?"

(Enbiyâ 10)

Rabbimizin bu âyetinden anlıyoruz ki Kur'an'ın indirilişi hem Rasûlullah Efendimiz, hem de bizler için en büyük bir şereftir. Kur'an, Peygamber ve onun yolunun yolcusu mü'minler için şeref kaynağıdır. Ama tabi Kur'an'dan bizde ne kadar varsa, kaç sûre, kaç âyet varsa o kadar şerefimiz var demektir.

Rasûlullah Efendimizin adının yüceltilmesini, şanının, şerefinin artırılmasını böyle anlamışlar. Bir de bu şan ve şerefin yüceltilmesini şöyle

anlamaya çalışıyoruz: Peygamberim, senin şanını yüceltmedik mi? Yani seni dinde odak nokta kılmadık mı? Sensiz Müslümanlık ol-maz demedik mi? Yani bu dini seninle birlik bir din kılmadık mı? diyor Rabbimiz. Öyle bir din ki, Peygambersiz kabul edilemez. Öyle bir din ki, Peygambersiz anlaşılamaz, Peygambersiz yaşanamaz. Yani Peygambersiz Müslüman olunamaz. Hangi konuyu gündeme getirirseniz getirin, hangi hükümle amel etmek isterseniz isteyin mutlaka o konu-yu Peygamberle birlikte gündeme getirmek, Peygamberle birlikte anlamak ve yaşamak zorundasınız.

Düşünce, iman, itikat, namaz, oruç, hac, zikir, fikir hangi konu olursa olsun Peygamberle birlikte anlamak zorundasınız. Peygamber planında anlamak zorundasınız. Peygambersiz hiçbir konuyu anlamak mümkün değildir. Rasûlullah onu nasıl anladı? Rasûlullah o konuda ne dedi? Nasıl amel etti? Nasıl uyguladı? Mutlak sûrette bunu bilmek zorundayız. Çünkü Allah'ın Resûlü dinde temeldir. Onu diskalifiye ederek, onu ve onun anlayışını görmezden gelerek ne iman mümkündür, ne de müslümanlık. Bu dinin hangi konusu olursa olsun mutlaka ona müracaat etmek zorundayız. İşte Rasûlullah Efendimizin adının, şanının yüceltilmesini böyle anlıyoruz.

Yine bakıyoruz ki Kur'an-ı Kerîm'de Rabbimiz kendisine itaat istediği her bir yerde Peygamberine de itaat istemektedir:

> ***"Ey İnananlar! Allah'a itaat edin, Peygambere de itaat edin...."***
> (Nisâ 59)

Allah peygamberini dinde temel kabul ederek kendisine istediği itaati aynı zamanda peygamberine de isteyerek, "her konuda ona muhtaçsınız, onsuz dine girmeniz de, dini yaşamanız da mümkün değildir" diyerek onun adını, onun şanını ve şerefini yücelttiğine göre bizler her konuda onu örnek bilecek, kıstas bilecek ve ona müracaat edeceğiz. Onun gibi olmaya, onun gibi inanmaya ve onun gibi amel etmeye çalışacağız. O zaman da tabii ki zorlanacağız. Ona benzemeye, onun gibi tavizsiz, ivazsız bir müslüman olmaya yöneldiğimiz zaman, ona benzemeye azmettiğimiz zaman elbette tüm hayat bizi zorlayacaktır. Evde hanımlarımız, okulda müdür zorlayacak, düzen, ekonomik hayatımız, âdetler, töreler, çevremiz, akrabalarımız, yasalar, kısacası tüm toplum karşımıza çıkacak, tüm sahte ilâhlar yolumuzu kesecek, tüm yapay tanrılar ve tanrıçalar önümüze barikatlar koyacaktır. O zaman da üzülmeyin, diyor Rabbimiz. Üzülmeyin çünkü:

5-6. "Elbette güçlükle beraber şüphesiz bir kolaylık vardır. Gerçekten, güçlükle beraber bir kolaylık vardır."

Üzülmeyin, muhakkak, mutlaka ve mutlaka o zorlukla beraber bir kolaylık vardır. Hayır hayır, yanlış duymadınız, yanlış anlamadınız, muhakkak zorlukla beraber kolaylık vardır. İki kere söylüyor Rabbimiz bunu.

Dikkat ederseniz buradaki zorluk ***"üsr"*** kelimesi marifedir. Kolaylık anlamına gelen ***"Yüsr"*** kelimesi ise nekredir. Arapça'da marife-nekre diye bir kavram vardır. Marife belirli, nekre de belirsizlik ifade eder. Demek ki lam' ile kullanılan zorluk, "üsr" kelimesi marife-dir. Yani belirli, bilinen, tanınan, eni boyu belli şey demektir. Ama bu zorluğa karşılık kolaylığı ifade eden "yüsr" kelimesi ise nekredir. Yani eni, boyu, çapı, nereden ve nasıl geldiği belli olmayacak kadar büyüktür.

Öyleyse anlıyoruz ki böyle belli bir zorluğu hesap edemeyeceğiniz kadar büyük olan kolaylık her zaman yenecektir, üzülmeyin, diyor Rabbimiz. Yani bir zorluğu iki kolaylık her zaman yenecektir.
Meselâ bir zorluğunuz var. Bir konuda zorlanıyorsunuz. Nedir o zorluk? Meselâ hanımlarınıza, çocuklarınıza, çevrenizdeki Allah kullarına bu sûreyi anlatıp duyurma konusunda zorlanıyorsunuz, diyelim. Çocuklarınızı Müslümanca eğitme konusunda zorlanıyorsunuz farz edelim. Veya kendiniz bizzat Kitap ve Sünnetle tanışma konusunda zorlanıyorsunuz. Bunlar birer zorluktur, bellidir, bunu biliyorsunuz. Bunun zorluğunu biliyorsunuz. Ama şunu da bilesiniz ki bu belli olan, eni boyu, çapı bilinen bu zorlukla beraber eni boyu bilinmeyen, ne kadar olduğu, nereden ve nasıl geleceğini bile hesap edemeyeceğiniz bir kolaylık gelecektir Allah'tan size. Belli değil, bir değil, birden çok, bilemeyeceğiniz, hesap edemeyeceğiniz çapta kolaylıklar gönderecektir o konuda. Ne büyük bir müjde değil mi? Problem tektir ama çözüm yolları hesap edemeyeceğiniz boyuttadır. Dert birdir ama derman düşünemeyeceğiniz kadar çoktur.

Meselâ bir derdiniz var, bir probleminiz var. Yalan söyleme a-lışkanlığınız var ve bundan kurtulmak istiyorsunuz. Çok yemin etmeye dilinizi alıştırmışsınız ve bu durumunuzdan memnun değilsiniz. Veya televizyon alışkanlığınız var ve bu yüzden günah işlediğiniz için huzursuzsunuz. Veya Allah'a kulluğunuzu icra etmeniz konusunda, İslâm'ı yaşamanız konusunda bir zorluğunuz var. Meselâ bir

yerlerden sizi kulluktan koparacak bir teklif geldi. Güzel bir kadından bir teklif aldınız. Veya sizi adâletten ayırmaya, mescitten koparmaya çalıştılar. Unutmayın ki zorluk tektir, bellidir ama siz ondan Allah için kurtulma yoluna girdiğiniz andan itibaren Allah'tan size o kadar büyük çapta kolaylıklar ve yardımlar gelecek ki, buna siz bile şaşacaksınız.

Zorlukla beraber sınırsız kolaylıklar vardır, sen Allah'ın gönderdiği kolaylıklarla o zorluğu aşacaksın, o zorluğu yenecek ve başarıya, zafere ulaşacaksın ama o zorluğu Allah'ın izniyle yenince, zafere ulaşınca da: Tamam bitti, kurtuldum, yendim, başardım diye sakın miskinleşmeye kalkma. Sakın yatmaya kalkma. Veya o meşgalen sa-kın senin Allah'la münâsebetini kesmesin. O işinin sıkıntısından dolayı sakın Allah'ı unutmayasın. Bunun da Allah'tan olduğunu asla hatırından çıkarma.

Güçlük bittikten sonra değil; güçlükle beraber kolaylık. Güç-lükle kolaylık net çizgilerle birbirinden ayrılmamış; tersine geçişli, her ikisi de belirli bir oranda bir arada bulunabilmektedir. Güçlüklerin, sı-kıntıların arttığı dönemlerde, çözüm yolları yavaş yavaş açılır, sıkıntı-lar süreç içinde azalırken, kolaylık da artar.

Yaşadığımız sıkıntılar, hattâ mağlûbiyetler; moralimizi bozabi-lir, yıpranmamıza neden olabilir. Ama bunlar kesinlikle trajedilere, ça-resizliklere dönüştürülmemeli. Ne zorluk, ne de kolaylık mutlaktır. Zorlukların aşılması, ancak doğrular üzerindeki ısrar ve sabırla mümkündür. Allah Teâlâ, bizi başardıklarımızla değil; yapıp ettiklerimizle hesaba çekeceğine göre, zor zamanlarda üzerimize düşeni yerine getirmeli, bütün gücümüzle cehdetmeli ve Allah'a tevekkül etmeliyiz. Karanlığın en fazla koyulaştığı, ümitlerin yitirilmeye başlandığı an, İlâ-hî yardımın yaklaştığı andır. Zorlukları aşmada gösterdiğimiz çaba, kolaylıkta da sürmeli, dinamizm süreklileştirilmelidir. İmtihan, her zaman belâ, sıkıntı ve zorlukla olmaz; bazen de kolaylık ve nimetlerin bolluğu ile olur. Allah'a iman edenler için ümitsizliğe yer yoktur.

Allah Teâlâ, denemek için yarattığı insanoğlunun dünya imti-hanında başarılı olması için ona pek çok kolaylıklar tanımış, sırtına taşıyamayacağı, altından kalkamayacağı ağır yükler yüklememiştir (Bakara, 286). Dünyaya rahat bir şekilde gelebilmesi için doğum yolu-nun kolaylaştırılması (rahmin açılıp doğum kanalının genişletilmesi) (Abese, 20), bunlardan ilkidir. Zayıf bir yapıda yaratılan insana ilahî rahmetin gereği olarak sunulan kolaylıklar, onun daha iyi

bir kul olabilmesini sağlamak içindir; Allah'ın muradı, insanlara zorluk çıkarmak değil, kolaylık göstermektedir (Bakara, 185).

İnsan yapısına en uygun bir din olan İslâm'ın bu özelliği Hz. Peygamber tarafından şöyle dile getirilmektedir: "Şüphesiz ki bu din, kolaylıktır. Her kim, (kolay olan) bu dini zorlaştırırsa, altında kalır. O-nun için orta bir yol tutun ve dini takribî bir surette tatbik edin"
(Buhârî, İman, 29).

Allah insanların, kendilerinden istenmeyen sorumlulukların (zorlukların), ibadet niyetiyle de olsa altına girmemelerini istemekte ve buna Hıristiyanlıktaki ruhbanlığı örnek vermektedir
(Hadid, 27)

Peygamberimiz de, devam ettiremeyecekleri sıklık ve zorluk-taki nafile ibadetlere başlamamaları için ashabını uyarmış, güçlerinin yeteceği kolaylıkta onlara başlayıp devam ettirmelerini tavsiye etmiş-tir. İnce eleyip sık dokuyarak gereğinden fazla zorlaştırma, özemecilik düşünceleri de Hz. Peygamber tarafından yasaklanmış ve böyle ya-panların helak olacağı bildirmiştir
(Müslim, İlim, 7)

Dinde kolaylık demek, dinin emir ve yasaklarında hiç bir zorluk olmayacağı anlamına gelmez. Bir dereceye kadar zorluk ve zorlanma, imtihanın yapısında vardır. Din imtihan için vaz' edildiğine göre, onda da bazı zorlukların bulunması tabiîdir. Fakat bu zorluklar hiç bir zaman insanın başaramayacağı derecede değildir. Ondan istenen, dindeki makul bu zorluklara katlanmak, ibadet kastıyla da olsa ilave zorluklar çıkarmamak ve dinin kolaylaştırdığım zorlaştırmamaktadır. Hiç bir kimsenin buna yetkisi yoktur. Dini insanlara öğretirken kolaylaştırmak, sevdirmek, Hz. Peygamber'in emri; zorlaştırmak ve nefret ettirmek ise yasağıdır.

Allah Teâlâ bazı zorluklar anında ibadetlerin yapılmasını daha da kolaylaştırmıştır. Meselâ, yolcu veya hasta olanların oruçlarını da-ha sonra kaza etmeleri, su bulamayanların teyemmüm etmeleri, ayakta namaz kılamayanların oturarak, oturarak kılamayanların yatarak, bunu da yapamayanların işaretle namaz kılabilmeleri bunlardan bazılarıdır. Halk arasında "dinin kurallarına uymak zordur, dinî davranışlar, ibadetler ne kadar zor olursa, o kadar makbuldür...” gibi yanlış kanaatler vardır. Allah ve Rasûlü ısrarla dindeki

kolaylıkları dile getirdiği halde, bu tür kanaatler, pek çok kişiyi dinden uzaklaştırmaktadır. Bu kolaylıkları şöyle sıralayabiliriz:

Öğüt olsun diye geçmiş ümmetlerin kıssaları anlatılarak Kur'-ân'ın anlaşılmasının kolaylaştırılması (Kamer,17,22); Ümmet-i Mu-hammed'in daha kolay anlaması için, Hz. Peygamber'in diliyle Kur'-an'ı kolaylaştırması (Meryem,97; Duhan, 58); görevini yerine getirebilmesi için Allah'ın Peygamberine kolaylık göstermesi (A'lâ,8); iyi ve muttakilerin işini Allah'ın kolaylaştırması, kötülerinkini zorlaştırması (Leyl, 7-10; Talak, 4); "Ya Rabbi işimi kolaylaştır" duasının insana tavsiye edilmesi (Nûr,24); namazda kolayımıza gelen âyetleri okuyabilmemiz (Müzzemmil, 20); hacda kolayımıza gelen hedy kurbanı kesmemiz (Bakara, 196); Allah'ın insana her zorluktan sonra bir kolaylık vereceği (Talak,7;) mahşerde ameli iyi olanların kolay, kötü olanları zor bir hesaba çekileceği (İnşikak, 8); ödeme güçlüğü çeken borçluya kolaylık gösterme tavsiyesi (Bakara, 280)

Hz. Peygamber de; "Dininizin en hayırlı ameli, kolay olanıdır" demiş ve Hz. Âişe'nin belirttiğine göre, günah olmamak şartıyla iki şeyden birini tercihte muhayyer bırakıldığında, daima, kolay olanı ter-cih etmiştir. Bundan dolayıdır ki, İslâm hukukunda, kolayı tercih (el-amel bil-eyser) külli bir kaide olarak kabul edilmiştir. Ey Rabbîm! İşimi kolaylaştır, zorlaştırma ve hayırla sonuçlandır." duası da, dindeki ko-laylığı çok güzel bir şekilde dile getirmektedir.

'Yüsr' zorluğun karşıtıdır. Kolaylaştırma, kolay, hafif, hafiflet-me, zorluğu giderme gibi anlamlara gelir. Kur'an, bu mânâları ifâde etmek üzere 'yüsr, yüsrâ, yesîr, meysûr ve tahfîf gibi kelimeleri kullanmaktadır. Yüsr'ün karşıtı usr (zorluk)dür. "Yüsr", işin kolay olması demektir. "Yesîr", az olan, kolay olan şey, hakir (değersiz) anlamları-na gelir. "Yüsrâ", kolay, kolaylık, sol taraf, sol el; "meysûr", kolaylık, kolay kılınmış şey; "tahfîf", hafifletme, yükün ağırlığını giderme gibi mânâlara gelmektedirler.

İmtihan için yaratılan insanoğlu, denemenin gereği olarak bir-takım yükümlülükleri yerine getirecek, bazı güçlükleri göğüsleyecek, bazı zor gibi görünen ibâbetleri yapacak, nefsinin çok arzu etmesine rağmen, sınavın bir gereği olarak bazı isteklerinden vazgeçecektir. Dünyada insan nefsinin hoşuna giden çok şey vardır. Nefis onlara sa-hip olmak ister. Hattâ onlara sahip olmak uğruna yanlış yollara sapa-bilir, meşrû olmayan işlere meyledebilir. Nefis çoğu zaman din'in tek-liflerini ağır bulur, onları yerine getirme noktasında tembellik yapar. Nefsin, dünyalıklar peşine düşüp daha da azgınlaşması, din'in teklif-

lerinden uzaklaşıp kendi hoşuna gideceği şeyleri yapması için şeytan sürekli kışkırtıcı bir rol üstlenir. İmtihanın gereği bazı zorlukların, daha doğrusu nefsin ağır bulduğu birtakım güçlüklerin olması doğaldır. As-lında din'in teklifleri insanın yapısına, tabiatına uygundur. Rabbimiz insana taşıyamayacağı hiçbir yük yüklemez (Bakara,286). Ancak, yeryüzünde bulunuşunun, var olmasının sebebini anlamayıp, kendi hevâsına göre yaşamayı seçmiş kimseler; din'in tekliflerini ağır bulur-lar. Nitekim müşrikler, kendilerinin Kur'an'a dâvet edilmelerini çok ağır bir teklif olarak kabul etmektedirler (Şûrâ,13).

Hadis-i şeriflerde kolaylık-zorluk kavramı şöylece gündeme getirilir:

"Şüphesiz ki bu Din kolaylıktır. Her kim, (kolay olan) bu dini zorlaştırırsa altında kalır. Onun için orta bir yol tutun ve Dini en uygun bir biçimde uygulayın."
(Buhârî, İman 29)

"Dinin en hayırlı olanı, en kolay olanıdır."
(Ahmed bin Hanbel, III/479)

"Müjdeleyin, nefret ettirmeyin; kolaylaştırın, zorlaştırmayın."
(Buhârî, İlim 12, Müslim, Eşribe 70-71)

"Din kolaylıktır."
(Buhârî, İman 30; Nesâî, İman 28)

"Amellerinizde îtidâli ve doğruyu bulmaya çalışın."
(Müslim, Birr 52; Tirmizî, Tefsîr Nisâ Sûresi, hadis no: 3041)

"Allah, koyduğu yasaklara uyulmasını sevdiği gibi, koyduğu kolaylıkların uygulanmasını da sever."
(Ahmed bin Hanbel, II/108)

"Dinle yarışa giren her insan, mutlaka yere serilir."
(Buhârî, İman 69)

"Heleke'l-mütenattıûn -Taşkınlar/aşırı gidenler helâk oldu.-" Bunu Rasûlullah üç defa söyledi.
(Müslim, İlim 7)

“Kul, Rabbinin affını nasıl seviyorsa, Allah da koyduğu kolaylığın uygulanmasını öyle sever.”
(et-Terğîb ve’t-Terhîb, II/135)

Hz. Âişe (r.a.) şöyle diyor: “Yüce Peygamber, biri daha kolay, biri daha zor iki seçenekle karşılaştığında, mutlaka kolay olanı seçerdi.”
(Buhârî, Menâkıb 23, Edeb 80; Müslim, Fezâil 77-78)

"Amelin az da olsa devamlı olanı, Allah yanında daha makbuldür."
(Buhârî, İman 16; Müslim, Salât 283)

7-8. “Öyleyse; bir işi bitirince diğerine giriş; ve ümit edeceğini yalnızca Rabbinden iste.”

Evet bir iş bitince, bir işi bitirip sonuca ulaşınca, bir konuda başarıya ulaşınca yata gitme de hemen doğrulup bir başka işe başla. Hemen onun arkasından bir başka uğraşa dikil, bir başka göreve daha doğrul, bir daha yürü, bir daha yorul diyor Rabbimiz. Bir işi bitirince bir başkasına yönel. Bir insana din anlatıp onu hakka ulaştırınca “tamam artık, benim görevim bitti” deme, ikinci bir inanana koş diyor Rabbimiz. Bir savaştan döndüğü zaman ibadete yönelip cehd ve gayret et. Veya dünya işlerinden boşaldığın vakit namaz kıl diyor.

Meselâ bir ada düşünün ki, o adada yaşayan altmış beş milyon insan var. Bu adada bir kısım hain insanların çıkardıkları bir yangın sonucunda bu altmış beş milyon insan yanmaya gidiyor. Hepsi de farkında olmadan hızla cehenneme doğru gidiyor. Farz edin ki sizin de bir kayığınız var ki ancak sizinle birlikte üç kişiyi alabiliyor. Ne yapacaksınız? Hemen süratle o adaya gidecek ve yangın konusunda, ateşe gittikleri konusunda ikna edebildiğiniz, kandırabildiğiniz, kurtulmaya razı edebildiğiniz iki kişiyi alıp hemen karaya çıkaracaksınız. Sahil-i selâmete çıkaracaksınız. Şu anda böyle kurtardıklarınızı götürebileceğiniz bir selâmet yer var mı yok mu, onu da bilmiyorum. Tabii o iki kişiyi kayığa bindirirken elbette öbürlerine de bir şeyler anlatacaksınız. Hazır olun az sonra gelip sizi de alacağım gibi…

İki kişiyi karaya çıkardınız. Bundan sonra tamam bitti, benim görevim bitti, ben görevimi yaptım. Ne yapayım, kayığım iki kişiyi alabiliyordu, ben de

onları alıp kurtardım deyip yan gelip yatmayın. Hemen bir ikinciye, arkasından bir üçüncüye daha koşun, diyor Rabbi-miz. İşte âyette anlatılan budur. Ama öyle bir koşma, öyle bir koşturma ki sonunda ne rütbe olmalı ne de mal. Sadece Allah'a rağbet etmeli, istediğimiz, umduğumuz, beklediğimiz, arzumuz, hedefimiz sadece Allah'ın güzel rızası olmalıdır.

Evet, Allah için bir ömür koşturacağız. İslâm bizden Allah için sürekli bir cehd ü gayret istemektedir. Varlığımızı, zamanımızı imkânlarımızı Allah'a kullukta kullanarak değerlendirmeye çalışacağız. Bakın, İbni Abbas efendimizin rivâyet ettikleri bir hadislerinde Resûlullah Efendimiz şöyle buyurmaktadır:

"İki nimet vardır ki insanların pek çoğu onların kadr u kıymetini bilme noktasında aldanıyorlar; sağlık ve boş zaman"
(Buhâri Rikâk 1)

Sağlığın kıymetini bilip onu satacak veya paraya tahvil edecek değiliz elbette. Boş vaktin kıymetini bilip de onu da kiraya verecek halimiz yoktur. Bu ikisini Allah'a kulluğa yatırım yapacağız. Allah adına cehd ü gayrette değerlendireceğiz. Bunun için de ilk olarak elbette farzlara sarılarak, sonra da arta kalan zamanı nafilelerle doldurarak Rabbimize yaklaşma imkânları arayacağız. Tabi boş vakitten ve sıhhatten kasıt, kişinin mecburen yapmak zorunda olduğu farzlardan arta kalan zamandır. Onun içindir ki Rabbimiz burada:
Yâni bir şeyi yaptıktan, bir işten boşaldıktan sonra buyurmuştur. Yoksa bunun mânâsı; Allah bize boş zaman vermiştir de, bomboş bir hayat vermiştir de biz onu dolduracağız değildir. Zor mu anlaşıldı? Bir daha söyleyelim inşallah: Biz zamanı İslâm'a göre ayarlayacağız. Eğer bu konuda İslâm nazarı itibara alınmazsa, zaten insanların za-manı hep doludur. Eğer kendi kendine dolan şu bizim hayat programına göre düşünecek olursak, bir saniye bile boş vakit yoktur. Öyle değil mi? Meselâ para kazanmak, kahvede oturmak, maç seyretmek, haberlere bir göz atmak, bir dizi filimle beraber olmak… Eğer böyle İslâm'ın zaman anlayışından uzak bir hayatın adamıysak, kesinlikle söyleyebilirim ki mümkün değil boş vakit bulamazsınız. Öyleyse programımızı İslâm'a göre yapmak zorundayız. O programda mecburen yapmak zorunda olduğumuz emirlerin dışında arta kalan zamanı da yine Allah'a kullukta harcayacağız, işte bizden istenen budur.

Bu sûre ile alâkalı da bu kadar söz yeter. Rabbim gereğiyle amel

edenlerden eylesin bizi. Velhamdü lillahi Rabbil’âlemin.

- 95 -

TÎN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 95., Nüzûl sıralamasına göre 28., Mufassal sûreler kısmının on üçüncü grubunun ilk sûresi olan Tîn sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 8'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-3. "İncir ve zeytine andolsun, Andolsun Sina dağına, Andolsun bu güvenli Mekke şehrine ki: 4-5. Biz insanı en güzel şekilde yarattık, sonra onu aşağıların en aşağısı kıldık. 6. Yalnız, inanıp yararlı iş işleyenler bunun dışındadır. Onlara kesintisiz ecir vardır. 7. Ey insan! Öyleyken, sana dini yalan saydırtan nedir? 8. Allah hükme-denlerin en iyi hükmedeni değil midir?"

Mekke’de Hicret öncesi nâzil olmuş, Allah’ın hidâyet gönderisi tecellilerinden birisi olan Tin sûresiyle karşı karşıyayız. Zamandan ve mekândan münezzeh olan Rabbimizin zaman ve mekânla mukayyet olan biz kullarına gönderdiği yıldızlardan bir yıldız sûre. Zaten Kur’an-daki tüm sûreler birer yıldızdır. Her bir bölüm bir necmdir.

Kitabımızın 95. sırasına ve İnşirâh sûresinin hemen arkasına yerleştirilmiş olan Tin sûresinde Rabbimiz mekânın mukaddes olan birimlerine yemin ederek insanın yaratılışına dikkat çeker. Biz insanı en güzel bir kıvamda yarattık buyurarak insanın şerefine ve ona lü-tuflarına dikkat çeker. Daha sonra da yarattığı ve sayısız nîmetlerle, üstünlüklerle donattığı insanın iki kısım olduğunu anlatır. Bunlardan birinci grubun ahsen-i takvim üzere, yaratılışları, fıtratları üzerine de-vam eden, kulluklarını, şereflerini, yüceliklerini bozmadan bir hayat yaşayan, kendilerine yüklenen sorumluluklarını hayatlarının sonuna kadar sürdüren ve en sonunda bu yüceliklerine cennette de en son ve en büyük bir yücelik katan iman ve salih amel sahipleri. İkincisi de yaratılışlarını, fıtratlarını bozan, Allah’ın kendilerine verdiği şerefi red-dedip kendilerini esfeli safiline, aşağıların aşağısına indiren, hattâ mahlukâtın en alçak seviyesine düşüren aşağılık insanlar.

Yeryüzünün her yerinde ve her döneminde bu belirgin özellik-leriyle var olan bu iki insan tipini anlattıktan sonra Rabbimiz bu insan-ların durumlarına göre kendilerine verilecek farklı karşılıklardan söz eder. Her iki insan tipinin de gidecekleri yeri anlatır. En sonunda da Allah kendini hakimlerin hakimi olarak gündeme getirerek bu iki gru-bun ikisini de denk tutacak adaletsiz bir Rab olmadığını ortaya koyar. Hakimler hakimi olarak her iki grubun da amellerine göre, yaşadıkları hayata göre farklı sonuçları hak ettiklerini ortaya koyar. Birisi yaşadığı hayatın yüceliğine mütenasip olarak yüceler yücesi cennete uçarken, ötekisi de yine yaşadığı hayata uygun olarak cehennemin esfeline akacaktır der.

Sûrenin âyetleri üzerinde hızlı bir gezinti yaptıktan sonra âyet-lerin tefsirine geçelim inşallah.

Allah Teâlâ, Tîn (incir)'e zeytine, Sina dağına ve emin olan belde (Mekke)'ye kasem ederek insanı her yönüyle güzel ve kâmil bir biçim ve şekilde

yarattığını bildirmektedir: "İncire ve Zeytine. Sina da-ğına ve bu emniyetli şehre yemin olsun ki, Biz, insanı en güzel şekilde yarattık" (1-4).

Allah Teâlâ, fizikî ve ruhî özellikleri ile yaratılmış diğer mahluk-lar arasında seçkin bir makam verdiği insanoğlunu kötülülüğe ve bo-zulmaya elverişli bir fıtrat üzere yaratmıştır. Şüphesiz Allah, her şeyi güzel yaratmıştır. Ancak insana bütün yaratılanlar arasında özel bir değer vermiş, ona, Rabbine saf bir kalp ile yöneldiği zaman melekler-den bile üstün olabilecek bir kabiliyet vermiştir. Allah'ın insana verdiği bu kıymet, onun, yaratılışındaki mükemmelliği, fevkalade karmaşık in-ce cismanî yapısı, başka hiç bir canlıya bahşedilmemiş aklî durumu ve akıllara durgunluk veren ruhî yapısında ortaya çıkmaktadır.

İşte bütün yönleriyle tam bir mükemmellikte yaratılmış olan in-san, Rabbinin gösterdiği yoldan sapmalar göstermeye başladığı an onun için, bu en güzel yaratılışta olma vasıflarını kaybetme durumu başlamış demektir. Allah Teâlâ, en güzel şekilde yarattığı ve doğru yolu gösterici peygamberler ve kitaplar göndererek onu dünya ve ahi-ret nimetleriyle nimetlendirdiği halde nankörlük edip şükretmekten vazgeçer ve kendisine yaratıcısından başka ilâhlar edinerek isyan ederse, ruhî ve manevî yönden aşağıların aşağısına sürüklenir ki bu durumda hayvanların bile düşemeyeceği dereceye düşer: "Sonra da onu aşağıların aşağısı olan "esfel-i safilîn"e indirdik" (5).

İnsanın en güzel şekilde yaratılıp, sonra da "aşağıların aşağı-sına" indirilmesinin sebebi ona seçme hürriyetinin verilmiş olmasıdır. İnsan, iyilik ve kötülükten her birini işleyebilme konusunda serbest bı-rakılmıştır. O, dilerse dünyevî şeylere ve şehevî arzuları tatmin etme-ye çağıran nefsine tabi olur ve manevî yönden aşağılara doğru düşer. Dilerse hevasına uymaktan kaçınarak Rabbine yönelir, yaratılışındaki en güzel biçimini muhafaza etmiş ve Allah'ın hoşnut olduğu kullarının arasına girmiş olur. İyiliğe ve kötülüğe tabi olma konusunda insan, dünya hayatında hür iradesiyle baş başa bırakılmıştır. işte verilen bu hürriyet onu, diğer varlıklardan ayıran bir sorumluluk yüklemektedir. işte bu sorumculuğun bilincinde olmak isteyen kimseler, bir anda ken-dilerini aşağıların aşağısında bulmaktadır. Allah Teâlâ, bu dereceye düşüp cehennem çukurlarına yuvarlanacak olan kimselere istisna ola-rak iman edip salih ameller işleyenleri göstermektedir ki bu kimseler, Rableri tarafından sürekli bir kesintisiz bir şekilde mükafatlandırıla-caktır: "Fakat iman eden ve salih ameller işleyenler bunun dışındadır. Onlar için arkası kesilmeyen mükâfat vardır"(6).

Bu gerçekleri dile getirdikten sonra, insana neye dayanarak itaat etmekten yüz çevirdiği sorulmaktadır. Soru, işlemiş olduğu suç-lardan dolayı hiç bir mazereti olmayan bir kimseye yöneltilmiş hesap soran bir üsluptadır ki, muhatabın buna vereceği hiç bir cevabı yoktur. Çünkü her şey açık bir şekilde bütün delilleriyle insanoğlunun gözleri önünde serili bulunmaktadır: "Ey İnsan! Bütün bu hakikatlerden sonra sana dinini yalanlatan nedir?" (7).

Allah Teâlâ, hükmederken adaletle hükmetmektedir. Bu, bütü-nüyle apaçık olan bir gerçektir ve bunu hiçbir akıl sahibinin inkar et-mesi mümkün değildir. O'nun verdiği her hüküm büyük hikmetler içer-mektedir. Sure bu gerçeği dile getirerek son bulmaktadır: Allah, hük-medenlerin en güzel hüküm vereni değil midir?" (8).

Resulullah (s.a.s) şöyle buyurmuştur: "Sizden biriniz Tîn sûre-sini okuyup. "Allah hükmedenlerin en güzel hüküm vereni değil midir" ayetine gelince: Evet biz de buna şahidiz ki, O hükmedenlerin en iyi hükmedenidir" desin." Bu kısa mukaddimeden sonra sûrenin âyetleri-ni hep beraber tanımaya çalışalım inşallah.

1-3: "İncir ve zeytine andolsun, Andolsun Sina dağına, Andolsun bu güvenli Mekke şehrine ki:"

Rabbimiz sûrenin başında dört konuda dört yeminle söze başlıyor. Rabbimiz incire, zeytine, Tûr-i Sînîn'e ve emin beldeye yemin ediyor. Her ne kadar birinci ve ikincilere bakarak Rabbimiz incire ve zeytine, bunların mübârek meyveler olduğuna yemin ediyor demişlerse de üçüncü ve dördüncü yeminlere baktığımız zaman bu yeminlerin o mânâya gelmediğini anlayabiliyoruz.

"İnsan yediği gıdalardan teşekkül eder. Bu gıdalar da ya yağlıdır, ya tuzludur, ya da tatlıdır. İşte Rabbimiz insan vücudunun temel taşlarına dikkat çekiyor" demeye çalışmışlar. Elbette bir şeyi temel kabul etmişse kişi, ona delil de bulabilecektir. Meselâ orucun hikmetleri, faydaları sayılmaya başlanırken, "işte efendim bir yıl yorulan mideyi dinlendireceksin, bir yıl boyunca hatırlamadığın açları hatırlayacaksın, fakirlerin haline muttali olacaksın" filan… Sanki bir yıl hiç oruç yok, bir yıl hiç mideyi aç bırakma yok, bir yıl hiç fakir fukaranın haline muttali olma yok. Tabii bunu temel kabul ettiniz mi, sonuçta böyle çıkacaktır.

O zaman anlayabildiğimiz kadarıyla bu yeminlerle kastedilen zeytin ve incir değildir. Bunlarla kastedilen iki bölgedir. Tin bölgesi ve zeytin bölgesi.

Türkçe'de de kullanılır bu. Meselâ Amasya veya Was-hington derken birisinde elma, ötekisinde de portakal kastedilir. Amasya ve Washington aslında iki şehir, iki bölgedir. Ama elmanın adı söylenirken Amasya, portakalınki de Washington olarak söylenir ya işte buradaki incir ve zeytin de bu mânâdadır. Yani iki bölge varmış. Birisi zeytin bölgesi, öbürü de incir bölgesi ki insanlar bunu biliyorlardı o dönemde. Tîn bölgesi Şam tarafları, zeytin bölgesi de Beyt-i Mak-dis, yani Filistin taraflarıdır. Burada üzerine yemin edilen zeytin ve incir bölgeleri Allah'ın şerefli elçisi Hz. Îsâ'nın (a.s) dünyaya geldiği Beyt-i Makdis civarıdır.

Sonra da Tûr-i Sînîn'e yani Tûr-i Sinâ'ya, Sinâ dağına ve Beled-i Emin'e yemin ediliyor. Tûr-i Sinâ Rabbimizin şerefli elçisi Hz. Musâ (a.s) ile konuştuğu, levhâlâr halinde vahyin indirildiği dağın adıdır. Emin belde de Rasulullah Efendimizin dünyaya geldiği ve kendisine vahyin inmeye başladığı Harem-i Şeriftir, Mekke bölgesidir. Böylece anlaşılıyor ki Rabbimiz kutlu elçilerinin zuhur ettiği, vahyin indiği, tüm dünyayı aydınlatacak nübüvvet nûrunun doğduğu bu kutsal bölgelere yemin ederek vahyine ve o vahyin muhatapları olan kutlu elçilerine dikkat çekiyor.

Hemen hemen tüm Peygamberlerin zuhur ettiği, vahyin indiği bölgeler buralardır. Tüm peygamberler buralardan çıkmış ve yeryüzünü aydınlatacak vahiy meşalesi bu bölgelerde yakılmıştır. Böylece Rabbimiz bu mübârek beldelere yemin ederek, "ey kullarım! Bu bölgeleri ve bu bölgelerde kavimleriyle elçilerimin arasında geçenleri iyi hatırlayın! Bu bölge insanları kendilerine gelen rahmet kapıları elçilerime ne yaptılar? Ne dediler? Nasıl karşıladılar onları? Kimler iman etti? Kimler reddetti? İman edip Peygamber safında yer alanlara ne oldu? İnkar edip elçilerime savaş açanların âkıbetleri nasıl oldu? Bunu çok iyi anlayın da hangi safta yerinizi alacağınızı belirleyin. İkrar edenlerin safında mı, yoksa inkâr edenlerin, yalanlayanların, reddedenlerin safın da mı olacaksınız, bunu iyi belirleyin. Peygamber yolunun yolcusu mu, yoksa başka yolların yolcusu mu olacaksınız? Kimin yolunda olacaksanız onu iyi bir tanıyın. Çünkü başka çaresi yok, sizler şu anda ya peygamber safında yer alacak ya da karşı gelenlerin safında yerinizi belirleyeceksiniz. Ya Resul gibi Allah'a kul olacak, ha-yatınızı Allah'ın belirlediği yasalar istikâmetinde Allah için yaşayacaksınız, yahut da Firavunlar, Nemrutlar, Karunlar, Hâmânlar, Ebu Cehiller yolunda olacaksınız. Ya Peygamber gibi hayatınızı, hayat programınızı Allah'a soracak, vahiyle yol bulacaksınız, yahut da Ebu Cehil, Velîd bin Muğîre gibi kendi kendinizi putlaştırıp hayat programınızı kendiniz yapmaya kalkışacaksınız. Ya İbrahim gibi hayatınızın tümün-de Allah'a teslim olacak, Müslüman olacak, sonunda onun gittiği cennete gideceksiniz, yahut da Nemrut

gibi Allah'la savaşa tutuşarak ce-henneme yuvarlanacaksınız" diyor.

İşte Rabbimiz Kutsal bölgelere yemin ederek o bölgelerde ya-şamış elçilerine ve o bölgelere inmiş vahyine yani hayat programına dikkat çekiyor.

Emin belde, Rabbimizin son elçisinin, kerîm elçisinin zuhur et-tiği ve kendisine kıyamete kadar yeryüzünü aydınlatmaya devam edecek olan Kur'an-ı Kerîm'in indirildiği beldedir. Tabii burada emin beldeye yeminle Rabbimiz bize hedef göstermektedir. Bu konuya ye-minle tüm Müslümanlara hedef belirleniyor. Çünkü emin belde zulmün, haksızlığın, küfrün, şirkin her çeşidiyle ortadan kaldırıldığı, ekonomik ve siyasal gücün ve güçlünün değil hakkın ve haklının, adaletin hakim olduğu, insanların din, mal, akıl, nesil ve ırzlarının namuslarının korunduğu, özetle Allah'ın emirlerinin hakim olduğu beldedir.

Yani bütün bunları gerçekleştirecek olan Müslümanların hakim olduğu, Müslümanların egemen olduğu beldeye emin belde denir. Öyleyse bu konuya yeminle Rabbimiz biz Müslümanlara tüm dünyayı Allah'ın yeminine muhatap kılacak biçimde emin hale getirmek, emniyetli hale getirmek zorunda olduğumuzu hatırlatmaktadır. Dünyanın emniyetini bozan kâfirlerin ve müşriklerin egemenliklerini kırmamızı emretmektedir. Zaten Müslümanların egemen olmadıkları bir dünyada emniyetten bahsetmek de mümkün değildir. Bakara'da şöyle bu-yurulur:

"Böylece sizi insanlara şahitler olasınız diye vasat bir ümmet kıldık. Peygamber de size şahit ve örnektir."
(Bakara 143)

Müslüman ümmeti vasat ve şahit bir ümmettir. Sizi dünya üzerinde vasat ve şahit bir ümmet yaptık.

Vasat ümmet; hükmüne tüm insanlığın boyun eğmesi gereken ümmet demektir. Ey Müslümanlar sizi hükmüne tüm insanlığın boyun eğeceği, tüm insanlığın size bakıp hizaya geleceği, sapıkların sapıklık noktalarını sizde anlayacağı, hakkı bulmak isteyenlerin size bakarak hakkı bulabilecekleri denge unsuru bir ümmet yaptık.

Ancak bu özelliklere sahip olan bir ümmet tüm insanlık üzerinde şahitler olabilir. Zira bu ümmet herkesin kendisine dönmek zorunda olduğu denge

unsuru bir ümmettir. Dünya üzerindeki toplumların dengesi sizin vasıtanızla kurulacaktır. Yeryüzü insanına, insanlık, adalet, özgürlük, müsavat sizin vasıtanızla ulaşacaktır. Eğer sizler yeryüzüne hakim duruma gelirseniz, yeryüzünde Allah'ın istediği bir hayat yaşarsanız dünyanın dengesi düzelecektir. Ama sizler dünyanın yönetimi konusunda egemen olamazsanız, dünyanın egemenliğini başkalarına kaptırır da başka güçler dünyanın dengesine egemen olursa, bilesiniz ki o başka güçler de dünyanın anasını ağlatacaktır. İşte görüyoruz dünya siyasetinden Müslümanların çekildikleri günden bu yana kan gölüne çevirdiler dünyayı.

Âyet-i kerîmede hem dünyanın emniyetini sağlamaya, hem de yeryüzünün en emin bölgesi olan Kıble mahalline dikkat çekiliyor. Orası emin beldedir, emniyetli beldedir. Atamız İbrahim'in duasından bu yana Harem'in emniyeti devam etmektedir.

"Hatırlayın, İbrahim: "Rabbim burasını emin bir belde kıl! Ahalisinden Allah'a ve ahiret gününe iman edenleri çeşitli meyvelerle rızıklandır" diye dua etmişti."
(Bakara 126)

"Bu belde emin olsun! Emniyette olsun. Yerden ve gökten ge-lebilecek her türlü belâ ve musîbetlerden emin olsun. İnsanların birbirlerini yediği, zulümlerle haksızlıklarla birbirlerini yok etmeye çalıştığı, birinin diğerine hak tanımadığı bir dünyada yaşadıkları dönemlerde bile bu belde emin olsun, emniyetin sembolü olsun. Bu beldede insanlar huzur içinde yaşasın ya Rabbi" diye dua etmişti İbrahim (a.s) da, bundan önceki âyetinde de Rabbimiz bu belde-i emin kıldığını an-latıyordu.

Bakıyoruz şu anda tüm dünyada insanlar istikrar, huzur arayışı içindedirler. Yeryüzünün hiçbir yerinde, hiçbir bölgesinde huzur ve sü-kun kalmamış. Öyleyse biz de huzurunu kaybetmiş, sükûnet arayan, huzur ve sükuna susamış tüm bu yeryüzü insanlığına diyeceğiz ki, "Gelin ey insanlar Allah'ın istikrar mahalli kıldığı, huzur ve saadet mahalli kıldığı evini temel kıble kabul edelim ve hayatımızı o kıbleye yönelik olarak düzenleyelim. O kıblenin Rabbine göre bir hayat yaşayalım. O kıblenin Rabbinin kitabına ve o kitapta bize haber verilen yasalara göre bir hayat yaşayalım. O kıblenin Rabbinin koruması altına gi-relim. Rabb olarak, İlâh olarak sadece onu bilelim ve sadece onun programını hayat programı kabul edelim. Eğer bunu yaparsak kesinlikle bilelim ki O bizi

istediğimiz istikrara, istediğimiz huzura kavuşturacaktır."

Öyleyse kıblemizi değiştirmek zorundayız. Washington'dan veya Paris'ten veya Pekin'den kıble edindiğimiz sürece bizim istikrara kavuşmamız mümkün değildir. Allah'tan başkalarının kıblelerine tabi olmaktan vazgeçersek, Allah'tan başkalarının rotasına girmeyi terk edersek, hareket tarzımızı Allah'tan başkalarının belirlemesini bırakırsak, Allah'tan başkalarının kanunlarına itaatten vazgeçerek kıblemiz sadece Kâbe olursa, kesinlikle bilelim ki tüm problemlerimiz bitecektir. Tüm hayatımızda huzur ve sükun hakim olacaktır. Çünkü orası güvenlik yurdudur, emniyet mahallidir.

Öteki mukaddes beldelerle birlikte güvenlik yurduna da yemin ettikten sonra Rabbimiz bakın şimdi söyleyeceğini söyleyecek.

4-5. "Biz insanı en güzel şekilde yarattık, sonra onu aşağıların en aşağısı kıldık."

Muhakkak ki biz insanı ahsen-i takvim üzere, en güzel biçimde yarattık. Üstündeki ve altındaki âyetlerle birlikte düşündüğümüz zaman bu ahsen-i takvim ifadesi gerçekten çok hoş bir boyut kazanıyor. Bir önceki âyetle birlikte düşündüğümüz zaman insan yeryüzünde Allah'ın kendisinden istediği bu emniyeti, bu adaleti gerçekleştirebilecek bir özellikte, bir kapasitede yaratılmıştır. Yeryüzünde tüm varlıklara hükmedecek, onlara halifelik yapacak bir kapasitede yaratılmıştır. Bu ahsen oluş, daha yaratılırken Allah tarafından insana verilmiş üstün vasıflar ve buna bağlı olarak kendisine yüklenmiş olan sorumluluklardır. Allah'ın kendilerine yüklediği bu sorumlulukları kabullenip hayatlarında kesintisiz sürdüren kişi, ahsen-i takvim üzere olan kişidir. Dünyada Allah'ın kendilerine verdiği bu üstün özelliklerini kaybedip, sorumluluklarından kaçıp kulluk görevlerini yerine getirmeyenler de esfel-i safiline yuvarlanmış insanlardır.

Burada Rabbimiz insanın yaratılış özelliğine, fıtratına dikkat çekmektedir. Yine bir hadis-i kutside Rabbimiz buyuruyor ki: "Ben bü-tün insanları hanif (salim fıtrat) üzere dünyaya gönderdim. Sonra şeytanlar onu dinden saptırdılar. Benim helâl ettiklerimi onlara haram et-tiler, insanlara bana ortak koşmalarını söylediler. Oysa o ortaklar hak-kında hiçbir delil indirmemiştim"

(Müslim, Cennet, 63)

Anlıyoruz ki her doğan Allah'ın en güzel yaratması ile doğar. Eğitim ve çevre faktörü, fıtratı ya İslâm üzere devam ettirir, yahut fıtratı bozarak yaratılış amacından saptırır. Bütün insanlar hanif bir fıtrat üzere ahsen-i takvim üzere yaratılmakta, sonra şeytan ve nefis onları bozmaktadır. Allah insanın nefsini takva ve fücurla yoğurarak yaratmış, şeytanın hilelerine karşı yine de kullarını kurtarmak için peygamberler aracılığıyla onları fıtrat dini hakkında bilgilendirmiştir.

Allah'ın yaratılış kanunu kevnî ve şer'î şekillerde değişmeyen bir yasadır. İnsanı yaratan Allah onda iyilik ve kötülüklerle dolu dünya hayatında iyilikten yana tercih yapabilecek bir kabiliyet (vicdan) ver-miştir. Bozulmamış, fıtratını korumuş insan iyiden yana tavır aldığı gi-bi, herhangi bir şekilde Allah'ın âyetlerini de akıl veya kalple kavrama-ya meyillidir. Ancak insanoğlunun kalbine her an şeytan veya melek-ler tarafından hayır ve şer telkin edilmektedir. İşte bunu kesin olarak hidâyete çevirmek İslâm dininin görevidir. İslâm, fıtratı korur, geliştirir, nefsi arındırarak insanların kurtuluşunu gerçekleştirir. Allah, yaratık-larını en güzel şekilde yaratır ve terbiye eder. Vahye bilerek karşı çı-kan insanı şeytan ve grubu -fıtrata aykırı her türlü eğitimci, devlet, ai-le, toplum düzeni- saptırır. Bu aşamada İslâm ancak bir öğüt, bir teb-liğdir, dileyen inanır, kurtulur, dileyen batağa sapar.

İslâm ümmeti insanları yaratılışlarındaki hayra eğilimli tarafla-rını ortaya çıkarmak ve onları en yüksek ahlâka ulaştırmakla yüküm-lüdür. İnsanlığın günah ve şirk bataklığından doğru yola çekilmesi, vicdanların ilâhı saflığına dönüşü, takva ile en güzel olana uyulması için ilâhı, kutsal bir nur yani İslâm'ın rehberliği şarttır. İnsanlar fert ola-rak nefislerinde olanı gözlerlerse veya kainattaki her çeşit, sayısız ni-metleri aklederlerse veya geçmiş ümmetlerin başına gelenlerden ibret alabilirse hakikati idrak edebilirler. Her insan, nefsine ve topluma karşı yaptıklarında bir kötülük oluştuğunun farkındaysa vicdan azabı duyabiliyorsa onda bozulmamış bir ahlâkı yapı vardır. "En güzel ahlâkı" tamamlamıştır, artık geçerli olan onun ahlâkıdır. Bütün yaratılmış varlıklar bu kâinatta Allah'ın değişmeyen yasası (âdetullah)na göre yaşa-maktadırlar. İnsan bu kâinatta halife olarak yaratılmış ve emaneti ye-rine getirmekle sorumlu tutulmuştur: Allah'ın "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye yaratılışta sorguladığı insan, Rabbine şu sözü vermişti: "Evet, şahidiz."(A'râf,132). Allah insanı yaratmış, ona düzen ve ölçülü bir biçim vermiştir. Onu en güzel şekilde yaratmış, doğruyu ve yanlışı göstermiş, insan da ya şükreder yahut inkâr eder halde temkin edilmiştir. Bundan sonra dünya hayatında kendini arıtan, yüzünü hanif olarak Allah'a çeviren, kendisini fatr edene ibadet eden kurtulacaktır.

Yine Kur'an-ı Kerîm'deki kutsal bilgilendirme yolu, insanı âfâk ve enfüsteki âyetleri düşünmeye, akletmeye çağırdığı gibi, insanın en çok acz içindeyken, meselâ denizde bir gemide yol alırken aniden ge-len bir fırtınada deniz orasında acz içinde kalınca, bütün yalanlama, fitne ve fücûru, ortak koştuklarını unutan insan, hemen Allah'a dua etmektedir. Bu, insanın fıtraten Allah'ın bilincinde olduğuna bir delildir. Bu manevî hak duygusu her fertte mevcuttur ve İnsanı yoldan çıka-ran, işlediklerini süslü göstererek onu asi yapan şeytandır.

Dünyadaki her yeni doğan çocuk, tertemiz, sâf, her şeyi alma kaabiliyeti ile donatılmış yapısını konuşma çağına kadar sürdürür. Bundan sonra ona Lailaheillallah öğretilmez ve fıtratın anlamıyla eği-tilmezse ailesi onu yahudi, hıristiyan, mecusi, vb. yollarda eğitir ve bu-na göre onda bir kişilik yapısı gelişir. Halbuki Allah: "Yüzünü samimi-yetle ve tamamen bu dine çevir. Allah'ın sıfatlarında sebat et ki o in-sanları bu fıtrat üzerinde yaratmıştır. Allah'ın yaratması değiştirile-mez. İşte doğru din budur, fakat insanların çoğu bilmezler"

(Rûm,30) buyurmaktadır.

Buna göre bütün insanlar Allah'a inanmak ve ona kulluk et-mekle fıtratta sebat etmelidirler. Yoksa Allah'ın öğütlerinden yüz çevi-rerek, bağımsız davranarak, âyetleri yalanlayarak fıtrata aykırı düşü-leceği gibi, bu sebeple Allah'ın azabına da müstahak olurlar. Çünkü fıtratı bozmak, Allah'a karşı gelmek demektir. Meselâ müşrikler, fıtra-ta uygun doğan hayvan' yavrularının kulağını keserlerdi. Kız çocukla-rını diri diri toprağa gömerlerdi. Kâbe'de Allah'a ortak koştukları birçok putlar bulundururlardı. Fıtratı inkâr etmek için kendilerine de vahiy in-dirilmesini veya peygamberlerin birer melek olması gerektiğini ileri sü-rerlerdi. Onların helâk edilmeleri de bu yüzden oldu. Hiç kimse Al-lah'ın insanı kul olarak yaratması kanununu değiştiremedi ve değiştir-meye kalkanların azapla kuşatılması da bir kanun olarak uygulandı.

İslâm'a göre hayatın anlamı ancak fıtrata uygun yaşamaktır. Yeryü-zündeki gelmiş geçmiş hiçbir din ve ideoloji bunu sağlayamamıştır. Üstelik lâik çağdaş düşünce sistemleri, vahye karşı "doğal-pozitif akıl lâiklik" karşıtlığıyla oldukça, basit ve insan fıtratıyla uyum sağlamayan bir şekilde insanın kurtuluşunu din dışı bir yola sokmak istemişlerdir. Ancak insanın fıtratı her şeye rağmen, her türlü muhteşem teknik ge-lişmelere, maddi ilerlemelere rağmen tabiatı gereği gerçek mutluluğu bulamamakta, büyük bir manevî boşluğa düşmektedir. Bu boşluk Al-lah'ın sınırlarını aşmak ve nefsine zulmetmektir (Talâk,1).

Bu boşluğu çeşitli dinler doldurmak istemekte ancak hepsi de fıtrata aykırı muharref ve ilkel teklifler getirdikleri için insanlar İslâm-dan başka kurtuluş olmadığını anlamaktadırlar. Çünkü: "Kalpler an-cak Allah'ı sanmakla huzur bulur" (Ra'd,28).

Kimileri buradaki ahsen-i takvimi vücut güzelliği, fizik mükemmelliği şeklinde anlamışlardır. Tamam fizik olarak insan gerçekten çok güzel ve mükemmel yaratılmıştır. Mü'min sûresinde de:

"O Allah ki size şekil vermiş, sonra şekillerinizi güzelleştirmiştir."
(Mü'min 64)

buyurulmaktadır. Sizi en güzel bir biçimde ahsen-i takvim üzere yaratmıştır. En güzel sûreti size bahşeden O'dur. Uzuvlarınızı en güzel bir şekilde birbirlerine uyum içinde yarattı. Sonra da size şekil verdi. Değersiz bir çamurken size şekil verdi, sûretlendirdi sizi. Elsiz ayaksız, gözsüz kulaksızdınız da size el, ayak, göz, kulak verdi. İç ve dış organlarınızı en güzel bir şekilde düzenleyip sizi ahsen-i takvim üzere kıldı. Bu vücutlarınızı, bu uzuvlarınızı, bu varlığınızı size kim verdi? Analarınızdan mı aldınız? Babalarınız mı verdi onu? Bir düşünün, buyurulmaktadır.

İnsan öteki varlıklardan farklı bir vücut yapısına ve fizik güzelliğine sahiptir. Doğrulabilme, ayağa kalkabilme, eliyle yiyeceğini ağzına götürebilme, konuşabilme, konuşulanı anlayabilme, menfaatini zararını bilebilme ve seçebilme özelliğinde yaratılmıştır. Ama burada anlatılan sadece fizik güzelliği değildir. Çünkü biz biliyoruz ki yeryüzünde vücudu, fiziği insanınkinden çok daha güzel varlıklar da vardır. Bir de fiziğin kabullenilip reddedilmesi insanın kendi elinde de değildir. İnsan nasıl yaratılmışsa onu kabullenmek zorundadır. Erkek oluşu, kadın oluşu, beyaz oluşu siyah oluşu, uzun ya da kısa boylu oluşu itiraz edeceği bir konu değildir. Ama az evvel sözünü ettiğimiz kulluk sorumluluğunun kabullenilip reddedilmesi onun kendi elindedir. Allah'ın kendisinden istediği bu kulluk sorumluluğunu kabullenen kişi, ahsen-i takvimdedir; reddeden de esfel-i safilindedir.

Allah insana diğer varlıklardan farklı olarak akıl vermiş, feraset vermiş, iyiyi kötüden, hakkı bâtıldan ayırt edici anlayış, irade, ikisinden birini seçebilme istidadı vermiş ve bu üstün sıfatlara karşılık ona yeryüzünde en büyük görevi de yüklemiştir. Bu görev yeryüzünde hilafet görevidir. Hattâ Bakara'da anlatıldığı

gibi melekler bunu anlayamamışlar da Cenab-ı Hakka: "Ya Rabbi ne o? Nasıl bir şey bu hilafet? Ne özelliği var bu insanın da bu görevi kendisine yükledin?" dedikleri zaman Rabbimiz de: "Meleklerim! İşte kan dökecek, fesat çıkaracak özellikleri, yani esfel-i safilin özellikleri yanında, ahsen-i takvim özellikleri de olan bir varlıktır bu insan. Yani iman edecek, sabredecek, cihad edecek, canını verecek, oruç tutacak, kulluk yapacak bir varlık. Ama bunun yanında isyan da edebilecek, inkâr da edebilecek bir varlık. Hem kulluk sorumluluğunu yerine getirerek ahsen-i takvim özelliğini sürdürebilecek, hem de esfel-i safiline düşebilecek bir varlık…" buyurmuştu.

Ama kâinatta öteki varlıklara benzemeyen bir varlıktı insan. İş-te böyle iradeli bir varlığın evrenin zorunlu kanunlarla yönetilen düzenine nasıl uyum sağlayacağını anlayamadıkları için melekler bu soru-yu soruyorlardı. Çünkü kâinatta her şey itirazsız kulluk ilkesine dayanıyordu. Tüm varlıklar iradesizdi. Meleklerin kendileri de… Ama anla-yamıyorlardı, yeni bir varlık geliyordu ve bu varlık tüm diğer varlıklara göre iradeli, itiraz edebilme, reddedebilme, karşı gelebilme, kafa tutabilme özelliğinde yaratılacak bir varlıktı. Nasıl olacaktı bu iş? İradesiz binlerce varlık içinde iradeli bir varlık. Allah yeryüzünde kendi istediği şekilde hayat sürecek bir varlık yaratmayı murad ediyordu. Ama halife olma özelliğinde yaratılan bu insanın bu özelliğinin yanı başında bir başka özelliği daha vardı. Bu insan ya halifeliği seçecekti, ya da kan dökücülüğü ve bozgunculuğu. Yani bu insan hem Allah'ın istediği bir hayat tarzını tercih edebilecek, hem de kendi isteyip de Allah'ın istemediği bir yaşam biçimini de tercih edebilecek ve yeryüzünde kan döküp bozgunculuk yapabilecekti. Bu "halife" tabirinin içinde hem Allah'ın istediği biçimde bir hayat sürebilen hem de kan dökebilen, yan çizebilen anlamları vardı. İşte görüyoruz bugün Allah'ın istediği imanı yaşayanlar da Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan kâfirler de mevcuttur.

Allah, insanı böyle üstün bir kapasitede yaratıyor ve kendisine yeryüzünde bu yetkiyi veriyordu. Yeryüzünde halife olarak yaratılan bu insan yeryüzünde fıtratına uygun bir hayat yaşayacak, Allah'ın is-tediği kulluğu icra edecek ve Allah'ın istediği adaleti gerçekleştirecekti. Allah'ın yasalarından ve nizamından kaynaklanan ustaca idare e-sasına göre evreni idare edecekti. Yani idareye, yönetilmeye, korunmaya ve tedbire muhtaç olan yeryüzündeki sosyal hayatı Allah'ın belirlediği sistemin ilkelerine göre idare edecekti. İşte hilafet buydu ve halife olarak yaratılan bu insan Allah'ın kendisine bahşettiği bu güçle, bu bilgiyle etrafını kuşatan varlıkları tanıyabilecek ve yine Allah'ın kendisine

verdiği akıl gücüyle iyilik ve kötülüğü, salah ve fesadı, itaat ve isyanı kavrayabilecek, karşılaştığı olayları birbirleriyle kıyas ederek hayatın problemlerine çözümler getirebilecekti. Öyleyse anlıyoruz ki insana verilen bu irade, bu güç, bu enerji, bu bilgi, bu akıl, bu ahsen takvim, kesinlikle emânettir. Allah'ın emânetidir bunlar. İnsan, Allah tarafından kendisine emâneten verilen bu gücü, bu enerjiyi, bu aklı, bu ahsen yaratılışı dondurmak, dumura uğratmak, kullanmamak hakkına sahip değildir. Bunları hayata hiçbir şey kazandırmayacak ve ha-yatı bir adım daha ileri götürmeyecek boş şeylerde kullanamaz. Bu düşünce, insanı bencillik ve bireysellikten kurtaracak, artık o yalnız kendini düşünen, kendi hayatını yaşayan bi-risi olmadığını, olamayacağını, başkalarını da düşünmek zorunda ol-duğunu hatırlatacaktır.

Öyleyse yeryüzünün halifesi olarak, yeryüzünde ahsen bir takvimle yaratılmış ve Allah tarafından en üstün vasıflarla donatılmış olan insan yeryüzünde Allah'ın hesabına, Allah'ın ismine, Allah'ın adı-na bir şeyler yapmakla mükellef olan varlık demektir. Zaten halife, temsil etmek, vekalet etmek demektir. Halife, kendisine otorite tarafından verilen görevleri onun yerine kullanan kişidir. Yani kendisi mâlik olmayıp, sadece Allah'ın temsilcisidir. Kendisine gerçek mâlik tarafından verilenler dışında hiçbir güce sahip olmayan varlık demektir. Onun görevi sadece temsil ettiği otoritenin isteklerini yerine getirmektir. Halife bu hususta asıl olmayan, vekil olan ve Allah adına yeryüzünde Allah'ın hükümlerini icra eden varlık demektir. Yani Allah adına kulluk yapacaklar, Allah adına adaleti ikâme edecekler, Allah adına zulmü kaldıracaklar, Allah adına düzeni temin edecekler...

İşte Allah insanı bunu becerebilecek bir kapasitede, bir kıvam-da yaratmıştır. Ya da kıyam özelliğine, ayağa kalkıp doğrulabilme ö-zelliğine sahip olarak yaratmıştır Allah onu. Zaten kıyam esastır. İnsan kıyam edebilmeli ki kıraat edebilsin. Kıyam, kıraat makamıdır. Kı-yam, kıraat için gerçekleştirilir. Ya da kıraat ancak kıyamla gerçekleştirilebilir. Öyleyse Allah insanı kıyamı en güzel biçimde gerçekleştirebilecek biçimde yaratmıştır. Allah için kalkmaya, Allah için doğrulmaya, Allah adına belini doğrultmaya, Allah'ın diniyle doğrulmaya, Allah'ın diniyle hayatı doğrultmaya muktedir yaratmıştır insanı. Allah'ın arzularını kaim kılmaya muktedir yaratılmıştır insan. Ya Allah! Deyip Allah'a kulluğa doğrulmaya, namaza doğrulmaya, Allah için gecede ve gündüzde kaim olmaya muktedirdir insan.

Ama böyle yaratılan, bu güçle bu takatle, bu kapasiteyle yaratılan

insanlardan kimileri tüm güçlerini, varlıklarını, fıtratlarını, hayatlarını Allah adına kıyama adarlarken, Allah adına doğrulup hayatlarını Allah'ın emirleriyle doğrulturlarken, ahsen-i takvim özelliklerini muhafaza ederlerken, kimileri de bu yaratılış özelliklerine ihanet ettiler. Allah'ın kendilerine lütfettiği bu kıvamlarını, bu güç ve imkânlarını onun dinine kullanmadılar. Ona kullukta kullanmadılar. Allah onlara doğrulabilme imkânı vermişti ama onlar Allah için namaza doğrulmadılar da başka şeylere doğruldular. Allah onlara konuşma kıvamı vermişti ama onlar bu imkânlarını Allah'ın âyetlerini konuşmada, Resûlü'nün hadislerini anlatmada kullanmadılar, hep başka şeyler konuşmakta kullandılar. Allah onlara bakma, görme kıvamı vermişti. Ama onlar onu, onu kendilerine lütfeden Allah'ın görsel âyetlerini okumada ve kullukta kul-lanmadılar da hep başka şeyleri seyretmede kullandılar. Allah onlara kalp vermişti, akıl vermişti, anlayış ve kavrayış vermişti. Ama onlar bu nîmetleri kulluğun ötesinde başka yerlerde kullandılar. Allah'ın verdiklerini Allah yolunda kullanmadılar da böylece esfel-i safiline indiriverdiler kendilerini.

Çünkü kullanılmayan nîmetleri alıverir Allah. İnsanlar Allah'ın kendilerine lütfettiği nîmetleri kullanmayarak insanlık değerlerini düşürmeye kalkışırlarsa, Allah da onları onlardan geri alıverir de onları hayvanların da altına indiriverir. İşte bunlar Allah'ın kendilerine verdiği kalplerini, akıllarını Allah'a kulluk yolunda kullanmadıkları için Allah'ın kalplerini mühürlemiş olduğu, bunun için de kendi hevâ ve heveslerine uyarak insanlıktan çıkmış kimselerdir. Söz anlamaya yanaşmadıkları için, istifade etmek, iman etmek ve amel etmek üzere dinlemedikleri için Allah onların kalplerini mühürleyivermiştir. Yani dinlemek ve anlamak için kendilerine verdiği hassalarını kullanmadan yana olmadıkları için Allah da bu hassalarını onlardan alıvermiştir. Kalplerine mühür vurmuştur Allah, çünkü bu adamlar Allah'ın kendilerine verdiği kalplerini kullanmak istememişlerdir. Allah böyle davranan kimselerin kalplerini mühürlerken, insanî özelliklerini alıp onları duymaz, duygu-lanmaz, hayvanlardan daha aşağı varlıklar haline getirmektedir.

Bu, dünyada da böyledir, ahirette de. Dünyada Allah'a kulluktan kaçan insanlar cehennemi yaşadıkları gibi, ahirette de Allah onları cehennemin esfeline yuvarlayacaktır. İşte görüyoruz, gerçekten kâfirler dünyada da cehennemi yaşamaktadırlar. Dünyada da esfel-i safilini yaşamaktadırlar kâfirler. Hayvandan daha aşağı varlıklar olarak dünyada da cehennemi aratmayacak bir hayatın içindedirler. Beyyine sûresinin de ifade ettiğine göre bunlar tüm mahlukâtın en şerlisidirler. Hattâ hayvanlardan daha aşağı mahluklardır bunlar. Kendilerine

verilen bu nîmetleri kullanmayan insanlar yarın iti-rafta bulunacaklar.

“Eğer kulak vermiş veya akletmiş olsaydık, çılgın alevli cehennemlikler içinde olmazdık” derler. Böylece günâhlarını itiraf ederler. Çılgın alevli cehennemlikler yok olsunlar!

Bunlar günâhlarını itiraf ederek böyle söyleyecekler. Peki nerde söylüyorlar bunu? Cehennemin içinde. Cehennemin esfelinde söy-lüyorlar. Dünyada yaşadıkları aşağılık bir hayatın sonunda yuvarlandıkları aşağılık bir cehennemde söylüyorlar. “Ah! keşke bir kulak verseydik! Keşke bir dinleseydik! Keşke bir akletseydik, bir tedebbürde bulunsaydık! Keşke Rabbimizin bize verdiği akıllarımızı, gözlerimizi, kulaklarımızı kullanabilseydik! Keşke insan olduğumuzu unutmasaydık! Keşke hayvanlar gibi davranmasaydık!” diyecekler ve pişmanlık ortaya koyacaklar. Ama geçmiş olsun! Bunu bugün söyleyecektiniz. Yarın diyeceğinizi bugün söyleyecektiniz. Bunu dünyada anlayacak ve dünyada adam gibi davranacaktınız.

“Ah keşke dinleseydik! Keşke kulak verseydik! Keşke dinleseydik de öyle yaşasaydık!” Neyi? Kur’an’ı ve Sünneti. “Keşke Rabbi-mizin gönderdiği kitabına ve elçisinin Sünnetine kulak verseydik! Keş-ke Rabbimizin hayat programı olan vahyini tanımış olsaydık da hayatımızı onunla düzenleseydik! Meğer Allah bütün bu konularda pek çok şeyler söylüyormuş ama ona ilgisizliğimiz yüzünden bilememişiz, anlayamamışız. Meğer Allah bizim hayatımızın tüm alanlarına karışıyor ve hayatımızın tümünde bizden kulluk istiyormuş, ama kulak vermediğimiz için, ilgilenmediğimiz için bizler anlayamamışız. Biz Allah’ı sa-dece hayatımızın belli bir bölümüne karışıyor zannediyorduk.” İtiraf ettiler, evet dediler, günâhlarını ortaya koydular. Başka çareleri de yoktur zaten. Yaptıklarına Allah şahit, arz ve sema şahit, azaları şahit, peygamberler şahit iken elbette saklayamazlardı bu gerçeği.

O zaman Allah onları ahirette cehennemin esfeline, cehennemin en aşağı tabakasına yuvarlayacaktır. Kâfirler cehennemin esfeli-ne yuvarlanırlarken, beri tarafta istisnalar da vardır:

6. “Ancak, inanıp salih ameller işleyenler bunun dı-şındadır. Onlara kesintisiz ecir vardır.”

Ama Allah’ın istediği biçimde iman edip de imanlarını amele

dönüştürenler, imanlarını gündeme getirme savaşı verenler, imanlarının hayatlarında görüntülenmesinden yana olanlara gelince işte onlar müstesnadır. Bunlar esfel-i safiline gitmekten kurtulmuşlardır. Çünkü bunlar Allah'ın istediği biçimde iman etmişler ve bu imanlarını sadece söz planında bırakmayıp amele dönüştürmüşlerdir. İmanlarını hayatlarına geçirmişler, hayatlarını iman kaynaklı yaşamışlardır. Çünkü bunlar fıtratlarını bozmamışlardır. Allah'ın yarattığı ahsen-i takvim oluş özelliklerini hayatlarının sonuna kadar muhafaza etmişler ve bu fıtratlarına uygun ameller işlemişlerdir. Salih amel, fıtrata uygun amel demektir. Salih amel, Allah'ın razı olduğu, sevdiği ve emrettiği ameldir. Salih amel, Rasulullah Efendimizin hayatında, Sünnette yeri olan ve Allah için yapılmış amel demektir. Salih amel, salih bir imandan kaynaklanan ameldir. Gayri salih amel de imandan kaynaklanmayan ya da gayri salih bir imandan kaynaklanan ameldir. Salih amel, yaptırıcısı Allah olan, gayri salih amel de yaptırıcısı Allah'tan başkaları olan ameldir.

İnanıp salih amel işleyenler… İman aslında kalbin işidir ve iman için kişi Kur'an bilmek zorundadır. Önce bilecek kişi, inanacak ve sonra da onu amel haline getirecek. Bilmeden inanılmadığı gibi inanmadan da yapılmaz. Neye inanıyoruz? Bunu bileceğiz. Meselâ benim kaç tane salih amelim varsa o kadar imanım var demektir. Meselâ benim yirmi tane salih amelim varsa yirmi tane imanım var demektir. Bu çoğaldıkça benim imanım da çoğalacaktır. Öyleyse Kitaptan iman birimlerini çoğaltmak, yani tanıdığımız her bir âyetle imanlarımızı çoğaltmak ve buna oranla da salih amellerimizi çoğaltmak zorundayız.

Fıtratlarını bozanlar, kendilerini dünyada aşağıların aşağısına düşürenler cehennemin esfeline yuvarlanırken, bunlar Allah'ın izniyle cehennemden kurtarılacaklardır. Çünkü onlar yeryüzünün en şerli, en kötü varlıkları iken mü'minler de yeryüzünün en şerefli, en hayırlı varlıklarıdırlar.

"Fakat, inanıp salih ameller işleyenler, işte onlar da, yaratıkların en iyileridirler."
(Beyyine 7)

İman edip salih amel işleyenlerin varlıkların en hayırlısı olduğunu anlatan Rabbimiz, iman ve salih amelden yoksun olanların da yaratıkların en şerlileri olduğunu anlatır. Allah'a inanmayanlar, salih ameller işlemeyenler ne kadar da ekonomik güçleri olursa olsun mahlukâtın en şerlisidirler. Bunu asla hatırınızdan

çıkarmayın. İtibarın Allah'a teslimiyet olduğunu unutmayın. Eğer sizler de onların değer yargılarını kabullenir, onların üstün olduklarını, şerefli olduklarını kabul eder ve onlara boyun bükerseniz, siz de fâsıklardan olursunuz. O zaman da onlar sizin üzerinizde büyürler, sizin üzerinizde Rableşir-ler. Siz fâsıklaşır ve onları kahhâr makamında görmeye başlarsanız, onlar da sizin üzerinizde kahr u galebelerini artırırlar. Öyleyse kendi şerefinizi, kendi üstünlüğünüzü anlayıp, karşınızda esfel-i safilin bir hayat yaşayan ve sonunda esfel-i safiline yuvarlanacak olan insanları insan bile görmeyin.

İnanan ve inancını yaşayanlar için:

Onlar için gayrı memnun bir ecir vardır. Bu gayri memnun ecir ifadesinin bir kaç anlamı vardır.

1. Sonsuz, bitmez tükenmez bir ecir, bir ücret, bir karşılık vardır onlar için.

2. Ya da baş kakıntısı olmayan bir ücret vardır onlar için. Baş kakıntısı olmayan bir ecir. Dünyadakilerin verdiği ücret gibi, "haydi haydi, hak etmediniz ama yine de size bunları veriyorum" demeyecek de Allah, "işte bunları siz hakkettiniz, amellerinizle hak ettiğiniz mükâfat işte budur" diyecektir.

3. Memnuniyetin de ötesinde bir ecir demektir bu. Yani, "yeter ya Rabbi ben ne yapacağım bu kadar nîmeti?" dedikçe Allah'ın daha fazlasını vereceği bir ecir, bir ücret var onlar için.

7. "Öyleyse ey insan! Sana dini yalan saydırtan nedir?"

Sana dini ne yalan saydırır? Tüm bu anlatılanlara rağmen, tüm bu delillere rağmen seni dini yalanlamaya, yalan saymaya iten sebep nedir? Neye dayanıyorsun dini yalanlarken? Nereden, kimden güç alıyorsun bu konuda? Artık kim sana dini yalanlatabilir? Artık nasıl olur da sen dinsizliği tercih edebilirsin? Bu, tıpkı Câsiye'deki şu âyet gibidir:

"Bütün bunlar, Allah'ın varlığının delilleridir. Artık Allah'tan ve O'nun delillerinden sonra hangi söze inanırlar."
(Câsiye 6)

Onlar Allah'ın varlığına delil olarak yaratılmış olan bütün bu âyetlerden bir şey anlamıyorlarsa, gözleri ve kulakları önünde cereyan eden bu kadar âyet onlarda bir şeyler depreştirmiyorsa, bu âyetlerin sahibine iman ve onun yasalarına teslimiyet konusunda onları harekete geçirmiyorsa artık hangi söze inanacak bu adamlar? Allah'ın gökler ve yerlerde yarattığı bunca âyetlerine evet demiyorlarsa, bu âyetlerin yaratıcısına evet demiyorlarsa artık hangi delile, hangi âyete, hangi söze evet diyecek bu adamlar? Allah'ın âyetlerinin hepsi haktır. Hepi gerçektir. Bu kadar ayan beyan hakka evet demeyen bir insan hangi hakka evet diyecek? Bundan daha açık, bundan daha gerçek bir hak bulabilecekler mi ki evet desinler?

İşte bütün bu âyetler kâinatta yegâne Rabb ve İlâh olarak Allah'ın gücünü, kudretini, bilgisini, iradesini ve hikmetini ortaya koyan âyetlerdir. Ama Kâfirler tüm bu varlıkların yaratıcısı olan Allah'a inan-mıyorlar. Allah'ın Rabb ve İlâh oluşunu kabullenmiyorlar.

Âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki salih ameller kendi hoşumuza giden, kendi beğendiğimiz sevdiğimiz ameller değildir. Salih amel, dine dayanan, dinden kaynaklanan amellerdir. Vahiyden kaynaklanmayan hiçbir amel salih amel değildir. Dini yalan sayan, dini yok farz e-den bir kimsenin salih amel işlediği söylenemez. Öyleyse iman ve sa-lih amelin yolu dinden geçmektedir. Dini tanımak zorundayız ki, Allah'ın istediği biçimde iman etme ve amel işlememiz mümkün olsun. İşte iman, amel için fıtratını koruyabilmesi, ahsen-i takvim özelliğini sürdürebilmesi, fıtratına uygun, kendisine yaraşır ameller işleyebilmesi için kişinin mutlaka bir kılavuza ihtiyacı vardır. İşte bu din de Allah tarafından Levh-i Mahfuzdan elçisine gönderdiği dindir.

Din bir yoldur, bir hayat programıdır. Din bir yaşam biçimidir. Din, bir ferdin ve bir toplumun uymak zorunda olduğu kanunlar manzumesidir. Bu mânâda komünizm de bir dindir, kapitalizm de bir dindir, sosyalizm de, demokrasi de bir dindir. Bunlar insanların ortaya attıkları bâtıl dinlerdir ve sistemlerdir. Kâfirûn sûresindeki:

"De ki Ey Kâfirler! Sizin dininiz sizin benimki de benim olsun!"

âyeti bunu anlatır. Dikkat ederseniz önce "ey kafirler!" dedi Rabbimiz sonra da "sizin dininiz sizin olsun" dedi. Peki Kâfirin dini olur mu? Elbette

dinsiz, yani kanunsuz, yolsuz sistemsiz bir toplum düşünmek mümkün değildir. Öyleyse sizin dininiz, sizin yolunuz, sizin hayat programınız, sizin yasalarınız, sizin kanunlarınız, sizin sisteminiz sizin olsun, benim ki de benim olsun demektir bunun mânâsı. Yine Yusuf sûresinde:

"Kralın dinine göre kardeşini alıkoyması Yusuf'a yakışmazdı."
(Yusuf 76)

âyet-i kerîmesinde anlatılan kralın dininden maksat da kralın sitemi ve o toplumda yürürlükte bulunan kralın ceza kanunlarıdır. Öyleyse Allah kanunlarını, Allah yasasını, Allah'ın ceza kanunlarını uygulayan toplum Allah'ın dinindedir, başkalarının kanunlarını, başkalarının ceza yasalarını uygulayan toplum da kanunlarını uyguladığı kimselerin dininde ve onların kulu olmuştur.

Zümer sûresindeki:
"Ey Muhammed! Biz sana Kitabı gerçekle indirdik. Öyle ise dini Allah için halis kılarak O'na kulluk et."
(Zümer 2)

Evet, dikkat edin halis din, katışıksız din Allah'ın dinidir âyeti de bunu anlatır. Başkalarının dini de vardır ama onlarınki katışıklı bir dindir. Yani hayatın bazı bölümlerine Allah karışır ama öteki bölümlerine de başkalarının kanunları karışır. ***"Allah katında gerçek din Allah'ın dinidir."*** âyetinde de ifade edildiği gibi hayatın tümüne karışan din Allah'ın dinidir.

İşte dini yalanlamak Allah'ın gönderdiği hayat programını yalanlamak, yok farz etmek, ciddiye almamak, onu tanımadan bir hayat yaşamak anlamına gelmektedir.

Ya da bu âyetin bir başka anlamı da: "Ey Peygamberim! Her şey bu kadar açık ve netken kim seni bu din konusunda yalancılıkla itham edebilir? Sana kim yalancı diyebilir? Allah din göndermez, Allah hayata karışmaz, Allah elçi göndermez. Ben Allah'ın elçisiyim, Allah bana vahyediyor, Allah benimle sizin hayatınıza karışıyor derken sen yalan söylüyorsun. Allah'a yalan iftira ediyorsun!" diye kim yalanlayabilir seni?

Bir de buradaki yalanlanmasından söz edilen din, din günüdür, ahiret

günüdür. Ey insan! Tüm bu delillere rağmen nasıl oluyor da hesap günü yalanlayabiliyorsun? Din gününü yalanlamaya seni iten sebep nedir? Nasıl oluyor da hayat bu hayattır, bunun ötesinde başka bir hayat yoktur diyebiliyorsun? Nasıl oluyor da dirilmeyi yok farz ederek hayatını buna bina edebiliyorsun? Bir daha dirilme olmayacak, hesap kitap olmayacak diyebiliyorsun?

8. "Allah Hakîmler Hakimi değil mi?"

Allah hikmet sahibi değil mi? Allah abesle mi iştigal ediyor? Laf olsun diye mi yarattı bu dünyayı? Eğlence olsun diye mi getirdi sizi dünyaya? Hayret, yani size göre ahiret olmasın mı? Yaşadığınız bu dünyanın sonunda bir hesap kitap olmasın mı? Yaptıklarınız hep yanınıza mı kalsın? Zalimin zulmü, mazlumun ahı yerde mi kalsın? İyiler, iyiliklerinin mükâfatını, kötüler de kötülüklerinin cezasını görmesin mi? Kim kabul eder bunu? Size kötülük yapanları sizler cezalandır-mıyor musunuz? Dünyadaki hakimler, hükümdarlar bile itaat edenlere mükâfat, isyan edenlere ceza verirken Allah kullarını yeniden diriltip hesap sormayarak böyle bir hikmetsizlik yapsın öyle mi?

Allah hikmet sahibi olanların, hâkimiyet sahibi olanların en hikmetlisi, en hakimi değil midir? Allah'ın yasaları en hikmetli yasalar değil mi? Allah'ın hayat programı en güzel, en hikmetli program değil midir? Allah'ın kanunları en hikmetli kanunlar değil mi? Niye O'nun kanunlarına değil de başkalarının kanunlarına tabi oluyorsunuz? Toplumdan, babadan, anadan, müdürden, amirden çekiniyorsunuz da Allah'tan niye çekinmiyorsunuz? Başkalarını hesaba kattığınız kadar Allah'ı niye hesaba katmıyorsunuz? Yoksa hayatınızda Allah herkesten daha hakim ve etkili değil mi?

Bu sûre kendisine geldikten sonra Rasulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur:

"Allahümme fe belâ, Allahümme fe belâ"

"Evet Allah'ım ben de buna şahidim, evet Allah'ım ben de buna şahidim ki sen hakimler hakimisin!"

Bir rivâyette de Ebu Dâvûd ve Tirmizi'den Ebu Hureyre kanalıyla "Kim tin süresini okursa "***Belâ ve ene ala zalike mineşşa-hidîn***" desin,"

buyurulmaktadır.

Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim gereğiyle amel etmeyi hepimize nasit etsin.

- 96 -

ALAK SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 96., Nüzûl sıralamasına göre 1., Mufassal sûreler kısmının on üçüncü grubunun ikinci sûresi olan Alak sûresi, Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 19'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, Onun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla”

1-2. “Ey Muhammed! Yaratan, insanı pıhtılaşmış kandan yaratan Rabbinin adıyla oku! 3-5. Oku! Kalemle öğreten, insana bilmediğini bildiren Rabbin en büyük kerem sahibidir. 6-7. Ama, insanoğlu kendini müstağni sayarak azgınlık eder. 8.Ey insanoğlu! Dönüş şüphesiz Rab-binedir. 9-10. Sen, namaz kılan kulu bundan menedeni gördün mü? 11-13. Söyle bakalım, o kul doğru yolda giden veya Allah'a karşı gelmekten sakınmayı buyuran bir kimse olsun; veya söyle, yalanlayıp yüz çeviren bir kimse olsun? 14. Onu namaz kılmaktan meneden kimse, Allah’ın her şeyi görmekte olduğunu bilmez mi? 15-16. Ama bundan vazgeçmezse, andolsun ki, onu perçeminden, yalancı ve günahkar perçeminden cehenneme sürükleriz. 17. O zaman, kafadarlarını çağırsın, 18. Biz de zebanileri çağıracağız. 19. Ey doğru yolda olan! Sakın ona uyma; sen secde et, Rabbine yaklaş.”

Kur'an-ı Kerîm'in doksan altıncı sûresi. On dokuz âyetten dok-san iki kelime ve iki yüz seksen harften ibarettir. Fasılaları, kaf, mim, ye, te ve be'dir. Bu sûrenin ilk ayetleri; Kur'an-ı Kerîm'in ilk nazil olan ayetleridir. Sure, İkra kelimesiyle başladığı için ona İkra suresi de de-nilir. Kalem kelimesi geçtiği ve kalemle öğretmenin öneminden bah-settiği için bazı selef âlimlerince Kalem sûresi diye de adlandırılmıştır. Hz. Âişe (r.a) validemizden nakledilen bir

rivayette, bu surenin ilk ayetlerinin indirilişi hakkında, şu bilgiler verilmektedir: "Rasulullah (a.s) a gelen ilk vahiy, uykusundaki sadık rüya hâlindeydi. Ne zaman bir rüya görse mutlaka gün aydınlığı gibi çıkardı. Sonra ona yalnız başına kalmak hoş gösterildi.

O, Hıra Dağı'ndaki mağaraya çekilerek belirli gecelerde orada ibadet etmekteydi. Bu sırada ailesine yaklaşmamaktaydı. Beraberinde yiyeceğini de götürüyordu. Yiyeceği tükenince tekrar Hz. Hatice'nin yanına gelip azığını almakta ve geri gitmekteydi. Nihayet 27 Ramazan pazartesi gecesi Hak ona Hıra mağarasında geldi. Yaklaşan melek 'Oku' dedi. O ise *'Ben okuyamam'* diye cevap verdi. Rasulullah buyurdu ki 'Melek beni sıktı, son derece yordu ve bıraktı. Sonra 'Oku' dedi. Ben ise *'Okuyamam'* dedim. ikinci defa beni aldı ve sıktı. Son derece yordu. Sonra bıraktı ve 'Oku' dedi. Ben *'Okuyamam'* deyince üçüncü defa aldı ve sıktı Kur'an'ın ilk ayetlerini okudu." *"Oku, yaratan Rabb'inin adıyla. O, insanı pıhtılaşmış kandan yarattı. Oku, Rabbin nihayetsiz kerem sahibidir. Ki o kalemle öğretendir. İnsana bilmediğini öğretmiştir."* (el-Alâk: 96/1 -5)

Böylece Rasulullah ilikleri titreyerek döndü ve Hz. Hatice'nin yanına geldi. Eve varır varmaz *'Beni örtünüz'* dedi. Üzerini örttüler. Korku ve dehşeti gidinceye kadar yattı. Rasulullah, *'Ey Hatice, bana ne oldu?'* diyerek başından geçenleri anlattı. Ve, *'Kendimden kork-tum'* dedi. Hz. Hatice ise ona; "Aslâ! Seni müjdelerim. Andolsun ki seni Allah ebediyen mahcûp etmez. Çünkü sen, akrabalarını ziyaret edersin, doğru söylersin, zahmetlere katlanır, misâfirlere ikram edersin, haklı olanlara destek olursun" dedi.

Surenin ilk bölümü bu olay sırasında, geri kalan kısmı da daha sonra nazil olmuştur. Zîra daha sonra, ibadet ve tebliğin alenen ya-pılmasının emredildiğini bildiren ayetler inmiştir. Bu ayetler de, sure-nin ikinci kısımda yer alır. Nitekim bu durum suredeki *"O alıkoyanı gördün mü sen, bir kulu namaz kılarken"* ayetinden anlaşılmaktadır. Bu son ayetlerin Ebu Cehil hakkında nazil olduğu bilinmektedir. İkra Suresi'nde beyan buyrulanları şöylece sıralayabiliriz:

Her işe Allah'ın adıyla başlanması gerekir. İnsanlara kalemi ve bilmediğini Allah öğretmiştir. Okumak ve ilim sahibi olmak farzdır. Okumayınca insan azar. Kendisini Allah'a muhtaç hissetmeyen kişi ona asi olur. Son dönüş yine Allah'a olacaktır. Hak yolda olanları en-gelleyenler ve bu durumdan vazgeçmeyenler ebedî Alemde cezalan-dırılacaklardır. Gâfillere uyulmaması gerekir. Allah'a secde edip ona yakın olmak kul için bir vazifedir. Sure vahiy düzenini ve vahiy

mede-niyetini insanoğluna ilk tanıtan sure olarak İslâm ve Kur'an'ın insanı ve dolayısıyla bütün toplumu olgunlaştırdığını bu ilk mesajla bildir-mektedir. Okumanın ve ilmin ilk temeli Allah'ı tanımaktır. Bu, İslâm'ın ilk temeli olduğu gibi ilmin de esasıdır. Kur'anî mesajın "Oku" emriyle başlaması, vahyin ve İslâm'ın okumaya ve ilme verdiği önemi en gü-zel bir şekilde yansıtmaktadır. Ayrıca ilmin ve dünya nimetlerinin insa-nı hak yoldan ve Allah'a tam anlamıyla bir kul olmaktan alıkoyması muhtemel olduğu için, bunun ancak Allah'a ibadet ile tamamlanacağı ve ilim ile ibadetin birbirlerinden ayrılmaz unsurlar olduğu da surenin ilk ve son ayetleri arasındaki insicâmdan anlaşılmaktadır.

Ulemânın tahkikiyle buraya kadar olan ilk beş âyetlik kısım birinci bölümdür. Buhârî ve Müslim, Hz. Ayşe'den bu birinci bölümün Rasulullah'a ilk gelen âyetler olduğunu rivâyet eder.

Bundan sonraki ikinci kısım, yani altıncı âyetten itibaren sonuna kadar ki bölüm de Rasulullah Efendimizin Harem-i Şerif'te namaz kılmaya başladığı ve Ebu Cehil'in onu tehditle menetmeye çalıştığı zaman nâzil olmuştur.

Allah'ın Resûlü içinde bulduğu toplumdan ve bu toplumun yaşayışından memnun olmadığı için 40 yaşına yaklaştığı yıllarda toplumdan uzaklaşmayı, inzivayı denedi. Tabii bu esnada ne risâletle, ne nebilikle ilgisi olan bir kimse değildi. Peygamberliği de, risâleti de, nübüvveti de bilmiyor, bu yüzden de kendisini sıkıntıya sokuyordu. Çaresizlik ve belki de önceki Peygamberlerin deneyimi onu inzivaya sevk etti.

Hz. Hatice ve toplum, Ramazan ve Hac aylarını bilmektedir. Rasulullah'ın toplumdan ayrıldığı günler bilhassa Ramazan günleridir. İşte yine böyle bir Ramazan günü Allah'ın Resûlü Nûr dağındaki Hıra mağarasına çıkmış ve orada bilebildiğince Rabbe yönelmişti. Bilebildiğince tefekkür ediyor, beyin fakültelerini çatlatırcasına düşünüyor, yalvarıyor ve toplumun bozuk düzen gidişine çözüm arıyordu. Vahyin ilk başlangıcı ile ilgili rivâyetten bunu öğreniyoruz.

Nihâyet Hıra'dayken tanımadığı bir varlık gelir ve Allah'ın Resûlü'ne hitaben: Ì~«I²5! der. Bunun üzerine çok korkan ve neye uğradığını bilemeyen Allah'ın Resûlü: ***"Ma ene bikâriin"*** der. "***Ben okuma bilmem"*** der. Zira o dönemin insanının da anladığı mânâda Rasulullah Efendimiz bir okul, medrese görmemişti. Okumayı da bilmiyordu. Yani okur-yazar değildi. Ana-babası ona bunu öğretmemişti, eğitmemişti. Zaten doğmadan babasını kaybetmişti. İçinde bulunduğu toplumunun da bu konuda yetiştirme gücü yoktu.

Tanımadığı, bilmediği o garip kişi onu üç defa sıkar ve ***"Oku!"*** der. Her defasında da Allah'ın Resûlü: "Ben okumasını bilmem" der. Kimileri Rasulullah Efendimizin bu ifâdesine dayanarak o zâtın kendisine yazılı bir metin sunduğunu ve yüzünden o metni okumasını istediğini söylemeye çalışmış olsalar da, bu, yüzünden okunmak üzere Rasulullah Efendimize arz edilen bir metin değildi. Bu bir metin değil vahyin bir parçasıydı. Allah sözü insan sözüne benzemez. Allah vahyini dilediği gibi indirendir.

Meselâ karşınızda oturan Hasan adlı bir kimseye: ***"Hasan namaz kıl"*** deseniz, Hasan sizin sözünüzün devamını beklemeden o anda kendisine namaz emrini verdiğinizi zannederek namaz kılmaya doğrulsa, sonra onu tutup iyice bir sıktıktan sonra yerine oturtsanız, arkasından yine: ***"Hasan namaz kıl"*** deseniz, Hasan da yine sözünüzün devamını beklemeden namaza doğrulsa, yine tutup, sıkıp oturtsanız… Aslında Hasan acele etmeyip biraz beklese, sözünüzün devamını beklese, ona şöyle diyeceğinizi görür: ***"Hasan namaz kıl, çünkü namaz insanı bütün kötülüklerden alı kor."*** Aslında Hasan'a namazın önemi anlatılacakken, Hasan o anda kendisine namaz kılma emri veriyormuşsunuz gibi sözünüzün devamını beklemeden namaz kılmaya kalkıyor, siz de onu sıkıp yerine oturtuyorsunuz.

İşte aynen bunun gibi ilk zamanlar Allah'ın Resûlü vahyin ne olduğunu bilmiyordu. Allah sözüne alışık olmadığı için vahyin atmosferine giremiyordu. Çünkü Allah'ın Resûlü, vahiy nedir, Allah sözü ne-dir, peygamberlik, risâlet, melek nedir? Allah sözünü nasıl gönderir? Bunların hiçbirisini bilmiyordu. Halbuki bu vahyin bir parçasıydı ve Ra-sulullah Efendimiz biraz sabredip sözün devamını bekleseydi Allah ona Rabbinin adına, Rabbinin namına, Rabbinden gelenleri Rabbin rızasına götürücü olarak oku, buyuracaktı.

Bu durum, yani Rasulullah Efendimizin vahye alışması bir süre devam etti. Bunu Kur'an'ın başka yerlerinde de görüyoruz. Meselâ Kı-yâmet sûresinde görüyoruz ki vahyin inzâli esnasında Allah'ın Resûlü kendisine gelen âyetleri unutmamak için, bir an evvel bellemek, ezberlemek ve onu insanlara ulaştırmak için nötr halini bozup dilini hareket ettirmeye çalışıyordu da Rabbimiz onu şöyle uyarıyordu:

"Ey Muhammed! Cebrâil sana Kur'an okurken, unutmamak için acele edip onunla beraber söyleme, yalnız dinle. Doğrusu o vahyolunanı kalbine

yerleştirmek ve onu sana okutturmak Bize düşer. Biz onu Cebrâil'e okuttuğumuz zaman, onun okumasını dinle. Sonra onu açıklamak Bize düşer."

(Kıyâmet 1619)

"Ey Peygamberim! Kur'an'ı acele olarak, süratlice belleyip kavramak, unutmamak için dilini depretip, hareket ettirip durma! Şüphesiz ki onu kalbinde toplamak ve onu sana okutmak bize aittir!"

Vahiy normal geliyorken Rabbimiz vahyin konusunu, normal akışını keserek peygamberinin istenmeyen bir durumunu düzeltiveriyordu. "Peygamberim! Dilini depredip durma! Dilini oynatıp durma! Yani aceleye getirip durma işi! Sen acele etmeye çalışıyorsun da ondan! Ne oluyor? Ne endişen var senin? Niye acele ediyorsun? Değil mi ki biz onu toplamışız, biz o Kur'an'ı bir araya getirmişiz, biz onu cem' etmişiz. Yani o harfleri, o kelimeleri, o âyetleri bir araya biz getirmişiz, onu biz okuyoruz. Onun Kur'an'ını da, okunuşunu da, okunaklığını da biz ortaya koymuşuz. Sonra sana gereken, sana düşen de biz onu okuyunca onun okunuşuna uymandır! Ya da peşinde ol! Onun okunuşuna tabi ol! Nötr bir vaziyette bekle! Sonra da biz hemen arkasından onu sana beyan edeceğiz. Yani sen onu anlar hale geleceksin. O senin hafızana, beynine, kalbine nakşedilecek." İşte anlatılan bu.

İşte burada da görüyoruz ki vahye henüz alışamamış olan Peygamberini uyarıyordu Rabbimiz. Bir kere Allah'ın Resûlü onu kafasında muhafaza etmek sorumluluğunda hissediyordu kendini. Bundan önce Â'lâ sûresindeki âyet geldi.

"Ey Muhammed! Sana Kur'an'ı Biz okutacağız ve asla unutmayacaksın. Allah'ın dilediği bundan müstesnadır. Doğrusu açığı da, gizliyi de bilen O'dur."

(A'lâ 6,7)

"Biz sana okuyacağız ve sen asla unutmayacaksın! Bu aslında Kur'an'ın vahyedilmesi ve muhafazasının Rasulullah'a bir görev olmadığını, kendisinin böyle bir sorumluluğunun olmadığını, bu işi Allah'ın bizzat kendi uhdesine aldığını haber veriyordu. Ama Allah'ın Resûlü önceleri bunu bilmiyordu. Yani Allah'ın Resûlü Kur'an Kerîm gelirken, bu Kur'an ne kadar sürede gelecek? Kaç yıl gelecek? Ne kadar gelecek? Kaç âyet, kaç sûre gelecek? Ne kadarı Kur'an bölümü olacak? Ne kadarı okunan bölüm, namaza tahsis edilen bölüm olacak? Unutulacak mı, unutulmayacak mı? Bu konuda Kur'an'ın, vahyin muhafazası

konusunda bir sa'yi, bir gayreti, bir tedbiri olacak mıydı, olmayacak mıydı, bunu bilmiyordu. Ama sonradan Rabbimiz tarafından anlatıldı ve Allah'ın Resûlü de anladı. Meselâ Fetret döneminde bilemediği için vahyin kesilmesine üzülen Allah'ın Resûlü sonradan öğrendiği için artık İfk hadisesinde vahyin gecikmesine üzülmüyordu.

İşte burada da Rasulullah Efendimiz vahyin ne demek olduğunu bilmediği için meleğin "oku" ile başlayan vahyinin devamını beklemeden "ben okumasını bilmem" demiş, melek onu üç kere sıkıştırmış ve neye uğradığını bilemeyen Allah'ın Resûlü çok korkmuştu.

Gerçekten dehşetli bir hadise… Peygamber hemen eve döner, biraz sakinleşince durumu Hz. Hatice'ye anlatır. Korkusunu izhâr edince dirâyetli ve ferasetli kadın Hz. Hatice, kadın cinsinin en şereflisi der ki: "Allah'a yemin ederim ki O seni rezil etmez. Çünkü sen herkese iyilikte bulunan ve hiçbir kötülük düşünmeyensin." Hattâ der ki Hatice anamız: "O geldiğinde ben başımı açarım, eğer o bir melekse uzaklaşır. Çünkü başın açıldığı bir ortamda melek durmaz. Böylece onun bir şeytan mı yoksa bir melek mi olduğunu anlarız." Bundan da anlaşılıyor ki o dönemde de baş örtme âdeti vardı toplumda. Sonra Hatice annemiz: "Bu işin ne olduğunu anlamak için Varaka'ya gidip soralım, çünkü Varaka İncil'i, Tevrat'ı bilen bir adamdır" der ve Rasu-lullah Efendimizle birlikte Hatice annemizin akrabası olan Varaka'ya gidip durumu anlatırlar. Rasulullah Efendimizin başından geçenleri dinleyen Varaka: "Vallahi bu sana gelen melek daha önce Mûsâ'ya ve Îsâ'ya gelen Namus-u Ekberdir, keşke sana yetişip ben de Müslüman olsaydım" der..

İşte Rasulullah efendimize vahyin ilk gelişi böyledir. Vahiy; bu konu Alak sûresiyle üzerinde durmak zorunda olduğumuz bir konu. Mahiyetini Allah bilir. Nasıl oldu? Nasıl oluyordu? Nasıl geliyordu? Vahiy, Allah'ın kendi bilgisini yerde seçtiği peygamberlerine aktarmasıdır. Azîz, Hakîm, Cebbâr, Kahhâr olan bir Allah.. Zâtı hakkında ancak kendisinin bildirdiği kadar bilgimizin olduğu bir Allah… Zaman O'nun dışında, mekân O'nun dışında. Zamandan mekândan münezzeh bir Allah… Böyle bir Allah, yerde her hangi birine rahmeten, lütfen bilgisini aktarıyor. Gerçekten bu çok muazzam bir şeydir. Zümer sûresinde de öyle deniyordu:

"Onlar Allah'ı gereği gibi değerlendiremediler. Bütün yeryüzü, Kıyâmet günü O'nun avucundadır; gökler O'nun kudretiyle dürülmüş olacaktır. O, putperestlerin ortak koşmalarından yüce ve münezzehtir."

(Zümer 67)

İnsanlar Allah'ı gereği gibi bilemediler, takdir edemediler. Güç ve kudretine sınır olmayan bir Rabb, çok küçük bir dünyanın çok küçük bir insanına rahmeti ve merhameti gereği kendi bilgisini aktarıyor. İnsanı muhatap kabul ediyor ve onu kendi bilgisiyle şereflendiriyor. Bu ne büyük bir lütuftur! İşte vahiy budur.

Bildiğimiz kadarıyla Rabbimizin yerdeki kullarının hayatına karışmasında odak nokta seçtiği, Rabbimizin yeryüzünde konuşan ağzı olan Rasulullah Efendimize vahiy değişik usullerle gelmiştir. Bazen vasıtasız, direkt kuluna söylemiş Rabbimiz. Bazen melekle vahyet-miş, bazen rüyada vahyetmiş, bazen insan sûretinde gönderdiği meleğiyle vahyini ulaştırmış, bazen çıngırak sesine benzer bir sesle seslenmiştir... Sûrenin ilk âyeti:

"Oku"

İşte Rabbimizin son elçisine ilk vahyi budur. Acaba neden Rabbimiz ilk vahyini ***"İkra'"*** ile başlattı? Neden ilk vahyinin başında ***"İkra!" "Oku!"*** diye emretti? Belki de böyle bir soru zaittir. Zira bu konuda Kur'an-ı Kerîm'in başka bir yerinde bir açıklama göremiyoruz. Rasulullah'tan da bu konuda herhangi bir açıklama varit olma-mıştır. Ama aynı örnekliği, aynı çizgiyi takip etmek zorunda olan bizler elbette bunu ciddi ciddi düşünmek zorundayız. Bu soruyu kendimize sormak zorundayız. Niye buradan başladı vahiy? Bu bize neyi anlatır? Bunun üzerinde düşünmek ve sebebini anlamaya çalışmak zorunda-yız.

Şimdi Rasulullah Efendimizin o dönemki toplumunu düşünelim. Öyle bir toplum ki alabildiğine vahşi, alabildiğine cahil, âdeta cehaletin zirvesinde bir toplum... İnsanlar kulluk ve rubûbiyette ortaklık içindeler… O kadar Rabb var ki toplumda, kim kul, kim Rabb belli değil. Tanrılar ve kullar sarmaş dolaş yaşamaktadır. Hiç kimse kulluğun-dan veya yaratılışından haberdar değil. Nasıl var oldular? Kendilerini kim var etti? Kim yarattı? Nasıl meydana geldiler? Bu dünya, bu kâinat, bu varlar, bu varlıklar nasıl meydana geldi, kimse bilmiyor, kimse düşünmüyor. Herkes kendilerinin bilgi sahibi olduklarını zannediyor. Bütün bunları kendilerinden biliyorlar. İşte böyle bir topluma, hem de uzun bir süre kendilerine vahiy gelmeyen bir bölgeye ilk gelen vahiy ***"Oku!"*** diye başlıyor.

Elbette bu, vahyin bir parçasıydı. Rabbimiz Kitabının başında, ilk vahyinde

Peygamberine ve onun şahsında bizlere ***"Oku!"*** di-yordu. Eğer Allah'ın emri bu kadarla kalsaydı iş kolaydı. Yani Rab-bimiz peygamberine oku deseydi, emrini, vahyini sadece bu kadarla bıraksaydı ve Allah'ın Resûlü de Rabbinden aldığı bu vahyi, bu emri ulaştırması gereken toplumuna tebliğ etse ve ***"Oku!"*** deseydi, "***O-kuyun!"*** deseydi o zaman toplumuyla kendisi arasında hiç bir problem çıkmayacaktı. Yani Rasulullah'la toplumunun arası asla açılmayacaktı. Peygamberle toplumu arasında herhangi bir sürtüşme olmayacaktı. Neden? Çünkü zaten toplumda herkes okuyordu. Bugün de öyle. Bugün de herkes okuyor.

Gerçi bugüne kadar biz zannediyorduk ki bu insanlar okumu-yorlar. Okumuyorsunuz diye kızıyorduk bu insanlara. Ama anlıyoruz ki herkes okuyor. Rasulullah'ın toplumunda okuyan, yazan yoktu. Belki toplumun yüzde biri okuma-yazma biliyordu, diğerleri cahildi. Eğer Allah sadece "oku!" deseydi Rasulullah da toplumundan bunu isteseydi, kesinlikle toplumla peygamber arasında bir sürtüşme olmayacaktı.

Çünkü o gün de, bugün de toplum okuyor. Ayda en aşağı 56 saat televizyonu okuyor, seyrediyor bu insanlar. En azından 35 saat radyoyu okuyorlar, dinliyorlar. Gazeteleri okuyorlar, eşyayı okuyorlar, piyasayı, reklamları, vitrinleri, ekranları okuyorlar. Yani uyku hariç sürekli okuyor bu toplum. Aynen bugün olduğu gibi o gün de okuyordu toplum. Sihirbazları okuyorlardı, kahinleri okuyorlardı, eşyayı, piyasayı okuyorlardı. İnsanlar ne yapmaları gerektiğini, nasıl hareket etmeleri gerektiğini, hayatlarını nasıl düzenlemeleri gerektiğini bu okuduklarında buluyorlardı. Ne yapacağız? Ne edeceğiz? Nasıl yaşayacağız? Nasıl bir eğitim sistemimiz olacak? Nasıl bir hukuktan yana olacağız? Nasıl giyineceğiz? Nerelerden kazanıp nerelerde harcayacağız? Nasıl bir siyasal yapılanmamız olacak? Nasıl bir hukuk sistemimiz olacak? Kadın-erkek ilişkilerimiz nasıl olacak? Mirasımızı nasıl paylaşacağız? Sabah kaçta kalkacağız? Soframızda neler bulunacak? Nasıl bir hayat süreceğiz? sorusunun cevabını buluyorlardı bu okuduklarından.

Hayatı, geceyi, gündüzü nasıl değerlendireceklerini, bu konuda gerekli olan bilgiyi alıyorlardı bu okuduklarından. Bugün de insanlar okuduklarından bu bilgileri alıyorlar. Romanlardan, televizyonlardan, radyolardan, siyasi liderlerden, piyasadan ne alacağını, ne yapa-cağını, nasıl bir hayat yaşayacağını, evini nasıl tefriş edeceğini, hangi yağı, hangi sabunu kullanacağını, mutfağını nasıl tanzim edeceğini, evini nasıl düzenleyeceğini, çocuklarını nerelerde ve

nasıl eğiteceğini, misafirlerine neler ikram edeceğini, nasıl kazanıp nasıl harcayacağını bugün de insanlar bir yerlerden alıyor, okuyor.

Evet, eğer Allah'ın Resûlü o gün toplumuna veya bugün bizler toplumumuza sadece okuyun deseydik, diyeceklerdi ki, "yahu biz zaten okuyoruz! Biz sürekli okuyoruz! Hayrola, bu da nereden çıktı?" Okuyorlardı çünkü. Okumayı teşvik ediyorlardı, okuma seferberliği düzenliyorlardı, ukazlar, panayırlar, yarışmalar düzenliyorlardı. Hep okuyorlardı ama hayatları hiç değişmeden aynen devam ediyordu.

Ama Rabbimiz âyetini bununla bırakmadı. Okuma emri bununla kalmadı da, devamında Rabbimiz buyurdu ki:

"Rabbin adıyla, Rabbin adına"

Oku! Ama Rabbin adıyla, Rabbin adına, Rabbin namına, Rabbin adıyla oku! Bakın iş biraz değişti değil mi? Rabb adına okuna-cak, Rabb namına okunacak. Yani her okuma, okuma sayılmayacaktı böylece, sadece Rabbin adıyla, Rabb adına, Rabb namına okunanlar okunma sayılacaktı. Rabb adına, Rabb namına olmayanlar Rabbin istediği bir okunma sayılmayacaktı. Eğer âyet bu kadarla bitseydi, bu kadarla kalsaydı yine pek problem çıkmayacaktı. Yani Allah'ın Resûlü: "Ey insanlar Rabbiniz adına okuyun, Rabbiniz namına ve Rabbi-nizin ismiyle okuyun!" deseydi iş yine kolay olacaktı. Neden? Çünkü herkesin farklı Rableri vardı toplumda ve herkes Rabb olarak kimi kabul etmişse onun adına okur, onun adına iş yapar, kimi Rabb olarak kabul etmişse onun bilgisiyle bilgilenir, onun istediği gibi yaşar ve olur biterdi. Derlerdi ki, "tamam ey Peygamber, bizim Rabb olarak Lat'ımız var, Menat'ımız var, Uzza'mız var, filan siyasi liderimiz, falan ekonomik uzmanımız, feşmekân efendimiz, şeyhimiz var, biz onu okur, ondan geleni okur, onun eserini okur, onun adına okur, onun namına okur, onun adına iş yaparız" diyeceklerdi ve Peygamberle toplum arasında yine herhangi bir kavga, herhangi bir sürtüşme olmayacaktı.

Ama âyetini, emrini bu kadarıyla bırakmayarak buyurdu ki Allah: Hayır hayır! Her Rabb adına değil, her Rabb namına değil, her Rabb için değil, her türlü Rabbtan geleni değil, her türlü Rabbin hatırına, her türlü Rabbin rızasına götürücü olanı değil. Ya ne?

"Yaratan Rabb adına oku!"

Yaratan Rabb adına, yaratan Rabb namına, yaratıcı Rabbtan geleni oku. Yaratan Rabbdan geleni, yaratan Rabb adına oku. Yani yaratan Rabbin rızasına götürecek olanı, yaratan Rabb hatırına oku! İşte şimdi mesele açıklığa kavuşmuş oluyordu. Yaratıcı Rabb ifâdesi kullanılınca iş anlaşılmış oldu. Böylece Rabbimiz öteki sahte Rablerden kendisini ayırıverdi. Demek ki okuma buymuş. Demek ki yaratıcı Rab adına, yaratıcı Rabb namına, yaratıcı Rabbdan geleni okuyacak-mışız. Yani yaratıcı Rabbin rızasına götürücü olanı okuyacakmışız. Okunacak şey yaratıcı Rabbdan gelen olacak öncelikle, bir de yaratıcı Rabbin rızasına götürücü olarak okunacak. İşte gerçek okuma budur.

Öyleyse yaratıcı Rabbin dışında, O'nun berisinde sahte Rablerden bilgilenmek bâtıldır. Zaten onlarınkine bilgi denmez, zandır onların tamamı. Okunacak olan şey, yaratıcı Rabbdan gelecek ve okuyanı yaratıcı Rabbin rızasına götürecek. Bu çok önemlidir. Yaratıcı Rabden değil de başka Rablerden gelen zanları okumak, onların kitaplarına yönelmek yaratıcı Rabbin istediği bir okuma olmadığı gibi, yaratıcı Rabden geldiği halde O'nun rızasına götürücü olmayan, yani yaratıcı Rab adına olmayan bir okuma da okuma değildir.

Allah'tan gelmeyen, vahye dayanmayan, hayata intibak imkânı olmayan, hayatta bir işe yaramayan, hayatta uygulanma imkânı, uygulanma alanı olmayan, yani okuyandan amel istemeyen, okuyucusu-nu amele sevk etmeyen bir okuma, okuma değildir. Allah'ın rızasına götürücü olarak yarın mizana konulacak cinsten olmayan bilgileri okumak Allah'ın istediği bir okumak değildir. Meselâ termodinamiği öğreniyoruz veya cebir denklemleri, kimya formülleri, kurbağanın bağırsağı, Fujiyama yanardağı, Everest tepesinin yüksekliği, A.B.D'nin göllerini, filan ülkenin nehirlerini, bu nehirlerin debilerini, rejimlerini, falan ülkelerin rejimlerini, falan ülkenin iklimini, falan bölgenin yollarını öğreniyoruz. Bunlar bizden hiçbir amel istemeyen, bizi amele sevk etmeyen, yarın mizanımıza konulmayacak boş bilgilerdir. Üstelik de beyinler bunlarla dolduruldukça oralarda Kitap ve Sünnete yer bırakmayacak boş şeylerdir.

Evet Allah'tan gelmeyen ve sadece zanna dayanan bu tür bilgilere yönelmek nasıl boşsa, Allah'tan gelen bilgileri Allah adına, Allah namına, Allah'a götürücü bir niyetle değil de başka maksatlarla okumak da boştur. Meselâ adam âyet okuyor doktora adına, hadis okuyor diploma adına, Kur'an öğreniyor sosyal bir statü adına, tefsir okuyor bilir desinler adına, feraiz

öğreniyor paylaşım konusunda bana müracaat etsinler adına. Onunla yeryüzünde Allah'ın feraiz yasalarını hakim kılmak adına değil, okuduklarını amele dönüştürmek adına değilse bu da Allah'ın istediği bir okumak değildir. Allah'tan gelmeyen şeyleri okumak ta okumak değildir, Allah'tan gelenleri Allah adına, Allah'a kulluk kastıyla, daha iyi bir Müslümanlık kastıyla değil de başka maksatlarla okumak ta okumak değildir. Bunun ikisi de boştur.

Soruyorum okumaya giden çocuğa: "Evlâdım niçin okuyorsun? Bu okula niye gidiyorsun?" Çocuk diyor ki, "adam olmak için okuyorum." O zaman diyorum ki ona: "Peki yavrum baban o okulda okumuş mu?" "Hayır" diyor. "O zaman baban o okulda okumamış di-ye adam olmamış mı? Yani şimdi baban adam değil mi?" deyince yavrucak başını eğiyor. Demek ki o okulda okuyan adam olmuyor. Adam olmak için değil, Müslüman olmak için okunur. Okumadaki temel hedef iyi bir Müslümanlık olmalıdır. Bu niyetle okuyan kişinin bu ameli salih bir ameldir ve Allah tarafından değerlendirilmeye tabi tutulacak bir ameldir. Ötekilerin tümü boştur.

Soruyorum delikanlıya: "Neden tıpta okuyorsun? Neden bir başka okul değil de tıp? Bu okulu tercih edişinde temel niyetin nedir? İyi bir Müslümanlık mı? Allah'ın dinine hizmet mi? Allah'ın dinini daha güzel öğrenip daha güzel Müslümanlık sergileyebilmek mi? Yani yaratıcı Rab adına, yaratıcı Rab namına mı? Yaratıcı Rabbin rızasını kazanmak için mi? Yoksa para için, sosyal bir statü elde etmek için veya sağlık için mi?" Delikanlı diyor ki: "İşte hem Allah için, hem de sağlığa, insanlığa hizmet için." O zaman diyorum ki ona, "kardeşim gerçekten niyetin Allah içinse, Allah adına sağlığa hizmet içinse o zaman çöpçü olman daha evlâ değil mi? Eğer derdin Allah adına sağlığa hizmetse belki çöpçü olman doktor olmandan daha evlâdır. Çünkü birisi hastaları iyileştirmeye çalışırken ötekisi iyileri hastalıktan korumak için çırpınır. Sence hangisi daha önceliklidir?" diyorum, o da başını aşağıya eğiyor. Öyleyse okumadaki temel hedef sadece Allah için olmalıdır, kesinlikle başka şeyler araya karıştırılmamalıdır.

Okunan bölümün mânâsını anlamadan mücerret okumak da Allah'ın istediği bir okumak değildir. Allah'ın istediği okuma, kişinin gözü ile ilgi kurduğu gerçeği emir veya nehiy olarak aksettirmesidir. Yani gördün ki bir kız açık saçıksa, ona bakmaman gerektiği emrini kendine alacaksın veya ona yardım etmen gerçeğini anlayacaksın. Yani o gördüğün kişiyle bir ilgi kuracaksın. O gördüğün şeyle, gözünle okuduğun kişiyle bir ilgi kuracaksın. İşte okumak

budur. Okumak okunan şeyle ilgi kurmaktır. Vitrinler okunur, tabelâlar okunur, eşyalar okunur, yiyecekler içecekler okunur, insanlar okunur bu anlamda. Ve okunan şeyle de gereği gibi ilgi kurulur.

Ama öyle olmamış. İnsanlar Kur'an okumayı böyle anlamamışlar. Nasıl olmuş? Kur'an okumak denilmiş, tamam birisi mücerret tilâvet etmiş, okunan şeyle ilgi kurulmamış, ne olduğu, ne dendiği, ne istendiği anlaşılmaya ve gereği yerine getirilmeye çalışılmamış. Peygamberin kesin nehyine rağmen bu okuma gırtlaktan aşağıya inmemiş, ama buradan yukarısında mest olunmuş, kendinden geçilmiş, güzel de okumuşlar kendilerince, ama bu Kur'an okuma olmamış. Halbuki Kur'an okumak, okuduğun âyet senden namaz istediğinde veya senden şöyle bir hayat programına geçmeni öğütlediğinde hemen onunla ilgi kurmandır, değilse onun adına okuma denmeyecektir.

Bakın gerçek okumayı anlatırken bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Bir topluluk Allah'ın evlerinden birinde toplanır ve Allah'ın kitabını okurlarsa ve de o okuduklarını kendi aralarında ders haline getirirlerse..."

Demek ki okunacak olan Kur'andır, Sünnettir, vahiydir. Ama unutmayalım ki bizden istenen sadece mücerret okuma değildir. Okunanlar ders haline getirilecek, anlama ve yaşama kavgası içine girilecektir. Biz sadece Kur'an'ı okuyoruz ama onu kendi aramızda ders haline getirmiyoruz. Okuyoruz ama okuduğumuz âyetlerin ne anlama geldiğini, bizden nasıl bir hayat istediğini anlamaya yanaşmadan oku-yoruz. Okuyoruz ama okuduğumuz âyetlerle hayatımızı düzenleme kavgası vermiyoruz. Buna da okuma denmez zaten.

Demek ki anlamadan okumayacağız kitabı. İslâm'ın kastettiği okumakta unutmayalım ki dil, akıl ve kalp müşterektir. Bu üçünün birlikte gerçekleştirmedikleri bir okumaya gerçek mânâda bir okuma de-nemez. Hakiki bir okumada dil okur, akıl tercüme eder, kalp de ibret alıp tavır belirler. Demek ki dilin görevi telaffuzdur. Dilin görevi tertil ile harflere hakkını vererek telaffuz etmektir. Aklın görevi de dilin okuduğu âyetlerin mânâlarını ve tefsirini yapmak, tercüme etmektir. Kalbin görevi ise okunan bu âyetlerin etkisi altında kalarak tavır belirlemek ve kendisine çeki düzen vermektir. Yani akıl okunan âyetlerin anlamını kavramaya çalışmıyor, kalp de okunan âyetlerin ortaya koyduğu mânâlar istikâmetinde bir tavır alıp etkilenmiyorsa sadece dilin hareket

etmesinin hiçbir mânâsı yoktur, bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım.

Çünkü Kur'an'ın okunmasından maksat tedebbürdür. Yani düşünerek onun ne dediğini anlamaya çalışmak ve hayatı onunla düzenlemektir. Hz. Ali efendimiz buyurur ki:

"Anlamayarak yapılan ibadette ve düşünülmeden gerçekleştirilen kıraatte hayır yoktur."

Zaten Allah'ın Resûlü bir hadislerinde kişinin okuduğu şeyle kalbinin irtibatının kesildiği ve okuduğu âyetlerden başka şeyler düşünmeye ve dikkati başka taraflara dağılmaya başladığı andan itibaren onun okumaya devamını menetmektedir. Çünkü bu bir roman, bir hikâye, alelâde bir insan sözü değil ki böyle bir durumda insan onunla ilişkisini sürdürebilsin.

Selef âlimlerimizin hepsi böyle düşünür böyle inanırdı. Bakın Süleyman Ed-Dârâni:

"Anlamadığım ve kalp huzuruyla okumadığım âyetlerden sevap alacağımı ummuyorum. Ben bir âyeti okurum, sonra dört-beş gece onunla meşgul olurum ve onu iyice anlamadan başka bir âyete geçmem." der.

Yine selef âlimlerimiz meselâ bir Bakara sûresini anlayabilmek için yıllarca üzerinde düşünmüşlerdir. Meselâ bir hatmi otuz senede bitirenler vardır.

Mâlik Bin Dinar der ki:

"Ey Kur'an okuyucuları! Ey ehli Kur'an olanlar! Okuduğunuz Kur'an sizin kalplerinize ne ekti ona bir bakın. Nasıl ki yağmur arzın baharı ise, okuduğunuz Kuran da mü'minin kalbinin baharıdır."

Katâde de der ki:

"Kur'an ile oturup kalkan ya kâr eder, ya da zarar eder."

Demek ki Allah adına, Allah namına okuyacağız. Allah'tan gelenleri Allah'ın rızasına, yani kulluğa götürücü olarak okuyacağız. Bir başka ifâdeyle başında besmele çekebileceğimiz şeyleri okuyacağız. Allah'tan geleni

okuyacağız, okuyacağımız şeyin başında besmele çekeceğiz. Yani Allah adına, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu icra adına okuyacağız.

Öyleyse Okuma = Okuma + Başkasına anlatma + Uygulama, yani okunanı yaşama, okunanla hayatı düzenleme + Samimiyettir diyebiliriz.

Nitekim Allah'ın Resûlü kendisine gelen bir vahyi önce kendisi okur, kendisi öğrenirdi, eksiksiz olarak onu hayatında uygular, sonra da hiç beklemeden ve en küçük bir parçasını bile gizlemeden onu insanlara aktarırdı. Bu konuda da hasbî davranırdı. Onun kutlu yolunun yolcuları olarak bizler de böyle olacağız inşallah.

Evet Rabtan geleni Rab adına, Rab rızası için, Rabbin rızasına götürücü olarak okuyacağız, okuduklarımızı başkalarına okuyacak, başkalarına anlatacak, sonra da hayatımızı bu okuduklarımızla düzenleme kavgası içine gireceğiz. Yani okuduklarımızı hayatımızda uygulama kavgası içine gireceğiz. Bunlar olmadıktan sonra okumanın hiçbir anlamı yoktur. Okuyalım, okuyalım da, uygulamaya konmayacaksa, amele dönüşmeyecekse ne işe yarar bu okuma? Okuyalım, okuyalım da, birilerine anlatmayacaksak, bu okuduklarımızla birilerini diriltme kavgası vermeyeceksek ne kıymeti kalır bu okumanın? Yani hasbî olmayacaksak bu okumada, amel endişemiz olmayacaksa neye yarar bu okuma?

Evet ***"Oku!"*** denince bir Müslüman'a işte bunlar deniyor. Bunun içinde bunların hepsi var. Okuyacak kişi başkalarına anlatacak, uygulayacak ve bu konuda da hasbi olacak. Çünkü biz biliyoruz ki bu âyetin ilk muhatabı olan Rasulullah'a gelen her bir vahyi Resûl-i Ekrem önce kendisi okudu, öğrendi, sonra hiç beklemeden, zerre kadar bir parçasını bile gizlemeden hemen onu insanlara anlattı, kendisi uyguladı, başkalarına uygulattı ve samimi oldu bu konuda.

Demek ki Allah'tan gelmeyenler ve Allah'a götürmeyenler bu okumanın dışındadır. Hele hele temeli materyalizme dayalı olan ve Allahsızlığa götüren bilgiler, bugünkü bizim zilli eğitimin önerdiği vahiy kaçkını bilgiler hiç okuma değildir...

Deyince Rabbimiz, iş anlaşıldı. Neyin okunacağı, nasıl ve ne adına okunacağı açıklığa kavuşmuş oldu. Böylece başka Rablerden bilgilenmenin,

başka Rabler adına okumanın işi bitti. İşte burada Ra-sulullah'la toplumunun arası açıldı. Zira herkes okuyordu ama bu okumalarına okuma denmeyecekti. TV'nin 8-10 kanalını okuyanlar artık biz de okuyoruz diyemeyeceklerdi. Kulluk dışı bilgilerde yoğunlaşanlar artık biz de okuyoruz diyemeyeceklerdi. Okuma denince işte bu anlaşılacaktı ve bundan dolayı Rasulullah okuma bilmiyordu da bu âyet gelince okur-yazar oluverdi. Yani vahyi bilmiyordu, Allah'tan geleni, Allah'a götürücü olanı bilmiyordu Allah'ın Resûlü de bu âyetle artık bilir oldu. Oku! dedi Allah ona ve tekvinî bir bilgiyle, bir iradeyle okur oldu Allah'ın Resûlü. Demek ki vahyi bilmeyen okur-yazar değildir. Vahyi bilmeyen, Kitap ve Sünnetten haberdar olmayan kişi, profesör olsa da, ciltlerce kitaplar yazmış olsa da cahildir. Allah'ın Resûlü vahiyle okur olurken ötekilerle de böylece arasında kavga başlamış oldu.

"Yaratan Rabbinin adına oku ki, O Allah insanı bir alakadan, pıhtılaşmış bir kandan yaratmıştır."

Burada insanın zikri tekrim içindir, insanı şereflendirmek içindir. Zira Allah sadece insanın hâlikı değil tüm varlıkların hâlikıdır. Ama dikkat ederseniz burada sadece insanın yaratıcılığından söz edilmektedir. Bu insanın şerefini anlattığı gibi, bir de bilhassa bu âyette emredilen Ì~«I²5! ***"Oku"*** emrinin muhatabının insan olduğunu ortaya koyar. Bu emrin muhatabı insandır.

Vahyin ilk bölümünde, Kur'an'ın ilk gelen âyetinde insanın "Alak'tan" yani bir kan pıhtısından yaratıldığı gündeme gelmektedir. Alâk, kan pıhtısı demektir. Daha sonra gelecek 39. sûrede ancak insanın topraktan yaratıldığı bildirilecektir. Bunun ikisi de doğrudur. Yani insan hem bir kan pıhtısından hem de topraktan yaratılmıştır. Ama insanın topraktan yaratılması konusu gaybî bir konudur. Herkesin bilmediği bir konudur. Eğer Rabbimiz insanların henüz vahiyle yeni tanıştıkları bu ilk dönemlerde böyle gaybî bir konuyu, yani insanların topraktan yaratıldıklarını gündeme getirseydi, belki de o günün Mekkelileri ortalığı velveleye verebileceklerdi. Onun içindir ki her ikisi de doğru olmakla birlikte Rabbimiz ilk vahiyle kimsenin inkar edemeyeceği bir şeyle karşılarına çıkarıyordu konuyu. Güneş gibi, ay gibi açık ve net, kimsenin itiraz edemeyeceği, insanların reddedemeyecekleri bir yönüyle insanın yaratılışını gündeme getiriyor ve ötekisini insanların îmanlarının, teslimiyetlerinin kökleşeceği bir döneme erteliyordu.

Herkes biliyor ki insan ana rahmine atılmış bir damla sudan meydana

gelmektedir. Bunu kimse reddedemez. Ama ötekisi ancak gayba inanan bir kimsenin kabullenebileceği bir şeydi ve bundan bahis henüz erkendi.

Evet, Allah insanı bir kandan yaratmıştır. Bunun zikri bize şunu hatırlatır: Allah karşısında bilgi iddiasında bulunanlar, Allah karşısında güç iddiasında bulunarak Allah'a kafa tutmaya kalkışanlar şu gerçeği hiçbir zaman unutmamalıdır. Sen ki basit bir varlıktın, hiçbir şey bilmiyordun, akılsız, idraksiz, elsiz, ayaksız bir damla su idin. Ana rahmine atılmış bir damla kan. Bu durumdayken seni orada koruyan, seni yaratan, sana seni tanıtan, sana çevreni tanıtan, sana şuur ve bilgi veren, Allah'ı tanıma imkânı veren, seni adam eden, Rabbini ve Rabbinden gelen bilgilerle bilgilenmeyi bırakıp ta başkalarının bilgilerini bilgi mi kabul ediyorsun? Düşünsene basit bir kan pıhtısının gücü ne ki? Bir damla basit kan parçasının gücü, değeri ne olabilir ki? Anlama gücü yok, düşünme gücü yok, söz söyleme gücü yok... Böyle bir varlığa Allah kendi bilgisini nasip ediyor. Böyle basit bir varlığı muhatap kabul edip Allah ona kendi bilgisini ulaştırıyor. Bu ne müthiş bir şeydir! Bu ne muazzam bir lütuftur!

İşte Rabbinden gelen bu bilgilerle insan kendisini, dünyayı, çevresini, kulluğu tanıyor. Bu bilgi sayesinde insan ne olduğunu, nereden geldiğini, ne için geldiğini, nereye gideceğini, yaşadığı bu hayatın sonunda başına nelerin geleceğini biliyor. Bu bilgilerle Allah'ı tanıyor, Allah'a kulluğunu tanıyor. Öyle değil mi? Allah bu kan parçasını yaratmasaydı, kendisine vahyini göndermeseydi, kendi bilgisiyle insanı bilgilendirmeseydi bu zavallı kan pıhtısı, bu zavallı insan nereden bilebilecekti bu kadar bilgiyi? Nereden bilebilecekti Allah'ı? Nereden bilebilecekti cenneti, cehennemi, dünyayı, âhireti, kulluğu, hesabı, kitabı?

Allah bilgisiyle bilgilenmeyenlere, vahiyden nasibi olmayanlara bakıyoruz, hiçbir şey bilmiyorlar. Sadece yiyip içen, gezip dolaşan, basit varlıklar olarak gelip geçiyorlar. Hiçbir şeyden haberleri olmayan hayvanlar gibi geberip gidiyorlar. Dünya üniversitelerine bakın. Orada okuduklarının, okuttuklarının konusu ne? İnsan. Peki ne biliyorlar insanla alâkalı? Ne anlatıyorlar insanla alâkalı? Sadece bedenle ilgileniyorlar, insanın organizmasıyla ilgileniyorlar. İnsanın ruhunu reddederek, mânâsını görmezden gelerek onu sadece maddeden ibaret zannediyorlar. Peki bedenle ilgili bildikleri ne kadar? Sadece yüzde elli bilgileri var. Halbuki insan bedeninin yarısı ruhtur, ama bundan haberleri bile yoktur.

Bundan sonra bir ***“Oku”*** emri daha geliyordu:

“Oku! Rabbin en büyük kerem sahibidir.”

Rabbin en büyük ikram sahibidir.

Dikkat ederseniz Rabbimiz önce bir oku dedi, sonra şimdi bir daha oku dedi. Bu ikincisi te’kiddir. Yani oku, bir daha oku, tekrar tekrar oku, sürekli oku demektir.

Ya da birinci oku emri kendin oku, kendine oku, kendin için oku demektir. Bu ikincisi de başkalarına oku demektir. Kendine okuduğunu, kendine duyurduğunu bir de başkalarına oku, başkalarına duyur demektir.

Veya birinci ***“İkra”*** metluv âyetleri okuma, ikincisi de meş-hud âyetleri okuma emridir. Biliyoruz ki birisi metluv, yani okunan, kulağa hitap eden işitsel âyetler, yani şu elimizdeki kitabın âyetleri, ötekisi de meşhûd, müşahede edilen âyetlerdir. İşte birinci emir şu kitabın âyetlerini okuma emridir, ikincisi de öteki âyetleri okuma emridir.

“Oku! Rabbin ikram sahibidir.”

Oku, Rabbin Kerimdir, Rabbin kerem sahibidir. Rabbin ikram sahibidir. Çok büyük ikramlarda bulundu Rabbin sana karşı. Tüm ikramlar O’ndandır. İşte en büyük ikramlarından birisi:

“O kalemle yazmayı öğretti. İnsana bilmediğini bilmediği şeyleri öğretti.”

Kalemle yazmayı öğretti Rabbimiz. Bu, Rabbimizin kullarına lütfettiği beyân gücünün yanında, kalemle yazma lütfuydu. Rahmân sûresinde de Rabbimiz insana beyân gücünü verdiğini şöyle anlatıyordu:

“Rahmân olan Allah Kur’an’ı öğretti, insanı yarattı ve ona beyanı öğretti.”
(Rahmân: 12)

Beyân, mânâ nakli demektir. Yani insanın karşısındakine duyurmak

istediklerinin naklidir. İnsanın karşısındakine beyan imkânı verilmiştir ki bu yeryüzünde Allah'ın varlığına en büyük delildir. Bundan daha büyük bir mûcize olamaz. Zaman ve mekân birlikteliği içinde bizim karşımızdakine mânâ nakletme imkânımız vardır. İşte bakın Kerîm olan Rabbimiz keremi gereği bir ihsan olarak kalemle yazmayı öğrettiğini anlatır:

"O kalemle yazmayı öğretmiştir."

Kalemle bu mânânın intikalinin zaman ve mekân ötesine taşırılmasını öğretti Allah. Yeryüzünde bunu becerebilen ikinci bir varlık yoktur. Ne büyük bir lütuf, ne büyük bir şeref değil mi? Ama o nis-pette de sorumluluğu büyük bir şeref tabii.

Suhuflar ve tüm kitaplar bize kalem vasıtasıyla ulaşmıştır. Bilgilenme âmili kalemdir. Öyleyse bu Rabbimizin bize en büyük nîmetlerinden birisidir. Çünkü biz insanlar için en büyük nîmet vahiy nîmetidir, kitap nîmetidir. Eğer kalem vasıtasıyla, kitap vasıtasıyla bizlere vahiy ulaşmasaydı, dünyadaki hiçbir nîmetten istifâde etme imkânımız olmayacaktı.

Kalemle yazmayı ve de insana bilmediklerini öğreten Allah'tır. Bilgi Allah'tandır, bilginin kaynağı Allah'tır. Allah bize bilgisini açmasaydı, bizi muhatap kabul edip kendi bilgisini bize aktarmasaydı, bizler şu anda bildiklerimizi nereden bilebilecektik?

Şu dünyadan Allah bilgisini, Peygamber vasıtasıyla bize ulaşmış vahiy bilgisini söküp çıkarsanız ne kalır geriye, hiç düşündünüz mü? Eğer yeryüzünden vahiy bilgisini söküp alsalar geriye iki şey kalır: Kan dökücülük ve ifsat. Meleklerin de ifâdesiyle insan bu iki özellikten Allah bilgisi sayesinde kurtulmuş ve insan olabilmiştir. İnsanı insan yapan, insanı yeryüzünde halîfe yapan işte bu Allah bilgisidir. Hattâ şu anda dünyada bilinen tüm sanatlar, batı dünyasındaki mühendislik, tıp gibi bilgilerin tamamı Peygamber bilgisine dayanmaktadır. Tüm sanatlar Peygamber eliyle talim buyurulmuştur. İnsan oğlu mezar kazmasını bile bilmiyordu da mezar kazıp ölüleri defnetme sanatını Allah öğretmiştir.

Esasen ilmin yolu, ilim elde etmenin kaynağı üçtür. Yani şu anda biz ilmi üç yoldan, üç kaynaktan öğreniriz:

1. Vahiy. Başka hiçbir kaynaktan elde etme imkânı olmadan direk Allah'tan Peygamberleri aracılığıyla öğrendiğimiz bilgiler. Vahye dayanan, kitaplardan elde ettiğimiz bilgiler. Allah'ın zâtını, sıfatlarını, meleği, cini, şeytanı, kulluğu, namazı, orucu, îmanı, küfrü, cenneti, cehennemi, hayatı, ölümü, hayatın ve ölümün mânâsını, âhireti, haş-r'i, neşri, oradaki hesabı, kitabı biz nereden öğrendik? Vahiy olmasay-dı, vahiy vasıtasıyla Rabbimiz bu bilgilerini bize ulaştırmasaydı biz bütün bu bildiklerimizi nereden bilebilirdik?

2. Akıl. Akıl yoluyla ulaştığımız bilgiler.

3. Duyu organları. Duyu organlarımız aracılığıyla elde ettiğimiz bilgiler.

Bilgi kaynağımız olan bu üç vasıtanın üçü de Allah'tandır. Vahiy zaten direk Allah'tandır. Peki akıl kimden? Bu akıllarımızı nereden bulduk biz? Kim verdi onu bize? Kendimiz mi bulduk? Kendimiz mi imal ettik onu? Hayır hayır, o da Allah'ın bize bir lütfudur. Akıl dediğimiz ve kendisiyle kimi bilgilere ulaştığımız şey bizim kendi kendimize elde ettiğimiz, kendi kendimize ulaştığımız, kazandığımız bir şey değildir. Onu da bize veren Allah'tan başkası değildir. Kaldı ki eğer Allah'ın vahyi olmasa tek başına akıl da bir şeye yaramaz.

Duyu organlarımız da Allah'tandır. Onları bize veren de Rab-bimizdir. Kaldı ki zaten aynen akıl gibi duyu organları da vahiysiz bir işe yaramamaktadır. Çünkü biz biliyoruz ki duyu organları mevcut yasalardan hareket ederek bir bilgiye ulaşabilirler. Yani duyularımızın hareket noktaları, istinatları mevcut yasalardır. Cenab-ı Hakk'ın yeryüzüne koyduğu, soğuk, sıcak, yağmur, kar, fizik, kimya yasalarıyla hareket eder duyular. Meselâ su yüz derecede kaynar, şu derece soğukta donar. Güneş ısı ve ışık verir, uçak şöyle kalkar, gemiyi su şöyle kaldırır, yukarıdan atılan bir cisim yerçekimi kuvvetiyle şöyle düşer, ateş yakar, hava, sesi titreşimler halinde iletir gibi Rabbimizin yeryüzünde koyduğu bir kısım yasalar vardır. İşte bize yine Allah tarafından verilmiş olan duyu organlarımızın hareket noktaları bu mevcut yasalardır. Rabbimiz bir anda kendi koyduğu bu yasaları değiştiriverse duyuların verileri beş para etmez.

Meselâ ateşe verilen yakma fonksiyonu alınıverse, İbrahim'i onunla yakmak isteyen Nemrut'un duyuları bir anda dumura uğrayıverir. Veya Allah bir anda güneşten ateş yağdırıverse şu anki duyularımızın verileri altüst olur. Suya koyduğu kaldırma yasasını bir anda değiştiriverse Rabbimiz, Firavunlar boğulur gider. Meselâ yazın kavurucu sıcağında bir anda olağan yasasını bozarak gökten

kar boşandırıverse Allah, veya içtiğimiz su bir anda ateş oluverse duyularımızın önceki bilgileri boşa çıkacaktır. Yani unutmayalım ki duyularımızı da, o duyularımızın hareket noktaları olan bu yasaları da koyan Allah'tır. Onlarla elde ettiğimiz bilgiler de Allah'tandır.

Bunların dışında ne kaldı? O halde tüm bilgiler Allah'tandır. İnsana bilmediklerini öğreten Allah'tır ve en sonunda tıpkı melekler gibi bizler de şunu demek zorundayız:

"Ya Rabbi! Seni tesbih ve tenzih ederiz! Sen mükemmelsin! Eksiğin yoktur senin! Bizim bilgimiz yok, ancak senin öğrettiğin vardır. Muhakkak ki her şeyi bilen hakim ancak sensin!"
(Bakara 32)

Muhakkak ki sen en bilensin, en yerli yerince bilensin! Tam bilensin! Bilgisi tam olansın! Bilgisi değişmeyensin! A!! Bunu ben mi yaptım? Eyvah! Halbuki ben bunu şöyle yapacaktım! demeyensin, yaptığından pişman olmayan, yaptığından geri dönmeyensin.

Bu cümle temelde bizim de dememiz gereken bir sözdür. Bizde ilim yok ya Rabbi! Ancak senin bildirdiğin kadarını biliriz! Melekler vasıtasıyla Rabbimizin bize sunduğu bu kulluk bilincini, Rabbimiz karşısında bu acziyet şuurunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Her yerde ve her zaman biz bilmeyiz, sen bilirsin ya Rabbi! demeyi unutmamalıyız. Öyle değil mi? Allah bu bilgileri bize öğretmeseydi biz nereden bilebilirdik? Allah peygamberler göndermeseydi, o peygamberler vasıtasıyla bize kendi bilgisinden aktarmasaydı nereden bilebilirdik bu bilgileri?

İşte Hira'da sûrenin başında da ifâde ettiğim gibi bu beş âyet gelir. Rasulullah Efendimize gelen vahyin ilk bölümü işte bu âyetlerdir. Ondan sonra bir süre vahiy kesilir. Bu sürenin uzunluğu konusunda 3 günden 3 yıla kadar rivâyetler vardır.

Gördüğümüz gibi bu ilk mesajıyla Alak sûresinin ilk âyetlerinde Allah, Resûlüne okuma amelini gerçekleştirme emrini verir. Ama ilk gelen bu âyetlerde neyin okunacağı, nasıl okunacağı, niçin okunacağı, ne zaman okunacağına dair açık ve kesin bir bilgi yoktu. Bundan sonra gelen iki sûrede görüyoruz bunu.

Bundan sonra gelen iki sûreyle, iki sûrenin, Müddessir ve Müzzemmil sûrelerinin ilk âyetleriyle nübüvvet risâlete dönüşecek ve bu risâlet artık Rasulullah Efendimizin ömrünün sonuna kadar devam edecekti. Alak sûresinin bu ilk âyetleri hayatın başlangıcıydı ama tamamı değildi. İlk gelen bu âyetlerle yeryüzünde vahye dayalı, Allah'ın istediği bir hayatı başlatıyordu ama bununla bitmeyecek ve âyet âyet, sûre sûre 23 yıl inmeye devam edecek olan diğer âyetlerle hayat devam edecekti. Bu hayatbahş olan âyetler, yerde en büyük ve yegâne örnek olan Rasulullah'ı yetiştirecek, terbiye edecek, o da tüm insanlığı bunlarla terbiye edecekti.

Bundan sonra inen iki sûrenin ilk âyetleri, Müzzemmil ve Müd-dessir sûrelerinin ilk âyetleri, Rasulullah'ın ömrünün sonuna kadar pratikte uyguladığı metodu anlatır.

Cabir bin Abdillah'dan gelen bir rivâyette nübüvvetin Alak'la, risâletin de Müzzemmil ve Müddessir'le başladığı anlatılır. Yani Alak sûresinin bu ilk âyetlerinin gelişiyle Nebî olan Allah'ın Resûlü, ondan sonra gelen bu iki sûrenin âyetleriyle de Resul oluyordu. Alâk'la Nebî olup buna kendisi îman eden Rasulullah'ın, artık Müddessir ve Müz-zemmil'le de bunu dışa taşıması, taşırması gerekecekti. Gerçi Nübüvvet ve Risâlete farklı tanımlar getirenler var. Hira'da bu ilk vahyi telâkkî ile Rasulullah'ın Nübüvveti gerçekleşiyordu. Vahyi aktarma görevi, yani Risâlet görevi de Müzzemmil ve Müddessir'le gerçekleşti diyoruz.

Alak sûresinin ilk âyetleri geldiğinde Allah'ın Resûlü bunun ne olduğunu pek bilemedi, anlayamadı. Gerçi Hz. Hatice'nin ve Varaka'nın sözleri onu epey rahatlattı, ama yine de iş vuzuha kavuşmuş değildi. Ama bu olaydan sonra bir süre vahyin gelmemesi onu sıkmaya başladı. Çok sıkıldı. Ne olmuştu acaba? Rabbi onu terk mi etmişti? Bir hata mı yapmıştı? Bütün bu duygularla sıkıntılı günler yaşamaya başlamıştı. Bir süre vahiy kesildi. Nihâyet bir gün Mekke dışında sıkıntı içinde dolaşırken semada bir ses işitti veya gördü. Kendi ifâdesiyle bir kürsinin üzerine oturmuş, ufku tamamıyla kaplamış 600 kanadıyla, heyet-i aslîyesiyle Cebrâil'i gördü. Muhteşem bir görüntüydü bu. Bu muhteşem manzara onu dehşete düşürdü. Evine geldi ve örtündü. Melek geldi ve:

> ***"Ey örtüye bürünen Muhammed! Kalk ve uyar."***
> (Müddessir 1,2)

Veya:

"Ey örtünüp bürünen Muhammed! Gecenin yarısında, istersen biraz sonra, istersen biraz önce bir müddet için kalk ve ağır ağır Kur'an oku."
(Müzzemmil 1,4)

âyetlerini vahyetti. Müddessir ya da Müzzemmil sûrelerinin ilk âyetleri geliyor ve artık Allah'ın Resûlüne kapsamlı bir görev veriliyordu veya görevinin sınırları çiziliyor ve artık âyetlerin, sûrelerin, vahiylerin ardı arkası kesilmiyordu.

Acaba bu ilk vahiy birimiyle ortaya konulan oku emrinden sonra gelen bu âyetlerin muhtevası neydi? Müzzemmil ve Müddessir sûrelerinin muhtevası neydi? Birinin önce diğerinin sonra olması konusunda bir tercih hakkımız yoktur. Zaten ikisinden de sorumluyuz.
Veya:

Ey bürünüp, sarılan peygamber! Ey sakinleşmek arzusuyla üstünü örten peygamber! Ey Alak'la Nebî olup, Nübüvvet yükünü sırtına alıp, şimdi de bunu dışa taşıması, taşırması gereken peygamber! Ya da ey Nübüvvet elbisesine bürünen peygamber!

"Ey örtünüp bürünen Muhammed! Gecenin yarısında, istersen biraz sonra, istersen biraz önce bir müddet için kalk ve ağır ağır Kur'an oku."

Evet ey peygamberim, gece ayağa kalk! Gece ayağa kalkıp kıyam et!

Müddessir'de de gündüz kıyam et deniyordu. Birinde gece kıyamı, öbüründe de gündüz kıyamı anlatılıyor. Gecede ve gündüzde dînin ikâmesinin ilk emriydi bu. Bir Müslüman hem gecede kıyamda olacak, hem de gündüzde. Gece kalk! emri alınıyor. Birazı müstesna. Gecenin yarısında, istersen biraz sonra, istersen biraz önce. Gecenin ilk üçte birinde, veyahut son üçte birinde, bir müddet kalk.

Müzzemmil'le gece kalkma emri veriliyordu. Bu emir Rasulul-lah'la beraber ashabının da uygulamak zorunda oldukları bir emirdi. Ta ki bu sûrenin sonunda gelen bu konudaki hafifletme âyeti gelinceye kadar. O zamana kadar Rasulullah Efendimiz de Sahâbe-i Kirâm efendilerimiz de her gece kalkıyorlardı. Çok sıkıntı çektiler, gecenin yarısını, üçte birini bilemediler. Emre göre hepsi

kalkmak zorundaydı. Her gece kalkıyorlar, ayaklarının altı şişinceye kadar kıyamda Kur'an okuyorlardı. O zamana kadar inen sûre de azdı, bu sûreleri okuyor-lardı.

Allah'ın Resûlüne bir gün annemiz yatağını seriyor ve: "Ey Allah'ın Resûlü, çok yoruldunuz, bîtap düştünüz, biraz yatıp dinlenseniz olmaz mı?" deyince, Allah'ın Resûlü buyuruyordu ki: "Artık yatmanın zamanı geçti ey Hatice!" Ve bir ömür boyu her gece kalkıyor, ağzını misvaklıyor, gökyüzüne bakıyor, zamanı tespit etmeye çalışıyor, namaz kılıyor, namazının kıyamında o ana kadar kendisine inen âyetleri okuyor, okuyordu... Namazda okuma çok önemlidir, öğrendiğimiz sûreleri namazda okumalıyız. Çünkü namazın kıyamının hedefi, kıraati gerçekleştirmektir. Çünkü namaz Allah'tan mesaj alma ve alınan bu mesajla hayatı düzenleme makamıdır. Öyleyse namazlarımızda düşüne düşüne, yavaş yavaş, anlayarak Kur'an okumalıyız. Çünkü Allah öyle diyordu:

"Ağır ağır Kur'an oku!"

Yavaş yavaş, tertil ile, mânâya nüfuz ederek, düşüne düşüne Kur'an oku. Tedebbürle, tefekkürle oku. Ne denildiğini, ne istendiğini anlayarak oku. Anlamak üzere, yapmak ve yaşamak üzere oku. Allah'ın dediklerini hayata hakim kılmak üzere oku. Ben hayatımı düzenlemek için buna muhtacım, bunsuz yaşayamam, bunsuz hayatıma çeki düzen veremem, ben sadece buna muhtacım, bundan başkalarına ihtiyacım yok diyerek oku. Yani çaresizlikten kıvranarak, çareyi bunda bilerek oku. Başka çarem yok, ben bunsuz yol bulamam diyerek oku.

Demek ki emredilen, gece kıyamı ve Kur'an'ın tertil üzere okunması. Bilerek, mânâsını anlayarak, tertil üzere okunması, yavaş yavaş okunması. Çünkü bundan sonra da sana önemli bir söz, önemli bir görev yükleyeceğiz diyecek Rabbimiz.

İşte bu âyet-i kerîmeyle buradaki oku emri açıklık kazanıyor. Neymiş mesele? Yani Alak'la emredilen okuma emrinin mahiyeti ney-miş? Demek ki gece Kur'an ağır ağır, anlamak ve yaşamak üzere okunacak. Demek ki Alak'taki okuma emri o anda okuma değil, ya da bir metin gösterilerek o anda okumasını istemek değil, bir ömür boyu Allah'ın istediği vahyi Allah'ın istediği biçimde okumakmış. Şimdikiler de böyledir. Şimdiki insanlar da okuyorlar ama Kur'an'ı

değil, Allah vahyini değil, şeytan vahiylerini, televizyon kanallarını okuyorlar ve gecenin son üçte birinde değil ilk üçte birinde okuyorlar. Aralarındaki fark budur.

Gece kıyamı hakkında Ayşe anamız der ki: “Gece bir süre uyuduktan sonra uyanmaktır.” Sahâbeden bazıları bu konuda değişik kanaatler irad etmişlerdir.

Kimin gece hayatı Rabbinden değil de başkalarından bilgilenmeyle geçiyorsa, kimin gece hayatı Rabbin vahyiyle bilgilenmeyle değil de şeytan vahiylerinden beslenmeyle geçiyorsa, yahut da uykuyla geçmişse o mutlaka mağlup olacaktır. Çünkü şeytanlar izinsizdir, izinleri kaldırmış insanları sapıtmaya çalışmaktadırlar. Sürekli savaş halindedir insanla. Ona karşı dimdik durabilmenin yolu işte budur. Her gece kalkıp Allah’ın istediği biçimde Allah vahyiyle beraberlik kurmak ve gündüz de bunun hayata geçirilme kavgasını vermek. Her gece düşmanlarıyla mücâdelesi ve onlara karşı galip gelebilmesi için Allah’la istişare etmeyen, Allah’tan güç alışverişinde bulunmayan, güç kaynağıyla irtibata geçemeyen kişi mutlaka düşmanlarına karşı mağlup olacaktır. Allah her gece şöyle yap! böyle yapma! diyecek ve adam bunlarla ayakta durabilecektir.

Müzzemmil’deki bu gece kıyamı ve Kur’an’la beraberlik emri Müddessir’de de gündüz kıyamına dönüşüyor.

“Ey Müddessir olan, kalk Rabbinin adına insanları uyar! Rabbini büyükle! Allah’ı ilân et!”

İşte bu da gündüz kıyamı. Müddessir sûresinin bu ilk âyetleri gelince Rasulullah ***“Allahu Ekber”*** diyor. Hatice anamız da aynısını diyor, Rasulullah çok seviniyor. Çünkü risâletini gerçekleştirmiş ve ilk desteği bulmuştu kendisine.

İş daha da netleşiyordu. Demek ki bunu niye okuyacakmışız? Alak’taki bu oku emrinin hikmeti neymiş? Allah’tan gelen bu vahyi Allah’ın istediği biçimde Allah adına, Allah’a götürücü olarak okuyacak, böylece Allah’ın büyüklüğünü anlayıp, bunu insanlara hatırlatacak, insanlara ulaştıracak, hem kendimizi hem de çevremizi Müslümanlaştıracağız… Amacımız Allah’ın büyüklüğünü ilân ederek O’na kulluğu gerçekleştirmek, Allah’ın otoritesini ve hâkimiyetini gerçekleştirmektir. Yani gece okuduklarımızı gündüz ilân etmek zorundayız.

Okumak, Allah'ın büyüklüğünü anlamak ve ilân etmek adına olacaktır. Toplumda bu büyüklük anlayışı gerçekten çok bozuktur. Çocukların nazarında babalar büyük, kadınların nazarında kocalar, talebenin nazarında hoca, çırakların nazarında ustalar, tebaaya göre devlet büyük… Nükleer silahlara sahip olanlar, ekonomik güce sahip olanlar, futbolcular, artistler, şarkıcılar büyük. Falan zâtlar büyük, filanlar büyük, kısaca herkes büyük. Böyle bir dünyada kimin ne olduğu belli değil. Kimin küçük, kimin büyük olduğu birbirine karışmış.

İşte buna kesin bir çare bulan âyet der ki, hiç kimse büyük olamaz. Ancak büyük olan Allah'tır, kulların büyüklenme hakkı yoktur! Tabi kulların kullara değer verdiği, kulların kulları büyüklediği bir dünyada sadece Allah'ı büyüklemek, büyüklüğü Allah'a izafe insana izzet ve şeref kazandıracaktır.

Önemli olan hayatın tüm kademelerinde Allah'ın büyüklenmesidir. İşte peygamber bunu yapacaktı ve işte Peygamber yolunun yolcuları da bunu yapacaktır. Allah'ın büyüklüğü her yerde ilân edilip gösterilecek.

İşte bu tavır, peygamberi, toplumla karşı karşıya getirdi. "Pislerin hakim olduğu bir toplumda bu temizlik de nerden çıktı?" İçimizde büyüklerin hakim olduğu bir ortamda, herkesin büyüklendiği bir toplumda, büyükler ve efendiler saltanatının yaygınlaştırıldığı bir toplumda bu büyüklük küçüklük anlayışı da nerden çıktı?" dediler. Zira bugün büyükleyenler biliyorlardı ki yarın kendileri o makama geçecek ve yarın kendileri de büyükleneceklerdi. Onun için çırak ustasının büyüklenmesinden memnun. Neden? Çünkü yarın onun eline geçecek o imkân. Yani yarın o da usta olacak ve aynı imkân onun da eline geçe-cek, o da çıraklar tarafından büyütülecekti. Çocuk babanın büyütülmesinden razıydı, çünkü yarın kendisi de baba olacaktı. Memur, âmirin büyütülmesinden rahatsız değildi çünkü yarın kendisi de o konuma gelecekti.

Evet işte böyle insanların hakları olmadığı halde birbirlerini bü-yüttükleri, büyüklüğü birbirlerine izafe ettikleri bir ortamda Allah'ın emriyle peygamber diyecekti ki, Allah büyüktür, başka büyük yok.

"Nerden çıktı büyüklük? Nerden çıktı bu fedâkârlık? diyerek toplum birdenbire karşı tavır aldı. Ne diyorsun sen? Neden bahis ediyorsun sen? Gece şöyle keyfimiz iyiydi. Saat 12'ye kadar iyi kötü işte birinci, ikinci, üçüncü kanalları okuyorduk, kuşluk vaktine kadar da uyuyorduk, bazılarını büyük kabul

ediyor, vardır bir hikmeti diyerek onların dediklerine göre hayatımıza bir şekil verip yaşayıp gidiyorduk. Şimdi nerden çıktı bütün bunlar?" diyerek Peygambere karşı çıkıverdiler.

Bu karşı çıkanların başında alçak Ebu Cehil ve benzerleri gelmektedir. Çünkü bu çağrı Ebu Cehil, Ümeyye bin Halef, Nadir bin Haris gibi toplum karşısında kendilerini büyütmüş, topluma egemen olmuş kimseleri tedirgin ediyordu. Elbette tedirgin olanlar sadece bunlar değildi. Kâhinler, sihirbazlar, şairler, edipler, zenginler, para babaları, siyasiler her biri ayrı ayrı yerlerde, ayrı ayrı konumlarda ken-dilerini büyütüp, halkı küçültüp sömürü düzenlerini sürdürüyorlardı. Ama Hz. Adem'den bu yana Allah'ın gönderdiği elçilerin tamamı insanların Allah katında eşit olduklarını, kimsenin kimseye bir üstünlüğünün olamayacağını, sadece Allah'ın büyük olduğunu ilân edegel-mişlerdi. İşte bu Peygamberler halkasının sonunu teşkil eden son Peygamber de kendisine gelen ilk sûredeki bu okuma hedefinin mah-za Allah'ı büyüklemek ve toplumda büyük görülenlerin egemenliklerini ve sömürülerini kırmak olduğunu ortaya koyunca kavga başlamış oluyordu.

İşte Müddessir ve Müzzemmil sûrelerinin bu ilk âyetlerinin nüzûlünden sonra Alak sûresinin ikinci bölümündeki âyetler geliyordu. Bu bölümün ilk âyeti bakın şöyle:

"Hayır hayır, muhakkak ki insan azgınlık edip tâ-ğutlaşır. Çünkü o kendisini müstağni saymaktadır."

Kendisini müstağni görmektedir bu alçak insan da onun için bunu yapmaktadır. Halbuki dönüş Allah'adır. Bu âyet-i kerime Rasu-lullah efendimizin Kâbe'nin avlusunda namaz kılmaya başladığı ve Ebu Cehil'in de kendisini bundan menetmeye çalıştığı dönemi anlatır. Bu âyet sebebiyle Firavunla Ebu Cehil mukayese edilmiş, âyetin ifâdeleri doğrultusunda da Ebu Cehil'in Firavun'dan daha şedit bir alçak olduğu ispat edilmiştir. Bunların her ikisi de tâğuttur. Ama Ebu Cehil'in tâğutluğu Firavununkinden daha şiddetlidir. Bunu belirtmeden önce tâğutun ne demek olduğunu açıklayalım:

Tâğut, tağa, tuğyan haddi aşmak, sınırı çiğnemek demektir. Haddi aşan, sınırı çiğneyen her şey tâğuttur.

Tâğut kelimesinin şer'î mânâsı ise; Allah ve Resûlü'nün belirlediği

ölçülerin dışına çıkarak, Allah'ın belirlediği kanunların, yasaların dışında kanun koyarak insanları kendi kanunlarına uymaya zorlayan, insanları kendisine kulluğa zorlayan ve böylece haddini aşan kişidir.

Allah'a karşı isyan edip, azgınlaşıp, zorla veya gönül rızasıyla insanların kendisine ibadet ve itaat etmelerini isteyen gerek şeytan, gerek insan, gerek put, gerek müessese ve kurumların hepsi tâğut-tur. Kanunları, görüşleri, hükümleri Allah kanunlarının önüne geçirilen her varlık tâğuttur. Arzu ve istekleri putlaştırılıp insanların ona boyun bükmeleri istenilen her varlık, Firavun, Nemrut gibi tâğuttur. İnsanları Allah yolundan uzaklaştırmak isteyen, insanları Allah dinini öğrenmekten meneden, yani din eğitimini yasaklayan her program, her sistem tâğuttur. Allah'ın insan hayatı için belirlediği kulluk yasalarından habersiz olarak, Kitap ve Sünnete müracaat etmeyerek kendi hayatını belirlemeye kalkışan, kendi kendine bir hayat programı belirleyen herkes tâğuttur.

Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan, "Allah bilirse biz de biliriz! Bizim de bilgimiz var! Bizim de aklımız var! Bizim de keyfimiz var! Biz de biliriz kılık-kıyafetin nasıl olacağını! Biz de biliriz eğitimin nasıl olacağını! Biz de biliriz nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı! Biz de biliriz nasıl bir hukuk yapacağımızı, biz de biliriz nasıl bir hayat programı belirleyeceğimizi!" diyerek Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan her insan tâğuttur. "Sen öyle diyorsan biz de böyle diyoruz! Sen kılık-kıyafetiniz şöyle olsun diyorsan biz de böyle olacak diyoruz! Sen mirasınız şöyle olsun diyorsan biz de böyle olmalı diyoruz!" diyerek Allah karşısında bilgi iddiasında bulunan herkes tâğuttur.

Ya da Allah karşısında güç iddiasında bulunanlar da tâğuttur. "Allah varsa biz de varız! Allah'ın gücü varsa bizim de gücümüz var! Allah'ın cehennemi varsa bizim de kodeslerimiz var! Allah'ın melekleri varsa bizim de silahlılarımız var! Biz de asar keseriz! Biz istedik mi asarız! Biz istedik mi keseriz! Biz istedik mi açarız! Biz istedik mi kestiririz!" diyerek Allah karşısında güç ve kuvvet iddiasında bulunanlar da tâğuttur.

Allah'a ve Allah'ın emirlerine isyan edip kendi kendine uyup, kendi hevâsını, kendi düşüncesini ve aklını putlaştırıp kendi kendisini mabûd yapmış kişi de tâğuttur.

"Kendi hevâ ve hevesini İlâh edineni görmedin mi?...."

(Câsiye: 23)

Kendi hevâsını, havasını putlaştırıp arzuları ve keyifleri istikâmetinde bir hayat yaşayarak Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün Sünnetine karşı müstağnî davranan, ihtiyaçsız ve eyvallahsız davranan kişi de tâğuttur. Parasına, malına, makamına, çevresine, kredisine güvenerek kendi kendine yeteceğine zanneden, "ben bana yeterim! Benim malım, mülküm, makamım, koltuğum, çevrem, kredim var. Benim hiç kimseye ve hiçbir şeye ihtiyacım yoktur! Kitaba da, Sünnete de, dine de, diyânete de ihtiyacım yoktur! Ben kazanmayı bilirim! Ben kazanacak ve harcanacak yerleri bilirim! Ben hangi mesleği seçeceğimi bilirim! Ben ev tefrişini bilirim! Çocuklarımı nasıl eğiteceğimi pekâla bilirim! Ben hayatımı nasıl yaşayacağımı bilirim! Başka hiçbir şeye ihtiyacım yoktur! Ne Kitaba ne de Sünnete ihtiyacım yoktur" diyerek ken-disini putlaştıran insan da tâğuttur.

Bakın burada Rabbimiz Ebu Cehil'in tâğutlaştığını anlatıyor. Nâziât sûresinde de Firavun'un tâğutlaştığı anlatılıyordu. Oradaki âyet de şöyleydi: Rabbimiz, elçisi Hz. Mûsâ'yı Firavun'a gönderirken şöyle buyuruyordu:

"Ey Mûsâ! Firavuna git; doğrusu o azmıştır."
(Nâziât 17)

Dikkat ederseniz bu âyet-i kerimede Firavun'un tâğutluğunu anlatırken Rabbimizin kullandığı ifâdeyle Alak sûresinin bu âyetinde Ebu Cehilin tâğutluğuyla alâkalı kullandığı ifâde farklıdır.

Birincisinde sadece ***"İnne"*** te'kid edatı kullanılırken, ikincisinde hem ***"Kellâ"*** te'kid edatı, hem ***"İnne"*** te'kid edatı, hem de ***"leyatğa"***daki ***"Lam"*** te'kidleri kullanılmıştır. Hem de birincisinde geçmiş zaman ifâdesi kullanılırken, bu berikisinde ise şimdiki zaman ifâdesi, yani devamlılık ifâdesi kullanılıyor. Bundan da anlaşılıyor ki, Ebu Cehil, Firavun'dan daha şedit bir tâğuttu.

Allah diyor ki, hayır hayır bu gidişat farklı. Bu gidişat bozuktur. İnsan tuğyan ediyor. Nankör insan azgınlık yapıyor. Bu âciz, bu bir damla kandan meydana gelmiş insan aczini unutuyor, basitliğini unutuyor, kendisini kimin var ettiğini, varlığını kime borçlu olduğunu ve elindekileri kendisine kimin verdiğini unutuyor da müstağnî davranıyor. Kendi kendine yeteceğini zannediyor. Ben bana yeterim! Benim bilgim bana yeter! Ben kazanmayı bilirim! Ben ev tefrişini anlarım! Ben oğluma nasıl bir eğitim vereceğimi pekâlâ bilirim! Ben nasıl bir

hayat yaşayacağımı bilirim! Ben nereden kazanıp nerelerde harcayacağımı, nasıl giyineceğimi, nasıl bir hukuk yapacağımı, neleri yiyip neleri içeceğimi, nasıl bir siyasal yapılanmadan yana olacağımı bilirim! Benim aklım var, bilgim var, keyfim var, benim ne Allah'ın Kitabına ne de Peygamberin uygulamalarına ihtiyacım yoktur! diyen Ebu Cehil ve Kıyâmete kadar onun yolunun yolcusu kâfirler, acizliklerini, basitliklerini unuturlar da Allah'a karşı, Allah'ın dinine ve Allah'ın elçisine karşı müstağnî davranırlar, müstekbir davranırlar. Hep aynı kategoridedir bunlar. Kendi kendilerine yeteceklerini zannederler. Kendi bilgilerini, kendi anlayışlarını, kendi yasalarını Allah'ınkinden üstün görürler.

Ben de bilirim! Biz de biliriz kazanmayı harcamayı! Ben de bilirim kılık-kıyafetin nasıl olacağını! Benim de zevkim var! Ben de bilirim karımı, kızımı nasıl giydireceğimi! Ben de bilirim çocuklarımı nerelerde ve nasıl eğiteceğimi! Ben de bilirim ev tefrişini, sofranın tanzimini, soframda nelerin bulunması gerektiğini! Ben de bilirim nasıl bir hayat yaşamam gerektiğini! Bütün bu konularda benim ne Allah'ın kitabına, ne de Resûlü'nün Sünnetine zerre kadar ihtiyacım yoktur! diyerek kendilerini müstağni gören, kendilerini putlaştıran, Allah'a, Allah'ın Kitabına ve Resûlü'nün Sünnetine müracaat etmeden bir hayat yaşayan insanların tümü tâğuttur ve Kıyâmete kadar bunların hepsi aynı kategoridedir.

Allah diyor ki, siz bilirsiniz. İsterseniz öyle yaşayın. İsterseniz Allah'ı hesaba katmadan bir ömür tüketin. Ama şunu unutmayın ki:

“Halbuki dönüş Rabbinedir.”

Bu gidiş Rabbinedir. Her gidiş Allah'a doğrudur. Adım atarken, yürürken, dururken, yerken, içerken, konuşurken, evlenirken, boşanırken, otururken, kalkarken, bilesiniz ki hep Rabbinize doğru hareket etmektesiniz. Yaşadığınız her bir saniye, alıp verdiğiniz her bir nefes sizi Rabbinize doğru götürüyor, Rabbinizin huzuruna gidiyorsunuz. Her şey sizi ona yaklaştırıyor. Hep mezara doğru yaklaşıyorsunuz. Bir gün gelecek bu dünya da, bu hayat da bitecek, O'nun huzurunda toplanacak ve yaşadığınız bu hayatın hesabını O'na ödeyeceksiniz. O'nun huzurunda yapıp ettiklerinizden hesaba çekileceksiniz. Hal böyleyken şimdi:

"Sen, namaz kılan kulu bundan menedeni gördün mü?"

Sen şu namaz kılan bir kulu bundan engellemeye çalışanı, namaza engel koyanı, namazdan nehy edeni gördün mü? Bir baksana şu Allah kulunun namazına engel olmaya çalışıp, onunla namaz arasına barikatlar koymaya sa'y edene. Bu âyetler de Ebu Cehil ve onun gibi kıyâmete kadar namaz kılanı engellemeye soyunan, dini yalanlayıp ondan yüz çeviren tâğutları anlatır.

"Söyle bakalım, ya o kul doğru yolda giden veya Allah'a karşı gelmekten sakınmayı buyuran bir kimse ise."

Söyle bakalım, o kul ya doğru yolda giden, Allah'ın hidâyetine tâbi olan, hayatını Allah'tan gelen vahiyle düzenleyen veya Allah'a karşı gelmekten sakınmayı buyuran bir kimse ise. Yani o kul Allah'ın koruması altına giren, Allah'la yol bulan, hayatını Allah'a sorarak yaşayan birisiyse. Takvayı yaşayan, takvayı emreden birisiyse. Böyle hayatını Allah adına yaşayan, Allah'ın istediği şekilde yaşayan bir kulu namazdan engellemeye çalışanı gördün mü?

"Gördün mü bu adam yalanlayıp yüz çeviren bir kimse ise."

Allah'ı, Allah'ın dinini, Allah'ın hayat programını, Allah'tan gelen âyetleri yalanlayan, yalan sayan, yok farz eden ve de O'ndan yüz çeviren, O'nunla ilgilenmeyen, O'ndan habersiz bir hayat yaşayan kişiyi görmedin mi? Kendisini, kendi bilgisini, kendi hevâ ve heveslerini putlaştırıp o istikâmette kendisine bir hayat programı çizerek burnunun doğrusuna gideni.

"Onu namaz kılmaktan meneden, bunu yaparken Allah'ın her şeyi görmekte olduğunu bilmez mi?"

Allah kulunu namazdan engelleyen bu ahmak bilmiyor mu ki, Allah her şeyi görmekte ve bilmektedir.

Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, şu namaz kılanı nehy edene, şu namazla bedensel bir kulluk icra eden kişiye engeller koymaya çalışarak onu namazdan, Allah'a kulluktan alıkoymaya çalışan şu alçağa bir baksana! Bir baksanıza. Görmüyor musunuz bu namaz düşmanını? Tanımıyor musunuz onu? Anlayamadınız mı onları? Ne dersin bu konuda? Ne düşünüyorsunuz bu hususta? Ya o hidâyette ise! Ya o kişi gerçekten îmanının

gereği olarak kılıyorsa bu namazı! Ne biliyorsunuz, ya gerçekten Allah için yaşıyorsa bu adam hayatını? Be alçak Ebu Cehil! Be alçak Ebu Cehil yolunun yolcuları! Be alçak tâğut ve benzerleri! Sen bunu engelliyorsun, sizler bunu engelliyorsunuz ama hiç düşünmüyor musunuz? O takvayı emretmiyor mu? O takvayı yaşamıyor mu? O, îmanından dolayı namaz kılmıyor mu? O, imanının gereği olarak örtünmüyor mu? Nasıl engelliyorsunuz onu?

Namaz kılan, Müslümanca bir hayat yaşamaya çalışan, Allah'a kulluğunun gereğini yerine getirmek üzere başını örten, takva gereği bir kılık-kıyafete bürünen Müslümanı, yok efendim bu takva gereği örtünmüyor, Müslümanlık gereği örtünmüyor. Siyasal bir düşünceyle örtünüyor, siyasal bir simge olarak örtünüyor diye mahkum etmeye ne hakkınız var? Nereden biliyorsunuz onun takva gereği, Allah'a kulluk gereği olarak bunları yapmadığını? Haydi öyle kolaysa siz de örtünsenize. İnanmayan birisinin bunları yapması mümkün mü? Bunu bilmiyor musunuz?

Burada namazı engelleyenler anlatılıyor. Namazı engelleyenlerin Ebu Cehil olduğu, tâğut olduğu anlatılıyor. Bilelim ki namazı engelleyen herkes ve her şey tâğuttur. Takvayı engelleyen, Allah kullarının Allah'ın istediği gibi bir hayat yaşamalarını engelleyen, Allah kullarını Allah'ın Kitabında istediği bir hayatı yaşamaktan engelleyen, Allah'ın yasalarını uygulamak isteyen, Allah'ın istediği gibi giyinmek, Allah'ın istediği gibi okumak isteyen kimselere yasaklar koyan herkes tâğuttur.

Peki kim engeller namazı? Ne engeller namazı? Bakıyoruz bugün Allah kullarının namazlarını neler engelliyor? Kimler engelliyor?

Müslümanların namazını çek, senet, borç derdi engelliyor. Dükkan, tezgâh engelliyor. Çok kazanma derdi, müşteri engelliyor, diploma, doktora derdi, meslek, oyun, televizyon, müdür, amir, patron, baba, ana, arkadaş engelliyor. Bilelim ki bunların hepsi tâğuttur. Namazı engelleyen herkes ve her şey tâğuttur. Kimileri Ebu Cehil gibi bizzat kendi elleriyle engeller. Kimileri iş programını, ders programını namaz vaktine denk getirerek engeller. Kimileri kendilerine kulluğu Allah'a kulluğa denk tutarak, vazife kutsaldır, vazifeniz için vazife anında namazı terk etseniz de fark etmez diyerek kendilerine hizmet adına engeller.

Herhangi bir programın namaz vaktine yönelmesi, namaz vaktine denk

getirilerek namazın engellenmesi de tâğutluktur. Namaz vaktine denk getirilen ve Müslümanların namazlarını engelleyen her program tâğuttur. Öyle değil mi? Tâğutlar tarafından kimi programlar hep namaz vaktine denk getirilir değil mi? Yemek vakti hep o zamana denk getirilir. Eğitim, namaz vaktine denk getirilir. Aslında namaz, hayatın yapı taşlarıdır. Hayatı Allah namazla doldurmuş. Yani hayatı na-mazla belirlemiş Allah. Namazla belirlenen hayat içinde uykuya zaman ayırın, yemeğe zaman ayırın, okumaya, yazmaya zaman ayırın, şuna şuna zaman ayırın demiş tamam. Ama bunlar namaza göre ayarlanacak. Yani önce namaz, sonra namazdan arta kalan zamanda da bunlar yapılacak. Çünkü bunlar hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.

Biz hayatta yaşamak zorunda olduğumuz bu işlerin aralarını namazla dolduracağız, namazdan aldığımız mesajla dolduracağız. Ama biz şu anda öyle yapmıyoruz da hayatımızın vazgeçilmez birimleri var, onları yaşarken namazı araya sıkıştırıveriyoruz. Yani aslında bizim hayatta namaza yer yok. Ama biz yine de onu bir yerlere takıveriyoruz. Tam namaz vaktinde başka programlar devreye giriyor.

Başka neler engeller namazı? Tefrikalar, dedikodular engeller. Gıybetler, oyunlar, eğlenceler engeller. Veya meselâ öyle bir program çiziliyor ki, öyle bir eğitim sistemi uygulanıyor ki, baştan sona namaza karşı. Bu eğitim sisteminden geçen çocuklar namazın adını bile duymuyorlar. Onlara namaz eğitimi vermek, onlara namazı anlatmak şöyle dursun, namazın kokusunu bile hissettirmezler. Namaz kılanlar alaya alınır, engellenir, ama sonra da biz namazı serbest bıraktık, onu engelleyen mi var? derler. Hem namaz eğitimi vermiyorlar, hem de arkasından isterseniz kılın, sizi bundan engelleyen mi var? Diyor-lar. Biz namaz kılana karışmıyoruz diyorlar. Eh nasıl kılsın bu çocuk namazı? Niye kılsın? Hem namazı tanıtmayacaksınız, namaz eğitimi vermeyeceksiniz ona, hem de arkasından onun namaz kılmasını bekleyeceksiniz olacak şey midir bu?

Meselâ sen evde çocuklarının namazına engel oluyor ve sabah namazına kaldırmıyorsan veya onlara namazı öğretmeyerek, namaz eğitimi vermeyerek engelliyorsan, bu durumda hiç kılamaz o çocuk namazı. İşte namazdan söz etmeyen, namaz eğitimi vermeyen bir ders programı da, çocuklarını namaz konusunda bilgilendirmeyen ebeveyn de bilelim ki bu âyet-i kerimeye göre tâğuttur. Allah diyor ki:

“Ama bundan vazgeçmezse, andolsun ki, onu perçeminden, yalancı ve

günahkar perçeminden cehenneme sürükleriz. O zaman, kafadarlarını çağırsın, Biz de zebanileri çağıracağız. Ey doğru yolda olan! Sakın ona uyma; sen secde et, Rabbine yaklaş.”

Böyle yapanlar, böyle yaşayanlar, bu şekilde namaza engel olanlar, namaz kılanları, Allah’a kul olmaya çalışanları engellemeye çalışanlar eğer buna bir son vermezlerse, eğer bu tavırlarından vazgeçip Allah’la savaşa bir son vermezlerse, mü’minlerin namazlarını engellemeye devam ederlerse, bu Ebu Cehiller, bu çağdaş tâğutlar Müslümanları takvayı ve namazı icradan alıkoyma işini sürdürecek olurlarsa andolsun ki biz onu ve onun gibileri alınlarından tutup sürükleyeceğiz. O yalancı, o günahkar perçemlerinden tutup yerden yere vuracak ve rezil rüsva edeceğiz onları. Onlar o zaman tüm güçlerini, tüm dostlarını, tüm avenelerini, tüm bakanlarını, dekanlarını, tüm askerlerini çağırsalar da biz yapacağımızı yaparız. Onlar yandaşlarını çağırsınlar, biz de Zebanilerimizi çağırırız.

Zebani Ez-zeben’den alınmıştır. İtmek ve atmak manasındadır. O Zebaniler ki, kafirleri cehenneme sürükleyip atarlar. Bir şeyi şiddetle alıp tutarak atmaktır. Bir rivâyete göre vurmaktır deniliyor. Yani yüzünü avuç ayasıyla vurup tokatlamak mânasına. Son derece iri, sert ve şiddetli meleklerdir. Araplar zorbası, şiddeti çok olana bu zebani ismini verirler. İtmek-kakmak manasında olan (ez-Zeben)’den alınmıştır.

Haydi Ebu Cehil meclisindekileri, kavminden ve aşiretinden olan yardımcılarını çağırsın. Biz de zebanileri çağırırız.

Ey peygamberim ve ey Peygamber yolunun yolcuları! Sakın ha sen böylelerine itaat etme! Sakın ha bunlara uymayın! Bunlara itaat etmeyin! Bunları dinlemeyin! Bunların emirlerine itaat edip yasalarını uygulamayın! Zaten namazı engelleyene asla itaat edilmez. Namazı engelleyene itaat, bu âyet gereği haramdır.

Bu sûre ile alâkalıda bu kadar söz yeter. Rabbim gereği gibi iman edip amel işleyen kullarından eylesin. Ve âhiru da’vana enil hamdü lillahi Rabbi’lâlemîn.

- 97 -

KADİR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 97., Nüzûl sıralamasına göre 25., Mufassal sûreler kısmının on üçüncü grubunun üçüncü sûresi olan Kadir sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 5'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlüne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

1. “Doğrusu, Biz, Kur’an'ı Kadir gecesinde indirmişizdir. 2. Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? 3. Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır. 4. Melekler ve Cebrâil o gecede Rablerinin izniyle her türlü iş için inerler. 5. O gece, tan yerinin ağarmasına kadar bir esenliktir.”

Mekkî veya Medenî oluşu konusunda ihtilâf bulunan Kadr sûresi diye bilinen, hem Kadr gecesi, takdir gecesi, kader gecesine hem de o gecede inzal buyurulan Kur’an’a dikkat çeken, hem o gece-nin hem de o gecede gökle yeri birleştiren, mele-i a’lâ ile yeryüzünü birleştiren Kur’an’ın şerefini anlatan bir sûreyle karşı karşıyayız. Rab-bimizin yeryüzüne hayatbahş eden kelâmını indirdiği, yeryüzüne rah-met kapılarını açtığı, beşeriyete en büyük nimetini bahşettiği, kulla-rının hayatına karışmak üzere Kitabını inzal buyurduğu geceden söz eden bir sûre. Kur'an-ı Kerim'in doksan yedinci sûresi. Beş âyet; otuz kelime ve yüz yirmi harften oluşur. Fasılası "râ" harfidir. İsmini ilk âye-tinde geçen "kadr" kelimesinden alan bu sûrenin Mekke'de mi, yoksa Medine'de mi indiği konusunda ihtilaf vardır.

Evet böyle mübârek bir gecede Rabbimiz, kendisine sonsuz hamdü senâlar olsun ki kullarından birini seçerek onun vasıtasıyla bi-ze böyle bir kitap ulaştırarak nimetlerin en büyüğüyle bizi şereflendir-miştir. Zira kitap nimeti vahiy nimeti nimetlerin en büyüğüdür. Rabbi-mizin öteki tüm nimetleri işte bu kitap nimetiyle tamamlanmaktadır. Öyle değil mi? Rabbimizin bize ulaşan tüm nimetleri bu gecede, bu kitap sayesinde ve bu kitabı bize ulaştıran kitabın bize ulaştırılmasında aracı olan Resûlüyle ulaşmıştır. Nimetlerin en büyüğü şüphesiz ki hidâyet ve iman nimetidir. İman ve hidâyet olmadan öteki nimetlerin hiç birisine ulaşmak mümkün değildir. Hidâyet nimeti de bize bu kitapla ulaşmaktadır.

Eğer hamd e lâyık olan Rabbimiz bu kitabını bize gönderme-seydi, biz kullarını muhatap kabul ederek kendi bilgisiyle bizi bilgilen-dirmeseydi, bize bizim muhtaç olduğumuz hidâyeti sunmasaydı bu cahil bu bilgisiz halimizle biz ne yapardık? Bizi yoktan var eden Rab-bimizi, ve bu Rabbin bizden nasıl bir hayat istediğini nereden bilebilir-dik? Bu dünyanın mânâsını, hayatın mânâsını,

nereden geldiğimizi, bizi kimin var ettiğini, niçin dünyaya geldiğimizi ve nereye gittiğimizi, ölümün ne olduğunu, ölümden sonra nasıl bir hayatın bizi beklediğini nereden bilebilirdik? Rabbimizin öteki nimetlerine rıza nimetine, gazabından kurtulma nimetine, cennet nimetine ve cehenneminden kur-tuluş nimetine nasıl ulaşabilirdik?

Yeryüzündeki kullarından birisini seçerek ona kitap indirmesi, onu muhatap kabul ederek kendi bilgisinden ona bilgi aktarması ve kullarını ne yapacaklarını bilemez bir vaziyette bırakmaması Rabbimi-zin ne kadar mükemmel, ne kadar hamd e lâyık bir Allah olduğunu anlatıyor bize. Öyle yüce, öyle mükemmel, öyle hamde lâyık bir Rab-bimiz var ki bizim O, kuluna, kullarının kurtuluşu ve kullarının hayat-larını düzenlemek üzere bir kitap indirmiştir.

Öyleyse övülmesi gereken Odur, kendisine kulluk edilmesi ge-reken Odur, gönderdikleri övülmesi gereken, indirdikleri kabullenil-mesi ve hayatta uygulanılması gereken Odur. Ondan başkaları övül-meye lâyık değildir. Ondan başkaları kulluğa lâyık değildir. Ondan başkalarının hayat programı uygulanmaya lâyık değildir.

Öyle değil mi? Kitabı olmayan bir Rab olur mu? Peygamberi olmayan bir Rab olur mu? Kitabı ve Peygamberi vasıtasıyla kullarına kulluk programı ulaştırmayan bir Rab, bir İlâh olur mu? Bunu becere-meyen birisi Rab ve İlâh olabilir mi? Bunu beceremeyen birisi hamde lâyık olabilir mi? İnsanlar da dün ve bugün, kendi kendilerine, kendi içlerinden, kendilerinden tanrılar seçmeye, İlâhlar belirlemeye ve o İlâhlara bir kısım Peygamberler ve kitaplar izafe etmeye çalışmakta-dırlar. O tanrılar ve tanrıların kitaplarıyla hayatlarını düzenlemeye ça-lışmışlardır.

Evet bugün tüm toplumların kitapları ve o kitapların düzenle-yicisi Peygamberleri vardır. Kitapsız ve Peygamber siz bir toplum düşünmek mümkün değildir. Şu anda tüm küfür ve şirk dinlerinin amel ettikleri ayrı ayrı kitapları ve yolundan gittikleri, örnek kabul ettikleri ayrı ayrı peygamberleri vardır.

Sûre, insanlara Kur'an'ın değeri ve önemi hakkında bilgi ver-mektedir. Allahu Teâlâ, el-Hicr Sûresinde "Bunu biz indirdik"buyurur. Yani Hz. Peygamber (s.a.s)'in arzusu ile değil bizim dilememiz sonu-cu indirilen apaçık bir kitaptır 0. Kadr sözcüğü burada şu iki anlamda kullanılmış olabilir:

Bunlardan biri, takdir anlamıdır. Allah bu gece tak-dirleri yani kaderleri uygulamak üzere meleklere emir verir. Bunu, Du-hân Sûresindeki şu âyet destekliyor: "O gece katımızdan her hikmetli emir sadır olur. " Diğer anlamı ise, azamet ve şereftir. Bu husus, sûrenin "Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır" âyetinde ifade edilmektedir. Nasıl daha hayırlı olmasın ki, Allah'ın insanlığa son mesajı bu gecede indirilmeğe başlanmıştır. Gece, değerini bu olaydan almaktadır. Ve bu geceyi anmak, insanlığa rahmet olarak Kur'an'ın inmeğe başladığı bu geceyi ihya etmek müslümanlara tavsiye edilmiştir.

Kadir gecesinin hangi gün olduğu konusunda birçok görüş ileri sürülmüştür. Ancak ümmetin büyük âlimlerinin çoğunluğunun görüşü, Ramazan ayının yirmi yedinci gecesi olduğu şeklindedir. O gece öyle bir gecedir ki Kur'an âyetleri Hz. Muhammed (s.a.s) in kalbine inmeye başladığı gecedir.

İslâm, hiç bir zaman dış görünüşü benimseyen, şekle önem veren şekilci bir din değildir. Bin aydan daha hayırlı olan Kadir gece-sini bugünkü anlaşıldığı şekilde "Bir gecelik ibadetle bütün günah-lardan arınılacak" görüşü ancak muttakiler, inanmış samimi müslü-manlar için geçerlidir. Ancak böyle insanların o gecedeki ibadetleri makbul olur, ve Kur'an'ın nâzil olduğu o ilk manaya erişilebilir. Kadir gecesini * hatırlayıp o geceyi imanla ve sevabını umarak geçirmek İs-lâm'ın sağlam ve bir bütün olan terbiye metodunun bir yanını oluştur-maktadır. Sûrenin anlamı şöyledir: "Biz o (Kur'an)'ı Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sen nereden bileceksin? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır. Melekler ve Ruh, o gece Rablerinin izniyle (o yıl takdir edilmiş olan) her iş için iner de iner. Esenliktir o, tâ tan yeri ağarıncaya kadar."

Bu sûrenin inişi hakkında değişik rivâyetler vardır. Bunlardan biri şöyledir: Bir kere Resûlullah (s.a.s) Ashab-ı Kirâma İsrail oğulla-rından birinin, silahını kuşanarak Allah yolunda bin sene cihad ettiğini bildirmişti. Ashabın buna hayret etmeleri üzerine Cenabı Hak bu Kadir sûresini indirmiştir
(Tecrîd-Sarîh Tercemesi, VI, 313).

Zir b. Hubeyş diyor ki, Übey b. Ka'b'a sordum: Kardeşin Abdullah b. Mes'ud: "Yıl boyunca ibadet eden Kadir gecesine isabet eder" diyor, dedim. Übey b. Ka'b dedi ki: "Allah İbn Mes'ud'a rahmet eylesin. O, insanların Kadir gecesine güvenmemelerini istemiştir. Yoksa Kadir gecesinin, Ramazanda, Ramazanın da son on günü içerisinde yirmi yedinci gecesinde olduğunu biliyordu" dedi. - Bunu neye dayanarak söylüyorsun, Ey Ebü'l-Münzir (Übey b.

Ka'b'ın lakabı)" dedim. Übey; "- Ben bunu Resûlullah (s.a.s)'in bize haber vermiş olduğu alametle söylüyorum ki, o da, "o gün güneş şuasız olarak doğar" dedi.

(Müslim, Sıyam, 220).

İslâm kaynaklarında belirtildiğine göre Allah Teâlâ bir takım hikmetlere dayanarak Kadir gecesini ve onun dışında daha bazı şey-leri de gizli tutmuştur. Bunlar: Cuma günü içerisinde duanın kabul ola-cağı saat; beş vakit içerisinde Salât-ı vusta; ilâhî isimler içerisinde İs-m-i Azam; bütün taatler ve ibadetler içerisinde rızay-ı ilâhî; zaman içe-risinde kıyamet ve hayat içerisinde ölümdür. Bunların gizli tutulmasın-dan maksat mü'minlerin uyanık, dikkatli ve devamlı Allah'a ibadet ve taat içerisinde olmalar]. sağlamaktır. Mü'minler bu geceyi gaflet içeri-sinde geçirmemeli, ibadet ve taatle değerlendirmelidir. Ebû Hureyre (r.a)'ın rivâyet etmiş olduğu hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (a.s) şöyle buyurmuştur: "Kim Kadir gecesini, faziletine inanarak ve alacağı sevabı Allah'tan bekleyerek ibadet ve taatla geçirirse geçmiş günah-ları bağışlanır"

(Buhârî, Kadir, 1).

Kadir gecesinde neler yapılabilir: Kadir gecesini, namaz kıla-rak, Kur'an-ı Kerim okuyarak, tevbe, istiğfâr ederek ve dua yaparak değerlendirmeli. Üzerinde namaz borcu olanların nafile namazı kılma-dan önce hiç değilse beş vakit kaza namazı kılmaları daha faziletlidir. Kazası yoksa nafile kılar. Süfyan-ı Sevrî: "Kadir gecesi dua ve istiğfar etmek namazdan sevimlidir. Kur'an okuyup sonra dua etmek daha güzeldir." (Tecrid-i Sarih Tercemesi, VI, 313) demiştir. Hz. Aişe vali-demiz demiştir ki; Resûlullah (a.s)'e: "- Ey Allah'ın Rasûlü! Kadir ge-cesine rastlarsam nasıl dua edeyim?" diye sordum. Resûlullah (a.s):
"- Allahümme inneke afüvvün tühıbbü'l-afve fa'fu annî: Allah'ım sen çok affedicisin, affı seversin, beni affet." diye dua et, buyurdu.

(Tecrîd-i Sarih Tercemesi, VI, 314).

Bu gecenin öyle bir anı vardır ki o anda yapılan ibadet ve du-alar mutlaka makbul olur. Bu önemli anı yakalamak için gecenin bütü-nünü tevbe ve istiğfar ile geçirmek gerekir. Bu da kişinin imanını taze-ler. Gecenin bütününü ibadetle geçiremeyenler en azından teravihten sonra bir miktar oturup dua etmelidirler.

Evet, özet olarak kitabımız Kur'an-ı Kerimin ne zaman indirildiğini ve bu zamanın özelliklerini belirterek bu kitabın faziletlerinden istifade edebilmenin gereğine ve biçimine de işaret etmektedir. "Biz onu Kadr gecesinde indirdik"

diye söze başlar. Bu kitabın azamet ve yüceliğine işaret etmek üzere açık isim yerine bir zamir kullanılmıştır. Yine Kur'an'la alâkalı söz söyleme yetkisinde olan değerli selefimizin beyanıyla, burada "peyderpey indirdik" anlamına gelen "nezzelnâ" ifadesi yerine "indirdik" mânasına gelen "enzelnâ" ifadesinin kullanılması, Kur'an'ın tamamının bir defada ulûhiyet makamından dünya semasına indirilmiş olabileceğine dikkat çekilmiştir. Kur'an'ın inmeye başladığı mübarek geceye "leyletü'l Kadr denmiştir.

Kadr gecesinin ne olduğu sorusunu ihtiva eden ikinci âyete cevap veren müteakip âyetlerde onun tarihinin açıklanması yerine, üstünlüğü ve özellikleri üzerinde durulmuştur. Söz konusu âyetlerde Kadr gecesinin bin aydan daha hayırlı olup Allah'ın izniyle meleklerin ardı ardına indiği ve bundan dolayı fecrin doğuşuna kadar bütün geceyi mânevi bir huzur ortamının kapladığı belirtilir. Yine bu gecede, her gecede Allah'ın kitabıyla birlikte olan, kitabın âyetlerini anlayıp onlar rehberliğinde bir hayat yaşamaya çalışan, yâni bu kitabın kadr u kıymetini bilen mü'minlerin meleklerin kendilerine katılmalarına kadar varan bir yüceliğe ulaşacakları haberi verilir. Sûre ile alâkalı bu kısa ve öz tanıtımdan sonra inşallah âyetlerini tek tanımaya başlayabiliriz. Rabbim bizi kendisinin istediği gibi iman eden ve hayatını bu imanla düzenleyen kullarından eylesin.

Doğrusu, Biz, onu, o Kur'an'ı Kadir gecesinde indirmişizdir. Rabbimiz kasemle onu biz indirdik buyurarak, kitabın inzalini bizzat kendi zatına izafe ederek, indirenin şeref ve azametiyle, indirilenin şeref ve azametine dikkat çekiyor. Yine görüyorsunuz ki burada Kur'-an'ın ismini zikretmeden Rabbimiz "Hu" zamiriyle "Onu biz indirdik" buyurmaktadır. Bu da bir zamirle indirilen kitabın ne azim, ne büyük bir kitap olduğuna işarettir.

Bu kitabı indiren Allah'tır. Bu kitabı inzal buyuran, Azîz ve Hakim olan Allah'tır. Bu kitabın sahibi, izzet ve şeref sahibi, güç ve kuvvet sahibidir. Kitabı okurken böyle bir Allah'tan geldiğini asla unutmamalıyız.

Yine kesinlikle bileceğiz ki bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde en büyük izzet ve şeref sahibi, hikmet sahibi ve hâkimiyet sahibidir. Bu kitapla beraber olanlar şereflidir, bu kitapla beraber olanlar güçlüdürler, bu kitapla beraber olanlar, bu kitabı anlayanlar ve bu kitabın istediği şekilde hareket edenler hikmet sahibidirler. Çünkü bu kitap hikmet sahibinden gelmiş mahza hikmet olan bir kitaptır. Bu kitaptan habersiz yaşayanlar, bu kitabın hikmetinden,

izzet ve şerefinden istifade edemeyenler hikmetsiz, izzetsiz ve şerefsiz olarak sürünmek zorunda olan kimselerdir.

Yine bu kitapla beraber olanlar yeryüzünün en hayırlı insanlarıdır. Çünkü Rasûlullah'ın hadisiyle söylersek; "Kime hikmet verilmişse, kimin bu kitaptan nasibi varsa ona çok büyük hayırlar verilmiştir." Yine Rasûlullah'ın ifadesiyle, "Bu kitabı tanıyan ve bu kitabı hayatında hareket noktası yapan kimseye bâliğa bir hikmet verilmiştir." Bu kitapla beraber olanlar yeryüzünde ulaşacakları her yere ulaşmışlardır. Görüşleri keskin, anlayış ve kavrayışları engin, kararları İsabetlidir.

Öyleyse anlamak ve onunla hayatımızı düzenlemek üzere kitabı elimize aldığımızda kiminle diyalog halinde olduğumuzu, kimin kitabından bilgilenmeye çalıştığımızı unutmayacağız. Rasgele bir kitapla değil, Azîz ve Hakim olan Allah'tan gelme, Azîz ve Hakim olan bir kitapla karşı karşıya olduğumuzu bileceğiz ve eğer izzet ve şerefe ihtiyacımız varsa, eğer bilgin olmaya, hikmet sahibi olmaya ihtiyacımız varsa, bu kitabı hiçbir zaman elimizden düşürmemeye çalışacağız. Elimize aldığımız bu kitabın âyetlerini anlayıp hayata onlarla bakabildiğimiz zaman yeryüzünde izzet ve şerefe ulaşacağımızı, tüm düşmanlarımıza galip geleceğimizi, bundan ayrı kaldığımız, bu kitapla ilgimizi kestiğimiz zaman da ebediyen izzet ve şerefimizi kaybederek şerefsizlerin elinde oyuncak olacağımızı, onların kulu, kölesi olarak rezil bir hayatı yaşamak zorunda kalacağımızı da unutmamalıyız. Bu kitabı kendimizden, kendimizi de bu kitaptan ayırdığımız zaman ne yaparsak yapalım, kime gidersek gidelim izzetsiz, şerefsiz ve hikmetsiz olarak yeryüzünde sürünmek zorunda kalacağız. Ne A.B.D'de, ne Avrupa'da, ne de başka yerlerde izzet ve şeref bulamayacağız.

"Biz bu Kitabı Kadir gecesinde indirdik" buyuruyor Rabbimiz. Kadr kelimesinin birkaç mânâsı vardır. Kadr, şeref ve azamet mânâsınadır. O zaman Kadr gecesi de o gecede Allah kelâmı inzal buyu-rulduğu için şerefli ve azamet sahibi bir gece demektir. Bir de Kadr kelimesi, hüküm, takdir, kader mânâsınadır. O zaman Kadr gecesi, hüküm gecesi, takdir gecesi, kader gecesi anlamlarına gelecektir.

Bu mânâda Kadr gecesi ya Kur'an kendisinde indirildiği için şerefi ve azameti büyük bir gece, ya da kendisinde Rabbimizin kâinatta olacak hadiseleri takdir buyurup, kadere bağlayıp, onaylayıp uygulamaya koyduğu takdir gecesidir. Duhân sûresinde de anlatıldığı gibi aslında takdir ezelde yapılmıştır

da, bu gecede önceden takdir edilen şeylerin Levh-i Mahfuz'a yazılması için meleklere açıklanması söz konusudur.

Bir de Leyle-i Kadr, tazyik gecesi, darlık gecesi anlamına gelmektedir. O gece Melekler yeryüzüne o kadar çok inerler ki, yeryüzü onlara dar geldiği için bu geceye Kadr gecesi denmiştir.

Kur'an'ın indirildiği geceyi Bakara şöyle anlatır:

"Ramazan ayı öyle bir aydır ki onda insanlara yol gösteren, hakla bâtılı ayıran, hidâyet rehberi ve deliller halinde bulunan Kur'an o ayda indirildi."

(Bakara 185)

Ramazan, İslâm aylarından bir tanesidir. Evet, bu aylardan bir tanesidir, ama farklı bir aydır. Çünkü bu ayda Kur'an indirilmiştir. Yine bu ayın hangi gecesinde Kur'an'ın indirildiğine dair Duhân sûresinde geçtiğine göre, bu Kur'an mübârek bir gecede indirilmiştir. Bu mübârek gecenin isminin kadr gecesi olduğunu ve bu gecenin de Ramazanın içinde bir gece olduğunu biliyoruz. Ramazanın birinci gecesidir, Ramazanın son on gecesidir, Ramazanın 27. gecesidir gibi rivâyetler var. Selefin ekseriyetinin görüşü budur.

Bu ayda Kur'an inmeye başlamıştır. Ya bu ayda melekût semasından dünya semasına toptan indirilmiş ve sonra peyderpey inmeye başlamıştır veyahut da Kur'an bizzat bu ayda inmeye başlamıştır. Bundan önce tanımaya çalıştığımız Alak sûresinin ilk âyetleri bu ayda ve bu gecede Rasûlullah Efendimize inmeye başlamıştır. Artık bu ayın şerefinden dolayı mı bu ayda Kur'an inmeye başlamıştır, yoksa Kur'an indiğinden dolayı mı bu ay şeref kazanmıştır, bunun tartışmasına girmenin anlamsızlığını kabul ediyoruz. Bu ayda Kur'an inmeye başlamıştır, bunun ötesinde de elimizde başka bir delil yoktur.

Duhân sûresindeki âyet-i kerîmede de Rabbimiz Kitabını indirdiği geceyi anlatırken şöyle buyurur:

"Apaçık olan Kitaba andolsun ki, Biz onu, kutlu bir gecede indirdik. Doğrusu Biz, insanları uyarmaktayız."

(Duhân 13)

Mübîn olan, beyanı açık olan kitaba yemin olsun ki… Apaçık kitaba yemin olsun ki… İfadeleri açık ve parlak olan, inzali de, içindekiler de gün kadar apaçık olan kitaba yemin olsun ki... Birbirini açıklayan kelimelerden, âyetlerden

meydana gelen kitaba yemin olsun ki… İçinde insan yazgısı bulunan, insanın hayat programı bulunan ve kıyâmete kadar insanlığın tüm problemlerini çözecek ve kıyâmete kadar bir harfine bile halel gelmeyecek olan, kalpte olan, kabulde olan, kapalılığı olmayan, insanları şaşkınlığa düşürecek bir bulanıklılığı olmayan kitaba yemin olsun ki, biz onu mübârek bir gecede indirdik.

Kur'an'ın indirildiği bu gecenin Berat gecesi mi, yoksa Kadr gecesi mi olduğu konusunda ihtilâflar vardır. Bu konudaki ihtilâfın ya da anlayış farklılığının sebebi işte bu âyet-i kerîmedir. Kimileri bu âyete dayanarak Kur'an-ı Kerîm'in indirildiği gecenin Berat gecesi olduğunu, kimileri de Bakara sûresindeki Kur'an'ın Ramazan ayında indirildiğini anlatan 185. âyeti ve de Kadr sûresinde onun Kadr gecesi indirildiğini anlatan âyetine dayanarak Ramazan ayında ve Kadir gecesinde indirildiğini iddia etmektedirler. Bir başka rivâyette de Kur'an-ı Kerîm Berat gecesi toptan ve bir çırpıda dünya semasına indirilmiş, dünya semasından da Rasûlullah efendimize Ramazan ayının Kadir gecesinde ilk defa indirilmeye başlanmıştır. Yani Kur'an'ın bir toptan indirilişi vardır, bir de parça parça Rasûlullah efendimize indirilişi vardır. İşte onun toptan indirilişi Berat gecesinde, peyderpey indirilişi de Kadir gecesinde olmuştur.

Bu kitap mübârek bir gecede indirilmiştir. Ya da böyle mübârek bir kitap kendisinde indirildiği için o gece mübârek bir gece oluyordu. Kitap indirildiği için o gece bereketleniyordu. Öyleyse siz de bereketlenmek istiyorsanız, siz de hayatınızın bereketlenmesini ve hayatınızın şeref kazanmasını istiyorsanız siz de o kitabı hayatınıza indirerek bereketlendirebilirsiniz. Siz de elinize alırsanız bu bereket kaynağını, siz de indirirseniz onu raflardan, siz de indirirseniz onu hayatınıza, siz de onunla şerefleneceksiniz, sizin hayatınız da onunla bereketlenecektir. Siz de indirgerseniz onu mutfağınıza, indirgerseniz meslek hayatınıza, kazanmanıza, harcamanıza, eğitiminize, hukukunuza, küsmenize, sevmenize o zaman sizin hayatınız da bereketlenecektir.

Unutmayalım ki bu kitabı hayatımıza indirdiğimiz gece bizim de Kadir gecemiz olacaktır. Kadr u kıymet bilme gecesi… Bu kitabın hayatımızdaki kadr-u kıymetini anladığımız ve onu elimize aldığımız gece bizim için Kadir gecesi olacaktır. Kur'an'ın hayatımızdaki kadr-u kıymetini bilme ve anlama gecesi. Değilse geceler hep aynıdır. O geceye tesadüf etmek fazla bir şey ifade etmeyecektir.

Öyle değil mi? Muhammed bin Abdullah'ı Muhammed Rasûlul-lah yapan

aynı Kadir gecesi, Ebu Cehil'i de Ebu cehil olarak bırakıyordu. Yani o gece kimilerinin hayatı bereketlenirken kimileri hep aynı kalıyordu.

Bakın Rabbimiz burada enzele ifadesini kullanıyor. Enzele, inzal, tenzil, tenzili rütbe biliyorsunuz ki yüksekten indirmek anlamına geliyor. Rabbimiz biz onunla yol bulalım, yolumuzu ona sorarak bulalım diye onu mele-i a'lâdan dünyaya indiriyor. Öyleyse bizler de Rab-bimizin yaptığının tam tersini yapmaya kalkmayalım. O indirirken biz kaldırmadan yana olmayalım. O indirirken biz raflara kaldırmadan yana olmayalım. Kur'an'a hürmet, onu kimsenin el değemeyeceği yüksek yerlere kaldırmak değil, sürekli onu el altında bulundurup sürekli onu elden düşürmemeye ve onunla bilgilenmeye çalışmaktır. Biz de indirelim onu hayatımıza, biz de alalım onu elimize ve en çok bu kitapla beraber olalım ki onunla hayatımız bereketlensin, hayatımız şeref kazansın.

Bir de Kadir kelimesi takdir anlamına, kader anlamına gelir. Bakın bu husus Duhân sûresinde şöyle anlatılır:

"Katımızdan bir buyrukla, her hikmetli işe o gecede hükmedilir. Doğrusu Biz öteden beri elçiler göndermekteyiz. Eğer kesin olarak inanırsanız bilin ki, bu senin Rab-binden, göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbinden bir rahmettir. O, işitendir, bilendir."

(Duhân 4)

Rabbimiz buyuruyor ki, her hikmetli iş bu gecede ayrışır, ayrıştırılır. Her önemli muhkem iş, her sağlam iş o gece ayrıştırılır ve takdir edilir. Her önemli iş icra edilmek üzere o gece karara bağlanır, yazılır ve takdir edilir. Kâinatın kaderiyle, insanların ve tüm varlıkların kaderleriyle ilgili olan tüm olayların bir yıllık takdiri, ya da değerlendirilmesi bu gecede yapılır. Gelecek seneye kadar kulların kaderleri, kulların rızıkları, ecelleri ve başlarına gelecekler, olup bitecekler ayrıntılı bir şekilde bu gecede belirlenir ve karara bağlanır.

Katımızdan bir emirle. Katımızdan bir emir, bir yürütme, bir yasama olarak, bir uygulama ve hikmet olarak cereyan edecektir bu işler. Tüm bu işler, bu kararlar, bu kaderler Allah katındandır. Her işin ötesinde Allah vardır. Her işin arkasında Rabbimizin işleyen eli vardır. Kararlaştıran Allah'tır, takdir eden Allah'tır, yürüten Allah'tır, yasaları belirleyen ve uygulatan Allah'tır. Bu işleri icra etmek üzere meleklerine emreden Allah'tır. Yeryüzündeki elçilerine vahiy göndererek emreden de Allah'tır. Yaratan O'dur, hayat veren O'dur ve öldüren de O'-dur. Her şeyi bilen ve karara bağlayan O olduğuna göre hayatla, ölümle

alâkalı tüm işleri düzenleme hakkı da elbette O'na ait olacaktır. Yeryüzünde dalından düşen bir yaprak, gökyüzünden yere düşen bir damla, insanın ağaran saçının bir teli, yıldızlar, ay, güneş, bulutlar, rüzgarlar, dağ başında biten bir çiçek bile O'nun emriyle gerçekleşmektedir. O'nun bilgisinin dışında, O'nun haberi olmadan hiçbir şey gerçekleşemez. Her şey O'nun emriyle ve takdiriyle meydana gelir, O'nun emriyle yaşar ve O'nun emriyle son bulur.

Ve biz elçiler göndeririz. Bu takdir ettiğimiz şeyleri gerçekleştirmek üzere görevlendirdiğimiz meleklerimizi göndeririz. Hani bu sûrede:

"Melekler ve Cebrâil o gecede Rablerinin izniyle her türlü iş için inerler."
(Kadr 4)

deniyordu ya, işte aldığı her bir kararı uygulamak üzere Rab-bimiz elçilerini gönderiyor.

Ya da şu elimizdeki kitabında bizim kulluğumuz adına aldığı kararlarını bize ulaştırmak ve insanlığı uyarmak üzere Rabbimiz bizim içimizden elçiler göndermektedir. Bizim için uyarıcılar, Resuller göndermektedir. Allah'ın bizim içimizden seçip bizi uyarmak ve bizim hayatımıza karışmak üzere gönderdiği elçilerinin tamamı, kendisinin yeryüzünde istediği hayatı en güzel biçimde yaşayan, kendisinin yeryüzünde bizden istediği kulluğu en güzel biçimde örnekleyen kullardır.

Yani bu Peygamberler sanki bizim için Rabbimizin gönderdiği form dilekçelerdir. İşte bu elçilerime bakın ve aynen onlar gibi bana kulluk yapın diye gönderdiği örnek insanlardır. Yeryüzünde Allah'ın istediği bir hayatı, yeryüzünde Allah'ın razı olduğu bir insan tipini bizim gözümüzün önünde canlandıran nümunelerdir bu elçiler. Ey Allah'ın kulları! Bana bakın! Beni izleyin! Kulluğu benden öğrenin!

İşte kulluk budur! İşte Allah bundan razıdır! İşte Rabbinizin rızası şöyle bir hayatın sonundadır! diyerek yeryüzünde kulluğun ve teslimiyetin zirvesini gerçekleştiren Allah'ın bu elçileri kıyâmete kadar insanlığın hiçbir itiraz haklarının kalmayacağı biçimde onlara hakkı göstermişlerdir. Öyleyse bu elçiler ve bu elçilerin kendilerine Allah tarafından gönderilen suhuflar ve kitaplar Rabbimizin yeryüzünde insanlığa açtığı en büyük rahmet kapılarıdır.

İşte bu Rabbinden en büyük bir rahmet ve berekettir. Kitabın indirilmesi mahza Rabbimizin rahmetinin eseridir. Peygamberlerin gönderilmesi mahza Rabbimizin rahmetidir. Rabbimiz kullarını karanlıklar içinde bocalar bir vaziyette bırakmak istemediği için kitabını göndermiştir. Hakkı-bâtılı, doğruyu-yanlışı anlayabilmeleri için kullarına bu kitabı göndermiş ve kendi bilgisiyle kullarını bilgilendirmiştir. Allah bu elçilerini seçip bize göndermeseydi ve onları kendi bilgisiyle bilgilendirip bize örnek yapmasaydı biz ne yapardık? Kim gibi olmaya çalışır, kimi örnek alırdık? Allah'ı nerden bilebilirdik? Allah'a kulluğu nerden anlayabilirdik? Cenneti nasıl elde edebilirdik? Âhirette cehennemden ve dünyada cehenneme benzer bir hayatı yaşamaktan nasıl korunabilirdik? Yeryüzünde bu kadar mutlu bir hayatı nasıl gerçekleştirebilirdik? Herkes kendine göre bir hayat yaşar, herkes kendine göre örnekler bulur ve onlar gibi olmaya çalışırdı. Allah'ın seçip bize örnek olarak gönderdiği ve hayatlarını onayladığı örnekler olmayınca da herkes kendi hevâsına ve hevesine göre bir hayat yaşayacak, hırsızlar hırsızları, ayyaşlar ayyaşları, zinacılar zinacıları örnek alacaklar ve asla Allah'ın rahmetine ulaşma imkânı da bulamayacaklardı.

Ama Rabbimiz öyle merhametli ki, bize bizim içimizden, bizim gibi insanlar seçerek örnek yapmış. Öyleyse bu sonsuz rahmet karşısında bize düşen, Rabbimizin açtığı bu rahmet kapılarından istifade etmek ve Allah'ın elçilerini tanıyarak aynen onlar gibi bir hayat yaşamaya çalışmaktır.

Kadir gecesini böylece ortaya koyduktan sonra Rabbimiz onun değerinin, şerefinin yüceliğini anlatmak üzere buyurur ki:

Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. Evet, içinde böyle mübârek bir gece bulunmayan bin aydan daha hayırlıdır o gece. Tabii böyle bir gecede yapılacak hayırlı bir iş, işlenecek sâlih bir amel, içinde böyle bir gecenin bulunmadığı bin aylık ibadetten daha hayırlıdır.

Elbette kişinin Allah'ın hayat programı olarak kendisine gönderdiği bu kitabın kadr u kıymetini anladığı, bu kitapla beraber olduğu, kitabı eline alıp hayatına indirdiği, tüm hayatına kitabın âyetlerini indirgemeye başladığı gece, kitapsız geçen, kitaptan habersiz geçen bin aydan daha hayırlı ve bereketli olacaktır. İnsanın anlamaya çalıştığı, kavramaya çalıştığı ve inancını, düşüncesini, amelini kendisine dayandırmak üzere tanımaya çalıştığı her âyet

ona yeniden iniyor, yeniden ona vahiy geliyor demektir. Her âyetin indiği, her âyetin kişi tarafından anlaşılıp idrak edildiği zaman o âyet tarafından bereketlendirilip kıymetlendirilmektedir.

Unutmayalım ki bir tek âyeti anlayıp, idrak edip hayatı onunla düzenleme kavgasına girdiğimiz zaman bile bilelim ki bizim için o âyetten habersiz geçirdiğimiz bin aydan daha hayırlı ve bereketlidir. Yani her gece bize vahiy gelmelidir. Öyleyse soralım kendimize, her gece bize vahiy geliyor mu, gelmiyor mu? Her gece vahiyle beraber miyiz, değil miyiz? Veya ömrümüzde ne kadar Kâdir gecemiz var? Eğer gece Kur'an'la beraber değilsek, Kur'an'ın kadr-u kıymetini bilememişsek ömrümüzde bizim hiç Kadir gecemiz yok demektir.

Biliyoruz ki Allah'ın Resûlü Allah'tan kendisine gönderilen vahyi gece kendisi okuyor, o vahye kendisi tabi oluyor ve kendi kendine vahyi tekrar ediyordu. Yani Allah'ın Resûlü her gece vahyi kendisine indirgiyordu. Şimdi ona indirilenin, ona emredilenin aynısıyla sorumlu olan bizlere soruyorum. Acaba her gece bize de vahiy geliyor mu? Her gündüz bize de vahiy geliyor mu? Acaba biz de tıpkı Allah'ın Resûlü gibi gece ve gündüz vahiyle beraber miyiz? Her gecemizi Kadir gecesi yapabiliyor muyuz? Vahyin gözetiminde ve Kur'an'ın kontrolünde bir hayat yaşayabiliyor muyuz?

Yani şu anda bize vahiy geliyor mu ve gelen vahye tabi olabiliyor muyuz? Sizler şu anda, gecenizde gündüzünüzde kimin vahyine tabisiniz? Kimden vahiy alıyor ve hayatınızı onunla düzenlemeye çalışıyorsunuz? Bizler kimin vahyine teslim oluyoruz? Yoksa gecemiz, gündüzümüz hep başkalarının vahyine mi teslim olmuş? Yoksa şeytan vahiyleriyle mi besleniyoruz? Yoksa biz başkalarının vahiylerinin kontrolünde bir hayat yaşıyoruz da müslümamız diye bir de kendi kendimizi mi aldatıyoruz? Yoksa Allah'tan başka şeytan vahiyleriyle meşgul olup da hayatımızı onlarla mı düzenlemeye kalkıyoruz? A.B.D' den, Avrupa'dan, Yahudi dünyadan, Hıristiyan âlemden, Zerdüştlerden gelen vahiylere mi tabi oluyoruz? Bu vahiyleri dinliyor da hayatımızı onlar kaynaklı mı düzenlemeye çalışıyoruz? Bunu çok iyi düşünmek ve anlamak zorundayız.

Başka çaremiz yok, her gün bize vahiy gelmelidir. Her gece, her gündüz biz Allah'ın vahyiyle beraber olmalıyız. Her gece ve gündüz bize Bakara, Âl-i İmrân, Nisâ, En'âm inmelidir. Her gece ve gündüz bu Allah vahyiyle beraber olmak zorundayız. Beraber olmak zorundayız ki, bizler bu vahye uyabilelim.

Bize her gece ve her gündüz vahiy gelmeli ki hayatımızı onunla düzenleyebilelim. Gecemizi-gün-düzümüzü, işimizi-aşımızı, hayatımızı onunla düzenleyebilelim. Değilse Allah vahyiyle ilgimizi kesersek Allah korusun o zaman şeytan vahiyleri gündeme gelir ki biz onlarla hayatımızı düzenlemek zorunda kalırız. Eğer hayatımızı düzenlemek üzere Allah'tan gelen vahiyler hayatımıza hakim olmazsa, eğer bu vahiyler bize inmeye devam et-mezse, eğer gece gündüz kitapla beraber olamazsak o zaman onlar bizim hayatımıza egemen olamaz, kitabın âyetleri hayatımızda bize yol gösteren imamımız olamaz ve biz onların egemenliği altında bir hayat yaşayamayız. Başka vahiyler bizim hayatımıza hakim olur ve biz başkalarının kulu, kölesi olmaktan kendimizi hiçbir zaman kurtaramayız.

Allah kitap göndermiş. Peki niye göndermiş kitabı? Kitapla amel edilsin, Kitap yürürlüğe konulsun, Kitapla insanlık hayat programlarını belirlesinler ve kitapla yol bulsunlar diye. Bu kitap hak olarak indi, bâtıl olsun diye, oyun eğlence olsun diye gelmedi. Yeryüzünde zulüm ve haksızlıklar hakim olsun, yeryüzünde bozgunculuk olsun diye gelmedi. Bu kitapla yeryüzüne hakim olanlar yeryüzünde adâleti, özgürlüğü, hürriyeti hakim kılsınlar ve insanlar rahat bir şekilde Allah'a kulluk yapsınlar ve de aralarındaki problemlerini bu kitaba göre çözümlesinler diye Allah bu kitabı göndermiştir.

Öyleyse insanca, müslümanca bir hayat yaşamak, hayatımızı bereketlendirmek, gecelerimizi Kadir gecesine çevirmek istiyorsak, her birimiz nereden yönelirsek yönelelim bu kitaba yönelmek zorundayız. Bir ip var ki gökyüzünden arza uzatılmış, çukurun içinde olan herkes ona uzanmak zorunda. Herkes ona ulaşabilir, çöllerde olanlar ona ulaşabilir, kutuplarda olanlar ona ulaşabilir, dağlarda olanlar ulaşabilir, buzullarda olanlar ulaşabilir.

Yeryüzünün neresinde olursak olalım bu ip her zaman gözümüzün önündedir. Yeter ki biz samimiyetle kurtulmak için bu kitaba kulak verelim. Samimiyetle bu kitabı elimize alalım. Hayatımızı onunla düzenlemek üzere bu kitaba müracaat edelim. Bu kitabı menfaatlerimize satmayalım, bu kitaba sadece kendi dünyamız için müracaat et-meyelim, azgınlaşmayalım, samimi olalım bu konuda. Kesinlikle böyle olursak Rabbimiz bu kitapla bizi hidâyete erdirecek, bize yol gösterecek, bizim bu kitapla beraber geçen her gecemizi Kadir yapacak ve bizim bütün problemlerimizi halledecektir.

Melekler ve Ruh o gecede Rablerinin izniyle her türlü iş için inerler. O

gece, tan yerinin ağarmasına kadar bir esenliktir.

Kadir gecesinde meleklerin yeryüzüne inmesinden söz ediyor Rabbimiz. Meleklerle birlikte Ruh da iner. Buradaki Ruhla alâkalı şunlar söylenmiş. Bu Ruh Cebrâil'dir. Meleklerle birlikte o gece Cebrâil (a.s) da inmektedir. Veya buradaki Ruh, ravh kelimesinin türevidir ve rahmet-i İlâhiyedir. Yani o gece Rabbimizin Rahmeti ve bereketi meleklerle birlikte yeryüzüne inmektedir. Meleklerin büyüklerinin kastedildiği söylendiği gibi, meleklerin bir bölümü olduğu da söylenmiştir.

Evet melekler ve ruh Allah'ın izniyle, Allah'tan aldıkları müsaadeyle yeryüzüne inerler de inerler o gece. Peki bu melekler ve ruh ne için iner?

Selâm, selâmet olan her bir iş için. Her bir hayırlı iş için. Melekler, bereket için inerler. Selâm için, selâmet için, esenlik ve huzur için inerler. Hadislerden de anladığımız gibi Kur'an okuyan mü'mini dinlemek, Kur'an'daki Allah'ın emirlerini zikreden, Allah'ın kendilerinden istediği hayatı zikredip, hatırlayıp onu yaşama kavgası veren zikir ehlinin zikirlerine katılmak için inerler.

Biz biliyoruz ki melekler mü'minlerin hizmetindedirler. Hani Bakara'da Rabbimiz meleklere Adem'e secde emrini verdiğini anlatıyordu. Secdenin bir mânâsı da yöneliştir. Allah meleklerine Adem'e yönelmelerini emrediyordu. Bunun anlamı, ey benim meleklerim, şu andan itibaren hareketleriniz, yaşayışlarınız Adem'e doğru olacaktır demektir bunun mânâsı. O ana kadar meleklerin bir görev alanları vardı o da sadece Allah'ı tesbih ve takdis.

Ama sanki insanın yaratılmasından sonra Rabbimiz meleklere ikinci bir görev mahalli daha belirliyor ki, o da Adem'e, insana doğru oluş, insanın hizmetine giriştir tabiri caizse. Bakıyoruz Cebrâil'in işi Adem'e doğru, yani vahiy getirmek, Azrail'in işi bu, Azrail'in işi de insana yönelik, bizim canlarımızı almaya yönelik. Mîkâil'in işi bu. O da bizim karımızı, boramızı, rüzgarımızı ayarlamaya görevli. İsrâfil bizim surumuzu üfürmekle vazifeli, sağımızdaki solumuzdaki melekler bizim hesabımızı tutmakla görevli, Hafaza melekleri bizi korumakla görevli. Sanki Kur'an'da bize tanıtılan bütün meleklerin görevi Adem'e, insana doğru yöneliktir. İşte âyetin mânâsını da böyle anlamaya çalışıyoruz. Yani insan için hayırlı her bir iş için melekler o gece yeryüzüne inerler.

Meleklerin inişlerini, inişlerindeki hikmetleri anlatırken Kur'an-ı Kerîm'in başka yerlerinde Rabbimizin şunları buyurduğunu biliyoruz.

Evet Rabbimiz buyuruyor ki, her hikmetli iş bu gecede ayrışır, ayrıştırılır. Her önemli muhkem iş, her sağlam iş o gece ayrıştırılır ve takdir edilir. Her önemli iş icra edilmek üzere o gece karara bağlanır, yazılır ve takdir edilir. Kâinatın kaderiyle ilgili olan, insanların ve tüm varlıkların kaderleriyle ilgili olan, tüm olayların bir yıllık takdiri, ya da değerlendirilmesi bu gecede yapılır. Gelecek seneye kadar kulların kaderleri, kulların rızıkları, ecelleri ve başlarına gelecekler, olup bitecekler ayrıntılı bir şekilde bu gecede belirlenir ve karara bağlanır. İşte karara bağlanan bu konuları uygulatmak üzere Rabbimiz meleklerini göndermektedir.

Yine meselâ Fussilet sûresinde Rabbimiz meleklerin inişlerinin sebeplerinden birisini şöyle anlatır:

"Rabbimiz Allah'tır" deyip sonra da doğrulukta devam edenlere gelince, onların üzerine melekler iner ve derler ki: "Korkmayın, üzülmeyin, size vaadedilen cennetle sevinin! Biz dünya hayatında da, âhirette de sizin dostlarınızız. cennette sizin için canınızın çektiği ve istediğiniz her şey vardır."
(Fussilet 30)

Bakın melekler ne için iniyorlarmış. Melekler o mü'minlere derler ki: "Ey mü'minler! Korkmayın! Üzülmeyin! Size vaadedilen cennetle sevinin! Rabbinizin mükafatlarıyla sevinip coşun! Bizler dünya hayatında da, âhirette de sizin dostlarınızız. Yani biz melekler siz mü'-minlerin velîyy'ül emirleriniziz. İşlerinizi üstlenen, sizlere yardım eden, sizler adına iş yapan, sizleri koruyan, muhafaza eden varlıklarız.

Peki acaba ne zaman iner bu melekler? Ya da ne zaman bu müjdeyle gelecek melekler? Kimileri ölüm anında bu melekler mü'-minlerin yanına inecek ve bu müjdeyi verecektir, demişler. Ölüm anın-da mü'minlerin yanı başlarına gelecekler ve diyecekler ki, biz sizin dünyadayken dostlarınızdık. Sizi koruyor ve Allah'ın izniyle sizi hakta tutmaya, doğrultmaya çalışıyorduk. Sakın korkup üzülmeyin, aynı şekilde bundan sonra da sizinle beraber olacağız. Kabirde de, âhirette de sizinle beraber olacağız. Sizi kolayca sırattan geçirip cennete ulaştıracağız ve orada canlarınızın çektiği her şey vardır diye müjdelerler.

Kimileri mezardayken mü'minlerin yanına gelecekler, onları orada yalnız bırakmayacaklar ve bir dediklerini iki etmeyecekler. Ra-sûlullah'ın bir hadislerinden anlıyoruz ki, kabirde iki melek mü'minin yanına gelir, onu hoş bir edayla karşılarlar ve derler ki: "Sakın üzülme, Allah'ın sana vaadettiği cennetle sevin." Böylece Allah, o mü'mi-nin korkusunu emniyete, üzüntüsünü de sevince çevirir, onun gözünü, gönlünü aydın eder buyurulmaktadır.

Kimileri mü'minlerin yeniden dirilmeleri anında bu melekler gelip bu müjdeyi verecek demişlerdir. Yani onlara gidecekleri yer konusunda hiç korkmamalarını söylerler. Tüm kötülüklerin sona erdiğini, tüm sıkıntıların, tüm meşakkatlerin bittiğini ve bundan sonra sonsuz hayırların başladığını haber verirler. "Arkada bıraktıklarınız konusunda da üzülmeyin, biz onları koruyacak halefler bıraktık" derler.

Kimileri de hem ölüm anında, hem mezardayken, hem de dirilme anında melekler gelecek demişlerdir. Ama âyetin ifadesinin mutlak oluşuna bakılırsa dünyada her an meleklerin mü'minlere geldiğini anlıyoruz. Sürekli gelirler ve derler ki: "Korkmayın ey müslümanlar! Mahzun da olmayın! Ne geçmişiniz konusunda ne de geleceğiniz hususunda endişe etmeyin! Sizler Allah yolunda olduktan sonra, hayatınızı Allah için yaşadıktan sonra, Sırat-ı Müstakimde olduktan sonra geçmişiniz konusunda da, geleceğiniz konusunda da kabir konusunda da hiçbir endişeniz olmasın! Vaadolunduğunuz cennetle sevinip coşun!"

Yine bakın Mü'min sûresinde de meleklerin bizimle ilişkilerini Rabbimiz şöyle anlatır:

"Arşı taşıyan (Melek)ler ve çevresinde ve bulunan melekler Rablerini hamd ile tesbih ederler ve ona inanırlar. Ve mü'minler için de şöyle istiğfar ederler: "Ey Rabbimiz senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır. O tevbe edip senin yoluna uyanları bağışla, onları cehennem azabından koru."
(Mü'min 7)

Mü'min sûresinin bu bölümünde Rabbimiz arştan ve arşı taşıyan meleklerden söz ediyor. Arşı da, arşın taşıyıcısı olan melekleri de bu meleklerin arşı nasıl yüklendiklerini de arşın çevresindekileri de bilmiyoruz, bilmemiz de mümkün değil. İşte bu meleklerin iki görevinden söz ediyor Rabbimiz.

Birincisi:

“Rablerini hamd ile tesbih ediyorlar ve ona iman ediyorlar.”

Bu melekler Rablerini tesbih ediyorlar. Yani bu melekler Allah’ın müslümanlardan istediği bir görevi yerine getiriyorlar. Süb-hanallah diyorlar. “Ya Rabbi seni tesbih ederiz” diyorlar. “Ya Rabbi sen seni nasıl tanıttıysan seni öylece kabul ediyoruz, sen seni hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişsen, hangi sıfatlardan münezzeh olarak anlatmışsan sana öylece iman ediyoruz” diyorlar. “Ya Rabbi seni senin sıfatlarınla tanıyor, sana lâyık olmayan, sana yakışmayan noksan sıfatlardan tenzih ederiz” diyorlar. “Seni, sıfatların konusunda tam ve mükemmel kabul ediyoruz,” diyorlar. “Sana ait olan sıfatları asla başkalarına vermeyiz, senin sıfatlarını parçalamayız, Senin sıfatlarından bazılarını senden başkalarına dağıtarak sana şirk koşmayız. Ya Rabbi üstünlük sendedir, güç kuvvet sendedir, ceberut, azamet sendedir, kulluk, itaat, ibadet sanadır” diyorlar. Senden başkalarını dinlemeyiz. Senden başkalarına ibadet ve itaat etmeyiz, diyorlar.

Bu meleklerin ikinci görevleri de:

“Mü’minlere şöyle istiğfar etmektedirler.

“Ey Rabbimiz! Senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır.”

“(Ey Rabbimiz!) (Kullarından) Tevbe edenlere ve senin yoluna tabi olanlara mağfiret buyur ve onları cehennem azabından koru!”

Görüyor musunuz bu meleklerin ikinci görevi de buymuş. Müminler için istiğfarda bulunmak. Bu melekler Allah’ın affının Allah’ın mağfiretinin yeryüzündeki mü'minlere ulaşması için Allah’a dua ediyorlar. Bu ne büyük bir şeref değil mi? Arşın taşıyıcısı olan melekler ve arşın etrafındaki bu azîm kullar yeryüzünde Allah’tan başka hiç kimsenin önünde eğilmeyen, sadece Allah önünde eğilen, yeryüzünde Allah’tan başkalarına asla kulluk yapmayan, Allah’tan başkalarının kıblelelerine yönelmeyen müslümanlar için dua ediyorlar, müslü-manlar için istiğfarda bulunuyorlar. Ve iman konusunda, kulluk konusunda mü’minlerle birleşerek, mü’minlerle bütünleşerek onlara güç ve kuvvet kazandırmakta, destek oluşturmaktadırlar.

Şimdi yeryüzünün en küçük bir köyünde etrafını saran sayısız kâfirlerin arasında kalmış, kendisine arkadaşlık edecek, inancını paylaşacak hiç kimsesi bulunmayan ve çevresindeki kâfirlerin çokluğu, güç ve kuvvetlerinin büyüklüğü karşısında ne yapacağını bilemeyen yapayalnız bir mü'min düşünün. Tüm dünya kendisine karşı yabancı. Şimdi bu müslüman Rabbine açılan evinin içinde bu kitabı eline alıyor ve bu kitabın âyetlerini okurken Mü'min sûresindeki bu âyetlere geliyor. Bu âyetle anlıyor ki kendi imanına benzer bir imanla arşın taşıyıcısı olan o azîm melekler de iman ediyorlar, kendi tesbihine benzer bir tesbihle o melekler de Allah'ı tesbih ediyorlar.

O bunu âdeta gözleriyle görüyor, onların tesbihlerini kulaklarıyla duyuyor ve öyle bir ruh hali kazanıyor ki, âdeta o küçücük evin içinde, o küçücük köyün içinde o kadar yükseliyor o kadar büyüyor ki, karşısında evler küçülüyor, köyler küçülüyor, dağlar, çöller, ülkeler, devletler, dünya küçülüyor, semavat dürülüyor gözünün önünde, etrafını saran kâfirler onun karşısında âdeta sinek kadar küçülüveriyor. Her şey küçülüyor gözünde ve o mü'min kendi büyüklüğünü anlıyor. Bir mü'min olarak kendisini arşın taşıyıcılarının safında hissediyor.

Bunu önce bu mü'min kendi iç dünyasında hissediyor, sonra ailesine duruyor, sonra toplumuna duyuruyor, sonra tüm dünyaya bunu ilân ediyor. Diyor ki: "Ey insanlar! Gelin, izzet ve şeref Allah'tadır! İzzet ve şeref Allah'a imandadır! İzzet ve şeref Allah'ın kitabından haberdar olmadadır! İzzet ve şeref peygamberde ve ona iman eden mü'minlerdedir! Gelin siz de iman edin ve benim ulaştığım yüceliklere ulaşın! Gelin siz de iman edin, benim ulaştığım şerefe ulaşın!"

Meleklerin duaları devam ediyor:

"Ve o kullarını kötülüklerden koru. O gün sen kimi kötülüklerden korumuşsan gerçekten ona rahmet etmişsindir. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur."

Bakın diyor ki melekler, "Ya Rabbi mü'minleri her türlü kötülüklerden sen koru. Sen kimi kötülüklerden korumuşsan o gün muhakkak ki onu rahmetine mazhar etmiş olursun. İşte bu da en büyük kurtuluştur."

Evet onları tüm kötülüklerden koru ya Rabbi. Şu anda yaşadığınız dünyada, yaşadığınız hayatta, yaşadığınız çevrede çaresizlik mi izhâr

ediyorsunuz? Sıkıntı içinde olduğunuzu mu iddia ediyorsunuz? İçinde bulunduğunuz bu sıkıntılardan bu dertlerden nasıl kurtulacağınızı, çevrenizi saran ve sizi boğacak noktaya gelen bu ahlâksızlardan ve ahlâksızlıklardan nasıl kurtulacağınızı, nasıl korunacağınızı mı soruyorsunuz? Bu günah çemberinden, bu isyan ateşinden, bu küfür pisliklerinden nasıl korunacağız mı diyorsunuz? Bu dünyanın aldatıcı zevklerinden, bu nefsin öldürücü arzu ve isteklerinden, bu şeytanların tuzaklarından, bu zalimlerin, bu kâfirlerin desiselerinden nasıl korunacağız, nasıl kurtulacağız? Bu barikatlardan, bu ağlardan nasıl kurtulup da Rabbimize kulluk yapacağız mı diyorsunuz? Fert olarak, toplum olarak tüm bu belâlardan nasıl korunacağız mı diyorsunuz?

İşte bunun çaresini bakın Rabbimiz söylüyor. Eğer bizler içimizle dışımızla yönelebilirsek, tüm bu pisliklerden iraz edip samimiyetle Rabbimize yönelebilirsek bilelim ki arşın meleklerinin desteği bize ulaşacak ve Allah bizi tüm bu kötülüklerden, tüm bu pisliklerden koruyacaktır. Bakın Allah'ın melekleri bizim adımıza bizim kötülüklerden korunmamız konusunda Rabbimize dua ediyor.

Melekler kendileri gibi Allah'a kulluk yapan insanlara dua etmek, onlar hakkında istiğfarda bulunmak, onlara selâm vermek, onların ibadet, zikir meclislerine katılmak için inerler de inerler o gece.

Bu selâm işi, ta fecrin tuluuna kadar devam eder. Meleklerin mü'minleri selâmlamalarından ötürü o gece sabahına kadar selâmdır, selâmettir, esenliktir.

Veya:

O gece her bir iş konusunda selâm, selâmetlik ve esenlik vardır.

Tabi selâm, barış anlamına gelen silm, İslâm, teslim ve cennet anlamlarına gelmektedir. Cennetin bir adı da biliyoruz ki Dâru's Selâm'dır. Öyleyse melekler mü'minlere bunları tavsiye ediyorlar, mü'-minler için esenlik diliyorlar, teslimiyet diliyorlar, cennet diliyorlar.

- 98 -

BEYYİNE SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 98., Nüzûl sıralamasına göre 100., Mufassal sûreler kısmının on üçüncü grubunun dördüncü sûresi olan Beyyine sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 8'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-3. "Kitap ehlinden ve putperestlerden olan inkarcılar, kendilerine apaçık bir belge, içinde kesin ve en doğru hükümlerin bulunduğu arınmış sahifeleri okuyan, Allah katından bir peygamber gelene kadar dinlerinden vazgeçecek değillerdi. 4. Ama, kendilerine kitap verilenler, onlara apaçık belge geldikten sonra ayrılığa düştüler. 5. Oysa onlar, doğruya yönelerek, dini yalnız Allah'a has kılarak O'na kulluk etmek, namazı kılmak ve zekâtı vermekle emrolunmuşlardı. Dosdoğru olan din de budur. 6. Kitap ehlinden ve puta tapanlardan inkar edenler, şüphesiz içinde temelli kalacakları cehennem ateşindedirler. İşte bunlar, yaratıkların en kötüsüdürler. 7. Fakat, inanıp yararlı iş işleyenler, işte onlar da, yaratıkların en iyileridirler. 8. Onların Rableri katında mükafatı, içinde temelli ve sonsuz kalacakları, içlerinden ırmaklar akan Adn cennetleridir. Allah onlardan razıdır. Onlar da Allah'tan razıdır. Bu, Rabbinden korkan kimseyedir."

Ekseriyetin ifâdesiyle Mekke'de nâzil olmuş Beyyine, Kayyime, Münfekkîn, Beriyye gibi isimlerle isimlendirilmiş bir sûreyle karşı karşıyayız. Beyyine, Resul göndermenin sebebini anlatan bir sûredir. Beyyine nedir? Kimdir? Resûlün görevi nedir? Resul göndermedeki temel hedef nedir? Bunu en güzel biçimde anlatan bir sûredir.

Bu sûrede bir toplumun değişmesinden haber verilir. Toplumun değişim yasası anlatılır. Aynı zamanda bu sûrede bu değişimin ölçüleri de verilir. Bununla beraber değişen toplumun sonucu da anlatılır. Yani değişen bir toplumun kazanacağı ve kaybedeceği şeyler de bildirilir.

Bu sûrede her ne kadar bulundukları durumu terk etmeleri, yaşayışlarını, inanışlarını ve hayat programlarını değiştirmeleri ehl-i kitap ve müşriklerden isteniyorsa da aynı zamanda bu bizden de istenmektedir. Çünkü Kur'an'da anlatılan her şey bize hitaptır. Kime ne söylenmişse bu aynı zamanda bize bir hitaptır. Müslümanlara ve Müslümanız dedikleri halde İslâm'dan ve Müslümanlıklarından şüphe içinde olanlara da hitap eder bu âyetler.

Kendi durumlarınızı değiştirmek, düzeltmek mi istiyorsunuz? İnsanların durumlarını, çevrenizdekilerin, çocuklarınızın, hanımlarınızın, arkadaşlarınızın, dostlarınızın, toplumunuzun mevcut hayatlarını beğenmediniz de değiştirmek mi istiyorsunuz? Veya bu insanların hayatlarını bir kademe daha ileriye götürmek, bir kademe daha güzelleştirmek, Müslümanlaştırmak mı istiyorsunuz? Onlara yanlışlarını, nasıl bir hayat yaşadıklarını göstermek mi istiyorsunuz? İşte bu işin anahtarını, yasasını anlatan bir sûredir bu sûre.

Mala bakışı bozuk olan, dünyayla ilişkisini Allah'ın istediği biçimde ayarlayamayan, bireysel, toplumsal, ekonomik ve siyasal hayatını Allah'ın istediği biçimde dengede tutamayan, evinde karısını ve çocuklarını Allah'ın istediği biçimde eğitemeyen, evinde Allah'ın, Peygamberin, Kitabın, Sünnetin isminin dahi geçmediği bir aileyi Müslümanlaştırmak mı istiyorsunuz? Bu insanları alıştıkları İslâm dışı yerleşik hayatlarından rahatsız edip, mevcut hayatlarından farklı Allah ve Resûlü'nün istediği bir hayat programına geçirmek mi istiyorsunuz? Yani ne yapalım ki biz değişelim? Ne edelim ki bu insanları değiştirelim? Ne yapalım ki hem kendimizi hem de bu toplumu Müslümanlaştıralım diyorsanız, bunun sancısını çekiyorsanız işte bu sûre bunun yolunu ve usûlünü gösterir.

Bu işin yattığımız yerden olmayacağını, olamayacağını, bu işin Beyyine ile gerçekleşeceğini anlatır. Yani eğer kendi kendimizi değiştirmek, toplumumuzu değiştirmek, çevremizi değiştirmek ve Müslümanlaştırmak istiyorsak kendimize ve çevremize Beyyine götürmek, Beyyine ulaştırmak zorundayız. Kendimizi ve çevremizi Beyyine ile tanıştırmak zorundayız. İşte Rabbimizin bu sûrede bize anlattığı değişim yasası budur. İnsanların gözüne, kulağına, ağzına, burnuna,

kafasına, kalbine Beyyine sokmak zorundayız. İşte İslâmî değişimin yasası budur. Küfrün ve şirkin de değişim anlayışları vardır. Bakın insanlara, hep değişim istiyorlar, değişmeden yanalar değil mi? Yeterli bulmuyorlar, tatmin olmuyorlar, hep değişmeden ve değiştirmeden yanalar da onun için moda denen şeyi icad ediyorlar. Arabasını değiştiriyor adam, evini değiştiriyor, modelini değiştiriyor, evindeki eşyasını değiştiriyor.... Bu da küfrün değişim modelidir.

İslâm'ın değişim yasasını anlatan sûrenin ilk âyeti bakın şöyle başlıyor:

Kitab ehlinden ve müşriklerden, putperestlerden olan kâfirler, kendilerine apaçık bir belge, bir Beyyine gelinceye kadar bulundukları durumdan kopacak, ayrılacak değillerdir. Ehl-i Kitaptan küfredenler ve müşrikler kendilerine Beyyine gelinceye kadar durumlarını, yaşantılarını, dinlerini, âdetlerini terk edecek değillerdir. Veya kendilerine Beyyine gelene kadar onlar mevcut küfürlerinden, şirklerinden, sapıklıklarından vazgeçecek değillerdir.

Peki neymiş bu Beyyine?

Allah'tan gönderilmiş, Allah'ın gönderdiği bir elçi ki içinde dosdoğru yazılı hükümlerin bulunduğu tertemiz sahifeleri okumaktadır. Evet o Beyyine Allah'ın gönderdiği bir elçidir ki elinde tertemiz sayfaları okumaktadır ve o sayfaların içinde insanları dosdoğru yola, hakka, hidâyete ulaştırmaktadır. İşte Beyyine budur. Elinde kitap olan bir peygamber… Peygambersiz bir kitap ve kitapsız bir peygamber değil. Elinde kitabı olan ve insanlara onu okuyan bir peygamber. Elindeki kitapta her türlü bâtıldan, her türlü sapıklıktan arındırılmış, içinde eğri büğrü bir şey olmayan, hakkı bâtıldan ayıran, dosdoğru hükümleri ihtiva etmektedir. Aynı zamanda kayyimen olan bir kitaptır.

Eğri büğrülüğü olmayan bir kitaptır o. Yani bu kitapta herhangi bir tenâkuz, herhangi bir çelişki, bir uyumsuzluk, bir münâsebetsizlik yoktur. Onda insanların anlayamayacağı, şaşkınlığa düşerek bocalayacakları bir karışıklık, bir bulanıklık, bir tutarsızlık yoktur. Bu kitap her sınıf ve her dönem insanlığının anlayabileceği doğrulukta, netlikte ve berraklıkta bir kitaptır. Sadece belli sayıda ve belli sınıf insanların anlayabilecekleri, diğerlerinin anlayamayarak bocalayacakları, içinden çıkamayarak sapıtacakları bir kitap değildir bu kitap. Tüm diğer kitaplardan üstün, arınmış, insan eli değmemiş bir kitaptır bu.

Bir de "Kayyimen"dir bu kitap. Kitabın ikinci bir özelliği de "Kayyimen" oluşudur. Yani başka hiçbir şeye muhtaç olmayan bir kitaptır bu kitap. Dosdoğru, ama kendi kendine kaim bir kitap. Bir başkasının kitabına ihtiyacı olmayan, bir başkasının desteğine ihtiyacı olmadan kendi kendine var olan ve varlığını sürdüren bir kitaptır bu. Bir başka kitabın sağlamasına, bir başkasının desteğine ihtiyacı yoktur bu kitabın. Yardımcıya ihtiyacı yok, yardımcısız ve ihtiyaçsız bir kitap. Kendi kendine yeterli olan, kendi kendine kaim olan Hayyu Kay-yum olan bir Allah'ın bu ismi şerîfi gereği yine başka hiçbir şeye muhtaç olmadan ayakta durabilmek üzere kuluna indirdiği bir kitaptır bu. Nasıl ki bu kitabın göndericisi kendi kendine kaimse, yani varlığı konusunda ve varlığını sürdürmesi konusunda hiç kimseye muhtaç değilse, hiç kimsenin yardımına muhtaç olmadan varlığını sürdürebiliyorsa ve varların tümünü var eden o ise, böyle bir kaynaktan gelen bu kitap da hiçbir yardımcı kitaba, hiçbir yardımcı kanuna ihtiyacı olmadan kıyâmete kadar tüm insanlığın, tüm toplumların hayatlarını düzenleme ve problemlerini çözümleme konusunda tek kitap olacaktır.

Eğer yeryüzünde Allah'tan başka böyle kendi kendine var olan ve varlığını sürdürmesi konusunda başkalarına muhtaç olmayan birileri varsa, tamam onlara da hamd edelim, onları da övelim, onların hayat programlarını da uygulayalım, onların kitaplarını da uygulamaya alalım. Var mı böyle birileri? Yoksa, hiç kimsenin kitabı bu kitapla mukayese edilemez. Hiç kimsenin kitabı bu kitabın önüne geçirile-mez. Hiç kimsenin talimatları ve yasaları bu kitaba tercih edilemediği gibi, bu kitabın onların desteğine de ihtiyacı yoktur.

Veya buradaki }«W±¬[«5 °`B6 _Z«[¬4 ifâdesini şöyle de anlıyoruz: Önceki toplumlara gönderilmiş tüm kıymetli kitaplar ondadır. Tüm önceki kitapların bozulmaz, değiştirilmez yazgıları, hak yazgıları ondadır.

Şimdi önceki âyetle birlikte söyleyelim: İşte Rabbimizin sûrede kendisine Beyyine dediği elinde böyle bir kitapla son elçi Hz. Muhammed (a.s.) kendilerine gelinceye kadar onlar küfürlerinden, şirklerinden, sapıklıklarından, İslâm dışı hayatlarından, hayat programlarından vazgeçecek değillerdir. Veya Allah'ın Resûlü gelinceye kadar onlar küfürlerini, şirklerini sürdürdüler demektir bunun mânâsı. Allah'ın Beyyine'si geldikten sonra kimisi îman ederek, Müslüman olarak, Allah'ın Beyyine'sine teslim olarak küfürden, şirkten vaz geçtiler, kimisi de eski küfürlerini devam ettirdi.

Veya bunun bir başka mânâsı kâfirlerin, müşriklerin tarih boyunca Allah'ın

kendilerine bir Beyyine, bir peygamber gönderdiği dönemler hariç daima küfürlerini, şirklerini devam ettirdikleri, ancak yeryüzünde küfür ve şirkin kitap sahibi bir peygamberin gelişiyle terk edildiği gerçeği anlatılmaktadır.

Veya âyetin bir başka mânâsı da şöyledir: Onlar Rabbimizin Beyyine dediği son elçisi gelinceye kadar o peygambere îman iddiasından, onun üstünlüklerini sayıp dökmekten vazgeçecek, ayrılacak değillerdi. Allah'ın Beyyine'si ahir zaman Nebisi Hz. Muhammed (a.s.) gelmeden önce yıllar yılı kendilerine gelecek ahir zaman Nebisini ve ona gönderilecek Furkân'ı, Kur'an'ı bekliyorlardı. Bu son elçinin yolunu gözlüyorlardı. Nerede kaldı, geç kaldı, diyorlardı. Hattâ müşrik Araplara karşı onunla hava atmaya çalışıyorlardı. Bakara sûresi bunu şöyle anlatıyordu:

"Önceden kâfirlere karşı istimdat edip duruyorlardı."
(Bakara 189)

Kâfirlere karşı dua ediyorlardı. "Onun, ahir zaman Nebisinin gelme zamanı yaklaştı. Gölgesi üzerimizde dolaşıyor. Ayak sesleri kulağımıza geliyor. Hele bir gelsin, bizler ona iman edip, onunla bir olup, o Nebiyy-i Ekremin arkasında bir saf, bir ordu oluşturup sizleri Âd ve İrem gibi katledeceğiz! Onun safında kıyam edip sizin de, putlarınızın da, putçuluk anlayışlarınızın da kökünü kazıyacağız" diye bekleşip duruyorlardı. İşte nihâyet bekledikleri karşılarındaydı. Elinde Tevrat'ın haber verdiği, kıyâmete kadar insanlığı hidâyete ulaştıracak bir kitapla birlikte Rasulullah karşılarında duruyordu. Elinde tertemiz bir kitapla bu Beyyine Medine'ye, ayaklarının ucuna kadar gelmişti.

Daha önce kâfirlere karşı istiftah ediyorlardı. Kâfirlere karşı, müşriklere karşı onunla fetih umuyorlardı. O peygamberin gelmesiyle zafere ulaşacaklardı. Ona tabi olacaklar, onun komutasında yeni bir dünya kurup eski kaybettikleri âlemlere üstün olma özelliklerine yeniden kavuşacaklar, bunu düşlüyorlardı. Ama:

"Tanıdıkları o kitap gelince de onu inkar ettiler."
(Bakara 189)

Kendilerine Beyyine gelinceye kadar onu inkar etmiyorlar, ona îman iddiasından ayrılmıyorlardı. Veya onlar kendilerine Beyyine gelinceye kadar bu bozuk düzen hayatlarına devam konusunda mazur sayılıyorlardı. Ama böyle

kendilerine hakkı, doğruyu, tevhidi, hidâyeti son derece açık ve net bir biçimde anlatan bu delil, bu Beyyine geldikten sonra durumlarını değiştirmemekte ısrar edenlerin hiçbir mâzeret hakları kalmamıştır.

Ya da bunun bir başka mânâsı da şudur: Onlar kendilerine Beyyine gelinceye kadar küfürlerinden, şirklerinden, küfür ve şirkten kaynaklanan hayatlarından, yollarından, gidişatlarından, dinlerinden, hayat programlarından mutmaindiler, memnundular. Bu konuda herhangi bir tereddütleri yoktu. Yaşadıkları hayatlarından razıydılar.

Ama, kendilerine kitap verilenler, onlara apaçık belge geldikten sonra ayrılığa düştüler. Önceden de ayrılık içindeydi bu adamlar ama hepsi kâfir olduğundan bu önceki ayrılıklarının bir önemi yoktu. Beyyine geldikten sonra onlar ayrılığa düştüler. Peygamberin gelişiyle insanlar ikiye ayrıldılar: Nasıl? Kimileri eyvah, meğer bizim yaptığımız yanlışmış, meğer bizim dinimiz, bizim hayat programımız, bizim yolumuz, bizim gidişimiz, bizim anlayışlarımız yanlışmış, bu peygamberin dediği doğrudur diyerek, önceki anlayışlarını, önceki dinlerini terk ederek, değişerek Müslüman oldular. Kimileri de yok ya, bunun dediği yanlış, bizimki doğrudur diyerek eski dinlerini, eski hayat programlarını devam ettirdiler. Böylece onlar ihtilaf edip ikiye ayrılıverdiler.

Bugün için de insanların dünyasına Beyyine geldiği zaman, insanlar Beyyine ile tanıştırıldıkları zaman, yani âyet ve hadis ortaya konulduğu zaman, Beyyine açık ve net bir biçimde ortaya konulduğu zaman, kimileri, "Yahu ben de Müslümanım, biz de Müslümanız ama bu kadarı olmaz yani. Tamam biz de Müslüman'ız da, ama bu kadar da katı istemiyoruz. Biz de Müslümanız ama bu devirde bu kadarı da olmaz. Tamam anladık İslâm da, hayatın tümüne de karışacak değil ya bu din. Hayatın tamamında söz sahibi olacak değil ya bu Allah!" diyorlar, diyecekler. "Biz ecdadımızdan böyle görmedik. Bizim hayatımız, bizim anlayışlarımız, bizim geleneklerimiz böyle değildi. Nereden çıktı bu âyet? Nereden çıktı bu hadis?" diyecekler.

Kimileri de, "Eyvah ben Müslüman'dım, ama Müslümanlığın böyle olduğunu bilmiyordum. Ben Müslüman'dım, ama Müslümanlığın bunu gerektirdiğini bilmiyormuşum. Meğer ben yanlışmışım. Meğer ben yanlış anlamışım. Meğer ben Beyyine'yi tanımıyormuşum. Meğer ben Kitap ve Sünnete göre Müslüman değilmişim de kendi bildiğime göre Müslüman'mışım. Meğer ben Allah'ın dininde değil de kendi kuruntularımın peşindeymişim. Meğer ben hevâ ve heveslerimi din zannetmişim. Çok şükür ki Beyyine'yi

tanıdım ve cehenneme gitmekten kurtuldum" diyerek kendini değiştirmeye çalışacak ve Beyyine'nin istediği Müslümanlık yoluna girecek. İşte böylece insanlar ihtilaf edip ayrılacaklar, ayrışacaklar. Yani saflar ayrışıp belirginleşecek.

Beyyine açık ve net bir biçimde ortaya konunca, Kitap ve Sün-net olduğu gibi insanların gündemlerine getirilince bu kaçınılmaz olacaktır. Kimileri reddedecek, kimileri de kabullenecektir. Ama bu iş için mutlak sûrette Beyyine'nin ortaya konulması gerekmektedir. Din açık ve net olarak ortaya konulmalı ki kim neye inandığını, kim neyi reddettiğini bilsin.

İşte bugün de insanların hayatlarını değiştirecek tek yol, tek usul budur. İnsanların düşüncelerini, dinlerini, hayatlarını, yaşayışlarını değiştirmenin başka bir yolu yoktur. Bu değişimi, bu ayrışımı sağlayacak tek yol Beyyine'nin açık ve net olarak ortaya konulmasıdır. İn-sanların dinlemelerini de, reddetmelerini de, inanmalarını da küfretmelerini de sağlayacak tek yol işte budur, bunun dışında başka çare yoktur. İnsanlara Beyyine'yi ulaştıracağız, insanlara Beyyine'yi götüreceğiz, insanları Beyyine ile tanıştıracağız ve sonunda insanlar şu iki gruptan birisi olacaklar: Ya îman edecekler Beyyine'ye, teslim olacaklar, ne güzel diyecekler, onun gibi olacaklar, onun gibi yapacaklar, onun gibi yaşayacaklar, ya da reddedecekler. Olmaz arkadaş, bu devirde bunlar yaşanmaz, böyle yaşanmaz diyecekler.

Demek ki kendilerine Beyyine gelmeden evvel gerek Yahudi ve Hıristiyan, gerekse putperest müşrikler hayatlarından, dinlerinden, yaşantılarından memnundular. Yahudi ve Hıristiyanlar bu dönemde şöyle diyorlardı: "Vallahi biz üzerinde bulunduğumuz dinimizden, yolumuzdan, hayatımızdan memnunuz. Dinimizden, yolumuzdan asla vazgeçmeyiz. Ta ki Tevrat ve İncil'de bize vaadedilen ahir zaman Ne-bisi gelinceye kadar. Çünkü bizim Rabbimiz bize gönderdiği elçileri ve kitapları vasıtasıyla bu konuda bizden ahid almıştır."

Hanif olduklarını, Hz. İbrahim'in yolunda olduklarını iddia eden, ama Hz. İbrahim'in yolunu kaybedip şirke düşmüş, Ka'be'nin içini ve hayatlarını putlarla doldurmuş, sahte tanrıların egemenliği altında bir hayat süren müşrikler de: "Vallahi biz doğru yoldayız, biz İbrahim'in (a.s.) izindeyiz," diyerek kendi yollarından, hayatlarından mutmain olmuşlardı. Rahatları keyifleri yerindeydi, hayatlarından memnundular.

Beyyine gelmeden evvel kâfir küfründen, Yahudi Yahudiliğinden,

Hıristiyan Hıristiyanlığından, müşrikler de müşrikliklerinden memnundular. Herkesin tıkırı yerinde ve kimse bu durumdan vazgeç-meye yanaşmıyordu. Onların hiçbirisi bu hayatlarından vazgeçecek değillerdi. Çünkü kendilerine hakkı beyan edecek o Beyyine henüz gelmemişti. Fetret zamanında bulunuyorlardı. Ne zaman ki onlara Beyyine geldi, o zaman durumlarını, hallerini değiştirip fırkalaştılar. Kimisi kâfir, kimisi de Müslüman oldular. Eski dinleri, eski hayatları, eski alışılmış yaşantıları, gelenekleri, töreleri birden bire mütelzelzil olup, kanaatleri, düşünceleri perişan oldu. Her biri kendi dininde, ken-di mezhebinde, kendi dâvâsında sarsıldılar. Razı oldukları hayatlarını bir daha gözden geçirip, ya îman veya küfrü tercih ettiler.

Neydi bu onların alışılmış hayatlarını, dinlerini, hayat programlarını altüst eden Beyyine? Neydi onların o dinlerini, beğendikleri, razı oldukları yaşantılarını dinamitleyen Beyyine? İkinci âyette söyledi Allah: İçinde doğru ve kesin hükümlerin bulunduğu, insanları en doğru, en güzel yola ulaştıracak tertemiz sahifeleri okuyan Allah'ın Resûlü. Evet Beyyine, belge, hüccet Rasulullah'tı ve Rasulullah'ın okuduğu tertemiz Kur'an sahifeleriydi ki, onda sağlam esaslar ve hükümler var-dır. Onda model vardır. Onda uyulacak, taklit edilecek hususlar vardır. O üsve-i hasenedir.

İşte bu Beyyine'nin gelmesini bekleyen ehl-i kitap ve kendilerini İbrahim'in yolunda gören müşrikler bekleyip durdukları, yolunu gözledikleri Resul elinde Allah'ın kitabıyla ortaya çıkıp: "Ey insanlar! İşte! İşte bekleyip durduğunuz kitap! İşte yolunu gözlediğiniz ahir zaman Nebisi! İşte ben ve kitabım karşınızda! Hadi ne bekliyorsunuz?" deyince ehl-i kitap ve müşrikler şaşırıp kaldılar. Apışıp kaldılar. Neden? Zira onlar o ana kadar hep papazlarını, rahiplerini, keşişlerini, kardinallerini, putlarını, reislerini, liderlerini, âlimlerini, üstatlarını dinlemişlerdi. Onlardan bilgilenmişler, onlarla şartlanmışlardı bir, bir de o Peygamber kendi içlerinden, kendi ailelerinden, kendi ırklarından çıkmamıştı. Bu yüzden avuçlarının içi kadar bildikleri, öz evlâtlarından daha yakın tanıdıkları o Beyyine'yi reddettiler.

Tıpkı şu anda ağabeylerini, reislerini, şeflerini, efendilerini, şeyhlerini, cemaatlerini, tâğutlarını, çevrelerini, düzenlerini dinleyip te Kur'an'la, Beyyine ile karşı karşıya gelince şaşırıp kalan asrımızın Müslümanları gibi. Bugün aynen onlar gibi kimi Müslümanlar da Kur'-an ve Sünnete aynı tavrı sergiliyorlar. Kendilerine sunulan Beyyineye karşı aynı tutumu reva görüyorlar. Kitap ve sünnete gitmek istemi-yorlar. Kitap ve Sünnetle tanışmak, kendilerini onunla

yargılamak is-temiyorlar. Neden? Çünkü şu ana kadar onların kulak verdikleriyle Rasulullah'ın hayatı benzer özellikte değildi. Şu ana kadar onlar kendi önderlerine, kendi efendilerine, siyasi liderlerine, tâğutlarına: "Bize şöyle şöyle emredin, biz de yapalım! Bizden şunları şunları isteyin, biz de yerine getirelim! Biz sizi seçiyoruz, siz de bize bizim istediğimiz ya-saları çıkarmak zorundasınız!" demeye alışmışlar, tanrılarını hep ken-dileri seçmişler, kendileri belirlemişlerdi.

İki taraf ta yanlıştaydı. İtaat edenler de edilenler de, seçenler de seçilenler de, yönetenler de yönetilenler de, tabi olanlar da olunanlar da, tanrılar da kullar da… Her iki taraf da yanılgı içindeydi. Ama Rasul öyle değildi. O, insanlar tarafından seçilmemişti. İnsanlardan beslenmediği için onların onu istedikleri gibi yönlendirmeleri, şartlandırabilmeleri mümkün değildi. O öyle bir Beyyine idi ki, onu Allah görevlendirmişti. O Allah adına ve Allah'tan aldıklarını konuşurdu. Onun elinde Allah'ın tertemiz sahifeleri vardı. Onda yalan ve yanlış yoktu. Onda kapalı bir şey yoktu. O bir şey söyleyecekse onu önce kendine söylüyor, sonra insanlara söylüyordu. İnsanlardan istediğini önce kendisi yaşıyordu. O kendi keyfine göre hareket etmiyordu ki insanlar keyiflerine göre onu şartlandırıp istedikleri noktaya çekebilsinler. İşte böyle bir Beyyine ile karşı karşıya kalınca insanlar şaşırdılar ve iki grup oldular. Mü'min, kâfir.

Beyyine karşısında îmana yanaşmayanlar, durumlarından, yaşantılarından memnun olan, dinleri konusunda itminan içinde bulunanlardı. "Bizler bu halimizle, bu anlayışlarımızla, bu yaşayışlarımızla, bu önderlerimizle, bu kitaplarımızla, bu cemaatlarımızla, bu yapılanmalarımızla kesin cennetliğiz. Bu iş kesin. Bu iş garantidir. Bizler garanti cennetliğiz, siz kendinize bakın" diyorlardı. Hıristiyanlar böyle di-yordu, Yahudiler böyle diyordu. Allah'ın oğlu dedikleri Hz. Îsâ'yı ve Hz. Üzeyir'i, işledikleri suçlara karşı kalkan yaparak, Allah'a veliaht ta-yin ederek, Allah'a güya Allah'ın sözünden çıkamayacağı bu oğulları vasıtasıyla torpil yaptıracaklarına inanıyorlardı. Hıristiyanlar da Yahudiler de aynı şeyi söylüyorlardı.

Bakıyoruz bugün kendilerine Müslümanız diyen toplumun durumu da onların o günkü durumuna benziyor. Hayatlarında aynı durgunluk, aynı doyumluluk ve pasiflik var. Onlar da kendilerinin doğru yolda, hak yolda olduklarını zannediyorlar. Allah'ın razı olacağı bir hayatı yaşadıklarını zannediyorlar. Israrla bir îman derecesinde hayatlarını kabul var. Yaşantılarından memnun görünüyorlar. Kendilerini kesin cennetlik görüyorlar. İşte bu korkunç

durum değişmeye en büyük engeldir. “Ne var bizim hayatımızda? Biz Müslüman değil miyiz yani? Cennete biz girmeyeceğiz de ayyaşlar, Hıristiyanlar mı girecek?” deyişleri, kendi hallerinden, hayatlarından memnun oluş halleri tıpkı kendilerine Kur'an gelmeden önceki ehl-i kitap ve müşriklerin vaziyetine benziyor.

Şunu kesinlikle kabul etmek zorundayız ki hiç birimiz kendi durumumuzdan mutmain olmamalıyız. Hiç birimiz statükodan yana olmamalıyız. Çünkü bu, değişimin önüne dikilmiş en büyük engeldir. “Ben iyiyim! Biz iyiyiz,” putu bilelim ki değişmenin önüne dikilmiş en büyük engeldir. Çünkü bugün hiçbirimizin, hiçbir grubun, hiçbir ailenin, hiçbir cemaatın elinde cennetlik olduklarına dair bir senet, bir garanti yoktur. İşte âyetler bunu anlatıyor. Hiçbir kimsenin ölünceye kadar da nasıl bir çizgi takip edeceğine dair elinde bir garanti olmadığına göre öyleyse kendimizi garanti cennetlik görmeyelim. Halimize mutmain olmayarak sürekli Allah’ın kitabı ve Resûlü’nün Sünneti ışığında hayatımızı sağlama alalım.

İşte şu anda kendilerinden mutmain olmuş bu toplum da ancak kendilerine Beyyine götürüldüğü zaman, Kur'an ve Sünnet anlatıldığı zaman, Beyyine ile tanıştırıldıkları zaman, Kur'an duvarlardan inip ellerine alındığı zaman, hayatlarına Kur’an ve Sünnet projektörü tutulduğu, Beyyine ile hayatlarını sorgulama imkânı buldukları zaman elbette bulundukları durumu bir eleştiriye tabi tutup değiştireceklerdir. İnsan bir hakikatle karşı karşıya gelmedikçe hep kendini iyi ve doğru zanneder. Ama ne zaman dışa açılır, daha iyisini görürse, Beyyine ile tanışır ve kendini onunla yargılama imkânı bulursa, yani Allah’ın istediklerine muttali olursa o zaman eyvah! diyor. Eyvah ki yanılmışım! Eyvah ki yanılmışım! Eyvah ki yanlış yoldaymışım! Demeye başlıyor. Eyvah! İçinde bulunduğumuz hayat, hayat değilmiş! Din budur diye yaşadığımız, din değil kendi kuruntularımızmış diyerek değişmeye karar verecektir. Ama ne yazık ki bu toplum henüz Kur’an’la buluşmadı. Bu toplum tüm hayatını sağlama alabileceği Beyyine ile tanışmadı. Hayatını yargılayıp sorgulayabileceği Kitap ve Sünnetle tanışmadı. Bu toplum henüz peygamberle tanışmadı.

Âyetin anlattığına göre Beyyine, elinde Kuran olduğu halde Allah’ın elçisi kendilerine gelince, Beyyine ile tanışınca, Beyyine kendilerine arz edilince, Beyyine ile yüz yüze gelince, hayatlarına Beyyine projektörü tutulunca onlar hemen önceki hayatlarından ayrıldılar. Tüm alışkanlıklarından, İslâm dışı hayatlarından ayrıldılar. Efendilerinin, üstatlarının, siyasi liderlerinin,

tâğutlarının yolundan, talimatlarından ayrılıverdiler ve kimisi mü'min, kimisi kâfir olarak ayrıldılar.

Çünkü karşı karşıya geldikleri o Beyyine, tanıştıkları o Kitap ve Peygamber onlardan onların o ana kadar dinlediklerinin istediklerini istemiyordu. O Beyyine onlardan sadece Allah'a kulluk istiyordu. Binlerce İlâh önünde eğilmekten belleri kamburlaşmış bu insanları bu zilletlerden kurtarıp özgürlüğe çağırıyordu. Makama, mevkie, modaya, çevreye, âdetlere, yönetmeliklere, şöhrete, paraya, tâğutlara, zenginlere, siyasilere, ağaya, patrona, güçlülere, sayıca fazla olanlara, şeytana, nefsine, babaya, anaya, kocaya, hanıma değil sadece Allah'a kulluğa çağırıyordu. Yüzlerce İlâhın gönlünü alacağım diye perişan olmuş insanları izzete ve şerefe çağırıyordu. İşte bunu anlayan, izzet ve şerefi tercih eden, kendisi gibi acizlerin boyunduruğu altında bir hayat yaşamanın pisliğini kavrayanlar hemen bu çağrıyı kabul ederken, birden çok efendinin köleliği altında zillet içinde yaşamadan yana olanlar da reddediyorlardı. Yani ayrışıyordu insanlar. Yollar ayrışıyor, saflar ayrışıyordu.

Şu anda da Müslümanlar arasında bu fırkalaşmanın ucu görülmüştür elhamdülillah. En azından ucu görünmeye başlamıştır. Bunun sebebi de elbette topluma Kur'an geliyor! Toplumun gündemine Beyyine geliyor. Uzun bir fâsıladan sonra yine Kur'an geliyor! Kur'an hayata yansımaya başlamıştır. Kur'an ve Sünnet insanların ağızlarına, insanların kulaklarına, kalplerine, beyinlerine, insanların evlerine, hayatlarına inmeye başladı. Kur'an ve Sünnet toplumun gündemine girmeye başladı. Elhamdülillah İnsanlar evlerinde, bürolarında Kitap ve Sünnet konuşmaya başladılar. Bu yüzden de insanlar fırkalaşıyor bu toplumda. Fırkalaşma başlıyor. Nasıl bir fırkalaşma? Kimileri kabul ediyor, kimileriyse reddediyor. Kimileri tereddüt içinde. Kimisi bazısını kabul ediyor bazısını reddediyor.

Ama bilelim ki Kur'an geldikçe, Kur'an hayata indikçe, Kur'an konuşulup anlaşıldıkça bu çatışma daha da şiddetlenecek. Razı olduğumuz hayatlarımız, İslâmî sandığımız düşünce ve yaşantılarımız altüst olacak, mü'min gerçek mü'min, kâfir de gerçek kâfir olacak. Saflar belirginleşecek. Kim neye inandığını, kim neyi reddettiğini bilecek. Tıpkı o gün olduğu gibi vahiy nûrunun, Beyyine'nin, Furkân'ın karşısında her şey eriyip kül olacaktır Allah'ın yardımıyla. Ne mutlu bu ayrışmanın, bu saflaşmanın hızlandırılması adına insanlara Beyyine götürme kavgası içine girenlere! Ne mutlu bu değişimin hızlandırılması adına insanları vahiyle tanıştırmaya çırpınanlara! Ne mutlu bu

uğurda zamanından, imkânlarından fedâkârlıkta bulunan Allah dostlarına!

Câsiye sûresinde de Rabbimiz Beyyine ile karşı karşıya gelen ehl-i kitabın tutumlarını şöyle anlatır:

"Din konusunda, onlara belgeler verdik; ancak, kendilerine ilim geldikten sonra birbirini çekemezlikten ayrılığa düştüler. Ey Muhammed! Rabbin Kıyâmet günü, ayrılığa düştükleri şeyler hakkında şüphesiz aralarında hükmedecektir."
(Câsiye 17)

Allah'ın dini, Allah'ın yasaları, Allah'ın yolu konusunda apaçık Beyyine'ler verdik onlara. Kitap Beyyine'dir, kitabın âyetleri Beyine-'dir, Resul Beyyine'dir, Resullerin gösterdikleri mûcizeler Beyyine'dir. Onlar akıllarını başlarına alıp da Allah'a kulluğa yönelsinler, Rablerinin yasalarına teslim olup hayatlarında onu uygulamaya koysunlar diye peş peşe onlara Beyyine'ler sunduk, diyor Rabbimiz.

Ama onlar kendilerine ilim geldikten sonra birbirlerini çeke-mezlikten dolayı ihtilâflara, tefrikalara düştüler. Kendilerine kitap geldikten, elçiler geldikten sonra kitap ve peygamber bilgisine sahip olduktan sonra birbirlerine hasetlerinden, düşmanlıklarından ötürü ihtilâfların içine düştüler.

Âyet-i kerîmeden anlıyoruz ki Müslüman toplumların, Beyyine ile tanışanların, Beyyine'ye muhatap olanların bir hastalığı var. O da kendilerine Rablerinden ilim geldikten sonra ayrılığa düşmek. Kendilerine Allah tarafından vahiy geldikten sonra birbirlerine düşmanlıklarından ve hasetlerinden ötürü ihtilâflara düşmek. Her biri ayrı ayrı gruplar oluşturarak her grup kitabın ayrı bir bölümünü bayraklaştırarak ihtilâfların içine yuvarlanmak, kardeşliği, dostluğu unutmaları, üm-met olduklarını unutmaları, tek bir Rabbin kulu olduklarını unutmalarıdır. Bunun bir tek sebebinden söz ediyor Rabbimiz. Neymiş o?

Aralarındaki rekâbet duygusu, kendi aralarındaki kıskançlık ve çekemezlik duygusu, bencillik, hodfuruşluk, hizipçilik ve grupçuluk duygusu. Herkesin kendi düşüncesini, kendi yöntemini, kendi yolunu, kendi metodunu, kendi cemaatını, kendi liderini en üstün, en doğru görüp karşısındakileri kötü ve yanlışta görme yanılgısı. Gruplar birbirlerini ayıran ufak tefek anlayış farklılıklarını, metot farklılıklarını sanki temelde ayrılıklarmış gibi görerek

birbirlerini tekfir noktasına gidiyorlar.

Biz İsrail oğullarına kitap ve Beyyine'ler göndermiştik de onlar ihtilâfa düştüler. Kitap konusunda ihtilâf; kimileri ona îman ederek kimileri de onu inkar ederek ihtilâf ettiler. Kimileri onunla yol bularak, yollarını Allah'ın kitabına sorarak, kimileri de onunla ilgiyi keserek ihtilaf ettiler. Kimileri onu arkalarına atarak, kimileri onun yerine başka kitaplar ihdas ederek, kimileri o kitabı gerçekten kendileri için hayat programı bilerek, hayatlarını o kitaba bina ederek ihtilaf ettiler. Kimileri tamam ben de kitap ehliyim, benim de bir kitabım var, ama ben onu anlayamam, ben onu anlamaktan acizim, uzağım diyerek. Ben kim, onu anlamak kim? diyerek, kimileri kitaplarının fonksiyonunu reddederek; "Tamam mukaddes bir kitaptır bu ama hayata karışmamalı, o sadece âhiret işlerini düzenlemeli, işte zaman zaman mübarek gecelerde sevap kastıyla okunmalı" diyerek insanlar o kitap konusunda ihtilâfa düştüler.

İşte Beyyine karşısında insanlar böyle davranmışlar. Halbuki o Beyyine onlardan şunu istiyordu:

"Onlar doğruya yönelerek, dini yalnız Allah'a ait kılarak, yalnız ona kulluk etmekle emrolunuyorlardı."

Sadece Allah'a kulluk etmekle, tüm hayatlarında sadece Allah'ı dinlemek ve sadece Allah'ın çektiği yere gitmekle emrolunmuş-lardı. Makama, mevkie, şöhrete, paraya, insana, zengine, güçlüye, sayıca çok olana, tâğutlara değil yalnız O'na yönelmekle. Şeytana, nefsine, tâğutlara, âdetlere, çevreye, babaya, anaya, hanıma, modaya değil yalnız Allah'a kulluk yapmakla emrolunmuşlardır. Hayatın belli bir bölümünde değil, tümünde vahyî bir yaşantının içine girmekle, peygamberî bir hayatı bulmakla emrolunmuşlardı.

Sakın hayatınızda kulluk edeceğiniz, sözünü dinleyeceğiniz, yasalarını uygulayıp arzularını gerçekleştireceğiniz Allah'tan başka İlâhlar edinmeyin diyordu Allah. Sizin kendisine kulluk edeceğiniz, boyunlarınızdaki ipin ucu elinde olacak, çektiği yere gideceğiniz, hayat programını kendisinden alacağınız bir tek İlâhınız var. Sadece O'na kulluk edin, sadece O'nu dinleyin, sadece O'nu razı etmeye çalışın di-yordu. Kendisine itaat edeceğiniz, sözünü dinleyeceğiniz, hayatınıza karışacak Allah'tan başka İlâhlarınız olmasın. Camide ayrı bir İlâhınız, caddede ayrı bir İlâhınız olmasın. Namaz konusunda sözünü dinleyeceğiniz ayrı bir İlâhınız, hukukunuz konusunda ayrı bir İlâhınız olmasın.

Oruç konusunda ayrı bir İlâhınız, kılık-kıyafetiniz konusunda ayrı bir İlâhınız olmasın. Âhiret konusunda etkili ayrı bir İlâhınız, dünya yasaları konusunda söz sahibi ayrı bir İlâhınız olmasın.

Dinde muhlisler olarak, dinde ihlaslılar olarak, dini Allah'a halis kılarak, halis ve katışıksız din sahipleri olarak Allah'a kulluk edin. Evet dinde muhlisler olarak sadece kulluğumuzu O'na yapacağız. Halis bir din sahibi, katışıksız bir din sahibi olacağız. Din, kişinin hayat programıdır. Din, kişinin yaşam biçimidir. Öyle bir din yaşayacağız ki, öyle bir hayat programımız olacak ki o hayatın tümünde sadece Allah'ı dinleyecek ve başka şeyleri katıp karıştırmayacağız. Yani hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ı bazı bölümlerinde de başkalarını dinleyerek, hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ın yasalarını, bazı bölümlerinde de başkalarının yasalarını uygulayarak katışıklı bir din, şirket içinde bir hayat yaşamayacağız. Şirke düşmeyeceğiz. Yirmi dört saatimizin tümünü Allah'a ait kılacak, sadece O'nu dinleyecek ve sadece O'na kulluk yapacağız.

Yeryüzünün neresinde olursak olalım, nerede ve hangi konumda olursak olalım, hayatımızın her bir konumunda, hayatımızın her bir biriminde Allah'ın emirlerini icra ederek sadece O'na kulluk edeceğiz. Rabbimizin her bir emrine secde edeceğiz. Her yerde, her konumda sadece Allah'ı dinleyeceğiz. Hayatımızın her bir birimini Allah'ın istediği şekilde düzenleyeceğiz. Hayatımızın her anında yüzümüzü, aklımızı, fikrimizi, düşüncemizi, benliğimizi sadece Allah'a dön-düreceğiz. Giyinirken Allah'ın emirlerini uygulayarak, kazanırken harcarken Allah'ın istediklerine riâyet ederek, severken küserken sadece O'nu dinleyerek secdemizi, kulluğumuzu sadece Allah'a yapacağız. Tüm hayatımızda yönümüzü, yüzümüzü Allah'a doğru çevirecek, O'nun istediklerini ön plana alacak, O'nun rızasını tercih edecek, O'nu hesaba katacak ve O'nun istediği gibi inanıp O'nun istediği gibi hareket edeceğiz. Her an O'nun huzurunda olduğumuzu ve her an O'na hesap vermek durumunda olduğumuzu unutmayacağız.

Hanif'in mânâsı da budur zaten. Hanif, her şeyden ve herkesten yüz çevirerek Allah'a yönelmek demektir. Hanif, gece ve gündüz emre âmâde bekleyen, el pençe divan durup gönül huzuruyla Allah'a kulluk eden demektir. Hanif olmak Allah'a öyle bir teslimiyet ki tıpkı İbrahim'in (a.s.) teslimiyeti gibi tereddütsüz, şeksiz şüphesiz, aklı işin içine karıştırmadan bir teslimiyettir. Acaba yapsam mı yapmasam mı? Acaba bir kısmını yapıp bir kısmından sarf-ı nazar mı etsem gibi bir tereddüdü olmadan tümüyle Allah'ın emirlerine teslimiyet. Öyle

bir yöneliş ki başka yönelecek hiçbir kıblesi yoktur. Öyle bir itaat ki, öyle bir kölelik ki sözünü dinleyeceği, arzularını yerine getireceği, hatırını kazanacağı başka efendileri yoktur. Şirke düşmeden kulluk. Hayatının tümünde Allah'ı görmediği halde onu görüyormuşçasına, Allah'ın huzurunda olduğunun şuurunda bulunarak her anının Allah'ın kontrolü altında olduğunu bilerek, yaptıklarını Allah için yapmaları ve Allah'a lâyık olarak yapmaları, Allah kontrolünde bir hayat yaşamalarıdır.

İşte böyle bir kulluğun gereği olarak da:

"Namazı ikame etsinler, zekâtı da versinler diye em-rolunmuşlardı."

Namazı ayağa kaldırsınlar, zekâtı da versinler diye emredilmişti onlara.

Namazı ikame etmek demek, namazı ayağa kaldırmak demektir. Namazı ikame etmek, namaz ortamı hazırlamak demektir. Na-mazın önündeki engelleri kaldırmak için mücâdele vermek, namaz için emr-i bi'l-maruf yapmak, insanlara namaz eğitimi vermek ve namazı hayat programının odak noktası haline getirmek demektir. Hayat programının içine sıkıştırılmış bir namaz değil, ya da namaza yer bırakmayacak bir hayat programı değil, namaza göre ayarlanmış bir hayat programını gerçekleştirmenin uğraşı içine girmek demektir.

Öyleyse ikame edeceğimiz bir namazla dinimizin direğini dikmemiz emrediliyor. Yani öyle bir namaz kılacağız ki kıldığımız bu namaz hayatımıza hakim olan bir namaz olacak. Tüm hayatımızı düzenleyen bir namaz olacak. Değilse başka âyetlerden ve hadislerden öğreniyoruz ki hayata etkili olmayan, hayatı düzenleme konusunda varlığından söz edilemeyen bir namaz Allah'ın istediği bir namaz değildir. Yani öyle bir namaz ki, hayata hakim ve öyle bir hayat ki, namaza özdeş. Hayatla namaz özdeşleşmiş. Hayat namazdan ayrı değil, namaz hayattan kopuk değil, böyle hayatla namaz iç içe olacak. Allah'tan mesaj alınan ve hayatın kendisiyle düzenlendiği bir namaz. Veya yaşanan hayatın tekmilini vermek üzere Allah'ın huzuruna çıkılan bir namaz. İşte Allah böyle bir namaz istiyor.

Zekâtı da vermelerini istiyordu Allah. Birisi bedenî, ötekisi de malî bir ibadet. Yani namazla Allah'ın bedenlerine karıştığını ortaya koysunlar, zekâtla da mallarında Allah'ın söz sahibi olduğunu ortaya koysunlar istiyordu Allah. Namazla Allah'tan mesaj alsınlar zekâtla da bunu Allah kullarıyla paylaşmanın,

Allah kullarına ulaştırmanın kavgasını versinler istiyordu. Veya namazla bireysel kulluklarını, zekâtla da toplumsal kulluklarını sadece Allah'a yapsınlar istiyordu. Öyle değil mi? İnsan yaptıklarını ya bedeniyle ya da malıyla yapar. Öyleyse bedenen ve malen, bireysel ve toplumsal planda Allah'ın seçtiğini yapmak dindir. Din, malen ve bedenen, bireysel ve toplumsal tüm tavırlarımızı, tüm eylemlerimizi Allah için yapmaktır.

"İşte kayyimen din budur."

İşte kaim olan, hayata hakim olan, hayata hakim kılınması gereken, tüm dünyada hakim olacak, tarihler boyu payidar olacak, sabit kalacak, değişmeyecek, kalpte ve kabulde olan fıtrat dini budur. Önceki bozulmaz kitapların açıkladığı, ortaya koyduğu din budur. Tarih boyunca hak dinlerin değişmeyen yasaları bunlardır. Allah önceki kitaplarda da onlardan bunu istemişti. Onlar önceki dönemlerde de bunlarla emrolunmuşlardı.

Kitabın, dinin bir özelliği de kayyimen oluşudur. Yani başka hiç bir şeye muhtaç olmayan bir din, bir kitap. Dosdoğru ama kendi kendine kaim bir din. Bir başkasının dinine, bir başkasının kitabına ihtiyacı olmayan, bir başkasının desteğine ihtiyacı olmadan kendi kendine var olan ve varlığını sürdüren bir din, bir kitaptır bu. Bir başka kitabın sağlamasına bir başkasının desteğine ihtiyacı yoktur bu kitabın. Yardımcıya ihtiyacı yok, yardımcısız ve ihtiyaçsız bir kitap. Kendi kendine yeterli olan, kendi kendine kaim olan, Hayy u Kayyum olan bir Allah'ın bu ism-i şerifi gereği yine başka hiçbir şeye muhtaç olmadan ayakta durabilmek üzere kuluna indirdiği bir kitaptır, bir dindir bu. Nasıl ki bu dinin göndericisi, bu hayat programının, bu sistemin göndericisi kendi kendine kaimse, yani varlığı konusunda ve varlığını sürdürmesi konusunda hiç kimseye muhtaç değilse, hiç kimsenin yardımına muhtaç olmadan varlığını sürdürebiliyorsa ve varların tümünü var eden O ise, böyle bir kaynaktan gelen bu din de hiçbir yardımcı sisteme, hiçbir yardımcı kanuna ihtiyacı olmadan kıyâmete kadar tüm insanlığın, tüm toplumların hayatlarını düzenleme ve problemlerini çözümleme konusunda tek dindir, kayyimen bir dindir.

Eğer yeryüzünde Allah'tan başka böyle kendi kendine var olan ve varlığını sürdürmesi konusunda başkalarına muhtaç olmayan birileri varsa tamam onlara da hamd edelim, onları da övelim, onların hayat programlarını da uygulayalım, onların dinlerini, onların yasalarını da sahiplenelim, onların kitaplarını da uygulamaya alalım. Var mı böyle birileri? Yoksa hiç kimsenin kitabı bu kitapla

mukayese edile-mez. Hiç kimsenin kitabı bu kitabın önüne geçirilemez. Hiç kimsenin dini yani hayat programı, hiç kimsenin talimatları ve yasaları bu dine tercih edilemediği gibi, bu dinin onların desteğine de ihtiyacı yoktur. İşte kayyimen bu anlamlara gelmektedir.

“Kitap ehlinden ve puta tapanlardan inkar edenler, şüphesiz içinde temelli kalacakları cehennem ateşindedirler. İşte bunlar, yaratıkların en kötüsüdürler.”

Gerek kitap ehlinin kâfirleri, kitap ehli kâfirler, gerekse müşrikler şerru’l beriyye’dirler. Varlıkların, mahlukâtın en şerlisidir bunlar. Çünkü bunlar Allah’ın kendilerine verdiği tüm nîmetleri örtmüşler, fıtratlarını örtmüşler, Allah’ın âyetlerini örtmüşler ve mü’minlerin aksine yukarıda anlatılan bedenen ve malen, bireysel ve toplumsal kulluğun tarifi adına Allah’ın istediği, Allah’ın gönderdiği dini örtmüşler, Allah’ın Kitabının konuşulmasını, öğrenilmesini yasaklamışlar, duyulmasını, duyurulmasını istememişler ve örtücü mânâsına kâfirliği tercih etmişlerdir. Bunlar tüm mahlukâtın en şerlisidirler. Kur’an’ın başka âyetlerinden öğrendiğimize göre hattâ hayvanlardan daha aşağı mahluklardır bunlar.

Gerçi dış görünüşleri itibariyle dünyayı hedefledikleri için dünyada gerçekten erişemedikleri bir şey yok gibi, ama nihâyet kâfirlikleri sebebiyle kendi elleriyle dünyalarını da bozmuşlar, mekânik bir hayata gelmişler, robotlaşmışlar. Duyguları bitmiştir, hisleri, hareketleri kaybolmuştur. Sevmek, sevilmek, ağlamak, gülmek gibi tüm insanî duyguları bitmiştir. Fedâkârlık, cefakârlık duyguları bitmiştir. Yedirme, içirme, infak ve akrabalık bağları bitmiştir. Karılık, kocalık bağları bitmiştir. Babalık, oğulluk bağları bitmiştir. Her şeyleri bitmiştir. Böyle bir hayatın içinde tüm dünya onların olsa ne olacak yani? Şu anda aslında bu kâfirler cehennemi yaşıyorlar. Ama gariptir böyle bir hayat da onlara süslü geliyor. Bunu hayat zannediyorlar zavallılar. Yani çok rahat altlarından kaçırdıkları kadınlar, üstlerinden kaçırdıkları kocalar onların iç dünyalarında büyük ıstıraplar oluşturuyor, derin yaralar açıyor ama bunu sanki fevkalade güzel bir şeymiş gibi süslü görmeye çalışıyorlar ve her biri de bunu ortaya koymaktan hiç de sıkıntı duy-muyorlar. Çok rahat bir şekilde birbirlerini aşağıya indirebiliyorlar. Çok rahat bir şekilde birbirlerini atlatabiliyorlar, rezil rüsva bir hayatı birlikte yaşıyorlar.

Bunlar aslında yaratıkların en adisi, en şerefsizidirler. Ama dışardan böyle süslü görünen bir dünya hayatları var. İşte böyle tüm gördükleri, oldum olası bir dünya hayatları var, yaşasınlar bakalım, zaten bu adamlar geberir gebermez hepsi de cehenneme gidecekler. Hakikaten acımak gerekiyor bu adamlara, ama acımaya da hakkımız yok. Tümüyle sefaleti yaşıyorlar, ölür ölmez de cehenneme gidecekler, büyük bir azabın içinde bulacaklar kendilerini. Dünyada ne görmüşlerse, zevkleri de, sefaları da, eğlenceleri de hepsi bu kadar olacak. Lâkin işin garibi bu halleriyle bile Müslümanlara hep tepeden bakıyorlar, alay ediyorlar. Dünyada da âhirette de biz çok iyi bir konumda olacağız, diyorlar. Ama sakın ha sakın siz Müslümanlar onların alaylarından etkilenmeyin. Onlara acınacak bir zavallı gözüyle bakalım. Gerçekten ağlanacak durumda olanların kendilerinin olduğunu söyleyelim onlara ve hiçbir zaman en ufak bir şekilde bile olsa kalbimizden benzemek duygusu geçirmeyelim. Hiçbir zaman onların yaşadığı hayatın özlemini çekmek gibi bir duruma düşmeyelim. Çünkü ilim bizde, hikmet bizde, izzet ve şeref bizde, akıl ve feraset bizde, kitap bizde, hidâyet bizdedir. Dünyada mutluluk bizde, âhirette saadet ve cennet bizdedir. Onlarsa ebediyen cehenneme yuvarlanacak mahlukâtın en şerlisidirler, bunu hiç bir zaman unutmayalım.

“Ama inanan, îman eden ve inancını yaşayanlara gelince bunlar mahlukâtın en hayırlısıdırlar.”

Allah’a îman edenler, Allah’tan gelen hayat programına îman edenler ve bu îmanlarını söz planında bırakmayarak amele dönüştürenler, hayatlarını îmanlarıyla düzenleyenler, îmanlarını hayatlarında görüntüleyenler varlıkların en hayırlısı ve en şereflisidirler.

Varsın fakir olsunlar, varsın gariban olsunlar unutmayalım ki bir tek mü’min tüm dünyaya bedeldir Allah katında. İman taşıyan bir mü’min tüm dünyadan üstündür Allah katında. Çünkü mü’min kâfirler gibi dünyaya meyletmeyen, dünyayı kıble edinmeyen, dünyanın geçici emtialarına çakılıp kalmayan insandır. Dünya hayatını Allah’ın istediği biçimde değerlendirip dünyanın ötesinde âhiretin varlığına inanan ve tüm yatırımlarını ebedî hayatları için yapan ve bu yüzden de kâfirler kadar mal, mülk sahibi olmayabilir mü’min. Kâfirler dünyada kendileri kadar mal, mülk toplayamamış mü'minleri, birinci planda âhireti ve Rablerinin rızasını kazanmaya çalıştıkları için dünyada fakir kalmış mü’minleri küçümserler. Çünkü kâfirlerin üstünlük, alçaklık kıstasları da dünyadır, dünyanın süsü ve ziynetidir. Dünyalık sahibi olanlar bunlara göre

üstün insanlardır. Tüm plan ve programları dünya içindir. Hayatın, dünyanın, dünyalık şeylerin, paranın, pulun, makamın, mansıbın kulu, kölesi olarak değil de efendisi olarak kalmayı tercih edenler, dünyada çok yüce idealleri gerçekleştirmek için çırpınanlar Allah katında üstün iken bunlar nazarında düşük insanlardır. Ama bunların kıstasları ne olursa olsun Allah katında üstün olanlar, şerefli olanlar mü'minlerdir. Kâfirlerin ebedî cehenneme yuvarlanmalarına karşılık bakın bu mü'minlerin âkıbetleri de şöyleymiş:

"Onların Rableri katında mükafatı, içinde temelli ve sonsuz kalacakları, içlerinden ırmaklar akan Adn cennetleridir. Allah onlardan razıdır. Onlar da Allah'tan razıdır. Bu, Rabbinden korkan kimseyedir."

Onların mükafatları Rableri katındadır. Mü'minlerin mükafatları Allah katındadır. Toplumdan değil, çevreden değil, devletten, ağadan, patrondan değil. Çünkü onlar bunlar için değil Allah için îman etmişler ve Allah için bir hayat yaşamışlardır. Toplum onları yadırgayabilir. Toplum, çevre onları reddedebilir. İnsanlar onları dışlayabilirler. Ne gam onların mükafatlarını Allah verecek ve Allah yanında mahfuzdur.

Peki neymiş bu Allah katındaki mükafat? Altlarından, zeminlerinden ırmaklar akan, içinde ebediyen kalacakları, her türlü nîmete erdirilecekleri, gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, akıl ve hayallerin bile ihata edemeyeceği güzellikte Adn cennetleri. Allah onlardan razı, onlar da Rablerinden razı olmuşlardır. Allah onlardan memnun, onlar da Allah'ın ihsanlarından memnun. Onlar dünyada Allah'tan, Allah'tan gelenlerden, Allah'ın dininden, Allah'ın yasalarından, Allah'ın hayat programından razı olmuşlar, Allah için bir hayat yaşamışlar ve böylece Rablerini kendilerinden razı etmişlerdi, işte şimdi de kendilerini Allah razı ediyordu cennetiyle ve ikramıyla. İşte bu Rabbinden haşyet duyanlar, Rablerini darıltmaktan korkanlar, Rablerini razı etmek için çırpınanlar içindir.

Rıza kabul gösterme, memnun etme, kendisi hakkındaki Allah'ın takdirini hoş görüp itiraz ve muhalefet etmeyerek kabul etmek demektir. Mukabili ret, muhalefet ve itiraz etmektir.

Arapça bir kelime olan rızâ, öncelikle Cenâb-ı Hak'ın takdir ettiğine karşı olmamaktır. Bu bir kulluk vazifesi olarak tanımlanır. Hak'tan gelen ve hak olan bir şeye razı olmamak, rıza göstermemek ahmaklık alâmetlerinden sayılmıştır.

Buna mukabil bâtıl bir şeye rıza göstermek de bir tuğyan, bir isyan eseri olarak kabul edilir ki, zaten küfre de rıza gösterilmez; çünkü küfre rıza küfürdür'

(Buhâri, Meğazî, 46).

Rızâ, kaza'nın hükümlerine kalbin güzel bir surette bakması ve teslimidir. Her durum ve her işte Cenab-ı Hakk'a itimattan, kulluk vazifelerini yerine getirmekten ibarettir. Hakikatte, sır ve özü belli ol-mayan, akla aykırı ve nefse zahmetli görünen, ilâhi kazanın hükmüne karşı kulun pozisyonu teslim ve rıza' olarak meydana gelir. Çünkü o hükmün sonunda hayır mı, şer mi' olduğu bilinemez. Ve onun öyle ol-ması Allah katında kesinleşmiş ve takdir edilmiş şeyler arasındadır. Allah'tan gelene razı olmak vacip iken; itiraz ederek hilâfında bulun-mak Yüce Allah'ın hoşnutsuzluğuna sebep olmakla fazl-u kereminden mahrumiyeti gerektirir.

Şu kadar var ki, günah olan şeylerden, tehlikelerden kaçmak rızaya zıt olmaz. Belki rıza, kendisinden kaçınılması gerekli olan şey-lerden kaçmaktır, şeklinde de tarif edilmiştir.

Alimler, rıza'nın müstehap olduğu konusunda ittifak halindedir-ler. Şeyhül-İslâm İbn Teymiye rıza için, "Rıza, sabrın emrolunduğu şekilde emrolunmamış, ancak razı olanlar övülmüş ve metholunmuş-tur," der.

Rıza hakkında çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Bazıları rızayı makamlar olarak anlamıştır. Bunlara göre rıza, tevekkülün sonudur. Kulun çalışıp çabalamakla ona ulaşması mümkündür. Kazanmakla elde edilir, anlayışı hakimdir. Bu görüş sahipleri, Allah'ın razı olanları methedip övdüğünü, kendilerini rızaya davet ettiğini, bunun da güç yetecek bir şey olduğunu söylerler. Allah Resûlü (s.a.s), Rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan, Resûl olarak Muhammed (s.a.s)'den razı olan imanın tadını tatmıştır" buyurur

(Sahih-i Müslim, No: 56).

Rıza Makamı Yahya İbn Muaz'a "Kul ne zaman rıza makamına ulaşır?" diye sorulduğunda o; "kendinde, "Allah Resûlü'nün Rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan, Resûl olarak Muhammed'den razı olma" prensibini uyguladığı zaman ve "Bana verirsen kabul ederim; vermezsen razı olurum; beni terk edersen sana ibadet ederim; beni çağırırsan icabet ederim" diye cevap verir.

Kur'anî bakış açısıyla rıza, yönelmenin şartlarından sayılmış-tır: Allah "Ey

itminâne ermiş ruh! Dön rabbine, sen O'ndan razı, O senden razı olarak, haydi gir kullarımın içine, gir Cennetime" (Fecr, 27-30) buyurur.

Rabbine güvenen, yoluna güvenen, Allah'ın takdirine güve-nen, varlıkta ve bollukta, gizli ve açıkta, verdiğinde ve vermediğinde O'na güvenen bir kimlikle kulluk rıza'ya ulaşır. Allah da onları rah-metine ve himayesine alır.

Yukarıdaki âyette Rabbül-Âlemin rıza sıfatıyla nefsin kendine dönüşünü bir hale bağlamıştır. Bu durumda "Nefsin Rabbine dönüşü için şart olan rızaya' girmektir."

Rıza üç derecedir:

1) Şirk'ten temizlenip Rab olarak Allah'tan razı olmaktır. Kur'-ân-ı Kerim'de şöyle buyuruluyor: "De ki: O, her şeyin Rabbi iken ben O'ndan başka bir Rab mi arayacağım?"
(En'âm,164).

"De ki: Gökleri ve yeri yoktan var eden Allah'tan başkasını mı dost edinecekmişim?"
(En'âm,14).

Yine aynı sûrede geçen bir âyette: "O size o kitabı açıklanmış bir halde indirmişken Allah'tan başka bir hakem mi arayacakmışım?"
(En'âm, 6/114).

Kul için yegâne ilah, ibadete lâyık tek varlık, mabudu mutlak olan Allah olursa, bu noktada Rab olarak Allah'tan razı olma derecesi meydana gelir.

2) Allah'tan razı olmaktır. Bu, O'nun sıfatları, fiilleri, isimleri ve hükümlerine razı olmayı gerektirir. O da tamamıyla kaza ve takdir bu-yurduklarına rıza göstermektir. Kulluğun aslı, kulun Allah'ın rızasında ve hoşlanmadığı şeylerde O'na uygun davranması, razı olduğu şey-lerden razı olması, gazab ettiği şeylerden hoşlanmamasıdır. Bu dere-ce ilk dereceyi içine alır mahiyette düzenlenmiştir.

3) Allah'ın rızasına rıza göstermektir. Kul, nefsi için ne hoşnut-suzluk, ne de hoşnutluk görmez. Bu halde kendini, tahakkümünü terk etmeye, ateşe bile

atılsa temyizi yok etmeye sevk eder. Bu derece di-ğer derecelerden en yüksek olanıdır. Bu makamda kişi, Rabbinden gelenlere yine Rabbinin yardımı ile razıdır.

Kur'ân-ı Kerim'de Âlemlerin Rabbi olan Allah dilemeyince siz dileyemezsiniz" (Tekvîr, 81/30) buyuruluyor. Rıza'nın şartına gelince; Allah'ın kula en sevimli şey olmasıdır. Bu hal şunlarla bilinir:

1) Kalbine doğru Allah sevgisi bütün sevgilerin önüne geçme-lidir.

2) Ma'bud-u Mutlak'a duyulan sevgi, bütün muhabbetlere üs-tün gelmeli ve Allah'ın sevgisi kalbe doğru önde ve üstün olmalıdır. Allah'tan başkasının sevgisi geride, mağlup ve dürülüp bükülmüş va-ziyette olmalıdır.

3) O'ndan başkasının sevgisi O'nun sevgisine tâbi olmandır. O, bizatihi sevgili ve ilk kasdolunan olur. Bu üçü O'nun itaate ve ta'zi-me en lâyık olmasındandır. Rıza konusunda gerekli olan ilmî şart ise, Allah'ın hükmüne razı olmak, Allah'ın takdirine itiraz etmemektir.

İşte böyle yaşayanlar Rablerini razı etmişler, Rableri de onları razı edecek ve onları zeminlerinden ırmakların akıp gittiği, ya da kendi taht-ı tasarruflarında ırmakların çağlayıp durduğu cennetlerine koyacaktır. Rabbim bizi onlardan eylesin. Velhamdü lillahi Rabbil ’âlemin.

- 99 -

ZİLZÂL SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 99., Nüzûl sıralamasına göre 93., Mufassal sûreler kısmının on üçüncü grubunun beşince ve son sûresi olan Zilzâl sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 8'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-3. “Yer dehşetle sarsıldıkça sarsıldığı, yeryüzü ağırlıklarını dışarıya çıkardığı ve insanın: “Buna ne oluyor?” dediği zaman; 4-5. İşte o gün, yer, Rabbinin ona vahyetmesiyle kendi haberlerini anlatır. 6. O gün insanlar işlerinin kendilerine gösterilmesi için bölük bölük dönerler. 7. Kim zerre kadar iyilik yapmışsa onu görür. 8. Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onu görür.”

Mekkî diyenler olsa da Medine’de nâzil olduğu daha kuvvetli olan Zelzele, Zilzâl, Câmia gibi isimleri olan, Rasulullah efendimizin dilinde Kur’an’ın yarısına muadil sûre diye tavsif edilmiş bir sûreyle karşı karşıyayız. Kur'an-ı Kerim'in doksan dokuzuncu sûresidir. Nisâ sûresinden sonra nazil olmuştur. Sekiz âyettir. Fasılası he, mim ve elif harfleridir. Sûrenin nüzûl yeri hakkındaki rivayetlerin bazıları sûrenin Mekkî, bazıları da Medenî olduğunu belirtir. İfade ve üslûbu, ele aldığı mevzûları hususunda Mekkî olduğuna nispet edilmiştir. Mus-haflar'da ise Medenî olarak gösterilmiştir. Ebû Sâid el-Hudrî'den gelen bir hadis sûrenin Medenî olduğu görüşünü kuvvetlendirmektedir:

Kıyametin zuhuru esnasında ve kıyamet sonrası Mahşer ye-rinde zuhur edecek korkunç olayları en veciz ve dehşetengiz ifadeler-le anlatan bir sûre. Daha sonra hayır ya da şer zerre ağırlığınca da ol-sa tüm amellerin değerlendirileceğini ve insanın mutlaka bu amelle-rinin karşılığını göreceğini anlatan bir sûre. Allah’ın Resûlü bu sûreye “Fazzatü’l Câmia” ismini verir. Çünkü zerre ağırlığınca da olsa şer ve hayır tüm amelleri, her şeyi sinesinde toplayan en veciz sûredir bu sûre.

İbn Ebî Hâtim, Ebû Saîd Hudrî'den nakletmiştir: "Her kim zerre miktarı hayır işlerse onu görecekler. Her kim de zerre miktarı bir şer işlerse onu görecektir" (7-8) âyetleri ile ilgili olarak Rasûlullah (s.a.s)'a şöyle demiştir: "Ya Rasûlullah, kendi amellerimi görecek miyim?" Al-lah Rasûlü şöyle buyurmuştur: "Evet!" Ben şöyle dedim: "Ben mahvoldum." Allah Rasûlü (s.a.s): "Sevin, ya Ebû Said. Çünkü Yaptığın her salih amele on sevap verilecektir" buyurdu. Bu hadis sûrenin Medenî olduğuna delil teşkil eder. Çünkü Ebû Said Hudrî Ensar'dandı. Ayrıca Uhud'dan sonra baliğ olmuş olduğu için bu rivayet, bu âyetin, dolayısıyla sûrenin Medine'de nâzil olduğunu te'yid etmektedir.

"Deprem, arka arkaya gelen şiddetli sarsıntı" demek olan Zil-zâl, sûrenin ilk âyetinde geçer ve sûre adım buradan alır. Sûrenin isimleri "Zelzele" ve

"Zilzâl"dir. "Yer sarsıldıkça sarsıldığı zaman." (1).
Sûre ilk âyetiyle birlikte kıyametten sahneler sunuyor, selim akıl sa-hiplerine. İbn Abbas bu âyet hakkında der ki: Yani "dibinden oynayıp hareket ettiğinde." Kur'an'ın bir başka yerinde şöyle buyurulur o an için: "Ey insanlar, Rabbinizden korkun. Doğrusu kıyamet saatinin sar-sıntısı büyük bir şeydir." (Hacc,1).

Kıyametin kopmasından, insanların yeniden dirilip hesap ver-mesinden, herkesin -iyi ya da kötü- ettiğini bulacağından bahseden sûrenin ikinci ayeti ise yine "yer"le ilgili ve insanı bütün benliğiyle doğ-rudan etkileyen bir üsluba sahiptir: "Toprak ağırlıklarını dışarı çıkar-dığı zaman" (2). Bir başka âyette de şöyle buyurulmaktadır: "Yer dü-zeltildiği zaman. İçinde olanları dışarı atıp boşaldığı an" (İnşikak, 3-4).

Yerin ağırlıklarını dışarı çıkarması birkaç şekilde tefsir edilmiş-tir: 1) İçindeki hazineleri dışarı çıkarır. İnsanların dünyada her yönüyle ihtiyaç duyduğu ve "hırs ekol"ünü oluşturan altın, gümüş, mücevherat vb. şeyler dışarı çıkarlar ve şimdi bu şeyler onların hiçbir işlerine ya-ramamaktadırlar. Tersine onların azabına sebep olacaktır. 2) Kabirlerdeki ölüler dirilir. Bu anlamda "ba's" denilen dirilme zamanı söz konusudur. Ölmüş olan insanları nerede ve hangi halde bulunurlarsa bulunsunlar, hepsi yeraltından dışarıya atılacaklardır. Bir sonraki âyet, onların o an cisimlerinin bütün parçalarının yeniden bir araya getirile-rek dünyadaki ilk şekilleri gibi diriltileceklerine delâlet etmektedir. Çünkü eğer böyle olmayacaksa onlar, "bu yeryüzüne ne oluyor?" sözünü nasıl söyleyecekler? 3) Ölü insanları dışarı atmakla yetinmeyecek, ayrıca insanın dünyada iken işlediği ve kendisine şehadet edecek olan fiiller ve sözlerinde hepsini dışarıya atacaktır. 4) Yeraltındaki ma-denler, gazlar, yanar durumda olan lavlar da dışarı fırlar. Bu ise hakiki kıyameti sahneye koyar.

"İnsan "ne oluyor buna!" dediği zaman." (3) Yeryüzünde rahat ve kararlı olarak sakin ve sabit yaşarken sonra meydana gelen duru-mu, garip karşılayarak der ki: Durum değişmiş ve yeryüzü harekete geçmiştir. Sonra yeryüzü karnında bulunan yenilerden ve eskilerden ölüleri dışarı atar. O zaman insanlar onun durumunu garip karşılarlar. Yerler, bir başka yerle, gökler, bir başka gökle değiştirilir. Buradaki in-san herhangi bir insan olabilir, çünkü tekrar diriltildiğinde ilk sözü, "ne oluyor?" olacak. Sonra anlayacak ki, "kıyamet günü"dür. İnsandan kasıt, âhireti inkâr eden insan da olabilir. Çünkü onun imkansız zannettiği şey önüne getirilecek, onu görecek ve hayret içinde kalacaktır. Ehl-i imanın bu olay karşısındaki tavrı ise herhangi bir endişe taşıma-yacak mahiyette olacaktır.

Başka bir âyette şöyle buyurulmaktadır! "Kâfirler "Vah bize, bi-zi yattığımız yerden kim kaldırdı?" diyecekler. Mü'minler ise "İşte Rah-man'ın va'dettiği şey budur. Peygamberler gerçekte doğru söylemiş." (Yâsin,52) diyeceklerdir. Fakat bu fark ikinci üfürme ile yeniden diril-melidir. "İşte o gün; o bütün haberlerini anlatacaktır" (4). İmam Ah-med b. Hanbel, Ebû Hureyre'den şu hadisi nakleder: Rasûlullah (a.s) bu âyeti okumuş sonra, "Yeryüzünün haberleri nedir?" demiştir. Orada bulunanlar, "Allah ve Rasûlü en iyisini bilir" demişler de Rasûlullah (s.a.s) şöyle buyurmuştur: "Yeryüzünün haberleri her kulun ve cari-yenin üzerinde yapmış olduğu amele şehadet ederek, "şu ve şu amelleri, şu ve şu gün yaptı ", demesidir. İşte onun haberleri bunlardır."

Evet, "Bu esnada yer küre haberlerini insana anlatır. Lisan-ı kal (konuşma dili) ile değil de lisan-ı hal ile başından geçenleri anlatır. Yeryüzünde alışık olunmayan bu halin meydana gelmesi, Rabbi'nin ona başından geçenleri anlatmasına dair emir vermesi sebebiyledir. Cenab-ı Allah macerasını anlatması için yere tekvinî emir verir. Kâi-natta meydana gelen her şey Allah'ın tekvinî emrine dayanacaklar-dır. Allah kimin ne yaptığını şüphesiz bilir. Ama âhirette mahkeme ku-rulduğu zaman Allah eğer bir kimseye ceza verecekse, adaletinin bü-tün şartlarının gereğini yerine getirir. Rabbu'l-Âlemin'in mahkemesin-de her suçlunun itiraz edemeyeceği şekilde eksiksiz şehadetler göre-ceği kesindir. Birincisi, "Kiramen Kâtibin" meleklerinin her zaman, her ameli kaydettikleri defterdir. (Gâf,17-18; İnfitâr,10-12). Amel defterleri ellerine verilecektir. Onlara şöyle denilecektir: "Hayatta yaptıklarını oku. Hesabın için bu sana yeter" (İsrâ,14). "İnsan onu okuduğunda kaydedilmemiş en ufak ve en büyük şey kalmadığına hayret edecek-tir" (Kehf,19).

İkincisi ise, insanın organlarının dile gelmeleridir: "Dilleri, elleri ve ayaklarının yapmış olduklarından dolayı aleyhlerinde şahitlik ede-ceği bir günde..." (Nur,24). İnsanlar bu durum karşısında hayret içinde kalacak ve azalarına, "Sizler bana karşı nasıl şahitlik yaparsınız?" diyeceklerdir. Azalarsa, Bu gün Allah'ın emridir, her şey konuşmaktadır ve biz de O'nun emriyle konuşmaktayız" diyeceklerdir (Fussilet, 20-22). O gün de o kadar kat'i, açık ve kesin ispatlar yapılacak ki, insanın inkar etmesine ve mazeret ile sürmesine mahal kalmayacaktır. "O, (kâfirlerin) konuşamayacağı bir gündür. Onlara izin bile veril-mez ki (sözde) mazeretlerini beyan etsinler" (Mürselât,35-36). Bugünde her şey konuşacaktır. "Çünkü Rabbin ona vahyetmiştir" (5).

Rabbü'l-Âlemin, arza söylemesini süratle emr-ü telkin etmiştir de o sebeple arz o haberleri anlatır. Keşşâf'ta der ki: Arz'ın anlatması mecazdır. Yani Allah Teâlâ arz'da öyle yeni haller, oluşlar meydana getirir ki, onlar lisan ile anlatma makamına çıkarlar. Hatta, "ne oluyor buna" diyenler o duruma bakarlar da onun ne için zelzeleye tutuldu-ğunu ve ne için ölüleri dışarıya attığını bilir. Bu olayların da peygam-berlerin korkuttukları ve sakındırdıkları olaylar olduğunu anlarlar. Bu manaya göre vahiy "kûn feyekûn" (ol der oluverir) gibi yaratıcı olmuş olur.

Bundan başka bir de denilmiştir ki, Allah Teâlâ "arzı" o zaman gerçekten söyletecektir. Rasûlullahtan da rivayet olunmuştur ki, her-kese karşı üzerinde ne amel yaptığına şahitlik edecektir. Arz'a vahiy, onun hayatı mümkün olan cüzlerine, parçalarına vahiy olarak mülaha-za edilirse bu söylemenin ve vahyin gerçekten nutuk veya hitabet ha-linde haber vermesi ve bildirmesi manasına olarak anlaşılması söz konusudur. Aslında onun ne olduğu o vakit hakikat göz önüne dö-küldüğü zaman anlaşılacaktır. Bunu Allah arza böylece vahyetmiştir.

Akabinde gelen âyet artık hesap gününden bahseder: "O gün insanlar, ayrı ayrı gruplar halinde (İlahi Divana) çıkarlar ki, yaptıkları kendilerine gösterilsin" (6). Yani varmış oldukları yerden insanlar dö-nüp çıkacaklar, kabirlerden durulacak yere, mahşere doğru muhtelif sûrette fırlayacaklar, kimisi yüz aklığıyla, kimisi yüz karasıyla, kimisi selâmet, kimisi korkular, kimisi dehşetler içinde, kimisi binitli, kimisi yayan, kimisi zincirlerle bağlı; hasılı kimisi bahtiyar, kimisi bedbaht, yahut İbn Abbas'tan mervî olduğu üzere her din ve millet sahibi ayrı ayrı olarak kendi önderleri arkasında, yahut her fert ilk yaratılışı gibi tek başına olarak İlahi Divan'a çıkarlar. Kimisi mahşere geldikten son-ra kitabını sağından almış "ashabı yemîn"den olarak Cennet'e gitmek üzere, kimisi de kitabı solundan veya arkasından almış "Ashab-ı şi-mal"den olarak Cehennem'e gitmek üzere mahşerden ayrılacaklar.
Amelleri kendilerine gösterilmek için.

Âyette geçen "eştâtâ" (fırka fırka) çeşitli âyetlerde ve izahında şöyle gösterilebilir: "O gün görülecektir ki, ilk defa yarattığımızda ol-duğu gibi şimdi de sen yapayalnız benim huzurumdasın" (En'âm, 94). "O bize yalnız olarak gelecek" (Meryem,80). "Onların her biri kıyamet günü Allah'ın huzurunda yalnız olarak bulunacak" (Meryem,95). Bir de "Sûr'a üflendiği zaman fevc fevc gelecekler" (Nebe, 18) manasına kullanıldığını görüyoruz. Son olarak, Kur'an'da ne tür insan olursa ol-sun, onlara muhakkak kendi amel defterlerinin verileceğinin açıklandığının bilinmesi gerekir (Hâkka,19-25; İnşikâk,7-10). Bu

aşamadan sonra Rabbül-Âlemin şöyle buyuruyor: "Artık kim zerre ağırlığınca hayır yapmışsa onu görür. Ve kim zerre ağırlığınca şer yapmışsa onu görür" (7-8).

Bu âyetlerin nüzûlüyle ilgili olarak şöyle bir rivayet vardır: Said İbn Cübeyr (r.a)'den rivâyet olunmuştur. O der ki, "Yoksula, yetime ve esire O'nun sevgisi için yemek yedirirler" (İnsan,8) âyeti kerimesi nazil olduğu zaman, bazı müslümanlar az bir şey verdikleri zaman bundan dolayı sevap kazanamayacaklarını; diğer bazıları ise, "Allah, cehen-nem ateşini büyük günahlar için va'detmiştir", diyerek, yalan söyle-mek, harama bakmak, gıybet etme vb. gibi küçük günahlardan ötürü kınanmayacaklarını zannediyorlardı. Bunun üzerine Allah, Ârtık kim zerre ağırlığınca hayır yapmışsa onu görür. Ve kim zerre ağırlığınca Şer yapmışsa onu görür" (7-8) âyetlerini inzal buyurdu.

Said b. Cübeyr (r.a) der ki: Allah bu âyeti inzal buyurarak, bir yandan; "az, kısa zamanda çoğa vesile olur" diye Müslümanları az demeden vermeğe teşvik ederken, diğer yandan da, "küçük günahlar kısa zamanda çoğalır, dolayısıyla büyük günahlara dönüşür" diye onları küçük günahları işlemekten sakındırmıştır. Zerre, görülür görül-mez derecede bir şeydir. Güneşin ışığında sezilebilen ince toza da denilir. İbn Abbas'tan mervidir ki, elini toprağa sokmuş, kaldırmış son-ra üflemiş de işte bunlardan her biri bir zerre ölçüsü' demiştir. İkisi az-lıkta benzerdir. Gerçi bizim bir zerre dediğimizin içinde bile bir âlem vardır. Fakat mes'ûliyetin asgari derecesi beşeri hissin alaka kurabile-ceği en küçük ölçü ile ifade edilmiştir. Asıl murat, en cüz'i bir hayır ve şerrin bile Allah'ın katında zayi edilmeyeceğini beyandır.

Bu âyetin salt anlamı şudur: İnsan zerre kadar iyilik veya zerre kadar kötülük yapmışsa, onun amel defterinde kayıtlı olarak buluna-cağı ve insanın onu göreceği doğrudur. Yalnız bu aşamada zerrece yapılan iyilik ve kötülüklerin somut karşılıkları anlaşılmamalıdır. Şöyle ki, Cahiliye hayatı yaşamış olduğu halde iyilik yapan, hayır ve hase-natta bulunan için düşünüldüğü zaman sonuç şu olur: Bu kişi âhiretini kazanamamıştır. Ancak cehennem azabı şiddetli olmayıp hafif olabilir. Kendisini Allah'a teslim etmediği için azaptan kurtulamaz.

Yine mü'mince bir hayat yaşamış olduğu halde yaptığı en küçük bir kötülüğün ona (muttaki mü'mine) uygulanacağı da beklene-mez. Katade, Enes yoluyla Rasûlullah (s.a.s)'tan şu hadisi nakletmiştir: "Allah bir mü'mine zulmetmez. Bu dünyada iyiliklerinin karşılığı olarak onu rızıklandırır. Ahirette

de mükafat verir. Kafire iyiliklerinin karşılığını bu dünyada verir. Kıyamet günü onun hesabından iyilik kal-mayacaktır."

Kısacası, Kur'an-ı Kerim'in çeşitli âyetlerinde geçtiği şekliyle kâfir, müşrik ve münafıkların iyi sayılan amelleri zayi edilmiştir. Ahiret-te onlara mükâfattan hiçbir pay verilmeyecektir. Kötülüğün cezası ya-pılan kötülük kadar verilecek, buna karşın iyiliğin karşılığı, yaptığın-dan daha fazla verilecektir. Mü'min eğer büyük günahlardan kaçınırsa küçük günahları affedilecektir. Salih mü'minden hafif hesap sorula-caktır. O'nun kötülüklerine göz yumulacaktır. Yaptığı en iyi amellere göre mükafat verilecektir.

Bu âyet insanı önemli bir gerçek hakkında uyarmaktadır. O gerçek şudur: Her küçük iyiliğin bir ağırlığı ve değeri vardır. Aynı şey kötülük için de geçerlidir. Küçük diye bir iyiliği terk et-memeli, yine küçük diye bir kötülük irtikap etmemelidir. Çünkü her iki-si de birikebilir. Bu konuda iki hadis şöyledir: Hiçbir iyiliği hakir gör-meyin, bir kimseye bir kap su bile verseniz veya bir kardeşinizi güler yüze bile karşılasanız."

Müsned-i Ahmed'te, Hz. Abdullah b. Mes'ûd'dan şöyle bir riva-yet vardır: Rasûlullah (s.a.s) buyurdu: "Dikkat edin! Küçük günahlar-dan da sakının, çünkü birikirlerse bir insanı helâk ederler." İşte bu söylenen ve ona benzeyen ağırlıktaki hayır ve şerri o gün sahibi hazır bulur ve cezasını görür. Ve o zaman insan yaptığı şeylerden hiçbiri-sini küçümsemez. İyi veya kötü olsun, "bu önemsizdir, hesap ve tartı-ya gelmez" demez. Vicdanın yaptığı her hareket karşısında ürperir. Bu zerrenin bile o çok hassas terazinin kefelerinden birini ağır bastı-racağını bilerek vicdanen titiz davranır. Bu ölçünün eşi ve benzeri mü'min gönüllerden başka hiçbir yerde görülmüş değildir. Mü'min kalp zerre miktarı hayır ve şer için ürperir. Halbuki dünyada dağlar kadar günah, isyan ve kötülük yaptığı halde hiç kımıldamayan kalpler vardır. Önünde dağ zirvelerinin hiç kalacağı hayır tepelerini tepip de müteessir olmayanlar vardır. Bu kalpler yeryüzünün çamuruna batmışlardır. Hesap günü yaptıklarının ağırlığı altında ezileceklerdir.

Kıyametin kopmasından, insanların yeniden dirilip amellerinin ortaya serilip hesaptan bahseden sûre yukarıda geçtiği üzere herke-sin iyi ya da kötü ettiğini bulacağından bahisle nihayete erer.

Genel olarak Zilzâl sûresi şu mesajları taşır: 1) Sûrede kıya-met sahnelerinden bir kesit verilmiştir. Gelecekten haber veren bu sû-rede, yer ve

insan konu edilir. Yer içindekileri çıkarır. Allah yere vah-yeder ve yer bütün haberlerini ortaya döker. Buna "gaybî haber" ol-ması açısından "şüphesiz iman" gerekir. 2) Yer bütün haberlerini orta-ya döktüğünde, o gün insanların amelleri kendilerine gösterilecektir. Mü'minlerin bu günden Allah'a sığınmaları gereklidir. 3) Yapılan iyilik ve kötülükler küçümsenemez. Çünkü her birinin değeri vardır. Mü'-minler, vicdanın yaptığı her hareket karşısında ürperir, Allah'tan kor-karak titiz davranırlar. Hiçbir hareket karşılıksız kalmayacaktır, Allahu â'lem.

Mukaddime biraz uzunca oldu. Bundan sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçebiliriz.

Yer dehşetle sarsıldıkça sarsıldığı zaman. Kıyametin kopuşu esnasında yeryüzünün birbiri ardınca kalpleri yerinden oynatan, yürekleri hoplatan bir sarsıntıyla sallandığı zaman… Yeryüzü sallanıp çalkalandığı zaman... Hani çuvalın içine bir şeyler korsunuz da yerleşsin diye şöyle bir çalkalarsınız ya işte arz da böyle bir çalkalanmayla çalkalandığı zaman… Arzın sallanmasıyla kıyamet gerçeğiyle karşı karşıya geldiğiniz zaman... Her şeyi birbirine vuran, her şeyi mahveden o sarsıntıyla sarsıldığınız zaman... Ondan habersiz, ondan gafil bir hayatın içine gömülmüş bir durumdayken ansızın o sarsıntı beyinlerinizde patladığı zaman…

Bu konu gerçekten çok mühimdir. Ahirete iman konusunu sürekli gündemde tutmak zorundayız. Hem kendimizi hem de çevremizi ahiretle uyarmak zorundayız. Diyelim ki tüm insanlara: “Ey insanlar! Bir gün gelecek şu üstünde yaşadığınız arz, çok şedit bir sarsıntıyla sarsılacak. Şu anda sizi üzerinde barındıran şu yeryüzü bir gün gelecek Rabbini dinleyecek ve bu uysallığını terk edecek. Bir gün gelecek arzınız da, ayınız da, güneşiniz de, yıldızlarınız da, semanız da, arzınız da, malınız mülkünüz de, gücünüz saltanatınız da, paranız servetiniz de her şeyinizle birlikte yok olacaksınız! Yeryüzünün sallanmasıyla başlayan bir süreç sonrası bir gün gelecek, hesap, kitap vermek üzere Allah’ın huzuruna gideceksiniz! Bir gün gelecek bu hayatınız son bulacak!” Peygamberlerin ellerindeki en büyük silahlardan birisi buydu. Onlar dönemlerinde Allah’ın kullarını bununla uyarmışlardı. Biz de günümüz insanlarını ahiretle korkutmak zorundayız, zelzeleyle uyarmak, hesap, kitapla inzar etmek zorundayız.

Bakın Rahmân olan Rabbimiz merhameti gereği yarın olacakları bu günden haber veriyor. Bize acıdığı için ısrarla uyarıyor bizi. Öyleyse bizler de bu

âyetlerle hem kendimizi hem de başkalarını uyaralım. “Yapmayın! Etmeyin! Ey insanlar! Gelin Zilzâl’a kulak verin! Gelin Allah’ın dediği gibi yaşayın! Gelin kendi kendinizi cehenneme atacak bir hayatın adamı olmayın!” diye insanları uyaralım.

Bir atom bombası, bir hidrojen reaktörü, bir tank, bir füze karşısında bir çok devletler savaştan el etek çekip teslim sancağını çekerken, aynı insanları ahiretle uyardığımız zaman bir tek günâhı bile terk etmediklerini görüyoruz. Belki de biz uyarıyı güzel yapmıyoruz da ondandır. Belki de Zilzâl’i anlatamadık bu insanlara. Zilzâl’i tanımayanların Zilzâl’i tanıtmaları mümkün değildir. Öyleyse önce biz kendimiz tanıyalım bu âyetleri. Biz kendimiz inanalım, biz kendimiz uyarılalım bu âyetlerle, ondan sonra da insanları uyaralım inşallah.

İnsanın aklını başından alacak, yüreğini hoplatacak, dağları taşları her şeyi tuz buz edecek o sarsıntıyla yeryüzü sallandığı zaman… Bilelim ki o kıyamet saati ona hazırlıksız olan kimselere ansızın gelecektir. Zira kendileri kıyametin geleceğinden gafil bir şekilde dünyaya dalmış, onu hatırlarından çıkarmış ve böylece lüzumsuz şeylerin peşine takılmış insanlar için elbette kıyamet ansızın gelecektir. Kıyamete inanmayan ve onun hazırlığı içinde Allah için bir hayat yaşamayan insanlar onun kopmasına yakın bir dönemde alâmetler belirdiği zaman bile uyanmayacaklar, o zaman bile oyun ve oynaşlarını sürdüreceklerdir. Onun için şuurları yerinde değilken, haberleri yokken kıyamet gelip onların tepelerinde patlayacaktır. Artık ondan sonra pişman olma ve geriye dönme imkânı da kalmayacaktır.

Kıyametin başlangıcını anlatan bu yeryüzünün sallanması Hac sûresinde de şöyle anlatılır:

“Ey İnsanlar! Rabbinizden sakının; doğrusu kıyamet gününün sarsıntısı büyük şeydir. Kıyameti gören her emzikli kadın emzirdiğini unutur, her hamile kadın çocuğunu düşürür. İnsanları sarhoş gibi görürsün, oysa sarhoş değillerdir, fakat bu sadece Allah’ın azabının çetin olmasındandır.”
(Hac 1-2)

Vakıa sûresinde de şöyle buyurulur:

“Ey İnsanlar! Yer sarsıldıkça sarsıldığı, dağlar ufalandıkça ufalanıp da toz duman haline geldiği zaman.”

(Vakıa 46)

Arz ağırlıklarını dışarıya çıkarıp attığı zaman. Esgal, erzak, ağırlık, karın yükü anlamlarına gelmektedir. Tıpkı hamile bir kadının karnındakini dışarıya atması gibi yeryüzü de hamlini boşaltıp sinesindekilerin tümünü dışarıya attığı zaman. İnşikâk sûresiyle söyleyecek olursak arz içindekileri boşaltıp tahliye olduğu zaman.

Veya esgal, esrar anlamına gelir. O gün yeryüzü esrarını keşfedecek, sırlarını açacak, esrar perdesini kaldırıp lehte ve aleyhte şe-hadette bulunacak.

Yeryüzü, Hz. Adem (a.s)'dan bu yana sinesine gömülmüş ölüleri kabirlerinden fırlatıp atacak. Sinesindeki tüm cesetleri dışarıya atacak. Bu âyeti duyan kimileri çocuklarına vasiyet ediyorlarmış. Ben öldüğüm zaman beni 150-200 metre toprağın derinliğine gömün diye. Neden? Yarın yeryüzü sallanıp da bağrındakileri dışarıya attığında kendisinin yerin altında kalıp dışarıya atılmaktan, tekrar dirilip hesap kitaptan kurtulmak, sümenaltı olmak için. Herhalde bizde de kimilerinin mezarlarının üzerlerini beş on tonluk mermer yığınlarıyla kaplattırırken aynı endişeyle bu işi yapıyorlar. Yarın yeryüzü sallandığında bu sarsıntıdan kurtulmak ve toprağın altında kalmak için yapıyorlar. Ama kim ne yaparsa yapsın, arz o gün bağrındakilerin tümünü dışarıya atacak ve bundan hiç kimse kurtulamayacaktır. Bakın Nâziât sûresinde bunun hiç de zor olmadığını Rabbimiz şöyle anlatır:

"Zor değil bu olay, bir tek haykırmaya, bir anonsa bakmaktadırlar. Bir de bakmışsın ki hemen uyanırlar."

(Nâziât 13-14)

Bir de yeryüzünün sinesinden atılacak olanlarla alâkalı yerin içindeki hazineleri, defineleri, altınları, gümüşleri dışarıya atacağı da söylenmiş. İnsanların bir ömür boyu uğrunda çırpındıkları, elde etmek için koşturdukları, bunsuz olmaz diyerek kıbleleştirdikleri, tapındıkları şeylerin değersizliği ortaya konulacaktır. O hengamede insanlar onlara yönünü dönüp bakmayacaklar ve bu değersiz şeyler uğrunda ne kötü bir ömür tükettiklerini anlayacaklar. Müslim'de bu hususu anlatan bir hadis var. Ebu Hureyre efendimizin rivâyet ettiği hadislerinde Allah'ın Resûlü bakın şöyle buyurur:

"Yer içindeki ciğerparelerini, altın ve gümüşlerini plaklar halinde dışarıya atar. Sonra katil gelip: "Ben işte şunun için öldürmüştüm," der.

Akrabalarını terk eden, sılayı rahmi kesen kişi gelip: "Ben işte bunun için akrabalarımı terk etmiştim," der. Hırsız gelip: "İşte şunun için benim elim kesilmişti," der. Sonra onları terk ederler ve hiçbir şey de almazlar."

İnsanlar o zaman anlayacaklar ki ne boş şeylerin peşinde-lermiş. Para için kulluğu terk edenler, altın ve gümüş için birbirlerini öldürenler, dünyalık elde edeceğim diye akrabalarını terk edenler, daha çok kazanacağım diye çoluk-çocuklarının dini hayatıyla ilgilenecek zaman bulamayanlar, para kazanacağım diye ilim öğrenmeye fırsat bulamayanlar, dükkan tezgah peşinde koştururken Kitap ve Sünnetle tanışma imkânı bulamayanlar, bir ömür boyu dünyanın kölesi olup yiyemeyeceği malları toplayanlar, oturamayacağı evler yaptıranlar, uğrunda çırpındıkları malların, mülklerin, altınların, gümüşlerin değersiz birer emtia olarak her yere atıldığını görünce anlayacaklar bunların değersizliğini. Anlayacaklar ama anlamaz komaz olsunlar. Çünkü zorunlu olarak anladıkları bu dönemin onlara en küçük bir faydası olmayacaktır.

Arz tüm şiddetiyle sarsıldığı ve sinesindekilerin tümünü dışarıya attığı zaman:

Ve insanın: ***"Buna ne oluyor?"*** dediği zaman. İnsan bu manzaralar karşısında dehşete düşüp, korkuya kapılıp hayretle soracak. Ne oluyor? Bu durum nedir? Nedir bu hal? Bana ne oluyor? Ya da bu sakin arza, bu uslu yeryüzüne ne oluyor? der. Allah en iyisini bilir, ama bunu söyleyen Kâfirdir. İnkâr ettiği, reddettiği, gelmez dediği, olmaz dediği bir gerçekle yüz yüze gelince Kâfir hayretinden, dehşetinden böyle diyecek. Ölümünden sonra diriltilirken insanın ilk söyleyeceği söz işte budur.

Yâsîn sûresinde de Rabbimiz bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Vay halimize! Yattığımız yerden bizi kim kaldırdı?" derler. Onlara: "İşte Rahmân olan Allah'ın vaat ettiği budur, peygamberler doğru söylemişlerdi" denir.
(Yâsîn 52)

Bu sözün birinci bölümü kâfirlere, ikinci bölümü de mü'minlere aittir. Diriltildikleri anda kâfirler, "Eyvah! Bizi kim kaldırdı? Bizi kim uyandırdı bu uykularımızdan? Kim kaçırdı rahatlarımızı? Şöyle ne güzel rahatımız yerindeydi. Unutulup gitmiştik, sümenaltı edilmiştik. Yuh olsun bizi kim kaldırdı

böyle?" diyecekler, mü'minler de, bu durumla karşı karşıya geleceklerini bilen, zaten buna iman edip bekleyen mü'-minler de, "İşte Rahmân olan Allah'ın vaadettiği budur, peygamberler doğru söylemişlerdi. Sadık olan Allah'ın elçilerinin haber verdikleri gün işte bu gündür" diyecekler.

O gün, işte o gün, yeryüzü Rabbinin ona vahyetmesiyle kendi haberlerini anlatır. Yeryüzü o gün havadislerini Rabbinin emriyle anlatıp ortaya kor. Yeryüzü o gün kendi üzerinde gerçekleştirilmiş tüm olayları anlatıverir. Çünkü Rabbi ona bunu emretmiştir, vahyetmiştir, izin vermiştir.

Yeryüzü üzerinde işlenen tüm amelleri, tüm konuşmaları anlatıverir o gün. Üzerinde yapılan her bir işi, her bir sözü aynen ortaya koyuverir. Tüm yapılıp edilenlere şahitlik edecek yeryüzü o gün. Yaptıklarıyla alâkalı kâfirler hakkında şikâyette bulunarak, mü'minler hakkında da teşekkürde bulunarak o gün şahit olduğu her şeyi sayıp dökecek yeryüzü.

İnşikâk'ta anlatıldığı gibi yeryüzü Rabbini dinleyecek:

"Ve yeryüzü Rabbine boyun eğdiği zaman ki yeryüzü boyun eğecektir. Ona yakışan da budur."
(İnşikâk 5)

Yeryüzü Rabbine kulak verip dinleyecek. Zaten ona yaraşan da budur. Nitekim daha önce de dinlemişti yeryüzü Rabbini. Önceden gökle yer bitişikti de insanın imtihanı için, imtihan salonu oluşması için Allah onlara ayrılın dedi, onlar da Rablerini dinleyerek ayrılıverdiler. Yine zimamları, gemleri elinde olan Rableri bir zamanlar onlara isteyerek ya da istemeyerek bana kulluğa gelin buyurmuştu da, her ikisi de, "isteyerek geldik Allah'ım" demişlerdi. İşte şimdi de yeryüzünde insanların imtihanlarının bitip de imtihan sonuçlarının okunma dönemine geçildiğinde bu imtihanda yeryüzü şehadette bulunarak Rabbini dinleyecek. Rabbinin emriyle üzerindekilerin yaptıklarının tümünü anlatacak.

Arz şahitlerden sadece bir tanesidir. Bunun dışında da şahitlerden söz edilir Kuran-ı Kerîm'de. Meselâ bakın Fussilet sûresinde bir âyet-i kerîmede şöyle buyurulur:

"Siz kulaklarınızın, gözlerinizin ve derilerinizin aleyhinizde şahitlik edeceklerinden gizlenmiyor, kötülükten sakınmıyordunuz. Fakat

yaptıklarınızdan bir çoğunu Allah'ın bilemeyeceğini zannediyordunuz. İşte Rabbiniz hakkında beslediğiniz bu zannınız sizi helâk etti de zarara uğrayanlardan oldunuz."
(Fussilet 22-23)

"Ey insanlar sizler dünyada iken Rabbiniz hakkında kötü zan içindeydiniz. Bu yapıp ettiklerinizden Allah'ın haberdar olmadığını zannediyordunuz. Kimsenin sizi görmediğini zannediyordunuz. Yaptıklarınızın gizli kalacağına inanıyordunuz. Âzâlarınızın aleyhinizde şahitlik etmeyeceğini düşünüyor ve cesurca günâhlar işliyordunuz. Dünyada o çirkin işleri yaparken bu şahitleri hiç hesaba katmıyordu-nuz. Bu yaptıklarınızı âzâlarınızdan gizleme gereği duymuyordunuz. Çünkü bu âzâlarınızın aleyhinizde şahitlik yapacaklarını hiç ummuyor-dunuz.

Sizler dünyada günâhların peşine düşerken rezil oluruz korkusuyla köşe bucak kaçıyor, insanlardan tenhâları tercih ediyordunuz. Ama kendi uzuvlarınızı hiç hesaba katmıyordunuz. Bu yaptıklarınızı onlardan gizleme gereği duymuyordunuz. Bir de esasen Rabbiniz konusunda da çok kötü bir zan taşıyordunuz. Sizi her an kontrol eden, yaptığınız her şeyden her an haberdar olan Rabbinizin yaptıklarınızdan gafil olduğunu zannediyordunuz. İşte Rabbiniz hakkındaki bu kötü zannınız sizi helâke sürükledi de zarara uğrayanlardan oldunuz. Küfrün temeli işte buna dayanmaktadır. Kâfir, Allah'ı tanımadığı için kâfir olmaktadır. Tabiat dedikleri, toplum dedikleri hep Allah'tır aslında. Ama bir türlü adını koyamıyorlar ve olmayan şeye inandıklarını iddia etmeye çalışıyorlar. Hem âzâları, hem yeryüzü, onların yaptıklarına şahitlik yapacaktır.

Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Ey insanlar! Kendinizi yeryüzünden sakının! Çünkü o sizin ananızdır. Onun üzerinde yaşayan hiçbir kimse yoktur ki hayır ya da şer ne yapmışsa yeryüzü onu mutlaka haber verecektir."
(İbni Kesir 4/576)

Yine Tirmizi'nin Ebu Hureyre efendimizden rivâyet ettikleri başka bir hadislerinde, Allah'ın Resûlü kendisine yerin vereceği haberler nelerdir ey Allah'ın Resûlü diye soranlara şöyle buyurdu:

"Yerin vereceği haberler her erkek ve kadın hakkın-da şurada şunu

yapmıştı, burada bunu yapmıştı ya Rabbi diyerek onların yaptıklarını haber vermesidir.”

(Tirmizi 5/416)

Veya yeryüzünde daha önce yapılanlar, konuşulanlar, ameller, eylemler bir daha yaşanılarak gözler önüne getirilir. Aynen bir daha yaşanılarak şahitlik ortaya konulur. Bunu önceleri anlamak anlatmak gerçekten zordu, ama şu anda video, kamera vs. gibi araçlarla önceki yaşanmışların bir daha görüntülenmesinin çok kolay olduğunu anlayabiliyoruz.

Aslında Rabbimiz bu tür aracıların şehadetine gerek duymadan da herkesin ne yapıp ettiğini bilmektedir. Ama bu şahitleri konuşturarak Rabbimiz insanların kendi kendilerine suçlarını ispatlamayı murad etmektedir. İnsanların itiraz hakları kalmasın diye Rabbimiz bu şahitleri de konuşturmaktadır.

O gün insanlar işlerinin, amellerinin kendilerine gösterilmesi için bölük bölük dönerler. Ya amellerini görmek için ya da amellerinin sonucunun kendilerine gösterilmesi için insanlar grup grup dönerler.

Fahrettin Râzî buradaki “Eştaten” ifadesini dağınık olarak, farklı farklı gruplar halinde, farklı farklı konumlarda insanların mahşer yerine gelecekleri şeklinde tefsir etmiştir. Kimisi binitli, kimisi binitsiz, kimisinin yüzü ak, kimisinin kara, kimisi yürüyerek, kimisi sürünerek, kimisinin ayakları çıplak, kimisi zincirlere vurulmuş vaziyette amellerini görmek, amellerinin sonucuna muttali olmak üzere mahşer yerine getirilecekler.

Veya Nebe’ sûresinde de anlatıldığı gibi

“Sura üfürüldüğü gün hepiniz fevç fevç, (bölük bölük) gelirsiniz.”

(Nebe’ 18)

İnsanlar mahşer yerine fevç fevç dalga dalga gidecekler. Ya da inançlarına göre, yaşadıkları hayatlarına ve amellerine göre gruplaştırılacaklar ve öyle gidecekler. Bunlar biracılar, bunlar zinacılar, bunlar hırsızlar, bunlar homoseksüeller, bunlar fâizciler, bunlar kumarcılar, bunlar Allah’a Allah’ın istediği biçimde kulluk edenler, bunlar Allah’la savaşa tutuşanlar, bunlar Allah’ı Rabb bilenler, bunlar tâğut-lara kulluk edenler, bunlar Adem yolunun yolcuları, bunlar şeytan taraftarları, bunlar İbrahim taraftarları, bunlar Nemrut yolunun

yolcuları, bunlar Musâ'nın yoluna tabi olanlar, bunlar Firavun yolundan gidenler, bunlar Muhammed (a.s)'e tabi olanlar, bunlar Ebu Cehillerin izini takip edenler, bunlar Kur'an'a inanalar, bunlar Kur'an'ı reddeden demokratlar, bunlar Müslümanlar, bunlar ateistler, bunlar Allah yasalarını beğenmeyenler, bunlar kendi yasalarının hâkimiyeti adına Allah yasalarına geçit vermeyenler, bunlar Allah dostları, bunlar Allah düşmanları diye insanlar gruplaştırılacak. Tıpkı Vakıa sûresinin ifade ettiği gibi:

"O zaman siz de üç sınıf olursunuz. İyi işler işlediklerini belirtmek için, amel defterleri sağdan verilenler; ne mutlu o sağcılara!Kötülük işlediklerini belirtmek üzere, amel defterleri soldan verilenler; ne yazık o solculara! İyilik işlemekte önde olanlar, karşılıklarını almakta da önde olanlardır."

(Vakıa 711)

İsrâ'da da herkesin imamlarıyla, önderleriyle, liderleriyle, tabi olup yolundan gittikleriyle birlikte çağrılacakları, kim kiminle beraberse, kimin yolu, kimin ameli kime uygunsa, kim kimin yolundan gidiyorsa onlarla birlikte çağrılacakları anlatılıyordu:

"O gün bütün insanları önderleriyle beraber çağırırız. O gün kitabı sağından verilenler, işte onlar kitaplarını okurlar. Onlara kıl kadar haksızlık edilmez."

(İsrâ 71)

Burada şöyle bir tespit yapalım ve bu gruplamaları şöyle düşleyelim: İnsanlar yaşadıkları hayatlarına, imanlarına, düşüncelerine, amellerine göre gruplar oluşturmuşlar. Mutlaka bu gruplardan birinde Peygamberimiz var. Tabi diğer peygamberler de bir grup oluşturmuşlardır. Çünkü hadisler öyle anlatıyor. Hadislerden anladığımıza göre her peygamber kendi inananlarıyla bir grup oluşturup hesap yerine gidecek. Öyleyse bu gruplardan birinde Resûlü Ekrem efendimiz varsa acaba gruplama kriteri nedir? Acaba biz nerdeyiz? Kendi yerimizin neresi olduğunu düşünelim. Acaba bizim grubumuz bunlardan hangisi? Çünkü eğer peygamber safında, peygamber sınıfında yer almamışsak, o zaman onun gittiği yere gitme ihtimalimiz çok az, çok zor.

Meselâ insanları saç tıraş modeline göre gruplandırsak, saç tıraş modeli peygamberinkine benzeyenler şu tarafa, benzemeyenler bu tarafa dense. Veya

kılık-kıyafet modeli peygamberinkine benzeyenler şu tarafa, benzemeyenler bu tarafa dense, mala bakışı, kazan-ma, harcama anlayışı, malla, mülkle ilişkisi peygamberinkine benzeyenler şu tarafa, benzemeyenler bu tarafa, hanımıyla, çocuklarıyla ilişkisi peygamberinkine benzeyenler şu tarafa, benzemeyenler bu tarafa, gece hayatı, ikram anlayışı, ev tefrişi, sofrası, sabah kahvaltı anlayışı peygamberinkine benzeyenler bu tarafa, benzemeyenler bu tarafa, namazı, orucu, zikri, fikri, tesbihi, cihadı, tebliği peygamberinkine benzeyenler bu tarafa, benzemeyenler şu tarafa diye insanların bir tasnife, bir gruplaşmaya tabi tutulduğunu düşünüyor ve bunları kendi kendime sordukça kahroluyor, imbikledikçe mahvoluyorum. Düşündükçe ümitlerim tükeniyor, iştahım kaçıyor. Böyle bir sınıflandırmada peygamber safında yer alabileceğime güvenemiyorum.

Fakat ben bunları düşünürken, bunları kendime sorarak kendi kendimi yargılamaya çalışırken, acaba peygamberin safında yer alabilir miyim diye kendi kendimi sorgulamaya çalışırken şeytan bana şöyle bir can simidi uzatıyor. Bana diyor ki: "Bırak bu işleri sen bunlar, amelî hayattır. Bunlar amelin konusudur. Kahvaltının biçimiymiş, kılık-kıyafetmiş, yemek anlayışıymış, saç modeliymiş, sakallı ya da sakalsızmış bırak sen bunları. O konularda zaten serbestsin sen. Yani bu din onlara da karışacak değil ya canım?" dedikten sonra, elbette o gün insanlar dinin temelini teşkil eden namaza göre gruplandırılırlar diye bir can simidi uzatıyor sanki.

Oysa ben şunu önceden bilmeli ve sevinmemeliymişim. Allah kitabında buyurur ki, "Şeytan insanı böyle yarı yolda bırakıverir, rezil ediverir, perişan ediverir. Bedir'de öyle yapmıştı alçak müşriklere. Onları tahrik edip Bedir'e kadar gelmiş ve orada Rasulullah'ın ordusunun içinde Cibril'i görünce: "Bu orduyla savaşılmaz! Bu ordunun karşısında dayanılmaz!" diyerek kaçıp gitmiş ve müşrikleri yalnız bırakmıştı. İşte bunu bilmeden ben sevinirken, insanlar namazlarına göre gruplaştırılacak diye avunurken, korkunç bir kabus üzerime çöküyor ve: "Eyvah diyorum eyvah! Benim namazım nere, peygamberin namazı nere? Benim namazım kim? Rasulullah'ın namazı kim? Benim orucum kim, Rasulullah'ın orucu kim? "

Öyleyse ne yapacağız? Başka çaremiz yok peygamberin gittiği yere gidebilmek için. Peygamberin safında yer almaya çalışacağız. Nasıl? Birim birim, birer birer, tek tek peygambere benzemeye çalışacağız, peygambere benzeyen taraflarımızı çoğaltmaya çalışacağız. Tabii peygambere benzeyen yanlarımızı çoğaltabilmek için de önce peygamberi, onun hayatını tanımaya

çalışacağız. Değilse yarın: "Keş-ke peygamberle birlik bir yol tutabilseydim! Keşke yolumu peygambere çıkarabilseydim! Keşke peygamberin Sünnetini tanıyıp onun gibi olmaya çalışsaydım! Keşke böylece onun fevcine, onun dalgasına kapılıp onun gittiği yere gidebilseydim" diyerek pişman olanlardan oluruz Allah korusun.

Evet âyet-i kerîmesinde Rabbimiz böyle gruplar halinde insanların amellerini görmek üzere Mahşere geleceklerini anlatıyor. Ya da buradaki "Eştaten" ifadesi Kehf sûresinde anlatıldığı gibi tek başına, yapayalnız ve yardımcısız olarak gelecekler anlamınadır.

"Dizi dizi Rabbine sunulduklarında onlara: "An-dolsun ki, sizi ilk defa yarattığımız gibi Bize geldiniz. Sizi bir yere toplamak için söz vermediğimizi iddia etmiştiniz değil mi?" denir."

(Kehf 48)

Bu âyet-i kerîmesinde Rabbimiz buyuruyor ki, "Ey kullarım, ilk yaratıldığınız gibi bize geldiniz. Sizi ilk yarattığımız biçimde bizim huzurumuza geldiniz." İnsanlar ilk yaratıldıkları gibi Allah huzuruna geliyorlar. "Çırılçıplak, güçsüz, kuvvetsiz, malsız,mülksüz, akılsız, bilgisiz, evsiz, barksız ilk yarattığım gündeki gibi huzuruma geldiniz. Ne malınız var, ne mülkünüz, ne bilginiz var, ne aklınız, ne bağınız var, ne bahçeniz, ne atınız var, ne arabanız, ne hocalığınız var, ne hacılığınız, ne diplomanız var, ne doktoranız. Ne dostunuz var, ne yardımcınız. Tıpkı sizi dünyaya ilk getirdiğim gibi huzuruma geldiniz" buyuruyor. Yine En'âm sûresinde de bu konu anlatılırken şöyle buyurulur:

"Onlara: "Andolsun ki, siz ilk defa yarattığımız gibi size verdiklerimizi ardınızda bırakarak bize birer birer geldiniz; içinizde Allah'ın ortakları olduğunu sandığınız şefaatçilerinizi beraber görmüyoruz. Andolsun ki aranızdaki bağlar kopmuş, ortak sandıklarınız sizden ayrılmışlardır" denecek."

(En'âm 94)

Daha önce dünyaya ilk geldiğiniz zaman nasıl yalnızsanız, şu anda da bize yalnız geliyorsunuz. Dünyaya geldiğiniz günü bir düşünün. Yalnızdınız, yapayalnızdınız. Gücünüz yoktu, kuvvetiniz yoktu, imkânınız yoktu, saltanatınız yoktu, paranız, pulunuz, bilginiz, çevreniz, krediniz, makamınız, mansıbınız hiçbir şeyiniz yoktu. Aciz, güçsüz, kuvvetsiz bir bebek olarak dünyaya gelmiştiniz. Bütün bu imkânları size veren Rabbinizi unuttunuz da ona karşı

tanrılık iddiasına kalkıştınız. Zannettiniz ki bütün bunları kendiniz kazandınız? Zannettiniz ki hayatın sahibi sizlersiniz. Zannettiniz ki hayatın sahibi kendinizsiniz. Zannettiniz ki size hiç ölüm gelmeyecek ve hesaba çekilmeyeceksiniz. Hayır hayır! Aldandınız, hayatın da, ölümün de sahibi Allah'tı.

Bakın şimdi hayatınızı, gençliğinizi, güzelliğinizi, gücünüzü, saltanatınızı, çevrenizi, paranızı, pulunuzu iktidarınızı arkanızda bırakıyorsunuz. Hani nerede mallarınız? Nerede koltuklarınız? Nerede saltanatınız? Nerede tanrılığınız? Nerede peygamberliğiniz? Hani nerede vahiyleriniz? Nerede kullarınız? Nerede size alkış tutan ve sizin kanunlarınıza itaat eden gönüllü kullarınız? Nerede sizin o gönderdiğiniz vahiylerinizi halka uygulama kavgası veren gönüllü peygamberleriniz? Nerede güvendikleriniz, dayandıklarınız? Nerede size sadâkat yemini yapan yardakçılarınız? Hani niye terk etti onlar sizi? Hani şu sizin şefaatçilerinizi da göremiyoruz. Niye gelmiyorlar sizi bu durumdan kurtarmaya? Hani koltuklarının altına girerek sizi kurtaracaklarına inandığınız için kendilerinden talimatlar alarak uygulamaya çalıştığınız ağabeyleriniz nerede? Hani karşılarında sığınma talebinde bulunduklarınız? Kendilerine dua edip imdadınıza çağırdıklarınız nerede? Onları da göremiyoruz denecek.

İnsanlar öldükleri, gömüldükleri yeryüzünün her bir bölgesinden amellerini görmek üzere gelecekler.

Kim zerre kadar iyilik yapmışsa onu görür. Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onu görür. Zerre kadar küçük de olsa, az da olsa Allah kimsenin amellerinden gafil değildir. Allah yapılan amellerin tümünden haberdardır. Zerre kadar da olsa kimsenin amelini Allah zayi etmeyecektir Rabbimiz. Çünkü o gün adalet günüdür. Adaletin ve hakkın ikâme edildiği gündür. O gün hiç kimseye haksızlık yoktur. Ya-ni o gün hiç kimseye, hiçbir varlığa en küçük bir adaletsizlik ve zulüm yapılmayacaktır. Ne dünyada hesabını, kitabını bugün için yapıp da Allah'ın istediği kulluğu yaşamak için çalışıp çabalayan birinin hakkını alamaması gibi, mükâfatını elde edememesi biçiminde bir adaletsizlik, ne yaptıklarının karşılığını tam olarak alamama, yani bir kısım haklarının zayi olması gibi bir adaletsizlik olmadığı gibi, ne de kişinin hak etmediği halde haksız yere cezalandırılması biçiminde bir haksızlık da olmayacaktır.

Yani ne yapmadıklarından ötürü birinin mükâfatlandırılması, ne de hak etmediği halde haksız yere cezalandırılması biçiminde bir adaletsizlik yoktur o

gün. Cezalandırılması gerekirken hak ettiği bu cezadan kurtulması cehenneme gitmesi gerekirken yanlışlıkla cennete gitmesi, cennete gitmesi gereken birinin de yapmadığı şeyler kendisine isnat edilerek haksız yere cehenneme gitmesi türünde bir zulüm olmayacak. Ya da hiç kimseye hak ettiği cezadan daha fazlasını yüklemek biçiminde veya yanlışlıkla birinin günâhının bir başkasına yüklenmesi, yani birinin yerine başkasının cehenneme gitmesi gibi hiçbir adaletsizlik olmayacaktır. O yüce mahkemede böyle bir adaletsizlik yoktur. Herkese yaptıklarının karşılığı tastamam verilecektir.

Evet, kim zerre miktarı hayır işlerse onun karşılığını, kim de zerre miktarı şer işlerse onun karşılığını görecektir

İnsanın aklına şöyle bir soru gelebilir. Allah, insanların şer ve kötülük yapmalarına izin vermeseydi, onların hepsini kendisine inanan, taat ve iyilikte bulunan kimseler yapsaydı, daha iyi olmaz mıydı? Allah, böyle yapsaydı, insanın arıdan veya herhangi bir hayvandan farkı kalmazdı. Arı, Allah'ın nefsine (canına) koyduğu bir ilham (güdü) ile baldan başkasını yapamaz. Onun ne aklı ne de hür bir iradesi vardır. Fakat Allah, insana akıl, şuur, bilgi edinme ve irade özellikleri olan bir ruh (nefs-i nâtıka) vererek onu hayvanlardan üstün kılmış ve yeryüzünde halifesi yapmıştır. İyilik ve hayrın kıymeti zorlayarak değil, şuur ve serbest bir irade ile yapılmasındadır. Şuursuz ve serbest bir ihtiyar ile yapılmayan iyiliğin kıymeti yoktur. "Eğer Rabbim dileseydi, yeryüzünde bulunan bütün insanların hepsi iman ederlerdi" (Yûnus, 10/99). Allah böyle yapsaydı, insanların akıllarını kullanarak, vicdanlarına tabi olarak serbest iradeleriyle hürriyet içinde iman ve hayrı seçmeselerdi, imanın küfre karşı ne değeri olurdu; küfür ve şer olmasaydı irade ve istekle iman ve hayır uğrunda çekilen meşakkatin ne kıymeti kalırdı? Küfrün bilfiil varlığı olmasa idi iman ve kelimetullah nasıl bu kadar yüce ve değerli olurdu. Her şeyin kıymeti zıddı ile bilinir:

Meselâ eğer Nuh (a.s) kavminin küfrü olmasaydı elbette Tufân mucizesi, meydana gelmezdi ve diğer peygamberlere iman etmeyen kavimlerde helâk âyetleri kendini göstermezdi. Helâk mucizeleri ile helâk olan milletler apaçık delilleri gördükten sonra helâk olmuştur. Hayatta kalan da apaçık beyyineyi gördükten sonra iman ettiği için hayat bulmuştur. Ta ki helâk olan apaçık bir delili gördükten sonra helak olsun. Hayat bulan da apaçık bir delili görüp anladıktan sonra hayatta kalsın" (Enfâl, 42). "De ki hak Rabbindendir. O halde isteyen inansın, isteyen küfretsin..." (Kehf, 29).

Şerri yaratmak şer değildir. Fakat şerri kazanıp şer ile vasıf-lanmak şerdir. İnsan aklını kullanarak iradesini şerre yöneltip kudretini buna sarf ederse, Allah da bunu yaratır. Her şey, Allah'ın dileyip yaratmasıyla vukua geldiği için, kulun iradesini yöneltip kudretini sarf ederek işlediği işi de sırf husûle gelmesi ve imtihanın tahakkuk etmesi için yaratır. Ancak biz kendi irademizle şerri kazanırız; Allah da bizim irade ve seçimimize göre o şerri yaratır. Ancak Allah'ın şerre yardımı ve rızası yoktur. Yaratıklardaki hayır ve şer yönünden mümkün olan durum beştir.

1- Sırf hayır, 2- Hayır tarafı galip ve fazla, 3- Hayır ve şer ta-rafları eşit, 4- Sırf şer, 5- Şerri hayrından fazla ve çok olandır. Yüce Allah'ın yapın, diye emrettikleri ya sırf hayır veya hayır tarafı fazla olandır. Allah'ın nehyettiği menhiyat (yasakladığı şeyler) sırf şer veya şer tarafı fazla olan şeylerdir. İman sırf hayır; küfür ise sırf şerdir.

Kulların ihtiyarî işlerinden başka, mikrop, zararlı böcekler, yır-tıcı hayvanlar, deprem, sel gibi bize şer gibi görünen eşya ve olaylara gelince; bunların hayırları şerlerinden fazladır. Kulların işleri hariç, kendisinde hiçbir hayır bulunmayan sırf şer, şerri hayrından fazla olan ve hayrı şerrine eşit olan şeylerin yaratılması Allah'ın hikmetine aykı-rıdır. Melekler, "Biz seni hamdinle tesbih ve takdis edip dururken ora-da (yeryüzünde) fesatlık çıkaracak ve kanlar dökecek kimse mi yara-tacaksın?" (Bakara, 30) diyerek Allah'ın yeryüzünde insanı yaratmasına -bundaki hayrı bilmedikleri ve şer olacağını zannettikleri için- itiraz etmişlerdi. Allah bundaki hayrı bildiği için onlara, "Sizin bilmediklerinizi her halde ben bilirim" (Bakara, 30) sözüyle cevap vermişti. Bazen insan bir şeyi hayırlı bulmayıp şer zanneder. Fakat Allah kula terbiye olması, aklını başına alması için musibet verir; günahlarının affedilmesi veya bir kısmından vazgeçilmesi ve ecirler kazanması için hastalık verir: "Olur ki bu şey hoşunuza gitmezken, o sizin için hayırlı olur. Bu şeyi de sevip istediğiniz halde o da hakkınızda şer olur" (Bakara, 216). Allah çok defa bize şer suretinde görünen sıkıntı ve musibetleri hayra vesile olması ve bir başlangıç olması için yaratır.

Eşya ve olayların mahiyet ve kıymetleri zıtları ile anlaşılır. Hastalık olmazsa sıhhatin, cehalet olmazsa ilmin kıymeti anlaşılamaz-dı. Yağmur ve karın yağmasında, rüzgârların esmesinde, insanlara zararlı mikrop ve hayvanların yaratılmasında görülen cüz'i şerler, bun-ların hayır ve faydaları yanında yok gibidir. İnsan için dünyanın lezzet-leri yemek, içmek, nikah, mal, mülk, makam

ve mevkidir. İnsanların başına gelen elem ve acıların pek çoğu bunlardan dolayıdır. Bunlar, sabredilerek meşru yollardan elde edildiğinde ve hukuklarına riâyet olunduğunda şerleri hayra tebeddül eder. Elem, acı ve meşakkatler olmasaydı, ilim, şecaat, zühd, takva, iffet, cömertlik, sabır ve ihsan gi-bi imanî kemaller ele geçmezdi. Şer gibi telakki ettiğimiz ve yaratılış-larındaki hikmeti anlayamadığımız pek çok şeylerde ince hayırlar vardır. Ellerinde olmadan insanların başlarına gelen nice belâ ve mu-sibetler, yaptıkları kötülüklerin bir kısmına, ahiretteki verilecek tam karşılıklarından ayrı olarak bu dünyada da ceza ve azap terettüp ettiği için yaratılırlar: "Başınıza gelen her musîbet, kendi ellerinizle işleyip kazandığınız günahlar yüzündendir. Bununla beraber, Allah bir çoğu-nu da affeder” (Şurâ, 31)

Yüce Allah'ın âhirette kâfirler ve günahkârlara vereceği ceza-lar da adalet ve hayırdır. Çünkü cezalar lâyık olan ve hak eden ma-hallerine verir. Cezayı hak eden ve buna lâyık olan kimselere verilen cezalar bu kimselere nispetle şerdir. Çünkü kendilerine acı ve sıkıntı verir. Eski İran'da Mecusiler ve zındıklar "Alemdeki bütün hayırları ya-ratan âlemin tanrısı Hürmüz (Ahura Mazda)dır. Kötülüklerin kaynağı ise Ehrimen (Angra Mainyu) dır" derlerdi. Bunların iddialarına göre, dünyada bu iki kuvvet mutlak hakimiyeti sağlamak için sürekli müca-dele halindedirler. Mutezile ise, Allah kötülükleri ve şerleri dilemez. Ancak hayırları murad eder. Kul işlerini gerek hayır olsun gerek şer olsun, kendisi diler kendisi yaratır demişlerdir. Allah'ın irade ve meşiy-yetinin de rıza ve muhabbetiyle aynı anlamda olduğu iddia etmişlerdir.

‘Şerr’ sözlükte, istenmeyen, arzu edilmeyen, her açıdan kendi-sinden kaçınılan şey demektir. Bunun yanında fesat, bozukluk, kötü-lük, kötü şey, zulüm, cezayı gerektiren iş anlamında da kullanılmak-tadır. Bazen de sıkıntı, belâ ve musîbet mânâsına gelir. ‘Şerr’in çoğulu ‘şurûr’dur. Şer, her türlü ‘hayr’ın ve iyiliğin karşıtıdır. ‘Hayır ve şer’ ölçüleri, ya mutlak, ya da izâfî (göreceli) olur. Meselâ, akıl, adâlet, iyilik duygusu her zaman mutlak olarak ‘hayr’dır. Zulüm, kötülük, adam öldürme gibi şeyler de mutlaka şerdirler. Bazı şeyler bazıları için geçici olarak ‘hayr’ veya ‘şer’ olabilir. Meselâ, mal sahibi olmak şer olmadığı halde, bazıları için şer olabilir. Birisi mal ile kötülük veya zulüm yapıyorsa mal o insan için hayır değildir.

Şer, istenmeyen, arzu edilmeyen durumları anlattığı gibi, kötü olan ve insana zararı dokunan şeyleri de ifade etmektedir. Kur’an, akıl etmeyen sağır ve dilsizleri (inkârcıları) yerde debelenen varlıkla-rın en şerlisi saymaktadır (Enfâl,

22, 55). Çünkü onların yaptıkları ‘hayr’ olmaz, tuttukları yol yanlıştır. Azgınlıkları yüzünden yeryüzünde hep fesat ve şer olmaktadır. Şer, bir yerde insanın kendisine isâbet eden kötülüktür, yani mutsuzluk veya talihsizlik halidir. İnsan sürekli kendine göre iyi şeyleri ister; ancak kendisine bir şer (kötülük) doku-nunca ümitsizliğe düşer. Biraz rahata kavuşunca da nimetin kimden geldiğini unutur, nankörlük yapar. (Fussilet, 49-50)

Hayır, Allah rızası düşünülmüş ve takvâya uygun bütün dav-ranış ve işlerdir. Şer ise, Allah’ın rızâsına uymayan bütün işlerdir. Bi-risi mü’minin halini ortaya koyarken, diğeri de günâhı ve kâfirin amel-lerini nitelendirmektedir. Şirk, küfür, nifak, zulüm gibi tavırların hepsi de şerdir. Bunun sonucu olarak kim zerre miktarı hayır işlerse onun karşılığını, kim de zerre miktarı şer işlerse onun karşılığını görecektir

Cehenneme gidecek olanlar, halk arasında en şerli kimselerdir
(Beyyine, 6)

Mü’minler, şeytanın şerrinden, yaratıkların, gecenin, düğümlere üfleyenlerin, hasetçilerin, vesvese verenlerin şerrinden Allah’a sığınırlar
(Felâk, 1-5)

Çevremizde olan olaylara ve insanların işledikleri fillere hayır ve şer hükmünü verebilmemiz için elimizde sağlam bir ölçü olmalıdır. Bu ölçü de ancak Allah tarafından bütün insanlara gönderilen son İlâhî din İslâm'dır. İnsanların aklı ve tarihsel tecrübeleri bu konuda kesin bir ölçü olamaz. Ancak hayır ve şer hükümleri akılla anlaşılır ve uygulanır.

Evet, herkes dünyada yaptıklarının tümünün yazılıp kaydedildiği amel defterlerine dâvet edilecek. Buyurun şu dünyada yaptıklarınıza bir bakın bakalım. Bunları siz yaptınız, bu amelleri siz işlediniz, siz kokladınız, biz topladık. Siz yaptınız, biz yazdık ve şimdi sizler bu amellere göre karşılık göreceksiniz, denilecektir. Ama unutmamak lazımdır ki o amel defterleri de şu sürekli elimizin altında bulunan, bulunması gereken, elimizden hiç düşürülmemesi gereken kitabımıza göre doldurulmalıdır. Amellerimiz konusunda sürekli beslendiğimiz, sürekli diyalog halinde bulunduğumuz kitabımıza göre bu amel defterlerini doldurmak zorundayız. Tüm amellerimizde ölçü, kıstas bu kitap olmalıdır. Yaptığımız, söylediğimiz her şeyi, verdiğimiz her kararı bu kitaba uygun olarak vermeliyiz. Yine unutmayalım ki adamın kitabı

neyse, hangi kitapla sürekli beraberse, hangi kitabı elinden düşürme-meye çalışıyorsa, kafasında kimin kitabının bilgileri canlıysa, elbette ki amelleri de o kitap kaynaklı olacaktır.

Yine Kehf sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Amel defteri ortaya konunca, suçluların, onda yazılı olanlardan korktuklarını görürüsün, "Vah bize, eyvah bize! Bu defter nasıl olmuş da küçük büyük bir şey bırakmadan hepsini saymış!" derler. İşlediklerini hazır bulurlar. Rabbin kimseye haksızlık etmez."

(Kehf 49)

Kitap da ortaya konulmuştur. Dünya hayatındaki dosyaları, sicilleri ortaya konunca, tıraşları gözlerinin önüne inince mücrimler acele bir şekilde kitaplarına şöyle bir göz atarlar. Kitaplarının içindekilerden, hesaplarının zorluğundan dolayı korkularından tir tir titremeye başlarlar. Çünkü o zalimler Rablerini tanımamışlar, Rablerinin hayat programıyla ilgilenmemişler, hattâ kendilerini Rabb bilmişler ve şimdi inkâr ettikleri o Rabb onları hesaba çekecek. Derler ki, "Vah bize! Eyvah bize! Yazıklar olsun bu kitap da nasıl bir kitapmış ki ne büyük günâhlarımızı koymuş, ne küçüklerini koymuş hepsini sayıp tespit etmiş! Ne gizlide işlediklerimizi koymuş, ne açıkta işlediklerimizi koymuş, hepsini yazmış! Halbuki biz şunları şunları hiç kimsenin göremeyeceği ıssız bir ormanda işlemiştik! Şunları şunları önemsiz zannetmiştik! Ne büyük koymuş, ne küçük koymuş, ne gizli demiş, ne aşikâr demiş hepsini tespit etmiş. Halbuki dünya hayatında zalimlerin haberleri yoktu hiçbir şeyden. Haram-helâl aramamışlardı hayatlarında. Zulmetmişler, haksızlık etmişler, inkâr etmişler, duymazdan gelmişler, müstekbirce davranmışlardı. Ne yapmışlarsa tüm amellerini karşılarında buluyorlar. Amellerinden dolayı değerlendirilecekler şimdi.

Hani dünyadayken bu zalimler amellerimizden dolayı bizi değerlendirmeye çalışmıyorlar mıydı? Dosyalıyorlardı ya mü'minleri. Şimdi de onların dosyaları alabildiğine kabarıktır. Zulmettikleri insan sayısınca dosyaları kabarık olacak. Bir milyon kişiye zulmetmişse bir milyonluk bir dosya, beş milyona zulmedenlerin dosyaları beş milyonluk, tüm yeryüzü insanlığına zulmedenlerin dosyaları o kadar kabarık…Dünyada Müslümanları dosyalamaya çalışan, Müslümanlara dosyalar hazırlayanlara orada dosyalar hazırlanmıştır. Dosyaladığı Müslüman sayısınca orada onlara dosyalar açılmıştır. Dosyalar birer birer açılacaktır. Zulmettikleri insanların dosyaları, haklarını yedikleri insanların dosyaları, bombaladıkları insanların dosyaları, aç bıraktıkları, sömürdükleri insanların dosyaları birer birer açılmaya başlamıştır.

Ya da kitap açılmıştır. Onların kendisiyle yargılanacakları Allah'ın kitabı açılmış ve onunla yargılanma başlamıştır. Her bir dosya açıldıkça zalimler amellerini ve amellerinin karşılığını orada hazır bulacaklar. Allah hiç kimseye zulmetmemektedir. Bu amelleri kendileri işlemiştir. Kendi amellerinin karşılığıdır bunlar. Değilse yapmadıkları işlemedikleri suçlardan ötürü Allah hiç kimseyi cezalandırarak zulmet-mez. Ya da başkalarının günâhlarını yanlışlıkla bir adamın defterine yazarak işlemediği günâhlardan ötürü ona zulmetmez. Yaptıklarının bir kısmını zayi etmek sûretiyle Allah kimseye zulmetmez. Hayır hayır, Allah hiçbir haksızlık yapmaz, bunlar bu adamın bizzat dünyadayken kendi elleriyle işlediği amellerin değerlendirilmesidir.

İnsanların hayatta işledikleri amelleri, her şeyi sayıp dökecek. İşte bu adam namaz kılmış, oruç tutmuş, bu adam Allah'a baş eğmiş, bu Allah'a ve Allah'ın kanunlarına teslim olmuş, ama bu adam da Allah'ı reddedip kendi hevâ ve heveslerini tanrılaştırmış, tâğutlara kulluk etmiş, bu modanın kulu olmuş, bu âdetlerin kulu, bu çevrenin kulu olmuş gibi amel defterleri de sahibinin lehinde ve aleyhinde her şeyi sayıp dökecektir. Herkesin ameli hangi isme sahipse, hayır ya da şer hangi sınıfa dahilse o sınıfla damgalanmış olarak kişinin karşısına çıkacaktır.

Evet kim ne yapmışsa, kim hayır ve şer ne tür bir amel işlemişse onu mutlaka görecektir. Zerre kelimesi konusunda İbni Abbas efendimiz şöyle der: "İnsanın elini yere koyup kaldırdığında eline yapışan her toprak bir zerredir. Maddenin en küçük parçası olan atoma da zerre denir." Hz. Ayşe annemiz bir dilenciye bir üzüm tanesi verir. O verilenin azlığından ötürü kendisine gülenlere der ki: "Bu üzüm tanesinin içinde ne kadar zerre var biliyor musunuz? Eğer bunu bilseydiniz onu az görmezdiniz." Evet o bir tek üzüm tanesinin içinde milyarlarca atom vardır.

Öyleyse Allah adına yaptıklarımızı, yapacaklarımızı asla küçük görmeyelim. Bunlar küçük, bunlar değersiz demeyelim. Büyük küçük fark etmez Allah adına verelim. Allah'ın rızasını kazanmak ve yarın defterimizde yazılı bulmak için en küçük amelleri bile ihmal etmeyelim. Yarım hurmayla da olsa, güzel bir çift sözle de olsa kendimizi cehennemden kurtarmaya çalışalım. Bakın Buhârî'de Rasulullah efendimizin bu hususu anlatan şu hadisi rivâyet edilmiştir:

"Sakın iyilikten hiçbir şeyi küçük görme. Hattâ bu iyilik senin kovandan

su almak isteyen birisinin kabına su döküvermen, kardeşine güler yüz göstermek bile olsa."

İyilikler konusunda böyle olduğu gibi, günâhlar konusunda da aynı hassasiyeti gösterip, küçük görülen günâhlardan da sakınmasını bilmek zorundayız. Bakın yine Allah'ın Resûlünün Ahmed bin Han-bel'in Müsned'inde rivâyet edilen bir hadislerinde şöyle buyurduğunu biliyoruz:

"Ey Ayşe! Küçük günâhlardan sakın. Çünkü onları Allah katında izleyen vardır. Küçük günâhlar toplanır toplanır, sonunda kişiyi helâk eder."

Bu ifade insanların mü'min-kâfir farkı gözetilmeksizin büyük küçük işlediği tüm amellerinin bizzat kendisini ve de karşılığını göreceğini anlatmaktadır. Ama şurasını ifade edelim: Mü'min, zerre kadar da olsa işlediği amelin karşılığını mükâfat olarak görürken, kâfir de işlediği zerre kadar da olsa hayrın karşılığını mükâfat olarak görecektir şeklinde anlaşılmamalıdır. Çünkü biz Kur'an'ın beyanlarından anlıyo-ruz ki kâfir, müşrik ve münâfıkların tüm amelleri zayi olmuştur. Çünkü onlar dünyada sermayelerini kaybetmişlerdir. Sermayelerini kaybeden insanların kâr etmeleri mümkün değildir. Bu sermaye imandı. Bu ser-maye hidâyetti. Dünyada imanı, hidâyeti kaybeden kişinin kâr etmesi, amellerinin kabul görmesi mümkün değildir. Eğer bu kâfirlerden, müşrik ve münâfıklardan hayırlı bir amel sadır olmuşsa dünyadayken zaten bunun mükâfatını almışlardır. Ayrıca ahirette onlara ödenecek bir şey yoktur. Bakın Araf sûresi bunu şöyle anlatır:

"Âyetlerimizi ve âhirete kavuşmayı yalan sayan kimselerin işleri boşa gitmiştir. Onlar işlediklerinin karşılığından başka bir şeyle mi cezalanırlar?"
(A'râf 147)

İşte böyle âyetlerimizi ve ahiretteki randevuyu, ahiretteki buluşmayı yalan sayanların tüm amelleri boşa gitmiştir. Çünkü Allah'ın âyetlerini ve bu âyetlerin haber verdiği ahiretteki hesabı, kitabı yok farz eden, yalan sayan insanların elbette ki hayat programlarını ahiret inancına bina etmeleri mümkün değildir. Onlar tüm hesaplarını dünya adına, dünyada bitecek bir anlayışa bina ettikleri için zaten yaptıklarının hepsi boş ve dünyada kalıcı olacaktır. Onların amellerinin hiçbirisi ahirete intikal edecek değildir. Elbette bu insanlar da dünyada bir şeyler yapıyorlar, ter döküyorlar, binalar kuruyorlar, yatırımlar gerçekleştiriyorlar, harcamalarda bulunuyorlar. Ama unutmayalım ki Allah için ol-mayan, Allah adına sonunda mükâfat beklenmeden yapılanların tümü boştur.

Allah adına yapılmayan hiçbir amel değerlendirilmeye tabi tutulmayacaktır. Allah böylelerinin amellerine değer vermeyecek ve onlar için terazi, mizan vaz edilmeyecektir.

Ama şurası da bir gerçektir ki onlara asla zulüm de edilmeyecektir. Onlara hiçbir zaman haksızlık da yapılmayacaktır. Onlar kendi amelleriyle, kendi yaptıklarıyla cezalandırılacaklardır. Bu adamlar dünyada kendi kendilerine, kendi hayatlarına, kendi zamanlarına, kendi âzâlarına zulmettikleri, kendilerini Allah'a kulluk ortamından çıkarıp ya kendi hevâ ve heveslerine ya da Allah'tan başkalarına kulluk ortamında tuttukları için yani kendi kendilerine yazık ettikleri, kendilerini boşa harcadıkları için yaptıklarının karşılığı kendilerine gösterilecektir. İşte böyle kimseler için Rabbimizin adaleti böylece gerçekleşiyor anlıyoruz.

Çünkü adamlar dünyada Allah için, Allah'la bağlantılı olarak hiçbir şey yapmadılar. Eğer başkaları için bir şeyler yapmışlarsa zaten bunun karşılığını dünyada almışlardı. Alkış, makam, koltuk, şöhret, teveccüh, para, pul için yapmışlardı yaptıklarını. Zaten dünyada aldılar bunun karşılığını. Ya da yaptıklarını putları için tâğutları için, efendileri, ağaları, patronları, çevreleri, yönetmelikleri, âdetleri, töreleri, modaları için yapmışlardı. Verebileceklerse gitsinler, mükâfatlarını onlardan istesinler. Bizler dünyada sizlerin hatırınıza çırpınmıştık, haydi bize cennet verin desinler onlara.

Bu insanlar gösteriş için çırpındılar. Hayranlarını çoğaltmak için çırpındılar. İnsanlar bizden söz etsinler, insanlar bize değer versinler, insanlar bizi konuşsunlar ve bizi alkışlasınlar dediler. Zaten görüyoruz ki adamlar milyarlarca hayran buldular kendilerine, salonlarca alkış buldular, insanlar kendileri önünde saygıyla eğildiler. İnsanlar kendileri önünde kendilerinden geçtiler, kendilerini takdir edip alkışladılar. Dünyada istemedikleri kadar şanlara, şöhretlere ulaştılar. Para içindi yaptıkları, istemedikleri kadar paralar aldılar, en zengin biz olalım, insanlar sofralarında bizi konuşsunlar diye çırpınıyorlardı Allah onlara bu istediklerinin kapılarını açtı dünyada. İstedikleri her şeyi elde ettiler. Dünyada tüm ecirlerini yiyip bitirdiler de, ahirete bir şey bırakmadılar. Kehf sûresi de aynı konuyu şöyle gündeme getirir:

"Ey Muhammed! "Size, amelce en çok kayıpta bulunanları haber vereyim mi?" de. Dünya hayatında, çalışmaları boşa gitmiştir, oysa onlar, güzel iş yaptıklarını sanıyorlardı."

(Kehf 103,104)

“Bunlar, Rablerinin âyetlerini ve O’na kavuşmayı inkâr edenlerdir. Bu yüzden işleri boşa gitmiştir. Kıyamet günü Biz onlara değer vermeyeceğiz.”
(Kehf 105)

İşte bunlar Rablerinin âyetlerini ve ona kavuşmayı inkâr eden kimselerdir. Allah’ın kendilerine yol göstermek üzere gönderdiği kitabının âyetlerini inkâr etmişler. Allah’ın âyetlerini örtmüşler, âyetleri gündemlerinden düşürmüşler, âyetlerden habersiz bir hayat yaşamışlar. Ve de ona kavuşacakları günü hesaplarına katmadan yaşamışlar. Yaşadıkları bu hayatın sonunda kendilerinden hesap sorulmayacak zannederek yaşamışlar. Onun için tüm amelleri boşa gitmiştir. Rabbi-miz buyurur ki biz onlar için kıyamet günü her hangi bir tartı da tutma-yacağız. Onların amelleri asla değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır. Amellerinin hiçbir değeri olmayacaktır yani. Ne yaparlarsa yapsınlar, isterse büyük büyük ameller işlesinler, fabrikalar, yollar, köprüler kursunlar, açları doyurup çıplakları giydirsinler, değil mi ki tüm bu amellerinin yaptırıcısı Allah değil, hepsi boştur bunların.

Kâfirler, müşrikler ve münâfıklar yaptıklarının karşılığını ahiret-te göremeyecekler. Mü’minlere gelince onlar yaptıklarını en küçüğü de olsa defterlerinde yazılı olarak görecekler. Ama yine biz biliyoruz ki kötülüğün cezası o kötülük miktarınca sınırlı olmakla birlikte iyiliğin karşılığı, iyiliğin katsayısı farklıdır. Bazen bire on, bazen bire yedi yüz, bazen de bire sonsuz, kat kat, ez’afen muzaafeh mükâfat vaadediyor Rabbimiz.
“Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu bir tanenin durumu gibidir ki yedi başak bitirmiş ve her başakta yüz tane var. Allah, dilediğine daha da katlar. Allah’ın rahmeti geniştir. O her şeyi bilir.”
(Bakara 261)
“Kim ortaya bir iyilik koyarsa ona on katı verilir; ortaya bir kötülük koyan ise ancak misliyle cezalandırılır; onlara haksızlık yapılmaz.”
(En’âm 160)

Kim bir iyilik yaparsa, ona, yaptığı iyiliğin on katı mükâfat ve-rilir. İyiliğin kat sayısı farklıdır.

Allah yolunda çalışmalar yaparak hayatlarını, zamanlarını, fikirlerini, kalemlerini Allah’a adayanların sevaplarının kat kat artırılacağı anlatılıyor. Hattâ

bir iyiliğin karşılığının yedi yüze kadar çıkartılacağına dair bir misal veriliyor. Daha sonra bir amel o ameli işleyenin o ameli işlerken taşıdıkları ihlâs ve samimiyetlerine göre kat kat artırılacağı anlatılıyor. Yani yapılan infakın yapılan çalışmanın değeri ya da karşılığında takdir edilecek mükâfat o infakın, o çalışmanın, ferdin, toplumun ve ümmetin problemlerine, sıkıntılarına ne ölçüde çözüm getirdiğiyle orantılıdır. Yani infaka, yapılacak güzel amellere takdir edilecek sevap, giderilen ihtiyaçla orantılıdır.

İnfak, infak edilen şeyin hacmi, azlığı, çokluğuyla ilgili değildir. Yapılan amele takdir edilecek mükâfat o amelin çokluğu, azlığıyla sınırlı değildir. Bir çuval hurması olup da bunun yüz tanesini Allah yolunda infak eden kişiyle, bir tek hurması olup da ona ihtiyacı varken bölüp yarısını bir kardeşine infak eden kişi elbette bir değildir. Burada mükâfatın takdirinde azlık çokluk değil, niyet ve giderilen sıkıntının türü önemlidir. Amelde niyet önemlidir. Niyeti en az olana yaptığının on katı ödenirken, niyeti daha güzel olana niyetinin güzelliği nisbetinde bu mükâfat artırılmaktadır.

Öyleyse mü'minler infak için bir taneyi bile küçük görmemeli ve onu Allah adına harcamayarak Allah'tan kıskanmamalıdır. Allah için yapılabilecek hiçbir hayırla amel küçük görülmemelidir. Elimde bir tanem var, onu da Allah yolunda harcarsam o da yok olup gidecek dememelidir. Allah için yapılacak en küçük hayırları bile küçük görerek onu Rabbinden esirgememeli, bir saniyesini bile boşa harcamamaya dikkat etmelidir.

Allah için yapılan iyiliklerin mükâfatı, kat sayısı farklıdır ama yapılan kötülüklerin, işlenen günâhların karşılığında da bire bir ceza vardır, diyor Rabbimiz. İyiliğin karşılığı bazen bire on, bazen bire yedi yüz, bazen bire sonsuz mükâfat iken, kötülüğün karşılığı ise sadece bire birdir. Rabbimiz ne kadar da merhametlidir bizim için değil mi? Hattâ bakın bir adam bir günâh işlemeye niyet edip azmetse ama sonrada Allah korkusundan, ahiret endişesinden dolayı onu yapmaktan vaz geçse, onun karşılığında bir sevap verilecektir. Eğer ihmalinden dolayı veya vakit imkân bulamadığı için bu kötülüğü yapmaktan vazgeçse ona herhangi bir günâh da yazılmayacaktır.

Sonra işlenen bir günâhın akabinde yapılabilecek hayırlı bir amelin o günâhı sileceğine dair hadisler mevcuttur. Günâhın arkasından yapılacak bir tevbe, duyulacak bir pişmanlık, günâhtan dönüş, yapılabilecek bir infak, kılınacak bir namaz günâhların silinmesine sebeptir.

“Ancak tevbe eden, inanıp yararlı iş işleyenlerin, işte Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah bağışlar ve merhamet eder.
(Furkân 70)

Ebu Zerr Cündüb bin Cünade ve Muaz ibni Cebel (r.a) demişlerdir ki, Rasulullah (S.V.A.) şöyle buyuruyordu: ***“Her nerede olursan ol, Allah’tan ittika üzere bulun (Yani Allah’ın hakkını gözet (ve hakkını gözetmemekten kork), Seyyienin ardınca hemen haseneyi yetiştir ki o seyyieyi mahvetsin. Halka da güzel muamele et."***
(Tirmizi, Kitabu’l Birr 4/355)

Yine dünyada insanın başına gelen kimi sıkıntılar da hadislerin ifadesine göre günâhların affedilmesine sebep olmaktadır. Bu yüzden âyet-i kerîmede tevbe ile günâhların affedilmesi ayrı ayrı zikredilmiştir diyoruz. Bakın Şûrâ sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:
“Başımıza gelen her hangi bir musîbet ellerimizle işlediklerimizden ötürüdür. O, yine de çoğunu affeder.”
(Şura 30)

Evet anlıyoruz ki Rabbimiz bu âyet-i kerîmesinde herkesin işlediği hayır ya da şer zerre kadar da olsa bunu yarın defterinde görecek buyuruyor. Burada da silindiğinden söz ediliyor. Acaba bu ikisini nasıl telif edeceğiz? Bu konuda İbni Mesud efendimizin bir izahı var: “Kıyamet günü kişiye amel defteri arz edilecek ve adam yaptıklarının tümünü orada yazılmış bulacak. Sonra kula denilecek ki, defterine bir daha bak. Adam defterine ikinci bakışında o günâhlarının silinmiş olduğunu görecek ve çok sevinecek.”

Bu sûre de bitti. Rabbim tarif ettiği biçimde iman eden, gösterdiği biçimde amele dönüştüren kullarından eylesin. Vel hamdü lillahi Rabbi’lâlemîn.

- 100 -

ÂDİYÂT SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 100., Nüzûl sıralamasına göre 14., Mufassal sûreler kısmının on dördüncü grubunun birinci sûresi olan Âdiyât sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 11'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. "Andolsun Allah yolunda koştukça koşanlara; 2. Andolsun kıvılcımlar saçanlara; 3. Sabah, sabah akına çıkanlara; 4. Ve tozu dumana katanlara; 5. Düşman topluluğunun içine dalanlara ki: 6. İnsan gerçekten Rabbine karşı pek nankördür. 7. Doğrusu kendi de bunların hepsine şâhittir. 8. Gerçekten mala da pek düşkündür. 9-10. O insan, kabirlerde bulunanların çıkarılacağı ve kalplerde olanların ortaya konulacağı bir zamanın geleceğini bilmez mi? 11. Doğrusu Rableri o gün onların her şeyinden haberdardır."

Mekke'de inmiş ama mücahidlerin cihad için düşman üzerine hızla koşan atlarına, kutlu cihad ortamında duyulan at kişnemelerine, at solumalarına, koşarken atların ayaklarının altından çıkan kıvılcımlara, savaş ortamındaki toz dumana yeminle söze başlayan bir sûreyle karşı karşıyayız. Cihadın kutsandığı, mücahidlerin ve onların atlarının övüldüğü bir sûre. Tüm tefsir kitaplarının bu yeminleri cihadda kullanılan atlara, ya da Hacda Arafat'la Mina arasındaki yolculukta kullanılan develere yorumladıklarını görüyoruz.

Tabii Mekke'de inen bir sûrenin böyle cihaddan, mücahitlerden ve onların atlarıyla birlikte düşman saflarına dalışından söz etmesi gerçekten insanı şaşkınlığa sevk ediyor. Çünkü henüz ortada ne cihad var, ne cihada izin var, ne de aktif mücahid ve muhariplerden oluşmuş bir İslâm ordusu var. Mücâdele yok değil, ama azınlıklar hukuku çerçevesinde bir mücâdele söz konusudur mü'minler için. Ama İslâm ve onun müntesipleri yeryüzü ve içindekilerin tümünün mâliki olan, göklerin ve yerin mülkünün sahibi olan Allah'ın dini ve dâvâsının sahipleri olmaları ve yeryüzünün en güçlüleri olmaları hasebiyle her ortamda galip gelecek olanlar onlardır. Nitekim Mekke'de Rasulullah efendimizin zâhiren en zayıf döneminde gelen Müddessir sûresinin bir âyeti Peygamberimizin kâfirlere mühlet tanımasını, onlara biraz izin vermesini istiyordu.

Sûrede peş peşe gelen beş yemin var. Bu yeminlerden sonra gerek bu yemin konularıyla alâkalı konularda, gerekse onlarla sınırlı olmayarak her konuda insanın nankörlüğü, dünyaya bağımlılığı, dünya malı ve mülküne düşkünlüğü sebebiyle dünyayı âhirete tercih edişi gündeme getiriliyor. Dünya malını çok sevmesi ve o mala tutkusu sebebiyle onu ona verenin yolunda

harcamayarak cimrilik yaptığı anlatılıyor. Ekonomik konulu bir nankörlük dile getiriliyor. Daha sonra da kabirlerin deşilip içindekilerin dışarıya atılacağı, tüm insanların yaşadıkları hayatın hesabını vermek üzere Rablerinin huzuruna götürüleceği, orada sînelerin devşirileceği, kalplerin içinde ne var ne yok hepsinin ortaya döküleceği, hayır şer hepsinin ayrıştırılacağı ve Cenâb-ı Hak'ın her şeyden haberdar olduğu anlatılmaktadır.

Andolsun Allah yolunda koştukça koşanlara. Andolsun kıvılcımlar saçanlara. Sabah sabah akına çıkanlara. Ve tozu dumana katanlara. Düşman topluluğunun içine dalanlara.

Beş konuya beş yemin var.

Bir kere Allah nasıl söz söyleyeceğini, kitabını nasıl göndereceğini kimseye sormak zorunda olmadığı, dilediği gibi dilediğini yapma gücüne sahip olduğu gerçeğinden hareketle bu ortaya konan yeminlerle alâkalı acaba neler ortaya konulmuş, diye bir hüküm çıkarabilirsek ancak anladığımızı ifâde etmiş olacağız. Değilse Allah yemini şunun için yapar, Allah yemin ederken üzerine yemin ettiği konulara dikkat çeker, ya da yeminlerin arkasından şunu şunu anlatır, bu yeminlerle yemin sonrası gelecek konuya, ya da konulara dikkat çeker, Allah bununla şunu murad etmiştir, Allah peygamber kıssalarını şunun için anlatmıştır derken unutmayalım ki bizler sadece anladığımızı ortaya koymuş oluyoruz. Değilse Allah'ın muradını tümüyle bilmemiz asla mümkün değildir.

İşte bu çerçevede bakıyoruz ve anlıyoruz ki Rabbimiz Kur'an-ı Kerîm'de yemin ederken sanki önce üzerine yemin ettiği konuya dikkat çekmek istemektedir. Yani Rabbimizin üzerine yemin ettiği birimler bizim hayatımızda önemli birimlerdir. Yine aynen bunun gibi yemin sonrası Rabbimizin gündeme getirdiği konular da bizim için önemli konulardır. Rabbimiz kasemle o konuları gündeme getirerek bizim için önemini vurgulamak istemekte ve bizim o konulara dikkatimizi çekmektedir. Hani biz de yemin ederiz. Çok ciddi bir konuyu, çok önemli bir hususu anlatacağımızda biz de yemin ederiz. En büyük, en ciddi bir konuyu en büyük olan Allah üzerine yemin ederek anlatmaya başlarız. Vallahi, billahi, tallahi diyerek. Fakat Allah'ın yeminlerinde bizimkilerden farklı olarak Allah'ça bir yemin tipi görüyoruz. Bizimkilerden farkı şu: Biz Allah üzerine yemin ederken, Allah bazen kendisi üzerine, bazen de mahlukâtına, yaratıklarına yemin ediyor. İşte bu Allah kelâmının tecellisidir diyor ve öylece iman ediyoruz.

Bakıyoruz bazen bir yemin, bazen birden çok yemin, bazen bizzat bilinen isimlere yemin, bazen sıfatlara yemin edildiğine şâhit oluyoruz. Eğer bizzat bildiğimiz isimlere yemin edilmişse bunu an-lıyoruz. Meselâ Şems, Leyl, Fecr, Duhâ, yıldızlar, sema ve arz, Tûr, Tîn gibi. Ama burada olduğu gibi bazen da sıfatlara yemin ediliyor. Bilmediğimiz şeylere yemin ediliyor. Acaba bunlardan ne anlayacağız? Bunları nasıl yorumlayacağız? Meselâ işte bu sûrede Rabbimiz koşanlara, yürüyenlere, ses çıkaranlara, ateş çıkaranlara, kalabalığın ortasına dalanlara yemin ediyor. Acaba bunları nasıl anlayacağız, nasıl özelleştireceğiz?

Bu konuda iki görüş var:

Bunlardan birincisi; ya üzerine yemin edilen bu sıfatlarla ilgili gerek Kur'an'ın indiği o dönemde gerekse kıyâmete kadar her bir dönemde bu kitabın muhatabı olan insanların çağrıştırdığı, anlamaya çalıştığı her şeydir. Yani her bir dönem insanı için o sıfat, o kelime ne-yi hatırlatıyor, neyi çağrıştırıyor, neye ait kılınabiliyorsa o anlama gelecektir bu yeminler.

Ya da bu yeminlerden sonra bu yeminlerin cevabı olarak karşımıza çıkan konular, yani bu yeminlerden sonra Rabbimizin gündeme getirdiği konular bu yeminlerin şerhi konusunda karşımıza bir bakış açısı çıkaracak, bize bir bakış açısı kazandıracak ve bu yeminleri o konularla şerh etmeye çalışacağız. Meselâ burada olduğu gibi yemin edildi, yemin edildi, yemin edildi sonra da insanın nankörlüğüne dikkat çekilmişse o zaman bu yeminleri o konuya münhasır şerh etmeye çalışacağız. Veya meselâ yeminden sonra kıyâmete dikkat çekilmişse o konuyla alâkalı, eğer Kur'an'a dikkat çekilmişse o çerçevede anlamaya çalışacağız.

Eğer bu yeminler konusunda Kur'an'ın başka bir yerinde bir açıklık varsa veya Kur'an'ın en büyük müfessirinden ve onun ashabından herhangi bir rivâyet varsa önce Rasulullah'ın sonra da sahâbenin anlayışına, tabiînin anlayışına, sonraki selefin anlayışına elbette ittiba etmek zorundayız. Değilse birinci anlayışı kabul edip bu sıfatlar bizim hayatımızda neleri çağrıştırıyorsa onları ortaya koymak da câiz olacaktır.

Selef bu yeminleri iki türlü yorumlamış. Bazıları savaşta mücahitlerin atlarına yemin ederek Rabbimiz cihadı, mücahidleri ve onların atlarını kutsamıştır derlerken, bazıları da hacda Arafat'la Mina arasında hacıları taşıyan

develelerle yorumlayarak cihadın bir başka türü olan hacca dikkat çekilmiştir demişler.

Ama dikkat ederseniz burada bizzat ne at ne de deve ismi geçmemektedir. Âdiyât süratle koşup giden anlamına âdiyetü kelimesinin çoğuludur. Süratle koşanlara yemin olsun ki. Sonra kıvılcımlar saçanlar, sonra tozu dumana katarak sabah sabah akına çıkanlar, sonra da topluluğun içine dalanlara yemin ediliyor.

Bununla bugün ellerinde, gönüllerinde hidâyet meşalesi Kur'-an olduğu halde zifiri karanlık gönüllerde kıvılcımlar oluşturmak üzere, insanların dünyalarını aydınlatmak üzere sabah akşam, uzak yakın, toz toprak demeyip Allah için koşturan tebliğcilerin kutsandığını da çok rahatlıkla söyleyebiliriz. Gönüllerde fetihler meydana getirmek, insanları cennete kazandırmak, insanların cehennem yollarına barikatlar koymak üzere Allah'ın kendilerine verdiği tüm imkânlarını, mallarını, paralarını, zamanlarını, bilgilerini Allah yolunda harcayan, hayatlarını Allah için yaşayan mü'minlerin övüldüklerini neden söylemeyeceğiz? Ya da bunun tam zıddını yaparak Allah'ın kendisine verdiği imkânlarını hayır yolunda değil de kötülük ve şer yolunda harcayanların kötülendiğini niçin söyleyemeyelim? Kaldı ki bu yeminlerden sonra insanın nankörlüğünün de, Allah'ın kendisine verdiği imkânları Allah yolunda kullanmayarak dünyaya ve dünyalıklara tutkusu sebebiyle cimrilik edişinin de gündeme getirilişine bakılırsa bu anlayış çok daha münâsip düşmektedir.

Evet bakın bu yeminlerden sonra Rabbimiz şunları gündeme getiriyor:

"İnsan gerçekten Rabbine karşı pek nankördür. Doğrusu kendisi de bunların hepsine şâhittir."

İnsan Rabbine karşı çok kenûddur ve kendisi de kendisinin bu durumuna şâhittir. Kenûd, Allah'ın nîmetlerine karşı nankör davranmak demektir. İnsan Rabbinin kendisine sunduğu sayısız nîmetlere karşı Rabbine nankör davranır. Aslında buna kendisi de şâhittir. Yani bilir tüm bu nîmetlerin vericisini de. Ona teşekkür edip kullukta bulunması gerekirken başkalarına teşekkür eder.

Yine kenûd, haktan ve hayırdan hem kendisini, hem de başkalarını menetmek, engellemek anlamınadır. Kendisi Rabbinin kendisinden istediği haktan, hayırdan kaçtığı gibi insanları da bu konuda engellemeye çalışır insan.

Çorak araziye, hiçbir şey bitirmeyen araziye de arz-ı kenûd denir. Allah bolca yağmur nîmetini göndermesine rağmen bitki bitirmeyen bir arazi gibi Allah'ın kendisine verdiği nîmetleri Allah yolunda kullanmayan kişi de kenûddur.

Tek başına yiyen, elindekileri, kendi payını başkalarından esirgeyen, başkalarını düşünmeyen, Allah'ın kendisine verdiği nîmetleri mü'min kardeşleriyle paylaşmaya yanaşmayan hotfuruş, bencil ve cimriye de kenûd denir.

Allah'ın kendisine lütfettiği nîmetleri, lütufları, iyilikleri unutan, ama imtihan gereği Allah tarafından dünyada başına bir takım musîbetler gönderildiği zaman da bunları asla unutmayıp sayıp dökerek Rabbine karşı nankörlük eden kişiye de kenûd denir. Fecr sûresinde de anlatıldığı gibi:

"Rabbin denemek için bir insana iyilik edip, nîmet verdiği zaman, o: "Rabbim beni şerefli kıldı" der. Ama onu sınamak için rızkını daraltıp bir ölçüye göre verdiği zaman: "Rabbim bana hor baktı" der.
(Fecr 15,16)

İşte kenûd budur. Allah'ın kendisine imtihan vesilesi olarak verdiğini imtihanı başardı da öyle verdi, iyi bir Müslüman olduğu için verdi zanneder. Ya da bazıları Allah'ın kendilerine ilim vermesinin imtihan gereği olduğunu unutur da imtihanı kazandığı için verildiğini zannederek bu ilimle etrafına hava atmaya kalkışır. Halbuki ilim verildiği anda imtihan yeni başlamaktadır. Yani talebeyle benim farkım, o benden küçük, benden sonra gelmiş hepsi o kadar. Ne benim ona karşı ilim verildiğim için bir üstünlüğüm, ne de onun bir alçaklığı söz konusu değildir. Onun imtihanı ayrı, benim imtihanım da ayrıdır. Herkes kendisine verilenlerle imtihan edilmektedir ve kimin kazanıp kimin kaybettiği yarın belli olacaktır. Ama kenûd olan insan böyle düşün-mez. Kendisine iyilikler geldiği zaman imtihanı kazandı da onun için verildi, kötülükler geldiği zaman da Allah bana ihanet etti diyerek nan-körlük etmeye, Rabbine kafa tutmaya kalkışır. Meselâ erkek evlâdı olursa, Allah ona akıllı bir erkek evlâdı verirse: "Erkek adamın erkek evlâdı olur" diyerek övünmeye başlar. Ama eğer Allah o verdiğini alıvermişse, ya da öldürmüşse "başkasını bulamadın da benimkini mi buldun?" diye isyan edip kafa tutmaya başlayıverir. Niye? Çünkü düzeni bozuldu ya, düzeni hiç ölmemek üzereydi ya.

Halbuki Allah'ın vermesi ayrı bir imtihan, alması ayrı bir imtihandır. Size

verdikleriyle sizi imtihan etmek için kiminizi zengin, kiminizi fakir, kiminizi zayıf, kiminizi şişman, kiminizi daha güzel, kiminizi az güzel yaratmaktadır. Ne olmuş? Yani şimdi uzun boylular mı üstün? Çok paralılar mı üstün? Güzel sesliler mi üstün? Hayır hayır, ne onlar üstün, ne de berikiler alçak. Allah verdikleriyle imtihan ediyor. Allah kime ne vermiş, kime ne vermemişse bunların tamamı imtihan konusudur. Kimin üstün kimin alçak olduğu yarın belli olacak. Allah'ın vermesi de imtihandır, alması da. Ama bunu anlayamayan kenûd insan Allah kendisine vererek imtihan ettiği zaman sevinir, Rabbim bana ikram etti der.

Yani Rabbi onu imtihan eder, ona değer verir, yahut malını, evini, eşyasını değerlendirirse buna sevinir: Rabbim bana değer verdi, ben buna lâyıktım zaten. Ben buna lâyık olduğum için bunlar bana verildi. Kafamı çalıştırdım da zengin oldum filan diyerek gururlanır, ama bu sefer Allah onu dener de imtihan gereği rızkını kesiverirse, alarak imtihan ederse bu defa da isyanı basıverir. İşte kenûd budur.

Bir de kenûd, mahiyetinde çalıştırdıklarına, hizmetçilerine, me-murlarına haklarını, ücretlerini tam olarak vermeyen, onların haklarını yiyen kişi demektir.

Bakın İmâm Buhârî'nin naklettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü kenûd'u şöyle tarif buyurur:

"Yâni insan öyle nankör ki yalnız başına yer, hizmetçisini döver ve onun hakkını ödemez."
(Buhârî, Edebü'l Müfret 160)

İşte insan böyle nankördür ama:

Doğrusu kendisinin bu durumuna kendisi de şâhittir. Yani kendi nankörlüğünü kendisi bilip durmaktadır. İnsan kendisi bizzat kendi nankörlüğüne ve cimriliğine şâhittir. Bu hal onun sözlerinde ve davranışlarında açıkça görülmektedir. Hiçbir şâhide, hiçbir delile gerek duymadan insan kendisini bilmektedir. Bu biliş tıpkı Kıyâmet sûresinde anlatılan gibidir.

"Özürlerini sayıp dökse de, insanoğlu, artık kendi kendinin şâhididir.
(Kıyâmet 14,15)

Evet bir takım mâzeretlerin arkasına saklansa da insan kendi kendini bilmektedir. Yok yok, insan bu işi bilerek yapıyor. Bu bilgiyle yaratıldı o. Bu bilgiye sahiptir o aslında.

Doğrusu insan kendisine karşı basîrdir. Kendisine karşı basîret vardır insanda. Yani insan kendi kendini bilen, ne yapacağını ne yapmayacağını, neleri yapması gerektiğini, neleri de yapmaması gerektiğini bilen olarak yaratılmıştır. Hani "Nefs-i Basîre" kendini bilen, kendini gözetleyen, basîretli insan demekti ya, işte buradaki kendi kendisine şâhit olan insan da kendi kendini gözetleyen, basîretli insan demektir.

O halde şöyle diyelim: İnsanda kendi kendini kontrol edebilme, kendi kendini hesaba çekebilme özelliği vardır. Bir şey yapacağı zaman, bir tavır sergileyeceği zaman yapmadan önce ne yapacağını biliyor. Yaparken düşünüyor, yapmaması gerektiğini biliyor ve yaptıktan sonra ne yaptığını düşünebilecek özellikte yaratılmıştır. Bu haliyle insan ne kendisini, ne de Rabbini kandıramaz. Özürler beyan etse de. Ya da perdeleri uzatsa da diye de okunmuş. Yani her ne kadar işi kılıfına uydursa da demektir Türkçe'de. Yani yaptığı iş dışardan güzel görünse de. Veya çevreyi, çerçeveyi kamufle etmeyi becerse de. Veya perdeleri, kapıları kapatıp onun arkasında işleyeceğini işlese de. Veya birinci mânâsıyla özürler beyan etse de, durumu Cenâb-ı Hakka anlatıp Ya Rabbi bilmiyordum dese de. Veya işte tevbe edecektim, yakında bırakacaktım, vaz geçecektim dese de, bu itirafı onu kurtarmayacaktır.

Öyleyse bu âyet-i kerimede şöyle deniyor: Ey insan bir kendine gel de ne yaptığının farkında ol! deniliyor. Çünkü sen kendi kendini biliyorsun! Yaptıklarını da, yapmadıklarını da biliyorsun! Yarın, "ya, ben öyle mi yapmıştım meğer? Tuh ben bilmiyordum! Demek ben Rabbime ve Onun bana yağdırdığı nimetlerine karşı nankör mü davranmışım? Bu nîmetleri onun yolunda değil de başka şeyler peşinde mi kullanmışım? Nîmetlerin vericisine değil de başkalarına mı teşekkür etmişim? Hayret, ben hiç de böyle yaptığımın farkında değildim!" demenin anlamı yok, çünkü Ben seni ne yaptığını bilmeye, ne yapman gerektiğini bilmeye, kendine basîr olmaya hazır yarattım! diyor Rabbimiz.

Evet aslında insan kendi kendine şâhittir. İnsanın vicdânında vardır bu duygu. Meselâ insan kendi doyurup beslediklerinden birileri kendisine karşı nankörlük ettiği zaman onun mutlaka cezalandırılması gerektiğini biliyor değil mi? Nankör adam, sana yaptıklarım yüzüne gözüne dursun! Bunca ihsanlarıma

karşılık bana yapılır mıydı bu? diyen bu insan kendi kendisini bunca nîmetlerle perverde eden Rab-bine karşı nasıl davranması gerektiğini bilmez olur mu?

Veya buradaki insan kendi kendisine şâhittir âyetinin bir başka mânâsı da, insan yarın kıyâmet günü kendi aleyhine şâhitlik edecek, günahlarını, nankörlüklerini itiraf edecek demektir. İnsanın gözü kulağı, eli, ayağı, tuttuğu, oturduğu, baktığı her şey kendisine şâhit olacaktır diye anlayanlar da olmuştur.

Yani elbette onun yaptıkları konusunda onu görüp gözeten, ona şâhitlik eden birileri vardır. Bu ya kendisidir, ya azaları ve çevresi-dir, ya da Allah'tır. Kendisi şahittir, çevresi şahittir ve bütün bunların da üzerinde en büyük şahit olarak Allah şahittir.

Taberî gibi kimileri buradaki "İnnehu"daki "hu" zamirini Arapça'daki zamirlerin en yakınına ircâ edilmesi kaidesinden hareketle Rabbe irca etmişler ve bu şâhit olanın Allah olduğunu söylemeye çalışmışlar. Yani insanın bu nankörlüğüne ve cimriliğine Allah şâhittir, Allah her an onu görüp gözetmektedir şeklinde anlamışlarsa da, âyetin bundan sonraki bölümüne bakılırsa bu zamirin insanın bizzat kendisine gönderilmesi daha evlâ olacaktır. Çünkü bundan sonra bu zamir bir daha kullanılacak ve onun mala düşkünlüğü anlatılacak.

"Gerçekten o insan mala da pek düşkündür."

Şüphesiz ki o mal ve menfaatine de pek düşkündür. İnsan, malı, mülkü çok sevmekte ve bu mal sevgisinden ötürü cimrilik etmektedir. Onun cimrilik ve nankörlüğü mal sevgisinden kaynaklanmaktadır. Mala, mülke karşı şiddetli sevgisi vardır. Mal, mülk sevgisi Allah'a ibadet ve kulluk sevgisinden çok daha fazla olduğundan bunları toplama derdi onu Allah'a kulluktan alıkoymuştur. Dünyayı o kadar kıble edindi ki, mal, mülk tutkusu onu o kadar sardı ki, durup düşünecek ve Allah'ı razı edecek ameller işlemeye zaman bulamadı. Dünya peşinde koşacağım derken, dünyalık elde edeceğim derken, aman şuyum da olsun, aman buyum da olsun derken dininin temel kaynaklarıyla tanışma imkânı ve zamanı bulamadı.

Evet dünya sevgisi, mal, mülk derdi, dünyalıklarda çokluk derdi onu o kadar sardı, o kadar oyaladı ki adam bu yüzden dininin temel kaynaklarıyla tanışma imkânı bulamadı. Kitabı ve Sünneti tanıma imkânı bulamadığı için de hevâ ve heveslerinin peşine takıldı. Hevâ ve heveslerini putlaştırıp vahiy yerine

ikame etti. Allah’ın gönderdiği hayat programından gafil oluşu onu kendi hevâlarını putlaştırmaya götürdü. Dünya ve mal hırsı, mal sevgisi onu vahyi tanımaktan alıkoydu da vahiy yerine gazete sayfalarından takvim yapraklarından devşirdiği lehviyyatı, lağviyyatı din zannetti.

Buradaki hayır, mal demektir. Nitekim Bakara sûresindeki vasiyet âyetinde de hayır kelimesi mal mânâsına kullanılmaktadır:

“Sizden birine ölüm gelip çattığında, eğer bir hayır (bir mal) bırakacaksa, babası, anası ve en yakın akrabası için (kitaba) uygun bir şekilde vasiyet etmek muttakiler üzerine bir hak olarak farz kılındı.”
(Bakara 180)

Yine bakın Mearic sûresinde de aynı anlamda kullanılmıştır:

“İnsan gerçekten pek huysuz yaratılmıştır; başına bir fenalık gelince feryad eder, bir iyiliğe uğrarsa onu herkesten men eder.”
(Mearic 19-21)

Burada da insanın çok haris, her şeyin kendisine helâl olmasından yana olduğu anlatılır. Adam ister ki her şey kendisinin olsun, her şey onun için olsun, her şey ona hizmet etsin. Çok cimri, bencil, düşkün ve aç gözlüdür. Dünya ve mal, mülk konusunda son derece canı sıkkın, rahatsız, sıkıntılı ve huzursuzdur, doyumsuzdur. Bu yüzden onun başına bir şer, istemediği bir şey, bir fakirlik veya bir hastalık, ya da beğenmediği bir soru gelse pek sabırsızdır, feryadı basar, ne yaptığını bilmez, hesabı, kitabı şaşırır. Ama Allah ona bir hayır ver-se, yani ona bolca bir mal verse o zaman da men eder. Allah’ın hakkını da vermez, toplumun hakkını da vermez, kendi hakkını da ver-mez, çoluk-çocuğunun hakkını da vermeyerek men eder.

Fecr’de de Rabbimiz insanın mal, mülk sevgisine dikkat çeker. Bunun bir fıtrat gereği olduğu, ama İslâm’a kanalize edilmedikçe insanın helâkine sebep olduğu vurgulanır. Orada da der ki Rabbimiz: Bir de malı çok seviyorsunuz. Ama toplamacasına, yığmacasına, biriktirmecesine seviyorsunuz onu. Allah adına, Allah yolunda kullanmacasına, infak etmecesine değil. Kazanıyor kazanıyor adam ama harcamıyor. Aman oğlumun işini, aman kızımın işini bitireyim diyor. O bitince torunlarına başlıyor adam. Bir türlü kazandıklarını Allah yolunda harcamaya sıra gelmiyor.

“Nankör insan malı, mülkü sevme konusunda çok şedittir.”

Mal-mülk elde etme, mal-mülk toplama ve dünya peşinde koş-ma konusunda son derece güçlü, hırslı, kuvvetli, istekli ama Allah’a kulluk konusunda, Allah’ın emirlerini yerine getirme konusunda son derece zayıf, güçsüz ve isteksizdir. Veya mal toplama konusunda, mal kazanma konusunda son derece güçlü, becerikli, iştahlı ama o malı Allah yolunda harcama konusunda son derece cimri, güçsüz ve isteksizdir. Toplama konusunda gösterdiği cesaret ve ataklığı dağıtma konusunda gösterememektedir. Mal kazanırken son derece güçlü ama infaka gelince son derece fakirdir adam. Yazık, elinde avucunda hiç bir şeyi yok garibanın ne versin ki? Nasıl versin ki?

Ya da o insan hayır konusunda hayır işleme konusunda çok serttir. Bir hayır işlemesi söz konusu olduğu zaman canı sıkılır, ruhu daralır. Malı ve canına ilişkin kendisinden bir hayır işlemesi teklif edildiği zaman sertleşir ve bundan hoşlanmaz.

İşte görüyoruz çok parası olup da kendisinden bir şey istemeye gelenlere karşı kendilerini sorumluluktan kurtarabilmek için kendilerini fakir göstermeye çalışanlar burada anlatılan kimselerdir. Haydi şuraya yardım et? Allah için şuraya harcama yap denince “ben ha! Nasıl yapalım kardeşim, elimizde avucumuzda bir şey yok ki yardım etsek?” diyerek kendilerini sorumluluktan kurtarabilmek için fakir göstermeye çalışan insanlar da böyledir.

“Veya kardeşim sen de çocuklarına bu âyet ve hadisleri duyurmak zorundasın, sen de çevrene bunları anlatmak zorundasın, sen de bu hayırları işlemek zorundasın” denince kendisini güya sorumluluktan kurtarabilmek için adam diyor ki, “ben ha! Yahu ben ne biliyorum ki anlatayım? Benim bilgim ne ki anlatayım?” diyerek kendilerinin sanki ağızsız ve dilsiz olduklarını söylemeye çalışanlar da galiba bunun gibidir. Ağzı var adamın ama sanki yok. Paradan söz etmeye gelince ağzı var, ama Kur'an anlatmaya gelince sanki ağzı yok. Veya kazanırken malı var, hava atarken malı var, ama Allah yolunda harcamaya gelince fakir adam. Meselâ peynirin küflüsünü, turşunun modelini bilmeye, balın güzelini tanımaya gelince ağız var, ama çocuklarına hadis anlatmaya gelince sanki ağzı yok. Veya altına en lüksünden araba almaya gelince, evine en lüksünden yiyecekler götürmeye parası var, ama Allah adına birilerinin evine bir şeyler götürmeye parası yok adamın. Pekiyi acaba böyle düşünen, böyle yaşayan

bu adam bilmiyor mu ki:

“Kabirler bir gün deşilip, içindekiler sökülüp dışarıya çıkarılacak.”

Acaba bu nankör insan kabirlerde bulunanların çıkarılacağı ve kalplerde olanların ortaya konulacağı bir zamanın geleceğini bilmez mi? Bugün bu gerçeği anlamıyor, Rabbine karşı cimri ve nankör davranıyor da bunu yarın kabirlerin deşildiği ve içindeki cesetlerin ortaya döküldüğü günde de mi anlamayacak? Bu hayatının bozukluğunu, bu anlayışının bozukluğunu o günde mi anlamayacak bu nankör adam? Gerçi zorunlu olarak anlayacağı o gündeki anlayışının, bilişinin ne anlamı olacak?

Evet bir gün gelecek ki kabirler deşilip içindekiler dışarıya atılacak. Ve kalplerdekiler, sînelerdekiler de devşirilecek, derlenip toparlanacak. Göğüslerdeki tüm niyetler, düşünceler, arzular, hedefler, tutkular ortaya dökülecek. İnsanların yaşadıkları hayatta kalplerinde besledikleri, içlerinde taşıdıkları, gönüllerinde gizledikleri her şey açığa çıkacak, ortaya dökülecektir. İnsanın gizlediği, sakladığı tüm sırları deşifre edilecek, tüm ayıpları ortaya dökülecektir. Yani kalplerin hâsılası devşirilecektir. Kim ne düşünmüş? Ne yapmış? Ne yapmayı hedeflemiş? Yaptıklarını yaparken ne adına, kim adına yapmış? Kimi razı etmek için yapmış? Yaptıklarının yaptırıcısı kimmiş? İşlediği ameli hangi niyetle işlemiş? Allah için mi? Toplum için mi? Çevreyi memnun etmek için mi? Âdetler böyle istiyor diye mi? Amir böyle emrediyor diye mi? Yönetmelikler bunu emrediyor diye mi? Modayı memnun etmek için mi? Bunun açığa çıkarılması için kalplerdekiler ortaya dökülecek. Çünkü yaşadığımız bu hayatta insanın kalbinde taşıdığı niyetler çoğu kez dışa vurulanların aksi olmaktadır. Ama orada gizlenenler açığa çıkarılacaktır. Hani Târık sûresinde de bu konu şöyle anlatılıyordu:

“Şüphesiz ki o gün tüm gizliliklerin sır sır, düğüm düğüm çözüleceği bir gündür. O gün, insanın gücü de, yardımcısı da yoktur.”
(Târık 9-10)

Veya amel defterleri açığa çıkarılıp o defterlerde toplananlar ortaya döküldüğü zaman. Tıpkı Câsiye sûresinde anlatıldığı gibi:

“Bu kitabımız gerçekten sizin aleyhinize konuşur. Biz yaptıklarınızı şüphesiz bir bir kaydediyorduk. “

(Câsiye 29)

Câsiye sûresinin bu âyet-i kerimesinde ifâde edilen buradaki kitaptan kasıt, şâyet amel defteriyse o zaman o da her şeyi sayıp dökecek. İşte bu adam namaz kılmış, oruç tutmuş. Bu adam Allah'a baş eğmiş. Bu Allah'a ve Allah'ın kanunlarına teslim olmuş. Ama bu adam da Allah'ı reddedip kendi hevâ ve heveslerini tanrılaştırmış. Bu tâ-ğutlara kulluk etmiş. Bu modanın kulu olmuş. Bu âdetlerin kulu, bu çevrenin kulu olmuş gibi amel defterleri de sahibinin lehinde ve aleyhinde her şeyi sayıp dökecektir. Herkesin ameli hangi isme sahipse, hayır ya da şer hangi sınıfa dahilse o sınıfla damgalanmış olarak kişinin karşısına çıkacaktır. Allah diyor ki:

"Biz dünyada sizin işlediğiniz her ameli istinsah ediyorduk."

İstinsah; bir kitaba bakılarak onu aynen başka bir kitap haline getirmek anlamına gelir. Yani bir kitaptan aynen kopyalamak demektir. Aslının aynına zarar getirmeden bir şeyi kopyalamak. Öyleyse anlıyoruz ki kıyâmet günü insanın eline tutuşturulacak amel defteri de o insanın dünyada işlediği amellerin tam bir kopyasıdır. O amellerin aslıdır, aynısıdır. Onda yanlış kesinlikle yoktur. Onda zâyi kesinlikle söz konusu değildir. Zira Allah hiç kimseye zulmetmez. Ne amellerini zâyi ederek, ne işlemediği amelleri onun defterine yazarak, ne işlediği amelleri zâyi ederek, ne birisinin işlediklerinden ötürü bir başkasını cezalandırarak kesinlikle Allah kimseye zulmetmez. Allah âdildir. İnsan iyilik ya da kötülük, hayır ya da şer dünyada ne yapmışsa, ne tür ameller işlemişse orada onu hazır bulacaktır. Kimilerinin amelleri değerli bulunurken, değerlendirilmeye alınırken, kimilerinin ki de boşa çıkarılacaktır.

Bir ömür boyu yaptıklarımızı bir düşünelim. Ne kadarı dolu, ne kadarı boş bir düşünelim. Meselâ bir ilkokul diyoruz beş yıl harcıyo-ruz, dönüp bir bakıyoruz ki bomboş. Ondan sonra yaptıklarımızı düşünelim. Hayatın tümünü düşünelim. Acaba bu yaptıklarımızın yaptırıcısı kimdi de yaptık? Allah dedi diye mi yaptık? Yoksa toplum öyle istedi diye mi? Çevremiz bundan razıdır diye mi? Ya da âdetler veya Zerdüşt böyle buyurdu diye mi yaptık? Tüm yaptıklarımızı bir düşünelim. Neyle geçti bizim ömrümüz? Oturamayacağımız evler yapmak, yiyemeyeceğimiz paralar toplamakla mı geçti? Eğer böyleyse tüm ha-yatımız boşa gitmiştir Allah korusun.

Neyle geçirdik ömrümüzü? Müzik dinleyerek mi? Kaldırım çiğneyerek

mi? Ekran başında, akvaryum önünde mi? Aynanın önünde mi? Panayır veya piknikte mi? Oya için, boya için mi? Para-pul peşinde mi? Yoksa kendisine kulluk yapmaya çalıştığımız çevrenin alkış tufanları arasında mı? Veya kulluğa râci olmayarak, amele müstenit olmayarak gayri dinî ilimlerde tefekkuh adına mı çırpındık? Öyleyse eyvaaah bize! Vaah bize! Yuh bize!!!

Veya kalbura, eleğe de "Mihsal" denir. Öyleyse insanın hayatta işlediği tüm amelleri kalburdan elenip işe yarayanı yaramayanlardan ayrıştırıldığı zaman. Kur'an'ın başka yerlerinden de anlıyoruz ki Kur'an tüm ameller için elektir, kıstastır. O halde tüm amellerinin Kur'-an kıstasına vurulup, Kur'an eleğinden geçirilip, salih-gayri salih diye ayırıma tabi tutulduğu zaman.

Bir de anlıyoruz ki o gün ameller zâhirlerine göre değerlendirilmeyecek, mücerret amellere bakılmayacak da o ameli işlerken kişinin kalbinde taşıdığı niyetlerine bakılıp ona göre değerlendirilecektir. Kalplerin ve işlediklerinin hâsılasından kastın bu olduğunu anlıyoruz.

Rasulullah efendimizin hadislerinin ortaya koyduğuna göre biliyoruz ki "Ameller niyetlere göredir." Ameller ancak niyetle sahih olur. Ameller ancak niyetle kabul görür. Yani ameller ancak niyetleriyle değerlendirilir. Veya niyetsiz amellere itibar edilmez. Ameller, niyetsiz, mücerret bir değer ifâde etmezler. Amellerin mihenk taşı, değerlendir-me kıstası onları işlerken taşınan niyetlerdir. Hattâ Rasulullah efendi-mizin başka bir hadislerinden anladığımıza göre bu değerlendirmede amellerin sonuna, neticesine itibar edilmektedir. Rasulullah efendimiz:

"Amellerin makbul ya da merdut oluşu onların sonuna göredir."

buyurmaktadır.

Bunu bilen, bundan haberdar olan da sadece Allah'tır. Allah'tan başka hiç kimsenin insanların kalplerinden geçenleri bilmesi ve amelleri değerlendirmesi mümkün değildir.

"Doğrusu Rableri o gün onların her şeyinden haberdardır."

Tüm niyetlerinden, kalplerinden geçirdiklerinden, gönüllerinde beslediklerinden, tüm amellerinden, tüm eylemlerinden, bu eylemleri işlerken

taşıdıkları niyetlerinden her şeyden haberdardır Allah. Hiçbir şeylerinin Allah'a gizli kalması mümkün değildir.

Peki her zaman ve zeminde Allah her şeyden haberdarken acaba niçin burada o gün haberdardır denmiş? Bugün de yarın da Allah her şeyden haberdardır ama Rabbimiz insanlarla alâkalı hükmünü âhirete tehir buyurmuştur. Hükmünü orada verip uygulamaya koyacağı için böyle buyurulmuştur.

Kur'an'ın başka âyetlerinden de öğreniyoruz ki, Allah, kullarının işlediklerinin, yaptıklarının karşılığını ve bu konulardaki hükmünü kıyâmet günü verecektir. Allah bu konudaki kesin hükmünü kıyâmet gününe ertelemiştir. Bu konudaki son hükmü verecek olan ve verdiği bu hükmünü de uygulamaya koyacak olan Allah'tır.

Yine insanların amellerine konu olan çözüm hükmü de bu kitaptan verilecektir. Allah, hükmünü bu kitaptan verecektir. Hüküm mercii kitaptır. Çünkü Allah yeryüzünde her topluma kitap göndermiş ve her konuda hükmünü zaten vermiştir. İnsanlara o kitaplara sarılmalarını, o kitaba uygun düşünmelerini, o kitaba uygun hareket etme-lerini, amellerini o kitaba müstenit işlemelerini, hayatlarını o kitapla düzenlemelerini, problemlerini o kitaba arzetmelerini, ihtilâflarını o kitapla çözümlemelerini istemişti her toplumdan. Her topluma peygamberler göndererek, peygamber modelinde bir hayat, peygamber modelinde bir îman şeklinde hükmünü vermişti. Ona benzeyenler, ondan kaynaklananlar doğrudur gerisi boştur demişti. Önceden her konuda hükmünü vermişti de şimdi de bu hükmünü uygulamaya koyacaktır diyoruz.

Eğer Rabbinden daha önceden verilmiş bir söz olmasaydı mutlaka aralarında hüküm verilmiş olurdu. Yani eğer Allah onların ecellerini dolduracakları zamana kadar onlar için dünyada yaşama izni vermeseydi bunların işleri çoktan bitirilmişti. Ya da eğer Allah bu ihtilâf edenler hakkında kimin doğru, kimin yanlış, kimin hak yolda, kimin bâtıl yolda oldukları konusundaki son hükmünü kıyâmet gününe ertelememiş olsaydı onların işlerini çoktan bitirirdi. Yani bu dünyada da haklıyı haksızı ortaya koyuverir ve ona göre amellerinin karşılığını onlara tattırıverirdi.

Allah'la karşı karşıya gelmeyi ummayanlar, Allah'a kavuşup onun sorgulamasıyla karşı karşıya geleceklerine inanmayanlar, dünya hayatına razı olanlar, dünyayı tatminkar bulanlar, dünyanın ötesindeki bir hayatın varlığına

inanmayıp özlemini duymayanlar, varsa da yoksa da yaşadığımız şu hayat vardır, burada kâm almaya bakalım diyenler, yaşadıkları hayatlarında âhiret inancının kokusu bile olmayanlar işte hüsrana mahkum olanlar bunlardır. İşte eli boşa çıkanlar, kaybedenler bunlardır. Hasret çekenler bunlardır. Eyvah! Vah! Tuh! Yazıklar olsun bize! Yuh olsun bize! Vah orada yaptıklarımıza! Yazıklar olsun bizim anlayışlarımıza! Yazıklar olsun bizim hesabımıza! Eyvah yaptıklarımıza! Eyvah yapmamamız gerekirken yaptıklarımıza! Eyvah yapmamız gerekirken yapmadıklarımıza! diyerek dövünecekler, kaybettikleri fırsatlarından ötürü hasret çekecekler onlar.

Çünkü dünya ile aldanmışlardır bunlar. Onu kendilerinin sandılar aldandılar. Onu ebedî zannettiler aldandılar. Sanki dünyayı hiç bitmeyecek, tükenmeyecek zannettiler, aldandılar. Dünyanın içindekilere meylederek aldandılar. Dünyayı kıble edinerek, dünyalıkların peşine takılarak, mal mülk toplama sevdasına kapılarak aldandılar. Dün-yanın konumu onları aldattı, aldandılar. Kuralları gereği dünyada Allah dokunmuyordu onlara. Dünyada imtihan gereği içki içene de do-kunmuyordu Allah, namaz kılana da dokunmuyordu, zina edene de dokunmuyordu, dünyanın yönetimine Allah'ı karıştırmayanlara da do-kunmuyordu, Allah'a kulluk yapana da âdetlerin, çevrenin, modanın, şeytanın, tâğutların, nefislerinin kulu, kölesi olanlara da dokunmu-yordu. İmtihan gereği işledikleri suçlar yüzünden dünyada Allah'ı atlattıklarını zannediyorlardı. Yaptıklarından Allah'ın habersiz olduğunu zannediyorlardı. Bir daha dirilme olmayacak diyorlardı. Hesap-kitap olmayacak, sümen altı edileceklerini zannediyorlardı. Halbuki Allah her şeyden haberdardı. Onların nefes alış-verişleri bile Allah tarafından tesbit ediliyordu.

Bu sûrenin de sonuna geldik. Rabbim razı olacağı bir imanla iman edip rızasına uygun ameller işlemeyi bize nasip buyursun, kolay getirsin. Sübhanekallahümme ve bihamdik. Eşhedü en la ilahe illa ente. Esrağfiru ku ve etûbü ileyk.

- 101 -

KÂRİA SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 101., Nüzûl sıralamasına göre 30., Mufassal sûreler kısmının on dördüncü grubunun ikinci sûresi olan Kâria sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 11'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

1. "Gürültü koparacak olan, 2. Nedir o başa çarpıp gürültü koparacak

olan? 3. O gürültü koparacak olanın ne olduğunu sen bilir misin? 4. O gün insanlar, ateş etrafında çırpınıp dökülen pervaneye dönecekler. 5. Dağlar, atılmış renkli yüne benzeyecekler. 6-7. Ama tartıları ağır gelen kimse hoş bir hayat içinde olacaktır. 8. Tartıları hafif gelenler ise, 9. Onların yeri bir çukurdur. 10. O çukurun ne olduğunu sen bilir misin? 11. O, kızgın bir ateştir."

Mekke'de, Mekke döneminin ilk yıllarında Rasûlullah efendimi-ze ve beraberindeki bir avuç müslümana karşı muhalefet fırtınalarının şiddetlendiği bir dönemde mü'minlere bir teselli, kâfirlere de bir tehdit oluşturmak üzere inmiş bir sûreyle karşı karşıyayız. Kur'an-ı Kerîm'in yüz birinci sûresi. On bir âyetten meydana gelmiştir. Fâsılası; he, pel-tek se ve şın harfleridir. Bu sûrenin Mekkî olduğu üzerinde hiç bir ihti-laf yoktur. Ayrıca muhtevasından, Mekke döneminin başlangıcında nazil olduğu anlaşılmaktadır. Sûre: adını, ilk âyetini teşkil eden ve kı-yamet isimlerinden biri olan "el-Kâria" kelimesinden almıştır. Bu keli-me, yalnızca sûrenin ismi değil aynı zamanda konusudur. Zira sûre-nin konusu tamamen kıyametle ilgilidir. Burada kıyametin birinci saf-hasından, ceza ve mükâfatın sonuna kadar, âhiret hayatının bir bütün olarak zikredilmiş olduğunu görüyoruz.

Adından da belli olduğu gibi insanların beyinlerinde patlaya-cak, insanların kalplerine ve kulaklarına çarpacak, yürekleri yerinden oynatıp kalpleri parça parça edecek, gökleri yarıp parça parça ede-cek, dağları ufalayıp tuz buz edecek, yıldızları yerlerinden söküp sağa sola atacak, güneşin ve ayın defterini dürecek, insanları hedefini şa-şırmış ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilmez bir vaziyette ke-lebekler gibi sağa sola uçuran kıyâmetten, kıyâmetin vukuundan, kı-yâmetin dehşetinden ve kıyâmetin kopuşuyla olacak hadiselerden söz eden bir sûre.

Yarın mutlak sûrette olacakları bu günden haber vererek in-sanları uyanıklılığa dâvet eden bir sûre. İnsanları önlerindeki kıyâmet gerçeğiyle uyaran, insanları pişmanlığa, ama iyi ameller yapmağa teşvik eden sonunda da çözümün Mîzanda ağır basacak, Allah katın-da değer ifade edecek ameller işleyerek hayatın da ölümün de Mîza-nın da sahibi olan Allah'ı memnun etmemiz gerektiğini ısrarla vurgula-yan bir sûre.

Sûrede son derece veciz, son derece ürpertici bir biçimde kı-yâmet ve

safhâlârı ortaya konulduktan sonra kıyâmet sonrası gerçek-leşecek konu anlatılır. Hesap kitap ortaya konulur. Amellerin tartılaca-ğı terazi Mîzan gündeme getirilir. Ve insanlar Mîzanlarının ağırlığına ve hafifliğine göre mutlular mutsuzlar, mutlular bedbahtlar diye ikiye ayrılır. Ve bu hesaba göre yerleşim merkezleri ortaya konur. Mutlula-rın yerleşim merkezleri cennet, mutsuzların, bedbahtlarınkiyse cehen-nem olarak tespit edilir. İnsanları yaptıkları ve ettikleriyle yüz yüze ge-tirerek tekrar tekrar uyaran bir sûre.

"Kâria" sözü; haddi zatında çarpan, bir şeyin bir şeye çarpma-sından çıkan sert ses. Korkunç olay, büyük felaket (Ra'd,31) ve eziyet gibi manaları ifade eder. Ayrıca; "kâriatüddâr=evin sahası", "kâriatüt-tarık= yolun üst tarafı" vb. misaller de olduğu gibi, isim tamlaması ha-linde kullanıldığı zaman çeşitli anlamlara gelebilir (el-Cevherî, "es-Sihâh", Karaa mad.)

Bu sûredeki "el-Kâria" ise; "el-Hâkka", "et-Tâmme" "es-Sâh-ha" "el-Gâşiye" vb. gibi kıyamet isimlerinden birisidir. Kıyametin, "el-Kâria" diye isimlendirilmesinin nedeni hususunda çeşitli görüşler vardır. Bunlar: 1-İnsanların aklını alacak, ödlerini patlatacak olan ilk "say-ha"dır. "Sûr'a üflenince, Allah'ın diledikleri müstesna, göklerde ve yer-de kim varsa düşüp ölmüş olacaktır" (Zümer,68). buyurulduğu üzere bu olay, "sa'k" nefhasında olacaktır. "Yalnızca bir tek sayhayı bekli-yorlar " (Yâsîn,49) buyurulması da bunu te'yîd ediyor. 2- Âlemin altüst olması esnasında, gök cisimlerinin birbirleri ile şiddetle çarpışacakla-rından dolayıdır. 3- "Kâria", insanları korkuyla ve şiddetli gürültülerle çarpan demektir. Bu ise; gökte çatlama ve yarılma, güneş ve ayda katlanıp dürülme, dağlarda parçalanıp ufalanma, arzda dürülme ve değişme iledir. 4- Hak düşmanlarını, rezil ve rüsva ederek, azap ve büyük bir dehşetle çarpacağından dolayıdır.

Sûre, "el-Kâria"(l) diyerek, yalın bir kelime ile başlıyor. Bomba gibi bir tek kelime... Manası: "Felaket kapısını çalacak olan"(1). Mak-sat, ifadesi ve tonuyla bu korkunç ve devirici manayı vermek, böylece tüm dikkatleri kendine çekmek. Ardından gelen soru dehşeti daha da arttırıyor: "Nedir o felâket kapısını çalacak olan?" (2) Bu soru ile dinle-yenlerin merak ve korkusu büsbütün artıyor. Verilecek cevabı sabır-sızlıkla fakat endişeyle bekliyorlar. Nihayet verilen cevap, meseleyi yi-ne bilinmezliğe sürüklemekte: "Felâket kapısını çalacak olanın ne ol-duğunu bilir misin?" (3)

Hadise o kadar büyük ki, akıllar onu idrâk etmekten âciz, dü-şünceler onu

tahayyül edemeyecek kadar zayıftır. Bundan sonra ge-len âyet, bu muazzam olayın mahiyetini anlatmak yerine, onun nasıl olacağını izah ediyor, Çünkü mahiyeti, idrak ve tasavvurun çok üstün-de bir şey: "O gün insanlar, çırpınıp yayılan pervaneler gibi olacak. Dağlar da atılmış renkli yünler gibi olacak" (4-5).

Buraya kadar olan bölümde, kıyametin ilk merhalesi, yani dün-ya nizamının altüst olacağı, olayın dehşeti karşısında insanların, ışık karşısındaki kelebeklerin her tarafa dağılışı gibi sağa sola koşuşacak-ları, dağların hallaç pamuğu gibi atılacağı zikrediliyor. Bundan sonraki bölümde, kıyametin ikinci safhasından, amellerine göre insanların âhi-retteki akıbetinden söz edilmektedir: "Artık kimin tartıları ağır gelirse, o, hoşnut olacağı bir hayat içersindedir " (6-7).

A'râf suresinde de "O gün tartı tam doğrudur. Kimin tartıları ağır gelirse işte onlar kurtuluşa erenlerdir" (A'râf,8) buyurulur. Sûre, âhirette bedbaht olacakların acıklı sonunu şu şekilde dile getirmek-tedir: "Ama kimin de tartıları hafif gelirse, artık onun anası hâviyedir" (8-9). 'Hâviye"; yüksek yerden aşağı düşmektir. Derin çukur veya uçurum manasına da gelir. Âyette geçen "ümmühü hâviye=anası hâviyedir" sözü iki şekilde anlaşılabilir. Biri, tartısı hafif gelenlerin cehen-neme tepe taklak atılacakları manasına gelir. İkincisi; nasıl anne çocuk için bir sığınaksa, aynı şekilde "hâviye", tartıları hafif gelenler için anne kucağı gibi bir sığınaktır. Ne korkunç bir sığınak... "Hâviye" kapalı bir ifade. Bundan sonra gelen iki âyet onun ne olduğunu net bir şekilde izah etmektedir: "Onun ne olduğunu bilir misin sen? Kızgın bir ateştir " (10-11). Demek ki "hâviye" yalnızca bir çukur değil, aynı za-manda kor ateş ile dolu bir çukurdur. İşte, o tartısı hafif gelenlerin anası, varıp sığınacakları bir ana kucağıdır. Sûre, bu acı gerçekleri, zihinlere canlı bir tablo gibi nakşederek son bulmaktadır.

Evet özetle sûre kıyamet gününün dehşetine vurgu yapar. Resûlullah Efendimize; “sen kârianın ne olduğunu nereden bileceksin” ifadesi kıyametin şiddet ve dehşetinin bizzat yaşanmadıkça peygamber efendimiz tarafından bile gerçek anlamıyla bilinemeyeceğine işaret edilmektedir. Karia kelimesinin daha sonraki âyetlerde açıklanarak o gün insanların sağanak halinde uçuşup ateşe düşen pervaneler gibi, dağların ise atılmış renkli yün parçaları gibi olacağı belirtilir.

Sonra insanların dünya hayatındaki davranışlarına göre âhiret-te karşılaşacakları ceza ve elde edecekleri mükâfattan bahsedilir. Tartıları ağır gelenlerin memnun edici bir hayata kavuşacakları, tartıları hafif gelenlerin ise

kızgın bir ateş uçurumuna yuvarlanacakları ha-ber verilir. 6. âyette geçen "mevazin" kelimesi, Arapça'da hem tartı aleti olan "mizan"ın hem de tartılan şey anlamına gelen; "mevzun" kelimesinin çoğuludur. Yâni hem insanların bizzat kendilerinin, hem de tüm amellerinin tartılacağını ifade etmektedir. Sûrede çarpıcı ve etkileyici ifadelerle yarınki hesap-kitap gündeme getirilirken, sorumluluk ilkesine dikkat çekilmektedir. Bu dünya hayatında yapılan hiçbir amelin karşılıksız kalmayacağı vurgulanmaktadır.

Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım.

Kaaria, Hakka, Tamme, Sahha gibi kıyâmetin isimlerinden birisidir. Kıyâmeti anlatan, kıyâmetin dehşetini çağrıştıran bir kelimedir. Sûrenin böyle bir kelimeyle başlaması aslında çok garip bir başlangıç. İnsan sözüne benzemeyen bir başlangıç. Beşer sözüyle hiç ilgisi olmayan bir hitap tarzı. Bakın Rabbimiz Kaaria dedi, sonra nedir bu Kaaria? dedi, sonra da bu Kaaria'nın ne demek olduğunu sen nereden bileceksin? Sen nereden anlayacaksın onun ne demek olduğunu? dedi. Biz insanlar böyle konuşmayız. Bizim konuşma stilimize benzemiyor Rabbimizin hitap tarzı. Rabbimiz soruyu peygamberine soruyor. Tabii bu soru cevap isteyen bir soru değil. Çünkü soruyu soran kim? Bilgi kendisinden olan Allah. Sorulan kim? Allah bilgisi olmadan hiçbir şey bilmesi mümkün olmayan bir insan. Öyleyse bu cevap bekleyen bir soru değildir. Allah vahyini dilediği gibi gönderendir. "La yüs'elü amma yef'al" olan yani yaptıkları konusunda hiç kimseye hesap vermek zorunda olmayan, dilediğini dilediği biçimde yapma yetkisine sahip olan Rabbimiz işte burada da söze böyle başlıyor. Aslında bizim söz dizimimize, söz dizaynımıza uymayan bir ifade. Meselâ soba. Nedir soba? Bildiniz mi sobanın ne olduğunu? dedikten sonra: İşte kimileri soğukta donduktan sonra sobanın kıymetini anlarlar filân gibi bir cümle kurulmaz.

Öyleyse bu vahyin bir parçasıdır. Bunu insan sözü gibi anlamamalıyız. Allah böyle başlamıştır sözüne diyoruz ve iman ederek teslim oluyoruz. Sanki daha sûresinin başında Rabbimiz kendi sözüne, vahyine dikkat çekerek bize şunu öğütlüyor: "Kullarım! Dikkat edin, bu Kur'an Benim sözümdür! Sakın ha Benim sözlerimi kendi sözlerinize benzetmeyin! Sakın ha içinizden birisinin sözünü dinleyip te kulak ardı ettiğiniz veya çöpe attığınız gibi Benim sözlerimi de kulak ardı etmeye kalkmayın! Sakın dinleyip dinleyip de kenara almayın! Bunu Ben söylüyorum! Şu anda Ben konuşuyorum! Benim sözüm olarak

dinleyin ve hayatınızı böylece düzenleyin!" diyerek, bizim dikkatlerimizi çekerek, intibaha dâvet ederek söze başlıyor Rabbimiz.

Çünkü bundan sonra ortaya konacak konu yeryüzünde en büyük, en Azîm bir konudur. Yeryüzünde en büyük hakikat olan, en büyük olay olan, gerçekleşmesi kesin olan tek olaydır, tek gerçektir, tek bilgidir. Tüm insanları en çok ilgilendirmesi gereken bir olay. Herkesin her şeyi bırakıp durup düşünmesi gereken bir gerçek. Kıyâmet gerçeği, ölüm ötesi hayat ve hesap, kitap, cennet ve cehennem gerçeği. Yeryüzünde bundan daha büyük, bundan daha önemli bir olay olamaz. İşte önemine binaen insanları uyanıklılığa dâvet eden bir hitap tarzıyla Rabbimizin sözlerine başladığını anlıyoruz.

Kaaria, şiddetle çarpan anlamına bir kelimedir. Bir cismin, bir kütlenin başka bir kütleye çarpması sonucunda çıkan dehşet verici sese Kaaria denir. Veya Kaaria en büyük olay, en büyük felâket anlamına gelir. Kapıları çalan, akılları zayi eden, kalpleri yerinden oynatıp yürekleri hoplatan felâket demektir. Korkunç dehşetiyle insanların kalplerini ve kulaklarını çarptığı için, insanların beyinlerinde patladığı için kıyâmete bu isim verilmiştir.

Nedir Kaaria? Kaaria'nın ne olduğunu sana ne bildirdi? Kim bildirdi Kaaria'yı sana? O müthiş hadise, o muazzam gerçek nedir sen bilir misin? Yani onun dehşetini, azametini sana ne anlatır? Hangi olay anlatır? Hangi örnek anlatır? Kim anlatabilir? Bunu sen kendi dirâyetinle anlayabilir misin? Kafanı çalıştırsan, aklını yoklasan, binlerce yıl düşünsen, binlerce insanı yardımına çağırsan, yerin dibine insen, gökyüzüne çıksan Kaaria'nın ne demek olduğunu anlayabilir misin? Kimden bilgi alabileceksin? Kim anlatabilecek bunu sana? Sen nasıl düşünürsen düşün, nasıl takdir edersen et senin takdirinden çok daha büyüktür bu olay. Ey peygamberim, sen bunu nereden bileceksin? Bunu sana Benden başka anlatabilecek birileri var mı? Dinle öyleyse onu sana Ben anlatayım demektir bunun mânâsı. Kur'an'da bu kalıbın bu anlama geldiğini biliyoruz.

Tabii demin de ifade ettiğim gibi buradaki: Nedir o Kaaria sen bilir misin? ifadesi soru değil, Kaaria'nın dehşetini ortaya koymadır. O ne dehşetli ne korkunç bir Kaaria'dır bir bilsen gibi bir tekittir. Bundan sonraki âyette de Kaaria'nın gerçekleşmesinden sonra olup biteceklerden söz ederek şöyle buyuruyor Rabbimiz:

O gün insanlar ateş etrafında çırpınıp dökülen pervaneye dönecekler. O gün insanların pervaneler gibi her bir yana dağıldıkları gündür. Kıyâmetin, kıyamın vuku bulduğu o gün insanlar mantar bitiyormuş gibi korku içinde kabirlerinden çıkarlar, onların durumları sanki oraya buraya dağılan kelebeklerin durumu gibidir. Korkudan, dehşetten, şaşkınlıktan ne yapacaklarını bilemedikleri için tıpkı uçuşan kelebekler gibi dalga dalga birbirlerine girerler. Ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilemeyen her biri farklı yönde uçuşan şaşkın kelebekler gibidir insanlar. Böyle bir ortamda insanların âcizliklerinin, küçülüşlerinin ve çaresizliklerinin ortaya konduğu bir teşbihte bulunuyor Rabbimiz. Hedefini bile tayin edemeyen, ne olduğunu, başına nelerin geleceğini bile bilemeyen küçücük hayvanlar gibidir o gün insanlar. Bir sonraki sûrede anlatılan mal-mülk çokluklarından, makam, mansıp, saltanat, evlâd u ıyal ağırlıklarından soyutlanmış, tüm dünyalıklarını kaybetmiş küçücük ve basit kelebekler gibi korkudan tir tir titremektedir. Ya da tıpkı ateşe uçuşan kelebekler gibidir insanlar o gün. Kamer sûresinde de yayılmış çekirgeler olarak anlatır Rabbimiz o gün insanları.

"Ey Muhammed! Öyleyse onlardan yüz çevir; çağıran, görülmemiş ve tanınmamış bir şeye çağırdığı gün. Gözleri dalgın dalgın, çekirgeler gibi yayılmış, o çağırana koşarak kabirlerden çıkarlar. İnkârcılar: "Bu, zorlu bir gündür" derler."
(Kamer 6,7,8)

Ve o gün dağlar da yerlerinden sökülmüş, paramparça edilmiş renkli yünler gibi etrafa saçılmışlardır. Dağlar da tıpkı kelebekler gibi havada sağa sola uçuşan insanlar gibi parça parça olmuş, boşlukta uçuşmaya başlamıştır. Evet Kaaria'nın dehşetiyle dağlar bile böyle paramparça olup sağa sola savrulurken, onun etkisiyle dağlar bile erirken insan ne yapacak? İnsanın hali nice olur? diyor Rabbimiz.

Dağlar atılmış yün, hallaç pamuğu gibi hem paramparça olacak, hem de kazıklığı bitmiş olacak. Hani Nebe' sûresinde yeri tesbit etmek üzere, yeryüzünün dengesini sağlamak üzere dağları kazıklar olarak oraya çaktık diyordu ya Rabbimiz, işte o kazıklar sökülecek, dağların kazıklığı bitecek. Yani o gün düzen bitmiş, dünyanın düzeni bitmiş olacak. Yeni bir düzene, yeni bir konuma geçilecek o gün. İnsanların imtihanı için kurulmuş olan bu dünyada imtihanın bitip te artık imtihan sonuçlarının açıklanması dönemi her şey bitecektir.

Dağlar yürütülecek, yerinden oynatılacak. Veya kökünden sökülüp atılacak, dağıtılacak, parça parça, tıpkı rengarenk yün parçaları gibi sağa sola uçuşmaya başlayacak. Bir anlama göre heba olacak. Yani rüzgarın kaldırdığı toz toprak zerrecikleri gibi olacak. Veya bir üçüncü anlamıyla serap gibi olacak dağlar. Yeryüzünde yıkılmaz sanılan ve insanlar için sığınma mekânizması bilinen dağın dağlığı bitecektir.

Buraya kadar Kaaria'nın, kıyâmetin birinci safhasını anlattı Rabbimiz. Biz Rasûlullah efendimizin hadisinden biliyoruz ki kıyâmetin üç safhası vardır: Nefha-i Ûlâ, Nefha-i Sâika ve Nefha-i kıyam li Rabbil âlemin. Birinci nefhada, yani ilk surda her şey donup kalacak. İkinci surun üfürülmesiyle her şey ölecek, üçüncü surla da her şey, herkes dirilecektir. Kaaria'nın birinci safhasında insanların ve dağların durumları anlatıldıktan sonra şimdi de diriliş ve sonrası anlatılacak. Mîzanlarının ağırlık ve hafifliğine göre, amellerinin iyilik ve kötülüğüne göre insanların mutlular ve mutsuzlar diye ikiye ayrılacağı anlatılacak. Bakın Rabbimiz şöyle buyurur:

Kimin mîzanı ağır basarsa artık o hoşnut olunan razı olunan bir hayatın içindedir. Ama kimin mîzanı da hafif gelirse onun anası da haviyedir. Burada "mevazîn" kelimesi kullanılmış. Bu kelime ya "mîzan" kelimesinin çoğuludur ya da "mevzun" kelimesinin çoğuludur. Eğer mîzan kelimesinin çoğulu kabul edersek o zaman terazisinin ağır basması yani terazisinin hayır kefesine konulanların ağır basması, ya da terazisinde iyi amellerinin ağır basması anlamınadır. Yok eğer mevzun kelimesinin çoğulu kabul edersek o zaman da Allah katında değer ifade eden, Allah katında ağırlığı olan amellerinin ağır basması anlamınadır ki aslında her ikisi de sonuçta aynı kapıya çıkmaktadır.

Birinci mânâya düşündüğümüz zaman bu âyete göre yarın amelleri tartmak üzere bir mîzan konulacak. Bir ölçü, bir tartı va'z edilecek ki yarın bizce meçhul, bizce malum değil o. Ama bizler mahiyetini bilmesek de anlamasak da âhirete müteallik her bir iman konusuna olduğu gibi inanıyoruz. İnanıyoruz ki yarın Rabbimiz bizim amellerimizi tartmak, değerlendirmek için bir mîzan va'z edecektir. Yine Kur'an-ı Kerîm'in başka yerlerinde Rabbimiz anlatır:

"Kıyâmet günü doğru teraziler kurarız; hiçbir kimse haksızlığa uğratılmaz. Hardal tanesi kadar olsa bile yapılanı ortaya koyarız. Hesap gören olarak Biz yeteriz."

(Enbiyâ 47)

Yine Mü'minun sûresinde Rabbimiz şöyle buyurur:

"Tartıları ağır gelenler, işte onlar kurtuluşa ermiş olanlardır Tartıları hafif gelenler, işte onlar, kendilerine yazık edenlerdir, cehennemde temellidirler."
(Mü'minûn 102,103)

Mü'minler için böyle bir mîzan konulacağını anlatan Rabbimiz Kehf sûresinin 105. âyetinde kâfirler için terazi konulmayacağını, onların amellerini değerlendirmeye bile tabi tutmayacağını anlatır. Peygamber efendimiz de Buhârî'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

"Muhakkak ki kıyâmet günü iri yarı şişman bir adam gelecek de Allah katında sineğin kanadı kadar bir ağırlığı olmayacak" buyurduktan sonra da ***"isterseniz Kehf sûresinin 105. âyetini okuyun"***

buyurmuştur.

Kâfirler için böyle bir mîzanın konulmayacağını, onların amellerinin ciddiye alınmayacağını anlatan Allah'ın Resûlü, Abdullah ibni Mes'ud efendimizin incecik bacaklarına gülüşen kimselere şöyle buyuruyordu:

"Onun bacakları incedir diye gülmeyin, Allah'a ye-min ederim ki o bacaklar mîzanda Uhut'tan daha ağır geleceklerdir."

Bizce malum olmayan hakikatler, misallerle anlatılır. Meselâ Rabbimiz bizim görmediğimiz, duyularımızla idrak edemediğimiz gay-bî bir konu olan cenneti anlatırken ırmaklar hûriler, ğılmanlar, elmalar, incirler, üzümler, atlas elbiseler, inciler, zebercetler vs. ile anlatır.

Kur'an ve sünnette ortaya konduğuna göre öyle bir terazi düşüneceğiz ki bu terazide kul kendisi tartılacak, sözleri, ameli, düşünceleri, kelimeleri, eceli, rızkı her şeyi tartılacak. Tabii biz hep iki kefeli bir terazi düşünüyoruz. Onun içindir ki tamam bu terazinin bir kefesine bizim amellerimiz konacaktır anladık da, acaba bu terazinin öbür kefesinde ne olacak, diyoruz. Ama şimdi elektronik teraziler çıktı. Artık iki kefeye gerek olmadığını, tek kefeli bir terazinin de

olabileceğini gördük. Bir de şöyle düşünüyoruz. Tamam maddî şeylerin tartılabileceğini anlıyoruz da, acaba madde olmayan amel, cisim olmayan düşünce, niyet nasıl tartılacak? Acaba bir söz, bir hareket nasıl ölçülecek? Bunu nasıl anlayacağız?

Hani yaşadığımız şu dünyada biz de tartarız değil mi? Bir şahsı, bir düşünceyi, bir hareketi bir tavrı biz de ölçüp tartarız. Bir kooperatifte birine bir görev verilecekse, hemen kendisine verilecek o görev nedeniyle o kimseyi şöyle bir ölçüp tartarız ve "tamam bu işin ehli odur", ya da "olmaz, bu iş onun işi değildir" deriz. İşte Rabbimizin yarın koyacağı terazi, mîzan hem ameli, hem imanı, hem düşünceyi, hem ameli, hem kişiyi o ameli işlemeye sevk eden niyeti, yani adamın ciğerini, barsaklarını bile tartabilecek bir terazi. İşte anlıyoruz ki yarın böyle bir terazide Allah amellerimizi tartacaktır.

Kur'an'ın başka yerlerinde buyurulduğuna göre bu mizan hak bir mîzan olacaktır. O gün mîzan hakla kurulacaktır. Hak bir mîzan konulacak. Bu öyle bir terazidir ki, öyle bir mîzandır ki hiç kimseyi en küçük bir haksızlığa maruz bırakmadan tüm yaptıklarını, tüm amellerini, o amelleri işlerken taşıdığı niyetlerini tartıp değerlendirecektir. Kişinin amelleri mi tartılacak, yoksa amel defterleri mi tartılacak? Yoksa o amelleri işleyen kişinin kendisi mi tartılacak bunun münakaşasına girmeye gerek yoktur. Belki de bunların hepsi birden tartılacak ve değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Mîzanın, terazinin hak oluşu, hak olarak konuşu onda hakka istinad etmeyen, haktan başka şeylere dayanarak yapılan hiçbir amelin ağırlığının olmayacağı, değerlendirmeye tabi tutulmayacağı anlamına gelmektedir. Kimi ameller değer ifade ederken kimilerinin hiçbir değeri olmayacak. Peki bunu nereden bileceğiz?

Rabbimiz kendi katında değer ifade eden amelleri bu dünyada kitabıyla bize haber vermiştir. Hangi ameller değerli, hangileri değersiz, hangileri ağır, hangileri hafif, bunları Rabbimiz kitabında anlatmıştır. Bu konuda vahiy kriterdir, kıstastır. Bakın Şûrâ sûresinde bir âyet-i kerîmesinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Gerçekten Kitabı ve ölçüyü indiren Allah'tır. Ne bilirsin, belki de kıyâmet saati yakındır."
(Şûrâ 17)

> Allah, kitabını hak olarak, hukuk olarak indiren ve mîzanı da hak olarak indirendir. Bu kitapla birlikte ince bir adâlet terazisi de indirmiştir Allah ki, O her şeyi ölçer, her konuda ölçüyü va'z eder, tüm hakları O belirler, tüm amel ve hareketleri O mizana vurur, her şeyi O dengeye getirir. Evet kitap kıstastır ya da tasdik makamıdır. İşte dünyada bu kitaba göre hareket edenler, amellerini bu kitabın âyetleri doğrultusunda işleyenler, bu kitabı kendilerine hareket noktası kabul ederek yaşayanların amelleri Allah katında değer ifade edecek, ağır basacak, bu kitaptan habersiz yaşayanların amelleri de Allah katında hiçbir değer ifade etmeyecektir.

Evet kitap kıstastır, tüm amel ve kavillerde kitap mîzandır ya da bu kitap her amel için tasdik makamıdır. Kendisine arzedilen şeylerin doğruluğunu, bâtıllığını tasdik etme makamındadır Kur'an. Bu iyi ameldir, bu kötü ameldir, bu sâlihtir, bu gayri sâlihtir, bu Allah'ın rızasına uygun ameldir, Allah'ın razı olduğu eylemdir, bu Allah'ın istediği hayat tarzıdır, bu Allah'ın istediği sistemdir, Allah'ın emrettiği eğitim sitemi budur, Allah'ın razı olduğu kıyafet budur, Allah'ın istediği kazanma harcama budur diye önüne tasdik için sunulan şeyi tasdik etmek veya reddetmek makamındadır Kur'an.

Kur'an, hayatın mîzanıdır. Kur'an'ın böyle bir dinamizmi vardır. Tüm amellerin ölçüsüdür Kur'an. Yani şöyle bir düğün modeli, şöyle bir kazanç modeli, şöyle bir terbiye modeli, böyle bir çocuk eğitimi modeli, böyle bir namaz modeli, şöyle bir zikir modeli veya şöyle bir tapınma modeli veya böyle bir ulviyet kutsiyet modeli, böyle bir takva modelini Kur'an'a arz edersiniz. Ey Kur'an! Ey yüce Kur'an! Biz düşündük taşındık bunu münâsip gördük! Biz bunu Tevrat'tan aldık! Biz bunu İncil'den bulduk! Allah demişti bunu, Mûsâ demişti, Îsâ demişti bunu! Filânların falanların hatırı içindi! Bakar ona, eğer tasdik ederse, tamamdır doğrudur, münâsiptir derse tamam o doğrudur. Yok tasdik etmezse işi bitmiştir onun diyoruz. Kitabın doğru demediği hiçbir amel, hiçbir düşünce, hiçbir eylem Allah katında makbul değildir. İşte buradaki mîzandan kasıt kitabın bu kıstas oluşu, terazi oluşu özelliğidir.

Veya bu mîzan ile kast edilen şeyin bu kitabın sosyal hayatta uygulanan ve terazi gibi her şeyi yerli yerine oturtan, her şeyi en güzel ve en doğru biçimde tartarak hak ve bâtılın, doğru ve yanlışın, zulüm ve adâletin farkını ortaya koyan her şeyi ortaya çıkaran şeriattır olduğu da belirtilmiştir. Yani bu kitabın pratiği

anlamına gelen şeriat hayata bir hakim oldu mu, her şey dengeye gelecek, her inanç her düşünce, her anlayış, her amel tartılarak sonucunun ve değerinin ne olduğu açıkça ortaya dökülecektir.

Demek ki dünyada mîzan olan, kıstas olan, hakkı bâtılı ortaya koyan bu kitaba istinâd ederek yapılan ameller değerlendirilmeye tabi tutulacak, buna dayanmayanlar ise hiçbir değer ifade etmeyecek, değerlendirilmeye bile tabi tutulmayacaktır. Hattâ bakın yine Kur'an-ı Kerîm'de kâfirler için mîzan konulmayacağı, tartı tutulmayacağı, onların amellerinin değerlendirilmeye bile alınmayacağı anlatılmaktadır:

"Bunlar, Rablerinin âyetlerini ve O'na kavuşmayı inkâr edenlerdir. Bu yüzden işleri boşa gitmiştir. Kıyâmet günü Biz onlara değer vermeyeceğiz.

İşte bunlar Rablerinin âyetlerini ve ona kavuşmayı inkâr eden kimselerdir. Allah'ın kendilerine yol göstermek üzere gönderdiği kitabının âyetlerini inkâr etmişler. Allah'ın âyetlerini örtmüşler, âyetleri gündemlerinden düşürmüşler, âyetlerden habersiz bir hayat yaşamışlar ve de O'na kavuşacakları günü hesaplarına katmadan yaşamışlar. Yaşadıkları bu hayatın sonunda kendilerinden hesap sorulmayacak zannederek yaşamışlar. Onun için tüm amelleri boşa gitmiştir. Rab-imiz buyurur ki, "Biz onlar içim kıyâmet günü her hangi bir tartı da tut-ayacağız." Onların amelleri asla değerlendirmeye tabi tutulmayacaklardır. Amellerinin hiçbir değeri olmayacaktır yani. Ne yaparlarsa yapsınlar, isterse büyük büyük ameller işlesinler, fabrikalar, yollar, köprüler kursunlar, açları doyurup çıplakları giydirsinler, değil mi ki tüm bu amellerinin yaptırıcısı Allah değil, hepsi boştur bunların. Onların dünya hayatında tüm sa'yleri, tüm mesaileri, tüm yaptıkları ve kazandıkları boşa gitmiştir.

Ya da onlar tüm çabalarını, tüm plan ve programlarını dünya adına harcamış kimselerdir. Yani bunlar dünyayı kıble dinmiş, tüm plan ve programlarını dünyayı kazanmak adına yapmışlar, dünyalık elde etmek üzere, dünyada zengin ve başarılı olmak üzere yapmış insanlardır. Tüm yatırımlarını dünyada kalıcı ve âhirete intikal etmeyici şeylere yapmışlardır. Dünyada zengin olmak ve dünyada başarmak onların tek amacıydı. Âhiret adına bir endişeleri yoktu onların. Bu yüzden hayatlarında Allah'ı diskalifiye etmişler, peygamberi unutmuşlar, kitabı yok farz etmişler, hesabı yok farz etmişlerdi. Hesabı yok farz edince de kendilerini her türlü sorumluluktan âzâde saymışlar ve tıpkı hayvanlar gibi, ipini koparmış danalar gibi sorumsuzca bir hayat yaşamışlardı.

Bunu yaparken de çok iyi bir şey yaptıklarını zannetmişler. Böylece hayatlarını mahvetmişler. Tüm yaptıkları boşa gitmiş, kendilerini de, kendilerine verilen imkânlarını da boşa harcamışlar. Çünkü yaptıkları ve kazandıklarının tamamı dünyada kalmıştır. Zaten bu tür insanlar sermayelerini bile kaybetmiş insanlardır. Sermayeyi kaybeden birinin kâr etmesi de düşünülemez.

Evet o gün hak bir mîzan kurulacak ve tartıları ağır gelenler, amelleri değerlendirmeye tabi tutulanlar, iyilikleri kötülüklerine galip gelenler ebediyen kurtuluşa erecektir.

Ama tartıları hafif gelenler, amelleri değerlendirilmeye lâyık görülmeyenler, amelleri kitaba uymayanlar, amelleri vahye mutabakat etmeyenler, kötülükleri iyiliklerine galip gelenler, yaptıkları, hayatları hakka istinat etmeyenler vahiyden kaynaklanmayan amelleri hakka mutabık amellerinden fazla olanlar Allah'ın âyetlerine, Allah'ın kitabına zulmettiklerinden ötürü, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın hayat programını yok farz edip yaşadıklarından, kitaptan habersiz amel işlediklerinden, âyetlerin fonksiyonunu değiştirdiklerinden ötürü hüsrana mahkum olacaklardır.

O halde bütün bu âyetler karşısında şunu hiçbir zaman unutmayacağız ki cennete amellerle girilecektir, cennet amellerle kazanılacaktır. Amele dönüştürülmemiş mücerret bir iman, cenneti kazanmaya yetmeyecektir. Ama şunu da ifade edelim ki sadece amelle de cennete girilmiyor, amelle beraber Rabbimizin rahmeti de olmalıdır. Rabbimizin rahmeti de O'nun bizden istediği sâlih amellere koşmamız ve o amelleri işlerken de O'nun rızasına uygun niyet taşımamızla, yani Allah için muttakî olmakla, tüm hayatı Allah için yaşamakla mümkün olacaktır. Çünkü Rabbimiz kitabının her bir bölümünde bizden bunu istemektedir. Kitabının her bir bölümünde sürekli Rabbimiz Bana kul olun diyor. Benim istediğim şekilde yaşayın diyor. Benim size gönderdiğim hayat programını yaşayın diyor. Allah'a, Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmadan, Allah'ın bizim adımıza gönderdiği hayat programını uygulamadan, hayatı Allah adına yaşayan muttakî kullar olmadan Allah'ın rahmetine ermek mümkün değildir. Allah'ın rahmetine lâyık olmadan da cennete ulaşmak mümkün değildir.

Evet mîzanı ağır basanlar, hayırları şerlerinden, iyilikleri kötülüklerinden, sevapları günahlarından ağır gelenler, yahut amelleri, hayatları Allah katında

değer ifade edenler, Allah katında ağırlığı olanlar, yaptıklarını kitap kaynaklı, vahiy kaynaklı yapanlar, razı olacakları bir hayatın içindedirler. Cennette hoşnutluk içindedirler. Razı olacakları bir cennet hayatı içinde Rablerinin ağırlamasıyla ağırlanacaklardır. Onlar için orada büyük bir ağırlanma vardır. Orada Allah'ın sonsuz lütfuna ve ebedî ağırlamasına gidiyor o mü'minler. Orada mahrumiyet yoktur, orada sıkıntı yoktur. Orada hoşlanılmayan hiçbir şey yoktur. Orada rıza vardır, orada hoşnutluk ve mutluluk vardır.

Yani Allah'ın nimetlerinin insanın yüzüne, içine, kalbine, benliğine sinmesi vardır orada. Orada Allah'ın nimetlerinin eseri insanın yüzünde, gözünde ve tüm benliğinde hissedilecektir. Sevinciniz yüzünüzde, gözünüzde, halinizde ve tavırlarınızda etrafa taşacaktır. Yani onları görenler her taraflarından bu nimetlerin sevincinin aktığını hissedecekler. Cennette Rabbinizin sizin için hazırladığı nimetlerin eseri her halinizden görünür biçimde sevindirileceksiniz. Süslenip ziynetlen-dirileceksiniz. İkram olunacaksınız. Cennet sizinle özdeş olacak, içinize dışınıza sinecek ve tüm zerrelerinizde etkisini gösterecektir. Allah'ın rahmeti sizi çepeçevre kuşatacak ve Allah'ın nimetleriyle iç içe olduğunuzu her an hissedeceksiniz de bütün bunların Rabbinizden geldiği şuuru içinde Rabbinize karşı sürekli bir hayranlık ve şükran duygusu içinde olacaksınız.

Evet orada razı olacakları bir hayatı yaşayacaklar mü'minler. Orada onlar için canlarının çektiği, gözlerinin zevk alıp lezzet duyduğu şeyler vardır. Cennette insanın zevkine keder verecek, gözünü ve be-diî zevkini yok edecek hiçbir şey yoktur. Cennet nimetleri içinde insanın burun kıvırma, iştahsızlık veya beğenmeme gibi herhangi bir şey yoktur. Beğenerek, arzu içinde onlardan istifade edeceğiz inşallah. Hani damak zevki mi, başka zevkler mi her şey var orada. Ama tabiî fıtraten kötü olan şeyler de istenmeyecektir.

İşte cennetteki razı olacağımız, hoşnut olacağımız bütün bu nimetler içinde biz sevdiğimiz Rabbimizin rızasını, Rabbimizin hoşnutluğunu birlikte yudumlayacağız. Hem nimetin kendi güzelliği, hem de onu bize sunan Rabbimizin güzelliği, O'nun bizden, bizim de O'ndan razı oluş güzelliğimiz o nimetlere kendilerine can atma özelliği kazandıracaktır. Çünkü dünyadayken zaten mü'minler Allah'tan razı olmuşlardı. Allah'tan ve O'ndan gelenlerden razı olmuşlardı. Din adına en güzelini, hayat adına en güzelini, hayat programı ve sistem adına en güzelini, hukuk adına, eğitim adına, kanun adına, kazanç adına, eşya adına, ev tefrişi adına en güzelini Allah'ınkileri bilmişler, Allah'ınkin-den

hoşlanıp razı olmuşlardı. Hayatlarını hep Allah'a sorarak yaşamışlardı. Allah'ın razı olmadığı, Allah'tan izin almadıkları şeylerden nefret etmişler, uzak durmuşlardı. Hayat programlarını insanlardan veya toplumdan, Avrupa'dan, Amerika'dan, İsviçre'den, Fransa'dan almaya kalkışmamışlardı. Sadece Allah'ınkilerden razı olmuşlar, kulluklarını sadece Allah'a yapmaya çalışmışlardı. Onlar böylece Allah'tan razı olunca Allah da onlardan razı olmuştu. Ve işte razı olduğu kullarına razı olacakları bir hayatı sunuyordu Allah.

Şimdi bu durumda kendimizi bir sorgulayalım. Eğer İslâm'dan razı değilseniz, eğer Kur'an sizi sıkıyorsa, eğer hadislerden zevk al-mıyorsanız, eğer kitap ve sünneti öğrenmeye isteksizseniz, eğer namazdan, abdestten, tesettürden, hacdan, zekâttan hoşlanmıyorsanız, eğer mü'minlerle beraberlik sizi sıkıyorsa, eğer dinden, âyetten, peygamberden bahsetmekten sıkılıyorsanız, Cenâb-ı Hak'ı hatırlamak, âhireti, hesabı, kitabı düşünmek size zevk vermiyorsa, yani eğer Allah'tan ve O'nun size gönderdiği hayat programından razı değilseniz o zaman kesinlikle söyleyebilirim ki siz bir pislik içindesiniz. Yani siz Allah'tan ve Allah'ın hayat programından razı değil, necasetten razısınız veya pislikten hoşlanıyorsunuz demektir ki, yaşadığınız bu hayatın sonunda razı olacağınız bir hayatı bulamayacaksınız demektir. Öyleyse Allah için durumunuzu bir daha gözden geçirin. Eğer sonunda razı olacağınız bir hayata gitmek istiyorsanız burada Allah'tan ve Allah'ın hayat programından razı olarak yaşamak zorundasınız, bunu hiç bir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

İşte kıyâmet gününe ve o günün dehşetine iman eden mü'-minler o kıyâmet gününden korku içinde tir tir titremekte, ondan korkup sakınmaktadırlar. Kıyâmet gününün dehşetinden ve o günde rezil ve perişan bir duruma düşmekten Rablerine sığınmaktadırlar. Çünkü onlar yakînen biliyorlar ki kıyâmet günü mutlaka gelecektir. Kıyâmet mutlak bir haktır. Kıyâmet günü hak olan bir Allah'ın hak olan kitabında bildirdiği, inkârı mümkün olmayan bir haktır. Mü'minler onun geleceğine yakînen inanırlar ve o konuda korku içinde yaşarlar. Kıyâmet gününü iki kaşlarının arasında bilirler ve hayat programlarını o günün inancına bina ederler.

Bir adım atarken yarın ben bundan hesaba çekileceğim. Bir söz söylerlerken, yarın bu konuda benim karşıma bir dosya çıkacak. Bir eylemde bulunurken, birini severken, birisine küserken, alırken, verirken, yatarken, kalkarken hep onun bilinci içinde yaşarlar. Tüm amellerinin, tüm sözlerinin ve tüm tavırlarının üzerine âhiretin mührünü basarlar. Her an o gün konusunda

haşyet içindedirler. O gün amellerinin hafif gelmesinden korkarlar. “Ya amellerim beğenilmezse, ya Rabbim bu amellerimi beğenmez de gazabına maruz kalırsam, ya cenneti kaybedersem, ya cehenneme yuvarlanırsam” diye sürekli bir korku içinde yaşarlar ve o gün için hazırlık yapmaya çalışırlar. İmanlarını ve amellerini güzelleştirmeye çalışırlar. O gün gelmeden sâlih amellerini çoğaltmaya çalışırlar. Razı olacağı sâlih amellerin peşinde koşarak Rablerini kendilerinden razı etmeye ve O’nun razı olacağı bir hayatı yaşamaya çalışırlar.

Allah’tan razı olanlar, Allah’ı razı edecek bir hayat yaşayanlar cennette razı olacakları, hoşnut olacakları bir hayatın içindeyken, amelleri, mîzanları, iyilikleri hafif, kötülükleri ağır basanlar, ya da Allah katında amelleri hafif gelenler, amelleri hakka istinad etmeyenler, amelleri Allah tarafından değersiz görülüp değerlendirmeye alınmayanların da anaları, sığınakları haviyedir. Onun anası haviye olacaktır. Haviye de cehennemin isimlerinden birisidir. Cehennem çok derin bir çukur olduğu için ona bu isim verilmiştir. Bunlar tepe üstü, tepe takla oraya atılacakları için böyle denmiştir. Veya onun anası ağlamıştır an-lamına bir ifadedir bu.

Çünkü onlar dünyada Allah’tan razı olmamışlar, Allah’ın hayat programından razı olmamışlar, pislikten razı olmuşlardı. En’âm sûresinde ifade edildiği gibi:

İşte Allah böylece inanmayan kâfirlere pisliği yazmıştır. Pislikten hoşlanma ve hayırdan hoşlanmama onların vazgeçilmez özelliğidir. İşte böylece Allah inanmayanları bataklılar içinde, pislikler içinde bocalar bir vaziyette bırakıveriyor. Allah kötülüğü yazıyor kâfirlere. Çünkü onlar hep kötülükten yana olmuşlardır. Çünkü onlar oylarını hep kötülükten yana kullanmışlardır, onlar hidâyetten nefret edip dalâleti tercih etmişlerdir. Çünkü onlar bunu istemişler, iradelerini bu istikâmette kullanmışlar, kötülükten razı olmuşlar, kötülüğün peşinde olmuşlar, Allah da onlara bunu yazıvermiş. Kötülüğü onların vazgeçilmez özelliği yapıvermiş. Dünyada bunlara pislik yazıldığı gibi, âhi-rette de pisliğe ve azabın içine atılacaklardır.

Eğer insanlar dünyada Allah’ın kendilerine belirlediği hayat programını bırakırlar da başka programlara yöneliyorlarsa, kendilerini Allah’a kulluk ortamından çıkarıp kendi kendilerine ya da Allah’tan başkalarına kulluğa yöneliyorlarsa, kendi kendilerine yazık ediyorlar demektir. Şirke düşen insanlar, küfrü tercih eden insanlar zalimlerin en büyükleridir. Haram-helâl konularında,

hayat programı, yeme-içme konusunda, kılık-kıyafet, hukuk, eğitim konusunda Allah'ın yasalarını bozanlar, Allah'ın helâl-haram sınırlarını çiğneyenler, kendi keyiflerine ve kafalarına göre bir hayat programı çizenler, bilelim ki kendi kendilerine yazık ediyorlar demektir. Kendi kendilerini Hâviye'ye atıyorlar demektir. İnsanlar ne yaparlarsa kendilerine yapmaktadırlar.

Yani Allah yasalarını çiğneyen insanlar hem zalim, hem de mazlum durumuna düşmektedirler. Kendilerine zulmedenler de, zulmedilenler de kendileridirler. Müslüman, hayat programını Allah'tan alan ve asla kendisinin zalimi ve mazlumu konumuna düşmeyen insandır. Bu haliyle de müslüman hem dünyada, hem de âhirette kendisini kurtaracaktır. Ama kendilerine zulmedenler, çevrelerine zulmedenler, Allah'ın azabından kendilerini kurtaramayacaklardır.

Aslında cehenneme yuvarlanan bu insanlara Allah zulmetmi-yor, bunlar kendi kendilerine zulmediyorlar. Çünkü o zalimler Rablerini tanımamışlar, Rablerinin hayat programıyla ilgilenmemişler, hattâ kendilerini Rabb bilmişler ve şimdi elbette inkâr ettikleri o Rabb onları kendi yaptıklarıyla hesaba çekecektir. Halbuki dünya hayatında bu zalimlerin Allah'tan da, Allah'ın yasalarından da, Allah'ın kitabından da haberleri yoktu. Haram-helâl aramamışlardı hayatlarında. Zulmetmişler, haksızlık etmişler, inkâr etmişler, duymazdan gelmişler, müs-tekbirce davranmışlardı. Ne yapmışlarsa tüm amellerini karşılarında buluyorlar. Amellerinden dolayı değerlendirilecekler şimdi.

Hani dünyadayken bu zalimler amellerimizden dolayı bizi değerlendirmeye çalışmıyorlar mıydı? Dosyalıyorlardı ya mü'minleri. Şimdi de onların dosyaları alabildiğine kabarıktır. Zulmettikleri insan sayısınca dosyaları kabarık olacak. Kimileri bir milyona zulmetmişse bir milyonluk bir dosya, beş milyona zulmedenlerin dosyaları beş milyonluk, tüm yeryüzü insanlığına zulmedenlerin dosyaları o kadar kabarık. Dünyada müslümanları dosyalamaya çalışan, müslümanlara dosyalar hazırlayanlara orada dosyalar hazırlanmıştır. Dosyaladığı müslüman sayısınca orada onlara dosyalar açılmıştır. Dosyalar birer birer açılacaktır. Zulmettikleri insanların dosyaları, haklarını yedikleri insanların dosyaları, bombaladıkları insanların dosyaları, aç bıraktıkları, sömürdükleri insanların dosyaları birer birer açılmaya başlamıştır.

Ya da kitap açılmıştır. Onların kendisiyle yargılanacakları Allah'ın kitabı açılmış ve onunla yargılanma başlamıştır. Her bir dosya açıldıkça zalimler

amellerini ve amellerinin karşılığını orada hazır bulacaklar. Allah hiç kimseye zulmetmemektedir. Bu amelleri kendileri işlemiştir. Kendi amellerinin karşılığıdır bunlar. Değilse yapmadıkları, işlemedikleri suçlardan ötürü Allah hiç kimseyi cezalandırarak zulmet-mez. Ya da başkalarının günahlarını yanlışlıkla bir adamın defterine yazarak işlemediği günahlardan ötürü ona zulmetmez. Yaptıklarının bir kısmını zayi etmek sûretiyle Allah kimseye zulmetmez. Hayır hayır, Allah hiçbir haksızlık yapmaz, bunlar bu adamın bizzat dünyadayken kendi elleriyle işlediği amellerin değerlendirilmesidir.

Evet onların sığınağı, ana kucağı Haviyedir. Hani çocuk korkunca veya ağlayınca sığınmak için ana kucağını arar ya, işte bunlar da ana kucağı olarak cehenneme, ateşe sığınacaklar.

Onun mahiyeti nedir bilir misin sen? O Hamiye bir ateştir. Derinliği olan ve müşterilerinin baş aşağı atılacağı son derece sıcak, son derece hararetli, kızgın, kızışgın, kızdırılmış ve korkunç bir ateştir. Dayanılmaz bir ateştir. Zaten ateşe bir de Hamiye ifadesinin kullanılması onun dünyada bizim bildiğimiz ateşlerden daha farklı olduğunu anlatmaktadır.

Rabbimiz, "onun mahiyeti nedir sen bilir misin?" şeklindeki sorusuyla onun insan tasavvurunun ötesinde bir ateş olduğunu vurguluyor. İnsanların asla tasavvur edemeyecekleri bir çılgınlıkla müşteri-lerini, yavrularını bekleyen ve uzaktan onları gördükçe de kükreyen azgınlaşan bir anne kucağı olarak onları bekleyen bir ateş.

Buhârî'nin Ebu Hureyre efendimizden rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Sizin yakmakta olduğunuz Ademoğlunun ateşi miktar olarak cehennem ateşinin yetmişte biridir."

Oradakiler dediler ki: "Ey Allah'ın Resûlü, insanlara azap etmek için herhalde Ademoğlunun ateşi de yeterlidir."

Bunun üzerine Allah'ın Resûlü: ***"Cehennem ateşi Adem oğlunun ateşi üzerine (Miktar olarak fazlalaştırıldığı gibi sıcaklığının derecesi olarak da) altmış dokuz derece fazla kılındı"***

buyurdu.

Yine Tirmizî ve İbni Mâce'nin Ebu Hureyre efendimizden rivâyet ettikleri bir başka hadislerinde Rasûlullah efendimiz şöyle buyurur:

"Cehennem ateşi bin yıl yakıldı nihâyet kızardı. Sonra bin yıl daha yakıldı nihâyet beyazlaştı. Sonra bin yıl daha yakıldı sonunda kapkara karardı. Bu yüzden o simsiyahtır."

Yine Ebu Hureyre efendimizin rivâyet ettiği bir başka hadislerinde de Allah'ın Resûlü'nün şöyle buyurduğunu biliyoruz:

"Cehennemliklerin azap yönünden en hafif ceza göreni, ayağının altına ateşten bir pabuç giydirilecek ve bunun etkisiyle beyni kaynayacak kimsedir."

Evet, ateşin en hafifi işte buymuş. Adamın ayağının altına konulacak ateşten bir pabucun etkisiyle beyni fokur fokur kaynayacak. Beyni kaynayıncaya kadar, iş beyne gelinceye kadar diğer azalarının ne hale geldiğini varın siz düşünün.

İşte böyle Allah'tan, Allah'ın kitabından, Allah'ın hayat programından habersiz bir hayat yaşayan insanların sığınağı, barınağı, ana kucağı bu ateştir. Yarın mü'minler hûrilerine, ğılmanlarına yaslanırken, envaî çeşit nimetlerle kucaklaşırken, pınarlar başında, gölgeliklerde şaraplarını yudumlarken kâfirler de analarına sığınacaklar. Ya da anaları ağlayacak onların. Allah cümlemizi böyle bir sonuçtan korusun. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemin.

- 102 -

TEKÂSÜR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 102., Nüzûl sıralamasına göre 16., Mufassal sûreler kısmının on dördüncü grubunun üçüncü ve son sûresi olan Tekâsür sûresi, Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 8'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-2. "Çoğunluk olmak iddianız sizi o kadar meşgul etti ki, mezarları ziyaretle oradakileri de sayacak kadar oldunuz. 3. Hayır; öyle olmayın; yakında bileceksiniz. 4. Hayır; gözünüzü açın; yakında bileceksiniz. 5. Dikkat edin, şâyet yaptığınızın sonucunu kesin olarak bir bilseniz! 6. Andolsun ki, cehennemi göreceksiniz. 7. Andolsun ki onu gözünüzle kesin olarak göreceksiniz. 8. Sonra o gün, size verilmiş olan her nîmetten sorguya çekileceksiniz."

Mekke de nâzil olmuş, insanların dünya ile aldanışlarını anla-tan bir sûreyle karşı karşıyayız. Malda evlâtta çokluk, ekonomik ve si-yasal güç elde etmek sevdasıyla çırpınan, ulaştığı ekonomik ve siya-sal gücüne mağrur olarak müstekbirce bir hayat sergileyen Allah'a da Allah'ın Allah'tan gelen hayat programına da ihtiyacı yokmuş gibi davranan insanlardan söz eden bir sûre. Dünyayı kıble edindikleri için cennetlerini dünyada arayan, dünyayı cennetleştirme cinnetine kapı-lan, dünyada ebedî kalacaklarmış gibi plan program yapan ve bu an-layışın tabii sonucu olarak âhireti, hesabı kitabı unutan ve gaflet için-de yaşayan ve bu yaşayışları şarampole yuvarlanacakları, başları sapma taşına vuracağı ana kadar süren ve en nihâyet sonunda ce-henneme yuvarlanan insanları anlatan bir sûre.

Ölene kadar bu gafletleri devam eden, dünyaya tapınan insan-lar. Öldükleri anda gerçeği anlayacaklar. Artık O zamanda Ama anla-maz olsunlar. Ne kıymeti olacak da bu anlamanın? Zorunlu olarak an-layacakları bir günde anlamalarının ve günâhlarını itiraf etmelerinin ne kıymeti olacak da? Kur'an'ın başka yerlerinde görüyoruz ki reddettik-leri gerçekle karşı karşıya geldikleri zaman anlayacaklar ve itiraflarda bulunacaklar: Ya Rabbi! Biz günâhlarımızı itiraf ediyoruz! Yâni bu ha-yatı yaşarken yeniden dirilmeyi inkâr ederken hayatımızı bu anlayışa bina ederek, ahiret yoktur! öldükten sonra dirilme yoktur! Hesap kitap yoktur! düşüncesine bina ederek günâhlar peşinde koştuğumuz için ne büyük hata ettiğimizi anladık! diyecekler. Ama geçmiş olsun, bunu dünyada anlayacaklardı. Bunu dünyada anlayıp hayatlarını bu inanca bina edeceklerdi.

Sûrede Rabbimiz yarın olacakları bugünden haber vererek gaflet içinde dünyayı kıble edinen ve gözleri kapalı olarak ateşe doğru giden insanları uyarmaktadır. Boyunlarına bir ğıl geçirilmiş, önlerini ve arkalarını göremeyecek kadar dünya sarhoşu olmuş insanların yarın başlarına gelecekler bugünden ortaya konularak akılları başlarına getirilmek isteniyor.

Sûre, insanların, nimet olarak verilen dünyaya ait şeyleri ken-dilerine ilâhlar edinip, onlara tapınmalarını şiddetli bir üslûpla tenkid ederek, böyle davrananların ahirette uğrayacakları elim azabı haber vermektedir. İnsanoğlu, haktan uzaklaşıp, cehaletin karanlığında kay-bolduğu zaman, dünyaya ait olan maddî menfaatlere o derece değer verir ki, sanki ebediyen kaybetmeyecekmiş gibi onlara hizmet etmeye, varlıklarıyla öğünmeye başlar. Resulullah (s.a.s) insanın bu süflî yönünü; "Eğer insanoğlunun elinde iki vadi dolusu mal olsa, üçüncü vadiyi ister. İnsanoğlunun gözünü ancak toprak doyurur" (Buharî, Rikak, 10) ifadesiyle veciz bir şekilde ortaya koymaktadır. Allah Teâ-lâ, malları ve çocukları birer imtihan aracı kılmış, onların veriliş hikmetini kavrayanlara da büyük ecirler vadetmiştir: "Bilin ki, sizin için mallarınız ve evlatlarınız ancak bir imtihandır ve asıl büyük mükâfat elbette Allah nezdindendir" (Enfal,28).

İşin hakikati böyle olmakla birlikte cahilî toplumlar arasında mal, evlat ve soy gibi unsurlar birer üstünlük sebebi ittihaz edilmiş, üs-tünlük iddiasında yarışma ve çekişmelere kaynak olmuşlardır. Bu ko-nu da o kadar ileri gidilmişti ki, hayatta olanların sayısı yetmediği için, mezarlıklara giderek oradaki ölülerin sayısını bile işin içine katıp çok-luklarını iftihar vesilesi yapıyorlardı.

Sûre, bu gibi mal, evlat ve değişik dünyevî varlıklarla iştigal e-dip her şeyi unutarak, ibadet edercesine onlara bağlanan ve bunu di-ğer insanlara üstünlük aracı olarak kullanan toplulukların, yaptıkları bu mantık dışı hareketin onları ilâhî gerçeklerden ne kadar uzaklaştır-dığını açıklamakta ve onları gelecekte ilâhî azapla uyarmaktadır: "Çoklukla övünmek, sizi kabirlere varıncaya kadar meşgul etti. Hayır! İleride bileceksiniz" (1-4).

Allah Teâlâ, eğer insanlar iddia ettikleri gibi gerçekten bilgi sa-hibi olsalardı, cehennemin varlığının hakikatini anlayacaklarını ve bu gibi sapık işler işlemekten kaçınacaklarını bildirmektedir: "Hayır, kesin bilgi ile (gerçeği) bilseydiniz mutlaka cehennemi görür (onun varlığını gözle görmüş gibi kabul ederdiniz)" (5-6).

Dünya hayatına dalıp, dünyada terk edip gidecekleri şeyleri çoğaltmak için, yeryüzündeki varlık gayesini unutan, gaflet içerisin-deki insanlar, bu hayatı bitirdikleri zaman, cehennem gözlerinin önüne getirilecek ve yeryüzünde verilen nimetlerin hesabı kendilerinden sorulacaktır: "Sonra cehennemi bizzat gözünüzle mutlaka göreceksiniz. Sonra o gün, verilen her nimetten sorguya çekileceksiniz”

(7-8) .

Bu kısa mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım inşallah.

Sizi oyaladı, sizi meşgul edip alıkoydu. Mal, mülk, ev, bark, dükkan, tezgah, servet ve çocuklarda çoğalma sevdası, ekonomik ve siyasal güce ulaşma derdi, şişme tutkusu sizi oyalayıp sarhoş hale getirdi.

"İlha", önemsiz ve değersiz olan bir şeyi bırakıp onun yerine değersiz bir şeye talip olmak anlamına gelir. "Lehv" de gaflet demektir. İnsanı Allah'a kulluktan koparan her şey lehviyyattır.

"Tekasür" de çokluk, çoğalmak, çoğaltmak demektir. Çoğaltmaya çalışmak, çokluk derdine düşmek demektir. Veya çoklukla öğünmek, çokluk yarışına girmektir. Veya çokluk sahibi olmakla böbürlenip insanlara tepeden bakmaktır. Malda, evlâtta, makamda, koltukta çokluk derdine düşerek, bunlarla Allah'a kulluğu terk etmektir.

Öyleyse ey insanlar, dünyalıklar konusunda bu çoğalma derdi ve bu büyüme arzusu sizi o kadar oyaladı ki, ekonomik güce ulaşma tutkusu gözlerinizi o kadar kör etti ki, sizin için ondan çok değerli şeylerden elha yaptı, alıkoydu, gafil hale getirdi. Bir ğıl gibi bu tekasür arzusu sizin boyunlarınıza öyle bir dolandı ki, Allah'a kulluğa zamanınız kalmadı. Bu çoğalma derdi gecenize gündüzünüze öyle bir musâllat oldu ki, bir an durup düşünecek, durumunuzu değerlendirip Allah yoluna girecek zamanınız kalmadı. Tutkusu haline geldiğiniz, kıbleleştirdiğiniz ekonomik çokluğa ulaşabilmek için Allah'ın haram-helâl yasalarını öğrenecek zamanınız bile kalmadı. Çocuklarınızın dinî eğitimleriyle ilgilenecek zamanlarınız kalmadı. Servet toplama derdi sizi öylesine gâyenizden uzaklaştırdı ki, ahireti aramayı unuttunuz. Ahiret-teki hesabı, kitabı unuttunuz. Öyle bir gaflet içine gömüldünüz ki, bu gafletiniz mezarları ziyaretinize kadar devam etti. Yani ölünceye, kabre yuvarlanıncaya, üzerinize toprak atılıncaya kadar devam etti.

Rabbimiz, sûresiyle bizi uyardığı halde sanki bu uyarıları hiç duymamışçasına, sanki burada anlatılan bizler değil de başkalarıymış gibi hep mal, mülk peşinde koşturuyoruz. Hep dünyalıklar konusunda yarışıyoruz. Aman daha çok malım olsun, aman daha çok markım, dolarım olsun. Daha çok dükkan,

ev, araba, arsa, daha çok şan, şöhret, alkış, koltuk, makam, daha iyi model, daha güzel sofra adına yarışıyoruz. Ama Allah korusun da içimizde daha iyi Müslüman olalım, daha salih kul olalım, daha iyi makam elde edelim diyen yok. Cennette daha âli makamları elde edelim, daha güzel kulluk yapalım diye bunu dert edinen pek kalmadı.

Allah'a karşı böyle bir iman zaafına uğramış günümüz insanını müthiş bir hırs, korkunç bir doyumsuzluk duygusu bürüdüğü için bakıyoruz hep çokluk derdi, hep büyüme endişesi sarmıştır. Veya küçülme korkusuyla, aç kalma korkusuyla insanlar yanıp yakılmaktadır. Halbuki pek çoğumuzun normal şartlarda yedi sülalesine yetecek kadar malı olduğu halde, torununun torunlarına bile yetecek kadar yiyeceği olduğu halde, hâlâ dünya hırsı içinde boğulup gidiyorlar.

Bakara'da Rabbimizin Yahudilere dünya sevgisinin içirildiğinden haber vermesi gibi, sanki bugün kimi Müslümanlara da mal, mülk sevgisi içirilmiştir. Mal, mülk, çokluk peşinde koşarken Allah'a kulluğu unuttukları için Yahudilere zillet ve meskenet damgası vurulduğu gibi, kimi Müslümanlara da aç kalma korkusu, aç kalma damgası vurulmuştur. Tüm dünya kendilerinin olsa bile doymaz hale getirilmişlerdir. Üçü bulamazlarken dörde doymaz, ona doymaz hale gelmişlerdir.

Tıpkı deniz suyu içen insan gibi doyumları ve durak noktaları yoktur. İnsanların ellerindekilerinin tamamını alsalar bile yine de doymamaktadırlar, doymuyorlar. Ekonomik güçleri geçen yıla oranla bu yıl en az iki-üç misli artmasına rağmen yine de kölelikleri devam ediyor. Malları arttıkça aynı oranda kölelikleri de artıyor. Bir türlü doymu-yorlar, doyamayacaklar da bu gidişle. Başka değil ancak gözlerini toprak doyuracak bu insanların.

Bundan yirmi-otuz yıl öncesine gidin, şuradaki insanlardan hiçbirisinin şu anda ulaştıkları ekonomik güçleri yoktu. Ama görüyorum ki mal-mülk çoğaldıkça meşguliyeti de o oranda artmaktadır. Dün Allah için bir şeyler yapacağım diye koşturan pek çok Müslüman'ın, bugün malının, mülkünün başından ayrılacak zaman bulamadıklarını görüyoruz. Hattâ okuyacak, namaz kılacak zamanlarının bile kalmadığına şahit oluyoruz.

Bakıyoruz sanki bugün Müslümanların derdi az evvel ifade ettiğim konulardır. Yani bugün Müslümanlar sanki Kur'an'ın ve Rasulul-lah'ın ısrarla

ashabını uyardığı dünyanın peşine takılmadan yanalar. Hani bir hadiste anlatılır: Ashabın fakirlerinden bir grup bir yanlışın içine düşerek gelip Rasulullah'a dert yanarlar. "Ey Allah'ın Resûlü, zenginler tüm mükâfatları alıp götürdüler. Bize bir şey kalmadı. Bizim kıldığımız namazı onlar da kılıyorlar, bizim tuttuğumuz orucu onlar da tutuyorlar. Ama onlar bizden farklı olarak mallarının zekatını da veriyorlar. Halbuki biz bundan mahrumuz. İlim peşinde, kulluk peşinde koşacağız diye bizim mal, mülk toplayacak zamanımız olmadı. Dünyayla ilgilenecek zamanımız olmadı. Şimdi o zengin kardeşlerimizi kıskanmıyoruz ama bize bir yol göster. Biz ne yapalım? Biz de dünyalık peşine düşelim mi? Biz de işe, aşa atılalım mı? Biz de mal, mülk sahibi olmaya çalışalım mı?" dediler. Ashabın bir dönem düştüğü ve Rasulullah'ın ikazından sonra vazgeçtikleri servet toplama derdi Müslümanların kıblesi haline gelmiştir. Herkes bunun derdinde. Herkes biraz daha büyüme derdinde. Efendim acaba Vehbi Koç nasıl zengin oldu? Biz de onun gibi olabilmek için ne yapmalıyız? Para kazanmanın yolları nedir? İnsanlar bugün bunun derdindeler. Birisi geliyor şunu mu yapsam daha çok kazanırım? Yoksa bunu mu yapsam? Ne yapıp etsem de bir zengin olsam? Ne yapsam da Allah'ın rızasını kazanabilirim diyen yok. Sanki mal, mülk sahibi olmak toplumda, Allah katında bir üstünlük sebebi kabul edilmektedir.

Maalesef bugün Müslümanlar tüm bu âyetleri diskalifiye edercesine kâra, kazanma, daha fazla büyüme, daha fazla şişme esasına dayalı bir hayat programı gerçekleştirmenin hesabı içine düşmektedirler. Gerçekten hangi vahiy biriminin, hangi âyet grubunun, hangi peygamber modelinin Müslümanlara bu hayat felsefesini empoze ettiğini anlamak mümkün değildir.

Bakıyoruz bugün hemen hemen Müslümanların hepsi, hacısı, hocası da dahil olmak üzere geceli gündüzlü daha fazla kazanmak, daha fazla büyümek, daha büyük ekonomik güce erişmenin hesabı içinde çırpınmaktadırlar. İşin garibi ve anlaşılmaz yönü de, Müslümanlar bunu din adına yaptıklarını söyleyebilmektedirler. Efendim Müslüman zengin olmalıdır. Bugün bizlerin zengin olma hedefimiz, büyüme isteğimiz, daha fazla ekonomik güce ulaşma programımız daha iyi, daha faziletli Müslüman olmak içindir. Daha Müslümanca bir hayata ulaşmak içindir. Zenginleşirsek daha iyi Müslüman olacağımıza inancımızdan ötürü bunu yapıyoruz, diyerek Allah'a akıl vermeye, Allah'a yol göstermeye, Rasulullah'ı şartlandırmaya çalışıyorlar. Ya Rabbi biz bunu münasip gördük iyi bir Müslümanlık için, herhalde sen de bundan başka bir şey demezsin! Ya Rasulullah herhalde sen de bizim keyfimize uygun olarak sözlerini bir daha gözden geçirmek zorundasın, demeye çalışıyorlar.

Halbuki Allah indirdiği âyetlerin hiçbirinde, kitabının hiçbir yerinde: "Ey Müslümanlar! Aman ha! Ne yapın, yapın daha fazla zengin olmaya çalışın! Bütün gücünüzü, bütün kafanızı, bütün kalbinizi, bütün imkânlarınızı, bütün mesainizi, bütün zamanlarınızı mal, mülk toplamaya harcayın! Ne yapıp yapıp kendinizi zekat verecek bir konuma getirin! Fark etmez ben zaten lüks olsun diye indirdim onu, kitabımı tanımasanız da olur! Laf olsun diye gönderdim Peygamberi, onunla diyalog kurmasanız da olur. Siz bırakın bunları da aman para kazanmaya bakın! Zira zenginler benim katımda daha üstündür!" diye bir âyet indirmedi. Ben bugüne kadar Kur'an'ın hiç bir yerinde böyle bir âyet görmedim. Rasulullah efendimizin sözlerinin hiç birisinde böyle bir emir duymadım.

Evet dünya, dünyalıklarda çokluk derdi sizi o kadar oyaladı ki, sizler dininizin temel kaynaklarıyla tanışma imkânı bulamadınız. Kitabı ve sünneti tanıma imkânı bulamadığınız için de hevâ ve heveslerinizin peşine takıldınız. Hevâ ve heveslerinizi vahiy yerine ikâme ettiniz. Allah'ın gönderdiği hayat programından gafil oluşunuz, sizi kendi hevâlarınızı putlaştırmaya götürdü. Dünya sizi vahyi tanımaktan alıkoydu da, vahiy yerine gazete sayfalarından, takvim yapraklarından devşirdiğiniz lehviyyatı, lağviyyatı din zannettiniz. Büyüme ve şişme derdinizin bir hadiste anlatıldığı gibi iki aç kurdun bir koyun sürüsüne verebileceği zarardan çok daha fazlasıyla dininize verdiği zararı fark edemediniz. Dininizi parçalayıp dünyanıza yamadınız. Dünyanız için dininizi berbat ettiniz. Böylece bozuk düzen bir hayatın içinde yuvarlanıp gittiniz, ta mezara varıncaya, oradaki azapla burun buruna gelinceye kadar.

Veya bu âyetin bir başka mânâsı da şöyledir: Dünyaya o kadar değer verdiniz ki, mal, mülk sizin için o kadar hedef oldu ki, dünya sizi o kadar oyaladı ki, mallarınıza ilişkin görevlerinizi unuttunuz. Mallarınız üzerinde Allah'ın söz sahipliğini unuttunuz. O malların gerçek sahibinin o mallar konusunda iktisap ve sarf yasalarını unuttunuz. Yani kazanma ve harcama yolları konusunda Rabbinizin emir ve yasaklarını unuttunuz. Haram-helâl sınırları tanımadan kazanmaya ve harcamaya yöneldiniz. Ve de ihtiyarlayıp da bir ayağınız çukura doğru meyledince, yani kabirleri ziyarete yaklaştığınız günlerde de şu şuraya, bu buraya gibi taksimatlar yapmaya koyuldunuz. Ölüm döşeğinde işte malımdan şunları şuraya, bunları da buraya verin gibi taksimlere koştunuz. Halbuki o noktadan itibaren o mallarınız sizin değildir. Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şöyle buyurur:

“Ademoğlu hep, “malım, mülküm, malım mülküm” der. Halbuki senin malın; yiyip tükettiğin, giyip eskittiğin veya sadaka olarak verip de onayladığından başkası değildir.”
(Müslim 2958 Numaralı hadis)

Yani bunların dışında harcamayarak elinde kalan malın senin değildir, diyor Allah’ın Resûlü. Ya da bu biriktirdiklerinin insana hiç bir faydası olmayacaktır. Çünkü artık onlar varislere aittir. Kendi malı değildir artık onlar. Hayatında Allah için harcamayan kişi başkaları için mal biriktiriveren kimsedir. Yani onu tuttuğu sürece kişi onun esiri ama harcadığı sürece de mal onun esiridir.

Veya kabirleri de gördünüz. Hayattayken zaman zaman kabirleri de ziyaret edip oradakileri gördüğünüz halde, yine de akıllarınızı başlarınıza almadınız demektir mânâ. İşte görüyorsunuz kabirleri. Muttali oluyorsunuz oradakilere. Mal, mülk sahibi mi? Orada da var. İki çocuklu, beş çocuklu mu? Orada da var. Ağa, patron, kral, kraliçe mi? Orada da var. Üstelik orada peygamberler var ama şu anda yeryüzünde peygamber yok. Yani yerin altı bu anlamda üstünden daha değerlidir. Sizlerden çok daha zenginler, sizden çok daha güçlüler ve şerefliler şimdi mezardadırlar. Siz mezarları da ziyaret ediyorsunuz ama yine de akıllarınızı başlarınıza alıp bu gafletten kurtulmuyorsu-nuz.

Veya mal, mülk konusunda, evlâd-u ıyal konusunda, soy sop konusunda, kavim, kabile, millet, devlet konusunda ırkçılık kokan öğünmeleriniz o dereceye vardı ki, sizi kabirlerdekileri bile sayıp dökmeye götürdü.

Veya kabirdekilere intisap derdi sizi öyle bir noktaya götürdü ki, kabirdekilerle övünmeye, onlara sığınmaya, onlardan istimdat etmeye, hayatınızı kabirlerden ve kabirdekilerden düzenlemeye, oradakilere bel bağlamaya, Allah’ı unutarak kabirdekilere dua edip yardımınıza çağırmaya kadar götürdünüz işi. Hiçbir şey yapmaya güç yetiremeyen kabir ehlinden medetler ummaya ve onlarla övünmeye, onlara intisapla avunmaya başladınız ve bunun tabiî neticesi olarak da kitap ve sünnetle ilgiyi kesip vahiyden gafil hale geldiniz. Bu durumlarınız sizi vahiyden uzaklaştırdı. Bu intisaplarınızın sizleri kurtaracağı zehabına kapılarak vahye karşı ilgisiz hale geldiniz.

Veya grup, hizip, klik çokluğuyla övünmeniz, buna güvenmeniz sizi gurura

ve itminana sevk etti de sizi zikirden alıkoydu. Onlarla, onların kitaplarıyla, onların bilgileriyle övünmeniz sizi vahye gitmekten alıkoydu. İşte görüyoruz şu anda birileri hocalarıyla, üstatlarıyla, efendileriyle, berikiler cemaatlarıyla, ötekiler şeyhleri, hacılarıyla kesin cennete gideceklerini iddia ediyorlar. Bu yolla cennete gitmek varken başka hiçbir şeye ihtiyaçlarının olmadığını söylüyorlar. İşte bilelim ki bizim bu mutmain halimiz değişimin önündeki en büyük engeldir. Bizim değişimimizin önündeki en büyük engel budur.

Yahudi'nin değişiminin önündeki en büyük engel buydu çünkü. Onlar bu inançlarından dolayı değişmeye gerek görmediler. Mutmaindiler çünkü bu konuda. Ellerinde Tevrat vardı, onunla bilgileniyorlardı. Kur'an'a da, peygambere de ihtiyaçları yoktu. Bu halleriyle cennete girecek olan bu insanlar, İslâm'ı kabule gerek görmediler. İşte bakın bu mutmain ve değişime gerek duymayan, değişime razı olmayan, statik ve durağan hayatlarını, geleneklerini devam ettirmeden ya-na olan bu insanlara Rabbimiz sûrenin bu âyetiyle uyarılarda bulunuyor. Bu tatmin oluşlarınız, bu öğünmeleriniz sizi Allah'ın zikri olan kitaptan alıkoydu buyuruyor.

Veya sizin o çoklukla, mal çokluğuyla ilişkiniz mezara kadar sürdü, övündüğünüz mallarınız sizinle birlikte mezara kadar geldi ama çokluğuyla oyalanıp durduğunuz mallarınız o andan itibaren sizi terk etti, size bir fayda sağlamadı demek olacaktır mânâ. Bakın Bu-hârî'nin Enes bin Mâlik'ten rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bu hususu şöyle anlatır:

"Ölen kimseyi üç şey izler. Bunlardan ikisi geri döner, birisi onunla birlikte kalır. Ölüyü, ailesi (Çoluk çocuğu), malı, mülkü ve ameli takip eder. Bunlardan ailesi ve malı mezardan geri döner, ameli onunla beraber kalır."

Hayır hayır ileride bileceksiniz. sonra yine hayır, ileride, çok yakında bileceksiniz. Hayır hayır iş öyle değil, durum sizin bildiğiniz gibi değil, vazgeçin bu anlayışlarınızdan, değiştirin bu gidişlerinizi, yakında bileceksiniz, sonra yakında yine bilecek ve anlayacaksınız. Yani mutlaka yakında bileceksiniz, andolsun yakında anlayacaksınız. Bu dünyaya tapınmalarınızın, bu dünyayı putlaştırıp klikleştirmelerinizin, bu fânîyi hedeflemelerinizin, bu çoklukla aldanışlarınızın, bu fânîyi bâkîye tercih edişlerinizin ne anlama geldiğini yakında bileceksiniz.

İşte bilesiniz ki bu haberi ben size sizin yarın zorunlu haberdar olup

reddetme imkânlarınızın olmayacağı bir dönemden önce haber veriyorum. Rahmân olduğum için, Rahîm olduğum için, size sizden çok merhamet ettiğim için şimdiden sizleri uyarıyorum, diyor Rabbi-miz. Gelin kulak verin Kur'an'a. Gelin dinleyin beni. Gelin inat etmeyin. Değilse yarın mecburen dinleyeceksiniz ama iş işten geçmiş olacak, diyor Rabbimiz.

Yarın anlayacaksınız bu çokluğuyla övündüğünüz ve uğrunda Allah'a kulluğu terk ettiğiniz mallarınızın ve çocuklarınızın sizi kurtaramadıklarını. Rabbinizin huzuruna yalnız, yapayalnız geleceksiniz. Yalnız olarak hesaba çekileceksiniz. Ağalar yalnız, paşalar, müdürler, amirler, krallar, kraliçeler, zenginler, servet sahipleri yalnız, herkes yalnız olarak Allah'ın huzuruna gelecek.

"O gün, kişi kardeşinden, annesinden babasından, karısından ve oğullarından kaçar. O gün, herkesin kendine yeter derdi vardır."

(Abese 34)

"Onlara: "Andolsun ki, sizi ilk defa yarattığımız gibi size verdiklerimizi ardınızda bırakarak bize birer birer geldiniz; içinizde Allah'ın ortakları olduğunu sandığınız şefaatçilerinizi beraber görmüyoruz. Andolsun ki aranızdaki bağlar kopmuş, ortak sandıklarınız sizden ayrılmışlardır" denecek."

(En'âm 94)

Evet daha önce dünyaya ilk geldiğiniz zaman nasıl yalnızsanız, şu anda da bize yalnız geliyorsunuz. Dünyaya geldiğiniz günü bir düşünün. Yalnızdınız, yapayalnızdınız. Gücünüz, kuvvetiniz, imkânınız, saltanatınız, paranız, pulunuz, bilginiz, çevreniz, krediniz, makamınız, mansıbınız, hiçbir şeyiniz yoktu. Aciz, güçsüz, kuvvetsiz bir be-bek olarak dünyaya gelmiştiniz. Bütün bu imkânları size veren Rab-binizi unuttunuz da ona karşı tanrılık iddiasına kalkıştınız. Zannettiniz ki bütün bunları kendiniz kazandınız? Zannettiniz ki hayatın sahibi sizlersiniz. Zannettiniz ki hayatın sahibi kendinizsiniz. Zannettiniz ki, size hiç ölüm gelmeyecek ve hesaba çekilmeyeceksiniz.

Hayır hayır! Aldandınız, hayatın da, ölümün de sahibi Allah'tı. Bakın şimdi hayatınızı, gençliğinizi, güzelliğinizi, gücünüzü, saltanatınızı, çevrenizi, paranızı, pulunuzu, iktidarınızı arkanızda bırakıyorsunuz. Hani nerede mallarınız? Nerede koltuklarınız? Nerede saltanatınız? Nerede tanrılığınız? Nerede peygamberliğiniz? Hani nerede vahiyleriniz? Nerede kullarınız? Nerede

size alkış tutan ve sizin kanunlarınıza itaat eden gönüllü kullarınız? Nerede sizin o gönderdiğiniz vahiylerinizi halka uygulama kavgası veren gönüllü peygamberleriniz? Nerede güvendikleriniz, dayandıklarınız? Nerede size sadâkat yemini yapan yardakçılarınız? Hani niye terk etti onlar sizi? Hani şu sizin şefaatçilerinizi da göremiyoruz. Niye gelmiyorlar sizi bu durumdan kurtarmaya? Hani koltuklarının altına girerek sizi kurtaracaklarına inandığınız için kendilerinden talimatlar alarak uygulamaya çalıştığınız ağabeyleriniz nerede? Hani karşılarında sığınma talebinde bulunduklarınız? Kendilerine dua edip imdadınıza çağırdıklarınız nerede? Onları da göremiyoruz, denecek.

Evet yakında bilecek ve anlayacaksınız bunu. Sonra yakında yine anlayıp bileceksiniz. Buradaki "Kella"lar tekit içindir. Yani ben size demedim mi? Ben sizi uyarmadım mı? gibi bir anlam taşımaktadır. Veya birincisi: "Ey Kâfirler sizler yakında neyle karşılaşacağınızı bileceksiniz" demektir, ikinci cümle de: "Ey mü'minler sizler de yakında yaşadığınız bu hayatın size nasıl bir cennet sağladığını bileceksiniz" demektir.

Ya da bu cümlelerden birincisi kabir azabını, ikincisi de ahiret-teki cehennem azabını anlatır. Hattâ bu âyetin kabir azabına delil olduğu söylenmiştir. Râzî'nin tefsirinde anlattığına göre Ebu Zer efendimiz der ki: "Bunu bana Ali bin Ebu Talib böylece tefsir edene kadar benim kabir azabı konusunda şüphem vardı, ama şimdi bu konudaki şüphelerim izale oldu."

Yakında kabir azabıyla ve cehennem azabıyla bilecek ve anlayacaksınız. Ölümünüzden itibaren her dönem gittikçe artan bir bilişle bileceksiniz.

Hayır, eğer sizler kesin bir bilgiyle, yakın bir bilgiyle bilseydiniz, andolsun o çılgın ateşi, cehennemi elbette görecektiniz. Sonra onu hiç tartışmasız yakın gözüyle görmüş olacaksınız.

Âyetin mânâsını iki türlü anlamaya çalışıyoruz: Ya buradaki "Lev" şart edatının cevabını mahzuf olarak düşünüyoruz, ki o zaman mânâ şöyle olacaktır: Eğer yakın bir bilgiyle bilseydiniz asla böyle yapmazdınız. Eğer bilseydiniz böyle çoklukla oyalanıp dünyaya tapınmazdınız. Eğer bilseydiniz fânîyi alıp bâkîyi terk etmezdiniz. Bilseydiniz böyle bir hayat yaşamazdınız anlamına gelecektir.

Ya da buradaki şart edatının cevabı:

Cümlesidir. Yani eğer yakın bir bilgiyle, kesin bir bilgiyle bilseydiniz, elbette cehennemi görürdünüz, görecektiniz. Eğer yakın bir bilgiye sahip olsaydınız... Kur'an'ın başka yerlerinde görüyoruz ki, gerçek bilgi vahiydir.

"Eğer sen sana gelen ilimden sonra hâlâ onların hevâ ve heveslerine uyarsan Allah'tan sana hiçbir dost ve yardımcı yoktur."
(Bakara 121)

"Peygamberim, eğer sen sana gelen ilimden sonra onların isteklerine arzularına uyarsan, sevgilerine nefretlerine, düşüncelerine, sosyal sistemlerine, ekonomi anlayışlarına, eğitimlerine, ceza kanunlarına, ahiret görüşlerine yahut ahlâk ve siyaset yapılarına uyarsan artık senin için Allah'tan ne bir dost vardır, ne de bir yardımcı."

Sana gelen ilimden sonra, diyor Rabbimiz. Peki ne gelmişti Rasulullah'a? Vahiy gelmişti. Öyleyse buradaki ilim Kur'an'dır, vahiydir. Çünkü peygamberimize gelen vahiydi. Eğer sen, sana gelen bu vahyi bırakır da onların ilme dayanmayan hevâ ve heveslerine uyacak olursan artık dostun da yoktur, yardımcın da diyor Rabbimiz.

Öyleyse eğer yakın bir bilgiyle bilseydiniz mutlaka cehennemi görürdünüz âyetiyle anlatılan şey şudur: Eğer sizler vahiy bilgisine sahip olsaydınız, eğer Kur'an'dan haberdar olsaydınız, eğer olaylara Kur'an'ın gözlüğüyle bakabilecek bir duruma gelseydiniz, mutlaka cehennemi görürdünüz. Demek ki cehennemi bilmenin yolu, vahyi tanımaktan geçmektedir, Kitap ve Sünnetten haberdar olmadan geçmektedir. Cehennem de, cennette ancak vahiyle bilinir. Çünkü cehennem gaybî bir konudur. Ve o konuda vahyin dışında başka hiçbir kaynaktan bilgilenmemiz mümkün değildir. Öyleyse kitabı, sünneti tanımayan bir toplumun cenneti de, cehennemi de tanıması mümkün değildir. İlme'l yakîne sahip olmayan birisinin gözleriyle görmüş gibi cehennem konusunda bilgi sahibi olması mümkün değildir.

Yakın demek, yüzde yüzden de öte kesin bilgi demektir. Kur'-an-ı Kerîm kendisi için, ahiret için yakın ifadesini kullanır. Çünkü yüzde yüzden de kesindir Kur'an'ın ortaya koyduğu bilgiler. Tabi Allah böyle dediği için öyledir diyoruz.

Bakın Ankebût sûresi, kişinin Allah'la bildiği bilginin kendi kendine bildiği bilgiden her zaman üstün olduğunu haber veriyor. Kişinin Allah'la öğrendiği bilgi, kendi kendine öğrendiği bilgiden her zaman üstündür.

Öyleyse bakın burada diyor ki Rabbimiz: "Eğer sizler yakın bilgisine sahip olsaydınız, yani Kur'an bilgisine sahip olsaydınız elbette gözle görmüş gibi hattâ ondan daha yakın bir şekilde cehennemi görecektiniz, bilecektiniz ve ondan korunacaktınız. Çünkü gerçek bilgi amele götürür. Ameli gündeme getirmeyen, amelin konusu olmayan bilgi, bilgi değildir zandır. Gerçek âlimler Allah'tan korkan, Allah'la yol bulan, Allah'a karşı kulluk görevlerini ifa eden kimselerdir."

Maalesef bu toplum cenneti de, cehennemi de tanımıyor. Elbette vahyi tanımayan bir toplumun cennet ve cehennemi tanıması mümkün değildir. Cenneti ve cehennemi tanımayan bir toplumun birini hedef bilmesi, ötekisinden korunmaya çalışması da mümkün olmayacaktır. Öyleyse cenneti de, cehennemi de tanımanın, gözle görülmeden de öte kesin bir bilgiyle bilmek istiyorsak, bu bilgiyi amele dönüştürüp cehennemden kurtulup cennete ulaşmak istiyorsak, başka çaremiz yok sürekli vahiyle beraber olmak, vahiyle bakmak ve vahiyle hareket etmek zorundayız. Bunun başka bir yolu ve çaresi yoktur.

Evet böyle vahiyle hareket eder hale gelince, o cehennemi gözle görmüş gibi olacaksınız, sonra da:

Yemin olsun ki, o cehennemi yakın gözüyle de göreceksiniz. Ahiret günü yaptıklarınızın hesabını ödemek üzere Rabbinize arz olunduğunuz zaman mutlaka onu dünya gözüyle, baş gözüyle de göreceksiniz. Gerçek bir görüşle, şüphesi olmayan bir görüşle onu göreceksiniz. Birinci görüş dünyada görüş, ikincisi de ahirette görüştür. Ya da birinci görüş uzaktan görüş, ikincisi de bizzat o cehennemin içine girerek şüphesiz görüştür.

Sonra o gün muhakkak ki her bir nîmetten sorguya çekileceksiniz. Hasan Basri gibi kimi selefin anlayışına göre burada nîmetlerden sorguya çekilecek olanlar kâfirlerdir. Çünkü dünyada istifade ettikleri nîmetlere karşılık Allah'ın istediği şekilde bir hayat yaşayan mü'minler bunun dışındadır. Ama Allah'ın tüm bu nîmetlerinden istifade ettikleri halde nankörlük yaparak Allah'la savaşa tutuşan kâfirler bu nîmetlerin hesabını ödeyeceklerdir denmiş.

İkinci bir anlayışa göre burada hesaba çekilecekler hem mü'-minler hem de kâfirlerdir. Tirmizî'nin Ebu Hureyre efendimizden rivâyet ettiği bir hadislerinde

Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Kulun kıyamet günü hesaba çekileceği ilk şey nîmetlerdir. Cenâb-ı Hak kuluna buyuracak ki: "Ben sana sıhhat vermedim mi? Seni soğuk suya kandırmadık mı?"
(Tirmizi 5/448)

Yine İbni Mâce'nin rivâyetinde şu hadise anlatılır: Bir gün Hz. Ömer, Rasulullah efendimize: "Ey Allah'ın Resûlü, bizler malımızı mülkümüzü terk etmiş, dinimiz için yerlerimizi yurtlarımızı terk etmiş kimseleriz. Daha hangi nîmetlerden sorulacağız?" deyince Allah'ın Resûlü şöyle buyurdu:

"Soğuk ve sıcaktan sizi koruyan evler, ağaçlar, çadırlar ve sıcak bir günde size sunulan soğuk sular."
(İbni Mâce 21/1387)

Yine Tirmizi'nin rivâyet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü:

"Kul şu dört şeyin hesabını vermedikçe mahşer yerinde bir adım bile atamaz: Ömrü, malı, gençliği ve ameli." (Tirmizi 4/812)
Hattâ Nesâî'nin rivâyetinde bir defasında Allah'ın Resûlü kendisi gibi acıkan Ebu Bekir ve Ömer efendilerimizle birlikte bir sahâbenin evine uğrarlar. O sahâbe biraz kuru hurma ve tatlı su ikram eder. Allah'ın Resûlü beraberindekilerle birlikte bunları yiyip içtikten sonra işte bu âyet-i kerîmeyi okur. O gün istifade ettiğiniz tüm nîmetlerden sorulacaksınız der. Bunun üzerine oradakiler derler ki: "Ey Allah'ın Resûlü, yediğimiz birkaç kuru hurma ve içtiğimiz de sudur. Bunlardan da mı hesaba çekileceğiz?" Allah'ın Resûlü buyurur ki, "evet bunlardan da hesaba çekileceğiz."

Hattâ hayatta belinde avret yerini örten bir peştamalın dışında hiç bir şeyi olmayan bir sahâbenin: "Ey Allah'ın Resûlü ben de hesaba çekilecek miyim?" şeklindeki sorusuna Allah'ın Resûlünün: "Evet soğuk su ve gölge" buyurduğu rivâyet edilir.

Evet şu anda istifade ettiğimiz tüm nîmetler Allah'tandır. Allah'ın bize sunduğu nîmetleri tek tek saymaya kalksanız bitiremezsiniz. Rabbimiz rahmeti ve merhameti gereği cömertçe tüm bu nîmetleri bizim istifademize sunmuştur.

Düşünün eğer bu dünya ve içindeki nîmetler insanların elinde olsaydı, insanların mülkünde olsaydı, acaba bu kadar cömertçe onu insanlara sunabilir miydi? Onu onların ellerinden bu kadar rahat alıp kullanabilir miydiniz? Bir düşünün. Eğer bütün bunların sahibi Allah değil de başkaları olsaydı, meselâ bunların sahibi insanlar olsaydı ne olurdu bizim halimiz hiç düşündünüz mü? Ne yapardı bu insanlar bize? Gece uyudun, ver parasını! Gündüzü idrak ettin, öde ücretini! Güneş'ten ısındın, güneşten aydınlandın çıkar parayı! Su içtin, ateşi kullandın sökül paraları! Hava yuttun, oksijen kullandın öde faturayı! Gölgede serinledin, bulutu kullandın çıkar parayı! Elmayı yedin, armudu ısırdın ver ücretini! derlerdi değil mi?

Evet eğer bütün bu nîmetler Allah'ın değil de başkalarının olsaydı halimiz bitikti. Şu gökyüzü, şu semamızın simasını süsleyen yıldızlar, şu gecemizin zülüflerini aydınlatan hilal, şu bize her saniye ısı ve ışık gönderen güneş, şu her an teneffüs ettiğimiz hava, şu kıymetini bilmeden tükettiğimiz sular bir insanın ya da insanların elinde olsaydı onu ondan bu kadar rahat alabilir miydiniz? İşte sizin böyle cömert bir Rabbiniz var.

Öyleyse kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün. Kimin nîmetlerinden istifade edip de kimlere kulluk ettiğinizi bir düşünün. Kimin evinde oturduğunuzu, kimin döşeğinde yattığınızı, kimin eşyalarını kullandığınızı bir düşünün! Düşünün de kime kul olmanız gerektiğini iyi anlayın! Hayatınızı kime borçlusunuz ve kimleri dinleyip kulluk ediyorsunuz? Bunun hesabını yapın. Siz bilirsiniz, isterseniz yapmayın ama unutmayın ki yarın tek tek bu nîmetlerin hesabı sorulacaktır sizden.

Bütün bunları yaratan, bütün bu nîmetlerle sizi perverde eden Allah'tan başka bir İlâh olmayacağını bilip dururken sizler ne kadar da az şükrediyorsunuz Rabbinize. Ne kadar da az teşekkür ediyorsunuz ona, diyor Rabbimiz.

Şükür, teşekkür verileni verenin yolunda kullanmaktır. Şükür, hayatı o hayatın sahibinin yolunda kullanmaktır. Şükür, dünyayı, hayatı, canı, malı, zamanı, imkânları, fırsatları onu verenin yolunda harcamaktır. Şükür nîmet cinsinden olur. Allah bize hangi nîmeti vermişse o nîmet cinsinden infakta bulunarak şükredilir. Hayatı onu bize veren Allah'ın istediği biçimde yaşamak, geceyi ve gündüzü onu bize lütfeden Allah yolunda kullanmak, aklı onu verenin razı olduğu yerde kullanmak, zamanı onu verenin razı olduğu yerde kullanmak Allah'ın rızasını tahsilde harcamak şükürdür. Hayatı o hayatın sahibine

sormadan yaşamak, zamanı kendi bildiğimiz biçimde doldurmak, malı o malın sahibinin razı olmadığı yerlerden kazanıp onun razı olmayacağı yerlerde harcamak, elimizi, ayağımızı, gözümüzü kulağımızı onları bize verenin yolunda kullanmamak, varlığımızı onu bize vermeyenler yolunda harcamak, geceyi ve gündüzü onu bize verenin razı olmadığı şeyler yolunda itlaf etmek nankörlüktür. İşte Rabbimiz buyurur ki, insanların pek çoğu bunun farkında değillerdir, pek çoğu şükretmemektedir.

Tabi verdiği nimetlerden ötürü Allah'a şükretmesini bilmeyenler insanlara teşekkürü de bilemezler. Rablerine karşı şükürsüz yaşayanlar kendilerine iyilikte bulunan insanlara karşı da şükürsüzdürler. Bakın bu konuda size bir hadis okuyayım. Hadisi Cabir Bin Abdillah efendimiz rivayet ediyor.

"Kendisine bir iyilik yapılan kimse eğer bu iyiliği gündeme alır, söyler, zikrederse yapana şükretmiş olur. Ama yok eğer onu gizler, ortadan kaldırır, sanki yokmuş gibi davranırsa yapana nankörlük etmiş olur."

İnsanların insanlarla beraberliğini anlatan sosyal bir kuraldan söz ediyor peygamberimiz.

Söyleyin, size hiçbir kimse bir iyilik yaptı mı? Hayatınızda oldu mu böyle bir iyilik? Bana bugüne kadar hiç kimse bir iyilik yapmadı. Ömrün billah ben kimseden bir iyilik görmedim diyen birisi olur mu? Annesini atlasın, babasını unutsun, kardeşleri olmasın, komşuları yok olsun. İnsanlarla hiç beraber olmasın. Kimse ona iyilik yapmamış olsun. İyilik yapmasına zemin hazırlamamış olsunlar. Var mı böyle bir adam?

Halbuki birinin iyiliği bazen yapılası gereken bir şeyi yapmak şeklinde olur, bazen de yapılmaması gereken bir şeyi ortadan kaldırmak şeklinde olur. Öyle olunca mutlaka herkesin herkese bir iyiliği vardır. İşte böyle bir iyiliği kim ki zikreder, gündemde tutar, söyler, diline alırsa, filan bana şöyle bir iyilikte bulunursa onu yapana şükretmiş, teşekkür etmiş olur. Dolayısıyla Allah'a da şükretmiş olur. Yani böyle bir imkân verdiğinde dolayı Allah'a da şükretmiş olur. Ama gizlerse, ama ağzına almaz, söylemezse, sanki ağzı eskir gibi gündeme almazsa, yokmuş gibi davranırsa küfretmiş, küfranı nimette bulunmuş olur.

Beraber yaşayan insanların bunu yapmaları zaten zorunludur. Eğer insanlar

birbirlerine iyilikler sunmuşlarsa karşı tarafın hemen bunu açığa çıkarması, yani teşekkür etmesi gerekecektir. Mesela bir tehlikeden dolayı birisi uyardı sizi, gitmenizi, gelmenizi kolaylaştırdı, anlamanızı, bilmenizi, görmenizi kolaylaştırdı. Yani sizin işinizle sizi birleştirdi, size yardımcı oldu. Ona teşekkür edin, söyleyin ona onu. Bir daha birbirinizi göremeyeceksiniz belki. Çünkü o adam bunun bir iyilik olduğunu anlasın ve bunu herkese yapmaya devam etsin. Yol sordunuz, adres sordunuz birilerine, o da size gösterdi teşekkür edin. Eğer size gidilmemesi gereken bir yer, bir yol sorulmuşsa da ona bu konuda yardımcı olun. Onu engelleyerek bir taşla iki kuş vurmuş olun. Ya doğruyu göstererek, ya yanlışınızı hatırlatarak size yardım edenlere teşekkür edin. Çünkü Resul aleyhisselam diyordu ki "insanlara teşekkür etmesini bilmeyen Allah'a şükretmesini beceremez."

Evet diyor ki Rabbimiz, ey kullarım sizi ben yarattım. Hayatınızı bana borçlusunuz. Sadece bana şükretmeniz bana teşekkür etmeniz gerekirken, hayatınızı benim istediğim biçimde yaşamanız, bana teslim olup bana kulluk etmeniz gerekirken, tam aksini yaparak bana nidler, eşler, ortaklar aramaya, bulmaya kalkmayın! Rızasını kazanacağınız, kendilerine kulluk edeceğiniz, hayat programlarınızı kendilerine soracağınız, sistemlerini sistem kabul edeceğiniz benden başka Rabler, benim dûnumda efendiler bulmaya kalkmayın!

Veya beni sadece hayatın bazı bölümlerine karışan, ama öbür bölümlerde yetkisiz kabul etmeyin! Namazınıza karışan ama kılık-kı-yafetinize karışmayan, orucunuza karışan ama hukukunuza karışmayan, mescidinize karışan ama kazanmanıza, harcamanıza, çocuklarınızın eğitimine, sofranıza, ev tefrişlerinize, düğününüze, derneğinize, okumanıza, yazmanıza, meslek seçiminize karışmayan bir Allah kabul etmeyin. Hayatınızın bazı bölümlerine karışan, o bölümlerde söz sahibi olan varlıklar, efendiler, amirler bulmayın! diyor Rabbimiz.

Tüm bu uyarılara rağmen yine de bildiği gibi yaşamaya devam eden, Allah'ın hayat programına müracaat etmeyen, hayatını Allah'a sormadan yaşayan kimseler yarın bu nîmetlerin tamamından mahrum edilecektir. Nîmetin sahibi bilerek, nîmetin sahibine şükrederek, nîmetlerin sahibinin istediği hayatı yaşayanlar bu nîmetlerden çok daha güzellerinin içinde bir hayata, cennet hayatına kavuşurken, kâfirler tüm bu nîmetlerden mahrum bırakıldıkları gibi, dayanılmaz azapların içine atılacaklardır. Kur'an'ın değişik yerlerinde Rabbimiz bu hususu anlatır.

Cehennemlikler cennetteki mü'minleri pınar başlarında, hûriler eşliğinde, ellerinde şaraplarla, birbirlerine girmiş, girift olmuş muz bahçeleri arasında, çağlayanların ortasında, baldan ırmakların, sütten nehirlerin kenarlarında zevk ü sefa içinde birbirleriyle kadeh alış-ve-rişlerini görünce bakın diyecekler ki:

"Cehennemlikler cennetliklere, "Bize biraz su veya Allah'ın size verdiği rızıktan gönderin" diye seslenirler, onlar da, "Doğrusu Allah dinlerini alay ve eğlenceye alan, dünya hayatına aldanan inkârcılara ikisini de haram etmiştir" derler."

(A'râf 50)

Ey mü'minler! Ey Allah'ın rahmetine ermişler! Ey yaşamaya hak kazanmışlar! Ne olursunuz, Allah aşkına şu içtiğiniz sularınızdan, şaraplarınızdan, şu içine gömüldüğünüz rızıklarınızdan, ballarınızdan, sütlerinizden, şaraplarınızdan, şerbetlerinizden, meyvelerinizden, üzümlerinizden, incirlerinizden, muzlarınızdan, elmalarınızdan, portakallarınızdan, bıldırcınlarınızdan, helvalarınızdan biraz da bizim tarafa gönderseniz, biraz da bizim tarafa dökseniz olmaz mı? Yandık, öldük, bittik, mahvolduk diye yalvaracaklar.

Mü'minler diyecekler ki onlara:

Size onlar haram kılındı. Allah bu yiyecekleri, bu içecekleri, bu rızıkları kâfirlere haram kıldı. Dünyadayken sizler bu nîmetlerden mü'minleri mahrum etmiştiniz. Ele geçirdiğiniz şeylerin hepsinin kendinize ait olduğunu zannediyordunuz. Bir türlü doymak bilmeyen bir tavırla mü'minlerin ellerindekileri de midenize yuvarlama çabası içindeydiniz. Kan emmeye bir türlü doymuyordunuz. Dünyanın nîmetlerini sömürmek için savaşlar yapmıştınız. Emperyalist ve sömürgeci emeller peşinde koşmuştunuz. İnsanların haklarına, insanların doğal servetlerine ipotekler koymuştunuz. İnsanlara zulmetmiş, işkenceler yapmıştınız. Dünyada insanların ölmesi, insanların aç kalması sizin için hiç önemli değildi. Yeter ki bizim karınlarımız şişsin, yeter ki biz yiyelim yeter ki biz doyalım diyordunuz. Dünyada insanları bu nîmetlerden mahrum bırakan sizlere Allah bu nîmetleri haram kılmıştır. Bizim bu nîmetleri size verme hakkımız yoktur. Çünkü Rabbimiz bunu bize yasaklamıştır diyecekler.

Evet işte nîmetlere şükrederek yaşayanların sonu ve de işte bu nîmetlerden sınırsızca istifade ederken nîmetlerin sahibini ve onun yasalarını unutarak bir

hayat yaşayanların sonu budur.

Âyet-i kerîme bir de özellikle bize şunu anlatıyor ki, kendilerine yeryüzünde imkân verilenler, mal, mülk verilenler, ekonomik güç verilenler, sosyal güç verilenler, amirlik, müdürlük verilenler çok dikkat et-sinler. Allah bu verdikleriyle onları denemek, imtihan etmek için onlara bunları vermiştir. Zira mülkün sahibi Allah'tır. Kendilerine mülk verilenler ise o mülk üzerinde halifelik makamına getirilmiş insanlardır. Onlar acaba kendilerini vekil bilip o mülkün gerçek sahibinin arzularını mı yerine getirecekler? O mülkü, mülk sahibinin istediği biçimde mi kullanacaklar? Yoksa mülkün gerçek sahibini unutup kendilerini mülkün sahibi zannedip, kendilerinin vekil olduklarını unutup kendilerini asil zannedip, ulûhiyet haklarına egemenlik haklarına sahip zannedip o mülkte gerçek mülk sahibinin tasarrufu gibi mutlak bir tasarrufta mı bulunacaklar?

İşte Allah insanları ve toplumları bu konuda denemektedir, imtihan etmektedir. Dün bu nîmetler başkalarının elindeydi. Onlar denendiler bu nîmetlerle. Ya kaybederek ya da kazanarak onlar gittiler, şimdi biz varız hayatta. Şimdi bizler denenmekteyiz aynı nîmetlerle.

Öyleyse Allah için iyi düşünüp kulluğa yönelmek ve bu nîmetlerin şükrünü eda edecek tavırlar sergilemek zorundayız. Nîmetleri artırıp çoğaltmadan ve onlarla övünüp hava atmadan yana değil de, azaltabildiğimiz kadar azaltmadan yana, infaktan yana ve hesabını kolaylaştırmadan yana bir çabanın içine girelim. Rabbim kolay getirsin. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemin.

- 103 -

ASR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 103., Nüzûl sıralamasına göre 13., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun ilk sûresi olan Asr sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 3'dür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla”

1-3. “Asra andolsun ki, insan hiç şüphesiz hüsran içindedir. Ancak inanıp salih amel işleyenler, birbirlerine gerçeği tavsiye edenler ve sabırlı olmayı tavsiye edenler bunun dışındadır.”

Muhtevasından da anlaşılacağı gibi Mekke’de, Mekke döne-minin ilk yıllarında nâzil olmuş, kulluk kitabımızın 103. sırasına yerleş-tirilmiş, ilk âyetinde geçen “Asr” kelimesini isim olarak almış bir sûrey-le karşı karşıyayız. Rabbim izin verirse bu sûrede bize ulaştırdığı me-sajlarını îman etmek ve hayatımızı bu îmanla düzenlemek üzere oku-yup anlamaya çalışacağız.

İslâm adı altında yaratıcı olan Rabbimizin biz kullarına sundu-ğu hayat programını en kısa, en özlü, duyanın asla unutması müm-kün olmayan en güzel biçimde üç âyetle sunduğu bir sûre. Yeryüzü-nün halîfesi olarak yaratılan insanın hayatını, dünya ve ukba sade-tini, mutluluğunu, kurtuluşunu, hüsranını, kaybını en özlü bir biçimde anlatan bir sûre. Çok kısa ama hayatın tümünü kapsayan bir sûre. İmam Şâfiî efendimizin deyimiyle Kur’an’da Rabbimiz başka hiçbir sû-re göndermeseydi biz kullarına yetecek bir sûre. Taberâni’nin rivâye-tinde Ashab-ı Kirâm efendilerimizin sürekli birbirlerine hatırlattıkları, karşılaşan iki Sahâbenin birbirlerine okuyup tavsiye etmeden ayrılma-dıkları, sürekli muhtevası hatırda canlı tutulması gereken bir sûre. İnsan hayatının mihverini teşkil eden bir sûre.

Sûrenin başında Rabbimiz asra yemin eder. İnsanın en büyük sermayesi olan ömrüne dikkat çekilir. Sonra tüm insanların, insan cin-sinin ziyânda olduğu, kayıp içinde olduğu vurgulanır. Sonra dört sıfat, dört özellik sayılır ve bu özellik sahiplerinin bu kaybedenlerden müs-tesna oldukları anlatılır. Bir önceki sûrede Tekasür sûresinde anlatılan malda çokluk derdinin Allah’a kulluktan alıkoyan insanın kaybını, hüsranını bu sûrede daha bir perçinler Rabbimiz. Ama bu kaybedenlerin istisnasını da ortaya koyar.

İnşallah sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yaptıktan sonra âyetleri

tek tek tanımaya çalışalım. Kur'an-ı Kerîm'in kısa bir sûresi olmasına karşılık en anlamlı ve özlü sûrelerinden biridir. Bu sûrede, İslâm'ın insanlık için getirdiği sistemle, İslâm ümmetinin bütün özellikleri ve vazifeleri anlatılmaktadır. Üç kısa ayetten ibaret olan sûre, içinde insanlığın kurtuluşunu müjdeleyen fevkalâde üstün pren-sipler ihtiva etmektedir.

Allah, Asr'a yemin ederek insanların ziyanda olduğunu bildir-mektedir. İnsan, ömrünün her anında ya sevap veya bir günah işle-mektedir. Eğer günah işliyorsa bu açık bir ziyandır. Eğer sevap işli-yorsa, belki kaçırdığı sevap daha büyük olabileceğinden bu da bir çeşit ziyândır. Sonra insanın mutluluğu âhireti aramasında ve âhireti sevip dünyaya fazla rağbet etmemesindedir. Halbuki ahiret sevgisine götürecek sebepler gizli, dünya sevgisine götürecek sebepler açık olduğu için, insanların çoğu dünya zevkine dalmış, böylece de âhireti kaybetmişlerdir. Sûrede "Asr"a yemin edilmesi, insanın hüsranda olduğuna ve bu hüsrandan dört özellik taşıyan kimselerin kurtulacağına dikkat çekmek içindir. 1-İman, 2-Salih amel, 3-Birbirine hakkı tavsiye etmek, 4-Birbirine sabrı telkin etmek.

Asr yani "zaman", kelime olarak, geçmiş zaman ve pek uzun olmayıp her an geçmişe dahil olan şimdiki zaman için de kullanılır. Çünkü her an, gelecek zaman şimdiki zamana, şimdiki zaman da geçmiş zamana dahil olmaktadır. Burada mutlak olarak zamana ye-min edilmiştir. O hâlde burada iki tip zaman kastedilmiş olabilir. Yani geçmiş zamana yemin edilmesinin anlamı, insanlık tarihinin yukarıda adı geçen dört özellikten uzak olan kişilerin hüsrana uğradıklarına şahit olmasıdır. Geçmekte olan zamana edilen yemini anlamak için, geçmekte olan zamanın her bir insana, her bir millete bu dünyada çalışmak için fırsat verildiği zaman olduğunu bilmek gerekir.

"Buz satan birisi pazarda şöyle bağırıyordu; sermayesi eriyen bu şahsa merhamet edin!... Onun bu sözünü işitince, bu söz Asr sû-resinin anlamıdır' dedim. İnsana verilen ömür bir buz gibi hızla eri-mektedir. Eğer bunu ziyan eder veya yanlış yere harcarsa insanın hüsranına neden olur." Onun için geçen zamana yemin edilmesinin anlamı, hızla geçen zamanın, söz konusu dört özellikten yoksun in-sanın dünyada ne işle meşgul olursa olsun hayatını harcadığına ve hüsranda olduğuna şehadet etmesidir. Kârlı çıkanlar ancak bu dört özelliği taşıyanlar ve bu dünyada hayatlarını ona göre düzenleyenler olacaktır.

Surede "insan" kelimesi tekil olarak kullanılmıştır. Ama sonraki cümlede, insanlar arasında bu dört özelliği taşıyanlar istisna edilmiş-tir. Onun için burada "insan" kelimesi cins isim olarak kullanılmıştır. Bu durumda "insan" kelimesinin kapsamına, şahıslar, güruhlar, mil-letler ve bütün insanoğlu girer. Yani zikredilen dört sıfattan yoksun olanlar kimler olursa olsunlar hüsrandadırlar. Örneğin zehirin öldürücü özelliği vardır. Fert, toplum veya bütün insanlık zehir içmeye kalkı-şırsa sonuç değişmez. Zehir her ne olursa olsun öldürücüdür. Tıpkı bunun gibi, insanlar bu dört özellikten yoksunlarsa, küfür üzere ve kötü işler içinde bulunuyorlarsa, birbirlerini batıla teşvik ediyorlar ve nefislerine tapmayı telkin etme üzerinde birleşiyorlarsa hüsran içinde-dirler.

"Hüsrân" kelimesine gelince, "kâr"ın zıddıdır. Ticarette bu keli-me genel olarak bir işte zarara uğramayı veya iş hayatında sürekli za-rar etmeyi ifade etmek için kullanılmıştır. Kur'an-ı Kerîm "hüsran" keli-mesini özel bir ıstılah olarak, "felah", yani kurtuluş kelimesinin zıddı olarak da kullanmıştır. Kur'an-ı Kerîm gerçek imanın ne olduğunu aşağıdaki ayetlerde açıklamıştır: "Müminler onlardır ki Allah'a ve Ra-sulüne inandılar; sonra şüphe etmediler." (Hucurât,15), "Rabbimiz Al-lah'tır deyip sonra doğru yolda sebat edenler." (Fussilet,30), "Mü-minler o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir..." (Enfâl, 2), "İnananlar en çok Allah'ı severler." (Bakara,165), "Hayır, Rabbin hakkı için, onlar aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp sonra da senin verdiğin hükme karşı içlerinde bir burukluk duymadan tam anlamıyla teslim olmadıkça inanmış olmazlar." (Nisâ,65) İman et-mekten maksat, Allah'a iman etmektir.

Ancak, sadece varlığına değil, aynı zamanda tek ilâh olduğuna, ortağı bulunmadığına, insanların ibadet ve itaat edeceği yegane varlık olduğuna, insanların kısmetini düzenleyip bozanın ancak Allah olduğuna, dua ve tevekkül edilecek varlığın yalnız O olduğuna, ancak O'nun emirlerine uyulup, ancak O'nun yasaklarından kaçınılacağına, O'nun farzlarının yerine getirilip O'nun yasaklarından uzak durulacağına, her şeyi işiten ve görenin ancak O olduğuna, insanın sadece fiillerini değil, fiillerini harekete geçiren gizli niyetlerini de bildiğine inanmaktır.

İmanın ikinci bölümü ise, Rasulullah (s.a.s.)'a inanmaktır. O'-nun Allah tarafından tayin edilmiş en büyük rehber ve lider olduğuna, getirdiği hükümlerin Allah tarafından ve Hakk olduğuna, O'na itaat et-menin zorunlu olduğuna inanmaktır. Risâlete iman etmek aynı za-manda meleklere, kitaplara, peygamberlere ve Kur'an'a iman etmeyi kapsamaktadır. Çünkü bunlar, Allah

Resulünün getirdiği talimatın unsurlarıdır. Üçüncüsü âhirete inanmaktır. İnsanın bu dünya hayatı ilk ve son değildir. İnsan ölümden sonra tekrar diriltilecektir. Bu dünyada yaptıklarının hesabını Allah'a verecek ve bunun sonunda salih amel işleyenler mükâfatlandırılacak; kötü olanlar ise cezaya çarptırılacak-lardır.

İnsanın hüsrandan kurtulması için gerekli olan; imandan sonra salih ameldir. "Salih" kelimesinin anlamı bütün iyiliği kapsar. Küçük ve büyük iyilik de buna dahildir. Ama Kur'an'a göre kökü imana dayan-mayan hiçbir amel salih amel sayılmaz. Herhangi bir amel Allah ve Resulü'nün bildirdiği hidâyete uygun işlense de, iman olmaksızın salih amel sayılmaz. Onun için Kur'an-ı Kerîm'de nerede amelden söz edil-mişse, orada iman da zikredilmiş ve salih amel imandan sonra anıl-mıştır. Çünkü insan, iman iddiasına rağmen Allah ve Resulü'nün gös-terdiği yoldan başka yol takip edebilmektedir. Onun için Kur'an'da ve-rilen müjdeler, iman etmenin yanında salih amel işleyenler için geçer-lidir. Bu surede de, insanın hüsrandan kurtulması için, imandan son-ra, salih amel işlemesi gerektiği bildirilmiştir.

Diğer bir ifadeyle, salih amel olmadan sadece iman ile bir in-san hüsrandan kurtulamaz. Bu surede daha sonra, hüsrandan kurtul-mak için gerekli iki sıfat daha açıklanmıştır. Bunlar, iman ettikten ve salih amel işledikten sonra, birbirine Hakk'ı telkin ve sabrı tavsiye et-mektir. Bunun anlamı, birincisi; iman edenler ve salih amel işleyenler bunu ferdî olarak yapmakla kalmamalı, aynı zamanda mümin ve salih bir toplum meydana getirmelidirler. İkincisi; bu toplumu bozulmaktan koruyabilmek için her fert kendi sorumluluğunu idrak etmelidir. Onun için toplumun bütün üyelerinin, birbirlerine hakkı ve sabrı telkin etme-leri farzdır. İslâm'ı ve bütün hükümlerini kabul edip, yeryüzünde ya-şanıp uygulanmasını tavsiye etmenin yanı sıra; ehl-i iman ve onların toplumunun hüsrandan kurtulabilmesi için toplum üyelerinin birbirine sabrı telkin etmesi de şart koşulmuştur. Yani İslâm'ı, hakim kılmanın uğrunda karşılaştıkları bütün zorluk, musibet, meşakkat, zarar ve mahrumiyetler karşısında birbirlerine, sebat göstermeyi telkin etmeli-dirler. Her fert, bu şartlara karşı sebat göstermesi için diğerine cesaret vermelidir.

1. "Asra yemin olsun ki muhakkak insan oğlu ziyândadır."

Evet asra yemin olsun ki, kadın, erkek, genç, ihtiyar, fakir, zengin, fert, toplum, aile, millet, devlet fark etmez insan cinsinin tamamı ziyândadır.

İnsanın ziyânını, kaybını anlatırken Rabbimiz asra yemin ediyor. Biz biliyoruz ki Rabbimiz bizler için kendisinden başkaları adına yemini yasaklar. En yüce, en büyük varlık olarak bizim sadece kendisi üzerine yemin etmemizi ister. Allah'tan başka, Allah dûnunda üzerine yemin edilecek bu varlık ister insan olsun, isterse başka bir varlık olsun fark etmeyecektir. Yemin sadece Allah üzerine yapılır. Ama bakıyoruz ki Rabbimiz kitabında kendi zâtı dışında bir kısım varlıkları, yaratıkları, mevcudatı üzerine yemin ediyor. Şimdi acaba Rabbimiz ken-disinden daha büyük ve üstün hiçbir varlık olmadığı halde, yani mahlukâtından hiçbir çekincemesi ve beklentisi olmadığı halde ve üstelik böyle bir yemini biz kulları için yasakladığı halde niçin mahlukâtı üzerine yemin ediyor? Acaba Rabbimiz sözlerinin doğruluğunu, hükümlerinin, yasalarının hak oluşunu ispat sadedinde böyle kullarından, yaratıklarından kimileri üzerine yeminle teyid buyurmak istemesinin hikmetini nasıl anlayacağız?

1. Rabbimizin üzerine yemin ettiği varlıklar ya insanlar tarafından inkâr edilmiş, reddedilmiş, önemleri hafife alınmış varlıklardır ki, Rabbimiz böylece onlar üzerine yeminle onların varlığını pekiştirmek istemiştir.

2. Veya insanlar o varlıkların varlık sebeplerini, fonksiyonlarını, kendilerine sundukları fayda ve menfaatleri bilmemektedirler. Yani insanlar Allah'ın yarattığı o varlıkların kendileri, kendi yaşamları için ne kadar önemli olduklarından gafildirler de, Rabbimiz onlar üzerine yemin ederek onların önemine işaret buyurmaktadır.

3. Veyahut da insanlar o varlıklar hakkında yanlış değerlendirmelere düşmüşlerdir. Allah'ın yaratıklarını Allah'la karıştırmışlar, onları kulluktan çıkarıp tanrılaştırmışlar, onlara Allah sıfatlarını, Allah yetkilerini vermişlerdir de Rabbimiz onlar üzerine yaptığı bu yeminleriyle onların sahibi olduğunu, onların birer kul olduklarını, kendi ulû-hiyet ve rubûbiyet sıfatlarına sahip olmadıklarını ortaya koymayı mu-rad etmiştir. İşte bunlar ve şu anda benim aklıma gelmeyen pek çok hikmetlerle Rabbimiz mevcudatından bazıları üzerine yemin ediyor.

İşte bunlardan birisi de asırdır. Rabbimizin üzerine yemin ettiği asrı şöyle anlamaya çalışıyoruz:

1. Asr, zamandır. Rabbimiz, insanın içinde yaşadığı, tüm amellerini içinde gerçekleştirdiği, ömür tükettiği zamana yemin ediyor. Onu değerlendirme, onu Allah'a kulluğa tahsis etme konusunda insanların ziyânda olduğuna yemin

ederek zamanın önemine dikkat çekmektedir. Yemin, yeminden sonra çok önemli bir konunun anlatılacağına dikkat çekme anlamına geldiği gibi, üzerine yemin edilen konunun büyüklüğü anlamına da gelmektedir. Rabbimizin zaman üzerine yemini onun kulluk noktasında çok büyük bir öneme haiz olduğunu anlatır. İnsanın hüsran ya da kurtuluşunun zamanla alâkası vurgulanıyor. İnsan mutlak sûrette ziyândadır, çünkü zamanın kıymetini bilmemektedir. İmtihanında, kulluğunda en büyük sermayesi olan zamanı iyi değerlendiremeyerek, onu kendisine verenin yolunda harcamayarak, boş şeylerin peşinde kullanarak kaybetmektedir.

Bir de insanın elinde olmadan durmadan akıp giden zamanın her bir birimi insanı ölüme yaklaştırmaktadır. Bu açıdan insan hep zararda ve ziyândadır, çünkü insanın zaman içinde en büyük sermayesi ömrüdür. Bu ömür de her nefes, her lahza, her saniye tüketilmektedir. Ve bu tüketilme işi insanın kendi elinde de değildir. Yani bu zamanın da, bu nefeslerin de sahibi insan değil Allah'tır. İnsanın sermayesi Allah'a aittir. Hayatın sahibi, zamanın sahibi Allah'tır. Eğer bu hayat, bu ömür, bu nefesler insanın kendisine ait olsaydı, o ömür hiçbir zaman tükenmeyecek ve onu insan dilediği yerlerde harcasa da ziyânda olmayacaktı. Halbuki şu anda zamana mâlik olamıyoruz. Biz istesek de istemesek de bu zaman geçip gidiyor. Hiçbir zaman bugün dün değildir. Ve hiçbir zaman yarın da yarın olarak bize kalmayacaktır. Çünkü zamanın da, mekânın da sahibi biz değil Allah'tır. Tüm mülk Allah'ındır. Sahip olduğunuz her şeyi size O vermiştir.

İyi bir düşünün. Acaba bu hayat sizin midir? Nereden buldunuz bu hayatı? Babalarınızdan mı aldınız? Analarınız mı verdi? Yoksa laboratuarlarda mı buldunuz? Yoksa şu hayatlarınızı, emeklerinizi gömdüğünüz sanayi çukurlarında mı buldunuz onu? Eğer bu hayat sizinse tek bir saniyesine bile söz geçiremiyorsunuz. Ağarmaya yüz tutmuş tek bir kılınızın rengini bile değiştirmeye gücünüz yetmiyor. Sizi gün be gün yaşlılığa ve ölüme sürükleyen şu zamanı bir saniye bile durduramıyorsunuz. Acıkmanızı engelleyemiyor, susamanızın önüne geçemiyorsunuz. Öyleyse Allah'ın verdiği bu hayatı, bu zamanı Allah'a kulluğun dışında kullanan herkes ziyândadır. Herkes zarardadır. Kim verdi bu hayatı ve nerelerde kullanıyoruz? Kim verdi bu zamanı ve onu nerelerde harcıyoruz? Bunu çok iyi düşünmek zorundayız.

Eğer göklerde ve yerde hayata etkin, zamana etkin Allah'tan başka melikler, söz sahipleri varsa o zaman onların sınırlarına girdiğimiz zaman onlara

da kulluk yapalım. Değil mi? Farz edin ki bir yere girdik. Soralım: Burası kimin diye? Veya gökyüzüne çıktığımız zaman burası kimin diyelim. Eğer varsa Allah'tan başka bir sahip, ona da kulluk yapalım. Yahut zamana beş dakikalığına söz geçirebilen birisi varsa ona da kulluk edelim. Meselâ güneşe beş dakikalığına sahip olabilen birisi varsa, o beş dakikalığına biz de ona kulluk edelim. Diyelim ki ey bu beş dakikayı bize veren tanrılar tanrısı! Kulluk sizin hakkınızdır! Ubûdiyet sizin hakkınızdır! diyelim. Var mı böyle yeryüzünde birileri? Değilse, zamanı ve hayatı onun sahibine vermek, onun sahibinin arzuları istikâmetinde harcamak zorundayız. İşte Rabbimiz sûrenin ilk âyetinde buna dikkat çekiyor.

Rabbimiz bir kere zamanın bizim için önemine dikkat çekiyor. Sonra onu yanlış algılayanları da uyarıyor bu yeminiyle. Nasıl? İşte insanlar içinde bulundukları zamandan, asırdan şikayet ederler. Zamana sövüp sayarlar. Beğenmedikleri her şeyi, her kötülüğü içinde yaşadıkları zamana, asra yüklerler. "Zaman kötü! Kötü zamana kaldık! Ne kötü günlere kaldık! Zaman bozuldu! Devir değişti!" diyerek iyilikleri, faziletleri, cömertlikleri, yiğitlikleri hep kendilerinden önceki zamana, aksi olanları da hep kendi zaman ve asırlarına yüklerler.

Halbuki zaman aynı zamandır. Önceki zamanla şimdiki zaman arasında hiçbir fark yoktur. İşte zaman üzerine yemin ederek Rabbi-miz insanları bu yanılgıları konusunda uyarmaktadır. Ey kullarım! Yanılıyorsunuz! Yanlış değerlendiriyorsunuz! Zamanda bir kötülük, bir şer yoktur. Ne eşyada, ne zamanda bir uğursuzluk, bir kötülük yoktur. Asıl şer, asıl kötülük bizzat o zaman içinde yaşayan insanların kendilerindedir. Anlamıyor musunuz? Kuddüs olarak benim bizzat üzerine yemin ettiğim bir şeyde kötülük, şer olabilir mi? Nasıl diyebiliyorsunuz, filan gün, filan zaman uğursuzdur, falan saat bu işler için iyi değildir diye? buyurarak yanılgı içinde olan insanları uyarmaktadır.

Burada Rabbimizin üzerine yemin ettiği Asr'dan kastın Asr-ı Saadet olduğu da söylenmiştir. Rabbimiz insanın hüsranını gündeme getirirken bu hüsrandan kurtulma yollarından birisi olan saadet asrına yemin ederek ona dikkat çekmiştir. Çünkü asr-ı saadet ve o asırda yaşayan Rasulullah efendimizin güzide ashabı dinin yaşandığı, anlaşıldığı ve en güzel bir biçimde uygulandığı mübarek bir dönemin insanlarıdır. Yeryüzünde o toplumdan daha mübarek bir toplum yaşamamıştır. Asr-ı saadet, kıyâmete kadar din, kulluk adına tüm problemlerin çözüldüğü örnek ve maket bir hayattır. Doğruya, güzele, hak-ka

ulaşmak isteyen kişi mutlaka asr-ı saadete gitmek ve asr-ı saadetteki uygulamaya ulaşmak ve asr-ı saadeti örnek almak zorundadır. İşte Rabbimiz bu âyetinde asr-ı saadete yemin ederek dinimiz konusunda asr-ı saadetin önemine, asr-ı saadette gerek ferdî planda peygamber efendimizin anlayışına, sünnetine, uygulamalarına ve gerekse sahâbe-i kirâm efendilerimizin sünnetlerine dikkat çekmektedir. Kur'an'ın başka yerlerinde de kurtuluşa erenlerden söz edilirken sahâbe toplumuna ve asr-ı saadete dikkat çekilmektedir.

"İyilik yarışında önceliği kazanan muhacirler ve Ensâr ile, onlara güzelce uyanlardan Allah hoşnut olmuştur, onlar da Allah'tan hoşnutturlar. Allah onlara, içinde temelli ve ebedî kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır; işte büyük kurtuluş budur."
(Tevbe 100)

İyilik, takva yarışında, Allah'a kulluk ve Rasulullah'a ittiba konusunda en önde giden bu ümmetin en bereketli dönemini, kuşluk vaktini idrak eden sahâbe-i kirâm efendilerimizden ve güzellikle onların yolunu takip edip, onların yollarına, sünnetlerine uyanlardan razı olduğunu ve onların kurtulduklarını haber veriyor Rabbimiz.

Rasulullah Efendimiz yine başka bir hadislerinde pırlanta ashabını şöyle tezkiye eder:

"Ümmetimin en hayırlıları benim aralarında peygamber olarak gönderildiğim bu nesildir. Sonra onlardan sonra gelecek olanlar, sonra onlardan sonra gelecek olanlardır."

Râvi diyor ki, "üçüncü nesil zikredildi mi, edilmedi mi bunu en iyi bilen Allah'tır." Sonra şöyle buyurdu:

"Sonra onların yerine şişmanlığı seven ve şâhitlik etmeleri istenmeden önce şâhitliğe koşan bir topluluk gelecektir."
(Müslim, Fezailü's-Sahâbe 214)

Abdullah bin Ömer efendimiz de Allah onlardan razı olsun der ki:

"Her kim birilerine uymak isterse Muhammed'in (a.s.) ashabına uymaya baksın. Çünkü onlar bu ümmetin en hayırlıları idi. Kalpleri en iyi, ilimleri en

derin, buna karşılık kendilerini gereksiz külfete sokmaktan en uzak kimselerdi. Rabbimizin peygamberinin sohbetine seçtiği bir topluluktu onlar. Kâbe'nin Rabbi olan Allah hakkı için onlar dosdoğru bir hidâyet üzere yürüyorlardı."

Kur'an-ı Kerîm insanlığın ilk atası Hz. Adem'den bu yana insanlığın üç dönem yaşadığını haber vermektedir. Hz. Mûsâ'ya (a.s.) Tevrat'ın indirilmesinden önceki döneme ilk dönem, "Kurûnü'l Ûlâ", denizin yarılıp da İsrail oğullarının Firavunun zulmünden kurtulup Firavun ve hempalarının helâkinden sonra Hz. Mûsâ'ya Tevrat'ın verilmesiyle başlayan ve tüm peygamberlerinin hükümlerinin toplandığı Rasulullah efendimizin dönemine kadar ki zamana da "Kurûnü'l Vus-ta", orta dönem, Rasulullah efendimizin zuhurundan yahut da hicretten sonraki döneme de "Ahir Zaman" denmiştir. İşte Rabbimizin üzerine yemin ettiği asr, asr-ı saadettir.

Buradaki asr, ikindi vaktidir. İkindi vaktine ve ikindi namazının önemine dikkat çekilmiş. Günün son dönemleri hâlâ kâra geçememiş, günün son fırsatını da değerlendiremeyip evine eli boş dönen bir insanın kaybı anlatılmaktadır. Veya insanın ömrünün ikindi dönemine dikkat çekiliyor. Ömrün son dönemlerine ve kayıp ya da kazanç açısından bu dönemin değerlendirilmesi gerektiğine işaret ediliyor. Ahir zaman dediğimiz Rasulullah efendimizin dönemi ikindi vaktine misâl getirilmiştir. Hz. Adem'le başlayan dünyanın tüm ömrünü bir gün kabul edecek olursak Rasulullah efendimiz ve ondan sonraki dönem ikindi vakti gibidir.

Buhârî'de Rasulullah efendimizin şöyle bir rivâyeti vardır:

"Sizden evvel geçmiş ümmetlere nisbetle sizin ömrünüz ikindi namazıyla güneşin gurubu arasıdır. Sizin misâliniz sizden öncekilere nisbetle bir adamın misâline benzer ki bir ücret tayin etmiş: Sabahtan öğleye kadar kim çalışırsa bir kırat demiş. Yahudi çalışmış ve bu ecri almış. Sonra öğleden ikindiye kadar kim çalışırsa bir kırat demiş. Hıristiyan çalışmış ve bu ecri almış. Sonra da ikindiden akşama kadar kim çalışırsa iki kırat demiş. Siz çalışmış ve bu ücreti almışsınız."

Evet, asr ile bütün bunlara dikkat çekilmiş. Öyleyse Allah'ın bize lütfettiği zamanı nasıl kullandığımıza dikkat edeceğiz. İmtihanımız için Rabbimizin bize lütfettiği bu sermayemizi nerelerde kullandığımızı çok iyi düşüneceğiz. Hani

pazarda kar satan birisi ağlıyormuş. Hava ısınıp ta güneşin altında buzları erimeye başlayınca: “Ey insanlar! Ne olur, Allah aşkına sermayesi erimekte olan kardeşinize yardım edin! Alın da bir an evvel sermayemin eriyip gitmesinden beni kurtarın” di-yormuş. İşte şu anda aynen bizim durumumuz da budur. Rabbimizin imtihan için bize tanıdığı bu süre gelip geçmektedir. Her an sermayemiz eriyip gitmektedir. Bizim de sermayemiz olan ömrümüz, nefeslerimiz eriyip tükenmektedir. Unutmayalım ki ömrümüzden sarf ettiğimiz her bir nefes ya bize imtihanı kazandıracak, Rabbimizi razı edecek bir kulluğa harcanmaktadır, ya da boşa gitmektedir. Eğer boşa harcanmışsa elbette bu bir ziyândır.

Selefimiz gerçekten vaktin kıymetini çok iyi bilmişler ve onun nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda bize örnekler vermişlerdir.

Tâbiînden Amr ibni Abdi’l Kays kendisine çok lüzumsuz sorular soran ve kendisiyle uzunca bir süre ilgilenmesini isteyen birisine diyor ki: “Arkadaş, güneşi tut da seninle öyle konuşayım. Güneşin zimâmını tutup zamanı durdurabilirsen seninle böyle boş şeyleri konuşabilirim.”

Yine bakın Buhârî’nin şeyhi Muhammed ibni Selâm bir gün hocasının önünde not tutarken kalemi kırılır. Hemen bağırarak: “Arkadaşlar! Bir dinara bir kalem alıyorum! Yok mu bana bir dinara kalem satacak?” deyince bunu duyanlar kendisine kalem yağdırırlar. O anda bu Müslümanın gerçekleştirdiği bu cömertçe harcama vaktin kıymetini bilmekten ve hocasının anlattıklarını kaçırma korkusundan kaynaklanıyordu.

Yine büyük müfessir, muhaddis ve tarihçi İbni Cerir et-Taberî vaktin kıymetini çok iyi bilenlerdendi. Bir gün arkadaşlarına der ki: “Dünya tarihini yazmak için yeterli güce sahip misiniz?” Onlar: “Bu iş ne kadar tutar?” diye sorarlar. İbni Cerir: “Takriben üç bin sayfa civarında” deyince arkadaşları: “Buna ömür yetmez” derler. İbni Cerir etrafındakilerin bu gayretsizliğini görünce üç bin sayfa yazdırabilmiştir. Bu zâtın buluğ çağıyla vefatı arasında yazdığı eserlerinin sayfası tam üç yüz elli dokuz bin sayfadır. Tarihi 11 cilt, tefsiri de 30 cilttir.

Allah’ın bize lütfettiği vaktin kıymetini bilmek ve onu boş şeylere harcamamak zorundayız. Aklı başında bir Müslümanın kesinlikle lüzumsuz şeylere harcayacak vakti yoktur. Bakın Allah’ın Resûlü İbni Abbas’ın (r.a.) rivâyet ettikleri bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

“İki nîmet vardır ki insanların pek çoğu onların kadrini kıymetini bilme noktasında aldanıyorlar. Bunlardan birisi sağlık, ötekisi de boş vakittir.”
(Buhârî, Rikak: 1) (R. Salihin 99 No. hadis)

Öyleyse bir günlük hayatımızı bir düşünelim. Veya bir ömür boyu yaptıklarımızı bir düşünelim. Ne kadarını kulluğa harcayıp değerlendirebildik? Ne kadarı dolu, ne kadarı boş bir düşünelim. Meselâ bir ilkokul diyoruz, beş yıl harcıyoruz, dönüp bir bakıyoruz ki bomboş. Yani mübâlağa yapmıyorum, inanın orada öğrendiklerimiz beş haftaya sığabilecek şeyler. Ondan sonra yaptıklarımızı düşünelim. Hayatın tümünü düşünelim. Günlük ve gecelik yaptıklarımızı düşünelim. Acaba bu yaptıklarımızın yaptırıcısı kimdi de yaptık? Allah dedi diye mi yaptık? Yoksa toplum öyle istedi diye mi? Çevremiz bundan razıdır diye mi? Ya da âdetler veya Zerdüşt böyle buyurdu diye mi yaptık? Tüm yaptıklarımızı bir düşünelim. Neyle geçti bizim ömrümüz? Oturamayacağımız evler, yiyemeyeceğimiz paralar toplamakla mı geçti? Eğer böyleyse tüm hayatımız boşa gitmiştir Allah korusun. Unutmayalım ki zamanın bizim amellerimizle ilişkisi tarlanın ekinle, ürünle ilişkisinden farksızdır. Ürün elde etmek için nasıl tarlaya ihtiyaç varsa, Cennet kazanacak ameller işleyebilmek için de zamana ihtiyaç vardır.

Neyle geçirdik ömrümüzü? Müzik dinleyerek mi? Kaldırım çiğneyerek mi? Ekran başında, akvaryum önünde mi? Aynanın önünde mi? Panayır veya piknikte mi? Oya için, boya için mi? Para, pul peşinde mi? Yoksa kendisine kulluk yapmaya çalıştığımız çevrenin alkış tufanları arasında mı? Veya kulluğa râci olmayarak, amele müstenit olmayarak gayri dini ilimlerde tefekkuh adına mı çırpındık? Öyleyse eyvaaah bize! Vaah bize! Yuh bize! Hüsran bize! Kayıp bize!

Allah’ın imtihan adına kendilerine verdiği zamanı, fırsatları değerlendiremeyenler, Allah’la karşı karşıya geleceklerini hesap etmeyenler, yaşadıkları bu hayatın sonunda hesaba çekileceklerini ummayanlar, Allah’a kavuşup onun sorgulamasıyla karşı karşıya geleceklerine inanmayanlar, dünya hayatına razı olanlar, dünyayı tatminkar bulanlar, dünyanın ötesindeki bir hayatın varlığına inanmayıp özlemini duymayanlar, varsa da yoksa da yaşadığımız şu hayat vardır, burada kam almaya bakalım diyenler, yaşadıkları hayatlarında âhiret inancının kokusu bile olmayanlar, işte hüsrana mahkum olanlar bunlardır. İşte eli boşa çıkanlar, kaybedenler bunlardır. Hasret çekenler bunlardır. Eyvah! Vah! Tuh! Yazıklar olsun bize! Yuh olsun bize! Vah orada

yaptıklarımıza! Yazıklar olsun bizim anlayışlarımıza! Yazıklar olsun bi-zim hesabımıza! Eyvah yaptıklarımıza! Eyvah yapmamamız gerekirken yaptıklarımıza! Eyvah yapmamız gerekirken yapmadıklarımıza! Eyvah öldürdüğümüz fırsatlarımıza! Eyvah boşa harcadığımız zamanlarımıza! diyerek dövünecekler, kaybettikleri fırsatlarından ötürü hasret çekecekler.

Öyleyse zamanın kıymetini bilelim. Kimi kâfirlerin yaptıkları gibi zamanın sahibini diskalifiye ederek, zamanı putlaştırıp Allah yerine ikame ederek veya zaman içinde başımıza gelenler konusunda zamana küfrederek ya da ibnu'z zaman kesilerek, yani zaman içinde kâm alarak, gününü gün ederek kendi kendimizi hüsrana mahkum etmeyelim. Kimi kâfirlerin zamanı Allah yerine ikame ederek Allah'ı diskalifiye edişleri şöyle anlatılır:

"Hayat ancak bu dünyadaki hayatımızdır. Ölürüz ve yaşarız; bizi ancak zamanın geçişi yokluğa sürükler" derler. Onların bu hususta bir bilgisi yoktur, sadece böyle sanırlar."
(Câsiye 24)

"Yaşadığımız hayat budur. Yeryüzünde belli bir süre yaşayacak, sonra da tıpkı diğer varlıklar gibi ölüp, yok olup gideceğiz. Ve bizi ancak zaman helâk ediyor. Bizi yenen, bizi yıkan, bizi yere vuran zamandır. Biz zamanla başedemiyoruz. Zaman bizim defterimizi dürüyor. Bizi ihtiyarlatan zamandır. Zaman bizim gücümüzü zayıflatıyor. Zaman bizi mahvediyor. Eğer bizim belimizi büken bu zaman olmasaydı, eğer bu alçak zaman bizi yiyip bitirmeseydi bu dünya hayatında ebediyen yaşayıp gidecektik. Hiç kimse bizim karşımıza çıkamayacak, hiç kimse bizim hakkımızdan gelemeyecekti," diyorlar.

Bizi yaratan ve öldüren Allah'ı diskalifiye ederek işi zamana yüklemeye çalışıyorlar alçaklar. Çünkü hayat ve ölümde etkili olarak Allah'ı kabul ettikleri zaman hayatları değişecek. O zaman âhiret, hesap, kitap gündeme gelecek, düşünceleri, hayatları değişecek, zevkleri kaçacak, iştahları gırtlaklarında düğümlenecek. O zaman şu anda işledikleri suçların hiçbirisini işleyemeyecekler. O zaman şu anda yaşadıkları hayat programlarını gözden geçirmek zorunda kalacaklar. O zaman zulmedemeyecekler, o zaman öldüremeyecekler, o zaman kan içemeyecekler.

Bir de yine zamana küfredenlerle alâkalı Ahmed bin Hanbel'in Müsned'inde şöyle bir hadis biliyorum:

"Dehire (zamana) küfretmeyin, çünkü dehir Allah-tır."
(Ahmed ibni Hanbel 5/299)

Hayatı böyle değerlendiremeyenler kaybetmişlerdir. Ama elbette bunun istisnası da vardır. Herkes ziyânda değildir.

Burada tüm insan cinsinin ziyanda olduğu, zararda olduğu anlatılıyor. Bu ziyan ısrarla, yeminle de pekiştiriliyor. Bunun sebebi nedir acaba? Niye bir yeminle gündeme getiriliyor bu konu? Bunun sebebi dün de, bugün de insanlardan pek çoğu maalesef bundan sonraki bölümde istisna edilen dört özellikten, dört sıfattan gafildirler. İman, salih amel, hakkı tavsiye ve sabrı tavsiye diye Rabbimizin tarif buyurduğu vasıflardan uzaktırlar. Hattâ insanların büyük bir çoğunluğu şu anda ısrarla dünya mutluluğunu, dünya saadetini bu dört özelliği terkte, bunlardan uzak bir hayat yaşamakta görüyorlar. Dinden, imandan, Allah'a kulluk kayıtlarından kurtulup özgürce bir hayat yaşayarak, diledikleri her şeyi yaparak bu dünyada mutlu olacaklarına inanmaktadırlar. Onun içindir ki kullarını kullarından daha iyi tanıyan Rabbimiz böyle bir yeminle, böyle genel bir ifadeyle meselenin ciddiyetine vurgu yapıyor.

Evet tüm insanlar hüsrandadır, tüm insanlar helâkte ve kayıptadır. Hüsran, hasret, haserât aynı köktendir. İyi bir hayat yaşadığını, iyi şeyler yaptığını, kârda ve kazançta olduğunu zannederken yarın bu yaptıklarının tümünün boşa gittiğini, sonunda eline hiçbir şeyin geçmediğini gören insanın hasreti, yıkılışı, kaybı, ziyanı, iflası anlatılıyor.

Peki acaba bu kayıp, bu ziyan sadece âhiretle mi ilgilidir? Yok-sa sadece dünyayla mı sınırlıdır? Hayır, bildiğimiz o ki, bu hüsran ne sadece dünyayla sınırlıdır, ne de sadece âhiretle. Her ikisiyle de alâkalı bir kayıp, bir ziyandır bu Allah korusun. İnsan, hangi coğrafyada, hangi zaman diliminde ve hangi konumda olursa olsun şu aşağıda sayılacak özelliklere sahip değilse kesinlikle hem dünyasını, hem âhi-retini kaybetmiştir. Dünyada da, âhirette de ziyana uğramıştır. Neymiş o özellikler?

Bu bedbahtlık ve hüsrandan istisnalar da vardır. Şu dört vasfın sahipleri bundan müstesnadır. Onlar dünyada da ukbâda da hüsrana uğramayacaklar, kaybedenlerden olmayacaklardır. Nedir bu özellikler? Kimdir bu hüsrandan kurtulanlar?

1. Îman edenler,

2. Bu îmanlarını amele dönüştürüp hayatlarında görüntülemek üzere îmanlarının gereği olan salih amel işleyenler.

3. Birbirlerine hayrı vasiyet edenler, hayırla vasiyetleşenler, hayrı tavsiye edenler.

4. Birbirlerine sabrı tavsiye edenler. İşte kurtulanlar, işte kazananlar, işte hüsrandan, kaybetmekten kurtulanlar bunlardır.

Dört sıfat sayıyor Rabbimiz. Bunlardan ilk ikisi mü'min olabilmenin şartıdır, son ikisi de mü'min kalabilmenin şartıdır. Mü'min olabilmek için Allah'a, Allah'tan gelenlere Allah'ın istediği biçimde inanmak ve bu îmanlarımızı amele dönüştürmek zorundayız. Mü'min kalabilmek için de hakkı ve sabrı tavsiye etmek, yani emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münker yapmak zorundayız. Bu son iki vazife ihmal edildiği zaman bizim Müslüman kalmamız mümkün değildir. Âl-i İmrân sûresinde de Rabbimiz Müslümanları anlatırken bizim ilk vasfımız olarak bunu zikretmektedir.

"Siz, insanlar için ortaya çıkarılan, doğruluğu emreden, fenalıktan alıkoyan, Allah'a inanan hayırlı bir ümmetsiniz."
(Âl-i İmrân 110)

Dikkat ediyor musunuz? Rabbimiz bizim özelliklerimizi sayarken insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmet olduğumuzu haber verdikten sonra bu üstünlüğümüzün birinci sebebi olarak önce iyiliği emreder, kötülükten men edersiniz, buyuruyor. Sonra da Allah'a îman edersiniz buyuruyor. Demek ki ilk şart budur. İlk şart, iyiliği emredip kötülüklerden menetmektir. Zira bu görev ihmal edilirse, toplum bozulursa, İslâm'ın yaşanacağı ortam oluşmazsa, Müslümanca bir toplum oluşturulmazsa İslâm yaşanmaz, îman yaşanmaz. Demek ki İslâm'ı yaşamanın ilk şartı budur. Bu vazife ihmal edilir de toplum İslâm'ı yaşamaya müsait olmaktan çıkarsa, o zaman belki biz fert olarak inanabiliriz ama eğer inanmayanları veya az inananları düzeltemezsek, biz de İslâm'ı yaşayamayız. Kaldı ki bizim îmanlarımızı, inançlarımızı yaşamamız demek, namaz kılın emrine imtisâl, oruç tutun buyruğunu icra ve emr-i bi'l maruf yapın, münkerden nehy edin emrine imtisâldır. Buna imtisâl edip yerine

getirirsek biz İslâm'ı yaşıyoruz demektir.

Bu dört sıfatın sahipleri kurtuluşa erenlerdir:

1. İman: Allah'a ve Allah'tan gelenlere Allah'ın istediği biçimde îman edenler kurtulmuştur.

İman edenler, Allah'a ve Allah'tan gelen hayat programına Allah'ın istediği biçimde îman edenler. Dikkat ederseniz ilk kriter îmandır. Değilse zenginler demiyor Allah. Profesörler, fabrikatörler, krallar, beyler, paşalar, devlet başkanları, erkekler, kadınlar, uzun boylular, kısalar, filan millete mensup olanlar, falan aileden, filan soydan gelenler, köle olanlar, efendi olanlar, işçi olanlar, patron olanlar değil. Peki ne ya? Îman edenler… Allah'a, Allah'ın istediği şekilde îman edenler. Allah'tan gelen hayat programı olan kitaplara onlarla hayatlarını düzenleme adına îman edenler. Allah'ın elçilerine onları örnek almak, onları adım adım takip etmek ve hayatın her bir biriminde onlar gibi yaşamak üzere îman edenler. Peygamberlerin örnekliliklerine îman edenler. Allah'ın elçileri vasıtasıyla hayatlarına karıştığına ve Allah'ın elçilerinin getirdikleri istikâmetinde bir hayat yaşamak zorunda olduklarına îman edenler.

Allah'a, Allah'ın istediği biçimde îman edeceğiz. Allah'tan gelenlerin tümüne îman edeceğiz. Allah'a îman, Allah'tan gelenlerin tümüne îman demektir. Allah'a îman, Allah'ın hayata karışacağına îman demektir. Allah'a îman, onun Rab, Melik ve İlâh oluşuna îman demektir. Allah'a îman, Allah'ın emir ve yasakları çerçevesinde bir hayat yaşamaya îman demektir. Allah'a îman, Allah'ın hayata karışacağına îmandır. Allah'a îman, Allah'ın hayatı düzenlemek üzere hayat programı gönderdiğine îmandır. Allah'a îman, Allah'ın belirlediği hayat programına îman demektir. Allah'a îman, kişinin boynundaki kulluk ipini yalnız Allah'ın eline vermeye îmandır.

Öyle bir Allah'a inanacağız ki melekleri, Peygamberleri, Kitapları olan bir Allah. Melekleri vasıtasıyla sürekli bizimle diyalog halinde olan, yaptığımız her şeyi gören, bilen, kontrol eden bir Allah. Peygamberleri vasıtasıyla bize bizden istediği kulluğu örnekleyen, kitapları vasıtasıyla bize hayat programı gönderen bir Allah. Bize gönderdiği kitaplarında kendisini bize nasıl tanıttıysa öyle bir Allah'a inanacağız. Yeryüzünde ortağı, benzeri olmayan, hayatın tümünde mutlak hâkimiyet ve otorite sahibi bir Allah'tır bu. İşte böyle kitabında kendisini bize nasıl tanıtmışsa, öyle bir Allah'a îman edeceğiz. İlk şart işte budur.

2. Salih amel. Yani bu îmanın hayata aktarılması, îmanın görüntülenmesi, îmanın yaşanması adına salih amel işlenecek. Bunu, bu îmanı söz planında bırakmayarak eyleme dönüştürenler, imanlarını pratiğe dökenler. Fıtratlarına ve yaratılışlarına uygun, Allah'ın razı olduğu ve emrettiği ameller işleyenler. İşte böyle olanlar kurtulacaklardır, diyor Rabbimiz. İşte böyle olanları Allah rahmetine katacak ve hüsrandan kurtaracaktır. Rabbimizin rahmeti hem dünyada, hem de âhirette onları çepeçevre kuşatacaktır. Biz biliyoruz ki Rabbimiz herkesin Rabbidir aslında. Ama bu mü'minler yeryüzünde yaşadıkları sürece Rablerine, Rablerinin istediği biçimde inanmışlar, Rablerini Rabb bilmişler, O'nun hayat programını uygulamışlar, yaptıklarını O'nun hatırına yapmışlar, yapmadıklarını O'nun hatırına terk etmişlerdir.

Kim îman eder ve salih amel işlerse, kim yarayışlı amellere koşarsa o mutlaka kurtulacaktır. Salih amel, fıtrata uygun amel demektir. Salih amel, Allah'ın razı olduğu, sevdiği ve emrettiği ameldir. Salih amel, Rasulullah Efendimizin hayatında var olan, yani sünnete uygun olan ve kesinlikle Allah için yapılmış amel demektir. Salih amel, salih bir îmandan kaynaklanan ameldir. Gayri salih amel de îmandan kaynaklanmayan ya da gayri salih bir îmandan kaynaklanan ameldir. Salih amel, yaptırıcısı Allah olan amel, gayri salih ameller de yaptırıcısı Allah'tan başkaları olan amellerdir.

Eğer yapılan bir amel Allah ve Resûlü'ne itaat adına değilse, Allah ve Resûlü'ne itaatten kaynaklanmıyorsa o amel boştur. Yani ya-pılan bir amelin yaptırıcısı Allah ve Resûlü değilse o amel boştur.

Öyleyse Müslüman yaptığı her bir ameli Allah ve Resûlü'ne dayandırmak zorundadır. "Bunu bana Allah emretti. Bunu benden Rasulullah istedi. Ben bunu Allah'ın kitabından aldım, ben bunu Rasulullah'ın sünnetinde gördüm. Ben bu amelin şeklini, biçimini, zamanını, miktarını ve usulünü Rasulullah'ın hayatında gördüm, bunu benim örneğim bana böylece örnekledi" diyerek, amellerini dedikoduya, filan veya falanlara dayandırarak değil, Allah ve Resûlüne, Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine dayandırarak işleyen kişinin ameli salih bir ameldir.

Demek ki bir amelin Allah katında makbul salih bir amel olabilmesi için iki şart vardır. Bir o amel Allah için, Allah'a ve Resûlü'ne itaat için yapılacak, yani niyet sahih olacak, amelin yaptırıcısı Allah ve Resûlü olacak, ikincisi de o

amelin Kitap ve sünnette yeri olacak. Bu iki şart yoksa, yani amel Kitap ve sünnette yoksa veya Kitap ve sünnette var ama Allah ve Resûlü'ne itaat adına yapılmamışsa, o amel salih bir amel değildir. Allah ve Resûlü'nün istediği, Allah ve Resûlü-nün belirlediği bir amel de olsa, yapılan amel Allah ve Resûlü'ne itaat adına değil de başka sebeplerle işleniyorsa, bu amel de boştur.

Meselâ çıkar adına, menfaat adına yapılan ameller, toplum, çevreyi memnun etme adına yapılan ameller, moda böyle istiyor diye, âdetlere karşı gelmeyelim diye, amirim, müdürüm, devletim bundan razıdır diye, tâğutlar böyle istiyorlar diye yapılan ameller boştur. Hattâ Allah'ın Resûlü kişinin kendisiyle Allah'ın rızasını kazanabileceği bir ilmi Allah rızasından başka, kulluk düşüncesinden başka bir sebeple, meselâ dünyalık adına, doktora, diploma, kitap yazma, bilir desinler adına, sosyal statü kazanma adına öğrenmeye çalışırsa bu kişinin cenneti kaybedeceğini anlatır.

Evet, îmanla birlikte amel işleyenler, îmanlarını amele dönüştürenler kurtulacaktır. Değilse sadece îman yetmeyecektir. Mücerret bir îmanı Allah asla kabul etmeyecektir. Çünkü îman; kalbin, lisânın ve fiilin tasdikidir. Yani bir hükmün icabını fiilen icra etmekle olur bu tasdik. Eğer bilmekle îman aynı şey olsaydı, o zaman tüm ehl-i kitap mü'min olurdu.

"Kendilerine kitap verilenler, hakkı, avuçlarının içini bildikleri gibi bilirler."
(Bakara: 146)

Eğer sadece dil ile ikrar îman olsaydı, o zaman tüm münâfıklar da mü'min sayılırdı. Çünkü onlar da dilleriyle inandıklarını söyleyerek kalplerinde olmayanı ortaya koymaya çalışmaktadırlar. Öyleyse îmanla birlikte amel de gündeme gelecek, o zaman kurtuluş söz konusu olacaktır.

İman etmeyenler, hayatlarını îman kaynaklı yaşamayanlar, hayatlarını îmanlarıyla düzenlemeyenler, îmanlarını hayatlarında görüntülemeyenler hüsrana mahkum olanlardır. Nefislerini ziyân edenler, kendilerini harcayanlar, sermayelerini kötüye kullananlar, iradelerini, akıllarını, istidat ve kabiliyetlerini sui istimal edenler, zamanlarını, imkânlarını, fırsatlarını kötüye kullananlar var ya, işte bunlar kendilerini kaybetmişlerdir. Kendisini kaybeden bir insan bir şey kazanabilir mi? Bunlar sermayelerini kaybetmiş insanlardır. Sermayeyi kaybeden birinin kâr etmesi düşünülebilir mi? Fıtrî olarak Allah'ın kendilerine

verdiği verici ve alıcı cihazları bozulmuş insanlardır bunlar. Hâsılı bozuk para gibi kendilerini harcamış insanlardır bunlar. Kendilerini İlâhî rahmetten uzaklaştıranlar ve böylece kendilerine yazık ederek vücutlarını cehenneme ipotekleyenler kaybetmişlerdir.

Şurasını hiç bir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki kâr ya da zarar dünya hesabına göre yapılmaz. Kâr ve zarar, âhiret hesabına göre yapılmalı, cennet ve cehennem hesabına göre yapılmalıdır. Öyleyse ey Müslümanlar! Ey insanlar! Kârınızı, zararınızı dünya hesabına göre yapmayın. Dünyada mal-mülk sahibi olunca, dünyada filan ya da falan makama gelince kazandık zannetmeyin. Çok paraya sahip olunca kazandık zannetmeyin. Şunu kesinlikle bilin ki, kişi dünyada neye sahip olursa olsun, hangi mülke, hangi makama, hangi saltanata sahip olursa olsun îman etmemişse kesinlikle kaybetmiştir.

Bu kayıptan kurtulanlar inanan ve inancını bizzat yaşayanlar, sonra da:

Birbirlerine hakkı vasiyetleşirler, hakkı tavsiye ederler ve sabrı tavsiye ederler. Kendilerini Müslümanlaştırıp cennet yolunda tuttukları gibi en yakınlarından başlamak şartıyla çevrelerini de Müslümanlaştırıp onları da cennete götürmenin kavgasını verirler. Öyle güzel bir ha-yat yaşarlar ki, arkalarında kendilerini takip edecek, nesillere hakkı ve hak yolu miras bırakırlar. Kendi teslimiyetlerini başkalarına da vasiyet ederler. Lokman'ın (a.s.) ve İbrahim'in (a.s.) kendi teslimiyetlerini çevrelerinden istedikleri gibi:

"Ey Oğulcuğum! Namaz kıl, uygun olanı buyurup fenalığı önle, başına gelene sabret; doğrusu bunlar, azmedilmeğe değer işlerdir."
(Lokman 17)

Bu kurtulan mü'minler, çevrelerindeki kardeşlerine hakkı tavsiye ederler. Peki hak nedir? Hak, Allah'tan gelendir, Allah'ın gönderdikleridir. Hak, babamın bildiği, efendimin tasdik ettiği, toplumun öngördüğü, insanların benimsediği, hocaların yazdıkları, Avrupa'dan gelen, A.B.D.'nin dediği değil, Allah'tan gelendir. Hukuk Allah'ın hukukudur, yasa Allah'ın yasasıdır. Hak, Allah'tan gelen yani vahye mutâbık olan gerçektir.

"Hak Rabbindendir. O halde sakın şüphe edenlerden olma!"
(Bakara: 147)

Hak kelimesi kitabımızda çok geçer. Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, yasaları hak, sistemi hak, yolu hak, cennet hak, cehennem hak, sırat hak, terazi hak, Mizan hak, kısacası hepsi haktır.

"Haktan başka sadece dalalet vardır."
(Yunus: 32)

Eğer hakkı Allah'ın gönderdiklerinin dışında görürseniz, Allah'ın vahyinin ötesinde hak peşine düşerseniz, problemlerinizin çözümünü bu kitabın dışında ararsanız, başka yerlerde ararsanız, mutlaka bâtıla düşmek zorunda kalacaksınız.

Yalnız Allah'ın indirdiği haktır. Ona muhalefet eden her şey bâtıldır ve sapıklıktır. Tüm insanlık bir şey üzerinde toplanıp bu haktır deseler de şâyet, o Allah'ın indirdiğine ters düşüyorsa bâtıldır. Allah'ın indirdiğinin dışında hak yoktur, Allah'ın indirdiğinin dışında hüküm de yoktur. Bu hak hüküm ortaya konulmadıkça da insanlar arasındaki ihtilâfların bitmesine de imkân ve ihtimal yoktur. Allah'ın hak olarak indirdikleriyle hükmetmedikçe de yeryüzünde asla salah olmayacaktır. Yeryüzünde sulh ve sükûn asla gerçekleşmeyecektir. İhtilâfları çözecek bir tek yol, bir tek kaynak vardır. O da Allah'ın yeryüzünde ihtilâfları çözmek üzere indirdiği kitaptır.

O mü'minler ki hakkı sadece Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetine görüp insanları buna çağırırlar. Kendileri Kitap ve sünnetin ortaya koyduğu hakka inandıkları gibi, başkalarını da bu hakka çağırırlar. İnsanlara Kitabı ve sünneti tavsiye ederler. Kurtuluş buradadır, başka her şeyi bırakın buna sarılın diyerek hakkı vasiyetleşirler.

Hak, Allah'tan gelendir. Namaz haktır, oruç, hac, tesettür, infak, cihad haktır. Müslümanca bir hayat, haktır. Kitap ve sünnete dayalı bir hayat haktır. İşte kurtuluşa erenler insanları buna çağırırlar, insanlara bunu tavsiye ederler.

Bir de onlar insanlara sabrı tavsiye ederler. Allah'a kulluk yolunda hem kendileri sabrederler, direnirler, dayanırlar hem de kardeşlerine bu konuda sabır tavsiye ederler, sabırda vasiyetleşirler.

Beled'de Akabe'yi ikdiham edip göğüsleyenlerin de bu özelliklere sahip kimseler oldukları anlatılıyordu. İslâm'da, kullukta insanların genellikle yan çizdiği, aşamadığı o en zor geçidi aşanlardan söz ederken, inananlar ve

inananlarla beraber olanlar, mü'minlerin safında hareket edenler, sabredenler, sabrı tavsiye edenler ve sabredenlerle beraber olanlar diyordu ya, işte burada da hemen hemen aynı şeyler söyleniyor.

İnsan, sûrenin evvelinde anlatılan ilk iki şartı yerine getirip de Allah'a, Allah'tan gelenlere, Allah'ın istediği biçimde îman edip bu îmanını yaşamaya başladı mı, yani îmanının gereği olan salih amelleri işlemeye başladı mı, gerek şeytandan, şeytan dostlarından, gerek ailesinden, akrabalarından, gerekse toplumundan onun başına bir şeyler gelecektir. İşte böyle bir durumda kişinin yapması gereken sabırla dayanmak, direnmek ve kulluğundan vazgeçmemektir.

Rabbimiz sanki burada diyor ki, "Kulum! İman edip îman kaynaklı bir hayat yaşamaya başladığın anda senin yardıma ihtiyacın olacak, yardıma muhtaç olacaksın. Yani benim senden istediğim îmanı ve bu îmana dayalı bir hayatı yaşama konusunda, gerek bunu başkalarına deme ve gerekse kendin yapma konusunda yardıma muhtaç olacaksın. Bu durumda sabırla benden yardım istemelisin, sabretmelisin ve sabredenlerle beraber hareket etmelisin. Kendin sabrettiğin gibi, bu durumdaki kardeşlerine de sabrı tavsiye etmeli ve onların yanında olmalısın. Çünkü Allah'ın yardım kapılarının anahtarı sabır ve namazdır."

Sabır, direnç veya dayanmak demektir. Sabırlı olmak demek bıkmamak, usanmamak demektir. İbadetten bıkmamaya, günahtan kaçınmaya devam etmek sabırdır. Allah'ın nasıl isterse bizi öylece imtihan ettiğine, edeceğine, gönderilen sorular istikâmetinde Allah'a kulluk etme şuurunun devamına da sabır diyoruz. Bazen yangınla, bazen hastalıkla, bazen zenginlik, bazen fakirlikle, nasıl isterse öylece imtihan edeceğine îman etmek sabırdır. Bazen Müslümanların zafiyetleriyle, bazen kâfirlerin gücüyle, bazen zaferle, bazen yenilgiyle, bazen Bedir'le, bazen Uhut'la imtihan eder Allah. Biz de o konuda sabredeceğiz. Yani o konuda nasıl kulluk etmemizi istiyorsa, öylece kulluk edeceğiz. Sabır, insanın vücudundaki baş mesabesindedir. Başı olmayan bir bedenden nasıl ki hayır beklenmezse, sabrın kontrolünde olmayan bir îmanda da bilelim ki hayır yoktur. Sabır çok önemlidir İslâm'da:

Allah düşmanlarıyla, İslâm düşmanlarıyla mücâdele konusunda sabır, itaate devamda sabır, namaz, abdest, infak, ilim, cemaate devam, emr-i bi'l marufa devamda sabır, masiyetlerden içtinaba sabır, zina içki vs.'den kaçınmaya sabır… Hikmetini bilmediğimiz belâ ve musîbetlere, olaylara sabır… Çünkü

yaşadığımız hayatta insanın başına bir şeyler gelebilir. Bunlara belâ diyoruz. Belâ, imtihan vesilesi olan şeydir.

İşte böyle durumlarda sabreden, döneklik yapmayan, yılmadan yoluna devam eden ve sürekli çevresindeki Müslüman kardeşlerine de sabrı tavsiye eden, "dünya bu, olacak bunlar kardeşim, dayan kardeşim, bugünler geçer kardeşim, Allah'ın yardımı yakındır, Allah'ın rızası ve cenneti sizi bekliyor kardeşim" diyerek Allah kullarına dayanmayı, direnmeyi tavsiye edenler kurtuldu, diyor Rabbimiz.

Öyleyse, Rabbimizin uyardığı hüsrandan kurtulmak istiyorsak, dünya ve ukbâda eli boşa çıkıp kaybedenlerden ve sonunda cehenneme yuvarlananlardan olmak istemiyorsak, bu mübarek sûrede hayatın tümünü özetleyen bu dört hususa çok dikkat edeceğiz.

Zamanın imtihan için verilmiş bir sermaye olduğunu bir an bile hatırımızdan çıkarmayacağız. Alıp verdiğimiz her nefesimizi, yaşadığımız her saniyemizi kulluğa çevirip kazanmaya çalışacağız. Değilse bunun şuurunda olmadan geçirdiğimiz her bir saniyemizin bizim için kayıp olduğunu unutmayacağız. Bunun için de Allah'a, Allah'tan gelen hayat programına, Allah'ın istediği ve razı olduğu biçimde îman edecek ve bu îmanlarımızı söz planında, iddia planında, gösteri planında bırakmayarak amele dönüştüreceğiz. İnandık dediğimiz her konunun amelini de gündeme getirecek ve hayatımızı onunla düzenleyeceğiz. Sonra kendimizi Müslümanlaştırıp kurtardığımız gibi, çevremizdeki Allah kullarını da Müslümanlaştırıp hüsrandan, kayıptan ve cehennemden kurtarmanın kavgasını vereceğiz. Onlara hakkı, hayrı, sabrı tavsiye edeceğiz.

Ama tabi sadece dille söylemek değil, irşad ederek, yol göstererek, sevdirerek, öğreterek, teşvik ederek, hediye vererek, evine giderek, işini görerek, borcunu ödeyerek, para vererek, cesaret vererek, yanında olarak, yardımında olarak ve onu yalnız bırakmayarak bu işi sürdürmek zorundayız. Eğer böyle bir hayat yaşarsak, Allah müjdesiyle mutlaka kurtulanlardan olacağız. Değilse ebediyen kaybedenlerden olmaktan kurtulamayacağız. Rabbim hepimizi böyle bir âkıbetten korusun. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemin.

- 104 -

HÜMEZE SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 104., Nüzûl sıralamasına göre 32., Mufassal sûreler kısmının grubunun ikinci sûresi olan Hümeze sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Â olup âyetlerinin sayısı 9'dur.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-2. "Mal toplayarak onu tekrar tekrar sayan, diliyle çekiştirip alay eden kimsenin vay haline! 3. Malının kendisini ölümsüz kılacağını sanır. 4. Hayır; o, andolsun ki, Hutame'ye atılacaktır. 5. Hutame'nin ne olduğunu sen bilir misin? 6-7. O, yüreklere çökecek olan, Allah'ın tutuşturulmuş ateşidir. 8-9. Onlar, uzun sütunlar arasında, her yönden o ateşle kapatılmışlardır."

Muhterem arkadaşlar bu haftaki dersimizde inşallah kulluk kitabımızın 104. sırasında yer almış Mekke'de nazil olmuş Hümeze sûresiyle karşı karşıyayız. Allah izin verirse bu sûrede Rabbimizin bi-ze ulaştırmayı murad buyurduğu mesajlarını anlamaya çalışacağız.

Sûrede malına, servetine ve konumuna güvenerek müminlerle alay eden, insanlara tepeden bakan, insanları ayıplayan, insanların if-fet ve namuslarına dil uzatan, istihza ve alaylarla mü'minleri çekiştirip küçük düşüren bir insan tiplemesinden söz edilmektedir. Her şeyi malla, mülkle, makamla, mevki ile değerlendiren müstekbir bir insan tipi. Tüm gücüyle mal mülk toplamaya, servet yığmaya yönelen, topladıklarıyla övünüp böbürlenen ve dünyada ebedî kalacakmış gibi plan program yapmaya çalışan bu yüzden de âhiretle ilgilenecek zamanı kalmayan kişinin kötülüğü anlatılır.

Malının kendisini ebedî kılacağını zanneden, malıyla ebedîleş-meyi hesap eden ve malı sayesinde âhiretteki hesabının hafifletilece-ğini uman kişinin cehenneme gideceği anlatılır.

Asr sûresinde insanların ziyanda oldukları anlatılmıştı. Ondan sonra gelen bu sûrede de ziyanda olanların özelliklerinden bazıları anlatılmaktadır. Bu özelliklerin sahiplerinin ateşe atılacakları anlatılır. Kimmiş bu cehenneme atılacak olanlar?

Evet, adını birinci âyetteki "hûmeze" kelimesinden almış olup, fasılası "he" harfidir. "Hümeze", başkalarını çekiştiren anlamında kul-lanılmaktadır. Buradaki "hûmezetün lümeze" kelimeleri, Arapça'da birbirine çok yakın anlamlı iki kelimedir, birbirinin yerine de kullanılabilir. O kadar az fark vardır ki, dile son derece vakıf olan Araplar bile hûmeze'nin anlamı olarak lümeze'yi gösterirler. Bu durumda anlam şöyle olur. Başkalarını hakir ve zelîl etmeyi âdet haline getiren o kişi bazılarını parmakla gösterir, bazılarını da söz ile işaret eder. Bazıla-rına nasipleri dolayısıyla ta'n eder. Bazı şahısları da kötülüğe bağlar. Bazılarını

yüzüne karşı aşağılar, bazılarını da gıybet eder. Laf taşıya-rak dostlar arasında kavga ve huzursuzluk çıkarır, kardeşlerin arasını bozar. Başkalarını kötü isimle çağırır, onlarla alay eder ve eksiklikleri-ni ortaya çıkarır.

Bu sûre, İslâm dâvasının ilk dönemlerindeki gerçek hayat tas-virlerinden birisini aksettirmektedir. Ayrıca her toplum ve çağda görü-lebilen bir örneği tasvir etmektedir. Sûrede, basit ruhlu, aşağılık bir ki-şi canlandırılarak böyle insanların hâl ve tavırları anlatılmakta ne ka-dar zavallı oldukları vurgulanmaktadır. Kendisine mal verilen ve malın esiri olup dünyada tek değerin maldan ibaret olduğunu sanan, mad-diyat karşısında bütün değerlerin küçüklüğüne inanan aşağılık ruhlu insanlardan birisidir. Ayrıca o, elde ettiği bu malın her şeye gücü ye-ten ve hiçbir şeyi yapmaktan geri kalmayan bir tanrı olduğunu san-maktadır. Böylece ölümün gelmeyeceğini ve ebediyen mal dolayısıyla hayatta kalacağını zannetmektedir. Eğer öbür dünyada bir hesap ve-ya ceza olacaksa bunu malıyla devralacağını sanmaktadır. Malı, pa-rası artık onun tanrısı olmuştur. Artık o, maddiyat ve dünyaya tap-maktadır.

Bu vesileyle o âdî tip (ve onun gibileri) mallarını saymakta ve saydıkça zevk almaktadırlar. İçinden kötü bir duygu onu insan şeref ve haysiyetini çiğnemeye, diliyle insanları çekiştirip alay etmeye it-mektedir. Bu tasvir şahsiyetten yoksun ve imandan mahrum olan be-şer ruhunun iğrenç, çirkin ve âdî bir tasviridir. İslâm, ahlâkî yüceliğe değer verdiği için bu derece düşük ve âd; ruhları nefretle karşılar. Bu-nun için alay ve istihzayı yasaklar. Çeşitli yerlerde onu bunu kınamayı reddeder. Burada bu derece çirkin ve iğrenç olarak zikredilip bunun yanısıra tehditlerin yer alması demek oluyor ki, o devirde bir takım müşrikler Rasûlullah aleyhine ve mü'minlere karşı böyle davranmak-taydılar. Bu gerçek dün onlara karşı uygulanmış, günümüzde de yine müşrikleri arattırmayacak derecede müslümanlara karşı uygulanırlığı devam etmektedir .

l) "(insanları) arkadan çekiştiren, yüze karşı (onlarla) alay e-den her kişinin vay haline. **2)** Ki o, (dünya) malı(nı) toplayıp tekrar tek-rar sayanlar. **3)** "Malının gerçekten kendisine (dünyada) ebedî hayat verdiğini sanır." **4)** "Hayır (sandığı gibi malı kendisine ebedî hayat vermeyecek ve) o elbette Hutameye (her şeyi yakıp bitiren demek olup, cehennemin isimlerindendir) atılacaktır." **5)** "O Hutamenin mahi-yetini sana ne bildirdi?" **6)** "(Hutame, sönmesi imkansız) Allah'ın tu-tuşturmuş ateşidir. **7)** "Ki o (derilerini, etlerini yiyip bitirecek ve) kalp-lerin üstüne çıkacaktır". **8-9)** "Muhakkak ki bu (ateşin kapıları) onların üzerine uzatılmış direklerle kapatılmış (olacak) tır." Yüce Allah'ın bu şekli

reddedişindeki itinasında iki büyük mâna görülmektedir. Biri; ahlâk düşüklüğünün takbih edilip bu çeşit düşük ruhları kötülemek. İkincisi; Mü'min ruhları destekleyerek onlara aşağılıkların sızmasını önlemek, Allah'ın yaptıkları her şeyi gördüğünü onlardan hoşlanma-yacağını ve cezasını vereceğine işaret etmektir. Bu işaretler mü'min-lerin ruhen yüceltilmelerini sağlamak ve çirkin hile ve oyunlardan u-zaklaşmasını sağlamak içindir.

1. "Arkadan çekiştirip duran, kaş göz hareketleriyle alay eden her kişiye veyl olsun!"

Her bir Hümeze ve Lümeze'ye veyl olsun. Her bir Hemmaz ve Lemmaz, cehennemin Veyl'ine gitsin. Hümeze ve Lümeze, Hemmaz ve Lemmaz mânâ itibariyle birbirlerine yakın kelimelerdir. Hümeze'nin dille, Lümeze'nin de fiille, davranışla insanları incitmek olduğu söylenmiştir. Veya Hümeze insanları arkadan çekiştirmek, gıyaplarında insanların şeref ve haysiyetlerini yaralamak, Lümeze de yüzlerine karşı kaş-göz hareketleriyle insanları alaya almayı, küçük düşürmeyi, rahatsız etmeyi alışkanlık haline getirmektir. Her iki kelime de bu işi çokça yapmayı, âdet haline getirmeyi anlatır.

Gerek insanların arkalarından, gerekse yüzlerine karşı onların namus ve şerefleriyle oynayan, onları incitip rahatsız eden, gıybet eden, kovuculuk yapan, insanların etini yiyen, şeref ve haysiyetlerini kemiren, insanlara onların hoşuna gitmeyecek ve onurlarını kıracak lâkaplar takan, insanlarda kusur arayan, onların avretlerini açmaya çalışan, insanlar arasında zevzeklik ve maskaralıklar yaparak hem kendisi gülen, hem de insanları güldürmeye çalışan ve bu özellikleri alışkanlık haline getiren her bir Hemmaz ve Lemmaz cehenneme gitsin. Onlara veyl olsun, diyor Rabbimiz.

Müslümanlara tepeden bakan, gurur ve kibir abidesi bir müs-tekbirden söz ediyor Rabbimiz. Malına, servetine güvenerek insanları horlayan, onları küçük görerek alaya alan bir insan tipi... Böyle mal ve servetine güvenerek, makam ve konumuna mağrur olarak, sahip olduğu şeylerin bir üstünlük sebebi olduğuna inanarak bunlara sahip olamayan mü'minlere tepeden bakan, bu tavrından ötürü Allah'ın cehennemini hak eden tüm müstekbirler aslında dünyada da cehennemi yaşamaktadırlar. Bunlar, bu tipler her ne kadar da müstekbirane bir tavır içinde olurlarsa olsunlar, asında övünebilecek ve sevinebilecek hiçbir şeyleri yoktur. Ama yine de bu hayat kendilerine süslü gösteriliyor. İşte böyle tüm gördükleri, oldum olası bir dünya hayatları var. Yaşasınlar bakalım. Zaten bu adamlar

geberir gebermez hepsi de ce-henneme gidecekler. Hakikaten acımak gerekiyor bu adamlara, ama acımaya da hakkımız yok. Tümüyle sefaleti yaşıyorlar, ölür ölmez de cehenneme gidecekler, büyük bir azabın içinde bulacaklar kendilerini.

Dünyada ne görmüşlerse, zevkleri de sefaları da, eğlenceleri de hepsi bu kadar olacak. Lâkin işin garibi bu halleriyle bile Müslümanlara hep tepeden bakıyorlar, alay ediyorlar. Ama sakın ha sakın biz müslümanlar onların alaylarından etkilenmeyelim. Sakın ha sakın onlara zerre kadar imrenmeyelim. Onlara acınacak bir zavallı gözüyle bakalım. Ve gerçekten ağlanacak durumda olanların kendilerinin olduğunu söyleyelim onlara ve hiçbir zaman en ufak bir şekilde bile olsa kalbimizden onlara benzemek duygusu geçirmeyelim. Hiçbir zaman onların yaşadığı hayatın özlemini çekmek gibi bir duruma düşmeyelim. Çünkü ilim bizde, hikmet, izzet ve şeref, akıl ve feraset, kitap, hidayet bizdedir. Bütün bunlara rağmen bunların, bu zavallıların bizim üzerimizde uyguladıkları propagandalar sonucu hemen hemen çoğumuzun da etkisinde kaldığı konular vardır. Bunları bitirmek ve bu müstekbirler karşısında aşağılık duygusundan kendimizi kurtarmak zorundayız.

Bakıyoruz, bunlar dünyaya meyletmeyen, dünyayı kıble edinmeyen, dünyanın geçici metalarına çakılıp kalmayarak dünyanın ötesinde âhiretin varlığına inanan ve tüm yatırımlarını ebedî hayatları için yapan ve bu yüzden de kendileri kadar mal-mülk toplayamamış mü'-minleri küçük görürler. Birinci planda âhireti ve Rablerinin rızasını kazanmaya çalıştıkları için dünyada fakir kalmış, onlar gibi mal-mülk toplayamamış fakirleri küçümserler. Çünkü bu adamların üstünlük-alçaklık kıstasları da dünyadır, dünyanın süsü ve ziynetidir. Dünyalık sahibi olanlar bunlara göre üstün insanlardır. Tüm plan ve programları dünya içindir. Hayatın, dünyanın, dünyalık şeylerin, paranın, pulun, makamın, mansıbın kulu, kölesi olarak değil de efendisi olarak kalmayı tercih edenler… Dünyada çok yüce idealleri gerçekleştirmek için çırpınanlar Allah katında üstün iken, bunlar nazarında düşük insanlardır. Böyle insanlarla alay ederler. Varsın kendilerini üstün görsünler ve bununla avunsunlar ama bakın Allah diyor ki:

“Mahlukâtın en şerlileridir onlar.”
(Mâide 60)

Dünyanın en değersiz, en adi insanlarıdır bunlar. Ama buna rağmen işte kendi hayatları kendilerine süslü gösterildiği gibi, etkileri altına aldıkları biz zavallıları da kendi pis dünyalarının kutsallığı hegemonyasına çekmeye

çalışıyorlar. "Gelin ey müslümanlar, bu içinde bulunduğunuz kötü durumdan kurtulmak istiyorsanız siz de bizim gibi olun. Siz de bizim gibi düşünün. Siz de bizim gibi yaşayın" diyerek bizi de kendi cehennemlerine çekmeye çalışıyorlar. Ama inşallah biz onların bu zavallılıklarına, bu oyunlarına gelmeyeceğiz. Çünkü istedikleri kadar serveti, samanı kıstas alarak bizi küçük görsünler, bakın Bakara'da Allah buyurur ki:

"Çünkü sakınanlar, takva erleri kıyâmet günü onların üzerindedirler. Allah dilediğini hesapsız rızıklandıran-dır."
(Bakara 212)

Sadece öbür tarafta üstte değildir müslümanlar. Dünyada da üstündür müslümanlar. Müslümanlar hem dünyada, hem de ahirette kâfirlerden üstündürler.

2. "Ki o mal yığıp biriktiren ve onu saydıkça sayandır."

Bu adam mal toplayıp biriktiren ve onu saydıkça sayan bir kimsedir. Evet bu adam varlıklı bir adamdır, servet sahibi bir kimsedir. Zaten bu istikbarının sebebi de buradan kaynaklanmaktadır. Mal ve servet çokluğunun üstünlük sebebi olduğuna inanmaktadır. Halbuki mal çokluğunun iman yönünden hiçbir üstünlüğü yoktur. Mal ve servet çokluğunun Allah katında hiçbir değeri yoktur. Ama Allah kıstasına değer vermeyen bu tip insanlar, kendilerince malın, mülkün üstünlük sebebi olduğuna inandıkları için mal toplarlar ve sayarlar.

Buradaki sayma işini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Adam toplama, yığma adına mal toplamış, onu saymış ve Allah yolunda harcamamıştır. Veya işi gücü mal toplamak olduğu için, gece-gündüz toplamayı düşündüğü için, bu mal toplama düşüncesi onu meşgul ettiği için, Allah'ın kendisinden istediği diğer kulluk birimlerini düşünecek zamanı kalmamıştır. Malı-mülkü, mal toplama işini zikir haline getirdiği için başka şeyler yapmaya imkânı kalmamıştır. Yani mal toplamak, yığmak ve saymak onun zikri, fikri ve virdi olmuştur. Aklını, fikrini bu işe öyle bir takmış ki, ölümü, âhireti, hesabı, kitabı onun kadar düşünemez hale gelmiştir.

Veya gündüz mal toplamış gece de onu saymıştır. Gecesini de gündüzünü de bu işe tahsis etmiştir.

Veya gelecek için, istikbal endişesiyle sürekli mal peşinde koş-muş, ama istikbalini garanti altına alma adına Allah için onu Allah yolunda harcamayıp tutmuştur. Yani malın hakkı ve hukuku ile değil de adediyle meşgul olmuştur. Malının sayısını, miktarını muhafaza etmiştir ama, ona ilişkin Allah'ın emirlerini zayi etmiştir.

Veya malıyla insanların gündemlerine girmeyi planlamıştır. Veya malıyla sayılmak istemiştir. Malı sebebiyle saygınlık kazanmayı hedeflemiştir. Yani ölümünden sonra da malıyla mülküyle namının, şöhretinin sürmesini istemiştir.

Bazı kıraatlerde bu "Cemea" kelimesi "Cemmea" şeklinde okunmuştur. O zaman da mânâ şöyle olacaktır: Malını oradan buradan toplamıştır. Yani o malın iktisâp yerlerini Allah'a sormamıştır. Allah'ın helal-haram sınırlarına riayet etmeden mal toplamış, bu konuda Allah yasalarına riayet etmemiştir.

Allah korusun işte şu anda Müslümanların içine düştükleri durum.

3. "Gerçekten o, malının kendisini ebedî kılacağını sanmaktadır."

Adam malının kendisini ebedîleştireceğine, ebedîyen kendisini yaşatacağına inanmaktadır. Bu malın ve mülkün sahibi olarak ebedîyen yaşayacağını ve hiç ölmeyeceğini zanneder. Malıyla bu dünyada ölümsüzlüğü garantilediğini zanneder. Allah'ın kendisine bolca servet verdiği ve kendisine verilen bu servetin kendisini şımarıklaştırdığı, elindeki nimetlerin ebedî olduğunu, hiç bitmeyeceğini zanneden ve hayatını bu düşünceye bina eden bir adam. Sahip olduğu malını, mülkü-nü, servetini, samanını, makamını, mevkiini, gücünü, kuvvetini, gençliğini, zindeliğini hiç yitirmeyeceğine inanan bir adam. İzzet ve şerefi bunlarda gören, bunlarda arayan bir adam.

"Ben gerçek güç ve kuvvet sahibiyim! Bütün bunların sahibi benim! Bu malımın, bu mülkümün, bu gücümün, bu saltanatımın, bu çevremin, bu kredimin, bu hayatımın sahibi benim ve artık ben bu mülkün batacağına da inanmıyorum! Yok olmaz mallar! Tükenmez bu servet! Bu iş yerlerim, bu fabrikalarım kesinlikle yıkılmaz! Yok olmaz bu fabrikalar! Bitmez bu saltanat! Son bulmaz bu hayat! Gelmez ölüm bana! Ben ebedîyen yaşarım bu saltanatımın içinde! Bütün bunlara sahipken artık ben öleceğime de kıyâmetin kopacağına da ihtimal vermiyorum! Bu saltanatın, bu gücün ve bu imkânın sahibi olan birinin üzerine kesinlikle kıyâmet kopmaz! Benim üzerime kıyâmet kopmaz! Kimse benim önüme geçemez! Kimse benimle başedemez! Allah'ın da beni

öldüreceğini sanmıyorum!”

Gerçi eğer bu zavallı fakirlerin, şu ayak takımının dedikleri doğru da kıyâmet kopacaksa bile ne önemi var? Eğer bunların dedikleri gibi ölecek ve yeniden dirileceksek elbette yine bize orada ayrıcalık tanınacak ve ayrı muamele yapılacaktır. Zat-ı âlileri orada da korunacaktır elbette. Çünkü dünyada bu kadar servetin, bu kadar saltanatın sahibi değil miydik bizler? Öyleyse sayın cenapları elbette âhi-rette de düşünülecek, elbette orada da protokol bozulmayacak, orada da saygınlığını koruyacaktı. Böyle düşünüyor adam. Böyle hesap ediyor, böyle bekliyor. Malıyla, mülküyle kendisini ebedîleştirmeye çalışıyor. Hayat programını hiç ölmeme inancına bina etmeye çalışıyor.

Ahledeh, huld, hulûd; ilelebet devam etmek, kalmak, uzun süre kalmak. Bir isim olarak huld; bilezik, küpe, ebedîlik ve cennet gibi anlamlara gelir. Bu yüzden "dâru'l-huld" veya "dâru'l-hulûd"; cennet yurdu demektir. Huld kelimesi, Kur'ân-ı Kerîm'in çeşitli âyetlerinde da-ha çok "ebedîlik" anlamında kullanılmıştır:

“Haksızlık edenlere de: “Sonsuz azabı tadın, ancak yaptığınıza karşılık ceza çekiyorsunuz” denir.”

(Yunus 52)

"Sonunda Şeytan onu fitneye düşürerek, söyle dedi: Ey Ãdem, seni ebedilik ağacına, son bulmayacak olan devlete götüreyim mi?"

(Tâhâ,120).

Halbuki evrende hiçbir varlığa sonsuza dek yaşama yeteneği verilmemiştir:

“Ey Muhammed! Senden önce de hiçbir insanı ölümsüz kılmadık, sen ölürsün de onlar bâkî kalır mı?”

(Enbiyâ,34).

Ebedîlik, âhiret hayatı ile ilgili bir kavramdır. Cennet ve cehen-nemin sonsuzluğu bunu gösterir. Cennetin ebedî oluşu şöyle bildirilir:

"De ki; bu mu hayırlı, yoksa takvâ sahiplerine va'd olunan ebedilik (huld) cenneti mi?"

(Furkân,15).

Görüldüğü gibi bu âyetlerde geçen "huld" kelimesi hep son-suzluk

anlamını ifade etmektedir. Cennetin bir vasfı da "cennetü'l-huld" dur. Yani bozulmadan ve sonu gelmeden devam eden cennet demektir. Bazen işte burada olduğu gibi "dâru'l huld" cehennem anla-mında kullanılır: "İşte O, Allah düşmanlarının cezası, ancak ateştir. Onlar için orada sonsuza kalma yeri (dâru'l-huld) vardır. Bu, âyetle-rimizi inkâr etmelerinin bir cezasıdır."

Kur'ân-ı Kerîm'in açıkça bildirdiğine göre, dünya hayatında sonsuzluk söz konusu değildir (Enbiyâ,34). İnsan hayatı, âhiretle bütünleşince sonsuzluğa doğru uzanmış olur. Çünkü yüce Allah önce, doğacak tüm insanların ruhlarını yaratmış, zamanı geldikçe, dünyada bedenle ruh bütünleşmiştir. Ölümle, ruh bedenden ayrılır ve kabir ha-yatı başlar. Kıyamet koptuktan sonra, âhiret âleminde, sonsuzluğa uzanan, cennet veya cehennem hayatı başlar. Böylece, insanoğlu sonsuzluğa elverişli bir varlık olduğunu, yaşayışında göstermiş bulu-nur.

Evet, diyor ki adam ben ölmeyeceğim. Zenginler ölmez! Paralılar ölmez! Makam sahipleri, saltanat sahipleri ölmez! Karun bir gün karşısına geçip sevinçten mest olup ayakkabıya döndüğü paracıklarını sayarken, hizmetçisi de uzaktan gülerek onu seyrediyormuş. Hizmetçisini böyle garip bir tavır içinde gören Karun onun paracıklarına göz koyduğunu ve onları çalmayı planladığını zannederek onu ayaklarının altına alıp ezmeye başlar. “Niye gülüyordun söyle bakalım?” diye onu ezmeye çalışırken, bir ara fırsat bulan hizmetçi bağırır: “Efendim! Vallahi onları çalmayı filan düşünmedim! Düşündüm ki siz ölünce..” filan demeye çalışırken daha onun sözünü boğazında kesen Karun: “Sus! Ben ölmem! Zenginler ölmez! Paralılar ölmez! Saltanat sahipleri ölmez!” diye onu daha bir beter dövmeye koyulur.

Evet zenginler ölmez! Paralılar ölmez! Saltanat sahipleri ölmez!!! Bu Ehramlar, bu anıt kabirler de onun için var ya. Ölmediklerini ortaya koymak için, ölümsüzlüklerini ispat için, ya da öldükten sonra da hegemonyalarını sürdürebilmek için yaptırıyorlar bunları adamlar.

Mal çokluğu, nüfuz çokluğu ve fizikî güç. Bakıyoruz tarih boyunca ve şu anda da tüm çağdaş müşrik sistemler bunların topluma yansıyan temelleri üzerine kurulmuştur. Tüm müşrik sistemler bu üç şeyin çokluğu esasına dayanmaktadır.

1. Ya mal, mülk, servet çokluğuna, ekonomik güce dayanır ki bunun adı

kapitalizmdir.

2. Ya çoluk, çocuk, sülale, ırk çokluğuna dayanır ki bunun adı faşizmdir.

3. Ya da güçlü olmaya dayanır ki, bunun adı da despotizm veya krallıktır.

Halbuki bunların hiçbirisi üstünlük sebebi değildir. Bunların tamamını veren Allah'tır. Malı, mülkü veren Allah, çoluk, çocuğu veren Allah, fizikî gücü veren de Allah'tır.

Öyleyse sakın ha sakın hiç kimse şu anda sahip olduklarının sahibini kendisi zannetmesin. Hiç kimse bunların sahibi benim zannetmesin. Malın, mülkün, bağın, bahçenin, evin, barkın, dükkanın, tezgahın, paranın, pulun, çoluğun, çocuğun sahibi benim zannetmeyin. Hocalığımızın, bilgimizin, tecrübemizin, çevremizin kredimizin sahibi biziz zannetmeyelim. Bunların tümünü bize veren Allah'tır bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım. Bunlara sahip olduk diye bunlardan mahrum imtihan edilenlere tepeden bakmayalım. Onları küçük görmeyelim. "Benim gücüm kuvvetim var, param pulum var, oğlum kızım var, çevrem kredim var. Halbuki sende bunların hiç birisi yok. Hem ekonomik yönden senden çok üstünüm, hem de siyasal gücümle seni ayağımın altına alabilirim. Hem cüzdanım kabarık, hem de güçlüyüm. Yani benim karnımdaki senin karnındakinden daha çoktur" diyerek karın hesabında olmayalım. İnsanları barsak hesabına göre değerlendirmeyelim. İzzeti, şerefi malda, mülkte, makamda, mansıpta aramayalım.

Mesela şimdi farz edin ki birine el verilmiş, ötekisine verilmemiş, çolak yaratılmış. Hangisi üstün bunun? Allah'ın kendisine el verip öyle imtihan ettiği insan mı üstün yoksa Allah'ın el vermeyip çolak imtihan ettiği insan mı üstün? Veya Allah'ın kendisine bolca mal verip imtihan ettiği insan mı üstün yoksa Allah'ın mal vermeyip fakirlikle imtihan ettiği insan mı üstün? Aslında ne o üstün, ne de beriki alçaktır. Buların hepsi imtihan konusudur. Allah birini malla imtihan ediyor, ötekisini de malsız imtihan ediyor. Bunların her ikisi de ayrı birer imtihan sorusudur. Bu imtihanı henüz kimin kazanıp kimin kaybettiği belli olmadığı için de kimin üstün, kimin alçak olduğu şu anda belli değildir. Bu, yarın belli olacaktır.

Bakın böyle mal toplayıp biriktirmeye çalışan, malıyla, mülküyle kendisini üstün görüp insanlara tepeden bakan ve de bu malıyla kendisini ebedîleştirmeye

çalışan kişinin cehenneme gideceğini anlatıyor Rabbimiz.

4. "Hayır, andolsun ki o, Hutame'ye atılacaktır."

Böyle yapan kişi Hutame'ye atılacaktır. Andolsun ki o Huta-me'ye atılacaktır, diyor Rabbimiz. Hutame, Kur'an'da cehennemin isimlerinden birisidir. İçine atılan her şeyi kırıp geçiren, ufalayıp yok eden manasına cehennemin isimlerinden birisidir.

Rabbimiz "Kella" diyerek söze başlıyor. Hayır hayır! İş sizin bil-diğiniz gibi değildir. Vazgeçin bu anlayışlarınızdan! Değiştirin bu düşüncelerinizi! Andolsun ki mal toplayan, mal biriktiren ve onunla ebedîleşeceğini zanneden kişi, hayat programını bu inanca bina eden kişi mutlaka Hutame'ye atılacaktır. Böyle düşünenler, böyle yaşayanlar her şeyi yalayıp yutan, insanı insanlıktan çıkaran Hutame'ye atılacaktır.

Dikkat ederseniz ayet-i kerîmede "Nebeze" kelimesi kullanılmaktadır. "Nebeze", değerli görülen bir şeyi atmak anlamına gelmektedir. Mal-mülk sahibi olmalarından ötürü kendilerini değerli gören bu insanlar da, kendisiyle değer bulmaya çalıştıkları malları, mülkleri de değersiz bir biçimde cehenneme atılacaktır. Mal, mülk sebebiyle insanları küçük gören, onları kırıp dökenler bu tavırlarına mütenasip olarak kendileri de kendilerini kırıp geçirecek bir ateşe atılacaklardır. Dünyada insanların etlerini yiyenler, onların ırzlarına, namuslarına, şereflerine haysiyetlerine dil uzatanlar etlerini, kemiklerini yiyecek bir Hutame'ye atılacaklardır. İnsanları kırıp dökenler de orada kırılacaklardır.

Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde Hutame'yi anlatırken şöyle buyurmaktadır:

"Melek bir kâfiri yakalayacak ve tıpkı odunun diz üstüne konulup kırıldığı gibi, onu belinden kıracak ve cehenneme atılacaktır."

5. "Hutame'nin ne olduğunu sana bildiren nedir?"

Hutame'nin ne demek olduğunu sen nerden bileceksin peygamberim? Dinle onu sana ben anlatayım anlamına bir ifade. Cehennemin dehşetini anlatan bir ifade. İnsanın mahiyetini bilemeyeceği Hutame, "Hümeze" ve "Lümeze"ye verilecek cezadır. Hemmaz ve Lemmaz için Rabbimizin takdir ettiği bir cezadır bu. Mal-mülk sahibi oluşunu insanlara tepeden bakma ve onları hakir görme

sebebi bilen kimselerin cezaları da onları küçük düşürecek bir atılma cezasıdır. Melekler, kırıp büküp baş aşağı değersiz bir biçimde ateşe atıverecek onları. Hani sobaya sığmadı diye odunu kırar, birkaç parçaya bölersiniz ya, işte melekler de dizlerinin üzerinde birkaç parçaya kırıp bükerek onları değersiz bir biçimde cehenneme atıverecekler.

6. "Allah'ın tutuşturulmuş bir ateşidir."

O Hutame, Allah'ın tutuşturulmuş bir ateşidir. Ateşin Allah'a izafesi onun insanların dünyada bildikleri, tanıdıkları ateşlere benzemediğini ortaya koymak içindir. Çünkü aslında tüm ateşler Allah'a ait iken, burada bu ateşe özellikle Allah'ın ateşi denilmesinin sebebi budur. Bu ateş dünyadaki ateşlere benzemez. Sönmesi, hafiflemesi olmayan bir ateştir. Veya Allah'ın ateşi ifadesi Allah'ın belâsı anlamına gelmektedir. Allah'ın emriyle yakılan ve sadece dünyadaki ateşler gibi maddî şeyleri yakmakla kalmayıp manevîyatı da yakan, her şeyi saran, gönüllere kadar uzanan, yürek yakan, yürek hoplatan bir ateştir. Nitekim Tirmizî'nin Ebu Hureyre'den rivayet ettiği bir hadislerinde Allah'ın Resûlü bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Cehennem ateşi kızarıncaya kadar bin sene yakılır. Sonra beyazlaşıncaya kadar bin yıl daha yakılır. Sonra siyahlaşıncaya kadar bin yıl daha yakılır. O artık simsiyahtır."

(Tirmizî 2594)

7. "Ki o, yüreklerin üzerine tırmanıp çıkmaktadır."

Kalplerin üzerine kadar çıkan, yüreklerin içine kadar işleyen, kalplere nüfuz eden bir ateştir o. Kalpleri örten, acısı kalplere kadar ulaşan bir ateş. Yani anlıyoruz ki ateş, insan gibi şuurlu bir varlıktır. Ne yapacağını, ne edeceğini, müşterisinin neresine el atacağını da bilen bir ateştir. Bakıyoruz Kur'an-ı Kerîm'de cehennem anlatımları hep böyle. Mesela uzaktan müşterilerini gördüğü zaman kükreyen, homurdanan ve hortumlarını çok uzaktan göndererek müşterilerini içine alıveren, yalayıp yutuveren bir varlık. Gâf sûresinde anlatıldığına göre müşterileri içine dolduktan sonra Cenâb-ı Hak soracakmış: "Doldun mu ey cehennem? Doydun mu? Daha ister misin bu sığır sürülerinden?" Cehennem de diyecekmiş ki: "Daha yok mu ya Rabbi? O kadar kükreyip coştum ki bugün bir türlü doymak bilmiyorum. Daha varsa gönder ya Rabbi!" Veya: "Daha mı var ya Rabbi? Daha bitmedi mi Allah'ım? Bu kütüklerin sonu gelmedi mi?" diye şaşkınlığını ifade edecektir. Yani o kadar çok

insan atılacakmış ki cehenneme, o bile bu çokluğa şaşacak, hayret edecek ve daha bunların arkası gelmedi mi ya Rabbi? Bitmedi mi ya Rabbi? diyecekmiş.

Bakın burada da bu şuurlu varlığın müşterilerinin kalbine el atacağı, insanın kalbine uzanacağı anlatılıyor. Cehennem, müşterilerinin kalbine atacak pençesini. Onlara azaba oradan başlayacak. Neden? Çünkü kalp insanlarda kabul ve ret makamıdır. Kalp, iman ve küür makamıdır. İnsanlarda düşünce, idrak, heves, niyet ve irade makamıdır. İman ve küfür konusunda kişide en sorumlu yer onun kalbidir. Onun içindir ki bakın bu ayet-i kerîmesinde Rabbimiz cehennem ateşinin kalbe uzanacağını anlatmaktadır.

Ateş insanın kalbine kadar uzanacaktır. Aman Allah'ım! Bu ne müthiş bir ifade! Rabbim, sen bizi bundan koru! Dünyada acı kalbe ulaşınca artık insan dayanamaz ve ölür. Ama orada ölemeyecekler de.

"Orada ne ölebilecekler ne de yaşayabilecekler."

(Tâhâ 74)

Buna yaşamak da denmez, ölmek de denmez. Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu şöyle anlatır:

"O ateş ehlini yer, nihayet gönüllere gelince son bulur. Sonra Cenâb-ı Hak etlerini, kemiklerini diğer bir oluşla yeniden iade eder."

Nisâ sûresinde de bu konu anlatılır:

"Onlardan ona inananlar ve yüz çevirenler vardı. Çılgın bir alev olarak cehennem yeter. Doğrusu, ayetlerimizi inkâr edenleri ateşe sokacağız; derilerinin her yanışında, azabı tatmaları için onları başka derilerle değiştireceğiz. Allah Güçlüdür, Hakimdir.

(Nisâ: 56)

Zuhruf sûresinde de azabın dehşetinden ötürü ölüm isteyecekleri ama ölemeyecekleri anlatılır:

"Cehennemde şöyle seslenirler: "Ey Nöbetçi! Rab-bin hiç değilse canımızı alsın." Nöbetçi: "Siz böyle kalacaksınız" der."

(Zuhruf: 77)

"Ey Mâlik! Ey cehennemin bekçisi! Ne olur dua et de Rabbin bize hükmedip bizim işimizi bitiriversin! Ne olur Rabbin bizi öldürsün de şu durumdan kurtulalım!" diyecekler. Mâlik diyecek ki onlara: "Hayır, sizler burada ebedîyen kalacaksınız. Sizler için burada ebedî bir kalış söz konusu." Evet onlar orada ölemeyecekler. Ölümü temenni edecekler, ama ölemeyecekler. Ölüm acısını her yandan hissedecekler ama ölemeyecekler. Hep ölümü yaşayacaklar ama bir türlü ölmeyecekler. "Siz ebedîyen burada kalacaksınız çünkü biz size hakkı getirdik de siz ondan tiksiniyordunuz. Allah'tan gelen hakka tepki gösteriyor, reddediyordunuz."

Dikkat ediyor musunuz? Zalimler ölüm istiyorlar. İstedikleri şey yok olmak, helâk olup gitmek. Kendilerini bir an olsun içine gömüldükleri bu dayanılmaz cehennem azabından kurtaracak bir ölüm istiyorlar. Dayanılmaz azap çukurlarından yükselen ölüm feryatları. Ama görüyoruz ki cevap bunların zaten bitmiş ümitlerini biraza daha öldürecek, ümitsizliklerini biraz daha artıracak, kahroluşlarını biraz daha artıracak bir cevap. Nasıl bir cevap geliyor bakın kendilerine:

Hayır hayır! Siz böyle kalacaksınız! Siz burada kalacaksınız! Aman Allah'ım, ne tüyler ürpertici bir manzara. Sizin için ölmek te yoktur. Ölümü temenni ettiren bir azabın içinde ebedîyen kalmak ve unutulmak. Sizin için sizi bu azaptan kurtaracak ölüm yoktur. Sonsuza dek ölümü temenni ettirecek bu azabın içinde kalacaksınız. Tabi cehennemin görevli meleğinin onların bu isteğine verdiği bu kahredici cevap, bunların feryatlarından bin yıl sonra gelecek.

8. "O, onların üzerlerine kilitlenecektir."

Mu'sadeh, kapatılmış, kilitlenmiş, sürgüleri çekilmiş demektir. Ebedî azap mahallinde kapılar kapatılmış, sürgüler çekilmiştir. Artık kimse kendisiyle konuşmayacak, derdi dinlenmeyecek, hatırı sorulmayacak ve azabın içinde unutulacaktır. Bakın Ârâf sûresinde de Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın hayat programını unutarak bir hayat ya-şayanların öbür tarafta azabın içinde unutulacakları anlatılmaktadır.

"Bugünle karşılaşacaklarını unuttukları, ayetlerimizi bile bile inkar ettikleri gibi biz de onları unutuyoruz."
(A'râf 51)

Allah'ı unutanlar unutulacaklardır. Allah'ın dinini unutanlar,

unutulacaklardır. Dünyada mal-mülk peşinde koşarken Allah'ın diniyle ilgilenecek zaman bulamayanlar ateşin içinde unutulacaklardır. Dinlerini oyun ve eğlence edinen, dinlerini oyun ve oyuncak tutan, dünya hayatına verdikleri değeri dinlerine vermeyen, dünya hayatını, dünya malını, mülkünü dinlerine tercih eden, dünyayı hedef bilip, dünyayı kıble edinip bütün plan ve programlarını dünyayı kazanma adına yapan, bu yüzden de dinleriyle ilgilenme, kitaplarıyla, Peygamberleriyle tanışma imkânı bulamayan kimselerdir bunlar. Dünyayı kıble edinen, dünyayı alıp da âhireti unutanlar, dinlerini dünyalarına alet edenler, dinlerini dünyalarına yamayanlar, dünyayı kazanmak için dinlerini malzeme olarak kullanan kimselerdir bunlar.

Dünyayı ebedî zannediyorlardı. Bugün, bu güneş hiç bitmeyecek, ölüm hiç gelmeyecek zannediyorlardı. Dünyanın içindekilere meylederek aldanıyorlardı. Dünyanın konumu ve kuralları onları aldatıyor. Konumu gereği dünyada hiç kimseye dokunmuyor Allah ya, işte böyle işledikleri suçlar yüzünden kendilerine dokunulmayınca dünyada Allah'ı atlattık zannediyorlar ve aldanıyorlardı.

İşte böyle dünyanın kendilerini aldatıp köleleştirdiği için dünya peşinde koşarken, dünyalıklar peşinde koşarken Allah'ı unutan, Allah'ın kendilerinden istediği kulluğu unutan, dinlerinin temel kaynakları olan Kitap ve sünnetle tanışma imkânı bulamayan, dinleriyle yakından tanışma zahmetinde bulunmayan ve böylece oradan buradan devşirdiklerini kendilerine din kabul eden ve böylece oyunu ve oyuncağı din zanneden kimselerdir bunlar. Dünyaya ve dünyalık işlere o kadar önem verirler ki, dinleriyle ilgilenecek vakitleri kalmamıştır.

Onların bu günü unuttukları gibi biz de onları unuttuk. Onlar dünyada âhireti hesaba katmadan bir hayat yaşamışlardı, biz de bugün onları unutuyoruz diyor Rabbimiz. Ne müthiş bir şey değil mi? Unutulmak, yüzüne bakılmamak, sözü dinlenmemek ve ebedîyen azaba mahkum edilmek. Ne korkunç bir akıbet. İşte bundan dolayı unutuluyorlar, bundan dolayı nimetlerden mahrum ediliyorlar ve azaba lâyık görülüyorlar.

Cehennem onların üzerine kapatılacak ve bir daha oradan çıkıp kurtulma imkânı bulamayacaklardır. Böyleleri için rahmet kapıları açılmayacaktır. Rahmânın kullarıyla irtibat kapıları açılmayacaktır. Mü'minlerin ruhları için açılan semanın kapıları bunlar için kapalı kalacak ve melekler bunları ebedîyen unutulmak üzere azabın içinde bırakacaklardır. Çünkü onlar dünyadayken Rablerini unutmuşlardı. Ya da bu adamlara Rabbimizin rahmet kapıları

açılmayacaktır. Neden? Çünkü bunlar dünyada iken kendilerine açılan rahmet kapılarıyla ilgilenmemişlerdi. Rabbimizin dünyada kendilerine açtığı rahmet kapılarından istifade etmek istememişlerdi.

Rabbimizin bu dünyada kullarına açtığı rahmet kapıları Kitaptır, peygamberleridir. Kitap, rehberdir. Kitap kendisine uyanları, kendisini takip edenleri hedefe götürecek bir imâm ve rehberdir. Kitap, en büyük rahmettir. Allah kullarına gönderdiği kitapları vasıtasıyla onlara yeryüzünde en büyük rahmet kapılarını açmıştır. Kitapları sayesinde hem dünyada hem de âhirette kullarına en büyük rahmet kapılarını açmıştır Rabbimiz. Dün Allah'ın kullarına gönderdiği bir kitap ve o kitap sayesinde açtığı bir rahmet kapısı ile çölde ona iman eden Allah'ın kulları, onun rehberliğinde saadete ulaşmışlardır. Kölelikten yeryüzünün efendiliğine ulaşmışlardır. Ama kimileri de Allah'ın kendileri için açtığı bu rahmet kapılarıyla ilgilenmemişler, bu rahmetten istifade etmeyi istememişlerdir. İşte böyleleri de o gün cehennemin içinde rahmetten mahrum bırakılacaklardır.

Hem öyle bir cehennem ki, şöyle bir uğrayacakları, görüp geçecekleri bir ateş değil, içinde hiç çıkmamacasına, hiç kurtulmamacasına kalacakları bir ateştir. Orası onların yeri ve yurdudur.

9. "(Kendileri de) Dikilip yükseltilmiş sütunlarda bağlanacaklardır."

Kendileri de direklere bağlanmış oldukları halde. Zaten kapılar kapanmış, sürgüler çekilmiş de bir de ebedîyen kurtulma ümitleri kalmasın diye hem cehennemin kapılarına direkler dikilmiş, hem de elleri ayakları dikilmiş direklere prangalanmıştır. Veya onların yüreklerine kadar işleyecek ateşin alevleri direkler gibi yükselecektir. Allah korusun gerçekten tüyler ürpertici, dayanılmaz bir manzara…

Öyleyse dünyada Allah'ın istediği biçimde bir hayat yaşamak zorundayız. Dünyada mal-mülk peşine takılarak, dünyayı kucaklama sevdasına kapılarak, dünyaya kazık çakma cinnetine tutularak Allah'ın kitabından habersiz bir hayatın içine düşmeyelim. Malımıza, servetimize güvenerek insanlara tepeden bakmaya, insanları hor gör-meye, insanları bunlarla değerlendirmeye kalkışmayalım. Müstekbir-leşmeyelim. Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine karşı eyval-lahsız davranmayalım. Burada Allah'ın istediği kullukları ifa ederek imtihanı kazanıp kendimizi bu ateşten kurtarmaya bakalım.

Bu sûreyi de bitirdik. Rabbim istediği gibi anlayıp, gereği gibi iman edip amele dönüştürmeyi hepimize nasip buyursun. Sübhane-kallahümme ve bihamdik. Eşhedü en la ilahe illa ente. Estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 105 -

FİL SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 105., Nüzûl sıralamasına göre 19., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun üçüncü sûresi olan Fil sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 5'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. "Ey Muhammed! (Kâbe'yi yıkmaya gelen) fil sahiplerine Rabbinin ne ettiğini görmedin mi? 2. Onların düzenlerini boşa çıkarmadı mı? 3-4. Onların üzerine, sert taşlar atan sürülerle kuşlar gönderdi. 5. Sonunda onları, yenilmiş ekin gibi yaptı."

Adını sûrenin birinci âyetindeki fil kelimesinden almış, Mekke'de nâzil olmuş ve kulluk kitabımızın 105. sırasına yerleştirilmiş bir sûreyle karşı karşıyayız. Gelişinden takriben 40 yıl önce gerçekleşmiş bir olayı gündeme getirerek, hem Allah'ın Resûlüne ve beraberindeki bir avuç müslümana, hem de onları sahipsiz ve yalnız zannederek ezmeye çalışan Kureyş'e ve kıyâmete kadar onların yolunun yolcularına büyük tehditler, mesajlar veren bir sûreyle karşı karşıyayız. Mü'-minlere kıyâmete kadar Allah desteğini, kâfirlere de dünya ve ukbâ azabını, helâkini gündeme getiren bir sûre.

Sûrede özetle Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasaları ve sistemiyle savaşa tutuşan, Allah'ın yeryüzünde en büyük âyetlerinden birisi olan Kâbe'yi yıkmak, yok etmek böylece yeryüzünde Allah'a kulluk sembolünü silip süpürerek Allah'a kulluğu bitirmek isteyen azgın bir insanın, şımarık bir tâğutun filler desteğindeki güçlü ordusuna karşı, yaratıklarının en zayıfı olan kuşlarla Rabbimizin gerçekleştirdiği bir operasyonun gündeme getirilerek Allah'ın gücünün, kudretinin ortaya konulduğunu görüyoruz. Böylece kıyâmete kadar Allah düşmanlarına, din düşmanlarına en büyük ders, yine Allah dostlarına da en büyük destek söz konusu ediliyor.

Fil sûresi sanki daha önce tanımaya çalıştığımız Rabbimizin âhiretteki azabının gündeme getirildiği Hümeze sûresinin bir devamı ve uzantısı gibidir. Hümeze sûresinin son âyetinde Rabbimiz: ***"Onlar için büyük bir azap vardır"*** buyurarak kâfirlere hazırladığı âhiret azabından söz etmişti. Burada da Allah,

düşmanlarını dünyada nasıl helâk ettiğini göstererek, anlatarak âhirette sözünü ettiği o azabın gerçekleşmesinin mümkün olduğuna delil getiriyor.

Sûrenin konusu Ebrehe, Fil ordusu, Kâbe ve Kureyş'tir. Ebre-he, Yunanca'da Abraham, Habeş lisânında Ebrehe, Arap dilinde de İbrahim demektir. Şairin birisi öyle der:

"Du İbrahim amed bedeyri cihan,
Yeki put şiken şöd, yeki putnişen"

"Bu cihana iki İbrahim gelmiştir. İki İbrahim gelip geçmiştir bu dünyadan, birisi put yıkan İbrahim, ötekisi de put diken İbrahim'dir."

Bu İbrahimlerden birisi tevhidî dinin nebisi, İbrahimî dinlerin nebisi, Hanif dininin peygamberi, şirk dinlerinin temizleyicisi, bizim peygamberimizin atası ve bizim atamız olan İbrahim'dir. Öteki İbrahim de tevhid dinini ortadan kaldırmak için gelmiş ve kıyâmete kadar bunun için sa'yeden müşriklerin ve kâfirlerin atası olan Ebrehe'dir. Hz. İbrahim Allah'a kulluk kavgası verirken, ötekisi de Allah'la savaşın kavgasını veriyordu. Birisi Allah'a kulluk sembolü, Allah kullarının kıblesi Kâbe'yi inşa ile, kulluk temellerini ihya ile meşgulken, öbürüsü de onu yıkmaya sa'y ediyordu. Bir sonraki sûrede gelecek, birisi bu Beytin Rabbine kulluk ederken, ötekisi de başka beytlerin Rabbine, ya da kendi yaptırdığı binaya, yani kendi hevâ ve hevesine kulluk ediyordu. Ya da paraya kulluk ediyordu.

Yemen'in San'a bölgesinde bulunan Ebrehe, burada Bizans hükümdarını ve Habeş kralını kandırarak bir krallık kurmak istiyordu. Bir numarayla ordu komutanı Aryat'ı öldürerek sonunda Yemen'e hakim oldu. Zamanla Yemen'de müstakil bir kral olup formalite icabı arkasında güç olarak Bizans'ın varlığından ötürü Habeş kralı Necaşi'yi otorite olarak tanımaya ve ona itaatkâr görünmeye devam eden bir yağcıdır. Bu sahtekârlığı ve yağcılığı Mağrip seddini tamir ettirip açılış törenine çağırdığı protokol erbabına yaptığı hitabe ve oradaki kitâbeden de anlaşılmaktadır. Kendilerinden çekindiği Bizans ve Habeş hükümdarının arzu ve planları doğrultusunda:

a. Arabistan yarımadasında Hıristiyanlığı yaymak,

b. Arapların elinde bulunan Bizans'la doğu arasındaki ticareti, ticaret

yollarını eline geçirmek için planlı bir şekilde çalışmaya başlar. Bu iş için ilk defa Sana'da Kuleys veya Kalis adında bir kilise inşa ettirir. Altınlarla süslediği bu muhteşem binanın gerçek Kâbe olduğunu ilân ederek insanların ziyaret için buraya gelmelerini emreder. Bu kiliseyi merkez yaparak ziyaret için buraya gelmeyen bölgedeki Araplara düşmanlık ilân eder. Bunun sebebi de esas planına zemin hazırlamaktı. Böylece Arapları tahrik etmek ve sonunda Kâbe'ye saldırısını meşru hale getirmek istiyordu. Bu baskı sonucunda beklediği oldu. Ebrehe'ye kızan Araplar gidip o kiliseye pislerler. Veya bir komployla Ebrehe bizzat kendisi pislettirerek düşmanlığını icraya zemin hazırlar. Böylece 570 yılında 13 fil ve 60.000 kişilik güçlü bir ordu hazırlayarak Kureyş'i ezmeyi ve tüm Araplara göz dağı vererek Kâbe'yi yıkmayı, kıbleyi değiştirmeyi ve Yemen'in San'a şehrini merkez yaparak ekonomik güce ulaşmayı hedefler.

Aslında Ebrehe'nin planı farklıydı. Ebrehe'nin yapmak istediği, zâhirdeki gibi Hıristiyanlığı yaymak değildi. Zira Hıristiyanlık böyle yayılmazdı. Hıristiyanlık aslında bozulmadan önceki hak dönemi yayılış usulüyle yayılmalıydı. Yani tıpkı Hz. Îsâ (a.s) ve onun kutlu yolunun izleyicileri gibi insanları bu dine dâvet edecekti, sevdirecekti, anlatacaktı. Ya da daha sonra insanların onu bozup da bâtıl bir din haline getirdikleri dönemin yayılma politikasıyla yayılacaktı. Şu anda olduğu gibi misyonerler eliyle yayılmalıydı. Gerçi şimdi de hainler o dini kâfir dünyaya, komünist ve ateist dünyaya götürmüyorlar da hep İslâm dünyasına götürmeye çalışıyorlar. Samimi değiller. Samimi olsalardı, dinlerini zaten Allah'a inanan müslüman ülkelere değil, ateist ülkelere götürürlerdi.

Aslında Ebrehe'nin niyeti bu değildi. Ebrehe'nin temel hedefi kıbleyi değiştirmekti. Kıble insanların hayatlarının ana hedefi, yönelişlerinin odak noktasıdır. Kişi kıblesine göre hareket eder. Kişi neyi kıble edinmişse ona doğru yönelir, ilgi alanını ona doğru çevirir. Kişi kıblesine göre hareket eder. Hayat programını, dinlenme ve çalışma za-manlarını, kabul ya da retlerini, sevgi ya da nefretlerini, iyi, kötü damgalarını kıblesine göre ayarlar. Yani insanlar kendilerine kabul ettirilen kıblelerine göre tüm hayatlarını ayarlamaya çalışırlar. İnsanlar kendilerine neleri kıble edinmişlerse ona doğru yönelirler, onunla ilgilenirler, ilgilerini ona doğru döndürürler. Meselâ bir toplumda insanlar içkiyi kıble edinmişler, içkiyi ilgi alanlarına almışlar, içkiyi kabul etmişler, kabullerini içkiden yana kullanmışlar, içki tüketimine yönelmişlerse, sosyal hayatları da ona göre şekillenecek ve o ülkede yığınlarla maya fabrikası kurulmak zorunda kalacaktır. Ama insanlar içkiyi ilgi alanlarından çıkarırlar, içkiyi kıble olmaktan

ve içkiye yönelmekten vazgeçerlerse o ülkede binlerce içki fabrikası da olsa günün birinde hepsi kapanmak zorunda kalacaktır. Onun içindir ki Katolik ülkelerde içki tüketimiyle ilgili gelişmenin Protestan ülkelere göre daha az oluşu veya kâfir dünyaya nazaran İslâm dünyasında içki ve fuhuş sektörünün beklenen seviyede gelişmemesinin sebebi işte budur. Bunların kıble edinilip edinilmemesidir.

Kıble, insanların hayatında gerçekten çok önemlidir. Çünkü kıble hayatın mihveridir. Bir ara İstanbul'da Abdulhamid'in mezarını ziyarete giden gençleri gören bir İslâm düşmanı bu memleketin kıblesini değiştirmeyi hedefleyen adama bu durumu anlatarak şikâyette bulunur. "Ben hâlâ bu ülkede Abdulhamid'in mezarını ziyarete gidenleri görüyorum. Buna bir tedbir düşünmüyor musunuz?" deyince ötekisi der ki, "Üzülme ben yakında onların kıblelerini değiştireceğim. Yakında ben onların yönelişlerini değiştireceğim ve artık onlardan hiç birisi Abdülhamit'in adını bile hatırlamaz olacaklar." Değiştirdiler kıblemizi...

Meselâ kişi dünyayı kıble edinir, dünyaya bağımlılığı kıble haline getirirse, dünyada ebedî kalacakmış gibi bir hayat anlayışına kapılır ve yönelişini dünyaya çevirirse elbette böyle bir kıble, böyle bir yöneliş o kişiye muhkem binalar, villalar, saraylar, köşkler yaptıracak ve bunları çoğaltmanın, dünyayı kucaklamanın kavgasını verdirecektir. Ama âhireti kıble edinmiş insan, âhirete yönelmiş ve her an öleceğini düşünen insan yani savaş insanı elbette kıblesi gereği bunlarla uğraşacak zaman bulamayacaktır.

Veya eğer bir ülkede spor kıble haline gelmişse, yani insanlar spora yönelmişler, onu ilgi alanına koymuşlarsa elbette o insanların hayatları ona göre şekillenecek ve bu insanlar yüz binlik beşiklerde uyutulmak zorunda kalacaklardır. Çarşambayı mutlaka spora ayırın! diyen, kavalı elinde bulunduran adamın niyeti de her halde bu yüz binlik beşiklere gömülmedik bir tek insan bırakmamak ve kendi işini kolaylaştırmaktır. Elbette spora yönelir ve onu kıble edinirse insanlar, uyutulmayı da hak edeceklerdir. Ama onu kıble edinmeyen, ona yönelmeyen bir insan için değil dünya çapında, evren çapında veya galaksiler arası bir maç bile yapılsa, dönüp bakmayacaktır ve yüz binlik uyku tulumları da kapanıp gidecektir. Kıbleye göre şekillenen hayatın aksesuarıdır bunlar.

Ebrehe de ta Sana'da o mabedi inşa ettirirken amacı, kıblesi Hıristiyanlık değildi. Esas hedefi tüm hayatın kıblesini Kâbe'den Sana'ya döndürmekti.

Böylece ekonomik ve siyasal gücü eline geçirecekti. Öyleyse Ebrehe'nin kıblesi paraydı, dünyaydı, dünyalık elde etmek ve karnını şişirmekti. Ebrehe insanların kıblelerini değiştirmek istiyordu. Ama tabii insanların dinlerini tümüyle değiştirmek değildi bu. Zira zaten o dönemde din hayatın tümüne karışmıyordu. İşte parayı kıble edinen, dünyaya yönelip madde planında sapıtan Ebrehe, tüm plan ve programını ona göre yapacak, her şeyi parada ve ekonomide görecekti. Bunun için de insanlar artık ziyaret için Mekke'ye, Kâbe'ye gitmeyecekler ve Yemen'in Sana şehrine gelecekler, insanların kıbleleri değişecek, kervanların yolu Sana'dan geçecek ve tüm kabileler paralarını buraya akıtarak Ebrehe'nin karnını şişirecekti. Ona ekonomik gücünü vereceklerdi. Gerçi o dönemde haktan ve Hanif'likten sapan Kureyş'in de bundan başka bir derdi yoktu.

Ebrehe parayı kıble edinince, paraya ulaştıran her şey meşru oldu onun için. Gerekirse Kâbe'yi bile yıkmalıydı bu kıblesine ulaşabilmek için. Tıpkı Arz-ı Mev'ûd'u, o toprak parçasını kıble edinen Yahudi kızının, bu kıblesine ulaşabilmek için, "Yeryüzünde bir tek Yahudi kalmasa bile o toprak parçasını elinde tutabilmek için babamla bile evlenirim" diyerek her şeyi meşru gördüğü gibi...

Veya günümüzde parayı kıble edinen kimi Müslümanların bu kıbleye ulaşabilmek için her şeyi meşru görmeye başladıkları gibi. Öyle değil mi? Adam dükkanı açık tutacağım diye namazını bile terk etmiyor mu bugün? Ekonomik güce ulaşacağım diye ilim öğrenmeyi bile terk etmiyor mu bugün müslümanlar? Elbette para kıble olunca bu kıbleye götürücü her şey onun gözünde meşru olacaktır. Yani ne farkı var şimdi Ebrehe'nin yaptığıyla bu Müslümanların yaptıkları arasında? Birisi para için Kâbe'yi yıkmayı düşünüyor, öbürü de kıblesine ulaşabilmek için dinin direğini yıkıyor, yani namazı terk ediyor. Ne farkı var onunla bunun?

Ebrehe kıblesine ulaşabilmek için bir ordu hazırlayıp Mekke'ye doğru harekete geçer. Bu filler desteğindeki ordu gerçekten o günün dünyasında güçlü, karşısında durulmaz bir orduydu. Çünkü bakın Ahzab savaşında bile Kureyş'in ordu sayısı 12.000'i geçmiyordu. Böyle büyük bir orduyla harekete geçti. Yemen'in reislerinden biri olan Zü Nefer Araplardan hazırladığı bir ordu ile onu bu işten vazgeçirmek için savaştıysa da mağlup olup Ebrehe'nin eline esir düştü. Yolda karşılarına çıkan kabileler ya onlarla savaşarak mağlup oluyorlar, ya da savaşmadan onun ordusuna katılıyorlardı. Ordu Taif yakınlarına geldiğinde, Taif halkı Beni Sakif adlı putlarını Ebrehe'nin şerrinden koruyabilmek için içlerinden Ebu Rigal'i Ebrehe'ye rehberlik yapması için gönderirler.

Kendi putlarının Ebrehe'ninkinden, Ebrehe'nin putundan güçlü olduğuna inananlar putları uğrunda onunla savaşırken, Ebrehe'nin putunun kendilerininkinden üstün olduğuna inananlar da savaşmadan ona iltihak eder. Ordu yol boyunca büyüdükçe büyür. Kendi putlarından daha güçlü bir putla karşılaştıklarını zannedenler kendi putlarından vazgeçerek Ebrehe'nin hâkimiyetini kabul ederek onun himayesine giriyorlardı. Yani kendi putlarını uğrunda savaşılmaya değer görenler o putları uğrunda savaşı göze alırken, Ebrehe'nin putunu kendi putlarından üstün görenler de savaşmadan onun ordusuna iltihak ediyordu.

Bir müslüman da eğer Rabbini en güçlü kabul etmişse elbette O'nun uğrunda savaşacaktır. Zira O Rabb uğrunda savaşılmaya değer bir Rabdir. Ama o müslümanın gözünde inandığı Allah, uğrunda savaşmaya değmeyen, uğrunda mal ve can feda etmeye değmeyen bir Allah'sa, ya da onun gözünde başka putlar büyümüşse, o zaman o putların hâkimiyetine boyun eğerek Allah uğrunda savaşmaktan vazgeçecektir. İşte tarih içinde İsrail oğullarını görüyoruz. Peygamberleri Hz. Mûsâ bir şehre girmelerini, bir şehri fethetmelerini isteyince şöyle demişlerdi: "Ey Mûsâ, sen ve Rabbin gidip savaşın, biz burada bekleyeceğiz." İsrail oğullarının inandıkları Allah uğrunda bir savaşı göze almaya değmeyen bir Allah'tı. İnandıklarını iddia ettikleri Allah uğrunda feda-i mal ve cana değmeyen bir Allah'tı.

Eğer şu anda Müslümanların da inandıkları Allah, uğrunda savaşmaya, uğrunda mal ve can feda etmeye değen bir Allah'sa o zaman putların, putçuların egemenliğini savaşmadan asla kabul etmeyeceklerdir. Önce putçularla savaşacaklar, eğer yenilmişlerse, köleleştirilmişlerse ancak bu duruma düşebileceklerdir. Değilse savaşıp yenilmedikçe asla onların egemenliğini kabule razı olmayacaktır. Ama eğer mü'minlerin inandıkları Allah ta tıpkı İsrail oğullarının inandıkları Allah gibi uğrunda savaşmaya, uğrunda bir takım fedakârlıkları göze almaya değmeyen bir Allah'sa, o zaman hiç savaşmadan putçuların egemenliğini kabul edecektir. Bir bakalım durumumuza. Hangisine yakınız? Nasıl bir Allah'a inanıyoruz? Bunu bir daha gözden geçirelim.

Ebrehe'nin ordusu yolda büyüdükçe büyüdü. Nihâyet Mugam-mes denen Mekke'ye 3-4 kilometre yakın bir bölgeye ulaşır. Ebrehe-nin öncü kuvvetleri Mekkelilere ait 200 kadar deveyi gasp edip Eb-rehe'ye getirirler. Bu arada Ebrehe Mekke'ye gönderdiği mesajında kendisine karşı koymadıkları takdirde

onlara dokunmayacağını ilân etti. Gelen elçiye Mekke'nin reisi durumunda bulunan Rasulullah efendimizin dedesi Abdulmuttalib: "Bizim böyle bir ordunun karşısında durabilecek gücümüz yoktur. Yıkmayı hedeflediği bu eve gelince o Allah'ın beytidir, O'nun sahibi Allah'tır; dilerse onu korumasını bilir" dedi ve sonra Mekke'nin reisi olarak develeri geri istemek için Ebrehe'nin yanına gitti.

Ebrehe, Abdulmuttalib'in kendisine doğru geldiğini haber alınca çok memnun oldu. Zannetti ki Mekke'nin emiri tıpkı yolda kendisini kabul edip ordusuna katılanlar gibi kendisine köleliği kabul etti de, efendisine ricaya geliyor. Bu düşünceyle onu karşılayan Ebrehe tahtından inerek Abdulmuttalib'in yanına oturdu. Çünkü efendiler kölelerini ikrama boğarlar. Yeter ki köleleri kendilerine itaat etsinler. Yeter ki onun sözünden çıkmasınlar. Öyle değil mi? Çoban köpeğini iyi doyurur. Neden? Çünkü kendisine hizmet ediyor da ondan. Veya adam çobanına iyi bakar. Neden? Çünkü hizmet kendisine dönecek de ondan. Birileri de işte memurluk, amirlikler vererek, doçentlik, doktorluk vererek insanları kendisine hizmete zorluyor. Yeter ki ona kul ol sana yapamayacağı yoktur. Veya meselâ bir grubun içinde olanlar, bir grubun elemanı olanlar o grubun üyesi olmayanlardan daha bir nîmet içinde olmaktadırlar. Her grup kendi müntesiplerini nîmettar ediyor.

Veya meselâ kendisinin Rabbil Â'lâ olduğunu iddia eden Firavun da Mûsâ (a.s)'a galip gelmeleri, Allah'ın elçisi karşısında kendisini savunup üstün getirmeleri, Allah'ın yasaları karşısında kendi yasalarını, Allah'ın sistemi karşısında kendi sistemini galip getirmeleri karşılığında kendilerini ikrama boğacağını, kendilerini mukarrabundan yapacağını söylüyordu sihirbazlara. "Yeter ki siz beni peygamber karşısında galip getirip, peygamber dâvâsını halkın gözünde düşürerek beni temize çıkarın, size yapamayacağım yoktur" diyordu. Efendiler kölelerine ikram ederler. Şu anda kölesi durumunda olduğumuz A.B.D'nin daha iyi süt sağabilmek için zaman zaman biz kölelerine yardımda bulunup biz kölelerini başkalarına kaptırmamak için Avrupa'yla kavga verdiği gibi. Ebrehe de Abdulmuttalib'in kendisine kölelik ihrazında bulunma niyetiyle geldiğini zannederek tahtından inip onun yanına oturdu, onu ikrama boğmak istedi.

İşte Ebrehe de Rasulullah efendimizin dedesine böyle yaptı. O savaş ortamında bile Abdulmuttalib'e izzet ve ikramda bulundu. Ama Rasulullah efendimizin dedesi başkaları gibi kölelik psikozuyla değil de, bir görev şuuruyla hareket ederek kendi görevi içindeki işe talip oldu. "Ey Ebrehe! Ben Mekke'nin

reisiyim ve adamlarının gasbettiği develeri senden geri istemeye geldim.” der. Bunu duyan Ebrehe: “Se-ni görünce çok etkilenmiştim. Ama konuşmana şahit olunca gözümden düştün. Biz atalarınızın kıblesini değiştirip Kâbe’yi yıkmaya geldik, sen neyin derdindesin? Ben de benim efendiliğimi kabul edip Kâbe’yi yıkmaktan vazgeç diye bana yalvarıp yakarmaya geldiğini sanmıştım” der.

Abdulmuttalib der ki: “Ey Ebrehe, ben sadece develerin sahibiyim. Benim sorumluluk alanım budur. Ve senden kendi sorumluluk alanıma giren bir şeyi istiyorum. Kâbe’ye gelince elbette O’nun sahibi onu korumasını bilecektir. Bu seninle O’nun arasındaki bir meseledir.” Yani Kâbe’nin sahibi kendi evini koruyacak güçtedir. Benim yardımıma filan ihtiyacı yoktur O’nun dedi. Zira Abdulmuttalib’in inancına göre kendisinde Kâbe’nin koruyuculuğu gibi bir sorumluluk yoktu.

“Hepiniz çobansınız ve hepiniz güttüğünüzden sorumlusunuz!”

hadisinden de biliyoruz ki herkesin sorumlu olduğu bir sürüsü vardır. Herkes kendi sürüsünü doyurmak ve korumakla mükelleftir. Herkes kendi sürüsünü, kendi görevini ve sorumluluk alanını bilmelidir. Kendi sürüsünü ihmal ederek başkalarının sürüsüne gitmemeli veya başkalarının sürülerini kendisine dert edinerek kendi kendisini zor duruma sokmamalıdır. Ama kendi sürüsünü doyurmanın yanında arta kalan zamanı olanlar elbette çobansız kalmış sürülerin imdadına da koşmalıdır.

Evet Ebrehe diyor ki: “Ben bu Beytin ve bu Beyt sayesinde çevresindekilerin emniyet içinde olduklarını duydum. İnsanların bu beyt sayesinde doyduklarını haber aldım. Ben bu Beytin ve sakinlerinin emniyet ve güvenlerini bozduğumu tüm dünyaya duyurmak için geldim” deyince, Abdulmuttalib diyordu ki: “Sen ne haldesin? Ne yapıyorsun? Ne yapmak istiyorsun ben bunu bilmiyorum. Ama ben bana düşeni yapmadan yanayım. Ben bu beldenin emiri olarak sürülerden sorumluyum. Benim görev alanım budur. Ben onu korumak zorundayım. Elbette o Beytin sahibi de kendi Beytini korumasını bilir. Bu konuda O’nun benim yardımıma ihtiyacı yoktur.”

Hoş bir ifade, hoş bir anlayış değil mi? Öyleyse unutmayalım ki biz bize düşeni yapmak zorundayız. Bizim sorumluluk alanımızdaki şeyleri yapmak zorundayız. Bizler kendimizin ve ehlimizin müslüman-ca bir hayat yaşamasından sorumluyuz. Bizler ehlimizin cennet yolun-da oluşundan

sorumluyuz. Ben, evdekilerden sorumluyum. Benim ev-dekilerin Müslümanlığından, onları İslâm yolunda tutmaktan, onları müslümanca eğitmekten, onları meşru yerlerde otlatıp doyurmaktan, Kur'an ve sünnet bilgisiyle doyurmaktan, onlara Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluğu uygulatmaktan sorumluyum. İşte benim ilk planda sorumlu olduğum alan budur. Onlara kendi ehlim olduğu için uygulatmaktan, ama başkalarına da anlatmaktan sorumluyum. Ben evimde, benim sorumluluk alanımda Allah'ın emirlerini uygulamak ve uygulatmaktan ama başkalarının evlerinde de uygulamalarını anlatmaktan, duyurmaktan sorumluyum. Rasulullah efendimizin bu hadisi bize bunu anlatıyor.

Ama benim evin dışındaki evlerin sahipleri de eğer beni dinleyecek insanlarsa, yani onlara da uygulattıracak gücüm ve etkim varsa, yani onlar da benim ehlim konumunda iseler, beni dinliyorlarsa, elbette onlara da uygulattırmakla mükellefim. Yani ben önce beni dinleyen, benim ehlim olan hanımım ve çocuklarımdan sorumluyum. Ama benim ailemin dışında da beni dinleyecek, hayatına beni karıştıracak, benim dinime güvenip hayatında benim söz sahipliğimi kabul edecek insanlar, aileler de varsa ben onlardan da sorumlu oluyorum. Çünkü artık onlar da benim ehlim olmuşlardır. Dışardan beni dinleyecek birileri nasıl ki benim ehlim oluyor ve ben onlardan da sorumlu oluyorsam, aynı şekilde benim ehlimden, benim ailemden beni dinlemeyenler, beni hayatlarına karıştırmayanlar çıkarsa onlar da benim ehlim olmaktan çıkmış ve ben artık onlardan da sorumlu değilim demektir.

Nuh'un (a.s) kendisine iman etmeyen oğlunu biliyoruz. Rab-bimiz buyurdu ki: "Ey Nuh o senin ehlin değildir. O senin oğlun değildir. Çünkü o gayr-i salih bir amel işlemiştir." Demek ki oğlu bile kendisini dinlemeyince ehli olmaktan çıkıveriyor.

Öyleyse kişi kendisine düşeni, kendi sorumluluk alanına giren şeyleri, tedbirleri de elden bırakmamak şartıyla icra eder, yerine getirirse sünnetullah zaten cereyan edecektir. Yani kul kendisine düşeni yaparsa, Allah da kendisine düşeni elbette yapacaktır. İşte Abdulmut-talib ve Kureyş kendilerine düşeni yapmışlar, zaten böyle güçlü bir ordu karşısında yapabilecekleri pek fazla bir şeyleri de yoktu. Böyle ciddi bir tehlike karşısında Kâbe'nin avlusuna toplanıp Kâbe'nin örtülerine yüz sürerek bu Beytin Rabbine dua ederler.

O anda Kâbe'nin içini doldurdukları tüm putları gözlerinde sıfıra inmiştir.

Yani bu putların kendilerine sağlayabilecekleri hiçbir şeyin olmadığının şuuruyla, “Ey bu Kâbe’nin Rabbi! Bizler kesin biliyoruz ki böyle ciddi bir tehlike karşısında şu putların bize sağlayabilecekleri hiçbir şey yoktur. Bizi bu büyük tehlikeden korusan korusan sen korursun. Hem Kâbe’ni hem de bizi bu belâdan kurtar” diye Allah’a yalvarıp yakarmışlar, sonra da tedbirlerini alıp dağlara çekilmişler ve uzaktan seyretmeye başlamışlar. Hattâ tarih kitapları bu konuda şiirler naklederler:

“Kul kendi evini korur,
Sen de kendi Beytini koru.
Eğer yarın onların haç’ı ve tedbiri
Senin tedbirine galip gelmesin.
Eğer onlara imkân verir ve kıblemizi
Kendi haline bırakmak istersen,
Bu senin bileceğin bir iştir.”

Kul kendisine düşeni yaparsa Allah’ta sünneti gereği kendisine düşeni yapacaktır. Yani şu anda bizler bizim sorumluluk alanına giren görevlerimizi Allah’ın istediği şekilde yerine getirirsek Allah da bize yardım edecektir. Bizim Kâbe’yi koruma, Allah’ın dinini koruma gibi bir gücümüz de, sorumluluğumuz da yoktur. Ama bizim kendimizi ve ehlimizi koruma, kendimizi ve ehlimizi Müslümanlaştırma göreviyle so-rumluyuz. Yani biz kendi sürümüzle sorumluyuz. Biz kendi görev alanımıza girenleri Allah’ın istediği gibi yerine getirirsek Allah ta hem dinini koruyacaktır, hem bizi koruyacaktır.

Abdulmuttalib’in bu kararlı tavrı karşısında etkilenen Ebrehe ona koyunlarını, develerini teslim eder. Ertesi günü Ebrehe gurur, güven içinde müstekbirce Kâbe’ye doğru hareket eder. Ordusu vardı, filleri vardı, tankları vardı, silahları vardı ve karşısında durabilecek hiçbir güç yoktu. Gururla yürüyordu ama helâkinden habersizdi. Kiminle savaştığının farkında değildi. Kime kafa tuttuğunun, kimin âyetini kaldırmaya teşebbüs ettiğinin, kime kulluğu bitirme cinnetine kapıldığının, kimin sistemine savaş açtığının farkında değildi. Sahipsiz sandığı Allah, Beytine yürüyordu. Güçsüz ve yalnız zannettiği insanların mabedine saldırıyordu.

Halbuki o Beyt Allah’ın Beytiydi. O Beyt yeryüzünde Allah’ın en büyük âyetlerinden bir âyetti. Bu dâvâ Allah’ın dâvâsıydı. Allah’la savaşa tutuşmak, tanklarla savaşmaya benzemezdi. Allah’ın sistemiyle savaşa tutuşanlar iflah

olmazdı. Biraz sonra o güvendiği güçlü ordunun Allah’ın yeryüzünde en küçük ve güçsüz varlıkları kuşlara mağlup olacağının farkında değildi. Allah’ın emriyle en büyük varlığın en küçük varlık karşısında helâki yudumlayacağının farkında değildi.

Olacaklardan habersiz gurur ve kibir içinde Ebrehe ordusuyla birlikte Kâbe’ye doğru yürüyordu. Kâbe karşıdan görünmüştü. Üstelik Ebrehe’nin karşısına çıkıp savaşacak, Kâbe’yi müdafaa edecek bir tek insan bile yoktu. Hiçbir engel yoktu karşısında. Bunu gören Ebre-he daha da gururlanarak yürüyordu. Zannediyordu ki Kâbe yalnız. Zannediyordu ki Kâbe sahipsiz ve korumasız. Ezip geçecekti Allah’ın beytini. Çiğneyip geçecekti insanlığın kıblesini. Bitirecekti yeryüzünde Allah’a kulluğu. Son verecekti yeryüzünde Allah egemenliğine. Allah’a kulluk merkezini yerle bir edip tüm dünyaya: “Bakın ey insanlar, ben Kâbe’yi yıktım. Ben Allah beytini yerle bir ettim. Ben Allah’ı yendim. Ben yeryüzünde Allah’a kulluğu bitirdim. Yeryüzünde en büyük, en güçlü benim. Yeryüzünde egemen benim. Bundan böyle Allah’a değil bana kul olacaksınız. Allah’ı değil beni dinleyeceksiniz. Allah’ın yasalarını değil benim yasalarımı uygulayacaksınız” diyecekti.

Ama işte tarih boyunca kâfirlerin, zalimlerin, Allah ve diniyle savaşanların, Müslümanları yok etmeye soyunanların, yeryüzünde Allah’a kulluğu bitirmeye soyunanların yanıldıkları nokta burasıdır. Zannederler ki Kâbe yalnız. Zannederler ki Allah evleri, Allah’a kulluk evleri mescitler, İmam-Hatipler, Kur’an kursları, medreseler yalnız ve korumasız. Zannederler ki müslümanlar korumasız ve güçsüz. Zannederler ki hepsini bir anda yok edecekler. Zannederler ki tanklarıyla ezip geçiverecekler. Zannederler ki yeryüzünde Allah’a kulluğu bitirecekler, kendi tanrılıklarını ilân edecekler. Halbuki biraz sonra göreceğiz ki o Kâbe yalnız ve korumasız değildir. O Kâbe’nin bir Rabbi var. O Allah evinin, Allah evlerinin, Allah’a kulluk makamlarının ve Allah kullarının bir sahibi var. Onların arkasında onları koruyacak bir Allah var. Bunun farkında değil bu kâfirler.

Allah’tan habersiz, başına geleceklerden habersiz gurur ve kibir içinde ordu yürüyor. İşte bu noktadan itibaren Rabbimizin sûrede anlattığı yeryüzünün en büyük olaylarından birisi zuhur ediyordu. Müzdelife ile Mina arasındaki Muhassıp denen mevkie geldiklerinde tüm dünyanın bildiği olay vukua gelir. Allah onların üzerlerine ordularını, kuşları gönderiverir ve topunu helâk eder. Sonuç tarihin her döneminde olduğu gibi Allah galip Allah’la savaşanlar mağlup

olmuştur.

Olayın meydana geldiği bölge, Mina ile Müzdelife arasındaki Muhassıp denen bölgedir. Helâkin gerçekleştiği ve Allah'ın azabının indiği bir bölge olduğundan burada durulmayıp süratlice geçilir. Müslim'deki bir rivâyete göre Rasulullah efendimiz veda haccında bu bölgeden geçerken çok hızlı geçtiği ve ashabına "burada konaklamayın, zira burası Allah düşmanlarının helâk olduğu bölgedir" buyurduğu rivayet edilmektedir.

Allah'ın azabının indiği yerde durulmamalıdır. Biz ne yapacağız? Nereye gideceğiz bilmem? Şu anda bizim yaşadığımız şehirde Allah'ın gazabını celbedecek bu kadar çok isyan mahallinin yakınından nereye gideceğiz bilemiyorum.

Bakın Rabbimiz olayı şöylece anlatır:

1. "Ey Muhammed! (Kâbe'yi yıkmaya gelen) fil sahiplerine Rabbinin ne yaptığını görmedin mi?"

Görmedin mi peygamberim Rabbin nasıl yaptı onlara? Gözle görmüş gibi olmadın mı? Duymadın mı? Bilmedin mi? Anlamadın mı ey peygamberim? Ve sizler ey Kureyş, görmediniz mi? Duymadınız mı? Anlamadınız mı? Ve sizler ey mü'miniyle, müşrikiyle, kâfiriyle, dinlisiyle, dinsiziyle, ateistiyle, Budist'iyle, Şintoistiyle ey yeryüzü insanlığı, sizler de duymadınız mı? Anlamadınız mı? Düşünüp kavramadınız mı? Rabbiniz, âlemlerin Rabbi kendisiyle savaşa tutuşan, yeryüzündeki Allah âyetine tahammül edemeyen, yeryüzünde Allah âyetini kaldırarak O'na kulluk eseri bırakmamaya yemin eden, kendi egemenliği, kendi yasalarının hâkimiyeti adına Allah egemenliğine son vermek isteyen, Allah'a Allah'ın arzında hayat hakkı tanımamaya sa'yeden, Allah yasasını değiştirmeye soyunan fil sahiplerine Allah nasıl yaptı görmediniz mi? Anlamadınız mı?

Anlıyoruz ki buradaki hitap sadece Rasulullah efendimize değil, o dönem Kureyşine ve kıyâmete kadar kendilerini Allah'ın hitabının muhatabı bilen, bu kitaba kendi kitabı gözüyle bakan, bu sûre benin sûrem diyen herkesedir. Görmediniz mi? Bilmediniz, anlamadınız mı bu dâvânın arkasında Allah olduğunu? Gerçek güç sahibini anlamadınız mı ey müslümanlar? Güç kaynağını görmediniz mi? Ne korkuyorsunuz Allah düşmanlarından? Niye çekiniyorsunuz

kâfirlerden? Niye bu güç kaynağıyla irtibata geçip Allah'ın size sunduğu bu silahı kuşanıp yeryüzünün en güçlüsü olduğunuzun farkına varmıyorsunuz? Veya sizler ey her dönemin kâfirleri, kiminle savaştığınızı niye anlamak istemiyorsunuz? diyor Rabbimiz.

Görmedin mi? Görmediniz mi? Tabii buradaki ru'yet, ru'yet-i kalbiyedir. Bizzat gözle görmektir. Çünkü Rasulullah efendimizin doğumundan takriben 40 yıl önce gerçekleşmiş bu olayı bizzat onun görmesi mümkün değildir. Ama bu hadiseyi gözleriyle görenler hayattaydı. Hattâ Hz. Ayşe annemizden, "Fili çeken iki kişinin âmâ ve kötürüm olarak Mekke'de kalıp dilendiklerini ben bizzat gördüm" diye bir rivâyet bile vardır.

Görmedin mi? Görmediniz mi diye hitap eden bu âyetin indiği dönem, olayın vukuundan takriben 40 yıl sonralarıydı. Ama bu olay Kureyş'in hafızalarında canlılığını muhafaza ediyordu. Ebrehe'nin ordusunu helâk eden kuşların attığı taşları hâlâ evlerinde saklıyorlardı. Arabistan yarımadasında ve tüm dünyada Kureyş'in itibarını ve saygınlığını artırdığı için Kâbe'nin hizmetçileri olarak, Ehlullah olarak tüm çevrede onları dokunulmaz hale getirdiği için bu olay Kureyş için çok önemli bir olaydı. İnsanlar bu olaydan sonra Kureyş'e ilişmekten kork-maya ve onlara saygı duymaya başlamışlardı. Hattâ hayatlarındaki önemine binaen Kureyş bu olayın gerçekleştiği günü takvim başlangıcı yapmışlardı. Bu yıl, "Fil senesi" diye meşhur olmuştu.

Dikkat ediyorsanız âyet-i kerîmede ***"Ma faale Rabbüke"*** Rabbin fil ordusuna ne yaptı görmedin mi? denmemiş de ***"Keyfe fe-ale Rabbüke"*** Rabbin fil ordusuna nasıl yaptı, denmiş. Bundan da anlıyoruz ki bu işin mahiyetini anlamamız, bilmemiz gerekmiyor. Nasıl oldu? Bu iş nasıl gerçekleşti? Kuşlar taş attı deniyor, acaba bu kuşlar hangi kuşlardı? Attıkları taş mıydı? Başka bir şey miydi? Yoksa çiçek mikrobu muydu? Yoksa başka bir hastalık mıydı, bunun mahiyetinin bilinemeyeceği anlatılıyor. Yani keyfiyetinin bilinemeyeceği, keyfiyeti üzerinde durulmaması gerektiği ve sadece helâkin gerçekleştiğine iman edilmesi gerektiği anlatılıyor. Kimilerinin gereksiz yere gereksiz yorumlara kaçtığını ve kendi kendilerini lüzumsuz şeylerle yorduklarını gördüğüm için bunu demek zorunda kaldım. Önemli olan bu olayın ne olduğunu bilmek değil, neticeyi bilmektir. Ne oldu netice? Tüm orduların sahibi olan Allah, göklerde ve yerlerde ne varsa hepsinin ordularının sahibi olan Allah kuşlardan bir ordu gönderdi ve işlerini bitirdi kâfirlerin. Yani orduların sahibi olan Allah o günün en büyük ordusunu, yaratıklarının en güçsüzüyle, kuşlarla yerle bir etti. Çünkü güç

ve kuvvet sahibi Allah'tır.

2. "Onların tasarladıkları planlarını boşa çıkarmadı mı?"

Onların planlarını geçersiz kılmadı mı Allah? Onların hedeflerini kaybettirmedi mi? Onların oyunlarını, Allah'a, Allah'ın âyetine, Allah'ın sistemine karşı onların kurdukları düzenlerini, komplolarını bozup iptal etmedi mi? Onları kırıp geçirmedi mi? Hangi planlarıydı bunlar? Birincisi kıble değişikliği planları. Allah'a kulluğun sembolü olan Kâbe'nin kıblelikten çıkarılıp onların belirlediği kıblenin yasallaştırılması planları. Allah yasalarının, Allah âyetlerinin kaldırılıp kendi yasalarının hâkimiyeti planları. Allah'a kulluğu değiştirip kendilerine kulluğu gerçekleştirme planları. İnsanların yönelişlerini Allah'ın Beytinden değiştirip kendi evlerine çevirme ve böylece ekonomik ve siyasal güce ulaşarak tanrılıklarını gerçekleştirme planları. Allah'ın Beytini yıkarak, Allah'ın âyetini yok ederek kendilerinin O'ndan daha güçlü olduklarını ispat ederek Allahlıklarını ortaya koyma ve insanlara hükmetme planları. Yeryüzünde en güçlü biziz, egemenlik bizdedir, binaenaleyh bize itaat etmelisiniz diyebilme planları.

Allah önce Sana'da yaptırdıkları kiliseye insanları dâvet ederek Kâbe'yi kıblelikten çıkarma planlarını da, sonra Kâbe'yi yıkıp Allah'ın âyetini silme planlarını da bozmadı mı? Allah'ın Beytini yıkamadıkları gibi kendileri yıkıldılar. Allah'ın âyetini silmeye muvaffak olama-dıkları gibi kendileri helâk olup silinip gittiler. Bu tarih boyunca hep böyle olmuştur.

"Kâfirlerin tuzağı elbette boşa çıkacaktır."
(Mü'min 25)

Tarih boyunca iman dâvâsı karşısında bâtılların planları hep boşa çıkmıştır. Tevhid dâvâsı karşısında bâtıllar hep iflas etmiştir.

Dikkat ederseniz burada ***"Keyd"*** kelimesi kullanılmaktadır. Birisine zarar vermek için tedbir almak, plan program yapmak, tuzak kurmak anlamına gelir. Allah'a, Allah'ın dinine, Allah'ın âyetlerine ve Allah'ın yasalarına karşı tuzak kurmaya çalışanlar mutlaka karşılarında Allah'ı bulacaklardır. Onların bir hesabı varsa, elbette Allah'ın da bir hesabı vardır. Onların tüm planlarını, tüm düzenlerini ve komplolarını boşa çıkaracaktır Allah. Yusuf sûresinde de Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

“Hainlerin tuzaklarını Allah başarıya erdirmeyecektir.”
(Yusuf 52)

Evet onların kurdukları tuzaklarını boşa çıkardı da:

3. “Onların üzerlerine Ebabil (Sürü sürü) kuşlarını gönderdi.”

Onların üzerine sürü sürü, bölük bölük bölükler halinde, birbiri ardınca giden, çok fazla, şuradan buradan her taraftan gelen, katar katar kuşlar gönderdi. Bu kuşlarla alâkalı işte kırlangıç türü denizden çıkarılmış kuşlardı gibi sözler söylenmiş. Anladığımız o ki, kuşlar dünyası ordularından bir ordu gönderdi onların üzerine Rabbimiz. Göklerde ve yerlerdeki tüm orduların sahibi Allah’tır. İnsanlar da Allah’ın ordusudur, hayvanlar da. Gururla sahipsiz sandığı Kâbe’ye doğru yürüyen ordunun üzerinde tıpkı bir bulut gibi, bir hasır gibi kuşlar sürüsü görünüverdi. Birisi gagasında, diğer ikisi de iki ayaklarında taşlar bulunan bir kuş ordusu beliriverdi de:

“Onlara pişirilip sertleştirilmiş balçık taşları atıyorlardı.”

İbni Abbas efendimiz bu kelimenin Farsça bir kelime olduğunu ve çamurdan yapılmış ve pişirilerek serleştirilmiş taşlar olduğunu rivâyet etmektedir. Kur’an’ın başka yerlerinde aynı kelimenin kullanıldığını görüyoruz. Meselâ bakın Hud sûresinde Lût (a.s)’un kavminin helâki için de siccil yağdırıldığı, sert taşlar atıldığı ve ülkenin altının üstüne getirildiği anlatılmaktadır.

“Buyruğumuz gelince oraların altını üstüne getirdik; üzerine de yığın yığın sert taş yağdırdık.”
(Hud 82)

Hattâ bu âyetin bir altındaki âyette de bu taşların şanlı, nişanlı olduğu, yani kimin başına ineceğinin, kimin beynini parçalayacağının Allah tarafından belirlenmiş olduğu anlatılır. Sanki uzaktan kumandalı, güdümlü füzeler ki hedefini asla şaşmayacak. Kimin beyninde patlaması emredilmiş, yazılmışsa onun işini bitirecek taşlar.

Sicîl; Farsça’da taş anlamına gelen "seng" ile çamur ve toprak anlamına gelen "kil"den terkip olunmuş seng-kil şeklinde mürekkep bir kelime. Arabçada

"siccîl" şeklinde telaffuz olunmuştur. Çok pişmiş sert kiremit gibi çamurdan taşlaşmış taş demektir. Veya taş ve çamurdan yapılmış taş demektir. Bu kelime Kamus tercemesi Okyanusta şöyle açıklanır: "Siccîl, kesek tarzında bir çeşit taşa denir. Ve bu "sen-gu kil" in Arapçalaşmış olanıdır. Bundan murad, kumlu çamur ile, pişmiş olup sonra taşlaşmış olan taştır. Allah Teâlâ'nın; "Onlara, sicîlden taşlar atıyorlardı" sözünde geçen siccîl bundandır.

Arapça "s.c.l"den türemiş olduğu düşünülünce, siccîl; üzerle-rinde inecekleri ve isabet edecekleri şahısların isimleri yazılı olan taş-lardır. Ayrıca siccîl; kâfirlerin amel defterlerinin ismi olduğu gibi siccîl de azaplarının yazıldığı kitabın ismi olduğu ifade edilir. Sanki, yazıl-mış azap cümlesinden taşlarla azaplandırıldılar, demektir. Taşlar ile azap olunacakları, yazılı olan mahfuz kitabın hükümlerindendir. Çün-kü Allah bu kitapta azaplarını yazdı. Bu takdirde siccîl, irsal anlamına gelen iscâldendir. Azap, irsal ile tavsif olunur. "Onların üzerine tufanı gönderdik..." gibi.
(A'râf, 7/133)

"Yazılı olan azap cümlesinden olarak onlara taşları atmak için sürü sürü kuşları gönderdi" demek olur. Böylece siccîl kelimesinin manasında azabın kimin tarafından gönderilip yapıldığı da belirtilmiş olur.

Bazı âlimler; siccîl kelimesinin su ile dolu büyük kova anla-mı-na gelen "es-Secl" kelimesinden türediğini, büyük kovadan dökülen su gibi birbiri ardınca şiddetle atılan taşlar manasında bir istiâre ol-duğunu söylemişlerdir.

Siccîl, dünya semasına da isim olarak verilmiştir. Ayrıca Ce-hennemde bir vadinin ismidir ve bu sebeple Cehennemin taşlarına da siccîl denilir. Cenab-ı Allah, kiremitten daha sert çamurdan pişmiş taşları (siccîl'i) kuşlara attırması neticesinde onların bedenlerinin delik deşik edilerek kırılıp serilişlerini "asf-ı me'kül" (yenmiş ekine) yani hayvanlar ve böcekler tarafından yenip çiğnenmiş, lime lime olup özleri çekilmiş ekin ve yapraklara benzetmiştir.

Allah'ın fevkalâde ve ibret dolu olan bu fiilini (işirü) bayağı bir hâdise olarak gösteren kuşların, sinek; siccîli de cüderî (çiçek hastalığı) mikroplarıyla te'vil eden, Ebsbil kuşlarını ve siccîl'i, karinesiz ve gerekçesiz bir şekilde te'vil edenler olmuştur (Muhammed Abduh, Tefsirû cüz'i amme). Ama genelde bu izah İslâm alimleri tarafından reddedilmiştir. Fil sûresi Mekke'de nazil olmuş ve Rasûlullah (s.a.s) de, kendisine, "Allah'a iftira ediyor, Kur'an'ı kendi uydurdu,

sahir, mecnûn, şair; Kur'an evvelkilerin masallarıdır (esâtîrül-evvelîn)" diyen düşmanları karşısında okumuştur. Rasûlullah'ın karşısında bu vak'ayı müşahede etmiş pek çok yaşlı kimse de hayatta bulunuyordu. Eğer bir takım sürü sürü kuşların Ebrehe ordusu üzerine attıkları bu taşlar ve onların bu sebeple helâk olmaları, yalan veya nakledilişi zayıf ol-saydı, bu hâdiseyi görmüş olan Hz. Peygamber'in düşmanları; "Hayır, yalan söylüyorsun, böyle bir şey olmadı!" diye karşı çıkarlardı. Asla böyle diyen ve karşı çıkan olmadı. Fil sûresinde anlatılan ve tarihlerde Fil vak'ası diye anılan bu olay Peygamberimizin doğumundan 50 gün önce vukû bulmuştur. O halde bu vak'a Peygamberimizin irhasların-dandır. O'nun dünyaya geleceğine ve bi'setine bir hazırlık ve onun şeref ve büyüklüğüne bir işaret idi.

Rivâyetlerde bu taşların mercimek veya nohut kadar, merci-mekten büyük, nohuttan küçük veya fındık kadar olduğu belirtilmiştir.
Ebrehe'nin ordusu üzerine gönderilen kuşların bireri ağzında, ikisi de ayaklarında olmak üzere üçer taş taşıdıkları ve kime isabet ettiyse başından girip ötesinden çıktığı ve o şahsı, yenik ekin gibi, delik deşik ettiği nakledilmiştir.

Ebû Nuaym'ın Nevfel b. Ebî Muaviye ed-Deylemî'den rivâyet ettiğine göre demiştir ki: "Ben ashab-ı file atılan taşları gördüm. Nohut kadar ve mercimekten büyük, bir sırça kırığıyla ayrılmış, sanki bir za-far boncuğu gibi idi" der. İbn Abbas ise fındık büyüklüğünde olduğunu söyler. İbn Merdüye'nin rivâyetinde koyun gübresi kadar olduğu söy-lenir. Keşşâf Tefsirinde, İbn Abbas'ın bu taşlardan birazını Ümmü Hâ-nî'nin evinde bir ölçek kadar, zafar boncuğu gibi bir kırmızılıkta olarak görmüş olduğunu bildirir.

Allah Teâlâ, Fîl vak'asından yüzlerce sene önce Lût kavmini helâk ederken "siccîl"i onların üzerine de attırmıştı. Allah Teâlâ, iman etmedikleri ve livata (homoseksüellik) gibi çok kötü ahlaksızlık ve ha-yasızlığı terk etmedikleri için Lût (a.s)'ın kavmini helâk edişini Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatır: "Azap emrimiz gelince onların memleketinin altını üstüne çevirdik ve tepelerine çamurdan pişirilmiş, istif edilmiş (siccîlin mendûd) yağdırdık ki, bunlar Rabbi'nin katında hep damga-lanmışlardı (her taşın nereye ve kime isabet edeceği takdir olunmuş-tur. Onlar (o taşlar ve memleketler) zâlimlerden uzak değildir"
(Hûd, 11/82-83).

Böyle hâdiseler tabiatta gelişigüzel meydana gelen ve rasgele tesadüf edilen olaylar değildir. Yüce Allah'ın ahlaksız ve kötülere di-lediği vakit

vereceği siccîl yağdırması gibi çeşitli şekillerde vukua ge-len musîbet ve azapları vardır. Lût kavmine gönderilen bu taş (siccîl) azabı Hicr sûresinde bazı açıklayıcı açılardan tekrarlanarak bunda fikir ve feraseti bulunanlar ve aklı başında olanlar ve müminler için ib-ret ve dersler olduğu zikredilmiştir (Hicr,73-77).

"Rabbinin katından, işaretli olarak taşlar yağdırdık onların üzerlerine. Ve bunlar zalimlerden asla uzak değildir."
(Hûd 83)

Her birinin üzerlerinde kimin beynini dağıtacağı yazılmış taşlar sanki birer mitralyöz gibi Ebrehe'nin ordusunun üzerine inmeye başlar. Çünkü ordunun sahibi böyle emretmişti ordusuna. Atılan her bir taş bir askerin beyninde patlar ve üzerlerinden girip altlarından çıkar. Ve çok geçmeden:

"Sonunda onları, yenilmiş ekin gibi yaptı."

Koskoca ordu, Allah'a savaşabileceğine inanan, Kâbe'yi yerle bir edeceğine güvenen, bu gücü kendisinde gören koskoca ordu yenmiş ekin yapraklarına dönüverir. Veya kelleleri soyulmuş ekin yapraklarına veya hayvanlar tarafından yenip de dışarı atılan dışkıya, posaya, gübreye dönüverir. İçinde hayvanların dolaştığı, ezip çiğnediği hurda huş olmuş bir ekin yaprağı haline geliverdiler. Leşleri taaffün edip dağılmış bir duruma geliverirler. Mağrur Ebrehe de, onun küfrüne, tuğyanına hizmet adına oraya kadar gelmiş askerleri de hepsi helâk olur. 60.000 insan bir anda yok edilir. Çünkü Allah'la savaşmak başkalarıyla savaşmaya benzemez.

Evet bir operasyon düzenleniyor. Yeryüzünün en güçsüz orduları tarafından yeryüzünün en güçlü ordusuna karşı bir operasyon düzenleniyor Allah tarafından ve yeryüzünün en büyük ordusu yeryüzünün en küçük ordusuna mağlup. Kuşlar, ne güçleri var ki onların? Ve işini bitirdikleri ordu da yeryüzünün en büyük ordusu. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber!

Eğer şu anda yirminci asrın kâfirleri, Allah'la, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın yasalarıyla savaşa tutuşan çağımızın kâfirleri: "Efendim, onlar zayıf toplumlardı, binaenaleyh Allah'la başedemediler. Ama bizler şu anda öyle değiliz. Bizler Birleşmiş Milletlerimizi kurduk, Na-to'muzu, A.E.T'mizi kurduk. Bizler güçlendik. Düzenli ordularımız var, toplarımız, tanklarımız var. Artık

Allah bizimle asla baş edemez" diyerek gururla şu anda Allah'ın evlerine, Allah'ın mescitlerine, Allah'ın mü'min kullarının üzerlerine yürürler, yalnız sandıkları, güçsüz ve korumasız zannettikleri Allah kullarının defterini dürmeyi hedeflerlerse, bilsinler ki mü'minlere karşı giriştikleri bu savaşta karşılarında önce Allah'ı bulacaklar ve helâk olmaktan kurtulamayacaklardır.

Şu anda kâfirler, yeryüzü Müslümanlarına ne kadar işkence yapmayı hedeflerlerse hedeflesinler, ne kadar da tüm plan ve programları Müslümanları top yekun yeryüzünden silmek olursa da olsun bilsinler ki tüm Hıristiyan ve Yahudiler, tüm yerli ve yabancı zalimler karşılarındaki bu savaşta karşılarında ilk önce Allah Teâlâ'yı bulacaklardır. Yani bu savaşta ilk önce Allah Teâlâ kendi zâtıyla ve azametiyle vardır ve Müslümanları koruyacak, Müslümanlara yardım edecektir. Allah ve tüm kâfirlerin kökünü de kazıyacak ve işlerini bitirecektir. İşte bilsinler ki Allah Teâlâ'nın azabı ve ikabı çok şedittir, çok çetindir.

İşte Allah'la savaşa tutuşan fil ordusunun âkıbetini gördük. Yeryüzünde Allah'ı ve Allah'ın yasalarını reddeden, hâkimiyeti, rubû-biyeti kendilerinde gören, yeryüzünde tanrılık taslayan, Allah'ın arzında Allah'ın kullarının Allah'ın âyetleri istikâmetinde bir hayat sürmelerine izin vermeyen, Allah'ın arzında Allah'a hayat hakkı tanımayan, Allah'ın kullarını Allah'a ibadet ve itaatten koparıp kendi kanunlarına tapınmaya zorlayan ve bu yüzden de onları bir kaosa düşürmek için onlara Allah'ın âyetlerini duyurmamaya çalışan, Allah'ın âyetlerini silmeye, yıkmaya, yok etmeye çalışan ve böylece Allah kullarının Allah'a kulluk yollarını yok ederek kendilerine kul, köle edinmeye çalışan, Allah'la boy ölçüşmeye kalkışan Firavunlar, Nemrutlar, Ebrehe-ler, Ebu Cehiller hepsini, hepsini yakalayıverdi Rabbimiz.

Bazen bir rüzgarla, bazen bulutla, bazen bir ses, bir sayha, bir çığlıkla, bazen suyla, bazen bir sinekle, bazen bir denizle, bazen kuşlarıyla, bazen de birkaç tane melekle yakalayıverir Allah. Tarih bunun şahitleriyle doludur. Bunlar hepsi de sonunda mağlup oldular. Hepsi de ellerindeki güç ve kuvvetlerinin, imkân ve saltanatlarının, ordularının hiçbir işe yaramadığını gördüler. Kendilerini Allah'ın yakalamasından kurtaramadığını gördüler. Hiç birisi Allah'ın âyetlerini yalanlamalarının ve onlarla savaşa tutuşmalarının karşılığı olarak Allah'ın kendilerine takdir buyurduğu azaptan kurtulamadılar. Bir bakın ki tarih bunun örnekleriyle doludur

Ama dikkat ederseniz burada âyet-i kerîmede ne Ebrehe'den ne de onun

tuğyanına hizmet adına ordusuna katılan askerlerden söz edilmemektedir. Sadece Fil ashabı, fil ordusu denilmektedir. Bundan anlıyoruz ki bu sünnetullah sadece o günkü Ebrehe ve ona askerlik yapanlar hakkında değil, kıyâmete kadar Ebrehe rolünü oynayarak Allah'la, Allah'ın âyetiyle ve Allah'ın sistemiyle savaşa tutuşan tüm Ebrehe taslakları için ve de onun küfrünü ikâme adına onlara askerlik yapanlar için geçerlidir. Bir de Ashabu'l Fîl denilerek hem Ebrehe hem de ona askerlik yapanlar hayvanların içine katılarak zikredilmiştir. Çünkü Allah'la savaşa tutuşan Ebrehe'ler de, onların askerleri de hayvanlardan daha aşağıdırlar. Çünkü ordunun önündeki Mahmut isimli filin ileri sürülmesine rağmen Kâbe'ye doğru gitmediği ve sanki bu tavrıyla hayvan olduğu halde: "Hayır! Hayır! Ben buradan öteye bir adım bile atmam! Çünkü Allah'a isyan konusunda, Allah'la savaşma konusunda hiç bir beşere itaat yoktur! İtaat ancak haktadır!" diyordu. Bir hayvan olduğu halde o böyle diyordu ama askerleri böyle diyemi-yordu. Sonunda Rabbimiz bu hayvanları kurtarırken onlar kadar şuurları olmayan zalimlere, kâfirlere askerlik yapanların tümünü helâk etti.

Böylece o günkü dünyanın belki en süper ordusu, Mekke'ye kadar gelmiş, Kâbe'ye kadar yaklaşmış ve de üstelik karşılarında kendilerine karşı koyabilecek hiçbir gücün de bulunmadığı bir anda yok oluyor ve Allah galip geliyordu. Böylece Kâbe korunup kurtuluyordu, Kureyş korunup kurtuluyordu. Kâbe de, Kureyş de tüm dünyada saygınlık ve dokunulmazlık kazanıyordu. Ama Rabbimizin ifadelerinden anlıyoruz ki, Kureyş sebebiyle Kâbe değil, Kâbe hatırına Ku-reyş korunuyordu. Yani aslında Kureyş Ebrehe ve ordusundan daha iyi bir durumda değildi. Belki de o günün Kureyş'i, Ebrehe ve ordusundan daha kötü bir durumdaydı. Çünkü Ebrehe ve ordusu Hıris-tiyandı. Bozuk da olsa bir Allah inancı vardı, ama Mekkeli Kureyş müşrikti. Birisi Kâbe'yi yıkmaya geliyordu, ama ötekiler de Kâbe'yi putlarla doldurup onun fonksiyonunu değiştirerek Allah'a şirk koşma suçunu irtikap ediyorlardı. Bu ikincisi birincisinden daha büyük bir suçtu. Peki acaba neden Rabbimiz o Kâbe'sini puthaneye çevirerek kendisine şirk koşanlara değil de ona saldıranları helâk etti, diye bir soru hatırımıza geliyor.

Bunun birinci sebebi veya hikmeti, Kâbe'yi putlarla doldurmak hukukullaha karşı işlenmiş bir suç, Kâbe'yi yıkmaya teşebbüs ise hukuk-i ibad'a müteallik bir suçtu. Yani Kâbe'yi putlarla dolduranlar Allah'ın hukukunu çiğniyorlardı. Lâkin beriki Kâbe'yi yıkmaya azmedenlerse kul hakkını çiğniyorlardı. Kâbe'yi yıkarak oradaki insanların geçimlerini, hukuklarını ihlâl etmek istiyorlardı. Kendi hukukuna tecavüz edeni dilerse Rabbimiz affeder ama

hukuk-ı ibad'a yani kul hakkına tecavüz eden değil kâfir, mü'min bile olsa affedilmemektedir. Öyle de-ğil mi? Bir kâfir kâfirliğinde kalsa mü'minlerin ya da insanların hukukunu ihlâl etmese, yani hiç kimseye zararı olmasa öldürülmemektedir. Veya namazı terk ederek hukukullaha tecavüz eden birisine ölüm cezası verilmezken, adam öldürerek insan hukukunu çiğneyen bir mü'-mine ölüm cezası verilmektedir.

Bir de Rabbimiz bu olaydan takriben kırk yıl sonra gelecek peygamberine göndereceği dinin böyle bir ortamda neşv ü nema bul-masını murat etmiştir. Sûrede zuhuru anlatılan bu olayın gerçekleşme şartlarından da anlaşılıyor ki, Mekkeli Kureyş'in öyle çok fazla gücü, kuvveti yoktu. Böyle bir ortamda, böyle bir toplumda İslâm'ın yayılması kolay olacaktı. Ama Ebrehe gibi güçlü birisinin hâkimiyeti altında bulunan bir Mekke'de İslâm'ın yayılması belki de bu kadar kolay olmayacaktı. Yeni gelen İslâm dini tıpkı daha önce Roma gibi güçlü bir devletin bünyesinde yayılma imkânı bulamayan Hz. Îsâ (a.s)'nın dâveti gibi zorlanabilirdi. Onun içindir ki Rabbimiz her iki taraf ta suçlu olduğu halde, güçlüleri helâk ederek güçsüzleri hayatta bıraktı. Ku-reyş hatırına Kâbe değil, Kâbe ve o Kâbe'nin Rabbine kulluk yapmak üzere gelecek Muhammed ve ümmeti hatırına Allah bu korumayı gerçekleştiriyordu.

İşte şimdi bu olaydan kırk yıl sonra Allah, Resûlü Muhammed (a.s)'i Mekke'de elçi olarak seçmiş, insanların hayatına karışmak ve onlardan kendisine kulluk istemek üzere ona vahyini göndermiş ve bu kutlu elçi ve ona gönderilen kitap onların karşısında duruyordu. "Ey Mekkeliler! Ey Kureyş! Hatırlasanıza! Daha dün Rabbiniz sizi ezmeye gelmiş Fil ordusuna nasıl yaptı? Onların tüm planlarını boşa çıkarmadı mı? Üstelik de sizlerin dağlara kaçtığınız bir ortamda yaratıklarının en güçsüzü olan kuşlarla onları nasıl helâk etti? Hani sizler şerefli kimselerdiniz? Hani sizler bu Beytin bekçileriydiniz? Hani siz koruyacaktınız onu? Ebrehe'nin ordusu karşısında size hiç bir şey sağlayamayacaklarını bilerek putlarınızı terk edip bana dua ettiğinizi ne çabuk unuttunuz? Ebrehe karşısında korkudan tir tir titreyerek canlarınızı kurtarabilmek için dağlara kaçtığınızı ne çabuk unuttunuz?"

Sizler Rabbinizle, bu Beytin Rabbi ile ilginizi kesmiş, O'na bir kısım putları ortak etmiş, şirke düşmüş şu halinizle hizmetçiliğiyle övünüp durduğunuz, sayesinde saygınlık kazandığınız şu Kâbe'nin korunması konusunda kuşlardan daha değersiz olduğunuzu anlamıyor musunuz? O kuşlara söz geçiren, böylece sizi de, Beytini de böyle büyük bir tehlikeden ve açlıktan

koruyan Rabbinize hâlâ kulluğa yönelmeyecek misiniz? Hâlâ O'nun elçisine düşmanlığı sürdürmeye devam mı edeceksiniz? Gözlerinizin önünde Ebrehe'nin ordusunu helâk eden bu Rabbin aynı şekilde kendisiyle ve kendi elçisiyle savaşa tutuşan sizi helâk edemeyeceğini mi zannediyorsunuz? Sizin onlardan ne farkınız var? Düşünmüyor musunuz? buyurarak Rabbimiz bu sûresiyle onları kendisine kulluğa ve elçisini kabule çağırıyordu.

Tabi bize de aynı şeyleri söylüyor Rabbimiz bu sûresiyle. Şimdi sizler ey Rabbinizin fil sûresiyle muhatap olan yirminci asrın insanları! Sizler görmediniz mi bu gerçeği? Anlamadınız mı Rabbinizin fil ordusuna yaptığını? Veya okumuyor musunuz kitabınızda Allah'ın kendisiyle savaşa tutuşan geçmiş toplumlara neler yaptığını? Görmü-yor musunuz öncekileri? Görmüyor musunuz harabeleri? Görmüyor musunuz mezarlıkları? Görmüyor musunuz Rablerine isyan ederek bir hayat yaşayanların sonlarını? Halbuki diyor Allah, biz onları sizi yerleştirmediğimiz biçimde yeryüzüne yerleştirmiş, onlara gökten bol bol yağmurlar yağdırmış, altlarından da ırmaklar akıtmıştık. Size vermediğimiz malı, mülkü, serveti, gücü, kuvveti onlara vermiştik. Onlara dünyada size vermediğimiz her türlü üstünlük sebepleri vermiştik.

Ama onlar Rablerine isyan ettiler, Rablerinin âyetlerini reddettiler, Rablerinin yasalarını reddettiler, günahlara daldılar. Rablerinin kendilerine gönderdiği hayat programından habersiz bir hayat yaşamaya başladılar. Rablerinin elçilerine ve o elçilerin Rablerinden kendilerine getirdiği mesajlara ilgisiz yaşamaya başladılar. Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın elçileriyle mücâdeleye tutuştular, kitaba ve peygambere rağmen kendi kendilerine hayat programı yapmaya kalkıştılar da biz onları yakalayıverdik ve topunu helâk ediverdik. Kendilerine azabımız geldiği zaman da tüm bu imkânları, güçleri, kuvvetleri, boyları, pos-ları, medeniyetleri, ekonomik güçleri onlara hiçbir fayda sağlamadı. Onların topunu helâk ettik.

Öyleyse ey şu anda bu Kur'an'ın muhatapları! Örneklerini sun-duğumuz toplumların başlarına gelenlerin sizin de başınıza gelmesinden sakının! Sizin onlardan farklı hiçbir yanınız, hiçbir ruçhaniyetiniz yoktur. Allah katında sizin onlardan farklı, onlardan üstün hiçbir yanınız yoktur. Öyleyse bilesiniz ki Allah yasalarında kesinlikle değişme olmaz. Üstelik sizin şu anda yalanladığınız, değer vermediğiniz, ilgilenmediğiniz, sırt döndüğünüz peygamber onlara gönderilenlerden daha kerîmdir. Öyleyse dikkat edin, sizin şu andaki durumlarınız onlarınkinden daha kritiktir, daha tehlikelidir, diyor Rabbimiz.

Evet, bu sûre de bitti. Rabbim en güzel şekilde anlayıp iman eden, bu imanlarıyla hayatlarını düzenlemesi gayreti içine giren kullarından eylesin inşallah.

Sübhanekallahümme ve bihamdik. Eşhedü en la ilahe illa en-te. Estağfiruke ve etûbü ileyk.

KUREYŞ SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 106., Nüzûl sıralamasına göre 29., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun dördüncü sûresi olan Kureyş sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 4'tür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Resûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1-2. "Kureyş kabilesinin yaz ve kış yolculuklarında uzlaşması ve

anlaşması sağlanmıştır. 3-4. Öyleyse kendilerini açken doyuran ve korku içindeyken güven veren bu Kâbe'nin Rabbine kulluk etsinler."

İnşallah bu haftaki dersimizde Kureyş sûresini tanımaya çalı-şacağız. Birinci âyetinde geçen Kureyş kelimesini isim alan sûre âlim-lerimizin ittifakıyla Mekke'de nâzil olmuştur. Fil sûresinin hemen arka-sından gelen sûre muhteva olarak sanki Fil sûresinin uzantısı gibidir. Sanki ikisi bir sûre gibi aynı konuları ihtiva etmektedirler. Onun içindir ki selef âlimlerimizden kimileri bu iki sûrenin tek sûre olduğunu dü-şünmüşlerdir. Zaten Übey Bin Kâb'ın mushafında bu iki sûre fâsılasız tek sûre olarak yazılmıştır. Ayrıca Hz. Ömer efendimizin de bir nama-zında bu iki sûreyi birleştirerek arada besmeleyi okumadığı rivâyet e-dilmektedir. Ama Sahâbenin ekseriyeti bu iki sûrenin aralarında muh-teva benzerliği olsa da ayrı ayrı sûreler olduğunu kabul etmişlerdir. Hz. Osman efendimizin resmi hattında da bunlar iki ayrı sûre olarak kabul edilip tüm dünyaya yayılmıştır.

Evet Mekke'de Mekke halkı Kureyş'e Allah tarafından lütfedi-len sayısız nîmetleri gündeme getirerek bir taraftan onları Allah'a kul-luğa dâvet ederken diğer taraftan da herkesten önce inanmaları gere-ken, kendilerine lütfedilen bunca nîmete rağmen daha bir Müslüman-laşmaları gereken bu insanların inanmayışları karşısında Rasulullah efendimizi teselli eden bir sûre.

Burada kendilerine hitap edilen Kureyş ta İbrahim (a.s) döne-minden beri tanıyorlardı hakkı. Kendilerini Rablerine kulluğa çağıran bu sûrenin gelişinden takriben kırk yıl önce Allah'ın kendilerine lütfet-tiği en büyük nîmeti, Kâbe'nin korunması nîmetini göstermişti. Kâbe'-nin onun Rabbi Allah tarafından nasıl korunduğunu bizzat gözleriyle görmüşlerdi. Onu bir önceki sûrede tanımaya çalışmıştık. Bundan sonra bu sûrede başka nîmetlerini de anlatıyor Rabbimiz. Size lütfetti-ğim başka nîmetlerim de vardır. Ama bu nîmetlerim asla başkalarına izafe edilemeyecek nîmetlerdir buyurarak bu nîmetlerin sahibini tanı-malarını ve O'na kulluk etmelerini istemektedir. Yılar yılı Kureyş'e ta-nınan özel imkânlar ve Kureyş'i bu imtiyazlara sahip kılanın kendileri değil, başkaları da değil sadece Allah olduğu vurgulanarak işte böyle bir Allah'a nankörlük değil teşekkür borçlarının olduğu ortaya konur.

Ancak burada sanki muhatap sadece Kureyş gibi. Sadece Ku-reyş'e hitap ediliyor gibi görünüyor. Yâni Cenâb-ı Hak bizzat Kureyş'in adını anarak, onlara ulaştırdığı nîmetlerini hatırlatarak onlardan Bey-tin Rabbine kulluk etmelerini istiyor. Lâkin şu anda ne cahiliye dönemi Kureyş'i, nede Rasulullah dönemi

Kureyş’i olmadığına göre öyleyse kıyamete kadar Rabbimizin bu hitabını kendilerine hitap kabul eden, bu kitabı kendilerine kitap kabul eden, bu sûreyi kendilerine sûre ka-bul eden insanlar da benzer konumlarda aynı emrin, aynı hitabın mu-hatabıdırlar diyoruz. Çünkü onlara gönderilen nîmetler şu anda da bi-ze de gönderilmekte, bize de lütfedilmektedir. Bakın bu sûrede onlara tanınan imkânları Rabbimiz şöyle anlatıyor:

Evet, bu sûre muhteva olarak Fil sûresinin bir devamı mahiye-tindedir. Allah (c.c.)'in Kureyşlilere Fil olayındaki ihsânı hatırlatıldığı gibi, bu sûrede de kışın ve yazın yaptıkları seyahat nimeti ve elde et-tikleri bol kazançları hatırlatılmaktadır. Kureyşlilerin yaşadıkları yerler çorak ve verimsiz arazilerdir. Ama Kâbe'nin kutsiyeti Kureyşliler için bir özellik taşımaktaydı. Bu yüzden önlerine geniş rızık kapıları açıldı-ğı, huzur ve emniyet içerisinde rızıklarını elde ettikleri ima edilmekte-dir. Kış ve yaz yapılan bu ticarî seyahatlere alıştıkları ve âdeta bir ge-lenek haline getirdikleri vurgulanmaktadır. İlk âyette geçen "îlâf", sev-mek, dağıldıktan sonra bir araya gelmek, bir şeyi âdet haline getirmek manâsını taşır. Ticarî ilişkilerinden dolayı, çevredeki kabileler ve devletler, Kureyşlilere "ashâb-ı îlâf" (ülfet ilişkisi olanlar) demekteydiler.

Bu hâdîse sûrede şöyle anlatılmaktadır. "(Eğer Allah'ın başka nimetlerinden dolayı kulluk etmiyorlarsa hiç değilse) Kureyş'in (güve-nini sağlayıp) onları kış ve yaz yolculuğuna alıştırdığı için (ibadet et-sinler)" (1, 2). Sûrede Allah'ın bu lütfu hatırlatıldıktan sonra, onların bu nimete şükretmeleri gerektiği belirtilerek şöyle devam edilmektedir: "Bu evin Rabbine ibadet etsinler. Ki O, kendilerini açlıktan kurtarmış ve korkudan da emin kılmıştır" (3, 4).

O evin sahibi ve Rabbi, onları açlıktan kurtarıp doyurmuş ve korkudan da emin kılmıştır. Allah onlara emniyet ve ruhsat nimetini verdiğinden dolayı yalnız O'na ibadet etmeleri ve ondan başka ilahları O'na ortak ve denk kabul etmemeleri gerektiği anlatılmaktadır. Anke-bût sûresinin altmış yedinci âyetinde o zamanki asâyişi ve Kureyş'in durumu şöyle belirtilmektedir: "Çevrelerinde insanların zorla kapılıp götürülmesine rağmen orayı harem yaptığımızı onlar görmediler mi?" Cahiliye döneminde hiç bir kabilenin korkudan emin olmadığı bir or-tamda, Kureyş kabilesi her türlü tehlikeden korunmuş bir şekilde ya-şamlarını sürdürdüklerini kendileri de biliyorlardı. Kureyş'in taşıdığı "Kâbe'nin hizmetçileri" sıfatından dolayı, hiç kimse onlara dokunmaz-dı. Herhangi bir saldırı esnasında; Kureyşlilerin "Biz Haremliyiz" veya "Biz Allah'ın haremindeniz" demeleri saldırganı durduruyordu. Tüm bu nimetlerden dolayı Kâbe'nin Rabbine ibadet etmeleri istenmektedir.

Kureyş sûresinin faziletiyle ilgili bir hadis-i şerifte Rasûlullah (s.a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah Teâlâ Kureyşlileri yedi özellikle üs-tün kılmıştır? Ben onlardanım; nübüvvet onlardadır; Mekke'nin hâcib-liği onlardadır; Mekke'nin su dağıtma işlemi (sikâye) onlardadır; Allah, fil ordusuna karşı onları muzaffer kılmıştır; onlar, kendilerinden başkası Allah'a ibadet etmezken, sürekli Allah'a ibadet etmişlerdir; Allah onlar hakkında Kur'an'da bir sure indirmiştir" Rasûlullah sonra Kureyş sûresini okumuştur.

Böylece Kureyş Sûresi'nde; Rasûlullah (s.a.s) gönderildiği za-man herkes tarafından bu olaylar bilindiği için ayrıca açıklamaya ge-rek duyulmamıştır. Onun için dört kısa âyetle bu beytin (Kâbe) putlara değil, sadece Allah'a ait olduğuna inandıklarına, Allah'ın bu Beyt'e, dolayısıyla kendilerine emân bağışlayıp ticarette ilerleme lütfettiğine ve açlıktan kurtararak refah nasip ettiğine göre; Kureyş'in sadece bu Beyt'in Rabbine ibadet etmeleri gerektiği beyan edilmiştir.

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayalım inşallah.

"Kureyş'i bir araya getirip anlaştırdığı, yaz ve kış yolculuğunda onları (Güvenliğe kavuşturduğu, ya da başkalarıyla) onları ısındırıp yakınlaştırdığı için"

"İlâf" kelimesi ***"Elefe"***den türemiş olup sevmek, sevilmek, sevdirmek, dağıldıktan sonra parçaları bir araya getirip toplamak anlamlarına gelmektedir. Türkçe'deki ülfet de bu anlamdadır.

Buradaki îlâf kelimesinin başındaki "lam"ın taaccüp ifadesi olduğu söylenmiştir. Şu Kureyş'in yaptığına bir bakın hele. Allah onları darmadağınıkken bir araya getirmiş, hem kendi aralarında birbirlerine ülfet ettirmiş, hem de çevrelerindeki toplumlar arasında onların ülfetini sağlamışken, herkesi kendilerine saygı duyar hale getirmişken, onlara güvenlik ve istikrar nîmeti vermişken, yaz ve kış yolculuklarında onları güvenliğe kavuşturmuşken ve de böylece zenginlik ve refaha kolayca ulaşmalarını sağlamışken onlar nasıl oluyor da hâlâ Allah'a kulluğa yanaşmıyorlar, anlamına bir taaccüptür.

Veya bir önceki sûrede Fil sûresindeki Ebrehe ve fil ordusunun yok

edilişlerinin sebebini anlatan bir bağlama ifadesidir. O zaman şöyle takdir edeceğiz:

Kureyş'in selâmeti ve emniyeti için, o Ebrehe'nin ordusunu yenmiş ekin yapraklarına çevirdik. Yani böylece bu âyet fil ordusunun helâkinin sebebini anlatıyor. Ya da bu "lam" kendisinden sonraki cümleye bağlanacaktır: Kureyş'i birbirlerine ülfet ettirip bir araya getirdik ve yaz-kış seyahatlerinde çevrelerindeki toplumlarla ülfetlerini sağladık, anlamınadır.

Rabbimiz Kureyş'e lütfettiği nîmetlerini hatırlatıyor. Kureyş kabilesi önceleri çok dağınık bir durumdaydı. Resul-i Ekrem efendimizin dedelerinden Kusay dönemine kadar böyle derbeder bir hayat süren bu insanlar nihâyet Kusay tarafından Mekke'de toplanarak Beytul-lah'ın hizmetine âmâde oldular. Civardan Kâbe'yi ziyaret maksadıyla gelenlere hizmeti üstlendiler. Böylece tüm civardaki Arap kabileler tarafından kendilerine ülfet edilen, saygı duyulan ve güvenle bakılan bir toplum haline geldiler. Allah onlara böyle bir şeref kazandırmıştı.

Kusay'ın oğullarından Abdümenaf zamanında bu şerefleri daha da artmış, tüm civar ülkelerle ticarî anlaşmalar yapılmış ve böylece tüm kabileler nezdinde değerli bir imtiyaza sahip olmuştu. Abdüme-naf'ın oğullarından Haşim, Şam ve Gassan bölgeleriyle, Abduşşems Habeşistan'la, Muttalip Yemen'le, Nevfel de İran ve Irak'la ticarî münasebetleri ayarlıyorlardı. Hattâ Abdümenaf'ın bu dört oğluna "Ashab-ı İlâf" denir. Böylece Mekke hem bir ticaret merkezi haline geliyor, hem kapitülasyonlar sağlanıyor, hem bu ticarî ilişkiler sayesinde zenginlik artıyor, hem de kültürel açıdan büyük gelişmeler meydana geliyordu. Hattâ bu ilişkiler sebebiyle Mekke'de Kureyş arasında diğer kabilelere oranla okuma-yazma oranı çok yükselmişti. Daha sonra içlerinden çıkacak Allah Resûlüne gelen vahyi yazarken kullandıkları yazıyı bu kültürel etkileşimle Irak'tan öğrenip getirdikleri bilinmektedir. Bu yüzden de Allah'ın Resûlü'nün Ahmed İbni Hanbel'in Müsned'in-de: ***"Kureyş insanların önderidir"*** buyurduğu rivâyet edilmektedir.

İşte zaten Kureyş'in bu girişimleri sonucu son derece cazip hale geldiği için Ebrehe o güçlü ordusuyla bu bölgeyi istila etmeye kalkışıyordu. Eğer o güçlü ordusuyla Ebrehe hedefine ulaşıp Allah'ın Beytine ilişebilseydi, hem Kâbe'nin hem de onun hizmetçileri olan Kureyş'in güvenirlilikleri bitecekti. Ordusuyla birlikte Ebrehe'nin bizzat Kâbe'nin Rabbi tarafından helâk edilmesi

tüm Araplar nezdinde hem Kâbe'nin hem de onun hizmetçilerinin saygınlığını, dokunulmazlığını daha da artırmıştı. Herkes anladı ki bu Beyt Allah'ın Beytidir ve bu Kureyş Allah'ın kendilerine bu beytine hizmetlerinden ötürü nîmetlerini yağdırdığı bir toplumdur.

Böylece Allah, gözlerinin önünde Kâbe'sini koruduğunu Kurey-ş'e bizzat göstererek o Beytin Rabbine kulluğa Kureyş'i de alıştırmış oluyordu. Kureyş'i kendisine kulluğa alıştırıp âşina hâle getiriyordu. Aslında bu âyetlerin geldiği dönemde Kureyş Allah'ın Beytini yıkmak üzere gelen Ebrehe'nin ordusuyla birlikte helâke maruz kalışını hafızalarında yaşıyorlardı. Fil ordusunu helâk etmek üzere gönderilen kuşların attıkları taşlar hâlâ evlerinde mevcuttu. Bu olayın üzerinden çok fazla bir zaman geçmemişti. Kâbe'yi ve onun sebebiyle kendilerini Rablerinin nasıl koruduğunu çok iyi biliyorlardı. Çünkü Beyti ve kendilerini korumak üzere kendileri hiçbir şey yapmamışlardı. Sadece dağlara çekilip Allah'ın Fil ordusunu yok edişini seyretmişlerdi o kadar.

Rabbimiz böylece Kureyş'e çok büyük imtiyazlar vermişti. Kureyş'e lütfedilen bu nîmetler, insanların kendilerine ülfet ettirilmesi, yaz-kış îlâfı civar kabilelerin hiç birisinde olmayan bir imtiyazdı ve her-kes bu imtiyazın farkındaydı. Mekke'deki Kureyş'in elinde bulunan bu sosyal ve ekonomik nüfuz tüm Arabistan'da kendisini hissettiriyor, etkisini sürdürüyordu. Eğer bir adam Kureyş'tense hattâ Kureyş'ten birisinin himayesindeyse kimse ona dokunma cesaretini kendisinde bulamıyordu. Çünkü Allah'ın Beytinin hizmetçisi olmalarından ötürü tüm kabileler yaptıkları bu hizmetten dolayı onlara saygı duyuyorlardı. Kâbe'yi ziyaret için çevreden gelenlere cömertçe davranmaları onların saygınlığını ve dokunulmazlıklarını artırıyordu. Kimse onların kervanlarına dokunmuyordu. Halbuki çevrelerinde soygun, vurgun, talan kol geziyordu. Kervanlar soyuluyor, adamlar öldürülüyor ama kimse onlara dokunmaya cesaret edemiyordu. Bakın Ankebût bu hususu şöyle anlatır:

"Çevrelerinde insanlar kapılıp götürülürken Bizim Mekke'yi güven içinde ve kutsal bir yer kıldığımızı görmediler mi? Bâtıla inanıp Allah'ın nîmetini inkâr mı ediyorlar?"
(Ankebût 67)

İşte Allah bütün bu nîmetlerini gündeme getirerek, gözler önüne sererek bu nîmetlere karşılık kulluğu sadece bu Beytin Rabbine yapmaları gerektiğini hatırlatarak buyuruyor ki:

“Öyleyse kendilerini açken doyuran ve korku içindeyken güven veren bu Kâbe’nin Rabbine kulluk etsinler.”

Kureyş kendilerine lütfedilen bunca nîmetlerle Rablerine kulluğa alıştıran, kendilerini kendilerine sevdirerek bir araya toplayıp güç olmalarını sağlayan, tüm civar kabilelere kendilerini sevdirip saydıran, yaz-kış seyahatlerinde kendilerine dokunulmazlık nîmetini lütfeden ve de kendilerini açlıktan doyuran, korkudan emin kılan bu Kâbe’nin Rabbine kul olmak zorundadırlar. Kâbe’nin Rabbine ibadet etmek zorundadırlar. Öteki nîmetler neyse de, hiç olmazsa Allah’tan başkalarına asla izafe edilemeyecek bu nîmetlerden ötürü bu Beytin Rabbini dinlemek zorundadırlar.

Allah onları açlıktan doyurmuştu. Çünkü bu bölgenin insanları ekin bitmez, susuz, ziraatsız çöl insanlarıydı. Bu bölgeye gelmeden önce zaten aç insanlardı. Bu bölge, onları doyuracak bir yapısal özelliğe sahip değildi. Sadece ticaretle uğraşıyorlardı. Rabbimiz de bu konuda tüm civar Arap ve Arap olmayan kabileleri onlara ülfet ettirip zenginleşmelerini sağlayıvermişti. Bir de yıllar önce Hz. İbrahim de bu konuda Allah’a dua etmişti.

“Rabbimiz! Ben çocuklarımdan kimini, namaz kılabilmeleri için senin kutsal evinin yanında, ziraata elverişsiz bir vadiye yerleştirdim. Rabbimiz! İnsanların gönüllerini onlara meylettir, şükretmeleri için onları ürünlerle rızıklandır.”
(İbrahim 37)

Yine Bakara sûresinde de:

“Hatırlayın İbrahim demişti ki: “Rabbim burasını emin bir belde kıl! Ahalisinden Allah’a ve âhiret gününe îman edenleri çeşitli meyvelerle rızıklandır” diye dua etmişti.”
(Bakara 126)

Bu belde emin olsun! Emniyette olsun. Yerden ve gökten gelebilecek her türlü belâ ve musîbetlerden emin olsun. İnsanların birbirlerini yediği, zulümlerle, haksızlıklarla birbirlerini yok etmeye çalıştığı, birinin diğerine hak tanımadığı

bir dünyada yaşadıkları dönemlerde bile bu belde emin olsun, emniyetin sembolü olsun. Bu beldede insanlar huzur içinde yaşasın ya Rabbi diye dua etmişti atamız, Allah da onun bu duasını kabul ederek ilerde Rasulullah efendimizin dâvâsına sahiplenecek toplumun nüvesini teşkil eden Kureyş'i, daha önceden bu işe alıştırmak üzere katından sonsuz rızıklarla doyuruyordu. Çok özel nîmetlerdi bunlar. Elbette başkalarına verilmeyip kendilerine verilenlerin herkesten önce Rablerine kulluk yapmaları gerekecekti. Nitekim aynı şeyin kendilerine yığınlarla nîmetler verilen İsrâil oğulları için de geçerli olduğunu anlatıyordu Rabbimiz:

"Ey İsrâil oğulları! Size inam ettiğim nîmetlerimi hatırlayın da bana olan ahitlerinizi yerine getirin ki ben de size olan vaadimi yerine getireyim. Ve sadece benden korkun. Ve yanınızdaki (Tevrat'ı) tasdikçi olarak indirdiğim kitabıma îman edin. Ve onun ilk kâfirleri sizler olmayın."
(Bakara 40)

Onlara da aynısını söylüyordu Rabbimiz. Tıpkı şu anda Kurey-ş'e olduğu gibi yıllar önce onlara da bizzat isimleriyle seslenerek diyordu ki Rabbimiz: "Ey İsrâil oğulları! Allah'ın nîmetlerini, sizin üzerinizdeki nîmetlerini hatırlayın ki." Peki hangi nîmetlerdi bunlar?

Mısır'da Yusuf (a.s) dönemi Allah'ın onlara verdiği nîmetler, sonra Mûsâ döneminde Mûsâ ve Harun (a.s) rehberliğinde yıllardır ezilmişliği yaşadıkları Firavun sisteminden kurtarılmaları nîmeti, arkasından Kudüs'ün fethi, arkasından Dâvûd (a.s) döneminde ve Süleyman (a.s) döneminde Allah'ın kendilerine lütfettiği nîmetler, Talut'un Câlut'u öldürmesi nîmeti gibi nîmetler…

Veya bu nîmet Allah'ın onları üzerinde kıldığı din demektir. Rabbimizin onları üzerinde kıldığı Sırat-ı Müstakîmdir. Bu nîmet kitaptır, Allah'ın onlara gönderdiği Tevrat'tır, peygamberlik ve risâlettir. Allah İsrâil oğullarına pek çok peygamberler göndermiştir. Veya üzerlerine kayanın kaldırılması, Men ve Selvanın indirilmesi, onlar için denizin yarılması, Firavunun zulmünden kurtulmaları, bulutun onları gölgelendirmesi, taştan su çıkarılmasıdır. Veya Allah'ın lütfuyla dönemlerinde İsrâil oğullarının diğer milletlere üstün kılınmaları gibi tarih boyunca Allah'ın onlara lütfettiği nîmetlerdir. Her nîmet bir külfet karşılığıdır. Öyleyse ey İsrâil oğulları! Size verdiğim nîmetlerimi hatırlayın da bana kulluğa yönelin, diyordu Rabbimiz. İşte şimdi de aynı nîmetler Kureyş için söz konusu edilerek kendilerinden bu Beytin Rabbine

kulluk isteniyordu.

Bu Beytin Rabbine kulluk edin. Özellikle bu beytin Rabbi denmesini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Rabbimizin bu Beyte işaret etmesinin sebebi, Kureyş'in bu Beyt sebebiyle bu nîmetlere ulaştırılmasıdır. Kureyş bu Beyti de, bu Beytin Rabbini da tanıyordu. Bu Beyt sayesinde doyurulduklarını bu Beyt sayesinde korunduklarını ve bu Beyt sayesinde tüm bu nîmetlere ulaştırıldıklarını biliyorlardı. Kureyş kesinlikle biliyordu ki bu Beyt istikrar, emniyet yeridir. O beyte sığınan, o Beyt'le beraber yaşayan kişi istikrara kavuşmuş demektir. O Beyte sığınan kişi emniyette olmuş demektir.

Kureyş bu Beytin emniyet, huzur ve istikrar mahalli olduğunun farkındaydı. Ama Kur'an'ın çeşitli yerlerinde görüyoruz ki göklerin ve yerin yaratıcısı olarak, Kâbe'nin sahibi ve Rabbi olarak inandıkları bu Allah'a kulluğu terk edip şirke düşmüşlerdi. Daha önce Hz. İbrahim'in yolunu izlediklerinden dolayı kendilerini o peygambere izafe ederek Hanif'ler olduklarını, İbrahim'in yolunda olduklarını iddia ediyorlardı. Halbuki o peygamberin üzerinden yıllar geçmişti. Hz. İbrahim'le uzaktan ve yakından hiçbir ilgileri kalmamış, hayatlarında o peygamber bilgisinin eseri bile kalmamış, şirke düşmüşler, Kâbe'yi putlarla doldurmuşlar, hayatlarından Allah'ı kovup, putların egemenliği altına gir-mişlerdi. Hem Allah'a, hem de putlara kulluk yapıyorlardı. "Allah'la direk irtibat imkânlarımız olmadığı için bir kısım aracılara da tapınmak zorundayız" diyorlardı.

"Allah'ı bırakıp da onun berisinde velîler edinenler: "Bunlar bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz" derler..."
(Zümer 3)

İbrahim'in dininde olduklarını iddia eden bu insanlar hayatlarında pek çok şeyi putlaştırmışlar, Allah'la birlikte bunları da hayatlarında söz sahibi kabul etmişlerdi. Mahiyetini anlayamadıkları, iç yüzünü tam değerlendirip kavrayamadıkları bazı şeylerin tehlikesinden korkmaları sebebiyle veya bazı varlıklara aşırı sevgileri sebebiyle, ya da bazı varlıkları kendileri için Allah katında şefaatçi kabul etmeleri, kendilerini Allah'a yaklaştıracakları ümidiyle veya bazı varlıklara aşırı sevgileri sebebiyle onlara tapınma, onlara saygı duyma ve onları kutsallaştırma süreci içine girmişlerdi. Aya, güneşe, yıldızlara, ağaca, taşa, siyasîlerine, servet sahiplerine, makam sahiplerine de tapınıyorlar, onların

da hayatlarında söz sahibi olduklarına inanıyorlardı. Onları güç, kuvvet, nîmet sahibi biliyorlar, Allah'tan beklemeleri gereken şeyleri bunlardan bekliyorlar, Allah'a sığınmaları gereken yerde bunlara sığınıyorlar, Allah'ı çağırmaları gereken yerde bunları yardıma çağırıp, bunlara dua ediyorlardı. Allah'ın rızasını kazanıyorlarmış gibi bunların rızalarını kazanmaya çalışıyorlardı.

Yine toplumlarında ölmüş insanları ve ataları putlaştırma yaygın hale gelmişti. Peygamberlerin kendilerine sunduğu tevhid karşısında bu insanlar atalarını ve atalarının yaşadıkları hareket tarzlarını, atalarının yaşadıkları hayat modellerini, geleneklerini, âdetlerini, mevcut yasalarını putlaştırarak bunlarla peygamberin karşısına çıkmaya çalışıyorlardı. "Ey Muhammed, biz atalarımızı bu yolda bulduk, bu nedenle sen ne yaparsan yap kesinlikle bizi âdetlerimizden, bizi atalarımızın yolundan ayıramazsın" diyerek atalarının anlayışlarını savunuyorlardı.

İşte Rabbimiz onları bu tür şirklerden uzaklaştırıp sadece kendisine kulluğa çağırarak buyurdu ki:

Bu şirklerinizi bırakıp sadece bu Beytin Rabbine kulluk edin. Sadece bu Beytin Rabbini dinleyin. Sadece bu Beytin Rabbinin hayat programını uygulayın.

İbadet genelde insan hayatını, insanlığın hayatını kapsayan, özelde bir insanın hayatının en küçük birimi olan bir gününü ve bir gecesini kapsayan zaman dilimi içinde kişinin Allah'ın istediği biçimde hayat sürmesinin adıdır. Hayat sahibi olan insan mutlaka o bir gün ve geceyi yaşayacaktır. Ama bu yaşayış biçimini Allah belirleyecek, yani yaratıcıyı memnun etmek adına yaşayacak, bu bir gece ve gündüz ibadet olacaktır. Yaratıcı tarafından belirlenmemiş ve yaratıcıyı değil de başkalarını memnun etmek adına geçirilen zaman da boşa geçirilen zaman demektir. Demek ki ibadet tüm hayatın Allah için yaşanmasının adıdır. Kişi o zamanı kimin adına ve kimi memnun etmek için yaşamışsa ona ibadet etmiş demektir.

Rab; terbiye eden, efendi, mürebbi, mâlik gibi anlamlara geldiği gibi, yaratıcılık özelliği de söz konusudur. Rabb, top yekun varlıklar âleminin var edicisi ve var ettiklerinin hayat programını da tanzim edicisidir. Rabb, kula nasıl bir hayat yaşayacağını belirleme makamında olan varlıktır. Bundan dolayıdır ki Allah Resûlünün: Onlar Allah'ı bırakıp ta Allah'ın kanunlarını, Allah'ın

belirlediği helâl haram yasalarını bir kenara bırakıp ta din adamlarının, idarecilerinin helâl-ha-ram yasalarını kabul eden Hıristiyan ve Yahudiler için, “Allah’ı bıraktılar da din adamlarını Rabler edindiler” hadisi bunu anlatır.

Demek ki Rabb, varlıklar dünyasının, melekler, cinler ve insanlar âleminin yaratıcısı ve yaratma yasasının koyucusudur.

Rab demek hayata program çizen varlık demektir. Rab demek günlük hayat programını tespit eden demektir. Rab demek, yap! ve yapma! deme yetkisine sahip olan varlık demektir. Sizi yaratan, sizi koruyan, sizi doyuran, sizin nasıl bir hayat yaşayacağınızı bilen bu Beytin Rabbine kulluk edin. Sadece O’na kulluk edin. Sadece O’nu dinleyin. Sadece O’nun programını uygulayın. Hayatınızda O’nunla birlikte başka yetkililer kabul etmeyin. Hayatınızın bazı bölümlerinde O’nu, öteki bölümlerinde de başka Rableri, başka efendileri dinleyerek şirke düşmeyin.

Yirmi dört saatinizin tümünde sadece Rabbinizin çektiği yere gidin. Sadece Rabbinizin istediklerini yapın. Bazen yaratıcı olan Rab-binizi, bazen de başkalarını razı etmeye çalışarak müşrikçe bir hayat yaşamayın. Bazen Rabbinizin yasalarını, bazen de başkalarının yasalarını uygulayarak, şirket içinde bir kulluktan yana olmayın. Sadece bu Beytin Rabbine kulluk edin. Namaz konusunda bu Beytin Rabbini, ama ticaret konularında adını söyleyemeyeceğim başka evlerin Rablerini dinlemeye kalkışarak şirke düşmeyin.

Veya oruç konusunda bu Beytin Rabbini, ama hukuk konusunda başka evlerin, başka dairelerin Rablerini dinleyerek şirke düşmeyin.

Veya zekât konusunda bu Beytin Rabbini, ama kılık-kıyafet konusunda, evlenme boşanma konularında başka evlerin, başka dairelerin, başka kurumların, meselâ moda evlerinin Rablerinin vahiylerini dinleyerek şirke düşmeyin.

Veya hac konusunda bu Beytin Rabbine kulluk edip ev tefrişi konusunda başka evlerin Rablerini, ya da Beyaz saray’ın, Kremlinin Rablerini dinleyerek müşrik olmayın.

Yani bazen Allah’ı, bazen de parlamentodan gelenleri dinleyip uygulayarak müşrik olmayın. Bazen Allah’ı, bazen de Lions kulüplerini, Rotary evlerini veya meselâ cinsel yönelişlerinizde genelevlerin patronlarını dinleyerek

kulluğunuzu berbat etmeyin, diyor Rabbimiz.

Dün de, bugün de insanlardan kimileri böyle kendilerinde bir şey görüp dua ettiklerinin, sığındıklarının kuludurlar. Allah'a yapılması gereken kulluğu bunlara yaparak ibadet etmektedirler. Allah'ı dinlemeleri gereken yerde bunları dinlemektedirler. Kimileri yasalarını uygulamaya çalıştıkları tâğutların kuludur, kimileri fısıltılarına, vesveselerine kulak verdikleri, gösterdiği yoldan gittikleri şeytanın kuludur. Ki-mileri aşırı derecede sevip saydıkları dehâlârın, liderlerin kuludur, kimileri Allah yerine oturtup putlaştırdıkları nefislerinin, hevâ ve heveslerinin kuludur. Kimileri Allah yasaları yerine ikame ettikleri modanın kulu, kimileri Allah'ı darıltma pahasına da olsa uymaya çalıştıkları âdetlerin kulu, törelerin kulu, modanın kuludur. Kimileri asla karşı gelin-mez zannettikleri toplumun, çevrenin kulu, kimileri yönetmeliklerin kuludur. Gerek itikadî anlamdaki kulluk olsun, yani gerek teşrî anlamındaki kanun koyma konusundaki kulluk olsun, gerekse bilinen manadaki ibadet şeklindeki kulluk olsun hepsi de birdir. Bunların tamamı kulluktur ve tamamı sadece Allah'a yapılmalıdır.

İşte sûrenin bu bölümünde Rabbimiz kendilerine lütfettiği yığınlarla nîmetlerden bazılarını hatırlatarak dün Kureyş'e, bugün de bize diyor ki: "Ey kullarım! Ey benim yarattığım kullarım! Ey şu anda sa-hip olduklarının tümünü bana borçlu olan kullarım! Bu haliniz nedir böyle? Kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün. Kimin nîmetlerinden istifade edip de kimlere kulluk ettiğinizi bir düşünün."

Sûrenin muhatabı dün Kureyş'ti ama şu anda bizleriz. Kurey-ş'in sahip olduğu nîmetleri Allah verdi de şu anda bizimkileri biz kendimiz mi bulduk? Onlarınkileri veren Allah da, bizimkileri veren başkası mı? Onlar açlıktan doyuruluyor ve tehlikelerden korunuyorlardı da biz doyurulup korunmuyor muyuz şu anda? Onlara ticaret imkânları verildi de bize verilmedi mi? Şu anda bizler de kazanıp yaşamıyor muyuz? Bütün bunları bize sağlayan Allah değil mi? Şu kullandığınız dünyayı yaratan, sizi yoktan var eden Allah değil mi? Orada sizin için, yaşamınız için, imtihanınız için geçimlikler yaratan O değil mi? Sizin için orada her şeyi hazırlayan O değil mi? Her şeyiniz Allah'tan olduğu halde siz ne kadar da az şükrediyorsunuz?

Sizin Rabbiniz, sizin kendisine kul olmanız, sizin hayat programlarınızı kendisinden almanız gereken Rabbiniz Allah öyle lütuf sahibi bir Allah ki, sizi yaratmış, ama yarattığı gibi öyle başı boş bırakmamış, kendi halinize terk

etmemiştir. Hayatınızın devamı için dünyada yaşam şartlarımızı da ayarlamış bir Rable karşı karşıyayız.

Eğer bu dünya insanların elinde olsaydı, insanların mülkünde olsaydı acaba bu kadar cömertçe onu insanlara sunabilir miydi? Şu gökyüzü, şu semamızın simasını süsleyen yıldızlar, şu gecemizin zülüflerini aydınlatan hilal, şu bize her saniye ısı ve ışık gönderen güneş, şu her an teneffüs ettiğimiz hava, şu kıymetini bilmeden tükettiğimiz sular bir insanın ya da insanların elinde olsaydı onu ondan bu kadar rahat alabilir miydiniz? İşte sizin böyle cömert bir Rabbiniz var.

Öyleyse kimin ekmeğini yiyip, kimin kılıcını salladığınızı bir düşünün. Kimin nîmetlerinden istifade edip de kimlere kulluk ettiğinizi bir düşünün. Kimin evinde oturduğunuzu, kimin döşeğinde yattığınızı, kimin eşyalarını kullandığınızı bir düşünün! Düşünün de kime kul olmanız gerektiğini iyi anlayın! diyor Rabbimiz. Bütün bunları yaratan, bütün bu nîmetlerle sizi perverde eden Allah'tan başka bir İlâh olmayacağını bilip dururken sizler ne kadar da az şükrediyorsunuz Rabbi-nize? Ne kadar da az teşekkür ediyorsunuz ona, diyor Rabbimiz.

Şükür, teşekkür, verileni verenin yolunda kullanmaktır. Şükür, hayatı o hayatın sahibinin yolunda kullanmaktır. Şükür, dünyayı, hayatı, canı, malı, zamanı, imkânları, fırsatları onu verenin yolunda harcamaktır. Şükür, nîmet cinsinden olur. Allah bize hangi nîmeti vermişse o nîmet cinsinden infakta bulunarak şükredilir. Hayatı onu bize veren Allah'ın istediği biçimde yaşamak, geceyi ve gündüzü onu bize lütfeden Allah yolunda kullanmak, aklı onu verenin razı olduğu yerde kullanmak, zamanı onu verenin razı olduğu yerde kullanmak, Allah'ın rızasını tahsilde harcamak şükürdür. Hayatı o hayatın sahibine sormadan yaşamak, zamanı kendi bildiğimiz biçimde doldurmak, malı o malın sahibinin razı olmadığı yerlerden kazanıp, O'nun razı olmayacağı yerlerde harcamak, elimizi, ayağımızı, gözümüzü, kulağımızı onları bize verenin yolunda kullanmamak, varlığımızı onu bize vermeyenler yolunda harcamak, geceyi ve gündüzü onu bize verenin razı olmadığı şeyler yolunda itlaf etmek nankörlüktür Allah korusun.

Rabbimiz diyor ki: "Ey kullarım! Sizi ben yarattım! Hayatınızı bana borçlusunuz. Sadece bana şükretmeniz, bana teşekkür etmeniz gerekirken, hayatınızı benim istediğim biçimde yaşamanız, bana teslim olup bana kulluk

etmeniz gerekirken, tam aksini yaparak bana nidler, eşler, ortaklar aramaya, bulmaya kalkmayın! Rızasını kazanacağınız, kendilerine kulluk edeceğiniz, hayat programlarınızı kendilerine soracağınız, sistemlerini sistem kabul edeceğiniz benden başka Rabler, benim dûnumda efendiler bulmaya kalkmayın!

Veya beni sadece hayatın bazı bölümlerine karışan, ama öbür bölümlerde yetkisiz kabul etmeyin! Namazınıza karışan, ama kılık-kı-yafetinize karışmayan, orucunuza karışan ama hukukunuza karışmayan, mescidinize karışan ama kazanmanıza, harcamanıza, çocuklarınızın eğitimine, sofranıza, ev tefrişlerinize, düğününüze, derneğinize, okumanıza-yaz-manıza, meslek seçiminize karışmayan bir Allah kabul etmeyin. Hayatınızın bazı bölümlerine karışan, o bölümlerde söz sahibi olan varlıklar, efendiler, amirler bulmayın!" diyor Rabbimiz.

Âyetin ifadesiyle söyleyecek olursak özellikle kendilerine nîmet verilenlerin çok ciddi düşünmeleri gerekiyor bunu. Kendilerine yeryüzünde imkân verilenler, mal, mülk, ekonomik, sosyal güç, amirlik, mü-dürlük verilenler çok dikkat etsinler. Allah bu verdikleriyle onları denemek, imtihan etmek için vermiştir. Zira mülkün sahibi Allah'tır. Kendilerine mülk verilenler ise o mülk üzerinde halifelik makamına getiril-miş insanlardır. Onlar acaba kendilerini vekil bilip o mülkün gerçek sahibinin arzularını mı yerine getirecekler? Kendilerine verilen o mülkü, mülk sahibinin istediği biçimde mi kullanacaklar? Yoksa mülkün gerçek sahibini unutup kendilerini mülkün sahibi zannedip, kendilerinin vekil olduklarını unutup, kendilerini asil zannedip, kendilerini ulû-hiyet haklarına, egemenlik haklarına sahip zannedip o mülkte gerçek mülk sahibinin tasarrufu gibi mutlak bir tasarrufta mı bulunacaklar? İşte Allah insanları ve toplumları bu konuda denemektedir, imtihan et-mektedir.

Rabbimiz, Halil'inin duaları sebebiyle onun torunları içinden gelecek sevgili elçisi Muhammed'in (as) dinine sahip çıkacak bu insanları doyuruyordu.

Kelimeleri nekredir. Yani Cenâb-ı Hak o Kureyş'i sınırları, bo-yutları belli olmayan bir korku ve açlıktan korumuştur. Ama Şurası da unutulmamalıdır ki bu kadar doyurulmalarına rağmen bazen onların aç kalmaları, onlar üzerinde bu nîmetin yokluğu anlamına da gelmeyecektir. Bizim de şu anda kimi nîmetler elimizden alınabilir. Yani Rabbimiz bazen yoklukla da imtihan edebilir,

kendisine yalvarıp yakarsınlar diye. Bu, nîmetin yokluğu anlamına gelmemelidir.

Yani imtihan adına bazen bize verdiği nîmetleri aldığı zaman nîmetler alındı, öyleyse kulluğumuz da biter demenin anlamı yoktur. Çünkü bakın Kureyş de meselâ Ebrehe gelirken bir süre korkulu anlar yaşadı ama hemen arkasından Rablerinin bunu kaldırıp kendilerini koruması altına aldığını gördüler. Öyleyse nîmet varsa kulluk yaparız, değilse nîmet yok, kulluk da yok demek küfürdür.

Bu sûresiyle Rabbimiz bir de bize şunu anlatıyor: Allah'ın birilerini açlıktan doyurduğu kimseler kendileri de birilerini doyurmakla mükelleftirler. Allah'ın kendilerini kimi korkulardan emin kıldığı kimseler, kendileri de birilerinin emniyetlerini sağlamak zorundadırlar. Allah'ın kendilerine hidâyet ettiği kimseler başkalarının hidâyetini sağlamakla, Allah'ın kendilerine farklı nîmetler verdiği kimseler bu nîmetten başkalarını da istifade ettirmekle mükelleftirler. Meselâ Allah'ın kendilerine başkalarına vermediği ilim nîmeti verdiği kimseler, bu ilimlerini insanlara ulaştırmakla mükelleftirler.

"Allah size güven ve huzur içinde olan kasabayı misâl verir: Her taraftan oraya bolca rızık geliyordu. Ama Allah'ın nîmetlerine nankörlük ettiler; bu yüzden Allah onlara yaptıklarına karşılık açlık ve korku belâsını tattırdı."
(Nahl 112)

Demek ki nîmetlere karşı nankörlük eden, o nîmetleri nîmetlerin vericisinin istediği yerde kullanmayarak nankörlük eden, Allah'a kulluktan yan çizen, insanlardan alıverip de onların önceki durumlarından farklı olarak açlık ve korku elbisesini giydiriverdiğini anlatıyor Rabbimiz.

Evet şu anda bizler de istikrar mahalli olan bu Beytin Rabbine kulluk etmek zorundayız. Sadece bu Beytin Rabbinin kulluk programını uygulamak zorundayız. Eğer bizler de şu anda açlıklardan doyurulmak, tüm korkulardan emin olmak ve Rabbimiz tarafından korunmak, Rabbimizin nîmetlerine ulaşmak istiyorsak bu Beytin Rabbine kulluk etmek zorundayız.

Bakıyoruz şu anda tüm dünyada insanlar istikrar, huzur arayışı içindedirler. Yeryüzünün hiçbir yerinde hiçbir bölgesinde huzur ve sükun kalmamış. Öyleyse biz de huzurunu kaybetmiş, sükûnet arayan, huzur ve sükuna susamış tüm bu yeryüzü insanlığına diyeceğiz ki, "Gelin ey insanlar, Allah'ın istikrar mahalli kıldığı, huzur ve saadet mahalli kıldığı evini temel kıble kabul edelim ve

hayatımızı o kıbleye yönelik olarak düzenleyelim. O kıblenin Rabbine göre bir hayat yaşayalım. O kıblenin Rabbinin kitabına ve o kitapta bize haber verilen yasalara göre bir hayat yaşayalım. O kıblenin Rabbinin koruması altına girelim. Rabb olarak, İlâh olarak sadece O'nu bilelim ve sadece O'-nun programını hayat programı olarak kabul edelim. Eğer bunu yaparsak kesinlikle bilelim ki O bizi istediğimiz istikrara ulaştıracaktır, istediğimiz huzura kavuşturacaktır."

Öyleyse kıblemizi değiştirmek zorundayız. Washington'dan veya Paris'ten veya Pekin'den kıble edindiğimiz sürece bizim istikrara kavuşmamız mümkün değildir. Allah'tan başkalarının kıblelerine tabi olmaktan vazgeçersek, Allah'tan başkalarının rotasına girmeyi terk edersek, hareket tarzımızı Allah'tan başkalarının belirlemesini bırakırsak, Allah'tan başkalarının kanunlarına itaatten vazgeçerek, kıblemiz sadece Kâbe olursa kesinlikle bilelim ki tüm problemlerimiz bitecektir. Tüm hayatımızda huzur ve sükun hakim olacaktır. Çünkü orası güvenlik yurdudur, emniyet mahallidir.

Bu sûre de bitti. Rabbim istediği ve razı olduğu biçimde anlayıp iman eden ve bu iamnıyla da hayatını düzenleyen, imanını hayatında görüntüleyen kullarından eylesin.

Sübhanekallahümme ve bihamdik. Eşhedü en la ilahe illa ente. Estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 107 -

MÂÛN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 107., Nüzûl sıralamasına göre 17., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun beşinci sûresi olan Mâûn sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 7'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1. “Ey Muhammed! Dini yalan sayanı gördün mü? 2-3. Öksüzü kakıştıran, yoksulu doyurmağa yanaşmayan kimse işte odur. 4. Vay o namaz kılanların haline ki: 5. Onlar kıldıkları namazdan gafildirler. 6. Onlar gösteriş yaparlar. 7. Onlar (eğreti olarak) basit şeyleri dahi vermezler.”

Kulluk kitabımızın 107 sırasına yerleştirilmiş Eraeyte, Din, Mâ-ûn gibi isimlerle anılan Kur’an hakkında söz söyleme hakkına sahip olan âlimlerimizden kimilerinin Mekkî, kimilerinin Medenî, Âlûsî gibi kimilerinin de yarısı Mekkî yarısı Medenî dedikleri, Mekkî bölümünün (a.s)Bin Vail, Medenî bölümünün de meşhur Medineli münâfık Abdul-lah Bin Übey bin Selül hakkında indiği söylenen bir sûreyle karşı kar-şıyayız.

Sûrede Mâûndan söz edildiği, Mâûnun da zekât olduğunu an-layanlar sûrenin Medenî olduğunu söylemişler. Ama Mâûnun zekâtın dışındaki sadakalar da olabileceğini iddia edenler de sûrenin Mekkî olduğunu söylemişler. Yine sûrede nifaktan ve münâfıklardan söz e-dilmesi de sûrenin Medenî olabileceği ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Çünkü münâfık Medine toplumunun insanıdır. Münâfık Medine toplu-munda görülür. Mekke’de münâfık yoktur. İslâm’ın ve Müslümanların zayıf olduğu bir toplumda münâfıklığa gerek de yoktur. Kâfir böyle bir toplumda kâfirliğini gizleme zarureti duymaz. Ama Medine toplumun-da, yâni İslâm’ın ve Müslümanların güçlü olduğu toplumlarda kâfir ya korkusundan, ya da menfaatlerini kaybetmemek için Müslüman gö-rünme zarureti duyabilir.

Sûrede gösteriş için namaz kılanlardan söz ediliyor. Mekke’de böyle bir şey yoktu. Mekke’de gerçek bir Müslüman için bile namaz kılmak ve cemaate katılmak çok zor bir olaydı. Gizli gizli namaz kılı-yordu Müslümanlar. Böyle bir ortamda ben Müslümanım demek bile âdeta işkenceye adaylığını koymaktı. Böyle bir ortamda Müslüman ol-madıkları halde ben de Müslümanım diye gösteriş için namaza ko-şanlar değil, îman ettikleri halde sosyal statülerini

kaybetmemek için kimi zayıf Müslümanlar îmanlarını bile gizlemek durumundaydı. İşte bu sebeplerden ötürü bu sûrenin Medenî olduğunu söyleyenler ol-muşsa da âlimlerimizin ekseriyetinin görüşü sûrenin Mekkî oluşudur doğrusunu Allah bilir diyoruz.

Sûrede âhireti, âhiretteki hesap ve kitabı reddeden, yalan sa-yan ve bu ölüm ötesi hayatı yalanlama konusunun her ikisinin de or-tak özelliği olduğu iki grup insan anlatılır. Bunlardan birincisi kâfirler. Allah'a inanmayan, Allah'a kulluğa yanaşmayan, Allah'la iyi bir ilişki içinde olmayan, bu yüzden de Allah kullarıyla iyi bir ilişki içine girme-yen, Allah kullarına iyi davranmayan, Allah'ın kendilerine lütfettiği sa-yısız lütuf ve nîmetlerine karşı nankör davranan, ölüm ötesi hayatı in-kâr eden, yaşadıkları bu hayatın sonunda karşı karşıya gelecekleri hesabı kitabı yalanlayan, randevu gününü reddeden ve hayatlarını bu inanca bina eden kâfirler.

İkincisi dilleriyle Allah'a ve Allah'tan gelen hayat programına i-nandıklarını iddia ettikleri halde hayatlarıyla bunu yalanlayan, hayat-larını Allah için Allah'ın belirlediği yasalar çerçevesinde değil de in-sanlar için yaşayan, Amellerinde hareketlerinde Allah'ın rızasını değil de insanların hatırını gözetleyen, riya, gösteriş için namaz kılan mü-nâfıklar.

Bu iki insan tipinin anlatıldığı sûrede Rabbimiz önce kâfirlerin karakteristik özelliklerini anlatır. Onlar dini, din gününü yalanlarlar, ye-timi itip kakarlar, toplumda sosyal ve siyasal dayanağı olmayan gari-banları hor görüp onlara zulmederler, fakir fukaranın hakkını gasp e-dip onlara vermezler. Münâfıklara gelince onlar da namazlarından gaflet ederler, namazlarını gösteriş için kılarlar, ya da onlar aslında namaz kılmazlar da namaz gösterisinde bulunurlar, namazı vaktinde kılmazlar, namazı Allah'ın istediği şekilde kılmazlar buyurulmaktadır.

Evet sûrede özellikleri anlatılan bu insan grupları şahsında, âhirete inanmamanın, ölüm ötesi hayatın hesap ve kitabını reddetme-nin ve bu inanca dayalı dünyada sorumsuzca bir hayat yaşamanın in-sanı ne hale getirdiği, böyle bir hayatın insanı Nasıl insanlıktan çıka-rıp, tüm insani ve ahlâkî değerlerden sıyırıp Nasıl canavarlaştırdığı anlatılmaktadır. Âhireti inkâr edip ölüm ötesi hayatın hesabını reddet-menin insanlarda ne gibi ahlâkî düşüşler meydana getireceği gözler önüne serilmektedir.

İlk âyetlerinde itikadî nifakı son iki âyetinde de ameli nifakı or-taya koyan ve yedi kısa ayetten meydana gelen bu sûre, küfür ve i-man hususunda geçerli olan anlayışı kökünden değiştirebilecek güçte gerçekleri ele almaktadır. Bu din gösteriş ve şekil dini değildir. İbadet ve hareketlerdeki samimiyete ve feragate büyük önem veren İslâm, bu samimiyetin salih amele ve yeryüzünü imar eden bir dinamizme dönüşmesini emreder. Ayrıca bu din, muhtevası bir birinden ayrı bö-lük-pörçük gerçeklerden oluşmuş bir din de değildir. İnsan onun bir kısmına uyup bir kısmını terk ettiği takdirde görevini yapmış sayılmaz. Bu din mütekâmil bir nizamdır. İbadet ve mükellefiyetleri iç içedir. Fer-di ve içtimaî emirleri birbirini destekler. Hepsinin de gayesi insanları yüce bir hedefe yöneltmektir...

İnsan, diliyle müslüman olduğunu, bu dini tasdik ettiğini söyle-yebilir; namaz da kılabilir; namazın dışındaki diğer hükümleri de yeri-ne getirebilir. Bütün bunları yaptığı halde, yine de gerçek imandan ve gerçek tasdikten uzak, hem de çok uzak kalabilir. Çünkü bu gerçekle-rin bazı alametleri vardır ki, onlar bu imanın varlığının delilidir. Bu ala-meti taşımadan insan ne kadar diliyle söylerse söylesin, ne kadar iba-det ederse etsin, gerçek imana ve gerçek tasdike eremez. Asr sûre-sinde de belirtildiği gibi, iman gerçeği bir kalpte yer edince o kalp o anda harekete geçer ve salih amel şeklinde de imanın varlığını gös-terir. Bu hareket olmayınca onun varlığı için bir delil yok demektir. İşte bu surenin ayetleri de aynı gerçekleri dile getirmektedir.

Sureyi iki kısımda ele almak mümkündür. a) Yetimin hakkını yiyen, ona babasından kalan mirası vermeyen, ayrıca bir yetim, çare-sizlik içinde ona gelince onun ihtiyacını karşılamadan onu itip kakarak kovan ve yoksulun açlığı ile ilgilenmeyen kimselerin durumu şiddetli tehdit ifade eden bir üslupla bize bildirilmektedir. Onlar İslâm'ı inkâr eden, hesap gününe inanmayan kimseler olarak takdim edilmektedir: "Gördün mü o, dini yalanlayanı" (1). Dini yalanlamak ahiret günündeki hesaba çekilmeyi ve cezayı inkâr etmek demektir. Kur'an ıstılahında "dîn" amellerin ahiretteki karşılığı olarak kullanılır: İşte, o dini yalan-layan, yetimi itip kakan, yoksulu doyurmaya teşvik etmeyendir. (2-3)
Bu sûrenin; cimrilikleri, yoksullara, düşkünlere eziyet ve onları hor gö-rüp itip kakmaları ile tanınan, as İbn Vâil, Velid İbn Âiz ve Ebû Süfyân hakkında nazil olduğu şeklinde muhtelif rivayetler bulunmaktadır.

Yetimi ve düşkünü horlayarak itip kakan, ona işkence eden kimselerin durumu, dini yalanlamaktadır. Allah’a ve ahiret gününe iman eden bir kimse, Allah Teâlâ’nın bu büyük ithamı karşısında, ür-pererek, etrafındaki yetim,

yoksul ve ihtiyaç sahiplerinin hukukunu hassas bir şekilde gözetecek, onların ihtiyaçlarını karşılayacaktır. Bu, müminin iman etmekle girmiş olduğu ahlâkî kalıbın gerektirdiği bir ha-reket tarzıdır. b) Kıldıkları namazdan gâfil olanlar ve gösteriş için na-maz kılanların ahiret gününde karşılaşacakları acıklı azap vurgula-nıyor: "Vay o namaz kılanların haline, ki onlar, kıldıkları namazdan habersizdirler; onlar, gösteriş yaparlar"(4, 5, 6).

Bu namaz kılıcılar, nifak içerisinde bulunan tiplerdir. Onların kıldıkları namaz, zahiri bir şekilden ibaret kalmakta, kalplerinde hiç bir manevi iz bırakmamaktadır. Kıldıkları namazlardan gâfil olanlar iba-resi; namazlarını vaktinde kılmayıp tehir eden, halkın huzurunda kıldı-ğı halde, yalnız kalınca namazı terk eden münafıkları haber vermek-tedir. Onlar görünürde namazlarını kılarak, müminlerden görünmek suretiyle bir takım dünyevî menfaatler elde etmek isterler. Onlar için namazını dosdoğru kılan, salih insanlar denmesi, hoşların gider. Al-lah'a değil de, kendi nefislerine tapınmış olurlar. Bu tiplerin, inanan in-sanları kandırmaları mümkündür. Çünkü İslâm, zahire göre hüküm vermeyi emreder. Kalplerde olanı ise, yalnız Allah Teâlâ bilebilir. Na-mazı kılmak veya terk etmek karşılığında bir şey görmeyeceklerini zannedip Allah'ın dinini kendilerine kalkan yapanların ne kadar büyük bir gaflet ve sapıklık içinde olduğunu Allah Teâlâ bu ayetleri ile bize haber vermektedir.

Ayrıca namaz kılan herkes bu vesile ile uyarılmaktadır. Allah Teâlâ nifak içerisinde ibadet edenlerin durumunu şu ayeti kerime ile de açıklığa kavuşturmaktadır: Şüphe yok ki münafıklar güya (akıllarınca zahiren mümin görünüp kalplerinde küfrü gizlemekle) Allahu Teâlâ'yı aldatmak isterler. Halbuki O, (oyunlarını ve) hilelerini başlarına geçirendir. Namaza kalktıkları zaman da tembelce kalkarlar. İnsanlara gösteriş yaparlar ve Allah'ı ancak (insanların huzurunda) birazcık anarlar" (Nisâ,142). İşte kalpleri nifakla dolu bu insanların en önemli özelliklerinden biri, Allah Teâlâ'nın şu sözü ile ifade edilir: "Onlar, başkasına en ufak yardımı esirgerler" (7). Bu sure, ibadetlerin görünüşlerinin Allah indinde bir değerinin olmadığını, ibadetleri ifâ ederken onların hakikatlerini yaşamanın ve yalnız Allah için yapmanın gerekliliğini tebliğ etmektedir.

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz.

1. "Ey Muhammed! Dini yalan sayanı gördün mü?"

“Eraeyte” ifadesi ***“Elem tera”*** ifadesinden farklıdır. ***“Eraeyte”*** gözle görmek anlamına geldiği gibi aynı zamanda düşünmek, anlamak anlamlarına da gelmektedir. Fil sûresinde olduğu gibi Rasulullah Efendimizin fil olayını bizzat gözle görmesi mümkün değildir. Çünkü bu Rasulullah efendimizin daha dünyaya gelmesinden önce gerçekleşmiş bir hadise olarak bilinir. Halbuki bu sûrede anlatılan dini yalanlayanları ve öteki özellik sahiplerini Allah’ın Resûlü bizzat gözleriyle görüyordu. Onun içindir ki önce Rasulullah efendimize, sonra da onun şahsında hepimize, tüm akıl sahiplerine gördün mü? Bildin mi? Anladın mı? diyor Rabbimiz. Şöyle bir bakın etrafınıza çok rahat göreceksiniz. Kimi?

Dini yalanlayanı, dini yalan sayanı gördün mü? Tanıyıp anladın mı? Tabii bu cevap bekleyen bir soru değildir. Dinle, onu sana ben anlatayım demektir bunun manası. Ya da muhatabı dini yalan sayan kimseleri tanımaya dâvet veya dini yalan sayan kimselerin karakteristik özellikleri üzerinde düşünmeye dâvettir.

Burada yalanlanan dinden kasıt, ya İslâm, Allah’ın yeryüzüne gönderdiği hayat tarzı, Allah’ın belirlediği yaşam biçimidir. Ya da âhi-ret günü, âhiret günü gerçekleşecek hesap ve kitaptır. Zaten Kitap ve sünnetin ortaya koyduğu hayat programını, yani dini yalan sayan bir kimsenin âhireti de âhiretteki hesap kitabı da yalanlaması kaçınılmazdır. Dini reddeden bir kimsenin âhirete îman etmesi mümkün değildir.

Şu anda da çevremizde âhiretteki hesap kitabı yalan sayan yığınlarla insan görüyoruz. Dikkat ederseniz âyet-i kerîmede dini inkâr edenler denmiyor, dini yalan sayanlar, dini yalanlayanlar deniyor. “Kezzebe” inkâr etmek değildir aslında. “Kezzebe” bir şeyi kabul etmekle birlikte gereğini yerine getirmemek demektir. Adam anlıyor, kabullendiğini söylüyor ama bu kabulün gereğini yerine getirmiyor. İşte yalan saymak budur.

Meselâ diyorsunuz adama: Arkadaş dışarı mı çıkıyorsun? Aman dikkat et! Dışarıda çok şiddetli soğuk var, kar yağıyor! Aman pardösünü giymeden çıkma! diyorsunuz. Adam denileni anlıyor, kabulleniyor, kar nedir? Soğuk nedir? Bunu biliyor, pardösüsünü giymesi gerektiğini biliyor, anlıyor ama yine de giymeden çıkmaya kalkışıyorsa işte bu yalan saymaktır. Adam âhirete inandığını iddia ediyor, ölümden sonra diriliş, hesap kitap vardır diyor ama öyle bir hayat yaşıyor ki bu inancın kokusuna bile rastlamak mümkün değildir. Veya meselâ namazın

farz olduğunu, kılınması gerektiğini biliyor, ama yine de kılmıyor. Müddessir sûresinin son bölümünde de bu anlatılıyordu:

"Bizler din gününü yalan sayanlardandık."
(Müddessir: 46)

Deniyordu. Dünyada mü'min görünen suçlular anlatılıyordu. Yani dünyada mü'min zannedilen ama soluğu cehennemin kapısında alan bu insanlara Müslümanlar, cennete girenler şaşkınlık içinde şöyle soruyorlardı:

"Hayrola! Niye geldiniz buraya? Bir yanlışlık filan mı oldu?"

Siz mü'min değil miydiniz? Ne işiniz var sizin burada? Bir yanlışlık mı oldu ki cennete gitmeniz gerekirken buraya geldiniz? buyurulunca bunlar dört suç sayıyorlar: Bu suçlardan birisi de:

"Biz din gününü yalan sayardık."

Bakın din gününü inkâr ederdik değil yalan sayardık. Meselâ adama soruyorsunuz: Arkadaş ölecek misin? Tamam. Dirilecek misin? Tamam. Hesap-kitap var mı? Tamam. Peki Allah Kâdir mi? Yapar mı bunu? Tamam hepsine inanıyor adam. Ama bakıyoruz bu tamam saydığı, bu inandığı konulara aldırış etmeden yaşıyor adam. Yaşadığı hayatta bu inandığı şeylerin kokusunu bile görmek mümkün değil. Öyle bir hayat programı var ki adamın, bu inancının hiç mi hiç etkisi yok.

Yani îmanının, inandım dediği şeyin gereğini yapmıyor. Veya îmanını amele dönüştürmüyor. Çok korkunç bir suç değil mi bu? Namaz kılması gerektiğine inanıyor ama kılmıyor. Örtünmesi gerektiğine inanıyor ama örtünmüyor. Kur'an'ı, sünneti tanımadan Müslümanlık olmayacağına inanıyor ama farklı yaşıyor. Çoluk çocuğunu eğitmesi gerektiğine inanıyor ama yaklaşmıyor. İşte yalan saymak budur ve çok büyük bir suçtur. Öyleyse inandık dediğimiz şeyleri amele dönüştürmeye çalışalım inşallah.

Âyet-i kerîmede dini, din gününü inkâr edenler denmiyor, yalanlayanlar yalan sayanlar deniliyor. Öyleyse Allah için burada çok ciddi düşünmek ve kendimizi yargılamak zorundayız. Acaba dilimizle kabul ettiğimiz âhireti hayatımızla, hayat programımızla yalan sayanlardan mıyız, değil miyiz? Bunu

çok ciddi düşünmek zorundayız. Çünkü unutmayalım ki yalan saymak küfürden farklıdır. İnkâr etmek, âyetleri ve âyetlerin ortaya koyduğu ölüm ötesi hayatı tümüyle reddetmek ve inanmamak demektir. Ama yalan saymak âyetlere inanmakla beraber gereğini yerine getirmemek demektir.

En'âm'da bu yalan sayanların şöyle dedikleri anlatılır:

"Hayat ancak bu dünyadakinden ibarettir, biz dirilecek de değiliz" dediler."
(En'âm 29)

Hayat, bu hayattan ibarettir. Hayat ancak bu dünya hayatıdır. Varsa da yoksa da işte yaşadığımız bu hayat vardır. Bunun ötesinde başka bir hayat yoktur dediler. Bizler bir daha diriltilecek değiliz, diyerek âhiret hayatını inkâr ettiler. Bazıları hem dilleriyle inkâr ettiler, hem de hayatlarıyla inkâr ettiler. Hem sözle, hem de hayat programlarıyla inkâr ettiler. Aslında ister dilleriyle inkâr eden kâfirler olsun, isterse dilleriyle âhirete inandıklarını iddia ettikleri halde hayatlarıyla onu yalanlayanlar olsun, bunların hepsi âhiretin varlığının farkında ve bilincindedirler.

Hainler biliyorlar aslında Allah'ı. Biliyorlar Allah'ın âyetlerini. Biliyorlar âhireti ama bile bile, peşin peşin reddediyorlardı. Çünkü bu adamların hayatları, yaşantıları, beklentileri, âhiretteki hesabı, kitabı reddetmelerini gerektiriyordu. Çünkü âhirete inandıkları zaman kesinlikle biliyorlardı ki hayatları değişecekti. Allah'a, Allah'ın âyetlerine, Allah'ın hayat programına yöneldikleri zaman huzurları kaçacaktı. Ölüm ötesi hayatın hesabı, kitabı gündeme geldiği zaman iştahları gırtlaklarında düğümlenecekti. O zaman insanlara zulüm edemeyecekler, kan içemeyecekler, tanrılıkları bitecek ve sömürü düzenleri sona erecekti. O zaman zulümleri bitecekti. Saltanatları, çıkarları sona erecekti. Onun için biliyorlar ama bile bile inkâr ediyorlardı.

Şimdi buna göre, bu âyetin ortaya koyduğuna göre Allah için bizler kendimizi, çevremizi, en yakın akrabalarımızı bir değerlendirelim. Yirmi dört saatin kaçta kaçını âhiret hesabına harcıyoruz? Bir günümüzün kaçta kaçını Kur'an'ın tâlimine, dinin tedrisine harcıyoruz? Kaçta kaçını dinin tebliğine, emr-i bi'l-marufa harcıyoruz? Kaçta kaçını işimize, aşımıza, dükkanımıza, tezgahımıza, ticaretimize, maişet teminine harcıyoruz? Öyleyse bizler Allah korusun da bugün dilimizle âhirete inandığımızı söylüyoruz ama hayatımızla,

hayat programımızla âhireti inkâr ediyoruz. Geleceğe ait planlarımızla, kazanma ve yığma hırsımızla, evlerimizin yapısıyla, hayat programımızla sanki hiç ölmeyecekmiş gibi bir program yapıyor ve âhireti yalanlıyoruz, dilimizle kabullendiğimizin gereğini yerine getirmiyoruz Allah korusun.

Bakın bu âhiretteki hesabı kitabı yalanlamanın neticeleri nasıl tezahür ediyormuş? Bu yalanmanın neticelerini şöylece sıralıyor Rabbimiz:

2. "İşte yetimi itip kakar."

Âhirete inanmayan, ya da diliyle inandığını iddia ettiği halde hayat programını bu îmana bina etmeyerek hayatıyla onu yalanlayan kişi, yetimi itip kakar. Yetimi horlar, azarlar, ona sert davranır ona baskı yaparak, zulmederek hakkını gasp eder. Yetimin hakkını yer. Yetime verilmek üzere velîsi tarafından kendisine teslim edilmiş emanet mirasa el koyarak onu kendi malından mahrum bırakır. İşte bu davranış kişinin âhirete inanmadığının, ya da onu yalanladığının görüntüsüdür. Bakın Nisâ sûresinde de Rabbimiz bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"Yetimlerin mallarını haksızlıkla yiyenler karınlarına sadece ateş dolduruyorlar ve yarın onlar çılgın ateşe atılacaklardır."

(Nisâ: 10)

Peygamberimiz de yetimler konusunda şehadet parmağıyla orta parmağını birleştirerek şöyle buyurdu:

"Ben ve yetime yardım eden kişi cennette işte şöylece beraberiz."

Yetim, babası olmayan demektir. Henüz buluğ çağına gelmeden babasını kaybetmiş çocuklara yetim denir. Veya babası baba olarak vardır ama her gece eve sarhoş gelip giden çocuklar da yetimdir. Babası anası tarafından Kitap ve sünnetle tanıştırılmamış tüm çocuklar yetimdir. Bilelim ki yetimlerin doyurulması gereken üç bölgesi vardır. Kafa, kalp ve mide. Kendi çocuklarımız da dahil piyasadaki tüm yetimlerin bu üç bölgelerini doyurmak zorundayız. Kafa Allah'a götürücü bilgiyle doyurulmalıdır, kalp Allah'a götürücü îmanla doyurulmalı, mide de Allah'ın helâl kıldığı rızıkla doyurulmalıdır. Karşımızdaki yetimlerin sadece midelerini doyurunca iş bitti zannetmeyelim, onların öteki bölgelerini de doyurmayı sakın ihmal etmeyelim.

Veya yetim, toplumda sosyal ve siyasal desteği, dayanağı olmayan kimseler demektir. Böyle bir dayanakları yok diye onların haklarını yemeye çalışmak, onlara olan borçlarını ödememek, elinde çeki, senedi, yasal bir dayanağı yok diye, toplumda dayıları yok diye mallarını yemeye, hukuklarını ihlâl etmeye kalkışmak, âhireti yalanlamak anlamına gelmektedir ki, bundan şiddetle sakınmak zorundayız. Toplumda kendisine toplumsal bir dayanak bulmuş insanlara farklı, sığınağı olmayan garibanlara farklı davranmaktan Allah'a sığınacağız. Bu, bizim toplumun en büyük hastalığıdır. Kimse güçlülere dokunamıyor ama garibanları ezen ezene. Eğer âhirete inandığımızı iddia ediyorsak, kesinlikle böyle yapmayacağız.

Onlarla ilgilenmek, onların durumlarını düzeltmek, mallarını korumak, haklarına riâyet etmek, onların eğitimleriyle, ahlâklarıyla ilgilenmek, onları ıslah etmek bizim görevimizdir. Çünkü yetimler toplumun yanında Allah'ın emanetleridirler. Müslümanların görevi bu emanete, emanet sahibi olan Allah'ın istediği biçimde davranmaktır. Yani babasızları babalılar gibi korumak, rahat ettirmek babalarının yokluğunu onlara hissettirmemek bizim görevimizdir.

Tefsir kitaplarının anlattığına göre âhirete inanmayan, ölüm ötesi hayatın hesabını reddeden Ebu Cehil ve As bin Vail kendilerinde hakkı olan bir yetimin malını vermek istememişler, Rasulullah efendimiz de o yetimlerin hakkını bu adamlardan alıvermiş ve bu hadise üzerine sûrenin bu âyeti nâzil olmuş gibi rivâyetler vardır. Tamam dün bunu yapan onlardı ama kıyamete kadar âhireti yalanladıkları için yetimlerin haklarını yiyen herkesi içine almaktadır bu âyet.

Başka? Âhireti yalanlamanın bir başka tezahürü de bakın şöyleymiş:

3. "Yoksulu doyurmağa yanaşmayan kimse işte odur."

Ölüm ötesi hayatı reddeden, âhiretteki hesap-kitabı yalanlayan kişi yoksulu doyurmayan, miskinin doyurulmasını teşvik etmeyendir. Miskin, belini doğrultacak hiçbir şeyi, hiçbir malı, mülkü olmayan ve insanlardan bir şeyler isteyen demektir. Bütün imkânlarını kullandığı halde yine de ihtiyaçlarını temin edemeyen ve bu sebeple istemek zorunda kalan kişilere de yardım elimizi uzatmak zorundayız. İslâm aslında dilenmeyi meşru görmez. İslâm toplumunda çalışıp kazanabileceği halde dilenen bir ferdin varlığı asla düşünülemez. Hem dilenenler açısından bu böyledir, hem de o toplumun zenginleri açısından buna imkân yoktur.

Dikkat ederseniz burada ***"İtam'ul miskin"*** denmemiş de ***"Taam'ul miskin"*** denmiştir. Yani miskini doyurmazlar, fakiri yedirmezler değil de mana, onun kendi yemeğini ona vermezler demektir. Onun kendisine ait olanı kendisine vermeye teşvik etmezler demektir. Yani o yemek zaten o miskinin hakkı iken, onun kendi hakkını ona vermezler, yedirmezler. Halbuki o yedirecekleri yemek onların kendilerinin değil, bizzat o miskinindir. Binaenaleyh birine bir şeyler verirken, bir fakire bir şeyler yedirip ikram ederken söylenebilecek en güzel söz şöyle demektir: "Al kardeşim! Bu benim değil senindir! Ben şu anda sana benim olan, bana ait olan bir şeyi değil, senin kendinin olan bir şeyi veriyorum. Bu senin hakkındır. Bu benim malımın içinde sana verilmek üzere Allah'ın hakkıdır. Allah bunu sana verilmek üzere bana vermiştir, al hakkını da beni bu sorumluluktan kurtar!" Hani Meâric sûresinde:

"Onların mallarında isteyen ve isteyemeyenlerin hakkı vardır."
(Meâric 24,25)

Buyuruluyordu ya, işte bu verdiğimiz bizim malımızın içinde onlara verilmek üzere Rabbimizin koyduğu fazlalıktır ve onu onlara güzellikle ulaştırmak zorundayız.

Ama bakın burada âhirete inanmayan insanlar, miskinlerin hakkı olan yemeği onlara yedirmiyorlar. Yani ne kendileri o miskinlerin hakkını onlara verirler, ne de başkalarını bu konuda teşvik ederler. Tabii kendi elinde olanları Allah'ın fakir kullarına yedirmeye yanaşmayan birisinin başkalarını bu konuda teşvik etmesi de düşünülemeyecektir. Yoksulların, fakirlerin doyurulması konusunu başkalarına da hatırlatarak hayırlı bir işe sebep olmazlar. Allah'la arası iyi olmayan, Allah'la iyi bir ilişki içinde olmayan birisinin kullarla iyi ilişkiler içinde olması zaten mümkün değildir. Allah'ın hakkına riâyet etmeyen, elbette kulların hukukuna da riâyet etmeyecektir. Kendisi fakirleri doyurmadığı gibi başkalarının malında da cimrilik gösterir. Bunun sebebi de toplumda garibanların daha çok ezilip ezenlerin hâkimiyetinin devamını sağlamaktır.

Âyet-i kerîmede bunun insanların âhiret anlayışlarının ve buna dayalı olarak da mala bakışlarının bozukluğundan kaynaklandığını anlatıyor Rabbimiz. Sanki Allah'ın fakir kullarından kıskandığı o malı kendisi kazandı, sanki kendisi buldu, sanki kendisinin o mal. Zaten böyle düşünen, kendilerini mülkün sahibi gören insanlar zırnık bile veremezler. Âhirete inanmayanlar bunu asla

anlayamazlar. Halbuki Allah herkese rızık takdir ederken fakirlere verilmek üzere bir fazlalık vermektedir ve bu fazlalığın sahiplerine ulaştırılmasını istemektedir.

4-5. "Vay o namaz kılanların haline ki: Onlar kıldıkları namazdan gafildirler."

Veyl o namaz kılanlara. Yazıklar olsun o namaz kılanlara. Cehennemin veyl deresine gitsin onlar. Cehenneme akasıcalar, cehenneme dolasıcalar. Yuh olsun onlara.

"Veyl" kelimesi Kur'an ve sünnette hem kâfirler, hem de Müslümanlar hakkında kullanılmaktadır. Bu tabir Müslümanlar için kullanıldığı zaman, yazıklar olsun, yapmamalıydınız bunu gibi anlamlara gelirken, kâfirler hakkında kullanıldığı zaman da cehenneme gidesi-celer, cehennemin veyl deresine yuvarlanasıcalar anlamlarına gelmektedir. Burada, Mutaffifin ve Hümeze sûrelerinin başında ve Mür-selât sûresinin 10. âyetlerinde ve kitabımızın değişik yerlerinde kâfirler için kullanılmakta ve bu ifadenin geçtiği yerlerin hemen hemen pek çoğunda mala bakışın bozukluğu gündeme getirilmektedir.

Âyet-i kerîmede namazı sallayanlar anlatılır. Namazı Allah'ın istediği biçimde ikame edenler değil de salla yapanlar anlatılmaktadır. Namaz kılmaktan gafil adamlar da kıldık zannediyorlar veya namazı bir hareket zannediyorlar. Veya namazı kılınca tamam zannediyorlar. Namaz bitti, namazı kıldık Müslümanlık tamam zannediyorlar. Namazla din kurtarma çabasına giriyorlar. Halbuki Kur'an'da, dinde, İslâm'da böyle hiçbir şeye karışmayan, mücerret kendi başına bir namaz yoktur. Hiçbir şeye karışmayan, hayatta hiçbir fonksiyonu olmayan bir namazdan söz edilmez İslâm'da. Namaz Allah'tan mesaj alma ve alınan o mesajla hayatı düzenleme makamıdır. Namaz, hayatın mihveridir. Namaz, namaz öncesi hayatın Allah'a raporunu ve tekmilini vermektir. Binaenaleyh hayatı düzenlemek üzere Allah'tan mesaj alınmadan kılınan bir namaz, namaz değildir. Ne okuduğunu, ne söylediğini anlamadan kılınan bir namaz Allah'ın istediği bir namaz değildir. Namaz sonrası hayatta etkili olmayan bir namaz, namaz değildir. Onun içindir ki namazla hayat doğru orantılıdır. Namazı düzgün olan kişinin hayatı da düzgündür. Namazı bozuk olanın tüm hayatı bozuktur.

Demek ki Allah'ın istediği biçimde tüm hayatı düzenleyecek bir namaz kılanlar değil de, namaz gösterisinde bulunanlar, namaz kılmadıkları halde

namaz kılıyormuş gibi davranan ve çevrelerini aldatan insanlar anlatılıyor burada. Rabbimiz veyl olsun bu şekilde namaz kılanlara buyurduğuna göre, öyleyse birinin namaz kıldığını görüvermemiz, onun gerçek Müslüman olduğuna ve kurtulduğu düşüncesine götürmemelidir bizleri. Eğer adam namazında sâhûn, lâhûn, sâhiv ise burada olduğu gibi, onun namazı da, kendisi de merduttur.

Ancak dikkat ederseniz âyet-i kerîmede ***"Fi salâtihim"*** denmemiş de ***"An salâtihim"*** denmiştir. Aslında Rabbimizin böyle buyurması biz Müslümanlar için çok büyük bir müjde, çok büyük bir rahmet eseridir. Çünkü birisinde namazdan gaflet, ötekisinde namazda gaflet kast edilir. Namazdan gafletle, namazda gaflet birbirinden farklıdır. Namazda, namazın içinde gaflet affedilirken, namazdan gaflet nifak alâmetidir. Müslümanlar namazın içinde gaflet edebilirler, namazın içinde unutarak, yanılarak gaflet edebilirler. Bu nifak değildir. Hattâ namazın içinde bir şeyleri unutmak günah bile değildir. Nitekim Allah'ın Resûlü de namazda unutmuş ve bu unuttuğunu telafi etmek için sehiv secdesi yapmıştır. Tabii gözlerim uyur ama kalbim asla u-yumaz diyen Allah'ın Resûlüne bu konuda bizim için hüküm konsun diye Rabbimiz unutturmuştur diyoruz. Kıyamete kadar bu konuda na-mazında unutanlar için teşrinin ortaya çıkması adına bu şarttı.

Onun içindir ki burada Rabbimiz ***"Fi salâtihim sahun"*** Onlar namazlarında yanılırlar, namazlarında unuturlar ve gaflet ederler buyurmamış da, ***"An salâtihim sahun"*** Onlar namazlarından gafildirler buyurmuştur. Namazla alâkalı bir gaflet içindeler onlar. Namazla ilgileri, irtibatları yoktur onların. Namazı kılmışlar kılmamışlar fark etmez onlar için. Namaza aldırış etmezler. Namaz için Rabbimi-zin belirlediği vakitte namazın kılınıp kılınmadığına aldırış etmezler. Namazı vaktin dışına çıkarırlar. Vaktin evvelinde kılmayıp sonuna taşırırlar. Veya namazlarını Allah'ın emrettiği biçimde tâdil-i erkanına riâyet ederek değil de, tavuğun yem devşirdiği gibi kılarlar. Namazda okuduklarının manasını düşünüp tedebbür etmezler, namazlarında Allah'tan hayatlarını düzenleyecek hiçbir mesaj almazlar. Hayatlarında hiçbir fonksiyonu olmayan, ruhsuz hareketler manzumesidir namazları.

Namazın ehemmiyetinden habersizdirler. Namazın terkinden müteessir olmazlar, kılıp kılmadıklarına, vaktin geçip geçmediğine aldırış etmezler. Namazlarını Allah'ın rızası için değil de dünyevî maslahatlar için kılarlar. Onun içindir ki insanların arasındayken kılarlar ama kendi başlarına kaldıkları zaman terk ederler. Namazı kılarlarken hayrını ummazlar, terk ederken de Rablerinin

ikabından korkmazlar. Namazla mağrur olup din sadece namazdan ibaretmiş zannederek onunla din kurtarma gayretine düşerler. Dini sadece namazdan ibaretmiş zannederek namazın istediği diğer kulluklardan gaflet ederler. Namazın kıyamından, kıraatinden, rükusundan, sücudundan habersiz sanki bir teyp gibi veya bir robot gibi şuursuzca yatıp kalkarlar. Namaz boyunca Allah'ı hiç zikretmezler. Kalpleri kafaları başka yerde, iskeletleri namazda, böyle şekil olarak bir namaz kılarlar. İşte Allah diyor ki, veyl olsun bu şekilde namaz kılanlara. Bu namaz onları Allah'tan uzaklaştırmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde namazın bizim hayatımızdaki önemini şöyle anlatır:

"Güvenilirliliği olmayan kimsenin kâmil imanı yoktur, temizliği olmayanın da namazı yoktur, namazı olmayanın dine bağlılığı yoktur. Dinde namazın yeri, bedende başın yeri gibidir."

Anlamak için bir de tersinden okuyalım. Yâni bir insan eğer kâmil iman sahibi olmak isterse mutlaka güvenirliliği olmalı. Ona güvenilmeli. Yine bir adam namaz sahibi olmak istiyorsa, namazım var olsun istiyorsa, namazının olmasını istiyorsa o zaman onun temizliği olmalıdır. Kalp temizliği, beden temizliği. Hadesten taharet, necasetten taharet diye meşhurdu eskiden bu tabirler. Görünür pisliklerden temizlik, görünmez pisliklerden temizlik. Yine eğer bir insan dine bağlı olmak istiyorsa namazı olmalı onun. Eğer namazı yoksa dine bağlılığı da yoktur onun. Eğer dine bağlı olmak, dine bağlılığının olmasını isti-yorsa mutlaka namazı olmalıdır. Eğer bir bedende başın yeri önemliy-se, yâni baş bedende ne kadar önemli bir yer işgal ediyorsa, namaz da dinde işte öyle bir yer işgal eder.

Ne anladık? Bir insanın güvenirliliği olacakmış. Güvenilebilecekmiş. Yâni ashap dönemine bakın, peygamberimizi zaten "Muham-med'ül Emin" biliyoruz, güvenilir kişi olarak yalnız müslümanlar değil, düşmanlar, kâfirler de güveniyorlardı ona değil mi? Bizler de aynen öyle olmalıyız. Biz de öyle olsak. Bize de düşmanlar bile güvense. Çünkü müslümanız biz, mü'miniz. Biz Allah'a verdiğimiz sözü tutarız, Allah'tan dolayı müslümanız. Biz Allah'a iman ederiz, Allah'tan dolayı mü'miniz.

Evet biz Allah'tan dolayı mü'min ve müslümanız, birilerine gösteriş

derdimiz, merakımız yoktur. Kâmil iman sahibi olması gereken kişinin güvenilir kimse olması gerekir öyleyse. Güvenilen, dediyse ta-mam. İyi ama meselâ kâfir dünya ile iç içe yaşayan insanlar biliriz. Hani Avrupa'da yaşayan insanlar diyebilirsiniz, Avustralya dahil. Orada müslümanlarla beraber yaşayanlardan biri Türkiye'ye gelmiş, bir iş icabı bir yerlerde görevli. Onunla sözleşmiş buradakilerden biri. Söz arasında demiş ki "inşallah", aman demiş olmaz, vazgeçtim ben. Niye? Çünkü ben memlekette çalıştığım yerde bir müslüman vardı, "inşallah" dedi mi mutlaka dinlemezdi o sözü, yerine getirmezdi, sen de öyle dedin galiba, ben bunu yerine getirmeyeceğim dedin. Ben bunu yapmayacağım, sen boşuna bekleme dedin anlamına gelmez mi bu söz diye çok acı bir gerçeği haber vermiş. Yâni müslümanın "inşallah"ı yalanı anlamına mı geliyor Allah korusun.

Öyle değil. Müslüman dedi mi can pahasına yerine getirecektir. Çünkü müslümanın peygamberi Rasûlullah söz vermiş de hattâ peygamberliğinden önce, üç gün bekleyivermiş birisini orada. Bekleyeyim demiş çünkü. Vereceğine söz verdi mi verir. Alacağına söz ver-di mi alır. Yapacağına söz verdi mi yapar. Geleceğine söz verdi mi gelir. Ama Allah'ın kabul ede-ceği bir mazereti varsa insanlar kabul etsin ya da kabul etmesinler ne fark eder. Çünkü o müslüman Allah'a verdiği sözü tutar. Peygambere verdiği sözü tutar. Ama bakın verdiği sözü tutmayan, güvenirliliği olmayan insanlar Allah ve peygambere karşı da aynen güvensiz davranıyorlar da ondan. Sanki işin aslı öyledir. Yâni Allah; şöyle yaparsan sana cennetim var, böyle yaparsan bak azabım var, cehennemim var dediğine de güvenmiyorlar galiba da kendileri de güvensiz davranıyorlar, güvensizlik aşılıyorlar. Böyle olunca da kâmil iman da kayboluveriyor.

Abdesti olmayanın, yâni hadesten taharet dediğimiz, necasetten taharet dediğimiz madde planında tüm pisliklerden arınmayan ki-şinin namazı yoktur. Yâni bir insanın kalbi temiz değilse, kalbini her gün yıkamıyorsa değil, niyetlerini tertemiz Allah'a ait kılmıyorsa, işte o insanın namazı yoktur. Yâni hayatı düzenleyen bir namaz olacaktı ya namaz, tertemiz bir kalp ile, tertemiz bir bedenle, tertemiz bir evle, tertemiz bir toplumla namaz bütünleşince namaz olacaktır. Değilse namaz tertemiz olacak, ama hayat pis, pisliğin içinde bir namaz, ya da pisliği temizlemeyen bir namaz, o namazın yokluğuna hükmedeceğiz.

Namazı olmayanın dine bağlılığı yoktur. Yâni bir adam hem dindar olduğunu söyleyecek, hem dindar olduğunu iddia edecek, hem de namazı

olmayacak, bu ne mantık bunu siz düşünün. Dilim varmadı söylemeye. Yâni bir adamın namazı olmayacak ve dine bağlı olacak. Dine bir adamın bağlanacağı ilk yer, asıl yer namazken, o yoksa ve o adam dine bağlılığını iddia ediyorsa bilmiyorum nasıl bir bağlılıktır bu? Nasıl bağlanmaktır bu? Hangi din ve nasıl bağlanmak?

Çünkü dinde namazın yeri, bedende başın yeri gibidir. Yâni düşünün bir adamın başı olmayacak ve adam olacak. Mümkün mü bu? Peki yani baş olmayınca zaten ölü diyorsunuz, hattâ o tür cenazeyi yıkamak bile zoruna gider değil mi müslümanların? O hale gelmişse, Allah kimsenin başına vermesin. Allah dayanamayacağımız şeyle imtihan etmesin, baştan dua edelim. Peki bir de şöyle söyleyelim: Baş var da fonksiyonlarını yitirmiş. Görmeyen gözleri olan bir baş, işitmeyen kulakları olan bi baş, konuşmayan dili olan bir baş, ya da dönmeyen, sağa sola dönemeyen, fark etmeyen, fark edemeyen, koku olmayan, hissetmeyen bir baş. Ya da aklı olmayan bir baş düşünün. Ne dersiniz? Böyle bir vücudu siz de sevmediniz değil mi? İşte namazı olmayan bir din de böyleymiş.

Mücahit kıraatinde de bu ***"Sahun"*** ifadesi ***"Lahun"*** olarak geçmektedir. Yani onlar namazlarını oyun ve eğlence yerine korlar. İşte böyle evdi, arabaydı, kooperatifti, dükkandı, müşteriydi, fabrikaydı, parktı, plajdı, piyasaydı, kazançtı, paraydı, puldu, teypti, televizyondu bunlarla uğraşırken namaz kılacak zamanları kalmamıştır onların. Tevbe sûresinde anlatıldığı gibi öteki işlerinden namaza zaman bulamadıkları için namaza tembel tembel, üşene üşene kalkarlar:

"Namaza tembel, tembel gelirler."
(Tevbe 54)

Allah'ın Resûlü Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyurur:

"İşte bu münafığın namazıdır! diye üç defa tekrar eder ve sonra buyurur ki: İkindi vaktinde oturarak güneşin batışını seyreder. Güneş şeytanın iki boynuzu arasına girene kadar durup seyretmeyi sürdürür. Bu vakitten sonra kalkıp horozun yerden yem devşirdiği gibi dört defa eğilip kalkar. Allah'ı da çok az zikreder."

Yine bakın Nisâ sûresinde Rabbimiz münâfıkların namazlarını anlatırken şöyle buyurur:

“Doğrusu münâfıklar Allah’ı aldatmaya çalışır, oysa O, onlara aldatmanın ne olduğunu gösterecektir. Onlar namaza tembel tembel kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar. Allah’ı pek az anarlar.”
(Nisâ 142)

Şimdi bize dönüyorum. Şu kıldığımız namazların görünüşte hiçbir fonksiyonu yok gibi değil mi? Yani bu kıldığımız namazların hayatımıza hiç etkisi yok gibi değil mi? Sanki biz de namazlarımızda Allah’ı çok az zikrediyoruz değil mi? Bizler de namazlarımızda ne okuduğumuzun, Allah’a hangi taahhütte bulunduğumuzun farkında değiliz, değil mi? Namazda aldığımız mesajı namaz sonrası hayatımıza taşımamız ve namaz sonrası hayatımızı onunla düzenleme kavgamız hiç yok gibi değil mi? Hayattan kopuk bir namaz kılmadan yanayız değil mi? Yani bizim hayatımızda da namaz öncemizle namaz sonramız hiç değişmiyor gibi değil mi? Sanki mektubu atıp o dertten kurtulma işi gibi namaz kılmadan yanayız değil mi? Bu durum gerçekten çok kötü bir durumdur. Öyleyse Allah için bunu bir daha düşünelim. Düşünelim de kendi namazlarımızda kendi kendimize beddua etmekten kurtulalım inşallah. Allah’ın istediği, Rasulullah efendimizin tarif ettiği gibi bir namaz kılmanın yollarını arayalım .

Çünkü Bakara’nın anlattığına göre ibadetlerin dış formlarına önem vermenizin fazla bir değeri yoktur. Namazda yüzünüzü şekil olarak doğuya ya da batıya döndürmeniz gerçek îman, gerçek birr ve iyilik değildir. Yani ruhsuz bir biçimde, sadece şekil olarak bazı dinî formalite ve törenleri icra ederek dindarlık gösterisinde bulunmanız gerçek îman ve gerçek takva değildir. Gerçek îman, bir takım hareketleri yapmak, şuraya, ya da buraya dönmek, Kâbe’ye ya da Mescid-i Aksa’ya yönelmek, yatıp kalkmak değildir, diyor Rabbimiz.

6. “Onlar gösteriş yaparlar.”

Onlar namazlarını gösteriş için kılarlar, müraîdirler. Karşılıklı müraîleşirler insanlarla. O insanlara amellerini, namazlarını gösterir, insanlar da ona övgülerini, beğenilerini, alkışlarını, teveccühlerini gösterirler. İnsanlar duysunlar, görsünler, takdir etsinler diye namaz kılarlar. Yaptıklarının tümünü bu dünyada karşılığını görmek için yaparlar. Çevrelerinde kendilerini görebilecek kimse varsa namaz kılarlar, yoksa kılmazlar.

Bakın Buhârî ve Müslim'in birlikte rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Kim yaptığını duyurmak isterse mutlaka Allah onu duyurur."

Her kim ki yaptığı bir hayrı şöhret kazanmak için, teveccüh elde etmek için halka duyurursa, Allah onu rezil rüsva eder. Her kim ki halk nazarında bir mevki edinmek için işlediği bir hayrı halka gösterir, riyakârlık ederse kıyamet günü onun tüm sırlarını deşifre etmek sûretiyle Allah da onu rezil edecektir.

Arkadaşlar, yaptığımız her şeyi sadece Allah için yapacağız. Sadece Rabbimizin rızasını bekleyeceğiz. Başkaları alkışlasın, başkalarının gözünde büyüyelim, başkaları nezdinde şöhretimiz büyüsün adına hiçbir hedefimiz olmayacak. Allah'tan başkalarının gözünde şöhrete kurban gitmemeliyiz. Bakın bu konuda bir rivayet nakledeyim.

İbni Ebi Meleke'den Buhâri nakllediyor: İbni Abbas Ayşe anne-mize Rasûlullah Efendimizin yanına gömülmesini teklif edince, Ayşe annemiz; "İnsanların bana övgü yağdırmasından korkuyorum" buyurmuştur. İbni Abbas'ın hemen arkasından İbni Zübeyr girer yanına, yeğenidir, Hz. Ayşe der ki; "biraz önce yanıma İbni Abbas geldi, beni öven sözler sarf etti, artık unutulmak istiyorum" der. Peki Ayşe annemizin bu isteğine benim şimdi bunları nakletmem engel oluyor mu dersiniz? Madem o unutulmak istemiş, ben ne diye hâlâ onun sözünü hatırlayıp hatırlatıyoruz? Biz onların bize din öğreten insanlar diye anlıyor ve dinlemek istiyoruz. Onları peygamber makamına çıkarmak dileğimiz asla olmadı, olmasın da inşallah. Biz onları asla tanrılaştırmak istemedik. Hz İsa aleyhisselama bakış gibi bir bakış geliştirmek istemiyoruz. Bunun yasaklığına inanıyoruz, Allah imanımızı devamlı ve makbul kılsın. Ama Hz Ayşe annemizin bu dediği bizim dini anlamamıza yardımcı olacak diye öğrenmeye ve size nakletmeye çalışıyoruz.

Yine Abdullah Bin Zübeyre başka bir sözü var Ayşe annemizin. "Beni diğer arkadaşlarımın yanına defnedin. Resûlullah'ın yanına defnetmeyin. Çünkü insanların beni lâyık olmadığım şeylerle övmelerini istemiyorum"

Bu iki haber bana şunları anlattı. Rasûlullah Efendimizin odası, yani Hz Ayşe annemizin kaldığı ev bir odadan ibaretti ve sadece üç kişiye mezar olacak genişlikteydi. Rasûlullah Efendimiz o odada ve Hz Ayşe annemizin dizinde vefat

etmişti. Bunun üzerine yine peygamber efendimizden öğrendiğimiz bir gerçekle; "Peygamberler vefat ettikleri yerlere defin olunur" dan dolayı Rasûlullah oraya defin olundu. Sonra ondan iki yıl kadar sonra en yakın arkadaşı Ebu Bekir Efendimiz vefat edince o da oraya defnedildi. Geriye bir kişilik kabir olabilecek bir yer kalmıştı. Bir evin büyüklüğünü düşünebiliyorsunuz değil mi böyle olunca? Zaten kimi rivayetlerden öğreniyoruz ki Rasû-lullah Efendimiz bazen gece namazı kılarken secdeye gideceğinde Hz. Ayşe annemizin ayaklarını şöyle bir kenara alır ve öyle secdeye giderdi. Yâni genişliğini, enini boyunu anlayın evin. Ne kadar geniş ve ferah bir ev değil mi? Elbette peygamber genişliğinde, peygamber rahatlığında bir ev….

Evet orada bir kişilik bir mezar yeri varken Ömer Efendimiz o cinayetten sonra, mescidde hançerlendikten sonra ölüm öncesi haber gönderiyor Ayşe annemize. Annemiz izin verirse ben oraya defin olsam diye. Hz. Ayşe annemiz de izin veriyor. Ama kendisinin bu işe bakışı şöyledir: "Beni diğer arkadaşlarımın yanına defin edin. Baki mezarlığına. Çünkü insanların beni lâyık olmadığım şeylerle övmelerini istemiyorum. Biraz önce İbni Abbas geldi, beni öven sözler söyledi, ben unutulmak istiyorum."

Bundan anlıyoruz ki müslüman hiçbir zaman şöhrete kurban gitmeyi istemeyecek. Meşhur olmaktan yana hiçbir hevesi, emeli olmayacak. Meşhur olmaya derdi olmayacak müslümanın. Ama Allah onu müslümanların kalbine sevgiyle yerleştirirse bu ayrıca bir şereftir elbette. Bunu isteyeceğiz tabi. Çünkü bir hadisin beyanıyla Allah bir kulunu sevdi mi Cebrail'e haber verir, o da onu tüm göktekilere ve yerdekilere sevdirir. Yâni ben insanların beni Allah için sevdiklerini bilirsem bu benim için şeref verir, Allah'ın benim için sevgisinin bir işareti olduğunu anlar ve sevinirim, bu güzeldir, bu şöhret değildir, buna her müslümanın hakkı vardır, ama lâyık olmadığımız şekilde, uçurup kaçırmak biçiminde, bizi biz olmadığımız biçimde anlatış türünde bir sevgi, yada şöhret elbette sevilmeyecektir. İşte Ayşe annemiz de ondan korkuyor ve diyor ki ben istemiyorum, yani o anlamda unutulmak bile istiyorum. Ama elbette biz onun haklı olarak peygamberi bize tanıtıcı bilgileri konusunda onu unutmayacak ve onunla beraber olacağız elbette.

Biz ne kadar tanıyoruz Hz. Ayşe'yi? Nasıl tanıyoruz onu? Siz isterseniz bunu biraz daha genelleyin. Biz dini ne kadar tanıyoruz? Biz kitabı, bir peygamberi ne kadar tanıyoruz? Söyleyin Allah aşkına. Meselâ yaşadığınız şehir kadar siz dininizi tanıyor musunuz? Bulunduğunuz yerden, pencereden bakıverin

hemen şöyle, bu sokak nereye götürür sizi? Şu sağdaki cadde nereye çıkar? Şu önünüzdeki evler, şu etrafınızdaki sesler sizi ne kadar ilgilendiriyor? Babanızı ne ka-dar tanıyor, hocanızı ne kadar biliyorsunuz? Peki ama dininizi de o kadar tanıyor musunuz? Evinizi tanıdığınız kadar kitabınızı tanıyabiliyor musunuz? Oturduğunuz odalarınız, mutfağınız, eşyalarınız, dolaplarınız kadar kitabınızı tanıyor musunuz? Şuarâ denilince, Neml, Ankebût, Kasas denilince neler hatırlıyorsunuz? Bir de Hz Ayşe annemiz deyince söyleyin sizler sizi doğuran annenizi mi daha iyi tanı-yorsunuz, yoksa onu mu?

Evet, hayatımızı Allah için yaşayacak, yaptıklarımızı Allah için yapacak, sadece O'nun rızasını isteyecek ve başkalarının gözünde şöhrete kurban gitmeyeceğiz. Riyadan sakınacağız. Allah korusun, riya, insan nefsinin ve şeytanın ona karşı oynayabileceği en son silâhtır. Sapma ve saptırma adına önüne çıkan tüm engelleri yenen, tüm tehlikelere göğüs geren pek çok mü'min burada mağlubiyetin acısını tatmaktadır. İnsanın tökezlediği, düştüğü noktadır burası. Hem öyle korkunç bir silâhtır ki bu riya, Allah korusun tüm amelleri yok ediverir, siliverir.

Öyleyse tüm amellerimizi Allah için yapacağız. Namaz mı kılıyoruz? Allah için kılacağız. Birisine yardım da mı bulunuyoruz? Allah için yapacağız. İlim mi öğreniyoruz? Sadece Allah için öğreneceğiz. Allah için yaptığımız bir amele Allah'la birlikte başkalarını ortak etmeyeceğiz. Çünkü zaten böyle bir ameli Rabbimiz kabul etmiyor. Bakın Müslim'de rivâyet edilen bir hadis-i şeriflerinde Allah'ın Resûlü bu hususu şöyle anlatır:

"Allahu Teâlâ şöyle buyurdu: "Ben şeriklerin şirkten en müstağnî ve münezzeh olanıyım. Her kim ki yaptığı bir amelinde başkalarını bana ortak yapar (riyakârlık ederse) onu şirkiyle baş başa bırakırım. Yani onu o amelinin sevabından mahrum bırakırım."

Yaptığımız amellerimizi sadece Allah için yapmalıyız, ona O'ndan başkalarını ortak etmemeliyiz. Tamam Allah için yapıyorum ama insanlar da görsünler, tamam Allah için kılıyorum ama insanlar da beğensinler, tamam Allah için veriyorum ama şunların şunların da gönülleri olsun, tamam Allah için okuyorum ama şu şu makamlara da geleyim, tamam Allah için anlatıyorum ama insanlar da alkışlasınlar diye yapılan amellerin hiçbirisini kabul etmeyeceğini ve bu konuda kendisine ortak ettikleriyle yarın o kişiyi baş başa bırakacağını, mükafatını ondan iste diyeceğini anlatıyor Rabbimiz. Eğer yarın o hatırına amel

yaptıklarımız bize bir şeyler verebileceklerse, tamam; ama onlar da Allah'a muhtaç olacaklarsa bunu yapmayalım.

Yemek yediriyoruz, insanları memnun etmek için değil sadece Allah için olmalı, elbise giyiniyoruz insanlar düzgün desinler diye değil, sadece Allah için, ev eşyası alıyoruz insanlar görsünler diye değil sadece Allah için. Yani tüm amellerimizi sadece Allah için yapmaya çalışacağız. Hem ziyaret, hem ticaret olmayacak. Çünkü içine Allah'ın rızasından başkası karışan her amel boşa gitmiştir. Hattâ bundan da öte o amelin sahibi de helâk olmuştur. Meselâ bakın Ebu Dâvûd'da rivâyet edilen bir hadislerinde Allah'ın Resûlü Allah'ın en çok sevdiği ilmi bile herhangi bir dünya menfaatinden, bir dünya garazından ötürü öğrenen kişinin cennete girmek şöyle dursun cennetin kokusunu bile alamayacağını anlatmaktadır. Meselâ adam doktora adına hadis öğreniyor, âyet öğreniyor doçentlik adına, hafızlık öğreniyor vazife almak adına veya kitap yazmak adına, para kazanmak adınaysa, bunların hepsi boştur.

Meselâ adam arkasına bin kişi geçtiği zaman farklı okuyor Kur'an'ı değil mi? İki üç kişi olduğu zaman da farklı okuyor imam efendi. Veya meselâ cuma ve perşembe ezanlarını farklı okuyor değil mi? Veya yalnızken kıldığı namazla insanların içindeyken kıldığı namaz farklı oluyor değil mi? Ne yapmaya çalışıyor bu adam? Beled sûresiyle diyecek olursak:

"O, kimsenin kendisini görmediğini mi zannediyor?"
(Beled 7)

Böyle yapan kişi, başkalarına gösteriş için mal harcayan, başkaları görsün diye namaz kılan kişi zannediyor mu ki kendisini kimse görmüyor? Yoksa hesabını buna göre mi yapıyor? Yoksa yaptığı o amelini Allah görmedi mi ki başkalarına da duyurmaya çalışıyor? Allah kendisini görmedi mi ki başkalarına anlatıp duruyor? Yoksa işlediği o amelinin mükafatını başkaları mı verecek? Yani kimin adına yaptı bu ameli de kimden mükafat bekliyor?

Dini reddeden, âhireti yalan sayan kişi, gösteriş için namaz kılar. Veyl olsun o namaz kılanlara, diyor Rabbimiz. Bir de:

7. "Onlar (eğreti olarak) basit şeyleri dahi vermezler."

Bir de Mâûnu menedenlere veyl olsun diyor Rabbimiz. Mâûn, zekâttır

demişler. Veya Mâûn, kap kacak, biber, tuz, iğne-iplik gibi kullanılıp geri verilmek üzere komşunun komşuya verdiği ödünç avadanlıklardır denilmiştir. İşte bunları da menederler. Elbette Allah'ı hesaba katmayan kişi O'nun mahlukâtını da hesaba katmaz. Allah'ı ciddiye almayan kişi elbette mahlukâtına hiç değer vermez. Allah'a karşı sorumluluk duymayan kişi elbette kullarına karşı hiç sorumluluk duymayacaktır. Allah'la iyi ilişki içinde olmayanın kullarla iyi ilişkiler içinde olması elbette beklenemez.

Mâûn, insanların kendisine ihtiyaç duydukları küçük ve değersiz eşyalardır. Zengin de olsa, fakirde olsa insanların birbirlerine karşı ihtiyaç duydukları ariyet eşyalardır. Tabi kendisine geri verilecek olan bu ufak tefek şeyleri bile insanlardan esirgeyen birisinin kendisine bir daha dönmeyecek olan zekâtı vermesi zaten mümkün değildir. İhtiyaç anında komşusundan arabasını, telefonunu, tavasını tenceresini kıskanan bir adamın zekât gibi bir sorumluluğu reddedeceği kesindir.

Dikkat ederseniz önce bu adamların namazlarının bozukluğundan bahsetti Rabbimiz, sonra da bu insanların mala bakışlarının bozukluğundan söz etti. Çünkü namaz, bedenle ilgili tüm ibadetleri kapsar; Mâûn da malla ilgili ibadetleri kapsar. Yani birisi bedensel kulluğu, ötekisi de malî kulluğu anlatır. Birisi kişinin bedeninde Allah'ı söz sahibi bilmesinin ifadesi, ötekisi de malında Allah'ı yetkili bilmesinin ifadesidir. İşte âhirete inanmayan kişinin böyle hem bedenî hem malî, hem bireysel, hem de toplumsal kulluk anlayışlarının bozukluğunu anlıyoruz. İşte tüm bunlar âhirete îmanın bozukluğu sonucunda oluyor.

Bu sûreyi de burada bitirdik. Rabbim hepimize duyduğumuz bu âyetlerin istediği gibi iman etmeyi, bu imanla hayatı düzenlemeyi, kendimizin dirilişine sebep kılmayı, kendimizi dirilten bu âyetlerle başkalarını dirilişine koşmayı nasip etsin.

Sübhanekallahümme ve bihamdik. Eşhedü en la ilahe illa ente. Estağfiruke ve etûbü ileyk.

KEVSER SÛRESİ
- 108 -

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 108., Nüzûl sıralamasına göre 15., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun altıncı sûresi olan Kevser sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 3'tür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1. "Ey Muhammed! Doğrusu sana pek çok nîmet vermişizdir. 2. Öyleyse Rabbin için namaz kıl, kurban kes. 3. Doğrusu ebter (adı sanı ortadan kalkacak olan), sana kin tutan kimsedir."

Rasulullah efendimize ve onun şahsında onun yolunun yolcu-larına Rabbimizin lütfettiği dünya ve ukba nîmetlerinin sonsuzluğunu, hayatını Allah için yaşayan Rasulullah ve mü'minlerin hayatlarının be-reketlendirilip dâvâlarının galibiyetini ve bütün bu nîmetlere karşılık da Rasulullah ve mü'minlerin Rablerine karşı şükretmeleri gerektiğini an-latan bir sûreyle karşı karşıyayız. Nîmet şükür ilişkisini ortaya koyan bir sûre. Peygamberin şanının çok yüce olduğunu, yüceltildiğini, pey-gamberin dâvâsına düşman olan, peygambere buğz eden, diş bile-yen, peygamber için ebterlik bekleyen, peygamber yolunun, peygam-ber uygulamalarının silinmesi için sa'y edenlerin de zelil olduklarını, olacaklarını, asla muvaffak olamayacaklarını, hem dünyada, hem de ukbada hüsrana mahkum olacaklarını anlatan bir sûre. Onların ger-çek ebterler olarak fikirlerinin, düşüncelerinin, sistemlerinin yok olup gitmesine karşılık, hayatını Allah için yaşayan peygamberin dâvâsının kıyamete kadar gönüllerde ma'kes bulacağını, hüsnü kabul göreceği-ni anlatan bir sûre.

Sûre adını birinci âyetinde geçen Kevser kelimesinden almış-tır. Kur'an'da en kısa sûre, Kur'an satırıyla tek bir satır. Tabii sûrelerin küçüklük ya da büyüklüğü konusunda söz sahibi Allah'tır. Neden böy-ledir? Niçin kısadır? demek abestir. Allah böyle istemiştir, Allah böyle kısacık ifadelerle dağlar kadar manayı ortaya koyuvermiştir diyoruz. Cumhura göre sûre Mekkî dir. İki kere nâzil olduğu da rivâyet edil-mektedir. Mekke'de müşriklerin uzlaşma ümitlerinin kalmadığını anla-maları neticesinde Rasulullah efendimize ve beraberindeki bir avuç Müslümana karşı her türlü zulüm ve işkencelerini had safhaya vardır-dıkları ve onların bu saldırıları karşısında bunalmış bir durumda olan Rasulullah ve Müslümanları teselli etmek için gelmiştir.

Ahmed Bin Hanbel'in Müsned'inde Hz. Enes efendimizden sû-renin nüzûlüyle alâkalı şu haber nakledilir: Hz. Enes der ki: Allah'ın Resûlü hafifçe uyukladı ve uyanınca da gülümsemeye başladı. Gü-lümseyerek başını kaldırınca, orada bulunanlardan birisi niçin gülüm-sediğini sorunca da şöyle buyurdu: ***"Az önce bana bir sûre indirildi"*** buyurarak besmele çekip sûreyi sonuna kadar okudu. Ve sonra şöyle buyurdu: ***"Kevser nedir biliyor musunuz?*** Oradakiler de: Allah ve Resûlü daha iyi bilir dediler. Buyurdu ki:

"O Aziz ve Celil olan Rabbimin cennette bana verdiği bir nehirdir. Onda pek çok hayır vardır. Ümmetim kıyamet günü ondan içmeye gelirler. Kapları yıldızlar sayısıncadır. Ümmetimden kimileri ondan çekip uzaklaştırılır. Bunun

üzerine ben: Ey Rabbim! Doğrusu o da benim üm-metimdendir derim. Bana denilir ki senin arkandan onların neler yaptığını sen bilmezsin."

Evet Mekke müşriklerinin zulümleri Rasulullah efendimizi üzü-yordu. Bütün kavmi ona düşman kesilmişti. Herkes onun dâvetinin önünü kesmeye çalışıyordu. Çevresi, akrabaları ondan desteğini çek-mişler, onu yapayalnız bırakmışlardı. Böyle bir durumda yalnız ve yar-dımcısız olan Rasulullah'ın dâvâsının başarıya ulaşması âdeta im-kânsız gibi görünüyordu. Arka arkaya iki evlâdını da kaybetmiş, çev-resinin kendisini teselli edecek yerde, onun soyu kesildi gibi alaylı ta-vırlarla bayram yapmaları Allah'ın Resûlünü çok üzmüştü. Zaman za-man Rabbimiz onu teselli etmek üzere müjdeler gönderiyordu. Me-selâ Duhâ sûresinde:

"Doğrusu her bir ahir (Gelecek) senin için ûlâdan (Bir öncekinden) daha hayırlı olacaktır. Ve Rabbin sana verecek ve sen razı olacaksın."

(Duhâ 4)

"Peygamberim senin zikrini yücelttik."

(İnşirâh 4)

Gibi Rasulullah efendimizin şahsına hitap eden ve onu teselli eden âyetler gelmişti. İşte bu sûre de bu âyetler çerçevesinde bir muhtevaya sahiptir.

Yine rivâyet edilir ki, As Bin Vail veya Ukbe Bin Muayt, veya Ebu Leheb, ya da Ebu Cehil Allah'ın Resûlüne ebter diyor. Sonu yok bunun gibi hakaret edince bu sûre geldi. Oğlu Abdullah'ın ölümü üze-rine taziye yerine düğün bayram yapanlara cevaptır bu. Allah gerçek ebterin kendileri olduğunu anlatıyor. Bilinmelidir ki Rasulullah'ın şerefi evlâtla değil, evlâdının şerefi ona nispetledir.

Kur'an-ı Kerîm'de Mâûn sûresinden sonra ve Kâfirûn sûresin-den önce yerleştirilmiş olan bu sûre Mâûn ile Kâfirûn arasında şöyle bir münâsebet kurar: Mâûnda kâfirlerin ve müşriklerin cimriliğine mu-kabil burada hayr-ı kesir, oradaki terk-i salâta mukabil burada namaza devamla emir, oradaki riyaya mukabil, burada insanlar için değil sade-ce Allah için kurban kesme ve kurban etini tasadduk emredilmiştir.

Öyleyse hayatını Allah için yaşayan ve tüm bunları hakkıyla kulluk şuuru içinde yapan kimseye elbette güdük diyecekler, ebter diyeceklerdir. Yâni sen kâfirler ve müşrikler gibi yapmayıp hayatını Al-lah için yaşamaya çalışırsan, malın konusunda o malı sana veren Al-lah'ı söz sahibi kabul eder ve onu

sahibinin yolunda bol bol dağıtır-san, bedenin konusunda Allah'ı söz sahibi kabul eder ve onu Allah'a kulluğa hasreder, namaza niyaza zaman ayırırsan, zamanın konusun-da Allah'ı söz sahibi kabul eder ve onu, onu verenin yolunda harca-yarak ilim öğreneceğim diye, ilim öğreteceğim diye, hasta ziyaretinde bulunacağım, mü'minlerin yardımına koşacağım diye iki, üç gün dük-kanını kilitleyip kapalı tutuverirsen, hedefin sadece Allah olur ve in-sanları memnun edecek zamanın kalmazsa, müşteriyi memnun etme adına bir takım riya vs içine girmezseniz elbette ki sana da, size de ebter diyecekler.

Yâni bu güdüktür, bu adam olmaz, bunun sonu kötü, bunun sonu iflas, bunun sonu berbat diyecekler. Evet siz de aynen peygam-ber (a.s) gibi Allah'ın istediği bir hayatı yaşarsanız kesinlikle bilesiniz ki size de aynısını diyeceklerdir. Eğer sizler cimrilik yapmayıp, fakirlik-ten korkmayıp malınızı Allah adına bol bol verirseniz veya fâiz alıp zengin olma imkânınız varken Allah korkusundan ve âhiret hesabın-dan ötürü böyle bir yola girmez ve bu imkânı kullanmazsanız, dini ya-saklardan ötürü hayatınızı zehir ederseniz, teşvik kredisi almaz, rek-lâma para ayırmaz, düzen dolap çevirmezseniz güdük bu diyecekler, bu ebter, bunun sonu iflas, bu adam olamaz, bu bakan olamaz, bu dekan olamaz, bu müdür olamaz, bu hiçbir şey olamaz diyecekler. Bunun sonu kötü diyecekler. Onlar bizim için böyle deyince biz de di-yeceğiz ki, sizin dininiz, sizin kulluk anlayışınız, sizin hayat anlayışınız sizin olsun, benimki de benim olsun diyeceğiz. Onlardan ayrılacağız ve arkasından da Allah'ın yardımı ve fetih gelecek ve böyle düşünen tüm Ebu Leheblerin elleri kuruyacak ve biz bunu bize nasip eden Rabbimize karşı şükürde bulunacağız.

Evet, onların nazarında, Resûlullah (s.a.s)'ın tuttuğu yolun ne-ticesi başarısızlıktı ve O, vefatından sonra unutulup gidecekti. O'nu hatırlayan kimse kalmayacaktı. Bilhassa, câhiliye dönemindeki Arap-ların anlayışına göre, erkek çocuğu olmayan insanlar soyu kesik ola-rak kabul ediliyordu. Öldükten sonra isimlerinin unutulacağını, hiç kimsenin onlarını adını devam ettirmeyeceğini düşünüyorlardı.

Şimdi sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yaptıktan sonra inşallah tek tek âyetleri tanımaya geçelim. Yüce Allah bu sûre ile, Peygamber (s.a.s)'e manevi bir güç ve kuvvet verdi. "(Ey Muham-med) Biz sana Kevser'i verdik " (1) Kevser, çokluk mastarından gelen bir kelimedir. Sonsuzluk manasını ifâde eder. İbn Abbas, Saîd b. Cü-beyr, İkrime ve Mücahid gibi müfessirler, bu âyette zikredilen Kev-ser'in, "çok hayır" gibi manalar ifade ettiğini söylemişlerdir.

"Dünya ve âhiretin şerefi, ilim ve amel bakımından son derece çok olan hayır, demektir." O'nun peygamber olarak seçilmesi ve kendisine Kur'an-ı Kerim gibi ilâhî bir kitabın verilmesi, ifade edilmeyecek derecede bü-yük bir nimettir. Kendisine verilen ilim ve hikmet bir nimet ve ümmeti-nin çokluğu ise, ilâhî bir lütuftur. Şu ana kadar dünyanın çeşitli yerle-rinde yasamış olan, değişik renkte, değişik dilleri konuşan, değişik milletlere mensup milyarlarca insan O'nun adını andı; O'nun sünnetini takip edip izinde gitti ve kalpleri O'nun sevgisi ile coşup taştı. Bu mu-habbet bugün de yaşamaktadır ve kıyamete kadar da devam edecek-tir.

İşte bütün bunlar, Hz. Muhammed (s.a.s)'e verilen ilahî nimet-lerdir. Kevser kelimesi, bütün bu manaları kapsamaktadır. Bir de Kev-ser, kıyamet günü haşr meydanında Rasûlullah (s.a.s)'a verilecek o-lan bir havuzun ve yine kendisine Cennet'te verilecek olan bir nehrin ismidir. Bu havuz ve nehir hakkında bir çok hadîs rivayet edilmiştir. "Gerçekten benim havzım Eyle ile Aden arasındaki mesafeden daha uzundur. Allah'a yemin ederim ki, ben bir takım insanları, kişinin ya-bancıları havuzdan kovduğu gibi kovacağım"
(Müslim, Tahâre, 12).

Hz. Enes (r.a)'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber (s.a.s) Kev-ser hakkında şöyle buyurmuştur: "Bu, Allah'ın bana Cennet'te verdiği bir nehirdir. Onun toprağı misktir, suyu sütten daha beyaz ve baldan daha tatlıdır"
(Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 89).

"Öyleyse Rabbin için namaz kıl ve kurban kes" (2) Bu âyetin tefsîri ile ilgili olarak, müfessirler farklı açıklamalarda bulunmuşlardır. Bazıları namazdan muradı, beş vakit namaz olarak anlamışlar; bazı-ları da Kurban bayramı olarak anlamışlardır. Bazı âlimler de, bundan muradın mutlak namaz olduğunu söylemişlerdir. Bir kısım âlimlere göre "nahr"dan gaye, namazda elleri bağlamaktır. Namazı elleri kaldırarak tekbir getirme manasında anlayanlar da vardır. Bazıları ise, na-maza başlarken, rükû ederken, rükûdan kalktığında elleri kaldırmak olduğunu söylemişlerdir. Ve bazı âlimlere göre "nahr", Kurban bayra-mı namazını kılmak ve ondan sonra kurban kesmektir. Bu türlü ihtilaf-lardan dolayı, kurban kesmek farz değil, vacip olarak kabul edilmiştir.
Genel olarak bu âyette, Allah'a samimiyetle yönelerek verdiği nimet-lere şükretme, O'nun için namaz kılıp, O'nun için kurban kesmek em-redilmiştir.

Kesilen kurbanların üzerine yalnız ve yalnız Allah'ın adının a-nılması

gerektiğinin, Allah'tan başkası adına kesilenlerle, Allah adı a-nılmadan kesilenlerin haram oluşunun burada yeniden ifade edilmesi gösteriyor ki, bu din, hayatı bütünüyle Şirk'in fenalıklarından arıtıp te-mizleme konusunda son derece dikkat göstermektedir. Yalnız kafaları ve vicdanlarını değil, hayatın bütünü buna dahildir. Çünkü bu din, ap açık ve saf tevhid dinidir. Bu yüzden de fiiliyatta şirki ortadan kaldır-mayı ön plana almıştır. Hayat gizli ve açık yönleri ile bir birliktir. İslâm, hayatı parçalara ayırmaz, her türlü şirk şaibesinden korur. Hayatı sa-mimiyetle ve açıklıkla Allah'a tevcîh eder.

"Asıl sonu kesik olan, sana buğzeden kimsedir" (3). Yüce Al-lah bu âyette, Hz. Muhammed (s.a.s)'in oğlunun vefatı münasebeti ile kendisine: "Sonu kesik, adı sanı unutulacak" gibi sözleri söyleyenleri tenkid etmekte ve asıl onların sonunun acı olduğunu açıklamaktadır. Nitekim, Hz. Muhammed (s.a.s)'ın adı, on dört asırdır dünyanın her köşesinde hürmet ve saygı ile anılmakta, günde beş vakit okunan ezanlarda Allah'ın adı ile beraber zikredilmektedir. O'nun emanet ola-rak bıraktığı İslâm dini, gün geçtikçe, dünyanın çeşitli yerlerine yayıl-maktadır. O'nu tenkid eden, kötüleyen, adı sanı unutulacak diyen bedbahtların ise, isimleri çoktan unutulmuştur.

Evet, işte bu manaları ihtiva eden sûrenin âyetlerini inşallah tek tek tanımaya çalışacağız.

“Doğrusu her bir ahir (Gelecek) senin için ûlâdan (Bir öncekinden) daha hayırlı olacaktır. Ve Rabbin sana verecek ve sen razı olacaksın.”

(Duhâ 4)

“Peygamberim senin zikrini yücelttik.”

(İnşirâh 4)

gibi Rasulullah efendimizin şahsına hitap eden ve onu teselli eden âyetler gelmişti. İşte bu sûre de bu âyetler çerçevesinde bir muhtevaya sahiptir.

Yine rivâyet edilir ki, As bin Vail veya Ukbe bin Muayt, veya Ebu Leheb, ya da Ebu Cehil Allah’ın Resûlüne “ebter” der. Bu ağır söz üzerine bu sûre geldi. Oğlu Abdullah’ın ölümü üzerine taziye yerine düğün, bayram yapanlara cevaptır bu. Allah gerçek ebterin kendileri olduğunu anlatıyor. Bilinmelidir ki Rasulullah’ın şerefi evlâtla değil, evlâdının şerefi ona nisbetledir.

Kur’an-ı Kerîm’de Mâûn sûresinden sonra ve Kâfirûn sûresinden önce

yerleştirilmiş olan bu sûre, Mâûn ile Kâfirûn arasında şöyle bir münâsebet kurar: Mâûnda kâfirlerin ve müşriklerin cimriliğine mukabil burada hayr-ı kesir, oradaki terk-i salâta mukabil burada namaza devamla emir, oradaki riyaya mukabil, burada insanlar için değil sadece Allah için kurban kesme ve kurban etini tasadduk emredilmiştir.

Öyleyse hayatını Allah için yaşayan ve tüm bunları hakkıyla kulluk şuuru içinde yapan kimseye elbette güdük diyecekler, ebter diyeceklerdir. Yani sen kâfirler ve müşrikler gibi yapmayıp hayatını Allah için yaşamaya çalışırsan, malın konusunda o malı sana veren Allah'ı söz sahibi kabul eder ve onu sahibinin yolunda bol bol dağıtırsan, bedenin konusunda Allah'ı söz sahibi kabul eder ve onu Allah'a kulluğa hasreder, namaza, niyaza zaman ayırırsan, zamanın konusunda Allah'ı söz sahibi kabul eder ve onu, onu verenin yolunda harcayarak ilim öğreneceğim, ilim öğreteceğim, hasta ziyaretinde bulunacağım, mü'minlerin yardımına koşacağım diye iki-üç gün dükkanını kilitleyip kapalı tutuverirsen, hedefin sadece Allah olur ve insanları memnun edecek zamanın kalmazsa, müşteriyi memnun etme adına bir takım riya vs. içine girmezsen elbette ki sana da, size de ebter diyecekler.

Yani bu güdüktür, bu adam olmaz, bunun sonu kötü, bunun sonu iflas, bunun sonu berbat diyecekler. Evet siz de aynen Peygamber (a.s) gibi Allah'ın istediği bir hayatı yaşarsanız kesinlikle bilesiniz ki size de aynısını diyeceklerdir. Eğer sizler cimrilik yapmayıp, fakirlikten korkmayıp malınızı Allah adına bol bol verirseniz veya fâiz alıp zengin olma imkânınız varken Allah korkusundan ve âhiret hesabından ötürü böyle bir yola girmez ve bu imkânı kullanmazsanız, dini yasaklardan ötürü hayatınızı zehir ederseniz, teşvik kredisi almaz, reklâma para ayırmaz, düzen dolap çevirmezseniz güdük bu diyecekler, bu ebter, bunun sonu iflas, bu adam olamaz, bu bakan olamaz, bu dekan olamaz, bu müdür olamaz, bu hiçbir şey olamaz diyecekler. Bunun sonu kötü diyecekler. Onlar bizim için böyle deyince biz de diyeceğiz ki, sizin dininiz, sizin kulluk anlayışınız, sizin hayat anlayışınız sizin olsun, benimki de benim olsun. Onlardan ayrılacağız ve arkasından da Allah'ın yardımı ve fetih gelecek ve böyle düşünen tüm Ebu Leheblerin elleri kuruyacak ve biz, bunu bize nasip eden Rabbimize karşı şükürde bulunacağız.

İşte bu manaları ihtiva eden sûrenin âyetlerini inşallah tek tek tanımaya çalışacağız.

1. “Şüphesiz ki biz sana Kevser’i verdik.”

Sûrenin bu ilk âyetinde Rasulullah efendimize lütfedilen Kevser’le alâkalı çok şey söylenmiştir. Kelime manası hayr-ı kesir demektir. Peygamberim, Biz sana sınırsız boyutta hayır ve bolluk verdik. Bu konuda müfessirler şunları saymışlar:

Kevser, Rasulullah efendimizin kendi beyanına göre Rabbi-mizin kıyamette kendisine lütfedeceği Haşr meydanında bir Kevser havuzu, cennette bir ırmak veya cennette bir havuzdur. Bu konuda pek çok hadis var, ancak mahiyetini bilmediğimiz için aynen îman ediyoruz. “Ümmetim bu havuzdan içecekler, onun suyu sütten beyaz, kardan soğuk ve baldan daha tatlıdır. Ondan bir kere içen bir daha susuzluk hissetmez. Ama ümmetimden kimileri içmek için geldikleri bu havuzdan men edilip uzaklaştırılacaklar. Ben diyeceğim ki: “Ya Rabbi! O benim ümmetimdendi! Neden onun içmesine izin verimli-yor? Neden men ediliyor?” Bana denilecek ki: “Evet senin ümmetindendi, ama sen bilmiyorsun ki senden sonra senin yolunu onlar ne hale getirdiler? Onlar senin sünnetini terk edip ne bidatlere daldılar? Sen bilmezsin onlar ne olmadık şeyler yaptılar? Senin yolunu nasıl bozdular? Sen bilmezsin ey peygamberim!” denilecek. Senden sonra senin getirdiğin yoldan ökçelerinin üzerinde nasıl döndüklerini, nasıl gerisingeriye dönerek mürted olduklarını, senin bıraktığın kitabı nerelerde kullanmaya kalkıştıklarını, senin kılık-kıyafet anlayışını kimlere nasıl peşkeş çektiklerini, senin hukukunu kimlere sattıklarını, senin alfabeni nasıl çöpe attıklarını, senin dinini nasıl başka başka kalıplara döktüklerini, senden başkalarının sünnetlerini nasıl başlara taç yaptıklarını, senden başka efendilerinin kitaplarını nasıl senin sözlerinin önüne geçirip sahiplendiklerini sen bilmezsin ey peygamberim, denilecek diyor Allah’ın Resûlü.

Yoksa Allah korusun yarın biz de Muhammed ümmetiyiz diye, biz de cennetliğiz diye, inşallah maşallah derken gittiğimiz âhirette biz de içelim, biz de ondan istifade edelim diye gittiğimiz havuzun başında kolumuzdan tutulup: Dur bakalım, hayrola bir durum mu var? Sen buna lâyık değilsin diye kırbaçlarla ondan uzaklaştırılma, ondan mahrum bırakılma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaklardan mıyız? Bunu bugünden çok iyi düşünmek zorundayız. O halde peygamberin getirip bize sunduğu dini aynen muhafaza etmek zorundayız. Peygamberin sünnetini, peygamberin yolunu aynen muhafaza etmek zorundayız. Bunun için de önce onun getirdiklerinden haberdar olacağız. Kitabı ve sünneti tanıyacağız. Tanıyacağız ki onu aynen muhafaza etme imkânımız olsun. Kitabı

ve sünneti tanımayan, dinle tanışmayan bir kimsenin onu muhafaza etmesi zaten mümkün değildir.

Allah'ın Resûlü diyor ki: "Onlar kırbaçlarla havuzumun başından uzaklaştırılırlarken benim içim gidecek ve ağlayarak diyeceğim ki, "aman ya Rabbi! Onlar benim ümmetimdendirler! Ne olur onları bana bağışla ya Rabbi!" Rabbim buyuracak ki, "evet ama onlar senden sonra senin yolunu ne hale getirdiler sen biliyor musun? Sen bilmiyor-sun ki peygamberim onlar senden sonra maddî ve manevî imtiyazları, menfaatleri sebebiyle Allah'ın âyetlerini gizlediler. Allah'ın dinini az bir pahaya sattılar. Başkalarının âyetlerinin, başkalarının yasalarının hâkimiyeti adına Allah'ın âyetlerini, Allah'ın yasalarını kamufle ettiler. Allah'ın âyetlerini insanların gündeminden düşürdüler. Allah'ın âyetlerini geçersiz hale getirdiler. Allah'ın âyetlerini, Allah'ın kitabını farklı yerlerde kullanmaya çalıştılar ve topluma böyle yansıttılar. Fonksiyonunu değiştirdiler kitabın. Ekmeğin, elmanın, suyun, kadının, erkeğin fonksiyonlarını hiç unutmayan bu insanlar, ne yazık ki kitabın fonksiyonunu unuttular.

Allah korusun işte bizim durumumuz. Sanki Allah'ın âyetleri Allah'a kulluk için değil de başka gâyeler için gelmiş. Neredeyse Kur'-an'ı bir parçacık namaz sûreleri, cenaze âyetleri, nişan, nikâh merasimlerinin âyetleri, para toplamayı gerektirecek dönemlerin âyetleri, bir evin veya bir dükkanın mübâreklenmesi için yeri gelince konuşulacak konunun âyetleri veya celî, divanî, nesî, sülüs ya da kûfî yazı modellerinin sergilenmesinde kullanılan âyetler haline getirmişiz. Maalesef medreselerde de bugün Kur'an, Arapça'nın alıştırma kitabıdır. Ha-ni mensup mudur? Mazmum mudur? Müpteda mıdır? Haber midir? Fiil midir? Fail midir? Bunun alıştırma kitabıdır Kur'an.

Bizim gibi kimilerinin elinde de Kur'an Allah korusun boş vakitlerimizin, boşlukta geçen vakitlerimizin kamuflajında kullanılan bir kitaptır. Veya işte konuşmalarımızı biraz biraz âyet ve hadislerle süsleyince biraz dolgun gibi gözüküyoruz ve belki de böylece tatmin oluyoruz bununla. Adam balık satıyor aslında, ama maydanozla süslüyor onu. O süs maddesidir, değilse maydanoz filan sattığı yok adamın. Öyle değil mi? Adam İslâm'da aile diyor, İslâm'da takva diyor, İslâm-da kazanç diyor ve araya bir iki âyet, üç beş hadis sıkıştırıyor. Böylece âyet anlatmıyor, hadis anlatmıyor, sattığı, pazarladığı başka şey de, âyetle hadisle de pazarladığını süslüyor Allah korusun. Evet, onlar kitabı bu hale getirdiler peygamberim.

Onlar hayatlarını, hayat programlarını senin getirdiğin kitaba ve senin sünnetine sormadılar. Ya da kimisini Allah'a kimilerini de başkalarına sordular. Böylece hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı, bazı bölümlerine de başkalarını karıştırdıkları için hakkı bâtılı birbirine karıştırarak bir hayat yaşadılar. Yani hayatlarının bir bölümünü Allah kaynaklı, öteki bölümünü de tâğutlar kaynaklı yaşayarak senden sonra bu insanlar şirke düştüler. Namazı Allah'tan ama mirası başkalarından aldıkları için hakkı bâtıla karıştırıverdiler. Orucu Allah'tan, ama hukuku başkalarından, haccı Allah'tan ama ekonomik yapıyı başkalarından, abdesti senden ama kılık-kıyafeti başkalarından aldıkları için hakla bâtılı çorba yapıp öylece şirkin içinde bir hayat yaşadılar. Senden sonra onların ne suçlar işlediğini sen bilmiyorsun ey peygamberim, diyecek Rabbimiz.

Onlar senin kendilerine bıraktığın dini oyun ve eğlence edindiler. Dinlerini oyun ve oyuncak tutup dünya hayatına verdikleri değeri dinlerine vermediler. Dünyayı, dünya hayatını dinlerine tercih edip, dünyayı hedef bilip, dünyayı kıble edinip bütün plan ve programlarını dünyayı kazanma adına yaptılar. Bu yüzden de dinleriyle ilgilenme, kitaplarıyla, seninle tanışma imkânı bulamadılar. Dünyayı alıp da âhireti unuturlar, dinlerini dünyalarına alet ettiler, dinlerini dünyalarına yamayıp, dünyayı kazanmak için dinlerini malzeme olarak kullandılar. Dünya onların gözünde çok büyük değer ifade ettiği için onlar dinlerini önemsemediler.

Bunlar dinlerini oyun ve eğlence yerine koyuyorlardı. Öyle bir dinleri var ki bu adamların, kendilerine uyguladıkları dinleri farklı, başkalarına anlattıkları din farklıydı. Ya da böyle salonlarda, konferanslarda konuşulan ama bir türlü hayatlarında görülmeyen bir dinleri vardır onların. Tartışılan, fakat amel edilmeyen bir din. Konuşulan, ama hayata aktarılmayan bir din. Vicdanlarda hapsedilen, ama sosyal hayata egemen olmayan bir din. Kendilerinin Müslümanlığını ispat söz konusu olduğu zaman ağızlarına aldıkları, ama hukukları, mirasları, eğitimleri, siyasal ve ekonomik yapılanmaları, meslekleri, kazanmaları, harcamaları söz konusu olduğu zaman ağza alınmayan bir din. Camiye karışan, ama sosyal hayata karışmayan bir din. Dinlerini bu hale getiren, onu oyun ve eğlence haline getiren bu adamların senin havuzuna yaklaşmaları, ondan istifade etmeleri kesinlikle haramdır, sakın bunu benden isteme, buyuracak Rabbimiz.

Unutmayalım ki dinlerini oyun ve eğlence yapan, yahut da dünya hayatı kendilerini aldatıp meşgul ettiği için, dinlerinin gerçek kaynaklarıyla

tanışamadıkları için, Kur'an ve sünnetten habersiz kaldıkları için kendilerine oyun ve eğlenceyi din kabul etmiş insanlar asla o havuzun başına yaklaştırılmayacak ve Rasulullah'ın gittiği yere gidemeyeceklerdir.

Allah için şu anda elimizden imkân varken bunu iyi bir düşünelim. İnsanlar eğer kendi indi mütalaalarını, hocadan hacıdan, anadan-babadan, radyodan, televizyondan duyduklarını, takvim yaprağından okuduklarını, toplumdan ve piyasadan devşirdiklerini kendilerine din kabul ediyorlar ve bununla amel etmeye çalışıyorlarsa, lehviyyatı ve lağviyyatı kendilerine din kabul etmişler demektir. Oyun ve eğlenceyi din kabul etmişler demektir ve Allah korusun bu din yarın bizi cennete götürmeyecektir. Yani oyun ve eğlenceyi kendilerine din kabul etmiş insanlardan yarın bu din kabul edilmeyecektir.

Öyleyse Allah için aklımızı başımıza alıp bir daha düşünelim. Şu anda bizim din diye inandığımız ve yaşadığımız şey gerçekten Kitap ve sünnete dayalı Allah dini mi? Yoksa bir yerlerden devşirme bir din mi? Çünkü unutmayalım ki din, kişinin hayat programının tümüdür. Din, kişinin kendisiyle, Rabbiyle ve insanlarla münâsebetlerinin tümünü düzenleyen kanunlar ve kurallar mecmuasıdır. Tüm bunları düzenlemek için neye ve kime müracaat ediyorsa kişi onun dininde demektir. Öyleyse kimin dininde olduğumuzu, kimin istediği biçimde hareket ettiğimizi, hayatımızı kimin yasaları istikâmetinde düzenlediğimizi iyi düşünelim. Sonunda kimin cennetine gideceğimize, kimin havuzundan içeceğimize iyi karar verelim.

Allah'tan başkalarının dinlerine tabi olanlar, Allah'ın diniyle ilgilenmeyenler ya da sadece boş zamanlarında dinle ilgilenenler Allah'ın cennetine giremeyecekler Rasulullah'ın havuzundan içemeyeceklerdir. Kevser, Rasulullah efendimize yarın Rabbimizin lütfedeceği bir havuzdur ve ondan sadece Allah'a, Allah'ın istediği biçimde inanmış ve Rasulullah'ın yolunu, Allah'ın dinini olduğu gibi anlayıp yaşamış insanlar içebileceklerdir Rabbim bizi mahrum etmesin inşallah.

Yine Kevser'in, Rasulullah efendimize lütfedilen ve tüm diğer dinlere üstün kılınan İslâm dini olduğu da söylenmiştir. Kendisinden önceki kitapların tamamını nesih eden, kıyamete kadar geçerliliğini muhafaza edecek olan ve kıyamet sonrası da insanlığın kendisiyle yargılanacağı Kur'an olduğu da söylenmiştir. Asırlar boyu devam edecek olan, tüm insanlığa ışık tutacak Rasulullah efendimizin sünnetidir. Bakara sûresinde anlatıldığı gibi, Rasulullah

efendimize verilen hikmet olduğu da belirtilmiştir.

“Allah dilediğine hikmet verir. Kime hikmet verilirse ona çok hayır verilmiştir. Ve bunu ancak akıl sahipleri anlar.”
(Bakara 269)

Yine bir başka anlayışa göre Kevser, Rasulullah efendimize ve kıyamete kadar onun ümmetine verilen ilimdir. Yine Kevser, kıyamet günü Rasulullah efendimize verilecek şefaat hakkıdır. Yine Ra-sulullah efendimize Rabbimizin lütfedeceği Makam-ı Mahmûd’dur. Rasulullah efendimizin metbularının, ümmetinin diğerlerine nazaran çokluğudur. Rasulullah efendimizin beyanıyla cennetin yarısından fazlasını dolduracak ümmetidir. Raf’uz zikirdir, yani Rasulullah efendimizin şanının, zikrinin, şerefinin yüceltilmesidir. Ümmetinin âlimlerinin çokluğudur. Rasulullah efendimizin dünyadayken düşmanlarına karşı galip getirilmesi, hayattayken dininin, dâvâsının hâkimiyetini görme nîmetidir. Kendisine karşı verilen fetihlerin çokluğudur. Onun ümmetinin, onun yolunun yolcularının kıyamete kadar tüm dünyaya hakim olacağının müjdesidir. Hâsılı dünya ve ukbada Rabbimiz tarafından kendisine ve ümmetine lütfedilen her türlü hayrın çokluğudur Kevser.

Öyleyse Cenab-ı Hak sonsuz inam, ikram ve izzet sahibidir. Peygamberine de, dolayısıyla onun şahsında onun yolunda gidenlere de hayr-ı kesir lütfedilecektir. Kevser lütfedilecektir. Dünya hesabıyla Allah adına, Allah’ın dininin ikâmesi adına, Allah’ın iradesinin hâkimiyeti adına çekilebilecek eziyet, sıkıntı, mahrumiyet, belâ ve musîbetler Rabbimizin bizi bekleyen bu lütufları yanında çok değersiz ve basit kalacaktır. Rasulullah efendimizin ve beraberindeki bir avuç Müslü-manın Mekke’de yaşadıkları o işkence dönemlerinde gelen bu sûre onlara moral veriyor ve dayanma gücü veriyordu.

Tabi bugün bize de aynı şeyleri söylüyor Rabbimiz. Eğer sıkıntılı dönemlerinde Müslümanlar bu sonsuz mükafatları düşünerek Allah’a kulluktan vazgeçmezler, Allah’ın dinine hizmetten vazgeçmezler ve işkencelere göğüs gererlerse bilinmelidir ki Müslümanca yaşanılan bir hayatın sonunda onları çok daha hayırlı neticeler beklemektedir. Sonsuz lütuflar, sayısız nîmetler ve zaferler onları beklemektedir.

Tüm bize verilen bu nîmetlere karşı Rabbimizin bizden istediği nîmetin şükrünü ifa adına namaz kılmak ve kurban kesmektir:

2. “O halde Rabbin için namaz kıl ve kurban kes.”

Sana Kevser’i veren, sana sonsuz lütuflarda ve hayr-ı kesirde bulunan Rabbin için, ama sadece O’nun için sen de namaz kıl ve kur-ban kes. Tüm bu nîmetleri sana lütfeden Rabbine teşekkür için namaz kıl ve kurban kes.

Kureyş sûresindeki ***“Bu Beytin Rabbine kulluk edin”*** emrinin burada bir nevi şerh edildiğini görüyoruz. Kendisine kulluk isteyen Rabbimiz burada bu kulluğun iki türünden söz ediyor: Birisi namaz, ötekisi de kurban. Rabbimiz peygamberine ve onun şahsında hepimize namaz ve kurban türünde iki kulluk emrediyor. Birisi insanın bedenine ilişkin bir görev, ikincisi de malına ilişkin bir görevdir.

Namaz, tüm bedenin Allah’a ait oluşunu kabul demektir. Namaz, kişinin bedeninde Allah’ı söz sahibi bilmesinin ifadesidir. Namaz, tüm bedeni Allah’ın hâkimiyetine teslim etmek, tüm bedende Allah’ı söz sahibi bilmek demektir. Zira namaz öyle bir ibadettir ki, tüm bedeni Allah’a kulluğa hasreder. Namaz, namazda bedenin başka şeylerle meşguliyetinin bitirildiği ve sadece Allah’a yönelmenin gerçekleştirildiği bir makamdır, Allah’a teveccühtür.

Namaz, Hz. Adem’den bu yana bütün peygamberlerin hayatında değişmeyen bir ibadettir. İsrâil oğullarında: (Bakara 83) Hz. Mûsâ’nın kavminde: (Yunus 87) Hz. Şuayb milletinde: (Hud 87) Hıristiyanlıkta: (Meryem 30) Tüm peygamberlerin toplumlarında değişmeyen bir ibadettir namaz. Namaz bütün Risâlet silsilelerinde amelî farzların ilkidir. Namaz, peygamberlerin risâlet, vahiy ve tebliğ yükünü kaldırabilmeleri için onların ilk dayanaklarıydı. İşkencelere, yalanlamalara, alaylara karşı peygamberlerin tarih boyunca ilk sığınacakları şeydi.

Namazımız, hayatımızın direğidir. Namaz, bedenî kulluğun ifadesidir. Tüm hayatı düzenleyecek, Allah’tan mesaj alma makamıdır. Allah’a hayatın tekmilini verme ameliyesidir. İşte burada Rabbimiz peygamberinden ve onun şahsında bizlerden böyle hayatı düzenleyecek bir namaz istemektedir. “Ey Peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, Rabbiniz için namaz kılın. Öyle bir namaz kılın ki o namaz Rabbinizden mesaj alma makamı olsun. Öyle bir namaz kılın ki, o namaz tüm bedeninizin Allah’a kulluğa hasredilmesini sağlasın. Öyle bir namaz kılın ki, o namaz tüm hayatınızı düzenlesin. Öyle bir

namaz kılın ki, hayatınız o namaza özdeş olsun. İki namaz arasını o namazlarda Allah'a verdiğiniz söze göre ayarlayın. Evet öyle bir namaz ikame edelim ki bu namaz bizim ferdî ve içtimaî hayatımızı dengede tutsun. Çünkü namaz Allah'la diyalog kurmak demektir. Rasu-lullah Efendimiz hadislerinde buyurur ki, "Namazı ikame ederek namazlarınız sayesinde Rabbinizle diyaloglarınızı kesmeyin. Namaz sayesinde Allah'la diyalog imkânı bulun ve böylece de hayatınızı Allah'ın istediği gibi yaşayın." Allah bizden böyle bir namaz istiyor. Sadece Allah için kılınacak bir namaz istiyor.

Ve bir de ey peygamberim, Rabbinin sana lütfettiklerine karşılık sen de kurban kes. Allah için kurban da kesin. Namaz, bedenî bir ibadet, kurban ise malî bir ibadettir. Namaz bedende Allah'ı söz sahibi bilme, kurban da malda Allah'ı söz sahibi bilmenin ifadesidir. Namazla bedenlerinizde Allah'ın söz sahibi olduğunu ortaya koyarken, kurbanla da mallarınız konusunda Allah'ın söz sahibi olduğunu itiraf edin. Çünkü namaz bedenî bir kulluk, kurban da malî bir kulluktur. Ya da namaz Allah'tan mesaj alma makamı, kurban da Allah'tan alınan bu mesajı Allah kullarına ulaştırma, onlarla paylaşma makamıdır. Namazla Allah'tan mesaj alın, kurbanla da Allah'tan aldıklarınızı insanlara ulaştırma, insanlarla paylaşmaya hazır olduğunuzu gösterin. Namaz Allah'tan mesaj alma işidir, zekât ta Allah'tan alınan bu mesajın insanlara ulaştırılma ameliyesidir. Veya namaz bireysel bir kulluktur, kurban da toplumsal bir kulluktur. Namazla bireysel kulluğunuzu Allah'a takdim ederken, kurbanla da toplumsal kulluklarınızı ortaya koyun, Allah için tüm mallarınızdan geçebileceğinizi ortaya koyun diyor Rabbimiz.

Fakat namazlarınızı da kurbanlarınızı da sadece Allah için icra edin. Başkaları, mallarını ve canlarını kendi İlâhları için harcarlar, ama Müslüman, bedenini, canını, malını da onları kendisine verenin yolunda harcar. Bakın bu husus En'âm sûresinde de şöyle ortaya konur:

"De ki: "Namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm, âlemlerin Rabbi Allah içindir."
(En'âm 162)

Müslüman sürekli söyleyecektir bunu. Benim namazım Allah'a aittir. Öyleyse öyle bir namaz kılalım ki o Allah için olsun. Öyle bir namaz kılalım ki, o Allah'a lâyık olsun. Öyle bir namaz kılalım, öyle bir hayat yaşayalım ki Rasulullah'ınki gibi olsun. Öyle bir hayat yaşayalım ki, kâfirlerinkinden,

müşriklerinkinden farklı olsun. Kâfirlerle farkımız ortaya çıksın. Öyle bir namaz kılalım ki, dinimizin direği olsun. Öyle bir namaz kılalım ki Allah'tan mesaj alma makamımız olsun bu namaz. Allah'a hayatın tekmilini verme makamımız olsun bu namaz. Öyle bir namaz kılalım ki, bizi tüm münkerlerden, tüm fahşadan korusun. Öyle bir namaz kılalım ki, o namazda Rabbimizle yaptığımız ahitlerle hayatımız bir olsun. Namazımızla hayatımız özdeş olsun. Böylece hayatımız hep Allah için olsun. Yaşarken hep namazda olalım. Namazdayken hep Allah huzurunda olalım.

Mü'min ibadetini, kulluğunu, hamdini, şükrünü sadece Allah'a ait kılan kişidir. Namazımız, ibadetlerimiz ve tüm hayatımız -ki zaten ibadetin dışında hayatımızda bir tek saniyemiz bile yoktur- dünya hayatımız, âhiret hayatımız, ferdî hayatımız, toplumsal hayatımız, aile hayatımız, iş hayatımız, siyasal hayatımız, hukuksal hayatımız tümüyle Allah'a aittir. Biz hayatı Allah için yaşarız. Hayatı parçalamadan, o hayatın bazı bölümlerinde Allah'ın kulu, bazı bölümlerinde de başkalarının kulu olmadan yaşarız. Tevhid içinde yaşarız. Çünkü bu hayatın sahibi O'dur. Bizi yaratan ve bu hayatı bize lütfeden O'dur. Vücutlarımız bedenlerimiz bize ait değildir. Mallarımız, sahip olduklarımız da bizim değildir. Onları, onları bize verenin razı olmadığı yerde kullanmamız caiz değildir. Tüm azalarımız emanettir bizde.

Buradaki namazın 5 vakit namaz olduğunu söyleyenler olmuştur. Kurbanla birlikte zikredildiği için kurban bayramı günü kılınan kurban bayramı namazıdır diyenler de vardır. Kurbanın da, kurban bayramında kesilen kurban olduğunu söyleyenler olmuş, sadece ona mahsus olmayıp Müslümanların kestiği tüm hayvanlardır diyenler olmuş veya buradaki nahr emrinin kurban bayramı namazındaki tekbirler olduğunu, bunun namazda elleri bağlamak olduğu, namazlarda namaza başlarken, rükua varırken, kalkarken yapılacak raf'ul yedeyn olduğu da söylenmiştir. Doğrusunu Allah bilir. İşte bütün bunları gerçekleştirerek kulluğunuzu sadece Allah'a tahsis edin.

Burada namazın ve kurbanın anlatılmasından anlıyoruz ki Müslüman, kulluk adına bedenini ve malını Allah'a ait kılacaktır. Bireysel planda Allah'a teslim olduğu gibi, toplumsal planda da Müslüman olacaktır. Namazı tek başına da kılabiliriz, çünkü namaz bireysel bir ibadettir, ama kurban öyle değildir. Kurban kestik mi onunla ilgili başkalarına da terettüp edecek bir vazife ortaya çıkıyor. O da şüphesiz ki kestiğimiz bu kurbanın etinden başkalarına dağıtma, başkalarını da düşünme eylemidir. Demek ki kimi kulluklarımızda biz yalnız değiliz. O kullukların icrasında birilerine ihtiyacımız vardır. Meselâ yalnız

başına duran bir adama yalan söyleme! demek abestir. Birileri olacak, çevresinde onlara yalan söylenmeyecek. Yine böyle birisine zul-metme! demek te olmaz.

O halde İslâm'ın bizden istedikleri ya toplum halinde, ya da bireysel olarak yapabileceğimiz şeylerdir. Bunların hepsini gerek bireysel kulluklarımızı gerekse toplumsal kulluklarımızı sadece Allah için yapmalıyız.

Sen Rabbin için namaz kılıp kurban kes. Bedenin ve malın konusunda Rabbini söz sahibi bilip tüm kulluklarını Allah için yapıp O'nun için bir hayat yaşa ki o zaman:

3. "Doğrusu ebter (adı sanı ortadan kalkacak olan), sana kin tutan kimsedir."

Şanii ifadesini Mâide sûresi de kullanır:

"Bir topluluğa olan öfkeniz sizi adâletsizliğe sürüklemesin."

Şanii, şenean öfke, buğz, gayız, kin anlamlarına gelmektedir. Öyleyse ey peygamberim, sana buğz edenler, sana düşmanlık besleyenler, senin dâvâna, senin dinine, senin getirdiğin mesaja, İslâm'a kin tutanlar, senin için ebterlik bekleyenler, senin yolunun, sünnetinin, senin uygulamalarının silinip gitmesini umanlar, senin dâvânı hayattan silmek için say edenler bilesin ki ebter olanlar, silinecek olanlar, hem dünyada hem de ukbada hüsrana mahkum olacak olanlar onların ta kendileridir.

Rasulullah efendimize ve onun dâvâsına kin tutup ona ebter diyenler o dönemde Ebu Cehil'di, As bin Vail'di, Ebu Leheb ve benzerleriydi. Bu konuda uzun uzun rivâyetler var. Rasulullah efendimizin erkek çocukları vefat edince işte onun soyu kesildi, ondan kurtulacağız diye bayram etmişler. Veya Allah'ın Resûlü onların şirk anlayışlarından, küfürlerinden, küfür ve şirke dayalı tüm hayatlarından yüz çevirip hayatını Allah adına yaşamaya başlayınca, îmanında, teslimiyetinde, kulluğunda onlardan ayrılınca yalnız kaldı. Toplumun tüm şirk anlayışlarını reddedince toplumunun, akrabalarının desteğini kaybetti. İşte toplumu, akrabaları tarafından, tüm çevresi tarafından reddedilip yapayalnız kalan Allah'ın Resûlüne ebter dediler.

Toplumunun sevgisini, toplumunun kendisine verdiği yeri kaybedince ona ebter dediler. “Ey Muhammed bu gidişle senin sonun yok” dediler. “Bu anlayışla sen başarıya ulaşamazsın” dediler. “Senin bu anlayışın, bu yaşayışın, bu dâvân kabul görmez” dediler. “Bu dâvâ insanların ilgisini çekmeyen, insanların değer vermediği bir dâvâdır. Bu dâvâ karın doyurmaz. Bu dâvâ sana makam mansıp kazandır-maz. Bu gidişle sen reis olamazsın, bakan olamazsın, dekan olamazsın, genel müdür olamazsın, zengin olamazsın. Vazgeç sen bunlardan da sen biraz paradan söz et, ekonomiden söz et, yaşamaktan söz et. Eğer böyle yaparsan dinlenirsin” diyorlardı. “Böyle yaparsan destek görürüsün. Böyle yaparsan adam yerine konursun. Toplumda saygın olursun. Zengin olursun” diyorlardı.

Ama sana ta’n edenler, sana buğz edenler, senin yoluna düş-man olanlar, senin dâvâna karşı olanlar, senin dinine buğz edenler var ya, işte asıl ebter olanlar onlardır. Senin adın, senin şanın, senin şerefin, senin dinin kıyamete kadar devam ederken, kıyamete kadar peyderpey gönüllerde ma’kes bulurken ona düşman olanlar ebter olacaklar, silinip gideceklerdir. İşte görüyoruz aynen öyle de olmuştur. O gün ona düşman olanların hem de birkaç yıl içinde silinip gittiklerini görüyoruz. Onlar o gün için zâhiren güçlüydüler. Topluma hakim konumdaydılar. Ticarette, ekonomide, hacda, siyasette toplumun tüm işlerinde söz sahibiydiler. Ama aradan bir iki yıl geçmeden tam tersine dönüverdi işler. Allah’ın Resûlüne ebter diyorlardı, güdük diyor-lardı. Bunun sonu yok diyorlardı. Bunun sonu hüsran diyorlardı. Ama çok geçmedi ki kendileri ebter oluverdiler.

Onlardan kimileri Rasulullah’ın oğlu İbrahim’den önce geberip gitti. Çok kısa bir süre sonra Ebu Cehillerin, Ebu Leheblerin, As bin Vaillerin isimleri anılmaz oldu. Dâvâları, yolları silinip gitti. Ama Rasu-lullah’ın dâvâsına dünyanın yarısı gönül vererek devam ettirmektedir. Öyleyse şunu kesinlikle bilelim ki îman asla ebter olmaz. İslâm ebter olamaz. Zira bu dâvâ Allah’ın dâvâsıdır. Bu din Allah’ın dinidir. Onu hiç kimse yok edemez, kimse onun önüne geçemez.

Ama burada sadece tarihin o döneminde bu dâvâya düşman olanlar değil, kıyamete kadar Allah’ın dinine buğz eden, Allah’ın dinine, Allah’ın sistemine düşmanlık yapan, Allah’ın dinine geçit vermeyen tüm kâfirler kast edilmektedir. Kıyamete kadar bu dine düşman olanların tamamı mağlup olacak, hüsrana mahkum olacak ve bu din karşısında kahrolmak, silinip gitmek zorunda kalacaklardır.

Allah'ın Resûlü, toplumunun küfür ve şirk anlayışlarından, toplumunun şirke dayalı kulluk anlayışından, kılık-kıyafet anlayışlarından, hayat anlayışlarından, mala bakışlarından, kazanma ve harcama, eğitim, hukuk, ekonomi, kadın-erkek, yeme-içme anlayışlarından, sosyal ve siyasal yapılanmalarından, hâsılı şirke ve küfre dayalı tüm anlayışlarından ayrılıp Allah'ın istediği bir hayatı yaşamaya başlayınca, bedeninde, malında, gecesinde, gündüzünde tüm hayatında Allah'a kar-şı sorumlu olduğunu ortaya koyup O'nun rızasını ön plana çıkarınca, O'nun hayat programını kabullenince, ona ebter diyorlardı. "Bu enayice malını Allah için harcıyor, binaenaleyh bunun sonu iflas" diyorlar-dı. "Bu makama, koltuğa değer vermiyor, binaenaleyh bu adam olmaz" diyorlardı. "Bu dünyalık peşine düşmüyor, bunun sonu aç kal-maktır" diyorlardı. "Bu onun bunun hizmetine koşacağım diye kendisini ihmal ediyor, bunun âkıbeti kötüdür" diyorlardı. "Bu ilim peşinde koşacağım derken ev bark düşünmüyor, bunun geleceği berbat" di-yorlardı. "Bu âhireti için dünyasını ihmal ediyor, bu adam olmaz, bunun sonu güdüktür" diyorlardı.

Unutmayın ki eğer bizler de bugün peygamber yolunun yolcusu olabilirsek, eğer bizler de bugün peygamber misyonuna sahip çıkar, peygamber gibi bir hayat yaşayabilirsek. Rasulullah efendimizi örnek alarak bir hayat yaşayabilir, mala, dünyaya bakışımızı, kılık-kı-yafetimizi, ticaret hayatımızı, aile hayatımızı, kulluk anlayışımızı onun-ki gibi gerçekleştirmeye gayret edersek o zaman kesinlikle bilesiniz ki bize de ebter diyecekler.

Meselâ ilim öğreneceğim, İslâmî bir hizmete koşturacağım, Müslüman bir hasta kardeşimizin ziyaretine gideceğim, bir Müslüma-na hadis anlatacağım, komşularıma Kevser'i duyuracağım ve onları cennete kazandıracağım diye bir iki saat dükkanınızı kapalı tutuverseniz, size de ebter diyecekler. "Bunun sonu güdük, Bunun sonu iflas. Bu adam olmaz" diyecekler.

Veya meselâ bol para getirecek bir ticaretten fâiz kokusu var diye Allah korkusuyla vazgeçiverseniz bu enayi diyecekler. "Bu kadar parayı tepti, bunun sonu berbat" diyecekler.

Veya elinizin altında çok rahat ulaşabileceğiniz birilerinin namusuna Allah korkusuyla uzanmasanız, "bu aptal, ağzının tadını bil-miyor bu enayi" diyecekler.

Onlar ebter diyecekler, ama üzülmeyin hayatınızı Allah için ya-şadığınız sürece Allah da Kevser diyecek. Kulum bakma sen o müşriklere, Ben senin için hem dünyada hem de ukba'da hayr-ı kesir hazırladım. Benim için yaşadığın hayatına devam et, Ben hem dünyada, hem da âhirette senin hayatını bereketlendirecek, dâvânı galip getirecek, düşmanlarını hüsrana mahkum edeceğim buyuracak.

Unutmayalım ki Rasulullah efendimize denenler şu anda bize de denmektedir Allah tarafından. Birileri bize ebter diyerek saldırdıkları zaman hemen hatırlayacağız ki Cenâb-ı Hak bize de Kevser diyor. Rabbimiz bizi de galip getireceğini müjdeliyor.

Öyleyse kimseden korkmayacağız. Allah için hayatımızı yaşamaya devam edeceğiz ve göreceğiz kim ebter'miş, kim değilmiş? Kim galipmiş, kim mağlupmuş? Kim kazanmış, kim kaybetmiş? Kim akıllıymış, kim enayiymiş? Güzel âkıbet kiminmiş yakında göreceğiz.

Bu sûre de bitti. Rabbim gereği gibi iman edip, bu imanını hayatından görüntülemeyi cümlemize nasip etsin. Vel hamdü lillahi Rabbi'lâlemîn.

- 109 -

KÂFİRÛN SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 109., Nüzûl sıralamasına göre 18., Mufassal sûreler kısmının beşinci grubunun yedinci sûresi olan Kâfirûn sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 6'dır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

1. "Ey Muhammed! De ki: Ey inkârcılar! 2. Ben sizin taptıklarınıza tapmam.3. Benim taptığıma da sizler tapmazsınız. 4. Ben sizin taptığınıza tapacak değilim. 5. Benim taptığıma da sizler tapacak değilsiniz. 6. Sizin dininiz size, benim dinim banadır."

Medeni olduğunu söyleyenler olsa da, âlimlerimizin ekseriyetinin ittifakla beyanına göre Mekkeli olan bir sûreyle karşı karşıyayız. ***"Kâfirûn"*** sûresi, tevhidi ve Allah'tan başkalarına kulluğu reddi anlattığı için ***"İhlâs"*** sûresi, küfürden şirkten, kâfirlerin ve müşriklerin kulluk anlayışlarının tümünden uzaklaşmayı ortaya koyduğu için ***"Teberri"*** yahut ***"Müberrie"*** sûresi, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu en güzel biçimde ortaya koyduğu için ***"İbadet"*** sûresi, ***"İsabet"*** sûresi, küfrü şirki ve tüm pislikleri kovalayıp, ürkütüp kış kışladığı için de ***"Mugaşgış"*** sûresi gibi pek çok isimleri olan bir sûreyle karşı karşıyayız. İnşallah bu sûrede Rabbimizin bize ulaştırmak istediği mesajları hep beraber anlayıp gereğiyle iman ve amel etmek üzere dinleyeceğiz.

Nüzûl zamanı ve nüzûl sebebi olarak şu zikredilir: İbni Abbas efendimizden intikal eden bir rivâyete göre Mekke'de Kureyş'in Rasû-lullah efendimize ve beraberindeki bir avuç müslümânâ karşı şiddetli bir muhalefet fırtınası başlar. Mekke'de kâfirler bir yandan inananlara karşı baskılarını, terörlerini artırırken, bir yandan da Rasûlullah efendimizin da'vetininin önünü kesip nötr hale getirebilmek için onunla uzlaşma ortamı arayışını sürdürüyorlardı. Zaman zaman gelip Allah'ın Resûlüne bu dâvâsından vazgeçmesine karşılık çok cazip tekliflerde bulunuyorlardı. "Ya Muhammed, sana para verelim, ev, arsa verelim. Eğer derdin evlenmekse seni Mekke'nin en güzel kızlarıyla evlendirelim. Zenginlik istiyorsan tüm mallarımızı sana verelim. Eğer derdin riyasetse, başımıza reis olmak istiyorsan seni reis yapalım, sana taç, taht verelim. Yok aklından bir zorun varsa seni dünyanın en hazık doktorlarına gösterelim" diyorlardı.

"Ey Muhammed, eğer bu teklifimize sıcak bakmıyorsan bari şu teklifimizi kabul et. Bir sene biz senin Rabbine kulluk edelim, bir sene de sen bizim İlâhlarımıza kulluk et. Biz seninkinden, sen de bizimkinden istifade edelim. Belki bu senin için de, bizim için de hayırlı olur. Bu konuda bir anlaşma zemini bulmuş oluruz. Eğer senin yolun doğru ise biz de ondan nasibimizi almış oluruz. Bizimkiler doğruysa sen de ondan mahrum kalmazsın. Senin Allah'ında bir

hayır varsa biz ondan istifade etmiş oluruz, sen de bizim İlâhlarımızın hayrından mahrum kalmazsın. Bizimkilerle seninkini karıştırır, hayatımızın bazı bölümlerinde senin Rabbini dinleriz, meselâ namaz, oruç, hac gibi konularda Allah'ı dinleriz, hukuk, eğitim, ekonomi, miras gibi sosyal ve siyasal yapılanmalar konusunda da öteki İlâhlarımızı dinleriz olur biter. Hayatımızın bazı bölümlerinde senin Rabbinin yasalarını, bazı bölümlerinde de bizim yasalarımızı uygularız olur biter" diyorlardı.

Şimdi de öyle değil mi ama? Adamın elbisesine karışsanız, rengi şöyle olsaydı, deseni böyle olsaydı deseniz hiç problem çıkmaz, dinler adam sizi. Veya adamın arabasına karışsanız rengi şöyle olsaydı, şurası şöyle olsaydı deseniz dinler sizi. Ama bu olmasaydı diyerek onun varlığını reddettiğiniz anda kıyâmet kopar değil mi? Öyle diyor adam, bizim yolumuzu, bizim hayat tarzımızı, bizim İlâhlarımızı, bizim demokrasimizi kabul edeceksin. Anlaşabilmek için başta bunu bir kabulleneceksin.

Meselâ Anayasa oylamasına gideceksin, bunu reddetmeyeceksin. Oylamaya gideceksin ama, ister red kullan, ister kabul kullan fark etmez, ama gidecek ve kabul ettiğini göstereceksin. Gitmediğin zaman, bunu tümüyle reddettiğin zaman kıyâmet kopar.

Veya meselâ demokratik yolu kabul edeceksin, demokratik yollarla çare arayacaksın, Yargıtay'a gideceksin. Bunu yaparsan, temyize başvurursan, mahkemelere giderek hakkını bu yolla arar ve bulursan, yani bunu kabullenirsen tebrik edilirsin. Ama tümüyle demokrasiyi reddettiğin zaman kıyâmet kopar değil mi?

İşte bir dönem Allah'ın Resûlüne Muhammedu'l Emin diyen bu insanlar getirdiği tevhidle onların putlarını, put sistemlerini, şirk anlayışlarını, şirkle şekillenmiş hayatlarını yargılamaya başlayınca, hayatlarını toptan reddetmeye kalkışınca kıyâmeti koparıverdiler.

Sûrenin konusu ekseninde kesinlikle bilelim ve hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım ki küfrün İslâm'a ve müslümanların varlığına asla tahammülü yoktur. Allah bu sûrede bunu anlatıyor. İmanla küfür arasındaki bu savaş kaçınılmazdır. Çünkü mü'minlerin hiçbir güçleri kalmasa, bunlarla savaşacak hiçbir takatleri kalmasa ve bunlarla barıştan yana, teslimden yana bir tavır sergileseler de, onlarla savaşa yanaşmasalar da tarihen sabittir ki küfür

taraftarlarının kesinlikle mü'minlerin varlığına tahammülleri yoktur.

Bu kafirlerin her çağda tek hedefleri yeryüzünde İslâm'ın ve müslümanların mevcut olmamasıdır. İslâm'ın ve müslümanın varlığı bu kâfirlerin korkulu rüyasıdır. Bunlar şunu kesinlikle biliyorlar ki yeryüzünde İslam varsa küfür asla yaşayamaz. Yeryüzünde az da olsa bu dine inanan, bu sistemi uygulayan Allah'a inanan bir müslüman topluluk bulundukça onlar bâtıl yollarından, zulüm ve fesatlarından asla emin olamazlar. Müslümanın varlığı gecenin zifiri karanlığını ortaya çıkaran gündüzün varlığı gibidir. Onun içindir ki kâfirler yeryüzünde bir tek müslümanın varlığına bile tahammül edemezler ve şu anda tüm çıplaklığıyla müşahede ettiğimiz gibi müslümanları yok etmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaktadırlar. Hattâ yeryüzünde bir tek müslüman kalmayıncaya kadar bizim savaşımız sürecektir diyor adamlar.

Meselâ işte görüyoruz, koskoca bir okulda iki tane kız çocuğunun başını örtmesine bile tahammül edemiyorlar. Niye? Ne olacak iki bin kişi açıkken ha iki tanesi de kapanıversin. Ne olur bundan? Dünya mı yıkılır? Yo! O zaman o okulda açıkların varlığı anlaşılacak da onun için buna tahammül edemiyorlar. Evet, kriter olarak, kıstas olarak müslümanın varlığına tahammülleri yoktur bunların.

İşte bunun için yok etmeye çalışıyorlardı peygamberi. Uzlaşarak, anlaşarak bitirmek istiyorlardı onun mesajını. "En azından gel ey peygamber, hiç olmazsa bir yıl sen bizim gibi ol, bir yıl da biz senin gibi olalım. Bir yıl sen bizim gibi yaşa, bir yıl da biz senin gibi yaşayalım. Sen bizimkine inan, biz de seninkine inanalım. Ya da hiç olmazsa arada bir şöyle bizimkine bir uğrayıversen. Şöyle bir yanından geçiversen, bir el sürüversen. Ya da hiç olmazsa bizimkine dokunmayıversen olmaz mı? İlişmeyiversen. Bizimkinin aleyhine konuşmayıversen. Sen kendininkini yaşasan, ama biz de kendimizinkini yaşasak. Sen serbest olsan, biz de serbest olsak diyorlardı. Böylece kendilerininki hepten ortadan kaybolmayacak, ya da kendilerininki de normal görülecekti. İşte bu kâfirler kendilerininki de normal görülecek noktaya gelene kadar müslümanları yoldan çıkarmak için ellerinden geleni arkalarına koymayacaklar, bunu bilmek zorundayız. Ey Muhammed, sen bizimkilerin aleyhinde konuşma biz de seninkinin aleyhinde konuşmayalım! Ya da bir selâm ver bari, bizi hepten unutup reddetme. Gel anlaşalım, uzlaşalım" diyorlardı. İşte kâfirlerin bu tekliflerine karşılık bu sûre geliyordu.

Demek ki sûrenin konusu İslâm'ın küfürden ayrı olduğunun, her dönemde bu ikisinin asla birleşme ve uzlaşma ihtimalinin bulunmadığının beyanıdır. Yani kimilerinin iddia ettiği gibi, kimi demokratik ve laik kafaların bize zorla kabul ettirebilmek için çırpındığı gibi, siz sizce yaşayın biz de bizce yaşayalım. Siz bildiğiniz ve istediğiniz gibi yaşayın biz de bizimkini yaşayalım. Siz bize dokunmayın biz de size dokunmayalım. Herkes bildiği şekilde gül gibi yaşayıp gitsin demek değildir bu. Bilâkis İslâm'ın bulunduğu yerde küfrün bulunamayacağının beyanıdır bu. İslâm'ın hakim olduğu yerde küfrün ve şirkin asla hayat hakkına sahip olmayacağının, olamayacağının ortaya konulmasıdır. Küfrün bulunduğu yerde de kesinlikle İslâm'ın bulunamayacağının beyanıdır tabii. Bu ikisi, yani küfürle İslâm, şirkle İslam geceyle gündüz, aydınlıkla karanlık gibi bir şeydir. Birinin varlığı diğerinin yokluğu demektir.

Demek ki sûrede bir taraftan kesinlikle küfürle İslâm arasında bir anlaşmanın, bir uzlaşmanın olamayacağı, küfrün İslâm'a, İslâm'ın da küfre asla tahammülünün olmadığı anlatılırken, bir taraftan da İslâm net ve açık olarak ortaya konuyor. Değilse siz öyle olun, siz istediğiniz gibi yaşayın, beni de böyle kendi halime bırakın demek değildir bunun mânâsı. Zaten sûreler arasında bir birlik, bir bağ kuracak olursak mahza dini yaşayan, bedenini ve malını toplumsal planda Allah'a ait kılan, Allah'ın Resûlüne ve onun yolunun yolcularına Kevser sûresinde hayr-ı kesir verilmesine rağmen "ebter" diyenlere,

"De ki: Ey kâfirler"

diyeceğiz.

Yine sûrenin hitap üslûbundan, ifade tarzından anlıyoruz ki peygamber ve onun yolunun yolcularının kâfirler karşısında savunmada değil sürekli hücumda olmaları gerekmektedir. Kâfirler ve müşrikler karşısında müslümanın savunmada bulunması asla caiz değildir. Rabbimiz bu sûreyle bize bir de bunu anlatıyor. Ama bakıyoruz şu anda adam müslüman, hâlâ gâvurun karşısında kompleks içinde. Adam hem müslüman hem de kâfir karşısında aşağılık duygusu içinde. Ne garip değil mi? Meselâ gâvura sen gâvursun diyemiyor adam. Sen cehennemliksin diyemiyor. Arkadaş sen yanlış yoldasın diyemi-yor. Hayat programın yanlış, bu gidiş seni ateşe götürüyor diyemiyor.

Halbuki kâfire sen yanlış yoldasın, bu halinle cehennemliksin, cehenneme gideceksin dememek, bilesiniz ki ona en büyük zulümdür. Çünkü onun

cehenneme gidişine göz yummaktır. Ama ona acıyarak uyarmak kendisine en büyük merhamettir aynı zamanda. Yani ona yanlışını söyleyelim ki adam hiç olmazsa yanlışını anlasın ve cen-nete gitmenin yollarını arasın.

Hiç bir şeyine dokunmuyor. İşte gel beraber yaşayalım, gül gibi geçinip gidelim diyor adam, onun yanlışını gündeme getirmiyor. Tamam o zaman cehenneme kadar yaşarsın beraber. Madem ona acıyorsun, aynı mahallede, aynı şehirde yaşıyorsun, aynı iş yerinde bulunuyorsun, aynı apartmanda oturuyorsun, hattâ o kâfirin işinde, işyerinde çalışıyorsun o zaman de ki adama, “arkadaş sen yanlış yoldasın, bozuk yoldasın, bu halinle sen cehenneme gidiyorsun, sana acıdığım için söylüyorum, gel müslüman ol da bu azaptan, cehenneme gidişten kendini kurtar!” Bu ona kötülük değil ki. Bu onu üzmek ve kırmak da değildir.

Aslında onun hayatını sorgulamamak ona kötülüktür. Onu bu gittiği yolda uyarmamak, ona acımamak onun ateşe gidişine göz yummak ona kötülüktür. Aynı zamanda onun hayatını sorgulamamak bize de kötülüktür. Çünkü o zaman müslüman hep savunmada kalıyor demektir. Biz savunmada kaldığımız sürece hep kaybeden oluruz.

Meselâ soruluyor müslümana: Niye namaz kılıyorsun? Kusura bakma işte kılıyoruz. Niye örtünüyorsun? Kusura bakma alışkanlık işte ne yapalım? Niye oruç tutuyorsun? Kusura bakma ... Böyle böyle sonunda da kusura bakma sen nasıl istersen öyle yapayım demek zorunda kalacaktır müslüman. Sen nasıl istersen öyle yaşayayım de-mek zorunda kalacaktır. Karşısındaki gâvuru uyarmayan, kendi kimliğini net bir biçimde ortaya koyamayan müslüman sonunda susmaya ve savunmada kalmaya mahkum olacaktır.

Halbuki müslüman tek başına da olsa hep hücumdadır, kesinlikle savunmada olamaz. Müslüman kimliğini açık ne net bir biçimde ortaya koyan ve inandığı gibi yaşayan, yaşadığı gibi inanan kişidir. İşte bu sûrede Rabbimiz bizden bunu istiyor.

Biz müslümanlığımızı, imanımızı ortaya koyacağız, küfürden, şirkten, kâfirlerden ve müşriklerden, onların küfür ve şirk anlayışlarının tümünden ayrılacağız. Ayrılırken de, “ey kâfirler işte biz buyuz! Biz böylece inanıyoruz. Kurtulmak istiyorsanız siz de bizim gibi inanmak zorundasınız. Bizim sizinle, sizin dinlerinizle, sizin hayat programlarınızla, sizin kulluk anlayışlarınızla uzak ve yakından bir ilgimiz yoktur. Eğer şu anda bizim size tanıdığımız düşünce

özgürlüğünü, fikir özgürlüğünü, ibadet özgürlüğünü siz de bize tanırsanız bu tartışma kolayca çözülecektir. Çünkü biz din ve vicdan hürriyetine, düşünce hürriyetine inanıyoruz. Başka din sahiplerinin inanışlarına, düşüncelerine, ibadetlerine karışmıyoruz." diyeceğiz.

Tamam, hayatımızın ibadet bölümünde O'nu dinleyelim, ama hayatımızın öteki bölümlerinde söz sahibi başka Rablerimiz, başka tanrılarımız vardır. Biz onları da dinlemek zorundayız, biz onları da küstürmemek zorundayız, biz onların yasalarını da uygulamak zorundayız demeye devam edecek olursanız, yani böyle hem Allah kaynaklı, hem de tâğutlar kaynaklı bir din yaşamak istiyoruz diyorsanız, o zaman biz de size deriz ki, sizin dininiz, sizin hayat programınız, sizin kulluk anlayışınız sizin olsun, bizim ki de bizim olsun.

Eğer müslümanlar onlara tavizler vermeye başlarlarsa bu onların kendi dinlerinde, kendi bâtıl akideleri üzerinde sebat etmelerine vesile olacaktır. Çünkü tavizkâr bir tutum, kesinlikle onlara destek vermek anlamına gelecektir. Müslümanların onlara tavizler verip onların davranış ve inanışlarını tasvip edercesine bir tavır takınmaları, onları kendi dinlerinde kemikleşmelerini sağlayacaktır. Bunlar bize böyle baktıklarına göre demek ki bizim yolumuz da doğruymuş diyecekler ve yanlış dinlerine, bozuk inanışlarına daha bir sağlam sarılmaya başlayacaklardır.

Evet, Rasûlullah'ın müşriklerle ilişkilerini dört safhada mütalaa etmek mümkündür: Müslümanların sayıca çok az oldukları dönemde müşriklerin eziyetlerine katlanmak. Fikirlerine ortak olmaları ve onlarla fikrî bir uzlaşmaya gitmeden sabretmek. Müşriklerin bu saldırılarına karşı konulamadığı dönemlerde sûrenin sonundaki "sizin dininiz size benim dinim bana" stratejisini uygulamak. İmkân olduğu takdirde sal-dırılara ayniyle mukabelede bulunmak. Antlaşmalara riâyet etmeme-leri ve tekrar tekrar anılaşmayı bozmaları sebebiyle onlarla top yekun bir savaşa girmek. İlk iki madde Mekke döneminde, son ikisi ise, Me-dine döneminde olmuştur. bu hususu da belirtelim ki, her dört safhada da Rasûlullah tebliğe devam etmiş, tebliği katiyetle aksatmamıştır. Ayrıca İslâm'ın temel akidesinden kesinlikle taviz vermemiş fikrî bir uzlaşmaya asla yönelmemiştir.

Kur'an-ı Kerim, bir çok yerde câhiliye hayatından örnekler ve-rerek müslümanların ibret almalarını ister. Yine bu sûrede Allah son tevhid dini olan İslâm'la insanların nasıl bir inkılapla nefis ve şeytâni putların hâkimiyetinden kurtulduklarını anlatır. Bilindiği gibi câhiliye dönemi Arapları Allah'ı inkâr

etmiyorlar, ancak O'nu "Bir" ve "Samed" olarak tanımıyorlardı. Onlar Allah ile beraber putlara, geçmişteki ö-nemli zatlara, heykellere ibadet ediyor ve bunların Allah yolunda sa-dece birer vesile olduğu iddiasında bulunuyorlardı. "Biz onlara sırf bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz" (Zümer, 3) diyorlardı. Yine Ankebût suresinde "Onlara gökleri ve yeri kim yarattı, güneş ve ay'ı kim emrine verdi diye soracak olursanız" Allah" diyeceklerdir elbet-te..." (Ankebût,61). Hem de yeminlerle dile getirdikleri bu tür inançla-rını Allah "Siz ancak Allah(u Teâla)'dan başka pullara ibadet ediyor ve (O'na ortak diye) yalan düzüyorsunuz. Bu Allah'tan başka ibadet et-mekle olduklarınız size bir rızık vermeye muhakkak ki muktedir değil-dir. Rızkı Allah katında arayın O'na ibadet edin. Ve (rızkınızı o verdiği için de) O'na şükrediniz. (Çünkü âhirette) yalnız O'na döndürülecek-siniz" (Ankebût,17) diyerek onların Allah'tan başka ibadet ettikleri şeylerin kendilerini Allah'a yaklaştırmayacağını belirtir. Kâfirûn sûresi insanın içine düştüğü bu ikilemi, bu tür bir çıkmaza kesin bir çözüm getirerek mü'min, kâfir saflarının netleşmesini sağlamakta ve insanla-rın bu tür mazeretlerinin olmayacağını ferman buyurmaktadır.

"(Ey Nebi!) De ki: Ey Kafirler" Allah onları gerçek durumlarıyla çağırarak, gerçek vasıflarını belirtmektedir. Onların dini yoktur. Ne ka-dar Allah'a ibadet etseler de bu böyledir. Böylece onlarla Hz. Muham-med (s.a.s) arasında bir bağ söz konusu değildir. "Ben sizin tapmakta olduklarınıza tapmam" Bu ifade, kâfirlerin ibadet ettiği ve halen de ibadet etmekte oldukları bütün mabudları içine alır. Onlar melekler, cinler, nebiler, veliler, ölmüş insanların ruhları, güneş, ay, yıldızlar, hayvanlar, ağaçlar, hayali tanrılar, tanrıcalar, putlarda olabilir. İlahlara topluca ibadet etmenin içine Allah'a ibadet de girse bile, bu aslında Allah'a ibadet değildir. Kur'an-ı Kerim'de açıkça Allah'a ibadetin O'-nunla birlikte bir başka şeye ibadet etmemek demek olduğu bildirilmiş ve sadece Allah'a ihlasla yönelmek emredilmiştir: "Oysa kendilerine dini yalnız Allah'a halis kılarak, Allah'ı birleyenler olarak O'na kulluk etmeleri emredilmişti" (Beyyine, 5).

Daha sonra Kur'an-ı Kerim "Benim taptığıma sizler tapmazsı nız. Ben de sizin taptıklarınıza tapacak değilim. Benim taptığıma da sizler tapacak değilsiniz. O halde sizin dininiz size, benim dinim bana-dır" fermanıyla İslâm'da ibadet edilecek olanın sadece Allah olduğu-nu; Allah'a yapılan ibadetle O'na ortak koşanların ibadetlerinin karşı-laştırılması yapılmaktadır. Ve sûre "Sizin dininiz size, benim dinim ba-nadır" diyerek onların İslâm dışı bir inanç içerisinde oldukları ne Müs-lümanlarla-kâfirlerin yolunu netleştirmektedir. Bu son ifadede Allahu Teâla İslâm'ın tavrını ortaya koymaktadır. Bu ifade, kâfirlere hoş gö-

rünmek için değil, kâfirlikleri üzerinde devam ettikleri sürece onlardan kesb ayrılık ve çizgi farklılığını göstermektedir. Sûre aynı zamanda kâfirlerin, din konusunda Allah'ın Rasûlü ve O'na iman eden müslü-manlarla hiçbir zaman uzlaşamayacaklarını belirtmeyi ve bu konuda ümitlerini kesmelerini de kapsar. Aynı tavır Kur'an'da bir çok yerde zikredilerek müslümanların kâfirlere karşı tavrı tespit edilmiştir."De ki. Ey insanlar benim dinimden kuşkuda iseniz" ben sizin Allah'tan başka taptıklarınıza tapmam. Sizi (öldürecek olan Allah'a taparım. Bana mü'minlerden olmam emredilmiştir" (Yunus,104; Şuarâ,216; Sebe, 25-26; Zümer,14, 39-40; Mümtehine, 4).

Bu kesin ayrılık hem davet edenler için, hem de davet edilen-ler iğin gerekliydi. Çünkü daha önceden doğru bir inanca bağlanıp da sonradan sapıtmış topluluklarda iman düşüncesiyle cahiliye düşün-cesinin birbirine karıştığı görülür. Bu tür topluluk ve!a insanlar hiçbir inanç sahibi olmamış topluluklardan daha azgın olurlar. Çünkü içinde bulundukları durumdan habersizdirler veya memnundurlar. İnandıkla-rıyla yaptıkları arasında bir tezat olduğundan iyiyle kötüyü ayırmaları mümkün olmaz. Hatta onların bu halleri müslümanları dahi kendine çekerek bazı bozuk yönlerine rağmen iyi yönlerini benimseme hata-sına düşürebilir. Halbuki bu durum son derece hatalı ve yanlış bir yol-dur. Yolda atılacak adım, müslümanın câhiliye sistemi ve nizamından tam olarak sıyrılıp ayrılmaktır. Yolun ortasında buluşma imkânı söz konusu değildir. Bu durum cahiliyet ehlinin tamamıyla İslâm'a girme-siyle ortadan kalkacaktır. Câhiliyet ne kadar İslâm kılığına bürünürse bürünsün ve müslüman olduğunu ne kadar iddia ederse etsin ortada bir yerde buluşma imkanı yoktur. Dâvet ve tavırda ilk yol "sizin dininiz size benim dinim bana" olmalıdır.

İşte Mekkeli müşriklerin bu sapık teklifleriyle karşı karşıya kalan Allah'ın Resûlü aslında kendi başına karar verme yetkisinde değildi, onlara bu konuda tavizler vermeye asla yetkili değildi. Onlar, "gel ey Muhammed anlaşalım, sen bizim putlarımızın aleyhinde konuşma, biz de senin İlâhının aleyhinde olmayalım. Sen bizimkileri kabullen biz de seninkini kabullenelim. Ya da işte bir yıl sen bizim İlâhlarımıza kulluk yap bir yıl da biz senin Rabbine kulluk yapalım" deyince, Allah'ın Resûlü, "bekleyin hele Rabbim ne diyecek" buyurdu. "Ben bu konuda karar verme yetkisinde değilim, siz yanlış anladınız, bu din benden değildir" buyurdu. Onlar bunu yanlış anladılar ve uzlaşma ümidine kapıldılar. Sanki Rasûlullah efendimizin şöyle dediğini zannettiler: Durun acele etmeyin, hele bir düşünüp taşınalım. Böyle bir şey mümkün mü? Değil mi? Bir araştıralım, bir hesap edelim demek gibi anlamışlardı.

Halbuki bu o demek değildi. Rasûlullah efendimizin bekleyin Rabbim ne buyuracak sözünün mânâsı şuydu: Tıpkı bir dairede çalışan bir memura dışardan gelen bir adam kanun dışı, yasaların elvermediği bir şey teklif eder ısrarla. Memur bunun olmayacağını, olamayacağını, böyle bir şeyi yapamayacağını, bunun yasa dışı bir yolsuzluk olduğunu, kanunların elvermediği bir usulsüzlük olduğunu anlatır. Kendisine böyle bir şey teklif eden adama memur bunun olamayacağını, böyle bir şey yapamayacağını defalarca ve ısrarla anlatır, anlatır, sonra hâlâ da adam anlamayınca, dur öyleyse bir de yukarı soralım, bir de amire soralım der ya. Yani memur bu ifadesiyle aslında bu işin olup olmayacağını bir de amire soralım demek istemiyor da aslında olmayacak olan bu işi daha bir belgeyle tescil ederek karşısındakine ispat etmek istemektedir. Ya da bizzat müdürün ağzından adama duyurarak, onun ifadesinin ortaya konmasıyla durumu daha bir tescil etmek istemektedir.

İşte Allah Resûlünün yaptığı da bunun aynıdır. Hele biraz bekleyin Rabbim ne buyuracak derken Allah'ın Resûlü kendisince kesinlikle mümkün olmayan bu konunun bir de Allah'ın diliyle tescilini istiyordu. Allah'tan gelecek bir sûreyle böyle bir uzlaşmanın kesinlikle mümkün olmadığını ortaya koymak ve artık bir daha bu konuda kendisinin rahatsız edilmemesini istiyordu.

İşte bu hadise üzerine gelen bu sûreyle kâfirlerle ve müşriklerle kesinlikle bir uzlaşmanın olmayacağı, kıyâmete kadar bunun mümkün olmadığı ortaya konuyordu. Ve bu sûreyle uzlaşma teklifi kesinlikle reddedilince, kâfirler peygamberle anlaşma zeminini kaybedip bu konuda ümitleri kesilince artık mü'minlerin üzerine baskılarını artırdıkça artırdılar. Yaşadıkları şehir kendilerine dar gelen zulüm ve işkencelerden bunalan ve artık Mekke'de kalmaları imkânsızlaşan müslü-manlar Habeşistan'a hicret edip orada rahat bir nefes almayı denediler.

Her ne kadar hitap tarzından da anlaşılacağı gibi sûrenin ilk muhatabı Kureyş'liler olsa da, bu kıyâmete kadar devam edeceğinden, bu sûre sadece belli zaman dilimi içinde belli bir uzlaşmanın, belli bir uzlaşma teklifinin reddi değil, aynı zamanda kıyâmete kadar her bir dönemde her bir dönem müslümanlarının kâfirlerle uzlaşmalarını yasaklamaktadır. Ama unutmayalım ki sadece müslümanların kâfirlerle uzlaşmalarını yasaklamakla da sınırlı değildir sûrenin muhtevası. Bunu yasaklamakla birlikte aynı zamanda İslâm'ın küfre karşı kendini ortaya koymasının ifadesidir.

Sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçmeden önce bir de sûreyle alâkalı Rasûlullah efendimizin hadislerinden bir kaçını belirtelim. Kur'an'ın dörtte birine muâdil kabul edilen bu sûre hakkında Rasûlul-lah efendimizin çok övgüleri vardır.

İmam Müslim'in sahihinde Hz. Cabir efendimizden şu rivâyet vardır:

"Allah'ın Resûlü Tavaf namazının iki rekatında Kâfirûn sûresi ve İhlâs sûresini okurdu."

Yine Ahmed bin Hanbel'in İbni Ömer efendimizden rivâyetine göre İbni Ömer efendimiz şöyle buyuruyor:

"Peygamber efendimizi gözledim, bir ay süreyle sabah namazının farzından önceki iki rekatta sürekli Kâ-firûn ve İhlas sûrelerini okuduğuna şahit oldum."

Yine Taberânî'nin rivâyetinde kendisine yatağına yatarken: "Ey Allah'ın Resûlü bana uyuyacağım zaman okuyacağım bir şey tavsiye eder misin?" diyen bir sahâbeye Allah'ın Resûlü'nün:

"Geceleyin yatağına girdiğin zaman Kâfirûn sûresini oku, çünkü onu okumak şirkten beraettir"

buyurduğu nakledilir.

Kendisi bizzat Tavaf namazında, İhram namazında, Tahiyye-i Mescidde ve istiare namazında, yatağa girmeden önce sürekli bu sûreyi okuyan, "ben size şirkten kurtulabileceğiniz kelimeleri öğreteyim mi? O Kâfirûn'dur. Zira bu şirkten teberîdir" buyuran Allah'ın Resûlü'nden, "Münafık, Kâfirûn sûresini okumaz ve kuşluk namazını kıl-maz" diye de bir rivâyet vardır.

Bu karmakarışık mukaddimeden sonra kısaca sûrenin meâlini söyleyip âyetlerini tek tek tanımaya geçelim inşallah. "De ki:'Ey kâfirler! Ben sizin taptıklarınıza tapmam. Siz de benim taptıklarıma tapıcı değilsiniz. Ben asla sizin taptıklarınıza tapacak değilim. Siz de benim taptığıma tapacak değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim banadır."

"De ki: "Ey kâfirler!"

"Kul" kelimesi üzerinde Fahrettin Râzî kırk mesele saymıştır. Bu bir tebliğ emridir. "Ey peygamberim bunu önce kendine sonra da çevrendekilere duyur, onlara tebliğ et" demektir. Yine bu, Kur'-an'ın, mesajın Allah'tan olduğunu beyanıdır. Yani o sana senin asla kabul edemeyeceğin saçma sapan tekliflerde bulunanlara de ki peygamberim: "Ey kâfirler! Bilesiniz ki bu söyleyeceklerim benden değil Allah'tandır, yani mesaj benim değil Allah'ındır de."

Kur'an'ın önceki âyetlerinde Rasûlullah efendimize tatlı, mülayim, Rahmeten li'l âlemin olarak, suhuletle insanları Allah'ın dinine dâvet etmesi, kâfirleri ve müşrikleri ahsen bir dille İslâm'a çağırması tembih edilirken, örüyoruz ki burada çok sert bir hitap tarzı var. Kâfirlere: ***"Ey Kâfirler!"*** diye hitap ediliyor. Acaba bunu nasıl anlayacağız? Yani bu birdenbire sertleşmenin mânâsı nedir acaba?

Meselenin ciddiyetine binaen böyle bir hitap tarzı seçilmiştir diyoruz. Tabiri caizse kâfirlerle, müşriklerle onların bekledikleri bir koalisyonun asla mümkün olmayacağının, olamayacağının beyandır bu. Küfrü ve şirki İslâm'dan ayrı görmenin, İslâm'ı da onlardan farklı görmenin ve kıyâmete kadar imanla küfür arasında bir uzlaşmanın olamayacağının beyanıdır bu. Önceki âyetlerde olduğu gibi tatlı bir ifade, mülayim bir hitap tarzı belki de onların hâlâ peygamberle uzlaşma ümitlerinin canlı kalmasını ve sürekli peygamberi rahatsız etmelerini sağlayacaktı. Onun içindir ki Rabbimiz sûrenin hemen başında böyle sert bir hitap tarzını tercih buyurarak, onların bu konudaki tüm ümitlerinin kırılmasını ve bir daha peygamberini rahatsız etmemelerini istedi.

Tabii ki bu adamları, ***"Ey Kâfirler!"*** ifadesi de gazaplan-dırıyordu. Bunun kendilerine en büyük hakaret olduğunu kabul ediyorlardı. Zaten kâfir değil miydi bunlar ki bu ifadeye gazaplanıyorlardı? Hayır, bunlar Allah'ı bilmeyen Allah'ı reddeden insanlar değillerdi. Bunlar aslında göklerin ve yerlerin yaratıcısı olarak, göklerde ve yerlerde egemen olarak, yaratıcı, öldürücü, yağmuru yağdırıcı, güç, kudret sahibi, rızık verici, doyurucu olarak Allah'ı tanıyorlardı.

Hattâ zaman zaman O'na kendilerince kulluk da yapıyorlardı. Yeminlerinde en yüce varlık olarak tanıdıkları Allah'ı şahit tutup "vallahi,

billahi” diyorlardı. Dualarında “Allahümme” (ey Allah’ım) diye söze başlıyorlardı. Başları daraldığı zaman O’na sığınıyor, O’ndan yardım istiyorlardı.

Meselâ büyük bir orduyla Ebrehe Kâbe’yi yıkmaya geldiği zaman Kâbe’nin örtülerine yüz sürüp: “Ey bu Kâbe’nin Rabbı! Kâbe’ni, beytini korusan korusan sen korursun! Bizim de şu tapındığımız putların da böyle ciddi bir durumda yapabileceğimiz hiçbir şey yoktur” diyorlardı. İçini putlarla doldurmuş olsalar da yine de Kâbe’nin adına Beytullah, Allah’ın evi diyorlardı. Hz. İbrâhim’in Hanif dini üzere olduklarını iddia ediyorlardı. Ama bildikleri, tanıdıkları bu Allah’ı hayatlarına karıştırmak istemiyorlardı.

Dikkat ederseniz burada "Kâfirun" diye cemi sığası kullanılmıştır. Acaba neden müfret değil de cemi sıgası kullanılmıştır? Bunun sebebini şöyle anlamaya çalışıyoruz: Burada belli bir şahıs değil, bir gurup, bir topluluk ifade edilmiştir. Bir de kâfirlerin isimleri zikredilmeyerek sıfatları zikredilmiştir. Tabi bu sıfat ebediyen İslâm’a gelmeyecekleri sabit sıfatı olduğundan, hem o günkü, hem de kıyâmete kadar gelecek tüm kâfirleri kastediyordu. Yani muhatapların zatını değil de sıfatlarını hedef alıyor Rabbimiz. Dolayısıyla kıyâmete kadar kâfir sıfatını taşıyan herkes sûrenin muhatabıdır. Ama kâfirken, bu sıfatın sahibiyken bir anda müslüman olarak bu sıfatı terk eden ve kendisi de namazlarında bu sûreyi okumaya başlayan kişi elbette bu hitabın muhatabı olmaktan kurtulmuştur.

Yine sûrenin hitabının delaleti taarruz için değil, teberri içindir. Yani sûrede ortaya konan mesele bir müslümanın kâfirlere taarruz etmesi, “Ey kâfirler! Siz kâfirsiniz! Siz dinsizsiniz! Siz şöylesiniz! Siz böylesiniz!” demesi, taarruzda bulunması değil, esas konu ben müs-lümanım demesidir.

Bu ifade tarzı taarruz için değil, müslümanın teberrî etmesi ve kendi müslümanlığını, kendi imanını ortaya koymasıdır. Değilse eğer bu hitap kâfirlere taarruz anlamına gelseydi, uyurken okunması em-redilmezdi.

Öyle değil mi? Allah’ın Resûlü uyuyacağımızda bu sûreyi okumamızı emrediyor. Peki düşünelim uyurken kime söylüyoruz bunu? Ya da namazlarımızda okurken kime söylüyoruz? Öyleyse bu taarruz değil kendini ortaya koymadır. Mü’min bu ifadeyle kendisini ortaya koymaktadır. O halde usul olarak önce küfrü öğrenip küfrü anlatmak boştur. Önce antitezle uğraşmak

boştur. Önce İslâm'ı öğrenip onu ortaya koyalım. Yani "bu ne değildir?"le uğraşmayalım? Bu nediri ortaya koyalım.

Burada "Ey Kâfirler" ifadesiyle kıyâmete kadar İslâm'ı kabul etmeyip karşı çıkanların tamamı kastediliyor. Onun içindir ki ey müşrikler, ey ateistler, ey Yahudiler, ey Hıristiyanlar denmemiş, İslâm'ı ka-bul etmeyenlerin tümü kast edilmiştir. Müşriki, münafığı, dinsizi, ateisti, komünisti "Küfür tek millettir" fehvasınca hepsi kastedilmiştir. Ancak buradaki hitap bunların zatlarına değil sıfatlarınadır. Değilse birine "Ey kâfir" denseydi, o da bir gün İslâm'a dönseydi, o zaman hitap açıkta kalırdı. Ama sıfat söz konusu olunca, bu sıfatı taşıyan herkes onun muhatabıdır. Yani buradaki hedefleme ferdi değil, küfrü hedeflemedir.

Evet ey kâfirler!

"Ben sizin taptıklarınıza tapmam. Benim taptığıma da sizler tapmazsınız. Ben sizin taptığınıza tapacak değilim. Benim taptığıma da sizler tapacak değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim banadır."

Red, red, red… Bir daha, red üzere red. Çeşitli ifadelerle, değişik ifadelerle ama hep küfrü red. Sizin taptıklarınıza ben tapmam! Tüm mabutlarınıza, aya güneşe, yıldızlara, cinlere, nebilere, velîlere, ölmüş insanların ruhlarına, putlarınıza, tâğutlarınıza, hukuk, eğitim, kılık-kıyafet, siyaset, moda, âdet, yönetmelik, çevre, toplum tanrılarınıza, tüm tanrılarınıza, tanrıçalarınıza ben ibadet etmem. Siz de benim ibadet edip tapındığıma tapınmazsınız. Çünkü benim İlâhım sizin İlâhlarınızın içine katılacak bir İlâh değildir. İlâhlardan bir İlâh olarak, tanrılardan bir tanrı olarak kendisine de ibadet edilecek bir İlâh değildir benim Rabbim.

İçinde Allah'ın da bulunduğu çeşitli Mâbudlara, çeşitli İlâhlara ibadet şirktir. İşte bu âyetiyle bunu reddediyor Rabbimiz. Çünkü Allah Mâbudlardan bir Mâbud olmayıp tek Mabûd'dur. Kendisine kulluk yapılacak İlâhlardan bir İlâh olmayıp tek İlâhtır. Başkalarına da yapılarak Allah'a yapılacak bir ibadet, Allah'ın istediği ve razı olduğu bir ibadet değildir.

Ben sizin taptıklarınıza tapmam, ben sizin tanrılarınıza asla kulluk etmem demesini emrederek, Rasûlullah efendimizin ve onun şahsında hepimizin kulluğu, ibadeti sadece ve sadece Allah'a ait kılmamız emredilmektedir.

Ayrıca ben sizin taptıklarınıza tapmadığım gibi siz de benim taptığıma

tapmazsanız. Her ne kadar benim inandığım Allah’a inandığınızı, O’nu sevip saydığınızı iddia ediyorsanız da, aslında siz de benim taptığım Allah’a tapıyor değilsiniz. Yani ben sizin kulluğunuza benzer bir kulluk yapmadığım gibi, siz de benim kulluğuma benzer bir kulluk yapmıyorsunuz. Ben böyle bazen Allah’ı, bazen de başkalarını dinleyerek, bazen Allah’a, bazen de başkalarına kulluk yaparak böyle bir şirket içinde, bir ortaklık içinde sizin gibi bir kulluk yapmadığım gibi, siz de sadece Allah’ı dinleyerek benim gibi bir kulluk yapmıyor-sunuz. Ben sizin kulluğunuza benzer bir kulluk yapmadığım gibi, sizler de benim kulluğuma benzer bir kulluk yapmazsınız, yapmıyor-sunuz.

Ya da her ne kadar ben sizin hayatı parçalayıp onun bazı bölümlerinde Allah’ı, bazı bölümlerinde de başka tanrıları söz sahibi kabul ettiğiniz şirk dininizde değilsem de, siz de benim tüm hayatımda söz sahibi bildiğim ve sadece kendisine kulluk ettiğim tevhid dinimde değilsiniz. Ya Allah’ın dininde olunur ya da başkalarının dininde. İşte koalisyon olmazdan maksat ta budur zaten. Ya o, ya da o, başkası mümkün değildir.

Çünkü bir birleştirme olsa o zaman İslâm bozuk çıkar karşımıza. Hayatın bazı bölümlerinde Allah’ı dinleyelim ama hayatın öteki bölümlerinde de başka efendileri, başka tanrıları dinleyelim dediniz mi, o zaman İslâm yok olur. Çünkü Allah’a kulluk başkalarına kulluğa izin vermez. İslâm dininin yaşanması başka bir şeyin yaşanmasına imkân bırakmaz. Allah’a inandınız ve O’na kulluğa karar verdiniz mi artık başkalarını dinlemenize, başkalarının hizmetine gitmenize asla zamanınız kalmaz.

Çünkü İslâm hayatta boşluk bırakmaz. Şirk mümkün değildir. Allah’a kulluk, yine Allah’a kulluk, yine Allah’a kulluk. Hayatınızın bazı bölümlerinde Allah’ın yasalarını, öteki bölümlerinde de başka tanrıların yasalarını uygulayarak hem Allah’a, hem de onlara kulluk yapmanıza imkân bırakmaz Allah. Allah şirke asla izin vermez. Allah’a, Allah’ın istediği biçimde inanmak ve kulluk yapmak zorundasınız. Allah’a, Allah’ın istediği biçimde inanmayan, O’nun razı olacağı biçimde kulluk yapmayan kişi diliyle ne söylerse söylesin, ne iddia ederse etsin o kişi aslında Allah’a inanıyor ve kulluk yapıyor değildir.

Ben sizin gibi ibadet etmem, sizler de benim gibi ibadet et-miyorsunuz. Ben sizin kulluk anlayışınıza benzer bir kulluk yapmıyorum, sizler de benim kulluk anlayışıma benzer bir kulluğa razı olmuyorsunuz. Birine diyorsunuz ki, “ben sizin yediğiniz gibi yemem, sizler de benim yediğim gibi yemezsiniz.” Yani yeme anlayışlarımız, yeme modellerimiz farklıdır. Ben sizin gibi sol elle, ayakta,

masada, haramlı, domuzlu, içkili, müzikli yemem. Siz de benim yediğim gibi yemezsiniz.

Veya meselâ ben sizin yazdığınız gibi sol elle yazmam, siz de benim yazdığım gibi sağ elle yazmazsınız deriz ya, işte buradaki ifade de aynen böyledir. Ben sizin gibi ibadet etmem. Sizler gibi Allah'tan başka kendilerinden korktuklarınıza kulluk edip onların gaflet edip serbest bıraktıkları bölümde de Allah'a kulluk etmem.

Veya benim hizmetçi asla size hizmet etmez. Ama sizinki de bana hizmet etmez demek gibidir bu. Bana hizmete karar vermiş birisi asla size hizmete gidemez. Çünkü ben öyle bir hizmet istiyorum ki, onun hayatının tümünü kapsar, boşluk bırakmaz. Sizin hizmetçiniz de eğer bana hizmete karar verirse, artık size zamanı kalmaz. Ya tamamen bana ait olur ya da hiç olmaz.

Öyle değil mi? Birisinin karısı sadece onun karısıdır. Başkalarına da kadınlık yapmaya giderse o zaman o onun karısı olmaz, fahişe olur. Benim hizmet anlayışım, kulluk anlayışım işte budur. Sizler farklı hizmet anlayışlarını, farklı kulluk anlayışlarını kabul edebilirsiniz. Sizler hizmetçilerinizi ortak kullanabilirsiniz, sizler karılarınızı kendi aranızda müşterek kullanabilirsiniz, bunu normal görebilirsiniz, ama o zaman o benim karım olmaz. Zira ben onun sadece benim olmasını isterim.

Yani sizler Allah'a kulluğu da böyle anlayabilirsiniz. Bazen Allah'a, bazen başkalarına, bazen Allah'a bazen başkalarının yasalarına, bazen Allah'a bazen topluma, bazen Allah'a, bazen modaya, bazen Allah'a bazen çevreye, bazen Allah'a bazen modaya, yönetmeliklere, âdetlere, amire, müdüre kulluk yapabilirsiniz. Bazen Allah'ı bazen de başkalarını dinleyerek, bazen Allah'ı bazen de başkalarını razı etmeye çalışarak böyle ortaklaşa şirket içinde bir kulluk anlayışını normal görebilirsiniz. Ama ben böyle bir kulluğu asla benimsemem, çünkü benim Rabbim böyle kendisiyle birlikte başkalarının da dinlenmesine, başkalarına da itaate, başkalarına da kulluğa asla razı değildir.

Sizler de benim yaptığım kulluğu yapmazsınız. Sizler de benim kulluk anlayışıma yanaşmıyorsunuz. Dikkat ederseniz burada ***"Men"*** denmemiş de ***"Ma"*** denmiş. Burada kastedilen Allah'ın zatı değil de sıfatlarıdır. Çünkü sûrenin mukaddimesinde de ifade ettiğim gibi bu sûrenin muhatapları zaten Allah'ın zatını inkâr etmiyorlardı.

Yani burada söz konusu edilen Allah'ın zatı değil sıfatlarıdır. Bunun anlamı, sizler de bizzat Allah'ın kendine tapmıyorsunuz demek değil, sıfatlarıyla ortaya konan Allah'a tapmıyorsunuz demektir. Zira bunlar aslında Allah'a inanıyorlardı. Biz göklerin ve yerlerin yaratıcısı olan, göklerde egemen olan O Allah'a inanıyor ve kulluk ediyoruz diyorlardı. Ama Kur'an'da sıfatlarıyla kendini ortaya koyan Allah değildi bunların inanıp kulluk yaptıkları Allah. Yani Rabb, Melik, İlâh olan ve kendisinden başka Rabb, Melik ve İlâh olmayan bir Allah değildi bunların inandıkları Allah. Rabbu'l âlemin olan bir Allah. Değilse şu anda İsrâil oğullarının inandıkları gibi Rabb-i beni İsrâil değil. Ya da kimi demokratik kafalıların iddia ettiği gibi dünyayı yaratıp işi biten, dinlenmeye çekilen, dünya ile ilgilenmekte istinkaf edip dünya işlerini insanlara bırakan, hayata karışmayan, hukuku bilmeyen, eğitimden anlamayan, ekonomi konusunda cahil, giyim kuşama karışmayan, düğüne derneğe karışmayan bir Allah değil. Hakim olan, Kahhâr, Cebbar olan, cenneti, cehennemi olan ve de kendisinden başkalarının dinlenmesine, kendisinden başkalarına kulluk yapılmasına asla rızası olmayan, kullarını kendisinden başkalarını dinleme konusunda soğanın dişisinden bile kıskanan bir Allah.

Öyle bir Allah'a inanacağız ki 99 âdet ismiyle, Razzak oluşuyla, Ehad, Samed, Vedûd, Cebbar, Kahhâr, Rabb oluşuyla, Mâlik, Melik oluşuyla bir Allah'a inanacağız. Öyle bir Allah'a inanacağız ki, O hamde lâyık olacak, yalnız kendinin övüleceği, övdüklerinin övüleceği bir Allah'tır. Yalnız kendisine itaat edilen bir Allah'tır O. Kendisinden başka İlâh olmayan, kendisinden başka Rabb, Mâbud olmayan bir Allah'tır. Öyle bir Allah'a inanacağız ki, O Rabdir. Günlük hayat programımızı yapan O'dur. O'ndan başka hayata karışıcı, hayat programı konusunda söz sahibi yoktur. Öyle bir Allah'a inanacağız ki o bizim velîmizdir. Bizim adımıza tek taraflı karar alan, aldığı kararı aynen uygulayacağımız, bizim adımıza aldığı kararları hayatımızın her bir alanında bizim için bağlayıcı olan, her işimizi kendisine havale edeceğimiz, bütün problemlerimizi kendisinden soracağımız bir Allah'tır O. Melekleri, Peygamberleri, Kitapları olan bir Allah. Melekleri vasıtasıyla sürekli bizimle diyalog halinde olan, yaptığımız her şeyi gören, bilen, kontrol eden bir Allah. Peygamberleri vasıtasıyla bize bizden istediği kulluğu örnekleyen, kitapları vasıtasıyla bize hayat programı gönderen bir Allah.

Bize gönderdiği kitaplarında kendisini bize nasıl tanıttıysa öyle bir Allah'a inanacağız. Yeryüzünde ortağı, benzeri olmayan, hayatın tümünde mutlak

hâkimiyet ve otorite sahibi bir Allah'tır bu. İşte böylece inanacak ve böylece inandığımız Allah'ın bizden istediği kulluğu yapacağız. Rabbimiz sûrenin bu âyetlerinde bunu anlatıyor.

Bir de burada dikkat ederseniz fiiller arka arkaya gelmiştir.

Önceki fiiller muzaridir. Hadisin ortaya koyduğu mânâ ile söylersek ben sizin taptıklarınıza tapmıyorum, siz de benim taptığıma tapmıyorsunuz. Ya da az evvel ifade ettiğimiz gibi söylersek ben sizin kulluk anlayışınıza benzer bir kulluk yapmıyorum, sizler de benim kulluğuma benzer bir kulluk yapmıyorsunuz dendikten sonra, aynı fiiller bir daha kullanılıyor. Bu ikinciler ise haldir, yani bundan sonra da ben sizin taptıklarınıza tapmayacağım, sizler de benim taptığıma tapmayacaksınız. Ben şu anda sizin taptıklarınıza tapmadığım, sizin kulluğunuza benzer bir kulluk yapmadığım gibi bundan sonraki ömrümde de, hayatımın bundan sonraki bölümünde de asla sizin taptıklarınıza tapmayacak, sizin kulluk anlayışlarınızı benimsemeyeceğim anlamına gelmektedir. Böylece artık onların uzlaşma ümitlerinin tamamen bitirilmesini ve bir daha bu tekliflerle peygamberinin rahatsız edilmemesini istiyordu Rabbimiz.

Yani öyle bir iman, öyle bir tapınma ki, sadece Allah'ın istediği gibi. Bugüne kadar ki dinlerinizi din, yolunuzu yol kabul etmediğim gibi, bundan sonra da kabul etmeyeceğim. Ya da bugüne kadar ben sizin adınıza, sizin hatırınıza, sizin yolunuza bir müslüman değildim, bundan sonra da olmayacağım. Ben falanların filânların hatırına, birilerinin istemesi adına bir din üzere değil Rabbimin vahyi üzere bir din sahibiyim demektir bunun mânâsı. Falanlar böyle istedi, filânlar böyle dedi de onun için ben bunları yapıyorum değil, Allah Kitabında böyle dedi, Rasûlullah sünnetinde böyle istedi diyecek ve birilerinin müslümanı değil, vahiy müslümanı olacağız inşallah.

Veya buradaki ikinci fiiller te'kid içindir, müşriklerin kulluk anlayışlarından teberriyi ve sadece Allah'a kulluğu pekiştirmek içindir. Yani ey müşrikler! Ey hem Allah'a hem de başkalarına kulluk yapmaya çalışan, hem Allah'ı hem de başkalarını razı etmeye çalışan ve böyle yaparken de kendilerinin müslüman olduklarını zanneden zavallılar! İyi bilin ki ne İlâhlarınız İlâhım, ne İlâhım İlâhınız, ne ibadetim ibadetiniz, ne de ibadetiniz ibadetimdir. Veya buradaki:

Fiillerden birincisi fiil olarak kulluğu, ikinciler de durum olarak kulluğu

anlatır. Yani fiil olarak ta, durum olarak ta ben sizin gibi kulluk yapmam. Fiil olarak da, durum olarak da sizin kulluğunuz da benimkine benzemez demektir. Bir şey yaparken de, dururken de sizinkilere kul değilim veya kulluğum sizinkinden farklıdır. Biz iki tür kulluk yaparız. Birincisi fiil halinde, eylem halinde icra ettiğimiz kulluklar, bir de durum halinde icra ettiğimiz kulluklar.

Öyle değil mi? Kulluk adına bazen amel yapıyoruz, o anda fiil halindeyiz, ama bazen de dinleniyoruz, oturuyoruz, bir iş yapmıyoruz. Bazen namaz kılıyoruz, bazen dinleniyoruz, oturuyoruz, yatıyoruz. İşte bunun ikisi de kulluktur. Namaz kılmamız da kulluktur, oturmamız da kulluktur. Meselâ içki içmemek, kumar oynamamak, zina etmemek, gıybet etmemek bir fiil değil, bir durumdur.

İşte otururken de bir müslüman Allah'ın haram kıldığı şeylerden uzaklaşmışsa onun bu durumu da kulluktur. Rabbimiz bunu da kulluk kabul ediyor. İşte âyet-i kerîmedeki birinci ifadeyi fiil halindeki kulluklar, ikinci ifadeyi de durum halindeki kulluklar olarak anlıyoruz.

Öyleyse bu ifadelerle Rabbimiz peygamberinin ve onun yolunun yolcusu olan bizlerin kâfirlere karşı, müşriklere karşı şöyle dememizi istiyor: Ey kâfirler ne fiil halinde, ne de durum halinde biz sizin gibi kulluk yapmayız, siz de bizim gibi kulluk yapmazsınız. Ya da fiil halinde de, durum halinde de sizin haliniz bizim halimize benzemez. Çünkü bizim duruşumuz bile kulluktur.

Lâkin görüyoruz ki onlar da hep içmiyorlar. Yani otururlarken bazen onlar da içmiyorlar. Ama onların bu içki içmeden duruşları benim Rabbime kulluk adına duruşum gibi değildir. Çünkü ben içmez-ken, içmeden dururken Rabbim adına içmeden duruyorum. Ama onlar içmeden dururlarken Allah adına, Allah yasak kıldığı için değil, me-selâ zararından dolayı içmezler, keyifleri olmadığı için içmezler. Zamanları yoktur, paraları yoktur da onun için içmezler. Yani bu içmeyişleri bizimki gibi Allah'a kulluk adına değildir.

Öyleyse gerek fiil halinde, gerekse durum halinde bizim kulluğumuz onlarınkinden farklıdır. Haramlar konusunda bu böyle olduğu gibi, emirler konusunda da böyledir. Allah adına değil de, Allah emretti diye değil de sağlayacağı menfaatleri adına veya doğuracağı zararları adına domuzu yememek, içkiyi içmemek, zina etmemek, namaz kılmak, oruç tutmak da böyledir.

Ben sizin kulluğunuz gibi kulluk etmiyorum sizler de benim gibi kulluk yapmıyorsunuz. Onlar neye tapıyorlardı? Putlara. Peki ne mânâda, ne adına tapınıyorlardı putlara? Allah'a kulluk adına değil de mahza kulluğu öyle anladıkları için Allah'a kulluk adına bir kulluk yapıyorlardı. Kulluğu böyle anladıkları için yapıyorlardı. Ya da kendi kafalarından bir kulluk belirliyorlar ve Allah'ı şartlandırmaya çalışıyorlardı.

Öyleyse bugün biz de Allah'a kulluğumuzu ancak Allah'ın belirlediği tarzda icra ve ifa etmeliyiz. Kendiliğimizden buna ilaveler ya da azaltmalar izafesi bâtıldır, şirktir, küfürdür, bidattir. Allah kitabında kendisine nasıl inanmamızı istemişse, nasıl bir kulluk yapmamızı istemişse aynen öylece inanmak ve kulluk yapmak zorundayız. Allah bizden hangi lafızlarla, hangi stilde, hangi usulde bir kulluk istemişse aynen o şekilde uygulamak zorundayız. Bunu asla değiştirme hakkına sahip değiliz.

Diyelim ki Allah bizden iki rekat sabah namazı istiyor. Yahu iki rekat ne olur ki kılmışken dört kılalım, beş kılalım diyerek bunu fazlalaştırmaya kimsenin hakkı yoktur. Allah bizden Ramazan ayında oruç istemiş. Bunu sayısal olarak değiştirmeye veya fazlalaştırıp azaltmaya kimsenin hakkı yoktur. İbadetlerdeki, namazlardaki lafızları bir başka şekilde değiştirmeye de hiç kimsenin hakkı yoktur. Tesettür öyle, miras öyle, hukuk, kılık-kıyafet zekât, kadın-erkek ilişkileri öyledir. Yani Allah bizden ne tür bir kulluk istemiş ve onu ne tür uygulamamızı istemişse onu aynen Allah'ın istediği biçimde uygulamak zorundayız. Bunları değiştirmeye, ya da yeni yeni tapınma biçimleri ihdas etmeye hakkımız yoktur.

Ehl-i Kitap ve müşrikler bunu değiştirdiler. Bakara'da anlatılır "Hıttah" yerine "Hıntah" demek gibi, ya da secde yerine arka, arka ka-pıdan girmek gibi, sadece Allah'a kulluk yerine O'na yaklaşma maksadıyla bir kısım aracılara da kulluk yapmak, Allah'ı hayata karıştırmamak, Allah'ın dediklerini demedi, demediklerini de dedi demek gibi Allah'ın emirlerini değiştirdiler. Allah'ın istemediği bir eylemi gerçekleştirdiler. Öyleyse şunu unutmayalım ki insanlar ne yaparlarsa yapsınlar, isterlerse gökte uçup denizde yürüsünler, Allah'ın kendilerinden istemediği bir kulluk türüyse bu yaptıkları, boştur.

Rasûlullah efendimizin böyle demesini emrediyordu Rabbimiz. Öyleyse onun yolunun yolcusu olarak bizler de insanlara eğer şirkin, küfrün içindelerse,

eğer Allah'a Allah'ın istediği şekilde inanmıyorlar ve kulluğa yanaşmıyorlarsa aynen böyle diyeceğiz. "Biz sizinkilere tapmayız, siz de bizim Allah'ımıza ibadet etmiyorsunuz. Zaten şimdiye kadar biz sizinkilere tapmıyorduk, siz de bizimkine tapmıyordunuz. Bundan sonra da geri kalan ömrümüzde sizin kulluğunuza benzer bir kulluk yapmayacağız. Asla bazen Allah'ı, bazen de başkalarını dinleyerek şirke düşmeyeceğiz, bunu bilmiş olun" diyeceğiz. Zaten Zümer sûresinin 14. âyetinde Rabbimiz onlara şöyle dememizi emrediyordu:

> ***"De ki: "Ben, dinimi Allah'a ihlâs kılarak O'na kulluk ederim."***
> (Zümer 14)

Bizler dinde muhlisler olarak kulluğumuzu, duamızı, dâvetiyemizi, sadece Allah'a yapacağız. Halis bir din sahibi, katışıksız bir din sahibi olacağız. Din, kişinin hayat programıdır. Din, kişinin yaşam biçimidir. Bizler öyle bir din, öyle bir hayat programı uygularız ki, hayatımızın tümünde sadece Allah'ı dinler, sadece Allah'ı hesap eder ve ona başka şeyleri katıp karıştırmayız. Yani hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ı, bazı bölümlerinde de başkalarını dinleyerek, hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'ın yasalarını, bazı bölümlerinde de başkalarının yasalarını uygulayarak katışıklı bir din, şirket içinde bir hayat yaşamayız. Şirke düşmeyiz.

Yirmi dört saatimizin tümünü Allah'a ait kılarak, sadece O'nu dinler ve sadece O'na kulluk yaparız. Bundan sonra da her yerde her konumda sadece Allah'ı dinleyeceğiz. Hayatımızın her bir birimini Allah'ın istediği şekilde düzenleyeceğiz. Hayatımızın her anında yüzümüzü, aklımızı, fikrimizi, düşüncemizi, benliğimizi Allah'a döndüreceğiz. Giyinirken Allah'ın emirlerini uygulayarak secdemizi sadece Allah'a yapacağız, kazanırken, harcarken Allah'ın istediklerine riâyet ederek secdemizi, kulluğumuzu Allah'a yapacak, severken, küserken onu dinleyecek ve secdemizi Allah'a yapacağız. Tüm hayatımızda yönümüzü, yüzümüzü Allah'a doğru çevirecek, O'nun istediklerini ön plana alacak, O'nun rızasını tercih edecek, O'nu hesaba katacak ve O'nun istediği gibi inanıp O'nun istediği gibi hareket edeceğiz. Her an O'nun huzurunda olduğumuzu ve her an O'na hesap vermek durumunda olduğumuzu unutmayacağız.

Eğer kâfirler ve müşrikler bizim bu imanımızı, bizim bu dinimizi ve hayat programımızı kabullenmeyecek olurlarsa da onlara şöyle diyeceğiz:

“Sizin dininiz size, benim dinim de banadır.”

Sizin dininiz, sizin inanışınız, sizin hayat programınız, sizin kulluk anlayışınız sizin olsun, bizimki de bizim olsun. Sizin amelleriniz sizin, bizim amellerimiz de bizim olsun. Öldüğünüz zaman siz kendi amellerinizle, biz de bizim amellerimizle karşılaşalım. Siz sizinkilerden sorumlu olun, biz de bizimkilerden. Siz amellerinizin karşılığı olan cehennemden, biz de bizim amellerimizin sonucu olan cennetten razı olalım.

Yani sizler hem Allah’a hem de putlara, hem Allah’a hem de Allah’tan başkalarına kulluk yaparak bir din, bir yol, bir hayat tarzı sergileyebilirsiniz. Hayatınızın bazı bölümlerine Allah’ı, bazı bölümlerine de başkalarını karıştırabilirsiniz. Hayatınızın bazı bölümlerinde Allah’ı dinleyip, bazı bölümlerinde ise Allah’tan başkalarının kanunlarını uygulayarak müşrikçe bir yol tutabilirsiniz. Hem Allah’ı hem de başkalarını razı etmeye çalışabilirsiniz. Hem Allah’a, hem de başkalarına kulluk edebilirsiniz. Ama bize gelince biz asla böyle bir şirk dininden razı olmayız. Bakara’yla ifade edersek:

Ama bizler taviz vermeden, ihlâsla, katışıksız bir şekilde biz Allah’a ibadet edicileriz. Biz sadece Allah’ı Rabb bilip sadece O’nu dinler ve sadece O’na kulluk ederiz. Yani böyle hem Allah’a kulluk edip, hem de binde bir de olsa başkalarını da dinlemeden yana olmayız, başkalarına da kulluktan yana olmayız.

Bin gramlık bir temiz suya bir gramlık da zehir katarak onu içmeden yana olmayız. Biz şirk koşmadan, hayatı parçalamadan Allah’a ibadet ederiz. Sizler gibi hayatın bazı bölümlerinde Allah’ı, bazı bölümlerinde de başkalarını memnun etmeden yana olmayız.

Şirk, küfür, inkâr, vebal ve hıyanet dolu olan sizin dininiz sizin, hayat programınız sizin olsun, bizim onunla uzak ve yakından bir ilgimiz yoktur, biz ondan beriyiz. Sakın ha bundan sonra da bizim böyle bir şirk dinini kabulleneceğimizi zannedip beklemeyin.

Bu son cümle ya öncekilerin takriridir ya da bir tehdittir. Benim dinimin sizinkilerle bir ilgisi yoktur. Yani o alınan kararı tasdiktir, tebliğdir. Ya da bir tehdittir bu. Ey kâfirler! Ey müşrikler biz buyuz işte! Biz böylece inanıp böylece kulluk ediyoruz. Haydi ne halt ederseniz edin! Ne yapacaksanız yapın da görelim demektir. Haydin bakalım, ne yapacaksınız? Nasıl bir dininiz varsa

yapın! Nasıl bir hayat programınız varsa ortaya koyun da problemlerinizi çözün bakalım gibi bir tehdittir bu.

Ya da burada İslâm'ın beyanı var. İslâm'ın ortaya konuşu mevzu bahistir. Tıpkı Âl-i İmrân sûresindeki âyet gibi:

"Allah katında tek din, şüphesiz İslâmiyet'tir."
(Âl-i İmrân 19)

Ya da Tevbe sûresinde olduğu gibi diğer dinlere, diğer sistemlere, diğer hayat programlarına mukabil olarak İslâm dininin üstünlüğü ve tekliğini ortaya koymadır bu.

"Puta tapanlar hoşlanmasa da, dinini bütün dinlerden üstün kılmak üzere, peygamberini doğru yol ve hak dinle gönderen Allah'tır."
(Tevbe 33)

Âyetinde olduğu gibi diğer dinlere mukabil olarak İslâm dininin ortaya konduğunu anlıyoruz.

Ama biz biliyoruz ki İslâm'da bir kaide var. Önce İslâm ortaya konur, sonra da bâtıl anlatılır. Fakat burada görüyoruz ki bunu tam tersi olmuş.

Denmiş. Yani ***"Sizin dininiz sizin olsun"*** denerek önce onların dinlerinden söz edilerek bâtıl ortaya konmuş. Sonra da ***"Benim dinim de benim olsun"*** denilerek hak din ikinci sırada anlatılmıştır. Bunu şöyle izah edebiliriz: Muhatap kâfirler olunca bu böyledir. Öyleyse Müslüman, kâfirlerle, müşriklerle karşı karşıya bulunduğu zaman, sizinle bizim dinimiz farklıdır, sizinle biz asla bir ve beraber olamayız diyecektir. Değilse muhataplarımız müslümanlarken, müslü-manlarla beraberken İslâm ortaya konulacaktır önce, bâtıla daha sonra sıra gelecektir.

Bunun misalini şu âyet-i kerîmede görüyoruz:
"Siz, insanlar için ortaya çıkarılan, doğruluğu emreden, fenalıktan alıkoyan, Allah'a inanan hayırlı bir üm-metsiniz."
(Âl-i İmrân 110)

Bakın burada bizim vasıflarımız özelliklerimiz sayılırken önce iyiliği

emretme ve kötülüklerden menetme özelliğimiz zikredilmiş, daha sonra da Allah'a iman özelliğimiz söz konusu edilmiştir. Halbuki bizim mü'min olarak ilk görevimiz ve ilk özelliğimiz önce Allah'a imandır. Ama burada olduğu gibi mesele toplumsal planda değerlendirilince o zaman iman ilk planda değildir. Çünkü toplumda kâfirler de bulunabilir. Ama eğer toplumda marufu emir ve münkerden nehiy göz ardı edilirse, ümmet ortadan kalkar ve münferit müslüman çıkar. O zaman da ben fert olarak kendi başımayken evvel emirde iman etmem gerekir. Yani müslüman olmam için benim bir topluma ihtiyacım yoktur. Tek başıma da müslüman olabilirim. Müslüman olmanın yolu kelime-i tevhide iman ederek söylemektir.

Ama müslüman kalmanın yolu emr-i bil ma'ruf ve nehy-i ani'l münker yaparak müslümanlığımızı yaşayabileceğimiz ortamı oluşturmaktan geçer. Bunu beceremeyen yani gerek ailelerini, gerekse çevrelerini müslümanlaştıramayan insanlar, müslüman kalmayı da, müs-lümanca yaşamayı da beceremezler.

Son din benim dinimdir. Tevhid, ihlâs, hak ve ibadet dini olan, teslimiyet dini olan son din benim dinimdir. Küfür, şirk dini de sizin dininizdir.

Veya ey kâfirler! Ey müşrikler! Madem ki hak dini kabullenmi-yorsunuz. Sadece Allah'a kulluk dinini reddediyor ve şirk dinine şirk sistemine sahip çıkıyorsunuz öyleyse varın ne haliniz varsa görün de bari beni kendi dininize dâvet edip durmayın.

Bir de din ***"Hesap"*** mânâsınadır. Öyleyse sizin hesabınız, sizin yaşadığınız hayatın faturası sizin olsun, size olsun, benim hayat programımın hesabı da benim olsun.

Din ***"Millet"*** anlamınadır. Öyleyse sizin milletiniz, sizin millet ve milliyetçilik anlayışlarınız, sizin ırkçılığa dayanan milliyet anlayışınız sizin olsun, ben İslâm milletindenim, ben İbrâhim milletindenim, benim milletim ve millet anlayışım da benim olsun.

Din ***"Ceza"*** mânâsınadır. Öyleyse sizin dininizin cezası olan cehennem sizin olsun, benim diniminki de yani cennet de bana olsun. Siz sizin hayatınızın sonucu olan cehennemden razı olun, ben de benim tevhid dinimin sonucu olan cennetten razı oldum.

Din ***"Ukubet"*** mânâsınadır. Benim Rabbimin ikabı size, sizin Rablerinizin ikâbı da bana olsun. Yani benim Rabbimin cezalandırması size olsun, sizin tanrılarınızın cezalandırması da bana olsun. Benim Rabbim sizi, sizin Rableriniz de güçleri yetiyorsa beni cezalandırsın bakalım.

Din ***"Dua"*** mânâsınadır. Sizin dualarınız sizin sığınmalarınız sizin olsun. Siz putlarınıza, tâğutlarınıza, efendilerinize dua edin, onlardan yardım isteyin, problemlerinizin halli için onlara müracaat edip onların istediği bir hayatı yaşayın, ben de göklerde ve yerde egemen olan, güç ve kuvvet sahibi Rabbime dua edip ona sığınırım. Yardımı sadece O'ndan beklerim.

Din ***"Âdet"*** mânâsınadır. Bu durumda sizin şirk âdetleriniz, toplumdan kaynaklanan küfür âdetleriniz sizin olsun vahye müstenit, Rabbimden kaynaklanan âdetler de benimdir. Tüm âdetlere böyle diyeceğiz tabii.

- 110 -

NASR SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 110., Nüzûl sıralamasına göre 114., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun sekizinci sûresi olan Nasr sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 3'tür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

1-3. "Ey Muhammed! Allah'ın yardımı ve sefer günü gelip, insanların Allah'ın dinine akın akın geldiklerini görünce, Rabbini överek tesbih et; O'ndan bağışlama dile, çünkü O, tevbeleri daima kabul edendir."

Nasr sûresi, İbni Abbas efendimizin beyanına göre Kur'an'ın en son nazil olan sûresidir. Bu sûreden sonra tam olarak müstakil bir sûre inmemiştir. Yani bu sûrenin nüzulünden sonra elbette bir kısım âyetler gelmiştir ama bu âyetlerin hangi âyetler olduğu konusunda ihtilaflar vardır. Buharî ve Müslim'in Bera bin Azib'ten rivâyetine göre kitabımızın en son inen âyeti Nisâ sûresinin son âyetidir. Ama İbni Ab-bas'ın beyanına göre de, Kur'an'da en son inen âyet Bakara'da fâizin haramlığını konu edinen âyettir. Bundan başka Bakara sûresinin 81. âyeti, Tevbe sûresinin 128-129. âyetleri olduğunu söyleyenler de vardır.

İbni Abbas efendimizin beyanına göre Nasr sûresi Kur'an-ı Kerîm'de sûre olarak inen en son sûredir. Rasulullah efendimizin Mekke'de misafir olarak bulunduğu bir esnada, Haccetü'l Veda'da indiyse de yine de sûre Medenidir. Bu konudaki rivâyetlere bakılırsa sûrenin nüzulünden takriben üç ay sonra Rasulullah efendimiz vefat etmiştir.

İbni Ömer efendimizin rivâyetine göre sûre Mekke'de teşrik günlerinin ortasında nâzil olmuştur. Bu sûreyle, sûrenin muhtevasıyla kendisinin Rabbi tarafından huzura çağrıldığını anlayan Allah'ın Resûlü, yürümesi için devesine emretmiş, devesini mahmuzlamış, sonra da devesinin üzerinde ashabına o meşhur hutbesini, veda hutbesini îrad buyurmuştur.

İbni Abbas efendimizden intikal eden rivâyete göre kendisine bu sûre geldikten sonra Allah'ın Resûlü:

"Bu sûre benim vefatımı haber vermektedir, benim vaktim gelmiştir"

buyurmuştur. Bunu duyan Hz. Fatıma annemiz bu haberin üzüntüsüyle ağlamaya başlar. Sonra Allah'ın Resûlü sevgili kızını teselli etmek için: "Kızım üzülme benim ailemden bana ilk kavuşacak olan sensin" buyurur ve Hz. Fatıma annemiz de güler.

İşte bu rivâyetlere göre Rasulullah'ın vefatının imasını taşıdığı içindir ki bu sûreye "Tevdi" sûresi denmiştir. Allah'ın Resûlü bu sûrenin nüzulünden sonra kıldığı her namazının her rekatında:

"Sübhaneke Rabbena vebihamdikellahümmağfirli"

derdi.

"Allah'ım seni hamdinle tesbih ederim. Allah'ım beni mağfiret edip bağışla"

diye Allah'a dua ediyordu. Çünkü bu son sûresinde Rabbimiz ondan böyle yapmasını istiyordu.

Sahâbeden bazıları Rasulullah efendimize gelen bu sûrenin âyetlerinin ifadesinden sevgililerinin gidici olduğunu anlamışlardı. Pişdarlarının Rabbine yürüme vaktinin geldiğini, güneşin gurubunun yaklaştığını anlamışlardı. Zira bu sûrede teşvik edilen ibadetin, tesbihin ve hamdin çoğaltılması sevgilinin ecelinin yaklaşmasının habercisiydi. Çünkü Rasulullah'a gelen emir böyleydi.

Demek ki ecelin yaklaşmasıyla bunlar çoğalmalıdır. Hamd artırılmalı, tesbih artırılmalı, Allah'a kulluk ve ibadet artırılmalıdır. Çünkü yeryüzünde Allah'ın en çok sevdiği, yeryüzünün en şerefli insanı bile olsa, hayatının son günlerinde Allah tarafından kendisine emredilen buydu. Rahmân'ın lütfettiği sonsuz nimetlerine karşı teşekkürle, ibadetle karşılık vermeydi bu. Allah'ın Resûlü Rabbini hamd ile tesbih etmeliydi. Rabbine istiğfarda bulunmalıydı. Zira Rabbimiz ona sonsuz lütuflarda bulunmuştu.

Tek kişi olarak çıkmıştı Mekke'de. Allah'ın Resûlü Mekke'de tek başına ortaya çıkmış ve çevresini Allah'a kulluğa dâvet etmişti. Yapayalnızdı. Kimsesi yoktu, yardımcısı, desteği yoktu. Bu yalnız ve sahipsiz döneminde hanımı Hatice'ye sorar Allah'ın Resûlü:

"Şimdi bu durumda kim inanır bana ey Hatice?"

Şu yalnızlığı bir tasavvur edin... Tebliğ için keşke ömrümüzde bir kerecik biz de duyabilseydik bu kaygıyı! "Kim inanır şimdi bana ey Hatice?" Dünya o

kadar geniş ki! İnsan o kadar çok ki! İlişkiler o kadar girift ki! Kurulu düzen İslâm'dan o kadar uzak ki! Allah'ın Resûlü nereden başlasın bu işe?

"Kimse bana inanmazken o inandı!"

derken Hatice anamızı ne kadar sevdiğini anlıyoruz Resûlü Ekrem'in. Taştan adam ararken bir Ebu Bekir'in, bir Ali'nin, bir Bilâl'ın kim bilir onu ne kadar sevindirdiğini anlamaya çalışıyoruz. Kavminin vurdum duymaz kesildiği, akrabalarının sağır bir duvar kesildiği gün-lerde Süheybi Rumi'nin onu ne kadar mutlu ettiğini anlamaya çalışı-yoruz. Çünkü o günlerde müslüman olmak gerçekten çok zor ve teh-likeliydi. Ben müslüman oldum demek âdeta işkenceye adaylığını koymak gibiydi. Tek başına dünyayı omuzlamak isteyen bir Allah nebisine o günlerde omuz vermek cidden büyük cesaret işiydi.

Bakıyoruz o sıkıntılı günlerinde Allah'ın Resûlü kendi evinde, Safa tepesinde, Ukaz'da, Kâbe'nin içinde, İbni Erkam'ın evinde, pazarda, panayırda, deve güreşlerinin yapıldığı yerlerde, şiir müsabakalarının yapıldığı meydanlarda, taşradan gelen kervanların arasında, insanların toplandığı çadırların içinde. Eşine anlatıyor, akrabalarına anlatıyor, ticaret için gelenlere anlatıyor, Mekkeli müşriklere anlatıyor, anlatıyor. Kavmi, kabilesi kendisine hüsnü kabul göstermeyince taşradan gelenlere: "İçinizde beni koruyacak, bana sahip çıkacak, benim getirdiğim mesajı insanlara anlatmama imkân hazırlayacak kimse yok mu?" diye taştan adam arıyordu.

Ama hayatının sonlarına yaklaştığı günlerde bakıyoruz ki Allah ona sayılamayacak kadar lütuflarda bulunmuştu. Bu sûrede Rabbi-mizin anlattığı gibi Allah ona yardım etmişti, nusretini onunla beraber kılmış, ona zafer üstüne zaferler ve fetihler lütfetmişti. Hem Mekke'nin fethi hem gönüllerin fethi, bölük bölük, grup grup insanların gönüllerindeki küfür ve şirk buzları erimiş insanlar Allah'ın dinine dehalet etmişlerdi. Tek kişi çıkmıştı ama şimdi etrafında dâvâsı için seve seve başını verecek nesiller oluşmuştu.

Bu sûrenin gelişinden hemen sonra ashabına okuduğu tarihi veda hutbesinde karşısında yüz bini aşkın insan vardı. Artık yalnız, korumasız ve ıstıraplı günler bitmişti. Artık işkenceler geride kalmıştı. Artık imanlarından ötürü insanların kızgın kumlar üzerinde dağlanmaları geride kalmıştı. Artık Şi'b-i Ebi Talib'de açlık, susuzluk ve gözyaşlarının hakim olduğu ekonomik boykot anlaşmaları geride kalmıştı. İşte bütün bunları kendisine lütfeden Rabbine karşı

hamd ile tesbih ve istiğfar etmesi gerekiyordu.

Rasulullah efendimizin sayılamayacak kadar lütuflara ve nimetlere ulaştırıldığı ve Mekke'de, Suudi Arabistan yarımadasında artık onun dâvâsının önüne çıkabilecek hiçbir engelin kalmadığı, fevç fevç insanların onun dâvetine dehalet ettikleri bir dönemde gelen bu sûre artık Rasulullah efendimizin misyonunun tamamlandığını ve artık irtihalinin yaklaştığını anlatıyordu.

Hz Ömer efendimiz sahâbenin büyükleriyle zaman zaman toplantılar düzenlerdi. Sahâbenin ulularıyla ilim meclisleri oluşturuyordu. Bu meclislere çocukların girmemesine rağmen çocuk yaşta olan Abdullah İbni Abbas efendimizi de alırdı. Sahâbe bunu yadırgadılar da Hz. Ömer onlara bu çocuğun dinde anlayışını, derin ilmini göstermek üzere etrafındakilere sorar: "Söyleyin bana Nasr sûresinden ne anlı-yorsunuz?" Onlar da, "işte Allah'ın yardımı, nusret gelecek, fetih olacak, insanlar fevç fevç dine girecek. Biz bu sûreden bunları anlıyoruz" derler. Onların bu cevaplarını aldıktan sonra Hz. Ömer efendimiz İbni Abbas'a döner ve ona sorar: "Ey İbni Abbas, sen ne anlıyorsun bu sûreden?" O der ki: "Vallahi ben bu sûreden Rasulullah'ın vefat haberini anlıyorum. Rabbimiz bu sûresinde artık onun misyonunun tamamlandığını ve Dâr-ı Bekâya yürümesinin yakın olduğunu anlatıyor" der. Bunun üzerine Hz. Ömer: "İşte ben bunun için bu çocuğu sizin meclislerinize çağırıyorum. Vallahi bu sûreden ben de onun anladığını anlıyorum" der.

1. "Ey peygamberim! Allah'ın yardımı ve fetih geldiği zaman."

Allah'ın nusreti, Allah'ın yardımı ve fetih geldiği zaman. Buradaki Nasr kelimesi düşmanlarına karşı Allah'ın yardımı, teyidat-ı İlâ-hiyesi, feth kelimesi de Rabbimizin bu yardımının neticesi olarak ülkelerin ve gönüllerin İslâm'a açılması anlamınadır.

Veya buradaki Allah'ın yardımı, nusratı Rasulullah efendimizin dâvetinin önünü kesmeye çalışan düşmanlarına karşı Rabbimizin ona yardımı, İslâm düşmanlarına karşı onu galip getirmesi, fetihten maksat da Mekke'nin fethidir. Veya kıyamete kadar her bir dönem mü'-minlerine düşmanlarına karşı lütfedeceği yardım ve bu yardım sonucu peyderpey küfür ve şirk ülkelerinin fethidir.

İfadesi geçmiş zamanla ilgilidir. Allah'ın yardımı geldiği zaman.

Düşmanlarına karşı Rabbinin yardımı, ama bu yardım zafer getiren, galibiyet getiren bir yardımdır. Burada Rasulullah Araplara ve tüm Ku-reyş'e karşı bir zafer kazanmış oluyor ve bu zafer âyetin ifadesiyle kıyamete kadar da devam edecektir.

Razi diyor ki, "buradaki yardım, istenene ulaşmaya, hayra ulaşmaya yardımdır." Hani kardeşimiz zalim de olsa mazlum da olsa yardım edecektik ya. Zulmeden, zulmetmek isteyen zalime nasıl yardım edeceğiz? Elbette zulmetmek isteyen zalimin zulmüne yardımcı olmayacağız. Ona böyle yardım etmeyeceğiz de onun zulmüne engel olarak, ellerini bağlayarak yardım edeceğiz. Peki mazluma nasıl yardım edeceğiz? Mazlum ne istiyor? O da elbette zalimin zulmünden kurtulmak istiyor. O halde onu da ondan kurtarmak şekliyle bir yardımda bulunacağız.

Allah'ın yardımı ve zafer, fetih geldiği zaman. Buradaki Allah'ın yardımını ve fethi bir de şöyle anlıyoruz: Nusret, Allah'ın lütuf ve yardımıyla dinin kemale erdirilmesi, Mâide'nin anlattığı gibi dinin tamamlanmasıdır:

"Bugün, size dininizi bütünledim, üzerinize olan ni-metimi tamamladım, din olarak sizin için İslâmiyet'i beğendim."
(Mâide 3)

Tevbe sûresinin ortaya koyduğu gibi Allah dininin tüm beşerî dinlere, Allah sisteminin tüm beşerî sistemlere galip getirilmesi

"Puta tapanlar hoşlanmasa da, dinini bütün dinlerden üstün kılmak üzere, peygamberini doğru yol ve hak dinle gönderen Allah'tır."
(Tevbe 33)

Allah'ın yardımı bunlardır; fetih de, dünyaya ait istek ve arzuların gerçekleşmesidir. Veya nusret, kişinin dünyadaki arzularına ulaşması, fetih de kişinin gâyesi olan cenneti kazanması, cennetin kapılarının kendisine açılmasıdır.

Ama en uygun gelen, buradaki yardımın düşmanlarına karşı Rabbimizin peygamberini galip getirmesi, fetih te bu yardımın tabii neticesi olan Mekke'nin fethidir. Çünkü bundan sonraki âyet-i kerîmesinde Rabbimiz bu yardım ve fethin

sonucunu anlatırken de Mekke'nin fethinin arkasından gerçekleşen fevç fevç, dalga dalga insanların Allah dinine dehaletlerini haber vermektedir.

2. "Ve insanların Allah'ın dinine akın akın girdiklerini görünce"

Bidâyette olduğu gibi öyle birer birer, ikişer ikişer değil, dalgalar halinde, gruplar halinde, toplumlar şehirler, ülkeler ve milletler halinde fevç fevç Allah'ın dinine girdiklerini gördüğün zaman.

Hicretin 9. yılı Mekke'nin fethinin gerçekleşmesiyle Suudi Arabistan yarımadasındaki tüm toplumların kabileler halinde İslâm'a girdiklerini görüyoruz. Onun içindir ki insanların kabileler halinde, heyetler halinde Rasulullah'a gelerek müslüman olma taleplerinin gerçekleştiği o seneye "Senetü'l Vüfûd" denmiştir. Pek çok elçiler gelmiş, daha önceki gizli gizli ve tek tek müslüman oluşlar artık yerini gruplar halinde müslüman oluşa terk etmişti. İbni Abdilberr der ki, "Rasu-lullah'ın vefatıyla Arabistan'da bir tek kâfir kalmamış hepsi İslâm'a girmiştir." Tabii müslüman olanlar, gönülleriyle Allah'ın dinine girenler girmiş, buna razı olmayanlar da kerhen Allah'ın otoritesini, Müslümanların varlığını kabul etmek zorunda kalmışlardır. Kendi arzularıyla bu dine girmeyen ehl-i kitaptan da cizye alınıyordu. Din yine Allah'ın oluyordu böylece.

Mekke'nin fethinden sonra bu iş gerçekleşiyordu. Allah'ın yardımı gelip te Mekke'nin fethine kadar Arap kabileler hep beklemeyi tercih etmişlerdi. Gerçi Ebrehe'nin saldırısına karşı Rabbimizin Kâbe'sini nasıl koruduğunu görmüşlerdi, ama yine de kabileler beklemede kalmışlardı. "Acele etmeyip hele biraz bekleyelim. Eğer Muhammed (a.s) gerçekten Allah'ın hak elçisiyse elbette Rabbi ona yardım edecek ve Kureyş'e karşı onu galip getirecektir. Bu iş tebeyyün ettikten sonra gidip ona iman ederiz" diye âdeta kabileler Mekke'nin fethini ve Allah'ın nusretinin gerçekleşmesini bekliyorlardı. İşte bu fetih gerçekleşir gerçekleşmez tüm civar kabilelerin fevç fevç Allah'ın dinine dehaletleri gerçekleşiyordu.

Fevç fevç, dalga dalga topluluklar halinde Allah'ın dinine giriyorlar. Peki acaba din nedir ve Allah'ın dinine girmek ne demektir? Din, hayat programıdır, yaşam biçimidir. Din bir toplumun uymak zorunda olduğu kanunlar manzumesidir. Bu mânâda komünizm de bir dindir, kapitalizm de bir dindir, sosyalizm ve demokrasi de bir dindir. Bunlar insanların ortaya attıkları bâtıl

dinlerdir ve sistemlerdir. Kâfirun sûresindeki:

"De ki Ey kâfirler! Sizin dininiz sizin benim ki de benim olsun!"

Âyeti bunu anlatır. Bakın önce ey kâfirler dedi Rabbimiz sonra da sizin dininiz sizin olsun dedi. Peki kâfirin dini mi olur ki böyle dedi Rabbimiz? Elbette dinsiz, yani kanunsuz, yolsuz sistemsiz bir toplum düşünmek mümkün değildir. Öyleyse sizin kanunlarınız, sizin sisteminiz, sizin hayat programınız sizin olsun benimki de benim olsun demektir bunun mânâsı. Yine Yusuf sûresinde:

"Kralın dinine göre kardeşini alıkoyması Yusuf'a yakışmazdı."

Âyet-i kerîmesinde anlatılan kralın dininden maksat da kralın sistemi ve o toplumda yürürlükte bulunan kralın ceza kanunlarıdır. Öyleyse Allah kanunlarını, Allah yasasını, Allah'ın ceza kanunlarını uygulayan toplum Allah'ın dinindedir, başkalarının kanunlarını, başkalarının ceza yasalarını uygulayan toplum da kanunlarını uyguladığı kimselerin dininde ve onların kulu olmuştur.

Zümer sûresindeki:

"Dikkat edin halis din, katışıksız din Allah'ın dinidir."

âyeti de bunu anlatır. Başkalarının dini de vardır ama onlarınki katışıklı bir dindir. Yani hayatın bazı bölümlerine Allah karışır ama öteki bölümlerine de başkalarının kanunları karışır.

"Allah katında gerçek din Allah'ın dinidir."

âyetinde de ifade edildiği gibi hayatın tümüne karışan din Allah'ın dinidir.

Eğer insanlar hayatlarının tümünde Allah'ın dinine girmezler, Allah'ın gönderdiği Kitabı ve elçisinin sünnetiyle ortaya koyduğu dinden, hayat programından haberdar olmazlar, dünya hayatı kendilerini aldatıp meşgul ettiği için dinlerinin gerçek kaynaklarıyla tanışamadıkları için, Kur'an ve sünnetten habersiz kaldıkları için kendilerine lehv ve laibi din kabul ederler, oyun ve eğlenceyi din zannederler, yahut insanların ortaya attığı attıkları beşerî sistemleri

din, yani hayat programı kabul ederlerse, bu insanlar Allah'ın dinine girmemişler demektir. Veya eğer insanlar kendi indi mütalaalarını, hocadan, hacıdan, anadan, babadan duyduklarını, radyodan, televizyondan duyduklarını, takvim yaprağından okuduklarını, toplumdan ve piyasadan devşirdiklerini kendilerine din kabul ediyorlar ve bununla amel etmeye çalışıyorlarsa, bilsinler ki onlar Allah'ın dinini değil, lehviyyatı ve lağviyyatı kendilerine din kabul etmişler demektir.

Çünkü din, kişinin hayat programının tümüdür. Din, kişinin kendisiyle, Rabbiyle ve insanlarla münasebetlerinin tümünü düzenleyen kanunlar ve kurallar mecmuasıdır. İşte kişi tüm bunları düzenlemek için neye ve kime müracaat ediyorsa onun dininde demektir. İşte böyle dünya kendilerini aldatıp köleleştirdiği için dünya peşinde koşarken dinlerinin temel kaynakları olan Kitap ve sünnetle tanışma imkânı bulamayan, dinleriyle yakından tanışma zahmetinde bulunmayan ve böylece oradan buradan devşirdiklerini kendilerine din kabul eden ve böylece oyunu ve oyuncağı din zanneden kimseler de aslında dine inandıklarını iddia etmiş olsalar da, Allah'ın dinine girmemişlerdir.

Ama dikkat ediyorsanız burada âyet-i kerîmede ***"Dehalu"*** değil de ***"Yedhulune"*** ifadesi kullanılmıştır. Yani mazi sığası yerine muzari sıgası kullanılmıştır. Bundan da anlaşılıyor ki, sadece o gün bu dine dehalet edenlerle iş bitmeyecek, aksine kıyamete kadar peyderpey insanların Allah dinine girişleri devam edecektir. Yine:

"İnsanları görürsün ki Allah'ın dinine giriyorlar" ifadesinden anlaşılıyor ki, bu dine girecek olanlar sadece Araplar değil tüm insanlıktır. Bu dine insanlar girecektir insan olmayanlar değil. Öyleyse bu dine girmeyenlere, yaratıcılarının hayat programını kabul etmeyenlere insan denmeyecektir. Bu dünyada kendilerini yaratan, Allah'ın kendilerine lütfettiği insani değerlerini kullanamayarak, aklî değerlerini kullanamayarak gönülleriyle Allah'ın dinine teslim olmayanlar yarın zorunlu olarak Rablerinin huzuruna döndürülecekler ve zorunlu olarak Allah'ın yasalarına teslim olmak zorunda kalacaklardır. Tıpkı şu anda zaten zorunlu olarak Allah'ın fıtrî yasalarına teslim olmak zorunda kaldıkları gibi.

Fıtraten zaten her insan ister mü'min olsun, ister kâfir, fark et-mez herkes Allah'ın yasalarına boyun bükmektedir. Herkes istisnasız Allah'ın fıtrat kanunlarına teslimdir. Allah'ın yarattığı bu insan, yaratılış yönünden üşümekte,

acıkmakta, uyumakta, yorulmakta, üşümekte ve ölmektedir. Yani insan fıtraten Allah'ın koyduğu yaratılış yasalarının dışına çıkamamaktadır. İşte insan, fıtrî hayatında böylece Allah'ın yasalarına boyun büktüğü gibi, günlük hayatında da Allah'ın yasalarına boyun bükmek zorundadır. Değilse fıtrî hayatında Allah'ın yasalarına boyun büken bu insan, günlük hayatında başkalarının yasalarına boyun bükerse, hayatının birinde Rabbinin İlâhi yasalarına, ötekisinde de beşer yasalarına teslim olursa, yani iki Rabbi, iki İlâhı olursa, onun fıtrî hayatıyla günlük hayatı çatışma içine girerse, o zaman bu ikisi arasında insan ezilip gidecektir. Çatışan bu iki hayat arasında mahvolup gidecektir.

Bu âyetlerin ortaya koyduğu yardım ve fetih öncesi, Mekke müşrikleri Allah'ın varlığını kabul ediyorlardı. Göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul ediyorlardı. Göklerin ve yerin hakimi olarak varlığını kabul ettikleri Allah'ın yaratma, rızık verme, mülkün sahibi ol-ma, öldürme, diriltme gibi sıfatlarını kabul ediyorlardı. Ama hem fıtrî hayatlarında, hem de günlük hayatlarında Allah'ın dinine girme, Allah'ın hayat programına teslim olma konusunda diretiyorlar, karşı geliyorlardı. Fıtrî hayatlarında Allah'a teslim oluyorlar, Allah'ın egemenliğini kabul ediyorlar ama günlük hayatlarına inandıkları bu Allah'ı karıştırmamaya çalışıyorlardı. Hayatlarına Allah'tan başkalarının da karışacağına inanıyorlardı. Allah'tan başkalarının dinlerine, Allah'tan başkalarının hayat programlarına tabi olmaya, böylece Allah'tan başkalarına da kulluklar yapmaya çalışıyorlardı.

Ya da din olarak, hayat programı olarak hayatlarının bazı bölümlerinde Allah'ı dinlemeyi ama öteki bölümlerinde de başkalarının dinlerini uygulamadan yanaydılar. Tümüyle Allah'ın dinine girmek istemiyorlardı. Günlük hayatlarında Allah'tan başkalarına da kulluk yap-maları gerektiğine inanıyorlardı. Göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Al-lah'ı kabul eden bu insanlar, hayatlarında sadece Allah'ın hâkimiyetini kabul etmiyorlar, Allah'tan başkalarının da hâkimiyetine inanıyorlardı. Ama Mekke'nin fethinden sonra insanlar tümüyle Allah'ın dinine gir-diler.

Böyle bir yardımın, böyle bir fethin sonunda tören, tantana yok. Rabbin huzurunda boyun büküp tesbih vardır, hamd vardır buyurarak bakın Rabbimiz bundan sonra yapılması gerekenleri şöylece sıralayıveriyor:

3. "(Öyleyse ey peygamberim!) Hemen Rabbini hamd ederek tesbih et. Ve

Ondan mağfiret dile. Çünkü O tevbeleri çokça kabul edendir."

O halde ey peygamberim, senin lehinde dinini yücelten, sana yardım ederek nusretiyle senin dâvânı galip getiren, Mekke'nin fethini senin için müyesser kılan, sana Kevser'i veren Rabbini tüm bu ikram ve ihsanlarından dolayı hamd ile tesbih et ve O'ndan mağfiret dile. O'na istiğfarda bulun. Çünkü Allah dönüşleri çokça kabul edendir.

Yani ey peygamberim, gerek dünya adına, gerekse âhiret adına ulaştığın tüm bu nimetler Allah'tandır. Öyleyse unutma ki hamd da, tesbih de, istiğfar da sadece Allah'a aittir.

Rabbini hamd ile tesbih et ey peygamberim. Çünkü tesbih, Allah'ı tam ve mükemmel kabul etmektir. Öyleyse dininin ikamesi, dâvâsının hâkimiyeti, sisteminin galibiyeti için Allah'ın asla size ihtiyacı olmadığını kabul ederek Rabbini tesbih et. Çünkü tesbih Allah'ı Allah'ın haber verdiği sıfatlarıyla muttasıf bilmektir. Allah kendisini Bakara'da, Âl-i İmrân'da, Nisâ'da, Mâide'de, En'âm'da A'raf''ta nasıl anlatmışsa, hangi sıfatlarla muttasıf olarak bildirmişse işte öylece Allah'a inanmak tesbihtir.

Yani öyle bir Allah'a inanacağız ki tüm yardım ve zafer O'n-dandır. Galibiyet O'ndandır. Dilediklerini aziz, dilediklerini zelil eden O'dur. Hamd sadece O'na aittir. Çünkü O mükemmeldir. O'nda zaaf yoktur, O'nda unutma yoktur, O'nda hata yoktur, O'nda cehalet ve hikmetsizlik yoktur. İşte Allah'a böylece Allah'ın istediği biçimde iman tesbih demektir. O'nu mükemmel tanırken, tüm noksan sıfatlardan da tenzih edeceğiz. O'nu bu şekildeki sıfatlarıyla tanıdıkça da sübhanal-lah diyeceğiz.

Bir de yine tesbih, Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmaktır. Allah'ın yarattığı gâye istikâmetinde hareket etmektir. Allah bizi ne için var ettiyse, bizi bu hayata ne için getirdiyse o gayenin tahakkuku adına harekettir. Yani bir varlığın yaratılış gâyesi neyse, o varlığın o istikâmette hareket etmesidir. Bir varlığı Allah ne için yarat-mışsa o varlığın yaratılış gâyesi istikâmetinde hareket etmesi o varlığın tesbih etmesi demektir. Bu mânâda suyun akışı tesbihtir, ateşin yakışı, gülün kokuşu, bülbülün ötüşü tesbihtir. Güneşin doğuşu, yağmurun yağışı, gündüzün geceyi kovuşu hepsi tesbihtir.

Veya tesbih Allah'ın tanıttıklarını O'nun tanıttığı gibi tanımaktır. Allah

kitabını, peygamberini, hukukunu, ekonomiyi, kılık-kıyafeti nasıl tanıtmışsa tüm bu Allah'ın tanıttıklarını Allah'ın tanıttığı gibi tanımak ve öylece güzelliğine, doğruluğuna inanmaktır. Demek ki Allah'ı Allah'ın kendisini tanıttığı gibi tanıyacak, öylece iman edeceğiz. Allah'ın tanıttıklarını da O'nun tanıttığı gibi bileceğiz, sonra da bunları bildikçe sübhanallah diyeceğiz. Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne büyüksün ki böyle muazzam bir hukuk vaz etmişsin! Sübhanallah! Ya Rabbi sen ne büyük hikmet sahibisin ki böyle erkek-kadın ilişkisi belirlemişsin! Sübhanallah, ya Rabbi sen ne büyüksün ki böyle bir kazanma-harcama modeli belirlemişsin! Ya Rabbi sen ne Azîzsin ki mü'minlere, dostlarına izzet kazandırıp düşmanlarını zelil etmişsin! Ya Rabbi sen ne kadar güçlüsün ki tek kişi de olsa peygamberine Mekke'nin fethini müyesser kılmışsın! Sübhanallah, ya Rabbi sen büyük azamet sahibisin ki bu kadar kısa bir zamanda tüm gönülleri fethettin! Tüm Arabistan yarımadasını bu dâvâ etrafında birleştirdin! Ya Rabbi sen ne büyüksün ki birkaç yıl öncesine kadar müslüman kanı içmeye doymayan bu insanları bu kadar kısa bir zaman içinde gözyaşları ve pişmanlıklarıyla peygamberle kucaklaşır hale getirdin. Sen ne müker-remsin ki kullarına bu büyük ikramlarda bulunmuşsun! diyeceğiz.

İşte böyle bir durumda Rabbimiz peygamberine bunu demesini, bunu anlamasını ve kabullenmesini tavsiye ediyordu. Tabii o zaten bunu biliyordu da onun şahsında kıyamete kadar bizim anlamamızı istiyordu Rabbimiz.

Bir de bu tesbihini hamd ile yapmasını istiyordu Allah. Hamd sadece Allah'a mahsustur. Hamd edilmeye lâyık olan sadece Allah'tır. Çünkü bizi yaratan O'dur, bizi müslüman yapan O'dur, bize bu zaferleri, bize bu fetihleri ihsan eden O'dur. Öyleyse hamd da Allah'a aittir. Övgü ve senâ Allah'a aittir. Övülmeye lâyık tek varlık Allah'tır. Kulluk edilmeye lâyık tek varlık O'dur. Hayat programı uygulanmaya lâyık, razı edilmeye, hoşnut edilmeye lâyık, çektiği yere gidilmeye, rızası kazanılmaya lâyık sadece O'dur.

Hal böyle iken Allah'ı tanımayanlar başkalarına hamd etmeye çalışıyorlar. Başkalarını övmeye, başkalarına kulluk etmeye çalışıyorlar. Allah'ın yarattığı varlıkları yaratana denk tutmaya çalışıyorlar. Kimileri Allah'ın yarattığı maddeyi Allah yerine koyarak Allah'a denk tutuyorlar, kimileri Allah'ın yarattığı kulları Allah makamına oturtarak O'-na denk tutuyorlar, kimileri yeryüzünde O'na arkadaşlar izafe ederek, ahbaplar izafe ederek, vekiller ve yetkililer izafe ederek, kimileri Allah'a çocuklar izafe ederek, kimileri Allah'ın yarattığı ateşe, kimileri ta-şa, toprağa, kadına, kimileri Allah makamına oturttukları insanlara, tâğutlara

tapınarak onları Allah'a denk tutmaya çalışıyorlar.

Onların arzularına, onların fikirlerine, onların yasalarına ve hayat programlarına sahip çıkarak onları hamd etmeye çalışıyorlar. Halbuki bunların hepsi birer yaratıktır. Hepsi de Allah'ın yarattığı, hepsi de Allah'ın kulu ve mülküdür. Öyleyse bunların hiçbirisi hamde lâyık değildir. "Ey peygamberim, sen bırak onları da onların sahibine hamd et. Onların tümünün sahibini hamd ile tesbih et. Yani hayatını Allah için yaşa. Hayatını Allah'ın belirlediği biçimde yaşayarak Allah'a ham-dini gerçekleştir" buyuruyor Rabbimiz. Rabbini tanıyan, Rabbinin azametini bilen meleklerin işi ve dâvâsı da budur diyordu.

Çünkü kulun Rabbini hamd ile tesbih etmesi, her şeyi O'ndan bilmesi ve her şeye O'nu etkin ve yetkin bilmesinin ifadesiydi. Ya Rabbi ben Sendenim, benim gücüm kuvvetim, varlığım, gençliğim, aklım, fikrim her şeyim Senden olduğu gibi bu ulaştığım fetih de Sendendir. Yarın ulaşacaklarım da Sendendir. Benim bu konuda yaptığım bir şey yoktur demenin ifadesiydi bu. Yani tahmid ile beraber tesbih, hayatın Allah'a mahsus kılınmasıdır. Ya Rabbi şu yaptığım işi ben yapmadım, güç kuvvet veren, imkân veren Sensin demektir.

"Bir de ey peygamberim, hem kendin hem de ümmetin için Rabbine istiğfar et, çünkü Rabbin, dönüşleri çok çok kabul edendir" buyurarak Rasulullah efendimizi çokça istiğfara teşvik ediyordu Rab-bimiz. Bunun bir benzerini de Muhammed sûresinde görüyoruz:

"Ey peygamberim, kendinin, inanmış erkek ve kadınların günahlarının bağışlanmasını dile."
(Muhammed 19)

Rabbimiz buyuruyor ki, "ey peygamberim! Bu zaferi ve fethi sana lütfeden Allah'tan başka İlâh olmadığını bil ve hem kendinin hem de mü'min erkek ve kadınların günahları için Rabbine istiğfar et." Evet, biz de hem kendimize hem de mü'min ve erkek kadın kardeşlerimiz adına Rabbimize istiğfar edeceğiz. Yani Rabbimizin efendimize ve onun şahsında bizlere gösterdiği usul gereği bizler de sadece ken-dimizi düşünmeyeceğiz. Cennete yalnız gitme taraftarı olmayacağız. Ama burada bizden istenen istiğfar da şöyle olacak. Biz önce hayatımızın tümüyle Allah'ın dinine girerek, Rabbimizden başka İlâh ve Rab kabul etmeyerek, rızası kazanılacak, uğrunda terlenilecek, yasaları uygulanacak, hayat programı sahiplenilecek Rabbimizden başka Rab ve İlâh olmadığını kabul

ederek, O'nun dışındaki tüm sahte tanrıları, tüm yapay tanrıçaları reddederek Rabbimizin mağfiretine, bağışlamasına lâyık hale geleceğiz. Hayatımızla bu hale geldikten sonra da dilimizle Rabbimizden mağfiret talep edeceğiz.

Yine Bakara'da da kazanılan bir zaferin sonunda istiğfarda bulunmamız emredilmektedir.

"Ve Allah'a istiğfar edin, şüphesiz ki Allah Ğafûr ve Rahîmdir."

Yani savaşı kazanınca da estağfurullah deyin. Bunu bize Allah nasip etti, Allah'ın yardımı olmasaydı biz bunu beceremezdik deme adına Allah'a istiğfarda bulunun. Ya da size yüklenen emirler konusunda bir kusurunuz olmuşsa, sizden istediklerimizi yerine getirirken bir eksiğiniz bir ihmaliniz olmuşsa, emri verenin yüceliğine, azametine yakışmayan bir hareketiniz, bir zaafınız olmuşsa Allah'a istiğfar edip o kusurunuzun affedilmesini, o eksiğinizin örtülmesini ve ciddiye alınmamasını Allah'tan dileyin. Veya Allah her şeyin en güzeline, en mükemmeline lâyık olduğu halde sizin yaptıklarınız O'na lâyık değilse O'nun size sayısız lütuflarına karşılık bu eksikliklerinizden ötürü O'na estağfurullah deyin. "Allah'ım kusuruma bakma, ben ancak bu kadarını becerebildim" deyin. "Ya Rabbi senin için daha güzelini yapmalıydım, ancak bu kadarını becerebildim" diyerek eksiğinizin örtülmesini dileyin. Zaten istiğfarın mânâsı da budur. İstiğfar, Rabbimizden eksiğin örtülmesini, kusurun görmezden gelinmesini, hatanın ciddiye alınmamasını istemektir.

Dikkat ediyorsanız, gerek bu sûrede, gerekse Kur'an'ın başka yerlerinde istiğfarın bir ibadet ve itaatten sonra istendiğini görüyoruz. İcra edilen bir ibadetten sonra bizden istiğfar isteniyor. Yani ya Rabbi şu yaptığım sana lâyık olmadı, bu kıldığım namaz sana lâyık bir namaz olmadı, bu yaptığım Hac İbrahim'in haccına benzemedi, Rasulul-lah'ın haccına benzemedi, kusurumu görme ya Rabbi, eksiğimi tam kabul buyur ya Rabbi, deme adına Rabbimiz bizden istiğfar istiyor.

Yine Bakara'da Rabbimiz kendisinden zafer bekleyen, fetih isteyen İsrail oğullarından da aynı şeyi istemişti:

"Hani hatırlayın, şu karyeye girin demiştik biz size. Ve orada ne bulduysanız, istediğiniz gibi serbestçe yiyin için. Ve kapısından secde ederek girin! Ve de hıtta (Estağfurullah) deyin ki biz de sizin hatalarınızı siliverelim,

mağfiret edelim. Bilin ki biz ihsan edenlere artırırız."
(Bakara 58)

Ey benden zafer isteyen kullarım, bunu size nasip etmem için "Hıttah", yani estağfurullah deyin. Allah'ım bizi bağışla deyin. Allah'ım bizi affet deyin. Rabbim bize mağfiret et deyin. Eğer siz böyle Benim büyüklüğümü, Benim bu işe lâyık olduğumu ve kendi küçüklüğünüzü, kendi kusurlarınızı anlar, Bana yönelir, zaferi Benden beklerseniz, Ben de ihsan edip muhsince davrananlara artıracağım. Yani daha çok nimet vereceğim. Veya affedeceğim, diyordu Rabbimiz. Yani Ce-nab-ı Hakk'ın bunlara böyle bir yol gösterisi var. Gelin hıtta deyin ki sizi affedelim, mağfiret edelim, diyordu Rabbimiz. Biz sizi affedeceğiz, yeter ki siz Bana bir yönelin. Allah karşısında takınmanız gereken tavrınızı takının, diyordu.

Sizin haliniz günah işlemek, Benim durumumsa bağışlamak, öyleyse müracaat edin Bana. Af dileyin Benden, Benim büyüklüğümü kabullenin, Benim karşımda küçüklüğünüzü takının, Bana karşı vakarınızı, edebinizi takının, Bana yönelin ki Ben de sizi affedeyim buyuruyor. Kur'an'ın pek çok yerinde Rabbimiz kullarını tevbeye ve kendisine yönelmeye çağırır.

Allah'ın yardımı gelip de fetihle kucaklaşınca, insanların kalplerinde de fetihler gerçekleşip fevç fevç Allah'ın dinine girdiklerini görünce, yani dünyada tam istediklerine ulaşınca Rabbimiz peygamberinden âhirete yönelmesini, yaptıklarını dünya adına, dünyada nimetlerine ve dünya rahatına ulaşma adına değil de Allah adına yaptığını ortaya koyması için Rabbini çokça hamd ile tesbih etmesini ve çokça istiğfarda bulunmasını emretmektedir. Çünkü kim olursa olsun, makamı, mansıbı ne olursa olsun kullarından hiçbirisinin asla O'na lâyık kulluk yapamayacağını, onun için de sürekli kendisinden kusurlarının, eksiklerinin örtülmesini istemesini emretmektedir. Sonunda da kendisinin yönelişleri çok çok kabul ettiğini ortaya koyarak böyle bir hayat yaşayan kullarına ne büyük mükafatlar hazırladığının müjdesini vermektedir.

Sûrede üç nimet ve bu nimetlere karşılık üç de görev istenmektedir. O gün Rasulullah efendimize ve beraberindeki şerefli mü'-minlere, bugün bize, yarın ve kıyamete kadar da bu yolun yolcularına lütfedilen üç nimet şunlardır:

1. Nasrullah. Allah'ın yardımı,

2. Bu yardımın sonunda gerçekleşen fetih.

3. Bu fethin sonunda insanların kalplerinde gerçekleşen fetih ve insanların fevç fevç Allah'ın dinine girmeye başlamaları.

İşte Rabbimiz mü'min kullarına lütfettiği bu nimetlere karşılık onlardan üç görev istiyor.

1. Tüm bu nimetleri kendisine lütfeden Rabbini hamd etmek,

2. O'nu tesbih etmek,

3. Ve O'na istiğfarda bulunmak. Sonunda da kullarının bu yönelişlerinin karşılığı olarak Rabbimizin kabulü ve hazırladığı mükafatlar.

Öyleyse bizler de bunu asla unutmayacağız. Bir fetihle, bir zaferle kucaklaştığımız zaman, dinimiz ve kulluğumuz adına biz başarıyı solukladığımız zaman, Allah'ın yardımını bizimle beraber hissedip O'-nu razı edecek bir sonucu elde ettiğimiz zaman hemen ilk işimiz bunun kendimizden değil Rabbimizden olduğunu, O'nun yardımı olmasaydı bunu asla beceremeyeceğimizi ortaya koymak üzere hamd ile Rabbimizi tesbih etmek olacaktır. Bunlar benden değil sendendir ya Rabbi, diyerek O'nu hatırlayacak, O'na yönelecek ve O'na hamd edeceğiz. Sonra da bu yaptıklarımızı yeterli bulmayarak, eksiklerimizi, kusurlarımızı, zaaflarımızı, ihmallerimizi gündeme getirerek bunları gör-mezden gelmesi, bunları ciddiye almaması ve örtüvermesi, örtbas edivermesi için Rabbimize estağfirullah diyeceğiz.

Bu fetih illa da bir şehrin, bir ülkenin fethi değildir. Mesela gittiniz bir yere ve oradaki Allah kullarını cennete kazandırma adına bir çalışma başlattınız. Allah kullarını kitaplarıyla tanıştırma, elçilerinin sünnetiyle buluşturma ve onların cehennem yollarına barikatlar koyup cennet yollarını açma adına bir çalışmanın içine girdiniz. Baktınız ki bu gayretleriniz sonucunda kısa zamanda insanlarda büyük değişiklikler gerçekleşti. İnsanlar Allah'ın kitabına ve Rasulullah'ın sünnetine yöneldiler. İçkiyi, kumarı, tesettürsüzlüğü, İslâm dışı hayatlarını terk edip Allah'a kulluğa yöneldiler. Allah'ın yardımı ve nusretiyle gönüllerde büyük fetihler gerçekleşti. Hemen ilk yapacağınız şey Allah'ı hamd ile tesbih olacaktır.

Ya Rabbi bunlar benden değil sendendir. Eğer sen bu konuda bana yardım edip önümü açmasaydın ben bunların hiç birisini beceremezdim. Sana hamd olsun ya Rabbi diyecek, sonra da bu yaptıklarımızı yeterli görmeyerek, Allah'ın bundan çok daha fazlasına ve güzeline lâyık olduğunu itiraf ederek Rabbimize istiğfarda bulunacağız. "Ya Rabbi affet, çok daha güzelini yapmalıydım. Allah'ım affet çok da-ha fazla insana ulaşmalıydım. Allah'ım affet çok daha samimi olmalıydım" diyerek kusurlarımızı, eksiklerimizi, zaaflarımızı görmezden gelmesi için O'na yalvarıp yakaracağız.

Kimi âlimlerimiz buradaki hamd ile tesbihi şükür namazı anlamına anlamışlar. Onun içindir ki Allah'ın Resûlü Mekke'nin fethinin hemen akabinde iki rekat veya başka rivâyetlerde de dört rekat namaz kılarak Rabbini hamd ile tesbih etmiştir. Bundan sonra da ecdadımız arasında böyle bir fetih sonrası şükür namazı kılmak âdet olmuştur.

Sûrenin gelişinden sonra Allah'ın Resûlü bir hutbe okuyarak başta da ifade ettiğim gibi ashabının, sevgililerinin arasında sanki gidici olduğunu anlamış ve sevgilileriyle vedalaşmak isteyen bir edâyla onlara şöyle buyurmuştu:

"Rabbim kendi katında olanla dünya arasında bir tercihte bulunmak üzere kullarından birini muhayyer bıraktı. O kul da Allah katında olanı tercih etti."

Bu sözlerin ne anlama geldiğini hemen anlayan Hz. Ebu Bekir bir kenara çekilmiş ağlıyordu. Sanki sevgilisini bir daha kıyamete kadar görmemecesine kaybetmek üzere olup ta yüreği ağzına gelmiş ve ona kısık bir sesle az daha kalamaz mısın diyen bir aşığın ıstırabıyla Hz. Ebu Bekir şöyle diyordu: "Ey Allah'ın Resûlü, Analarımız, babalarımız sana kurban olsun!"

Allah'ın Resûlü bu sûrenin nüzulünden zaten çok kısa bir zaman sonra Hakk'a yürüyeceği ana kadar Rabbinin kendisine işaret buyurduğu şekilde sürekli Allah'ı hamd ile tesbih ve istiğfarda bulundu. Zaten müslümanca yaşanan bir hayatın sonu da elbette böyle olacaktı.

Bu sûre de burada sona erdi. Rabbim sûresinde bildirdiği şekilde iman eden ve bu imanıyla hayatını düzenleyen kullarından ey-lesin. Vel hamdü lillahi Rabbi'lâlemîn.

- 111 -

TEBBET SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 111., Nüzûl sıralamasına göre 6., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun dokuzuncu sûresi olan Tebbet sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 5'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

“Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adıyla”

“1: Ebu Leheb’in elleri kurusun; kurudu da. 2: Malı ve kazandığı kendisine fayda vermedi. 3: Alevli ateşe yaslanacaktır. 4-5: Karısı da, boynunda bir ip olduğu halde ona odun taşıyacaktır.”

Kulluk kitabımızın 111. sırasına yerleştirilmiş, Mekke’de Rasû-lullah’ın gizli döneminden sonra gelmiş bir sûreyle karşı karşıyayız. Sûrenin iniş zamanı kesinlikle bilinmemekle beraber muhtevasından anlıyoruz ki Mekke müşriklerinin Rasûlullah efendimize ve beraberindeki bir avuç Müslüman’a, ölsünler, yok olsunlar, aç kalsınlar ve dağılıp gitsinler diye ekonomik ve siyasal boykota kalkıştıkları ve sûrede helâki anlatılan Rasûlullah’ın amcası Ebu Leheb’in yeğenini terk ederek onun düşmanlarının safında yer aldığı bir dönemde nâzil olmuştur.

Mekke’de gizlilik döneminin sona ermesi ve kendisine gelen Şuara 214. inzar âyetinden sonra Allah’ın Resûlü getirdiği hidâyet he-diyesini anlatmak üzere bir yemek hazırlayarak başta amcaları olmak üzere akrabalarını dâvet etmişti. Bu ilk dâvetinde Allah’ın Resûlü dâvâsını anlatmaya muvaffak olamayınca art arda bir kaç kez bu dâveti tekrarladı. Bu dâvetlerden birisinde Allah’ın Resûlü tam dâvâsını anlatacakken Ebu Leheb sözü Allah Resûlü’nün ağzından kaparak: “Sen ne diyorsun? Neden söz ediyorsun? Biz Araplara nasıl karşı çıkarız? Bu toplumu nasıl karşımıza alırız?” diyerek Rasûlullah’ın sözünü başından kesti ve derdini anlatmasına izin vermedi.

Hani İslâmî bir hizmet için birisine yardım istemeye gidersiniz, adam diyeceğinizi önceden fark edip: “Vallahi yarın şu kadar ödemem var! Borç, dert, sıkıntı, senet, çek filan” diyerek sözü boğazınızda düğümler ya, işte aynen bunun gibi Ebu Leheb de Rasûlullah’ın meramını hemen anlamış ve konuşmasına fırsat vermemişti. Ama Allah’ın Resûlü bu tür engellemeler karşısında bıkıp usanıp vazgeçiverecek bir konumda değildir. O bu görevi Allah’tan almıştır ve ne pahasına olursa olsun Allah’ın emirlerine tam teslim bir peygamber olarak yılmadan, ümit inkisarına uğramadan görevini yapacaktı.

Bir daha toplar akrabalarını ve bu defa meramını anlatmaya muvaffak olur. Bizler de o şerefli Peygamberin yolunun yolcuları olarak ondan devraldığımız bu dini yılmadan, bıkmadan, usanmadan insanlara duyurmak ve insanların kurtuluşu için, insanların cenneti için çırpınmak zorundayız. Efendim imkân bulamadım, fırsat vermediler, beni dinlemediler, bana laf düşürmediler ki anlatayım demeye hiçbir zaman hakkımız yoktur. Bir keresinde fırsat bulamadıysak ikinci bir kez, o zaman da imkân bulamadıysak üçüncü seferinde mutlaka insanları evimize dâvet ederek, onlara ikramlarda, bulunarak, yemek yedirerek, hediye vererek, yardım ederek dâvâmızı anlatmak zorundayız.

Meselâ gidiyorsunuz kayınpederinizin evine, adam kırk yıl öncesini anlatmaya başlıyor. İşte tarladan, tapandan, paradan, puldan, evden barktan dem vuruyor. Biz hemen bir fırsatını bulup sözü Allah'a ve Resûlüne, Allah'ın kitabına, Resûlünün sünnetine, âhirete, hesaba, kitaba çekeceğiz. Bir denedik olmadıysa, ikinci defa, üçüncü defa deneyerek gündemi Allah'ın istediği kulluk konularına çekmeye çalışacağız.

Allah'ın Resûlü evine dâvet ettiği amcalarına dâvâsını, derdini anlatınca amcası Ebu Leheb karşı çıktı ve işte bu hadise üzerine bu sûre inmiştir. Öyleyse bir yerlerde birileri din anlatırken, âyet ve hadis anlatırken onun sözünü kesmemeye, onu engelleyip, susturup sözü başka yerlere çekmemeye çok dikkat edelim. Çünkü bu davranış Ebu Leheb karakteridir ve Allah korusun kişinin helâkine sebeptir. Din anlatan bir kişiyi engellemek, lüzumsuz laflarla onun önüne geçmek, sözü zırvalara çekmek şöyle dursun insanları susturup onun ortaya koyduklarını dinlemelerini sağlamak bizim görevimizdir.

Yine İmam Buhârî'nin İbni Abbas efendimizden rivâyetinden anlıyoruz ki üçüncü bir merhalede Allah'ın Resûlü kavmini dâvet eder. Tüm Kureyş'i: ***"Ya Sababah! Ya Sabahah!"*** diye nida ederek Safa tepesine topladı. Tüm Kureyş Safa tepesinde toplanmıştı. Allah'ın Resûlü burada veciz bir konuşmayla çevresindekileri uyardı. "Ey kavmim!" dedi, "ne dersiniz? Ben size şu dağın arkasından güçlü kuvvetli bir ordu geliyor. Sizin hepinizi kılıçtan geçirecek, kadınlarınızı dul, çocuklarınızı yetim bırakacak desem beni doğrular mısınız? Tasdik eder misiniz beni?" Oradakiler hep bir ağızdan dediler ki: "Ey Muhammed! Sen Kerim oğlu Kerimsin! Biz senin ağzından şu ana kadar yalan bir şey duymadık! Sen diyorsan doğrudur." Bunun üzerine Allah'ın Resûlü:

“Madem ki benim dediğimi tasdik ediyorsunuz, o halde ben sizi bundan daha tehlikeli bir âkıbetle uyarıyorum. Ben sizi önünüzde sizi bekleyen bir azapla uyarıyorum! Ben Allah’ın elçisiyim! Rabbim bana vahyediyor! Rabbim bana en yakınlarımdan başlamak sûretiyle akrabalarımı uyarmakla emrediyor! Benim en yakınlarım sizlersiniz! Sizler La İlâhe İllallah diyerek Allah’a iman edip tüm putları, tüm sahte tanrıları, tüm yapay tanrı ve tanrıçaları reddetmedikçe ben ne dünyada ne de ukbada sizi Allah’ın azabından kurtaramam!” buyurarak Allah’ın mesajını, Allah’ın dinini, Allah’ın hayat programını onlara tebliğ etti.

Orada bulunanlar içinde ona ilk karşı çıkan amcası Ebu Leheb oldu. “Tebben leke ya Muhammed!” “Yuh olsun sana ey Muhammed! Bizi buraya bunun için mi çağırdın”? diyerek ellerine aldığı taşları Ra-sûlullah’ın üzerine atmaya teşebbüs etti. İşte bu hadise üzerine Teb-bet sûresi nâzil oldu deniyor.

Yine rivâyet ediliyor ki, bir defasında Rasûlullah efendimizin amcası Ebu Leheb, Rasûlullah efendimizin yanına gelerek: “Ey Muhammed şimdi senin getirdiğin bu dine ben de iman etsem karşılığında bana ne var?” diye sordu. Allah’ın Resûlü de cevap olarak, “bu dine inanan Müslümanlara ne verilecekse sana da aynısı verilecektir” buyurdu. Ebu Leheb: “Benim gibi soylu soplu birisine daha fazlası yok mu? Benim bu insanlardan bir üstünlüğüm, bir ruçhaniyetim yok mu?” deyince Allah’ın Resûlü, “hayır, üstünlük ancak takva iledir” buyurdu. Bunun üzerine sinirlenen Ebu Leheb: “Benimle şu baldırı çıplakları bir tutan bu dine tebben olsun, yuh olsun” dedi ve işte bunun üzerine bu sûre indi.

Sûre Rasûlullah’ın öz amcası Ebu Leheb ve karısının helâkini anlatıyor. İslâm düşmanı bir adam ve din düşmanlığı konusunda ona yardımcı olan bir kadının helâki anlatılıyor bu sûrede. Allah’ın dinine karşı savaş açan bir adamın ve bu savaşta kendisine yardım eden karısının helâki anlatılıyor. Allah düşmanı Ebu Leheb ve ona hizmet eden bir kadın şahsında kıyamete kadar onların yollarının yolcularının, onların rollerini oynayanların da âkıbetlerini anlatıyor Rabbimiz bu sûrede.

Allah’ın kullarının dinini öğrenmesinin önüne engeller koyanlar, yani dine karşı savaş açanlar, kendi görüşlerini Allah dininin yerine ikâme edebilmek için Allah’a ve O’nun dinine karşı savaş açanlar, kendi kanunlarının yerleşmesi adına Allah kanunlarıyla mücâdele verenler hem bu dünyada hem de âhirette helâkten

kurtulamayacaklardır. Bunlar dünyada helâk olmaktan, âhirette de elim bir azaba uğramaktan kurtulamayacaklardır.

Bakıyoruz Allah’ın insan hayatına karışması konusunda odak nokta seçerek arzularını kendileri aracılığıyla insanlığa sunduğu peygamberlerine ilk karşı gelenler, ilk savaş açanlar az evvel Ebu Lehe-b’in kendi diliyle itiraf ettiği gibi hep "Mele ve Mütraf”lardır. Yani toplumun zengin, şımarık servet sahipleri, toplum içinde sınırsız bir hayat yaşayan, zenginliklerinin, arsızlıklarının, servetlerinin kendilerini azdırdığı topluma egemen olmuş kimselerdir. Servetlerinin, zevk ve eğlencelerinin, lüks içinde sınırsızca yaşadıkları hayatlarının kendilerini bırakmayıp hakkı kabullerine engel olduğu varlıklı kimseler. Bunlar her dönemde ve her toplumda gönderilmiş hak elçilerine karşı ilk savaşı açan kimselerdir. Hemen hemen her dönemde topluma egemen olan bu zenginler grubu peygamberlere karşı tavır alıp, peygamberlerin yolunu kesmeye çalışıp halkı Allah elçilerine karşı kışkırtmışlardır. Bunun sebebi de şudur:

Bunlar her toplumda mevcut statükonun devamından yanadır-lar. Yani mevcut düzeni savunmaktadırlar. Çünkü kendilerini servet sahibi yapan, kendilerini diğer insanlara egemen kılan, garibanların kanlarını emmeye izin veren, toplumun fakir kesimi üzerinde kendilerini rableştiren o düzenin kendisidir. Mevcut sistem sayesinde palazlanıp servet sahibi oldukları için sistemin yıkılmasını asla istemezler.

Şunu da kesinlikle bilmektedirler ki, peygamber bu düzeni değiştirmek için gelmektedir. Peygamber, toplumda ezen ve ezilenlerin, zalimlerin ve mazlumların, sahte rablerin rubûbiyetlerine ve köleleştirilmiş Allah kullarının zoraki kulluklarına son verip toplumda Allah hâkimiyetini gerçekleştirmek için gelmektedir. Peygamber, adâleti tesis etmek için gelmektedir. Peygamberin mesajı gönüllerde yer edip o mesajın hayata hakim olması, bu adamların elde ettikleri tüm gayri meşru servetlerinin ve toplum içinde bu servetleri sayesinde sağladıkları tüm statülerinin ellerinden uçup gitmesi söz konusudur.

İşte bunu çok iyi bilen bu servet sahipleri, düzenlerinin bozulacağı korkusuyla Allah elçilerine ilk savaşı açmaktadırlar. Halkın cahil kalmasını istemektedirler. Halkın bilinçlenmesini, halkın peygamberle tanışmasını istememektedirler.

Hem kendileri hak dâvâyı reddediyorlar, hem de insanları, kölelerini,

çocuklarını menediyorlar o dinden. Aman duymayın, dinleme-yin diyerek insanları ondan uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Gürültü çıkararak engellemeye çalışıyorlardı. El çırparak, müzikle engellemeye çalışıyorlardı. Bakıyoruz bugün de zalimler insanları Allah'ın kitabından, Allah'ın dininden alıkoymak istiyorlar.

Din eğitimini yasaklamaya çalışıyorlar. Allah'ın kullarının Allah kitabını duymalarına engel olmaya çalışıyorlar. Aman bu insanlar dinle tanışmasınlar, aman bu insanlar Kur'an ile, kitaplarıyla tanışmasınlar diye insanlarla kitapları arasına engeller koyuyorlar. Allah'ın dininin açıkça ortaya konulmasına izin vermiyorlar. Allah'ın dinini anlatanları susturmaya çalışıyorlar. O gün de, bugün de din düşmanlarının yaptıkları şey budur.

İşte bu sûresiyle Rabbimiz kıyamete kadar Kur'an-ı Kerîm'inde Ebu Leheb rolünü oynayarak dinin insanlara duyurulmasının önüne engeller koyanların, dinin tebliğinin önüne barikatlar koymaya çalışanların ve bu adamlara kadınlık edenlerin hem dünyada, hem de âhi-rette helâk olacaklarını anlatıyor.

"Ona ne malı, ne de kazandığı fayda vermedi (onu Allah'ın kahrından kurtaramadık" (2).

Bazı âlimler bu âyette söz konusu olan "malı"ndan gaye, ba-basından miras olarak kalan malı olduğunu, "kazandığı" ise, kendi ça-lışıp elde ettiği malı olduğunu söylemişlerdir. Bazı âlimler de, "ka-zandığı" tabirinden maksadın evlat olduğunu kabul etmişlerdir (En-Nesefi, Medârikü't-Tenzîl ve Hakaiku't-Te'vil, fit-Tefsir, IV, 382),

"(O), Alevli bir ateşe girecek" (3).

Bu âyette, Ebu Leheb'in alevli bir ateşte alev alev yanacağı haber verilmektedir. İlk iki âyette, onun dünya hayatındaki azap ve sı-kıntısı söz konusu idi. Bu ve bundan sonraki âyette de, onun ahi-retteki azabı, Cehennem ateşindeki yanması anlatılmaktadır:

"Karısı da, odun hamalı olarak. Boynunda hurma lifinden (örülmüş) bir ip (bulunacaktır)" (4-5).

Dördüncü âyette, hem Ebu Leheb'in, hem hanımının ateşte yanması ifade edilmektedir. Çünkü hanımı da, İslâm'a düşmanlıkta ondan geri kalmıyordu.

Yukarıda ifade edildiği gibi, dikenleri topla-yarak, ip ile bağlayıp Hz. Muhammed (s.a.s)'in geçtiği yola taşıyor, o-raya döküyordu. Bazı müfessirler de, bu kadının odun taşımasını, düşmanlık ateşini körükleme manasında kabul etmişlerdir. Bu fitne-sinden dolayı onu, günahların hamalı olarak yorumlamaktadırlar.

Aynı zamanda bu surenin üslubunda çok ince bir ahenk vardır. Bu ahenk, hem ifadede ve hem tasvirde mevcuttur. Bu suredeki diğer bir ahenk çeşidi de, kelimelerin ses tonunda olan ahenktir. Cümlelerin musiki ahengi ile, yapılan işin çıkardığı ses, birbirine uymaktadır. Bu surede bulunan bir çok mesajı, şöyle sıralamamız müm-kündür: Düşman ne kadar kötü, zalim ve gaddar olursa olsun, ümitsizliğe düşmemek lâzımdır. İslâm düşmanları, her zaman küfürlerinin gereğini yapmışlar ve yapacaklardır. Zaten onlardan bu beklenir. Kur'an, inanan insanlara hiç bir zaman ümitsizliğe düşmemeyi emretmektedir. Bununla beraber, zalimlerin zulmü ne kadar şiddetli, maddi güçleri ne kadar çok ve kuvvetli olursa olsun, Allah'ın gücü ve kuvveti onların güç ve kuvvetinden üstündür. Bir an gelir, Allah onlara Ebu Leheb'e verdiği gibi gereken cezayı verir; onları dünya ve ahi-rette perişan eder. Onun için, üzülmeye ve sıkılmaya gerek yoktur. Allah, zalimlere zulümlerinin cezasını, mazlumlara da, haklarını elbette verecektir.

Bu surede işaret edilen diğer bir husus da, şu veya bu millet-ten olmanın hiç bir üstünlük ifade etmediğidir. Bu surede Allah, en çok sevdiği Peygamberi Hz. Muhammed (s.a.s)'in amcasına lânet et-mekte ve onu kötülemektedir. İman ve inanç olmayınca, Peygamber'in amcası olmak bile, hiç bir şeyi ifade etmiyor.

Bu mukaddimeden sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya geçelim. Sûrenin ilk âyeti Ebu Leheb’e beddua ve lânetle başlıyor.

1. ***“Ebu Leheb'in elleri kurusun; kurudu da!”***

Sûrenin ilk âyeti Allah düşmanı Ebu Leheb’e beddua ile baş-lıyor. Bu âyetin neyi ortaya koyduğunu söylemeden önce Allah’ın bed-duasına konu olan Ebu Leheb’in sosyal durumuyla alâkalı bir şeyler söyleyelim. Böylece bu bedduanın sebebini de anlamış olalım. Çünkü Kur’an-ı Kerîm’de sadece bu sûrede bir kâfirin bizzat adı, ya da künyesi zikredilerek lânetlenmektedir. Kur’an’ın başka hiçbir yerinde böyle bir kâfirin isminin zikredildiğine şahit olmuyoruz.

Halbuki Rasûlullah efendimize ve onun getirdiği hidâyet hediyesine karşı çıkmada Ebu Leheb'den daha ileri gitmiş pek çok kâfir vardı. Acaba neden sadece Ebu Leheb de başkaları değil? Bunun se-bebini şöylece anlamaya çalışıyoruz:

Ebu Leheb ve karısının sosyal statüsü şöyledir: Ebu Leheb Resul-i Ekrem'in öz amcasıdır. Malı çok, evlâdı çok, sözü dinlenen, etine dolgun, kırmızı yüzlü, ateş suratlı bir kimse idi. Esas ismi Abdü'l Uzza'dır. Ateş suratlı ve kırmızı yüzlü olduğu için kendisine Ebu Le-heb denmiştir. En büyük özelliği her yerde ve her fırsatta İslâm'a ve Rasulullah'a karşı gelmesiydi. Kıyamete kadar dinin ortaya konulmasına, dinin anlatılmasına engel olan, istiğna sahibi, müstekbir, makamı, mansıbı, parası, pulu, tanıdığı, çevresi, kredisi olan ve tüm bu imkânlarını İslâm'ın önünü kesmeye harcayan kişileri temsil eden bir adamdır.

Karısı Ümmü Cemil Erva binti Harb'dır. Dedikoducudur, laf getirip götürür. İslâm düşmanlığı konusunda kocasının en büyük yardımcısıdır. Çok kıymetli bir gerdanlığı olup bunu İslâm düşmanlığına vakfetmiştir. İslâm düşmanı tüm kadınların temsilcisidir, lideridir. Hani şimdi kahrolsun şeriat diye ürenler var ya, işte onların akıl hocaları ve liderleridir. Veya Türk kadınlarını güçsüz görerek onları güçlendirme vakıfları filan kurarak onları dinsizleştirme kavgası verenler var ya, işte onların lideridir bu kadın. Âdi ve bayağı işlerden zevk alır. Hatice annemizin peygamberimize yedirmek üzere pişirdiği yemeğinin içine toprak atmak, Rasûlullah'ın geçeceği yollara diken atmak, Allah kullarına eziyet etmek vs. gibi pis işlerin kadını.

Niçin o dönemdeki pek çok İslâm düşmanı içinden sadece bu adam seçilip lânetlenmiştir, bunun sebeplerini doğrusunu Allah bilir diyerek bildiğimiz kadarıyla şöyle sıralayabiliriz:

1. Ebu Leheb, Rasûlullah'ın öz be öz amcasıydı. O dönem Araplarında amca, baba yerinde sayılıyordu. Bugün de öyledir, bir kimsenin babası ölmüşse ona en yakın akraba olarak amcanın yeğenine kendi öz çocuğu gibi bakması, sahiplenmesi gerekiyordu. Cahiliye döneminde, cahiliye ve şirk ahlâkına göre bile ilk defa yeğenine onun sahip çıkması, onun elinden tutması gerekiyordu. Küfür anlayışında bile bu vardı. Halbuki Ebu Leheb yeğenine sahip çıkması şöyle dursun, ona ilk karşı çıkan olmuştu. İşte bu yüzden Allah'ın bu lânetini hak etmiştir.

2. Yine Ebu Leheb Rasûlullah efendimizin komşusuydu. Akrabalık hukuku yanında, komşuluk hukuku da vardı. Bu iki hukuku birden reddedip hem yeğeni hem de komşusu olan Rasûlullah efendimize düşmanlığından ötürü bu lâneti hak ettiğini anlıyoruz. Karısı Üm-mü Cemil, evinde Rasûlullah efendimize rahat yüzü göstermiyordu. Yemeğinin içine toz toprak atar, evinin kapısının eşiğine, ayağına batıp da rahatsız etsin diye dikenler kordu.

3. Ayrıca Resul-i Ekrem'in iki kızı (Rukiyye ve Ümmü Gülsüm) Ebu Leheb'in iki oğlundaydı. Ebu Leheb, Rasûlullah efendimizin dünürüydü. Getirdiği tevhid dini yüzünden Rasûlullah efendimizle arası açılınca Ebu Leheb iki oğlunu çağırıp, "bu adamın kızlarını boşamadıkça, bu adamla ilgiyi kesmedikçe sizlere hakkımı helâl etmeyeceğim" diyerek Utbe ve Uteybe'ye, iki oğluna da Rasûlullah'ın kızlarını boşattırdı ve boşatırken de kayınpederlerine hakaret ettirdi. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü gerçekten çok üzüldü ve Utbe'ye bedduada bulundu: "Allah'ım! Ona aç köpeklerden bir köpek mûsâllat et de onu paramparça parçalasın!" Bunun üzerine çok geçmeden Utbe Şam taraflarına ticaret için bir kervanın içinde gitti. Babası Ebu Leheb Rasû-lullah'ın bedduasının gerçekleşeceğini kesin bildiği için endişelenip kervandakilere aman benim oğluma göz kulak olun diye tembih etmişse de Rabbimiz, Şam taraflarında bir aslan mûsâllat etti ve onu parça parça edip gebertti. İşte bu sebeplerden ötürü lânetlenmiştir diyoruz.

4. Yine Şi'bi Ebi Talib'de Müslümanlar boykot altında aç susuz inlerken Rasulullah'a ve Müslümanlara karşı en merhametsiz davranan O'ydu. Mekke'ye mal satmak için gelen satıcılara çok yüksek fiyat vererek, onların mallarını bloke ederek Müslümanların bulunduğu Şi'bi Ebi Talib'e erzak gitmesini önlüyor, Müslümanların açlıktan ölmelerini, ya da böyle bir ekonomik ambargo sonucu peygamberin çevresinden dağılıp gitmelerini istiyordu.

5. Yine bu Allah düşmanı, Rasûlullah'ın oğlunun vefat ettiğini duyduğu zaman, "bunun nesli kesildi artık yakında ondan kurtulacağız" diyerek herkese duyurup bayram ilân etmişti.

6. Yine Ebu Leheb, Rasûlullah efendimizi Mekke'de bir gölge gibi adım adım takip ediyor ve onun tebliğini engellemeye, insanlar üzerinde meydana getirdiği tesirini yok etmeye, boşa çıkarmaya çalışıyordu. Allah'ın Resûlü hak dâvetini ulaştırmak üzere nereye giderse o da bir gölge gibi onun peşinden

gidiyordu. Allah'ın Resûlünü dinlemek üzere etrafında toplananlara: "Sakın bu adamı dinlemeyin! Bu benim Yeğenimdir! Bunun kendisine hayrı yok ki size hayrı olsun! Sakın buna inanmayın! Bu babayla evlâdın arasını açandır! Bu karıyla kocayı birbirine düşman edendir!" diyerek Rasûlullah'ın tebliğine engel olmaya ve onun insanlar üzerinde meydana getirdiği etkiyi yok etmeye çalışıyordu.

Hattâ, bu alçağın özel eğitilmiş fahişeleri de vardı. Allah'ın Resûlü'nün yaptığı tebliğ sonucu etkilenmiş, gönülleri İslâm'a kaymış insanların yanına bu fahişelerini gönderiyor ve "ne yapın, yapın, tüm cilvelerinizi kullanıp bu adamın kalbini İslâm'dan çevirin" diyordu. Her-halde şimdi de şu kanalizasyonlarda sabahlara kadar göbek atan fahişeler de insanların gönüllerini İslâm'dan çevirmek maksadıyla günümüz çağdaş Ebu Leheb'lerin yetiştirip öne sürdükleri fahişelerdir.

Hâsılı bizim bilemeyip de Allah'ın bildiği daha pek çok sebepten ötürü belki de Rabbimiz bu sûresinde bedduayla onu zikretti diyoruz. İşte sûrenin ilk âyetinde böyle bir İslâm düşmanına bedduayla başlayarak Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"Ebu Leheb'in elleri kurusun; kurudu da!"

Evet Ebu Leheb'in iki eli kurusun, kurudu da. Bu ifadeyle, bu bedduayla sûrenin nüzûl sebebine atıf vardır. Hani Safa tepesinde Rasûlullah efendimizin dâvetine karşılık ***"Tebben leke ya Muhammed"*** demişti ya, işte Rabbimiz da sûrenin başında Ebu Le-heb'in ifadesine uygun olarak onun sözünü kendisine iade etmiştir.

Tebbet; Habet, Zellet, Hasirat mânâlarına gelmektedir. Teb-bet, helâk anlamınadır. Hüsrana uğrasın, kahrolsun, tüm yaptıkları boşa gitsin anlamına bir kelimedir.

Ebu Leheb'in elleri kurusun ifadesinden maksat bizzat şu bedendeki eller değildir. Zira biz biliyoruz ki bu âyetin nüzûlünden sonra Ebu Leheb'in elleri kurumuş, felç olmuş değildir. Halbuki ikinci Tebbet ile bu bedduanın gerçekleştiği anlatılmaktadır. Ebu Leheb'in iki eli kurusun, nitekim kurudu da buyuruluyor. Öyleyse anlıyoruz ki burada iki eli kurusun ifadesiyle kastedilen bizzat şu bedendeki eller değildir. Bunun mânâsı elleriyle yaptığı işlerin tamamı

kurusun, el attığı her şey boşa çıksın, elleriyle yaptıkları sebebiyle hep zarar etsin, elleriyle yaptığı işlerin hiçbirisi kendisine bir fayda sağlamasın anlamınadır. Çünkü bakıyoruz ki bu bedduadan sonra Ebu Leheb'in elleriyle yaptıklarının tamamı hep kendi aleyhine çıkmış, hiç birisinin kendisine hayrı olmamıştır.

Zaten bu bedduadan sonra adese, taun, ya da püstül denen vebaya benzer bir hastalığa yakalanmış ve vücudundaki tüm sular çekilmiş, çevresine yayılan pis kokudan ötürü karısı da dahil hiç kimse yanına yaklaşamaz hale gelmiş. Son dönemlerinde Bedir savaşı çıkar. Bedir'den kaçıp kurtulabilmek için kendisine olan fâiz borçlarını silme karşılığında kendi yerine gebermek üzere As bin Hişam'ı Bedir'e göndererek savaştan kaçıp kurtulur. Ama Bedir dönüşü bir duvarın kenarında hastalığının ıstırabına dayanamayarak böğürürken onun bu acı feryatlarına ve böğürtüsüne sabır edemeyen Sudanîlerden bir grup, üzerine duvarı yıkıverirler ve duvarın altında geberip gider.

Alimlerimizden bazılarına göre birinci tebbet Ebu Leheb'in dünyadaki hüsranını, ikinci tebbet de bu hüsranın âhirette olacağını anlatır. Bu iki tebbet ifadesi onun hem dünyada hem de âhirette helâkini ve kaybını anlatır. Yani İslâm'ı sabote etmeye soyunan Allah düş-manları sadece dünyada helâk olmayacaklar, aynı zamanda âhirette de bu helâkleri devam edecektir.

Acaba neden elleri kurusun dendi de kalbi kurusun, ya da aklı kurusun, ya da başka bir yeri kurusun denmemiştir? Zira bu alçak Rasûlullah efendimizin gündüz yaptıklarını geceleyin elleriyle bozmaya çalışıyordu. "Veya Peygamber çok şey vaat ediyor! Hani nerede bu vaat ettikleri? Hani nerede cennet? Nerede hûriler? Nerede gıl-manlar? Hani nerede cehennem? Nerede azap?" diyerek ellerini üf-lüyordu da onun için Rabbimiz onun iki eli kurusun buyuruyordu.

Veya Safa tepesinde ellerini kaldırarak "tebben leke ya Muhammed diyerek" ellerine aldığı taşları Rasûlullah efendimizin üzerine atmaya teşebbüs ettiği için elleri kurusun denmiştir.

Veya dünya ve âhiretin tüm işleri ellerle yapıldığı için, onun elinden sadır olanların tümü yok olsun, elleriyle yaptıklarının tamamı boşa çıksın anlamına elleri kurusun denmiştir. Çünkü biz biliyoruz ki menfaati celp ve mazarratı def dünyada elle olmaktadır. Tüm diğer azaların işi de ele atfedilir. Nitekim Rum sûresinde de yapılan işler ko-nusunda ellere dikkat çekilmiştir.

"İnsanların elleriyle işledikleri yüzünden karada ve denizde fesat çıkar; Allah da belki dönerler diye yaptıklarının bir kısmını böylece kendilerine tattırır."

(Rum 41)

Bir de burada şunu düşünüyoruz: Bu adamın asıl adı Abdü'l Uzza iken Uzza isimli putun kulu iken Acaba Kur'an'da niçin ismiyle değil de künyesiyle Ebu Leheb diye zikredildi? Rabbimiz kitabında onu puta izafeyle anılan ismiyle zikrederek puta izafeyi caiz görmedi, uygun bulmadı. Abdü'l Uzza, Uzza'nın kulu demektir. Aslında putları temelinden reddeden bir dinin kitabında puta izafeyle böyle birinin adını zikretmesi elbette yakışık almazdı, almayacaktı. Öyle değil mi? Meselâ bir adama hem küfretmemesi gerektiğini öğütleyeceğiz, hem de ardından şöyle demeyeceksin diye bir küfür örneği getireceğiz, olmaz bu.

Yine belki de adamın künyesi isminden daha meşhurdu da Rabbimiz ismiyle değil künyesiyle zikretti onu. Yani bu sûrenin inişinden önce de onun meşhur künyesi Ebu Leheb idi.

Yine biliyoruz ki isim, künyeden daha şereflidir, daha evlâdır. Onun içindir ki bakıyoruz Kur'an-ı Kerîm'de peygamberler hep isimleriyle zikredilmişlerdir. Bu yüzdendir ki Cenâb-ı Hak Ebu Leheb için düşük olanı şerefli olana tercih buyurmuş, şerefli olan isim yerine şerefsiz olan künyesiyle zikretmiştir onu. Şimdi bunun tam tersi yaygındır değil mi? Gariptir bugün insanlar şerefli yerine şerefsize talip oluyorlar. Kendilerinin isimleriyle çağrılmaları yerine işte doktor, doçent, hoca, hacı, efendi, bey, beyefendi eklemekten ve künyeleriyle anılmaktan hoşlanmaktadır.

Ama burada şunu da söyleyelim ki kişinin konumu, bulunduğu durumu itibariyle kendisine verilen isim daha şereflidir. Peygambere ümmet oluşumuzdan dolayı Rasûlullah dememiz veya kişinin babalığından ötürü babasına babam demesi veya hocasına hocam demesi, kocasına kocam demesi, ustasına ustam demesi gibi.

Ama Gerçekten de bu Alçak Ebu Leheb nisbet edilmesi gerekene nisbet edilmiştir. Ebu Leheb, ateş babası, ateş suratlı. İşte onun iki eli kurusun, kurudu da:

2. "Malı ve kazandığı kendisine fayda vermedi."

Ne malı, ne serveti, ne çevresi, kredisi, ne çoluk çocuğu ona hiçbir fayda sağlamadı. Hiçbirisi Allah'ın lânetinden ve bu lânet gereği helâkten onu kurtaramamıştır. Ne malı, ne kazancı, ne toplayıp biriktirdikleri, ne kucakladıkları, ne arkasına attıkları, ne kredisi, ne itibarı, ne koltuğu, ne makamı, ne ekonomik gücü ona bir fayda sağlamadı. Tüm ekonomik ve sosyal güçlülüğü iflas ediyordu.

Halbuki çok zengin birisiydi. Tüm bu malını mülkünü işaret ederek gururla şöyle diyordu: "Eğer Muhammed'in dini maya tutar, dedikleri gerçekleşirse o zaman ben de tüm malımı ve oğullarımı seferber eder, ne yapar yapar onun önüne geçerim! Tüm gücümü kullanarak onun dâvetini boğarım!" Karısı Ümmü Cemil çıfıtı da, "vallahi eğer Muhammed'in dâvâsı galip gelmeye başlarsa ben de şu kıymetli gerdanlığımı ona düşmanlık adına vakf ederim!" diyordu Ama ne onun malı, mülkü, ne de berikisinin gerdanlığı bir işe yaramadı.

Burada ne malı, ne de kazancı ona fayda vermedi deniliyor. İbni Abbas efendimize göre malından kasıt servetidir, kazandığından kasıt da evlâtlarıdır. Ne malı ne de çoluk çocuğu, onun başına gelenlerden onu kurtaramadı.

3. "Alevli ateşe yaslanacaktır."

Yarın o öyle bir ateşe yaslanacak ki, o ateş çok alevlidir. Sadece bedenleri, sadece cisimleri yakan bir ateş değil, ruhları sarıp gönüllere nüfuz eden, insanı insanlıktan çıkaran, kahreden bir azap. İşte böyle bir ateşe yaslanacak o. Ebu Leheb ve kıyamete kadar onun yolunun yolcuları, onun misyonunu üstlenen kâfirler, kendilerini olmamaları gereken yerde, bulunmamaları gereken yerde tuttukları için zalimdirler. Ya da kendilerini ateşe götürenler, kendilerini cehennem yolunda tutanlar, aslında kendi kendilerine bunlar kadar zulmeden başka birileri olamaz. Kâfirler inkâr ettikleri için önce Hakk'a zulmetmişlerdir. Kendilerini uçuruma, yani cehenneme sevk ettikleri için kendi nefislerine zulmetmişlerdir. Bir de kendileri küfrettikleri gibi insanları Allah yolundan menede-rek, insanları fitnelere düşürerek, dinlerinden döndürmeye çalışarak, din eğitimini engelleyerek insanlığa zulmetmişlerdir. Yani kâfir hem kendisine, hem Rabbine, hem de tüm insanlığa karşı zulmeden insandır. Onun için onun cezası cehennemdir, ateştir.

Onlar dünyada da, âhirette de hüsrana uğrayan, eli boşa çıkanlardır. Neden hüsrana mahkum olmuştur bunlar? Neyi kaybetmiştir bunlar? Sermayelerini kaybettiler. Allah'ın dünyada kendilerine ver-diği akıl, iman, zaman sermayesini kaybettiler. Âhiretteki hayatlarını kaybettiler. Allah'ın kendilerine verdiği fıtratlarını kaybettiler. Allah'ın kendilerine lütfettiği gözlerini, kulaklarını, akıllarını kaybettiler. Güçlerini, imkânlarını boşa harcadılar. Ömürlerini boşa harcadılar. Çünkü bunların tümünü Allah'ın istemediği yerde kullandılar. Allah için harcanmayan, Allah için kullanılmayan her şey boşa gitmiştir. İşte boşa giden bir hayatın sonunda âhirette de hüsran onları kucaklayacaktır.

4-5. "Karısı da, boynunda bir ip olduğu halde ona odun taşıyacaktır."

Ebu Leheb Alevli bir ateşe yaslanacaktır. Karısı da boynunda bir ip olduğu halde ona odun taşıyacaktır. Ebu Leheb, ateşin yaranı, ateşin dostu olurken onun karısı da kocasının kâfirliğine hizmet eden, onunla birlikte İslâm düşmanlığına sa'y eden, gerdanlığını İslâm'a düşmanlık yolunda vakf eden bu kadın da, kıyamette odun taşıyıcısı olacaktır. Dünyada böyle bir kocaya yardım eden, kocasının küfrüne hizmet eden bir kadın elbette cehennemde de onun hizmetçisi olacak, ya da cehennemde onunla birlikte ateşi paylaşıcı olacaktır.

Öyleyse kadınlarımızı sâlihe yapalım. Onları kitap ve sünnetle tanıştıralım. Onların cennet yollarını açalım. Onların cehennem yollarına barikatlar koyalım. Bu uğurda her şeyimizi fedâ edecek duruma gelelim. Hanım kardeşlerimiz de bu konuda çok dikkatli olsunlar. Has-bel kader kocaları İslâm düşmanıysa, kocaları İslâm'ın ortaya konulmasına karşıysa, kocaları Allah'la savaşa tutuşmuşlarsa, sakın ha sa-kın onların bu küfürlerine yardımcı olmasınlar. Onları küfür ve şirklerinden arındırabilmek için, onları cennete kazandırabilmek için ellerinden ne geliyorsa yapsınlar. Onlara etki edemiyorlarsa bile en azından kendilerini kurtarmayı bilsinler. Ebu Leheb'in karısı konumuna düşmemeye çalışsınlar.

İşte dinden imandan, Allah'tan, peygamberden habersizce yaşanan bir hayatın sonu budur. Böyle bir hayatın sonu hüsrandır, kayıptır, eli boşa çıkmadır. Bunun bir açılımını da En'âm sûresinde şöyle anlatıyordu Rabbimiz:

"Allah'a kavuşmayı (Allah'la karşılaşmayı) yalanlayanlar doğrusu kaybedenlerdir ki kıyamet saati ansızın onlara geldiği zaman ağırlıklarını arkalarına yüklenip: "Dünyada işlediğimiz büyük kusurlardan ötürü yazıklar

olsun bize!" derler. Dikkat edin onların yüklendikleri şeyler ne kötüdür!" (En'âm 31)

Allah'la karşı karşıya gelmeyi ummayanlar, Allah'a kavuşup onun sorgulamasıyla karşı karşıya geleceklerine inanmayanlar, dünya hayatına razı olanlar, dünyayı tatminkâr bulanlar, dünyanın ötesindeki bir hayatın varlığına inanmayıp özlemini duymayanlar, varsa da yoksa da yaşadığımız şu hayat vardır, burada kâm almaya bakalım diyenler, yaşadıkları hayatlarında âhiret inancının kokusu bile olmayanlar işte hüsrana mahkum olanlar bunlardır. İşte eli boşa çıkanlar, kaybedenler bunlardır. Hasret çekenler bunlardır. Eyvah! Vah! Tuh! Yazıklar olsun bize! Yuh olsun bize! Vah orada yaptıklarımıza! Yazıklar olsun bizim anlayışlarımıza! Yazıklar olsun bizim hesabımıza! Eyvah yaptıklarımıza! Eyvah yapmamamız gerekirken yaptıklarımıza! Eyvah yapmamız gerekirken yapmadıklarımıza! diyerek dövünecekler, kaybettikleri fırsatlarından ötürü hasret çekecekler onlar.

Dünya ile aldanmışlardır bunlar. Onu kendilerinin sandılar, aldandılar. Onu ebedî zannettiler, aldandılar. Sanki dünyayı hiç bitmeyecek, tükenmeyecek zannettiler, aldandılar. Dünyanın içindekilere meylederek aldandılar. Dünyanın konumu onları aldattı, aldandılar. Kuralları gereği dünyada Allah dokunmuyordu onlara. Dünyada imtihan gereği içki içene de dokunmuyordu Allah, namaz kılana da dokunmuyordu. Zina edene de dokunmuyordu, dünyanın yönetimine Allah'ı karıştırmayanlara da dokunmuyordu. Allah'a kulluk yapana da, âdetlerin, çevrenin, modanın, şeytanın, tâğutların, nefislerinin kulu kölesi olanlara da dokunmuyordu. İmtihan gereği işledikleri günahlar yüzünden dünyada Allah'ı atlattıklarını zannediyorlardı.

Bunlar ağırlıklarını arkalarına yüklenecekler, günâhlarını sırtlarına yüklenecekler. Hani bir söz vardır, herkes cehennemdeki kendi ateşini dünyadan kendisi getirir diye. İşte bunlar kendi yüklerini, kendi ateşlerini kendileri yüklenip gelecekler.

Diyecekler ki, "dünyada işlediklerimizden ötürü yazıklar olsun bize. Dünyada kaçırdığımız fırsatlarımızdan ötürü yuh olsun bize. Eyvah, biz boşa geçirmişiz günlerimizi." Allah için şöyle bir düşünün. Beş yıllık ilk okul hayatımız elli güne çok rahat sığacaktır. Bunlardan tutun para kazanmaya ayırdığımız zamanları, rızık kazanmak için değil köşe dönmeye ayırdığımız zamanlarımızı, televizyonun başında, akvaryumun kenarında öldürdüğümüz

zamanları bir düşünün. Ya da hanımlarımızla sadece cinsi münâsebete inhisar eden hayatımızı bir düşünün. Böyle boşa harcadığımız bir ömre yazıklar olsun demeyecek miyiz acaba? Hesabımız yarın pişman olmak için mi? Allah diyor ki, yarın yaşadıkları hayattan ötürü pişmanlık duyacaklar ve de

"Onların sırtlarındaki yükleri ne kötüdür."

Hangi yükler meselâ? Dinle tanıştırmadığı çocuklarının, Kitap-sünnet tanıtmadığı hanımlarının, din duyurması gereken komşularının, hikayelerle oyaladığı talebelerinin, dine şahadet, tebliğ ve tâlim, Kur'an, mal ve can emânetinin, aklın, gözün, kulağın, bütün sermayelerin vebali. Tüm bu veballeri yüklenecektir. Öyleyse birer birer bu yükleri şimdiden indirmeye çalışalım da yarın bu yüklerin altında ezilmeyelim, Allah yardımcımız olsun inşallah.

Bu kadın kendilerini lânetleyen bu sûrenin gelişinden sonra çok sinirlenmiş, kendini kaybedecek kadar kahrolmuş üzüntüsünden. Çünkü ifade gerçekten böyle soylu bir kadını aşağılayan, yerin dibine batıran bir ifade. Ebu Leheb'in karısı da boynunda mesedden bükülmüş kalın bir urganla odun taşıyıcısı, hamal olarak görev yapacak. Öyle bir urgan, öyle bir hâlât ki kopmayacak düşmeyecek. O kadın, kendisini yakacak odunu sırtında kendisi taşımaktadır. Yani sırtında odunuyla kendi kendini yakmaya gidiyor.

Gerçekten çok müthiş bir manzara. Hani kâfirler esirleri birbirlerine bağlarlar zincirlerle sonra da içlerinden bazılarını öldürürler ve ötekiler bu ölüleri de sürümek, taşımak zorunda kalırlar ya, işte sanki öyle bir manzara. İslâm düşmanlığında kocasına yardımcı olan kadın kendi kendisini yakacak odunu sırtında taşıyor, ya da dünyada hizmetinde bulunduğu kocasının cehennemde azabı çoğalsın diye ateşini biraz daha körüklemek üzere kocasına odun taşıyıverecek.

Tabii burada boyundan, halattan söz edilmesini daha önce gerdanındaki gerdanlığını İslâm düşmanlığına vakfetmesine mütenasip bir cevap olarak verildiğini anlıyoruz.

Bu sûre de burada sona erdi. Rabbim burada anlattıklarına kendisinin istediği gibi iman eden, razı olduğu biçimde amel eden, bu Allah âyetlerini başkalarına da duyurma çabası içine giren kullarından eylesin.

Sübhanekallahümme ve bihamdik. Eşhedü en la ilahe illa en-te. Estağfiruke ve etûbü ileyk.

- 112 -

İHLÂS SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 112., Nüzûl sıralamasına göre 22., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun onuncu sûresi olan İhlâs sûresi Mekke'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 4'tür.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

"1: Ey Muhammed! De ki O Allah bir tektir. 2: Allah her şeyden müstağnî ve her şey kendisine muhtaçtır. O doğurmamış ve doğmamıştır. 4: Hiçbir şey O'na denk değildir."

Halis tevhidin ortaya konduğu Rabbimizin sıfatlarını en güzel anlatan bir sûreyle karşı karşıyayız. Tevhid sûresi, esas, tefrîd, vilâ-yet, necat ve mârifet gibi isimlerinin yanında en yaygın ismi ihlâs sû-residir. Tıpkı Fâtiha sûresi gibi sûre içinde ihlâs kelimesi geçmediği halde muhtevasından ötürü sûreye bu isim verilmiştir. İnşallah bu haf-taki dersimizde bu sûreyi, bu sûrede Rabbimizin sıfatlarını ve bize ulaştırmak istediği mesajlarını tanımaya çalışacağız.

Sûrenin nüzul zamanı konusunda ihtilâf vardır. Kimileri sûre-nin Mekkî olduğunu kimileri de Medineli olduğunu söylerler. Bu ihtilâf bu konudaki iki farklı rivâyetten kaynaklanmaktadır. O rivâyetler şun-lardır: Enes Bin Mâlikin rivâyetinde: Hayber Yahudileri Allah'ın Resû-lüne gelerek:

"Ey Ebul Kasım, Allah melekleri nûrdan, Ademi kokmuş çamurdan, İblisi ateşten, göğü dumandan ve yeryüzünü de su köpüğünden yaratmıştır. Peki Rabbinin ken-di mahiyeti nedir? Neden yaratmıştır? Neden meydana gelmiştir? dediler. Allah'ın Resûlü henüz onlara cevap vermeden Cebrâil gelerek: Ey Muhammed sen onara de ki, buyurarak bu sûreyi inzal buyurmuştur."

İşte bu rivâyete göre sûre Medinelidir.

Bu konuda yine Dahhak, Katade ve Mukatil'den intikal eden bir başka rivâyet de şöyledir:

"Mekke'de Mekkeli müşrikler Rasulullah efendimi- ze gelerek: Ey Muhammed bizi kendisine çağırdığın Rab-binin keyfiyetini bize bir anlat, belki inanırız. Neden yapılmıştır bu senin Rabbin? Taştan mı? Tunçtan mı? Altın-dan mı? Gümüşten mi? Bakırdan, bronzdan mı? Neden yapılmıştır bu senin Rabbin? Ne yiyor ne içiyor? Neyle besleniyor? Kimden veraset almıştır? Varisi kimdir? Nesebi nedir? Yerine kim geçecektir? diye sordular da bu sûre nâzil oldu."

Bu rivâyete göre de sûre Mekkî dir. Mekke'de nâzil olmuştur.

Evet, müşrikler gelmişler Rasulullah'a: Bizi kime kulluğa ça-ğırıyorsun Ey Muhammed? Nedir, kimdir bu senin Rabbin? Altından mı? Gümüşten, bronzdan mı? Nesebi nedir? Kimdir bu Allah? Babası, anası, ceddi kim? Hayrola ey Muhammed, bizi Kâbe'nin içini doldur-duğumuz 360 tane tanrı idare edemedi de sen yeni bir Allah mı bul-dun? 360 putun yapamadığını dir Allah'la mı idare edeceksin? Şimdi bütün bu tanrılarımızı bırakıp senin Allah'ına mı inanacağız? İlâhlarımıza yeni bir İlâh daha mı ilâve edeceğiz? gibi sorular soruyorlardı.

Ama aslına bakılırsa çeşitli zamanlarda Allah'ın Resûlüne bu sualler sorulmuş ve Rasulullah efendimiz de her defasında bu sûreyi okuyarak cevap vermiştir. İşte Resûl-i Ekremin değişik zamanlarda kendisine sorulan sorular karşısında bu sûreyi okumasından ötürü her defasında yeniden nâzil oluyor sanılmıştır. Onun içindir ki kimileri sûrenin Mekke'de kimileri de Medine'de indiği kanaatine varmışlardır. Sûrenin muhtevasına bakılırsa Mekke döneminin başlarında indiği an-laşılacaktır. Çünkü o zamana kadar Allah'ın zâtı ve sıfatları hakkında Kur'an-ı Kerîm'de herhangi bir âyet inmemişti. Resulullah'ın Allah'a dâvetini dinleyenler onun çağırdığı Allah'ın nasıl bir Allah olduğunu merak ediyorlardı. Onun içindir ki sûre Mekke'de İslâm'ın ilk dönemle-rinde nâzil olmuştur diyoruz. Bu sûrenin Mekke'de nâzil olduğunun bir başka delili de kızgın kumların üzerinde vücudu dağlanan Hz. Bilâl'ın: ***"Ehad, Ehad"*** diyerek Allah'ı zikretmesidir. Demek ki daha o dönem-lerde Hz. Bilal efendimizin ve mü'minlerin sûrede geçen Rabbimizin bu isminden haberdar oluşları sûrenin daha önce indiğini göstermek-tedir.

Evet sûre Mekke'de nâzil olmuştur. Galip bir rivâyete göre de sûre iki kere nâzil olmuştur. Sûrenin nüzulü hakkında şu arz ettiğimiz bilgilere bakılırsa Resulullah'ın insanları tevhide dâvet ettiği o dönem-de insanların kafalarında Allah'la alâkalı nasıl bir düşüncenin bulun-duğunu, insanların nelere nasıl inandıklarını anlamak mümkündür. Putperest müşriklerin taptıkları tanrıları ağaçtan, taştan, tunçtan, al-tından ve gümüştendi. Bu İlâhlar şekil, cisim ve sûret sahibiydiler. Bu tanrı ve tanrıçalardan üremeler vardı. Hiçbir tanrı karısız, hiçbir tanrı-ça da kocasız değildi. Nesepleri soyları, sopları vardı. Bunların ye-meye, içmeye ve kullarından beslenmeye ve de yine kullarından ko-runmaya ihtiyaçları vardı. Bu yüzden bunlara tapınanlar tanrılarına yi-yecek, içecek sunmak ve

onları korumak zorundaydılar.

Hıristiyanların inançları da bunlarınkinden farklı değildi. Onlar da her ne kadar bir Allah'a inandıklarını iddia etseler de bunların inan-dıkları Allah'ın bir oğlu vardı. Yahudiler de böyleydi. Bir grup Allah'ın Kerîm elçisi Îsâ (a.s) nın, ötekiler de Hz. Üzeyr (a.s) in Allah'ın oğlu olduğunu iddia ediyorlardı. Her iki grup da Allah'ın elçisi olan kullara tapınıyorlardı. Bunların inandıkları İlâhlar da tıpkı müşriklerde olduğu gibi maddî cismanilikten ve insani sıfatlardan uzak değildi. Meselâ yü-rürlerdi, insan şeklinde gelip giderler, yerler içerler ve hattâ kendi kul-larıyla güreş bile yaparlardı. İşte böyle insanların ateşe, putlara, yıl-dızlara, aya, güneşe tapındıkları, çeşitli varlıklar önünde secde ettik-leri bir atmosferde gelen bu sûre bu inanışların tümünü reddederek gerçek Rabbi, gerçek İlâhı ve tevhidi ortaya koyuyordu.

Sûre hem o günkü sapık inanışları reddederken hem de o günden bugüne Allah'la alâkalı tüm sapık iddiaları, Allah'a izafe edilen tün noksan ve beşerî sıfatları, Allah'ın yetkilerini başkalarına veren tüm şirk anlayışlarını, varlıkla Allah'ın aynı olduğunu iddia eden, vücutta teklik iddiasında bulunan, vahdet-i vücuttan söz eden Taoizm, Budizm, Brahmânizm, Panteizm gibi tüm felsefi akımların sapıklıkla-rını, Allah hakkında parçalanma, tecezzî iddiasında bulunan tüm sah-tekârlıklarını reddetmektedir. Sûrenin âyetlerini tanırken inşallah de-meye çalışacağım.

Sûrenin Allah ve Resûlü katında çok büyük değeri vardır. Sû-renin değerini insanlara idrak ettirebilmek için Allah'ın Resûlü çok uğ-raşmıştır. Çünkü sûrenin bir adına iman sûresidir. Zira kişi bu sûrede anlatıldığı sıfatlarla Allah'a inanmadığı sürece mü'min sayılmayacak-tır. Zira bu sûre mü'minin zihnine iyice yerleşmeli ki Allah hakkındaki tüm sapık inanışlardan temizlenip gerçek tevhidi anlayabilsin. Onun içindir ki Allah'ın Resûlü pek çok hadislerinde sûrenin önemini vurgu-lamıştır.

Buhârî, Müslim ve diğer tüm Kütüb-i Sitte'in rivâyet ettikleri bir hadislerinde Allah'ın Resûlü İhlâs sûresinin Kur'an'ın üçte birine mu-adil olduğunu anlatır:

"İhlas sûresini çokça okuyun, çünkü o sülüsül Kur'an'dır"
(Tecrid-i Sarîh Tercemesi,11,234).

buyurur. Bunu hadis ulemâsı şöyle açıklar: Kur’an’ın tamamı başından sonuna üç temel esas anlatır. Bunlardan birincisi tevhid, ikincisi Risâlet, üçüncüsü de âhirettir. Kur’an baştan sona işte bu üç temel gerçeği anlatır. İşte bu sûre de Kur’an’ın ortaya koyduğu üç temel esastan birisi olan tevhidi anlattığı için bu sûre Kuranın üçte birine muadildir denmiştir diyoruz.

Değilse bunu şöyle anlamak mümkün değildir. Efendim, madem ki İhlas sûresi Kur’an’ın üçte birine denktir. Öyleyse hatim inmek için Kur’an’ın tümünü okumaya gerek yoktur. Üç İhlâs okuduk mu bir ha-tim sevabı alırız diyemeyiz.

Yine Buhârî ve Müslim Ayşe annemizden şunu nakleder: Sa-hâbeden bir zât çıktığı bir seferden dönünceye kadar tüm namaz-larının ilk rekatlarında İhlâs sûresini okudu. Gelip bu durumu Allah’ın Resûlüne haber verdiler. Rasulullah efendimiz o zata niçin böyle yap-tığını sorunca adam: Ey Allah’ın Resûlü, bu sûrede Rahmânın sıfat-ları zikredildiğinden ben bu sûreyi çok seviyorum dedi. Rasulullah e-fendimiz de adama buyurdu ki: Bilesin ki Allah da seni seviyor. (Bu-hârî, Fedâilu'l-Kur'an, 13)

İnşallah sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yaptıktan sonra tek tek âyetlerini tanımaya geçelim.

Bu sûre İslâm'ın temel ilkesi olan tevhîd inancını özlü bir şe-kilde tasvir eder. Allahu Teâlâ'yı herkesin anlayıp kavrayabileceği sa-de bir anlatımla tanıtır. İlk iki ayet Allahu Teâlâ'nın birliğini, her türlü ihtiyaçtan uzaklığını ve her şeyin ona muhtaç olduğunu; son iki ayet de Cenâb-ı Hakk'ın yüce sıfatlarına aykırı beyanatta bulunan müşrik-lere cevap olarak; Allahu Teâlâ'nın doğurmadığını, doğmadığını ve hiçbir şeyin ona denk olmadığını beyan eder. Bu sûre Hıristiyanlıktaki teslis ve yahudilikteki Üzeyr'in Allah'ın oğlu olduğu inançlarını redde-derek, tevhid inancını tarif ve ispat eder.

Allah'ın birliği tevhîd inancının kendisidir. Varlıklar âleminde onun hakikatinden başka bir hakikat olmadığı gibi, onun varlığından başka gerçek varlık da yoktur. Diğer bütün varlıklar varlıklarını Allah-tan alırlar, hakikatlerini Allah'ın hakikatinden alırlar. Varlıklar âleminde o ilâhi varlıktan başka hakikat yoktur. Bir kalp, bu hakikatin dışındaki bağlantıları ve bu hakikatin dışındaki şeylerin duygusunu ortadan kal-dırırsa, her türlü bağımlılıktan kurtulur, bütün menfi bağlarını koparır ve birçok esaretin aslı olan ihtiraslardan uzaklaşır.

Varlıklar âleminde Allah'ın hakikatinden başka bir şeyi görme-yen bu düşünce zihinlerde ve gönüllerde yer edince ondan kaynakla-nan diğer varlıklarla ilgili birçok gerçekleri de görebilir. Bu mertebe öyle bir mertebedir ki orada kalp gördüğü her şeyde Allah'ın kudretini fark eder. Bunun da ötesinde öyle bir mertebe vardır ki orada kişi kâi-natta Allah'tan başka ezelî hiçbir şey göremez. Çünkü orada Allah'ın hakikatinden başka hiçbir ezelî hakikat görülmez. Bu düşüncenin yer etmesiyle birlikte sebeplerin etkinliği fikri de ortadan kalkar. Her şey, her olay ve her hareket, doğduğu ilk sebebe havale edilir, onun etkisi altında bulunduğu kabul edilir.

İşte Kur'an-ı Kerîm, imana dayalı tev-hîd düşüncesini yerleştirirken buna çok önem verir. Bunun için zâhirî sebepleri bir kenara koyup bütün işleri doğrudan Allah'ın iradesine bağlar. Bu zâhiri sebeplerin hepsini kenara atıp meseleyi yalnız Al-lah'ın iradesine havale etmek kalbe bir huzur verir.

İslâm insanların bu yola gitmelerini ister. Ancak hayatın bütün özelliklerini taşıyarak beşer hayatının bütün zorunluluklarını yerine getirmelerini, Allah'ın yeryüzündeki halifesi oluşlarının bütün gerekle-rini ifâ etmelerini ve bununla beraber Allah Teâlâ'dan başka bir haki-kat bulunmadığını, onun mevcudiyetinden başka ezelî bir mevcudiyet olmadığını, onun faaliyetinden başka bir faaliyet bulunmadığını ve ondan başka gidilecek bir yol olmadığını bilip kavramalarını ister.

Evet sûreyle alâkalı bu kadarlık bir mukaddimeden sonra in-şallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya çalışalım. Sûrenin ilk âyeti yine gul emriyle başlıyor.

1. “Ey Muhammed! De ki, O Allah bir tektir.”

Önceki sûrelerde de ifade ettiğimiz gibi bu hitap önce kendisine bu konuda sorular sorulan Rasulullah efendimizedir. Çünkü söylesene ey Muhammed, senin bu Rabbin nedir? Nasıldır? Nedendir? Kimdir? Hangi sıfatların sahibidir? Sorusu Rasulullah efendimize soruluyordu. Onun için bu “de ki” emri önce Rasulullah’a, sonra da onun şahsında kıyâmete kadar hepimize ve tüm Müslümanlaradır.

Sana, Rabbini soranlara de ki ey peygamberim, onlara duyurup tebliğ et ki… Öyleyse biz de kendimize, çevremize, ehlimize, çocuklarımıza,

akrabalarımıza diyeceğiz, duyuracağız bunu. Duyurmak zorundayız. Yine bu emir, Kur'an'ın Allah'tan olduğunun ifadesidir. Kur'an Allah'tandır, peygamber ancak Allah'tan geleni duyurur.

Ey peygamberim onlara de ki… Peki neyi diyecekmiş Allah'ın Resûlü? Ya da bugün bizler neyi diyecekmişiz kendimize ve çevremize?

O Allah'tır, Ehad'dır. İşte Rasulullah efendimize sorulan suallerin cevabı. O Allah'tır, Ehad'dır. Yani benim Rabbim sizin İlâhlarınıza eklenecek yeni bir İlâh değildir, Allah'tır.

Allah ismi, Allah kelimesi ve mefhumu Araplar için yeni bir kelime, yabancı bir kelime değildi. Yeni duydukları bir şey değildi bu. Araplar eskiden beri kâinatın yaratıcısı olarak Allah'ı tanıyorlar ve inanıyorlardı. Bu ismi Allah'tan başka herhangi bir mâbuda isim olarak da vermiyorlardı.

Daha önce Fil sûresinin tefsirinde görmüştük, Ebrehe Kâbe'yi yıkmak üzere güçlü kuvvetli bir orduyla Mekke'ye geldiği zaman Mekkeliler Kâbe'nin içindeki sayısı 360 olan putlarını terk ederek sadece Allah'a sığınıp ona yalvarmışlardı. Bir tehlike anında kabuk mahiyetinde olan şirkin kaybolup asıl özün, öz cevherin, fıtratın ve tevhidin ortaya çıktığını görüyoruz. Birdenbire tüm tanrılarını, tüm putlarını unutup Allah'a iltica ettiler. Ebrehe'ye karşı da: "Bu Beytin, bu Kâbe'nin bir Rabbi var, O kendi beytini korumasını bilir, bizim yardımımıza ihtiyacı yoktur O'nun" diyerek dağlara çekildiler. Bunlar çok iyi biliyorlardı ki bu nazik noktada kendilerine yardım edecek Allah'tan başka hiçbir varlık yoktu. Kendilerine yardım edecek, kendilerini koruyacak Allah-ın farkındaydılar. Hattâ bütün putperestliklerine rağmen yine de Kâbe'ye Beytullah diyorlardı. Allah'ın evi diyorlardı. Kâbe'nin içindeki putlardan birinin adını vermiyorlar veya putlara izafeten beyt'ül esnam filân demiyorlardı.

Bu adamlar Allah'ı tanıyorlardı. Zaten tarihin her devrinde insanların genelinde Allah inancı hep var olmuştur. Her dönemde madde ötesi, üstün güç ve kudret sahibi, yaratıcı olan Allah inancının var olduğunu ve insanların bu yaratıcıya iman ettiklerini biliyoruz. Ama aynı zamanda bu insanların genelinde şöyle bir kanaat da söz konusu idi. Allah vardır, yaratıcıdır, tüm kâinatı O yaratmıştır, kendilerini de O yaratmıştır. O yücedir, Âlidir ama bu yüce varlıkla insanların doğrudan doğruya irtibat kurmaları mümkün değildir. Onun içindir ki bu yüce varlıkla insanların irtibatlarını sağlayacak aracılara ihtiyaç vardır. İşte bu

durumda bazı aracıların bulunması kaçınılmazdır. Bu aracılar da put ismi verilen bir kısım varlıklarla somutlaşır. İfade ettiğimiz gibi tapınılanlar aslında bu putların kendileri değil, onların temsil ettikleri şeylerdir. Yani bu putların bizzat kendi görüntülerinden ziyâde temsil ettikleri ve ifade ettikleri anlam önemlidir.

Bu itibarla tabiatta hiçbir varlığa sırf kendisi için tapınıldığı gö-rülmemiştir. Ya Allah'a yaklaştırsınlar, ya bunlarla Allah'ın hatırı kaza-nılsın diye, ya da Allah katında bu varlıkların saygınlığı olduğu düşün-cesinden dolayı bunlara tapınılmıştır. Yani hem Allah'a hem de bu varlıklara tapınılmaya çalışılmıştır. Allah reddedilmemiştir ama O'na şirk koşulmuştur.

Zaten tarih boyunca en büyük problem işte burada çıkmıştır. Tarih boyunca en büyük problem sadece Allah'a kulluk etmek, sadece Allah'ı dinlemek ve hayata hakim olarak sadece Allah'ı kabul etmek konusunda çıkmıştır. Değilse Allah'a da ibadet konusunda hiç problem çıkmamıştır. Yani İlâhlardan bir İlâh olarak Allah'a da kulluğu herkes kabul etmiştir. Öteki İlâhlar yanında Allah'a da kulluğa kimse ses çıkarmamıştır. Göklerin ve yerin, göklerdekiler ve yerdekilerin yaratıcısı olarak, dağların ve denizlerin yaratıcısı olarak, rızık verici, öldüren, yaratan, yaşatan bir İlâh olarak herkes O'nu kabul etmiştir. Ama inandığınız bu Allah kendisinden başka İlâh olmayandır, bu Allah hayata karışan ve kendisinden başka hayata karışıcı olmayandır, bu Allah insanların kulluk programlarını belirleyendir ve kendisinden başka kanun koyucu olmayandır, bu Allah boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu elinde olan ve sadece kendisinin çektiği yere gidilmesi gerekendir.

Yani bu Allah kendisinden başka Rabb, Melik, İlâh olmayandır dendiği zaman, işte kavga burada başlamıştır. Göklerin ve yerin yaratıcısı, rızık vericisi olarak kabul ettikleri bu Allah'ı insanlar hayatlarına karışıcı olarak reddetmeye çalışmışlardır. "İlâh olarak Allah'ı kabul edelim ama tek İlâh olarak asla kabul etmeyiz. İlâhlardan birisi olarak O'nu da dinleyelim, İlâhlardan birisi olarak O'na da kulluk yapalım ama tek İlâh olarak sadece O'na kulluğa hayır" diyorlar. "Çünkü bizim hayatımıza karışacak başka İlâhlarımız da var. Hayatımızda sözünü dinleyeceğimiz başka Rablerimiz de var. Bizim Allah'tan başka hukuk tanrılarımız, eğitim, şifa, siyaset tanrılarımız da var. Tamam bu tanrılardan birisi olarak Allah'ı da dinleyelim ama öteki tanrılarımızı da dinlemek zorundayız" diyorlar. Aslında bu iddiaların altında Allah'tan, Allah'a kulluktan kurtulup kendi keyiflerince bildikleri gibi bir hayat yaşama arzuları yatmaktadır.

Ya da şöyle ifade edelim: Bunlar Allah'a kulluktan kurtulup kendi kendilerine, kendi hevâ ve heveslerine tapınmak istiyorlar. Keyiflerinin istediği gibi sorumsuz ve sınırsızca bir hayat yaşamak istiyorlar.

Kur'an-ı Kerîm'e baktığımız zaman insanların bu şartlarda Allah'ı ve O'na kulluğu kabul ettiklerini, yani Allah'ın varlığını reddetmediklerini görüyoruz.

"Andolsun ki, onlara kendilerini kimin yarattığını sorsan: "Allah" derler. Öyleyken nasıl da aldatılıp döndürülüyorlar?"
(Zuhruf 87)

Başka âyetlerinde de Rabbimiz göklerin ve yerin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul ettiklerini anlatır. Bakın burada da kendilerinin yaratıcısı olarak Allah'ı kabul ettiklerini, ama yaratıcı olarak kabul ettikleri bu Allah'ı hayatlarına karışıcı olarak reddettiklerini anlatıyor.

Sorsanız onlara sizi kim yarattı, sizi yoktan kim var etti? diye, diyecekler ki, Allah. Peki o zaman nasıl çevriliyorsunuz? Nereye dönüyorsunuz? Kime kulluk etmeye çalışıyorsunuz? Kimi razı etmeye çalışıyorsunuz? Kimin ekmeğini yiyip kimin kılıcını sallamaya çalışıyorsunuz? Varlığınızı kime borçlusunuz? O varlığınızı, hayatınızı kimlere adıyorsunuz? Kime muhtaçsınız, kime teşekkür ediyorsunuz? Ey kâfirler, ey müşrikler, ey yaratıcı olarak Allah'ı kabul edip de yasa belirleyici olarak başkalarını kabul eden beyinsizler, sizin her şeyiniz yanlış, her şeyiniz yamuktur. Siz yaratıcı olarak vicdanlarınızda kabul ettiğiniz Allah'ı hayatınıza karıştırmamakla, yaratmayla en ufak bir ilgisi olmayan, sizin hayatınızda en ufak bir faydası olmayan kendiniz gibi acizleri Rabb ve İlâh kabul ederek sapıklığın âlâsını yaşıyorsunuz da farkında değilsiniz, diyor Rabbimiz.

Bu sûrenin indiği dönemde Mekkeli müşrikler Allah'ı tanıyor-lardı. Göklerin ve yerin, göktekilerin ve yerdekilerin tümünün yaratıcısı olarak Allah'ı biliyorlar, tanıyorlardı. Ama bu Allah yere ve yerdekilere karışmayan bir Allah'tı. Tıpkı Aristo'nun ve şu anda tüm demokratik ülke insanlarının dedikleri gibi dünya işlerine karışmayan bir Allah. Sadece yaratan, yarattıklarının hayatına karışmayan, yarattıklarını kendi haline bırakan, nasıl isterseniz öylece yaşayın, canınız nasıl isterse, keyfinize nasıl gelirse öylece bir hayat yaşayın. Benden bu kadar. Benden yaratması, gerisini siz bilirsiniz diyen bir Allah. Yarattığı kullarından hiçbir sorumluluk istemeyen bir Allah. Onların hayatlarını düzenlenmek üzere peygamber ve vahiy göndermeyen, hayat programı

göndermeyen bir Allah…

Kullarının hayatına karışmayan, kullarının nasıl bir hayat yaşayacaklarını bilmeyen bir Allah. Hukuku bilmeyen, onu yerdeki hukuk tanrılarına bırakan, eğitimden anlamayan, onu eğitim tanrılarına havale eden, insanların kılık-kıyafetlerine, yemelerine, içmelerine, kazanmalarına harcamalarına, birbirleriyle olan münâsebetlerine, evlen-melerine, boşanmalarına, sosyal ve siyasal yapılanmalarına karışmayan bir Allah. Göklerin, yerin sahibi, göktekilerin ve yerdekilerin mâliki, aya, güneşe egemen, dağlara taşlara söz geçiren, kendileri de da-hil tüm varlıkların yaratıcısı, mâliki, hakimi, müdebbiri, koruyucusu, doyurucusu ama onların hayatlarına karışmayan bir Allah. O gökleriyle ve diğer varlıklarıyla ilgilensin, zaten bu kadar büyük işlerinin yanında bizimle ilgilenecek vakti yoktur diyerek kendi pis hayatlarına Allah'ı karıştırmak istemiyorlardı. Kendi hayatlarını keyiflerine göre, nefislerine, şehvetlerine ve şehvetlerinin arkasına diktikleri putlarına, şehvetlerine geçit verebilecek tâğutlarına göre ayarlıyorlardı. Bunun mantığını da şöyle ortaya koyuyorlardı:

"Allah'ı bırakıp da onun berisinde veliler edinenler: "Bunlar bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz" derler...."
(Zümer 3)

"Evet biz aslında bu putlara onları İlâh kabul ettiğimiz için tapınmıyoruz. Bunlar bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz" diyerek putları arada vasıta kabul ediyorlardı. "Bunlarsız Allah'a yaklaşmamız ve O'nun rızasını kazanmamız mümkün değildir" diyorlardı.

Bugün de öyle diyor müşrikler. "Efendim tamam Allah büyüktür, Allah yücedir. Ama Allah hayata karışmamalıdır. Din mukaddes bir kurumdur ama dini siyasete alet etmemek lâzımdır. Dini hayata karıştırmamak lâzımdır. Din bir vicdan işidir. Dinin hayatta etkinliği ol-mamalıdır. İşlerimizi dine dayandıramayız. Bizler kendi hayatımızı kendimiz belirlemeliyiz. Yasalarımızı kendimiz yapmalıyız. Veya işte bugün bizim hayatımızı belirleyecek uzmanlarımız, büyüklerimiz düşünürlerimiz, siyasîlerimiz vardır. Yani tüm bu konularda Allah'ın ortakları vardır.

Evet bütün bunlar Allah'ın yarattığı varlıklardır ama işte bu konuda bize yetkiler vermiş, kendisinin işleri çok yoğun olduğundan dolayı bizim işlerimizi, ekonomik, beşerî, sosyal işlerimizi bize bırakmıştır. İşte biz de bu işlerimizi

kendi tanrılarımıza döndüreceğiz diyerek Allahu Teâlâ'ya ortaklar bulmaya çalışıyorlar.

Allah korusun da gerek günümüz müşriklerinin bu sapık iddiaları, gerekse o günkü müşriklerin putları aracı olarak kabul etmeleri, bunlarsız Allah'a yaklaşamayız, bunlarsız Allah'ın rızasını kazanmamız mümkün değildir iddiaları, Allah'a akıl vermedir, Allah'a yol göstermedir. Ya Rabbi biz böyle münasip gördük, böyle uygun bulduk, sen bunu böyle kabul et demektir ve Allah'a en büyük iftiradır bu.

Öyleyse bugün bizler de hem Allah'a inandığımızı iddia edip hem de hayatımızın bazı bölümlerinde Allah'tan başka Rabler, Allah'tan başka efendiler bulup, onları dinler, onları hayatımızda söz sahibi kabul edersek biz de aynı duruma düşmüş oluruz. O halde biz Allah inancımızı ve Allah'a kulluğumuzu ancak Allah'ın belirlediği biçimde icra etmek zorundayız. Allah kitabında kendini bize nasıl tanıtmışsa, kendisine nasıl inanmamızı, nasıl kulluk yapmamızı istemişse o şekilde inanmak ve kulluk yapmak zorundayız. Kendiliğimizden buna ilâveler ya da çıkarmalar yapar, kendi anlayışımıza göre bir kulluk anlayışı geliştirirsek bu bâtıldır.

Meselâ Allah'a sormadan kendiliğimizden üzerimize bir elbise giyer ve işte bu senin razı olacağın bir elbisedir ya Rabbi, dersek, ya da işte biz bunu münasip gördük, sen de bundan razı ol. Ya da bizim beğenip razı olduğumuzdan sen de razı olmak zorundasın dersek Allah korusun bu Allah'a akıl vermektir ve bâtıldır.

Veya kendiliğimizden bir hukuk, bir eğitim sistemi, bir kazanma, harcama modeli, bir miras hukuku belirler ve, "ya Rabbi biz bunu münasip gördük, sen de münasip görmek zorundasın" dersek bu Allah'a en büyük iftiradır.

"Ya Rabbi bizim ev, ticaret, meslek anlayışımız, mala bakışımız, tahsil anlayışımız budur. Biz düşündük, taşındık böyle münasip gördük, sen de bunu böylece kabul et! Zaten başka çaren yok, bizim keyfimize göre kabul etmek de zorundasın" demek hâşâ küfürdür, şirktir ve bidattir. Allah'a akıl vermektir, Allah'a yol göstermektir. Öyle değil mi? Madem ki iş böyle olacaktı, madem ki bizim münasip gördü-ğümüzü Allah da münasip görecekti, madem ki Allah bizim keyfimize tabi olacaktı da öyleyse niye geldi peygamber? Niçin geldi Kur'an? Ne gerek vardı bunlara? Şimdi düşünelim, peygamberin ve Kur'an'ın

bizim hayatımızda fonksiyonu nedir? Çoğumuz Kitap ve Sünneti rehber değil merkep kabul ediyoruz. Zira gideceğimiz yere bizi rehber de götürür, merkep de götürür. Ama birisine teslim olunur öyle götürür, öbürü teslim alınır öyle götürür. Rehbere teslim olunur istediği gibi bizi hedefe götürür, merkep de götürür ama o teslim alınır, kendi istediği gibi, kendi istediği yere değil de bizim istediğimiz gibi ve bizim istediğimiz yere götürür. Arada fark vardır.

Eğer biz Kur'an ve Sünnete teslim olduysak, onları merkep değil de rehber kabul ettiysek, o zaman niye onlara göre değil de kendimize göre bir kulluk ihdas edip, sonra da biz böylece münasip gördük, sen de bunu böylece kabul et diyoruz?

Kureyş öyle diyordu. Biz bu putlara bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye tapmıyoruz. Halbuki Allah kendilerinden böyle bir kulluk türü istememiştir. Allah onlara böyle bir şey dememiştir. Kendi kafalarından uydurdukları bir kulluk türüydü bu. Bakıyoruz bugün de aynı şeyler yapılıyor. Meselâ bir adam Allah'ın kendisine tahsis buyurduğu malı Allah'ın istediği tarzda infak etmekle mükelleftir. Yani kişinin malla münâsebetini Allah ayarlamalıdır. Ama kişi bunun dışında malla münasebetini Allah'a sormayarak, kendisi ayarlamaya kalkar, mal sahibi oluşunu Allah'a yaklaşma vesilesi kabul ederse, onu putlaştırmış demektir. "Malı, mülkü çok olan kişi Allah'a daha yakın olan kişidir" diyen kişi malı putlaştırmış demektir.

Bir adam düşünün ki mal peşinde koşuyor. Gecesini, gündüzünü, bugününü, yarınını tüm zaman ve mesaisini para kazanmaya harcıyor. Parayı o kadar kıbleleştirmiş ki, ne ilim öğrenmeye, ne Kur'-an'ı, Sünneti tanımaya ve ne de çevresine duyurmaya zamanı kalmıştır. Hanımını, çoluk çocuğunu eğitme, Allah'ın dinini tebliğ etme adına bir derdi ve zamanı kalmamış. Tüm hayatını, tüm zamanını, hep para kazanmanın peşine takmış. Böyle bir koşturmanın içindeyken kendisine: "Yahu niye bu kadar?" dendiği zaman da: "İyi ama daha çok para kazandığım zaman, daha çok belâm olduğu zaman Allah katında bu benin derecemi artırmıyor mu? Daha çok zekât verecek konuma geldiğim zaman bu beni Allah'a yaklaştırmıyor mu?" diyorsa, bilelim ki bu adam malı putlaştırmış demektir. Tıpkı müşriklerin Allah'a yaklaşma adına kendi kafalarından putları hedefledikleri, Allah'ın rızasını kazanma adına putları öne sürdükleri gibi. Bu putlar vasıtasıyla biz Allah'a yaklaşacağız. Bunların hatırını kazandığımız zaman bunlar bizi Allah'a yaklaştırmaktadırlar dedikleri gibi.

Halbuki kendisine yaklaşılması adına o putları onlara Allah tayin etmemişti. Halbuki kendisine yaklaşılabilmesi için mal sahibi olmayı da Allah dememiştir. Kitabının hiçbir yerinde malı, mülkü çok olanlar benim katımda daha üstündürler. Mal, mülk sahipleri Bana daha çok yakındırlar diye bir tek âyet, bir tek işaret yoktur. Aksine malın, mülkün çokluğu sebebiyle sapan insanların sapışına dikkat çeken âyetler pek çoktur. Halbuki mal olmadan da Allah'a yaklaşılabilir. Para olmadan da Allah'ın rızası kazanılabilir. Meselâ ilimle, sabırla, tekbirle, tahmidle, emr-i bi'l maruf ve nehy-i ani'l münkerle de Allah'ın rızası kazanılabilir. Hayatımızı illa da para kazanmaya göre ayarlayacağız, sonra da Allah'a akıl vermeye kalkacağız. Bak ben böyle diyorum, sen de bundan razı ol diyeceğiz olmaz öyle şey.

Allah korusun da bugün müslümanlar sanki Allah'ın ne dediğinden, ne istediğinden habersiz bir hayat programı yaşamaktadırlar. Rabbimizin kitabında bize tarif ettiği kulluğu diskalifiye edercesine kâra, kazanma, daha fazla büyüme, daha fazla şişme esasına dayalı bir hayat programı gerçekleştirmenin hesabı içine düşmektedirler. Gerçekten hangi vahiy biriminin, hangi âyet grubunun, hangi peygamber modelinin Müslümanlara bu hayat felsefesini empoze ettiğini anlamak mümkün değildir. Bakıyoruz bugün hemen hemen Müslümanların hepsi, hacısı, hocası da dahil olmak üzere geceli gündüzlü daha fazla kazanmak, daha fazla büyümek, daha büyük ekonomik güce erişmenin hesabı içinde çırpınmaktadırlar.

İşin garibi ve anlaşılmaz yönü de müslümanlar bunu din adına yaptıklarını söyleyebilmektedirler. "Efendim müslüman zengin olmalıdır. Bugün bizlerin zengin olma hedefimiz, büyüme isteğimiz, daha fazla ekonomik güce ulaşma programımız daha iyi, daha faziletli müslüman olmak içindir. Daha müslümanca bir hayata ulaşmak içindir. Zenginleşirsek daha iyi müslüman olacağımıza inancımızdan ötürü, Allah'a daha çok yaklaşacağımıza inancımızdan ötürü bunu yapıyoruz" diyerek Allah'a akıl vermeye, Allah'a yol göstermeye, Rasulul-lah'ı şartlandırmaya çalışıyorlar. Ya Rabbi biz bunu münasip gördük, iyi bir Müslümanlık için herhalde sen de bundan başka bir şey demezsin! Ya Rasulallah herhalde sen de bizim keyfimize uygun olarak sözlerini bir daha gözden geçirmek zorundasın, demeye çalışıyorlar.

Halbuki Allah indirdiği âyetlerin hiçbirinde, kitabının hiçbir yerinde ve Rasulullah efendimiz de hayatının hiçbir döneminde: "Ey müslümanlar! Aman ha! Ne yapın, yapın daha fazla zengin olmaya çalışın! Bütün gücünüzü, bütün

kafanızı, bütün kalbinizi, bütün imkânlarınızı, bütün mesainizi, bütün zamanlarınızı mal mülk toplamaya harcayın! Ne yapıp, yapıp kendinizi zekât verecek bir konuma getirin! Fark etmez, ben zaten lüks olsun diye indirdim onu. Kitabımı tanımasanız da olur! Lâf olsun diye gönderdim Peygamberi. Bırakın onunla diyalog kurmasanız da olur. Siz bırakın bunları da aman para kazanmaya bakın! Zira zenginler benim katımda daha üstündür!" diye bir âyet indirmedi Allah. Ben bugüne kadar Kur'an'ın hiçbir yerinde böyle bir âyet görmedim. Rasulullah efendimizin sözlerinin hiçbirisinde böyle bir emir duymadım. Yok ki böyle bir emir müslümanlar kendilerine böyle bir yol, böyle bir hayat programı, böyle bir hedef çizsinler.

İşin bir başka garip yönü de bugün müslümanlar Allah için kazanıyoruz dedikleri halde kazandıklarını Allah için değil de hep kendileri için harcıyorlar. Atlarını, arabalarını daha lüks hale getirmek, ev eşyalarını, kılık-kıyafetlerini değiştirmek, yeme-içmelerini farklılaştırmak, sofralarını zenginleştirmek için harcıyorlar.

Tıpkı Mekkeli müşriklerin putları Allah'ın önüne dikip biz bunlarla sana yaklaşacağız dedikleri gibi bugün müslümanlar da malı putlaştırarak onunla Allah'a yaklaşacaklarını iddia ediyorlar. Adam makamı da öyle görüyor şimdi. Makamı da putlaştırıp onun vasıtasıyla da Allah'a yaklaşabileceğini iddia ediyor. Oturuyor bir makama halbuki o makam bir müslümanın oturmaması gereken bir makamdır ve ya-pıştığı o makamdan ayrılmamak için elinden ne geliyorsa yapıyor ve sonunda diyor ki, "efendim ben burada bulunmasam Müslümanlara kim hizmet edecek? Bak gelip gidenler oluyor ve ben onlara yardımcı oluyorum" diyor. "Bu makama biz oturmayalım da şunlar şunlar mı otursun?" diyor. Sanki imtihanın şeklini kendisi ayarlıyor ve arkasından da Allah'a akıl vermeye kalkıyor. "Ben parayla, koltukla, makamla senin rızanı kazanacağım" diyor. Ne hakla diyorsun bunu? Yoksa öyle bir şey, yani böyle bir kulluk istemiyorsa Allah, böyle bir şeyi niye O'na onaylattırıp hedef gösterip akıl verme küstahlığında bulunuyoruz? Allah'a yalan iftirada bulunandan daha zalim kim vardır, diyor Rabbimiz.

Kimileri de kadını putlaştırarak onunla Allah'a yaklaşma zemini aramaktadır. Adam diyor ki, "ben güzel bir kadınla evlenmek zorundayım." Neden? Çünkü başka kadınlarda gözüm olmayacak, günah işlemeyeceğim ve böylece Allah katındaki değerim artacak diyorsa, bu adam da kadının güzelliğini putlaştırmış demektir. Zira biz hadisten öğreniyoruz ki, kadın dış güzelliğiyle

değil, imanı ve dini sebebiyle güzeldir. Dinî yönüyle, ahlâkî güzelliğiyle bizim dinimizi koruyacaktır.

Allah'ı böyle kendi olduğundan farklı tanıyan, Allah'a Allah'ın istediği biçimde değil de kendi hevâ ve heveslerine göre kulluk yapmak isteyen bizim şu andaki hayatımıza benzer bir hayatın içinde bocalayan Mekke müşriklerinin bozuk düzen inanç manzumelerini düzeltme adına bu sûre geliyordu. Yaratıcı olarak Allah'ı kabul eden, göklerde egemen olarak Allah'ı kabul eden, göklerde ve yerde söz sahibi, güç kuvvet sahibi olarak Allah'ı kabul eden ama hayatlarına karışıcı olarak, vahiy gönderici olarak, hayat programı belirleyici olarak, peygamber gönderici ve kendilerinden kulluklar isteyici olarak Allah'ı reddeden, sadece İlâhlardan bir İlâh olarak O'nu dinleyebileceklerini, ama tek İlâh olarak sadece O'na kulluğa yanaşmayan Mekkelilere bu âyetiyle Rabbimiz peygamberine ve peygamber yolunun yolcularına diyor ki:

°f«&Ï! yÅV7! «x; ²u5

Onlara de ki ey peygamberim, sizler de böyle düşünen müşriklere deyin ki ey peygamberimin yolunun yolcuları: O Allah'tır, tektir. O Allah tektir. Bir değil, tek. "Ehad" kelimesi Arapça'da Kur'an'ın inzalinden sonra hiçbir zaman bir şahıs ya da başka bir şeye sıfat olarak verilmemiştir. Sadece Cenab-ı Hakk'ın zâtı için kullanılmıştır. Babasız, evlâtsız, nesepsiz, bölünmez, parçalanmaz, karşı gelinmez, mağlup edilmez bir tektir. Yani ey müşrikler sizin İlâhlarınıza eklenecek, sizin tanrılarınızın içine katılacak bir İlâh değildir O. O sizin şu yapay tanrılarınız gibi sonradan yaratılmış değildir. Görevi birilerinden devralmış değildir. O, ezeli ve ebedîdir. O'ndan önce ve sonra hiç kimse yoktur. Göklerde ve yerde O'nun benzeri ve misli olmadığı için O tektir. Sizin İlâhlarınız gibi O cisimle, zamanla ve mekânla da mukayyet değildir. O'nda çokluk, O'nda parçalanma da mümkün değildir. O'nun yemeye içmeye, kulları tarafından doyurulmaya ve korunmaya ihtiyacı yoktur. Yani O bir değil tektir. Varlıklardan biri değil tanrılardan herhangi biri değil tektir.

Peki acaba Allah'ın tekliğini nasıl anlayacağız? Allah Ehaddır, tektir. O'nun Ehadiyetini bize tecelli eden tüm isimlerinde tüm sıfatlarında ve tüm fiillerinde görmekle mükellefiz. Değilse şirkin başı ortaya çıkmış olur Allah korusun. Tevhid Allah'ın tüm tecelliyatında tek kabul edilmesidir. O halde ihlâsta önce Allah'ın tekliği anlatılır.

Allah Ehad'dır, tektir. Allah'la ilgili düşünebileceğimiz, Allah'ın bize

bildirdiği her konuda Allah tektir.

Meselâ sevgiye lâyık tek varlık Allah'tır. Sevilmeye lâyık tek Allah'tır. Korkuda tek, Allah'tır. Korkulmaya lâyık tek varlık Allah'tır. Söz sahibi olmada tek, Allah'tır. Hayatımızda sözü dinlenecek, çektiği yere gidilecek tek varlık Allah'tır. Sözü dinlenmeye, çektiği yere gitmeye lâyık tek varlık Allah'tır.

Rubûbiyet de tek, kanun vazetmede, kulluk programı, hayat programı belirlemede tek varlık Allah'tır. Allah'tan başka Rabb yoktur. Allah'tan başka yasa koymaya, hayat programı belirlemeye yetkili varlık yoktur. Bu konuda Allah tek kabul edilmelidir. Değilse Allah korusun yeryüzünde O'ndan başka kanun yapıcılar, yasa belirleyiciler kabul edildi mi, şirk başlamış demektir

Ulûhiyette tek, güçte, kuvvette tek, otorite ve egemenlikte tek, yaratmada tek, ilimde tek, hikmette tek, tüm sıfatlarında, tüm fiillerinde tektir Allah. Bu tekliğin dışında bir düşünce ve inanış Allah korusun bizi Allah'tan uzaklaştırıp şirke götürür. Bizi Allah'tan koparıp başka Rablere, başka İlâhlara, başka tanrılara ve efendilere götürür.

Esasen Allah, esmâsıyla bilinir. Rabbimiz kitabında kendisini bize hangi isimleri, hangi sıfatlarıyla bildirmişse, biz O'nu, o isimleri ve sıfatlarıyla bilir, tanır ve öylece inanırız. Rabbimizin kendisine izafe buyurduğu isimlerinden, sıfatlarından ne kadarını biliyorsak Rabbimizi o kadar biliyor ve tanıyoruz demektir. Rabbimizin isim ve sıfatlarından ne kadarına muttali olabilmişsek, O'na imanımız da ancak o kadardır. Allah zâtına izafe buyurduğu ve bize tanıttığı tüm bu esmâsıyla tektir. Bu esmâsı konusunda tekliğinin dışında bir düşünce bizi O'ndan uzaklaştırır. Meselâ Allah kendisini bize Rezzak olarak tanıtmıştır. İşte bu konuda, rezzakiyet konusunda O tektir. Ondan başkalarını Rezzak makamında görmek, rızkı ondan başkalarına izafe edip onlardan rızık beklemek bizi şirke götürür. Çünkü Rabbimizin Ehadiyyeti, Rezzak oluşunda tecelli eder.

Yine Rabbimizin Rahmâniyetinin tecellisini Ehad olarak anlı-yoruz. Yani Allah Ehad değil de iki tane olsaydı, bu âlemde rahmet yerine gazap olacaktı ve bunlardan birisi mahvolacaktı. Eğer Rez-zakiyette tek olmasaydı, o zaman başka rızık vericiler aramaya mecbur olurduk ki onlara da kulluk borcumuz olurdu. Onlara da minnet borcumuz olurdu.

Öyleyse unutmayalım ki Allah'ın tekliği sadece zâtına vücut sıfatına raci değildir. Eğer Allah'ı sadece zâtında tek kabul eder ama esmâsında ve sıfatlarında O'nu tek kabul etmez, O'nun sıfatlarına sa-hip başka varlıklar kabul edersek o zaman âtıl, tembel, işi bitmiş, mahlukâtıyla alâkasız bir Allah karşımıza çıkar ki bu muhaldir.

Meselâ Rubûbiyette Allah'ı tek kabul etmeyip, rubûbiyeti konusunda sadece Allah'a güvenmeyip yerde Allah'ın bu eksiğini tamamlamak üzere bir kısım kanun koyucular, program yapıcılar arayan, bir kısım program yapıcıların varlığına da inanan ve bunların kanunlarını da kanun bilen bir insan, Allah'ın bu konudaki tekliğini reddettiği için şirke düşmüş demektir. Veya meselâ Allah'ı tek Rezzak kabul etmeyip rızık konusunda Allah'a tümüyle güvenmeyip, Allah berisinde Rezzak makamında gördüğü ikinci, üçüncü derecedeki Rezzaklarının korkusundan ötürü Allah'ın kendisinden istediği bir kısım kulluk görevlerini yapmaktan çekinen kişinin hayatında şirkin ucu görünmüş demektir.

Veya ilimde Allah'ı tek kabul etmeyen, gaybın ve şehadetin bilgisi konusunda Allah'a tam olarak güvenmeyip yerde onun eksikliğini tamamlamak üzere bir takım gayb biliciler aramaya kalkışan bir adam da şirke düşmüş demektir.

Veya meselâ şifa konusunda Allah'a güvenmeyip, Allah'ı tek Şâfi bilmeyip yerde bir kısım şifa dağıtıcılar arayan ve kabullenen kişi de müşriktir.

Öldürmede, diriltmede, ruh vermede Allah'ı tek kabul etmeyen, veya Allah'ı Azîz bilmeyip, izzeti Allah'ta değil de malda, mülkte, makamda, mansıpta arayan bir kimse Allah'a ait olan sıfatları, isimleri başkalarına yüklemeye çalıştığı için şirke düşer.

Yine mağfirette, afta, tevbede Allah'ın tekliğini reddeden, Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracılara sığınmaya çalışan birinin veya kendi kendisini kontrol etmede, murakabe etmede Allah'ı ikinci plana atarak bir kısım aracıları etkin ve yetkin bilen birisinin hayatında şirkin varlığı açığa çıkmış demektir.

İşte Allah'ın tekliğini böyle anlayacağız. Zâtında nasıl tekse, yaratıcılığı konusunda da tektir. Yaratıcılığı konusunda nasıl tekse, kanun koyuculuğu konusunda da tektir. Kullarına egemenliği konusunda da tektir. Kullarını idare konusunda da tektir. Hüküm koyucu olarak tek, kitap gönderici olarak tek,

peygamber gönderici olarak tek, insan hayatına karışıcı olarak tek hayatta söz sahibi olarak tek, kulluğa lâyık olucu olarak tek, velî olarak tek… Hâsılı O'nunla alâkalı düşünebileceğimiz her konuda tektir Allah.

2. ***"Allah her şeyden müstağnî ve her şey O'na muhtaçtır."***

İşte bu tecelliyatıyla Ehad olan, tek olan Allah bu Ehadiyyeti gereği Samed'dir de aynı zamanda. Samed, başkasına muhtaç olmayan, kendi kendine var olup varlığını kendi kendine sürdüren varlık demektir. Samed, kendisine sığınılan, kendisinden istenilen, kendisine başvurulan varlık demektir. Kendisinde eksik, gedik, kusur ayıp ol-mayan demektir. Fâni olmayan, bâki olan demektir. Ululuk kendisin-de son bulan, her şeyin kendisine dayandığı tüm varlıkların maksudu ve mercii olan varlık demektir.

Samed, dilediğine hükmeden, dilediğini yapan varlık demektir. İşte Müslümanların yakından tanıdığı, sürekli namazlarında okuduğu ama tabi manasını anlamadan okuduğu bir sûrenin ikinci âyeti. Dinin özünün, dinin üçte birinin sunulduğu bir sûrenin ikinci âyetinde gündeme getirilen bir Allah sıfatı, bir Allah ismi. Allah'ın yaratıklarından hiç birisinde bulunmayan yine bir teklik özelliği.

Ama maalesef biz Rabbimizi sıfatlarıyla tanıyamıyoruz. Sıfatlarıyla insanları tanıdığımız kadar sıfatlarıyla Rabbimizi tanımıyoruz. Sıfatları ve isimleriyle Allah tanınmayınca da pek çoğumuz çoğu kere birilerini Allah makamına oturtma, birilerine Allah sıfatlarını yükleme şirkinden kurtulamıyoruz. Elbette sıfatlarıyla Allah tanınmayınca, ya da sıfatları konusunda Allah'ın tekliği bilinmeyince birileri Allah makamına oturtulacak, birileri Allah gibi görülecek, birilerine Allah sıfatları verilmeye devam edilecektir.

Sıfatlarıyla insanları tanıyoruz. Meselâ doktor desek hemen kafanızda insan sağlığıyla ilgilenen bir insan canlanır değil mi? Doktor bir sıfattır. Veya meselâ baytar desek hemen hayvan sağlığıyla ilgilenen birisini anlarsınız. Mühendis, yüzbaşı, marangoz desek ne kastedildiğini hemen anlarsınız. Bunlar insan sıfatıdır. Peki Samed denince ne anlıyorsunuz? Samed deyince ne canlanıyor kafanızda? İnsan sıfatları konusunda bilgi sahibi olan bizler, üstelik namazlarımızda sürekli okuduğumuz bu âyette gündeme getirilen Rabbimizin bu ismi hakkında ne biliyoruz? Samed deyince ne canlanıyor kafamızda? Ya da

bugüne kadar Samed konusunda ne anlattık çocuklarımıza? Belki çevremizdekiler, çocuklarımız bugüne kadar lisân-ı halleriyle yüzlerce kere bize bunu sordular da, bilmediğimiz için onlara bir şey diyemedik bu konuda.

Rabbimiz bir Hadis-i kutside kendisini bize şöyle tanıtır:

"Ben Allah'ım, ben Samedim, ben doğmadım, doğurmadım ve hiçbir şey de bana denk ve benzer olmadı."

Samed; efendi manasına da gelir. O öyle bir efendidir ki kendisinin üstünde başka bir efendi olmayandır. Kendisine kölelik yapılmaya lâyık olan ve kendisinden başkası buna lâyık olmayan bir efendi. Kendisine kulluk yapılmaya lâyık ve kendisinden başka kulluğa lâyık olmayan bir efendi. Demek ki biz bunu derken, Allah'ım, Sen efendisin, bizler kulların, kölelerin olarak sadece seni efendi biliriz, sadece Sana kulluk ederiz, sadece Seni dinleriz, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu sadece Senin eline verir, sadece Senin çektiğin yere gider, iradelerimizi Sadece sana teslim eder, tüm hayatımız konusunda sadece Senin programını uygular ve asla Senden başkasına kulluk etmeyiz diyerek O'na kulluğumuzu, köleliğimizi beyan ediyoruz. O'ndan başka Rabb, O'ndan başka İlâh, O'ndan başka efendi kabul etmediğimizi, O'ndan başkalarının önünde eğilmediğimizi, eğilmeyeceğimizi ortaya koyuyoruz.

O Allah öyle bir Sameddir ki, muhtaç olanlar yalnız O'na muhtaçtır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi gerek varlıkları, var edilmeleri konusunda, gerekse varlıklarını sürdürebilmeleri konusunda sadece O'na muhtaçtır. Öyleyse Samed, insanların problemlerini halletmeleri konusunda kendisine başvurdukları varlık demektir. Bu da sığınmak, ya da istemek, dua etmek şeklinde tezahür eder. Öyleyse Samed, kendisine sığınılan varlık demektir. Kendisine sığınanların tümünü koruyan demektir. Kendisinden talep edilen, istenen ve isteyenlerin isteklerinin tümünü yerine getirme gücüne sahip olan varlık demektir. Kur'an bunu muhtelif yerlerde ve şekillerde anlatır. İnsanlar ne kadar da küfre ve şirke düşecek bir noktaya gelseler de, ne kadar da dinlerini, imanlarını yitirse de yine de çaresiz kalıp başları dara düşünce hep O'na sığınır ve O'ndan isterler isteyeceklerini. Bu konuda Kur'-an'da pek çok âyet var.

Allah Samed'dir, herkesin ve her şeyin kendisine muhtaç olduğu, ama kendisi hiç kimseye muhtaç olmayan varlıktır. Samed, kendisine danışılmadan karara varılamayan efendi demektir. Kendisinden izin alınmadan bir adım bile

atılmayan efendi. Peki hayatınız konusunda, hayat programınız konusunda sizin efendiniz kim? Siz kime danışıyorsunuz? Yapacaklarınızı, yaptıklarınızı kime soruyorsunuz? Kime baş vuruyorsunuz? Çocuklarımı nerede okutayım? Hanımımı nasıl giydireyim? Hangi mesleği seçeyim? Nerelerden kazanıp nelerde harcayayım? Sofram nasıl olsun? Ev tefrişim nasıl olsun? Misafirlerime neleri ikram edeyim? Şunlar şunlar benim için ihtiyaç mıdır değil midir? Nasıl bir hukuktan yana olayım? Mirasımı nasıl paylaşayım? Siyasal yapılanmamız nasıl olsun? Kimlere soruyorsunuz bütün bunları? Kimlerden onay alıyorsunuz? Yani sizin Samed'iniz kim hayatınızda? Danışma merciiniz kim?

Eğer tüm hayat problemlerimizde, tüm hayat programlarımızda sadece Allah'a soruyor, sadece Allah'ın kitabına ve O'nun Resûlünün Sünnetine müracaat ediyor, yapacağımız ve yapmayacağımız bir şey konusunda, pozitif ve negatif bir tavır belirleme konusunda önce Allah ve Resûlüne danışıyor, yani Allah'ın Kitabına ve Resûlünün Sünnetine müracaat ediyor ve öylece yaşıyorsak, biz gerçek müslü-manız, değilse Allah korusun bizim hayatımız şirkle özdeş bir hayattır. Buna göre bir daha düşünelim. Her gün namazlarımızda okuduğumuz bu sûrenin bu ayetiyle kendimizi bir daha yargılayalım. Acaba gerçekten biz Rabbimizi Samed bilebiliyor ve hayatımızı O'na soruyor muyuz? Yoksa kendi keyfimiz istikâmetinde, kendi hevâ ve heveslerimiz istikâmetinde bir hayat mı yaşıyoruz? Veya yoksa Allah dûnunda, Allah berisinde kendimize, kendimiz gibilerden Samed'ler bulup onlara mı danışmaya, onlardan mı izin almaya, onlar kaynaklı mı yaşamaya çalışıyoruz?

Hz Ali efendimize göre Samed, aldığı kararları asla gözden geçirilemeyen efendi demektir. Öyle bir efendi ki, kimse O'nun kararlarını gözden geçiremez. Kimse O'nun kararlarını yargılayamaz, kimse O'nun kararlarını sorgulayamaz, kimse O'nun hükümlerini gözden geçiremez. Göklerde ve yerde O'nun yasalarına itiraz edecek yoktur. Hiç kimse O'nun sistemine itiraz edemez. Hiç kimse O'nun sistemini kaldırıp onun yerine bir başka sistem ikâme edemez. Eğer bizler şu anda Allah'a böyle inanıyorsak müslümanız. Değilse eğer O'nun kararlarını, O'nun yasalarını, O'nun hayat programını yargılar bir tavır sergiliyorsak, o zaman hiç şüpheniz olmasın ki Allah korusun biz müşrikiz demektir, bu durumdan kendimizi kurtarmak zorundayız.

3. "O doğurmamış ve doğmamıştır."

Allah doğmamış, doğurmamıştır. Bununla sebeb-i nüzule cevap verilmiştir.

Müşriklerin “Ey Muhammed, kim bu Allah? Nesebi nedir? Babası, anası, kimdir?” şeklindeki sorularına cevap sadedinde buyuruyor ki Rabbimiz, Allah sizin yapay tanrılarınıza ve tanrıçalarınıza benzemez, O doğurmamıştır, doğmamıştır.

Aslında bugüne kadar hiçbir küfür müntesibinden Allah’ın doğ-ması, yahut doğurması konusunda bir itiraz vaki olmamıştır. Tamam, Allah’ın oğlu var, kızı var denmiştir. Allah oğullar edinmiştir, kızlar edinmiştir denmiştir ama, tarihin hiçbir döneminde Allah doğdu, doğurdu, Allah bir oğul doğurdu, bir kız dünyaya getirdi şeklinde bir iddia hiçbir zaman söz konusu olmamıştır. Hele hele Allah’ın babası, anası vardır diye bir iddia hiç yok. Öyleyse acaba bu Allah doğmamıştır, do-ğurmamıştır ifadesini nasıl anlayacağız?

Bir kere ehl-i kitap, Yahudi ve Hıristiyanlar Allah çocuk doğurdu dememişlerdir, ama oğullar edindi demişlerdir. Ama Kur’an’ın beyanına bakıyoruz ki bu iddia onları kâfir ve müşrik yapmıştır. Zira bu iddia Allah’a karşı en büyük bir iftiradır. Göklerdekiler ve yerdekilerin tamamı zaten Allah’ın kulu iken bunlardan birilerini evlât edinmeye ihtiyacı olmadığı halde Allah hakkında böyle bir şeyi iddia, insanı müşrik yapar. Eğer erkek ve dişi iki İlâh varsa, bunlardan bir çocuğun meydana gelebilmesi için aralarında cinsel bir birleşmenin vukuu gerekir ki, bu hâşâ Allah’ı maddeleştirir. İşte İhlâs sûresinin bu âyetiyle ehl-i kitabın bu yanılgısına cevap verilmiştir. Nasıl diyebilirler bunu Allah’a? Halbuki göklerdekiler ve yerdekilerin hepsi O’nundur. Hepsi O’nun kuludur, hepsi O’na boyun büküp itaat etmektedir.

Oğullar O’nundur, babalar O’nundur, analar O’nundur, kızlar O’nundur, gökler O’nundur, yerler O’nundur, denizler O’nundur, yıldızlar O’nundur her şey O’nundur. Her şey Allah’ın kuludur. Tüm varlıklar O’nun iken, tüm yaratıklar O’nun kulu iken bunlardan birini veya birkaçını kendisine oğul edinmesine ne gerek var?

İşte böyle bildiğimiz, tanıdığımız bir Allah’ın yeryüzünde oğlu yoktur, hanımı yoktur. Yeryüzünde temsilcileri yoktur. Yeryüzünde yetkilileri yoktur. Yardımcıları yoktur. Kimseye egemenlik haklarını devretmemiştir. Hiç kimseye böyle bir yetki vermemiştir. Buna da ihtiyacı yoktur. Yani bu kâinatı, bu mülkünü idare edip yönetmesi konusunda aciz kaldı da, güçsüz ve çaresiz kaldı da birilerinden yardım istememiştir. Birilerine yetkilerinden bazılarını devretmemiştir. Kimseye egemenlik yetkisini devretmemiştir. Ben yaratıcı

olayım, sen de Benim yaratıklarıma kanun yapıcı ol dememiştir kimseye. “Ey kullarım, sizin yaratılışınız konusunda Ben yetkiliyim, Ben egemenim, ama hayatınızın düzenlenmesi konusunda, hukukunuz, kılık-kıyafetiniz, sosyal ve siyasal yasalarınız konusunda filanlara da yetki verdim. Bu konularda onlar da egemendirler. Onlara da itaat etmek, onları da dinlemek zorundasınız” dememiştir.

Kimileri Allah’ın oğlu, kızı var derken, kimileri de Allah’ın yeryüzünde egemenlik haklarını devrettiği, kendilerine bazı alanlarda yetki verdiği varlıklar vardır. Tamam hayatımızın bazı alanlarında Allah’ı dinlemeliyiz, ama hayatımızın öteki bölümlerinde söz sahibi başkaları da vardır, onları da dinlemek zorundayız. İçimizde Allah yetkilerine sahip olanlar vardır. İçimizde egemenler vardır. İçimizde dokunulmazlar var, siyasiler var, azizler var, imtiyazlılar var, para babaları var, onlara ayrıca hak tanımak zorundayız. İçimizde güçlüler var, ege-menlik sahipleri var, onlara mallarımızdan belli bir hisse ayırmak zorundayız. İçimizde etkili, yetkili kimseler var, bizler zaman zaman onlara da dua yapmak zorundayız. Dualarımıza onları da karıştırmak zorundayız. Onlara da sığınmak, onlardan da yardım istemek zorundayız. Çünkü onlara da yetkiler verilmiştir. Onlar da Allah yetkilerine sahiptirler demeye, Allah’a ortaklar, yetkililer bulmaya çalışıyorlar. Ya-ni daha bir açık ifadeyle Allah’a yetki sınırlaması getirmeye çalışıyorlar. Allah’ın yetkilerinin bir kısmını yerdekilere dağıtarak onları Allah haklarına ortak yapmaya çalışıyorlar ki, bu şirktir Allah korusun.

Yani sanki Allah’a: “Ya Rabbi bizim böyle pis işlerimiz var! Bizim kirli işlerimiz var! Hukuk, kılık-kıyafet, ekonomik ilişkiler, eğitim, sosyal ve siyasal yapılanmalar konusunda bizim ne yapacağımız, nasıl dalavereler çevireceğimiz hiç belli olmaz. İyisi mi ya Rabbi, gel sen bizim bu işlerimize karışma. Gel sen bizim hayatımıza karışma. Ya Rabbi sen yücesin! Seni böyle pis işlere karıştırmak istemiyoruz! Sen göklerinle ilgilen! Diğer varlıklarınla ilgilen! Veya yerinde dur! Bizim işimize karışma! Bırak bizi kendi halimize de, ne halimiz varsa görelim!” diyerek Allah’a şirk koşmaya çalışıyorlar.

Bugün de öyle diyor müşrikler. “Efendim tamam Allah büyüktür. Allah yücedir. Din mukaddes bir kurumdur, ama dini siyasete alet etmemek lâzımdır. Dini hayata karıştırmamak lâzımdır. Din bir vicdan işidir. Dinin hayatta etkinliği olmamalıdır. İşlerimizi dine dayandıramayız. Bizler kendi hayatımızı kendimiz

belirlemeliyiz. Yasalarımızı kendimiz yapmalıyız. Veya işte bugün bizim hayatımızı belirleyecek uzmanlarımız, büyüklerimiz, düşünürlerimiz, siyasîlerimiz, siyasal ve ekonomik tanrılarımız vardır. Yani tüm bu konularda Allah'ın ortakları vardır. Evet bütün bunlar Allah'ın yarattığı varlıklardır amma, işte bu konuda bize yetkiler vermiş, kendisinin işleri çok yoğun olduğundan dolayı bizim işlerimizi, siyasal, ekonomik, beşerî, sosyal işlerimizi bize bırakmıştır. İşte biz de bu işlerimizi kendi tanrılarımıza döndüreceğiz" diyerek Allah-u Teâlâ'ya ortaklar bulmaya çalışıyorlar.

"Bizim kendi kendimize kulluğu yasallaştırdığımız demokrasi isminde bir hayat tarzımız var. Biz nasıl yaşayacağımızı Allah'tan daha iyi biliriz. Biz hukuku, eğitimi O'ndan daha iyi biliriz. Bizim içimizde hayatı Allah'tan daha iyi bilen tanrılarımız var. Hayatımızda söz sahibi kabul ettiğimiz, arzularına itaat ettiğimiz, yasalarını uyguladığımız bir kısım İlâhlarımız var. Bizim hukuk, sağlık, şifa tanrılarımız, siyaset, sanat tanrılarımız var. Bizler onları da dinlemek zorundayız. Onların hatırını da kazanmak, onların emir ve arzularını da yerine getirmek zorundayız. Hayatımızda onları da etkili ve yetkili kabul etmek zorundayız" diyorlar. Halbuki Allah diyor ki, hayır hayır, Ben kimseyi vekil edinmedim, kimseye yetkilerimi devretmedim. Allah berisinde yeryüzünde yetkili varlıklar yoktur.

"Hükmünde, mülkünde ortağa da ihtiyacı yoktur O'nun."
(Kehf: 26)

Yine Allah doğmamıştır, doğurmamıştır ifadesiyle şu gerçek ortaya konuluyor ki, evveli ve âhiri yoktur O'nun. Ya da Allah ne var olurken, ne de var ederken kimseye muhtaç değildir. Allah'ın var oluşu konusunda etkili birileri yoktur. Allah'ın varlığını zorunlu kılan birileri olmadığı gibi, birilerini de zarûrî olarak doğurmamıştır.

Yine bu âyetle Rabbimiz ateistlerin iddia ettikleri gibi kendisinin doğma olmadığını anlatıyor.

Bir de Allah doğmamıştır doğurmamıştır ifadesiyle Allah'ın varlıklarla birleşme teorisi veya vahdet-i vücutçuluk adıyla bilinen varlıkların Allah'la birleşme teorisi reddedilmektedir. Varlıkların Allah'tan kopma, Allah'tan parçalanarak meydana gelme anlayışını reddetmek üzere gelmiş bir ifadedir. Rabbimiz bu âyetiyle bu sapık anlayışları da reddediyor. Çünkü bu düşünce,

varlıkların Allah'tan kopma düşüncesi, insanları, bu varlıkları Allah yerine koyma, Allah'tan bir parça farz etme ve onları Allah sever gibi sevme küfrüne götürmüştür. Zaten Hz. Îsâ'ya yok Allah'tı, yok Allah'ın oğluydu denmesi Mısır'dan, Roma'-dan, Hind'den, Yunan'dan gelen bu varlıkların Allah'la birleşme, yani vahdet-i vücut teorisinin bir tesiridir.

Bir dönem batıda ve dünyanın değişik yerlerinde Allah hakkında böyle sapık bir düşünce geliştirilmiş, böyle bir şirk mantığı yaygınlaştırılmıştır. Varlıkla Allah'ın aynı olduğunu iddia ettiler. Taoizm'in, Budizm'in, Brahmânizm'in temelini teşkil eden, oradan da Hıristiyanlığa Allah'ın oğlu vardır şeklinde intikal eden ve daha sonra da Müslümanların arasına vahdet-i vücutçuluk anlayışıyla sirâyet eden felsefi bir akımdır bu.

Felsefenin aslı şudur: Allah varlıklarla aynıdır. Allah varlıklardan ayrı değildir. Allah kâinatta vücut bulmak istedi ve bunun için âlemi yaratarak onunla vücut buldu. Varlık, Allah demektir. Varlık, Allah'ın vücududur. Binaenaleyh Allah'tan başka vücut ve varlık yoktur. Tüm varlıklar Allah'ın vücududur. Ben, sen, o yok, biz vardır diyerek en sonunda insanı ve varlığı tanrılaştırmışlardır. Eşyayı ve insanı tanrıdan bir parça yapmışlardır. Yaratıcıyla yaratılmışların aynı olduğunu iddia etmişlerdir. Elbette eğer bu varlıklar tanrının vücuduysa, onlardan bir parça olan insan da tanrı olmalıydı. Elbette eğer tüm bu varlıklar Allah'tan koparak parçalanarak meydana gelmişlerse, insan da O'ndan bir parça olduğuna göre insan da bir tanrıydı. Onun içindir ki Hallâc-ı Mansur "ben Allah'ım" diyordu. Onun içindir ki bir başka filozof, "ben kendi kendimi tesbih ederim çünkü şu cübbemin altında Allah var" diyordu.

İşte Rabbimiz kâfirlerin ortaya atıp sonra da zavallı Müslümanların sahiplenmeye çalıştıkları bu küfür, bu şirk anlayışlarını reddetmek üzere İhlâs sûresinin bu âyetinde buyurdu ki:

Hayır hayır, O Allah doğmamış ve doğurmamıştır. Allah bir şey doğurmamıştır. Allah'tan bir şeyler çıkmamıştır. Varlıklar Allah'tan koparak meydana gelmemiştir. İnsan Allah'tan bir parça değildir. Vücutta vahdet yoktur. Varlıkların vücuduyla Allah'ın vücudu aynı değildir. Allah tüm varlıklardan ayrıdır. Varlıklar Allah'tan koparak, parçalanarak meydana gelmemişlerdir. Allah "ol" demiş ve tüm varlıklar oluvermiştir. Tüm varlıklar Allah tarafından yaratılmışlardır. Yaratıcı ayrı, yaratılmışlar ayrıdır. Yaratıcıyla yaratıklarını

karıştırmak bâtıldır. Hadisle muhdesi bir kabul etmek bâtıldır. Ezelî ve ebedî olan Allah ile sonlu ve ölümlü olan varlıklar asla denk değildir. Allah yaratıklarından hiçbirisine benzemeyen bir tektir.

Vahid değil, Ehad'dır Allah. O varlıklardan biri değil varlıkların hiç birisine benzemeyen bir tektir. Yani Allah'ın varlığı, Allah'ın tekliği sayısal veya matematiksel bir teklik değil veya kemiyet tekliği değil, keyfiyet tekliğidir. Bir başka varlık O'nun varlığına sebep olmadığı gibi, hiçbir varlık da O'nun kendisine mahsus tekliğinden çıkmamıştır. Çünkü Allah asla tecezzi, yani parçalanma kabul etmez. Parçalanan varlık asla İlâh olamaz. Öyleyse varlıklar zillullah, yani Allah'ın görüntüsü ve gölgesi değildir. Tüm varlıklar Allah'ın "kün" emriyle yaratılmışlardır.

4. *"Hiç bir şey O'na denk değildir."*

İhlâs sûresinin son âyetinde Rabbimiz kendisini bize anlatırken buyurur ki, "hiçbir şey O'na denk değildir. Yaratıklarından hiçbir şey O'nun dengi değildir."

Küfüv, Arapça'da eşitlik, denklik demektir. Evlenecek kadın ve erkeğin denkliğinden söz eder Allah'ın Resûlü. Kâinatta hiçbir şey, hiçbir varlık Allah'ın benzeri, dengi, misli, menendi değildir.

Hiçbir şeyi, hiçbir varlığı Allah'a denk, Allah'a benzer düşünmeyeceğiz. Allah'ı tüm varlıklarından ayrı düşüneceğiz. Her şey O'n-dan kaynaklansa da, her şeyi O yaratmış olsa da, Allah'la alâkalı düşüneceğimiz her konu ancak Kur'an'ın biz bildirdiği şekilde olmalıdır. Çünkü Allah'la alâkalı başka hiçbir kaynaktan bilgilenme imkânımız yoktur. Bu konuda tek kaynak Kitap ve Sünnettir. Çünkü bilelim ki Allah gaybın ve imanın konusudur. Allah, laboratuarın konusu değildir. Allah bilinmez, sadece iman edilir. Değilse bugünkü modernist kâfirlerin yaptıkları gibi Allah'ı laboratuarda incelemeye kalkıştınız mı, şirkin berzahına düşmüş olursunuz.

Öyleyse Allah kendisini nasıl tanıtmışsa, hangi sıfatların sahibi olarak haber vermişse O'na öylece inanmak zorundayız. Meselâ Rabbimiz buyurmuştur ki, Allah görür. Biz inanıyoruz ki Allah görür. Peki nasıl görür? Görmek için bizim gibi göze, kana, kaslara, damarlara ihtiyacı var mıdır? Hayır, Allah'ça görür. İnsanın milyar misli görür denemez. Çünkü o zaman milyar insan bir

araya geldi mi Allah'a gör-me konusunda denk olma sonucu çıkar ki bu bâtıldır. Allah işitir mi? Evet Allah işitir. Peki işitmesi için bizim gibi kulağa, kulak zarına, ses ihtizazlarına ihtiyacı var mı? Hayır, O Allah'ça işitir. Milyar insan misli işitir demek milyar insanı Allah'a denk tutmadır ve bâtıldır. Allah, Allah'ça konuşur, Allah'ça vahiy gönderir diyeceğiz çünkü Allah'la ilgili bilgiler imanın konusudur. Bilginin değil.

Ne zâtında, ne sıfatlarında, ne esmâsında ne de fiillerinde Allah'a benzer, O'na denk hiçbir varlık yoktur. Geçmişte olmadığı gibi, gelecekte de olmayacaktır. Çünkü sonradan olacaklar hadis ve yaratılmış olacağından, O'na denk olmaları mümkün değildir. Şûrâ sûresinde de Rabbimiz şöyle buyurur:

"O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. O, işitendir, görendir."
(Şûrâ 11)

Allah'ın benzeri hiçbir şey yoktur. Allah'ın zâtında, sıfatlarında ve fiillerinde benzeri yoktur. Zâtı , sıfatları ve fiilleri konusunda hiçbir şey Allah gibi değildir. Âyet-i kerîmedeki misl kelimesinden anlıyoruz ki, Allah'ın değil aynısını düşünmek, benzeri bile yoktur olacaktır mana. Zâtı konusunda bu böyle olduğu gibi, sıfatları konusunda da böyledir. O'nun sıfatlarına sahip hiç kimse yoktur. Fiilleri konusunda da O'na benzer olamaz. Yani O'nun yaptıklarını yapacak yoktur. O'na ait olan isimleri, O'na ait olan sıfat ve fiilleri O'ndan başkalarına yüklemek kesinlikle şirktir.

Rabbim bizleri tüm şirk anlayışlarından korusun. Bu sûre de burada sona erdi. Rabbim gereği gibi inanıp amel eden kullarından eylesin. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlamîn.

MUAVEZETEYN SÛRELERİ

- 113 -

FELÂK SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 113., Nüzûl sıralamasına göre 20., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun on birinci sûresi olan Felâk sûresi, Mekke de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 5'dir.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Kitabımıza birbirinden müstakil iki ayrı sûre gibi yerleştirilmiş olmakla birlikte gerek geliş zamanları ve gerekse muhtevalarının aynı olması

münâsebetiyle bu iki sûreye ***“Muavezeteyn”*** yâni kendileriyle Allah’a sığınılan sûreler, sığınma sûreleri ismi verilmiştir.

İmâm Beyhakî ***“Delailü’n-Nübüvve”***de der ki, bu iki sûre bir arada nâzil olmuştur. Ve isimleri de ***“Muavezeteyn”***dir.

Sûre ile ilgili hadislerden bazıları şunlardır:

Müslim’in rivayet ettiği bir hadislerinde Rasulullah efendimiz:

“Bu gece misli görülmemiş âyetler indirildi bana,” der ve onların Felâk ve Nâs sûreleri olduğunu söyler.”

Ukbe bin Amir’in rivâyetinde de yine Allah Resûlü şöyle buyurur:

“Korunanların en kıymetli korunağı olanı haber vereyim mi?” “Evet” dediler. O da, Felâk ve Nâs sûrelerini okudu.”

Tirmizî’nin aktardığı bir başka rivayette de şu konu anlatılmaktadır:

“Rasulullah her bir namazın arkasında bu iki sûrenin okunmasını emreder ve kendisi de okurdu. Rasulullah her yatağına girişinde bu iki sûreyi ellerine okur sonra da tüm vücuduna meshederdi. Hz. Ayşe’ye de bunu emretti.”
(Buhârî, Fezailu’l Kur’an 14)

Sûrelerin konusu Mekke’de dâveti gün geçtikçe çığ gibi büyü-yen Rasulullah efendimize ve beraberindeki Müslümanlara karşı Mek-keli müşrik ve müstekbirlerin muhalefetlerinin had safhaya ulaştığı, Kâfirûn sûresinin gelişiyle de artık mü’minlerle uzlaşma ümitlerinin bit-tiğini anlayan müşriklerin bütün güçleriyle Müslümanların üzerine çul-landıkları, Müslümanların adım adım takip edildikleri, ben Müslüma-nım diyen birisinin âdeta işkenceye adaylığını koyduğu bir dönemde, Kâfirûn sûresini tanımaya çalışırken de demeye çalışmıştım bu sûrey-le onların taptıklarına tapınılmayacağı, onlardan kesin çizgilerle ayrılı-nacağı, küfrün şirkin ve müşriklerin ve kâfirlerin kesinlikle reddedile-ceği ilân edilince her ev Allah’ın Resûlüne düşman kesilmişti. Her ev-den, her aileden Rasulullah efendimize ve beraberindeki mü’minlere beddualar

yükseliyordu. Ölsün! Yansın! Kahrolsun! Yok olsun! diye insanlar beddualara ve düşmanlığa başlamıştı. İşte böyle bir dönemde, kendisine ve beraberindeki bir avuç Müslüman'a düşmanlıkların, saldırılarının had safhaya ulaştığı Rasulullah efendimize ve onun yolunun yolcularına Allah bu iki sûresiyle kendisine sığınmayı emretti.

Gözden, göz değmesinden korunması için Rabbimiz peygam-berimize bu sûreleri indirmiştir diye de bir rivâyet vardır. Mekkeli müş-rikler Rasulullah'ın dâvetinin önünü alamayınca çeşitli çareler araştır-dılar. Ona nasıl zarar verebileceklerini, Onun önüne nasıl geçebile-ceklerini, nasıl susturabileceklerini düşünüp araştırdılar. Bir süre riya-zata çekilip, gözlerin bakışını keskinleştirip göz değmesiyle Rasulul-lah efendimizin işini bitirmeyi denediler. Hatta rivayetlere göre böyle ehl-i riyazattan göz değmesi güçlü olduğuna inandıkları adamları ge-tirtip nazarlarıyla peygamberin işini bitirmeyi bile denemişlerdir. İşte onların bu tuzaklarına, bu hilelerine karşı Rabbimiz bu sûreleri indire-rek peygamberinin bu sûrelerle kendisine sığınmasını emretti denili-yor.

Kur'an-ı Kerîm'in başka yerlerinde de görüyoruz ki böyle bir durumda Rabbimiz Hz. Mûsâ'ya kendisine sığınmasını emretmekte-dir. Sihirbazlar karşısında peygamberinin kendisine sığınmasını em-retmektedir Rabbimiz. Bundan anlıyoruz ki peygamberleri böyle bir durumda kalınca Allah onlara taavvüzü (sığınma) emretmektedir. Bir tehlike ile, bir düşmanlıkla, bir sihirle karşı karşıya kalan elçilerinden kendisine istiaze (sığınma) istemektedir. Müslümanlar da aynı durum-da kalınca elbette onlar da aynı şeyi yapacaklardır. Sûrelerin âyetle-rini tanımaya başlayınca inşallah istiazenin ne demek olduğunu, nasıl gerçekleştirileceğini demeye çalışacağım.

Sûrelerin geliş zamanı konusunda Medenîdirler, Mekkî'dirler diye iki görüş vardır. Kimileri Medenî, kimileri de Mekkî olduklarını söylemişlerdir. Detaya girmek istemiyorum, âlimlerimizden bazıları sûrelerin geliş dönemi Medine'dir diyorlar. Medine'de Rasulullah has-ta oldu da bunun üzerine geldi deniyor.

Sahâbenin büyük bir kısmı da Mekkî'dir diyor. Fakat biz biliyo-ruz ki daha önce inen bir sûre bir başka ihtiyaç gereği sonradan bir daha inebilir. Ya da daha önce inmiş olan bir sûreyle alâkalı daha sonra bir başka zaman, bir başka ihtiyaca binaen bir daha okunma emri verilebilir. Böylece insanlardan kimileri bu okuma emrinden do-layı bu sûrenin o anda indiği kanaatine kapılabilir. İşte

Mekkî ve Me-denî ihtilaflarında bu tür sebepler etkili olmaktadır.

Her ne kadar bu sûreler Medine'de Rasulullah'a yapılan bir si-hir sonucu gelmiştir, sihre bağlı olarak inmiştir denmişse de, yâni sû-relerin inişiyle sihir hadisesi arasında böyle bağ düşünülmüşse de ba-kıyoruz ki burada, bu sûrelerde sihirle alâkalı sadece bir tek âyet var-dır. Sihrin dışında başka konular da anlatılmaktadır.

Bu sûrelerle gündeme getirilen Rasulullah efendimize sihir ya-pılıp yapılmadığı konusuna gelince, bu konuda da kısaca bir kaç söz söyleyelim inşallah. Rasulullah'ın başının şiddetle ağrıdığına, hanım-larının yanına gitmediğine dair rivâyetler var. Rivâyetlere bakılırsa Ra-sulullah efendimize bir sihir yapılmıştır. Nitekim A'râf sûresinin anlat-tığına göre Hz. Mûsâ (a.s)'a da sihirbazların sihri tesir etmiştir. Yâni Allah'ın elçisi sihirbazların ortaya attıkları sihir numaraları karşısında ipleri yılan gibi görmüş, etkilenmiş ve bu yüzden de korkmuştur. Ra-sulullah da tıpkı onun gibi bir beşer ve elçidir, binaenaleyh ona da sihir yapılmıştır. Lâkin o kendini kaybetmemiştir. Bu onun Risâletini, peygamberlik yönünü etkileyecek bir noktaya gelmemiş, sadece bir can sıkıntısı olmuştur o kadar. Mevdûdî bu konuyla alâkalı bu hadise onun beşerî yönünü ilgilendiriyordu ama peygamberlik yönünü asla ilgilendirmiyordu diye bir izah tarzı getirmiştir. Ama ben bunu anla-makta ve kabul etmekte gerçekten güçlük çektim.

Çünkü peygamberin peygamberlik yönü, insani yönü diye bir ayırım benim anladığım İslâm'a göre caiz değildir. Zira öyle olsaydı hayatında onun peygamber olmadığı bir zaman ve dönem kabul et-memiz gerekecekti. Meselâ bir işi beşerî yönüyle yapmıştır, binaen aleyh bu beni ilgilendirmez demek lâzımdır. Yâni eğer peygambere iki şahsiyet, iki kimlik izafe edecek olursak, onun bir beşerî yönü, insan-lık yönü, bir de Risâlet yönü, peygamberlik yönü, örneklik yönü, yani bizi bağlayan yönü vardır diyecek olursak o zaman onun hayatında bizi bağlamayan, bizi ilgilendirmeyen şeyler de var demek zorunda kalacağız ki bu hiç de tutarlı değildir. Çünkü aynı anda bir beşer ve bir elçi olan Rasulullah efendimizin hangi yaptıkları, hangi söyledikleri onun beşerî yönüydü, hangileri Risâlet yönüydü? Bunu bilmemiz de asla mümkün değildir. Yâni bir örnek olarak onun hangi sözlerini ve fiillerini bir beşer olarak gerçekleştirmiştir ki bizi ilgilendirmez diyelim, hangilerini de bir peygamber olarak yapıp söylemiştir ki bunlar bizim için bağlayıcıdır diyeceğiz? Kıstasımız ne olacak bu konuda? Kim be-lirleyecek bunun sınırlarını?

Eğer Rasulullah efendimiz bir söz söylerken, bir amel işlerken üzerine özel bir peygamberlik cübbesi giyip: Ey insanlar! Dikkat edin! Şu anda bir peygamber olarak konuşuyorum! Şu anda bir peygamber olarak amel işliyorum! Bunlar sizin için bağlayıcıdır. Biraz sonra üze-rindeki o cübbeyi çıkarıp: Ey insanlar, şu anda da peygamberlikten beşerliğe döndüm! Şu anda bu yapıp konuştuklarımı da bir insan ola-rak yapıp konuşuyorum! Dikkat edin bunlar sizi ilgilendirmez! Bunlar din dışıdır! Bunlar kulluk dışıdır! Bu söylediklerimi ve yaptıklarımı sa-kın ciddiye almayın! Diye bir açıklamada bulunsaydı, yâni bunun sı-nırlarını tespit buyurmuş olsaydı o zaman hiçbir itirazımız olmazdı. Ama yok öyle bir şey.

Bu biraz da insanların laiklik anlayışından kaynaklanıyor gibi. Yâni bir insana iki şahsiyet, iki kimlik izafesi hiç de hoş değil. Zaten o vahiy alırken de beşerdi, vahiy beklerken de beşerdi. Hayatının her hali kontrol altındaydı. Yâni Rasulullah efendimiz vahiy alırken insan-lıktan çıkıyor, ya da vahiy bittikten sonra peygamberliği terk ediyor değildi. Sürekli Allah kontrolünde bir beşer ve aynı zamanda bir pey-gamberdi o. Peki hiç yanlışı olmamış mı? Elbette bir beşer olarak yanlışı olmuşsa Allah onu düzeltiyordu. Onun yaptıklarının tamamı bi-zim için din olduğundan, bizim için bağlayıcı olduğundan Rabbimiz onların yanlış bir şekilde bize ulaşmasını istemediği için hemen bir uyarı ayet göndererek yanlışını düzeltivermiştir. Eğer onlar gerçekten bizim için başlayıcı bir din olmasaydı ne gerek vardı ki Rabbimiz on-ları düzeltsin? Bunlar da öyle çok değildir. Tüm hayatında 8, 10 iş var düzeltilmiş. İbni Übey'in cenaze namazını kıldırması, Ümmü Mektu-m'u azarlaması, hanımlarına küserek onlara yaklaşmamaya yemin et-mesi, savaştan kaçanların mâzeretlerini kabul etmesi gibi sayılı me-seledir...

Evet rivâyetlerin sıhhatine bakılırsa bu iki sûre Medine'de bir sihir hadisesi üzerine değil, Mekke'de Rasulullah efendimizin sıkıntılı döneminde gelmişlerdir. Ama demin de ifade ettiğim gibi Mekke'de inen bu iki sûreyi Medine'de de o durumda kalan Allah'ın Resûlüne bir daha okuması emredilmiştir. Ve bu sihir üzerine Allah'ın Resûlü bu sûrelerle Allah'a sığınmıştır.

Sahâbenin âlimlerinden olan İbni Mes'ud efendimiz Felâk ve Nâs sûrelerinin Kur'an'dan olmadığını, bunların kendileriyle Allah'a sığınılan birer dua olduklarını iddia etmiştir. Hani ***"Allah'a sığınırım de!"*** diyorum sana, sen

de yine ***"Allah'a sığınırım de"*** di-yorsun ya işte bundan ötürü İbni Mes'ud efendimiz bunlar âyet değildir, duadır demiştir. Olabilir, İbni Mes'ud efendimiz yanılabilir, zira o bir insandır.

Veya Mekke'de onun olmadığı, duymadığı bir ortamda nâzil olmuş olabilir bu sûreler. Zaten sahâbe tek tek bizim için örnek değildir. Sahâbe toplum olarak bizim için örnektir. Böyle diyen bir sahâ-beye karşı sahâbe toplumunun tavrı neyse bizim için bağlayıcı olan odur. Meselâ sahâbeden içki içenler de olmuştur. Bu sahâbe tek başına bu haliyle bizim için örnek olamaz ama içki içen bu Sahâbeye karşı öteki Sahâbe toplumunun tavrı bizim için örnektir.

Evet İbni Abbas efendimizin bu sözüne karşılık öteki sahabe-ler bu iki sûrenin Allah'tan gelme birer sûre olduklarını ortaya koymuşlar, Hz. Osman efendimizin mushafında da yer almış ve ittifak hâ-sıl olmuştur tamam bizim için işte bu bağlayıcıdır diyoruz. İbni Mes'ud efendimizin hareket noktası olan sûrelerin başındaki bu ***"Gul"*** Keli-melerinden bunların vahiy olduğu, kelâmın Allah'a ait olduğu ve Al-lah'ın kelâmını gönderirken dilediği biçimde gönderme yetkisine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu iki sûre üzerinde icma vaki olmuş ve bu-güne kadar namazlarda hep okuna gelmiştir.

Buhârî Nas sûresinin tefsirinde Zir Bin Hubeybin, Übey bin Kâb'a bu ***"Gul"*** ifadesinin mânâ ve hikmetini sorunca onun şöyle de-diğini rivâyet eder: ***"Gul"*** mü diyeceğiz? Nasıl mı diyeceğiz? Vallahi ben Rasulullah'a sordum, o bana böyle dedi ben de öylece diyorum der. Burada ***"Gul"*** bir emir değil vahiydir. ***"İkra"*** demek gibidir. Oku! Ne okuyayım? O anda oku emri değildir bu vahiyden bir parçadır.

Bir de bundan şunu anlıyoruz: Demek ki sahâbe mâsum değil-dir. Sahâbe-i Kiram efendilerimiz günahsız ve hatasız değildir. Yanıla-bilirler, hata edebilirler. İşte İbni Abbas efendimiz bunun en güzel ör-neğidir. İkinci mesele olarak ta Rasulullah'ın ağzıyla vahyin tebliğini görüyoruz. Üçüncü mesele böyle bir durumda sahâbeyi putlaştırmaya gerek olmadığı gibi, tekfire de gerek yoktur anlıyoruz. Kimse böyle dememiştir zaten İbni Abbas efendimize.

Sûrenin âyetleri üzerinde kısa bir gezinti yapalım. "De ki: Sığı-nırım tanyerini ağartan Rabb'a " (1) "De" emri sadece Resulullah'a değil, bütün mükelleflere şâmildir. Veya "ey Resulüm, kendine ve herkese şöyle dua etmelerini söyle" demektir: "Tanyerini ağartan Rabb'a sığınırım." "Sığınma" fiili,

müminlerin bir şeyden korktuklarında bunların şerrinden ancak Allah'a sığınmalarını ifade eder. Hz. Mer-yem, Hz. Nuh, Hz. Musa'nın da dualarında Allah'a sığındıkları başka ayetlerde zikredilmiştir (Meryem,1 8; Hud,1,47; Bakara,67).

Hadis-i şeriflerde de her tehlike ve şerre karşı Allah'a sığınma-ya dair malûmat pek çoktur. Hz. Âişe'nin rivayetiyle bunlardan en meşhuru şöyledir: "Allah'ım cehennemin fitnesinden, zenginlik ve fakirliğin şerrinden sana sığınırım." Felâk'ın manası, yaygın tefsire göre sabah demektir. Araplar, günün doğmasına "felakü's-subh" derler. Yırtmak, yarmak en fazla kullanılan anlamlarıdır. Lügatlerde "felâk" kelimesinin anlamları şöyle belirtilmektedir: Âdemden yarılıp çıkan bütün yaratıklar, tan, sabah, aydınlık, fecr, iki tepe arasındaki düzlük, suçluların hapishanede ayaklarına vurulan tomruk (falaka), cehennem veya cehennemde bir kuyunun ismi, çanak dibinde kalan süt artığı, ekşiyip kesilmiş süt, subuh, enhar, mutlak yaratma, bütün mahlukatın içinde bulunduğu şeyi yırtarak çıkması, eksik ve muhtaç oluşuyla Rabb'e sığınma zorunluğu.

Bu birinci ayeti tefsir eden ayet şudur: "Taneyi ve çekirdeği yaran şüphesiz Allah'tır. Ölüden diriyi ve diriden ölüyü çıkarır. İşte Allah budur, nasıl yüz çevirirsiniz? Tanyerini ağartan (Fâlikü'l Esbâh) geceyi dinlenme zamanı, güneş ve ayı vakit ölçüsü kılandır. Bu, Azîz ve Alîm olanın nizâmıdır" (En'âm,95-96). "Rabb" Allah'ın sıfat ismidir. Terbiye eden, yetiştiren anlamında kullanılması, sığınma olayının uy-gun düşmesi içindir.

Müfessirlerin çoğunluğu "felâk" kelimesine sabah manasını vererek âyeti şöyle tefsir etmişlerdir: Felâk'da, zulmet sonrasında nur, darlıktan sonra genişlik, kapanmadan sonra açılma manalarına işâret etmek üzere ancak Rabbe sığınarak O'nun bütün şerlerden kurtarıp koruyacağına dair bir ilâhı va'di hatırlatarak havf ve recâyı takviye ve Rabbe itaat ile ona iltica ettiren bir şevklendirme vardır. Felâkın zikri, sabahın kıyamet gününden bir misal olmasıdır ki, ölümün kardeşi olan uykudan uyanılan kabir benzeri evlerden alelacele çıkarak rızık için sabahları yeryüzüne dağılan insanların halini tasvir etmektedir.

"Yaratıkların şerrinden" (2) Bütün yaratıklar şer(kötülük) işle-yebilirler. Allah bütün yaratıkları üzerinde galib olduğundan, bizim bil-mediklerimizi bildiğinden ancak O'na sığınarak, hiçbir şeyin karşı çık-masına güç yetiremeyeceği yüce bir Hakîm'e sığınılmış olmaktadır. Şer kelimesi, zarar,

noksan, eziyet, keder için de kullanılır. Hastalık, açlık, savaş ve ölüm, ateşte yanmak, evlâdın ölümü, gibi somut ve âfâkî veya küfür, şirk, her çeşit günah ve zulüm gibi şerlerle her çeşit ruhî ve nefsî olan enfüsî şerlerden Allah'a sığınırım demektir. Bu â-yette genel olarak şerler zikredildikten sonra, en fazla sakınılacak ba-zı şerlere geçilmektedir: "Ve ortalığı kaplayan karanlığın şerrinden,"

(3). "Gâsık" kelimesi de, "felâk" kelimesi gibi birçok mana ile tefsir edilmiştir. Esas manası karanlık demektir. Bunun masdarı olan "gâsak, gusûk, gâsekan" kelimeleri lügatta şiddetli karanlık, dolgunluk, akmak, dökülmek, soğukluk, korkaklık manâlarında verilerek dol-mak, akmak, dökülmek manalarına tekabül etmektedir. Bu suretle gecenin zulmeti hücum edip dolarak pek karanlık olmaya masdar gâ-sak, gâsakan, gûsuk denildiği gibi, ilk koyu karanlığa da isim olarak gâsak denilir ve gâsak felâka tekabül ettirilerek gasaktan felâka, ge-cenin kararmasından sabahın aydınlığına kadar anlamı çıkar. Vâkab kelimesi ise, yüksek yerlerden sellerin aktığı çukurlar, dahil olmak, kaplamak demektir.

Suçlar genellikle gece karanlığında işlenir, şeytan oynayacağı oyunları karanlıkta daha rahat oynar; kuruntu, vesvese, korku ve tasa geceleri kaynaşır. Eziyet verici, zehirli, yırtıcı hayvanlar da gece orta-ya çıkarlar. Anarşistler geceyi bekler, cinayetler genelde geceleri işle-nir. Bu sebeple gecenin şerrinden Allah'a sığınırım. Fecri getiren Al-lah'a. Güneş battıktan sonra her tarafa dağılan şeytanlara karşı ka-ranlık bitinceye kadar çocukların eve toplanması, hayvanların kapatıl-ması bir sünnettir.

Bazı tefsirlerde gâsak, şiddetli zulmet, gecenin şerri olarak alınarak, gece ansızın gelip çatan arıza ve hayalet gibi belâ ve musibetlere teşmil edilmiştir. Bazıları da "gasık"ı kamer (ay) ve ayın tutulması ve kaybolması şeklinde almışlardır. Ay tutulması ve mihak zamanını müneccimler zayıf bulur, sihirbazlar da sihirlerini o zaman icra ederler. Bu manâda şerrin gecenin karanlığında ortaya çıkması kastedilir.

Karanlığın bütün soyut ve somut manalarıyla şerri barındır-ması anlamında, maddî ve manevî şer ve zararların, gam ve kederin de kara talih ve karanlıkla vasıflandırılmasıyla "gecenin şerrinden, yıl-dızların kaybolmasıyla gelen karanlığın şerrinden, kamerin tutulma-sında ve kaybolmasında gelen şerden* Allah'â sığınırım" demektir.
"Düğümlere üfürenlerin şerrinden," (4). Burada "Neffâsâtı fi'l-ukad" ifadesindeki

ukad, ukdenin çoğuludur ve düğüm demektir. Nefese; üf-lemek çoğulu neffâse'dir.

Bunu "allâme" kalıbında anlarsak anlamı "çok üfleyen erkek", dişi siğada alırsak "çok üfleyen kadınlar" demektir. Nefese'nin çoğulu "Nüfus ve cemaatler" demekte olabilir, çünkü Araplar nüfus ve cemaat kelimesini dişil (müennes) kullanırlar. Burada düğüme üflemek müfessirlerin çoğuna göre "sihir" demektir. Ayetin anlamı, "sihirbazların şerrine karşı fecri getiren Rabbe sığınırım" olur. Zemahşerî'ye göre ise bunun anlamı, kadınların kurnazlığı ve hileleridir.

Kur'an, sihri küfür saymıştır (Bakara,102). Sihir haramdır ve yedi büyük günahtan (şirk, öldürmek, fâiz, yetim malı yemek, zina ifti-rası, cihaddan kaçmak, sihir) biridir. Neffâsât, üfleyici karılar anlamın-da cadılara veya kadınların hilelerine şâmildir. Mana şudur: İpliklere düğümler atıp onlara üfleyen (tükrükleyen) rukye ve efsun yapan ca-dıların veya nefislerin veya cemaatlerin şerrinden, fitneci kadınlardan, nefsin hayvanî isteklerinden, şehvet ve gadabın şerrinden Allah'a sı-ğınırım. Sihrin aslında bir gözbağcılık olduğu başka ayetlerde açıklan-mıştır. Sihir, şeytânı bir oyun olarak insanları etkiler, korkutur. Sihrin şerrinden Allah'a sığınırım demekle Felâk ve Nâs surelerini okumak sihre karşı durmak demektir.

"Ve hased eden hasetçilerin şerrinden" (5). Hased, Allah'ın bazı kullarına lütfettiği nimetler karşısında kıskançlık duygularına ka-pılarak o kulların bu nimetlerden mahrum olmasını dilemektir. Bu şer bir niyet ve fiildir. Hasetçinin şerrinden Allah'a sığınırım. Sahih ha-dislerde Hz. Peygamber'in yatarken İhlâs, Felâk ve Nâs surelerini o-kuyarak ellerinin içine üflediği sonra başından ve yüzünden başlaya-rak üç defa elinin eriştiği kadarıyla bütün vücudunu sıvazladığı bil-dirilmiştir. Müslümanlar da onu her şeyde örnek aldıkları gibi bu sün-nete uymuşlar, beş vakit namazlarda Muavvizeteyn okumuşlar ve Al-lah'a emrettiği şekilde bütün şerlerden sığınmışlar ve Allah onları şer-lerin her çeşidinden korumuştur.

Evet bu mukaddimeden sonra sûrelerin âyetlerini inşallah tek tek tanımaya başlayalım.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1. "Ey Muhammed! De ki: Felâkın Rabbine sığınırım. 2. Yaratıkların şerrinden. 3."Bastırdığı zaman karanlığın şerrinden. 4. Düğümlere nefes edenlerin (büyücülerin) şerrinden. 5. Haset ettiği zaman hasidin şerrinden.

Buradaki ***"gul"*** ifadesi ifade ettiğimiz gibi:

a. Bir emir değil, vahyin bir parçasıdır.

b. Kur'an'ın Allah'tan geldiğinin beyanı ve tescilidir. Çünkü eğer bu âyetler Allah'tan değil de Rasulullah'tan olsaydı, o zaman Ra-sulullah

efendimizin kendi kendine ***"De ki"*** demesinin anlamı olmazdı.

c. Bu ***"gul"*** ifadesi bir de kendisinden sonra gelecek mesajın duyurulma emridir. Yani Allah'tan gelen mesajın, Allah âyetlerinin Rasulullah'ın bizzat kendisine ve çevresindeki insanlara duyurma, tebliğ etme emridir. Allah'ın Resûlü, Allah'tan aldığı bu âyetleri önce kendisine, sonra da en yakınlarından başlamak sûretiyle çevresine duyurmak, tebliğ etmek, hem kendisini, hem de çevresini bu âyetlerle diriltmek zorundaydı. Tabi bu emir, Rasulullah'ın şahsında kıyâmete kadar Kur'an'ın muhatapları olan biz mü'minlere de bir emirdir. Öyleyse biz de bu âyetleri kendimize ve ulaşabildiğimiz kadar çevremize diyeceğiz, biz de duyuracağız.

Peki neyi diyeceğiz kendimize? Neyi duyuracağız çevremize?

Felâkın Rabbine sığınırım. Avz, iyaz, istiaze, sığınmak demektir. İstiaze, sığınmak, kendisinden korkulan, kendisine karşı güç yetirilemeyen bir şeyden daha güçlü bir şeye dayanmak, yardım istemek ve onun himayesi altına girmek demektir.

İstiaze hadisesinde üç unsur vardır:

1. Sığınan,

2. Kendisine sığınılan,

3. Kendisinden sığınılan.

Korunan, koruyan ve kendisinden korunulan. Korunan güçsüzdür, korunmaya muhtaçtır, sığınmaya muhtaç olandır. Koruyan, yani kendisine sığınılan, kendisinden korunma talep edilen varlık da güçlüdür. Kendisinden korunulan, sığınılan varlık da şerrinden, zararından korkulandır.

Korktuğu şeyden bir varlığa sığınan, o varlıktan kendisini korumasını isteyen kişi, sığındığı varlığın korunmak istediği varlığa karşı güç yetirebileceğine ve kendisini onun şerrinden koruyabileceğine inanmıştır.

İslâm'da, İslâm inancında kendisine sığınılan varlık, sığınan varlıktan güçlüdür. İslâm'da sığınan mü'mindir, korunan mü'mindir, kuldur; kendisine

sığınılan, koruyan da Allah'tır. Çünkü Allah herkesten ve her şeyden güçlüdür. Allah mutlak güç ve kudret sahibidir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin boyunlarındaki kulluk ipinin ucu elinde olandır Allah. Onun içindir ki mü'min ancak tüm varlıkların sahibi olan Allah'a sığınır, O'na güvenip dayanır.

Şirk inancında ve küfür mantığında ise korunan puttur, koruyan ise o puta tapan insanlardır. Yani sığınan tanrıdır, tanrılardır, sığınılan da kullardır. Put aslında kendisini koruyamayacak kadar güçsüzdür, onu kulları korumaktadır. İşte görüyoruz put yapıyorlar ve onu koruma kanunları çıkarıyorlar.

Veya bir düzen koyuyorlar, tapınıyorlar ona, ama bu düzeni kendi kendisini koruyamayacak kadar güçsüz gördükleri için de onu koruma kanunları çıkarıyorlar. Onu korumayı kendi üzerlerine alıyorlar. Şirk mantığını, küfür mantığını gerçekten anlamak mümkün değildir. Eğer bu put kendi kendini korumaktan acizse niye ona tapınıyorsunuz? Niye onu tapınmaya lâyık görüyorsunuz? Yok eğer gerçekten güçlü birisiyse neden onu korumaya çalışıyorsunuz? Bırakın korusun kendi kendini. Bakıyoruz birileri bir yerlere giderken etraflarında güçlü güçlü korumaları var. Koruduklarının yasalarına tapınıyor adamlar. Bakın bu koruyanların da, korunanların da, tapınanların da tapınılanların da durumlarını anlatırken Rabbimiz Hac sûresinde şöyle buyurur:

"Ey İnsanlar! Bir misâl verilmektedir, şimdi onu dinleyin: Sizlerin Allah'ı bırakıp taptıklarınız bir araya gelseler, bir sinek bile yaratamayacaklardır. Sinek onlardan bir şey kapsa, onu kurtaramazlar; isteyen de, istenen de aciz!"
(Hac 73)

Bakın bu âyet-i kerîmede anlatıldığına göre adamlar tapınmak için put yapıyorlar, onları korumak için odalara koyup kapılarını sıkı sıkı kilitliyorlarmış. Sonra anahtar deliğinden giren bir sinek putun burnundan bir bal parçası koparıp kaçıyormuş. Allah diyor ki o putlar kendi vücutlarından bir sineğin parça koparmasına bile engel olamı-yorlar. Koparan da aciz, koparılan da. Tapınan da aciz, tapınılan da. İşte şirk mantığı. Kendini bile korumaktan aciz, kullarının korumasına muhtaç bir puta tapınıyorlar zavallılar.

Yâsîn sûresinde şöyle buyurur Rabbimiz:
"Allah'ı bırakıp da kendilerine yardımı dokunur diye, başka tanrılar edindiler. Oysa onlar yardım edemezler, ancak kendileri o tanrılara

koruyuculuk için nöbet beklerler.”
(Yâsîn 74,75)

Evet bırakın o putlarının, o tanrılarının kendilerini korumalarını aksine onlar onlara gönüllü ordudurlar, diyor Rabbimiz. Aslında korunmaya muhtaç olanlar, koruyanlardan daha zayıftır. Ama:

O Allah ki tüm kullarını koruyandır, kendisi kulları tarafından korunmaya muhtaç olmayandır. O Allah ki, tüm varlıkları, tüm kullarını doyurandır, kendisi doyurulmaya muhtaç olmayandır. Çünkü Allah göklerde ve yerde tek Velî’dir. Tüm varlıklar O’nun velâyeti altındadır. Tüm varlıklar O’nun hıfz u emanındadır.

Bakıyoruz dünyada insanların velî kabul edip, kararlarına boyun büktükleri, kanunlarını uygulamaya çalıştıkları, arzularını yerine getirmeye çalıştıkları insanlar kendilerine bel bağladıkları varlıkları, velâyeti altındaki kullarını, kölelerini, vatandaşlarını korumak, doyurmak ve beslemek şöyle dursun, onlardan korunmak istemek durumundadırlar. Bırakın onları doyurup beslemelerini, bu yapay tanrılar ve tanrıçalar hep kullarından beslenmek durumundadırlar. Kullarını korumak şöyle dursun kullarının korumasına sığınmaktadırlar. Kullarından aman beni koruyun! Aman beni yıkmak isteyenlere karşı beni koruyun! Beni yaşatın, beni ihya edin, beni canlı tutun, beni gündemde tutun diye onlardan korunma talep etmektedirler.

Öyle değil mi? Hiçbir Firavun kullarından, metbularından vergi almadıkça ayakta duramaz. Hiçbir Firavun kullarından destek almadıkça hayatta kalamaz. Hiçbir put kendisine tapınanlardan, kullarından kendisine bir mozole istemedikçe, bir anıtkabir, bir piramit istemedikçe asla tapınılmaya değer görülemez. Hiçbir sistem, bağlılarından oy istemedikçe, kullarından kabul istemedikçe yaşayamaz. Hiçbir kanun, hiçbir yasa, hiçbir yönetmelik, hiçbir âdet, hiçbir töre, hiçbir moda, bağlılarından talep görmedikçe yaşayamaz.

Evet tüm yapay tanrılar, tüm sahte veliler hayatlarını sürdürebilmek için hizmetçilerine, kullarına, metbularına muhtaçtırlar. Kullarına ihtiyacı olmayan, tüm kullarının kendisine muhtaç olduğu velî sadece Allah’tır. O Allah ki kimsenin yardımına, kimsenin desteğine muhtaç değildir.

Evet koruyan Allah’tır. Mü’min sadece Allah’a sığınmalı, sadece O’na

güvenmeli, sadece O'ndan yardım dilemelidir. Çünkü kendisine sığınılacak tek varlık Allah'tır.

Felâkın Rabbine sığınırım de. Felâkın Rabbi ifadesinin pek çok manası vardır:

1. Felâk, yarıp çıkaran, çatlatıp ortaya çıkaran anlamınadır. En'âm sûresi bu manayı anlatır:

"Taneyi ve çekirdeği yaran şüphesiz Allah'tır; ölüden diriyi ve diriden ölüyü çıkarır. İşte Allah budur, nasıl yüz çevirirsiniz?"

(En'âm 95)

Bakın sizin sadece kendisine sığınmanız gereken Allah taneyi, çekirdeği, tohumu yaran, çatlatan ve ondan hayat fışkırtandır. Ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkarandır o Allah. Sizin toprağa attığınız ölü bir tohum, ölü bir çekirdek Rabbinizin emri ve izniyle ölülüğünü kaybediyor ve ondan diri çıkarılıyor. Bu olay gerçekten üzerinde düşünül-mezse çok önemsiz bir olay gibi değil mi? Ama Rabbimizin bu âyeti üzerinde uzun uzun düşündüğümüz ve kafa yorduğumuz zaman bunun ne kadar büyük bir hadise olduğunu anlarız.

Söyleyin bakalım Allah'tan başka bu küçücük çekirdekten, hem de ölü bir çekirdekten böyle hayat fışkırtan başka birileri var mı? Allah'tan başka hayat konusunda söz sahibi birileri var mı? Böyle küçücük bir tohumun, küçücük ölü bir çekirdeğin içine koskoca bir ağacı sığdıran başka birileri var mı? Bu ölüden dirilik ve canlılık çıkaracak başka birileri var mı? Küçücük bir spermanın içine koskoca bir insan yerleştirebilecek Allah'tan başka birileri var mı? Bir tek ölü çekirdeğin içine tonlarla meyveyi yerleştirebilecek birileri var mı? Bunu düşününce insan gerçekten bunun çok büyük bir âyet olduğunu ve Allah'tan başka bunu beceren hiç kimsenin olmadığını ve bunu beceren Allah'ın gerçek Rabb ve İlâh olduğunu ve sadece kendisine sığınılması gereken tek varlık, tek velî olduğunu, O'nun dışında her şeyin ve herkesin boş olduğunu anlayabilecektir.

Vakıa sûresinde Rabbimiz bu hususu şöyle anlatır:

"Söyleyin, ektiklerinizi yerden bitirenler sizler misiniz, yoksa Biz mi bitiriyoruz? Dilesek Biz onu çerçöp yaparız, şaşar kalırsınız da şöyle dersiniz: "Doğrusu borç altına girdik, hattâ yoksun kaldık."

Evet Rabbimiz soruyor. Söyleyin bakalım ektiklerinizi yerden siz mi bitiriyorsunuz? Söyleyin bakalım toprağın altına attığınız tohum hakkında ne dersiniz? Onu çıkaran, onu bitiren, onu canlı hale getiren siz misiniz? Onu toprağın altına atmaktan başka ne gibi bir müdahaleniz var sizin? Ne yapabiliyorsunuz bunun dışında? O'nu bitiren Biz değil miyiz? Ona hayat veren Biz değil miyiz? Dilesek Biz onu çerçöp haline getiririz de sizler de üzüntüden ne yapacağınızı bilmez bir vaziyette şaşırıp kalırsınız ve sonunda: "Eyvah! Yaptıklarımız masrafların tamamı boşa gitti! Bir sürü borç altına girdik! Mahvolduk" diyerek avuç ovalamaktan başka hiçbir şey yapamazsınız.

Evet yararak, çatlatarak hayat veren, yaratan, ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkaran Allah'tır. İndirdiği yağmurla ölü toprağı dirilten, ölü tohumu çatlatan Allah, aynen bunun gibi indirdiği vahiyle de ölü kalpleri diriltir. İndirdiği vahiyle Rabbimiz ölülerden diriler çıkarır, kâfirlerden mü'minler oluşturur. Ya da öldükten sonra kıyâmet günü insanları, sizleri öylece diriltip yeniden hayat verecektir. Şüphesiz ki o her şeye Kâdirdir. Yani iradesini her neye tevcih buyurmuşsa o anında vücuda geliverir.

İşte böyle ölüden diriyi çıkaran Allah'tır. Az evvel anlatılan çekirdek örneğinde olduğu gibi ölüden diriyi çıkarır Allah. Veya ölü bir insandan diriyi çıkarır, diri bir insandan da ölüyü çıkarır. Kâfirden mü'mini, mü'minden de kâfiri çıkarır. Kâfir, Kur'an'ın ifadesiyle ölüdür. Allah'tan, Allah'ın rahmetinden, kitaptan, peygamberden ve bunlar vasıtasıyla Allah'ın yeryüzünde açtığı rahmet kapılarından istifade edemeyen kişi ölüdür. Kalbi çoraktır, kaskatıdır onun. Tıpkı yağmurdan, rahmetten mahrum olan bir toprağın ölülüğü gibi. İşte böyle bir ölüyü mü'min yaparak ondan diriyi çıkardığı gibi, diriden de bir kâfir çıkarabilir Allah. Veya vahiyle tanışamamış bir toplum da ölüdür. Böyle bir toplumu sahâbe toplumu gibi vahiyle tanıştırarak bu ölülerden melekleri bile geride bırakacak diriler çıkarır Allah. Çünkü vahiy rahmettir, peygamber rahmettir.

Veya meselâ Nuh (a.s)'un iman etmeyen oğlu gibi diri ve mü'-min bir babadan ölü bir oğul çıkardığı gibi, Hz. İbrahim'in babası gibi ölü bir kâfirden diri bir İbrahim çıkarabilir Allah. Ya da Zekeriya (a.s) gibi yüz yaşını aşkın birinden üstelik de kısır bir hanımdan Yahya gibi bir diri çıkarır Allah. Veya işte bir zamanlar yok iken var edilen bir mevcudat. Ölüyken, yok iken yeryüzünde hayat sahnesine çıkarılıp var edilen tüm mevcudat. Yoktu varlık, yoktu insanlar, yoktu semalar, yoktu arz, yoktu güneş, yoktu ay, yoktu yıldızlar da yokları var

etti Rabbimiz. Yokluktan bir varlılar âlemi çıkardı. Kupkuru topraktan Âdem'i yaratan O'dur. Kupkuru topraktan varlıklara hayat veren O'dur. Var olanları da sonunda öldürerek diriden de ölüyü çıkarıyor Rab-bimiz. Canlı, cıvıl cıvıl, hayat dolu bir insan sonunda ölüyor. Hayat bitiyor. Dipdiri bir güneş batıyor. Yemyeşil bir tabiat ölüm döşeğine yatıyor. Dipdiri hayat fışkıran bir yıldız batıp, kaybolup gidiyor. Dipdiri bir gençlik bitiyor ve nihâyet bir gün gelecek ki tüm hayat bitecek.

İşte böyle bir Allah sizin kendisine sığınmanız gereken tek Rabbinizdir. İşte Rabb olmaya lâyık olan, hayat programı belirlemeye, kullarının hayatına kanun koymaya yetkili olan, sizin boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu elinde olan ve sadece kendisini dinlemeniz gereken Rabbiniz O'dur. Hal böyleyken nasıl oluyor da O'nu hayatınızda diskalifiye ederek başkalarına sığınabiliyorsunuz? Nasıl oluyor da böyle bir Allah'a kulluk dururken başkalarına kulluk edebiliyorsunuz? Nasıl oluyor da böyle bir Allah'ın kitabını, böyle bir Allah'ın yasalarını bir ke-nara atarak başkalarının yasalarını uygulamaya kalkışıyorsunuz? Tüm dünya birleşse kupkuru bir çekirdekten bir ağaç çıkarabilir mi? Tüm dünya birleşse ölü ve kupkuru bir çöle hayat verebilir mi? Tüm dünya birleşse ayı, güneşi yıldızları yaratabilir, yahut yok edebilir mi? İşte bütün bunları yaratan Allah'tır ve sözü dinlenecek, hatırı kazanılacak, kendisine sığınılacak ve hayat programı uygulanacak yegâne varlık O'dur. Böyle bir Rabbiniz varken ey insanlar neden başka Rabler aramaya, bulmaya ve boyunlarınızdaki ipin ucunu onlara vermeye çalışıyorsunuz?

Yine aynı sûrenin bir sonraki âyetinde de Rabbimiz sabahı yarıp çıkaran olarak kendisini anlatır:

"Tanyerini ağartan, geceyi dinlenme zamanı, güneş ve Ay'ı vakit ölçüsü kılandır. Bu güçlü olanın, bilenin nizamıdır."
(En'âm 96)

Evet gece, gündüz, ay, güneş hepsi de Allah'ın âyetleridir. Hepsinde de ölçülü bir yasa koymuştur Rableri. Bunların hiç birisi tesadüfî değildir. Hiçbirisi oyun ve eğlence olarak var edilmiş değildir. Bunların hepsi Allah'ın koyduğu yasalara boyun büküp teslim olmuşken siz kimin yasalarına boyun büküp teslim oluyorsunuz? Siz kimi Rabb bilip sığınıyorsunuz? Kimin koruması altına girmeye çalışıyorsunuz?

Bakmıyor musunuz? Görmüyor musunuz? Gözlerinizin önünde her gün geceden söküp sıyırarak sabahı yaratan O'dur. Sabahı geceden söküp çıkaran Allah'tır. Rabb ve İlâh olmaya, kullarının hayat programını belirlemeye, kulları üzerinde egemen olmaya lâyık olan Allah, görüyorsunuz ki geceden sıyırarak soyutlayarak sabahınızı çıkarıyor. Toprağın altından toprağı yararak tohumu filizlendirdiği gibi. Ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkardığı gibi gecenin karanlıkları arasından aydınlığı söküp çıkarıyor. Eğer Rabbiniz sizin için bunu yapmasaydı kim yapabilirdi bunu? Kim kovabilirdi geceyi ve kim getirebilirdi gündüzü? Kimin gücü yetebilirdi buna? Sizlerin şu anda sığınmaya ve teslim olmaya çalıştığınız yeryüzü tanrıları becerebilir miydi bunu? Yeryüzünde tanrılığa soyunanlar, yeryüzünde egemenlik hakkı bizdedir diyenler, bizim hayatımıza Allah karışmaz diyenler, hayatı biz biliriz, hayatı biz düzenleriz diyerek kendi yasalarını Allah yasalarının önüne geçirmeye çalışanlar üzerinde biraz düşünmemiz gerekmiyor mu?

Acaba bu insanlar doğru mu söylüyorlar? Acaba bu insanların gerçekten yığınlar üzerinde egemenlik hakları var mıdır, yok mudur? Bu konuda beş dakikalığına bir düşünelim. Allah için bir düşünelim. Acaba bu yeryüzü tanrıları Allah'ın bu âyetlerine ne kadar müdahale edebiliyorlar? Güneşe, aya, geceye, gündüze ne kadar etkililer? Güçleri, kuvvetleri, etkileri nedir bu insanların? Acaba şu anda güneşe söz geçirebiliyorlar mı? Meselâ mesaimiz henüz bitmedi diye beş dakikalığına güneşi durdurabiliyorlar mı? Veya bir beş dakikalığına geceyi uzatabiliyorlar mı? Hani bunu becerebilen birileri varsa onlara da minnet duyup, onlara da sığınıp kulluk yapalım. Eğer bunu becerebilen birileri varsa tamam onların yasalarını da uygulayalım, onları Rabb bilelim, onları da İlâh bilip onların da çektikleri yere de gidelim. Var mı böyle Rabb olmaya, İlâh olmaya lâyık birileri? Yoksa, nasıl oluyor da bu adamlar yeryüzünde insanlara karşı ulûhiyet iddiasında bulunabiliyorlar? Nasıl oluyor da egemenlik bizdedir, hâkimiyet bizdedir demeye çalışıyorlar? Nasıl oluyor da yeryüzü tanrılığına soyunuyor bu adamlar? Nasıl oluyor da Allah'ı hayata karıştırmamaya çalışıyor bu adamlar?

De ki ey peygamberim, sizler de deyin ey peygamber yolunun yolcuları, "biz Felâkın Rabbine sığınırız."

Adem'i yokluktan, insanı ana rahminden, yağmuru bulutlardan yarıp çıkaran, dağları yararak pınarları çıkaran, arzdan tohumları yarıp çıkaran, denizi yarıp ondan kullarını, İsrâil oğullarını sağ salim karşı tarafa çıkaran, bizi

karanlıklardan, küfürden, şirkten İslam'ın aydınlığına çıkaran, Müslümanların önüne konulan doğum kontrolü yut-turmacalarını yarıp tüm bu propaganda denizlerine rağmen analarımızı koruyup rahîmlerde boğulmadan bizi sağ salim çıkarıp dünyaya getiren, bizi dinden, imandan etmek için kâfirlerin hazırladıkları tüm eğitim barikatlarını, tüm küfür filelerini yarıp bizi şu anda Müslüman olarak sahil-i selâmete çıkaran, öldükten sonra toprak olup unutulup gitme kahrından kabirleri yararak bizi kurtaran ve nihâyet sonunda da inşallah sıratı yararak, cehennemdeki korkunç kuyulardan geçirerek bizi cennete ulaştıracak olan Rabbimize sığınıyoruz. Hâsılı Felâk ile ne kastedilmişse hepsinin Rabbi olan Allah'a sığınırız. Zaten bundan sonraki âyette gelecek O'nun olan her şeyden O'na sığınırız.

2. "Yaratıkların şerrinden,"

Tüm yaratıkların, tüm varlıkların şerrinden Allah'a sığınırız. Aslında yaratılmış varlıklardaki şerri yaratan, onlara bu konuda izin veren, bunun yasasını koyan da Allah'tır. Ama Allah'ın yarattığı şerlerden Allah'a sığınırız diyerek şerri Rabbimize izafe etmemizi Rabbimiz istemediği için böyle diyoruz. Bu âyette mahlukâtın şerri genel olarak zikredilmiş ama bundan sonraki âyetlerde ayrıca özellikle şunların, şunların şerrinden Allah'a sığınırız diye bazı şerliler önemine binaen bir daha vurgulanacaktır.

Bildiğimiz bilmediğimiz tüm yaratıkların şerlerinden o varlıkların sahibi olan, onların tümü üzerinde egemen olan, söz sahibi olan, onların tümünün ipleri elinde olan Allah'a sığınırız. Maddî, manevi, dünyevî, uhrevî, afakî, enfüsî, ins, cin, şeytan, nefis, hayvanat, haşarat, mikrop, küfür, şirk, nifâk, günah, zulüm, cehennem, ateş, üzüntü, keder, noksanlık, dert vs. gibi içimizden ve dışımızdan gelebilecek her türlü şerden Allah'a sığınırız. Rabbimiz tüm mahlukâtının şerrinden kendisine sığınmamızı, kendisinin koruması altına girmemizi emrediyor.

Evet tüm varlıkların şerrinden Allah'a sığınacağız. Peki varlıkların, yaratıkların bizim için şer, ya da hayırlı oluşunu nasıl anlayacağız? Bu konuda önce şu genel kaideyi bir söyleyelim. Bir varlığın bizimle ilgisi, bir şeyin bizim dünyamızda oluşu eğer bizi cennete götürüyorsa, cennete götürücü bir özelliğe sahipse o varlık bizim için hayırlıdır. Yok eğer bir varlıkla beraberliğimiz bizi cehenneme götürüyor-sa o varlığın hayatımızda varlığı bizim için şerdir. Kadının, erkeğin, babanın, ananın, evlâdın, arkadaşın, eşyanın, evin, arabanın,

dükkanın, servetin, paranın varlığı, bizimle beraberliği eğer bizi cennete sevk ediyor, bizim cennetimize sebep oluyorsa, o bizim için hayırlıdır. Ama bunların bizim hayatımızda varlığı bizim cennetimize engelse, o zaman, işte o zaman bunlar bizim için şerdir, bunlardan uzaklaşıp Allah'a sığınacağız.

Böyle genel bir sığınma emrinden sonra Rabbimiz sûrenin bundan sonraki âyetlerinde özellikle de şunlardan, şunlardan bana sığının diyerek sığınmamız gerekenleri anlatacak:

3. "Bastırdığı zaman karanlığın şerrinden,"

Vegab olduğu zaman, kapladığı zaman, girip daldığı zaman, bastırdığı veya battığı zaman karanlığın, gecenin şerrinden de Allah'a sığınırım de. Çünkü gece her şeyi örttüğü için bütün kötülükler gece işlenir. Düşmanlar gece harekete geçerler. Rasulullah efendimizin vü-cudunu ortadan kaldırmayı planlayanlar da onu kimin öldürdüğü belli olmasın diye geceyi seçmişlerdi. İnsanlara zarar verici tüm zararlı hayvanlar da gece harekete geçerler. Onun içindir ki gecenin şerrinden, gece harekete geçen zararlı varlıkların şerrinden kendisine sığınmamızı emretmektedir. Böylece bildiğimiz, bilmediğimiz tüm şerlerden Rabbimize sığınmış oluyoruz.

Buradaki "ğasıkın iza vekab"a insanın içini saran, kaplayan onu tahrik eden şehvettir demişler. Veya insanın ruhuna gam, keder gibi herhangi bir şey ilka eden kara şey, kara sevda demişler. İnsanların ruhlarını karartan, imanlarını yok etmeye çalışan karanlık taraftarı, karanlıktan hoşlanan karanlık dünyanın insanları var ya, onların şerlerinden de Allah'a sığınacağız. Allah'ın nûr olan, ışık olan, aydınlık olan kitabının okunmasına, öğrenilmesine, eğitimine engeller koyarak insanların dünyalarını karartmaya çalışan kara ruhluların şerlerinden de Allah'a sığınacağız.

İşte Rabbimiz bu ifadesiyle neyi kastetmişse, onların tümünün şerrinden de Felâkın Rabbine sığınırız. Başka?

4. "Düğümlere nefes edenlerin (büyücülerin) şerrinden,"

"Ukde" ip demektir, ***"ukad"*** da ipler demektir. ***"Nefese"*** de üfürmek, üflemek demektir. Neffase de onun çoğuludur. Öyleyse iplere, düğümlere üfürenlerin, üfleyenlerin şerrinden de Felâkın Rab-bine sığınırım de. Âyetin,

anlayabildiğimiz kadarıyla birkaç manası var:

1. Âlimlerimiz buradaki ipler üzerine üfüren, düğümler üzerine üfleyenlerden kastın sihirbazlar olduğunu söylemişler. Çünkü sihir unsurları ipler ve bu iplere atılan düğümlerdir. Sihirbazlar iplere düğüm atarak üfürürler. Evet tüm üfürükçülerin tüm sihirbazların şerlerinden kendisine sığınmamızı istiyor Rabbimiz. Nitekim Buhari'nin rivâyet ettiği hadislerinde Rasulullah efendimiz kendisine sihir yapıldığı zaman Cebrâil'in kendisine gelerek bu sûreyi okumasını tavsiye ettiğini anlatmaktadır. Biz de onların şerlerinden Rabbimize sığındığımız zaman onların bize yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Bakara sûresinde, Cin sûresinde cinlerin Allah'a sığınan kişiye yapabilecekleri hiçbir şeyin olmadığı anlatılır.

2. Gönüllerdeki düğümlü azimler, tutkular, mefkureler, hedefler, kuruntular ki, onların şerlerinden de Allah'a sığınacağız.

3. Buradaki ***"Neffasat"*** kelimesi müennes bir kelime olduğu için kadınların cinsel cazibelerinin, hile ve tuzaklarının yüreklere işleyen füsunkar tesiri olduğu söylenmiştir. Öyleyse şu piyasada erkeklerin kalplerine şehvetler üfürerek onları etkileri altına almaya çalışan, insanları baştan çıkarabilmek için şeytanın oltasına solucan olmuş kadınların şerlerinden de Allah'a sığınacağız. Tıpkı sihir gibi onların da erkeklerin azim ve iradelerini etkileme güçlerinin olduğunu, binaenaleyh onların şerlerinden de kendisine sığınmamızı istiyor Rabbimiz.

4. Nefese kelimesinin çoğulu nüfus ve cemaatlerdir. Öyleyse insanlara kendi görüşlerini, kendi gruplarını, kendi ideolojilerini üfleyen, onları Allah'ın kitabı ve Resûlü'nün sünnetinden uzaklaştırarak kendi gruplarına, kendi kitaplarına, kendi anlayışlarına çekmeye çalışan, onların iradelerine düğümler vuran, şunları şunları okumayacaksınız, şunları şunları dinlemeyeceksiniz diyerek onların düşüncelerine ipotekler koymaya çalışan cemaatlerin şerrinden de Allah'a sığınmamız emrediliyor.

5. Veya insanlara küfür ve şirk inançlarını üfürüp onları Allah'a kulluktan koparmaya, kendilerine kul-köle edinmeye çalışan, küfrü ve şirki empoze etmeye, körpe dimağlara pislik üfürerek onları etkilemeye çalışan materyalist eğitim sistemlerinden de hem kendimizi, hem de çocuklarımızı koruyarak Allah'a sığınmamız emredilmektedir.

6. Veya insanlara Allah'ın diniyle uzaktan ve yakından hiçbir ilgisi olmayan resmî bir din empoze etmeye çalışan zalim sistemlerin şerlerinden de Allah'a sığınmamız emredilmektedir.

Önce insanların dine girmemeleri için, insanların kitaplarıyla tanışmamaları için engeller koyuyorlar. Her taraftan kapatıyorlar o yolu. Din eğitimini yasaklıyorlar. İnsanların Kitap ve Sünnet duyma yollarını kapatıyorlar. Böylece insanlara dini duyurmayarak onları Allah yolundan alıkoymaya çalışırlar. İnsanları kitaplarından uzaklaştırmaya çalışırlar. Eğer tüm bu yasaklamalara, tüm bu engellemelere rağmen yine de insanlar Allah'ın diniyle, Allah'ın dininin temel kaynakları olan Kitap ve Sünnetle tanışmaya yönelmişlerse, bu yönelişin önüne geçemeyeceklerini anladıkları zaman da hemen onların karşısına resmî bir din çıkarıp, resmî din dersi programları oluşturup, din dersi kitapları hazırlatıp: "Din mi istiyorsunuz? Din eğitimi almak mı istiyorsunuz? Alın size din! Alın size din eğitimi! Alın size din dersi kitapları!" Diyerek Allah'ın diniyle uzak ve yakından hiçbir ilgisi olmayan din programları sunarlar. Sundukları bu programlarla, empoze ettikleri bu din dışı dinlerle insanların dengelerini bozarlar. İşte burada bunların şerlerinden de Allah'a sığınmamız emrediliyor. Bunlardan da Allah'a sığınacağız inşallah.

Veya kendileri dinden habersiz kimi zavallı hoca efendiler de Allah'ın kulları Kitap ve Sünnete yönelmesinler diye sanki ısrarla Kitap ve Sünneti gündeme getirmeyerek, insanları Kitap ve Sünnete yönlendirmeyerek, ölmüş bir takım salih kişileri öne sürerek, onların anma törenlerini düzenleyerek, onları gündemde tutarak insanların dikkatlerini o noktaya çekmeye çalışmaktadırlar.

Evet böylece insanlara üfürdükleri, empoze ettikleri bu yanlış üfürüklerle insanların dinleriyle, dinlerinin temel kaynaklarıyla tanışmalarını engellemektedirler. Bunların şerlerinden de Allah'a sığınacağız.

Hâsılı insanlara bir şeyler üfürerek, bir şeyler empoze ederek onların ruh ve beden dengelerini bozmaya çalışan her şeyden Allah'a sığınacağız. Meselâ sokakta gayr-i İslâmî kılık kıyafetiyle gençlere şehvet üfürüp onların dengelerini bozmaya çalışanların şerrinden, veya karnı aç bir insana bir şeyler üfürerek onların dengelerini bozmaya çalışan vitrinlerin şerrinden de Allah'a sığınacağız. İhtiyacı olmadığı halde ihtiyacı olmayan ürünleri reklâmlarla insanların beyinlerine sok-maya çalışanların, böylece insanların ruh-beden dengelerini

bozmaya çalışanların şerrinden de Allah'a sığınacağız. Onlar da insanların ruh-beden dengesini bozarlar değil mi?

Meselâ şu anda insanlara küfür ve şirkten başka hiçbir şey empoze etmeyen şeytan vahiylerinin, televizyon programlarının yaptığı bundan başka bir şey değildir. İnsanları Allah'a kulluktan uzaklaştıran, insanlara âhireti unutturan, insanları dinlerinin temel kaynakları Kitap ve Sünnetten uzaklaştıran şeylerin tümünden uzaklaşacağız ve Allah'a sığınacağız. Başka?

5. "Haset ettiği zaman hasetçilerin şerrinden,"

Haset ettiği zaman, yani gönlündeki hasedini açığa vurduğu, hasedini gündeme getirip uygulamaya koyduğu zaman, hasedinin gereğini gerek fiilî, gerek kavlî icra etmek için harekete geçtiği zaman hasidin şerrinden de Allah'a sığınacağız. Yani onu kalbinde saklayarak zararsız halde tutmaktan vazgeçip eyleme geçirmeyi planladığı zaman hasidin şerrinden de Felâkın Rabbine sığınırım de. Artık hasetle gözü dönmüş o kişinin karşısındakine yapamayacağı yoktur. Onun içindir ki hasidin hasedinin gereğini yapmaya yöneldiği anda bizim onun şerrinden kendisine sığınmamızı istiyor Rabbimiz. Çünkü insanların gönüllerinde saklı olanları en iyi bilen Allah'tır ve bilmediğimiz şeylerin şerlerinden kendisine sığınılmaya en lâyık olan da O'dur.

Dikkat ediyor musunuz? Rabbimiz kitabının son bölümünde biz kullarını hasetle uyarmaktadır. Anlıyoruz ki Kur'an'ın tümünü yaşayan, Kur'an'da Allah'ın kendisinden istediği kulluğun tümünü icra eden Müslüman yine son olarak hasetle karşı karşıyadır, hasetle uyarılmaktadır. Yani Kur'an-ı Kerîm'i baştan sona anlayıp, iman edip Allah'ın her bir âyetinde istediklerini uygulayarak tatbik etmeye muvaffak olsa da bir Müslüman, Kur'an onu son olarak hasetle uyarır.

"Haset ettiği zaman hasidin şerrinden Allah'a sığınırım de."

Haset nedir acaba? Rabbimiz kitabının en sonunda bizi onunla uyardığına göre, Rasulullah efendimiz de hadislerinde ısrarla bizi ondan menettiğine göre acaba nedir haset?

Haset, dışımızdakinin taşıdığı sıfatların tümünün veya bir kısmının onda olmamasını, ondan alınmasını veya onda olmasını istemektir. İslâm, teslimiyet, din, kulluk, Müslümanlık, takva ve teslimiyet adına onda olan şeylerin onda

olmamasını istemek, yahut da günah, isyan, ilhad adına onda olanların onda olmasını, onda devam etmesini istemektir haset. Yani Allah'ın sevdiği ne kadar güzel haslet varsa onların tümünün o kimseden alınmasını, Allah'ın sevmediği ne kadar kötü sıfat varsa onların da onda devamını istemektir. Karşımızdakinin sahip olduğu güzel nîmetlerin zail olmasını, telef olmasını istemektir haset.

Meselâ eğer karşımızdaki zenginse, Allah kendisine bolca mal, mülk vermişse ve o kişi de malla ilişkisini Allah'ın istediği gibi a-yarlıyor, kazanacağı ve harcayacağı yerleri Allah'a soruyor, malını korkmadan Allah yolunda Allah kullarına harcamasını biliyorsa bunun ondan alınmasını istemek hasettir. Onun fakirleşmesini ve dolayısıyla bu tür hayırlı amellerden mahrum kalmasını istemek hasettir. Bunun tamamen zıddını istemek de hasettir. Nasıl? Meselâ eğer karşıdaki fakirse bu durumdan kurtulmamasını, sürekli onun fakr u zaruret içinde yaşamasını istemek de hasettir.

Tabi kardeşinde gördüğü bir nîmetin ondan alınıp mahrum bırakılmasını istemekle birlikte o nîmetin sadece kendisinin olmasını istemek de vardır. Bu gerçekten çok büyük bir hastalıktır ki bundan kurtulanların sayısı çok azdır. Zira insanlar genellikle herhangi bir hususta başkalarının kendisinden daha üstün bir konumda olmasını istemezler. Kendilerinin herkesten üstün olmasını isterler.

Veya meselâ bir mü'minin ilmi var, ahlâkı, güzel hitabeti var, tebliğ yapıyor, hizmet ediyor, cemaat oluşturuyor. İnsanların imdadına koşuyor, hasta ziyareti yapıyor, zamanının büyük bir kısmını Allah'ın dinine hizmete ayırıyor. Allah'ın dinine adam kazandırma kavgası veriyor. Cennete aboneler yapmaya koşuyor. İnsanların cehennem yollarına barikatlar koymaya çabalıyor. Bu uğurda malını ve canını fedâdan çekinmiyor. İşte bir Müslüman, kardeşinde var olan bu sıfatları, bu güzel özellikleri istemiyor, bu özelliklerin kendisinden alınmasını, bu sıfatlardan mahrum bırakılmasını istiyor. İşte bu hasettir. Veya karşısındaki muhatabında tamamen bunun zıddı varsa, meselâ cimrilik, korkaklık, miskinlik, dünyaya bağlılık, rahatına düşkünlük gibi Allah'ın sevmediği bir kısım sıfatlar, bir kısım özellikler varsa bunun devamını istemek, bu sıfatların kendisinde kalmasını istemek de hasettir.

Bu şekilde kıskançlık caiz değildir, haramdır. İşte bakın Rabbi-miz böylelerinin şerrinden kendisine sığınmamızı istiyor. Rasulullah efendimiz de pek çok hadislerinde bunu menederek, "Birbirinizi kıskanmayınız" buyurmaktadır. Müslüman kardeşini kıskanan bir Müslüman açıkça Allah'a ve

Allah'ın takdirine itiraz ediyor, karşı geliyor demektir. Sanki nasıl oluyor da Allah ona verdiğini bana vermiyor? Nasıl oluyor da Allah beni onun elindekilerden mahrum bırakıyor? Ey Allah'ım! Nasıl oluyor da bana vermediklerini ona veriyorsun? diyerek Allah'ın takdirine isyan ediyor demektir ki, bir mü'mine yakışacak bir şey değildir bu. Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Hasetten kaçının. Çünkü ateşin odunu yakıp bitirdiği gibi haset de amel defterinizdeki iyiliklerinizi yiyip bitirir."
(Ebu Dâvûd, K. Edep 4/380

Yine kıskançlıkta Cenab-ı Hakk'a hikmetsizlik izafesi söz konusudur. Bir mü'min kardeşine Allah tarafından verilenleri kıskanan kimsede kendisine verilmeyen şeylerin ona verilmesi sebebiyle Allah'ın hikmetsiz ve adâletsiz iş yaptığı ithamı vardır. O nîmetleri hak eden, onlara layık olan kendisine vermemekle ve onları hak etmeyen kimseye vermekle Allah'a cehalet iddiası yatmaktadır ki, kesinlikle haramdır bu.

Evet mü'min kardeşlerini kıskanan ve bu kıskançlığını gerek onlardaki güzel nîmetlerin onlardan alınıp telef olmasını istemek biçiminde, gerekse onlardan alınıp kendisine verilmesi şeklinde içinde taşıdığı bu kıskançlığı söz ve filleriyle ortaya koyan ve böylece kıskandığı kardeşine zarar veren kişi haram işlemektedir. Ama içinde Müslüman kardeşine karşı böyle bir kıskançlık taşımakla birlikte, bu kıskançlığı yenmeyi becerememekle birlikte bunu söz ve davranışlarıyla ortaya koymayan, yani bu içindeki kıskançlığın gereğini uygulamaya koymayan yani kıskandığı kimseye herhangi bir zarar vermeyen kimse ise günahkâr sayılmaz. Ama böyle bir Müslümana düşen elbette kendisini bu kıskançlıktan kurtarabilmek için çaba sarf etmektir. Allah ve Resûlünün sevmediği bu kötü huydan kurtulabilmek için kendisini sürekli hesaba çekmek zorundadır. Veya zaman zaman kıskandığı kişiye dua etmek sûretiyle, kıskandığı kişinin faziletlerini in-sanlar önünde zikrederek ona iyilik yapmaya çalışmalıdır.

Haset, kıskançlık yanında bir de gıpta vardır. Gıpta, hasetten farklıdır. Onda karşısındakinin elindeki beğenilen İslâmi özelliklerin yok olmasını, telef olmasını, onun elinden alınarak bunlardan mahrum bırakılmasını istemek yerine, bunlar onda kalsın, ama onun aynısının kendinde de olmasını, aynısının kendisine de verilmesini temenni vardır.

Bakın Allah'ın Resûlü buyuruyor ki:

"Birbirinize haset etmeyin. Çünkü haset, kıskançlık İslâm ümmetini, İslâm cemaatını tıraş eden, Müslümanları parça parça eden, birbirine düşman eden bir hastalıktır."

İslâm cemaatını birbirine düşüren, onları bölüp parçalayan çok tehlikeli bir hastalıktır haset. Tarihte Kur'an'ın haber verdiği bazı haset örnekleri vardır ve her biri de çok büyük kayıplarla sonuçlanmıştır. Bunlardan birisi Mâide sûresinin 27-30. âyetlerinde haber verilen Hz. Âdem'in çocuklarından Kabil'in kardeşi Habil'i kıskanması sonucunda öldürmesi olayıdır. Bir başka olay da Yusuf sûresinde anlatılır. Hz. Yakub'un oğulları kardeşleri Yusuf'u kıskanıp haset ederler. Sonra kardeşlerini kuyuya atarlar. Sonra başlarına nelerin geldiğini, bu kıskançlıklarının cezasını nasıl ödediklerini anlatır Rabbimiz. Yani insan kalbindeki haset duygusunun insana neleri yaptırdığını görebiliyor musunuz? Kardeş kardeşi öldürebiliyor, kardeş kardeşi kuyuya atabiliyor. Birisi kardeşine Allah tarafından verilmiş bir nîmeti çekemi-yordu. Allah kardeşinin kurbanını kabul etmiş, kendisininkini ihlâsla yapılmadığı için kabul etmemişti. Bunu kıskanarak kardeşini öldürüyordu. Ötekiler de kardeşlerine karşı babalarının sevgisini kıskanmışlar ve bu hasetleri kardeşlerini yok etmeye kadar götürmüştü onları. İşte haset budur. Bugün de bu yüzden Müslümanların kardeşlerini yemeye çalıştıklarına şâhit oluyoruz.

Eğer bir toplumun üyeleri birbirlerine haset etmeye başlarlarsa, Allah korusun topum ne kadar da güçlü olursa olsun o toplum parça parça olmak zorunda kalacaktır. İnsanlar arasındaki en güçlü bağlar bile çözülecektir. Onun içindir ki toplum halinde yaşamak zorunda olan bizlerden Allah'ın Resûlü hasede karşı çok dikkatli olmamızı ve birbirimize haset etmememizi tavsiye etmektedir.

Yine A'râf sûresinde anlatıldığına göre İblisi bile baştan çıkaran hasetti. Âdem (a.s)'a karşı kıskançlığı, hasedi onun rahmetten kovulmasına sebep oldu. Onun içindir ki yeryüzünde ilk işlenen günahın sebebi de hasettir, gök yüzünde ilk işlenen günahın sebebi de bu haset duygusudur. Öyleyse biz Müslümanların bu konuya çok dikkat etmemiz gerekmektedir.

Eğer içimizdeki bir haset duygusunu yenemeyerek bir Müslüman kardeşimize haset edecek olursak bile en azından onu içimizde saklayalım,

içimizdeki bu duyguyu eyleme dönüştürmek üzere ne sözle, ne de amelle ona karşı bir zarar vermemeye çalışalım inşallah. Bakın Ahmet ibni Hanbel'in Müsned'inde şöyle bir rivâyet var: Enes Bin Mâlik (r.a) den rivâyet ediliyor. Diyor ki, "bir gün Rasulullah efendimizle birlikte otururken Allah'ın Resûlü, "Şimdi yanımıza cennet ehlinden birisi gelecektir" buyurdu. Ve az sonra ayakkabılarını sol elinde tutmuş, aldığı abdestten dolayı sakalından suların damladığı ensâr-dan bir adam çıkageldi. Ertesi gün Allah'ın Resûlü yine aynı sözü söyledi ve yine aynı adam geldi. Daha sonra Enes bin Mâlik efendimiz, ben bu adamın evine gittim. Üç gün bu zatın evinde misafir kalarak adamın amellerine muttali olmak istedim diyor. Hz. Enes devamla diyor ki, ben onun hayırdan başka bir şey söylediğini görmedim. Ama o zatın evinde üç gün kaldıktan sonra neredeyse onun amellerini küçümseyecek hale gelmiştim."

Yâni bu zatın hayatında normalin ötesinde fevkalade bir şey göremedim. Ve kendisine sordum: "Ey Allah'ın kulu, ben Rasulullah'ın senin hakkında üç defa cennetlik ifadesini kullandığını duydum. Ve üç gece senin evinde kalarak senin amellerine muttali olmak istedim. Böylelikle sana uyayım istedim. Fakat ben senin öyle fazla bir amel işlediğini de görmedim. O zaman sen Rasulullah'ın bu müjdesine nasıl nail oldun?" dedim. O zât bana dedi ki: "Gördüğünden başka bir amelim yok, ama şu kadar var ki ben kalbimde Müslümanlardan herhangi birine karşı bir aldatma duygusu yahut da Allah'ın herhangi bir kimseye karşı verdiği nîmetten dolayı ona bir kıskançlık duygusu taşımıyorum. Hiçbir müslümana karşı bir kıskançlık duymuyorum." Bunun üzerine Abdullah ona şöyle dedi: "İşte seni bu mertebeye ulaştıran budur." Evet işte bu özellik sahibi bir Müslümana Rasulullah cennetlik müjdesi veriyordu.
(Ahmet)

Kur'an'ın beyanına göre bu hastalık ancak kitap ehline mahsus bir hastalıktır. Bu sadece kitap ehline yakışan bir hastalıktır. Bakın Rabbimiz Bakara sûresindeki bir ayetinde şöyle buyuruyor:

"Ehl-i Kitaptan pek çoğu gerçek kendilerine açıklandıktan sonra nefislerindeki haset sebebiyle sizi imandan sonra küfre çevirmek isterler."
(Bakara 109)

Yani bir taraftan yeni gelen bir kitapla, Allah'ın son elçisine gönderdiği son kitabıyla kendi kitaplarının hükmünün kaldırıldığı haberi kendilerine ulaştırıldığı

için bunun üzüntüsü, öbür taraftan da Müslümanlara yeni bir kitap gönderilmesinin hasediyle yanıp tutuşan bu ehl-i kitap, imandan sonra sizin de kendileri gibi küfre düşmenizi isterler. İçleri Müslümanlara karşı hasetle doludur. Sizin dininizi, sizin kitabınızı, sizin yolunuzu, Rabbiniz tarafından size gönderilen nîmetleri çekememektedirler ve sizi dininizden uzaklaştırıp kendileri gibi dinsiz bir noktaya getirebilmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaktadırlar. Zira adamların kendi dinlerine güvenleri, itimatları kalmamıştır. Şu anda Avrupalının yüzde doksanı ateisttir. Dine inanan insan bulmak gerçekten zordur bu ehl-i kitabın içinde. Adamlar yine Rabbimi-zin başka bir ayetinin beyanıyla kendilerinin kesin cehenneme gittiklerinin farkındadırlar. Kendilerinin kesin cehenneme ve Müslümanların da kesin cennete gittiklerinin şuurundadırlar. Onun için Müslümanlara karşı için için hasetle kuduruyorlar.

Diyorlar ki, "yahu biz cehenneme doğru giderken niye bu adamlar cennete gidiyorlar? Bizler cehenneme doğru giderken bu Müslümanların cennete gidişine izin vermemeliyiz. Buna asla göz yummamalıyız. Ne yapıp, yapıp bu Müslümanları cennet yolundan alıkoymalı ve onları kendi cehennemimize çekmeliyiz. Onları inançlarından koparıp bizim pis dünyamızın adamı yaparak cehenneme çağırmalıyız." Yani adamlar bozdukları dinleriyle, tahrif ettikleri kitaplarıyla, defterini dürüp hayattan dışladıkları peygamberleriyle, yaşadıkları İslâm dışı hayatlarıyla kendilerinin kesin cehenneme doğru gittiklerinin farkındalar. Kesin biliyorlar ki bu hayat kendilerini cehenneme götürüyor. Kendilerinin cehenneme gidişlerini kesin bildikleri kadar Müslümanların da kesin cennete gittiklerinin bilincindeler. Kesin biliyorlar ki Müslümanlar da cennete gidiyorlar. Onun içindir ki Müslümanlara karşı için için hasetle, kinle, kıskançlıkla dolup taşmaktadırlar.

Ama dikkat ederseniz ne kadar da ters bir mantık kullanıyorlar değil mi? Ne diyorlar? Niye bu Müslümanlar cennete giderlerken biz cehenneme gidiyoruz? Niye göz yumalım buna? Buna asla razı olamayız. Bizim cehenneme gittiğimiz bir dünyada bu Müslümanların cennete gidişine asla razı olamayız. Ne yapıp yapıp bu Müslümanların da bizim gibi bir hayat yaşayarak bizim gibi cehenneme gitmesini sağlamalıyız. Ne kadar da bozuk bir anlayış değil mi? Halbuki adamlar böyle ters bir mantıkla hareket edeceklerine şöyle deyiverseler kurtulacaklar: Yahu biz ne yapıyoruz? Biz nasıl bir mantıkla hareket ediyoruz? Nasıl bir hayat yaşıyoruz? Bu adamlar müslümanca bir hayat yaşayarak cennete giderlerken biz niye cehenneme gidiyoruz? Bizim de onlar gibi, bizim de bozduğumuz kitabımızın orijinalinin dediği gibi, bizim de hayattan dışladığımız

peygamberlerimizin tarif buyurduğu gibi müslümanca bir hayat yaşayarak cennete gitmemiz dururken niye cehenneme gidiyoruz? Bizler de bizim elçilerimizin gönderildiği kaynaktan gelen son peygamberin yoluna tabi olarak cennete gitmeliyiz deyiverseler haklarında çok hayırlı olacak ama adamlar böyle yola girivermiyorlar da hasetlerinden ne yaptıklarını, ne yapacaklarını bilemiyorlar. Allah bizleri, bu ümmeti bu en büyük hasitlerin şerlerinden de korusun inşallah. Rabbimiz burada bizden onların şerlerinden de kendisine sığınmamızı öğütlüyor.

Tek bir yerde hasedin yapılacağını anlatıyor peygamberimiz. İbni Mes'ud'un rivâyetinde bakın Allah'ın Resûlü efendimiz şöyle buyurur: "Haset ancak iki özellik sahibine yapılır. Birincisi Allah tarafından kendisine ilim verilip, onunla amel eden ve onu Allah kullarına ulaştıran, o ilmi ona muhtaç insanlara öğreten kişiye, ikincisi de Allah'ın kendisine bolca mal verdiği, Allah tarafından kendisine lütfedilen bu malı Allah yolunda harcayan kişiye. İşte bu iki kişiye haset edilir." Başka yerlerden öğrendiğimize göre adâletle hükmeden hakime, kari-i Kur'an'a, yani anlamak ve amel etmek üzere Kur'an okuyan kişiye ve de cihad eden mücahide, namaz kılana, oruç tutana gıpta edilecektir.

Felâk sûresinden öğrendiğimiz gibi tüm bunların şerlerinden Allah'a sığınacağız. Elhamdülillah ki bildiğimiz bilmediğimiz, farkında olduğumuz olmadığımız tüm düşmanlarımızdan kendisine sığınmamızı bize gösteren ve her şeyden bizi koruyabilecek güçte bir Rabbi-miz var. Bize gönderdiği Kitabıyla sığınma yasalarını gösteren, Kitabını tanıdıkça düşmanlarımızı ve onlardan gelebilecek her türlü felâketleri önceden haber veren bir Rabbimiz var. Kitabını tanıyanların, Kitabıyla hareket edenlerin, Kitabıyla beraber olanların her an her türlü tehlikeden korunabileceği bir Rabbimiz var.

Bu sûreyi de bitirdik. Rabbim gereği gibi iman edip amel eden kullarından eylesin. Velhamdü lillahi Rabbi'l âlemîn.

- 114 -

NÂS SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 114., Nüzûl sıralamasına göre 21., Mufassal sûreler kısmının on beşinci grubunun on ikinci ve sonuncu sûresi olan Nâs sûresi Mekke'de nâzil olmuş olup âyetlerinin sayısı 6'dır.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü'ne, O'nun pâk aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla."

1. "De ki: İnsanların Rabbine sığınırım. 2. İnsanların Melikine. 3. İnsanların İlâhına. 4. Sinsice kalplere vesvese ve kuşku verip duran vesvâs'ı

hannâs'ın (vesvesecinin) şerrinden. 5. Ki o insanların göğüslerine vesvese verir. 6. Gerek cinlerden, gerekse insanlardandır o."

Muhterem arkadaşlar, inşallah bu haftaki dersimizde kulluk ki-tabımızın son sûresini, Nâs sûresini tanımaya çalışacağız. Geçen haftaki dersimizde Muavezeteyn sûreleri diye isimlendirilen sûreler-den birincisini tanımaya çalışmıştık. Bu sûrede de öncekinde olduğu gibi istiâze emrini görüyoruz. İstiâzenin ne olduğunu demeye çalış-mıştık. Sığınan kuldur, sığınan zayıftır, sığınan güçsüzdür, Müsteaz da yani kendisine sığınılan da yalnız Allah'tır. Başkasına sığınma bü-yük günahtır. Lâkin burada dikkat ediyorsanız Allah'ın kelimeleri vası-tasıyla Allah sığınmamız emredilmektedir. Rasûlullah efendimizin bir duasından da öğreniyoruz ki Allah'ın Resûlü:

"Yaratıkların şerrinden Allah'ın tam olan kelimelerine sığınırım"

buyurmaktadır.

Evet Allah'ın kelimelerine sığınıyor Rasûlullah zira onlar mah-luk değildir ve Allah'ın kelimelerine, ya da o kelimeler, o âyetler vası-tasıyla Allah'a sığınmak caizdir. Sığınmayı, istiâzeyi geçen haftaki dersimizde anlatmaya çalışmıştım. Orada Rabbimiz Felâk'ın Rabbine sığınmamızı emrediyordu, burada birinci âyette de insanların Rabbine sığınmamız emredilmektedir.

Kur'an-ı Kerim'in yüz on dördüncü sûresi. Altı ayet, on altı keli-me ve yetmiş dokuz harften ibarettir. Fasılâsı sin harfidir. Medenî sû-relerden olup, Felak sûresinden sonra nazil olmuştur. Mekkî olduğu da söylenmektedir. Muavvizeteyn sûreleri de denen bu iki surenin Mekkî mi yoksa Medenî mi oldukları tartışmalıdır. Felak sûresi ile aynı konuyu işleyen sûre, bilinen ve bilinmeyen bir takım zararlı şeylerin şerrinden Allahu Teâlâ'ya sığınmayı emretmektedir. Sûre, Mekkeli müşriklerin, İslam'ın mesajını boğup, yok etmek için, bütün güçleriyle Resulullah (s.a.s)'in başına üşüştükleri bir zamanda nâzil oldu. Müş-rikler onu susturmak için kullandıkları zorbaca yöntemler yanında, si-hir yoluna da başvurmaktan geri kalmıyorlardı. Allah Teâlâ, Resûlunü ve kendine inanan bütün insanları, bu tip kötü insanların ve onların yardımcı ve yol göstericileri olan şeytanların vereceği zararlardan ko-rumak için bu iki sûreyi

gönderdi.

Felak sûresinde, büyü ve hasetten doğabilecek kötülüklerden dolayı bir sığınmadan bahsedilmektedir. Bu sûrede ise, insanın kal-bine vesvese verenlerin şerrinden korunmak için bir sığınma söz ko-nusudur. Sûrenin ilk üç ayeti, kendisine sığınılması emredilen Allah Teâlâ'nın Rablik, Hükümdarlık ve İlâhlık sıfatlarını zikretmektedir. Bu, sığınılan Allah Teâlâ'nın dilediğini her türlü kötülükten koruyabilece-ğini ve izni olmadan kimsenin kimseye bir zarar vermesinin mümkün olmadığım vurgulamaktadır. Vesvesecinin şerrinden bu sıfatlara sığı-nıldığı gibi, diğer bütün kötülüklerden korunmak için yine bu sıfatlara iltica edilir:" De ki: Sığınırım bütün insanların Rabbine bütün insanla-rın hükümdarına, bütün insanların ilâhına" (1-3).

Peşinden, sığınılması gereken şer zikredilir: "İnsanlara kötü şeyler (vesvese) fısıldayan o sinci vesvesecinin şerrinden. O ki tekrar tekrar döner ve insanların göğüslerine (kötü şeyler) fısıldar" (4-5). İn-sanları saptırmak, başlarına kötü şeyler getirmek isteyenler, görün-mez varlıklar olan cinlerden olabildikleri gibi, insanların arasında dola-şan hemcinslerinden de olabilirler:" Bu vesveseci gerek cinden, gerek insandandır" (6).

Bu şerden Allah'a sığınmanın anlamı, şerrin kalbe yerleşme-mesi için Allah'a dua etmek ve sığınma isteminde bulunmaktır. İkinci anlamı: Allah yolunda çalışanların aleyhinde halkın kalbine vesvese verene karşı daima Allah'a sığınmaktır. Hak davetçilerinin, Allah'a da-veti bırakarak, her bireyin davetçiler hakkındaki yanlış düşüncelerini düzeltemeyeceği ve ithamlara cevap veremeyeceği ve bunlar için va-kit ayıramayacağı bilindiğine göre, tek çare bütün bunlardan Allah'a sığınmaktır. Ayrıca muhaliflerin seviyesine inilerek, kendini savunmak için onlara cevap verilmesi de uygun değildir. Onun için Allah, hak da-vetçilerine yol gösterir ve şöyle buyurur: "Şerre karşı Allah'a sığınarak hiç bir şeye aldırmadan davete devam edin".

Burada vesvesecinin, şer fiilinin başlangıcı olduğu sonucu diş çıkmaktadır. Vesvese, gâfil ve zihni boşalan bir insan üzerinde önce etkili olur ve kalbinde kötülüğe istek meydana getirir. Bu kötü niyet da-ha sonra irade haline gelir ve vesvesenin de etkisiyle irade pekişir. Son adımda ise, şer amel ortaya çıkar. Vesvese verenin şerrinden Al-lah'a sığınmanın anlamı, Allah'ın henüz başlangıcında şerri yok etme-sini istemektir.

Bu kısa mukaddimeden sonra sûrenin âyetlerini tek tek tanı-maya başlayabiliriz inşallah. Bu sûrede de öncekinde olduğu gibi is-tiâze emrini görüyoruz. İstiâzenin ne olduğunu demeye çalışmıştık. Sığınan kuldur, sığınan zayıftır, sığınan güçsüzdür, Müsteaz da yani kendisine sığınılan da yalnız Allah'tır. Başkasına sığınma büyük günahtır. Lâkin burada dikkat ediyorsanız Allah'ın kelimeleri vasıtasıyla Allah sığınmamız emredilmektedir. Rasûlullah efendimizin bir duasından da öğreniyoruz ki Allah'ın Resûlü:

"Yaratıkların şerrinden Allah'ın tam olan kelimelerine sığınırım"

buyurmaktadır.

Evet Allah'ın kelimelerine sığınıyor Rasûlullah zira onlar mahluk değildir ve Allah'ın kelimelerine, ya da o kelimeler, o âyetler vasıtasıyla Allah'a sığınmak caizdir.

Rabbin nas'a, insanların Rabbine sığınırım de. Rabb; yeryüzünde yarattığı her canlıyı yaratan ve yarattıklarının hayat programını çizen, her varlığın kulluk programını belirleyen demektir. Rabb, kişiye yaptığını yaptıran, yapmayıp terk ettiğini terk ettiren demektir. Rabb, terbiye eden, düzenleyen, besleyen, büyüyen, sahip olan demektir.

Rabb, kişinin hayat programını belirleyen varlık demektir. İnsanın hayat programını belirleyen kimse onun Rabbidir. İnsan kimin arzularını gerçekleştiriyorsa, kimin dediği gibi yaşamaya çalışıyorsa onun Rabbi odur. Rabb, insanın hayatına hakim olan, hayatında etkili olan, yaptıklarını yaptıran, yapmadıklarını da yaptırmayan güçtür. Şöyle giyiniyor veya böyle giyinmemeye çalışıyoruz. Kim dedi bunu? Kimi razı etmek için böyle yapıyoruz?

Yani öyle, ya da böyle giyinirken bunun yaptırıcısı kimse, o konuda Rabbimiz odur. Moda mı? Toplum mu? Çevre mi? Âdetler mi? Töreler mi? Müdür mü? Âmir mi? Yönetmelikler mi? Yasalar mı? Yok-sa Allah mı? Kim dedi böyle giyinin diye? Kimdir bize bunu yaptıran? Kimse işte, kişinin Rabbi odur.

Birine küsüyoruz yaptırıcısı kim? Allah mı? Yoksa para mı? Menfaat mı? Birini seviyoruz. Kim dedi diye? Birileriyle beraber olmaya çalışıyoruz. Kimi memnun etmek için? Filan mektepte okuyoruz. Kim dedi bunu? Evimizi şöyle

şöyle tefriş ediyoruz. Kim dedi diye? Şu şu meslekleri seçiyoruz kim dedi?

Evet yaptıklarımızın yaptırıcısı kimse bizim Rabbimiz odur. Öy-leyse geçen ay neler yaptınız ve kim yaptırdı bunları size? Veya dün neler yaptınız? Bugün neler yaptınız ve kim yaptırdı? Bunları düşünmek zorundayız.

İşte mü'minler bunu düşünen ve yaptıklarını Allah dedi diye yapan, Allah kitabında böyle istiyor diye yapan, Allah şu anda beni görüyor diye yapan ve yaptıklarının tümünü Allah'a lâyık olarak yapan kimselerdir.

Çünkü Allah bizim Rabbimizdir. Bizi yaratan, bizi büyütüp besleyen, bizi koruyup doyuran, bizim için yeryüzünde yasa belirleyen Rabbimiz Allah'tır. O'nun tarafından getirildiğimiz şu dünya hayatında neler yapacağımızı, neler yapmayacağımızı, O'na ait olan bu hayatımızı nasıl yaşayacağımızı belirleyen Allah'tır. Bizim günlük hayat programımızı tespit eden Allah'tır. Bizim boynumuzdaki kulluk iplerinin ucu elinde olan ve çektiği yere gitmemiz gereken Rabbimiz O'dur. Gece hayatımızın nasıl olacağını, gündüz hayatımızın nasıl olacağını, aile hayatımızın nasıl olacağını, sabah kaçta kalkacağımızı, soframız-da nelerin bulunacağını, nelerin asla bulunmayacağını, neleri yiyip neleri yemeyeceğimizi, nerelerden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, çocuklarımızı nasıl eğiteceğimizi, hanımlarımızla nasıl bir münasebet kuracağımızı, onları nasıl giydireceğimizi, kılık kıyafetimizin nasıl olacağını belirleyen Rabbimiz Allah'tır.

İşte Rabbimiz sûrenin birinci âyetinde kendisinin insanların yegane Rabbi olduğunu anlatarak kendisine sığınmamızı, kendisinin koruması altına girmemizi, kendisiyle yol bulmamızı ve tüm hayat programımızı kendisinden almamızı, kendisi için bir hayat yaşamamızı emrediyor.

2. "İnsanların Melikine"

İnsanların Melikine Mâlikine sığınırım de. Evet Allah Meliktir, insanların Meliki ve Mâlikidir Rabbimiz. İnsanı yoktan var eden Allah-tır. İnsanın sahibi ve Mâliki Allah'tır. Mülkü üzerinde tasarruf hakkı da sadece Allah'a aittir. Mülkü üzerinde söz söyleme hakkı Allah'a aittir. Zaten mülkün sahibi Allah'tır demek, o mülk üzerinde söz sahibi Allah'tır demektir.

Allah Melik ve Mâlik, bizler de O'nun mülkü olduğumuza göre mülkün

Mâlik üzerinde hiçbir söz, itiraz hakkı olamaz. Çünkü O bizi yaratmasaydı şu anda olmayacaktık. Olmayan bir varlığın da elbette itiraz hakkı da olamaz. Bizler de O'nunuz, dünyamız da O'nundur, sa-hip olduğumuz her şey de O'nundur.

Melekler, cinler, insanlar hepsi O'nun kullarıdır. Hiçbir varlık onun ulûhiyetine ve rubûbiyetine ortaklık iddia edemez. Eğer göklerde ve yerde Allah'tan başka melikler, söz sahipleri varsa o zaman onların sınırlarına girdiğimiz zaman onlara kulluk yapalım. Değil mi? Farz edin ki bir yere girdik. Soralım, burası kimin diye? Veya gökyüzüne çıktığımız zaman burası kimin diyelim, varsa Allah'tan başka bir sahip ona kulluk yapalım. Yahut zamana beş dakikalığına söz geçirebilen birisi varsa ona da kulluk edelim. Meselâ güneşe beş dakikalığına sahip olabilen birisi varsa, o beş dakikalığına biz de ona kulluk edelim. Diyelim ki ey bu beş dakikayı bize veren tanrılar tanrısı! Kulluk sizin hakkınızdır! Ubûdiyet sizin hakkınızdır? diyelim. Var mı böyle yeryüzünde birileri? Yoksa, o zaman hiçbir kimseyi rubûbiyet makamına geçirmeye hakkımız yoktur.

Şu soruyu soralım kendi kendimize. Bu mülkün sahibi kimdir? Göklerdeki ecramı semaviye, melekler, ay, güneş, yıldızlar, gezegenler, galaksiler ve bilmediğimiz daha nice varlıklar kimindir? Yerdekiler, insanlar, hayvanlar, bitkiler, dağlar, taşlar, ağaçlar, evler villalar, köşkler, paralar, mallar, mülkler, altınlar, gümüşler kimindir?

Tabi bu soruyu önce kendimize soracağız, sonra da karşımızdakilere soracağız. Soracağız ama beklemeyeceğiz karşımızdakinin cevabını. Çünkü karşımızdaki yanılabilir yanlış anlayabilir. Onun cevabını beklemeden biz kendimiz diyeceğiz ki Allah'ındır. Her şey Allah'ındır. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Madem bütün kâinat Allah'ın, o zaman siz kiminsiniz? Bütün kâinat O'nun mülküyse siz kimin mülküsünüz? Ya da tüm kâinat O'nun emrine boyun bükmüşken, tüm varlıklar O'na teslim olmuşken siz kime teslim oluyorsunuz? Bütün varlıklar Allah'a kulluk ederken siz kime kulluk ediyorsunuz? Yegâne hakim olarak Allah'ı mı tanıyorsunuz? Yoksa göklerde Allah'ın hâkimiyetini kabul edip de yerde kabul etmeyen müşriklerden misiniz?

Mekke müşrikleri böyleydi. Onlar göklerin hâkimiyetini Allah'a veriyorlardı ama O'nu yeryüzüne karıştırmamaya çalışıyorlardı. Onlar yerde Allah'ın yardımcıları olduğuna inanıyorlardı. Onlar yeryüzünde Allah'ın izni

olmadıkça hiç kimsenin tasarruf hakkının olmadığını bir türlü kabule yanaşmıyorlardı. Hayatlarının bazı bölümlerine Allah'ı karıştırmayıp, bazı bölümlerinde onu hakim, mâlik kabul ediyorlardı. Onun için bunlara müşrik denmiştir. Peki ya günümüzde her türlü hâkimiyet haklarını Allah'tan alıp kendi ellerinde toplamaya çalışanlara ne demek lâzım? Yani bunların adı nedir? Varın onu siz düşünün.

Yaratıldıkları günden beri gökler, göktekiler ve yerdekiler Rablerinin emrine teslimken, Rablerinin emrine boyun bükmüşken ey insanlar siz kime teslimsiniz? Siz kimi sahip ve mâlik biliyorsunuz? Sizin sahibiniz kim? Siz kimin arzularına boyun büküyorsunuz? Siz hayat programınızı kimden alıyorsunuz? Siz kime kulluk ediyorsunuz?

İnsanların Melikine, Mâlikine, insanların sahibine, insanların sevk ve idare edicisine, insanlar adına emreden, nehy eden, kanunlar koyan, organize eden, insanlara egemen olan, insanlara hükmetme makamında olan insanların hükümdarına sığınırım de.

3. "İnsanların İlâhına"

İnsanların İlâhıdır Allah. İlâh, kendisine kulluk edilen varlık de-mektir. İlâh, kişinin boynundaki ipin ucu elinde olan varlık demektir. İlâh, kişinin hatırını kazanmak için çırpındığı, arzularını gerçekleştirmek için can attığı, itirazsız ve gönül rahatlığıyla isteklerini yerine getirdiği varlık demektir. İlâh, kişinin uğrunda feday-ı can ve feday-ı mal-da bulunduğu varlık demektir. İlâh, kişinin uğrunda seve seve malını ve canını feda ettiği varlık demektir. İlâh, kişinin hayat programını kendisi için hayat programı kabul ettiği varlık demektir. Kişinin boynundaki doğuştan getirdiği kulluk ipin ucunu eline verdiği varlık, kişinin İlâhıdır.

Tüm peygamberler insanlığı "La İlâhe illallah" temel esasına çağırmışlardır. Allah'tan başka sözü dinlenecek, hatırı kazanılacak hayata hakim olan İlâh yoktur. Allah'tan başka kendisine kulluk yapılacak, hayat programı program kabul edecek varlık yoktur esasına çağırmışlardır. Zaten tarih boyunca en büyük problem işte burada çık-mıştır. Tarih boyunca en büyük problem sadece Allah'a kulluk etmek, sadece Allah'ı dinlemek ve hayata hakim olarak sadece Allah'ı kabul etmek konusunda çıkmıştır. Değilse Allah'a da ibadet

konusunda hiç problem çıkmamıştır.

Yani İlâhlardan bir İlâh olarak Allah'a da kulluğu herkes kabul etmiştir. Öteki İlâhlar yanında Allah'a da kulluğa kimse ses çıkarmamıştır. Yani göklerin ve yerin, göklerdekiler ve yerdekilerin yaratıcısı olarak, dağların ve denizlerin yaratıcısı olarak, rızık verici, öldüren, yaratan, yaşatan bir İlâh olarak her kez onu kabul etmiştir. Ama inandığınız bu Allah kendisinden başka İlâh olmayandır, bu Allah hayata karışan ve kendisinden başka hayata karışıcı olmayandır. Ama bu Allah insanların kulluk programlarını belirleyendir ve kendisinden başka kanun koyucu olmayandır. Ama bu Allah boyunlarınızdaki kulluk ipinin ucu elinde olan ve sadece kendisinin çektiği yere gidilmesi gerekendir. Yani bu Allah kendisinden başka Rabb, Melik, İlâh olmayandır dendiği zaman işte kavga burada başlamıştır. Göklerin ve yerin yaratıcısı, rızık vericisi olarak kabul ettikleri bu Allah'ı insanlar hayatlarına karışıcı olarak reddetmeye çalışmışlardır. İlâh olarak Allah'ı kabul edelim ama tek İlâh olarak asla kabul etmeyiz diyorlar. İlâhlardan birisi olarak onu da dinleyelim, İlâhlardan birisi olarak ona da kulluk yapalım ama tek İlâh olarak sadece ona kulluğa hayır diyorlar. Çünkü bizim hayatımıza karışacak başka İlâhlarımız da var. Hayatımızda sözünü dinleyeceğimiz başka Rablerimiz de var.

Bizim Allah'tan başka hukuk, eğitim, şifa tanrılarımız, siyaset tanrılarımız da var. Tamam bu tanrılardan birisi olarak Allah'ı da dinleyelim ama öteki tanrılarımızı da dinlemek zorundayız diyorlar. Aslında bu iddiaların altında Allah'tan, Allah'a kulluktan kurtulup kendi keyiflerince bildikleri gibi bir hayat yaşama arzuları yatmaktadır.

Bunlar Allah'a kulluktan kurtulup kendi kendilerine, kendi hevâ ve heveslerine tapınmak istiyorlar. Keyiflerinin istediği gibi sorumsuz ve sınırsızca bir hayat yaşamak istiyorlar. Çünkü bakıyoruz bu adamlar Allah'tan başka kendilerinin İlâhları olduklarını iddia ettikleri kimseleri de kendileri seçiyorlar. Seçtiklerini istedikleri gibi yönlendirebileceklerini bildikleri için seçiyorlar. Seçtiklerine bizi şöyle şöyle idare ederseniz sizi seçeriz değilse sizi seçmeyiz diyebildikleri için seçiyorlar. Bizden şunları şunları istemeyeceksiniz! Bizi şu şu sorumluluklar altına almayacaksınız! Bizden namaz, zekât, tesettür gibi ağır sorumluluklar istemeyeceksiniz! İçki, kumar, fâiz, zina gibi bizim alışık olduğumuz şeyleri bizim için yasaklamayacaksınız! Bize lüks ve müreffeh bir hayat sağlayacaksınız!

Yani biz ne istersek nasıl bir hayata razıysak onu sağlayacaksınız! Eğer bizim istediğimiz kanunları çıkarır, bizim istediğimiz ha-yatı hazırlarsanız, Rabb olarak, İlâh olarak biz de sizleri seçeriz diyebildikleri için onları seçebiliyorlar. Tamam göklerde İlâh olan O'dur ama O Allah yeryüzüne karışmaz, diyorlar. Allah bizim hayatımıza ka-rışmaz, diyorlar.

Halbuki göklerde İlâh olan da O'dur, yerde İlâh olan da O'dur. Göklerde sözü geçen de O'dur, yerde de. Göklerde egemen olan da O'dur yerde de. Göklerdekiler de O'na teslim, yerdekiler de. Göklerdekiler de O'nu dinler, yerdekiler de. Göklerde de, yerde de tapınılacak, ibadet edilecek, sözü dinlenecek, çektiği yere gidilecek, yasaları uygulanacak tek İlâh O'dur.

Nasıl da bozuk düşünüyorsunuz böyle? Nasıl da yanlış inanıyorsunuz? Nasıl da iftira ediyorsunuz Allah'a? Yani göklerin hâkimiyeti Allah'a ait de, yerdekilerin hâkimiyeti başkalarına mı ait? Göklere egemen olan Allah da, yerdekilere egemen başkaları mı var diyorsu-nuz? Tamam gökler O'nun olsun, yıldızlar, güneşler O'nun olsun, göklerde O'nun sözü geçsin, göklerde egemen O olsun, göklerde O'-nun sözü dinlensin ama yeryüzüne karışmasın bu Allah. Bizim hayatımıza karışmasın bu Allah mı demeye çalışıyorsunuz? Yeryüzüne egemen başka İlâhların, başka Rablerin varlığından mı söz ediyorsunuz? Göklerin Rabbi ayrı, yerdekilerin Rabbi ayrı mı demeye çalışıyorsunuz?

Ya da yaratan ayrı ama yaratıkları idare eden ayrı mı demeye getiriyorsunuz? Bu ne kötü bir düşünüş! Bu ne çirkin bir iftira! Yaratan ayrı, idare eden ayrı olur mu? Yaratan yarattıklarını idare edemez mi? Yaratan, yarattıklarının hayat programını bilmez mi? Yaratan, yarattıklarını başıboş bırakır mı? Ya da yaratmayan İlâh olabilir mi? Kendisini bile yaratmaktan aciz varlıklar Rabb olur mu? Hiç aklınız yok mu sizin? diyor Rabbimiz.

Allah kendisinden başka İlâh olmayandır ve işte biz göklerde ve yerde tek İlâh olan Allah'a sığınıyoruz. Dikkat ediyorsanız sûrede Rabbimizin üç sıfatı peş peşe sıralanarak bu sıfatların sahibi olan Allah'a sığınmamız emrediliyor. Buradan şunları anlıyoruz:

1. Rabbimiz bu sıfatının üçünde de kendisini kullarına izafe etmiş. "Rabbin nas" (insanların Rabbi), "Melikin nas" (İnsanların Meliki), "İlâhi'n nas" (İnsanların İlâhı) buyurarak kendisini kullarına izafe etmiştir ki, bu insanlar için en büyük bir şereftir. Rabbimiz bu sıfatlarıyla tavsif buyurduğu zatını kullarına

izafe ederek kullarına en büyük bir şeref kazandırmıştır.

2. Bir de aslında Rabbimiz tüm varlıkların, tüm kullarının Rab-bi, Meliki ve İlâhı iken sadece insanların zikrinden şunu anlıyoruz. Bu varlıklar içinde Rabbimizin bu sıfatları konusunda irade sahibi olmaları hasebiyle sadece insanlar istismarda bulunabilecekleri için Rabbi-miz bu üç sıfatına dikkat çekmiştir diyoruz. Zira Cenab-ı Hakk'ın öteki sıfatlarını istismar eden hemen hemen hiç çıkmamıştır. Yaratıcı, Kâdir oluşunu, rızık verici oluşunu hiç kimse reddetmezken, O'nun Rabb oluşunu, insan hayatına karışıcı oluşunu, hayat programı belirleyici, kanun koyucu oluşunu, Melik, mülkün sahibi, mülkü konusunda tasarruf yetkisine sahip oluşunu ve sadece kendisine kulluk yapılıp, sadece kendisi dinlenilecek, çektiği yere gidilecek tek İlâh oluşunu reddedenler hep olagelmiştir.

Yani bugüne kadar ben Allah'ım diyenler, ben yaratıcıyım diyenler, benim her şeye gücüm yeter diyenler hiç olmamış, ama ben Rabbim, ben kanun koyma yetkisine sahibim, egemenlik bendedir, ben mülkün sahibiyim, bu ülke benimdir, ben İlâhım, benim sözlerim dinlenmeli diyenler çok olmuştur. Her halde insanların istismarlarına müsait olduğu için Rabbimiz peş peşe bu üç sıfatını zikrederek özellikle bu sıfatların yegane sahibi olarak kendisine sığınmamızı istiyor bu sûresinde.

Rabb, Melik ve İlâh O'dur. O'ndan başka Rabb, O'ndan başka Melik, O'ndan başka İlâh yoktur. Rabb makamında, Melik, ulûhiyet makamında hayatınızın kanunlarını düzenleme konusunda Rabbiniz O'dur. Ve bu Rabbiniz olan Allah kendisinden başka İlâh olmayandır. O her şeyin yaratıcısıdır. Varlığımızın sebebi O'dur. Hayatın kaynağı O'dur. Göklerin, yerin, gecenin, gündüzün, meyvelerin, sebzelerin sa-hibi O'dur. Malımızı, evimizi, ailemizi, çocuklarımızı, makamımızı, paramızı, pulumuzu, aklımızı, zekamızı, bilgimizi, havamızı, suyumuzu her şeyimizi yaratan O'dur. Allah yaratıcıdır, o halde O'na kulluk edin. Madem ki her şeyinizi yaratan O'dur, madem ki her şeyinizi veren O'-dur, o halde sadece O'nu dinleyin.

Allah her şeyin yaratıcısıdır ve kendisinden başka İlâh, Rabb, otorite, egemen, yetkili olmayandır. Çünkü İlâh olanın, Rabb olanın yaratıcı olması gerekir. Ondan başka yaratıcı da olmadığına göre Rabb sadece O'dur. Öyleyse sadece ona kulluk edin, sadece O'nu dinleyin. Sadece O'nun emirlerini dinleyin ve sadece O'nu razı etmeye çalışın. Rabb olarak, İlâh olarak O'na inandığınızı

ortaya koymak üzere hayatınızı O'nun adına yaşayın. Yirmi dört saatinizi O'nun belirlediği yasalar istikâmetinde yaşayın.

Allah'tan başka toplum, moda, baba, ana, amir, müdür, âdetler, yönetmelikler gibi putları Allah makamına oturtup onların istedikleri bir hayatı yaşayıp Allah'a şirk koşmaya kalkışmayın. Yaşadığınız bu hayatın sonunda O'nun huzuruna gideceğinizi ve hayatınızın hesabını sonunda O'na ödeyeceğinizi asla unutmayın.

Eğer böyle Rabb, İlâh olarak Allah'a iman eder, Allah'ı böyle güçlü kuvvetli bilir ve sadece O'nu hesaba katar, O'nun istediği hayatı yaşarsanız, O'nun dışında her şeyin hatırını ayaklarınızın altına alabilirseniz o zaman bilesiniz ki O Allah sizin her şeyinize vekildir. Bilesiniz ki sizin arkanızda Allah vardır. Sizin önünüzde Allah vardır. Dayanacağınız güveneceğiniz Allah'tır. Sizi herkese karşı ve her şeye karşı koruyacak olan Allah'tır. Böyle bir Allah'a sığındığınız takdirde göklerde ve yerde sizi yenecek, size zarar verebilecek hiçbir varlık yoktur. Çünkü göklerde ve yerde ne varsa hepsi de O'nun kuludur. Hepsinin üzerinde egemen olan O'dur. Hepsinin boyunlarındaki iplerin ucu elinde olan hepsine söz geçiren O'dur. Böyle bir Allah'a sığındığınız, dayanıp güvendiğiniz takdirde size yol gösterecek olan O'dur. Sizin tüm problemlerinizi çözümleyecek ve sizi her sahada sahili selamete çıkaracak olan O'dur. Tarih boyunca dostlarını tüm düşmanlarına karşı nasıl korumuş ve galip getirmişse, sizi de koruyacaktır. Bu konuda en küçük bir şüpheniz olmasın.

Öyleyse ey Allah'ın kulları gelin sadece O'na sığının! Sadece O'nun koruması altına girin! Sadece O'na ve O'nun hayat programına yönelin! Sadece Allah'ı dinleyin! Yalnızca Allah'a kulluk yapın! Sadece Allah'ın hayat programını uygulayın! Eğitiminizi Allah'ın istediği biçimde düzenleyin! Hukukunuzu Allah'ın istediği biçimde ayarlayın! Ticaretinizi Allah yasalarına göre belirleyin, evinizi, eşyanızı, kazanmanızı, harcamanızı, hayata bakışınızı, insanlarla olan ilişkilerinizi, gecenizi, gündüzünüzü Allah'ın istediği biçimde ayarlayın! Çünkü sizin için Allah'tan başka sözünü dinleyeceğiniz İlâhınız yoktur. Allah'tan başka hayat programı kabul edilmeye lâyık Rabb ve İlâh yoktur.

Buraya kadar Rabbimiz kime sığınacağımızı anlattı. Bundan sonrada bakın kimden sığınacağımızı, kime karşı kendisine sığınma-mız gerektiğini anlatacak. Acaba bu Rabb, Melik ve İlâh olan Allah'a kimden sığınacağız? Kime karşı

korunma dileceğiz?

4. "Sinsice kalplere vesvese ve kuşku verip duran vesvâs'ı hannâs'ın (vesvesecinin) şerrinden"

Rabbimiz kendisine sığınmamız gereken en büyük tehlikeyi, en büyük düşmanı bize haber veriyor. İnsanlığın baş düşmanı Vesvâs ve Hannâs olan şeytanın şerrinden insanların Rabbi, Meliki ve İlâhı olan Allah'a sığınırız.

Vesvâs, çok vesveseci, sürekli vesvese veren, tekrar tekrar vesvese veren anlamına şeytanın bir ismidir. Zira onun mesleği ve bütün işi vesvese ve iğvâdır.

Hannâs da onun isimlerinden birisidir. Hannâs kancık, kaypak, dönek anlamlarına geldiği gibi bir de Tekvir sûresinde bu kelime yıldızlar için de kullanılmaktadır.

"Gündüz sinip geceleri gözüken gezegenlere andol-sun;"
(Tekvir 15,16)

Gündüz saklanıp gece göründükleri için ya da buluta gömülüp görünmez olduktan sonra tekrar göründükleri için yıldızlara da hun-nes denmiştir.

İşte şeytan da sinip sinip ortaya çıktığı için, saklanıp saklanıp hücuma geçtiği için, bir gerileyip bir saldırıya geçtiği için, kaybolmuş gibi görünüp tekrar hücuma geçtiği için, geri çekilerek, büzülüp yok olarak, sinerek, saklanarak fırsatını bulunca saldırdığı için ona da hannâs denmiştir. Hannâs, geri dönen sonra saldıran mânâsına gelir. Tıpkı güneşi görünce kaybolup sonra yine yeniden ortaya çıkan yıldızlar gibi. Veya buluta girince kaybolup sonra tekrar açığa çıkan yıldızlar gibi.

Şeytan insanı kandırabilmek, saptırabilmek, onu kulluktan koparabilmek için tekrar tekrar gelir. Namazdan önce gelir kişinin nama-zına engel olmak ister, orada yenersiniz namazda bir daha gelerek namazınızı gafletle boşa çıkarmak ister. Kıyamda beceremezse, rükuda bir daha gelir. Rükuda atlatırsınız secdede bir daha gelir. Gitti zannedersiniz bir daha gelir. Sindirdik zannedersiniz, kovduk zannedersiniz tekrar gelir. Sürekli insanın gafil zamanını yakalamak ve onun işini bitirmek ister.

Veya şeytanın hannâs oluşunu bir de şöyle anlamaya çalışıyoruz. Farklı kılıklarda, farklı kimliklerde gelir insana. “Oğlum sakın ileri gitme! Sakın şunları şunları yaparak kendini tehlikeye atma! Bu soğukta derse gitme! Benim yanımda otur! Yoksa sana analık hakkımı helal etmem!” diyerek ananız kılığında gelir. Onu yenersiniz, öldürürsünüz, bu defa da baba olarak çıkar karşınıza üzerinizde baskılar kurarak sizin kulluğunuzu engellemeye çalışır.

“Yemeğini şöyle yemelisin! Sofranda şunları şunları bulundurmalısın! Şöyle giyinmelisin! Başörtünü şöyle bağlamalısın! Pantolonunun paçası, gömleğinin yakası şöyle olmalı! İki günde bir tıraş ol-malısın! Nişanlınla mutlaka şöyle şöyle görüşmelisin! Eğer evine gelen misafir dindarsa dinden, imandan; fâizciyse fâizden, tüccarsa ticaretten bahsetmelisin! Her gün eve şu saatte geleceksin! Çoluk çocuğunun başında olacaksın! İleri gitmeyeceksin! Allah adına da olsa, din adına da, hizmet adına da olsa kendini tehlikeye atacak işlere girmeyeceksin!” Şeytan size böyle gelir, onu da aşarsınız.

Bu defa toplum olarak çıkar karşınıza: “Aman ha! Şu şöyle ol-malı, bu böyle olmalı! Gömleğin yakası şöyle olmalı! Pencerenin perdesi böyle olmalı, tavandan tabana olmalı, içerden dışarıyı dikiz edebilecek biçimde olmalı! Mutfağın dizaynı, oturma odasının tefrişi şöyle olmalı! Şöyle kazanılmalı, böyle harcanmalı! Üç günlük ömre dokuz günlük rızık hazırlanmalı! Sekiz saat çalışılmalı! Şuralarda okunmalı! Şu şu bilgiler alınmalı! Şu şu okullar bitirilmeli! Şu şu noktalara gelinmeli! Topluma ters düşülmemeli! Toplumun eğilimi neyse ona sahip çıkılmalıdır! Yılda bir iki mevlüd okuttun mu artık senden iyisi yoktur vs. vs. diyerek şeytan karşınıza toplum olarak, toplum baskısı olarak çıkıp sizin kulluğunuzu bitirmek ister.

Onu da aşınca ev ihtiyacı olarak çıkıyor karşınıza. Şekil değiştirip tekrar tekrar çıkıyor karşımıza. Tıpkı büyük şeytan olarak öldürdük zannederken vusta olarak karşımıza çıktığı, onu da öldürdük der-ken küçük şeytan olarak karşımıza çıktığı gibi. Saklanıp saklanıp hücuma geçen, sinip sinip tekrar saldıran, tam öldürdük dediğiniz anda birdenbire karşınıza dikilen ve fırsat kollayan, gafil bir anımızı bekleyip duran, bizi hak yoldan saptırmak için tüm izinleri kaldırmış olan o hannâstan o dönek ve sinsi vesvese kaynağının şerrinden de Allah’a sığınmak zorundayız.

5. “Ki o insanların göğüslerine vesvese verir.”

Evet o sinsi şeytan insanın göğsüne vesvese verir.

Kulağa takılan küpenin kulakta hafif hareketinden doğan sese vesvese denir. Aslında küpenin kulağa yakınlığı sebebiyle çok hafif bile olsa çıkardığı sesin kulak tarafından duyulması algılanması gibi, şeytan da tıpkı küpenin kulağa yakınlığı gibi insana yakınlığından ötürü onun verdiğine de vesvese denmiştir. Şeytanın fis! hiş! gibi sesler çıkararak insanı haramlara, isyana çağırışına, kalbe ilka ettiği hayırsız duygulara vesvese denir.

Vesvese, Kur'an'ın başka âyetlerinden de anladığımıza göre insanın içinden ve dışından kaynaklanan dinde sapıklığa, şehvete dâ-vet, masiyeti irtikaba dâvetin adıdır.

Şeytan, kişinin boş bulduğu kalbine oturur, her türü günahları akla getirir, düşündürür, hayal ettirir. İnsanları Allah'a itaatten, Allah'ı dinlemekten çıkarıp onları isyan, küfür, şirk, ateistlik, dinsizlik, dindarlara düşmanlık, Allah'a peygambere savaş açmak gibi yollara sevk etmek ister. İnsanlara bunları temenni ettirir, aklına getirir, dürtükler, günahlara, isyanlara ve şehvete sürükler, bu tür şeyleri onlara güzel gösterir. Kişiyi Allah'a isyan olan hangi konu varsa onlara meylettirir, sonunu düşündürmez, kalbini içini bu duygularla öyle bir sarar ki, bundan sonra artık o kişinin ilmi kalmaz, iradesi ve düşüncesi kalmaz her şeyi altüst olur. Bu iş yapılır mı yapılmaz mı? Haram mı helâl mi? Caiz mi değil mi? Adam düşünemez artık.

Haramlara bir yorum getirerek insanlar nazarında onları basitleştirir. Bunu bugün yapmayan kaldı mı? Bugün bunu yapmayanı göster de onun alnını karışlayalım gibi düşüncelerle insanları günahlara teşvik eder. Ya da büyük günahları küçük gösterir. Veya eğer insanı büyük günahlara razı edememişse küçük günahlara meylettirir. Böylece küçüklerini işlettirerek büyüklerine zemin hazırlar. Veya işlettiği günahların akabinde bu günahları işledikten sonra senin artık ne dünyada, ne de ukbada Allah katında yerin kalmamıştır diyerek mü'-minin rahmet-i ilâhiyeden ümit kesmesini sağlayarak temelli onu kulluktan çıkarmak ister.

İnsanı önce kulluktan, Allah'a itaatten çıkarıp küfrün, inkârın, şirkin, isyanların, haramların, günahların içine çekmek ister. Eğer bu konuda muvaffak olamamış, insanı küfre ve şirke düşürememişse, yani her şeye rağmen kişi yine

de şeytanın vartalarına düşmeyerek Allah'a kullukta ısrarlı davranmışsa, bu sefer de o kişinin dinini, girdiği yolunu bozar. Yani karşısındakinin yolunu ne yapar yapar İslâm'dan saptırır. Yani o kişinin girdiği yolu, girdiği İslam'ı eğri büğrü yapmaya çalışır.

İslam'ını bozar adamın. Din yaşıyorum diye bidatleri karşısına çıkarır onun, ya da din diye insanların sunduğu, aslını bir türlü öğrenemediği bir yığın felsefenin içine çeker onu. Yani Allah'ın kitabına, peygamberin Sünnetine değil de insanların kitaplarına, insanların sözlerine sevk eder onu. Ya da yerdeki iki ayaklı şeytanlarla el ele vererek resmî bir din çıkarır onun karşısına. Hayata karışmayan, kılık-kıyafete karışmayan, kazanmasına harcamasına karışmayan, hukukuna, eğitimine karışmayan sadece vicdanlara hapsedilmiş resmî bir din çıkarır kişinin karşısına, böylece onu saptırır.

Yani Allah'a değil de başkalarına kulluk yaptırır. Allah'a değil de güneşlere, güneş gibi büyüklere secde etmelerini sağlar. Allah dururken büyüklerin önünde secde ettirir. Böyle güneş gibi piyasada yıldızı parlayan niceleri vardır ki, niceleri onlara secde etmektedirler, onlara secde etmek için çırpınmaktadırlar Allah korusun.

Yine şeytanın insana verebileceği vesveselerden birisi de insanı mubahlarla meşgul etmeye çalışır. Farzlardan uzaklaştırıp mubahların peşine takar. Mubahları dinin vazgeçilmez unsurlarıymış gibi göstererek onlar peşinde kişiyi koştururken farzlara zaman bıraktır-maz. Akvaryumun başında uzun uzun bekletiverir insanı. Veya ekranın başında namazları geçirtiverir. Veya bülbülün sesi de güzelmiş, bunu dinlemek de ibadettir dedirtiverir.

Yine şeytan bazen de insanı kendisine döndürür. Kişiyi kendisine döndürür ve zannettirir ki yeryüzünde sadece müslüman bir tek kendisidir. Varsa da, yoksa da dünyada müslüman kendisi vardır. Şeytanın vesveseleri sonucu kişi yeryüzünde kendisinden daha iyi müslümanın olmadığını, yaşadığı hayatın Allah'ın istediği hayatın ta kendisi olduğunu, bundan daha güzel bir müslümanlığın yaşanamayacağını iddia etmeye başlar.

İşte bu, Allah korusun değişmenin önünde en büyük engeldir. Ben iyiyim, biz iyiyiz düşüncesi değişmenin, iyiye doğru gitmenin, daha güzel müslümanlığa ulaşmanın önüne dikilmiş en büyük puttur. Veya bazen de kişinin müslümanlığının kendisiyle sınırlı kalmasını sağlamak adına, müslümanlığını

dışa taşımasını, çevresini de müslü-manlaştırmasını, yani tebliğ ve talimde bulunmasını engellemek adına şeytan ona vesveselerde bulunur. Sen kendine bak yeter, el âlemden sana ne? Peygamber misin ki ümmet kayıracaksın? Senin gibi şerefli bir âlimin bu şerefsizlerin ayağına gitmesi senin şerefine leke getirir gibi vesveselerle müslümanın önünü kapatmak ve müslümanlığını kendi şahsıyla sınırlı bırakmak ister.

Eğer müslüman şeytanın bu vesveselerine karşı uyanık olur, onun vartalarına düşmez ve Allah'ın istediği biçimde davranmaya çalışırsa, Allah kullarına din duyurmaya, ilim halkalarında Allah kullarını eğiterek onları cennete kazandırmaya devam ederse bu defa da onun bu çalışmalarını engellemek için der ki ona, "yahu gerçekten çok çalıştın ve yoruldun. Aslında bir umreyi çoktan hak ettin. Hadi bir umreye git ve biraz da Rabbinle baş başa dinlen." Böylece onu bir umreye sevk ederek sohbetini, ilim halkasını, ilmi çalışmalarını sekteye uğratmak, hem ona, hem de talebelerine soğukluk vermek ister.

Veya bazen Allah adına koşturan, Allah kullarına din anlatarak onların daha iyi müslüman olmaları sağlamaya çalışan hasbi müs-lümanların bu çalışmalarını bitirebilmek için, onları oyalayabilmek için onların üzerine ordular gönderir. Cinlerden ve insanlardan kimilerini o müslüman hakkında tahrik ederek, kışkırtarak onun üzerine saldırtır. Halkı onun aleyhinde kışkırtarak o mücahit müslümanın üzerine saldırtır. Onun aleyhinde bağırıp çağırmalarını sağlar. O mücahid müs-lüman kul kendisinin aleyhinde bağırıp çağıran bu ordularla karşı karşıya gelince de şeytan ona şöyle akıl vermeye başlar: "Bak bu adamlar senin aleyhinde konuşuyorlar, hadi sen de cevap ver onlara! Sen de karşılık ver onlara! Değilse eğer suskun kalırsan haksızlığına hük-medecekler, ya da sana korkak diyecekler" diyerek alçak şeytan onu da onlarla uğraşmaya teşvik eder ve böylece hedef saptırır.

Yani o müslüman onlara cevap vereceğim derken, onlarla oyalanacağım derken müslüman esas hedefini kaybeder, esas çalış-malarını unutur. Zaten şeytanın derdi de budur. İstiyor ki o müslüma-nın hayırla çalışmaları bitsin, hayırlı planları sekteye uğrasın.

Demek ki şeytanlar bazen hak yolunun yolcusu olan dâvetçi müslümanlar hakkında diğer müslümanların kalplerine vesveseler vererek onları onlara dümen yapmaya ve böylece dâvetin onlara ulaşmasına engel olmaya çalışan insan ve cin

vesvâslarından sürekli Allah'a sığınacağız. Gerçekten bizler Allah için Kitap ve Sünnet mesajını Allah kullarına ulaştırma kavgası verirken birileri insanlara bizim hakkımızda bir takım vesveseler vererek onlarla bizim aramıza perdeler germeye çalışıyorlarsa, bizim insanlara sunduğumuz mesajın etkisini kırmaya çalışıyorsa, bizim bunu düzeltmemiz gerçekten çok zordur ve zaman alacaktır. Bizim o zihinleri idlâl edilmiş insanların her birerine giderek hakkımızda oluşturulmuş yanlış düşüncelerini, kanaatlerini düzeltmeye çalışmamız çok zaman alacaktır. Bu iş bizim çok zamanımızı alacak ve bizim tebliğimizi engelleyecektir. Yapacağımız hayırlı ve bereketli çalışmaları sekteye uğratacaktır.

Onun için bizim hakkımızda vesveselerle insanları idlâl etmeye çalışan bildiğimiz ve bilmediğimiz vesvâslardan Allah'a sığınacak ve korunmuş olacağız. Rabbimiz işte bu sûrelerinde bize bu konuda yol gösteriyor. "Ey kullarım siz yolunuza devam edin, bana sığının, onları bana bırakın ve işinize bakın. Çünkü onların Rabbi, onların Meliki ve İlâhı benim. Onların tümünün boyunlarındaki ipler benim elimdedir. Onların sahibi benim ve benim iznim olmadan onların size karşı yapabilecekleri hiçbir şeyleri yoktur" diyor.

Şeytanın sadırda vesvese vermesi meşguliyet mânâsına gelmektedir. Namazda bile vesvese vererek insanı meşgul edip unutmaya sevk eder. Ezanda kaçarsın kamette gelir, kamette kurtulursun na-mazda gelir bulur seni. Farzda kaçarsın, sünnetle gelir yakalar. Ves-vese vererek unutturmaya çalışır sana. Hatta kaç rekat kıldığını bile hatırlayamaz insan.

Onun için şeytanın bu tür vesveselerinden kurtulabilmek için meşguliyetlerimizi azaltmaya çalışacağız. Bakışta, kelâmda, taamda ve insanlarla ihtilatta fazlalıktan sakınacağız. Bakışın çoğundan sakınacağız. Eşyayı azaltacağız. Öyle değil mi? Yumuyorsun gözünü Allah'ı düşünmek için karşında pek çok şey duruyor. Elbette namazda da devam edecektir bunlar. Meselâ çok yiyorsa kişi namazda hep onu hatırlayacaktır. Hattâ sofrada yemek hazırsa namazdan önce yemeği yiyip sonra da namaza durma emri zannediyorum onu düşünmekten kurtulmak için verilmişti. Namazdan önce çok konuşulmuşsa elbette namazda onlar hatıra gelecektir. Veya meyhanede ömür geçiren bir adam namaz da kılsa elbette o hayatı düşünecektir namazında. Bizim toplum şu anda sanki meyhane. Adam bilgisayar düşünecek namazda, matematik çözecek namazda, borç ödeyecek namazda, mal satacak, İngilizce öğrenecek, telefona cevap verecek, çekleri düzenleyecek namazda. Bunların hepsini birden yapmak

zorundadır namazda.

İşte vesvese budur ve bu tür vesveselerin pek çoğu kendimizden kaynaklanır. Yaşadığımız hayatın bozukluğundan kaynaklanır. Malın çokluğu, paranın çokluğu, dükkânın çokluğu, işin çokluğu, düşüncenin çokluğu, eşyanın çokluğu, konuşmanın ve meşgalenin çokluğu vesvese kaynağıdır. Meselâ adamın bir anahtarı olsa onu dü-şünür, ama 40 anahtarı varsa kırkını da düşünecektir adam namazda. Bir dükkânı olan bir dükkânlık düşünecek, on dükkânı olan da elbette on dükkânlık düşünecektir. Yangın mı çıktı? Hırsız mı girdi? Sel mi bastı? İflas mı götürdü? Elbette on dükkânı olan bunun onunu da düşünmek zorundadır namazda.

Adamın bir günlük endişesi varsa dünya adına o kadar düşünecek, kırk günlük endişesi varsa o da o kadar düşünecek kırk yıllık endişesi olan da o kadar düşünecektir. Yani kişinin kafasındaki he-defi neyse o kadar düşünecektir. Vesvese budur işte. Unutmayalım ki o zaman biz kendi kendimize şeytanlık yapmaya, şeytanın görevini üstlenerek kendi kendimizi mahvetmeye yönelmişiz demektir Allah korusun.

Rasûlullah efendimizin bir hadisinden öğreniyoruz ki kalpte iki delik varmış birinde devamlı şeytan, öbüründe de melek oturur fısıldarmış. Tabi şeytan boş bulduğu kalbe oturarak orada vesvese vermeye çalışmaktadır. Eğer kişinin kalbi boş değilse, şeytana yer bırakmayacak biçimde Allah'la, Allah'ın Kitabı ve Resûlünün Sünnetiyle meşgul ise elbette şeytanın o kalpte etkili olması mümkün olmayacaktır.

Yâni biz kendimiz şeytana dâvetiye çıkarmayacağız. Şeytana kapı açmayacağız. Bakın Rasûlullah efendimiz bir hadislerinde şöyle buyuruyor:

"Sizden biriniz hanımıyla kavga ettiğiniz zaman sakın boşamadan, boşanmadan söz etmeyin. Çünkü o anda sizi dinleyen şeytanlar sizden bunu duyunca ümide kapılırlar."

Yani karı-koca aranızda kavga ettiğiniz zaman sakın iki taraf ta boşanmadan söz etmesin. Çünkü çevrenizde sürekli sizi takip eden, sürekli sizin bir gafletinizi yakalayıp sizi Allah'a kulluktan koparmak isteyen şeytanlar bunu duyunca ümide kapılıp sizin üzerinize daha çok çullanırlar. "Bizim telkinlerimiz bu karı-koca üzerinde etkili olmaya başladı. Burada bize ekmek var. Aman biraz

daha üzerlerine gidersek bu işi başaracağız" diye ümide kapılıp daha çok üzerinize gelirler. Onun için onlara karşı zaaflarınızı açıp onlara dâvetiye çıkar-mayın buyuruyor Rasûlullah efendimiz.

Yine tuvalet yaptıktan sonra acaba üzerime bir sıçrantı filan oldu mu ki? Diye sürekli şeytanlardan vesveselere maruz kalanlar için Rasûlullah efendimiz tuvalet yaptıktan sonra avucunuza bir miktar su alıp serpiverin ki nereye ne değmiş bilemez olup böylece şeytanların vesveselerinden kendinizi kurtarmış olursunuz buyurmaktadır.

Tabi şu anda piyasada bütün bu hadisleri bilmeyen, şeytanı ve onun verebileceği vesveseleri tanımayan yığınlarla insan farkında olmadan şeytanlara kapı açıp, onlara dâvetiye çıkarmaktadırlar. Meselâ nasıl? Meselâ adam konuşmaya başlıyor: Efendim, galiba benim nasibim bağlanmış. Galiba benim rızkım bağlanmış. Hiç bir şey ala-mıyorum. Hiç bir şey satamıyorum. Hiç bir müşteri gelmiyor.

Veya bir başkası şöyle diyor: Galiba benim nasibim bağlanmış. Beni hiç isteyen kalmadı. Tüm dünürcülerim kesildi. Bütün bunlar bilelim ki şeytanlara dâvetiye çıkarmaktır. Bunu duyan şeytanlar birbirlerini çağırırlar. Gelin, gelin burada bir enayi var. Burada bizi bir şey zanneden, bizi güçlü zanneden bir müşteri var. Biraz daha üzerine gidelim, çünkü bizim telkinlerimiz, bizim vesveselerimiz sonuç ver-meye başladı diye birbirlerini çağırıp onun vücudunu istilaya başlarlar. Öyleyse onlara karşı hep böyle inançlı, Allah'a güvenen, onlardan korkmayan bir tavır takınmalıyız ki bizden ümit kesip çekip gitsinler.

Zaten onlar karşısında biz hep ayakta dimdik olursak bize yapabilecekleri hiçbir şeyleri yoktur. Hani insan vücudu dengede iken, vücudun ısısı, dengesi yerinde iken onun vücuduna bir mikrop girer. O mikrobun bünyeye girdiğini gören kanımızın içindeki akyuvarlar, antikorlar yani İslam askerleri hemen harekete geçip yarı yolda o mikrobun işini bitirirler. Ama öyle değil de eğer vücudun ısısı, dengesi bo-zulmuşsa, meselâ çok uykusuz kaldığı için, çok korktuğu için, çok aç ve susuz kalığı için, ya da doğum yapıp çok kansız kaldığı için vücudun direnci azalmışsa vücuda giren bir mikrop nasıl etkili olabiliyorsa aynen bunun gibi Allah'la diyalogu kopmuş, Allah'ın desteğini kaybetmiş, Allah'a kulluğu bozulmuş, bunun tabii sonucu olarak ta şeytanlara karşı direnci azalmış bir kişiye şeytanlar etkili olabilecektir.

Yine Rasûlullah efendimizin bir başka hadisinden öğreniyoruz ki şeytan bir adamın vücudunun herhangi bir yerine girer ve rahatsızlık vermeye başlar. Ta ki adam bir doktora, bir hocaya, veya bir tekkeye, türbeye gidince hemen oradan çıkar ve ağrı vermekten vazgeçer. Maksadı o adam beni hoca kurtardı, doktor kurtardı, beni falan türbe veya falan tekke kurtardı diyerek şirke düşmesini ister hain. Oraya gidene kadar adamın o uzvunda ağrı ve sancı veren hain tam orada çıkıverir ve adamı beni kurtaran falandır diyerek şirke düşürmek ister. Bunu Rasûlullah hadislerinde aynen böyle anlatır.

Yine biliyoruz ki şeytan hayır yollarına oturur ve bunlardan insanları meneder. İnfak etmek isteyen insanın karşısına aç kalma, fakir düşme korkusuyla çıkarak ona bu tür vesveseler vererek infaktan alıkoymaya çalışır. Cihada ve hicret yolunda mü'minlere vesveseler vererek onları durdurmaya çalışır. Mü'minleri namazdan alıkoymaya çalışır.

Hatta Rasûlullah efendimizin bir hadislerinden öğreniyoruz ki şeytan uykuda insana üç düğüm vurur. Bunlar zikir, abdest ve namazla çözülür. Mü'min sabahleyin namaz vaktinde kalkıp bismillah diyerek Allah'ı zikredince birinci düğüm çözülür, namaz için abdest alınca ikinci düğüm çözülür, Allahu ekber diyerek namaza durduğu zaman da üçüncü düğüm çözülür. Eğer namaz vaktinde kalkmayarak bu düğümleri çözmezse kişi artık şeytan onun kulağına işer de onun üzerine ağırlık çöküverir diyor Allah'ın Resûlü. Evet işte şeytanın engellemeleridir bunlar.

Bir de Rasûlullah efendimizin bu beyanından anlaşılıyor ki ab-destsiz zikir, Kur'an okumak caizdir. Abdestsiz Kur'an okunabileceğine delildir bu. Çünkü burada zikir abdestten önce gelmiş. Kişi sabaha kadar uyanmamışsa şeytan kulağına işer. Uyanıp zikir, abdest ve na-mazı yapmamışsa tabii. Öyleyse şeytanın bu vesveselerine, bu iğva-larına kapılmamak için Rabbimizin istediği biçimde O'nun bizden istediği kullukların tamamını icra etmeye çalışacağız, üşengeçlik göstermeyeceğiz inşallah.

Yine kul günah işler, Allah affeder, Allah onun ayıplarını örter de şeytan açığa çıkarır ve insanı rezil eder. Böylece onun haya damarını çatlatıp artık günahları aleni işleyecek duruma getirmek ister.

Şeytandan gelebilecek tüm dürtülere karşı, tüm vesveselere ve fısıltılara karşı insanların Rabbi, insanların Meliki ve insanların İlâhı olan Allah'a

sığınacağız. Allah'ın koruması altına gireceğiz. Allah'ın gösterdiği yola girerek, Allah'ın gönderdiği Kitap ve Sünnet istikâmetinde bir hayat yaşayarak, Allah'ın belirlediği sınırların içine girerek kendimizi koruma altına alacağız. Allah'ın gösterdiği usullerle şeytanlardan korunmasını bileceğiz. Allah'ı tanıyacağız, Allah'ın kitabını tanıyacağız, Allah'ın yasalarını tanıyacağız, şeytanı tanıyacağız, şeytanın hilelerini tanıyacağız ve ondan korunma imkânı elde etmiş olacağız.

Şeytanı tanımak bu kitapla mümkündür, İslâm'ı tanımak ta bu kitapla mümkündür. Kitabı tanırız, böylece şeytanı tanırız. Şeytanı tanırız şeytan yolundan uzaklaşırız, İslâm'ı tanırız İslâm yoluna gireriz. Allah'ı tanırız, Allah yoluna gireriz ve tüm şeytanlardan Allah'a sığınırız. Rabbimiz buyurur ki bakın:

"Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürtecek olursa hemen Allah'a sığın. Çünkü O her şeyi işitir ve bilir."
(Fussilet 36)

Eğer bu konuda şeytandan sana bir dürtü, bir kamçı, bir teşvik gelecek olursa hemen ondan Allah'a sığının diyor Rabbimiz.

6. "Gerek cinlerden, gerekse insanlardan (olan her hannâs'tan Allah'a sığınırım de)."

Demek ki vesvese sadece şeytandan gelmiyor, bu misyonu üstlenen sadece şeytan değildir; bir de iki ayaklı şeytanlardan söz ediyor Rabbimiz. Bu ve bunun gibi âyetlerden anlıyoruz ki şeytan sade-ce cinlerden değil, insanlardan da olabilmektedir. Şeytanlık neydi? Allah'a kafa tutmak, Allah'a karşı gelmek, secde etmemek, Allah'a kulluktan çıkmak ve secdesizliğine diğer varlıkları da çağırmak. Adem'i ve onun çocukları olan insanları Allah'a kulluktan koparmak ve kendisinin gideceği ebedî azap mahalline onları da beraberinde götürmek.

İşte şeytan budur, şeytanlık da budur. Allah kullarının dinlerini ve yollarını karıştırarak, dini karma karışık bir hale getirerek Allah kullarının yolunu şaşırtmak. İnsanlara küfrü, şirki, isyanı, itaatsizliği, secdesizliği empoze etmek. İşte yeryüzünde şeytanın bu görevini üstlenen, şeytan fonksiyonu, şeytan rolü oynayan bir kısım iki ayaklı insanlar da şeytandır. Bunlar da insanların şeytanlarıdırlar. Bunların ataları İblis değildir, bunların babaları Adem'dir ama

bunlar insanlıktan çıkıp İblisin çocukları, İblisin kulları ve aveneleri olmuşlardır.

Şeytanların lideri ve reisi olan İblis, Kur'an'ın başka âyetlerinden öğreniyoruz ki cinlerdendir. Evet o cinlerdendir ama onun emrine giren, onun direktifleriyle çalışan, yeryüzünde onun rolünü ve misyonunu üstlenen, Allah kullarının din eğitimlerini yasaklayan, insanların dinleriyle tanışmalarını engelleyen, dinin önüne barikatlar koyan, dindarlara zulmeden, böylece insanların dine girmelerini engelleyen, dini karıştırmaya çalışan, Allah kullarını Allah'a kulluktan ve secdeden uzaklaştırmak için çırpınan iki ayaklı şeytanlar da vardır. Bu iki ayaklı insan şeytanlarının yeryüzünde bütün dertleri, peygamberleri ve mü'-minleri Allah'tan uzaklaştırmak, Allah'ın kitabından uzaklaştırmak, Allah'a kulluktan çıkarmak ve sırat-ı müstakimden uzaklaştırmaktır.

Gerek cin şeytanları ve gerekse bunların rollerini üstlenen iki ayaklı insan şeytanları Allah'ın kullarını Allah'a kulluktan koparabilmek için ellerinden gelen her şeyi yaparlar. İnsanların önlerine farklı dinler ve yollar çıkarırlar. Daha önce de ifade ettiğim gibi din budur diye insanların önüne resmî dinler çıkarırlar. İnsanların önüne farklı İlâhlar çıkarırlar. Allah'ı farklı tanıtırlar. Hayata karışmayan, insanlara kulluk programı göndermeyen, vahiy göndermeyen, insanları keyifleriyle baş başa bırakan, onlardan hiçbir sorumluluk istemeyen, yeryüzü tanrılarına ses çıkarmayan, egemenlik haklarını onlara devreden uyuşuk bir Allah tanıtırlar. İnsanların karşısına farklı kulluk anlayışları çıkarırlar. Farklı secde makamları çıkarırlar.

Çünkü cin ve insan şeytanları kesinlikle bilirler ki insanlar mutlaka secde edeceklerdir. İnsanlar yaratılış gereği birilerine kulluk yapmaya, birilerine secde etmeye müsait yaratılmışlardır. Tapacaktır onlar bir şeylere. Bunu çok iyi bilen şeytanlar insanların önüne secde edecek mekanizmalar çıkarırlar. Futbolculara, sanatçılara, yıldızlara, artistlere, siyasîlere, güneşlere, büyüklere, büyük bilinenlere, tâğut-lara, tâğutların yasalarına, mallara, makamlara secde ettirirler. Onların tüm dertleri insanlar Allah'a secde etmesinler de kime ve neye secde ederlerse etsinler fark etmez. İnsanların önüne öyle programlar çıkarırlar ki bu programlar içinde insanların Allah'a gitmeleri kesinlikle mümkün değildir. Cin ve insan şeytanlarının düzenledikleri hayat programı insanların Allah'a gitmelerini baştan bitirmektedir.

Gerek iki ayaklı insan şeytanlarının gerekse onların akıl hocaları olan

İblis'in şerrinden Allah'a sığınacağız. Hiçbir zaman bunlardan da korkmayacağız. Biz bunlardan Allah'a, Allah'ın yasalarına, Allah'ın gösterdiği hayata, Allah'ın istediği kulluğa sığındığımız, Allah yolunda olduğumuz sürece bunların bize karşı yapabilecekleri hiçbir şeyleri yoktur. Bakın Rabbimiz Nisâ sûresinde bunların zerre kadar bir güçlerinin olmadığını, hilelerinin ve tuzaklarının çok basit olduğunu anlatıyor.

"Şeytanın dostlarıyla savaşın, esasen şeytanın hilesi pek zayıftır."
(Nisâ 76)

Evet şeytanın hilesi çok zayıftır diyor Rabbimiz. Şeytan bizzat kendisi de itiraf ediyor bunu:

"İblis: "Senin kudretine andolsun ki, onlardan, sana içten bağlı ihlaslı kulların müstesna, hepsini azdıracağım" dedi."
(Sâd 82,83)

Hayatını Allah için yaşamaya çalışan, Allah'a sığınan, Allah'ın koruması altına giren, Allah'ın dinine sımsıkı sarılan ve Allah'ın yasalarına sımsıkı bağlı olan ihlaslı müminlere şeytan ve dostlarının yapabilecekleri hiç bir şey yoktur.

Öyleyse sürekli istiâzeye devam edeceğiz, sürekli şeytanlardan Allah'a sığınmaya devam edeceğiz. Ama bunu sadece dille değil bizzat hayatımızla da ortaya koyacağız. Rabbimizin bu sûreleriyle bize yol gösterdiği gibi Felâk, Nas ve Âyet el-Kürsi'ye devam edeceğiz. Okuduk bitti değil. Zira namazda başında okuduğumuz halde yine geliyor. O halde okumaya devam edeceğiz. Bakara'ya devam edeceğiz. Bakara'nın sonundaki iki âyeti sürekli okuyacak ve hatırımızda canlı tutacağız. Allah'ın zikrini çoğaltacağız. Abdest ve namaza devam edeceğiz. Günahlardan uzak duracak ve şeytanlara kapı açmayacağız inşallah. Allah yardımcımız olsun.

Böylece kitabımızın son sûresini de bitirmiş olduk. Rabbim kendi bilgisiyle bilgilenip, vahiyle kuşanıp, vahiy rehberliğinde bir hayat yaşamayı cümlemize nasip buyursun. Rabbim bir an bile bizi kitabından ayırmasın. Sürekli kitabı ve onun pratik örneği ve açıklayıcısı olan peygamberinin sünneti ile dyalog halinde olmayı bize nasip buyursun. Bizi nefisimize, şeytanlara ve

tagutlara bırakmasın. Çünkü kitap ve sünnetle ilgisi kesilmiş insanlar Allah’tan başkalarının kucağına düşmek zorunda kalacaklardır. Rabbim bizi sadece kendine kul köle eyle. Rabbim bu konuda yardımı sadece senden bekliyor, kulluğumuzu sadece sana yapmaya söz veriyoruz. Bu konuda bize yardım buyur ya Rabbi. Bizi iki cihanda da aziz eyle. Vahyinden ayrı kalışımızın sonucu olarak şu içine düştüğümüz zillet ve meskenetten bizi kurtar. Rabbim sadece senin rızanı kazanabilmek için yaptığımız bu çalışmalarımızı kabul buyur. Dünya ve ukba kurtluş ve saadetimize vesile kıl. Bu ümmetin uyanışına sebep kıl. Kitabına ve peygamberinin sünnetine karşı yabancılaşmış bu şaşkın ümmeti yeniden kitabın ve peygam-berinle tanıştır ya Rabbi. Senden başkalarında çözüm arayan, baş vurduğu herkesten ve her yerden eli boş dönen ve bunun sonucu olarak da alçaldıkça alçalan şu İslâm ümmetine şuur ver ya Rabbi. Önce bu ümmetin önüne geçip onlara din duyurması gerekenlere şuur ver ya Rabbi. Bizleri bağışla ya Rabbi. Çünkü vahyini insanların gündemi-ne indiremedik. Toplumun gündemini vahiyle oluşturamadık. Gündemi başkaları oluşturdu. İnsanlar şu anda onların gündemleriyle beraberler. Bize güç ver, samimiyet ver, basiret ver de bu uğurda onlar kadar güçlü ve samimi olalım.

Sübhanekallahümme ve bihamdik, eşhedü en la ilahe illa en-te, estağfiruke ve etûbü ileyk. Ve âhiru da’vana enilhamdü lillahi Rab-bi’l âlemin.